

The Bible in Dutch, in Basic English and in Greek

By Gary D. Rose

- 1 In den beginne schiep God den hemel en de aarde.
At the first God made the heaven and the earth.
ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
- 2 De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op den afgrond; en de GeestGods zweefde op de wateren.
And the earth was waste and without form; and it was dark on the face of the deep: and the Spirit of God was moving on the face of the waters.
ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος
- 3 En God zeide: Daar zij licht! en daar werd licht.
And God said, Let there be light: and there was light.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς γενηθήτω φῶς καὶ ἐγένετο φῶς
- 4 En God zag het licht, dat het goed was; en God maakte scheiding tussen het lichten tussen de duisternis.
And God, looking on the light, saw that it was good: and God made a division between the light and the dark,
καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους
- 5 En God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was hetavond geweest, en het was morgen geweest, de eerste dag.
Naming the light, Day, and the dark, Night. And there was evening and there was morning, the first day.
καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσεν νύκτα καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα μία
- 6 En God zeide: Daar zij een uitspannel in het midden der wateren; en dat makescheiding tussen wateren en wateren!
And God said, Let there be a solid arch stretching over the waters, parting the waters from the waters.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος καὶ ἐγένετο οὕτως
- 7 En God maakte dat uitspannel, en maakte scheiding tussen de wateren, die onderhet uitspannel zijn, en tussen de wateren, die boven het uitspannel zijn. En het wasalzo.
And God made the arch for a division between the waters which were under the arch and those which were over it: and it was so.
καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος
- 8 En God noemde het uitspannel hemel. En het was avond geweest, en het wasmorgen geweest, de tweede dag.
And God gave the arch the name of Heaven. And there was evening and there was morning, the second day.
καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα δευτέρα
- 9 En God zeide: Dat de wateren van onder de hemel in een plaats vergaderdworden, en dat het droge gezien worde! en het was alzo.
And God said, Let the waters under the heaven come together in one place, and let the dry land be seen: and it was so.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρὰ καὶ ἐγένετο οὕτως καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν καὶ ὤφθη ἡ ξηρὰ
- 10 En God noemde het droge aarde, en de vergadering der wateren noemde Hijzeen; en God zag, dat het goed was.
And God gave the dry land the name of Earth; and the waters together in their place were named Seas: and God saw that it was good.
καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσεν θαλάσσας καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν
- 11 En God zeide: Dat de aarde uitschiete gras, kruid zaadzaaiende, vruchtbaargeboomte, dragende vrucht naar zijn aard, welks zaad daarin zij op de aarde! Enhet was alzo.
And God said, Let grass come up on the earth, and plants producing seed, and fruit-trees giving fruit, in which is their seed, after their sort: and it was so.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς βλαστήσάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπείρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα καὶ ξύλον κάρπιμον ποιῶν καρπὸν οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐγένετο οὕτως

- 12 En de aarde bracht voort grasscheutjes, kruid zaadzaaiende naar zijn aard, envruchtdragend geboomte, welks zaad daarin was, naar zijn aard. En God zag, dathet goed was.
And grass came up on the earth, and every plant producing seed of its sort, and every tree producing fruit, in which is its seed, of its sort: and God saw that it was good.
 και ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπείρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοίτητα καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλὸν
- 13 Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de derde dag.
And there was evening and there was morning, the third day.
 και ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα τρίτη
- 14 En God zeide: Dat er lichten zijn in het uitspansel des hemels, om scheiding temaken tussen den dag en tussen den nacht; en dat zij zijn tot tekenen en totgezette tijden, en tot dagen en jaren!
And God said, Let there be lights in the arch of heaven, for a division between the day and the night, and let them be for signs, and for marking the changes of the year, and for days and for years:
 και εἶπεν ὁ θεὸς γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν τῆς γῆς τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτὸς καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιροὺς καὶ εἰς ἡμέρας καὶ εἰς ἔνιαυτοὺς
- 15 En dat zij zijn tot lichten in het uitspansel des hemels, om licht te geven op deaarde! En het was also.
And let them be for lights in the arch of heaven to give light on the earth: and it was so.
 και ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐγένετο οὕτως
- 16 God dan maakte die twee grote lichten; dat grote licht tot heerschappij des daags, en dat kleine licht tot heerschappij des nachts; ook de sterren.
And God made the two great lights: the greater light to be the ruler of the day, and the smaller light to be the ruler of the night: and he made the stars.
 και ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς καὶ τοὺς ἀστέρας
- 17 En God stelde ze in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde.
And God put them in the arch of heaven, to give light on the earth;
 και ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς
- 18 En om te heersen op den dag, en in den nacht, en om scheiding te maken tussenhet licht en tussen de duisternis. En God zag, dat het goed was.
To have rule over the day and the night, and for a division between the light and the dark: and God saw that it was good.
 και ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλὸν
- 19 Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de vierde dag.
And there was evening and there was morning, the fourth day.
 και ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα τετάρτη
- 20 En God zeide: Dat de wateren overvloediglijk voortbrengen een gewemel vanlevende zielen; en het gevogelte vlieg boven de aarde, in het uitspansel deshemels!
And God said, Let the waters be full of living things, and let birds be in flight over the earth under the arch of heaven.
 και εἶπεν ὁ θεὸς ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζώων καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐγένετο οὕτως
- 21 En God schiep de grote walvissen, en alle levende wremelende ziel, welke dewateren overvloediglijk voortbrachten, naar haar aard; en alle gevleugeldgevogelte naar zijn aard. En God zag, dat het goed was.
And God made great sea-beasts, and every sort of living and moving thing with which the waters were full, and every sort of winged bird: and God saw that it was good.
 και ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ κῆτη τὰ μεγάλα καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζῶων ἑρπετῶν ἃ ἐξήγαγεν τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλὰ
- 22 En God zegende ze, zeggende: Zijt vruchtbaar, en vermenigvuldigt, en vervult dewateren in de zeeen; en het gevogelte vermenigvuldige op de aarde!
And God gave them his blessing, saying, Be fertile and have increase, making all the waters of the seas full, and let the birds be increased in the earth.
 και ἠλόγησεν αὐτὰ ὁ θεὸς λέγων αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς
- 23 Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de vijfde dag.
And there was evening and there was morning, the fifth day.
 και ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωὶ ἡμέρα πέμπτη
- 24 En God zeide: De aarde brenge levende zielen voort, naar haar aard, vee, enkruipend, en wild gedierte der aarde, naar zijn aard! En het was also.
And God said, Let the earth give birth to all sorts of living things, cattle and all things moving on the earth, and beasts of the earth after their sort: and it was so.
 και εἶπεν ὁ θεὸς ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος τετράποδα καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ ἐγένετο οὕτως

- 25 En God maakte het wild gedierte der aarde naar zijn aard, en het vee naar zijnaard, en al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijn aard. En God zag, dathet goed was.
And God made the beast of the earth after its sort, and the cattle after their sort, and everything moving on the face of the earth after its sort: and God saw that it was good.
 και ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλὰ
- 26 En God zeide: Laet Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; endat zij heerschappij hebben over de vissen der zee, en over het gevogelte deshemels, en over het vee, en over de gehele aarde, en over al het kruipendgedierte, dat op de aarde kruipt.
And God said, Let us make man in our image, like us: and let him have rule over the fish of the sea and over the birds of the air and over the cattle and over all the earth and over every living thing which goes flat on the earth.
 και εἶπεν ὁ θεός ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς
- 27 En God schiep den mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem;man en vrouw schiep Hij ze.
And God made man in his image, in the image of God he made him: male and female he made them.
 και ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτὸν ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς
- 28 En God zegende hen, en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar, envermenigvuldigt, en vervult de aarde, en onderwerpt haar, en hebt heerschappijover de vissen der zee, en over het gevogelte des hemels, en over al het gedierte,dato p de aarde kruipt!
And God gave them his blessing and said to them, Be fertile and have increase, and make the earth full and be masters of it; be rulers over the fish of the sea and over the birds of the air and over every living thing moving on the earth.
 και ἠϋλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς λέγων αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάσης τῆς γῆς καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς
- 29 En God zeide: Ziet, Ik heb ulieden al het zaadzaaiende kruid gegeven, dat op deganse aarde is, en alle geboomte, in hetwelk zaadzaaiende boomvrucht is; het zij utot spijze!
And God said, See, I have given you every plant producing seed, on the face of all the earth, and every tree which has fruit producing seed: they will be for your food:
 και εἶπεν ὁ θεός ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πᾶν χόρτον σπόριμον σπείρον σπέρμα ὃ ἐστὶν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς καὶ πᾶν ξύλον ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου ὑμῖν ἔσται εἰς βρώσιν
- 30 Maar aan al het gedierte der aarde, en aan al het gevogelte des hemels, en aan alhet kruipende gedierte op de aarde, waarin een levende ziel is, heb Ik al hetgroene kruid tot spijze gegeven. En het was alzo.
And to every beast of the earth and to every bird of the air and every living thing moving on the face of the earth I have given every green plant for food: and it was so.
 και πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ παντὶ ἑρπετῷ τῷ ἑρποντι ἐπὶ τῆς γῆς ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς πάντα χόρτον γλωρὸν εἰς βρώσιν καὶ ἐγένετο οὕτως
- 1 Alzo zijn volbracht de hemel en de aarde, en al hun heir.
And the heaven and the earth and all things in them were complete.
 και συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν
- 2 Als nu God op de zevende dag volbracht had Zijn werk, dat Hij gemaakt had,heeft Hij gerust op den zevende dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had.
And on the seventh day God came to the end of all his work; and on the seventh day he took his rest from all the work which he had done.
 και συνετέλεσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἃ ἐποίησεν καὶ κατέπαυσεν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν
- 3 En God heeft den zevende dag gezegend, en die geheiligd; omdat Hij opdenzelven gerust heeft van al Zijn werk, hetwelk God geschapen had, om tevolmaken.
And God gave his blessing to the seventh day and made it holy: because on that day he took his rest from all the work which he had made and done.
 και ἠϋλόγησεν ὁ θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἐβδόμην καὶ ἡγάσεν αὐτὴν ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ ὧν ἤρξατο ὁ θεὸς ποιῆσαι
- 4 Dit zijn de geboorten des hemels en der aarde, als zij geschapen werden; ten dageals de HEERE God de aarde en den hemel maakte.
These are the generations of the heaven and the earth when they were made.
 αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς ὅτε ἐγένετο ἡ ἡμέρα ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
- 5 En allen struik des velds, eer hij in de aarde was, en al het kruid des velds, eer hetuitsproot; want de HEERE God had niet doen regenen op de aarde, en er wasgeen mens geweest, om den aardbodem te bouwen.
In the day when the Lord God made earth and heaven there were no plants of the field on the earth, and no grass had come up: for the Lord God had not sent rain on the earth and there was no man to do work on the land.
 και πᾶν γλωρὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντα χόρτον ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι τὴν γῆν

- 6 Maar een damp was opgegaan uit de aarde, en bevochtigde den ganse aardbodem.
But a mist went up from the earth, watering all the face of the land.
πηγή δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐπότιζεν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς
- 7 En de HEERE God had den mens geformeerd uit het stof der aarde, en in zijnneusgaten geblazen de adem des levens; alzo werd de mens tot een levende ziel.
And the Lord God made man from the dust of the earth, breathing into him the breath of life: and man became a living soul.
καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν
- 8 Ook had de HEERE God een hof geplant in Eden, tegen het oosten, en Hij steldeal daar den mens, die Hij geformeerd had.
And the Lord God made a garden in the east, in Eden; and there he put the man whom he had made.
καὶ ἐφύτευσεν κύριος ὁ θεὸς παράδεισον ἐν ἐδεμ κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασεν
- 9 En de HEERE God had alle geboomte uit het aardrijk doen spruiten, begerlijk voor het gezicht, en goed tot spijs; en den boom des levens in het midden vanden hof, en de boom der kennis des goeds en des kwaads.
And out of the earth the Lord made every tree to come, delighting the eye and good for food; and in the middle of the garden, the tree of life and the tree of the knowledge of good and evil.
καὶ ἐξανέτειλεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὠραῖον εἰς ὄρασιν καὶ καλὸν εἰς βρώσιν καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τῷ παραδείσῳ καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ
- 10 En een rivier was voortgaande uit Eden, om deze hof te bewateren; en werd vandaar verdeeld, en werd tot vier hoofden.
And a river went out of Eden giving water to the garden; and from there it was parted and became four streams.
ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ ἐδεμ ποτίζειν τὸν παράδεισον ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς
- 11 De naam der eerste rivier is Pison; deze is het, die het ganse land van Havilaomloopt, waar het goud is.
The name of the first is Pishon, which goes round about all the land of Havilah where there is gold.
ὄνομα τῷ ἐνὶ φισῶν οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν εὐλατ ἐκεῖ οὗ ἔστιν τὸ χρυσίον
- 12 En het goud van dit land is goed; daar is ook bedolah, en de steen sardonix.
And the gold of that land is good: there is bdellium and the onyx stone.
τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλὸν καὶ ἐκεῖ ἔστιν ὁ ἄνθραξ καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος
- 13 En de naam der tweede rivier is Gihon; deze is het, die het ganse land Cuschomloopt.
And the name of the second river is Gihon: this river goes round all the land of Cush.
καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ γῆων οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν αἰθιοπίας
- 14 En de naam der derde rivier is Hiddekel; deze is gaande naar het oosten van Assur. En de vierde rivier is Frath.
And the name of the third river is Tigris, which goes to the east of Assyria. And the fourth river is Euphrates.
καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος τίγρις οὗτος ὁ πορευόμενος κατέναντι ἀσσυρίων ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος οὗτος εὐφράτης
- 15 Zo nam de HEERE God den mens, en zette hem in den hof van Eden, om dien te bouwen, en dien te bewaren.
And the Lord God took the man and put him in the garden of Eden to do work in it and take care of it.
καὶ ἔλαβεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασεν καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν
- 16 En de HEERE God gebod den mens, zeggende: Van allen boom dezes hofs zult gij vrijelijk eten;
And the Lord God gave the man orders, saying, You may freely take of the fruit of every tree of the garden:
καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς τῷ ἀδὰμ λέγων ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φάγη
- 17 Maar van den boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten; want ten dage, als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven.
But of the fruit of the tree of the knowledge of good and evil you may not take; for on the day when you take of it, death will certainly come to you.
ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγησθε ἀπ' αὐτοῦ ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ θανάτω ἀποθανεῖσθε
- 18 Ook had de HEERE God gesproken: Het is niet goed, dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, die als tegen hem over zij.
And the Lord God said, It is not good for the man to be by himself: I will make one like himself as a help to him
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν

- 19 Want als de HEERE God uit de aarde al het gedierte des velds, en al hetgevogelte des hemels gemaakt had, zo bracht Hij die tot Adam, om te zien, hoehij ze noemen zou; en zoals Adam alle levende ziel noemen zoude, dat zou haarnaam zijn.
And from the earth the Lord God made every beast of the field and every bird of the air, and took them to the man to see what names he would give them: and whatever name he gave to any living thing, that was its name.
 και ἔπλασεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν ἀδὰμ ἰδεῖν τί καλέσει αὐτὰ καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν τ οὗτο ὄνομα αὐτοῦ
- 20 Zo had Adam genoemd de namen van al het vee, en van het gevogelte deshemels, en van al het gedierte des velds; maar voor de mens vond hij geen hulpe, die als tegen hem over ware.
And the man gave names to all cattle and to the birds of the air and to every beast of the field; but Adam had no one like himself as a help.
 καὶ ἐκάλεσεν ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσιν τοῖς κτήνεσιν καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ τῷ δὲ ἀδὰμ οὐχ εὐρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ
- 21 Toen deed de HEERE God een diepen slaap op Adam vallen, en hij sliep; en Hij nam een van zijn ribben, en sloot derzelve plaats toe met vlees.
And the Lord God sent a deep sleep on the man, and took one of the bones from his side while he was sleeping, joining up the flesh again in its place:
 καὶ ἐπέβαλεν ὁ θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν ἀδὰμ καὶ ὑπνώσεν καὶ ἔλαβεν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ καὶ ἀνεπλήρωσεν σάρκα ἀντ' αὐτῆς
- 22 En de HEERE God bouwde de ribbe, die Hij van Adam genomen had, tot eenvrouw, en Hij bracht haar tot Adam.
And the bone which the Lord God had taken from the man he made into a woman, and took her to the man.
 καὶ ὑκοδόμησεν κύριος ὁ θεὸς τὴν πλευρὰν ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ ἀδὰμ εἰς γυναῖκα καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀδὰμ
- 23 Toen zeide Adam: Deze is ditmaal been van mijn benen, en vlees van mijn vlees! Men zal haar Manninne heten, omdat zij uit den man genomen is.
And the man said, This is now bone of my bone and flesh of my flesh: let her name be Woman because she was taken out of Man.
 καὶ εἶπεν ἀδὰμ τοῦτο νῦν ὅσπου ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς μου αὕτη κληθήσεται γυνή ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήμφθη αὕτη
- 24 Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten, en zijn vrouw aankleven; en zij zullen tot een vlees zijn.
For this cause will a man go away from his father and his mother and be joined to his wife; and they will be one flesh.
 ἔνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν
- 25 En zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw; en zij schaamden zich niet.
And the man and his wife were without clothing, and they had no sense of shame.
 καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοὶ ὁ τε ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἤσχύνοντο
- 1 De slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, hetwelk de HEERE Godgemaakt had; en zij zeide tot de vrouw: Is het ook, dat God gezegd heeft: Gijlieden zult niet eten van allen boom dezes hofs?
Now the snake was wiser than any beast of the field which the Lord God had made. And he said to the woman, Has God truly said that you may not take of the fruit of any tree in the garden?
 ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὃν ἐποίησεν κύριος ὁ θεός καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικὶ τί ὅτι εἶπεν ὁ θεός οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ
- 2 En de vrouw zeide tot de slang: Van de vrucht der bomen dezes hofs zullen wijeten;
And the woman said, We may take of the fruit of the trees in the garden:
 καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει ἀπὸ καρποῦ ξύλου τοῦ παραδείσου φαγόμεθα
- 3 Maar van de vrucht des booms, die in het midden des hofs is, heeft God gezegd: Gij zult van die niet eten, noch die aanroeren, opdat gij niet sterft.
But of the fruit of the tree in the middle of the garden, God has said, If you take of it or put your hands on it, death will come to you.
 ἀπὸ δὲ καρποῦ τοῦ ξύλου ὃ ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου εἶπεν ὁ θεός οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ μὴ ἄψησθε αὐτοῦ ἵνα μὴ ἀποθάνητε
- 4 Toen zeide de slang tot de vrouw: Gijlieden zult den dood niet sterven;
And the snake said, Death will not certainly come to you:
 καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικὶ οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε
- 5 Maar God weet, dat, ten dage als gij daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad.
For God sees that on the day when you take of its fruit, your eyes will be open, and you will be as gods, having knowledge of good and evil.
 ἦδει γὰρ ὁ θεός ὅτι ἐν ἡ ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἔσεσθε ὡς θεοὶ γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρὸν

- 6 En de vrouw zag, dat die boom goed was tot spijze, en dat hij een lust was voorde ogen, ja, een boom, die begeerlijk was om verstandig te maken; en zij nam vanzijn vrucht en at; en zij gaf ook haar man met haar, en hij at.
 And when the woman saw that the tree was good for food, and a delight to the eyes, and to be desired to make one wise, she took of its fruit, and gave it to her husband.
 και εἶδεν ἡ γυνὴ ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρώσιν και ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν και ὄραϊὸν ἐστὶν τοῦ κατανοῆσαι και λαβοῦσα τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἔφαγεν και ἔδωκεν και τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς και ἔφαγον
- 7 Toen werden hun beider ogen geopend, en zij werden gewaar, dat zij naaktwaren; en zij hechtten vijeboombladeren samen, en maakten zich schorten.
 And their eyes were open and they were conscious that they had no clothing and they made themselves coats of leaves stitched together.
 και διηνοιχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο και ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν και ἔρραψαν φύλλα συκῆς και ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα
- 8 En zij hoorden de stem van den HEERE God, wandelende in den hof, aan dewind des daags. Toen verborg zich Adam en zijn vrouw voor het aangezicht vanden HEERE God, in het midden van het geboomte des hofs.
 And there came to them the sound of the Lord God walking in the garden in the evening wind: and the man and his wife went to a secret place among the trees of the garden, away from the eyes of the Lord God.
 και ἤκουσαν τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινὸν και ἐκρύβησαν ὃ τε ἀδὰμ και ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου
- 9 En de HEERE God riep Adam, en zeide tot hem: Waar zijt gij?
 And the voice of the Lord God came to the man, saying, Where are you?
 και ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ἀδὰμ και εἶπεν αὐτῷ ἀδὰμ ποῦ εἶ
- 10 En hij zeide: Ik hoorde Uw stem in den hof, en ik vreesde; want ik ben naakt; daarom verborg ik mij.
 And he said, Hearing your voice in the garden I was full of fear, because I was without clothing: and I kept myself from your eyes.
 και εἶπεν αὐτῷ τὴν φωνὴν σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ και ἐφοβήθην ὅτι γυμνός εἰμι και ἐκρύβην
- 11 En Hij zeide: Wie heeft u te kennen gegeven, dat gij naakt zijt? Hebt gij van dienboom gegeten, van welken Ik u gebod, dat gij daarvan niet eten zoudt?
 And he said, Who gave you the knowledge that you were without clothing? Have you taken of the fruit of the tree which I said you were not to take?
 και εἶπεν αὐτῷ τίς ἀνήγγειλὲν σοι ὅτι γυμνός εἶ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου ὃ ἐνετείλαμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες
- 12 Toen zeide Adam: De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van dienboom gegeven, en ik heb gegeten.
 And the man said, The woman whom you gave to be with me, she gave me the fruit of the tree and I took it.
 και εἶπεν ὁ ἀδὰμ ἡ γυνὴ ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου και ἔφαγον
- 13 En de HEERE God zeide tot de vrouw: Wat is dit, dat gij gedaan hebt? En devrouw zeide: De slang heeft mij bedrogen, en ik heb gegeten.
 And the Lord God said to the woman, What have you done? And the woman said, I was tricked by the deceit of the snake and I took it.
 και εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῇ γυναικὶ τί τοῦτο ἐποίησας και εἶπεν ἡ γυνὴ ὃ ὄφεις ἠπάτησέν με και ἔφαγον
- 14 Toen zeide de HEERE God tot die slang: Dewijl gij dit gedaan hebt, zo zijt gij vervloekt boven al het vee, en boven al het gedierte des velds! Op uw buik zult gijgaan, en stof zult gij eten, al de dagen uws levens.
 And the Lord God said to the snake, Because you have done this you are cursed more than all cattle and every beast of the field; you will go flat on the earth, and dust will be your food all the days of your life:
 και εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ ὄφει ὅτι ἐποίησας τοῦτο ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν και ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῆς γῆς ἐπὶ τῷ στήθει σου και τῇ κοιλίᾳ πορεύση και γῆν φάγη πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου
- 15 En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad entussen haar zaad; datzelve zal u de kop vermorzelen, en gij zult het de verzenenvermorzelen.
 And there will be war between you and the woman and between your seed and her seed: by him will your head be crushed and by you his foot will be wounded.
 και ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σου και ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς και ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου και ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν και σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν
- 16 Tot de vrouw zeide Hij: Ik zal zeer vermenigvuldigen uw smart, namelijk uwerdracht; met smart zult gij kinderen baren; en tot uw man zal uw begeerte zijn, enhij zal over u heerschappij hebben.
 To the woman he said, Great will be your pain in childbirth; in sorrow will your children come to birth; still your desire will be for your husband, but he will be your master.
 και τῇ γυναικὶ εἶπεν πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου και τὸν στεναγμὸν σου ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα και πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου και αὐτός σου κυριεύσει

- 17 En tot Adam zeide Hij: Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw, envan dien boom gegeten, waarvan Ik u gebod, zeggende: Gij zult daarvan nieteten; zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt; en met smart zult gij daarvan etenal de dagen uws levens.
And to Adam he said, Because you gave ear to the voice of your wife and took of the fruit of the tree which I said you were not to take, the earth is cursed on your account; in pain you will get your food from it all your life.
τῷ δὲ ἀδὰμ εἶπεν ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικὸς σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου ἐν λύπαις φάγη αὐτὴ ἐν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου
- 18 Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen, en gij zult het kruid des veldseten.
Thorns and waste plants will come up, and the plants of the field will be your food;
ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι καὶ φάγη τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ
- 19 In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aardewederkeert, dewijl gij daaruit genomen zijt; want gij zijt stof, en gij zult tot stofwederkeren.
With the hard work of your hands you will get your bread till you go back to the earth from which you were taken: for dust you are and to the dust you will go back.
ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου σου φάγη τὸν ἄρτον σου ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήμφθης ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση
- 20 Voorts noemde Adam den naam zijner vrouw Heva, omdat zij een moeder allerlevenden is.
And the man gave his wife the name of Eve because she was the mother of all who have life.
καὶ ἐκάλεσεν ἀδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ζοή ὅτι αὕτη μήτηρ πάντων τῶν ζώντων
- 21 En de HEERE God maakte voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen, en toogze hun aan.
And the Lord God made for Adam and for his wife coats of skins for their clothing.
καὶ ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς τῷ ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς
- 22 Toen zeide de HEERE God: Ziet, de mens is geworden als Onzer een, kennendehet goed en het kwaad! Nu dan, dat hij zijn hand niet uitsteke, en neme ook vanden boom des levens, en ete, en leve in eeuwigheid.
And the Lord God said, Now the man has become like one of us, having knowledge of good and evil; and now if he puts out his hand and takes of the fruit of the tree of life, he will go on living for ever.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ἰδοὺ ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα καὶ λάβῃ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ φάγη καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα
- 23 Zo verzond hem de HEERE God uit den hof van Eden, om den aardbodem tebouwen, waaruit hij genomen was.
So the Lord God sent him out of the garden of Eden to be a worker on the earth from which he was taken.
καὶ ἐξπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήμφθη
- 24 En Hij dreef de mens uit; en stelde cherubim tegen het oosten des hofs van Eden, en een vlamig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde, om te bewaren denweg van den boom des levens.
So he sent the man out; and at the east of the garden of Eden he put winged ones and a flaming sword turning every way to keep the way to the tree of life.
καὶ ἐξέβαλεν τὸν ἀδὰμ καὶ κατέκτισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς καὶ ἔταξεν τὰ χερουβὶμ καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς
- 1 En Adam bekende Heva, zijn huisvrouw, en zij werd zwanger, en baarde Kain, en zeide: Ik heb een man van de HEERE verkregen!
And the man had connection with Eve his wife, and she became with child and gave birth to Cain, and said, I have got a man from the Lord.
ἀδὰμ δὲ ἔγνω εὐαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν καιν καὶ εἶπεν ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ
- 2 En zij voer voort te baren zijn broeder Habel; en Habel werd een schaapherder, en Kain werd een landbouwer.
Then again she became with child and gave birth to Abel, his brother. And Abel was a keeper of sheep, but Cain was a farmer.
καὶ προσέθηκεν τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ἀβελ καὶ ἐγένετο ἀβελ ποιμὴν προβάτων καιν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν
- 3 En het geschiedde ten einde van enige dagen, dat Kain van de vrucht des landsden HEERE offer bracht.
And after a time, Cain gave to the Lord an offering of the fruits of the earth.
καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἤνεγκεν καιν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ κυρίῳ
- 4 En Habel bracht ook van de eerstgeborenen zijner schapen, en van hun vet. En deHEERE zag Habel en zijn offer aan;
And Abel gave an offering of the young lambs of his flock and of their fat. And the Lord was pleased with Abel's offering;
καὶ ἀβελ ἤνεγκεν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς ἐπὶ ἀβελ καὶ ἐπὶ τοῖς δόροις αὐτοῦ

- 5 Maar Kain en zijn offer zag Hij niet aan. Toen ontstak Kain zeer, en zijnaangezicht verviel.
But in Cain and his offering he had no pleasure. And Cain was angry and his face became sad.
ἐπὶ δὲ καιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχεν καὶ ἐλόπησεν τὸν καιν λίαν καὶ συνέπεσεν τῷ προσώπῳ
- 6 En de HEERE zeide tot Kain: Waarom zijt gij ontstoken, en waarom is uwaangezicht vervallen?
And the Lord said to Cain, Why are you angry? and why is your face sad?
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ καιν ἵνα τί περιλυπος ἐγένου καὶ ἵνα τί συνέπεσεν τὸ πρόσωπόν σου
- 7 Is er niet, indien gij weldoet, verhoging? en zo gij niet weldoet, de zonde ligt aande deur. Zijn begeerte is toch tot u, en gij zult over hem heersen.
If you do well, will you not have honour? and if you do wrong, sin is waiting at the door, desiring to have you, but do not let it be your master.
οὐκ ἂν ὀρθῶς προσενέγκῃς ὀρθῶς δὲ μὴ διέλης ἡμαρτας ἡσύχασον πρὸς σέ ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ
- 8 En Kain sprak met zijn broeder Habel; en het geschiedde, als zij in het veldwaren, dat Kain tegen zijn broeder Habel opstond, en sloeg hem dood.
And Cain said to his brother, Let us go into the field: and when they were in the field, Cain made an attack on his brother Abel and put him to death.
καὶ εἶπεν καιν πρὸς ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ διέλθωμεν εἰς τὸ πεδῖον καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἀνέστη καιν ἐπὶ ἀβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν
- 9 En de HEERE zeide tot Kain: Waar is Habel, uw broeder? En hij zeide: Ik weethet niet; ben ik mijns broeders hoeder?
And the Lord said to Cain, Where is your brother Abel? And he said, I have no idea: am I my brother's keeper?
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς καιν ποῦ ἐστιν ἀβελ ὁ ἀδελφός σου ὁ δὲ εἶπεν οὐ γινώσκω μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμι ἐγώ
- 10 En Hij zeide: Wat hebt gij gedaan? daar is een stem des bloeds van uw broeder, dat tot Mij roept van den aardbodem.
And he said, What have you done? the voice of your brother's blood is crying to me from the earth.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τί ἐποίησας φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρὸς με ἐκ τῆς γῆς
- 11 En nu zijt gij vervloekt van den aardbodem, die zijn mond heeft opengedaan, om uws broeders bloed van uw hand te ontvangen.
And now you are cursed from the earth, whose mouth is open to take your brother's blood from your hand;
καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ἔχανεν τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρὸς σου
- 12 Als gij den aardbodem bouwen zult, hij zal u zijn vermogen niet meer geven; gijzult zwerfende en dolende zijn op aarde.
No longer will the earth give you her fruit as the reward of your work; you will be a wanderer in flight over the earth.
ὄτι ἐργᾷ τὴν γῆν καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναι σοι στένων καὶ τρέμων ἔση ἐπὶ τῆς γῆς
- 13 En Kain zeide tot den HEERE: Mijn misdaad is groter, dan dat zij vergevenworde.
And Cain said, My punishment is greater than my strength.
καὶ εἶπεν καιν πρὸς τὸν κύριον μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναι με
- 14 Zie, Gij hebt mij heden verdreven van den aardbodem, en ik zal voor Uwaangezicht verborgen zijn; en ik zal zwerfende en dolende zijn op de aarde, en hetzal geschieden, dat al wie mij vindt, mij zal doodslaan.
You have sent me out this day from the face of the earth and from before your face; I will be a wanderer in flight over the earth, and whoever sees me will put me to death.
εἰ ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἔσται πᾶς ὁ εὐρίσκων με ἀποκτενεῖ με
- 15 Doch de HEERE zeide tot hem: Daarom, al wie Kain doodslaat, zal zevenvoudiggewroken worden! En de HEERE stelde een teken aan Kain; opdat hem nietversloeg al wie hem vond.
And the Lord said, Truly, if Cain is put to death, seven lives will be taken for his. And the Lord put a mark on Cain so that no one might put him to death.
καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς οὕτως πᾶς ὁ ἀποκτείνων καιν ἐπὶ τὰ ἐκδικούμενα παραλύσει καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ καιν τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὐρίσκοντα αὐτόν
- 16 En Kain ging uit van het aangezicht des HEEREN; en hij woonde in het land Nod, ten oosten van Eden.
And Cain went away from before the face of the Lord, and made his living-place in the land of Nod on the east of Eden.
ἐξῆλθεν δὲ καιν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ καὶ ὄκησεν ἐν γῆ ναὶδ κατέναντι εδεμ
- 17 En Kain bekende zijn huisvrouw, en zij werd bevrucht en baarde Henoeh; en hijbouwde een stad, en noemde den naam dier stad naar den naam zijns zoons, Henoeh.
And Cain had connection with his wife and she became with child and gave birth to Enoch: and he made a town, and gave the town the name of Enoch after his son.
καὶ ἔγνω καιν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν ενοχ καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν καὶ ἐπωνόμασεν τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ενοχ

- 18 En aan Henoah werd Hiraḡ geboren; en Hiraḡ gewon Mechujael; en Mechujaelgewon Methusael; en Methusael gewon Lamech.
 And Enoch had a son Irad: and Irad became the father of Mehujael: and Mehujael became the father of Methushael: and Methushael became the father of Lamech.
 ἐγενήθη δὲ τῷ εὐνοῦ γαιδαῖ καὶ γαιδαῖ ἐγέννησεν τὸν μαιηλ καὶ μαιηλ ἐγέννησεν τὸν μαθουσαλα καὶ μαθουσαλα ἐγέννησεν τὸν λαμεχ
- 19 En Lamech nam zich twee vrouwen; de naam van de eerste was Ada, en de naam van de andere Zilla.
 And Lamech had two wives; the name of the one was Adah, and the name of the other Zillah.
 καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ λαμεχ δύο γυναῖκας ὄνομα τῇ μιᾷ ἀδα καὶ ὄνομα τῇ δευτέρῃ σελλα
- 20 En Ada baarde Jabal; deze is geweest een vader dergenen, die tentenbewoonden, en vee hadden.
 And Adah gave birth to Jabal: he was the father of such as are living in tents and keep cattle.
 καὶ ἔτεκεν ἀδα τὸν ἰωβελ οὗτος ἦν ὁ πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων
- 21 En de naam zijns broeders was Jubal; deze werd de vader van allen, die harpenen orgelen handelen.
 And his brother's name was Jubal: he was the father of all players on instruments of music.
 καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἰουβαλ οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν
- 22 En Zilla baarde ook Tubal-Kain, een leermeester van allen werker in koper enijzer; en de zuster van Tubal-Kain was Naema.
 And Zillah gave birth to Tubal-cain, who is the father of every maker of cutting instruments of brass and iron: and the sister of Tubal-cain was Naamah.
 σελλα δὲ ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν θοβελ καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἀδελφὴ δὲ θοβελ νοεμα
- 23 En Lamech zeide tot zijn vrouwen Ada en Zilla: Hoort mijn stem, gij vrouwen van Lamech! neemt ter ore mijn rede! Voorwaar, ik sloeg wel een man dood, ommijn wonde, en een jongeling, om mijn buile!
 And Lamech said to his wives, Adah and Zillah, give ear to my voice; you wives of Lamech, give attention to my words, for I would put a man to death for a wound, and a young man for a blow;
 εἶπεν δὲ λαμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναῖξιν ἀδα καὶ σελλα ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς γυναῖκες λαμεχ ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοὶ καὶ νεανίσκον εἰς μῶλωπα ἐμοὶ
- 24 Want Kain zal zeventvoudig gewroken worden, maar Lamech zeventigmaalzevenmaal.
 If seven lives are to be taken as punishment for Cain's death, seventy-seven will be taken for Lamech's.
 ὅτι ἑπτὰκις ἐκδεδίκηται ἐκ καιν ἐκ δὲ λαμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ
- 25 En Adam bekende wederom zijn huisvrouw, en zij baarde een zoon, en zijnoemde zijn naam Seth; want God heeft mij, sprak zij, een ander zaad gezet voor Habel; want Kain heeft hem doodgeslagen.
 And Adam had connection with his wife again, and she gave birth to a son to whom she gave the name of Seth: for she said, God has given me another seed in place of Abel, whom Cain put to death.
 ἔγνω δὲ ἀδαμ εὐαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σηθ λέγουσα ἐξανέστησεν γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ ἀβελ. ὃν ἀπέκτεινεν καιν
- 26 En denzelven Seth werd ook een zoon geboren, en hij noemde zijn naam Enos. Toen begon men den naam des HEEREN aan te roepen.
 And Seth had a son, and he gave him the name of Enosh: at this time men first made use of the name of the Lord in worship.
 καὶ τῷ σηθ ἐγένετο υἱὸς ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐνοῦ οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ
- 1 Dit is het boek van Adams geslacht. Ten dage als God den mens schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods.
 This is the book of the generations of Adam. In the day when God made man, he made him in the image of God;
 αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων ἧ ἡμέρα ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἀδαμ κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν
- 2 Man en vrouw schiep Hij hen, en zegende ze, en noemde hun naam Mens, tendage als zij geschapen werden.
 Male and female he made them, naming them Man, and giving them his blessing on the day when they were made.
 ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς καὶ εὐλόγησεν αὐτούς καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀδαμ ἧ ἡμέρα ἐποίησεν αὐτούς
- 3 En Adam leefde honderd en dertig jaren, en gewon een zoon naar zijn gelijkenis, naar zijn evenbeeld, en noemde zijn naam Seth.
 Adam had been living for a hundred and thirty years when he had a son like himself, after his image, and gave him the name of Seth:
 ἔζησεν δὲ ἀδαμ διακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σηθ
- 4 En Adams dagen, nadat hij Seth gewonnen had, zijn geweest achthonderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
 And after the birth of Seth, Adam went on living for eight hundred years, and had sons and daughters:
 ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι ἀδαμ μετὰ τὸ γεννησθαι αὐτὸν τὸν σηθ ἑπτακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

- 5 Zo waren al de dagen van Adam, die hij leefde, negenhonderd jaren, en dertigjaren; en hij stierf.
And all the years of Adam's life were nine hundred and thirty: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀδάμ ὡς ἔζησεν ἑννακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἀπέθανεν
- 6 En Seth leefde honderd en vijf jaren, en hij gewon Enos.
And Seth was a hundred and five years old when he became the father of Enosh:
ἔζησεν δὲ σιθ διακόσια καὶ πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν ενως
- 7 En Seth leefde, nadat hij Enos gewonnen had, achthonderd en zeven jaren; en hijgewon zonen en dochteren.
And he went on living after the birth of Enosh for eight hundred and seven years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν σιθ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν ενως ἑπτακόσια καὶ ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
- 8 Zo waren al de dagen van Seth negenhonderd en twaalf jaren; en hij stierf.
And all the years of Seth's life were nine hundred and twelve: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι σιθ ἑννακόσια καὶ δώδεκα ἔτη καὶ ἀπέθανεν
- 9 En Enos leefde negentig jaren, en hij gewon Kenan.
And Enosh was ninety years old when he became the father of Kenan:
καὶ ἔζησεν ενως ἑκατὸν ἐνενήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν καιναν
- 10 En Enos leefde, nadat hij Kenan gewonnen had, achthonderd en vijftien jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
And after the birth of Kenan, Enosh went on living for eight hundred and fifteen years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν ενως μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν καιναν ἑπτακόσια καὶ δέκα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
- 11 Zo waren al de dagen van Enos negenhonderd en vijf jaren; en hij stierf.
And all the years of Enosh were nine hundred and five: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ενως ἑννακόσια καὶ πέντε ἔτη καὶ ἀπέθανεν
- 12 En Kenan leefde zeventig jaren, en hij gewon Mahalal-el.
And Kenan was seventy years old when he became the father of Mahalalel:
καὶ ἔζησεν καιναν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν μαλελεηλ
- 13 En Kenan leefde, nadat hij Mahalal-el gewonnen had, achthonderd en veertigjaren; en hij gewon zonen en dochteren.
And after the birth of Mahalalel, Kenan went on living for eight hundred and forty years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν καιναν μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν μαλελεηλ ἑπτακόσια καὶ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
- 14 Zo waren al de dagen van Kenan negenhonderd en tien jaren; en hij stierf.
And all the years of Kenan's life were nine hundred and ten; and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι καιναν ἑννακόσια καὶ δέκα ἔτη καὶ ἀπέθανεν
- 15 En Mahalal-el leefde vijf en zestig jaren, en hij gewon Jared.
And Mahalalel was sixty-five years old when he became the father of Jared:
καὶ ἔζησεν μαλελεηλ ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν ιαρεδ
- 16 En Mahalal-el leefde, nadat hij Jared gewonnen had, achthonderd en dertig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
And after the birth of Jared, Mahalalel went on living for eight hundred and thirty years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν μαλελεηλ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν ιαρεδ ἑπτακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
- 17 Zo waren al de dagen van Mahalal-el achthonderd vijf en negentig jaren; en hijstierf.
And all the years of Mahalalel's life were eight hundred and ninety-five: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι μαλελεηλ ὀκτακόσια καὶ ἐνενήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἀπέθανεν
- 18 En Jared leefde honderd twee en zestig jaren, en hij gewon Henoch.
And Jared was a hundred and sixty-two years old when he became the father of Enoch:
καὶ ἔζησεν ιαρεδ ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν ενωχ

- 19 En Jared leefde, nadat hij Henoch gewonnen had, achthonderd jaren; en hijgewon zonen en dochteren.
And Jared went on living after the birth of Enoch for eight hundred years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν ἰαρεδ μετὰ τὸ γεννησθαι αὐτὸν τὸν ενωχ ὀκτακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
- 20 Zo waren al de dagen van Jared negenhonderd twee en zestig jaren; en hij stierf.
And all the years of Jared's life were nine hundred and sixty-two: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἰαρεδ ἑννακόσια καὶ ἐξήκοντα δύο ἔτη καὶ ἀπέθανεν
- 21 En Henoch leefde vijf en zestig jaren, en hij gewon Methusalach.
And Enoch was sixty-five years old when he became the father of Methuselah:
καὶ ἔζησεν ενωχ ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν μαθουσαλα
- 22 En Henoch wandelde met God, nadat hij Methusalach gewonnen had, driehonderd jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
And after the birth of Methuselah, Enoch went on in God's ways for three hundred years, and had sons and daughters:
εὐηρέστησεν δὲ ενωχ τῷ θεῷ μετὰ τὸ γεννησθαι αὐτὸν τὸν μαθουσαλα διακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
- 23 Zo waren al de dagen van Henoch driehonderd vijf en zestig jaren.
And all the years of Enoch's life were three hundred and sixty-five:
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ενωχ τριακόσια ἐξήκοντα πέντε ἔτη
- 24 Henoch dan wandelde met God; en hij was niet meer; want God nam hem weg.
And Enoch went on in God's ways: and he was not seen again, for God took him.
καὶ εὐηρέστησεν ενωχ τῷ θεῷ καὶ οὐχ ἠύρισκετο ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός
- 25 En Methusalach leefde honderd zeven en tachtig jaren, en hij gewon Lamech.
And Methuselah was a hundred and eighty-seven years old when he became the father of Lamech:
καὶ ἔζησεν μαθουσαλα ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα ἐπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν λαμεχ
- 26 En Methusalach leefde, nadat hij Lamech gewonnen had, zevenhonderd twee entachtig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
And after the birth of Lamech, Methuselah went on living for seven hundred and eighty-two years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν μαθουσαλα μετὰ τὸ γεννησθαι αὐτὸν τὸν λαμεχ ὀκτακόσια δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
- 27 Zo waren al de dagen van Methusalach negenhonderd negen en zestig jaren; en hij stierf.
And all the years of Methuselah's life were nine hundred and sixty-nine: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι μαθουσαλα ἄς ἔζησεν ἑννακόσια καὶ ἐξήκοντα ἑννέα ἔτη καὶ ἀπέθανεν
- 28 En Lamech leefde honderd twee en tachtig jaren, en hij gewon een zoon.
And Lamech was a hundred and eighty-two years old when he had a son:
καὶ ἔζησεν λαμεχ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὀκτὼ ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱὸν
- 29 En hij noemde zijn naam Noach, zeggende: Deze zal ons troosten over ons werk, en over de smart onzer handen, vanwege het aardrijk, dat de HEERE vervloektheeft!
And he gave him the name of Noah, saying, Truly, he will give us rest from our trouble and the hard work of our hands, because of the earth which was cursed by God.
καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ νοε λέγων οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἣς κατηράσατο κύριος ὁ θεός
- 30 En Lamech leefde, nadat hij Noach gewonnen had, vijfhonderd vijf en negentig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
And after the birth of Noah, Lamech went on living for five hundred and ninety-five years, and had sons and daughters:
καὶ ἔζησεν λαμεχ μετὰ τὸ γεννησθαι αὐτὸν τὸν νοε πεντακόσια καὶ ἐξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας
- 31 Zo waren al de dagen van Lamech zevenhonderd zeven en zeventig jaren; en hij stierf.
And all the years of Lamech's life were seven hundred and seventy-seven: and he came to his end.
καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι λαμεχ ἑπτακόσια καὶ πενήκοντα τρία ἔτη καὶ ἀπέθανεν
- 32 En Noach was vijfhonderd jaren oud; en Noach gewon Sem, Cham en Jafeth.
And when Noah was five hundred years old, he became the father of Shem, Ham, and Japheth.
καὶ ἦν νοε ἐτῶν πεντακοσίων καὶ ἐγέννησεν νοε τρεῖς υἱοὺς τὸν σημ τὸν χαμ τὸν ἰαφεθ

- 1 En het geschiedde, als de mensen op den aardbodem begonnen tevermenigvuldigen, en hun dochters geboren werden,
 And after a time, when men were increasing on the earth, and had daughters,
 και ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ θυγατέρες ἐγενήθησαν αὐτοῖς
- 2 Dat Gods zonen de dochteren der mensen aanzagen, dat zij schoon waren, en zijnamen zich vrouwen uit allen, die zij verkozen hadden.
 The sons of God saw that the daughters of men were fair; and they took wives for themselves from those who were pleasing to them.
 ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ὅτι καλαὶ εἰσιν ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν ὧν ἐξελέξαντο
- 3 Toen zeide de HEERE: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mens, dewijl hij ook vlees is; doch zijn dagen zullen zijn honderd en twintig jaren.
 And the Lord said, My spirit will not be in man for ever, for he is only flesh; so the days of his life will be a hundred and twenty years.
 και εἶπεν κύριος ὁ θεός οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν ἑκατὸν εἴκοσι ἔτη
- 4 In die dagen waren er reuzen op de aarde, en ook daarna, als Gods zonen tot dedochteren der mensen ingegaan waren, en zich kinderen gewonnen hadden; deze zijn de geweldigen, die van ouds geweest zijn, mannen van name.
 There were men of great strength and size on the earth in those days; and after that, when the sons of God had connection with the daughters of men, they gave birth to children: these were the great men of old days, the men of great name.
 οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ μετ' ἐκεῖνο ὡς ἂν εἰσπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐγεννῶσαν ἑαυτοῖς ἐκείνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί
- 5 En de HEERE zag, dat de boosheid des mensen menigvuldig was op de aarde, enal het gedichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was.
 And the Lord saw that the sin of man was great on the earth, and that all the thoughts of his heart were evil.
 ἰδὼν δὲ κύριος ὁ θεός ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας
- 6 Toen berouwde het de HEERE, dat Hij den mens op de aarde gemaakt had, enhet smartte Hem aan Zijn hart.
 And the Lord had sorrow because he had made man on the earth, and grief was in his heart.
 και ἐνεθυμήθη ὁ θεός ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ διενόηθη
- 7 En de HEERE zeide: Ik zal den mens, die Ik geschapen heb, verdelgen van denaardbodem, van den mens tot het vee, tot het kruipend gedierte, en tot hetgevogelte des hemels toe; want het berouwt Mij, dat Ik hen gemaakt heb.
 And the Lord said, I will take away man, whom I have made, from the face of the earth, even man and beast and that which goes on the earth and every bird of the air; for I have sorrow for having made them.
 και εἶπεν ὁ θεός ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἀπὸ ἐρπετῶν ἕως τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ὅτι ἐθυμώθην ὅτι ἐποίησα αὐτούς
- 8 Maar Noach vond genade in de ogen des HEEREN.
 But Noah had grace in the eyes of God.
 νωε δὲ εὔρεν χάριν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ
- 9 Dit zijn de geboorten van Noach. Noach was een rechtvaardig, oprecht man in zijn geslachten. Noach wandelde met God.
 These are the generations of Noah. Noah was an upright man and without sin in his generation: he went in the ways of God.
 αὗται δὲ αἱ γενέσεις νωε νωε ἄνθρωπος δίκαιος τέλειος ὧν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ τῷ θεῷ εὐηρέστησεν νωε
- 10 En Noach gewon drie zonen: Sem, Cham en Jafeth.
 And Noah had three sons, Shem, Ham, and Japheth.
 ἐγέννησεν δὲ νωε τρεῖς υἱούς τὸν σημ τὸν χαμ τὸν ιαφεθ
- 11 Maar de aarde was verdorven voor Gods aangezicht; en de aarde was vervuldmet wrevel.
 And the earth was evil in God's eyes and full of violent ways.
 ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας
- 12 Toen zag God de aarde, en ziet, zij was verdorven; want al het vlees had zijn wegverdorven op de aarde.
 And God, looking on the earth, saw that it was evil: for the way of all flesh had become evil on the earth.
 και εἶδεν κύριος ὁ θεός τὴν γῆν καὶ ἦν κατεφθαρμένη ὅτι κατέφθειρεν πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς

- 13 Daaronder zeide God tot Noach: Het einde van alle vlees is voor Mijn aangezichtgekomen; want de aarde is door hen vervuld met wrevel; en zie, Ik zal hen met deaarde verderven.
And God said to Noah, The end of all flesh has come; the earth is full of their violent doings, and now I will put an end to them with the earth.
 και ειπεν ο θεος προς νωε καιρος παντος ανθρωπου ηκει εναντιον μου οτι επλησθη η γη αδικιας απ' αυτων και ιδου εγω καταφθειρω αυτους και την γην
- 14 Maak u een ark van goferhout; met kameren zult gij deze ark maken; en gij zultdie bepekken van binnen en van buiten met pek.
Make for yourself an ark of gopher wood with rooms in it, and make it safe from the water inside and out.
 ποιησον ουν σεαυτω κιβωτον εκ ξυλων τετραγωνων νοσσιας ποιησεις την κιβωτον και ασφαλωσεις αυτην εσωθεν και εξωθεν τη ασφαλτω
- 15 En aldus is het, dat gij haar maken zult: driehonderd ellen zij de lengte der ark, vijftig ellen haar breedte, en dertig ellen haar hoogte.
And this is the way you are to make it: it is to be three hundred cubits long, fifty cubits wide, and thirty cubits high.
 και ουτως ποιησεις την κιβωτον τριακοσιων πηχεων το μηκος της κιβωτου και πενήκοντα πηχεων το πλάτος και τριάκοντα πηχεων το υψος αυτης
- 16 Gij zult een venster aan de ark maken, en zult haar volmaken tot een elle vanboven; en de deur der ark zult gij in haar zijde zetten; gij zult ze met onderste, tweede en derde verdiepingen maken.
You are to put a window in the ark, a cubit from the roof, and a door in the side of it, and you are to make it with a lower and second and third floors.
 επισυναγων ποιησεις την κιβωτον και εις πηχυν συντελεσεις αυτην ανωθεν την δε θυραν της κιβωτου ποιησεις εκ πλαγιων καταγια διωροφα και τριωροφα ποιησεις αυτην
- 17 Want Ik, zie, Ik breng een watervloed over de aarde, om alle vlees, waarin eengeest des levens is, van onder den hemel te verderven; al wat op de aarde is, zalden geest geven.
For truly, I will send a great flow of waters over the earth, for the destruction from under the heaven of all flesh in which is the breath of life; everything on the earth will come to an end.
 εγω δε ιδου επαγω τον κατακλυσμον υδωρ επι την γην καταφθειραι πασαν σαρκα εν η εστιν πνευμα ζωης υποκατω του ουρανου και οσα εν η επι της γης τελευτησει
- 18 Maar met u zal Ik Mijn verbond oprichten; en gij zult in de ark gaan, gij, en uwzonen, en uw huisvrouw, en de vrouwen uwer zonen met u.
But with you I will make an agreement; and you will come into the ark, you and your sons and your wife and your sons' wives with you.
 και στησω την διαθηκην μου προς σε εισελευθη δε εις την κιβωτον συ και οι υιοι σου και η γυνη σου και αι γυναικες των υιων σου μετα σου
- 19 En gij zult van al wat leeft, van alle vlees, twee van elk, doen in de ark komen, ommet u in het leven te behouden: mannetje en wijfje zullen zij zijn;
And you will take with you into the ark two of every sort of living thing, and keep them safe with you; they will be male and female.
 και απο παντων των κτηνων και απο παντων των ερπετων και απο παντων των θηριων και απο πασης σαρκος δυο δυο απο παντων εισαξεις εις την κιβωτον ινα τρεφης μετα σεαυτου αρσεν και θηλυ εσονται
- 20 Van het gevogelte naar zijn aard, en van het vee naar zijn aard, van al hetkruipend gedierte des aardbodems naar zijn aard, twee van elk zullen tot ukomen, om die in het leven te behouden.
Two of every sort of bird and cattle and of every sort of living thing which goes on the earth will you take with you to keep them from destruction.
 απο παντων των ορνεων των πετεινων κατα γενος και απο παντων των κτηνων κατα γενος και απο παντων των ερπετων των ερποντων επι της γης κατα γενος αυτων δυο δυο απο παντων εισελευσονται προς σε τρεφεσθαι μετα σου αρσεν και θηλυ
- 21 En gij, neem voor u van alle spijze, die gegeten wordt, en verzamel ze tot u, opdatzij u en hun tot spijze zij.
And make a store of every sort of food for yourself and them.
 συ δε λημψη σεαυτω απο παντων των βρωματων α εδεσθε και συναξεις προς σεαυτον και εσται σοι και εκεινοις φαγειν
- 22 En Noach deed het; naar al wat God hem geboden had, zo deed hij.
And all these things Noah did; as God said, so he did.
 και εποιησεν νωε παντα οσα εντελειωτο αυτω κυριος ο θεος ουτως εποιησεν
- 1 Daarna zeide de HEERE tot Noach: Ga gij, en uw ganse huis in de ark; want uheb Ik gezien rechtvaardig voor Mijn aangezicht in dit geslacht.
And the Lord said to Noah, Take all your family and go into the ark, for you only in this generation have I seen to be upright.
 και ειπεν κυριος ο θεος προς νωε εισελθε συ και πας ο οικος σου εις την κιβωτον οτι σε ειδον δικαιον εναντιον μου εν τη γενεα ταυτη
- 2 Van alle rein vee zult gij tot u nemen zeven en zeven, het mannetje en zijn wijfje; maar van het vee, dat niet rein is, twee, het mannetje en zijn wijfje.
Of every clean beast you will take seven males and seven females, and of the beasts which are not clean, two, the male and his female;
 απο δε των κτηνων των καθαρων εισαγαγε προς σε επτα επτα αρσεν και θηλυ απο δε των κτηνων των μη καθαρων δυο δυο αρσεν και θηλυ
- 3 Ook van het gevogelte des hemels zeven en zeven, het mannetje en het wijfje, omzaad levend te houden op de ganse aarde.
And of the birds of the air, seven males and seven females, so that their seed may still be living on the face of the earth.
 και απο των πετεινων του ουρανου των καθαρων επτα επτα αρσεν και θηλυ και απο των πετεινων των μη καθαρων δυο δυο αρσεν και θηλυ διαθρεψαι σπερμα επι πασαν την γην

- 4 Want over nog zeven dagen zal Ik doen regenen op de aarde veertig dagen, enveertig nachten; en Ik zal van den aardbodem verdelgen al wat bestaat, dat Ik gemaakt heb.
For after seven days I will send rain on the earth for forty days and forty nights, for the destruction of every living thing which I have made on the face of the earth.
ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐγὼ ἐπάγω ὕετον ἐπὶ τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας καὶ ἐξαλείψω πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν ἣν ἐποίησα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς
- 5 En Noah deed, naar al wat de HEERE hem geboden had.
And Noah did everything which the Lord said he was to do.
καὶ ἐποίησεν νοε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός
- 6 Noah nu was zeshonderd jaren oud, als de vloed der wateren op de aarde was.
And Noah was six hundred years old when the waters came flowing over all the earth.
νοε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων καὶ ὁ κατακλυσμός ἐγένετο ὕδατος ἐπὶ τῆς γῆς
- 7 Zo ging Noah, en zijn zonen, en zijn huisvrouw, en de vrouwen zijner zonen methem in de ark, vanwege de wateren des vloods.
And Noah, with his sons and his wife and his sons' wives, went into the ark because of the flowing of the waters.
εἰσῆλθεν δὲ νοε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ
- 8 Van het reine vee, en van het vee, dat niet rein was, en van het gevogelte, en alwat op den aardbodem kruipt,
Of clean beasts, and of beasts which are not clean, and of birds, and of everything which goes on the earth,
καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἔρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς
- 9 Kwamen er twee en twee tot Noah in de ark, het mannetje en het wijfje, gelijks God Noah geboden had.
In twos, male and female, they went into the ark with Noah, as God had said.
δύο δύο εἰσῆλθον πρὸς νοε εἰς τὴν κιβωτὸν ἄρσεν καὶ θῆλυ καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός
- 10 En het geschiedde na die zeven dagen, dat de wateren des vloods op de aardewaren.
And after the seven days, the waters came over all the earth.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς
- 11 In het zeshonderdste jaar des levens van Noah, in de tweede maand, op de zeventiende dag der maand, op dezen zelfden dag zijn alle fonteinen des grotenafgronds opengebroken, en de sluizen des hemels geopend.
In the six hundredth year of Noah's life, in the second month, on the seventeenth day of the month, all the fountains of the great deep came bursting through, and the windows of heaven were open;
ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ νοε τοῦ δευτέρου μηνός ἐβδόμη καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐρράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεόχθησαν
- 12 En een plasregen was op de aarde veertig dagen en veertig nachten.
And rain came down on the earth for forty days and forty nights.
καὶ ἐγένετο ὁ ὕετός ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας
- 13 Even op dienzelfden dag ging Noah, en Sem, en Cham, en Japheth, Noachs zonen, desgelijks ook Noachs huisvrouw, en de drie vrouwen zijner zonen methem in de ark;
On the same day Noah, with Shem, Ham, and Japheth, his sons, and his wife and his sons' wives, went into the ark;
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθεν νοε σὺν ἡμι ἰαφεθ υἱοὶ νοε καὶ ἡ γυνὴ νοε καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν
- 14 Zij, en al het gedierte naar zijn aard, en al het vee naar zijn aard, en al hetkruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, naar zijn aard, en al het gevogelte naarzijn aard, alle vogeltjes van allerlei vleugel.
And with them, every sort of beast and cattle, and every sort of thing which goes on the earth, and every sort of bird.
καὶ πάντα τὰ θηρία κατὰ γένος καὶ πάντα τὰ κτήνη κατὰ γένος καὶ πᾶν ἔρπετόν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ πᾶν πετεινὸν κατὰ γένος
- 15 En van alle vlees, waarin een geest des levens was, kwamen er twee en twee totNoach in de ark.
They went with Noah into the ark, two and two of all flesh in which is the breath of life.
εἰσῆλθον πρὸς νοε εἰς τὴν κιβωτὸν δύο δύο ἀπὸ πάσης σαρκός ἐν ᾧ ἐστιν πνεῦμα ζωῆς
- 16 En die er kwamen, die kwamen mannetje en wijfje, van alle vlees, gelijk als hemGod bevolen had. En de HEERE sloot achter hem toe.
Male and female of all flesh went in, as God had said, and the ark was shut by the Lord.
καὶ τὰ εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκός εἰσῆλθεν καθὰ ἐνετείλατο ὁ θεός τῷ νοε καὶ ἐκλείσεν κύριος ὁ θεός ἐξωθεν αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν

- 17 En die vloed was veertig dagen op de aarde, en de wateren vermeerderden, enhieven de ark op, zodat zij oprees boven de aarde.
And for forty days the waters were over all the earth; and the waters were increased so that the ark was lifted up high over the earth.
 και ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπληθύνθη τὸ ὕδωρ καὶ ἐπῆρεν τὴν κιβωτὸν καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς
- 18 En de wateren namen de overhand, en vermeerderden zeer op de aarde; en de ark ging op de wateren.
And the waters overcame everything and were increased greatly on the earth, and the ark was resting on the face of the waters.
 και ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ καὶ ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω τοῦ ὕδατος
- 19 En de wateren namen gans zeer de overhand op de aarde, zodat alle hogebergen, die onder den ganse hemel zijn, bedekt werden.
And the waters overcame everything on the earth; and all the mountains under heaven were covered.
 τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφοδρῶς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ
- 20 Vijftien ellen omhoog namen de wateren de overhand, en de bergen werdenbedekt.
The waters went fifteen cubits higher, till all the mountains were covered.
 δέκα πέντε πῆχεις ἐπάνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ καὶ ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά
- 21 En alle vlees, dat zich op de aarde roerde, gaf den geest, van het gevogelte, ervan het vee, en van het wild gedierte, en van al het kruipend gedierte, dat op de aarde kroop, en alle mens.
And destruction came on every living thing moving on the earth, birds and cattle and beasts and everything which went on the earth, and every man.
 και ἀπέθανεν πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πετεινῶν καὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν θηρίων καὶ πᾶν ἔρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς ἄνθρωπος
- 22 Al wat een adem des geestes des levens in zijn neusgaten had, van alles wat ophet droge was, is gestorven.
Everything on the dry land, in which was the breath of life, came to its end.
 και πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς καὶ πᾶς ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἀπέθανεν
- 23 Alzo werd verdelgd al wat bestond, dat op den aardbodem was, van den mensaan tot het vee, tot het kruipend gedierte, en tot het gevogelte des hemels, en zijwerden verdelgd van de aarde; doch Noah alleen bleef over, en wat met hem inde ark was.
Every living thing on the face of all the earth, man and cattle and things moving on the face of the earth, and birds of the air, came to destruction: only Noah and those who were with him in the ark, were kept from death.
 και ἐξῆλειψεν πᾶν τὸ ἀνάστημα ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἔρπετῶν καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατελείφθη μόνος νοε κ αὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ
- 24 En de wateren hadden de overhand boven de aarde, honderd en vijftig dagen.
And the waters were over the earth a hundred and fifty days.
 και ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πενήκοντα
- 1 En God gedacht aan Noah, en aan al het gedierte, en aan al het vee, dat methem in de ark was; en God deed een wind over de aarde doorgaan, en dewateren werden stil.
And God kept Noah in mind, and all the living things and the cattle which were with him in the ark: and God sent a wind over the earth, and the waters went down.
 και ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ νοε καὶ πάντων τῶν θηρίων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάντων τῶν πετεινῶν καὶ πάντων τῶν ἔρπετῶν ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ καὶ ἐπήγαγεν ὁ θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐκόπασεν τὸ ὕδωρ
- 2 Ook werden de fonteinen des afgronds, en de sluisen des hemels gesloten, en deplasregen van den hemel werd opgehouden.
And the fountains of the deep and the windows of heaven were shut, and the rain from heaven was stopped.
 και ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου καὶ οἱ καταράκται τοῦ οὐρανοῦ καὶ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ
- 3 Daartoe keerden de wateren weder van boven de aarde, heen en wedervloeiende, en de wateren namen af ten einde van honderd en vijftig dagen.
And the waters went slowly back from the earth, and at the end of a hundred and fifty days the waters were lower.
 και ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς ἐνεδίδου καὶ ἡλαττοῦτο τὸ ὕδωρ μετὰ πενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας
- 4 En de ark rustte in de zevende maand, op den zeventiende dag der maand, op de bergen van Ararat.
And on the seventeenth day of the seventh month the ark came to rest on the mountains of Ararat.
 και ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ἀραρατ
- 5 En de wateren waren gaande, en afnemende tot de tiende maand; in de tiendemaand, op den eerste der maand, werden de toppen der bergen gezien.
And still the waters went on falling, till on the first day of the tenth month the tops of the mountains were seen.
 τὸ δὲ ὕδωρ πορευόμενον ἡλαττοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μηνός ἐν δὲ τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ τῇ πρώτῃ τοῦ μηνός ὤφθησαν αἱ κεφαλαι τῶν ὀρέων

- 6 En het geschiedde, ten einde van veertig dagen, dat Noach het venster der ark, die hij gemaakt had, opendeed.
Then, after forty days, through the open window of the ark which he had made,
καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἠνέφωξεν νοε τὴν θυρίδα τῆς κιβωτοῦ ἣν ἐποίησεν
- 7 En hij liet een raaf uit, die dikwijls heen en weder ging, totdat de wateren vanboven de aarde verdroogd waren.
Noah sent out a raven, which went this way and that till the waters were gone from the earth.
καὶ ἀπέστειλεν τὸν κόρακα τοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ καὶ ἐξελθὼν οὐχ ὑπέστρεψεν ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς
- 8 Daarna liet hij een duif van zich uit, om te zien, of de wateren gelicht waren vanboven den aardbodem.
And he sent out a dove, to see if the waters had gone from the face of the earth;
καὶ ἀπέστειλεν τὴν περιστερὰν ὀπίσω αὐτοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς
- 9 Maar de duif vond geen rust voor het hol van haar voet; zo keerde zij weder tothem in de ark; want de wateren waren op de ganse aarde; en hij stak zijn handuit, en nam haar, en bracht haar tot zich in de ark.
But the dove saw no resting-place for her foot, and came back to the ark, for the waters were still over all the earth; and he put out his hand, and took her into the ark.
καὶ οὐχ εὐροῦσα ἡ περιστερὰ ἀνάπαισιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς ὑπέστρεψεν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτόν ὅτι ὕδωρ ἦν ἐπὶ παντὶ προσώπῳ πάσης τῆς γῆς καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν κιβωτόν
- 10 En hij verbeidde nog zeven andere dagen; toen liet hij de duif wederom uit de ark.
And after waiting another seven days, he sent the dove out again;
καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἐτέρας πάλιν ἐξαπέστειλεν τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς κιβωτοῦ
- 11 En de duif kwam tot hem tegen den avondtĳd; en ziet, een afgebroken olijfbladwas in haar bek; zo merkte Noach, dat de wateren van boven de aarde gelichtwaren.
And the dove came back at evening, and in her mouth was an olive-leaf broken off: so Noah was certain that the waters had gone down on the earth.
καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς αὐτὸν ἡ περιστερὰ τὸ πρὸς ἑσπέραν καὶ εἶχεν φύλλον ἐλαιᾶς κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς καὶ ἔγνω νοε ὅτι κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς
- 12 Toen vertoefde hij nog zeven andere dagen; en hij liet de duif uit; maar zij keerdeniet meer weder tot hem.
And after seven days more, he sent the dove out again, but she did not come back to him.
καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἐτέρας πάλιν ἐξαπέστειλεν τὴν περιστερὰν καὶ οὐ προσέθετο τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι
- 13 En het geschiedde in het zeshonderd en eerste jaar, in de eerste maand, op deneersten derzelve maand, dat de wateren droogden van boven de aarde; toendeed Noach het deksel der ark af, en zag toe, en ziet, de aardbodem wasgedroogd.
And in the six hundred and first year, on the first day of the first month, the waters were dry on the earth: and Noah took the cover off the ark and saw that the face of the earth was dry.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ νοε τοῦ πρώτου μηνός μιᾶ τοῦ μηνός ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἀπεκάλυψεν νοε τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ ἣν ἐποίησεν καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς
- 14 En in de tweede maand, op den zeven en twintigsten dag der maand, was deaarde opgedroogd.
And on the twenty-seventh day of the second month the earth was dry.
ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός ἐξηράνθη ἡ γῆ
- 15 Toen sprak God tot Noach, zeggende:
And God said to Noah,
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ νοε λέγων
- 16 Ga uit de ark, gij, en uw huisvrouw, en uw zonen, en de vrouwen uwer zonen metu.
Go out of the ark, you and your wife and your sons and your sons' wives.
ἐξέλθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ σὺ καὶ ἡ γυνὴ σου καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ
- 17 Al het gedierte, dat met u is, van alle vlees, aan gevogelte, en aan vee, en aan alhet kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, doe met u uitgaan; en dat zijovervloediglijk voorttellen op de aarde, en vruchtbaar zijn, en vermenigvuldigen opde aarde.
Take out with you every living thing which is with you, birds and cattle and everything which goes on the earth, so that they may have offspring and be fertile and be increased on the earth.
καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶν μετὰ σοῦ καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν καὶ πᾶν ἐρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ καὶ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς

- 18 Toen ging Noach uit, en zijn zonen, en zijn huisvrouw, en de vrouwen zijner zonenmet hem.
And Noah went out with his sons and his wife and his sons' wives;
 και ἐξῆλθεν νοε και ἡ γυνὴ αὐτοῦ και οἱ υἱοὶ αὐτοῦ και αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
- 19 Al het gedierte, al het kruipende, en al het gevogelte, al wat zich op de aareroert, naar hun geslachten, gingen uit de ark.
And every beast and bird and every living thing of every sort which goes on the earth, went out of the ark.
 και πάντα τὰ θηρία και πάντα τὰ κτήνη και πᾶν πετεινὸν και πᾶν ἔρπετον κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν ἐξῆλθοσαν ἐκ τῆς κιβωτοῦ
- 20 En Noach bouwde den HEERE een altaar; en hij nam van al het reine vee, en vanal het rein gevogelte, en offerde brandofferen op dat altaar.
And Noah made an altar to the Lord, and from every clean beast and bird he made burned offerings on the altar.
 και ὑποκοδόμησεν νοε θυσιαστήριον τῷ θεῷ και ἔλαβεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν και ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν και ἀνήνεγκεν ὀλοκαρπώσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 21 En de HEERE rook dien liefelijken reuk, en de HEERE zeide in Zijn hart: Ik zalvoortaan den aardbodem niet meer vervloeken om des mensen wil; want hetgedichtsel van 's mensen hart is boos van zijn jeugd aan; en Ik zal voortaan nietmeer al het levende slaan, gelijk als Ik gedaan heb.
And when the sweet smell came up to the Lord, he said in his heart, I will not again put a curse on the earth because of man, for the thoughts of man's heart are evil from his earliest days; never again will I send destruction on all living things as I have done.
 και ὡσφράνθη κύριος ὁ θεὸς ὁσμὴν εὐωδίας και εἶπεν κύριος ὁ θεὸς διανοηθεὶς οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ καταράσασθαι τὴν γῆν διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος οὐ προσθήσω οὖν ἔτι πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζώσαν καθὼς ἐποίησα
- 22 Voortaan al de dagen der aarde zullen zaaiing en oogst, en koude en hitte, enzomer en winter, en dag en nacht, niet ophouden.
While the earth goes on, seed time and the getting in of the grain, cold and heat, summer and winter, day and night, will not come to an end.
 πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς σπέρμα και θερισμὸς ψύχος και καύμα θέρος και ἔαρ ἡμέραν και νύκτα οὐ καταπαύσουσιν
- 1 En God zegende Noach en zijn zonen, en Hij zeide tot hen: Zijt vruchtbaar envermenigvuldigt, en vervult de aarde!
And God gave his blessing to Noah and his sons, and said, Be fertile, and have increase, and make the earth full.
 και ἠλόγησεν ὁ θεὸς τὸν νοε και τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ και εἶπεν αὐτοῖς αὐξάνεσθε και πληθύνεσθε και πληρώσατε τὴν γῆν και κατακυριεύσατε αὐτῆς
- 2 En uw vrees, en uw verschrikking zij over al het gedierte der aarde, en over al hetgevogelte des hemels; in al wat zich op den aardbodem roert, en in alle vissen derzee; zij zijn in uw hand overgegeven.
And the fear of you will be strong in every beast of the earth and every bird of the air; everything which goes on the land, and all the fishes of the sea, are given into your hands.
 και ὁ τρόμος ὑμῶν και ὁ φόβος ἔσται ἐπὶ πᾶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς και ἐπὶ πάντα τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ και ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς και ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης ὑπὸ χειρᾶς ὑμῶν δέδωκα
- 3 Al wat zich roert, dat levend is, zij u tot spijze; Ik heb het u al gegeven, gelijk hetgroene kruid.
Every living and moving thing will be food for you; I give them all to you as before I gave you all green things.
 και πᾶν ἔρπετόν ὃ ἔστιν ζῶν ὑμῖν ἔσται εἰς βρώσιν ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν τὰ πάντα
- 4 Doch het vlees met zijn ziel, dat is zijn bloed, zult gij niet eten.
But flesh with the life-blood in it you may not take for food.
 πλην κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε
- 5 En voorwaar, Ik zal uw bloed, het bloed uwer zielen eisen; van de hand van allegedierte zal Ik het eisen; ook van de hand des mensen, van de hand eensiegelijken zijns broeders zal Ik de ziel des mensen eisen.
And for your blood, which is your life, will I take payment; from every beast I will take it, and from every man will I take payment for the blood of his brother-man.
 και γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐκζητήσω ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτὸ και ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου
- 6 Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mens vergoten worden;want God heeft den mens naar Zijn beeld gemaakt.
Whoever takes a man's life, by man will his life be taken; because God made man in his image.
 ὃ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται ὅτι ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον
- 7 Maar gijlieden, weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt; teelt overvloediglijk voortop de aarde, en vermenigvuldigt op dezelve.
And now, be fertile and have increase; have offspring on the earth and become great in number.
 ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε και πληθύνεσθε και πληρώσατε τὴν γῆν και πληθύνεσθε ἐπ' αὐτῆς

- 8 Voorts zeide God tot Noach, en tot zijn zonen met hem, zeggende:
And God said to Noah and to his sons,
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ νῶε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ λέγων
- 9 Maar Ik, ziet, Ik richt Mijn verbond op met u, en met uw zaad na u;
Truly, I will make my agreement with you and with your seed after you,
ἐγὼ ἰδοὺ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς
- 10 En met alle levende ziel, die met u is, van het gevogelte, van het vee, en van allegedierte der aarde met u; van allen, die uit de ark gegaan zijn, tot al het gedierteder aarde toe.
And with every living thing with you, all birds and cattle and every beast of the earth which comes out of the ark with you.
καὶ πάση ψυχῇ τῇ ζώσῃ μεθ' ὑμῶν ἀπὸ ὀρνέων καὶ ἀπὸ κτηνῶν καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς ὅσα μεθ' ὑμῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐξεληθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ
- 11 En Ik richt Mijn verbond op met u, dat niet meer alle vlees door de wateren desvloeds zal worden uitgeroeid; en dat er geen vloed meer zal zijn, om de aarde te verderven.
And I will make my agreement with you; never again will all flesh be cut off by the waters; never again will the waters come over all the earth for its destruction.
καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποθάνεται πᾶσα σὰρξ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ οὐκ ἔσται ἔτι κατακλυσμός ὕδατος τοῦ καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν
- 12 En God zeide: Dit is het teken des verbonds, dat Ik geef tussen Mij en tussenuieden, en tussen alle levende ziel, die met u is, tot eeuwige geslachten.
And God said, This is the sign of the agreement which I make between me and you and every living thing with you, for all future generations:
καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς πρὸς νῶε τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἣ ἔστιν μεθ' ὑμῶν εἰς γενεὰς αἰωνίους
- 13 Mijn boog heb Ik gegeven in de wolken; die zal zijn tot een teken des verbondstussen Mij en tussen de aarde.
I will put my bow in the cloud and it will be for a sign of the agreement between me and the earth.
τὸ τόξον μου τίθημι ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς
- 14 En het zal geschieden, als Ik wolken over de aarde brenge, dat deze boog zalgezien worden in de wolken;
And whenever I make a cloud come over the earth, the bow will be seen in the cloud,
καὶ ἔσται ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν ὀφθήσεται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ
- 15 Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond, hetwelk is tussen Mij en tussen u, entussen alle levende ziel van alle vlees; en de wateren zullen niet meer wezen toteen vloed, om alle vlees te verderven.
And I will keep in mind the agreement between me and you and every living thing; and never again will there be a great flow of waters causing destruction to all flesh.
καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου ἣ ἔστιν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί καὶ οὐκ ἔσται ἔτι τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμόν ὥστε ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα
- 16 Als deze boog in de wolken zal zijn, zo zal Ik hem aanzien, om te gedenken aanhet eeuwig verbond tussen God en tussen alle levende ziel, van alle vlees, dat opde aarde is.
And the bow will be in the cloud, and looking on it, I will keep in mind the eternal agreement between God and every living thing on the earth.
καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ὄψομαι τοῦ μνησθῆναι διαθήκην αἰώνιον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί ἣ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς
- 17 Zo zeide dan God tot Noach: Dit is het teken des verbonds, dat Ik opgericht hebtussen Mij en tussen alle vlees, dat op de aarde is.
And God said to Noah, This is the sign of the agreement which I have made between me and all flesh on the earth.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ νῶε τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης ἧς διεθέμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πάσης σαρκός ἣ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς
- 18 En de zonen van Noach, die uit de ark gingen, waren Sem, en Cham, en Japheth;en Cham is de vader van Kanaan.
And the sons of Noah who went out of the ark were Shem, Ham, and Japheth; and Ham is the father of Canaan.
ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ νῶε οἱ ἐξεληθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ σὺν ἡμῖν ἡμῶν ἦν πατὴρ χανααν
- 19 Deze drie waren de zonen van Noach; en van dezen is de ganze aardeoverspreid.
These three were the sons of Noah and from them all the earth was peopled.
τρεῖς οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ νῶε ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν
- 20 En Noach begon een akkerman te zijn, en hij plantte een wijngaard.
In those days Noah became a farmer, and he made a vine-garden.
καὶ ἤρξατο νῶε ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα
- 21 En hij dronk van dien wijn, en werd dronken; en hij ontblootte zich in het middenzijner tent.
And he took of the wine of it and was overcome by drink; and he was uncovered in his tent.
καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐμεθύσθη καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ

- 22 En Cham, Kanaans vader, zag zijns vaders naaktheid, en hij gaf het zijn beidenbroederen daar buiten te kennen.
And Ham, the father of Canaan, saw his father unclothed, and gave news of it to his two brothers outside.
 και εἶδεν χαμ ὁ πατήρ χανααν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ και ἐξεληθὼν ἀνήγγειλεν τοῖς δυσιν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἕξω
- 23 Toen namen Sem en Jafeth een kleed, en zij legden het op hun beider schouderen, en gingen achterwaarts, en bedekten de naaktheid huns vaders; en hunaangezichten waren achterwaarts, gekeerd zodat zij de naaktheid huns vaders nietzagen.
And Shem and Japheth took a robe, and putting it on their backs went in with their faces turned away, and put it over their father so that they might not see him unclothed.
 και λαβόντες σημ και ιαφεθ τὸ ἱμάτιον ἐπέθεντο ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν και ἐπορευθήσαν ὀπισθοφανῶς και συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν και τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανές και τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον
- 24 En Noach ontwaakte van zijn wijn; en hij merkte wat zijn kleinste zoon hemgedaan had.
And, awaking from his wine, Noah saw what his youngest son had done to him, and he said,
 ἐξένηψεν δὲ νοε ἀπὸ τοῦ οἴνου και ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος
- 25 En hij zeide: Vervloekt zij Kanaan; een knecht der knechten zij hij zijn broederen!
Cursed be Canaan; let him be a servant of servants to his brothers.
 και εἶπεν ἐπικατάρτος χανααν παῖς οἰκέτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ
- 26 Voorts zeide hij: Gezegend zij de HEERE, de God van Sem; en Kanaan zij hemeen knecht!
And he said, Praise to the Lord, the God of Shem; let Canaan be his servant.
 και εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ σημ και ἔσται χανααν παῖς αὐτοῦ
- 27 God breide Jafeth uit, en hij wone in Sems tenten! en Kanaan zij hem een knecht!
May God make Japheth great, and let his living-place be in the tents of Shem, and let Canaan be his servant.
 πλατύναι ὁ θεὸς τῷ ιαφεθ και κατοικησάτω ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ σημ και γενηθήτω χανααν παῖς αὐτῶν
- 28 En Noach leefde na den vloed driehonderd en vijftig jaren.
And Noah went on living three hundred and fifty years after the great flow of waters;
 ἔζησεν δὲ νοε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τριακόσια πενήκοντα ἔτη
- 29 Zo waren al de dagen van Noach negenhonderd en vijftig jaren; en hij stierf.
all the years of his life were nine hundred and fifty: and he came to his end.
 και ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι νοε ἐννακόσια πενήκοντα ἔτη και ἀπέθανεν
- 1 Dit nu zijn de geboorten van Noachs zonen: Sem, Cham, en Jafeth; en hun werden zonen geboren na den vloed.
Now these are the generations of the sons of Noah, Shem, Ham, and Japheth: these are the sons which they had after the great flow of waters
 αὗται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν νοε σημ χαμ ιαφεθ και ἐγενήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν
- 2 De zonen van Jafeth zijn: Gomer, en Magog, en Madai, en Javan, en Tubal, enMesech, en Thiras.
The sons of Japheth: Gomer and Magog and Madai and Javan and Tubal and Meshech and Tiras.
 υἱοὶ ιαφεθ γαμερ και μαγωγ και μαδαι και ιωαν και ελσα και θοβελ και μοσοχ και θιρας
- 3 En de zonen van Gomer zijn: Askenaz, en Rifath, en Togarma.
And the sons of Gomer: Ashkenaz and Riphath and Togarmah.
 και υἱοὶ γαμερ ασχναζ και ριφαθ και θοργαμα
- 4 En de zonen van Javan zijn: Elisa, en Tarsis; de Chittieten en Dodanieten.
And the sons of Javan: Elishah and Tarshish, the Kittim and the Dodanim.
 και υἱοὶ ιωαν ελσα και θαρσις κίτιοι ῥόδιοι
- 5 Van dezen zijn verdeeld de eilanden der volken in hun landschappen, elk naar zijnspraak, naar hun huisgezinnen, onder hun volken.
From these came the nations of the sea-lands, with their different families and languages.
 ἐκ τούτων ἀφορίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῆ αὐτῶν ἕκαστος κατὰ γλῶσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν και ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν

- 6 En de zonen van Cham zijn: Cusch en Mitsraim, en Put, en Kanaan.
And the sons of Ham: Cush and Mizraim and Put and Canaan.
υιοὶ δὲ χαμ χουζ καὶ μεσραιμ φουδ καὶ χανααν
- 7 En de zonen van Cusch zijn: Seba en Havila, en Sabta, en Raema, en Sabtecha. En de zonen van Raema zijn: Scheba en Dedan.
And the sons of Cush: Seba and Havilah and Sabtah and Raamah and Sabteca; and the sons of Raamah: Sheba and Dedan.
υιοὶ δὲ χουζ σαβα καὶ ευλα καὶ σαβαθα καὶ ρεγμα καὶ σαβακαθα υιοὶ δὲ ρεγμα σαβα καὶ δαδαν
- 8 En Cusch gewon Nimrod; deze begon geweldig te zijn op de aarde.
And Cush was the father of Nimrod, who was the first of the great men of the earth.
χουζ δὲ ἐγέννησεν τὸν νεβρωδ οὗτος ἦρξαστο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς
- 9 Hij was een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN; daarom wordt gezegd: Gelijk Nimrod, een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN.
He was a very great bowman, so that there is a saying, Like Nimrod, a very great bowman.
οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ διὰ τοῦτο ἐροῦσιν ὡς νεβρωδ γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου
- 10 En het beginsel zijns rijks was Babel, en Erech, en Accad, en Calne in het land Sinear.
And at the first, his kingdom was Babel and Erech and Accad and Calneh, in the land of Shinar.
καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ βαβυλῶν καὶ ορεχ καὶ αρχαδ καὶ χαλαννη ἐν τῇ γῇ σεννααρ
- 11 Uit ditzelve land is Assur uitgegaan, en heeft gebouwd Nineve, en Rehoboth, Ir, en Kalach.
From that land he went out into Assyria, building Nineveh with its wide streets and Calah,
ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν ασσουρ καὶ ὠκοδόμησεν τὴν νινευη καὶ τὴν ρωβωθ πόλιν καὶ τὴν χαλαχ
- 12 En Resen, tussen Nineve en tussen Kalach; deze is die grote stad.
And Resen between Nineveh and Calah, which is a very great town.
καὶ τὴν δασεμ ἀνὰ μέσον νινευη καὶ ἀνὰ μέσον χαλαχ αὕτη ἡ πόλις ἡ μεγάλη
- 13 En Mitsraim gewon de Ludieten, en de Anamieten, en de Lehabieten, en de Naftuchieten,
And Mizraim was the father of the Ludim and Anamim and Lehabim and Naphtuhim;
καὶ μεσραιμ ἐγέννησεν τοὺς λουδιμ καὶ τοὺς ενεμετιμ καὶ τοὺς λαβιμ καὶ τοὺς νεφθαλιμ
- 14 En de Pathrusieten, en de Casluchieten, van waar de Filistijnen uitgekomen zijn, en de Caftorieten.
And Pathrusim and Casluhim and Caphtorim, from whom came the Philistines.
καὶ τοὺς πατροσωνιμ καὶ τοὺς χασλωνιμ ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν φυλιστιμ καὶ τοὺς καφθοριμ
- 15 En Kanaan gewon Sidon, zijn eerstgeborene, en Heth,
And Canaan was the father of Zidon, who was his oldest son, and Heth,
χανααν δὲ ἐγέννησεν τὸν σιδῶνα πρωτότοκον καὶ τὸν χετταῖον
- 16 En de Jesubiet, en de Amoriet, en de Girgasiet,
And the Jebusite and the Amorite and the Girgashite,
καὶ τὸν ιεβουσαῖον καὶ τὸν αμορραῖον καὶ τὸν γεργεσαῖον
- 17 En de Hivviet, en de Arkiet, en de Siniet,
And the Hivite and the Arkite and the Sinite,
καὶ τὸν ευαῖον καὶ τὸν αρουκαῖον καὶ τὸν ασενναῖον
- 18 En de Arvadiet, en de Tsemariet, en de Hamathiet; en daarna zijn de huisgezinnender Kanaanieten verspreid.
And the Arvadite and the Zemarite and the Hamathite; after that the families of the Canaanites went far and wide in all directions;
καὶ τὸν ἀράδιον καὶ τὸν σαμαραῖον καὶ τὸν αμαθι καὶ μετὰ τοῦτο διεσπάρησαν αἱ φυλαὶ τῶν χαναανῶν
- 19 En de landpale der Kanaanieten was van Sidon, daar gij gaat naar Gerar tot Gazatoe; daar gij gaat naar Sodom en Gomorra, en Adama, en Zoboim, tot Lasa toe.
Their country stretching from Zidon to Gaza, in the direction of Gerar; and to Lasha, in the direction of Sodom and Gomorrah and Admah and Zeboiim.
καὶ ἐγένοντο τὰ ὄρια τῶν χαναανῶν ἀπὸ σιδῶνος ἕως ἐλθεῖν εἰς γεραρα καὶ γάζαν ἕως ἐλθεῖν σοδομων καὶ γομορρας αδαμα καὶ σεβουι ἕως λασα

- 20 Deze zijn zonen van Cham, naar hun huisgezinnen, naar hun spraken, in hunlandschappen, in hun volken.
All these, with their different families, languages, lands, and nations, are the offspring of Ham.
 οὔτοι υἱοὶ χαμ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν
- 21 Voorts zijn Sem zonen geboren; dezelve is ook de vader aller zonen van Heber, broeder van Jafeth, den grootste.
And Shem, the older brother of Japheth, the father of the children of Eber, had other sons in addition.
 καὶ τῷ σῆμ ἐγενήθη καὶ αὐτῷ πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν εβερ ἀδελφῷ ιαφεθ τοῦ μείζονος
- 22 Sems zonen waren Elam, en Assur, en Arfachsad, en Lud, en Aram.
These are the sons of Shem: Elam and Asshur and Arpachshad and Lud and Aram.
 υἱοὶ σῆμ αἰλαμ καὶ ασσουρ καὶ αρφαξαδ καὶ λουδ καὶ αραμ καὶ καιναν
- 23 En Arams zonen waren Uz, en Hul, en Gether, en Maz.
And the sons of Aram: Uz and Hul and Gether and Mash.
 καὶ υἱοὶ αραμ ὡς καὶ ουλ καὶ γαθερ καὶ μοσοχ
- 24 En Arfachsad gewon Selah, en Selah gewon Heber.
And Arpachshad became the father of Shelah; and Shelah became the father of Eber.
 καὶ αρφαξαδ ἐγέννησεν τὸν καιναν καὶ καιναν ἐγέννησεν τὸν σαλα σαλα δὲ ἐγέννησεν τὸν εβερ
- 25 En Heber werden twee zonen geboren; des enen naam was Peleg; want in zijndagen is de aarde verdeeld; en zijns broeders naam was Joktan.
And Eber had two sons: the name of the one was Peleg, because in his time the peoples of the earth became separate; and his brother's name was Joktan.
 καὶ τῷ εβερ ἐγενήθησαν δύο υἱοὶ ὄνομα τῷ ἐνὶ φαλεκ ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ιεκταν
- 26 En Joktan gewon Almodad, en selef, en Hatsarmaveth, en Jarach,
And Joktan was the father of Almodad and Sheleph and Hazarmaveth and Jerah
 ιεκταν δὲ ἐγέννησεν τὸν ελμωδαδ καὶ τὸν σαλεφ καὶ ασαρμωθ καὶ ιαραχ
- 27 En Hadoram, en Usal, en Dikla,
And Hadoram and Uzal and Diklah
 καὶ οδορρα καὶ αιζηλ καὶ δεκλα
- 28 En Obal, en Abimael, en Scheba,
And Obal and Abimael and Sheba
 καὶ αβιμεηλ καὶ σαβευ
- 29 En Ofir, en Havila, en Jobab; deze allen waren zonen van Joktan.
And Ophir and Havilah and Jobab; all these were the sons of Joktan.
 καὶ ουφιρ καὶ ευλα καὶ ιωβαβ πάντες οὔτοι υἱοὶ ιεκταν
- 30 En hun woning was van Mescha af, daar gij gaat naar Sefar, het gebergte van hetoosten.
And their country was from Mesha, in the direction of Sephar, the mountain of the east.
 καὶ ἐγένετο ἡ κατοικησις αὐτῶν ἀπὸ μασση ἕως ἐλθεῖν εἰς σοφηρα ὄρος ἀνατολῶν
- 31 Deze zijn zonen van Sem, naar hun huisgezinnen, naar hun spraken, in hunlandschappen, naar hun volken.
These, with their families and their languages and their lands and their nations, are the offspring of Shem.
 οὔτοι υἱοὶ σῆμ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν
- 32 Deze zijn de huisgezinnen der zonen van Noach, naar hun geboorten, in hunvolken; en van dezen zijn de volken op de aarde verdeeld na den vloed.
These are the families of the sons of Noah, in the order of their generations and their nations: from these came all the nations of the earth after the great flow of waters.
 αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν νοε κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατὰ τὰ ἔθνη αὐτῶν ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμόν
- 1 En de ganze aarde was van enerlei spraak en enerlei woorden.
And all the earth had one language and one tongue.
 καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἓν καὶ φωνὴ μία πᾶσιν

- 2 Maar het geschiedde, als zij tegen het oosten togen, dat zij een laagte vonden in het land Sinear; en zij woonden aldaar.
And it came about that in their wandering from the east, they came to a stretch of flat country in the land of Shinar, and there they made their living-place.
 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινήσει αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν εὗρον πεδίον ἐν γῆ σεννααρ καὶ κατέκησαν ἐκεῖ
- 3 En zij zeiden een ieder tot zijn naaste: Kom aan, laat ons tichelen strijken, en weldoorbranden! En de tichel was hun voor steen, en het lijm was hun voor leem.
And they said one to another, Come, let us make bricks, burning them well. And they had bricks for stone, putting them together with sticky earth.
 καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον δεῦτε πλινθεύσωμεν πλίνθους καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυρί καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός
- 4 En zij zeiden: Kom aan, laat ons voor ons een stad bouwen, en een toren, welksopperste in den hemel zij, en laat ons een naam voor ons maken, opdat wij nietmisschien over de ganze aarde verstrooid worden!
And they said, Come, let us make a town, and a tower whose top will go up as high as heaven; and let us make a great name for ourselves, so that we may not be wanderers over the face of the earth.
 καὶ εἶπαν δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν καὶ πύργον οὗ ἡ κεφαλὴ ἔσται ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς
- 5 Toen kwam de HEERE neder, om te bezien de stad en den toren, die de kinderen der mensen bouwden.
And the Lord came down to see the town and the tower which the children of men were building.
 καὶ κατέβη κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον ὃν ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων
- 6 En de HEERE zeide: Ziet, zij zijn enerlei volk, en hebben allen enerlei spraak; endit is het, dat zij beginnen te maken; maar nu, zoude hun niet afgesneden worden al wat zij bedacht hebben te maken?
And the Lord said, See, they are all one people and have all one language; and this is only the start of what they may do: and now it will not be possible to keep them from any purpose of theirs.
 καὶ εἶπεν κύριος ἰδοὺ γένος ἓν καὶ γεῖλος ἓν πάντων καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι καὶ νῦν οὐκ ἐκλείψει ἐξ αὐτῶν πάντα ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν
- 7 Kom aan, laat Ons nedervaren, en laat Ons hun spraak aldaar verwarren, opdat iegelijk de spraak zijns naasten niet hore.
Come, let us go down and take away the sense of their language, so that they will not be able to make themselves clear to one another.
 δεῦτε καὶ καταβάντες συγχέωμεν ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον
- 8 Alzo verstrooide hen de HEERE van daar over de ganze aarde; en zij hielden op de stad te bouwen.
So the Lord God sent them away into every part of the earth: and they gave up building their town.
 καὶ διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον
- 9 Daarom noemde men haar naam Babel; want aldaar verwarde de HEERE despraak der ganze aarde, en van daar verstrooide hen de HEERE over de ganse aarde.
So it was named Babel, because there the Lord took away the sense of all languages and from there the Lord sent them away over all the face of the earth.
 διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς σύγχυσις ὅτι ἐκεῖ συνέχευεν κύριος τὰ γεῖλα πάσης τῆς γῆς καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς
- 10 Deze zijn de geboorten van Sem: Sem was honderd jaren oud, en gewon Arfachsad, twee jaren na den vloed.
These are the generations of Shem. Shem was a hundred years old when he became the father of Arpachshad, two years after the great flow of waters;
 καὶ αὗται αἱ γενεαὶ σημ σημ υἱὸς ἑκατὸν ἐτῶν ὅτε ἐγέννησεν τὸν αρφαξὰδ δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν κατακλυσμὸν
- 11 En Sem leefde, nadat hij Arfachsad gewonnen had, vijfhonderd jaren; en hijgwon zonen en dochteren.
And after the birth of Arpachshad, Shem went on living for five hundred years, and had sons and daughters:
 καὶ ἔζησεν σημ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν αρφαξὰδ πεντακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν
- 12 En Arfachsad leefde vijf en dertig jaren, en hijgwon Selah.
And Arpachshad was thirty-five years old when he became the father of Shelah:
 καὶ ἔζησεν αρφαξὰδ ἑκατὸν τριάκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν καιναν
- 13 En Arfachsad leefde, nadat hij Selah gewonnen had, vierhonderd en drie jaren; en hijgwon zonen en dochteren.
And after the birth of Shelah, Arpachshad went on living for four hundred and three years, and had sons and daughters:
 καὶ ἔζησεν αρφαξὰδ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν καιναν ἔτη τετρακόσια τριάκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν καὶ ἔζησεν καιναν ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν σαλα καὶ ἔζησεν καιναν μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν σαλα ἔτη τριακόσια τριάκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανεν
- 14 En Selah leefde dertig jaren, en hijgwon Heber.
And Shelah was thirty years old when he became the father of Eber:
 καὶ ἔζησεν σαλα ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν εβερ

- 15 En Selah leefde, nadat hij Heber gewonnen had, vierhonderd en drie jaren, en hijgewon zonen en dochteren.
 And after the birth of Eber, Shelah went on living for four hundred and three years, and had sons and daughters:
 και ἔζησεν σαλα μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν εβερ τριακόσια τριάκοντα ἔτη και ἐγέννησεν υἱοῦς και θυγατέρας και ἀπέθανεν
- 16 En Heber leefde vier en dertig jaren, en gewon Peleg.
 And Eber was thirty-four years old when he became the father of Peleg:
 και ἔζησεν εβερ ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα ἔτη και ἐγέννησεν τὸν φαλεκ
- 17 En Heber leefde, nadat hij Peleg gewonnen had, vierhonderd en dertig jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
 And after the birth of Peleg, Eber went on living for four hundred and thirty years, and had sons and daughters:
 και ἔζησεν εβερ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν φαλεκ ἔτη τριακόσια ἐβδομήκοντα και ἐγέννησεν υἱοῦς και θυγατέρας και ἀπέθανεν
- 18 En Peleg leefde dertig jaren, en hij gewon Rehu.
 And Peleg was thirty years old when he became the father of Reu:
 και ἔζησεν φαλεκ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη και ἐγέννησεν τὸν ραγυ
- 19 En Peleg leefde, nadat hij Rehu gewonnen had, tweehonderd en negen jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
 And after the birth of Reu, Peleg went on living for two hundred and nine years, and had sons and daughters:
 και ἔζησεν φαλεκ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν ραγυ διακόσια ἑννέα ἔτη και ἐγέννησεν υἱοῦς και θυγατέρας και ἀπέθανεν
- 20 En Rehu leefde twee en dertig jaren, en hij gewon Serug.
 And Reu was thirty-two years old when he became the father of Serug:
 και ἔζησεν ραγυ ἑκατὸν τριάκοντα δύο ἔτη και ἐγέννησεν τὸν σερουχ
- 21 En Rehu leefde, nadat hij Serug gewonnen had, tweehonderd en zeven jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
 And after the birth of Serug, Reu went on living for two hundred and seven years, and had sons and daughters:
 και ἔζησεν ραγυ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν σερουχ διακόσια ἑπτὰ ἔτη και ἐγέννησεν υἱοῦς και θυγατέρας και ἀπέθανεν
- 22 En Serug leefde dertig jaren, en gewon Nahor.
 And Serug was thirty years old when he became the father of Nahor:
 και ἔζησεν σερουχ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη και ἐγέννησεν τὸν ναχωρ
- 23 En Serug leefde, nadat hij Nahor gewonnen had, tweehonderd jaren; en hijgewon zonen en dochteren.
 And after the birth of Nahor, Serug went on living for two hundred years, and had sons and daughters:
 και ἔζησεν σερουχ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν ναχωρ ἔτη διακόσια και ἐγέννησεν υἱοῦς και θυγατέρας και ἀπέθανεν
- 24 En Nahor leefde negen en twintig jaren, en gewon Terah.
 And Nahor was twenty-nine years old when he became the father of Terah:
 και ἔζησεν ναχωρ ἔτη ἐβδομήκοντα ἑννέα και ἐγέννησεν τὸν θαρα
- 25 En Nahor leefde, nadat hij Terah gewonnen had, honderd en negentien jaren; en hij gewon zonen en dochteren.
 And after the birth of Terah, Nahor went on living for a hundred and nineteen years, and had sons and daughters:
 και ἔζησεν ναχωρ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν θαρα ἔτη ἑκατὸν εἰκοσι ἑννέα και ἐγέννησεν υἱοῦς και θυγατέρας και ἀπέθανεν
- 26 En Terah leefde zeventig jaren, en gewon Abram, Nahor en Haran.
 And Terah was seventy years old when he became the father of Abram, Nahor, and Haran.
 και ἔζησεν θαρα ἐβδομήκοντα ἔτη και ἐγέννησεν τὸν αβραμ και τὸν ναχωρ και τὸν αρραν
- 27 En deze zijn de geboorten van Terah: Terah gewon Abram, Nahor en Haran; en Haran gewon Lot.
 These are the generations of Terah: Terah was the father of Abram, Nahor, and Haran; and Haran was the father of Lot.
 αὗται δὲ αἱ γενεαί εἰς θαρα θαρα ἐγέννησεν τὸν αβραμ και τὸν ναχωρ και τὸν αρραν και αρραν ἐγέννησεν τὸν λωτ
- 28 En Haran stierf voor het aangezicht zijns vaders Terah, in het land zijner geboorte, in Ur der Chaldeen.
 And death came to Haran when he was with his father Terah in the land of his birth, Ur of the Chaldees.
 και ἀπέθανεν αρραν ἐνώπιον θαρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ γῆ ἣ ἐγενήθη ἐν τῇ χώρᾳ τῶν χαλδαίων

- 29 En Abram en Nahor namen zich vrouwen; de naam van Abrams huisvrouw was Sarai, en de naam van Nahors huisvrouw was Milka, een dochter van Haran, vader van Milka, en vader van Jiska.
And Abram and Nahor took wives for themselves: the name of Abram's wife was Sarai, and the name of Nahor's wife was Milcah, the daughter of Haran, the father of Milcah and Iscah.
 και ἔλαβον αβραμ και ναχωρ ἑαυτοῖς γυναῖκας ὄνομα τῆ γυναικὶ αβραμ σαρα και ὄνομα τῆ γυναικὶ ναχωρ μελχα θυγάτηρ αρραν πατήρ μελχα και πατήρ ιεσχα
- 30 En Sarai was onvruchtbaar; zij had geen kind.
And Sarai had no child.
 και ἦν σαρα στειρα και οὐκ ἔτεκνοποῖει
- 31 En Terah nam Abram, zijn zoon, en Lot, Harans zoon, zijns zoons zoon, en Sarai, zijn schoondochter, de huisvrouw van zijn zoon Abram, en zij togen met hen uit Ur der Chaldeen, om te gaan naar het land Kanaan; en zij kwamen tot Haran, enwoonden aldaar.
And Terah took Abram, his son, and Lot, the son of Haran, and Sarai, his daughter-in-law, the wife of his son Abram and they went out from Ur of the Chaldees, to go to the land of Canaan; and they came to Haran, and were there for some time.
 και ἔλαβεν θαρα τὸν αβραμ υἱὸν αὐτοῦ και τὸν λωτ υἱὸν αρραν υἱὸν τοῦ αὐτοῦ και τὴν σαραν τὴν νόμφην αὐτοῦ γυναῖκα αβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ και ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας τῶν χαλδαίων πορευθῆναι εἰς τὴν γῆν χανααν και ἦλθεν ἕως χαρραν και κατόκησεν ἐκεῖ
- 32 En de dagen van Terah waren tweehonderd en vijf jaren, en Terah stierf te Haran.
And all the years of Terah's life were two hundred and five: and Terah came to his end in Haran.
 και ἐγένοντο αἱ ἡμέραι θαρα ἐν χαρραν διακόσια πέντε ἔτη και ἀπέθανεν θαρα ἐν χαρραν
- 1 De HEERE nu had tot Abram gezegd: Ga gij uit uw land, en uit uw maagschap, en uit uws vaders huis, naar het land, dat Ik u wijzen zal.
Now the Lord said to Abram, Go out from your country and from your family and from your father's house, into the land to which I will be your guide:
 και εἶπεν κύριος τῷ αβραμ ἐξέλθε ἐκ τῆς γῆς σου και ἐκ τῆς συγγενείας σου και ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ἄν σοι δεῖξω
- 2 En Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken; enwees een zegen!
And I will make of you a great nation, blessing you and making your name great; and you will be a blessing:
 και ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα και εὐλογήσω σε και μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου και ἔση εὐλογητός
- 3 En Ik zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vloekt; en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden.
To them who are good to you will I give blessing, and on him who does you wrong will I put my curse: and you will become a name of blessing to all the families of the earth.
 και εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε και τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι και ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα αἱ φυλαὶ τῆς γῆς
- 4 En Abram toog heen, gelijk de HEERE tot hem gesproken had; en Lot toog methem; en Abram was vijf en zeventig jaren oud, toen hij uit Haran ging.
So Abram went as the Lord had said to him, and Lot went with him: Abram was seventy-five years old when he went away from Haran.
 και ἐπορεύθη αβραμ καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος και ὄψατο μετ' αὐτοῦ λωτ αβραμ δὲ ἦν ἑτῶν ἐβδομήκοντα πέντε ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ χαρραν
- 5 En Abram nam Sarai, zijn huisvrouw, en Lot, zijns broeders zoon, en al hun have, die zij verworven hadden, en de zielen, die zij verkregen hadden in Haran; en zij togen uit, om te gaan naar het land Kanaan, en zij kwamen in het land Kanaan.
And Abram took Sarai, his wife, and Lot, his brother's son, and all their goods and the servants which they had got in Haran, and they went out to go to the land of Canaan.
 και ἔλαβεν αβραμ τὴν σαραν γυναῖκα αὐτοῦ και τὸν λωτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ και πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν ὅσα ἐκτήσαντο και πᾶσαν ψυχὴν ἣν ἐκτήσαντο ἐν χαρραν και ἐξῆλθον πορευθῆναι εἰς τὴν γῆν χανααν και ἦλθον εἰς τὴν γῆν χανααν
- 6 En Abram is doorgetogen in dat land, tot aan de plaats Sichem, tot aan heteikenbos Moreh; en de Kanaanieten waren toen ter tijd in dat land.
And Abram went through the land till he came to Shechem, to the holy tree of Moreh. At that time, the Canaanites were still living in the land.
 και διώδευσεν αβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ μήκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου συχημ ἐπὶ τὴν δρῦν τὴν ὑψηλὴν οἱ δὲ χανααναῖοι τότε κατόκουν τὴν γῆν
- 7 Zo verscheen de HEERE aan Abram, en zeide: Aan uw zaad zal Ik dit land geven. Toen bouwde hij aldaar een altaar den HEERE, Die hem aldaar verschenen was.
And the Lord came to Abram, and said, I will give all this land to your seed; then Abram made an altar there to the Lord who had let himself be seen by him.
 και ὤφθη κύριος τῷ αβραμ και εἶπεν αὐτῷ τῷ σπέρματι σου δώσω τὴν γῆν ταύτην και ὠκοδόμησεν ἐκεῖ αβραμ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ
- 8 En hij brak op van daar naar het gebergte, tegen het oosten van Beth-El, en hijsloeg zijn tent op, zijnde Beth-El tegen het westen, en Ai tegen het oosten; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar, en riep den naam des HEEREN aan.
And moving on from there to the mountain on the east of Beth-el, he put up his tent, having Beth-el on the west and Ai on the east: and there he made an altar and gave worship to the name of the Lord.
 και ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατ' ἀνατολὰς βαιθηλ και ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ βαιθηλ κατὰ θάλασσαν και ἀγγαι κατ' ἀνατολὰς και ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ και ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου

- 9 Daarna vertrok Abram, gaande en trekkende naar het zuiden.
And he went on, journeying still to the South.
 και ἀπῆρεν αβραμ και πορευθεῖς ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 10 En er was honger in dat land; zo toog Abram af naar Egypte, om daar als eenvreemdeling te verkeren, dewijl de honger zwaar was in dat land.
And because there was little food to be had in that land, he went down into Egypt.
 και ἐγένετο λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς και κατέβη αβραμ εἰς αἴγυπτον παροικῆσαι ἐκεῖ ὅτι ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς
- 11 En het geschiedde, als hij naderde, om in Egypte te komen, dat hij zeide tot Sarai, zijn huisvrouw: Zie toch, ik weet, dat gij een vrouw zijt, schoon van aangezicht.
Now when he came near to Egypt, he said to Sarai, his wife, Truly, you are a fair woman and beautiful to the eye;
 ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν αβραμ εἰσελθεῖν εἰς αἴγυπτον εἶπεν αβραμ σαρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ γινώσκω ἐγὼ ὅτι γυνὴ εὐπρόσωπος εἶ
- 12 En het zal geschieden, als u de Egyptenaars zullen zien, zo zullen zij zeggen: Dat is zijn huisvrouw; en zij zullen mij doden, en u in het leven behouden.
And I am certain that when the men of Egypt see you, they will say, This is his wife: and they will put me to death and keep you.
 ἔσται οὖν ὡς ἂν ἰδῶσιν σε οἱ αἰγύπτιοι ἐροῦσιν ὅτι γυνὴ αὐτοῦ αὕτη και ἀποκτενοῦσίν με σε δὲ περιποιήσονται
- 13 Zeg toch: Gij zijt mijn zuster; opdat het mij wel ga om u, en mijn ziel om uwentwilleve.
Say, then, that you are my sister, and so it will be well with me because of you, and my life will be kept safe on your account.
 εἰπὼν οὖν ὅτι ἀδελφὴ αὐτοῦ εἰμι ὅπως ἂν εὖ μοι γένηται διὰ σέ και ζήσεται ἡ ψυχὴ μου ἕνεκεν σοῦ
- 14 En het geschiedde, als Abram in Egypte kwam, dat de Egyptenaars deze vrouwzagen, dat zij zeer schoon was.
And so it was that when Abram came into Egypt, the men of Egypt, looking on the woman, saw that she was fair.
 ἐγένετο δὲ ἡνίκα εἰσῆλθεν αβραμ εἰς αἴγυπτον ἰδόντες οἱ αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα ὅτι καλὴ ἦν σφόδρα
- 15 Ook zagen haar de vorsten van Faraο, en prezen haar bij Faraο; en die vrouw werd weggenomen naar het huis van Faraο.
And Pharaoh's great men, having seen her, said words in praise of her to Pharaoh, and she was taken into Pharaoh's house.
 και εἶδον αὐτὴν οἱ ἄρχοντες φαραω και ἐπήνεσαν αὐτὴν πρὸς φαραω και εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον φαραω
- 16 En hij deed Abram goed, om harentwil; zodat hij had schapen, en runderen, en ezelen, en knechten, en maagden, en ezelinnen, en kemelen.
And because of her, he was good to Abram, and he had sheep and oxen and asses, and men-servants and women-servants, and camels.
 και τῷ αβραμ εὖ ἐχρήσαντο δι' αὐτὴν και ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα και μόσχοι και ὄνοι παῖδες και παιδίσκαι ἡμίονοι και κάμηλοι
- 17 Maar de HEERE plaagde Faraο met grote plagen, ook zijn huis, ter oorzaak van Sarai, Abrams huisvrouw.
And the Lord sent great troubles on Pharaoh's house because of Sarai, Abram's wife.
 και ἤτασεν ὁ θεὸς τὸν φαραω ἐτασμοῖς μεγάλαις και πονηροῖς και τὸν οἶκον αὐτοῦ περὶ σαρρας τῆς γυναικὸς αβραμ
- 18 Toen riep Faraο Abram, en zeide: Wat is dit, dat gij mij gedaan hebt? waarom hebt gij mij niet te kennen gegeven, dat zij uw huisvrouw is?
Then Pharaoh sent for Abram, and said, What have you done to me? why did you not say that she was your wife?
 καλέσας δὲ φαραω τὸν αβραμ εἶπεν τί τοῦτο ἐποίησάς μοι ὅτι οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ὅτι γυνὴ σου ἐστίν
- 19 Waarom hebt gij gezegd: Zij is mijn zuster; zodat ik haar mij tot een vrouw zoudegenomen hebben? en nu, zie, daar is uw huisvrouw; neem haar en ga henen!
Why did you say that she was your sister? so that I took her for my wife: now, take your wife and go on your way.
 ἵνα τί εἶπας ὅτι ἀδελφὴ μου ἐστίν και ἔλαβον αὐτὴν ἑμαυτῷ εἰς γυναῖκα και νῦν ἰδοὺ ἡ γυνὴ σου ἐναντίον σου λαβὼν ἀπότρεχε
- 20 En Faraο gebood zijn mannen vanwege hem, en zij geleidden hem, en zijn huisvrouw, en alles wat hij had.
And Pharaoh gave orders to his men, and they sent him on his way, with his wife and all he had.
 και ἐνετείλατο φαραω ἀνδράσιν περὶ αβραμ συμπροπέμψαι αὐτὸν και τὴν γυναῖκα αὐτοῦ και πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ και λωτ μετ' αὐτοῦ
- 1 Alzo toog Abram op uit Egypte naar het zuiden, hij en zijn huisvrouw, en al wat hij had, en Lot met hem.
And Abram went up out of Egypt with his wife and all he had, and Lot with him, and they came in to the South.
 ἀνέβη δὲ αβραμ ἐξ αἰγύπτου αὐτὸς και ἡ γυνὴ αὐτοῦ και πάντα τὰ αὐτοῦ και λωτ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον
- 2 En Abram was zeer rijk, in vee, in zilver, en in goud.
Now Abram had great wealth of cattle and silver and gold.
 αβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα κτήνεσιν και ἀργυρίῳ και χρυσίῳ

- 3 En hij ging, volgens zijn reizen, van het zuiden tot Beth-El toe, tot aan de plaats, waar zijn tent in het begin geweest was, tussen Beth-El, en tussen Ai;
 And travelling on from the South, he came to Beth-el, to the place where his tent had been before, between Beth-el and Ai;
 και ἐπορεύθη ὄθεν ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον ἕως βαιθηλ ἕως τοῦ τόπου οὗ ἦν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον ἀνὰ μέσον βαιθηλ καὶ ἀνὰ μέσον αγγαι
- 4 Tot de plaats des altaars, dat hij in het eerst daar gemaakt had; en Abram heeftal daar den Naam des HEEREN aangeroepen.
 To the place where he had made his first altar, and there Abram gave worship to the name of the Lord.
 εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου οὗ ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ἀρχὴν καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ ἀβραμ τὸ ὄνομα κυρίου
- 5 En Lot, die met Abram toog, had ook schapen, en runderen, en tenten.
 And Lot, who went with him, had flocks and herds and tents;
 καὶ λωτ τῷ συμπορευομένῳ μετὰ ἀβραμ ἦν πρόβατα καὶ βόες καὶ σκιναί
- 6 En dat land droeg hen niet, om samen te wonen; want hun have was vele, zodat zij samen niet konden wonen.
 So that the land was not wide enough for the two of them: their property was so great that there was not room for them together.
 καὶ οὐκ ἔχουσι αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλὰ καὶ οὐκ ἐδύνατο κατοικεῖν ἅμα
- 7 En er was twist tussen de herders van Abrams vee, en tussen de herders van Lotsvee. Ook woonden toen de Kanaanieten en Ferezieten in dat land.
 And there was an argument between the keepers of Abram's cattle and the keepers of Lot's cattle: at that time the Canaanites and Perizzites were still living in the land.
 καὶ ἐγένετο μάχη ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ ἀβραμ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ λωτ οἱ δὲ χαναταῖοι καὶ οἱ φερεζαῖοι τότε κατόικουν τὴν γῆν
- 8 En Abram zeide tot Lot: Laat toch geen twisting zijn tussen mij en tussen u, entussen mijn herders en tussen uw herders; want wij zijn mannen broeders.
 Then Abram said to Lot, Let there be no argument between me and you, and between my herdmen and your herdmen, for we are brothers.
 εἶπεν δὲ ἀβραμ τῷ λωτ μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου ὅτι ἄνθρωποι ἄδελφοὶ ἡμεῖς ἐσμεν
- 9 Is niet het ganse land voor uw aangezicht? Scheid u toch van mij; zo gij delinkerhand kiest, zo zal ik ter rechterhand gaan; en zo gij de rechterhand, zo zal ikter linkerhand gaan.
 Is not all the land before you? then let us go our separate ways: if you go to the left, I will go to the right; or if you take the right, I will go to the left.
 οὐκ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σου ἐστὶν διαχωρίσθητι ἀπ' ἐμοῦ εἰ σὺ εἰς ἀριστερὰ ἐγὼ εἰς δεξιὰ εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιὰ ἐγὼ εἰς ἀριστερὰ
- 10 En Lot hief zijn ogen op, en hij zag de ganse vlakte der Jordaan, dat zij die geheelbevochtigde; eer de HEERE Sodom en Gomorra verdorven had, was zij als dehof des HEEREN, als Egypteland, als gij komt te Zoar.
 And Lot, lifting up his eyes and looking an the valley of Jordan, saw that it was well watered everywhere, before the Lord had sent destruction on Sodom and Gomorrah; it was like the garden of the Lord, like the land of Egypt, on the way to Zoar.
 καὶ ἐπάρας λωτ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἶδεν πᾶσαν τὴν περιχώρον τοῦ ἰορδάνου ὅτι πᾶσα ἦν ποτιζομένη πρὸ τοῦ καταστρέψαι τὸν θεὸν σοδομα καὶ γομορρα ὡς ὁ παράδεισος τοῦ θεοῦ καὶ ὡς ἡ γῆ αἰ γύπτου ἕως ἐλθεῖν εἰς ζογορα
- 11 Zo koos Lot voor zich de ganse vlakte der Jordaan, en Lot trok tegen het oosten; en zij werden gescheiden, de een van den ander.
 So Lot took for himself all the valley of Jordan, and went to the east, and they were parted from one another.
 καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ λωτ πᾶσαν τὴν περιχώρον τοῦ ἰορδάνου καὶ ἀπῆρεν λωτ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
- 12 Abram dan woonde in het land Kanaan; en Lot woonde in de steden der vlakte, en sloeg tenten tot aan Sodom toe.
 Abram went on living in the land of Canaan, and Lot went to the lowland towns, moving his tent as far as Sodom.
 ἀβραμ δὲ κατόκησεν ἐν γῆ χανααν λωτ δὲ κατόκησεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων καὶ ἐσκήνωσεν ἐν σοδομοῖς
- 13 En de mannen van Sodom waren boos, en grote zondaars tegen den HEERE.
 Now the men of Sodom were evil, and great sinners before the Lord.
 οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν σοδομοῖς πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ θεοῦ σφόδρα
- 14 En de HEERE zeide tot Abram, nadat Lot van hem gescheiden was: Hef uw ogen op, en zie van de plaats, waar gij zijt noordwaarts en zuidwaarts, en oostwaarts en westwaarts.
 And the Lord had said to Abram, after Lot was parted from him, From this place where you are take a look to the north and to the south, to the east and to the west:
 ὁ δὲ θεὸς εἶπεν τῷ ἀβραμ μετὰ τὸ διαχωρίσθηνα τὸν λωτ ἀπ' αὐτοῦ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἰδὲ ἀπὸ τοῦ τόπου οὗ νῦν σὺ εἶ πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν
- 15 Want al dit land, dat gij ziet, zal Ik u geven, en aan uw zaad, tot in eeuwigheid.
 For all the land which you see I will give to you and to your seed for ever.
 ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν ἣν σὺ ὄρᾳς σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος

- 16 En Ik zal uw zaad stellen als het stof der aarde, zodat, indien iemand het stof deraarde zal kunnen tellen, zal ook uw zaad geteld worden.
And I will make your children like the dust of the earth, so that if the dust of the earth may be numbered, then will your children be numbered.
καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς εἰ δύνатаί τις ἐξαριθμηῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται
- 17 Maak u op, wandel door dit land, in zijn lengte en in zijn breedte, want Ik zal hetu geven.
Come, go through all the land from one end to the other for I will give it to you.
ἀναστὰς διόδευσον τὴν γῆν εἰς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ εἰς τὸ πλάτος ὅτι σοὶ δώσω αὐτήν
- 18 En Abram sloeg tenten op, en kwam en woonde aan de eikenbossen van Mamre, die bij Hebron zijn; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar.
And Abram, moving his tent, came and made his living-place by the holy tree of Mamre, which is in Hebron, and made an altar there to the Lord.
καὶ ἀποσκηνώσας ἀβραμ ἐλθὼν κατέσκησεν παρὰ τὴν δρῦν τὴν μαμβρη ἣ ἦν ἐν χεβρων καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ
- 1 En het geschiedde in de dagen van Amrafel, de koning van Sinear, van Arioch, de koning van Ellasar, van Kedor-Laomer, de koning van Elam, en van Tideal, den koning der volken;
Now in the days of Amraphel, king of Shinar, Arioch, king of Ellasar, Chedorlaomer, king of Elam, and Tidal, king of Goim,
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ αμαρφαλ βασιλέως σεννααρ αριοχ βασιλεὺς ελλασαρ καὶ χοδολλογομορ βασιλεὺς αἰλαμ καὶ θαργαλ βασιλεὺς ἐθνῶν
- 2 Dat zij krijg voerden met Bera, koning van Sodom, en met Birsa, koning van Gomorra, Sinab, koning van Adama, en Semeber, koning van Zeboim, en de koning van Bela, dat is Zoar.
They made war with Bera, king of Sodom, and with Birsha, king of Gomorrah, Shinab, king of Admah, and Semeber, king of Zeboim, and the king of Bela (which is Zoar).
ἐποίησαν πόλεμον μετὰ βαλλὰ βασιλέως σοδομων καὶ μετὰ βαρσα βασιλέως γομορρας καὶ σεννααρ βασιλέως αδαμα καὶ συμβορ βασιλέως σεβωιμ καὶ βασιλέως βαλακ αὕτη ἐστὶν σηγορ
- 3 Deze allen voegden zich samen in het dal Siddim, dat is de Zoutzee.
All these came together in the valley of Siddim (which is the Salt Sea).
πάντες οὗτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἄλυκὴν αὕτη ἢ θάλασσα τῶν ἁλῶν
- 4 Twaalf jaren hadden zij Kedor-Laomer gediend; maar in het dertiende jaar viel zij af.
For twelve years they were under the rule of Chedorlaomer, but in the thirteenth year they put off his control.
δώδεκα ἔτη ἐδούλευον τῷ χοδολλογομορ τῷ δὲ τρισκαιδεκάτῳ ἔτει ἀπέστησαν
- 5 Zo kwam Kedor-Laomer in het veertiende jaar, en de koningen, die met hem waren, en sloegen de Refaiten in Asteroth-Karnaim, en de Zuzieten in Ham, en de Emieten in Schave-Kiriathaim;
And in the fourteenth year, Chedorlaomer and the kings who were on his side, overcame the Rephaim in Ashteroth-karnaim, and the Zuzim in Ham, and the Emim in Shaveh-kiriathaim,
ἐν δὲ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει ἦλθεν χοδολλογομορ καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ καὶ κατέκοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν ασταρωθ καρναϊν καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς καὶ τοὺς ομμαίους τοὺς ἐν σαυη τῇ πόλει
- 6 En de Horiëten op hun gebergte Seir, tot aan het effen veld van Paran, hetwelk aan de woestijn is.
And the Horites in their mountain Seir, driving them as far as El-paran, which is near the waste land.
καὶ τοὺς χορραίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν σηρ ἕως τῆς τερεμίνθου τῆς φαραν ἣ ἐστὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 7 Daarna keerden zij wederom, en kwamen tot En-Mispat, dat is Kades, en sloegen al het land der Amalekieten, en ook den Amoriet, die te Hazezon-Thamar woonde.
Then they came back to En-mishpat (which is Kadesh), making waste all the country of the Amalekites and of the Amorites living in Hazazon-tamar.
καὶ ἀναστρέψαντες ἦλθοσαν ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως αὕτη ἐστὶν καθὴς καὶ κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας αμαληκ καὶ τοὺς αμορραίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν ασασανθαμαρ
- 8 Toen toog de koning van Sodom uit, en de koning van Gomorra, en de koning van Adama, en de koning van Zeboim, en de koning van Bela, dat is Zoar; en zij stelden tegen hen slagorden in het dal Siddim,
And the king of Sodom with the king of Gomorrah and the king of Admah and the king of Zeboim and the king of Bela (that is Zoar), went out, and put their forces in position in the valley of Siddim,
ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς σοδομων καὶ βασιλεὺς γομορρας καὶ βασιλεὺς αδαμα καὶ βασιλεὺς σεβωιμ καὶ βασιλεὺς βαλακ αὕτη ἐστὶν σηγορ καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἄλυκῇ
- 9 Tegen Kedor-Laomer, den koning van Elam, en Tideal, den koning der volken, en Amrafel, den koning van Sinear, en Arioch, den koning van Ellasar; vier koningen tegen vijf.
Against Chedorlaomer, king of Elam, and Tidal, king of Goim, and Amraphel, king of Shinar, and Arioch, king of Ellasar: four kings against the five.
πρὸς χοδολλογομορ βασιλέα αἰλαμ καὶ θαργαλ βασιλέα ἐθνῶν καὶ αμαρφαλ βασιλέα σεννααρ καὶ αριοχ βασιλέα ελλασαρ οἱ τέσσαρες βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε
- 10 Het dal nu van Siddim was vol lijmputten; en de koningen van Sodom en Gomorra vluchtten, en vielen aldaar; en de overgeblevenen vluchtten naar het gebergte.
Now the valley of Siddim was full of holes of sticky earth; and the kings of Sodom and Gomorrah were put to flight and came to their end there, but the rest got away to the mountain.
ἣ δὲ κοιλάς ἡ ἄλυκῇ φρέατα φρέατα ἀσφάλτου ἐφυγεν δὲ βασιλεὺς σοδομων καὶ βασιλεὺς γομορρας καὶ ἐνέπεσαν ἐκεῖ οἱ δὲ καταλειφθέντες εἰς τὴν ὄρεινὴν ἐφυγον

- 11 En zij namen al de have van Sodom en Gomorra, en al hun spijs, en trokkenweg.
And the four kings took all the goods and food from Sodom and Gomorrah and went on their way.
 ἔλαβον δὲ τὴν ἵππον πᾶσαν τὴν σοδομων καὶ γομορρας καὶ πάντα τὰ βρώματα αὐτῶν καὶ ἀπῆλθον
- 12 Ook namen zij Lot, den zoon van Abrams broeder, en zijn have, en trokken weg; want hij woonde in Sodom.
And in addition they took Lot, Abram's brother's son, who was living in Sodom, and all his goods.
 ἔλαβον δὲ καὶ τὸν λωτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αβραμ καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ καὶ ἀπόχοντο ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν σοδομοις
- 13 Toen kwam er een, die ontkomen was, en boodschapte het aan Abram, denHebreer, die woonachtig was aan de eikenbossen van Mamre, den Amoriet, broeder van Eskol, en broeder van Aner, welke Abrams bondgenoten waren.
And one who had got away from the fight came and gave word of it to Abram the Hebrew, who was living by the holy tree of Mamre, the Amorite, the brother of Eshcol and Aner, who were friends of Abram.
 παραγενόμενος δὲ τῶν ἀνασωθέντων τις ἀπήγγειλεν αβραμ τῷ περᾶτι αὐτὸς δὲ κατόκει πρὸς τῇ ὀρυι τῇ μαμβρη ὁ αμορις τοῦ ἀδελφοῦ εσχωλ καὶ ἀδελφοῦ ανναν οἱ ἦσαν συνωμόται τοῦ αβραμ
- 14 Als Abram hoorde, dat zijn broeder gevangen was, zo wapende hij zijn onderwezenen, de ingeborenen van zijn huis, driehonderd en achttien, en hijjaagde hen na tot Dan toe.
And Abram, hearing that his brother's son had been made a prisoner, took a band of his trained men, three hundred and eighteen of them, sons of his house, and went after them as far as Dan.
 ἀκούσας δὲ αβραμ ὅτι ἠγμάλυετο λωτ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἠρίθμησεν τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως δαν
- 15 En hij verdeelde zich tegen hen des nachts, hij en zijn knechten, en sloeg ze; en hijjaagde hen na tot Hoba toe, hetwelk is ter linkerhand van Damaskus.
And separating his forces by night, he overcame them, putting them to flight and going after them as far as Hobah, which is on the north side of Damascus.
 καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως χωβα ἣ ἐστὶν ἐν ἀριστερῇ δαμασκοῦ
- 16 En hij bracht alle have weder, en ook Lot zijn broeder en deszelfs have bracht hij weder, als ook de vrouwen, en het volk.
And he got back all the goods, and Lot, his brother's son, with his goods and the women and the people.
 καὶ ἀπέστρεψεν πᾶσαν τὴν ἵππον σοδομων καὶ λωτ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀπέστρεψεν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν
- 17 En de koning van Sodom toog uit, hem tegemoet (nadat hij wedergekeerd was van het slaan van Kedor-Laomer, en van de koningen, die met hem waren), tothet dal Schave, dat is, het dal des konings.
And when he was coming back after putting to flight Chedorlaomer and the other kings, he had a meeting with the king of Sodom in the valley of Shaveh, that is, the King's Valley.
 ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς σοδομων εἰς συνάντησιν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ χοδολλογομορ καὶ τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τὴν σαυη τοῦτο ἦν τὸ πεδῖον βασιλέως
- 18 En Melchizedek, koning van Salem, bracht voort brood en wijn; en hij was een priester des allerhoogsten Gods.
And Melchizedek, king of Salem, the priest of the Most High God, took bread and wine,
 καὶ μελχισεδεκ βασιλεὺς σαλημ ἐξήνεγκεν ἄρτους καὶ οἶνον ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου
- 19 En hij zegende hem, en zeide: Gezegend zij Abram Gode, de Allerhoogste, Die hemel en aarde bezit!
And blessing him, said, May the blessing of the Most High God, maker of heaven and earth, be on Abram:
 καὶ ἠλόγησεν τὸν αβραμ καὶ εἶπεν εὐλογημένος αβραμ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ ὃς ἐκτίσεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
- 20 En gezegend zij de allerhoogste God, Die uw vijanden in uw hand geleverd heeft! En hij gaf hem de tiende van alles.
And let the Most High God be praised, who has given into your hands those who were against you. Then Abram gave him a tenth of all the goods he had taken.
 καὶ εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ὑψίστος ὃς παρέδωκεν τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοι καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην ἀπὸ πάντων
- 21 En de koning van Sodom zeide tot Abram: Geef mij de zielen; maar neem de have voor u.
And the king of Sodom said to Abram, Give me the prisoners and take the goods for yourself.
 εἶπεν δὲ βασιλεὺς σοδομων πρὸς αβραμ δός μοι τοὺς ἀνδρας τὴν δὲ ἵππον λαβὲ σεαυτῷ
- 22 Doch Abram zeide tot den koning van Sodom: Ik heb mijn hand opgeheven totden HEERE, den allerhoogste God, Die hemel en aarde bezit;
But Abram said to the king of Sodom, I have taken an oath to the Lord, the Most High God, maker of heaven and earth,
 εἶπεν δὲ αβραμ πρὸς βασιλέα σοδομων ἐκτενώ τὴν χειρά μου πρὸς τὸν θεόν τὸν ὑψίστον ὃς ἐκτίσεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
- 23 Zo ik van een draad aan tot een schoenriem toe, ja, zo ik van alles, dat het uwe is, iets neme! opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt!
That I will not take so much as a thread or the cord of a shoe of yours; so that you may not say, I have given wealth to Abram:
 εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφαιρωτῆρος ὑποδήματος λήμφομαι ἀπὸ πάντων τῶν σῶν ἵνα μὴ εἴπῃς ὅτι ἐγὼ ἐπλούτισα τὸν αβραμ

- 24 Het zij buiten mij; alleen wat de jongelingen verteerd hebben, en het deel dezer mannen, die met mij getogen zijn, Aner, Eskol en Mamre, laat die hun deelnemen! Genesis 15
Give me nothing but the food which the fighting-men who went with me have had; but let Aner and Eshcol and Mamre have their part of the goods.
πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ' ἐμοῦ εσχωλ αυναν μαμβρη οὔτοι λήψονται μερίδα
- 1 Na deze dingen geschiedde het woord des HEEREN tot Abram in een gezicht, zeggende: Vrees niet, Abram! Ik ben u een Schild, uw Loon zeer groot.
After these things, the word of the Lord came to Abram in a vision, saying, Have no fear, Abram: I will keep you safe, and great will be your reward.
μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐγενήθη ῥήμα κυρίου πρὸς αβραμ ἐν ὁράματι λέγων μὴ φοβοῦ αβραμ ἐγὼ ὑπερασπίζω σου ὁ μισθός σου πολλὸς ἔσται σφόδρα
- 2 Toen zeide Abram: Heere, HEERE! wat zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heenga en de bezorger van mijn huis is deze Damaskener Eliezer?
And Abram said, What will you give me? for I have no child and this Eliezer of Damascus will have all my wealth after me.
λέγει δὲ αβραμ δέσποτα τί μοι δώσεις ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος ὁ δὲ υἱὸς μουσεκ τῆς οἰκογενεῦς μου οὗτος δαμασκὸς ελιεζερ
- 3 Voorts zeide Abram: Zie, mij hebt Gij geen zaad gegeven, en zie, de zoon van mijn huis zal mijn erfgenaam zijn!
And Abram said, You have given me no child, and a servant in my house will get the heritage.
καὶ εἶπεν αβραμ ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκα σπέρμα ὁ δὲ οἰκογενεῖς μου κληρονομήσει με
- 4 En ziet, het woord des HEEREN was tot hem, zeggende: Deze zal uw erfgenaam niet zijn; maar die uit uw lijf voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn.
Then said the Lord, This man will not get the heritage, but a son of your body will have your property after you.
καὶ εὐθὺς φωνὴ κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν λέγων οὐ κληρονομήσει σε οὗτος ἀλλ' ὃς ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ οὗτος κληρονομήσει σε
- 5 Toen leidde Hij hem uit naar buiten, en zeide: Zie nu op naar den hemel, en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem: Zo zal uw zaad zijn!
And he took him out into the open air, and said to him, Let your eyes be lifted to heaven, and see if the stars may be numbered; even so will your seed be.
ἐξήγαγεν δὲ αὐτὸν ἔξω καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτοὺς καὶ εἶπεν οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου
- 6 En hij geloofde in den HEERE; en Hij rekende het hem tot gerechtigheid.
And he had faith in the Lord, and it was put to his account as righteousness.
καὶ ἐπίστευσεν αβραμ τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην
- 7 Voorts zeide Hij tot hem: Ik ben de HEERE, Die u uitgeleid heb uit Ur der Chaldeen, om u dit land te geven, om dat erfelijk te bezitten.
And he said to him, I am the Lord, who took you from Ur of the Chaldees, to give you this land for your heritage.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ἐγὼ ὁ θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ χώρας χαλδαίων ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην κληρονομήσαι
- 8 En hij zeide: Heere, HEERE! waarbij zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten zal?
And he said, O Lord God, how may I be certain that it will be mine?
εἶπεν δὲ δέσποτα κύριε κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν
- 9 En Hij zeide tot hem: Neem Mij een driejarige vaars, en een driejarige geit, en eendriejarige ram, en een tortelduif, en een jonge duif.
And he said, Take a young cow of three years old, and a she-goat of three years old, and a sheep of three years old, and a dove and a young pigeon.
εἶπεν δὲ αὐτῷ λαβέ μοι δάμαλιν τριετίζουσαν καὶ αἶγα τριετίζουσαν καὶ κριὸν τριετίζοντα καὶ τρυγὸνα καὶ περιστεράν
- 10 En hij bracht Hem deze alle, en hij deelde ze middendoor, en hij legde elks deelt tegen het andere over; maar het gevogelte deelde hij niet.
All these he took, cutting them in two and putting one half opposite the other, but not cutting the birds in two.
ἔλαβεν δὲ αὐτῷ πάντα ταῦτα καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλεν
- 11 En het wild gevogelte kwam neder op het aas; maar Abram joeg het weg.
And evil birds came down on the bodies, but Abram sent them away.
κατέβη δὲ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομήματα αὐτῶν καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς αβραμ
- 12 En het geschiedde, als de zon was aan het ondergaan, zo viel een diepe slaap op Abram; en ziet, een schrik, en grote duisternis viel op hem.
Now when the sun was going down, a deep sleep came on Abram, and a dark cloud of fear.
περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἔκστασις ἐπέπεσεν τῷ αβραμ καὶ ἰδοὺ φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ
- 13 Toen zeide Hij tot Abram: Weet voorzeker, dat uw zaad vreemd zal zijn in eenland, dat het hunne niet is, en zij zullen hen dienen, en zij zullen hen verdrukken vierhonderd jaren.
And he said to Abram, Truly, your seed will be living in a land which is not theirs, as servants to a people who will be cruel to them for four hundred years;
καὶ ἐρρέθη πρὸς αβραμ γνώσκων γνώση ὅτι πάροιικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῆ οὐκ ἰδίᾳ καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς καὶ κακώσουσιν αὐτοὺς καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς τετρακόσια ἔτη

- 14 Doch Ik zal het volk ook rechten, hetwelk zij zullen dienen; en daarna zullen zij uittrekken met grote have.
But I will be the judge of that nation whose servants they are, and they will come out from among them with great wealth.
τὸ δὲ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν κρινῶ ἐγὼ μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς
- 15 En gij zult tot uw vaderen gaan met vrede; gij zult in goeden ouderdom begraven worden.
As for you, you will go to your fathers in peace; at the end of a long life you will be put in your last resting-place.
σὺ δὲ ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου μετ' εἰρήνης ταφείς ἐν γῆρει καλῷ
- 16 En het vierde geslacht zal herwaarts wederkeren; want de ongerechtigheid der Amorieten is tot nog toe niet volkomen.
And in the fourth generation they will come back here; for at present the sin of the Amorite is not full.
τετάρτη δὲ γενεὰ ἀποστραφήσονται ὧδε οὐπω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν ἀμορραίων ἕως τοῦ νῦν
- 17 En het geschiedde, dat de zon onderging en het duister werd, en ziet, daar waseen rokende oven en vurige fakkel, die tussen die stukken doorging.
Then when the sun went down and it was dark, he saw a smoking fire and a flaming light which went between the parts of the bodies.
ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ὁ ἥλιος πρὸς δυσμαῖς φλόξ ἐγένετο καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος καὶ λαμπάδες πυρός αἱ διήλθον ἀνά μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων
- 18 Ten zelfden dage maakte de HEERE een verbond met Abram, zeggende: Aan uw zaad heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte af, tot aan die grote rivier, de rivier Frath:
In that day the Lord made an agreement with Abram, and said, To your seed have I given this land from the river of Egypt to the great river, the river Euphrates:
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο κύριος τῷ ἀβραμ διαθήκην λέγων τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου
- 19 Den Keniet, en den Keniziet, en den Kadmoniet,
The Kenite, the Kenizzite, and the Kadmonite,
τοὺς καιναίους καὶ τοὺς κενεζαίους καὶ τοὺς κεδμωναίους
- 20 En den Hethiet, en den Fereziet, en de Refaieten,
And the Hittite, and the Perizzite, and the Rephaim,
καὶ τοὺς χετταίους καὶ τοὺς φερεζαίους καὶ τοὺς ραφαῖν
- 21 En den Amoriet, en den Kanaaniet, en den Girgaziet, en den Jebusiet.
And the Amorite, and the Canaanite, and the Girgashite, and the Jebusite.
καὶ τοὺς ἀμορραίους καὶ τοὺς χαναναίους καὶ τοὺς ευαίους καὶ τοὺς γεργεσαίους καὶ τοὺς ιεβουσαίους
- 1 Doch Sarai, Abrams huisvrouw, baarde hem niet; en zij had een Egyptischedienstmaagd, welker naam was Hagar.
Now Sarai, Abram's wife, had given him no children; and she had a servant, a woman of Egypt whose name was Hagar.
σαρα δὲ ἡ γυνὴ ἀβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ ἣν δὲ αὐτῇ παιδίσκη αἰγυπτία ἦ ὄνομα ἀγαρ
- 2 Zo zeide Sarai tot Abram: Zie toch, de HEERE heeft mij toegesloten, dat ik nietbare; ga toch in tot mijn dienstmaagd, misschien zal ik uit haar gebouwd worden. En Abram hoorde naar de stem van Sarai.
And Sarai said to Abram, See, the Lord has not let me have children; go in to my servant, for I may get a family through her. And Abram did as Sarai said.
εἶπεν δὲ σαρα πρὸς ἀβραμ ἰδοὺ συνέκλεισέν με κύριος τοῦ μὴ τίκτειν εἴσελθε οὖν πρὸς τὴν παιδίσκην μου ἵνα τεκνοποιήσης ἐξ αὐτῆς ὑπήκουσεν δὲ ἀβραμ τῆς φωνῆς σαρας
- 3 Zo nam Sarai, Abrams huisvrouw, de Egyptische Hagar, haar dienstmaagd, teneinde van tien jaren, welke Abram in het land Kanaan gewoond had, en zij gaf haar aan Abram, haar man, hem tot een vrouw.
So after Abram had been living for ten years in the land of Canaan, Sarai took Hagar, her Egyptian servant, and gave her to Abram for his wife.
καὶ λαβοῦσα σαρα ἡ γυνὴ ἀβραμ ἀγαρ τὴν αἰγυπτίαν τὴν ἐαυτῆς παιδίσκην μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆσαι ἀβραμ ἐν γῆ χανααν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀβραμ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα
- 4 En hij ging in tot Hagar, en zij ontving. Als zij nu zag, dat zij ontvangen had, zowerd haar vrouw veracht in haar ogen.
And he went in to Hagar and she became with child, and when she saw that she was with child, she no longer had any respect for her master's wife.
καὶ εἰσῆλθεν πρὸς ἀγαρ καὶ συνέλαβεν καὶ εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς
- 5 Toen zeide Sarai tot Abram: Mijn ongelijk is op u; ik heb mijn dienstmaagd in uwschoot gegeven; nu zij ziet, dat zij ontvangen heeft, zo ben ik veracht in haar ogen; de HEERE rechte tussen mij en tussen u!
And Sarai said to Abram, May my wrong be on you: I gave you my servant for your wife and when she saw that she was with child, she no longer had any respect for me: may the Lord be judge between you and me.
εἶπεν δὲ σαρα πρὸς ἀβραμ ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον σου ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει ἠτιμάσθη ἐναντίον αὐτῆς κρίναι ὁ θεὸς ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ

- 6 En Abram zeide tot Sarai: Zie uw dienstmaagd is in uw hand; doe haar, wat goedis in uw ogen. En Sarai vernederde haar, en zij vluchtte van haar aangezicht.
And Abram said, The woman is in your power; do with her whatever seems good to you. And Sarai was cruel to her, so that she went running away from her.
εἶπεν δὲ αβραμ πρὸς σαραν ἰδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν ταῖς χερσίν σου χρῶ αὐτῆ ὡς ἂν σοι ἀρεστὸν ἦ καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν σαρα καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς
- 7 En de Engel des HEEREN vond haar aan een waterfontein in de woestijn, aan defontein op den weg van Sur.
And an angel of the Lord came to her by a fountain of water in the waste land, by the fountain on the way to Shur.
εὔρεν δὲ αὐτὴν ἄγγελος κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ σουρ
- 8 En hij zeide: Hagar, gij, dienstmaagd van Sarai! van waar komt gij, en waar zultgij heengaan? En zij zeide: Ik ben vluchtende van het aangezicht mijner vrouw Sarai!
And he said, Hagar, Sarai's servant, where have you come from and where are you going? And she said, I am running away from Sarai, my master's wife.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου ἄγαρ παιδίσκη σαρρας πόθεν ἔρχη καὶ ποῦ πορεύῃ καὶ εἶπεν ἀπὸ προσώπου σαρρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω
- 9 Toen zeide de Engel des HEEREN tot haar: Keer weder tot uw vrouw, en verneder u onder haar handen.
And the angel said to her, Go back, and put yourself under her authority.
εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου ἀποστράφητι πρὸς τὴν κυρίαν σου καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς
- 10 Voorts zeide de Engel des HEEREN tot haar: Ik zal uw zaad grotelijksvermenigvuldigen, zodat het vanwege de menigte niet zal geteld worden.
And the angel of the Lord said, Your seed will be greatly increased so that it may not be numbered.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου καὶ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους
- 11 Ook zeide des HEEREN Engel tot haar: Zie, gij zijt zwanger, en zult een zoonbaren, en gij zult zijn naam Ismael noemen, omdat de HEERE uw verdrukkingaangehoord heeft.
And the angel of the Lord said, See, you are with child and will give birth to a son, to whom you will give the name Ishmael, because the ears of the Lord were open to your sorrow.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰσμαηλ ὅτι ἐπήκουσεν κύριος τῆ ταπεινώσει σου
- 12 En hij zal een woudezel van een mens zijn; zijn hand zal tegen allen zijn, en de hand van allen tegen hem; en hij zal wonen voor het aangezicht van al zijnbroederen.
And he will be like a mountain ass among men; his hand will be against every man and every man's hand against him, and he will keep his place against all his brothers.
οὗτος ἔσται ἄγρικός ἀνθρώπος αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντας καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ' αὐτόν καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατοικήσει
- 13 En zij noemde den Naam des HEEREN, Die tot haar sprak: Gij, God desaanziens! want zij zeide: Heb ik ook hier gezien naar Dien, Die mij aanziet?
And to the Lord who was talking with her she gave this name, You are a God who is seen; for she said, Have I not even here in the waste land had a vision of God and am still living?
καὶ ἐκάλεσεν ἄγαρ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτὴν σὺ ὁ θεὸς ὁ ἐπιδῶν με ὅτι εἶπεν καὶ γὰρ ἐνώπιον εἶδον ὀφθέντα μοι
- 14 Daarom noemde men dien put, den put Lachai-Roi; ziet, hij is tussen Kades entussen Bered.
So that fountain was named, Fountain of Life and Vision: it is between Kadesh and Bered.
ἔνεκεν τούτου ἐκάλεσεν τὸ φρέαρ φρέαρ οὗ ἐνώπιον εἶδον ἰδοὺ ἀνὰ μέσον καδης καὶ ἀνὰ μέσον βαραδ
- 15 En Hagar baarde Abram een zoon; en Abram noemde den naam zijns zoons, die Hagar gebaard had, Ismael.
And Hagar gave birth to a child, the son of Abram, to whom Abram gave the name of Ishmael.
καὶ ἔτεκεν ἄγαρ τῷ αβραμ υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν αβραμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὃν ἔτεκεν αὐτῷ ἄγαρ ἰσμαηλ
- 16 En Abram was zes en tachtig jaren oud, toen Hagar Ismael aan Abram baarde.
Abram was eighty-six years old when Hagar gave birth to Ishmael.
αβραμ δὲ ἦν ὀγδοήκοντα ἕξ ἐτῶν ἠνίκα ἔτεκεν ἄγαρ τὸν ἰσμαηλ τῷ αβραμ
- 1 Als nu Abram negen en negentig jaren oud was, zo verscheen de HEERE aan Abram, en zeide tot hem: Ik ben God, de Almachtige! Wandel voor Mijnaangezicht, en zijt oprecht!
When Abram was ninety-nine years old, the Lord came to him, and said, I am God, Ruler of all; go in my ways and be upright in all things,
ἐγένετο δὲ αβραμ ἐτῶν ἐνενηήκοντα ἑννέα καὶ ὤφθη κύριος τῷ αβραμ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου εὐαρέσεται ἐναντίον ἐμοῦ καὶ γίνου ἀμεμπτος
- 2 En Ik zal Mijn verbond stellen tussen Mij en tussen u, en Ik zal u gans zeer vermenigvuldigen.
And I will make an agreement between you and me, and your offspring will be greatly increased.
καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ πληθυνῶ σε σφόδρα
- 3 Toen viel Abram op zijn aangezicht, en God sprak met hem, zeggende:
And Abram went down on his face on the earth, and the Lord God went on talking with him, and said,
καὶ ἔπεσεν αβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεός λέγων

- 4 Mij aangaande, zie, Mijn verbond is met u; en gij zult tot een vader van menigteder volken worden!
As for me, my agreement is made with you, and you will be the father of nations without end.
καὶ ἐγὼ ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ καὶ ἔση πατὴρ πλήθους ἐθνῶν
- 5 En uw naam zal niet meer genoemd worden Abram; maar uw naam zal wezen Abraham; want Ik heb u gesteld tot een vader van menigte der volken.
No longer will your name be Abram, but Abraham, for I have made you the father of a number of nations.
καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου αβραμ ἀλλ' ἔσται τὸ ὄνομά σου αβρααμ ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε
- 6 En Ik zal u gans zeer vruchtbaar maken, en Ik zal u tot volken stellen, en koningenzullen uit u voortkomen.
I will make you very fertile, so that nations will come from you and kings will be your offspring.
καὶ αὐξάνω σε σφόδρα σφόδρα καὶ θήσω σε εἰς ἔθνη καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται
- 7 En Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u, en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God, en uw zaadna u.
And I will make between me and you and your seed after you through all generations, an eternal agreement to be a God to you and to your seed after you.
καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ εἰς γενεὰς αὐτῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον εἶναί σου θεὸς καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ
- 8 En Ik zal u, en uw zaad na u, het land uwer vreemdelingschappen geven, hetgehele land Kanaan, tot eeuwige bezitting; en Ik zal hun tot een God zijn.
And to you and to your seed after you, I will give the land in which you are living, all the land of Canaan for an eternal heritage; and I will be their God.
καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ τὴν γῆν ἣν παροικεῖς πᾶσαν τὴν γῆν χανααν εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός
- 9 Voorts zeide God tot Abraham: Gij nu zult Mijn verbond houden, gij, en uw zaadna u, in hun geslachten.
And God said to Abraham, On your side, you are to keep the agreement, you and your seed after you through all generations.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς αβρααμ σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν
- 10 Dit is Mijn verbond, dat gijlieden houden zult tussen Mij en tussen u, en tussen uw zaad na u: dat al wat mannelijk is, u besneden worde.
And this is the agreement which you are to keep with me, you and your seed after you: every male among you is to undergo circumcision.
καὶ αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διατηρήσεις ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν
- 11 En gij zult het vlees uwer voorhuid besnijden; en dat zal tot een teken zijn van het verbond tussen Mij en tussen u.
In the flesh of your private parts you are to undergo it, as a mark of the agreement between me and you.
καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν καὶ ἔσται ἐν σημείῳ διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν
- 12 Een zoonje dan van acht dagen zal u besneden worden, al wat mannelijk is in uw geslachten: de ingeborene van het huis, en de gekochte met geld van allen vreemde, welke niet is van uw zaad;
Every male among you, from one generation to another, is to undergo circumcision when he is eight days old, with every servant whose birth takes place in your house, or for whom you gave money to someone of another country, and not of your seed.
καὶ παιδίον ὀκτῶ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν πᾶν ἀρσενικόν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρόνητος ἀπὸ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματός σου
- 13 De ingeborene van uw huis, en de gekochte met uw geld zal zekerlijk besneden worden; en Mijn verbond zal zijn in ulieder vlees, tot een eeuwig verbond.
He who comes to birth in your house and he who is made yours for a price, all are to undergo circumcision; so that my agreement may be marked in your flesh, an agreement for all time.
περιτομὴ περιτμηθήσεται ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρόνητος καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον
- 14 En wat mannelijk is, de voorhuid hebbende, wiens voorhuids vlees niet zal besneden worden, dezelve ziel zal uit haar volken uitgerooid worden; hij heeft Mijn verbond gebroken.
And any male who does not undergo circumcision will be cut off from his people: my agreement has been broken by him.
καὶ ἀπερίτμητος ἄρσην ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῆ ἡμέρα τῆ ὀγδόῃ ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασεν
- 15 Nog zeide God tot Abraham: Gij zult den naam van uw huisvrouw Sarai, niet Sarai noemen; maar haar naam zal zijn Sara.
And God said, As for Sarai, your wife, from now her name will be not Sarai, but Sarah.
εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ αβρααμ σαρα ἡ γυνὴ σου οὐ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτῆς σαρα ἀλλὰ σαρρα ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς
- 16 Want Ik zal haar zegenen, en u ook uit haar een zoon geven; ja, Ik zal haar zegenen, zodat zij tot volken worden zal: koningen der volken zullen uit haar worden!
And I will give her a blessing so that you will have a son by her: truly my blessing will be on her, and she will be the mother of nations: kings of peoples will be her offspring.
εὐλογήσω δὲ αὐτὴν καὶ δώσω σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον καὶ εὐλογήσω αὐτόν καὶ ἔσται εἰς ἔθνη καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσονται

- 17 Toen viel Abraham op zijn aangezicht, en hij lachte; en hij zeide in zijn hart: Zaleen, die honderd jaren oud is, een kind geboren worden; en zal Sara, dienegentig jaren oud is, baren?
Then Abraham went down on his face, and laughing, said in his heart, May a man a hundred years old have a child? will Sarah, at ninety years old, give birth?
καὶ ἔπεσεν αβρααμ ἐπὶ πρόσωπον καὶ ἐγέλασεν καὶ εἶπεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ λέγων εἰ τῷ ἑκατονταετεί γενήσεται καὶ εἰ σαρρα ἐνενήκοντα ἐτῶν οὕσα τέξεται
- 18 En Abraham zeide tot God: Och, dat Ismael mocht leven voor Uw aangezicht!
And Abraham said to God, If only Ishmael's life might be your care!
εἶπεν δὲ αβρααμ πρὸς τὸν θεὸν ἰσμαηλ οὗτος ζήτω ἐναντίον σου
- 19 En God zeide: Voorwaar, Sara, uw huisvrouw, zal u een zoon baren, en gij zultzijn naam noemen Izak; en Ik zal Mijn verbond met hem oprichten, tot een eeuwigverbond zijn zade na hem.
And God said, Not so; but Sarah, your wife, will have a son, and you will give him the name Isaac, and I will make my agreement with him for ever and with his seed after him.
εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ αβρααμ ναὶ ἰδοὺ σαρρα ἡ γυνὴ σου τέξεται σοι υἱόν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰσαακ καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτὸν εἰς διαθήκην αἰώνιον καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν
- 20 En aangaande Ismael heb Ik u verhoord; zie, Ik heb hem gezegend, en zal hem vruchtbaar maken, en hem gans zeer vermenigvuldigen; twaalf vorsten zal hijgewinnen, en Ik zal hem tot een groot volk stellen;
As for Ishmael, I have given ear to your prayer: truly I have given him my blessing and I will make him fertile and give him great increase; he will be the father of twelve chiefs, and I will make him a great nation.
περὶ δὲ ἰσμαηλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου ἰδοὺ εὐλόγησα αὐτὸν καὶ αὐξάνω αὐτὸν καὶ πληθυνῶ αὐτὸν σφόδρα δώδεκα ἔθνη γεννήσει καὶ δώσω αὐτὸν εἰς ἔθνος μέγα
- 21 Maar Mijn verbond zal Ik met Izak oprichten, die u Sara op dezen gezetten tijd inhet andere jaar baren zal.
But my agreement will be with Isaac, to whom Sarah will give birth a year from this time.
τὴν δὲ διαθήκην μου στήσω πρὸς ἰσαακ ὃν τέξεται σοι σαρρα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἐτέρῳ
- 22 En Hij eindigde met hem te spreken, en God voer op van Abraham.
And having said these words, God went up from Abraham.
συνετέλεσεν δὲ λαλῶν πρὸς αὐτὸν καὶ ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπὸ αβρααμ
- 23 Toen nam Abraham zijn zoon Ismael, en al de ingeborenen van zijn huis, en allegekochten met zijn geld, al wat mannelijk was onder de lieden van het huis vanAbraham, en hij besneed het vlees hunner voorhuid, even ten zelfden dage, gelijkals God met hem gesproken had.
And Abraham took Ishmael, his son, and all whose birth had taken place in his house, and all his servants whom he had made his for a price, every male of his house, and on that very day he gave them circumcision in the flesh of their private parts as God had said to him.
καὶ ἔλαβεν αβρααμ ἰσμαηλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀργυρωνήτους καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ αβρααμ καὶ περιέτεμεν τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶ ν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεὸς
- 24 En Abraham was oud negen en negentig jaren, als hem het vlees zijner voorhuidbesneden werd.
Abraham was ninety-nine years old when he underwent circumcision.
αβρααμ δὲ ἦν ἐνενήκοντα ἐννέα ἐτῶν ἠνίκα περιέτεμεν τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ
- 25 En Ismael, zijn zoon, was dertien jaren oud, als hem het vlees zijner voorhuidbesneden werd.
And Ishmael, his son, was thirteen years old when he underwent circumcision.
ἰσμαηλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐτῶν δέκα τριῶν ἦν ἠνίκα περιετμήθη τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ
- 26 Even op dezen zelfden dag werd Abraham besneden, en Ismael, zijn zoon.
Abraham and Ishmael, his son, underwent circumcision on that very day.
ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιετμήθη αβρααμ καὶ ἰσμαηλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
- 27 En alle mannen van zijn huis, de ingeborenen des huizes, en de gekochten metgeld, van den vreemde af, werden met hem besneden.
And all the men of his house, those whose birth had taken place in the house and those whom he had got for money from men of other lands, underwent circumcision with him.
καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ οἱ οἰκογενεῖς καὶ οἱ ἀργυρώνητοι ἐξ ἄλλογενῶν ἐθνῶν περιέτεμεν αὐτούς
- 1 Daarna verscheen hem de HEERE aan de eikenbossen van Mamre, als hij in dedeur der tent zat, toen de dag heet werd.
Now the Lord came to him by the holy tree of Mamre, when he was seated in the doorway of his tent in the middle of the day;
ὤφθη δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς πρὸς τῇ δρυὶ τῇ μαμβρη καθήμενου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ μεσημβρίας

- 2 En hij hief zijn ogen op en zag; en ziet, daar stonden drie mannen tegenover hem; als hij hen zag, zo liep hij hun tegemoet van de deur der tent, en boog zich teraarde.
And lifting up his eyes, he saw three men before him; and seeing them, he went quickly to them from the door of the tent, and went down on his face to the earth;
 ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδεν καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἰστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ καὶ ἰδὼν προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν
- 3 En hij zeide: Heere! heb ik nu genade gevonden in Uw ogen, zo gaat toch niet aan Uw knecht voorbij.
And said, My Lord, if now I have grace in your eyes, do not go away from your servant:
 καὶ εἶπεν κύριε εἰ ἄρα εὖρον χάριν ἐναντίον σου μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου
- 4 Dat toch een weinig waters gebracht worde, en wast Uw voeten, en leunt onderdezen boom.
Let me get water for washing your feet, and take your rest under the tree:
 λημφθήτω δὴ ὕδωρ καὶ νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον
- 5 En ik zal een bete broods langden, dat Gij Uw hart sterk; daarna zult Gij voortgaan, daarom omdat Gij tot Uw knecht overgekomen zijt. En zij zeiden: Doezo als gij gesproken hebt.
And let me get a bit of bread to keep up your strength, and after that you may go on your way: for this is why you have come to your servant. And they said, Let it be so.
 καὶ λήμψομαι ἄρτον καὶ φάγεσθε καὶ μετὰ τοῦτο παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν οὗ ἔνεκεν ἐξεκλινάτε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν καὶ εἶπαν οὕτως ποίησον καθὼς εἶρηκας
- 6 En Abraham haastte zich naar de tent tot Sara, en hij zeide: Haast u; kneed driematen meelbloem, en maak koeken.
Then Abraham went quickly into the tent, and said to Sarah, Get three measures of meal straight away and make cakes.
 καὶ ἔσπευσεν αβρααμ ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς σαρραν καὶ εἶπεν αὐτῇ σπεῦσον καὶ φύρασον τρία μέτρα σεμιδάλευς καὶ ποίησον ἐγκρουφίας
- 7 En Abraham liep tot de runderen, en hij nam een kalf, teder en goed, en hij gaf hetaan den knecht, die haastte, om dat toe te maken.
And running to the herd, he took a young ox, soft and fat, and gave it to the servant and he quickly made it ready;
 καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν αβρααμ καὶ ἔλαβεν μοσχάριον ἀπαλὸν καὶ καλὸν καὶ ἔδωκεν τῷ παιδί καὶ ἐτάχυνεν τοῦ ποιῆσαι αὐτό
- 8 En hij nam boter en melk, en het kalf, dat hij toegemaakt had, en hij zette het hun voor, en stond bij hen onder dien boom, en zij aten.
And he took butter and milk and the young ox which he had made ready and put it before them, waiting by them under the tree while they took food.
 ἔλαβεν δὲ βούτυρον καὶ γάλα καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησεν καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς καὶ ἐφάγοσαν αὐτὸς δὲ παρευστῆκει αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον
- 9 Toen zeiden zij tot hem: Waar is Sara, uw huisvrouw? En hij zeide: Ziet, in detent.
And they said to him, Where is Sarah your wife? And he said, She is in the tent.
 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ποῦ σαρρα ἡ γυνὴ σου ὃ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ
- 10 En Hij zeide: Ik zal voorzeker weder tot u komen, omtrent dezen tijd des levens; en zie, Sara, uw huisvrouw, zal een zoon hebben! En Sara hoorde het aan de deur der tent, welke achter Hem was.
And he said, I will certainly come back to you in the spring, and Sarah your wife will have a son. And his words came to the ears of Sarah who was at the back of the tent-door.
 εἶπεν δὲ ἐπαναστρέφων ἤξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας καὶ ἔξει υἱὸν σαρρα ἡ γυνὴ σου σαρρα δὲ ἤκουσεν πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς οὓσα ὀπισθεν αὐτοῦ
- 11 Abraham nu en Sara waren oud, en wel bedaagd; het had Sara opgehouden tegaan naar de wijze der vrouwen.
Now Abraham and Sarah were very old, and Sarah was past the time for giving birth.
 αβρααμ δὲ καὶ σαρρα πρεσβύτεροι προβεβηκότες ἡμερῶν ἐξέλιπεν δὲ σαρρα γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα
- 12 Zo lachte Sara bij zichzelf, zeggende: Zal ik wellust hebben, nadat ik oudgeworden ben, en mijn heer oud is?
And Sarah, laughing to herself, said, Now that I am used up am I still to have pleasure, my husband himself being old?
 ἐγέλασεν δὲ σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα οὐπω μὲν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν ὃ δὲ κύριός μου πρεσβύτερος
- 13 En de HEERE zeide tot Abraham: Waarom heeft Sara gelachen, zeggende: Zouik ook waarlijk baren, nu ik oud geworden ben?
And the Lord said, Why was Sarah laughing and saying, Is it possible for me, being old, to give birth to a child?
 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αβρααμ τί ὅτι ἐγέλασεν σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα ἄρα γε ἀληθῶς τέξομαι ἐγὼ δὲ γεγήρακα
- 14 Zou iets voor den HEERE te wonderlijk zijn? Ter gezetter tijd zal Ik tot uwederkomen, omtrent dezen tijd des levens, en Sara zal een zoon hebben!
Is there any wonder which the Lord is not able to do? At the time I said, in the spring, I will come back to you, and Sarah will have a child.
 μὴ ἀδυνατεῖ παρὰ τῷ θεῷ ῥῆμα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας καὶ ἔσται τῇ σαρρα υἱός

- 15 En Sara loochende het, zeggende: Ik heb niet gelachen; want zij vreesde. En Hijzeide: Neen! maar gij hebt gelachen.
Then Sarah said, I was not laughing; for she was full of fear. And he said, No, but you were laughing.
ἠγνήσατο δὲ σαρρα λέγουσα οὐκ ἐγέλασα ἐφοβήθη γάρ καὶ εἶπεν οὐχὶ ἀλλὰ ἐγέλασας
- 16 Toen stonden die mannen op van daar, en zagen naar Sodom toe; en Abrahamging met hen, om hen te geleiden.
And the men went on from there in the direction of Sodom; and Abraham went with them on their way.
ἐξαναστάντες δὲ ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν ἐπὶ πρόσωπον σοδομων καὶ γομορρας αβρααμ δὲ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν συμπροπέμων αὐτούς
- 17 En de HEERE zeide: Zal Ik voor Abraham verbergen, wat Ik doe?
And the Lord said, Am I to keep back from Abraham the knowledge of what I do;
ὁ δὲ κύριος εἶπεν μὴ κρύψω ἐγὼ ἀπὸ αβρααμ τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ
- 18 Dewijl Abraham gewisselijk tot een groot en machtig volk worden zal, en allevolken der aarde in hem gezegend zullen worden?
Seeing that Abraham will certainly become a great and strong nation, and his name will be used by all the nations of the earth as a blessing?
αβρααμ δὲ γινόμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς
- 19 Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem zoudebevelen, en zij den weg des HEEREN houden, om te doen gerechtigheid engerichte; opdat de HEERE over Abraham brenge, hetgeen Hij over hemgesproken heeft.
For I have made him mine so that he may give orders to his children and those of his line after him, to keep the ways of the Lord, to do what is good and right: so that the Lord may do to Abraham as he has said.
ἦδειν γὰρ ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν καὶ φυλάξουσιν τὰς ὁδοὺς κυρίου ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν ὅπως ἂν ἐπαγάγη κύριος ἐπὶ αβρααμ πάντα ὅσα ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν
- 20 Voorts zeide de HEERE: Dewijl het geroep van Sodom en Gomorra groot is, endewijl haar zonde zeer zwaar is,
And the Lord said, Because the outcry against Sodom and Gomorrah is very great, and their sin is very evil,
εἶπεν δὲ κύριος κραυγὴ σοδομων καὶ γομορρας πεπλήθυνται καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι σφόδρα
- 21 Zal Ik nu afgaan en bezien, of zij naar hun geroep, dat tot Mij gekomen is, hetuiterste gedaan hebben, en zo niet, Ik zal het weten.
I will go down now, and see if their acts are as bad as they seem from the outcry which has come to me; and if they are not, I will see.
καταβῆς οὖν ὄψομαι εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρὸς με συντελοῦνται εἰ δὲ μὴ ἴνα γινῶ
- 22 Toen keerden die mannen het aangezicht van daar, en gingen naar Sodom; maar Abraham bleef nog staande voor het aangezicht des HEEREN.
And the men, turning from that place, went on to Sodom: but Abraham was still waiting before the Lord.
καὶ ἀποστρέψαντες ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες ἦλθον εἰς σοδομα αβρααμ δὲ ἦν ἐστηκώς ἐναντίον κυρίου
- 23 En Abraham trad toe, en zeide: Zult Gij ook den rechtvaardige met dengodeloze ombrengen?
And Abraham came near, and said, Will you let destruction come on the upright with the sinners?
καὶ ἐγγίσας αβρααμ εἶπεν μὴ συναπολέσης δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής
- 24 Misschien zijn er vijftig rechtvaardigen in de stad; zult Gij hen ook ombrengen, ende plaats niet sparen, om de vijftig rechtvaardigen, die binnen haar zijn?
If by chance there are fifty upright men in the town, will you give the place to destruction and not have mercy on it because of the fifty upright men?
ἐὰν ὤσιν πενήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει ἀπολεῖς αὐτούς οὐκ ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον ἕνεκεν τῶν πενήκοντα δικαίων ἐὰν ὤσιν ἐν αὐτῇ
- 25 Het zij verre van U, zulk een ding te doen, te doden den rechtvaardige met dengodeloze! dat de rechtvaardige zij gelijk de goddeloze, verre zij het van U! zoude Rechter der ganse aarde geen recht doen?
Let such a thing be far from you, to put the upright to death with the sinner: will not the judge of all the earth do right?
μηδαμῶς σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο τοῦ ἀποκτείνειν δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής μηδαμῶς ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν οὐ ποιήσεις κρίσιν
- 26 Toen zeide de HEERE: Zo Ik te Sodom binnen de stad vijftig rechtvaardigen zalvinden, zo zal Ik de ganse plaats sparen om hunnentwil.
And the Lord said, If there are fifty upright men in the town, I will have mercy on it because of them.
εἶπεν δὲ κύριος ἐὰν εὔρω ἐν σοδομοῖς πενήκοντα δικαίους ἐν τῇ πόλει ἀφήσω πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς
- 27 En Abraham antwoordde en zeide: Zie toch; ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heere, hoewel ik stof en as ben!
And Abraham answering said, Truly, I who am only dust, have undertaken to put my thoughts before the Lord:
καὶ ἀποκριθεὶς αβρααμ εἶπεν νῦν ἠρξάμην λαλήσαι πρὸς τὸν κύριον ἐγὼ δὲ εἰμι γῆ καὶ σποδός

- 28 Misschien zullen aan de vijftig rechtvaardigen vijf ontbreken; zult Gij dan om vijfde ganse stad verderven? En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven, zo Ik er vijf enveertig zal vinden.
If by chance there are five less than fifty upright men, will you give up all the town to destruction because of these five? And he said, I will not give it to destruction if there are forty-five.
ἐὰν δὲ ἑλαττονοθῶσιν οἱ πενήκοντα δίκαιοι πέντε ἀπολείω ἕνεκεν τῶν πέντε πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τεσσαράκοντα πέντε
- 29 En hij voer voort nog tot Hem te spreken, en zeide: Misschien zullen aldaarveertig gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal het niet doen om der veertigen wil.
And again he said to him, By chance there may be forty there. And he said, I will not do it if there are forty.
καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν ἐὰν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαράκοντα καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τεσσαράκοντα
- 30 Voorts zeide hij: Dat toch de Heere niet ontsteke, dat ik spreke; misschien zullenaldaar dertig gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal het niet doen, zo Ik aldaardertig zal vinden.
And he said, Let not the Lord be angry with me if I say, What if there are thirty there? And he said, I will not do it if there are thirty.
καὶ εἶπεν μὴ τι κύριε ἐὰν λαλήσω ἐὰν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τριάκοντα
- 31 En hij zeide: Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot de Heere; misschienzullen er twintig gevonden worden! En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven om dertwintigen wil.
And he said, See now, I have undertaken to put my thoughts before the Lord: what if there are twenty there? And he said, I will have mercy because of the twenty.
καὶ εἶπεν ἐπειδὴ ἔχω λαλήσαι πρὸς τὸν κύριον ἐὰν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν εἴκοσι
- 32 Nog zeide hij: Dat toch de Heere niet ontsteke, dat ik alleenlijk ditmaal spreke:misschien zullen er tien gevonden worden. En Hij zeide: Ik zal haar niet verdervenom der tien wil.
And he said, O let not the Lord be angry and I will say only one word more: by chance there may be ten there. And he said, I will have mercy because of the ten.
καὶ εἶπεν μὴ τι κύριε ἐὰν λαλήσω ἔτι ἅπαξ ἐὰν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέκα
- 33 Toen ging de HEERE weg, als Hij geëindigd had tot Abraham te spreken; enAbraham keerde weder naar zijn plaats.
And the Lord went on his way when his talk with Abraham was ended, and Abraham went back to his place.
ἀπῆλθεν δὲ κύριος ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ ἀβρααμ καὶ ἀβρααμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ
- 1 En die twee engelen kwamen te Sodom in den avond; en Lot zat in de poort teSodom; en als Lot hen zag, stond hij op hun tegemoet, en boog zich met hetaangezicht ter aarde.
And at nightfall the two angels came to Sodom; and Lot was seated at the way into the town: and when he saw them he got up and came before them, falling down on his face to the earth.
ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς σοδομα ἐσπέρας λωτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλην σοδομων ἰδὼν δὲ λωτ ἐξανέστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς καὶ προσεκύνησεν τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν
- 2 En hij zeide: Ziet nu, mijne heren! keert toch in ten huize van uw knecht, envernacht, en wast uw voeten; en gij zult vroeg opstaan, en gaan uws weegs. En zijzeiden: Neen, maar wij zullen op de straat vernachten.
And he said, My masters, come now into your servant's house and take your rest there for the night, and let your feet be washed; and early in the morning you may go on your way. And they said, Not so, but we will take our night's rest in the street.
καὶ εἶπεν ἰδοὺ κύριοι ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδὸς ὑμῶν καὶ καταλύσατε καὶ νύσασθε τοὺς πόδας ὑμῶν καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν εἶπαν δὲ οὐχὶ ἄλλ' ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν
- 3 En hij hield bij hen zeer aan, zodat zij tot hem inkeerden, en kwamen in zijn huis;en hij maakte hun een maaltijd, en bakte ongezuurde koeken, en zij aten.
But he made his request more strongly, so they went with him into his house; and he got food ready for them, and made unleavened bread, of which they took.
καὶ κατεβιάζετο αὐτούς καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτὸν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον καὶ ἀζύμους ἔπεψεν αὐτοῖς καὶ ἔφαγον
- 4 Eer zij zich te slapen legden, zo hebben de mannen dier stad, de mannen vanSodom, van den jongste tot den oudste toe, dat huis omsingeld, het ganse volk,van het uiterste einde af.
But before they had gone to bed, the men of the town, all the men of Sodom, came round the house, young and old, from every part of the town;
πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι καὶ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ σοδομίται περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου ἅπας ὁ λαὸς ἅμα
- 5 En zij riepen Lot toe, en zeiden tot hem: Waar zijn die mannen, die deze nacht totu gekomen zijn? breng hen uit tot ons, opdat wij ze bekennen.
And crying out to Lot, they said, Where are the men who came to your house this night? Send them out to us, so that we may take our pleasure with them.
καὶ ἐξεκαλῶντο τὸν λωτ καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες πρὸς σὲ τὴν νύκτα ἐξάγαγε αὐτούς πρὸς ἡμᾶς ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς
- 6 Toen ging Lot uit tot hen aan de deur, en hij sloot de deur achter zich toe;
And Lot went out to them in the doorway, shutting the door after him.
ἐξῆλθεν δὲ λωτ πρὸς αὐτούς πρὸς τὸ πρόθυρον τὴν δὲ θύραν προσέφραξεν ὀπίσω αὐτοῦ
- 7 En hij zeide: Mijn broeders! doet toch geen kwaad!
And he said, My brothers, do not this evil.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς μηδαμῶς ἀδελφοί μὴ πονηρεύσησθε

- 8 Ziet toch, ik heb twee dochters, die geen man bekend hebben; ik zal haar nu tot uuitbrengen, en doet haar, zoals het goed is in uw ogen; alleenlijk doet dezenmannen niets; want daarom zijn zij onder de schaduw mijns daks ingegaan.
See now, I have two unmarried daughters; I will send them out to you so that you may do to them whatever seems good to you: only do nothing to these men, for this is why they have come under the shade of my roof.
εἰσὶν δὲ μοι δύο θυγατέρες αἱ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς καὶ χρήσασθε αὐταῖς καθὰ ἂν ἀρέσκη ὑμῖν μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ ποιήσητε μηδὲν ἄδικον οὐ εἴνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπη τῶν δοκῶν μου
- 9 Toen zeiden zij: Kom verder aan! Voorts zeiden zij: Deze ene is gekomen, om alsvreemdeling hier te wonen, en zoude hij alleszins rechter zijn? Nu zullen wij umeer kwaads doen, dan hun. En zij drongen zeer op den man, op Lot, en zijtraden toe om de deur open te breken.
And they said, Give way there. This one man, they said, came here from a strange country, and will he now be our judge? now we will do worse to you than to them; and pushing violently against Lot, they came near to get the door broken in.
εἶπαν δὲ ἀπόστα ἐκεῖ εἷς ἦλθες παροικεῖν μὴ καὶ κρίσιν κρίνεις νῦν οὗν σὲ κακώσομεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους καὶ παρεβιάζοντο τὸν ἄνδρα τὸν λωτ σφόδρα καὶ ἤγγισαν συντρίψαι τὴν θύραν
- 10 Doch die mannen staken hun hand uit, en deden Lot tot zich inkomen in het huis, en sloten de deur toe.
But the men put out their hands and took Lot into the house to them, shutting the door again.
ἐκτεινάντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας εἰσεσπάσαντο τὸν λωτ πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν
- 11 En zij sloegen de mannen, die aan de deur van het huis waren, met verblindheden, van den kleinste tot aan den grootste, zodat zij moede werden, om de deur te vinden.
But the men who were outside the door they made blind, all of them, small and great, so that they were tired out with looking for the door.
τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἀορασίᾳ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν
- 12 Toen zeiden die mannen tot Lot: Wien hebt gij hier nog meer? een schoonzoon, of uw zonen, of uw dochteren, en allen, die gij hebt in deze stad, breng uit deze plaats;
Then the men said to Lot, Are there any others of your family here? sons-in-law or sons or daughters, take them all out of this place;
εἶπαν δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς λωτ ἔστιν τίς σοι ὧδε γαμβροὶ ἢ υἱοὶ ἢ θυγατέρες ἢ εἰ τίς σοι ἄλλος ἔστιν ἐν τῇ πόλει ἐξάγαγε ἐκ τοῦ τόπου τούτου
- 13 Want wij gaan deze plaats verderven, omdat haar geroep groot geworden is voorhet aangezicht des HEEREN, en de HEERE ons uitgezonden heeft, om haar te verderven.
For we are about to send destruction on this place, because a great outcry against them has come to the ears of the Lord; and the Lord has sent us to put an end to the town.
ὅτι ἀπόλλυμεν ἡμεῖς τὸν τόπον τοῦτον ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἐναντίον κυρίου καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς κύριος ἐκτρίψαι αὐτήν
- 14 Toen ging Lot uit, en sprak tot zijn schoonzonen, die zijn dochteren nemenzouden, en zeide: Maakt u op, gaat uit deze plaats; want de HEERE gaat dezestad verderven. Maar hij was in de ogen zijner schoonzonen als jukkende.
And Lot went out and said to his sons-in-law, who were married to his daughters, Come, let us go out of this place, for the Lord is about to send destruction on the town. But his sons-in-law did not take him seriously.
ἐξῆλθεν δὲ λωτ καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἀνάστητε καὶ ἐξέλθατε ἐκ τοῦ τόπου τούτου ὅτι ἐκτρίβει κύριος τὴν πόλιν ἔδοξεν δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ
- 15 En als de dageraad opging, drongen de engelen Lot aan, zeggende: Maak u op, neem uw huisvrouw, en uw twee dochteren, die voorhanden zijn, opdat gij in deongerechtigheid dezer stad niet omkomt.
And when morning came, the angels did all in their power to make Lot go, saying, Get up quickly and take your wife and your two daughters who are here, and go, for fear that you come to destruction in the punishment of the town.
ἡνίκα δὲ ὄρθρος ἐγένετο ἐπεσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν λωτ λέγοντες ἀναστὰς λαβὲ τὴν γυναῖκά σου καὶ τὰς δύο θυγατέρας σου ἃς ἔχεις καὶ ἐξέλθε ἵνα μὴ συναπόλη ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως
- 16 Maar hij vertoefde; zo grepen dan die mannen zijn hand, en de hand zijner vrouw, en de hand zijner twee dochteren, om de verschoning des HEEREN over hem; en zij brachten hem uit, en stelden hem buiten de stad.
But while he was waiting, the men took him and his wife and his daughters by the hand, for the Lord had mercy on them, and put them outside the town.
καὶ ἐταράχθησαν καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναίκος αὐτοῦ καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ φείσασθαι κύριον αὐτοῦ
- 17 En het geschiedde als zij hen uitgebracht hadden naar buiten, zo zeide Hij: behoudu om uws levens wil; zie niet achter u om, en sta niet op deze ganse vlakte; behoud u naar het gebergte heen, opdat gij niet omkomt.
And when they had put them out, he said, Go for your life, without looking back or waiting in the lowland; go quickly to the mountain or you will come to destruction.
καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω καὶ εἶπαν σφύζων σφύζε τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν μὴ περιβλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω μηδὲ στῆς ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ εἰς τὸ ὄρος σφύζου μήποτε συμπαρηλημθῆς
- 18 En Lot zeide tot hen: Neen toch, Heere!
And Lot said to them, Not so, O my Lord;
εἶπεν δὲ λωτ πρὸς αὐτοὺς δεομαι κύριε

- 19 Zie toch, Uw knecht heeft genade gevonden in Uw ogen, en Gij hebt Uwweldadigheid groot gemaakt, die Gij aan mij gedaan hebt, om mijn ziel te behouden bij het leven; maar ik zal niet kunnen behouden worden naar hetgebergte heen, opdat mij niet misschien dat kwaad aanleve, en ik sterve!
See now, your servant has had grace in your eyes and great is your mercy in keeping my life from destruction, but I am not able to get as far as the mountain before evil overtakes me and death;
ἐπειδὴ εὗρεν ὁ παῖς σου ἔλεος ἐναντίον σου καὶ ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμέ τοῦ ζῆν τὴν ψυχὴν μου ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος μὴ καταλάβῃ με τὰ κακὰ καὶ ἀποθάνω
- 20 Ziet toch, deze stad is nabij, om derwaarts te vluchten, en zij is klein; laat mij tochderwaarts behouden worden (is zij niet klein?) opdat mijn ziel leve.
This town, now, is near, and it is a little one: O, let me go there (is it not a little one?) so that my life may be safe.
ἰδοὺ ἡ πόλις αὕτη ἐγγὺς τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ ἢ ἐστὶν μικρά ἐκεῖ σωθῆσομαι οὐ μικρά ἐστὶν καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου
- 21 En Hij zeide tot hem: Zie, Ik heb uw aangezicht opgenomen ook in deze zaak, datIk deze stad niet omkere waarvan gij gesproken hebt.
And he said, See, I have given you your request in this one thing more: I will not send destruction on this town.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ τοῦ μὴ καταστρέψαι τὴν πόλιν περὶ ἧς ἐλάλησας
- 22 Haast, behoud u derwaarts; want Ik zal niets kunnen doen, totdat gij daarheneningekomen zijt. Daarom noemde men den naam dezer stad Zoar.
Go there quickly, for I am not able to do anything till you have come there. For this reason, the town was named Zoar.
σπεύσον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα ἕως τοῦ σε εἰσελθεῖν ἐκεῖ διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης σηγορ
- 23 De zon ging op boven de aarde, als Lot te Zoar inkwam.
The sun was up when Lot came to Zoar.
ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ λωτ εἰσῆλθεν εἰς σηγορ
- 24 Toen deed de HEERE zwavel en vuur over Sodom en Gomorra regenen, van denHEERE uit den hemel.
Then the Lord sent fire and flaming smoke raining down from heaven on Sodom and Gomorrah.
καὶ κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ σοδομα καὶ γομορρα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
- 25 En Hij keerde deze steden om, en die ganze vlakte, en alle inwoners dezer steden,ook het gewas des lands.
And he sent destruction on those towns, with all the lowland and all the people of those towns and every green thing in the land.
καὶ κατέστρεψεν τὰς πόλεις ταύτας καὶ πᾶσαν τὴν περιούκον καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσιν καὶ πάντα τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς
- 26 En zijn huisvrouw zag om van achter hem; en zij werd een zoutpilaar.
But Lot's wife, looking back, became a pillar of salt.
καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐγένετο στήλη ἁλός
- 27 En Abraham maakte zich deszelve morgens vroeg op, naar de plaats, waar hijvoor het aangezicht des HEEREN gestaan had.
And Abraham got up early in the morning and went to the place where he had been talking with the Lord:
ᾤρθρισεν δὲ αβρααμ τὸ πρωὶ εἰς τὸν τόπον οὗ εἰστήκει ἐναντίον κυρίου
- 28 En hij zag naar Sodom en Gomorra toe, en naar het ganze land van die vlakte; enhij zag, en ziet, er ging een rook van het land op, gelijk de rook eens ovens.
And looking in the direction of Sodom and Gomorrah and the lowland, he saw the smoke of the land going up like the smoke of an oven.
καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πρόσωπον σοδομων καὶ γομορρας καὶ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς τῆς περιχώρου καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ἀνέβαινεν φλῶξ τῆς γῆς ὡσεὶ ἀτμὶς καμίνου
- 29 En het geschiedde, toen God de steden dezer vlakte verdierf, dat God aanAbraham gedacht, en Hij leidde Lot uit het midden dezer omkering, in hetomkeren dier steden, in welke Lot gewoond had.
So it came about that when God sent destruction on the towns of the lowland, he kept his word to Abraham, and sent Lot safely away when he put an end to the towns where he was living.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐκτρίψαι κύριον πάσας τὰς πόλεις τῆς περιούκου ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ αβρααμ καὶ ἐξαπέστειλεν τὸν λωτ ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς ἐν τῷ καταστρέψαι κύριον τὰς πόλεις ἐν αἷς κατ' ὅκει ἐν αὐταῖς λωτ
- 30 En Lot toog op uit Zoar, en woonde op den berg, en zijn twee dochters met hem;want hij vreesde binnen Zoar te wonen. En hij woonde in een spelonk, hij en zijntwee dochters.
Then Lot went up out of Zoar to the mountain, and was living there with his two daughters, for fear kept him from living in Zoar: and he and his daughters made their living-place in a hole in the rock.
ἀνέβη δὲ λωτ ἐκ σηγορ καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐφοβήθη γὰρ κατοικῆσαι ἐν σηγορ καὶ ὄκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτὸς καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
- 31 Toen zeide de eerstgeborene tot de jongste: Onze vader is oud, en er is geen man in dit land, om tot ons in te gaan, naar de wijze der ganze aarde.
And the older daughter said to her sister, Our father is old, and there is no man to be a husband to us in the natural way:
εἶπεν δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέρα ὃ πατὴρ ἡμῶν πρεσβύτερος καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς ὃς εἰσελεύσεται πρὸς ἡμᾶς ὡς καθήκει πάση τῇ γῇ

- 32 Kom, laat ons onze vader wijn te drinken geven, en bij hem liggen, opdat wij vanonze vader zaad in het leven behouden.
Come, let us give our father much wine, and we will go into his bed, so that we may have offspring by our father,
δεῦρο καὶ ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον καὶ κοιμηθῶμεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα
- 33 En zij gaven dien nacht haar vader wijn te drinken; en de eerstgeborene kwam, enlag bij haar vader, en hij werd het niet gewaar in haar nederliggen, noch in haaropstaan.
And that night they made their father take much wine; and the older daughter went into his bed; and he had no knowledge of when she went in or when she went away.
ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ καὶ εἰσελθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν καὶ ἀναστῆναι
- 34 En het geschiedde des anderen daags, dat de eerstgeborene zeide tot de jongste:Zie, ik heb gisteren nacht bij mijn vader gelegen; laat ons ook dezen nacht hemwijn te drinken geven; ga dan in, lig bij hem, opdat wij van onzen vader zaad inhet leven behouden.
And on the day after, the older daughter said to the younger, Last night I was with my father; let us make him take much wine this night again, and do you go to him, so that we may have offspring by our father.
ἐγένετο δὲ τῇ ἐπαύριον καὶ εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν ἰδοὺ ἐκοιμήθην ἐχθὲς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ποτίσωμεν αὐτὸν οἶνον καὶ τὴν νύκτα ταύτην καὶ εἰσελθοῦσα κοιμήθητι μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα
- 35 En zij gaven haar vader ook dien nacht wijn te drinken, en de jongste stond op, en lag bij hem. En hij werd het niet gewaar in haar nederliggen, noch in haaropstaan.
And that night again they made their father take much wine; and the younger daughter went into his bed; and he had no knowledge of when she went in or when she went away.
ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον καὶ εἰσελθοῦσα ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν καὶ ἀναστῆναι
- 36 En de twee dochters van Lot werden bevrucht van haar vader.
And so the two daughters of Lot were with child by their father.
καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες λωτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν
- 37 En de eerstgeborene baarde een zoon, en noemde zijn naam Moab; deze is devader der Moabieten, tot op dezen dag.
And the older daughter had a son, and she gave him the name Moab: he is the father of the Moabites to this day.
καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ μοαβ λέγουσα ἐκ τοῦ πατρὸς μου οὗτος πατὴρ μοαβιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας
- 38 En de jongste baarde ook een zoon, en noemde zijn naam Ben-Ammi; deze is devader der kinderen Ammons, tot op dezen dag.
And the younger had a son and gave him the name Ben-ammi: from him come the children of Ammon to this day.
ἔτεκεν δὲ καὶ ἡ νεωτέρα υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ αμμων υἱὸς τοῦ γένους μου οὗτος πατὴρ αμμωνιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας
- 1 En Abraham reisde van daar naar het land van het zuiden, en woonde tussenKades en tussen Sur; en hij verkeerde als vreemdeling te Gerar.
And Abraham went on his way from there to the land of the South, and was living between Kadesh and Shur, in Gerar.
καὶ ἐκίνησεν ἐκεῖθεν αβρααμ εἰς γῆν πρὸς λίβα καὶ ὤκησεν ἀνὰ μέσον καδης καὶ ἀνὰ μέσον σουρ καὶ παρῳκησεν ἐν γεραροις
- 2 Als nu Abraham van Sara, zijn huisvrouw, gezegd had: Zij is mijn zuster, zo zondAbimelech, de koning van Gerar, en nam Sara weg.
And Abraham said of Sarah, his wife, She is my sister: and Abimelech, king of Gerar, sent and took Sarah.
εἶπεν δὲ αβρααμ περὶ σαρρας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὅτι ἀδελφὴ μου ἐστίν ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυνὴ μου ἐστίν μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως δι' αὐτὴν ἀπέστειλεν δὲ αβιμελεχ βασιλεὺς γεραρων καὶ ἔλαβεν τὴν σαρραν
- 3 Maar God kwam tot Abimelech in een droom des nachts, en Hij zeide tot hem:Zie, gij zijt dood om der vrouwe wil, die gij weggenomen hebt; want zij is met eenman getrouwd.
But God came to Abimelech in a dream in the night, and said to him, Truly you are a dead man because of the woman whom you have taken; for she is a man's wife.
καὶ εἰσηλθεν ὁ θεὸς πρὸς αβιμελεχ ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα καὶ εἶπεν ἰδοὺ σὺ ἀποθνήσκεις περὶ τῆς γυναικὸς ἧς ἔλαβες αὐτὴ δὲ ἐστίν συνωκηκυῖα ἀνδρὶ
- 4 Doch Abimelech was tot haar niet genaderd; daarom zeide hij: Heere! zult Gij danook een rechtvaardig volk doden?
Now Abimelech had not come near her; and he said, Lord, will you put to death an upright nation?
αβιμελεχ δὲ οὐκ ἤψατο αὐτῆς καὶ εἶπεν κύριε ἔθνος ἀγνοοῦν καὶ δίκαιον ἀπολεῖς
- 5 Heeft hij zelf mij niet gezegd: Zij is mijn zuster? en zij, ook zij heeft gezegd: Hij is mijn broeder. In oprechtheid mijns harten en in reinheid mijner handen, heb ik ditgedaan.
Did he not say to me himself, She is my sister? and she herself said, He is my brother: with an upright heart and clean hands have I done this.
οὐκ αὐτός μοι εἶπεν ἀδελφὴ μου ἐστίν καὶ αὐτὴ μοι εἶπεν ἀδελφός μου ἐστίν ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο

- 6 En God zeide tot hem in den droom: Ik heb ook geweten, dat gij dit inoprechtheid uws harten gedaan hebt, en Ik heb u ook belet van tegen Mij te zondigen; daarom heb Ik u niet toegelaten, haar aan te roeren.
 And God said to him in the dream, I see that you have done this with an upright heart, and I have kept you from sinning against me: for this reason I did not let you come near her.
 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς καθ' ὑπνον κἀγὼ ἔγνων ὅτι ἐν καθαρῇ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο καὶ ἐφεισάμην ἐγὼ σοῦ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ ἕνεκεν τούτου οὐκ ἀφήκᾳ σε ἄψασθαι αὐτῆς
- 7 Zo geef dan nu dezes mans huisvrouw weder; want hij is een profeet, en hij zalvoor u bidden, opdat gij leeft; maar zo gij haar niet wedergeeft, weet, dat gijvoorzeker sterven zult, gij, en al wat uwes is!
 So now, give the man back his wife, for he is a prophet, and let him say a prayer for you, so your life may be safe: but if you do not give her back, be certain that death will come to you and all your house.
 νῦν δὲ ἀπόδος τὴν γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ ὅτι προφήτης ἐστὶν καὶ προσεύξεται περὶ σοῦ καὶ ζήσῃ εἰ δὲ μὴ ἀποδίδως γνώθι ὅτι ἀποθανῆ σὺ καὶ πάντα τὰ σά
- 8 Toen stond Abimelech des morgens vroeg op, en riep al zijn knechten, en sprakal deze woorden voor hun oren. En die mannen vreesden zeer.
 So Abimelech got up early in the morning and sent for all his servants and gave them word of these things, and they were full of fear.
 καὶ ὄρθρισεν ἀβιμελεχ τὸ πρωὶ καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὄτα αὐτῶν ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι σφόδρα
- 9 En Abimelech riep Abraham, en zeide tot hem: Wat hebt gij ons gedaan? en watheb ik tegen u gezondigd, dat gij over mij en over mijn koninkrijk een grote zondegebracht hebt? gij hebt daden met mij gedaan, die niet zouden gedaan worden.
 Then Abimelech sent for Abraham, and said, What have you done to us? what wrong have I done you that you have put on me and on my kingdom so great a sin? You have done to me things which are not to be done.
 καὶ ἐκάλεσεν ἀβιμελεχ τὸν ἀβρααμ καὶ εἶπεν αὐτῷ τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν μὴ τί ἡμάρτομεν εἰς σέ ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἁμαρτίαν μεγάλην ἔργον ὃ οὐδεὶς ποιήσει πεποιθήκας μοι
- 10 Voorts zeide Abimelech tot Abraham: Wat hebt gij gezien, dat gij deze zaakgedaan hebt?
 And Abimelech said to Abraham, Why did you do this thing?
 εἶπεν δὲ ἀβιμελεχ τῷ ἀβρααμ τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο
- 11 En Abraham zeide: Want ik dacht: alleen is de vreze Gods in deze plaats niet,zodat zij mij om mijner huisvrouw wil zullen doden.
 And Abraham said, Because it seemed to me that there was no fear of God in this place, and that they might put me to death because of my wife.
 εἶπεν δὲ ἀβρααμ εἶπα γάρ ἄρα οὐκ ἔστιν θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐμέ τε ἀποκτενοῦσιν ἕνεκεν τῆς γυναικός μου
- 12 En ook is zij waarlijk mijn zuster; zij is mijns vaders dochter, maar niet mijnermoeder dochter; en zij is mij ter vrouwe geworden.
 And, in fact, she is my sister, the daughter of my father, but not the daughter of my mother; and she became my wife:
 καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή μου ἐστὶν ἐκ πατρὸς ἀλλ' οὐκ ἐκ μητρὸς ἐγενήθη δέ μοι εἰς γυναῖκα
- 13 En het is geschied, als God mij uit mijns vaders huis deed dwalen, zo sprak ik tothaar: Dit zij uw weldadigheid, die gij bij mij doen zult; aan alle plaatsen waar wijkomen zullen, zeg van mij: Hij is mijn broeder!
 And when God sent me wandering from my father's house, I said to her, Let this be the sign of your love for me; wherever we go, say of me, He is my brother.
 ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐξήγαγέν με ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου καὶ εἶπα αὐτῇ ταύτην τὴν δικαιοσύνην ποιήσεις ἐπ' ἐμέ εἰς πάντα τόπον οὗ ἂν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ εἰπὼν ἐμέ ὅτι ἀδελφός μου ἐστὶν
- 14 Toen nam Abimelech schapen en runderen, ook dienstknechten endienstmaagden, en gaf dezelve aan Abraham; en hij gaf hem Sara zijn huisvrouwweder.
 Then Abimelech gave to Abraham sheep and oxen and men-servants and women-servants, and gave him back his wife Sarah.
 ἔλαβεν δὲ ἀβιμελεχ χίλια δίδραχμα πρόβατα καὶ μόσχους καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας καὶ ἔδωκεν τῷ ἀβρααμ καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
- 15 En Abimelech zeide: Zie, mijn land is voor uw aangezicht; woon, waar het goed isin uw ogen.
 And Abimelech said, See, all my land is before you; take whatever place seems good to you.
 καὶ εἶπεν ἀβιμελεχ τῷ ἀβρααμ ἰδοὺ ἡ γῆ μου ἐναντίον σου οὗ ἂν σοὶ ἀρέσκη κατοίκει
- 16 En tot Sara zeide hij: Zie, ik heb uw broeder duizend zilverlingen gegeven; zie, hijzij u een deksel der ogen, allen, die met u zijn, ja, bij allen, en wees geleerd.
 And he said to Sarah, See, I have given to your brother a thousand bits of silver so that your wrong may be put right; now your honour is clear in the eyes of all.
 τῇ δὲ σαρρα εἶπεν ἰδοὺ δέδωκα χίλια δίδραχμα τῷ ἀδελφῷ σου ταῦτα ἔσται σοὶ εἰς τιμὴν τοῦ προσώπου σου καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ καὶ πάντα ἀλήθευσον
- 17 En Abraham bad tot God; en God genas Abimelech, en zijn huisvrouw, en zijndienstmaagden, zodat zij baarden.
 Then Abraham made prayer to God, and God made Abimelech well again, and his wife and his women-servants, so that they had children.
 προσηύξατο δὲ ἀβρααμ πρὸς τὸν θεόν καὶ ἰάσατο ὁ θεὸς τὸν ἀβιμελεχ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ καὶ ἔτεκον

- 18 Want de HEERE had al de baarmoeders van het huis van Abimelech ganselijktoegesloten, ter oorzaak van Sara, Abrahams huisvrouw.
For the Lord had kept all the women of the house of Abimelech from having children, because of Sarah, Abraham's wife.
ὅτι συγκλείων συνέκλεισεν κύριος ἕξωθεν πᾶσαν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀβιμελεχ ἕνεκεν σαρρας τῆς γυναικὸς ἀβρααμ
- 1 En de HEERE bezocht Sara, gelijk als Hij gezegd had; en de HEERE deed aan Sara gelijk als Hij gesproken had.
And the Lord came to Sarah as he had said and did to her as he had undertaken.
καὶ κύριος ἐπεσκέψατο τὴν σαρραν καθὰ εἶπεν καὶ ἐποίησεν κύριος τῇ σαρρα καθὰ ἐλάλησεν
- 2 En Sara werd bevrucht, en baarde Abraham een zoon in zijn ouderdom, tergezonder tijd, dien hem God gezegd had.
And Sarah became with child, and gave Abraham a son when he was old, at the time named by God.
καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν σαρρα τῷ ἀβρααμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας εἰς τὸν καιρὸν καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος
- 3 En Abraham noemde den naam zijns zoons, dien hem geboren was, dien hem Sara gebaard had, Izak.
And Abraham gave to his son, to whom Sarah had given birth, the name Isaac.
καὶ ἐκάλεσεν ἀβρααμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου αὐτῷ ὃν ἔτεκεν αὐτῷ σαρρα ἰσαακ
- 4 En Abraham besneed zijn zoon Izak, zijnde acht dagen oud, gelijk als hem God geboden had.
And when his son Isaac was eight days old, Abraham made him undergo circumcision, as God had said to him.
περιέτεμεν δὲ ἀβρααμ τὸν ἰσαακ τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός
- 5 En Abraham was honderd jaren oud, als hem Izak zijn zoon geboren werd.
Now Abraham was a hundred years old when the birth of Isaac took place.
ἀβρααμ δὲ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν ἠνίκα ἐγένετο αὐτῷ ἰσαακ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
- 6 En Sara zeide: God heeft mij een lachen gemaakt; al die het hoort, zal met mij lachen.
And Sarah said, God has given me cause for laughing, and everyone who has news of it will be laughing with me.
εἶπεν δὲ σαρρα γέλωτά μοι ἐποίησεν κύριος ὃς γὰρ ἂν ἀκούσῃ συγχαρεῖται μοι
- 7 Voorts zeide zij: Wie zou Abraham gezegd hebben: Sara heeft zonen gezoegd? want ik heb een zoon gebaard in mijn ouderdom.
And she said, Who would have said to Abraham that Sarah would have a child at her breast? for see, I have given him a son now when he is old.
καὶ εἶπεν τίς ἀναγγελεῖ τῷ ἀβρααμ ὅτι θηλάζει παιδίον σαρρα ὅτι ἔτεκεν υἱὸν ἐν τῷ γήρει μου
- 8 En het kind werd groot, en werd gespeend; toen maakte Abraham een grotenmaaltijd op den dag, als Izak gespeend werd.
And when the child was old enough to be taken from the breast, Abraham made a great feast.
καὶ ἠϋξήθη τὸ παιδίον καὶ ἀπεγαλακτίσθη καὶ ἐποίησεν ἀβρααμ δοχὴν μεγάλην ἧ ἡμέρᾳ ἀπεγαλακτίσθη ἰσαακ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
- 9 En Sara zag den zoon van Hagar, de Egyptische, dien zij Abraham gebaard had, spottende.
And Sarah saw the son of Hagar the Egyptian playing with Isaac.
ἰδοῦσα δὲ σαρρα τὸν υἱὸν ἀγαρ τῆς αἰγυπτίας ὃς ἐγένετο τῷ ἀβρααμ παίζοντα μετὰ ἰσαακ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς
- 10 En zij zeide tot Abraham: Drijf deze dienstmaagd en haar zoon uit; want de zoondezer dienstmaagd zal met mijn zoon, met Izak, niet erven.
So she said to Abraham, Send away that woman and her son: for the son of that woman is not to have a part in the heritage with my son Isaac.
καὶ εἶπεν τῷ ἀβρααμ ἔκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς οὐ γὰρ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου ἰσαακ
- 11 En dit woord was zeer kwaad in Abrahams ogen, ter oorzaak van zijn zoon.
And this was a great grief to Abraham because of his son.
σκληρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον ἀβρααμ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
- 12 Maar God zeide tot Abraham: Laat het niet kwaad zijn in uw ogen, over den jongen, en over uw dienstmaagd; al wat Sara tot u zal zeggen, hoor naar haar stem; want in Izak zal uw zaad genoemd worden.
But God said, Let it not be a grief to you because of the boy and Hagar his mother; give ear to whatever Sarah says to you, because it is from Isaac that your seed will take its name.
εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ ἀβρααμ μὴ σκληρὸν ἔστω τὸ ῥῆμα ἐναντίον σου περὶ τοῦ παιδίου καὶ περὶ τῆς παιδίσκης πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃ σοι σαρρα ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῆς ὅτι ἐν ἰσαακ κληθήσεται σοι σπέρμα

- 13 Doch Ik zal ook den zoon dezer dienstmaagd tot een volk stellen, omdat hij uwzaad is.
And I will make a nation of the son of your servant-woman, because he is your seed.
 και τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδίσκης ταύτης εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτόν ὅτι σπέρμα σόν ἐστίν
- 14 Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en nam brood, en een fles water, engaf ze aan Hagar, die leggende op haar schouder; ook gaf hij haar het kind, enzond haar weg. En zij ging voort, en dwaalde in de woestijn Ber-seba.
And early in the morning Abraham got up, and gave Hagar some bread and a water-skin, and put the boy on her back, and sent her away: and she went, wandering in the waste land of Beer-sheba.
 ἀνέστη δὲ αβρααμ τὸ πρωὶ καὶ ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἄσκον ὕδατος καὶ ἔδωκεν αἶμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν ὄμω καὶ τὸ παιδίον καὶ ἀπέστειλεν αὐτὴν ἀπελθοῦσα δὲ ἐπλανᾶτο τὴν ἔρημον κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου
- 15 Als nu het water van de fles uit was, zo wierp zij het kind onder een van destriiken.
And when all the water in the skin was used up, she put the child down under a tree.
 ἐξέλιπεν δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἄσκοῦ καὶ ἔρριψεν τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐλάτης
- 16 En zij ging en zette zich tegenover, afgaande zo verre, als die met de boogschieten; want zij zeide: Dat ik het kind niet zie sterven; en zij zat tegenover, enhief haar stem op, en weende.
And she went some distance away, about an arrow flight, and seating herself on the earth, she gave way to bitter weeping, saying, Let me not see the death of my child.
 ἀπελθοῦσα δὲ ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν ὡσει τόξου βολὴν εἶπεν γὰρ οὐ μὴ ἴδω τὸν θάνατον τοῦ παιδίου μου καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτοῦ ἀναβοήσαν δὲ τὸ παιδίον ἐκλαυσεν
- 17 En God hoorde de stem van den jongen; en de Engel Gods riep Hagar toe uit denhemel, en zeide tot haar: Wat is u, Hagar? Vrees niet; want God heeft naar desjongens stem gehoord, ter plaatse, waar hij is.
And the boy's cry came to the ears of God; and the angel of God said to Hagar from heaven, Hagar, why are you weeping? have no fear, for the child's cry has come to the ears of God.
 εἰσήκουσεν δὲ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν αἶμα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶπεν αὐτῇ τί ἐστίν αἶμα μὴ φοβοῦ ἐπακήκοεν γὰρ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου σου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐστίν
- 18 Sta op, hef den jongen op, en houd hem vast met uwe hand; want Ik zal hem toteen groot volk stellen.
Come, take your child in your arms, for I will make of him a great nation.
 ἀνάστηθι λαβὲ τὸ παιδίον καὶ κράτησον τῇ χειρὶ σου αὐτό εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτόν
- 19 En God opende haar ogen, dat zij een waterput zag; en zij ging, en vulde de flesmet water, en gaf den jongen te drinken.
Then God made her eyes open, and she saw a water-spring, and she got water in the skin and gave the boy a drink.
 καὶ ἀνέφξεν ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ εἶδεν φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔπλησεν τὸν ἄσκον ὕδατος καὶ ἐπότισεν τὸ παιδίον
- 20 En God was met den jongen; en hij werd groot, en hij woonde in de woestijn, enwerd een boogschutter.
And God was with the boy, and he became tall and strong, and he became a bowman, living in the waste land.
 καὶ ἦν ὁ θεὸς μετὰ τοῦ παιδίου καὶ ηὔξηθη καὶ κατόκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐγένετο δὲ τοξότης
- 21 En hij woonde in de woestijn Paran; en zij'n moeder nam hem een vrouw uitEgypteland.
And while he was in the waste land of Paran, his mother got him a wife from the land of Egypt.
 καὶ κατόκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ φαραν καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ γυναῖκα ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 22 Voorts geschiedde het ter zelfder tijd, dat Abimelech, mitsgaders Pichol, zijnkrijgsoverste, tot Abraham sprak, zeggende: God is met u in alles, wat gij doet.
Now at that time, Abimelech and Phicol, the captain of his army, said to Abraham, I see that God is with you in all you do.
 ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ εἶπεν αβιμελεχ καὶ οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς αβρααμ λέγων ὁ θεὸς μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐὼν ποιῆς
- 23 Zo zweer mij nu hier bij God: Zo gij mij, of mijn zoon, of mijn neef liegen zult!naar de weldadigheid, die ik bij u gedaan heb, zult gij doen bij mij, en bij het land,waarin gij als vreemdeling verkeert.
Now, then, give me your oath, in the name of God, that you will not be false to me or to my sons after me, but that as I have been good to you, so you will be to me and to this land where you have been living.
 νῦν οὖν ὁμοσόν μοι τὸν θεὸν μὴ ἀδικήσιν με μηδὲ τὸ σπέρμα μου μηδὲ τὸ ὄνομά μου ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ ποιήσεις μετ' ἐμοῦ καὶ τῇ γῇ ἣ σὺ παρῴκησας ἐν αὐτῇ
- 24 En Abraham zeide: Ik zal zweren.
And Abraham said, I will give you my oath.
 καὶ εἶπεν αβρααμ ἐγὼ ὁμοῦμαι

- 25 En Abraham berispte Abimelech ter oorzake van een waterput, die Abimelechs knechten met geweld genomen hadden.
But Abraham made a protest to Abimelech because of a water-hole which Abimelech's servants had taken by force.
καὶ ἤλεγξεν αβρααμ τὸν αβιμελεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος ὧν ἀφείλαντο οἱ παῖδες τοῦ αβιμελεχ
- 26 Toen zeide Abimelech: Ik heb niet geweten, wie dit stuk gedaan heeft; en ook hebt gij het mij niet aangezegd, en ik heb er ook niet van gehoord, dan heden.
But Abimelech said, I have no idea who has done this thing; you never gave me word of it, and I had no knowledge of it till this day.
καὶ εἶπεν αὐτῷ αβιμελεχ οὐκ ἔγνων τίς ἐποίησεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο οὐδὲ σύ μοι ἀπήγγειλας οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα ἀλλ' ἡ σήμερον
- 27 En Abraham nam schapen en runderen, en gaf die aan Abimelech; en die beiden maakten een verbond.
And Abraham took sheep and oxen and gave them to Abimelech, and the two of them made an agreement together.
καὶ ἔλαβεν αβρααμ πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἔδωκεν τῷ αβιμελεχ καὶ διέθεντο ἀμφοτέροι διαθήκην
- 28 Doch Abraham stelde zeven oilammeren der kudde bijzonder.
And Abraham put seven young lambs of the flock on one side by themselves.
καὶ ἔστησεν αβρααμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων μόνας
- 29 Zo zeide Abimelech tot Abraham: Wat zullen hier deze zeven oilammeren, die gij bijzonder gesteld hebt?
Then Abimelech said, What are these seven lambs which you have put on one side?
καὶ εἶπεν αβιμελεχ τῷ αβρααμ τί εἰσιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων τούτων ἃς ἔστησας μόνας
- 30 En hij zeide: Dat gij de zeven oilammeren van mijn hand nemen zult, opdat het mij tot een getuigenis zij, dat ik dezen put gegraven heb.
And he said, Take these seven lambs from me as a witness that I have made this water-hole.
καὶ εἶπεν αβρααμ ὅτι τὰς ἑπτὰ ἀμνάδας ταύτας λήμψη παρ' ἐμοῦ ἵνα ὧσίν μοι εἰς μαρτύριον ὅτι ἐγὼ ὄρυξα τὸ φρέαρ τοῦτο
- 31 Daarom noemde men die plaats Ber-seba, omdat die beiden daar gezworen hadden.
So he gave that place the name Beer-sheba, because there the two of them had given their oaths.
διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου φρέαρ ὀρκισμοῦ ὅτι ἐκεῖ ὤμωσαν ἀμφοτέροι
- 32 Alzo maakten zij een verbond te Ber-seba. Daarna stond Abimelech op, en Pichol, zijn krijgsoverste, en zij keerden wederom naar het land der Filistijnen.
So they made an agreement at Beer-sheba, and Abimelech and Phicol, the captain of his army, went back to the land of the Philistines.
καὶ διέθεντο διαθήκην ἐν τῷ φρέατι τοῦ ὄρκου ἀνέστη δὲ αβιμελεχ καὶ οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν φυλιστιμ
- 33 En hij plantte een bos in Ber-seba, en riep aldaar den Naam des HEEREN, des eeuwigen Gods, aan.
And Abraham, after planting a holy tree in Beer-sheba, gave worship to the name of the Lord, the Eternal God.
καὶ ἐφύτευσεν αβρααμ ἄρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὄρκου καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου θεὸς αἰώνιος
- 34 En Abraham woonde als vreemdeling vele dagen in het land der Filistijnen.
And Abraham went on living in the land of the Philistines as in a strange country.
παρόκησεν δὲ αβρααμ ἐν τῇ γῆ τῶν φυλιστιμ ἡμέρας πολλάς
- 1 En het geschiedde na deze dingen, dat God Abraham verzocht; en Hij zeide tothem: Abraham! En hij zeide: Zie, hier ben ik!
Now after these things, God put Abraham to the test, and said to him, Abraham; and he said, Here am I.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ὁ θεὸς ἐπείραζεν τὸν αβρααμ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν αβρααμ αβρααμ ὁ δὲ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ
- 2 En Hij zeide: Neem nu uw zoon, uw enige, dien gij liefhebt, Izak, en ga heen naar het land Moria, en offer hem aldaar tot een brandoffer, op een van de bergen, dien Ik u zeggen zal.
And he said to him, Take your son, your dearly loved only son Isaac, and go to the land of Moriah and give him as a burned offering on one of the mountains of which I will give you knowledge.
καὶ εἶπεν λαβὲ τὸν υἱὸν σου τὸν ἀγαπητὸν ὃν ἠγάπησας τὸν ἰσαακ καὶ πορευθήτω εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν καὶ ἀνένεγκον αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὀλοκάρπωσιν ἐφ' ἑν τῶν ὀρέων ὧν ἄν σοι εἴπω
- 3 Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en zadelde zijn ezel, en nam tweevan zijn jongeren met zich, en Izak zijn zoon; en hij kloofde hout tot het brandoffer, en maakte zich op, en ging naar de plaats, die God hem gezegd had.
And Abraham got up early in the morning, and made ready his ass, and took with him two of his young men and Isaac, his son, and after the wood for the burned offering had been cut, he went on his way to the place of which God had given him word.
ἀναστὰς δὲ αβρααμ τὸ πρωὶ ἐπέσαζεν τὴν ὄνον αὐτοῦ παρέλαβεν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖδας καὶ ἰσαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὀλοκάρπωσιν ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός

- 4 Aan den derden dag, toen hief Abraham zijn ogen op, en zag die plaats van verre.
And on the third day, Abraham, lifting up his eyes, saw the place a long way off.
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἀναβλέψας αβρααμ τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν τόπον μακρόθεν
- 5 En Abraham zeide tot zijn jongeren: Blijft gij hier met den ezel, en ik en de jongenzullen heengaan tot daar; als wij aangebeden zullen hebben, dan zullen wij tot uwederkeren.
Then he said to his young men, Keep here with the ass; and I and the boy will go on and give worship and come back again to you.
καὶ εἶπεν αβρααμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον διελυσόμεθα ἕως ὧδε καὶ προσκυνήσαντες ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς
- 6 En Abraham nam het hout des brandoffers, en legde het op Izak, zijn zoon; en hijnam het vuur en het mes in zijn hand, en zij beiden gingen samen.
And Abraham put the wood for the burned offering on his son's back, and he himself took the fire and the knife in his hand, and the two of them went on together.
ἔλαβεν δὲ αβρααμ τὰ ξύλα τῆς ὀλοκαρπώσεως καὶ ἐπέθηκεν ἰσαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἔλαβεν δὲ καὶ τὸ πῦρ μετὰ χεῖρα καὶ τὴν μάχαιραν καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα
- 7 Toen sprak Izak tot Abraham, zijn vader, en zeide: Mijn vader! En hij zeide: Zie, hier ben ik, mijn zoon! En hij zeide: Zie het vuur en het hout; maar waar is het lam tot het brandoffer?
Then Isaac said to Abraham, My father; and he said, Here am I, my son. And he said, We have wood and fire here, but where is the lamb for the burned offering?
εἶπεν δὲ ἰσαακ πρὸς αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἶπας πάτερ ὁ δὲ εἶπεν τί ἐστὶν τέκνον λέγων ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα τοῦ ἐστὶν τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὀλοκάρπωσην
- 8 En Abraham zeide: God zal Zichzelven een lam ten brandoffer voorzien, mijnzoon! Zo gingen zij beiden samen.
And Abraham said, God himself will give the lamb for the burned offering: so they went on together.
εἶπεν δὲ αβρααμ ὁ θεὸς ὄψει αὐτῷ πρόβατον εἰς ὀλοκάρπωσην τέκνον πορευθέντες δὲ ἀμφοτέροι ἅμα
- 9 En zij kwamen ter plaatse, die hem God gezegd had; en Abraham bouwde aldaaren altaar, en hij schikte het hout, en bond zijn zoon Izak, en legde hem op het altaar boven op het hout.
And they came to the place of which God had given him knowledge; and there Abraham made the altar and put the wood in place on it, and having made tight the bands round Isaac his son, he put him on the wood on the altar.
ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ αβρααμ θυσιαστήριον καὶ ἐπέθηκεν τὰ ξύλα καὶ συμποδίσας ἰσαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων
- 10 En Abraham strekte zijn hand uit, en nam het mes om zijn zoon te slachten.
And stretching out his hand, Abraham took the knife to put his son to death.
καὶ ἐξέτεινεν αβρααμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μάχαιραν σφάζει τὸν υἱὸν αὐτοῦ
- 11 Maar de Engel des HEEREN riep tot hem van den hemel en zeide: Abraham, Abraham! En hij zeide: Zie, hier ben ik!
But the voice of the angel of the Lord came from heaven, saying, Abraham, Abraham: and he said, Here am I.
καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ αβρααμ αβρααμ ὁ δὲ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ
- 12 Toen zeide Hij: Streck uw hand niet uit aan den jongen, en doe hem niets! want nu weet Ik, dat gij God vrezende zijt, en uw zoon, uw enige, van Mij niet hebt onthouden.
And he said, Let not your hand be stretched out against the boy to do anything to him; for now I am certain that the fear of God is in your heart, because you have not kept back your son, your only son, from me.
καὶ εἶπεν μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον μηδὲ ποιήσης αὐτῷ μηδὲν νῦν γὰρ ἔγνω ὅτι φοβῆ τὸν θεὸν σὺ καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ
- 13 Toen hief Abraham zijn ogen op, en zag om, en ziet, achter was een ram in de verwarde struiken vast met zijn hoornen; en Abraham ging, en nam dien ram, en offerde hem ten brandoffer in zijns zoons plaats.
And lifting up his eyes, Abraham saw a sheep fixed by its horns in the brushwood: and Abraham took the sheep and made a burned offering of it in place of his son.
καὶ ἀναβλέψας αβρααμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδεν καὶ ἰδοὺ κριὸς εἰς κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβεκ τῶν κεράτων καὶ ἐπορεύθη αβρααμ καὶ ἔλαβεν τὸν κριὸν καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς ὀλοκάρπωσην ἀντὶ ἰσαακ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
- 14 En Abraham noemde den naam van die plaats: De HEERE zal het voorzien! Waarom heden ten dage gezegd wordt: Op den berg des HEEREN zal het voorzien worden!
And Abraham gave that place the name Yahweh-yireh: as it is said to this day, In the mountain the Lord is seen.
καὶ ἐκάλεσεν αβρααμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου κύριος εἶδεν ἵνα εἴπωσιν σήμερον ἐν τῷ ὄρει κύριος ὤφθη
- 15 Toen riep de Engel des HEEREN tot Abraham ten tweeden male van den hemel;
And the voice of the angel of the Lord came to Abraham a second time from heaven,
καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κυρίου τὸν αβρααμ δευτέρον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ

- 16 En zeide: Ik zweer bij Mijzelven, spreekt de HEERE; daarom dat gij deze zaakgedaan hebt, en uw zoon, uw enige, niet onthouden hebt;
Saying, I have taken an oath by my name, says the Lord, because you have done this and have not kept back from me your dearly loved only son,
λέγων κατ' ἑμᾶντοῦ ὄμοσα λέγει κύριος οὗ ἔνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ
- 17 Voorzeker zal Ik u grotelijks zegenen, en uw zaad zeer vermenigvuldigen, als desterrren des hemels, en als het zand, dat aan den oever der zee is; en uw zaad zalde poorten zijner vijanden erfelijk bezitten.
That I will certainly give you my blessing, and your seed will be increased like the stars of heaven and the sand by the seaside; your seed will take the land of those who are against them;
ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων
- 18 En in uw zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde, naardien gij Mijnstem gehoorzaam geweest zijt.
And your seed will be a blessing to all the nations of the earth, because you have done what I gave you orders to do.
καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματι σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς
- 19 Toen keerde Abraham weder tot zijn jongeren, en zij maakten zich op, en zijgingen samen naar Ber-seba; en Abraham woonde te Ber-seba.
Then Abraham went back to his young men and they went together to Beer-sheba, the place where Abraham was living.
ἀπιστρέφη δὲ ἀβρααμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου καὶ κατόκησεν ἀβρααμ ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὄρκου
- 20 En het geschiedde na deze dingen, dat men Abraham boodschapte, zeggende:Zie, Milka heeft ook Nahor, uw broeder, zonen gebaarde:
After these things, Abraham had news that Milcah, the wife of his brother Nahor, had given birth to children;
ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἀνηγγέλη τῷ ἀβρααμ λέγοντες ἰδοὺ τέτοκεν μελχα καὶ αὐτὴ υἱοὺς ναχωρ τῷ ἀδελφῷ σου
- 21 Uz, zijn eerstgeborene, en Buz, zijn broeder, en Kemuel, de vader van Aram,
Uz the oldest, and Buz his brother, and Kemuel, the father of Aram,
τὸν ὡς πρωτότοκον καὶ τὸν βαυζ ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ τὸν καμουηλ πατέρα σύρων
- 22 En Chesed, en Hazo, en Pildas, en Jidlaf, en Bethuel;
And Chesed and Hazo and Pildash and Jidlaph and Bethuel.
καὶ τὸν γασαδ καὶ τὸν αζαυ καὶ τὸν φαλδασ καὶ τὸν ιεδλαφ καὶ τὸν βαθουηλ
- 23 (En Bethuel gewon Rebekka) deze acht baarde Milka aan Nahor, den broedervan Abraham.
Bethuel was the father of Rebekah: these eight were the children of Milcah and Nahor, Abraham's brother.
καὶ βαθουηλ ἐγέννησεν τὴν ρεβεκκαν ὅκτὼ οὗτοι υἱοὶ οὗς ἔτεκεν μελχα τῷ ναχωρ τῷ ἀδελφῷ ἀβρααμ
- 24 En zijn bijwif, welker naam was Reuma, diezelve baarde ook Tebah, en Gaham, en Tahas, en Maacha.
And his servant Reumah gave birth to Tebah and Gaham and Tahash and Maacah.
καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἣ ὄνομα ρεημα ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν ταбек καὶ τὸν γασαμ καὶ τὸν τοχος καὶ τὸν μωχα
- 1 En het leven van Sara was honderd zeven en twintig jaren; dit waren de jaren deslevens van Sara.
Now the years of Sarah's life were a hundred and twenty-seven.
ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ σαρρας ἑτη ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ
- 2 En Sara stierf te Kiriath-Arba, dat is Hebron, in het land Kanaan; en Abrahamkwam om Sara te beklagen, en haar te bewenen.
And Sarah's death took place in Kiriath-arba, that is, Hebron, in the land of Canaan: and Abraham went into his house, weeping and sorrowing for Sarah.
καὶ ἀπέθανεν σαρρα ἐν πόλει αρβοκ ἣ ἐστὶν ἐν τῷ κοιλωματι αὐτῆ ἐστὶν χεβρων ἐν γῆ χανααν ἦλθεν δὲ ἀβρααμ κόψασθαι σαρραν καὶ πενθῆσαι
- 3 Daarna stond Abraham op van het aangezicht van zijner dode, en hij sprak tot dezonen Heths, zeggende:
And Abraham came from his dead and said to the children of Heth,
καὶ ἀνέστη ἀβρααμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς χετ λέγων
- 4 Ik ben een vreemdeling en inwoner bij u; geef mij een erfbegrafenis bij u, opdat ikmijn dode van voor mijn aangezicht begrave.
I am living among you as one from a strange country: give me some land here as my property, so that I may put my dead to rest.
πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγὼ εἰμι μεθ' ὑμῶν δότε οὖν μοι κτήσιν τάφου μεθ' ὑμῶν καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἀπ' ἐμοῦ

- 5 En de zonen Heths antwoordden Abraham, zeggende tot hem:
And in answer the children of Heth said to Abraham,
ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ χετ πρὸς αβρααμ λέγοντες
- 6 Hoor ons, mijn heer! gij zijt een vorst Gods in het midden van ons; begraaft uwdode in de keure onzer graven; niemand van ons zal zijn graf voor u weren, dat gijuw dode niet zoudt begraven.
My lord, truly you are a great chief among us; take the best of our resting-places for your dead; not one of us will keep back from you a place where you may put your dead to rest.
μή κύριε ἄκουσον δὲ ἡμῶν βασιλεὺς παρὰ θεοῦ εἶ σὺ ἐν ἡμῖν ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον τὸν νεκρὸν σου οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν τὸ μνημεῖον αὐτοῦ κωλύσει ἀπὸ σοῦ τοῦ θάψαι τὸν νεκρὸν σου ἐκεῖ
- 7 Toen stond Abraham op, en boog zich neder voor het volk des lands, voor de zonen Heths;
And Abraham got up and gave honour to the children of Heth, the people of that land.
ἀναστὰς δὲ αβρααμ προσεκύνησεν τῷ λαῷ τῆς γῆς τοῖς υἱοῖς χετ
- 8 En hij sprak met hen, zeggende: Is het met uw wil, dat ik mijn dode begrave vanvoor mijn aangezicht; zo hoort mij, en spreekt voor mij bij Efron, den zoon vanZohar,
And he said to them, If you will let me put my dead to rest here, make a request for me to Ephron, the son of Zohar,
καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς αβρααμ λέγων εἰ ἔχετε τῆ ψυχῇ ὑμῶν ὥστε θάψαι τὸν νεκρὸν μου ἀπὸ προσώπου μου ἀκούσατέ μου καὶ λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εφρων τῷ τοῦ σααρ
- 9 Dat hij mij geve de spelonk van Machpela, die hij heeft, die in het einde van zijnakker is, dat hij dezelve mij om het volle geld geve, tot een erfbegravenis in hetmidden van u.
That he will give me the hollow in the rock named Machpelah, which is his property at the end of his field; let him give it to me for its full price as a resting-place for my dead among you.
καὶ δότω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν ὃ ἐστὶν αὐτῷ τὸ ἐν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ ἀργυρίου τοῦ ἀξίου δότω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτήσιν μνημείου
- 10 Efron nu zat in het midden van de zonen Heths; en Efron de Hethiet antwoorddeAbraham, voor de oren van de zonen Heths, van al degenen, die ter poorte zijnerstad ingingen, zeggende:
Now Ephron was seated among the children of Heth: and Ephron the Hittite gave Abraham his answer in the hearing of the children of Heth, and of all those who came into his town, saying,
εφρων δὲ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν χετ ἀποκριθεὶς δὲ εφρων ὁ χετταῖος πρὸς αβρααμ εἶπεν ἀκούοντων τῶν υἱῶν χετ καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν λέγων
- 11 Neen, mijn heer! hoor mij; den akker geef ik u; ook de spelonk, die daarin is, diegeef ik u; voor de ogen van de zonen mijns volks geef ik u die; begraaft uw dode.
No, my lord, I will give you the field with the hollow in the rock; before all the children of my people will I give it to you for a resting-place for your dead.
παρ' ἐμοῦ γενοῦ κύριε καὶ ἄκουσόν μου τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ σοι δίδωμι ἐναντίον πάντων τῶν πολιτῶν μου δέδωκά σοι θάψον τὸν νεκρὸν σου
- 12 Toen boog zich Abraham neder voor het aangezicht van het volk des lands;
And Abraham went down on his face before the people of the land.
καὶ προσεκύνησεν αβρααμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς
- 13 En hij sprak tot Efron, voor de oren van het volk des lands, zeggende: Trouwens,zijt gij het? lieve, hoor mij; ik zal het geld des akkers geven; neem het van mij, zozal ik mijn dode aldaar begraven.
And Abraham said to Ephron, in the hearing of the people of the land, If only you will give ear to me, I will give you the price of the field; take it, and let me put my dead to rest there.
καὶ εἶπεν τῷ εφρων εἰς τὰ ὄτα τοῦ λαοῦ τῆς γῆς ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἶ ἄκουσόν μου τὸ ἀργύριον τοῦ ἀγροῦ λαβὲ παρ' ἐμοῦ καὶ θάψω τὸν νεκρὸν μου ἐκεῖ
- 14 En Efron antwoordde Abraham, zeggende tot hem:
So Ephron said to Abraham,
ἀπεκρίθη δὲ εφρων τῷ αβρααμ λέγων
- 15 Mijn heer! hoor mij; een land van vierhonderd sikkelen zilvers, wat is dat tussenmij en tussen u? begraaft slechts uw dode.
My lord, give ear to me: the value of the land is four hundred shekels; what is that between me and you? so put your dead to rest there.
οὐχὶ κύριε ἀκήκοα γῆ τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ τί ἂν εἴη τοῦτο σὺ δὲ τὸν νεκρὸν σου θάψον
- 16 En Abraham luisterde naar Efron; en Abraham woog Efron het geld, waarvan hijgesproken had voor de oren van de zonen Heths, vierhonderd sikkelen zilvers,onder den koopman gangbaar.
And Abraham took note of the price fixed by Ephron in the hearing of the children of Heth, and gave him four hundred shekels in current money.
καὶ ἤκουσεν αβρααμ τοῦ εφρων καὶ ἀπεκατέστησεν αβρααμ τῷ εφρων τὸ ἀργύριον ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὄτα τῶν υἱῶν χετ τετρακόσια δίδραχμα ἀργυρίου δοκίμου ἐμπόροις
- 17 Alzo werd de akker van Efron, die in Machpela was, dat tegenover Mamre lag,de akker en de spelonk, die daarin was, en al het geboomte, dat op den akkerstond, dat rondom in zijn ganse landpale was gevestigd,
So Ephron's field at Machpelah near Mamre, with the hollow in the rock and all the trees in the field and round it,
καὶ ἔσθη ὁ ἀγρὸς εφρων ὃς ἦν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ ὃς ἐστὶν κατὰ πρόσωπον μαμβρη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ καὶ πᾶν δένδρον ὃ ἦν ἐν τῷ ἀγρῷ ὃ ἐστὶν ἐν τοῖς ὀρίοις αὐτοῦ κύκλῳ

- 18 Aan Abraham tot een bezitting, voor de ogen van de zonen Heths, bij allen, dietot zijn stadspoort ingingen.
Became the property of Abraham before the eyes of the children of Heth and of all who came into the town.
τῷ αβρααμ εἰς κτήσιν ἐναντίον τῶν υἰῶν χει καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν
- 19 En daarna begroef Abraham zijn huisvrouw Sara in de spelonk des akkers vanMachpela, tegenover Mamre, hetwelk is Hebron, in het land Kanaan.
Then Abraham put Sarah his wife to rest in the hollow rock in the field of Machpelah near Mamre, that is, Hebron in the land of Canaan.
μετὰ ταῦτα ἔθαψεν αβρααμ σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ ὃ ἐστὶν ἀπέναντι μαμβρη αὐτῆ ἐστὶν χεβρων ἐν τῇ γῇ χανααν
- 20 Alzo werd die akker, en de spelonk die daarin was, aan Abraham gevestigd toteen erfbegrafenis van de zonen Heths.
And the field and the hollow rock were handed over to Abraham as his property by the children of Heth.
καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ τῷ αβρααμ εἰς κτήσιν τάφου παρὰ τῶν υἰῶν χει
- 1 Abraham nu was oud, en wel bedaagd; en de HEERE had Abraham in allesgezegend.
Now Abraham was old and far on in years: and the Lord had given him everything in full measure.
καὶ αβρααμ ἦν πρεσβύτερος προεβηκῶς ἡμερῶν καὶ κύριος εὐλόγησεν τὸν αβρααμ κατὰ πάντα
- 2 Zo sprak Abraham tot zijn knecht, den oudste van zijn huis, regerende over alles, wat hij had: Leg toch uw hand onder mijn heup,
And Abraham said to his chief servant, the manager of all his property, Come now, put your hand under my leg:
καὶ εἶπεν αβρααμ τῷ παιδί αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῷ ἄρχοντι πάντων τῶν αὐτοῦ θες τὴν χειρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου
- 3 Opdat ik u doe zweren bij den HEERE, den God des hemels, en den God deraarde, dat gij voor mijn zoon geen vrouw nemen zult van de dochteren derKanaanieten, in het midden van welke ik woon;
And take an oath by the Lord, the God of heaven and the God of the earth, that you will not get a wife for my son Isaac from the daughters of the Canaanites among whom I am living;
καὶ ἐξορκιῶ σε κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἰσαακ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χανααίων μεθ' ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς
- 4 Maar dat gij naar mijn land, en naar mijn maagschap trekken, en voor mijn zoonIzak een vrouw nemen zult.
But that you will go into my country and to my relations and get a wife there for my son Isaac.
ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου οὐ ἐγενόμην πορεύση καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου καὶ λήμψη γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἰσαακ ἐκεῖθεν
- 5 En die knecht zeide tot hem: Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen in ditland; zal ik dan uw zoon moeten wederbrengen in het land, waar gij uitgetogenzijt?
And the servant said, If by chance the woman will not come with me into this land, am I to take your son back again to the land from which you came?
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς μήποτε οὐ βούλεται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν ταύτην ἀποστρέψω τὸν υἰὸν σου εἰς τὴν γῆν ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν
- 6 En Abraham zeide tot hem: Wacht u, dat gij mijn zoon niet weder daarheenbrengt!
And Abraham said, Take care that you do not let my son go back to that land.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν αβρααμ πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἰὸν μου ἐκεῖ
- 7 De HEERE, de God des hemels, Die mij uit mijns vaders huis en uit het landmijner maagschap genomen heeft, en Die tot mij gesproken heeft, en Die mijgezworen heeft, zeggende: Aan uw zaad zal Ik dit land geven! Die Zelf zal ZijnEngel voor uw aangezicht zenden, dat gij voor mijn zoon van daar een vrouwneemt.
The Lord God of heaven, who took me from my father's house and from the land of my birth, and made an oath to me, saying, To your seed I will give this land: he will send his angel before you and give you a wife for my son in that land.
κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς ὃς ἔλαβέν με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐκ τῆς γῆς ἧς ἐγενήθην ὃς ἐλάλησέν μοι καὶ ὤμοσέν μοι λέγων σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἐμπροσθέν σου καὶ λήμψη γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἰσαακ ἐκεῖθεν
- 8 Maar indien de vrouw u niet volgen wil, zo zult gij rein zijn van dezen mijn eed;alleenlijk breng mijn zoon daar niet weder heen.
And if the woman will not come with you, then you are free from this oath; only do not take my son back there.
ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην καθαρὸς ἔση ἀπὸ τοῦ ὄρκου τούτου μόνον τὸν υἰὸν μου μὴ ἀποστρέψῃς ἐκεῖ
- 9 Toen legde de knecht zijn hand onder de heup van Abraham, zijn heer, en hijzwoer hem over deze zaak.
And the servant put his hand under Abraham's leg, and gave him his oath about this thing.
καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χειρά αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρόν αβρααμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ὤμοσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου
- 10 En die knecht nam tien kemelen van zijns heren kemelen, en toog heen; en al hetgoed zijns heren was in zijn hand; en hij maakte zich op, en toog heen naarMesopotamie, naar de stad van Nahor.
And the servant took ten of his master's camels, and all sorts of good things of his master's, and went to Mesopotamia, to the town of Nahor.
καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς τὴν μεσοποταμίαν εἰς τὴν πόλιν ναχωρ

- 11 En hij deed de kemelen nederknielen buiten de stad, bij een waterput, desavondtijds, ten tijde, als de putsters uitkwamen.
And he made the camels take their rest outside the town by the water-spring in the evening, at the time when the women came to get water.
 και ἐκοίμισεν τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος τὸ πρὸς ὅπερ ἡνίκα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρευόμεναι
- 12 En hij zeide: HEERE! God van mijn heer Abraham! doe haar mij toch hedenontmoeten, en doe weldadigheid bij Abraham, mijn heer.
And he said, O Lord, the God of my master Abraham, let me do well in what I have undertaken this day, and give your mercy to my master Abraham.
 και εἶπεν κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου αβρααμ εὐδόωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον καὶ ποιήσον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου αβρααμ
- 13 Zie, ik sta bij de waterfontein, en de dochteren der mannen dezer stad zijn uitgaande om water te putten;
See, I am waiting here by the water-spring; and the daughters of the town are coming out to get water:
 ἰδοὺ ἐγὼ ἔστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος αἱ δὲ θυγατέρες τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλήσαι ὕδωρ
- 14 Zo geschiede, dat die jonge dochter, tot welke ik zal zeggen: Neig toch uw kruik, dat ik drinke; en zij zal zeggen: Drink, en ik zal ook uw kemelen drenken; diezelve zij, die Gij Uw knecht Izak toegewezen hebt, en dat ik daaraan bekenne, dat Gij weldadigheid bij mijn heer gedaan hebt.
Now, may the girl to whom I say, Let down your vessel and give me a drink, and who says in answer, Here is a drink for you and let me give water to your camels: may she be the one marked out by you for your servant Isaac: so may I be certain that you have been good to my master Abraham.
 και ἔσται ἡ παρθένος ἣ ἂν ἐγὼ εἶπω ἐπικλινόν τὴν ὑδρίαν σου ἵνα πίω καὶ εἶπῃ μοι πίε καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι ταύτην ἡτοιμάσας τῷ παιδί σου ἰσαακ καὶ ἐν τούτῳ γινώσκωμαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου αβρααμ
- 15 En het geschiedde, eer hij geeindigd had te spreken, ziet, zo kwam Rebekka uit, welke aan Bethuel geboren was, de zoon van Milka, de huisvrouw van Nahor, debroeder van Abraham; en zij had haar kruik op haar schouder.
And even before his words were ended, Rebekah, the daughter of Bethuel, the son of Milcah, who was the wife of Nahor, Abraham's brother, came out with her water-vessel on her arm.
 και ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ ἰδοὺ ρεβεκκα ἐξεπορεύετο ἡ τεχθεῖσα βαθουηλ υἱῷ μελχας τῆς γυναικὸς ναχωρ ἀδελφοῦ δὲ αβρααμ ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς
- 16 En die jonge dochter was zeer schoon van aangezicht, een maagd, en geen manhad haar bekend; en zij ging af naar de fontein, en vulde haar kruik, en ging op.
She was a very beautiful girl, a virgin, who had never been touched by a man: and she went down to the spring to get water in her vessel.
 ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα παρθένος ἦν ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτὴν καταβᾶσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἐπλησεν τὴν ὑδρίαν καὶ ἀνέβη
- 17 Toen liep die knecht haar tegemoet, en hij zeide: Laat mij toch een weinig watersuit uw kruik drinken.
And the servant came running to her and said, Give me a little water from your vessel.
 ἐπέδραμεν δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς καὶ εἶπεν πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου
- 18 En zij zeide: Drink, mijn heer! en zij haastte zich en liet haar kruik neder op haarhand, en gaf hem te drinken.
And she said, Take a drink, my lord: and quickly letting down her vessel onto her hand, she gave him a drink.
 ἡ δὲ εἶπεν πίε κύριε καὶ ἔσπευσεν καὶ καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς καὶ ἐπότισεν αὐτόν
- 19 Als zij nu voleindigd had van hem drinken te geven, zeide zij: Ik zal ook voor uw kemelen putten, totdat zij voleindigd hebben te drinken.
And having done so, she said, I will get water for your camels till they have had enough.
 ἕως ἐπαύσατο πίνων καὶ εἶπεν καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι ἕως ἂν πᾶσαι πίωσιν
- 20 En zij haastte zich, en goot haar kruik uit in de drinkbak, en liep weder naar denput om te putten, en zij putte voor al zijn kemelen.
And after putting the water from her vessel into the animals' drinking-place, she went quickly back to the spring and got water for all the camels.
 και ἔσπευσεν καὶ ἐξεκένωσεν τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον καὶ ἔδραμεν ἔτι ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλήσαι καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις
- 21 En de man ontzette zich over haar, stilzwijgende, om te merken, of de HEERE zijn weg voorspoedig gemaakt had, of niet.
And the man, looking at her, said nothing, waiting to see if the Lord had given his journey a good outcome.
 ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν αὐτὴν καὶ παρεσιόπα τοῦ γινῶναι εἰ εὐδόωκεν κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἢ οὐ
- 22 En het geschiedde, als de kemelen voleindigd hadden te drinken, dat die man eengouden voorhoofdsiersel nam, welks gewicht was een halve sikkkel, en tweearmringen aan haar handen, welker gewicht was tien sikkelen gouds.
And when the camels had had enough, the man took a gold nose-ring, half a shekel in weight, and two ornaments for her arms of ten shekels weight of gold;
 ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ κάμηλοι πίνουσαι ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ἐνώτια χρυσᾶ ἀνὰ δραχμὴν ὀλκῆς καὶ δύο ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς δέκα χρυσῶν ὀλκῆ αὐτῶν

- 23 Want hij had gezegd: Wiens dochter zijt gij? geef het mij toch te kennen; is er ookten huize uws vaders plaats voor ons, om te vernachten?
And said to her, Whose daughter are you? is there room in your father's house for us?
 και ἐπηρώτησεν αὐτὴν καὶ εἶπεν θυγάτηρ τίνος εἶ ἀνάγγελόν μοι εἰ ἔστιν παρὰ τῷ πατρὶ σου τόπος ἡμῖν καταλῦσαι
- 24 En zij had tot hem gezegd: Ik ben de dochter van Bethuel, de zoon van Milka, diezij Nahor gebaard heeft.
And she said to him, I am the daughter of Bethuel, the son of Milcah, Nahor's wife.
 και εἶπεν αὐτῷ θυγάτηρ βαθουηλ εἰμι ἐγὼ τοῦ μελχας ὃν ἔτεκεν τῷ ναχωρ
- 25 Voorts had zij tot hem gezegd: Ook is er stro en veel voeders bij ons, ook plaatsom te vernachten.
And she said, We have a great store of dry grass and cattle-food, and there is room for you.
 και εἶπεν αὐτῷ και ἄχυρα και χορτάσματα πολλά παρ' ἡμῖν και τόπος τοῦ καταλῦσαι
- 26 Toen neigde die man zijn hoofd, en aanbad den HEERE;
And with bent head the man gave worship to the Lord;
 και εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος προσεκύνησεν κυρίῳ
- 27 En hij zeide: Geloofd zij de HEERE, de God van mijn heer Abraham, Die Zijnweldadigheid en waarheid niet nagelaten heeft van mijn heer; aangaande mij, deHEERE heeft mij op dezen weg geleid, ten huize van mijns heren broederen.
And said, Praise be to the Lord, the God of my master Abraham, who has given a sign that he is good and true to my master, by guiding me straight to the house of my master's family.
 και εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου αβρααμ ὃς οὐκ ἐγκατέλιπεν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ και τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου ἐμὲ εὐδόκων κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου
- 28 En die jonge dochter liep, en gaf ten huize harer moeder te kennen, gelijk deezaken waren.
So the girl went running and took the news of these things to her mother's house
 και δραμοῦσα ἡ παῖς ἀπήγγειλεν εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα
- 29 En Rebekka had een broeder, wiens naam was Laban; en Laban liep tot die mannaar buiten tot de fontein.
Now Rebekah had a brother named Laban, and he came out quickly to the man at the water-spring.
 τῇ δὲ ρεβεκκα ἀδελφὸς ἦν ᾧ ὄνομα λαβαν και ἔδραμεν λαβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν πηγὴν
- 30 En het geschiedde, als hij dat voorhoofdsiersel gezien had, en de armringen aande handen zijner zuster; en als hij gehoord had de woorden zijner zuster Rebekka, zeggende: Alzo heeft die man tot mij gesproken, zo kwam hij tot dien man, enziet, hij stond bij de kemelen, bij de fontein.
And when he saw the nose-ring and the ornaments on his sister's hands, and when she gave him word of what the man had said to her, then he went out to the man who was waiting with the camels by the water-spring.
 και ἐγένετο ἡνίκα εἶδεν τὰ ἐνώτια και τὰ ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ και ὅτε ἤκουσεν τὰ ῥήματα ρεβεκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγούσης οὕτως λελάληκέν μοι ὁ ἄνθρωπος και ἦλθεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς
- 31 En hij zeide: Kom in, gij, gezegende des HEEREN! waarom zoudt gij buitenstaan? want ik heb het huis bereid, en de plaats voor de kemelen.
And he said to him, Come in, you on whom is the blessing of the Lord; why are you waiting outside? for I have made the house ready for you, and a place for the camels.
 και εἶπεν αὐτῷ δεῦρο εἰσελθε εὐλογητὸς κύριος ἵνα τί ἔστηκας ἔξω ἐγὼ δὲ ἡτοίμακα τὴν οἰκίαν και τόπον ταῖς καμήλοις
- 32 Toen kwam die man naar het huis toe, en men ontgordde de kemelen, en men gafden kemelen stro en voeder; en water om zijn voeten te wassen, en de voeten der mannen, die bij hem waren.
Then the man came into the house, and Laban took their cords off the camels and gave them dry grass and food, and he gave to him and the men who were with him water for washing their feet.
 εἰσηλθεν δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν και ἀπέσαξεν τὰς καμήλους και ἔδωκεν ἄχυρα και χορτάσματα ταῖς καμήλοις και ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ και τοῖς ποσὶν τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ
- 33 Daarna werd hem te eten voorgezet; maar hij zeide: Ik zal niet eten, totdat ik mijnwoorden gesproken heb. En hij zeide: Spreek!
And meat was put before him, but he said, I will not take food till I have made my business clear to you. And they said, Do so.
 και παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν και εἶπεν οὐ μὴ φάγω ἕως τοῦ λαλήσαι με τὰ ῥήματά μου και εἶπαν λάλησον
- 34 Toen zeide hij: Ik ben een knecht van Abraham;
And he said, I am Abraham's servant.
 και εἶπεν παῖς αβρααμ ἐγὼ εἰμι

- 35 En de HEERE heeft mijn heer zeer gezegend, zodat hij groot geworden is; en Hij heeft hem gegeven schapen, en runderen, en zilver, en goud, en knechten, enmaagden, en kemelen, en ezelen.
The Lord has given my master every blessing, and he has become great: he has given him flocks and herds and silver and gold, and men-servants and women-servants and camels and asses.
κύριος δὲ εὐλόγησεν τὸν κύριόν μου σφόδρα καὶ ὑψώθη καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχους ἀργύριον καὶ χρυσίον παιδᾶς καὶ παιδίσκας καμήλους καὶ ὄνους
- 36 En Sara, de huisvrouw van mijn heer, heeft mijn heer een zoon gebaard, nadat zij oud geworden was; en hij heeft hem gegeven alles, wat hij heeft.
And when Sarah, my master's wife, was old, she gave birth to a son, to whom he has given all he has.
καὶ ἔτεκεν σαρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἕνα τῷ κυρίῳ μου μετὰ τὸ γηρᾶσαι αὐτόν καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὅσα ἦν αὐτῷ
- 37 En mijn heer heeft mij doen zweren, zeggende: Gij zult voor mijn zoon geen vrouw nemen van de dochteren der Kanaanieten, in welker land ik wone;
And my master made me take an oath, saying, Do not get a wife for my son from the daughters of the Canaanites among whom I am living;
καὶ ὄρκισέν με ὁ κύριός μου λέγων οὐ λήμψη γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῆ αὐτῶν
- 38 Maar gij zult trekken naar het huis mijns vaders, en naar mijn geslacht, en zultvoor mijn zoon een vrouw nemen!
But go to my father's house and to my relations for a wife for my son.
ἀλλ' ἢ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου πορεύσει καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου καὶ λήμψη γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν
- 39 Toen zeide ik tot mijn heer: Misschien zal mij de vrouw niet volgen.
And I said to my master, What if the woman will not come with me?
εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου μήποτε οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ' ἐμοῦ
- 40 En hij zeide tot mij: De HEERE, voor Wiens aangezicht ik gewandeld heb, zalZijn Engel met u zenden, en Hij zal uw weg voorspoedig maken, dat gij voor mijnzoon een vrouw neemt, uit mijn geslacht en uit mijns vaders huis.
And he said, The Lord, whom I have ever kept before me, will send his angel with you, who will make it possible for you to get a wife for my son from my relations and my father's house;
καὶ εἶπέν μοι κύριος ὃς εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ καὶ εὐδοήσει τὴν ὁδόν σου καὶ λήμψη γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς φυλῆς μου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου
- 41 Dan zult gij van mijn eed rein zijn, wanneer gij tot mijn geslacht zult gegaan zijn; enindien zij haar u niet geven, zo zult gij rein zijn van mijn eed.
And you will be free from your oath to me when you come to my people; and if they will not give her to you, you will be free from your oath.
τότε ἀθῶος ἔση ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου ἡνίκα γὰρ ἐὰν ἔλθῃς εἰς τὴν ἐμὴν φυλὴν καὶ μὴ σοι δώσιν καὶ ἔση ἀθῶος ἀπὸ τοῦ ὀρκισμοῦ μου
- 42 En ik kwam heden aan de fontein; en ik zeide: O, HEERE! God van mijn heerAbraham! zo Gij nu mijn weg voorspoedig maken zult, op welke ik ga;
And I came today to the water-spring, and I said, O Lord, the God of my master Abraham, if it is your purpose to give a good outcome to my journey,
καὶ ἔλθὼν σήμερον ἐπὶ τὴν πηγὴν εἶπα κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου αβρααμ εἰ σὺ εὐδοοῖς τὴν ὁδόν μου ἦν νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐπ' αὐτήν
- 43 Zie, ik sta bij de waterfontein; zo geschiede, dat de maagd, die uitkomen zal omte putten, en tot welke ik zeggen zal: Geef mij toch een weinig waters te drinkenuit uw kruik;
Let it come about that, while I am waiting here by the water-spring, if a girl comes to get water and I say to her, Give me a little water from your vessel, and she says,
ἰδοὺ ἐγὼ ἐφέστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς πόλεως ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ καὶ ἔσται ἡ παρθένος ἣ ἂν ἐγὼ εἶπω πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου
- 44 En zij tot mij zal zeggen: Drink gij ook, en ik zal ook uw kemelen putten; dat dezedie vrouw zij, die de HEERE aan den zoon van mijn heer heeft toegewezen.
Take a drink, and I will get water for your camels; let her be the woman marked out by the Lord for my master's son.
καὶ εἶπη μοι καὶ σὺ πίε καὶ ταῖς καμήλους σου ὑδρεύσομαι αὕτη ἡ γυνὴ ἣν ἠτόιμασεν κύριος τῷ ἐαυτοῦ θεράποντι ἰσαακ καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου αβρααμ
- 45 Eer ik geendigd had te spreken in mijn hart, ziet, zo kwam Rebekka uit, en hadhaar kruik op haar schouder, en zij kwam af tot de fontein en putte; en ik zeide tothaar: Geef mij toch te drinken!
And even while I was saying this to myself, Rebekah came out with her vessel on her arm; and she went down to the spring to get water; and I said to her, Give me a drink.
καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι με λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ εὐθὺς ρεβεκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν καὶ ὑδρεύσατο εἶπα δὲ αὐτῇ πότισόν με
- 46 Zo haastte zij zich en liet haar kruik van zich neder, en zeide: Drink gij, en ik zalook uw kemelen drenken; en ik dronk, en zij drenkte ook de kemelen.
And straight away she took down her vessel from her arm, and said, Take a drink, and I will get water for your camels.
καὶ σπεύσασα καθῆλεν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἀφ' ἐαυτῆς καὶ εἶπεν πίε σὺ καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ καὶ ἐπιον καὶ τὰς καμήλους μου ἐπότισεν
- 47 Toen vraagde ik haar, en zeide: Wiens dochter zijt gij? En zij zeide: De dochtervan Bethuel, den zoon van Nahor, welken Milka hem gebaard heeft. Zo legde ikhet voorhoofdsiersel op haar aangezicht, en de armingen aan haar handen;
And questioning her, I said, Whose daughter are you? And she said, The daughter of Bethuel, the son of Nahor, and Milcah his wife. Then I put the ring on her nose and the ornaments on her hands.
καὶ ἠρώτησα αὐτήν καὶ εἶπα τίνοσ εἶ θυγάτηρ ἡ δὲ ἔφη θυγάτηρ βαθουηλ εἰμὶ τοῦ υἱοῦ ναχωρ ὃν ἔτεκεν αὐτῷ μελχα καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλια περὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς

- 48 En ik neigde mijn hoofd, en aanbad de HEERE; en ik loofde den HEERE, den God van mijn heer Abraham, Die mij op den rechten weg geleid had, om dedochter des broeders van mijn heer voor zijn zoon te nemen.
 And with bent head I gave worship and praise to the Lord, the God of my master Abraham, by whom I had been guided in the right way, to get the daughter of my master's brother for his son.
 και εὐδοκήσας προσεκύνησα κυρίῳ και εὐλόγησα κύριον τὸν θεὸν τοῦ κυρίου μου αβρααμ ὃς εὐδόωσέν μοι ἐν ὁδοῖ ἀληθείας λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ
- 49 Nu dan, zo gijlieden weldadigheid en trouw aan mijn heer doen zult, geeft het mijte kennen; en zo niet, geeft het mij ook te kennen, opdat ik mij ter rechterhand ofter linkerhand wende.
 And now, say if you will do what is good and right for my master or not, in order that it may be clear to me what I have to do.
 εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος και δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν μου ἀπαγγεῖλατέ μοι εἰ δὲ μὴ ἀπαγγεῖλατέ μοι ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν
- 50 Toen antwoordde Laban en Bethuel, en zeiden: Van den HEERE is deze zaakvoortgekomen; wij kunnen kwaad noch goed tot u spreken.
 Then Laban and Bethuel said in answer, This is the Lord's doing; it is not for us to say Yes or No to you.
 ἀποκριθεὶς δὲ λαβαν και βαθουηλ εἶπαν παρὰ κυρίου ἐξῆλθεν τὸ πρόσταγμα τοῦτο οὐ δυνησόμεθα οὖν σοι ἀντειπεῖν κακὸν καλῷ
- 51 Zie, Rebekka is voor uw aangezicht; neem haar en trek henen; zij zij de vrouw van den zoon uws heren, gelijk de HEERE gesproken heeft!
 See, here is Rebekah: take her and go, and let her be your master's son's wife, as the Lord has said.
 ἰδοὺ ρεβεκκα ἐνώπιόν σου λαβὼν ἀπότρεχε και ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου καθὰ ἐλάλησεν κύριος
- 52 En het geschiedde, als Abrahams knecht hun woorden hoorde, zo boog hij zichter aarde voor den HEERE.
 And at these words, Abraham's servant went down on his face and gave praise to the Lord.
 ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τὸν αβρααμ τῶν ῥημάτων τούτων προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν κυρίῳ
- 53 En de knecht langde voort zilveren kleinoden, en gouden kleinoden, en klederen, en hij gaf die aan Rebekka; hij gaf ook aan haar broeder en haar moederkostelikheden.
 Then he took jewels of silver and jewels of gold and fair robes and gave them to Rebekah: and he gave things of value to her mother and her brother.
 και ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ και χρυσᾶ και ἱματισμὸν ἔδωκεν ρεβεκκα και δῶρα ἔδωκεν τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς και τῇ μητρὶ αὐτῆς
- 54 Toen aten en dronken zij, hij en de mannen, die bij hem waren; en zij vernachtten, en zij stonden des morgens op, en hij zeide: Laat mij trekken tot mijn heer!
 Then he and the men who were with him had food and drink, and took their rest there that night; and in the morning he got up, and said, Let me now go back to my master.
 και ἔφαγον και ἔπιον αὐτοὺς και οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες και ἐκοιμήθησαν και ἀναστὰς πρῶι εἶπεν ἐκπέμψατέ με ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου
- 55 Toen zeide haar broeder, en haar moeder: Laat de jonge dochter enige dagen, oftien, bij ons blijven; daarna zult gij gaan.
 But her brother and her mother said, Let the girl be with us a week or ten days, and then she may go.
 εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς και ἡ μήτηρ μαινάτω ἢ παρθένος μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὡσεὶ δέκα και μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται
- 56 Maar hij zeide tot hen: Houdt mij niet op, dewijl de HEERE mijn wegvoorspoedig gemaakt heeft! laat mij trekken, dat ik tot mijn heer ga.
 And he said, Do not keep me; the Lord has given a good outcome to my journey; let me now go back to my master.
 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μὴ κατέχετέ με και κύριος εὐδόωσεν τὴν ὁδόν μου ἐκπέμψατέ με ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου
- 57 Toen zeiden zij: Laat ons de jonge dochter roepen, en haar mond vragen.
 And they said, We will send for the girl, and let her make the decision.
 οἱ δὲ εἶπαν καλέσωμεν τὴν παῖδα και ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς
- 58 En zij riepen Rebekka, en zeiden tot haar: Zult gij met deze man trekken? En zij antwoordde: Ik zal trekken.
 And they sent for Rebekah and said to her, Are you ready to go with this man? And she said, I am ready.
 και ἐκάλεσαν ρεβεκκαν και εἶπαν αὐτῇ πορεύση μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἢ δὲ εἶπεν πορεύσομαι
- 59 Toen lieten zij Rebekka, hun zuster, en haar voedster trekken, mitsgaders Abrahams knecht en zijn mannen.
 So they sent their sister Rebekah and her servant with Abraham's servant and his men.
 και ἐξέπεμψαν ρεβεκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν και τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς και τὸν παῖδα τὸν αβρααμ και τοὺς μετ' αὐτοῦ
- 60 En zij zegenden Rebekka, en zeiden tot haar: O, onze zuster! wordt gij totduizenden millioenen, en uw zaad bezitte de poort zijner haters!
 And they gave Rebekah their blessing, saying, O sister, may you be the mother of thousands and ten thousands; and may your seed overcome all those who make war against them.
 και εὐλόγησαν ρεβεκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν και εἶπαν αὐτῇ ἀδελφῆ ἡμῶν εἴ γίνου εἰς χιλιάδας μυριάδων και κληρονομησάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων

- 61 En Rebekka maakte zich op met haar jonge dochteren, en zij reden op kemelen, en volgden den man; en die knecht nam Rebekka, en toog heen.
So Rebekah and her servant-women went with the man, seated on the camels; and so the servant took Rebekah and went on his way.
ἀναστᾶσα δὲ ρεβεκκα καὶ αἱ ἄβραι αὐτῆς ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν ρεβεκκαν ἀπῆλθεν
- 62 Izak nu kwam, van daar men komt tot den put Lachai-Roi; en hij woonde in hetzuiderland.
Now Isaac had come through the waste land to Beer-lahai-roi; for he was living in the South.
ἰσαακ δὲ ἐπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ τῆς ὀράσεως αὐτὸς δὲ κατόκει ἐν τῇ γῆ τῇ πρὸς λίβα
- 63 En Izak was uitgegaan om te bidden in het veld, tegen het naken van den avond; en hij hief zijn ogen op en zag toe, en ziet, de kemelen kwamen!
And when the evening was near, he went wandering out into the fields, and lifting up his eyes he saw camels coming.
καὶ ἐξῆλθεν ἰσαακ ἀδολεσχεῖσαι εἰς τὸ πεδῖον τὸ πρὸς δείλης καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν καμήλους ἐρχομένους
- 64 Rebekka hief ook haar ogen op, en zij zag Izak; en zij viel van den kemel af.
And when Rebekah, looking up, saw Isaac, she got down from her camel,
καὶ ἀναβλέψασα ρεβεκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν ἰσαακ καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου
- 65 En zij zeide tot den knecht: Wie is die man, die ons in het veld tegemoet wandelt? En de knecht zeide: Dat is mijn heer! Toen nam zij den sluier, en bedekte zich.
And said to the servant, Who is that man coming to us through the field? And the servant said, It is my master: then she took her veil, covering her face with it.
καὶ εἶπεν τῷ παιδί τίς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῖν εἶπεν δὲ ὁ παῖς οὗτός ἐστιν ὁ κύριός μου ἢ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον περιεβάλετο
- 66 En de knecht vertelde aan Izak al de zaken, die hij gedaan had.
Then the servant gave Isaac the story of all he had done.
καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ ἰσαακ πάντα τὰ ῥήματα ἃ ἐποίησεν
- 67 En Izak bracht haar in de tent van zijn moeder Sara; en hij nam Rebekka, en zij werd hem ter vrouw, en hij had haar lief. Alzo werd Izak getroost na zijnermoeders dood. Genesis 25
And Isaac took Rebekah into his tent and she became his wife; and in his love for her, Isaac was comforted after his father's death.
εἰσῆλθεν δὲ ἰσαακ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν ρεβεκκαν καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή καὶ ἠγάπησεν αὐτήν καὶ παρεκλήθη ἰσαακ περὶ σαρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ
- 1 En Abraham voer voort, en nam een vrouw, wier naam was Ketura.
And Abraham took another wife named Keturah.
προσθέμενος δὲ ἀβρααμ ἔλαβεν γυναῖκα ἣ ὄνομα χεττουρα
- 2 En zij baarde hem Zimran en Joksan, en Medan en Midian, en Jisbak en Suah.
She became the mother of Zimran and Jokshan and Medan and Midian and Ishbak and Shuah.
ἔτεκεν δὲ αὐτῷ τὸν ζεμραν καὶ τὸν ιεξαν καὶ τὸν μαδαν καὶ τὸν μαδιαμ καὶ τὸν ιεσβοκ καὶ τὸν σουε
- 3 En Joksan gewon Seba en Dedan; en de zonen van Dedan waren de Assurieten, en Letusieten, en Leummieten.
And Jokshan became the father of Sheba and Dedan. And from Dedan came the Asshurim and Letushim and Leummim.
ιεξαν δὲ ἐγέννησεν τὸν σαβα καὶ τὸν θαιμαν καὶ τὸν δαιδαν υἱοὶ δὲ δαιδαν ἐγένοντο ραγουηλ καὶ ναβδεηλ καὶ ασσουριμ καὶ λατουσιμ καὶ λοωμιμ
- 4 En de zonen van Midian waren Efa en Efer, en Henoah en Abida, en Eldaa. Deze allen waren zonen van Ketura.
And from Midian came Ephah and Ephher and Hanoch and Abida and Eldaah. All these were the offspring of Keturah.
υἱοὶ δὲ μαδιαμ γαιφα καὶ αφερ καὶ ενοχ καὶ αβιρα καὶ ελραγα πάντες οὗτοι ἦσαν υἱοὶ χεττουρας
- 5 Doch Abraham gaf aan Izak al wat hij had.
Now Abraham gave all his property to Isaac;
ἔδωκεν δὲ ἀβρααμ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἰσαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ
- 6 Maar aan de zonen der bijwijven, die Abraham had, gaf Abraham geschenken; en zond hen weg van zijn zoon Izak, terwijl hij nog leefde, oostwaarts naar het land van het Oosten.
But to the sons of his other women he gave offerings, and sent them away, while he was still living, into the east country.
καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν ἀβρααμ δόματα καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ ἰσαακ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπὶ ζῶντος αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς εἰς γῆν ἀνατολῶν
- 7 Dit nu zijn de dagen der jaren des levens van Abraham, welke hij geleefd heeft, honderd vijf en zeventig jaren.
Now the years of Abraham's life were a hundred and seventy-five.
ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν ζωῆς ἀβρααμ ὅσα ἔζησεν ἑκατὸν ἐβδομήκοντα πέντε ἔτη

- 8 En Abraham gaf den geest en stierf, in goede ouderdom, oud en des levens zat, en hij werd tot zijn volken verzameld.
And Abraham came to his death, an old man, full of years; and he was put to rest with his people.
καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν αβρααμ ἐν γήρει καλῶ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ
- 9 En Izak en Ismael, zijn zonen, begroeven hem, in de spelonk van Machpela, inden akker van Efron, den zoon van Zohar, den Hethiet, welke tegenover Mamreis;
And Isaac and Ishmael, his sons, put him to rest in the hollow rock of Machpelah, in the field of Ephron, the son of Zohar the Hittite, near Mamre;
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἰσαακ καὶ ἰσμαηλ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν εἰς τὸν ἀγρὸν εφρων τοῦ σααρ τοῦ χετταίου ὃ ἐστὶν ἀπέναντι μαμβρη
- 10 In den akker, dien Abraham van de zonen Heths gekocht had, daar is Abrahambegraven, en Sara, zijn huisvrouw.
The same field which Abraham got from the children of Heth: there Abraham was put to rest with Sarah, his wife.
τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἐκτήσατο αβρααμ παρὰ τῶν υἱῶν χετ ἐκεῖ ἔθαψαν αβρααμ καὶ σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
- 11 En het geschiedde na Abrahams dood, dat God Izak, zijn zoon, zegende; en Izakwoonde bij de put Lachai-Roi.
Now after the death of Abraham, the blessing of God was with Isaac, his son.
ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αβρααμ εὐλόγησεν ὁ θεὸς ἰσαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ κατόκησεν ἰσαακ παρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὀράσεως
- 12 Dit nu zijn de geboorten van Ismael, den zoon van Abraham, dien Hagar, deEgyptische, dienstmaagd van Sara, Abraham gebaard heeft.
Now these are the generations of Ishmael, the son of Abraham, whose mother was Hagar the Egyptian, the servant of Sarah:
αὗται δὲ αἱ γενέσεις ἰσμαηλ τοῦ υἱοῦ αβρααμ ὃν ἔτεκεν αγαρ ἡ παιδίσκη σαρρας τῷ αβρααμ
- 13 En dit zijn de namen der zonen van Ismael, met hun namen naar hun geboorten. De eerstgeborene van Ismael, Nabajoth; daarna Kedar, en Adbeel, en Mibsam,
These are the names of the sons of Ishmael by their generations: Ishmael's first son was Nebaioth; then Kedar and Adbeel and Mibsam
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσμαηλ κατ' ὄνομα τῶν γενεῶν αὐτοῦ πρωτότοκος ἰσμαηλ ναβαιοθ καὶ κηδαρ καὶ αβδεηλ καὶ μισσαμ
- 14 En Misma, en Duma, en Massa,
And Mishma and Dumah and Massa,
καὶ μασμα καὶ ἰδουμα καὶ μασση
- 15 Hadar en Thema, Jetur, Nafis en Kedma.
Hadad and Tema, Jetur, Naphish, and Kedmah:
καὶ χοδδαδ καὶ θαιμαν καὶ ιετουρ καὶ ναφες καὶ κεδμα
- 16 Deze zijn de zonen van Ismael, en dit zijn hun namen, in hun dorpen en paleizen, twaalf vorsten naar hun volken.
These are the sons of Ishmael, and these are their names in their towns and their tent-circles; twelve chiefs with their peoples.
οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ ἰσμαηλ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν δώδεκα ἄρχοντες κατὰ ἔθνη αὐτῶν
- 17 En dit zijn de jaren des levens van Ismael, honderd zeven en dertig jaren; en hij gaf den geest, en stierf, en hij werd verzameld tot zijn volken.
And the years of Ishmael's life were a hundred and thirty-seven: and he came to his end, and was put to rest with his people.
καὶ ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς ἰσμαηλ ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ
- 18 En zij woonden van Havila tot Sur toe, hetwelk tegenover Egypte is, daar gij gaatnaar Assur; hij heeft zich nedergeslagen voor het aangezicht van al zijn broederen.
And their country was from Havilah to Shur which is east of Egypt: they took their place to the east of all their brothers.
κατόκησεν δὲ ἀπὸ εὐλατ ἕως σουρ ἣ ἐστὶν κατὰ πρόσωπον αἰγύπτου ἕως ἐλθεῖν πρὸς ἄσσυριούς κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατόκησεν
- 19 Dit nu zijn de geboorten van Izak, den zoon van Abraham: Abraham gewon Izak.
Now these are the generations of Abraham's son Isaac:
καὶ αὗται αἱ γενέσεις ἰσαακ τοῦ υἱοῦ αβρααμ αβρααμ ἐγέννησεν τὸν ἰσαακ
- 20 En Izak was veertig jaren oud, als hij Rebekka, de dochter van Bethuel, denSyrier, uit Paddan-Aram, de zuster van Laban, den Syrier, zich ter vrouw nam.
Isaac was forty years old when he took Rebekah, the daughter of Bethuel the Aramaean of Paddan-aram, and the sister of Laban the Aramaean, to be his wife.
ἦν δὲ ἰσαακ ἑτῶν τεσσαράκοντα ὅτε ἔλαβεν τὴν ρεβεκκαν θυγατέρα βεθουηλ τοῦ σύρου ἐκ τῆς μεσοποταμίας ἀδελφὴν λαβαν τοῦ σύρου ἑαυτῷ γυναῖκα
- 21 En Izak bad den HEERE zeer in de tegenwoordigheid van zijn huisvrouw; want zijwas onvruchtbaar; en de HEERE liet zich van hem verbidden, zodat Rebekka,zijn huisvrouw, zwanger werd.
Isaac made prayer to the Lord for his wife because she had no children; and the Lord gave ear to his prayer, and Rebekah became with child.
ἑδεῖτο δὲ ἰσαακ κυρίου περὶ ρεβεκκας τῆς γυναίκος αὐτοῦ ὅτι στείρα ἦν ἐπήκουσεν δὲ αὐτοῦ ὁ θεός καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ ρεβεκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ

- 22 En de kinderen stieten zich samen in haar lichaam. Toen zeide zij: Is het zo? waarom ben ik dus? en zij ging om den HEERE te vragen.
And the children were fighting together inside her, and she said, If it is to be so, why am I like this? So she went to put her question to the Lord.
 ἐσκίρτων δὲ τὰ παιδιά ἐν αὐτῇ εἶπεν δὲ εἰ οὕτως μοι μέλλει γίνεσθαι ἵνα τί μοι τοῦτο ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ κυρίου
- 23 En de HEERE zeide tot haar: Twee volken zijn in uw buik, en twee natien zullen zich uit uw ingewand van een scheiden; en het ene volk zal sterker zijn dan het andere volk; en de meerdere zal den mindere dienen.
And the Lord said to her, Two nations are in your body, and two peoples will come to birth from you: the one will be stronger than the other, and the older will be the servant of the younger.
 καὶ εἶπεν κύριος αὐτῇ δύο ἔθνη ἐν τῇ γαστρὶ σου εἰσὶν καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται καὶ λαὸς λαοῦ ὑπερέξει καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι
- 24 Als nu haar dagen vervuld waren om te baren, ziet, zo waren tweelingen in haar buik.
And when the time came for her to give birth, there were two children in her body.
 καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτὴν καὶ τῆδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς
- 25 En de eerste kwam uit, rood; hij was geheel als een haren kleed; daarom noemden zij zijn naam Ezau.
And the first came out red from head to foot like a robe of hair, and they gave him the name of Esau.
 ἐξῆλθεν δὲ ὁ υἱὸς ὁ πρωτότοκος πυρράκης ὁλος ὡσεὶ δορὰ δασύς ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἥσαυ
- 26 En daarna kwam zijn broeder uit, wiens hand Ezau's verzenen hield; daarom noemde men zijn naam Jakob. En Izak was zestig jaren oud, als hij hen gewon.
And after him, his brother came out, gripping Esau's foot; and he was named Jacob: Isaac was sixty years old when she gave birth to them.
 καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπιλημμένη τῆς πτέρνης ἥσαυ καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰακωβ ἰσαακ δὲ ἦν ἐτῶν ἐξήκοντα ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς ρεβεκκα
- 27 Als nu deze jongeren groot werden, werd Ezau een man, verstandig op de jacht, een veldman; maar Jakob werd een oprecht man, wonende in tenten.
And the boys came to full growth; and Esau became a man of the open country, an expert bowman; but Jacob was a quiet man, living in tents.
 ἠὕξθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι καὶ ἦν ἥσαυ ἄνθρωπος εἰδὼς κυνηγεῖν ἄγροικος ἰακωβ δὲ ἦν ἄνθρωπος ἄπλαστος οἰκῶν οἰκίαν
- 28 En Izak had Ezau lief; want het wildbraad was naar zijn mond; maar Rebekka had Jakob lief.
Now Isaac's love was for Esau, because Esau's meat was greatly to his taste: but Rebekah had more love for Jacob.
 ἠγάπησεν δὲ ἰσαακ τὸν ἥσαυ ὅτι ἡ θήρα αὐτοῦ βρώσις αὐτῷ ρεβεκκα δὲ ἠγάπα τὸν ἰακωβ
- 29 En Jakob had een kooksel gekookt; en Ezau kwam uit het veld, en was moede.
And one day Jacob was cooking some soup when Esau came in from the fields in great need of food;
 ἤψησεν δὲ ἰακωβ ἔψημα ἦλθεν δὲ ἥσαυ ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων
- 30 En Ezau zeide tot Jakob: Laat mij toch slorpen van dat rode, dat rode daar, want ik ben moede; daarom heeft men zijn naam genoemd Edom.
And Esau said to Jacob, Give me a full meal of that red soup, for I am overcome with need for food: for this reason he was named Edom.
 καὶ εἶπεν ἥσαυ τῷ ἰακωβ γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ ἐψέματος τοῦ πυρροῦ τούτου ὅτι ἐκλείπω διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐδωμ
- 31 Toen zeide Jakob: Verkoop mij op dezen dag uw eerstgeboorte.
And Jacob said, First of all give me your birthright.
 εἶπεν δὲ ἰακωβ τῷ ἥσαυ ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκιά σου ἐμοί
- 32 En Ezau zeide: Zie, ik ga sterven; en waartoe mij dan de eerstgeboorte?
And Esau said, Truly, I am at the point of death: what profit is the birthright to me?
 εἶπεν δὲ ἥσαυ ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τελευτῶν καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια
- 33 Toen zeide Jakob: Zweer mij op dezen dag! en hij zwoer hem; en hij verkochtaan Jakob zijn eerstgeboorte.
And Jacob said, First of all give me your oath; and he gave him his oath, handing over his birthright to Jacob.
 καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰακωβ ὁμοσόν μοι σήμερον καὶ ὤμοσεν αὐτῷ ἀπέδοτο δὲ ἥσαυ τὰ πρωτοτόκια τῷ ἰακωβ
- 34 En Jakob gaf aan Ezau brood, en het linzenkooksel; en hij at en dronk, en hij stond op en ging heen; alzo verachtte Ezau de eerstgeboorte.
Then Jacob gave him bread and soup; and he took food and drink and went away, caring little for his birthright.
 ἰακωβ δὲ ἔδωκεν τῷ ἥσαυ ἄρτον καὶ ἔψημα φακοῦ καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ ἀναστὰς ὄχρετο καὶ ἐφάυλισεν ἥσαυ τὰ πρωτοτόκια

- 1 En er was honger in dat land, behalve den eerste honger, die in de dagen van Abraham geweest was; daarom toog Izak tot Abimelech, de koning der Filistijnen, naar Gerar.
Then came a time of great need in the land, like that which had been before in the days of Abraham. And Isaac went to Abimelech, king of the Philistines, at Gerar.
ἐγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς τοῦ λιμοῦ τοῦ πρότερον ὃς ἐγένετο ἐν τῷ χρόνῳ τῷ αβρααμ ἐπορεύθη δὲ ἰσαακ πρὸς αβιμελεχ βασιλέα φυλιστιμ εἰς γεραρα
- 2 En de HEERE verscheen hem en zeide: Trek niet af naar Egypte; woon in hetland, dat Ik u aanzeggen zal;
And the Lord came to him in a vision and said, Do not go down to Egypt; keep in the land of which I will give you knowledge:
ὤφθη δὲ αὐτῷ κύριος καὶ εἶπεν μὴ καταβῆς εἰς αἴγυπτον κατοικήσον δὲ ἐν τῇ γῇ ἣ ἄν σοι εἶπω
- 3 Woon als vreemdeling in dat land, en Ik zal met u zijn, en zal u zegenen; want aanu en uw zaad zal Ik al deze landen geven, en Ik zal den eed bevestigen, dien Ik Abraham uw vader gezworen heb.
Keep in this land, and I will be with you and give you my blessing; for to you and to your seed will I give all these lands, giving effect to the oath which I made to your father Abraham;
καὶ παροίκει ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ εὐλογῆσω σε σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ στήσω τὸν ὄρκον μου ὃν ὤμοσα αβρααμ τῷ πατρί σου
- 4 En Ik zal uw zaad vermenigvuldigen, als de sterren des hemels, en zal aan uw zaad al deze landen geven; en in uw zaad zullen gezegend worden alle volken deraarde,
I will make your seed like the stars of heaven in number, and will give them all these lands, and your seed will be a blessing to all the nations of the earth;
καὶ πληθυνθὼ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς
- 5 Daarom dat Abraham Mijn stem gehoorzaam geweest is, en heeft onderhouden Mijn bevel, Mijn geboden, Mijn inzettingen en Mijn wetten.
Because Abraham gave ear to my voice and kept my words, my rules, my orders, and my laws.
ἀνθ' ὧν ὑπήκουσεν αβρααμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ ἐφύλαξεν τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ τὰ νόμιμά μου
- 6 Alzo woonde Izak te Gerar.
So Isaac went on living in Gerar;
καὶ κατώκησεν ἰσαακ ἐν γεραροις
- 7 En als de mannen van die plaats hem vraagden van zijn huisvrouw, zeide hij: Zij is mijn zuster; want hij vreesde te zeggen, mijn huisvrouw; opdat mij misschien, zeide hij, de mannen dezer plaats niet doden, om Rebekka; want zij was schoon van aangezicht.
And when he was questioned by the men of the place about his wife, he said, She is my sister; fearing to say, She is my wife; for, he said, the men of the place may put me to death on account of Rebekah; because she is very beautiful.
ἐπηρώτησαν δὲ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ ρεβεκκας τῆς γυναίκος αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἀδελφή μου ἐστὶν ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι γυνὴ μου ἐστὶν μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ ρεβεκ κας ὅτι ὡραία τῇ ὄψει ἦν
- 8 En het geschiedde, als hij een langen tijd daar geweest was, dat Abimelech, de koning der Filistijnen, ten venster uitkeek, en hij zag, dat, ziet, Izak was jokkend met Rebekka zijn huisvrouw.
And when he had been there for some time, Abimelech, king of the Philistines, looking through a window, saw Isaac playing with Rebekah his wife.
ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ παρακύψας δὲ αβιμελεχ ὁ βασιλεὺς γεραρων διὰ τῆς θυρίδος εἶδεν τὸν ἰσαακ παίζοντα μετὰ ρεβεκκας τῆς γυναίκος αὐτοῦ
- 9 Toen riep Abimelech Izak, en zeide: Voorwaar, zie, zij is uw huisvrouw! hoe hebt gij dan gezegd: Zij is mijn zuster? En Izak zeide tot hem: Want ik zeide: Dat ik niet misschien om harentwil sterve.
And he said to Isaac, It is clear that she is your wife: why then did you say, She is my sister? And Isaac said, For fear that I might be put to death because of her.
ἐκάλεσεν δὲ αβιμελεχ τὸν ἰσαακ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἄρα γε γυνὴ σοῦ ἐστὶν τί ὅτι εἶπας ἀδελφή μου ἐστὶν εἶπεν δὲ αὐτῷ ἰσαακ εἶπα γὰρ μήποτε ἀποθάνω δι' αὐτήν
- 10 En Abimelech zeide: Wat is dit, dat gij ons gedaan hebt? Lichtelijk had een vandit volk bij uw huisvrouw gelegen, zodat gij een schuld over ons zoudt gebrachthebben.
Then Abimelech said, What have you done to us? one of the people might well have had connection with your wife, and the sin would have been ours.
εἶπεν δὲ αὐτῷ αβιμελεχ τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν μικροῦ ἔκουμήθη τις τοῦ γένους μου μετὰ τῆς γυναίκος σου καὶ ἐπήγαγες ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν
- 11 En Abimelech gebod het ganse volk, zeggende: Zo wie deze man of zijn huisvrouw aanroert, zal voorzeker gedood worden!
And Abimelech gave orders to his people that anyone touching Isaac or his wife was to be put to death.
συνέταξεν δὲ αβιμελεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ λέγων πᾶς ὁ ἀπτόμενος τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἢ τῆς γυναίκος αὐτοῦ θανάτου ἔνοχος ἔσται
- 12 En Izak zaaide in datzelve land, en hij vond in datzelve jaar honderd maten; want de HEERE zegende hem.
Now Isaac, planting seed in that land, got in the same year fruit a hundred times as much, for the blessing of the Lord was on him.
ἔσπευρον δὲ ἰσαακ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ καὶ εὗρον ἐν τῷ ἑνιαυτῷ ἐκείνῳ ἑκατοστέουσιν κριθῶν εὐλόγησεν δὲ αὐτὸν κύριος
- 13 En die man werd groot, ja, hij werd doorgaans groter, totdat hij zeer groot geworden was.
And his wealth became very great, increasing more and more;
καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος καὶ προβαίνων μείζων ἐγένετο ἕως οὗ μέγας ἐγένετο σφόδρα

- 14 En hij had bezitting van schapen, en bezitting van runderen, en groot gezin; zodathem de Filistijnen benijdden.
For he had great wealth of flocks and herds and great numbers of servants; so that the Philistines were full of envy.
ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων καὶ κτήνη βοῶν καὶ γεώργια πολλὰ ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ φυλιστιμ
- 15 En al de putten, die de knechten van zijn vader, in de dagen van zijn vader Abraham, gegraven hadden, die stopten de Filistijnen, en vulden dezelve metaarde.
Now all the water-holes, which his father's servants had made in the days of Abraham, had been stopped up with earth by the Philistines.
καὶ πάντα τὰ φρέατα ἃ ὥρυξαν οἱ παῖδες τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ φυλιστιμ καὶ ἐπλησαν αὐτὰ γῆς
- 16 Ook zeide Abimelech tot Izak: Trek van ons; want gij zijt veel machtiger geworden, dan wij.
And Abimelech said to Isaac, Go away from us, for you are stronger than we are.
εἶπεν δὲ ἀβιμελεχ πρὸς ἰσαακ ἄπελθε ἀφ' ἡμῶν ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα
- 17 Toen toog Izak van daar, en hij legerde zich in het dal van Gerar, en woonde aldaar.
So Isaac went away from there, and put up his tents in the valley of Gerar, making his living-place there.
καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν ἰσαακ καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι γεραρων καὶ κατόκησεν ἐκεῖ
- 18 Als nu Izak wedergekeerd was, groef hij die waterputten op, die zij ten tijde van Abraham, zijn vader, gegraven, en die de Filistijnen na Abrahams doodtoegestopt hadden; en hij noemde derzelver namen naar de namen, waarmede zijn vader die genoemd had.
And he made again the water-holes which had been made in the days of Abraham his father, and which had been stopped up by the Philistines; and he gave them the names which his father had given them.
καὶ πάλιν ἰσαακ ὥρυξεν τὰ φρέατα τοῦ ὕδατος ἃ ὥρυξαν οἱ παῖδες ἀβρααμ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ φυλιστιμ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ἀβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοῖς ὄν ὀματα κατὰ τὰ ὀνόματα ἃ ἐπωνόμασεν ἀβρααμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ
- 19 De knechten van Izak dan groeven in dat dal, en zij vonden aldaar een put van levend water.
Now Isaac's servants made holes in the valley, and came to a spring of flowing water.
καὶ ὥρυξαν οἱ παῖδες ἰσαακ ἐν τῇ φάραγγι γεραρων καὶ εὔρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζῶντος
- 20 En de herders van Gerar twistten met Izaks herders, zeggende: Dit water hoort ons toe! Daarom noemde hij de naam van die put Esek, omdat zij met hem gevechten hadden.
But the herdmen of Gerar had a fight with Isaac's herdmen, for they said, The spring is ours: so he gave the spring the name of Esek, because there was a fight about it.
καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες γεραρων μετὰ τῶν ποιμένων ἰσαακ φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ φρέατος ἀδικία ἠδίκησαν γὰρ αὐτόν
- 21 Toen groeven zij een andere put, en daar twistten zij ook over; daarom noemde hij deszelfs naam Sitna.
Then they made another water-hole, and there was a fight about that, so he gave it the name of Sitnah.
ἀπάρας δὲ ἰσαακ ἐκεῖθεν ὥρυξεν φρέαρ ἕτερον ἐκρίνοντο δὲ καὶ περὶ ἐκείνου καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐχθρία
- 22 En hij brak op van daar, en groef een andere put, en zij twistten over dien niet; daarom noemde hij deszelfs naam Rehoboth, en zeide: Want nu heeft ons de HEERE ruimte gemaakt, en wij zijn gewassen in dit land.
Then he went away from there, and made another water-hole, about which there was no fighting: so he gave it the name of Rehoboth, for he said, Now the Lord has made room for us, and we will have fruit in this land.
ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν ὥρυξεν φρέαρ ἕτερον καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο περὶ αὐτοῦ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐρυχωρία λέγων διότι νῦν ἐπλάτυνεν κύριος ἡμῖν καὶ ἠύξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς
- 23 Daarna toog hij van daar op naar Beer-seba.
And from there he went on to Beer-sheba.
ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου
- 24 En de HEERE verscheen hem in denzelven nacht, en zeide: Ik ben de God van Abraham, uw vader; vrees niet; want Ik ben met u; en Ik zal u zegenen, en uw zaad vermenigvuldigen, om Abrahams, Mijns knechts, wil.
That night the Lord came to him in a vision, and said, I am the God of your father Abraham: have no fear for I am with you, blessing you, and your seed will be increased because of my servant Abraham.
καὶ ὤφθη αὐτῷ κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ἀβρααμ τοῦ πατρὸς σου μὴ φοβοῦ μετὰ σοῦ γὰρ εἰμι καὶ ἠυλόγηκά σε καὶ πληθύνω τὸ σπέρμα σου διὰ ἀβρααμ τὸν πατέρα σου
- 25 Toen bouwde hij daar een altaar, en riep den Naam des HEEREN aan. En hijsloeg aldaar zijn tent op; en Izaks knechten groeven daar een put.
Then he made an altar there, and gave worship to the name of the Lord, and he put up his tents there, and there his servants made a water-hole.
καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα κυρίου καὶ ἐπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ὥρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες ἰσαακ φρέαρ

- 26 En Abimelech trok tot hem van Gerar, met Ahuzzat, zijn vriend, en Pichol, zijnkrijgsoverste.
 And Abimelech had come to him from Gerar, with Ahuzzath his friend and Phicol, the captain of his army.
 και αβιμελεχ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν ἀπὸ γεραρων και οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ και φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ
- 27 En Izak zeide tot hen: Waarom zijt gij tot mij gekomen, daar gij mij haat, en hebt mij van u weggezonden?
 And Isaac said to them, Why have you come to me, seeing that in your hate for me you sent me away from you?
 και εἶπεν αὐτοῖς ισαακ ἴνα τί ἤλαθε πρὸς με ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ με και ἀπεστειλάτέ με ἀφ' ὑμῶν
- 28 En zij zeiden: Wij hebben merkelijk gezien, dat de HEERE met u is; daarom hebben wij gezegd: Laat toch een eed tussen ons zijn, tussen ons en tussen u, enlaat ons een verbond met u maken:
 And they said, We saw clearly that the Lord was with you: so we said, Let there be an oath between us and you, and let us make an agreement with you;
 και εἶπαν ἰδόντες ἐωράκαμεν ὅτι ἦν κύριος μετὰ σοῦ και εἶπαμεν γενέσθω ἀρὰ ἀνὰ μέσον ἡμῶν και ἀνὰ μέσον σοῦ και διαθησόμεθα μετὰ σοῦ διαθήκη
- 29 Zo gij bij ons kwaad doet, gelijk als wij u niet aangeroerd hebben, en gelijk als wij bij u alleenlijk goed gedaan hebben, en hebben u in vrede laten trekken! Gij zijt nu de gezegende des HEEREN!
 That you will do us no damage, even as we put no hand on you, and did you nothing but good, and sent you away in peace: and now the blessing of the Lord is on you.
 μὴ ποιήσῃν μεθ' ἡμῶν κακὸν καθότι ἡμεῖς σε οὐκ ἐβδελυζάμεθα και ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι καλῶς και ἐξαπεστειλάμεν σε μετ' εἰρήνης και νῦν σὺ εὐλογητὸς ὑπὸ κυρίου
- 30 Toen maakte hij hun een maaltijd, en zij aten en dronken.
 Then he made a feast for them, and they all had food and drink.
 και ἐποίησεν αὐτοῖς δοχὴν και ἔφαγον και ἔπιον
- 31 En zij stonden des morgens vroeg op, en zwoeren de een den ander; daarna liet Izak hen gaan, en zij togen van hem in vrede.
 And early in the morning they took an oath one to the other: then Isaac sent them away and they went on their way in peace.
 και ἀναστάντες τὸ πρωὶ ὤμοσαν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ και ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ισαακ και ἀπόχοντο ἀπ' αὐτοῦ μετὰ σωτηρίας
- 32 En het geschiedde ten zelfde dage, dat Izaks knechten kwamen, en boodschapten hem van de zaak des puts, dien zij gegraven hadden, en zij zeiden hem: Wij hebben water gevonden.
 And that day Isaac's servants came to him and gave him word of the water-hole which they had made, and said to him, We have come to water.
 ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ και παραγενόμενοι οἱ παῖδες ισαακ ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τοῦ φρέατος οὗ ὤρυξαν και εἶπαν οὐχ εὔρομεν ὕδωρ
- 33 En hij noemde denzelfen Seba; daarom is de naam dier stad Ber-seba, tot opdezen dag.
 And he gave it the name of Shibah: so the name of that town is Beer-sheba to this day.
 και ἐκάλεσεν αὐτὸ ὄρκος διὰ τοῦτο ὄνομα τῇ πόλει φρέαρ ὄρκου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας
- 34 Als nu Ezau veertig jaren oud was, nam hij tot een vrouw Judith, de dochter van Beeri, den Hethiet, en Basmath, de dochter van Elon, den Hethiet.
 And when Esau was forty years old, he took as his wives Judith, the daughter of Beeri the Hittite, and Basemath, the daughter of Elon the Hittite:
 ἦν δὲ ἦσαν ἐτῶν τεσσαράκοντα και ἔλαβεν γυναῖκα ἰουδιν τὴν θυγατέρα βειρ τοῦ χετταίου και τὴν βασεμαθ θυγατέρα αἰλων τοῦ ευαίου
- 35 En deze waren voor Izak en Rebekka een bitterheid des geestes.
 And Isaac and Rebekah had grief of mind because of them.
 και ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ ισαακ και τῇ ρεβεκκα
- 1 En het geschiedde, als Izak oud geworden was, en zijn ogen donker geworden waren, en hij niet zien kon; toen riep hij Ezau, zijn grootsten zoon, en zeide tothem: Mijn zoon! En hij zeide tot hem: Zie, hier ben ik!
 Now when Isaac was old and his eyes had become clouded so that he was not able to see, he sent for Esau, his first son, and said to him, My son: and he said, Here am I.
 ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ γηρᾶσαι ισαακ και ἠμβλύνηθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρᾶν και ἐκάλεσεν ἦσαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον και εἶπεν αὐτῷ υἱέ μου και εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ
- 2 En hij zeide: Zie nu, ik ben oud geworden, ik weet den dag mijns doods niet.
 And he said, See now, I am old, and my death may take place at any time:
 και εἶπεν ἰδοὺ γεγήρακα και οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου
- 3 Nu dan, neem toch uw gereedschap, uw pijlkoker en uw boog, en ga uit in hetveld, en jaag mij een wildbraad;
 So take your arrows and your bow and go out to the field and get meat for me;
 νῦν οὖν λαβὲ τὸ σκεῦός σου τὴν τε φαρέτραν και τὸ τόξον και ἐξέλθε εἰς τὸ πεδῖον και θήρευσόν μοι θήραν

- 4 En maak mij smakelijke spijzen, zo als ik die gaarne heb, en breng ze mij, dat ikete; opdat mijn ziel u zegene, eer ik sterve.
And make me food, good to the taste, such as is pleasing to me, and put it before me, so that I may have a meal and give you my blessing before death comes to me.
καὶ ποιήσόν μοι ἐδέσματα ὡς φιλῶ ἐγὼ καὶ ἔνεγκέ μοι ἵνα φάγω ὅπως εὐλογῆση σε ἡ ψυχὴ μου πρὶν ἀποθανεῖν με
- 5 Rebekka nu hoorde toe, als Izak tot zijn zoon Ezau sprak; en Ezau ging in hetveld, om een wildbraad te jagen, dat hij het inbracht.
Now Isaac's words to his son were said in Rebekah's hearing. Then Esau went out to get the meat.
ρεβεκκα δὲ ἤκουσεν λαλοῦντος ἰσαακ πρὸς ἡσαυ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπορεύθη δὲ ἡσαυ εἰς τὸ πεδῖον θηρεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ
- 6 Toen sprak Rebekka tot Jakob, haar zoon, zeggende: Zie, ik heb uw vader totEzau, uw broeder, horen spreken, zeggende:
And Rebekah said to Jacob, her son, Your father said to your brother Esau in my hearing,
ρεβεκκα δὲ εἶπεν πρὸς ἰακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν ἐλάσσω ἰδὲ ἐγὼ ἤκουσα τοῦ πατρὸς σου λαλοῦντος πρὸς ἡσαυ τὸν ἀδελφόν σου λέγοντος
- 7 Breng mij een wildbraad, en maak mij smakelijke spijzen toe, dat ik ete; en ik zal u zegenen voor het aangezicht des HEEREN, voor mijn dood.
Go and get some roe's meat and make me a good meal, so that I may be full, and give you my blessing before the Lord before my death.
ἔνεγκόν μοι θήραν καὶ ποιήσόν μοι ἐδέσματα καὶ φαγὼν εὐλογῆσω σε ἐναντίον κυρίου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με
- 8 Nu dan, mijn zoon! hoor mijn stem in hetgeen ik u gebiede.
Now, my son, do what I say.
νῦν οὖν υἱέ ἀκουσόν μου καθὰ ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι
- 9 Ga nu heen tot de kudde, en haal mij van daar twee goede geitenbokjes; en ik zaldie voor uw vader maken tot smakelijke spijzen, gelijk als hij gaarne heeft.
Go to the flock and get me two fat young goats; and I will make of them a meal to your father's taste:
καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρόβατα λαβέ μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους ἀπαλοὺς καὶ καλοὺς καὶ ποιήσω αὐτοὺς ἐδέσματα τῷ πατρὶ σου ὡς φιλεῖ
- 10 En gij zult ze tot uw vader brengen, en hij zal eten, opdat hij u zegene voor zijndood.
And you will take it to him, so that he may have a good meal and give you his blessing before his death.
καὶ εἰσοίσεις τῷ πατρὶ σου καὶ φάγεται ὅπως εὐλογῆση σε ὁ πατήρ σου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν
- 11 Toen zeide Jakob tot Rebekka, zijn moeder: Zie, mijn broeder Ezau is een harigman, en ik ben een glad man.
And Jacob said to Rebekah, his mother, But Esau my brother is covered with hair, while I am smooth:
εἶπεν δὲ ἰακωβ πρὸς ρεβεκκαν τὴν μητέρα αὐτοῦ ἔστιν ἡσαυ ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ δασύς ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λείος
- 12 Misschien zal mij mijn vader betasten, en ik zal in zijn ogen zijn als een bedrieger;zo zoude ik een vloek over mij halen, en niet een zegen.
If by chance my father puts his hand on me, it will seem to him that I am tricking him, and he will put a curse on me in place of a blessing.
μήποτε ψηλαφήσῃ με ὁ πατήρ μου καὶ ἔσομαι ἐναντίον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν καὶ ἐπάξω ἐπ' ἐμαυτὸν κατάραν καὶ οὐκ εὐλογίαν
- 13 En zijn moeder zeide tot hem: Uw vloek zij op mij, mijn zoon! hoor alleen naarmijn stem, en ga, haal ze mij.
And his mother said, Let the curse be on me, my son: only do as I say, and go and get them for me.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ ἐπ' ἐμὲ ἡ κατάρα σου τέκνον μόνον ὑπάκουσον τῆς φωνῆς μου καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ μοι
- 14 Toen ging hij, en hij haalde ze, en bracht ze zijn moeder; en zijn moeder maakesmakelijke spijzen, gelijk als zijn vader gaarne had.
So he went and got them and took them to his mother: and she made a meal to his father's taste.
πορευθεὶς δὲ ἔλαβεν καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα καθὰ ἐφίλει ὁ πατήρ αὐτοῦ
- 15 Daarna nam Rebekka de kostelijke klederen van Ezau, haar grootsten zoon, diezij bij zich in huis had, en zij trok ze Jakob, haar kleinsten zoon, aan.
And Rebekah took the fair robes of her oldest son, which were with her in the house, and put them on Jacob, her younger son:
καὶ λαβοῦσα ρεβεκκα τὴν στολὴν ἡσαυ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν καλήν ἣ ἦν παρ' αὐτῆς ἐν τῷ οἴκῳ ἐνέδυσεν ἰακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον
- 16 En de vellen van de geitenbokjes trok zij over zijn handen, en over de gladdigheidvan zijn hals.
And she put the skins of the young goats on his hands and on the smooth part of his neck:
καὶ τὰ δέρματα τῶν ἐρίφων περιέθηκεν ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰ γυμνά τοῦ τραχήλου αὐτοῦ
- 17 En zij gaf de smakelijke spijzen, en het brood, welke zij toegemaakt had, in dehand van Jakob, haar zoon.
And she gave into the hand of Jacob, her son, the meat and the bread which she had made ready.
καὶ ἔδωκεν τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους οὓς ἐποίησεν εἰς τὰς χεῖρας ἰακωβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς

- 18 En hij kwam tot zijn vader, en zeide: Mijn vader! En hij zeide: Zie, hier ben ik; wie zijt gij, mijn zoon?
And he came to his father, and said, My father: and he said, Here am I: who are you, my son?
καὶ εἰσήνεγκεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἶπεν δὲ πάτερ ὁ δὲ εἶπεν ἰδοὺ ἐγὼ τίς εἰ σὺ τέκνον
- 19 En Jakob zeide tot zijn vader: Ik ben Ezau uw eerstgeborene; ik heb gedaan, gelijk als gij tot mij gesproken hadt; sta toch op, zit, en eet van mijn wildbraad, opdat uw ziel mij zegene.
And Jacob said, I am Esau, your oldest son; I have done as you said: come now, be seated and take of my meat, so that you may give me a blessing.
καὶ εἶπεν ἰακωβ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐγὼ ἦσαν ὁ πρωτότοκός σου ἐποίησα καθὰ ἐλάλησάς μοι ἀναστὰς κάθισον καὶ φάγε τῆς θήρας μου ὅπως εὐλογῆσῃ με ἡ ψυχὴ σου
- 20 Toen zeide Izak tot zijn zoon: Hoe is dit, dat gij het zo haast gevonden hebt, mijnzoon? En hij zeide: Omdat de HEERE uw God dat heeft doen ontmoeten voormijn aangezicht.
And Isaac said, How is it that you have got it so quickly, my son? And he said, Because the Lord your God made it come my way.
εἶπεν δὲ ἰσαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ τί τοῦτο ὁ ταχὺ εὔρεσ ὃ τέκνον ὁ δὲ εἶπεν ὁ παρέδωκεν κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον μου
- 21 En Izak zeide tot Jakob: Nader toch, dat ik u betaste, mijn zoon! of gij mijn zoon Ezau zelf zijt, of niet.
And Isaac said, Come near so that I may put my hand on you, my son, and see if you are truly my son Esau or not.
εἶπεν δὲ ἰσαακ τῷ ἰακωβ ἔγγισόν μοι καὶ ψηλαφήσω σε τέκνον εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου ἦσῃ ἢ οὐ
- 22 Toen kwam Jakob bij, tot zijn vader Izak, die hem betastte; en hij zeide: De stem is Jakobs stem, maar de handen zijn Ezau's handen.
And Jacob went near his father Isaac: and he put his hands on him; and he said, The voice is Jacob's voice, but the hands are the hands of Esau.
ἤγγισεν δὲ ἰακωβ πρὸς ἰσαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἐψηλάφησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν ἡ μὲν φωνὴ φωνὴ ἰακωβ αἱ δὲ χεῖρες χεῖρες ἦσαν
- 23 Doch hij kende hem niet, omdat zijn handen harig waren, gelijk zijns broeders Ezau's handen; en hij zegende hem.
And he did not make out who he was, because his hands were covered with hair like his brother Esau's hands: so he gave him a blessing.
καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτὸν ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὡς αἱ χεῖρες ἦσαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δασεῖαι καὶ ἠϋλόγησεν αὐτόν
- 24 En hij zeide: Zijt gij mijn zoon Ezau zelf? En hij zeide: Ik ben het!
And he said, Are you truly my son Esau? And he said, I am.
καὶ εἶπεν σὺ εἶ ὁ υἱός μου ἦσῃ ὁ δὲ εἶπεν ἐγώ
- 25 Toen zeide hij: Stel het nabij mij, dat ik van het wildbraad mijns zoons ete, opdat mijn ziel u zegene. En hij stelde het nabij hem, en hij at; hij bracht hem ook wijn, en hij dronk.
And he said, Put it before me and I will take of my son's meat, so that I may give you a blessing. And he put it before him and he took it; and he gave him wine, and he had a drink.
καὶ εἶπεν προσάγατέ μοι καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου τέκνον ἵνα εὐλογῆσῃ σε ἡ ψυχὴ μου καὶ προσήγαγεν αὐτῷ καὶ ἔφαγεν καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῷ οἶνον καὶ ἔπιεν
- 26 En zijn vader Izak zeide tot hem: Kom toch bij, en kus mij, mijn zoon!
And his father Isaac said to him, Come near now, my son, and give me a kiss.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰσαακ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἔγγισόν μοι καὶ φίλησόν με τέκνον
- 27 En hij kwam bij, en hij kuste hem; toen rook hij de reuk zijner klederen, en zegende hem; en hij zeide: Zie, de reuk mijns zoons is als de reuk des velds, hetwelk de HEERE gezegend heeft.
And he came near and gave him a kiss; and smelling the smell of his clothing, he gave him a blessing, and said, See, the smell of my son is like the smell of a field on which the blessing of the Lord has come:
καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν καὶ ὠσφράνθη τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ καὶ ἠϋλόγησεν αὐτόν καὶ εἶπεν ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου ὡς ὀσμὴ ἀγροῦ πλήρους ὃν ἠϋλόγησεν κύριος
- 28 Zo geve u dan God van de dauw des hemels, en de vettigheid der aarde, enmenigte van tarwe en most.
May God give you the dew of heaven, and the good things of the earth, and grain and wine in full measure:
καὶ δώη σοι ὁ θεός ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πύττης τῆς γῆς καὶ πλήθος σίτου καὶ οἴνου
- 29 Volken zullen u dienen, en natien zullen zich voor u nederbuigen; wees heer over uw broederen, en de zonen uwer moeder zullen zich voor u nederbuigen! Vervloekt moet hij zijn, wie u vervloekt; en wie u zegent, zij gezegent!
Let peoples be your servants, and nations go down before you: be lord over your brothers, and let your mother's sons go down before you: a curse be on everyone by whom you are cursed, and a blessing on those who give you a blessing.
καὶ δουλεύσάτωσάν σοι ἔθνη καὶ προσκυνήσουσίν σοι ἄρχοντες καὶ γίνου κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ προσκυνήσουσίν σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου ὁ καταρόμενός σε ἐπικατάρατος ὁ δὲ εὐλογῶν σε εὐλογημένος

- 30 En het geschiedde, als Izak voleindigd had Jakob te zegenen, zo geschiedde het, toen Jakob maar even van het aangezicht van zijn vader Izak uitgegaan was, dat Ezau, zijn broeder, van zijn jacht kwam.
And when Isaac had come to the end of blessing Jacob, and Jacob had not long gone away from Isaac his father, Esau came in from the field.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι ἰσαακ εὐλογοῦντα ἰακωβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθεν ἰακωβ ἀπὸ προσώπου ἰσαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἦσαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας
- 31 Hij nu maakte smakelijke spijzen toe, en bracht die tot zijn vader; en hij zeide tot zijn vader: Mijn vader sta op en ete van het wildbraad zijns zoons, opdat uw ziel mij zegene.
And he made ready a meal, good to the taste, and took it to his father, and said to him, Let my father get up and take of his son's meat, so that you may give me a blessing.
καὶ ἐποίησεν καὶ αὐτὸς ἐδέσματα καὶ προσήνεγκεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ πατρὶ ἀναστήτω ὁ πατήρ μου καὶ φαγέτω τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχὴ σου
- 32 En Izak, zijn vader, zeide tot hem: Wie zijt gij? En hij zeide: Ik ben uw zoon, uweerstgeborene, Ezau.
And Isaac his father said to him, Who are you? And he said, I am your oldest son, Esau.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰσαακ ὁ πατήρ αὐτοῦ τίς εἶ σύ ὁ δὲ εἶπεν ἐγὼ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος ἦσαν
- 33 Toen verschrikte Izak met zeer grote verschrikking, gans zeer, en zeide: Wie is hijdan, die het wildbraad gejaagd en tot mij gebracht heeft? en ik heb van allesgeeten, eer gij kwaamt, en heb hem gezegend; ook zal hij gezegend wezen.
And in great fear Isaac said, Who then is he who got meat and put it before me, and I took it all before you came, and gave him a blessing, and his it will be?
ἐξέστη δὲ ἰσαακ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα καὶ εἶπεν τίς οὖν ὁ θηρεύσας μοι θήραν καὶ εἰσενέγκας μοι καὶ ἔφαγον ἀπὸ πάντων πρὸ τοῦ σε ἔλθειν καὶ ἠυλόγησα αὐτόν καὶ εὐλογημένος ἔστω
- 34 Als Ezau de woorden zijns vaders hoorde, zo schreeuwde hij met een groten enbitteren schreeuw, gans zeer; en hij zeide tot zijn vader: Zegen mij, ook mij, mijnvader!
And hearing the words of his father, Esau gave a great and bitter cry, and said to his father, Give a blessing to me, even to me, O my father!
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν ἦσαν τὰ ῥήματα ἰσαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀνεβόησεν φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα καὶ εἶπεν εὐλόγησον δὴ κάμῃ πάτερ
- 35 En hij zeide: Uw broeder is gekomen met bedrog, en heeft uw zegen weggenomen.
And he said, Your brother came with deceit, and took away your blessing.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ἔλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ δόλου ἔλαβεν τὴν εὐλογίαν σου
- 36 Toen zeide hij: Is het niet omdat men zijn naam noemt Jakob, dat hij mij nu tweereizen heeft bedrogen? mijn eerstgeboorte heeft hij genomen, en zie, nu heeft hij mijn zegen genomen! Voorts zeide hij: Hebt gij dan geen zegen voor mij uitbehouden?
And he said, Is it because he is named Jacob that he has twice taken my place? for he took away my birthright, and now he has taken away my blessing. And he said, Have you not kept a blessing for me?
καὶ εἶπεν δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰακωβ ἐπέτρηνεν γάρ με ἡδὲ δεύτερον τοῦτο τὰ τε πρωτοτόκιά μου εἴληφεν καὶ νῦν εἴληφεν τὴν εὐλογίαν μου καὶ εἶπεν ἦσαν τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐχ ὑπελίπω μοι εὐλογίαν πάτερ
- 37 Toen antwoordde Izak, en zeide tot Ezau: Zie, ik heb hem tot een heer over u gezet, en al zijn broeders heb ik hem tot knechten gegeven; en ik heb hem metkoorn en most ondersteund; wat zal ik u dan nu doen, mijn zoon?
And Isaac answering said, But I have made him your master, and have given him all his brothers for servants; I have made him strong with grain and wine: what then am I to do for you, my son?
ἀποκριθεὶς δὲ ἰσαακ εἶπεν τῷ ἦσαν εἰ κύριον αὐτὸν ἐποίησά σου καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐποίησα αὐτοῦ οἰκέτας σίτῳ καὶ οἴνῳ ἐστήρισα αὐτόν σοι δὲ τί ποιήσω τέκνον
- 38 En Ezau zeide tot zijn vader: Hebt gij maar dezen enen zegen, mijn vader? Zegen mij, ook mij, mijn vader! En Ezau hief zijn stem op, en weende.
And Esau said to his father, Is that the only blessing you have, my father? give a blessing to me, even me! And Esau was overcome with weeping.
εἶπεν δὲ ἦσαν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ μὴ εὐλογία μία σοὶ ἐστὶν πάτερ εὐλόγησον δὴ κάμῃ πάτερ κατανυχθέντος δὲ ἰσαακ ἀνεβόησεν φωνὴν ἦσαν καὶ ἔκλαυσεν
- 39 Toen antwoordde zijn vader Izak en zeide tot hem: Zie, de vettigheden der aarde zullen uw woningen zijn, en van den dauw des hemels van boven af zult gij gezegend zijn.
Then Isaac his father made answer and said to him, Far from the fertile places of the earth, and far from the dew of heaven on high will your living-place be:
ἀποκριθεὶς δὲ ἰσαακ ὁ πατήρ αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἀπὸ τῆς πλούτου τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοικησίς σου καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν
- 40 En op uw zwaard zult gij leven, en zult uw broeder dienen; doch het zal geschieden, als gij heersen zult, dan zult gij zijn juk van uw hals afrukken.
By your sword will you get your living and you will be your brother's servant; but when your power is increased his yoke will be broken from off your neck.
καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρῃ σου ζήσῃ καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις ἔσται δὲ ἡνίκα ἐὰν καθέλης καὶ ἐκλύσεις τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου
- 41 En Ezau haatte Jakob om dien zegen, waarmede zijn vader hem gezegend had; en Ezau zeide in zijn hart: De dagen van den rouw mijns vaders naderen, en ik zal mijn broeder Jakob doden.
So Esau was full of hate for Jacob because of his father's blessing; and he said in his heart, The days of weeping for my father are near; then I will put my brother Jacob to death.
καὶ ἐνεκότει ἦσαν τῷ ἰακωβ περὶ τῆς εὐλογίας ἧς εὐλόγησεν αὐτόν ὁ πατήρ αὐτοῦ εἶπεν δὲ ἦσαν ἐν τῇ διανοίᾳ ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρὸς μου ἵνα ἀποκτείνω ἰακωβ τὸν ἀδελφόν μου

- 42 Toen aan Rebekka deze woorden van Ezau, haar grootsten zoon, geboodschaptwerden, zo zond zij heen, en ontbood Jakob, haar kleinsten zoon, en zeide tothem: Zie, uw broeder Ezau troost zich over u, dat hij u doden zal.
Then Rebekah, hearing what Esau had said, sent for Jacob, her younger son, and said to him, It seems that your brother Esau is purposing to put you to death.
ἀπηγγέλη δὲ ρεβεκκα τὰ ῥήματα ἠσαυ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου καὶ ἐμψασα ἐκάλεσεν ἰακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἠσαυ ὁ ἀδελφός σου ἀπειλεῖ σοὶ τοῦ ἀποκτεῖναί σε
- 43 Nu dan, mijn zoon! hoor naar mijn stem, en maak u op, vlied gij naar Haran, tot Laban, mijn broeder.
So now, my son, do what I say: go quickly to Haran, to my brother Laban;
νῦν οὖν τέκνον ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς καὶ ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν μεσοποταμίαν πρὸς λαβαν τὸν ἀδελφόν μου εἰς χαρραν
- 44 En blijf bij hem enige dagen, totdat de hittige gramschap uws broeders kere;
And be there with him for a little time, till your brother's wrath is turned away;
καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινὰς ἕως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν
- 45 Totdat de toorn uws broeders van u afkere, en hij vergeten hebbe, hetgeen gijhem gedaan hebt; dan zal ik zenden, en u van daar nemen; waarom zoude ik ook van u beiden beroofd worden op een dag?
Till the memory of what you have done to him is past and he is no longer angry: then I will send word for you to come back; are the two of you to be taken from me in one day?
καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπιλάθηται ἡ πεποίθησις αὐτῷ καὶ ἀποστείλασα μεταπέμψομαί σε ἐκείθεν μήποτε ἀτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ
- 46 En Rebekka zeide tot Izak: Ik heb verdriet aan mijn leven vanwege de dochterenHeths! Indien Jakob een vrouw neemt van de dochteren Heths, gelijk deze zijn, van de dochteren dezes lands, waartoe zal mij het leven zijn?
Then Rebekah said to Isaac, My life is a weariness to me because of the daughters of Heth: if Jacob takes a wife from among the daughters of Heth, such as these, the women of this land, of what use will my life be to me?
εἶπεν δὲ ρεβεκκα πρὸς ἰσαακ προσώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν χετ εἰ λήμψεται ἰακωβ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης ἵνα τί μοι ζῆν
- 1 En Izak riep Jakob, en zegende hem; en gebood hem, en zeide tot hem: Neemgeen vrouw van de dochteren van Kanaan.
Then Isaac sent for Jacob, and blessing him, said, Do not take a wife from among the women of Canaan;
προσκალεσάμενος δὲ ἰσαακ τὸν ἰακωβ εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων οὐ λήμψη γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων χανααν
- 2 Maak u op, ga naar Paddan-Aram, ten huize van Bethuel, den vader uwer moeder, en neem u van daar een vrouw, van de dochteren van Laban, uwermoeders broeder.
But go to Paddan-aram, to the house of Bethuel, your mother's father, and there get yourself a wife from the daughters of Laban, your mother's brother.
ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν μεσοποταμίαν εἰς τὸν οἶκον βαθουηλ τοῦ πατρὸς τῆς μητρὸς σου καὶ λαβὲ σεαυτῷ ἐκείθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς σου
- 3 En God almachtig zegene u, en make u vruchtbaar, en vermenigvuldige u, dat gij tot een hoop volken wordt.
And may God, the Ruler of all, give you his blessing, giving you fruit and increase, so that you may become an army of peoples.
ὁ δὲ θεός μου εὐλογῆσαι σε καὶ αὐξήσαι σε καὶ πληθύναι σε καὶ ἔσῃ εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν
- 4 En Hij geve u den zegen van Abraham; aan u, en uw zaad met u, opdat gij erfelijkbezit het land uwer vreemdelingschappen, hetwelk God aan Abraham gegeven heeft.
And may God give you the blessing of Abraham, to you and to your seed, so that the land of your wanderings, which God gave to Abraham, may be your heritage.
καὶ δώῃ σοὶ τὴν εὐλογίαν ἀβρααμ τοῦ πατρὸς μου σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ κληρονομήσαι τὴν γῆν τῆς παρουκίσεώς σου ἣν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ ἀβρααμ
- 5 Alzo zond Izak Jakob weg, dat hij toog naar Paddan-Aram, tot Laban, den zoon van Bethuel, den Syrier, den broeder van Rebekka, Jakobs en Ezau's moeder.
So Isaac sent Jacob away: and he went to Paddan-aram, to Laban, son of Bethuel the Aramaean, the brother of Rebekah, the mother of Jacob and Esau.
καὶ ἀπέστειλεν ἰσαακ τὸν ἰακωβ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν μεσοποταμίαν πρὸς λαβαν τὸν υἱὸν βαθουηλ τοῦ σύρου ἀδελφὸν δὲ ρεβεκκας τῆς μητρὸς ἰακωβ καὶ ἠσαυ
- 6 Als nu Ezau zag, dat Izak Jakob gezegend, en hem naar Paddan-Aram weggezonden had om zich van daar een vrouw te nemen; en als hij hem zegende, dat hij hem geboden had, zeggende: Neem geen vrouw van de dochteren van Kanaan;
So when Esau saw that Isaac had given Jacob his blessing, and sent him away to Paddan-aram to get a wife for himself there, blessing him and saying to him, Do not take a wife from among the women of Canaan;
εἶδεν δὲ ἠσαυ ὅτι εὐλόγησεν ἰσαακ τὸν ἰακωβ καὶ ἀπόχετο εἰς τὴν μεσοποταμίαν συρίας λαβεῖν ἑαυτῷ ἐκείθεν γυναῖκα ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων οὐ λήμψη γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων χανααν
- 7 En dat Jakob zijn vader en zijn moeder gehoorzaam geweest was, en naar Paddan-Aram getrokken was;
And that Jacob had done as his father and mother said and had gone to Paddan-aram;
καὶ ἤκουσεν ἰακωβ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν μεσοποταμίαν συρίας

- 8 En dat Ezau zag, dat de dochteren van Kanaan kwaad waren in de ogen van Izak, zijn vader;
It was clear to Esau that his father had no love for the women of Canaan,
καὶ εἶδεν ἦσαν ὅτι πονηραὶ εἰσὶν αἱ θυγατέρες χανααν ἐναντίον ἰσαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
- 9 Zo ging Ezau tot Ismael, en nam zich tot een vrouw boven zijn vrouwen, Mahalath, de dochter van Ismael, den zoon van Abraham, de zuster van Nebajoth.
So Esau went to Ishmael and took Mahalath, the daughter of Abraham's son Ishmael, the sister of Nebaioth, to be his wife in addition to the wives he had.
καὶ ἐπορεύθη ἦσαν πρὸς ἰσμαὴλ καὶ ἔλαβεν τὴν μαλεθ θυγατέρα ἰσμαὴλ τοῦ υἱοῦ ἀβρααμ ἀδελφὴν ναβαιωθ πρὸς ταῖς γυναῖξιν αὐτοῦ γυναῖκα
- 10 Jakob dan toog uit van Ber-seba, en ging naar Haran.
So Jacob went out from Beer-sheba to go to Haran.
καὶ ἐξῆλθεν ἰακωβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου καὶ ἐπορεύθη εἰς χαρραν
- 11 En hij geraakte op een plaats, waar hij vernachtte; want de zon was ondergegaan; en hij nam van de stenen dier plaats, en maakte zijn hoofdeluw, en legde zich te slapen te dierzelver plaats.
And coming to a certain place, he made it his resting-place for the night, for the sun had gone down; and he took one of the stones which were there, and putting it under his head he went to sleep in that place.
καὶ ἀπήντησεν τόπω καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ ἔδω γὰρ ὁ ἥλιος καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου καὶ ἔθηκεν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκεῖνο
- 12 En hij droomde; en ziet, een ladder was gesteld op de aarde, welker opperste aande hemel raakte; en ziet, de engelen Gods klommen daarbij op en neder.
And he had a dream, and in his dream he saw steps stretching from earth to heaven, and the angels of God were going up and down on them.
καὶ ἐνουπιάσθη καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἑστηριγμένη ἐν τῇ γῆ ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῆς
- 13 En ziet, de HEERE stond op dezelve en zeide: Ik ben de HEERE, de God van uw vader Abraham, en de God van Izak; dit land, waarop gij ligt te slapen, zal Ik aanu geven, en aan uw zaad.
And he saw the Lord by his side, saying, I am the Lord, the God of Abraham your father, and the God of Isaac: I will give to you and to your seed this land on which you are sleeping.
ὁ δὲ κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς καὶ εἶπεν ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ἀβρααμ τοῦ πατρὸς σου καὶ ὁ θεὸς ἰσαακ μὴ φοβοῦ ἡ γῆ ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου
- 14 En uw zaad zal wezen als het stof der aarde, en gij zult uitbreken in menigte, westwaarts en oostwaarts, en noordwaarts en zuidwaarts; en in u, en in uw zaad zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.
Your seed will be like the dust of the earth, covering all the land to the west and to the east, to the north and to the south: you and your seed will be a name of blessing to all the families of the earth.
καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν καὶ ἐπὶ λίβα καὶ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἐπ' ἀνατολάς καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου
- 15 En zie, Ik ben met u, en Ik zal u behoeden overal, waarheen gij trekken zult, en Ik zal u wederbrengen in dit land; want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik zal gedaan hebben, hetgeen Ik tot u gesproken heb.
And truly, I will be with you, and will keep you wherever you go, guiding you back again to this land; and I will not give you up till I have done what I have said to you.
καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ διαφυλάσσω σε ἐν τῇ ὁδῷ πάση οὗ ἐὰν πορευθῆς καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι
- 16 Toen nu Jakob van zijn slaap ontwaakte, zeide hij: Gewisselijk is de HEERE aandeze plaats, en ik heb het niet geweten!
And Jacob, awaking from his sleep, said, Truly, the Lord is in this place and I was not conscious of it.
καὶ ἐξηγέρθη ἰακωβ ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ εἶπεν ὅτι ἔστιν κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν
- 17 En hij vreesde, en zeide: Hoe vreselijk is deze plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels!
And fear came on him, and he said, This is a holy place; this is nothing less than the house of God and the doorway of heaven.
καὶ ἐφοβήθη καὶ εἶπεν ὡς φοβερός ὁ τόπος οὗτος οὐκ ἔστιν τοῦτο ἀλλ' ἡ οἴκος θεοῦ καὶ αὕτη ἡ πόλις τοῦ οὐρανοῦ
- 18 Toen stond Jakob des morgens vroeg op, en hij nam dien steen, dien hij tot zijn hoofdeluw gelegd had, en zette hem tot een opgericht teken, en goot daar olieboven op.
And early in the morning Jacob took the stone which had been under his head, and put it up as a pillar and put oil on it.
καὶ ἀνέστη ἰακωβ τὸ πρωὶ καὶ ἔλαβεν τὸν λίθον ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἔστησεν αὐτὸν στήλην καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς
- 19 En hij noemde den naam dier plaats Beth-El; daar toch de naam dier stad tevoren was Luz.
And he gave that place the name of Beth-el, but before that time the town was named Luz.
καὶ ἐκάλεσεν ἰακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου οἴκος θεοῦ καὶ οὐλαμλους ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον

- 20 En Jakob beloofde een gelofte, zeggende: Wanneer God met mij geweest zal zijn, en mij behoed zal hebben op dezen weg, dien ik reize, en mij gegeven zal hebben brood om te eten, en klederen om aan te trekken;
 Then Jacob took an oath, and said, If God will be with me, and keep me safe on my journey, and give me food and clothing to put on,
 και ηϋξατο ιακωβ ευχην λεγων εν η̄ κυριος ο̄ θεος μετ' εμου και διαφυλαξη με εν τη οδω̄ ταυτη̄ η̄ εγω̄ πορευομαι και δω̄ μοι ἄρτον φαγειν και ιματιον περιβαλεσθαι
- 21 En ik ten huize mijns vaders in vrede zal wedergekeerd zijn; zo zal de HEERE mij tot een God zijn!
 So that I come again to my father's house in peace, then I will take the Lord to be my God,
 και αποστρεψη με μετὰ σωτηριας εις τον οικον του πατρος μου και εσται μοι κυριος εις θεον
- 22 En deze steen, dien ik tot een opgericht teken gezet heb, zal een huis Godswezen, en van alles, wat Gij mij geven zult, zal ik U voorzeker de tienden geven!
 And this stone which I have put up for a pillar will be God's house: and of all you give me, I will give a tenth part to you.
 και ο̄ λιθος ουτος ον εστησα στηλην εσται μοι οικος θεου και παντων ον εαν μοι δω̄ς δεκατην αποδεκατωσω αυτα σοι .
- 1 Toen hief Jakob zijn voeten op, en ging naar het land der kinderen van het Oosten.
 Then Jacob went on his journey till he came to the land of the children of the East.
 και εξαρας ιακωβ τους ποδας επορευθη εις γην ανατολων προς λαβαν τον υιον βαουηλ του συρου αδελφον δε ρεβεκκας μητρος ιακωβ και ησαυ
- 2 En hij zag toe, en ziet, er was een put in het veld; en ziet, er waren drie kuddenschapen nevens dien nederliggende; want uit dien put drenkten zij de kudden; ener was een grote steen op den mond van dien put.
 And there he saw a water-hole in a field, and by the side of it three flocks of sheep, for there they got water for the sheep: and on the mouth of the water-hole there was a great stone.
 και ορᾱ και ιδοῡ φρεαρ εν τω̄ πεδιω̄ ησαν δε εκεῑ τριᾱ ποιμνιᾱ προβατων αναπαυομενα επ' αυτοῡ εκ γαρ τοῡ φρεατος εκεινοῡ εποτιζον τᾱ ποιμνιᾱ λιθος δε η̄ν μεγας επῑ τω̄ στοματι τοῡ φρεατος
- 3 En derwaarts werden al de kudden verzameld, en zij wentelden den steen van den mond des puts, en drenkten de schapen, en legden den steen weder op den mond van dien put, op zijn plaats.
 And all the flocks would come together there, and when the stone had been rolled away, they would give the sheep water, and put the stone back again in its place on the mouth of the water-hole.
 και συνηγοντο εκεῑ παντα τᾱ ποιμνιᾱ και απεκυλιον τον λιθον απο τοῡ στοματος τοῡ φρεατος και εποτιζον τᾱ προβατα και απεκαθιστων τον λιθον επῑ το στομα τοῡ φρεατος εις τον τονον αυτοῡ
- 4 Toen zeide Jakob tot hen: Mijn broeders! van waar zijt gij? En zij zeiden: Wij zijn van Haran.
 Then Jacob said to the herdmen, My brothers, where do you come from? And they said, From Haran.
 ειπεν δε̄ αυτοις ιακωβ̄ αδελφοῑ ποθεν̄ εστε̄ ῡμεις οῑ δε̄ ειπαν̄ εκ̄ χαρραν̄ εσμεν̄
- 5 En hij zeide tot hen: Kent gij Laban, den zoon van Nahor? En zij zeiden: Wij kennen hem.
 And he said to them, Have you any knowledge of Laban, the son of Nahor? And they said, We have.
 ειπεν δε̄ αυτοις̄ γινωσκετε̄ λαβαν̄ τον υιον̄ ναχωρ̄ οῑ δε̄ ειπαν̄ γινωσκομεν̄
- 6 Voorts zeide hij tot hen: Is het wel met hem? En zij zeiden: Het is wel; en zie, Rachel, zijn dochter, komt met de schapen.
 And he said to them, Is he well? And they said, He is well, and here is Rachel his daughter coming with the sheep.
 ειπεν δε̄ αυτοις̄ ῡγιαίνεῑ οῑ δε̄ ειπαν̄ ῡγιαίνεῑ καῑ ιδοῡ ραχηλ̄ η̄ θυγατηρ̄ αυτοῡ η̄ρχετο̄ μετὰ των̄ προβατων̄
- 7 En hij zeide: Ziet, het is nog hoog dag, het is geen tijd, dat het vee verzameld worde; drenkt de schapen, en gaat heen, weidt dezelve.
 Then Jacob said, The sun is still high and it is not time to get the cattle together: get water for the sheep and go and give them their food.
 καῑ ειπεν̄ ιακωβ̄̄ ετῑ εστιν̄ η̄μερᾱ πολλη̄ οῡπω̄ ω̄ρᾱ συναχθη̄ναι τᾱ κτηνη̄ ποτισαντες τᾱ προβατᾱ απελθοντες̄ βοσκετε̄
- 8 Toen zeiden zij: Wij kunnen niet, totdat al de kudden samen zullen vergaderd zijn, en dat men den steen van den mond des puts afwentele, opdat wij de schapen drenken.
 And they said, We are not able to do so till all the flocks have come together and the stone has been rolled away from the mouth of the water-hole; then we will get water for the sheep.
 οῑ δε̄ ειπαν̄ οῡ δυνησομεθᾱ εως τοῡ συναχθη̄ναῑ παντας̄ τους̄ ποιμενας̄ καῑ αποκυλισωσιν̄ τον̄ λιθον̄ απο τοῡ στοματος τοῡ φρεατος̄ καῑ ποτιομεν̄ τᾱ προβατᾱ
- 9 Als hij nog met hen sprak, zo kwam Rachel met de schapen, die haar vader toebehoorden; want zij was een herderin.
 While he was still talking with them, Rachel came with her father's sheep, for she took care of them.
 ετῑ αυτοῡ λαλουντος̄ αυτοις̄ καῑ ραχηλ̄ η̄ θυγατηρ̄ λαβαν̄ η̄ρχετο̄ μετὰ των̄ προβατων̄ τοῡ πατρος̄ αυτης̄ αυτη̄ γαρ̄ εβοσκεν̄ τᾱ προβατᾱ τοῡ πατρος̄ αυτης̄

- 10 En het geschiedde, als Jakob Rachel zag, de dochter van Laban, zijner moedersbroeder, en de schapen van Laban, zijner moeders broeder, dat Jakob toetrad, en wentelde den steen van den mond des puts, en drenkte de schapen van Laban, zijner moeders broeder.
Then when Jacob saw Rachel, the daughter of Laban, his mother's brother, coming with Laban's sheep, he came near, and rolling the stone away from the mouth of the hole, he got water for Laban's flock.
ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν ἰακωβ τὴν ραχὴλ θυγατέρα λαβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τὰ πρόβατα λαβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ προσελθὼν ἰακωβ ἀπεκύλισεν τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος καὶ ἐπότισεν τὰ πρόβατα λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ
- 11 En Jakob kuste Rachel; en hij hief zijn stem op en weende.
And weeping for joy, Jacob gave Rachel a kiss.
καὶ ἐφίλησεν ἰακωβ τὴν ραχὴλ καὶ βοήσας τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἐκλαυσεν
- 12 En Jakob gaf Rachel te kennen, dat hij een broeder van haar vader, en dat hij dezoon van Rebekka was. Toen liep zij heen, en gaf het aan haar vader te kennen.
And Rachel, hearing from Jacob that he was her father's relation and that he was the son of Rebekah, went running to give her father news of it.
καὶ ἀνήγγειλεν τῇ ραχὴλ ὅτι ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐστὶν καὶ ὅτι υἱὸς ρεβεκκας ἐστὶν καὶ δραμοῦσα ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα
- 13 En het geschiedde, als Laban die tijding hoorde van Jakob, zijner zusters zoon, zoliep hij hem tegemoet, en omhelsde hem, en kuste hem, en bracht hem tot zijnhuis. En hij vertelde Laban al deze dingen.
And Laban, hearing news of Jacob, his sister's son, came running, and took Jacob in his arms, and kissing him, made him come into his house. And Jacob gave him news of everything.
ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν λαβαν τὸ ὄνομα ἰακωβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ ἐδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ διηγήσατο τῷ λαβαν πάντας τοὺς λόγους τούτους
- 14 Toen zeide Laban tot hem: Voorwaar, gij zijt mijn gebeente en mijn vlees! En hijbleef bij hem een volle maand.
And Laban said to him, Truly, you are my bone and my flesh. And he kept Jacob with him for the space of a month.
καὶ εἶπεν αὐτῷ λαβαν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ ἐκ τῆς σαρκὸς μου εἰ σὺ καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν
- 15 Daarna zeide Laban tot Jakob: Omdat gij mijn broeder zijt, zoudt gij mij derhalveom niet dienen? verklaar mij, wat zal uw loon zijn?
Then Laban said to Jacob, Because you are my brother are you to be my servant for nothing? say now, what is your payment to be?
εἶπεν δὲ λαβαν τῷ ἰακωβ ὅτι γὰρ ἀδελφὸς μου εἰ οὐ δουλεύσεις μοι δωρεάν ἀπάγγελιδόν μοι τίς ὁ μισθὸς σοῦ ἐστίν
- 16 En Laban had twee dochters: de naam der grootste was Lea; en de naam derkleinste was Rachel.
Now Laban had two daughters: the name of the older was Leah, and the name of the younger was Rachel.
τῷ δὲ λαβαν δύο θυγατέρες ὄνομα τῇ μείζονι λεια καὶ ὄνομα τῇ νεωτέρῃ ραχὴλ
- 17 Doch Lea had tedere ogen; maar Rachel was schoon van gedaante, en schoonvan aangezicht.
And Leah's eyes were clouded, but Rachel was fair in face and form.
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ λειας ἀσθενεῖς ραχὴλ δὲ καλὴ τῷ εἶδει καὶ ὡραία τῇ ὄψει
- 18 En Jakob had Rachel lief; en hij zeide: Ik zal u zeven jaren dienen, om Rachel, uwkleinste dochter.
And Jacob was in love with Rachel; and he said, I will be your servant seven years for Rachel, your younger daughter.
ἠγάπησεν δὲ ἰακωβ τὴν ραχὴλ καὶ εἶπεν δουλεύσω σοι ἐπτὰ ἔτη περι ραχὴλ τῆς θυγατρὸς σου τῆς νεωτέρας
- 19 Toen zeide Laban: Het is beter, dat ik haar aan u geve, dan dat ik haar aan eenanderen man geve; blijf bij mij.
And Laban said, It is better for you to have her than another man: go on living here with me.
εἶπεν δὲ αὐτῷ λαβαν βέλτιον δοῦναί με αὐτὴν σοι ἢ δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἐτέρῳ οἴκησον μετ' ἐμοῦ
- 20 Alzo diende Jakob om Rachel zeven jaren; en die waren in zijn ogen als enigedagen, omdat hij haar liefhad.
And Jacob did seven years' work for Rachel; and because of his love for her it seemed to him only a very little time.
καὶ ἐδούλευσεν ἰακωβ περι ραχὴλ ἔτη ἐπτὰ καὶ ἦσαν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι παρὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν αὐτὴν
- 21 Toen zeide Jakob tot Laban: Geef mijn huisvrouw, want mijn dagen zijn vervuld, dat ik tot haar inga.
Then Jacob said to Laban, Give me my wife so that I may have her, for the days are ended.
εἶπεν δὲ ἰακωβ πρὸς λαβαν ἀπόδος τὴν γυναῖκά μου πεπλήρωται γὰρ αἱ ἡμέραι μου ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτὴν

- 22 Zo verzamelde Laban al de mannen dier plaats, en maakte een maaltijd.
And Laban got together all the men of the place and gave a feast.
συνήγαγεν δὲ λαβαν πάντας τοὺς ἄνδρας τοῦ τόπου καὶ ἐποίησεν γάμον
- 23 En het geschiedde des avonds, dat hij zijn dochter Lea nam, en bracht haar tothem; en hij ging tot haar in.
And in the evening he took Leah, his daughter, and gave her to him, and he went in to her.
καὶ ἐγένετο ἐσπέρα καὶ λαβὼν λαβαν λειαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ἰακωβ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν ἰακωβ
- 24 En Laban gaf haar Zilpa, zijn dienstmaagd, aan Lea, zijn dochter, tot eendienstmaagd.
And Laban gave Zilpah, his servant-girl, to Leah, to be her waiting-woman.
ἔδωκεν δὲ λαβαν λεια τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ ζελφαν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην
- 25 En het geschiedde des morgens, en ziet, het was Lea. Daarom zeide hij tot Laban: Wat is dit, dat gij mij gedaan hebt; heb ik niet bij u gediend om Rachel? waarom hebt gij mij dan bedrogen?
And in the morning Jacob saw that it was Leah: and he said to Laban, What have you done to me? was I not working for you so that I might have Rachel? why have you been false to me?
ἐγένετο δὲ πρωὶ καὶ ἰδοὺ ἦν λεια εἶπεν δὲ ἰακωβ τῷ λαβαν τί τοῦτο ἐποίησάς μοι οὐ περὶ ραχηλ ἐδούλευσα παρὰ σοὶ καὶ ἵνα τί παρελογίσω με
- 26 En Laban zeide: Men doet alzo niet te dezer onzer plaatse, dat men de kleinsteuitgeve voor de eerstgeborene.
And Laban said, In our country we do not let the younger daughter be married before the older.
εἶπεν δὲ λαβαν οὐκ ἔστιν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν δοῦναι τὴν νεωτέραν πρὶν ἢ τὴν πρεσβυτέραν
- 27 Vervul de week van deze; dan zullen wij u ook die geven, voor den dienst, diengij nog andere zeven jaren bij mij dienen zult.
Let the week of the bride-feast come to its end and then we will give you the other in addition, if you will be my servant for another seven years.
συντέλεσον οὖν τὰ ἑβδομα ταύτης καὶ δώσω σοὶ καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας ἧς ἐργᾷ παρ' ἐμοὶ ἔτι ἑπτὰ ἔτη ἕτερα
- 28 En Jakob deed alzo; en hij vervulde de week van deze. Toen gaf hij hem Rachel, zijn dochter, hem tot een vrouw.
And Jacob did so; and when the week was ended, Laban gave him his daughter Rachel for his wife.
ἐποίησεν δὲ ἰακωβ οὕτως καὶ ἀνεπλήρωσεν τὰ ἑβδομα ταύτης καὶ ἔδωκεν αὐτῷ λαβαν ραχηλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα
- 29 En Laban gaf aan zijn dochter Rachel zijn dienstmaagd Bilha, haar tot eendienstmaagd.
And Laban gave Rachel his servant-girl Bilhah to be her waiting-woman.
ἔδωκεν δὲ λαβαν ραχηλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ βαλλαν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην
- 30 En hij ging ook in tot Rachel, en had ook Rachel liever dan Lea; en hij diende bijhem nog andere zeven jaren.
Then Jacob took Rachel as his wife, and his love for her was greater than his love for Leah; and he went on working for Laban for another seven years.
καὶ εἰσῆλθεν πρὸς ραχηλ ἠγάπησεν δὲ ραχηλ μᾶλλον ἢ λειαν καὶ ἐδούλευσεν αὐτῷ ἑπτὰ ἔτη ἕτερα
- 31 Toen nu de HEERE zag, dat Lea gehaat was, opende Hij haar baarmoeder; maar Rachel was onvruchtbaar.
Now the Lord, seeing that Leah was not loved, gave her a child; while Rachel had no children.
ἰδὼν δὲ κύριος ὅτι μισεῖται λεια ἤνοιξεν τὴν μήτραν αὐτῆς ραχηλ δὲ ἦν στείρα
- 32 En Lea werd bevrucht, en baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Ruben; want zij zeide: Omdat de HEERE mijn verdrukking heeft aangezien, daarom zal mijnman mij nu liefhebben.
And Leah was with child, and gave birth to a son to whom she gave the name Reuben: for she said, The Lord has seen my sorrow; now my husband will have love for me.
καὶ συνέλαβεν λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ ἰακωβ ἐκάλεσεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ρουβην λέγουσα διότι εἶδέν μου κύριος τὴν ταπείνωσιν νῦν με ἀγαπήσει ὁ ἀνὴρ μου
- 33 En zij werd wederom bevrucht, en baarde een zoon, en zeide: Dewijl de HEERE gehoord heeft, dat ik gehaat was, zo heeft Hij mij ook dezen gegeven; en zijnoemde zijn naam Simeon.
Then she became with child again, and gave birth to a son; and said, Because it has come to the Lord's ears that I am not loved, he has given me this son in addition: and she gave him the name Simeon.
καὶ συνέλαβεν πάλιν λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν δευτέρον τῷ ἰακωβ καὶ εἶπεν ὅτι ἤκουσεν κύριος ὅτι μισοῦμαι καὶ προσέδωκέν μοι καὶ τοῦτον ἐκάλεσεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ σιμεων
- 34 En zij werd nog bevrucht, en baarde een zoon, en zeide: Nu zal zich ditmaal mijnman bij mij voegen, dewijl ik hem drie zonen gebaard heb; daarom noemde zij zijn naam Levi.
And she was with child again, and gave birth to a son; and said, Now at last my husband will be united to me, because I have given him three sons: so he was named Levi.
καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνὴρ μου ἕτερον γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ λευι

- 35 En zij werd wederom bevrucht, en baarde een zoon, en zeide: Ditmaal zal ik denHEERE loven; daarom noemde zij zijn naam Juda. En zij hield op van baren. Genesis 30
 And she was with child again, and gave birth to a son: and she said, This time I will give praise to the Lord: so he was named Judah; after this she had no more children for a time.
 και συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι κυρίῳ διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰουδα καὶ ἔστη τοῦ τίκτειν
- 1 Als nu Rachel zag, dat zij Jakob niet baarde, zo benijdde Rachel haar zuster; enzij zeide tot Jakob: Geef mij kinderen! of indien niet, zo ben ik dood.
 Now Rachel, because she had no children, was full of envy of her sister; and she said to Jacob, If you do not give me children I will not go on living.
 ἰδοῦσα δὲ ραχὴλ ὅτι οὐ τέτοκεν τῷ ἰακωβ καὶ ἐζήλωσεν ραχὴλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ εἶπεν τῷ ἰακωβ δός μοι τέκνα εἰ δὲ μὴ τελευτήσω ἐγώ
- 2 Toen ontstak Jakobs toorn tegen Rachel, en hij zeide: Ben ik dan in plaats vanGod, Die de vrucht des buiks van u geweerd heeft?
 But Jacob was angry with Rachel, and said, Am I in the place of God, who has kept your body from having fruit?
 ἐθυμώθη δὲ ἰακωβ τῇ ραχὴλ καὶ εἶπεν αὐτῇ μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ εἰμι ὃς ἐστέρησέν σε καρπὸν κοιλίας
- 3 En zij zeide: Zie, daar is mijn dienstmaagd Bilha, ga tot haar in; dat zij op mijnknieen bare, en ik ook uit haar gebouwd worde.
 Then she said, Here is my servant Bilhah, go in to her, so that she may have a child on my knees, and I may have a family by her.
 εἶπεν δὲ ραχὴλ τῷ ἰακωβ ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου βαλλὰ εἰσελθε πρὸς αὐτήν καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου καὶ τεκνοποιήσομαι κάγω ἐξ αὐτῆς
- 4 Zo gaf zij hem haar dienstmaagd Bilha tot een vrouw; en Jakob ging tot haar in.
 So she gave him her servant Bilhah as a wife, and Jacob went in to her.
 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ βαλλὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα εἰσηλθὲν δὲ πρὸς αὐτήν ἰακωβ
- 5 En Bilha werd zwanger, en baarde Jakob een zoon.
 And Bilhah became with child, and gave birth to a son.
 καὶ συνέλαβεν βαλλὰ ἡ παιδίσκη ραχὴλ καὶ ἔτεκεν τῷ ἰακωβ υἱόν
- 6 Toen zeide Rachel: God heeft mij gericht, en ook mijn stem verhoord, en heeft mijeen zoon gegeven; daarom noemde zij zijn naam Dan.
 Then Rachel said, God has been my judge, and has given ear to my voice, and has given me a son; so he was named Dan.
 καὶ εἶπεν ραχὴλ ἔκρινέν μοι ὁ θεὸς καὶ ἐπήκουσεν τῆς φωνῆς μου καὶ ἔδωκέν μοι υἱόν διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ δαν
- 7 En Bilha, Rachels dienstmaagd, werd wederom bevrucht, en baarde Jakob dentweeden zoon.
 And again Bilhah, Rachel's servant, was with child, and gave birth to a second son.
 καὶ συνέλαβεν ἔτι βαλλὰ ἡ παιδίσκη ραχὴλ καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεῦτερον τῷ ἰακωβ
- 8 Toen zeide Rachel: Ik heb worstelingen Gods met mijn zuster geworsteld; ookheb ik de overhand gehad; en zij noemde zijn naam Naphtali.
 And Rachel said, I have had a great fight with my sister, and I have overcome her: and she gave the child the name Naphtali.
 καὶ εἶπεν ραχὴλ συνελάβετό μοι ὁ θεὸς καὶ συνανεστράφην τῇ ἀδελφῇ μου καὶ ἠδυνάσθην καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ νεφθαλι
- 9 Toen nu Lea zag, dat zij ophield van baren, nam zij ook haar dienstmaagd Zilpa, en gaf die aan Jakob tot een vrouw.
 When it was clear to Leah that she would have no more children for a time, she gave Zilpah, her servant, to Jacob as a wife.
 εἶδεν δὲ λεία ὅτι ἔστη τοῦ τίκτειν καὶ ἔλαβεν ζελφαν τὴν παιδίσκην αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτήν τῷ ἰακωβ γυναῖκα
- 10 En Zilpa, Lea's dienstmaagd, baarde Jakob een zoon.
 And Zilpah, Leah's servant, gave birth to a son.
 εἰσηλθὲν δὲ πρὸς αὐτήν ἰακωβ καὶ συνέλαβεν ζελφα ἡ παιδίσκη λείας καὶ ἔτεκεν τῷ ἰακωβ υἱόν
- 11 Toen zeide Lea: Er komt een hoop! en zij noemde zijn naam Gad.
 And Leah said, It has gone well for me: and she gave him the name Gad.
 καὶ εἶπεν λεία ἐν τύχη καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ γαδ
- 12 Daarna baarde Zilpa, Lea's dienstmaagd, Jakob een tweeden zoon.
 And Zilpah, Leah's servant, gave birth to a second son.
 καὶ συνέλαβεν ζελφα ἡ παιδίσκη λείας καὶ ἔτεκεν ἔτι τῷ ἰακωβ υἱὸν δεῦτερον
- 13 Toen zeide Lea: Tot mijn geluk! want de dochters zullen mij gelukkig achten; enzij noemde zijn naam Aser.
 And Leah said, Happy am I! and all women will give witness to my joy: and she gave him the name Asher.
 καὶ εἶπεν λεία μακαρία ἐγώ ὅτι μακαρίζουσίν με αἱ γυναῖκες καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ασηρ

- 14 En Ruben ging in de dagen van de tarweoogst, en hij vond Dudaim in het veld, en hij bracht die tot zijn moeder Lea. Toen zeide Rachel tot Lea: Geef mij toch vanuws zoons Dudaim.
Now at the time of the grain-cutting, Reuben saw some love-fruits in the field, and took them to his mother Leah. And Rachel said to her, Let me have some of your son's love-fruits.
ἐπορεύθη δὲ ρουβην ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν καὶ εἶρεν μήλα μανδραγόρου ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ πρὸς λειαν τὴν μητέρα αὐτοῦ εἶπεν δὲ ραχηλ τῇ λεια δός μοι τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου
- 15 En zij zeide tot haar: Is het weinig, dat gij mijn man genomen hebt, dat gij ook mijns zoons Dudaim nemen zult? Toen zeide Rachel: Daarom zal hij dezen nachtvoor uws zoons Dudaim bij u liggen.
But Leah said to her, Is it a small thing that you have taken my husband from me? and now would you take my son's love-fruits? Then Rachel said, You may have him tonight in exchange for your son's love-fruits.
εἶπεν δὲ λεια οὐχ ἱκανόν σοι ὅτι ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου μὴ καὶ τοὺς μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ μου λήμψη εἶπεν δὲ ραχηλ οὐχ οὕτως κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου
- 16 Als nu Jakob des avonds uit het veld kwam, ging Lea uit hem tegemoet, en zeide:Gij zult tot mij inkomen; want ik heb u om loon zekerlijk gehuurd voor mijnszoons Dudaim; en hij lag dien nacht bij haar.
In the evening, when Jacob came in from the field, Leah went out to him and said, Tonight you are to come to me, for I have given my son's love-fruits as a price for you. And he went in to her that night.
εἰσηλθεν δὲ ἰακωβ ἐξ ἀγροῦ ἐσπέρας καὶ ἐξηλθεν λεια εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ εἶπεν πρὸς με εἰσελεύσῃ σήμερον μεμίσθωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην
- 17 En God verhoorde Lea; en zij werd bevrucht, en baarde Jakob den vijfden zoon.
And God gave ear to her and she became with child, and gave Jacob a fifth son.
καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς λειας καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τῷ ἰακωβ υἱὸν πέμπτον
- 18 Toen zeide Lea: God heeft mijn loon gegeven, nadat ik mijn dienstmaagd aan mijnman gegeven heb; en zij noemde zijn naam Issaschar.
Then Leah said, God has made payment to me for giving my servant-girl to my husband: so she gave her son the name Issachar.
καὶ εἶπεν λεια ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν μισθόν μου ἀνθ' οὗ ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρὶ μου καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰσσαχαρ ὃ ἐστὶν μισθός
- 19 En Lea werd wederom bevrucht, en zij baarde Jakob den zesden zoon.
And again Leah became with child, and she gave Jacob a sixth son.
καὶ συνέλαβεν ἔτι λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον τῷ ἰακωβ
- 20 En Lea zeide: God heeft mij, mij heeft Hij begiftigd met een goede gift; ditmaal zal mijn man mij bijwonen; want ik heb hem zes zonen gebaard; en zij noemde zijnaam Zebulon.
And she said, God has given me a good bride-price; now at last will I have my husband living with me, for I have given him six sons: and she gave him the name Zebulon.
καὶ εἶπεν λεια δεδότηταί μοι ὁ θεὸς δῶρον καλόν ἐν τῷ νῦν καιρῷ αἰρείταιί με ὁ ἀνὴρ μου ἔτεκεν γὰρ αὐτῷ υἱοὺς ἕξ καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζαβουλων
- 21 En zij baarde daarna een dochter; en zij noemde haar naam Dina.
After that she had a daughter, to whom she gave the name Dinah.
καὶ μετὰ τοῦτο ἔτεκεν θυγατέρα καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς δινα
- 22 God dacht ook aan Rachel; en God verhoorde haar, en opende haarbaarmoeder.
Then God gave thought to Rachel, and hearing her prayer he made her fertile.
ἐμνήσθη δὲ ὁ θεὸς τῆς ραχηλ καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεὸς καὶ ἀνέωξεν αὐτῆς τὴν μήτραν
- 23 En zij werd bevrucht, en baarde een zoon; en zij zeide: God heeft mijn smaadheidweggenomen!
And she was with child, and gave birth to a son: and she said, God has taken away my shame.
καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τῷ ἰακωβ υἱόν εἶπεν δὲ ραχηλ ἀφείλεν ὁ θεός μου τὸ ὄνειδος
- 24 En zij noemde zijn naam Jozef, zeggende: De HEERE voege mij een anderenzoon daartoe.
And she gave him the name Joseph, saying, May the Lord give me another son.
καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰωσηφ λέγουσα προσθέτω ὁ θεός μοι υἱὸν ἕτερον
- 25 En het geschiedde, Als Rachel Jozef gebaard had, dat Jakob tot Laban zeide:Laat mij vertrekken, dat ik ga tot mijn plaats, en naar mijn land.
Now after the birth of Joseph, Jacob said to Laban, Let me go away to my place and my country.
ἐγένετο δὲ ὡς ἔτεκεν ραχηλ τὸν ἰωσηφ εἶπεν ἰακωβ τῷ λαβαν ἀπέστειλόν με ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν τόπον μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου

- 26 Geef mijn vrouwen, en mijn kinderen, om welke ik u gediend heb, dat ik vertrek; want gij weet mijn dienst, die ik u gediend heb.
Give me my wives and my children, for whom I have been your servant, and let me go: for you have knowledge of all the work I have done for you.
ἀπόδος τὰς γυναῖκάς μου καὶ τὰ παιδιά περι ὧν δεδούλευκά σοι ἵνα ἀπέλθω σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν δουλείαν ἣν δεδούλευκά σοι
- 27 Toen zeide Laban tot hem: Zo ik nu genade gevonden heb in uw ogen; ik heb waargenomen, dat de HEERE mij om uwentwil gezegend heeft.
And Laban said, If you will let me say so, do not go away; for I have seen by the signs that the Lord has been good to me because of you.
εἶπεν δὲ αὐτῷ λαβαν εἰ εὖρον χάριν ἐναντίον σου οἰωνισάμην ἂν εὐλόγησεν γὰρ με ὁ θεὸς τῆ σῆ εισόδῳ
- 28 Hij zeide dan: Noem mij uitdrukkelijk uw loon, dat ik geven zal.
Say then what your payment is to be and I will give it.
διάστειλον τὸν μισθόν σου πρὸς με καὶ δώσω
- 29 Toen zeide hij tot hem: Gij weet, hoe ik u gediend heb, en hoe uw vee bij mij geweest is.
Then Jacob said, You have seen what I have done for you, and how your cattle have done well under my care.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ἰακωβ σὺ γινώσκεις ἃ δεδούλευκά σοι καὶ ὅσα ἦν κτήνη σου μετ' ἐμοῦ
- 30 Want het weinige, dat gij voor mij gehad hebt, dat is tot een menigte uitgebroken; en de HEERE heeft u gezegend bij mijn voet; nu dan, wanneer zal ik ook werkenvoor mijn huis?
For before I came you had little, and it has been greatly increased; and the Lord has given you a blessing in everything I have done; but when am I to do something for my family?
μικρά γὰρ ἦν ὅσα σοι ἦν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ἠύξηθη εἰς πλῆθος καὶ ἠλόγησέν σε κύριος ἐπὶ τῷ ποδί μου νῦν οὖν πότε ποιήσω κἀγὼ ἐμαυτῷ οἶκον
- 31 En hij zeide: Wat zal ik u geven? Toen zeide Jakob: Gij zult mij niet met al geven, indien gij mij deze zaak doen zult; ik zal wederom uw kudden weiden, en bewaren.
And Laban said, What am I to give you? And Jacob said, Do not give me anything; but I will again take up the care of your flock if you will only do this for me:
καὶ εἶπεν αὐτῷ λαβαν τί σοι δώσω εἶπεν δὲ αὐτῷ ἰακωβ οὐ δώσεις μοι οὐθέν ἐὰν ποιήσης μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο πάλιν ποιμανῶ τὰ πρόβατά σου καὶ φυλάξω
- 32 Ik zal heden door uw ganse kudde gaan, daarvan afzonderende al het gespikkelde en geplekte vee, en al het bruine vee onder de lammeren, en hetgeplekte en gespikkelde onder de geiten; en zulks zal mijn loon zijn.
Let me go through all your flock today, taking out from among them all the sheep which are marked or coloured or black, and all the marked or coloured goats: these will be my payment.
παρελθάτω πάντα τὰ πρόβατά σου σήμερον καὶ διαχώρισον ἐκεῖθεν πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνάσι καὶ πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν ἐν ταῖς αἰξίν ἔσται μοι μισθός
- 33 Zo zal mijn gerechtigheid op den dag van morgen met mij getuigen, als gij komenzult over mijn loon, voor uw aangezicht; al wat niet gespikkeld en geplekt is onder de geiten en bruin onder de lammeren, dat zij bij mij gestolen.
And so you will be able to put my honour to the test in time to come; if you see among my flocks any goats which are not marked or coloured, or any sheep which is not black, you may take me for a thief.
καὶ ἐπακούσεται μοι ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ αὐρίον ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν σου πᾶν ὃ ἐὰν μὴ ἦ ῥαντὸν καὶ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξίν καὶ φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνάσι κεκλεμμένον ἔσται παρ' ἐμοῦ
- 34 Toen zeide Laban: Zie, och ja, het zij naar uw woord!
And Laban said, Let it be as you say.
εἶπεν δὲ αὐτῷ λαβαν ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου
- 35 En hij zonderde af ten zelfden dage de gesprenkelde en geplekte bokken en al de gespikkelde en geplekte geiten, al waar wit aan was, en al het bruine onder de lammeren; en hij gaf dezelve in de hand zijner zonen.
So that day he took all the he-goats which were banded or coloured, and all the she-goats which were marked or coloured or had white marks, and all the black sheep, and gave them into the care of his sons;
καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς τράγους τοὺς ῥαντούς καὶ τοὺς διαλεύκους καὶ πάσας τὰς αἴγας τὰς ῥαντάς καὶ τὰς διαλεύκους καὶ πᾶν ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς καὶ πᾶν ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνάσι καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ
- 36 En hij stelde een weg van drie dagen tussen hem, en tussen Jakob; en Jakob weidde de overige kudde van Laban.
And sent them three days' journey away: and Jacob took care of the rest of Laban's flock.
καὶ ἀπέστησεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἀνά μέσον αὐτῶν καὶ ἀνά μέσον ἰακωβ ἰακωβ δὲ ἐποίμαινε τὰ πρόβατα λαβαν τὰ ὑπολειφθέντα
- 37 Toen nam zich Jakob roeden van groen populierenhout, en van hazelaar, en vankastanjen; en hij schildte daarin witte strepen, ontblotende het wit, hetwelk aan die roeden was.
Then Jacob took young branches of trees, cutting off the skin so that the white wood was seen in bands.
ἔλαβεν δὲ ἐαυτῷ ἰακωβ ῥάβδον στουρακίνην γλωρᾶν καὶ καρυίνην καὶ πλατάνου καὶ ἐλέπισεν αὐτάς ἰακωβ λεπίσματα λευκὰ περισύρων τὸ γλωρόν ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκὸν ὃ ἐλέπισεν περικύλιον

- 38 En hij legde deze roeden, die hij geschild had, in de goten, en in de drinkbakken van het water, waar de kudde kwam drinken, tegenover de kudde; en zij werden verhit, als zij kwamen om te drinken.
And he put the banded sticks in the drinking-places where the flock came to get water; and they became with young when they came to the water.
καὶ παρέθηκεν τὰς ῥάβδους ἃς ἐλέπισεν ἐν ταῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος ἵνα ὡς ἂν ἔλθωσιν τὰ πρόβατα πιεῖν ἐνώπιον τῶν ῥάβδων ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν
- 39 Als dan de kudde verhit werd bij de roeden, zo lammerde de kuddegesprenkelde, gespikkelde, en geplekte.
And because of this, the flock gave birth to young which were marked with bands of colour.
ἐγκισήσωσιν τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διάλευκα καὶ ποικίλα καὶ σποδοειδῆ ῥαντά
- 40 Toen scheidde Jakob de lammeren, en hij wendde het gezicht der kudde op hetgesprenkelde, en al het bruine onder Labans kudde; en hij stelde zijn kuddentalleen, en hij zette ze niet bij de kudde van Laban.
These lambs Jacob kept separate; and he put his flock in a place by themselves and not with Laban's flock.
τοὺς δὲ ἄμνοὺς διέστειλεν ἰακωβ καὶ ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβάτων κριὸν διάλευκον καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἄμνοῖς καὶ διεχώρισεν αὐτῷ ποίμνια καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐκ ἔμιξεν αὐτὰ εἰς τὰ πρόβατα λαβαν
- 41 En het geschiedde, telkens als de kudde der vroegelingen verhit werd, zo stelde Jakob de roeden voor de ogen der kudde in de goten, opdat zij hittig werden bij de roeden.
And whenever the stronger ones of the flock became with young, Jacob put the sticks in front of them in the drinking-places, so that they might become with young when they saw the sticks.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐνεκίσθησεν τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα ἔθηκεν ἰακωβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβάτων ἐν ταῖς ληνοῖς τοῦ ἐγκισήσαι αὐτὰ κατὰ τὰς ῥάβδους
- 42 Maar als de kudde spade hittig werd, zo stelde hij ze niet, zodat de spadelingen Laban, en de vroegelingen Jakob toekwamen.
But when the flocks were feeble, he did not put the sticks before them; so that the feebler flocks were Laban's and the stronger were Jacob's.
ἠνίκα δ' ἂν ἔτεκον τὰ πρόβατα οὐκ ἐτίθει ἐγένετο δὲ τὰ ἄσημα τοῦ λαβαν τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ ἰακωβ
- 43 En die man brak gans zeer uit in menigte, en hij had vele kudden, endienstmaagden, en dienstknechten, en kemelen, en ezelen.
So Jacob's wealth was greatly increased; he had great flocks and women-servants and men-servants and camels and asses.
καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη πολλὰ καὶ βόες καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι καὶ κάμηλοι καὶ ὄνοι
- 1 Toen hoorde hij de woorden der zonen van Laban, zeggende: Jakob heeft genomen alles, wat onzes vaders was, en van hetgeen, dat onzes vaders was, heeft hij al deze heerlijkheid gemaakt.
Now it came to the ears of Jacob that Laban's sons were saying, Jacob has taken away all our father's property, and in this way he has got all this wealth.
ἤκουσεν δὲ ἰακωβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν λαβαν λεγόντων εἰληφεν ἰακωβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πεποίηκεν πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην
- 2 Jakob zag ook het aangezicht van Laban aan, en ziet, het was jegens hem niet als gisteren en eergisteren.
And Jacob saw that Laban's feeling for him was no longer what it had been before.
καὶ εἶδεν ἰακωβ τὸ πρόσωπον τοῦ λαβαν καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν
- 3 En de HEERE zeide tot Jakob: Keer weder tot het land uwer vaderen, en tot uwmaagschap, en Ik zal met u zijn.
Then the Lord said to Jacob, Go back to the land of your fathers, and to your relations, and I will be with you.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς ἰακωβ ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρὸς σου καὶ εἰς τὴν γενεάν σου καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ
- 4 Toen zond Jakob heen, en riep Rachel en Lea, op het veld tot zijn kudde;
And Jacob sent for Rachel and Leah to come to him in the field among his flock.
ἀποστείλας δὲ ἰακωβ ἐκάλεσεν ραχηλ καὶ λειαν εἰς τὸ πεδῖον οὗ τὰ ποίμνια
- 5 En hij zeide tot haar: Ik zie het aangezicht uws vaders, dat het jegens mij niet is als gisteren en eergisteren; doch de God mijns vaders is bij mij geweest.
And he said to them, It is clear to me that your father's feeling is no longer what it was to me; but the God of my father has been with me
καὶ εἶπεν αὐταῖς ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν πρὸς ἐμοῦ ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρὸς μου ἦν μετ' ἐμοῦ
- 6 En gijlieden weet, dat ik met al mijn macht uw vader gediend heb.
And you have seen how I have done all in my power for your father,
καὶ αὐταὶ δὲ οἶδατε ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύϊ μου δεδοούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν
- 7 Maar uw vader heeft bedriegelijk met mij gehandeld, en heeft mijn loon tien malen veranderd; doch God heeft hem niet toegelaten, om mij kwaad te doen.
But your father has not kept faith with me, and ten times he has made changes in my payment; but God has kept him from doing me damage.
ὁ δὲ πατήρ ὑμῶν παρεκρούσατό με καὶ ἥλλαξεν τὸν μισθόν μου τῶν δέκα ἁμῶν καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς κακοποιῆσαί με

- 8 Wanneer hij aldus zeide: De gespikkelde zullen uw loon zijn, zo lammerden al de kudden gespikkelde; en wanneer hij alzo zeide: De gesprenkelde zullen uw loonzijn, zo lammerden al de kudden gesprenkelde.
If he said, All those in the flock which have marks are to be yours, then all the flock gave birth to marked young; and if he said, All the banded ones are to be yours, then all the flock had banded young.
ἐὰν οὕτως εἶπη τὰ ποικίλα ἔσται σου μισθός καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα ἐὰν δὲ εἶπη τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθός καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα λευκὰ
- 9 Alzo heeft God uw vader het vee ontrukkt, en aan mij gegeven.
So God has taken away your father's cattle and has given them to me.
καὶ ἀφείλατο ὁ θεὸς πάντα τὰ κτήνη τοῦ πατρὸς ὑμῶν καὶ ἔδωκέν μοι αὐτά
- 10 En het geschiedde ten tijde, als de kudde hittig werd, dat ik mijn ogen ophief, en ik zag in den droom; en ziet, de bokken, die de kudden beklommen, waren gesprenkelde, gespikkeld, en hagelvlakkig.
And at the time when the flock were with young, I saw in a dream that all the he-goats which were joined with the she-goats were banded and marked and coloured.
καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα καὶ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτὰ ἐν τῷ ὕπνῳ καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἦσαν ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἴγας διάλευκοι καὶ ποικίλοι καὶ σποδοεἰδεῖς ῥαντοῖ
- 11 En de Engel Gods zeide tot mij in de droom: Jakob! En ik zeide: Zie, hier ben ik!
And in my dream the angel of the Lord said to me, Jacob: and I said, Here am I.
καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ' ὕπνον ἰακωβ ἐγὼ δὲ εἶπα τί ἐστίν
- 12 En Hij zeide: Hef toch uw ogen op, en zie! alle bokken, die de kudde beklommen, zijn gesprenkelde, gespikkeld, en hagelvlakkig; want Ik heb gezien alles, wat Laban u doet.
And he said, See how all the he-goats are banded and marked and coloured: for I have seen what Laban has done to you.
καὶ εἶπεν ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἰδὲ τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἴγας διαλεύκους καὶ ποικίλους καὶ σποδοεἰδεῖς ῥαντούς ἐώρακα γὰρ ὅσα σοι λαβάν ποιεῖ
- 13 Ik ben die God van Beth-El, alwaar gij het opgerichte teken gezalft hebt, waar gij mij een gelofte beloofd hebt; nu, maak u op, vertrek uit dit land, en keer weder in het land uwer maagschap.
I am the God of Beth-el, where you put oil on the pillar and took an oath to me: now then, come out of this land and go back to the country of your birth.
ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ οὗ ἠλειψάς μοι ἐκεῖ στύλην καὶ ἠῶξο μοι ἐκεῖ εὐχὴν νῦν οὖν ἀνάστηθι καὶ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης καὶ ἀπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ
- 14 Toen antwoordden Rachel en Lea, en zeiden tot hem: Is er nog voor ons een deel erfenis, in het huis onzes vaders?
Then Rachel and Leah said to him in answer, What part or heritage is there for us in our father's house?
καὶ ἀποκριθεῖσα ραχὴλ καὶ λεῖα εἶπαν αὐτῷ μὴ ἔστιν ἡμῖν ἔτι μερὶς ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν
- 15 Zijn wij niet vreemden van hem geacht? Want hij heeft ons verkocht, en hij heeft ons steeds ons geld verteerd.
Are we not as people from a strange country to him? for he took a price for us and now it is all used up.
οὐχ ὡς αἱ ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ πέπρακεν γὰρ ἡμᾶς καὶ κατέφαγεν καταβρῶσει τὸ ἀργύριον ἡμῶν
- 16 Want al de rijkdom, welke God onze vader heeft ontrukkt, die is onze, en van onze zonen; nu dan, doe alles, wat God tot u gezegd heeft.
For the wealth which God has taken from him is ours and our children's; so now, whatever God has said to you, do.
πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν ἣν ἀφείλατο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν νῦν οὖν ὅσα εἶρηκέν σοι ὁ θεός ποίει
- 17 Toen maakte zich Jakob op, en laadde zijn zonen en zijn vrouwen op kemelen.
Then Jacob put his wives and his sons on camels;
ἀναστὰς δὲ ἰακωβ ἔλαβεν τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰ παιδιά αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμήλους
- 18 En hij voerde al zijn vee weg, en al zijn have, die hij gewonnen had, het vee, dathij bezat, hetwelk hij in Paddan-Aram geworven had, om te komen tot Izak, zijn vader, naar het land Kanaan.
And sending on before him all his cattle and his property which he had got together in Paddan-aram, he made ready to go to Isaac his father in the land of Canaan.
καὶ ἀπήγαγεν πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ ἣν περιποιήσατο ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἀπελθεῖν πρὸς ἰσαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς γῆν χανααν
- 19 Laban nu was gegaan, om zijn schapen te scheren; zo stal Rachel de terafim, die haar vader had.
Now Laban had gone to see to the cutting of the wool of his sheep; so Rachel secretly took the images of the gods of her father's house.
λαβάν δὲ ὄχετο κείρει τὰ πρόβατα αὐτοῦ ἐκλεψεν δὲ ραχὴλ τὰ εἰδῶλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς

- 20 En Jakob ontstal zich aan het hart van Laban, den Syrier, overmits hij hem niet tekennen gaf, dat hij vlood.
And Jacob went away secretly, without giving news of his flight to Laban the Aramaean.
 ἔκρυψεν δὲ ἰακωβ λαβαν τὸν σύρον τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι ἀποδιδράσκει
- 21 En hij vlood, en al wat het zijne was, en hij maakte zich op, en voer over de rivier, en hij zette zijn aangezicht naar het gebergte Gilead.
So he went away with all he had, and went across the River in the direction of the hill-country of Gilead.
 καὶ ἀπέδρα αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ διέβη τὸν ποταμὸν καὶ ὄρμησεν εἰς τὸ ὄρος γαλααδ
- 22 En ten derden dage werd aan Laban geboodschapt, dat Jakob gevlooden was.
And on the third day Laban had news of Jacob's flight.
 ἀνηγγέλη δὲ λαβαν τῷ σύρῳ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ὅτι ἀπέδρα ἰακωβ
- 23 Toen nam hij zijn broeders met zich, en jaagde hem achterna, een weg van zevendagen, en hij kreeg hem op het gebergte van Gilead.
And taking the men of his family with him, he went after him for seven days and overtook him in the hill-country of Gilead.
 καὶ παραλαβὸν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτὰ καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει τῷ γαλααδ
- 24 Doch God kwam tot Laban, den Syrier, in een droom des nachts, en Hij zeide tothem: Wacht u, dat gij met Jakob spreekt, noch goed, noch kwaad.
Then God came to Laban in a dream by night, and said to him, Take care that you say nothing good or bad to Jacob.
 ἦλθεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς λαβαν τὸν σύρον καθ' ὕπνον τὴν νύκτα καὶ εἶπεν αὐτῷ φύλαξαι σεαυτὸν μήποτε λαλήσης μετὰ ἰακωβ πονηρά
- 25 En Laban achterhaalde Jakob; Jakob nu had zijn tent geslagen op dat gebergte; ook sloeg Laban met zijn broederen de zijne op het gebergte van Gilead.
Now when Laban overtook him, Jacob had put up his tent in the hill-country; and Laban and his brothers put up their tents in the hill-country of Gilead.
 καὶ κατέλαβεν λαβαν τὸν ἰακωβ ἰακωβ δὲ ἐπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει λαβαν δὲ ἐστήσεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει γαλααδ
- 26 Toen zeide Laban tot Jakob: Wat hebt gij gedaan, dat gij u aan mijn hart ontstolen hebt, en mijn dochteren ontvoerd hebt, als gevangenen met het zwaard?
And Laban said to Jacob, Why did you go away secretly, taking my daughters away like prisoners of war?
 εἶπεν δὲ λαβαν τῷ ἰακωβ τί ἐποίησας ἵνα τί κρυφῆ ἀπέδρας καὶ ἐκλοποφόρησάς με καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου ὡς αἰχμαλώτιδας μαχαίρα
- 27 Waarom zijt gij heimelijk gevlooden, en hebt u aan mij ontstolen? en hebt het mij niet aangezegd, dat ik u geleid had met vreugde, en met gezangen, met trommel en met harp?
Why did you make a secret of your flight, not giving me word of it, so that I might have sent you away with joy and songs, with melody and music?
 καὶ εἰ ἀνήγγελλάς μοι ἐξαπέστειλα ἂν σε μετ' εὐφροσύνης καὶ μετὰ μουσικῶν τυμπάνων καὶ κιθάρας
- 28 Ook hebt gij mij niet toegelaten mijn zonen en mijn dochteren te kussen; nu, gij hebt dwaselijk gehandeld, zo doende.
You did not even let me give a kiss to my sons and my daughters. This was a foolish thing to do.
 οὐκ ἤξιώθην καταφιλήσαι τὰ παιδιά μου καὶ τὰς θυγατέρας μου νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας
- 29 Het ware in de macht mijner hand aan ulieden kwaad te doen; maar de God van ulieder vader heeft tot mij gisteren nacht gesproken, zeggende: Wacht u, van met Jakob te spreken, of goed, of kwaad.
It is in my power to do you damage: but the God of your father came to me this night, saying, Take care that you say nothing good or bad to Jacob.
 καὶ νῦν ἰσχύει ἡ χεὶρ μου κακοποιῆσαί σε ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρὸς σου ἐχθὲς εἶπεν πρὸς με λέγων φύλαξαι σεαυτὸν μήποτε λαλήσης μετὰ ἰακωβ πονηρά
- 30 En nu, gij hebt immers willen vertrekken, omdat gij zo zeer begerig waart naar uws vaders huis; waarom hebt gij mijn goden gestolen?
And now, it seems, you are going because your heart's desire is for your father's house; but why have you taken my gods?
 νῦν οὖν πεπόμεσαι ἐπιθυμία γὰρ ἐπεθύμησας ἀπελθεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἵνα τί ἔκλεψας τοὺς θεοὺς μου
- 31 Toen antwoordde Jakob, en zeide tot Laban: Omdat ik vreesde; want ik zeide: Opdat gij niet misschien uw dochteren mij ontveldiget!
And Jacob, in answer, said to Laban, My fear was that you might take your daughters from me by force.
 ἀποκριθεὶς δὲ ἰακωβ εἶπεν τῷ λαβαν εἶπα γὰρ μήποτε ἀφέλης τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ πάντα τὰ ἐμά
- 32 Bij wien gij uw goden vinden zult, laat hem niet leven! Onderken gij voor onze broederen, wat bij mij is, en neem het tot u. Want Jakob wist niet, dat Racheldezelve gestolen had.
As for your gods, if anyone of us has them, let him be put to death: make search before us all for what is yours, and take it. For Jacob had no knowledge that Rachel had taken them.
 ἐπίγνωθι τί ἐστὶν τῶν σῶν παρ' ἐμοῦ καὶ λαβὲ καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐθέν καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰακωβ παρ' ᾧ ἐὰν εὔρης τοὺς θεοὺς σου οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν οὐκ ᾔδει δὲ ἰακωβ ὅτι ραχηλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλεψεν αὐτούς

- 33 Toen ging Laban in de tent van Jakob, en in de tent van Lea, en in de tent van beide dienstmaagden, en hij vond niets; en als hij uit de tent van Lea gegaan was, kwam hij in de tent van Rachel.
So Laban went into Jacob's tent and into Leah's tent, and into the tents of the two servant-women, but they were not there; and he came out of Leah's tent and went into Rachel's.
εισελθὼν δὲ λαβαν ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον λειας καὶ οὐχ εὔρεν καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ οἴκου λειας ἠρεύνησεν τὸν οἶκον ιακωβ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκῶν καὶ οὐχ εὔρεν εἰσῆλθεν δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον ραχὴλ.
- 34 Maar Rachel had de terafim genomen, en zij had die in een kemels zadeltuiggelegd, en zij zat op dezelve. En Laban betastte die ganse tent, en hij vond niets.
Now Rachel had taken the images, and had put them in the camels' basket, and was seated on them. And Laban, searching through all the tent, did not come across them.
ραχὴλ δὲ ἔλαβεν τὰ εἰδῶλα καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα τῆς καμήλου καὶ ἐπεκάθισεν αὐτοῖς
- 35 En zij zeide tot haar vader: Dat de toorn niet ontsteke in mijns heren ogen, omdat ik voor uw aangezicht niet kan opstaan; want het gaat mij naar der vrouwenwijze; en hij doorzocht; maar hij vond de terafim niet.
And she said to her father, Let not my lord be angry because I do not get up before you, for I am in the common condition of women. And with all his searching, he did not come across the images.
καὶ εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτῆς μὴ βαρέως φέρε κύριε οὐ δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου ὅτι τὸ κατ' ἐθισμόν τῶν γυναικῶν μοί ἐστιν ἠρεύνησεν δὲ λαβαν ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ καὶ οὐχ εὔρεν τὰ εἰδῶλα
- 36 Toen ontstak Jakob, en twistte met Laban; en Jakob antwoordde en zeide tot Laban: Wat is mijn overtreding, wat is mijn zonde, dat gij mij zo hittiglijk hebt nagejaagd?
Then Jacob was angry with Laban, and said, What crime or sin have I done that you have come after me with such passion?
ὠργίσθη δὲ ιακωβ καὶ ἐμαχέσατο τῷ λαβαν ἀποκριθεὶς δὲ ιακωβ εἶπεν τῷ λαβαν τί τὸ ἀδίκημά μου καὶ τί τὸ ἀμάρτημά μου ὅτι κατεδίωξας ὀπίσω μου
- 37 Als gij al mijn huisraad betast hebt, wat hebt gij gevonden van al het huisraad uwshuizes! Leg het hier voor mijn broederen en uw broederen, en laat hen richtentussen ons beiden.
Now that you have made search through all my goods, what have you seen which is yours? Make it clear now before my people and your people, so that they may be judges between us.
καὶ ὅτι ἠρεύνησας πάντα τὰ σκευῆ μου τί εὔρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου θὲς ὃδε ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀνὰ μέσον τῶν δύο ἡμῶν
- 38 Deze twintig jaren ben ik bij u geweest; uw ooien en uw geiten hebben niet misdragen, en de rammen uwer kudde heb ik niet gegeten.
These twenty years I have been with you; your sheep and your goats have had young without loss, not one of your he-goats have I taken for food.
ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ τὰ πρόβατά σου καὶ αἱ αἰγῆς σου οὐκ ἠτεκνώθησαν κριοὺς τῶν προβάτων σου οὐ κατέφαγον
- 39 Het verscheurde heb ik tot u niet gebracht; ik heb het geboet; gij hebt het van mijnhand geeist, het ware des daags gestolen, of des nachts gestolen.
Anything which was wounded by beasts I did not take to you, but myself made up for the loss of it; you made me responsible for whatever was taken by thieves, by day or by night.
θηριάλωτον οὐκ ἀνενήνοχά σοι ἐγὼ ἀπετίννουσ παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας καὶ κλέμματα νυκτός
- 40 Ik ben geweest, dat mij bij dag de hitte verteerde, en bij nacht de vorst, en dat mijn slaap van mijn ogen week.
This was my condition, wasted by heat in the day and by the bitter cold at night; and sleep went from my eyes.
ἐγίνομην τῆς ἡμέρας συγκαϊόμενος τῷ καύματι καὶ παγετῷ τῆς νυκτός καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου
- 41 Ik ben nu twintig jaren in uw huis geweest; ik heb u veertien jaren gediend om uw beide dochteren, en zes jaren om uw kudde; en gij hebt mijn loon tien malen veranderd.
These twenty years I have been in your house; I was your servant for fourteen years because of your daughters, and for six years I kept your flock, and ten times was my payment changed.
ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ἐδοούλευσά σοι δέκα τέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων σου καὶ ἕξ ἔτη ἐν τοῖς προβάτοις σου καὶ παρελογίσω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσιν
- 42 Ten ware de God van mijn vader, de God van Abraham, en de Vreze van Izak, bij mij geweest was, zekerlijk, gij zoudt mij nu ledig weggezonden hebben! God heeft mijn ellende, en den arbeid mijner handen aangezien, en heeft u gisterennacht bestraft.
If the God of my father, the God of Abraham and the Fear of Isaac, had not been with me, you would have sent me away with nothing in my hands. But God has seen my troubles and the work of my hands, and this night he kept you back.
εἰ μὴ ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς μου αβρααμ καὶ ὁ φόβος ισαακ ἦν μοι νῦν ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας τὴν ταπεινώσιν μου καὶ τὸν κόπον τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ θεὸς καὶ ἠλεγξέν σε ἐχθές
- 43 Toen antwoordde Laban en zeide tot Jakob: Deze dochters zijn mijn dochters, ende deze zonen zijn mijn zonen, en deze kudde is mijn kudde, ja, al wat gij ziet, dat is mijn; en wat zoude ik aan deze mijn dochteren heden doen? of aan haar zonen, die zij geboerd hebben?
Then Laban, answering, said, These women are my daughters and these children my children, the flocks and all you see are mine: what now may I do for my daughters and for their children?
ἀποκριθεὶς δὲ λαβαν εἶπεν τῷ ιακωβ αἱ θυγατέρες θυγατέρες μου καὶ οἱ υἱοὶ υἱοὶ μου καὶ τὰ κτήνη κτήνη μου καὶ πάντα ὅσα σὺ ὄρῃς ἐμά ἐστιν καὶ τῶν θυγατέρων μου τί ποιήσω ταῦταις σήμερον ἢ τὸ οἷς τέκνοις αὐτῶν οἷς ἔτεκον
- 44 Nu dan, kom, laat ons een verbond maken, ik en gij, dat het tot een getuigenis zijtussen mij en tussen u!
Come, let us make an agreement, you and I; and let it be for a witness between us.
νῦν οὖν δεῦρο διαθώμεθα διαθήκην ἐγὼ καὶ σὺ καὶ ἔσται εἰς μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ εἶπεν δὲ αὐτῷ ἰδοὺ οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν ἰδὲ ὁ θεὸς μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ

- 45 Toen nam Jakob een steen, en hij verhoogde die, tot een opgericht teken.
Then Jacob took a stone and put it up as a pillar.
λαβὼν δὲ ἰακωβ λίθον ἔστησεν αὐτὸν στήλην
- 46 En Jakob zeide tot zijn broederen: Vergadert stenen! En zij namen stenen, en maakten een hoop; en zij aten aldaar op dien hoop.
And Jacob said to his people, Get stones together; and they did so; and they had a meal there by the stones.
εἶπεν δὲ ἰακωβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ συλλέγετε λίθους καὶ συνέλεξαν λίθους καὶ ἐποίησαν βουνὸν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ λαβαν ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον
- 47 En Laban noemde hem Jegar-Sahadutha; maar Jakob noemde denzelven Gilead.
And the name Laban gave it was Jegar-sahadutha: but Jacob gave it the name of Galeed.
καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν λαβαν βουνὸς τῆς μαρτυρίας ἰακωβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν βουνὸς μάρτυς
- 48 Toen zeide Laban: Deze hoop zij heden een getuige tussen mij en tussen u!Daarom noemde men zijn naam Gilead,
And Laban said, These stones are a witness between you and me today. For this reason its name was Galeed,
εἶπεν δὲ λαβαν τῷ ἰακωβ ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη αὕτη ἦν ἔστησα ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ βουνὸς μαρτυρεῖ
- 49 En Mizpa; omdat hij zeide: Dat de HEERE opzicht neme tussen mij en tussen u,wanneer wij de een van den ander zullen verborgen zijn!
And Mizpah, for he said, May the Lord keep watch on us when we are unable to see one another's doings.
καὶ ἡ ὄρασις ἦν εἶπεν ἐπίδοι ὁ θεὸς ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ ὅτι ἀποστησόμεθα ἕτερος ἀπὸ τοῦ ἑτέρου
- 50 Zo gij mijn dochteren beledigt, en zo gij vrouwen neemt boven mijn dochteren,niemand is bij ons; zie toe, God zal getuige zijn tussen mij en tussen u!
If you are cruel to my daughters, or if you take other wives in addition to my daughters, then though no man is there to see, God will be the witness between us.
εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου εἰ λήμψη γυναῖκας ἐπὶ ταῖς θυγατράσιν μου ὄρα οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν
- 52 Deze zelfde hoop zij getuige, en dit opgericht teken zij getuige, dat ik tot u voorbijdeze hoop niet komen zal, en dat gij tot mij, voorbij deze hoop en dit opgerichtteken, niet komen zult ten kwade!
They will be witness that I will not go over these stones to you, and you will not go over these stones or this pillar to me, for any evil purpose.
ἐάν τε γὰρ ἐγὼ μὴ διαβῶ πρὸς σὲ μηδὲ σὺ διαβῆς πρὸς με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν στήλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ
- 53 De God van Abraham, en de God van Nahor, de God huns vaders richte tussenons! En Jakob zwoer bij de Vreze zijn vaders Izaks.
May the God of Abraham and the God of Nahor, the God of their father, be our judge. Then Jacob took an oath by the Fear of his father Isaac.
ὁ θεὸς αβρααμ καὶ ὁ θεὸς ναχωρ κρινεῖ ἀνά μέσον ἡμῶν καὶ ὁμοσεν ἰακωβ κατὰ τοῦ φόβου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἰσαακ
- 54 Toen slachtte Jakob een slachting op dat gebergte, en hij nodigde zijn broederen,om brood te eten; en zij aten brood, en vernachtten op dat gebergte.
And Jacob made an offering on the mountain, and gave orders to his people to take food: so they had a meal and took their rest that night on the mountain.
καὶ ἔθυσεν ἰακωβ θυσίαν ἐν τῷ ὄρει καὶ ἐκάλεσεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει
- 1 Jakob toog ook zijns weegs; en de engelen Gods ontmoetten hem.
And on his way Jacob came face to face with the angels of God.
ἀναστὰς δὲ λαβαν τὸ πρῶτον κατεφύλησεν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν αὐτούς καὶ ἀποστραφεὶς λαβαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ
- 2 En Jakob zeide, met dat hij hen zag: Dit is een heirleger Gods! en hij noemde dennaam derzelter plaats Mahanaim.
And when he saw them he said, This is the army of God: so he gave that place the name of Mahanaim.
καὶ ἰακωβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδὸν καὶ ἀναβλέψας εἶδεν παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ
- 3 En Jakob zond boden uit voor zijn aangezicht tot Ezau, zijn broeder, naar het landSeir, de landstreek van Edom.
Now Jacob sent servants before him to Esau, his brother, in the land of Seir, the country of Edom;
εἶπεν δὲ ἰακωβ ἠνίκα εἶδεν αὐτούς παρεμβολὴ θεοῦ αὕτη καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου παρεμβολαί
- 4 En hij gebood hun, zeggende: Zo zult gij zeggen tot mijn heer, tot Ezau: Zo zegtJakob, uw knecht: Ik heb als vreemdeling gewoond bij Laban, en heb er tot nuttoe vertoefd;
And he gave them orders to say these words to Esau: Your servant Jacob says, Till now I have been living with Laban:
ἀπέστειλεν δὲ ἰακωβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς ἡσαυ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν σηρ εἰς χώραν ἐδωμ

- 5 En ik heb ossen en ezelen, schapen en knechten en maagden; en ik heb gezondenom mijn heer aan te zeggen, opdat ik genade vinde in uw ogen.
And I have oxen and asses and flocks and men-servants and women-servants: and I have sent to give my lord news of these things so that I may have grace in his eyes.
καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου ἡσασθε οὕτως λέγει ὁ παῖς σου ἰακωβ μετὰ λαβαν παρόκησα καὶ ἐχρόνισα ἕως τοῦ νῦν
- 6 En de boden kwamen weder tot Jakob, zeggende: Wij zijn gekomen tot uwbroeder, tot Ezau; en ook trekt hij u tegemoet, en vierhonderd mannen met hem.
When the servants came back they said, We have seen your brother Esau and he is coming out to you, and four hundred men with him.
καὶ ἐγένοντό μοι βόες καὶ ὄνοι καὶ πρόβατα καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι καὶ ἀπέστειλα ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου ἡσασθε ἵνα εὔρη ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου
- 7 Toen vreesde Jakob zeer, en hem was bange; en hij verdeelde het volk, dat methem was, en de schapen, en de runderen, en de kemels, in twee heiren;
Then Jacob was in great fear and trouble of mind: and he put all the people and the flocks and the herds and the camels into two groups;
καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς ἰακωβ λέγοντες ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου ἡσασθε καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν σοι καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ
- 8 Want hij zeide: Indien Ezau op het ene heir komt, en slaat het, zo zal hetovergeblevene heir ontkomen.
And said, If Esau, meeting one group, makes an attack on them, the others will get away safely.
ἐφοβήθη δὲ ἰακωβ σφόδρα καὶ ἠπορεῖτο καὶ διεῖλεν τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ καὶ τοὺς βόας καὶ τὰ πρόβατα εἰς δύο παρεμβολάς
- 9 Voorts zeide Jakob: O, God mijns vaders Abrahams, en God mijns vaders Izaks, o HEERE! Die tot mij gezegd hebt: Keer weder tot uw land, en tot uwmaagschap, en Ik zal wel bij u doen!
Then Jacob said, O God of my father Abraham, the God of my father Isaac, the Lord who said to me, Go back to your country and your family and I will be good to you:
καὶ εἶπεν ἰακωβ ἂν ἔλθῃ ἡσασθε εἰς παρεμβολὴν μίαν καὶ ἐκκόψῃ αὐτὴν ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἢ δευτέρα εἰς τὸ σφύζεσθαι
- 10 Ik ben geringer dan al deze weldadigheden, en dan al deze trouw, die Gij aan Uw knecht gedaan hebt; want ik ben met mijn staf over deze Jordaan gegaan, en nuben ik tot twee heiren geworden!
I am less than nothing in comparison with all your mercies and your faith to me your servant; for with only my stick in my hand I went across Jordan, and now I have become two armies.
εἶπεν δὲ ἰακωβ ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς μου ἀβρααμ καὶ ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς μου ἰσαακ κύριε ὁ εἶπας μοι ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενεσεώς σου καὶ εὖ σε ποιήσω
- 11 Ruk mij toch uit mijns broeders hand, uit Ezau's hand; want ik vreze hem, dat hijniet misschien kome, en mij sla, de moeder met de zonen!
Be my saviour from the hand of Esau, my brother: for my fear is that he will make an attack on me, putting to death mother and child.
ἱκανοῦταί μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου διέβην τὸν ἰορδάνην τοῦτον νῦν δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς
- 12 Gij hebt immers gezegd: Ik zal gewisselijk bij u weldoen, en Ik zal uw zaad stellenals het zand der zee, dat vanwege de menigte niet geteld kan worden!
And you said, Truly, I will be good to you, and make your seed like the sand of the sea which may not be numbered.
ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου ἡσασθε ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτόν μήποτε ἐλθὼν πατάξῃ με καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις
- 13 En hij vernachtte aldaar dienzelfden nacht; en hij nam van hetgeen, dat hem in zijnhand kwam, een geschenk voor Ezau zijn broeder;
Then he put up his tent there for the night; and from among his goods he took, as an offering for his brother Esau,
σὺ δὲ εἶπας καλῶς εὖ σε ποιήσω καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης ἢ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους
- 14 Tweehonderd geiten en twintig bokken, tweehonderd oaien en twintig rammen;
Two hundred she-goats and twenty he-goats, two hundred females and twenty males from the sheep,
καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ ἔλαβεν ὧν ἔφερον δῶρα καὶ ἐξαπέστειλεν ἡσασθε τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
- 15 Dertig zogende kemelinnen met haar veulens, veertig koeien en tien varren, twintigezelinnen en tien jonge ezels.
Thirty camels with their young ones, forty cows, ten oxen, twenty asses, and ten young asses.
αἴγας διακοσίας τράγους εἴκοσι πρόβατα διακόσια κριοὺς εἴκοσι
- 16 En hij gaf die in de hand zijner knechten, elke kudde bijzonder; en hij zeide tot zijnknechten: Gaat gjlieden door, voor mijn aangezicht, en stelt ruimte tussen kuddeen tussen kudde.
These he gave to his servants, every herd by itself, and he said to his servants, Go on before me, and let there be a space between one herd and another.
καμῆλους θηλαζούσας καὶ τὰ παιδιά αὐτῶν τριάκοντα βόας τεσσαράκοντα ταύρους δέκα ὄνους εἴκοσι καὶ πόλους δέκα
- 17 En hij gebood de eerste, zeggende: Wanneer Ezau, mijn broeder, u ontmoetenzal, en u vragen, zeggende: Wiens zijt gij? en waarheen gaat gij? en wiens zijndeze voor uw aangezicht?
And he gave orders to the first, saying, When my brother Esau comes to you and says, Whose servant are you, and where are you going, and whose are these herds?
καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τοῖς παισὶν αὐτοῦ ποιμνιον κατὰ μόνας εἶπεν δὲ τοῖς παισὶν αὐτοῦ προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου καὶ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποιμνης καὶ ποιμνης
- 18 Zo zult gij zeggen: Dat is een geschenk van uw knecht Jakob, gezonden tot mijnheer, tot Ezau, en zie, hij zelf is ook achter ons!
Then say to him, These are your servant Jacob's; they are an offering for my lord, for Esau; and he himself is coming after us.
καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ λέγων ἂν σοι συναντήσῃ ἡσασθε ὁ ἀδελφός μου καὶ ἐρωτᾷ σε λέγων τίνοις εἶ καὶ ποῦ πορεύῃ καὶ τίνοις ταῦτα τὰ προπορευόμενά σου

- 19 En hij gebood ook den tweede, ook den derde, ook allen, die de kuddennagingen, zeggende: Naar ditzelfde woord zult gij spreken tot Ezau, als gij hemvinden zult.
And he gave the same orders to the second and the third and to all those who were with the herds, saying, This is what you are to say to Esau when you see him;
ἐρεῖς τοῦ παιδός σου ἰακωβ δῶρα ἀπέσταλκεν τῷ κυρίῳ μου ἦσαν καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν
- 20 En gij zult ook zeggen: Zie, uw knecht Jakob is achter ons! Want hij zeide: Ik zalzijn aangezicht verzoenen met dit geschenk, dat voor mijn aangezicht gaat, endarna zal ik zijn aangezicht zien; misschien zal hij mijn aangezicht aannemen.
And you are to say further, Jacob, your servant, is coming after us. For he said to himself, I will take away his wrath by the offering which I have sent on, and then I will come before him: it may be that I will have grace in his eyes.
καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνίων τούτων λέγων κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε ἦσαν ἐν τῷ εὐρεῖν ὑμᾶς αὐτὸν
- 21 Alzo ging dat geschenk heen voor zijn aangezicht; doch hijzelf vernachtte dienzelfden nacht in het leger.
So the servants with the offerings went on in front, and he himself took his rest that night in the tents with his people.
καὶ ἐρεῖτε ἰδοὺ ὁ παῖς σου ἰακωβ παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν εἶπεν γὰρ ἐξιλάσομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις τοῖς προπορευομένοις αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου
- 22 En hij stond op in dienzelfden nacht, en hij nam zijn twee vrouwen, en zijn tweedienstmaagden, en zijn elf kinderen, en hij toog over het veer van de Jabbok.
And in the night he got up, and taking with him his two wives and the two servant-women and his eleven children, he went over the river Jabbok.
καὶ παρεπορεύοντο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ
- 23 En hij nam ze, en deed hen over die beek trekken; en hij deed overtrekkenhetgeen hij had.
He took them and sent them over the stream with all he had.
ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην ἔλαβεν τὰς δύο γυναῖκας καὶ τὰς δύο παιδίσκας καὶ τὰ ἕνδεκα παιδιά αὐτοῦ καὶ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ ἰαβoc
- 24 Doch Jakob bleef alleen over; en een man worstelde met hem, totdat de dageraadopging.
Then Jacob was by himself; and a man was fighting with him till dawn.
καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς καὶ διέβη τὸν χειμάρρον καὶ διεβίβασεν πάντα τὰ αὐτοῦ
- 25 En toen Hij zag, dat Hij hem niet overmocht, roerde Hij het gewricht zijner heupaan, zodat het gewricht van Jakobs heup verwrongen werd, als Hij met hemworstelde.
But when the man saw that he was not able to overcome Jacob, he gave him a blow in the hollow part of his leg, so that his leg was damaged.
ὕπελείφθη δὲ ἰακωβ μόνος καὶ ἐπάλαιεν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ ἕως προῖ
- 26 En Hij zeide: Laat Mij gaan, want de dageraad is opgegaan. Maar hij zeide: Ik zalU niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent.
And he said to him, Let me go now, for the dawn is near. But Jacob said, I will not let you go till you have given me your blessing.
εἶδεν δὲ ὅτι οὐ δύναται πρὸς αὐτὸν καὶ ἦψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ καὶ ἐνάρκησεν τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ ἰακωβ ἐν τῷ παλαίειν αὐτὸν μετ' αὐτοῦ
- 27 En Hij zeide tot hem: Hoe is uw naam? En hij zeide: Jakob.
Then he said, What is your name? And he said, Jacob.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀπόστειλόν με ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος ὁ δὲ εἶπεν οὐ μὴ σε ἀποστείλω ἐὰν μὴ με εὐλογήσης
- 28 Toen zeide Hij: Uw naam zal voortaan niet Jakob heten, maar Israel; want gij hebtu vorstelrijk gedragen met God en met de mensen, en hebt overmocht.
And he said, Your name will no longer be Jacob, but Israel: for in your fight with God and with men you have overcome.
εἶπεν δὲ αὐτῷ τί τὸ ὄνομά σου ἐστίν ὁ δὲ εἶπεν ἰακωβ
- 29 En Jakob vraagde, en zeide: Geef toch Uw naam te kennen. En Hij zeide:Waarom is het, dat gij naar Mijn naam vraagt? En Hij zegende hem aldaar.
Then Jacob said, What is your name? And he said, What is my name to you? Then he gave him a blessing.
εἶπεν δὲ αὐτῷ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου ἰακωβ ἀλλὰ ἰσραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατός
- 30 En Jakob noemde den naam dier plaats Pniel: Want, zeide hij, ik heb God gezienvan aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest.
And Jacob gave that place the name of Peniel, saying, I have seen God face to face, and still I am living.
ἠρώτησεν δὲ ἰακωβ καὶ εἶπεν ἀνάγγειλόν μοι τὸ ὄνομά σου καὶ εἶπεν ἴνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου καὶ ἠὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ
- 31 En de zon rees hem op, als hij door Pniel gegaan was; en hij was hinkende aanzijn heup.
And while he was going past Peniel, the sun came up. And he went with unequal steps because of his damaged leg.
καὶ ἐκάλεσεν ἰακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου εἶδος θεοῦ εἶδον γὰρ θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχὴ

- 32 Daarom eten de kinderen Israels de verrukte zenuw niet, die op het gewricht derheup is, tot op dezen dag, omdat Hij het gewricht van Jakobs heup aangeroerdhad, aan de verrukte zenuw.
For this reason the children of Israel, even today, never take that muscle in the hollow of the leg as food, because the hollow of Jacob's leg was touched.
ἀνέτειλεν δὲ αὐτῷ ὁ ἥλιος ἡνίκα παρήλθεν τὸ εἶδος τοῦ θεοῦ αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζεν τῷ μηρῷ αὐτοῦ
- 1 En Jakob hief zijn ogen op en zag; en ziet, Ezau kwam, en vierhonderd mannenmet hem. Toen verdeelde hij de kinderen onder Lea, en onder Rachel, en onderde twee dienstmaagden.
Then Jacob, lifting up his eyes, saw Esau coming with his four hundred men. So he made a division of the children between Leah and Rachel and the two women-servants.
ἀναβλέψας δὲ ἰακωβ εἶδεν καὶ ἰδοῦ ἦσαν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐρχόμενος καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπιδιεῖλεν ἰακωβ τὰ παιδιά ἐπὶ λειαν καὶ ραχηλ καὶ τὰς δύο παιδίσκας
- 2 En hij stelde de dienstmaagden en haar kinderen vooraan; en Lea en haarkinderen meer achterwaarts; maar Rachel en Jozef de achterste.
He put the servants and their children in front, Leah and her children after them, and Rachel and Joseph at the back.
καὶ ἐποίησεν τὰς δύο παιδίσκας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις καὶ λειαν καὶ τὰ παιδιά αὐτῆς ὀπίσω καὶ ραχηλ καὶ ἰωσηφ ἐσχάτους
- 3 En hij ging voorbij hun aangezicht heen, en hij boog zich zeven malen ter aarde,totdat hij bij zijn broeder kwam.
And he himself, going before them, went down on his face to the earth seven times till he came near his brother.
αὐτὸς δὲ προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτὰκις ἕως τοῦ ἐγγίσει τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
- 4 Toen liep Ezau hem tegemoet, en nam hem in den arm, en viel hem aan den hals,en kuste hem; en zij weenden.
Then Esau came running up to him, and folding him in his arms, gave him a kiss: and the two of them were overcome with weeping.
καὶ προσέδραμεν ἦσαν εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφύλησεν καὶ προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἐκλάυσαν ἀμφοτέρω
- 5 Daarna hief hij zijn ogen op, en zag die vrouwen en die kinderen, en zeide: Wiezijn deze bij u? En hij zeide: De kinderen, die God aan uw knecht genadiglijkverleend heeft.
Then Esau, lifting up his eyes, saw the women and the children, and said, Who are these with you? And he said, The children whom God in his mercy has given to your servant.
καὶ ἀναβλέψας εἶδεν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά καὶ εἶπεν τί ταῦτά σοί ἐστὶν ὃ δὲ εἶπεν τὰ παιδιά οἷς ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν παῖδά σου
- 6 Toen traden de dienstmaagden toe, zij en haar kinderen, en zij bogen zich neder.
Then the servants and their children came near, and went down on their faces.
καὶ προσήγγισαν αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν
- 7 En Lea trad ook toe, met haar kinderen, en zij bogen zich neder; en daarna tradJozef toe en Rachel, en zij bogen zich neder.
And Leah came near with her children, and then Joseph and Rachel, and they did the same.
καὶ προσήγγισεν λεια καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ προσεκύνησαν καὶ μετὰ ταῦτα προσήγγισεν ραχηλ καὶ ἰωσηφ καὶ προσεκύνησαν
- 8 En hij zeide: Voor wien is u al dit heir, dat ik ontmoet heb? En hij zeide: Omgenade te vinden in de ogen mijns heren!
And he said, What were all those herds which I saw on the way? And Jacob said, They were an offering so that I might have grace in my lord's eyes.
καὶ εἶπεν τί ταῦτά σοί ἐστὶν πᾶσαι αἱ παρεμβολαὶ αὐταὶ αἷς ἀπὴντηκα ὃ δὲ εἶπεν ἵνα εὕρη ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου κύριε
- 9 Maar Ezau zeide: Ik heb veel, mijn broeder! het zij het uwe, wat gij hebt!
But Esau said, I have enough; keep what is yours, my brother, for yourself.
εἶπεν δὲ ἦσαν ἔστιν μοι πολλὰ ἄδελφε ἔστω σοὶ τὰ σά
- 10 Toen zeide Jakob: Och neen! indien ik nu genade in uw ogen gevonden heb, zoneem mijn geschenk van mijn hand; daarom, omdat ik uw aangezicht gezien heb,als had ik Gods aangezicht gezien, en gij welgevallen aan mij genomen hebt.
And Jacob said, Not so; but if I have grace in your eyes, take them as a sign of my love, for I have seen your face as one may see the face of God, and you have been pleased with me.
εἶπεν δὲ ἰακωβ εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου δέξαι τὰ δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν ἕνεκεν τούτου εἶδόν τὸ πρόσωπόν σου ὡς ἂν τις ἴδοι πρόσωπον θεοῦ καὶ εὐδοκίσεις με
- 11 Neem toch mijn zegen, die u tegemoet gebracht is, dewijl het God mij genadiglijkverleend heeft, en dewijl ik alles heb; en hij hield bij hem aan, zodat hij het nam.
Take my offering then, with my blessing; for God has been very good to me and I have enough: so at his strong request, he took it.
λαβὲ τὰς εὐλογίας μου ἃς ἤνεγκά σοι ὅτι ἠλέησέν με ὁ θεὸς καὶ ἔστιν μοι πάντα καὶ ἐβιάσατο αὐτόν καὶ ἔλαβεν
- 12 En hij zeide: Laat ons reizen en voorttrekken; en ik zal voor u trekken.
And he said, Let us go on our journey together, and I will go in front.
καὶ εἶπεν ἀπάραντες πορευσόμεθα ἐπ' εὐθείαν

- 13 Maar hij zeide tot hem: Mijn heer weet, dat deze kinderen teder zijn, en dat ikzogende schapen en koeien bij mij heb; indien men dezelve maar een dag afdrijft, zo zal de gehele kudde sterven.
But Jacob said, My lord may see that the children are only small, and there are young ones in my flocks and herds: one day's over-driving will be the destruction of all the flock.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριός μου γινώσκει ὅτι τὰ παιδία ἀπαλώτερα καὶ τὰ πρόβατα καὶ αἱ βόες λοχεύονται ἐπ' ἐμέ ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτοὺς ἡμέραν μίαν ἀποθανοῦνται πάντα τὰ κτήνη
- 14 Mijn heer trekke toch voorbij, voor het aangezicht van zijn knecht; en ik zal mijop mijn gemak als leidsman voegen, naar den gang van het werk, hetwelk voormijn aangezicht is, en naar den gang dezer kinderen, totdat ik bij mijn heer te Seirkome.
Do you, my lord, go on before your servant; I will come on slowly, at the rate at which the cattle and the children are able to go, till I come to my lord at Seir.
προελθέτω ὁ κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ παιδός ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντίον μου καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων ἕως τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς σηρ
- 15 En Ezau zeide: Laat mij toch van dit volk, dat met mij is, u bijstellen. En hij zeide: Waartoe dat? laat mij genade vinden in mijns heren ogen!
And Esau said, Then keep some of my men with you. And he said, What need is there for that, if my lord is pleased with me?
εἶπεν δὲ ἦσαν καταλείψω μετὰ σοῦ ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ ὁ δὲ εἶπεν ἴνα τί τοῦτο ἱκανὸν ὅτι εὔρον χάριν ἐναντίον σου κύριε
- 16 Alzo keerde Ezau dien dag wederom zijns weegs naar Seir toe.
So Esau, turning back that day, went on his way to Seir.
ἀπέστρεψεν δὲ ἦσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς σηρ
- 17 Maar Jakob reisde naar Sukkoth, en bouwde een huis voor zich, en maaktehutten voor zijn vee; daarom noemde hij den naam dier plaats Sukkoth.
And Jacob went on to Succoth, where he made a house for himself and put up tents for his cattle: for this reason the place was named Succoth.
καὶ ἰακωβ ἀπαίρει εἰς σκηνάς καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ οἰκίας καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποίησεν σκηνάς διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου σκηναί
- 18 En Jakob kwam behouden tot de stad Sichem, welke is in het land Kanaan, als hij kwam van Paddan-Aram; en hij legerde zich in het gezicht der stad.
So Jacob came safely from Paddan-aram to the town of Shechem in the land of Canaan, and put up his tents near the town.
καὶ ἦλθεν ἰακωβ εἰς σαλημ πόλιν σικιμων ἣ ἐστὶν ἐν γῆ χανααν ὅτε ἦλθεν ἐκ τῆς μεσοποταμίας συρίας καὶ παρενέβαλεν κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως
- 19 En hij kocht een deel des velds, waarop hij zijn tent gespannen had, van de handder zonen van Hemor, den vader van Sichem, voor honderd stukken gelds.
And for a hundred bits of money he got from the children of Hamor, the builder of Shechem, the field in which he had put up his tents.
καὶ ἐκτήσατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ παρὰ ἐμμωρ πατρὸς συχεμ ἑκατὸν ἀμνῶν
- 20 En hij richte aldaar een altaar op, en noemde het: De God Israels is God!
And there he put up an altar, naming it El, the God of Israel.
καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θουσιαστήριον καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν ἰσραηλ
- 1 En Dina, de dochter van Lea, die zij Jakob gebaard had, ging uit, om dedochteren van dat land te bezien.
Now Dinah, the daughter whom Leah had by Jacob, went out to see the women of that country.
ἐξῆλθεν δὲ δινα ἡ θυγάτηρ λειας ἣν ἔτεκεν τῷ ἰακωβ καταμαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἐγχωρίων
- 2 Sichem nu, de zoon van Hemor den Heviet, den landvorst, zag haar, en hij namze, en lag bij haar, en verkrachtte ze.
And when Shechem, the son of Hamor the Hivite who was the chief of that land, saw her, he took her by force and had connection with her.
καὶ εἶδεν αὐτὴν συχεμ ὁ υἱὸς ἐμμωρ ὁ χορραῖος ὁ ἄρχων τῆς γῆς καὶ λαβὼν αὐτὴν ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς καὶ ἐταπεινώσεν αὐτὴν
- 3 En zijn ziel kleefde aan Dina, Jakobs dochter; en hij had de jonge dochter lief, ensprak naar het hart van de jonge dochter.
Then his heart went out in love to Dinah, the daughter of Jacob, and he said comforting words to her.
καὶ προσέσχεν τῇ ψυχῇ δινας τῆς θυγατρὸς ἰακωβ καὶ ἠγάπησεν τὴν παρθένον καὶ ἐλάλησεν κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ
- 4 Sichem sprak ook tot zijn vader Hemor, zeggende: Neem mij deze dochter toteen vrouw.
And Shechem said to Hamor, his father, Get me this girl for my wife.
εἶπεν δὲ συχεμ πρὸς ἐμμωρ τὸν πατέρα αὐτοῦ λέγων λαβέ μοι τὴν παιδίσκην ταύτην εἰς γυναῖκα
- 5 Toen Jakob hoorde, dat hij zijn dochter Dina verontreinigd had, zo waren zijnzonen met het vee in het veld; en Jakob zweeg, totdat zij kwamen.
Now Jacob had word of what Shechem had done to his daughter; but his sons were in the fields with the cattle, and Jacob said nothing till they came.
ἰακωβ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐμίανεν ὁ υἱὸς ἐμμωρ διναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ παρεσιώπησεν δὲ ἰακωβ ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτούς

- 6 En Hemor, de vader van Sichem, ging uit tot Jakob, om met hem te spreken.
Then Hamor, the father of Shechem, came out to have a talk with Jacob.
 ἐξῆλθεν δὲ εμμωρ ὁ πατὴρ συχεμ πρὸς ἰακωβ λαλῆσαι αὐτῷ
- 7 En de zonen van Jakob kwamen van het veld, als zij dit hoorden; en het smarttedeze mannen, en zij ontstaken zeer, omdat hij dwaasheid in Israel gedaan had, Jakobs dochter beslapende, hetwelk also niet zoude gedaan worden.
Now the sons of Jacob came in from the fields when they had news of it, and they were wounded and very angry because of the shame he had done in Israel by having connection with Jacob's daughter; and they said, Such a thing is not to be done.
 οἱ δὲ υἱοὶ ἰακωβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου ὡς δὲ ἤκουσαν κατενύχθησαν οἱ ἄνδρες καὶ λυπηρὸν ἦν αὐτοῖς σφόδρα ὅτι ἄσχημον ἐποίησεν ἐν ἰσραὴλ κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς ἰακωβ καὶ οὐχ οὕτως ἔσται
- 8 Toen sprak Hemor met hen, zeggende: Mijns zoons Sichems ziel is verliefd opulieder dochter; geeft hem haar toch tot een vrouw.
But Hamor said to them, Shechem, my son, is full of desire for your daughter: will you then give her to him for a wife?
 καὶ ἐλάλησεν εμμωρ αὐτοῖς λέγων συχεμ ὁ υἱός μου προεἶλατο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν δότε οὖν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα
- 9 En verzagert u met ons; geeft ons uw dochteren; en neemt voor u onzedochteren;
And let our two peoples be joined together; give your daughters to us, and take our daughters for yourselves.
 ἐπιγαμβρεύσαθε ἡμῖν τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν
- 10 En woont met ons; en het land zal voor uw aangezicht zijn; woont, en handeltdaar in, en stelt u tot bezitters daarin.
Go on living with us, and the country will be open to you; do trade and get property there.
 καὶ ἐν ἡμῖν κατοικεῖτε καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν κατοικεῖτε καὶ ἐμπορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐγκτήσασθε ἐν αὐτῇ
- 11 En Sichem zeide tot haar vader, en tot haar broederen: Laat mij genade vinden inuw ogen; en wat gij tot mij zeggen zult, zal ik geven.
And Shechem said to her father and her brothers, If you will give ear to my request, whatever you say I will give to you.
 εἶπεν δὲ συχεμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς εὐροίμι χάριν ἐναντίον ὑμῶν καὶ ὃ ἐὰν εἴπητε δώσομεν
- 12 Vergroot zeer over mij den bruidschat en het geschenk; en ik zal geven, gelijk als gij tot mij zult zeggen; geef mij slecht de jonge dochter tot een vrouw.
However great you make the bride-price and payment, I will give it; only let me have the girl for my wife.
 πληθύνετε τὴν φερνήν σφόδρα καὶ δώσω καθότι ἂν εἴπητέ μοι καὶ δώσατέ μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα
- 13 Toen antwoordden Jakobs zonen aan Sichem en Hemor, zijn vader, bedriegelijk, en spraken (overmits dat hij Dina, hun zuster, verontreinigd had);
But the sons of Jacob gave a false answer to Shechem and Hamor his father, because of what had been done to Dinah their sister.
 ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰακωβ τῷ συχεμ καὶ εμμωρ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ δόλου καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς ὅτι ἐμίαναν διναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν
- 14 En zij zeiden tot hen: Wij zullen deze zaak niet kunnen doen, dat wij onze zuster aan een man geven zouden, die de voorhuid heeft; want dat ware ons eenschande.
And they said, It is not possible for us to give our sister to one who is without circumcision, for that would be a cause of shame to us:
 καὶ εἶπαν αὐτοῖς συμεων καὶ λευὶ οἱ ἀδελφοὶ δινας υἱοὶ δὲ λειας οὐ δυνησόμεθα ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν ἔστιν γὰρ ὄνειδος ἡμῖν
- 15 Doch hierin zullen wij u ter wille zijn, zo gij wordt gelijk als wij, dat onder ubesneden worde al wat mannelijk is.
But on this condition only will we come to an agreement with you: if every male among you becomes like us and undergoes circumcision;
 ἐν τούτῳ ὁμοιωθήσμεθα ὑμῖν καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν ἐὰν γένησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ περιτμηθῆναι ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν
- 16 Dan zullen wij u onze dochteren geven, en uw dochteren zullen wij ons nemen, en wij zullen met u wonen, en wij zullen tot een volk zijn.
Then we will give our daughters to you and take your daughters to us and go on living with you as one people.
 καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας καὶ οικήσομεν παρ' ὑμῖν καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἓν
- 17 Maar zo gij naar ons niet zult horen, om besneden te worden, zo zullen wij onzedochteren nemen, en wegtrekken.
But if you will not undergo circumcision as we say, then we will take our daughter and go.
 ἐὰν δὲ μὴ εἰσακούσητε ἡμῶν τοῦ περιτέμνεσθαι λαβόντες τὰς θυγατέρας ἡμῶν ἀπελευσόμεθα
- 18 En hun woorden waren goed in de ogen van Hemor, en in de ogen van Sichem, Hemors zoon.
And their words were pleasing to Hamor and his son Shechem.
 καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι ἐναντίον εμμωρ καὶ ἐναντίον συχεμ τοῦ υἱοῦ εμμωρ

- 19 En de jongeling vertoogde niet, deze zaak te doen; want hij had lust in Jakobsdochter; en hij was geeerd boven al zijns vaders huis.
And without loss of time the young man did as they said, because he had delight in Jacob's daughter, and he was the noblest of his father's house.
 και ουκ εχρόνισεν ο νεανίσκος του ποιησαι το ρημα τουτο ενεκειτο γαρ τη θυγατρι ιακωβ αυτος δε ην ενδοξοτατος παντων των εν τω οικω του πατρος αυτου
- 20 Zo kwam Hemor en Sicheem, zijn zoon, tot hunner stadspoort; en zij spraken totde mannen hunner stad, zeggende:
Then Hamor and Shechem, his son, went to the meeting-place of their town, and said to the men of the town,
 ηλθεν δε εμωρ και συχημ ο υιος αυτου προς την πύλην της πόλεως αυτων και ελάλησαν προς τους ανδρας της πόλεως αυτων λεγοντες
- 21 Deze mannen zijn vreedzaam met ons; daarom laat hen in dit land wonen, endaar in handelen, en het land (ziet het is wijd van begrip) voor hun aangezicht zijn; wij zullen ons hun dochteren tot vrouwen nemen, en wij zullen onze dochteren aanhen geven.
It is the desire of these men to be at peace with us; let them then go on living in this country and doing trade here, for the country is wide open before them; let us take their daughters as wives and let us give them our daughters.
 οι ανθρωποι ουτοι ειρηνικοι εισιν μεθ' ημων οικειτωσαν επι της γης και εμπορευεσθωσαν αυτην η δε γη ιδου πλατεια εναντιον αυτων τας θυγατερας αυτων λημψομεθα ημιν γυναικας και τας θυγατερας ημων δωσομεν αυτοις
- 22 Doch hierin zullen deze mannen ons ter wille zijn, dat zij met ons wonen, om toteen volk te zijn; als al wat mannelijk is onder ons besneden wordt, gelijk als zijbesneden zijn.
But these men will make an agreement with us to go on living with us and to become one people, only on the condition that every male among us undergoes circumcision as they have done.
 μονον εν τούτω ομοιωθησονται ημιν οι ανθρωποι του κατοικειν μεθ' ημων ωστε ειναι λαον ενα εν τω περιτεμεσθαι ημων παν αρσενικον καθα και αυτοι περιτεμνηται
- 23 Hun vee, en hun bezitting, en al hun beesten, zullen die niet onze zijn? Alleen laatons hun te wille zijn, en zij zullen met ons wonen.
Then will not their cattle and their goods and all their beasts be ours? so let us come to an agreement with them so that they may go on living with us.
 και τα κτηνη αυτων και τα υπαρχοντα αυτων και τα τετραποδα ουχ ημων εσται μονον εν τούτω ομοιωθωμεν αυτοις και οικησουσιν μεθ' ημων
- 24 En zij hoorden naar Hemor, en naar Sicheem, zijn zoon, allen, die ter zijnerstadspoort uitgingen; en zij werden besneden, al wat mannelijk was, allen, die terzijner stadspoort uitgingen.
Then all the men of the town gave ear to the words of Hamor and Shechem his son; and every male in the town underwent circumcision.
 και εισηκουσαν εμωρ και συχημ του υιου αυτου παντες οι εκπορευομενοι την πύλην της πόλεως αυτων και περιετέμνοντο την σαρκα της ακροβυστίας αυτων πας αρσην
- 25 En het geschiedde ten derden dage, toen zij in de smart waren, zo namen de tweezonen van Jakob, Simeon en Levi, broeders van Dina, een iegelijk zijn zwaard, enkwamen stoutelijk in de stad, en doodden al wat mannelijk was.
But on the third day after, before the wounds were well, two of the sons of Jacob, Simeon and Levi, Dinah's brothers, took their swords and came into the town by surprise and put all the males to death.
 εγενετο δε εν τη ημερα τη τρίτη οτε ησαν εν τω πονω ελαβον οι δυο υιοι ιακωβ συμεων και λευι οι αδελφοι δινας εκαστος την μαχαιραν αυτου και εισηλθον εις την πόλιν ασφαλως και απεκτειναν παν αρσενικον
- 26 Zij sloegen ook Hemor, en zijn zoon Sicheem, dood met de scherpte des zwaards;en zij namen Dina uit Sichems huis, en gingen van daar.
And Hamor and his son they put to death with the sword, and they took Dinah from Shechem's house and went away.
 τον τε εμωρ και συχημ τον υιον αυτου απεκτειναν εν στοματι μαχαιρας και ελαβον την διναν εκ του οικου του συχημ και εξηλθον
- 27 De zonen van Jakob kwamen over de verslagenen, en plunderden de stad, omdatzij hun zuster verontreinigd hadden.
And the sons of Jacob came on them when they were wounded and made waste the town because of what had been done to their sister;
 οι δε υιοι ιακωβ εισηλθον επι τους τραυματίας και διηρπασαν την πόλιν εν η εμίαναν διναν την αδελφην αυτων
- 28 Hun schapen, en hun runderen, en hun ezelen, en hetgeen dat in de stad, enhetgeen dat in het veld was, namen zij.
They took their flocks and their herds and their asses and everything in their town and in their fields,
 και τα πρόβατα αυτων και τους βόας αυτων και τους ονους αυτων οσα τε ην εν τη πόλει και οσα ην εν τω πεδίω ελαβον
- 29 En al hun vermogen, en al hun kleine kinderen, en hun vrouwen, voerden zijgevankelijk weg, en plunderden denzelven, en al wat binnenshuis was.
And all their wealth and all their little ones and their wives; everything in their houses they took and made them waste.
 και πάντα τα σώματα αυτων και πασαν την αποσκευην αυτων και τας γυναικας αυτων ηγαλώτευσαν και διηρπασαν οσα τε ην εν τη πόλει και οσα ην εν ταϊς οικίαις

- 30 Toen zeide Jakob tot Simeon en tot Levi: Gij hebt mij beroerd, mits mij stinkendete maken onder de inwoners dezes lands, onder de Kanaanieten, en onder de Ferezieten; en ik ben weinig volks in getal; zo zij zich tegen mij verzamelen, zozullen zij mij slaan, en ik zal verdelgd worden, ik en mijn huis.
 And Jacob said to Simeon and Levi, You have made trouble for me and given me a bad name among the people of this country, among the Canaanites and the Perizzites: and because we are small in number they will come together against me and make war on me; and it will be the end of me and all my people.
 εἶπεν δὲ ἰακωβ συμεων καὶ λευὶ μισητόν με πεποιήκατε ὥστε πονηρόν με εἶναι πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν γῆν ἔν τε τοῖς χαναναίοις καὶ τοῖς φερεζαίοις ἐγὼ δὲ ὀλιγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ καὶ συναχθέντες ἐπ' ἐμὲ συγκόψουσίν με καὶ ἐκτριβήσομαι ἐγὼ καὶ ὁ οἶκός μου
- 31 En zij zeiden: Zou hij dan met onze zuster als met een hoer doen?
 But they said, Were we to let him make use of our sister as a loose woman?
 οἱ δὲ εἶπαν ἄλλ' ὥσει πόρνη χρήσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν
- 1 Daarna zeide God tot Jakob: Maak u op, trek op naar Beth-El, en woon aldaar; en maak daar een altaar dien God, Die u verscheen, toen gij vluchtet voor het aangezicht van uw broeder Ezau.
 And God said to Jacob, Go up now to Beth-el and make your living-place there: and put up an altar there to the God who came to you when you were in flight from your brother Esau.
 εἶπεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς ἰακωβ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς τὸν τόπον βαιθελ καὶ οἶκει ἐκεῖ καὶ ποιήσον ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν σε ἀπὸ προσώπου ἡσαυ τοῦ ἀδελφοῦ σου
- 2 Toen zeide Jakob tot zijn huisgezin, en tot allen, die bij hem waren: Doet weg devreemde goden, die in het midden van u zijn, en reinigt u, en verandert uw klederen;
 Then Jacob said to all his people, Put away the strange gods which are among you, and make yourselves clean, and put on a change of clothing:
 εἶπεν δὲ ἰακωβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ πᾶσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ ἄρατε τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους τοὺς μεθ' ὑμῶν ἐκ μέσου ὑμῶν καὶ καθαρίσαθε καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν
- 3 En laat ons ons opmaken, en optrekken naar Beth-El; en ik zal daar een altaar maken dien God, Die mij antwoordt ten dage mijner benauwdheid, en met mij geweest is op den weg, die ik gewandeld heb.
 And let us go up to Beth-el: and there I will make an altar to God, who gave me an answer in the day of my trouble, and was with me wherever I went.
 καὶ ἀναστάντες ἀναβῶμεν εἰς βαιθελ καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ἐπακούσαντί μοι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ὃς ἦν μετ' ἐμοῦ καὶ διέσωσέν με ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθην
- 4 Toen gaven zij Jakob al die vreemde goden, die in hun hand waren, en deoorsierselen, die aan hun oren waren, en Jakob verborg ze onder den eikeboom, die bij Sichem is.
 Then they gave to Jacob all the strange gods which they had, and the rings which were in their ears; and Jacob put them away under the holy tree at Shechem.
 καὶ ἔδωκαν τῷ ἰακωβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὠσίν αὐτῶν καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ ἰακωβ ὑπὸ τὴν ταρέμινθον τὴν ἐν σικιμοῖς καὶ ἀπόλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας
- 5 En zij reisden heen; en Gods verschrikking was over de steden, die rondom hen waren, zodat zij de zonen van Jakob niet achterna jaagden.
 So they went on their journey: and the fear of God was on the towns round about, so that they made no attack on the sons of Jacob.
 καὶ ἐξῆρην ἰσραηλ ἐκ σικιμῶν καὶ ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 6 Alzo kwam Jakob te Luz, hetwelk is in het land Kanaan (dat is Beth-El), hij en al het volk, dat bij hem was.
 And Jacob came to Luz in the land of Canaan (which is the same as Beth-el), he and all his people.
 ἦλθεν δὲ ἰακωβ εἰς λουζὰ ἣ ἐστὶν ἐν γῆ χανααν ἣ ἐστὶν βαιθελ αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ
- 7 En hij bouwde aldaar een altaar, en noemde die plaats El Beth-El; want God washem aldaar geopenbaard geweest, als hij voor zijns broeders aangezicht vlood.
 And there he made an altar, naming the place El-beth-el: because it was there he had the vision of God when he was in flight from his brother.
 καὶ ὑκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου βαιθελ ἐκεῖ γὰρ ἐπεφάνη αὐτῷ ὁ θεὸς ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου ἡσαυ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
- 8 En Debora, de voedster van Rebekka, stierf, en zij werd begraven onder aan Beth-El; onder dien eik, welks naam hij noemde Allon-Bachuth.
 And Deborah, the servant who had taken care of Rebekah from her birth, came to her end, and was put to rest near Beth-el, under the holy tree: and they gave it the name of Allon-bacuth.
 ἀπέθανεν δὲ δεββωρα ἡ τροφὸς ρεβεκκας κατώτερον βαιθελ ὑπὸ τὴν βάλανον καὶ ἐκάλεσεν ἰακωβ τὸ ὄνομα αὐτῆς βάλανος πένθους
- 9 En God verscheen Jakob wederom, als hij van Paddan-Aram gekomen was; en Hij zegende hem.
 Now when Jacob was on his way from Paddan-aram, God came to him again and, blessing him, said,
 ὤφθη δὲ ὁ θεὸς ἰακωβ ἔτι ἐν λουζὰ ὅτε παρεγένετο ἐκ μεσοποταμίας τῆς συρίας καὶ ἠλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός
- 10 En God zeide tot hem: Uw naam is Jakob, uw naam zal voortaan niet Jakobgenoemd worden, maar Israel zal uw naam zijn; en Hij noemde zijn naam Israel.
 Jacob is your name, but it will be so no longer; from now your name will be Israel; so he was named Israel.
 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός τὸ ὄνομά σου ἰακωβ οὐ κληθήσεται ἔτι ἰακωβ ἀλλ' ἰσραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου

- 11 Voorts zeide God tot hem: Ik ben God de Almachtige! wees vruchtbaar, envermenigvuldig! Een volk, ja, een hoop der volken zal uit u worden, en koningenzullen uit uw lenden voortkomen.
And God said to him, I am God, the Ruler of all: be fertile, and have increase; a nation, truly a group of nations, will come from you, and kings will be your offspring;
εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός ἐγὼ ὁ θεός σου ἀυξάνου καὶ πληθύνου ἔθνη καὶ συναγωγαὶ ἐθνῶν ἔσονται ἐκ σοῦ καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται
- 12 En dit land, dat Ik aan Abraham en Izak gegeven heb, dat zal Ik u geven; en aanuw zaad na u zal Ik dit land geven.
And the land which I gave to Abraham and Isaac, I will give to you; and to your seed after you I will give the land.
καὶ τὴν γῆν ἣν δέδωκα ἀβρααμ καὶ ἰσαακ σοὶ δέδωκα αὐτὴν σοὶ ἔσται καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ δώσω τὴν γῆν ταύτην
- 13 Toen voer God van hem op in die plaats, waar Hij met hem gesproken had.
Then God went up from him in the place where he had been talking with him.
ἀνέβη δὲ ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ
- 14 En Jakob stelde een opgericht teken op in die plaats, waar Hij met hemgesproken had, een stenen opgericht teken; en hij stortte daarop drankoffer, engoot olie daarover.
And Jacob put up a pillar in the place where he had been talking with God, and put a drink offering on it, and oil.
καὶ ἔστησεν ἰακωβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ στήλην λιθίνην καὶ ἔσπεισεν ἐπ' αὐτὴν σπονδὴν καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον
- 15 En Jakob noemde den naam dier plaats, alwaar God met hem gesproken had, Beth-El.
And he gave to the place where God had been talking with him, the name of Beth-el.
καὶ ἐκάλεσεν ἰακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ ὁ θεός βαιθηλ
- 16 En zij reisden van Beth-El; en er was nog een kleine streek lands om tot Ephrath tekomen; en Rachel baarde, en zij had het hard in haar baren.
So they went on from Beth-el; and while they were still some distance from Ephrath, the pains of birth came on Rachel and she had a hard time.
ἀπάρας δὲ ἰακωβ ἐκ βαιθηλ ἐπηξεν τὴν σκιρῆν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου γαδερ ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν χαβραθα εἰς γῆν ἑλθεῖν εφραθα ἔτεκεν ραχηλ καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ
- 17 En het geschiedde, als zij het hard had in haar baren, zo zeide de vroedvrouw tothaar: Vrees niet; want deze zoon zult gij ook hebben!
And when her pain was very great, the woman who was helping her said, Have no fear; for now you will have another son.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ σκληρῶς αὐτὴν τίκτειν εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα θάρσει καὶ γὰρ οὗτός σοι ἔστιν υἱός
- 18 En het geschiedde, als haar ziel uitging (want zij stierf), dat zij zijn naam noemde Ben-oni; maar zijn vader noemde hem Benjamin.
And in the hour when her life went from her (for death came to her), she gave the child the name Ben-oni: but his father gave him the name of Benjamin.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀφιέναι αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἀπέθνησκειν γὰρ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ υἱὸς ὀδύνης μου ὁ δὲ πατὴρ ἐκάλεσεν αὐτὸν βενιαμιν
- 19 Alzo stierf Rachel; en zij werd begraven aan den weg naar Ephrath, hetwelk is Bethlehem.
So Rachel came to her end and was put to rest on the road to Ephrath (which is Beth-lehem).
ἀπέθανεν δὲ ραχηλ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ εφραθα αὕτη ἔστιν βηθλεεμ
- 20 En Jakob richtte een gedenkteken op boven haar graf, dit is het gedenkteken van Rachels graf tot op dezen dag.
And Jacob put up a pillar on her resting-place; which is named, The Pillar of the resting-place of Rachel, to this day.
καὶ ἔστησεν ἰακωβ στήλην ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐτῆς αὕτη ἔστιν στήλη μνημείου ραχηλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας
- 22 En het geschiedde, als Israel in dat land woonde, dat Ruben heenging, en lag bij Bilha, zijns vaders bijwif; en Israel hoorde het. En de zonen van Jakob warentwaalf.
Now while they were living in that country, Reuben had connection with Bilhah, his father's servant-woman: and Israel had news of it.
ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατόκησεν ἰσραηλ ἐν τῇ γῇ ἐκεῖνῃ ἐπορεύθη ρουβην καὶ ἔκοιμήθη μετὰ βαλλας τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἤκουσεν ἰσραηλ καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰακωβ δώδεκα
- 23 De zonen van Lea waren: Ruben, Jakobs eerstgeborene, daarna Simeon, en Levi, en Juda, en Issaschar, en Zebulon.
Now Jacob had twelve sons: the sons of Leah: Reuben, Jacob's first son, and Simeon and Levi and Judah and Issachar and Zebulun;
υἱοὶ λείας πρωτότοκος ἰακωβ ρουβην συμμεων λευι ἰουδας ἰσσαχαρ ζαβουλων
- 24 De zonen van Rachel: Jozef en Benjamin.
The sons of Rachel: Joseph and Benjamin;
υἱοὶ δὲ ραχηλ ἰωσηφ καὶ βενιαμιν

- 25 En de zonen van Bilha, Rachels dienstmaagd: Dan en Nafthali.
The sons of Bilhah, Rachel's servant: Dan and Naphtali;
 υιοὶ δὲ βαλλας παιδίσκης ραχηλ δαν καὶ νεφθαλι
- 26 En de zonen van Zilpa, Lea's dienstmaagd: Gad en Aser. Deze zijn de zonen van Jakob, die hem geboren zijn in Paddan-Aram.
The sons of Zilpah, Leah's servant: Gad and Asher; these are the sons whom Jacob had in Paddan-aram.
 υιοὶ δὲ ζελφας παιδίσκης λειας γαδ καὶ ασηρ οὗτοι υιοὶ ἰακωβ οἱ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν μεσοποταμίᾳ τῆς συρίας
- 27 En Jakob kwam tot Izak, zijn vader, in Mamre, te Kirjath-Arba, hetwelk is Hebron, waar Abraham als vreemdeling had verkeerd, en Izak.
And Jacob came to his father Isaac at Mamre, at Kiriath-arba, that is, Hebron, where Abraham and Isaac had been living.
 ἦλθεν δὲ ἰακωβ πρὸς ἰσαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς μαμβρη εἰς πόλιν τοῦ πεδίου αὐτῆ ἐστὶν χεβρων ἐν γῆ χανααν οὗ παρῴκησεν αβρααμ καὶ ἰσαακ
- 28 En de dagen van Izak waren honderd jaren, en tachtig jaren.
And Isaac was a hundred and eighty years old.
 ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι ἰσαακ ὡς ἔζησεν ἑτη ἑκατὸν ὀγδοήκοντα
- 29 En Izak gaf den geest en stierf, en werd verzameld tot zijn volken, oud en zat vandagen; en zijn zonen Ezau en Jakob begroeven hem.
Then Isaac came to his end and was put to rest with his father's people, an old man after a long life: and Jacob and Esau, his sons, put him in his last resting-place.
 καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἦσαν καὶ ἰακωβ οἱ υιοὶ αὐτοῦ
- 1 Dit nu zijn de geboorten van Ezau, welke is Edom.
Now these are the generations of Esau, that is to say, Edom.
 αὐται δὲ αἱ γενέσεις ἦσαν αὐτός ἐστιν εδομ
- 2 Ezau nam zijn vrouwen uit de dochteren van Kanaan, Ada, de dochter van Elon, de Hethiet, en Aholibama, de dochter van Ana, de dochter van Zibeon, de Heviet;
Esau's wives were women of Canaan: Adah, the daughter of Elon the Hittite, and Aholibamah, the daughter of Anah, the daughter of Zibeon the Hivite,
 ἦσαν δὲ ἔλαβεν γυναῖκας αὐτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χαναανίων τὴν ἀδα θυγατέρα αἰλων τοῦ χετταίου καὶ τὴν ἐλιβεμα θυγατέρα ἀνα τοῦ υἱοῦ σεβεγων τοῦ εὐαίου
- 3 En Basmath, de dochter van Ismael, zuster van Nebajoth.
And Basemath, Ishmael's daughter, the sister of Nebaioth.
 καὶ τὴν βασεμαθ θυγατέρα ἰσμαηλ ἀδελφὴν ναβαιοθ
- 4 Ada nu baarde aan Ezau Elifaz, en Basmath baarde Rehuel.
Adah had a son Eliphaz; and Basemath was the mother of Reuel;
 ἔτεκεν δὲ ἀδα τῷ ἦσαν τὸν ἐλιφας καὶ βασεμμαθ ἔτεκεν τὸν ραγουηλ
- 5 En Aholibama baarde Jehus, en Jaelam, en Korah. Dit zijn de zonen van Ezau, die hem geboren zijn in het land Kanaan.
Aholibamah was the mother of Jeush, Jalam, and Korah; these are the sons of Esau, whose birth took place in the land of Canaan.
 καὶ ἐλιβεμα ἔτεκεν τὸν ἰεους καὶ τὸν ἰελομ καὶ τὸν κορε οὗτοι υιοὶ ἦσαν οἱ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν γῆ χανααν
- 6 Ezau nu had genomen zijn vrouwen, en zijn zonen, en zijn dochters, en al de zielenzijns huizes, en zijn vee, en al zijn beesten, en al zijn bezitting, die hij in het land Kanaan geworven had, en was vertrokken naar een ander land, van hetaangezicht van zijn broeder Jakob.
Esau took his wives and his sons and his daughters, and all the people of his house, and his beasts and his cattle and all his goods which he had got together in the land of Canaan, and went into the land of Seir, away from his brother Jacob.
 ἔλαβεν δὲ ἦσαν τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πάντα ὅσα ἐκτήσατο καὶ ὅσα περιεποιήσαστο ἐν γῆ χανααν καὶ ἐπορεύθη ἐκ γῆς χανααν ἀπὸ προσώπου ἰακωβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
- 7 Want hun have was te veel, om samen te wonen; en het land hunnervreemdelingschappen kon ze niet dragen vanwege hun vee.
For their wealth was so great that the land was not wide enough for the two of them and all their cattle.
 ἦν γὰρ αὐτῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ τοῦ οἰκεῖν ἅμα καὶ οὐκ ἔδύνατο ἡ γῆ τῆς παροικίσεως αὐτῶν φέρειν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν
- 8 Derhalve woonde Ezau op het gebergte Seir. Ezau is Edom.
So Esau made his living-place in the hill-country of Seir (Esau is Edom).
 ὤκησεν δὲ ἦσαν ἐν τῷ ὄρει σηρ ἦσαν αὐτός ἐστιν εδομ

- 9 Dit nu zijn de geboorten van Ezau, de vader der Edomieten, op het gebergte van Seir.
And these are the generations of Esau, the father of the Edomites in the hill-country of Seir:
αὐται δὲ αἱ γενέσεις η̅σαν πατρὸς ε̅δωμ ἐν τῷ ὄρει σ̅ηρ
- 10 Dit zijn de namen der zonen van Ezau: Elifaz, de zoon van Ada, Ezau's huisvrouw; Rehuel, de zoon van Basmath, Ezau's huisvrouw.
These are the names of Esau's sons: Eliphaz, the son of Esau's wife Adah, and Reuel, the son of Esau's wife Basemath.
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν η̅σαν ε̅λιφας υἱὸς ἀδὰς γυναικὸς η̅σαν καὶ ραγουηλ υἱὸς βασεμμαθ γυναικὸς η̅σαν
- 11 En de zonen van Elifaz waren: Teman, Omar, Zefo, en Gaetam, en Kenaz.
The sons of Eliphaz were Teman, Omar, Zepho, Gatam, and Kenaz.
ἐγένοντο δὲ υἱοὶ ε̅λιφας θαιμαν ὠμαρ σ̅ωφαρ γοθομ καὶ κενεζ
- 12 En Timna was een bijwif van Elifaz, den zoon van Ezau, en zij baarde aan Elifaz Amalek; dit zijn de zonen van Ada, Ezau's huisvrouw.
And Eliphaz, the son of Esau, had connection with a woman named Timna, who gave birth to Amalek: all these were the children of Esau's wife Adah.
θαμνα δὲ ἦν παλλακὴ ε̅λιφας τοῦ υἱοῦ η̅σαν καὶ ἔτεκεν τῷ ε̅λιφας τὸν ἀμαληκ οὗτοι υἱοὶ ἀδὰς γυναικὸς η̅σαν
- 13 En dit zijn de zonen van Rehuel: Nahath, en Zerah, Samma en Mizza; dat zijngeweest de zonen van Basmath, Ezau's huisvrouw.
And these are the sons of Reuel: Nahath, Zerah, Shammah, and Mizzah: they were the children of Esau's wife Basemath.
οὗτοι δὲ υἱοὶ ραγουηλ ναχοθ ζαρε σομε καὶ μοζε οὗτοι ἦσαν υἱοὶ βασεμμαθ γυναικὸς η̅σαν
- 14 En dit zijn geweest de zonen van Aholibama, dochter van Ana, dochter van Zibeon, Ezau's huisvrouw; en zij baarde aan Ezau Jehus, en Jaelam, en Korah.
And these are the sons of Esau's wife Oholibamah, the daughter of Anah, the daughter of Zibeon: she was the mother of Jeush, Jalam, and Korah.
οὗτοι δὲ ἦσαν υἱοὶ ε̅λιβεμας θυγατρὸς ἀνα τοῦ υἱοῦ σεβεγων γυναικὸς η̅σαν ἔτεκεν δὲ τῷ η̅σαν τὸν ἰεους καὶ τὸν ἰελομ καὶ τὸν κορε
- 15 Dit zijn de vorsten der zonen van Ezau: de zonen van Elifaz, den eerstgeborene van Ezau, waren: de vorst Teman, de vorst Omar, de vorst Zefo, de vorst Kenaz.
These were the chiefs among the sons of Esau: the sons of Eliphaz, Esau's first son: Teman, Omar, Zepho, Kenaz,
οὗτοι ἡγεμόνες υἱοὶ η̅σαν υἱοὶ ε̅λιφας πρωτοτόκου η̅σαν ἡγεμῶν θαιμαν ἡγεμῶν ὠμαρ ἡγεμῶν σ̅ωφαρ ἡγεμῶν κενεζ
- 16 De vorst Korah, de vorst Gaetam, de vorst Amalek; dat zijn de vorsten van Elifazin het land Edom; dat zijn de zonen van Ada.
Korah, Gatam, Amalek: all these were chiefs in the land of Edom, the offspring of Eliphaz, the seed of Adah.
ἡγεμῶν κορε ἡγεμῶν γοθομ ἡγεμῶν ἀμαληκ οὗτοι ἡγεμόνες ε̅λιφας ἐν γῆ ἰδουμαία οὗτοι υἱοὶ ἀδὰς
- 17 En dit zijn de zonen van Rehuel, den zoon van Ezau: de vorst Nahath, de vorst Zera, de vorst Samma, de vorst Mizza; dat zijn de vorsten van Rehuel in het land Edom; dat zijn de zonen van Basmath, de huisvrouw van Ezau.
And these are the sons of Esau's son Reuel: Nahath, Zerah, Shammah, Mizzah: these were the chiefs of Reuel in the land of Edom, the children of Esau's wife Basemath.
καὶ οὗτοι υἱοὶ ραγουηλ υἱοῦ η̅σαν ἡγεμῶν ναχοθ ἡγεμῶν ζαρε ἡγεμῶν σομε ἡγεμῶν μοζε οὗτοι ἡγεμόνες ραγουηλ ἐν γῆ ε̅δωμ οὗτοι υἱοὶ βασεμμαθ γυναικὸς η̅σαν
- 18 En dit zijn de zonen van Aholibama, de huisvrouw van Ezau: de vorst Jehus, devorst Jaelam, de vorst Korah; dat zijn de vorsten van Aholibama, de dochter van Ana, de huisvrouw van Ezau.
And these are the sons of Esau's wife Oholibamah: Jeush, Jalam, and Korah: these were the chiefs who came from Esau's wife Oholibamah, daughter of Anah.
οὗτοι δὲ υἱοὶ ε̅λιβεμας γυναικὸς η̅σαν ἡγεμῶν ἰεους ἡγεμῶν ἰελομ ἡγεμῶν κορε οὗτοι ἡγεμόνες ε̅λιβεμας
- 19 Dat zijn de zonen van Ezau, en dat zijn hunlieder vorsten; hij is Edom.
These were the sons of Esau (that is, Edom), and these were their chiefs.
οὗτοι υἱοὶ η̅σαν καὶ οὗτοι ἡγεμόνες αὐτῶν οὗτοί εἰσιν υἱοὶ ε̅δωμ
- 20 Dit zijn de zonen van Seir, den Horiet, inwoners van dat land: Lotan, en Sobal, en Zibeon, en Ana,
These are the sons of Seir the Horite who were living in that country; Lotan, Shobal, Zibeon, Anah,
οὗτοι δὲ υἱοὶ σ̅ηρ τοῦ χορραίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν λωταν σ̅οβαλ σεβεγων ἀνα
- 21 En Dison, en Ezer, en Disan; dat zijn de vorsten der Horieten, zonen van Seir, in het land van Edom.
Dishon, Ezer, and Dishan: these are the chiefs of the Horites, offspring of Seir in the land of Edom.
καὶ δησων καὶ ἀσαρ καὶ ρισων οὗτοι ἡγεμόνες τοῦ χορραίου τοῦ υἱοῦ σ̅ηρ ἐν τῇ γῆ ε̅δωμ

- 22 En de zonen van Lotan waren Hori en Hemam; en Lotans zuster was Timna.
The children of Lotan were Hori and Hemam; Lotan's sister was Timna.
ἐγένοντο δὲ υἱοὶ λωταν χορρι καὶ αιμαν ἀδελφὴ δὲ λωταν θαμνα
- 23 En dit zijn de zonen van Sobal: Alvan en Manahath, en Ebal, en Sefo, en Onam.
And these are the children of Shobal: Alvan, Manahath, Ebal, Shepho, and Onam.
οὗτοι δὲ υἱοὶ σωβαλ γωλων καὶ μαναχαθ καὶ γαιβηλ σωφ καὶ ωμαν
- 24 En dit zijn de zonen van Zibeon: Aja en Ana, hij is die Ana, die de muilen in dewoestijn gevonden heeft, toen hij de ezels van zijn vader Zibeon weidde.
And these are the children of Zibeon: Aiah and Anah; that same Anah who made the discovery of the water-springs in the waste land, when he was looking after the asses of his father Zibeon.
καὶ οὗτοι υἱοὶ σεβεγων αιε καὶ ωναν οὗτός ἐστιν ὁ ωνας ὃς εὔρεν τὸν ιαμιν ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτε ἔνεμεν τὰ ὑποζύγια σεβεγων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
- 25 En dit zijn de zonen van Ana: Dison; en Aholibama was de dochter van Ana.
And these are the children of Anah: Dishon and Oholibamah his daughter.
οὗτοι δὲ υἱοὶ ανα δησων καὶ ελιβεμα θυγάτηρ ανα
- 26 En dit zijn de zonen van Dison: Hemdan, en Esban, en Ithran, en Cheran.
These are the children of Dishon: Hemdan, Eshban, Ithran, and Keran.
οὗτοι δὲ υἱοὶ δησων αμαδα καὶ ασβαν καὶ ιεθραν καὶ χαρραν
- 27 Dit zijn de zonen van Ezer: Bilhan, en Zaavan, en Akan.
These are the children of Ezer: Bilhan, Zaavan, and Akan.
οὗτοι δὲ υἱοὶ ασαρ βαλααν καὶ ζουκαμ καὶ ιουκαμ καὶ ουκαν
- 28 Dit zijn de zonen van Disan: Uz en Aran.
These are the children of Dishan: Uz and Aran.
οὗτοι δὲ υἱοὶ ρισων ὡς καὶ αραμ
- 29 Dit zijn de vorsten der Horieten: de vorst Lotan, de vorst Sobal, de vorst Zibeon, de vorst Ana.
These were the Horite chiefs: Lotan, Shobal, Zibeon, Anah,
οὗτοι ἡγεμόνες χορρι ἡγεμῶν λωταν ἡγεμῶν σωβαλ ἡγεμῶν σεβεγων ἡγεμῶν ανα
- 30 De vorst Dison, de vorst Ezer, de vorst Disan; dit zijn de vorsten der Horieten, naar hun vorsten in het land Seir.
Dishon, Ezer, and Dishan. Such were the Horite chiefs in their order in the land of Seir.
ἡγεμῶν δησων ἡγεμῶν ασαρ ἡγεμῶν ρισων οὗτοι ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῆ εδομ
- 31 En dit zijn koningen, die geregeerd hebben in het land Edom, eer een koningregeerde over de kinderen Israels.
And these are the kings who were ruling in the land of Edom before there was any king over the children of Israel.
καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν εδομ πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν ισραηλ
- 32 Bela dan, de zoon van Beor, regeerde in Edom, en de naam zijner stad was Dinhaba.
Bela, son of Beor, was king in Edom, and the name of his chief town was Dinhabah.
καὶ ἐβασίλευσεν ἐν εδομ βαλακ υἱὸς τοῦ βεωρ καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ δεναβα
- 33 En Bela stierf, en Jobab, de zoon van Zerah, van Bozra, regeerde in zijn plaats.
At his death, Jobab, son of Zerah of Bozrah, became king in his place.
ἀπέθανεν δὲ βαλακ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ιωβαβ υἱὸς ζαρα ἐκ βοσορρας
- 34 En Jobab stierf, en Husam, uit der Temanieten land, regeerde in zijn plaats.
And at the death of Jobab, Husham, from the country of the Temanites, became king in his place.
ἀπέθανεν δὲ ιωβαβ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ασομ ἐκ τῆς γῆς θαιμανων
- 35 En Husam stierf, en in zijn plaats regeerde Hadad, de zoon van Bedad, die Midian versloeg in het veld van Moab; en de naam zijner stad was Avith.
And at the death of Husham, Hadad, son of Bedad, who overcame the Midianites in the field of Moab, became king; his chief town was named Avith.
ἀπέθανεν δὲ ασομ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ αδαδ υἱὸς βαραδ ὁ ἐκκόψας μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ μοαβ καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ γεθθαμ

- 36 En Hadad stierf, en Samla, van Masreka, regeerde in zijn plaats.
 And at the death of Hadad, Samlah of Masrekah became king.
 ἀπέθανεν δὲ ἀδὰδ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαμᾶλα ἐκ μασρεκᾶς
- 37 En Samla stierf, en Saul van Rehoboth, aan de rivier, regeerde in zijn plaats.
 And at the death of Samlah, Shaul of Rehoboth by the River became king in his place.
 ἀπέθανεν δὲ σαμᾶλα καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαουλ ἐκ ροωβωθ τῆς παρὰ ποταμόν
- 38 En Saul stierf, en Baal-Hanan, de zoon van Achbor, regeerde in zijn plaats.
 And at the death of Shaul, Baal-hanan, son of Achbor, became king.
 ἀπέθανεν δὲ σαουλ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ βαλαεννων υἱὸς ἀχβορ
- 39 En Baal-Hanan, de zoon van Achbor, stierf, en Hadar regeerde in zijn plaats; ende naam zijner stad was Pahu; en de naam zijner huisvrouw was Mechetabeel, een dochter van Matred, de dochter van Mezahab.
 And at the death of Baal-hanan, Hadar became king in his place; his chief town was named Pau, and his wife's name was Mehetabel; she was the daughter of Matred, the daughter of Me-zahab.
 ἀπέθανεν δὲ βαλαεννων υἱὸς ἀχβορ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἀραδ υἱὸς βαραδ καὶ ὄνομα τῆ πόλει αὐτοῦ φογορ ὄνομα δὲ τῆ γυναίκε αὐτοῦ μαίτεβηλ θυγάτηρ ματραὶθ υἱοῦ μαίζοβ
- 40 En dit zijn de namen der vorsten van Ezau, naar hun geslachten, naar hun plaatsen, met hun namen: de vorst Timna, de vorst Alva, de vorst Jetheth,
 These are the names of the chiefs of Esau in the order of their families and their places: Timna, Alvah, Jetheth,
 ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων ἦσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ τόπον αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν ἡγεμὼν θαμνα ἡγεμὼν γωλα ἡγεμὼν ιεθερ
- 41 De vorst Aholibama, de vorst Ela, de vorst Pinon,
 Oholibamah, Elah, Pinon,
 ἡγεμὼν ελιβεμας ἡγεμὼν ἦλας ἡγεμὼν φινων
- 42 De vorst Kenaz, de vorst Teman, de vorst Mibzar,
 Kenaz, Teman, Mibzar,
 ἡγεμὼν κενεζ ἡγεμὼν θαμιαν ἡγεμὼν μαζαρ
- 43 De vorst Magdiel, de vorst Iram; dit zijn de vorsten van Edom, naar hun woningen, in het land hunner bezitting; hij is Ezau, de vader van Edom.
 Magdiel, Iram; these are the Edomite chiefs, in their places in their heritage; this is Esau, the father of the Edomites.
 ἡγεμὼν μεγεδιηλ ἡγεμὼν ζαφωμι οὗτοι ἡγεμόνες εδομ ἐν ταῖς κατοικοδομημέναις ἐν τῇ γῆ τῆς κτήσεως αὐτῶν οὗτος ἦσαν πατὴρ εδομ
- 1 En Jakob woonde in het land der vreemdelingschappen zijns vaders, in het land Kanaan.
 Now Jacob was living in the land where his father had made a place for himself, in the land of Canaan.
 κατόκει δὲ ἰακωβ ἐν τῇ γῆ οὗ πατρὸς αὐτοῦ ἐν γῆ χανααν
- 2 Dit zijn Jakobs geschiedenissen. Jozef, zijnde een zoon van zeventien jaren, weidde de kudde met zijn broeders (en hij was een jongeling), met de zonen van Bilha, en de zonen van Zilpa, zijns vaders vrouwen; en Jozef bracht hun kwaadgerucht tot hun vader.
 These are the generations of Jacob: Joseph, a boy seventeen years old, was looking after the flock, together with his brothers, the sons of Bilhah and Zilpah, his father's wives; and Joseph gave their father a bad account of them.
 αὗται δὲ αἱ γενεαὶ ἰακωβ ἰωσηφ δέκα ἐπτὰ ἐτῶν ἦν ποιμαίνων μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰ πρόβατα ὧν νέος μετὰ τῶν υἱῶν βαλλας καὶ μετὰ τῶν υἱῶν ζελφας τῶν γυναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατὰ νεγκεν δὲ ἰωσηφ ψόγον πονηρὸν πρὸς ἰσραηλ τὸν πατέρα αὐτῶν
- 3 En Israel had Jozef lief, boven al zijn zonen; want hij was hem een zoon des ouderdoms; en hij maakte hem een veelvervigen rok.
 Now the love which Israel had for Joseph was greater than his love for all his other children, because he got him when he was an old man: and he had a long coat made for him.
 ἰακωβ δὲ ἠγάπα τὸν ἰωσηφ παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὅτι υἱὸς γῆρους ἦν αὐτῷ ἐποίησεν δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον
- 4 Als nu zijn broeders zagen, dat hun vader hem boven al zijn broeders liefhad, haatten zij hem, en konden hem niet vredelijk toespreken.
 And because his brothers saw that Joseph was dearer to his father than all the others, they were full of hate for him, and would not say a kind word to him.
 ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐμίσησαν αὐτὸν καὶ οὐκ ἐδύναντο λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν
- 5 Ook droomde Jozef een droom, dien hij aan zijn broeders vertelde; daarom haatten zij hem nog te meer.
 Now Joseph had a dream, and he gave his brothers an account of it, which made their hate greater than ever.
 ἐνυπνισθεὶς δὲ ἰωσηφ ἐνύπνιον ἀπήγγειλεν αὐτὸ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ

- 6 En hij zeide tot hen: Hoort toch dezen droom, dien ik gedroomd heb.
And he said to them, Let me give you the story of my dream.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀκούσατε τοῦ ἐνυπνίου τούτου οὗ ἐνυπνίασθην
- 7 En ziet, wij waren schoven bindende in het midden des velds; en ziet, mijn schoofstond op, en bleef ook staande; en ziet, uw schoven kwamen rondom, en bogezich neder voor mijn schoof.
We were in the field, getting the grain stems together, and my grain kept upright, and yours came round and went down on the earth before mine.
ὄμην ἡμᾶς δεσμεύειν δράγματα ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ καὶ ἀνέστη τὸ ἐμὸν δράγμα καὶ ὠρθώθη περιστραφέντα δὲ τὰ δράγματα ὑμῶν προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα
- 8 Toen zeiden zijn broeders tot hem: Zult gij dan ganselijk over ons regeren: zult gijdan ganselijk over ons heersen? Zo haatten zij hem nog te meer, om zijn dromenen om zijn woorden.
And his brothers said to him, Are you to be our king? will you have authority over us? And because of his dream and his words, their hate for him became greater than ever.
εἶπαν δὲ αὐτῷ οἱ ἀδελφοὶ μὴ βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ' ἡμᾶς ἢ κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν καὶ προσέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν ἕνεκεν τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ
- 9 En hij droomde nog een anderen droom, en verhaalde dien aan zijn broederen; en hij zeide: Ziet, ik heb nog een droom gedroomd, en ziet, de zon, en de maan en elfsterren bogen zich voor mij neder.
Then he had another dream, and gave his brothers an account of it, saying, I have had another dream: the sun and the moon and eleven stars gave honour to me.
εἶδεν δὲ ἐνύπνιον ἕτερον καὶ διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον ὡσπερ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἀστέρες προσεκύνουν με
- 10 En als hij het aan zijn vader en aan zijn broederen verhaalde, bestrafte hem zijnvader, en zeide tot hem: Wat is dit voor een droom, dien gij gedroomd hebt; zullen wij dan ganselijk komen, ik, en uw moeder, en uw broeders, om ons voor uter aarde te buigen?
And he gave word of it to his father and his brothers; but his father protesting said, What sort of a dream is this? am I and your mother and your brothers to go down on our faces to the earth before you?
καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ τί τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ὃ ἐνυπνίασθης ἄρα γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγώ τε καὶ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου προσκυνῆσαι σοὶ ἐπὶ τὴν γῆν
- 11 Zijn broeders dan benijdden hem; doch zijn vader bewaarde deze zaak.
And his brothers were full of envy; but his father kept his words in mind.
ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὃ δὲ πατὴρ αὐτοῦ διετήρησεν τὸ ῥῆμα
- 12 En zijn broeders gingen heen, om de kudde van hun vader te weiden bij Sichem.
Now his brothers went to keep watch over their father's flock in Shechem.
ἐπορεύθησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰς συχεμ
- 13 Zo zeide Israel tot Jozef: Weiden uw broeders niet bij Sichem? Kom, dat ik u tothen zende. En hij zeide tot hem: Zie, hier ben ik!
And Israel said to Joseph, Are not your brothers with the flock in Shechem? come, I will send you to them. And he said to him, Here am I.
καὶ εἶπεν ἰσραηλ πρὸς ἰωσηφ οὐχ οἱ ἀδελφοὶ σου ποιμαίνουσιν ἐν συχεμ δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς εἶπεν δὲ αὐτῷ ἰδοὺ ἐγώ
- 14 En hij zeide tot hem: Ga toch heen, zie naar den welstand van uw broederen, ennaar den welstand van de kudde, en breng mij een woord wederom. Zo zond hijhem uit het dal Hebron, en hij kwam te Sichem.
And he said to him, Go now, and see if your brothers are well and how the flock is; then come back and give me word. So he sent him out of the valley of Hebron, and he came to Shechem.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ἰσραηλ πορευθεὶς ἰδὲ εἰ ὑγιαίνουν οἱ ἀδελφοὶ σου καὶ τὰ πρόβατα καὶ ἀνάγγελόν μοι καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς χεβρων καὶ ἦλθεν εἰς συχεμ
- 15 En een man vond hem (want ziet, hij was dwalende in het veld); zo vraagde hemdeze man, zeggende: Wat zoekt gij?
And a man saw him wandering in the country, and said to him, What are you looking for?
καὶ εὔρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ ἠρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος λέγων τί ζητεῖς
- 16 En hij zeide: Ik zoek mijn broederen; geef mij toch te kennen, waar zij weiden.
And he said, I am looking for my brothers; please give me word of where they are keeping their flock.
ὃ δὲ εἶπεν τοὺς ἀδελφούς μου ζητῶ ἀνάγγελόν μοι ποῦ βόσκουσιν
- 17 Zo zeide die man: Zij zijn van hier gereisd; want ik hoorde hen zeggen: Laat onsnaar Dothan gaan. Jozef dan ging zijn broederen na, en vond hen te Dothan.
And the man said, They have gone away from here, for they said in my hearing, Let us go to Dothan. So Joseph went after them and came up with them at Dothan.
εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος ἀπήρκασιν ἐντεῦθεν ἦκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων πορευθῶμεν εἰς δωθαῖμ καὶ ἐπορεύθη ἰωσηφ κατόπισθεν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ εὔρεν αὐτούς ἐν δωθαῖμ
- 18 En zij zagen hem van verre; en eer hij tot hen naderde, sloegen zij tegen hem eenlistigen raad, om hem te doden.
But they saw him when he was a long way off, and before he came near them they made a secret design against him to put him to death;
προεῖδον δὲ αὐτὸν μακρόθεν πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτὸν πρὸς αὐτούς καὶ ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτόν

- 19 En zij zeiden de een tot den ander: Ziet, daar komt die meester-dromer aan!
Saying to one another, See, here comes this dreamer.
εἶπαν δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἰδοῦ ὁ ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖνος ἔρχεται
- 20 Nu komt dan, en laat ons hem doodslaan, en hem in een dezer kuilen werpen; en wij zullen zeggen: een boos dier heeft hem opgegeten; zo zullen wij zien, wat van zijn dromen worden zal.
Let us now put him to death and put his body into one of these holes, and we will say, An evil beast has put him to death: then we will see what becomes of his dreams.
νῦν οὖν δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ ρίψωμεν αὐτὸν εἰς ἓνα τῶν λάκκων καὶ ἐροῦμεν θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτὸν καὶ ὀψόμεθα τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ
- 21 Ruben hoorde dat, en verloor hem uit hun hand; en hij zeide: Laat ons hem nietaan het leven slaan.
But Reuben, hearing these words, got him out of their hands, saying, Let us not take his life.
ἀκούσας δὲ ρουβην ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ εἶπεν οὐ πατάξομεν αὐτὸν εἰς ψυχὴν
- 22 Ook zeide Ruben tot hen: Vergiet geen bloed; werpt hem in dezen kuil die in dewoestijn is, en legt de hand niet aan hem; opdat hij hem uit hun hand verloor, omhem tot zijn vader weder te brengen.
Do not put him to a violent death, but let him be placed in one of the holes; this he said to keep him safe from their hands, with the purpose of taking him back to his father again.
εἶπεν δὲ αὐτοῖς ρουβην μὴ ἐκχέητε αἷμα ἐμβάλετε αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τοῦτον τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ χεῖρα δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ ὅπως ἐξέλγεται αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀποδῶ αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ
- 23 En het geschiedde, als Jozef tot zijn broederen kwam, zo togen zij Jozef zijn rokkuit, den veelervigen rok, dien hij aanhad.
So when Joseph came to his brothers, they took off his long coat which he had on;
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἦλθεν ἰωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐξέδυσαν τὸν ἰωσηφ τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτὸν
- 24 En zij namen hem, en wierpen hem in den kuil; doch de kuil was ledig; er was geen water in.
And they took him and put him in the hole: now the hole had no water in it.
καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον ὁ δὲ λάκκος κενὸς ὕδωρ οὐκ εἶχεν
- 25 Daarna zaten zij neder om brood te eten, en hieven hun ogen op, en zagen, en ziet, een reisgezelschap van Ismaelieten kwam uit Gilead; en hun kemelen droegenspecerijen en balsem, en mirre, reizende, om dat af te brengen naar Egypte.
Then seating themselves, they took their meal: and looking up, they saw a travelling band of Ishmaelites, coming from Gilead on their way to Egypt, with spices and perfumes on their camels.
ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδον καὶ ἰδοῦ ὁδοιπόροι ἰσμηλίται ἤρχοντο ἐκ γαλααδ καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγμεον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς ἐπορεύοντο δὲ ἐκαταγαγεῖν εἰς αἴγυπτον
- 26 Toen zeide Juda tot zijn broederen: Wat gewin zal het zijn, dat wij onzen broederdoodslaan, en zijn bloed verbergen?
And Judah said to his brothers, What profit is there in putting our brother to death and covering up his blood?
εἶπεν δὲ ἰουδας πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τί χρήσιμον ἐὰν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ κρύψωμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ
- 27 Komt, en laat ons hem aan deze Ismaelieten verkopen, en onze hand zij niet aanhem; want hij is onze broeder, ons vlees, en zijn broederen hoorden hem.
Let us give him to these Ishmaelites for a price, and let us not put violent hands on him, for he is our brother, our flesh. And his brothers gave ear to him.
δεῦτε ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς ἰσμηλίταις τούτοις αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ' αὐτὸν ὅτι ἀδελφὸς ἡμῶν καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστὶν ἤκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
- 28 Als nu de Midianietische kooplieden voorbijtogen, zo trokken en hieven zij Jozef uit den kuil, en verkochten Jozef aan deze Ismaelieten voor twintig zilverlingen; die brachten Jozef naar Egypte.
And some traders from Midian went by; so pulling Joseph up out of the hole, they gave him to the Ishmaelites for twenty bits of silver, and they took him to Egypt.
καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ μαδιηναῖοι οἱ ἔμποροι καὶ ἐξείλκυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν ἰωσηφ ἐκ τοῦ λάκκου καὶ ἀπέδοντο τὸν ἰωσηφ τοῖς ἰσμηλίταις εἴκοσι χρυσῶν καὶ κατήγαγον τὸν ἰωσηφ εἰς αἴγυπτον
- 29 Als nu Ruben tot den kuil wederkeerde, ziet, zo was Jozef niet in den kuil; toenscheurde hij zijn klederen.
Now when Reuben came back to the hole, Joseph was not there; and giving signs of grief,
ἀνέστρεψεν δὲ ρουβην ἐπὶ τὸν λάκκον καὶ οὐχ ὄρᾱ τὸν ἰωσηφ ἐν τῷ λάκκῳ καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
- 30 En hij keerde weder tot zijn broederen, en zeide: De jongeling is er niet; en ik, waar zal ik heengaan?
He went back to his brothers, and said, The child is gone; what am I to do?
καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν ἐγὼ δὲ ποῦ πορεύομαι ἔτι
- 31 Toen namen zij Jozefs rok, en zij slachtten een geitenbok, en zij doopten den rokin het bloed.
Then they took Joseph's coat, and put on it some of the blood from a young goat which they had put to death,
λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τοῦ ἰωσηφ ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα τῷ αἵματι

- 32 En zij zonden den veelervigen rok, en deden hem tot hun vader brengen, enzeiden: Dezen hebben wij gevonden; beken toch, of deze uws zoons rok zij, ofniet.
And they took the coat to their father, and said, We came across this; is it your son's coat or not?
 και ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον καὶ εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν καὶ εἶπαν τοῦτον εὐρομεν ἐπίγνωθι εἰ χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου ἐστὶν ἢ οὐ
- 33 En hij bekende hem, en zeide: Het is mijns zoons rok! een boos dier heeft hemopgegeten! voorzeker is Jozef verscheurd!
And he saw that it was, and said, It is my son's coat; an evil beast has put him to death; without doubt Joseph has come to a cruel end.
 και ἐπέγνω αὐτὸν καὶ εἶπεν χιτῶν τοῦ υἱοῦ μου ἐστὶν θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτὸν θηρίον ἤρπασεν τὸν ἰωσηφ
- 34 Toen scheurde Jakob zijn klederen, en legde een zak om zijn lenden; en hijbedreef rouw over zijn zoon vele dagen.
Then Jacob, giving signs of grief, put on haircloth, and went on weeping for his son day after day.
 διέρρηξεν δὲ ἰακωβ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὄσφυν αὐτοῦ καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλὰς
- 35 En al zijn zonen, en al zijn dochteren maakten zich op, om hem te troosten; maarhij weigerde zich te laten troosten, en zeide: Want ik zal, rouw bedrijvende, totmijn zoon in het graf nederdalen. Alzo beweende hem zijn vader.
And all his sons and all his daughters came to give him comfort, but he would not be comforted, saying with weeping, I will go down to the underworld to my son. So great was his father's sorrow for him.
 συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ θυγατέρες καὶ ἦλθον παρακαλέσαι αὐτόν καὶ οὐκ ἤθελεν παρακαλεῖσθαι λέγων ὅτι καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ᾄδου καὶ ἐκλαυσεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ
- 36 En de Midianieten verkochten hem in Egypte, aan Potifar, een hoveling vanFaraο, overste der trawanten.
And in Egypt the men of Midian gave him for a price to Potiphar, a captain of high position in Pharaoh's house.
 οἱ δὲ μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν ἰωσηφ εἰς αἴγυπτον τῷ πετεφρη τῷ σπάρδοντι φαραω ἀρχιμαγείρω
- 1 En het geschiedde ten zelven tijde, dat Juda van zijn broederen aftoog, en hijkeerde in tot een man van Adullam, wiens naam was Hira.
Now at that time, Judah went away from his brothers and became the friend of a man of Adullam named Hirah.
 ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ κατέβη ἰουδας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἄνθρωπὸν τινα οδολαμίτην ᾧ ὄνομα ἱρας
- 2 En Juda zag aldaar de dochter van een Kanaanietisch man, wiens naam was Sua;en hij nam haar, en ging tot haar in.
And there he saw the daughter of a certain man of Canaan named Shua, and took her as his wife.
 και εἶδεν ἐκεῖ ἰουδας θυγατέρα ἀνθρώπου χαναναίου ἧ ὄνομα σουα καὶ ἔλαβεν αὐτήν καὶ εἰσηλθεν πρὸς αὐτήν
- 3 En zij werd bevrucht, en baarde een zoon, en hij noemde zijn naam Er.
And she gave birth to a son, and he gave him the name Er.
 και συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἡρ
- 4 Daarna werd zij weder bevrucht, en baarde een zoon, en zij noemde zijn naamOnan.
And again she gave birth to a son, and he gave him the name Onan.
 και συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ουναν
- 5 En zij voer nog voort, en baarde een zoon, en noemde zijn naam Sela; doch hijwas te Chezib, toen zij hem baarde.
Then she had another son, to whom she gave the name Shelah; she was at Chezib when the birth took place.
 και προσθεῖσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σηλωμ αὐτὴ δὲ ἦν ἐν χασβι ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς
- 6 Juda nu nam een vrouw voor Er, zijn eerstgeborene, en haar naam was Tamar.
And Judah took a wife for his first son Er, and her name was Tamar.
 και ἔλαβεν ἰουδας γυναῖκα ἡρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἧ ὄνομα θαμαρ
- 7 Maar Er, de eerstgeborene van Juda, was kwaad in des HEEREN ogen; daaromdoodde hem de HEERE.
Now Er, Judah's first son, did evil in the eyes of the Lord, so that he put him to death.
 ἐγένετο δὲ ἡρ πρωτότοκος ἰουδα πονηρὸς ἐναντίον κυρίου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ θεός
- 8 Toen zeide Juda tot Onan: Ga in tot uws broeders huisvrouw, en trouw haar inuws broeders naam, en verwek uw broeder zaad.
Then Judah said to Onan, Go in to your brother's wife and do what it is right for a husband's brother to do; make her your wife and get offspring for your brother.
 εἶπεν δὲ ἰουδας τῷ ουναν εἰσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ γάμψευσαι αὐτήν καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου

- 9 Doch Onan, wetende, dat dit zaad voor hem niet zoude zijn, zo geschiedde het, als hij tot zijns broeders huisvrouw inging, dat hij het verdierf tegen de aarde, omzijn broeder geen zaad te geven.
But Onan, seeing that the offspring would not be his, went in to his brother's wife, but let his seed go on to the earth, so that he might not get offspring for his brother.
γινους δε αυναν οτι ουκ αυτω εσται το σπερμα εγινετο οταν εισηρχετο προς την γυναικα του αδελφου αυτου εξεχεεν επι την γην του μη δοϋναι σπερμα τω αδελφω αυτου
- 10 En het was kwaad in des HEEREN ogen, wat hij deed; daarom doodde Hij hem ook.
And what he did was evil in the eyes of the Lord, so that he put him to death, like his brother.
πονηρον δε εφανε εναντιον του θεου οτι εποιησεν τουτο και εθανατωσεν και τουτον
- 11 Toen zeide Juda tot Thamar, zijn schoondochter: Blijf weduwe in uws vaders huis, totdat mijn zoon Sela groot wordt; want hij zeide: Dat niet misschien ook dezesterve, gelijk zijn broeders! Zo ging Thamar heen, en bleef in haar vaders huis.
Then Judah said to Tamar, his daughter-in-law, Go back to your father's house and keep yourself as a widow till my son Shelah becomes a man: for he had in his mind the thought that death might come to him as it had come to his brothers. So Tamar went back to her father's house.
ειπεν δε ιουδας θαμαρ τη νυμφη αυτου καθου χηρα εν τω οικω του πατρος σου εως μεγας γενηται σηλωμ ο υιος μου ειπεν γαρ μηποτε αποθάνη και ουτος ωσπερ οι αδελφοι αυτου απελθουσα δε θαμαρ εκάθητο εν τω οικω του πατρος αυτης
- 12 Als nu vele dagen verlopen waren, stierf de dochter van Sua, de huisvrouw van Juda; daarna troostte zich Juda, en ging op tot zijn schaapscheerders naar Timnat, hij en Hira, zijn vriend, de Adullamiet.
And after a time, Bath-shua, Judah's wife, came to her end; and after Judah was comforted for her loss, he went to Timnah, where they were cutting the wool of his sheep, and his friend Hirah of Adullam went with him.
επληθυνθησαν δε αι ημεραι και απεθανεν συνα η γυνη ιουδα και παρακληθεις ιουδας ανεβη επι τους κειροντας τα προβατα αυτου αυτους και ιρας ο ποιμην αυτου ο οδολλαμιτης εις θαμνα
- 13 En men gaf Thamar te kennen, zeggende: Zie, uw schoonvader gaat op naar Timna, om zijn schapen te scheren.
And when Tamar had news that her father-in-law was going up to Timnah to the wool-cutting,
και απηγγελη θαμαρ τη νυμφη αυτου λεγοντες ιδου ο πενθερος σου αναβαινει εις θαμνα κειραι τα προβατα αυτου
- 14 Toen legde zij de klederen van haar weduwschap van zich af, en zij bedekte zich met een sluier, en bewond zich, en zette zich aan den ingang der twee fonteinen, die op den weg naar Timna is; want zij zag, dat Sela groot geworden was, en zijhem niet ter vrouw was gegeven.
She took off her widow's clothing, and covering herself with her veil, she took her seat near Enaim on the road to Timnah; for she saw that Shelah was now a man, but she had not been made his wife.
και περιελομενη τα ιματια της χηρευσεως αφ' αυτης περιεβαλετο θεριστρον και εκαλωπισατο και εκαθισεν προς ταϊς πυλαις αιναν η εστιν εν παροδω θαμνα ειδεν γαρ οτι μεγας γεγονεν σηλωμ αυτ ος δε ουκ εδωκεν αυτην αυτω γυναικα
- 15 Als Juda haar zag, zo hield hij haar voor een hoer, overmits zij haar aangezicht bedekt had.
When Judah saw her he took her to be a loose woman of the town, because her face was covered.
και ιδων αυτην ιουδας εδοξεν αυτην πορνην ειναι κατακαλυπαστο γαρ το προσωπον αυτης και ουκ επεγνω αυτην
- 16 En hij week tot haar naar den weg, en zeide: Kom toch, laat mij tot u ingaan; want hij wist niet, dat zij zijn schoondochter was. En zij zeide: Wat zult gij mij geven, dat gij tot mij ingaat?
And turning to her by the roadside, he said to her, Let me come in to you; for he had no idea that she was his daughter-in-law. And she said, What will you give me as my price?
εξεκλινεν δε προς αυτην την οδον και ειπεν αυτη εασον με εισελθειν προς σε ου γαρ εγνω οτι η νυμφη αυτου εστιν η δε ειπεν τι μοι δωσεις εαν εισελθης προς με
- 17 En hij zeide: Ik zal u een geitenbok van de kudde zenden. En zij zeide: Zo gij pandzult geven, totdat gij hem zendt.
And he said, I will give you a young goat from the flock. And she said, What will you give me as a sign till you send it?
ο δε ειπεν εγω σοι αποστειλω εριφον αιγων εκ των προβατων η δε ειπεν εαν δωσ αρραβωνα εως του αποστειλαι σε
- 18 Toen zeide hij: Wat pand is het, dat ik u geven zal? En zij zeide: Uw zegelring en uw staf, die in uw hand is; hetwelk hij haar gaf, en ging tot haar in; en zij ontving bij hem.
And he said, What would you have? And she said, Your ring and its cord and the stick in your hand. So he gave them to her and went in to her, and she became with child by him.
ο δε ειπεν τινα τον αρραβωνα σοι δωσω η δε ειπεν τον δακτυλιον σου και τον ορμισκον και την ραβδον την εν τη χειρι σου και εδωκεν αυτη και εισηλθεν προς αυτην και εν γαστρι ελαβεν εξ αυτου
- 19 En zij maakte zich op, en ging heen, en legde haar sluier van zich af, en zij trok aan de klederen van haar weduwschap.
Then she got up and went away and took off her veil and put on her widow's clothing.
και αναστασα απηλθεν και περιελατο το θεριστρον αφ' αυτης και ενεδυσαστο τα ιματια της χηρευσεως αυτης
- 20 En Juda zond den geitenbok door de hand van zijn vriend, den Adullamiet, om het pand uit de hand der vrouw te nemen; maar hij vond haar niet.
Then Judah sent his friend Hirah with the young goat, to get back the things which he had given as a sign to the woman: but she was not there.
απεστειλεν δε ιουδας τον εριφον εξ αιγων εν χειρι του ποιμενου αυτου του οδολλαμιτου κοιμισασθαι τον αρραβωνα παρα της γυναικος και ουχ ευρεν αυτην

- 21 En hij vraagde de lieden van haar plaats, zeggende: Waar is de hoer, die bij dezetwee fonteinen aan den weg was? En zij zeiden: Hier is geen hoer geweest.
And he put questions to the men of the place, saying, Where is the loose woman who was in Enaim by the wayside? And they said, There was no such woman there.
ἐπηρώτησεν δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τοῦ τόπου ποῦ ἐστὶν ἡ πόρνη ἢ γενομένη ἐν αἰναν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ εἶπαν οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρνη
- 22 En hij keerde weder tot Juda, en zeide: Ik heb haar niet gevonden; en ook zeydende lieden van die plaats: Hier is geen hoer geweest.
So he went back to Judah, and said, I have not seen her, and the men of the place say that there is no such woman there.
καὶ ἀπεστράφη πρὸς ἰουδαν καὶ εἶπεν οὐχ εἶδον καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐκ τοῦ τόπου λέγουσιν μὴ εἶναι ὧδε πόρνην
- 23 Toen zeide Juda: Zij neme het voor zich, opdat wij misschien niet tot verachting worden; zie, ik heb deze bok gezonden; maar gij hebt haar niet gevonden.
And Judah said, Let her keep the things, so that we may not be shamed; I sent the young goat, but you did not see the woman.
εἶπεν δὲ ἰουδας ἐχέτω αὐτὰ ἀλλὰ μήποτε καταγελασθῶμεν ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τοῦτον σὺ δὲ οὐχ εὔρηκας
- 24 En het geschiedde omtrent na drie maanden, dat men Juda te kennen gaf, zeggende: Tamar, uw schoondochter, heeft gehoereerd, en ook zie, zij iszwanger van hoererij. Toen zeide Juda: Breng ze hiervoor, dat zij verbrand worde!
Now about three months after this, word came to Judah that Tamar, his daughter-in-law, had been acting like a loose woman and was with child. And Judah said, Take her out and let her be burned.
ἐγένετο δὲ μετὰ τρίμηνον ἀπηγγέλη τῷ ἰουδα λέγοντες ἐκπεόρνευκεν θαμαρ ἡ νόμφη σου καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνείας εἶπεν δὲ ἰουδας ἐξαγάγετε αὐτήν καὶ κατακαυθήτω
- 25 Als zij voorgebracht werd, schikte zij tot haar schoonvader, om te zeggen: Bij denman, wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger; en zij zeide: Beken toch, wiens deze zegelring, en deze snoeren, en deze staf zijn.
And while she was being taken out, she sent word to her father-in-law, saying, The man whose property these things are, is the father of my child: say then, whose are this ring and this cord and this stick?
αὐτὴ δὲ ἀγομένη ἀπέστειλεν πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτῆς λέγουσα ἐκ τοῦ ἀνθρώπου τίνος ταῦτά ἐστιν ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω καὶ εἶπεν ἐπίγνωθι τίνος ὁ δακτύλιος καὶ ὁ ὀρμίσκος καὶ ἡ ῥάβδος αὐτῆ
- 26 En Juda kende ze, en zeide: Zij is rechtvaardiger dan ik, daarom, omdat ik haaraan mijn zoon Sela niet gegeven heb. En hij bekende haar voortaan niet meer.
Then Judah said openly that they were his, and said, She is more upright than I am, for I did not give her to Shelah my son. And he had no more connection with her.
ἐπέγνω δὲ ἰουδας καὶ εἶπεν δεδικαίωται θαμαρ ἢ ἐγὼ οὐ εἴνεκεν οὐκ ἔδωκα αὐτὴν σιλωμ τῷ υἱῷ μου καὶ οὐ προσέθετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτήν
- 27 En het geschiedde ten tijde, als zij baren zou, ziet, zo waren tweelingen in haarbuik.
And when the time came for her to give birth, it was clear that there were two children in her body.
ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἔτικτεν καὶ τῆδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς
- 28 En het geschiedde, als zij baarde, dat een de hand uitgaf; en de vroedvrouw namdezelve, en zij bond een scharlaken draad om zijn hand, zeggende: Deze komthet eerst uit.
And while she was in the act of giving birth, one of them put out his hand; and the woman who was with her put a red thread round his hand, saying, This one came out first.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτὴν ὁ εἷς προεξήνεγκεν τὴν χεῖρα λαβούσα δὲ ἡ μαῖα ἔδησεν ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κόκκινον λέγουσα οὗτος ἐξελεύσεται πρότερος
- 29 Maar het geschiedde, als hij zijn hand weder intoog, ziet, zo kwam zijn broederuit; en zij zeide: Hoe zijt gij doorgebroken? op u is de breuke! en men noemdezijn naam Perez.
But then he took his hand back again, and his brother came first to birth: and the woman said, What an opening you have made for yourself! So he was named Perez.
ὡς δὲ ἐπισυνήγαγεν τὴν χεῖρα καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἢ δὲ εἶπεν τί διεκόπη διὰ σὲ φραγμός καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ φαρῆς
- 30 En daarna kwam zijn broeder uit, om wiens hand de scharlaken draad was; enmen noemde zijn naam Zera.
And then his brother came out, with the red thread round his hand, and he was named Zerah.
καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐφ' ᾧ ἦν ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κόκκινον καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζαρα
- 1 Jozef nu werd naar Egypte afgevoerd; en Potifar, een hoveling van Farao, eenoverste der trawanten, een Egyptisch man, kocht hem uit de hand der Ismaelieten, die hem derwaarts afgevoerd hadden.
Now Joseph was taken down to Egypt; and Potiphar the Egyptian, a captain of high position in Pharaoh's house, got him for a price from the Ishmaelites who had taken him there.
ἰωσηφ δὲ κατήχθη εἰς αἴγυπτον καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν πετεφρῆς ὁ εὐνοῦχος φαραῶ ἀρχιμάγειρος ἀνὴρ αἰγύπτιος ἐκ χειρὸς ἰσμηλιτῶν οἱ κατήγαγον αὐτὸν ἐκεῖ
- 2 En de HEERE was met Jozef, zodat hij een voorspoedig man was; en hij was inhet huis van zijn heer, den Egyptenaar.
And the Lord was with Joseph, and he did well; and he was living in the house of his master the Egyptian.
καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰωσηφ καὶ ἦν ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ τῷ αἰγυπτίῳ
- 3 Als nu zijn heer zag, dat de HEERE met hem was, en dat de HEERE al wat hijdeed, door zijn hand voorspoedig maakte;
And his master saw that the Lord was with him, making everything he did go well.
ἦδει δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ ὅτι κύριος μετ' αὐτοῦ καὶ ὅσα ἂν ποιῇ κύριος εὐοδοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ

- 4 Zo vond Jozef genade in zijn ogen, en diende hem; en hij stelde hem over zijnhuis; en al wat hij had, gaf hij in zijn hand.
And having a high opinion of Joseph as his servant, he made him the overseer of his house and gave him control over all he had.
καὶ εὗρεν ἰωσηφ χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ εὐηρέσκει δὲ αὐτῷ καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ ἔδωκεν διὰ χειρὸς ἰωσηφ
- 5 En het geschiedde van toen af, dat hij hem over zijn huis, en over al wat het zijnewas, gesteld had, dat de HEERE des Egyptenaars huis zegende, om Jozefs wil;ja, de zegen des HEEREN was in alles, wat hij had, in het huis en in het veld.
And from the time when he made him overseer and gave him control of all his property, the blessing of the Lord was with the Egyptian, because of Joseph; the blessing of the Lord was on all he had, in the house and in the field.
ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ κατασταθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ καὶ ἠλόγησεν κύριος τὸν οἶκον τοῦ αἰγυπτίου διὰ ἰωσηφ καὶ ἐγενήθη εὐλογία κυρίου ἐν πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσι ν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ
- 6 En hij liet alles, wat hij had, in Jozefs hand, zodat hij met hem van geen dingkennis had, behalve van het brood, dat hij at. En Jozef was schoon van gedaante, en schoon van aangezicht.
And he gave Joseph control of all his property, keeping no account of anything, but only the food which was put before him. Now Joseph was very beautiful in form and face.
καὶ ἐπέτρεπεν πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ εἰς χεῖρας ἰωσηφ καὶ οὐκ ᾔδει τῶν καθ' ἑαυτὸν οὐδὲν πλὴν τοῦ ἄρτου οὐ ᾔσθιεν αὐτός καὶ ἦν ἰωσηφ καλὸς τῷ εἶδει καὶ ὠραῖος τῇ ὄψει σφόδρα
- 7 En het geschiedde na deze dingen, dat de huisvrouw zijns heren haar ogen opJozef wierp; en zij zeide: lig bij mij!
And after a time, his master's wife, looking on Joseph with desire, said to him, Be my lover.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ ἰωσηφ καὶ εἶπεν κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ
- 8 Maar hij weigerde het, en zeide tot de huisvrouw zijns heren: Zie, mijn heer heeft geen kennis met mij, wat er in het huis is; en al wat hij heeft, dat heeft hij in mijnhand gegeven.
But he would not, and said to her, You see that my master keeps no account of what I do in his house, and has put all his property in my control;
ὁ δὲ οὐκ ᾔθελεν εἶπεν δὲ τῇ γυναικὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώσκει δι' ἐμὲ οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου
- 9 Niemand is groter in dit huis dan ik, en hij heeft voor mij niets onthouden, dan u,daarin dat gij zijn huisvrouw zijt; hoe zoude ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God!
So that no one has more authority in this house than I have; he has kept nothing back from me but you, because you are his wife; how then may I do this great wrong, sinning against God?
καὶ οὐχ ὑπερέχει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐμοῦ οὐδὲ ὑπεξήρηται ἀπ' ἐμοῦ οὐδὲν πλὴν σοῦ διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι καὶ πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο καὶ ἀμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ θεοῦ
- 10 En het geschiedde, als zij Jozef dag op dag aansprak, en hij naar haar niet hoorde, om bij haar te liggen, en bij haar te zijn;
And day after day she went on requesting Joseph to come to her and be her lover, but he would not give ear to her.
ἡνίκα δὲ ἐλάλει τῷ ἰωσηφ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῇ καθεύδειν μετ' αὐτῆς τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ
- 11 Zo gebeurde het op zulk een dag, dat hij in het huis kwam, om zijn werk te doen; en niemand van de lieden des huizes was daar binnenshuis.
Now one day he went into the house to do his work; and not one of the men of the house was inside.
ἐγένετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα εἰσῆλθεν ἰωσηφ εἰς τὴν οἰκίαν ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ οὐθεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω
- 12 En zij greep hem bij zijn kleed, zeggende: Lig bij mij! En hij liet zijn kleed in haarhand, en vluchtte, en ging uit naar buiten.
And pulling at his coat, she said, Come to my bed; but slipping out of his coat, he went running away.
καὶ ἐπεσπᾶσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων λέγουσα κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ καὶ καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔσω
- 13 En het geschiedde, als zij zag, dat hij zijn kleed in haar hand gelaten had, en naarbuiten gevluht was;
And when she saw that he had got away, letting her keep his coat,
καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι κατέλιπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔσω
- 14 Zo riep zij de lieden van haar huis, en sprak tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft onsdien Hebreuwsen man ingebracht, om met ons te spotten; hij is tot mij gekomen, om bij mij te liggen, en ik heb geroepen met luider stem;
She sent for the men of her house and said to them, See, he has let a Hebrew come here and make sport of us; he came to my bed, and I gave a loud cry;
καὶ ἐκάλεσεν τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα ἴδετε εἰσῆγαγεν ἡμῖν παῖδα εβραῖον ἐμπαίζειν ἡμῖν εἰσῆλθεν πρὸς με λέγων κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ
- 15 En het geschiedde, als hij hoorde, dat ik mijn stem verhief, en riep, zo verliet hij zijn kleed bij mij, en vluchtte, en ging uit naar buiten.
And hearing it he went running out without his coat.
ἐν δὲ τῷ ἀκούσαι αὐτὸν ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοῦ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔσω

- 16 En zij legde zijn kleed bij zich, totdat zijn heer in zijn huis kwam.
And she kept his coat by her, till his master came back.
καὶ καταλιμπάνει τὰ ἱμάτια παρ' ἑαυτῆ ἕως ἦλθεν ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 17 Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden, zeggende: De Hebreeuwseknecht, dien gij ons hebt ingebracht, is tot mij gekomen, om met mij te spotten.
Then she gave him the same story, saying, The Hebrew servant whom you have taken into our house came in to make sport of me;
καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα λέγουσα εἰσηλθεν πρὸς με ὁ παῖς ὁ εβραῖος ὃν εἰσηγάγεις πρὸς ἡμᾶς ἐμπαῖζαί μοι καὶ εἶπέν μοι κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ
- 18 En het is geschied, als ik mijn stem verhief, en riep, dat hij zijn kleed bij mij liet, envluchtte naar buiten.
And when I gave a loud cry he went running out without his coat.
ὡς δὲ ἤκουσεν ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα κατέλιπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοὶ καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω
- 19 En het geschiedde, als zijn heer de woorden zijner huisvrouw hoorde, die zij tothem sprak, zeggende: Naar deze zelfde woorden heeft mij uw knecht gedaan, zootstak zijn toorn.
And hearing his wife's account of what his servant had done, he became very angry.
ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ κύριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναῖκος αὐτοῦ ὅσα ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν λέγουσα οὕτως ἐποίησέν μοι ὁ παῖς σου καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ
- 20 En Jozefs heer nam hem, en leverde hem in het gevangenhuis, ter plaatse, waardes konings gevangenen gevangen waren; also was hij daar in het gevangenhuis.
And Joseph's master took him and put him in prison, in the place where the king's prisoners were kept in chains, and he was there in the prison-house.
καὶ λαβὼν ὁ κύριος ἰωσηφ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὄχρωμα εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέχονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὄχρωματι
- 21 Doch de HEERE was met Jozef, en wende Zijn goedertierenheid tot hem; en gafhem genade in de ogen van den overste van het gevangenhuis.
But the Lord was with Joseph, and was good to him, and made the keeper of the prison his friend.
καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰωσηφ καὶ κατέχευεν αὐτὸν ἔλεος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος
- 22 En de overste van het gevangenhuis gaf al de gevangenen, die in het gevangenhuiswaren, in Jozefs hand; en al wat zij daar deden, deed hij.
And the keeper of the prison put all the prisoners under Joseph's control, and he was responsible for whatever was done there.
καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμοτήριον διὰ χειρὸς ἰωσηφ καὶ πάντας τοὺς ἀπηγγέμους ὅσοι ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ
- 23 De overste van het gevangenhuis zag gans op geen ding, dat in zijn hand was,overmits dat de HEERE met hem was; en wat hij deed, dat deed de HEERE welgedijen. Genesis 40
And the keeper of the prison gave no attention to anything which was under his care, because the Lord was with him; and the Lord made everything he did go well.
οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμοτηρίου γινώσκων δι' αὐτὸν οὐθέν πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς ἰωσηφ διὰ τὸ τὸν κύριον μετ' αὐτοῦ εἶναι καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίει κύριος ἐδώκεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ
- 1 En het geschiedde na deze dingen, dat de schenker des konings van Egypte en debakker, zondigden tegen hun heer, tegen den koning van Egypte.
Now after these things the chief servant who had the care of the wine, and the chief bread-maker in Pharaoh's house, did something against Pharaoh's orders;
ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἡμαρτεν ὁ ἀρχινοχῶς τοῦ βασιλέως αἰγύπτου καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βασιλεὶ αἰγύπτου
- 2 Zodat Farao zeer toornig werd op zijn twee hovelingen, op den overste derschenkers, en op den overste der bakkers.
And Pharaoh was angry with his two servants, with the chief wine-servant and the chief bread-maker;
καὶ ὀργίσθη φαραω ἐπὶ τοῖς δυσὶν ἐυνούχοις αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀρχινοχῶφ καὶ ἐπὶ τῷ ἀρχισιτοποιῷ
- 3 En hij leverde hen in bewaring, ten huize van den overste der trawanten, in hetgevangenhuis, ter plaatse, waar Jozef gevangen was.
And he put them in prison under the care of the captain of the army, in the same prison where Joseph himself was shut up.
καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ παρὰ τῷ δεσμοφύλακι εἰς τὸ δεσμοτήριον εἰς τὸν τόπον οὗ ἰωσηφ ἀπῆκτο ἐκεῖ
- 4 En de overste der trawanten bestelde Jozef bij hen, dat hij hen diende; en zijwaren sommige dagen in bewaring.
And the captain put them in Joseph's care, and he did what was needed for them; and they were kept in prison for some time.
καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμῶτης τῷ ἰωσηφ αὐτοὺς καὶ παρέστη αὐτοῖς ἣσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ
- 5 Zij droomden nu beiden een droom, elk zijn droom, in een nacht, elk naar deuitlegging zijns drooms, de schenker en de bakker, die des konings van Egyptewaren, die gevangen waren in het gevangenhuis.
And these two had a dream on the same night; the chief wine-servant and the chief bread-maker of the king of Egypt, who were in prison, the two of them had dreams with a special sense.
καὶ εἶδον ἀμφότεροι ἐνὺπνιον ἐκάτερος ἐνὺπνιον ἐν μιᾷ νυκτὶ ὄρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτοῦ ὁ ἀρχινοχῶς καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός οἱ ἦσαν τῷ βασιλεὶ αἰγύπτου οἱ ὄντες ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ

- 6 En Jozef kwam des morgens tot hen, en hij zag hen aan, en ziet, zij warenontsteld.
And in the morning when Joseph came to them he saw that they were looking sad.
 εισήλθεν δὲ πρὸς αὐτοὺς ἰωσηφ τὸ πρωὶ καὶ εἶδεν αὐτοὺς καὶ ἦσαν τεταραγμένοι
- 7 Toen vraagde hij de hovelingen van Farao, die bij hem waren in hechtenis van hethuis zijns heren, zeggende: Waarom zijn uw aangezichten heden kwalijk gesteld?
And he said to the servants of Pharaoh who were in prison with him, Why are you looking so sad?
 καὶ ἠρώτα τοὺς εὐνούχους φαραω οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ λέγων τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον
- 8 En zij zeiden tot hem: Wij hebben een droom gedroomd, en er is niemand, diehem uitlegge. En Jozef zeide tot hen: Zijn de uitleggingen niet van God? Vertelt zemij toch.
Then they said to him, We have had a dream, and no one is able to give us the sense. And Joseph said, Does not the sense of dreams come from God? what was your dream?
 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ ἐνύπνιον εἶδομεν καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἰωσηφ οὐχὶ διὰ τοῦ θεοῦ ἡ διασάφησις αὐτῶν ἐστὶν διηγήσασθε οὖν μοι
- 9 Toen vertelde de overste der schenkers Jozef zijn droom, en zeide tot hem: Inmijn droom, zie, zo was een wijnstok voor mijn aangezicht;
Then the chief wine-servant gave Joseph an account of his dream, and said, In my dream I saw a vine before me;
 καὶ διηγήσατο ὁ ἀρχιοινοχός τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ ἰωσηφ καὶ εἶπεν ἐν τῷ ὕπνῳ μου ἦν ἄμπελος ἐναντίον μου
- 10 En aan den wijnstok waren drie ranken; en hij was als bottende, zijn bloeisel gingop, zijn trossen brachten rijpe druiven voort.
And on the vine were three branches; and it seemed as if it put out buds and flowers, and from them came grapes ready for cutting.
 ἐν δὲ τῇ ἄμπελῳ τρεῖς πυθμένες καὶ αὐτὴ θάλλουσα ἀνενηνοχία βλαστοὺς πέπειροι οἱ βότρυνες σταφυλῆς
- 11 En Farao's beker was in mijn hand; en ik nam die druiven, en drukte ze uit inFarao's beker, en ik gaf den beker op Farao's hand.
And Pharaoh's cup was in my hand, and I took the grapes and crushing them into Pharaoh's cup, gave the cup into Pharaoh's hand.
 καὶ τὸ ποτήριον φαραω ἐν τῇ χειρὶ μου καὶ ἔλαβον τὴν σταφυλὴν καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς τὰς χεῖρας φαραω
- 12 Toen zeide Jozef tot hem: Dit is zijn uitlegging: de drie ranken zijn drie dagen.
Then Joseph said, This is the sense of your dream: the three branches are three days;
 καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰωσηφ τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ οἱ τρεῖς πυθμένες τρεῖς ἡμέραι εἰσὶν
- 13 Binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen, en zal u in uw staatherstellen; en gij zult Farao's beker in zijn hand geven, naar de vorige wijze, toegij zijn schenker waart.
After three days Pharaoh will give you honour, and put you back into your place, and you will give him his cup as you did before, when you were his wine-servant.
 ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ μνησθήσεται φαραω τῆς ἀρχῆς σου καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοῖαν σου καὶ δώσεις τὸ ποτήριον φαραω εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχὴν σου τὴν προτέραν ὡς ἦσθα οἰνοχοῶν
- 14 Doch gedenk mijner bij uzelf, wanneer het u wel gaan zal, en doe tochteweldadigheid aan mij, en doe van mij melding bij Farao, en maak, dat ik uit dithuis kome.
But keep me in mind when things go well for you, and be good to me and say a good word for me to Pharaoh and get me out of this prison:
 ἀλλὰ μνησθητί μου διὰ σεαυτοῦ ὅταν εὖ σοι γένηται καὶ ποιήσεις ἐν ἐμοὶ ἔλεος καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ φαραω καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὄχρωματος τούτου
- 15 Want ik ben diefelijk ontsolen uit het land der Hebreen; en ook heb ik hier nietsgedaan, dat zij mij in dezen kuil gezet hebben.
For truly I was taken by force from the land of the Hebrews; and I have done nothing for which I might be put in prison.
 ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς εβραίων καὶ ὧδε οὐκ ἐποίησα οὐδὲν ἀλλ' ἐνέβαλόν με εἰς τὸν λάκκον τοῦτον
- 16 Toen de overste der bakkers zag, dat hij een goede uitlegging gedaan had, zozeide hij tot Jozef: Ik was ook in mijn droom, en zie, drie getraliede korven warenop mijn hoofd.
Now when the chief bread-maker saw that the first dream had a good sense, he said to Joseph, I had a dream; and in my dream there were three baskets of white bread on my head;
 καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιός ὅτι ὀρθῶς συνέκρινεν καὶ εἶπεν τῷ ἰωσηφ κἀγὼ εἶδον ἐνύπνιον καὶ ὅμην τρία κανὰ χονδριτῶν αἶρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου
- 17 En in den opperste korf was van alle spijze van Farao, die bakkerswerk is; en hetgevogelte at dezelve uit de korf, van boven mijn hoofd.
And in the top basket were all sorts of cooked meats for Pharaoh; and the birds were taking them out of the baskets on my head.
 ἐν δὲ τῷ κανῷ τῷ ἐπάνω ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν ὧν ὁ βασιλεὺς φαραω ἐσθίει ἔργον σιτοποιοῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μου
- 18 Toen antwoordde Jozef, en zeide: Dit is zijn uitlegging: de drie korven zijn driedagen.
Then Joseph said, This is the sense of your dream: the three baskets are three days;
 ἀποκριθεὶς δὲ ἰωσηφ εἶπεν αὐτῷ αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τὰ τρία κανὰ τρεῖς ἡμέραι εἰσὶν

- 19 Binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen van boven u, en hij zal u aaneen hout hangen, en het gevogelte zal uw vlees van boven u eten.
After three days Pharaoh will take you out of prison, hanging you on a tree, so that your flesh will be food for birds.
ἔτι τριῶν ἡμερῶν ἀφελεῖ φαραῶ τὴν κεφαλὴν σου ἀπὸ σοῦ καὶ κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου καὶ φάγεται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας σου ἀπὸ σοῦ
- 20 En het geschiedde op den derden dag, den dag van Farao's geboorte, dat hij vooral zijn knechten een maaltijd maakte; en hij verhief het hoofd van den overste derschenkers, en het hoofd van den overste der bakkers, in het midden zijnerknechten.
Now the third day was Pharaoh's birthday, and he gave a feast for all his servants; and he gave honour to the chief wine-servant and the chief bread-maker among the others.
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἡμέρα γενέσεως ἧν φαραῶ καὶ ἐποίει πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ καὶ ἐμνήσθη τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχιοινοχόου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχιστοιποῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ
- 21 En hij deed den overste der schenkers wederkeren tot zijn schenkambt, zodat hijden beker op Farao's hand gaf.
And he put the chief wine-servant back in his old place; and he gave the cup into Pharaoh's hand.
καὶ ἀπεκατέστησεν τὸν ἀρχιοινοχόον ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα φαραῶ
- 22 Maar den overste der bakkers hing hij op; gelijk Jozef hun uitgelegd had.
But the chief bread-maker was put to death by hanging, as Joseph had said.
τὸν δὲ ἀρχιστοιποῦν ἐκρέμασεν καθὰ συνέκρινεν αὐτοῖς ἰωσήφ
- 23 Doch de overste der schenkers gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem.
But the wine-servant did not keep Joseph in mind or give a thought to him.
οὐκ ἐμνήσθη δὲ ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ ἰωσήφ ἀλλὰ ἐπελάθετο αὐτοῦ
- 1 En het geschiedde ten einde van twee volle jaren, dat Farao droomde, en ziet, hijstond aan de rivier.
Now after two years had gone by, Pharaoh had a dream; and in his dream he was by the side of the Nile;
ἐγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν φαραῶ εἶδεν ἐνὸπνιον ὧτε ἐστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ
- 2 En ziet, uit de rivier kwamen op zeven koeien, schoon van aanzien, en vet van vlees, en zij weidden in het gras.
And out of the Nile came seven cows, good-looking and fat, and their food was the river-grass.
καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἶδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρκὶν καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῷ ἄχρῳ
- 3 En ziet, zeven andere koeien kwamen na die op uit de rivier, lelijk van aanzien, endun van vlees; en zij stonden bij de andere koeien aan den oever der rivier.
And after them seven other cows came out of the Nile, poor-looking and thin; and they were by the side of the other cows.
ἄλλαι δὲ ἑπτὰ βόες ἀνέβαινον μετὰ ταύτας ἐκ τοῦ ποταμοῦ αἰσχραὶ τῷ εἶδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκὶν καὶ ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ
- 4 En die koeien, lelijk van aanzien, en dun van vlees, aten op die zeven koeien, schoon van aanzien en vet. Toen ontwaakte Farao.
And the seven thin cows made a meal of the seven fat cows. Then Pharaoh came out of his sleep.
καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκὶν τὰς ἑπτὰ βόας τὰς καλὰς τῷ εἶδει καὶ τὰς ἐκλεκτάς ἡγέρθη δὲ φαραῶ
- 5 Daarna sliep hij en droomde andermaal; en ziet, zeven aren rezen op, in een halm, vet en goed.
But he went to sleep again and had a second dream, in which he saw seven heads of grain, full and good, all on one stem.
καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεῦτερον καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἐνὶ ἐκλεκτοῖς καὶ καλοῖς
- 6 En ziet, zeven dunne en van den oostenwind verzengde aren schoten na dezelveuit.
And after them came up seven other heads, thin and wasted by the east wind.
ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο μετ' αὐτούς
- 7 En de dunne aren verslonden de zeven vette en volle aren. Toen ontwaakte Farao, en ziet, het was een droom.
And the seven thin heads made a meal of the good heads. And when Pharaoh was awake he saw it was a dream.
καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχους τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις ἡγέρθη δὲ φαραῶ καὶ ἦν ἐνὸπνιον
- 8 En het geschiedde in den morgenstond, dat zijn geest verslagen was, en hij zondheen, en riep al de tovenaars van Egypte, en al de wijzen, die daarin waren; en Farao vertelde hun zijn droom; maar er was niemand, die ze aan Farao uitlegde.
And in the morning his spirit was troubled; and he sent for all the wise men of Egypt and all the holy men, and put his dream before them, but no one was able to give him the sense of it.
ἐγένετο δὲ πρωὶ καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσεν πάντας τοὺς ἐξηγητὰς αἰγύπτου καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καὶ διηγήσατο αὐτοῖς φαραῶ τὸ ἐνὸπνιον καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ φαραῶ

- 9 Toen sprak de overste der schenkers tot Farao, zeggende: Ik gedenk heden aanmijn zonden.
Then the chief wine-servant said to Pharaoh, The memory of my sin comes back to me now;
καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχόος πρὸς φαραῶ λέγων τὴν ἁμαρτίαν μου ἀναμνησέω σήμερον
- 10 Farao was zeer vertoornd op zijn dienaars, en leverde mij in bewaring ten huizevan den overste der trawanten, mij en den overste der bakkers.
Pharaoh had been angry with his servants, and had put me in prison in the house of the captain of the army, together with the chief bread-maker;
φαραῶ ὠργίσθη τοῖς παῖσιν αὐτοῦ καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀρχιμαγείρου ἐμέ τε καὶ τὸν ἀρχιστοιποιόν
- 11 En in een nacht droomden wij een droom, ik en hij; wij droomden elk naar deuitlegging zijns drooms.
And we had a dream on the same night, the two of us, and the dreams had a special sense.
καὶ εἶδομεν ἐνύπνιον ἐν νυκτὶ μιᾷ ἐγὼ τε καὶ αὐτός ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἐνύπνιον εἶδομεν
- 12 En aldaar was bij ons een Hebreeuws jongeling, een knecht van den overste dertrawanten; en wij vertelden ze hem, en hij legde ons onze dromen uit; een iederlegde hij ze uit, naar zijn droom.
And there was with us a young Hebrew, the captain's servant, and when we put our dreams before him, he gave us the sense of them.
ἦν δὲ ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς εβραῖος τοῦ ἀρχιμαγείρου καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ καὶ συνέκρινεν ἡμῖν
- 13 En gelijk hij ons uitlegde, alzo is het geschied; mij heeft hij hersteld in mijn staat, en hem gehangen.
And it came about as he said: I was put back in my place, and the bread-maker was put to death by hanging.
ἐγενήθη δὲ καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν οὕτως καὶ συνέβη ἐμέ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχὴν μου ἐκείνον δὲ κρεμασθῆναι
- 14 Toen zond Farao en riep Jozef en zij deden hem haastelijk uit den kuil komen; enmen schoor hem, en men veranderde zijn klederen; en hij kwam tot Farao.
Then Pharaoh sent for Joseph, and they took him quickly out of prison; and when his hair had been cut and his dress changed, he came before Pharaoh.
ἀποστείλας δὲ φαραῶ ἐκάλεσεν τὸν ἰωσηφ καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ ὄχυρώματος καὶ ἐξύρησαν αὐτὸν καὶ ἠλλαξαν τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἦλθεν πρὸς φαραῶ
- 15 En Farao sprak tot Jozef: Ik heb een droom gedroomd, en er is niemand, die hemuitlegge; maar ik heb van u horen zeggen, als gij een droom hoort, dat gij hemuitlegt.
And Pharaoh said to Joseph, I have had a dream, and no one is able to give me the sense of it; now it has come to my ears that you are able to give the sense of a dream when it is put before you.
εἶπεν δὲ φαραῶ τῷ ἰωσηφ ἐνύπνιον ἐώρακα καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων ἀκούσαντά σε ἐνύπνια συγκρίναι αὐτά
- 16 En Jozef antwoordde Farao, zeggende: Het is buiten mij! God zal Farao'swelstand aanzeggen.
Then Joseph said, Without God there will be no answer of peace for Pharaoh.
ἀποκριθεὶς δὲ ἰωσηφ τῷ φαραῶ εἶπεν ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον φαραῶ
- 17 Toen sprak Farao tot Jozef: Zie, in mijn droom stond ik aan den oever der rivier;
Then Pharaoh said, In my dream I was by the side of the Nile:
ἐλάλησεν δὲ φαραῶ τῷ ἰωσηφ λέγων ἐν τῷ ὕπνῳ μου ὅμην ἐστάναι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ
- 18 En zie, uit de rivier kwamen op zeven koeien, vet van vlees en schoon vangedaante, en zij weidden in het gras.
And out of the Nile came seven cows, fat and good-looking, and their food was the river-grass;
καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἶδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξίν καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄχρῳ
- 19 En zie, zeven andere koeien kwamen op na deze, mager en zeer lelijk vangedaante, rank van vlees; ik heb dergelijke van lelijkheid niet gezien in het ganseEgypteland.
Then after them came seven other cows, very thin and poor-looking, worse than any I ever saw in the land of Egypt;
καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ πονηραὶ καὶ αἰσχροὶ τῷ εἶδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξίν οἷας οὐκ εἶδον τοιαύτας ἐν ὅλῃ γῆ αἰγύπτῳ αἰσχροτέρας
- 20 En die ranke en lelijke koeien aten die eerste zeven vette koeien op;
And the thin cows made a meal of the seven fat cows who came up first;
καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχροὶ καὶ λεπταὶ τὰς ἑπτὰ βόας τὰς πρώτας τὰς καλὰς καὶ ἐκλεκτάς
- 21 Dewelke in haar buik inkwamen; maar men merkte niet, dat ze in haar buikingekomen waren; want haar aanzien was lelijk, gelijk als in het begin. Toenontwaakte ik.
And even with the fat cows inside them they seemed as bad as before. And so I came out of my sleep.
καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν καὶ αἱ ὄψεις αὐτῶν αἰσχροὶ καθὰ καὶ τὴν ἀρχὴν ἐξεγερθεὶς δὲ ἐκοιμήθην
- 22 Daarna zag ik in mijn droom, en zie zeven aren rezen op in een halm, vol en goed.
And again in a dream I saw seven heads of grain, full and good, coming up on one stem:
καὶ εἶδον πάλιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου καὶ ὥσπερ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἐνὶ πλήρει καὶ καλοὶ

- 23 En zie, zeven dorre, dunne en van den oostenwind verzengde aren, schoten nadezelve uit;
And then I saw seven other heads, dry, thin, and wasted by the east wind, coming up after them:
ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο ἐχόμενοι αὐτῶν
- 24 En de zeven dunne aren verslonden die zeven goede aren. En ik heb het dentovenaars gezegd; maar er was niemand, die het mij verklaarde.
And the seven thin heads made a meal of the seven good heads; and I put this dream before the wise men, but not one of them was able to give me the sense of it.
καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις εἶπα οὖν τοῖς ἐξηγηταῖς καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι
- 25 Toen zeide Jozef tot Farao: De droom van Farao is een; hetgeen God is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven.
Then Joseph said, These two dreams have the same sense: God has made clear to Pharaoh what he is about to do.
καὶ εἶπεν ἰωσηφ τῷ φαραῶ τὸ ἐνύπνιον φαραῶ ἓν ἐστὶν ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ ἔδειξεν τῷ φαραῶ
- 26 Die zeven schone koeien zijn zeven jaren; die zeven schone aren zijn ook zevenjaren; de droom is een.
The seven fat cows are seven years, and the seven good heads of grain are seven years: the two have the same sense.
αἱ ἑπτὰ βόες αἱ καλαὶ ἑπτὰ ἔτη ἐστὶν καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ καλοὶ ἑπτὰ ἔτη ἐστὶν τὸ ἐνύπνιον φαραῶ ἓν ἐστὶν
- 27 En die zeven ranke en lelijke koeien, die na gene opkwamen, zijn zeven jaren; endie zeven ranke van den oostenwind verzengde aren zullen zeven jaren des hongers wezen.
The seven thin and poor-looking cows who came up after them are seven years; and the seven heads of grain, dry and wasted by the east wind, are seven years when there will be no food.
καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν ἑπτὰ ἔτη ἐστὶν καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ
- 28 Dit is het woord, hetwelk ik tot Farao gesproken heb: hetgeen God is doende, heeft Hij Farao vertoonend.
As I said to Pharaoh before, God has made clear to him what he is about to do.
τὸ δὲ ῥῆμα ὃ εἶρηκα φαραῶ ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ ἔδειξεν τῷ φαραῶ
- 29 Zie, de zeven aankomende jaren, zal er grote overvloed in het ganse land van Egypte zijn.
Seven years are coming in which there will be great wealth of grain in Egypt;
ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχεται εὐθηνία πολλὴ ἐν πάσῃ γῆ αἰγύπτῳ
- 30 Maar na dezelve zullen er opstaan zeven jaren des hongers; dan zal in het land van Egypte al die overvloed vergeten worden; en de honger zal het land verteren.
And after that will come seven years when there will not be enough food; and the memory of the good years will go from men's minds; and the land will be made waste by the bad years;
ἦξει δὲ ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα καὶ ἐπιλήσονται τῆς πλησμονῆς ἐν ὅλῃ γῆ αἰγύπτῳ καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν γῆν
- 31 Ook zal de overvloed in het land niet gemerkt worden, vanwege dienzelvenhonger, die daarna wezen zal; want hij zal zeer zwaar zijn.
And men will have no memory of the good time because of the need which will come after, for it will be very bitter.
καὶ οὐκ ἐπιγνώσθησεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐσομένου μετὰ ταῦτα ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα
- 32 En aangaande, dat die droom aan Farao ten tweeden maal is herhaald, is, omdatde zaak van God vastbesloten is, en dat God haast, om dezelve te doen.
And this dream came to Pharaoh twice, because this thing is certain, and God will quickly make it come about.
περὶ δὲ τοῦ δευτερώσαι τὸ ἐνύπνιον φαραῶ δὶς ὅτι ἀληθὲς ἔσται τὸ ῥῆμα τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ ταχυνεῖ ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι αὐτό
- 33 Zo zie nu Farao naar een verstandigen en wijzen man, en zette hem over het land van Egypte.
And now let Pharaoh make search for a man of wisdom and good sense, and put him in authority over the land of Egypt.
νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ συνετὸν καὶ κατάστησον αὐτὸν ἐπὶ γῆς αἰγύπτου
- 34 Farao doe zo, en bestelle opzieners over het land; en neme het vijfde deel deslands van Egypte in de zeven jaren des overvloeds.
Let Pharaoh do this, and let him put overseers over the land of Egypt to put in store a fifth part of the produce of the land in the good years.
καὶ ποιησάτω φαραῶ καὶ καταστησάτω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀποπεμπωσάτωσαν πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς αἰγύπτου τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐθηνίας
- 35 En dat zij alle spijs van deze aankomende goede jaren verzamelen, en korenopleggen, onder de hand van Farao, tot spijs in de steden, en bewaren het.
And let them get together all the food in those good years and make a store of grain under Pharaoh's control for the use of the towns, and let them keep it.
καὶ συναγαγέτωσαν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομένων τῶν καλῶν τούτων καὶ συναχθήτω ὁ σίτος ὑπὸ χεῖρα φαραῶ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσιν φυλαχθήτω
- 36 Zo zal de spijs zijn tot voorraad voor het land, voor zeven jaren des hongers, diein Egypteland wezen zullen; opdat het land van honger niet verga.
And let that food be kept in store for the land till the seven bad years which are to come in Egypt; so that the land may not come to destruction through need of food.
καὶ ἔσται τὰ βρώματα πεφυλαγμένα τῇ γῇ εἰς τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἃ ἔσονται ἐν γῆ αἰγύπτῳ καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῆ ἐν τῷ λιμῷ

- 37 En dit woord was goed in de ogen van Farao, en in de ogen van al zijn knechten.
And this seemed good to Pharaoh and to all his servants.
 ἤρεσεν δὲ τὰ ῥήματα ἐναντίον φαραῶ καὶ ἐναντίον πάντων τῶν παίδων αὐτοῦ
- 38 Zo zeide Farao tot zijn knechten: Zouden wij wel een man vinden als deze, inwelken Gods Geest is?
Then Pharaoh said to his servants, Where may we get such a man as this, a man in whom is the spirit of God?
 καὶ εἶπεν φαραῶ πᾶσιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ μὴ εὐρήσομεν ἄνθρωπον τοιοῦτον ὃς ἔχει πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ
- 39 Daarna zeide Farao tot Jozef: Naardien dat God u dit alles heeft verkondigd, zo is er niemand zo verstandig en wijs, als gij.
And Pharaoh said to Joseph, Seeing that God has made all this clear to you, there is no other man of such wisdom and good sense as you:
 εἶπεν δὲ φαραῶ τῷ ἰωσήφ ἐπειδὴ ἔδειξεν ὁ θεὸς σοὶ πάντα ταῦτα οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου
- 40 Gij zult over mijn huis zijn, en op uw bevel zal al mijn volk de hand kussen; alleendezen troon zal ik groter zijn dan gij.
You, then, are to be over my house, and all my people will be ruled by your word: only as king will I be greater than you.
 σὺ ἔσῃ ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαὸς μου πλην τὸν θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ
- 41 Voorts sprak Farao tot Jozef: Zie, ik heb u over gans Egypteland gesteld.
And Pharaoh said to Joseph, See, I have put you over all the land of Egypt.
 εἶπεν δὲ φαραῶ τῷ ἰωσήφ ἰδοὺ καθίστημί σε σήμερον ἐπὶ πάσης γῆς αἰγύπτου
- 42 En Farao nam zijn ring van zijn hand af, en deed hem aan Jozefs hand, en liet hem fijne linnen klederen aantrekken, en legde hem een gouden keten aan zijn hals;
Then Pharaoh took off his ring from his hand and put it on Joseph's hand, and he had him clothed with the best linen, and put a chain of gold round his neck;
 καὶ περιελόμενος φαραῶ τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα ἰωσήφ καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν στολὴν βυσσίνην καὶ περιέθηκεν κλοιὸν χρυσοῦν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ
- 43 En hij deed hem rijden op den tweeden wagen, dien hij had; en zij riepen voor zijnaangezicht: Knielt! Alzo stelde hij hem over gans Egypteland.
And he made him take his seat in the second of his carriages; and they went before him crying, Make way! So he made him ruler over all the land of Egypt.
 καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα τὸ δευτέρον τῶν αὐτοῦ καὶ ἐκήρυξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κῆρυξ καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης γῆς αἰγύπτου
- 44 En Farao zeide tot Jozef: Ik ben Farao! doch zonder u zal niemand zijn hand ofzijn voet opheffen in gans Egypteland.
Then Pharaoh said to Joseph, I am Pharaoh; and without your order no man may do anything in all the land of Egypt.
 εἶπεν δὲ φαραῶ τῷ ἰωσήφ ἐγὼ φαραῶ ἄνευ σοῦ οὐκ ἐξαρεῖ οὐθεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ γῆ αἰγύπτου
- 45 En Farao noemde Jozefs naam Zafnath Paaneah, en gaf hem Asnath, de dochter van Potifera, overste van On, tot een vrouw; en Jozef toog uit door het land van Egypte.
And Pharaoh gave Joseph the name of Zaphnath-paaneah; and he gave him Asenath, the daughter of Poti-phaera, the priest of On, to be his wife. So Joseph went through all the land of Egypt.
 καὶ ἐκάλεσεν φαραῶ τὸ ὄνομα ἰωσήφ ψονθοφανη καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἀσενεθ θυγατέρα πετεφρη ἱερέως ἡλίου πόλεως αὐτῆς γυναῖκα
- 46 Jozef nu was dertig jaren oud, als hij stond voor het aangezicht van Farao, koning van Egypte; en Jozef ging uit van Farao's aangezicht, en hij toog door gans Egypteland.
Now Joseph was thirty years old when he came before Pharaoh, king of Egypt. And Joseph went out from before the face of Pharaoh and went through all the land of Egypt.
 ἰωσήφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα ὅτε ἔστη ἐναντίον φαραῶ βασιλέως αἰγύπτου ἐξῆλθεν δὲ ἰωσήφ ἐκ προσώπου φαραῶ καὶ διήλθεν πᾶσαν γῆν αἰγύπτου
- 47 En het land bracht voort, in de zeven jaren des overvloeds, bij handvullen.
Now in the seven good years the earth gave fruit in masses.
 καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτεσιν τῆς εὐθηνίας δράγματα
- 48 En hij vergaderde alle spijze der zeven jaren, die in Egypteland was, en deed despijze in de steden; de spijze van het veld van elke stad, hetwelk rondsom haar was, deed hij daarbinnen.
And Joseph got together all the food of those seven years, and made a store of food in the towns: the produce of the fields round every town was stored up in the town.
 καὶ συνήγαγεν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία ἐν γῆ αἰγύπτου καὶ ἔθηκεν τὰ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσιν βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως τῶν κύκλῳ αὐτῆς ἔθηκεν ἐν αὐτῇ
- 49 Alzo bracht Jozef zeer veel koren bijeen, als het zand der zee, totdat men ophieldte tellen: want daarvan was geen getal.
So he got together a store of grain like the sand of the sea; so great a store that after a time he gave up measuring it, for it might not be measured.
 καὶ συνήγαγεν ἰωσήφ σῖτον ὡσεὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης πολὺν σφόδρα ἕως οὐκ ἠδύνατο ἀριθμῆσαι οὐ γὰρ ἦν ἀριθμὸς
- 50 En Jozef werden twee zonen geboren, eer er een jaar des hongers aankwam, die Asnath, de dochter van Potifera, overste van On, hem baarde.
And before the time of need, Joseph had two sons, to whom Asenath, the daughter of Poti-phaera, priest of On, gave birth.
 τῷ δὲ ἰωσήφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἔλθειν τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ οὗς ἔτεκεν αὐτῷ ἀσενεθ θυγάτηρ πετεφρη ἱερέως ἡλίου πόλεως

- 51 En Jozef noemde den naam des eerstgeborenen Manasse; want, zeide hij, God heeft mij doen vergeten al mijn moeite, en het ganse huis mijns vaders.
 And to the first he gave the name Manasseh, for he said, God has taken away from me all memory of my hard life and of my father's house.
 ἐκάλεσεν δὲ ἰωσηφ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου μανασση ὅτι ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν πόνων μου καὶ πάντων τῶν τοῦ πατρὸς μου
- 52 En den naam des tweeden noemde hij Efraim; want, zeide hij, God heeft mijdoen wassen in het land mijner verdrukking.
 And to the second he gave the name Ephraim, for he said, God has given me fruit in the land of my sorrow.
 τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν εφραιμ ὅτι ἠύξησέν με ὁ θεὸς ἐν γῆ ταπεινώσεώς μου
- 53 Toen eindigden de zeven jaren des overvloeds, die in Egypte geweest was.
 And so the seven good years in Egypt came to an end.
 παρήλθον δὲ τὰ ἐπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας ἃ ἐγένοντο ἐν γῆ αἰγύπτῳ
- 54 En de zeven jaren des hongers begonnen aan te komen, gelijk als Jozef gezegdhad. En er was honger in al de landen; maar in gans Egypteland was brood.
 Then came the first of the seven years of need as Joseph had said: and in every other land they were short of food; but in the land of Egypt there was bread.
 καὶ ἤρξαντο τὰ ἐπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι καθὰ εἶπεν ἰωσηφ καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῆ ἐν δὲ πάσῃ γῆ αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι
- 55 Als nu gans Egypteland hongerde, riep het volk tot Farao om brood; en Faraozeide tot alle Egyptenaren: Gaat tot Jozef, doet wat hij u zegt.
 And when all the land of Egypt was in need of food, the people came crying to Pharaoh for bread; and Pharaoh said to the people, Go to Joseph, and whatever he says to you, do it.
 καὶ ἐπέινασεν πᾶσα ἡ γῆ αἰγύπτου ἐκέκραζεν δὲ ὁ λαὸς πρὸς φαραω περὶ ἄρτων εἶπεν δὲ φαραω πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις πορεύεσθε πρὸς ἰωσηφ καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν ποιήσατε
- 56 Als dan honger over het ganse land was, zo opende Jozef alles, waarin iets was, en verkocht aan de Egyptenaren; want de honger was sterk in Egypteland.
 And everywhere on the earth they were short of food; then Joseph, opening all his store-houses, gave the people of Egypt grain for money; so great was the need of food in the land of Egypt.
 καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς ἀνέφωξεν δὲ ἰωσηφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις
- 57 En alle landen kwamen in Egypte tot Jozef, om te kopen; want de honger was sterk in alle landen.
 And all lands sent to Egypt, to Joseph, to get grain, for the need was great over all the earth.
 καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον εἰς αἰγύπτου ἀγοράζουσιν πρὸς ἰωσηφ ἐπεκράτησεν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῆ
- 1 Toen Jakob zag, dat er koren in Egypte was, zo zeide Jakob tot zijn zonen: Waarom ziet gij op elkander?
 Now Jacob, hearing that there was grain in Egypt, said to his sons, Why are you looking at one another?
 ἰδὼν δὲ ἰακωβ ὅτι ἔστιν πρᾶσις ἐν αἰγύπτῳ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἵνα τί ῥαθυμεῖτε
- 2 Voorts zeide hij: Ziet, ik heb gehoord, dat er koren in Egypte is; trekt daarhenaf, en koopt ons koren van daar, opdat wij leven en niet sterven.
 And he said, I have had news that there is grain in Egypt: go down there and get grain for us, so that life and not death may be ours.
 ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι ἔστιν σῖτος ἐν αἰγύπτῳ κατὰβητε ἐκεῖ καὶ πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν
- 3 Toen togen Jozefs tien broederen af, om koren uit Egypte te kopen.
 So Joseph's ten brothers went down to get grain from Egypt.
 κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἰωσηφ οἱ δέκα πρίασθαι σῖτον ἐξ αἰγύπτου
- 4 Doch Benjamin, Jozefs broeder, zond Jakob niet met zijn broederen; want hijzeide: Opdat hem niet misschien het verderf ontmoete!
 But Jacob did not send Benjamin, Joseph's brother, with them, for fear, as he said, that some evil might come to him.
 τὸν δὲ βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν ἰωσηφ οὐκ ἀπέστειλεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ εἶπεν γὰρ μήποτε συμβῆ αὐτῷ μαλακία
- 5 Alzo kwamen Israels zonen om te kopen onder degenen, die daar kwamen; want de honger was in het land Kanaan.
 And the sons of Israel came with all the others to get grain: for they were very short of food in the land of Canaan.
 ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἀγοράζουσιν μετὰ τῶν ἐρχομένων ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῆ χανααν
- 6 Jozef nu was regent over dat land; hij verkocht aan al het volk des lands; en Jozefs broederen kwamen, en bogen zich voor hem, met de aangezichten teraarde.
 Now Joseph was ruler over all the land, and it was he who gave out the grain to all the people of the land; and Joseph's brothers came before him and went down on their faces to the earth.
 ἰωσηφ δὲ ἦν ἄρχων τῆς γῆς οὗτος ἐπώλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἰωσηφ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν

- 7 Als Jozef zijn broederen zag, zo kende hij hen; maar hij hield zich vreemd jegenshen, en sprak hard met hen, en zeide tot hen: Van waar komt gij? En zij zeiden: Uit het land Kanaan; om spijze te kopen.
And when Joseph saw his brothers, it was clear to him who they were, but he made himself strange to them, and talking roughly to them, said, Where do you come from? And they said, From the land of Canaan, to get food.
ιδὼν δὲ ἰωσηφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπέγνω καὶ ἠλλοτριούτο ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρὰ καὶ εἶπεν αὐτοῖς πόθεν ἦκατε οἱ δὲ εἶπαν ἐκ γῆς χανααν ἀγοράσαι βρώματα
- 8 Jozef dan kende zijn broederen; maar zij kenden hem niet.
Now though Joseph saw that these were his brothers, they had no idea who he was.
ἐπέγνω δὲ ἰωσηφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν
- 9 Toen gedacht Jozef aan de dromen, die hij van hen gedroomd had; en hij zeide tothen: Gij zijt verspieters, gij zijt gekomen om te bezichtigen, waar het land bloot is.
Then the memory of his dreams about them came back to Joseph, and he said to them, You have come secretly to see how poor the land is.
καὶ ἐμνήσθη ἰωσηφ τῶν ἐνυπνίων ὧν εἶδεν αὐτός καὶ εἶπεν αὐτοῖς κατάσκοποι ἔστε κατανοῆσαι τὰ ἔχνη τῆς χώρας ἦκατε
- 10 En zij zeiden tot hem: Neen, mijn heer! maar uw knechten zijn gekomen, om spijze te kopen.
And they said to him, Not so, my lord: your servants have come with money to get food.
οἱ δὲ εἶπαν οὐχὶ κύριε οἱ παῖδες σου ἤλθομεν πρίασθαι βρώματα
- 11 Wij allen zijn eens mans zonen; wij zijn vroom; uw knechten zijn geen verspieters.
We are all one man's sons, we are true men; we have not come with any secret purpose.
πάντες ἐσμὲν υἱοὶ ἐνὸς ἀνθρώπου εἰρηνικοὶ ἐσμεν οὐκ εἰσὶν οἱ παῖδες σου κατάσκοποι
- 12 En hij zeide tot hen: Neen, maar gij zijt gekomen, om te bezichtigen, waar het landbloot is.
And he said to them, No, but you have come to see how poor the land is.
εἶπεν δὲ αὐτοῖς οὐχὶ ἀλλὰ τὰ ἔχνη τῆς γῆς ἤλθατε ἰδεῖν
- 13 En zij zeiden: Wij, uw knechten, waren twaalf gebroeders, eens mans zonen, in het land Kanaan; en zie, de kleinste is heden bij onzen vader; doch de een is nietmeer.
Then they said, We your servants are twelve brothers, sons of one man in the land of Canaan; the youngest of us is now with our father, and one is dead.
οἱ δὲ εἶπαν δώδεκά ἐσμεν οἱ παῖδες σου ἀδελφοὶ ἐν γῆ χανααν καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει
- 14 Toen zeide Jozef tot hen: Dat is het, wat ik tot u gesproken heb, zeggende: Gij zijtverspieters!
And Joseph said, It is as I said; you have come with some secret purpose;
εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἰωσηφ τοῦτό ἐστιν ὃ εἶρηκα ὑμῖν λέγων ὅτι κατάσκοποι ἔστε
- 15 Hierin zult gij beproefd worden: zo waarlijk als Farao leeft! indien gij van hierzult uitgaan, tenzij dan, wanneer uw kleinste broeder herwaarts zal gekomen zijn!
But in this way will you be put to the test: by the life of Pharaoh, you will not go away from this place till your youngest brother comes here.
ἐν τούτῳ φανείσθε νῆ τὴν ὑγίαιαν φαραω οὐ μὴ ἐξέλθητε ἐντεῦθεν ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε
- 16 Zendt een uit u, die uw broeder hale; maar weest gijlieden gevangen, en uwwoorden zullen beproefd worden, of de waarheid bij u zij; en indien niet, zowaarlijk als Farao leeft, zo zijt gij verspieters!
Send one of your number to get your brother, and the rest of you will be kept in prison, so that your words may be tested to see if you are true; if not, by the life of Pharaoh, your purpose is certainly secret.
ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν ἕνα καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ὑμεῖς δὲ ἀπάχθητε ἕως τοῦ φανεραῦ γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν εἰ ἀληθεύετε ἢ οὐ εἰ δὲ μὴ νῆ τὴν ὑγίαιαν φαραω ἢ μὴν κατάσκοποι ἔστε
- 17 En hij zette hen samen drie dagen in bewaring.
So he put them in prison for three days.
καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς
- 18 En ten derden dage zeide Jozef tot hen: Doet dit, zo zult gij leven; ik vrees God.
And on the third day Joseph said to them, Do this, if you would keep your lives: for I am a god-fearing man:
εἶπεν δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ τοῦτο ποιῆσατε καὶ ζήσεσθε τὸν θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβοῦμαι
- 19 Zo gij vroom zijt, zo zij een uwer broederen gebonden in het huis uwer bewaring; en gaat gij heen, brengt het koren voor den honger uwer huizen.
If you are true men, let one of you be kept in prison, while you go and take grain for the needs of your families;
εἰ εἰρηνικοὶ ἔστε ἀδελφὸς ὑμῶν εἷς κατασχεθήτω ἐν τῇ φυλακῇ αὐτοὶ δὲ βαδίσσατε καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν

- 20 En brengt uw kleinsten broeder tot mij, zo zullen uw woorden waargemaakt worden; en gij zult niet sterven. En zij deden also.
 And come back to me with your youngest brother, so that your words may be seen to be true, and you will not be put to death. This is what you are to do.
 και τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρὸς με καὶ πιστευθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν εἰ δὲ μὴ ἀποθανεῖσθε ἐποίησαν δὲ οὕτως
- 21 Toen zeiden zij de een tot den ander: Voorwaar, wij zijn schuldig aan onzenbroeder, wiens benuwdheid der ziele wij zagen, toen hij ons om genade bad; maar wij hoorden niet! daarom komt deze benuwdheid over ons.
 And they said to one another, Truly, we did wrong to our brother, for we saw his grief of mind, and we did not give ear to his prayers; that is why this trouble has come on us.
 καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ναὶ ἐν ἁμαρτίᾳ γάρ ἐσμεν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ὅτι ὑπερεῖδομεν τὴν θλίψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὅτε κατεδέετο ἡμῶν καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν αὐτοῦ ἕνεκεν τοῦ ὕτου ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ θλίψις αὕτη
- 22 En Ruben antwoordde hun, zeggende: Heb ik het tot u niet gezegd, toen ik zeide: Zondigt niet aan dezen jongeling! maar gij hoordet niet; en ook zijn bloed, ziet, hetwordt gezocht!
 And Reuben said to them, Did I not say to you, Do the child no wrong? but you gave no attention; so now, punishment has come on us for his blood.
 ἀποκριθεὶς δὲ ρουβὴν εἶπεν αὐτοῖς οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν λέγων μὴ ἀδικήσητε τὸ παιδίριον καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖται
- 23 En zij wisten niet, dat het Jozef hoorde; want daar was een taalman tussen hen.
 They were not conscious that the sense of their words was clear to Joseph, for he had been talking to them through one who had knowledge of their language.
 αὐτοὶ δὲ οὐκ ᾔδεισαν ὅτι ἀκούει ἰωσηφ ὁ γὰρ ἐρμηνευτὴς ἀνά μέσον αὐτῶν ἦν
- 24 Toen wendde hij zich om, van hen af, en weende; daarna keerde hij weder tothen, en sprak tot hen, en nam Simeon van hen, en bond hem voor hun ogen.
 And turning away from them, he was overcome with weeping; then he went on talking to them again and took Simeon and put chains on him before their eyes.
 ἀποστραφείς δὲ ἀπ' αὐτῶν ἐκλαυσεν ἰωσηφ καὶ πάλιν προσῆλθεν πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς καὶ ἔλαβεν τὸν σιμεων ἀπ' αὐτῶν καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν
- 25 En Jozef gebood, dat men hun zakken met koren vullen zou, en dat men hun geldwederkeerde, een iegelijk in zijn zak, en dat men hun teerkost gawe tot den weg; en men deed hun also.
 Then Joseph gave orders for their bags to be made full of grain, and for every man's money to be put back into his bag, and for food to be given them for the journey: which was done.
 ἐνετεῖλατο δὲ ἰωσηφ ἐμπλήσῃα τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου καὶ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον ἐκάστου εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ καὶ δοῦναι αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως
- 26 En zij laadden hun koren op hun ezels, en togen van daar.
 Then they put the bags of grain on their asses and went away.
 καὶ ἐπιθέντες τὸν σίτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἀπῆλθον ἐκεῖθεν
- 27 Toen een zijn zak opendeed, om zijn ezels voeder te geven in de herberg, zo zag hij zijn geld; want ziet, het was in den mond van zijn zak.
 Now at their night's resting-place one of them, opening his bag to give his ass some food, saw his money in the mouth of the bag.
 λύσας δὲ εἷς τὸν μάρσιππον αὐτοῦ δοῦναι χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ οὗ κατέλυσαν εἶδεν τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου
- 28 En hij zeide tot zijn broeders: Mijn geld is wedergekeerd; daartoe ook, ziet, het is in mijn zak! Toen ontging hun het hart, en zij verschrikten, de een tot den ander zeggende: Wat is dit, dat ons God gedaan heeft?
 And he said to his brothers, My money has been given back: it is in my bag; then their hearts became full of fear, and turning to one another they said, What is this which God has done to us?
 καὶ εἶπεν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἀπεδόθη μοι τὸ ἀργύριον καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίππῳ μου καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς ἡμῖν
- 29 En zij kwamen in het land Kanaan, tot Jakob, hun vader; en zij gaven hem tekennen al hun wedervaren, zeggende:
 So when they came to Jacob their father, in the land of Canaan, they gave him an account of all their experiences, saying,
 ἦλθον δὲ πρὸς ἰακωβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν χανααν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς λέγοντες
- 30 Die man, de heer van dat land, heeft hard met ons gesproken; en hij heeft onsgehouden voor verspieders des lands.
 The man who is the ruler of the country was rough with us and put us in prison, saying that we had come with a secret evil purpose.
 λελάληκεν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν
- 31 Maar wij zeiden tot hem: Wij zijn vroom; wij zijn geen verspieders.
 And we said to him, We are true men, we have no evil designs;
 εἶπαμεν δὲ αὐτῷ εἰρηνικοὶ ἐσμεν οὐκ ἐσμεν κατάσκοποι
- 32 Wij waren twaalf gebroeders, zonen van onzen vader; de een is niet meer, en de kleinste is heden bij onzen vader in het land Kanaan.
 We are twelve brothers, sons of our father; one is dead, and the youngest is now with our father in the land of Canaan.
 δώδεκα ἀδελφοὶ ἐσμεν υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ὁ εἷς οὐχ ὑπάρχει ὁ δὲ μικρότερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐν γῆ χανααν

- 33 En die man, de heer van dat land, zeide tot ons: Hieraan zal ik bekennen, datgijlieden vroom zijt; laat een uwer broederen bij mij, en neemt voor den hongeruer huizen, en trekt heen.
 And the ruler of the land said, In this way I may be certain that you are true men; let one of you be kept here with me, while you go and take grain for the needs of your families;
 εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι εἰρηνικοὶ ἐστε ἀδελφὸν ἓνα ἄφετε ὅδε μετ' ἐμοῦ τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν λαβόντες ἀπέλθατε
- 34 En brengt uw kleinsten broeder tot mij; zo zal ik weten, dat gij geen verspieterszijt, maar dat gij vroom zijt; uw broeder zal ik u wedergeven, en gij zult in dit landhandelen.
 And come back to me with your youngest brother: then I will be certain that you are true men, and I will give your brother back to you and let you do trade in the land.
 καὶ ἀγάγετε πρὸς με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον καὶ γνώσομαι ὅτι οὐ κατάσκοποι ἐστε ἀλλ' ὅτι εἰρηνικοὶ ἐστε καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν καὶ τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε
- 35 En het geschiedde, als zij hun zakken ledigden, ziet, zo had een iegelijk denbundel zijns gelds in zijn zak; en zij zagen de bundelen huns gelds, zij en hunvader, en zij waren bevreesd.
 And when they took the grain out of their bags, it was seen that every man's parcel of money was in his bag; and when they and their father saw the money, they were full of fear.
 ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κατακενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν καὶ ἦν ἐκάστου ὁ δεσμὸς τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν καὶ εἶδον τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν αὐτοὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν
- 36 Toen zeide Jakob, hun vader, tot hen: Gij berooft mij van kinderen! Jozef is erniet, en Simeon is er niet; nu zult gij Benjamin wegnemen! al deze dingen zijn tegenmij!
 And Jacob their father said to them, You have taken my children from me: Joseph is gone and Simeon is gone, and now you would take Benjamin away; all these things have come on me.
 εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἰακωβ ὁ πατὴρ αὐτῶν ἐμὲ ἠτεκνώσατε ἰωσηφ οὐκ ἔστιν συμφων οὐκ ἔστιν καὶ τὸν βενιαμὴν λήψεσθε ἐπ' ἐμὲ ἐγένετο πάντα ταῦτα
- 37 Toen sprak Ruben tot zijn vader, zeggende: Dood twee mijner zonen, zo ik hemtot u niet wederbreng; geef hem in mijn hand, en ik zal hem weder tot u brengen!
 And Reuben said, Put my two sons to death if I do not come back to you with him; let him be in my care and I will give him safely back to you.
 εἶπεν δὲ ρουβὴν τῷ πατρὶ αὐτοῦ λέγων τοὺς δύο υἱοὺς μου ἀπόκτεινον ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου κἀγὼ ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ
- 38 Maar hij zeide: Mijn zoon zal met ulieden niet aftrekken; want zijn broeder isdood, en hij is alleen overgebleven; zo hem een verderf ontmoette op den weg,dien gij zult gaan, zo zoudt gij mijn grauwe haren met droefenis ten grave doennederdalen.
 And he said, I will not let my son go down with you; for his brother is dead and he is all I have: if evil overtakes him on the journey, then through you will my grey head go down to the underworld in sorrow.
 ὁ δὲ εἶπεν οὐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μεθ' ὑμῶν ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν καὶ αὐτὸς μόνος καταλείπεται καὶ συμβήσεται αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ ἢ ἂν πορεύησθε καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾧδου
- 1 De honger nu werd zwaar in dat land;
 43:2\And when the grain which they had got in Egypt was all used up, their father said to them, Go again and get us a little food.
 ὁ δὲ λιμὸς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς
- 2 Zo geschiedde het, als zij den leeftocht, dien zij uit Egypte gebracht hadden,opegeten hadden, dat hun vader tot hen zeide: Keert wederom, koopt ons eenweinig spijze.
 43:3\And Judah said to him, The man said to us with an oath, You are not to come before me again without your brother.
 ἐγένετο δὲ ἡνῖκα συνετέλεσαν καταφαγεῖν τὸν σίτον ὃν ἠνεγκαν ἐξ αἰγύπτου καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν πάλιν πορευθέντες πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα
- 3 Toen sprak Juda tot hem, zeggende: Die man heeft ons op het hoogste betuigd,zeggende: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat uw broeder met u is.
 43:4\If you will let our brother go with us, we will go down and get food:
 εἶπεν δὲ αὐτῷ ἰουδας λέγων διαμαρτυρία διαμαρτύρηται ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος λέγων οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ἦ
- 4 Indien gij onzen broeder met ons zendt, wij zullen aftrekken, en u spijze kopen;
 43:5\But if you will not send him, we will not go down: for the man said to us, You are not to come before me if your brother is not with you.
 εἰ μὲν οὖν ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν καταβήσόμεθα καὶ ἀγοράσωμέν σοι βρώματα
- 5 Maar indien gij hem niet zendt, wij zullen niet aftrekken; want die man heeft totons gezegd: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat uw broeder met u is.
 43:6\And Israel said, Why were you so cruel to me as to say to him that you had a brother?
 εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν οὐ πορευσόμεθα ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν λέγων οὐκ ὄψεσθέ μου τὸ πρόσωπον ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ἦ
- 6 En Israel zeide: Waarom hebt gij zo kwalijk aan mij gedaan, dat gij dien man tekennen gaaft, of gij nog een broeder hadt?
 43:7\And they said, The man put a number of questions to us about ourselves and our family, saying, Is your father still living? have you another brother? And we had to give him answers; how were we to have any idea that he would say, Come back with your brother?
 εἶπεν δὲ ἰσραηλ τί ἐκακοποιήσατέ με ἀναγγεῖλαντες τῷ ἀνθρώπῳ εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός

- 7 En zij zeiden: Die man vraagde zeer nauw naar ons, en naar onze maagschap, zeggende: Leeft uw vader nog; hebt gij nog een broeder? Zo gaven wij het hem tekenen, volgens diezelfde woorden; hebben wij juist geweten, dat hij zeggen zou: Brengt uw broeder af?
 \43:8\Then Judah said to Israel, his father, Send the boy with me, and let us be up and going, so that we and you and our little ones may not come to destruction.
 οἱ δὲ εἶπαν ἐρωτῶν ἐπιρώτησεν ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν λέγων εἰ ἐτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῆ εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός καὶ ἀπηγγεῖλαμεν αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην μὴ ἦδεμεν εἰ ἐρεῖ ἡμῖν ἵν ἀγάγετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν
- 8 Toen zeide Juda tot Israel, zijn vader: Zend den jongeling met mij, zo zullen wij ons opmaken en reizen, opdat wij leven en niet sterven, noch gij, noch onze kinderen.
 \43:9\Put him into my care and make me responsible for him: if I do not give him safely back to you, let mine be the sin for ever.
 εἶπεν δὲ ἰουδας πρὸς ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀποστείλον τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα ἵνα ζώμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν
- 9 Ik zal borg voor hem zijn; van mijn hand zult gij hem eisen; indien ik hem tot u niet breng en hem voor uw aangezicht stel, zo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben!
 \43:10\Truly, if we had not let the time go by, we might have come back again by now.
 ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτὸν ἐκ χειρὸς μου ζητήσον αὐτὸν ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου ἡμαρτηκῶς ἔσομαι πρὸς σὲ πάσας τὰς ἡμέρας
- 10 Want hadden wij niet gezuimd, voorwaar, wij waren alreeds tweemaal wedergekomen.
 \43:11\Then their father Israel said to them, If it has to be so, then do this: take of the best fruits of the land in your vessels to give the man, perfumes and honey and spices and nuts:
 εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν δις
- 11 Toen zeide Israel, hun vader, tot hen: Is het nu alzo, zo doet dit; neemt van hetloffelijkste dezes lands in uwe vaten, en brengt dien man een geschenk henen af: een weinig balsem, en een weinig honig, specerijen en mirre, terpentijnnoten en amandelen.
 \43:12\And take twice as much money with you; that is to say, take back the money which was put in your bags, for it may have been an error;
 εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἰσραὴλ ὁ πατὴρ αὐτῶν εἰ οὕτως ἔστιν τοῦτο ποιήσατε λάβετε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν καὶ καταγάγετε τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα τῆς ῥητίνης καὶ τοῦ μέλιτος θυμιάμα καὶ στακτὴν καὶ τερέμινθον καὶ κάρυα
- 12 En neemt dubbel geld in uw hand; en brengt het geld, hetwelk in den mond uwer zakken wedergekeerd is, weder in uw hand; misschien is het een feil.
 \43:13\And take your brother and go back to the man:
 καὶ τὸ ἀργύριον δισσοὺν λάβετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν ἀποστρέψατε μεθ' ὑμῶν μήποτε ἀγνόημά ἐστιν
- 13 Neemt ook uw broeder mede, en maakt u op, keert weder tot dien man.
 \43:14\And may God, the Ruler of all, give you mercy before the man, so that he may give you back your other brother and Benjamin. If my children are to be taken from me; there is no help for it.
 καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε καὶ ἀναστάντες κατὰβητε πρὸς τὸν ἄνθρωπον
- 14 En God, de Almachtige, geve u barmhartigheid voor het aangezicht van dien man, dat hij uw anderen broeder en Benjamin met u late gaan! En mij aangaande, als ik van kinderen beroofd ben, zo ben ik beroofd!
 \43:15\So they took what their father said for the man, and twice as much money in their hands, and Benjamin, and went on their journey to Egypt, and came before Joseph.
 ὁ δὲ θεὸς μου δῶν ὑμῖν χάριν ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀποστείλει τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν ἕνα καὶ τὸν βενιαμὴν ἐγὼ μὲν γὰρ καθὰ ἠτέκνωμαι ἠτέκνωμαι
- 15 En die mannen namen dat geschenk, en namen dubbel geld in hun hand, en Benjamin; en zij maakten zich op, en togen af naar Egypte, en zij stonden voor Jozef's aangezicht.
 \43:16\And when Joseph saw Benjamin, he said to his chief servant, Take these men into my house, and make ready a meal, for they will take food with me in the middle of the day.
 λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰ δῶρα ταῦτα καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ τὸν βενιαμὴν καὶ ἀναστάντες κατέβησαν εἰς αἴγυπτον καὶ ἔστησαν ἐναντίον ἰωσήφ
- 16 Als Jozef Benjamin met hen zag, zo zeide hij tot dengene, die over zijn huis was: Breng deze mannen naar het huis toe, en slacht slachtvee, en maak het gereed; want deze mannen zullen te middag met mij eten.
 \43:17\And the servant did as Joseph said, and took the men into Joseph's house.
 εἶδεν δὲ ἰωσήφ αὐτοὺς καὶ τὸν βενιαμὴν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον καὶ εἶπεν τῷ ἐπι τῆς οἰκίας αὐτοῦ εἰσάγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν καὶ σφάξον θύματα καὶ ἐτοίμασον μετ' ἐμοῦ γὰρ φάγονται οἱ ἄνθρωποι ἄρτους τὴν μεσημβρίαν
- 17 De man nu deed, gelijk Jozef gezegd had; en de man bracht deze mannen in hethuis van Jozef.
 \43:18\Now the men were full of fear because they had been taken into Joseph's house and they said, It is because of the money which was put back in our bags the first time; he is looking for something against us, so that he may come down on us and take us and our asses for his use.
 ἐποίησεν δὲ ὁ ἄνθρωπος καθὰ εἶπεν ἰωσήφ καὶ εἰσήγαγεν τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν οἶκον ἰωσήφ

- 18 Toen vreesden deze mannen, omdat zij in het huis van Jozef gebracht werden, enzeiden: Ter oorzaak van het geld, dat in het begin in onze zakken wedergekeerd is, worden wij ingebracht, opdat hij ons overrompelen en ons overvalde, en ons totslaven neme, met onze ezelen.
 \43:19\So they went up to Joseph's chief servant at the door of the house,
 ιδόντες δὲ οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἰσήχθησαν εἰς τὸν οἶκον ἰωσηφ εἶπαν διὰ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφέν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς εἰσαγόμεθα τοῦ συκοφαντήσαι ἡμᾶς καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν τὸ ὑ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας καὶ τοὺς ὄνους ἡμῶν
- 19 Daarom naderden zij tot dien man, die over het huis van Jozef was, en zij sprakentot hem aan de deur van het huis.
 \43:20\And said, O my lord, we only came down the first time to get food;
 προσελθόντες δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου ἰωσηφ ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου
- 20 En zij zeiden: Och, mijn heer! wij waren in het begin gewisselijk afgekomen, om spijze te kopen.
 \43:21\And when we came to our night's resting-place, on opening our bags we saw that every man's money was in the mouth of his bag, all our money in full weight: and we have it with us to give it back;
 λέγοντες δεόμεθα κύριε κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώματα
- 21 Het is nu geschied, als wij in de herberg gekomen waren, en wij onze zakken opendeden, zie, zo was ieders mans geld in den mond van zijn zak, ons geld in zijn gewicht; en wij hebben hetzelfde wedergebracht in onze hand.
 \43:22\As well as more money, with which to get food: we have no idea who put our money in our bags.
 ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι καὶ ἠνοιξάμεν τοὺς μαρσίππους ἡμῶν καὶ τότε τὸ ἀργύριον ἐκάστου ἐν τῷ μαρσίπῳ αὐτοῦ τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σταθμῷ ἀπεστρέψαμεν νῦν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν
- 22 Wij hebben ook ander geld in onze hand afgebracht, om spijze te kopen; wij weten niet, wie ons geld in onze zakken gelegd heeft.
 \43:23\Then the servant said, Peace be with you: have no fear: your God, even the God of your father, has put wealth in your bags for you: I had your money. Then he let Simeon come out to them.
 καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠνέγκαμεν μεθ' ἑαυτῶν ἀγοράσαι βρώματα οὐκ οἶδαμεν τίς ἐνέβαλεν τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν
- 23 En hij zeide: Vrede zij ulieden, vreest niet! Uw God en de God uws vaders heeft ueen schat in uw zakken gegeven; uw geld is tot mij gekomen. En hij bracht Simeon tot hen uit.
 \43:24\And the servant took them into Joseph's house, and gave them water for washing their feet; and he gave their asses food.
 εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὕλεως ὑμῖν μὴ φοβεῖσθε ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν τὸ δὲ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκιμοῦν ἀπέχω καὶ ἐξήγαγεν πρὸς αὐτοὺς τὸν συμεων
- 24 Daarna bracht de man deze mannen in het huis van Jozef, en hij gaf water; en zij wiesen hun voeten; hij gaf ook aan hun ezelen voeder.
 \43:25\And they got ready the things for Joseph before he came in the middle of the day: for word was given to them that they were to have a meal there.
 καὶ ἠνεγκεν ὕδωρ νίψαι τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔδωκεν χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτῶν
- 25 En zij bereidden het geschenk, totdat Jozef kwam op den middag; want zij hadden gehoord, dat zij aldaar brood eten zouden.
 \43:26\And when Joseph came in, they gave him the things which they had for him, and went down to the earth before him.
 ἠτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα ἕως τοῦ ἔλθειν ἰωσηφ μεσημβρίας ἤκουσαν γὰρ ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾶν
- 26 Als nu Jozef te huis gekomen was, zo brachten zij hem het geschenk, hetwelk in hun hand was, in het huis, en zij bogen zich voor hem ter aarde.
 \43:27\And he said, How are you? is your father well, the old man of whom you were talking to me? is he still living?
 εἰσηλθὼν δὲ ἰωσηφ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν
- 27 En hij vraagde hun naar hun welstand, en zeide: Is het wel met uw vader, denoude, waarvan gij zeidet? Leeft hij nog?
 \43:28\And they said, Your servant, our father, is well, he is still living. And they went down on their faces before him.
 ἠρώτησεν δὲ αὐτοὺς πῶς ἔχετε καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰ ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτερος ὃν εἶπατε ἔτι ζῆ
- 28 En zij zeiden: Het is wel met uw knecht, onzen vader, hij leeft nog; en zij neigden het hoofd en bogen zich neder.
 \43:29\Then, lifting up his eyes, he saw Benjamin, his brother, his mother's son, and he said, Is this your youngest brother of whom you gave me word? And he said, God be good to you, my son.
 οἱ δὲ εἶπαν ὑγιαίνει ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔτι ζῆ καὶ εἶπεν εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ θεῷ καὶ κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ
- 29 En hij hief zijn ogen op, en zag Benjamin, zijn broeder, den zoon zijner moeder, en zeide: Is dit uw kleinste broeder, waarvan gij tot mij zeidet? Daarna zeide hij: Mijn zoon! God zij u genadig!
 \43:30\Then Joseph's heart went out to his brother, and he went quickly into his room, for he was overcome with weeping.
 ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰωσηφ εἶδεν βενιαμιν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον καὶ εἶπεν οὗτος ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ὃν εἶπατε πρὸς με ἀγαγεῖν καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ἐλεῆσαι σε τέκνον

- 30 En Jozef haastte zich; want zijn ingewand ontstak jegens zijn broeder, en hij zochtte wenen; en hij ging in een kamer, en weende aldaar.
 \43:31\Then, after washing his face, he came out, and controlling his feelings said, Put food before us.
 ἐταράχθη δὲ ἰωσηφ συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ καὶ ἐζήτηει κλαῦσαι εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμείον ἐκλαυσεν ἐκεῖ
- 31 Daarna wies hij zijn aangezicht en kwam uit; en hij bedwong zichzelf, en zeide: Zet brood op.
 \43:32\And they put a meal ready for him by himself, and for them by themselves, and for the Egyptians who were with him by themselves; because the Egyptians may not take food with the Hebrews, for that would make them unclean.
 καὶ νιψάμενος τὸ πρόσωπον ἐξελθὼν ἐνεκρατέυσαστο καὶ εἶπεν παράθετε ἄρτους
- 32 En zij richtten voor hem aan in het bijzonder, en voor hen in het bijzonder; en voorde Egyptenaren, die met hem aten, in het bijzonder; want de Egyptenaars mogengeen brood eten met de Hebreë, dewijl zulks den Egyptenaren een gruwel is.
 \43:33\And they were all given their seats before him in order of birth, from the oldest to the youngest: so that they were looking at one another in wonder.
 καὶ παρέθηκαν αὐτῷ μόνῳ καὶ αὐτοῖς καθ' ἑαυτοῦς καὶ τοῖς αἰγυπτίοις τοῖς συνδειπνοῦσιν μετ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτοῦς οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν εβραίων ἄρτους βδέλυγμα γὰρ ἐστὶν τοῖς αἰγυπτίοις
- 33 En zij aten voor zijn aangezicht, de eerstgeborene naar zijn eerstgeboorte, en de jongere naar zijn jonkheid; dies verwonderden zich de mannen onder elkander.
 \43:34\And Joseph sent food to them from his table, but he sent five times as much to Benjamin as to any of the others. And they took wine freely with him.
 ἐκάθισαν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεία αὐτοῦ καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
- 1 En hij gebood dengene, die over zijn huis was, zeggende: Vul de zakken dezermannen met spijs, naar dat zij zullen kunnen dragen, en leg ieders mans geld inden mond van zijn zak;
 Then he gave orders to the servant who was over his house, saying, Put as much food into the men's bags as will go into them, and put every man's money in the mouth of his bag;
 καὶ ἐνετείλατο ἰωσηφ τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ λέγων πλησατε τοὺς μαρσίπους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων ὅσα ἐὰν δύνονται ἄραι καὶ ἐμβάλατε ἐκάστου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ μαρσίπου
- 2 En mijn beker, den zilveren beker, zult gij leggen in den mond van den zak deskleinsten, met het geld van zijn koren. En hij deed naar Jozefs woord, hetwelk hijgesproken had.
 And put my cup, my silver cup, in the youngest one's bag, with his money. So he did as Joseph said.
 καὶ τὸ κόνδυ μου τὸ ἀργυροῦν ἐμβάλατε εἰς τὸν μάρσιπον τοῦ νεωτέρου καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα ἰωσηφ καθὼς εἶπεν
- 3 Des morgens, als het licht werd, zo liet men deze mannen trekken, hen en hunezelen.
 And at dawn the men, with their asses, were sent away.
 τὸ πρωὶ διέφασεν καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν
- 4 Zij zijn ter stad uitgegaan; zij waren niet verre gekomen, als Jozef tot dengene, die over zijn huis was, zeide: Maak u op, en jaag die mannen achterna; en als gij hen zult achterhaald hebben, zo zult gij tot hen zeggen: Waarom hebt gij kwaad voorgoed vergolden?
 And when they had gone only a little way out of the town, Joseph said to the servant who was over his house, Go after them; and when you overtake them, say to them, Why have you done evil in reward for good?
 ἐξελθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν οὐκ ἀπέσχον μακρὰν καὶ ἰωσηφ εἶπεν τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἀναστὰς ἐπιδιώξον ὀπίσω τῶν ἀνθρώπων καὶ καταλήψθη αὐτοὺς καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τί ὅτι ἀνταπεδόκατε πονηρὰ ἀντὶ καλῶν
- 5 Is het deze niet, waaruit mijn heer drinkt? en waarbij hij iets zekerlijk waarnemenzal? Gij hebt kwalijk gedaan, wat gij gedaan hebt.
 Is not this the cup from which my lord takes wine and by which he gets knowledge of the future? Truly, you have done evil.
 ἴνα τί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδυ τὸ ἀργυροῦν οὐ τοῦτ' ἐστὶν ἐν ᾧ πίνει ὁ κύριός μου αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ πονηρὰ συντετέλεσθε ἢ πεποιήκατε
- 6 En hij achterhaalde hen, en sprak tot hen diezelfde woorden.
 So he overtook them and said these words to them.
 εὐρὼν δὲ αὐτοὺς εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα
- 7 En zij zeiden tot hem: Waarom spreekt mijn heer zulke woorden? Het zij verre van uw knechten, dat zij zodanig ding doen zouden.
 And they said to him, Why does my lord say such words as these? far be it from your servants to do such a thing:
 οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ ἴνα τί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα μὴ γένοιτο τοῖς παισίν σου ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 8 Zie, het geld, dat wij in den mond onzer zakken vonden, hebben wij tot u uit hetland Kanaan wedergebracht; hoe zouden wij dan uit het huis uws heren zilver ofgoud stelen?
 See, the money which was in the mouth of our bags we gave back to you when we came again from Canaan: how then might we take silver or gold from your lord's house?
 εἰ τὸ μὲν ἀργύριον ὃ εὐρόμεν ἐν τοῖς μαρσίποις ἡμῶν ἀπεστρέψαμεν πρὸς σὲ ἐκ γῆς χανααν πῶς ἂν κλέψαμεν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου ἀργύριον ἢ χρυσίον

- 9 Bij wien van uw knechten hij gevonden zal worden, dat hij sterve; en ook zullen wij mijn heer tot slaven zijn!
If it comes to light that any of your servants has done this, let him be put to death, and we will be your lord's servants.
παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῆ τὸ κόνδυ τῶν παιδῶν σου ἀποθνησκέτω καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα παῖδες τῷ κυρίῳ ἡμῶν
- 10 En hij zeide: Dit zij nu ook alzo, naar uw woorden! Bij wien hij gevonden wordt, die zij mijn slaaf; maar gijlieden zult onschuldig zijn.
And he said, Let it be as you say: he in whose bag it is seen will become my servant; and you will not be responsible.
ὁ δὲ εἶπεν καὶ νῦν ὡς λέγετε οὕτως ἔσται ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῆ τὸ κόνδυ αὐτὸς ἔσται μου παῖς ὑμεῖς δὲ ἔσεσθε καθαροί
- 11 En zij haastten, en iegelijk zette zijn zak af op de aarde, en iegelijk opende zijzak.
Then every man quickly got his bag down and undid it.
καὶ ἔσπευσαν καὶ καθεῖλαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἤνοιξαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ
- 12 En hij doorzocht, beginnende met den grootste, en voleindigende met den kleinste; en die beker werd gevonden in den zak van Benjamin.
And he made a search, starting with the oldest and ending with the youngest; and the cup was in Benjamin's bag.
ἠρέυνα δὲ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρξάμενος ἕως ἤλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον καὶ εὔρεν τὸ κόνδυ ἐν τῷ μαρσίππῳ τῷ βενιαμιν
- 13 Toen scheurden zij hun klederen; en ieder man laadde zijn ezel op, en zij keerden weder naar de stad.
Then in bitter grief they put the bags on the asses again and went back to the town.
καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐπέθηκαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν
- 14 En Juda kwam met zijn broederen in het huis van Jozef; want hij was nog zelfdaar; en zij vielen voor zijn aangezicht neder ter aarde.
So Judah and his brothers came to Joseph's house; and he was still there: and they went down on their faces before him.
εἰσῆλθεν δὲ ἰουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς ἰωσηφ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐκεῖ καὶ ἔπεσον ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν
- 15 En Jozef zeide tot hen: Wat daad is dit, die gij gedaan hebt? Weet gij niet, dat zulk een man als ik dat zekerlijk waarnemen zoude?
And Joseph said, What is this thing which you have done? had you no thought that such a man as I would have power to see what is secret?
εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἰωσηφ τί τὸ πρᾶγμα τοῦτο ὃ ἐποιήσατε οὐκ οἴδατε ὅτι οἰωνισμῶ οἰωνιεῖται ἄνθρωπος οἷος ἐγώ
- 16 Toen zeide Juda: Wat zullen wij tot mijn heer zeggen, wat zullen wij spreken, en wat zullen wij ons rechtvaardigen? God heeft de ongerechtigheid uwer knechtengedonden; zie, wij zijn mijns heren slaven, zo wij, als hij, in wiens hand de beker gevonden is.
And Judah said, What are we to say to my lord? how may we put ourselves right in his eyes? God has made clear the sin of your servants: now we are in your hands, we and the man in whose bag your cup was seen.
εἶπεν δὲ ἰουδας τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ ἢ τί λαλήσωμεν ἢ τί δικαιωθῶμεν ὁ δὲ θεὸς εὔρεν τὴν ἀδικίαν τῶν παιδῶν σου ἰδοὺ ἐσμεν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡμῶν καὶ ἡμεῖς καὶ παρ' ᾧ εὔρεθη τὸ κόνδυ
- 17 Maar hij zeide: Het zij verre van mij zulks te doen! de man, in wiens hand debeker gevonden is, die zal mijn slaaf zijn; doch trekt gijlieden op in vrede tot uw vader.
Then he said, Far be it from me to do so: but the man who had my cup will be my servant; and you may go back to your father in peace.
εἶπεν δὲ ἰωσηφ μὴ μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ εὔρεθη τὸ κόνδυ αὐτὸς ἔσται μου παῖς ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν
- 18 Toen naderde Juda tot hem, en zeide: Och, mijn heer! laat toch uw knecht eenwoord spreken voor mijns heren oren, en laat uw toorn tegen uw knecht nietontsteken; want gij zijt even gelijk Farao!
Then Judah came near him, and said, Let your servant say a word in my lord's ears, and let not your wrath be burning against your servant: for you are in the place of Pharaoh to us.
ἐγγίσας δὲ αὐτῷ ἰουδας εἶπεν δέομαι κύριε λαλησάτω ὁ παῖς σου ῥῆμα ἐναντίον σου καὶ μὴ θυμωθῆς τῷ παιδί σου ὅτι σὺ εἶ μετὰ φαραω
- 19 Mijn heer vraagde zijn knechten, zeggende: Hebt gijlieden een vader, of broeder?
My lord said to his servants, Have you a father or a brother?
κύριε σὺ ἠρώτησας τοὺς παῖδας σου λέγων εἰ ἔχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν
- 20 Zo zeiden wij tot mijn heer: Wij hebben een ouden vader, en een jongeling desouderdoms, den kleinsten, wiens broeder dood is, en hij is alleen van zijn moederovergebleven, en zijn vader heeft hem lief.
And we said to my lord, We have an old father and a young child, whom he had when he was old; his brother is dead and he is the only son of his mother, and is very dear to his father.
καὶ εἶπαμεν τῷ κυρίῳ ἔστιν ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος καὶ παιδίον γήρως νεώτερον αὐτῷ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ ὁ δὲ πατὴρ αὐτὸν ἠγάπησεν
- 21 Toen ziedet gij tot uw knechten: Brengt hem af tot mij, dat ik mijn oog op hem sla.
And you said to your servants, Let him come down to me with you, so that I may see him.
εἶπας δὲ τοῖς παισίν σου καταγάγετε αὐτὸν πρὸς με καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ

- 22 En wij zeiden tot mijn heer: Die jongeling zal zijn vader niet kunnen verlaten; indien hij zijn vader verlaat, zo zal hij sterven.
And we said to my lord, His father will not let him go; for if he went away his father would come to his death.
 και είπαμεν τῷ κυρίῳ οὐ δύνησεται τὸ παιδίον καταλείπειν τὸν πατέρα ἐὰν δὲ καταλίπη τὸν πατέρα ἀποθανεῖται
- 23 Toen zaidet gij tot uw knechten: Indien uw kleinste broeder met u niet afkomt, zozult gij mijn aangezicht niet meer zien.
But you said to your servants, If your youngest brother does not come with you, you will not see my face again.
 σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισίν σου ἐὰν μὴ καταβῆ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν οὐ προσθήσεσθε ἐτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου
- 24 En het is geschied, als wij tot uw knecht, mijn vader, opgetrokken zijn, en wij hemde woorden mijns heren verhaald hebben;
And when we went back to your servant, our father, we gave him an account of my lord's words.
 ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἀνέβημεν πρὸς τὸν παῖδά σου πατέρα δὲ ἡμῶν ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου
- 25 En dat onze vader gezegd heeft: Keert weder. koopt ons een weinig spijze;
And our father said, Go again and get us a little food.
 εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ πατὴρ ἡμῶν βαδίσατε πάλιν ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα
- 26 Zo hebben wij gezegd: Wij zullen niet mogen aftrekken; indien onze kleinstebroeder bij ons is, zo zullen wij aftrekken; want wij zullen het aangezicht van dienman niet mogen zien, zo deze onze kleinste broeder niet bij ons is.
And we said, Only if our youngest brother goes with us will we go down; for we may not see the man's face again if our youngest brother is not with us.
 ἡμεῖς δὲ εἶπαμεν οὐ δύνησόμεθα καταβῆναι ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ' ἡμῶν καταβησόμεθα οὐ γὰρ δύνησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν
- 27 Toen zeide uw knecht, mijn vader, tot ons: Gijlieden weet, dat mijn huisvrouw ermij twee gebaar heeft.
And our father said to us, You have knowledge that my wife gave me two sons;
 εἶπεν δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι δύο ἔτεκεν μοι ἡ γυνὴ
- 28 En de een is van mij uitgegaan, en ik heb gezegd: Voorwaar, hij is gewisselijkverscheurd geworden! en ik heb hem niet gezien tot nu toe.
The one went away from me, and I said, Truly he has come to a violent death; and from that time I have not seen him,
 και ἐξῆλθεν ὁ εἷς ἀπ' ἐμοῦ και εἶπατε ὅτι θηριόβρωτος γέγονεν και οὐκ εἶδον αὐτὸν ἐτι και νῦν
- 29 Indien gij nu deze ook van mijn aangezicht wegneemt, en hem een verderfontmoette, zo zoudt gij mijn grauwe haren met jammer ten grave doennederdalen!
If now you take this one from me, and some evil comes to him, you will make my grey head go down in sorrow to the underworld.
 ἐὰν οὖν λάβητε και τοῦτον ἐκ προσώπου μου και συμβῆ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ και κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾗδου
- 30 Nu dan, als ik tot uw knecht, mijn vader, kome, en de jongeling is niet bij ons(alzo zijn ziel aan de ziel van deze gebonden is),
If then I go back to your servant, my father, without the boy, because his life and the boy's life are one,
 νῦν οὖν ἐὰν εἰσπορεύωμαι πρὸς τὸν παῖδά σου πατέρα δὲ ἡμῶν και τὸ παιδάριον μὴ ἦ μεθ' ἡμῶν ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς
- 31 Zo zal het geschieden, als hij ziet, dat de jongeling er niet is, dat hij sterven zal; enuw knechten zullen de grauwe haren van uw knecht, onzen vader, met droefenisten grave doen nederdalen.
When he sees that the boy is not with us, he will come to his death, and our father's grey head will go down in sorrow to the underworld.
 και ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὄν τὸ παιδάριον μεθ' ἡμῶν τελευτήσει και κατάξουσιν οἱ παῖδες σου τὸ γῆρας τοῦ παιδός σου πατρὸς δὲ ἡμῶν μετ' ὀδύνης εἰς ᾗδου
- 32 Want uw knecht is voor dezen jongeling borg bij mijn vader, zeggende: Zo ik hemtot u niet wederbreng, zo zal ik tegen mijn vader alle dagen gezondigd hebben!
For I made myself responsible for the boy to my father, saying, If I do not give him safely back to you, let mine be the sin for ever.
 ὁ γὰρ παῖς σου ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρὰ τοῦ πατρὸς λέγων ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ και στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου ἡμαρτηκῶς ἔσομαι πρὸς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας
- 33 Nu dan, laat toch uw knecht voor dezen jongeling slaaf van mijn heer blijven, enlaat den jongeling met zijn broederen optrekken!
So now let me be my lord's servant here in place of the boy, and let him go back with his brothers.
 νῦν οὖν παραμεινῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου οἰκέτης τοῦ κυρίου τὸ δὲ παιδίον ἀναβήτω μετὰ τῶν ἀδελφῶν
- 34 Want hoe zoude ik optrekken tot mijn vader, indien de jongeling niet met mij was,opdat ik den jammer niet zie, welke mijn vader overkomen zou. Genesis 45
For how may I go back to my father without the boy, and see the evil which will come on my father?
 πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν ἵνα μὴ ἴδω τὰ κακὰ ἃ εὐρήσει τὸν πατέρα μου

- 1 Toen kon zich Jozef niet bedwingen voor allen, die bij hem stonden, en hij riep:Doet alle man van mij uitgaan! En er stond niemand bij hem, als Jozef zich aan zijnbroeders bekend maakte.
Then Joseph, unable to keep back his feelings before those who were with him, gave orders for everyone to be sent away, and no one was present when he made clear to his brothers who he was.
καὶ οὐκ ἠδύνατο ἰωσηφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν παρεστηκότων αὐτῷ ἀλλ' εἶπεν ἐξαποστείλατε πάντας ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐ παρειστήκει οὐδείς ἐτι τῷ ἰωσηφ ἠνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ
- 2 En hij verhief zijn stem met wenen, zodat het de Egyptenaren hoorden, en dat hetFaraos huis hoorde.
And so loud was his weeping, that it came to the ears of the Egyptians and all Pharaoh's house.
καὶ ἀφῆκεν φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ αἰγύπτιοι καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον φαραω
- 3 En Jozef zeide tot zijn broeders: Ik ben Jozef! leeft mijn vader nog? En zijnbroeders konden hem niet antwoorden; want zij waren verschrikt voor zijnaangezicht.
And Joseph said to his brothers, I am Joseph: is my father still living? But his brothers were not able to give him an answer for they were troubled before him.
εἶπεν δὲ ἰωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐγὼ εἰμι ἰωσηφ ἐτι ὁ πατήρ μου ζῆ καὶ οὐκ ἐδύνατο οἱ ἀδελφοὶ ἀποκριθῆναι αὐτῷ ἐταράχθησαν γάρ
- 4 En Jozef zeide tot zijn broeders: Nadert toch tot mij! En zij naderden. Toenzeide hij: Ik ben Jozef, uw broeder, dien gij naar Egypte verkocht hebt.
Then Joseph said to his brothers, Come near to me. And they came near, And he said, I am Joseph your brother, whom you sent into Egypt.
εἶπεν δὲ ἰωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐγγίσατε πρὸς με καὶ ἤγγισαν καὶ εἶπεν ἐγὼ εἰμι ἰωσηφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὃν ἀπέδοσθε εἰς αἰγυπτον
- 5 Maar nu, weest niet bekommerd, en de toorn ontsteke niet in uw ogen, omdat gijmij hierheen verkocht hebt; want God heeft mij voor uw aangezicht gezonden, totbehoudenis des levens.
Now do not be troubled or angry with yourselves for sending me away, because God sent me before you to be the saviour of your lives.
νῦν οὖν μὴ λυπεῖσθε μηδὲ σκληρὸν ὑμῖν φανήτω ὅτι ἀπέδοσθέ με ὃδε εἰς γὰρ ζωὴν ἀπέστειλέν με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν
- 6 Want het zijn nu twee jaren des hongers in het midden des lands; en er zijn nogvijf jaren, in welke geen ploeging noch oogst zijn zal.
For these two years have been years of need, and there are still five more years to come in which there will be no ploughing or cutting of grain.
τοῦτο γὰρ δεῦτερον ἔτος λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐτι λοιπὰ πέντε ἔτη ἐν οἷς οὐκ ἔσται ἀροτρίασις οὐδὲ ἄμητος
- 7 Doch God heeft mij voor uw aangezicht henen gezonden, om u een overblijfsel testellen op de aarde, en om u bij het leven te behouden, door een grote verlossing.
God sent me before you to keep you and yours living on earth so that you might become a great nation.
ἀπέστειλεν γάρ με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν ὑπολείπεσθαι ὑμῶν κατάλειμμα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην
- 8 Nu dan, gij hebt mij herwaarts niet gezonden, maar God Zelf, Die mij tot Faraosvader gesteld heeft, en tot een heer over zijn ganse huis, en regeerder in het ganseland van Egypte.
So now it was not you who sent me here, but God: and he has made me as a father to Pharaoh, and lord of all his house, and ruler over all the land of Egypt.
νῦν οὖν οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλακατε ὃδε ἀλλ' ἢ ὁ θεὸς καὶ ἐποίησέν με ὡς πατέρα φαραω καὶ κύριον παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα πάσης γῆς αἰγύπτου
- 9 Haast u en trekt op tot mijn vader, en zegt het hem: Alzo zegt uw zoon Jozef: Godheeft mij tot een heer over gans Egypteland gesteld; kom af tot mij, en vertoefniet.
Now go quickly to my father, and say to him, Your son Joseph says, God has made me ruler over all the land of Egypt: come down to me straight away:
σπεύσαντες οὖν ἀνάβητε πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ εἶπατε αὐτῷ τάδε λέγει ὁ υἱὸς σου ἰωσηφ ἐποίησέν με ὁ θεὸς κύριον πάσης γῆς αἰγύπτου κατὰβηθι οὖν πρὸς με καὶ μὴ μείνεις
- 10 En gij zult in het land Gosen wonen, en nabij mij wezen, gij en uw zonen, en de zonen uwer zonen, en uw schapen, en uw runderen, en al wat gij hebt.
The land of Goshen will be your living-place, and you will be near me; you and your children and your children's children, and your flocks and herds and all you have:
καὶ κατοικήσεις ἐν γῆ γεσεμ ἀραβίας καὶ ἔση ἐγγὺς μου σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου τὰ πρόβατά σου καὶ αἱ βόες σου καὶ ὅσα σοὶ ἔστιν
- 11 En ik zal u aldaar onderhouden; want er zullen nog vijf jaren des hongers zijn,opdat gij niet verarmt, gij en uw huis, en alles wat gij hebt!
And there I will take care of you, so that you and your family may not be in need, for there are still five bad years to come.
καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ ἐτι γὰρ πέντε ἔτη λιμὸς ἵνα μὴ ἐκτριβῆς σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου
- 12 En ziet, uw ogen zien het, en de ogen van mijn broeder Benjamin, dat mijn mondtot u spreekt.
Now truly, your eyes see, and the eyes of my brother Benjamin see, that it is my mouth which says these things to you.
ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπουσιν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ μου ὅτι τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς
- 13 En boodschaft mijn vader al mijn heerlijkheid in Egypte, en alles wat gij gezienhebt; en haast u, en brengt mijn vader herwaarts af.
Give my father word of all my glory in Egypt and of all you have seen; and come back quickly with my father.
ἀπαγγείλατε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν ἐν αἰγύπτῳ καὶ ὅσα εἶδετε καὶ ταχύναντες καταγάγετε τὸν πατέρα μου ὃδε
- 14 En hij viel aan den hals van Benjamin, zijn broeder, en weende; en Benjaminweende aan zijn hals.
Then, weeping, he took Benjamin in his arms, and Benjamin himself was weeping on Joseph's neck.
καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ τὸν τράχηλον βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῷ καὶ βενιαμιν ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ

- 15 En hij kuste al zijn broederen, en hij weende over hen; en daarna spraken zijnbroeders met hem.
Then he gave a kiss to all his brothers, weeping over them; and after that his brothers had no fear of talking to him.
καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν
- 16 Als dit gerucht in het huis van Farao gehoord werd, dat men zeide: Jozefsbroeders zijn gekomen! was het goed in de ogen van Farao, en in de ogen van zijn knechten.
And news of these things went through Pharaoh's house, and it was said that Joseph's brothers were come; and it seemed good to Pharaoh and his servants.
καὶ διεβοήθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον φαραῶ λέγοντες ἦκασιν οἱ ἀδελφοὶ ἰωσηφ ἐχάρη δὲ φαραῶ καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ
- 17 En Farao zeide tot Jozef: Zeg tot uw broederen: Doet dit, laadt uw beesten, entrekt heen, gaat naar het land Kanaan;
And Pharaoh said to Joseph, Say to your brothers, Put your goods on your beasts and go back to the land of Canaan;
εἶπεν δὲ φαραῶ πρὸς ἰωσηφ εἰπὸν τοῖς ἀδελφοῖς σου τοῦτο ποιήσατε γεμίσατε τὰ πορεῖα ὑμῶν καὶ ἀπέλθατε εἰς γῆν χανααν
- 18 En neemt uw vader en uw huisgezinnen, en komt tot mij, en ik zal u het beste van Egypteland geven, en gij zult het vette dezes lands eten.
And get your father and your families and come back to me: and I will give you all the good things of Egypt, and the fat of the land will be your food.
καὶ παραλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν ἦκετε πρὸς με καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰγύπτου καὶ φάγεσθε τὸν μυελὸν τῆς γῆς
- 19 Gij zijt toch gelast: doet dit, neemt u uit Egypteland wagenen voor uw kinderkens, en voor uw vrouwen, en voert uw vader, en komt.
And say to them, This you are to do: take carts from the land of Egypt for your little ones and for your wives, and get your father and come back.
σὺ δὲ ἐντείλει ταῦτα λαβεῖν αὐτοῖς ἀμάξας ἐκ γῆς αἰγύπτου τοῖς παιδίοις ὑμῶν καὶ ταῖς γυναῖξιν καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν παραγίνεσθε
- 20 En uw oog verschone uw huisraad niet; want het beste van gans Egypteland, datzal het uwe zijn.
And take no thought for your goods, for the best of all the land of Egypt is yours.
καὶ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν σκευῶν ὑμῶν τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται
- 21 En de zonen van Israel deden alzo. Zo gaf Jozef hun wagenen, naar Farao's bevel; ook gaf hij hun teerkost op den weg.
And the children of Israel did as he said; and Joseph gave them carts as had been ordered by Pharaoh, and food for their journey.
ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἔδωκεν δὲ ἰωσηφ αὐτοῖς ἀμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ φαραῶ τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν
- 22 Hij gaf hun allen, iedereen, wisselklederen; maar Benjamin gaf hij driehonderdzilverlingen, en vijf wisselklederen.
To every one of them he gave three changes of clothing; but to Benjamin he gave three hundred bits of silver and five changes of clothing.
καὶ πᾶσιν ἔδωκεν δισσὰς στολάς τῷ δὲ βενιαμὴν ἔδωκεν τριακοσίους χρυσοὺς καὶ πέντε ἐξαλασσούσας στολάς
- 23 En zijn vader desgelijks zond hij tien ezelen, dragende van het beste van Egypte, en tien ezellen, dragende koren, en brood, en spijze voor zijn vader op den weg.
And to his father he sent ten asses with good things from Egypt on their backs, and ten she-asses with grain and bread and food for his father on the journey.
καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἀπέστειλεν κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ δέκα ὄνους αἴροντας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰγύπτου καὶ δέκα ἡμιόνους αἰρούσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς ὁδόν
- 24 En hij zond zijn broeders heen; en zij vertrokken; en hij zeide tot hen: Verstoort niet op den weg.
And he sent his brothers on their way, and said to them, See that you have no argument on the road.
ἐξάπεστειλεν δὲ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθησαν καὶ εἶπεν αὐτοῖς μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ
- 25 En zij trokken op uit Egypte, en zij kwamen in het land Kanaan tot hun vader Jakob.
So they went up from Egypt and came to the land of Canaan, to their father Jacob.
καὶ ἀνέβησαν ἐξ αἰγύπτου καὶ ἦλθον εἰς γῆν χανααν πρὸς ἰακωβ τὸν πατέρα αὐτῶν
- 26 Toen boodschapten zij hem, zeggende: Jozef leeft nog, ja, ook is hij regeerder ingans Egypteland! Toen bezweek zijn hart, want hij geloofde hen niet.
And they said to him, Joseph is living, and is ruler over all the land of Egypt. And at this word Jacob was quite overcome, for he had no faith in it.
καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες ὅτι ὁ υἱός σου ἰωσηφ ζῆ καὶ αὐτὸς ἄρχει πάσης γῆς αἰγύπτου καὶ ἐξέστη ἡ διάνοια ἰακωβ οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς
- 27 Maar als zij tot hem gesproken hadden al de woorden van Jozef, die hij tot hengesproken had, en dat hij de wagenen zag, die Jozef gezonden had om hem tevoeren, zo werd de geest van Jakob hun vader, levendig.
And they gave him an account of everything Joseph had said to them; and when he saw the carts which Joseph had sent for them, his spirit came back to him:
ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ ῥηθέντα ὑπὸ ἰωσηφ ὅσα εἶπεν αὐτοῖς ἰδὼν δὲ τὰς ἀμάξας ὡς ἀπέστειλεν ἰωσηφ ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτόν ἀνεζωπύρησεν τὸ πνεῦμα ἰακωβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν

- 28 En Israel zeide: Het is genoeg! mijn zoon Jozef leeft nog! ik zal gaan, en hem zien, eer ik sterve!
 And Israel said, It is enough: Joseph my son is still living; I will go and see him before my death.
 εἶπεν δὲ ἰσραηλ μέγα μοι ἔστιν εἰ ἔτι ἰωσηφ ὁ υἱός μου ζῆ πορευθεὶς ὄψομαι αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με
- 1 En Israel verreisde met al wat hij had, en hij kwam te Ber-seba, en hij offerdeofferanden aan den God van zijn vader Izak.
 And Israel went on his journey with all he had, and came to Beer-sheba, where he made offerings to the God of his father Isaac.
 ἀπάρας δὲ ἰσραηλ αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἦλθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου καὶ ἔθυσεν θυσίαν τῷ θεῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἰσαακ
- 2 En God sprak tot Israel in gezichten des nachts, en zeide: Jakob, Jakob! En hijzeide: Zie, hier ben ik!
 And God said to Israel in a night-vision, Jacob, Jacob. And he said, Here am I.
 εἶπεν δὲ ὁ θεὸς ἰσραηλ ἐν ὀράματι τῆς νυκτὸς εἶπας ἰακωβ ἰακωβ ὁ δὲ εἶπεν τί ἐστίν
- 3 En Hij zeide: Ik ben die God, uws vaders God; vrees niet van af te trekken naarEgypte; want Ik zal u aldaar tot een groot volk zetten.
 And he said, I am God, the God of your father: go down to Egypt without fear, for I will make a great nation of you there:
 λέγων ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς αἴγυπτον εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω σε ἐκεῖ
- 4 Ik zal met u aftrekken naar Egypte en Ik zal u doen weder optrekken, medeoptrekkende; en Jozef zal zijn hand op uw ogen leggen.
 I will go down with you to Egypt, and I will see that you come back again, and at your death Joseph will put his hands on your eyes.
 καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετὰ σοῦ εἰς αἴγυπτον καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος καὶ ἰωσηφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου
- 5 Toen maakte zich Jakob op van Ber-seba; en de zonen van Israel voerden Jakobhun vader, en hun kinderen, en hun vrouwen, op de wagenen, die Farao gezondenhad, om hem te voeren.
 Then Jacob went on from Beer-sheba; and the sons of Jacob took their father and their little ones and their wives in the carts which Pharaoh had sent for them.
 ἀνέστη δὲ ἰακωβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἀμάξας ἃς ἀπέστειλεν ἰωσηφ ἄραι αὐτόν
- 6 En zij namen hun vee, en hun have, die zij in het land Kanaan geworven hadden, en zij kwamen in Egypte, Jakob en al zijn zaad met hem;
 And they took their cattle and all the goods which they had got in the land of Canaan, and came to Egypt, even Jacob and all his seed:
 καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ πᾶσαν τὴν κτήσιν ἣν ἐκτήσαντο ἐν γῆ χanaan εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον ἰακωβ καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
- 7 Zijn zonen, en de zonen zijner zonen met hem; zijn dochteren, en zijner zonendochteren, en al zijn zaad bracht hij met zich in Egypte.
 His sons and his sons' sons, his daughters and his daughters' sons and all his family he took with him into Egypt.
 υἱοὶ καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ θυγατέρες καὶ θυγατέρες τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἦγαγεν εἰς αἴγυπτον
- 8 En dit zijn de namen der zonen van Israel, die in Egypte kwamen: Jakob en zijnzonen. De eerstgeborene van Jakob: Ruben.
 And these are the names of the children of Israel who came into Egypt, even Jacob and all his sons: Reuben, Jacob's oldest son;
 ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσραηλ τῶν εἰσελθόντων εἰς αἴγυπτον ἰακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρωτότοκος ἰακωβ ρουβην
- 9 En de zonen van Ruben: Hanoch, en Pallu, en Hezron, en Karmi.
 And the sons of Reuben: Hanoch and Pallu and Hezron and Carmi;
 υἱοὶ δὲ ρουβην ενωχ καὶ φαλλους ασρων καὶ χαρμι
- 10 En de zonen van Simeon: Jemuel, en Jamin, en Ohad, en Jachin, en Zoar, en Saul, de zoon ener Kanaanietische vrouw.
 And the sons of Simeon: Jemuel and Jamin and Ohad and Jachin and Zohar and Shaul, the son of a woman of Canaan;
 υἱοὶ δὲ σιμων ιεμουηλ καὶ ιαμιν καὶ αωδ καὶ ιαχιν καὶ σααρ καὶ σαουλ υἱὸς τῆς χανανίτιδος
- 11 En de zonen van Levi: Gerson, Kehath en Merari.
 And the sons of Levi: Gershon, Kohath, and Merari;
 υἱοὶ δὲ λευι γηρσων κααθ καὶ μεραρι
- 12 En de zonen van Juda: Er, en Onan, en Sela, en Perez, en Zerah. Doch Er en Onan waren gestorven in het land van Kanaan; en de zonen van Perez waren Hezron en Hamul.
 And the sons of Judah: Er and Onan and Shelah and Perez and Zerah: but Er and Onan had come to their death in the land of Canaan; and the sons of Perez were Hezron and Hamul.
 υἱοὶ δὲ ἰουδα ηρ καὶ αυναν καὶ σηλωμ καὶ φαρες καὶ ζαρα ἀπέθανεν δὲ ηρ καὶ αυναν ἐν γῆ χanaan ἐγένοντο δὲ υἱοὶ φαρες ασρων καὶ ιεμουηλ
- 13 En de zonen van Issaschar: Tola, en Puwa, en Job, en Simron.
 And the sons of Issachar: Tola and Puah and Job and Shimron;
 υἱοὶ δὲ ἰσσαχαρ θωλα καὶ φουα καὶ ιασουβ καὶ ζαμβραμ

- 14 En de zonen van Zebulon: Sered, en Elon, en Jahleel.
And the sons of Zebulun: Sered and Elon and Jahleel;
 υἱοὶ δὲ ζαβουλων σερεδ καὶ αλλων καὶ αλοηλ
- 15 Dit zijn de zonen van Lea, die zij Jakob geboort heeft in Paddan-Aram, met Dinazijn dochter; al de zielen zijner zonen en zijner dochteren waren drie en dertig.
All these, together with his daughter Dinah, were the children of Leah, whom Jacob had by her in Paddan-aram; they were thirty-three in number.
 οὗτοι υἱοὶ λειας οὗς ἔτεκεν τῷ ἰακωβ ἐν μεσοποταμίᾳ τῆς συρίας καὶ διναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ υἱοὶ καὶ θυγατέρες τριάκοντα τρεῖς
- 16 En de zonen van Gad: Zifjon en Haggi, Schuni en Ezbon, Eri en Arodi, en Areli.
And the sons of Gad: Ziphion and Haggi, Shuni and Ezbon, Eri and Arodi and Areli;
 υἱοὶ δὲ γαδ σαφων καὶ αγγις καὶ σαυνις καὶ θασοβαν καὶ σηδισ καὶ αροηδισ καὶ αροηλις
- 17 En de zonen van Aser: Jimna, en Jisva, en Jisvi, en Berija, en Sera, hun zuster; ende zonen van Berija: Heber en Malchiel.
And the sons of Asher: Jimnah and Ishvah and Ishvi and Beriah, and Sarah, their sister; and the sons of Beriah: Heber and Malchiel.
 υἱοὶ δὲ ασηρ ἱεμνα καὶ ἱεσουα καὶ ἱεουλ καὶ βαρια καὶ σαρα ἀδελφὴ αὐτῶν υἱοὶ δὲ βαρια χοβορ καὶ μελχιηλ
- 18 Dit zijn de zonen van Zilpa, die Laban aan zijn dochter Lea gegeven had; en zijbaarde Jakob deze zestien zielen.
These are the children of Zilpah, whom Laban gave to his daughter Leah, and Jacob had these sixteen children by her.
 οὗτοι υἱοὶ ζελφας ἦν ἔδωκεν λαβαν λεια τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ ἰακωβ δέκα ἕξ ψυχάς
- 19 De zonen van Rachel, Jakobs huisvrouw: Jozef en Benjamin.
The sons of Jacob's wife Rachel: Joseph and Benjamin.
 υἱοὶ δὲ ραχηλ γυναικὸς ἰακωβ ἰωσηφ καὶ βενιαμιν
- 20 En Jozef werden geboren in Egypteland, Manasse en Ephraim, die hem Asnath, dedochter van Potifera, den overste te On, baarde.
And Joseph had Manasseh and Ephraim in the land of Egypt, by Asenath, the daughter of Poti-phera, priest of On.
 ἐγένοντο δὲ υἱοὶ ἰωσηφ ἐν γῆ αἰγύπτῳ οὗς ἔτεκεν αὐτῷ ἀσεννεθ θυγάτηρ πετεφρη ἱερέως ἡλίου πόλεως τὸν μανασση καὶ τὸν εφραιμ ἐγένοντο δὲ υἱοὶ μανασση οὗς ἔτεκεν αὐτῷ ἡ παλλακὴ ἡ σύρα τὸν μαχιρ μαχιρ δὲ ἐγέννησεν τὸν γαλααδ υἱοὶ δὲ εφραιμ ἀδελφοῦ μανασση σουταλααμ καὶ τααμ υἱοὶ δὲ σουταλααμ εδεμ
- 21 En de zonen van Benjamin: Bela, Becher en Asbel, Gera en Naaman, Echi en Ros, Muppim en Huppim, en Ard.
And the sons of Benjamin were Belah and Becher and Ashbel, Gera and Naaman, Ehi and Rosh, Muppim and Huppim and Ard.
 υἱοὶ δὲ βενιαμιν βαλα καὶ χοβορ καὶ ασβηλ ἐγένοντο δὲ υἱοὶ βαλα γηρα καὶ νοεμαν καὶ αγγις καὶ ρως καὶ μαμφιν καὶ οφμιν γηρα δὲ ἐγέννησεν τὸν араδ
- 22 Dit zijn de zonen van Rachel, die Jakob geboren zijn, al te zamen veertien zielen.
All these were the children of Rachel whom Jacob had by her, fourteen persons.
 οὗτοι υἱοὶ ραχηλ οὗς ἔτεκεν τῷ ἰακωβ πᾶσαι ψυχαὶ δέκα ὀκτώ
- 23 En de zonen van Dan: Chusim.
And the son of Dan was Hushim.
 υἱοὶ δὲ δαν ασουμ
- 24 En de zonen van Nafthali: Jahzeel, en Guni, en Jezer, en Sillem.
And the sons of Naphtali: Jahzeel and Guni and Jezer and Shillem.
 καὶ υἱοὶ νεφθαλι ασηλ καὶ γουνι καὶ ἰσσαρ καὶ συλλημ
- 25 Dit zijn de zonen van Bilha, die Laban aan zijn dochter Rachel gegeven had; en zijbaarde dezelve Jakob, zij waren allen zeven zielen.
These were the children of Bilhah, whom Laban gave to his daughter Rachel, seven persons.
 οὗτοι υἱοὶ βαλλας ἦν ἔδωκεν λαβαν ραχηλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ ἰακωβ πᾶσαι ψυχαὶ ἑπτά
- 26 Al de zielen, die met Jakob in Egypte kwamen, uit zijn heup gesproten, uitgenomen de vrouwen van de zonen van Jakob, waren allen zes en zestig zielen.
All the persons who came with Jacob into Egypt, the offspring of his body, were sixty-six, without taking into account the wives of Jacob's sons.
 πᾶσαι δὲ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ ἰακωβ εἰς αἰγύπτον οἱ ἐξεληθόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ χωρὶς τῶν γυναικῶν υἱῶν ἰακωβ πᾶσαι ψυχαὶ ἑξήκοντα ἕξ

- 27 En de zonen van Jozef, die hem in Egypte geboren zijn, waren twee zielen. Al dezielen van het huis van Jakob, die in Egypte kwamen, waren zeventig.
And the sons of Joseph whom he had in Egypt were two. Seventy persons of the family of Jacob came into Egypt.
 υιοὶ δὲ ἰωσηφ οἱ γενόμενοι αὐτῷ ἐν γῆ αἰγύπτῳ ψυχαὶ ἑννέα πᾶσαι ψυχαὶ οἴκου ἰακωβ αἱ εἰσελθοῦσαι εἰς αἰγυπτὸν ἑβδομήκοντα πέντε
- 28 En hij zond Juda voor zijn aangezicht heen tot Jozef, om voor zijn aangezichtaanwijzing te doen naar Gosen; en zij kwamen in het land Gosen.
Now he had sent Judah before him to Goshen, to get word from Joseph; and so they came to the land of Goshen.
 τὸν δὲ ἰουδαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς ἰωσηφ συναντήσαι αὐτῷ καθ' ἡρώων πόλιν εἰς γῆν ραμεσση
- 29 Toen spande Jozef zijn wagen aan, en toog op, zijn vader Israel tegemoet naarGosen; en als hij zich aan hem vertoonde, zo viel hij hem aan zijn hals, en weendelang aan zijn hals.
And Joseph got his carriage ready and went to Goshen for the meeting with his father; and when he came before him, he put his arms round his neck, weeping.
 ζεύξας δὲ ἰωσηφ τὰ ἄρματα αὐτοῦ ἀνέβη εἰς συνάντησιν ἰσραηλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καθ' ἡρώων πόλιν καὶ ὄφθεις αὐτῷ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν κλαυθμῷ πλείονι
- 30 En Israel zeide tot Jozef: Dat ik nu sterve, nadat ik uw aangezicht gezien heb, datgij nog leeft!
And Israel said to Joseph, Now that I have seen you living again, I am ready for death.
 καὶ εἶπεν ἰσραηλ πρὸς ἰωσηφ ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν ἐπεὶ ἑώρακα τὸ πρόσωπόν σου ἔτι γὰρ σὺ ζῆς
- 31 Daarna zeide Jozef tot zijn broederen, en tot zijns vaders huis: Ik zal optrekken enFarao boodschappen, en tot hem zeggen: Mijn broeders en het huis mijns vaders,die in het land Kanaan waren, zijn tot mij gekomen.
And Joseph said to his brothers and to his father's people, I will go and give the news to Pharaoh, and say to him, My brothers and my father's people, from the land of Canaan, have come to me;
 εἶπεν δὲ ἰωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἀναβὰς ἀπαγγεῶ τῷ φαραῶ καὶ ἔρω αὐτῷ οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς μου οἱ ἦσαν ἐν γῆ χανααν ἦκασιν πρὸς με
- 32 En die mannen zijn schaapherders; want het zijn mannen, die met vee omgaan; enzij hebben hun schapen, en hun runderen, en al wat zij hebben, medegebracht.
And these men are keepers of sheep and owners of cattle, and have with them their flocks and their herds and all they have.
 οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶν ποιμένες ἄνδρες γὰρ κτηνοτρόφοι ἦσαν καὶ τὰ κτήνη καὶ τοὺς βόας καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἀγειόχασιν
- 33 Wanneer het nu geschieden zal, dat Farao ulieden zal roepen, en zeggen: Wat isuw hantering?
Now when Pharaoh sends for you and says, What is your business?
 ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς φαραῶ καὶ εἴπῃ ὑμῖν τί τὸ ἔργον ὑμῶν ἐστίν
- 34 Zo zult gij zeggen: Uw knechten zijn mannen, die van onze jeugd af tot nu toe metvee omgegaan hebben, zo wij als onze vaders; opdat gij in het land Gosen moogtwonen; want alle schaapherder is de Egyptenaren een gruwel.
You are to say, Your servants have been keepers of cattle from our early days up to now, like our fathers; in this way you will be able to have the land of Goshen for yourselves; because keepers of sheep are unclean in the eyes of the Egyptians.
 ἐρεῖτε ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμεν οἱ παῖδές σου ἐκ παιδός ἕως τοῦ νῦν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἵνα κατοικήσητε ἐν γῆ γεσεμ ἀραβία βδέλυγμα γὰρ ἐστίν αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων
- 1 Toen kwam Jozef en boodschapte Farao, en zeide: Mijn vader en mijn broeders,en hun schapen, en hun runderen, met alles wat zij hebben, zijn gekomen uit hetland Kanaan, en zie, zij zijn in het land Gosen.
Then Joseph went to Pharaoh, and said, My father and my brothers with their flocks and their herds and all they have, are come from Canaan, and are now in the land of Goshen.
 ἔλθων δὲ ἰωσηφ ἀπήγγειλεν τῷ φαραῶ λέγων ὁ πατὴρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες αὐτῶν καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἦλθον ἐκ γῆς χανααν καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἐν γῆ γεσεμ
- 2 En hij nam een deel zijner broederen, te weten vijf mannen, en hij stelde hen voorFarao's aangezicht.
And he took five of his brothers to Pharaoh.
 ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρέλαβεν πέντε ἄνδρας καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἐναντίον φαραῶ
- 3 Toen zeide Farao tot zijn broederen: Wat is uw hantering? En zij zeiden tot Farao:Uw knechten zijn schaapherders, zo wij als onze vaders.
And Pharaoh said to them, What is your business? And they said, Your servants are keepers of sheep, as our fathers were before us.
 καὶ εἶπεν φαραῶ τοῖς ἀδελφοῖς ἰωσηφ τί τὸ ἔργον ὑμῶν οἱ δὲ εἶπαν τῷ φαραῶ ποιμένες προβάτων οἱ παῖδές σου καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν
- 4 Voorts zeiden zij tot Farao: Wij zijn gekomen, om als vreemdelingen in dit land tewonen; want er is geen weide voor de schapen, die uw knechten hebben, dewijlde honger zwaar is in het land Kanaan; en nu, laat toch uw knechten in het landGosen wonen!
And they said to Pharaoh, We have come to make a living in this land, because we have no grass for our flocks in the land of Canaan; so now let your servants make a place for themselves in the land of Goshen.
 εἶπαν δὲ τῷ φαραῶ παροικεῖν ἐν τῇ γῆ ἦκαμεν οὐ γὰρ ἐστίν νομὴ τοῖς κτήνεσιν τῶν παίδων σου ἐνίσχυσεν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῆ χανααν νῦν οὖν κατοικήσομεν οἱ παῖδές σου ἐν γῆ γεσεμ

- 5 Toen sprak Farao tot Jozef, zeggende: Uw vader en uw broeders zijn tot ugekomen;
And Pharaoh said to Joseph, Let them have the land of Goshen; and if there are any able men among them, put them over my cattle.
 εἶπεν δὲ φαραω τῷ ιωσηφ κατοικεῖτωσαν ἐν γῆ γεσεμ εἰ δὲ ἐπίστη ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοὶ κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν ἦλθον δὲ εἰς αἴγυπτον πρὸς ιωσηφ ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἤκουσεν φαραω βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ εἶπεν φαραω πρὸς ιωσηφ λέγων ὁ πατήρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἦκασιν πρὸς σέ
- 6 Egypteland is voor uw aangezicht; doe uw vader en uw broeders in het beste van het land wonen; laat hen in het land Gosen wonen, en zo gij weet, dat er onderhen kloeke mannen zijn, zo zet hen tot veemeesters over hetgeen ik heb.
And Jacob and his sons came to Joseph in Egypt, and when word of it came to the ears of Pharaoh, king of Egypt, he said to Joseph, Your father and brothers have come to you; all the land of Egypt is before you; let your father and your brothers have the best of the land for their resting-place.
 ἰδοὺ ἡ γῆ αἰγύπτου ἐναντίον σου ἐστὶν ἐν τῇ βελτίστῃ γῆ κατοίκισον τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφοὺς σου
- 7 En Jozef bracht zijn vader Jakob mede, en stelde hem voor Farao's aangezicht; en Jakob zegende Farao.
Then Joseph made his father Jacob come before Pharaoh, and Jacob gave him his blessing.
 εἰσήγαγεν δὲ ιωσηφ ιακωβ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον φαραω καὶ εὐλόγησεν ιακωβ τὸν φαραω
- 8 En Farao zeide tot Jakob: Hoe vele zijn de dagen der jaren uws levens!
And Pharaoh said to him, How old are you?
 εἶπεν δὲ φαραω τῷ ιακωβ πόσα ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς σου
- 9 En Jakob zeide tot Farao: De dagen der jaren mijner vreemdelingschappen zijn honderd en dertig jaren; weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levensgeweest, en hebben niet bereikt de dagen van de jaren des levens mijner vaderen, in de dagen hunner vreemdelingschappen.
And Jacob said, The years of my wanderings have been a hundred and thirty; small in number and full of sorrow have been the years of my life, and less than the years of the wanderings of my fathers.
 καὶ εἶπεν ιακωβ τῷ φαραω αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου ὡς παρικοῦ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγονασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου οὐκ ἀφίκοντο εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου ὡς ἡμέρας παρῶκησαν
- 10 En Jakob zegende Farao, en ging uit van Farao's aangezicht.
And Jacob gave Pharaoh his blessing, and went out from before him.
 καὶ εὐλόγησας ιακωβ τὸν φαραω ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ
- 11 En Jozef bestelde voor Jakob en zijn broeders woningen, en hij gaf hun eenbezitting in Egypteland, in het beste van het land, in het land Rameses, gelijk als Farao geboden had.
And Joseph made a place for his father and his brothers, and gave them a heritage in the land of Egypt, in the best of the land, the land of Rameses, as Pharaoh had given orders.
 καὶ κατόκτισεν ιωσηφ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν γῆ αἰγύπτου ἐν τῇ βελτίστῃ γῆ ἐν γῆ ραμεσση καθὰ προσέταξεν φαραω
- 12 En Jozef onderhield zijn vader, en zijn broeders, en het ganse huis zijns vaders, met brood, tot den mond der kinderkens toe.
And Joseph took care of his father and his brothers and all his father's people, giving them food for the needs of their families.
 καὶ ἐσιτομέτρει ιωσηφ τῷ πατρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σίτον κατὰ σῶμα
- 13 En er was geen brood in het ganse land; want de honger was zeer zwaar: zodathet land van Egypte en het land Kanaan raasden vanwege dien honger.
Now there was no food to be had in all the land, so that all Egypt and Canaan were wasted from need of food.
 σίτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῆ ἐνίσχυσεν γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα ἐξέλιπεν δὲ ἡ γῆ αἰγύπτου καὶ ἡ γῆ χανααν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ
- 14 Toen verzamelde Jozef al het geld, dat in Egypteland en in het land Kanaaengevonden werd, voor het koren, dat zij kochten; en Jozef bracht dat geld in Farao's huis.
And all the money in Egypt and in the land of Canaan which had been given for grain, came into the hands of Joseph: and he put it in Pharaoh's house.
 συνήγαγεν δὲ ιωσηφ πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν γῆ αἰγύπτου καὶ ἐν γῆ χανααν τοῦ σίτου οὗ ἠγόραζον καὶ ἐσιτομέτρει αὐτοῖς καὶ εἰσήνεγκεν ιωσηφ πᾶν τὸ ἀργύριον εἰς τὸν οἶκον φαραω
- 15 Als nu het geld uit Egypteland en uit het land Kanaan verdaan was, kwamen al de Egyptenaars tot Jozef, zeggende: Geef ons brood; want waarom zouden wij in uw tegenwoordigheid sterven? want het geld ontbreekt;
And when all the money in Egypt and Canaan was gone, the Egyptians came to Joseph, and said, Give us bread; would you have us come to destruction before your eyes? for we have no more money.
 καὶ ἐξέλιπεν πᾶν τὸ ἀργύριον ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἐκ γῆς χανααν ἦλθον δὲ πάντες οἱ αἰγύπτιοι πρὸς ιωσηφ λέγοντες δὸς ἡμῖν ἄρτους καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκομεν ἐναντίον σου ἐκλείπειν γὰρ τὸ ἀργύριον ἡμῶν

- 16 En Jozef zeide: Geeft uw vee, zo zal ik het u geven voor uw vee, indien het geldontbreekt.
 And Joseph said, Give me your cattle; I will give you grain in exchange for your cattle if your money is all gone.
 εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἰωσηφ φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν εἰ ἐκλείπειν τὸ ἀργύριον
- 17 Toen brachten zij hun vee tot Jozef; en Jozef gaf hun brood voor paarden en voorhet vee der schapen, en voor het vee der runderen, en voor ezels; en hij voeddehen met brood, datzelve jaar, voor al hun vee.
 So they took their cattle to Joseph and he gave them bread in exchange for their horses and flocks and herds and asses, so all that year he gave them food in exchange for their cattle.
 ἤγαγον δὲ τὰ κτήνη πρὸς ἰωσηφ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἰωσηφ ἄρτους ἀντὶ τῶν ἵππων καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις ἀντὶ πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ
- 18 Toen datzelve jaar voleind was, zo kwamen zij tot hem in het tweede jaar, enzeiden tot hem: Wij zullen het voor mijn heer niet verbergen, alzo het geld verdaanis, en de bezitting der beesten gekomen aan mijn heer, zo is er niets andersovergebleven voor het aangezichts mijns heren, dan ons lichaam en ons land.
 And when that year was ended, they came to him in the second year, and said, We may not keep it from our lord's knowledge that all our money is gone, and all the herds of cattle are my lord's; there is nothing more to give my lord but our bodies and our land;
 ἐξῆλθεν δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ καὶ εἶπαν αὐτῷ μήποτε ἐκτριβῶμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰ γὰρ ἐκλείπειν τὸ ἀργύριον καὶ τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ κτήνη πρὸς σὲ τὸν κύριον καὶ οὐχ ὑπολείπεται ἡμῖν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν ἀλλ' ἢ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἡ γῆ ἡμῶν
- 19 Waarom zullen wij voor uw ogen sterven, zo wij als ons land? Koop ons en onsland voor brood; zo zullen wij en ons land Farao dienstbaar zijn; en geef zaad,opdat wij leven en niet sterven, en het land niet woest worde!
 Are we to come to destruction before your eyes, we and our land? take us and our land and give us bread; and we and our land will be servants to Pharaoh; and give us seed so that we may have life and the land may not become waste.
 ἵνα οὖν μὴ ἀποθάνωμεν ἐναντίον σου καὶ ἡ γῆ ἐρημοθῆ κτήσαι ἡμᾶς καὶ τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων καὶ ἐσόμεθα ἡμεῖς καὶ ἡ γῆ ἡμῶν παῖδες φαραω δὸς σπέρμα ἵνα σπεύρωμεν καὶ ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημοθήσεται
- 20 Alzo kocht Jozef het gehele land van Egypte voor Farao; want de Egyptenaarsverkochten een ieder zijn akker, dewijl de honger sterk over hen geworden was;zo werd het land Farao's eigen.
 So Joseph got all the land in Egypt for Pharaoh; for every Egyptian gave up his land in exchange for food, because of their great need; so all the land became Pharaoh's.
 καὶ ἐκτήσατο ἰωσηφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν αἰγυπτίων τῷ φαραω ἀπέδοντο γὰρ οἱ αἰγύπτιοι τὴν γῆν αὐτῶν τῷ φαραω ἐπεκράτησεν γὰρ αὐτῶν ὁ λιμός καὶ ἐγένετο ἡ γῆ φαραω
- 21 En aangaande het volk, dat zette hij over in de steden, van het ene uiterste derpalen van Egypte, tot aan het andere uiterste deszelven.
 And as for the people, he made servants of them, town by town, from one end of Egypt to the other.
 καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο αὐτῷ εἰς παῖδας ἀπ' ἄκρων ὀρίων αἰγύπτου ἕως τῶν ἄκρων
- 22 Alleen het land der priesteren kocht hij niet, want de priesters hadden eenbescheiden deel van Farao, en zij aten hun bescheiden deel, hetwelk hun Faraogegeven had; daarom verkochten zij hun land niet.
 Only he did not take the land of the priests, for the priests had their food given them by Pharaoh, and having what Pharaoh gave them, they had no need to give up their land.
 χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον οὐκ ἐκτήσατο ταύτην ἰωσηφ ἐν δόσει γὰρ ἔδωκεν δόμα τοῖς ἱερεῦσιν φαραω καὶ ἦσθιον τὴν δόσιν ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς φαραω διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐτῶν
- 23 Toen zeide Jozef tot het volk: Ziet, ik heb heden u en uw land gekocht voorFarao; ziet, daar is zaad voor u, opdat gij het land bezaait.
 Then Joseph said to the people, I have made you and your land this day the property of Pharaoh; here is seed for you to put in your fields.
 εἶπεν δὲ ἰωσηφ πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις ἰδοὺ κέκτημαι ὑμᾶς καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ φαραω λάβετε ἑαυτοῖς σπέρμα καὶ στείρατε τὴν γῆν
- 24 Doch met de inkomsten zal het geschieden, dat gij aan Farao het vijfde deel zultgeven, en de vier delen zullen voor u zijn, tot zaad des velds, en tot uw spijze envan degenen, die in uw huizen zijn, en om te eten voor uw kinderkens.
 And when the grain is cut, you are to give a fifth part to Pharaoh, and four parts will be yours for seed and food, and for your families and your little ones.
 καὶ ἔσται τὰ γενήματα αὐτῆς δώσετε τὸ πέμπτον μέρος τῷ φαραω τὰ δὲ τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς σπέρμα τῆ γῆ καὶ εἰς βρώσιν ὑμῖν καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν
- 25 En zij zeiden: Gij hebt ons leven behouden; laat ons genade vinden in de ogenmijns heren, en wij zullen Farao's knechten zijn.
 And they said to him, Truly you have kept us from death; may we have grace in your eyes, and we will be Pharaoh's servants.
 καὶ εἶπαν σέσωκας ἡμᾶς εὗρομεν χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ ἐσόμεθα παῖδες φαραω
- 26 Jozef dan stelde ditzelve in tot een wet, tot dezen dag, over het land van Egypte,dat Farao het vijfde deel zou hebben; behalve dat alleen het land der priesterenvan Farao niet werd.
 Then Joseph made a law which is in force to this day, that Pharaoh was to have the fifth part; only the land of the priests did not become his.
 καὶ ἔθετο αὐτοῖς ἰωσηφ εἰς πρόσταγμα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπὶ γῆν αἰγύπτου τῷ φαραω ἀποπεμπτῶν χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον οὐκ ἦν τῷ φαραω

- 27 Zo woonde Israel in het land van Egypte, in het land Gosen; en zij stelden zich totbezitters daarin, en zij werden vruchtbaar en vermeerderden zeer.
And so Israel was living among the Egyptians in the land of Goshen; and they got property there, and became very great in numbers and in wealth.
κατώκησεν δὲ ἰσραὴλ ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἐπὶ τῆς γῆς γοσεμ καὶ ἐκλιηρόνησαν ἐπ' αὐτῆς καὶ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα
- 28 En Jakob leefde in het land van Egypte zeventien jaar; zodat de dagen van Jakob,de jaren zijns levens, geweest zijn honderd zeven en veertig jaren.
And Jacob was living in the land of Goshen for seventeen years; so the years of his life were a hundred and forty-seven.
ἐπέζησεν δὲ ἰακωβ ἐν γῆ αἰγύπτῳ δέκα ἐπτὰ ἔτη ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι ἰακωβ ἑνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἐπτὰ ἔτη
- 29 Als nu de dagen van Israel naderden, dat hij sterven zou, zo riep hij zijn zoonJozef, en zeide tot hem: Indien ik nu genade gevonden heb in uw ogen, zo leg tochuw hand onder mijn heup, en doe weldadigheid en trouw aan mij, en begraaf mijtoch niet in Egypte;
And the time of his death came near, and he sent for his son Joseph and said to him, If now I am dear to you, put your hand under my leg and take an oath that you will not put me to rest in Egypt;
ἤγγισαν δὲ αἱ ἡμέραι ἰσραὴλ τοῦ ἀποθανεῖν καὶ ἐκάλεσεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰωσηφ καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου ὑπόθεσ τὴν χειρὰ σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου καὶ ποιήσεις ἐπ' ἐμὲ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν τοῦ μὴ με θάψαι ἐν αἰγύπτῳ
- 30 Maar dat ik bij mijn vaderen ligge; hierom zult gij mij uit Egypte voeren, en mij inhun graf begraven. En hij zeide: Ik zal doen naar uw woord!
But when I go to my fathers, you are to take me out of Egypt and put me to rest in their last resting-place. And he said, I will do so.
ἀλλὰ κοιμηθῆσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου καὶ ἄρεις με ἐξ αἰγύπτου καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν ὃ δὲ εἶπεν ἐγὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου
- 31 En hij zeide: Zweer mij! en hij zwoer hem. En Israel boog zich ten hoofde van hetbed. Genesis 48
And he said, Take an oath to me; and he took an oath to him: and Israel gave worship on the bed's head.
εἶπεν δὲ ὁμοσὸν μοι καὶ ὠμοσεν αὐτῷ καὶ προσεκύνησεν ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ
- 1 Het geschiedde nu na deze dingen, dat men Jozef zeide: Zie, uw vader is krank!Toen nam hij zijn twee zonen met zich, Manasse en Ephraim!
Now after these things, word came to Joseph that his father was ill: and he took with him his sons Manasseh and Ephraim.
ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἀπηγγέλη τῷ ἰωσηφ ὅτι ὁ πατήρ σου ἐνοχλεῖται καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τὸν μανασση καὶ τὸν εφραιμ ἦλθεν πρὸς ἰακωβ
- 2 En men boodschapte Jakob, en men zeide: Zie, uw zoon Jozef komt tot u! Zoversterkte zich Israel, en zat op het bed.
And when they said to Jacob, Your son Joseph is coming to see you: then Israel, getting all his strength together, had himself lifted up in his bed.
ἀπηγγέλη δὲ τῷ ἰακωβ λέγοντες ἰδοὺ ὁ υἱός σου ἰωσηφ ἔρχεται πρὸς σέ καὶ ἐνισχύσας ἰσραὴλ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην
- 3 Daarna zeide Jakob tot Jozef: God de Almachtige, is mij verschenen te Luz, in hetland Kanaan, en Hij heeft mij gezegend;
And Jacob said to Joseph, God, the Ruler of all, came to me in a vision at Luz in the land of Canaan, and gave me his blessing,
καὶ εἶπεν ἰακωβ τῷ ἰωσηφ ὁ θεός μου ὤφθη μοι ἐν λουζα ἐν γῆ χανααν καὶ εὐλόγησέν με
- 4 En Hij heeft tot mij gezegd: Zie, Ik zal u vruchtbaar maken, en uvermenigvuldigen, en u tot een hoop van volken stellen; en Ik zal aan uw zaad nau dit land tot een eeuwige bezitting geven.
And said to me, Truly, I will make you fertile and give you increase and will make of you a great family of nations: and I will give this land to your seed after you to be their heritage for ever.
καὶ εἶπέν μοι ἰδοὺ ἐγὼ αὐξάνω σε καὶ πληθυνῶ σε καὶ ποιήσω σε εἰς συναγωγὰς ἔθνων καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον
- 5 Nu dan, uw twee zonen, die u in Egypteland geboren waren, eer ik in Egypte tot ugekomen ben, zijn mijne; Ephraim en Manasse zullen mijne zijn, als Ruben enSimeon.
And now your two sons who came to birth in Egypt before I came to you here, are mine; Ephraim and Manasseh will be mine, in the same way as Reuben and Simeon are.
νῦν οὖν οἱ δύο υἱοὶ σου οἱ γενόμενοί σοι ἐν αἰγύπτῳ πρὸ τοῦ με ἔλθειν πρὸς σέ εἰς αἴγυπτον ἐμοὶ εἰσιν εφραιμ καὶ μανασση ὡς ρουβην καὶ σιμεων ἔσονται μοι
- 6 Maar uw geslacht, dat gij na hen zult gewinnen, zullen uwe zijn; zij zullen naarhunner broederen naam genoemd worden in hun erfdeel.
And any other offspring which you have after them, will be yours, and will be named after their brothers in their heritage.
τὰ δὲ ἔκγονα ἃ ἔαν γεννήσῃς μετὰ ταῦτα σοὶ ἔσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κληθήσονται ἐν τοῖς ἐκείνων κλήροις
- 7 Toen ik nu van Paddan kwam, zo is Rachel bij mij gestorven in het land Kanaan,op den weg, als het nog een kleine streek lands was, om tot Ephrath te komen; enik begroef haar aldaar aan den weg van Ephrath, welke is Bethlehem.
And as for me, when I came from Paddan, death overtook Rachel on the way, when we were still some distance from Ephrath; and I put her to rest there on the road to Ephrath, which is Bethlehem.
ἐγὼ δὲ ἤνικα ἠρχόμην ἐκ μεσοποταμίας τῆς συρίας ἀπέθανεν ραχὴλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῆ χανααν ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον χαβραθα τῆς γῆς τοῦ ἐλθεῖν εφραθα καὶ κατ'οἰκον αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου αὐτῆ ἐστὶν βαιθλεεμ

- 8 En Israel zag de zonen van Jozef, en zeide: Wiens zijn deze?
Then Israel, looking at Joseph's sons, said, Who are these?
ιδὼν δὲ Ἰσραηλ τοὺς υἱοὺς Ἰωσήφ εἶπεν τίνες σοι οὗτοι
- 9 En Jozef zeide tot zijn vader: Zij zijn mijn zonen, die mij God hier gegeven heeft. En hij zeide: Breng hen toch tot mij, dat ik hen zegene!
And Joseph said to his father, They are my sons, whom God has given me in this land. And he said, Let them come near me, and I will give them a blessing.
εἶπεν δὲ Ἰωσήφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ υἱοὶ μου εἰσιν οὗς ἔδωκέν μοι ὁ θεὸς ἐνταῦθα καὶ εἶπεν Ἰακώβ προσάγατέ μοι αὐτούς ἵνα εὐλογήσω αὐτούς
- 10 Doch de ogen van Israel waren zwaar van ouderdom; hij kon niet zien; en hij deed hen naderen tot zich; toen kuste hij hen, en omhelsde hen.
Now because Israel was old, his eyes were no longer clear, and he was not able to see. So he made them come near to him, and he gave them a kiss, folding them in his arms.
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Ἰσραηλ ἐβαρυνώθησαν ἀπὸ τοῦ γήρους καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν καὶ ἤγγισεν αὐτούς πρὸς αὐτόν καὶ ἐφίλησεν αὐτούς καὶ περιέλαβεν αὐτούς
- 11 En Israel zeide tot Jozef: Ik had niet gemeend uw aangezicht te zien; maar zie, God heeft mij ook uw zaad doen zien!
And Israel said to Joseph, I had no hope of seeing your face again, but God in his mercy has let me see you and your children.
καὶ εἶπεν Ἰσραηλ πρὸς Ἰωσήφ ἰδοὺ τοῦ προσώπου σου οὐκ ἔστέρηθην καὶ ἰδοὺ ἔδειξέν μοι ὁ θεὸς καὶ τὸ σπέρμα σου
- 12 Toen deed hen Jozef uitgaan van zijn knieën; en hij boog zich voor zijn aangezichtneder ter aarde.
Then Joseph took them from between his knees, and went down on his face to the earth.
καὶ ἐξήγαγεν Ἰωσήφ αὐτούς ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς
- 13 En Jozef nam die beiden, Efraim met zijn rechterhand, tegenover Israels linkerhand, en Manasse met zijn linkerhand, tegenover Israels rechterhand, en hij deed hen naderen tot hem.
Then taking Ephraim with his right hand, Joseph put him at Israel's left side, and with his left hand he put Manasseh at Israel's right side, placing them near him.
λαβὼν δὲ Ἰωσήφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ τὸν τε εφραϊμ ἐν τῇ δεξιᾷ ἐξ ἀριστερῶν δὲ Ἰσραηλ τὸν δὲ μανασση ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἐκ δεξιῶν δὲ Ἰσραηλ ἤγγισεν αὐτούς αὐτῷ
- 14 Maar Israel strekte zijn rechterhand uit, en legde die op het hoofd van Efraim, hoewel hij de minste was, en zijn linkerhand op het hoofd van Manasse; hij bestierde zijn handen verstandelijk; want Manasse was de eerstgeborene.
And Israel, stretching out his right hand, put it on the head of Ephraim, the younger, and his left hand on the head of Manasseh, crossing his hands on purpose, for Manasseh was the older.
ἐκτεινας δὲ Ἰσραηλ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν εφραϊμ οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μανασση ἐναλλάξ τὰς χεῖρας
- 15 En hij zegende Jozef, en zeide: De God, voor Wiens aangezicht mijn vaders, Abraham en Izak, gewandeld hebben, die God, Die mij gevoed heeft, van dat ik was, tot op dezen dag;
And he gave Joseph a blessing, saying, May the God to whom my fathers, Abraham and Isaac, gave worship, the God who has taken care of me all my life till this day,
καὶ ἠλόγησεν αὐτούς καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ᾧ εὐηρέστησαν οἱ πατέρες μου ἐναντίον αὐτοῦ ἀβρααμ καὶ ἰσαακ ὁ θεὸς ὁ τρέφων με ἐκ νεότητος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 16 Die Engel, Die mij verlost heeft van alle kwaad, zegene deze jongeren, en dat inhen mijn naam genoemd worde, en de naam mijner vaderen, Abraham en Izak, endat zij vermenigvuldigen als vissen in menigte, in het midden des lands!
The angel who has been my saviour from all evil, send his blessing on these children: and let my name and the name of my fathers, Abraham and Isaac, be given to them; and let them become a great nation in the earth.
ὁ ἄγγελος ὁ ρυόμενός με ἐκ πάντων τῶν κακῶν εὐλογήσει τὰ παιδιά ταῦτα καὶ ἐπικληθήσεται ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου ἀβρααμ καὶ ἰσαακ καὶ πληθυνθεῖσαν εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς
- 17 Toen Jozef zag, dat zijn vader zijn rechterhand op het hoofd van Efraim legde, zowas het kwaad in zijn ogen, en hij ondervatte zijns vaders hand, om die van hethoofd van Efraim op het hoofd van Manasse af te brengen.
Now when Joseph saw that his father had put his right hand on the head of Ephraim, it did not seem right to him; and lifting his father's hand he would have put it on the head of Manasseh.
ιδὼν δὲ Ἰωσήφ ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ τὴν δεξιάν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν εφραϊμ βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη καὶ ἀντελάβετο Ἰωσήφ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς εφραϊμ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μανασση
- 18 En Jozef zeide tot zijn vader: Niet also, mijn vader! want deze is de eerstgeborene; leg uw rechterhand op zijn hoofd.
And Joseph said to his father, Not so, my father, for this is the older; put your right hand on his head.
εἶπεν δὲ Ἰωσήφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐχ οὕτως πάτερ οὗτος γὰρ ὁ πρωτότοκος ἐπίθεε τὴν δεξιάν σου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
- 19 Maar zijn vader weigerde het, en zeide: Ik weet het, mijn zoon! ik weet het; hij zalook tot een volk worden, en hij zal ook groot worden; maar nochtans zal zijn kleinste broeder groter worden dan hij, en zijn zaad zal een volle menigte van volkeren worden.
But his father would not, saying, I am doing it on purpose, my son; he will certainly become a nation and a great one; but his younger brother will be greater than he, and his seed will become a great family of nations.
καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἀλλὰ εἶπεν οἶδα τέκνον οἶδα καὶ οὗτος ἔσται εἰς λαόν καὶ οὗτος ὑψηθήσεται ἀλλὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος μείζων αὐτοῦ ἔσται καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσται εἰς πλῆθος ἔθνων

- 20 Alzo zegende hij ze te dien dage, zeggende: In u zal Israel zegenen, zeggende: God zette u als Efraim en als Manasse! En hij zette Efraim voor Manasse.
So he gave them his blessing that day, saying, You will be the sign of blessing in Israel, for they will say, May God make you like Ephraim and Manasse; and he put Ephraim before Manasse.
καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται ἰσραὴλ λέγοντες ποιῆσαι σε ὁ θεὸς ὡς εφραϊμ καὶ ὡς μανασσῆ καὶ ἔθηκεν τὸν εφραϊμ ἔμπροσθεν τοῦ μανασσῆ
- 21 Daarna zeide Israel tot Jozef: Zie, ik sterf; maar God zal met ulieden wezen, en Hij zal u wederbrengen in het land uwer vaderen.
Then Israel said to Joseph, Now my death is near; but God will be with you, guiding you back to the land of your fathers.
εἶπεν δὲ ἰσραὴλ τῷ ἰωσήφ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω καὶ ἔσται ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν καὶ ἀποστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων ὑμῶν
- 22 En ik heb u een stuk lands gegeven boven uw broederen; hetwelk ik, met mijnzwaard en met mijn boog, uit de hand der Amorieten genomen heb.
And I have given you more than your brothers, even Shechem as your heritage, which I took from the Amorites with my sword and my bow.
ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι σικιμα ἐξαίρετον ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου ἦν ἔλαβον ἐκ χειρὸς αμορραίων ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ
- 1 Daarna riep Jakob zijn zonen, en hij zeide: Verzamelt u, en ik zal u verkondigen, hetgeen u in de navolgende dagen wedervaren zal.
And Jacob sent for his sons, and said, Come together, all of you, so that I may give you news of your fate in future times.
ἐκάλεσεν δὲ ἰακωβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν συνάχθητε ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν τί ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν
- 2 Komt samen en hoort, gij, zonen van Jakob! en hoort naar Israel, uw vader.
Come near, O sons of Jacob, and give ear to the words of Israel your father.
ἀθροίσθητε καὶ ἀκούσατε υἱοὶ ἰακωβ ἀκούσατε ἰσραὴλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν
- 3 Ruben! gij zijt mijn eerstgeborene, mijn kracht, en het begin mijner macht; devoortreffelijkste in hoogheid, en de voortreffelijkste in sterkte!
Reuben, you are my oldest son, the first-fruit of my strength, first in pride and first in power:
ρουβην πρωτότοκός μου σὺ ἰσχύς μου καὶ ἀρχὴ τέκνων μου σκληρὸς φέρεσθαι καὶ σκληρὸς ἀυθάδης
- 4 Snelle afloop als der wateren, gij zult de voortreffelijkste niet zijn! want gij hebt uws vaders leger beklommen; toen hebt gij het geschonden; hij heeft mijn bed beklommen!
But because you were uncontrolled, the first place will not be yours; for you went up to your father's bed, even his bride-bed, and made it unclean.
ἐξόβρισας ὡς ὕδωρ μὴ ἐκζέσης ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς σου τότε ἐμίανας τὴν στρωμνὴν οὗ ἀνέβης
- 5 Simeon en Levi zijn gebroeders! hun handelingen zijn werktuigen van geweld!
Simeon and Levi are brothers; deceit and force are their secret designs.
συμεων καὶ λευὶ ἀδελφοὶ συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξ αἰρέσεως αὐτῶν
- 6 Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad; mijn eer worde niet verenigd met hunvergadering! want in hun toorn hebben zij de mannen doodgeslagen, en in hunmoedwil hebben zij de ossen weggerukt.
Take no part in their secrets, O my soul; keep far away, O my heart, from their meetings; for in their wrath they put men to death, and for their pleasure even oxen were wounded.
εἰς βουλήν αὐτῶν μὴ ἔλθοι ἡ ψυχὴ μου καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἐρείσαι τὰ ἤπατά μου ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταύρων
- 7 Vervloekt zij hun toorn, want hij is heftig; en hun verbolgenheid, want zij is hard! ik zal hen verdelen onder Jakob, en zal hen verstrooien onder Israel.
A curse on their passion for it was bitter; and on their wrath for it was cruel. I will let their heritage in Jacob be broken up, driving them from their places in Israel.
ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν ὅτι αὐθάδης καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν ὅτι ἐσκληρόνηθη διαμεριῶ αὐτοῦ ἐν ἰακωβ καὶ διασπερῶ αὐτοῦ ἐν ἰσραὴλ
- 8 Juda! gij zijt het, u zullen uw broeders loven; uw hand zal zij op den nek uwer vijanden; voor u zullen zich uws vaders zonen nederbuigen.
To you, Judah, will your brothers give praise: your hand will be on the neck of your haters; your father's sons will go down to the earth before you.
ιουδα σὲ αἰνέσαισιν οἱ ἀδελφοὶ σου αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νότου τῶν ἐχθρῶν σου προσκυνήσουσίν σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου
- 9 Juda is een leeuwenwelp! gij zijt van de roof opgeklimmen, mijn zoon! Hij kromt zich, hij legt zich neder als een leeuw, en als een oude leeuw; wie zal hem doenopstaan?
Judah is a young lion; like a lion full of meat you have become great, my son; now he takes his rest like a lion stretched out and like an old lion; by whom will his sleep be broken?
σκύμνος λέοντος ιουδα ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης ἀναπεσὼν ἐκοιμήθη ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος τίς ἐγερεῖ αὐτόν
- 10 De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, tot dat Silo komt, en Denzelven zullen de volken gehoorzaam zijn.
The rod of authority will not be taken from Judah, and he will not be without a law-giver, till he comes who has the right to it, and the peoples will put themselves under his rule.
οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ ιουδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν

- 11 Hij bindt zijn jongen ezels aan den wijnstok, en het veulen zijner ezels aan denedelste wijnstok; hij wast zijn kleeft in den wijn, en zijn mantel in wijndruivenbloed.
Knotting his ass's cord to the vine, and his young ass to the best vine; washing his robe in wine, and his clothing in the blood of grapes:
 δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ καὶ τῆ ἔλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ
- 12 Hij is roodachtig van ogen door den wijn, en wit van tanden door de melk.
His eyes will be dark with wine, and his teeth white with milk.
 χαροποι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ οἴνου καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα
- 13 Zebulun zal aan de haven der zeeen wonen, en hij zal aan de haven der schepenwezen; en zijn zijde zal zijn naar Sidon.
The resting-place of Zebulun will be by the sea, and he will be a harbour for ships; the edge of his land will be by Sidon.
 ζαβουλων παράλιος κατοικήσει καὶ αὐτὸς παρ' ὄρμιον πλοίων καὶ παρατενεῖ ἕως σιδῶνος
- 14 Issaschar is een sterk gebeende ezels, nederliggende tussen twee pakken.
Issachar is a strong ass stretched out among the flocks:
 ισσαχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν ἀναπαύμενος ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων
- 15 Toen hij de rust zag, dat zij goed was, en het land, dat het lustig was, zo boog hij zijn schouder om te dragen, en was dienende onder cijn.
And he saw that rest was good and the land was pleasing; so he let them put weights on his back and became a servant.
 καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλὴ καὶ τὴν γῆν ὅτι πῖον ὑπέθηκεν τὸν ὄμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν καὶ ἐγενήθη ἀνήρ γεωργός
- 16 Dan zal zijn volk richten, als een der stammen Israels.
Dan will be the judge of his people, as one of the tribes of Israel.
 δαν κρινεῖ τὸν ἑαυτοῦ λαὸν ὡσεὶ καὶ μία φυλὴ ἐν ἰσραηλ
- 17 Dan zal een slang zijn aan den weg, een adderslang nevens het pad, bijtende despaards verzenen, dat zijn rijder achterover valle.
May Dan be a snake in the way, a horned snake by the road, biting the horse's foot so that the horseman has a fall.
 καὶ γενηθήτω δαν ὄφις ἐφ' ὁδοῦ ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβων δάκνων πτέρναν ἵππου καὶ πεσεῖται ὁ ἵππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω
- 18 Op uw zaligheid wacht ik, HEERE!
I have been waiting for your salvation, O Lord.
 τὴν σωτηρίαν περιμένω κυρίου
- 19 Aangaande Gad, een bende zal hem aanvallen; maar hij zal haar aanvallen in heteinde.
Gad, an army will come against him, but he will come down on them in their flight.
 γὰρ πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν αὐτὸς δὲ πειρατεύσει αὐτῶν κατὰ πόδας
- 20 Van Aser, zijn brood zal vet zijn; en hij zal koninklijke lekkernijen leveren.
Asher's bread is fat; he gives delicate food for kings.
 ασηρ πῖον αὐτοῦ ὁ ἄρτος καὶ αὐτὸς δώσει τρυφὴν ἄρχουσιν
- 21 Nafthali is een losgelaten hinde; hij geeft schone woorden.
Naphthali is a roe let loose, giving fair young ones.
 νεφθαλι στέλεχος ἀνεμῆνον ἐπιιδιόδους ἐν τῷ γενήματι κάλλος
- 22 Jozef is een vruchtbare tak, een vruchtbare tak aan een fontein; elk der takkenloopt over den muur.
Joseph is a young ox, whose steps are turned to the fountain;
 υἱὸς ἠΰξημένος ἰωσηφ υἱὸς ἠΰξημένος ζηλωτὸς υἱὸς μου νεώτατος πρὸς με ἀνάστρεψον
- 23 De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan, en beschoten, en hem gehaat;
He was troubled by the archers; they sent out their arrows against him, cruelly wounding him:
 εἰς ὃν διαβουλεύόμενοι ἐλοιδοροῦν καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων
- 24 Maar zijn boog is in stijvigheid gebleven, en de armen zijner handen zijn gesterktgeworden, door de handen van de Machtige Jakobs; daarvan is hij een herder, een steen Israels;
But their bows were broken by a strong one, and the cords of their arms were cut by the Strength of Jacob, by the name of the Stone of Israel:
 καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων χειρῶν αὐτῶν διὰ χεῖρα δυνάστου ἰακωβ ἐκείθεν ὁ κατισχύσας ἰσραηλ

- 25 Van uws vaders God, Die u zal helpen, en van den Almachtige, Die u zal zegenen, met zegeningen des hemels van boven, met zegeningen des afgronds, didaaronder ligt, met zegeningen der borsten en der baarmoeder!
Even by the God of your father, who will be your help, and by the Ruler of all, who will make you full with blessings from heaven on high, blessings of the deep stretched out under the earth, blessings of the breasts and of the fertile body:
παρὰ θεοῦ τοῦ πατρὸς σου καὶ ἐβοήθησέν σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμὸς καὶ εὐλόγησέν σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν καὶ εὐλογίαν γῆς ἐχοῦσης πάντα ἕνεκεν εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας
- 26 De zegeningen uws vaders gaan te boven de zegeningen mijner voorvaderen, totaal het einde van de eeuwige heuvelen; die zullen zijn op het hoofd van Jozef, enop den hoofdschedel des afgezonderden zijner broederen!
Blessings of sons, old and young, to the father: blessings of the oldest mountains and the fruit of the eternal hills: let them come on the head of Joseph, on the crown of him who was separate from his brothers.
εὐλογίας πατρὸς σου καὶ μητρὸς σου ὑπερίσχυσεν ἐπ' εὐλογίας ὀρέων μονίμων καὶ ἐπ' εὐλογίας θινῶν ἀενάων ἔσονται ἐπὶ κεφαλὴν ἰωσηφ καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἠγήσατο ἀδελφῶν
- 27 Benjamin zal als een wolf verscheuren; des morgens zal hij roof eten, en desavonds zal hij buit uitdelen.
Benjamin is a wolf, searching for meat: in the morning he takes his food, and in the evening he makes division of what he has taken.
βενιαμιν λύκος ἄρπας τὸ πρωινὸν ἔδεται ἔτι καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας διαδώσει τροφήν
- 28 Al deze stammen van Israel zijn twaalf; en dit is het, wat hun vader tot hen sprak, als hij hen zegende; hij zegende hen, een iegelijk naar zijn bijzonderen zegen.
These are the twelve tribes of Israel: and these are the words their father said to them, blessing them; to every one he gave his blessing.
πάντες οὗτοι υἱοὶ ἰακωβ δώδεκα καὶ ταῦτα ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατήρ αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς
- 29 Daarna gebood hij hun, en zeide tot hen: Ik word verzameld tot mijn volk: begraaft mij bij mijn vaders, in de spelonk, die is in den akker van Efron, den Hethiet;
And he gave orders to them, saying, Put me to rest with my people and with my fathers, in the hollow of the rock in the field of Ephron the Hittite,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἐγὼ προστίθειμι πρὸς τὸν ἐμὸν λαὸν θάματέ με μετὰ τῶν πατέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ ὃ ἐστὶν ἐν τῷ ἀγρῷ εφρων τοῦ χετταίου
- 30 In de spelonk, welke is op den akker van Machpela, die tegenover Mamre is, in het land Kanaan, die Abraham met dien akker gekocht heeft van Efron, den Hethiet, tot een erfbegraffenis.
In the rock in the field of Machpelah, near Mamre in the land of Canaan, which Abraham got from Ephron the Hittite, to be his resting-place.
ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ τῷ ἀπέναντι μαμβρη ἐν τῇ γῇ χανααν ὃ ἐκτήσατο ἀβρααμ τὸ σπήλαιον παρὰ εφρων τοῦ χετταίου ἐν κτήσει μνημείου
- 31 Aldaar hebben zij Abraham begraven, en Sara, zijn huisvrouw; daar hebben zij Izak begraven, en Rebekka, zijn huisvrouw; en daar heb ik Lea begraven.
There Abraham and Sarah his wife were put to rest, and there they put Isaac and Rebekah his wife, and there I put Leah to rest.
ἐκεῖ ἔθαψαν ἀβρααμ καὶ σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐκεῖ ἔθαψαν ἰσαακ καὶ ρεβεκκαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἐκεῖ ἔθαψα λειαν
- 32 De akker, en de spelonk, die daarin is, is gekocht van de zonen Heths.
In the rock in the field which was got for a price from the people of Heth.
ἐν κτήσει τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ ὄντος ἐν αὐτῷ παρὰ τῶν υἱῶν χετ
- 33 Als Jakob voleind had aan zijn zonen bevelen te geven, zo legde hij zijn voetensamen op het bed, en hij gaf den geest, en hij werd verzameld tot zijn volken.
And when Jacob had come to the end of these words to his sons, stretching himself on his bed, he gave up his spirit, and went the way of his people.
καὶ κατέπαυσεν ἰακωβ ἐπιτάσων τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κλίνην ἐξέλιπεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ
- 1 Toen viel Jozef op zijns vaders aangezicht, en hij weende over hem, en kuste hem.
And Joseph put his head down on his father's face, weeping and kissing him.
καὶ ἐπιπεσὼν ἰωσηφ ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐκλαυσεν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐφίλησεν αὐτόν
- 2 En Jozef gebood zijn knechten, den medicijnmeesters, dat zij zijn vader balsemen zouden; en de medicijnmeesters balsemden Israel.
And Joseph gave orders to his servants who had the necessary knowledge, to make his father's body ready, folding it in linen with spices, and they did so.
καὶ προσέταξεν ἰωσηφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφιασταῖς ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐνταφιασταὶ τὸν ἰσραηλ
- 3 En veertig dagen werden aan hem vervuld; want alzo werden vervuld de dagendergenen, die gebalsemd werden; en de Egyptenaars beweeden hem zeventigdagen.
And the forty days needed for making the body ready went by: and there was weeping for him among the Egyptians for seventy days.
καὶ ἐπλήρωσαν αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας οὕτως γὰρ καταριθμοῦνται αἱ ἡμέραι τῆς ταφῆς καὶ ἐπένθησεν αὐτὸν αἰγυπτῶς ἑβδομήκοντα ἡμέρας
- 4 Als nu de dagen zijns bewenens over waren, zo sprak Jozef tot het huis van Farao, zeggende: Indien ik nu genade gevonden heb in uw ogen, spreek toch voor de oren van Farao, zeggende:
And when the days of weeping for him were past, Joseph said to the servants of Pharaoh, If now you have love for me, say these words to Pharaoh:
ἐπειδὴ δὲ παρήλθον αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους ἐλάλησεν ἰωσηφ πρὸς τοὺς δυνάστας φαραω λέγων εἰ εὔρον χάριν ἐναντίον ὑμῶν λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εἰς τὰ ὄτα φαραω λέγοντες

- 5 Mijn vader heeft mij doen zweren, zeggende: Zie, ik sterf; in mijn graf, dat ik mijin het land Kanaan gegraven heb, daar zult gij mij begraven! Nu dan, laat mij tochoptrekken, dat ik mijn vader begrave, dan zal ik wederkomen.
My father made me take an oath, saying, When I am dead, put me to rest in the place I have made ready for myself in the land of Canaan. So now let me go and put my father in his last resting-place, and I will come back again.
ὁ πατήρ μου ὥρκισέν με λέγων ἐν τῷ μνημείῳ ᾧ ὄρυξα ἐμαυτῷ ἐν γῆ χανααν ἐκεῖ με θάψεις νῦν οὖν ἀναβὰς θάψω τὸν πατέρα μου καὶ ἐπιανελεύσομαι
- 6 En Faraο zeide: Trek op en begraaf uw vader, gelijk als hij u heeft doen zweren.
And Pharaoh said, Go up and put your father to rest, as you gave your oath to him.
καὶ εἶπεν φαραω ἀνάβηθι θάψον τὸν πατέρα σου καθάπερ ὥρκισέν σε
- 7 En Jozef toog op, om zijn vader te begraven; en met hem togen op alle Faraο'sknechten, de oudsten van zijn huis, en al de oudsten des lands van Egypte;
So Joseph went up to put his father in his last resting-place; and with him went all the servants of Pharaoh, and the chief men of his house and all the chiefs of the land of Egypt, καὶ ἀνέβη ιωσηφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες φαραω καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι τῆς γῆς αἰγύπτου
- 8 Daartoe het ganse huis van Jozef, en zijn broeders, en het huis zijns vaders; alleenhun kleine kinderen, en hun schapen, en hun runderen lieten zij in het land Gosen.
And all the family of Joseph, and his brothers and his father's people: only their little ones and their flocks and herds they did not take with them from the land of Goshen.
καὶ πᾶσα ἡ πανοικία ιωσηφ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ οἰκία ἡ πατρικὴ αὐτοῦ καὶ τὴν συγγένειαν καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας ὑπελίποντο ἐν γῆ γεσεμ
- 9 En met hem togen op, zo wagenen als ruiteren; en het was een zeer zwaar heir.
And carriages went up with him and horsemen, a great army.
καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ καὶ ἄρματα καὶ ἵππεῖς καὶ ἐγένετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα
- 10 Toen zij nu aan het plein van het doornbos kwamen, dat aan gene zijde van deJordaan is, hielden zij daar een grote en zeer zware rouwklage; en hij maakte zijnvader een rouw van zeven dagen.
And they came to the grain-floor of Atad on the other side of Jordan, and there they gave the last honours to Jacob, with great and bitter sorrow, weeping for their father for seven days.
καὶ παρεγένοντο ἐφ' ἄλωνα αταδ ὃ ἐστὶν πέραν τοῦ ιορδάνου καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν μέγαν καὶ ἰσχυρὸν σφόδρα καὶ ἐποίησεν τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας
- 11 Als de inwoners des lands, de Kanaanieten, dien rouw zagen op het plein van hetdoornbos, zo zeiden zij: Dit is een zware rouw der Egyptenaren; daarom noemdemen haar naam Abel-Mizraim, die aan het veer van de Jordaan is.
And when the people of the land, the people of Canaan, at the grain-floor of Atad, saw their grief, they said, Great is the grief of the Egyptians: so the place was named Abel-mizraim, on the other side of Jordan.
καὶ εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς χανααν τὸ πένθος ἐν ἄλωνι αταδ καὶ εἶπαν πένθος μέγα τοῦτό ἐστιν τοῖς αἰγυπτίοις διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ πένθος αἰγύπτου ὃ ἐστὶν πέραν τοῦ ιορδάνου
- 12 En zijn zonen deden hem, gelijk als hij hun geboden had;
So his sons did as he had given them orders to do:
καὶ ἐποίησαν αὐτῷ οὕτως οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ
- 13 Want zijn zonen voerden hem in het land Kanaan, en begroeven hem in despelonk des akkers van Machpela, welke Abraham met den akker gekocht hadtot een erfbegrafenis van Efron, den Hethiet, tegenover Mamre.
For they took him into the land of Canaan and put him to rest in the hollow rock in the field of Machpelah, which Abraham got with the field, for a resting-place, from Ephron the Hittite at Mamre.
καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν χανααν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν ὃ ἐκτήσατο αβρααμ τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει μνημείου παρὰ εφρων τοῦ χετταίου κατέναντι μαμβρη
- 14 Daarna keerde Jozef weder in Egypte, hij en zijn broeders, en allen, die met hemopgetogen waren, om zijn vader te begraven, nadat hij zijn vader begraven had.
And when his father had been put to rest, Joseph and his brothers and all who had gone with him, went back to Egypt.
καὶ ἀπέστρεψεν ιωσηφ εἰς αἴγυπτον αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ
- 15 Toen Jozefs broeders zagen, dat hun vader dood was, zo zeiden zij: Misschien zalons Jozef haten, en hij zal ons gewisselijk vergelden al het kwaad, dat wij hemaangedaan hebben.
Now after the death of their father, Joseph's brothers said to themselves, It may be that Joseph's heart will be turned against us, and he will give us punishment for all the evil which we did to him.
ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ ιωσηφ ὅτι τέθνηκεν ὁ πατήρ αὐτῶν εἶπαν μήποτε μνησικακίησιν ἡμῖν ιωσηφ καὶ ἀνταπόδομα ἀνταποδῶ ἡμῖν πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ
- 16 Daarom ontboden zij aan Jozef, zeggende: Uw vader heeft bevolen voor zijndood, zeggende:
So they sent word to Joseph, saying, Your father, before his death, gave us orders, saying,
καὶ παρεγένοντο πρὸς ιωσηφ λέγοντες ὁ πατήρ σου ὥρκισεν πρὸ τοῦ τελευτήσαι αὐτὸν λέγων

- 17 Zo zult gij tot Jozef zeggen: Ei, vergeef toch de overtreding uwer broederen, enhun zonde; want zij hebben u kwaad aangedaan; maar nu vergeef toch deovertreding der dienaren van den God uws vaders! En Jozef weende, als zij tothem spraken.
 You are to say to Joseph, Let the wrongdoing of your brothers be overlooked, and the evil they did to you: now, if it is your pleasure, let the sin of the servants of your father's God have forgiveness. And at these words, Joseph was overcome with weeping.
 οὕτως εἶπατε ἰωσηφ ἄφες αὐτοῖς τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ὅτι πονηρά σοι ἐνεδειξάντο καὶ νῦν δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τοῦ θεοῦ τοῦ πατρὸς σου καὶ ἐκλαυσεν ἰωσηφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν
- 18 Daarna kwamen ook zijn broeders, en vielen voor hem neder, en zeiden: Zie, wijzijn u tot knechten!
 Then his brothers went, and falling at his feet, said, Truly, we are your servants.
 καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν εἶπαν οἶδε ἡμεῖς σοι οἰκέται
- 19 En Jozef zeide tot hen: Vreest niet; want ben ik in de plaats van God?
 And Joseph said, Have no fear: am I in the place of God?
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰωσηφ μὴ φοβεῖσθε τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμι ἐγώ
- 20 Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht; doch God heeft dat ten goedegedacht; opdat Hij deed, gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in hetleven te behouden.
 As for you, it was in your mind to do me evil, but God has given a happy outcome, the salvation of numbers of people, as you see today.
 ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρά ὁ δὲ θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ ὅπως ἂν γενηθῆ ὡς σήμερον ἵνα διατραφῆ λαὸς πολὺς
- 21 Nu dan, vreest niet! Ik zal u en uw kleine kinderen onderhouden. Zo troostte hijhen, en sprak naar hun hart.
 So now, have no fear: for I will take care of you and your little ones. So he gave them comfort with kind words.
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς μὴ φοβεῖσθε ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς καὶ τὰς οἰκίας ὑμῶν καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς καὶ ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν
- 22 Jozef dan woonde in Egypte, hij en het huis zijns vaders; en Jozef leefde honderden tien jaren.
 Now Joseph and all his father's family went on living in Egypt: and the years of Joseph's life were a hundred and ten.
 καὶ κατέκησεν ἰωσηφ ἐν αἰγύπτῳ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ πανοικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἔζησεν ἰωσηφ ἔτη ἑκατὸν δέκα
- 23 En Jozef zag van Efraim kinderen, van het derde gelid; ook werden de zonen vanMachir, den zoon van Manasse, op Jozefs knieen geboren.
 And Joseph saw Ephraim's children of the third generation: and the children of Machir, the son of Manasseh, came to birth on Joseph's knees.
 καὶ εἶδεν ἰωσηφ εφραιμ παιδία ἕως τρίτης γενεᾶς καὶ υἱοὶ μαχὶρ τοῦ υἱοῦ μανασση ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν ἰωσηφ
- 24 En Jozef zeide tot zijn broederen: Ik sterf; maar God zal u gewisselijk bezoeken, en Hij zal u doen optrekken uit dit land, in het land, hetwelk hij aan Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft.
 Then Joseph said to his brothers, The time of my death has come; but God will keep you in mind and take you out of this land into the land which he gave by his oath to Abraham and Isaac and Jacob.
 καὶ εἶπεν ἰωσηφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ λέγων ἐγὼ ἀποθνήσκω ἐπισκοπῆ δὲ ἐπισκέπεται ὑμᾶς ὁ θεὸς καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν αβρααμ καὶ ἰσαακ καὶ ἰακωβ
- 25 En Jozef deed de zonen van Israel zweren, zeggende: God zal u gewisselijkbezoeken, zo zult gij mijn beenderen van hier opvoeren!
 Then Joseph made the children of Israel take an oath, saying, God will certainly give effect to his word, and you are to take my bones away from here.
 καὶ ὄρκισεν ἰωσηφ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ λέγων ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ἣ ἐπισκέπεται ὑμᾶς ὁ θεός καὶ συνανοίσετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν
- 1 Dit nu zijn de namen der zonen van Israel, die in Egypte gekomen zijn, met Jakob; zij kwamen er in, elk met zijn huis.
 Now these are the names of the sons of Israel who came into Egypt; every man and his family came with Jacob.
 ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσραηλ τῶν εἰσπεπορευμένων εἰς αἰγύπτον ἅμα ἰακωβ τῷ πατρὶ αὐτῶν ἕκαστος πανοικία αὐτῶν εἰσήλθοσαν
- 2 Ruben, Simeon, Levi, en Juda;
 Reuben, Simeon, Levi, and Judah;
 ρουβην σιμεων λευι ιουδας
- 3 Issaschar, Zebulon, en Benjamin;
 Issachar, Zebulun, and Benjamin;
 ἰσσαχαρ ζαβουλων καὶ βενιαμιν

- 4 Dan en Nafthali, Gad en Aser.
Dan and Naphtali, Gad and Asher.
δαν καὶ νεφθαλι γαδ καὶ ασηρ
- 5 Al de zielen nu, die uit Jakobs heup voortgekomen zijn, waren zeventig zielen; doch Jozef was in Egypte.
All the offspring of Jacob were seventy persons: and Joseph had come to Egypt before them.
ιωσηφ δὲ ἦν ἐν αἰγύπτῳ ἦσαν δὲ πᾶσαι ψυχαὶ ἐξ ἰακωβ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα
- 6 Toen nu Jozef gestorven was, en al zijn broeders, en al dat geslacht,
Then Joseph came to his end, and all his brothers, and all that generation.
ἐτελεύτησεν δὲ ἰωσηφ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη
- 7 Zo werden de kinderen Israels vruchtbaar en wiesen overvloedig, en zijvermeerderden, en werden gans zeer machtig, zodat het land met hen vervuldwerd.
And the children of Israel were fertile, increasing very greatly in numbers and in power; and the land was full of them.
οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραηλ ἠρῶνθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν καὶ χυδαῖοι ἐγένοντο καὶ κατίσχυον σφόδρα σφόδρα ἐπλήθυνεν δὲ ἡ γῆ αὐτοῦς
- 8 Daarna stond een nieuwe koning op over Egypte, die Jozef niet gekend had;
Now a new king came to power in Egypt, who had no knowledge of Joseph.
ἀνέστη δὲ βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' αἴγυπτον ὃς οὐκ ᾔδει τὸν ἰωσηφ
- 9 Die zeide tot zijn volk: Ziet, het volk der kinderen Israels is veel, ja, machtiger dan wij.
And he said to his people, See, the people of Israel are greater in number and in power than we are:
εἶπεν δὲ τῷ ἔθνει αὐτοῦ ἰδοὺ τὸ γένος τῶν υἱῶν ἰσραηλ μέγα πλῆθος καὶ ἰσχύει ὑπὲρ ἡμᾶς
- 10 Komt aan, laat ons wijselijk tegen hetzelfde handelen, opdat het nietvermenigvuldige, en het geschiede, als er enige krijg voorvalt, dat het zich ook nietvervoege tot onze vijanden, en tegen ons strijde, en uit het land optrekke.
Let us take care for fear that their numbers may become even greater, and if there is a war, they may be joined with those who are against us, and make an attack on us, and go up out of the land.
δεῦτε οὖν κατασοφισώμεθα αὐτούς μήποτε πληθυνθῆ καὶ ἠνίκα ἂν συμβῆ ἡμῖν πόλεμος προστεθήσονται καὶ οὗτοι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους καὶ ἐκπολεμήσαντες ἡμᾶς ἐξελεύσονται ἐκ τῆς γῆς
- 11 En zij zetten oversten der schattingen over hetzelfde, om het te verdrukken met hunlasten; want men bouwde voor Farao schatsteden, Pitom en Raamses.
So they put overseers of forced work over them, in order to make their strength less by the weight of their work. And they made store-towns for Pharaoh, Pithom and Raamses.
καὶ ἐπέστησεν αὐτοῖς ἐπιστάτας τῶν ἔργων ἵνα κακώσωσιν αὐτούς ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ἑκοδόμησαν πόλεις ὄχυράς τῷ φαραῶ τὴν τε πιθωμ καὶ ραμεσση καὶ ὧν ἡ ἔστιν ἡλίου πόλις
- 12 Maar hoe meer zij het verdrukten, hoe meer het vermeerderde, en hoe meer het wies; zodat zij verdrietig waren vanwege de kinderen Israels.
But the more cruel they were to them, the more their number increased, till all the land was full of them. And the children of Israel were hated by the Egyptians.
καθότι δὲ αὐτούς ἐταπείνουν τοσοῦτο πλείους ἐγίνοντο καὶ ἴσχυον σφόδρα σφόδρα καὶ ἐβδελύσσοντο οἱ αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 13 En de Egyptenaars deden de kinderen Israels dienen met hardigheid.
And they gave the children of Israel even harder work to do:
καὶ κατεδυνάστευον οἱ αἰγύπτιοι τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ βίᾳ
- 14 Zodat zij hun het leven bitter maakten met harden dienst, in leem en intichelstenen, en met allen dienst op het veld, met al hun dienst, dien zij hen dedendien met hardigheid.
And made their lives bitter with hard work, making building-material and bricks, and doing all sorts of work in the fields under the hardest conditions.
καὶ κατωδύνων αὐτῶν τὴν ζωὴν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς σκληροῖς τῷ πληθὲ καὶ τῇ πλινθείᾳ καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις κατὰ πάντα τὰ ἔργα ὧν κατεδουλοῦντο αὐτούς μετὰ βίας
- 15 Daarenboven sprak de koning van Egypte tot de vroedvrouwen der Hebreïnnen, welker ener naam Sifra, en de naam der andere Pua was;
And the king of Egypt said to the Hebrew women who gave help at the time of childbirth (the name of the one was Shiphrah and the name of the other Puah),
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶν αἰγυπτίων ταῖς μαῖαις τῶν εβραίων τῇ μιᾷ αὐτῶν ἣ ὄνομα σεφωρα καὶ τὸ ὄνομα τῆς δευτέρας φουα
- 16 En zeide: Wanneer gij de Hebreïnnen in het baren helpt, en ziet haar op destoelen; is het een zoon, zo doodt hem; maar is het een dochter, zo laat haar leven!
When you are looking after the Hebrew women in childbirth, if it is a son you are to put him to death; but if it is a daughter, she may go on living.
καὶ εἶπεν ὅταν μαιώσθε τὰς εβραίας καὶ ὧσιν πρὸς τῷ τίκτειν ἐὰν μὲν ἄρσεν ἧ ἀποκτεῖνατε αὐτό ἐὰν δὲ θῆλυ περιποιήσθε αὐτό

- 17 Doch de vroedvrouwen vreesden God, en deden niet, gelijk als de koning van Egypte tot haar gesproken had, maar zij behielden de knechtjes in het leven.
But the women had the fear of God, and did not do as the king of Egypt said, but let the male children go on living.
ἐφοβήθησαν δὲ αἱ μαῖαι τὸν θεὸν καὶ οὐκ ἐποίησαν καθότι συνέταξεν αὐταῖς ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ ἐξωογόνουν τὰ ἄρσена
- 18 Toen riep de koning van Egypte de vroedvrouwen, en zeide tot haar: Waarom hebt gij deze zaak gedaan, dat gij de knechtjes in het leven behouden hebt?
And the king of Egypt sent for the women, and said to them, Why have you done this, and let the male children go on living?
ἐκάλεσεν δὲ ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου τὰς μαῖας καὶ εἶπεν αὐταῖς τί ὅτι ἐποιήσατε τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ ἐξωογονεῖτε τὰ ἄρσена
- 19 En de vroedvrouwen zeiden tot Farao: Omdat de Hebreïnnen niet zijn gelijk de Egyptische vrouwen; want zij zijn sterk; eer de vroedvrouw tot haar komt, zo hebben zij gebaard.
And they said to Pharaoh, Because the Hebrew women are not like the Egyptian women, for they are strong, and the birth takes place before we come to them.
εἶπαν δὲ αἱ μαῖαι τῷ φαραῶ οὐχ ὡς γυναῖκες αἰγύπτου αἱ εβραῖαι τίκτουσιν γὰρ πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς μαῖας καὶ ἔτικτον
- 20 Daarom deed God aan de vroedvrouwen goed; en dat volk vermeerdeerde, en het werd zeer machtig.
And the blessing of God was on these women: and the people were increased in number and became very strong.
εἶ δὲ ἐποίησεν ὁ θεὸς ταῖς μαῖαις καὶ ἐπλήθυνεν ὁ λαὸς καὶ ἴσχυεν σφόδρα
- 21 En het geschiedde, dewijl de vroedvrouwen God vreesden, zo bouwde Hij haarhuizen.
And because the women who took care of the Hebrew mothers had the fear of God, he gave them families.
ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο αἱ μαῖαι τὸν θεὸν ἐποίησαν ἑαυταῖς οικίας
- 1 En een man van het huis van Levi ging, en nam een dochter van Levi.
Now a man of the house of Levi took as his wife a daughter of Levi.
ἦν δὲ τις ἐκ τῆς φυλῆς λευὶ ὡς ἔλαβεν τὼν θυγατέρων λευὶ καὶ ἔσχεν αὐτήν
- 2 En de vrouw werd zwanger, en baarde een zoon. Toen zij hem zag, dat hijschoon was, zo verborg zij hem drie maanden.
And she became with child and gave birth to a Son; and when she saw that he was a beautiful child, she kept him secretly for three months.
καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν καὶ ἔτεκεν ἄρσена ἰδόντες δὲ αὐτὸ ἄστειον ἐσκέπασαν αὐτὸ μῆνας τρεῖς
- 3 Doch als zij hem niet langer verbergen kon, zo nam zij voor hem een kistje van biezen, en belijmde het met lijm en met pek; en zij legde het knechtje daarin, en legde het in de biezen, aan den oever der rivier.
And when she was no longer able to keep him secret, she made him a basket out of the stems of water-plants, pasting sticky earth over it to keep the water out; and placing the baby in it she put it among the plants by the edge of the Nile.
ἐπεὶ δὲ οὐκ ἠδύνατο αὐτὸ ἔτι κρύπτειν ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θίβιν καὶ κατέχρισεν αὐτὴν ἀσφαλοτοπίσση καὶ ἐνέβαλεν τὸ παιδίον εἰς αὐτὴν καὶ ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ ἔλος παρὰ τὸν ποταμόν
- 4 En zijn zuster stelde zich van verre, om te weten, wat hem gedaan zou worden.
And his sister took her place at a distance to see what would become of him.
καὶ κατεσκόπευεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ μακρόθεν μαθεῖν τί τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ
- 5 En de dochter van Farao ging af, om zich te wassen in de rivier; en haarjonkvrouwen wandelden aan den kant der rivier; toen zij het kistje in het midden van de biezen zag, zo zond zij haar dienstmaagd heen, en liet het halen.
Now Pharaoh's daughter came down to the Nile to take a bath, while her women were walking by the riverside; and she saw the basket among the river-plants, and sent her servant-girl to get it.
κατέβη δὲ ἡ θυγάτηρ φαραῶ λούσασθαι ἐπὶ τὸν ποταμόν καὶ αἱ ἄβραι αὐτῆς παρεπορεύοντο παρὰ τὸν ποταμόν καὶ ἰδοῦσα τὴν θίβιν ἐν τῷ ἔλει ἀποστείλασα τὴν ἄβρα ἀνεῖλατο αὐτήν
- 6 Toen zij het open deed, zo zag zij dat knechtje; en ziet, het jongskens weende; en zij werd met barmhartigheid bewogen over hetzelfde, en zij zeide: Dit is een van de knechtjes der Hebreïnnen!
And opening it, she saw the child, and he was crying. And she had pity on him, and said, This is one of the Hebrews' children.
ἀνοιξασα δὲ ὄρᾳ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβει καὶ ἐφείσατο αὐτοῦ ἡ θυγάτηρ φαραῶ καὶ ἔφη ἀπὸ τῶν παιδίων τῶν εβραίων τοῦτο
- 7 Toen zeide zijn zuster tot Farao's dochter: Zal ik heengaan, en u een voedstervrouw uit de Hebreïnnen roepen, die dat knechtje voor u zoge?
Then his sister said to Pharaoh's daughter, May I go and get you one of the Hebrew women to give him the breast?
καὶ εἶπεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ φαραῶ θέλεις καλέσω σοὶ γυναῖκα τροφεύουσαν ἐκ τῶν εβραίων καὶ θηλάσει σοὶ τὸ παιδίον
- 8 En de dochter van Farao zeide tot haar: Ga heen. En de jonge maagd ging, en riep des knechtjes moeder.
And Pharaoh's daughter said to her, Go. And the girl went and got the child's mother.
ἡ δὲ εἶπεν αὐτῇ ἡ θυγάτηρ φαραῶ πορεύου ἐλθοῦσα δὲ ἡ νεάνις ἐκάλεσεν τὴν μητέρα τοῦ παιδίου

- 9 Toen zeide Farao's dochter tot haar: Neem dit knechtje heen, en zoog het mij; ikzal u uw loon geven. En de vrouw nam het knechtje en zoogde het.
And Pharaoh's daughter said to her, Take the child away and give it milk for me, and I will give you payment. And the woman took the child and gave it milk at her breast.
 εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὴν ἡ θυγάτηρ φαραω διατήρησόν μοι τὸ παιδίον τοῦτο καὶ θήλασόν μοι αὐτό ἐγὼ δὲ δώσω σοι τὸν μισθόν ἔλαβεν δὲ ἡ γυνὴ τὸ παιδίον καὶ ἐθήλαζεν αὐτό
- 10 En toen het knechtje groot geworden was, zo bracht zij het tot Farao's dochter, en het werd haar ten zoon; en zij noemde zijn naam Mozes, en zeide: Want ik heb hem uit het water getogen.
And when the child was older, she took him to Pharaoh's daughter and he became her son, and she gave him the name Moses, Because, she said, I took him out of the water.
 ἀδρυνθέντος δὲ τοῦ παιδίου εἰσήγαγεν αὐτὸ πρὸς τὴν θυγατέρα φαραω καὶ ἐγενήθη αὐτῇ εἰς υἱόν ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μουσῆν λέγουσα ἐκ τοῦ ὕδατος αὐτὸν ἀνειλόμεν
- 11 En het geschiedde in die dagen, toen Mozes groot geworden was, dat hij uitging tot zijn broederen, en bezag hun lasten; en hij zag, dat een Egyptisch man een Hebreewsen man uit zijn broederen sloeg.
Now when Moses had become a man, one day he went out to his people and saw how hard their work was; and he saw an Egyptian giving blows to a Hebrew, one of his people.
 ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πολλαῖς ἐκείναις μέγας γενόμενος μουσῆς ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ κατανοήσας δὲ τὸν πόνον αὐτῶν ὄρᾳ ἄνθρωπον αἰγύπτιον τύπτοντά τινα εβραῖον τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 12 En hij zag herwaarts en gindswaarts; en toen hij zag, dat er niemand was, zoversloeg hij den Egyptenaar, en verborg hem in het zand.
And turning this way and that, and seeing no one, he put the Egyptian to death, covering his body with sand.
 περιβλεψάμενος δὲ ὧδε καὶ ὧδε οὐχ ὄρᾳ οὐδένα καὶ πατάξας τὸν αἰγύπτιον ἔκρυπεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμο
- 13 Des anderen daags ging hij wederom uit, en ziet, twee Hebreewse mannen twistten; en hij zeide tot den ongerechte: Waarom slaat gij uw naaste?
And he went out the day after and saw two of the Hebrews fighting; and he said to him who was in the wrong, Why are you fighting your brother?
 ἐξελθὼν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ὄρᾳ δύο ἄνδρας εβραίους διαπληκτιζομένους καὶ λέγει τῷ ἀδικούντι διὰ τί σὺ τύπτεις τὸν πλησίον
- 14 Hij dan zeide: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gezet? Zegt gij dit, om mij te doden, gelijk gij den Egyptenaar gedood hebt? Toen vreesde Mozes, en zeide: Voorwaar, deze zaak is bekend geworden!
And he said, Who made you a ruler and a judge over us? are you going to put me to death as you did the Egyptian? And Moses was in fear, and said, It is clear that the thing has come to light.
 ὁ δὲ εἶπεν τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὄν τρόπον ἀνέλεες ἐχθὲς τὸν αἰγύπτιον ἐφοβήθη δὲ μουσῆς καὶ εἶπεν εἰ οὕτως ἐμφανὲς γέγονεν τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 15 Als nu Farao deze zaak hoorde, zo zocht hij Mozes te doden; doch Mozes vlood voor Farao's aangezicht, en woonde in het land Midian, en hij zat bij een waterput.
Now when Pharaoh had news of this, he would have put Moses to death. But Moses went in flight from Pharaoh into the land of Midian: and he took his seat by a water-spring.
 ἤκουσεν δὲ φαραω τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἐζήτηι ἀνελεῖν μουσῆν ἀνεχώρησεν δὲ μουσῆς ἀπὸ προσώπου φαραω καὶ ὤκησεν ἐν γῆ μαδιαμ ἐλθὼν δὲ εἰς γῆν μαδιαμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ φρέατος
- 16 En de priester in Midian had zeven dochters, die kwamen om te putten, en vuldende drinkbakken, om de kudde haars vaders te drenken.
Now the priest of Midian had seven daughters: and they came to get water for their father's flock.
 τῷ δὲ ἱερεῖ μαδιαμ ἦσαν ἐπτὰ θυγατέρες ποιμαίνουσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἰοθορ παραγενόμεναι δὲ ἦντλον ἕως ἐπλησαν τὰς δεξαμενὰς ποτίσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἰοθορ
- 17 Toen kwamen de herders, en zij dreven haar van daar; doch Mozes stond op, en verloorse ze, en drenkte haar kudden.
And the keepers of the sheep came up and were driving them away; but Moses got up and came to their help, watering their flock for them.
 παραγενόμενοι δὲ οἱ ποιμένες ἐξέβαλον αὐτὰς ἀναστὰς δὲ μουσῆς ἐρρύσατο αὐτὰς καὶ ἦντλησεν αὐταῖς καὶ ἐπότισεν τὰ πρόβατα αὐτῶν
- 18 En toen zij tot haar vader Reuel kwamen, zo sprak hij: Waarom zijt gij heden zo haast wedergekomen?
And when they came to Reuel their father, he said, How is it that you have come back so quickly today?
 παρεγένοντο δὲ πρὸς ραγουηλ τὸν πατέρα αὐτῶν ὁ δὲ εἶπεν αὐταῖς τί ὅτι ἐταχύνατε τοῦ παραγενέσθαι σήμερον
- 19 Toen zeiden zij: Een Egyptisch man heeft ons verlost uit de hand der herderen; en hij heeft ook overvloedig voor ons geput, en de kudde gedrenkt.
And they said, An Egyptian came to our help against the keepers of sheep and got water for us and gave it to the flock.
 αἱ δὲ εἶπαν ἄνθρωπος αἰγύπτιος ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ποιμένων καὶ ἦντλησεν ἡμῖν καὶ ἐπότισεν τὰ πρόβατα ἡμῶν
- 20 En hij zeide tot zijn dochters: Waar is hij toch, waarom liet gij den man nu gaan? roept hem, dat hij brood etc.
And he said to his daughters, Where is he? why have you let the man go? make him come in and give him a meal.
 ὁ δὲ εἶπεν ταῖς θυγατράσι αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐστι καὶ ἴνα τί οὕτως καταλειπίπατε τὸν ἄνθρωπον καλέσατε οὖν αὐτὸν ὅπως φάγη ἄρτον
- 21 En Mozes bewilligde bij den man te wonen; en hij gaf Mozes zijn dochter Zippora;
And Moses was happy to go on living with the man; and he gave his daughter Zipporah to Moses.
 κατωκίσθη δὲ μουσῆς παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐξέδοτο σεπφωραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ μουσῆ γυναικα

- 22 Die baarde een zoon; en hij noemde zijn naam Gersom; want hij zeide: Ik ben eenvreemdeling geworden in een vreemd land.
And she gave birth to a son, to whom he gave the name Gershom: for he said, I have been living in a strange land.
ἐν γαστρὶ δὲ λαβοῦσα ἡ γυνὴ ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐπωνόμασεν μουσῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ γηρσαμ λέγων ὅτι πάροικός εἰμι ἐν γῆ ἀλλοτρία
- 23 En het geschiedde na vele dezer dagen, als de koning van Egypte gestorven was, dat de kinderen Israels zuchtten en schreeuwden over den dienst; en hun gekrijtover hun dienst kwam op tot God.
Now after a long time the king of Egypt came to his end: and the children of Israel were crying in their grief under the weight of their work, and their cry for help came to the ears of God.
μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ κατεστέναξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἔργων καὶ ἀνεβόησαν καὶ ἀνέβη ἡ βοή αὐτῶν πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν ἔργων
- 24 En God hoorde hun gekerm, en God gedacht aan Zijν verbond met Abraham, met Izak, en met Jakob.
And at the sound of their weeping the agreement which God had made with Abraham and Isaac and Jacob came to his mind.
καὶ εἰσήκουσεν ὁ θεὸς τὸν στεναγμὸν αὐτῶν καὶ ἐμνήσθη ὁ θεὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ
- 25 En God zag de kinderen Israels aan, en God kende hen.
And God's eyes were turned to the children of Israel and he gave them the knowledge of himself.
καὶ ἐπέιδεν ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ καὶ ἐγνώσθη αὐτοῖς
- 1 En Mozes hoedde de kudde van Jethro, zijn schoonvader, de priester in Midian; en hij leidde de kudde achter de woestijn, en hij kwam aan den berg Gods, aan Horeb.
Now Moses was looking after the flock of Jethro, his father-in-law, the priest of Midian: and he took the flock to the back of the waste land and came to Horeb, the mountain of God.
καὶ μουσῆς ἦν ποιμαίνων τὰ πρόβατα ἰσθροῦ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ τοῦ ἱερέως μαδίαμ καὶ ἤγαγεν τὰ πρόβατα ὑπὸ τὴν ἔρημον καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος χωρηβ
- 2 En de Engel des HEEREN verscheen hem in een vuurvlam uit het midden van een braambos; en hij zag, en ziet, het braambos brandde in het vuur, en het braambos werd niet verteerd.
And the angel of the Lord was seen by him in a flame of fire coming out of a thorn-tree: and he saw that the tree was on fire, but it was not burned up.
ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς ἐκ τοῦ βάλτου καὶ ὤρᾳ ὅτι ὁ βάλτος καίεται πυρὶ ὁ δὲ βάλτος οὐ κατεκαίετο
- 3 En Mozes zeide: Ik zal mij nu daarheen wenden, en bezien dat grote gezicht, waarom het braambos niet verbrandt.
And Moses said, I will go and see this strange thing, why the tree is not burned up,
εἶπεν δὲ μουσῆς παρελθὼν ὄψομαι τὸ ὄραμα τὸ μέγα τοῦτο τί ὅτι οὐ κατακαίεται ὁ βάλτος
- 4 Toen de HEERE zag, dat hij zich daarheen wendde, om te bezien, zo riep God tot hem uit het midden van het braambos, en zeide: Mozes, Mozes! En hij zeide: Zie, hier ben ik!
And when the Lord saw him turning to one side to see, God said his name out of the tree, crying, Moses, Moses. And he said, Here am I.
ὡς δὲ εἶδεν κύριος ὅτι προσάγει ἰδεῖν ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ἐκ τοῦ βάλτου λέγων μουσῆ μουσῆ ὁ δὲ εἶπεν τί ἐστίν
- 5 En Hij zeide: Nader hier niet toe; trek uw schoenen uit van uw voeten; want de plaats, waarop gij staat, is heilig land.
And he said, Do not come near: take off your shoes from your feet, for the place where you are is holy.
καὶ εἶπεν μὴ ἐγγίσης ὧδε λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ σὺ ἐστηκας γῆ ἁγία ἐστίν
- 6 Hij zeide voorts: Ik ben de God uws vaders, de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob. En Mozes verborg zijn aangezicht, want hij vreesde God aan te zien.
And he said, I am the God of your fathers, the God of Abraham, the God of Isaac, and the God of Jacob. And Moses kept his face covered for fear of looking on God.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς σου θεὸς ἀβραὰμ καὶ θεὸς ἰσαὰκ καὶ θεὸς ἰακώβ ἀπέστρεψεν δὲ μουσῆς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εὐλαβεῖτο γὰρ κατεμβλέψαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
- 7 En de HEERE zeide: Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, hetwelkin Egypte is, en heb hun geschrei gehoord, vanwege hun drijvers; want Ik heb hun smarten bekend.
And God said, Truly, I have seen the grief of my people in Egypt, and their cry because of their cruel masters has come to my ears; for I have knowledge of their sorrows;
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆ ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν αἰγύπτῳ καὶ τῆς κραυγῆς αὐτῶν ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν οἶδα γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτῶν
- 8 Daarom ben Ik nedergekomen, dat Ik het verlosse uit de hand der Egyptenaren, en het opvoere uit dit land, naar een goed en ruim land, naar een land, vloeiend van melk en honig, tot de plaats der Kanaanieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebusieten.
And I have come down to take them out of the hands of the Egyptians, guiding them out of that land into a good land and wide, into a land flowing with milk and honey; into the place of the Canaanite and the Hittite and the Amorite and the Perizzite and the Hivite and the Jebusite.
καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς αἰγυπτίων καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν εἰς γῆν ρέουσαν γάλα καὶ μέλι εἰς τὸν τόπον τῶν χαναανίων καὶ χετταίων καὶ αμορραίων καὶ φερεζαίων καὶ γεργεσαίων καὶ εὐαίων καὶ ἰεβουσαίων
- 9 En nu, zie, het geschrei der kinderen Israels is tot Mij gekomen; en ook heb Ik gezien de verdrukking, waarmede de Egyptenaars hen verdrukken.
For now, truly, the cry of the children of Israel has come to me, and I have seen the cruel behaviour of the Egyptians to them.
καὶ νῦν ἰδοὺ κραυγὴ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἦκει πρὸς με κάθ' ἑώρακα τὸν θλιμμόν ὃν οἱ αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς

- 10 Zo kom nu, en Ik zal u tot Farao zenden, opdat gij Mijn volk (de kinderenIsraels) uit Egypte voert.
Come, then, and I will send you to Pharaoh, so that you may take my people, the children of Israel, out of Egypt.
καὶ νῦν δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς φαραῶ βασιλέα αἰγύπτου καὶ ἐξάξεις τὸν λαὸν μου τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 11 Toen zeide Mozes tot God: Wie ben ik, dat ik tot Farao zou gaan; en dat ik de kinderen Israels uit Egypte zou voeren?
And Moses said to God, Who am I to go to Pharaoh and take the children of Israel out of Egypt?
καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς τὸν θεόν τίς εἰμι ὅτι πορεύσομαι πρὸς φαραῶ βασιλέα αἰγύπτου καὶ ὅτι ἐξάξω τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 12 Hij dan zeide: Ik zal voorzeker met u zijn, en dit zal u een teken zijn, dat Ik ugezonden heb: wanneer gij dit volk uit Egypte geleid hebt, zult gijlieden Goddienem op dezen berg.
And he said, Truly I will be with you; and this will be the sign to you that I have sent you: when you have taken the children of Israel out of Egypt, you will give worship to God on this mountain.
εἶπεν δὲ ὁ θεὸς μουσῆϊ λέγων ὅτι ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὅτι ἐγὼ σε ἐξαποστελλῶ ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τὸν λαὸν μου ἐξ αἰγύπτου καὶ λατρεύσετε τῷ θεῷ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ
- 13 Toen zeide Mozes tot God: Zie, wanneer ik kom tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: De God uwer vaderen heeft mij tot ulieden gezonden; en zij mij zeggen:Hoe is Zijn naam? wat zal ik tot hen zeggen?
And Moses said to God, When I come to the children of Israel and say to them, The God of your fathers has sent me to you: and they say to me, What is his name? what am I to say to them?
καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς τὸν θεόν ἰδοὺ ἐγὼ ἐλεύσομαι πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτοὺς ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς ἐρωτήσουσίν με τί ὄνομα αὐτῷ τί ἐρῶ πρὸς αὐτὸς
- 14 En God zeide tot Mozes: Ik ZAL ZIJN,, Die Ik ZIJN ZAL! Ook zeide Hij: Alzozult gij tot de kinderen Israels zeggen: Ik ZAL ZIJN heeft mij tot ulidengezonden!
And God said to him, I AM WHAT I AM: and he said, Say to the children of Israel, I AM has sent me to you.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς μουσῆν ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν καὶ εἶπεν οὕτως ἔρεῖς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ὁ ὢν ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς
- 15 Toen zeide God verder tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israels zeggen:De HEERE, de God uwer vaderen, de God van Abraham, de God van Izak, ende God van Jakob, heeft mij tot ulieden gezonden; dat is Mijn Naam eeuwiglijk,en dat is Mijn gedachtenis van geslacht tot geslacht.
And God went on to say to Moses, Say to the children of Israel, The Lord, the God of your fathers, the God of Abraham, of Isaac, and of Jacob, has sent me to you: this is my name for ever, and this is my sign to all generations.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πάλιν πρὸς μουσῆν οὕτως ἔρεῖς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν θεὸς αβρααμ καὶ θεὸς ἰσαακ καὶ θεὸς ἰακωβ ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς τοῦτό μου ἔστιν ὄνομα αἰῶν ἰων καὶ μνημόσυνον γενεῶν γενεαῖς
- 16 Ga heen, en verzamel de oudsten van Israel, en zeg tot hen: De HEERE, de Goduwer vaderen, is mij verschenen, de God van Abraham, Izak en Jakob, zeggende:Ik heb ulieden getrouwelijk bezocht, en hetgeen ulieden in Egypte is aangedaan;
Go and get together the chiefs of the children of Israel, and say to them, The Lord, the God of your fathers, the God of Abraham, of Isaac, and of Jacob, has been seen by me, and has said, Truly I have taken up your cause, because of what is done to you in Egypt;
ἐλθὼν οὖν συνάγαγε τὴν γερούσιαν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ὄπταί μοι θεὸς αβρααμ καὶ θεὸς ἰσαακ καὶ θεὸς ἰακωβ λέγων ἐπισκοπῆ ἐπέσκεμμαι ὑμᾶς καὶ ὅσα συμβέβηκεν ὑμῖν ἐν αἰγύπτῳ
- 17 Daarom heb Ik gezegd: Ik zal ulieden uit de verdrukking van Egypte opvoeren,tot het land der Kanaanieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en derFerezieten, en der Hevieten, en der Jebusieten; tot het land, vloeiende van melken honig.
And I have said, I will take you up out of the sorrows of Egypt into the land of the Canaanite and the Hittite and the Amorite and the Perizzite and the Hivite and the Jebusite, into a land flowing with milk and honey.
καὶ εἶπον ἀναβιβάσω ὑμᾶς ἐκ τῆς κακώσεως τῶν αἰγυπτίων εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων καὶ χετταίων καὶ αμορραίων καὶ φερεζαίων καὶ γεργεσαίων καὶ εναίων καὶ ιεβουσαίων εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι
- 18 En zij zullen uw stem horen; en gij zult gaan, gij en de oudsten van Israel, tot denkoning van Egypte, en gijlieden zult tot hem zeggen: De HEERE, de God derHebreen, is ons ontmoet; zo laat ons nu toch gaan den weg van drie dagen in dewoestijn, opdat wij den HEERE, onzen God, offeren!
And they will give ear to your voice: and you, with the chiefs of Israel, will go to Pharaoh, the king of Egypt, and say to him, The Lord, the God of the Hebrews, has come to us: let us then go three days' journey into the waste land to make an offering to the Lord our God.
καὶ εἰσακούσουσθαί σου τῆς φωνῆς καὶ εἰσελεύσῃ σὺ καὶ ἡ γερούσια ἰσραὴλ πρὸς φαραῶ βασιλέα αἰγύπτου καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτόν ὁ θεὸς τῶν εβραίων προσκέκληται ἡμᾶς πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον ἵνα θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν
- 19 Doch Ik weet, dat de koning van Egypte ulieden niet zal laten gaan, ook niet dooreen sterke hand.
And I am certain that the king of Egypt will not let you go without being forced.
ἐγὼ δὲ οἶδα ὅτι οὐ προήσεται ὑμᾶς φαραῶ βασιλεὺς αἰγύπτου πορευθῆναι ἐὰν μὴ μετὰ χειρὸς κραταιᾶς

- 20 Want Ik zal Mijn hand uitstrekken, en Egypte slaan met al Mijn wonderen, die Ikin het midden van hetzelfde doen zal; daarna zal hij ulieden laten vertrekken.
But I will put out my hand and overcome Egypt with all the wonders which I will do among them: and after that he will let you go.
καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα πατάξω τοὺς αἰγυπτίους ἐν πᾶσι τοῖς θαυμασίοις μου οἷς ποιήσω ἐν αὐτοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς
- 21 En Ik zal dit volk genade geven in de ogen der Egyptenaren; en het zalgeschieden, wanneer gijlieden uitgaan zult, zo zult gij niet ledig uitgaan.
And I will give this people grace in the eyes of the Egyptians, so that when you go out you will go out with your hands full.
καὶ δώσω χάριν τῷ λαῷ τούτῳ ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων ὅταν δὲ ἀποτρέχητε οὐκ ἀπελεύσεσθε κενοί
- 22 Maar elke vrouw zal van haar naburin, en van de waardin haars huizes, eisenilveren vaten, en gouden vaten, en klederen; die zult gijlieden op uw zonen, en op uw dochteren leggen, en gij zult Egypte beroven.
For every woman will get from her neighbour and from the woman living in her house, ornaments of silver and gold, and clothing; and you will put them on your sons and your daughters; you will take the best of their goods from the Egyptians.
αἰτήσει γυνὴ παρὰ γείτονος καὶ συσκήνου αὐτῆς σκευὴ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν καὶ σκυλεύσετε τοὺς αἰγυπτίους
- 1 Toen antwoordde Mozes, en zeide: Maar zie, zij zullen mij niet geloven, noch mijnstem horen; want zij zullen zeggen: De HEERE is u niet verschenen!
And Moses, answering, said, It is certain that they will not have faith in me or give ear to my voice; for they will say, You have not seen the Lord.
ἀπεκρίθη δὲ μουσῆς καὶ εἶπεν ἔὰν οὐκ μὴ πιστεύσωσιν μοι μηδὲ εἰσακούσωσιν τῆς φωνῆς μου ἐροῦσιν γὰρ ὅτι οὐκ ὤπται σοι ὁ θεὸς τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς
- 2 En de HEERE zeide tot hem: Wat is er in uw hand? En hij zeide: Een staf.
And the Lord said to him, What is that in your hand? And he said, A rod.
εἶπεν δὲ αὐτῷ κύριος τί τοῦτό ἐστιν τὸ ἐν τῇ χειρὶ σου ὁ δὲ εἶπεν ῥάβδος
- 3 En Hij zeide: Werp hem ter aarde. En hij wierp hem ter aarde! Toen werd hij toteen slang; en Mozes vlood van haar.
And he said, Put it down on the earth. And he put it down on the earth and it became a snake; and Moses went running from it.
καὶ εἶπεν ῥίψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐγένετο ὄφις καὶ ἔφυγεν μουσῆς ἀπ' αὐτοῦ
- 4 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit, en grijp haar bij haar staart! Toen strekte hij zijn hand uit, en vatte haar, en zij werd tot een staf in zijn hand.
And the Lord said to Moses, Put out your hand and take it by the tail: (and he put out his hand and took a grip of it and it became a rod in his hand:)
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν ἔκτεινον τὴν χεῖρα καὶ ἐπιλαβοῦ τῆς κέρκου ἐκτείνας οὖν τὴν χεῖρα ἐπέλαβετο τῆς κέρκου καὶ ἐγένετο ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
- 5 Opdat zij geloven, dat u verschenen is de HEERE, de God hunner vaderen, deGod van Abraham, de God van Izak, en de God van Jakob.
So that they may be certain that the Lord, the God of their fathers, the God of Abraham, of Isaac, and of Jacob, has been seen by you.
ἵνα πιστεύσωσιν σοι ὅτι ὤπται σοι κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν θεὸς αβρααμ καὶ θεὸς ισαακ καὶ θεὸς ιακωβ
- 6 En de HEERE zeide verder tot hem: Steek nu uw hand in uw boezem. En hij stakzijn hand in zijn boezem; daarna trok hij ze uit, en ziet, zijn hand was melaats, witals sneeuw.
Then the Lord said to him again, Put your hand inside your clothing. And he put his hand inside his robe: and when he took it out it was like the hand of a leper, as white as snow.
εἶπεν δὲ αὐτῷ κύριος πάλιν εἰσένεγκε τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου καὶ εἰσήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ καὶ ἐξήνεγκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ καὶ ἐγενήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡσεὶ χιῶν
- 7 En Hij zeide: Steek uw hand wederom in uw boezem. En hij stak zijn handwederom in zijn boezem; daarna trok hij ze uit zijn boezem, en ziet, zij was wederals zijn ander vlees.
And he said, Put your hand inside your robe again. (And he put his hand into his robe again, and when he took it out he saw that it had become like his other flesh.)
καὶ εἶπεν πάλιν εἰσένεγκε τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου καὶ εἰσήνεγκεν τὴν χεῖρα εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ καὶ πάλιν ἀπεκατέστη εἰς τὴν χροάν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ
- 8 En het zal geschieden, zo zij u niet geloven, noch naar de stem van het eersteteken horen, zo zullen zij de stem van het laatste teken geloven.
And if they do not have faith in you or give ear to the voice of the first sign, they will have faith in the second sign.
ἔὰν δὲ μὴ πιστεύσωσιν σοι μηδὲ εἰσακούσωσιν τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ πρώτου πιστεύσωσιν σοι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ ἐσχάτου
- 9 En het zal geschieden, zo zij ook deze twee tekenen niet geloven, noch naar uwstem horen, zo neem van de wateren der rivier, en giet ze op het droge; zo zullende wateren, die gij uit de rivier zult nemen, diezelfde zullen tot bloed worden op hetdroge.
And if they have no faith even in these two signs and will not give ear to your voice, then you are to take the water of the Nile and put it on the dry land: and the water you take out of the river will become blood on the dry land.
καὶ ἔσται ἔὰν μὴ πιστεύσωσιν σοι τοῖς δυοῖς σημείοις τούτοις μηδὲ εἰσακούσωσιν τῆς φωνῆς σου λήμψη ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐκχεεῖς ἐπὶ τὸ ξηρόν καὶ ἔσται τὸ ὕδωρ ὃ ἐὰν λάβῃς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ αἷμα ἐπὶ τοῦ ξηροῦ

- 10 Toen zeide Mozes tot de HEERE: Och Heere! ik ben geen man wel ter tale, nochvan gisteren, noch van eergisteren, noch van toen af, toen Gij tot Uw knechtgesproken hebt; want ik ben zwaar van mond, en zwaar van tong.
And Moses said to the Lord, O Lord, I am not a man of words; I have never been so, and am not now, even after what you have said to your servant: for talking is hard for me, and I am slow of tongue.
εἶπεν δὲ μουσῆς πρὸς κύριον δέομαι κύριε οὐκ ἰκανός εἰμι πρὸ τῆς ἐχθῆς οὐδὲ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας οὐδὲ ἀφ' οὗ ἤρξω λαλεῖν τῷ θεράποντί σου ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος ἐγὼ εἰμι
- 11 En de HEERE zeide tot hem: Wie heeft den mens den mond gemaakt, of wieheeft den stomme, of dove, of ziende, of blinde gemaakt? Ben Ik het niet, deHEERE?
And the Lord said to him, Who has made man's mouth? who takes away a man's voice or hearing, or makes him seeing or blind? Is it not I, the Lord?
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν τίς ἔδωκεν στόμα ἀνθρώπῳ καὶ τίς ἐποίησεν δύσκωφον καὶ κωφὸν βλέποντα καὶ τυφλὸν οὐκ ἐγὼ ὁ θεός
- 12 En nu ga henen, en Ik zal met uw mond zijn, en zal u leren, wat gij spreken zult.
So go now, and I will be with your mouth, teaching you what to say.
καὶ νῦν πορεύου καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ συμβιβάσω σε ὁ μέλλεις λαλῆσαι
- 13 Doch hij zeide: Och, Heere! zend toch door de hand desgenen, dien Gij zoudtzenden.
And he said, O Lord, send, if you will, by the hand of anyone whom it seems good to you to send.
καὶ εἶπεν μουσῆς δέομαι κύριε προχειρίσαι δυνάμενον ἄλλον ὃν ἀποστελεῖς
- 14 Toen ontstak de toorn des HEEREN over Mozes, en Hij zeide: is niet Aaron, deLeviet, uw broeder? Ik weet, dat hij zeer wel spreken zal, en ook, zie, hij zaluitgaan u tegemoet; wanneer hij u ziet, zal hij in zijn hart verblijd zijn.
And the Lord was angry with Moses, and said, Is there not Aaron, your brother, the Levite? To my knowledge he is good at talking. And now he is coming out to you: and when he sees you he will be glad in his heart.
καὶ θυμῶθεις ὄργῃ κύριος ἐπὶ μουσῆν εἶπεν οὐκ ἰδοὺ ααρων ὁ ἀδελφός σου ὁ λευίτης ἐπίσταμαι ὅτι λαλῶν λαλήσει αὐτός σοι καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται εἰς συνάντησίν σοι καὶ ἰδὼν σε χαρήσεται ἐν ἑαυτῷ
- 15 Gij dan zult tot hem spreken, en de woorden in zijn mond leggen; en Ik zal metuw mond, en met zijn mond zijn; en Ik zal ulieden leren, wat gij doen zult.
Let him give ear to your voice, and you will put my words in his mouth; and I will be with your mouth and with his, teaching you what you have to do.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν καὶ δώσεις τὰ ῥήματά μου εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ συμβιβάσω ὑμᾶς ἃ ποιήσετε
- 16 En hij zal voor u tot het volk spreken; en het zal geschieden, dat hij u tot eenmond zal zijn, en gij zult hem tot een god zijn.
And he will do the talking for you to the people: he will be to you as a mouth and you will be to him as God.
καὶ αὐτός σοι προσλαλήσει πρὸς τὸν λαόν καὶ αὐτὸς ἔσται σου στόμα σὺ δὲ αὐτῷ ἔση τὰ πρὸς τὸν θεόν
- 17 Neem dan dezen staf in uw hand, waarmede gij die tekenen doen zult.
And take in your hand this rod with which you will do the signs.
καὶ τὴν ῥάβδον ταύτην τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν λήμψῃ ἐν τῇ χειρὶ σου ἐν ᾗ ποιήσεις ἐν αὐτῇ τὰ σημεῖα
- 18 Toen ging Mozes heen, en keerde weder tot Jethro, zijn schoonvader, en zaidetot hem: Laat mij toch gaan, dat ik wederkere tot mijn broederen, die in Egyptezijn, en zie, of zij nog leven. Jethro dan zeide tot Mozes: Ga in vrede!
And Moses went back to Jethro, his father-in-law, and said to him, Let me go back now to my relations in Egypt and see if they are still living. And Jethro said to Moses, Go in peace.
ἐπορεύθη δὲ μουσῆς καὶ ἀπέστρεψεν πρὸς ἰοθορ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ καὶ λέγει πορεύσομαι καὶ ἀποστρέψω πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς ἐν αἰγύπτῳ καὶ ὄψομαι εἰ ἔτι ζῶσιν καὶ εἶπεν ἰοθορ μουσῆ βᾶ διζε ὑγαίνων
- 19 Ook zeide de HEERE tot Mozes in Midian: Ga heen, keer weder in Egypte, wantal de mannen zijn dood, die uw ziel zochten.
And the Lord said to Moses in Midian, Go back to Egypt, for all the men are dead who were attempting to take your life.
μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκεῖνας ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν ἐν μαδιαμ βᾶδιζε ἄπελθε εἰς αἴγυπτον τεθνήκασιν γὰρ πάντες οἱ ζητοῦντές σου τὴν ψυχὴν
- 20 Mozes dan nam zijn vrouw, en zijn zonen, en voerde hen op een ezel, en keerdeweder in Egypteland; en Mozes nam den staf Gods in zijn hand.
And Moses took his wife and his sons and put them on an ass and went back to the land of Egypt: and he took the rod of God in his hand.
ἀναλαβὼν δὲ μουσῆς τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδιά ἀνεβίβασεν αὐτὰ ἐπὶ τὰ ὑποζύγια καὶ ἐπέστρεψεν εἰς αἴγυπτον ἔλαβεν δὲ μουσῆς τὴν ῥάβδον τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ

- 21 En de HEERE zeide tot Mozes: Terwijl gij heentrekt, om weder in Egypte tekeren, zie toe, dat gij al de wonderen doet voor Farao, die Ik in uw hand gesteldheb; doch Ik zal zijn hart verstokken, dat hij het volk niet zal laten gaan.
And the Lord said to Moses, When you go back to Egypt, see that you do before Pharaoh all the wonders which I have given you power to do: but I will make his heart hard and he will not let the people go.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν πορευομένου σου καὶ ἀποστρέφοντος εἰς αἴγυπτον ὅρα πάντα τὰ τέρατα ἃ ἔδωκα ἐν ταῖς χερσίν σου ποιήσεις αὐτὰ ἐναντίον φαραῶ ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ ἐξαποστείλῃ τὸν λαόν
- 22 Dan zult gij tot Farao zeggen: Alzo zegt de HEERE: Mijn zoon, Mijneerstgeborene, is Israel.
And you are to say to Pharaoh, The Lord says, Israel is the first of my sons:
σὺ δὲ ἐρεῖς τῷ φαραῶ τάδε λέγει κύριος υἱὸς πρωτότοκός μου ἰσραηλ.
- 23 En Ik heb tot u gezegd: Laat Mijn zoon trekken, dat hij Mij diene! maar gij hebt geweigerd hem te laten trekken; zie, Ik zal uw zoon, uw eerstgeborene doden!
And I said to you, Let my son go, so that he may give me worship; and you did not let him go: so now I will put the first of your sons to death.
εἶπα δὲ σοι ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα μοι λατρεύσῃ εἰ μὲν οὖν μὴ βούλει ἐξαποστειλαὶ αὐτοῦς ὅρα οὖν ἐγὼ ἀποκτενῶ τὸν υἱόν σου τὸν πρωτότοκον
- 24 En het geschiedde op den weg, in de herberg, dat de HEERE hem tegenkwam, en zocht hem te doden.
Now on the journey, at the night's resting-place, the Lord came in his way and would have put him to death.
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῷ καταλύματι συνήντησεν αὐτῷ ἄγγελος κυρίου καὶ ἐζήτηει αὐτὸν ἀποκτεῖναι
- 25 Toen nam Zippora een stenen mes en besneed de voorhuid haars zoons, en wierp die voor zijn voeten, en zeide: Voorwaar, gij zijt mij een bloedbruidegom!
Then Zipporah took a sharp stone, and cutting off the skin of her son's private parts, and touching his feet with it, she said, Truly you are a husband of blood to me.
καὶ λαβούσα σεπφορα ψῆφον περιέτεμεν τὴν ἀκροβυστίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ προσέτεσεν πρὸς τοὺς πόδας καὶ εἶπεν ἔστι τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου
- 26 En Hij liet van hem af. Toen zeide zij: Bloedbruidegom! vanwege de besnijdenis.
So he let him go. Then she said, You are a husband of blood because of the circumcision.
καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ διότι εἶπεν ἔστι τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου
- 27 De HEERE zeide ook tot Aaron: Ga Mozes tegemoet in de woestijn. En hij ging, en ontmoette hem aan den berg Gods, en hij kuste hem.
And the Lord said to Aaron, Go into the waste land and you will see Moses. So he went and came across Moses at the mountain of God, and gave him a kiss.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς ααρων πορευόμεντι εἰς συνάντησιν μουσεῖ εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐπορεύθη καὶ συνήντησεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τοῦ θεοῦ καὶ κατεφίλησαν ἀλλήλους
- 28 En Mozes gaf Aaron te kennen al de woorden des HEEREN, Die hem gezonden had, en al de tekenen, die Hij hem bevolen had.
And Moses gave Aaron an account of all the words of the Lord which he had sent him to say, and of all the signs which he had given him orders to do.
καὶ ἀνήγγειλεν μουσῆς τῷ ααρων πάντας τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἀπέστειλεν καὶ πάντα τὰ σημεῖα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ
- 29 Toen ging Mozes en Aaron, en zij verzamelden al de oudsten der kinderen Israels.
Then Moses and Aaron went and got together all the chiefs of the children of Israel:
ἐπορεύθη δὲ μουσῆς καὶ ααρων καὶ συνήγαγον τὴν γερούσιαν τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 30 En Aaron sprak al de woorden, die de HEERE tot Mozes gesproken had; en hij deed de tekenen voor de ogen des volks.
And Aaron said to them all the words the Lord had said to Moses, and did the signs before all the people.
καὶ ἐλάλησεν ααρων πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἃ ἐλάλησεν ὁ θεὸς πρὸς μουσῆν καὶ ἐποίησεν τὰ σημεῖα ἐναντίον τοῦ λαοῦ
- 31 En het volk geloofde, en zij hoorden, dat de HEERE de kinderen Israels bezocht, en dat Hij hun verdrukking zag, en zij neigden hun hoofden, en aanbaden.
And the people had faith in them; and hearing that the Lord had taken up the cause of the children of Israel and had seen their troubles, with bent heads they gave him worship.
καὶ ἐπίστευσεν ὁ λαὸς καὶ ἐχάρη ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ καὶ ὅτι εἶδεν αὐτῶν τὴν θλίψιν κύσας δὲ ὁ λαὸς προσεκύνησεν
- 1 En daarna gingen Mozes en Aaron heen, en zeiden tot Farao: Alzo zegt de HEERE, de God van Israel: Laat Mijn volk trekken, dat het Mij een feest houde in de woestijn!
And after that, Moses and Aaron came to Pharaoh, and said, The Lord, the God of Israel, says, Let my people go so that they may keep a feast to me in the waste land.
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν μουσῆς καὶ ααρων πρὸς φαραῶ καὶ εἶπαν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα μοι ἑορτάσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 2 Maar Farao zeide: Wie is de HEERE, Wiens stem ik gehoorzamen zou, om Israel te laten trekken? Ik ken den HEERE niet, en ik zal ook Israel niet laten trekken.
And Pharaoh said, Who is the Lord, to whose voice I am to give ear and let Israel go? I have no knowledge of the Lord and I will not let Israel go.
καὶ εἶπεν φαραῶ τίς ἐστιν οὗ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ ὥστε ἐξαποστειλαὶ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ οὐκ οἶδα τὸν κύριον καὶ τὸν ἰσραηλ οὐκ ἐξαποστέλλω

- 3 Zij dan zeiden: De God der Hebreëen is ons ontmoet; zo laat ons tochheentrekken, den weg van drie dagen in de woestijn, en den HEERE, onzen God, offeren, dat Hij ons niet overkome met pestilentie, of met het zwaard.
And they said, The God of the Hebrews has come to us: let us then go three days' journey into the waste land to make an offering to the Lord our God, so that he may not send death on us by disease or the sword.
καὶ λέγουσιν αὐτῷ ὁ θεὸς τῶν εβραίων προσκέκληται ἡμᾶς πορευόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον ὅπως θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν μήποτε συναντήσῃ ἡμῖν θάνατος ἢ φόνος
- 4 Toen zeide de koning van Egypte tot hen: Gij, Mozes en Aaron! waarom trekt gijhet volk af van hun werken? Gaat heen tot uw lasten.
And the king of Egypt said to them, Why do you, Moses and Aaron, take the people away from their work? get back to your work.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου ἵνα τί μουσῆ καὶ ααρων διαστρέφετε τὸν λαόν μου ἀπὸ τῶν ἔργων ἀπέλθατε ἕκαστος ὑμῶν πρὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ
- 5 Verder zeide Farao: Ziet, het volk des lands is alreeds te veel; en zoudt gijliedenhen doen rusten van hun lasten?
And Pharaoh said, Truly, the people of the land are increasing in number, and you are keeping them back from their work.
καὶ εἶπεν φαραω ἰδοὺ νῦν πολυπληθεῖ ὁ λαὸς μὴ οὖν καταπύσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων
- 6 Daarom beval Farao, ten zelfden dage, aan de aandrijvers onder het volk, endeszelfs ambtlieden, zeggende:
The same day Pharaoh gave orders to the overseers and those who were responsible for the work, saying,
συνέταξεν δὲ φαραω τοῖς ἐργοδιώκταις τοῦ λαοῦ καὶ τοῖς γραμματεῦσιν λέγων
- 7 Gij zult voortaan aan deze lieden geen stro meer geven, tot het maken dertichelstenen, als gisteren en eergisteren; laat hen zelve heengaan, en stro voorzichzelven verzamelen.
Give these men no more dry stems for their brick-making as you have been doing; let them go and get the material for themselves.
οὐκέτι προστεθήσεται διδόναι ἄχυρον τῷ λαῷ εἰς τὴν πλινθουργίαν καθάπερ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτοὶ πορευέσθωσαν καὶ συναγαγέτωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα
- 8 En het getal der tichelstenen, die zij gisteren en eergisteren gemaakt hebben, zultgij hun opleggen; gij zult daarvan niet verminderen; want zij gaan ledig; daaromroepen zij, zeggende: Laat ons gaan, laat ons onzen God offeren!
But see that they make the same number of bricks as before, and no less: for they have no love for work; and so they are crying out and saying, Let us go and make an offering to our God.
καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἧς αὐτοὶ ποιοῦσιν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπιβαλεῖς αὐτοῖς οὐκ ἀφελεῖς οὐδὲν σχολάζουσιν γὰρ διὰ τοῦτο κεκράγασιν λέγοντες πορευθῶμεν καὶ θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν
- 9 Men verzware den dienst over deze mannen, dat zij daaraan te doen hebben, enzich niet vergapen aan leugenachtige woorden.
Give the men harder work, and see that they do it; let them not give attention to false words.
βαρυνέσθω τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ μεριμνάτωσαν ταῦτα καὶ μὴ μεριμνάτωσαν ἐν λόγοις κενοῖς
- 10 Toen gingen de aandrijvers des volks uit, en deszelfs ambtlieden, en spraken tothet volk, zeggende: Zo zegt Farao: Ik zal ulieden geen stro geven.
And the overseers of the people and their responsible men went out and said to the people, Pharaoh says, I will give you no more dry stems.
κατέσπευδον δὲ αὐτοὺς οἱ ἐργοδιώκται καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν λαὸν λέγοντες τάδε λέγει φαραω οὐκέτι δίδωμι ὑμῖν ἄχυρα
- 11 Gaat gij zelve heen, haalt u stro, waar gij het vindt; doch van uw dienst zal nietverminderd worden.
Go yourselves and get dry stems wherever you are able; for your work is not to be any less.
αὐτοὶ ὑμεῖς πορευόμενοι συλλέγετε ἑαυτοῖς ἄχυρα ὅθεν ἐὰν εὑρητε οὐ γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς συντάξεως ὑμῶν οὐθέν
- 12 Toen verstrooide zich het volk in het ganse land van Egypte, dat het stoppelenverzamelde, voor stro.
So the people were sent in all directions through the land of Egypt to get dry grass for stems.
καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς ἐν ὅλῃ αἰγύπτῳ συναγαγεῖν καλάμην εἰς ἄχυρα
- 13 En de aandrijvers drongen aan, zeggende: Voleindigt uw werken, elk dagwerk opzijn dag, gelijk toen er stro was.
And the overseers went on driving them and saying, Do your full day's work as before when there were dry stems for you.
οἱ δὲ ἐργοδιώκται κατέσπευδον αὐτοὺς λέγοντες συντελεῖτε τὰ ἔργα τὰ καθήκοντα καθ' ἡμέραν καθάπερ καὶ ὅτε τὸ ἄχυρον ἐδίδοτο ὑμῖν
- 14 En de ambtlieden der kinderen Israels, die Farao's aandrijvers over hen gesteldhadden, werden geslagen, en men zeide: Waarom hebt gijlieden uw gezette werk niet voleindigd, in het maken der tichelstenen, gelijk te voren, also ook gisteren enheden?
And the responsible men of the children of Israel, whom Pharaoh's overseers had put over them, were given blows, and they said to them, Why have you not done your regular work, in making bricks as before?
καὶ ἐμαστιγώθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ γένους τῶν υἱῶν ἰσραηλ οἱ κατασταθέντες ἐπ' αὐτοὺς ὑπὸ τῶν ἐπιστατῶν τοῦ φαραω λέγοντες διὰ τί οὐ συντελέσατε τὰς συντάξεις ὑμῶν τῆς πλινθείας καθάπερ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν καὶ τὸ τῆς σήμερον

- 15 Derhalve gingen de ambtlieden der kinderen Israels, en schreeuwden tot Farao, zeggende: Waarom doet gij uw knechten alzo?
Then the responsible men of the children of Israel came to Pharaoh, protesting and saying, Why are you acting in this way to your servants?
εἰσελθόντες δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ κατεβόησαν πρὸς φαραῶ λέγοντες ἵνα τί οὕτως ποιεῖς τοῖς σοῖς οἰκέταις
- 16 Aan uw knechten wordt geen stro gegeven, en zij zeggen tot ons: Maakt detichelstenen; en ziet, uw knechten worden geslagen, doch de schuld is uws volks!
They give us no dry stems and they say to us, Make bricks: and they give your servants blows; but it is your people who are in the wrong.
ἄχυρον οὐ δίδεται τοῖς οἰκέταις σου καὶ τὴν πλίνθον ἡμῖν λέγουσιν ποιεῖν καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες σου μεμαστίγωνται ἀδικήσεις οὖν τὸν λαὸν σου
- 17 Hij dan zeide: Gijlieden gaat ledig, ledig gaat gij; daarom zegt gij: Laat ons gaan, laat ons den HEERE offeren!
But he said, You have no love for work: that is why you say, Let us go and make an offering to the Lord.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς σχολάζετε σχολασταὶ ἔστε διὰ τοῦτο λέγετε πορευθῶμεν θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν
- 18 Zo gaat nu heen, arbeid; doch stro zal u niet gegeven worden; evenwel zult gij hetgetal der tichelstenen leveren.
Go now, get back to your work; no dry stems will be given to you, but you are to make the full number of bricks.
νῦν οὖν πορευθέντες ἐργάζεσθε τὸ γὰρ ἄχυρον οὐ δοθήσεται ὑμῖν καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀποδώσετε
- 19 Toen zagen de ambtlieden der kinderen Israels, dat het kwalijk met hen stond, dewijl men zeide: Gij zult niet minderen van uw tichelstenen, van het dagwerk opzijn dag.
Then the responsible men of the children of Israel saw that they were purposing evil when they said, The number of bricks which you have to make every day will be no less than before.
ἐώραν δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐναντὸς ἐν κακοῖς λέγοντες οὐκ ἀπολείψετε τῆς πλινθείας τὸ καθῆκον τῆ ἡμέρα
- 20 En zij ontmoetten Mozes en Aaron, die tegen hen over stonden, toen zij van Farao uitgingen.
And they came face to face with Moses and Aaron, who were in their way when they came out from Pharaoh:
συνήντησαν δὲ μουσῆ καὶ ααρὼν ἐρχομένους εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ φαραῶ
- 21 En zeiden tot hen: De HEERE zie op u, en richte het, dewijl dat gij onzen reuk hebt stinkende gemaakt voor Farao, en voor zijn knechten, gevende een zwaard in hun handen, om ons te doden.
And they said to them, May the Lord take note of you and be your judge; for you have given Pharaoh and his servants a bad opinion of us, putting a sword in their hands for our destruction.
καὶ εἶπαν αὐτοῖς ἴδοι ὁ θεὸς ὑμᾶς καὶ κρίναι ὅτι ἐβδελύξατε τὴν ὄσμην ἡμῶν ἐναντίον φαραῶ καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ δοῦναι ῥομφαίαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτεῖναι ἡμᾶς
- 22 Toen keerde Mozes weder tot den HEERE, en zeide: Heere! waarom hebt Gij dit volk kwaad gedaan, waarom hebt Gij mij nu gezonden?
And Moses went back to the Lord and said, Lord, why have you done evil to this people? why have you sent me?
ἐπέστρεψεν δὲ μουσῆς πρὸς κύριον καὶ εἶπεν κύριε διὰ τί ἐκάκωσας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ἵνα τί ἀπέσταλκάς με
- 23 Want van toen af, dat ik tot Farao ben ingegaan, om in Uw Naam te spreken, heeft hij dit volk kwaad gedaan; en Gij hebt Uw volk geenszins verlost.
For from the time when I came to Pharaoh to put your words before him, he has done evil to this people, and you have given them no help.
καὶ ἀφ' οὗ πέπερευμαι πρὸς φαραῶ λαλήσαι ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι ἐκάκωσεν τὸν λαὸν τοῦτον καὶ οὐκ ἐρρύσω τὸν λαὸν σου
- 1 Verder sprak God tot Mozes, en zeide tot hem: Ik ben de HEERE,
And the Lord said to Moses, Now you will see what I am about to do to Pharaoh; for by a strong hand he will be forced to let them go, driving them out of his land because of my outstretched arm.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν ἡδὴ ὄψει ἃ ποιήσω τῷ φαραῶ ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ἐκβαλεῖ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ
- 2 En Ik ben aan Abraham, Izak, en Jakob verschenen, als God de Almachtige; doch met Mijn Naam HEERE ben Ik hun niet bekend geweest.
And God said to Moses, I am Yahweh:
ἐλάλησεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς μουσῆν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἐγὼ κύριος
- 3 En ook heb Ik Mijn verbond met hen opgericht, dat Ik hun geven zou het land Kanaan, het land hunner vreemdelingschappen, waarin zij vreemdelingen geweest zijn.
I let myself be seen by Abraham, Isaac, and Jacob, as God, the Ruler of all; but they had no knowledge of my name Yahweh.
καὶ ὤφθην πρὸς αβραάμ καὶ ἰσαακ καὶ ἰακώβ θεὸς ὢν αὐτῶν καὶ τὸ ὄνομά μου κύριος οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς
- 4 En ook heb Ik gehoord het gekerm der kinderen Israels, die de Egyptenaars indienstbaarheid houden, en Ik heb aan Mijn verbond gedacht.
And I made an agreement with them, to give them the land of Canaan, the land of their wanderings.
καὶ ἔστησα τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτοὺς ὥστε δοῦναι αὐτοῖς τὴν γῆν τῶν χαναναίων τὴν γῆν ἣν παρωκῆκασιν ἐν ἧ καὶ παρώκησαν ἐπ' αὐτῆς

- 5 Derhalve zeg tot de kinderen Israels: Ik ben de HEERE! en Ik zal ulieden uitleiden van onder de lasten der Egyptenaren, en Ik zal u redden uit hun dienstbaarheid, enzal u verlossen door een uitgestrekte arm, en door grote gerichten;
 And truly my ears are open to the cry of the children of Israel whom the Egyptians keep under their yoke; and I have kept in mind my agreement.
 και ἐγὼ εἰσήκουσα τὸν στεναγμὸν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ὃν οἱ αἰγύπτιοι καταδουλοῦνται αὐτούς· καὶ ἐμνήσθην τῆς διαθήκης ὑμῶν
- 6 En Ik zal ulieden tot Mijn volk aannemen, en Ik zal ulieden tot een God zijn; engijlieden zult bekennen, dat Ik de HEERE uw God ben, Die u uitleide van onderde lasten der Egyptenaren.
 Say then to the children of Israel, I am Yahweh, and I will take you out from under the yoke of the Egyptians, and make you safe from their power, and will make you free by the strength of my arm after great punishments.
 βάδιζε εἰπὸν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ λέγων ἐγὼ κύριος καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς δουλαστείας τῶν αἰγυπτίων καὶ ῥύσομαι ὑμᾶς ἐκ τῆς δουλείας καὶ λυτρώσομαι ὑμᾶς ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ κρίσει μεγάλη
- 7 En Ik zal ulieden brengen in dat land, waarover Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik het aan Abraham, Izak, en Jakob geven zou; en Ik zal het ulieden geven tot eenerfdeel, Ik, de HEERE!
 And I will take you to be my people and I will be your God; and you will be certain that I am the Lord your God, who takes you out from under the yoke of the Egyptians.
 καὶ λήμψομαι ἑμὰν τῶ ὑμᾶς λαὸν ἐμοὶ καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός· καὶ γινώσθεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ τῆς καταδουλαστείας τῶν αἰγυπτίων
- 8 En Mozes sprak also tot de kinderen Israels; doch zij hoorden naar Mozes niet, vanwege de benauwdheid des geestes, en vanwege de harde dienstbaarheid.
 And I will be your guide into the land which I made an oath to give to Abraham, to Isaac, and to Jacob; and I will give it to you for your heritage: I am Yahweh.
 καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου δοῦναι αὐτὴν τῷ ἀβρααμ καὶ ἰσαακ καὶ ἰακωβ καὶ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κλήρῳ ἐγὼ κύριος
- 9 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 And Moses said these words to the children of Israel, but they gave no attention to him, because of the grief of their spirit and the cruel weight of their work.
 ἐλάλησεν δὲ μουσῆς οὕτως τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ καὶ οὐκ εἰσήκουσαν μουσῆ ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων τῶν σκληρῶν
- 10 Ga heen, spreek tot Farao, den koning van Egypte, dat hij de kinderen Israels uit zijn land trekken late.
 And the Lord said to Moses,
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 11 Doch Mozes sprak voor den HEERE, zeggende: Zie, de kinderen Israels hebbenaar mij niet gehoord; hoe zou mij dan Farao horen? daartoe ben ik onbesnedenvan lippen.
 Go in and say to Pharaoh, king of Egypt, that he is to let the children of Israel go out of his land.
 εἰσελθε λάλησον φαραῶ βασιλεῖ αἰγύπτου ἵνα ἐξαποστείλῃ τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ
- 12 Evenwel sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, en gaf hun bevel aan de kinderen Israels, en aan Farao, den koning van Egypte, om de kinderen Israels uit Egypteland te leiden.
 And Moses, answering the Lord, said, See, the children of Israel will not give ear to me; how then will Pharaoh give ear to me, whose lips are unclean?
 ἐλάλησεν δὲ μουσῆς ἔναντι κυρίου λέγων ἰδοὺ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ οὐκ εἰσήκουσάν μου καὶ πῶς εἰσακούσεταιί μου φαραῶ ἐγὼ δὲ ἄλογός εἰμι
- 13 Dit zijn de hoofden van ieder huis hunner vaderen: de zonen van Ruben, deeerstgeborene van Israel, zijn Hanoch en Pallu, Hezron en Charmi; dit zijn de huisgezinnen van Ruben.
 And the word of the Lord came to Moses and Aaron, with orders for the children of Israel and for Pharaoh, king of Egypt, to take the children of Israel out of the land of Egypt.
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρων καὶ συνέταξεν αὐτοῖς πρὸς φαραῶ βασιλέα αἰγύπτου ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 14 En de zonen van Simeon: Jemuel, en Jamin, en Ohad, en Jachin, en Zohar, en Saul, de zoon ener Kanaanietische; dit zijn de huisgezinnen van Simeon.
 These are the heads of their fathers' families: the sons of Reuben the oldest son of Israel: Hanoch and Pallu, Hezron and Carmi: these are the families of Reuben.
 καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκων πατριῶν αὐτῶν υἱοὶ ρουβην πρωτοτόκου ἰσραὴλ ἐνωχ καὶ φαλλοὺς ααρων καὶ χαρμι αὐτῆ ἡ συγγένεια ρουβην
- 15 Dit nu zijn de namen der zonen van Levi, naar hun geboorten: Gerson, en Kehath, en Merari. En de jaren des levens van Levi waren honderd zeven en dertig jaren.
 And the sons of Simeon: Jemuel and Jamin and Ohad and Jachin and Zohar and Shaul, the son of a woman of Canaan: these are the families of Simeon.
 καὶ υἱοὶ συμεων ἰεμουηλ καὶ ἰαμιν καὶ αωδ καὶ ἰαχιν καὶ σααρ καὶ σαουλ ὁ ἐκ τῆς φοινίσσης αὐτὰ αἱ πατριαὶ τῶν υἱῶν συμεων
- 16 De zonen van Gerson: Libni en Simei, naar hun huisgezinnen.
 And these are the names of the sons of Levi in the order of their generations: Gershon and Kohath and Merari: and the years of Levi's life were a hundred and thirty-seven.
 καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν λευι κατὰ συγγενείας αὐτῶν γεδσων κααθ καὶ μεραρι καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς λευι ἑκατὸν τριάκοντα ἐπτὰ
- 17 En de zonen van Kehath: Amram, en Jizhar, en Hebron, en Uzziel, en de jaren des levens van Kehath waren honderd drie en dertig jaren.
 The sons of Gershon: Libni and Shimei, in the order of their families.
 καὶ οὗτοι υἱοὶ γεδσων λοβενι καὶ σεμεὶ οἴκοι πατριῶς αὐτῶν

- 18 En de zonen van Merari: Machli en Musi; dit zijn de huisgezinnen van Levi, naarhun geboorten.
 And the sons of Kohath: Amram and Izhar and Hebron and Uzziel: and the years of Kohath's life were a hundred and thirty-three.
 και υιοι κααθ αμβραμ και ισσαρ χειβρων και οζηλ και τα ετη της ζωης κααθ εκατον τριακοντα ετη
- 19 En Amram nam Jochebed, zijn moei, zich tot huisvrouw, en zij baarde hem Aaronen Mozes; en de jaren des levens van Amram waren honderd zeven en dertigjaren.
 And the sons of Merari: Mahli and Mushi: these are the families of the Levites, in the order of their generations.
 και υιοι μεραρι μοολι και ομουσι οδοι οικoi πατριων λευι κατα συγγενειας αυτων
- 20 En de zonen van Jizhar: Korah, en Nefeg, en Zichri.
 And Amram took Jochebed, his father's sister, as wife; and she gave birth to Aaron and Moses: and the years of Amram's life were a hundred and thirty-seven.
 και ελαβεν αμβραμ την ιωχαβεδ θυγατερα του αδελφου του πατρος αυτου εαυτω εις γυναικα και εγεννησεν αυτω τον τε ααρων και μουσην και μαριαμ την αδελφην αυτων τα δε ετη της ζωης αμβραμ εκατον τριακοντα δυο ετη
- 21 En de zonen van Uzziel: Misael, en Elzafan, en Sithri.
 And the sons of Izhar: Korah and Nepheg and Zichri.
 και υιοι ισσαρ κορε και ναφεκ και ζεχρι
- 22 En Aaron nam zich tot een vrouw Eliseba, dochter van Amminadab, zuster van Nahesson; en zij baarde hem Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar.
 And the sons of Uzziel: Mishael and Elzaphan and Sithri.
 και υιοι οζηλ ελισταφαν και σετρι
- 23 En de zonen van Korah waren: Assir, en Elkana, en Abiasaf; dat zijn de huisgezinnen der Korachieten.
 And Aaron took as his wife Elisheba, the daughter of Amminadab, the sister of Nahshon; and she gave birth to Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.
 ελαβεν δε ααρων την ελισταβεθ θυγατερα αμιναδαβ αδελφην νασσων αυτω γυναικα και ετεκεν αυτω τον τε ναδαβ και αβιουδ και ελεαζαρ και ιθαμαρ
- 24 En Eleazar, de zoon van Aaron, nam voor zich een van de dochteren van Putiel tot een vrouw; en zij baarde hem Pinehas. Dit zijn de hoofden van de vaderen der Levieten, naar hun huisgezinnen.
 And the sons of Korah: Assir and Elkanah and Abiasaph: these are the families of the Korahites.
 υιοι δε κορε ασιρ και ελκανα και αβιασαφ αυται αι γενεσεις κορε
- 25 Dit is Aaron en Mozes, tot welke de HEERE zeide: Leidt de kinderen Israels uit Egypteland, naar hun heiren.
 And Eleazar, Aaron's son, took as his wife one of the daughters of Putiel; and she gave birth to Phinehas. These are the heads of the families of the Levites, in the order of their families.
 και ελεαζαρ ο του ααρων ελαβεν των θυγατερων φουτιηλ αυτω γυναικα και ετεκεν αυτω τον φινεεζ αυται αι αρχαι πατριας λευιτων κατα γενεσεις αυτων
- 26 Dezen zijn het, die tot Farao, den koning van Egypte, spraken, opdat zij de kinderen Israels uit Egypte leidden; dit is Mozes en Aaron.
 These are the same Aaron and Moses to whom the Lord said, Take the children of Israel out of the land of Egypt in their armies.
 οδοι ααρων και μουσης οις ειπεν αυτοις ο θεος εξαγαγειν τους υιους ισραηλ εκ γης αιγυπτου συν δυναμει αυτων
- 27 En het geschiedde te dien dage, als de HEERE tot Mozes sprak in Egypteland;
 These are the men who gave orders to Pharaoh to let the children of Israel go out of Egypt: these are the same Moses and Aaron.
 οδοι εισιν οι διαλεγόμενοι προς φαραω βασιλεα αιγυπτου και εξηγαγον τους υιους ισραηλ εξ αιγυπτου αυτους ααρων και μουσης
- 28 Zo sprak de HEERE tot Mozes, zeggende: Ik ben de HEERE! spreek tot Farao, den koning van Egypte, alles, wat Ik tot u spreek.
 And on the day when the word of the Lord came to Moses in the land of Egypt,
 η ημερα ελαλησεν κυριος μουσην εν γη αιγυπτω
- 29 Toen zeide Mozes voor het aangezicht des HEEREN: Zie, ik ben onbesneden van lippen; hoe zal dan Farao naar mij horen?
 The Lord said to Moses, I am the Lord: say to Pharaoh, king of Egypt, everything I am saying to you.
 και ελαλησεν κυριος προς μουσην λεγων εγω κυριος λαλησον προς φαραω βασιλεα αιγυπτου οσα εγω λεγω προς σε
- 1 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Zie, Ik heb u tot een god gezet over Farao; en Aaron, uw broeder, zal uw profeet zijn.
 And the Lord said to Moses, See I have made you a god to Pharaoh, and Aaron your brother will be your prophet.
 και ειπεν κυριος προς μουσην λεγων ιδου δεδοκα σε θεον φαραω και ααρων ο αδελφος σου εσται σου προφητης

- 2 Gij zult spreken alles, wat Ik u gebieden zal; en Aaron, uw broeder, zal tot Faraospreken, dat hij de kinderen Israels uit zijn land trekken laat.
Say whatever I give you orders to say: and Aaron your brother will give word to Pharaoh to let the children of Israel go out of his land.
σὺ δὲ λαλήσεις αὐτῷ πάντα ὅσα σοι ἐντέλλομαι ὁ δὲ ααρων ὁ ἀδελφός σου λαλήσει πρὸς φαραω ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ
- 3 Doch Ik zal Faraos hart verharden; en Ik zal Mijn tekenen en Mijn wonderheden in Egypteland vermenigvuldigen.
And I will make Pharaoh's heart hard, and my signs and wonders will be increased in the land of Egypt.
ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν φαραω καὶ πληθυνῶ τὰ σημεῖά μου καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ αἰγύπτῳ
- 4 Faraos nu zal naar ulieden niet horen, en Ik zal Mijn hand aan Egypte leggen, envoeren Mijn heiren, Mijn volk, de kinderen Israels, uit Egypteland, door grotegerichten.
But Pharaoh will not give ear to you, and I will put my hand on Egypt, and take my armies, my people, the children of Israel, out of Egypt, after great punishments.
καὶ οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν φαραω καὶ ἐπιβαλῶ τὴν χειρά μου ἐπ' αἰγυπτον καὶ ἐξάξω σὺν δυνάμει μου τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου σὺν ἐκδικήσει μεγάλῃ
- 5 Dan zullen de Egyptenaars weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik Mijn handover Egypte uitstrekke, en de kinderen Israels uit het midden van hen uitleide.
And the Egyptians will see that I am the Lord, when my hand is stretched out over Egypt, and I take the children of Israel out from among them.
καὶ γνώσονται πάντες οἱ αἰγύπτιοι ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἐκτείνων τὴν χειρά ἐπ' αἰγυπτον καὶ ἐξάξω τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ ἐκ μέσου αὐτῶν
- 6 Toen deed Mozes en Aaron, als hun de HEERE geboden had, alzo deden zij.
And Moses and Aaron did so: as the Lord gave them orders, so they did.
ἐποίησεν δὲ μουσῆς καὶ ααρων καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος οὕτως ἐποίησαν
- 7 En Mozes was tachtig jaar oud, en Aaron was drie en tachtig jaar oud, toen zij totFaraos spraken.
And Moses was eighty years old, and Aaron eighty-three years old, when they gave the Lord's word to Pharaoh.
μουσῆς δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοήκοντα ααρων δὲ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ ἐτῶν ὀγδοήκοντα τριῶν ἡνίκα ἐλάλησεν πρὸς φαραω
- 8 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρων λέγων
- 9 Wanneer Faraos tot ulieden spreken zal, zeggende: Doet een wonderteken voorulieden; zo zult gij tot Aaron zeggen: Neem uw staf, en werp hem voor Faraos' saangezicht neder; hij zal tot een draak worden.
If Pharaoh says to you, Let me see a wonder: then say to Aaron, Take your rod and put it down on the earth before Pharaoh so that it may become a snake.
καὶ ἐὰν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς φαραω λέγων δότε ἡμῖν σημεῖον ἢ τέρας καὶ ἐρεῖς ααρων τῷ ἀδελφῷ σου λαβὲ τὴν ῥάβδον καὶ ῥίψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν ἐναντίον φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ ἔσται δράκων
- 10 Toen ging Mozes en Aaron tot Faraos henen in, en deden alzo, gelijk de HEEREgeboden had; en Aaron wierp zijn staf neder voor Faraos' aangezicht, en voor hetaangezicht zijner knechten; en hij werd tot een draak.
Then Moses and Aaron went in to Pharaoh and they did as the Lord had said: and Aaron put his rod down on the earth before Pharaoh and his servants, and it became a snake.
εἰσῆλθεν δὲ μουσῆς καὶ ααρων ἐναντίον φαραω καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν οὕτως καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος καὶ ἔρριψεν ααρων τὴν ῥάβδον ἐναντίον φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ ἐγένετο δράκων
- 11 Faraos nu riep ook de wijzen en de guichelaars; en de Egyptische tovenaars dedenook alzo met hun bezweringen.
Then Pharaoh sent for the wise men and the wonder-workers, and they, the wonder-workers of Egypt, did the same with their secret arts.
συνεκάλεσεν δὲ φαραω τοὺς σοφιστὰς αἰγύπτου καὶ τοὺς φαρμακοὺς καὶ ἐποίησαν καὶ οἱ ἐπαιδοὶ τῶν αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως
- 12 Want een ieder wierp zijn staf neder, en zij werden tot draken; maar Aarons stafverslond hun staven.
For every one of them put down his rod on the earth, and they became snakes: but Aaron's rod made a meal of their rods.
καὶ ἔρριψαν ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ καὶ ἐγένοντο δράκοντες καὶ κατέπιεν ἡ ῥάβδος ἡ ααρων τὰς ἐκείνων ῥάβδους
- 13 Doch Faraos hart verstokte, zodat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEEREgesproken had.
But Pharaoh's heart was made hard, and he did not give ear to them, as the Lord had said.
καὶ κατίσχυσεν ἡ καρδία φαραω καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθάπερ ἐλάλησεν αὐτοῖς κύριος
- 14 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Faraos hart is zwaar; hij weigert het volk telaten trekken.
And the Lord said to Moses and Aaron, Pharaoh's heart is unchanged; he will not let the people go.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν βεβάρηται ἡ καρδία φαραω τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν

- 15 Ga heen tot Faraο in den morgenstond; zie, hij zal uitgaan naar het water toe, zοstel u tegen hem over aan den oever der rivier, en den staf, die in een slang is veranderd geweest, zult gij in uw hand nemen.
Go to Pharaoh in the morning; when he goes out to the water, you will be waiting for him by the edge of the Nile, with the rod which was turned into a snake in your hand;
βάδισον πρὸς φαραω τὸ πρωὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐκπορεύεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ στήση συναντῶν αὐτῷ ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ καὶ τὴν ῥάβδον τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν λήμψη ἐν τῇ χειρὶ σου
- 16 En gij zult tot hem zeggen: de HEERE, de God der Hebreen, heeft mij tot ugezonden, zeggende: Laat Mijn volk trekken, dat het Mij diene in de woestijn; doch zie, gij hebt tot nu toe niet gehoord. And say to him, The Lord, the God of the Hebrews, has sent me to you, saying, Let my people go so that they may give me worship in the waste land; but up to now you have not given ear to his words.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν κύριος ὁ θεὸς τῶν εβραίων ἀπέσταλκέν με πρὸς σέ λέγων ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα μοι λατρεύσῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἰδοὺ οὐκ εἰσήκουσας ἕως τούτου
- 17 Zo zegt de HEERE: Daaraan zult gij weten, dat Ik de HEERE ben; zie, ik zal metdezen staf, die in mijn hand is, op het water, dat in deze rivier is, slaan, en het zalin bloed veranderd worden. So the Lord says, By this you may be certain that I am the Lord; see, by the touch of this rod in my hand the waters of the Nile will be turned to blood;
τάδε λέγει κύριος ἐν τούτῳ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω τῇ ῥάβδῳ τῇ ἐν τῇ χειρὶ μου ἐπὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ καὶ μεταβαλεῖ εἰς αἷμα
- 18 En de vis in de rivier zal sterven, zodat de rivier zal stinken; en de Egyptenaars zullen vermoeid worden, dat zij het water uit de rivier drinken mogen. And the fish in the Nile will come to destruction, and the river will send up a bad smell, and the Egyptians will not be able, for disgust, to make use of the water of the Nile for drinking.
καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ τελευτήσουσιν καὶ ἐπὶ ζέσει ὁ ποταμὸς καὶ οὐ δυνήσονται οἱ αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ
- 19 Verder zeide de HEERE tot Mozes: zeg tot Aaron: Neem uw staf, en steek uwhand uit over de wateren der Egyptenaren, over hun stromen, over hun rivieren, en over hun poelen, en over alle vergadering hunner wateren, dat zij bloedworden; en er zij bloed in het ganse Egypteland, beide in houten en in stenenvaten. And the Lord said, Say to Aaron, Let the rod in your hand be stretched out over the waters of Egypt, and over the rivers and the streams and the pools, and over every stretch of water, so that they may be turned to blood; and there will be blood through all the land of Egypt, in vessels of wood and in vessels of stone.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μοϋσῆν εἰπὸν ααρων τῷ ἀδελφῷ σου λαβὲ τὴν ῥάβδον σου καὶ ἔκτεινον τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὰ ὕδατα αἰγύπτου καὶ ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἔλη αὐτῶν καὶ ἐπὶ πᾶν συνεστηκὸς ὕδωρ αὐτῶν καὶ ἔσται αἷμα καὶ ἐγένετο αἷμα ἐν πάσῃ γῆ αἰγύπτου ἐν τε τοῖς ζόλοις καὶ ἐν τοῖς λίθοις
- 20 Mozes nu en Aaron deden alzo, gelijk de HEERE geboden had; en hij hief denstaf op, en sloeg het water, dat in de rivier was, voor de ogen van Faraο, en voorde ogen van zijn knechten; en al het water in de rivier werd in bloed veranderd. And Moses and Aaron did as the Lord had said; and when his rod had been lifted up and stretched out over the waters of the Nile before the eyes of Pharaoh and his servants, all the water in the Nile was turned to blood;
καὶ ἐποίησαν οὕτως μοϋσῆς καὶ ααρων καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος καὶ ἐπάρας τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ ἐπάταξεν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ ἐναντίον φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ μὲτέβαλεν πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ εἰς αἷμα
- 21 En de vis, die in de rivier was, stierf; en de rivier stonk, zodat de Egyptenaars hetwater uit de rivier niet drinken konden; en er was bloed in het ganse Egypteland. And the fish in the Nile came to destruction, and a bad smell went up from the river, and the Egyptians were not able to make use of the water of the Nile for drinking; and there was blood through all the land of Egypt.
καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ ἐτελεύτησαν καὶ ἐπόξεσεν ὁ ποταμὸς καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἦν τὸ αἷμα ἐν πάσῃ γῆ αἰγύπτου
- 22 Doch de Egyptische tovenaars deden ook alzo met hun bezweringen; zodat Faraο's hart verstokte, en hij hoorde naar hen niet, gelijk als de HEERE gesproken had. And the wonder-workers of Egypt did the same with their secret arts: but Pharaoh's heart was made hard, and he would not give ear to them, as the Lord had said.
ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἑσαιοῖδοι τῶν αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν καὶ ἐσκληρόνη ἡ καρδία φαραω καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθάπερ εἶπεν κύριος
- 23 En Faraο keerde zich om, en ging naar zijn huis; en hij zette zijn hart daar ook nietop. Then Pharaoh went into his house, and did not take even this to heart.
ἐπιστραφεὶς δὲ φαραω εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπέστησεν τὸν νοῦν αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ τούτῳ
- 24 Doch alle Egyptenaars groeven rondom de rivier, om water te drinken; want zij konden van het water der rivier niet drinken. And all the Egyptians made holes round about the Nile to get drinking-water, for they were not able to make use of the Nile water.
ὠρυξαν δὲ πάντες οἱ αἰγύπτιοι κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ ὥστε πιεῖν ὕδωρ καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ
- 25 Alzo werden zeven dagen vervuld, nadat de HEERE de rivier geslagen had. And seven days went past, after the Lord had put his hand on the Nile.
καὶ ἀνεπληρώθησαν ἑπτὰ ἡμέραι μετὰ τὸ πατάξαι κύριον τὸν ποταμόν

- 1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao, en zeg tot hem: Zo zegt deHEERE: Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.
And this is what the Lord said to Moses: Go to Pharaoh and say to him, The Lord says, Let my people go so that they may give me worship.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν εἰπὼν ααρὼν τῷ ἀδελφῷ σου ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ράβδον σου ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ ἐπὶ τὰς διώρυγας καὶ ἐπὶ τὰ ἔλη καὶ ἀνάγαγε τοὺς βατράχους
- 2 En indien gij het weigert te laten trekken, zie, zo zal Ik uw ganse landpale metvorsen slaan;
And if you will not let them go, see, I will send frogs into every part of your land:
καὶ ἐξέτεινεν ααρὼν τὴν χεῖρα ἐπὶ τὰ ὕδατα αἰγύπτου καὶ ἀνήγαγεν τοὺς βατράχους καὶ ἀνεβιβάσθη ὁ βάτραχος καὶ ἐκάλυπεν τὴν γῆν αἰγύπτου
- 3 Dat de rivier van vorsen zal krielen, die zullen opkomen, en in uw huis komen, en in uw slaapkamer, ja, op uw bed; ook in de huizen uwer knechten, en op uwvolk, en in uw bakovens, en in uw baktroggen.
The Nile will be full of frogs, and they will come up into your house and into your bedrooms and on your bed, and into the houses of your servants and your people, and into your ovens and into your bread-basins.
ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἑπαυδοὶ τῶν αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν καὶ ἀνήγαγον τοὺς βατράχους ἐπὶ γῆν αἰγύπτου
- 4 En de vorsen zullen opkomen, op u, en op uw volk, en op al uw knechten.
The frogs will come up over you and your people and all your servants.
καὶ ἐκάλειεν φαραὼ μουσῆν καὶ ααρὼν καὶ εἶπεν εὐξασθε περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον καὶ περιελέτω τοὺς βατράχους ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ λαοῦ καὶ ἐξαποστελῶ τὸν λαόν καὶ θύσωσιν κυρίῳ
- 5 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Zeg tot Aaron: Strek uw hand uit met uwstaf, over de stromen, en over de rivieren, en over de poelen; en doe vorsenopkomen over Egypteland.
And the Lord said to Moses, Say to Aaron, Let the rod in your hand be stretched out over the streams and the waterways and the pools, causing frogs to come up on the land of Egypt.
εἶπεν δὲ μουσῆς πρὸς φαραὼ τάξαι πρὸς με πότε εὐξωμαι περὶ σοῦ καὶ περὶ τῶν θεραπόντων σου καὶ περὶ τοῦ λαοῦ σου ἀφανίσαι τοὺς βατράχους ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν πλην ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται
- 6 En Aaron strekte zijn hand uit over de wateren van Egypte, en er kwamen vorsenop en bedekten Egypteland.
And when Aaron put out his hand over the waters of Egypt, the frogs came up and all the land of Egypt was covered with them.
ὁ δὲ εἶπεν εἰς αὐριον εἶπεν οὖν ὡς εἶρηκας ἵνα εἰδῆς ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος πλην κυρίου
- 7 Toen deden de tovenaars ook alzo, met hun bezweringen; en zij deden vorsenover Egypteland opkomen.
And the wonder-workers did the same with their secret arts, making frogs come up over the land of Egypt.
καὶ περιαιρεθήσονται οἱ βάτραχοι ἀπὸ σοῦ καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλειον καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου πλην ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται
- 8 En Farao riep Mozes en Aaron, en zeide: Bidt vuriglijk tot den HEERE, dat Hijde vorsen van mij en van mijn volk wegneme; zo zal ik het volk trekken laten, datzij den HEERE offeren.
Then Pharaoh sent for Moses and Aaron and said, Make prayer to the Lord that he will take away these frogs from me and my people; and I will let the people go and make their offering to the Lord.
ἐξῆλθεν δὲ μουσῆς καὶ ααρὼν ἀπὸ φαραὼ καὶ ἐβόησεν μουσῆς πρὸς κύριον περὶ τοῦ ὀρισμοῦ τῶν βατράχων ὡς ἐτάξατο φαραὼ
- 9 Doch Mozes zeide tot Farao: Heb de eer boven mij! Tegen wanneer zal ik vooru, en voor uw knechten, en voor uw volk, vuriglijk bidden, om deze vorsen van uen van uw huizen te verdelgen, dat zij alleen in de rivier overblijven?
And Moses said, I will let you have the honour of saying when I am to make prayer for you and your servants and your people, that the frogs may be sent away from you and your houses, and be only in the Nile.
ἐποίησεν δὲ κύριος καθάπερ εἶπεν μουσῆς καὶ ἐτελεύτησαν οἱ βάτραχοι ἐκ τῶν οἰκιῶν καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλειον καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν
- 10 Hij dan zeide: Tegen morgen. En hij zeide: Het zij naar uw woord, opdat gij weet,dat er niemand is, gelijk de HEERE, onze God.
And he said, By tomorrow. And he said, Let it be as you say: so that you may see that there is no other like the Lord our God.
καὶ συνήγαγον αὐτοὺς θιμωνιάς θιμωνιάς καὶ ὤξεσεν ἡ γῆ
- 11 Zo zullen de vorsen van u, en van uw huizen, en van uw knechten, en van uw volkwijken; zij zullen alleen in de rivier overblijven.
And the frogs will be gone from you and from your houses and from your servants and from your people and will be only in the Nile.
ιδὼν δὲ φαραὼ ὅτι γέγονεν ἀνάψυξις ἐβαρύνθη ἡ καρδιά αὐτοῦ καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθάπερ ἐλάλησεν κύριος
- 12 Toen ging Mozes en Aaron uit van Farao; en Mozes riep tot den HEERE, teroorzake der vorsen, die Hij Farao had opgelegd.
Then Moses and Aaron went out from Pharaoh; and Moses made prayer to the Lord about the frogs which he had sent on Pharaoh.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν εἰπὼν ααρὼν ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ράβδον σου καὶ πάταξον τὸ χῶμα τῆς γῆς καὶ ἔσονται σκνίφες ἐν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν καὶ ἐν πάσῃ γῆ αἰγύπτου

- 13 En de HEERE deed naar het woord van Mozes; en de vorsen stierven, uit de huizen, uit de voorzalen, en uit de velden.
 And the Lord did as Moses said; and there was an end of all the frogs in the houses and in the open spaces and in the fields.
 ἐξέτεινεν οὖν ααρων τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον καὶ ἐπάταξεν τὸ χῶμα τῆς γῆς καὶ ἐγένοντο οἱ σκνίφες ἐν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν καὶ ἐν παντὶ χῶματι τῆς γῆς ἐγένοντο οἱ σκνίφες ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου
- 14 En zij vergaderden ze samen bij hopen, en het land stonk.
 And they put them together in masses, and a bad smell went up from the land.
 ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαιοῖδοι ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ἐξαγαγεῖν τὸν σκνίφα καὶ οὐκ ἠδύνατο καὶ ἐγένοντο οἱ σκνίφες ἐν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν
- 15 Toen nu Farao zag, dat er verademing was, verzwaarde hij zijn hart, dat hij naarhen niet hoorde, gelijk als de HEERE gesproken had.
 But when Pharaoh saw that there was peace for a time, he made his heart hard and did not give ear to them, as the Lord had said.
 εἶπαν οὖν οἱ ἐπαιοῖδοι τῷ φαραῶ δάκτυλος θεοῦ ἐστὶν τοῦτο καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία φαραῶ καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθάπερ ἐλάλησεν κύριος
- 16 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Zeg tot Aaron: Strek uw staf uit, en sla hetstof der aarde, dat het tot luizen worde, in het ganse Egypteland.
 And the Lord said to Moses, Say to Aaron, Let your rod be stretched out over the dust of the earth so that it may become insects through all the land of Egypt.
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν ὀρθρῖσον τὸ πρῶι καὶ στηθι ἐναντίον φαραῶ καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κύριος ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα μοι λατρεύσῳσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 17 En zij deden also; want Aaron strekte zijn hand uit met zijn staf, en sloeg het stofder aarde, en er werden vele luizen aan de mensen, en aan het vee; al het stof deraarde werd luizen, in het ganse Egypteland.
 And they did so; and Aaron, stretching out the rod in his hand, gave a touch to the dust of the earth, and insects came on man and on beast; all the dust of the earth was changed into insects through all the land of Egypt.
 ἐὰν δὲ μὴ βοῦλῃ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπαποστέλλω ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν κυνόμυιαν καὶ πλησθήσονται αἱ οἰκίαι τῶν αἰγυπτίων τῆς κυνομυίης καὶ εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἧς εἰσιν ἐπ' αὐτῆς
- 18 De tovenaars deden ook also met hun bezweringen, opdat zij luizenvoortbrachten; doch zij konden niet; zo waren de luizen aan de mensen, en aanhet vee.
 And the wonder-workers with their secret arts, attempting to make insects, were unable to do so: and there were insects on man and on beast.
 καὶ παραδοξάσω ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη τὴν γῆν γεσεμ ἐφ' ἧς ὁ λαός μου ἐπεστιν ἐπ' αὐτῆς ἐφ' ἧς οὐκ ἔσται ἐκεῖ ἡ κυνόμυια ἵνα εἰδῆς ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ κύριος πάσης τῆς γῆς
- 19 Toen zeiden de tovenaars tot Farao: Dit is Gods vinger! Doch Farao's hartverstijfde, zodat hij naar hen niet hoorde, gelijk de HEERE gesproken had.
 Then the wonder-workers said to Pharaoh, This is the finger of God: but Pharaoh's heart was hard, and he did not give ear to them, as the Lord had said.
 καὶ δώσω διαστολὴν ἀνὰ μέσον τοῦ ἐμοῦ λαοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σοῦ λαοῦ ἐν δὲ τῇ αὐρίον ἔσται τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς
- 20 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Maak u morgen vroeg op, en stel u voorFarao's aangezicht; zie, hij zal aan het water uitgaan, en zeg tot hem: Zo zegt deHEERE: Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen;
 And the Lord said to Moses, Get up early in the morning and take your place before Pharaoh when he comes out to the water; and say to him, This is what the Lord says: Let my people go to give me worship.
 ἐποίησεν δὲ κύριος οὕτως καὶ παρεγένετο ἡ κυνόμυια πλῆθος εἰς τοὺς οἴκους φαραῶ καὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν αἰγύπτου καὶ ἐξωλεθρεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς κυνομυίης
- 21 Want zo gij Mijn volk niet laat trekken, zie, zo zal Ik een vermenging vanongedierte zenden op u, en op uw knechten, en op uw volk, en in uw huizen; alzodat de huizen der Egyptenaren met deze vermenging zullen vervuld worden, enook het aardrijk, waarop zij zijn.
 For if you do not let my people go, see, I will send clouds of flies on you and on your servants and on your people and into their houses; and the houses of the Egyptians and the land where they are will be full of flies.
 ἐκάλεσεν δὲ φαραῶ μουσῆν καὶ ααρων λέγων ἐλθόντες θύσατε τῷ θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ γῇ
- 22 En Ik zal te dien dage het land Gosen, waarin Mijn volk woont, afzonderen, datdaar geen vermenging van ongedierte zij, opdat gij weet, dat Ik, de HEERE, inhet midden dezes lands ben.
 And at that time I will make a division between your land and the land of Goshen where my people are, and no flies will be there; so that you may see that I am the Lord over all the earth.
 καὶ εἶπεν μουσῆς οὐ δύνατον γενέσθαι οὕτως τὰ γὰρ βδελύγματα τῶν αἰγυπτίων θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἐὰν γὰρ θύσωμεν τὰ βδελύγματα τῶν αἰγυπτίων ἐναντίον αὐτῶν λιθοβολησόμεθα
- 23 En Ik zal een verlossing zetten tussen Mijn volk en tussen uw volk; tegen morgenzal dit teken geschieden!
 And I will put a division between my people and your people; tomorrow this sign will be seen.
 ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν πορευσόμεθα εἰς τὴν ἔρημον καὶ θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν καθάπερ εἶπεν ἡμῖν

- 24 En de HEERE deed alzo; en er kwam een zware vermenging van ongedierte in het huis van Farao, en in de huizen van zijn knechten, en over het ganse Egypteland; het land werd verdorven van deze vermenging.
 And the Lord did so; and great clouds of flies came into the house of Pharaoh and into his servants' houses, and all the land of Egypt was made waste because of the flies.
 καὶ εἶπεν φαραω ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς καὶ θύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἄλλ' οὐ μακρὰν ἀποτενεῖτε πορευθῆναι εὐξασθε οὐκ ἐπιμοῦ πρὸς κύριον
- 25 Toen riep Farao Mozes en Aaron, en zeide: Gaat heen, en offert uwen God in ditland.
 And Pharaoh sent for Moses and Aaron and said, Go and make your offering to your God here in the land.
 εἶπεν δὲ μουσῆς ὁδε ἐγὼ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ καὶ εὐξομαι πρὸς τὸν θεόν καὶ ἀπελεύσεται ἡ κυνὸμια ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου καὶ τοῦ λαοῦ σου αὐριον μὴ προσθῆς ἔτι φαραω ἐξαπατῆσαι τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαὸν θύσαι κυρίῳ
- 26 Mozes dan zeide: Het is niet recht, dat men alzo doe; want wij zouden der Egyptenaren gruwel den HEERE, onzen God, mogen offeren; zie, indien wij der Egyptenaren gruwel voor hun ogen offerden, zouden zij ons niet stenigen?
 And Moses said, It is not right to do so; for we make our offerings of that to which the Egyptians give worship; and if we do so before their eyes, certainly we will be stoned.
 ἐξῆλθεν δὲ μουσῆς ἀπὸ φαραω καὶ ἠῤῥατο πρὸς τὸν θεόν
- 27 Laat ons den weg van drie dagen in de woestijn gaan, dat wij den HEERE onzen God offeren, gelijk Hij tot ons zeggen zal.
 But we will go three days' journey into the waste land and make an offering to the Lord our God as he may give us orders.
 ἐποίησεν δὲ κύριος καθάπερ εἶπεν μουσῆς καὶ περιεῖλεν τὴν κυνὸμια ἀπὸ φαραω καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεμία
- 28 Toen zeide Farao: Ik zal u trekken laten, dat gijlieden den HEERE, uwen God, offert in de woestijn; alleen, dat gijlieden in het gaan geenszins te verre trekt! Bidt vuriglijk voor mij.
 Then Pharaoh said, I will let you go to make an offering to the Lord your God in the waste land; but do not go very far away, and make prayer for me.
 καὶ ἐβάρυνεν φαραω τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ καιροῦ τούτου καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν
- 1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao, en spreek tot hem: Alzo zegt de HEERE, de God der Hebreë: Laat Mijn volk trekken, dat het Mij diene.
 Then the Lord said to Moses, Go in to Pharaoh and say to him, This is what the Lord, the God of the Hebrews, says: Let my people go so that they may give me worship.
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν εἰσελθε πρὸς φαραω καὶ εἰρεῖς αὐτῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν εβραίων ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα μοι λατρεύσουσιν
- 2 Want zo gij hen weigert te laten trekken, en gij hen nog met geweld ophoudt,
 For if you will not let them go, but still keep them in your power,
 εἰ μὲν οὐκ ἐπιβούλει ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου ἄλλ' ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ
- 3 Zie, de hand des HEEREN zal zijn over uw vee, dat in het veld is, over depaarden, over de ezelen, over de kemelen, over de runderen, en over het kleinvee, door een zeer zware pestilentie.
 Then the hand of the Lord will put on your cattle in the field, on the horses and the asses and the camels, on the herds and the flocks, a very evil disease.
 ἰδοὺ χεῖρ κυρίου ἐπέσται ἐν τοῖς κτήνεσιν σου τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις ἐν τε τοῖς ἵπποις καὶ ἐν τοῖς ὑποζυγίοις καὶ ταῖς καμήλοις καὶ βουσὶν καὶ προβάτοις θάνατος μέγας σφόδρα
- 4 En de HEERE zal een afzondering maken tussen het vee der Israelieten, en tussen het vee der Egyptenaren, dat er niets sterfe van al wat van de kinderen Israels is.
 And the Lord will make a division between the cattle of Israel and the cattle of Egypt; there will be no loss of any of the cattle of Israel.
 καὶ παραδοξάσω ἐγὼ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν αἰγυπτίων καὶ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν υἰῶν ἰσραηλ οὐκ τελευτήσεται ἀπὸ πάντων τῶν τοῦ ἰσραηλ υἰῶν ῥητόν
- 5 En de HEERE bestemde een zekeren tijd, zeggende: Morgen zal de HEERE deze zaak in dit land doen.
 And the time was fixed by the Lord, and he said, Tomorrow the Lord will do this thing in the land.
 καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς ὅρον λέγων ἐν τῇ αὐριον ποιήσει κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς
- 6 En de HEERE deed deze zaak des anderen daags; en al het vee der Egyptenarenstierf; maar van het vee der kinderen Israels stierf niet een.
 And on the day after, the Lord did as he had said, causing the death of all the cattle of Egypt, but there was no loss of any of the cattle of Israel.
 καὶ ἐποίησεν κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο τῇ ἐπαύριον καὶ ἐτελεύτησεν πάντα τὰ κτήνη τῶν αἰγυπτίων ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν υἰῶν ἰσραηλ οὐκ ἐτελεύτησεν οὐδέν
- 7 En Farao zond er heen, en ziet, van het vee van Israel was niet tot een toegestorven. Doch het hart van Farao werd verzaard, en hij liet het volk niet trekken.
 And Pharaoh sent and got word that there was no loss of any of the cattle of Israel. But the heart of Pharaoh was hard and he did not let the people go.
 ἰδὼν δὲ φαραω ὅτι οὐκ ἐτελεύτησεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἰῶν ἰσραηλ οὐδὲν ἐβάρυνθη ἡ καρδία φαραω καὶ οὐκ ἐξάπεστειλεν τὸν λαόν
- 8 Toen zeide de HEERE tot Mozes en tot Aaron: Neemt gijlieden uw vuisten vol asuit den oven; en Mozes strooie die naar de hemel voor de ogen van Farao.
 And the Lord said to Moses and to Aaron, Take in your hand a little dust from the fire and let Moses send it in a shower up to heaven before the eyes of Pharaoh.
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρων λέγων λάβετε ὑμεῖς πλήρεις τὰς χεῖρας αἰθάλης καμινίας καὶ πασάτω μουσῆς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐναντίον φαραω καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ

- 9 En zij zal tot klein stof worden over het ganse Egypteland; en zij zal aan demensen, en aan het vee worden tot zweren, uitbrekende met blaren, in het ganseEgypteland.
And it will become small dust over all the land of Egypt, and will be a skin-disease bursting out in wounds on man and beast through all the land of Egypt.
καὶ γενηθήτω κονιορτός ἐπὶ πάσαν τὴν γῆν αἰγύπτου καὶ ἔσται ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ τετράποδα ἔλκη φλυκτίδες ἀναζέουσαι ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν καὶ ἐν πάσῃ γῆ αἰγύπτου
- 10 En zij namen as uit den oven, en stonden voor Farao's aangezicht; en Mozesstrooide die naar den hemel; toen werden er zweren, uitbrekende met blaren, aande mensen en aan het vee;
So they took some dust from the fire, and placing themselves before Pharaoh, Moses sent it out in a shower up to heaven; and it became a skin-disease bursting out on man and on beast.
καὶ ἔλαβεν τὴν αἰθάλην τῆς καμινιάς ἐναντίον φαραῶ καὶ ἔπασεν αὐτὴν μουσῆς εἰς τὸν οὐρανόν καὶ ἐγένετο ἔλκη φλυκτίδες ἀναζέουσαι ἐν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν
- 11 Alzo dat de tovenaars voor Mozes niet staan konden, vanwege de zweren; wantaan de tovenaars waren zweren, en aan al de Egyptenaren.
And the wonder-workers were not able to take their places before Moses, because of the disease; for the disease was on the wonder-workers and on all the Egyptians.
καὶ οὐκ ἠδύνατο οἱ φαρμακοὶ στήναι ἐναντίον μουσῆ διὰ τὰ ἔλκη ἐγένετο γὰρ τὰ ἔλκη ἐν τοῖς φαρμακοῖς καὶ ἐν πάσῃ γῆ αἰγύπτου
- 12 Doch de HEERE verstokte Farao's hart, dat hij naar hen niet hoorde, gelijk deHEERE tot Mozes gesproken had.
And the Lord made Pharaoh's heart hard, and he would not give ear to them, as the Lord had said.
ἐσκήληρυνεν δὲ κύριος τὴν καρδίαν φαραῶ καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν καθὰ συνέταξεν κύριος
- 13 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Maak u morgen vroeg op, en stel u voorFarao's aangezicht, en zeg tot hem: Zo zegt de HEERE, de God der Hebreen:Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.
And the Lord said to Moses, Get up early in the morning and take your place before Pharaoh, and say to him, This is what the Lord, the God of the Hebrews, says: Let my people go so that they may give me worship.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν ὀρθρισον τὸ πρωὶ καὶ στήθι ἐναντίον φαραῶ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν εβραίων ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα λατρεύσωσίν μοι
- 14 Want ditmaal zal Ik al Mijn plagen in uw hart zenden, en over uw knechten, enover uw volk, opdat gij weet, dat er niemand is gelijk Ik, op de ganse aarde.
For this time I will send all my punishments on yourself and on your servants and on your people; so that you may see that there is no other like me in all the earth.
ἐν τῷ γὰρ νῦν καιρῷ ἐγὼ ἐξαποστελλῶ πάντα τὰ συναντήματά μου εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τῶν θεραπόντων σου καὶ τοῦ λαοῦ σου ἵν' εἰδῆς ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ἐγὼ ἄλλος ἐν πάσῃ τῇ γῆ
- 15 Want nu heb Ik Mijn hand uitgestrekt, opdat Ik u en uw volk met de pestilentiezou slaan, en dat gij van de aarde zoudt verdelgd worden.
For if I had put the full weight of my hand on you and your people, you would have been cut off from the earth:
νῦν γὰρ ἀποστείλας τὴν χεῖρα πατάξω σε καὶ τὸν λαόν σου θανάτῳ καὶ ἐκτριβήσῃ ἀπὸ τῆς γῆς
- 16 Maar waarlijk, daarom heb Ik u verwekt, opdat Ik Mijn kracht aan u betoonde, en opdat men Mijn Naam vertelle op de ganse aarde.
But, for this very reason, I have kept you from destruction, to make clear to you my power, and so that my name may be honoured through all the earth.
καὶ ἔνεκεν τούτου διετηρήθης ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν μου καὶ ὅπως διαγγελῆ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῆ
- 17 Verheft gij uzelfen nog tegen Mijn volk, dat gij het niet wilt laten trekken?
Are you still uplifted in pride against my people so that you will not let them go?
ἔτι οὖν σὺ ἐμποιῆ τοῦ λαοῦ μου τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι αὐτούς
- 18 Zie, Ik zal morgen omtrent dezen tijd een zeer zware hagel doen regenen, desgelijks in Egypte niet geweest is van dien dag af, dat het gegrond is, tot nu toe.
Truly, tomorrow about this time I will send down an ice-storm, such as never was in Egypt from its earliest days till now.
ἰδοὺ ἐγὼ ὡς ταύτην τὴν ὥραν αὐριον χάλαζαν πολλὴν σφόδρα ἦτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν αἰγύπτῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐκτισται ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 19 En nu, zend heen, vergader uw vee, en alles wat gij op het veld hebt; alle mens engedierte, dat op het veld gevonden zal worden, en niet in huis verzameld zal zijn, als deze hagel op hen vallen zal, zo zullen zij sterven.
Then send quickly and get in your cattle and all you have from the fields; for if any man or beast in the field has not been put under cover, the ice-storm will come down on them with destruction.
νῦν οὖν κατάσπευσον συναγαγεῖν τὰ κτήνη σου καὶ ὅσα σοὶ ἔστιν ἐν τῷ πεδίῳ πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη ὅσα ἂν εὑρεθῆ ἐν τῷ πεδίῳ καὶ μὴ εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν πέσει δὲ ἐπ' αὐτὰ ἡ χάλαζα τε λευτήσῃ
- 20 Wie onder Farao's knechten des HEEREN woord vreesde, die deed zijnknechten en zijn vee in de huizen vlieden;
Then everyone among the servants of Pharaoh who had the fear of the Lord, made his servants and his cattle come quickly into the house:
ὁ φοβούμενος τὸ ῥῆμα κυρίου τῶν θεραπόντων φαραῶ συνήγαγεν τὰ κτήνη αὐτοῦ εἰς τοὺς οἴκους
- 21 Doch die zijn hart niet zette tot des HEEREN woord, die liet zijn knechten en zijnvee op het veld.
And he who gave no attention to the word of the Lord, kept his servants and his cattle in the field.
ὁς δὲ μὴ προσέσχεν τῇ διανοίᾳ εἰς τὸ ῥῆμα κυρίου ἀφήκεν τὰ κτήνη ἐν τοῖς πεδίοις

- 22 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit naar den hemel, en er zalhagel zijn in het ganse Egypteland; over de mensen, en over het vee, en over al hetkruid des velds in Egypteland.
 And the Lord said to Moses, Now let your hand be stretched out to heaven so that there may be an ice-storm on all the land of Egypt, on man and on beast and on every plant of the field through all the land of Egypt.
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν ἔκτεινον τὴν χειρὰ σου εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔσται χάλαζα ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου ἐπὶ τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐπὶ τῆς γῆς
- 23 Toen strekte Mozes zijn staf naar den hemel; en de HEERE gaf donder en hagel, en het vuur schoot naar de aarde; en de HEERE liet hagel regenen over Egypteland.
 And Moses put out his rod to heaven: and the Lord sent thunder, and an ice-storm, and fire running down on the earth; the Lord sent an ice-storm on the land of Egypt.
 ἐξέτεινεν δὲ μουσῆς τὴν χειρὰ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κύριος ἔδωκεν φωνὰς καὶ χάλαζαν καὶ διέτρεχεν τὸ πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἔβρεξεν κύριος χάλαζαν ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου
- 24 En er was hagel, en vuur in het midden des hagels vervangen; hij was zeer zwaar; desgelijks is in het ganse Egypteland nooit geweest, sedert het tot een volk geweest is.
 So there was an ice-storm with fire running through it, coming down with great force, such as never was in all the land of Egypt from the time when it became a nation.
 ἦν δὲ ἡ χάλαζα καὶ τὸ πῦρ φλογίζον ἐν τῇ χαλάζῃ ἢ δὲ χάλαζα πολλῇ σφόδρα σφόδρα ἤτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν αἰγύπτῳ ἀφ' οὗ γεγένηται ἐπ' αὐτῆς ἔθνος
- 25 En de hagel sloeg, in het ganse Egypteland, alles wat op het veld was, van demensen af tot de beesten toe; ook sloeg de hagel al het kruid des velds, en verbrak al het geboomte des velds.
 And through all the land of Egypt the ice-storm came down on everything which was in the fields, on man and on beast; and every green plant was crushed and every tree of the field broken.
 ἐπάταξεν δὲ ἡ χάλαζα ἐν πάσῃ γῆ αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἐπάταξεν ἡ χάλαζα καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τοῖς πεδίοις συνέτριψεν ἡ χάλαζα
- 26 Alleen in het land Gosen, waar de kinderen Israels waren, daar was geen hagel.
 Only in the land of Goshen, where the children of Israel were, there was no ice-storm.
 πλὴν ἐν γῆ γεσεμ οὐ ἦσαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ οὐκ ἐγένετο ἡ χάλαζα
- 27 Toen schikte Farao heen, en hij riep Mozes en Aaron, en zeide tot hen: Ik heb mijditmaal verzondigd; de HEERE is rechtvaardig; ik daarentegen en mijn volk zijngoddelozen!
 Then Pharaoh sent for Moses and Aaron, and said to them, I have done evil this time: the Lord is upright, and I and my people are sinners.
 ἀποστείλας δὲ φαραὼ ἐκάλεσεν μουσῆν καὶ ααρὼν καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡμάρτηκα τὸ νῦν ὁ κύριος δίκαιος ἐγὼ δὲ καὶ ὁ λαός μου ἀσεβεῖς
- 28 Bidt vuriglijk tot den HEERE (want het is genoeg), dat geen donder Gods nochhagel meer zij; dan zal ik ulieden trekken laten, en gij zult niet langer blijven.
 Make prayer to the Lord; for there has been enough of these thunderings of God and this ice-storm; and I will let you go and will keep you no longer.
 εὐξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον καὶ παυσάσθω τοῦ γενηθῆναι φωνὰς θεοῦ καὶ χάλαζαν καὶ πῦρ καὶ ἐξαποστελῶ ὑμᾶς καὶ οὐκέτι προσθήσεσθε μένειν
- 29 Toen zeide Mozes tot hem: Wanneer ik ter stad uitgegaan zal zijn, zo zal ik mijnhanden uitbreiden voor den HEERE; de donder zal ophouden, en de hagel zal nietmeer zijn; opdat gij weet, dat de aarde des HEEREN is!
 And Moses said, When I am gone outside the town, my hands will be stretched out to the Lord; the thunders and the ice-storm will come to an end, so that you may see that the earth is the Lord's.
 εἶπεν δὲ αὐτῷ μουσῆς ὡς ἂν ἐξέλθω τὴν πόλιν ἐκτετάσω τὰς χειράς μου πρὸς κύριον καὶ αἱ φωναὶ παύσονται καὶ ἡ χάλαζα καὶ ὁ ἕτερος οὐκ ἔσται ἔτι ἵνα γνῶς ὅτι τοῦ κυρίου ἡ γῆ
- 30 Nochtans u en uw knechten aangaande, weet ik, dat gijlieden voor het aangezichtvan den HEERE God nog niet vrezen zult.
 But as for you and your servants, I am certain that even now the fear of the Lord God will not be in your hearts.
 καὶ σὺ καὶ οἱ θεράποντές σου ἐπίσταμαι ὅτι οὐδέπω πεφόβησθε τὸν κύριον
- 31 Het vlas nu, en de gerst werd geslagen; want de gerst was in de aar, en het vlaswas in den halm.
 And the flax and the barley were damaged, for the barley was almost ready to be cut and the flax was in flower.
 τὸ δὲ λίνον καὶ ἡ κριθὴ ἐπλήγη ἢ γὰρ κριθὴ παρεστηκυῖα τὸ δὲ λίνον σπερματίζον
- 32 Maar de tarwe en de spelt werden niet geslagen; want zij waren bedekt.
 But the rest of the grain-plants were undamaged, for they had not come up.
 ὁ δὲ πυρὸς καὶ ἡ ὀλύρα οὐκ ἐπλήγη ὄψιμα γὰρ ἦν
- 33 Zo ging Mozes van Farao ter stad uit, en breidde zijn handen tot den HEERE; dedonder en de hagel hielden op, en de regen werd niet meer uitgegoten op deaarde.
 So Moses went out of the town, and stretching out his hands made prayer to God: and the thunders and the ice-storm came to an end; and the fall of rain was stopped.
 ἐξῆλθεν δὲ μουσῆς ἀπὸ φαραὼ ἐκτὸς τῆς πόλεως καὶ ἐξεπέτασεν τὰς χεῖρας πρὸς κύριον καὶ αἱ φωναὶ ἐπαύσαντο καὶ ἡ χάλαζα καὶ ὁ ἕτερος οὐκ ἔσταξεν ἔτι ἐπὶ τὴν γῆν
- 34 Toen Farao zag, dat de regen en hagel, en de donder ophielden, zo verzondigdehij zich verder, en hij verzwaarde zijn hart, hij en zijn knechten.
 But when Pharaoh saw that the rain and the ice-storm and the thunders were ended, he went on sinning, and made his heart hard, he and his servants.
 ἰδὼν δὲ φαραὼ ὅτι πέπαυται ὁ ἕτερος καὶ ἡ χάλαζα καὶ αἱ φωναὶ προσέθετο τοῦ ἀμαρτάνειν καὶ ἐβάρυνεν αὐτοῦ τὴν καρδίαν καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ

- 35 Alzo werd Farao's hart verstokt, dat hij de kinderen Israels niet trekken liet, gelijkals de HEERE gesproken had door Mozes.
 And the heart of Pharaoh was hard, and he did not let the people go, as the Lord had said by the mouth of Moses.
 και ἐσκληρόνη ἡ καρδία φαραω καὶ οὐκ ἐξάπεστειλεν τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ καθάπερ ἐλάλησεν κύριος τῷ μουσῆ
- 1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Ga in tot Farao; want Ik heb zijn hartverzwaard, ook het hart zijner knechten, opdat Ik deze Mijn tekenen in hetmidden van hen zette;
 And the Lord said to Moses, Go in to Pharaoh: for I have made his heart and the hearts of his servants hard, so that I may let my signs be seen among them:
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν λέγων εἰσελθε πρὸς φαραω ἐγὼ γὰρ ἐσκλήρυνα αὐτοῦ τὴν καρδίαν καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἵνα ἐξῆς ἐπέλθῃ τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπ' αὐτούς
- 2 En opdat gij voor de oren uwer kinderen en uwer kinds kinderen moogt vertellen, wat Ik in Egypte uitgericht heb, en Mijn tekenen, die Ik onder hen gesteld heb; opdat gijlieden weet, dat Ik de HEERE ben.
 And so that you may be able to give to your son and to your son's son the story of my wonders in Egypt, and the signs which I have done among them; so that you may see that I am the Lord.
 ὅπως διηγήσησθε εἰς τὰ ὦτα τῶν τέκνων ὑμῶν καὶ τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων ὑμῶν ὅσα ἐμπέπαιχα τοῖς αἰγυπτίοις καὶ τὰ σημεῖά μου ἃ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς καὶ γνῶσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος
- 3 Zo gingen Mozes en Aaron tot Farao, en zeiden tot hem: Zo zegt de HEERE, de God der Hebreëren: Hoe lang weigert gij u voor Mijn aangezicht teverootmoedigen? Laat Mijn volk trekken, dat zij Mij dienen.
 Then Moses and Aaron went in to Pharaoh, and said to him, This is what the Lord, the God of the Hebrews, says: How long will you be lifted up in your pride before me? let my people go so that they may give me worship.
 εἰσῆλθεν δὲ μουσῆς καὶ ααρων ἐναντίον φαραω καὶ εἶπαν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν εβραίων ἕως τίνος οὐ βούλει ἐντραπηναί με ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα λατρεύσωσιν μοι
- 4 Want indien gij weigert Mijn volk te laten trekken, zie, zo zal Ik morgensprinkhanen in uw landpale brengen.
 For if you will not let my people go, tomorrow I will send locusts into your land:
 ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς σὺ ἐξαποστειλαί τὸν λαόν μου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον ἀκρίδα πολλὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὄρια σου
- 5 En zij zullen het gezicht des lands bedekken, alzo dat men de aarde niet zalkunnen zien; en zij zullen afeten het overige van hetgeen ontkomen is, hetgeenulieden overgebleven was van den hagel; zij zullen ook al het geboomte afeten, dat ulieden uit het veld voortkomt.
 And the face of the earth will be covered with them, so that you will not be able to see the earth: and they will be the destruction of everything which up to now has not been damaged, everything which was not crushed by the ice-storm, and every tree still living in your fields.
 καὶ καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ οὐ δυνήσῃ κατιδεῖν τὴν γῆν καὶ κατέδεται πᾶν τὸ περισσὸν τῆς γῆς τὸ καταλειφθὲν ὃ κατέλιπεν ὑμῖν ἢ χάλαζα καὶ κατέδεται πᾶν ξύλον τὸ φύομενον ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς
- 6 En zij zullen vervullen uw huizen, en de huizen van al uw knechten, en de huizen van alle Egyptenaren; dewelke uw vaders, noch de vaderen uwer vaders gezien hebben, van dien dag af, dat zij op den aardbodem geweest zijn, tot op de zanddag. En hij keerde zich om, en ging uit van Farao.
 And your houses will be full of them, and the houses of your servants and of all the Egyptians; it will be worse than anything your fathers have seen or their fathers, from the day when they were living on the earth till this day. And so he went out from Pharaoh.
 καὶ πλησθήσονται σου αἱ οἰκίαι καὶ αἱ οἰκίαι τῶν θεραπόντων σου καὶ πᾶσαι αἱ οἰκίαι ἐν πάσῃ γῆ τῶν αἰγυπτίων ἃ οὐδέποτε ἐωράκασιν οἱ πατέρες σου οὐδὲ οἱ πρόπαπποι αὐτῶν ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγόνασιν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐκκλίνας μουσῆς ἐξῆλθεν ἀπὸ φαραω
- 7 En de knechten van Farao zeiden tot hem: Hoe lang zal ons deze tot een strik zijn, laat de mannen trekken, dat zij den HEERE hun God dienen! weet gij nog niet, dat Egypte verloren is?
 And Pharaoh's servants said to him, How long is this man to be the cause of evil to us? let the men go so that they may give worship to the Lord their God: are you not awake to Egypt's danger?
 καὶ λέγουσιν οἱ θεράποντες φαραω πρὸς αὐτόν ἕως τίνος ἔσται τοῦτο ἡμῖν σκῶλον ἐξαπόστειλον τοὺς ἀνθρώπους ὅπως λατρεύσωσιν τῷ θεῷ αὐτῶν ἢ εἰδέναι βούλει ὅτι ἀπόλωλεν αἴγυπτος
- 8 Toen werden Mozes en Aaron weder tot Farao gebracht, en hij zeide tot hen: Gaat henen, dient den HEERE, uw God! wie en wie zijn zij, die gaan zullen?
 Then Moses and Aaron came in again before Pharaoh: and he said to them, Go and give worship to the Lord your God: but which of you are going?
 καὶ ἀπέστρεψαν τὸν τε μουσῆν καὶ ααρων πρὸς φαραω καὶ εἶπεν αὐτοῖς πορεύεσθε καὶ λατρεύσατε τῷ θεῷ ὑμῶν τίνες δὲ καὶ τίνες εἰσὶν οἱ πορευόμενοι
- 9 En Mozes zeide: Wij zullen gaan met onze jonge en met onze oude lieden; met onze zonen en met onze dochteren, met onze schapen en met onze runderen zullen wij gaan; want wij hebben een feest des HEEREN.
 And Moses said, We will go with our young and our old, with our sons and our daughters, with our flocks and our herds; for we are to keep a feast to the Lord.
 καὶ λέγει μουσῆς σὺν τοῖς νεανίσκοις καὶ πρεσβυτέροις πορευσόμεθα σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ θυγατράσιν καὶ προβάτοις καὶ βοῦσιν ἡμῶν ἔστιν γὰρ ἑορτὴ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 10 Toen zeide hij tot hen: De HEERE zij alzo met ulieden, gelijk ik u en uw kleine kinderen zal trekken laten: ziet toe, want er is kwaad voor ulieder aangezicht!
 And he said to them, May the Lord be with you, if I will let you and your little ones go! take care, for your purpose clearly is evil.
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἔστω οὕτως κύριος μεθ' ὑμῶν καθότι ἀποστέλλω ὑμᾶς μὴ καὶ τὴν ἀποσκευὴν ὑμῶν ἴδετε ὅτι πονηρία πρόκειται ὑμῖν

- 11 Niet alzo gij, mannen, gaat nu heen, en dient den HEERE; want dat hebt gijliedenverzocht! En men dreef hen uit van Farao's aangezicht.
Not so; but let your males go and give worship to the Lord, as your desire is. This he said, driving them out from before him.
μη οὕτως πορευέσθωσαν δὲ οἱ ἄνδρες καὶ λατρεύσατε τῷ θεῷ τοῦτο γὰρ αὐτοὶ ζητεῖτε ἐξέβαλον δὲ αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου φαραω
- 12 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit over Egypteland, om desprinkhanen, dat zij opkomen over Egypteland, en al het kruid des lands opeten, al wat de hagel heeft over gelaten.
And the Lord said to Moses, Let your hand be stretched out over the land of Egypt so that the locusts may come up on the land for the destruction of every green plant in the land, even everything untouched by the ice-storm.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν ἔκτεινον τὴν χεῖρα ἐπὶ γῆν αἰγύπτου καὶ ἀναβήτω ἄκρις ἐπὶ τὴν γῆν καὶ κατέδεται πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων ὃν ὑπελίπετο ἡ χάλαζα
- 13 Toen strekte Mozes zijn staf over Egypteland, en de HEERE bracht eenoostenwind in dat land, dien gehele dag en dien gansen nacht; het geschiedde desmorgens, dat de oostenwind de sprinkhanen opbracht.
And Moses' rod was stretched out over the land of Egypt, and the Lord sent an east wind over the land all that day and all the night; and in the morning the locusts came up with the east wind.
καὶ ἐπῆρεν μουσῆς τὴν ράβδον εἰς τὸν οὐρανόν καὶ κύριος ἐπήγαγεν ἄνεμον νότον ἐπὶ τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ὅλην τὴν νύκτα τὸ πρωὶ ἐγενήθη καὶ ὁ ἄνεμος ὁ νότος ἀνέλαβεν τὴν ἀκρίδα
- 14 En de sprinkhanen kwamen op over het ganse Egypteland, en lieten zich nederaan al de palen der Egyptenaren, zeer zwaar; voor dezen zijn dergelijkesprinkhanen, als deze, nooit geweest, en na dezen zullen er zulke niet wezen;
And the locusts went up over all the land of Egypt, resting on every part of the land, in very great numbers; such an army of locusts had never been seen before, and never will be again.
καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ πάντα τὰ ὄρια αἰγύπτου πολλὴ σφόδρα προτέρα αὐτῆς οὐ γέγονεν τοιαύτη ἄκρις καὶ μετὰ ταῦτα οὐκ ἔσται οὕτως
- 15 Want zij bedekten het gezicht des gansen lands, alzo dat het land verduisterd werd; en zij aten al het kruid des lands op, en al de vruchten der bomen, die de hagel had over gelaten; en er bleef niets groens aan de bomen, noch aan dekruiden des velds, in het ganse Egypteland.
For all the face of the earth was covered with them, so that the land was black; and every green plant and all the fruit of the trees which was untouched by the ice-storm they took for food: not one green thing, no plant or tree, was to be seen in all the land of Egypt.
καὶ ἐκάλυψεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ ἐφθάρη ἡ γῆ καὶ κατέφαγεν πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων ὃς ὑπελείφθη ἀπὸ τῆς χαλάζης οὐχ ὑπελείφθη χλωρὸν οὐδὲν ἐν τοῖς ξύλοις καὶ ἐν πάσῃ βοτάνῃ τοῦ πεδίου ἐν πάσῃ γῆ αἰγύπτου
- 16 Toen haastte Farao, om Mozes en Aaron te roepen, en zeide: Ik heb gezondigd tegen den HEERE, uw God, en tegen ulieden.
Then Pharaoh quickly sent for Moses and Aaron, and said, I have done evil against the Lord your God and against you.
κατέσπευδεν δὲ φαραω καλέσαι μουσῆν καὶ ααρων λέγων ἡμάρτηκα ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ εἰς ὑμᾶς
- 17 En nu vergeeft mij toch mijn zonde alleen ditmaal, en bidt vuriglijk tot den HEERE, uw God, dat Hij slechts dezen dood van mij wegneeme.
Let me now have forgiveness for my sin this time only, and make prayer to the Lord your God that he will take away from me this death only.
προσδέξασθε οὖν μου τὴν ἁμαρτίαν ἔτι νῦν καὶ προσεύξασθε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν καὶ περιελέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸν θάνατον τοῦτον
- 18 En hij ging uit van Farao, en bad vuriglijk tot den HEERE.
So he went out from Pharaoh and made prayer to the Lord.
ἐξῆλθεν δὲ μουσῆς ἀπὸ φαραω καὶ ἠύξατο πρὸς τὸν θεόν
- 19 Toen keerde de HEERE een zeer sterken westenwind, die hief de sprinkhanen op, en wierp ze in de Schelfzee; er bleef niet een sprinkhaan over in al delandpalen van Egypte.
And the Lord sent a very strong west wind, which took up the locusts, driving them into the Red Sea; not one locust was to be seen in any part of Egypt.
καὶ μετέβαλεν κύριος ἄνεμον ἀπὸ θαλάσσης σφοδρὸν καὶ ἀνέλαβεν τὴν ἀκρίδα καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἄκρις μία ἐν πάσῃ γῆ αἰγύπτου
- 20 Doch de HEERE verstokte Farao's hart, dat hij de kinderen Israels niet liettrekken.
But the Lord made Pharaoh's heart hard, and he did not let the children of Israel go.
καὶ ἐσκλήρυνεν κύριος τὴν καρδίαν φαραω καὶ οὐκ ἐξάπεστειλεν τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ
- 21 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Strek uw hand uit naar den hemel, en er zalduisternis komen over Egypteland, dat men de duisternis tasten zal.
And the Lord said to Moses, Let your hand be stretched out to heaven, and all the land of Egypt will be dark, so that men will be feeling their way about in the dark.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανόν καὶ γενηθήτω σκότος ἐπὶ γῆν αἰγύπτου ψηλαφητὸν σκότος
- 22 Als Mozes zijn hand uitstreckte naar den hemel, werd er een dikke duisternis in hetganse Egypteland, drie dagen.
And when Moses' hand was stretched out, dark night came over all the land of Egypt for three days;
ἐξέτεινεν δὲ μουσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανόν καὶ ἐγένετο σκότος γνόφος θύελλα ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου τρεῖς ἡμέρας

- 23 Zij zagen de een de ander niet; er stond ook niemand op van zijn plaats, in driedagen; maar bij al de kinderen Israels was het licht in hun woningen.
They were not able to see one another, and no one got up from his place for three days: but where the children of Israel were living it was light.
καὶ οὐκ εἶδεν οὐδείς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας καὶ οὐκ ἐξανέστη οὐδείς ἐκ τῆς κοίτης αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας πᾶσι δὲ τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ ἦν φῶς ἐν πᾶσιν οἷς κατεγίνοντο
- 24 Toen riep Farao Mozes, en zeide: Gaat heen, dient den HEERE! alleen uw schapen en uw runderen zullen vast blijven; ook zullen uw kinderkens met u gaan.
Then Pharaoh sent for Moses, and said, Go and give worship to the Lord; only let your flocks and your herds be kept here: your little ones may go with you.
καὶ ἐκάλεσεν φαραω μουσῆν καὶ ααρων λέγων βαδίζετε λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν πλὴν τῶν προβάτων καὶ τῶν βοῶν ὑπολίπεσθε καὶ ἡ ἀποσκευὴ ὑμῶν ἀποτρεχέτω μεθ' ὑμῶν
- 25 Doch Mozes zeide: Ook zult gij slachtofferen en brandofferen in onze handengeven, die wij den HEERE, onzen God, doen mogen;
But Moses said, You will have to let us take burned offerings to put before the Lord our God.
καὶ εἶπεν μουσῆς ἀλλὰ καὶ σὺ δώσεις ἡμῖν ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας ἃ ποιήσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν
- 26 En ons vee zal ook met ons gaan, er zal niet een klauw achterblijven; want vanhetzelve zullen wij nemen, om den HEERE, onzen God, te dienen; want wij wetenniet, waarmede wij den HEERE, onzen God, dienen zullen, totdat wij daarkomen.
So our cattle will have to go with us, not one may be kept back; for they are needed for the worship of the Lord our God; we have no knowledge what offering we have to give till we come to the place.
καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν πορεύσεται μεθ' ἡμῶν καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ὀπλὴν ἀπ' αὐτῶν γὰρ ληψόμεθα λατρεύσαι κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἡμεῖς δὲ οὐκ οἶδαμεν τί λατρεύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἐκεῖ
- 27 Doch de HEERE verhardde Farao's hart; en hij wilde hen niet laten trekken.
But the Lord made Pharaoh's heart hard, and he would not let them go.
ἐσκήρυνεν δὲ κύριος τὴν καρδίαν φαραω καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἐξαποστελεῖν αὐτούς
- 28 Maar Farao zeide tot hem: Ga van mij! wacht u, dat gij niet meer mijn aangezichtziet; want op welken dag gij mijn aangezicht zult zien, zult gij sterven!
And Pharaoh said to him, Go away from me, take care that you come not again before me; for the day when you see my face again will be your last.
καὶ λέγει φαραω ἄπελθε ἀπ' ἐμοῦ πρόσεχε σεαυτῷ ἔτι προσθεῖναι ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον ἧ' δ' ἂν ἡμέρα ὀφθῆς μοι ἀποθανῆ
- 29 Mozes nu zeide: Gij hebt recht gesproken; ik zal niet meer uw aangezicht zien! Exodus 11
And Moses said, You say truly; I will not see your face again.
λέγει δὲ μουσῆς εἰρηκας οὐκέτι ὀφθήσομαι σοι εἰς πρόσωπον
- 1 (Want de HEERE had tot Mozes gesproken: Ik zal nog een plaag over Farao, enover Egypte brengen, daarna zal hij ulieden van hier laten trekken; als hij ugeheellijk zal laten trekken, zo zal hij u haastelijk van hier uitdrijven.
And the Lord said to Moses, I will send one more punishment on Pharaoh and on Egypt; after that he will let you go; and when he does let you go, he will not keep one of you back, but will send you out by force.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν ἔτι μίαν πληγὴν ἐπάξω ἐπὶ φαραω καὶ ἐπ' αἴγυπτον καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς ἐντεῦθεν ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃ ὑμᾶς σὺν παντὶ ἐκβαλεῖ ὑμᾶς ἐκβολῆ
- 2 Spreek nu voor de oren des volks, dat ieder man van zijn naaste, en iedere vrouwvan haar naaste zilveren vaten en gouden vaten eise.
So go now and give orders to the people that every man and every woman is to get from his or her neighbour ornaments of silver and of gold.
λάλησον οὖν κρυφῆ εἰς τὰ ὄτα τοῦ λαοῦ καὶ αἰτησάτω ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν
- 3 En de HEERE gaf het volk genade in de ogen der Egyptenaren; ook was de manMozes zeer groot in Egypteland voor de ogen van Farao's knechten, en voor deogen des volks.)
And the Lord gave the people grace in the eyes of the Egyptians. For the man Moses was highly honoured in the land of Egypt, by Pharaoh's servants and the people.
κύριος δὲ ἔδωκεν τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς καὶ ὁ ἄνθρωπος μουσῆς μέγας ἐγενήθη σφόδρα ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων καὶ ἐναντίον φαραω καὶ ἐναντίον πάντῶν τῶν θεραπόντων αὐτοῦ
- 4 Verder zeide Mozes: Zo heeft de HEERE gezegd: Omtrent middernacht zal Ikuitgaan door het midden van Egypte;
And Moses said, This is what the Lord says: About the middle of the night I will go out through Egypt:
καὶ εἶπεν μουσῆς τάδε λέγει κύριος περὶ μέσας νύκτας ἐγὼ εἰσπορεύομαι εἰς μέσον αἰγύπτου
- 5 En alle eerstgeborenen in Egypteland zullen sterven, van Farao's eerstgeborene af, die op zijn troon zitten zou, tot den eerstgeborene der dienstmaagd, die achter demolen is, en alle eerstgeborenen van het vee.
And death will come to every mother's first male child in all the land of Egypt, from the child of Pharaoh on his seat of power, to the child of the servant-girl crushing the grain; and the first births of all the cattle.
καὶ τελευτήσῃ πᾶν πρωτότοκον ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἀπὸ πρωτοτόκου φαραω ὃς κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἕως πρωτοτόκου τῆς θεραπαίνης τῆς παρὰ τὸν μύλον καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους

- 6 En er zal een groot geschrei zijn in het ganse Egypteland, desgelijks nooit geweestis, en desgelijks niet meer wezen zal.
And there will be a great cry through all the land of Egypt, such as never has been or will be again.
καὶ ἔσται κραυγὴ μεγάλη κατὰ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου ἣτις τοιαύτη οὐ γέγονεν καὶ τοιαύτη οὐδέτι προστεθήσεται
- 7 Maar bij alle kinderen Israels zal niet een hond zijn tong verroeren, van de mensnaf tot de beesten toe; opdat gijlieden weet, dat de HEERE tussen de Egyptenarenen tussen de Israelieten een afzondering maakt.
But against the children of Israel, man or beast, not so much as the tongue of a dog will be moved: so that you may see how the Lord makes a division between Israel and the Egyptians.
καὶ ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ οὐ γρύξει κύων τῆ γλώσση αὐτοῦ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ὅπως εἰδῆς ὅσα παραδοξάσει κύριος ἀνὰ μέσον τῶν αἰγυπτίων καὶ τοῦ ἰσραηλ.
- 8 Dan zullen al deze uw knechten tot mij afkomen, en zich voor mij neigen,zeggende: Trek uit, gij en al het volk, dat uw voetstappen volgt; en daarna zal ikuitgaan. En hij ging uit van Farao in hitte des toorns.
And all these your servants will come to me, going down on their faces before me and saying, Go out, and all your people with you: and after that I will go out. And he went away from Pharaoh burning with wrath.
καὶ καταβήσονται πάντες οἱ παῖδες σου οὐτοὶ πρὸς με καὶ προκυνήσουσίν με λέγοντες ἔξελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ λαός σου οὐ σὺ ἀφηγή καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσομαι ἐξῆλθεν δὲ μουσῆς ἀπὸ φαραω μετὰ θυμὸν οὐ
- 9 De HEERE dan had tot Mozes gesproken: Farao zal naar ulieden niet horen,opdat Mijn wonderen in Egypteland vermenigvuldigd worden.
And the Lord said to Moses, Pharaoh will not give ear to you, so that my wonders may be increased in the land of Egypt.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν φαραω ἵνα πληθύνων πληθύνω μου τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ἐν γῆ αἰγύπτω
- 10 En Mozes en Aaron hebben al deze wonderen gedaan voor Farao's aangezicht;doch de HEERE verhardde Farao's hart, dat hij de kinderen Israels uit zijn landniet trekken liet.
All these wonders Moses and Aaron did before Pharaoh: but the Lord made Pharaoh's heart hard, and he did not let the children of Israel go out of his land.
μουσῆς δὲ καὶ ααρων ἐποίησαν πάντα τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα ταῦτα ἐν γῆ αἰγύπτω ἐναντίον φαραω ἐσκλήρυνεν δὲ κύριος τὴν καρδίαν φαραω καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 1 De HEERE nu had tot Mozes en tot Aaron in Egypteland gesproken, zeggende:
And the Lord said to Moses and Aaron in the land of Egypt,
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρων ἐν γῆ αἰγύπτου λέγων
- 2 Deze zelfde maand zal ulieden het hoofd der maanden zijn; zij zal u de eerste vande maanden des jaars zijn.
Let this month be to you the first of months, the first month of the year.
ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν ἀρχὴ μηνῶν πρῶτός ἐστιν ὑμῖν ἐν τοῖς μηνσὶν τοῦ ἐνιαυτοῦ
- 3 Spreekt tot de ganse vergadering van Israel, zeggende: Aan den tienden dezermaand neme een iegelijk een lam, naar de huizen der vaderen, een lam voor eenhuis.
Say to all the children of Israel when they are come together, In the tenth day of this month every man is to take a lamb, by the number of their fathers' families, a lamb for every family:
λάβησον πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ἰσραηλ λέγων τῆ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου λαβέτωσαν ἕκαστος πρόβατον κατ' οἴκους πατριῶν ἕκαστος πρόβατον κατ' οἰκίαν
- 4 Maar indien een huis te klein is voor een lam, zo neme hij het en zijn nabuur, denaaste aan zijn huis, naar het getal der zielen, een iegelijk naar dat hij eten kan; gijzult rekening maken naar het lam.
And if the lamb is more than enough for the family, let that family and its nearest neighbour have a lamb between them, taking into account the number of persons and how much food is needed for every man.
ἐὰν δὲ ὀλιγοστοὶ ὦσιν οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ὥστε μὴ ἰκανοὺς εἶναι εἰς πρόβατον συλλήμψεται μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ἕκαστος τὸ ἄρκοῦν αὐτῷ συναριθμήσεται εἰς πρόβατον
- 5 Gij zult een volkomen lam hebben, een manneken, een jaar oud; van de schapenof van de geitenbokken zult gij het nemen.
Let your lamb be without a mark, a male in its first year: you may take it from among the sheep or the goats:
πρόβατον τέλειον ἄρσεν ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων λήμψεσθε
- 6 En gij zult het in bewaring hebben tot den veertienden dag dezer maand; en deganse gemeente der vergadering van Israel zal het slachten tussen twee avonden.
Keep it till the fourteenth day of the same month, when everyone who is of the children of Israel is to put it to death between sundown and dark.
καὶ ἔσται ὑμῖν διατετηρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαδεκάτης τοῦ μηνὸς τούτου καὶ σφάζουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος συναγωγῆς υἱῶν ἰσραηλ πρὸς ἑσπέραν
- 7 En zij zullen van het bloed nemen, en strijken het aan beide zijposten, en aan denbovendorpel, aan de huizen, in welke zij het eten zullen.
Then take some of the blood and put it on the two sides of the door and over the door of the house where the meal is to be taken.
καὶ λήμψονται ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν καὶ ἐπὶ τὴν φλιὰν ἐν τοῖς οἴκοις ἐν οἷς ἐὰν φάγωσιν αὐτὰ ἐν αὐτοῖς

- 8 En zij zullen het vlees eten in denzelfden nacht, aan het vuur gebraden, metongezuurde broden; zij zullen het met bittere saus eten.
And let your food that night be the flesh of the lamb, cooked with fire in the oven, together with unleavened bread and bitter-tasting plants.
 και φάγονται τὰ κρέα τῆ νυκτὶ ταύτῃ ὅπτα πυρὶ και ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἔδονται
- 9 Gij zult daarvan niet rauw eten, ook geenszins in water gezoden; maar aan hetvuur gebraden, zijn hoofd met zijn schenkelen en met zijn ingewand.
Do not take it uncooked or cooked with boiling water, but let it be cooked in the oven; its head with its legs and its inside parts.
 οὐκ ἔδεσθε ἀπ' αὐτῶν ὠμὸν οὐδὲ ἠψημένον ἐν ὕδατι ἀλλ' ἢ ὅπτα πυρὶ κεφαλὴν σὺν τοῖς ποσὶν και τοῖς ἐνδοσθίοις
- 10 Gij zult daarvan ook niet laten overblijven tot den morgen; maar hetgeen daarvanoverblijft tot den morgen, zult gij met vuur verbranden.
Do not keep any of it till the morning; anything which is not used is to be burned with fire.
 οὐκ ἀπολείψετε ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωὶ και ὁστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωὶ ἐν πυρὶ κατακαύσετε
- 11 Aldus nu zult gij het eten: uw lenden zullen opgeschort zijn, uw schoenen aan uwvoeten, en uw staf in uw hand; en gij zult het met haast eten; het is des HEERENpascha.
And take your meal dressed as if for a journey, with your shoes on your feet and your sticks in your hands: take it quickly: it is the Lord's Passover.
 οὕτως δὲ φάγεσθε αὐτὸ αἰ ὁσφύς ὑμῶν περιζωσμένοι και τὰ ὑποδήματα ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν και αἰ βακτηρία ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν και ἔδεσθε αὐτὸ μετὰ σπουδῆς πασχα ἐστὶν κυρίῳ
- 12 Want Ik zal in dezen nacht door Egypteland gaan, en alle eerstgeborenen inEgypteland slaan, van de mensen af tot de beesten toe; en Ik zal gerichtenoefenen aan alle goden der Egyptenaren, Ik, de HEERE!
For on that night I will go through the land of Egypt, sending death on every first male child, of man and of beast, and judging all the gods of Egypt: I am the Lord.
 και διελεύσομαι ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ και πατάξω πᾶν πρωτότοκον ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους και ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν αἰγυπτίων ποιήσω τὴν ἐκδίκησιν ἐγὼ κύριος
- 13 En dat bloed zal ulieden tot een teken zijn aan de huizen, waarin gij zijt; wanneerIk het bloed zie, zal Ik ulieden voorbij gaan; en er zal geen plaag onder ulieden tenverderve zijn, wanneer Ik Egypteland slaan zal.
And the blood will be a sign on the houses where you are: when I see the blood I will go over you, and no evil will come on you for your destruction, when my hand is on the land of Egypt.
 και ἔσται τὸ αἷμα ὑμῶν ἐν σημεῖῳ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν ἐν αἷς ὑμεῖς ἐστε ἐκεῖ και ὄψομαι τὸ αἷμα και σκεπάσω ὑμᾶς και οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν πληγὴ τοῦ ἐκτριβῆναι ὅταν παῖω ἐν γῆ αἰγύπτῳ
- 14 En deze dag zal ulieden wezen ter gedachtenis, en gij zult hem den HEERE tot eenfeest vieren; gij zult hem vieren onder uw geslachten tot een eeuwige inzetting.
And this day is to be kept in your memories: you are to keep it as a feast to the Lord through all your generations, as an order for ever.
 και ἔσται ἡ ἡμέρα ὑμῶν αὕτη μνημόσυνον και ἐορτάσετε αὐτὴν ἐορτὴν κυρίῳ εἰς πάσας τὰς γενεὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον ἐορτάσετε αὐτήν
- 15 Zeven dagen zult gijlieden ongezuurde broden eten; maar aan den eersten dag zultgij het zuurdeeg wegdoen uit uw huizen; want wie het gedeseemde eet, van deneersten dag af tot op den zevenden dag, diezelve ziel zal uitgeroeid worden uitIsrael.
For seven days let your food be unleavened bread; from the first day no leaven is to be seen in your houses: whoever takes bread with leaven in it, from the first till the seventh day, will be cut off from Israel.
 ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἀφανιεῖτε ζύμην ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν πᾶς ὃς ἂν φάγῃ ζύμην ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ ἰσραηλ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδόμης
- 16 En op den eersten dag zal er een heilige verzameling zijn; ook zult gij een heiligeverzameling hebben op den zevenden dag; er zal geen werk op denzelven gedaan worden; maar wat van iedere ziel gegeten zal worden, datzelve alleen mag vanulieden toegemaakt worden.
And on the first day there is to be a holy meeting and on the seventh day a holy meeting; no sort of work may be done on those days but only to make ready what is necessary for everyone's food.
 και ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κληθήσεται ἁγία και ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐταῖς πλην ὅσα ποιηθήσεται πάση ψυχῇ τοῦτο μόνον ποιηθήσεται ὑμῖν
- 17 Zo onderhoudt dan de ongezuurde broden, dewijl Ik even aan denzelfden dagulier heiren uit Egypteland geleid zal hebben; daarom zult gij dezen dag houden,onder uw geslachten, tot een eeuwige inzetting.
So keep the feast of unleavened bread; for on this very day I have taken your armies out of the land of Egypt: this day, then, is to be kept through all your generations by an order for ever.
 και φυλάξεσθε τὴν ἐντολὴν ταύτην ἐν γὰρ τῇ ἡμέρα ταύτῃ ἐξάξω τὴν δὺναμιν ὑμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου και ποιήσετε τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς γενεὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον
- 18 In de eerste maand, aan den veertienden dag der maand, in den avond, zult gijongezuurde broden eten, tot den een en twintigsten dag der maand, in den avond.
In the first month, from the evening of the fourteenth day, let your food be unleavened bread till the evening of the twenty-first day of the month.
 ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρα τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἀφ' ἑσπέρας ἔδεσθε ἄζυμα ἕως ἡμέρας μιᾶς και εἰκάδος τοῦ μηνὸς ἕως ἑσπέρας
- 19 Dat er zeven dagen lang geen zuurdesem in uw huizen gevonden worde, want alwie het gedeseemde eten zal, dezelve ziel zal uit de vergadering van Israeluitgeroeid worden, hij zij een vreemdeling of een ingeborene des lands.
For seven days no leaven is to be seen in your houses: for whoever takes bread which is leavened will be cut off from the people of Israel, if he is from another country or if he is an Israelite by birth.
 ἑπτὰ ἡμέρας ζύμη οὐχ εὐρεθήσεται ἐν ταῖς οἰκίαις ὑμῶν πᾶς ὃς ἂν φάγῃ ζυμοτὸν ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ συναγωγῆς ἰσραηλ ἐν τε τοῖς γειώραις και αὐτόχθοσιν τῆς γῆς

- 20 Gij zult niets eten, dat gedesemd is; in al uw woningen zult gij ongezuurde brodeneten.
Take nothing which has leaven in it; wherever you are living let your food be unleavened cakes.
 πᾶν ζυμωτὸν οὐκ ἔδεσθε ἐν παντί δὲ κατοικητηρίῳ ὑμῶν ἔδεσθε ἄζυμα
- 21 Mozes dan riep al de oudsten van Israel, en zeide tot hen: Leest uit, en neemt ulammeren voor uw huisgezinnen, en slacht het pascha.
Then Moses sent for the chiefs of Israel, and said to them, See that lambs are marked out for yourselves and your families, and let the Passover lamb be put to death.
 ἐκάλεσεν δὲ μουσῆς πᾶσαν γερουσίαν υἰῶν ἰσραηλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἀπελθόντες λάβετε ὑμῖν ἑαυτοῖς πρόβατον κατὰ συγγενείας ὑμῶν καὶ θύσατε τὸ πασχα
- 22 Neemt dan een bundelken hysop, en doopt het in het bloed, dat in een bekken zalwezen; en strijkt aan den bovendorpel, en aan de beide zijposten van dat bloed, hetwelk in het bekken zijn zal; doch u aangaande, niemand zal uitgaan uit de deur van zijn huis, tot aan den morgen.
And take some hyssop and put it in the blood in the basin, touching the two sides and the top of the doorway with the blood from the basin; and let not one of you go out of his house till the morning.
 λήμψεσθε δὲ δέσμην ὑσσώπου καὶ βάψαντες ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ παρὰ τὴν θύραν καθίξετε τῆς φλιάς καὶ ἐπ' ἄμφοτέρων τῶν σταθμῶν ἀπὸ τοῦ αἵματος ὃ ἐστὶν παρὰ τὴν θύραν ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθε ἕκαστος τὴν θύραν τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἕως πρωῖ
- 23 Want de HEERE zal doorgaan, om de Egyptenaren te slaan; doch wanneer Hij het bloed zien zal aan den bovendorpel en aan de twee zijposten, zo zal de HEERE de deur voorbijgaan, en den verderver niet toelaten in uw huizen tekomen om te slaan.
For the Lord will go through the land, sending death on the Egyptians; and when he sees the blood on the two sides and the top of the door, the Lord will go over your door and will not let death come in for your destruction.
 καὶ παρελεύσεται κύριος πατάξει τοὺς αἰγυπτίους καὶ ὄψεται τὸ αἶμα ἐπὶ τῆς φλιάς καὶ ἐπ' ἄμφοτέρων τῶν σταθμῶν καὶ παρελεύσεται κύριος τὴν θύραν καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλεθρευόντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξει
- 24 Onderhoudt dan deze zaak, tot een inzetting voor u en voor uw kinderen, tot ineeuwigheid.
And you are to keep this as an order to you and to your sons for ever.
 καὶ φυλάξεσθε τὸ ῥῆμα τοῦτο νόμιμον σεαυτῶ καὶ τοῖς υἱοῖς σου ἕως αἰῶνος
- 25 En het zal geschieden, als gij in dat land komt, dat u de HEERE geven zal, gelijk Hij gesproken heeft, zo zult gij dezen dienst onderhouden.
And when you come into the land which the Lord will make yours, as he gave his word, you are to keep this act of worship.
 ἐὰν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν ἂν ὁ κύριος ὑμῖν καθότι ἐλάλησεν φυλάξεσθε τὴν λατρείαν ταύτην
- 26 En het zal geschieden, wanneer uw kinderen tot u zullen zeggen: Wat hebt gij daarvoor een dienst?
And when your children say to you, What is the reason of this act of worship?
 καὶ ἔσται ἐὰν λέγωσιν πρὸς ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν τίς ἡ λατρεία αὕτη
- 27 Zo zult gij zeggen: Dit is den HEERE een paasoffer, Die voor de huizen der kinderen Israels voorbijging in Egypte, toen Hij de Egyptenaren sloeg, en onzehuizen bevrijdde! Toen boog zich het volk en neigde zich.
Then you will say, This is the offering of the Lord's Passover; for he went over the houses of the children of Israel in Egypt, when he sent death on the Egyptians, and kept our families safe. And the people gave worship with bent heads.
 καὶ ἐρεῖτε αὐτοῖς θυσία τὸ πασχα τοῦτο κυρίῳ ὡς ἐσκέπασεν τοὺς οἴκους τῶν υἰῶν ἰσραηλ ἐν αἰγύπτῳ ἠνίκα ἐπάταξεν τοὺς αἰγυπτίους τοὺς δὲ οἴκους ἡμῶν ἐρρύσατο καὶ κύψας ὁ λαὸς προσεκύνησεν
- 28 En de kinderen Israels gingen en deden het, gelijk als de HEERE Mozes en Aaron geboden had, also deden zij.
And the children of Israel went and did so; as the Lord had given orders to Moses and Aaron, so they did.
 καὶ ἀπελθόντες ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῆ καὶ ααρων οὕτως ἐποίησαν
- 29 En het geschiedde ter middernacht, dat de HEERE al de eerstgeborenen in Egypteland sloeg, van den eerstgeborene van Farao af, die op zijn troon zitting had, tot op den eerstgeborene van de gevangene, die in het gevangenhuis was, en alle eerstgeborenen der beesten.
And in the middle of the night the Lord sent death on every first male child in the land of Egypt, from the child of Pharaoh on his seat of power to the child of the prisoner in the prison; and the first births of all the cattle.
 ἐγενήθη δὲ μεσοῦσης τῆς νυκτὸς καὶ κύριος ἐπάταξεν πᾶν πρωτότοκον ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἀπὸ πρωτοτόκου φαραω τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου ἕως πρωτοτόκου τῆς αἰχμαλωτίδος τῆς ἐν τῷ λάκκῳ καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους
- 30 En Farao stond op bij nacht, hij en al zijn knechten, en al de Egyptenaars; en er was een groot geschrei in Egypte; want er was geen huis, waarin niet een dodewas.
Then Pharaoh got up in the night, he and all his servants and all the Egyptians; and a great cry went up from Egypt; for there was not a house where someone was not dead.
 καὶ ἀναστὰς φαραω νυκτὸς καὶ πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ αἰγύπτιοι καὶ ἐγενήθη κραυγὴ μεγάλη ἐν πάσῃ γῆ αἰγύπτῳ οὐ γὰρ ἦν οἰκία ἐν ἣ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ τεθνηκώς

- 31 Toen riep hij Mozes en Aaron in den nacht, en zeide: Maakt u op, trekt uit hetmidden van mijn volk, zo gijlieden als de kinderen van Israel; en gaat heen, dientden HEERE, gelijk gijlieden gesproken hebt.
 And he sent for Moses and Aaron by night, and said, Get up and go out from among my people, you and the children of Israel; go and give worship to the Lord as you have said.
 καὶ ἐκάλεσεν φαραω μουσῆν καὶ ααρων νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀνάστητε καὶ ἐξέλθατε ἐκ τοῦ λαοῦ μου καὶ ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ βαδίσετε καὶ λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν καθὰ λέγετε
- 32 Neemt ook met u uw schapen en uw runderen, zoals gijlieden gesproken hebt, engaat heen, en zegent mij ook.
 And take your flocks and your herds as you have said, and be gone; and give me your blessing.
 καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας ὑμῶν ἀναλαβόντες πορεύεσθε εὐλογήσατε δὲ καμὲ
- 33 En de Egyptenaars hielden sterk aan bij het volk, haastende, om die uit het land tedrijven; want zij zeiden: Wij zijn allen dood!
 And the Egyptians were forcing the people on, to get them out of the land quickly; for they said, We are all dead men.
 καὶ κατεβιάζοντο οἱ αἰγύπτιοι τὸν λαὸν σπουδῆ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς εἶπαν γὰρ ὅτι πάντες ἡμεῖς ἀποθνήσκομεν
- 34 En het volk nam zijn deeg op, eer het gedeseemd was, hun deegklompen,gebonden in hun klederen, op hun schouderen.
 And the people took their bread-paste before it was leavened, putting their basins in their clothing on their backs.
 ἀνέλαβεν δὲ ὁ λαὸς τὸ σταῖς πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι τὰ φουράματα αὐτῶν ἐνδεδεμένα ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων
- 35 De kinderen Israels nu hadden gedaan naar het woord van Mozes, en hadden vande Egyptenaren geeist zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen.
 And the children of Israel had done as Moses had said; and they got from the Egyptians ornaments of silver and of gold, and clothing:
 οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραηλ ἐποίησαν καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς μουσῆς καὶ ἤτησαν παρὰ τῶν αἰγυπτίων σκευὴ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμόν
- 36 Daartoe had de HEERE het volk genade gegeven in de ogen der Egyptenaren,dan zij hun hun begeerte deden; en zij beroofden de Egyptenaren.
 And the Lord had given the people grace in the eyes of the Egyptians so that they gave them whatever was requested. So they took away all their goods from the Egyptians.
 καὶ κύριος ἔδωκεν τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς καὶ ἐσκόλευσαν τοὺς αἰγυπτίους
- 37 Alzo reisden de kinderen Israels uit van Rameses naar Sukkoth, omtrentzeshonderd duizend te voet, mannen alleen, behalve de kinderkens.
 And the children of Israel made the journey from Rameses to Succoth; there were about six hundred thousand men on foot, as well as children.
 ἀπάραντες δὲ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἐκ ραμεσση εἰς σοκωθθα εἰς ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν οἱ ἄνδρες πλὴν τῆς ἀποσκευῆς
- 38 En veel vermengd volk trok ook met hen op, en schapen, en runderen, gans veelvee.
 And a mixed band of people went with them; and flocks and herds in great numbers.
 καὶ ἐπίμικτος πολλὸς συνάνεβη αὐτοῖς καὶ πρόβατα καὶ βόες καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα
- 39 En zij bakten van het deeg, dat zij uit Egypte gebracht hadden, ongezuurdekoeken; want het was niet gedeseemd; overmits zij uit Egypte uitgedreven werden,zodat zij niet vertoeven konden, noch ook tering voor zich bereiden.
 And they made unleavened cakes from the paste which they had taken out of Egypt; it was not leavened, for they had been sent out of Egypt so quickly, that they had no time to make any food ready.
 καὶ ἔπεψαν τὸ σταῖς ὃ ἐξηνεγκαν ἐξ αἰγύπτου ἐγκρυφίας ἀζύμουσ οὐ γὰρ ἐζυμώθη ἐξεβαλον γὰρ αὐτοὺς οἱ αἰγύπτιοι καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἐπιμεῖναι οὐδὲ ἐπισιτισμὸν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰς τὴν ὁδόν
- 40 De tijd nu der woning, die de kinderen Israels in Egypte gewoond hebben, isvierhonderd jaren en dertig jaren.
 Now the children of Israel had been living in Egypt for four hundred and thirty years.
 ἡ δὲ κατοίκησις τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἦν κατόκησαν ἐν γῆ αἰγύπτῳ καὶ ἐν γῆ χανααν ἑτη τετρακόσια τριάκοντα
- 41 En het geschiedde ten einde van de vierhonderd en dertig jaren, zo is het even opdenzelfden dag geschied, dat al de heiren des HEEREN uit Egypteland gegaanzijn.
 And at the end of four hundred and thirty years, to the very day, all the armies of the Lord went out of the land of Egypt.
 καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ τετρακόσια τριάκοντα ἑτη ἐξῆλθεν πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 42 Dezen nacht zal men den HEERE op het vlijtigst houden, omdat Hij hen uitEgypteland geleid heeft; deze is de nacht des HEEREN, die op het vlijtigst moetgehouden worden, van al de kinderen Israels, onder hun geslachten.
 It is a watch-night before the Lord who took them out of the land of Egypt: this same night is a watch-night to the Lord for all the children of Israel, through all their generations.
 νυκτὸς προφυλακῆ ἐστιν τῷ κυρίῳ ὥστε ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐκείνη ἡ νύξ αὕτη προφυλακῆ κυρίῳ ὥστε πᾶσι τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ εἶναι εἰς γενεὰς αὐτῶν
- 43 Voorts zeide de HEERE tot Mozes en Aaron: Dit is de inzetting van het pascha:geen zoon eens vreemdelings zal daarvan eten.
 And the Lord said to Moses and Aaron, This is the law of the Passover: no man who is not an Israelite is to take of it:
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρων λέγων οὗτος ὁ νόμος τοῦ πασχα πᾶς ἄλλογενῆς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ

- 44 Doch alle knecht van iedereen, die voor geld gekocht is, nadat gij hem zultbesneden hebben, dan zal hij daarvan eten.
But every man's servant, whom he has got for money, may take of it, when he has had circumcision.
καὶ πᾶν οἰκέτην τινὸς ἢ ἀργυρόνητον περιτεμεῖς αὐτόν καὶ τότε φάγεται ἀπ' αὐτοῦ
- 45 Geen uitlander noch huurling zal er van eten.
A man from a strange country living among you, and a servant working for payment, may not take part in it.
πάροικος ἢ μισθωτὸς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ
- 46 In een huis zal het gegeten worden; gij zult van het vlees niet buiten uit het huisdragen, en gij zult geen been daaraan breken.
It is to be taken in one house; not a bit of the flesh is to be taken out of the house, and no bone of it may be broken.
ἐν οἰκίᾳ μὴ βρωθήσεται καὶ οὐκ ἐξοίσετε ἐκ τῆς οἰκίας τῶν κρεῶν ἔξω καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ
- 47 De ganze vergadering van Israel zal het doen.
All Israel is to keep the feast.
πᾶσα συναγωγή υἰῶν ἰσραηλ ποιήσει αὐτό
- 48 Als nu een vreemdeling bij u verkeert, en den HEERE het pascha houden zal, datalles, wat mannelijk is, bij hem besneden worde, en dan kome hij daartoe, om datte houden, en hij zal wezen als een ingeborene des lands; maar geen onbesnedenzal daarvan eten.
And if a man from another country is living with you, and has a desire to keep the Passover to the Lord, let all the males of his family undergo circumcision, and then let him come near and keep it; for he will then be as one of your people; but no one without circumcision may keep it.
ἐὰν δέ τις προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ποιῆσαι τὸ πασχα κυρίῳ περιτεμεῖς αὐτοῦ πᾶν ἀρσενικόν καὶ τότε προσελύσεται ποιῆσαι αὐτό καὶ ἔσται ὥσπερ καὶ ὁ αὐτόχθων τῆς γῆς πᾶς ἀπερίτμητος οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ
- 49 Enerlei wet zij voor de ingeborene, en den vreemdeling, die als vreemdeling in hetmidden van u verkeert.
The law is the same for him who is an Israelite by birth and for the man from a strange country who is living with you.
νόμος εἷς ἔσται τῷ ἐγχωρίῳ καὶ τῷ προσελθόντι προσηλύτῳ ἐν ὑμῖν
- 50 En alle kinderen Israels deden het; gelijk als de HEERE Mozes en Aarongeboden had, alzo deden zij.
So the children of Israel did as the Lord gave orders to Moses and Aaron.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῇ καὶ ααρων πρὸς αὐτούς οὕτως ἐποίησαν
- 51 En het geschiedde even ten zelfden dage, dat de HEERE de kinderen Israels uitEgypteland leidde, naar hun heiren.
And on that very day the Lord took the children of Israel out of the land of Egypt by their armies.
καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξήγαγεν κύριος τοὺς υἰοὺς ἰσραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν
- 1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Heilig Mij alle eerstgeborenen; wat enige baarmoeder opent onder de kinderenIsraels, van mensen en van beesten, dat is Mijn.
Let the first male child of every mother among the children of Israel be kept holy for me, even the first male birth among man or beast; for it is mine.
ἀγίασόν μοι πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς διανοίγον πᾶσαν μήτραν ἐν τοῖς υἰοῖς ἰσραηλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐμοί ἐστιν
- 3 Verder zeide Mozes tot het volk: Gedenkt aan dezen zelfden dag, op welkengijlieden uit Egypte, uit het diensthuis, gegaan zijt; want de HEERE heeft u dooreen sterke hand van hier uitgevoerd; daarom zal het gedeseemde niet gegetenworden.
And Moses said to the people, Let this day, on which you came out of Egypt, out of your prison-house, be kept for ever in memory; for by the strength of his hand the Lord has taken you out from this place; let no leavened bread be used.
εἶπεν δὲ μουσῆς πρὸς τὸν λαόν μνημονεύετε τὴν ἡμέραν ταύτην ἐν ἣ ἐξήλατε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας ἐν γὰρ χειρὶ κραταῖᾳ ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος ἐντεῦθεν καὶ οὐ βρωθήσεται ζύμη
- 4 Heden gaat gijlieden uit, in de maand Abib.
On this day, in the month Abib, you are going out.
ἐν γὰρ τῇ σήμερον ὑμεῖς ἐκπορεύεσθε ἐν μηνὶ τῶν νέων

- 5 En het zal geschieden, als u de HEERE zal gebracht hebben in het land der Kanaanieten, en der Hethieten, en der Amorieten, en der Hevieten, en der Jebusieten, hetwelk Hij uw vaderen gezworen heeft u te geven, een land vloeiendevan melk en honig; zo zult gij dezen dienst houden in deze maand.
 And it will be that, when the Lord takes you into the land of the Canaanite and the Hittite and the Amorite and the Hivite and the Jebusite, the land which he made an oath to your fathers that he would give you, a land flowing with milk and honey, you will do this act of worship in this month.
 και ἔσται ἡνίκα ἐὰν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν χανααναίων καὶ χετταίων καὶ εὐαίων καὶ γεργεσαίων καὶ αμορραίων καὶ φερεζαίων καὶ ιεβουσαίων ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου δοῦναι σοὶ γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καὶ ποιήσεις τὴν λατρείαν ταύτην ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ
- 6 Zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten, en aan den zevenden dag zal den HEERE een feest zijn.
 For seven days let your food be unleavened cakes; and on the seventh day there is to be a feast to the Lord.
 Ἐξ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἑορτὴ κυρίου
- 7 Zeven dagen zullen ongezuurde broden gegeten worden, en het gedeseemde zal bij u niet gezien worden, ja, er zal geen zuurdeeg bij u gezien worden, in al uw palen.
 Unleavened cakes are to be your food through all the seven days; let no leavened bread be seen among you, or any leaven, in any part of your land.
 ἄζυμα ἔδεσθε τὰς ἐπτὰ ἡμέρας οὐκ ὀφθήσεται σοὶ ζυμωτῶν οὐδὲ ἔσται σοὶ ζύμη ἐν πᾶσιν τοῖς ὀρίοις σου
- 8 En gij zult uw zoon te kennen geven te dienzelven dage, zeggende: Dit is omhetgeen de HEERE mij gedaan heeft, toen ik uit Egypte uittoog.
 And you will say to your son in that day, It is because of what the Lord did for me when I came out of Egypt.
 καὶ ἀναγγελεῖς τῷ υἱῷ σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων διὰ τοῦτο ἐποίησεν κύριος ὁ θεός μοι ὡς ἐξεπορευόμην ἐξ αἰγύπτου
- 9 En het zal u zijn tot een teken op uw hand, en tot een gedachtenis tussen uw ogen, opdat de wet des HEEREN in uw mond zij, omdat u de HEERE door een sterke hand uit Egypte uitgevoerd heeft.
 And this will be for a sign to you on your hand and for a mark on your brow, so that the law of the Lord may be in your mouth: for with a strong hand the Lord took you out of Egypt.
 καὶ ἔσται σοὶ σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς σου καὶ μνημόσυνον πρὸ ὀφθαλμῶν σου ὅπως ἂν γένηται ὁ νόμος κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέν σε κύριος ὁ θεός ἐξ αἰγύπτου
- 10 Daarom onderhoudt deze inzetting ter bestemder tijd, van jaar tot jaar.
 So let this order be kept, at the right time, from year to year.
 καὶ φυλάξεσθε τὸν νόμον τοῦτον κατὰ καιροὺς ὥρων ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας
- 11 Het zal ook geschieden, wanneer u de HEERE in het land der Kanaanieten zalgebracht hebben, gelijk Hij u en uw vaderen gezworen heeft, en Hij het u zalgeven hebben;
 And when the Lord takes you into the land of Canaan, as he made his oath to you and to your fathers, and gives it to you,
 καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν χανααναίων ὃν τρόπον ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου καὶ δώσει σοὶ αὐτήν
- 12 Zo zult gij tot den HEERE doen overgaan alles, wat de baarmoeder opent; ookalles, wat de baarmoeder opent van de vrucht der beesten, die gij hebben zult; demannetjes zullen des HEEREN zijn.
 You are to put on one side for the Lord every mother's first male child, the first-fruit of her body, and the first young one of every beast; every male is holy to the Lord.
 καὶ ἀφελεῖς πᾶν διανοῖγον μήτραν τὰ ἀρσενικά τῷ κυρίῳ πᾶν διανοῖγον μήτραν ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐν τοῖς κτήνεσίν σου ὅσα ἐὰν γένηται σοὶ τὰ ἀρσενικά ἀγιάσεις τῷ κυρίῳ
- 13 Doch al wat de baarmoeder der ezelin opent, zult gij lossen met een lam; wanneer gij het nu niet lost, zo zult gij het den nek breken; maar alleerstgeborenen des mensen onder uw zonen zult gij lossen.
 And for the young of an ass you may give a lamb in payment, or if you will not make payment for it, its neck is to be broken; but for all the first sons among your children, let payment be made.
 πᾶν διανοῖγον μήτραν ὄνου ἀλλάξεις προβάτῳ ἐὰν δὲ μὴ ἀλλάξης λυτρώση αὐτό πᾶν πρωτότοκον ἀνθρώπου τῶν υἱῶν σου λυτρώση
- 14 Wanneer het geschieden zal, dat uw zoon u morgen zal vragen, zeggende: Wat isdat? zo zult gij tot hem zeggen: De HEERE heeft ons door een sterke hand uit Egypte, uit het diensthuis, uitgevoerd.
 And when your son says to you in time to come, What is the reason for this? say to him, By the strength of his hand the Lord took us out of Egypt, out of the prison-house:
 ἐὰν δὲ ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου μετὰ ταῦτα λέγων τί τοῦτο καὶ ἐρεῖς αὐτῷ ὅτι ἐν χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας
- 15 Want het geschiedde, toen Farao zich verhardde ons te laten trekken, zo dooddede HEERE alle eerstgeborenen in Egypteland, van des mensen eerstgeborene af, tot den eerstgeborene der beesten; daarom offer ik den HEERE de mannetjes vanalles, wat de baarmoeder opent; doch alle eerstgeborenen mijner zonen los ik.
 And when Pharaoh made his heart hard and would not let us go, the Lord sent death on all the first sons in Egypt, of man and of beast: and so every first male who comes to birth is offered to the Lord; but for all the first of my sons I give a price.
 ἡνίκα δὲ ἐσκληρύνεν φαραὼ ἐξασπτεῖλαι ἡμᾶς ἀπέκτεινεν πᾶν πρωτότοκον ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἀπὸ πρωτοτόκων ἀνθρώπων ἕως πρωτοτόκων κτηνῶν διὰ τοῦτο ἐγὼ θύω τῷ κυρίῳ πᾶν διανοῖγον μήτραν τὰ ἀρσενικά καὶ πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν μου λυτρώσομαι
- 16 En het zal tot een teken zijn op uw hand, en tot voorhoofdspansele tussen uwogen; want de HEERE heeft door een sterke hand ons uit Egypte uitgevoerd.
 And this will be for a sign on your hand and for a mark on your brow: for by the strength of his hand the Lord took us out of Egypt.
 καὶ ἔσται εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς σου καὶ ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέν σε κύριος ἐξ αἰγύπτου

- 17 En het is geschied, toen Farao het volk had laten trekken, zo leidde hen God nietop den weg van het land der Filistijnen, hoewel die nader was; want God zeide:Dat het den volke niet rouwe, als zij den strijd zien zouden, en wederkeren naarEgypte.
Now after Pharaoh had let the people go, God did not take them through the land of the Philistines, though that was near: for God said, If the people see war, they may have a change of heart and go back to Egypt.
ὡς δὲ ἐξαπέστειλεν φαραω τὸν λαόν οὐχ ὠδήγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ὁδὸν γῆς φυλιστιμ ὅτι ἐγγὺς ἦν εἶπεν γὰρ ὁ θεός μήποτε μεταμελήσῃ τῷ λαῷ ἰδόντι πόλεμον καὶ ἀποστρέψῃ εἰς αἴγυπτον
- 18 Maar God leidde het volk om, langs den weg van de woestijn der Schelfzee. Dekinderen Israels nu togen bij vijfden uit Egypteland.
But God took the people round by the waste land near the Red Sea: and the children of Israel went up in fighting order out of the land of Egypt.
καὶ ἐκύκλωσεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν πέμπτη δὲ γενεὰ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 19 En Mozes nam de beenderen van Jozef met zich; want hij had met een zwareneed de kinderen Israels bezworen, zeggende: God zal ulieden voorzekerbezoeken; voert dan mijn beenderen met ulieden op van hier!
And Moses took the bones of Joseph with him, for Joseph had made the children of Israel take an oath, saying, God will certainly keep you in mind; and you are to take my bones away with you.
καὶ ἔλαβεν μουσῆς τὰ ὀστά ἰωσήφ μεθ' ἐαυτοῦ ὄρκω γὰρ ὄρκισεν ἰωσήφ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ λέγων ἐπισκοπῆ ἐπισκέψεται ὑμᾶς κύριος καὶ συνανοίσετέ μου τὰ ὀστά ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν
- 20 Alzo reisden zij uit Sukkoth; en zij legerden zich in Etham, aan het einde derwoestijn.
Then they went on their journey from Succoth, and put up their tents in Etham at the edge of the waste land.
ἐξάραντες δὲ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἐκ σοκχωθ ἐστρατοπέδευσαν ἐν οθομ παρὰ τὴν ἔρημον
- 21 En de HEERE toog voor hun aangezicht, des daags in een wolkkolom, dat Hijhen op den weg leidde, en des nachts in een vuurkolom, dat Hij hen lichtte, omvoort te gaan dag en nacht.
And the Lord went before them by day in a pillar of cloud, guiding them on their way; and by night in a pillar of fire to give them light: so that they were able to go on day and night:
ὁ δὲ θεὸς ἠγεῖτο αὐτῶν ἡμέρας μὲν ἐν στύλῳ νεφέλης δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν δὲ νύκτα ἐν στύλῳ πυρός
- 22 Hij nam de wolkkolom des daags, noch de vuurkolom des nachts niet weg vanhet aangezicht des volks.
The pillar of cloud went ever before them by day, and the pillar of fire by night.
οὐκ ἐξέλιπεν ὁ στῦλος τῆς νεφέλης ἡμέρας καὶ ὁ στῦλος τοῦ πυρός νυκτὸς ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ
- 1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Spreek tot de kinderen Israels, dat zij wederkeren, en zich legeren voorPi-Hachiroth, tussen Migdol en tussen de zee, voor Baal-Zefon; daar tegenoverzult gij u legeren aan de zee.
Give orders to the children of Israel to go back and put up their tents before Pi-hahiroth, between Migdol and the sea, in front of Baal-zephon, opposite to which you are to put up your tents by the sea.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἀποστρέψαντες στρατοπεδεύσατοσαν ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως ἀνὰ μέσον μαγδώλου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης ἐξ ἐναντίας βεελεσεφῶν ἐνώπιον αὐτῶν στρατοπεδεύσει ἐπὶ τῆς θαλάσσης
- 3 Farao dan zal zeggen van de kinderen Israels: Zij zijn verward in het land; diewoestijn heeft hen besloten.
And Pharaoh will say of the children of Israel, They are wandering without direction, they are shut in by the waste land.
καὶ ἐρεῖ φαραω τῷ λαῷ αὐτοῦ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πλανῶνται οὗτοι ἐν τῇ γῆ συγκέκλεικεν γὰρ αὐτοὺς ἡ ἔρημος
- 4 En Ik zal Farao's hart verstokken, dat hij hen najage; en Ik zal aan Farao en aanal zijn heir verheerlijkt worden, alzo dat de Egyptenaars zullen weten, dat Ik deHEERE ben. En zij deden alzo.
And I will make Pharaoh's heart hard, and he will come after them and I will be honoured over Pharaoh and all his army, so that the Egyptians may see that I am the Lord. And they did so.
ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν φαραω καὶ καταδιώξεται ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν φαραω καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ καὶ γνώσονται πάντες οἱ αἰγύπτιοι ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος καὶ ἐποίησα ἅν οὕτως
- 5 Toen nu de koning van Egypte werd geboodschapt, dat het volk vluchtte, zo ishet hart van Farao en van zijn knechten veranderd tegen het volk, en zij zeiden:Waarom hebben wij dat gedaan, dat wij Israel hebben laten trekken, dat zij onsniet dienden?
And word came to Pharaoh of the flight of the people: and the feeling of Pharaoh and of his servants about the people was changed, and they said, Why have we let Israel go, so that they will do no more work for us?
καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν αἰγυπτίων ὅτι πέφευγεν ὁ λαός καὶ μετεστράφη ἡ καρδία φαραω καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαόν καὶ εἶπαν τί τοῦτο ἐποιήσαμεν τοῦ ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ τοῦ μὴ δουλεύειν ἡμῖν

- 6 En hij spande zijn wagen aan, en nam zijn volk met zich.
So he had his war-carriage made ready and took his people with him:
ἔξευξεν οὖν φαραω τὰ ἄρματα αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ συναπήγαγεν μεθ' ἑαυτοῦ
- 7 En hij nam zeshonderd uitgelezene wagens, ja, al de wagens van Egypte, en dehoofdlieden over die allen.
And he took six hundred carriages, all the carriages of Egypt, and captains over all of them.
καὶ λαβὼν ἑξακόσια ἄρματα ἐκλεκτὰ καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν αἰγυπτίων καὶ τριστάτας ἐπὶ πάντων
- 8 Want de HEERE verstokte het hart van Farao, den koning van Egypte, dat hij de kinderen Israels najaagde; doch de kinderen Israels waren door een hoge handuitgegaan.
And the Lord made the heart of Pharaoh hard, and he went after the children of Israel: for the children of Israel had gone out without fear.
καὶ ἐσκλήρυνεν κύριος τὴν καρδίαν φαραω βασιλέως αἰγύπτου καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω τῶν υἱῶν ἰσραηλ οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραηλ ἐξεπορεύοντο ἐν χειρὶ ὑψηλῇ
- 9 En de Egyptenaars jaagden hen na, en achterhaalden hen, daar zij zich gelegerd hadden aan de zee; al de paarden, de wagens van Farao en zijn ruiters, en zijnheir; nevens Pi-Hachiroth, voor Baal-Zefon.
But the Egyptians went after them, all the horses and carriages of Pharaoh, and his horsemen, and his army, and overtook them in their tents by the sea, by Pihahiroth, before Baal-zephon.
καὶ κατεδίωξαν οἱ αἰγύπτιοι ὀπίσω αὐτῶν καὶ εὔροσαν αὐτοὺς παρεμβεβληκότας παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ πᾶσα ἡ ἵππος καὶ τὰ ἄρματα φαραω καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως ἐξ ἐναντίας βεελσεφον
- 10 Als Farao nabij gekomen was, zo hieven de kinderen Israels hun ogen op, en ziet, de Egyptenaars togen achter hen; en zij vreesden zeer; toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE.
And when Pharaoh came near, the children of Israel, lifting up their eyes, saw the Egyptians coming after them, and were full of fear; and their cry went up to God.
καὶ φαραω προσῆγεν καὶ ἀναβλέψαντες οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὀρώσιν καὶ οἱ αἰγύπτιοι ἐστρατοπέδευσαν ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα ἀνεβόησαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς κύριον
- 11 En zij zeiden tot Mozes: Hebt gij ons daarom, omdat er in Egypte gans geengraven waren, weggenomen, opdat wij in deze woestijn sterven zouden? Waarom hebt gij ons dat gedaan, dat gij ons uit Egypte gevoerd hebt?
And they said to Moses, Was there no resting-place for the dead in Egypt, that you have taken us away to come to our death in the waste land? why have you taken us out of Egypt?
καὶ εἶπεν πρὸς μουσῆν παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν μνήματα ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἐξήγαγες ἡμᾶς θανατῶσαι ἐν τῇ ἐρήμῳ τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν ἐξαγαγὼν ἐξ αἰγύπτου
- 12 Is dit niet het woord, dat wij in Egypte tot u spraken, zeggende: Houd af van ons, en laat ons de Egyptenaren dienen? Want het ware ons beter geweest de Egyptenaren te dienen, dan in deze woestijn te sterven.
Did we not say to you in Egypt, Let us be as we are, working for the Egyptians? for it is better to be the servants of the Egyptians than to come to our death in the waste land.
οὐ τοῦτο ἦν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησαμεν πρὸς σέ ἐν αἰγύπτῳ λέγοντες πάρες ἡμᾶς ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς αἰγυπτίοις κρείσσον γὰρ ἡμᾶς δουλεύειν τοῖς αἰγυπτίοις ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ
- 13 Doch Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, staat vast, en ziet het heil des HEEREN, dat Hij heden aan ulieden doen zal, want de Egyptenaars, die gij hedengezien hebt, zult gij niet weder zien in eeuwigheid.
But Moses said, Keep where you are and have no fear; now you will see the salvation of the Lord which he will give you today; for the Egyptians whom you see today you will never see again.
εἶπεν δὲ μουσῆς πρὸς τὸν λαὸν θαρσεῖτε στήτε καὶ ὁράτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἣν ποιήσει ἡμῖν σήμερον ὃν τρόπον γὰρ ἐωράκατε τοὺς αἰγυπτίους σήμερον οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον
- 14 De HEERE zal voor ulieden strijden, en gij zult stil zijn.
The Lord will make war for you, you have only to keep quiet.
κύριος πολεμήσει περὶ ὑμῶν καὶ ὑμεῖς σιγήσετε
- 15 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Wat roept gij tot Mij? Zeg den kinderen Israels, dat zij voorttrekken.
And the Lord said to Moses, Why are you crying out to me? give the children of Israel the order to go forward.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν τί βοᾷς πρὸς με λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἀναζευξάτωσαν
- 16 En gij, hef uw staf op, en strek uw hand uit over de zee, en klief dezelve, dat de kinderen Israels door het midden der zee gaan op het droge.
And let your rod be lifted up and your hand stretched out over the sea, and it will be parted in two; and the children of Israel will go through on dry land.
καὶ σὺ ἔπαρον τῆ ῥάβδῳ σου καὶ ἔκτεινον τὴν χειρὰ σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ῥήξον αὐτήν καὶ εἰσελθάτωσαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρὸν
- 17 En Ik, zie, Ik zal het hart der Egyptenaren verstokken, dat zij na hen daarin gaan; en Ik zal verheerlijkt worden aan Farao en aan al zijn heir, aan zijn wagenen en aan zijn ruiters.
And I will make the heart of the Egyptians hard, and they will go in after them: and I will be honoured over Pharaoh and over his army, his war-carriages, and his horsemen.
καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν φαραω καὶ τῶν αἰγυπτίων πάντων καὶ εἰσελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν φαραω καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἄρμασιν καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ

- 18 En de Egyptenaars zullen weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik verheerlijktzal worden aan Farao, aan zijn wagenen en aan zijn ruiteren.
And the Egyptians will see that I am the Lord, when I get honour over Pharaoh and his war-carriages and his horsemen.
 και γνώσονται πάντες οι αἰγύπτιοι ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἐνδοξαζομένου μου ἐν φαραῶ καὶ ἐν τοῖς ἄρμασιν καὶ ἵπποις αὐτοῦ
- 19 En de Engel Gods, Die voor het heir van Israel ging, vertrok, en ging achter hen; de wolkkolom vertrok ook van hun aangezicht, en stond achter hen.
Then the angel of God, who had been before the tents of Israel, took his place at their back; and the pillar of cloud, moving from before them, came to rest at their back:
 ἐξῆρεν δὲ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ὁ προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐξῆρεν δὲ καὶ ὁ στύλος τῆς νεφέλης ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ἔστη ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν
- 20 En zij kwamen tussen het leger der Egyptenaren, en tussen het leger van Israel; ende wolk was te gelijk duisternis en verlichtte den nacht; zodat de een tot den ander niet naderde den gansen nacht.
And it came between the army of Egypt and the army of Israel; and there was a dark cloud between them, and they went on through the night; but the one army came no nearer to the other all the night.
 και εἰσῆλθεν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν αἰγυπτίων καὶ ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς ἰσραὴλ καὶ ἔστη καὶ ἐγένετο σκότος καὶ γνόφος καὶ διήλθεν ἡ νύξ καὶ οὐ συνέμιξαν ἀλλήλοις ὄλην τὴν νύκτα
- 21 Toen Mozes zijn hand uitstreckte over de zee, zo deed de HEERE de zeeweggaan, door een sterken oostenwind, dien gansen nacht, en maakte de zeedroog, en de wateren werden gekleefd.
And when Moses' hand was stretched out over the sea, the Lord with a strong east wind made the sea go back all night, and the waters were parted in two and the sea became dry land.
 ἐξέτεινεν δὲ μουσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ὑπήγαγεν κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ ὄλην τὴν νύκτα καὶ ἐποίησεν τὴν θάλασσαν ξηρὰν καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ
- 22 En de kinderen Israels zijn ingegaan in het midden van de zee, op het droge; en dewateren waren hun een muur, aan hun rechter hand en aan hun linkerhand.
And the children of Israel went through the sea on dry land: and the waters were a wall on their right side and on their left.
 και εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρὸν καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων
- 23 En de Egyptenaars vervolgden hen, en gingen in, achter hen, al de paarden van Farao, zijn wagenen en zijn ruiteren, in het midden van de zee.
Then the Egyptians went after them into the middle of the sea, all Pharaoh's horses and his war-carriages and his horsemen.
 κατεδίωξαν δὲ οἱ αἰγύπτιοι καὶ εἰσῆλθον ὀπίσω αὐτῶν πᾶσα ἡ ἵππος φαραῶ καὶ τὰ ἄρματα καὶ οἱ ἀναβάται εἰς μέσον τῆς θαλάσσης
- 24 En het geschiedde in dezelfde morgenwake, dat de HEERE, in de kolom des vuurs en der wolk, zag op het leger der Egyptenaren; en Hij verschrikte het leger der Egyptenaren.
And in the morning watch, the Lord, looking out on the armies of the Egyptians from the pillar of fire and cloud, sent trouble on the army of the Egyptians;
 ἐγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἑωθινή καὶ ἐπέβλεψεν κύριος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν αἰγυπτίων ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης καὶ συνετάραξεν τὴν παρεμβολὴν τῶν αἰγυπτίων
- 25 En Hij stiet de raderen hunner wagenen weg, en deed ze zwaarlijk voortvaren. Toen zeiden de Egyptenaars: Laat ons vlieden van het aangezicht van Israel, want de HEERE strijdt voor hen tegen de Egyptenaars.
And made the wheels of their war-carriages stiff, so that they had hard work driving them: so the Egyptians said, Let us go in flight from before the face of Israel, for the Lord is fighting for them against the Egyptians.
 και συνέδησεν τοὺς ἄξονας τῶν ἄρμάτων αὐτῶν καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς μετὰ βίας καὶ εἶπαν οἱ αἰγύπτιοι φύγωμεν ἀπὸ προσώπου ἰσραὴλ ὁ γὰρ κύριος πολεμεῖ περὶ αὐτῶν τοὺς αἰγυπτίους
- 26 En de HEERE zeide tot Mozes: Strek uw hand uit over de zee, dat de wateren wederkeren over de Egyptenaars, over hun wagenen en over hun ruiters.
And the Lord said to Moses, Let your hand be stretched out over the sea, and the waters will come back again on the Egyptians, and on their war-carriages and on their horsemen.
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς αἰγυπτίους ἐπὶ τε τὰ ἄρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας
- 27 Toen strekte Mozes zijn hand uit over de zee; en de zee kwam weder, tegen het naken van den morgenstond, tot haar kracht; en de Egyptenaars vluchtten dietegemoet; en de HEERE stortte de Egyptenaars in het midden der zee.
And when Moses' hand was stretched out over the sea, at dawn the sea came flowing back, meeting the Egyptians in their flight, and the Lord sent destruction on the Egyptians in the middle of the sea.
 ἐξέτεινεν δὲ μουσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ἀπεκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ χώρας οἱ δὲ αἰγύπτιοι ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ καὶ ἐξέτινάξεν κύριος τοὺς αἰγυπτίους μέσον τῆς θαλάσσης
- 28 Want als de wateren wederkeerden, zo bedekten zij de wagenen en de ruiters van het ganse heir van Farao, dat hen nagevolgd was in de zee; er bleef niet een van hen over.
And the waters came back, covering the war-carriages and the horsemen and all the army of Pharaoh which went after them into the middle of the sea; not one of them was to be seen.
 και ἐπαναστραφὲν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψεν τὰ ἄρματα καὶ τοὺς ἀναβάτας καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν φαραῶ τοὺς εἰσπεπορευμένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς
- 29 Maar de kinderen Israels gingen op het droge, in het midden der zee; en dewateren waren hun een muur, aan hun rechter hand en aan hun linkerhand.
But the children of Israel went through the sea walking on dry land, and the waters were a wall on their right side and on their left.
 οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων

- 30 Alzo verlost de HEERE Israel aan dien dag uit de hand der Egyptenaren; en Israel zag de Egyptenaren dood aan den oever der zee.
So that day the Lord gave Israel salvation from the hands of the Egyptians; and Israel saw the Egyptians dead on the sea's edge.
καὶ ἐρρύσατο κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυπτίων καὶ εἶδεν Ἰσραὴλ τοὺς αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης
- 31 Ook zag Israel de grote hand, die de HEERE aan de Egyptenaren bewezen had; en het volk vreesde den HEERE, en geloofde in den HEERE, en aan Mozes, Zijn knecht.
And Israel saw the great work which the Lord had done against the Egyptians, and the fear of the Lord came on the people and they had faith in the Lord and in his servant Moses.
εἶδεν δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην ἃ ἐποίησεν κύριος τοῖς αἰγυπτίοις ἐφοβήθη δὲ ὁ λαὸς τὸν κύριον καὶ ἐπίστευσαν τῷ θεῷ καὶ Μωϋσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ
- 1 Toen zong Mozes en de kinderen Israels de HEERE dit lied, en spraken, zeggende: Ik zal den HEERE zingen; want Hij is hogelijk verheven! Het paard en zijn ruiters heeft Hij in de zee geworpen.
Then Moses and the children of Israel made this song to the Lord, and said, I will make a song to the Lord, for he is lifted up in glory: the horse and the horseman he has sent down into the sea.
τότε ᾄσεν Μωϋσῆς καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν ψῆδὴν ταύτην τῷ θεῷ καὶ εἶπαν λέγοντες ᾄσωμεν τῷ κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν
- 2 De HEERE is mijn Kracht en Lied, en Hij is mij tot een Heil geweest; deze is mijn God; daarom zal ik Hem een liefelijke woning maken; Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen!
The Lord is my strength and my strong helper, he has become my salvation: he is my God and I will give him praise; my father's God and I will give him glory.
βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν οὗτός μου θεὸς καὶ δοξάσω αὐτόν θεὸς τοῦ πατρὸς μου καὶ ὑψώσω αὐτόν
- 3 De HEERE is een krijgsman; HEERE is Zijn Naam!
The Lord is a man of war: the Lord is his name.
κύριος συντριβὼν πολέμους κύριος ὄνομα αὐτῷ
- 4 Hij heeft Farao's wagenen en zijn heir in de zee geworpen; en de keure zijner hoofdlieden zijn verdronken in de Schelfzee.
Pharaoh's war-carriages and his army he has sent down into the sea: the best of his captains have gone down into the Red Sea.
ἄρματα φαραῶ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς θάλασσαν ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας κατεπόντισεν ἐν ἐρυθρῇ θαλάσσει
- 5 De afgronden hebben hen bedekt; zij zijn in de diepten gezonken als een steen.
They were covered by the deep waters: like a stone they went down under the waves.
πόντω ἐκάλυψεν αὐτοὺς κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθος
- 6 O HEERE! Uw rechterhand is verheerlijkt geworden in macht; Uw rechterhand, o HEERE! heeft den vijand verbroken!
Full of glory, O Lord, is the power of your right hand; by your right hand those who came against you are broken.
ἡ δεξιὰ σου κύριε δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ ἡ δεξιὰ σου χεῖρ κύριε ἔθραυσεν ἐχθρούς
- 7 En door Uw grote hoogheid hebt Gij, die tegen U opstonden, omgeworpen; Gij hebt Uw brandenden toorn uitgezonden, die hen verteerd heeft als een stoppel.
When you are lifted up in power, all those who come against you are crushed: when you send out your wrath, they are burned up like dry grass.
καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους ἀπέστειλας τὴν ὀργὴν σου καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς ὡς καλάμην
- 8 En door het geblaas van Uw neus zijn de wateren opgehoopt geworden; destromen hebben overeind gestaan, als een hoop; de afgronden zijn stof geworden in het hart der zee.
By your breath the waves were massed together, the flowing waters were lifted up like a pillar; the deep waters became solid in the heart of the sea.
καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ ἐπάγη ὡσεὶ τείχος τὰ ὕδατα ἐπάγη τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης
- 9 De vijand zeide: Ik zal vervolgen, ik zal achterhalen, ik zal den buit delen, mijn ziel zal van hen vervuld worden, ik zal mijn zwaard uittrekken, mijn hand zal henuitroepen.
Egypt said, I will go after them, I will overtake, I will make division of their goods: my desire will have its way with them; my sword will be uncovered, my hand will send destruction on them.
εἶπεν ὁ ἐχθρὸς διώξας καταλήμψομαι μερῶ σκυλα ἐμπλήσω ψυχὴν μου ἀνελῶ τῇ μαχαίρῃ μου κυριεύσει ἡ χεῖρ μου
- 10 Gij hebt met Uw wind geblazen; de zee heeft hen gedekt, zij zonken onder alslood in geweldige wateren!
You sent your wind and the sea came over them: they went down like lead into the great waters.
ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα ἔδυσαν ὡσεὶ μόλιθος ἐν ὕδατι σφοδρῶ
- 11 O HEERE! wie is als Gij onder de goden? wie is als Gij, verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder?
Who is like you, O Lord, among the gods? who is like you, in holy glory, to be praised with fear, doing wonders?
τίς ὁμοίός σοι ἐν θεοῖς κύριε τίς ὁμοίός σοι δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις θαυμαστὸς ἐν δόξαις ποιῶν τέρατα
- 12 Gij hebt Uw rechterhand uitgestrekt, de aarde heeft hen verslonden!
When your right hand was stretched out, the mouth of the earth was open for them.
ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου κατέπιεν αὐτοὺς γῆ

- 13 Gij leiddet door Uw weldadigheid dit volk, dat Gij verlost hebt; Gij voert henzachtkens door Uw sterkte tot de liefelijke woning Uwer heiligheid.
In your mercy you went before the people whom you have made yours; guiding them in your strength to your holy place.
ὠδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον ὃν ἐλυτρώσω παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ σου εἰς κατάλυμα ἁγίον σου
- 14 De volken hebben het gehoord, zij zullen sidderen; weedom heeft de ingezetenen van Palestina bevangen.
Hearing of you the peoples were shaking in fear: the people of Philistia were gripped with pain.
ἤκουσαν ἔθνη καὶ ὠργίσθησαν ὠδίνες ἔλαβον κατοικοῦντας φυλιστιμ
- 15 Dan zullen de vorsten van Edom verbaasd wezen; beving zal de machtigen der Moabieten bevangen; al de ingezetenen van Kanaan zullen versmelten!
The chiefs of Edom were troubled in heart; the strong men of Moab were in the grip of fear: all the people of Canaan became like water.
τότε ἔσπευσαν ἠγεμόνες ἐδομ καὶ ἄρχοντες μοαβιτῶν ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος ἐτάκησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες χανααν
- 16 Verschrikking en vrees zal op hen vallen; door de grootheid van Uw arm zullen zij verstommen, als een steen, totdat Uw volk, HEERE! henen doorkome; totdat dit volk henen doorkome, dat Gij verworven hebt.
Fear and grief came on them; by the strength of your arm they were turned to stone; till your people went over, O Lord, till the people went over whom you have made yours.
ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος μεγέθει βραχιονός σου ἀπολιθωθήτωσαν ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου κύριε ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος ὃν ἐκτήσω
- 17 Die zult Gij inbrengen, en planten hen op den berg Uwer erfenis, ter plaatse, welke Gij, o HEERE! gemaakt hebt tot Uw woning, het heiligdom, hetwelk Uw handen gesticht hebben, o HEERE!
You will take them in, planting them in the mountain of your heritage, the place, O Lord, where you have made your house, the holy place, O Lord, the building of your hands.
εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου εἰς ἔτοιμον κατοικητήριόν σου ὃ κατειργάσω κύριε ἁγίασμα κύριε ὃ ἠτοίμασαν αἱ χεῖρές σου
- 18 De HEERE zal in eeuwigheid en geduriglijk regeren!
The Lord is King for ever and ever.
κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα καὶ ἐπ' αἰῶνα καὶ ἔτι
- 19 Want Farao's paard, met zijn wagen, met zijn ruiters, zijn in de zee gekomen, ende HEERE heeft de wateren der zee over hen doen wederkeren; maar de kinderen Israels zijn op het droge in het midden van de zee gegaan.
For the horses of Pharaoh, with his war-carriages and his horsemen, went into the sea, and the Lord sent the waters of the sea back over them; but the children of Israel went through the sea on dry land.
ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος φαραῶ σὺν ἄρμασιν καὶ ἀναβάταις εἰς θάλασσαν καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης
- 20 En Mirjam, de profetes, Aarons zuster, nam een trommel in haar hand; en al devrouwen gingen uit, haar na, met trommelen en met reien.
And Miriam, the woman prophet, the sister of Aaron, took an instrument of music in her hand; and all the women went after her with music and dances.
λαβοῦσα δὲ μαριαμ ἡ προφήτις ἡ ἀδελφὴ ααρων τὸ τύμπανον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς καὶ ἐξῆλθουσαν πᾶσαι αἱ γυναῖκες ὀπίσω αὐτῆς μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν
- 21 Toen antwoordde Mirjam hunlieden: Zingt den HEERE; want Hij is hogelijk verheven! Hij heeft het paard met zijn ruiter in de zee gestort!
And Miriam, answering, said, Make a song to the Lord, for he is lifted up in glory; the horse and the horseman he has sent into the sea.
ἐξῆρχεν δὲ αὐτῶν μαριαμ λέγουσα ἤσωμεν τῷ κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν
- 22 Hierna deed Mozes de Israelieten voortreizen van de Schelfzee af; en zij trokkenuit tot in de woestijn Sur, en zij gingen drie dagen in de woestijn, en vonden geen water.
Then Moses took Israel forward from the Red Sea, and they went out into the waste land of Shur; and for three days they were in the waste land where there was no water.
ἐξῆρχεν δὲ μουσῆς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς καὶ ἦγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον σουρ καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οὐκ ἠύρισκον ὕδωρ ὥστε πιεῖν
- 23 Toen kwamen zij te Marah; doch zij konden het water van Marah niet drinken, want het was bitter; daarom werd derzelve naam genoemd Marah.
And when they came to Marah, the water was no good for drinking, for the waters of Marah were bitter, which is why it was named Marah.
ἦλθον δὲ εἰς μερρα καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ἐκ μερρας πικρὸν γὰρ ἦν διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου πικρία
- 24 Toen murmureerde het volk tegen Mozes, zeggende: Wat zullen wij drinken?
And the people, crying out against Moses, said, What are we to have for drink?
καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαός ἐπι μουσῆν λέγοντες τί πίομεθα
- 25 Hij dan riep tot den HEERE; en de HEERE wees hem een hout, dat wierp hij indat water; toen werd het water zoet. Aldaar stelde Hij het volk een inzetting enrecht, en aldaar verzocht Hij hetzelve,
And in answer to his prayer, the Lord made him see a tree, and when he put it into the water, the water was made sweet. There he gave them a law and an order, testing them;
ἐβόησεν δὲ μουσῆς πρὸς κύριον καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαίωμα καὶ κρίσεις καὶ ἐκέει ἐπέρασεν αὐτὸν

- 26 En zeide: Is het, dat gij met ernst naar de stem des HEEREN uws Gods horenzult, en doen, wat recht is in Zijn ogen, en uw oren neigt tot Zijn geboden, enhoudt al Zijn inzettingen; zo zal Ik geen van de krankheden op u leggen, die Ik opEgypteland gelegd heb; want Ik ben de HEERE, uw Heelmeester!
 And he said, If with all your heart you will give attention to the voice of the Lord your God, and do what is right in his eyes, giving ear to his orders and keeping his laws, I will not put on you any of the diseases which I put on the Egyptians: for I am the Lord your life-giver.
 και εἶπεν ἐὰν ἀκοῆ ἀκούσης τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου και τὰ ἀρεσὰ ἐναντίον αὐτοῦ ποιήσης και ἐνωσίση ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ και φυλάξης πάντα τὰ δικαίωματα αὐτοῦ πᾶσαν νόσον ἣν ἐπέγαγον τοῖς αἰγυπτίοις οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἰώμενός σε
- 27 Toen kwamen zij te Elim, en daar waren twaalf waterfonteinen, en zeventigpalm-bomen; en zij legerden zich aldaar aan de wateren.
 And they came to Elim where there were twelve water-springs and seventy palm-trees: and they put up their tents there by the waters.
 και ἦλθοσαν εἰς αἰλιμ και ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων και ἐβδομήκοντα στελέχη φοινίκων παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ ὕδατα
- 1 Toen zij van Elim gereisd waren, zo kwam de ganse vergadering der kinderenIsraels in de woestijn Sin, welke is tussen Elim en tussen Sinai, aan den vijftiendendag der tweede maand, nadat zij uit Egypteland uitgegaan waren.
 And they went on their way from Elim, and all the children of Israel came into the waste land of Sin, which is between Elim and Sinai, on the fifteenth day of the second month after they went out of the land of Egypt.
 ἀπήραν δὲ ἐξ αἰλιμ και ἦλθοσαν πᾶσα συναγωγὴ υἰῶν ἰσραηλ εἰς τὴν ἔρημον σιν ὃ ἐστιν ἀνὰ μέσον αἰλιμ και ἀνὰ μέσον σινα τῇ δὲ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐξεληλυθότων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 2 En de ganse vergadering der kinderen Israels murmureerde tegen Mozes en tegenAaron, in de woestijn.
 And all the children of Israel were crying out against Moses and Aaron in the waste land:
 διεγόγγυζεν πᾶσα συναγωγὴ υἰῶν ἰσραηλ ἐπὶ μουσῆν και ααρων
- 3 En de kinderen Israels zeiden tot hen: Och, dat wij in Egypteland gestorven warendoor de hand des HEEREN, toen wij bij de vleespotten zaten, toen wij totverzadiging brood aten! Want gijlieden hebt ons uitgeleid in deze woestijn, omdeze ganse gemeente door den honger te doden.
 And the children of Israel said to them, It would have been better for the Lord to have put us to death in the land of Egypt, where we were seated by the flesh-pots and had bread enough for our needs; for you have taken us out to this waste of sand, to put all this people to death through need of food.
 και εἶπαν πρὸς αὐτοὺς οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ὄφελον ἀπεθάνομεν πληγέντες ὑπὸ κυρίου ἐν γῇ αἰγύπτῳ ὅταν ἐκαθίσαιμεν ἐπὶ τῶν λεβήτων τῶν κρεῶν και ἠσθίομεν ἄρτους εἰς πλησμονὴν ὅτι ἐξηγάγετε ἡμᾶς εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἀποκτεῖναι πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ταύτην ἐν λιμῷ
- 4 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Zie, Ik zal voor ulieden brood uit den hemelregenen; en het volk zal uitgaan, en verzamelen elke dagmaat op haar dag; opdatIk het verzoeke, of het in Mijn wet ga, of niet.
 Then the Lord said to Moses, See, I will send down bread from heaven for you; and the people will go out every day and get enough for the day's needs; so that I may put them to the test to see if they will keep my laws or not.
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν ἰδοὺ ἐγὼ ὕω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ και ἐξελεύσεται ὁ λαὸς και συλλέξουσιν τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν ὅπως πειράσω αὐτοὺς εἰ πορεύσονται τῷ νόμῳ μου ἢ οὐ
- 5 En het zal geschieden op den zesden dag, dat zij bereiden zullen hetgeen zijjingebracht zullen hebben; dat zal dubbel zijn boven hetgeen zij dagelijks zullenverzamelen.
 And on the sixth day they are to make ready what they get in, and it will be twice as much as they get on the other days.
 και ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ και ἐτοιμάσουσιν ὃ ἐὰν εἰσενέγκωσιν και ἔσται διπλοῦν ὃ ἐὰν συναγάγωσιν τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν
- 6 Toen zeiden Mozes en Aaron tot al de kinderen Israels: Aan den avond, dan zultgij weten, dat u de HEERE uit Egypteland uitgeleid heeft;
 And Moses and Aaron said to all the children of Israel, This evening it will be clear to you that it is the Lord who has taken you out of the land of Egypt:
 και εἶπεν μουσῆς και ααρων πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἰῶν ἰσραηλ ἐσπέρας γνώσεσθε ὅτι κύριος ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 7 En morgen, dan zult gij des HEEREN heerlijkheid zien, dewijl Hij uwmurmuringen tegen den HEERE gehoord heeft; want wat zijn wij, dat gij tegenons murmureert?
 And in the morning you will see the glory of the Lord; for your angry words against the Lord have come to his ears: and what are we that you are crying out against us?
 και πρωὶ ὄψεσθε τὴν δόξαν κυρίου ἐν τῷ εἰσακοῦσαι τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ἐπὶ τῷ θεῷ ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν ὅτι διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν
- 8 Voorts zeide Mozes: Als de HEERE ulieden aan den avond vlees te eten zalgeven, en aan den morgen brood tot verzadiging, het zal zijn, omdat de HEEREuw murmuringen gehoord heeft, die gij tegen Hem murmureert; want wat zijnwij? Uw murmuringen zijn niet tegen ons, maar tegen den HEERE.
 And Moses said, The Lord will give you meat for your food at evening, and in the morning bread in full measure; for your outcry against the Lord has come to his ears: for what are we? your outcry is not against us but against the Lord.
 και εἶπεν μουσῆς ἐν τῷ διδόναι κύριον ὑμῖν ἐσπέρας κρέα φαγεῖν και ἄρτους τὸ πρωὶ εἰς πλησμονὴν διὰ τὸ εἰσακοῦσαι κύριον τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ὃν ὑμεῖς διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν οὐ γὰρ καθ' ἡμῶν ὁ γογγυσμὸς ὑμῶν ἐστιν ἀλλ' ἢ κατὰ τοῦ θεοῦ

- 9 Daarna zeide Mozes tot Aaron: Zeg tot de ganse vergadering der kinderenIsraels: Nadert voor het aangezicht des HEEREN, want Hij heeft uw murmureringen gehoord.
And Moses said to Aaron, Say to all the people of Israel, Come near before the Lord for he has given ear to your outcry.
εἶπεν δὲ μουσῆς πρὸς ααρων εἰπὼν πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν ἰσραηλ προσέλθατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ εἰσακήκοεν γὰρ ὑμῶν τὸν γογγυσμὸν
- 10 En het geschiedde, als Aaron tot de ganse vergadering der kinderen Israels sprak, en zij zich naar de woestijn keerden, zo ziet, de heerlijkheid des HEEREN verscheen in de wolk.
And while Aaron was talking to the children of Israel, their eyes were turned in the direction of the waste land, and they saw the glory of the Lord shining in the cloud.
ἠνίκα δὲ ἐλάλει ααρων πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν ἰσραηλ καὶ ἐπεστράφησαν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἡ δόξα κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ
- 11 Ook heeft de HEERE tot Mozes gesproken, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 12 Ik heb de murmureringen der kinderen Israels gehoord; spreek tot hen, zeggende: Tussen twee avonden zult gij vlees eten, en aan den morgen zult gij met brood verzadigd worden; en gij zult weten, dat Ik de HEERE uw God ben.
The outcry of the children of Israel has come to my ears: say to them now, At nightfall you will have meat for your food, and in the morning bread in full measure; and you will see that I am the Lord your God.
εἰσακήκοα τὸν γογγυσμὸν τῶν υἱῶν ἰσραηλ λάλησον πρὸς αὐτοὺς λέγων τὸ πρὸς ἑσπέραν ἔδεσθε κρέα καὶ τὸ πρωὶ πλησθήσεσθε ἄρτων καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 13 En het geschiedde aan den avond, dat er kwakkelen opkwamen, en het legerbedekten; en aan den morgen lag de dauw rondom het leger.
And it came about that in the evening little birds came up and the place was covered with them: and in the morning there was dew all round about the tents.
ἐγένετο δὲ ἑσπέρα καὶ ἀνέβη ὀρνυγομήτρα καὶ ἐκάλυπεν τὴν παρεμβολὴν τὸ πρωὶ ἐγένετο καταπαυομένης τῆς δρόσου κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς
- 14 Als nu de liggende dauw opgevaren was, zo ziet, over de woestijn was een klein rond ding, klein als de rijm, op de aarde.
And when the dew was gone, on the face of the earth was a small round thing, like small drops of ice on the earth.
καὶ ἰδοὺ ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτὸν ὡσεὶ κόριον λευκὸν ὡσεὶ πάγος ἐπὶ τῆς γῆς
- 15 Toen het de kinderen Israels zagen, zo zeiden zij, de een tot den ander: Het is Man, want zij wisten niet wat het was. Mozes dan zeide tot hen: Dit is het brood, hetwelk de HEERE ulieden te eten gegeven heeft.
And when the children of Israel saw it, they said to one another, What is it? for they had no idea what it was. And Moses said to them, It is the bread which the Lord has given you for your food.
ιδόντες δὲ αὐτὸ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ τί ἐστὶν τοῦτο οὐ γὰρ ᾔδεισαν τί ἦν εἶπεν δὲ μουσῆς πρὸς αὐτοὺς οὗτος ὁ ἄρτος ὃν ἔδωκεν κύριος ὑμῖν φαγεῖν
- 16 Dit is het woord, dat de HEERE geboden heeft: Verzamelt daarvan een iedernaar dat hij eten mag, een gomer voor een hoofd, naar het getal van uw zielen; ieder zal nemen voor degenen, die in zijn tent zijn.
This is what the Lord has said, Let every man take up as much as he has need of; at the rate of one omer for every person, let every man take as much as is needed for his family.
τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος συναγάγετε ἀπ' αὐτοῦ ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας γομορ κατὰ κεφαλὴν κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ὑμῶν ἕκαστος σὺν τοῖς συσκηνοῖς ὑμῶν συλλέξατε
- 17 En de kinderen Israels deden alzo, en verzamelden, de een veel en de ander weinig.
And the children of Israel did so, and some took more and some less.
ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ συνέλεξαν ὃ τὸ πολὺ καὶ ὃ τὸ ἕλαττον
- 18 Doch als zij het met de gomer maten, zo had hij, die veel verzameld had, nietsover, en dien, die weinig verzameld had, ontbrak niet; een iegelijk verzamelde zoveel, als hij eten mocht.
And when it was measured, he who had taken up much had nothing over, and he who had little had enough; every man had taken what he was able to make use of.
καὶ μετρήσαντες τῷ γομορ οὐκ ἐπλέονασεν ὃ τὸ πολὺ καὶ ὃ τὸ ἕλαττον οὐκ ἠλαττόνησεν ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας παρ' ἑαυτῷ συνέλεξαν
- 19 En Mozes zeide tot hen: Niemand late daarvan over tot den morgen.
And Moses said to them, Let nothing be kept till the morning.
εἶπεν δὲ μουσῆς πρὸς αὐτοὺς μηδεὶς καταλιπέτω ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωὶ
- 20 Doch zij hoorden niet naar Mozes, maar sommige mannen lieten daarvan over tot den morgen. Toen wiesen er wormen in, en het werd stinkende; dies werd Mozes zeer toornig op hen.
But they gave no attention to Moses, and some of them kept it till the morning and there were worms in it and it had an evil smell: and Moses was angry with them.
καὶ οὐκ εἰσήκουσαν μουσῆ ἀλλὰ κατέλιπον τινες ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωὶ καὶ ἐξέβησεν σκόληκας καὶ ἐπόξεσεν καὶ ἐπικράνθη ἐπ' αὐτοῖς μουσῆς
- 21 Zij nu verzamelden het allen morgen, een iegelijk naar dat hij eten mocht; want alsde zon heet werd, zo versmolt het.
And they took it up morning by morning, every man as he had need: and when the sun was high it was gone.
καὶ συνέλεξαν αὐτὸ πρωὶ πρωὶ ἕκαστος τὸ καθήκον αὐτῷ ἠνίκα δὲ διεθέρμαιεν ὁ ἥλιος ἐτήκετο

- 22 En het geschiedde op den zesden dag, dat zij dubbel brood verzamelden, tweegomers voor een; en al de oversten der vergadering kwamen en verkondigden hetaan Mozes.
And on the sixth day they took up twice as much of the bread, two omers for every person: and all the rulers of the people gave Moses word of it.
 ἐγένετο δὲ τῆ ἡμέρα τῆ ἕκτη συνέλεξαν τὰ δέοντα διπλᾶ δύο γομορ τῷ ἐνὶ εἰσήλοσαν δὲ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς καὶ ἀνήγγειλαν μοῦσαι
- 23 Hij dan zeide tot hen: Dit is het, dat de HEERE gesproken heeft: Morgen is derust, de heilige sabbat des HEEREN! wat gij bakken zoudt, bakt dat, en ziedt, wat gij zieden zoudt; en al wat over blijft, legt het op voor u in bewaring tot denmorgen.
And he said, This is what the Lord has said, Tomorrow is a day of rest, a holy Sabbath to the Lord: what has to be cooked may be cooked; and what is over, put on one side to be kept till the morning.
 εἶπεν δὲ μοῦσῃς πρὸς αὐτούς τοῦτο τὸ ῥῆμά ἐστιν ὃ ἐλάλησεν κύριος σάββατα ἀνάπαυσις ἁγία τῷ κυρίῳ αὐριον ὅσα ἐὰν πέσσητε πέσσετε καὶ ὅσα ἐὰν ἐψητε ἔψετε καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον καταλίπετε αὐτὸ εἰς ἀποθήκην εἰς τὸ πρωί
- 24 En zij legden het op tot den morgen, gelijk als Mozes geboden had; en het stonkniet, en er was geen worm in.
And they kept it till the morning as Moses had said: and no smell came from it, and it had no worms.
 καὶ κατελίποσαν ἅπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωί καθάπερ συνέταξεν αὐτοῖς μοῦσῃς καὶ οὐκ ἐπώρσεσεν οὐδὲ σκόληξ ἐγένετο ἐν αὐτῷ
- 25 Toen zeide Mozes: Eet dat heden, want het is heden de sabbat des HEEREN; gijzult het heden op het veld niet vinden.
And Moses said, Make your meal today of what you have, for this day is a Sabbath to the Lord: today you will not get any in the fields.
 εἶπεν δὲ μοῦσῃς φάγετε σήμερον ἔστιν γὰρ σάββατα σήμερον τῷ κυρίῳ οὐχ εὐρεθήσεται ἐν τῷ πεδίῳ
- 26 Zes dagen zult gij het verzamelen; doch op den zevenden dag is het sabbat, opdenzelve zal het niet zijn.
For six days you will get it, but on the seventh day, the Sabbath, there will not be any.
 ἕξ ἡμέρας συλλέξετε τῆ δὲ ἡμέρα τῆ ἑβδόμη σάββατα ὅτι οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ
- 27 En het geschiedde aan den zevenden dag, dat sommigen van het volk uitgingen, om te verzamelen; doch zij vonden niet.
But still on the seventh day some of the people went out to get it, and there was not any.
 ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρα τῆ ἑβδόμη ἐξήλοσαν τινες ἐκ τοῦ λαοῦ συλλέξαι καὶ οὐχ εὔρον
- 28 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Hoe lang weigert gijlieden te houden Mijgeboden en Mijn wetten?
And the Lord said to Moses, How long will you go against my orders and my laws?
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μοῦσῃν ἕως τίνος οὐ βοῦλεσθε εἰσακούειν τὰς ἐντολάς μου καὶ τὸν νόμον μου
- 29 Ziet, omdat de HEERE ulieden den sabbat gegeven heeft, daarom geeft Hij u aanden zesden dag voor twee dagen brood; een ieder blijve in zijn plaats! datniemand uit zijn plaats ga op den zevenden dag!
See, because the Lord has given you the Sabbath, he gives you on the sixth day bread enough for two days; let every man keep where he is; let no man go out of his place on the seventh day.
 ἴδετε ὃ γὰρ κύριος ἔδωκεν ὑμῖν τὴν ἡμέραν ταύτην τὰ σάββατα διὰ τοῦτο αὐτὸς ἔδωκεν ὑμῖν τῆ ἡμέρα τῆ ἕκτη ἄρτους δύο ἡμερῶν καθήσασθε ἕκαστος εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν μηδεὶς ἐκπορευέσθω ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῆ ἡμέρα τῆ ἑβδόμη
- 30 Alzo rustte het volk op den zevenden dag!
So the people took their rest on the seventh day.
 καὶ ἐσαββάτισεν ὁ λαὸς τῆ ἡμέρα τῆ ἑβδόμη
- 31 En het huis Israels noemde deszelfs naam Man; en het was als korianderzaad, wit, en de smaak daarvan was als honigkoecken.
And this bread was named manna by Israel: it was white, like a grain seed, and its taste was like cakes made with honey.
 καὶ ἐπωνόμασαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μαν ἦν δὲ ὡς σπέρμα κορίου λευκόν τὸ δὲ γεῦμα αὐτοῦ ὡς ἐγκρίς ἐν μέλιτι
- 32 Voorts zeide Mozes: Dit is het woord, hetwelk de HEERE bevolen heeft: Vul eengomer daarvan tot bewaring voor uw geslachten, opdat zij zien het brood, dat Ikulieden heb te eten gegeven in deze woestijn, toen Ik u uit Egypteland uitleidde.
And Moses said, This is the order which the Lord has given: Let one omer of it be kept for future generations, so that they may see the bread which I gave you for your food in the waste land, when I took you out from the land of Egypt.
 εἶπεν δὲ μοῦσῃς τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος πλήσατε τὸ γομορ τοῦ μαν εἰς ἀποθήκην εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἵνα ἴδωσιν τὸν ἄρτον ὃν ἐφάγετε ὑμεῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ ὡς ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 33 Ook zeide Mozes tot Aaron: Neem een kruik, en doe een gomer vol Man daarin; en zet die voor het aangezicht des HEEREN, tot bewaring voor uw geslachten.
And Moses said to Aaron, Take a pot and put one omer of manna in it, and put it away before the Lord, to be kept for future generations.
 καὶ εἶπεν μοῦσῃς πρὸς ααρὼν λαβὲ στάμνον χρυσοῦν ἓνα καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν πλήρες τὸ γομορ τοῦ μαν καὶ ἀποθήσεις αὐτὸ ἐναντίον τοῦ θεοῦ εἰς διατήρησιν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν

- 34 Gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had, also zette ze Aaron voor degetuigenis tot bewaring.
So Aaron put it away in front of the holy chest to be kept, as the Lord gave orders to Moses.
ὄν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῇ καὶ ἀπέθετο ααρων ἐναντίον τοῦ μαρτυρίου εἰς διατήρησιν
- 35 En de kinderen Israels aten Man veertig jaren, totdat zij in een bewoond landkwamen; zij aten Man, totdat zij kwamen aan de pale van het land Kanaan.
And the children of Israel had manna for their food for forty years, till they came to a land with people in it, till they came to the edge of the land of Canaan.
οἱ δὲ υἱοὶ ἰσραηλ ἔφαγον τὸ μαν ἔτη τεσσαράκοντα ἕως ἦλθον εἰς γῆν οἰκουμένην τὸ μαν ἐφάγοσαν ἕως παρεγένοντο εἰς μέρος τῆς φοινίκης
- 36 Een gomer nu is het tiende deel van een efa.
Now an omer is the tenth part of an ephah.
τὸ δὲ γομορ τὸ δέκατον τῶν τριῶν μέτρων ἦν
- 1 Daarna toog de ganse vergadering van de kinderen Israels, naar hun dagreizen, uitde woestijn Sin, op het bevel des HEEREN, en zij legerden zich te Rafidim. Daarnu was geen water voor het volk om te drinken.
And the children of Israel went on from the waste land of Sin, by stages as the Lord gave them orders, and put up their tents in Rephidim: and there was no drinking-water for the people.
καὶ ἀπῆρην πᾶσα συναγωγή υἱῶν ἰσραηλ ἐκ τῆς ἐρήμου σιν κατὰ παρεμβολὰς αὐτῶν διὰ ῥήματος κυρίου καὶ παρενεβάλοσαν ἐν ραφιδιν οὐκ ἦν δὲ ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν
- 2 Toen twistte het volk met Mozes, en zeide: Geef gijlieden ons water, dat wijdrinken! Mozes dan zeide tot hen: Wat twist gij met mij? Waarom verzoekt gijden HEERE?
So the people were angry with Moses, and said, Give us water for drinking. And Moses said, Why are you angry with me? and why do you put God to the test?
καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς μουσῆν λέγοντες δὸς ἡμῖν ὕδωρ ἵνα πίωμεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς μουσῆς τί λοιδορεῖσθε μοι καὶ τί πειράζετε κύριον
- 3 Toen nu het volk aldaar dorstte naar water, zo murmureerde het volk tegen Mozes, en het zeide: Waartoe hebt gij ons nu uit Egypte doen optrekken, opdatgij mij, en mijn kinderen, en mijn vee, van dorst deed sterven?
And the people were in great need of water; and they made an outcry against Moses, and said, Why have you taken us out of Egypt to send death on us and our children and our cattle through need of water?
ἐδίψησεν δὲ ἐκεῖ ὁ λαὸς ὕδατι καὶ ἐγόγγυζεν ἐκεῖ ὁ λαὸς πρὸς μουσῆν λέγοντες ἵνα τί τοῦτο ἀνεβίβασας ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν καὶ τὰ κτήνη τῷ δίψει
- 4 Zo riep Mozes tot den HEERE, zeggende: Wat zal ik dit volk doen? Er feilt nietveel aan, of zij zullen mij stenigen.
And Moses, crying out to the Lord, said, What am I to do to this people? they are almost ready to put me to death by stoning.
ἐβόησεν δὲ μουσῆς πρὸς κύριον λέγων τί ποιήσω τῷ λαῷ τούτῳ ἔτι μικρὸν καὶ καταλιθοβολήσουσίν με
- 5 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Ga heen voor het aangezicht des volks, enneem met u uit de oudsten van Israel; en neem uw staf in uw hand, waarmede gijde rivier sloegt, en ga heen.
And the Lord said to Moses, Go on before the people, and take some of the chiefs of Israel with you, and take in your hand the rod which was stretched out over the Nile, and go.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν προπορεύου τοῦ λαοῦ τούτου λαβὲ δὲ μετὰ σεαυτοῦ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ῥάβδον ἐν ἣ ἐπάταξας τὸν ποταμὸν λαβὲ ἐν τῇ χειρὶ σου καὶ πορεύση
- 6 Zie, Ik zal aldaar voor uw aangezicht op den rotssteen in Horeb staan; en gij zultop den rotssteen slaan, zo zal er water uitgaan, dat het volk drinke. Mozes nudeed also voor de ogen der oudsten van Israel.
See, I will take my place before you on the rock in Horeb; and when you give the rock a blow, water will come out of it, and the people will have drink. And Moses did so before the eyes of the chiefs of Israel.
ὁδε ἐγὼ ἔστηκα πρὸ τοῦ σὲ ἐκεῖ ἐπὶ τῆς πέτρας ἐν χωρηβ καὶ πατάξεις τὴν πέτραν καὶ ἐξελεύσεται ἐξ αὐτῆς ὕδωρ καὶ πίεται ὁ λαός μου ἐποίησεν δὲ μουσῆς οὕτως ἐναντίον τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 7 En hij noemde den naam dier plaats Massa en Meriba, om de twist der kinderenIsraels, en omdat zij den HEERE verzocht hadden, zeggende: Is de HEERE in hetmidden van ons, of niet?
And he gave that place the name Massah and Meribah, because the children of Israel were angry, and because they put the Lord to the test, saying, Is the Lord with us or not?
καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου πειρασμός καὶ λοιδορήσις διὰ τὴν λοιδορίαν τῶν υἱῶν ἰσραηλ καὶ διὰ τὸ πειράζειν κύριον λέγοντας εἰ ἔστιν κύριος ἐν ἡμῖν ἢ οὐ
- 8 Toen kwam Amalek en streed tegen Israel in Rafidim.
Then Amalek came and made war on Israel in Rephidim.
ἦλθεν δὲ αμαληκ καὶ ἐπολέμει ἰσραηλ ἐν ραφιδιν
- 9 Mozes dan zeide tot Jozua: Kies ons mannen, en trek uit, strijd tegen Amalek;morgen zal ik op de hoogte des heuvels staan, en de staf Gods zal in mijn handzijn.
And Moses said to Joshua, Get together a band of men for us and go out, make war on Amalek: tomorrow I will take my place on the top of the hill with the rod of God in my hand.
εἶπεν δὲ μουσῆς τῷ ἰησοῦ ἐπίλεξον σεαυτῷ ἄνδρας δυνατοὺς καὶ ἐξελθὼν παράταξαι τῷ αμαληκ αὔριον καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἔστηκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χειρὶ μου

- 10 Jozua nu deed, als Mozes hem gezegd had, strijdende tegen Amalek; doch Mozes, Aaron en Hur klommen op de hoogte des heuvels.
So Joshua did as Moses said to him, and went to war with Amalek: and Moses, Aaron, and Hur went up to the top of the hill.
καὶ ἐποίησεν ἰησοῦς καθάπερ εἶπεν αὐτῷ μουσῆς καὶ ἐξεληθὼν παρετάξατο τῷ αμαληκ καὶ μουσῆς καὶ ααρων καὶ ὠρ ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ
- 11 En het geschiedde, terwijl Mozes zijn hand ophief, zo was Israel de sterkste; maar terwijl hij zijn hand nederliet, zo was Amalek de sterkste.
Now while Moses' hand was lifted up, Israel was the stronger: but when he let his hand go down, Amalek became the stronger.
καὶ ἐγένετο ὅταν ἐπῆρεν μουσῆς τὰς χεῖρας κατίσχυεν ἰσραηλ ὅταν δὲ καθῆκεν τὰς χεῖρας κατίσχυεν αμαληκ
- 12 Doch de handen van Mozes werden zwaar; daarom namen zij een steen, en legden dien onder hem, dat hij daarop zat; en Aaron en Hur ondersteunden zijn handen, de een op deze, en ander op de andere zijde; also waren zijn handengewis, totdat de zon onderging.
But Moses' hands became tired; so they put a stone under him and he took his seat on it, Aaron and Hur supporting his hands, one on one side and one on the other; so his hands were kept up without falling till the sun went down.
αἱ δὲ χεῖρες μουσῆ βαρεῖαι καὶ λαβόντες λίθον ὑπέθηκαν ὑπ' αὐτόν καὶ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ καὶ ααρων καὶ ὠρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐντεῦθεν εἰς καὶ ἐντεῦθεν εἰς καὶ ἐγένοντο αἱ χεῖρες μουσῆ ἐστηριγμένα ἕως δυσμῶν ἡλίου
- 13 Alzo dat Jozua Amalek en zijn volk krenkte, door de scherpte des zwaards.
And Joshua overcame Amalek and his people with the sword.
καὶ ἐτρέψατο ἰησοῦς τὸν αμαληκ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν φόνῳ μαχαίρας
- 14 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Schrijf dit ter gedachtenis in een boek, en leg het in de oren van Jozua, dat Ik de gedachtenis van Amalek geheel uitdelgen zal van onder den hemel.
And the Lord said to Moses, Make a record of this in a book, so that it may be kept in memory, and say it again in the ears of Joshua: that all memory of Amalek is to be completely uprooted from the earth.
εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν κατάγραφον τοῦτο εἰς μνημόσυνον ἐν βιβλίῳ καὶ δὸς εἰς τὰ ὦτα ἰησοῦ ὅτι ἀλοιοφῆ ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον αμαληκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν
- 15 En Mozes bouwde een altaar; en hij noemde deszelfs naam: De HEERE is mijn Banier!
Then Moses put up an altar and gave it the name of Yahweh-nissi:
καὶ ὠκοδόμησεν μουσῆς θυσιαστήριον κυρίῳ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κύριός μου καταφυγή
- 16 En hij zeide: Dewijl de hand op den troon des HEEREN is, zo zal de oorlog des HEEREN tegen Amalek zijn, van geslacht tot geslacht! Exodus 18
For he said, The Lord has taken his oath that there will be war with Amalek from generation to generation.
ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαίᾳ πολεμεῖ κύριος ἐπὶ αμαληκ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς
- 1 Toen Jethro, priester van Midian, schoonvader van Mozes, hoorde al wat Godaan Mozes, en aan Israel, Zijn volk, gedaan had: dat de HEERE Israel uit Egypte uitgevoerd had;
Now news came to Jethro, the priest of Midian, Moses' father-in-law, of all God had done for Moses and for Israel his people, and how the Lord had taken Israel out of Egypt.
ἤκουσεν δὲ ἰοθορ ὁ ἱερεὺς μαδιαμ ὁ γαμβρὸς μουσῆ πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ἰσραηλ τῷ ἑαυτοῦ λαῷ ἐξήγαγεν γὰρ κύριος τὸν ἰσραηλ ἐξ αἰγύπτου
- 2 Zo nam Jethro, Mozes' schoonvader, Zippora, Mozes' huisvrouw (nadat hij haar wedergezonden had),
And Jethro, Moses' father-in-law, took Zipporah, Moses' wife, after he had sent her away,
ἔλαβεν δὲ ἰοθορ ὁ γαμβρὸς μουσῆ σεπφοραν τὴν γυναῖκα μουσῆ μετὰ τὴν ἄφεςιν αὐτῆς
- 3 Met haar twee zonen, welker enes naam was Gersom (want hij zeide: Ik ben eenvreemdeling geweest in een vreemd land);
And her two sons, one of whom was named Gershom, for he said, I have been living in a strange land:
καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ ὄνομα τῷ ἐνὶ αὐτῶν γηρσαμ λέγων πάροικος ἤμην ἐν γῆ ἄλλοτρίᾳ
- 4 En de naam des anderen was Eliezer, want, zeide hij, de God mijns vaders is tot mijn Hulp geweest, en heeft mij verlost van Farao's zwaard.
And the name of the other was Eliezer, for he said, The God of my father was my help, and kept me safe from the sword of Pharaoh:
καὶ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐλιεζερ λέγων ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρὸς μου βοηθὸς μου καὶ ἐξεΐλατό με ἐκ χειρὸς φαραω
- 5 Toen nu Jethro, Mozes' schoonvader, met zijn zonen en zijn huisvrouw, tot Mozes kwam, in de woestijn, aan den berg Gods, waar hij zich gelegd had,
And Jethro, Moses' father-in-law, came with his sons and his wife to where Moses had put up his tent in the waste land, by the mountain of God.
καὶ ἐξῆλθεν ἰοθορ ὁ γαμβρὸς μουσῆ καὶ οἱ υἱοὶ καὶ ἡ γυνὴ πρὸς μουσῆν εἰς τὴν ἔρημον οὗ παρενέβαλεν ἐπ' ὄρους τοῦ θεοῦ
- 6 Zo zeide hij tot Mozes: Ik, uw schoonvader Jethro, kom tot u, met uw huisvrouw, en haar beide zonen met haar.
And he said to Moses, I, your father-in-law, have come to you, with your wife and your two sons.
ἀνηγγέλη δὲ μουσεὶ λέγοντες ἰδοὺ ὁ γαμβρὸς σου ἰοθορ παραγίνεται πρὸς σέ καὶ ἡ γυνὴ καὶ οἱ δύο υἱοὶ σου μετ' αὐτοῦ

- 7 Toen ging Mozes uit, zijn schoonvader tegemoet, en hij boog zich, en kuste hem; en zij vraagden de een den ander naar den welstand, en zij gingen naar de tent.
 And Moses went out to his father-in-law, and went down on his face before him and gave him a kiss; and they said to one another, Are you well? and they came into the tent.
 ἐξῆλθεν δὲ μουσῆς εἰς συνάντησιν τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν σκηνήν
- 8 En Mozes vertelde zijn schoonvader alles, wat de HEERE aan Farao en aan deEgypetenaren gedaan had, om Israels wil; al de moeite, die hun op dien wegentmoet was, en dat hen de HEERE verlost had.
 And Moses gave his father-in-law an account of all the Lord had done to Pharaoh and to the Egyptians because of Israel, and of all the troubles which had come on them by the way, and how the Lord had given them salvation.
 καὶ διηγήσατο μουσῆς τῷ γαμβρῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος τῷ φαραῶ καὶ τοῖς αἰγυπτίοις ἕνεκεν τοῦ ἰσραὴλ καὶ πάντα τὸν μόχθον τὸν γενόμενον αὐτοῖς ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς φαραῶ καὶ ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυπτίων
- 9 Jethro nu verheugde zich over al het goede, hetwelk de HEERE Israel gedaanhad; dat Hij het verlost had uit de hand der Egypetenaren.
 And Jethro was glad because the Lord had been good to Israel, freeing them from the power of the Egyptians.
 ἐξέστη δὲ ἰοθορ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν αὐτοῖς κύριος ὅτι ἐξείλατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς φαραῶ
- 10 En Jethro zeide: Gezegend zij de HEERE, Die ulieden verlost heeft uit de hand der Egypetenaren, en uit Farao's hand; Die dit volk van onder de hand derEgypetenaren verlost heeft!
 And Jethro said, Praise be to the Lord, who has taken you out of the hand of Pharaoh and out of the hand of the Egyptians; freeing the people from the yoke of the Egyptians.
 καὶ εἶπεν ἰοθορ εὐλογητὸς κύριος ὅτι ἐξείλατο τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αἰγυπτίων καὶ ἐκ χειρὸς φαραῶ
- 11 Nu weet ik, dat de HEERE groter is dan alle goden; want in de zaak, waarin zijtrotselfijk gehandeld hebben, was Hij boven hen.
 Now I am certain that the Lord is greater than all gods, for he has overcome them in their pride.
 νῦν ἔγνων ὅτι μέγας κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεοὺς ἕνεκεν τούτου ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς
- 12 Toen nam Jethro, de schoonvader van Mozes, Gode brandoffer en slachtofferen; en Aaron kwam, en al de oversten van Israel, om brood te eten met denschoonvader van Mozes, voor het aangezicht Gods.
 Then Jethro, Moses' father-in-law, made a burned offering to God: and Aaron came, with the chiefs of Israel, and had a meal with Moses' father-in-law, before God.
 καὶ ἔλαβεν ἰοθορ ὁ γαμβρὸς μουσῆ ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας τῷ θεῷ παρεγένετο δὲ ααρὼν καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι ἰσραὴλ συμφαγεῖν ἄρτον μετὰ τοῦ γαμβροῦ μουσῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ
- 13 Doch het geschiedde des anderen daags, zo zat Mozes om het volk te richten, enhet volk stond voor Mozes, van den morgen tot den avond.
 Now on the day after, Moses took his seat to give decisions for the people: and the people were waiting before Moses from morning till evening.
 καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν ἐπαύριον συνεκάθισεν μουσῆς κρίνειν τὸν λαόν παρειστήκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς μουσεῖ ἀπὸ πρωῒθεν ἕως ἑσπέρας
- 14 Als de schoonvader van Mozes alles zag, wat hij het volk deed, zo zeide hij: Watding is dit, dat gij het volk doet? Waarom zit gij zelf alleen, en al het volk staatvoor u, van den morgen tot den avond?
 And when Moses' father-in-law saw all he was doing, he said, What is this you are doing for the people? why are you seated here by yourself, with all the people waiting before you from morning till evening?
 καὶ ἰδὼν ἰοθορ πάντα ὅσα ἐποίει τῷ λαῷ λέγει τί τοῦτο ὃ σὺ ποιεῖς τῷ λαῷ διὰ τί σὺ κάθησαι μόνος πᾶς δὲ ὁ λαὸς παρέστηκέν σοι ἀπὸ πρωῒθεν ἕως δείλης
- 15 Toen zeide Mozes tot zijn schoonvader: Omdat dit volk tot mij komt, om Godraad te vragen.
 And Moses said to his father-in-law, Because the people come to me to get directions from God:
 καὶ λέγει μουσῆς τῷ γαμβρῷ ὅτι παραγίνεται πρὸς με ὁ λαὸς ἐκζητῆσαι κρίσιν παρὰ τοῦ θεοῦ
- 16 Wanneer zij een zaak hebben, zo komt het tot mij, dat ik richte tussen den man entussen zijn naaste; en dat ik hun bekend make Gods instellingen en Zijn wetten.
 And if they have any question between themselves, they come to me, and I am judge between a man and his neighbour, and I give them the orders and laws of God.
 ὅταν γὰρ γένηται αὐτοῖς ἀντιλογία καὶ ἔλθωσι πρὸς με διακρίνω ἕκαστον καὶ συμβιβάζω αὐτοὺς τὰ προστάγματα τοῦ θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ
- 17 Doch de schoonvader van Mozes zeide tot hem: De zaak is niet goed, die gijdoet.
 And Moses' father-in-law said to him, What you are doing is not good.
 εἶπεν δὲ ὁ γαμβρὸς μουσῆ πρὸς αὐτόν οὐκ ὀρθῶς σὺ ποιεῖς τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 18 Gij zult geheel vervallen, zo gij, als dit volk, hetwelk bij u is; want deze zaak is tezwaar voor u, gij alleen kunt het niet doen.
 Your strength and that of the people will be completely used up: this work is more than you are able to do by yourself.
 φοροῦ καταφθορήσῃ ἀνυπομονήτω καὶ σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ὅς ἐστιν μετὰ σοῦ βαρὺ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐ δυνήσῃ ποιεῖν μόνος

- 19 Hoor nu mijn stem, ik zal u raden, en God zal met u zijn; wees gij voor het volkbij God, en breng gij de zaken voor God;
Give ear now to my suggestion, and may God be with you: you are to be the people's representative before God, taking their causes to him:
νῦν οὖν ἄκουσόν μου καὶ συμβουλευέσω σοὶ καὶ ἔσται ὁ θεὸς μετὰ σοῦ γίνου σὺ τῷ λαῷ τὰ πρὸς τὸν θεὸν καὶ ἀνοίσεις τοὺς λόγους αὐτῶν πρὸς τὸν θεόν
- 20 En verklaar hun de instellingen en de wetten, en maak hun bekend den weg,waarin zij wandelen zullen, en het werk, dat zij doen zullen.
Teaching them his rules and his laws, guiding them in the way they have to go, and making clear to them the work they have to do.
καὶ διαμαρτυρῆ αὐτοῖς τὰ προστάγματα τοῦ θεοῦ καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ καὶ σημανεῖς αὐτοῖς τὰς ὁδοὺς ἐν αἷς πορεύσονται ἐν αὐταῖς καὶ τὰ ἔργα ἃ ποιήσουσιν
- 21 Doch zie gij om, onder al het volk, naar kloeke mannen, God vrezende,waarachtige mannen, de gierigheid hatende; stel ze over hen, oversten derduizenden, oversten der honderden, oversten der vijftigen, oversten der tienen.
But for the rest, take from among the people able men, such as have the fear of God, true men hating profits wrongly made; and put such men over them, to be captains of thousands, captains of hundreds and of fifties and of tens;
καὶ σὺ σεαυτῷ σκέψαι ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἄνδρας δυνατοὺς θεοσεβεῖς ἄνδρας δικαίους μισοῦντας ὑπερηφανίαν καὶ καταστήσεις αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους
- 22 Dat zij dit volk te allen tijde richten; doch het geschiede, dat zij alle grote zakenaan u brengen, maar dat zij alle kleine zaken richten; verlicht alzo uzelfen, en laathen met u dragen.
And let them be judges in the causes of the people at all times: and let them put before you all important questions, but in small things let them give decisions themselves: in this way, it will be less hard for you, and they will take the weight off you.
καὶ κρινοῦσιν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ὑπέρογκον ἀνοίσουσιν ἐπὶ σέ τὰ δὲ βραχέα τῶν κριμάτων κρινοῦσιν αὐτοὶ καὶ κουφιοῦσιν ἀπὸ σοῦ καὶ συναντιλήμψονται σοὶ
- 23 Indien gij deze zaak doet, en God het u gebiedt, zo zult gij kunnen bestaan; zo zalook al dit volk in vrede aan zijn plaats komen.
If you do this, and God gives approval, then you will be able to go on without weariness, and all this people will go to their tents in peace.
ἐὰν τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσης κατισχύσει σε ὁ θεός καὶ δυνήσῃ παραστήναι καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον μετ' εἰρήνης ἦξει
- 24 Mozes nu hoorde naar de stem van zijn schoonvader, en hij deed alles, wat hijgezegd had.
So Moses took note of the words of his father-in-law, and did as he had said.
ἤκουσεν δὲ μουσῆς τῆς φωνῆς τοῦ γαμβροῦ καὶ ἐποίησεν ὅσα αὐτῷ εἶπεν
- 25 En Mozes verkoos kloeke mannen, uit gans Israel, en maakte hen tot hoofdenover het volk; oversten der duizenden, oversten der honderden, oversten dervijftigen, en oversten der tienen;
And he made selection of able men out of all Israel, and made them heads over the people, captains of thousands, captains of hundreds and of fifties and of tens.
καὶ ἐπέλεξεν μουσῆς ἄνδρας δυνατοὺς ἀπὸ παντὸς Ἰσραηλ καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πεντηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους
- 26 Dat zij het volk te allen tijde richtten, de harde zaak tot Mozes brachten, maar zijalle kleine zaak richtten.
And they were judges in the causes of the people at all times: the hard questions they put before Moses; but on every small point they gave decisions themselves.
καὶ ἐκρίνοσαν τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν πᾶν δὲ ῥῆμα ὑπέρογκον ἀνεφέρουσαν ἐπὶ μουσῆν πᾶν δὲ ῥῆμα ἑλαφρὸν ἐκρίνοσαν αὐτοὶ
- 27 Toen liet Mozes zijn schoonvader trekken; en hij ging naar zijn land. Exodus 19
And Moses let his father-in-law go away, and he went back to his land.
ἐξαπέστειλεν δὲ μουσῆς τὸν ἑαυτοῦ γαμβρόν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ
- 1 In de derde maand, na het uittrekken der kinderen Israels uit Egypteland, tenzelfden dage kwamen zij in de woestijn Sinai.
In the third month after the children of Israel went out from Egypt, on the same day, they came into the waste land of Sinai.
τοῦ δὲ μηνὸς τοῦ τρίτου τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἦλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ σινα
- 2 Want zij togen uit Rafidim, en kwamen in de woestijn Sinai, en zij legerden zich inde woestijn; Israel nu legerde zich aldaar tegenover dien berg.
And when they had gone away from Rephidim and had come into the waste land of Sinai, they put up their tents in the waste land before the mountain: there Israel put up its tents.
καὶ ἐξῆραν ἐκ ραφιδὶν καὶ ἦλθοσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ σινα καὶ παρενέβαλεν ἐκεῖ Ἰσραηλ κατέναντι τοῦ ὄρους
- 3 En Mozes klom op tot God. En de HEERE riep tot hem van den berg, zeggende:Aldus zult gij tot het huis van Jakob spreken, en den kinderen Israels verkondigen:
And Moses went up to God, and the voice of the Lord came to him from the mountain, saying, Say to the family of Jacob, and give word to the children of Israel:
καὶ μουσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐκ τοῦ ὄρους λέγων τάδε ἔρεις τῷ οἴκῳ Ἰακώβ καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραηλ
- 4 Gijlieden hebt gezien, wat Ik den Egyptenaren gedaan heb; hoe Ik u op vleugelender arenden gedragen en u tot Mij gebracht hebt.
You have seen what I did to the Egyptians, and how I took you, as on eagles' wings, guiding you to myself.
αὐτοὶ ἐωράκατε ὅσα πεποίηκα τοῖς αἰγυπτίοις καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς ὡσεὶ ἐπὶ πτερύγων ἀετῶν καὶ προσηγαγόμην ὑμᾶς πρὸς ἑμαυτόν

- 5 Nu dan, indien gij naastiglijk Mijn stem zult gehoorzamen, en Mijn verbondhouden, zo zult gij Mijn eigendom zijn uit alle volken, want de ganse aarde isMijn;
If now you will truly give ear to my voice and keep my agreement, you will be my special property out of all the peoples: for all the earth is mine:
 και νυν εαν ακοη ακουσητε της εμης φωνης και φυλαξητε την διαθηκην μου εσεσθε μοι λαος περιουσιος απο παντων των εθνων εμη γαρ εστιν πασα η γη
- 6 En gij zult Mij een priesterlijk koninkrijk, en een heilig volk zijn. Dit zijn dewoorden, die gij tot de kinderen Israels spreken zult.
And you will be a kingdom of priests to me, and a holy nation. These are the words which you are to say to the children of Israel.
 υμεις δε εσεσθε μοι βασιλειον ιερατευμα και εθνος αγιον ταυτα τα ρηματα ερεις τοις υιοις ισραηλ
- 7 En Mozes kwam en riep de oudsten des volks, en stelde voor hun aangezichten aldeze woorden, die de HEERE hem geboden had.
And Moses came and sent for the chiefs of the people and put before them all these words which the Lord had given him orders to say.
 ηλθεν δε μουσης και εκαλεσεν τους πρεσβυτερους του λαου και παρεθηκεν αυτοις παντας τους λογους τουτους ους συνεταξεν αυτω ο θεος
- 8 Toen antwoordde al het volk gelijkelijk, en zeide: Al wat de HEERE gesprokenheeft, zullen wij doen! En Mozes bracht de woorden des volks weder tot denHEERE.
And all the people, answering together, said, Whatever the Lord has said we will do. And Moses took back to the Lord the words of the people.
 απεκριθη δε πας ο λαος ομοθυμαδον και ειπαν παντα οσα ειπεν ο θεος ποιησομεν και ακουσομεθα ανηνεγκεν δε μουσης τους λογους του λαου προς τον θεον
- 9 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, Ik zal tot u komen in een dikke wolk, opdathet volk hore, als Ik met u spreek, en dat zij ook eeuwiglijk aan u geloven. WantMozes had de HEERE de woorden des volks verkondigd.
And the Lord said to Moses, See, I will come to you in a thick cloud, so that what I say to you may come to the ears of the people and they may have belief in you for ever. And Moses gave the Lord word of what the people had said.
 ειπεν δε κυριος προς μουσην ιδου εγω παραγινομαι προς σε εν στυλω νεφελης ινα ακουση ο λαος λαλουντος μου προς σε και σοι πιστευσωσιν εις τον αιωνα ανηγγελεν δε μουσης τα ρηματα του λαου προς κυριον
- 10 Ook zeide de HEERE tot Mozes: Ga tot het volk, en heilig hen heden en morgen, en dat zij hun klederen wassen,
And the Lord said to Moses, Go to the people and make them holy today and tomorrow, and let their clothing be washed.
 ειπεν δε κυριος προς μουσην καταβυς διαμαρτυρια τω λαω και αγισον αυτους σημερον και αυριον και πλυνατωσαν τα ιματια
- 11 En bereid zijn tegen den derden dag; want op den derden dag zal de HEEREvoor de ogen van al het volk afkomen, op den berg Sinai.
And by the third day let them be ready: for on the third day the Lord will come down on Mount Sinai, before the eyes of all the people.
 και ετωσαν ετοιμοι εις την ημεραν την τριτην τη γαρ ημερα τη τριτη καταβησεται κυριος επι το ορος το σινα εναντιον παντος του λαου
- 12 En bepaal het volk rondom, zeggende: Wacht u op den berg te klimmen, endeszelfs einde aan te roeren; al wie den berg aanroert, zal zekerlijk gedoodworden.
And let limits be marked out for the people round the mountain, and say to them, Take care not to go up the mountain or near the sides of it: whoever puts his foot on the mountain will certainly come to his death:
 και αφοριεις τον λαον κυκλω λεγων προσεχετε εαυτοις του αναβηναι εις το ορος και θγειν τι αυτου πας ο απάμενος του ορους θανάτω τελευτησει
- 13 Geen hand zal hem aanroeren, maar hij zal zekerlijk gestenigd, of zekerlijkdoorschoten worden; hetzij een beest, hetzij een man, hij zal niet leven. Als deramshoorn langzaam gaat, zullen zij op den berg klimmen.
He is not to be touched by a hand, but is to be stoned or have an arrow put through him; man or beast, he is to be put to death: at the long sounding of a horn they may come up to the mountain.
 ουχ αψεται αυτου χειρ εν γαρ λιθοις λιθοβοληθησεται η βολιδι κατατοξευθησεται εαν τε κτηνος εαν τε ανθρωπος ου ζησεται οταν αι φωναι και αι σάλπιγγες και η νεφελη απελθη απο του ορους εκειν οι αναβησονται επι το ορος
- 14 Toen ging Mozes van den berg af tot het volk, en hij heiligde het volk; en zijwiesen hun klederen.
Then Moses went down from the mountain to the people, and made the people holy; and their clothing was washed.
 κατεβη δε μουσης εκ του ορους προς τον λαον και ηγιασεν αυτους και επλυναν τα ιματια
- 15 En hij zeide tot het volk: Weest gereed tegen den derden dag, en nadert niet totde vrouw.
And he said to the people, Be ready by the third day: do not come near a woman.
 και ειπεν τω λαω γινεσθε ετοιμοι τρεις ημερας μη προσελθητε γυναικι
- 16 En het geschiedde op den derden dag, toen het morgen was, dat er op den bergdonderen en bliksemen waren, en een zware wolk, en het geluid ener zeer sterkebazuin, zodat al het volk verschrikte, dat in het leger was.
And when morning came on the third day, there were thunders and flames and a thick cloud on the mountain, and a horn sounding very loud; and all the people in the tents were shaking with fear.
 εγενετο δε τη ημερα τη τριτη γενηθεντος προς ορθρον και εγινοντο φωναι και αστραπαι και νεφελη γνοφωδης επ' ορους σινα φωνη της σάλπιγγος ηχει μεγα και επτοθη πας ο λαος ο εν τη παρεμβολη

- 17 En Mozes leidde het volk uit het leger, Gode tegemoet; en zij stonden aan hetonderste des bergs.
 And Moses made the people come out of their tents and take their places before God; and they came to the foot of the mountain,
 και ἐξήγαγεν μουσῆς τὸν λαὸν εἰς συνάντησιν τοῦ θεοῦ ἐκ τῆς παρεμβολῆς καὶ παρέστησαν ὑπὸ τὸ ὄρος
- 18 En de ganse berg Sinai rookte, omdat de HEERE op denzelfen nederkwam invuur; en zijn rook ging op, als de rook van een oven; en de ganse berg beefdezeer.
 And all the mountain of Sinai was smoking, for the Lord had come down on it in fire: and the smoke of it went up like the smoke of a great burning; and all the mountain was shaking.
 τὸ δὲ ὄρος τὸ σινα ἐκαπνίζετο ὄλον διὰ τὸ καταβεβηκέναι ἐπ' αὐτὸ τὸν θεὸν ἐν πυρὶ καὶ ἀνέβαινεν ὁ καπνὸς ὡς καπνὸς καμίνου καὶ ἐξέεστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα
- 19 Toen het geluid der bazuin gaande was, en zeer sterk werd, sprak Mozes; en God antwoordde hem met een stem.
 And when the sound of the horn became louder and louder, Moses' words were answered by the voice of God.
 ἐγίνοντο δὲ αἱ φωναὶ τῆς σάλπιγγος προβαίνουσαι ἰσχυρότεραι σφόδρα μουσῆς ἐλάλει ὁ δὲ θεὸς ἀπεκρίνατο αὐτῷ φωνῇ
- 20 Als de HEERE nedergekomen was op den berg Sinai, op de spits des bergs, zoriëp de HEERE Mozes op de spits des bergs; en Mozes klom op.
 Then the Lord came down on to Mount Sinai, to the top of the mountain, and the Lord sent for Moses to come up to the top of the mountain, and Moses went up.
 κατέβη δὲ κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινα ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους καὶ ἐκάλεσεν κύριος μουσῆν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους καὶ ἀνέβη μουσῆς
- 21 En de HEERE zeide tot Mozes: Ga af, betuig dit volk, dat zij niet doorbreken tot den HEERE, om te zien, en velen van hen vallen.
 And the Lord said to Moses, Go down and give the people orders to keep back, for fear that a great number of them, forcing their way through to see the Lord, may come to destruction.
 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς μουσῆν λέγων καταβὰς διαμάρτυρα τῷ λαῷ μήποτε ἐγγίσωσιν πρὸς τὸν θεὸν κατανοῆσαι καὶ πέσωσιν ἐξ αὐτῶν πλῆθος
- 22 Daartoe zullen ook de priesters, die tot den HEERE naderen, zich heiligen, dat de HEERE niet tegen hen uitbreke.
 And let the priests who come near to the Lord make themselves holy, for fear that the Lord may come on them suddenly.
 καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ ἐγγίζοντες κυρίῳ τῷ θεῷ ἁγιασθήτωσαν μήποτε ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτῶν κύριος
- 23 Toen zeide Mozes tot den HEERE: Het volk zal op den berg Sinai niet kunnen klimmen, want Gij hebt ons betuigd, zeggende: Bepaal den berg, en heilig hem.
 And Moses said to the Lord, The people will not be able to come up the mountain, for you gave us orders to put limits round the mountain, marking it out and making it holy.
 καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς τὸν θεὸν οὐ δύνησεται ὁ λαὸς προσαναβῆναι πρὸς τὸ ὄρος τὸ σινα σὺ γὰρ διαμεμαρτύρησαι ἡμῖν λέγων ἀφόρισαι τὸ ὄρος καὶ ἁγιάσαι αὐτό
- 24 De HEERE dan zeide tot hem: Ga heen, klim af, daarna zult gij, en Aaron met u, opklimmen; doch dat de priesters en het volk niet doorbreken, om op te klimmen tot den HEERE, dat Hij tegen hen niet uitbreke.
 And the Lord said to him, Go down, and you and Aaron may come up; but let not the priests and the people make their way through to the Lord, or he will come on them suddenly.
 εἶπεν δὲ αὐτῷ κύριος βάδιζε κατὰβηθι καὶ ἀνάβηθι σὺ καὶ ααρων μετὰ σοῦ οἱ δὲ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς μὴ βιαζέσθωσαν ἀναβῆναι πρὸς τὸν θεὸν μήποτε ἀπολέσῃ ἀπ' αὐτῶν κύριος
- 25 Toen klom Mozes af tot het volk, en zeide het hun aan.
 So Moses went down to the people and said this to them.
 κατέβη δὲ μουσῆς πρὸς τὸν λαὸν καὶ εἶπεν αὐτοῖς
- 1 Toen sprak God al deze woorden, zeggende:
 And God said all these words:
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων
- 2 Ik ben de HEERE uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.
 I am the Lord your God who took you out of the land of Egypt, out of the prison-house.
 ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός σου ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας
- 3 Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.
 You are to have no other gods but me.
 οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ
- 4 Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, van hetgeen bovenin den hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in dewateren onder de aarde is.
 You are not to make an image or picture of anything in heaven or on the earth or in the waters under the earth:
 οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ὑποκάτω τῆς γῆς

- 5 Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw God, beneen ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan hetderde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten;
 You may not go down on your faces before them or give them worship: for I, the Lord your God, am a God who will not give his honour to another; and I will send punishment on the children for the wrongdoing of their fathers, to the third and fourth generation of my haters;
 οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου θεὸς ζηλωτῆς ἀποδιδοῦς ἀμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς τοῖς μισοῦσίν με
- 6 En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijgeboden onderhouden.
 And I will have mercy through a thousand generations on those who have love for me and keep my laws.
 καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσίν με καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰ προστάγματά μου
- 7 Gij zult den Naam des HEEREN uws Gods niet ijdelijk gebruiken; want deHEERE zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdelijk gebruikt.
 You are not to make use of the name of the Lord your God for an evil purpose; whoever takes the Lord's name on his lips for an evil purpose will be judged a sinner by the Lord
 οὐ λήμψη τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ οὐ γὰρ μὴ καθάρσῃ κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ
- 8 Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt.
 Keep in memory the Sabbath and let it be a holy day.
 μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἀγιάζειν αὐτήν
- 9 Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen;
 On six days do all your work:
 ἕξ ἡμέρας ἐργᾶ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου
- 10 Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; dan zult gij geenwerk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is;
 But the seventh day is a Sabbath to the Lord your God; on that day you are to do no work, you or your son or your daughter, your man-servant or your woman-servant, your cattle or the man from a strange country who is living among you:
 τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου καὶ πᾶν κτήνός σου καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί
- 11 Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt, de zee en alwat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de HEERE densabbatdag, en heiligde denzelven.
 For in six days the Lord made heaven and earth, and the sea, and everything in them, and he took his rest on the seventh day: for this reason the Lord has given his blessing to the seventh day and made it holy.
 ἐν γὰρ ἕξ ἡμέραις ἐποίησεν κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς καὶ κατέπαυσεν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ διὰ τοῦτο εὐλόγησεν κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν
- 12 Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat ude HEERE uw God geeft.
 Give honour to your father and to your mother, so that your life may be long in the land which the Lord your God is giving you.
 τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι
- 13 Gij zult niet doodslaan.
 Do not put anyone to death without cause.
 οὐ μοιχεύσεις
- 14 Gij zult niet echtbreken.
 Do not be false to the married relation.
 οὐ κλέψεις
- 15 Gij zult niet stelen.
 Do not take the property of another.
 οὐ φονεύσεις
- 16 Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.
 Do not give false witness against your neighbour.
 οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ

- 17 Gij zult niet begeren uws naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is.
Let not your desire be turned to your neighbour's house, or his wife or his man-servant or his woman-servant or his ox or his ass or anything which is his.
 οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ οὔτε τοῦ βοῦς αὐτοῦ οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν
- 18 En al het volk zag de donderen, en de bliksemen, en het geluid der bazuin, en den rokende berg; toen het volk zulks zag, weken zij af, en stonden van verre.
And all the people were watching the thunderings and the flames and the sound of the horn and the mountain smoking; and when they saw it, they kept far off, shaking with fear.
 καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἶδρα τὴν φωνὴν καὶ τὰς λαμπάδας καὶ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος καὶ τὸ ὄρος τὸ καπνίζον φοβηθέντες δὲ πᾶς ὁ λαὸς ἔστησαν μακρόθεν
- 19 En zij zeiden tot Mozes: Spreek gij met ons, en wij zullen horen; en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven!
And they said to Moses, To your words we will give ear, but let not the voice of God come to our ears, for fear death may come on us.
 καὶ εἶπαν πρὸς μουσῆν λάλησον σὺ ἡμῖν καὶ μὴ λαλείτω πρὸς ἡμᾶς ὁ θεός μήποτε ἀποθάνομεν
- 20 En Mozes zeide tot het volk: Vreest niet, want God is gekomen, opdat Hij uverzocht, en opdat Zijn vrede voor uw aangezicht zou zijn, dat gij niet zondigdet.
And Moses said to the people, Have no fear: for God has come to put you to the test, so that fearing him you may be kept from sin.
 καὶ λέγει αὐτοῖς μουσῆς θαρσεῖτε ἕνεκεν γὰρ τοῦ πειράσαι ὑμᾶς παρεγενήθη ὁ θεὸς πρὸς ὑμᾶς ὅπως ἂν γένηται ὁ φόβος αὐτοῦ ἐν ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμαρτάνητε
- 21 En het volk stond van verre; maar Mozes naderde tot de donkerheid, alwaar God was.
And the people kept their places far off, but Moses went near to the dark cloud where God was.
 εἰστήκει δὲ ὁ λαὸς μακρόθεν μουσῆς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν γνόφον οὗ ἦν ὁ θεός
- 22 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Aldus zult gij tot de kinderen Israels zeggen: Gij hebt gezien, dat Ik met ulieden van den hemel gesproken heb.
And the Lord said to Moses, Say to the children of Israel, You yourselves have seen that my voice has come to you from heaven
 εἶπεν δὲ κύριος πρὸς μουσῆν τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ ἰακωβ καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ὑμεῖς ἐωράκατε ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λελάληκα πρὸς ὑμᾶς
- 23 Gij zult nevens Mij niet maken zilveren goden, en gouden goden zult gij u nietmaken.
Gods of silver and gods of gold you are not to make for yourselves.
 οὐ ποιήσετε ἑαυτοῖς θεοὺς ἀργυροῦς καὶ θεοὺς χρυσοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς
- 24 Maakt Mij een altaar van aarde, en offert daarop uw brandofferen, en uw dankofferen, uw schapen, en uw runderen; aan alle plaats, waar Ik Mijns Naamsgedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen, en zal u zegenen.
Make for me an altar of earth, offering on it your burned offerings and your peace-offerings, your sheep and your oxen: in every place where I have put the memory of my name, I will come to you and give you my blessing.
 θυσιαστήριον ἐκ γῆς ποιήσετε μοι καὶ θύσετε ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐπονομάσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ καὶ ἦξω πρὸς σὲ καὶ εὐλογήσω σε
- 25 Maar indien gij Mij een stenen altaar zult maken, zo zult gij dit niet bouwen vangehouden steen; zo gij uw houwijzer daarover verheft, zo zult gij het ontheiligen.
And if you make me an altar of stone do not make it of cut stones: for the touch of an instrument will make it unclean.
 ἐὰν δὲ θυσιαστήριον ἐκ λίθων ποιῆς μοι οὐκ οἰκοδομήσεις αὐτοὺς τμητούς τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτούς καὶ μεμίανται
- 26 Gij zult ook niet met trappen tot Mijnen altaar opklimmen, opdat uw schaamte voorhetzelve niet ontdekt worde. Exodus 21
And do not go up by steps to my altar, for fear that your bodies may be seen uncovered.
 οὐκ ἀναβήσῃ ἐν ἀναβαθμίσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου ὅπως ἂν μὴ ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐπ' αὐτοῦ
- 1 Dit nu zijn de rechten, die gij hun zult voorstellen.
Now these are the laws which you are to put before them.
 καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα ἃ παραθήσεις ἐνώπιον αὐτῶν
- 2 Als gij een Hebreuwsen knecht kopen zult, die zal zes jaren dienen; maar in het zevende zal hij voor vrij uitgaan, om niet.
If you get a Hebrew servant for money, he is to be your servant for six years, and in the seventh year you are to let him go free without payment.
 ἐὰν κτήσῃ παῖδα ἑβραῖον ἐξ ἑτῆ δουλεύσει σοι τῷ δὲ ἐβδόμῳ ἔτει ἀπελεύσεται ἐλεύθερος δωρεάν
- 3 Indien hij met zijn lijf ingekomen zal zijn, zo zal hij met zijn lijf uitgaan; indien hij een getrouwd man was, zo zal zijn vrouw met hem uitgaan.
If he comes to you by himself, let him go away by himself: if he is married, let his wife go away with him.
 ἐὰν αὐτὸς μόνος εἰσέλθῃ καὶ μόνος ἐξελεύσεται ἐὰν δὲ γυνὴ συνεισέλθῃ μετ' αὐτοῦ ἐξελεύσεται καὶ ἡ γυνὴ μετ' αὐτοῦ

- 4 Indien hem zijn heer een vrouw gegeven, en zij hem zonen of dochteren gebaardzal hebben, zo zal de vrouw en haar kinderen haars heren zijn, en hij zal met zijnlifjf uitgaan.
If his master gives him a wife, and he gets sons or daughters by her, the wife and her children will be the property of the master, and the servant is to go away by himself.
ἐὰν δὲ ὁ κύριος δῶ αὐτῷ γυναῖκα καὶ τέκη αὐτῷ υἱοῦς ἢ θυγατέρας ἢ γυνὴ καὶ τὰ παιδία ἔσται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ αὐτὸς δὲ μόνος ἐξελεύσεται
- 5 Maar indien de knecht ronduit zeggen zal: Ik heb mijn heer, mijn vrouw en mijnkinderen lief, ik wil niet vrij uitgaan;
But if the servant says clearly, My master and my wife and children are dear to me; I have no desire to be free:
ἐὰν δὲ ἀποκριθῆις εἴπῃ ὁ παῖς ἡγάπηκα τὸν κύριόν μου καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος
- 6 Zo zal hem zijn heer tot de goden brengen, daarna zal hij hem aan de deur, of aanden post brengen; en zijn heer zal hem met een priem zijn oor doorboren, en hijzal hem eeuwiglijk dienen.
Then his master is to take him to the gods of the house, and at the door, or at its framework, he is to make a hole in his ear with a sharp-pointed instrument; and he will be his servant for ever.
προσάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ καὶ τότε προσάξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θύραν ἐπὶ τὸν σταθμὸν καὶ τρυπήσει αὐτοῦ ὁ κύριος τὸ οὖρ τῷ ὀπητίῳ καὶ δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα
- 7 Wanneer nu iemand zijn dochter zal verkocht hebben tot een dienstmaagd, zo zalzij niet uitgaan, gelijk de knechten uitgaan.
And if a man gives his daughter for a price to be a servant, she is not to go away free as the men-servants do.
ἐὰν δὲ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν οὐκ ἀπελεύσεται ὥσπερ ἀποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι
- 8 Indien zij kwalijk bevalt in de ogen haars heren, dat hij haar niet ondertrouwdheeft, zo zal hij haar doen lossen; aan een vreemd volk haar te verkopen zal hijniet vermogen, dewijl hij trouweloos met haar gehandeld heeft.
If she is not pleasing to her master who has taken her for himself, let a payment be made for her so that she may go free; her master has no power to get a price for her and send her to a strange land, because he has been false to her.
ἐὰν μὴ εὐαρεστήσῃ τῷ κυρίῳ αὐτῆς ἢν αὐτῷ καθομολογήσατο ἀπολυτρώσει αὐτὴν ἔθνη δὲ ἄλλοτριῶ οὐ κύριός ἐστιν πωλεῖν αὐτὴν ὅτι ἠθέτησεν ἐν αὐτῇ
- 9 Maar indien hij haar aan zijn zoon ondertrouwt, zo zal hij met haar doen naar hetrecht der dochteren.
And if he gives her to his son, he is to do everything for her as if she was his daughter.
ἐὰν δὲ τῷ υἱῷ καθομολογήσῃται αὐτὴν κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν θυγατέρων ποιήσει αὐτῇ
- 10 Indien hij voor zich een andere neemt, zo zal hij aan deze haar spijs, haar deksel, en haar huwelijksplicht niet onttrekken.
And if he takes another woman, her food and clothing and her married rights are not to be less.
ἐὰν δὲ ἄλλην λάβῃ ἑαυτῷ τὰ δέοντα καὶ τὸν ἱματισμὸν καὶ τὴν ὀμιλίαν αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει
- 11 En indien hij haar deze drie dingen niet doet, zo zal zij om niet uitgaan, zongeld.
And if he does not do these three things for her, she has the right to go free without payment.
ἐὰν δὲ τὰ τρία ταῦτα μὴ ποιήσῃ αὐτῇ ἐξελεύσεται δωρεὰν ἄνευ ἀργυρίου
- 12 Wie iemand slaat, dat hij sterft, die zal zekerlijk gedood worden.
He who gives a man a death-blow is himself to be put to death.
ἐὰν δὲ πατάξῃ τις τινα καὶ ἀποθάνῃ θανάτῳ θανατούσθω
- 13 Doch die hem niet nagesteld heeft, maar God heeft hem zijn hand doenontmoeten, zo zal Ik u een plaats bestellen, waar hij henen vliede.
But if he had no evil purpose against him, and God gave him into his hand, I will give you a place to which he may go in flight.
ὁ δὲ οὐχ ἐκὼν ἀλλὰ ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ δώσω σοι τόπον οὗ φεύξεται ἐκεῖ ὁ φονεύσας
- 14 Maar indien iemand tegen zijn naaste moedwillig gehandeld heeft, om hem met listte doden, zo zult gij denzelven van voor Mijn altaar nemen, dat hij sterve.
But if a man makes an attack on his neighbour on purpose, to put him to death by deceit, you are to take him from my altar and put him to death.
ἐὰν δὲ τις ἐπιθῆται τῷ πλησίον ἀποκτεῖναι αὐτὸν δόλῳ καὶ καταφύγῃ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου λήμψῃ αὐτὸν θανατῶσαι
- 15 Zo wie zijn vader of zijn moeder slaat, die zal zekerlijk gedood worden.
Any man who gives a blow to his father or his mother is certainly to be put to death.
ὅς τύπτει πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ θανάτῳ θανατούσθω
- 16 Verder, zo wie een mens steelt, hetzij dat hij dien verkocht heeft, of dat hij in zijnhand gevonden wordt, die zal zekerlijk gedood worden.
Any man who gets another into his power in order to get a price for him is to be put to death, if you take him in the act.
ὁ κακολογῶν πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ τελευτήσει θανάτῳ

- 17 **Wie ook zijn vader of zijn moeder vloekt, die zal zekerlijk gedood worden.**
Any man cursing his father or his mother is to be put to death.
 ὅς ἐὰν κλέψῃ τις τινα τῶν υἰῶν ἰσραὴλ καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδώται καὶ εὖρεθῇ ἐν αὐτῷ θανάτῳ τελευτάτω
- 18 **En wanneer mannen twisten, en de een slaat den ander met een steen, of met eenvuist, en hij sterft niet, maar valt te bedde;**
If, in a fight, one man gives another a blow with a stone, or with the shut hand, not causing his death, but making him keep in bed;
 ἐὰν δὲ λοιδορῶνται δύο ἄνδρες καὶ πατάξῃ τις τὸν πλησίον λίθῳ ἢ πυγμῇ καὶ μὴ ἀποθάνῃ κατακλιθῇ δὲ ἐπὶ τὴν κοίτην
- 19 **Indien hij weder opstaat, en op straat gaat bij zijn stok, zo zal hij, die hem sloeg, onschuldig zijn; alleen zal hij geven hetgeen hij verzuimd heeft, en hij zal hemvolkomen laten helen.**
If he is able to get up again and go about with a stick, the other will be let off; only he will have to give him payment for the loss of his time, and see that he is cared for till he is well.
 ἐὰν ἐξαναστᾶς ὁ ἄνθρωπος περιπατήσῃ ἔξω ἐπὶ ῥάβδῳ ἀθῶος ἔσται ὁ πατάξας πλὴν τῆς ἀργίας αὐτοῦ ἀποτείσει καὶ τὰ ἰατρεῖα
- 20 **Wanneer ook iemand zijn dienstknecht of zijn dienstmaagd met een stok slaat, dathij onder zijn hand sterft, die zal zekerlijk gewroken worden.**
If a man gives his man-servant or his woman-servant blows with a rod, causing death, he is certainly to undergo punishment.
 ἐὰν δὲ τις πατάξῃ τὸν παῖδα αὐτοῦ ἢ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ ἐν ῥάβδῳ καὶ ἀποθάνῃ ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ δίκη ἐκδικηθήτω
- 21 **Zo hij nochtans een dag of twee dagen overeind blijft, zo zal hij niet gewroken worden; want hij is zijn geld.**
But, at the same time, if the servant goes on living for a day or two, the master is not to get punishment, for the servant is his property.
 ἐὰν δὲ διαβιώσῃ ἡμέραν μίαν ἢ δύο οὐκ ἐκδικηθήσεται τὸ γὰρ ἀργύριον αὐτοῦ ἔστιν
- 22 **Wanneer nu mannen kijven, en slaan een zwangere vrouw, dat haar de vruchtafgaat, doch geen dodelijk verderf zij, zo zal hij zekerlijk gestraft worden, gelijkals hem de man der vrouw oplegt, en hij zal het geven door de rechters.**
If men, while fighting, do damage to a woman with child, causing the loss of the child, but no other evil comes to her, the man will have to make payment up to the amount fixed by her husband, in agreement with the decision of the judges.
 ἐὰν δὲ μάχωνται δύο ἄνδρες καὶ πατάξωσιν γυναῖκα ἐν γαστρὶ ἔχουσαν καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐτῆς μὴ ἐξεικονισμένον ἐπιζήμιον ζημιωθήσεται καθότι ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς δώσει μετὰ ἄξι ὠματος
- 23 **Maar indien er een dodelijk verderf zal zijn, zo zult gij geven ziel voor ziel.**
But if damage comes to her, let life be given in payment for life,
 ἐὰν δὲ ἐξεικονισμένον ἦν δώσει ψυχήν ἀντὶ ψυχῆς
- 24 **Oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet.**
Eye for eye, tooth for tooth, hand for hand, foot for foot,
 ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος χεῖρα ἀντὶ χειρὸς πόδα ἀντὶ ποδός
- 25 **Brand voor brand, wond voor wond, buil voor buil.**
Burning for burning, wound for wound, blow for blow.
 κατάκαυμα ἀντὶ κατακαύματος τραῦμα ἀντὶ τραύματος μώλωπα ἀντὶ μώλωπος
- 26 **Wanneer ook iemand het oog van zijn dienstknecht, of het oog van zijndienstmaagd slaat, en verderft het, hij zal hem vrij laten gaan voor zijn oog.**
If a man gives his man-servant or his woman-servant a blow in the eye, causing its destruction, he is to let him go free on account of the damage to his eye.
 ἐὰν δὲ τις πατάξῃ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ ἢ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς θεραπαίνης αὐτοῦ καὶ ἐκτυφλώσῃ ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτούς ἀντὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῶν
- 27 **En indien hij een tand van zijn dienstknecht, of een tand van zijn dienstmaagduitslaat, zo zal hij hem vrijlaten voor zijn tand.**
Or if the loss of a tooth is caused by his blow, he will let him go free on account of his tooth.
 ἐὰν δὲ τὸν ὀδόντα τοῦ οἰκέτου ἢ τὸν ὀδόντα τῆς θεραπαίνης αὐτοῦ ἐκκόψῃ ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτούς ἀντὶ τοῦ ὀδόντος αὐτῶν
- 28 **En wanneer een os een man of een vrouw stoot, dat hij sterft, zal de os zekerlijkgestenigd worden, en zijn vlees zal niet gegeten worden; maar de heer van den oszal onschuldig zijn.**
If an ox comes to be the cause of death to a man or a woman, the ox is to be stoned, and its flesh may not be used for food; but the owner will not be judged responsible.
 ἐὰν δὲ κερατίσῃ ταῦρος ἄνδρα ἢ γυναῖκα καὶ ἀποθάνῃ λίθοις λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος καὶ οὐ βρωθήσεται τὰ κρέα αὐτοῦ ὁ δὲ κύριος τοῦ ταύρου ἀθῶος ἔσται

- 29 Maar indien de os te voren stotig geweest is, en zijn heer is daarvan overtuigd geweest, en hij hem niet bewaard heeft, en hij doodt een man of een vrouw, zo zaldie os gestenigd worden, en zijn heer zal ook gedood worden.
 But if the ox has frequently done such damage in the past, and the owner has had word of it and has not kept it under control, so that it has been the cause of the death of a man or woman, not only is the ox to be stoned, but its owner is to be put to death.
 ἐὰν δὲ ὁ ταῦρος κερατιστῆς ἢ πρὸ τῆς ἐχθῆς καὶ πρὸ τῆς τρίτης καὶ διαμαρτύρονται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτόν ἀνέλῃ δὲ ἄνδρα ἢ γυναῖκα ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ πρῶτα ἀποθάνεται
- 30 Indien hem losgeld opgelegd wordt, zo zal hij tot lossing zijner ziel geven naaralles, wat hem zal opgelegd worden;
 If a price is put on his life, let him make payment of whatever price is fixed.
 ἐὰν δὲ λύτρα ἐπιβληθῇ αὐτῷ δώσει λύτρα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὅσα ἐὰν ἐπιβάλωσιν αὐτῷ
- 31 Hetzij dat hij een zoon gestoten heeft, of een dochter gestoten heeft, naar datrecht zal hem gedaan worden.
 If the death of a son or of a daughter has been caused, the punishment is to be in agreement with this rule.
 ἐὰν δὲ υἱὸν ἢ θυγατέρα κερατίσῃ κατὰ τὸ δίκαιωμα τοῦτο ποιήσουσιν αὐτῷ
- 32 Indien de os een knecht of een dienstmaagd stoot, hij zal zijn heer dertigzilverlingen geven, en de os zal gestenigd worden.
 If the death of a man-servant or of a woman-servant is caused by the ox, the owner is to give their master thirty shekels of silver, and the ox is to be stoned.
 ἐὰν δὲ παῖδα κερατίσῃ ὁ ταῦρος ἢ παιδίσκην ἀργυρίου τριάκοντα δίδραχμα δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν καὶ ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται
- 33 En wanneer iemand een kuil opent, of wanneer iemand een kuil graaft, en hij dekthem niet toe, en een os of ezel valt daarin;
 If a man makes a hole in the earth without covering it up, and an ox or an ass dropping into it comes to its death;
 ἐὰν δὲ τις ἀνοίξῃ λάκκον ἢ λατομήσῃ λάκκον καὶ μὴ καλύψῃ αὐτόν καὶ ἐμπέσῃ ἐκεῖ μόσχος ἢ ὄνος
- 34 De heer des kuils zal het vergelden; hij zal aan deszelfs heer het geld wederkeren; doch dat dode zal zijns wezen.
 The owner of the hole is responsible; he will have to make payment to their owner, but the dead beast will be his.
 ὁ κύριος τοῦ λάκκου ἀποτείσει ἀργύριον δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν τὸ δὲ τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται
- 35 Wanneer nu iemands os den os van zijn naaste kwetst, dat hij sterft, zo zal menden levenden os verkopen, en het geld daarvan half en half delen, en den dode zalmen ook half en half delen.
 And if one man's ox does damage to another man's ox, causing its death, then the living ox is to be exchanged for money, and division made of the price of it, and of the price of the dead one.
 ἐὰν δὲ κερατίσῃ τινὸς ταῦρος τὸν ταῦρον τοῦ πλησίον καὶ τελευτήσῃ ἀποδώσονται τὸν ταῦρον τὸν ζῶντα καὶ διελούνται τὸ ἀργύριον αὐτοῦ καὶ τὸν ταῦρον τὸν τεθνηκότα διελούνται
- 36 Of is het kennelijk geweest, dat die os van te voren stotig was, en zijn heer heefthem niet bewaard, zo zal hij in alle manier os voor os vergelden; doch de dode zalzijns wezen. Exodus 22
 But if it is common knowledge that the ox has frequently done such damage in the past, and its owner has not kept it under control, he will have to give ox for ox; and the dead beast will be his.
 ἐὰν δὲ γνωρίζεται ὁ ταῦρος ὅτι κερατιστῆς ἔστιν πρὸ τῆς ἐχθῆς καὶ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας καὶ διαμαρτυρημένοι ὄσιν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτόν ἀποτείσει ταῦρον ἀντὶ ταύρου ὁ δὲ τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται
- 1 Wanneer iemand een os, of klein vee steelt, en slacht het, of verkoopt het, die zalvijf runderen voor een os wedergeven, en vier schapen voor een stuk klein vee.
 If a man takes without right another man's ox or his sheep, and puts it to death or gets a price for it, he is to give five oxen for an ox, or four sheep for a sheep, in payment: the thief will have to make payment for what he has taken; if he has no money, he himself will have to be exchanged for money, so that payment may be made.
 ἐὰν δὲ ἐν τῷ διορύγματι εὑρεθῇ ὁ κλέπτης καὶ πληγείσῃ ἀποθάνῃ οὐκ ἔστιν αὐτῷ φόνος
- 2 Indien een dief gevonden wordt in het doorgraven, en hij wordt geslagen, dat hijsterft, het zal hem geen bloedschuld zijn.
 If a thief is taken in the act of forcing his way into a house, and his death is caused by a blow, the owner of the house is not responsible for his blood.
 ἐὰν δὲ ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ ἔνοχος ἔστιν ἀναποθάνεῖται ἐὰν δὲ μὴ ὑπάρχῃ αὐτῷ πρῶτον ἀντὶ τοῦ κλέμματος
- 3 Indien de zon over hem opgegaan is, zo zal het hem een bloedschuld zijn; hij zalhet volkomen wedergeven; heeft hij niet, zo zal hij verkocht worden voor zijndieverrij.
 But if it is after dawn, he will be responsible.
 ἐὰν δὲ καταλημφθῇ καὶ εὑρεθῇ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κλέμμα ἀπὸ τοῦ ὄνου ἕως προβάτου ζῶντα διπλά αὐτὰ ἀποτείσει
- 4 Indien de diefstal levend in zijn hand voorzeker gevonden wordt, hetzij os, of ezel,of klein vee, hij zal het dubbel wedergeven.
 If he still has what he had taken, whatever it is, ox or ass or sheep, he is to give twice its value.
 ἐὰν δὲ καταβοσκίσῃ τις ἀγρὸν ἢ ἀμπελῶνα καὶ ἀφῇ τὸ κτήνος αὐτοῦ καταβοσκίσῃ ἀγρὸν ἕτερον ἀποτείσει ἐκ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ γένημα αὐτοῦ ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἀγρὸν καταβοσκίσῃ τὰ βέλτιστα τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ καὶ τὰ βέλτιστα τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ ἀποτείσει

- 5 Wanneer iemand een veld, of een wijngaard laat afweiden, en hij zijn beestdaarin drijft, dat het in eens anders veld weid, die zal het van het beste zijnsvelds en van het beste zijns wijngaards wedergeven.
If a man makes a fire in a field or a vine-garden, and lets the fire do damage to another man's field, he is to give of the best produce of his field or his vine-garden to make up for it.
ἐὰν δὲ ἐξελεθὼν πῦρ εὗρη ἀκάνθας καὶ προσεμπρήση ἄλωνα ἢ στάχυν ἢ πεδῖον ἀποτεῖσει ὁ τὸ πῦρ ἐκκαύσας
- 6 Wanneer een vuur uitgaat, en vat de doornen, zodat de koornhoop verteerdwordt, of het staande koorn, of het veld; hij, die de brand heeft aangestoken, zalhet volkomen wedergeven.
If there is a fire and the flames get to the thorns at the edge of the field, causing destruction of the cut grain or of the living grain, or of the field, he who made the fire will have to make up for the damage.
ἐὰν δὲ τις δῶ τῷ πλησίον ἀργύριον ἢ σκεύη φυλάξαι καὶ κλαπῆ ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀνθρώπου ἐὰν εὗρεθῆ ὁ κλέψας ἀποτεῖσει διπλοῦν
- 7 Wanneer iemand zijn naaste geld of vaten te bewaren geeft, en het wordt uit diensmans huis gestolen; indien de dief gevonden wordt, hij zal het dubbel wedergeven.
If a man puts money or goods in the care of his neighbour to keep for him, and it is taken from the man's house, if they get the thief, he will have to make payment of twice the value.
ἐὰν δὲ μὴ εὗρεθῆ ὁ κλέψας προσελεύσεται ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ὁμείται ἢ μὴν μὴ αὐτὸς πεπονηρεῦσθαι ἐφ' ὅλης τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον
- 8 Indien de dief niet gevonden wordt, zo zal de heer des huizes tot de godengebracht worden, of hij niet zijn hand aan zijns naasten have gelegd heeft.
If they do not get the thief, let the master of the house come before the judges and take an oath that he has not put his hand on his neighbour's goods.
κατὰ πᾶν ῥήτὸν ἀδικημα περὶ τε μόσχου καὶ ὑποζυγίου καὶ προβάτου καὶ ἱματίου καὶ πάσης ἀπολείας τῆς ἐγκαλουμένης ὁ τι οὖν ἂν ἦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐλεύσεται ἡ κρίσις ἀμφοτέρων καὶ ὁ ἀλοὺς διὰ τοῦ θεοῦ ἀποτεῖσει διπλοῦν τῷ πλησίον
- 9 Over alle zaak van onrecht, over een os, over een ezel, over klein vee, overkleding, over al het verlorene, hetwelk iemand zegt, dat het zijn is, beider zaak zalvoor de goden komen; wien goden verwijzen, die zal het aan zijn naaste dubbelwedergeven.
In any question about an ox or an ass or a sheep or clothing, or about the loss of any property which anyone says is his, let the two sides put their cause before God; and he who is judged to be in the wrong is to make payment to his neighbour of twice the value.
ἐὰν δὲ τις δῶ τῷ πλησίον ὑποζύγιον ἢ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ πᾶν κτήνος φυλάξαι καὶ συντριβῆ ἢ τελευτήσῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται καὶ μηδεὶς γνῶ
- 10 Wanneer iemand aan zijn naaste een ezel, of os, of klein vee, of enig beest tebewaren geeft, en het sterft, of het wordt verzeerd, of weggedreven, dat hetniemand ziet;
If a man puts an ass or an ox or a sheep or any beast into the keeping of his neighbour, and it comes to death or is damaged or is taken away, without any person seeing it:
ὄρκος ἔσται τοῦ θεοῦ ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων ἢ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι καθ' ὅλης τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον καὶ οὕτως προσδέξεται ὁ κύριος αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀποτεῖσει
- 11 Zo zal des HEEREN eed tussen hen beiden zijn, of hij niet zijn hand aan zijnsnaasten have geslagen heeft; en derzelve heer zal dien aannemen; en hij zal hetniet wedergeven.
If he takes his oath before the Lord that he has not put his hand to his neighbour's goods, the owner is to take his word for it and he will not have to make payment for it.
ἐὰν δὲ κλαπῆ παρ' αὐτοῦ ἀποτεῖσει τῷ κυρίῳ
- 12 Maar indien het van hem zekerlijk gestolen is, hij zal het zijn heer wedergeven.
But if it is taken from him by a thief, he is to make up for the loss of it to its owner.
ἐὰν δὲ θηριάλωτον γένηται ἄξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θήραν καὶ οὐκ ἀποτεῖσει
- 13 Is het gewisselijk verscheurd, dat hij het brenge tot getuige, zo zal hij hetverscheurde niet wedergeven.
But if it has been damaged by a beast, and he is able to make this clear, he will not have to make payment for what was damaged.
ἐὰν δὲ αἰτήσῃ τις παρὰ τοῦ πλησίον καὶ συντριβῆ ἢ ἀποθάνῃ ἢ αἰχμάλωτον γένηται ὁ δὲ κύριος μὴ ἦ μετ' αὐτοῦ ἀποτεῖσει
- 14 En wanneer iemand van zijn naaste wat begeert, en het wordt beschadigd, of hetsterft; zijn heer daar niet bij zijnde, zal hij het volkomen wedergeven.
If a man gets from his neighbour the use of one of his beasts, and it is damaged or put to death when the owner is not with it, he will certainly have to make payment for the loss.
ἐὰν δὲ ὁ κύριος ἦ μετ' αὐτοῦ οὐκ ἀποτεῖσει ἐὰν δὲ μισθωτὸς ἦ ἔσται αὐτῷ ἀντὶ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ
- 15 Indien zijn heer daarbij geweest is, hij zal het niet wedergeven; indien het gehuurd is, zo is het voor zijn huur gekomen.
If the owner is with it, he will not have to make payment: if he gave money for the use of it, the loss is covered by the payment.
ἐὰν δὲ ἀπατήσῃ τις παρθένον ἀμνήστευτον καὶ κοιμηθῆ μετ' αὐτῆς φερνῆ φερνιεὶ αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα
- 16 Wanneer nu iemand een maagd verlokt, die niet ondertrouwd is, en hij ligt bijhaar, die zal haar zonder uitstel een bruidschat geven, dat zij hem ter vrouwe zij.
If a man takes a virgin, who has not given her word to another man, and has connection with her, he will have to give a bride-price for her to be his wife.
ἐὰν δὲ ἀνανεῶν ἀνανεῶσῃ καὶ μὴ βούληται ὁ πατήρ αὐτῆς δοῦναι αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα ἀργύριον ἀποτεῖσει τῷ πατρὶ καθ' ὅσον ἐστὶν ἡ φερνὴ τῶν παρθένων

- 17 Indien haar vader ganselijk weigert haar aan hem te geven, zo zal hij geld gevennaar den bruidschat der maagden.
If her father will not give her to him on any account, he will have to give the regular payment for virgins.
φαρμακοῦς οὐ περιποιήσετε
- 18 De toveres zult gij niet laten leven.
Any woman using unnatural powers or secret arts is to be put to death.
πάν κοιμώμενον μετὰ κτήνους θανάτῳ ἀποκτενεῖτε αὐτούς
- 19 Al wie bij een beest ligt, die zal zekerlijk gedood worden.
Any man who has sex connection with a beast is to be put to death.
ὁ θυσιάζων θεοῖς θανάτῳ ὀλεθρευθήσεται πλὴν κυρίῳ μόνῳ
- 20 Wie de goden offert, behalve den HEERE alleen, die zal verbannen worden.
Complete destruction will come on any man who makes offerings to any other god but the Lord.
καὶ προσήλυτον οὐ κακώσετε οὐδὲ μὴ θλίψητε αὐτόν ἦτε γὰρ προσήλυτοι ἐν γῆ αἰγύπτῳ
- 21 Gij zult ook den vreemdeling geen overlast doen, noch hem onderdrukken; wantgij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland.
Do no wrong to a man from a strange country, and do not be hard on him; for you yourselves were living in a strange country, in the land of Egypt.
πάσαν χήραν καὶ ὄρφανόν οὐ κακώσετε
- 22 Gij zult geen weduwe noch wees beledigen.
Do no wrong to a widow, or to a child whose father is dead.
ἐὰν δὲ κακίᾳ κακώσητε αὐτούς καὶ κεκράζαντες καταβοήσωσι πρὸς με ἀκοῆ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτῶν
- 23 Indien gij hen enigszins beledigt, en indien zij enigszins tot Mij roepen, Ik zal hongerrop zekerlijk verhoren;
If you are cruel to them in any way, and their cry comes up to me, I will certainly give ear;
καὶ ὀργισθήσομαι θυμῷ καὶ ἀποκτενῶ ὑμᾶς μαχαίρᾳ καὶ ἔσσονται αἱ γυναῖκες ὑμῶν χῆραι καὶ τὰ παιδιά ὑμῶν ὄρφανά
- 24 En Mijn toorn zal ontsteken, en Ik zal ulieden met het zwaard doden; en uwvrouwen zullen weduwen, en uw kinderen zullen wezen worden.
And in the heat of my wrath I will put you to death with the sword, so that your wives will be widows and your children without fathers.
ἐὰν δὲ ἀργύριον ἐκδανείσης τῷ ἀδελφῷ τῷ πενιχρῷ παρὰ σοί οὐκ ἔση αὐτὸν κατελείγων οὐκ ἐπιθήσεις αὐτῷ τόκον
- 25 Indien gij Mijn volk, dat bij u arm is, geld leent, zo zult gij tegen hetzelfde niet zijn,als een woekeraar; gij zult op hetzelfde geen woeker leggen.
If you let any of the poor among my people have the use of your money, do not be a hard creditor to him, and do not take interest.
ἐὰν δὲ ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσης τὸ ἱμάτιον τοῦ πλησίον πρὸ δυσμῶν ἡλίου ἀποδώσεις αὐτῷ
- 26 Indien gij enigszins uws naasten kleed te pand neemt, zo zult gij het hemwedergeven, eer de zon ondergaat;
If ever you take your neighbour's clothing in exchange for the use of your money, let him have it back before the sun goes down:
ἔστιν γὰρ τοῦτο περιβόλαιον αὐτοῦ μόνον τοῦτο τὸ ἱμάτιον ἀσχημοσύνης αὐτοῦ ἐν τίνι κοιμηθήσεται ἐὰν οὐκ καταβοήσῃ πρὸς με εἰσακούσομαι αὐτοῦ ἐλεήμων γὰρ εἰμι
- 27 Want dat alleen is zijn deksel, het is zijn kleed over zijn huid; waarin zou hijliggen? Het zal dan geschieden, wanneer hij tot Mij roept, dat Ik het zal horen;want Ik ben genadig!
For it is the only thing he has for covering his skin; what is he to go to sleep in? and when his cry comes up to me, I will give ear, for my mercy is great.
θεοῦς οὐ κακολογήσεις καὶ ἄρχοντας τοῦ λαοῦ σου οὐ κακῶς ἐρεῖς
- 28 De goden zult gij niet vloeken, en de oversten in uw volk zult gij niet lasteren.
You may not say evil of the judges, or put a curse on the ruler of your people.
ἀπαρχὸς ἄλωνος καὶ ληνοῦ σου οὐ καθυστερήσεις τὰ πρωτότοκα τῶν υἱῶν σου δώσεις ἐμοί
- 29 Uw volheid en uw tranen zult gij niet uitstellen; den eerstgeborene uwer zonen zultgij Mij geven.
Do not keep back your offerings from the wealth of your grain and your vines. The first of your sons you are to give to me.
οὕτως ποιήσεις τὸν μόσχον σου καὶ τὸ πρόβατόν σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου ἐπὶ ἡμέρας ἔσται ὑπὸ τὴν μητέρα τῆ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἀποδώσεις μοι αὐτό
- 30 Desgelijks zult gij doen met uw ossen en met uw schapen; zeven dagen zullen zijbij hun moeder zijn, op den achtsten dag zult gij ze Mij geven.
In the same way with your oxen and your sheep: for seven days let the young one be with its mother; on the eighth day give it to me.
καὶ ἄνδρες ἄγιοι ἔσεσθε μοι καὶ κρέας θηριάλωτον οὐκ ἔδεσθε τῷ κυνὶ ἀπορρίψατε αὐτό

- 1 Gij zult geen vals gerucht opnemen; en stelt uw hand niet bij den goddeloze, omeen getuige tot geweld te zijn.
Do not let a false statement go further; do not make an agreement with evil-doers to be a false witness.
οὐ παραδέξῃ ἀκοήν ματαίαν οὐ συγκαταθήσῃ μετὰ τοῦ ἀδίκου γενέσθαι μάρτυς ἄδικος
- 2 Gij zult de menigte tot boze zaken niet volgen; en gij zult niet spreken in eenwistige zaak, dat gij u neigt naar de menigte, om het recht te buigen.
Do not be moved to do wrong by the general opinion, or give the support of your words to a wrong decision:
οὐκ ἔσῃ μετὰ πλειόνων ἐπὶ κακία οὐ προστεθήσῃ μετὰ πλείθους ἐκκλῖναι μετὰ πλειόνων ὥστε ἐκκλῖναι κρίσιν
- 3 Ook zult gij den geringe niet voortrekken en zijn twistige zaak.
But, on the other hand, do not be turned from what is right in order to give support to a poor man's cause.
καὶ πένητα οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει
- 4 Wanneer gij uw vijands os, of zijn dwalenden ezel, ontmoet, gij zult hemdenzelven ganselijk wederbrengen.
If you come across the ox or the ass of one who is no friend to you wandering from its way, you are to take it back to him.
ἐὰν δὲ συναντήσῃς τῷ βοῖ τοῦ ἐχθροῦ σου ἢ τῷ ὑπόζυγίῳ αὐτοῦ πλανωμένοις ἀποστρέψας ἀποδώσεις αὐτῷ
- 5 Wanneer gij uws haters ezel onder zijn last ziet liggen, zult gij dan nalatig zijn, omhet uwe te verlaten voor hem? Gij zult het in alle manier met hem verlaten.
If you see the ass of one who has no love for you bent down to the earth under the weight which is put on it, you are to come to its help, even against your desire.
ἐὰν δὲ ἴδῃς τὸ ὑποζύγιον τοῦ ἐχθροῦ σου πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ οὐ παρελεύσῃ αὐτό ἀλλὰ συνεγερεῖς αὐτό μετ' αὐτοῦ
- 6 Gij zult het recht uws armen niet buigen in zijn twistige zaak.
Let no wrong decisions be given in the poor man's cause.
οὐ διαστρέψεις κρίμα πένητος ἐν κρίσει αὐτοῦ
- 7 Zijt verre van valse zaken; en den onschuldige en gerechtige zult gij niet doden; want Ik zal de goddeloze niet rechtvaardigen.
Keep yourselves far from any false business; never let the upright or him who has done no wrong be put to death: for I will make the evil-doer responsible for his sin.
ἀπὸ παντὸς ῥήματος ἀδίκου ἀποστήσῃ ἀθῶν καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς καὶ οὐ δικαιώσεις τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δόρων
- 8 Ook zult gij geen geschenk nemen; want het geschenk verblindt de zienden, en hetverkeert de zaak der rechtvaardigen.
Take no rewards in a cause: for rewards make blind those who have eyes to see, and make the decisions of the upright false.
καὶ δῶρα οὐ λήμψη τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς βλέπόντων καὶ λυμαίνεται ῥήματα δίκαια
- 9 Gij zult ook den vreemdeling niet onderdrukken; want gij kent het gemoed desvreemdelings, dewijl gij vreemdelingen geweest zijt in Egypteland.
Do not be hard on the man from a strange country who is living among you; for you have had experience of the feelings of one who is far from the land of his birth, because you yourselves were living in Egypt, in a strange land.
καὶ προσήλυτον οὐ θλίψετε ὑμεῖς γὰρ οἴδατε τὴν ψυχὴν τοῦ προσήλυτου αὐτοὶ γὰρ προσήλυτοι ἦτε ἐν γῆ αἰγύπτω
- 10 Gij zult ook zes jaar uw land bezaaien, en deszelfs inkomst verzamelen;
For six years put seed into your fields and get in the increase;
ἕξ ἔτη σπερεῖς τὴν γῆν σου καὶ συνάξεις τὰ γενήματα αὐτῆς
- 11 Maar in het zevende zult gij het rusten en stil liggen laten, dat de armen uws volksmogen eten, en het overige daarvan de beesten des velds eten mogen; also zult gijook doen met uw wijngaard, en met uw olijfbomen.
But in the seventh year let the land have a rest and be unplanted; so that the poor may have food from it: and let the beasts of the field take the rest. Do the same with your vine-gardens and your olive-trees.
τῷ δὲ ἐβδόμῳ ἄφεσιν ποιήσεις καὶ ἀνήσεις αὐτὴν καὶ ἔδονται οἱ πτωχοὶ τοῦ ἔθνους σου τὰ δὲ ὑπολειπόμενα ἔδεται τὰ ἄγρια θηρία οὕτως ποιήσεις τὸν ἀμπελώνά σου καὶ τὸν ἐλαιώνα σου
- 12 Zes dagen zult gij uw werken doen; maar op den zevenden dag zult gij rusten; opdat uw os en uw ezel ruste, en dat de zoon uwer dienstmaagd en devreemdeling adem sceppe.
For six days do your work, and on the seventh day keep the Sabbath; so that your ox and your ass may have rest, together with the son of your servant and the man from a strange land living among you.
ἕξ ἡμέρας ποιήσεις τὰ ἔργα σου τῆ δὲ ἡμέρα τῆ ἐβδόμῃ ἀνάπαυσις ἵνα ἀναπαύσῃται ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου καὶ ἵνα ἀναψύξῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου καὶ ὁ προσήλυτος
- 13 In alles, wat Ik tot ulieden gezegd heb, zult gij op uw hoede zijn; en den naam vanandere goden zult gij niet gedenken; uit uw mond zal hij niet gehoord worden!
Take note of all these things which I have said to you, and let not the names of other gods come into your minds or from your lips.
πάντα ὅσα εἶρηκα πρὸς ὑμᾶς φυλάξασθε καὶ ὄνομα θεῶν ἐτέρων οὐκ ἀναμνησθήσεσθε οὐδὲ μὴ ἀκουσθῆ ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν

- 14 Drie reizen in het jaar zult gij Mij feest houden.
Three times in the year you are to keep a feast to me.
τρεις καιρους του ενιαυτου εορτασατε μοι
- 15 Het feest van de ongezuurde broden zult gij houden; zeven dagen zult gijongezuurde broden eten (gelijk Ik u geboden heb), ter bestemder tijd in demaand Abib, want in dezelve zijt gij uit Egypte getogen; doch men zal niet ledigvoor Mijn aangezicht verschijnen.
You are to keep the feast of unleavened bread; for seven days let your bread be without leaven, as I gave you orders, at the regular time in the month Abib (for in it you came out of Egypt); and let no one come before me without an offering:
την εορτην των αζυμων φυλαξασθε ποιειν επτα ημερας εδεσθε αζυμα καθαπερ ενετειλαμην σοι κατα τον καιρον του μηνος των νεων εν γαρ αυτω εξηλθες εξ αιγυπτου ουκ οφθηση ενωπιον μου κενος
- 16 En het feest des oogstes, der eerste vruchten van uw arbeid, die gij op het veldgezaaid zult hebben. En het feest der inzameling, op den uitgang des jaars,wanneer gij uw arbeid uit het veld zult ingezameld hebben.
And the feast of the grain-cutting, the first-fruits of your planted fields: and the feast at the start of the year, when you have got in all the fruit from your fields.
και εορτην θερισμου πρωτογενηματων ποιησεις των εργων σου ον εν αν σπειρης εν τω αγρω σου και εορτην συντελειας επ' εξοδοου του ενιαυτου εν τη συναγωγη των εργων σου των εκ του αγρου σου
- 17 Drie malen des jaars zullen al uw mannen voor het aangezicht des HeerenHEEREN verschijnen.
Three times in the year let all your males come before the Lord God.
τρεις καιρους του ενιαυτου οφθησεται παν αρσενικον σου ενωπιον κυριου του θεου σου
- 18 Gij zult het bloed Mijns offers met geen gedesemde broden offeren; ook zal hetvette Mijns feestes tot op den morgen niet vernachten.
Do not give the blood of my offering with leavened bread; and do not let the fat of my feast be kept all night till the morning.
οταν γαρ εκβαλω εθνη απο προσωπου σου και εμπλατωνω τα ορια σου ου θυσεις επι ζυμη αιμα θυσιασματος μου ουδε μη κοιμηθη στεαρ της εορτης μου εως πρωι
- 19 De eerstelingen der eerste vruchten uws lands zult gij in het huis des HEERENuws Gods brengen. Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder.
The best of the first-fruits of your land are to be taken into the house of the Lord your God. The young goat is not to be cooked in its mother's milk.
τας απαρχας των πρωτογενηματων της γης σου εισοισεις εις τον οικον κυριου του θεου σου ουχ εψησεις αρνα εν γαλακτι μητρος αυτου
- 20 Ziet, Ik zende een Engel voor uw aangezicht, om u te behoeden op dezen weg, enom u te brengen tot de plaats, die Ik bereid heb.
See, I am sending an angel before you, to keep you on your way and to be your guide into the place which I have made ready for you.
και ιδου εγω αποστειλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου να φυλαξη σε εν τη οδω οπως εισαγαγη σε εις την γην ην ητοιμασα σοι
- 21 Hoedt u voor Zijn aangezicht, en weest Zijner stem gehoorzaam, en verbittertHem niet; want Hij zal ulieder overtredingen niet vergeven; want Mijn Naam is inhet binnenste van Hem.
Give attention to him and give ear to his voice; do not go against him; for your wrongdoing will not be overlooked by him, because my name is in him.
πρόσεχε σεαυτω και εισακουε αυτου και μη απειθει αυτω ου γαρ μη υποστειληται σε το γαρ ονομα μου εστιν επ' αυτω
- 22 Maar zo gij Zijner stem naarstiglijk gehoorzaamt, en doet al wat Ik spreken zal,zo zal Ik uwer vijanden vijand, en uwer wederpartijders wederpartij zijn.
But if you truly give ear to his voice, and do whatever I say, then I will be against those who are against you, fighting those who are fighting you.
εν ακοη ακουσητε της εμης φωνης και ποιησης παντα οσα αν εντελωμαι σοι και φυλαξητε την διαθηκην μου εσεσθε μοι λαος περιουσιος απο παντων των εθνων εμη γαρ εστιν πασα η γη υμεις δε εσ εσθε μοι βασιλειον ιερατευμα και εθνος αγιον ταυτα τα ρηματα ερεις τοις υιοις ισραηλ εν ακοη ακουσητε της φωνης μου και ποιησης παντα οσα αν ειπω σοι εχθρεωσω τοις εχθροις σου και αντικεισομαι τοις αντικειμενοις σοι
- 23 Want Mijn Engel zal voor uw aangezicht gaan, en Hij zal u inbrengen tot deAmorieten, en Hethieten, en Ferezieten, en Kanaanieten, Hevieten, en Jebusieten;en Ik zal hen verdelgen.
And my angel will go before you, guiding you into the land of the Amorite and the Hittite and the Perizzite and the Canaanite and the Hivite and the Jebusite, and they will be cut off by my hand.
πορευεται γαρ ο αγγελος μου ηγουμενος σου και εισαξει σε προς τον αμορραιον και χετταιον και φερεζαιον και χαναανιον και γεργεσαιον και ευαιον και ιεβουσαιον και εκτριψω αυτους
- 24 Gij zult u voor hun goden niet buigen, noch hen dienen; ook zult gij naar hunwerken niet doen; maar gij zult ze geheel afbreken, en hun opgerichte beeldenganselijk vermorzelen.
Do not go down on your faces and give worship to their gods, or do as they do; but overcome them completely, and let their pillars be broken down.
ου προσκυνησεις τοις θεοις αυτων ουδε μη λατρευσης αυτοις ου ποιησεις κατα τα εργα αυτων αλλα καθαιρεσει καθελεις και συντριβων συντριψεις τας στηλας αυτων
- 25 En gij zult den HEERE uw God dienen, zo zal Hij uw brood en uw waterzegenen; en Ik zal de krankheden uit het midden van u weren.
And give worship to the Lord your God, who will send his blessing on your bread and on your water; and I will take all disease away from among you.
και λατρευσεις κυριω τω θεω σου και ευλογησω τον αρτον σου και τον οινον σου και το υδωρ σου και αποστρεψω μαλακιαν αφ' υμων

- 26 Er zal geen misdrachtige, noch onvruchtbare in uw land zijn; Ik zal het getal uwerdagen vervullen.
All your animals will give birth without loss, not one will be without young in all your land; I will give you a full measure of life.
 οὐκ ἔσται ἄγονος οὐδὲ στεῖρα ἐπὶ τῆς γῆς σου τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν σου ἀναπληρώσω
- 27 Ik zal Mijn schrik voor uw aangezicht zenden, en al het volk, tot hetwelk gij komt, versaagd maken; en Ik zal maken, dat al uw vijanden u den nek toekeren.
I will send my fear before you, putting to flight all the people to whom you come; all those who are against you will go in flight, turning their backs before you.
 καὶ τὸν φόβον ἀποστελῶ ἠγούμενόν σου καὶ ἐκστήσω πάντα τὰ ἔθνη εἰς οὓς σὺ εἰσπορεύῃ εἰς αὐτούς καὶ δώσω πάντας τοὺς ὑπεναντίους σου φυγάδας
- 28 Ik zal ook horzelen voor uw aangezicht zenden; die zullen van voor uw aangezicht uitstoten de Hevieten, de Kanaanieten en de Hethieten.
I will send hornets before you, driving out the Hivite and the Canaanite and the Hittite before your face.
 καὶ ἀποστελῶ τὰς σφηκίας προτέρας σου καὶ ἐκβαλεῖ τοὺς αμορραίους καὶ τοὺς ευαίους καὶ τοὺς χαναναίους καὶ τοὺς χετταίους ἀπὸ σοῦ
- 29 Ik zal hen in een jaar van uw aangezicht niet uitstoten, opdat het land niet woestworde, en het wild gedierte boven u niet vermenigvuldigd worde.
I will not send them all out in one year, for fear that their land may become waste, and the beasts of the field be increased overmuch against you.
 οὐκ ἐκβαλῶ αὐτούς ἐν ἑνιαυτῷ ἐνὶ ἴνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος καὶ πολλὰ γένηται ἐπὶ σὲ τὰ θηρία τῆς γῆς
- 30 Ik zal hen allengskens van uw aangezicht uitstoten, totdat gij gewassen zijt en hetland erft.
Little by little I will send them away before you, till your numbers are increased and you take up your heritage in the land.
 κατὰ μικρὸν μικρὸν ἐκβαλῶ αὐτούς ἀπὸ σοῦ ἕως ἂν αὐξηθῆς καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν
- 31 En Ik zal uw landpalen zetten van de zee Suf tot aan de zee der Filistijnen, en vande woestijn tot aan de rivier; want Ik zal de inwoners van dat land in uw handgeven, dat gij hen voor uw aangezicht uitstoot.
I will let the limits of your land be from the Red Sea to the sea of the Philistines, and from the waste land to the river Euphrates: for I will give the people of those lands into your power; and you will send them out before you.
 καὶ θήσω τὰ ὄρια σου ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἕως τῆς θαλάσσης τῆς φυλιστιμ καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου καὶ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν τοὺς ἐγκαθημένους ἐν τῇ γῇ καὶ ἐκβαλῶ αὐτούς ἀπὸ σοῦ
- 32 Gij zult met hen, noch met hun goden, een verbond maken.
Make no agreement with them or with their gods.
 οὐ συγκαταθήσῃ αὐτοῖς καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν διαθήκην
- 33 Zij zullen in uw land niet wonen, opdat zij u tegen Mij niet doen zondigen; indiengij hun goden dient, het zal u voorzeker tot een valstrik zijn.
Let them not go on living in your land, or they will make you do evil against me: for if you give worship to their gods, it will certainly be a cause of sin to you.
 καὶ οὐκ ἐγκαθήσονται ἐν τῇ γῇ σου ἵνα μὴ ἁμαρτεῖν σε ποιήσωσιν πρὸς με ἐὰν γὰρ δουλεύσῃς τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὗτοι ἔσονται σοι πρόσκομμα
- 1 Daarna zeide Hij tot Mozes: Klim op tot den HEERE, gij en Aaron, Nadab en Abihu, en zeventig van de oudsten van Israel; en buigt u neder van verre!
And he said to Moses, Come up to the Lord, you and Aaron, and Nadab and Abihu and seventy of the chiefs of Israel; and give me worship from a distance.
 καὶ μωυσῆ εἶπεν ἀνάβηθι πρὸς κύριον σὺ καὶ ααρων καὶ ναθαβ καὶ αβιουδ καὶ ἑβδομήκοντα τῶν πρεσβυτέρων ἰσραηλ καὶ προσκυνήσουσιν μακρόθεν τῷ κυρίῳ
- 2 En dat Mozes alleen zich nadere tot den HEERE, maar dat zij niet naderen; en hetvolk klimme ook niet op met hem.
And Moses only may come near to the Lord; but the others are not to come near, and the people may not come up with them.
 καὶ ἐγγιεῖ μωυσῆς μόνος πρὸς τὸν θεόν αὐτοῖ δὲ οὐκ ἐγγιοῦσιν ὁ δὲ λαὸς οὐ συναναβήσεται μετ' αὐτῶν
- 3 Als Mozes kwam en verhaalde aan het volk al de woorden des HEEREN, en alde rechten, toen antwoordde al het volk met een stem, en zij zeiden: Al dezewoorden, die de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen.
Then Moses came and put before the people all the words of the Lord and his laws: and all the people, answering with one voice, said, Whatever the Lord has said we will do.
 εἰσηλθεν δὲ μωυσῆς καὶ διηγήσατο τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ δικαιώματα ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς φωνῇ μιᾷ λέγοντες πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησεν κύριος ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα
- 4 Mozes nu beschreef al de woorden des HEEREN, en hij maakte zich desmorgens vroeg op, en hij bouwde een altaar onder aan den berg, en twaalfkolommen, naar de twaalf stammen van Israel.
Then Moses put down in writing all the words of the Lord, and he got up early in the morning and made an altar at the foot of the mountain, with twelve pillars for the twelve tribes of Israel.
 καὶ ἔγραψεν μωυσῆς πάντα τὰ ῥήματα κυρίου ὀρθρίσας δὲ μωυσῆς τὸ πρωὶ ᾠκοδόμησεν θυσιαστήριον ὑπὸ τὸ ὄρος καὶ δώδεκα λίθους εἰς τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ ἰσραηλ

- 5 En hij zond de jongelingen van de kinderen Israels, die brandofferen offerden, enden HEERE dankofferen offerden, van jonge ossen.
 And he sent some of the young men of the children of Israel to make burned offerings and peace-offerings of oxen to the Lord.
 και ἐξαπέστειλεν τοὺς νεανίσκους τῶν υἰῶν ἰσραὴλ καὶ ἀνήνεγκαν ὀλοκαυτώματα καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου τῷ θεῷ μοσχάρια
- 6 En Mozes nam de helft van het bloed, en zette het in bekkens; en de helft van het bloed spregde hij op het altaar.
 And Moses took half the blood and put it in basins; draining out half of the blood over the altar.
 λαβὼν δὲ μουσῆς τὸ ἥμισυ τοῦ αἵματος ἐνέχεεν εἰς κρατῆρας τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ αἵματος προσέχεεν πρὸς τὸ θυσιαστήριον
- 7 En hij nam het boek des verbonds, en hij las het voor de oren des volks; en zijzeiden: Al wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen en gehoorzamen.
 And he took the book of the agreement, reading it in the hearing of the people: and they said, Everything which the Lord has said we will do, and we will keep his laws.
 καὶ λαβὼν τὸ βιβλίον τῆς διαθήκης ἀνέγνω εἰς τὰ ὄτα τοῦ λαοῦ καὶ εἶπαν πάντα ὅσα ἐλάλησεν κύριος ποιήσομεν καὶ ἀκουσόμεθα
- 8 Toen nam Mozes dat bloed, en spregde het op het volk; en hij zeide: Ziet, dit is het bloed des verbonds, hetwelk de HEERE met ulieden gemaakt heeft over aldie woorden.
 Then Moses took the blood and let it come on the people, and said, This blood is the sign of the agreement which the Lord has made with you in these words.
 λαβὼν δὲ μουσῆς τὸ αἶμα κατεσκεδάσεν τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν ἰδοὺ τὸ αἶμα τῆς διαθήκης ἧς διέθετο κύριος πρὸς ὑμᾶς περὶ πάντων τῶν λόγων τούτων
- 9 Mozes nu en Aaron klommen opwaarts, ook Nadab en Abihu, en zeventig van deoudsten van Israel.
 Then Moses and Aaron, Nadab, and Abihu, and seventy of the chiefs of Israel went up:
 καὶ ἀνέβη μουσῆς καὶ ααρων καὶ ναδαβ καὶ αβιουδ καὶ ἑβδομήκοντα τῆς γερουσίας ἰσραὴλ
- 10 En zij zagen den God van Israel, en onder Zijn voeten als een werk vansaffierstenen, en als de gestaltenis des hemels in Zijn klaarheid.
 And they saw the God of Israel; and under his feet there was, as it seemed, a jewelled floor, clear as the heavens.
 καὶ εἶδον τὸν τόπον οὗ εἰστήκει ἐκεῖ ὁ θεὸς τοῦ ἰσραὴλ καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡσεὶ ἔργον πλίνθου σαπφείρου καὶ ὡσπερ εἶδος στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ τῇ καθαριότητι
- 11 Doch Hij strekte Zijn hand niet tot de afgezonderden van de kinderen Israels; maar zij aten en dronken, nadat zij God gezien hadden.
 And he put not his hand on the chiefs of the children of Israel: they saw God, and took food and drink.
 καὶ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ ἰσραὴλ οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς καὶ ὥφθησαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον
- 12 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Kom tot Mij op den berg, en wees aldaar; en Ik zal u stenen tafelen geven, en de wet, en de geboden, die Ik geschreven heb, om hen te onderwijzen.
 And the Lord said to Moses, Come up to me on the mountain, and take your place there: and I will give you the stones on which I have put in writing the law and the orders, so that you may give the people knowledge of them.
 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν ἀνάβηθι πρὸς με εἰς τὸ ὄρος καὶ ἴσθι ἐκεῖ καὶ δώσω σοὶ τὰ πυξία τὰ λίθινα τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς ἃς ἔγραψα νομοθετῆσαι αὐτοῖς
- 13 Toen maakte zich Mozes op, met Jozua, zijn dienaar; en Mozes klom op den berg Gods.
 Then Moses and Joshua his servant got up; and Moses went up into the mountain of God.
 καὶ ἀναστὰς μουσῆς καὶ ἰησοῦς ὁ παρεστηκὼς αὐτῷ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ
- 14 En hij zeide tot de oudsten: Blijft gij ons hier, totdat wij weder tot u komen; enziet, Aaron en Hur zijn bij u; wie enige zaken heeft, zal tot dezelve komen.
 And he said to the chiefs, Keep your places here till we come back to you: Aaron and Hur are with you; if anyone has any cause let him go to them.
 καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν ἠσυχάζετε αὐτοῦ ἕως ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς καὶ ἰδοὺ ααρων καὶ ὠρ μεθ' ὑμῶν ἐάν τι συμβῇ κρίσις προσπορευέσθωσαν αὐτοῖς
- 15 Toen Mozes op den berg geklommen was, zo heeft een wolk den berg bedekt.
 And Moses went up into the mountain, and it was covered by the cloud.
 καὶ ἀνέβη μουσῆς καὶ ἰησοῦς εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος
- 16 En de heerlijkheid des HEEREN woonde op den berg Sinai, en de wolk bedektehem zes dagen, en op den zevenden dag riep Hij Mozes uit het midden der wolk.
 And the glory of the Lord was resting on Mount Sinai, and the cloud was over it for six days; and on the seventh day he said Moses' name out of the cloud.
 καὶ κατέβη ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινα καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ ἡ νεφέλη ἕξ ἡμέρας καὶ ἐκάλεσεν κύριος τὸν μουσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης
- 17 En het aanzien der heerlijkheid des HEEREN was als een verterend vuur, op hetopperste diens bergs, in de ogen der kinderen Israels.
 And the glory of the Lord was like a flame on the top of the mountain before the eyes of the children of Israel.
 τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης κυρίου ὡσεὶ πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐναντίον τῶν υἰῶν ἰσραὴλ

- 18 En Mozes ging in het midden der wolk, nadat hij op den berg geklommen was; en Mozes was op dien berg veertig dagen en veertig nachten.
And Moses went up the mountain, into the cloud, and was there for forty days and forty nights.
καὶ εἰσῆλθεν μουσῆς εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας
- 1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Spreek tot de kinderen Israels, dat zij voor Mij een heoffer nemen. Van alle man, wiens hart zich vrijwillig bewegen zal, zult gij Mijn heoffer nemen.
Say to the children of Israel that they are to make me an offering; from every man who has the impulse in his heart take an offering for me.
εἶπὸν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ καὶ λάβετε μοι ἀπαρχὰς παρὰ πάντων οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ καὶ λήμψεσθε τὰς ἀπαρχὰς μου
- 3 Dit nu is het heoffer, hetwelk gij van hen nemen zult: goud, en zilver, en koper;
And this is the offering you are to take from them: gold and silver and brass;
καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπαρχὴ ἣν λήμψεσθε παρ' αὐτῶν χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ χαλκὸν
- 4 Als ook hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten haar.
And blue and purple and red, and the best linen, and goats' hair;
καὶ ὑάκινθον καὶ πορφύραν καὶ κόκκινον διπλοῦν καὶ βύσσον κεκλωσμένην καὶ τρίχας αἰγίας
- 5 En roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen, en sittimhout;
And sheepskins coloured red, and leather, and hard wood;
καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα καὶ δέρματα ὑακίνθινα καὶ ξύλα ἄσηπτα
- 7 Sardonixstenen, en vervullende stenen tot den efod, en tot den borstlap.
Beryls and stones of value to be put on the ephod and on the priest's bag.
καὶ λίθους σαρδίου καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη
- 8 En zij zullen Mij een heiligdom maken, dat Ik in het midden van hen wone.
And let them make me a holy place, so that I may be ever present among them.
καὶ ποιήσεις μοι ἅγίασμα καὶ ὀφθήσομαι ἐν ὑμῖν
- 9 Naar al wat Ik u tot een voorbeeld dezes tabernakels, en een voorbeeld van aldeszelfs gereedschap wijzen zal, even also zult gijlieden dat maken.
Make the House and everything in it from the designs which I will give you.
καὶ ποιήσεις μοι κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ σοι δεῖκνύω ἐν τῷ ὄρει τὸ παράδειγμα τῆς σκηνῆς καὶ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν σκευῶν αὐτῆς οὕτω ποιήσεις
- 10 Zo zullen zij een ark van sittimhout maken; twee ellen en een halve zal haar lengtezijn, en anderhalve el haar breedte, en anderhalve el haar hoogte.
And they are to make an ark of hard wood; two and a half cubits long, and a cubit and a half wide and high.
καὶ ποιήσεις κιβωτὸν μαρτυρίου ἐκ ξύλων ἄσηπτων δύο πήχεων καὶ ἡμίσεως τὸ μήκος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσεως τὸ πλάτος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσεως τὸ ὕψος
- 11 En gij zult ze met louter goud overtrekken, van binnen en van buiten zult gij ze overtrekken; en gij zult op dezelve een gouden krans maken rondom heen.
It is to be plated inside and out with the best gold, with an edge of gold all round it
καὶ καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν χρυσώσεις αὐτὴν καὶ ποιήσεις αὐτῇ κυμάτια στρεπτὰ χρυσῶ κύκλῳ
- 12 En giet voor haar vier gouden ringen, en zet die aan haar vier hoeken, also dattwee ringen op de ene zijde derzelve zijn, en twee ringen op haar andere zijde.
And make four rings of gold for it, to be fixed on its four feet, two rings on one side of it and two on the other.
καὶ ἐλάσεις αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἐν καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δευτέρον
- 13 En maak handbomen van sittimhout, en overtrek ze met goud.
And make rods of the same wood, plating them with gold.
ποιήσεις δὲ ἀναφορεῖς ξύλα ἄσηπτα καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰ χρυσίῳ
- 14 En steek de handbomen in de ringen, die aan de zijde der ark zijn, dat men de arkdaarmede drage.
And put the rods through the rings at the sides of the ark, for lifting it.
καὶ εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ αἶρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς

- 15 De draagbomen zullen in de ringen der ark zijn; zij zullen er niet uitgetogen worden.
The rods are to be kept in the rings, and never taken out.
ἐν τοῖς δακτυλίοις τῆς κιβωτοῦ ἔσονται οἱ ἀναφορεῖς ἀκίνητοι
- 16 Daarna zult gij in de ark leggen de getuigenis, die Ik u geven zal.
Inside the ark you are to put the record which I will give you.
καὶ ἐμβαλεῖς εἰς τὴν κιβωτὸν τὰ μαρτύρια ἃ ἂν δῶ σοι
- 17 Gij zult ook een verzoendeksel maken van louter goud; twee ellen en een halve zaldeszelfs lengte zijn, en anderhalve el deszelfs breedte.
And you are to make a cover of the best gold, two and a half cubits long and a cubit and a half wide.
καὶ ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσοῦ καθαροῦ δύο πήχεων καὶ ἡμίσεος τὸ μήκος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσεος τὸ πλάτος
- 18 Gij zult ook twee cherubim van goud maken; van dicht goud zult gij ze maken, uitde beide einden des verzoendeksels.
And at the two ends of the cover you are to make two winged ones of hammered gold,
καὶ ποιήσεις δύο χερουβιμ χρυσᾶ τορευτὰ καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου
- 19 En maak u een cherub uit het ene einde aan deze zijde, en den andere cherub uithet andere einde aan gene zijde; uit het verzoendeksel zult gijlieden de cherubimmaken, uit de beide einden van hetzelfde.
One at one end and one at the other; the winged ones are to be part of the cover.
ποιηθήσονται χερουβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τούτου καὶ χερουβ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ποιήσεις τοὺς δύο χερουβιμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη
- 20 En de cherubim zullen hun beide vleugelen omhoog uitbreiden, bedekkende methun vleugelen het verzoendeksel; en hun aangezichten zullen tegenover elkanderzijn; de aangezichten der cherubim zullen naar het verzoendeksel zijn.
And their wings are to be outstretched over the cover, and the winged ones are to be opposite one another, facing the cover.
ἔσονται οἱ χερουβιμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν συσκιάζοντες ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα εἰς τὸ ἱλαστήριον ἔσονται τὰ πρόσωπα τῶν χερουβιμ
- 21 En gij zult het verzoendeksel boven op de ark zetten, nadat gij in de ark degetuigenis, die Ik u geven zal, zult gelegd hebben.
And put the cover over the ark, and in the ark the record which I will give you.
καὶ ἐπιθήσεις τὸ ἱλαστήριον ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ἄνωθεν καὶ εἰς τὴν κιβωτὸν ἐμβαλεῖς τὰ μαρτύρια ἃ ἂν δῶ σοι
- 22 En aldaar zal Ik bij u komen, en Ik zal met u spreken van boven hetverzoendeksel af, van tussen de twee cherubim, die op de ark der getuigenis zijnzullen, alles, wat Ik u gebieden zal aan de kinderen Israels.
And there, between the two winged ones on the cover of the ark, I will come to you, face to face, and make clear to you all the orders I have to give you for the children of Israel.
καὶ γνωσθήσομαι σοι ἐκεῖθεν καὶ λαλήσω σοι ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου ἀνὰ μέσον τῶν δύο χερουβιμ τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαι σοι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
- 23 Gij zult ook een tafel maken van sifimhout; twee ellen zal haar lengte zijn, en eenel haar breedte, en een el en een halve zal haar hoogte zijn.
And you are to make a table of the same wood, two cubits long, a cubit wide and a cubit and a half high,
καὶ ποιήσεις τράπεζαν χρυσοῦ καθαροῦ δύο πήχεων τὸ μήκος καὶ πήχεος τὸ εὖρος καὶ πήχεος καὶ ἡμίσεος τὸ ὕψος
- 24 En gij zult ze met louter goud overtrekken; gij zult ook een gouden krans daaraanmaken, rondom heen.
Plated with the best gold, with a gold edge all round it;
καὶ ποιήσεις αὐτῇ στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ κύκλῳ
- 25 Gij zult ook een lijst rondom daaraan maken, een hand breed; en gij zult eengouden krans rondom derzelder lijst maken.
And make a frame all round it, as wide as a man's hand, with a gold edge to the frame.
καὶ ποιήσεις αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ καὶ ποιήσεις στρεπτὸν κυμάτιον τῇ στεφάνῃ κύκλῳ
- 26 Ook zult gij vier gouden ringen daaraan maken; en gij zult de ringen zetten aan devier hoeken, die aan derzelder vier voeten zijn zullen.
And make four gold rings and put them at the four angles, on the four feet of the table;
καὶ ποιήσεις τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς
- 27 Tegenover de lijst zullen de ringen zijn, tot plaatsen voor de handbomen, om detafel te dragen.
The rings are to be fixed under the frame to take the rods with which the table is to be lifted.
ὕπὸ τὴν στεφάνην καὶ ἔσονται οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν ὥστε αἴρειν ἐν αὐτοῖς τὴν τράπεζαν

- 28 Deze handbomen nu zult gij van sittimhout maken, en gij zult dezelve met goudovertrekken; en de tafel zal daaraan gedragen worden.
Make rods of the same wood, plated with gold, for lifting the table.
 και ποιήσεις τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ καθαρῷ καὶ ἀρθήσεται ἐν αὐτοῖς ἡ τράπεζα
- 29 Gij zult ook maken haar schotelen, en haar rookschalen, en haar platelen, en haarkroezen (met welke zij bedekt zal worden); van louter goud zult gij ze maken.
And make the table-vessels, the spoons and the cups and the basins for liquids, all of the best gold.
 και ποιήσεις τὰ τρυβλία αὐτῆς καὶ τὰς θυίσκας καὶ τὰ σπονδεῖα καὶ τοὺς κυάθους ἐν οἷς σπείσεις ἐν αὐτοῖς χρυσοῦ καθαροῦ ποιήσεις αὐτά
- 30 En gij zult op deze tafel altijd het toonbrood voor Mijn aangezicht leggen.
And on the table at all times you are to keep my holy bread.
 και ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους ἐνωπίους ἐναντίον μου διὰ παντός
- 31 Gij zult ook een kandelaar van louter goud maken. Van dicht werk zal dezekandelaar gemaakt worden, zijn schacht, en zijn rietjes; zijn schaaltsjes, zijknopen, en zijn bloemen zullen uit hem zijn.
And you are to make a support for lights, of the best gold; its base and its pillar are to be of hammered gold; its cups, its buds, and its flowers are to be made of the same metal.
 και ποιήσεις λυχνίαν ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ τορευτὴν ποιήσεις τὴν λυχνίαν ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ οἱ καλαμίσκοι καὶ οἱ κρατῆρες καὶ οἱ σφαιρωτῆρες καὶ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἔσται
- 32 En zes rieten zullen uit zijn zijden uitgaan; drie rieten des kandelaars uit zijn enezijde, en drie rieten des kandelaars uit zijn andere zijde.
It is to have six branches coming out from its sides; three branches from one side and three from the other.
 ἔξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ ἐνὸς καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου
- 33 In het ene riet zullen drie schaaltsjes zijn, gelijke amandelnoten, een knoop en eenbloem; en drie schaaltsjes, gelijk amandelnoten in een ander riet, een knoop en een bloem; also zullen die zes rieten zijn, die uit den kandelaar gaan.
Every branch having three cups made like almond flowers, every cup with a bud and a flower, on all the branches.
 και τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυίσκους ἐν τῷ ἐνὶ καλαμίσκῳ σφαιρωτῆρ καὶ κρίνον οὕτως τοῖς ἔξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας
- 34 Maar aan den kandelaar zelven zullen vier schaaltsjes zijn, gelijk amandelnoten, met knopen, en met zijn bloemen.
And on the pillar, four cups like almond flowers, every one with its bud and its flower:
 και ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυίσκους ἐν τῷ ἐνὶ καλαμίσκῳ οἱ σφαιρωτῆρες καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς
- 35 En daar zal een knoop zijn onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; ook eenknoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; nog een knoop onder tweerieten, uit denzelven, uitgaande; also zal het zijn met zes rieten, die uit denkandelaar uitgaan.
And under every two branches a bud, made with the branch, for all the six branches of it.
 ὁ σφαιρωτῆρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἔξ αὐτῆς καὶ σφαιρωτῆρ ὑπὸ τοὺς τέσσαρας καλαμίσκους ἔξ αὐτῆς οὕτως τοῖς ἔξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας
- 36 Hun knopen en hun rieten zullen uit hem zijn; het zal allemaal een enig dicht werkvan louter goud zijn.
The buds and the branches are to be made of the same metal; all together one complete work of hammered gold.
 οἱ σφαιρωτῆρες καὶ οἱ καλαμίσκοι ἔξ αὐτῆς ἔστωσαν ὅλη τορευτῆ ἔξ ἐνὸς χρυσοῦ καθαροῦ
- 37 Gij zult hem ook zeven lampen maken, en men zal zijn lampen aansteken, en doenlichten aan zijn zijden.
Then you are to make its seven vessels for the lights, putting them in their place so that they give light in front of it.
 και ποιήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτὰ καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους καὶ φανοῦσιν ἐκ τοῦ ἐνὸς προσόπου
- 38 Zijn snuiters en zijn blusvaten zullen louter goud zijn.
And the instruments and trays for use with it are all to be of the best gold.
 και τὸν ἐπαρυστήρα αὐτῆς καὶ τὰ ὑποθέματα αὐτῆς ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ ποιήσεις
- 39 Uit een talent louter goud zal men dat maken, met al dit gereedschap.
A talent of gold will be needed for it, with all these vessels.
 πάντα τὰ σκεῦη ταῦτα τάλαντον χρυσοῦ καθαροῦ
- 40 Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op den berg getoondis.
And see that you make them from the design which you saw on the mountain.
 ὄρα ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει

- 1 Den tabernakel nu zult gij maken van tien gordijnen, van fijn getweerd linnen, enhemelsblauw, en purper, en scharlaken, met cherubim; van het allerkunstelijkstewerk zult gij ze maken.
And you are to make a House for me, with ten curtains of the best linen, blue and purple and red, worked with designs of winged ones by a good workman.
καὶ τὴν σκηνὴν ποιήσεις δέκα ἀυλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου χειροβιμ ἔργασία ὑφάντου ποιήσεις αὐτάς
- 2 De lengte van een gordijn zal van acht en twintig ellen zijn, en de breedte energordijn van vier ellen; al deze gordijnen zullen een maat hebben.
Every curtain is to be twenty-eight cubits long and four cubits wide, all of the same measure.
μῆκος τῆς ἀυλαίας τῆς μιᾶς ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πήχεων καὶ εὗρος τεσσάρων πήχεων ἢ ἀυλαία ἢ μία ἔσται μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται πάσαις ταῖς ἀυλαίαις
- 3 Er zullen vijf gordijnen samengevoegd zijn, de een aan de andere; wederom zullener vijf gordijnen samengevoegd zijn, de een aan de andere.
Five curtains are to be joined together, and the other five are to be joined together.
πέντε δὲ ἀυλαῖαι ἔσονται ἐξ ἀλλήλων ἐχόμεναι ἢ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας καὶ πέντε ἀυλαῖαι ἔσονται συνεχόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρᾳ
- 4 En gij zult hemelsblauwe striklisjes maken aan den kant van de ene gordijn, aanhet uiterste, in de samenvoeging; also zult gij ook doen aan den uitersten kant dergordijn, aan de tweede samenvoegende.
And you are to put twists of blue cord on the edge of the outside curtain of the first group of five, and on the edge of the outside curtain of the second group of five;
καὶ ποιήσεις αὐταῖς ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χειλούς τῆς ἀυλαίας τῆς μιᾶς ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολὴν καὶ οὕτως ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χειλούς τῆς ἀυλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ
- 5 Vijftig striklisjes zult gij aan de ene gordijn maken, en vijftig striklisjes zult gijmaken aan het uiterste der gordijn, dat aan de tweede samenvoegende is; dezestriklisjes zullen het ene aan het andere samenvatten.
Fifty twists on one curtain and fifty on the other, the twists to be opposite one another.
πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις τῇ ἀυλαίᾳ τῇ μιᾷ καὶ πενήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐκ τοῦ μέρους τῆς ἀυλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι ἀλλήλαις εἰς ἐκάστην
- 6 Gij zult ook vijftig gouden haakjes maken, en zult de gordijnen samenvoegen, deene aan de andere, met deze haakjes, opdat het een tabernakel zij.
Then make fifty gold hooks, joining the curtains together by the hooks, and in this way the House will be made.
καὶ ποιήσεις κρίκους πενήκοντα χρυσοῦς καὶ συνάψεις τὰς ἀυλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς κρίκοις καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ μία
- 7 Ook zult gij gordijnen uit geiten haar maken tot een tent over den tabernakel; vanelf gordijnen zult gij die maken.
And you are to make curtains of goats' hair for a tent over the House, eleven curtains.
καὶ ποιήσεις δέρρεις τριχίνας σκέπην ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἑνδεκα δέρρεις ποιήσεις αὐτάς
- 8 De lengte ener gordijn zal dertig ellen zijn, en de breedte ener gordijn vier ellen;deze elf gordijnen zullen een maat hebben.
Every curtain is to be thirty cubits long and four cubits wide, all of the same measure.
τὸ μῆκος τῆς δέρρειος τῆς μιᾶς ἔσται τριάκοντα πήχεων καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ εὗρος τῆς δέρρειος τῆς μιᾶς μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται ταῖς ἑνδεκα δέρρεισι
- 9 En gij zult vijf dezer gordijnen aan elkander bijzonder voegen, en zes dezergordijnen bijzonder; en de zesde dezer gordijnen zult gij dubbel maken, rechtvoorop de tent.
Five of these curtains are to be joined together, and the other six are to be joined together, the sixth being folded over to make a hanging in front of the tent.
καὶ συνάψεις τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ τὰς ἕξ δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπιδιπλώσεις τὴν δέρριν τὴν ἕκτην κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς
- 10 En gij zult vijftig striklisjes maken aan den kant van de ene gordijn, het uiterste inde samenvoeging, en vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn, die de tweedesamenvoegende is.
And you are to put fifty twists of cord on the edge of the outside curtain of one group, and fifty twists on the edge of the outside curtain of the other group.
καὶ ποιήσεις ἀγκύλας πενήκοντα ἐπὶ τοῦ χειλούς τῆς δέρρειος τῆς μιᾶς τῆς ἀνὰ μέσον κατὰ συμβολὴν καὶ πενήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χειλούς τῆς δέρρειος τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας
- 11 Gij zult ook vijftig koperen haakjes maken, en gij zult de haakjes in de striklisjesdoen, en gij zult de tent samenvoegen, dat zij een zij.
Then make fifty brass hooks and put the hooks into the twists, joining the tent together to make it one.
καὶ ποιήσεις κρίκους χαλκοῦς πενήκοντα καὶ συνάψεις τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκυλῶν καὶ συνάψεις τὰς δέρρεις καὶ ἔσται ἓν
- 12 Het overige nu, dat overschiet aan de gordijnen der tent, de helft der gordijn, dieoverschiet, zal overhangen, aan de achterste delen des tabernakels.
And the folded part which is over of the curtains of the tent, the half-curtain which is folded back, will be hanging down over the back of the House.
καὶ ὑποθήσεις τὸ πλεονάζον ἐν ταῖς δέρρεισιν τῆς σκηνῆς τὸ ἥμισυ τῆς δέρρειος τὸ ὑπολελειμμένον ὑποκαλύψεις τὸ πλεονάζον τῶν δέρρειων τῆς σκηνῆς ὑποκαλύψεις ὀπίσω τῆς σκηνῆς
- 13 En een el van deze, en een el van gene zijde van hetgeen, dat overig zijn zal aande lengte van de gordijnen der tent, zal overhangen aan de zijden des tabernakels,aan deze en aan gene zijde, om dien te bedekken.
And the cubit which is over of the ten curtains at the sides will be hanging over the two sides of the House as a cover.
πῆχυν ἐκ τούτου καὶ πῆχυν ἐκ τούτου ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος τῶν δέρρειων ἐκ τοῦ μήκους τῶν δέρρειων τῆς σκηνῆς ἔσται συγκαλύπτων ἐπὶ τὰ πλάγια τῆς σκηνῆς ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἵνα καλύπτῃ

- 14 Gij zult ook voor de tent een deksel maken van roodgeverfde ramsvellen, endaarover een deksel van dassenvellen.
And then you are to make a cover for the tent, of sheepskins coloured red, and a cover of leather over that.
καὶ ποιήσεις κατακάλυμμα τῆ σκηνῆ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν
- 15 Gij zult ook tot den tabernakel staande berderen maken van sittimhout.
And you are to make upright boards of hard wood for the House.
καὶ ποιήσεις στύλους τῆ σκηνῆ ἐκ ξύλων ἀσήπτων
- 16 De lengte van een berd zal tien ellen zijn, en een el en een halve el zal de breedtevan elk berd zijn.
Every board is to be ten cubits high and a cubit and a half wide.
δέκα πήχεων ποιήσεις τὸν στύλον τὸν ἓνα καὶ πήχεος ἐνὸς καὶ ἡμίσεος τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἐνός
- 17 Twee houvasten zal een berd hebben, als sporten in een ladder gezet, het enevens het andere; alzo zult gij het met al de berderen des tabernakels maken.
Every board is to be joined to the one nearest to it by two tongues, and so for every board in the House.
δύο ἀγκωνίσκουσ τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ ἀντιπίπτοντασ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ οὕτωσ ποιήσεις πᾶσι τοῖσ στύλοισ τῆσ σκηνῆσ
- 18 En de berderen tot den tabernakel zult gij aldus maken; twintig berderen naar dezuidzijde zuidwaarts.
These are the boards needed for the house; twenty boards for the south side,
καὶ ποιήσεις στύλους τῆ σκηνῆ εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτουσ τοῦ πρὸσ βορρᾶν
- 19 Gij zult ook veertig zilveren voeten maken onder de twintig berderen; twee voetenonder een berd, aan zijn twee houvasten, en twee voeten onder een ander berd,aan zijn twee houvasten.
With forty silver bases under the twenty boards, two bases under every board to take its tongues.
καὶ τεσσαράκοντα βάσεισ ἀργυρᾶσ ποιήσεις τοῖσ εἴκοσι στύλοισ δύο βάσεισ τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰσ ἀμφοτέρα τὰ μέρη αὐτοῦ καὶ δύο βάσεισ τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰσ ἀμφοτέρα τὰ μέρη αὐτοῦ
- 20 Er zullen ook twintig berderen zijn aan de andere zijde des tabernakels, aan demoorderhoek,
And twenty boards for the second side of the house on the north,
καὶ τὸ κλίτουσ τὸ δεῦτερον τὸ πρὸσ νότον εἴκοσι στύλους
- 21 Met hun veertig zilveren voeten; twee voeten onder een berd, en twee voetenonder een ander berd.
With their forty silver bases, two under every board.
καὶ τεσσαράκοντα βάσεισ αὐτῶν ἀργυρᾶσ δύο βάσεισ τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰσ ἀμφοτέρα τὰ μέρη αὐτοῦ καὶ δύο βάσεισ τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰσ ἀμφοτέρα τὰ μέρη αὐτοῦ
- 22 Doch aan de zijde des tabernakels tegen het westen zult gij zes berderen maken.
And six boards for the back of the House on the west,
καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆσ σκηνῆσ κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸσ θάλασσαν ποιήσεις ἕξ στύλους
- 23 Ook zult gij twee berderen maken tot de hoekberderen des tabernakels, aan debeide zijden.
With two boards for the angles of the House at the back.
καὶ δύο στύλους ποιήσεις ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆσ σκηνῆσ ἐκ τῶν ὀπισθίων
- 24 En zij zullen van beneden als tweelingen samengevoegd zijn; zij zullen ook alstweelingen aan het oppereinde deszelfen samengevoegd zijn, met een ring; alzozal het met de twee berderen zijn; tot twee hoekberderen zullen zij zijn.
The two are to be joined together at the base and at the top to one ring, forming the two angles.
καὶ ἔσται ἕξ ἴσω κάτωθεν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔσονται ἴσοι ἐκ τῶν κεφαλίδων εἰσ σύμβλησιν μίαν οὕτωσ ποιήσεις ἀμφοτέραισ ταῖσ δυσὶν γωνίαισ ἔστωσαν
- 25 Alzo zullen de acht berderen zijn met hun zilveren voeten, zijnde zestien voeten;twee voeten onder een berd, wederom twee voeten onder een berd.
So there are to be eight boards, with their sixteen silver bases, two bases under every board.
καὶ ἔσονται ὀκτώ στύλοι καὶ αἱ βάσεισ αὐτῶν ἀργυραὶ δέκα ἕξ δύο βάσεισ τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ εἰσ ἀμφοτέρα τὰ μέρη αὐτοῦ καὶ δύο βάσεισ τῷ στύλῳ τῷ ἐνὶ
- 26 Gij zult ook richelen maken van sittimhout; vijf aan de berderen van de ene zijdedes tabernakels;
And make rods of the same wood, five for the boards on the one side,
καὶ ποιήσεις μοχλοῦσ ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε τῷ ἐνὶ στύλῳ ἐκ τοῦ ἐνὸσ μέρουσ τῆσ σκηνῆσ

- 27 En vijf richelen aan de berderen van de andere zijde des tabernakels; alsook vijf richelen aan de berderen van de zijde des tabernakels, aan de beide zijdenwestwaarts.
And five for the boards on the other side of the House, and five for the west side of the House at the back.
καὶ πέντε μογλοὺς τῷ στόλῳ τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ καὶ πέντε μογλοὺς τῷ στόλῳ τῷ ὀπισθίῳ τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ πρὸς θάλασσαν
- 28 En de middelste richel zal midden aan de berderen zijn, doorschietende van hetene einde tot het andere einde.
And the middle rod is to go through the rings of all the boards from end to end.
καὶ ὁ μογλὸς ὁ μέσος ἀνὰ μέσον τῶν στόλων διικνεῖσθω ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους εἰς τὸ ἕτερον κλίτος
- 29 En gij zult de berderen met goud overtrekken, en hun ringen (de plaatsen voor derichelen) zult gij van goud maken; de richelen zult gij ook met goud overtrekken.
And the boards are to be plated with gold, having gold rings for the rods to go through: and the rods are to be plated with gold.
καὶ τοὺς στόλους καταχρυσώσεις χρυσίῳ καὶ τοὺς δακτυλίους ποιήσεις χρυσοῦς εἰς οὓς εἰσάξεις τοὺς μογλοὺς καὶ καταχρυσώσεις τοὺς μογλοὺς χρυσίῳ
- 30 Dan zult gij den tabernakel oprichten naar zijn wijze, die u op den berg getoondis.
And you are to make the House from the design which you saw on the mountain.
καὶ ἀναστήσεις τὴν σκηνὴν κατὰ τὸ εἶδος τὸ δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει
- 31 Daarna zult gij een voorhang maken, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; van het allerkunstelijkste werk zal men dien maken, metcherubim.
And you are to make a veil of the best linen, blue and purple and red, worked with designs of winged ones by a good workman:
καὶ ποιήσεις καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου νενησμένης ἔργον ὑφαντὸν ποιήσεις αὐτὸ χερουβιμ
- 32 En gij zult hem hangen aan vier pilaren van sittim hout, met goud overtoegen; hunhaken zullen van goud zijn; staande op vier zilveren voeten.
Hanging it by gold hooks from four pillars of wood, plated with gold and fixed in silver bases.
καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στόλων ἀσήπτων κεχρυσωμένων χρυσίῳ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ
- 33 En gij zult den voorhang onder de haakjes hangen, en gij zult de ark der getuigenisaldaar binnen den voorhang brengen; en deze voorhang zal ulieden een scheidingmaken tussen het heilige, en tussen het heilige der heiligen.
And you are to put up the veil under the hooks, and put inside it the ark of the law: the veil is to be a division between the holy place and the most holy.
καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα ἐπὶ τοὺς στόλους καὶ εἰσοίσεις ἐκεῖ ἐσώτερον τοῦ καταπέτασματος τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου καὶ διοριεῖ τὸ καταπέτασμα ὑμῖν ἀνὰ μέσον τοῦ ἁγίου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων
- 34 En gij zult het verzoendeksel zetten op de ark der getuigenis, in het heilige derheiligen.
You are to put the cover on the ark of the law, inside the most holy place.
καὶ κατακαλύψεις τῷ καταπέτασματι τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων
- 35 De tafel nu zult gij zetten buiten den voorhang, en den kandelaar tegen de tafelover, aan de ene zijde des tabernakels, zuidwaarts; maar de tafel zult gij zettenaan de noordzijde.
And outside the veil you are to put the table, and the support for the lights opposite the table on the south side of the House; and the table is to be on the north side.
καὶ θήσεις τὴν τράπεζαν ἔξωθεν τοῦ καταπέτασματος καὶ τὴν λυχνίαν ἀπέναντι τῆς τραπέζης ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον καὶ τὴν τράπεζαν θήσεις ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς βορρᾶν
- 36 Gij zult ook aan de deur der tent een deksel maken, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen, geborduurd werk.
And you are to make a curtain for the doorway of the Tent, of the best linen with needlework of blue and purple and red.
καὶ ποιήσεις ἐπίσπαστρον ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἔργον ποικιλοῦ
- 37 En gij zult tot dit deksel vijf pilaren van sittim hout maken, en die met goudovertrekken; hun haken zullen van goud zijn; en gij zult hun vijf koperen voetengieten.
And make five pillars for the curtain, of hard wood plated with gold; their hooks are to be of gold and their bases of brass
καὶ ποιήσεις τῷ καταπέτασματι πέντε στόλους καὶ χρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ καὶ χωνεῖσεις αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς
- 1 Gij zult ook een altaar maken van sittimhout; vijf ellen zal de lengte zijn, en vijfellen de breedte (vierkant zal dit altaar zijn), en drie ellen zijn hoogte.
And make an altar of hard wood, a square altar, five cubits long, five cubits wide and three cubits high.
καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε πήχεων τὸ μῆκος καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος τετράγωνον ἔσται τὸ θυσιαστήριον καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτοῦ
- 2 En gij zult zijn hoornen maken op zijn vier hoeken; uit hetzelfde zullen zijn hoornenzijn, en gij zult het met koper overtrekken.
Put horns at the four angles of it, made of the same, plating it all with brass.
καὶ ποιήσεις τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα καὶ καλύψεις αὐτὰ χαλκῷ

- 3 Gij zult het ook potten maken, om zijn as te ontvangen, ook zijn schoffelen, en zijn besprengbekkens, en zijn krauwelen, en zijn koolpannen; al zijn gereedschap zultgij van koper maken.
And make all its vessels, the baskets for taking away the dust of the fire, the spades and basins and meat-hooks and fire-trays, of brass.
 καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ καὶ τὸν καλυπτῆρα αὐτοῦ καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ποιήσεις χαλκῶ
- 4 Gij zult het een rooster maken van koperen netwerk; en gij zult aan dat net vierkoperen ringen maken aan zijn vier einden.
And make a network of brass, with four brass rings at its four angles.
 καὶ ποιήσεις αὐτῷ ἐσχάραν ἔργω δικτυωτῷ χαλκῆν καὶ ποιήσεις τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη
- 5 En gij zult het onder den omloop des altaars van beneden opleggen, alzo dat het net tot het midden des altaars zij.
And put the network under the shelf round the altar so that the net comes half-way up the altar.
 καὶ ὑποθήσεις αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν ἔσται δὲ ἡ ἐσχάρα ἕως τοῦ ἡμίσεος τοῦ θυσιαστηρίου
- 6 Gij zult ook handbomen maken tot het altaar, handbomen van sittimhout; en gijzult ze met koper overtrekken.
And make rods for the altar, of hard wood, plated with brass.
 καὶ ποιήσεις τῷ θυσιαστηρίῳ φορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ περιχαλκώσεις αὐτοὺς χαλκῷ
- 7 En de handbomen zullen in de ringen gedaan worden, alzo dat de handbomen zijnaan beide zijden des altaars, als men het draagt.
And put the rods through the rings at the two opposite sides of the altar, for lifting it.
 καὶ εισάξεις τοὺς φορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους καὶ ἔστωσαν οἱ φορεῖς κατὰ τὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἶρειν αὐτό
- 8 Gij zult hetzelfde hol van planken maken; gelijk als Hij u op den berg gewezenheeft, alzo zullen zij doen.
The altar is to be hollow, boarded in with wood; make it from the design which you saw on the mountain.
 κοῦλον σανιδωτὸν ποιήσεις αὐτό κατὰ τὸ παραδειχθέν σοι ἐν τῷ ὄρει οὕτως ποιήσεις αὐτό
- 9 Gij zult ook den voorhof des tabernakels maken; aan den zuidhoek zuidwaarts, zullen aan den voorhof behangselen zijn van fijn getweerd linnen; de lengte enerzijde zal honderd ellen zijn.
And let there be an open space round the House, with hangings for its south side of the best linen, a hundred cubits long.
 καὶ ποιήσεις αὐλὴν τῇ σκηνῇ εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα ἰστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης μήκος ἑκατὸν πηχῶν τῷ ἐνὶ κλίτει
- 10 Ook zullen zijn twintig pilaren en derzelve twintig voeten, van koper zijn; dehaken dezer pilaren, en hun banden zullen van zilver zijn.
Their twenty pillars and their twenty bases are to be of brass; the hooks of the pillars and their bands are to be of silver.
 καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαὶ καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ
- 11 Alzo zullen ook aan den noorderhoek, in de lengte, de behangselen honderd ellenlang zijn; en zijn twintig pilaren, en derzelve twintig voeten, van koper; de hakender pilaren, en derzelve banden zullen van zilver zijn.
And on the north side in the same way, hangings a hundred cubits long, with twenty pillars of brass on bases of brass; their hooks and their bands are to be of silver.
 οὕτως τῷ κλίτει τῷ πρὸς ἀπηλιώτην ἰστία ἑκατὸν πηχῶν μήκος καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαὶ καὶ οἱ κρίκοι καὶ αἱ ψαλίδες τῶν στύλων καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν περιηργυρωμένα ἀργύρῳ
- 12 En in de breedte des voorhofs, aan den westerhoek, zullen behangselen zijn vanvijftig ellen; hun pilaren tien, en derzelve voeten tien.
And for the open space on the west side, the hangings are to be fifty cubits wide, with ten pillars and ten bases;
 τὸ δὲ εὖρος τῆς αὐλῆς τὸ κατὰ θάλασσαν ἰστία πενήτηκοντα πηχῶν στῦλοι αὐτῶν δέκα καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα
- 13 Van gelijken zal de breedte des voorhofs, aan den oosterhoek oostwaarts, vanvijftig ellen zijn.
And on the east side the space is to be fifty cubits wide.
 καὶ εὖρος τῆς αὐλῆς τὸ πρὸς νότον ἰστία πενήτηκοντα πηχῶν στῦλοι αὐτῶν δέκα καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα
- 14 Alzo dat er vijftien ellen der behangselen op de ene zijde zijn; hun pilaren drie, enhun voeten drie;
On the one side of the doorway will be hangings fifteen cubits long, with three pillars and three bases;
 καὶ πεντεκαίδεκα πηχῶν τὸ ὕψος τῶν ἰστίων τῷ κλίτει τῷ ἐνὶ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς
- 15 En vijftien ellen der behangselen aan de andere zijde; hun pilaren drie, en hunvoeten drie.
And on the other side, hangings fifteen cubits long, with three pillars and three bases.
 καὶ τὸ κλίτος τὸ δεῦτερον δέκα πέντε πηχῶν τῶν ἰστίων τὸ ὕψος στῦλοι αὐτῶν τρεῖς καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς

- 16 In de poort nu des voorhofs zal een deksel zijn van twintig ellen, hemelsblauw, enpurper, en scharlaken, en fijn getweerd linnen, geborduurd werk; de pilaren vier, en hun voeten vier.
And across the doorway, a veil of twenty cubits of the best linen, made of needlework of blue and purple and red, with four pillars and four bases.
καὶ τῆ πύλῃ τῆς αὐλῆς κάλυμμα εἴκοσι πηχῶν τὸ ὕψος ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης τῆ ποικιλίᾳ τοῦ ῥαφιδευτοῦ στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες
- 17 Al de pilaren des voorhofs zullen rondom met zilveren banden bezet zijn; hunhaken zullen van zilver zijn, maar hun voeten zullen van koper zijn.
All the pillars round the open space are to have silver bands, with hooks of silver and bases of brass.
πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ καταγρυρωμένοι ἀργυρῷ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ
- 18 De lengte des voorhofs zal honderd ellen zijn, en de breedte doorgaans vijftig, ende hoogte vijf ellen, van fijn getweerd linnen; maar hun voeten zullen van koper zijn.
The open space is to be a hundred cubits long, fifty cubits wide, with sides five cubits high, curtained with the best linen, with bases of brass.
τὸ δὲ μήκος τῆς αὐλῆς ἑκατὸν ἐφ' ἑκατὸν καὶ εὗρος πενήκοντα ἐπὶ πενήκοντα καὶ ὕψος πέντε πηχῶν ἐκ βύσσου κεκλωσμένης καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ
- 19 Aangaande al het gereedschap des tabernakels, in al deszelfs dienst, ja, al zijnpennen, en al de pennen des voorhofs, zullen van koper zijn.
All the instruments for the work of the House, and all its nails, and the nails of the open space are to be of brass.
καὶ πᾶσα ἡ κατασκευὴ καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα καὶ οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς χαλκοῖ
- 20 Gij nu zult de kinderen Israels gebieden, dat zij tot u brengen reine olie vanolijven, gestoten tot den luchter, dat men geduriglijk de lampen aansteke.
Give orders to the children of Israel to give you clear olive oil for the lights, so that a light may be burning there at all times.
καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ καὶ λαβέτωσάν σοι ἔλαιον ἐξ ἔλαιων ἄτρυγον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς καῦσαι ἵνα κήηται λύχνος διὰ παντός
- 21 In de tent der samenkomst, van buiten den voorhang, die voor de getuigenis is, zalze Aaron en zijn zonen toerichten, van den avond tot den morgen, voor hetaangezicht des HEEREN; dit zal een eeuwige inzetting zijn voor hun geslachten, vanwege de kinderen Israels.
Let Aaron and his sons put this in order, evening and morning, before the Lord, inside the Tent of meeting, outside the veil which is before the ark; this is to be an order for ever, from generation to generation, to be kept by the children of Israel.
ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἐξῴθεν τοῦ καταπέτασματος τοῦ ἐπὶ τῆς διαθήκης καῦσαι αὐτὸ ααρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωὶ ἐναντίον κυρίου νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ
- 1 Daarna zult gij uw broeder Aaron, en zijn zonen met hem, tot u doen naderen uithet midden der kinderen Israels, om Mij het priesterambt te bedienen: namelijk Aaron, Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar, de zonen van Aaron.
Now let Aaron your brother, and his sons with him, come near from among the children of Israel, so that they may be my priests, even Aaron, and Nadab, Abihu, Eleazar, and Ithamar, his sons.
καὶ σὺ προσαγάγῃ πρὸς σεαυτὸν τὸν τε ααρὼν τὸν ἀδελφόν σου καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἱερατεύειν μοι ααρὼν καὶ ναδαβ καὶ αβιουδ καὶ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ υἱοὺς ααρὼν
- 2 En gij zult voor uw broeder Aaron heilige klederen maken, tot heerlijkheid en totsieraad.
And make holy robes for Aaron your brother, so that he may be clothed with glory and honour.
καὶ ποιήσεις στολὴν ἁγίαν ααρὼν τῷ ἀδελφῷ σου εἰς τιμὴν καὶ δόξαν
- 3 Gij zult ook spreken tot allen, die wijs van hart zijn, die Ik met de geest derwijsheid vervuld heb, dat zij voor Aaron klederen maken, om hem te heiligen, dathij Mij het priesterambt bediene.
Give orders to all the wise-hearted workmen, whom I have made full of the spirit of wisdom, to make robes for Aaron, so that he may be made holy as my priest.
καὶ σὺ λάλησον πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῇ διανοίᾳ οὗς ἐνέπλησα πνεύματος αἰσθήσεως καὶ ποιήσουσιν τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν ααρὼν εἰς τὸ ἅγιον ἐν ᾧ ἱερατεύσει μοι
- 4 Dit nu zijn de klederen, die zij maken zullen: een borstlap, en een efod, en eenmantel, en een rok vol oogjes, een hoed en een gordel; zij zullen dan voor uwbroeder Aaron heilige klederen maken, en voor zijn zonen, om Mij hetpriesterambt te bedienen.
This is what they are to make: a priest's bag, an ephod, and a robe, and a coat of coloured needlework, a head-dress, and a linen band; they are to make holy robes for Aaron your brother and for his sons, so that they may do the work of priests for me.
καὶ αὗται αἱ στολαὶ ἃς ποιήσουσιν τὸ περιστήθιον καὶ τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη καὶ χιτῶνα κοσμητῶν καὶ κίδαριν καὶ ζώνην καὶ ποιήσουσιν στολὰς ἁγίας ααρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερατεύειν μοι
- 5 Zij zullen ook het goud, en hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnennemen;
They are to take the gold and blue and purple and red and the best linen,
καὶ αὐτοὶ λήμψονται τὸ χρυσίον καὶ τὴν ὑακίνθον καὶ τὴν πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον καὶ τὴν βύσσον
- 6 En zullen den efod maken van goud, hemelsblauw, en purper, scharlaken en fijngetweerd linnen, van het allerkunstelijkste werk.
And make the ephod of gold and blue and purple and red and the best linen, the work of a designer.
καὶ ποιήσουσιν τὴν ἐπωμίδα ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ἔργον ὑφαντῶν ποικιλτοῦ

- 7 Hij zal twee samenvoegende schouderbanden hebben aan zijn beide einden,waarmede hij samengevoegd zal worden.
It is to have two bands stitched to it at the top of the arms, joining it together.
δύο ἐπωμίδες συνέχουσαι ἔσονται αὐτῷ ἐτέρα τὴν ἑτέραν ἐπὶ τοῖς δυοῖ μέρεσιν ἐξηρημέναι
- 8 En de kunstelijkste riem zijns efods, die op hem is, zal zijn gelijk zijn werk, vanhetzelfde, van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweerdlinnen.
And the beautifully worked band, which goes on it, is to be of the same work and the same material, of gold and blue and purple and red and twisted linen-work.
καὶ τὸ ὕφασμα τῶν ἐπωμίδων ὃ ἔστιν ἐπ' αὐτῷ κατὰ τὴν ποιήσιν ἐξ αὐτοῦ ἔσται ἐκ χρυσοῦ καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου διανηρημένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης
- 9 En gij zult twee sardonixstenen nemen, en de namen der zonen van Israel daaropgraveren.
You are to take two beryl stones, on which the names of the children of Israel are to be cut:
καὶ λήμψη τοὺς δύο λίθους λίθους σμαράγδου καὶ γλύψεις ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 10 Zes van hun namen op een steen, en de zes overige namen op den anderen steen,naar hun geboorten;
Six names on the one stone and six on the other, in the order of their birth.
ἕξ ὀνόματα ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα καὶ τὰ ἕξ ὀνόματα τὰ λοιπὰ ἐπὶ τὸν λίθον τὸν δεύτερον κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν
- 11 Naar steensnijderswerk, gelijk men de zegelen graveert, zult gij deze twee stenengraveren, met de namen der zonen van Israel; gij zult ze maken, dat zij omvat zijnin gouden kastjes.
With the work of a jeweller, like the cutting of a stamp, the names of the children of Israel are to be cut on them, and they are to be fixed in twisted frames of gold.
ἔργον λιθοργικῆς τέχνης γλύμμα σφραγίδος διαγλύψεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασιν τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 12 En gij zult de twee stenen aan de schouderbanden des efods zetten, zijnde stenenter gedachtenis voor de kinderen Israels; en Aaron zal hun namen op zijn beideschouders dragen, ter gedachtenis, voor het aangezicht des HEEREN.
And the two stones are to be placed on the ephod, over the arm-holes, to be stones of memory for the children of Israel: Aaron will have their names on his arms when he goes in before the Lord, to keep the Lord in mind of them.
καὶ θήσεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς ἐπωμίδος λίθοι μνημοσύνου εἰσὶν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἀναλήμψεται ααρων τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἔναντι κυρίου ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ μνημόσινον περὶ αὐτῶν
- 13 Gij zult ook gouden kastjes maken,
And you are to make twisted frames of gold;
καὶ ποιήσεις ἀσπιδίσκας ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ
- 14 En twee ketentjes van louter goud; gelijk-eindigende zult gij die maken, gedraaidwerk; en de gedraaide ketentjes zult gij aan de kastjes hechten.
And two chains of the best gold, twisted like cords; and have the chains fixed on to the frames.
καὶ ποιήσεις δύο κροσσωτὰ ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ καταμειγμένα ἐν ἄνθεσιν ἔργον πλοκῆς καὶ ἐπιθήσεις τὰ κροσσωτὰ τὰ πεπλεγμένα ἐπὶ τὰς ἀσπιδίσκας κατὰ τὰς παρωμίδας αὐτῶν ἐκ τῶν ἐμπροσθίων
- 15 Gij zult ook een borstlap des gerichtsmaken, van het allerkunstelijkste werk,gelijk het werk des efods zult gij hem maken; van goud, hemelsblauw, en purper,enscharlaken, en van fijn getweerdlinnen zult gij hem maken.
And make a priest's bag for giving decisions, designed like the ephod, made of gold and blue and purple and red and the best linen.
καὶ ποιήσεις λογιῶν τῶν κρίσεων ἔργον ποικιλοῦ κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς ἐπωμίδος ποιήσεις αὐτὸ ἐκ χρυσοῦ καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ποιήσεις αὐτό
- 16 Vierkant zal hij zijn, en verdubbeld; een span zal zijn lengte zijn, en een span zijnbreedte.
It is to be square, folded in two, a hand-stretch long and a hand-stretch wide.
τετράγωνον ἔσται διπλοῦν σπιθαμῆς τὸ μήκος καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος
- 17 En gij zult vervullende stenen daarin vullen, vier rijen stenen, een rij van eenSardis, een Topaas en een Karbonkel; dit is de eerste rij.
And on it you are to put four lines of jewels; the first line is to be a cornelian, a chrysolite, and an emerald;
καὶ καθοφανεῖς ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τετράστιχον στίχος λίθων ἔσται σάρδιον τοπάζιον καὶ σμάραγδος ὁ στίχος ὁ εἶς
- 18 En de tweede rij van een Smaragd, een Saffier, en een Diamant.
The second, a ruby, a sapphire, and an onyx;
καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος ἄνθραξ καὶ σάφειρος καὶ ἰασπις

- 19 En de derde rij, een Hyacinth, Agaat en Amethyst.
The third, a jacinth, an agate, and an amethyst;
καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος λιγύριον ἀγάτης καὶ ἀμέθυστος
- 20 En de vierde rij van een Turkoois, en een Sardonix, en een Jaspis; zij zullen metgoud ingevat zijn in hun vullingen.
The fourth, a topaz, a beryl, and a jasper; they are to be fixed in twisted frames of gold.
καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος χρυσόλιθος καὶ βηρύλλιον καὶ ὄνυχιον περικεκαλυμμένα χρυσίῳ συνδεδεμένα ἐν χρυσίῳ ἔστωσαν κατὰ στίχον αὐτῶν
- 21 En deze stenen zullen zijn met de twaalf namen der zonen van Israel, met hunnamen; zij zullen als zegelen gegraveerd worden, elk met zijn naam; voor detwaalf stammen zullen zij zijn.
The jewels are to be twelve in number, for the names of the children of Israel; every jewel having the name of one of the twelve tribes cut on it as on a stamp.
καὶ οἱ λίθοι ἔστωσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν ἰσραὴλ δέκα δύο κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν γλυφαὶ σφραγίδων ἕκαστος κατὰ τὸ ὄνομα ἔστωσαν εἰς δέκα δύο φυλάς
- 22 Gij zult ook aan den borstlap gelijkeindigende ketentjes van gedraaid werk uitlouter goud maken.
And you are to make two chains of gold, twisted like cords, to be fixed to the priest's bag.
καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον κροσσοῦς συμπελεγμένους ἔργον ἀλυσιδωτὸν ἐκ χρυσίου καθαροῦ
- 29 Alzo zal Aaron de namen der zonen van Israel dragen aan den borstlap desgerichts, op zijn hart, als hij in het heilige zal gaan, ter gedachtenis voor hetaangezicht des HEEREN geduriglijk.
And so Aaron will have the names of the children of Israel on the priest's bag over his heart whenever he goes into the holy place, to keep the memory of them before the Lord.
καὶ λήμψεται ααρων τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ λογεῖου τῆς κρίσεως ἐπὶ τοῦ στήθους εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον ἐναντι τοῦ θεοῦ [29a] καὶ θήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τοὺς κροσσοῦς τὰ ἀλυσιδωτὰ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ λογεῖου ἐπιθήσεις καὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὄμους τῆς ἐπωμίδος κατὰ πρόσωπον
- 30 Gij zult ook in den borstlap des gerichts de Urim en de Thummim zetten, dat zij op het hart van Aaron zijn, als hij voor het aangezicht des HEEREN ingaan zal;alzo zal Aaron dat gericht der kinderen Israels geduriglijk op zijn hart dragen,voor het aangezicht des HEEREN.
And in the bag you are to put the Urim and Thummim, so that they may be on Aaron's heart whenever he goes in before the Lord; and Aaron may have the power of making decisions for the children of Israel before the Lord at all times.
καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως τὴν δὴλώσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους ααρων ὅταν εἰσπορεύηται εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου καὶ οἴσει ααρων τὰς κρίσεις τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ στήθους ἐναντίον κυρίου διὰ παντός
- 31 Gij zult ook den mantel des efods geheel van hemelsblauw maken.
The robe which goes with the ephod is to be made all of blue;
καὶ ποιήσεις ὑποδύτην ποδήρη ὅλον ὑακίνθινον
- 32 En het hoofd gat deszelfs zal in het midden daarvan zijn; dit gat zal een boordrondom hebben van gewezen werk; als het gat eens pantsiers zal het daaraan zijn,dat het niet gescheurd worde.
With a hole at the top, in the middle of it; the hole is to be edged with a band to make it strong like the hole in the coat of a fighting-man, so that it may not be broken open.
καὶ ἔσται τὸ περιστόμιον ἐξ αὐτοῦ μέσον ὧν ἔχον κύκλω τοῦ περιστομίου ἔργον ὑφάντου τὴν συμβολὴν συνυφασμένην ἐξ αὐτοῦ ἵνα μὴ ῥαγῇ
- 33 En aan deszelfs zomen zult gij granaatappelen maken van hemelsblauw, en vanpurper, en van scharlaken, aan zijn zomen rondom, en gouden schelletjes rondomtussen dezelve.
And round the skirts of it put fruits in blue and purple and red, with bells of gold between;
καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν ὡσεὶ ἐξανθούσης ῥόας ῥοίσκους ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου δαυνησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλω τὸ αὐτὸ δὲ εἶδος ῥοίσκους χρυσοῦς καὶ κώδωνας ἀνά μέσον τούτων περικύκλω
- 34 Dat er een gouden schelletje, daarna een granaatappel zij; wederom een goudschelletje, en een granaatappel, aan de zomen des mantels rondom.
A gold bell and a fruit in turn all round the skirts of the robe.
παρὰ ῥοίσκον χρυσοῦν κώδωνα καὶ ἄνθινον ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλω
- 35 En Aaron zal denzelfs aanhebben, om te dienen; opdat zijn geluid gehoordworde, als hij in het heilige, voor het aangezicht des HEEREN, ingaat, en als hijuitgaat, opdat hij niet sterve.
Aaron is to put it on for his holy work; and the sound of it will be clear, when he goes into the holy place before the Lord, and when he comes out, keeping him safe from death.
καὶ ἔσται ααρων ἐν τῷ λειτουργεῖν ἀκουσθῆ ἢ φωνῆ αὐτοῦ εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον ἐναντίον κυρίου καὶ ἐξιόντι ἵνα μὴ ἀποθάνῃ
- 36 Verder zult gij een plaat maken van louter goud, en gij zult daarin graveren, gelijkmen de zegelen graveert: De HEILIGHEID DES HEEREN!
You are to make a plate of the best gold, cutting on it, as on a stamp, these words: HOLY TO THE LORD.
καὶ ποιήσεις πέταλον χρυσοῦν καθαρὸν καὶ ἐκτυπώσεις ἐν αὐτῷ ἐκτύπωμα σφραγίδος ἁγίασμα κυρίου

- 37 En gij zult dezelve aanhechten met een hemelsblauw snoer, also dat zij aan denhoed zij; aan de voorste zijde des hoeds zal zij zijn.
Put a blue cord on it and put it on the front of the twisted head-dress:
καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ ὑακίνθου κεκλωσμένης καὶ ἔσται ἐπὶ τῆς μίτρας κατὰ πρόσωπον τῆς μίτρας ἔσται
- 38 En zij zal op het voorhoofd van Aaron zijn, opdat Aaron drage deongerechtigheid der heilige dingen, welke de kinderen Israels zullen geheiligdhebben, in alle gaven hunner geheiligde dingen; en zij zal geduriglijk aan zijnvoorhoofd zijn, om henlieden voor het aangezicht des HEEREN aangenaam temaken.
And it will be over Aaron's brow, so that Aaron will be responsible for any error in all the holy offerings made by the children of Israel; it will be on his brow at all times, so that their offerings may be pleasing to the Lord.
καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου ααρων καὶ ἐξαρεῖ ααρων τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἁγίων ὅσα ἂν ἁγιάσωσιν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ παντὸς δόματος τῶν ἁγίων αὐτῶν καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου ααρων διὰ παντός δεκτὸν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου
- 39 Gij zult ook een rok vol oogjes maken, van fijn linnen; gij zult ook den hoed vanfijn linnen maken; maar den gordel zult gij van geborduurd werk maken.
The coat is to be made of the best linen, worked in squares; and you are to make a head-dress of linen, and a linen band worked in needlework.
καὶ οἱ κόσμβοι τῶν χιτῶνων ἐκ βύσσου καὶ ποιήσεις κίδαριν βυσσίνην καὶ ζώνην ποιήσεις ἔργον ποικιλτοῦ
- 40 Voor de zonen van Aaron zult gij ook rokken maken, en gij zult voor hen gordelsmaken; ook zult gij voor hen mutsen maken, tot heerlijkheid en sieraad.
And for Aaron's sons you are to make coats, and bands, and head-dresses, so that they may be clothed with glory and honour.
καὶ τοῖς υἱοῖς ααρων ποιήσεις χιτῶνας καὶ ζώνας καὶ κιδάρεις ποιήσεις αὐτοῖς εἰς τιμὴν καὶ δόξαν
- 41 En gij zult die uw broeder Aaron en ook zijn zonen aantrekken; en gij zult henzalven, en hun hand vullen, en hen heiligen, dat zij Mij het priesterambt bedienen.
These you are to put on Aaron, your brother, and on his sons, putting oil on them, separating them and making them holy, to do the work of priests to me.
καὶ ἐνδύσεις αὐτὰ ααρων τὸν ἀδελφόν σου καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ χρίσεις αὐτούς καὶ ἐμπλήσεις αὐτῶν τὰς χεῖρας καὶ ἁγιάσεις αὐτούς ἵνα ἱερατεύωσιν μοι
- 42 Maak hun ook linnen onderbroeken, om het vlees der schaamte te bedekken; zijzullen zijn van de lenden tot de dijnen.
And you are to make them linen trousers, covering their bodies from the middle to the knee;
καὶ ποιήσεις αὐτοῖς περισκελῆ λινᾶ καλύψαι ἀσχημοσύνην χρωτὸς αὐτῶν ἀπὸ ὀσφύος ἕως μηρῶν ἔσται
- 43 Aaron nu en zijn zonen zullen die aanhebben, als zij in de tent der samenkomstgaan, of als zij tot het altaar treden zullen, om in het heilige te dienen; opdat zijgeen ongerechtigheid dragen en sterven. Dit zal een eeuwige inzetting zijn, voorhem, en zijn zaad na hem.
Aaron and his sons are to put these on whenever they go into the Tent of meeting or come near the altar, when they are doing the work of the holy place, so that they may be free from any sin causing death: this is to be an order for him and his seed after him for ever.
καὶ ἔξει ααρων αὐτὰ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὡς ἂν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἢ ὅταν προσπορεύωνται λειτουργεῖν πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἁγίου καὶ οὐκ ἐπάξονται πρὸς ἑαυτοὺς ἁμαρτῖαν ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν νόμιμον αἰώνιον αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν
- 1 Dit nu is de zaak, die gij hun doen zult, om hen te heiligen, dat zij Mij hetpriesterambt bedienen: neem een var, het jong eens runds, en twee volkomenrammen;
This is what you are to do to make them holy, to do the work of priests to me: Take one young ox and two male sheep, without any mark on them,
καὶ ταῦτά ἐστιν ἃ ποιήσεις αὐτοῖς ἁγιάσαι αὐτούς ὥστε ἱερατεύειν μοι αὐτούς λήμψη μοσχάριον ἐκ βοῶν ἓν καὶ κριοὺς δύο ἀμόμους
- 2 En ongezuurd brood, en ongezuurde koeken, met olie gemengd, en ongezuurdevladen, met olie bestreken; van tarwemeelbloem zult gij dezelve maken.
And unleavened bread, and unleavened cakes mixed with oil, and thin unleavened cakes on which oil has been put, made of the best bread-meal;
καὶ ἄρτους ἄζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ σεμιδαλιν ἐκ πυρῶν ποιήσεις αὐτά
- 3 En gij zult ze in een korf leggen, en zult ze in den korf toebrengen, met den var ende twee rammen.
Put these in a basket and take them, with the ox and the two sheep.
καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐπὶ κανοῦν ἓν καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ τῷ κανῷ καὶ τὸ μοσχάριον καὶ τοὺς δύο κριοὺς
- 4 Alsdan zult gij Aaron en zijn zonen doen naderen aan de deur van de tent dersamenkomst; en gij zult hen met water wassen.
And let Aaron and his sons come to the door of the Tent of meeting, and there let them be washed with water.
καὶ ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ λούσεις αὐτούς ἐν ὕδατι
- 5 Daarna zult gij de klederen nemen, en Aaron den rok, en den mantel des efods, en den efod, en den borstlap aandoen; en gij zult hem omgorden met denkunstelijken riem des efods.
Take the robes, and put the coat and the dress and the ephod and the priest's bag on Aaron; put the band of needlework round him,
καὶ λαβὼν τὰς στολὰς ἐνδύσεις ααρων τὸν ἀδελφόν σου καὶ τὸν χιτῶνα τὸν ποδήρη καὶ τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸ λογεῖον καὶ συνάψεις αὐτῷ τὸ λογεῖον πρὸς τὴν ἐπωμίδα

- 6 En gij zult den hoed op zijn hoofd zetten; de kroon der heiligheid zult gij aan denhoed zetten.
And let the head-dress be placed on his head and the holy crown on the head-dress.
 και ἐπιθήσεις τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ και ἐπιθήσεις τὸ πέταλον τὸ ἅγιασμα ἐπὶ τὴν μίτραν
- 7 En gij zult de zalfolie nemen, en op zijn hoofd gieten; alzo zult gij hem zalven.
Then take the oil and put it on his head.
 και λήμψη τοῦ ἐλαίου τοῦ χρίσματος και ἐπιχεεῖς αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ και χρίσεις αὐτόν
- 8 Daarna zult gij zijn zonen doen naderen, en zult hen de rokken doen aantrekken.
And take his sons and put their robes on them;
 και τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις και ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας
- 9 En gij zult hen met den gordel omgorden, namelijk Aaron en zijn zonen; en gij zult hun de mutsen opbinden, opdat zij het priesterambt hebben tot een eeuwiginzetting. Voorts zult gij de hand van Aaron vullen, en de hand zijner zonen.
And put the linen bands round Aaron and his sons, and the head-dresses on them, to make them priests by my order for ever: so you are to make Aaron and his sons holy to me.
 και ζώσεις αὐτοὺς ταῖς ζώναις και περιθήσεις αὐτοῖς τὰς κιθάραις και ἔσται αὐτοῖς ιερατεία ἐμοὶ εἰς τὸν αἰῶνα και τελειώσεις τὰς χεῖρας ααρων και τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ
- 10 En gij zult den var nabij brengen voor de tent der samenkomst; en Aaron en zijnzonen zullen hun handen op het hoofd van den var leggen.
Then let the ox be taken in front of the Tent of meeting; and let Aaron and his sons put their hands on its head.
 και προσάξεις τὸν μόσχον ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου και ἐπιθήσουσιν ααρων και οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 11 En gij zult den var slachten voor het aangezicht des HEEREN, voor de deur vande tent der samenkomst.
And you are to put the ox to death before the Lord at the door of the Tent of meeting.
 και σφάζεις τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 12 Daarna zult gij van het bloed des vars nemen, en met uw vinger op de hoornendes altaars doen; en al het bloed zult gij uitgieten aan den bodem des altaars.
Then take some of the blood of the ox, and put it on the horns of the altar with your finger, draining out all the rest of the blood at the base of the altar.
 και λήμψη ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου και θήσεις ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τῷ δακτύλῳ σου τὸ δὲ λοιπὸν πᾶν αἷμα ἐκχεεῖς παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ θυσιαστηρίου
- 13 Gij zult ook al het vet nemen, hetwelk het ingewand bedekt, en het net over delever, en beide nieren en het vet, dat aan dezelve is, en gij zult ze aansteken op hetaltaar.
And take all the fat covering the inside of the ox, and the fat joining the liver and the two kidneys with the fat round them, and let them be burned on the altar;
 και λήμψη πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας και τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος και τοὺς δύο νεφροὺς και τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν και ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 14 Maar het vlees des vars, en zijn vel, en zijn drek, zult gij met vuur verbranden, buiten het leger; het is een zondoffer.
But the flesh of the ox and its skin and its waste parts are to be burned outside the circle of the tents, for it is a sin-offering.
 τὰ δὲ κρέα τοῦ μόσχου και τὸ δέρμα και τὴν κόπρον κατακαύσεις πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἁμαρτίας γὰρ ἐστίν
- 15 Daarna zult gij den ene ram nemen, en Aaron en zijn zonen zullen hun handen ophet hoofd des rams leggen;
Then take one of the sheep, and let Aaron and his sons put their hands on its head.
 και τὸν κριὸν λήμψη τὸν ἕνα και ἐπιθήσουσιν ααρων και οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ
- 16 En gij zult den ram slachten, en gij zult zijn bloed nemen, en rondom op het altaarsprengen.
Then let it be put to death, so that the sides of the altar are marked with its blood.
 και σφάζεις αὐτόν και λαβὼν τὸ αἷμα προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ
- 17 En den ram zult gij in zijn delen delen; en gij zult zijn ingewand en zijn schenkelenwassen, en op zijn delen, en op zijn hoofd leggen.
Then the sheep is to be cut up into its parts, and after washing its legs and its inside parts, you are to put them with the parts and the head,
 και τὸν κριὸν διχοτομήσεις κατὰ μέλη και πλυνεῖς τὰ ἐνδύσθια και τοὺς πόδας ὕδατι και ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ διχοτομήματα σὺν τῇ κεφαλῇ
- 18 Alzo zult gij den gehele ram aansteken op het altaar; het is een brandoffer denHEERE, tot een liefelijken reuk, het is een vuuroffer den HEERE.
And let them all be burned on the altar as a burned offering to the Lord: a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
 και ἀνοίσεις ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὀλοκαύτωμα κυρίῳ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας θυσίασμα κυρίῳ ἐστίν

- 19 Daarna zult gij den anderen ram nemen, en Aaron en zijn zonen zullen hun handenop des rams hoofd leggen;
Then take the other sheep; and after Aaron and his sons have put their hands on its head,
καὶ λήμψη τὸν κριὸν τὸν δεύτερον καὶ ἐπιθήσει ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ
- 20 En gij zult den ram slachten, en van zijn bloed nemen, en doen het op het rechteroorlapje van Aaron, en op het rechteroorlapje van zijn zonen, desgelijks op denduim hunner rechterhand, en op den groten teen huns rechtervoets; en dat bloedzult gij op het altaar sprengen, rondom heen.
You are to put the sheep to death, and take some of its blood and put it on the point of Aaron's right ear, and of the right ears of his sons, and on the thumbs of their right hands and the great toes of their right feet, dropping the rest of the blood on the sides of the altar.
καὶ σφάζεις αὐτὸν καὶ λήμψη τοῦ αἵματος αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς ααρων τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὠτων τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν
- 21 Dan zult gij nemen van het bloed, dat op het altaar is, en van de zalfolie, en gij zultop Aaron en op zijn klederen sprengen, en op zijn zonen en op de klederen zijnerzonen met hem; opdat hij geheiligd zij, en zijn klederen, ook zijn zonen, en de klederen zijner zonen met hem.
Then take some of the blood on the altar, and the oil, and put it on Aaron and his robes and on his sons and on their robes, so that he and his robes and his sons and their robes may be made holy.
καὶ λήμψη ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως καὶ ῥανεῖς ἐπὶ ααρων καὶ ἐπὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἁγιασθήσεται αὐτὸς καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ στολαὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ τὸ δὲ αἶμα τοῦ κριοῦ προσχεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλω
- 22 Daarna zult gij van den ram nemen het vet mitsgaders den staart, ook het vet, dathet ingewand bedekt, en het net der lever en de beide nieren, met het vet, dat aandezelve is, en den rechterschouder; want het is een ram der vulofferen;
Then take the fat of the sheep, the fat tail, the fat covering the insides, and the fat joining the liver and the two kidneys with the fat round them, and the right leg; for by the offering of this sheep they are to be marked out as priests:
καὶ λήμψη ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὸ στέαρ αὐτοῦ καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν ἔστιν γὰρ τελείωσις αὕτη
- 23 En een broodbol, en een koek geolied brood, en een vlade, uit den korf derongezuurde broden, die voor het aangezicht des HEEREN zijn zal;
And take one bit of bread and one cake of oiled bread and one thin cake out of the basket of unleavened bread which is before the Lord:
καὶ ἄρτον ἓνα ἐξ ἐλαίου καὶ λάγανον ἓν ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῶν ἀζύμων τῶν προτεθειμένων ἔναντι κυρίου
- 24 En leg ze alle op de handen van Aaron, en op de handen zijner zonen, en beweegze ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN.
And put them all on the hands of Aaron and of his sons, to be waved for a wave offering before the Lord.
καὶ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας ααρων καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀφοριεῖς αὐτοὺς ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου
- 25 Neem ze daarna van hun hand, en steek ze aan op het altaar, op het brandoffer,tot een liefelijken reuk voor het aangezicht des HEEREN; het is een vuuroffer denHEERE.
Then take them from their hands, and let them be burned on the burned offering on the altar, a sweet smell before the Lord, an offering made by fire to the Lord.
καὶ λήμψη αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὀλοκαυτώσεως εἰς ὄσμὴν εὐωδίας ἔναντι κυρίου κάρπωμά ἐστιν κυρίῳ
- 26 En neem de borst van den ram der vulofferen, die van Aaron is, en beweeg hemten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; en het zal u ten dele zijn.
Then take the breast of Aaron's sheep, waving it before the Lord; and it is to be your part of the offering.
καὶ λήμψη τὸ στηθύνιον ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως ὃ ἐστιν ααρων καὶ ἀφοριεῖς αὐτὸ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου καὶ ἔσται σοι ἐν μερίδι
- 27 En gij zult de borst des beweegoffers heiligen, en de schouder des heoffers, diebewogen, en die opgeheven zal zijn van den ram des vuloffers, van hetgeen datAarons, en van hetgeen dat zijner zonen is.
So you are to make holy the breast of the sheep which is waved and the leg which is lifted up on high, that is, of the sheep which is offered for Aaron and his sons;
καὶ ἀγιάσεις τὸ στηθύνιον ἀφόρισμα καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος ὃς ἀφοριεῖται καὶ ὃς ἀφήρηται ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως ἀπὸ τοῦ ααρων καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ
- 28 En het zal voor Aaron en zijn zonen zijn tot een eeuwige inzetting vanwege de kinderen Israels; want het is een heoffer; en het heoffer vanwege de kinderenIsraels zal zijn van hun dankofferen; hun heoffer zal voor den HEERE zijn.
And it will be their part as a right for ever from the children of Israel, it is a special offering from the children of Israel, made from their peace-offerings, a special offering lifted up to the Lord.
καὶ ἔσται ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἔστιν γὰρ ἀφαίρεμα τοῦτο καὶ ἀφαίρεμα ἔσται παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἀπὸ τῶν θυμάτων τῶν σωτηρίων τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἀφαίρεμα κυρίῳ
- 29 De heilige klederen nu, die van Aaron zullen geweest zijn, zullen van zijn zonen nahem zijn, opdat men hen in dezelve zalve, en dat men hun hand in dezelve vulle.
And Aaron's holy robes will be used by his sons after him; they will put them on when they are made priests.
καὶ ἡ στολὴ τοῦ ἁγίου ἣ ἐστιν ααρων ἔσται τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτόν χρισθῆναι αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς καὶ τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν

- 30 Zeven dagen zal hij ze aantrekken, die uit zijn zonen in zijn plaats priester zalworden, die in de tent der samenkomst gaan zal, om in het heilige te dienen.
For seven days the son who becomes priest in his place will put them on when he comes into the Tent of meeting to do the work of the holy place.
ἐπτά ἡμέρας ἐνδύσεται αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ὁ ἀντ' αὐτοῦ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὃς εἰσελεύσεται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λειτουργεῖν ἐν τοῖς ἁγίοις
- 31 Gij zult den ram der vulling nemen, en gij zult zijn vlees in de heilige plaats zieden.
Then take the sheep of the wave offering and let its flesh be cooked in water in a holy place.
καὶ τὸν κριὸν τῆς τελειώσεως λήμψη καὶ ἐψησεις τὰ κρέα ἐν τόπῳ ἁγίῳ
- 32 Aaron nu en zijn zonen zullen het vlees van dezen ram eten, en het brood, dat inden korf zal zijn, bij de deur van de tent der samenkomst.
And let Aaron and his sons make a meal of it, with the bread in the basket, at the door of the Tent of meeting.
καὶ ἔδονται ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ κρέα τοῦ κριοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῶ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 33 En zij zullen die dingen eten, met welke de verzoening zal gedaan zijn, om hunhand te vullen, en om hen te heiligen; maar een vreemde zal ze niet eten, want zezijn heilig.
All those things which were used as offerings to take away sin, and to make them holy to be priests, they may have for food: but no one who is not a priest may have them, for they are holy food.
ἔδονται αὐτὰ ἐν οἷς ἡγιασθήσαν ἐν αὐτοῖς τελειώσειαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἁγιάσαι αὐτούς καὶ ἀλλογενῆς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτῶν ἔστιν γὰρ ἅγια
- 34 En indien er wat overblijven zal van het vlees der vuloffers, of van dit brood, totaan den morgen, zo zult gij het overgeblevene met vuur verbranden; het zal nietgeeten worden, want het is heilig.
And if any of the flesh of the offering or of the bread is over till the morning, let it be burned with fire; it is not to be used for food, for it is holy.
ἐὰν δὲ καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τῆς τελειώσεως καὶ τῶν ἄρτων ἕως προί κατακαύσεις τὰ λοιπὰ πυρὶ οὐ βρωθήσεται ἁγίασμα γὰρ ἔστιν
- 35 Gij zult dan aan Aaron en aan zijn zonen alzo doen, naar alles, wat Ik u gebodenheb; zeven dagen zult gij hun hand vullen.
All these things you are to do to Aaron and his sons as I have given you orders: for seven days the work of making them priests is to go on.
καὶ ποιήσεις ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλαμην σοι ἐπτά ἡμέρας τελειώσεις αὐτῶν τὰς χεῖρας
- 36 Gij zult ook des daags een var des zondoffers bereiden, tot de verzoeningen, engij zult het altaar ontzondigen, mits doende de verzoening over hetzelve; en gij zulhet zalven, om het te heiligen.
Every day an ox is to be offered as a sin-offering, to take away sins: and by this offering on it, you will make the altar clean from sin; and you are to put oil on it and make it holy.
καὶ τὸ μοσχάριον τῆς ἁμαρτίας ποιήσεις τῇ ἡμέρᾳ τοῦ καθαρισμοῦ καὶ καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἁγιάζειν σε ἐπ' αὐτῷ καὶ χρίσεις αὐτὸ ὥστε ἁγιάσαι αὐτό
- 37 Zeven dagen zult gij verzoening doen voor het altaar, en zult het heiligen; alsdanzal dat altaar een heiligheid der heiligheden zijn; al wat het altaar aanroert, zalheilig zijn.
For seven days you are to make offerings for the altar and make it holy, so that it may become completely holy, and anything touching it will become holy.
ἐπτά ἡμέρας καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἁγιάσεις αὐτὸ καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τοῦ ἁγίου πᾶς ὁ ἀπτόμενος τοῦ θυσιαστηρίου ἁγιασθήσεται
- 38 Dit nu is het, wat gij op het altaar bereiden zult: twee lammeren, die eenjarig zijn,des daags, geduriglijk.
Now this is the offering which you are to make on the altar: two lambs in their first year, every day regularly.
καὶ ταῦτά ἐστιν ἃ ποιήσεις ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἁμνοὺς ἐνιαυσίους ἁμόμους δύο τὴν ἡμέραν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐνδελεχῶς κάρπωμα ἐνδελεχισμοῦ
- 39 Het ene lam zult gij des morgens bereiden; maar het andere lam zult gij bereidentussen de twee avonden.
One lamb is to be offered in the morning and the other in the evening:
τὸν ἁμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ προί καὶ τὸν ἁμνὸν τὸν δεῦτερον ποιήσεις τὸ δειλινόν
- 40 Met een tiende deel meelbloem, gemengd met een vierendeel van een hin gestotenolie; en tot drankoffer een vierde deel van een hin wijn, tot het ene lam.
And with the one lamb, a tenth part of an ephah of the best meal, mixed with a fourth part of a hin of clear oil; and the fourth part of a hin of wine for a drink offering.
καὶ δέκατον σειμιάλεως πεφοραμένης ἐν ἐλαίῳ κεκομμένῳ τῷ τετάρτῳ τοῦ ἰν καὶ σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ ἰν οἴνου τῷ ἁμνῷ τῷ ἐνί
- 41 Het andere lam nu zult gij bereiden tussen de twee avonden; gij zult daarmededoen gelijk met het morgenspijsoffer, en gelijk met het drankoffer deszelven, toteen liefelijken reuk; het is een vuuroffer den HEERE.
And the other lamb is to be offered in the evening, and with it the same meal offering and drink offering, for a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
καὶ τὸν ἁμνὸν τὸν δεῦτερον ποιήσεις τὸ δειλινόν κατὰ τὴν θυσίαν τὴν πρωινήν καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ποιήσεις εἰς ὄσμήν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ
- 42 Het zal een geduriglijk brandoffer zijn bij uw geslachten, aan de deur van de tentder samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN; aldaar zal Ik met uliedenkomen, dat Ik aldaar met u spreke.
This is to be a regular burned offering made from generation to generation, at the door of the Tent of meeting before the Lord, where I will come face to face with you and have talk with you.
θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ εἰς γενεάς ὑμῶν ἐπὶ θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου ἐν οἷς γνωσθήσομαι σοι ἐκεῖθεν ὥστε λαλήσαι σοι

- 43 En daar zal Ik komen tot de kinderen Israels; opdat zij geheiligd worden doorMijn heerlijkheid.
There I will come face to face with the children of Israel, and the Tent will be made holy by my glory
καὶ τάξομαι ἐκεῖ τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἀγιασθήσομαι ἐν δόξῃ μου
- 44 En Ik zal de tent der samenkomst heiligen, mitsgaders het altaar; Ik zal ook Aaronen zijn zonen heiligen, opdat zij Mij het priesterambt bedienen.
I will make holy the Tent of meeting and the altar: and Aaron and his sons I will make holy, to be my priests
καὶ ἀγιάσω τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀγιάσω ἱερατεῦεν μοι
- 45 En Ik zal in het midden der kinderen Israels wonen, en Ik zal hun tot een God zijn.
Among the children of Israel I will make my living-place, and I will be their God.
καὶ ἐπικληθήσομαι ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός
- 46 En zij zullen weten, dat Ik de HEERE hun God ben, Die hen uit Egyptelanduitgevoerd heb, opdat Ik in het midden van hen wonen zou; Ik ben de HEERE,hun God.
And they will see that I am the Lord their God, who took them out of the land of Egypt, so that I might be ever with them: I am the Lord their God.
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐπικληθῆναι αὐτοῖς καὶ θεὸς εἶναι αὐτῶν
- 1 Gij zult ook een reukaltaar des reukwerks maken; van sittimhout zult gij hetmaken.
And you are to make an altar for the burning of perfume; of hard wood let it be made.
καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ ποιήσεις αὐτὸ
- 2 Een el zal zijn lengte zijn, en een el zijn breedte, vierkant zal het zijn, maar tweeellen deszelfs hoogte; uit hetzelfde zullen zijn hoornen zijn.
The altar is to be square, a cubit long and a cubit wide, and two cubits high, and its horns are to be made of the same.
πίχχος τὸ μῆκος καὶ πίχχος τὸ εὖρος τετράγωνον ἔσται καὶ δύο πίχχων τὸ ὕψος ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα αὐτοῦ
- 3 En gij zult het met louter goud overtrekken, zijn dak en deszelfs wanden rondom,als ook zijn hoornen; en gij zult het een gouden krans rondom maken.
It is to be plated with the best gold, the top of it and the sides and the horns, with an edging of gold all round it.
καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰ χρυσίῳ καθαρῷ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ κύκλῳ καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ καὶ ποιήσεις αὐτῷ στρεπτὴν στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ
- 4 Gij zult ook twee gouden ringen daaraan maken, onder zijn krans; aan zijn tweezijden zult gij dezelve maken, aan zijn beide zijden; en zij zullen zijn tot plaatsenvoor de handbomen, dat men het daarmede drage.
Under the edge on the two opposite sides, you are to make two gold rings, to take the rods for lifting it.
καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς καθαροὺς ποιήσεις ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην αὐτοῦ εἰς τὰ δύο κλίτη ποιήσεις ἐν τοῖς δυοῖς πλευροῖς καὶ ἔσονται ψαλίδες ταῖς σκυτάλαις ὥστε αἶρεν αὐτὸ ἐν αὐταῖς
- 5 De draagbomen nu zult gij van sittimhout maken, en gij zult die met goudovertrekken.
And make these rods of the same wood, plating them with gold.
καὶ ποιήσεις σκυτάλας ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ καταχρυσώσεις αὐτάς χρυσίῳ
- 6 En gij zult het zetten voor den voorhang, die voor de ark der getuigenis zijn zal;voor het verzoendeksel, hetwelk zijn zal boven de getuigenis, waarheen Ik met usamenkomen zal.
And let it be placed in front of the veil before the ark of the law, before the cover which is over the law, where I will come face to face with you.
καὶ θήσεις αὐτὸ ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τῶν μαρτυρίων ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν
- 7 En Aaron zal daarop aansteken welriekende specerijen; allen morgen, als hij delampen wel zal toegericht hebben, zal hij dezelve aansteken.
And on this altar sweet spices are to be burned by Aaron every morning when he sees to the lights.
καὶ θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ ααρων θυμίαμα σύνθετον λεπτὸν τὸ πρωὶ πρωὶ ὅταν ἐπισκευάζῃ τοὺς λύχνους θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ
- 8 En als Aaron de lampen aansteken zal, tussen de twee avonden, zal hij dataansteken; het zal een gedurig reukwerk zijn, voor het aangezicht des HEEREN,bij uw geslachten.
And every evening, when he puts the lights up in their places, the spices are to be burned, a sweet-smelling smoke going up before the Lord from generation to generation for ever.
καὶ ὅταν ἐξῆπτη ααρων τοὺς λύχνους ὄψε θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα ἐνδελεχισμού διὰ παντὸς ἔναντι κυρίου εἰς γενεὰς αὐτῶν
- 9 Gij zult geen vreemd reukwerk op hetzelfde aansteken, noch brandoffer, nochspijsoffer; gij zult ook geen drankoffer daarop gieten.
No strange perfume, no burned offering or meal offering, and no drink offering is to be offered on it.
καὶ οὐκ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα ἕτερον κάρπωμα θυσίαν καὶ σπονδὴν οὐ σπείσεις ἐπ' αὐτοῦ

- 10 En Aaron zal eens in het jaar over deszelfs hoornen verzoening doen, met hetbloed des zondoffers der verzoeningen; eens in het jaar zal hij verzoening daaropdoen bij uw geslachten; het is heiligheid der heiligheden den HEERE!
 And once every year Aaron is to make its horns clean: with the blood of the sin-offering he is to make it clean once every year from generation to generation: it is most holy to the Lord.
 και ἐξιλάσεται ἐπ' αὐτὸ ααρων ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ ἅπας τοῦ ἔνιαυτοῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξιλάσμοῦ ἅπας τοῦ ἔνιαυτοῦ καθαριεῖ αὐτὸ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν ἅγιον τῶν ἁγίων ἐστὶν κυρίῳ
- 11 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 12 Als gij de som van de kinderen Israels opnemen zult, naar de getelden onder hen, zo zullen zij een iegelijk de verzoening zijner ziel den HEERE geven, als gij hentellen zult; opdat onder hen geen plage zij, als gij hen tellen zult.
 When you are taking the number of the children of Israel, let every man who is numbered give to the Lord a price for his life, so that no disease may come on them when they are numbered.
 ἐὰν λάβῃς τὸν συλλογισμὸν τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν και δώσουσιν ἕκαστος λύτρα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ κυρίῳ και οὐκ ἔσται ἐν αὐτοῖς πτώσις ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν
- 13 Dit zullen zij geven, al die tot de getelden overgaat, de helft eens sikkels, naar desikkel des heiligdoms (deze sikkel is twintig gera); de helft eens sikkels is eenheffer den HEERE.
 And this is what they are to give; let every man who is numbered give half a shekel, by the scale of the holy place: (the shekel being valued at twenty gerahs:) this money is an offering to the Lord.
 και τοῦτὸ ἐστὶν ὃ δώσουσιν ὅσοι ἂν παραπορεύωνται τὴν ἐπίσκεψιν τὸ ἥμισυ τοῦ διδράχμου ὃ ἐστὶν κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον εἴκοσι ὀβολοὶ τὸ δίδραχμον τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ διδράχμου εἰσφορὰ κυρίῳ
- 14 Al wie overgaat tot de getelden, van twintig jaren oud en daarboven, zal hetheffer des HEEREN geven.
 Everyone who is numbered, from twenty years old and over, is to give an offering to the Lord.
 πᾶς ὃ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς και ἐπάνω δώσουσιν τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ
- 15 De rijke zal het niet vermeederen, en de arme zal het niet verminderen van de helft des sikkels, als gij het heffer des HEEREN geeft om voor uw zielenverzoening te doen.
 The man of wealth is to give no more and the poor man no less than the half-shekel of silver, when the offering is made to the Lord as the price for your lives.
 ὁ πλουτῶν οὐ προσθήσει και ὁ πενόμενος οὐκ ἐλαττονήσει ἀπὸ τοῦ ἡμίσου τοῦ διδράχμου ἐν τῷ δίδοναι τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν
- 16 Gij dan zult het geld der verzoeningen van de kinderen Israels nemen, en zult hetleggen tot den dienst van de tent der samenkomst; en het zal den kinderen Israelster gedachtenis zijn, voor het aangezicht des HEEREN, om voor uw zielenverzoening te doen.
 And you are to take this money from the children of Israel to be used for the work of the Tent of meeting, to keep the memory of the children of Israel before the Lord and to be the price of your lives.
 και λήμψῃ τὸ ἀργύριον τῆς εἰσφορᾶς παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραηλ και δώσεις αὐτὸ εἰς κάτεργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου και ἔσται τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ μνημόσυνον ἔναντι κυρίου ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν
- 17 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 18 Gij zult ook een koperen wasvat maken, met zijn koperen voet, om te wassen; engij zult het zetten tussen de tent der samenkomst, en tussen het altaar, en gij zultwater daarin doen;
 You are to make a brass washing-vessel, with a brass base; and put it between the Tent of meeting and the altar, with water in it;
 ποιήσον λουτήρα χαλκοῦν και βάσιν αὐτῷ χαλκῆν ὥστε νίπτεσθαι και θήσεις αὐτὸν ἀνά μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου και ἀνά μέσον τοῦ θυσιαστηρίου και ἐκχεεῖς εἰς αὐτὸν ὕδωρ
- 19 Dat Aaron en zijn zonen zich daaruit wassen, hun handen en voeten.
 That it may be used by Aaron and his sons for washing their hands and feet;
 και νίπεται ααρων και οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ τὰς χεῖρας και τοὺς πόδας ὕδατι
- 20 Wanneer zij in de tent der samenkomst zullen gaan, zo zullen zij zich met waterwassen, opdat zij niet sterven; of wanneer zij tot het altaar naderen, om te dienen, dat zij het vuuroffer den HEERE aansteken;
 Whenever they go into the Tent of meeting they are to be washed with water, to keep them from death; and whenever they come near to do the work of the altar, or to make an offering by fire to the Lord,
 ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου νίπονται ὕδατι και οὐ μὴ ἀποθάνουσιν ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν και ἀναφέρειν τὰ ὀλοκαυτώματα κυρίῳ

- 21 Zij zullen dan hun handen en voeten wassen, opdat zij niet sterven; en dit zal huneen eeuwige inzetting zijn, voor hem en zijn zaad, bij hun geslachten.
Their hands and feet are to be washed. so that they may be safe from death: this is an order to them for ever; to him and his seed from generation to generation.
 νίψονται τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὕδατι ὅταν εἰσπορεύονται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου νίψονται ὕδατι ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν καὶ ἔσται αὐτοῖς νόμιμον αἰώνιον ἀπὸ τοῦ καὶ ταῖς γενεαῖς αὐτοῦ μετ' αὐτόν
- 22 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων
- 23 Gij nu, neem u de voornaamste specerijen, de zuiverste mirre, vijfhonderdsikkels, en specerijkaneel, half zoveel namelijk tweehonderd en vijftig sikkels, ook specerijkalmus, tweehonderd en vijftig sikkels;
Take the best spices, five hundred shekels' weight of liquid myrrh, and of sweet cinnamon half as much, that is, two hundred and fifty shekels, and two hundred and fifty shekels of sweet calamus,
 καὶ σὺ λαβὲ ἡδύσματα τὸ ἄνθος σμύρνης ἐκλεκτῆς πεντακοσίους σίκλους καὶ κινναμώμου εὐώδους τὸ ἡμισυ τοῦτου διακοσίους πενήκοντα καὶ καλάμου εὐώδους διακοσίους πενήκοντα
- 24 Ook kassie, vijfhonderd, naar den sikkels des heiligdoms, en olie van olijfbomeneen hin;
And of cassia, five hundred shekels' weight measured by the scale of the holy place, and of olive oil a hin:
 καὶ ἴρεως πεντακοσίους σίκλους τοῦ ἁγίου καὶ ἔλαιον ἕξ ἐλαίων ἰν
- 25 En maak daarvan een olie der heilige zalving, een zalf, heel kunstiglijk gemaakt, naar apothekerswerk; het zal een olie der heilige zalving zijn.
And make these into a holy oil, a perfume made by the art of the perfume-maker; it is to be a holy oil.
 καὶ ποιήσεις αὐτὸ ἔλαιον χρίσμα ἅγιον μύρον μυρεψικὸν τέχνη μυρεψοῦ ἔλαιον χρίσμα ἅγιον ἔσται
- 26 En met dezelve zult gij zalven de tent der samenkomst, en de ark der getuigenis.
This oil is to be put on the Tent of meeting, and on the ark of the law,
 καὶ χρίσεις ἐξ αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου
- 27 En de tafel met al haar gereedschap, en de kandelaar met zijn gereedschap, en hetreukaltaar;
And on the table and all its vessels, and on the support for the lights, with its vessels, and on the altar for burning spices,
 καὶ τὴν λυχνίαν καὶ πάντα τὰ σκεῦη αὐτῆς καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος
- 28 En het altaar des brandoffers, met al zijn gereedschap, en het wasvat met zijn voet.
And on the altar of burned offerings with its vessels, and on the washing-vessel and its base.
 καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ πάντα αὐτοῦ τὰ σκεῦη καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεῦη αὐτῆς καὶ τὸν λουτήρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ
- 29 Gij zult ze alzo heiligen, dat zij heiligheid der heiligheden zijn; al wat ze aanroert, zal heilig zijn.
And you are to make them most holy; anything touching them will become holy.
 καὶ ἁγιάσεις αὐτά καὶ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῶν ἁγιασθήσεται
- 30 Gij zult ook Aaron en zijn zonen zalven, en gij zult hen heiligen, om Mij hetpriesterambt te bedienen.
And put the oil on Aaron and his sons, making them holy to do the work of priests to me.
 καὶ ααρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ χρίσεις καὶ ἁγιάσεις αὐτοὺς ἱερατεῦν μοι
- 31 En gij zult tot de kinderen Israels spreken, zeggende: Dit zal Mij een olie derheilige zalving zijn bij uw geslachten.
And say to the children of Israel, This is to be the Lord's holy oil, from generation to generation.
 καὶ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ λαλήσεις λέγων ἔλαιον ἄλειμμα χρίσεως ἅγιον ἔσται τοῦτο ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν
- 32 Op geens mensen vlees zal men ze gieten; gij zult ook naar haar maaksel geendergelijke maken; het is heiligheid, zij zal ulieden heiligheid zijn.
It is not to be used for man's flesh, and no other is to be made like it: holy it is, and you are to keep it holy.
 ἐπὶ σάρκα ἀνθρώπου οὐ χρισθήσεται καὶ κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς ὡσαύτως ἅγιον ἔστιν καὶ ἁγίασμα ἔσται ὑμῖν
- 33 De man, die zulk een zalf maken zal als deze, of die daarvan op wat vreemdsdoet, die zal uitgeroeid worden uit zijn volken.
Whoever makes any like it, or puts it on one who is not a priest, will be cut off from his people.
 ὃς ἂν ποιῆσῃ ὡσαύτως καὶ ὃς ἂν δῶ ἅπ' αὐτοῦ ἀλλογενεῖ ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ

- 34 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Neem tot u welriekende specerijen, mirresap, en oniche, en galban, deze welriekende specerijen, en zuiverenwierook; dat elk bijzonder zij.
And the Lord said to Moses, Take sweet spices, stacte and onycha and galbanum, with the best frankincense, in equal weights;
 και ειπεν κυριος προς μουσην λαβε σεαντην ηδυσματα στακτην ονυχα χαλβανη ηδυσμοδ και λιβανον διαφανη ισον ισο εσται
- 35 En gij zult een reukwerk ener zalf daaruit maken, naar het werk des apothekers, gemengd, rein, heilig.
And make from them a perfume, such as is made by the art of the perfume-maker, mixed with salt, and clean and holy.
 και ποιησουσιν εν αυτη θυμιαμα μυρεψικον εργον μυρεψου μεμιγμενον καθαρων εργων αγιον
- 36 En gij zult van hetzelfde heel klein pulver stoten, en gij zult daarvan leggen voor degetuigenis in de tent der samenkomst, waarheen Ik tot u komen zal; het zal uliedenheiligheid der heiligheden zijn.
And put some of it, crushed very small, in front of the ark in the Tent of meeting, where I will come face to face with you; it is to be most holy.
 και συγκομεις εκ τουτων λεπτων και θησεις απεναντι των μαρτυριων εν τη σκηνη του μαρτυριου οθεν γνωσθησομαι σοι εκειθεν αγιον των αγιων εσται υμιν
- 37 Doch naar het maaksel dezes reukwerks, hetwelk gij gemaakt zult hebben, zultgijlieden voor uzelfen geen maken; het zal u heiligheid zijn voor den HEERE.
You are not to make any perfume like it for yourselves: it is to be kept holy to the Lord.
 θυμιαμα κατα την συνθεσιν αυτην ου ποιησετε υμιν αυτοις αγιασμα εσται υμιν κυριω
- 38 De man, die dergelijke maken zal, om daaraan te rieken, die zal uitgeroeidworden uit zijn volken. Exodus 31
Whoever makes any like it, for its sweet smell, will be cut off from his people.
 ος αν ποιηση ωσαυτως ωστε οσφραινεσθαι εν αυτη απολειται εκ του λαου αυτου
- 1 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 και ελλαγησεν κυριος προς μουσην λεγων
- 2 Zie, Ik heb met name geroepen Bezaleel, den zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda.
I have made selection of Bezaleel, the son of Uri, by name, the son of Hur, of the tribe of Judah:
 ιδου ανακεκλημαι εξ ονοματος τον βεσεληλ τον του ουριου τον ωρ της φυλης ιουδα
- 3 En Ik heb hem vervuld met den Geest Gods, met wijsheid, en met verstand, en met wetenschap, namelijk in alle handwerk;
And I have given him the spirit of God and made him wise and full of knowledge and expert in every sort of handwork,
 και ανεπλησα αυτον πνευμα θεου σοφιας και συνεσεως και επιστημης εν παντι εργω
- 4 Om te bedenken vernuftigen arbeid; te werken in goud, en in zilver, en in koper,
To do all sorts of delicate work in gold and silver and brass;
 διανοεισθαι και αρχιτεκτονησαι εργαζεσθαι το χρυσιον και το αργυριον και τον χαλκον και την υακινθον και την πορφυραν και το κοκκινον το νηστων και την βυσσον την κεκλωσμενην
- 5 En in kunstige steensnijding, om in te zetten, en in kunstige houtsnijding, om te werken in alle handwerk.
In cutting stones for framing, and to do every form of woodwork.
 και τα λιθουργικα και εις τα εργα τα τεκτονικα των ξυλων εργαζεσθαι κατα παντα τα εργα
- 6 En Ik, zie, Ik heb hem bijgevoegd Aholiab, den zoon van Ahisamach, van den stam van Dan; en in het hart van een iegelijk, die wijs van hart is, heb Ik wijsheidgegeven; en zij zullen maken al wat Ik u geboden heb.
And I have made selection of Oholiab with him, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan; and in the hearts of all who are wise I have put the knowledge to make whatever I have given you orders to have made;
 και εγω εδωκα αυτον και τον ελιαβ τον του αχισαμαχ εκ φυλης δαν και παντι συνετη καρδια δεδωκα συνεσιν και ποιησουσιν παντα οσα σοι συνεταξα
- 7 Namelijk de tent der samenkomst, en de ark der getuigenis, en het verzoendeksel, dat daarop zal zijn, en al het gereedschap der tent;
The Tent of meeting, and the ark of the law, and the cover which is on it, and all the things for the tent,
 την σκηνην του μαρτυριου και την κιβωτον της διαθηκης και το ιλαστηριον το επ' αυτης και την διασκευην της σκηνης
- 8 En de tafel, met haar gereedschap; en den louteren kandelaar, met al zijngereedschap; en het reukaltaar;
And the table with its vessels, and the holy light-support with all its vessels, and the altar for the burning of spices,
 και τα θυσιαστήρια και την τραπεζαν και παντα τα σκευη αυτης και την λυχνιαν την καθαρων και παντα τα σκευη αυτης

- 9 Ook des brandoffers altaar, met al zijn gereedschap; en het wasvat met zijn voet;
And the altar of burned offerings with all its vessels, and the washing-vessel with its base,
καὶ τὸν λουτήρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ
- 10 En de ambtsklederen, en de heilige klederen van den priester Aaron, en de klederen van zijn zonen, om het priesterambt te bedienen;
And the robes of needlework, the holy robes for Aaron and for his sons, for their use when acting as priests,
καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς ααρων καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἱερατεύειν μοι
- 11 Ook de zalfolie, en het reukwerk van welriekende specerijen voor het heiligdom; naar alles, wat Ik u geboden heb, zullen zij het maken.
And the holy oil, and the perfume of sweet spices for the holy place; they will do whatever I have given you orders to have done.
καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως τοῦ ἁγίου κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐνετείλαμην σοι ποιήσουσιν
- 12 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 13 Gij nu, spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Gij zult evenwel mijn sabbattenonderhouden; want dit is een teken tussen Mij en tussen ulieden, bij uwgeslachten; opdat men wete, dat Ik de HEERE ben, Die u heilige.
Say to the children of Israel that they are to keep my Sabbaths; for the Sabbath day is a sign between me and you through all your generations; so that you may see that I am the Lord who makes you holy.
καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ λέγων ὁρᾶτε καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε σημεῖόν ἐστιν παρ' ἐμοὶ καὶ ἐν ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἵνα γνῶτε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς
- 14 Onderhoudt dan den sabbat, dewijl hij ulieden heilig is! Wie hem ontheiligt, zal zekerlijk gedood worden; want een ieder, die op denzelven enig werk doet, dieziel zal uitgerooid worden uit het midden harer volken.
So you are to keep the Sabbath as a holy day; and anyone not honouring it will certainly be put to death: whoever does any work on that day will be cut off from his people.
καὶ φυλάξεσθε τὰ σάββατα ὅτι ἅγιον τοῦτό ἐστιν κυρίου ὑμῖν ὁ βεβηλῶν αὐτὸ θανάτῳ θανατωθήσεται πᾶς ὃς ποιήσει ἐν αὐτῷ ἔργον ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
- 15 Zes dagen zal men het werk doen; doch op den zevenden dag is de sabbat derrust, een heiligheid des HEEREN! Wie op de sabbatdag arbeid doet, zal zekerlijkgedood worden.
Six days may work be done, but the seventh day is a Sabbath of complete rest, holy to the Lord; whoever does any work on the Sabbath day is to be put to death.
ἕξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα τῆ δὲ ἡμέρα τῆ ἐβδόμη σάββατα ἀνάπαυσις ἅγια τῷ κυρίῳ πᾶς ὃς ποιήσει ἔργον τῆ ἡμέρα τῆ ἐβδόμη θανάτῳ θανατωθήσεται
- 16 Dat dan de kinderen Israels de sabbat houden, de sabbat onderhoudende in hun geslachten, tot een eeuwig verbond.
And the children of Israel are to keep the Sabbath holy, from generation to generation, by an eternal agreement.
καὶ φυλάξουσιν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὰ σάββατα ποιεῖν αὐτὰ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν διαθήκη αἰώνιος
- 17 Hij zal tussen Mij en tussen de kinderen Israels een teken in eeuwigheid zijn; dewijl de HEERE, in zes dagen, den hemel en de aarde gemaakt, en op den zevenden dag gerust en Zich verkwikt heeft.
It is a sign between me and the children of Israel for ever; because in six days the Lord made heaven and earth, and on the seventh day he took his rest and had pleasure in it.
ἐν ἐμοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ σημεῖόν ἐστιν αἰώνιον ὅτι ἐν ἕξι ἡμέραις ἐποίησεν κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τῆ ἡμέρα τῆ ἐβδόμη ἐπαύσατο καὶ κατέπαυσεν
- 18 En Hij gaf aan Mozes, als Hij met hem op den berg Sinai te spreken geeindigd had, de twee tafelen der getuigenis, tafelen van steen, beschreven met den vinger Gods.
And when his talk with Moses on Mount Sinai was ended, he gave him the two stones of the law, two stones on which was the writing made by the finger of God.
καὶ ἔδωκεν μουσεὶ ἡνίκα κατέπαυσεν λαλῶν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ σιναι τὰς δύο πλάκας τοῦ μαρτυρίου πλάκας λιθίνας γεγραμμένας τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ
- 1 Toen het volk zag, dat Mozes verhoog van den berg af te komen, zo verzamelde zich het volk tot Aaron, en zij zeiden tot hem: Sta op, maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan; want dezen Mozes, dien man, die ons uit Egyptelanduitgevoerd heeft, wij weten niet, wat hem geschiedt zij.
And when the people saw that Moses was a long time coming down from the mountain, they all came to Aaron and said to him, Come, make us a god to go before us: as for this Moses, who took us up out of the land of Egypt, we have no idea what has become of him.
καὶ ἰδὼν ὁ λαὸς ὅτι κεχρόνικεν μουσῆς καταβῆναι ἐκ τοῦ ὄρους συνέστη ὁ λαὸς ἐπὶ ααρων καὶ λέγουσιν αὐτῷ ἀνάστηθι καὶ ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται ἡμῶν ὁ γὰρ μουσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ
- 2 Aaron nu zeide tot hen: Rukt af de gouden oorsierselen, die in de oren uwer vrouwen, uwer zonen, en uwer dochteren zijn; en brengt ze tot mij.
Then Aaron said to them, Take off the gold rings which are in the ears of your wives and your sons and your daughters, and give them to me.
καὶ λέγει αὐτοῖς ααρων περιέλεσθε τὰ ἐνώτια τὰ χρυσᾶ τὰ ἐν τοῖς ὠσίν τῶν γυναικῶν ὑμῶν καὶ θυγατέρων καὶ ἐνέγκατε πρὸς με

- 3 Toen rukte het ganse volk de gouden oorsierselen af, die in hun oren waren; en zijbrachten ze tot Aaron.
And all the people took the gold rings from their ears and gave them to Aaron.
καὶ περιεῖλαντο πᾶς ὁ λαὸς τὰ ἐνώτια τὰ χρυσοῦ τὰ ἐν τοῖς ὤσιν αὐτῶν καὶ ἤνεγκαν πρὸς ααρων
- 4 En hij nam ze uit hun hand, en hij bewierp het met een griffie, en hij maakte eengegoten kalf daaruit. Toen zeiden zij: Dit zijn uw goden, Israel! die u uitEgypteland opgevoerd hebben.
And he took the gold from them and, hammering it with an instrument, he made it into the metal image of a young ox: and they said, This is your god, O Israel, who took you out of the land of Egypt.
καὶ ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἔπλασεν αὐτὰ ἐν τῇ γραφίδι καὶ ἐποίησεν αὐτὰ μόσχον χωνευτὸν καὶ εἶπεν οὗτοι οἱ θεοὶ σου ἰσραηλ οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 5 Als Aaron dat zag, zo bouwde hij een altaar voor hetzelfde; en Aaron riep uit, enzeide: Morgen zal den HEERE een feest zijn!
And when Aaron saw this, he made an altar before it, and made a public statement, saying, Tomorrow there will be a feast to the Lord.
καὶ ἰδὼν ααρων ὠκοδόμησεν θυσιαστήριον κατέναντι αὐτοῦ καὶ ἐκήρυξεν ααρων λέγων ἑορτὴ τοῦ κυρίου αὐριον
- 6 En zij stonden des anderen daags vroeg op, en offerden brandoffer, en brachtendankoffer daartoe; en het volk zat neder om te eten en te drinken; daarna stonden zij op, om te spelen.
So early on the day after they got up and made burned offerings and peace-offerings; and took their seats at the feast, and then gave themselves to pleasure.
καὶ ὀρθρίας τῇ ἐπαύριον ἀνεβίβασεν ὀλοκαυτώματα καὶ προσήνεγκεν θυσίαν σωτηρίου καὶ ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἀνέστησαν παίξεν
- 7 Toen sprak de HEERE tot Mozes: Ga heen, klim af! want uw volk, dat gij uitEgypteland opgevoerd hebt, heeft het verdorven.
And the Lord said to Moses, Go down quickly; for your people, whom you took out of the land of Egypt, are turned to evil ways;
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων βάδιζε τὸ τάχος ἐντεῦθεν κατὰβηθι ἠνόμησεν γὰρ ὁ λαὸς σου οὗς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 8 En zij zijn haast afgeweken van den weg, dien Ik hun geboden had, zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt; en zij hebben zich voor hetzelfde gebogen, en hebben het offerande gedaan, en gezegd: Dit zijn uw goden, Israel, die u uitEgypteland opgevoerd hebben.
Even now they are turned away from the rule I gave them, and have made themselves a metal ox and given worship to it and offerings, saying, This is your god, O Israel, who took you up out of the land of Egypt.
παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον καὶ προσεκυνήκασιν αὐτῷ καὶ τεθόκασιν αὐτῷ καὶ εἶπαν οὗτοι οἱ θεοὶ σου ἰσραηλ οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 10 En nu, laat Mij toe, dat Mijn toorn tegen hen ontsteke, en hen vertere; zo zal Ik utot een groot volk maken.
Now do not get in my way, for my wrath is burning against them; I will send destruction on them, but of you I will make a great nation.
καὶ νῦν ἔασόν με καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ εἰς αὐτοὺς ἐκτρίψω αὐτοὺς καὶ ποιήσω σὲ εἰς ἔθνος μέγα
- 11 Doch Mozes aanbad het aangezicht des HEEREN zijns Gods, en hij zeide: OHEERE! waarom zou Uw toorn ontsteken tegen Uw volk, hetwelk Gij met grotekracht, en met een sterke hand, uit Egypteland uitgevoerd hebt?
But Moses made prayer to God, saying, Lord, why is your wrath burning against your people whom you took out of the land of Egypt, with great power and with the strength of your hand?
καὶ ἐδέθη μωσῆς ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν ἵνα τί κύριε θυμοὶ ὀργῇ εἰς τὸν λαόν σου οὗς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν ἰσχύι μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ
- 12 Waarom zouden de Egyptenaars spreken, zeggende: In kwaadheid heeft Hij hen uitgevoerd, opdat Hij hen doodde op de bergen, en opdat Hij hen vernielde vanden aardbodem? Keer af van de hittigheid Uws toorns, en laat het U over hetkwaad Uws volks berouwen.
Why let the Egyptians say, He took them out to an evil fate, to put them to death on the mountains, cutting them off from the earth? Let your wrath be turned away from them, and send not this evil on your people.
μήποτε εἰπῶσιν οἱ αἰγύπτιοι λέγοντες μετὰ πονηρίας ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐξαναλώσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς παῦσαι τῆς ὀργῆς τοῦ θυμοῦ σου καὶ ἴλεως γενοῦ ἐπὶ τῇ κακίᾳ τοῦ λαοῦ σου
- 13 Gedenk aan Abraham, aan Izak en aan Israel, Uw knechten, aan welke Gij bijUzelveu gezworen hebt, en hebt tot hen gesproken: Ik zal uw zaadvermenigvuldigen als de sterren des hemels; en dit gehele land, waarvan Ik gezegdheb, zal Ik aan ulieder zaad geven, dat zij het erfelijk bezitten in eeuwigheid.
Have in mind Abraham, Isaac, and Israel, your servants, to whom you gave your oath, saying, I will make your seed like the stars of heaven in number, and all this land will I give to your seed, as I said, to be their heritage for ever.
μνησθεὶς ἀβρααμ καὶ ἰσαακ καὶ ἰακωβ τῶν σῶν οἰκετῶν οἷς ὁμοσας κατὰ σεαυτοῦ καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς λέγων πολυπληθυνῶ τὸ σπέρμα ὑμῶν ὥσει τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην ἦν εἶπας δοῦναι τῷ σπέρματι αὐτῶν καὶ καθέξουσιν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα
- 14 Toen berouwde het den HEERE over het kwaad, hetwelk Hij gesproken had Zijnavolk te zullen doen.
So the Lord let himself be turned from his purpose of sending punishment on his people.
καὶ ἰλάσθη κύριος περὶ τῆς κακίας ἧς εἶπεν ποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ

- 15 En Mozes wendde zich om, en klom van den berg af, met de twee tafelen dergetuigenis in zijn hand; deze tafelen waren op haar beide zijden beschreven, zijwaren op de ene en op de andere zijde beschreven.
Then Moses came down the mountain with the two stones of the law in his hand; the stones had writing on their two sides, on the front and on the back.
καὶ ἀποστρέψας μουσῆς κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους καὶ αἱ δύο πλάκες τοῦ μαρτυρίου ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ πλάκες λίθινα καταγεγραμμένα ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἦσαν γεγραμμένα
- 16 En diezelfde tafelen waren Gods werk; het geschrift was ook Gods geschrift zelf, in de tafelen gegraveerd.
The stones were the work of God, and the writing was the writing of God, cut on the stones.
καὶ αἱ πλάκες ἔργον θεοῦ ἦσαν καὶ ἡ γραφή γραφή θεοῦ ἐστὶν κεκολλημένη ἐν ταῖς πλαξίν
- 17 Toen nu Jozua des volks stem hoorde, als het juichte, zo zeide hij tot Mozes: Er is een krijgsgeschrei in het leger.
Now when the noise and the voices of the people came to the ears of Joshua, he said to Moses, There is a noise of war in the tents.
καὶ ἀκούσας ἰησοῦς τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ κρᾶζόντων λέγει πρὸς μουσῆν φωνὴ πολέμου ἐν τῇ παρεμβολῇ
- 18 Maar hij zeide: Het is geen stem des geroeps van overwinning, het is ook geenstem des geroeps van nederlaag; ik hoor een stem van zingen bij beurte.
And Moses said, It is not the voice of men who are overcoming in the fight, or the cry of those who have been overcome; it is the sound of songs which comes to my ear.
καὶ λέγει οὐκ ἔστιν φωνὴ ἐξαρχόντων κατ' ἰσχνὸν οὐδὲ φωνὴ ἐξαρχόντων τροπῆς ἀλλὰ φωνὴν ἐξαρχόντων οἴνου ἐγὼ ἀκούω
- 19 En het geschiedde, als hij aan het leger naderde, en het kalf, en de reien zag, datde toorn van Mozes ontstak, en dat hij de tafelen uit zijn handen wierp, en dezelvebeneden aan den berg verbrak.
And when he came near the tents he saw the image of the ox, and the people dancing; and in his wrath Moses let the stones go from his hands, and they were broken at the foot of the mountain.
καὶ ἠνίκα ἤγγιζεν τῇ παρεμβολῇ ὄρῃ τὸν μόσχον καὶ τοὺς χορούς καὶ ὀργισθεὶς θυμῷ μουσῆς ἔρριπεν ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὰς δύο πλάκας καὶ συνέτριπεν αὐτὰς ὑπὸ τὸ ὄρος
- 20 En hij nam dat kalf, dat zij gemaakt hadden, en verbrandde het in het vuur, envermaalde het, totdat het klein werd, en strooide het op het water, en deed hetden kinderen Israels drinken.
And he took the ox which they had made, burning it in the fire and crushing it to powder, and he put it in the water and made the children of Israel take a drink of it.
καὶ λαβὼν τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν πυρὶ καὶ κατήλεσεν αὐτὸν λεπτὸν καὶ ἔσπειρεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ὕδωρ καὶ ἐπότισεν αὐτὸ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ
- 21 En Mozes zeide tot Aaron: Wat heeft u dit volk gedaan, dat gij zulk een grotezonde over hetzelfde gebracht hebt?
And Moses said to Aaron, What did the people do to you that you let this great sin come on them?
καὶ εἶπεν μουσῆς τῷ ααρων τί ἐποίησέν σοι ὁ λαὸς οὗτος ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην
- 22 Toen zeide Aaron: De toorn mijns heren ontsteke niet! gij kent dit volk, dat het inden boze ligt.
And Aaron said, Let not my lord be angry; you have seen how the purposes of this people are evil.
καὶ εἶπεν ααρων πρὸς μουσῆν μὴ ὀργίζου κύριε σὺ γὰρ οἶδας τὸ ὄρημα τοῦ λαοῦ τούτου
- 23 Zij dan zeiden tot mij: Maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan, want dezenMozes, dien man, die ons uit Egypteland opgevoerd heeft, wij weten niet, wathem geschied zij.
For they said to me, Make us a god to go before us: as for this Moses, who took us up out of the land of Egypt, we have no idea what has come to him.
λέγουσιν γάρ μοι ποιήσον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται ἡμῶν ὁ γὰρ μουσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ
- 24 Toen zeide ik tot hen: Wie goud heeft, die rukke het af, en geve het mij; en ikwierp het in het vuur, en dit kalf is er uit gekomen.
Then I said to them, Whoever has any gold, let him take it off; so they gave it to me, and I put it in the fire, and this image of an ox came out.
καὶ εἶπα αὐτοῖς εἰ τινὶ ὑπάρχει χρυσία περιέλεσθε καὶ ἔδωκάν μοι καὶ ἔρριψα εἰς τὸ πῦρ καὶ ἐξῆλθεν ὁ μόσχος οὗτος
- 25 Als Mozes zag, dat het volk ontbloot was, (want Aaron had het ontbloot totverkleining onder degenen, die tegen hen hadden mogen opstaan),
And Moses saw that the people were out of control, for Aaron had let them loose to their shame before their haters:
καὶ ἰδὼν μουσῆς τὸν λαὸν ὅτι διεσκέδασται διεσκέδασεν γὰρ αὐτοὺς ααρων ἐπίχαρμα τοῖς ὑπεναντίοις αὐτῶν
- 26 Zo bleef Mozes staan in de poort des legers, en zeide: Wie den HEEREtoebehoort, kome tot mij! Toen verzamelden zich tot hem al de zonen van Levi.
Then Moses took his place at the way into the tents, and said, Whoever is on the Lord's side, let him come to me. And all the sons of Levi came together to him.
ἔστη δὲ μουσῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς παρεμβολῆς καὶ εἶπεν τίς πρὸς κύριον ἴτω πρὸς με συνῆλθον οὗν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ λευι

- 27 En hij zeide tot hen: Alzo zegt de HEERE, de God van Israel: Een ieder doe zijnzwaard aan zijn heup; gaat door en keert weder, van poort tot poort in het leger, en een iegelijk dode zijn broeder, en elk zijn vriend, en elk zijn naaste!
 And he said to them, This is the word of the Lord, the God of Israel: Let every man take his sword at his side, and go from one end of the tents to the other, putting to death his brother and his friend and his neighbour.
 και λέγει αυτοῖς τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ θέσθε ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ῥομφαίαν ἐπὶ τὸν μηρὸν καὶ διέλθατε καὶ ἀνακάμψατε ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην διὰ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἀποκτείνετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἑγγίστα αὐτοῦ
- 28 En de zonen van Levi deden naar het woord van Mozes; en er vielen van hetvolk, op dien dag, omtrent drie duizend man.
 And the sons of Levi did as Moses said; and about three thousand of the people were put to death that day.
 και ἐποίησαν οἱ υἱοὶ λευὶ καθὰ ἐλάλησεν αὐτοῖς μουσῆς καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τρισχίλιους ἄνδρας
- 29 Want Mozes had gezegd: Vult heden uw handen den HEERE; want elk zal zijntegen zijn zoon, en tegen zijn broeder; en dit, opdat Hij heden een zegen overulieden geve!
 And Moses said, You have made yourselves priests to the Lord this day; for every one of you has made the offering of his son and his brother; the blessing of the Lord is on you this day.
 και εἶπεν αὐτοῖς μουσῆς ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν σήμερον κυρίῳ ἕκαστος ἐν τῷ υἱῷ ἢ τῷ ἀδελφῷ δοθῆναι ἐφ' ὑμᾶς εὐλογίαν
- 30 En het geschiedde des anderen daags, dat Mozes tot het volk zeide: Gijlieden hebt een grote zonde gezondigd; doch nu, ik zal tot den HEERE opklimmen; mischien zal ik een verzoening doen voor uw zonde.
 And on the day after, Moses said to the people, Great has been your sin: but I will go up to the Lord, and see if I may get forgiveness for your sin.
 και ἐγένετο μετὰ τὴν αὐριον εἶπεν μουσῆς πρὸς τὸν λαόν ὑμεῖς ἡμαρτήκατε ἁμαρτίαν μεγάλην καὶ νῦν ἀναβήσομαι πρὸς τὸν θεόν ἵνα ἐξιλάσωμαι περὶ τῆς ἁμαρτίας ὑμῶν
- 31 Zo keerde Mozes weder tot den HEERE, en zeide: Och, dit volk heeft een grote zonde gezondigd, dat zij zich gouden goden gemaakt hebben.
 Then Moses went back to the Lord and said, This people has done a great sin, making themselves a god of gold;
 ὑπέστρεψεν δὲ μουσῆς πρὸς κύριον καὶ εἶπεν δέομαι κύριε ἡμαρτήκεν ὁ λαὸς οὗτος ἁμαρτίαν μεγάλην καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς θεοὺς χρυσοῦς
- 32 Nu dan, indien Gij hun zonden vergeven zult! doch zo niet, zo delg mij nu uit Uwboek, hetwelk Gij geschreven hebt.
 But now, if you will give them forgiveness--but if not, let my name be taken out of your book.
 και νῦν εἰ μὲν ἀφεῖς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ἄφες εἰ δὲ μὴ ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βίβλου σου ἧς ἔγραψας
- 33 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Dien zou Ik uit Mijn boek delgen, die aan Mijzondigt.
 And the Lord said to Moses, Whoever has done evil against me will be taken out of my book.
 και εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν εἴ τις ἡμάρτηκεν ἐνώπιόν μου ἐξαλείψω αὐτὸν ἐκ τῆς βίβλου μου
- 34 Doch ga nu heen, leid dit volk, waarheen Ik u gezegd heb; zie, Mijn Engel zalvoor uw aangezicht gaan! doch ten dage Mijns bezoeken, zo zal Ik hun zondeover hen bezoeken!
 But now, go, take the people into that place of which I have given you word; see, my angel will go before you: but when the time of my judging has come, I will send punishment on them for their sin.
 νυνὶ δὲ βάδιζε κατὰβηθι καὶ ὁδήγησον τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπά σοι ἰδοὺ ὁ ἄγγελός μου προπορεύεται πρὸ προσώπου σου ἢ δ' ἂν ἡμέρα ἐπισκέπτομαι ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν
- 35 Aldus plaagde de HEERE dit volk, omdat zij dat kalf gemaakt hadden, hetwelk Aaron gemaakt had. Exodus 32
 And the Lord sent punishment on the people because they gave worship to the ox which Aaron made.
 και ἐπάταξεν κύριος τὸν λαὸν περὶ τῆς ποιήσεως τοῦ μόσχου οὗ ἐποίησεν ααρων
- 1 Toen het volk zag, dat Mozes vertoog van den berg af te komen, zo verzamelde zich het volk tot Aaron, en zij zeiden tot hem: Sta op, maak ons goden, die voorons aangezicht gaan; want dezen Mozes, dien man, die ons uit Egyptelanduitgevoerd heeft, wij weten niet, wat hem geschiedt zij.
 And the Lord said to Moses, Go forward from this place, you and the people whom you have taken up out of the land of Egypt, to that land about which I made an oath to Abraham, Isaac, and Jacob, saying, To your seed will I give it.
 και εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν πορεύου ἀνάβηθι ἐντεῦθεν σὺ καὶ ὁ λαός σου οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τῷ αβρααμ καὶ ἰσαακ καὶ ἰακωβ λέγων τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν
- 2 Aaron nu zeide tot hen: Rukt af de gouden oorsierselen, die in de oren uwer vrouwen, uwer zonen, en uwer dochteren zijn; en brengt ze tot mij.
 And I will send an angel before you, driving out the Canaanite and the Amorite and the Hittite and the Perizzite and the Hivite and the Jebusite:
 και συναποστελῶ τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου καὶ ἐκβαλεῖ τὸν αμορραῖον καὶ χετταῖον καὶ φερεζαῖον καὶ γεργεσαῖον καὶ εβαῖον καὶ ιεβουσαῖον
- 3 Toen rukte het ganse volk de gouden oorsierselen af, die in hun oren waren; en zijbrachten ze tot Aaron.
 Go up to that land flowing with milk and honey; but I will not go up among you, for you are a stiff-necked people, for fear that I send destruction on you while you are on the way.
 και εισάξω σε εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι οὐ γὰρ μὴ συναναβῶ μετὰ σοῦ διὰ τὸ λαὸν σκληροτράχηλόν σε εἶναι ἵνα μὴ ἐξαναλώσω σε ἐν τῇ ὁδῷ

- 4 En hij nam ze uit hun hand, en hij bewierp het met een griffie, en hij maakte eengegoten kalf daaruit. Toen zeiden zij: Dit zijn uw goden, Israel! die u uitEgypteland opgevoerd hebben.
Hearing this bad news the people were full of grief, and no one put on his ornaments.
καὶ ἀκούσας ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο κατεπένθησαν ἐν πενθικοῖς
- 5 Als Aaron dat zag, zo bouwde hij een altaar voor hetzelfde; en Aaron riep uit, enzeide: Morgen zal den HEERE een feest zijn!
And the Lord said to Moses, Say to the children of Israel, You are a stiff-necked people: if I come among you, even for a minute, I will send destruction on you; so take off all your ornaments, so that I may see what to do with you.
καὶ εἶπεν κύριος τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ὅμοις λαὸς σκληροτράχηλος ὁράτε μὴ πληγῆν ἄλλην ἐπάξω ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσω ὑμᾶς νῦν οὖν ἀφέεσθε τὰς στολὰς τῶν δοξῶν ὑμῶν καὶ τὸν κόσμον καὶ δεῖξω σοὶ ἃ ποιήσω σοὶ
- 6 En zij stonden des anderen daags vroeg op, en offerden brandoffer, en brachtendankoffer daartoe; en het volk zat neder om te eten en te drinken; daarna stonden zij op, om te spelen.
So the children of Israel took off their ornaments at Mount Horeb, and did not put them on again.
καὶ περιεΐλαντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸν κόσμον αὐτῶν καὶ τὴν περιστολὴν ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ χωρηβ
- 7 Toen sprak de HEERE tot Mozes: Ga heen, klim af! want uw volk, dat gij uitEgypteland opgevoerd hebt, heeft het verdorven.
Now it was Moses' way to put up the Tent of meeting outside the tent-circle, at some distance away; giving it the name of The Tent of meeting. And everyone desiring to make his prayer to the Lord went to the Tent of meeting outside the tent-circle.
καὶ λαβὼν μουσῆς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἔπηξεν ἔξω τῆς παρεμβολῆς μακρὰν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐκλήθη σκηνὴ μαρτυρίου καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ζητῶν κύριον ἐξεπορεύετο εἰς τὴν σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς
- 8 En zij zijn haast afgeweken van den weg, dien Ik hun geboden had, zij hebben zich een gegoten kalf gemaakt; en zij hebben zich voor hetzelfde gebogen, en hebben het offerande gedaan, en gezegd: Dit zijn uw goden, Israel, die u uitEgypteland opgevoerd hebben.
And whenever Moses went out to the Tent of meeting, all the people got up and everyone went to the door of his tent, looking after Moses till he went inside the Tent.
ἡνίκα δ' ἂν εἰσπορεύετο μουσῆς εἰς τὴν σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰστίκει πᾶς ὁ λαὸς σκοπεύοντες ἕκαστος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ καὶ κατενοοῦσαν ἀπίοντος μουσῆ ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν σκηνήν
- 9 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Ik heb dit volk gezien, en zie, het is eenhardnekkig volk!
And whenever Moses went into the Tent, the pillar of cloud came down, and took its place by the door of the Tent, as long as the Lord was talking with Moses.
ὡς δ' ἂν εἰσῆλθεν μουσῆς εἰς τὴν σκηνὴν κατέβαιναν ὁ στῦλος τῆς νεφέλης καὶ ἴστατο ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς καὶ ἐλάλει μουσῆ
- 10 En nu, laat Mij toe, dat Mijn toorn tegen hen ontsteke, en hen vertere; zo zal Ik utot een groot volk maken.
And all the people saw the cloud at the door of the Tent, and they went down on their faces, everyone at the door of his tent.
καὶ ἑώρα πᾶς ὁ λαὸς τὸν στῦλον τῆς νεφέλης ἐστῶτα ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς καὶ στάντες πᾶς ὁ λαὸς προσεκύνησαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ
- 11 Doch Mozes aanbad het aangezicht des HEEREN zijns Gods, en hij zeide: OHEERE! waarom zou Uw toorn ontsteken tegen Uw volk, hetwelk Gij met grotekracht, en met een sterke hand, uit Egypteland uitgevoerd hebt?
And the Lord had talk with Moses face to face, as a man may have talk with his friend. And when Moses came back to the tents, his servant, the young man Joshua, the son of Nun, did not come away from the Tent.
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν ἐνώπιος ἐνώπιω ὡς εἴ τις λαλήσει πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον καὶ ἀπελύετο εἰς τὴν παρεμβολήν ὁ δὲ θεράπων ἰησοῦς υἱὸς ναυη νέος οὐκ ἐξεπορεύετο ἐκ τῆς σκηνῆς
- 12 Waarom zouden de Egyptenaars spreken, zeggende: In kwaadheid heeft Hij henuitgevoerd, opdat Hij hen doodde op de bergen, en opdat Hij hen vernielde vanden aardbodem? Keer af van de hittigheid Uws toorns, en laat het U over hetkwaad Uws volks berouwen.
And Moses said to the Lord, See, you say to me, Be this people's guide on their journey, but you have not made clear to me whom you will send with me. But you have said, I have knowledge of you by name, and you have grace in my eyes.
καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς κύριον ἰδοὺ σὺ μοι λέγεις ἀνάγαγε τὸν λαὸν τοῦτον σὺ δὲ οὐκ ἐδήλωσάς μοι ὃν συναποστελεῖς μετ' ἐμοῦ σὺ δέ μοι εἶπας οἶδά σε παρὰ πάντας καὶ χάριν ἔχεις παρ' ἐμοί
- 13 Gedenk aan Abraham, aan Izak en aan Israel, Uw knechten, aan welke Gij bijUzelveu gezworen hebt, en hebt tot hen gesproken: Ik zal uw zaadvermenigvuldigen als de sterren des hemels; en dit gehele land, waarvan Ik gezegdheb, zal Ik aan ulieder zaad geven, dat zij het erfelijk bezitten in eeuwigheid.
If then I have grace in your eyes, let me see your ways, so that I may have knowledge of you and be certain of your grace; and my prayer is that you will keep in mind that this nation is your people.
εἰ οὖν εὗρηκα χάριν ἐναντίον σου ἐμφάνισόν μοι σεαυτὸν γνωστῶς ἴδω σε ὅπως ἂν ᾧ εὕρηκῶς χάριν ἐναντίον σου καὶ ἵνα γνῶ ὅτι λαὸς σου τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο
- 14 Toen berouwde het den HEERE over het kwaad, hetwelk Hij gesproken had Zijnvolk te zullen doen.
And he said, I myself will go with you and give you rest.
καὶ λέγει αὐτὸς προπορεύσομαι σοὶ καὶ καταπαύσω σε

- 15 En Mozes wendde zich om, en klom van den berg af, met de twee tafelen dergetuigenis in zijn hand; deze tafelen waren op haar beide zijden beschreven, zijwaren op de ene en op de andere zijde beschreven.
And Moses said, If you yourself are not going with us, do not send us on from here.
καὶ λέγει πρὸς αὐτόν εἰ μὴ αὐτὸς σὺ πορεύῃ μὴ με ἀναγάγῃς ἐντεῦθεν
- 16 En diezelfde tafelen waren Gods werk; het geschrift was ook Gods geschrift zelf, in de tafelen gegraveerd.
For is not the fact of your going with us the sign that I and this people have grace in your eyes, so that we, that is, I and your people, are separate from all other people on the face of the earth?
καὶ πῶς γνωστὸν ἔσται ἀληθῶς ὅτι εὐρηκα χάριν παρὰ σοῦ ἐγὼ τε καὶ ὁ λαός σου ἀλλ' ἢ συμπορευομένου σου μεθ' ἡμῶν καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐγὼ τε καὶ ὁ λαός σου παρὰ πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς ἔστιν
- 17 Toen nu Jozua des volks stem hoorde, als het juichte, zo zeide hij tot Mozes: Er iseen krijgsgeschrei in het leger.
And the Lord said to Moses, I will do as you say: for you have grace in my eyes, and I have knowledge of you by your name.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ τοῦτόν σοι τὸν λόγον ὃν εἶρηκας ποιήσω εὐρηκας γὰρ χάριν ἐνώπιόν μου καὶ οἶδά σε παρὰ πάντας
- 18 Maar hij zeide: Het is geen stem des geroeps van overwinning, het is ook geenstem des geroeps van nederlaag; ik hoor een stem van zingen bij beurte.
And Moses said, O Lord, let me see your glory.
καὶ λέγει δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν
- 19 En het geschiedde, als hij aan het leger naderde, en het kalf, en de reien zag, datde toorn van Mozes ontstak, en dat hij de tafelen uit zijn handen wierp, en dezelvebeneden aan den berg verbrak.
And he said, I will make all the light of my being come before you, and will make clear to you what I am; I will be kind to those to whom I will be kind, and have mercy on those on whom I will have mercy.
καὶ εἶπεν ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου τῇ δόξῃ μου καὶ καλέσω ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου κύριος ἐναντίον σου καὶ ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ καὶ οἰκτιρήσω ὃν ἂν οἰκτιρῶ
- 20 En hij nam dat kalf, dat zij gemaakt hadden, en verbrandde het in het vuur, envermaalde het, totdat het klein werd, en strooide het op het water, en deed hetden kinderen Israels drinken.
But it is not possible for you to see my face, for no man may see me and still go on living.
καὶ εἶπεν οὐ δύνησι ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου καὶ ζήσεται
- 21 En Mozes zeide tot Aaron: Wat heeft u dit volk gedaan, dat gij zulk een grotezonde over hetzelfde gebracht hebt?
And the Lord said, See, there is a place near me, and you may take your place on the rock:
καὶ εἶπεν κύριος ἰδοὺ τόπος παρ' ἐμοῦ στήσῃ ἐπὶ τῆς πέτρας
- 22 Toen zeide Aaron: De toorn mijns heren ontsteke niet! gij kent dit volk, dat het inden boze ligt.
And when my glory goes by, I will put you in a hole in the rock, covering you with my hand till I have gone past:
ἡνίκα δ' ἂν παρέλθῃ μου ἡ δόξα καὶ θήσω σε εἰς ὀπήν τῆς πέτρας καὶ σκεπάσω τῇ χειρὶ μου ἐπὶ σέ ἕως ἂν παρέλθω
- 23 Zij dan zeiden tot mij: Maak ons goden, die voor ons aangezicht gaan, want dezenMozes, dien man, die ons uit Egypteland opgevoerd heeft, wij weten niet, wathem geschied zij.
Then I will take away my hand, and you will see my back: but my face is not to be seen.
καὶ ἀφελῶ τὴν χεῖρα καὶ τότε ὄψῃ τὰ ὀπίσω μου τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεται σοι
- 1 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Houw u twee stenen tafelen, gelijk de eerste waren, zo zal Ik op de tafelen schrijven dezelfde woorden, die op de eerste tafelengeweest zijn, die gij gebroken hebt.
And the Lord said to Moses, Make two other stones like the first two; and I will put on them the words which were on the first stones, which were broken by you.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας καθὼς καὶ αἱ πρῶται καὶ ἀνάβηθι πρὸς με εἰς τὸ ὄρος καὶ γράψω ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξίν ταῖς πρώταις αἷς συνέτριψας
- 1 Voorts sprak de HEERE tot Mozes: Ga heen, trek op van hier, gij en het volk, dat gij uit Egypteland opgevoerd hebt, naar het land, dat Ik Abraham, Izak enJakob gezworen heb, zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven;
And the Lord said to Moses, Make two other stones like the first two; and I will put on them the words which were on the first stones, which were broken by you.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας καθὼς καὶ αἱ πρῶται καὶ ἀνάβηθι πρὸς με εἰς τὸ ὄρος καὶ γράψω ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξίν ταῖς πρώταις αἷς συνέτριψας
- 2 En Ik zal een Engel voor uw aangezicht zenden (en Ik zal uitdrijven deKanaanieten, de Amorieten, en de Hethieten, en de Ferezieten, de Hevieten, ende Jebusieten),
And be ready by the morning, and come up on Mount Sinai, and come before me there in the morning, on the top of the mountain.
καὶ γίνου ἔτοιμος εἰς τὸ πρωὶ καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινα καὶ στήσῃ μοι ἐκεῖ ἐπ' ἄκρον τοῦ ὄρους

- 2 En wees bereid tegen den morgenstond; dat gij in den morgenstond op den berg Sinai klimt, en stel u aldaar voor Mij, op den top des bergs.
And be ready by the morning, and come up on Mount Sinai, and come before me there in the morning, on the top of the mountain.
 και γίνου έτοιμος εις τὸ πρωὶ και ἀναβήση ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινα και στήση μοι ἐκεῖ ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους
- 3 Naar het land, dat van melk en honig is vloeierende; want Ik zal in het midden van uniet optrekken; want gij zijt een hardnekkig volk; dat Ik u op dezen weg nietvertere.
No one is to come up with you, and let no man be seen anywhere on the mountain; let no flocks or herds come near to get their food at its foot.
 και μηδεις ἀναβήτω μετὰ σοῦ μηδὲ ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει και τὰ πρόβατα και αἱ βόες μὴ νεμέσθωσαν πλησίον τοῦ ὄρους ἐκείνου
- 3 En niemand zal met u opklimmen; dat er ook niemand gezien worde op den gansen berg; ook het kleine vee, noch runderen zullen tegenover dezen berg niet weiden.
No one is to come up with you, and let no man be seen anywhere on the mountain; let no flocks or herds come near to get their food at its foot.
 και μηδεις ἀναβήτω μετὰ σοῦ μηδὲ ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει και τὰ πρόβατα και αἱ βόες μὴ νεμέσθωσαν πλησίον τοῦ ὄρους ἐκείνου
- 4 Toen hieuw hij twee stenen tafelen, gelijk de eerste; en Mozes stond des morgens vroeg op, en klom op den berg Sinai, gelijk als hem de HEERE geboden had; enhij nam de twee stenen tafelen in zijn hand.
So Moses got two stones cut like the first; and early in the morning he went up Mount Sinai, as the Lord had said, with the two stones in his hand.
 και ἐλάξευσεν δύο πλάκας λιθίνας καθάπερ και αἱ πρώται και ὀρθρίσας μουσῆς ἀνέβη εις τὸ ὄρος τὸ σινα καθότι συνέταξεν αὐτῷ κύριος και ἔλαβεν μουσῆς τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας
- 4 Toen het volk dit kwade woord hoorde, zo droegen zij leed; en niemand van hendeed zijn versiersel aan zich.
So Moses got two stones cut like the first; and early in the morning he went up Mount Sinai, as the Lord had said, with the two stones in his hand.
 και ἐλάξευσεν δύο πλάκας λιθίνας καθάπερ και αἱ πρώται και ὀρθρίσας μουσῆς ἀνέβη εις τὸ ὄρος τὸ σινα καθότι συνέταξεν αὐτῷ κύριος και ἔλαβεν μουσῆς τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας
- 5 En de HEERE had tot Mozes gezegd: Zeg tot de kinderen Israels: Gij zijt eenhardnekkig volk; in een ogenblik zou Ik in het midden van ulieden optrekken, enzou u vernielen; doch nu, legt uw sieraad van u af, en Ik zal weten, wat Ik u doenzal.
And the Lord came down in the cloud and took his place by the side of Moses, and Moses gave worship to the name of the Lord.
 και κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ και παρέστη αὐτῷ ἐκεῖ και ἐκάλεσεν τῷ ὀνόματι κυρίου
- 5 De HEERE nu kwam nederwaarts in een wolk, en stelde Zich aldaar bij hem; en Hij riep uit den Naam des HEEREN.
And the Lord came down in the cloud and took his place by the side of Moses, and Moses gave worship to the name of the Lord.
 και κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ και παρέστη αὐτῷ ἐκεῖ και ἐκάλεσεν τῷ ὀνόματι κυρίου
- 6 De kinderen Israels dan beroofden zichzelf van hun versierselen, verre van denberg Horeb.
And the Lord went past before his eyes, saying, The Lord, the Lord, a God full of pity and grace, slow to wrath and great in mercy and faith;
 και παρήλθεν κύριος πρὸ προσώπου αὐτοῦ και ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεὸς οἰκτίρμων και ἐλεήμων μακρόθυμος και πολυέλεος και ἀληθινὸς
- 6 Als nu de HEERE voor zijn aangezicht voorbijging, zo riep Hij: HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid.
And the Lord went past before his eyes, saying, The Lord, the Lord, a God full of pity and grace, slow to wrath and great in mercy and faith;
 και παρήλθεν κύριος πρὸ προσώπου αὐτοῦ και ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεὸς οἰκτίρμων και ἐλεήμων μακρόθυμος και πολυέλεος και ἀληθινὸς
- 7 Die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, Die de ongerechtigheid, en overtreding, en zonde vergeeft; Die den schuldige geenszins onschuldig houdt,bezoekende de ongerechtigheid der vaderen aan de kinderen, en aan de kinds kinderen, in het derde en vierde lid.
Having mercy on thousands, overlooking evil and wrongdoing and sin; he will not let wrongdoers go free, but will send punishment on children for the sins of their fathers, and on their children's children to the third and fourth generation.
 και δικαιοσύνην διατηρῶν και ποιῶν ἔλεος εις χιλιάδας ἀφαιρῶν ἀνομίας και ἀδικίας και ἁμαρτίας και οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον ἐπάγων ἀνομίας πατέρων ἐπὶ τέκνα και ἐπὶ τέκνα τέκνων ἐπὶ τρίτην και ἰ τετάρτην γενεάν
- 7 En Mozes nam de tent, en spande ze zich buiten het leger, ver van het legerafwijkende; en hij noemde ze de Tent der samenkomst. En het geschiedde, dat alwie den HEERE zocht, uitging tot de tent der samenkomst, die buiten het legerwas.
Having mercy on thousands, overlooking evil and wrongdoing and sin; he will not let wrongdoers go free, but will send punishment on children for the sins of their fathers, and on their children's children to the third and fourth generation.
 και δικαιοσύνην διατηρῶν και ποιῶν ἔλεος εις χιλιάδας ἀφαιρῶν ἀνομίας και ἀδικίας και ἁμαρτίας και οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον ἐπάγων ἀνομίας πατέρων ἐπὶ τέκνα και ἐπὶ τέκνα τέκνων ἐπὶ τρίτην και ἰ τετάρτην γενεάν
- 8 En het geschiedde, wanneer Mozes uitging naar de tent, stond al het volk op, eneen ieder stelde zich in de deur zijner tent; en zij zagen Mozes na, totdat hij detent ingegaan was.
Then Moses quickly went down on his face in worship.
 και σπεύσας μουσῆς κύψας ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησεν

- 8 Mozes nu haastte zich en neigde het hoofd ter aarde, en hij boog zich.
Then Moses quickly went down on his face in worship.
καὶ σπεύσας μουσῆς κύψας ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησεν
- 9 En het geschiedde, als Mozes de tent ingegaan was, zo kwam de wolkkolomnederwaarts, en stond in de deur der tent, en Hij sprak met Mozes.
And he said, If now I have grace in your eyes, let the Lord go among us, for this is a stiff-necked people, and give us forgiveness for our wrongdoing and our sin, and take us for your heritage.
καὶ εἶπεν εἰ εὗρηκα χάριν ἐνώπιόν σου συμπορευθήτω ὁ κύριός μου μεθ' ἡμῶν ὁ λαὸς γὰρ σκληροτράχηλός ἐστιν καὶ ἀφελεῖς σὺ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ ἐσόμεθα σοί
- 9 En hij zeide: Heere! indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo ga nu de Heere in het midden van ons, want dit is een hardnekkig volk; doch vergeef onzeongerechtigheid en onze zonde, en neem ons aan tot een erfdeel!
And he said, If now I have grace in your eyes, let the Lord go among us, for this is a stiff-necked people, and give us forgiveness for our wrongdoing and our sin, and take us for your heritage.
καὶ εἶπεν εἰ εὗρηκα χάριν ἐνώπιόν σου συμπορευθήτω ὁ κύριός μου μεθ' ἡμῶν ὁ λαὸς γὰρ σκληροτράχηλός ἐστιν καὶ ἀφελεῖς σὺ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ ἐσόμεθα σοί
- 10 Toen zeide Hij: Zie, Ik maak een verbond; voor uw ganse volk zal Ik wonderen doen, die niet geschapen zijn op de ganse aarde, noch onder enige volken; also datdit ganse volk, in welks midden gij zijt, des HEEREN werk zien zal, dat het schrikkelijk is, hetwelk Ik met u doe.
And the Lord said, See, this is what I will undertake: before the eyes of your people I will do wonders, such as have not been done in all the earth or in any nation: and all your people will see the work of the Lord, for what I am about to do for you is greatly to be feared.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν ἰδοὺ ἐγὼ τίθημί σοι διαθήκην ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ σου ποιήσω ἔνδοξα ἃ οὐ γέγονεν ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ ἐν παντὶ ἔθνει καὶ ὄψεται πᾶς ὁ λαὸς ἐν οἷς εἶ σύ τὰ ἔργα κυρίου ὅτι θαυμαστά ἐστὶν ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι
- 10 Als het volk de wolkkolom zag staan in de deur der tent, zo stond al het volk op, en zij bogen zich, een ieder in de deur zijner tent.
And the Lord said, See, this is what I will undertake: before the eyes of your people I will do wonders, such as have not been done in all the earth or in any nation: and all your people will see the work of the Lord, for what I am about to do for you is greatly to be feared.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν ἰδοὺ ἐγὼ τίθημί σοι διαθήκην ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ σου ποιήσω ἔνδοξα ἃ οὐ γέγονεν ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ ἐν παντὶ ἔθνει καὶ ὄψεται πᾶς ὁ λαὸς ἐν οἷς εἶ σύ τὰ ἔργα κυρίου ὅτι θαυμαστά ἐστὶν ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι
- 11 En de HEERE sprak tot Mozes aangezicht tot aangezicht, gelijk een man met zijnvriend spreekt; daarna keerde hij weder tot het leger; doch zijn dienaar Jozua, dezoon van Nun, de jongeling, week niet uit het midden der tent.
Take care to do the orders which I give you today; I will send out from before you the Amorite and the Canaanite and the Hittite and the Perizzite and the Hivite and the Jebusite.
πρόσεχε σὺ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι ἰδοὺ ἐγὼ ἐκβάλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν τὸν αμορραῖον καὶ χαναναῖον καὶ χετταῖον καὶ φερεζαῖον καὶ εβυθαῖον καὶ γεργεσαῖον καὶ ιβουσαῖον
- 11 Onderhoudt gij hetgeen Ik u heden gebiede! zie, Ik zal voor uw aangezicht uitdrijven de Amorieten, en de Kanaanieten, en de Hethieten, en de Ferezieten, en deHevieten, en de Jebusieten.
Take care to do the orders which I give you today; I will send out from before you the Amorite and the Canaanite and the Hittite and the Perizzite and the Hivite and the Jebusite.
πρόσεχε σὺ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι ἰδοὺ ἐγὼ ἐκβάλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν τὸν αμορραῖον καὶ χαναναῖον καὶ χετταῖον καὶ φερεζαῖον καὶ εβυθαῖον καὶ γεργεσαῖον καὶ ιβουσαῖον
- 12 En Mozes zeide tot den HEERE: Zie, Gij zegt tot mij: Voer dit volk op! maar Gijlaat mij niet weten, wien Gij met mij zult zenden; daar Gij gezegd hebt: Ik ken ubij name! en ook: Gij hebt genade gevonden in Mijn ogen!
But take care, and do not make any agreement with the people of the land where you are going, for it will be a cause of sin to you.
πρόσεχε σεαυτῷ μήποτε θῆς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένους ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ εἰς αὐτὴν μή σοι γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν
- 12 Wacht u, dat gij toch geen verbond maakt met den inwoners des lands, waarin gij komen zult; dat hij misschien niet tot een strik worde in het midden van u.
But take care, and do not make any agreement with the people of the land where you are going, for it will be a cause of sin to you.
πρόσεχε σεαυτῷ μήποτε θῆς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένους ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ εἰς αὐτὴν μή σοι γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν
- 13 Maar hun altaren zult gijlieden omwerpen, en hun opgerichte beelden zult gij verbreken, en hun bossen zult gij afhouden.
But their altars are to be overturned and their pillars broken and their images cut down:
τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε ἐν πυρί
- 13 Nu dan, ik bidde, indien ik genade gevonden heb in Uw ogen, zo laat mij nu Uwweg weten, en ik zal U kennen, opdat ik genade vinde in Uw ogen; en zie aan, datdeze natie Uw volk is!
But their altars are to be overturned and their pillars broken and their images cut down:
τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε ἐν πυρί
- 14 Hij dan zeide: Zou Mijn aangezicht moeten medegaan, om u gerust te stellen?
For you are to be worshippers of no other god: for the Lord is a God who will not give his honour to another.
οὐ γὰρ μὴ προσκυνήσητε θεῷ ἑτέρῳ ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ζηλωτῶν ὄνομα θεὸς ζηλωτῆς ἐστὶν

- 14 (Want gij zult u niet buigen voor een anderen god; want des HEEREN Naam is Ijveraar! een ijverig God is Hij!)
For you are to be worshippers of no other god: for the Lord is a God who will not give his honour to another.
οὐ γὰρ μὴ προσκυνήσητε θεῶ ἐτέρῳ ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ζηλωτὸν ὄνομα θεὸς ζηλωτῆς ἐστίν
- 15 Opdat gij misschien geen verbond maakt met den inwoner van dat land; en zij hun goden niet nahoereren, noch hun goden offerande doen, en hij u nodigende, gij vanhun offerande etet.
So see that you make no agreement with the people of the land, and do not go after their gods, or take part in their offerings, or be guests at their feasts,
μήποτε θῆς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις πρὸς ἄλλοφύλους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐκπορνεύσωσιν ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ θύσωσι τοῖς θεοῖς αὐτῶν καὶ καλέσωσίν σε καὶ φάγῃς τῶν θυμάτων αὐτῶν
- 15 Toen zeide hij tot Hem: Indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hierniet optrekken!
So see that you make no agreement with the people of the land, and do not go after their gods, or take part in their offerings, or be guests at their feasts,
μήποτε θῆς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις πρὸς ἄλλοφύλους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐκπορνεύσωσιν ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ θύσωσι τοῖς θεοῖς αὐτῶν καὶ καλέσωσίν σε καὶ φάγῃς τῶν θυμάτων αὐτῶν
- 16 En gij voor uw zonen vrouwen neemt van hun dochteren; en hun dochteren, haar goden nahoererende, maken, dat ook uw zonen haar goden nahoereren.
Or take their daughters for your sons; for when their daughters give worship before their gods, they will make your sons take part with them.
καὶ λάβῃς τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς σου καὶ τῶν θυγατέρων σου δῶς τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ ἐκπορνεύσωσιν αἱ θυγατέρες σου ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ ἐκπορνεύσωσιν τοὺς υἱούς σου ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν
- 16 Want waarbij zou nu bekend worden, dat ik genade gevonden heb in Uw ogen, ik en Uw volk? Is het niet daarbij, dat Gij met ons gaat? Alzo zullen wijafgezonderd worden, ik en Uw volk, van alle volk, dat op den aardbodem is.
Or take their daughters for your sons; for when their daughters give worship before their gods, they will make your sons take part with them.
καὶ λάβῃς τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς σου καὶ τῶν θυγατέρων σου δῶς τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ ἐκπορνεύσωσιν αἱ θυγατέρες σου ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ ἐκπορνεύσωσιν τοὺς υἱούς σου ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν
- 17 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Ook deze zelfde zaak, die gij gesproken hebt, zal Ik doen, dewijl gij genade gevonden hebt in Mijn ogen, en Ik u bij name ken.
Make for yourselves no gods of metal.
καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσεις σεαυτῷ
- 17 Gij zult u geen gegoten goden maken.
Make for yourselves no gods of metal.
καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσεις σεαυτῷ
- 18 Toen zeide hij: Toon mij nu Uw heerlijkheid!
Keep the feast of unleavened bread; for seven days your food is to be bread without leaven, as I gave you orders, at the regular time in the month Abib; for in that month you came out of Egypt.
καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἄζύμων φυλάξῃ ἑπτὰ ἡμέρας φάγῃ ἄζυμα καθάπερ ἐντέταλμαι σοι εἰς τὸν καιρὸν ἐν μηνὶ τῶν νέων ἐν γὰρ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ αἰγύπτου
- 18 Het feest der ongezuurde broden zult gij houden; zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten, gelijk Ik u geboden heb, ter gezetter tijd der maand Abib; want in demaand Abib zijt gij uit Egypte uitgegaan.
Keep the feast of unleavened bread; for seven days your food is to be bread without leaven, as I gave you orders, at the regular time in the month Abib; for in that month you came out of Egypt.
καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἄζύμων φυλάξῃ ἑπτὰ ἡμέρας φάγῃ ἄζυμα καθάπερ ἐντέταλμαι σοι εἰς τὸν καιρὸν ἐν μηνὶ τῶν νέων ἐν γὰρ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ αἰγύπτου
- 19 Al wat de baarmoeder opent, is Mijn; ja, al uw vee, dat mannelijk zal geboren worden, openende de baarmoeder van het grote en kleine vee.
Every first male child is mine; the first male birth of your cattle, the first male of every ox and sheep.
πᾶν διανοῖγον μήτραν ἐμοὶ τὰ ἀρσενικά πρωτότοκον μόσχου καὶ πρωτότοκον προβάτου
- 19 Doch Hij zeide: Ik zal al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht laten gaan, en zalden Naam des HEEREN uitroepen voor uw aangezicht; maar Ik zal genadig zijn, wien Ik zal genadig zijn, en Ik zal Mij ontfermen, over wien Ik Mij ontfermen zal.
Every first male child is mine; the first male birth of your cattle, the first male of every ox and sheep.
πᾶν διανοῖγον μήτραν ἐμοὶ τὰ ἀρσενικά πρωτότοκον μόσχου καὶ πρωτότοκον προβάτου
- 20 Hij zeide verder: Gij zoudt Mijn aangezicht niet kunnen zien; want Mij zal geenmens zien, en leven.
A lamb may be given in payment for the young of an ass, but if you will not make payment for it, its neck will have to be broken. For all the first of your sons you are to make payment. No one is to come before me without an offering.
καὶ πρωτότοκον ὑποζυγίου λυτρώσῃ προβάτῳ ἂν δὲ μὴ λυτρώσῃ αὐτό τιμὴν δώσεις πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός

- 20 Doch den ezel, die de baarmoeder opent, zult gij met een stuk klein vee lossen; maar indien gij hem niet zult lossen, zo zult gij hem den nek breken. Al deerstgeborenen uwer zonen zult gij lossen, en men zal voor Mijn aangezicht niet ledig verschijnen.
A lamb may be given in payment for the young of an ass, but if you will not make payment for it, its neck will have to be broken. For all the first of your sons you are to make payment. No one is to come before me without an offering.
καὶ πρωτότοκον ὑποζυγίου λυτρώση προβάτω ἐὰν δὲ μὴ λυτρώση αὐτό τιμὴν δώσεις πᾶν πρωτότοκον τῶν υἰῶν σου λυτρώση οὐκ ὀφθήση ἐνώπιόν μου κενός
- 21 De HEERE zeide verder: Zie, er is een plaats bij Mij; daar zult gij u op desteenrots stellen.
Six days let work be done, but on the seventh day take your rest: at ploughing time and at the grain-cutting you are to have a day for rest.
ἕξ ἡμέρας ἐργᾶ τῇ δὲ ἑβδόμῃ καταπαύσεις τῷ σπόρῳ καὶ τῷ ἀμίτῳ καταπαύσεις
- 21 Zes dagen zult gij arbeiden, maar op den zevenden dag zult gij rusten; in den ploegtijd en in den oogst zult gij rusten.
Six days let work be done, but on the seventh day take your rest: at ploughing time and at the grain-cutting you are to have a day for rest.
ἕξ ἡμέρας ἐργᾶ τῇ δὲ ἑβδόμῃ καταπαύσεις τῷ σπόρῳ καὶ τῷ ἀμίτῳ καταπαύσεις
- 22 Het feest der weken zult gij ook houden, zijnde het feest der eerstelingen van den tarweoogst, en het feest der inzameling, als het jaar om is.
And you are to keep the feast of weeks when you get in the first-fruits of the grain, and the feast at the turn of the year when you take in the produce of your fields.
καὶ ἑορτὴν ἑβδομάδων ποιήσεις μοι ἀρχὴν θερισμοῦ πυρῶν καὶ ἑορτὴν συναγωγῆς μεσοῦντος τοῦ ἔνιαυτοῦ
- 22 En het zal geschieden, wanneer Mijn heerlijkheid voorbij zal gaan, zo zal Ik u ineen kloof der steenrots zetten; en Ik zal u met Mijn hand overdekken, totdat Ikzal voorbijgegaan zijn.
And you are to keep the feast of weeks when you get in the first-fruits of the grain, and the feast at the turn of the year when you take in the produce of your fields.
καὶ ἑορτὴν ἑβδομάδων ποιήσεις μοι ἀρχὴν θερισμοῦ πυρῶν καὶ ἑορτὴν συναγωγῆς μεσοῦντος τοῦ ἔνιαυτοῦ
- 23 En wanneer Ik Mijn hand zal weggenomen hebben, zo zult gij Mijn achterstedelen zien; maar Mijn aangezicht zal niet gezien worden. Exodus 34
Three times in the year let all your males come before the Lord, the God of Israel.
τρεις καιροὺς τοῦ ἔνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ἰσραηλ.
- 23 Al wat mannelijk is onder u zal driemaal in het jaar verschijnen voor het aangezicht des Heeren HEEREN, den God van Israel.
Three times in the year let all your males come before the Lord, the God of Israel.
τρεις καιροὺς τοῦ ἔνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ἰσραηλ.
- 24 Wanneer Ik de volken voor uw aangezicht uit de bezitting zal verdrijven, en uw landpalen verwijden, dan zal niemand uw land begeren, terwijl gij henen opgaan zult, om te verschijnen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods, driemaal in het jaar.
For I will send out the nations before you and make wide the limits of your land; and no man will make an attempt to take your land while you go up to give worship to the Lord, three times in the year.
ὅταν γὰρ ἐκβάλω τὰ ἔθνη πρὸ προσώπου σου καὶ πλατύνω τὰ ὄρια σου οὐκ ἐπιθυμήσει οὐδεὶς τῆς γῆς σου ἡνίκα ἂν ἀναβαίνης ὀφθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου τρεις καιροὺς τοῦ ἔνιαυτοῦ
- 25 Gij zult het bloed van Mijn slachtoffer niet offeren met gedeseemd brood; het slachtoffer van het paasfeest zal ook niet vernachten tot den morgen.
No leaven is to be offered with the blood of my offering, and the offering of the Passover feast may not be kept till the morning.
οὐ σφάζεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυμιαμάτων μου καὶ οὐ κοιμηθήσεται εἰς τὸ πρωὶ θύματα τῆς ἑορτῆς τοῦ πασχα
- 26 De eerstelingen van de eerste vruchten uws lands zult gij in het huis des HEEREN uws Gods brengen. Gij zult het bokje in de melk zijner moeder niet koken.
Take the first-fruits of your land as an offering to the house of the Lord your God. Let not the young goat be cooked in its mother's milk
τὰ πρωτογενήματα τῆς γῆς σου θήσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου οὐ προσοίσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ
- 27 Verder zeide de HEERE tot Mozes: Schrijf u deze woorden; want naar luid dezer woorden heb Ik een verbond met u en met Israel gemaakt.
And the Lord said to Moses, Put all these words in writing; for on them is based the agreement which I will make with you.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν γράψον σεαυτῷ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ γὰρ τῶν λόγων τούτων τέθειμαί σοι διαθήκην καὶ τῷ ἰσραηλ.
- 28 En hij was aldaar met den HEERE, veertig dagen en veertig nachten; hij at geen brood, en hij dronk geen water; en Hij schreef op de tafelen de woorden des verbonds, de tien woorden.
And for forty days and forty nights Moses was there with the Lord, and in that time he had no food or drink. And he put in writing on the stones the words of the agreement, the ten rules of the law.
καὶ ἦν ἐκεῖ μουσῆς ἐναντίον κυρίου τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἄρτον οὐκ ἔφαγεν καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν καὶ ἔγραψεν τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς διαθήκης τοὺς δέκα λόγους

- 29 En het geschiedde, toen Mozes van den berg Sinai afgang (de twee tafelen der getuigenis nu waren in de hand van Mozes, als hij van den berg afgang), zo wist Mozes niet, dat het vel zijns aangezichts glinsterde, toen Hij met hem sprak.
 Now when Moses came down from Mount Sinai, with the two stones in his hand, he was not conscious that his face was shining because of his talk with God.
 ὡς δὲ κατέβαιναν μωυσῆς ἐκ τοῦ ὄρους καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ τῶν χειρῶν μωυσῆ καταβαίνοντος δὲ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὄρους μωυσῆς οὐκ ᾔδει ὅτι δεδόξασται ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν αὐτῷ
- 30 Als nu Aaron en al de kinderen Israels Mozes aanzagen, ziet, zo glinsterde het vel zijns aangezichts; daarom vreesden zij tot hem toe te treden.
 But when Aaron and all the children of Israel saw Moses, and the shining of his face, they would not come near him for fear.
 καὶ εἶδεν ααρων καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι ἰσραηλ τὸν μωυσῆν καὶ ἦν δεδοξασμένη ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἐφοβήθησαν ἐγγίσει αὐτοῦ
- 31 Toen riep Mozes hen; en Aaron, en al de oversten in de vergadering keerden weder tot hem; en Mozes sprak tot hen.
 Then Moses sent for them; and Aaron, with the chiefs of the people, came to him; and Moses had talk with them.
 καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς μωυσῆς καὶ ἐπεστράφησαν πρὸς αὐτὸν ααρων καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς μωυσῆς
- 32 En daarna traden al de kinderen Israels toe; en hij gebood hun al wat de HEERE met hem gesproken had op den berg Sinai.
 And later, all the children of Israel came near, and he gave them all the orders which the Lord had given him on Mount Sinai.
 καὶ μετὰ ταῦτα προσήλθον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐλάλησεν κύριος πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει σινα
- 33 Alzo eindigde Mozes met hen te spreken, en hij had een deksel op zijn aangezicht gelegd.
 And at the end of his talk with them, Moses put a veil over his face.
 καὶ ἐπειδὴ κατέπαυσεν λαλῶν πρὸς αὐτοὺς ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ κάλυμμα
- 34 Doch als Mozes voor het aangezicht des HEEREN kwam, om met Hem te spreken, zo nam hij het deksel af, totdat hij uitging; en nadat hij uitgegaan was, zo sprak hij tot de kinderen Israels, wat hem geboden was.
 But whenever Moses went in before the Lord to have talk with him, he took off the veil till he came out. And whenever he came out he said to the children of Israel what he had been ordered to say; ἡνίκα δ' ἂν εἰσπορεύετο μωυσῆς ἔναντι κυρίου λαλεῖν αὐτῷ περιηρεῖτο τὸ κάλυμμα ἕως τοῦ ἐκπορεύεσθαι καὶ ἐξελθὼν ἐλάλει πᾶσιν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος
- 35 Zo zagen dan de kinderen Israels het aangezicht van Mozes, dat het vel van het aangezicht van Mozes glinsterde; derhalve deed Mozes het deksel weder op zijnaangezicht, totdat hij inging om met Hem te spreken.
 And the children of Israel saw that the face of Moses was shining: so Moses put the veil over his face again till he went to the Lord.
 καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὸ πρόσωπον μωυσῆ ὅτι δεδόξασται καὶ περιέθηκεν μωυσῆς κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ ἕως ἂν εἰσέλθῃ συλλαλεῖν αὐτῷ
- 1 Toen deed Mozes de ganse vergadering der kinderen Israels verzamelen, en zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die de HEERE geboden heeft, dat men ze doe.
 And Moses sent for all the children of Israel to come together, and said to them, This is what the Lord has said and these are his orders.
 καὶ συνήθροισεν μωυσῆς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ἰσραηλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς οὗτοι οἱ λόγοι οὓς εἶπεν κύριος ποιήσατε αὐτούς
- 2 Zes dagen zal men het werk doen; maar op den zevenden dag zal ulieden heiligheid zijn, een sabbat der rust den HEERE; al wie daarop werk doet, zal gedood worden.
 Six days let work be done, but the seventh day is to be a holy day to you, a Sabbath of rest to the Lord; whoever does any work on that day is to be put to death.
 ἕξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα τῆ δὲ ἡμέρα τῆ ἐβδόμη κατάπαυσις ἅγιον σάββατα ἀνάπαυσις κυρίῳ πᾶς ὁ ποιῶν ἔργον ἐν αὐτῇ τελευτάτω
- 3 Gij zult geen vuur aansteken in enige uwer woningen op den sabbatdag.
 No fire is to be lighted in any of your houses on the Sabbath day.
 οὐ καύσετε πῦρ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν τῆ ἡμέρα τῶν σαββάτων ἐγὼ κύριος
- 4 Verder sprak Mozes tot de ganse vergadering der kinderen Israels, zeggende: Dit is het woord, dat de HEERE geboden heeft, zeggende:
 And Moses said to all the meeting of the children of Israel, This is the order which the Lord has given:
 καὶ εἶπεν μωυσῆς πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ἰσραηλ λέγων τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος λέγων
- 5 Neemt van hetgeen, dat gijlieden hebt, een heoffer den HEERE; een ieder, wiens hart vrijwillig is, zal het brengen, ten heoffer des HEEREN: goud, en zilver, en koper;
 Take from among you an offering to the Lord; everyone who has the impulse in his heart, let him give his offering to the Lord; gold and silver and brass;
 λάβετε παρ' ὑμῶν αὐτῶν ἀφάρεμα κυρίῳ πᾶς ὁ καταδέχόμενος τῆ καρδία οἴσουσιν τὺς ἀπαρχὰς κυρίῳ χρυσίον ἀργύριον χαλκόν
- 6 Als ook hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten haar;
 And blue and purple and red and the best linen and goats' hair,
 ὑάκινθον πορφύραν κόκκινον διπλοῦν διανησμένον καὶ βύσσον κεκλωσμένην καὶ τρίχας αἰγείας

- 7 En roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen, en sittimhout;
And sheepskins coloured red, and leather, and hard wood,
καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα καὶ δέρματα ὑακίνθινα καὶ ξύλα ἄσηπτα
- 9 En sardonixstenen, en vervullende stenen, tot den efod en tot den borstlap.
And beryls and jewels to be cut for the ephod and for the priest's bag.
καὶ λίθους σαρδίου καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ τὸν ποδήρη
- 10 En allen, die wijs van hart zijn onder ulieden, zullen komen, en maken alles, wat de HEERE geboden heeft:
And let every wise-hearted man among you come and make whatever has been ordered by the Lord;
καὶ πᾶς σοφὸς τῇ καρδίᾳ ἐν ὑμῖν ἐλθὼν ἐργαζέσθω πάντα ὅσα συνέταξεν κύριος
- 11 De tabernakel, zijn tent en zijn deksel, zijn haakjes en zijn berderen, zijn richelen, zijn pilaren, en zijn voeten;
The House and its tent and its cover, its hooks and its boards, its rods and its pillars and its bases;
τὴν σκηνὴν καὶ τὰ παραρρόματα καὶ τὰ καλύμματα καὶ τὰ διατόνια καὶ τοὺς μοχλοὺς καὶ τοὺς στύλους
- 12 De ark en haar handbomen, het verzoendeksel en den voorhang des deksels;
The ark with its cover and its rods and the veil hanging before it;
καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς καὶ τὸ ὑλαστήριον αὐτῆς καὶ τὸ καταπέτασμα [12a] καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς καὶ τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου καὶ τὸ θυμίαμα καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος
- 13 De tafel en haar handbomen, en al haar gereedschap, en de toonbroden;
The table and its rods and all its vessels, and the holy bread;
καὶ τὴν τράπεζαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς
- 14 En den kandelaar tot het licht, en zijn gereedschap, en zijn lampen, en de olie tot het licht;
And the support for the lights, with its vessels and its lights and the oil for the light;
καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς
- 16 Het altaar des brandoffers, en den koperen rooster, dien het hebben zal, zijn handbomen, en al zijn gereedschappen; het wasvat en zijn voet.
The altar of burned offerings, with its network of brass, its rods, and all its vessels, the washing-vessel and its base;
καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ
- 19 De ambtsklederen om in het heilige te dienen, de heilige klederen van den priester Aaron, en de klederen zijner zonen, om het priesterambt te bedienen.
The robes of needlework for the work of the holy place, the holy robes for Aaron the priest, and the robes for his sons when acting as priests.
καὶ τὰς στολὰς τὰς ἁγίας ααρων τοῦ ἱερέως καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς ααρων τῆς ἱερατείας καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως
- 20 Toen ging de ganse vergadering der kinderen Israels uit van voor het aangezicht van Mozes.
And all the children of Israel went away from Moses.
καὶ ἐξῆλθεν πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ἰσραὴλ ἀπὸ μουσῆ
- 21 En zij kwamen, alle man, wiens hart hem bewoog, en een ieder, wiens geest hem vrijwillig maakte, die brachten des HEEREN heoffer tot het werk van de tent dersamenkomst, en tot al haar dienst, en tot de heilige klederen.
And everyone whose heart was moved, everyone who was guided by the impulse of his spirit, came with his offering for the Lord, for whatever was needed for the Tent of meeting and its work and for the holy robes.
καὶ ἦνεγκαν ἕκαστος ὃν ἔφερεν αὐτῶν ἢ καρδία καὶ ὅσοις ἔδοξεν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ἦνεγκαν ἀφαίρεμα κυρίῳ εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ εἰς πάντα τὰ κάτεργα αὐτῆς καὶ εἰς πάσας τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου
- 22 Zo kwamen dan de mannen met de vrouwen, alle vrijwilligen van hart; zij brachten haken, en oorsierselen, en ringen, en spanselen, alle gouden vaten; en alle man, die een gouden beweegoffer den HEERE offerde,
They came, men and women, all who were ready to give, and gave pins and nose-rings and finger-rings and neck-ornaments, all of gold; everyone gave an offering of gold to the Lord.
καὶ ἦνεγκαν οἱ ἄνδρες παρὰ τῶν γυναικῶν πᾶς ὃ ἔδοξεν τῇ διανοίᾳ ἦνεγκαν σφραγίδας καὶ ἐνώτια καὶ δακτυλίους καὶ ἐμπλόκια καὶ περιδέξια πᾶν σκεῦος χρυσοῦν καὶ πάντες ὅσοι ἦνεγκαν ἀφαίρεμα τα χρυσοῦ κυρίῳ

- 23 En alle man, bij wien gevonden werd hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn linnen, en geiten haar, en roodgeverfde ramsvellen, en dassenvellen, diebrachten ze.
And everyone who had blue and purple and red and the best linen and goats' hair and sheepskins coloured red and leather, gave them.
καὶ παρ' ᾧ εὐρέθη βύσσος καὶ δέρματα ὑακίνθινα καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ἤνεγκαν
- 24 Allen, die een heoffer van zilver of koper offerden, die brachten het ten heoffer des HEEREN; en allen, bij welke sittimhout gevonden werd, brachten het tot allewerk van den dienst.
Everyone who had silver and brass gave an offering of them to the Lord; and everyone who had hard wood, such as was needed for the work, gave it.
καὶ πᾶς ὁ ἀφαιρῶν ἀφαίρεμα ἀργύριον καὶ χαλκὸν ἤνεγκαν τὰ ἀφαιρέματα κυρίῳ καὶ παρ' οἷς εὐρέθη ξύλα ἄσηπτα εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς κατασκευῆς ἤνεγκαν
- 25 En alle vrouwen, die wijs van hart waren, spinnen met haar handen, en zij brachten het gesponnene, de hemelsblauwe zijde, en het purper, het scharlaken, en heffijn linnen.
And all the women who were expert with their hands, made cloth, and gave the work of their hands, blue and purple and red and the best linen.
καὶ πᾶσα γυνὴ σοφὴ τῇ διανοίᾳ ταῖς χερσὶν νήθειν ἤνεγκαν νενησμένα τὴν ὑάκινθον καὶ τὴν πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον καὶ τὴν βύσσον
- 26 En alle vrouwen, welker hart haar bewoog in wijsheid, die spinnen het geiten haar.
And those women who had the knowledge, made the goats' hair into cloth.
καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἷς ἔδοξεν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν ἐν σοφίᾳ ἔνησαν τὰς τρίχας τὰς αἰγείας
- 27 De oversten nu brachten sardonixstenen en vulstenen, tot den efod en tot den borstlap;
And the rulers gave the beryls and the cut jewels for the ephod and the priest's bag;
καὶ οἱ ἄρχοντες ἤνεγκαν τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου καὶ τοὺς λίθους τῆς πληρώσεως εἰς τὴν ἐπωμίδα καὶ εἰς τὸ λογεῖον
- 28 En specerijen en olie, tot den luchter en tot de zalfolie, en tot roking welriekende specerijen.
And the spice and the oil for the light, and the holy oil and the sweet perfumes.
καὶ τὰς συνθέσεις καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος
- 29 Alle man en vrouw, welker hart hen vrijwillig bewoog te brengen tot al het werk, hetwelk de HEERE geboden had te maken door de hand van Mozes; dat brachtende kinderen Israels tot een vrijwillig offer den HEERE.
The children of Israel, every man and woman, from the impulse of their hearts, gave their offerings freely to the Lord for the work which the Lord had given Moses orders to have done.
καὶ πᾶς ἀνήρ καὶ γυνὴ ὧν ἔφερον ἡ διάνοια αὐτῶν εἰσελθόντας ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα ὅσα συνέταξεν κύριος ποιῆσαι αὐτὰ διὰ μουσῆ ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀφαίρεμα κυρίῳ
- 30 Daarna zeide Mozes tot de kinderen Israels: Ziet, de HEERE heeft met name geroepen Bezaleel, den zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda.
And Moses said to the children of Israel, See, the Lord has made selection of Bezaleel, the son of Uri, the son of Hur, of the tribe of Judah;
καὶ εἶπεν μουσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἰδοὺ ἀνακέκλικεν ὁ θεὸς ἐξ ὀνόματος τὸν βεσελεὴλ τὸν τοῦ ουρίου τὸν ὦρ ἐκ φυλῆς ἰουδα
- 31 En de Geest Gods heeft hem vervuld met wijsheid, met verstand, en met wetenschap, namelijk in alle handwerk;
And he has made him full of the spirit of God, in all wisdom and knowledge and art of every sort;
καὶ ἐνέπλησεν αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας καὶ συνέσεως καὶ ἐπιστήμης πάντων
- 32 En om te bedenken vernuftigen arbeid, te werken in goud, en in zilver, en in koper,
As an expert designer of beautiful things, working in gold and silver and brass;
ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονίας ποιεῖν τὸ χρυσεῖον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸν χαλκὸν
- 33 En in kunstige steensnijding, om in te zetten, en in kunstige houtsnijding; om te werken in alle vernuftige handwerk.
Trained in the cutting of stones and the ornamenting of wood and in every sort of handwork.
καὶ λιθοργῆσαι τὸν λίθον καὶ κατεργάζεσθαι τὰ ξύλα καὶ ποιεῖν ἐν παντὶ ἔργῳ σοφίας
- 34 Hij heeft hem ook in zijn hart gegeven anderen te onderwijzen, hem en Aholiab, den zoon van Ahisamach, van den stam van Dan.
And he has given to him, and to Oholiab, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan, the power of training others.
καὶ προβιβάσαι γε ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῷ τε καὶ ελιαβ τῷ τοῦ αχισαμακ ἐκ φυλῆς δαν
- 35 Hij heeft hen vervuld met wijsheid des harten, om te maken alle werk eens werkmeesters, en des allervernuftigsten handwerkers, en des borduurders enhemelsblauw, en in purper, in scharlaken, en in fijn linnen, en des wevers; makende alle werk, en bedenkende vernuftigen arbeid.
To them he has given knowledge of all the arts of the handworker, of the designer, and the expert workman; of the maker of needlework in blue and purple and red and the best linen, and of the maker of cloth; in all the arts of the designer and the trained workman they are expert.
ἐνέπλησεν αὐτοὺς σοφίας καὶ συνέσεως διανοίας πάντα συνιέναι ποιῆσαι τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου καὶ τὰ ὑφαντὰ καὶ ποικιλτὰ ὑφᾶναι τῷ κοκκίνῳ καὶ τῇ βύσσῳ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἀρχιτεκτονίας ποικιλίας

- 1 Toen wrocht Bezaleel en Aholiab, en alle man, die wijs van hart was, in denwelken de HEERE wijsheid en verstand gegeven had, om te weten, hoe zij makenzouden alle werk ten dienste des heiligdoms naar alles, dat de HEERE geboden had.
So let Bezaleel and Oholiab get to work, with every wise-hearted man to whom the Lord has given wisdom and knowledge, to do whatever is necessary for the ordering of the holy place, as the Lord has given orders.
καὶ ἐποίησεν βεσελεηλ καὶ ελιαβ καὶ πᾶς σοφὸς τῆ διανοίᾳ ᾧ ἐδόθη σοφία καὶ ἐπιστήμη ἐν αὐτοῖς συνίεναι ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα κατὰ τὰ ἅγια καθήκοντα κατὰ πάντα ὅσα συνέταξεν κύριος
- 2 Want Mozes had geroepen Bezaleel en Aholiab, en alle man, die wijs van hart was, in wiens hart God wijsheid gegeven had, al wiens hart hem bewogen had, dat hijtoetrad tot het werk, om dat te maken.
Then Moses sent for Bezaleel and Oholiab, and for all the wise-hearted men to whom the Lord had given wisdom, even everyone who was moved by the impulse of his heart to come and take part in the work:
καὶ ἐκάλεσεν μουσῆς βεσελεηλ καὶ ελιαβ καὶ πάντας τοὺς ἔχοντας τὴν σοφίαν ᾧ ἔδωκεν ὁ θεὸς ἐπιστήμην ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ πάντας τοὺς ἐκουσίως βουλομένους προσπορεύεσθαι πρὸς τὰ ἔργα ὥστε σὺ ντελεῖν αὐτά
- 3 Zij dan namen van voor het aangezicht van Mozes het ganse heoffer, hetwelk de kinderen Israels gebracht hadden, tot het werk van den dienst des heiligdoms, omdat te maken; doch zij brachten tot hem nog allen morgen vrijwillig offer.
And they took from Moses all the offerings which the children of Israel had given for the building of the holy place. And still they went on giving him more free offerings every morning.
καὶ ἔλαβον παρὰ μουσῆ πάντα τὰ ἀφαιρέματα ἃ ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου ποιεῖν αὐτά καὶ αὐτοὶ προσεδέχοντο ἔτι τὰ προσφερόμενα παρὰ τῶν φερόντων τὸ πρῶι πρῶι
- 4 Derhalve kwamen alle wijzen, die al het werk des heiligdoms maakten, ieder man van zijn werk, hetwelk zij maakten;
Then the wise men, who were doing all the work of the holy place, came from their work;
καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ σοφοὶ οἱ ποιοῦντες τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔργον ὃ αὐτοὶ ἠργάζοντο
- 5 En zij spraken tot Mozes, zeggende: Het volk brengt te veel, meer dan genoeg is ten dienste des werks, hetwelk de HEERE te maken geboden heeft.
And said to Moses, The people are giving much more than is needed for the work which the Lord has given us orders to do.
καὶ εἶπαν πρὸς μουσῆν ὅτι πλῆθος φέρει ὁ λαὸς παρὰ τὰ ἔργα ὅσα συνέταξεν κύριος ποιῆσαι
- 6 Toen gebood Mozes, dat men een stem zoude laten gaan door het leger, zeggende: Man noch vrouw make geen werk meer ten heoffer des heiligdoms! Alzo werdhet volk teruggehouden van meer te brengen.
So Moses made an order and had it given out through all the tents, saying, Let no man or woman make any more offerings for the holy place. So the people were kept from giving more.
καὶ προσέταξεν μουσῆς καὶ ἐκήρυξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ λέγων ἀνὴρ καὶ γυνὴ μηκέτι ἐργαζέσθωσαν εἰς τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἁγίου καὶ ἐκολύθη ὁ λαὸς ἔτι προσφέρειν
- 7 Want der stoffe was denzelven genoeg tot het gehele werk, dat te maken was; ja, er was over.
For the material they had was enough and more than enough for all the work which had to be done.
καὶ τὰ ἔργα ἦν αὐτοῖς ἰκανὰ εἰς τὴν κατασκευὴν ποιῆσαι καὶ προσκατέλιπον
- 8 Alzo maakte een ieder wijze van hart, onder degenen, die het werk maakten, den tabernakel van tien gordijnen, van getweerdn fijn linnen, en hemelsblauw, enpurper, en scharlaken met cherubim; van het allerkunstelijkste werk maakte hij ze.
Then all the expert workmen among them made the House with its ten curtains; of the best linen, blue and purple and red, they made them, with winged ones worked by expert designers.
καὶ ἐποίησεν πᾶς σοφὸς ἐν τοῖς ἐργαζομένοις τὰς στολὰς τῶν ἁγίων αἷ εἰσιν ααρων τῷ ἱερεῖ καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 9 De lengte ener gordijn was van acht en twintig ellen, en de breedte ener gordijn van vier ellen; al deze gordijnen hadden een maat.
Every curtain was twenty-eight cubits long and four cubits wide, all of the same measure.
καὶ ἐποίησαν τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσοῦ καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης
- 10 En hij voegde vijf gordijnen, de ene aan de andere; en hij voegde andere vijf gordijnen, de ene aan de andere.
And five curtains were joined together, and the other five curtains were joined together.
καὶ ἐτμήθη τὰ πέταλα τοῦ χρυσοῦ τρίχες ὥστε συνυφᾶναι σὺν τῷ ὑακίνθῳ καὶ τῇ πορφύρᾳ καὶ σὺν τῷ κοκκίνῳ τῷ διανησμένῳ καὶ σὺν τῇ βύσσῳ τῇ κεκλωσμένῃ ἔργον ὑφαντόν
- 11 Daarna maakte hij striklisjes van hemelsblauw aan den kant ener gordijn, aan het uiterste in de samenvoeging; hij deed het ook aan den uitersten kant der tweedesamenvoegende gordijn.
And they put twists of blue cord on the edge of the outside curtain of the first group, and in the same way on the outside curtain of the second group.
ἐποίησαν αὐτὸ ἐπωμίδας συνεχούσας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν

- 12 Vijftig striklisjes maakte hij aan de ene gordijn, en vijftig striklisjes maakte hij aan het uiterste der gordijn; dat aan de tweede samenvoegende was; deze striklisjesvatten de ene aan de andere.
Fifty twists on the one curtain and fifty on the edge of the curtain of the other group; the twists being opposite to one another.
 ἔργον ὕφαντὸν εἰς ἄλληλα συμπελεγμένον καθ' ἑαυτὸ ἐξ αὐτοῦ ἐποίησαν κατὰ τὴν αὐτοῦ ποιήσιν ἐκ χρυσοῦ καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου διανησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 13 Hij maakte ook vijftig gouden haakjes, en voegde de gordijnen samen, de ene aan de andere, met deze haakjes, dat het een tabernakel werd.
And they made fifty hooks of gold, joining the curtains one to another with the hooks; and so the House was made.
 καὶ ἐποίησαν ἀμφοτέρους τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου συμπεπορημένους καὶ περισεσιαλωμένους χρυσοῖ γυγλυμμένους καὶ ἐκκεκολαμμένους ἐκκόλαμμα σφραγίδος ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 14 Verder maakte hij gordijnen van geiten haar, tot een tent over den tabernakel; van elf gordijnen maakte hij ze.
And they made curtains of goats' hair for the tent; eleven curtains were made.
 καὶ ἐπέθηκεν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς ὄμους τῆς ἐπωμίδος λίθους μνημοσύνου τῶν υἱῶν ἰσραηλ καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 15 De lengte ener gordijn was dertig ellen, en vier ellen de breedte ener gordijn; deze elf gordijnen hadden een maat.
Every curtain was thirty cubits long and four cubits wide, all of the same measure.
 καὶ ἐποίησαν λογιῶν ἔργον ὕφαντὸν ποικιλία κατὰ τὸ ἔργον τῆς ἐπωμίδος ἐκ χρυσοῦ καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου διανησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης
- 16 En hij voegde vijf gordijnen samen bijzonder; wederom zes dezer gordijnen bijzonder.
Five curtains were joined together to make one group, and six curtains were joined together to make the other group.
 τετράγωνον διπλοῦν ἐποίησαν τὸ λογιῶν σπιθαμῆς τὸ μήκος καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος διπλοῦν
- 17 En hij maakte vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn, de uiterste in de samenvoeging; hij maakte ook vijftig striklisjes aan den kant van de gordijn der andersamenvoeging.
And they put fifty twists of cord on the edge of the outside curtain of the first group, and fifty twists on the edge of the outside curtain of the second group,
 καὶ συνυφάνθη ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατὰλίθον τετράστιχον στίχος λίθων σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδος ὁ στίχος ὁ εἷς
- 18 Hij maakte ook vijftig koperen haakjes, om de tent samen te voegen, dat zij een ware.
And fifty hooks of brass for joining them together to make the tent.
 καὶ ὁ στίχος ὁ δεῦτερος ἄνθραξ καὶ σάφειρος καὶ ἰασπις
- 19 Ook maakte hij voor de tent een deksel van roodgeverfde ramsvellen, en daarover een deksel van dassenvellen.
And they made a cover of sheepskins coloured red, to go over the tent, and a cover of leather over that.
 καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος λιγύριον καὶ ἀγάτης καὶ ἀμέθυστος
- 20 Hij maakte ook aan den tabernakel berderen van staand sittimhout.
And for the uprights of the House they made boards of hard wood.
 καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος χρυσόλιθος καὶ βηρύλλιον καὶ ὄνυχιον περικεκυκλωμένα χρυσοῖ καὶ συνδεδεμένα χρυσοῖ
- 21 De lengte van een berd was tien ellen, en ene el en ene halve el was de breedte van elk berd.
The boards were ten cubits long and one cubit and a half wide.
 καὶ οἱ λίθοι ἦσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν ἰσραηλ δώδεκα ἐκ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐγγεγραμμένα εἰς σφραγίδας ἕκαστος ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος εἰς τὰς δώδεκα φυλάς
- 22 Twee houvasten had een berd, als sporten in een ladder gezet, het ene nevens het andere; alzo maakte hij het met al de berderen des tabernakels.
Every board had two tongues fixed into it; all the boards were made in this way.
 καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τὸ λογιῶν κροσσοὺς συμπελεγμένους ἔργον ἐμπλοκίου ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ
- 23 Hij maakte ook de berderen tot den tabernakel; twintig berderen naar de zuidzijde zuidwaarts.
They made twenty boards for the south side of the House:
 καὶ ἐποίησαν δύο ἀσπιδίσκας χρυσαῖς καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς καὶ ἐπέθηκαν τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογιῶν
- 24 En hij maakte veertig zilveren voeten onder de twintig berderen; twee voeten onder een berd, aan zijn twee houvasten, en twee voeten onder een ander berd, aanzijn twee houvasten.
And for these twenty boards, forty silver bases, two bases under every board, to take its tongues.
 καὶ ἐπέθηκαν τὰ ἐμπλόκια ἐκ χρυσοῦ ἐπὶ τοὺς δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ λογιῶν

- 25 Hij maakte ook twintig berderen aan de andere zijde des tabernakels, aan den noorderhoek.
And for the second side of the House, on the north, they made twenty boards,
 και εις τὰς δύο συμβολὰς τὰ δύο ἐμπλόκια και ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκαα και ἐπέθηκαν ἐπὶ τοὺς ὄμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον
- 26 Met hun veertig zilveren voeten; twee voeten onder een berd, en twee voeten onder een ander berd.
With their forty silver bases, two bases for every board.
 και ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς και ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ δύο περαγία ἐπ' ἄκρου τοῦ λογείου ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν
- 27 Doch aan de zijde des tabernakels tegen het westen, maakte hij zes berderen.
And for the west side of the House, at the back, they made six boards,
 και ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς και ἐπέθηκαν ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὄμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος
- 28 Ook maakte hij twee berderen tot hoekberderen des tabernakels, aan de beide zijden.
And two boards for the angles at the back.
 και συνέσφιξεν τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εις τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχόμενους ἐκ τῆς ὑακίνθου συμπελεγμένους εις τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος ἵνα μη χαλαῖται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῇ
- 29 En zij waren van beneden als tweelingen samengevoegd, zij waren ook als tweelingen aan deszelfs oppereinde samengevoegd met een ring; alzo deed hij met diebeide, aan de twee hoeken.
These were joined together at the base and at the top to one ring, so forming the two angles.
 και ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην ὑπὸ τὴν ἐπωμίδα ἔργον ὕφαντὸν ὅλον ὑακίνθινον
- 30 Alzo waren er acht berderen met hun zilveren voeten, zijnde zestien voeten: twee voeten onder elk berd.
So there were eight boards with sixteen bases of silver, two bases under every board.
 τὸ δὲ περιστόμιον τοῦ ὑποδύτου ἐν τῷ μέσῳ διωφασμένον συμπλεκτόν ὡς ἔχον κύκλω τὸ περιστόμιον ἀδιάλυτον
- 31 Hij maakte ook richelen van sittimhout; vijf aan de berderen der ene zijde des tabernakels;
And they made rods of hard wood; five for the boards on one side of the House,
 και ἐποίησαν ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν ὡς ἐξανθούσης ῥόας ῥόισκους ἐξ ὑακίνθου και πορφύρας και κοκκίνου νενησμένου και βύσσου κεκλωσμένης
- 32 En vijf richelen aan de berderen van de andere zijde des tabernakels; alsook vijf richelen aan de berderen des tabernakels, aan de beide zijden westwaarts.
And five for the boards on the other side of the House, and five for the boards at the back, on the west.
 και ἐποίησαν κώδωνας χρυσοῦς και ἐπέθηκαν τοὺς κώδωνας ἐπὶ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου κύκλω ἀνὰ μέσον τῶν ῥόισκων
- 33 En hij maakte de middelste richel doorschietende in het midden der berderen, van het ene einde tot het andere einde.
The middle rod was made to go right through the rings of all the boards from one end to the other.
 κώδων χρυσοῦς και ῥόισκος ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλω εις τὸ λειτουργεῖν καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῇ
- 34 En hij overtrok de berderen met goud, en hun ringen (de plaatsen voor de richelen) maakte hij van goud; de richelen overtrok hij ook met goud.
All the boards were plated with gold, and the rings through which the rods went were of gold, and the rods were plated with gold.
 και ἐποίησαν χιτῶνας βυσσίνους ἔργον ὕφαντὸν ααρῶν και τοῖς υἰοῖς αὐτοῦ
- 35 Daarna maakte hij een voorhang van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweerd linnen; van het allerkunstelijkste werk maakte hij denzelven, metcherubim.
And he made the veil of the best linen, blue and purple and red, worked with winged ones designed by expert workmen.
 και τὰς κιδάρεις ἐκ βύσσου και τὴν μίτραν ἐκ βύσσου και τὰ περισκελῆ ἐκ βύσσου κεκλωσμένης
- 36 En hij maakte daartoe vier pilaren van sittim hout, die hij overtrok met goud; hun haken waren van goud, en hij goot hun vier zilveren voeten.
And they made four pillars for it of hard wood plated with gold: they had hooks of gold and four silver bases.
 και τὰς ζῶνας αὐτῶν ἐκ βύσσου και ὑακίνθου και πορφύρας και κοκκίνου νενησμένου ἔργον ποικιλτοῦ ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῇ
- 37 Hij maakte ook aan de deur der tent een deksel van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweerd linnen, geborduurd werk;
And they made a curtain for the door of the tent, of the best linen with needlework of blue and purple and red;
 και ἐποίησαν τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν ἀφόρισμα τοῦ ἁγίου χρυσοῦ καθαροῦ και ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ γράμματα ἐκτετυπωμένα σφραγίδος ἁγίασμα κυρίῳ

- 38 En de vijf pilaren daarvan, en hun haken; en hij overtrok hun hoofden en derzelver banden met goud; en hun vijf voeten waren van koper.
And five pillars for the curtain, with their hooks; the heads of the pillars were of gold and they were circled with bands of gold; and their five bases were of brass.
καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτὸ λῶμα ὑακίνθινον ὥστε ἐπικεῖσθαι ἐπὶ τὴν μίτραν ἄνωθεν ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 1 Alzo maakte Bezaleel de ark van sittimhout; twee ellen en een halve was haar lengte, en anderhalve el haar breedte, en anderhalve el haar hoogte.
And Bezalel made the ark of hard wood, two and a half cubits long, a cubit and a half wide and a cubit and a half high;
καὶ ἐποίησαν τῇ σκηνῇ δέκα ἀυλαίας
- 2 En hij overtrok ze met louter goud, van binnen en van buiten; en hij maakte ze een gouden krans rondom.
Plating it inside and out with the best gold, and putting an edge of gold all round it.
ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πήχεων μῆκος τῆς ἀυλαίας τῆς μιᾶς τὸ αὐτὸ ἦσαν πᾶσαι καὶ τεσσάρων πηχῶν τὸ εὗρος τῆς ἀυλαίας τῆς μιᾶς
- 3 En hij goot voor dezelve vier gouden ringen, aan haar vier hoeken, alzo dat twee ringen op derzelver ene zijde waren, en twee ringen op haar andere zijde.
And he made four gold rings for its four angles, two on one side and two on the other,
καὶ ἐποίησαν τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἔργον ὑφάντου χερουβιμ
- 4 En hij maakte handbomen van sittimhout, en hij overtrok ze met goud.
And rods of the same wood plated with gold.
καὶ ἐπέθηκαν αὐτὸ ἐπὶ τέσσαρας στύλους ἀσήπτους κατακεχρυσωμένους ἐν χρυσίῳ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ
- 5 En hij stak de handbomen in de ringen, aan de zijden der ark, om de ark te dragen.
These rods he put in the rings at the sides of the ark, for lifting it.
καὶ ἐποίησαν τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἔργον ὑφάντου χερουβιμ
- 6 Hij maakte ook een verzoendeksel van louter goud; twee ellen en een halve was deszelfs lengte, en anderhalve el deszelfs breedte.
And he made the cover all of gold, two and a half cubits long and a cubit and a half wide.
καὶ τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε καὶ τοὺς κρίκους καὶ τὰς κεφαλίδας αὐτῶν καὶ τὰς ψαλίδας αὐτῶν κατεχρύσωσαν χρυσίῳ καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν πέντε χαλκαῖ
- 7 Ook maakte hij twee cherubim van goud; van dicht werk maakte hij ze, uit de beide einden des verzoendeksels.
And he made two winged ones, hammered out of one bit of gold, for the two ends of the cover;
καὶ ἐποίησαν τὴν ἀυλὴν τὰ πρὸς λίβα ἰστία τῆς ἀυλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν
- 8 Een cherub uit het ene einde aan deze zijde, en den anderen cherub uit het andere einde aan gene zijde; uit het verzoendeksel maakte hij de cherubim, uit deszelfsbeide einden.
Placing one at one end and one at the other; the winged ones were part of the cover.
καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι
- 9 En de cherubim waren de beide vleugelen omhoog uitbreidende, bedekkende met hun vleugelen het verzoendeksel; en hun aangezichten waren tegenover elkander; de aangezichten der cherubim waren naar het verzoendeksel.
And their wings were stretched out over the cover; the faces of the winged ones were opposite one another and facing the cover.
καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν ἑκατὸν ἐφ' ἑκατόν καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι
- 10 Hij maakte ook een tafel van sittimhout; twee ellen was haar lengte, en een el haar breedte; en een el en een halve haar hoogte.
And he made the table of hard wood, two cubits long, a cubit wide and a cubit and a half high;
καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν ἀυλαῖαι πενήτηκοντα πήχεων στῦλοι αὐτῶν δέκα καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα
- 11 En hij overtrok ze met louter goud; en hij maakte een gouden krans daaraan, rondom.
Plating it with the best gold and putting a gold edge all round it.
καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς πενήτηκοντα πήχεων
- 12 Hij maakte daaraan ook een lijst rondom, een hand breed; en hij maakte een gouden krans rondom derzelver lijst.
And he made a frame all round it about as wide as a man's hand, edged with gold all round.
ἰστία πεντεκαίδεκα πήχεων τὸ κατὰ νότον καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς

- 13 Hij goot ook vier gouden ringen daaraan; en hij zette de ringen aan de vier hoeken, die aan derzelve vier voeten waren.
And he made four gold rings, and put the rings at the angles of its four feet.
 και ἐπὶ τοῦ νότου τοῦ δευτέρου ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν πύλιν τῆς αὐλῆς αὐλαῖαι πεντεκαίδεκα πήχεων καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τρεῖς καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς
- 14 Tegenover de lijst waren de ringen tot plaatsen voor de handbomen, om de tafel te dragen.
The rings were fixed under the frame to take the rods with which the table was to be lifted.
 πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης
- 15 Hij maakte ook de handbomen van sittimhout; en hij overtrok ze met goud, om de tafel te dragen.
The rods for lifting the table he made of hard wood plated with gold.
 καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων χαλκαὶ καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραὶ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμένα ἀργυρίῳ καὶ οἱ στῦλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς
- 16 En hij maakte het gereedschap, dat op de tafel zijn zoude, haar schotelen, en haar reukschalen, en haar kroezen, en haar platelen (met welke ze bedekt zouden worden), van louter goud.
And all the table-vessels, the plates and spoons and basins and the cups for liquids, he made of the best gold.
 καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλτοῦ ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου καὶ βύσσου κεκλωσμένης εἴκοσι πήχεων τὸ μήκος καὶ τὸ ὕψος καὶ τὸ εὖρος πέντε πήχεων ἐξισούμενον τοῖς ἰστίοις τῆς αὐλῆς
- 17 Hij maakte ook een kandelaar van louter goud. Van dicht werk maakte hij deze kandelaar, zijn schacht, en zijn rieten; zijn schaaltes, zijn knopen, en zijn bloemenwaren uit hem.
Then he made the support for the lights, all of the best gold; its base and its pillar were of hammered gold; its cups and buds and flowers were all made out of the same metal:
 καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες χαλκαὶ καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραὶ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμένα ἀργυρίῳ
- 18 Zes rieten nu gingen uit zijn zijden; drie rieten des kandelaars uit zijn ene zijde, en drie rieten des kandelaars uit zijn andere zijde.
It had six branches coming out from its sides, three from one side and three from the other;
 καὶ αὐτοὶ περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς κύκλω χαλκοῖ
- 19 In het ene riet waren drie schaaltes, gelijk amandelnoten, een knoop en een bloem; en drie schaaltes, gelijk amandelnoten in een ander riet, een knoop en een bloem; also waren die zes rieten, die uit den kandelaar gingen.
Every branch having three cups made like almond flowers, every cup with a bud and a flower on all the branches;
 καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθὰ συνέταξη μουσῆ τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν λευιτῶν διὰ ἰθαμαρ τοῦ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως
- 20 Maar aan den kandelaar zelve waren vier schaaltes, gelijk amandelnoten, met zijn knopen, en met zijn bloemen.
And on its pillar, four cups like almond flowers, every one with its bud and its flower;
 καὶ βεσελεηλ ὁ τοῦ ουριου ἐκ φυλῆς ἰουδα ἐποίησεν καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 21 En daar was een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; ook een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; nog een knoop onder twee rieten, uit denzelven uitgaande; also was het met de zes rieten, die uit denzelven uitgingen.
And under every two branches a bud, made with the branch, for all six branches of it.
 καὶ ελιαβ ὁ τοῦ αχισαμακ ἐκ τῆς φυλῆς δαν ὃς ἠρχιτεκτόνησεν τὰ ὑφαντὰ καὶ τὰ ῥαφιδευτὰ καὶ ποικιλτικὰ ὑφᾶναι τῷ κοκκίνῳ καὶ τῇ βύσσῳ
- 1 Hij maakte ook het brandofferaltaar van sittimhout; vijf ellen was deszelfs lengte, en vijf ellen zijn breedte, vierkant, en drie ellen zijn hoogte.
The altar of burned offerings he made of hard wood; a square altar, five cubits long, five cubits wide and three cubits high,
 καὶ ἐποίησεν βεσελεηλ τὴν κιβωτὸν
- 2 En hij maakte deszelfs hoornen op zijn vier hoeken; uit hetzelfde waren zijn hoornen; en hij overtrok het met koper.
And he put horns at its four angles made of the same, plating it all with brass;
 καὶ κατεχύρωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν
- 3 Hij maakte ook al het gereedschap des altaars, de potten, en de schoffelen, en de besprengbekkens, en de krauwelen, en de koolpannen; en al zijn vaten maakte hij van koper.
And brass was used for all the vessels of the altar, the baskets and the spades, the basins and the meat-hooks and the fire-trays; all the vessels he made of brass
 καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἐν καὶ δύο ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεῦτερον
- 4 Ook maakte hij aan het altaar een rooster van koperen netwerk, onder zijn omloop, van beneden tot zijn midden toe.
And he made a network of brass for the altar, under the frame round it, stretching half-way up;
 εὐρεῖς τοῖς διωστηρσιν ὥστε αἶρειν αὐτὴν ἐν αὐτοῖς

- 5 En hij goot vier ringen aan de vier einden des koperen roosters, tot plaatsen voor de handbomen.
And four rings for the four angles of this network, to take the rods.
καὶ ἐποίησεν τὸ ἱαστήριον ἐπάνωθεν τῆς κιβωτοῦ ἐκ χρυσοῦ
- 6 En hij maakte de handbomen van sittimhout, en hij overtrok ze met koper.
The rods he made of hard wood plated with brass.
καὶ τοὺς δύο χερουβιμ χρυσοῦς
- 7 En hij deed de handbomen in de ringen, aan de zijden des altaars, dat men het met dezelve droeg; hij maakte hetzelfde hol van planken.
He put the rods through the rings at the opposite sides of the altar for lifting it; he made the altar hollow, boarded in with wood.
χερουβ ἕνα ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἱαστηρίου τὸ ἐν καὶ χερουβ ἕνα ἐπὶ τὸ ἄκρον τὸ δεύτερον τοῦ ἱαστηρίου
- 8 Hij maakte ook het koperen wasvat, met zijn koperen voet, van de spiegels der te hoop komende vrouwen, die te hoop kwamen voor de deur van de tent dersamenkomst.
And he made the washing-vessel of brass on a brass base, using the polished brass looking-glasses given by the women who did work at the doors of the Tent of meeting.
σκιάζοντα ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἱαστήριον
- 9 Hij maakte ook den voorhof, aan den zuidhoek zuidwaarts; de behangselen tot den voorhof waren van fijn getweerd linnen, van honderd ellen.
To make the open space, he put hangings on the south side, of the best linen, a hundred cubits long:
καὶ ἐποίησεν τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ
- 10 Hun twintig pilaren en derzelve twintig voeten, waren van koper; de haken dezer pilaren en hun banden waren van zilver.
Their twenty pillars and their twenty bases were brass; and the hooks of the pillars and their bands were of silver.
καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ ἐνὸς καὶ δύο ἐπὶ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου εὐρεῖς ὥστε αἶρειν τοῖς διωστήρσιν ἐν αὐτοῖς
- 11 En aan den noorderhoek honderd ellen, hun twintig pilaren en derzelve twintig voeten waren van koper; de haken der pilaren en derzelve banden waren van zilver.
And for the north side. hangings a hundred cubits long, on twenty brass pillars in brass bases, with silver hooks and bands.
καὶ τοὺς διωστήρας τῆς κιβωτοῦ καὶ τῆς τραπέζης ἐποίησεν καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ
- 12 En aan den westerhoek waren behangselen van vijftig ellen, hun pilaren tien en derzelve voeten tien; de haken der pilaren en hun banden waren van zilver.
And on the west side, hangings fifty cubits long, on ten pillars in ten bases, with silver bands.
καὶ ἐποίησεν τὰ σκευὴ τῆς τραπέζης τὰ τε τρυβλία καὶ τὰς θυίσκας καὶ τοὺς κυάθους καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπεῖσει ἐν αὐτοῖς χρυσᾶ
- 13 En aan den oosterhoek tegen den opgang waren vijftig ellen.
And on the east side, the open space was fifty cubits long.
καὶ ἐποίησεν τὴν λυχνίαν ἣ φωτίζει χρυσὴν στερεὰν τὸν καυλόν
- 14 De behangselen aan deze zijde waren vijftien ellen, derzelve pilaren drie en hun voeten drie.
The hangings on one side of the doorway were fifteen cubits long, on three pillars with their three bases;
καὶ τοὺς καλαμίσκους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῆς
- 15 En aan de andere zijde van de deur des voorhofs, van hier en van daar, waren behangselen van vijftien ellen; hun pilaren drie en derzelve voeten drie.
And the same on the other side of the doorway; on this side and on that the hangings were fifteen cubits long, on three pillars with their three bases.
ἐκ τῶν καλαμίσκων αὐτῆς οἱ βλαστοὶ ἐξέχοντες τρεῖς ἐκ τούτου καὶ τρεῖς ἐκ τούτου ἐξισούμενοι ἀλλήλοις
- 16 Al de behangselen des voorhofs waren rondom van fijn getweerd linnen.
All the hangings were of the best linen.
καὶ τὰ λαμπάδια αὐτῶν ἃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἄκρων καρνωτὰ ἐξ αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθέμια ἐξ αὐτῶν ἵνα ὧσιν ἐπ' αὐτῶν οἱ λόγχοι καὶ τὸ ἐνθέμιον τὸ ἑβδομον ἀπ' ἄκρου τοῦ λαμπαδίου ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἄνωθεν στερεὸν ὅλον χρυσοῦν
- 17 De voeten nu der pilaren waren van koper, de haken der pilaren, en hun banden waren van zilver, en het overdeksel hunner hoofden was van zilver, en al de pilarendes voorhofs waren met zilver omtogen.
And the bases of the pillars were of brass; their hooks and the bands round the tops of them were of silver; all the pillars were ringed with silver.
καὶ ἐπὶ τὰ λόχνους ἐπ' αὐτῆς χρυσοῦς καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς χρυσᾶς καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῶν χρυσᾶς

- 18 En het deksel van de poort des voorhofs was van geborduurd werk, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweernd linnen; en twintig ellen was delengte, en de hoogte in de breedte was vijf ellen, tegenover de behangselen des voorhofs.
 And the curtain for the doorway of the open space was of the best linen, with designs of blue and purple and red in needlework; it was twenty cubits long and five cubits high, to go with the hangings round the sides.
 οὗτος περιηργύρωσεν τοὺς στύλους καὶ ἐχώνευσεν τῷ στύλῳ δακτυλίου χρυσοῦς καὶ ἐχρύσωσεν τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ καὶ κατεχρύσωσεν τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος χρυσίῳ καὶ ἐποίησεν τὰς ἀγκύλας χρυσαῖς
- 19 En hun vier pilaren en derzelve vier voeten waren van koper, hun haken waren van zilver; ook was het overdeksel hunner hoofden en hun banden van zilver.
 There were four pillars with their bases, all of brass, the hooks being of silver, and their tops and their bands being covered with silver.
 οὗτος ἐποίησεν καὶ τοὺς κρίκους τῆς σκηνῆς χρυσοῦς καὶ τοὺς κρίκους τῆς αὐλῆς καὶ κρίκους εἰς τὸ ἐκτείνειν τὸ κατακάλυμμα ἄνωθεν χαλκοῦς
- 20 En al de pennen des tabernakels en des voorhofs rondom waren van koper.
 All the nails used for the House and the open space round it were of brass.
 οὗτος ἐχώνευσεν τὰς κεφαλίδας τὰς ἀργυρᾶς τῆς σκηνῆς καὶ τὰς κεφαλίδας τὰς χαλκᾶς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς καὶ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς καὶ ἀγκύλας ἐποίησεν τοῖς στύλοις ἀργυρᾶς ἐπὶ τῶν στύλων οὗτος περιηργύρωσεν αὐτάς
- 21 Dit zijn de getelde dingen van den tabernakel, van den tabernakel der getuigenis, die geteld zijn naar den mond van Mozes, ten dienste der Levieten, door de hand van Ithamar, de zoon van den priester Aaron.
 This is the price of the making of the House, even the House of witness, as it was valued by the word of Moses, for the work of the Levites under the direction of Ithamar, the son of Aaron the priest.
 οὗτος ἐποίησεν καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς χαλκοῦς
- 22 Bezaleel nu, de zoon van Uri, den zoon van Hur, van den stam van Juda, maakte al, dat de HEERE aan Mozes geboden had.
 Bezalel, the son of Uri, the son of Hur, of the tribe of Judah, made everything as the Lord had given orders to Moses.
 οὗτος ἐποίησεν τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐκ τῶν πυρείων τῶν χαλκῶν ἃ ἦσαν τοῖς ἀνδράσιν τοῖς καταστασιάσασιν μετὰ τῆς κορε συναγωγῆς
- 23 En met hem Aholiab, de zoon van Ahisamach, van den stam van Dan, een werkmeester en vernuftig kunstenaar, en een borduurder in hemelsblauw, en in purper, en in scharlaken, en in fijn linnen.
 And with him was Oholiab, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan; a designer and a trained workman, expert in needlework of blue and purple and red and the best linen.
 οὗτος ἐποίησεν πάντα τὰ σκεῦη τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ καὶ τὴν βᾶσιν καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεάγρας χαλκᾶς
- 24 Al het goud, dat tot het werk verarbeid is, in het ganse werk des heiligdoms, te weten, het goud des beweegoffers, was negen en twintig talenten, en zevenhonderden dertig sikkelen, naar den sikkkel des heiligdoms.
 The gold used for all the different work done for the holy place, the gold which was given, was twenty-nine talents, and seven hundred and thirty shekels in weight, by the scale of the holy place.
 οὗτος ἐποίησεν τῷ θυσιαστηρίῳ παράθεμα ἔργον δικτυωτόν κάτωθεν τοῦ πυρείου ὑπὸ αὐτὸ ἕως τοῦ ἡμίσεος αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκεν αὐτῷ τέσσαρας δακτυλίους ἐκ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ παραθέματος τοῦ θυσιαστηρίου χαλκοῦς τοῖς μοχλοῖς εὐρεῖς ὥστε αἶρειν τὸ θυσιαστήριον ἐν αὐτοῖς
- 25 Het zilver nu van de getelden der vergadering was honderd talenten, en duizend zevenhonderd vijf en zeventig sikkelen, naar den sikkkel des heiligdoms.
 And the silver given by those who were numbered of the people was a hundred talents, and a thousand, seven hundred and seventy-five shekels in weight, by the scale of the holy place.
 οὗτος ἐποίησεν τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος καθαρὸν ἔργον μυρροῦ
- 26 Een beka voor elk hoofd, dat is een halve sikkkel, naar den sikkkel des heiligdoms, van een ieder, die overging tot de getelden, van twintig jaren oud en daarboven, namelijk zeshonderd drie duizend, vijfhonderd vijftig.
 A beka, that is, half a shekel by the holy scale, for everyone who was numbered; there were six hundred and three thousand, five hundred and fifty men of twenty years old and over.
 οὗτος ἐποίησεν τὸν λουτήρα χαλκοῦν καὶ τὴν βᾶσιν αὐτοῦ χαλκῆν ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευσαῶν αἱ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν ἧ ἡμέρᾳ ἐπηξεν αὐτήν
- 27 En er waren honderd talenten zilver, om te gieten de voeten des heiligdoms, en de voeten des voorhangs; tot honderd voeten waren honderd talenten, een talent toteen voet.
 Of this silver, a hundred talents was used for making the bases of the pillars of the holy place and of the veil; a talent for every base.
 καὶ ἐποίησεν τὸν λουτήρα ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ μωυσῆς καὶ ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἢ ὅταν προσπορεύοντα εἰς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ
- 1 Zij maakten ook ambtsklederen, om in het heilige te dienen, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken; ook maakten zij de heilige klederen, die voor Aaron waren, gelijk de HEERE aan Mozes geboden had.
 And from the needlework of blue and purple and red they made the robes used for the work of the holy place, and the holy robes for Aaron, as the Lord had given orders to Moses.
 πᾶν τὸ χρυσίον ὃ κατεργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τῶν ἁγίων ἐγένετο χρυσοῦ τοῦ τῆς ἀπαρχῆς ἐννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα καὶ ἑπτακόσιοι εἴκοσι σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον

- 2 Aldus maakte hij den efod, van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweerd linnen.
The ephod he made of gold and blue and purple and red and the best linen;
 και ἀργυρίου ἀφαιρέμα παρὰ τῶν ἐπεσκεμμένων ἀνδρῶν τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα καὶ χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε σίκλοι
- 3 En zij rekten uit de dunne platen van goud, en sneden het tot draden, om te doen in het midden van het hemelsblauw, en in het midden van het purper, en in het midden van het scharlaken, en in het midden van het fijn linnen, van het allerkunstelijkste werk.
Hammering the gold into thin plates and cutting it into wires to be worked into the blue and the purple and the red and the linen by the designer.
 δραχμὴ μία τῆ κεφαλῆ τὸ ἡμισυ τοῦ σίκλου κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον πᾶς ὁ παραπορευόμενος τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰς τὰς ἐξήκοντα μυριάδας καὶ τρισχίλιοι πεντακόσιοι καὶ πενήκοντα
- 4 Zij maakten samenvoegende schouderbanden daaraan; aan deszelfs beide einden werd hij samengevoegd.
And they made two bands for joining its edges together at the top of the arms.
 και ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν ἑκατὸν κεφαλίδων τῆς σκηνῆς καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς τὰ ἑκατὸν τάλαντα τάλαντον τῆ κεφαλίδι
- 5 En de kunstelijke riem zijns efods, die daarop was, was gelijk zijn werk, van hetzelfde, van goud, van hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweerd linnen, gelijk als de HEERE aan Mozes bevolen had.
And the beautifully worked band which went on it was of the same design and the same material, worked in gold and blue and purple and red and twisted linen-work, as the Lord gave orders to Moses.
 και τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους ἑβδομήκοντα πέντε σίκλους ἐποίησαν εἰς τὰς ἀγκύλας τοῖς στύλοις καὶ κατεχρύσωσεν τὰς κεφαλίδας αὐτῶν καὶ κατεκόσμησεν αὐτούς
- 6 Zij bereidden ook de sardonixstenen, omvat in gouden kastjes, als zegelgraving gegraveerd, met de namen der zonen van Israel.
Then they made the beryl stones, fixed in twisted frames of gold and cut like the cutting of a stamp, with the names of the children of Israel.
 και ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος ἑβδομήκοντα τάλαντα καὶ χίλιοι πεντακόσιοι σίκλοι
- 7 En hij zette ze op de schouderbanden des efods, tot stenen der gedachtenis voor de kinderen Israels, gelijk de HEERE aan Mozes geboden had.
These he put on the ephod, over the arm-holes, to be stones of memory for the children of Israel, as the Lord had said to Moses.
 και ἐποίησεν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 8 Hij maakte ook de borstlap van het allerkunstelijkste werk, gelijk het werk des efods, van goud, hemelsblauw, en purper, en scharlaken, en fijn getweerd linnen.
The priest's bag was designed like the ephod, of the best linen worked with gold and blue and purple and red.
 και τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλῳ καὶ τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ
- 9 Hij was vierkant; zij maakten den borstlap dubbel; een span was zijn lengte, en een span was zijn breedte, dubbel zijnde.
It was square and folded in two, as long and as wide as the stretch of a man's hand;
 και τὸ παράθεμα τὸ χαλκοῦν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πάντα τὰ σκεῦη τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 10 En zij vulden daarin vier rijen stenen: een rij van een Sardis, een Topaas en een Karbonkel; dit is de eerste rij.
And on it they put four lines of stones: in the first line was a carnelian, a chrysolite, and an emerald;
 και ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ οὕτως ἐποίησαν
- 11 En de tweede rij van een Smaragd, een Saffier en een Diamant.
In the second, a ruby, a sapphire, and an onyx;
 τὸ δὲ λοιπὸν χρυσίον τοῦ ἀφαιρέματος ἐποίησαν σκεῦη εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου
- 12 En de derde rij van een Hyacinth, Agaat, en Amethyst.
In the third, a jacinth, an agate, and an amethyst;
 και τὴν καταλειφθεῖσαν ὑάκινθον καὶ πορφύραν καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησαν στολὰς λειτουργικὰς ααρῶν ὅστε λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ
- 13 En de vierde rij van een Turkoois, en een Sardonix, en een Jaspis; omvat in gouden kastjes in hun vullingen.
In the fourth, a topaz, a beryl, and a jasper; they were fixed in twisted frames of gold.
 και ἤνεγκαν τὰς στολὰς πρὸς μουσῆν καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὰ σκεῦη αὐτῆς καὶ τὰς βάσεις καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στύλους

- 14 Deze stenen nu, met de namen der zonen van Israel, waren twaalf, met hun namen, met zegelgraving; ieder met zijn naam, naar de twaalf stammen.
There were twelve stones for the twelve tribes of Israel; on every one the name of one of the tribes of Israel was cut, like the cutting of a stamp.
καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης καὶ τοὺς διωστήρας αὐτῆς
- 15 Zij maakten ook aan den borstlap gelijk-eindigende ketentjes, van gedraaid werk, uit louter goud.
And on the bag they put gold chains, twisted like cords.
καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως
- 16 En zij maakten twee gouden kastjes, en twee gouden ringen; en zij zetten die twee ringen aan de beide einden des borstlaps.
And they made two gold frames and two gold rings, the rings being fixed to the ends of the priest's bag;
καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς λύχνους τῆς καύσεως καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς
- 17 En zij zetten de twee gedraaide gouden ketentjes aan de twee ringen, aan de einden van den borstlap.
And they put the two twisted chains on the two rings at the ends of the priest's bag;
καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ πάντα τὰ αὐτῆς σκεύη καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς προκειμένους
- 18 Doch de twee andere einden der gedraaide ketenen zetten zij aan de twee kastjes, en zij zetten ze aan de schouderbanden des efods, recht op de voorste zijde vandien.
And the other two ends of the chains were joined to the two frames and fixed to the front of the ephod over the arm-holes.
καὶ τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου αἱ εἰσιν ααρῶν καὶ τὰς στολὰς τῶν υἰῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατεῖαν
- 19 Zij maakten ook twee gouden ringen, die zij aan de twee andere einden des borstlaps zetten, inwendig aan zijn boord, die aan de zijde des efods is.
And they made two rings of gold and put them on the two lower ends of the bag, on the inner side nearest to the ephod.
καὶ τὰ ἰστία τῆς αὐλῆς καὶ τοὺς στύλους καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς καὶ τῆς πύλης τῆς αὐλῆς καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα αὐτῆς
- 20 Nog maakten zij twee gouden ringen, die zij zetten aan de twee schouderbanden van den efod, beneden, aan deszelfs voorste zijde, tegenover zijn andere voege, boven den kunstelijke riem des efods.
And two other gold rings were put on the front of the ephod, over the arm-holes, at the join, and over the worked band.
καὶ τὰς διφθέρας δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα καὶ τὰ καλύμματα δέρματα ὑακίνθινα καὶ τῶν λοιπῶν τὰ ἐπικαλύμματα
- 21 En zij bonden den borstlap met zijn ringen aan de ringen van den efod, met een hemelsblauw snoer, dat hij op den kunstelijke riem van den efod was; opdat deborstlap van den efod niet afgescheiden wierd, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
And the rings on the bag were fixed to the rings of the ephod by a blue cord, keeping it in place over the band, so that the bag might not get loose, as the Lord gave orders to Moses.
καὶ τοὺς πασσάλους καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 22 En hij maakte den mantel des efods van geweven werk, geheel van hemelsblauw.
The robe which went with the ephod was made all of blue;
ὅσα συνέταξεν κύριος τῷ μουσῇ οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν
- 23 En het gat des mantels was in deszelfs midden, als het gat eens pantsiers; dit gat had een boord rondom, dat het niet gescheurd wierd.
With a hole at the top in the middle, like the hole in the coat of a fighting-man, edged with a band to make it strong.
καὶ εἶδεν μουσῆς πάντα τὰ ἔργα καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῇ οὕτως ἐποίησαν αὐτὰ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς μουσῆς
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Op den dag der eerste maand, te weten op den eersten der maand, zult gij den tabernakel, de tent der samenkomst, oprichten.
On the first day of the first month you are to put up the House of the Tent of meeting.
ἐν ἡμέρᾳ μιᾶ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου νουμηνία στήσεις τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου
- 3 En gij zult aldaar zetten de ark der getuigenis; en gij zult de ark met de voorhang bedekken.
And inside it put the ark of the law, hanging the veil before it.
καὶ θήσεις τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου καὶ σκεπάσεις τὴν κιβωτὸν τῷ καταπέτασματι

- 4 Daarna zult gij de tafel daarin brengen, en gij zult schicken wat daarop te schicken is; gij zult ook den kandelaar daarin brengen, en zijn lampen aansteken.
And put the table inside, placing all the things on it in order; and put in the support for the lights, and let its lights be burning.
 και εισοίσεις τὴν τράπεζαν καὶ προθήσεις τὴν πρόθεσιν αὐτῆς καὶ εισοίσεις τὴν λυχνίαν καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς
- 5 En gij zult het gouden altaar ten reukwerk voor de ark der getuigenis zetten, dan zult gij het deksel van de deur des tabernakels ophangen.
And put the gold altar for burning perfumes in front of the ark of the law, hanging the curtain over the doorway of the House.
 και θήσεις τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν εἰς τὸ θυμῶν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ καὶ ἐπιθήσεις κάλυμμα καταπετάσματος ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 6 Gij zult ook het altaar des brandoffers zetten voor de deur van den tabernakel, van de tent der samenkomst.
And put the altar of burned offerings before the doorway of the House of the Tent of meeting.
 και τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων θήσεις παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 8 Daarna zult gij den voorhof rondom zetten, en gij zult het deksel ophangen aan de poort des voorhofs.
And put up the hangings forming the open space all round it, with the curtain over its doorway.
 και περιθήσεις τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἀγιάσεις κύκλῳ
- 9 Dan zult gij de zalfolie nemen en zalven den tabernakel, en al wat daarin is; en gij zult dezelve heiligen, met al zijn gereedschap, en het zal een heiligheid zijn.
And take the holy oil and put it on the House and everything in it, and make it and everything in it holy:
 και λήμψη τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος καὶ χρίσεις τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ ἀγιάσεις αὐτὴν καὶ πάντα τὰ σκεῦη αὐτῆς καὶ ἔσται ἁγία
- 10 Gij zult ook het altaar des brandoffers zalven, en al zijn gereedschap; en gij zult het altaar heiligen, en het altaar zal heiligheid der heiligheden zijn.
And put oil on the altar of burned offering, and make it and all its vessels holy; this altar is to be most holy.
 και χρίσεις τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων καὶ πάντα αὐτοῦ τὰ σκεῦη καὶ ἀγιάσεις τὸ θυσιαστήριον καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τῶν ἁγίων
- 12 Gij zult ook Aaron en zijn zonen doen naderen, tot de deur van de tent der samenkomst; en gij zult hen met water wassen.
Then let Aaron and his sons come to the door of the Tent of meeting; and after washing them with water,
 και προσάξεις ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ λούσεις αὐτοὺς ὕδατι
- 13 En gij zult Aaron de heilige klederen aantrekken; en gij zult hem zalven, en hem heiligen, dat hij Mij het priesterambt bediene.
You are to put on Aaron the holy robes; and you are to put oil on him, and make him holy, so that he may be my priest.
 και ἐνδύσεις ααρων τὰς στολὰς τὰς ἁγίας καὶ χρίσεις αὐτὸν καὶ ἀγιάσεις αὐτόν καὶ ἱερατεύσει μοι
- 14 Gij zult ook zijn zonen doen naderen, en zult hun de rokken aantrekken.
And take his sons with him and put coats on them;
 και τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας
- 15 En gij zult hen zalven, gelijk als gij hun vader zult gezalfd hebben, dat zij Mij het priesterambt bedienen. En het zal geschieden, dat hun hun zalving zal zijn tot eeneeuwige priesterdom bij hun geslachten.
And put oil on them as you did on their father, so that they may be my priests: the putting on of oil will make them priests for ever, from generation to generation.
 και ἀλείψεις αὐτοὺς ὡς τρόπον ἤλειψας τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ ἱερατεύσουσιν μοι καὶ ἔσται ὥστε εἶναι αὐτοῖς χρίσμα ἱερατείας εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν
- 16 Mozes nu deed het naar alles, wat hem de HEERE geboden had; alzo deed hij.
And Moses did this; as the Lord gave him orders, so he did.
 και ἐποίησεν μουσῆς πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος οὕτως ἐποίησεν
- 17 En het geschiedde in de eerste maand, in het tweede jaar, op den eersten der maand, dat de tabernakel opgericht werd.
So on the first day of the first month in the second year the House was put up.
 και ἐγένετο ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐκπορευομένων αὐτῶν ἐξ αἰγύπτου νομηνία ἐστάθη ἡ σκηνή
- 18 Want Mozes richtte den tabernakel op, en zette zijn voeten, en stelde zijn berderen, en zette zijn richelen daaraan, en hij richtte deszelfs pilaren op.
Moses put up the House; placing its bases in position and lifting up its uprights, putting in the rods and planting the pillars in their places;
 και ἔστησεν μουσῆς τὴν σκηνὴν καὶ ἐπέθηκεν τὰς κεφαλίδας καὶ διενέβαλεν τοὺς μογλοὺς καὶ ἔστησεν τοὺς στύλους

- 19 En hij spreidde de tent uit over den tabernakel, en hij zette het deksel der tent daar bovenop, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
Stretching the outer tent over it, and covering it, as the Lord had given him orders.
 και ἐξέτεινεν τὰς ἀυλαίας ἐπὶ τὴν σκηνὴν καὶ ἐπέθηκεν τὸ κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς ἐπ' αὐτῆς ἄνωθεν καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 20 Voorts nam hij, en legde de getuigenis in de ark, en deed de handbomen aan de ark, en hij zette het verzoendeksel boven op de ark.
And he took the law and put it inside the ark, and put the rods at its side and the cover over it;
 και λαβὼν τὰ μαρτύρια ἐνέβαλεν εἰς τὴν κιβωτὸν καὶ ὑπέθηκεν τοὺς διωστήρας ὑπὸ τὴν κιβωτὸν
- 21 En hij bracht de ark in den tabernakel, en hij hing den voorhang van het deksel op, en bedekte de ark der getuigenis, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
And he took the ark into the House, hanging up the veil before it as the Lord had given him orders.
 και εἰσήνεγκεν τὴν κιβωτὸν εἰς τὴν σκηνὴν καὶ ἐπέθηκεν τὸ κατακάλυμμα τοῦ καταπετάσματος καὶ ἐσκέπασεν τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 22 Hij zette ook de tafel in de tent der samenkomst, aan de zijde des tabernakels tegen het noorden, buiten den voorhang.
And he put the table in the Tent of meeting, on the north side outside the veil.
 και ἔθηκεν τὴν τράπεζαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὸ πρὸς βορρᾶν ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος τῆς σκηνῆς
- 23 En hij schikte daarop het brood in orde, voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
And he put the bread on it in order before the Lord, as the Lord had said.
 και προέθηκεν ἐπ' αὐτῆς ἄρτους τῆς προθέσεως ἐναντι κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 24 Hij zette ook den kandelaar in de tent der samenkomst, recht over de tafel, aan de zijde des tabernakels, zuidwaarts.
The support for the lights he put in the Tent of meeting, opposite the table, on the south side:
 και ἔθηκεν τὴν λυχνίαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου εἰς τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον
- 25 En hij stak de lampen aan voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
Lighting the lights before the Lord, as the Lord had given him orders.
 και ἐπέθηκεν τοὺς λύχνους αὐτῆς ἐναντι κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 26 En hij zette het gouden altaar in de tent der samenkomst, voor den voorhang.
And he put the gold altar in the Tent of meeting, in front of the veil:
 και ἔθηκεν τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος
- 27 En hij stak daarop aan reukwerk van welriekende specerijen, gelijk als de HEERE aan Mozes geboden had.
Burning sweet perfumes on it, as the Lord had given him orders.
 και ἐθυμίασεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 29 En hij zette het altaar des brandoffers aan de deur des tabernakels, van de tent der samenkomst; en hij offerde daarop brandoffer, en spijsoffer, gelijk de HEERE aan Mozes geboden had.
And at the door of the House of the Tent of meeting, he put the altar of burned offerings, offering on it the burned offering and the meal offering, as the Lord had given him orders.
 και τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων ἔθηκεν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς
- 33 Hij richtte ook den voorhof op, rondom den tabernakel en het altaar, en hij hing het deksel van de poort des voorhofs op. Alzo voleindigde Mozes het werk.
And he put up the hangings forming the open space round the House and the altar, and put the curtain over the doorway. So Moses made the work complete.
 και ἔστησεν τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ συνετέλεσεν μουσῆς πάντα τὰ ἔργα
- 34 Toen bedekte de wolk de tent der samenkomst; en de heerlijkheid des HEEREN vervulde den tabernakel.
Then the cloud came down covering the Tent of meeting, and the House was full of the glory of the Lord;
 και ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ δόξης κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή
- 35 Zodat Mozes niet kon ingaan in de tent der samenkomst, dewijl de wolk daarop bleef, en de heerlijkheid des HEEREN den tabernakel vervulde.
So that Moses was not able to go into the Tent of meeting, because the cloud was resting on it, and the House was full of the glory of the Lord.
 και οὐκ ἠδυνάσθη μουσῆς εἰσελθεῖν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ὅτι ἐπεσκίαζεν ἐπ' αὐτὴν ἡ νεφέλη καὶ δόξης κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή
- 36 Als nu de wolk opgeheven werd van boven den tabernakel, zo reisden de kinderen Israels voort in al hun reizen.
And whenever the cloud was taken up from the House, the children of Israel went forward on their journey:
 ἡνίκα δ' ἂν ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἀνεξέγγυσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ σὺν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν

- 37 Maar als de wolk niet opgeheven werd, zo reisden zij niet tot op den dag, dat zij opgeheven werd.
But while the cloud was there, they made no move till it was taken up.
 εἰ δὲ μὴ ἀνέβη ἡ νεφέλη οὐκ ἀνεξέγνυσαν ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνέβη ἡ νεφέλη
- 1 En de HEERE riep Mozes, en sprak tot hem uit de tent der samenkomst, zeggende:
And the voice of the Lord came to Moses out of the Tent of meeting, saying,
 καὶ ἀνεκάλεσεν μωσῆν καὶ ἐλάλησεν κύριος αὐτῷ ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου λέγων
- 2 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Als een mens uit u den HEERE een offerande zal offeren, gij zult uw offeranden offeren van het vee, van runderenen van schapen.
Give these orders to the children of Israel: When anyone of you makes an offering to the Lord, you are to take it from the cattle, from the herd or from the flock.
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἐὰν προσαγάγῃ δῶρα τῷ κυρίῳ ἀπὸ τῶν κτηνῶν ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων προσοίσετε τὰ δῶρα ὑμῶν
- 3 Indien zijn offerande een brandoffer van runderen is, zo zal hij een volkomen mannetje offeren; aan de deur van de tent der samenkomst zal hij dat offeren, naar zijnwelgevallen, voor het aangezicht des HEEREN.
If the offering is a burned offering of the herd, let him give a male without a mark: he is to give it at the door of the Tent of meeting so that he may be pleasing to the Lord.
 ἐὰν ὀλοκαύτωμα τὸ δῶρον αὐτοῦ ἐκ τῶν βοῶν ἄρσεν ἄμωμον προσάξει πρὸς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου προσοίσει αὐτὸ δεκτὸν ἐναντίον κυρίου
- 4 En hij zal zijn hand op het hoofd des brandoffers leggen, opdat het voor hem aangenaam zij, om hem te verzoenen.
And he is to put his hand on the head of the burned offering and it will be taken for him, to take away his sin.
 καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καρπώματος δεκτὸν αὐτῷ ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ
- 5 Daarna zal hij het jonge rund slachten voor het aangezicht des HEEREN; en de zonen van Aaron, de priesters, zullen het bloed offeren, en het bloed sprengenrondom dat altaar, hetwelk voor de deur van de tent der samenkomst is.
And the ox is to be put to death before the Lord: then Aaron's sons, the priests, are to take the blood and put some of it on and round the altar which is at the door of the Tent of meeting.
 καὶ σφάζουσι τὸν μόσχον ἐναντι κυρίου καὶ προσοίσουσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα καὶ προσχεύουσιν τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ τὸ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 6 Dan zal hij het brandoffer de huid aftrekken, en het in zijn stukken delen.
And the burned offering is to be skinned and cut up into its parts.
 καὶ ἐκδείραντες τὸ ὀλοκαύτωμα μελιοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη
- 7 En de zonen van Aaron, den priester, zullen vuur maken op het altaar, en zullen het hout op het vuur schikken.
And Aaron's sons, the priests, are to put fire on the altar and put the wood in order on the fire:
 καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπιστοιβάσουσιν ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ
- 8 Ook zullen de zonen van Aaron, de priesters, de stukken, het hoofd en het smeer, schikken op het hout, dat op het vuur is, hetwelk op het altaar is.
And Aaron's sons, the priests, are to put the parts, the head and the fat, in order on the wood which is on the fire on the altar:
 καὶ ἐπιστοιβάσουσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὰ διχοτομήματα καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στέαρ ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς τὰ ὄντα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου
- 9 Doch zijn ingewand, en zijn schenkelen zal men met water wassen; en de priester zal dat alles aansteken op het altaar; het is een brandoffer, een vuuroffer, tot eenliefelijken reuk den HEERE.
But its inside parts and its legs are to be washed with water, and it will all be burned on the altar by the priest for a burned offering, an offering made by fire, for a sweet smell to the Lord.
 τὰ δὲ ἐγκοῖλια καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ πάντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμά ἐστιν θυσία ὁσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ
- 10 En indien zijn offerande is van klein vee, van schapen of van geiten, ten brandoffer, zal hij een volkomen mannetje offeren.
And if his offering is of the flock, a burned offering of sheep or goats, let him give a male without a mark.
 ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ ἀπὸ τε τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων εἰς ὀλοκαύτωμα ἄρσεν ἄμωμον προσάξει αὐτὸ καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
- 11 En hij zal dat slachten aan de zijde van het altaar noordwaarts, voor het aangezicht des HEEREN; en de zonen van Aaron, de priesters, zullen zijn bloed rondom ophet altaar sprengen.
And he is to put it to death on the north side of the altar before the Lord: and Aaron's sons, the priests, are to put some of the blood on and round the altar.
 καὶ σφάζουσιν αὐτὸ ἐκ πλαγίων τοῦ θυσιαστηρίου πρὸς βορρᾶν ἐναντι κυρίου καὶ προσχεύουσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ
- 12 Daarna zal hij het in zijn stukken delen, mitsgaders zijn hoofd en zijn smeer; en de priester zal die schikken op het hout, dat op het vuur is, hetwelk op het altaar is.
And the offering is to be cut into its parts, with its head and its fat; and the priest is to put them in order on the wood which is on the fire on the altar:
 καὶ διελοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στέαρ καὶ ἐπιστοιβάσουσιν αὐτὰ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου

- 13** Doch het ingewand en de schenkelen zal men met water wassen; en de priester zal dat alles offeren en aansteken op het altaar; het is een brandoffer, een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.
But the inside parts and the legs are to be washed with water; and the priest will make an offering of all of it, burning it on the altar: it is a burned offering, an offering made by fire, for a sweet smell to the Lord.
καὶ τὰ ἐγκοῖλια καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς τὰ πάντα καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμά ἐστιν θυσία ὁσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ
- 14** En indien zijn offerande voor den HEERE een brandoffer van gevogelte is, zo zal hij zijn offerande van tortelduiven, of van jonge duiven, offeren.
And if his offering to the Lord is a burned offering of birds, then he is to make his offering of doves or of young pigeons.
ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν κάρπωμα προσφέρῃς δῶρον τῷ κυρίῳ καὶ προσοίσει ἀπὸ τῶν τρυγόνων ἢ ἀπὸ τῶν περιστερῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ
- 15** En de priester zal die tot het altaar brengen, en deszelfs hoofd met zijn nagel splijten, en op het altaar aansteken; en zijn bloed zal aan den wand des altaarsuitgeduwd worden.
And the priest is to take it to the altar, and after its head has been twisted off, it is to be burned on the altar, and its blood drained out on the side of the altar:
καὶ προσοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἀποκνίσει τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ στραγγιεῖ τὸ αἷμα πρὸς τὴν βᾶσιν τοῦ θυσιαστηρίου
- 16** En zijn krop met zijn vederen zal hij wegdoen, en zal het werpen bij het altaar, oostwaarts, aan de plaats der as.
And he is to take away its stomach, with its feathers, and put it down by the east side of the altar, where the burned waste is put:
καὶ ἀφελεῖ τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς πτεροῖς καὶ ἐκβαλεῖ αὐτὸ παρὰ τὸ θυσιαστήριον κατὰ ἀνατολὰς εἰς τὸν τόπον τῆς σποδοῦ
- 1** Als nu een ziel een offerande van spijsoffer den HEERE zal offeren, zijn offerande zal van meelbloem zijn; en hij zal olie daarop gieten, en wierook daarop leggen.
And when anyone makes a meal offering to the Lord, let his offering be of the best meal, with oil on it and perfume:
ἐὰν δὲ ψυχὴ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν τῷ κυρίῳ σεμίδαλις ἔσται τὸ δῶρον αὐτοῦ καὶ ἐπιχεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον θυσία ἐστὶν
- 2** En hij zal het brengen tot de zonen van Aaron, de priesters, een van welke daarvan zijn hand vol grijpen zal uit deszelfs meelbloem, en uit deszelfs olie, met aldeszelfs wierook; en de priester zal deszelfs gedenkoffer aansteken op het altaar; het is een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.
And let him take it to Aaron's sons, the priests; and having taken in his hand some of the meal and of the oil, with all the perfume, let him give it to the priest to be burned on the altar, as a sign, an offering made by fire, for a sweet smell to the Lord.
καὶ οἶσει πρὸς τοὺς υἱοὺς ααρων τοὺς ἱερεῖς καὶ δραξάμενος ἀπ' αὐτῆς πλήρη τὴν δράκα ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως σὺν τῷ ἐλαίῳ καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον θυσία ὁσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ
- 3** Wat nu overblijft van het spijsoffer, zal voor Aaron en zijn zonen zijn; het is een heiligheid der heiligheden van de vuurofferen des HEEREN.
And the rest of the meal offering will be for Aaron and his sons; it is most holy among the Lord's fire offerings.
καὶ τὸ λοιπὸν ἀπὸ τῆς θυσίας ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἅγιον τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν θυσιῶν κυρίου
- 4** En als gij offeren zult een offerande van spijsoffer, een gebak des ovens; het zullen zijn ongezuurde koeken van meelbloem, met olie gemengd, en ongezuurdevladen, met olie bestreken.
And when you give a meal offering cooked in the oven, let it be of unleavened cakes of the best meal mixed with oil, or thin unleavened cakes covered with oil.
ἐὰν δὲ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν πεπεμμένην ἐν κλιβάνῳ δῶρον κυρίῳ ἐκ σεμιδάλεως ἄρτους ἄζυμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ καὶ λάγανα ἄζυμα διακεκριμένα ἐν ἐλαίῳ
- 5** En indien uw offerande spijsoffer is, in de pan gekookt, zij zal zijn van ongezuurde meelbloem, met olie gemengd.
And if you give a meal offering cooked on a flat plate, let it be of the best meal, unleavened and mixed with oil.
ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ τηγάνου τὸ δῶρόν σου σεμίδαλις πεφυραμένη ἐν ἐλαίῳ ἄζυμα ἔσται
- 6** Breekt ze in stukken, en giet olie daarop; het is een spijsoffer.
Let it be broken into bits, and put oil on it; it is a meal offering.
καὶ διαθρύψεις αὐτὰ κλάσματα καὶ ἐπιχεῖς ἐπ' αὐτὰ ἔλαιον θυσία ἐστὶν κυρίῳ
- 7** En zo uw offerande een spijsoffer des ketels is, het zal van meelbloem met olie gemaakt worden.
And if your offering is of meal cooked in fat over the fire, let it be made of the best meal mixed with oil.
ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ ἐσχάρας τὸ δῶρόν σου σεμίδαλις ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται
- 8** Dan zult gij dat spijsoffer, hetwelk daarvan zal gemaakt worden, den HEERE toebrengen; en men zal het tot den priester doen naderen, die het tot het altaar dragenzal.
And you are to give the meal offering made of these things to the Lord, and let the priest take it to the altar.
καὶ προσοίσει τὴν θυσίαν ἣν ἂν ποιῇ ἐκ τούτων τῷ κυρίῳ καὶ προσοίσει πρὸς τὸν ἱερέα καὶ προσεγγίσας πρὸς τὸ θυσιαστήριον

- 9 En de priester zal van dat spijsoffer deszelfs gedenkoffer opnemen, en op het altaar aansteken, het is een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.
And he is to take from the meal offering a part, for a sign, burning it on the altar; an offering made by fire for a sweet smell to the Lord.
 ἀφελεί ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα ὀσμῆ εὐωδίας κυρίῳ
- 10 En wat overblijft van het spijsoffer, zal voor Aaron en zijn zonen zijn; het is een heiligheid der heiligheden van de vuurofferen des HEEREN.
And the rest of the meal offering will be for Aaron and his sons; it is most holy among the Lord's fire offerings.
 τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τῆς θυσίας ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἅγια τῶν ἁγίων ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου
- 11 Geen spijsoffer, dat gij den HEERE zult offeren, zal met desem gemaakt worden; want van geen zuurdesem, en van geen honig zult gijlieden den HEERE vuurofferaansteken.
No meal offering which you give to the Lord is to be made with leaven; no leaven or honey is to be burned as an offering made by fire to the Lord.
 πᾶσαν θυσίαν ἣν ἂν προσφέρητε κυρίῳ οὐ ποιήσετε ζυμωτὸν πᾶσαν γὰρ ζύμην καὶ πᾶν μέλι οὐ προσοίσετε ἀπ' αὐτοῦ καρπῶσαι κυρίῳ
- 12 De offeranden der eerstelingen zult gij den HEERE offeren; maar op het altaar zullen zij niet komen tot een liefelijken reuk.
You may give them as an offering of first-fruits to the Lord, but they are not to go up as a sweet smell on the altar.
 δῶρον ἀπαρχῆς προσοίσετε αὐτὰ κυρίῳ ἐπὶ δὲ τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἀναβιασθήσεται εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ
- 13 En alle offerande uws spijsoffers zult gij met zout zouten, en het zout des verbonds van uw God van uw spijsoffer niet laten afblijven; met al uw offerande zult gijzout offeren.
And every meal offering is to be salted with salt; your meal offering is not to be without the salt of the agreement of your God: with all your offerings give salt.
 καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἅλι ἀλισθήσεται οὐ διαπαύσετε ἅλα διαθήκης κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν ἐπὶ παντός δώρου ὑμῶν προσοίσετε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ἅλας
- 14 En zo gij den HEERE een spijsoffer der eerste vruchten offert, zult gij het spijsoffer uwer eerste vruchten van groene aren, bij het vuur gedord, dat is, het kleingebroken graan van volle groene aren, offeren.
And if you give a meal offering of first-fruits to the Lord, give, as your offering of first-fruits, new grain, made dry with fire, crushed new grain.
 ἐὰν δὲ προσφέρῃς θυσίαν πρωτογενημάτων τῷ κυρίῳ νέα πεφρυγμένα χιθρα ἐρικτὰ τῷ κυρίῳ καὶ προσοίσεις τὴν θυσίαν τῶν πρωτογενημάτων
- 15 En gij zult olie daarop doen, en wierook daarop leggen; het is een spijsoffer.
And put oil on it and perfume: it is a meal offering.
 καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτὴν λίβανον θυσία ἐστίν
- 16 Zo zal de priester deszelfs gedenkoffer aansteken van zijn klein gebroken graan en van zijn olie, met al den wierook; het is een vuuroffer den HEERE.
And part of the meal of the offering and part of the oil and all the perfume is to be burned for a sign by the priest: it is an offering made by fire to the Lord.
 καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἀπὸ τῶν χιθρων σὺν τῷ ἐλαίῳ καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς κάρπωμά ἐστιν κυρίῳ
- 1 En indien zijn offer een dankoffer is; zo hij ze van de runderen offert, hetzij mannetje of wijfje, volkomen zal hij die offeren, voor het aangezicht des HEEREN.
And if his offering is given for a peace-offering; if he gives of the herd, male or female, let him give it without any mark on it, before the Lord.
 ἐὰν δὲ θυσία σωτηρίου τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ ἐὰν μὲν ἐκ τῶν βοῶν αὐτοῦ προσάγῃ ἐὰν τε ἄρσεν ἐὰν τε θῆλυ ἄμωμον προσάξει αὐτὸ ἐναντίον κυρίου
- 2 En hij zal zijn hand op het hoofd zijner offerande leggen, en zal ze slachten voor de deur van de tent der samenkomst; en de zonen van Aaron, de priesters, zullen hetbloed rondom op het altaar sprengen.
And he is to put his hand on the head of his offering and put it to death at the door of the Tent of meeting; and Aaron's sons, the priests, are to put some of the blood on and round the altar.
 καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου καὶ σφάξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων κύκλῳ
- 3 Daarna zal hij van dat dankoffer een vuuroffer den HEERE offeren, het vet, dat het ingewand bedekt, en al het vet, hetwelk aan het ingewand is.
And he is to give of the peace-offering, as an offering made by fire to the Lord; the fat covering the inside parts and all the fat on the inside parts,
 καὶ προσάξουσιν ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα κυρίῳ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας
- 4 Dan zal hij beide de nieren, en het vet, hetwelk daaraan is, dat aan de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen.
And the two kidneys, and the fat on them, which is by the top part of the legs, and the fat joining the liver and the kidneys, he is to take away;
 καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεί
- 5 En de zonen van Aaron zullen dat aansteken op het altaar, op het brandoffer, hetwelk op het hout zal zijn, dat op het vuur is; het is een vuuroffer, tot een liefelijkenreuk den HEERE.
That it may be burned by Aaron's sons on the altar, on the burned offering which is on the wood on the fire: it is an offering made by fire of a sweet smell to the Lord.
 καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ὀλοκαυτώματα ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρός ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κάρπωμα ὀσμῆ εὐωδίας κυρίῳ

- 6 En indien zijn offerande van klein vee is, den HEERE tot een dankoffer, hetzij mannetje of wijfje, volkomen zal hij die offeren.
 And if what he gives for a peace-offering to the Lord is of the flock, let him give a male or female, without any mark on it.
 ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ ἄρσεν ἢ θήλυ ἄμωμον προσοίσει αὐτό
- 7 Indien hij een lam tot zijn offerande offert, zo zal hij het offeren voor het aangezicht des HEEREN.
 If his offering is a lamb, then let it be placed before the Lord:
 ἐὰν ἄρνα προσαγάγῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ προσάξει αὐτὸ ἔναντι κυρίου
- 8 En hij zal zijn hand op het hoofd zijner offerande leggen, en hij zal die slachten voor de tent der samenkomst; en de zonen van Aaron zullen het bloed daarvansprengen op het altaar rondom.
 And he is to put his hand on the head of his offering and put it to death before the Tent of meeting; and Aaron's sons are to put some of its blood on and round the altar.
 καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δῶρου αὐτοῦ καὶ σφάζει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ
- 9 Daarna zal hij van dat dankoffer een vuuroffer den HEERE offeren; zijn vet, den gehele staart, dien hij dicht aan de ruggegraat zal afnemen, en het vet bedekkende het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is;
 And of the peace-offering, let him give an offering made by fire to the Lord; the fat of it, all the fat tail, he is to take away near the backbone; and the fat covering the inside parts and all the fat on the inside parts,
 καὶ προσοίσει ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα τῷ θεῷ τὸ στέαρ καὶ τὴν ὄσφυν ἄμωμον σὺν ταῖς ψόαις περιελί αὐτό καὶ τὸ στέαρ τῆς κοιλίας
- 10 Ook beide de nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is; en het net over de lever met de nieren, zal hij afnemen.
 And the two kidneys, with the fat on them, which is by the top part of the legs, and the fat joining the liver and the kidneys, he is to take away;
 καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελών
- 11 En de priester zal dat aansteken op het altaar; het is een spijs des vuuroffers den HEERE.
 That it may be burned by the priest on the altar; it is the food of the offering made by fire to the Lord.
 ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὄσμη εὐωδίας κάρπωμα κυρίου
- 12 Indien nu zijn offerande een geit is, zo zal hij die offeren voor het aangezicht des HEEREN.
 And if his offering is a goat, then let it be placed before the Lord,
 ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν αἰγῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ καὶ προσάξει ἔναντι κυρίου
- 13 En hij zal zijn hand op haar hoofd leggen, en hij zal hem slachten voor de tent der samenkomst; en de zonen van Aaron zullen haar bloed op het altaar sprengen rondom.
 And let him put his hand on the head of it and put it to death before the Tent of meeting; and the sons of Aaron are to put some of its blood on and round the altar.
 καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ σφάζουσιν αὐτὸ ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ
- 14 Dan zal hij daarvan zijn offerande offeren, een vuuroffer den HEERE; het vet bedekkende het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is;
 And of it let him make his offering, an offering made by fire to the Lord; the fat covering the inside parts and all the fat on the inside parts,
 καὶ ἀνοίσει ἐπ' αὐτοῦ κάρπωμα κυρίου τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας
- 15 Mitsgaders de beide nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen.
 And the two kidneys, with the fat on them, which is by the top part of the legs, and the fat joining the liver and the kidneys, let him take away;
 καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελί
- 16 En de priester zal die aansteken op het altaar; het is een spijs des vuuroffers, tot een liefelijken reuk; alle vet zal des HEEREN zijn.
 That it may be burned by the priest on the altar; it is the food of the offering made by fire for a sweet smell: all the fat is the Lord's.
 καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα ὄσμη εὐωδίας τῷ κυρίῳ πᾶν τὸ στέαρ τῷ κυρίῳ
- 17 Dit zij een eeuwige inzetting voor uw geslachten, in al uw woningen: geen vet noch bloed zult gij eten. Leviticus 4
 Let it be an order for ever, through all your generations, in all your houses, that you are not to take fat or blood for food.
 νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν πᾶν στέαρ καὶ πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων

- 2 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Als een ziel zal gezondigd hebben, door afdwaling van enige geboden des HEEREN, dat niet zou gedaan worden, entegen een van die zal gedaan hebben; Say to the children of Israel: These are the offerings of anyone who does wrong through error, doing any of the things which by the Lord's order are not to be done: *λάλησον πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ λέγων ψυχὴ ἕαν ἁμάρτη ἔναντι κυρίου ἀκουσίως ἀπὸ τῶν προσταγμάτων κυρίου ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν καὶ ποιήσῃ ἕν τι ἀπ' αὐτῶν*
- 3 Indien de priester, die gezalfd is, zal gezondigd hebben, tot schuld des volks, zo zal hij voor zijn zonde, die hij gezondigd heeft, offeren een var, een volkomen jongrund, den HEERE ten zondoffer. If the chief priest by doing wrong becomes a cause of sin to the people, then let him give to the Lord for the sin which he has done, an ox, without any mark, for a sin-offering. *ἕαν μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτη τοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν καὶ προσάξει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἡμαρτεν μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τῷ κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ*
- 4 En hij zal die var brengen tot de deur van de tent der samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN; en hij zal zijn hand op het hoofd van dien var leggen, en hij zaldien var slachten voor het aangezicht des HEEREN. And he is to take the ox to the door of the Tent of meeting before the Lord; and put his hand on its head and put it to death before the Lord. *καὶ προσάξει τὸν μόσχον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου καὶ σφάζει τὸν μόσχον ἐνώπιον κυρίου*
- 5 Daarna zal die gezalfde priester van het bloed van den var nemen, en hij zal dat tot de tent der samenkomst brengen. And the chief priest is to take some of its blood and take it to the Tent of meeting; *καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ τετελειωμένος τὰς χεῖρας ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ εἰσίοσει αὐτὸ ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου*
- 6 En de priester zal zijn vinger in dat bloed dopen; en van dat bloed zal hij zevenmaal sprengen voor het aangezicht des HEEREN, voor den voorhang van het heilige. And the priest is to put his finger in the blood, shaking drops of it before the Lord seven times, in front of the veil of the holy place. *καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἶμα καὶ προσρᾶνει ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπτὰκις ἔναντι κυρίου κατὰ τὸ καταπέτασμα τὸ ἅγιον*
- 7 Ook zal de priester van dat bloed doen op de hoornen des reukaltaars der welriekende specerijen, voor het aangezicht des HEEREN, dat in de tent der samenkomst; dan zal hij al het bloed van den var uitgieten aan den bodem van het altaar des brandoffers, hetwelk is aan de deur van de tent der samenkomst. And the priest is to put some of the blood on the horns of the altar on which perfume is burned before the Lord in the Tent of meeting, draining out all the rest of the blood of the ox at the base of the altar of burned offering which is at the door of the Tent of meeting. *καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος τῆς συνθέσεως τοῦ ἐναντίον κυρίου ὃ ἐστὶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καὶ πᾶν τὸ αἶμα τοῦ μόσχου ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὀλοκαντωμάτων ὃ ἐστὶν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου*
- 8 Verder, al het vet van den var des zondoffers zal hij daarvan opnemen; het vet bedekkende het ingewand, en al het vet, dat aan het ingewand is; And he is to take away all the fat of the ox of the sin-offering; the fat covering the inside parts and all the fat of the inside parts, *καὶ πᾶν τὸ στέαρ τοῦ μόσχου τοῦ τῆς ἁμαρτίας περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων*
- 9 Daartoe de twee nieren, en het vet, dat daaraan is, dat aan de weekdarmen is, en het net over de lever, met de nieren, zal hij afnemen; And the two kidneys, with the fat on them, which is by the top part of the legs, and the fat joining the liver and the kidneys, he is to take away, *καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτό*
- 10 Gelijk als het van den os des dankoffers opgenomen wordt; en de priester zal die aansteken op het altaar des brandoffers. As it is taken from the ox of the peace-offering; and it is to be burned by the priest on the altar of burned offerings. *ὁν τρόπον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ μόσχου τοῦ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς καρπώσεως*
- 11 Maar de huid van dien var, en al zijn vlees, met zijn hoofd en met zijn schenkelen, en zijn ingewand, en zijn mest; And the skin of the ox and all its flesh, with its head and its legs and its inside parts and its waste, *καὶ τὸ δέρμα τοῦ μόσχου καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν σάρκα σὺν τῇ κεφαλῇ καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις καὶ τῇ κοιλίᾳ καὶ τῇ κόπρῳ*
- 12 En dien gehele var zal hij tot buiten het leger uitvoeren, aan een reine plaats, waar men de as uitstort, en zal hem met vuur op het hout verbranden; bij de uitgegotenas zal hij verbrand worden. All the ox, he is to take away outside the circle of the tents into a clean place where the burned waste is put, and there it is to be burned on wood with fire. *καὶ ἐξοίσουσιν ὅλον τὸν μόσχον ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν οὗ ἐκχεοῦσιν τὴν σποδιάν καὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν ἐπὶ ξύλων ἐν πυρὶ ἐπὶ τῆς ἐκχύσεως τῆς σποδιάς καυθήσεται*
- 13 Indien nu de gehele vergadering van Israel afgedwaald zal zijn, en de zaak voor de ogen der gemeente verborgen is, en zij iets gedaan zullen hebben tegen enigevan allen geboden des HEEREN, dat niet zoude gedaan worden, en zijn schuldig geworden; And if all the people of Israel do wrong, without anyone's knowledge; if they have done any of the things which by the Lord's order are not to be done, causing sin to come on them; *ἕαν δὲ πᾶσα συναγωγὴ ἰσραὴλ ἀγνοήσῃ ἀκουσίως καὶ λάθῃ ῥῆμα ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς καὶ ποιήσωσιν μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου ἢ οὐ ποιηθήσεται καὶ πλημμελήσωσιν*

- 14 En die zonde, die zij daartegen gezondigd zullen hebben, bekend is geworden; zo zal de gemeente een var, een jong rund, ten zondoffer offeren, en dien voor de tentder samenkomst brengen;
When the sin which they have done comes to light, then let all the people give an ox for a sin-offering, and take it before the Tent of meeting.
καὶ γνωσθῆ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία ἣν ἤμαρτον ἐν αὐτῇ καὶ προσάξει ἡ συναγωγὴ μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ προσάξει αὐτὸν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 15 En de oudsten der vergadering zullen hun handen op het hoofd van den var leggen, voor het aangezicht des HEEREN; en hij zal den var slachten voor hetaangezicht des HEEREN.
And let the chiefs of the people put their hands on its head before the Lord, and put the ox to death before the Lord.
καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου καὶ σφάζουσιν τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου
- 16 Daarna zal die gezalfde priester van het bloed van den var tot de tent der samenkomst brengen.
And the priest is to take some of its blood to the Tent of meeting;
καὶ εἰσοίσει ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου
- 17 En de priester zal zijn vinger indopen, nemende van dat bloed; en hij zal zevenmaal sprengen voor het aangezicht des HEEREN, voor den voorhang.
And put his finger in the blood, shaking drops of the blood seven times before the Lord in front of the veil.
καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ ρανεῖ ἐπτάκις ἔναντι κυρίου κατενώπιον τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἁγίου
- 18 En van dat bloed zal hij doen op de hoornen van het altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN is, dat in de tent der samenkomst is; dan zal hij al het bloeditgieten, aan den bodem van het altaar des brandoffers, hetwelk is voor de deur van de tent der samenkomst.
And he is to put some of the blood on the horns of the altar which is before the Lord in the Tent of meeting; and all the rest of the blood is to be drained out at the base of the altar of burned offering at the door of the Tent of meeting.
καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιμάτων τῆς συνθέσεως ὃ ἐστὶν ἐνώπιον κυρίου ὃ ἐστὶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ πᾶν αἷμα ἐκχεεῖ πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν καρπώσεων τῶν πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 19 Daartoe zal hij al zijn vet van hem opnemen, en op het altaar aansteken.
And he is to take off all its fat, burning it on the altar.
καὶ τὸ πᾶν στέαρ περιελεί ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 20 En hij zal dezen var doen, gelijk als hij den var des zondoffers gedaan heeft, alzo zal hij hem doen; en de priester zal voor hen verzoening doen, en het zal hun vergeven worden.
Let him do with the ox as he did with the ox of the sin-offering; and the priest will take away their sin and they will have forgiveness.
καὶ ποιήσει τὸν μόσχον ὃν τρόπον ἐποίησεν τὸν μόσχον τὸν τῆς ἁμαρτίας οὕτως ποιηθήσεται καὶ ἐξλάσεται περὶ αὐτῶν ὁ ἱερεὺς καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία
- 21 Daarna zal hij dien var tot buiten het leger uitvoeren, en zal hem verbranden, gelijk als hij den eersten var verbrand heeft; het is een zondoffer der gemeente.
Then let the ox be taken away outside the tent-circle, that it may be burned as the other ox was burned; it is the sin-offering for all the people.
καὶ ἐξοίσουσιν τὸν μόσχον ὅλον ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ κατακαύσουσιν τὸν μόσχον ὃν τρόπον κατέκαυσαν τὸν μόσχον τὸν πρότερον ἁμαρτία συναγωγῆς ἐστὶν
- 22 Als een overste zal gezondigd hebben, en tegen een van de geboden des HEEREN zijns Gods, door afdwaling, gedaan zal hebben, hetwelk niet zou gedaan worden, zodat hij schuldig is;
If a ruler does wrong, and in error does any of the things which, by the order of the Lord his God, are not to be done, causing sin to come on him;
ἐὰν δὲ ὁ ἄρχων ἀμάρτη καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἢ οὐ ποιηθήσεται ἀκουσίως καὶ ἀμάρτη καὶ πλημμελήσῃ
- 23 Of men zijn zonde, die hij daartegen gezondigd heeft, aan hem zal bekend gemaakt hebben; zo zal hij tot zijn offer brengen een geitenbok, een volkomen mannetje.
When the sin which he has done is made clear to him, let him give for his offering a goat, a male without any mark.
καὶ γνωσθῆ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἤμαρτεν ἐν αὐτῇ καὶ προσοίσει τὸ δῶρον αὐτοῦ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἄρσεν ἄμωμον
- 24 En hij zal zijn hand op het hoofd van den bok leggen, en zal hem slachten in de plaats, waar men het brandoffer slacht voor het aangezicht des HEEREN; het is een zondoffer.
And he is to put his hand on the head of the goat and put it to death in the place where they put to death the burned offering before the Lord: it is a sin-offering.
καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου καὶ σφάζουσιν αὐτὸν ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὰ ὀλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου ἁμαρτία ἐστὶν
- 25 Daarna zal de priester van het bloed des zondoffers met zijn vinger nemen, en dat op de hoornen van het altaar des brandoffers doen; dan zal hij zijn bloed aan den bodem van het altaar des brandoffers uitgieten.
And the priest is to take some of the blood of the offering with his finger and put it on the horns of the altar of burned offering, draining out the rest of the blood at the base of the altar of burned offering.
καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ τὸ πᾶν αἷμα αὐτοῦ ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὀλοκαυτωμάτων

- 26 Hij zal ook al zijn vet op het altaar aansteken, gelijk het vet des dankoffers; zo zal de priester voor hem verzoening doen van zijn zonden, en het zal hem vergeven worden.
 And all the fat of it is to be burned on the altar like the fat of the peace-offering; and the priest will take away his sin and he will have forgiveness.
 και τὸ πᾶν στέαρ αὐτοῦ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὡσπερ τὸ στέαρ θυσίας σωτηρίου καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ
- 27 En zo enig mens van het volk des lands door afdwaling zal gezondigd hebben, dewijl hij iets doet tegen een van de geboden des HEEREN, dat niet gedaan zou worden, zodat hij schuldig is;
 And if any one of the common people does wrong in error, doing any of the things which the Lord has given orders are not to be done, causing sin to come on him;
 ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτη ἀκουσίως ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς ἐν τῷ ποιῆσαι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου ἢ οὐ ποιηθήσεται καὶ πλημμελήσῃ
- 28 Of men zijn zonde, die hij gezondigd heeft, aan hem zal bekend gemaakt hebben; zo zal hij tot zijn offerande brengen een jonge geit, een volkomen wijfje, voor zijnzonde, die hij gezondigd heeft.
 When the sin which he has done is made clear to him, then he is to give for his offering a goat, a female without any mark, for the sin which he has done.
 και γνωσθῆ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἤμαρτεν ἐν αὐτῇ καὶ οἴσει χίμαιραν ἐξ αἰγῶν θήλειαν ἄμωμον οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἤμαρτεν
- 29 En hij zal zijn hand op het hoofd des zondoffers leggen; en men zal dat zondoffer slachten in de plaats des brandoffers.
 And he is to put his hand on the head of the sin-offering and put it to death in the place where they put to death the burned offering.
 και ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ καὶ σφάζουσιν τὴν χίμαιραν τὴν τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὰ ὀλοκαυτώματα
- 30 Daarna zal de priester van haar bloed met zijn vinger nemen, en doen het op de hoornen van het altaar des brandoffers; dan zal hij al het bloed daarvan aan den bodem van dat altaar uitgieten.
 And the priest is to take some of the blood with his finger, and put it on the horns of the altar of burned offering, and all the rest of its blood is to be drained out at the base of the altar.
 και λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς τῷ δακτύλῳ καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ πᾶν τὸ αἶμα αὐτῆς ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ θυσιαστηρίου
- 31 En al haar vet zal hij afnemen, gelijk als het vet van het dankoffer afgenomen wordt, en de priester zal het aansteken op het altaar, tot een liefelijken reuk den HEERE; en de priester zal voor hem verzoening doen, en het zal hem vergeven worden.
 And let all its fat be taken away, as the fat is taken away from the peace-offerings, and let it be burned on the altar by the priest for a sweet smell to the Lord; and the priest will take away his sin and he will have forgiveness.
 και πᾶν τὸ στέαρ περιελείῃ ὄν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ ἀπὸ θυσίας σωτηρίου καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον εἰς ὄσμην εὐωδίας κυρίῳ καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ
- 32 Maar zo hij een lam voor zijn offerande ten zondoffer brengt, het zal een volkomen wijfje zijn, dat hij brengt.
 And if he gives a lamb as his sin-offering, let it be a female without any mark;
 ἐὰν δὲ πρόβατον προσενέγκῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ εἰς ἁμαρτίαν θήλυ ἄμωμον προσοίσει αὐτό
- 33 En hij zal zijn hand op het hoofd des zondoffers leggen, en hij zal dat slachten tot een zondoffer, in de plaats, waar men het brandoffer slacht.
 And he is to put his hand on the head of the offering and put it to death for a sin-offering in the place where they put to death the burned offering.
 και ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ τῆς ἁμαρτίας καὶ σφάζουσιν αὐτὸ ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὰ ὀλοκαυτώματα
- 34 Daarna zal de priester van het bloed des zondoffers met zijn vinger nemen, en zal het doen op de hoornen van het altaar des brandoffers; dan zal hij al het bloeadaarvan aan den bodem van dat altaar uitgieten.
 And the priest is to take some of the blood of the offering with his finger and put it on the horns of the altar of burned offering, and all the rest of the blood is to be drained out at the base of the altar;
 και λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὀλοκαυτώσεως καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ αἶμα ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὀλοκαυτώσεως
- 35 En al het vet daarvan zal hij afnemen, gelijk als het vet van het lam des dankoffers afgenomen wordt, en de priester zal die aansteken op het altaar, op devuurofferen des HEEREN; en de priester zal voor hem verzoening doen over zijn zonde, die hij gezondigd heeft, en het zal hem vergeven worden.
 And let him take away all its fat, as the fat is taken away from the lamb of the peace-offerings; and let it be burned by the priest on the altar among the offerings made by fire to the Lord: and the priest will take away his sin and he will have forgiveness.
 και πᾶν αὐτοῦ τὸ στέαρ περιελείῃ ὄν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ προβάτου ἐκ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὸ ὀλοκαύτωμα κυρίου καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἤμαρτεν καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ
- 1 Als nu een mens zal gezondigd hebben, dat hij gehoord heeft een stem des vloeks, waarvan hij getuige is, hetzij dat hij het gezien of geweten heeft; indien hij het niette kennen geeft, zo zal hij zijn ongerechtigheid dragen.
 And if anyone does wrong by saying nothing when he is put under oath as a witness of something he has seen or had knowledge of, then he will be responsible:
 ἐὰν δὲ ψυχὴ ἁμάρτη καὶ ἀκούσῃ φωνὴν ὀρκισμοῦ καὶ οὗτος μάρτυς ἢ ἑώρακεν ἢ σύνοιδεν ἐὰν μὴ ἀπαγγεῖλῃ λήμψεται τὴν ἁμαρτίαν

- 2 Of wanneer een mens enig onrein ding zal aangeroerd hebben, hetzij het dode aas van een wild onrein gedierte, of het dode aas van onrein vee, of het dode aas vanonrein kruipend gedierte; al is het voor hem verborgen geweest, nochtans is hij onrein en schuldig.
If anyone becomes unclean through touching unconsciously some unclean thing, such as the dead body of an unclean beast or of unclean cattle or of any unclean animal which goes flat on the earth, he will be responsible:
ἢ ψυχὴ ἥτις ἐὰν ἄψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου ἢ θνησιμαίου ἢ θηριαλώτου ἀκαθάρτου ἢ τῶν θνησιμαίων ἢ τῶν βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων ἢ τῶν θνησιμαίων κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων
- 3 Of als hij zal aangeroerd hebben de onreinigheid van een mens, naar al zijn onreinigheid, waarmede hij onrein wordt; en het is voor hem verborgen geweest, en hij ishet gewaar geworden, zo is hij schuldig.
Or if he becomes unclean through touching unconsciously any unclean thing of man, whatever it may be, when it is made clear to him he will be responsible:
ἢ ἄψηται ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας αὐτοῦ ἢς ἂν ἀψάμενος μίανθῃ καὶ ἔλαθεν αὐτόν μετὰ τοῦτο δὲ γνῶ καὶ πλημμελήσῃ
- 4 Of als een mens zal gezworen hebben, onbedacht met zijn lippen uitsprekende, om kwaad te doen, of om goed te doen; naar al wat de mens in den eed onbedachtuitspreekt, en het is voor hem verborgen geweest, en hij zal het gewaar worden, zo is hij aan een van die schuldig.
Or if anyone, without thought, takes an oath to do evil or to do good, whatever he says without thought, with an oath, having no knowledge of what he is doing; when it becomes clear to him, he will be responsible for any of these things.
ἢ ψυχὴ ἣ ἂν ὁμῶση διαστέλλουσα τοῖς χεῖλεσιν κακοποιῆσαι ἢ καλῶς ποιῆσαι κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν διαστείλῃ ὁ ἄνθρωπος μεθ' ὄρκου καὶ λάθῃ αὐτὸν πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ οὗτος γνῶ καὶ ἀμάρτη ἔν τι τοῦτων
- 5 Het zal dan geschieden, als hij aan een van die schuldig is, dat hij belijden zal, waarin hij gezondigd heeft;
And whoever is responsible for any such sin, let him make a statement openly of his wrongdoing;
καὶ ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν περὶ ὧν ἡμάρτηκεν κατ' αὐτῆς
- 6 En tot zijn schuldoffer den HEERE voor zijn zonde, die hij gezondigd heeft, brengen zal een wijfje van klein vee, een lam of een jonge geit, voor de zonde; zo zal depriester voor hem vanwege zijn zonde verzoening doen.
And take to the Lord the offering for the wrong which he has done, a female from the flock, a lamb or a goat, for a sin-offering, and the priest will take away his sin.
καὶ οἶσει περὶ ὧν ἐπλημμέλησεν κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἣς ἡμαρτεν θῆλυ ἀπὸ τῶν προβάτων ἀμνάδα ἢ χίμαιραν ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἣς ἡμαρτεν καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία
- 7 Maar indien zijn hand zoveel niet bereiken kan, als genoeg is tot een stuk klein vee, zo zal hij tot zijn offer voor de schuld, die hij gezondigd heeft, den HEEREbrengen twee tortelduiven, of twee jonge duiven, een ten zondoffer, en een ten brandoffer.
And if he has not money enough for a lamb, then let him give, for his offering to the Lord, two doves or two young pigeons; one for a sin-offering and one for a burned offering.
ἐὰν δὲ μὴ ἰσχύσῃ ἢ χεῖρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν εἰς τὸ πρόβατον οἶσει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἣς ἡμαρτεν δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν κυρίῳ ἕνα περὶ ἁμαρτίας καὶ ἕνα εἰς ὀλοκαύτωμα
- 8 En hij zal die tot den priester brengen, welke eerst die zal offeren, die tot het zondoffer is; en zal zijn hoofd met zijn nagel nevens haar nek splijten, maar nietafscheiden.
And let him take them to the priest, who will first give the sin-offering, twisting off its head from its neck, but not cutting it in two;
καὶ οἶσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα καὶ προσάξει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας πρότερον καὶ ἀποκνίσει ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σφονδύλου καὶ οὐ διελεῖ
- 9 En van het bloed des zondoffers zal hij aan den wand van het altaar sprengen; maar het overgeblevene van dat bloed zal uitgeduwd worden aan den bodem van hetaltaar; het is een zondoffer.
And he is to put drops of the blood of the offering on the side of the altar, and the rest of the blood is to be drained out at the base of the altar; it is a sin-offering.
καὶ ῥανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θυσιαστηρίου τὸ δὲ κατάλοιπον τοῦ αἵματος καταστραγγεῖ ἐπὶ τὴν βᾶσιν τοῦ θυσιαστηρίου ἁμαρτίας γάρ ἐστιν
- 10 En de andere zal hij ten brandoffer maken, naar de wijze; zo zal de priester voor hem, vanwege zijn zonde, die hij gezondigd heeft, verzoening doen, en het zal hemvergeven worden.
And the second is for a burned offering, in agreement with the law; and the priest will take away his sin and he will have forgiveness.
καὶ τὸ δεῦτερον ποιήσει ὀλοκαύτωμα ὡς καθήκει καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἣς ἡμαρτεν καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ
- 11 Maar indien zijn hand niet bereiken kan aan twee tortelduiven of twee jonge duiven, zo zal hij, die gezondigd heeft, tot zijn offerande brengen het tiende deel van eenefa meelbloem ten zondoffer; hij zal geen olie daarover doen, noch wierook daarop leggen; want het is een zondoffer.
But if he has not enough money for two doves or two young pigeons, then let him give, for the sin he has done, the tenth part of an ephah of the best meal, for a sin-offering; let him put no oil on it, and no perfume, for it is a sin-offering.
ἐὰν δὲ μὴ εὐρίσκη αὐτοῦ ἢ χεῖρ ζεύγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν καὶ οἶσει τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ οὗ ἡμαρτεν τὸ δέκατον τοῦ οἴφι σεμίδαλιν περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἐπιχειεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον ὅτι περὶ ἁμαρτίας ἐστίν

- 12 En hij zal dat tot den priester brengen, en de priester zal daarvan zijn hand vol, der gedachtenis deszelve, grijpen, en dat aansteken op het altaar, op de vuurofferendes HEEREN; het is een zondoffer.
 And let him come to the priest with it, and the priest will take some of it in his hand, to be burned on the altar as a sign, among the offerings of the Lord made by fire: it is a sin-offering.
 και οἷσει αὐτὸ πρὸς τὸν ἱερέα καὶ δραζόμενος ὁ ἱερεὺς ἀπ' αὐτῆς πλήρη τὴν δράκα τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων κυρίῳ ἁμαρτία ἐστίν
- 13 Zo zal de priester voor hem verzoening doen over zijn zonde, die hij gezondigd heeft in enige van die stukken, en het zal hem vergeven worden; en het zal despriesters zijn, gelijk het spijsoffer.
 And the priest will take away his sin and he will have forgiveness: and the rest of the offering will be the priest's, in the same way as the meal offering.
 και ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἤμαρτεν ἐφ' ἑνὸς τούτων καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔσται τῷ ἱερεῖ ὡς ἡ θυσία τῆς σεμιδάλεως
- 14 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 15 Als een mens door overtreding overtreden, en door afdwaling gezondigd zal hebben, wat onwetende van de heilige dingen des HEEREN, zo zal hij tot zijnschuldoffer den HEERE brengen een volkomen ram uit de kudde, met uw schatting aan zilveren sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms, ten schuldoffer.
 If anyone is untrue, sinning in error in connection with the holy things of the Lord, let him take his offering to the Lord, a male sheep from the flock, without any mark, of the value fixed by you in silver by shekels, by the scale of the holy place.
 ψυχὴ ἂν λάθῃ ἀτόν λήθῃ καὶ ἁμάρτη ἀκουσίως ἀπὸ τῶν ἁγίων κυρίου καὶ οἷσει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ κυρίῳ κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων τιμῆς ἀργυρίου σίκλων τῷ σίκλῳ τῶν ἁγίων περὶ οὐ ἐπλημμέλησεν
- 16 Zo zal hij, dat hij zondigende heeft onwetend van de heilige dingen, wedergeven, en zal deszelfs vijfde deel daarenboven toedoen, dat hij den priester geven zal; alzozal de priester met den ram des schuldoffers voor hem verzoening doen, en het zal hem vergeven worden.
 And he is to make payment to the priest for what he has done wrong in relation to the holy thing, together with a fifth part of its value in addition; and the priest will take away his sin by the sheep of his offering, and he will have forgiveness.
 και ὁ ἤμαρτεν ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποτεῖσαι αὐτὸ καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει ἐπ' αὐτὸ καὶ δώσει αὐτὸ τῷ ἱερεῖ καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ
- 17 En indien een mens zal gezondigd hebben, en gedaan tegen een van alle geboden des HEEREN, hetwelk niet zou gedaan worden, al is het dat hij het niet geweten heeft, nochtans is hij schuldig, en zal zijn ongerechtigheid dragen.
 And if anyone does wrong, and does any of the things which the Lord has given orders are not to be done, though he has no knowledge of it, still he is in the wrong and he is responsible.
 και ἡ ψυχὴ ἢ ἂν ἁμάρτη καὶ ποιῆσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν καὶ οὐκ ἔγνω καὶ πλημμέλησῃ καὶ λάβῃ τὴν ἁμαρτίαν
- 18 En hij zal een volkomen ram uit de kudde tot den priester brengen, met uw schatting, ten schuldoffer; en de priester zal voor hem verzoening doen over zijnafdwaling, door welke hij afgedwaald is, die hij niet geweten had; zo zal het hem vergeven worden.
 Let him come to the priest with a sheep, a male without any mark out of the flock, of the value fixed by you, as an offering for his error; and the priest will take away the sin which he did in error, and he will have forgiveness.
 και οἷσει κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων τιμῆς ἀργυρίου εἰς πλημμέλειαν πρὸς τὸν ἱερέα καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἀγνοίας αὐτοῦ ἧς ἠγνόησεν καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ
- 19 Het is een schuldoffer; hij heeft zich voorzeker schuldig gemaakt aan den HEERE.
 It is an offering for his error: he is certainly responsible before the Lord.
 ἐπλημμέλησεν γὰρ πλημμέλησιν ἐναντι κυρίου
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Als een mens gezondigd, en tegen den HEERE door overtreding overtreden zal hebben, dat hij aan zijn naaste zal gelogen hebben van hetgeen hem in bewaringgegeven, of ter hand gesteld was, of van roof, of dat hij met geweld zijn naaste onthoudt;
 Give orders to Aaron and to his sons, saying, This is the law for the burned offering: the offering is to be on the fire-wood on the altar all night till the morning; and the fire of the altar is to be kept burning.
 ἔντελαι σαρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων οὗτος ὁ νόμος τῆς ὀλοκαυτώσεως αὐτῆ ἢ ὀλοκαύτωσις ἐπὶ τῆς καύσεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωὶ καὶ τὸ πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου καθήσεται ἐπ' αὐτοῦ οὐ σβεσθήσεται

- 3 Of dat hij het verlorene gevonden, en daarover gelogen, en met valsheid gezworen zal hebben; over iets van alles, dat de mens doet, daarin zondigende.
 \6:10\And the priest is to put on his linen robes and his linen trousers, and take up what is over of the offering after it has been burned on the altar, and put it by the side of the altar.
 και ἐνδύσεται ὁ ἱερεὺς χιτῶνα λινοῦν καὶ περισκελεὲς λινοῦν ἐνδύσεται περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἀφελεῖ τὴν κατακάρπωσιν ἣν ἂν καταναλώσῃ τὸ πῦρ τὴν ὀλοκαύτωςιν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ παραθήσει αὐτὸ ἐχόμενον τοῦ θυσιαστηρίου
- 4 Het zal dan geschieden, dewijl hij gezondigd heeft, en schuldig geworden is, dat hij wederuitkeren zal den roof, dien hij geroofd, of het onthoudene, dat hij metgeweld onthoudt, of het bewaarde, dat bij hem te bewaren gegeven was, of het verlorene, dat hij gevonden heeft;
 \6:11\Then having taken off his linen robes and put on other clothing, he is to take it away into a clean place, outside the tent-circle.
 καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐνδύσεται στολὴν ἄλλην καὶ ἐξοίσει τὴν κατακάρπωσιν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν
- 5 Of van al, waarover hij valselijk gezworen heeft, dat hij hetzelve in zijn hoofdsom wedergeve, en nog het vijfde deel daarenboven toedoen zal; wiens dat is, dien zal hij dat geven op den dag zijner schuld.
 \6:12\The fire on the altar is to be kept burning; it is never to go out; every morning the priest is to put wood on it, placing the burned offering in order on it, and there the fat of the peace-offering is to be burned.
 καὶ πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καυθήσεται ἀπ' αὐτοῦ καὶ οὐ σβεσθήσεται καὶ καύσει ὁ ἱερεὺς ἐπ' αὐτὸ ξύλα τὸ πρωὶ καὶ στοιβάσει ἐπ' αὐτοῦ τὴν ὀλοκαύτωςιν καὶ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ στέαρ τοῦ σωτηρίου
- 6 En hij zal den HEERE zijn schuldoffer brengen tot den priester, een volkomen ram uit de kudde, met uw schatting, ten schuldoffer.
 \6:13\Let the fire be kept burning on the altar at all times; it is never to go out.
 καὶ πῦρ διὰ παντὸς καυθήσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον οὐ σβεσθήσεται
- 7 Dan zal de priester voor hem verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN, en het zal hem vergeven worden; over iets van al, wat hij doet, waar hij schuldaan heeft.
 \6:14\And this is the law for the meal offering: it is to be offered to the Lord before the altar by the sons of Aaron.
 οὗτος ὁ νόμος τῆς θυσίας ἣν προσάξουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ ααρων ἔναντι κυρίου ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου
- 8 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 \6:15\The priest is to take in his hand some of the meal of the meal offering and of the oil of it, and all the perfume on it, burning it on the altar as a sign, for a sweet smell to the Lord.
 καὶ ἀφελεῖ ἀπ' αὐτοῦ τῆ δρακὶ ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως τῆς θυσίας σὺν τῷ ἐλαίῳ αὐτῆς καὶ σὺν τῷ λιβάνῳ αὐτῆς τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς θυσίας καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα ὀσμῆ εὐωδίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς τῷ κυρίῳ
- 9 Gebied Aaron en zijn zonen, zeggende: Dit is de wet des brandoffers; het is hetgeen, wat door de branding op het altaar den gansen nacht tot aan den morgenopvaart; alwaar het vuur des altaars zal brandende gehouden worden.
 \6:16\And whatever is over Aaron and his sons may have for their food, taking it without leaven in a holy place; in the open space of the Tent of meeting they may take a meal of it.
 τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπ' αὐτῆς ἔδεται ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἄζυμα βρωθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔδονται αὐτήν
- 10 En de priester zal zijn linnen kleed aantrekken, en de linnen onderbroek over zijn vlees aantrekken, en zal de as opnemen, als het vuur het brandoffer op het altaarzal verteerd hebben, en zal die bij het altaar leggen.
 \6:17\It is not to be cooked with leaven. I have given it to them as their part of the offerings made by fire to me; it is most holy, as are the sin-offerings and the offerings for error.
 οὐ πεφθήσεται ἐζυμωμένη μερίδα αὐτὴν ἔδωκα αὐτοῖς ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου ἁγία ἁγίων ὥσπερ τὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας
- 11 Daarna zal hij zijn klederen uittrekken, en zal andere klederen aandoen, en zal de as tot buiten het leger uitdragen aan een reine plaats.
 \6:18\Every male among the children of Aaron may have it for food; it is their right for ever through all your generations, from the offerings made by fire to the Lord: anyone touching them will be holy.
 πᾶν ἀρσενικὸν τῶν ἱερέων ἔδονται αὐτὴν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου πᾶς ὃς ἐὰν ἄψηται αὐτῶν ἁγιασθήσεται
- 12 Het vuur nu op het altaar zal daarop brandende gehouden worden, het zal niet uitgeblust worden; maar de priester zal daar elken morgen hout aansteken, en zal daarop het brandoffer schicken, en het vet der dankofferen daarop aansteken.
 \6:19\And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 13 Het vuur zal geduriglijk op het altaar brandende gehouden worden; het zal niet uitgeblust worden.
 \6:20\This is the offering which Aaron and his sons are to make to the Lord on the day when he is made a priest: the tenth part of an ephah of the best meal for a meal offering for ever; half of it in the morning and half in the evening.
 τοῦτο τὸ δῶρον ααρων καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὃ προσοίσουσιν κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἂν χρίσῃς αὐτόν τὸ δέκατον τοῦ οἴφι σεμιδάλεως εἰς θυσίαν διὰ παντὸς τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὸ πρωὶ καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὸ δειλινόν

- 14 Dit is nu de wet des spijsoffers; een der zonen van Aaron zal dat voor het aangezicht des HEEREN offeren, voor aan het altaar.
 \6:21\Let it be made with oil on a flat plate; when it is well mixed and cooked, let it be broken and taken in as a meal offering, for a sweet smell to the Lord.
 ἐπὶ τηγάνου ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται πεφυραμένην οἴσει αὐτὴν ἐλικτὰ θυσίαν ἐκ κλασμάτων θυσίαν ὁσμὴν εὐωδίας κυρίου
- 15 En hij zal daarvan opnemen zijn hand vol, uit de meelbloem des spijsoffers, en van deszelfs olie, en al den wierook, die op het spijsoffer is; dan zal hij het aanstekenop het altaar; het is een liefelijke reuk tot deszelfs gedachtenis voor den HEERE.
 \6:22\And the same offering is to be given by that one of his sons who takes his place as priest; by an order for ever, all of it is to be burned before the Lord.
 ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τῶν υἰῶν αὐτοῦ ποιήσει αὐτὴν νόμος αἰώνιος ἅπαν ἐπιτελεσθήσεται
- 16 En het overblijvende daarvan zullen Aaron en zijn zonen eten; ongezuurd zal het gegeten worden in de heilige plaats; in den voorhof van de tent der samenkomstzullen zij dat eten.
 \6:23\Every meal offering offered for the priest is to be completely burned: nothing of it is to be taken for food.
 καὶ πᾶσα θυσία ἱερέως ὀλοκαυτος ἔσται καὶ οὐ βρωθήσεται
- 17 Het zal niet gedeseemd gebakken worden; het is hun deel, dat Ik gegeven heb van Mijn vuurofferen; het is een heiligheid der heiligheden, gelijk het zondoffer engelijk het schuldoffer.
 \6:24\And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων
- 18 Al wat mannelijk is onder de zonen van Aaron zal het eten; het zij een eeuwige inzetting voor uw geslachten van de vuurofferen des HEEREN; al wat die zalaanroeren, zal heilig zijn.
 \6:25\Say to Aaron and his sons, This is the law for the sin-offering: the sin-offering is to be put to death before the Lord in the same place as the burned offering; it is most holy.
 λάλησον ααρων καὶ τοῖς υἰοῖς αὐτοῦ λέγων οὗτος ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὸ ὀλοκαύτωμα σφάζουσιν τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἔναντι κυρίου ἅγια ἁγίων ἐστὶν
- 19 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 \6:26\The priest by whom it is offered for sin, is to take it for his food in a holy place, in the open space of the Tent of meeting.
 ὁ ἱερεὺς ὁ ἀναφέρων αὐτὴν ἔδεται αὐτὴν ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται ἐν ἀλύῃ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 20 Dit is de offerande van Aaron en van zijn zonen, die zij den HEERE offeren zullen, ten dage als hij zal gezalfd worden: het tiende deel ener efa meelbloem, eenspijsoffer gedurig; de helft daarvan op den morgen, en de helft daarvan op den avond.
 \6:27\Anyone touching the flesh of it will be holy; and if any of the blood is dropped on any clothing, the thing on which the blood has been dropped is to be washed in a holy place.
 πᾶς ὁ ἀπτόμενος τῶν κρεῶν αὐτῆς ἁγιασθήσεται καὶ ὃ ἐν ἐπιρραντισθῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἐπὶ τὸ ἱμάτιον ὃ ἐν ῥαντισθῆ ἐπ' αὐτὸ πλυθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ
- 21 Het zal in een pan met olie gemaakt worden; geroost zult gij het brengen; en de gebakken stukken des spijsoffers zult gij offeren, tot een liefelijken reuk denHEERE.
 \6:28\But the vessel of earth in which the flesh was cooked is to be broken; or if a brass vessel was used, it is to be rubbed clean and washed out with water.
 καὶ σκευὸς ὀστράκινον οὗ ἐν ἐψηθῆ ἐν αὐτῷ συντριβήσεται ἐν δὲ ἐν σκευῇ χαλκῷ ἐψηθῆ ἐκτρίψει αὐτὸ καὶ ἐκκλύσει ὕδατι
- 22 Ook zal de priester, die uit zijn zonen in zijn plaats de gezalfde zal worden, hetzelfde doen; het zij een eeuwige inzetting; het zal voor den HEERE geheelaangestoken worden.
 \6:29\Every male among the priests may take it for his food: it is most holy.
 πᾶς ἄρσιν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν φάγεται αὐτὰ ἅγια ἁγίων ἐστὶν κυρίου
- 23 Alzo zal alle spijsoffer des priesters ganselijk zijn; het zal niet gegeten worden.
 \6:30\No sin-offering, the blood of which is taken into the Tent of meeting, to take away sin in the holy place, may be used for food: it is to be burned with fire.
 καὶ πάντα τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας ὃν ἐν εἰσνεχθῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐξιλιάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ οὐ βρωθήσεται ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται
- 1 Dit is nu de wet des schuldoffers; het is een heiligheid der heiligheden.
 And this is the law of the offering for wrongdoing: it is most holy.
 καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ τῆς πλημμελείας ἅγια ἁγίων ἐστὶν
- 2 In de plaats, waar zij het brandoffer slachten, zullen zij het schuldoffer slachten; en men zal deszelfs bloed rondom op het altaar sprengen.
 They are to put to death the offering for wrongdoing in the same place as the burned offering; and the priest is to put the blood on and round the altar.
 ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὸ ὀλοκαύτωμα σφάζουσιν τὸν κριὸν τῆς πλημμελείας ἔναντι κυρίου καὶ τὸ αἷμα προσχεεῖ ἐπὶ τὴν βᾶσιν τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ
- 3 En daarvan zal men al zijn vet offeren, den staart, en het vet, dat het ingewand bedekt;
 And all the fat of it, the fat tail and the fat covering the inside parts, is to be given as an offering.
 καὶ πᾶν τὸ στέαρ αὐτοῦ προσοίσει ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὴν ὀσφὺν καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων

- 4 Ook de beide nieren, en het vet, dat daaraan is, dat op de weekdarmen is; en het net over de lever, met de nieren, zal men afnemen.
And the two kidneys, and the fat on them, which is by the top of the legs, and the fat joining the liver and the kidneys, he is to take away:
καὶ τοὺς δύο νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτά
- 5 En de priester zal die aansteken op het altaar, ten vuuroffer den HEERE; het is een schuldoffer.
They are to be burned by the priest on the altar for an offering made by fire to the Lord: it is an offering for wrongdoing.
καὶ ἀνοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα τῷ κυρίῳ περὶ πλημμελείας ἐστίν
- 6 Al wat mannelijk is onder de priesteren zal dat eten; in de heilige plaats zal het gegeten worden; het is een heiligheid der heiligheden.
Every male among the priests may have it as food in a holy place: it is most holy.
πᾶς ἄρσην ἐκ τῶν ἱερέων ἔδεται αὐτά ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔδονται αὐτά ἅγια ἁγίων ἐστίν
- 7 Gelijk het zondoffer, alzo zal ook het schuldoffer zijn; enerlei wet zal voor dezelve zijn; het zal des priesters zijn, die daarmede verzoening gedaan zal hebben.
As is the sin-offering, so is the offering for wrongdoing; there is one law for them: the priest who makes the offering to take away sin, he is to have it.
ὥσπερ τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας οὕτω καὶ τὸ τῆς πλημμελείας νόμος εἷς αὐτῶν ὁ ἱερεὺς ὅστις ἐξλάσεται ἐν αὐτῷ αὐτῷ ἔσται
- 8 Ook de priester, die iemands brandoffer offert, die priester zal de huid des brandoffers hebben, dat hij geofferd heeft.
And the priest offering any man's burned offering for him, may have the skin of the burned offering which is offered by him.
καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ προσάγων ὀλοκαῦτομα ἀνθρώπου τὸ δέριμα τῆς ὀλοκαυτώσεως ἧς αὐτὸς προσφέρει αὐτῷ ἔσται
- 9 Daartoe al het spijsoffer, dat in den oven gebakken wordt, met al wat in den ketel en in den pan bereid wordt, zal des priesters zijn, die dat offert.
And every meal offering which is cooked in the oven and everything made in a cooking pot or on a flat plate, is for the priest by whom it is offered.
καὶ πᾶσα θυσία ἧτις ποιηθήσεται ἐν τῷ κλιβάνῳ καὶ πᾶσα ἧτις ποιηθήσεται ἐπ' ἐσχάρας ἢ ἐπὶ τηγάνου τοῦ ἱερέως τοῦ προσφέροντος αὐτήν αὐτῷ ἔσται
- 10 Ook alle spijsoffer met olie gemengd, of droog, zal voor alle zonen van Aaron zijn, voor den enen als voor den anderen.
And every meal offering, mixed with oil or dry, is for all the sons of Aaron in equal measure.
καὶ πᾶσα θυσία ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ καὶ μὴ ἀναπεποιημένη πᾶσι τοῖς υἱοῖς ααρὼν ἔσται ἐκάστῳ τὸ ἴσον
- 11 Dit is nu de wet des dankoffers, dat men den HEERE offeren zal.
And this is the law for the peace-offerings offered to the Lord.
οὕτως ὁ νόμος θυσίας σωτηρίου ἣν προσοίσουσιν κυρίῳ
- 12 Indien hij dat tot een lof offer offert, zo zal hij, nevens het loffer, ongezuurde koeken met olie gemengd, en ongezuurde vladen met olie bestreken, offeren; enzullen die koeken met olie gemengd van geroost meelbloem zijn.
If any man gives his offering as a praise-offering, then let him give with the offering, unleavened cakes mixed with oil and thin unleavened cakes covered with oil and cakes of the best meal well mixed with oil.
ἐὰν μὲν περὶ αἰνέσεως προσφέρῃ αὐτήν καὶ προσοίσει ἐπὶ τῆς θυσίας τῆς αἰνέσεως ἄρτους ἐκ σεμιδάλεως ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ λάγανα ἄζυμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ καὶ σεμιδάλην πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ
- 13 Benevens de koeken zal hij tot zijn offerande gedeseemd brood offeren, met het loffer zijns dankoffers.
With his peace-offering let him give cakes of leavened bread, as a praise-offering.
ἐπ' ἄρτοις ζυμίταις προσοίσει τὰ δῶρα αὐτοῦ ἐπὶ θυσία αἰνέσεως σωτηρίου
- 14 En een daarvan uit de ganse offerande zal hij den HEERE ten heffer offeren; het zal voor den priester zijn, die het bloed des dankoffers sprengt.
And let him give one out of every offering to be lifted up before the Lord; that it may be for the priest who puts the blood of the peace-offering on the altar.
καὶ προσάξει ἐν ἀπὸ πάντων τῶν δῶρων αὐτοῦ ἀφαίρεμα κυρίῳ τῷ ἱερεῖ τῷ προσχέοντι τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου αὐτῷ ἔσται
- 15 Maar het vlees van het loffer zijns dankoffers zal op den dag van deszelfs offerande gegeten worden; daarvan zal men niet tot den morgen overlaten.
And the flesh of the praise-offering is to be taken as food on the day when it is offered; no part of it may be kept till the morning.
καὶ τὰ κρέα θυσίας αἰνέσεως σωτηρίου αὐτῷ ἔσται καὶ ἐν ἡμέρᾳ δωρεῖται βρωθήσεται οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωῖ
- 16 En zo het slachtoffer zijner offerande een gelofte, of vrijwillig offer is, dat zal ten dage als hij zijn offer offeren zal, gegeten worden, en het overgeblevene daarvan zal ook des anderen daags gegeten worden.
But if his offering is made because of an oath or given freely, it may be taken as food on the day when it is offered; and the rest may be used up on the day after:
κὰν εὐχὴ ἢ ἐκούσιον θυσιάζῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ ἢ ἂν ἡμέρᾳ προσαγάγῃ τὴν θυσίαν αὐτοῦ βρωθήσεται καὶ τῇ αὔριον

- 17 Wat nog van het vlees des slachtoffers overgebleven is, zal op den derden dag met vuur verbrand worden;
But if any of the flesh of the offering is still unused on the third day, it is to be burned with fire.
καὶ τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας ἕως ἡμέρας τρίτης ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται
- 18 Want zo enigzins van dat vlees zijns dankoffers op den derden dag gegeten wordt, die dat geofferd heeft, zal niet aangenaam zijn; het zal hem niet toegerekend worden, het zal een afgrijselijk ding zijn; en de ziel, die daarvan eet, zal haar ongerechtigheid dragen.
And if any of the flesh of the peace-offering is taken as food on the third day, it will not be pleasing to God and will not be put to the account of him who gives it; it will be unclean and a cause of sin to him who takes it as food.
ἐὰν δὲ φαγῶν φάγη ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆ ἡμέρα τῆ τρίτη οὐ δεχθήσεται αὐτῷ τῷ προσφέροντι αὐτό οὐ λογισθήσεται αὐτῷ μίσμὰ ἐστὶν ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἐὰν φάγη ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀμαρτίαν λήμψεται
- 19 En het vlees, dat iets onreins aangerod zal hebben, zal niet gegeten worden; met vuur zal het verbrand worden; maar aangaande het andere vlees, dat vlees zaleen ieder, die rein is, mogen eten.
And flesh touched by any unclean thing may not be taken for food: it is to be burned with fire; and as for the flesh of the peace-offerings, everyone who is clean may take it as food:
καὶ κρέα ὅσα ἂν ἄψηται παντὸς ἀκαθάρτου οὐ βρωθήσεται ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται πᾶς καθαρὸς φάγεται κρέα
- 20 Doch als een ziel het vlees van het dankoffer, hetwelk des HEEREN is, gegeten zal hebben, en haar onreinigheid aan haar is, zo zal die ziel uit haar volkenuitgeroeid worden.
But he who is unclean when he takes as food the flesh of the peace-offerings, which are the Lord's, will be cut off from his people.
ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἐὰν φάγη ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου ὃ ἐστὶν κυρίου καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἀπολείται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς
- 21 En wanneer een ziel iets onreins zal aangerod hebben, als de onreinigheid des mensen, of het onreine vee, of enig onrein verfoeisel, en zal van het vlees desdankoffers, hetwelk des HEEREN is, gegeten hebben, zo zal die ziel uit haar volken uitgeroeid worden.
And anyone who, after touching any unclean thing of man or an unclean beast or any unclean and disgusting thing, takes as food the flesh of the peace-offerings, which are the Lord's, will be cut off from his people.
καὶ ψυχὴ ἡ ἂν ἄψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου ἢ ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου ἢ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων ἢ παντὸς βδελύγματος ἀκαθάρτου καὶ φάγη ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτῆριου ὃ ἐστὶν κυρίου ἀπολείται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς
- 22 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 23 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Geen vet van een os, of schaap, of geit, zult gij eten.
Say to the children of Israel: You are not to take any fat, of ox or sheep or goat, for food.
λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ λέγων πᾶν στέαρ βοῶν καὶ προβάτων καὶ αἰγῶν οὐκ ἔδεσθε
- 24 Maar het vet van een dood aas, en het vet van het verscheurde, mag tot alle werk gebezigd worden; doch gij zult het ganselijk niet eten.
And the fat of that which comes to a natural death, and the fat of that which is attacked by beasts, may be used for other purposes, but not in any way for food.
καὶ στέαρ θνησιμαίων καὶ θηριάλωτον ποιηθήσεται εἰς πᾶν ἔργον καὶ εἰς βρώσιν οὐ βρωθήσεται
- 25 Want al wie het vet van vee eten zal, van hetwelk men den HEERE een vuuroffer zal geofferd hebben, die ziel, die het gegeten zal hebben, zal uit haar volkenuitgeroeid worden.
For anyone who takes as food the fat of any beast of which men make an offering by fire to the Lord, will be cut off from his people.
πᾶς ὃ ἔσθων στέαρ ἀπὸ τῶν κτηνῶν ὧν προσάξει αὐτῶν κάρπωμα κυρίῳ ἀπολείται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτῆς
- 26 Ook zult gij in uw woningen geen bloed eten, hetzij van het gevogelte, of van het vee.
And you are not to take for food any blood, of bird or of beast, in any of your houses.
πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν ἀπὸ τε τῶν πετεινῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν
- 27 Alle ziel, die enig bloed eten zal, die ziel zal uit haar volken uitgeroeid worden.
Whoever takes any blood for food will be cut off from his people.
πᾶσα ψυχὴ ἡ ἂν φάγη αἷμα ἀπολείται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτῆς
- 28 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων

- 29 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Wie zijn dankoffer den HEERE offert, zal zijn offerande van zijn dankoffer den HEERE toebrengen.
Say to the children of Israel: He who makes a peace-offering to the Lord, is to give an offering to the Lord out of his peace-offering:
καὶ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ λαλήσεις λέγων ὁ προσφέρων θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου
- 30 Zijn handen zullen de vuurofferen des HEEREN brengen; het vet aan de borst zal hij met die borst brengen, om die tot een beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN te bewegen.
He himself is to take to the Lord the offering made by fire, even the fat with the breast, so that the breast may be waved for a wave offering before the Lord.
αἱ χεῖρες αὐτοῦ προσοίσουσιν τὰ καρπώματα κυρίῳ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθύνιου καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος προσοίσει αὐτὰ ὥστε ἐπιθεῖναι δόμα ἐναντι κυρίου
- 31 En de priester zal dat vet op het altaar aansteken; doch de borst zal voor Aaron en zijn zonen zijn.
And the fat is to be burned by the priest on the altar, but the breast is for Aaron and his sons.
καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ στέαρ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔσται τὸ στηθύνιον ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ
- 32 Gij zult ook den rechterschouder tot een heffer den priester geven, uit uw dankofferen.
And the right leg you are to give to the priest for an offering to be lifted up out of what is given for your peace-offerings.
καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν δώσετε ἀφαίρεμα τῷ ἱερεῖ ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν
- 33 Wie uit de zonen van Aaron het bloed des dankoffers en het vet offert, dien zal de rechterschouder ten dele zijn.
That man, among the sons of Aaron, by whom the blood of the peace-offering and the fat are offered, is to have the right leg for his part.
ὁ προσφέρων τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου καὶ τὸ στέαρ ἀπὸ τῶν υἱῶν ααρων αὐτῷ ἔσται ὁ βραχίον ὁ δεξιὸς ἐν μερίδι
- 34 Want de beweegborst en den hefschouder heb Ik van de kinderen Israels uit hun dankofferen genomen, en heb dezelve aan Aaron, den priester, en aan zijn zonen, tot een eeuwige inzetting gegeven, van de kinderen Israels.
For the breast which is waved and the right leg which is lifted up on high I have taken from the children of Israel, from their peace-offerings, and have given them to Aaron the priest and to his sons as their right for ever from the children of Israel.
τὸ γὰρ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος εἴληφα παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν καὶ ἔδωκα αὐτὰ ααρων τῷ ἱερεῖ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ
- 35 Dit is de zalving van Aaron en de zalving van zijn zonen, van de vuurofferen des HEEREN; ten dage als Hij hen deed naderen, om het priesterschap den HEERE te bedienen;
This is the holy part given to Aaron and to his sons, out of the offerings made to the Lord by fire, on the day when they were made priests before the Lord;
αὕτη ἡ χρίσις ααρων καὶ ἡ χρίσις τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρπομάτων κυρίου ἐν ἡμέρᾳ προσηγάγετο αὐτοὺς τοῦ ἱερατεῦν τῷ κυρίῳ
- 36 Hetwelk de HEERE hun van de kinderen Israels te geven geboden heeft, ten dage als Hij hen zalfde; het zij een eeuwige inzetting voor hun geslachten.
Which the Lord said the children of Israel were to give them, on the day when he made them his priests. It is their right for ever from generation to generation.
καθὰ ἐνετείλατο κύριος δοῦναι αὐτοῖς ἡ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτοὺς παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν
- 37 Dit is de wet des brandoffers, des spijsoffers, des zondoffers, des schuldooffers, des vuloffers en des dankoffers;
These are the laws for the burned offering, the meal offering, and the offering for wrongdoing; and for the making of priests, and for the giving of peace-offerings;
οὗτος ὁ νόμος τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσίας καὶ περὶ ἀμαρτίας καὶ τῆς πλημμελείας καὶ τῆς τελειώσεως καὶ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου
- 38 Die de HEERE Mozes op den berg Sinai geboden heeft, ten dage als Hij den kinderen Israels gebod, dat zij hun offeranden den HEERE, in de woestijn van Sinai, zouden offeren.
As they were given by the Lord to Moses on Mount Sinai, on the day when the Lord gave orders to the children of Israel to make their offerings to the Lord, in the waste land of Sinai.
ὁν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῇ ἐν τῷ ὄρει σινα ἡ ἡμέρᾳ ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ προσφέρειν τὰ δῶρα αὐτῶν ἐναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Neem Aaron en zijn zonen met hem, en de klederen, en de zalfolie, daartoe den var des zondoffers, en de twee rammen, en den korf van de ongezuurde broden;
Take Aaron, and his sons with him, and the robes and the holy oil and the ox of the sin-offering and the two male sheep and the basket of unleavened bread;
λαβὲ ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἀμαρτίας καὶ τοὺς δύο κριοὺς καὶ τὸ κανοῦν τῶν ἄζύμων
- 3 En verzamel de ganse vergadering aan de deur van de tent der samenkomst.
And let all the people come together at the door of the Tent of meeting.
καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἐκκλησίασον ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

- 4 Mozes nu deed, gelijk als de HEERE hem geboden had; en de vergadering werd verzameld aan de deur van de tent der samenkomst.
And Moses did as the Lord said, and all the people came together at the door of the Tent of meeting.
καὶ ἐποίησεν μουσῆς ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτῷ κύριος καὶ ἐξεκκλησίασεν τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 5 Toen zeide Mozes tot de vergadering: Dit is de zaak, die de HEERE geboden heeft te doen.
And Moses said to the people, This is what the Lord has given orders to be done.
καὶ εἶπεν μουσῆς τῇ συναγωγῇ τοῦτο ἐστὶν τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο κύριος ποιῆσαι
- 6 En Mozes deed Aaron en zijn zonen naderen, en wies hen met dat water.
Then Moses took Aaron and his sons; and after washing them with water,
καὶ προσήνεγκεν μουσῆς τὸν ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἔλουσεν αὐτοὺς ὕδατι
- 7 Daar deed hij hem den rok aan, en gordde hem met den gordel, en trok hem den mantel aan; en deed hij hem den efod aan, en gordde dien met de kunstelijken riemdes efods, en ombond hem daarmee.
He put the coat on him, making it tight with its band, and then the robe, and over it the ephod, with its band of needlework to keep it in place.
καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν χιτῶνα καὶ ἔζωσεν αὐτὸν τὴν ζώνην καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν ὑποδύτην καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὴν ἐπωμίδα καὶ συνέζωσεν αὐτὸν κατὰ τὴν ποίησιν τῆς ἐπωμίδος καὶ συνέσφιγξεν αὐτὸν ἐν αὐτῇ
- 8 Voorts deed hij hem den borstlap aan, en voegde aan den borstlap de Urim en de Thummim.
And he put the priest's bag on him, and in the bag he put the Urim and Thummim.
καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὴν τὸ λογεῖον καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ λογεῖον τὴν δῆλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν
- 9 En hij zette den hoed op zijn hoofd; en aan den hoed boven zijn aangezicht zette hij de gouden plaat, de kroon der heiligheid, gelijk als de HEERE Mozes gebodenhad.
And on his head he put the head-dress, and in front of the head-dress the plate of gold, the holy crown, as the Lord gave orders to Moses.
καὶ ἐπέθηκεν τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν μίτραν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν τὸ καθηγιασμένον ἅγιον ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆϊ
- 10 Toen nam Mozes de zalfolie, en zalfde den tabernakel, en al wat daarin was, en heiligde ze.
And Moses took the holy oil and put it on the House and on all the things in it, to make them holy.
καὶ ἔλαβεν μουσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως
- 11 En hij sprenge daarvan op het altaar zevenmaal; en hij zalfde het altaar, en al zijn gereedschap, mitsgaders het wasvat en zijn voet, om die te heiligen.
Seven times he put oil on the altar and on all its vessels, and on the washing-basin and its base, to make them holy.
καὶ ἔρρανεν ἀπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπτάκις καὶ ἔχρισεν τὸ θυσιαστήριον καὶ ἡγίασεν αὐτὸ καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ τὸν λουτήρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ καὶ ἡγίασεν αὐτὰ καὶ ἔχρισεν τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ ἡγίασεν αὐτήν
- 12 Daarna goot hij van de zalfolie op het hoofd van Aaron, en hij zalfde hem, om hem te heiligen.
And some of the oil he put on Aaron's head, to make him holy.
καὶ ἐπέχεεν μουσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ααρων καὶ ἔχρισεν αὐτὸν καὶ ἡγίασεν αὐτόν
- 13 Ook deed Mozes de zonen van Aaron naderen, en trok hun rokken aan, en gordde hen met een gordel, en bond hun mutsen op, gelijk als de HEERE Mozes gebodenhad.
Then he took Aaron's sons, clothing them with the coats, and putting the bands round them, and the head-dresses on their heads, as the Lord had given him orders.
καὶ προσήγαγεν μουσῆς τοὺς υἱοὺς ααρων καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς χιτῶνας καὶ ἔζωσεν αὐτοὺς ζώνας καὶ περιέθηκεν αὐτοῖς κιθάρεις καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆϊ
- 14 Toen deed hij den var des zondoffers bijkomen; en Aaron en zijn zonen legden hun handen op het hoofd van den var des zondoffers;
And he took the ox of the sin-offering; and Aaron and his sons put their hands on the head of the ox,
καὶ προσήγαγεν μουσῆς τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐπέθηκεν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου τοῦ τῆς ἁμαρτίας
- 15 En men slachtte hem; en Mozes nam het bloed, en deed het met zijn vinger rondom op de hoornen des altaars, en ontzondigde het altaar; daarna goot hij het bloeduit aan den bodem des altaars, en heiligde het, om voor hetzelfde verzoening te doen.
And he put it to death; and Moses took the blood and put it on the horns of the altar and round it with his finger, and made the altar clean, draining out the blood at the base of the altar; so he made it holy, taking away what was unclean.
καὶ ἔσφαξεν αὐτὸν καὶ ἔλαβεν μουσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ τῷ δακτύλῳ καὶ ἐκαθάρισεν τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸ αἶμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἡγίασεν αὐτὸ τοῦ ἐξυλάσασθαι ἐπ' αὐτόν

- 16 Voorts nam hij al het vet, dat aan het ingewand is, en het net der lever, en de twee nieren en haar vet; en Mozes stak het aan op het altaar.
 And he took all the fat on the inside parts, and the fat on the liver, and the two kidneys with their fat, to be burned on the altar;
 και ἔλαβεν μουσῆς πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων και τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος και ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς και τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν και ἀνήνεγκεν μουσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 17 Maar den var met zijn huid, en zijn vlees, en zijn mest, heeft hij buiten het leger met vuur verbrand, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
 But the ox, with its skin and its flesh and its waste, was burned with fire outside the tent-circle, as the Lord gave orders to Moses.
 και τὸν μόσχον και τὴν βύρσαν αὐτοῦ και τὰ κρέα αὐτοῦ και τὴν κόπρον αὐτοῦ και κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ὡς τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 18 Daarna deed hij den ram des brandoffers bijbrengen; en Aaron en zijn zonen legden hun handen op het hoofd van den ram.
 And he put the male sheep of the burned offering before the Lord, and Aaron and his sons put their hands on its head,
 και προσήγαγεν μουσῆς τὸν κριὸν τὸν εἰς ὀλοκαύτωμα και ἐπέθηκεν ααρων και οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ
- 19 En men slachtte hem; en Mozes sprenge het bloed op het altaar rondom.
 And he put it to death; and Moses put some of the blood on and round the altar.
 και ἔσφαξεν μουσῆς τὸν κριὸν και προσέχεεν μουσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ
- 20 Hij deelde ook den ram in zijn delen; en Mozes stak het hoofd aan, en die delen, en het smeer;
 And when the sheep had been cut into parts, the head and the parts and the fat were burned by Moses.
 και τὸν κριὸν ἐκρεανόμησεν κατὰ μέλη και ἀνήνεγκεν μουσῆς τὴν κεφαλὴν και τὰ μέλη και τὸ στέαρ
- 21 Doch het ingewand en de schenkelen wies hij met water; en Mozes stak dien gehelen ram aan op het altaar; het was een brandoffer tot een liefelijken reuk, eenvuuroffer was het den HEERE, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
 And the inside parts and the legs were washed with water and all the sheep was burned by Moses on the altar; it was a burned offering for a sweet smell: it was an offering made by fire to the Lord, as the Lord gave orders to Moses.
 και τὴν κοιλίαν και τοὺς πόδας ἔπλυνεν ὕδατι και ἀνήνεγκεν μουσῆς ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὀλοκαύτωμα ὃ ἐστιν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμά ἐστιν τῷ κυρίῳ καθάπερ ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῆ
- 22 Daarna deed hij den anderen ram, den ram des vuloffers, bijbrengen; en Aaron met zijn zonen legden hun handen op het hoofd van den ram.
 And he put the other sheep before the Lord, the sheep with which they were made priests; and Aaron and his sons put their hands on the head of the sheep,
 και προσήγαγεν μουσῆς τὸν κριὸν τὸν δεῦτερον κριὸν τελειώσεως και ἐπέθηκεν ααρων και οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ
- 23 En men slachtte hem; en Mozes nam van zijn bloed, en deed het op het lapje van Aarons rechteroor, en op den duim zijner rechterhand, en op den groten teen van zijn rechtervoet.
 And he put it to death; and Moses took some of the blood and put it on the point of Aaron's right ear and on the thumb of his right hand and on the great toe of his right foot.
 και ἔσφαξεν αὐτὸν και ἔλαβεν μουσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ και ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς ααρων τοῦ δεξιῦ και ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς και ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιῦ
- 24 Hij deed ook de zonen van Aaron naderen; en Mozes deed van dat bloed op het lapje van hun rechteroor, en op den duim van hun rechterhand, en op den grotenteen van hun rechtervoet; daarna sprenge Mozes dat bloed rondom op het altaar.
 Then he took Aaron's sons, and Moses put some of the blood on the point of their right ears and on the thumbs of their right hands and on the great toes of their right feet: and Moses put the blood on and round the altar.
 και προσήγαγεν μουσῆς τοὺς υἱοὺς ααρων και ἐπέθηκεν μουσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὠτῶν τῶν δεξιῶν και ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν και ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν και προσέχεεν μουσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ
- 25 En hij nam het vet, en den staart, en al het vet, dat aan het ingewand is, en het net der lever, en de beide nieren, en haar vet, daartoe den rechterschouder.
 And he took the fat, and the fat tail, and the fat on the inside parts, and the fat on the liver, and the two kidneys with their fat, and the right leg;
 και ἔλαβεν τὸ στέαρ και τὴν ὀσφῦν και τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας και τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος και τοὺς δύο νεφροὺς και τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν και τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν
- 26 Ook nam hij uit den korf van de ongezuurde broden, die voor het aangezicht des HEEREN was, een ongezuurde koek, en een geolieden broodkoek, en een vlade; en hij legde ze op dat vet, en op den rechterschouder.
 And out of the basket of unleavened bread which was before the Lord he took one unleavened cake, and one cake of bread with oil on it, and one thin cake, and put them on the fat and on the right leg:
 και ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῆς τελειώσεως τοῦ ὄντος ἐναντι κυρίου ἔλαβεν ἄρτον ἓνα ἄζυμον και ἄρτον ἐξ ἐλαίου ἓνα και λάγανον ἓν και ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ στέαρ και τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν
- 27 En hij gaf dat alles in de handen van Aaron, en in de handen zijner zonen; en bewoog die ten beweegoffer, voor het aangezicht des HEEREN.
 And he put them all on the hands of Aaron and on the hands of his sons, waving them for a wave offering before the Lord.
 και ἐπέθηκεν ἅπαντα ἐπὶ τὰς χεῖρας ααρων και ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ και ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἀφαιρέμα ἐναντι κυρίου

- 28 Daarna nam Mozes ze uit hun handen, en stak ze aan op het altaar, op het brandoffer; zij waren vuloffers tot een liefelijken reuk; het was een vuuroffer den HEERE.
And Moses took them from their hands, and they were burned on the altar on the burned offering, as a priest's offering for a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
 καὶ ἔλαβεν μουσῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ μουσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὸ ὄλοκαύτωμα τῆς τελειώσεως ὃ ἐστὶν ὁσμὴ εὐωδίας κάρπωμά ἐστιν τῷ κυρίῳ
- 29 Voorts nam Mozes de borst, en bewoog ze ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; zij werd Mozes ten dele van den ram des vuloffers, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
And Moses took the breast, waving it for a wave offering before the Lord; it was Moses' part of the sheep of the priest's offering, as the Lord gave orders to Moses.
 καὶ λαβὼν μουσῆς τὸ στηθύνιον ἀφείλεν αὐτὸ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως καὶ ἐγένετο μουσῆς ἐν μερίδι καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῆ
- 30 Mozes nam ook van de zalfolie, en van het bloed, hetwelk op het altaar was, en sprengde het op Aaron, op zijn klederen, en op zijn zonen, en op de klederen zijner zonen met hem; en hij heiligde Aaron, zijn klederen, en zijn zonen, en de klederen zijner zonen met hem.
And Moses took some of the holy oil and of the blood which was on the altar and put it on Aaron and on his robes, and on his sons and on his sons' robes; and made Aaron holy, and his robes and his sons and his sons' robes with him.
 καὶ ἔλαβεν μουσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ προσέρρανεν ἐπὶ ααρων καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἡγίασεν ααρων καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
- 31 En Mozes zeide tot Aaron en tot zijn zonen: Ziedt dat vlees voor de deur van de tent der samenkomst, en eet hetzelve daar, mitsgaders het brood, dat in den korf des vuloffers is; gelijk als ik geboden heb, zeggende: Aaron en zijn zonen zullen dat eten.
And Moses said to Aaron and to his sons, The flesh is to be cooked in water at the door of the Tent of meeting, and there you are to take it as food, together with the bread in the basket, as I have given orders, saying, It is the food of Aaron and his sons.
 καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐνήσατε τὰ κρέα ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τόπῳ ἀγίῳ καὶ ἐκεῖ φάγεσθε αὐτὰ καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῶ τῆς τελειώσεως ὃν τρόπον συντέτακται μοι λέγων ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φάγονται αὐτά
- 32 Maar het overige van het vlees en van het brood zult gij met vuur verbranden.
And that which is over of the flesh and of the bread is to be burned with fire.
 καὶ τὸ καταλειφθὲν τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται
- 33 Ook zult gij uit de deur van de tent der samenkomst, zeven dagen, niet uitgaan, tot aan den dag, dat vervuld worden de dagen uws vuloffers; want zeven dagen zalmen uw handen vullen.
And you are not to go out from the door of the Tent of meeting for seven days, till the days for making you priest are ended; for this will be the work of seven days.
 καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας ἕως ἡμέρα πληρωθῆ ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν ἑπτὰ γὰρ ἡμέρας τελειώσει τὰς χεῖρας ὑμῶν
- 34 Gelijk men gedaan heeft op dezen dag, heeft de HEERE te doen geboden, om voor u verzoening te doen.
What has been done this day, has been ordered by the Lord to take away your sin.
 καθάπερ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐνετείλατο κύριος τοῦ ποιῆσαι ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν
- 35 Gij zult dan aan de deur van de tent der samenkomst blijven, dag en nacht, zeven dagen, en zult de wacht des HEEREN waarnemen, opdat gij niet sterft; want alzois het mij geboden.
And you are to keep watch for the Lord at the door of the Tent of meeting day and night for seven days, so that death may not come to you: for so he has given me orders.
 καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθήσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας ἡμέραν καὶ νύκτα φυλάξεσθε τὰ φυλάγματα κυρίου ἵνα μὴ ἀποθάνητε οὕτως γὰρ ἐνετείλατό μοι κύριος ὁ θεός
- 36 Aaron nu en zijn zonen deden al de dingen, die de HEERE door den dienst van Mozes geboden had. Leviticus 9
And Aaron and his sons did all the things about which the Lord had given orders through Moses.
 καὶ ἐποίησεν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους οὓς συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 1 En het geschiedde op den achtsten dag, dat Mozes riep Aaron en zijn zonen, en de oudsten van Israel;
And on the eighth day Moses sent for Aaron and his sons and the responsible men of Israel;
 καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐκάλεσεν μουσῆς ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὴν γερουσίαν ἰσραηλ
- 2 En hij zeide tot Aaron: Neem u een kalf, een jong rund, ten zondoffer, en een ram ten brandoffer, die volkomen zijn; en breng ze voor het aangezicht des HEEREN.
And he said to Aaron, Take a young ox for a sin-offering and a male sheep for a burned offering, without a mark, and make an offering of them before the Lord.
 καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς ααρων λαβὲ σεαντῶ μοσχάριον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας καὶ κρὶὸν εἰς ὄλοκαύτωμα ἄμωμα καὶ προσένεγκε αὐτὰ ἔναντι κυρίου
- 3 Daarna spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Neemt een geitenbok ten zondoffer, en een kalf, en een lam, eenjarig, volkomen, ten brandoffer;
And say to the children of Israel: Take a he-goat for a sin-offering, and a young ox and a lamb, in their first year, without any mark on them, for a burned offering;
 καὶ τῇ γερουσίᾳ ἰσραηλ λάλησον λέγων λάβετε χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας καὶ μοσχάριον καὶ ἄμνὸν ἐνιαύσιον εἰς ὄλοκάρπωσιν ἄμωμα

- 4 Ook een os en ram ten dankoffer, om voor het aangezicht des HEEREN te offeren; en spijsoffer met olie gemengd; want heden zal de HEERE u verschijnen.
And an ox and a male sheep for peace-offerings, to be put to death before the Lord; and a meal offering mixed with oil: for this day you are to see the Lord.
καὶ μόσχον καὶ κριὸν εἰς θυσίαν σωτηρίου ἔναντι κυρίου καὶ σμιδάλιν πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ ὅτι σήμερον κύριος ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν
- 5 Toen namen zij hetgeen Mozes geboden had, brengende dat tot voor aan de tent der samenkomst; en de gehele vergadering naderde, en stond voor het aangezichtdes HEEREN.
And they took the things ordered by Moses, before the Tent of meeting, and all the people came near, waiting before the Lord.
καὶ ἔλαβον καθὸ ἐνετείλατο μουσῆς ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ προσῆλθεν πᾶσα συναγωγὴ καὶ ἔστησαν ἔναντι κυρίου
- 6 En Mozes zeide: Deze zaak, die de HEERE geboden heeft, zult gij doen; en de heerlijkheid des HEEREN zal u verschijnen.
And Moses said, This is what the Lord has said you are to do; and you will see the glory of the Lord.
καὶ εἶπεν μουσῆς τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ εἶπεν κύριος ποιήσατε καὶ ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν δόξα κυρίου
- 7 En Mozes zeide tot Aaron: Nader tot het altaar, en maak uw zondoffer toe; en uw brandoffer toe; en doe verzoening voor u en voor het volk; maak daarna deofferande des volks toe, en doe de verzoening voor hen, gelijk als de HEERE geboden heeft.
And Moses said to Aaron, Come near to the altar and make your sin-offering and your burned offering to take away your sin and the sin of the people, and make the people's offering to take away their sin; as the Lord has given orders.
καὶ εἶπεν μουσῆς τῷ ααρων πρόσελθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ ποιήσον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου καὶ τὸ ὀλοκαύτωμά σου καὶ ἐξίλασαι περὶ σεαυτοῦ καὶ τοῦ οἴκου σου καὶ ποιήσον τὰ δῶρα τοῦ λαοῦ καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν καθάπερ ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῆ
- 8 Toen naderde Aaron tot het altaar, en slachtte het kalf des zondoffers, dat voor hem was.
So Aaron came near to the altar and put to death the ox for the sin-offering for himself;
καὶ προσῆλθεν ααρων πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἔσφαζεν τὸ μοσχάριον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας
- 9 En de zonen van Aaron brachten het bloed tot hem, en hij doopte zijn vinger in dat bloed, en deed het op de hoornen des altaars; daarna goot hij het bloed uit aan den bodem des altaars.
And the sons of Aaron gave him the blood and he put his finger in the blood and put it on the horns of the altar, draining out the blood at the base of the altar;
καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ ααρων τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν καὶ ἔβαψεν τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν βᾶσιν τοῦ θυσιαστηρίου
- 10 Maar het vet, en de nieren, en het net van de lever van het zondoffer heeft hij op het altaar aangestoken, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
But the fat and the kidneys and the fat on the liver of the sin-offering were burned by him on the altar as the Lord gave orders to Moses.
καὶ τὸ στέαρ καὶ τοὺς νεφροὺς καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῆ
- 11 Doch het vlees, en de huid verbrandde hij met vuur buiten het leger.
And the flesh and the skin were burned with fire outside the tent-circle;
καὶ τὰ κρέα καὶ τὴν βύρσαν κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ ἕξω τῆς παρεμβολῆς
- 12 Daarna slachtte hij het brandoffer; en de zonen van Aaron leverden aan hem het bloed; en hij sprengde dat rondom op het altaar.
And he put to death the burned offering; and Aaron's sons gave him the blood and he put some of it on and round the altar;
καὶ ἔσφαξεν τὸ ὀλοκαύτωμα καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ ααρων τὸ αἷμα πρὸς αὐτόν καὶ προσέχεεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ
- 13 Ook leverden zij aan hem het brandoffer in zijn stukken, met het hoofd; en hij stak het aan op het altaar.
And they gave him the parts of the burned offering, in their order, and the head, to be burned on the altar.
καὶ τὸ ὀλοκαύτωμα προσήνεγκαν αὐτῷ κατὰ μέλη αὐτὰ καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 14 En hij wies het ingewand en de schenkelen; en hij stak ze aan op het brandoffer, op het altaar.
And the inside parts and the legs, when they had been washed with water, were burned on the burned offering on the altar.
καὶ ἔπλυνεν τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πόδας ὕδατι καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 15 Daarna deed hij de offerande des volks toebrengen; en nam den bok des zondoffers, die voor het volk was, en slachtte hem, en bereidde hem ten zondoffer, gelijkhet eerste.
And he made an offering for the people and took the goat of the sin-offering for the people and put it to death, offering it for sin, in the same way as the first.
καὶ προσήνεγκαν τὸ δῶρον τοῦ λαοῦ καὶ ἔλαβεν τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ καὶ ἔσφαξεν αὐτὸ καθὰ καὶ τὸ πρῶτον
- 16 Verder deed hij het brandoffer toebrengen, en maakte dat toe naar het recht.
And he took the burned offering, offering it in the ordered way;
καὶ προσήνεγκεν τὸ ὀλοκαύτωμα καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς καθήκει

- 17 En hij deed het spijsoffer toebrengen, en vulde daarvan zijn hand, en stak het aan op het altaar, behalve het morgenbrandoffer.
And he put the meal offering before the Lord, and taking some of it in his hand he had it burned on the altar, separately from the burned offering of the morning.
καὶ προσήνεγκεν τὴν θυσίαν καὶ ἐπλησεν τὰς χεῖρας ἀπ' αὐτῆς καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον χωρὶς τοῦ ὀλοκαυτώματος τοῦ πρωينوῦ
- 18 Daarna slachtte hij den os, en den ram ten dankoffer, dat voor het volk was; en de zonen van Aaron leverden het bloed aan hem, hetwelk hij rondom op het altaarsprengde;
And he put to death the ox and the sheep, which were the peace-offerings for the people; and Aaron's sons gave him the blood and he put some of it on and round the altar;
καὶ ἔσφαξεν τὸν μόσχον καὶ τὸν κριὸν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου τῆς τοῦ λαοῦ καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ ααρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτὸν καὶ προσέχεεν πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλω
- 19 En het vet van den os, en van den ram, den staart, en wat het ingewand bedekt, en de nieren, en het net der lever;
And as for the fat of the ox and the fat tail of the sheep and the fat covering the inside parts and the kidneys and the fat on the liver;
καὶ τὸ στέαρ τὸ ἀπὸ τοῦ μόσχου καὶ τοῦ κριοῦ τὴν ὀσφὴν καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ τοὺς δύο νεφρούς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος
- 20 En zij legden het vet op de borsten; en hij stak dat vet aan op het altaar.
They put the fat on the breasts, and the fat was burned on the altar.
καὶ ἐπέθηκεν τὰ στέατα ἐπὶ τὰ στήθνια καὶ ἀνήνεγκαν τὰ στέατα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 21 Maar de borsten en den rechterschouder bewoog Aaron ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als Mozes geboden had.
And Aaron took the breasts and the right leg, waving them for a wave offering before the Lord, as Moses gave orders.
καὶ τὸ στήθνιον καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν ἀπέειλεν ααρὼν ἀφαιρέμα ἕναντι κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῇ
- 22 Daarna hief Aaron zijn handen op tot het volk, en zegende hen; en hij kwam af, nadat hij het zondoffer, en brandoffer, en dankoffer gedaan had.
And Aaron, lifting up his hands to the people, gave them a blessing; and he came down from offering the sin-offering, and the burned offering, and the peace-offerings.
καὶ ἐξάρσας ααρὼν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν λαὸν εὐλόγησεν αὐτούς καὶ κατέβη ποιήσας τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου
- 23 Toen ging Mozes met Aaron in de tent der samenkomst; daarna kwamen zij uit, en zegenden het volk; en de heerlijkheid des HEEREN verscheen al het volk.
And Moses and Aaron went into the Tent of meeting, and came out and gave the people a blessing, and the glory of the Lord was seen by all the people.
καὶ εἰσῆλθεν μουσῆς καὶ ααρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐξεληθόντες εὐλόγησαν πάντα τὸν λαὸν καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου παντὶ τῷ λαῷ
- 24 Want een vuur ging uit van het aangezicht des HEEREN, en verteerde op het altaar het brandoffer, en het vet. Als het ganse volk dit zag, zo juichten zij, en vielen op hun aangezichten.
And fire came out from before the Lord, burning up the offering on the altar and the fat: and when all the people saw it, they gave a loud cry, falling down on their faces.
καὶ ἐξῆλθεν πῦρ παρὰ κυρίου καὶ κατέφαγεν τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τὰ τε ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ στέατα καὶ εἶδεν πᾶς ὁ λαὸς καὶ ἐξέστη καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον
- 1 En de zonen van Aaron, Nadab en Abihu, namen een ieder zijn wierookvat, en deden vuur daarin, en legden reukwerk daarop, en brachten vreemd vuur voor hetaangezicht des HEEREN, hetwelk hij hen niet geboden had.
And Nadab and Abihu, the sons of Aaron, took their vessels and put fire in them and perfume, burning strange fire before the Lord, which he had not given them orders to do.
καὶ λαβόντες οἱ δύο υἱοὶ ααρὼν ναβαβ καὶ αβιουδ ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτὸ πῦρ καὶ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα καὶ προσήνεγκαν ἕναντι κυρίου πῦρ ἀλλότριον ὃ οὐ προσέταξεν κύριος αὐτοῖς
- 2 Toen ging een vuur uit van het aangezicht des HEEREN, en verteerde hen; en zij stierven voor het aangezicht des HEEREN.
And fire came out from before the Lord, burning them up and causing their destruction before the Lord.
καὶ ἐξῆλθεν πῦρ παρὰ κυρίου καὶ κατέφαγεν αὐτούς καὶ ἀπέθανον ἕναντι κυρίου
- 3 En Mozes zeide tot Aaron: Dat is het, wat de HEERE gesproken heeft, zeggende: In degenen, die tot Mij naderen, zal Ik geheiligd worden, en voor het aangezicht van al het volk zal Ik verheerlijkt worden. Doch Aaron zweeg stil.
Then Moses said to Aaron, This is what the Lord said, I will be holy in the eyes of all those who come near to me, and I will be honoured before all the people. And Aaron said nothing.
καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς ααρὼν τοῦτό ἐστιν ὃ εἶπεν κύριος λέγων ἐν τοῖς ἐγγιζουσίν μοι ἁγιασθήσομαι καὶ ἐν πάσῃ τῇ συναγωγῇ δοξασθήσομαι καὶ κατενόγη ααρὼν
- 4 En Mozes riep Misael en Elzafan, de zonen van Uzziel, de oom van Aaron, en zeide tot hen: Treedt toe, draagt uw broeders weg, van voor het heiligdom tot buitenhet leger.
And Moses sent for Misael and Elzaphan, the sons of Uzziel, the brother of Aaron's father, and said to them, Come near and take your brothers away from before the holy place, outside the tent-circle.
καὶ ἐκάλεσεν μουσῆς τὸν μισαδα καὶ τὸν ελισταφαν υἱοὺς οὐζιηλ υἱοῦς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς ααρὼν καὶ εἶπεν αὐτοῖς προσέλθατε καὶ ἄρατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ προσώπου τῶν ἁγίων ἔξω τῆς π αρεμβολῆς

- 5 Toen traden zij toe, en droegen hen, in hun rokken, tot buiten het leger, gelijk als Mozes gesproken had.
So they came and took them, in their coats, outside the tent-circle, as Moses had said.
καὶ προσῆλθον καὶ ἦσαν ἐν τοῖς χιτῶσιν αὐτῶν ἕξω τῆς παρεμβολῆς ὃν τρόπον εἶπεν μουσῆς
- 6 En Mozes zeide tot Aaron, en tot Eleazar, en tot Ithamar, zijn zonen: Gij zult uw hoofden niet ontbloten, noch uw klederen verscheuren, opdat gij niet sterft, en grotetoon over de ganse vergadering kome; maar uw broederen, het ganse huis van Israel, zullen dezen brand, dien de HEERE aan gestoken heeft, bewenen.
And Moses said to Aaron and to Eleazar and Ithamar, his sons, Do not let your hair be loose, and give no signs of grief; so that death may not overtake you, and his wrath come on all the people; but let there be weeping among your brothers and all the house of Israel for this burning of the Lord's fire.
καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς ααρων καὶ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς καταλειμμένους τὴν κεφαλὴν ὑμῶν οὐκ ἀποκιδαρῶσατε καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν οὐ διαρρήξετε ἵνα μὴ ἀποθάνητε καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἔσται θυμὸς οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν πᾶς ὁ οἶκος ἰσραηλ κλαύσονται τὸν ἐμπυρισμὸν ὃν ἐνεπυρίσθησαν ὑπὸ κυρίου
- 7 Gij zult ook uit de deur van de tent der samenkomst niet uitgaan, opdat gij niet sterft; want de zalfolie des HEEREN is op u. En zij deden naar het woord van Mozes.
And do not go out from the door of the Tent of meeting, or death will come to you; for the holy oil of the Lord is on you. And they did as Moses said.
καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε ἵνα μὴ ἀποθάνητε τὸ γὰρ ἔλαιον τῆς χρίσεως τὸ παρὰ κυρίου ἐφ' ὑμῖν καὶ ἐποίησαν κατὰ τὸ ῥῆμα μουσῆ
- 8 En de HEERE sprak tot Aaron, zeggende:
And the Lord said to Aaron:
καὶ ἐλάλησεν κύριος τῷ ααρων λέγων
- 9 Wij en sterken drank zult gij niet drinken, gij, noch uw zonen met u, als gij gaan zult in de tent der samenkomst, opdat gij niet sterft; het zij een eeuwig inzettingonder uw geslachten;
Take no wine, or strong drink, you or your sons with you, when you go into the Tent of meeting, that it may not be the cause of death to you; this is an order for ever through all your generations.
οἶνον καὶ σικερα οὐ πίεσθε σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ ἡνίκα ἂν εἰσπορεύσθε εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἢ προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε νόμιμον αἰῶνων εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν
- 10 En om onderscheid te maken tussen het heilige en tussen het onheilige, en tussen het onreine en tussen het reine;
And make a division between the holy and the common, and between the unclean and the clean;
διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ τῶν βεβήλων καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ τῶν καθαρῶν
- 11 En om den kinderen Israels te leren al de inzettingen, die de HEERE door den dienst van Mozes tot hen gesproken heeft.
Teaching the children of Israel all the laws which the Lord has given them by the hand of Moses.
καὶ συμβιβάσεις τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ πάντα τὰ νόμιμα ἃ ἐλάλησεν κύριος πρὸς αὐτοὺς διὰ χειρὸς μουσῆ
- 12 En Mozes sprak tot Aaron, en tot Eleazar, en tot Ithamar, zijn overgebleven zonen: Neemt het spijsoffer, dat van de vuurofferen des HEEREN overgebleven is, en eet hetzelve ongezuurd bij het altaar; want het is een heiligheid der heiligheden.
And Moses said to Aaron and to Eleazar and Ithamar, his sons who were still living, Take the rest of the meal offering from the offerings of the Lord made by fire, and take it for your food, without leaven, at the side of the altar, for it is most holy.
καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς ααρων καὶ πρὸς ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ τοὺς υἱοὺς ααρων τοὺς καταλειφθέντας λάβετε τὴν θυσίαν τὴν καταλειφθεῖσαν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου καὶ φάγεσθε ἄζυμα παρὰ τὸ θυσιαστήριον ἅγια ἁγίων ἐστίν
- 13 Daarom zult gij dat eten in de heilige plaats, dewijl het uw bescheiden deel en het bescheiden deel uwer zonen uit des HEEREN vuurofferen is; want alzo is mijgeboden.
It is to be for your food in a holy place, because it is your right and your sons' right, from the offerings of the Lord made by fire: for so am I ordered.
καὶ φάγεσθε αὐτὴν ἐν τόπῳ ἁγίῳ νόμιμον γὰρ σοὶ ἐστίν καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου τοῦτο ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου οὕτω γὰρ ἐντέταλται μοι
- 14 Ook de beweegborst en den hefschouder zult gij in een reine plaats eten, gij, en uw zonen, en uw dochteren met u; want tot uw bescheiden deel, en uwer zonenbescheiden deel, zijn zij uit de dankofferen der kinderen Israels gegeven.
And the breast which is waved and the leg which is lifted up on high, you are to take as your food in a clean place; you and your sons and your daughters with you: for they are given to you as your right and your sons' right, from the peace-offerings of the children of Israel.
καὶ τὸ στήθιον τοῦ ἀφορίσματος καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαρέματος φάγεσθε ἐν τόπῳ ἁγίῳ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ ὁ οἶκός σου μετὰ σοῦ νόμιμον γὰρ σοὶ καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου ἐδόθη ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου τῶν υἱῶν ἰσραηλ

- 15 Den hefschouder en de beweegborst zullen zij nevens de vuurofferen des vets toebrengen, om ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN te bewegen; hetwelk, voor u en uw zonen met u, tot een eeuwige inzetting zijn zal, gelijk als de HEERE geboden heeft.
 Let them take the breast which is waved and the leg which is lifted up on high, with the fat of the burned offering, to be waved for a wave offering before the Lord; and this will be for you and for your sons with you, for a right for ever, as the Lord has given orders.
 τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος ἐπὶ τῶν καρπωμάτων τῶν στεάτων προσοίσουσιν ἀφόρισμα ἀφορίσαι ἔναντι κυρίου καὶ ἔσται σοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατρῶσιν σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ Μωϋσῇ
- 16 En Mozes zocht zeer naarstiglijk den bok des zondoffers; en ziet, hij was verbrand. Dies was hij op Eleazar en op Ithamar, de overgebleven zonen van Aaron, zeertoonig, zeggende:
 And Moses was looking for the goat of the sin-offering, but it was burned; and he was angry with Eleazar and Ithamar, the sons of Aaron, who were still living, saying,
 καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ζητῶν ἐξεξήτησεν Μωϋσῆς καὶ ὄδε ἐνεπεπύριστο καὶ ἐθυμώθη Μωϋσῆς ἐπὶ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ τοὺς υἱοὺς ααρων τοὺς καταλειμμένους λέγων
- 17 Waarom hebt gij dat zondoffer niet gegeten in de heilige plaats? Want het is een heiligheid der heiligheden, en Hij heeft u dat gegeven, opdat gij de ongerechtigheidder vergadering zoudt dragen, om over die verzoening te doen voor het aangezicht des HEEREN.
 Why did you not make a meal of the sin-offering in the holy place? For it is most holy and he has given it to you, so that the sin of the people may be put on it, to take away their sin before the Lord.
 διὰ τί οὐκ ἐφάγετε τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ ὅτι γὰρ ἅγια ἁγίον ἐστὶν τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν φαγεῖν ἵνα ἀφέλγητε τὴν ἁμαρτίαν τῆς συναγωγῆς καὶ ἐξιλάσησθε περὶ αὐτῶν ἔναντι κυρίου
- 18 Ziet, deszelfs bloed is niet binnen in het heiligdom gedragen; gij moest dat ganselijk gegeten hebben in het heiligdom, gelijk als ik geboden heb.
 See, its blood was not taken into the holy place: certainly it was right for you to have taken it as food in the holy place, as I gave orders.
 οὐ γὰρ εἰσῆχθη τὸ αἷμα τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον κατὰ πρόσωπον ἔσω φάγεσθε αὐτὸ ἐν τόπῳ ἁγίῳ ὃν τρόπον μοι συνέταξεν κύριος
- 19 Toen sprak Aaron tot Mozes: Zie, heden hebben zij hun zondoffer en hun brandoffer voor het aangezicht des HEEREN geofferd, en zulke dingen zijn mijwedervaren; en had ik heden het zondoffer gegeten, zou dat goed geweest zijn in de ogen des HEEREN?
 And Aaron said to Moses, You have seen that today they have made their sin-offering and their burned offering before the Lord, and such things as these have come on me. If I had taken the sin-offering as food today, would it have been pleasing to the Lord?
 καὶ ἐλάλησεν ααρων πρὸς Μωϋσῆν λέγων εἰ σήμερον προσαγγιόχασιν τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα αὐτῶν ἔναντι κυρίου καὶ συμβέβηκέν μοι ταῦτα καὶ φάγομαι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας σήμερον μὴ ἄρεστόν ἐσται κυρίῳ
- 20 Als Mozes dit hoorde, zo was het goed in zijn ogen.
 And after hearing this, Moses was no longer angry.
 καὶ ἤκουσεν Μωϋσῆς καὶ ἤρεσεν αὐτῷ
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes, en tot Aaron, zeggende tot hen:
 And the Lord said to Moses and Aaron,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ ααρων λέγων
- 2 Spreekt tot de kinderen Israels, zeggende: Dit is het gedierte, dat gij eten zult uit alle beesten, die op de aarde zijn.
 Say to the children of Israel: These are the living things which you may have for food among all the beasts on the earth.
 λαλήσατε τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ λέγοντες ταῦτα τὰ κτήνη ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς
- 3 Al wat onder de beesten de klauw verdeelt, en de kloof der klauwen in tweeën klieft, en herkauwt, dat zult gij eten.
 You may have as food any beast which has a division in the horn of its foot, and whose food comes back into its mouth to be crushed again.
 πᾶν κτήνος διχλοῦν ὄπλῃν καὶ ὄνυχιστήρας ὄνυχίζον δύο χιλῶν καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσιν ταῦτα φάγεσθε
- 4 Deze nochtans zult gij niet eten, van degenen, die alleen herkauwen, of de klauwen alleen verdelen: de kameel, want hij herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet; die zal u onrein zijn;
 But, at the same time, of those beasts, you may not take for food the camel, because its food comes back but the horn of its foot is not parted in two; it is unclean to you.
 πλὴν ἀπὸ τούτων οὐ φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μηρυκισμὸν καὶ ἀπὸ τῶν διχλοῦντων τὰς ὄπλᾶς καὶ ὄνυχίζόντων ὄνυχιστήρας τὸν κάμηλον ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο ὄπλῃν δὲ οὐ διχληεῖ ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν
- 5 En het konijntje, want het herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet; dat zal u onrein zijn;
 And the rock-badger, for the same reason, is unclean to you.
 καὶ τὸν δασύποδα ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο καὶ ὄπλῃν οὐ διχληεῖ ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν
- 6 En den haas, want hij herkauwt wel, maar verdeelt den klauw niet; die zal u onrein zijn.
 And the hare, because the horn of its foot is not parted in two, is unclean to you.
 καὶ τὸν χοιρογύλλιον ὅτι ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο καὶ ὄπλῃν οὐ διχληεῖ ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν

- 7 Ook het zwijn, want dat verdeelt wel den klauw, en klieft de klove der klauwen in tweeën, maar herkauwt het gekauwde niet; dat zal u onrein zijn.
And the pig is unclean to you, because though the horn of its foot is parted, its food does not come back.
καὶ τὸν ὄν ὅτι διχληθεὶ ὀπλὴν τοῦτο καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὀπλῆς καὶ τοῦτο οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν
- 8 Van hun vlees zult gij niet eten, en hun dood aas niet aanroeren, zij zullen u onrein zijn.
Their flesh may not be used for food, and their dead bodies may not even be touched; they are unclean to you.
ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε καὶ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἄψεσθε ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν
- 9 Dit zult gij eten van al wat in de wateren is: al wat in de wateren, in de zeeën en in de rivieren, vinnen en schubben heeft, dat zult gij eten;
These you may have for food of all things living in the water: anything living in the water, in the seas or rivers, which has special parts for swimming and skin formed of thin plates, may be used for food.
καὶ ταῦτα ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες ἐν τοῖς ὕδασι καὶ ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν τοῖς χειμάρροις ταῦτα φάγεσθε
- 10 Maar al wat in de zeeën en in de rivieren, van alle gewemel der wateren, en van alle levende ziel, die in de wateren is, geen vinnen of schubben heeft, dat zal u eenverfoeisel zijn.
All other things living and moving in the water, in the sea or in the rivers, are a disgusting thing to you;
καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἐστὶν αὐτοῖς πτερύγια οὐδὲ λεπίδες ἐν τῷ ὕδατι ἢ ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν τοῖς χειμάρροις ἀπὸ πάντων ὧν ἐρεῦνεται τὰ ὕδατα καὶ ἀπὸ πάσης ψυχῆς ζώσης τῆς ἐν τῷ ὕδατι βδέλυγμά ἐστιν
- 11 Ja, een verfoeisel zullen zij u zijn; van hun vlees zult gij niet eten, en hun dood aas zult gij verfoeien.
They may not be used for food, and their dead bodies are disgusting to you.
καὶ βδελύγματα ἔσονται ὑμῖν ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐκ ἔδεσθε καὶ τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βδελύξεσθε
- 12 Al wat in de wateren geen vinnen en schubben heeft, dat zal u een verfoeisel zijn.
Anything in the water which has no special parts for swimming and no thin plates on its skin is disgusting to you.
καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἐστὶν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες τῶν ἐν τῷ ὕδατι βδέλυγμα τοῦτό ἐστιν ὑμῖν
- 13 En van het gevogelte zult gij deze verfoeien, zij zullen niet gegeten worden, zij zullen een verfoeisel zijn: de arend, en de havik, en de zeearend,
And among birds these are to be disgusting to you, and not to be used for food: the eagle and the gier-eagle and the ospry;
καὶ ταῦτα βδελύξεσθε ἀπὸ τῶν πετεινῶν καὶ οὐ βρωθήσεται βδέλυγμά ἐστὶν τὸν ἀετὸν καὶ τὸν γρόπα καὶ τὸν ἀλκίαιτον
- 14 En de gier, en de kraai, naar haar aard;
And the kite and the falcon, and birds of that sort;
καὶ τὸν γρόπα καὶ ἰκτίνα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ
- 15 Elke rave naar haar aard;
Every raven, and birds of that sort;
καὶ κόρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ
- 16 En de struis, en de nachtuil, en de koekoek, en de sperwer naar zijn aard;
And the ostrich and the night-hawk and the sea-hawk, and birds of that sort;
καὶ στρουθὸν καὶ γλαῦκα καὶ λάρων καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ ἰέρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ
- 17 En de steenuil, en het duikertje, en de schuifuit,
And the little owl and the cormorant and the great owl;
καὶ νυκτικόρακα καὶ καταρράκτην καὶ ἴβιν
- 18 En de kauw, en de roerdomp, en de pelikaan,
And the water-hen and the pelican and the vulture;
καὶ πορφυρίωνα καὶ πελεκᾶνα καὶ κύκνον
- 19 En de ooievaar, de reiger naar zijn aard, en de hop, en de vledermuis.
The stork and the heron, and birds of that sort, and the hoopoe and the bat.
καὶ γλαῦκα καὶ ἐρωδιὸν καὶ χαραδριὸν καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ ἔποπα καὶ νυκτερίδα

- 20 Alle kruipend gevogelte, dat op vier voeten gaat, zal u een verfoeisel zijn.
Every winged four-footed thing which goes on the earth is disgusting to you;
καὶ πάντα τὰ ἔρπετὰ τῶν πετεινῶν ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα βδελύγματά ἐστιν ὑμῖν
- 21 Dit nochtans zult gij eten van al het kruipend gevogelte, dat op vier voeten gaat, hetwelk boven aan zijn voeten schenkelen heeft, om daarmee op de aarde tespringen;
But of the winged four-footed things, those which have long legs for jumping on the earth you may have for food;
ἀλλὰ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἔρπετῶν τῶν πετεινῶν ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα ἃ ἔχει σκέλη ἀνώτερον τῶν ποδῶν αὐτοῦ πηδᾶν ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς γῆς
- 22 Van die zult gij deze eten: de sprinkhaan naar zijn aard, en de solham naar zijn aard, en den hargol naar zijn aard, en den hagab naar zijn aard.
Such as all the different sorts of locust.
καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν τὸν βροῦχον καὶ τὰ ὄμοια αὐτῶ καὶ τὸν ἀττάκην καὶ τὰ ὄμοια αὐτῶ καὶ τὴν ἀκρίδα καὶ τὰ ὄμοια αὐτῆ καὶ τὸν ὀφιομάχην καὶ τὰ ὄμοια αὐτῶ
- 23 En alle kruipend gevogelte, dat vier voeten heeft, zal u een verfoeisel zijn.
But all other winged four-footed things which go on the earth are disgusting to you.
πᾶν ἔρπετὸν ἀπὸ τῶν πετεινῶν οἷς ἐστιν τέσσαρες πόδες βδελύγμα ἐστιν ὑμῖν
- 24 En aan deze zult gij verontreinigd worden; zo wie hun dood aas zal aangerood hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.
By these you will be made unclean; anyone touching their dead bodies will be unclean till evening:
καὶ ἐν τούτοις μιανθήσεσθε πᾶς ὁ ἀπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 25 Zo wie van hun dood aas gedragen zal hebben, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond.
Whoever takes away the dead body of one of them is to have his clothing washed, and will be unclean till evening.
καὶ πᾶς ὁ αἶρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 26 Alle beest, dat den klauw verdeelt, doch de klove niet in tweeën klieft, en niet herkauwt, zal u onrein zijn; zo wie hetzelfde aangerood zal hebben, zal onrein zijn.
Every beast, in the horn of whose foot there is not a complete division, and whose food does not come back, is unclean to you: anyone touching one of these will be unclean.
ἐν πᾶσιν τοῖς κτήνεσιν ὃ ἐστὶν διγυλοῦν ὀπλῆν καὶ ὄνυχιστῆρας ὄνυχίζει καὶ μηρυκισμὸν οὐ μαρυκᾶται ἀκάθαρτα ἔσονται ὑμῖν πᾶς ὁ ἀπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 27 En al wat op zijn poten gaat onder alle gedierte, op vier voeten gaande, die zullen u onrein zijn; al wie hun dood aas aangerood zal hebben, zal onrein zijn tot aanden avond.
Any four-footed beast which goes on the ball of its foot, is unclean to you: anyone touching the dead body of one of these will be unclean till evening.
καὶ πᾶς ὃς πορεύεται ἐπὶ χειρῶν ἐν πᾶσι τοῖς θηρίοις ἃ πορεύεται ἐπὶ τέσσαρα ἀκάθαρτα ἔσται ὑμῖν πᾶς ὁ ἀπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 28 Ook die hun dood aas zal gedragen hebben, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond; zij zullen u onrein zijn.
Anyone who takes away the dead body of one of these is to have his clothing washed and be unclean till evening.
καὶ ὁ αἶρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἐστιν
- 29 Verder zal u dit onder het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, onrein zijn: het wezeltje, en de muis, en de schildpad, naar haar aard;
And these are unclean to you among things which go low down on the earth; the weasel and the mouse and the great lizard, and animals of that sort;
καὶ ταῦτα ὑμῖν ἀκάθαρτα ἀπὸ τῶν ἔρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς ἢ γαλιῆ καὶ ὁ μῦς καὶ ὁ κροκόδειλος ὁ χερσαῖος
- 30 En de zwijnegel, en de krokodil, en de hagedis, en de slak, en de mol;
And the ferret and the land crocodile and the lizard and the sand-lizard and the chameleon.
μυγαλιῆ καὶ χαμαιλέον καὶ καλαβώτης καὶ σαύρα καὶ ἀσπάλαξ
- 31 Die zullen u onrein zijn onder alle kruipend gedierte; zo wie die zal aangerood hebben, als zij dood zijn, zal onrein zijn tot aan den avond.
All these are unclean to you: anyone touching them when they are dead will be unclean till evening.
ταῦτα ἀκάθαρτα ὑμῖν ἀπὸ πάντων τῶν ἔρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῶν τεθνηκότων ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 32 Daartoe al hetgeen, waarop iets van dezelve vallen zal, als zij dood zijn, zal onrein zijn, hetzij van alle houten vat, of kleed, of vel, of zak, of alle vat, waarmedewerk gedaan wordt; het zal in het water gestoken worden, en onrein zijn tot aan den avond; daarna zal het rein zijn.
The dead body of any of these, falling on anything, will make that thing unclean; if it is any vessel of wood, or clothing, or skin, or bag, whatever it is, if it is used for any purpose, it will have to be put into water, and will be unclean till evening; after that it will be clean.
καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ ἀπ' αὐτῶν τεθνηκότων αὐτῶν ἀκάθαρτον ἔσται ἀπὸ παντὸς σκεύους ξυλίνου ἢ ἱματίου ἢ δέρματος ἢ σάκκου πᾶν σκεῦος ὃ ἐὰν ποιηθῇ ἔργον ἐν αὐτῶ εἰς ὕδωρ βαφήσεται καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ καθαρὸν ἔσται

- 33 En alle aarden vat, waarin iets van dezelve zal gevallen zijn, al wat daarin is, zal onrein zijn, en gij zult dat breken.
And if one of them gets into any vessel of earth, whatever is in the vessel will be unclean and the vessel will have to be broken.
καὶ πᾶν σκευὸς ὀστράκινον εἰς ὃ ἐὰν πέσῃ ἀπὸ τούτων ἔνδον ὅσα ἐν ἔνδον ἢ ἀκάθαρτα ἔσται καὶ αὐτὸ συντριβήσεται
- 34 Van alle spijze, die men eet, waarop het water zal gekomen zijn, die zal onrein zijn; en alle drank, die men drinkt, zal in alle vat onrein zijn.
Any food in it, and anything on which water from it comes, will be unclean: any drink taken from such a vessel will be unclean.
καὶ πᾶν βρώμα ὃ ἔσθεται εἰς ὃ ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸ ὕδωρ ἀκάθαρτον ἔσται καὶ πᾶν ποτόν ὃ πίνεται ἐν παντὶ ἀγγείῳ ἀκάθαρτον ἔσται
- 35 En waarop iets van hun dood aas zal vallen, zal onrein zijn; de oven en de aarden pan zal verbroken worden; zij zijn onrein, daarom zullen zij u onrein zijn.
Any part of the dead body of one of these, falling on anything, will make it unclean; if it is an oven or a cooking-pot it will have to be broken: they are unclean and will be unclean to you.
καὶ πᾶν ὃ ἐὰν πέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ ἀκάθαρτον ἔσται κλιβανοὶ καὶ κυθρόποδες καθαιρεθήσονται ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστιν καὶ ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἔσονται
- 36 Doch een fontein, of put van vergadering der wateren, zal rein zijn; maar wie hun dood aas zal aangeroerd hebben, zal onrein zijn.
But at the same time a fountain or a place where water is stored for use will be clean; but anyone touching their dead bodies will be unclean.
πλὴν πηγῶν ὑδάτων καὶ λάκκου καὶ συναγωγῆς ὕδατος ἔσται καθαρὸν ὃ δὲ ἀπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται
- 37 En wanneer van hun dood aas zal gevallen zijn op enig zaaibaar zaad, dat gezaaid wordt, dat zal rein zijn.
If any part of the dead body of one of these gets on to any seed for planting, it is clean;
ἐὰν δὲ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπὶ πᾶν σπέρμα σπόριμον ὃ σπαρήσεται καθαρὸν ἔσται
- 38 Maar als water op het zaad gedaan zal worden, en van hun dood aas daarop zal gevallen zijn, dat zal u onrein zijn.
But if water is put on the seed, and any part of the dead body gets on to it, it will be unclean to you.
ἐὰν δὲ ἐπιχυθῇ ὕδωρ ἐπὶ πᾶν σπέρμα καὶ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτὸ ἀκάθαρτόν ἐστιν ὑμῖν
- 39 En wanneer van de dieren, die u tot spijze zijn, iets zal gestorven zijn, wie deszelfs dood aas zal aangeroerd hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.
And if any beast which may be used for food comes to a natural death, anyone touching its dead body will be unclean till evening.
ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ τῶν κτηνῶν ὃ ἐστιν ὑμῖν τοῦτο φαγεῖν ὃ ἀπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 40 Ook die van hun dood aas gegeten zal hebben, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond; en die hun dood aas zal gedragen hebben, zal zijn klederen wassen, en onrein zijn tot aan den avond.
And he who makes use of any part of its body for food is to have his clothing washed and be unclean till evening; and anyone taking away its body is to have his clothing washed and be unclean till evening.
καὶ ὁ ἐσθίων ἀπὸ τῶν θνησιμαίων τούτων πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ ὁ αἶρων ἀπὸ θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 41 Voorts alle kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, zal een verfoeisel zijn; het zal niet gegeten worden.
Everything which goes flat on its body on the earth is disgusting, and is not to be used for food.
καὶ πᾶν ἔρπετόν ὃ ἔρπει ἐπὶ τῆς γῆς βδέλυγμα τοῦτο ἔσται ὑμῖν οὐ βρωθήσεται
- 42 Al wat op zijn buik gaat, en al wat gaat op zijn vier voeten, of al wat vele voeten heeft, onder alle kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, die zult gij niet eten, want zij zijn een verfoeisel.
Whatever goes on its stomach or on four feet or has a great number of feet, even all those going flat on the earth, may not be used for food, for they are disgusting.
καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ κοιλίας καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ τέσσαρα διὰ παντός ὁ πολυπληθεὶ ποσὶν ἐν πᾶσιν τοῖς ἔρπετοῖς τοῖς ἔρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς οὐ φάγεσθε αὐτό ὅτι βδέλυγμα ὑμῖν ἐστίν
- 43 Maakt uw zielen niet verfoeilijk aan enig kruipend gedierte, dat kruipt; en verontreinigt u niet daaraan, dat gij daaraan verontreinigd zoudt worden.
You are not to make yourselves disgusting with anything which goes about flat on the earth; you may not make yourselves unclean with them, in such a way that you are not holy to me.
καὶ οὐ μὴ βδελύξητε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἔρπετοῖς τοῖς ἔρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐ μιανθήσεσθε ἐν τούτοις καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν αὐτοῖς
- 44 Want Ik ben de HEERE, uw God; daarom zult gij u heiligen, en heilig zijn, dewijl Ik heilig ben; en gij zult uw ziel niet verontreinigen aan enig kruipend gedierte, dat zich op de aarde roert.
For I am the Lord your God: for this reason, make and keep yourselves holy, for I am holy; you are not to make yourselves unclean with any sort of thing which goes about flat on the earth.
ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ ἁγιοθήσεσθε καὶ ἅγιοι ἔσεσθε ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ οὐ μιανεῖτε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσιν τοῖς ἔρπετοῖς τοῖς κινουμένοις ἐπὶ τῆς γῆς
- 45 Want Ik ben de HEERE, Die u uit Egypteland doe optrekken, opdat Ik u tot een God zij, en opdat gij heilig zijt, dewijl Ik heilig ben.
For I am the Lord, who took you out of the land of Egypt, to be your God; so be you holy, for I am holy.
ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ἀναγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου εἶναι ὑμῶν θεός καὶ ἔσεσθε ἅγιοι ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος

- 46 Dit is de wet van de beesten, en van het gevogelte, en van alle levende ziel, die zich roert in de wateren, en van alle ziel, die kruipt op de aarde;
This is the law about beasts and birds and every living thing moving in the waters, and every living thing which goes flat on the earth:
 οὗτος ὁ νόμος περὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν πετεινῶν καὶ πάσης ψυχῆς τῆς κινουμένης ἐν τῷ ὕδατι καὶ πάσης ψυχῆς ἐρπούσης ἐπὶ τῆς γῆς
- 47 Om te onderscheiden tussen het onreine en tussen het reine, en tussen het gedierte, dat men eten, en tussen het gedierte, dat men niet eten zal.
Marking out the unclean from the clean, and the living thing which may be used for food from that which may not.
 διαστειλᾶται ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἀνὰ μέσον τῶν καθαρῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ζωογονούντων τὰ ἐσθιόμενα καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ζωογονούντων τὰ μὴ ἐσθιόμενα
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Wanneer een vrouw zaad gegeven, en een knechtje gebaard zal hebben, zo zal zij zeven dagen onrein zijn; volgens dedagen der afzondering harer
 krankheid zal zij onrein zijn.
Say to the children of Israel, If a woman is with child and gives birth to a male child, she will be unclean for seven days, as when she is unwell.
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς γυνὴ ἦτις ἐὰν σπερματισθῆ καὶ τέκη ἄρσεν καὶ ἀκάθαρτος ἐστὶ ἐπτὰ ἡμέρας κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς ἀκάθαρτος ἐστὶ
- 3 En op den achtsten dag zal het vlees zijner voorhuid besneden worden.
And on the eighth day let him be given circumcision.
 καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ περιτεμεῖ τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ
- 4 Daarna zal zij drie en dertig dagen blijven in het bloed harer reiniging; niets heiligs zal zij aanroeren, en tot het heiligdom zal zij niet komen, totdat de dagen harerreiniging vervuld zijn.
And she will be unclean for thirty-three days till the flow of her blood is stopped; no holy thing may be touched by her, and she may not come into the holy place, till the days for making her clean are ended.
 καὶ τριάκοντα ἡμέρας καὶ τρεῖς καθήσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς παντὸς ἁγίου οὐχ ἄψεται καὶ εἰς τὸ ἁγιαστήριον οὐκ εἰσελεύσεται ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς
- 5 Maar indien zij een meisje gebaard zal hebben, zo zal zij twee weken onrein zijn, volgens haar afzondering; daarna zal zij zes en zestig dagen blijven in het bloed harerreiniging.
But if she gives birth to a female child, then she will be unclean for two weeks, as when she is unwell; and she will not be completely clean for sixty-six days.
 ἐὰν δὲ θῆλυ τέκη καὶ ἀκάθαρτος ἐστὶ δις ἐπτὰ ἡμέρας κατὰ τὴν ἀφεδρον καὶ ἐξήκοντα ἡμέρας καὶ ἐξ καθεσθήσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς
- 6 En als de dagen harer reiniging voor den zoon, of voor de dochter, vervuld zullen zijn, zo zal zij een eenjarig lam ten brandoffer, en een jonge duif, of tortelduif, tenzondoffer brengen, voor de deur van de tent der samenkomst, tot den priester.
And when the days are ended for making her clean for a son or a daughter, let her take to the priest at the door of the Tent of meeting, a lamb of the first year for a burned offering and a young pigeon or a dove for a sin-offering:
 καὶ ὅταν ἀναπληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς ἐφ' οὐδὲν ἢ ἐπὶ θυγατρὶ προσοίσει ἄμνον ἐνιαύσιον ἄμωμον εἰς ὀλοκαύτωμα καὶ νεοσσὸν περιστερᾶς ἢ τρυγὸνα περὶ ἁμαρτίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα
- 7 Die zal dat offeren voor het aangezicht des HEEREN, en zal voor haar verzoening doen, zo zal zij rein zijn van den vloed haars bloeds. Dit is de wet dergene, die eenknechtje of meisje gebaard heeft.
And the priest is to make an offering of it before the Lord and take away her sin, and she will be made clean from the flow of her blood. This is the law for a woman who gives birth to a male or a female.
 καὶ προσοίσει ἔναντι κυρίου καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς καὶ καθαριεῖ αὐτὴν ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ αἵματος αὐτῆς οὗτος ὁ νόμος τῆς τικτούσης ἄρσεν ἢ θῆλυ
- 8 Maar indien haar hand niet genoeg voor een lam vindt, zo zal zij twee tortelduiven, of twee jonge duiven nemen, een ten brandoffer, en een ten zondoffer; en depriester zal voor haar verzoening doen; zo zal zij rein zijn.\n
And if she has not money enough for a lamb, then let her take two doves or two young pigeons, one for a burned offering and the other for a sin-offering, and the priest will take away her sin and she will be clean,
 ἐὰν δὲ μὴ εὐρίσκη ἡ χεὶρ αὐτῆς τὸ ἱκανὸν εἰς ἄμνον καὶ λήμψεται δύο τρυγόνες ἢ δύο νεοσσὸς περιστερῶν μίαν εἰς ὀλοκαύτωμα καὶ μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς καὶ καθαριεῖ αὐτὴν
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
And the Lord said to Moses and Aaron,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρὼν λέγων

- 2 Een mens, als in het vel zijns vleses een gezwel, of gezweer, of witte blaar zal zijn, welke in het vel zijns vleses tot een plaag der melaatsheid zou worden, hij zal dantot den priester Aaron, of tot een uit zijn zonen, de priesteren, gebracht worden.
If a man has on his skin a growth or a mark or a white place, and it becomes the disease of a leper, let him be taken to Aaron the priest, or to one of the priests, his sons;
 ἄνθρωπος ἐάν τινη γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ οὐλὴ σημασίας τηλαυγῆς καὶ γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ ἀφὴ λέπρας καὶ ἀχθήσεται πρὸς σαρων τὸν ἱερέα ἢ ἓνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν ἱερέων
- 3 En de priester zal de plaag in het vel des vleses bezien; zo het haar in die plaag in wit veranderd is, en het aanzien der plaag dieper is dan het vel zijns vleses, het isde plaag der melaatsheid; als de priester hem bezien zal hebben, dan zal hij hem onrein verklaren.
And if, when the priest sees the mark on his skin, the hair on the place is turned white and the mark seems to go deeper than the skin, it is the mark of a leper: and the priest, after looking at him, will say that he is unclean.
 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἐν δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ καὶ ἡ θριξὶς ἐν τῇ ἀφῇ μεταβάλλη λευκὴ καὶ ἡ ὄψις τῆς ἀφῆς ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτὸς ἀφὴ λέπρας ἐστὶν καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ μιανεῖ αὐτόν
- 4 Maar zo de blaar in het vel zijn vleses wit is, en haar aanzien niet dieper is dan het vel, en het haar niet in wit veranderd is, zo zal de priester hem, die de plaag heeft,zeven dagen opsluiten.
But if the mark on his skin is white, and does not seem to go deeper than the skin, and the hair on it is not turned white, then the priest will keep him shut up for seven days;
 ἐάν δὲ τηλαυγῆς λευκὴ ἦ ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτὸς καὶ ταπεινὴ μὴ ἦ ἡ ὄψις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ δέρματος καὶ ἡ θριξὶς αὐτοῦ οὐ μετέβαλεν τρίχα λευκὴν αὐτῇ δὲ ἐστὶν ἀμαυρὰ καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἐπτὰ ἡμέρας
- 5 Daarna zal de priester op den zevenden dag hem bezien; indien, ziet, de plaag, naar dat hij zien kan, is staande gebleven, en de plaag in het vel niet uitgespreid is, zozal de priester hem zeven andere dagen opsluiten.
And the priest is to see him on the seventh day; and if, in his opinion, the place on his skin has not become worse and is not increased in size, then the priest will keep him shut up for seven days more:
 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἰδοὺ ἡ ἀφὴ μένει ἐναντίον αὐτοῦ οὐ μετέπεσεν ἡ ἀφὴ ἐν τῷ δέρματι καὶ ἀφοριεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς ἐπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον
- 6 En de priester zal hem andermaal op den zevenden dag bezien; indien, ziet, de plaag ingetrokken, en de plaag in het vel niet uitgespreid is, zo zal de priester hem reinverklaren; het was een verzwering; en hij zal zijn klederen wassen, zo is hij rein.
And the priest is to see him again on the seventh day; and if the mark is less bright and is not increased on his skin, then let the priest say that he is clean: it is only a skin-mark, and after his clothing has been washed he will be clean.
 καὶ ὄψεται αὐτόν ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ τὸ δεύτερον καὶ ἰδοὺ ἀμαυρὰ ἡ ἀφὴ οὐ μετέπεσεν ἡ ἀφὴ ἐν τῷ δέρματι καθαριεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς σημασία γὰρ ἐστὶν καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια καθαρὸς ἔσται
- 7 Maar zo de verzwering in het vel ganselijk uitgespreid is, nadat hij aan den priester tot zijn reiniging zal vertoond zijn, zo zal hij andermaal aan den priester vertoondworden.
But if the size of the mark on his skin is increased after he has been seen by the priest, let him go to the priest again:
 ἐάν δὲ μεταβαλοῦσα μεταπέση ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ ἰδεῖν αὐτόν τὸν ἱερέα τοῦ καθαρίσαι αὐτόν καὶ ὀφθήσεται τὸ δεύτερον τῷ ἱερεῖ
- 8 Indien de priester merken zal, dat, ziet, de verzwering in het vel uitgespreid is, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is melaatsheid.
And if, after looking at him, he sees that the mark is increased in his skin, let the priest say that he is unclean; he is a leper.
 καὶ ὄψεται αὐτόν ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ μετέπεσεν ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι καὶ μιανεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς λέπρα ἐστὶν
- 9 Wanneer de plaag der melaatsheid in een mens zal zijn, zo zal hij tot den priester gebracht worden.
When the disease of a leper is seen on a man, let him be taken to the priest;
 καὶ ἀφὴ λέπρας ἐάν γένηται ἐν ἀνθρώπῳ καὶ ἤξει πρὸς τὸν ἱερέα
- 10 Indien de priester merken zal, dat, ziet, een wit gezwel in het vel is, hetwelk het haar in wit veranderd heeft, en gezondheid van levend vlees in dat gezwel is;
And if the priest sees that there is a white growth on the skin, and the hair is turned white, and there is diseased flesh in the growth,
 καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ οὐλὴ λευκὴ ἐν τῷ δέρματι καὶ αὐτὴ μετέβαλεν τρίχα λευκὴν καὶ ἀπὸ τοῦ ὕγιου τῆς σαρκὸς τῆς ζώσης ἐν τῇ οὐλῇ
- 11 Dat is een verouderde melaatsheid in het vel zijns vleses; daarom zal hem de priester onrein verklaren; hij zal hem niet doen opsluiten, want hij is onrein.
It is an old disease in the skin of his flesh, and the priest will say that he is unclean; he will not have to be shut up, for he is clearly unclean.
 λέπρα παλαιουμένη ἐστὶν ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτὸς ἐστὶν καὶ μιανεῖ αὐτόν ὁ ἱερεὺς καὶ ἀφοριεῖ αὐτόν ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν
- 12 En zo de melaatsheid in het vel ganselijk uitbot, en de melaatsheid het gehele vel desgenen, die de plaag heeft, van zijn hoofd tot zijn voeten, bedekt heeft, naar al hetgezicht van de ogen des priesters;
And if the disease comes out all over his skin, from his head to his feet, as far as the priest is able to see,
 ἐάν δὲ ἐξανθοῦσα ἐξανθήσῃ ἡ λέπρα ἐν τῷ δέρματι καὶ καλύψῃ ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τῆς ἀφῆς ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν καθ' ὅλην τὴν ὄρασιν τοῦ ἱερέως

- 13 En de priester merken zal, dat, ziet, de melaatsheid zijn gehele vlees bedekt heeft, zo zal hij hem, die de plaag heeft, rein verklaren; zij is geheel in wit veranderd; hij is rein.
And if the priest sees that all his flesh is covered with the leper's disease, the priest will say that he is clean: it is all turned white, he is clean.
 και ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἐκάλυψεν ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τοῦ χρωτὸς καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφήν ὅτι πᾶν μετέβαλεν λευκὸν καθαρὸν ἐστίν
- 14 Maar ten welken dage levend vlees daarin gezien zal worden, zal hij onrein zijn.
But whenever diseased flesh is seen on him, he will be unclean.
 και ἢ ἂν ἡμέρα ὀφθῆ ἐν αὐτῷ χρώς ζῶν μιανθήσεται
- 15 Als dan de priester dat levende vlees gezien zal hebben, zal hij hem onrein verklaren; dat levende vlees is onrein; het is melaatsheid.
And when the priest sees the diseased flesh he will say that he is unclean; the diseased flesh is unclean, he is a leper.
 και ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸν χρωτὰ τὸν ὑγιῆ καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ χρωὺς ὁ ὑγιῆς ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν λέπρα ἐστίν
- 16 Of als dat levende vlees verkeert, en in wit veranderd zal worden, zo zal hij tot den priester komen.
Or if the diseased flesh is turned again and changed to white then he is to come to the priest,
 ἐὰν δὲ ἀποκαταστῆ ὁ χρωὺς ὁ ὑγιῆς καὶ μεταβάλλῃ λευκῆ καὶ ἐλεύσεται πρὸς τὸν ἱερέα
- 17 Als de priester hem bezien zal hebben, dat, ziet, de plaag in wit veranderd is, zo zal de priester hem, die de plaag heeft, rein verklaren; hij is rein.
And the priest will see him: and if the place is turned white, then the priest will say that he is free from the disease.
 και ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν ἡ ἀφή εἰς τὸ λευκὸν καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφήν καθαρὸς ἐστίν
- 18 Het vlees ook, als in deszelfs vel een zweer zal geweest zijn, zo het genezen is;
And if a bad place has come out on the skin and is well again,
 και σᾶρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ ἔλκος καὶ ὑγιασθῆ
- 19 En in de plaats van die zweer een wit gezwel, of een witte roodachtige blaar worden zal, zo zal het aan den priester vertoond worden.
And on the same place there is a white growth of a bright mark, red and white, then let the priest see it;
 και γένηται ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἔλκουσ οὐλῆ λευκῆ ἢ τηλαυγῆς λευκαίνουσα ἢ πυρρῖζουσα καὶ ὀφθήσεται τῷ ἱερεῖ
- 20 Indien de priester merken zal, dat, ziet, haar aanzien lager is dan het vel, en derzelve haar in wit veranderd is, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is deplaag der melaatsheid, zij is door de zweer uitgebot.
And after looking at it, if it seems to go deeper than the skin, and the hair on it is turned white, then the priest will say that the man is unclean: it is the leper's disease, it has come out in the bad place.
 και ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις ταπεινότερα τοῦ δέρματος καὶ ἡ θριξ αὐτῆς μετέβαλεν εἰς λευκὴν καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς λέπρα ἐστίν ἐν τῷ ἔλκει ἐξήνηθησεν
- 21 Wanneer nu de priester die bezien zal hebben, dat, ziet, geen wit haar daaraan is, en die niet lager dan het vel, maar ingetrokken is, zo zal de priester hem zeventdagen opsluiten.
But if, after looking at it, he sees that there are no white hairs on it, and it is not deeper than the skin, and it is not very bright, then let the priest keep him shut up for seven days:
 ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ οὐκ ἐστίν ἐν αὐτῷ θριξ λευκῆ καὶ ταπεινὸν μὴ ἢ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτὸς καὶ αὐτῆ ἢ ἀμαυρὰ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἐπτὰ ἡμέρας
- 22 Zo zij daarna gans in het vel uitgespreid zal zijn, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is de plaag.
And if it is increasing on the skin, the priest will say that he is unclean: it is a disease.
 ἐὰν δὲ διαχέηται ἐν τῷ δέρματι καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἀφή λέπρας ἐστίν ἐν τῷ ἔλκει ἐξήνηθησεν
- 23 Maar indien de blaar in haar plaats zal staande blijven, niet uitgespreid zijnde, het is de roof van die zweer, zo zal de priester hem rein verklaren;
But if the bright mark keeps in the same place and gets no greater, it is the mark of the old wound, and the priest will say that he is clean.
 ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ τηλαύγημα καὶ μὴ διαχέηται οὐλῆ τοῦ ἔλκουσ ἐστίν καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς
- 24 Of wanneer in het vel des vleses een vurige brand zal geweest zijn, en het gezonde van dien brand een witte roodachtige of witte blaar is;
Or if there is a burn on the skin of the flesh, and if the diseased flesh in the burn becomes a bright place, red and white or white,
 και σᾶρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ κατάκαυμα πυρὸς καὶ γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ τὸ ὑγιασθὲν τοῦ κατακαύματος ἀγάζον τηλαυγῆς λευκὸν ὑποπυρρῖζον ἢ ἐκλευκον

- 25 En de priester die gezien zal hebben, dat, ziet, het haar op de blaar in wit veranderd is, en haar aanzien dieper is dan het vel; het is melaatsheid, door den brand is zijuitgebot; daarom zal hem de priester onrein verklaren; het is de plaag der melaatsheid.
The priest is to see it: and if the hair on the bright place is turned white and it seems to go deeper than the skin, he is a leper: it has come out in the burn, and the priest will say that he is unclean: it is the leper's disease.
καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν θριζὺ λευκὴ εἰς τὸ ἀγάζον καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος λέπρα ἐστὶν ἐν τῷ κατακαύματι ἐξήνησεν καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἀφ' ἑλπίρας ἐστὶν
- 26 Maar indien de priester die merken zal, dat, ziet, op de blaar geen wit haar is, en zij niet lager dan het vel, maar ingetrokken is, zo zal de priester hem zeven dagenopsluiten.
But if, after looking at it, the priest sees that there is no white hair on the bright place, and it is not deeper than the skin, and is not very bright, then let the priest keep him shut up for seven days:
ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ οὐκ ἐστὶν ἐν τῷ ἀγάζοντι θριζὺ λευκὴ καὶ ταπεινὸν μὴ ἢ ἀπὸ τοῦ δέρματος αὐτὸ δὲ ἀμαυρόν καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἐπτὰ ἡμέρας
- 27 Daarna zal de priester hem op den zevenden dag bezien; indien zij gans uitgespreid is in het vel, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is de plaag der melaatsheid.
And the priest is to see him again on the seventh day; if it is increased in the skin, then the priest will say that he is unclean: it is the leper's disease.
καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἐὰν δὲ διαχόσει διαχέηται ἐν τῷ δέρματι καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἀφ' ἑλπίρας ἐστὶν ἐν τῷ ἔλκει ἐξήνησεν
- 28 Maar indien de blaar in haar plaats staande zal blijven, noch in het vel uitgespreid, maar ingetrokken zal zijn, het is een gezwel van den brand; daarom zal de priester hem rein verklaren, want het is de roof van den brand.
And if the bright place keeps the same size and gets no greater on the skin, but is less bright, it is the effect of the burn, and the priest will say that he is clean: it is the mark of the burn.
ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ ἀγάζον καὶ μὴ διαχυθῇ ἐν τῷ δέρματι αὐτὴ δὲ ἢ ἀμαυρὰ ἢ οὐλὴ τοῦ κατακαύματος ἐστὶν καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ὁ γὰρ χαρακτήρ τοῦ κατακαύματος ἐστὶν
- 29 Verder, als in een man of vrouw een plaag zal zijn in het hoofd, of in den baard;
And when a man or a woman has a disease on the head, or in the hair of the chin,
καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ ἐὰν γένηται ἐν αὐτοῖς ἀφ' ἑλπίρας ἐν τῇ κεφαλῇ ἢ ἐν τῷ πώγωνι
- 30 En de priester die plaag zal bezien hebben, dat, ziet, haar aanzien dieper is dan het vel, en geelachtig dun haar daarop is, zo zal de priester hem onrein verklaren; het is melaatsheid van het hoofd of van den baard.
Then the priest is to see the diseased place: and if it seems to go deeper than the skin, and if there is thin yellow hair in it, then the priest will say that he is unclean: he has the mark of the leper's disease on his head or in the hair of his chin.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις αὐτῆς ἐγκολοτέρα τοῦ δέρματος ἐν αὐτῇ δὲ θριζὺ ξανθίζουσα λεπτὴ καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς θραυσμά ἐστὶν λέπρα τῆς κεφαλῆς ἢ λέπρα τοῦ πώγωνος ἐστὶν
- 31 Maar als de priester de plaag der schurftheid zal bezien hebben, dat, ziet, haar aanzien niet dieper is dan het vel, en geen zwart haar daarop is, zo zal de priester hem, die de plaag der schurftheid heeft, zeven dagen doen opsluiten.
And after looking at the diseased place, if it does not seem to go deeper than the skin, and there is no black hair in it, then the priest will have him shut up for seven days:
καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τοῦ θραύσματος καὶ ἰδοὺ οὐχ ἡ ὄψις ἐγκολοτέρα τοῦ δέρματος καὶ θριζὺ ξανθίζουσα οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτῇ καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τοῦ θραύσματος ἐπτὰ ἡμέρας
- 32 Daarna zal de priester die plaag op den zevenden dag bezien; indien, ziet, de schurftheid niet uitgespreid, en daarop geen geelachtig haar is, noch het aanzien der schurftheid dieper dan het vel is;
And on the seventh day the priest will see the place: and if it is not increased, and there is no yellow hair in it, and it does not seem to go deeper than the skin,
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα καὶ θριζὺ ξανθίζουσα οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτῇ καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἐστὶν κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος
- 33 Zo zal hij zich scheren laten; maar de schurftheid zal hij niet scheren; en de priester zal hem, die de schurftheid heeft, andermaal zeven dagen doen opsluiten.
Then his hair is to be cut off, but not on the diseased place, and he is to be shut up for seven days more:
καὶ ξυρηθήσεται τὸ δῆμα τὸ δὲ θραῦσμα οὐ ξυρηθήσεται καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα ἐπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον
- 34 Daarna zal de priester die schurftheid op den zevenden dag bezien; indien, ziet, de schurftheid in het vel niet uitgespreid is, en haar aanzien niet dieper is dan het vel, zo zal de priester hem rein verklaren; en hij zal zijn klederen wassen, en rein zijn.
And on the seventh day the priest will see the place: and if it is not increased, and does not seem to go deeper than the skin, the priest will say that he is clean: and after his clothing has been washed he will be clean.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ ξυρηθῆναι αὐτὸν καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἐστὶν κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια καθαρὸς ἔσται
- 35 Maar indien de schurftheid in het vel gans uitgespreid is, na zijn reiniging;
But if the disease in his skin becomes worse after he has been made clean,
ἐὰν δὲ διαχόσει διαχέηται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν

- 36 En de priester hem zal bezien hebben, dat, ziet, de schurftheid in het vel uitgespreid is, de priester zal naar het geelachtig haar niet zoeken; hij is onrein.
Then the priest is to see him: and if the mark is increased, the priest, without looking for the yellow hair, will say that he is unclean.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ διακέχεται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι οὐκ ἐπισκέπεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς τριχὸς τῆς ξανθῆς ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν
- 37 Maar indien die schurftheid, naar dat hij zien kan, is staande gebleven, en zwart haar daarop gewassen is, die schurftheid is genezen, hij is rein; daarom zal depriester hem rein verklaren.
But if, in his opinion, the growth is stopped, and black hair has come up on it, the disease has gone; he is clean and the priest will say that he is clean.
ἐὰν δὲ ἐνώπιον μείνῃ τὸ θραῦσμα ἐπὶ χῶρας καὶ θριξὶ μέλαινα ἀνατελεῖ ἐν αὐτῷ ὑγίακεν τὸ θραῦσμα καθαρὸς ἐστιν καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς
- 38 Verder als een man, of vrouw, aan het vel van hun vlees blaren zullen hebben, witte blaren;
And if a man or a woman has bright marks on the skin of their flesh, that is, bright white marks,
καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ἐὰν γένηται ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἀυγάσματα ἀυγάζοντα λευκαθίζοντα
- 39 En de priester zal gemerkt hebben, dat, ziet, ingetrokken witte blaren in het vel van hun vlees zijn; het is een witte puist in het vel uitgebot, hij is rein.
Then the priest is to see them: and if the white marks on their skin are not very bright, it is a skin disease which has come out on the skin; he is clean.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἀυγάσματα ἀυγάζοντα λευκαθίζοντα ἀλφός ἐστιν καθαρὸς ἐστιν ἐξανθεῖ ἐν τῷ δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καθαρὸς ἐστιν
- 40 En als een man zijn hoofdhaar zal uitgevallen zijn, hij is kaal, hij is rein.
And if a man's hair has come out and he has no hair, still he is clean.
ἐὰν δὲ τινι μαδήσῃ ἢ κεφαλῇ αὐτοῦ φαλακρὸς ἐστιν καθαρὸς ἐστιν
- 41 En zo van de zijde zijns aangezichts het haar van zijn hoofd zal uitgevallen zijn, hij is bles, hij is rein.
And if the hair has gone from the front part of his head, so that he has no hair there, still he is clean.
ἐὰν δὲ κατὰ πρόσωπον μαδήσῃ ἢ κεφαλῇ αὐτοῦ ἀναφάλαντός ἐστιν καθαρὸς ἐστιν
- 42 Maar zo in de kaalheid, of in de blesse, een witte roodachtige plaag is, dat is melaatsheid, uitbottende in zijn kaalheid, of in zijn blesse.
But if, on his head or on his brow, where he has no hair, there is a red and white place, it is the disease of the leper coming out on his head or on his brow.
ἐὰν δὲ γένηται ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ ἀφῆ λευκῆ ἢ πυρρίζουσα λέπρα ἐστὶν ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ
- 43 Als de priester hem zal bezien hebben, dat, ziet, het gezwel van die plaag in zijn kaalheid, of blesse, wit roodachtig is, gelijk het aanzien der melaatsheid van het veldes vleses;
Then if the priest sees that the growth of the disease has become red and white on his head or on his brow where there is no hair, like the mark in the skin of a leper;
καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἢ ὄψις τῆς ἀφῆς λευκῆ πυρρίζουσα ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ ὡς εἶδος λέπρας ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ
- 44 Die man is melaats, hij is onrein; de priester zal hem ganselijk onrein verklaren, zijn plaag is op zijn hoofd.
He is a leper and unclean; the priest is to say that he is most certainly unclean: the disease is in his head.
ἄνθρωπος λεπρός ἐστὶν μιανεῖ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἢ ἀφῆ αὐτοῦ
- 45 Voorts zullen de klederen des melaatsen, in wien die plaag is, gescheurd zijn, en zijn hoofd zal ontbloed zijn, en hij zal de bovenste lip bewimpelen; daartoe zal hij roepen: Onrein, onrein!
And the leper who has the disease on him is to go about with signs of grief, with his hair loose and his mouth covered, crying, Unclean, unclean.
καὶ ὁ λεπρός ἐν ᾧ ἐστὶν ἢ ἀφῆ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔστω παραλελυμένα καὶ ἡ κεφαλῇ αὐτοῦ ἀκατακάλυπτος καὶ περὶ τὸ στόμα αὐτοῦ περιβαλέσθω καὶ ἀκάθαρτος κεκλήσεται
- 46 Al de dagen, in welke deze plaag aan hem zal zijn, zal hij onrein zijn; onrein is hij, hij zal alleen wonen; buiten het leger zal zijn woning wezen.
While the disease is on him, he will be unclean. He is unclean: let him keep by himself, living outside the tent-circle.
πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας ἂν ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἢ ἀφῆ ἀκάθαρτος ὢν ἀκάθαρτος ἔσται κεχωρισμένος καθήσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἔσται αὐτοῦ ἢ διατριβῆ
- 47 Verder als aan een kleed de plaag der melaatsheid zal zijn, aan een wollen kleed, of aan een linnen kleed,
And any clothing of wool or of linen in which is the mark of the disease;
καὶ ἱματίῳ ἐὰν γένηται ἐν αὐτῷ ἀφῆ λέπρας ἐν ἱματίῳ ἐρεῶ ἢ ἐν ἱματίῳ στιππύνῳ
- 48 Of aan den scheerdraad, of aan den inslag van linnen, of van wol, of aan vel, of aan enig vellenwerk;
If it is in the threads of the linen or of the wool, or in leather, or in anything made of skin;
ἢ ἐν στήμονι ἢ ἐν κρόκῃ ἢ ἐν τοῖς λινοῖς ἢ ἐν τοῖς ἐρεοῖς ἢ ἐν δέρματι ἢ ἐν παντὶ ἐργασίμῳ δέρματι

- 49 En die plaag aan het kleed, of aan het vel, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan enig vellentuig, groenachtig of roodachtig is; het is de plaag der melaatsheid; daarom zal zij den priester vertoond worden.
If there are red or green marks on the clothing, or on the leather, or in the threads of the cloth, or in anything made of skin, it is the leper's disease: let the priest see it.
καὶ γένηται ἡ ἀφὴ γλωρίζουσα ἢ πυρρίζουσα ἐν τῷ δέρματι ἢ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν παντὶ σκεύει ἐργασίμῳ δέρματος ἀφὴ λέπρας ἐστὶν καὶ δεῖξει τῷ ἱερεῖ
- 50 En de priester zal de plaag bezien; en hij zal hetgeen de plaag heeft, zeven dagen doen opsluiten.
And after it has been seen by the priest, the thing which is so marked is to be shut up for seven days:
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἑπτὰ ἡμέρας
- 51 Daarna zal hij op den zevenden dag de plaag bezien; zo de plaag uitgespreid is aan het kleed, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan het vel, tot wat werkdat vel zou mogen gemaakt zijn, die plaag is een knagende melaatsheid, het is onrein.
And he is to see the mark on the seventh day; if the mark is increased in the clothing, or in the threads of the material, or in the leather, whatever the leather is used for, it is the disease biting into it: it is unclean.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐὰν δὲ διαχέηται ἡ ἀφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν τῷ δέρματι κατὰ πάντα ὅσα ἂν ποιηθῇ δέρματα ἐν τῇ ἐργασίᾳ λέπρα ἔμμοнос ἐστὶν ἢ ἀφὴ ἀκάθαρτός ἐστιν
- 52 Daarom zal hij dat kleed, of die werpte, of dien inslag van wol, of van linnen, of alle vellentuig, waarin die plaag zal zijn, verbranden; want het is een knagendemelaatsheid; het zal met vuur verbrand worden.
And the clothing, or the wool or linen material, or anything of leather in which is the disease, is to be burned: for the disease is biting into it; let it be burned in the fire.
κατακαύσει τὸ ἱμάτιον ἢ τὸν στήμονα ἢ τὴν κρόκην ἐν τοῖς ἐρεοῖς ἢ ἐν τοῖς λινοῖς ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ ἐν ᾧ ἐὰν ἢ ἐν αὐτῷ ἢ ἀφὴ ὅτι λέπρα ἔμμοнос ἐστὶν ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται
- 53 Doch indien de priester zal zien, dat, ziet, de plaag aan het kleed, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan enig vellentuig niet uitgespreid is;
And if the priest sees that the mark is not increased in the clothing or in any part of the material or in the leather,
ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ μὴ διαχέηται ἡ ἀφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ
- 54 Zo zal de priester gebieden, dat men hetgeen, waaraan die plaag is, wasse, en hij zal dat andermaal zeven dagen doen opsluiten.
Then the priest will give orders for the thing on which the mark is, to be washed, and to be shut up for seven days more:
καὶ συντάξει ὁ ἱερεὺς καὶ πλυνεῖ ἐφ' οὗ ἐὰν ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἢ ἀφὴ καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεῦτερον
- 55 Als de priester, nadat het gewassen is, de plaag zal bezien hebben, dat, ziet, de plaag haar gedaante niet veranderd heeft, en de plaag niet uitgespreid is, het is onrein, gij zult het met vuur verbranden; het is een ingraving aan zijn achterste of aan zijn voorste zijde.
And if, after the mark has been washed, the priest sees that the colour of it is not changed and it is not increased, it is to be burned in the fire: the disease is working in it, though the damage may be inside or outside.
καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ πλῆθῆναι αὐτὸ τὴν ἀφὴν καὶ ἢδε μὴ μετέβαλεν τὴν ὄψιν ἢ ἀφὴ καὶ ἢ ἀφὴ οὐ διαχέεται ἀκάθαρτός ἐστιν ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται ἐστήρισται ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ
- 56 Indien nu de priester merken zal, dat, ziet, die plaag, nadat zij zal gewassen zijn, ingetrokken is; dan zal hij ze van het kleed, of van het vel, of van den scheerdraad, of van den inslag afscheuren.
And if the priest sees that the mark is less bright after the washing, then let him have it cut out of the clothing or the leather or from the threads of the material:
καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς καὶ ἢ ἀμαυρὰ ἢ ἀφὴ μετὰ τὸ πλῆθῆναι αὐτὸ ἀπορήξει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἱματίου ἢ ἀπὸ τοῦ δέρματος ἢ ἀπὸ τοῦ στήμονος ἢ ἀπὸ τῆς κρόκης
- 57 Maar zo zij nog aan het kleed, of aan den scheerdraad, of aan den inslag, of aan enig vellentuig, gezien wordt, het is uitbottende melaatsheid; gij zult hetgeen, waaraan de plaag is, met vuur verbranden.
And if the mark is still seen in the clothing or in the threads of the material or in the leather, it is the disease coming out: the thing in which the disease is will have to be burned with fire.
ἐὰν δὲ ὀφθῇ ἔτι ἐν τῷ ἱματίῳ ἢ ἐν τῷ στήμονι ἢ ἐν τῇ κρόκῃ ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται ἐν ᾧ ἐστὶν ἢ ἀφὴ
- 58 Maar het kleed, of de werpte, of de inslag, of alle vellentuig, dat gij gewassen zult hebben, als de plaag daarvan geweken zal zijn, dat zal andermaal gewassen worden, en het zal rein zijn.
And the material of the clothing, or anything of skin, which has been washed, if the mark has gone out of it, let it be washed a second time and it will be clean.
καὶ τὸ ἱμάτιον ἢ ὁ στήμων ἢ ἡ κρόκη ἢ πᾶν σκεῦος δερματίνον ὃ πλῆθήσεται καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ ἢ ἀφὴ καὶ πλῆθήσεται τὸ δεῦτερον καὶ καθαρὸν ἔσται
- 59 Dit is de wet van de plaag der melaatsheid, van een wollen of linnen kleed, of een werpte, of een inslag, of alle vellentuig, om dat rein te verklaren, of onrein te verklaren.
This is the law about the leper's disease in the thread of wool or linen material, in clothing or in anything of skin, saying how it is to be judged clean or unclean.
οὗτος ὁ νόμος ἀφὴς λέπρας ἱματίου ἐρεοῦ ἢ στιππίνου ἢ στήμονος ἢ κρόκης ἢ παντὸς σκεύους δερματίνου εἰς τὸ καθάρσαι αὐτὸ ἢ μιᾶναι αὐτό

- 1 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Dit zal de wet des melaatsen zijn, ten dage zijner reiniging: dat hij tot den priester zal gebracht worden.
This is the law of the leper on the day when he is made clean: he is to be taken to the priest;
οὗτος ὁ νόμος τοῦ λεπροῦ ἢ ἂν ἡμέρα καθαρισθῆ καὶ προσαχθήσεται πρὸς τὸν ἱερέα
- 3 En de priester zal buiten het leger gaan; als de priester merken zal, dat, ziet, die plaag der melaatsheid van den melaatse genezen is;
And the priest is to go outside the tent-circle; and if, after looking, the priest sees that the mark of the disease has gone from him,
καὶ ἐξελεύσεται ὁ ἱερεὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ ἰδοὺ ἰάται ἢ ἀφῆ τῆς λέπρας ἀπὸ τοῦ λεπροῦ
- 4 Zo zal de priester gebieden, dat men voor hem, die te reinigen zal zijn, twee levende reine vogelen neme, mitsgaders cederenhout, en scharlaken, en hysop.
Then the priest is to give orders to take, for him who is to be made clean, two living clean birds and some cedar wood and red thread and hyssop.
καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς καὶ λήμψονται τῷ κεκαθαρισμένῳ δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρὰ καὶ ξύλον κέδρινον καὶ κεκλωσμένον κόκκινον καὶ ὕσσωπον
- 5 De priester zal ook gebieden, dat men den ene vogel slachte, in een aarden vat, over levend water.
And the priest will give orders for one of the birds to be put to death in a vessel made of earth, over flowing water.
καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς καὶ σφάζουσιν τὸ ὀρνίθιον τὸ ἐν εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι
- 6 Dien levenden vogel zal hij nemen, en het cederhout, en het scharlaken, en den hysop; en zal die, en den levenden vogel dopen in het bloed des vogels, die boven hetlevende water geslacht is.
And he will take the living bird and the wood and the red thread and the hyssop and put them in the blood of the bird which was put to death over flowing water.
καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν λήμψεται αὐτὸ καὶ τὸ ξύλον τὸ κέδρινον καὶ τὸ κλωστὸν κόκκινον καὶ τὸν ὕσσωπον καὶ βάψει αὐτὰ καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ σφαγέντος ἐφ' ὕδατι ζῶντι
- 7 En hij zal over hem, die van de melaatsheid te reinigen is, zevenmaal sprengen; daarna zal hij hem rein verklaren, en den levenden vogel in het open veld vliegenlaten.
And shaking it seven times over the man who is to be made clean, he will say that he is clean and will let the living bird go free into the open country.
καὶ περιπρανεῖ ἐπὶ τὸν καθαρισθέντα ἀπὸ τῆς λέπρας ἐπτάκις καὶ καθαρὸς ἔσται καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ πεδῖον
- 8 Die nu te reinigen is, zal zijn klederen wassen, en al zijn haar afscheren, en zich in het water afwassen, zo zal hij rein zijn; daarna zal hij in het leger komen, maar zalbuiten zijn tent zeven dagen blijven.
And he who is to be made clean will have his clothing washed and his hair cut and have a bath, and he will be clean. And after that he will come back to the tent-circle; but he is to keep outside his tent for seven days.
καὶ πλυνεῖ ὁ καθαρισθεὶς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ξυρηθήσεται αὐτοῦ πᾶσαν τὴν τρίχα καὶ λούσεται ἐν ὕδατι καὶ καθαρὸς ἔσται καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ διατρίψει ἔξω τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας
- 9 En op den zevenden dag zal het geschieden, dat hij al zijn haar zal afscheren, zijn hoofd, en zijn baard, en de wenkbrauwen zijner ogen; ja, al zijn haar zal hij afscheren, en al zijn klederen wassen, en zijn vlees met water baden, zo zal hij rein zijn.
And on the seventh day he is to have all the hair cut off his head and his chin and over his eyes--all his hair is to be cut off--and he will have his clothing washed and his body bathed in water and he will be clean.
καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ξυρηθήσεται πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὸν πώγωνα καὶ τὰς ὀφρύδας καὶ πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ ξυρηθήσεται καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ καθαρὸς ἔσται
- 10 En op den achtsten dag zal hij twee volkomen lammeren, en een eenjarig volkomen schaap nemen, mitsgaders drie tienden meelbloem ten spijsoffer, met oliemengd, en een log olie.
And on the eighth day let him take two male lambs, without any marks on them, and one female lamb of the first year, without a mark, and three tenth parts of an ephah of the best meal, mixed with oil, and one log of oil.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήμψεται δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους καὶ πρόβατον ἐνιαύσιον ἄμωμον καὶ τρία δέκατα σεμιδάλεως εἰς θυσίαν πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν
- 11 De priester nu, die de reiniging doet, zal den man, die te reinigen is, en die dingen, stellen voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur van de tent dersamenkomst.
And the priest who is making him clean will put the man who is being made clean, together with these things, before the door of the Tent of meeting.
καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς ὁ καθαρίζων τὸν ἄνθρωπον τὸν καθαριζόμενον καὶ ταῦτα ἔναντι κυρίου ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 12 En de priester zal dat ene lam nemen, en hetzelfde offeren tot een schuldoffer met den log olie; en zal die ten beweegoffer voor het aangezicht des HEERENbewegen.
And the priest is to take one of the male lambs and give it as an offering for wrongdoing, and the log of oil, waving them for a wave offering before the Lord;
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα καὶ προσάξει αὐτὸν τῆς πλημμελείας καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου

- 13 Daarna zal hij dat lam slachten in de plaats, waar men het zondoffer en het brandoffer slacht, in de heilige plaats; want het schuldoffer, gelijk het zondoffer, is voordien priester; het is een heiligheid der heiligheden.
And he is to put the male lamb to death in the place where they put to death the sin-offering and the burned offering, in the holy place; for as the sin-offering is the property of the priest, so is the offering for wrongdoing: it is most holy.
καὶ σφάζουσιν τὸν ἄμνον ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσιν τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔστιν γὰρ τὸ περὶ ἁμαρτίας ὅσπερ τὸ τῆς πλημμελείας ἔστιν τῷ ἱερεῖ ἅγια ἁγίων ἔστιν
- 14 En de priester zal van het bloed des schuldoffers nemen, hetwelk de priester doen zal op het lapje van het rechteroor desgenen, die te reinigen is, en op den duimzijner rechterhand, en op den groten teen zijns rechervoets.
And let the priest take some of the blood of the offering for wrongdoing and put it on the point of the right ear of him who is to be made clean, and on the thumb of his right hand and on the great toe of his right foot;
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτός τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιῦ
- 15 De priester zal ook uit den log der olie nemen, en zal ze op des priesters linkerhand gieten.
And take some of the oil and put it in the hollow of his left hand;
καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς κοτύλης τοῦ ἐλαίου ἐπιχεῖ ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστεράν
- 16 Dan zal de priester zijn rechtervinger indopen, nemende van die olie, die in zijn linkerhand is, en zal met zijn vinger van die olie zevenmaal sprengen, voor hetaangezicht des HEEREN.
And let the priest put his right finger in the oil which is in his left hand, shaking it out with his finger seven times before the Lord;
καὶ βάψει τὸν δάκτυλον τὸν δεξιὸν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς ἀριστερᾶς καὶ ῥανεῖ ἐπτάκις τῷ δακτύλῳ ἔναντι κυρίου
- 17 En van het overige van die olie, die in zijn hand zal zijn, zal de priester doen op het lapje van het rechteroor desgenen, die te reinigen is, en op den duim zijner rechterhand, en op den groten teen zijns rechervoets, boven op het bloed des schuldoffers.
And of the rest of the oil which is in his hand, the priest will put some on the point of the right ear of the man who is to be made clean, and on the thumb of his right hand and on the great toe of his right foot, over the blood of the offering for wrongdoing;
τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον τὸ ὄν ἐν τῇ χειρὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτός τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιῦ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας
- 18 Dat nog overgebleven zal zijn van die olie, die in de hand des priesters geweest is, zal hij doen op het hoofd desgenen, die te reinigen is; zo zal de priester over hemverzoening doen voor het aangezicht des HEEREN.
And the rest of the oil in the priest's hand he will put on the head of him who is to be made clean; and so the priest will make him free from sin before the Lord.
τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον τὸ ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου
- 19 De priester zal ook het zondoffer bereiden, en voor hem, die van zijn onreinigheid te reinigen is, verzoening doen; en daarna zal hij het brandoffer slachten.
And the priest will give the sin-offering, and take away the sin of him who is to be made clean from his unclean condition; and after that he will put the burned offering to death.
καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐξιλιάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ ἀκαθάρτου τοῦ καθαριζομένου ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦτο σφάζει ὁ ἱερεὺς τὸ ὀλοκαύτωμα
- 20 En de priester zal dat brandoffer en dat spijsoffer op het altaar offeren; zo zal de priester de verzoening voor hem doen, en hij zal rein zijn.
And the priest is to have the burned offering and the meal offering burned on the altar; and the priest will take away his sin and he will be clean.
καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ ὀλοκαύτωμα καὶ τὴν θυσίαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἔναντι κυρίου καὶ ἐξιλιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς καὶ καθαρισθήσεται
- 21 Maar indien hij arm is, en zijn hand dat niet bereikt, zo zal hij een lam ten schuldoffer, ter beweging nemen, om voor hem verzoening te doen; daartoe een tiendemeelbloem, met olie gemengd, ten spijsoffer, en een log olie;
And if he is poor and not able to get so much, then he may take one male lamb as an offering for wrongdoing, to be waved to take away his sin, and one tenth part of an ephah of the best meal mixed with oil for a meal offering, and a log of oil;
ἐὰν δὲ πένηται καὶ ἡ χεῖρ αὐτοῦ μὴ εὐρίσκη λήμψεται ἄμνον ἓνα εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς ἀφαίρεμα ὅστε ἐξιλιάσασθαι περὶ αὐτοῦ καὶ δέκατον σμιδάλεως πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν
- 22 Mitsgaders twee tortelduiven, of twee jonge duiven, die zijn hand bereiken zal, welker ene ten zondoffer, en een ten brandoffer zijn zal.
And two doves or two young pigeons, such as he is able to get; and one will be for a sin-offering and the other for a burned offering.
καὶ δύο τρυγόνες ἢ δύο νεοσσὸς περιστερῶν ὅσα εὕρην ἡ χεῖρ αὐτοῦ καὶ ἔσται ἡ μία περὶ ἁμαρτίας καὶ ἡ μία εἰς ὀλοκαύτωμα
- 23 En hij zal die, op den achtsten dag zijner reiniging, tot den priester brengen, aan de deur van de tent der samenkomst, voor het aangezicht des HEEREN.
And on the eighth day he will take them to the priest, to the door of the Tent of meeting before the Lord, so that he may be made clean.
καὶ προσοίσει αὐτὰ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ εἰς τὸ καθαρισαὶ αὐτὸν πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου

- 24 En de priester zal het lam des schuldoffers, en den log der olie nemen; en de priester zal die ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN bewegen.
And the priest will take the lamb of the offering for wrongdoing and the oil, waving them for a wave offering before the Lord;
 και λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸν ἄμνον τῆς πλημμελείας καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου
- 25 Daarna zal hij het lam des schuldoffers slachten, en de priester zal van het bloed des schuldoffers nemen, en doen op het rechteroorlapje desgenen, die te reinigen is, en op den duim zijner rechterhand, en op den groten teen zijns rechervoets.
And he will put to death the lamb of the offering for wrongdoing and the priest will take some of the blood of the offering for wrongdoing and put it on the point of the right ear of him who is to be made clean, and on the thumb of his right hand and on the great toe of his right foot;
 και σφάζει τὸν ἄμνον τῆς πλημμελείας καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιῦ
- 26 Ook zal de priester van die olie op des priesters linkerhand gieten.
And the priest will put out some of the oil in the hollow of his left hand,
 και ἀπὸ τοῦ ἐλαίου ἐπιχειεῖ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἄριστεράν
- 27 Daarna zal de priester met zijn rechtervinger van die olie, die op zijn linkerhand is, sprengen, zevenmaal, voor het aangezicht des HEEREN.
Shaking out drops of oil with his right finger before the Lord seven times:
 και ῥανεῖ ὁ ἱερεὺς τῷ δακτύλῳ τῷ δεξιῷ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ ἄριστερᾷ ἐπτάκις ἔναντι κυρίου
- 28 En de priester zal van de olie, die op zijn hand is, doen aan het lapje van het rechteroor desgenen, die te reinigen is, en aan den duim zijner rechterhand, en aan dengroten teen zijns rechervoets, op de plaats van het bloed des schuldoffers.
And the priest will put some of the oil which is in his hand on the point of the ear of the man who is to be made clean and on the thumb of his right hand and on the great toe of his right foot, on the place where the blood of the offering for wrongdoing was put;
 και ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιῦ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας
- 29 En het overgeblevene van de olie, die in de hand des priesters is, zal hij doen op het hoofd desgenen, die te reinigen is, om de verzoening voor hem te doen, voor hetaangezicht des HEEREN.
And the rest of the oil which is in the priest's hand he will put on the head of him who is to be made clean, to take away his sin before the Lord.
 τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τὸ ὄν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως ἐπιθήσει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου
- 30 Daarna zal hij de ene van de tortelduiven, of van de jonge duiven bereiden, van hetgeen zijn hand bereikt zal hebben.
And he will make an offering of one of the doves or the young pigeons, such as he is able to get;
 και ποιήσει μίαν τῶν τρυγόνων ἢ ἀπὸ τῶν νεοσσῶν τῶν περιστερῶν καθότι εὔρεν αὐτοῦ ἡ χεῖρ
- 31 Van hetgeen zijn hand bereikt zal hebben, zal het een ten zondoffer, en het een ten brandoffer zijn, boven het spijsoffer; zo zal de priester voor hem, die te reinigen is, verzoening doen voor het aangezicht des HEEREN.
And of these, he will give one for a sin-offering and one for a burned offering, with the meal offering; and the priest will take away the sin of him who is to be made clean before the Lord.
 τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ τὴν μίαν εἰς ὀλοκαύτωμα σὺν τῇ θυσίᾳ καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἔναντι κυρίου
- 32 Dit is de wet desgenen, in wien de plaag der melaatsheid zal zijn, wiens hand in zijn reiniging dat niet bereikt zal hebben.
This is the law for the man who has the disease of the leper on him, and who is not able to get that which is necessary for making himself clean.
 οὗτος ὁ νόμος ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ ἀφὴ τῆς λέπρας καὶ τοῦ μὴ εὐρίσκοντος τῇ χειρὶ εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ
- 33 Verder sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
And the Lord said to Moses and Aaron,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρὼν λέγων
- 34 Als gij zult gekomen zijn in het land van Kanaan, hetwelk Ik u tot bezitting geven zal, en Ik de plaag der melaatsheid aan een huis van dat land uwer bezitting zalgeven hebben;
When you have come into the land of Canaan which I will give you for your heritage, if I put the leper's disease on a house in the land of your heritage,
 ὡς ἂν εἰσέλθῃτε εἰς τὴν γῆν τῶν χαναανίων ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν ἐν κτήσει καὶ δώσω ἀφὴν λέπρας ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς γῆς τῆς ἐγκτήτου ὑμῖν
- 35 Zo zal hij, van wien dat huis is, komen, en den priester te kennen geven, zeggende: Het schijnt mij, alsof er een plaag in het huis ware.
Then let the owner of the house come and say to the priest, It seems to me that there is a sort of leper's disease in the house.
 και ἦξει τίνος αὐτοῦ ἡ οἰκία καὶ ἀναγγελεῖ τῷ ἱερεῖ λέγων ὥσπερ ἀφὴ ἐώραταί μου ἐν τῇ οἰκίᾳ

- 36 En de priester zal gebieden, dat zij dat huis ruimen, al eer de priester komt, om die plaag te bezien, opdat niet al wat in dat huis is, onrein worde; en daarna zal depriester komen, om dat huis te bezien.
 And the priest will give orders for everything to be taken out of the house, before he goes in to see the disease, so that the things in the house may not become unclean; and then the priest is to go in to see the house;
 και προστάξει ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰκίαν πρὸ τοῦ εἰσελθόντα ἰδεῖν τὸν ἱερέα τὴν ἀφὴν καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ὅσα ἐν ἧ ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται ὁ ἱερεὺς καταμαθεῖν τὴν οἰκίαν
- 37 Als hij die plaag bezien zal, dat, ziet, die plaag aan de wanden van dat huis zijn groenachtige of roodachtige kuiltjes, en hun aanzien lager is dan die want;
 And if he sees that the walls of the house are marked with hollows of green and red, and if it seems to go deeper than the face of the wall;
 καὶ ὄψεται τὴν ἀφὴν ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας κοιλιάδας χλωριζούσας ἢ πυρριζούσας καὶ ἢ ὄψις αὐτῶν ταπεινότερα τῶν τοίχων
- 38 De priester zal uit dat huis uitgaan, aan de deur van het huis, en hij zal dat huis zeven dagen doen toesluiten.
 Then the priest will go out of the door of the house, and keep the house shut up for seven days:
 καὶ ἐξελθὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς οἰκίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν ἑπτὰ ἡμέρας
- 39 Daarna zal de priester op den zevenden dag wederkeren; indien hij merken zal, dat, ziet, die plaag aan de wanden van dat huis uitgespreid is;
 And the priest is to come again on the seventh day and have a look and see if the marks on the walls of the house are increased in size;
 καὶ ἐπανήξει ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ καὶ ὄψεται τὴν οἰκίαν καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη ἡ ἀφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας
- 40 Zo zal de priester gebieden, dat zij de stenen, in welke die plaag is, uitbreken, en dezelve tot buiten de stad werpen, aan een onreine plaats;
 Then the priest will give orders to them to take out the stones in which the disease is seen, and put them out into an unclean place outside the town:
 καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς καὶ ἐξελοῦσιν τοὺς λίθους ἐν οἷς ἐστὶν ἡ ἀφὴ καὶ ἐκβαλοῦσιν αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον
- 41 En dat huis zal hij rondom van binnen doen schrabben, en zij zullen het stof, dat zij afgeschrafd hebben, tot buiten de stad aan een onreine plaats uitstorten.
 And he will have the house rubbed all over inside, and the paste which is rubbed off will be put out into an unclean place outside the town:
 καὶ ἀποξύσουσιν τὴν οἰκίαν ἔσωθεν κύκλω καὶ ἐκχεοῦσιν τὸν χοῦν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον
- 42 Daarna zullen zij andere stenen nemen, en in de plaats van gene stenen brengen; en men zal ander leem nemen, en dat huis bestrijken.
 And they will take other stones and put them in place of those stones, and he will take other paste and put it on the walls of the house.
 καὶ λήμψονται λίθους ἀπεξυμένους ἐτέρους καὶ ἀντιθήσουσιν ἀντὶ τῶν λίθων καὶ χοῦν ἕτερον λήμψονται καὶ ἐξαλείψουσιν τὴν οἰκίαν
- 43 Maar indien die plaag wederkeert, en in dat huis uitbot, nadat men de stenen uitgebroken heeft, en na het afschrabben van het huis, en nadat het zal bestreken zijn;
 And if the disease comes out again in the house after he has taken out the stones and after the walls have been rubbed and the new paste put on,
 ἐὰν δὲ ἐπέλθῃ πάλιν ἀφὴ καὶ ἀνατεῖλῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξελεῖν τοὺς λίθους καὶ μετὰ τὸ ἀποξυσθῆναι τὴν οἰκίαν καὶ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι
- 44 Zo zal de priester komen; als hij nu zal merken, dat, ziet, die plaag aan dat huis uitgespreid is, het is een knagende melaatsheid in dat huis, het is onrein.
 Then the priest will come and see it; and if the disease in the house is increased in size, it is the leper's disease working out in the house: it is unclean.
 καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἱερεὺς καὶ ὄψεται εἰ διακέχεται ἡ ἀφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ λέπρα ἔμμονός ἐστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀκάθαρτός ἐστιν
- 45 Daarom zal men dat huis, zijn stenen, en zijn hout even afbreken, mitsgaders al het leem van het huis, en men zal het tot buiten de stad uitvoeren, aan een onreineplaats.
 And the house will have to be pulled down, the stones of it and the wood and the paste; and everything is to be taken out to an unclean place outside the town.
 καὶ καθελοῦσιν τὴν οἰκίαν καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς καὶ τοὺς λίθους αὐτῆς καὶ πάντα τὸν χοῦν ἐξοίσουσιν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον
- 46 En die in dat huis gaat te enigen dage, als men hetzelfde zal toegesloten hebben, zal onrein zijn tot aan den avond.
 And, in addition, anyone who goes into the house at any time, while it is shut up, will be unclean till evening.
 καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν πάσας τὰς ἡμέρας ὡς ἀφορισμένη ἐστὶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 47 Die ook in dat huis te slapen ligt, zal zijn klederen wassen; insgelijks, die in dat huis eet, zal zijn klederen wassen.
 And anyone who has been sleeping in the house will have to have his clothing washed; and anyone who takes food in that house will have to have his clothing washed.
 καὶ ὁ κοιμώμενος ἐν τῇ οἰκίᾳ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ ὁ ἔσθων ἐν τῇ οἰκίᾳ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 48 Maar als de priester zal weder ingegaan zijn, en zal merken, dat, ziet, die plaag aan dat huis niet uitgespreid is, nadat het huis zal bestreken zijn; zo zal de priester dathuis rein verklaren, dewijl die plaag genezen is.
 And if the priest comes in, and sees that the disease is not increased after the new paste has been put on the house, then the priest will say that the house is clean, because the disease is gone.
 ἐὰν δὲ παραγενόμενος εἰσελθῇ ὁ ἱερεὺς καὶ ἴδῃ καὶ ἰδοὺ διαχύσει οὐ διαχεῖται ἡ ἀφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι τὴν οἰκίαν καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν ὅτι ἰάθη ἡ ἀφὴ

- 49 Daarna zal hij, om dat huis te ontzondigen, twee vogeltjes nemen, mitsgaders cederenhout, en scharlaken, en hysop.
And in order to make the house clean, let him take two birds and cedar-wood and red thread and hyssop;
 και λήμψεται ἀφαγνίσαι τὴν οἰκίαν δύο ὄρνιθια ζῶντα καθαρὰ καὶ ξύλον κέδρινον καὶ κεκλωσμένον κόκκινον καὶ ὕσσωπον
- 50 En hij zal den enen vogel slachten in een aarden vat, over levend water.
And put one of the birds to death in a vessel of earth over flowing water;
 και σφάζει τὸ ὄρνιθιον τὸ ἐν εἰς σκευὸς ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι
- 51 Dan zal hij dat cederenhout, en dien hysop, en het scharlaken, en den levenden vogel nemen, en zal die in het bloed des geslachten vogels en in het levende waterdopen; en hij zal dat huis zevenmaal besprengen.
And take the cedar-wood and the hyssop and the red thread and the living bird and put them in the blood of the dead bird and in the flowing water, shaking it over the house seven times.
 και λήμψεται τὸ ξύλον τὸ κέδρινον καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκινον καὶ τὸν ὕσσωπον καὶ τὸ ὄρνιθιον τὸ ζῶν καὶ βάψει αὐτὸ εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὄρνιθίου τοῦ ἐσφαγμένου ἐφ' ὕδατι ζῶντι καὶ περιρρανεῖ ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἑπτὰκις
- 52 Zo zal hij dat huis ontzondigen met het bloed des vogels, en met dat levend water, en met den levenden vogel, en met dat cederenhout, en met den hysop, en met hetscharlaken.
And he will make the house clean with the blood of the bird and the flowing water and with the living bird and with the cedar-wood and the hyssop and the red thread.
 και ἀφαγνιεῖ τὴν οἰκίαν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὄρνιθίου καὶ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ζῶντι καὶ ἐν τῷ ὄρνιθίῳ τῷ ζῶντι καὶ ἐν τῷ ξύλῳ τῷ κεδρίνῳ καὶ ἐν τῷ ὕσσώπῳ καὶ ἐν τῷ κεκλωσμένῳ κόκκινῳ
- 53 Den levenden vogel nu zal hij tot buiten de stad, in het open veld, laten vliegen; zo zal hij over het huis verzoening doen, en het zal rein zijn.
But he will let the living bird go out of the town into the open country; so he will take away sin from the house and it will be clean.
 και ἐξαποστελεῖ τὸ ὄρνιθιον τὸ ζῶν ἐξω τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδῖον καὶ ἐξιλάσεται περὶ τῆς οἰκίας καὶ καθαρὰ ἔσται
- 54 Dit is de wet voor alle plage der melaatsheid, en voor schurftheid;
This is the law for all signs of the leper's disease and for skin diseases;
 οὗτος ὁ νόμος κατὰ πᾶσαν ἀφὴν λέπρας καὶ θραύσματος
- 55 En voor melaatsheid der klederen, en der huizen;
And for signs of disease in clothing, or in a house;
 και τῆς λέπρας ἱματίου καὶ οἰκίας
- 56 Mitsgaders voor gezwel, en voor gezweer, en voor blaren;
And for a growth or a bad place or a bright mark on the skin;
 και οὐλῆς καὶ σημασίας καὶ τοῦ ἀνυάζοντος
- 57 Om te leren, op welken dag iets onrein, en op welken dag iets rein is. Dit is de wet der melaatsheid.
To make clear when it is unclean and when it is clean: this is the law about the disease of the leper.
 και τοῦ ἐξηγήσασθαι ἥ ἡμέρα ἀκάθαρτον καὶ ἥ ἡμέρα καθαρισθήσεται οὗτος ὁ νόμος τῆς λέπρας
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
And the Lord said to Moses and to Aaron,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρων λέγων
- 2 Spreekt tot de kinderen Israels, en zegt tot hen: Een ieder man, als hij vloeiende zal zijn uit zijn vlees, zal om zijn vloed onrein zijn.
Say to the children of Israel: If a man has an unclean flow from his flesh, it will make him unclean.
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ἀνδρὶ ἀνδρὶ ᾧ ἐὰν γένηται ρύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἢ ρύσις αὐτοῦ ἀκάθαρτός ἐστιν
- 3 Dit nu zal zijn onreinigheid om zijn vloed zijn: zo zijn vlees zijn vloed uitzevert, of zijn vlees van zijn vloed zich verstoppt, dat is zijn onreinigheid.
If the flow goes on or if the part is stopped up, to keep back the flow, he is still unclean.
 και οὗτος ὁ νόμος τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ ῥέων γόνον ἐκ σώματος αὐτοῦ ἐκ τῆς ρύσεως ἧς συνέστηκεν τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ρύσεως αὐτῆ ἢ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἡμέραι ρύσεως σώματος αὐτοῦ ἢ συνέστηκεν τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ρύσεως ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐστιν
- 4 Alle leger, waarop hij, die den vloed heeft, zal liggen, zal onrein zijn, en alle tuig, waarop hij zal zitten, zal onrein zijn.
Every bed on which he has been resting will be unclean, and everything on which he has been seated will be unclean.
 πᾶσα κοίτη ἐφ' ἣ ἐὰν κοιμηθῆ ἐπ' αὐτῆς ὁ γονορρυῆς ἀκάθαρτός ἐστιν καὶ πᾶν σκευὸς ἐφ' ᾧ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ὁ γονορρυῆς ἀκάθαρτος ἔσται

- 5 Een ieder ook, die zijn leger zal aanroeren, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en zal onrein zijn tot aan den avond.
 And anyone touching his bed is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
 και ἄνθρωπος ὃς ἂν ἄψηται τῆς κοίτης αὐτοῦ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 6 En die op dat tuig zit, waarop hij, die den vloed heeft, gezeten zal hebben, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en zal onrein zijn tot aan den avond.
 And he who has been seated on anything on which the unclean man has been seated is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
 και ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ σκεύους ἐφ' ὃ ἐὰν καθίσῃ ὁ γογορρυῆς πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 7 En die het vlees desgenen, die den vloed heeft, aanroert, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
 And anyone touching the flesh of the unclean man is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
 και ὁ ἀπτόμενος τοῦ χρωτὸς τοῦ γογορρυῆς πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 8 Als ook hij, die den vloed heeft, op een reine zal gespogen hebben, dan zal hij zijn klederen wassen, en zal zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
 And if liquid from the mouth of the unclean man comes on to him who is clean, then he is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
 ἐὰν δὲ προσειλίθῃ ὁ γογορρυῆς ἐπὶ τὸν καθαρὸν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 9 Insgelijks alle zadel, waarop hij, die den vloed heeft, zal gereden hebben, zal onrein zijn.
 And any leather seat on a horse on which the unclean man has been seated will be unclean.
 και πᾶν ἐπίσαγμα ὄνου ἐφ' ὃ ἂν ἐπιβῆ ἐπ' αὐτὸ ὁ γογορρυῆς ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 10 En al wie iets aanroert, dat onder hem zal geweest zijn, zal onrein zijn tot aan den avond; en die hetzelfde draagt, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
 And anyone touching anything which was under him will be unclean till the evening; anyone taking up any of these things is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
 και πᾶς ὁ ἀπτόμενος ὅσα ἐὰν ᾗ ὑποκάτω αὐτοῦ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ ὁ αἶρων αὐτὰ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 11 Daartoe een ieder, wien hij, die den vloed heeft, zal aangeroerd hebben, zonder zijn handen met water gespoeld te hebben, die zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
 And anyone on whom the unclean man puts his hands, without washing them in water, is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
 και ὅσων ἐὰν ἄψηται ὁ γογορρυῆς καὶ τὰς χεῖρας οὐ νένιπται πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 12 Ook het aarden vat, hetwelk hij, die den vloed heeft, zal aangeroerd hebben, zal gebroken worden; maar alle houten vat zal met water gespoeld worden.
 And any vessel of earth which has been touched by the unclean man will have to be broken and any vessel of wood washed.
 και σκεῦος ὀστράκινον οὗ ἂν ἄψηται ὁ γογορρυῆς συντριβήσεται καὶ σκεῦος ξύλινον νιφήσεται ὕδατι καὶ καθαρὸν ἔσται
- 13 Als hij nu, die den vloed heeft, van zijn vloed gereinigd zal zijn, zo zal hij tot zijn reiniging zeven dagen voor zich tellen, en zijn klederen wassen, en hij zal zijn vlees met levend water baden, zo zal hij rein zijn.
 And when a man who has a flow from his body is made clean from it, he is to take seven days to make himself clean, washing his clothing and bathing his body in flowing water, and then he will be clean.
 ἐὰν δὲ καθαρῶσθῇ ὁ γογορρυῆς ἐκ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ καὶ ἐξαριθμῆσεται αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὸν καθαρισμόν καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι καὶ καθαρὸς ἔσται
- 14 En op den achtsten dag zal hij voor zich twee tortelduiven of twee jonge duiven nemen; en zal voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur van de tent dersamenkomst komen, en zal ze den priester geven.
 And on the eighth day he is to take two doves or two young pigeons and come before the Lord to the door of the Tent of meeting and give them to the priest:
 και τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήμψεται ἑαυτῷ δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν καὶ οἴσει αὐτὰ ἔναντι κυρίου ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ δώσει αὐτὰ τῷ ἱερεῖ
- 15 En de priester zal die bereiden, een ten zondoffer, en een ten brandoffer; zo zal de priester over hem voor het aangezicht des HEEREN, vanwege zijn vloed, verzoening doen.
 And they are to be offered by the priest, one for a sin-offering and one for a burned offering, and the priest will take away his sin before the Lord on account of his flow.
 και ποιήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ μίαν εἰς ὀλοκαύτωμα καὶ ἐξιάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ
- 16 Verder een man, als van hem het zaad des bijliggens zal uitgegaan zijn, die zal zijn ganse vlees met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
 And if a man's seed goes out from him, then all his body will have to be bathed in water and he will be unclean till evening.
 και ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας

- 17 Ook alle kleed, en alle vel, aan hetwelk het zaad des bijliggens wezen zal, dat zal met water gewassen worden, en onrein zijn tot aan den avond.
And any clothing or skin on which the seed comes is to be washed with water and be unclean till evening.
καὶ πᾶν ἱμάτιον καὶ πᾶν δέρμα ἐφ' ὃ ἐὰν ᾦ ἐπ' αὐτὸ κοίτη σπέρματος καὶ πλυθήσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 18 Mitsgaders de vrouw, als een man met het zaad des bijliggens bij haar gelegen zal hebben; daarom zullen zij zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
And if a man has sex relations with a woman and his seed goes out from him, the two of them will have to be bathed in water and will be unclean till evening.
καὶ γυνή ἐὰν κοιμηθῇ ἀνὴρ μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος καὶ λούσονται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτοι ἔσονται ἕως ἑσπέρας
- 19 Maar als een vrouw vloeiende zijn zal, zijnde haar vloed van bloed in haar vlees, zo zal zij zeven dagen in haar afzondering zijn; en al wie haar aanroert, zal onrein zijn tot aan den avond.
And if a woman has a flow of blood from her body, she will have to be kept separate for seven days, and anyone touching her will be unclean till evening.
καὶ γυνή ἣτις ἐὰν ᾦ ῥέουσα αἷματι ἔσται ἢ ῥύσις αὐτῆς ἐν τῷ σώματι αὐτῆς ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ἐν τῇ ἀφόδρῳ αὐτῆς πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 20 En al hetgeen, waarop zij in haar afzondering zal gelegen hebben, zal onrein zijn; mitsgaders alles, waarop zij zal gezeten hebben, zal onrein zijn.
And everything on which she has been resting, while she is kept separate, will be unclean, and everything on which she has been seated will be unclean.
καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν κοιτάζηται ἐπ' αὐτὸ ἐν τῇ ἀφόδρῳ αὐτῆς ἀκάθαρτον ἔσται καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπικαθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ἀκάθαρτον ἔσται
- 21 En al wie haar leger aanroert, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
And anyone touching her bed will have to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ πᾶς ὃς ἐὰν ἄψηται τῆς κοίτης αὐτῆς πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 22 Ook al wie enig tuig, waarop zij gezeten zal hebben, aanroert, zal zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
And anyone touching anything on which she has been seated will have to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ πᾶς ὁ ἀπτόμενος παντὸς σκεύους οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 23 Zelfs indien het op het leger geweest zal zijn, of op het tuig, waarop zij zat, als hij dat aanroerde, hij zal onrein zijn tot aan den avond.
Anyone touching anything on the bed or on the thing on which she has been seated, will be unclean till evening.
ἐὰν δὲ ἐν τῇ κοίτῃ αὐτῆς οὗσης ἢ ἐπὶ τοῦ σκεύους οὗ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ἐν τῷ ἄπτεισθαι αὐτὸν αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 24 Insgelijks zo iemand zekerlijk bij haar gelegen heeft, dat haar afzondering op hem zij, zo zal hij zeven dagen onrein zijn; daartoe alle leger, waarop hij zal gelegen hebben, zal onrein zijn.
And if any man has sex relations with her so that her blood comes on him, he will be unclean for seven days and every bed on which he has been resting will be unclean.
ἐὰν δὲ κοίτη τις κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς καὶ γένηται ἢ ἀκαθαρσία αὐτῆς ἐπ' αὐτῷ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας καὶ πᾶσα κοίτη ἐφ' ἣ ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται
- 25 Wanneer ook een vrouw, vele dagen buiten den tijd harer afzondering, van den vloed haars bloeds vloeien zal, of wanneer zij vloeien zal boven hare afzondering, zijzal al den dagen van den vloed harer onreinigheid, als in de dagen harer afzondering onrein zijn.
And if a woman has a flow of blood for a long time, not at the time when she generally has it, or if the flow goes on longer than the normal time, she will be unclean while the flow of blood goes on, as she is at other normal times.
καὶ γυνή ἐὰν ῥέῃ ῥύσει αἵματος ἡμέρας πλείους οὐκ ἐν καιρῷ τῆς ἀφόδρου αὐτῆς ἐὰν καὶ ῥέῃ μετὰ τὴν ἀφόδρον αὐτῆς πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς καθάπερ αἱ ἡμέραι τῆς ἀφόδρου ἀκαθαρτος ἔσται
- 26 Alle leger, waarop zij al de dagen haars vloedts gelegen zal hebben, zal haar zijn als het leger harer afzondering; en alle tuig, waarop zij zal gezeten hebben, zal onrein zijn, naar de onreinigheid harer afzondering.
Every bed on which she has been resting will be unclean, as at the times when she normally has a flow of blood, and everything on which she has been seated will be unclean, in the same way.
καὶ πᾶσαν κοίτην ἐφ' ἣν ἂν κοιμηθῇ ἐπ' αὐτῆς πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς ῥύσεως κατὰ τὴν κοίτην τῆς ἀφόδρου ἔσται αὐτῇ καὶ πᾶν σκεῦος ἐφ' ὃ ἐὰν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ ἀκάθαρτον ἔσται κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀφόδρου
- 27 En zo wie die dingen aanroert, zal onrein zijn; daarom zal hij zijn klederen wassen, en zich met water baden, en onrein zijn tot aan den avond.
And anyone touching these things will be unclean, and his clothing will have to be washed and his body bathed in water and he will be unclean till evening.
πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 28 Maar als zij van haar vloed rein wordt, dan zal zij voor zich zeven dagen tellen, daarna zal zij rein zijn.
But when her flow of blood is stopped, after seven days she will be clean.
ἐὰν δὲ καθαρῶσθαι ἀπὸ τῆς ῥύσεως καὶ ἐξαριθμησεται αὐτῇ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ μετὰ ταῦτα καθαρῶσθαι

- 29 En op den achtsten dag zal zij voor zich twee tortelduiven, of twee jonge duiven nemen, en zij zal die tot den priester brengen, aan de deur van de tent dersamenkomst.
 And on the eighth day let her get two doves or two young pigeons and take them to the priest to the door of the Tent of meeting,
 και τῆ ἡμέρᾳ τῆ ὀγδόῃ λήμψεται αὐτῆ δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν και οἶσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 30 Dan zal de priester een ten zondoffer en een ten brandoffer bereiden; en de priester zal voor haar, van den vloed harer onreinigheid, verzoening doen voor hetaangezicht des HEEREN.
 To be offered by the priest, one for a sin-offering and one for a burned offering; and the priest will take away her sin before the Lord on account of her unclean condition.
 και ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας και τὴν μίαν εἰς ὀλοκαύτωμα και ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου ἀπὸ ρύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς
- 31 Alzo zult gij de kinderen Israels afzonderen van hun onreinigheid; opdat zij in hun onreinigheid niet sterven, als zij Mijn tabernakel, die in het midden van hen is, verontreinigen zouden.
 In this way may the children of Israel be made free from all sorts of unclean conditions, so that death may not overtake them when they are unclean and when they make unclean my holy place which is among them.
 και εὐλαβεῖς ποιήσετε τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν και οὐκ ἀποθανοῦνται διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῶν ἐν τῷ μιαινεῖν αὐτοὺς τὴν σκηνὴν μου τὴν ἐν αὐτοῖς
- 32 Dit is de wet desgenen, die den vloed heeft, en van wien het zaad der bijligging uitgaat; zodat hij daardoor onrein wordt;
 This is the law for the man who has a flow from his body, or whose seed goes from him so that he is unclean;
 οὗτος ὁ νόμος τοῦ γονορροῦς και ἐάν τι ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος ὥστε μιανθῆναι ἐν αὐτῇ
- 33 Mitsgaders van een zwakke vrouw in haar afzondering, en van degene, die van zijn vloed is vloeiende, voor een man, en voor een vrouw; en voor een man, die bijeen onreine zal gelegen hebben.
 And for her who has a flow of blood, and for any man or woman who has an unclean flow, and for him who has sex relations with a woman when she is unclean.
 και τῆ αἰμορροοῦσῃ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς και ὁ γονορροῦς ἐν τῇ ρύσει αὐτοῦ τῷ ἄρσενι ἢ τῇ θηλείᾳ και τῷ ἀνδρὶ ὅς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἀποκαθιμένης
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes, nadat de twee zonen van Aaron gestorven waren, als zij genaderd waren voor het aangezicht des HEEREN, en gestorven waren;
 And the Lord said to Moses, after the death of the two sons of Aaron when they took in strange fire before the Lord and death overtook them;
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μοϋσῆν μετὰ τὸ τελευτῆσαι τοὺς δύο υἱοὺς ααρων ἐν τῷ προσάγειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου και ἐτελεύτησαν
- 2 De HEERE dan zeide tot Mozes: Spreek tot uw broeder Aaron, dat hij niet te allen tijde ga in het heilige, binnen den voorhang, voor het verzoendeksel, dat op de arkis, opdat hij niet sterve; want Ik verschijn in een wolk op het verzoendeksel.
 The Lord said to Moses, Say to Aaron, your brother, that he may not come at all times into the holy place inside the veil, before the cover which is on the ark, for fear that death may overtake him; for I will be seen in the cloud on the cover of the ark.
 και εἶπεν κύριος πρὸς μοϋσῆν λάλησον πρὸς ααρων τὸν ἀδελφόν σου και μὴ εισπορευέσθω πᾶσαν ὥραν εἰς τὸ ἅγιον ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος εἰς πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου και οὐκ ἀποθανεῖται ἐν γὰρ νεφέλῃ ὀφθῆσομαι ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου
- 3 Hiermede zal Aaron in het heilige gaan: met een var, een jong rund ten zondoffer, en een ram ten brandoffer.
 Let Aaron come into the holy place in this way: with an ox for a sin-offering and a male sheep for a burned offering.
 οὕτως εἰσελεύσεται ααρων εἰς τὸ ἅγιον ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας και κριὸν εἰς ὀλοκαύτωμα
- 4 Hij zal den heiligen linnen rok aandoen, en een linnen onderbroek zal aan zijn vlees zijn, en met een linnen gordel zal hij zich gorden, en met een linnen hoedbedekken; dit zijn heilige klederen; daarom zal hij zijn vlees met water baden, als hij ze zal aandoen.
 Let him put on the holy linen coat, and the linen trousers on his body, and the linen band round him, and the linen head-dress on his head; for this is holy clothing, and before he puts them on his body is to be washed with water.
 και χιτῶνα λινοῦν ἡγασμένον ἐνδύσεται και περισκελῆς λινοῦν ἔσται ἐπὶ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ και ζώνῃ λινῇ ζώσεται και κίδαριν λινῆν περιθήσεται ἱμάτια ἅγια ἐστὶν και λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ και ἐνδύσεται αὐτὰ
- 5 En aan de vergadering der kinderen Israels zal hij nemen twee geitenbokken ten zondoffer, en een ram ten brandoffer.
 And let him take from the children of Israel two he-goats for a sin-offering and one male sheep for a burned offering.
 και παρὰ τῆς συναγωγῆς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ λήμψεται δύο χιμάρους ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας και κριὸν ἓνα εἰς ὀλοκαύτωμα
- 6 Daarna zal Aaron den var des zondoffers, die voor hem zal zijn, offeren, en zal voor zich en voor zijn huis verzoening doen.
 And Aaron is to give the ox of the sin-offering for himself, to make himself and his house free from sin.
 και προσάξει ααρων τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ και ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ και τοῦ οἴκου αὐτοῦ
- 7 Hij zal ook beide bokken nemen, en hij zal die stellen voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur van de tent der samenkomst.
 And he is to take the two goats and put them before the Lord at the door of the Tent of meeting.
 και λήμψεται τοὺς δύο χιμάρους και στήσει αὐτοὺς ἔναντι κυρίου παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

- 8 En Aaron zal de loten over die twee bokken werpen: een lot voor den HEERE, en een lot voor den weggaanden bok.
And Aaron will make selection from the two goats by the decision of the Lord, one goat for the Lord and one for Azazel.
καὶ ἐπιθήσει ααρων ἐπὶ τοὺς δύο χιμάρους κλήρον ἓνα τῷ κυρίῳ καὶ κλήρον ἓνα τῷ ἀποπομπαίῳ
- 9 Dan zal Aaron den bok, op denwelken het lot voor den HEERE zal gekomen zijn, toebrenge, en zal hem ten zondoffer maken.
And the goat which is marked out for the Lord, let Aaron give for a sin-offering.
καὶ προσάξει ααρων τὸν χίμαρον ἐφ' ὃν ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ κλήρος τῷ κυρίῳ καὶ προσοίσει περὶ ἁμαρτίας
- 10 Maar de bok, op denwelken het lot zal gekomen zijn, om een weggaande bok te zijn, zal levend voor het aangezicht des HEEREN gesteld worden, om door hemverzoening te doen; opdat men hem als een weggaanden bok naar de woestijn uitlate.
But the goat for Azazel is to be placed living before the Lord, for the taking away of sin, that it may be sent away for Azazel into the waste land.
καὶ τὸν χίμαρον ἐφ' ὃν ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὁ κλήρος τοῦ ἀποπομπαίου στήσει αὐτὸν ζῶντα ἔναντι κυρίου τοῦ ἐξιλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ ὥστε ἀποστεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπὴν ἀφήσει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον
- 11 Aaron dan zal den var des zondoffers, die voor hemzelven zal zijn, toebrenge, en voor zichzelf en voor zijn huis verzoening doen, en zal den var des zondoffers, die voor hemzelven zal zijn, slachten.
And Aaron is to give the ox of the sin-offering for himself and take away sin from himself and his house, and put to death the ox of the sin-offering which is for himself.
καὶ προσάξει ααρων τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μόνον καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ σφάζει τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν αὐτοῦ
- 12 Hij zal ook een wierookvat vol vurige kolen nemen van het altaar, van voor het aangezicht des HEEREN, en zijn handen vol reukwerk van welriekende specerijen, klein gestoten; en hij zal het binnen den voorhang dragen.
And he is to take a vessel full of burning coal from the altar before the Lord and in his hand some sweet perfume crushed small, and take it inside the veil;
καὶ λήμψεται τὸ πυρεῖον πλήρες ἀνθράκων πυρὸς ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἀπέναντι κυρίου καὶ πλήσει τὰς χεῖρας θυμιάματος συνθέσεως λεπτῆς καὶ εισοίσει ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος
- 13 En hij zal dat reukwerk op het vuur leggen, voor het aangezicht des HEEREN, opdat de nevel des reukwerks het verzoendeksel, hetwelk is op de getuigenis, bedekke, en dat hij niet sterve.
And let him put the perfume on the fire before the Lord so that the ark may be covered with a cloud of the smoke of the perfume, in order that death may not overtake him.
καὶ ἐπιθήσει τὸ θυμίαμα ἐπὶ τὸ πῦρ ἔναντι κυρίου καὶ καλύψει ἢ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπὶ τῶν μαρτυρίων καὶ οὐκ ἀποθανεῖται
- 14 En hij zal van het bloed van den var nemen, en zal met zijn vinger op het verzoendeksel oostwaarts sprengen; en voor het verzoendeksel zal hij zevenmaal met zijn vinger van dat bloed sprengen.
And let him take some of the blood of the ox, shaking drops of it from his finger on the cover of the ark on the east side, and before it, seven times.
καὶ λήμψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ ρανεῖ τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον κατὰ ἀνατολὰς κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου ρανεῖ ἐπτὰκις ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ
- 15 Daarna zal hij den bok des zondoffers, die voor het volk zal zijn, slachten, en zal zijn bloed tot binnen in den voorhang dragen, en zal met zijn bloed doen, gelijk als hij met het bloed van den var gedaan heeft, en zal dat sprengen op het verzoendeksel, en voor het verzoendeksel.
Then let him put to death the goat of the sin-offering for the people, and take its blood inside the veil and do with it as he did with the blood of the ox, shaking drops of it on and before the cover of the ark.
καὶ σφάζει τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν περὶ τοῦ λαοῦ ἔναντι κυρίου καὶ εισοίσει ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος καὶ ποιήσει τὸ αἷμα αὐτοῦ ὃν τρόπον ἐποίησεν τὸ αἷμα τοῦ μόσχου καὶ ρανεῖ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου
- 16 Zo zal hij voor het heilige, vanwege de onreinigheden der kinderen Israels, en vanwege hun overtredingen, naar al hun zonden, verzoening doen; en alzo zal hij doenaan de tent der samenkomst, welke met hen woont in het midden hunner onreinigheden.
And let him make the holy place free from whatever is unclean among the children of Israel and from their wrongdoing in all their sins; and let him do the same for the Tent of meeting, which has its place among an unclean people.
καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ οὕτω ποιήσει τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τῇ ἐκτισμένῃ ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν
- 17 En geen mens zal in de tent der samenkomst zijn, als hij zal ingaan, om in het heilige verzoening te doen, totdat hij zal uitkomen; alzo zal hij verzoening doen, voorzichzelven, en voor zijn huis, en voor de gehele gemeente van Israel.
And no man may be in the Tent of meeting from the time when Aaron goes in to take away sin in the holy place till he comes out, having made himself and his house and all the people of Israel free from sin.
καὶ πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἔσται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου εἰσπορευομένου αὐτοῦ ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ ἕως ἂν ἐξέλθῃ καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς υἱῶν ἰσραὴλ

- 18 Daarna zal hij tot het altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN is, uitkomen, en verzoening voor hetzelve doen; en hij zal van het bloed van den var, en van hetbloed van den bok nemen, en doen het rondom op de hoornen des altaars.
 And he is to go out to the altar which is before the Lord and make it free from sin; and he is to take some of the blood of the ox and the blood of the goat and put it on the horns of the altar and round it;
 και ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ὄν ἀπέναντι κυρίου και ἐξιλάσεται ἐπ' αὐτοῦ και λήμψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου και ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ χιμάρου και ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θουσιαστηρίου κύκλῳ
- 19 En hij zal daarop van dat bloed met zijn vinger zevenmaal sprengen, en hij zal dat reinigen en heiligen van de onreinigheden der kinderen Israels.
 Shaking drops of the blood from his finger on it seven times to make it holy and clean from whatever is unclean among the children of Israel.
 και ῥανεῖ ἐπ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ ἐπτὰκις και καθαριεῖ αὐτὸ και ἀγιάσει αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 20 Als hij nu zal geëindigd hebben van het heilige, en de tent der samenkomst, en het altaar te verzoenen, zo zal hij dien levenden bok toebrenge.
 And when he has done whatever is necessary to make the holy place and the Tent of meeting and the altar free from sin, let him put the living goat before the Lord;
 και συντελέσει ἐξιλασκόμενος τὸ ἅγιον και τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου και τὸ θυσιαστήριον και περὶ τῶν ἱερέων καθαριεῖ και προσάξει τὸν χίμαρον τὸν ζῶντα
- 21 En Aaron zal beide zijn handen op het hoofd van den levenden bok leggen, en zal daarop al de ongerechtigheden der kinderen Israels, en al hun overtredingen, naaal hun zonden, belijden; en hij zal die op het hoofd des boks leggen, en zal hem door de hand eens mans, die voorhanden is, naar de woestijn uitlaten.
 And Aaron, placing his two hands on the head of the living goat, will make a public statement over him of all the evil doings of the children of Israel and all their wrongdoing, in all their sins; and he will put them on the head of the goat and send him away, in the care of a man who will be waiting there, into the waste land.
 και ἐπιθήσει ααρων τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος και ἐξαγορεύσει ἐπ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας τῶν υἱῶν ἰσραηλ και πάσας τὰς ἀδικίας αὐτῶν και πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν και ἐπιθήσει αὐτὰς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου τοῦ ζῶντος και ἐξαποστελεῖ ἐν χειρὶ ἀνθρώπου ἐτοίμου εἰς τὴν ἔρημον
- 22 Alzo zal die bok op zich al hun ongerechtigheden in een afgezonderd land wegdragen; en hij zal dien bok in de woestijn uitlaten.
 And the goat will take all their sins into a land cut off from men, and he will send the goat away into the waste land.
 και λήμψεται ὁ χίμαρος ἐφ' ἑαυτῷ τὰς ἀδικίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον και ἐξαποστελεῖ τὸν χίμαρον εἰς τὴν ἔρημον
- 23 Daarna zal Aaron komen in de tent der samenkomst, en zal de linnen klederen uitdoen, die hij aangedaan had, als hij in het heilige ging, en hij zal ze daar laten.
 Then let Aaron come into the Tent of meeting and take off the linen clothing which he put on when he went into the holy place, and put them down there;
 και εἰσελεύσεται ααρων εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου και ἐκδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινοῦ ἣν ἐνεδεδύκει εἰσπορευομένου αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον και ἀποθήσει αὐτὴν ἐκεῖ
- 24 En hij zal zijn vlees in de heilige plaats met water baden, en zijn klederen aandoen; dan zal hij uitgaan, en zijn brandoffer, en het brandoffer des volks bereiden, ervoor zich en voor het volk verzoening doen.
 And after bathing his body in water in a holy place, he is to put on his clothing and come out and give his burned offering and the burned offering of the people, to take away his sin and the sin of the people.
 και λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ἐν τόπῳ ἁγίῳ και ἐνδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ και ἐξελθὼν ποιήσει τὸ ὀλοκάρπωμα αὐτοῦ και τὸ ὀλοκάρπωμα τοῦ λαοῦ και ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ και περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ και περὶ τοῦ λαοῦ ὡς περὶ τῶν ἱερέων
- 25 Ook zal hij het vet des zondoffers op het altaar aansteken.
 And the fat of the sin-offering is to be burned by him on the altar.
 και τὸ στέαρ τὸ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 26 En die den bok, welke een weggaande bok was, zal uitgelaten hebben, zal zijn klederen wassen, en zijn vlees met water baden; en daarna zal hij in het leger komen.
 And the man who takes away the goat for Azazel is to have his clothing washed and his body bathed in water and then he may come back to the tent-circle.
 και ὁ ἐξαποστέλλων τὸν χίμαρον τὸν διεσταλμένον εἰς ἄφεισιν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια και λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι και μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν
- 27 Maar den var des zondoffers, en den bok des zondoffers, welker bloed ingebracht is, om verzoening te doen in het heilige, zal men tot buiten het leger uitvoeren; doch hun vellen, hun vlees en hun mest zullen zij met vuur verbranden.
 And the ox of the sin-offering and the goat of the sin-offering, whose blood was taken in to make the holy place free from sin, are to be taken away outside the tent-circle and their skins and their flesh and their waste are to be burned with fire.
 και τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας και τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας ὧν τὸ αἷμα εἰσηνέχθη ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ ἐξοίσουσιν αὐτὰ ἔξω τῆς παρεμβολῆς και κατακαύσουσιν αὐτὰ ἐν πυρὶ και τὰ δέρματα αὐτῶν και τὰ κρέα αὐτῶν και τὴν κόπρον αὐτῶν
- 28 Die nu dezelve verbrandt, zal zijn klederen wassen, en zijn vlees met water baden; en daarna zal hij in het leger komen.
 And the man by whom they are burned is to have his clothing washed and his body bathed in water, and then he may come back to the tent-circle.
 ὁ δὲ κατακαίων αὐτὰ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια και λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι και μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν

- 29 En dit zal voor u tot een eeuwige inzetting zijn: gij zult in de zevende maand, op den tienden der maand, uw zielen verootmoedigen, en geen werk doen, inboorlingnoch vreemdeling, die in het midden van u als vreemdeling verkeert.
And let this be an order to you for ever: in the seventh month, on the tenth day, you are to keep yourselves from pleasure and do no sort of work, those who are Israelites by birth and those from other lands who are living among you:
καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ταπεινώσατε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ὁ αὐτόχθων καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν
- 30 Want op dien dag zal hij voor u verzoening doen, om u te reinigen; van al uw zonden zult gij voor het aangezicht des HEEREN gereinigd worden.
For on this day your sin will be taken away and you will be clean: you will be made free from all your sins before the Lord.
ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλιάσεται περὶ ὑμῶν καθάρισαι ὑμᾶς ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ἔναντι κυρίου καὶ καθαρισθήσεσθε
- 31 Dat zal u een sabbat der rust zijn, opdat gij uw zielen verootmoedigt; het is een eeuwige inzetting.
It is a special Sabbath for you, and you are to keep yourselves from pleasure; it is an order for ever.
σάββατα σαββάτων ἀνάπαυσις αὕτη ἔσται ὑμῖν καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον
- 32 En de priester, dien men gezalfd, en wiens hand men gevuld zal hebben, om voor zijn vader het priesterambt te bedienen, zal de verzoening doen, als hij de linnenklederen, de heilige klederen, zal aangetrokken hebben.
And the man on whose head the holy oil has been put, and who has been marked out to be a priest in his father's place, will do what is necessary to take away sin, and will put on the linen clothing, even the holy robes:
ἐξιλιάσεται ὁ ἱερεὺς ὃν ἂν χρίσωσιν αὐτὸν καὶ ὃν ἂν τελειώσουσιν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἱερατεύειν μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινθὴν στολὴν ἁγίαν
- 33 Zo zal hij het heilige heiligdom verzoenen, en de tent der samenkomst, en het altaar zal hij verzoenen; desgelijks voor de priesteren, en voor al het volk der gemeentezal hij verzoening doen.
And he will make the holy place and the Tent of meeting and the altar free from sin; he will take away sin from the priests and from all the people.
καὶ ἐξιλιάσεται τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐξιλιάσεται καὶ περὶ τῶν ἱερέων καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς ἐξιλιάσεται
- 34 En dit zal u tot een eeuwige inzetting zijn, om voor de kinderen Israels van al hun zonden, eenmaal des jaars, verzoening te doen. En men deed, gelijk als de HEEREMozes geboden had.
And let this be an order for ever for you, so that the sin of the children of Israel may be taken away once every year. And he did as the Lord gave orders to Moses.
καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον ἐξιλιάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ποιηθήσεται καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Spreek tot Aaron, en tot zijn zonen, en tot al de kinderen Israels, en zeg tot hen: Dit is het woord, hetwelk de HEERE geboden heeft, zeggende:
Say to Aaron and to his sons and to all the children of Israel: This is the order which the Lord has given.
λάλησον πρὸς ααρὼν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο κύριος λέγων
- 3 Een ieder van het huis Israels, die een os, of lam, of geit in het leger slachten zal, of die ze slachten zal buiten het leger;
If any man of Israel puts to death an ox or a lamb or a goat, in or outside the tent-circle;
ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν ὃς ἂν σφάξῃ μόσχον ἢ πρόβατον ἢ αἶγα ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω τῆς παρεμβολῆς
- 4 En dezelve aan de deur van de tent der samenkomst niet brengen zal, om een offerande den HEERE voor den tabernakel des HEEREN te offeren; het bloed zaldienzelven man toegerekend worden, hij heeft bloed vergoten; daarom zal dezelve man uit het midden zijns volks uitgeroeid worden;
And has not taken it to the door of the Tent of meeting, to make an offering to the Lord, before the Lord's House, its blood will be on him, for he has taken life, and he will be cut off from among his people:
καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς ὀλοκαύτωμα ἢ σωτήριον κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτὸ ὥστε μὴ προσενέγκαι δῶρον κυρίῳ ἄπέναντι τῆς σκηνῆς κυρίου καὶ λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεῖνῳ αἷμα αἷμα ἐξέχεεν ἐξολεθρευθήσεται ἢ ψυχὴ ἐκεῖνῃ ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς
- 5 Opdat, wanneer de kinderen Israels hun slachtofferen brengen, welke zij op het veld slachten, dat zij die den HEERE toebrengen, aan de deur van de tent dersamenkomst tot den priester, en dezelve tot dankofferen den HEERE slachten.
So that the children of Israel may take to the Lord, to the door of the Tent of meeting and to the priest, the offerings which they have put to death in the open country, and that they may make their peace-offerings to the Lord.
ὅπως ἀναφέρωσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν ὅσας ἂν αὐτοὶ σφάζουσιν ἐν τοῖς πεδίοις καὶ οἴσουσιν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα καὶ θύσουσιν θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ αὐτά

- 6 En de priester zal het bloed op het altaar des HEEREN, aan de deur van de tent der samenkomst, sprengen; en hij zal het vet aansteken, tot een liefelijken reuk den HEERE.
And the priest will put blood on the altar of the Lord at the door of the Tent of meeting, burning the fat for a sweet smell to the Lord.
 και προσχεει ο ιερευσ το αιμα επι το θυσιαστηριον κυκλω απεναντι κυριου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου και ανοισει το στεαρ εις οσμην ευωδιας κυριω
- 7 En zij zullen ook niet meer hun slachtofferen den duivelen, welke zij nahoereren, offeren; dat zal hun een eeuwige inzetting zijn voor hun geslachten.
And let them make no more offerings to evil spirits, after which they have gone, turning away from the Lord. Let this be a law to them for ever, through all their generations.
 και ου θυσουσιν επι τὰς θυσιας αυτων τοις ματαιοις οἷς αυτοι εκπορευουσιν οπισω αυτων νομιμον αιωνιον εσται υμιν εις τὰς γενεαυ υμων
- 8 Zeg dan tot hen: Een ieder van het huis Israels, en van de vreemdelingen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeren, die een brandoffer of slachtofferzal offeren,
And say to them, If any man of Israel, or any other living among them, makes a burned offering or other offering,
 και ερειυ προς αυτους ανθρωπου ανθρωπου των υιων ισραηλ και απο των υιων των προσηλυτων των προσκειμενων εν υμιν ου αν ποιηση ολοκαυτωμα η θυσιαν
- 9 En dat tot de deur van de tent der samenkomst niet zal brengen, om hetzelfde den HEERE te bereiden; diezelfde man zal uit zijn volken uitgeroeid worden.
And does not take it to the door of the Tent of meeting to make an offering to the Lord, that man will be cut off from among his people.
 και επι την θυραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μη ενεγκη ποιησαι αυτο τω κυριω εξολεθρευθησεται ο ανθρωπου εκεινου εκ του λαου αυτου
- 10 En een ieder uit het huis Israels, en uit de vreemdelingen, die in het midden van hen als vreemdelingen verkeren, die enig bloed zal gegeten hebben, tegen diens ziel, die dat bloed zal gegeten hebben, zal Ik Mijn aangezicht zetten, en zal die uit het midden haars volks uitroeien.
And if any man of Israel, or any other living among them, takes any sort of blood for food, my wrath will be turned against that man and he will be cut off from among his people.
 και ανθρωπου ανθρωπου των υιων ισραηλ η των προσηλυτων των προσκειμενων εν υμιν ου αν φαγη παν αιμα και επιστησω το προσωπον μου επι την ψυχην την εσθουσαν το αιμα και απολω αυτην εκ του λαου αυτης
- 11 Want de ziel van het vlees is in het bloed; daarom heb Ik het u op het altaar gegeven, om over uw zielen verzoening te doen; want het is het bloed, dat voor de zielverzoening zal doen.
For the life of the flesh is in its blood; and I have given it to you on the altar to take away your sin: for it is the blood which makes free from sin because of the life in it.
 η γαρ ψυχη πασης σαρκου αιμα αυτου εστιν και εγω δεδωκα αυτο υμιν επι του θυσιαστηριου εξιλασκεσθαι περι των ψυχων υμων το γαρ αιμα αυτου αντι τῆς ψυχῆς εξιλασεται
- 12 Daarom heb Ik tot de kinderen Israels gezegd: Geen ziel van u zal bloed eten; noch de vreemdeling, die als vreemdeling in het midden van u verkeert, zal bloed eten.
For this reason I have said to the children of Israel, No man among you, or any others living with you, may take blood as food.
 δια τουτου ειρηκα τοιυ υιοιυ ισραηλ πασα ψυχη εξ υμων ου φαγεται αιμα και ο προσηλυτου ο προσκειμενου εν υμιν ου φαγεται αιμα
- 13 Een ieder ook van de kinderen Israels en van de vreemdelingen, die als vreemdelingen in het midden van hen verkeren, die enig wild gedierte, of gevogelte, datgegeten wordt, in de jacht gevangen zal hebben; die zal deszelfs bloed vergieten, en zal dat met stof bedekken.
And any man of Israel, or any other living among them, who gets with his bow any beast or bird used for food, is to see that its blood is covered with earth.
 και ανθρωπου ανθρωπου των υιων ισραηλ και των προσηλυτων των προσκειμενων εν υμιν ου αν θηρευση θηρευμα θηριον η πετεινον ο εσθεται και εκχεει το αιμα και καλυπει αυτο τη γη
- 14 Want het is de ziel van alle vlees; zijn bloed is voor zijn ziel; daarom heb Ik tot de kinderen Israels gezegd: Gij zult geens vlees bloed eten; want de ziel van alle vlees, dat is zijn bloed; zo wie dat eet, zal uitgeroeid worden.
For the blood is the life of all flesh: and so I have said to the children of Israel, You may not take any sort of blood as food, and any man who does so will be cut off.
 η γαρ ψυχη πασης σαρκου αιμα αυτου εστιν και ειπα τοιυ υιοιυ ισραηλ αιμα πασης σαρκου ου φαγεσθε οτι η ψυχη πασης σαρκου αιμα αυτου εστιν παυ ο εσθων αυτο εξολεθρευθησεται
- 15 En alle ziel onder de inboorlingen of onder de vreemdelingen, die een dood aas of het verscheurde zal gegeten hebben, die zal zijn klederen wassen, en zich metwater baden, en onrein zijn tot aan den avond; daarna zal hij rein zijn.
And anyone who takes as food anything which has come to a natural end, or anything which has been put to death by beasts, if he is one of you by birth, or of another nation, will have to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening, and then he will be clean.
 και πασα ψυχη ητιυ φαγεται θνησιμαιον η θηριαλωτον εν τοιυ αυτοχθοσιν η εν τοιυ προσηλυτοιυ πλουει τα ιματα αυτου και λουσεται υδατι και ακαθαρτου εσται εωυ εσπερας και καθαρου εσται
- 16 Maar indien hij die niet wast, en zijn vlees niet baadt, zo zal hij zijn ongerechtigheid dragen.
But if his clothing is not washed and his body bathed, his sin will be on him.
 εαν δε μη πλυνη τα ιματα και το σωμα μη λουσηται υδατι και λημψεται ανομια αυτου
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 και ειπεν κυριου προς μουσην λεγων

- 2 Spreek tot de kinderen Israels en zeg tot hen: Ik ben de HEERE, uw God!
 Say to the children of Israel, I am the Lord your God.
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 3 Gij zult niet doen naar de werken des Egyptischen lands, waarin gij gewoond hebt; en naar de werken des lands Kanaan, waarheen Ik u brenge, zult gij niet doen, enzult in hun inzettingen niet wandelen.
 You may not do those things which were done in the land of Egypt where you were living; and you may not do those things which are done in the land of Canaan where I am taking you, or be guided in your behaviour by their rules.
 κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς αἰγύπτου ἐν ἣ κατακίσησθε ἐπ' αὐτῇ οὐ ποιήσετε καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα γῆς χανααν εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ οὐ ποιήσετε καὶ τοῖς νομίμοις αὐτῶν οὐ πορεύσεσθε
- 4 Mijn rechten zult gij doen, en Mijn inzettingen zult gij houden, om in die te wandelen; Ik ben de HEERE, uw God!
 But you are to be guided by my decisions and keep my rules, and be guided by them: I am the Lord your God.
 τὰ κρίματά μου ποιήσετε καὶ τὰ προστάγματά μου φυλάξεσθε πορεύεσθαι ἐν αὐτοῖς ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 5 Ja, Mijn inzettingen en Mijn rechten zult gij houden; welk mens dezelve zal doen, die zal door dezelve leven; Ik ben de HEERE!
 So keep my rules and my decisions, which, if a man does them, will be life to him: I am the Lord.
 καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ πάντα τὰ κρίματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά ἃ ποιήσας ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 6 Niemand zal tot enige nabestaande zijns vleses naderen, om de schaamte te ontdekken; Ik ben de HEERE!
 You may not have sex connection with anyone who is a near relation: I am the Lord.
 ἄνθρωπος ἄνθρωπος πρὸς πάντα οικεῖα σαρκὸς αὐτοῦ οὐ προσελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην ἐγὼ κύριος
- 7 Gij zult de schaamte uws vaders en de schaamte uwer moeder niet ontdekken; zij is uw moeder; gij zult haar schaamte niet ontdekken.
 You may not have sex relations with your father or your mother: she is your mother, you may not take her.
 ἀσχημοσύνη πατρός σου καὶ ἀσχημοσύνη μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις μήτηρ γὰρ σοῦ ἐστὶν καὶ οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς
- 8 Gij zult de schaamte der huisvrouw uws vaders niet ontdekken; het is de schaamte uws vaders.
 And you may not have sex relations with your father's wife: she is your father's.
 ἀσχημοσύνην γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις ἀσχημοσύνη πατρός σου ἐστὶν
- 9 De schaamte uwer zuster, der dochter uws vaders, of der dochter uwer moeder, te huis geboren of buiten geboren, haar schaamte zult gij niet ontdekken.
 You may not take your sister, the daughter of your father or of your mother, wherever her birth took place, among you or in another country.
 ἀσχημοσύνην τῆς ἀδελφῆς σου ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ μητρός σου ἐνδογενοῦς ἢ γεγεννημένης ἔξω οὐκ ἀποκαλύψεις ἀσχημοσύνην αὐτῆς
- 10 De schaamte der dochter uws zoons, of der dochter uwer dochter, haar schaamte zult gij niet ontdekken; want zij zijn uw schaamte.
 You may not have sex relations with your son's daughter or your daughter's daughter, for they are part of yourself;
 ἀσχημοσύνην θυγατρὸς υἱοῦ σου ἢ θυγατρὸς θυγατρὸς σου οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν ὅτι σὴ ἀσχημοσύνη ἐστὶν
- 11 De schaamte van de dochter der huisvrouw uws vaders, die uw vader geboren is (zij is uw zuster), haar schaamte zult gij niet ontdekken.
 Or your father's wife's daughter, the child of your father, for she is your sister.
 ἀσχημοσύνην θυγατρὸς γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις ὁμοπατρία ἀδελφή σοῦ ἐστὶν οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς
- 12 Gij zult de schaamte van de zuster uws vaders niet ontdekken; zij is uws vaders nabestaande.
 You may not have sex connection with your father's sister, for she is your father's near relation.
 ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις οικεῖα γὰρ πατρός σου ἐστὶν
- 13 Gij zult de schaamte van de zuster uwer moeder niet ontdekken; want zij is uwer moeder nabestaande.
 You may not have sex connection with your mother's sister, for she is your mother's near relation.
 ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις οικεῖα γὰρ μητρός σου ἐστὶν
- 14 Gij zult de schaamte van den broeder uws vaders niet ontdekken; tot zijn huisvrouw zult gij niet naderen; zij is uw moei.
 You may not have sex relations with the wife of your father's brother, for she is of your family;
 ἀσχημοσύνην ἀδελφοῦ τοῦ πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ οὐκ εἰσελεύσῃ συγγενῆς γὰρ σοῦ ἐστὶν

- 15 Gij zult de schaamte uwer schoondochter niet ontdekken; zij is uws zoons huisvrouw; gij zult haar schaamte niet ontdekken.
Or with your daughter-in-law, for she is your son's wife, and you may not take her.
ἀσχημοσύνην νύμφης σου οὐκ ἀποκαλύψεις γυνῆ γὰρ υἱοῦ σου ἐστὶν οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς
- 16 Gij zult de schaamte der huisvrouw uws broeders niet ontdekken; het is de schaamte uws broeders.
You may not have sex relations with your brother's wife, for she is your brother's.
ἀσχημοσύνην γυναικὸς ἀδελφοῦ σου οὐκ ἀποκαλύψεις ἀσχημοσύνη ἀδελφοῦ σου ἐστὶν
- 17 Gij zult de schaamte ener vrouw en harer dochter niet ontdekken; de dochter haars zoons, noch de dochter van haar dochter zult gij nemen, om haar schaamte te ontdekken; zij zijn nabestaanden; het is een schandelijke daad.
You may not take as wife a woman and her daughter, or her son's daughter or her daughter's daughter, for they are of one family: it is an act of shame.
ἀσχημοσύνην γυναικὸς καὶ θυγατρὸς αὐτῆς οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν θυγατέρα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ τὴν θυγατέρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς οὐ λήμψη ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν οἰκεῖται γὰρ σου εἰσι ν ἄσέβημά ἐστιν
- 18 Gij zult ook geen vrouw tot haar zuster nemen, om haar te benauwen, mits haar schaamte nevens haar, in haar leven, te ontdekken.
And you may not take as wife a woman and at the same time her sister, to be in competition with her in her life-time.
γυναῖκα ἐπὶ ἀδελφῆ αὐτῆς οὐ λήμψη ἀντίζηλον ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ἐπ' αὐτῆ ἐτι ζώσης αὐτῆς
- 19 Ook zult gij tot de vrouw in de afzondering van haar onreinigheid niet naderen, om haar schaamte te ontdekken.
And you may not go near a woman or have sex relations with her when she is unclean, at her regular time.
καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν χωρισμῷ ἀκαθαρσίας αὐτῆς οὐ προσελεύσῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς
- 20 En gij zult niet liggen bij uws naasten huisvrouw ter bezading, om met haar onrein te worden.
And you may not have sex relations with your neighbour's wife, making yourself unclean with her.
καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐ δώσεις κοίτην σπέρματός σου ἐκμιασθῆναι πρὸς αὐτήν
- 21 En van uw zaad zult gij niet geven, om voor den Molech door het vuur te doen gaan; en den Naam uws Gods zult gij niet ontheiligen; Ik ben de HEERE!
And you may not make any of your children go through the fire as an offering to Molech, and you may not put shame on the name of your God: I am the Lord.
καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματός σου οὐ δώσεις λατρεύειν ἄρχοντι καὶ οὐ βεβηλώσεις τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον ἐγὼ κύριος
- 22 Bij een manspersoon zult gij niet liggen met vrouwelijke bijligging; dit is een gruwel.
You may not have sex relations with men, as you do with women: it is a disgusting thing.
καὶ μετὰ ἄρσενος οὐ κοιμηθήσῃ κοίτην γυναικὸς βδέλυγμα γὰρ ἐστὶν
- 23 Insgelijks zult gij bij geen beest liggen, om daarmede onrein te worden; een vrouw zal ook niet staan voor een beest, om daarmede te doen te hebben; het is eengruwelijke vermenging.
And you may not have sex relations with a beast, making yourself unclean with it; and a woman may not give herself to a beast: it is an unnatural act.
καὶ πρὸς πᾶν τετράπουν οὐ δώσεις τὴν κοίτην σου εἰς σπερματισμὸν ἐκμιασθῆναι πρὸς αὐτό καὶ γυνὴ οὐ στήσεται πρὸς πᾶν τετράπουν βιβασθῆναι μυσερὸν γὰρ ἐστὶν
- 24 Verontreinigt u niet met enige van deze; want de heidenen, die Ik van uw aangezicht uitwerpe, zijn met alle deze verontreinigd;
Do not make yourself unclean in any of these ways; for so have those nations whom I am driving out from before you made themselves unclean:
μὴ μιαινέσθε ἐν πᾶσιν τούτοις ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις ἐμίανθησαν τὰ ἔθνη ἃ ἐγὼ ἐξαποστέλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν
- 25 Zodat het land onrein is, en Ik over hetzelfde zijn ongerechtigheid bezoeke, en het land zijn inwoners uitspuwt.
And the land itself has become unclean; so that I have sent on it the reward of its wrongdoing, and the land itself puts out those who are living in it.
καὶ ἐμίανθη ἡ γῆ καὶ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτοῖς δι' αὐτὴν καὶ προσώχθισεν ἡ γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς
- 26 Maar gij zult Mijn inzettingen en Mijn rechten onderhouden, en van al die gruwelen niets doen, inboorling noch vreemdeling, die in het midden van u als vreemdelingverkeert.
So then keep my rules and my decisions, and do not do any of these disgusting things, those of you who are Israelites by birth, or any others who are living with you:
καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ νόμιά μου καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ οὐ ποιήσετε ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων ὁ ἐγχώριος καὶ ὁ προσγενόμενος προσήλυτος ἐν ὑμῖν
- 27 Want de lieden dezes lands, die voor u geweest zijn, hebben al deze gruwelen gedaan; en het land is onrein geworden.
(For all these disgusting things were done by the men of this country who were there before you, and the land has been made unclean by them;)
πάντα γὰρ τὰ βδελύγματα ταῦτα ἐποίησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς οἱ ὄντες πρότεροι ὑμῶν καὶ ἐμίανθη ἡ γῆ

- 28 Dat u dat land niet uitspuwe, als gij hetzelve zult verontreinigd hebben; gelijk als het het volk, dat voor u was, uitgespuwd heeft.
So that the land may not put you out from it, when you make it unclean, as it put out the nations which were there before you.
καὶ ἵνα μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ ἐν τῷ μαινεῖν ὑμᾶς αὐτὴν ὃν τρόπον προσώχθισεν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς πρὸ ὑμῶν
- 29 Want al wie enige van deze gruwelen doen zal, die zielen, die ze doen, zullen uit het midden van haar volk uitgeroeid worden.
For all those who do any of these disgusting things will be cut off from among their people.
ὅτι πᾶς ὃς ἂν ποιῆσῃ ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων ἐξολεθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ποιούσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν
- 30 Daarom zult gij Mijn bevel onderhouden, dat gij niet doet van die gruwelijke inzettingen, die voor u zijn gedaan geweest, en u daarmee niet verontreinigt; Ik ben deHEERE, uw God!
So then, keep my orders, so that you may not do any of these disgusting things which were done before you, or make yourselves unclean through them: I am the Lord your God.
καὶ φυλάξετε τὰ προστάγματά μου ὅπως μὴ ποιήσητε ἀπὸ πάντων τῶν νομίμων τῶν ἐβδελυγμένων ἃ γέγονεν πρὸ τοῦ ὑμᾶς καὶ οὐ μianθήσεσθε ἐν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Spreek tot de ganse vergadering der kinderen Israels, en zeg tot hen: Gij zult heilig zijn, want Ik, de HEERE, uw God, ben heilig!
Say to all the people of Israel, You are to be holy, for I, the Lord your God, am holy.
λάλησον τῇ συναγωγῇ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἅγιοι ἔσεσθε ὅτι ἐγὼ ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 3 Want ieder zal zijn moeder en zijn vader vrezen, en Mijn sabbatten houden; Ik ben de HEERE, uw God!
Let every man give honour to his mother and to his father and keep my Sabbaths: I am the Lord your God.
ἕκαστος πατέρα αὐτοῦ καὶ μητέρα αὐτοῦ φοβείσθω καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 4 Gij zult u tot de afgoden niet keren, en u geen gegoten goden maken; Ik ben de HEERE, uw God!
Do not go after false gods, and do not make metal images of gods for yourselves: I am the Lord your God.
οὐκ ἐπακολουθήσετε εἰδώλοις καὶ θεοῦς χωνευτοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 5 En wanneer gij een dankoffer den HEERE offeren zult, naar uw welgevallen zult gij dat offeren.
And when you give a peace offering to the Lord, do it in the way which is pleasing to the Lord.
καὶ ἐὰν θύσητε θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ δεκτὴν ὑμῶν θύσετε
- 6 Op den dag van uw offeren, en des anderen daags, zal het gegeten worden; maar wat tot op den derden dag overblijft zal met vuur verbrand worden.
Let it be used for food on the same day on which it is offered, or on the day after; and whatever is over on the third day is to be burned with fire.
ἢ ἂν ἡμέρα θύσητε βρωθήσεται καὶ τῇ αὔριον καὶ ἐὰν καταλειφθῇ ἕως ἡμέρας τρίτης ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται
- 7 En zo het op den derden dag enigzins gegeten wordt, het is een afgrijselijk ding, het zal niet aangenaam zijn.
If any of it is used for food on the third day, it is a disgusting thing and will not be pleasing to the Lord.
ἐὰν δὲ βρώσει βρωθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἄθυτόν ἐστιν οὐ δεχθήσεται
- 8 En zo wie dat eet, zal zijn ongerechtigheid dragen, omdat hij het heilige des HEEREN ontheiligd heeft; daarom zal dezelve ziel, uit haar volken uitgeroeid worden.
And as for anyone who takes it for food, his sin will be on him, for he has put shame on the holy thing of the Lord: he will be cut off from his people.
ὁ δὲ ἐσθων αὐτὸ ἁμαρτίαν λήμψεται ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐβεβήλωσεν καὶ ἐξολεθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ἐσθουσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν
- 9 Als gij ook den oogst uws lands inoogsten zult, gij zult den hoek uws velds niet ganselijk afoogsten, en dat van uw oogst op te zamelen is, niet opzamelen.
And when you get in the grain from your land, do not let all the grain be cut from the edges of the field, or take up what has been dropped on the earth after the getting in of the grain.
καὶ ἐκθεριζόντων ὑμῶν τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν οὐ συντελέσετε τὸν θερισμὸν ὑμῶν τοῦ ἀγροῦ ἐκθερίσαι καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξετε
- 10 Insgelijks zult gij uw wijngaard niet nalezen, en de afgevallen beziën van uw wijngaard niet opzamelen; den arme en den vreemdeling zult gij die overlaten; Ik ben deHEERE, uw God!
And do not take all the grapes from your vine-garden, or the fruit dropped on the earth; let the poor man, and the man from another country, have these: I am the Lord your God.
καὶ τὸν ἀμπελώνά σου οὐκ ἐπανατρύγησεις οὐδὲ τοὺς ῥώγας τοῦ ἀμπελώνος σου συλλέξεις τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ καταλείψεις αὐτὰ ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 11 Gij zult niet stelen, en gij zult niet liegen, noch valselijk handelen, een iegelijk tegen zijn naaste.
Do not take anyone's property or be false in act or word to another.
οὐ κλέψετε οὐ ψεύσεσθε οὐ συκοφαντήσῃ ἕκαστος τὸν πλησίον

- 12 Gij zult niet valselijk bij Mijn Naam zweren; want gij zoudt den Naam uws Gods ontheiligen; Ik ben de HEERE.
And do not take an oath in my name falsely, putting shame on the name of your God: I am the Lord.
καὶ οὐκ ὀμεισθε τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἀδίκῳ καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 13 Gij zult uw naaste niet bedriegelijk verdrukken, noch beroven; des dagloners arbeidsloon zal bij u niet vernachten tot aan den morgen.
Do not be cruel to your neighbour or take what is his; do not keep back a servant's payment from him all night till the morning.
οὐκ ἀδικήσεις τὸν πλησίον καὶ οὐχ ἀρπάσεις καὶ οὐ μὴ κοιμηθήσεται ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ παρὰ σοὶ ἕως πρωῖ
- 14 Gij zult den dove niet vloeken, en voor het aangezicht des blinden geen aanstoot zetten; maar gij zult voor uw God vrezen; Ik ben de HEERE!
Do not put a curse on those who have no hearing, or put a cause of falling in the way of the blind, but keep the fear of your God before you: I am the Lord.
οὐ κακῶς ἐρεῖς κωφὸν καὶ ἀπέναντι τυφλοῦ οὐ προσθήσεις σκάνδαλον καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 15 Gij zult geen onrecht doen in het gericht; gij zult het aangezicht des geringen niet aannemen, noch het aangezicht des groten voortrekken; in gerechtigheid zult gij uwnaaste richten.
Do no wrong in your judging: do not give thought to the position of the poor, or honour to the position of the great; but be a judge to your neighbour in righteousness.
οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει οὐ λήμψη πρόσωπον πτωχοῦ οὐδὲ θαυμάσεις πρόσωπον δυνάστου ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖς τὸν πλησίον σου
- 16 Gij zult niet wandelen als een achterklapper onder uw volken; gij zult niet staan tegen het bloed van uw naaste; Ik ben de HEERE!
Do not go about saying untrue things among your people, or take away the life of your neighbour by false witness: I am the Lord.
οὐ πορεύσῃ δόλω ἐν τῷ ἔθνει σου οὐκ ἐπισυστήσῃ ἐφ' αἷμα τοῦ πλησίον σου ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 17 Gij zult uw broeder in uw hart niet haten; gij zult uw naaste naarstiglijk berispen, en zult de zonde in hem niet verdragen.
Let there be no hate in your heart for your brother; but you may make a protest to your neighbour, so that he may be stopped from doing evil.
οὐ μισήσεις τὸν ἀδελφόν σου τῇ διανοίᾳ σου ἐλεγμῷ ἐλέγξεις τὸν πλησίον σου καὶ οὐ λήμψη δι' αὐτὸν ἁμαρτίαν
- 18 Gij zult niet wreken, noch toorn behouden tegen de kinderen uws volks; maar gij zult uw naaste liefhebben als uzelf; Ik ben de HEERE!
Do not make attempts to get equal with one who has done you wrong, or keep hard feelings against the children of your people, but have love for your neighbour as for yourself: I am the Lord.
καὶ οὐκ ἐκδικᾶται σου ἡ χεὶρ καὶ οὐ μνηιεῖς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν ἐγὼ εἰμι κύριος
- 19 Gij zult Mijn inzettingen houden; gij zult geen tweeerlei aard uwer beesten laten samen te doen hebben; uwen akker zult gij niet met tweeerlei zaad bezaaien, en eenkleed van tweeerlei stof, dooreen vermengd, zal aan u niet komen.
Keep my laws. Do not let your cattle have offspring by those of a different sort; do not put mixed seed into your field; do not put on a robe made of two sorts of cloth.
τὸν νόμον μου φυλάξεσθε τὰ κτήνη σου οὐ κατοχεύσεις ἑτεροζύγω καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐ κατασπερεῖς διάφορον καὶ ἱμάτιον ἐκ δύο ὑφασμένον κίβδηλον οὐκ ἐπιβαλεῖς σεαυτῷ
- 20 En wanneer een man, door bijligging des zaads, bij een vrouw zal gelegen hebben, die een dienstmaagd is, bij den man versmaad, en geenszins gelost is, en haargeen vrijheid is gegeven; die zullen geseseld worden; zij zullen niet gedood worden; want zij was niet vrij gemaakt.
If any man has sex relations with a servant-woman who has given her word to be married to a man, and has not been made free for a price or in any other way, the thing will be looked into; but they will not be put to death because she was not a free woman.
καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς κοίτην σπέρματος καὶ αὐτὴ οἰκέτις διαπεφυλαγμένη ἀνθρώπων καὶ αὐτὴ λύτρωις οὐ λελύτρωται ἢ ἐλευθερία οὐκ ἐδόθη αὐτῇ ἐπισκοπῆ ἔσται αὐτοῖς οὐκ ἀποθανοῦνται ὅτι οὐκ ἀπηλευθέρωθη
- 21 En hij zal zijn schuldoffer den HEERE aan de deur van de tent der samenkomst brengen, een ram ten schuldoffer.
Let him take his offering for wrongdoing to the Lord, to the door of the Tent of meeting; let him give a male sheep as an offering for wrongdoing.
καὶ προσάξει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ κυρίῳ παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κριὸν πλημμελείας
- 22 En de priester zal met den ram des schuldoffers, voor hem over zijn zonde, die hij gezondigd heeft, voor het aangezicht des HEEREN verzoening doen; en hem zalvergeving geschieden van zijn zonde, die hij gezondigd heeft.
And the priest will take away his sin before the Lord with the sheep which is offered for his wrongdoing, and he will have forgiveness for the sin which he has done.
καὶ ἐξέλσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας ἐναντι κυρίου περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἤμαρτεν καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἤμαρτεν
- 23 Als gij ook in dat land gekomen zult zijn, en alle geboomte ter spijsje geplant zult hebben, zo zult gij de voorhuis daarvan, deszelfs vrucht, besnijden; drie jaren zal hetu onbesneden zijn, daarvan zal niet gegeten worden.
And when you have come into the land, and have put in all sorts of fruit-trees, their fruit will be as if they had not had circumcision, and for three years their fruit may not be used for food.
ὅταν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν καὶ καταφυτεύσετε πᾶν ξύλον βρώσιμον καὶ περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται ὑμῖν ἀπερικάθαρος οὐ βρωθήσεται

- 24 Maar in het vierde jaar zal al zijn vrucht een heilig ding zijn, ter lofzegging voor den HEERE.
And in the fourth year all the fruit will be holy as a praise-offering to the Lord.
 και τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ
- 25 En in het vijfde jaar zult gij deszelfs vrucht eten, om het inkomen daarvan voor u te vermeerderen; Ik ben de HEERE, uw God!
But in the fifth year you may take the fruit and the increase of it for your food: I am the Lord your God.
 ἐν δὲ τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ φάγεσθε τὸν καρπὸν πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γενήματα αὐτοῦ ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 26 Gij zult niets met het bloed eten. Gij zult op geen vogelgeschrei acht geven, noch guichelarij plegen.
Nothing may be used for food with its blood in it; you may not make use of strange arts, or go in search of signs and wonders.
 μὴ ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ οὐκ οἰωνιεῖσθε οὐδὲ ὀρνιθοσκοπήσεσθε
- 27 Gij zult de hoeken uws hoofds niet rond afscheren; ook zult gij de hoeken uws baards niet verderven.
The ends of the hair round your face and on your chin may not be cut off.
 οὐ ποιήσετε σισὸν ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐδὲ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν
- 28 Gij zult om een dood lichaam geen snijding in uw vlees maken, noch schrift van een ingedrukt teken in u maken; Ik ben de HEERE!
You may not make cuts in your flesh in respect for the dead, or have marks printed on your bodies: I am the Lord.
 και ἐντομίδας ἐπὶ ψυχῇ οὐ ποιήσετε ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ γράμματα στικτὰ οὐ ποιήσετε ἐν ὑμῖν ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 29 Gij zult uw dochter niet ontheiligen, haar ter hoererij houdende; opdat het land niet hoerere, en het land met schandelijke daden vervuld worde.
Do not make your daughter common by letting her become a loose woman, for fear that the land may become full of shame.
 οὐ βεβηλώσεις τὴν θυγατέρα σου ἐκπορνεῦσαι αὐτήν καὶ οὐκ ἐκπορνεύσει ἡ γῆ καὶ ἡ γῆ πλησθήσεται ἀνομίας
- 30 Gij zult Mijn sabbatten houden, en Mijn heiligdom zult gij vrezen; Ik ben de HEERE!
Keep my Sabbaths and have respect for my holy place: I am the Lord.
 τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε ἐγὼ εἰμι κύριος
- 31 Gij zult u niet keren tot de waarzeggers, en tot de duivelskunstenaars; zoekt hen niet, u met hen verontreinigende; Ik ben de HEERE, uw God!
Do not go after those who make use of spirits, or wonder-workers; do not go in their ways or become unclean through them: I am the Lord your God.
 οὐκ ἐπακολουθήσετε ἐγγαστριμύθοις καὶ τοῖς ἐπαυδοῖς οὐ προσκολληθήσεσθε ἐκμανθῆναι ἐν αὐτοῖς ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 32 Voor het grauwe haar zult gij opstaan, en zult het aangezicht des ouden vereren; en gij zult vrezen voor uw God; Ik ben de HEERE!
Get up from your seats before the white-haired, and give honour to the old, and let the fear of your God be before you: I am the Lord.
 ἀπὸ προσώπου πολλοῦ ἐξαναστήσει καὶ τιμήσεις πρόσωπον πρεσβυτέρου καὶ φοβηθήσει τὸν θεόν σου ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 33 En wanneer een vreemdeling bij u in uw land als vreemdeling verkeren zal, gij zult hem niet verdrukken.
And if a man from another country is living in your land with you, do not make life hard for him;
 ἐὰν δὲ τις προσέλθῃ προσήλυτος ὑμῖν ἐν τῇ γῆ ὑμῶν οὐ θλίψετε αὐτόν
- 34 De vreemdeling, die als vreemdeling bij u verkeert, zal onder u zijn als een inboorling van ulieden; gij zult hem liefhebben als uzelf; want gij zijt vreemdelinggeweest in Egypteland; Ik ben de HEERE, uw God!
Let him be to you as one of your countrymen and have love for him as for yourself; for you were living in a strange land, in the land of Egypt: I am the Lord your God.
 ὡς ὁ αὐτόχθων ἐν ὑμῖν ἔσται ὁ προσήλυτος ὁ προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀγαπήσεις αὐτόν ὡς σεαυτόν ὅτι προσήλυτοι ἐγενήθητε ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 35 Gij zult geen onrecht doen in het gericht, met de el, met het gewicht, of met de maat.
Do not make false decisions in questions of yard-sticks and weights and measures.
 οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει ἐν μέτροις καὶ ἐν σταθμίαις καὶ ἐν ζυγοῖς
- 36 Gij zult een rechte wage hebben, rechte weegstenen, een rechte efa, en een rechte hin; Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland uitgevoerd heb!
Have true scales, true weights and measures for all things: I am the Lord your God, who took you out of the land of Egypt;
 ζυγὰ δίκαια καὶ στάθμια δίκαια καὶ χοῦς δίκαιος ἔσται ὑμῖν ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου

- 37 Daarom zult gij al Mijn inzettingen en al Mijn rechten onderhouden, en zult ze doen; Ik ben de HEERE!
 You are to keep all my rules and my decisions and do them: I am the Lord.
 και φυλάξεσθε πάντα τὸν νόμον μου καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Gij zult ook tot de kinderen Israels zeggen: Een ieder uit de kinderen Israels, of uit de vreemdelingen, die in Israel als vreemdelingen verkeren, die van zijn zaad den Molech gegeven zal hebben, zal zekerlijk gedood worden; het volk des lands zal hem met stenen stenigen.
 Again, say to the children of Israel, If any man of the children of Israel, or any other man living in Israel, gives his offspring to Molech, he is certainly to be put to death: he is to be stoned by the people of the land;
 και τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ λαλήσεις ἐάν τις ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἢ ἀπὸ τῶν προσγεγεννημένων προσηλύτων ἐν ἰσραηλ ὃς ἂν δῶ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι θανάτῳ θανατούσθω τὸ ἔθνος τὸ ἐπὶ τῆς γῆς λῖθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις
- 3 En Ik zal Mijn aangezicht tegen dien man zetten, en zal hem uit het midden zijns volks uitroeien; want hij heeft van zijn zaad den Molech gegeven, opdat hij Mijn heiligdom ontreinigen, en Mijn heiligen Naam ontheiligen zou.
 And my face will be turned against that man, and he will be cut off from his people; because he has given his offspring to Molech, making my holy place unclean, and making my holy name common.
 και ἐγὼ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ ἀπολῶ αὐτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ὅτι τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἔδωκεν ἄρχοντι ἵνα μιάνη τὰ ἁγία μου καὶ βεβηλώσῃ τὸ ὄνομα τῶν ἁγίων μου
- 4 En indien het volk des lands hun ogen enigzins verbergen zal van dien man, als hij van zijn zaad den Molech zal gegeven hebben, dat het hem niet dode;
 And if the people of the land do not take note of that man when he gives his offspring to Molech, and do not put him to death,
 ἐάν δὲ ὑπερύψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνον ἐν τῷ δοῦναι αὐτὸν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτόν
- 5 Zo zal Ik Mijn aangezicht tegen dien man en tegen zijn huisgezin zetten, en Ik zal hem, en al degenen, die hem nahoereren, om den Molech na te hoereren, uit het midden huns volks uitroeien.
 Then my face will be turned against him and his family, and he and all those who do evil with him will be cut off from among their people.
 και ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ καὶ ἀπολῶ αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς ὁμοιοῦντας αὐτῷ ὥστε ἐκπορνεύειν αὐτὸν εἰς τοὺς ἄρχοντας ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
- 6 Wanneer er een ziel is, die zich tot de waarzeggers en tot de duivelskunstenaars zal gekeerd hebben, om die na te hoereren, zo zal Ik Mijn aangezicht tegen die zielzetten, en zal ze uit het midden haars volks uitroeien.
 And whoever goes after those who make use of spirits and wonder-workers, doing evil with them, against him will my face be turned, and he will be cut off from among his people.
 και ψυχὴ ἢ ἐὰν ἐπακολουθήσῃ ἐγγαστριμύθοις ἢ ἐπαιδοῖς ὥστε ἐκπορνεῦσαι ὀπίσω αὐτῶν ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐκεῖνην καὶ ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς
- 7 Daarom heiligt u, en weest heilig; want Ik ben de HEERE, uw God!
 So make and keep yourselves holy, for I am the Lord your God.
 και ἔσεσθε ἅγιοι ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 8 En onderhoudt Mijn inzettingen, en doet dezelve; Ik ben de HEERE, Die u heilige.
 And keep my rules and do them: I am the Lord, who make you holy.
 και φυλάξεσθε τὰ προστάγματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά ἐγώ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς
- 9 Als er iemand is, die zijn vader of zijn moeder zal gevloekt hebben, die zal zekerlijk gedood worden; hij heeft zijn vader of zijn moeder gevloekt; zijn bloed is op hem!
 Every man cursing his father or his mother is certainly to be put to death; because of his curse on his father or his mother, his blood will be on him.
 ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν κακῶς εἶπῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ θανάτῳ θανατούσθω πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ κακῶς εἶπεν ἔνοχος ἔσται
- 10 Een man ook, die met iemands huisvrouw overspel zal gedaan hebben, dewijl hij met zijns naasten vrouw overspel gedaan heeft, zal zekerlijk gedood worden, de overspeler en de overspeelster.
 And if a man has sex relations with another man's wife, even the wife of his neighbour, he and she are certainly to be put to death.
 ἄνθρωπος ὃς ἂν μοιχεύσῃται γυναῖκα ἀνδρὸς ἢ ὃς ἂν μοιχεύσῃται γυναῖκα τοῦ πλησίον θανάτῳ θανατούσθωσαν ὁ μοιχεύων καὶ ἡ μοιχευομένη
- 11 Een een man, die bij zijns vaders huisvrouw zal gelegen hebben, heeft zijns vaders schaamte ontdekt; zij beiden zullen zekerlijk gedood worden; hun bloed is op hen!
 And the man who has sex relations with his father's wife has put shame on his father: the two of them are to be put to death; their blood will be on them.
 ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναῖκός τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀσημοσύνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφοτέροι ἐνοχοὶ εἰσιν

- 12 Insegelijks, als de man bij de vrouw zijns zoons zal gelegen hebben, zij zullen beiden zekerlijk gedood worden; zij hebben een gruwelijke vermenging gedaan; hun bloed is op hen!
And if a man has sex relations with his son's wife, the two of them are to be put to death: it is unnatural; their blood will be on them.
καὶ ἐὰν τις κοιμηθῆ μετὰ νόμφης αὐτοῦ θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι ἡσεβήκασιν γὰρ ἔνοχοί εἰσιν
- 13 Wanneer ook een man bij een manspersoon zal gelegen hebben, met vrouwelijke bijligging, zij hebben beiden een gruwel gedaan; zij zullen zekerlijk gedood worden; hun bloed is op hen!
And if a man has sex relations with a man, the two of them have done a disgusting thing: let them be put to death; their blood will be on them.
καὶ ὃς ἂν κοιμηθῆ μετὰ ἄρσενος κοίτην γυναικός βδέλυγμα ἐποίησαν ἀμφότεροι θανατούσθωσαν ἔνοχοί εἰσιν
- 14 En wanneer een man een vrouw en haar moeder zal genomen hebben, het is een schandelijke daad; men zal hem, en diezelfde met vuur verbranden, opdat geenschandelijke daad in het midden van u zij.
And if a man takes as wife a woman and her mother, it is an act of shame; let them be burned with fire, all three of them, so that there may be no shame among you.
ὃς ἐὰν λάβῃ γυναῖκα καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς ἀνόμημιά ἐστίν ἐν πυρὶ κατακάουσιν αὐτὸν καὶ αὐτάς καὶ οὐκ ἔσται ἄνομία ἐν ὑμῖν
- 15 Daartoe als een man bij enig vee zal gelegen hebben, hij zal zekerlijk gedood worden; ook zult gijlieden het beest doden.
And if a man has sex relations with a beast, let him be put to death, and let the beast be put to destruction.
καὶ ὃς ἂν δῶ κοιτασίαν αὐτοῦ ἐν τετράποδι θανάτῳ θανατούσθω καὶ τὸ τετράπουν ἀποκτενεῖτε
- 16 Alzo wanneer een vrouw tot enig beest genaderd zal zijn, om daarmede te doen te hebben, zo zult gij die vrouw en dat beest doden; zij zullen zekerlijk gedood worden; hun bloed is op hen!
And if a woman goes near a beast and has sex relations with it, you will put an end to the woman and the beast: their blood will be on them.
καὶ γυνὴ ἣτις προσελεύσεται πρὸς πᾶν κτῆνος βιβασθῆνα αὐτὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀποκτενεῖτε τὴν γυναῖκα καὶ τὸ κτῆνος θανάτῳ θανατούσθωσαν ἔνοχοί εἰσιν
- 17 En als een man zijn zuster, de dochter zijns vaders, of de dochter zijner moeder, zal genomen hebben, en hij haar schaamte gezien, en zij zijn schaamte zal gezien hebben, het is een schandvlek; daarom zullen zij voor de ogen van de kinderen huns volks uitgeroeid worden; hij heeft de schaamte zijner zuster ontdekt, hij zal zijngerechtigheid dragen.
And if a man takes his sister, daughter of his father or his mother, and has sex relations with her and she with him, it is an act of shame: they are to be cut off before the children of their people; he has had sex relations with his sister, and his sin will be on him.
ὃς ἐὰν λάβῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐκ πατρὸς αὐτοῦ ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς καὶ αὐτὴ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ ὄνειδός ἐστίν ἐξολεθρευθήσονται ἐνώπιον υἱῶν γένους αὐτῶν ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν ἁμαρτίαν κοιμοῦνται
- 18 En als een man bij een vrouw, die haar krankheid heeft, zal gelegen en haar schaamte ontdekt, haar fontein ontbloot, en zij zelve de fontein haars bloeds ontdekt zal hebben, zo zullen zij beiden uit het midden huns volks uitgeroeid worden.
And if a man has sex relations with a woman at the time when she is unwell, he has seen her fountain and she has let the fountain of her blood be uncovered, and the two of them are to be cut off from among their people.
καὶ ἀνὴρ ὃς ἂν κοιμηθῆ μετὰ γυναικὸς ἀποκαθημένης καὶ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς τὴν πηγὴν αὐτῆς ἀπεκάλυψεν καὶ αὐτὴ ἀπεκάλυψεν τὴν ρύσιν τοῦ αἵματος αὐτῆς ἐξολεθρευθήσονται ἀμφότεροι ἐκ τοῦ γένους αὐτῶν
- 19 Daartoe zult gij de schaamte van de zuster uwer moeder, en van de zuster uws vaders niet ontdekken; dewijl hij zijn nabestaande ontbloot heeft, zullen zij hunongerechtigheid dragen.
And you may not have sex connection with your mother's sister or your father's sister, for they are his near relations: their sin will be on them.
καὶ ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρὸς σου καὶ ἀδελφῆς μητρὸς σου οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν γὰρ οἰκειότητα ἀπεκάλυψεν ἁμαρτίαν ἀποίσονται
- 20 Als ook een man bij zijn moei zal gelegen hebben, hij heeft de schaamte zijns ooms ontdekt; zij zullen hun zonde dragen; zonder kinderen zullen zij sterven.
And if a man has sex relations with the wife of his father's brother, he has put shame on his father's brother: their sin will be on them; till the day of their death they will have no children.
ὃς ἂν κοιμηθῆ μετὰ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ ἀσχημοσύνην τῆς συγγενείας αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται
- 21 En wanneer een man zijns broeders huisvrouw zal genomen hebben, het is onreinigheid; hij heeft de schaamte zijns broeders ontdekt; zij zullen zonder kinderen zijn.
And if a man takes his brother's wife, it is an unclean act; he has put shame on his brother; they will have no children.
ὃς ἂν λάβῃ τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀκαθαρσία ἐστίν ἀσχημοσύνην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται
- 22 Onderhoudt dan al Mijn inzettingen en al Mijn rechten, en doet dezelve; opdat u dat land, waarheen Ik u brenge, om daarin te wonen, niet uitspuwe.
So then, keep my rules and my decisions and do them, so that the land which I am giving you as your resting-place may not violently send you out again.
καὶ φυλάξασθε πάντα τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ κρίματά μου καὶ ποιήσετε αὐτά καὶ οὐ μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ κατοικεῖν ἐπ' αὐτῆς
- 23 En wandelt niet in de inzettingen des volks, hetwelk Ik voor uw aangezicht uitwerp; want al deze dingen hebben zij gedaan; daarom ben Ik op hen verdrietig geworden.
And do not keep the rules of the nations which I am driving out before you; for they did all these things, and for that reason my soul was turned against them.
καὶ οὐχὶ πορεύεσθε τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν οὓς ἐξάποστελέλω ἀφ' ὑμῶν ὅτι ταῦτα πάντα ἐποίησαν καὶ ἐβδελυξάμην αὐτούς

- 24 En Ik heb u gezegd: Gij zult hun land erfelijk bezitten, en Ik zal u dat geven, opdat gij hetzelve erfelijk bezit, een land vloeiende van melk en honig; Ik ben de HEERE, uw God, Die u van de volken afgezonderd heb!
 But I have said to you, You will take their land and I will give it to you for your heritage, a land flowing with milk and honey: I am the Lord your God who have made you separate from all other peoples.
 και εἶπα ὑμῖν ὑμεῖς κληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν και ἐγὼ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κτήσει γῆν ῥέουσαν γάλα και μέλι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὃς διώρισα ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν
- 25 Daarom zult gij onderscheid maken tussen reine en onreine beesten, en tussen het onreine en reine gevogelte; en gij zult uw zielen niet verfoeilijk maken aan debeesten en aan het gevogelte, en aan al wat op den aardbodem kruipt, hetwelk Ik voor u afgezonderd heb, opdat gij het onrein houdt.
 So then, make division between the clean beast and the unclean, and between the clean bird and the unclean: do not make yourselves disgusting by any beast or bird or anything which goes flat on the earth, which has been marked by me as unclean for you.
 και ἀφοριεῖτε αὐτοὺς ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν και ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων και ἀνὰ μέσον τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν και τῶν ἀκαθάρτων και οὐ βδελύξετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν τοῖς κτήνεσιν και ἐν τοῖς πετεινοῖς και ἐν πᾶσιν τοῖς ἐρπετοῖς τῆς γῆς ἃ ἐγὼ ἀφώρισα ὑμῖν ἐν ἀκαθαρσία
- 26 En gij zult Mij heilig zijn, want Ik, de HEERE, ben heilig; en Ik heb u van de volken afgezonderd, opdat gij Mijns zoudt zijn.
 And you are to be holy to me; for I the Lord am holy and have made you separate from the nations, so that you may be my people.
 και ἔσεσθέ μοι ἅγιοι ὅτι ἐγὼ ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἀφορίσας ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν εἶναι ἐμοί
- 27 Als nu een man en vrouw in zich een waarzeggenden geest zal hebben, of een duivelskunstenaar zal zijn, zij zullen zekerlijk gedood worden; men zal hen met stenen stenigen; hun bloed is op hen.
 Any man or woman who makes use of spirits, or who is a wonder-worker, is to be put to death: they are to be stoned with stones: their blood will be on them.
 και ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν γένηται αὐτῶν ἐγγαστρίμυθος ἢ ἐπαισιδὸς θανάτω θανατούσθωσαν ἀμφοτέρω λίθοις λιθοβολήσατε αὐτούς ἐνοχοὶ εἰσιν
- 1 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Spreek tot de priesters, de zonen van Aaron, en zeg tot hen: Over een dode zal een priester zich niet verontreinigen onder zijnvolken.
 And the Lord said to Moses, Say to the priests, the sons of Aaron, Let no man make himself unclean for the dead among his people;
 και εἶπεν κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων εἰπὸν τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς υἱοῖς ααρων και ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἐν ταῖς ψυχᾶς οὐ μιανθήσονται ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν
- 2 Behalve over zijn bloedvriend, die hem ten naaste bestaat, over zijn moeder en over zijn vader, en over zijn zoon, en over zijn dochter, en over zijn broeder.
 But only for his near relations, for his mother or his father, his son or his daughter, and his brother;
 ἀλλ' ἢ ἐν τῷ οἰκειῷ τῷ ἐγγιστᾶ αὐτῶν ἐπὶ πατρὶ και μητρὶ και υἱοῖς και θυγατράσιν ἐπ' ἀδελφῷ
- 3 En over zijn zuster, die maagd is, hem nabestaande, die nog geen man toebehoord heeft; over die zal hij zich verontreinigen.
 And for his sister, a virgin, for she is his near relation and has had no husband, he may make himself unclean.
 και ἐπ' ἀδελφῇ παρθένῳ τῇ ἐγγιζούσῃ αὐτῷ τῇ μὴ ἐκδεδομένη ἀνδρὶ ἐπὶ τούτοις μιανθήσεται
- 4 Hij zal zich niet verontreinigen over een overste onder zijn volken, om zich te ontheiligen.
 But let him, being a chief among his people, not make himself unclean in such a way as to put shame on himself.
 οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ εἰς βεβήλωσιν αὐτοῦ
- 5 Zij zullen op hun hoofd geen kaalheid maken, en zullen den hoek van hun baard niet afscheren, en in hun vlees zullen zij geen sneden snijden.
 They are not to have their hair cut off for the dead, or the hair on their chins cut short, or make cuts in their flesh.
 και φαλάκρωμα οὐ ξυρηθήσεσθε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ νεκρῷ και τὴν ὄψιν τοῦ πάγωνος οὐ ξυρήσονται και ἐπὶ τὰς σάρκας αὐτῶν οὐ κατατεμοῦσιν ἐντομίδας
- 6 Zij zullen hun God heilig zijn, en den Naam huns Gods zullen zij niet ontheiligen; want zij offeren de vuurofferen des HEEREN, de spijze huns Gods; daarom zullen zij heilig zijn.
 Let them be holy to their God and not make the name of their God common; for the fire offerings of the Lord and the bread of their God are offered by them, and they are to be holy.
 ἅγιοι ἔσονται τῷ θεῷ αὐτῶν και οὐ βεβηλώσουσιν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν τὰς γὰρ θυσίας κυρίου δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτῶν αὐτοὶ προσφέρουσιν και ἔσονται ἅγιοι
- 7 Zij zullen geen vrouw nemen, die een hoer of ontheiligde is, noch een vrouw nemen, die van haar man verstoten is; want hij is zijn God heilig.
 They may not take as wife a loose or common woman, or one who has been put away by her husband: for the priest is holy to his God.
 γυναῖκα πόρνην και βεβηλωμένην οὐ λήψονται και γυναῖκα ἐκβεβλημένην ἀπὸ ἀνδρὸς αὐτῆς ἅγιός ἐστιν τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ
- 8 Daarom zult gij hem heiligen, omdat hij de spijze uws Gods offert; hij zal u heilig zijn, want Ik ben heilig; Ik ben de HEERE, Die u heilige!
 And he is to be holy in your eyes, for by him the bread of your God is offered; he is to be holy in your eyes, for I the Lord, who make you holy, am holy.
 και ἀγιάσει αὐτὸν τὰ δῶρα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν οὗτος προσφέρει ἅγιος ἐσται ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ ἀγιάζων αὐτούς

- 9 Als nu de dochter van enigen priester zal beginnen te hoereren, zij ontheiligt haar vader; met vuur zal zij verbrand worden.
 And if the daughter of a priest makes herself common and by her loose behaviour puts shame on her father, let her be burned with fire.
 και θυγάτηρ ἀνθρώπου ιερέως ἐὰν βεβηλωθῆ τοῦ ἐκπορνεῦσαι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ βεβηλοῖ ἐπὶ πυρὸς κατακαυθήσεται
- 10 En hij, die de hogepriester onder zijn broeders is, op wiens hoofd de zalfolie gegoten is, en wiens hand men gevuld heeft, om die klederen aan te trekken, zal zijnhoofd niet ontbloten, noch zijn klederen scheuren.
 And he who is the chief priest among his brothers, on whose head the holy oil has been put, who is marked out to put on the holy robes, may not let his hair go loose or have his clothing out of order as a sign of sorrow.
 και ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τοῦ ἐπικεχυμένου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐλαίου τοῦ χριστοῦ και τετελειωμένου ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια τὴν κεφαλὴν οὐκ ἀποκιδαρώσει και τὰ ἱμάτια οὐ διαρρήξει
- 11 Hij zal ook bij geen dode lichamen komen; zelfs over zijn vader en over zijn moeder zal hij zich niet verontreinigen.
 He may not go near any dead body or make himself unclean for his father or his mother;
 και ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυία οὐκ εἰσελεύσεται ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ οὐ μιανθήσεται
- 12 En uit het heiligdom zal hij niet uitgaan, dat hij het heiligdom zijns Gods niet ontheilige, want de kroon der zalfolie zijns Gods is op hem; Ik ben de HEERE!
 He may not go out of the holy place or make the holy place of his God common; for the crown of the holy oil of his God is on him: I am the Lord.
 και ἐκ τῶν ἁγίων οὐκ ἐξελεύσεται και οὐ βεβηλώσει τὸ ἡγιασμένον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ θεοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐγὼ κύριος
- 13 Hij zal ook een vrouw in haar maagdom nemen.
 And let him take as his wife one who has not had relations with a man.
 οὗτος γυναῖκα παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήμψεται
- 14 Een weduwe, of verstotene, of ontheiligde hoer, dezulke zal hij niet nemen; maar een maagd uit zijn volken zal hij tot een vrouw nemen.
 A widow, or one whose husband has put her away, or a common woman of loose behaviour, may not be the wife of a priest; but let him take a virgin from among his people.
 χήραν δὲ και ἐκβεβηλημένην και βεβηλωμένην και πόρνην ταύτας οὐ λήμψεται ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήμψεται γυναῖκα
- 15 En hij zal zijn zaad onder zijn volken niet ontheiligen; want Ik ben de HEERE, Die hem heilige!
 And he may not make his seed unclean among his people, for I the Lord have made him holy.
 και οὐ βεβηλώσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτόν
- 16 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 17 Spreek tot Aaron, zeggende: Niemand uit uw zaad, naar hun geslachten, in wien een gebrek zal zijn, zal naderen, om de spijze zijns Gods te offeren.
 Say to Aaron, If a man of your family, in any generation, is damaged in body, let him not come near to make the offering of the bread of his God.
 εἰπὸν ααρων ἀνθρωπος ἐκ τοῦ γένους σου εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν τίνι ἐὰν ᾗ ἐν αὐτῷ μῶμος οὐ προσελεύσεται προσφέρειν τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ
- 18 Want geen man, in wien een gebrek zal zijn, zal naderen, hij zij een blind man, of kreupel, of te kort, of te lang in leden;
 For any man whose body is damaged may not come near: one who is blind, or has not the use of his legs, or one who has a broken nose or any unnatural growth,
 πᾶς ἀνθρωπος ὃς ἂν ᾗ ἐν αὐτῷ μῶμος οὐ προσελεύσεται ἀνθρωπος χωλὸς ἢ τυφλὸς ἢ κολοβόρριν ἢ ὠτότμητος
- 19 Of een man, in wien een breuk des voets, of een breuk der hand zal zijn;
 Or a man with broken feet or hands,
 ἢ ἀνθρωπος ὃς ἔστιν ἐν αὐτῷ σύντριμμα χειρὸς ἢ σύντριμμα ποδός
- 20 Of die bultachtig, of dwergachtig zal zijn, of een vel op zijn oog zal hebben, of droge schurftheid, of etterige schurftheid, of die gebroken zal zijn aan zijn gemacht.
 Or one whose back is bent, or one who is unnaturally small, or one who has a damaged eye, or whose skin is diseased, or whose sex parts are damaged;
 ἢ κυρτὸς ἢ ἐφηλος ἢ πτίλος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ ἀνθρωπος ὃς ἂν ᾗ ἐν αὐτῷ ψώρα ἀγρία ἢ λιχὴν ἢ μόνορχις
- 21 Geen man, uit het zaad van Aaron, den priester, in wien een gebrek is, zal toetreden om de vuurofferen des HEEREN te offeren; een gebrek is in hem, hij zal niettoetreden, om de spijs zijns Gods te offeren.
 No man of the offspring of Aaron whose body is damaged in any way may come near to give the fire offerings of the Lord: he is damaged, he may not come near to make the offerings.
 πᾶς ὃς ἔστιν ἐν αὐτῷ μῶμος ἐκ τοῦ σπέρματος ααρων τοῦ ἱερέως οὐκ ἐγγίει τοῦ προσενεγκεῖν τὰς θυσίας τῷ θεῷ σου ὅτι μῶμος ἐν αὐτῷ τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ οὐ προσελεύσεται προσενεγκεῖν

- 22 De spijs zijns Gods, van de allerheiligste dingen, en van de heilige dingen, zal hij mogen eten;
He may take of the bread of God, the holy and the most holy;
τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων φάγεται
- 23 Doch tot den voorhang zal hij niet komen, en tot het altaar niet toetreden, omdat een gebrek in hem is; opdat hij Mijn heiligdommen niet ontheilige; want Ik ben deHEERE, Die hen heilige!
But he may not go inside the veil or come near the altar, because he is damaged; and he may not make my holy places common; for I the Lord have made them holy.
πλὴν πρὸς τὸ καταπέτασμα οὐ προσελεύσεται καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἐγγιεῖ ὅτι μῶμον ἔχει καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς
- 24 En Mozes sprak zulks tot Aaron en tot zijn zonen, en tot al de kinderen Israels.
These are the words which Moses said to Aaron and to his sons and to all the children of Israel.
καὶ ἐλάλησεν μουσῆς πρὸς ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς ἰσραηλ
- 1 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Spreek tot Aaron en tot zijn zonen, dat zij zich van de heilige dingen der kinderen Israels, die zij Mij heiligen, afzonderen, opdat zij de Naam Mijner heiligheid nietontheiligen: Ik ben de HEERE!
Give orders to Aaron and to his sons to keep themselves separate from the holy things of the children of Israel which they give to me, and not to make my holy name common: I am the Lord,
εἰπὼν ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ προσεχέτωσαν ἀπὸ τῶν ἁγίων τῶν υἱῶν ἰσραηλ καὶ οὐ βεβηλώσουσιν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ὅσα αὐτοὶ ἁγιάζουσιν μοι ἐγὼ κύριος
- 3 Zeg tot hen: Alle man onder uw geslachten, die uit uw ganse zaad tot de heilige dingen, die de kinderen Israels den HEERE heiligen, naderen zal, als zijnonreinigheid op hem is; diezelve mens zal van voor Mijn aangezicht uitgeroeid worden; Ik ben de HEERE!
Say to them, If any man of all your seed through all your generations, being unclean, comes near the holy things which the children of Israel make holy to the Lord, he will be cut off from before me: I am the Lord.
εἰπὼν αὐτοῖς εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν προσέλθῃ ἀπὸ παντὸς τοῦ σπέρματος ὑμῶν πρὸς τὰ ἅγια ὅσα ἂν ἁγιάζωσιν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τῷ κυρίῳ καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐξολεθρευθῆσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπ' ἐμοῦ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 4 Niemand van het zaad van Aaron, die melaats is, of een vloed heeft, zal van die heilige dingen eten, totdat hij rein is; mitsgaders die iets aanroert, dat onrein is vaneen dood lichaam, of iemand, wien het zaad der bijligging ontgaat.
No man of the seed of Aaron who is a leper, or who has a flow from his body, may take of the holy food till he is clean. And any man touching anything which is unclean because of the dead, or any man whose seed goes from him;
καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος ααρων τοῦ ἱερέως καὶ οὗτος λεπρᾷ ἢ γονορρυῆς τῶν ἁγίων οὐκ ἔδεται ἕως ἂν καθαρισθῇ καὶ ὁ ἀπτόμενος πάσης ἀκαθαρσίας ψυχῆς ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ ὁ κοῖτη σπέρματος
- 5 Of zo wie aangeroerd zal hebben enig kruipend gedierte, waarvan hij onrein is, of een mens, waarvan hij onrein is, naar al zijn onreinigheid;
Or anyone touching any unclean thing which goes flat on the earth, or someone by whom he may be made unclean in any way whatever;
ἢ ὅστις ἂν ἄψηται παντὸς ἐρπετοῦ ἀκαθάρτου ὃ μιανεῖ αὐτόν ἢ ἐπ' ἄνθρωπῳ ἐν ᾧ μιανεῖ αὐτόν κατὰ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ
- 6 De mens, die dat aangeroerd zal hebben, zal onrein zijn tot aan den avond, en hij zal van die heilige dingen niet eten, maar zal zijn vlees met water baden.
Any person touching any such unclean thing will be unclean till evening, and may not take of the holy food till his flesh has been bathed in water;
ψυχὴ ἣτις ἂν ἄψηται αὐτῶν ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας οὐκ ἔδεται ἀπὸ τῶν ἁγίων ἐὰν μὴ λούσῃται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι
- 7 Als de zon zal ondergegaan zijn, dan zal hij rein zijn; en daarna zal hij van die heilige dingen eten; want dat is zijn spijsje.
And when the sun has gone down he will be clean; and after that he may take part in the holy food, because it is his bread.
καὶ δὴ ὁ ἥλιος καὶ καθαρὸς ἔσται καὶ τότε φάγεται τῶν ἁγίων ὅτι ἄρτος ἐστὶν αὐτοῦ
- 8 Het dode aas, en het verscheurde zal hij niet eten, om daarmede onrein te worden; Ik ben de HEERE!
That which comes to a natural death, or is attacked by beasts, he may not take as food, for it will make him unclean: I am the Lord.
θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ φάγεται μιανθῆναι αὐτόν ἐν αὐτοῖς ἐγὼ κύριος
- 9 Zij zullen dan Mijn bevel onderhouden, opdat zij geen zonde daarover dragen en daarin sterven, als zij die ontheilgd zouden hebben; Ik ben de HEERE, Die henheilige!
So then, let them keep what I have put into their care, for fear that sin may come on them because of it, so causing their death because they have made it common: I am the Lord, who make them holy.
καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματά μου ἵνα μὴ λάβωσιν δι' αὐτὰ ἁμαρτίαν καὶ ἀποθάνωσιν δι' αὐτὰ ἐὰν βεβηλώσωσιν αὐτὰ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ἁγιάζων αὐτούς

- 10 Ook zal geen vreemde het heilige eten; een bijwoner des priesters, en een dagloner, zullen het heilige niet eten.
No outside person may take of the holy food, or one living as a guest in the priest's house, or a servant working for payment.
καὶ πᾶς ἀλλογενῆς οὐ φάγεται ἅγια πάροικος ἱερέως ἢ μισθωτὸς οὐ φάγεται ἅγια
- 11 Wanneer dan nog de priester een ziel met zijn geld zal gekocht hebben, die zal daarvan eten; en de ingeborene van zijn huis, die zullen van zijn spijs eten.
But any person for whom the priest has given money, to make him his, may take of it with him; and those who come to birth in his house may take of his bread.
ἐὰν δὲ ἱερεὺς κτήσῃται ψυχὴν ἐγκτητὸν ἀργυρίου οὗτος φάγεται ἐκ τῶν ἄρτων αὐτοῦ καὶ οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ καὶ οὗτοι φάγονται τῶν ἄρτων αὐτοῦ
- 12 Maar als des priesters dochter een vreemden man zal toebehoren, zij zal van het heoffer der heilige dingen niet eten.
And if the daughter of a priest is married to an outside person she may not take of the holy things which are lifted up as offerings.
καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἀλλογενεῖ αὐτῆ τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων οὐ φάγεται
- 13 Doch als des priesters dochter een weduwe of een verstotene zal zijn, en geen zaad hebben, en tot haars vaders huis, als in haar jonkheid, zal wedergekeerd zijn, zozal zij van de spijs haars vaders eten; maar geen vreemde zal daarvan eten.
But if a priest's daughter is a widow, or parted from her husband, and has no child, and has come back to her father's house as when she was a girl, she may take of her father's bread; but no outside person may do so.
καὶ θυγάτηρ ἱερέως ἐὰν γένηται χήρα ἢ ἐκβεβλημένη σπέρμα δὲ μὴ ἦν αὐτῆ ἐπαναστρέψει ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν κατὰ τὴν νεότητα αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἄρτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς φάγεται καὶ πᾶς ἄλλο γενῆς οὐ φάγεται ἀπ' αὐτῶν
- 14 En wanneer iemand het heilige door dwaling zal gegeten hebben, zo zal hij deszelfs vijfde deel daarboven toedoen, en zal het den priester met het heiligewedergeven.
And if a man takes the holy food in error, he will have to give the holy thing back to the priest, with the addition of a fifth part.
καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν φάγῃ ἅγια κατὰ ἄγνοιαν καὶ προσθήσεται τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸ καὶ δώσει τῷ ἱερεῖ τὸ ἅγιον
- 15 Zo zullen zij niet ontheiligen de heilige dingen der kinderen Israels, die zij den HEERE zullen gegeven hebben;
And they may not make common the holy things which the children of Israel give to the Lord,
καὶ οὐ βεβηλώσουσιν τὰ ἅγια τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἃ αὐτοὶ ἀφαιροῦσιν τῷ κυρίῳ
- 16 En hen doen dragen de ongerechtigheid der schuld, als zij hun heilige dingen zouden eten; want Ik ben de HEERE, Die hen heilige!
So causing sin to come on them when they take their holy things for food: I am the Lord who make them holy.
καὶ ἐπάξουσιν ἐφ' ἑαυτοὺς ἀνομίαν πλημμελείας ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς τὰ ἅγια αὐτῶν ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς
- 17 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 18 Spreek tot Aaron, en tot zijn zonen, en tot al de kinderen Israels, en zeg tot hen: Zo wie uit het huis van Israel, en uit de vreemdelingen in Israel is, die zijn offerandezal offeren naar al hun geloften, en naar al hun vrijwillige offeren, die zij den HEERE ten brandoffer zullen offeren;
Say to Aaron and to his sons and to all the children of Israel, If any man of the children of Israel, or of another nation living in Israel, makes an offering, given because of an oath or freely given to the Lord for a burned offering;
λάβησον ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ πάσῃ συναγωγῇ ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἢ τῶν υἱῶν τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων πρὸς αὐτούς ἐν ἰσραὴλ ὃς ἂν προσενέγκῃ τὰ δῶρα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν αὐτῶν ἢ κατὰ πᾶσαν αἴρεσιν αὐτῶν ὅσα ἂν προσενέγκωσιν τῷ θεῷ εἰς ὄλοκαύτωμα
- 19 Het zal naar uw welgevallen zijn, een volkomen mannetje, van de runderen, van de lammeren, of van de geiten.
So that it may be pleasing to the Lord, let him give a male, without any mark, from among the oxen or the sheep or the goats.
δεκτὰ ὑμῖν ἄμωμα ἄρσενα ἐκ τῶν βουκολίων καὶ ἐκ τῶν προβάτων καὶ ἐκ τῶν αἰγῶν
- 20 Gij zult niet offeren iets, waarin een gebrek is; want het zou niet aangenaam zijn voor u.
But anything which has a mark you may not give; it will not make you pleasing to the Lord.
πάντα ὅσα ἂν ἔχη μῶμον ἐν αὐτῷ οὐ προσάξουσιν κυρίῳ διότι οὐ δεκτὸν ἔσται ὑμῖν
- 21 En als iemand een dankoffer den HEERE zal offeren, uitzonderende van de runderen of van de schapen een gelofte, of vrijwillig offer, het zal volkomen zijn, opdathet aangenaam zij; geen gebrek zal daarin zijn.
And whoever makes a peace-offering to the Lord, in payment of an oath or as a free offering, from the herd or the flock, if it is to be pleasing to the Lord, let it be free from any mark or damage.
καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν προσενέγκῃ θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ διαστείλας εὐχὴν κατὰ αἴρεσιν ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐκ τῶν προβάτων ἄμωμον ἔσται εἰς δεκτὸν πᾶς μῶμος οὐκ ἔσται ἐν αὐτῷ

- 22 Het blinde, of gebrokene, of verlamde, of wratte, of droge schurftheid, of etterige schurftheid hebbende, deze zult gij den HEERE niet offeren, en daarvan zult gijden HEERE geen vuuroffer op het altaar geven.
 Anything blind or broken or damaged or having any disease or any mark on it may not be offered to the Lord; you may not make an offering of it by fire on the altar to the Lord.
 τυφλὸν ἢ συντετριμμένον ἢ γλωσσότμητον ἢ μυρμηκιῶντα ἢ ψωραγριῶντα ἢ λιχῆνας ἔχοντα οὐ προσάξουσιν ταῦτα τῷ κυρίῳ καὶ εἰς κάρπωσιν οὐ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ
- 23 Doch een os, of klein vee, te lang of te verkrompen in leden, die zult gij tot een vrijwillig offer bereiden; doch tot een gelofte zou het niet aangenaam zijn.
 An ox or a lamb which has more or less than its natural parts, may be given as a free offering; but it will not be taken in payment of an oath.
 καὶ μόσχον ἢ πρόβατον ὠτότμητον ἢ κολοβόκερκον σφάγια ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ εἰς δὲ εὐχὴν σου οὐ δεχθήσεται
- 24 Het gedrukte, of gestotene, of gescheurde, of gesnedene, zult gij den HEERE niet offeren; dat zult gij in uw land niet doen.
 An animal which has its sex parts damaged or crushed or broken or cut, may not be offered to the Lord; such a thing may not be done anywhere in your land.
 θλαδίαν καὶ ἐκτεθλιμμένον καὶ ἐκτομίαν καὶ ἀπεσπασμένον οὐ προσάξεις αὐτὰ τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν οὐ ποιήσετε
- 25 Gij zult ook uit de hand des vreemden van al deze dingen uw God geen spijs offeren; want hun verdorvenheid is in hen, in dezelve is gebrek, zij zouden nietaangenaam zijn voor u.
 And from one who is not an Israelite you may not take any of these for an offering to the Lord; for they are unclean, there is a mark on them, and the Lord will not be pleased with them.
 καὶ ἐκ χειρὸς ἀλλογενοῦς οὐ προσοίσετε τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀπὸ πάντων τούτων ὅτι φθάρματα ἔστιν ἐν αὐτοῖς μῶμος ἐν αὐτοῖς οὐ δεχθήσεται ταῦτα ὑμῖν
- 26 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωσῆν λέγων
- 27 Wanneer een os, of lam, of geit zal geboren zijn, zo zal die zeven dagen onder zijn moeder zijn; daarna, van den achtsten dag en daarover, zal hij aangenaam zijn tofferande des vuuroffers den HEERE.
 When an ox or a sheep or a goat is given birth, let it be with its mother for seven days; and after the eighth day it may be taken as an offering made by fire to the Lord.
 μόσχον ἢ πρόβατον ἢ αἴγα ὡς ἂν τεχθῆ καὶ ἔσται ἐπτά ἡμέρας ὑπὸ τὴν μητέρα τῆ δὲ ἡμέρα τῆ ὀγδόη καὶ ἐπέκεινα δεχθήσεται εἰς δῶρα κάρπωμα κυρίῳ
- 28 Gij zult ook een os, of klein vee, hem en zijn jong, op een dag niet slachten.
 A cow or a sheep may not be put to death with its young on the same day.
 καὶ μόσχον ἢ πρόβατον αὐτὴν καὶ τὰ παιδιά αὐτῆς οὐ σφάξεις ἐν ἡμέρα μιᾷ
- 29 En als gij een lofoffer den HEERE zult slachten, naar uw wil zult gij het slachten.
 And when you make an offering of praise to the Lord, make it in a way which is pleasing to him.
 ἐὰν δὲ θύσης θυσίαν εὐχὴν χαρμοσύνης κυρίῳ εἰς δεκτὸν ὑμῖν θύσετε αὐτό
- 30 Het zal op denzelfden dag gegeten worden; gij zult daarvan niet overlaten tot op den morgen; Ik ben de HEERE!
 Let it be used for food on the same day; do not keep any part of it till the morning: I am the Lord.
 αὐτῇ τῇ ἡμέρα ἐκεῖνη βρωθήσεται οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωὶ ἐγὼ εἰμι κύριος
- 31 Daarom zult gij Mijn geboden houden, en dezelve doen; Ik ben de HEERE!
 So then, keep my orders and do them: I am the Lord.
 καὶ φυλάξτε τὰς ἐντολάς μου καὶ ποιήσετε αὐτάς
- 32 En gij zult Mijn heiligen Naam niet ontheiligen, opdat Ik in het midden der kinderen Israels geheiligd worde; Ik ben de HEERE, Die u heilige!
 And do not make my holy name common; so that it may be kept holy by the children of Israel: I am the Lord who make you holy,
 καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς
- 33 Die u uit Egypteland uitgevoerd heb, opdat Ik u tot een God zij; Ik ben de HEERE! zijn; deze zijn Mijngezette hoogtijden.
 Who took you out of the land of Egypt that I might be your God: I am the Lord.
 ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός ἐγὼ κύριος
- 3 Zes dagen zal men het werk doen, maar op den zevenden dag is de sabbat der rust, een heilige samenroeping; geen werk zult gij doen; het is des HEEREN sabbat, in al uw woningen.
 On six days work may be done; but the seventh day is a special day of rest, a time for worship; you may do no sort of work: it is a Sabbath to the Lord wherever you may be living.
 ἕξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα καὶ τῇ ἡμέρα τῇ ἑβδόμῃ σάββατα ἀνάπαυσις κλητῇ ἁγία τῷ κυρίῳ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσεις σάββατά ἐστιν τῷ κυρίῳ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν

- 4 Deze zijn de gezette hoogtijden des HEEREN, de heilige samenroepingen, welke gij uitroepen zult op hun gezetten tijd.
These are the fixed feasts of the Lord, the holy days of worship which you will keep at their regular times.
αὐται αἱ ἑορταὶ τῷ κυρίῳ κληταὶ ἅγιοι ἕς καλέσετε αὐτὰς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν
- 5 In de eerste maand, op den veertienden der maand, tussen twee avonden is des HEEREN pascha.
In the first month, on the fourteenth day of the month at nightfall, is the Lord's Passover;
ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀνὰ μέσον τῶν ἑσπερινῶν πάσχα τῷ κυρίῳ
- 6 En op den vijftienden dag der derzelder maand is het feest van de ongezuurde broden des HEEREN; zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten.
And on the fifteenth day of the same month is the feast of unleavened bread; for seven days let your food be unleavened bread.
καὶ ἐν τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτὴ τῶν ἀζύμων τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε
- 7 Op den eersten dag zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
On the first day you will have a holy meeting; you may do no sort of field-work.
καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἅγια ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε
- 8 Maar gij zult zeven dagen vuuroffer den HEERE offeren; en op den zevenden dag zal een heilige samenroeping wezen; geen dienstwerk zult gij doen.
And every day for seven days you will give a burned offering to the Lord; and on the seventh day there will be a holy meeting; you may do no field-work.
καὶ προσάξετε ὄλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἡ ἑβδόμη ἡμέρα κλητὴ ἅγια ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε
- 9 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 10 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Als gij in het land zult gekomen zijn, hetwelk Ik u geven zal, en gij zijn oogst zult inoogsten, dan zult gij een garf dereerstelingen van uw oogst tot den priester brengen.
Say to the children of Israel, When you have come to the land which I will give you, and have got in the grain from its fields, take some of the first-fruits of the grain to the priest;
εἰπὸν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν καὶ θερίζετε τὸν θερισμὸν αὐτῆς καὶ οἶσετε δράγμα ἀπαρχὴν τοῦ θερισμοῦ ὑμῶν πρὸς τὸν ἱερεῖα
- 11 En hij zal die garf voor het aangezicht des HEEREN bewegen, opdat het voor u aangenaam zij; des anderen daags na den sabbat zal de priester die bewegen.
And let the grain be waved before the Lord, so that you may be pleasing to him; on the day after the Sabbath let it be waved by the priest.
καὶ ἀνοίσει τὸ δράγμα ἔναντι κυρίου δεκτὸν ὑμῖν τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἀνοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς
- 12 Gij zult ook op den dag, als gij die garf bewegen zult, bereiden een volkomen lam, dat eenjarig is, ten brandoffer den HEERE;
And on the day of the waving of the grain, you are to give a male lamb of the first year, without any mark, for a burned offering to the Lord.
καὶ ποιήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ ἂν φέριτε τὸ δράγμα πρόβατον ἁμωμον ἐνιαύσιον εἰς ὄλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ
- 13 En zijn spijsoffer twee tienden meelbloem, met olie gemengd, ten vuuroffer, den HEERE tot een liefelijken reuk; en zijn drankoffer van wijn, het vierde deel van eenhin.
And let the meal offering with it be two tenth parts of an ephah of the best meal mixed with oil, an offering made by fire to the Lord for a sweet smell; and the drink offering with it is to be of wine, the fourth part of a hin.
καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ θυσία τῷ κυρίῳ ὁσμὴ εὐωδίας κυρίῳ καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ ἑν οἴνου
- 14 En gij zult geen brood, noch geroost koren, noch groen aren eten, tot op dienzelven dag, dat gij de offerande uws Gods zult gebracht hebben; het is een eeuwigeinzetting voor uw geslachten, in al uw woningen.
And you may take no bread or dry grain or new grain for food till the very day on which you have given the offering for your God: this is a rule for ever through all your generations wherever you are living.
καὶ ἄρτον καὶ πεφρυγμένα χίδρα νέα οὐ φάγεσθε ἕως εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ταύτην ἕως ἂν προσενέγκητε ὑμεῖς τὰ δῶρα τῷ θεῷ ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν
- 15 Daarna zult gij u tellen van den anderen dag na den sabbat, van den dag, dat gij de garf des beweegoffers zult gebracht hebben; het zullen zeven volkomensabbatten zijn;
And let seven full weeks be numbered from the day after the Sabbath, the day when you give the grain for the wave offering;
καὶ ἀριθμήσετε ὑμεῖς ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῶν σαββάτων ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἂν προσενέγκητε τὸ δράγμα τοῦ ἐπιθέματος ἑπτὰ ἑβδομάδας ὄλοκλήρους
- 16 Tot den anderen dag, na den zevenden sabbat, zult gij vijftig dagen tellen, dan zult gij een nieuw spijsoffer den HEERE offeren.
Let fifty days be numbered, to the day after the seventh Sabbath; then you are to give a new meal offering to the Lord.
ἕως τῆς ἐπαύριον τῆς ἐσχάτης ἑβδομάδος ἀριθμήσετε πεντήκοντα ἡμέρας καὶ προσοίσετε θυσίαν νέαν τῷ κυρίῳ

- 17 Gijlieden zult uit uw woningen twee beweegbroden brengen, zij zullen van twee tienden meelbloem zijn, gedeseemd zullen zij gebakken worden; het zijn deeerstelingen den HEERE.
 Take from your houses two cakes of bread, made of a fifth part of an ephah of the best meal, cooked with leaven, to be waved for first-fruits to the Lord.
 ἀπὸ τῆς κατοικίας ὑμῶν προσοίσετε ἄρτους ἐπιθέμα δύο ἄρτους ἐκ δύο δεκάτων σεμιδάλεως ἔσονται ἐζυμωμένοι πεφθῆσονται πρωτογενιμάτων τῷ κυρίῳ
- 18 Gij zult ook met het brood zeven volkomen eenjarige lammeren, en een var, het jong van een rund, en twee rammen offeren; zij zullen den HEERE een brandofferzijn, met hun spijsoffer en hun drankofferen, een vuuroffer, tot een liefelijken reuk den HEERE.
 And with the bread, take seven lambs of the first year, without any marks, and one ox and two male sheep, to be a burned offering to the Lord, with their meal offering and their drink offerings, an offering of a sweet smell made by fire to the Lord.
 καὶ προσάξετε μετὰ τῶν ἄρτων ἐπτὰ ἀμνοὺς ἀμόμους ἑνιασίους καὶ μόσχον ἓνα ἐκ βουκολίου καὶ κριοὺς δύο ἀμόμους ἔσονται ὀλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν θυσιαν ὁσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ
- 19 Ook zult gij een geitenbok ten zondoffer, en twee eenjarige lammeren ten dankoffer bereiden.
 And you are to give one male goat for a sin-offering and two male lambs of the first year for peace-offerings.
 καὶ ποιήσουσιν χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας καὶ δύο ἀμνοὺς ἑνιασίους εἰς θυσίαν σωτηρίου μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογενήματος
- 20 Dan zal de priester dezelve met het brood der eerstelingen ten beweegoffer, voor het aangezicht des HEEREN, met de twee lammeren bewegen; zij zullen denHEERE een heilig ding zijn, voor den priester.
 And these will be waved by the priest, with the bread of the first-fruits, for a wave offering to the Lord, with the two lambs: they will be holy to the Lord for the priest.
 καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογενήματος ἐπιθέμα ἔναντι κυρίου μετὰ τῶν δύο ἀμῶν ἅγια ἔσονται τῷ κυρίῳ τῷ ἱερεῖ τῷ προσφέροντι αὐτὰ αὐτῷ ἔσται
- 21 En gij zult op dienzelfden dag uitroepen, dat gij een heilige samenroeping zult hebben; geen dienstwerk zult gij doen; het is een eeuwige inzetting in al uw woningenvoor uw geslachten.
 And on the same day, let it be given out that there will be a holy meeting for you: you may do no field-work on that day: it is a rule for ever through all your generations wherever you are living.
 καὶ καλέσετε ταύτην τὴν ἡμέραν κλητὴν ἅγια ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν
- 22 Als gij nu den oogst uws lands zult inoogsten, gij zult, in uw inoogsten, den hoek des velds niet ganselijk afmaaïen, en de opzaming van uw oogst niet opzamelen;voor den arme en voor den vreemdeling zult gij ze laten; Ik ben de HEERE, uw God!
 And when you get in the grain from your land, do not let all the grain at the edges of the field be cut, and do not take up the grain which has been dropped in the field; let that be for the poor, and for the man from another country: I am the Lord your God.
 καὶ ὅταν θερίζητε τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν οὐ συντελέσετε τὸ λοιπὸν τοῦ θερισμοῦ τοῦ ἀγροῦ σου ἐν τῷ θερίζειν σε καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ ὅπολιεῖψη αὐτὰ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 23 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 24 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: In de zevende maand, op den eersten der maand, zult gij een rust hebben, een gedachtenis des geklanks, een heiligesamenroeping.
 Say to the children of Israel, In the seventh month, on the first day of the month, let there be a special day of rest for you, a day of memory, marked by the blowing of horns, a meeting for worship.
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ λέγων τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου μιᾶ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν ἀνάπαυσις μνημόσυνον σαλπίγγων κλητὴ ἅγια ἔσται ὑμῖν
- 25 Geen dienstwerk zult gij doen; maar gij zult den HEERE vuuroffer offeren.
 Do no field-work and give to the Lord an offering made by fire.
 πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε καὶ προσάξετε ὀλοκαύτωμα κυρίῳ
- 26 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 27 Doch op den tienden dezer zevende maand zal de verzoendag zijn, een heilige samenroeping zult gij hebben; dan zult gij uw zielen verootmoedigen, en zult denHEERE een vuuroffer offeren.
 The tenth day of this seventh month is the day for the taking away of sin; let it be a holy day of worship; you are to keep from pleasure, and give to the Lord an offering made by fire.
 καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἡμέρα ἐξίλασμοῦ κλητὴ ἅγια ἔσται ὑμῖν καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ προσάξετε ὀλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ
- 28 En op dienzelven dag zult gij geen werk doen; want het is de verzoendag, om over u verzoening te doen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods.
 And on that day you may do no sort of work, for it is a day of taking away sin, to make you clean before the Lord your God.
 πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔστιν γὰρ ἡμέρα ἐξίλασμοῦ αὐτῆ ὑμῖν ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν

- 29 Want alle ziel, welken op dienzelven dag niet zal verootmoedigd zijn geweest, die zal uitgeroeid worden uit haar volken.
For any person, whoever he may be, who takes his pleasure on that day will be cut off from his people.
πᾶσα ψυχὴ ἣτις μὴ ταπεινωθήσεται ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς
- 30 Ook alle ziel, die enig werk op dienzelven dag gedaan zal hebben, die ziel zal Ik uit het midden haars volks verderven.
And if any person, whoever he may be, on that day does any sort of work, I will send destruction on him from among his people.
καὶ πᾶσα ψυχὴ ἣτις ποιήσει ἔργον ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς
- 31 Gij zult geen werk doen; het is een eeuwige inzetting voor uw geslachten, in al uw woningen.
You may not do any sort of work: this is an order for ever through all your generations wherever you may be living.
πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις κατοικίαις ὑμῶν
- 32 Het zal u een sabbat der rust zijn; dan zult gij uw zielen verootmoedigen; op den negenden der maand in den avond, van den avond tot den avond, zult gij uw sabbatrusten.
Let this be a Sabbath of special rest to you, and keep yourselves from all pleasure; on the ninth day of the month at nightfall from evening to evening, let this Sabbath be kept.
σάββατα σαββάτων ἔσται ὑμῖν καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἀπὸ ἐνάτης τοῦ μηνὸς ἀπὸ ἑσπέρας ἕως ἑσπέρας σαββατιεῖτε τὰ σάββατα ὑμῶν
- 33 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 34 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Op den vijftienden dag van deze zevende maand zal het feest der loofhutten zeven dagen den HEERE zijn.
Say to the children of Israel, On the fifteenth day of this seventh month let the feast of tents be kept to the Lord for seven days.
λάβησον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ λέγων τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου τούτου ἑορτὴ σκηνῶν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ κυρίῳ
- 35 Op den eersten dag zal een heilige samenroeping zijn; geen dienstwerk zult gij doen.
On the first day there will be a holy meeting; do no field-work.
καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε
- 36 Zeven dagen zult gij den HEERE vuurofferen offeren; op den achtsten dag zult gij een heilige samenroeping hebben, en zult den HEERE vuuroffer offeren; het is een verbodsdag; gij zult geen dienstwerk doen.
Every day for seven days give an offering made by fire to the Lord; and on the eighth day there is to be a holy meeting, when you are to give an offering made by fire to the Lord; this is a special holy day: you may do no field-work on that day.
ἑπτὰ ἡμέρας προσάξετε ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν καὶ προσάξετε ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐξ ὀδίου ἔστιν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε
- 37 Dit zijn de gezette hoogtijden des HEEREN, welke gij zult uitroepen tot heilige samenroepingen, om den HEERE vuuroffer, brandoffer en spijsoffer, slachtoffer endrankofferen, elk dagelijks op zijn dag, te offeren;
These are the fixed feasts of the Lord, to be kept by you as holy days of worship, for making an offering by fire to the Lord; a burned offering, a meal offering, an offering of beasts, and drink offerings; every one on its special day;
αὗται αἱ ἑορταὶ κυρίῳ ἃς καλέσετε κλητὰς ἁγίας ὥστε προσενέγκαι καρπώματα τῷ κυρίῳ ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας αὐτῶν καὶ σπονδὰς αὐτῶν τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν
- 38 Behalve de sabbatten des HEEREN, en behalve uw gaven, en behalve al uw geloften, en behalve al uw vrijwillige offeren, welke gij den HEERE geven zult.
In addition to the Sabbaths of the Lord, and in addition to the things you give and the oaths you make and the free offerings to the Lord.
πλὴν τῶν σαββάτων κυρίου καὶ πλὴν τῶν δομάτων ὑμῶν καὶ πλὴν πασῶν τῶν εὐχῶν ὑμῶν καὶ πλὴν τῶν ἐκουσίων ὑμῶν ἃ ἂν δώτε τῷ κυρίῳ
- 39 Doch op den vijftienden dag der zevenden maand, als gij het inkomen des lands zult ingegaderd hebben, zult gij des HEEREN feest zeven dagen vieren; op deneersten dag zal er rust zijn, en op den achtsten dag zal er rust zijn.
But on the fifteenth day of the seventh month, when you have got in all the fruits of the land, you will keep the feast of the Lord for seven days: the first day will be a Sabbath, and the eighth day the same.
καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἐβδόμου τούτου ὅταν συντελέσητε τὰ γενήματα τῆς γῆς ἑορτάσετε τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ ἀνάπαυσις καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀνάπαυσις

- 40 En op den eersten dag zult gij u nemen takken van schoon geboomte, palmtakken, en meien van dichte bomen, met beekwilgen; en gij zult voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, zeven dagen vrolijk zijn.
On the first day, take the fruit of fair trees, branches of palm-trees, and branches of thick trees and trees from the riverside, and be glad before the Lord for seven days.
 και λήμψεσθε τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καρπὸν ξύλου ὄραϊον καὶ κάλλυνθρα φοινίκων καὶ κλάδους ξύλου δασεῖς καὶ ἰτέας καὶ ἄγνου κλάδους ἐκ χειμάρρου εὐφρανθῆναι ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας
- 41 En gij zult dat feest den HEERE zeven dagen in het jaar vieren; het is een eeuwige inzetting voor uw geslachten; in de zevende maand zult gij het vieren.
And let this feast be kept before the Lord for seven days in the year: it is a rule for ever from generation to generation; in the seventh month let it be kept.
 τοῦ ἐνιαυτοῦ νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἐορτάσατε αὐτήν
- 42 Zeven dagen zult gij in de loofhutten wonen; alle inboorlingen in Israel zullen in loofhutten wonen;
For seven days you will be living in tents; all those who are Israelites by birth are to make tents their living-places:
 ἐν σκηναῖς κατοικήσετε ἑπτὰ ἡμέρας πᾶς ὁ αὐτόχθων ἐν ἰσραὴλ κατοικήσει ἐν σκηναῖς
- 43 Opdat uw geslachten weten, dat Ik de kinderen Israels in loofhutten heb doen wonen, als Ik hen uit Egypteland uitgevoerd heb; Ik ben de HEERE, uw God!
So that future generations may keep in mind how I gave the children of Israel tents as their living-places when I took them out of the land of Egypt: I am the Lord your God.
 ὅπως ἴδωσιν αἱ γενεαὶ ὑμῶν ὅτι ἐν σκηναῖς κατόκισα τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 44 Alzo heeft Mozes de gezette hoogtijden des HEEREN tot de kinderen Israels uitgesproken.
And Moses made clear to the children of Israel the orders about the fixed feasts of the Lord.
 και ἐλάλησεν μουσῆς τὰς ἐορτὰς κυρίου τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Gebied den kinderen Israels, dat zij tot u brengen zuivere gestoten olijfolie, voor den luchter, om de lampen gedurig aan te steken.
Give orders to the children of Israel to give you clean olive oil for the light, so that a light may be burning at all times,
 ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ καὶ λαβέτωσάν μοι ἔλαιον ἐλάινον καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς καύσαι λύχνον διὰ παντὸς
- 3 Aaron zal die voor het aangezicht des HEEREN gedurig toerichten, van den avond tot den morgen, buiten den voorhang van de getuigenis, in de tent dersamenkomst; het is een eeuwige inzetting voor uw geslachten.
Outside the veil of the ark in the Tent of meeting; let Aaron see that it is burning from evening till morning at all times before the Lord: it is a rule for ever through all your generations.
 ἔξωθεν τοῦ καταπατάσματος ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καύσουσιν αὐτὸν ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωῒ ἐνώπιον κυρίου ἐνδεδεχῶς νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν
- 4 Hij zal op den louteren kandelaar die lampen voor het aangezicht des HEEREN gedurig toerichten.
Let Aaron put the lights in order on the support before the Lord at all times.
 ἐπὶ τῆς λυχνίας τῆς καθαρᾶς καύσετε τοὺς λύχνους ἔναντι κυρίου ἕως τὸ πρωῒ
- 5 Gij zult ook meelbloem nemen, en twaalf koeken daarvan bakken; van twee tienden zal een koek zijn.
And take the best meal and make twelve cakes of it, a fifth part of an ephah in every cake.
 και λήμψεσθε σεμίδαλιν καὶ ποιήσετε αὐτήν δωδεκα ἄρτους δύο δεκάτων ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς
- 6 En gij zult ze in twee rijen leggen, zes in een rij, op de reine tafel, voor het aangezicht des HEEREN.
And put them in two lines, six in a line, on the holy table before the Lord.
 και ἐπιθήσετε αὐτοὺς δύο θέματα ἕξ ἄρτους τὸ ἐν θέμα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν καθαρὰν ἔναντι κυρίου
- 7 En op elke rij zult gij zuiveren wierook leggen, welke het brood ten gedenkoffer zal zijn; het is een vuuroffer den HEERE.
And on the lines of cakes put clean sweet-smelling spices, for a sign on the bread, an offering made by fire to the Lord.
 και ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ θέμα λίβανον καθαρὸν καὶ ἅλα καὶ ἔσονται εἰς ἄρτους εἰς ἀνάμνησιν προκείμενα τῷ κυρίῳ
- 8 Op elken sabbatdag gedurig zal men dat voor het aangezicht des HEEREN toerichten, vanwege de kinderen Israels, tot een eeuwig verbond.
Every Sabbath day regularly, the priest is to put it in order before the Lord: it is offered for the children of Israel, an agreement made for ever.
 τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προθήσεται ἔναντι κυρίου διὰ παντὸς ἐνώπιον τῶν υἱῶν ἰσραὴλ διαθήκην αἰώνιον

- 9 En het zal voor Aaron en zijn zonen zijn, die dat in de heilige plaats zullen eten; want het is voor hem een heiligheid der heiligheden uit de vuurofferen des HEEREN, een eeuwige inzetting.
And it will be for Aaron and his sons; they are to take it for food in a holy place: it is the most holy of all the offerings made by fire to the Lord, a rule for ever.
 και ἔσται ααρων και τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ και φάγονται αὐτὰ ἐν τόπῳ ἁγίῳ ἔστιν γὰρ ἅγια τῶν ἁγίων τοῦτο αὐτῷ ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων τῷ κυρίῳ νόμιμον αἰώνιον
- 10 En er ging de zoon ener Israelietische vrouw uit, die, in het midden der kinderen Israels, de zoon van een Egyptische man was; en de zoon van deze Israelietische eneen Israelietisch man twistten in het leger.
And a son of an Israelite woman, whose father was an Egyptian, went out among the children of Israel and had a fight with a man of Israel by the tents;
 και ἐξῆλθεν υἱὸς γυναικὸς ἰσραηλῆτιδος και οὗτος ἦν υἱὸς αἰγυπτίου ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ και ἐμαχέσαντο ἐν τῇ παρεμβολῇ ὁ ἐκ τῆς ἰσραηλῆτιδος και ὁ ἄνθρωπος ὁ ἰσραηλίτης
- 11 Toen lasterde de zoon der Israelietische vrouw uitdrukkelijk den NAAM, en vloekte; daarom brachten zij hem tot Mozes; de naam nu zijner moeder was Selomith, de dochter van Dibri, van den stam Dan.
And the son of the Israelite woman said evil against the holy Name, with curses; and they took him to Moses. His mother's name was Shelomith, the daughter of Dibri, of the tribe of Dan.
 και ἐπονόμασας ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς ἰσραηλῆτιδος τὸ ὄνομα καταράσατο και ἤγαγον αὐτὸν πρὸς μουσῆν και τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ σαλωμιθ θυγάτηρ δαβρι ἐκ τῆς φυλῆς δαν
- 12 En zij leidden hem in de gevangenis, opdat hem, naar den mond des HEEREN, verklaring geschieden zou.
And they kept him shut up, till a decision might be given by the mouth of the Lord.
 και ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακὴν διακρίναι αὐτὸν διὰ προστάγματος κυρίου
- 13 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 14 Breng den vloeker uit tot buiten het leger, en allen, die het gehoord hebben, zullen hun handen op zijn hoofd leggen; daarna zal hem de gehele vergadering stenigen.
Take the curser outside the tent-circle; and let all in whose hearing the words were said put their hands on his head, and let him be stoned by all the people.
 ἐξάγαγε τὸν καταρασάμενον ἐξω τῆς παρεμβολῆς και ἐπιθήσουσιν πάντες οἱ ἀκούσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ και λιθοβολήσουσιν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ
- 15 En tot de kinderen Israels zult gij spreken, zeggende: Een ieder, als hij zijn God gevloekt zal hebben, zo zal hij zijn zonde dragen.
And say to the children of Israel, As for any man cursing God, his sin will be on his head.
 και τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ λάλησον και ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καταράσῃται θεὸν ἁμαρτίαν λήμψεται
- 16 En wie den Naam des HEEREN gelasterd zal hebben, zal zekerlijk gedood worden; de ganze vergadering zal hem zekerlijk stenigen; alzo zal de vreemdeling zijn, gelijk de inboorling, als hij den NAAM zal gelasterd hebben, hij zal gedood worden.
And he who says evil against the name of the Lord will certainly be put to death; he will be stoned by all the people; the man who is not of your nation and one who is an Israelite by birth, whoever says evil against the holy Name is to be put to death.
 ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα κυρίου θανάτῳ θανατούσθω λίθοις λιθοβολεῖτω αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ ἰσραηλ ἐὰν τε προσήλυτος ἐὰν τε αὐτόχθων ἐν τῷ ὀνομάσαι αὐτὸν τὸ ὄνομα κυρίου τελευτάτω
- 17 En als iemand enige ziel des mensen zal verslagen hebben, hij zal zekerlijk gedood worden.
And anyone who takes another's life is certainly to be put to death.
 και ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ ψυχὴν ἀνθρώπου και ἀποθάνῃ θανάτῳ θανατούσθω
- 18 Maar wie de ziel van enig vee zal verslagen hebben, hij zal het wedergeven, ziel voor ziel.
And anyone wounding a beast and causing its death, will have to make payment for it: a life for a life.
 και ὃς ἂν πατάξῃ κτήνος και ἀποθάνῃ ἀποτεισάτω ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς
- 19 Als ook iemand aan zijn naaste een gebrek zal aangebracht hebben; gelijk als hij gedaan heeft, zo zal ook aan hem gedaan worden:
And if a man does damage to his neighbour, as he has done, so let it be done to him;
 και ἐὰν τις δῶ μῶμον τῷ πλησίον ὡς ἐποίησεν αὐτῷ ὡσαύτως ἀντιποιηθήσεται αὐτῷ
- 20 Breuk voor breuk, oog voor oog, tand voor tand; gelijk als hij een gebrek een mens zal aangebracht hebben, zo zal ook hem aangebracht worden.
Wound for wound, eye for eye, tooth for tooth; whatever damage he has done, so let it be done to him.
 σύντριμμα ἀντὶ συντρίμματος ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος καθότι ἂν δῶ μῶμον τῷ ἀνθρώπῳ οὕτως δοθήσεται αὐτῷ
- 21 Wie dan enig vee verslaat, die zal het wedergeven; maar wie een mens verslaat, die zal gedood worden.
He who puts a beast to death will have to make payment for it; he who puts a man to death will himself be put to death.
 ὃς ἂν πατάξῃ ἄνθρωπον και ἀποθάνῃ θανάτῳ θανατούσθω

- 22 Enerlei recht zult gij hebben; zo zal de vreemdeling zijn, als de inboorling; want Ik ben de HEERE, uw God!
 You are to have the same law for a man of another nation living among you as for an Israelite; for I am the Lord your God.
 δικαίωσις μία ἔσται τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ἐγχωρίῳ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 23 En Mozes zeide tot de kinderen Israels, dat zij den vloeker tot buiten het leger uitbrengen, en hem met stenen stenigen zouden. En de kinderen Israels deden, gelijkals de HEERE Mozes geboden had.
 And Moses said these words to the children of Israel, and they took the man who had been cursing outside the tent-circle and had him stoned. The children of Israel did as the Lord gave orders to Moses.
 καὶ ἐλάλησεν μουσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἐξήγαγον τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἐποίησαν καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, aan den berg Sinai, zeggende:
 And the Lord said to Moses on Mount Sinai,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν ἐν τῷ ὄρει σινα λέγων
- 2 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij zult gekomen zijn in dat land, dat Ik u geve, dan zal dat land rusten, een sabbat den HEERE.
 Say to the children of Israel, When you come into the land which I will give you, let the land keep a Sabbath to the Lord.
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἐάν εισέλθῃτε εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν καὶ ἀναπαύσεται ἡ γῆ ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν σάββατα τῷ κυρίῳ
- 3 Zes jaren zult gij uw akker bezaaien, en zes jaren uw wijngaard besnijden, en de inkomst daarvan inzamelen.
 For six years put seed into your land, and for six years give care to your vines and get in the produce of them;
 ἕξ ἔτη σπερεῖς τὸν ἀγρόν σου καὶ ἕξ ἔτη τεμείεις τὴν ἄμπελόν σου καὶ συνάξεις τὸν καρπὸν αὐτῆς
- 4 Doch in het zevende jaar zal voor het land een sabbat der rust zijn, een sabbat den HEERE; uw akker zult gij niet bezaaien en uw wijngaard niet besnijden.
 But let the seventh year be a Sabbath of rest for the land, a Sabbath to the Lord; do not put seed into your land or have your vines cut.
 τῷ δὲ ἔτει τῷ ἐβδόμῳ σάββατα ἀνάπαυσις ἔσται τῇ γῆ σάββατα τῷ κυρίῳ τὸν ἀγρόν σου οὐ σπερεῖς καὶ τὴν ἄμπελόν σου οὐ τεμείεις
- 5 Wat van zelf van uw oogst zal gewassen zijn, zult gij niet inoogsten, en de druiven uwer afzondering zult gij niet afsnijden; het zal een jaar der ruste voor het land zijn.
 That which comes to growth of itself may not be cut, and the grapes of your uncared-for vines may not be taken off; let it be a year of rest for the land.
 καὶ τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα τοῦ ἀγροῦ σου οὐκ ἐκθερίσεις καὶ τὴν σταφυλὴν τοῦ ἀγιάσματός σου οὐκ ἐκτρυγήσεις ἐνιαυτὸς ἀναπαύσεως ἔσται τῇ γῆ
- 6 En de inkomst van den sabbat des lands zal voor u tot spijze zijn, voor u, en voor uw knecht, en voor uw dienstmaagd, en voor uw dagloner, en voor uw bijwoner, die bij u als vreemdelingen verkeren;
 And the Sabbath of the land will give food for you and your man-servant and your woman-servant and those working for payment, and for those of another country who are living among you;
 καὶ ἔσται τὰ σάββατα τῆς γῆς βρώματά σοι καὶ τῷ παιδί σου καὶ τῇ παιδίσκῃ σου καὶ τῷ μισθῷ σου καὶ τῷ παροίκῳ τῷ προσκεμένῳ πρὸς σέ
- 7 Mitsgaders voor het vee, en voor het gedierte, dat in uw land is, zal al de inkomst daarvan tot spijze zijn.
 And for your cattle and the beasts on the land; all the natural increase of the land will be for food.
 καὶ τοῖς κτήνεσίν σου καὶ τοῖς θηρίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ σου ἔσται πᾶν τὸ γένημα αὐτοῦ εἰς βρώσιν
- 8 Gij zult u ook tellen zeven jaarweken, zevenmaal zeven jaren; zodat de dagen der zeven jaarweken u negen en veertig jaren zullen zijn.
 And let seven Sabbaths of years be numbered to you, seven times seven years; even the days of seven Sabbaths of years, that is forty-nine years;
 καὶ ἑξαριθμήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἀναπαύσεις ἐτῶν ἑπτὰ ἔτη ἑπτάκις καὶ ἔσονται σοι ἑπτὰ ἑβδομάδες ἐτῶν ἑννέα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη
- 9 Daarna zult gij in de zevende maand, op den tienden der maand, de bazuin des geklanks doen doorgaan; op den verzoendag zult gij de bazuin doen doorgaan in uw ganse land.
 Then let the loud horn be sounded far and wide on the tenth day of the seventh month; on the day of taking away sin let the horn be sounded through all your land.
 καὶ διαγγελεῖτε σάλπιγγος φωνῆ ἐν πάσῃ τῇ γῆ ὑμῶν τῷ μηνὶ τῷ ἐβδόμῳ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἱλασμοῦ διαγγελεῖτε σάλπιγγι ἐν πάσῃ τῇ γῆ ὑμῶν
- 10 En gij zult dat vijftigste jaar heiligen, en vrijheid uitroepen in het land, voor al zijn inwoners; het zal u een jubeljaar zijn; en gij zult wederkeren een ieder tot zijn bezittingen, en zult wederkeren een ieder tot zijn geslacht.
 And let this fiftieth year be kept holy, and say publicly that everyone in the land is free from debt: it is the Jubilee, and every man may go back to his heritage and to his family.
 καὶ ἀγιάσετε τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτὸν καὶ διαβοήσετε ἄφρασι ἐπὶ τῆς γῆς πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτὴν ἐνιαυτὸς ἀφέσεως σημασία αὕτη ἔσται ὑμῖν καὶ ἀπελεύσεται εἰς ἕκαστος εἰς τὴν κτήσιν αὐτοῦ καὶ ἕκαστος εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἀπελεύσεται
- 11 Dit jubeljaar zal u het vijftigste jaar zijn; gij zult niet zaaien, noch inoogsten wat van zelf daarin zal gewassen zijn, noch ook de druiven der afzonderingen in hetzelve afsnijden.
 Let this fiftieth year be the Jubilee: no seed may be planted, and that which comes to growth of itself may not be cut, and the grapes may not be taken from the uncared-for vines.
 ἀφέσεως σημασία αὕτη τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτὸς ἔσται ὑμῖν οὐ σπερεῖτε οὐδὲ ἀμήσετε τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα αὐτῆς καὶ οὐ τρυγήσετε τὰ ἡγιασμένα αὐτῆς

- 12 Want dat is het jubeljaar; het zal u heilig zijn; gij zult uit het veld de inkomst daarvan eten.
For it is the Jubilee, and it is holy to you; your food will be the natural increase of the field.
ὅτι ἀφέσεως σημασία ἐστὶν ἅγιον ἔσται ὑμῖν ἀπὸ τῶν πεδίων φάγεσθε τὰ γενήματα αὐτῆς
- 13 Op dat jubeljaar zult gij ieder wederkeren tot zijn bezitting.
In this year of Jubilee, let every man go back to his heritage.
ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως σημασία αὐτῆς ἐπανελεύσεται ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ
- 14 Daarom, wanneer gij aan uw naaste wat veilbaars verkopen, of uit de hand uws naasten kopen zult, dat niemand de een den ander verdrukke.
And in the business of trading goods for money, do no wrong to one another.
ἐὰν δὲ ἀποδῶ πρᾶσιν τῷ πλησίον σου ἐὰν καὶ κτήση παρὰ τοῦ πλησίον σου μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον
- 15 Naar het getal der jaren, van het jubeljaar af, zult gij van uw naaste kopen, en naar het getal van de jaren der inkomsten zal hij het aan u verkopen.
Let your exchange of goods with your neighbours have relation to the number of years after the year of Jubilee, and the number of times the earth has given her produce.
κατὰ ἀριθμὸν ἐτῶν μετὰ τὴν σημασίαν κτήση παρὰ τοῦ πλησίον κατὰ ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν γενημάτων ἀποδώσεται σοι
- 16 Naar de veelheid der jaren zult gij zijn koop vermeederen, en naar de weinigheid der jaren zult gij zijn koop verminderen; want hij verkoopt aan u het getal der inkomsten.
If the number of years is great, the price will be increased, and if the number of years is small, the price will be less, for it is the produce of a certain number of years which the man is giving you.
καθότι ἂν πλείον τῶν ἐτῶν πληθύνῃ τὴν ἔγκτησιν αὐτοῦ καὶ καθότι ἂν ἕλαττον τῶν ἐτῶν ἕλαττονώσῃ τὴν κτῆσιν αὐτοῦ ὅτι ἀριθμὸν γενημάτων αὐτοῦ οὕτως ἀποδώσεται σοι
- 17 Dat dan niemand zijn naaste verdrukke; maar vreest voor uw God; want Ik ben de HEERE, uw God!
And do no wrong, one to another, but let the fear of your God be before you; for I am the Lord your God.
μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 18 En doet Mijn inzettingen, en houdt Mijn rechten, en doet dezelve; zo zult gij zeker wonen in het land.
So keep my rules and my decisions and do them, and you will be safe in your land.
καὶ ποιήσετε πάντα τὰ δικαιώματά μου καὶ πάσας τὰς κρίσεις μου καὶ φυλάξασθε καὶ ποιήσετε αὐτὰ καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς πεποιθότες
- 19 En het land zal zijn vrucht geven, en gij zult eten tot verzadiging toe; en gij zult zeker daarin wonen.
And the land will give her fruit, and you will have food in full measure and be safe in the land.
καὶ δώσει ἡ γῆ τὰ ἐκφόρια αὐτῆς καὶ φάγεσθε εἰς πλησμονὴν καὶ κατοικήσετε πεποιθότες ἐπ' αὐτῆς
- 20 En als gij zoudt zeggen: Wat zullen wij eten in het zevende jaar? Ziet, wij zullen niet zaaien, en onze inkomst niet inzamelen;
And if you say, Where will our food come from in the seventh year, when we may not put in seed, or get in the increase
ἐὰν δὲ λέγητε τί φαγόμεθα ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ τοῦτο ἐὰν μὴ σπείρωμεν μηδὲ συναγάγωμεν τὰ γενήματα ἡμῶν
- 21 Zo zal Ik Mijn zegen gebieden over u in het zesde jaar, dat het de inkomst voor drie jaren zal voortbrengen.
Then I will send my blessing on you in the sixth year, and the land will give fruit enough for three years.
καὶ ἀποστελῶ τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἐν τῷ ἔτει τῷ ἕκτῳ καὶ ποιήσει τὰ γενήματα αὐτῆς εἰς τὰ τρία ἔτη
- 22 Het achtste jaar nu zult gij zaaien, en zult van de oude inkomst eten, tot het negende jaar toe; totdat zijn inkomst ingekomen is, zult gij het oude eten.
And in the eighth year you will put in your seed, and get your food from the old stores, till the fruit of the ninth year is ready.
καὶ σπερεῖτε τὸ ἔτος τὸ ὄγδοον καὶ φάγεσθε ἀπὸ τῶν γενημάτων παλαιὰ ἕως τοῦ ἔτους τοῦ ἑνάτου ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ γένημα αὐτῆς φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν
- 23 Het land ook zal niet voor altoos verkocht worden; want het land is het Mijne, dewijl gij vreemdelingen en bijwoners bij Mij zijt.
No exchange of land may be for ever, for the land is mine, and you are as my guests, living with me for a time.
καὶ ἡ γῆ οὐ πραθήσεται εἰς βεβαίωσιν ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ γῆ διότι προσήλυτοι καὶ πάροικοι ὑμεῖς ἐστε ἐναντίον μου
- 24 Daarom zult gij, in het ganse land uwer bezitting, lossing voor het land toelaten.
Wherever there is property in land, the owner is to have the right of getting it back.
καὶ κατὰ πᾶσαν γῆν κατασχέσεως ὑμῶν λύτρα δώσετε τῆς γῆς
- 25 Wanneer uw broeder zal verarmd zijn, en iets van zijn bezitting verkocht zal hebben, zo zal zijn lossing, die hem nabestaande is, komen, en zal het verkochte zijnsbroeders lossen.
If your brother becomes poor, and has to give up some of his land for money, his nearest relation may come and get back that which his brother has given up.
ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ καὶ ἀποδῶται ἀπὸ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ ὁ ἀρχιστεῦον ἐγγίζων ἔγγιστα αὐτοῦ καὶ λυτρώσεται τὴν πρᾶσιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ

- 26 En wanneer iemand geen lossen zal hebben, maar zijn hand bekomen en hij gevonden zal hebben, zoveel genoeg is tot zijn lossing;
 And if he has no one to get it back for him, and later he himself gets wealth and has enough money to get it back;
 ἐὰν δὲ μὴ ᾗ τινὶ ὁ ἀγγιστευὼν καὶ εὐπορηθῆ τῇ χειρὶ καὶ εὐρεθῆ αὐτῷ τὸ ἱκανὸν λύτρα αὐτοῦ
- 27 Dan zal hij de jaren zijner verkoping rekenen, en het overschot zal hij den man, wien hij het verkocht had, weder uitkeren; en hij zal weder tot zijn bezitting komen.
 Then let him take into account the years from the time when he gave it up, and make up the loss for the rest of the years to him who took it, and so get back his property.
 καὶ συλλογιεῖται τὰ ἔτη τῆς πράσεως αὐτοῦ καὶ ἀποδώσει ὃ ὑπερέχει τῷ ἀνθρώπῳ ᾧ ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ
- 28 Maar indien zijn hand niet gevonden heeft, wat genoeg is, om aan hem weder uit te keren, zo zal zijn verkochte goed zijn in de hand van deszelfs koper tot het jubeljaar toe; maar in het jubeljaar zal het uitgaan, en hij zal tot zijn bezitting wederkeren.
 But if he is not able to get it back for himself, then it will be kept by him who gave a price for it, till the year of Jubilee; and in that year it will go back to its first owner and he will have his property again.
 ἐὰν δὲ μὴ εὐπορηθῆ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ καὶ ἔσται ἡ πράσις τῷ κτησαμένῳ αὐτὰ ἕως τοῦ ἔκτου ἔτους τῆς ἀφέσεως καὶ ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ
- 29 Insgelijks, wanneer iemand een woonhuis in een bemuurde stad zal verkocht hebben, zo zal zijn lossing zijn, totdat het jaar zijner verkoping volkomen zal zijn; in een vol jaar zal zijn lossing wezen.
 And if a man gives his house in a walled town for money, he has the right to get it back for the space of a full year after he has given it up.
 ἐὰν δὲ τις ἀποδῶται οἰκίαν οἰκητὴν ἐν πόλει τετειχισμένη καὶ ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς ἕως πληρωθῆ ἑνιαυτὸς ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς
- 30 Maar is het, dat het niet gelost wordt, tegen dat hem het gehele jaar zal vervuld zijn, zo zal dat huis, hetwelk in die stad is, die een muur heeft, voor altoos blijven aanhem, die dat gekocht heeft, onder zijn geslachten; het zal in het jubeljaar niet uitgaan.
 And if he does not get it back by the end of the year, then the house in the town will become the property of him who gave the money for it, and of his children for ever; it will not go from him in the year of Jubilee.
 ἐὰν δὲ μὴ λυτρωθῆ ἕως ἂν πληρωθῆ αὐτῆς ἑνιαυτὸς ὅλος κυρωθήσεται ἡ οἰκία ἡ οὖσα ἐν πόλει τῇ ἐχούσῃ τείχος βεβαίως τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν εἰς τὰς γενεὰς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει
- 31 Doch de huizen der dorpen, die rondom geen muur hebben, zullen als het veld des lands gerekend worden; daarvoor zal lossing zijn, en zij zullen in het jubeljaar uitgaan.
 But houses in small unwallied towns will be the same as property in the country; they may be got back, and they will go back to their owners in the year of Jubilee.
 αἱ δὲ οἰκίαι αἱ ἐν ἐπαύλεσιν αἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς τείχος κύκλῳ πρὸς τὸν ἀγρὸν τῆς γῆς λογισθήτωσαν λυτρωταὶ διὰ παντὸς ἔσονται καὶ ἐν τῇ ἀφέσει ἐξελεύσονται
- 32 Aangaande de steden der Levieten, en de huizen der steden hunner bezitting; de Levieten zullen een eeuwige lossing hebben.
 But the houses in the towns of the Levites may be got back by the Levites at any time.
 καὶ αἱ πόλεις τῶν λευιτῶν οἰκίαι τῶν πόλεων αὐτῶν κατασχέσεως λυτρωταὶ διὰ παντὸς ἔσονται τοῖς λευίταις
- 33 En als men onder de Levieten lossing zal gedaan hebben, zo zal de koop van het huis en van de stad zijner bezitting in het jubeljaar uitgaan; want de huizen van desteden der Levieten zijn hun bezitting in het midden van de kinderen Israels.
 And if a Levite does not give money to get back his property, his house in the town which was exchanged for money will come back to him in the year of Jubilee. For the houses of the towns of the Levites are their property among the children of Israel.
 καὶ ὅς ἂν λυτρωσάμενος παρὰ τῶν λευιτῶν καὶ ἐξελεύσεται ἡ διάπρασις αὐτῶν οἰκίων πόλεως κατασχέσεως αὐτῶν ἐν τῇ ἀφέσει ὅτι οἰκίαι τῶν πόλεων τῶν λευιτῶν κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ
- 34 Doch het veld van de voorstad hunner steden zal niet verkocht worden; want het is een eeuwige bezitting voor hen.
 But the land on the outskirts of their towns may not be exchanged for money, for it is their property for ever.
 καὶ οἱ ἀγροὶ οἱ ἀφορισμένοι ταῖς πόλεσιν αὐτῶν οὐ πραθήσονται ὅτι κατάσχεσις αἰωνία τοῦτο αὐτῶν ἔστιν
- 35 En als uw broeder zal verarmd zijn, en zijn hand bij u wankelen zal, zo zult gij hem vasthouden, zelfs een vreemdeling en bijwoner, opdat hij bij u leve.
 And if your brother becomes poor and is not able to make a living, then you are to keep him with you, helping him as you would a man from another country who is living among you.
 ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου καὶ ἀδυνατήσῃ ταῖς χερσὶν παρὰ σοὶ ἀντιλήμψῃ αὐτοῦ ὡς προσηλύτου καὶ παροίκου καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ
- 36 Gij zult geen woeker noch overwinst van hem nemen; maar gij zult vrezen voor uw God, opdat uw broeder bij u leve.
 Take no interest from him, in money or in goods, but have the fear of your God before you, and let your brother make a living among you.
 οὐ λήμψῃ παρ' αὐτοῦ τόκον οὐδὲ ἐπὶ πλήθει καὶ φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου ἐγὼ κύριος καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ
- 37 Uw geld zult gij hem niet op woeker geven, en gij zult uw spijze niet op overwinst geven.
 Do not take interest on the money which you let him have or on the food which you give him.
 τὸ ἀργύριόν σου οὐ δώσεις αὐτῷ ἐπὶ τόκῳ καὶ ἐπὶ πλεονασμῶν οὐ δώσεις αὐτῷ τὰ βρώματά σου

- 38 Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland gevoerd heb, om u het land Kanaan te geven, opdat Ik u tot een God zij.
I am the Lord your God, who took you out of the land of Egypt to give you the land of Canaan, that I might be your God.
ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν χανααν ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός
- 39 Desgelijks, wanneer uw broeder bij u zal verarmd zijn, en zich aan u verkocht zal hebben, gij zult hem niet doen dienen den dienst van een slaaf;
And if your brother becomes poor and gives himself to you for money, do not make use of him like a servant who is your property;
ἐὰν δὲ ταπεινωθῇ ὁ ἀδελφός σου παρὰ σοὶ καὶ πρᾶθῇ σοὶ οὐ δουλεύσει σοὶ δουλείαν οἰκέτου
- 40 Als een dagloner, als een bijwoner zal hij bij u zijn; tot het jubeljaar zal hij bij u dienen.
But let him be with you as a servant working for payment, till the year of Jubilee;
ὡς μισθωτὸς ἢ πάροικος ἔσται σοὶ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως ἐργᾶται παρὰ σοὶ
- 41 Dan zal hij van u uitgaan, hij en zijn kinderen met hem, en hij zal tot zijn geslacht wederkeren, en tot de bezitting zijner vaderen wederkeren.
Then he will go out from you, he and his children with him, and go back to his family and to the property of his fathers.
καὶ ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν γενεὰν αὐτοῦ εἰς τὴν κατάσχεσιν τὴν πατρικὴν ἀποδραμεῖται
- 42 Want zij zijn Mijn dienstknechten, die Ik uit Egypteland uitgevoerd heb; zij zullen niet verkocht worden, gelijk men een slaaf verkoopt.
For they are my servants whom I took out from the land of Egypt; they may not become the property of another.
διότι οἰκέται μοῦ εἰσιν οὗτοι οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου οὐ πρᾶθήσεται ἐν πράσει οἰκέτου
- 43 Gij zult geen heerschappij over hem hebben met wreedheid; maar gij zult vrezen voor uw God.
Do not be a hard master to him, but have the fear of God before you.
οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου
- 44 Aangaande uw slaaf of uw slavin, die gij zult hebben, die zullen van de volken zijn, die rondom u zijn; van die zult gij een slaaf of een slavin kopen.
But you may get servants as property from among the nations round about; from them you may take men-servants and women-servants.
καὶ παῖς καὶ παιδίσκη ὅσοι ἂν γένωνται σοὶ ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὅσοι κύκλῳ σοῦ εἰσιν ἀπ' αὐτῶν κτήσεσθε δοῦλον καὶ δούλην
- 45 Gij zult ze ook kopen van de kinderen der bijwoners, die bij u als vreemdelingen verkeren, uit hen en uit hun geslachten, die bij u zullen zijn, die zij in uw land zullengewonnen hebben; en zij zullen u tot een bezitting zijn.
And in addition, you may get, for money, servants from among the children of other nations who are living with you, and from their families which have come to birth in your land; and these will be your property.
καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν παροίκων τῶν ὄντων ἐν ὑμῖν ἀπὸ τούτων κτήσεσθε καὶ ἀπὸ τῶν συγγενῶν αὐτῶν ὅσοι ἂν γένωνται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν ἕστωσαν ὑμῖν εἰς κατάσχεσιν
- 46 En gij zult u tot bezitters over hen stellen voor uw kinderen na u, opdat zij de bezitting erven; gij zult hen in eeuwigheid doen dienen; maar over uw broeders, de kinderen Israels, een iegelijk over zijn broeder, gij zult over hem geen heerschappij hebben met wreedheid.
And they will be your children's heritage after you, to keep as their property; they will be your servants for ever; but you may not be hard masters to your countrymen, the children of Israel.
καὶ καταμεριεῖτε αὐτοὺς τοῖς τέκνοις ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς καὶ ἔσονται ὑμῖν κατόχμοι εἰς τὸν αἰῶνα τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐ κατατενεῖ αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις
- 47 En wanneer de hand eens vreemdelings en bijwoners, die bij u is, wat bekomen zal hebben, en uw broeder, die bij hem is, verarmd zal zijn, dat hij zich aan den vreemdeling, den bijwoner, die bij u is, of aan den stam van het geslacht des vreemdelings zal verkocht hebben;
And if one from another nation living among you gets wealth, and your countryman, at his side, becomes poor and gives himself for money to the man from another nation or to one of his family;
ἐὰν δὲ εὐρῆ ἢ χεὶρ τοῦ προσηλύτου ἢ τοῦ παροίκου τοῦ παρὰ σοὶ καὶ ἀπορηθῆις ὁ ἀδελφός σου πρᾶθῇ τῷ προσηλύτῳ ἢ τῷ παροίκῳ τῷ παρὰ σοὶ ἐκ γενετῆς προσηλύτῳ
- 48 Nadat hij zich zal verkocht hebben, zal er lossing voor hem zijn; een van zijn broeders zal hem lossen;
After he has given himself he has the right to be made free, for a price, by one of his brothers,
μετὰ τὸ πρᾶθῆναι αὐτῷ λύτρωσις ἔσται αὐτῷ εἰς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν
- 49 Of zijn oom, of de zoon zijns ooms, zal hem lossen, of die uit de naasten zijns vleses van zijn geslacht is, zal hem lossen; of heeft zijn hand wat bekomen, dat hijzichzelve losse.
Or his father's brother, or the son of his father's brother, or any near relation; or if he gets money, he may make himself free.
ἀδελφὸς πατρὸς αὐτοῦ ἢ υἱὸς ἀδελφοῦ πατρὸς λυτρώσεται αὐτόν ἢ ἀπὸ τῶν οἰκείων τῶν σαρκῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν ἐὰν δὲ εὐπορηθῆις ταῖς χερσὶν λυτρώσεται ἑαυτόν

- 50 En hij zal met zijn koper rekenen van dat jaar af, dat hij zich aan hem verkocht heeft tot het jubeljaar toe; also dat het geld zijner verkoping zal zijn naar het getal vande jaren, naar de dagen eens dagloners zal het met hem zijn.
 And let the years be numbered from the time when he gave himself to his owner till the year of Jubilee, and the price given for him will be in relation to the number of years, on the scale of the payment of a servant.
 και συλλογιέται πρὸς τὸν κεκτημένον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους οὗ ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως και ἔσται τὸ ἀργύριον τῆς πράσεως αὐτοῦ ὡς μισθίου ἔτος ἐξ ἔτους ἔσται μετ' αὐτὸ οὐ
- 51 Indien nog vele van die jaren zijn, naar die zal hij tot zijn lossing van het geld, waarover hij gekocht is, wedergeven.
 If there is still a long time, he will give back, on account of it, a part of the price which was given for him.
 ἐὰν δέ τιτι πλεῖον τῶν ἐτῶν ἢ πρὸς ταῦτα ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς πράσεως αὐτοῦ
- 52 En indien er nog weinige van die jaren overgebleven zijn, tot aan het jubeljaar, zo zal hij met hem rekenen; naar zijn jaren zal hij zijn lossing wedergeven.
 And if there is only a short time, he will take account of it with his master, and in relation to the number of years he will give back the price of making him free.
 ἐὰν δὲ ὀλίγον καταλειφθῆ ἀπὸ τῶν ἐτῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως και συλλογιέται αὐτῷ κατὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ και ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ
- 53 Als een dagloner zal hij van jaar tot jaar bij hem zijn; men zal over hem geen heerschappij hebben met wreedheid voor uw ogen.
 And he will be with him as a servant working for payment year by year; his master is not to be cruel to him before your eyes.
 ὡς μισθωτὸς ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ ἔσται μετ' αὐτοῦ οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ ἐνώπιόν σου
- 54 En is het, dat hij hierdoor niet gelost wordt, zo zal hij in het jubeljaar uitgaan, hij en zijn kinderen met hem.
 And if he is not made free in this way, he will go out in the year of Jubilee, he and his children with him.
 ἐὰν δὲ μὴ λυτρωταὶ κατὰ ταῦτα ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως αὐτὸς και τὰ παιδιά αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
- 55 Want de kinderen Israels zijn Mij tot dienstknechten; Mijn dienstknechten zijn zij, die Ik uit Egypteland uitgevoerd heb; Ik ben de HEERE, uw God!
 For the children of Israel are servants to me; they are my servants whom I took out of the land of Egypt: I am the Lord your God.
 ὅτι ἐμοὶ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ οἰκέται παῖδες μου οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 1 Gij zult ulieden geen afgoden maken; noch gesneden beeld, noch opgericht beeld zult gij u stellen, noch gebeden steen in uw land zetten, om u daarvoor te buigen; want Ik ben de HEERE, uw God!
 Do not make images of false gods, or put up an image cut in stone or a pillar or any pictured stone in your land, to give worship to it; for I am the Lord your God.
 οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς χειροποίητα οὐδὲ γλυπτὰ οὐδὲ στήλην ἀναστήσετε ὑμῖν οὐδὲ λίθον σκοπὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν προσκυνῆσαι αὐτῷ ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 2 Mijn sabbatten zult gij houden, en Mijn heiligdommen zult gij vrezen; Ik ben de HEERE!
 Keep my Sabbaths and give honour to my holy place: I am the Lord.
 τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε και ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε ἐγὼ εἰμι κύριος
- 3 Indien gij in Mijn inzettingen wandelen, en Mijn geboden houden, en die doen zult;
 If you are guided by my rules, and keep my laws and do them,
 ἐὰν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύησθε και τὰς ἐντολάς μου φυλάσσησθε και ποιήσητε αὐτάς
- 4 Zo zal Ik uw regens geven op hun tijd; en het land zal zijn inkomst geven, en het geboomte des velds zal zijn vrucht geven;
 Then I will give you rain at the right time, and the land will give her increase and the trees of the field will give their fruit;
 και δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ἐν καιρῷ αὐτοῦ και ἡ γῆ δώσει τὰ γενήματα αὐτῆς και τὰ ξύλα τῶν πεδίων ἀποδώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν
- 5 En de dorstijd zal u reiken tot den wijnoogst, en de wijnoogst zal reiken tot den zaaitijd; en gij zult uw brood eten tot verzadiging toe, en gij zult zeker in uw landwonen.
 And the crushing of the grain will overtake the cutting of the grapes, and the cutting of the grapes will overtake the planting of the seed, and there will be bread in full measure, and you will be living in your land safely.
 και καταλήμψεται ὑμῖν ὁ ἄλοητὸς τὸν τρύγητον και ὁ τρύγητος καταλήμψεται τὸν σπῶρον και φάγεσθε τὸν ἄρτον ὑμῶν εἰς πλησμονὴν και κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν
- 6 Ook zal Ik vrede geven in het land, dat gij zult te slapen liggen, en niemand zij, die verschrikke; en Ik zal het boos gedierte uit het land doen ophouden, en het zwaard zal door uw land niet doorgaan.
 And I will give you peace in the land, and you will take your rest and no one will give you cause for fear; and I will put an end to all evil beasts in the land, and no sword of war will go through your land.
 και πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν και δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ ὑμῶν και κοιμηθήσεσθε και οὐκ ἔσται ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν και ἀπολωθὴ θηρία πονηρὰ ἐκ τῆς γῆς ὑμῶν

- 7 En gij zult uw vijanden vervolgen; en zij zullen voor uw aangezicht door het zwaard vallen.
And you will put to flight those who are against you, and they will be put to death by your swords.
καὶ διώξεσθε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ πεσοῦνται ἐναντίον ὑμῶν φόνῳ
- 8 Vijf uit u zullen honderd vervolgen, en honderd uit u zullen tien duizend vervolgen; en uw vijanden zullen voor uw aangezicht door het zwaard vallen.
Then five of you will put to flight a hundred, and a hundred of you will put to flight ten thousand, and all who are against you will be put to death by your swords.
καὶ διώζονται ἐξ ὑμῶν πέντε ἑκατὸν καὶ ἑκατὸν ὑμῶν διώζονται μυριάδας καὶ πεσοῦνται οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν ἐναντίον ὑμῶν μαχαίρα
- 9 En Ik zal Mij tot u wenden, en zal u vruchtbaar maken, en u vermenigvuldigen; en Mijn verbond zal Ik met u bevestigen.
And I will have pleasure in you and make you fertile and greater in number; and I will keep my agreement with you.
καὶ ἐπιβλέσω ἐφ' ὑμᾶς καὶ αὐξάνω ὑμᾶς καὶ πληθύνω ὑμᾶς καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μεθ' ὑμῶν
- 10 En gij zult het oude, dat verouderd is, eten; en het oude zult gij vanwege het nieuwe uitbrengen.
And old stores long kept will be your food, and you will take out the old because of the new;
καὶ φάγεσθε παλαιὰ καὶ παλαιὰ παλαιῶν καὶ παλαιὰ ἐκ προσώπου νέων ἐξοίσετε
- 11 En Ik zal Mijn tabernakel in het midden van u zetten; en Mijn ziel zal van u niet walgen.
And I will put my holy House among you, and my soul will not be turned away from you in disgust.
καὶ θήσω τὴν διαθήκην μου ἐν ὑμῖν καὶ οὐ βδελύζεται ἡ ψυχὴ μου ὑμᾶς
- 12 En Ik zal in het midden van u wandelen, en zal u tot een God zijn, en gij zult Mij tot een volk zijn.
And I will be present among you and will be your God and you will be my people.
καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μου λαός
- 13 Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit het land der Egyptenaren uitgevoerd heb, opdat gij hun slaven niet zoudt zijn; en Ik heb de disselbomen van uw juk verbroken, en heb u doen rechtop staan.
I am the Lord your God, who took you out of the land of Egypt so that you might not be servants to them; by me the cords of your yoke were broken and I made you go upright.
ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου ὄντων ὑμῶν δούλων καὶ συνέτριψα τὸν δεσμόν τοῦ ζυγοῦ ὑμῶν καὶ ἤγαγον ὑμᾶς μετὰ παρησίας
- 14 Maar indien gij Mij niet zult horen, en al deze geboden niet zult doen;
But if you do not give ear to me, and do not keep all these my laws;
ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσητέ μου μηδὲ ποιήσητε τὰ προστάγματά μου ταῦτα
- 15 En zo gij Mijn inzettingen zult smadelijk verwerpen, en zo uw ziel van Mijn rechten zal walgen, dat gij niet doet al Mijn geboden, om Mijn verbond te vernietigen;
And if you go against my rules and if you have hate in your souls for my decisions and you do not do all my orders, but go against my agreement;
ἀλλὰ ἀπειθήσητε αὐτοῖς καὶ τοῖς κρίμασίν μου προσοχθίση ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὥστε ὑμᾶς μὴ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς μου ὥστε διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου
- 16 Dit zal Ik u ook doen, dat Ik over u stellen zal verschrikking, toring en koorts, die de ogen verteren en de ziel pijnigen; gij zult ook uw zaad te vergeefs zaaien, en uw vijanden zullen dat opeten.
This will I do to you: I will put fear in your hearts, even wasting disease and burning pain, drying up the eyes and making the soul feeble, and you will get no profit from your seed, for your haters will take it for food.
καὶ ἐγὼ ποιήσω οὕτως ὑμῖν καὶ ἐπισυστήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν τὴν τε ψώραν καὶ τὸν ἴκτερον καὶ σφακελίζοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἐκτίκουσαν καὶ σπερεῖτε διὰ κενῆς τὰ σπέρματα ὑμῶν καὶ ἐδονται οἱ ὑπεναντίοι ὑμῶν
- 17 Daartoe zal Ik Mijn aangezicht tegen ulieden zetten, dat gij geslagen zult worden voor het aangezicht uwer vijanden; en uw haters zullen over u heerschappij hebben, en gij zult vlieden, als u iemand vervolgt.
And my face will be turned from you, and you will be broken before those who are against you, and your haters will become your rulers, and you will go in flight when no man comes after you.
καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ πεσεισθε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν καὶ διώζονται ὑμᾶς οἱ μισούντες ὑμᾶς καὶ φεύξεσθε οὐθενὸς διώκοντος ὑμᾶς
- 18 En zo gij Mij tot deze dingen toe nog niet horen zult, Ik zal nog daar toe doen, om u zevenvoudig over uw zonden te tuchtigen.
And if, even after these things, you will not give ear to me, then I will send you punishment seven times more for your sins.
καὶ ἐὰν ἔως τούτου μὴ ὑπακούσητέ μου καὶ προσθήσω τοῦ παιδεῦσαι ὑμᾶς ἑπτάκις ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν
- 19 Want Ik zal de hovaardigheid uwer kracht verbreken, en zal uw hemel als ijzer maken, en uw aarde als koper.
And the pride of your strength will be broken, and I will make your heaven as iron and your earth as brass;
καὶ συντριψῶ τὴν ὕβριν τῆς ὑπερηφανίας ὑμῶν καὶ θήσω τὸν οὐρανὸν ὑμῖν σιδηροῦν καὶ τὴν γῆν ὑμῶν ὥσει χαλκῆν

- 20 En uw macht zal ijdelijk verdaan worden; en uw land zal zijn inkomsten niet geven, en het geboomte des lands zal zijn vrucht niet geven.
And your strength will be used up without profit; for your land will not give her increase and the trees of the field will not give their fruit.
 και ἔσται εἰς κενὸν ἡ ἰσχύς ὑμῶν καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ ὑμῶν τὸν σπóρον αὐτῆς καὶ τὸ ξύλον τοῦ ἀγροῦ ὑμῶν οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτοῦ
- 21 En zo gij met Mij in tegenheid wandelen zult, en Mij niet zult willen horen, zo zal Ik over u, naar uw zonden, zeventvoudig slagen toedoen.
And if you still go against me and will not give ear to me, I will put seven times more punishments on you because of your sins.
 και ἐὰν μετὰ ταῦτα πορεύησθε πλάγιοι καὶ μὴ βούλησθε ὑπακούειν μου προσθήσω ὑμῖν πληγὰς ἑπτὰ κατὰ τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν
- 22 Want Ik zal onder u zenden het gedierte des velds, hetwelk u beroven, en uw vee uitroeien, en u verminderen zal; en uw wegen zullen woest worden.
I will let loose the beasts of the field among you, and they will take away your children and send destruction on your cattle, so that your numbers will become small and your roads become waste.
 και ἀποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὰ θηρία τὰ ἄγρια τῆς γῆς καὶ κατέδετα ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσει τὰ κτήνη ὑμῶν καὶ ὀλιγοστοὺς ποιήσει ὑμᾶς καὶ ἐρημωθήσονται αἱ ὁδοὶ ὑμῶν
- 23 Indien gij nog door deze dingen Mij niet getuchtigd zult zijn, maar met Mij in tegenheid wandelen;
And if by these things you will not be turned to me, but still go against me;
 και ἐπὶ τούτοις ἐὰν μὴ παιδευθῆτε ἀλλὰ πορεύησθε πρὸς με πλάγιοι
- 24 Zo zal Ik ook met u in tegenheid wandelen, en Ik zal u ook zeventvoudig over uw zonden slaan.
Then I will go against you, and I will give you punishment, I myself, seven times for all your sins.
 πορεύσομαι κἀγὼ μεθ' ὑμῶν θυμῷ πλαγίῳ καὶ πατάξω ὑμᾶς κἀγὼ ἑπτὰκις ἀντὶ τῶν ἀμαρτιῶν ὑμῶν
- 25 Want Ik zal een zwaard over u brengen, dat de wraak des verbonds wreken zal, zodat gij in uw steden vergaderd zult worden; dan zal Ik de pest in het midden van u zenden, en gij zult in de hand des vijands overgegeven worden.
And I will send a sword on you to give effect to the punishment of my agreement; and when you come together into your towns I will send disease among you and you will be given up into the hands of your haters.
 και ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς μάχαιραν ἐκδικοῦσαν δίκην διαθήκης καὶ καταφεύξεσθε εἰς τὰς πόλεις ὑμῶν καὶ ἐξαποστελῶ θάνατον εἰς ὑμᾶς καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας ἐχθρῶν
- 26 Als Ik u den staf des broods zal gebroken hebben, dan zullen tien vrouwen uw brood in een oven bakken, en zullen uw brood bij het gewicht wedergeven; en gij zult eten, maar niet verzadigd worden.
When I take away your bread of life, ten women will be cooking bread in one oven, and your bread will be measured out by weight; you will have food but never enough.
 ἐν τῷ ὀλίῳ ὑμᾶς σιτοδεία ἄρτων καὶ πέψουσιν δέκα γυναῖκες τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν κλιβάνῳ ἐνὶ καὶ ἀποδώσουσιν τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν σταθμῷ καὶ φάγεσθε καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῆτε
- 27 Als gij ook hierom Mij niet horen zult, maar met Mij wandelen zult in tegenheid;
And if, after all this, you do not give ear to me, but go against me still,
 ἐὰν δὲ ἐπὶ τούτοις μὴ ὑπακούσητέ μου καὶ πορεύησθε πρὸς με πλάγιοι
- 28 Zo zal Ik ook met u in heetgrimmige tegenheid wandelen, en Ik zal u ook zeventvoudig over uw zonden tuchtigen.
Then my wrath will be burning against you, and I will give you punishment, I myself, seven times for your sins.
 και αὐτὸς πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ καὶ παιδεύσω ὑμᾶς ἐγὼ ἑπτὰκις κατὰ τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν
- 29 Want gij zult het vlees uwer zonen eten, en het vlees uwer dochteren zult gij eten.
Then you will take the flesh of your sons and the flesh of your daughters for food;
 και φάγεσθε τὰς σάρκας τῶν υἱῶν ὑμῶν καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων ὑμῶν φάγεσθε
- 30 En Ik zal uw hoogten verderven, en uw zonnebeelden uitroeien, en zal uw dode lichamen op de dode lichamen uwer drekgoden werpen; en Mijn ziel zal aan uwalgen.
And I will send destruction on your high places, overturning your perfume altars, and will put your dead bodies on your broken images, and my soul will be turned from you in disgust.
 και ἐρημώσω τὰς στήλας ὑμῶν καὶ ἐξολεθρεύσω τὰ ξόλινα χειροποίητα ὑμῶν καὶ θήσω τὰ κῶλα ὑμῶν ἐπὶ τὰ κῶλα τῶν εἰδώλων ὑμῶν καὶ προσοχθεῖ ἡ ψυχὴ μου ὑμῖν
- 31 En Ik zal uw steden een woestijn maken, en uw heiligdommen verwoesten; en Ik zal uw liefelijken reuk niet rieken.
And I will make your towns waste and send destruction on your holy places; I will take no pleasure in the smell of your sweet perfumes;
 και θήσω τὰς πόλεις ὑμῶν ἐρήμους καὶ ἐξερημώσω τὰ ἅγια ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ τῆς ὀσμῆς τῶν θυσιῶν ὑμῶν
- 32 Ja, Ik zal dat land verwoesten; dat uw vijanden, die daarin zullen wonen, zich daarover ontzetten zullen.
And I will make your land a waste, a wonder to your haters living in it.
 και ἐξερημώσω ἐγὼ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ θαυμάσονται ἐπ' αὐτῇ οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ

- 33 Daartoe zal Ik u onder de heidenen verstrooien; en een zwaard achter u uittrekken; en uw land zal woest, en uw steden zullen een woestijn zijn.
And I will send you out in all directions among the nations, and my sword will be uncovered against you, and your land will be without any living thing, and your towns will be made waste.
καὶ διασπερῶ ὑμᾶς εἰς τὰ ἔθνη καὶ ἐξανάλωσει ὑμᾶς ἐπιπορευομένη ἡ μάχαιρα καὶ ἔσται ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος καὶ αἱ πόλεις ὑμῶν ἔσονται ἔρημοι
- 34 Dan zal het land aan zijn sabbatten een welgevallen hebben, al de dagen der verwoesting, en gij zult in het land uwer vijanden zijn; dan zal het land rusten, en aanzijn sabbatten een welgevallen hebben.
Then will the land take pleasure in its Sabbaths while it is waste and you are living in the land of your haters; then will the land have rest.
τότε εὐδοκίσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε ἐν τῇ γῆ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τότε σαββατιεῖ ἡ γῆ καὶ εὐδοκίσει τὰ σάββατα αὐτῆς
- 35 Al de dagen der verwoesting zal het rusten, overmits het niet rustte in uw sabbatten, als gij daarin woondet.
All the days while it is waste will the land have rest, such rest as it never had in your Sabbaths, when you were living in it.
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς σαββατιεῖ ἢ οὐκ ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββάτοις ὑμῶν ἡνίκα κατοκεῖτε αὐτήν
- 36 En aangaande de overgeblevenen onder u, Ik zal in hun hart een wekigheid in de landen hunner vijanden laten komen; zodat het geruis van een gedreven blad henjagen zal, en zij zullen vlieden, gelijk men vliedt voor een zwaard, en zullen vallen, waar niemand is, die jaagt.
And as for the rest of you, I will make their hearts feeble in the land of their haters, and the sound of a leaf moved by the wind will send them in flight, and they will go in flight as from the sword, falling down when no one comes after them;
καὶ τοῖς καταλειφθεῖσιν ἐξ ὑμῶν ἐπάξω δειλίαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῆ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ διώξεται αὐτοὺς φωνὴ φύλλου φερομένου καὶ φεύγονται ὡς φεύγοντες ἀπὸ πολέμου καὶ πεσοῦνται οὐθενὸς διώκοντος
- 37 En zij zullen de een op den ander als voor het zwaard vallen, waar niemand is, die jaagt; en gij zult voor het aangezicht uwer vijanden niet kunnen bestaan.
Falling on one another, as before the sword, when no one comes after them; you will give way before your haters.
καὶ ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν ὡσεὶ ἐν πολέμῳ οὐθενὸς κατατρέχοντος καὶ οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν
- 38 Maar gij zult omkomen onder de heidenen, en het land uwer vijanden zal u verteren.
And death will overtake you among strange nations, and the land of your haters will be your destruction.
καὶ ἀπολεισθε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ κατέδετα ὑμᾶς ἡ γῆ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν
- 39 En de overgeblevenen onder u zullen om hun ongerechtigheid in de landen uwer vijanden uitteren; ja, ook om de ongerechtigheden hunner vadersen zullen zij met henuitteren.
And those of you who are still living will be wasting away in their sins in the land of your haters; in the sins of their fathers they will be wasting away.
καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀφ' ὑμῶν καταφθαρήσονται διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν τῇ γῆ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τακῆσονται
- 40 Dan zullen zij hun ongerechtigheid belijden, en de ongerechtigheid hunner vadersen met hun overtredingen, waarmede zij tegen Mij overtreden hebben, en ook dat zijmet Mij in tegenheid gewandeld hebben.
And they will have grief for their sins and for the sins of their fathers, when their hearts were untrue to me, and they went against me;
καὶ ἐξαγορεύουσιν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν ὅτι παρέβησαν καὶ ὑπερεῖδόν με καὶ ὅτι ἐπορεύθησαν ἐναντίον μου πλάγιοι
- 41 Dat Ik ook met hen in tegenheid gewandeld, en hen in het land hunner vijanden gebracht zal hebben. Zo dan hun onbesneden hart gebogen wordt, en zij dan aan straf hunner ongerechtigheid een welgevallen hebben;
So that I went against them and sent them away into the land of their haters: if then the pride of their hearts is broken and they take the punishment of their sins,
καὶ ἐγὼ ἐπορεύθην μετ' αὐτῶν ἐν θυμῷ πλάγιῳ καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς ἐν τῇ γῆ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τότε ἐντραπήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ἢ ἀπερίμητος καὶ τότε εὐδοκίησουσιν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν
- 42 Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond met Jakob, en ook aan Mijn verbond met Izak, en ook aan Mijn verbond met Abraham zal Ik gedenken, en aan het land zal Ik gedenken;
Then I will keep in mind the agreement which I made with Jacob and with Isaac and with Abraham, and I will keep in mind the land.
καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης ἰακωβ καὶ τῆς διαθήκης ἰσαακ καὶ τῆς διαθήκης ἀβρααμ μνησθήσομαι καὶ τῆς γῆς μνησθήσομαι
- 43 Als het land om hunnentwil zal verlaten zijn geweest, en aan zijn sabbatten een welgevallen gehad hebben, wanneer het om hunnentwil verwoest was, en zij aan straf hunner ongerechtigheid een welgevallen zullen gehad hebben; daarom, en omdat zij Mijn rechten hadden verworpen, en hun ziel van Mijn inzettingen gewalghad.
And the land, while she is without them, will keep her Sabbaths; and they will undergo the punishment of their sins, because they were turned away from my decisions and in their souls was hate for my laws.
καὶ ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται ὑπ' αὐτῶν τότε προσδέξεται ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς ἐν τῷ ἐρημωθῆναι αὐτὴν δι' αὐτοὺς καὶ αὐτοὶ προσδέξονται τὰς αὐτῶν ἀνομίας ἀνθ' ὧν τὰ κρίματά μου ὑπερεῖδον καὶ αἱ τοῖς προστάγμασίν μου προσώχθισαν τῇ ψυχῇ αὐτῶν

- 44 En hierenboven is dit ook; als zij in het land hunner vijanden zullen zijn, zal Ik hen niet verwerpen, noch van hen walgen, om een einde van hen te maken, vernietigende Mijn verbond met hen; want Ik ben de HEERE, hun God!
 But for all that, when they are in the land of their haters I will not let them go, or be turned away from them, or give them up completely; my agreement with them will not be broken, for I am the Lord their God.
 και οὐδ' ὧς ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ γῆ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν οὐχ ὑπερείδον αὐτοὺς οὐδὲ προσώχθισα αὐτοῖς ὥστε ἐξαναλώσαι αὐτοὺς τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου τὴν πρὸς αὐτούς ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν
- 45 Maar Ik zal hun ten beste gedenken aan het verbond der voorouderen, die Ik uit Egypteland voor de ogen der heidenen uitgevoerd heb, opdat Ik hun tot een Godware; Ik ben de HEERE!
 And because of them I will keep in mind the agreement which I made with their fathers, whom I took out of the land of Egypt before the eyes of the nations, to be their God: I am the Lord.
 και μνησθήσομαι αὐτῶν τῆς διαθήκης τῆς προτέρας ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας ἔναντι τῶν ἐθνῶν τοῦ εἶναι αὐτῶν θεός ἐγώ εἰμι κύριος
- 46 Dit zijn die inzettingen, en die rechten, en die wetten, welke de HEERE gegeven heeft, tussen Zich en tussen de kinderen Israels, op den berg Sinai, door de hand van Mozes.
 These are the rules, decisions, and laws, which the Lord made between himself and the children of Israel in Mount Sinai, by the hand of Moses.
 ταῦτα τὰ κρίματα και τὰ προστάγματα και ὁ νόμος ὃν ἔδωκεν κύριος ἀνὰ μέσον αὐτοῦ και ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἐν τῷ ὄρει σιναι ἐν χειρὶ μουσῆ
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer iemand een gelofte zal afgezonderd hebben, naar uw schatting zullen de zielen des HEEREN zijn.
 Say to the children of Israel, If a man makes a special oath, you will give your decision as to the value of the persons for the Lord.
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ και ἔρεῖς αὐτοῖς ὅς ἂν εὐξῆται εὐχὴν ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ κυρίῳ
- 3 Als uw schatting eens mans zal zijn van twintig jaren oud, tot een, die zestig jaren oud is; dan zal uw schatting zijn van vijftig sikkelen zilvers, naar den sikkeldesheiligdoms.
 And you will put the value of a male from twenty years to sixty years old at fifty shekels of silver, by the scale of the holy place.
 ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος ἀπὸ εικοσαετοῦς ἕως ἐξηκονταετοῦς ἔσται αὐτοῦ ἡ τιμὴ πενήκοντα δίδραγμα ἀργυρίου τῷ σταθμῷ τῷ ἁγίῳ
- 4 Maar is het een vrouw, dan zal uw schatting zijn dertig sikkelen.
 And if it is a female, the value will be thirty shekels.
 τῆς δὲ θηλείας ἔσται ἡ συντίμησις τριάκοντα δίδραγμα
- 5 En is het van een, die vijf jaren oud is, tot een, die twintig jaren oud is, zo zal uw schatting van een man twintig sikkelen zijn, en voor een vrouw tien sikkelen.
 And if the person is from five to twenty years old, the value will be twenty shekels for a male, and ten for a female.
 ἐὰν δὲ ἀπὸ πενταετοῦς ἕως εἴκοσι ἐτῶν ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος εἴκοσι δίδραγμα τῆς δὲ θηλείας δέκα δίδραγμα
- 6 Maar is het van een, die een maand oud is, tot een, die vijf jaren oud is, zo zal uw schatting van een man zijn vijf sikkelen zilvers, en uw schatting over een vrouw zal zijn drie sikkelen zilvers.
 And if the person is from one month to five years old, then the value for a male will be five shekels of silver, and for a female three shekels.
 ἀπὸ δὲ μηνιαίου ἕως πενταετοῦς ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος πέντε δίδραγμα ἀργυρίου τῆς δὲ θηλείας τρία δίδραγμα
- 7 En is het van een, die zestig jaren oud is en daarboven, is het een man, zo zal uw schatting zijn vijftien sikkelen, en voor een vrouw tien sikkelen.
 And for sixty years old and over, for a male the value will be fifteen shekels, and for a female, ten.
 ἐὰν δὲ ἀπὸ ἐξηκονταετῶν και ἐπάνω ἐὰν μὲν ἄρσεν ᾗ ἔσται ἡ τιμὴ πεντεκαίδεκα δίδραγμα ἀργυρίου ἐὰν δὲ θήλεια δέκα δίδραγμα
- 8 Maar zo hij armer is, dan uw schatting, zo zal hij zich voor het aangezicht des priesters zetten, opdat de priester hem schatte; naar dat de hand desgenen, die degelofte gedaan heeft, zal kunnen bekomen, zal de priester hem schatten.
 But if he is poorer than the value which you have put on him, then let him be taken to the priest, and the priest will put a value on him, such as it is possible for him to give.
 ἐὰν δὲ ταπεινὸς ᾗ τῇ τιμῇ στήσεται ἐναντίον τοῦ ἱερέως και τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καθάπερ ἰσχύει ἡ χεὶρ τοῦ εὐξαμένου τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς
- 9 En indien het een beest is, waarvan men den HEERE offerande offert; al wat hij daarvan den HEERE zal gegeven hebben, zal heilig zijn.
 And if it is a beast of which men make offerings to the Lord, whatever any man gives of such to the Lord will be holy.
 ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν προσφερομένων ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ ὅς ἂν δῶ ἀπὸ τούτων τῷ κυρίῳ ἔσται ἅγιον

- 10 Hij zal niet vermangelen, noch hetzelfde verwisselen, een goed voor een kwaad, of een kwaad voor een goed; indien hij nochtans een beest voor een beest enigzinsverwisselt, zo zal dit, en wat daarvoor verwisseld is, heilig zijn.
It may not be changed in any way, a good given for a bad, or a bad for a good; if one beast is changed for another, the two will be holy.
οὐκ ἀλλάξει αὐτὸ καλὸν πονηρῷ οὐδὲ πονηρὸν καλῷ ἐὰν δὲ ἀλλάσσω ἀλλάξῃ αὐτὸ κτήνος κτήνει ἔσται αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλαγμα ἅγια
- 11 En indien het enig onrein beest is, van hetwelk men den HEERE geen offerande offert, zo zal hij dat beest voor het aangezicht des priesters zetten.
And if it is any unclean beast, of which offerings are not made to the Lord, then let him take the beast before the priest;
ἐὰν δὲ πᾶν κτήνος ἀκάθαρτον ἀφ' ὧν οὐ προσφέρεται ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ στήσει τὸ κτήνος ἐναντι τοῦ ἱερέως
- 12 En de priester zal dat schatten, naar dat het goed of kwaad is; naar uw schatting, priester! zo zal het zijn.
And let the priest put a value on it, if it is good or bad; whatever value the priest puts on it, so will it be.
καὶ τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἀνὰ μέσον καλοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πονηροῦ καὶ καθότι ἂν τιμήσεται ὁ ἱερεὺς οὕτως στήσεται
- 13 Maar indien hij het immers lossen zal, zo zal hij deszelfs vijfde deel boven uw schatting toedoen.
But if he has a desire to get it back for himself, let him give a fifth more than your value.
ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρώσῃται αὐτὸ προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ
- 14 En wanneer iemand zijn huis zal geheiligd hebben, dat het den HEERE heilig zij, zo zal de priester dat schatten, naar dat het goed of kwaad is; gelijk als de priesterdat geschat zal hebben, zo zal het stand hebben.
And if a man has given his house as holy to the Lord, then the priest will put a value on it, if it is good or bad; as the priest gives decision so will the value be fixed.
καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀγιάσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἁγίαν τῷ κυρίῳ καὶ τιμήσεται αὐτήν ὁ ἱερεὺς ἀνὰ μέσον καλῆς καὶ ἀνὰ μέσον πονηρᾶς ὡς ἂν τιμήσεται αὐτήν ὁ ἱερεὺς οὕτως σταθήσεται
- 15 En indien hij, die het geheiligd heeft, zijn huis zal lossen, zo zal hij een vijfde deel des gelds uwer schatting daarboven toedoen, zo zal het zijne zijn.
And if the owner has a desire to get back his house, let him give a fifth more than your value, and it will be his.
ἐὰν δὲ ὁ ἀγιάσας αὐτήν λυτρώται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ προσθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου τῆς τιμῆς καὶ ἔσται αὐτῷ
- 16 Indien ook iemand van den akker zijner bezitting den HEERE wat geheiligd zal hebben, zo zal uw schatting zijn naar zijn zaad; een homer gerstezaad zal zijn opvijftig sikkelen zilvers.
And if a man gives to the Lord part of the field which is his property, then let your value be in relation to the seed which is planted in it; a measure of barley grain will be valued at fifty shekels of silver.
ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἀγιάσῃ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ καὶ ἔσται ἡ τιμὴ κατὰ τὸν σπόρον αὐτοῦ κόρου κριθῶν πενήκοντα δίδραγμα ἀργυρίου
- 17 Indien hij zijn akker van het jubeljaar af geheiligd zal hebben, zo zal het naar uw schatting stand hebben.
If he gives his field from the year of Jubilee, the value will be fixed by your decision.
ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως ἀγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ στήσεται
- 18 Maar zo hij zijn akker na het jubeljaar geheiligd zal hebben, dan zal hem de priester het geld rekenen, naar de jaren, die nog overig zijn tot het jubeljaar; en het zalvan uw schatting afgetrokken worden.
But if he gives his field after the year of Jubilee, the amount of the money will be worked out by the priest in relation to the number of years till the coming year of Jubilee, and the necessary amount will be taken off your value.
ἐὰν δὲ ἔσχατον μετὰ τὴν ἀφῆσιν ἀγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ προσλογιέται αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως καὶ ἀνθοφαιρεθήσεται ἀπὸ τῆς συντιμῆσεως αὐτοῦ
- 19 En indien hij, die den akker geheiligd heeft, denzelven ganselijk lossen zal, zo zal hij een vijfde deel des gelds uwer schatting daarboven toedoen, en dezelve zal hemgevestigd zijn.
And if the man who has given the field has a desire to get it back, let him give a fifth more than the price at which it was valued and it will be his.
ἐὰν δὲ λυτρώται τὸν ἀγρὸν ὁ ἀγιάσας αὐτόν προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ καὶ ἔσται αὐτῷ
- 20 En indien hij dien akker niet zal lossen, of indien hij dien akker aan een anderen man verkocht heeft, zo zal hij niet meer gelost worden.
But if he has no desire to get it back, or if he has given it for a price to another man, it may not be got back again.
ἐὰν δὲ μὴ λυτρώται τὸν ἀγρὸν καὶ ἀποδῶται τὸν ἀγρὸν ἀνθρώπῳ ἐτέρῳ οὐκέτι μὴ λυτρώσῃται αὐτόν
- 21 Maar die akker, nadat hij in het jubeljaar zal uitgegaan zijn, zal den HEERE heilig zijn, als een verbannen akker; de bezitting daarvan zal des priesters zijn.
But the field, when it becomes free at the year of Jubilee, will be holy to the Lord, as a field given under oath: it will be the property of the priest.
ἀλλ' ἔσται ὁ ἀγρὸς ἐξεληλυθυίας τῆς ἀφέσεως ἅγιος τῷ κυρίῳ ὥσπερ ἡ γῆ ἡ ἀφορισμένη τῷ ἱερεῖ ἔσται κατάσχεσις

- 22 En indien hij den HEERE een akker heeft geheiligd, dien hij gekocht heeft, en niet is van den akker zijner bezitting;
 And if a man gives to the Lord a field which he has got for money from another, which is not part of his heritage;
 ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ οὗ κέκτηται ὡς οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἀγιάσει τῷ κυρίῳ
- 23 Zo zal de priester hem rekenen de som uwer schatting tot het jubeljaar; en hij zal op denzelven dag uw schatting geven, een heiligheid den HEERE.
 Then the value fixed by you up to the year of Jubilee will be worked out for him by the priest, and in that day he will give the amount of your value as holy to the Lord.
 λογιέται πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως καὶ ἀποδώσει τὴν τιμὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἅγιον τῷ κυρίῳ
- 24 In het jubeljaar zal die akker wederkomen tot dien, van wien hij hem gekocht had, tot hem, wiens de bezitting van dat land was.
 In the year of Jubilee the field will go back to him from whom he got it, that is, to him whose heritage it was.
 καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς ἀφέσεως ἀποδοθήσεται ὁ ἀγρὸς τῷ ἀνθρώπῳ παρ' οὗ κέκτηται αὐτόν οὗ ἦν ἡ κατάσχεσις τῆς γῆς
- 25 Al uw schatting nu zal naar den sikkel des heiligdoms geschieden; de sikkel zal zijn van twintig gera.
 And let all your values be based on the shekel of the holy place, that is, twenty gerahs to the shekel.
 καὶ πᾶσα τιμὴ ἔσται σταθμίως ἀγίοις εἴκοσι ὀβολοὶ ἔσται τὸ δίδραχμον
- 26 Maar het eerstgeborene, dat den HEERE van een beest eerstgeboren wordt, dat zal niemand heiligen; hetzij een os, of klein vee, het is des HEEREN.
 But a man may not give by oath to the Lord the first-fruits of cattle which are offered to the Lord: if it is an ox or a sheep it is the Lord's.
 καὶ πᾶν πρωτότοκον ὃ ἂν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσιν σου ἔσται τῷ κυρίῳ καὶ οὐ καθιγιάσει οὐθεὶς αὐτὸ ἐάν τε μόσχον ἐάν τε πρόβατον τῷ κυρίῳ ἔστιν
- 27 Doch is het van een onrein beest, hij zal dat lossen naar uw schatting, en zal zijn vijfde deel daarboven toedoen; en indien het niet gelost wordt, zo zal het verkocht worden, naar uw schatting.
 And if it is an unclean beast, then the owner of it may give money to get it back, in agreement with the value fixed by you, by giving a fifth more; or if it is not taken back, let it be given for money in agreement with your valuing.
 ἐὰν δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων ἀλλάξει κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ καὶ προσθήσει τὸ ἐπίπεπτον πρὸς αὐτὸ καὶ ἔσται αὐτῷ ἐάν δὲ μὴ λυτρώται πρᾶθήσεται κατὰ τὸ τίμημα αὐτοῦ
- 28 Evenwel niets, dat verbannen is, dat iemand den HEERE zal verbannen hebben, van al hetgeen hij heeft, van een mens, of van een beest, of van den akker zijnerbezitting, zal verkocht noch gelost worden; al wat verbannen is, zal den HEERE een heiligheid der heiligheden zijn.
 But nothing which a man has given completely to the Lord, out of all his property, of man or beast, or of the land which is his heritage, may be given away or got back in exchange for money; anything completely given is most holy to the Lord.
 πᾶν δὲ ἀνάθεμα ὃ ἐὰν ἀναθῆ ἀνθρώπος τῷ κυρίῳ ἀπὸ πάντων ὅσα αὐτῷ ἔστιν ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχέσεως αὐτοῦ οὐκ ἀποδώσεται οὐδὲ λυτρώσεται πᾶν ἀνάθεμα ἅγιον ἀγίων ἔσται τῷ κυρίῳ
- 29 Al wat verbannen is, dat van de mensen zal verbannen zijn, zal niet gelost worden; het zal zekerlijk gedood worden.
 Any man given completely to the Lord may not be got back: he is certainly to be put to death.
 καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἀνατεθῆ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων οὐ λυτρωθήσεται ἀλλὰ θανάτῳ θανατωθήσεται
- 30 Ook alle tienden des lands, van het zaad des lands, van de vrucht van het geboomte, zijn des HEEREN; zij zijn den HEERE heilig.
 And every tenth part of the land, of the seed planted, or of the fruit of trees, is holy to the Lord.
 πᾶσα δεκάτη τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς καὶ τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τῷ κυρίῳ ἔστιν ἅγιον τῷ κυρίῳ
- 31 Maar zo iemand van zijn tienden immer iets lossen zal, hij zal zijn vijfde deel daarboven toedoen.
 And if a man has a desire to get back any of the tenth part which he has given, let him give a fifth more.
 ἐὰν δὲ λυτρώται λύτρω ἀνθρώπος τὴν δεκάτην αὐτοῦ τὸ ἐπίπεπτον προσθήσει πρὸς αὐτὸ καὶ ἔσται αὐτῷ
- 32 Aangaande al de tienden van runderen en klein vee, alles wat onder de roede zal doorgaan, het tiende zal den HEERE heilig zijn.
 And a tenth part of the herd and of the flock, whatever goes under the rod of the valuer, will be holy to the Lord.
 καὶ πᾶσα δεκάτη βοῶν καὶ προβάτων καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ράβδον τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ
- 33 Hij zal tussen het goede en het kwade niet onderzoeken; hij zal het ook niet verwisselen; maar indien hij het immers verwisselen zal, zo zal dit, en wat daarvoorverwisseld is, heilig zijn; het zal niet gelost worden.
 He may not make search to see if it is good or bad, or make any changes in it; and if he makes exchange of it for another, the two will be holy; he will not get them back again.
 οὐκ ἀλλάξει καλὸν πονηρῷ ἐάν δὲ ἀλλάσσω ἀλλάξης αὐτὸ καὶ τὸ ἀλλαγμᾶ αὐτοῦ ἔσται ἅγιον οὐ λυτρωθήσεται

- 1 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, in de woestijn van Sinai, in de tent der samenkomst, op den eersten der tweede maand, in het tweede jaar, nadat zij uitEgypteland uitgetogen ware, zeggende:
And the Lord said to Moses in the waste land of Sinai, in the Tent of meeting, on the first day of the second month, in the second year after they came out of the land of Egypt,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ σινα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους δευτέρου ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου λέγων
- 2 Neem op de som van de gehele vergadering der kinderen Israels, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van al wat mannelijk is, hoofd voor hoofd.
Take the full number of the children of Israel, by their families, and by their fathers' houses, every male by name;
λάβετε ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἱῶν ἰσραὴλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πᾶς ἄρσιν
- 3 Van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire in Israel uittrekken; die zult gij tellen naar hun heiren, gij en Aaron.
All those of twenty years old and over, who are able to go to war in Israel, are to be numbered by you and Aaron.
ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν δυνάμει ἰσραὴλ ἐπισκέψασθε αὐτοὺς σὺν δυνάμει αὐτῶν σὺ καὶ ααρὼν ἐπισκέψασθε αὐτούς
- 4 En met ulieden zullen zijn van elken stam een man, die een hoofdman is over het huis zijner vaderen.
And to give you help, take one man from every tribe, the head of his father's house.
καὶ μεθ' ὑμῶν ἔσονται ἕκαστος κατὰ φυλὴν ἐκάστου ἀρχόντων κατ' οἴκους πατριῶν ἔσονται
- 5 Deze zijn nu de namen der mannen, die bij u staan zullen: van Ruben, Elizur, de zoon van Sedeut.
These are the names of those who are to be your helpers: from Reuben, Elizur, the son of Shedeut;
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οἵτινες παραστήσονται μεθ' ὑμῶν τῶν ρουβην ἐλισουρ υἱὸς σεδιουρ
- 6 Van Simeon, Selumiel, de zoon van Zurisaddai.
From Simeon, Shelumiel, the son of Zurishaddai;
τῶν συμεων σαλαμιηλ υἱὸς σουρισαδαι
- 7 Van Juda, Nahesson, de zoon van Amminadab.
From Judah, Nahshon, the son of Amminadab;
τῶν ἰουδα ναασσον υἱὸς αμναδαβ
- 8 Van Issaschar, Nethaneel, de zoon van Zuar.
From Issachar, Nethanel, the son of Zuar;
τῶν ἰσσαχαρ ναθανηλ υἱὸς σωγαρ
- 9 Van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon.
From Zebulun, Eliab, the son of Helon;
τῶν ζαβουλων ελιαβ υἱὸς χαιλων
- 10 Van de kinderen van Jozef: van Ephraim, Elisama, de zoon van Ammihud; van Manasse, Gamaliel, de zoon van Pedazur.
Of the children of Joseph: from Ephraim, Elishama, the son of Ammihud; from Manasseh, Gamaliel, the son of Pedazur,
τῶν υἱῶν ἰωσηφ τῶν εφραϊμ ἐλισταμα υἱὸς ἐμιουδ τῶν μανασση γαμαλιηλ υἱὸς φαδασσουρ
- 11 Van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideoni.
From Benjamin, Abidan, the son of Gideoni;
τῶν βενιαμιν αβιδαν υἱὸς γαδεωνι
- 12 Van Dan, Ahiezer, de zoon van Ammisaddai.
From Dan, Ahiezer, the son of Ammi-shaddai;
τῶν δαν ἀχιεζερ υἱὸς αμισαδαι
- 13 Van Aser, Pagiël, de zoon van Ochran.
From Asher, Pagiël, the son of Ochran;
τῶν ασηρ φαγατηλ υἱὸς εχραν
- 14 Van Gad, Eljasaf, de zoon van Dehuel.
From Gad, Eliasaph, the son of Reuel;
τῶν γαδ ἐλισταφ υἱὸς ραγουηλ

- 15 Van Nafthali, Ahira, de zoon van Enan.
From Naphtali, Ahira, the son of Enan.
τῶν νεφθαλι ἀχιρε υἱὸς αἰναν
- 16 Dezen waren de geroeopenen der vergadering, de oversten der stammen hunner vaderen; zij waren de hoofden der duizenden van Israel.
These are the men named out of all the people, chiefs of their fathers' houses, heads of the tribes of Israel.
οὗτοι ἐπικλητοὶ τῆς συναγωγῆς ἄρχοντες τῶν φυλῶν κατὰ πατριὰς χιλίαρχοι ἰσραηλ εἰσὶν
- 17 Toen namen Mozes en Aaron die mannen, welken met namen uitgedrukt zijn.
And Moses and Aaron took these men, marked out by name;
καὶ ἔλαβεν μουσῆς καὶ ααρων τοὺς ἄνδρας τούτους τοὺς ἀνακληθέντας ἐξ ὀνόματος
- 18 En zij verzamelden de gehele vergadering, op den eersten dag der tweede maand; en die verklaarden hun afkomst, naar hun geslachten, naar het huis hunnervaderen, in het getal der namen, van die twintig jaren oud was en daarboven, hoofd voor hoofd.
And they got together all the people on the first day of the second month; and everyone made clear his family and his father's house, by the number of the names, from twenty years old and over.
καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν συνήγαγον ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους καὶ ἐπηξονοῦσαν κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατὰ πατριὰς αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν ἀπὸ εικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶν ἀρσενικὸν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν
- 19 Gelijk als de HEERE Mozes geboden had, zo heeft hij hen geteld in de woestijn van Sinai.
As the Lord had given orders to Moses, so they were numbered by him in the waste place of Sinai.
ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ καὶ ἐπεσκέπησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ σινα
- 20 Zo waren de zonen van Ruben, den eerstgeborene van Israel, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, hoofd voorhoofd, al wat mannelijk was, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken;
The generations of the sons of Reuben, the oldest son of Israel, were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over, who was able to go to war;
καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ ρουβην πρωτοτόκου ἰσραηλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει
- 21 Hun getelden van den stam van Ruben waren zes en veertig duizend en vijfhonderd.
Forty-six thousand, five hundred of the tribe of Reuben were numbered.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ρουβην ἕξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι
- 22 Van de zonen van Simeon, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, zijn getelden, in het getal der namen, hoofd voor hoofd, al wat mannelijk was, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken;
The generations of the sons of Simeon were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over, who was able to go to war;
τοῖς υἱοῖς συμεων κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει
- 23 Hun getelden van den stam van Simeon waren negen en vijftig duizend en driehonderd.
Fifty-nine thousand, three hundred of the tribe of Simeon were numbered.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς συμεων ἑννέα καὶ πενήτηκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι
- 24 Van de zonen van Gad, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die tenheire uittrokken.
The generations of the sons of Gad were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
τοῖς υἱοῖς ἰουδα κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει
- 25 Waren hun getelden van den stam van Gad vijf en veertig duizend zeshonderd en vijftig.
Forty-five thousand, six hundred and fifty of the tribe of Gad were numbered.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἰουδα τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι
- 26 Van de zonen van Juda, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die tenheire uittrokken,
The generations of the sons of Judah were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
τοῖς υἱοῖς ἰσσαχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

- 27 Waren hun getelden van den stam van Juda vier en zeventig duizend en zeshonderd.
Seventy-four thousand, six hundred of the tribe of Judah were numbered.
 ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἰσσαχαρ τέσσαρες καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι
- 28 Van de zonen van Issachar, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen van twintig jaren oud en daarboven, allen, dieten heire uittrokken,
The generations of the sons of Issachar were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
 τοῖς υἱοῖς ζαβουλων κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει
- 29 Waren hun getelden van den stam van Issachar vier en vijftig duizend en vierhonderd.
Fifty-four thousand, four hundred of the tribe of Issachar were numbered.
 ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ζαβουλων ἐπὶ καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι
- 30 Van de zonen van Zebulon, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, dieten heire uittrokken,
The generations of the sons of Zebulon were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
 τοῖς υἱοῖς ἰωσηφ υἱοῖς εφραϊμ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει
- 31 Waren hun getelden van den stam van Zebulon zeven en vijftig duizend en vierhonderd.
Fifty-seven thousand, four hundred of the tribe of Zebulon were numbered.
 ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς εφραϊμ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι
- 32 Van de zonen van Jozef: van de zonen van Efraim, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van twintig jaren ouden daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
The generations of the sons of Joseph were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
 τοῖς υἱοῖς μανασση κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει
- 33 Waren hun getelden van den stam van Efraim veertig duizend en vijfhonderd;
Forty thousand, five hundred of the tribe of Ephraim were numbered.
 ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς μανασση δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι
- 34 Van de zonen van Manasse, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, dieten heire uittrokken,
The generations of the sons of Manasseh were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
 τοῖς υἱοῖς βενιαμιν κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει
- 35 Waren hun getelden van den stam van Manasse twee en dertig duizend en tweehonderd.
Thirty-two thousand, two hundred of the tribe of Manasseh were numbered.
 ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς βενιαμιν πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι
- 36 Van de zonen van Benjamin, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die ten heire uittrokken,
The generations of the sons of Benjamin were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
 τοῖς υἱοῖς γαδ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει
- 37 Waren hun getelden van den stam van Benjamin vijf en dertig duizend en vierhonderd.
Thirty-five thousand, four hundred of the tribe of Benjamin were numbered.
 ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς γαδ πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πενήκοντα
- 38 Van de zonen van Dan, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaders, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die tenheire uittrokken,
The generations of the sons of Dan were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years and over who was able to go to war;
 τοῖς υἱοῖς δαν κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει

- 39 Waren hun getelden van den stam van Dan twee en zestig duizend en zeventhonderd.
Sixty-two thousand, seven hundred of the tribe of Dan were numbered.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς δαν δύο καὶ ἐξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι
- 40 Van de zonen van Aser, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die tenheire uittrokken,
The generations of the sons of Asher were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
τοῖς υἱοῖς ἀσσηρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἔκπορ εὐόμενος ἐν τῇ δυνάμει
- 41 Waren hun getelden van den stam van Aser een en veertig duizend en vijfhonderd.
Forty-one thousand, five hundred of the tribe of Asher were numbered.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἀσσηρ μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι
- 42 Van de zonen van Nafthali, hun geboorten, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, in het getal der namen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, dieten heire uittrokken,
The generations of the sons of Naphtali were numbered by their families and their fathers' houses, every male of twenty years old and over who was able to go to war;
τοῖς υἱοῖς νεφθαλι κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἔκπορ ορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει
- 43 Waren hun getelden van den stam van Nafthali drie en vijftig duizend en vierhonderd.
Fifty-three thousand, four hundred of the tribe of Naphtali were numbered.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς νεφθαλι τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι
- 44 Dezen zijn de getelden, welke Mozes geteld heeft, en Aaron, en de oversten van Israel; twaalf mannen waren zij, elk over het huis zijner vaderen.
These are they who were numbered by Moses and Aaron and by the twelve chiefs of Israel, one from every tribe.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις ἦν ἐπεσκέψαντο μουσῆς καὶ ααρων καὶ οἱ ἄρχοντες ἰσραηλ δώδεκα ἄνδρες ἀνὴρ εἷς κατὰ φυλὴν μίαν κατὰ φυλὴν οἶκον πατριᾶς ἦσαν
- 45 Alzo waren al de getelden der zonen van Israel, naar het huis hunner vaderen, van twintig jaren oud en daarboven, allen, die in Israel ten heire uittrokken,
So all those who were numbered of the children of Israel, by their families, all those of twenty years old and over who were able to go to war,
καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν ἰσραηλ σὺν δυνάμει αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω πᾶς ὁ ἔκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν ἰσραηλ
- 46 Al de getelden dan waren zeshonderd drie duizend vijfhonderd en vijftig.
Were six hundred and three thousand, five hundred and fifty.
ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα
- 47 Maar de Levieten, naar den stam hunner vaderen, werden onder hen niet geteld.
But the Levites, of the tribe of their fathers, were not numbered among them.
οἱ δὲ λευῖται ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν οὐκ ἐπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ
- 48 Want de HEERE had tot Mozes gesproken, zeggende:
For the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 49 Alleen de stam van Levi zult gij niet tellen, noch hun som opnemen, onder de zonen van Israel.
Only the tribe of Levi is not to be numbered among the children of Israel,
ὄρα τὴν φυλὴν τὴν λευι οὐ συνεπισκέψη καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν οὐ λήμψη ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 50 Maar gij, stel de Levieten over den tabernakel der getuigenis, en over al zijn gereedschap, en over alles, wat daartoe behoort; zij zullen den tabernakel dragen, en alzijn gereedschap; en zij zullen dien bedienen, en zij zullen zich rondom den tabernakel legeren.
But to them you are to give the care of the Tent of meeting with its vessels and everything in it: they are to take up the Tent, and be responsible for everything to do with it, and put up their tents round it.
καὶ σὺ ἐπίστησον τοὺς λευῖτας ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ αὐτοὶ ἀροῦσιν τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς καὶ αὐτοὶ λειτουργήσουσιν ἐν αὐτῇ καὶ κύκλῳ τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσιν

- 51 En als de tabernakel zal optrekken, de Levieten zullen denzelven afnemen; en wanneer de tabernakel zich legeren zal, zullen de Levieten denzelven oprichten; en devreemde, die daarbij komt, zal gedood worden.
And when the Tent of meeting goes forward, the Levites are to take it down; and when it is to be put up, they are to do it: any strange person who comes near it is to be put to death.
καὶ ἐν τῷ ἐξαιρεῖν τὴν σκηνὴν καθελούσιν αὐτὴν οἱ λευῖται καὶ ἐν τῷ παρεμβάλλειν τὴν σκηνὴν ἀναστήσουσιν καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος ἀποθανέτω
- 52 En de kinderen Israels zullen zich legeren, een iegelijk bij zijn leger, en een iegelijk bij zijn banier, naar hun heiren.
The children of Israel are to put up their tents, every man in his tent-circle round his flag.
καὶ παρεμβάλουσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἅνηρ ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει καὶ ἅνηρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἡγεμονίαν σὺν δυνάμει αὐτῶν
- 53 Maar de Levieten zullen zich legeren rondom den tabernakel der getuigenis, opdat geen verbolgenheid over de vergadering van de kinderen Israels zij; daarom zullende Levieten de wacht van den tabernakel der getuigenis waarnemen.
But the tents of the Levites are to be round the Tent of meeting, so that wrath may not come on the children of Israel: the Tent of meeting is to be in the care of the Levites.
οἱ δὲ λευῖται παρεμβάλετῶσαν ἐναντίον κυρίου κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ οὐκ ἔσται ἀμάρτημα ἐν υἱοῖς ἰσραὴλ καὶ φυλάξουσιν οἱ λευῖται αὐτοὶ τὴν φυλακὴν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρὼν λέγων
- 2 De kinderen Israels zullen zich legeren, een ieder onder zijn banier, naar de tekenen van het huis hunner vaderen; rondom tegenover de tent der samenkomst zullenzij zich legeren.
The children of Israel are to put up their tents in the order of their families, by the flags of their fathers' houses, facing the Tent of meeting on every side.
ἄνθρωπος ἐχόμενος αὐτοῦ κατὰ τάγμα κατὰ σημεῖα κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν παρεμβάλετῶσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐναντίοι κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου παρεμβάλουσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ
- 3 Die zich nu legeren zullen oostwaarts tegen den opgang, zal zijn de banier des legers van Juda, naar hun heiren; en Nahesson, de zoon van Amminadab, zal deoverste der zonen van Juda zijn.
Those whose tents are on the east side, looking to the dawn, will be round the flag of the children of Judah, with Nahshon, the son of Amminadab, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες πρῶτοι κατ' ἀνατολὰς τάγμα παρεμβολῆς ἰουδα σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ἰουδα ναασσον υἱὸς αμιναδαβ
- 4 Zijn heir nu, en zijn getelden waren vier en zeventig duizend en zeshonderd.
The number of his army was seventy-four thousand, six hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι
- 5 En nevens zal zich legeren de stam van Issaschar; en Nethaneel, de zoon van Zuar, zal de overste der zonen van Issaschar zijn.
And nearest to him will be the tribe of Issachar, with Nethanel, the son of Zuar, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς ἰσσαχαρ καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ἰσσαχαρ ναθαναὴλ υἱὸς σωγαρ
- 6 Zijn heir nu, en zijn getelden waren vier en vijftig duizend en vierhonderd.
The number of his army was fifty-four thousand, four hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τέσσαρες καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι
- 7 Daartoe de stam van Zebulon; en Eliab, de zoon van Helon, zal de overste der zonen van Zebulon zijn.
After him, the tribe of Zebulun, with Eliab, the son of Helon, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς ζαβουλων καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ζαβουλων ελιαβ υἱὸς χαιλων
- 8 Zijn heir nu, en zijn getelden waren zeven en vijftig duizend en vierhonderd.
The number of his army was fifty-seven thousand, four hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἑπτὰ καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι
- 9 Al de getelden des legers van Juda waren honderd zes en tachtig duizend en vierhonderd, naar hun heiren. Zij zullen vooraan optrekken.
The number of all the armies of Judah was a hundred and eighty-six thousand, four hundred. They go forward first.
πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἰουδα ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σὺν δυνάμει αὐτῶν πρῶτοι ἐξαροῦσιν
- 10 De banier des legers van Ruben, naar hun heiren, zal tegen het zuiden zijn; en Elizur, de zoon van Sedeur, zal de overste der zonen van Ruben zijn.
On the south side is the flag of the children of Reuben, in the order of their armies, with Elizur, the son of Shedeur, as their chief.
τάγμα παρεμβολῆς ρουβην πρὸς λίβα σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ρουβην ελισουρ υἱὸς σεδιουρ

- 11 Zijn heir nu, en zijn getelden waren zes en veertig duizend en vijfhonderd.
The number of his army was forty-six thousand, five hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἕξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι
- 12 En nevens hem zal zich legeren de stam van Simeon; en Selumiel, de zoon van Zurisaddai, zal de overste der zonen van Simeon zijn.
And nearest to him, the tribe of Simeon, with Shelumiel, the son of Zurishaddai, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς συμεων καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν συμεων σαλαμιηλ υἱὸς σουρισαδαι
- 13 Zijn heir nu, en zijn getelden waren negen en vijftig duizend en driehonderd.
The number of his army was fifty-nine thousand, three hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι ἑννέα καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι
- 14 Daartoe de stam van Gad; en Eljasaf, de zoon van Rehuel, zal de overste der zonen van Gad zijn.
Then the tribe of Gad, with Eliasaph, son of Reuel, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς γαδ καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν γαδ ελισαφ υἱὸς ραγουηλ
- 15 Zijn heir nu, en zijn getelden waren vijf en veertig duizend zeshonderd en vijftig.
The number of his army was forty-five thousand, six hundred and fifty.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι καὶ πενήκοντα
- 16 Al de getelden in het leger van Ruben waren honderd een en vijftig duizend vierhonderd en vijftig; naar hun heiren. En zij zullen de tweede optrekken.
The number of all the armies of Reuben together came to a hundred and fifty-one thousand, four hundred and fifty. They go forward second.
πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς ρουβην ἑκατὸν πενήκοντα μία χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι καὶ πενήκοντα σὺν δυνάμει αὐτῶν δεῦτεροι ἐξαροῦσιν
- 17 Daarna zal de tent der samenkomst optrekken, met het leger der Levieten, in het midden van de legers; gelijk als zij zich legeren zullen, also zullen zij optrekken, eeniegelijc aan zijn plaats, naar hun banieren.
Then the Tent of meeting is to go forward, with the tents of the Levites, in the middle of the armies; in the same order as their tents are placed, they are to go forward, every man under his flag.
καὶ ἀρθήσεται ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν λευιτῶν μέσον τῶν παρεμβολῶν ὡς καὶ παρεμβάλλουσιν οὕτως καὶ ἐξαροῦσιν ἕκαστος ἐχόμενος καθ' ἡγεμονίαν
- 18 De banier des legers van Efraim, naar hun heiren, zal tegen het westen zijn; en Elisama, de zoon van Ammihud, zal de overste der zonen van Efraim zijn.
On the west side will be the flag of the children of Ephraim, with Elishama, the son of Ammihud, as their chief.
τάγμα παρεμβολῆς εφραϊμ παρὰ θάλασσαν σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν εφραϊμ ελισαμα υἱὸς εμιουδ
- 19 Zijn heir nu, en zijn getelden waren veertig duizend en vijfhonderd.
The number of his army was forty thousand, five hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι
- 20 En nevens hem de stam van Manasse; en Gamaliel, de zoon van Pedazur, zal de overste der zonen van Manasse zijn.
And by him the tribe of Manasseh with Gamaliel, the son of Pedahzur, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς μανασση καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν μανασση γαμαλιηλ υἱὸς φαδασσουρ
- 21 Zijn heir nu, en zijn getelden waren twee en dertig duizend en tweehonderd.
The number of his army was thirty-two thousand, two hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι
- 22 Daartoe de stam van Benjamin; en Abidan, de zoon van Gideoni, zal de overste der zonen van Benjamin zijn.
Then the tribe of Benjamin, with Abidan, the son of Gideoni, as their chief.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς βενιαμιν καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν βενιαμιν αβιδαν υἱὸς γαδεωνι
- 23 Zijn heir nu, en zijn getelden waren vijf en dertig duizend en vierhonderd.
The number of his army was thirty-five thousand, four hundred.
δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι

- 24 Al de getelden in het leger van Efraim waren honderd acht duizend en eenhonderd, naar hun heiren. En zij zullen de derde optrekken.
The number of all the armies of Ephraim was a hundred and eight thousand, one hundred. They go forward third.
 πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς εφραιμ ἑκατὸν χιλιάδες καὶ ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑκατὸν σὺν δυνάμει αὐτῶν τρίτοι ἐξαροῦσιν
- 25 De banier des legers van Dan zal tegen het noorden zijn, naar hun heiren; en Ahiezer, de zoon van Ammisaddai, zal de overste der zonen van Dan zijn.
On the north side will be the flag of the children of Dan, with Ahiezer, the son of Ammishaddai, as their chief.
 τάγμα παρεμβολῆς δαν πρὸς βορρᾶν σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν δαν ἀχιεζερ υἱὸς ἀμισαδαί
- 26 Zijn heir nu, en zijn getelden waren twee en zestig duizend en zevenhonderd.
The number of his army was sixty-two thousand, seven hundred.
 δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι δύο καὶ ἐξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι
- 27 En nevens hem zal zich legeren de stam van Aser; en Pagiël, de zoon van Ochran, zal de overste der zonen van Aser zijn.
Nearest to him will be the tribe of Asher, with Pagiël, the son of Ochran, as their chief.
 καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς ἀσηρ καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ἀσηρ φαγαίηλ υἱὸς ἐχραν
- 28 Zijn heir nu, en zijn getelden waren een en veertig duizend en vijfhonderd.
The number of his army was forty-one thousand, five hundred;
 δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι
- 29 Daartoe de stam van Nafthali; en Ahira, de zoon van Enan, zal de overste der zonen van Nafthali zijn.
Then the tribe of Naphtali, with Ahira, the son of Enan, as their chief.
 καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς νεφθαλί καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν νεφθαλί ἀχιρε υἱὸς αἰναν
- 30 Zijn heir nu, en zijn getelden waren drie en vijftig duizend en vierhonderd.
The number of his army was fifty-three thousand, four hundred.
 δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι τρεῖς καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι
- 31 Al de getelden in het leger van Dan waren honderd zeven en vijftig duizend en zeshonderd. In het achterste zullen zij optrekken, naar hun banieren.
The number of all the armies in the tents of Dan was a hundred and fifty-seven thousand, six hundred. They will go forward last, by their flags.
 πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς δαν ἑκατὸν καὶ πενήκοντα ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἕσχατοι ἐξαροῦσιν κατὰ τάγμα αὐτῶν
- 32 Dezen zijn de getelden van de kinderen Israels, naar het huis hunner vaderen; al de getelden der legers, naar hun heiren waren, zeshonderd drie duizend vijfhonderden vijftig.
These are all who were numbered of the children of Israel, in the order of their fathers' families: all the armies in their tents together came to six hundred and three thousand, five hundred and fifty.
 αὕτη ἡ ἐπίσκεψις τῶν υἱῶν ἰσραὴλ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν παρεμβολῶν σὺν ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν ἑξακόσια χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι πεντακόσιοι πενήκοντα
- 33 Maar de Levieten werden niet geteld onder de zonen van Israel, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
But the Levites were not numbered among the children of Israel, as the Lord said to Moses.
 οἱ δὲ λευῖται οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν αὐτοῖς καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῇ
- 34 En de kinderen Israels deden naar alles, wat de HEERE Mozes geboden had, zo legerden zij zich naar hun banieren, en zo trokken zij op, een iegelijk naar zijngeslachten, naar het huis zijner vaderen.
So the children of Israel did as the Lord said to Moses, so they put up their tents by their flags, and they went forward in the same order, by their families, and by their fathers' houses.
 καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πάντα ὅσα συνέταξεν κύριος τῷ μουσῇ οὕτως παρένεβalon κατὰ τάγμα αὐτῶν καὶ οὕτως ἐξῆρον ἕκαστος ἐχόμενος κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν
- 1 Dit nu zijn de geboorten van Aaron en Mozes; ten dage als de HEERE met Mozes gesproken heeft op den berg Sinai.
Now these are the generations of Aaron and Moses, in the day when the word of the Lord came to Moses on Mount Sinai.
 καὶ αὗται αἱ γενέσεις ααρὼν καὶ μουσῆ ἐν ἡμέρᾳ ἐλάλησεν κύριος τῷ μουσῇ ἐν ὄρει σινα
- 2 En dit zijn de namen der zonen van Aaron: de eerstgeborene, Nadab, daarna Abihu, Eleazar, en Ithamar.
These are the names of the sons of Aaron: Nadab the oldest, and Abihu, Eleazar, and Ithamar.
 καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ααρὼν πρωτότοκος ναδαβ καὶ ἀβιουδ ἐλεάζαρ καὶ ἰθαμαρ

- 3 Dit zijn de namen der zonen van Aaron, der priesteren, die gezalft waren, welker hand men gevuld had, om het priesterambt te bedienen.
 These are the names of the sons of Aaron, the priests, on whom the holy oil was put, who were marked out as priests.
 ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ααρων οἱ ἱερεῖς οἱ ἠλειμμένοι οὓς ἐτελείωσαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἱερατεύειν
- 4 Maar Nadab en Abihu stierven voor het aangezicht des HEEREN, als zij vreemd vuur voor het aangezicht des HEEREN in de woestijn van Sinai brachten, en hadden geen kinderen, doch Eleazar en Ithamar bedienden het priesterambt voor het aangezicht van hun vader Aaron.
 And Nadab and Abihu were put to death before the Lord when they made an offering of strange fire before the Lord, in the waste land of Sinai, and they had no children: and Eleazar and Ithamar did the work of priests before Aaron their father.
 καὶ ἐτελεύτησεν ναδαβ καὶ αβιουδ ἔναντι κυρίου προσφερόντων αὐτῶν πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα καὶ παιδία οὐκ ἦν αὐτοῖς καὶ ἱεράτευσεν ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ μετ' ααρων τοῦ πατρὸς αὐτῶν
- 5 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 6 Doe den stam van Levi naderen, en stel hem voor het aangezicht van den priester Aaron, opdat zij hem dienen;
 Make the tribe of Levi come near, and put them before Aaron the priest, to be his helpers,
 λαβὲ τὴν φυλὴν λευι καὶ στήσεις αὐτοὺς ἔναντιον ααρων τοῦ ἱερέως καὶ λειτουργήσουσιν αὐτῷ
- 7 En dat zij waarnemen zijn wacht, en de wacht der gehele vergadering, voor de tent der samenkomst, om den dienst des tabernakels te bedienen;
 In order that they may be responsible to him and to all Israel for the care of the Tent of meeting, and to do the work of the House;
 καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακὰς αὐτοῦ καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς
- 8 En dat zij al het gereedschap van de tent der samenkomst, en de wacht der kinderen Israels waarnemen, om den dienst des tabernakels te bedienen.
 And they will have the care of all the vessels of the Tent of meeting, and will do for the children of Israel all the necessary work of the House.
 καὶ φυλάξουσιν πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν ἰσραηλ κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς
- 9 Gij zult dan, aan Aaron en aan zijn zonen, de Levieten geven; zij zijn gegeven, zij zijn hem gegeven uit de kinderen Israels.
 Give the Levites to Aaron and his sons; so that they may be his without question from among the children of Israel.
 καὶ δώσεις τοὺς λευίτας ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τοῖς ἱερεῦσιν δόμα δεδομένοι οὗτοι μοι εἰσιν ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 10 Maar Aaron en zijn zonen zult gij stellen, dat zij hun priesterambt waarnemen; en de vreemde, die nadert, zal gedood worden.
 And give orders that Aaron and his sons are to keep their place as priests; any strange person who comes near is to be put to death.
 καὶ ααρων καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καταστήσεις ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ φυλάξουσιν τὴν ἱερατείαν αὐτῶν καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν καὶ ἔσω τοῦ καταπετάσματος καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἀπτόμηνος ἀποθανεῖται
- 11 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 12 En Ik, zie, Ik heb de Levieten uit het midden van de kinderen Israels genomen, in plaats van allen eerstgeborene, die de baarmoeder opent, uit de kinderen Israels; en de Levieten zullen Mijne zijn.
 See, I have taken the Levites out of the children of Israel to be mine in place of the first sons of the children of Israel;
 καὶ ἐγὼ ἰδοὺ εἴληφα τοὺς λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου διανοίγοντος μήτραν παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραηλ λύτρα αὐτῶν ἔσονται καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ λευῖται
- 13 Want alle eerstgeborene is Mijne; van den dag, dat Ik alle eerstgeborenen in Egypteland sloeg, heb Ik Mij geheiligd alle eerstgeborenen in Israel, van de mensen totde beesten; zij zullen Mijne zijn; Ik ben de HEERE!
 For all the first sons are mine; on the day when I put to death all the first sons in the land of Egypt, I took for myself every first male birth of man and beast. They are mine; I am the Lord.
 ἐμοὶ γὰρ πᾶν πρωτότοκον ἐν ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῆ αἰγύπτου ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν ἰσραηλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐμοὶ ἔσονται ἐγὼ κύριος
- 14 En de HEERE sprak tot Mozes in de woestijn van Sinai, zeggende:
 And the Lord said to Moses in the waste land of Sinai,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα λέγων

- 15 Tel de zonen van Levi naar het huis hunner vaderen, naar hun geslachten, al wat mannelijk is, van een maand oud en daarboven, die zult gij tellen.
Let all the children of Levi be numbered by their families and their fathers' houses; let every male of a month old and over be numbered.
 ἐπίσκεψαι τοὺς υἱοὺς λευὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν κατὰ συγγενείας αὐτῶν πᾶν ἄρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἐπισκέψασθε αὐτούς
- 16 En Mozes telde hen naar het bevel des HEEREN, gelijk hem geboden was.
So Moses did as the Lord said, numbering them as he had been ordered.
 καὶ ἐπεσκέψαντο αὐτούς μουσῆς καὶ ααρων διὰ φωνῆς κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτοῖς κύριος
- 17 Dit nu waren de zonen van Levi met hun namen: Gerson, en Kahath, en Merari.
These were the sons of Levi by name: Gershon and Kohath and Merari.
 καὶ ἦσαν οὗτοι οἱ υἱοὶ λευὶ ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν γεδσων κααθ καὶ μεραρι
- 18 En dit zijn de namen der zonen van Gerson, naar hun geslachten: Libni en Simei.
And these are the names of the sons of Gershon, by their families: Libni and Shimei.
 καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν γεδσων κατὰ δῆμους αὐτῶν λοβενι καὶ σεμεῖ
- 19 En de zonen van Kahath, naar hun geslachten; Amram en Izhar, Hebron en Uzziel.
And the sons of Kohath, by their families: Amram and Izhar and Hebron and Uzziel.
 καὶ υἱοὶ κααθ κατὰ δῆμους αὐτῶν αμραμ καὶ ισσααρ γεβρων καὶ οζηλ
- 20 En de zonen van Merari, naar hun geslachten: Maheli en Musi; dit zijn de geslachten der Levieten, naar het huis hunner vaderen.
And the sons of Merari by their families: Mahli and Mushi. These are the families of the Levites in the order of their fathers' houses.
 καὶ υἱοὶ μεραρι κατὰ δῆμους αὐτῶν μοολι καὶ μουσι οὗτοί εἰσιν δῆμοι τῶν λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν
- 21 Van Gerson was het geslacht der Libnieten, en het geslacht der Simeieten; dit zijn de geslachten der Gersonieten.
From Gershon come the Libnites and the Shimeites; these are the families of the Gershonites.
 τῷ γεδσων δῆμος τοῦ λοβενι καὶ δῆμος τοῦ σεμεῖ οὗτοι δῆμοι τοῦ γεδσων
- 22 Hun getelden in getal waren van al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven; hun getelden waren seven duizend en vijfhonderd.
Those who were numbered of them, the males from one month old and over, were seven thousand, five hundred.
 ἢ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν παντὸς ἄρσενικοῦ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἢ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἑπτακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι
- 23 De geslachten der Gersonieten zullen zich legeren achter den tabernakel, westwaarts.
The tents of the Gershonites are to be placed at the back of the House, to the west.
 καὶ υἱοὶ γεδσων ὀπίσω τῆς σκηνῆς παρὰ θάλασσαν παρεμβалоῦσιν
- 24 De overste nu van het vaderlijke huis der Gersonieten zal zijn Eljasaf, de zoon van Lael.
The chief of the Gershonites is Eliasaph, the son of Lael.
 καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριαῖς τοῦ δήμου τοῦ γεδσων ελισταφ υἱὸς λαηλ
- 25 En de wacht der zonen van Gerson in de tent der samenkomst zal zijn de tabernakel en de tent, haar deksel, en het deksel aan de deur van de tent der samenkomst;
In the Tent of meeting, the Gershonites are to have the care of the House, and the Tent with its cover, and the veil for the door of the Tent of meeting,
 καὶ ἡ φυλακὴ υἱῶν γεδσων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἢ σκηνῇ καὶ τὸ κάλυμμα καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 26 En de behangselen des voorhofs, en het deksel van de deur des voorhofs, welke bij den tabernakel en bij het altaar rondom zijn; mitsgaders de zelen, tot zijn gansendienst.
And the hangings for the open space round the House and the altar, and the curtain for its doorway, and all the cords needed for its use.
 καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τὰ κατάλοιπα πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ
- 27 En van Kahath is het geslacht der Amramieten, en het geslacht der Izharieten, en het geslacht der Hebronieten, en het geslacht der Uzzielieten; dit zijn de geslachten der Kahathieten.
From Kohath come the Amramites and the Izharites and the Hebronites and the Uzzielites; these are the families of the Kohathites.
 τῷ κααθ δῆμος ὁ αμραμις καὶ δῆμος ὁ σααρις καὶ δῆμος ὁ γεβρωνις καὶ δῆμος ὁ οζηλις οὗτοί εἰσιν δῆμοι τοῦ κααθ
- 28 In getal van al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven, waren acht duizend en zeshonderd, waarnemende de wacht des heilighdoms.
Those who were numbered of them, the males from one month old and over, were eight thousand, six hundred, who were responsible for the care of the holy place.
 κατὰ ἀριθμὸν πᾶν ἄρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑξακόσιοι φυλάσσοντες τὴν φυλακὴν τῶν ἁγίων

- 29 De geslachten der zonen van Kahath zullen zich legeren aan de zijde des tabernakels, zuidwaarts.
The tents of the Kohathites are to be placed on the south side of the House.
οἱ δῆμοι τῶν υἱῶν κααθ παρεμβαλοῦσιν ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς κατὰ λίβα
- 30 De overste nu van het vaderlijke huis der geslachten van de Kahathieten, zal zijn Elisafan, de zoon van Uzziel.
Their chief is Elizaphan, the son of Uzziel.
καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τῶν δῆμων τοῦ κααθ ελισταφαν υἱὸς οὔζηλ
- 31 Hun wacht nu zal zijn de ark, en de tafel, en de kandelaar, en de altaren en het gereedschap des heiligdoms, met hetwelk zij dienst doen, en het deksel, en al wat totzijn dienst behoort.
In their care are the ark, and the table, and the lights, and the altars, and all the vessels used in the holy place, and the veil, and all they are used for.
καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἡ κιβωτὸς καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ λυχνία καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ σκεύη τοῦ ἁγίου ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ κατακάλυμμα καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν
- 32 De overste nu der oversten van Levi zal zijn Eleazar, de zoon van Aaron, den priester; zijn opzicht zal zijn over degenen, die de wacht des heiligdoms waarnemen.
Eleazar, the son of Aaron the priest, will be head over all the Levites and overseer of those responsible for the care of the holy place.
καὶ ὁ ἄρχων ἐπὶ τῶν ἀρχόντων τῶν λευιτῶν ελεαζαρ ὁ υἱὸς ααρων τοῦ ἱερέως καθεσταμένος φυλάσσειν τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων
- 33 Van Merari is het geslacht der Mahelieten, en het geslacht der Musieten; dit zijn de geslachten van Merari.
From Merari come the Mahlites and the Mushites; these are the families of Merari.
τῶ μεραρι δῆμος ὁ μοολι καὶ δῆμος ὁ μουσι οὗτοί εἰσιν δῆμοι μεραρι
- 34 En hun getelden in getal van al wat mannelijk was, van een maand oud en daarboven, waren zes duizend en tweehonderd.
Those who were numbered of them, the males of a month old and over, were six thousand, two hundred.
ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν πᾶν ἄρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἑξακισχίλιοι καὶ πενήκοντα
- 35 De overste nu van het vaderlijke huis der geslachten van Merari zal zijn Zuriel, de zoon van Abihail; zij zullen zich legeren aan de zijde des tabernakels, noordwaarts.
The chief of the families of Merari was Zuriel, the son of Abihail: their tents are to be placed on the north side of the House.
καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τοῦ δῆμου τοῦ μεραρι σουρηλ υἱὸς αβιχαιλ ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσιν πρὸς βορρᾶν
- 36 En het opzicht der wachten van de zonen van Merari zal zijn over de berderen des tabernakels, en zijn richelen, en zijn pilaren, en zijn voeten, en al zijn gereedschap, en al wat tot zijn dienst behoort;
And in their care are to be all the boards of the Tent, with their rods and pillars and bases, and all the instruments, and all they are used for,
ἡ ἐπίσκεψις ἡ φυλακὴ υἱῶν μεραρι τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ πάντα τὰ σκεῆ αὐτῶν καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν
- 37 En de pilaren des voorhofs rondom, en hun voeten, en hun pennen, en hun zelen.
And the pillars of the open space round it, with their bases and nails and cords.
καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν καὶ τοὺς πασσάλους καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν
- 38 Die nu zich legeren zullen voor den tabernakel oostwaarts, voor de tent der samenkomst, tegen den opgang, zullen zijn Mozes, en Aaron met zijn zonen, waarnemende de wacht des heiligdoms, voor de wacht der kinderen Israels; en de vreemde die nadert, zal gedood worden.
And those whose tents are to be placed on the east side of the House in front of the Tent of meeting, looking to the dawn, are Moses and Aaron and his sons, who will do the work of the holy place for the children of Israel; and any strange person who comes near will be put to death.
καὶ οἱ παρεμβάλλοντες κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπ' ἀνατολῆς μουσῆς καὶ ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τοῦ ἁγίου εἰς τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν ἰσραηλ καὶ ὁ ἄλλογενὴς ὁ ἀπτόμενος ἀποθανεῖται
- 39 Alle getelden der Levieten, welke Mozes en Aaron, op het bevel des HEEREN, naar hun geslachten, geteld hebben, al wat mannelijk was, van een maand oud endaarboven, waren twee en twintig duizend.
All the Levites numbered by Moses and Aaron at the order of the Lord, all the males of one month old and over numbered in the order of their families, were twenty-two thousand.
πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν λευιτῶν οὓς ἐπεσκέψατο μουσῆς καὶ ααρων διὰ φωνῆς κυρίου κατὰ δῆμους αὐτῶν πᾶν ἄρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες
- 40 En de HEERE zeide tot Mozes: Tel alle eerstgeborenen, wat mannelijk is onder de kinderen Israels, van een maand oud en daarboven; en neem het getal hunnernamen op.
And the Lord said to Moses, Let all the first male children be numbered, and take the number of their names.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων ἐπίσκειναι πᾶν πρωτότοκον ἄρσεν τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω καὶ λαβὲ τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος

- 41 En gij zult voor Mij de Levieten nemen (Ik ben de HEERE!), in plaats van alle eerstgeborenen onder de kinderen Israels, en de beesten der Levieten, in plaats van alle eerstgeborenen onder de beesten der kinderen Israels.
 And give to me the Levites (I am the Lord) in place of the first sons of the children of Israel; and the cattle of the Levites in place of the first births among the cattle of the children of Israel.
 καὶ λήμψη τοὺς λευίτας ἐμοὶ ἐγὼ κύριος ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ τὰ κτήνη τῶν λευιτῶν ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων ἐν τοῖς κτήνεσιν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ.
- 42 Mozes dan telde, gelijk als de HEERE hem geboden had, alle eerstgeborenen onder de kinderen Israels.
 So Moses had all the first sons among the children of Israel numbered, as the Lord said to him.
 καὶ ἐπεσκέψατο μουσῆς ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος πᾶν πρωτότοκον ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ.
- 43 En alle eerstgeborenen, die mannelijk waren, in het getal der namen, van een maand oud en daarboven, naar hun getelden, waren twee en twintig duizendtweehonderd en drie en zeventig.
 Every first son from a month old and over was numbered by name, and the number came to twenty-two thousand, two hundred and seventy-three.
 καὶ ἐγένοντο πάντα τὰ πρωτότοκα τὰ ἀρσενικὰ κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιοι
- 44 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 45 Neem de Levieten, in plaats van alle eerstgeboorte onder de kinderen Israels, en de beesten der Levieten, in plaats van hun beesten; want de Levieten zullen Mijnzijn; Ik ben de HEERE!
 Take the Levites in place of all the first sons of the children of Israel, and the cattle of the Levites in place of their cattle; the Levites are to be mine; I am the Lord.
 λαβὲ τοὺς λευίτας ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ τὰ κτήνη τῶν λευιτῶν ἀντὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ λευῖται ἐγὼ κύριος
- 46 Aangaande de tweehonderd drie en zeventig, die gelost zullen worden, die overschieten, boven de Levieten, van de eerstgeborenen van de kinderen Israels;
 And the price you have to give for the two hundred and seventy-three first sons of the children of Israel which are in addition to the number of the Levites,
 καὶ τὰ λύτρα τριῶν καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίων οἱ πλεονάζοντες παρὰ τοὺς λευίτας ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν ἰσραὴλ
- 47 Gij zult voor elk hoofd vijf sikkels nemen; naar den sikkkel des heiligdoms zult gij ze nemen; die sikkkel is twintig gera.
 Will be five shekels for every one, by the scale of the holy place (the shekel is twenty gerahs);
 καὶ λήμψη πέντε σίκλους κατὰ κεφαλὴν κατὰ τὸ δίδραχμον τὸ ἅγιον λήμψη εἴκοσι ὀβολοὺς τοῦ σίκλου
- 48 En gij zult dat geld aan Aaron en zijn zonen geven, het geld der gelosten die onder hen overschieten.
 And this money, the price of those over the number of the Levites, is to be given to Aaron and his sons.
 καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λύτρα τῶν πλεοναζόντων ἐν αὐτοῖς
- 49 Toen nam Mozes dat losgeld van degenen, die overschoten boven de gelosten door de Levieten.
 So Moses took the money, the price of those whose place had not been taken by the Levites;
 καὶ ἔλαβεν μουσῆς τὸ ἀργύριον τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων εἰς τὴν ἐκλύτρωσιν τῶν λευιτῶν
- 50 Van de eerstgeborenen van de kinderen Israels nam hij dat geld, duizend driehonderd vijf en zestig sikkelen, naar den sikkkel des heiligdoms.
 From the first sons of Israel he took it, a thousand, three hundred and sixty-five shekels, by the scale of the holy place;
 παρὰ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἔλαβεν τὸ ἀργύριον χιλίους τριακοσίους ἐξήκοντα πέντε σίκλους κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον
- 51 En Mozes gaf dat geld der gelosten aan Aaron en aan zijn zonen, naar het bevel des HEEREN, gelijk als de HEERE Mozes geboden had. Numeri 4
 And he gave the money to Aaron and his sons, as the Lord had said.
 καὶ ἔδωκεν μουσῆς τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ διὰ φωνῆς κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
 And the Lord said to Moses and Aaron,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρων λέγων
- 2 Neemt op de som der zonen van Kahath, uit het midden der zonen van Levi, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen.
 Let the sons of Kohath, from among the sons of Levi, be numbered by their families, in the order of their fathers' houses;
 λαβὲ τὸ κεφάλαιον τῶν υἱῶν κααθ ἐκ μέσου υἱῶν λευι κατὰ δῆμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

- 3 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud; al wie tot dezen strijd inkomt, om het werk in de tent der samenkomst te doen.
All those from thirty to fifty years old who are able to do the work of the Tent of meeting.
ἀπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν καὶ ἐπάνω καὶ ἕως πενήτηκοντα ἐτῶν πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
- 4 Dit zal de dienst zijn der zonen van Kahath, in de tent der samenkomst, te weten de heiligheid der heiligheden.
And this is to be the work of the sons of Kohath in connection with the most holy things.
καὶ ταῦτα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν κααθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἅγιον τῶν ἁγίων
- 5 In het optrekken des legers, zo zullen Aaron en zijn zonen komen, en den voorhang des deksels afnemen, en zullen daarmede de ark der getuigenis bedekken.
When all the people go forward, Aaron is to go in with his sons, and take down the veil of the curtain, covering the ark of witness with it;
καὶ εἰσελεύσεται ααρων καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὅταν ἐξαίρη ἢ παρεμβολή καὶ καθελούσιν τὸ καταπέτασμα τὸ συσκιάζον καὶ κατακαλύψουσιν ἐν αὐτῷ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου
- 6 En zij zullen een deksel van dassenvellen daarop leggen, en een geheel kleed van hemelsblauw daar bovenop uitspreiden; en zij zullen derzelve handbomenaanleggen.
And putting over it the leather cover and over that a blue cloth; and putting its rods in place.
καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ κατακάλυμμα δέρμα ὑακίνθινον καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον ὄλον ὑακίνθινον ἄνωθεν καὶ διεμβалоῦσιν τοὺς ἀναφορεῖς
- 7 Zij zullen ook op de toontafel een kleed van hemelsblauw uitspreiden, en zullen daarop zetten de schotels, en de reukschalen, en de kroezen, en de dekschotels; ookzal het gedurig brood daarop zijn.
And on the table of the holy bread they are to put a blue cloth, and on it all the vessels, the spoons and the basins and the cups; and the holy bread with them;
καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον ὀλοπόρφυρον καὶ τὰ τροβλία καὶ τὰς θύσικας καὶ τοὺς κῦθους καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπένδει καὶ οἱ ἄρτοι οἱ διὰ παντὸς ἐπ' αὐτῆς ἔσσονται
- 8 Daarna zullen zij een scharlaken kleed daarover uitspreiden, en zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen derzelve handbomen aanleggen.
And over them they are to put a red cloth, covering it with a leather cover, and putting its rods in their places.
καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον κόκκινον καὶ καλύψουσιν αὐτὴν καλύμματι δερματίνῳ ὑακίνθινῳ καὶ διεμβалоῦσιν δι' αὐτῆς τοὺς ἀναφορεῖς
- 9 Dan zullen zij een kleed van hemelsblauw nemen, en bedekken den kandelaar des luchters, en zijn lampen, en zijn snuiters, en zijn blusvaten, en al zijn olievaten, metwelke zij aan denzelven dienen.
And they are to take a blue cloth, covering with it the light-support with its lights and its instruments and its trays and all the oil vessels which are used for it:
καὶ λήμψονται ἱμάτιον ὑακίνθινον καὶ καλύψουσιν τὴν λυχνίαν τὴν φωτίζουσαν καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς καὶ πάντα τὰ ἄγγεῖα τοῦ ἐλαίου οἷς λειτοῦργοῦσιν ἐν αὐτοῖς
- 10 Zij zullen ook denzelven, en al zijn gereedschap, in een deksel van dassenvellen doen, en zullen hem op den draagboom leggen.
All these they are to put in a leather cover, and put it on the frame.
καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὴν καὶ πάντα τὰ σκεῦη αὐτῆς εἰς κάλυμμα δερματίνῳ ὑακίνθινον καὶ ἐπιθήσουσιν αὐτὴν ἐπ' ἀναφορέων
- 11 En over het gouden altaar zullen zij een kleed van hemelsblauw uitspreiden, en zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen deszelfshandbomen aanleggen.
On the gold altar they are to put a blue cloth, covering it with a leather cover; and they are to put its rods in their places.
καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐπικαλύψουσιν ἱμάτιον ὑακίνθινον καὶ καλύψουσιν αὐτὸ καλύμματι δερματίνῳ ὑακίνθινῳ καὶ διεμβалоῦσιν τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ
- 12 Zij zullen ook nemen alle gereedschap van den dienst, met hetwelk zij in het heiligdom dienen, en zullen het leggen in een kleed van hemelsblauw, en zullen hetzelve met een deksel van dassenvellen bedekken; en zij zullen het op den draagboom leggen.
All the vessels which are used in the holy place they are to put in a blue cloth, covering them with a leather cover, and put them on the frame.
καὶ λήμψονται πάντα τὰ σκεῦη τὰ λειτουργικὰ ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς ἱμάτιον ὑακίνθινον καὶ καλύψουσιν αὐτὰ καλύμματι δερματίνῳ ὑακίνθινῳ καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς
- 13 En zij zullen de as van het altaar vegen, en zij zullen daarover een kleed van purper uitspreiden.
And they are to take away the burned waste from the altar, and put a purple cloth on it;
καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπικαλύψουσιν ἐπ' αὐτὸ ἱμάτιον ὀλοπόρφυρον
- 14 En zij zullen daarop leggen al zijn gereedschap, waarmede zij aan hetzelve dienen, de koolpannen, de krauwelen, en de schoffelen, en de sprengbekkens, al hetgereedschap des altaars; en zij zullen daarover een deksel van dassenvellen uitspreiden, en zullen deszelfs handbomen aanleggen.
Placing on the cloth all its vessels, the fire-baskets, the meat-hooks, the spades, and the basins; all the vessels of the altar; they are to put a leather cover over all these, and put its rods in their places.
καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ σκεῦη ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐπ' αὐτὸ ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ πυρεῖα καὶ τὰς κρεάγρας καὶ τὰς φιάλας καὶ τὸν καλυπτῆρα καὶ πάντα τὰ σκεῦη τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὸ κάλυμμα δερματίνῳ ὑακίνθινον καὶ διεμβалоῦσιν τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ καὶ λήμψονται ἱμάτιον πορφυροῦν καὶ συγκαλύψουσιν τὸν λουτήρα καὶ τὴν βᾶσιν αὐτοῦ καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὰ εἰς κάλυμμα δερματίνῳ ὑακίνθινον καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ ἀναφορεῖς

- 15 Als nu Aaron en zijn zonen, het dekken van het heiligdom, en van alle gereedschap des heiligdoms, in het optrekken des legers, zullen voleind hebben, zo zullendaarna de zonen van Kahath komen om te dragen; maar zij zullen dat heilige niet aanroeren, dat zij niet sterven. Dit is de last der zonen van Kahath, in de tent dersamenkomst.
 And after the holy place and all its vessels have been covered up by Aaron and his sons, when the tents of the people go forward, the sons of Kohath are to come and take it up; but the holy things may not be touched by them for fear of death.
 και συντελέσουσιν ααρων και οι υιοι αυτου καλύπτοντες τὰ ἅγια και πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια ἐν τῷ ἐξάιρειν τὴν παρεμβολὴν και μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται υἱοὶ καθθ αἶρειν και οὐχ ἄγονται τῶν ἁγίων νῖνα μὴ ἀποθάνωσιν ταῦτα ἄροῦσιν οι υἱοὶ καθθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
- 16 Het opzicht nu van Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, zal zijn over de olie des luchters, en het reukwerk der welriekende specerijen, en het gedurigspijsoffer, en de zalfolie; het opzicht des gansen tabernakels, en alles wat daarin is, aan het heiligdom en aan zijn gereedschap.
 And Eleazar, the son of Aaron the priest, is to be responsible for the oil for the light, and the sweet perfumes for burning, and the regular meal offering, and the holy oil; the House and the holy place and everything in it will be in his care.
 ἐπίσκοπος ελεαζαρ υἱὸς ααρων τοῦ ἱερέως τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς και τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως και ἡ θυσία ἡ καθ' ἡμέραν και τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως ἡ ἐπισκοπὴ ὅλης τῆς σκηνῆς και ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἐν τῷ ἁγίῳ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις
- 17 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
 And the Lord said to Moses and Aaron,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν και ααρων λέγων
- 18 Gij zult den stam van de geslachten der Kahathieten niet laten uitgeroeid worden, uit het midden der Levieten;
 Do not let the family of the Kohathites be cut off from among the Levites;
 μὴ ὀλεθρεύσητε τῆς φυλῆς τὸν δῆμον τὸν καθθ ἐκ μέσου τῶν λευιτῶν
- 19 Maar dit zult gij hun doen, opdat zij leven en niet sterven, als zij tot de heiligheid der heiligheden toetreden zullen: Aaron en zijn zonen zullen komen, en stellen heneen ieder over zijn dienst en aan zijn last.
 But do this to them, so that life and not death may be theirs when they come near the most holy things; let Aaron and his sons go in and give to every one his work and that which he is to take up;
 τοῦτο ποιήσατε αὐτοῖς και ζήσονται και οὐ μὴ ἀποθάνωσιν προσπορευομένων αὐτῶν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ααρων και οι υἱοὶ αυτου προσπορευέσθωσαν και καταστήσουσιν αὐτοὺς ἕκαστον κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ
- 20 Doch zij zullen niet inkomen om te zien, als men het heiligdom inwindt, opdat zij niet sterven.
 But they themselves are not to go in to see the holy place, even for a minute, for fear of death.
 και οὐ μὴ εισέλθωσιν ἰδεῖν ἐξάπινα τὰ ἅγια και ἀποθανοῦνται
- 21 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 22 Neem ook op de som der zonen van Gerson, naar het huis hunner vaders, naar hun geslachten.
 Let the sons of Gershon be numbered by families, in the order of their fathers' houses;
 λαβὲ τὴν ἀρχὴν τῶν υἱῶν γεδσων και τούτους κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν
- 23 Gij zult hen tellen van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkomt om den strijd te strijden, opdat hij den dienst bediene in de tent dersamenkomst.
 All those from thirty to fifty years old who are able to do the work of the Tent of meeting.
 ἀπὸ πεντεκαεικοσαετοῦς και ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς ἐπίσκεψαι αὐτοὺς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν και ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
- 24 Dit zal zijn de dienst der geslachten van de Gersonieten, in het dienen en in den last.
 This is to be the work of the Gershonites, the things they are to do and take up.
 αὕτη ἡ λειτουργία τοῦ δήμου τοῦ γεδσων λειτουργεῖν και αἶρειν
- 25 Zij zullen dan dragen de gordijnen des tabernakels, en de tent der samenkomst; te weten haar deksel, en het dassendeksel, dat er bovenop is, en het deksel der deur van de tent der samenkomst,
 They are to take up the curtains of the House, and the Tent of meeting with its cover and the leather cover over it, and the hangings for the door of the Tent of meeting;
 και ἀρεῖ τὰς δέρρεις τῆς σκηνῆς και τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου και τὸ κάλυμμα αὐτῆς και τὸ κάλυμμα τὸ ὑακίνθινον τὸ ὄν ἐπ' αὐτῆς ἄνωθεν και τὸ κάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

- 26 En de behangselen des voorhofs, en het deksel der deur van de poort des voorhofs, hetwelk is bij den tabernakel en bij het altaar rondom; en hun zelen, en al hetgereedschap van hun dienst, mitsgaders al wat daarvoor bereid wordt, opdat zij dienen.
And the hangings for the open space round the House and the altar, and the curtain for its doorway, with the cords and all the things used for them; whatever is necessary for these, they are to do.
καὶ τὰ ἱστία τῆς ἀλλῆς ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰ περισσὰ καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικά ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ποιήσουσιν
- 27 De gehele dienst van de zonen der Gersonieten, in al hun last, en in al hun dienst, zal zijn naar het bevel van Aaron en van zijn zonen; en gijlieden zult hun terbewaring al hun last bevelen.
From the mouth of Aaron and his sons the Gershonites will have word about all the things they are to do and take up; you are to give them their orders.
κατὰ στόμα ααρων καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἔσται ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν γεδσων κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας αὐτῶν καὶ κατὰ πάντα τὰ ἄρτὰ δι' αὐτῶν καὶ ἐπισκέψη αὐτοῦ ἐξ ὀνομάτων πάντα τὰ ἄρτὰ ὃ π' αὐτῶν
- 28 Dit is de dienst van de geslachten der zonen van de Gersonieten, in de tent der samenkomst; en hun wacht zal zijn onder de hand van Ithamar, den zoon van Aaron, den priester.
This is the work of the family of the Gershonites in the Tent of meeting, and they will be under the direction of Ithamar, the son of Aaron the priest.
αὕτη ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν γεδσων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἐν χειρὶ ιθαμαρ τοῦ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως
- 29 Aangaande de zonen van Merari, die zult gij naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaderen tellen.
The sons of Merari are to be numbered by families, in the order of their fathers' houses;
υἱοὶ μεραρι κατὰ δῆμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν ἐπισκέψασθε αὐτοῦς
- 30 Gij zult hen tellen van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkomt tot dezen strijd, om te bedienen den dienst van de tent der samenkomst.
Every one from thirty to fifty years old who is able to do the work of the Tent of meeting.
ἀπὸ πεντεκαεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πενηκονταετοῦς ἐπισκέψασθε αὐτοῦς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 31 Dit zal nu zijn de onderhouding van hun last, naar al hun dienst, in de tent der samenkomst: de berderen des tabernakels, en zijn richelen, en zijn pilaren, en zijnvoeten;
And this is their part in the work of the Tent of meeting: the transport of the boards and the rods of the Tent, with the pillars and their bases;
καὶ ταῦτα τὰ φυλάγματα τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς μοχλοὺς καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ αὐτὰ τὰ κατακάλυμμα καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς
- 32 Mitsgaders de pilaren des voorhofs rondom, hun voeten, en hun pennen, en hun zelen, met al hun gereedschap, en met al hun dienst; en het gereedschap van dwaarneming van hun last zult gij bij namen tellen.
And the pillars of the open space outside it, with their bases and their nails and cords and all the instruments used, and everything which has to be done there; all the instruments for which they are responsible are to be numbered by name.
καὶ τοὺς στύλους τῆς ἀλλῆς κύκλω καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος τῆς πόλης τῆς ἀλλῆς καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῶν καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν καὶ πάντ' αὐτῶν τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ πάντα τὰ λειτουργήματα αὐτῶν ἐξ ὀνομάτων ἐπισκέψασθε αὐτοῦς καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς φυλακῆς τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν
- 33 Dit is de dienst van de geslachten der zonen van Merari, naar hun gansen dienst, in de tent der samenkomst, onder de hand van Ithamar, den zoon van Aaron, den priester.
This is the work which the sons of Merari are to do in connection with the Tent of meeting, under the direction of Ithamar, the son of Aaron the priest.
αὕτη ἡ λειτουργία δῆμου υἱῶν μεραρι ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἐν χειρὶ ιθαμαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως
- 34 Mozes dan en Aaron, en de oversten der vergadering telden de zonen der Kahathieten, naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaderen:
So Moses and Aaron and the chiefs of the people took in hand the numbering of the sons of the Kohathites, by families, in the order of their fathers' houses;
καὶ ἐπεσκέψατο μουσῆς καὶ ααρων καὶ οἱ ἄρχοντες ἰσραηλ τοὺς υἱοὺς καθ κατὰ δῆμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν
- 35 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de tent der samenkomst;
Numbering all those from thirty to fifty years old who were able to do the work in the Tent of meeting;
ἀπὸ πεντεκαεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πενηκονταετοῦς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
- 36 Hun getelden nu waren, naar hun geslachten, twee duizend zeventienhonderd en vijftig.
And the number of all these was two thousand, seven hundred and fifty.
καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν δισχίλιοι διακόσιοι πενήκοντα
- 37 Dit zijn de getelden van de geslachten der Kahathieten, van al wie in de tent der samenkomst diende, welke Mozes en Aaron geteld hebben, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes.
This is the number of those of the Kohathites who did the work in the Tent of meeting, as they were numbered by Moses and Aaron at the order of the Lord.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δῆμου καθ πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καθὰ ἐπεσκέψατο μουσῆς καὶ ααρων διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ μουσῆ

- 38 Insgelijks de getelden der zonen van Gerson, naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaderen;
And those of the sons of Gershon who were numbered by families,
καὶ ἐπεσκέπησαν υἱοὶ γεδσον κατὰ δῆμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν
- 39 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de tent der samenkomst;
All those from thirty to fifty years old who were able to do the work in the Tent of meeting,
ἀπὸ πεντεκαεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
- 40 Hun getelden waren, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen, twee duizend zeshonderd en dertig.
Who were numbered by families in the order of their fathers' houses, were two thousand, six hundred and thirty.
καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν δισχίλιοι ἑξακόσιοι τριάκοντα
- 41 Dezen zijn de getelden van de geslachten der zonen van Gerson, van al wie in de tent der samenkomst diende, welke Mozes en Aaron telden, naar het bevel desHEEREN.
This is the number of the sons of Gershon who did the work in the Tent of meeting, as they were numbered by Moses and Aaron at the order of the Lord.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δῆμου υἱῶν γεδσον πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου οὗς ἐπεσκέψατο μουσῆς καὶ ααρων διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ μουσῆ
- 42 En de getelden van de geslachten der zonen van Merari, naar hun geslachten, naar het huis hunner vaderen,
And those of the sons of Merari who were numbered by families, in the order of their fathers' houses,
ἐπεσκέπησαν δὲ καὶ δῆμος υἱῶν μεραρι κατὰ δῆμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν
- 43 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam tot dezen strijd, tot den dienst in de tent der samenkomst;
All those from thirty to fifty years old who did the work in the Tent of meeting,
ἀπὸ πεντεκαεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν πρὸς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 44 Hun getelden nu waren, naar hun geslachten, drie duizend en tweehonderd.
Who were numbered by families, were three thousand, two hundred.
καὶ ἐγενήθη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν τρισχίλιοι καὶ διακόσιοι
- 45 Dezen zijn de getelden van de geslachten der zonen van Merari, welke Mozes en Aaron geteld hebben, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes.
This is the number of the sons of Merari, numbered by Moses and Aaron at the order of the Lord.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δῆμου υἱῶν μεραρι οὗς ἐπεσκέψατο μουσῆς καὶ ααρων διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ μουσῆ
- 46 Al de getelden, welke Mozes en Aaron, en de oversten van Israel geteld hebben van de Levieten, naar hun geslachten, en naar het huis hunner vaderen,
And all the Levites who were numbered by Moses and Aaron and the chiefs of the people, by families, in the order of their fathers' houses,
πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι οὗς ἐπεσκέψατο μουσῆς καὶ ααρων καὶ οἱ ἄρχοντες ἰσραηλ τοὺς λευίτας κατὰ δῆμους κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν
- 47 Van dertig jaren oud en daarboven, tot vijftig jaren oud, al wie inkwam, om den dienst der bediening en den dienst van den last, in de tent der samenkomst, tebedienen;
Those from thirty to fifty years old who were able to do the work of the Tent of meeting and of its transport,
ἀπὸ πεντεκαεικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἕως πεντηκονταετοῦς πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων καὶ τὰ ἔργα τὰ αἰρόμενα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
- 48 Hun getelden waren acht duizend vijfhonderd en tachtig.
Came to eight thousand, five hundred and eighty.
καὶ ἐγενήθησαν οἱ ἐπισκεπέντες ὀκτακισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοήκοντα
- 49 Men telde hen, naar het bevel des HEEREN, door de hand van Mozes, een ieder naar zijn dienst, en naar zijn last; en zijn getelden waren, die de HEERE Mozesgeboden had.
At the order of the Lord they were numbered by Moses, every one in relation to his work and to his part in the transport; so they were numbered by Moses at the order of the Lord.
διὰ φωνῆς κυρίου ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ μουσῆ ἄνδρα κατ' ἄνδρα ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν καὶ ἐπὶ ὧν αἴρουσιν αὐτοὶ καὶ ἐπεσκέπησαν ὄν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Gebied den kinderen Israels, dat zij uit het leger wegzenden alle melaatsen, en alle vloeienden, en allen, die onrein zijn van een dode.
Give orders to the children of Israel to put outside the tent-circle every leper, and anyone who has any sort of flow from his body, and anyone who is unclean from the touch of the dead;
πρόσταξον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἐξαποστειλάτωσαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς πάντα λεπρὸν καὶ πάντα γονορρυή καὶ πάντα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ

- 3 Van het mannelijke tot het vrouwelijke zult gij hen wegzenden; tot buiten het leger zult gij hen wegzenden; opdat zij niet verontreinigen hun legers, in welker midden Ik wone.
Male or female they are to be put outside the tent-circle, so that they may not make unclean my resting-place among them.
ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ ἐξαποστείλατε ἕξω τῆς παρεμβολῆς καὶ οὐ μὴ μίανουσιν τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς
- 4 En de kinderen Israels deden also, en zonden hen tot buiten het leger; gelijk de HEERE tot Mozes gesproken had, also deden de kinderen Israels.
So the children of Israel did as the Lord had said to Moses, and put them outside the tent-circle.
καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἕξω τῆς παρεμβολῆς καθὰ ἐλάλησεν κύριος τῷ μουσῆ οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ
- 5 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 6 Spreek tot de kinderen Israels: wanneer een man of een vrouw iets van enige menselijke zonden gedaan zullen hebben, overtreden hebbende door overtreding tegenden HEERE, zo is diezelfde ziel schuldig.
Say to the children of Israel, If a man or a woman does any of the sins of men, going against the word of the Lord, and is in the wrong;
λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ λέγων ἀνὴρ ἢ γυνή ὅστις ἐὰν ποιήσῃ ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν τῶν ἀνθρωπίνων καὶ παριδῶν παρίδη καὶ πλημμελίῃ ἢ ψυχῇ ἐκείνη
- 7 En zij zullen hun zonde, welke zij gedaan hebben, belijden; daarna zal hij zijn schuld weder uitkeren, naar de hoofdsom daarvan, en derzelver vijfde deel zal hijdaarboven toedoen, en zal het dien geven, aan wien hij zich verschuldigd heeft.
Let them say openly what they have done; and make payment for the wrong done, with the addition of a fifth part, and give it to him to whom the wrong was done.
ἐξαγορεύσει τὴν ἀμαρτίαν ἣν ἐποίησεν καὶ ἀποδώσει τὴν πλημμέλειαν τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προσθήσει ἐπ' αὐτὸ καὶ ἀποδώσει τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ
- 8 Maar zo die man geen lossen zal hebben, om de schuld aan hem weder uit te keren, zal die schuld, welken den HEERE weder uitgekeerd wordt, des priesters zijn; behalve den ram der verzoening, met welken hij voor hem verzoening doen zal.
But if the man has no relation to whom the payment may be made, then the payment for sin made to the Lord will be the priest's, in addition to the sheep offered to take away his sin.
ἐὰν δὲ μὴ ἦ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ ἀγγιστεύων ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα πρὸς αὐτόν τὸ πλημμέλημα τὸ ἀποδιδόμενον κυρίῳ τῷ ἱερεῖ ἔσται πλὴν τοῦ κριοῦ τοῦ ἰλασμοῦ δι' οὗ ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ
- 9 Desgelijks zal alle heffing van alle geheiligde dingen der kinderen Israels, welke zij tot den priester brengen, zijne zijn.
And every offering lifted up of all the holy things which the children of Israel give to the priest, will be his.
καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ κατὰ πάντα τὰ ἁγιαζόμενα ἐν υἱοῖς ἰσραηλ ὅσα ἂν προσφέρωσιν τῷ κυρίῳ τῷ ἱερεῖ αὐτῷ ἔσται
- 10 En een ieders geheiligde dingen zullen zijne zijn; wat iemand den priester zal gegeven hebben, zal zijne zijn.
And every man's holy things will be his: whatever a man gives to the priest will be his.
καὶ ἐκάστου τὰ ἁγιασμένα αὐτοῦ ἔσται ἀνὴρ ὅς ἐὰν δῶ τῷ ἱερεῖ αὐτῷ ἔσται
- 11 Wijders sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 12 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer van iemand zijn huisvrouw zal afgeweken zijn, en door overtreding tegen hem overtreden zal hebben;
Say to the children of Israel, If any man's wife does wrong, sinning against him
λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς ἀνδρὸς ἀνδρὸς ἐὰν παραβῆ ἢ γυνὴ αὐτοῦ καὶ παρίδη αὐτὸν ὑπεριδοῦσα
- 13 Dat een man bij haar door bijligging des zaads zal gelegen hebben, en het voor de ogen haars mans zal verborgen zijn, en zij zich verheeld zal hebben, zijndenochtans onrein geworden; en geen getuige tegen haar is, en zij niet betraapt is;
By taking as her lover another man, and keeps it secret so that her husband has no knowledge of it, and there is no witness against her, and she is not taken in the act;
καὶ κοιμηθῆ τις μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος καὶ λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ κρύψη αὐτὴ δὲ ἢ μεμιαμμένη καὶ μάρτυς μὴ ἦν μετ' αὐτῆς καὶ αὐτὴ μὴ ἦ συνελθιμμένη
- 14 En de ijvergeest over hem gekomen is, dat hij ijvert over zijn huisvrouw, dewijl zij onrein geworden is; of dat over hem de ijvergeest gekomen is, dat hij over zijn huisvrouw ijvert, hoewel zij niet onrein geworden is;
If the spirit of doubt comes into her husband's heart, and he has doubts of his wife, with good cause; or if he has doubts of her without cause:
καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ αὐτὴ δὲ μεμιάται ἢ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ αὐτὴ δὲ μὴ ἦ μεμιαμμένη

- 15 Dan zal die man zijn huisvrouw tot den priester brengen, en zal haar offerande voor haar medebrengen, een tiende deel van een efa gerstemeel; hij zal geen oliedaarop gieten, noch wierook daarop leggen, dewijl het een spijsoffer der ijveringen is, een spijsoffer der gedachtenis, dat de ongerechtigheid in gedachtenis brengt.
Then let him take her to the priest, offering for her the tenth part of an ephah of barley meal, without oil or perfume; for it is a meal offering of a bitter spirit, a meal offering keeping wrongdoing in mind.
καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱερέα καὶ προσοίσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς τὸ δέκατον τοῦ οἴφι ἄλευρον κρίθινον οὐκ ἐπιχειεῖ ἐπ' αὐτὸ ἔλαιον οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸ λίβανον ἔστιν γὰρ θυσία ζηλοτυπίας θυσία μνημοσύνου ἀναμνησκουσα ἁμαρτίαν
- 16 En de priester zal haar doen naderen; hij zal haar stellen voor het aangezicht des HEEREN.
And the priest will make her come near and put her before the Lord;
καὶ προσάξει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς καὶ στήσει αὐτὴν ἐναντι κυρίου
- 17 En de priester zal heilig water in een aarden vat nemen; en van het stof, hetwelk op den vloer des tabernakels is, zal de priester nemen, en in het water doen.
And the priest will take holy water in a pot and put in it dust from the floor of the House;
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν ζῶν ἐν ἀγγεῖῳ ὀστρακίνῳ καὶ τῆς γῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ εἰς τὸ ὕδωρ
- 18 Daarna zal de priester de vrouw voor het aangezicht des HEEREN stellen, en zal het hoofd van de vrouw ontbloten, en zal het spijsoffer der gedachtenis op haarhanden leggen, hetwelk het spijsoffer der ijveringen is; en in de hand des priesters zal dat bitter water zijn, hetwelk den vloek medebrengt.
And he will make the woman come before the Lord with her hair loose, and will put the meal offering, the offering of a bitter spirit, in her hands; and the priest will take in his hand the bitter water causing the curse;
καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐναντι κυρίου καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν τῆς γυναίκος καὶ δώσει ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν θυσίαν τοῦ μνημοσύνου τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ ἱερέως ἔσται τὸ ὕδωρ τοῦ ἔλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου
- 19 En de priester zal haar beedigen, en zal tot die vrouw zeggen: Indien iemand bij u gelegen heeft, en indien gij, onder uw man zijnde, niet afgeweken zijt totonreinigheid, wees vrij van dit bitter water, hetwelk den vloek medebrengt!
And he will make her take an oath, and say to her, If no man has been your lover and you have not been with another in place of your husband, you are free from this bitter water causing the curse;
καὶ ὀρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς καὶ ἐρεῖ τῇ γυναικὶ εἰ μὴ κεκοίμηται τις μετὰ σοῦ εἰ μὴ παραβέβηκας μianθῆναι ὑπὸ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς ἄθῳ ἴσθι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἔλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τοῦ του
- 20 Maar zo gij, onder uw man zijnde, afgeweken zijt, en zo gij onrein geworden zijt, dat een man bij u gelegen heeft, behalve uw man:
But if you have been with another in place of your husband and have made yourself unclean with a lover:
εἰ δὲ σὺ παραβέβηκας ὑπ' ἄνδρὸς οὔσα ἢ μεμίανσαι καὶ ἔδωκέν τις τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐν σοὶ πλὴν τοῦ ἀνδρός σου
- 21 (Dan zal de priester die vrouw met den eed der vervloeking beedigen, en de priester zal tot die vrouw zeggen:) De HEERE zette u tot een vloek, en tot een eed, in het midden uws volks, mits dat de HEERE uw heup vervallende, en uw buik zwellende make;
Then the priest will put the oath of the curse on the woman, and say to her, May the Lord make you a curse and an oath among your people, sending on you wasting of the legs and disease of the stomach;
καὶ ὀρκιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς ὄρκιοις τῆς ἀρᾶς ταύτης καὶ ἐρεῖ ὁ ἱερεὺς τῇ γυναικὶ δόφῃ κύριός σε ἐν ἀρᾷ καὶ ἐνόρκιον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν μηρόν σου διαπεπρωκότῃ α καὶ τὴν κοιλίαν σου πεπρωμένην
- 22 Dat ditzelve water, hetwelk de vervloeking medebrengt, in uw ingewand inga, om den buik te doen zwellen, en de heup te doen vervallen! Dan zal die vrouwzeggen: Amen, amen!
And this water of the curse will go into your body, causing disease of your stomach and wasting of your legs: and the woman will say, So be it.
καὶ εἰσελεύσεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρωμένον τούτου εἰς τὴν κοιλίαν σου πρῆσαι γαστέρα καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου καὶ ἐρεῖ ἡ γυνὴ γένοιτο γένοιτο
- 23 Daarna zal de priester deze zelfde vloeken op een cedeltje schrijven, en hij zal het met het bitter water uitdoen.
And the priest will put these curses in a book, washing out the writing with the bitter water;
καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρᾶς ταύτας εἰς βιβλίον καὶ ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἔλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου
- 24 En hij zal die vrouw dat bitter water, hetwelk de vervloeking medebrengt, te drinken geven, dat het water, hetwelk de vervloeking medebrengt, in haar totbitterheden inga.
And he will give to the woman the bitter water for drink; and the bitter water causing the curse will go into her.
καὶ ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἔλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρωμένον τοῦ ἔλεγμοῦ
- 25 En de priester zal uit de hand van die vrouw het spijsoffer der ijveringen nemen, en hij zal datzelve spijsoffer voor het aangezicht des HEEREN bewegen, en zal datop het altaar offeren.
And the priest will take from her hand the meal offering of doubt, waving it before the Lord, and will take it to the altar;
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς γυναίκος τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας καὶ ἐπιθήσει τὴν θυσίαν ἐναντι κυρίου καὶ προσοίσει αὐτὴν πρὸς τὸ θυσιαστήριον

- 26 De priester zal ook van dat spijsoffer, deszelfs gedenkoffer, een handvol grijpen, en zal het op het altaar aansteken; en daarna zal hij dat water die vrouw te drinkengeven.
And he will take some of it in his hand, burning it on the altar as a sign, and then he will give the woman the bitter water.
 και δράζεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς καὶ ἀνοίσει αὐτὸ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ
- 27 Als hij haar nu dat water zal te drinken gegeven hebben, het zal geschieden, indien zij onrein geworden is, en tegen haar man door overtreding zal overtreden hebben, dat het water, hetwelk vervloeking medebrengt, tot bitterheid in haar ingaan zal, en haar buik zwellen, en haar heup vervallen zal; en die vrouw zal in hetmidden van haar volk tot een vloek zijn.
And it will be that if the woman has become unclean, sinning against her husband, when she has taken the bitter water it will go into her body, causing disease of the stomach and wasting of the legs, and she will be a curse among her people.
 και ἔσται ἐὰν ἡ μεμιαμμένη καὶ λήθη λάθη τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ἐπικαταρῶμενον καὶ πρησθήσεται τὴν κοιλίαν καὶ διαπεσείται ὁ μηρὸς αὐτῆς καὶ ἔστα ἡ γυνὴ εἰς ἀρὰν ἐν τῷ λαῷ αὐτῆς
- 28 Doch indien de vrouw niet onrein geworden is, maar rein is, zo zal zij vrij zijn, en zal met zaad bezadigd worden.
But if she is clean she will be free and will have offspring.
 ἐὰν δὲ μὴ μιανθῇ ἡ γυνὴ καὶ καθαρὰ ἦ καὶ ἀθῶα ἔσται καὶ ἐκσπερματιεῖ σπέρμα
- 29 Dit is de wet der ijveringen, als een vrouw, onder haar man zijnde, zal afgeweken en onrein geworden zijn;
This is the law for testing a wife who goes with another in place of her husband and becomes unclean;
 οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας ᾧ ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ ὑπ' ἀνδρὸς οὓσα καὶ μιανθῇ
- 30 Of als over en man die ijvergeest zal gekomen zijn, en hij over zijn huisvrouw zal geijverd hebben, dat hij de vrouw voor het aangezicht des HEEREN stelle, en depriester aan haar deze ganse wet volbrengt.
Or for a husband who, in a bitter spirit, has doubts in his heart about his wife; let him take her to the priest, who will put in force this law.
 ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα ζηλώσεως καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ στήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔναντι κυρίου καὶ ποιήσῃ αὐτῇ ὁ ἱερεὺς πάντα τὸν νόμον τοῦτου
- 31 En de man zal van de ongerechtigheid onschuldig zijn; maar diezelfde vrouw zal haar ongerechtigheid dragen.
Then the man will be free from all wrong, and the woman's sin will be on her.
 και ἀθῶος ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἀμαρτίας καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη λήμψεται τὴν ἀμαρτίαν αὐτῆς
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer een man of een vrouw zich afgescheiden zal hebben, belovende de gelofte eens Nazireers, om zich denHEERE af te sonderen;
Say to the children of Israel, If a man or a woman takes an oath to keep himself separate and give himself to the Lord;
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὅς ἐὰν μεγάλως εὐξήται εὐχὴν ἀφαγνίσασθαι ἀγνείαν κυρίῳ
- 3 Van wijn en sterken drank zal hij zich afzonderen; wijnedik, en edik van sterken drank zal hij niet drinken, noch enige vochtigheid van druiven zal hij drinken, nochverse of gedroogde druiven eten.
He is to keep himself from wine and strong drink, and take no mixed wine or strong drink or any drink made from grapes, or any grapes, green or dry.
 ἀπὸ οἴνου καὶ σικερα ἀγνισθήσεται ἀπὸ οἴνου καὶ ὄξος ἐξ οἴνου καὶ ὄξος ἐκ σικερα οὐ πίνεται καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίνεται καὶ σταφυλὴν πρόσφατον καὶ σταφίδα οὐ φάγεται
- 4 Al de dagen van zijn Nazireerschap zal hij niet eten van iets, dat van den wijnstok des wijns gemaakt is, van de kernen af tot de basten toe.
All the time he is separate he may take nothing made from the grape-vine, from its seeds to its skin.
 πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὅσα γίνεται ἐξ ἀμπέλου οἴνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ φάγεται
- 5 Al de dagen der gelofte van zijn Nazireerschap zal het scheermes over zijn hoofd niet gaan; totdat die dagen vervuld zullen zijn, die hij zich den HEERE zalafgezonderd hebben, zal hij heilig zijn, latende de lokken van het haar zijns hoofds wassen.
All the time he is under his oath let no blade come near his head; till the days while he is separate are ended he is holy and his hair may not be cut.
 πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς τοῦ ἀγνισμοῦ ξυρὸν οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι ὅσας ηὔξατο κυρίῳ ἅγιος ἔσται τρέφων κόμην τρίχα κεφαλῆς
- 6 Al de dagen, die hij zich de HEERE zal afgezonderd hebben, zal hij tot het lichaam eens doden niet gaan.
All the time he is separate he may not come near any dead body.
 πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς κυρίῳ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυῖα οὐκ εἰσελεύσεται

- 7 Om zijn vader of om zijn moeder, om zijn broeder of om zijn zuster, om hen zal hij zich niet verontreinigen, als zij dood zijn; want het Nazireerschap zijns Gods is op zijn hoofd.
He may not make himself unclean for his father or his mother, his sister or his brother, if death comes to them; because he is under an oath to keep himself separate for God.
ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ ἐπ' ἀδελφῶ καὶ ἐπ' ἀδελφῇ οὐ μιανθήσεται ἐπ' αὐτοῖς ἀποθανόντων αὐτῶν ὅτι εὐχὴ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ
- 8 Al de dagen van zijn Nazireerschap is hij den HEERE heilig.
All the time he is separate he is holy to the Lord.
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἅγιος ἔσται κυρίῳ
- 9 En zo de gestorvene bij hem onvoorziens haastelijk gestorven ware, dat hij het hoofd van zijn Nazireerschap zou verontreinigd hebben, zo zal hij op den dag zijnerreiniging zijn hoofd beschermen; op den zevenden dag zal hij het beschermen.
If death comes suddenly to a man at his side, so that he becomes unclean, let his hair be cut off on the day when he is made clean, on the seventh day.
ἐὰν δέ τις ἀποθάνῃ ἐξάπινα ἐπ' αὐτῷ παραρρήμα μιανθήσεται ἢ κεφαλῇ εὐχῆς αὐτοῦ καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἢ ἂν ἡμέρα καθαρισθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ξυρηθήσεται
- 10 En op den achtsten dag zal hij twee tortelduiven, of twee jonge duiven brengen tot den priester, tot de deur van de tent der samenkomst.
And on the eighth day let him take to the priest, at the door of the Tent of meeting, two doves or two young pigeons;
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσούς περιστερῶν πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 11 De priester nu zal een bereiden ten zondoffer, en een ten brandoffer, en zal voor hem verzoening doen, van dat hij aan het dode lichaam gezondigd heeft; also zal hij zijn hoofd op dienzelfden dag heiligen.
And the priest will give one for a sin-offering and the other for a burned offering to take away the sin which came on him on account of the dead, and he will make his head holy that same day.
καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας καὶ μίαν εἰς ὀλοκαύτωμα καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ ὧν ἡμαρτεν περὶ τῆς ψυχῆς καὶ ἀγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
- 12 Daarna zal hij de dagen van zijn Nazireerschap den HEERE afzonderen, en zal een lam, dat eenjarig is, brengen ten schuldoffer; en de vorige dagen zullen vallen, omdat zijn Nazireerschap verontreinigd was.
And he will give to the Lord his days of being separate, offering a he-lamb of the first year as an offering for error: but the earlier days will be a loss, because he became unclean.
ἢ ἡγιάσθη κυρίῳ τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς καὶ προσάξει ἁμὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν καὶ αἱ ἡμέραι αἱ πρότεροι ἄλογοι ἔσονται ὅτι ἐμίανθη κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ
- 13 En dit is de wet des Nazireers: op den dag, als de dagen van zijn Nazireerschap zullen vervuld zijn, zal hij dit brengen tot de deur van de tent der samenkomst.
And this is the law for him who is separate, when the necessary days are ended: he is to come to the door of the Tent of meeting,
καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου ἢ ἂν ἡμέρα πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ προσοίσει αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 14 Hij dan zal tot zijn offerande den HEERE offeren een volkomen eenjarig lam ten brandoffer, en een volkomen eenjarig oilam ten zondoffer, en een volkomen ramten dankoffer.
And make his offering to the Lord; one he-lamb of the first year, without a mark, for a burned offering, and one female lamb of the first year, without a mark, for a sin-offering, and one male sheep, without a mark, for peace-offerings,
καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ ἁμὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ἓνα εἰς ὀλοκαύτωσιν καὶ ἁμνάδα ἐνιαυσίαν ἄμωμον μίαν εἰς ἁμαρτίαν καὶ κριὸν ἓνα ἄμωμον εἰς σωτήριον
- 15 En een korf ongezuurde koeken, koeken van meelbloem, met olie gemengd, en ongezuurde vladen, met olie bestreken, mitsgaders hun spijsoffer, en hundrankofferen;
And a basket of unleavened bread, cakes of the best meal mixed with oil, and thin unleavened cakes covered with oil, with their meal offering and drink offerings.
καὶ κανοὺν ἄζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπειρημένους ἐν ἐλαίῳ καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ καὶ θυσία αὐτῶν καὶ σπονδὴ αὐτῶν
- 16 En de priester zal het voor het aangezicht des HEEREN brengen, en zal zijn zondoffer en zijn brandoffer bereiden.
And the priest will take them before the Lord, and make his sin-offering and his burned offering;
καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ τὸ ὀλοκαύτωμα αὐτοῦ
- 17 Hij zal ook den ram ten dankoffer den HEERE bereiden, met den korf der ongezuurde koeken; en de priester zal zijn spijsoffer en zijn drankoffer bereiden.
Giving the sheep of the peace-offerings, with the basket of unleavened bread; and at the same time, the priest will make his meal offering and his drink offering.
καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανῶ τῶν ἄζύμων καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ
- 18 Alsdan zal de Nazireer, aan de deur van de tent der samenkomst, het hoofd van zijn Nazireerschap beschermen; en hij zal het hoofdhaar van zijn Nazireerschap nemen, en hij zal het leggen op het vuur, dat onder het dankoffer is.
Then let his long hair, the sign of his oath, be cut off at the door of the Tent of meeting, and let him put it on the fire on which the peace-offerings are burning.
καὶ ξυρήσεται ὁ ἡγούμενος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ ὃ ἐστὶν ὑπὸ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου

- 19 Daarna zal de priester een gezoden schouder nemen van den ram, en een ongezuurden koek uit den korf, en een ongezuurde vlade; en hij zal ze op de handen des Nazireers leggen, nadat hij zijn Nazireerschap afgeschoren heeft.
And the priest will take the cooked leg of the sheep and one unleavened cake and one thin cake out of the basket, and put them on the hands of the separate one after his hair has been cut,
 και λήμψεται ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἐφθὸν ἀπὸ τοῦ κριοῦ καὶ ἄρτον ἓνα ἄζυμον ἀπὸ τοῦ κανοῦ καὶ λάγανον ἄζυμον ἐν καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ἠγυμένου μετὰ τὸ ζυρῆσθαι αὐτὸν τὴν εὐχὴν αὐτοῦ
- 20 En de priester zal die bewegen ten beweegoffer, voor het aan gezicht des HEEREN; het is een heilig ding voor den priester, met de borst des beweegoffers, en met den schouder des heffers; en daarna zal die Nazireer wijn drinken.
Waving them for a wave offering before the Lord; this is holy for the priest, together with the waved breast and the leg which is lifted up; after that, the man may take wine.
 και προσοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπιθέμα ἔναντι κυρίου ἅγιον ἔσται τῷ ἱερεῖ ἐπὶ τοῦ στηθονίου τοῦ ἐπιθέματος καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφαιρέματος καὶ μετὰ ταῦτα πίεται ὁ ἠγυμένος οἶνον
- 21 Dit is de wet des Nazireers, die zijn offerande den HEERE voor zijn Nazireerschap zal beloofd hebben, behalve wat zijn hand bekomen zal; naar zijn gelofte, welke hij beloofd zal hebben, alzo zal hij doen, naar de wet van zijn Nazireerschap.
This is the law for him who takes an oath to keep himself separate, and for his offering to the Lord on that account, in addition to what he may be able to get; this is the law of his oath, which he will have to keep.
 οὗτος ὁ νόμος τοῦ ἐδξαμένου ὃς ἂν ἐδξεται κυρίῳ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς χωρὶς ὧν ἂν εὔρη ἡ χεὶρ αὐτοῦ κατὰ δύναμιν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἢν ἂν ἐδξεται κατὰ νόμον ἀγνεύας
- 22 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 23 Spreek tot Aaron en zijn zonen, zeggende: Alzo zult gijlieden de kinderen Israels zegenen, zeggende tot hen:
Say to Aaron and his sons, These are the words of blessing which are to be used by you in blessing the children of Israel; say to them,
 λάλησον ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ λέγοντες αὐτοῖς καὶ ἐπιθήσουσιν τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ καὶ ἐγὼ κύριος εὐλογήσω αὐτούς
- 24 De HEERE zegene u, en behoede u!
May the Lord send his blessing on you and keep you:
 εὐλογήσαι σε κύριος καὶ φυλάξαι σε
- 25 De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig!
May the light of the Lord's face be shining on you in grace:
 ἐπιφάναι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ καὶ ἐλεῆσαι σε
- 26 De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede!
May the Lord's approval be resting on you and may he give you peace.
 ἐπάραι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ καὶ δῶη σοι εἰρήνην
- 1 En het geschiedde ten dage, als Mozes geeindigd had den tabernakel op te richten, en dat hij dien gezalft, en dien geheiligd had, en al zijn gereedschap, mitsgaders het altaar en al zijn gereedschap, en hij ze gezalft, en dezelve geheiligd had;
And when Moses had put up the House completely, and had put oil on it and made it holy, with all the things in it, and had made the altar and all its vessels holy with oil;
 και ἐγένετο ἡ ἡμέρα συνετέλεσεν μουσῆς ὥστε ἀναστήσαι τὴν σκηνὴν καὶ ἔχρισεν αὐτὴν καὶ ἡγίασεν αὐτὴν καὶ πάντα τὰ σκεῦη αὐτῆς καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ πάντα τὰ σκεῦη αὐτοῦ καὶ ἔχρισεν αὐτὰ καὶ ἡγίασεν αὐτὰ
- 2 Dat de oversten van Israel, de hoofden van het huis hunner vaderen, offerden; deze waren de oversten der stammen, die over de getelden stonden.
Then the chiefs of Israel, the heads of their fathers' houses, made offerings; these were the chiefs of the tribes, who were over those who were numbered.
 και προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες ἰσραηλ δώδεκα ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν οὗτοι ἄρχοντες φυλῶν οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς
- 3 En zij brachten hun offerande voor het aangezicht des HEEREN, zes overdekte wagens, en twaalf runderen; een wagen voor twee oversten, en een os voor elkeen; en brachten ze voor den tabernakel.
And they came with their offerings before the Lord, six covered carts and twelve oxen; a cart for every two of the chiefs, and for every one an ox.
 και ἤνεγκαν τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι κυρίου ἕξ ἀμάξας λαμπηνικάς καὶ δώδεκα βόας ἕμαξαν παρὰ δύο ἀρχόντων καὶ μόσχον παρὰ ἐκάστου καὶ προσήγαγον ἔναντι τῆς σκηνῆς
- 4 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 και εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων

- 5 **Neem ze van hen, opdat zij zijn mogen om te bedienen den dienst van de tent der samenkomst; en gij zult dezelve den Levieten geven, een ieder naar zijn dienst.**
Take the things from them, to be used for the work of the Tent of meeting; and give them to the Levites, to every man what is needed for his work.
λαβὲ παρ' αὐτῶν καὶ ἔσονται πρὸς τὰ ἔργα τὰ λειτουργικὰ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς λευίταις ἐκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ λειτουργίαν
- 6 **Alzo nam Mozes die wagens, en die runderen, en gaf dezelve den Levieten.**
So Moses took the carts and the oxen and gave them to the Levites.
καὶ λαβὼν μουσῆς τὰς ἀμάξας καὶ τοὺς βόας ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς λευίταις
- 7 **Twee wagens en vier runderen gaf hij den zonen van Gerson, naar hun dienst;**
Two carts and four oxen he gave to the sons of Gershon for their work;
τὰς δύο ἀμάξας καὶ τοὺς τέσσαρας βόας ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς γεδσον κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν
- 8 **En vier wagens en acht runderen gaf hij den zonen van Merari, naar hun dienst; onder de hand van Ithamar, den zoon van Aaron, den priester.**
And four carts and eight oxen he gave to the sons of Merari for their work, under the direction of Ithamar, the son of Aaron the priest.
καὶ τὰς τέσσαρας ἀμάξας καὶ τοὺς ὀκτὼ βόας ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς μεραρι κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν διὰ ιθαμαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως
- 9 **Maar de zonen van Kohath gaf hij niet; want de dienst der heilige dingen was op hen, die zij op de schouderen droegen.**
But to the sons of Kohath he gave nothing; because they had the care of the holy place, taking it about on their backs.
καὶ τοῖς υἱοῖς καθ οὐκ ἔδωκεν ὅτι τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν ἐπ' ὤμων ἀρούσιν
- 10 **En de oversten offerden ter inwijding des altaars, op den dag als hetzelfde gezalft werd; de oversten dan offerden hun offeranden voor het altaar.**
And the chiefs gave an offering for the altar on the day when the holy oil was put on it; they made their offering before the altar.
καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἔχρισεν αὐτό καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες τὰ δῶρα αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου
- 11 **En de HEERE zeide tot Mozes: Elke overste zal, een iegelijk op zijn dag, zijn offerande offeren, ter inwijding des altaars.**
And the Lord said to Moses, Let every chief on his day give his offering to make the altar holy.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν ἄρχων εἷς καθ' ἡμέραν ἄρχων καθ' ἡμέραν προσοίσουσιν τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου
- 12 **Die nu op den eersten dag zijn offerande offerde, was Nahesson, de zoon van Amminadab, voor den stam van Juda.**
And he who made his offering on the first day was Nahshon, the son of Amminadab, of the tribe of Judah:
καὶ ἦν ὁ προσφέρων τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ ναασσον υἱὸς αμναδαβ ἄρχων τῆς φυλῆς ἰουδα
- 13 **En zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel desheilighdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;**
And his offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
καὶ προσήνεγκεν τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλίῃ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφοτέρα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 14 **Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;**
One gold spoon of ten shekels, full of spice for burning;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 15 **Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;**
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα
- 16 **Een geitenbok, ten zondoffer;**
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περι ἁμαρτίας
- 17 **En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Nahesson, den zoon van Amminadab.**
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Nahshon, the son of Amminadab.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ναασσον υἱοῦ αμναδαβ

- 18 Op den tweeden dag offerde Nethaneel, de zoon van Zuar, de overste van Issaschar.
On the second day Nethanel, the son of Zuar, chief of Issachar, made his offering:
 τῆ ἡμέρᾳ τῆ δευτέρᾳ προσήνεγκεν ναθαναηλ υἱὸς σωγαρ ἄρχων τῆς φυλῆς ισσαχαρ
- 19 Hij offerde zijn offerande: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengebekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel desheilighdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
He gave one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
 καὶ προσήνεγκεν τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλίγη αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφοτέρα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 20 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
 θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 21 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
 μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα
- 22 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
 καὶ χίμαρον ἓξ αἰγῶν ἓνα περι ἁμαρτίας
- 23 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Nethaneel, den zoon van Zuar.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Nethanel, the son of Zuar.
 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ναθαναηλ υἱοῦ σωγαρ
- 24 Op den derden dag offerde de overste der zonen van Zebulon, Eliab, de zoon van Helon.
On the third day Eliab, the son of Helon, chief of the children of Zebulun:
 τῆ ἡμέρᾳ τῆ τρίτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν ζαβουλων ελιαβ υἱὸς χαιλων
- 25 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengebekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel desheilighdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἐν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλίγη αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφοτέρα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 26 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
 θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 27 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
 μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα
- 28 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
 καὶ χίμαρον ἓξ αἰγῶν ἓνα περι ἁμαρτίας
- 29 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Eliab, den zoon van Helon.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Eliab, the son of Helon.
 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ελιαβ υἱοῦ χαιλων

- 30 Op den vierden dag offerde de overste der kinderen van Ruben, Elizur, de zoon van Sedeut.
On the fourth day Elizur, the son of Shedeur, chief of the children of Reuben:
 τῆ ἡμέρα τῆ τετάρτη ἄρχων τῶν υἰῶν ρουβην ελισουρ υἱὸς σεδιουρ
- 31 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel desheilighdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀκτὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 32 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
 θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 33 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
 μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὄλοκαύτωμα
- 34 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
 καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας
- 35 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Elizur, den zoon van Sedeut.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Elizur, the son of Shedeur.
 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ελισουρ υἱοῦ σεδιουρ
- 36 Op den vijfden dag offerde den overste der kinderen van Simeon, Selumiel, de zoon van Zurisaddai.
On the fifth day Shelumiel, the son of Zurishaddai, chief of the children of Simeon:
 τῆ ἡμέρα τῆ πέμπτη ἄρχων τῶν υἰῶν σιμεων σαλαμιηλ υἱὸς σουρισαδαι
- 37 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel desheilighdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀκτὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 38 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
 θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 39 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
 μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὄλοκαύτωμα
- 40 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
 καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας
- 41 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Selumiel, den zoon van Zurisaddai.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Shelumiel, the son of Zurishaddai.
 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον σαλαμιηλ υἱοῦ σουρισαδαι

- 42 Op den zesden dag offerde de overste der kinderen van Gad, Eljasaf, den zoon van Dehuel.
On the sixth day Eliasaph, the son of Reuel, chief of the children of Gad:
 τῆ ἡμέρα τῆ ἕκτη ἄρχων τῶν υἰῶν γαδ ελισταφ υἱὸς ραγουηλ
- 43 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkeldesheiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλίγη αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφοτέρα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 44 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
 θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 45 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
 μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα
- 46 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
 καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας
- 47 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Eljasaf, den zoon van Dehuel.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Eliasaph, the son of Reuel
 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ελισταφ υἱοῦ ραγουηλ
- 48 Op den zevenden dag offerde de overste der kinderen van Efraim, Elisama, den zoon van Ammihud.
On the seventh day Elishama, the son of Ammihud, chief of the children of Ephraim:
 τῆ ἡμέρα τῆ ἑβδόμη ἄρχων τῶν υἰῶν εφραιμ ελισταμα υἱὸς ἐμιουδ
- 49 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkeldesheiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλίγη αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφοτέρα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 50 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
 θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 51 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
 μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα
- 52 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
 καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας
- 53 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Elisama, den zoon van Ammihud.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Elishama, the son of Ammihud.
 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ελισταμα υἱοῦ ἐμιουδ

- 54 Op den achtsten dag offerde de overste der kinderen van Manasse, Gamaliel, de zoon van Pedazur.
On the eighth day Gamaliel, the son of Pedahzur, chief of the children of Manasseh:
 τῆ ἡμέρα τῆ ὀγδόῃ ἄρχων τῶν υἱῶν μανασση γαμαλιηλ υἱὸς φαδασσουρ
- 55 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkell desheiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀκτὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφοτέρα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 56 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
 θυσίαν μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 57 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
 μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα
- 58 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
 καὶ χίμαρον ἓξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας
- 59 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Gamaliel, den zoon van Pedazur.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Gamaliel, the son of Pedahzur.
 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον γαμαλιηλ υἱοῦ φαδασσουρ
- 60 Op den negenden dag offerde de overste der kinderen van Benjamin, Abidan, de zoon van Gideoni.
On the ninth day Abidan, the son of Gideoni, chief of the children of Benjamin:
 τῆ ἡμέρα τῆ ἐνάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν βενιαμιν αβιδαν υἱὸς γαδεωνι
- 61 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkell desheiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀκτὴ αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφοτέρα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 62 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
 θυσίαν μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 63 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year for a burned offering;
 μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα
- 64 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
 καὶ χίμαρον ἓξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας
- 65 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Abidan, den zoon van Gideoni.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Abidan, the son of Gideoni.
 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον αβιδαν υἱοῦ γαδεωνι

- 66 Op den tienden dag offerde de overste der kinderen van Dan, Ahiezer, de zoon van Ammisaddai.
On the tenth day Ahiezer; the son of Ammishaddai, chief of the children of Dan:
 τῆ ἡμέρᾳ τῆ δεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν δαν ἀχιεζερ υἱὸς ἀμισαδαί
- 67 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel desheiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλίγη αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 68 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
 θυσίαν μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 69 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
 μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἄμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὄλοκαύτωμα
- 70 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
 καὶ χίμαρον ἓξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας
- 71 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Ahiezer, den zoon van Ammisaddai.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Ahiezer, the son of Ammishaddai.
 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἁμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ἀχιεζερ υἱοῦ ἀμισαδαί
- 72 Op den elfden dag offerde de overste der kinderen van Aser, Pagiel, de zoon van Ochran.
On the eleventh day Pagiel, the son of Ochran, chief of the children of Asher:
 τῆ ἡμέρᾳ τῆ ἑνδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν ἀσηρ φαγαίηλ υἱὸς ἐχραν
- 73 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengbekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel desheiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
His offering was one silver plate; a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
 τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλίγη αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 74 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
 θυσίαν μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 75 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
 μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἄμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὄλοκαύτωμα
- 76 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
 καὶ χίμαρον ἓξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας
- 77 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Pagiel, den zoon van Ochran.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Pagiel, the son of Ochran.
 καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἁμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον φαγαίηλ υἱοῦ ἐχραν

- 78 Op den twaalfden dag offerde de overste der kinderen van Nafthali, Ahira, de zoon van Enan.
On the twelfth day Ahira, the son of Enan, chief of the children of Naphtali:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἰῶν νεφθαλι ἀχιρε υἱὸς αἰναν
- 79 Zijn offerande was: een zilveren schotel, welks gewicht was honderd dertig sikkelen; een zilveren sprengebekken van zeventig sikkelen, naar den sikkel desheiligdoms; zij waren beide vol meelbloem met olie gemengd, ten spijsoffer;
His offering was one silver plate, a hundred and thirty shekels in weight, one silver basin of seventy shekels, by the scale of the holy place; the two of them full of the best meal mixed with oil for a meal offering;
τὸ δῶρον αὐτοῦ τρυβλίον ἀργυροῦν ἑν τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλίγη αὐτοῦ φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον ἀμφοτέρα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν
- 80 Een reukschaal van tien gouden sikkelen, vol reukwerks;
One gold spoon of ten shekels, full of spice;
θυίσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος
- 81 Een var, een jong rund, een ram, een lam, dat eenjarig was, ten brandoffer;
One young ox, one male sheep, one he-lamb of the first year, for a burned offering;
μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἀμνὸν ἓνα ἐνιαύσιον εἰς ὀλοκαύτωμα
- 82 Een geitenbok, ten zondoffer;
One male of the goats for a sin-offering;
καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας
- 83 En ten dankoffer: twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, vijf eenjarige lammeren. Dit was de offerande van Ahira, den zoon van Enan.
And for the peace-offerings, two oxen, five male sheep, five he-goats, five he-lambs of the first year: this was the offering of Ahira, the son of Enan.
καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο κριοὺς πέντε τράγους πέντε ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε τοῦτο τὸ δῶρον ἀχιρε υἱοῦ αἰναν
- 84 Dit was de inwijding des altaars van de oversten van Israel, op den dag als hetzelfde gezalfd werd: twaalf zilveren schotels, twaalf zilveren sprengebekken, twaalfgouden reukschalen.
These were the offerings given for the altar by the chiefs of Israel, when the holy oil was put on it: twelve silver plates, twelve silver basins, twelve gold spoons;
οὗτος ὁ ἐγκαινισμὸς τοῦ θυσιαστηρίου ἧ ἡμέρα ἔχρισεν αὐτὸ παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν υἰῶν ἰσραηλ τρυβλία ἀργυρᾶ δώδεκα φιάλαι ἀργυραῖ δώδεκα θυίσκαι χρυσαῖ δώδεκα
- 85 Een zilveren schotel was van honderd dertig sikkelen, en een sprengebekken van zeventig; al het zilver van de vaten was twee duizend en vierhonderd sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms.
The weight of every silver plate was a hundred and thirty shekels, and of every basin seventy; the weight of all the silver of the vessels was two thousand and four hundred shekels, by the scale of the holy place;
τριάκοντα καὶ ἑκατὸν σίκλων τὸ τρυβλίον τὸ ἓν καὶ ἑβδομήκοντα σίκλων ἡ φιάλη ἡ μία πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ
- 86 Twaalf gouden reukschalen van reukwerks; elke reukschaal was van tien sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms; al het goud der reukschalen was honderd entwintig sikkelen.
The weight of the twelve gold spoons of spice for burning was ten shekels for every one, by the scale of the holy place; all the gold of the spoons was a hundred and twenty shekels;
θυίσκαι χρυσαῖ δώδεκα πλήρεις θυμιάματος πᾶν τὸ χρυσίον τῶν θυισκῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χρυσαῖ
- 87 Al de runderen ten brandoffer waren twaalf varren, twaalf rammen, twaalf eenjarige lammeren, met hun spijsoffer; en twaalf geitenbokken ten zondoffer.
All the oxen, for the burned offering were twelve, the male sheep twelve, the he-lambs of the first year twelve, with their meal offering; and the males of the goats for sin-offering twelve;
πᾶσαι αἱ βόες εἰς ὀλοκαύτωσιν μόσχοι δώδεκα κριοὶ δώδεκα ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν καὶ χίμαροι ἐξ αἰγῶν δώδεκα περὶ ἁμαρτίας
- 88 En al de runderen ten dankoffer waren vier en twintig varren, de rammen zestig, de bokken zestig, de eenjarige lammeren zestig. Dit is de inwijding des altaars, nadat hetzelfde gezalfd was.
And all the oxen for the peace-offerings, twenty-four oxen, the male sheep sixty, and the he-goats sixty, the he-lambs of the first year sixty. This was given for the altar after the holy oil was put on it.
πᾶσαι αἱ βόες εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις εἴκοσι τέσσαρες κριοὶ ἐξήκοντα τράγοι ἐξήκοντα ἀμνάδες ἐξήκοντα ἐνιαυσίαι ἄμωμοι αὐτῆ ἡ ἐγκαίνωσις τοῦ θυσιαστηρίου μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ μετὰ τὸ χρίσαι αὐτόν
- 89 En als Mozes in de tent der samenkomst ging, om met Hem te spreken, zo hoorde hij een stem tot hem sprekende, van boven het verzoendeksel, hetwelk is op de ark der getuigenis, van tussen de twee cherubim. Alzo sprak Hij tot hem.
And when Moses went into the Tent of meeting to have talk with him, then the Voice came to his ears from over the cover which was on the ark of witness, from between the two winged ones. And he had talk with him.
ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι μουσῆν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαλῆσαι αὐτῷ καὶ ἤκουσεν τὴν φωνὴν κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτὸν ἀνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου ἀνά μ ἔσον τῶν δύο χερουβιμ καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν

- 1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Spreek tot Aaron, en zeg tot hem: Als gij de lampen aansteken zult, recht tegenover den kandelaar zullen de zeven lampen lichten.
Say to Aaron, When you put the lights in their places, the seven lights will give light in front of the support.
λάλησον τῷ ααρων καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν ὅταν ἐπιτιθῆς τοὺς λύχνους ἐκ μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας φωτιοῦσιν οἱ ἑπτὰ λύχνοι
- 3 En Aaron deed alzo: tegenover vooraan den kandelaar stak hij deszelfs lampen aan;
And Aaron did so; he put the lights in their places so that they gave light in front of the support, as the Lord gave orders to Moses.
καὶ ἐποίησεν οὕτως ααρων ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας ἐξῆψεν τοὺς λύχνους αὐτῆς καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 4 Dit werk nu des kandelaars was van dicht goud, tot zijn schacht, tot zijn bloemen was het dicht; naar de gedaante, die de HEERE Mozes vertoond had, alzo had hijden kandelaar gemaakt.
The support for the lights was of hammered gold work, from its base to its flowers it was of hammered work; from the design which the Lord had given to Moses, he made the support for the lights.
καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς λυχνίας στερεὰ χρυσῆ ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς στερεὰ ὅλη κατὰ τὸ εἶδος ὃ ἔδειξεν κύριος τῷ μουσῆ οὕτως ἐποίησεν τὴν λυχνίαν
- 5 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 6 Neem de Levieten uit het midden van de kinderen Israels, en reinig hen.
Take the Levites out from among the children of Israel and make them clean.
λαβὲ τοὺς λευίτας ἐκ μέσου υἰῶν ἰσραηλ καὶ ἀφαγιεῖς αὐτούς
- 7 En aldus zult gij hun doen, om hen te reinigen: sprenge op hen water der ontzondiging; en zij zullen het scheermes over hun ganse vlees doen gaan, en zij zullen hunklederen wassen, en zich reinigen.
And this is how you are to make them clean: let the holy water which takes away sin be put on them, and let the hair all over their bodies be cut off with a sharp blade, and let their clothing be washed and their bodies made clean.
καὶ οὕτως ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν περιρρανεῖς αὐτούς ὕδωρ ἁγνισμοῦ καὶ ἐπελεύσεται ξυρὸν ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν καὶ πλυνοῦσιν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ καθαροὶ ἔσονται
- 8 Daarna zullen zij nemen een var, een jong rund, met zijn spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd; en een anderen var, een jong rund, zult gij nemen tenzondoffer.
Then let them take a young ox and its meal offering, crushed grain mixed with oil, and take another ox for a sin-offering.
καὶ λήμψονται μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν καὶ τούτου θυσίαν σεμιδάλεως ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ καὶ μόσχον ἐνιαύσιον ἐκ βοῶν λήμψη περι ἁμαρτίας
- 9 En gij zult de Levieten voor de tent der samenkomst doen naderen; en gij zult de gehele vergadering der kinderen Israels doen verzamelen.
And make the Levites come forward in front of the Tent of meeting, and let all the children of Israel come together:
καὶ προσάξεις τοὺς λευίτας ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ συνάξεις πᾶσαν συναγωγὴν υἰῶν ἰσραηλ
- 10 Ja, gij zult de Levieten voor het aangezicht des HEEREN doen naderen; en de kinderen Israels zullen hun handen op de Levieten leggen.
And you are to take the Levites before the Lord: and the children of Israel are to put their hands on them:
καὶ προσάξεις τοὺς λευίτας ἔναντι κυρίου καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς λευίτας
- 11 En Aaron zal de Levieten bewegen ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN, vanwege de kinderen Israels; opdat zij zijn, om den dienst des HEEREN te bedienen.
And Aaron is to give the Levites to the Lord as a wave offering from the children of Israel, so that they may do the Lord's work.
καὶ ἀφοριεῖ ααρων τοὺς λευίτας ἀπόδομα ἔναντι κυρίου παρὰ τῶν υἰῶν ἰσραηλ καὶ ἔσονται ὥστε ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα κυρίου
- 12 En de Levieten zullen hun handen op het hoofd der varren leggen; daarna bereidt gij een ten zondoffer, en een ten brandoffer den HEERE, om over de Levietenverzoening te doen.
And the Levites are to put their hands on the heads of the oxen, and one of the oxen is to be offered for a sin-offering and the other for a burned offering to the Lord to take away the sin of the Levites.
οἱ δὲ λευῖται ἐπιθήσουσιν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν μόσχων καὶ ποιήσει τὸν ἓνα περὶ ἁμαρτίας καὶ τὸν ἓνα εἰς ὀλοκαύτωμα κυρίῳ ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτῶν
- 13 En gij zult de Levieten stellen voor het aangezicht van Aaron, en voor het aangezicht van zijn zonen, en gij zult hen bewegen ten beweegoffer den HEERE.
Then the Levites are to be put before Aaron and his sons, to be offered as a wave offering to the Lord.
καὶ στήσεις τοὺς λευίτας ἔναντι κυρίου καὶ ἔναντι ααρων καὶ ἔναντι τῶν υἰῶν αὐτοῦ καὶ ἀποδώσεις αὐτούς ἀπόδομα ἔναντι κυρίου

- 14 En gij zult de Levieten uit het midden van de kinderen Israels uitscheiden, opdat de Levieten Mijn zijn.
So you are to make the Levites separate from the children of Israel, and the Levites will be mine.
καὶ διαστελεῖς τοὺς λευίτας ἐκ μέσου υἱῶν ἰσραηλ καὶ ἔσονται ἐμοί
- 15 En daarna zullen de Levieten inkomen, om de tent der samenkomst te bedienen; en gij zult hen reinigen, en zult hen ten beweegoffer bewegen.
After that, the Levites will go in to do whatever has to be done in the Tent of meeting; you are to make them clean and give them as a wave offering.
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται οἱ λευῖται ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ καθαριεῖς αὐτοὺς καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἔναντι κυρίου
- 16 Want zij zijn gegeven, zij zijn Mij gegeven uit het midden van de kinderen Israels; voor de opening van alle baarmoeder, voor de eerstgeborenen van een ieder uit de kinderen Israels, heb Ik ze Mij genomen.
For they have been given to me from among the children of Israel; in place of every mother's first son, the first to come to birth in Israel, I have taken them for myself.
ὅτι ἀπόδομα ἀποδομένοι οὗτοί μοι εἰσιν ἐκ μέσου υἱῶν ἰσραηλ ἀντὶ τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μήτραν πρωτοτόκων πάντων ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραηλ εἴληφα αὐτοὺς ἐμοί
- 17 Want alle eerstgeborene onder de kinderen Israels is Mijn, onder de mensen en onder de beesten; ten dage dat Ik alle eerstgeboorte in Egypteland sloeg, heb Ikdezelve Mij geheiligd.
For every mother's first son among the children of Israel is mine, the first male birth of man or beast: on the day when I sent death on all the first sons in the land of Egypt, I made them mine.
ὅτι ἐμοί πᾶν πρωτότοκον ἐν υἱοῖς ἰσραηλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἡ ἡμέρα ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἠγίασα αὐτοὺς ἐμοί
- 18 En Ik heb de Levieten genomen voor alle eerstgeborenen onder de kinderen Israels.
And in place of the first sons among the children of Israel, I have taken the Levites.
καὶ ἔλαβον τοὺς λευίτας ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου ἐν υἱοῖς ἰσραηλ
- 19 En Ik heb de Levieten aan Aaron en aan zijn zonen tot een gift gegeven, uit het midden van de kinderen Israels, om den dienst van de kinderen Israels in de tent dersamenkomst te bedienen, en om voor de kinderen Israels verzoening te doen, dat er geen plage zij onder de kinderen Israels, als de kinderen Israels tot het heiligdomnaderen zouden.
And I have given them to Aaron and to his sons, from among the children of Israel, to undertake for them all the work of the Tent of meeting, and to take away sin from the children of Israel so that no evil may come on them when they come near the holy place.
καὶ ἀπέδωκα τοὺς λευίτας ἀπόδομα δεδομένους ααρων καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐκ μέσου υἱῶν ἰσραηλ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν ἰσραηλ καὶ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ προσεγγίζων πρὸς τὰ ἅγια
- 20 En Mozes deed, en Aaron, en de ganze vergadering der kinderen Israels, aan de Levieten, naar alles, wat de HEERE Mozes geboden had van de Levieten, zodeden de kinderen Israels aan hen.
All these things Moses and Aaron and the children of Israel did to the Levites; as the Lord gave orders to Moses about the Levites, so the children of Israel did.
καὶ ἐποίησεν μουσῆς καὶ ααρων καὶ πᾶσα συναγωγή υἱῶν ἰσραηλ τοῖς λευίταις καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῆι περὶ τῶν λευιτῶν οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραηλ
- 21 En de Levieten ontzondigden zich, en wiesen hun klederen, en Aaron bewoog hen ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN; en Aaron deed verzoeningover hen, om hen te reinigen.
And the Levites were made clean from sin, and their clothing was washed, and Aaron gave them for a wave offering before the Lord; and Aaron took away their sin and made them clean.
καὶ ἠγγίσαντο οἱ λευῖται καὶ ἐπλύναντο τὰ ἱμάτια καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς ααρων ἀπόδομα ἔναντι κυρίου καὶ ἐξιλάσατο περὶ αὐτῶν ααρων ἀφαγνίσασθαι αὐτούς
- 22 En daarna kwamen de Levieten, om hun dienst te bedienen in de tent der samenkomst, voor het aangezicht van Aaron, en voor het aangezicht zijner zonen; gelijk alsde HEERE Mozes van de Levieten geboden had, alzo deden zij aan hen.
And then the Levites went in to do their work in the Tent of meeting before Aaron and his sons: all the orders which the Lord had given Moses about the Levites were put into effect.
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθον οἱ λευῖται λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔναντι ααρων καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ καθὼς συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆι περὶ τῶν λευιτῶν οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς
- 23 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 24 Dit is het, wat de Levieten aangaat: van vijf en twintig jaren oud en daarboven, zullen zij inkomen, om den strijd te strijden, in den dienst van de tent dersamenkomst.
This is the rule for the Levites: those of twenty-five years old and over are to go in and do the work of the Tent of meeting;
τοῦτό ἐστιν τὸ περὶ τῶν λευιτῶν ἀπὸ πεντεκαικεκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰσελεύσονται ἐνεργεῖν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
- 25 Maar van dat hij vijftig jaren oud is, zal hij van den strijd van dezen dienst afgaan, en hij zal niet meer dienen.
But after they are fifty years old, they are to give up their work and do no more;
καὶ ἀπὸ πεντηκονταετοῦς ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουργίας καὶ οὐκ ἐργᾶται ἔτι

- 26 Doch hij zal met zijn broederen dienen in de tent der samenkomst, om de wacht waar te nemen; maar den dienst zal hij niet bedienen. Alzo zult gij aan de Levietendoen in hun wachten.
But be with their brothers in the Tent of meeting, taking care of it but doing no work. This is what you are to do in connection with the Levites and their work.
 και λειτουργήσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν φυλακάς ἔργα δὲ οὐκ ἐργάται οὕτως ποιήσεις τοῖς λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes in de woestijn van Sinai, in het tweede jaar, nadat zij uit Egypteland uitgetogen waren, in de eerste maand, zeggende:
And the Lord said to Moses, in the waste land of Sinai, in the first month of the second year after they had come out of the land of Egypt,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ λέγων
- 2 Dat de kinderen Israels het pascha houden zouden, op zijn gezetten tijd.
Let the children of Israel keep the Passover at its regular time.
 εἶπὸν καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὸ πασχα καθ' ὄραν αὐτοῦ
- 3 Op den veertienden dag in deze maand, tussen twee avonden zult gij dat houden, op zijn gezetten tijd; naar al zijn inzettingen, en naar al zijn rechten zult gij dathouden.
In the fourteenth day of this month, at evening, you are to keep it at the regular time, and in the way ordered in the law.
 τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν ποιήσεις αὐτὸ κατὰ καιροῦ κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό
- 4 Mozes dan sprak tot de kinderen Israels, dat zij het pascha zouden houden.
And Moses gave orders to the children of Israel to keep the Passover.
 και ἐλάλησεν μουσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ ποιῆσαι τὸ πασχα
- 5 En zij hielden het pascha op den veertienden dag der eerste maand, tussen de twee avonden, in de woestijn van Sinai; naar alles wat de HEERE Mozes gebodenhad, alzo deden de kinderen Israels.
So they kept the Passover in the first month, on the fourteenth day of the month, at evening, in the waste land of Sinai: as the Lord gave orders to Moses, so the children of Israel did.
 ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ σινα καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆϊ οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ
- 6 Toen waren er lieden geweest, die over het dode lichaam eens mensen onrein waren, en op denzelfden dag het pascha niet hadden kunnen houden; daaromnaderden zij voor het aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht van Aaron op dienzelfden dag.
And there were certain men who were unclean because of a dead body, so that they were not able to keep the Passover on that day; and they came before Moses and before Aaron on that day:
 και παρεγένοντο οἱ ἄνδρες οἱ ἦσαν ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου καὶ οὐκ ἠδύναντο ποιῆσαι τὸ πασχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ προσῆλθον ἐναντίον μουσῆ καὶ ααρων ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
- 7 En diezelve lieden zeiden tot hem: Wij zijn onrein over het dode lichaam eens mensen; waarom zouden wij verkort worden, dat wij de offerande des HEEREN op zijn gezetten tijd niet zouden offeren, in het midden van de kinderen Israels?
And these men said to him, We have been made unclean by the dead body of a man; why may we not make the offering of the Lord at the regular time among the children of Israel?
 και εἶπαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πρὸς αὐτόν ἡμεῖς ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου μὴ οὖν ὑστερήσωμεν προσενέγκαι τὸ δῶρον κυρίῳ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραηλ
- 8 En Mozes zeide tot hen: Blijft staande, dat ik hoor, wat de HEERE u gebieden zal.
And Moses said to them, Do nothing till the Lord gives me directions about you.
 και εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μουσῆς στήτε αὐτοῦ καὶ ἀκούσομαι τί ἐντελεῖται κύριος περὶ ὑμῶν
- 9 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 10 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Wanneer iemand onder u, of onder uw geslachten, over een dood lichaam onrein, of op een verren weg zal zijn, hij zal dannog den HEERE het pascha houden.
Say to the children of Israel, If any one of you or of your families is unclean because of a dead body, or is on a journey far away, still he is to keep the Passover to the Lord:
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ λέγων ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἐὰν γένηται ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου ἢ ἐν ὁδῷ μακρὰν ὑμῖν ἢ ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν καὶ ποιήσει τὸ πασχα κυρίῳ
- 11 In de tweede maand, op den veertienden dag, tussen de twee avonden, zullen zij dat houden; met ongezuurde broden en bittere saus zullen zij dat eten.
In the second month, on the fourteenth day, in the evening, they are to keep it, taking it with unleavened bread and bitter-tasting plants;
 ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῇ τεσσαρεσκαideκάτῃ ἡμέρᾳ τὸ πρὸς ἑσπέραν ποιήσουσιν αὐτὸ ἐπ' ἄζύμων καὶ πικριδῶν φάγονται αὐτό
- 12 Zij zullen daarvan niet overlaten tot den morgen, en zullen daaraan geen been breken; naar alle inzetting van het pascha zullen zij dat houden.
Nothing of it is to be kept till the morning, and no bone of it is to be broken: they are to keep it by the rules of the Passover.
 οὐ καταλείψουσιν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωὶ καὶ ὅστον οὐ συντρίψουσιν ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τὸν νόμον τοῦ πασχα ποιήσουσιν αὐτό

- 13 Als een man, die rein is, en op den weg niet is, en nalaten zal het pascha te houden, zo zal diezelve ziel uit haar volken uitgerooid worden; want hij heeft deofferande des HEEREN op zijn gezetten tijd niet geofferd, diezelve man zal zijn zonde dragen.
But the man who, not being unclean or on a journey, does not keep the Passover, will be cut off from his people: because he did not make the offering of the Lord at the regular time, his sin will be on him.
καὶ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καθαρὸς ᾖ καὶ ἐν ὁδῷ μακρᾷ οὐκ ἔστιν καὶ ὑστερήσῃ ποιῆσαι τὸ πασχα ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς ὅτι τὸ δῶρον κυρίου οὐ προσήνεγκεν κατὰ τὸν καιρὸν αὐτοῦ ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήμψεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος
- 14 En wanneer een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, en hij het pascha den HEERE ook houden zal, naar de inzetting van het pascha, en naar zijn wijze, alzozal hij het houden; het zal enerlei inzetting voor ulieden zijn, beiden den vreemdeling en den inboorling des lands.
And if a man from another country is among you and has a desire to keep the Passover to the Lord, let him do as is ordered in the law of the Passover: there is to be the same rule for the man from another nation and for him who had his birth in the land.
ἐὰν δὲ προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ἐν τῇ γῆ ὑμῶν καὶ ποιῆσῃ τὸ πασχα κυρίῳ κατὰ τὸν νόμον τοῦ πασχα καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ποιῆσῃ αὐτὸ νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ αὐτόχθονι τῆς γῆς
- 15 En op den dag van het oprichten des tabernakels bedekte de wolk den tabernakel, op de tent der getuigenis; en in den avond was over den tabernakel als eengedaante des vuurs, tot aan den morgen.
And on the day when the House was put up, the cloud came down on it, on the Tent of witness; and in the evening there was a light like fire over the House till the morning.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐστάθη ἡ σκηνὴ ἐκάλυπεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν τὸν οἶκον τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ ἑσπέρας ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς εἶδος πυρὸς ἕως πρωῒ
- 16 Alzo geschiedde het geduriglijk; de wolk bedekte denzelven, en des nachts was er een gedaante des vuurs.
And so it was at all times: it was covered by the cloud, and by a light as of fire by night.
οὕτως ἐγένετο διὰ παντός ἡ νεφέλη ἐκάλυπεν αὐτὴν ἡμέρας καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα
- 17 Maar nadat de wolk opgeheven werd van boven de tent, zo verreiden ook daarna de kinderen Israels; en in de plaats, waar de wolk bleef, daar legerden zich de kinderen Israels.
And whenever the cloud was taken up from over the House, then the children of Israel went journeying on; and in the place where the cloud came to rest, there the children of Israel put up their tents.
καὶ ἡνίκα ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆραν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἂν ἔσθῃ ἡ νεφέλη ἐκεῖ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ
- 18 Naar den mond des HEEREN, verreiden de kinderen Israels, en naar des HEEREN mond legerden zij zich; al de dagen, in dewelke de wolk over den tabernakelbleef, legerden zij zich.
At the order of the Lord the children of Israel went forward, and at the order of the Lord they put up their tents: as long as the cloud was resting on the House, they did not go away from that place.
διὰ προστάγματος κυρίου παρεμβалоῦσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν πάσας τὰς ἡμέρας ἐν αἷς σκιάζει ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς παρεμβалоῦσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ
- 19 En als de wolk vele dagen over den tabernakel verbleef, zo namen de kinderen Israels de wacht des HEEREN waar, en verreiden niet.
When the cloud was resting on the House for a long time the children of Israel, waiting for the order of the Lord, did not go on.
καὶ ὅταν ἐφέλικται ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας πλείους καὶ φυλάσσονται οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὴν φυλακὴν τοῦ θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσιν
- 20 Als het nu was, dat de wolk weinige dagen op den tabernakel was, naar den mond des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des HEEREN verreiden zij.
Sometimes the cloud was resting on the House for two or three days; then, by the order of the Lord, they kept their tents in that place, and when the Lord gave the order they went on.
καὶ ἔσται ὅταν σκεπάσῃ ἡ νεφέλη ἡμέρας ἀριθμῷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς διὰ φωνῆς κυρίου παρεμβалоῦσιν καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν
- 21 Maar was het, dat de wolk van den avond tot den morgen daar was, en de wolk in den morgen opgeheven werd, zo verreiden zij; of des daags, of des nachts, alsde wolk opgeheven werd, zo verreiden zij.
And sometimes the cloud was there only from evening to morning; and when the cloud was taken up in the morning they went on their journey again: or if it was resting there by day and by night, whenever the cloud was taken up they went forward.
καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἡ νεφέλη ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωῒ καὶ ἀναβῆ ἡ νεφέλη τὸ πρωῒ καὶ ἀπαροῦσιν ἡμέρας ἢ νυκτός
- 22 Of als de wolk twee dagen, of een maand, of vele dagen vertoog op den tabernakel, blijvende daarop, zo legerden zich de kinderen Israels, en verreiden niet; en als zij verheven werd, verreiden zij.
Or if the cloud came to rest on the House for two days or a month or a year without moving, the children of Israel went on waiting there and did not go on; but whenever it was taken up they went forward on their journey.
μηγὼς ἡμέρας πλεοναζούσης τῆς νεφέλης σκιαζούσης ἐπ' αὐτῆς παρεμβалоῦσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ οὐ μὴ ἀπάρωσιν
- 23 Naar den mond des HEEREN legerden zij zich, en naar den mond des HEEREN verreiden zij; zij namen de wacht des HEEREN waar, naar den mond des HEEREN, door de hand van Mozes.
At the word of the Lord they put up their tents, and at the word of the Lord they went forward on their journey: they kept the orders of the Lord as he gave them by Moses.
ὅτι διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσιν τὴν φυλακὴν κυρίου ἐφυλάξαντο διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ μουσῆ

- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Maak u twee zilveren trompetten; van dicht werk zult gij ze maken; en zij zullen u zijn tot de samenroeping der vergadering, en tot den optocht der legers.
Make two silver horns of hammered work, to be used for getting the people together and to give the sign for the moving of the tents.
ποίησον σεαυτῷ δύο σάλπιγγας ἀργυρᾶς ἐλατὺς ποιήσεις αὐτάς καὶ ἔσονται σοι ἀνακαλεῖν τὴν συναγωγὴν καὶ ἐξαίρειν τὰς παρεμβολάς
- 3 Als zij met dezelve blazen zullen, dan zal de gehele vergadering tot u vergaderd worden, aan de deur van de tent der samenkomst.
When they are sounded, all the people are to come together to you at the door of the Tent of meeting.
καὶ σαλπίζεις ἐν αὐταῖς καὶ συναχθήσεται πᾶσα ἡ συναγωγή ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 4 Maar als zij met de ene zullen blazen, dan zullen tot u vergaderd worden de oversten, de hoofden der duizenden van Israel.
If only one of them is sounded, then the chiefs, the heads of the thousands of Israel, are to come to you.
ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ σαλπίσωσιν προσελεύσονται πρὸς σὲ πάντες οἱ ἄρχοντες ἀρχηγοὶ Ἰσραηλ
- 5 Als gij met een gebroken geklank blazen zult, dan zullen de legers, die tegen het oosten gelegerd zijn, optrekken.
When a loud note is sounded, the tents placed on the east side are to go forward.
καὶ σαλπίζειτε σημασίαν καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι ἀνατολάς
- 6 Maar als gij ten tweeden male met een gebroken klank blazen zult, zullen de legers, die tegen het zuiden legeren, optrekken; met een gebroken klank zullen zij blazentot hun optochten.
At the sound of a second loud note, the tents on the south side are to go forward: the loud note will be the sign to go forward.
καὶ σαλπίζειτε σημασίαν δευτέραν καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι λίβρα καὶ σαλπίζειτε σημασίαν τρίτην καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν καὶ σαλπίζειτε σημασίαν τετάρτην καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι πρὸς βορρᾶν σημασίᾳ σαλπιοῦσιν ἐν τῇ ἐξάρσει αὐτῶν
- 7 Maar in het verzamelen van de gemeente, zult gij blazen, doch geen gebroken geklank maken.
But when all the people are to come together, the horn is to be sounded but not loudly.
καὶ ὅταν συναγάγητε τὴν συναγωγὴν σαλπίζειτε καὶ οὐ σημασίᾳ
- 8 En de zonen van Aaron, de priesters, zullen met die trompetten blazen; en zij zullen ulieden zijn tot een eeuwige inzetting bij uw geslachten.
The horns are to be sounded by the sons of Aaron, the priests; this is to be a law for you for ever, from generation to generation.
καὶ οἱ υἱοὶ ααρων οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν ταῖς σάλπιγγιν καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν
- 9 En wanneer gijlieden in uw land ten strijde zult trekken tegen den vijand, die u benauwt, zult gij ook met die trompetten een gebroken klank maken; zo zal uwer gedacht worden voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, en gij zult van uw vijanden verlost worden.
And if you go to war in your land against any who do you wrong, then let the loud note of the horn be sounded; and the Lord your God will keep you in mind and give you salvation from those who are against you.
ἐὰν δὲ ἐξέλθητε εἰς πόλεμον ἐν τῇ γῆ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπεναντίους τοὺς ἀνεστηκότας ὑμῖν καὶ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγγιν καὶ ἀναμνησθήσεσθε ἐναντι κυρίου καὶ διασωθήσεσθε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν
- 10 Desgelijks ten dage uwer vrolijkheid, en in uw gezette hoogtijden, en in de beginselen uwer maanden, zult gij ook met de trompetten blazen over uw brandofferen, enover uw dankofferen; en zij zullen u ter gedachtenis zijn voor het aangezicht uws Gods; Ik ben de HEERE, uw God!
And on days of joy and on your regular feasts and on the first day of every month, let the horns be sounded over your burned offerings and your peace-offerings; and they will put the Lord in mind of you: I am the Lord your God.
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐφροσύνης ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις ὑμῶν σαλπίζειτε ταῖς σάλπιγγιν ἐπὶ τοῖς ὀλοκαυτώμασιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ὑμῶν καὶ ἔσται ὑμῖν ἀνάμνησις ἐναντι τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 11 En het geschiedde in het tweede jaar, in de tweede maand, op den twintigsten van de maand, dat de wolk verheven werd van boven den tabernakel der getuigenis.
Now in the second year, on the twentieth day of the second month, the cloud was taken up from over the Tent of witness.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 12 En de kinderen Israels togen op, naar hun tochten, uit de woestijn Sinai; en de wolk bleef in de woestijn Paran.
And the children of Israel went on their journey out of the waste land of Sinai; and the cloud came to rest in the waste land of Paran.
καὶ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραηλ σὺν ἀπαρτίαις αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα καὶ ἔστη ἡ νεφέλη ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ φαραν

- 13 Alzo togen zij vooreerst op, naar den mond des HEEREN, door de hand van Mozes.
They went forward for the first time on their journey as the Lord had given orders by the hand of Moses.
καὶ ἐξῆραν πρῶτοι διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ μουσῆ
- 14 Want vooreerst toog op de banier van het leger der kinderen van Juda, naar hun heiren; en over zijn heir was Nahesson, de zoon van Amminadab.
First the flag of the children of Judah went forward with their armies: and at the head of his army was Nahshon, the son of Amminadab.
καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν ἰουδα πρῶτοι σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ναασσων υἱὸς αμινάδαβ
- 15 En over het heir van den stam der kinderen van Issaschar was Nethaneel, den zoon van Zuar.
And at the head of the army of the children of Issachar was Nethanel, the son of Zuar.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν ἰσσαχαρ ναθαναιηλ υἱὸς σωγαρ
- 16 En over het heir van den stam der kinderen van Zebulon was Eliab, de zoon van Helon.
And at the head of the army of the children of Zebulun was Eliab, the son of Helon.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν ζαβουλων ελιαβ υἱὸς χαιλων
- 17 Toen werd de tabernakel afgenomen, en de zonen van Gerson, en de zonen van Merari togen op, dragende den tabernakel.
Then the House was taken down; and the sons of Gershon and the sons of Merari, who were responsible for moving the House, went forward.
καὶ καθελούσιν τὴν σκηνὴν καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ γεδσων καὶ οἱ υἱοὶ μεραρι αἴροντες τὴν σκηνήν
- 18 Daarna toog de banier van het leger van Ruben, naar hun heiren; en over zijn heir was Elizur, de zoon van Sedeur.
Then the flag of the children of Reuben went forward with their armies: and at the head of his army was Elizur, the son of Shedeur.
καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς ρουβην σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ελισουρ υἱὸς σεδιουρ
- 19 En over het heir van den stam der kinderen van Simeon was Selumiel, de zoon van Zurisaddai.
And at the head of the army of the children of Simeon was Shelumiel, the son of Zurishaddai.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν σιμεων σαλαμιηλ υἱὸς σουρισαδαι
- 20 En over het heir van den stam der kinderen van Gad was Eljasaf, de zoon van Dehuel.
At the head of the army of the children of Gad was Eliasaph, the son of Reuel.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν γαδ ελισαφ ὁ τοῦ ραγουηλ
- 21 Toen togen op de Kohathieten, dragende het heiligdom; en de anderen richtten den tabernakel op, tegen dat dezen kwamen.
Then the Kohathites went forward with the holy place; the others put up the House ready for their coming.
καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ καθθ αἴροντες τὰ ἅγια καὶ στήσουσιν τὴν σκηνήν ἕως παραγένωνται
- 22 Daarna toog op de banier van het leger der kinderen van Efraim, naar hun heiren; en over het heir was Elisama, de zoon van Ammihud.
Then the flag of the children of Ephraim went forward with their armies: and at the head of his army was Elishama, the son of Ammihud.
καὶ ἐξαροῦσιν τάγμα παρεμβολῆς εφραιμ σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ελισαμα υἱὸς εμουδ
- 23 En over het heir van den stam der kinderen van Manasse was Gamaliel, de zoon van Pedazur.
At the head of the army of the children of Manasseh was Gamaliel, the son of Pedahzur.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν μανασση γαμαλιηλ ὁ τοῦ φαδασσουρ
- 24 En over het heir van den stam der kinderen van Benjamin was Abidan, de zoon van Gideon.
At the head of the army of the children of Benjamin was Abidan, the son of Gideon.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν βενιαμιν αβιδαν ὁ τοῦ γαδεωνι
- 25 Toen toog op de banier van het leger der kinderen van Dan, samensluitende al de legers, naar hun heiren; en over zijn heir was Ahiezer de zoon van Ammisaddai.
And the flag of the children of Dan, whose tents were moved last of all, went forward with their armies: and at the head of his army was Ahiezer, the son of Ammishaddai.
καὶ ἐξαροῦσιν τάγμα παρεμβολῆς υἱῶν δαν ἔσχατοι πασῶν τῶν παρεμβολῶν σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν αχιεζερ ὁ τοῦ αμισαδαι
- 26 En over het heir van den stam der kinderen van Aser was Pagiel, de zoon van Ochran.
At the head of the army of the children of Asher was Pagiel, the son of Ochran.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν ασηρ φαγιαηλ υἱὸς εχραν

- 27 En over het heir van den stam der kinderen van Nafthali was Ahira, de zoon van Enan.
And at the head of the army of the children of Naphtali was Ahira, the son of Enan.
καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν νεφθαλι ἀχιρε υἱὸς αἰναν
- 28 Dit waren de tochten der kinderen Israels, naar hun heiren, als zij reisden.
This was the order in which the children of Israel were journeying by armies; so they went forward.
αὐταὶ αἱ στρατιαὶ υἱῶν ἰσραηλ καὶ ἐξῆραν σὺν δυνάμει αὐτῶν
- 29 Mozes nu zeide tot Hobab, den zoon van Rehuël, den Midianiet, den schoonvader van Mozes: Wij reizen naar die plaats, van welke de HEERE gezegd heeft: Ik zal u die geven; ga met ons, en wij zullen u weldoen, want de HEERE heeft over Israel het goede gesproken.
Then Moses said to Hobab, the son of his father-in-law Reuel the Midianite, We are journeying to that place of which the Lord has said, I will give it to you: so come with us, and it will be for your profit: for the Lord has good things in store for Israel.
καὶ εἶπεν μοῦσῆς τῷ ἰωβαβ υἱῷ ραγουηλ τῷ μαδιανίτῃ τῷ γαμβρῷ μοῦσῃ ἐξαίρομεν ἡμεῖς εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν κύριος τοῦτον δώσω ὑμῖν δεῦρο μεθ' ἡμῶν καὶ εὖ σε ποιήσομεν ὅτι κύριος ἐλάλησεν καλὰ περὶ ἰσραηλ
- 30 Doch hij zeide tot hem: Ik zal niet gaan; maar ik zal naar mijn land en naar mijn maagschap gaan.
But he said, I will not go with you, I will go back to the land of my birth and to my relations.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν οὐ πορεύσομαι ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου καὶ εἰς τὴν γενεάν μου
- 31 En hij zeide: Verlaat ons toch niet; want dewijl gij weet, dat wij ons legeren in de woestijn, zo zult gij ons tot ogen zijn.
And he said, Do not go from us; for you will be eyes for us, guiding us to the right places in the waste land to put up our tents.
καὶ εἶπεν μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς οὐ εἴνεκεν ἦσθα μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἔση ἐν ἡμῖν πρεσβύτης
- 32 En het zal geschieden, als gij met ons zult gaan, en het goede geschieden zal, waarmede de HEERE bij ons weldoen zal, dat wij u ook weldoen zullen.
And if you come with us, we will give you a part in whatever good the Lord does for us.
καὶ ἔσται ἂν πορευθῆς μεθ' ἡμῶν καὶ ἔσται τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα ὅσα ἂν ἀγαθοποιήσῃ κύριος ἡμᾶς καὶ εὖ σε ποιήσομεν
- 33 Zo togen zij drie dagreizen van den berg des HEEREN; en de ark des verbonds des HEEREN reisde voor hun aangezicht drie dagreizen, om voor hen eenrustplaats uit te speuren.
So they went forward three days' journey from the mountain of the Lord; and the ark of the Lord's agreement went three days' journey before them, looking for a resting-place for them;
καὶ ἐξῆραν ἐκ τοῦ ὄρους κυρίου ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου προεπορεύετο προτέρα αὐτῶν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν κατασκέπασθαι αὐτοῖς ἀνάπαυσιν
- 34 En de wolk des HEEREN was des daags over hen, als zij uit het leger verreisden.
And by day the cloud of the Lord went over them, when they went forward from the place where they had put up their tents.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν κιβωτὸν καὶ εἶπεν μοῦσῆς ἐξεγέρθητι κύριε διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ σου φυγέτωσαν πάντες οἱ μισοῦντές σε
- 35 Het geschiedde nu in het optrekken van de ark, dat Mozes zeide: Sta op, HEERE! en laat Uw vijanden verstrooid worden, en Uw haters van Uw aangezichtvlieden!
And when the ark went forward Moses said, Come up, O Lord, and let the armies of those who are against you be broken, and let your haters go in flight before you.
καὶ ἐν τῇ καταπαύσει εἶπεν ἐπίστρεφε κύριε χιλιάδας μυριάδας ἐν τῷ ἰσραηλ
- 36 En als zij rustte, zeide hij: Kom weder, HEERE! tot de tien duizenden der duizenden van Israel!
And when it came to rest, he said, Take rest, O Lord, and give a blessing to the families of Israel.
καὶ ἡ νεφέλη ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ' αὐτοῖς ἡμέρας ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς
- 1 En het geschiedde, als het volk zich was beklagende, dat het kwaad was in de oren des HEEREN; want de HEERE hoorde het, zodat Zijn toorn ontstak, en het vuur des HEEREN onder hen ontbrandde, en verteerde, in het uiterste des legers.
Now the people were saying evil against the Lord; and the Lord, hearing it, was angry and sent fire on them, burning the outer parts of the tent-circle.
καὶ ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἔναντι κυρίου καὶ ἤκουσεν κύριος καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ καὶ ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου καὶ κατέφαγεν μέρος τι τῆς παρεμβολῆς
- 2 Toen riep het volk tot Mozes; en Mozes bad tot den HEERE; en het vuur werd gedempt.
And the people made an outcry to Moses, and Moses made prayer to the Lord, and the fire was stopped.
καὶ ἐκέκραζεν ὁ λαὸς πρὸς μοῦσῃν καὶ ἠῤῥατο μοῦσῆς πρὸς κύριον καὶ ἐκόπασεν τὸ πῦρ
- 3 Daarom noemde hij den naam dier plaats Thab-erah, omdat het vuur des HEEREN onder hen gebrand had.
So that place was named Taberah, because of the fire of the Lord which had been burning among them.
καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἐμπυρισμός ὅτι ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου

- 4 En het gemene volk, dat in het midden van hen was, werd met lust bevangen; daarom zo weenden ook de kinderen Israels wederom, en zeiden: Wie zal ons vlees teeten geven?
 And the mixed band of people who went with them were overcome by desire: and the children of Israel, weeping again, said, Who will give us flesh for our food?
 καὶ ὁ ἐπίμικτος ὁ ἐν αὐτοῖς ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν καὶ καθίσαντες ἔκλαιον καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ εἶπαν τίς ἡμᾶς ψωμίει κρέα
- 5 Wij gedenken aan de vissen, die wij in Egypte om niet aten; aan de komkommers, en aan de pompoenen, en aan het look, en aan de ajuinen, en aan het knoflook.
 Sweet is the memory of the fish we had in Egypt for nothing, and the fruit and green plants of every sort, sharp and pleasing to the taste:
 ἐμνήσθημεν τοὺς ἰχθύας οὐς ἠσθίομεν ἐν αἰγύπτῳ δωρεάν καὶ τοὺς σικύας καὶ τοὺς πέποννας καὶ τὰ πράσα καὶ τὰ κρόμμυα καὶ τὰ σκόρδα
- 6 Maar nu is onze ziel dor, er is niet met al, behalve dit Man voor onze ogen!
 But now our soul is wasted away; there is nothing at all: we have nothing but this manna before our eyes.
 νυνὶ δὲ ἡ ψυχὴ ἡμῶν κατὰξηρος οὐδὲν πλὴν εἰς τὸ μαννα οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν
- 7 Het Man nu was als korianderzaad, en zijn verf was als de verf van den bedolah.
 Now the manna was like a seed of grain, like small clear drops.
 τὸ δὲ μαννα ὡσεὶ σπέρμα κορίου ἐστὶν καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ εἶδος κρυστάλλου
- 8 Het volk liep hier en daar, en verzamelde het, en maalde het met molens, of stiet het in mortieren, en zood het in potten, en maakte daarvan koeken; en zijn smaakwas als de smaak van de beste vochtigheid der olie.
 The people went about taking it up from the earth, crushing it between stones or hammering it to powder, and boiling it in pots, and they made cakes of it: its taste was like the taste of cakes cooked with oil.
 καὶ διεπορεύετο ὁ λαὸς καὶ συνέλεγον καὶ ἤληθον αὐτὸ ἐν τῷ μύλῳ καὶ ἔτριβον ἐν τῇ θυίᾳ καὶ ἤψουν αὐτὸ ἐν τῇ χύτρᾳ καὶ ἐποίησαν αὐτὸ ἐγκρυφίας καὶ ἦν ἡ ἡδονὴ αὐτοῦ ὡσεὶ γεῦμα ἐγκρις ἐξ ἐλαίου
- 9 En wanneer de dauw des nachts op het leger nederviel, viel het Man op hetzelfde neder.
 When the dew came down on the tents at night, the manna came down with it.
 καὶ ὅταν κατέβη ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν νυκτός κατέβαιναν τὸ μαννα ἐπ' αὐτῆς
- 10 Toen hoorde Mozes het volk wenen door hun huisgezinnen, een ieder aan de deur zijner hut; en de toorn des HEEREN ontstak zeer; ook was het kwaad in de ogen van Mozes.
 And at the sound of the people weeping, every man at his tent-door, the wrath of the Lord was great, and Moses was very angry.
 καὶ ἤκουσεν μουσῆς κλαιόντων αὐτῶν κατὰ δῆμους αὐτῶν ἕκαστον ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σφόδρα καὶ ἔναντι μουσῆ ἦν πονηρόν
- 11 En Mozes zeide tot de HEERE: Waarom hebt Gij aan Uw knecht kwalijk gedaan, en waarom heb ik geen genade in Uw ogen gevonden, dat Gij den last van ditganse volk op mij legt?
 And Moses said to the Lord, Why have you done me this evil? and why have I not grace in your eyes, that you have put on me the care of all this people?
 καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς κύριον ἵνα τί ἐκάκωσας τὸν θεράποντά σου καὶ διὰ τί οὐχ εὗρηκα χάριν ἔναντίου σου ἐπιθεῖναι τὴν ὀρμὴν τοῦ λαοῦ τούτου ἐπ' ἐμέ
- 12 Heb ik dan al dit volk ontvangen? heb ik het gebaar? dat Gij tot mij zoudt zeggen: Draag het in uw schoot, gelijk als een voedstervader den zuigeling draagt, tot datland, hetwelk Gij hun vaderen gezworen hebt?
 Am I the father of all this people? have I given them birth, that you say to me, Take them in your arms, like a child at the breast, to the land which you gave by an oath to their fathers?
 μὴ ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον πάντα τὸν λαὸν τοῦτον ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτούς ὅτι λέγεις μοι λαβὲ αὐτὸν εἰς τὸν κόλπον σου ὡσεὶ ἄραι τιθνὸς τὸν θηλάζοντα εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν
- 13 Van waar zou ik het vlees hebben, om al dit volk te geven? Want zij wenen tegen mij, zeggende: Geef ons vlees, dat wij eten!
 Where am I to get flesh to give to all this people? For they are weeping to me and saying, Give us flesh for our food.
 πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ ὅτι κλαίουσιν ἐπ' ἐμοὶ λέγοντες δὸς ἡμῖν κρέα ἵνα φάγωμεν
- 14 Ik alleen kan al dit volk niet dragen; want het is mij te zwaar!
 I am not able by myself to take the weight of all this people, for it is more than my strength.
 οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος φέρειν τὸν λαὸν τοῦτον ὅτι βαρύτερόν μοι ἐστὶν τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 15 En indien Gij alzo aan mij doet, dood mij toch slechts, indien ik genade in Uw ogen gevonden heb; en laat mij mijn ongeluk niet aanzien!
 If this is to be my fate, put me to death now in answer to my prayer, if I have grace in your eyes; and let me not see my shame.
 εἰ δὲ οὕτως σὺ ποιεῖς μοι ἀπόκτεινόν με ἀναρέσει εἰ εὗρηκα ἔλεος παρὰ σοὶ ἵνα μὴ ἴδω μου τὴν κάκωσιν

- 16 En de HEERE zeide tot Mozes: Verzamel Mij zeventig mannen uit de oudsten van Israel, dewelke gij weet, dat zij de oudsten des volks en deszelfs ambtlieden zijn; en gij zult hen brengen voor de tent der samenkomst, en zij zullen zich daar bij u stellen.
 And the Lord said to Moses, Send for seventy of the responsible men of Israel, who are in your opinion men of weight and authority over the people; make them come to the Tent of meeting and be there with you.
 και εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν συνάγαγε μοι ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἰσραηλ οὓς αὐτὸς σὺ οἶδας ὅτι οὗτοί εἰσιν πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ καὶ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ ἄξεις αὐτοὺς πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ
- 17 Zo zal Ik afkomen en met u aldaar spreken; en van den Geest, die op u is, zal Ik afzonderen, en op hen leggen; en zij zullen met u den last van dit volk dragen, opdatgij dien alleen niet draagt.
 And I will come down and have talk with you there: and I will take some of the spirit which is on you and put it on them, and they will take part of the weight of the people off you, so that you do not have to take it by yourself.
 και καταβήσομαι καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοὶ καὶ ἐπιθήσω ἐπ' αὐτούς καὶ συναντιλήμψονται μετὰ σοῦ τὴν ὀρμὴν τοῦ λαοῦ καὶ οὐκ οἴσεις αὐτοὺς σὺ μόνος
- 18 En tot het volk zult gij zeggen: Heiligt u tegen morgen, en gij zult vlees eten; want gij hebt voor de oren des HEEREN geweend, zeggende: Wie zal ons vlees te etengeven? want het ging ons wel in Egypte! Daarom zal de HEERE u vlees geven, en gij zult eten.
 And say to the people, Make yourselves clean before tomorrow and you will have flesh for your food: for in the ears of the Lord you have been weeping and saying, Who will give us flesh for food? for we were well off in Egypt: and so the Lord will give you flesh, and it will be your food;
 και τῷ λαῷ ἐρεῖς ἀγίασθε εἰς αὐριον καὶ φάγεσθε κρέα ὅτι ἐκλαύσατε ἐναντὶ κυρίου λέγοντες τίς ἡμᾶς ψομεῖ κρέα ὅτι καλὸν ἡμῖν ἔστιν ἐν αἰγύπτῳ καὶ δώσει κύριος ὑμῖν κρέα φαγεῖν καὶ φάγεσθε κρέα
- 19 Gij zult niet een dag, noch twee dagen eten, noch vijf dagen, noch tien dagen, noch twintig dagen;
 Not for one day only, or even for five or ten or twenty days;
 οὐχ ἡμέραν μίαν φάγεσθε οὐδὲ δύο οὐδὲ πέντε ἡμέρας οὐδὲ δέκα ἡμέρας οὐδὲ εἴκοσι ἡμέρας
- 20 Tot een gehele maand toe, totdat het uit uw neus uitga, en u tot walging zij; overmits gij den HEERE, Die in het midden van u is, verworpen hebt, en hebt voor Zijnaangezicht geweend, zeggende: Waarom nu zijn wij uit Egypte getogen?
 But every day for a month, till you are tired of it, turning from it in disgust: because you have gone against the Lord who is with you, and have been weeping before him saying, Why did we come out of Egypt?
 ἕως μηνὸς ἡμερῶν φάγεσθε ἕως ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν μυκτῆρων ὑμῶν καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς χολέραν ὅτι ἠπειθήσατε κυρίῳ ὃς ἔστιν ἐν ὑμῖν καὶ ἐκλαύσατε ἐναντίον αὐτοῦ λέγοντες ἵνα τί ἡμῖν ἐξελεθῆν ἐξ αἰγύπτου
- 21 En Mozes zeide: Zeshonderd duizend te voet is dit volk, in welks midden ik ben; en Gij hebt gezegd: Ik zal hun vlees geven, en zij zullen een gehele maand eten!
 Then Moses said, The people, among whom I am, are six hundred thousand men on foot; and you have said, I will give them flesh to be their food for a month.
 και εἶπεν μουσῆς ἑξακόσια χιλιάδες πεζῶν ὁ λαὸς ἐν οἷς εἰμι ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ εἶπας κρέα δώσω αὐτοῖς φαγεῖν καὶ φάγονται μῆνα ἡμερῶν
- 22 Zullen dan voor hen schapen en runderen geslacht worden, dat voor hen genoeg zij? zullen al de vissen der zee voor hen verzameld worden, dat voor hen genoegzij?
 Are flocks and herds to be put to death for them? or are all the fish in the sea to be got together so that they may be full?
 μὴ πρόβατα καὶ βόες σφαγήσονται αὐτοῖς καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς ἢ πᾶν τὸ ὄψος τῆς θαλάσσης συναχθήσεται αὐτοῖς καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς
- 23 Doch de HEERE zeide tot Mozes: Zou dan des HEEREN hand verkort zijn? Gij zult nu zien, of Mijn woord u wedervaren zal, of niet.
 And the Lord said to Moses, Has the Lord's hand become short? Now you will see if my word comes true for you or not.
 και εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν μὴ χεὶρ κυρίου οὐκ ἑξαρκέσει ἢ ὅδη γνώσει εἰ ἐπικαταλήμψεται σε ὁ λόγος μου ἢ οὐ
- 24 En Mozes ging uit, en sprak de woorden des HEEREN tot het volk; en hij verzamelde zeventig mannen uit de oudsten des volks, en stelde hen rondom de tent.
 And Moses went out and gave the people the words of the Lord: and he took seventy of the responsible men of the people, placing them round the Tent.
 και ἐξῆλθεν μουσῆς καὶ ἐλάλησεν πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα κυρίου καὶ συνήγαγεν ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἔστησεν αὐτοὺς κύκλῳ τῆς σκηνῆς
- 25 Toen kwam de HEERE af in de wolk, en sprak tot hem, en afzonderende van den Geest, die op hem was, legde Hem op de zeventig mannen, die oudsten; en hetgeschiedde, als de Geest op hen rustte, dat zij profeteerden, maar daarna niet meer.
 Then the Lord came down in the cloud and had talk with him, and put on the seventy men some of the spirit which was on him: now when the spirit came to rest on them, they were like prophets, but only at that time.
 και κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν καὶ παρεῖλατο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ' αὐτῷ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους ὡς δὲ ἐπανεπαύσατο τὸ πνεῦμα ἐπ' αὐτούς καὶ ἐπροφήτευσαν καὶ οὐκέτι προσέθεντο

- 26 Maar twee mannen waren in het leger overgebleven; des enen naam was Eldad, en des anderen naam Medad; en die Geest rustte op hen (want zij waren onder deaangeschrevenen, hoewel zij tot de tent niet uitgegaan waren), en zij profeteerden in het leger.
But two men were still in the tent-circle one of them named Eldad and the other Medad: and the spirit came to rest on them; they were among those who had been sent for, but they had not gone out to the Tent: and the prophet's power came on them in the tent-circle.
 και κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ ὄνομα τῷ ἐνὶ ελδαδ και ὄνομα τῷ δευτέρῳ μωδαδ και ἐπανεπαύσατο ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα και οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων και οὐκ ἦλθον πρὸς τὴν σκηνὴν και ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ
- 27 Toen liep een jongen heen, en boodschapte aan Mozes, en zeide: Eldad en Medad profeteren in het leger.
And a young man went running to Moses and said, Eldad and Medad are acting as prophets in the tent-circle.
 και προσδραμὼν ὁ νεανίσκος ἀπήγγειλεν μωυσῆ και εἶπεν λέγων ελδαδ και μωδαδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ
- 28 En Jozua, de zoon van Nun, de dienaar van Mozes, een van zijn uitgelezen jongelingen, antwoordde en zeide: Mijn heer Mozes, verbied hun!
Then Joshua, the son of Nun, who had been Moses' servant from the time when he was a child, said, My lord Moses, let them be stopped.
 και ἀποκριθεὶς ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ ὁ παρεστηκὼς μωυσῆ ὁ ἐκελεκτὸς εἶπεν κύριε μωυσῆ κώλυσον αὐτούς
- 29 Doch Mozes zeide tot hem: Zijt gij voor mij ijverende? Och of al dat volk des HEEREN profeten waren, dat de HEERE Zijn Geest over hen gawe!
And Moses said to him, Are you moved by envy on my account? If only all the Lord's people were prophets, and the Lord might put his spirit on them!
 και εἶπεν αὐτῷ μωυσῆς μὴ ζηλοῖς σὺ μοι και τίς δόξη πάντα τὸν λαὸν κυρίου προφήτας ὅταν δῶ κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς
- 30 Daarna verzamelde zich Mozes tot het leger, hij en de oudsten van Israel.
Then Moses, with the responsible men of Israel, went back to the tent-circle.
 και ἀπῆλθεν μωυσῆς εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτὸς και οἱ πρεσβύτεροι ἰσραηλ
- 31 Toen voer een wind uit van den HEERE, en raapte kwakkelen van de zee, en strooide ze bij het leger, omtrent een dagreize, en omtrent een dagreize derwaarts, rondom het leger; en zij waren omtrent twee ellen boven de aarde.
Then the Lord sent a wind, driving little birds from the sea, so that they came down on the tents, and all round the tent-circle, about a day's journey on this side and on that, in masses about two cubits high over the face of the earth.
 και πνεῦμα ἐξῆλθεν παρὰ κυρίου και ἐξέπερασεν ὀρτυγομήτραν ἀπὸ τῆς θαλάσσης και ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν και ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν κύκλω τῆς παρεμβολῆς ὥσει δίψη γῆ ἀπὸ τῆς γῆς
- 32 Toen maakte zich het volk op, dien gehelen dag, en dien gansen nacht, en den gansen anderen dag, en verzamelden de kwakkelen; die het minst had, had tienhomers verzameld; en zij spreidden ze voor zich van elkander rondom het leger.
And all that day and all night and the day after, the people were taking up the birds; the smallest amount which anyone got was ten homers: and they put them out all round the tents.
 και ἀναστὰς ὁ λαὸς ὅλην τὴν ἡμέραν και ὅλην τὴν νύκτα και ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν ἐπαύριον και συνήγαγον τὴν ὀρτυγομήτραν ὁ τὸ ὀλίγον συνήγαγεν δέκα κόρους και ἐψυξαν ἑαυτοῖς ψυγμοὺς κύκλω τῆς παρεμβολῆς
- 33 Dat vlees was nog tussen hun tanden, eer het gekauwd was, zo ontstak de toorn des HEEREN tegen het volk, en de HEERE sloeg het volk met een zeer grote plaag.
But while the meat was still between their teeth, before it was tasted, the wrath of the Lord was moved against the people and he sent a great outburst of disease on them.
 τὰ κρέα ἐτι ἦν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν πρὶν ἢ ἐκλείπειν και κύριος ἐθυμώθη εἰς τὸν λαὸν και ἐπάταξεν κύριος τὸν λαὸν πληγὴν μεγάλην σφόδρα
- 34 Daarom heet men den naam derzelve plaats Kibroth Thaava; want daar begroeven zij het volk, dat belust was geweest.
So that place was named Kibroth-hattaavah; because there they put in the earth the bodies of the people who had given way to their desires.
 και ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου μνήματα τῆς ἐπιθυμίας ὅτι ἐκεῖ ἔθαψαν τὸν λαὸν τὸν ἐπιθυμητὴν
- 35 Van Kibroth Thaava verreide het volk naar Hazeroth; en zij bleven in Hazeroth.
From Kibroth-hattaavah the people went on to Hazeroth; and there they put up their tents.
 ἀπὸ μνημάτων ἐπιθυμίας ἐξῆρεν ὁ λαὸς εἰς ασηρωθ και ἐγένετο ὁ λαὸς ἐν ασηρωθ
- 1 Mirjam nu sprak, en Aaron, tegen Mozes, ter oorzake der vrouw, der Cuschietische, die hij genomen had; want hij had een Cuschietische ter vrouw genomen.
Now Miriam and Aaron said evil against Moses, because of the Cushite woman to whom he was married, for he had taken a Cushite woman as his wife.
 και ἐλάλησεν μαριαμ και ααρων κατὰ μωυσῆ ἕνεκεν τῆς γυναικὸς τῆς αἰθιοπίσσης ἣν ἔλαβεν μωυσῆς ὅτι γυναῖκα αἰθιοπίσσαν ἔλαβεν
- 2 En zij zeiden: Heeft dan de HEERE maar alleen door Mozes gesproken? Heeft Hij ook niet door ons gesproken? En de HEERE hoorde het!
And they said, Have the words of the Lord been given to Moses only? have they not come to us? And the Lord took note of it.
 και εἶπαν μὴ μωυσῆ μόνῳ λελάληκεν κύριος οὐχὶ και ἡμῖν ἐλάλησεν και ἤκουσεν κύριος

- 3 Doch de man Mozes was zeer zachtmoedig, meer dan alle mensen, die op den aardbodem waren.
Now the man Moses was more gentle than any other man on earth.
καὶ ὁ ἄνθρωπος μουσῆς πραῖς σφόδρα παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς
- 4 Toen sprak de HEERE haastelijk tot Mozes, en tot Aaron, en tot Mirjam: Gij drie, komt uit tot de tent der samenkomst! En zij drie kwamen uit.
And suddenly the Lord said to Moses and Aaron and Miriam, Come out, you three, to the Tent of meeting. And the three of them went out.
καὶ εἶπεν κύριος παραρῆμα πρὸς μουσῆν καὶ μαριαμ καὶ ααρων ἐξέλθατε ὑμεῖς οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐξήλθον οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου
- 5 Toen kwam de HEERE af in de wolkkolom, en stond aan de deur der tent; daarna riep Hij Aaron en Mirjam; en zij beiden kwamen uit.
And the Lord came down in a pillar of cloud, taking his place at the door of the Tent, and made Aaron and Miriam come before him.
καὶ κατέβη κύριος ἐν στύλῳ νεφέλης καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐκλήθησαν ααρων καὶ μαριαμ καὶ ἐξήλθσαν ἀμφοτέροι
- 6 En Hij zeide: Hoort nu Mijn woorden! Zo er een profeet onder u is, Ik, de HEERE, zal door een gezicht Mij aan hem bekend maken, door een droom zal Ik methem spreken.
And he said, Now give ear to my words: if there is a prophet among you I will give him knowledge of myself in a vision and will let my words come to him in a dream.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἀκούσατε τῶν λόγων μου ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν κυρίῳ ἐν ὄραματι αὐτῷ γνωσθήσομαι καὶ ἐν ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ
- 7 Alzo is Mijn knecht Mozes niet, die in Mijn ganse huis getrouw is.
My servant Moses is not so; he is true to me in all my house:
οὐχ οὕτως ὁ θεράπων μου μουσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστιν
- 8 Van mond tot mond spreek Ik met hem, en door aanzien, en niet door duistere woorden; en de gelijkenis des HEEREN aanschouwt hij; waarom dan hebt gijliedenniet gevreesd tegen Mijn knecht, tegen Mozes, te spreken?
With him I will have talk mouth to mouth, openly and not in dark sayings; and with his eyes he will see the form of the Lord: why then had you no fear of saying evil against my servant Moses?
στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ ἐν εἶδει καὶ οὐ δι' αἰνιγμάτων καὶ τὴν δόξαν κυρίου εἶδεν καὶ διὰ τί οὐκ ἐφοβήθητε καταλαῆσαι κατὰ τοῦ θεράποντός μου μουσῆ
- 9 Zo ontstak des HEEREN toorn tegen hen, en Hij ging weg.
And burning with wrath against them, the Lord went away.
καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἀπήλθεν
- 10 En de wolk week van boven de tent; en ziet, Mirjam was melaats, wit als de sneeuw. En Aaron zag Mirjam aan, en ziet, zij was melaats.
And the cloud was moved from over the Tent; and straight away Miriam became a leper, as white as snow: and Aaron, looking at Miriam, saw that she was a leper.
καὶ ἡ νεφέλη ἀπέστη ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ ἰδοὺ μαριαμ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών καὶ ἐπέβλεψεν ααρων ἐπὶ μαριαμ καὶ ἰδοὺ λεπρῶσα
- 11 Daarom zeide Aaron tot Mozes: Och, mijn heer! leg toch niet op ons de zonde, waarmede wij zottelijk gedaan, en waarmede wij gezondigd hebben!
Then Aaron said to Moses, O my lord, let not our sin be on our heads, for we have done foolishly and are sinners.
καὶ εἶπεν ααρων πρὸς μουσῆν δέομαι κύριε μὴ συνεπιθῆ ἡμῖν ἁμαρτίαν διότι ἠγνοήσαμεν καθότι ἡμάρτομεν
- 12 Laat zij toch niet zijn als een dode, van wiens vlees, als hij uit zijns moeders lijf uitgaat, de helft wel verteerd is!
Let her not be as one dead, whose flesh is half wasted when he comes out from the body of his mother.
μὴ γένηται ὡσεὶ ἴσον θανάτῳ ὡσεὶ ἔκτρομα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς καὶ κατεσθίει τὸ ἥμισυ τῶν σαρκῶν αὐτῆς
- 13 Mozes dan riep tot den HEERE, zeggende: O God! heel haar toch!
And Moses, crying to the Lord, said, Let my prayer come before you, O God, and make her well.
καὶ ἐβόησεν μουσῆς πρὸς κύριον λέγων ὁ θεός δέομαί σου ἴασαι αὐτήν
- 14 En de HEERE zeide tot Mozes: Zo haar vader smadelijk in haar aangezicht gespogen had, zou zij niet zeven dagen beschaamd zijn? Laat haar zeven dagen buitenhet leger gesloten, en daarna aangenomen worden!
And the Lord said to Moses, If her father had put a mark of shame on her, would she not be shamed for seven days? Let her be shut up outside the tent-circle for seven days, and after that she may come in again.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν εἰ ὁ πατήρ αὐτῆς πτύον ἐνέπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐκ ἐντραπισεται ἐπτὰ ἡμέρας ἀφορισθήτω ἐπτὰ ἡμέρας ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται
- 15 Zo werd Mirjam buiten het leger zeven dagen gesloten; en het volk verreide niet, totdat Mirjam aangenomen werd.
So Miriam was shut up outside the tent-circle for seven days: and the people did not go forward on their journey till Miriam had come in again.
καὶ ἀφορίσθη μαριαμ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἐπτὰ ἡμέρας καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐξῆρεν ἕως ἐκαθαρίσθη μαριαμ

- 16 Maar daarna verreisde het volk van Hazeroth, en zij legerden zich in de woestijn van Paran.
After that, the people went on from Hazeroth and put up their tents in the waste land of Paran.
 καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆρεν ὁ λαὸς ἐξ ἀσηρωθ καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ φαραν
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Zend u mannen uit: die het land Kanaan verspieden, hetwelk Ik den kinderen Israels geven zal; van elken stam zijner vaderen zult gijlieden een man zenden, zijndeieder een overste onder hen.
Send men to get knowledge about the land of Canaan, which I am giving to the children of Israel; from every tribe of their fathers you are to send a man, every one a chief among them.
 ἀπόστειλον σεαυτῷ ἄνδρας καὶ κατασκεψάσθωσαν τὴν γῆν τῶν χαναναίων ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ εἰς κατάσχασιν ἄνδρα ἓνα κατὰ φυλὴν κατὰ δῆμους πατριῶν αὐτῶν ἀποστελεῖς αὐτούς πάντα ἀρχηγὸν ἐξ αὐτῶν
- 3 Mozes dan zond hen uit de woestijn van Paran, naar den mond des HEEREN; al die mannen waren hoofden der kinderen Israels.
And Moses sent them from the waste land of Paran as the Lord gave orders, all of them men who were heads of the children of Israel.
 καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς μουσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου φαραν διὰ φωνῆς κυρίου πάντες ἄνδρες ἀρχηγοὶ υἱῶν ἰσραηλ οὗτοι
- 4 En dit zijn hun namen: van den stam van Ruben, Sammua, de zoon van Zaccur.
And these were their names: of the tribe of Reuben, Shammua, the son of Zaccur.
 καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῆς φυλῆς ρουβην σαλαμηλ υἱὸς ζακχορ
- 5 Van de stam van Simeon, Safat, de zoon van Hori.
Of the tribe of Simeon, Shaphat, the son of Hori.
 τῆς φυλῆς συμεων σαφατ υἱὸς σουρι
- 6 Van de stam van Juda, Kaleb, de zoon van Jefunne.
Of the tribe of Judah, Caleb, the son of Jephunneh.
 τῆς φυλῆς ἰουδα χαλεβ υἱὸς ἰεφοννη
- 7 Van de stam van Issaschar, Jigeal, de zoon van Jozef.
Of the tribe of Issachar, Igal, the son of Joseph.
 τῆς φυλῆς ἰσσαχαρ ἰγααλ υἱὸς ἰωσηφ
- 8 Van de stam van Efraim, Hosea, de zoon van Nun.
Of the tribe of Ephraim, Hoshea, the son of Nun.
 τῆς φυλῆς εφραιμ αυση υἱὸς ναυη
- 9 Van de stam van Benjamin, Palti, de zoon van Rafu.
Of the tribe of Benjamin, Palti, the son of Raphu.
 τῆς φυλῆς βενιαμιν φαλτι υἱὸς ραφου
- 10 Van de stam van Zebulon, Gaddiel, de zoon van Sodi.
Of the tribe of Zebulun, Gaddiel, the son of Sodi.
 τῆς φυλῆς ζαβουλων γουδιηλ υἱὸς σουδι
- 11 Van de stam van Jozef, voor den stam van Manasse, Gaddi, de zoon van Susi.
Of the tribe of Joseph, that is of the family of Manasseh, Gaddi, the son of Susi.
 τῆς φυλῆς ἰωσηφ τῶν υἱῶν μανασση γαδδι υἱὸς σουσι
- 12 Van de stam van Dan, Ammiel, de zoon van Gemalli.
Of the tribe of Dan, Ammiel, the son of Gemalli.
 τῆς φυλῆς δαν αμιηλ υἱὸς γαμαλι

- 13 Van de stam van Aser, Sethur, de zoon van Michael.
Of the tribe of Asher, Sethur, the son of Michael
τῆς φυλῆς ἀσηρ σαθουρ υἱὸς μιχαηλ
- 14 Van de stam van Nafthali, Nachbi, de zoon van Wofsi.
Of the tribe of Naphtali, Nahbi, the son of Vophsi.
τῆς φυλῆς νεφθαλι ναβι υἱὸς ιαβι
- 15 Van de stam van Gad, Guel, de zoon van Machi.
Of the tribe of Gad, Gevel, the son of Machi.
τῆς φυλῆς γαδ γουδιηλ υἱὸς μακχι
- 16 Dit zijn de namen der mannen, die Mozes zond, om dat land te verspieden; en Mozes noemde Hosea, den zoon van Nun, Jozua.
These are the names of the men whom Moses sent to get knowledge about the land. And Moses gave to Hoshea, the son of Nun, the name of Joshua.
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οὓς ἀπέστειλεν μουσῆς κατασκοπεῖσθαι τὴν γῆν καὶ ἐπωνόμασεν μουσῆς τὸν αὐση υἱὸν ναη ιησοῦν
- 17 Mozes dan zond hen, om het land Kanaan te verspieden; en hij zeide tot hen: Trekt dit henen op tegen het zuiden, en klimt op het gebergte;
So Moses sent them to have a look at the land of Canaan, and said to them, Go up into the South and into the hill-country;
καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς μουσῆς κατασκοπεῖσθαι τὴν γῆν χanaan καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἀνάβητε ταῦτη τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀναβήσεσθε εἰς τὸ ὄρος
- 18 En beziet het land, hoedanig het zij, en het volk, dat daarin woont, of het sterk zij of zwak, of het weinig zij of veel;
And see what the land is like; and if the people living in it are strong or feeble, small or great in number;
καὶ ὄψεσθε τὴν γῆν τίς ἐστὶν καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐγκαθήμενον ἐπ' αὐτῆς εἰ ἰσχυρότερός ἐστιν ἢ ἀσθενής εἰ ὀλίγοι εἰσὶν ἢ πολλοί
- 19 En hoedanig het land zij, waarin hetzelfde woont, of het goed zij of kwaad; en hoedanig de steden zijn, in dewelke hetzelfde woont, of in legers, of in sterkten;
And what sort of land they are living in, if it is good or bad; and what their living-places are, tent-circles or walled towns;
καὶ τίς ἡ γῆ εἰς ἣν οὗτοι ἐγκάθονται ἐπ' αὐτῆς εἰ καλή ἐστὶν ἢ πονηρά καὶ τίνες αἱ πόλεις εἰς ἃς οὗτοι κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς εἰ ἐν ἀτειχίστοις
- 20 Ook hoedanig het land zij, of het vet zij of mager, of er bomen in zijn of niet; en versterkt u, en neemt van de vrucht des lands. Die dagen nu waren de dagen dereerste vruchten van de wijndruiven.
And if the land is fertile or poor, and if there is wood in it or not. And be of good heart, and come back with some of the produce of the land. Now it was the time when the first grapes were ready.
καὶ τίς ἡ γῆ εἰ πῖον ἢ παραιμένη εἰ ἐστὶν ἐν αὐτῇ δένδρα ἢ οὐ καὶ προσκαρτερήσαντες λήμψεσθε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ αἱ ἡμέραι ἡμέραι ἕαρος πρόδρομοι σταφυλῆς
- 21 Alzo trokken zij op, en verspieden het land, van de woestijn Zin af tot Rechob toe, waar men gaat naar Hamath.
So they went up and got a view of the land, from the waste land of Zin to Rehob, on the way to Hamath.
καὶ ἀναβάντες κατεσκοπέωσαν τὴν γῆν ἀπὸ τῆς ἐρήμου σιν ἕως ρααβ εἰσπορευομένων εφσαθ
- 22 En zij trokken op in het zuiden, en kwamen tot Hebron toe en daar waren Ahiman, Sesai en Talmai, kinderen van Enak; Hebron nu was zeven jaren gebouwd voor Zoan in Egypte.
They went up into the South and came to Hebron; and Ahiman and Sheshai and Talmai, the children of Anak, were living there. (Now the building of Hebron took place seven years before that of Zoan in Egypt.)
καὶ ἀνέβησαν κατὰ τὴν ἐρημιον καὶ ἦλθον ἕως χεβρων καὶ ἐκεῖ ἀχιμαν καὶ σεσαι καὶ θελαμιν γενεαὶ εναχ καὶ χεβρων ἐπτά ἔτεσιν ὀκοδομήθη πρὸ τοῦ τάνιν αἰγύπτου
- 23 Daarna kwamen zij tot het dal Eskol, en sneden van daar een rank af met een tros wijndruiven, dien zij droegen met tweeen, op een draagstok; ook van degranaatappelen en van de vijgen.
And they came to the valley of Eshcol, and cutting down a vine-branch with its grapes, two of them took it on a rod between them; and they took some pomegranates and figs.
καὶ ἦλθον ἕως φάραγγος βότρυος καὶ κατεσκοπέωσαν αὐτήν καὶ ἔκοψαν ἐκεῖθεν κλήμα καὶ βότρυν σταφυλῆς ἕνα ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἦραν αὐτὸν ἐπ' ἀναφορεῦσιν καὶ ἀπὸ τῶν ῥοῶν καὶ ἀπὸ τῶν συκῶν
- 24 Diezelfde plaats noemde men het dal Eskol, ter oorzake van den tros, dien de kinderen Israels van daar afgesneden hadden.
That place was named the valley of Eshcol because of the grapes which the children of Israel took from there.
τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπωνόμασαν φάραγγ βότρυος διὰ τὸν βότρυν ὃν ἔκοψαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ
- 25 Daarna keerden zij weder van het verspieden des lands, ten einde van veertig dagen.
At the end of forty days they came back from viewing the land.
καὶ ἀπέστρεψαν ἐκεῖθεν κατασκευάμενοι τὴν γῆν μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας

- 26 En zij gingen heen, en kwamen tot Mozes en tot Aaron, en tot de gehele vergadering der kinderen Israels, in de woestijn Paran, naar Kades; en brachten bescheidweder aan hen, en aan de gehele vergadering, en lieten hen de vrucht des lands zien.
And they came back to Moses and Aaron and all the children of Israel, to Kadesh in the waste land of Paran; and gave an account to them and to all the people and let them see the produce of the land.
 και πορευθέντες ἦλθον πρὸς μουσῆν καὶ ααρων καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν ἰσραηλ εἰς τὴν ἔρημον φαραν καδης καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς ῥῆμα καὶ πάση τῇ συναγωγῇ καὶ ἔδειξαν τὸν καρπὸν τῆς γῆς
- 27 En zij vertelden hem, en zeiden: Wij zijn gekomen tot dat land, waarheen gij ons gezonden hebt; en voorwaar, het is van melk en honig vloeiende, en dit is zijn vrucht.
And they said, We came to the land where you sent us, and truly it is flowing with milk and honey: and here is some of the produce of it.
 καὶ διηγήσαντο αὐτῷ καὶ εἶπαν ἦλθαμεν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἀπέστειλας ἡμᾶς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καὶ οὗτος ὁ καρπὸς αὐτῆς
- 28 Behalve dat het een sterk volk is, hetwelk in dat land woont, en de steden zijn vast, en zeer groot; en ook hebben wij daar kinderen van Enak gezien.
But the people living in the land are strong, and the towns are walled and very great; further, we saw the children of Anak there.
 ἀλλ' ἢ ὅτι θρασὺ τὸ ἔθνος τὸ κατοικοῦν ἐπ' αὐτῆς καὶ αἱ πόλεις ὄχυραὶ τετειχισμέναι καὶ μεγάλαι σφόδρα καὶ τὴν γενεὰν εναχ ἑωράκαμεν ἐκεῖ
- 29 De Amalekieten wonen in het land van het zuiden; maar de Hethieten, en de Jebusieten, en de Amorieten wonen op het gebergte; en de Kanaanieten wonen aan de zee, en aan den oever van de Jordaan.
And the Amalekites are in the South; and the Hittites and the Jebusites and the Amorites are living in the hill-country; and the Canaanites by the sea and by the side of Jordan.
 καὶ αμαλιτικὴ κατοικεῖ ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς νότον καὶ ὁ χετταῖος καὶ ὁ εωαῖος καὶ ὁ ιεβουσαῖος καὶ ὁ αμορραῖος κατοικεῖ ἐν τῇ ὄρεινῇ καὶ ὁ χαναναῖος κατοικεῖ παρὰ θάλασσαν καὶ παρὰ τὸν ἰορδάνην ποταμὸν
- 30 Toen stilde Kaleb het volk voor Mozes, en zeide: Laat ons vrijmoedig optrekken, en dat erfelijk bezitten; want wij zullen dat voorzeker overweldigen!
Then Caleb made signs to the people to keep quiet, and said to Moses, Let us go up straight away and take this land; for we are well able to overcome it.
 καὶ κατεσιώπησεν χαλεβ τὸν λαὸν πρὸς μουσῆν καὶ εἶπεν αὐτῷ οὐχὶ ἀλλὰ ἀναβάντες ἀναβησόμεθα καὶ κατακληρονομήσομεν αὐτὴν ὅτι δυνατοὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτούς
- 31 Maar de mannen, die met hem opgetrokken waren, zeiden: Wij zullen tot dat volk niet kunnen optrekken, want het is sterker dan wij.
But the men who had gone up with him said, We are not able to go up against the people, for they are stronger than we.
 καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ συναναβάντες μετ' αὐτοῦ εἶπαν οὐκ ἀναβαίνομεν ὅτι οὐ μὴ δυνώμεθα ἀναβῆναι πρὸς τὸ ἔθνος ὅτι ἰσχυρότερόν ἐστιν ἡμῶν μᾶλλον
- 32 Alzo brachten zij een kwaad gerucht voort van het land, dat zij verspied hadden, aan de kinderen Israels, zeggende: Dat land, door hetwelk wij doorgegaan zijn, omhet te verspieden, is een land, dat zijn inwoners verteert; en al het volk, hetwelk wij in het midden van hetzelfde gezien hebben, zijn mannen van grote lengte.
And they gave the children of Israel a bad account of the land they had been to see, saying, This land through which we went is a land causing destruction to those living in it; and all the people we saw there are men of more than common size.
 καὶ ἐξήνεγκαν ἔκστασιν τῆς γῆς ἣν κατεσκέψαντο αὐτὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ λέγοντες τὴν γῆν ἣν παρήλθομεν αὐτὴν κατασκέψασθαι γῆ κατέσθουσα τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἐστὶν πᾶς ὁ λαὸς ὃν ἑωράκαμεν ἐν αὐτῇ ἄνδρες ὑπερμῆκεις
- 33 Wij hebben ook daar de reuzen gezien, en de kinderen van Enak, van de reuzen; en wij waren als sprinkhanen in onze ogen, alzo waren wij ook in hun ogen.
There we saw those great men, the sons of Anak, offspring of the Nephilim: and we seemed to ourselves no more than insects, and so we seemed to them.
 καὶ ἐκεῖ ἑωράκαμεν τοὺς γίγαντας καὶ ἡμεῖς ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ ἀκρίδες ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡμεῖς ἐνώπιον αὐτῶν
- 1 Toen verhief zich de gehele vergadering, en zij hieven hun stem op, en het volk weende in dienzelven nacht.
Then all the people gave load cries of grief, and all that night they gave themselves up to weeping.
 καὶ ἀναλαβοῦσα πᾶσα ἡ συναγωγή ἔδωκεν φωνὴν καὶ ἔκλαιεν ὁ λαὸς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην
- 2 En al de kinderen Israels murmureerden tegen Mozes en tegen Aaron; en de gehele vergadering zeide tot hen: Och, of wij in Egypteland gestorven waren! of, och, of wij in deze woestijn gestorven waren!
And all the children of Israel, crying out against Moses and Aaron, said, If only we had come to our death in the land of Egypt, or even in this waste land!
 καὶ διεγόγγυζον ἐπὶ μουσῆν καὶ ααρων πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς πᾶσα ἡ συναγωγή ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ εἰ ἀπεθάνομεν
- 3 En waarom brengt ons de HEERE naar dat land, dat wij door het zwaard vallen, en onze vrouwen, en onze kinderkens ten roof worden? Zou het ons niet goed zijnaar Egypte weder te keren?
Why is the Lord taking us into this land to come to our death by the sword? Our wives and our little ones will get into strange hands: would it not be better for us to go back to Egypt?
 καὶ ἵνα τί κύριος εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην πεσεῖν ἐν πολέμῳ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ τὰ παιδιά ἔσονται εἰς διαρπαγὴν νῦν οὖν βέλτιον ἡμῖν ἐστὶν ἀποστραφῆναι εἰς αἰγύπτον

- 4 En zij zeiden de een tot den ander: Laat ons een hoofd opwerpen, en wederkeren naar Egypte!
 And they said to one another, Let us make a captain over us, and go back to Egypt.
 και είπαν έτερος τῷ έτέρῳ δῶμεν άρχηγόν και άποστρέψομεν εις αιγυπτον
- 5 Toen vielen Mozes en Aaron op hun aangezichten, voor het aangezicht van de ganse gemeente der vergadering van de kinderen Israels.
 Then Moses and Aaron went down on their faces before the meeting of the people.
 και έπεσεν μουσής και ααρων επί πρόσωπον εναντίον πάσης συναγωγής υιών ισραηλ
- 6 En Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jephunne, zijnde van degenen, die dat land verspied hadden, scheurden hun klederen.
 And Joshua, the son of Nun, and Caleb, the son of Jephunneh, two of those who had been to see the land, giving signs of grief,
 ήσους δε ό του ναυη και χαλεβ ό του ιεφοννη των κατασκευασμένων την γήν διέρρηξαν τὰ ιμάτια αυτών
- 7 En zij spraken tot de ganse vergadering der kinderen Israels, zeggende: Het land, door hetwelk wij getrokken zijn, om hetzelfde te verspieden, is een uitermate goedland.
 Said to all the children of Israel, This land which we went through to see is a very good land.
 και είπαν προς πάσαν συναγωγήν υιών ισραηλ λέγοντες ή γη ήν κατεσκευάμεθα αυτήν αγαθή έστιν σφόδρα σφόδρα
- 8 Indien de HEERE een welgevallen aan ons heeft, zo zal Hij ons in dat land brengen, en zal ons dat geven; een land, hetwelk van melk en honig is vloeierende.
 And if the Lord has delight in us, he will take us into this land and give it to us, a land flowing with milk and honey.
 ει αίρειτίζει ήμās κύριος εισάξει ήμās εις την γήν ταύτην και δώσει αυτήν ήμίν γη ήτις έστιν ρέουσα γάλα και μέλι
- 9 Alleen zijt tegen den HEERE niet wederspanning! en vreest gij niet het volk dezès lands; want zij zijn ons brood! hun schaduw is van hen geweken, en de HEERE ismet ons; vreest hen niet!
 Only, do not go against the Lord or go in fear of the people of the land, for they will be our food; their strength has been taken from them and the Lord is with us: have no fear of them.
 αλλά από του κυρίου μη άποστάται γίνεσθε ήμείς δε μη φοβηθήτε τον λαόν της γης ότι κατάβρωμα ήμίν έστιν άφέστηκεν γάρ ό καιρός άπ' αυτών ό δε κύριος εν ήμίν μη φοβηθήτε αυτούς
- 10 Toen zeide de ganse vergadering, dat men hen met stenen stenigen zoude. Maar de heerlijkheid des HEEREN verscheen in de tent der samenkomst, voor al de kinderen Israels.
 But all the people said they were to be stoned. Then the glory of the Lord was seen in the Tent of meeting, before the eyes of all the children of Israel.
 και είπεν πάσα ή συναγωγή καταλιθοβολήσαι αυτούς εν λίθοις και ή δόξα κυρίου ώφθη εν νεφέλη επί της σκηνής του μαρτυριου εν πάσι τοις υίοις ισραηλ
- 11 En de HEERE zeide tot Mozes: Hoe lang zal mij dit volk tergen? En hoe lang zullen zij aan Mij niet geloven, door alle tekenen, die Ik in het midden van hen gedaan heb?
 And the Lord said to Moses, How long will this people have no respect for me? how long will they be without faith, in the face of all the signs I have done among them?
 και είπεν κύριος προς μουσην έως τίνος παροξύνει με ό λαός ούτος και έως τίνος ου πιστεύουσίν μοι εν πάσιν τοις σημείοις οίς έποίησα εν αυτοίς
- 12 Ik zal het met pestilentie slaan, en Ik zal het verstoten; en Ik zal u tot een groter en sterker volk maken, dan dit is.
 I will send disease on them for their destruction, and take away their heritage, and I will make of you a nation greater and stronger than they.
 πατάξω αυτούς θανάτῳ και άπολώ αυτούς και ποιήσω σε και τον οίκον του πατρός σου εις έθνος μέγα και πολυ μάλλον ή τουτο
- 13 En Mozes zeide tot den HEERE: Zo zullen het de Egyptenaars horen; want Gij hebt door Uw kracht dit volk uit het midden van hen doen optrekken;
 And Moses said to the Lord, Then it will come to the ears of the Egyptians; for by your power you took this people out from among them;
 και είπεν μουσής προς κύριον και άκούσεται αιγυπτος ότι άνήγαγες τη ισχύι σου τον λαόν τουτον εξ αυτών
- 14 En zij zullen zeggen tot de inwoners van dit land, die gehoord hebben, dat Gij, HEERE! in het midden van dit volk zijt; dat Gij HEERE! oog aan oog gezien wordt, dat Uw wolk over hen staat, en Gij in een wolkolom voor hun aangezicht gaat des daags, en in een vuurkolom des nachts.
 And they will give the news to the people of this land: they have had word that you, Lord, are present with this people, letting yourself be seen face to face, and that your cloud is resting over them, and that you go before them in a pillar of cloud by day and in a pillar of fire by night.
 αλλά και πάντες οι κατοικοῦντες επί της γης ταύτης άκηκόασιν ότι συ ει κύριος εν τῷ λαῳ τουτῳ όστις όφθαλμοίς κατ' όφθαλμους όπτάζει κύριε και ή νεφέλη σου έφέστηκεν επ' αυτών και εν στόλῳ νεφέλης συ πορευή πρότερος αυτών την ήμέραν και εν στόλῳ πυρός την νύκτα
- 15 En zoudt Gij dit volk als een enigen man doden, zo zouden de heidenen, die Uw gerucht gehoord hebben, spreken, zeggende:
 Now if you put to death all this people as one man, then the nations who have had word of your glory will say,
 και εκτρίψεις τον λαόν τουτον ώσει άνθρωπον ένα και έρουσιν τὰ έθνη όσοι άκηκόασιν τὸ όνομά σου λέγοντες
- 16 Omdat de HEERE dit volk niet kon brengen in dat land, hetwelk Hij hun gezworen had, zo heeft Hij hen geslacht in de woestijn!
 Because the Lord was not able to take this people into the land which he made an oath to give them, he sent destruction on them in the waste land.
 παρὰ τὸ μη δύνασθαι κύριον εισαγαγείν τον λαόν τουτον εις την γήν ήν όμοσεν αυτοίς κατέστρωσεν αυτούς εν τη έρήμῳ

- 17 Nu dan, laat toch de kracht des HEEREN groot worden, gelijk als Gij gesproken hebt, zeggende:
So now, may my prayer come before you, and let the power of the Lord be great, as you said:
καὶ νῦν ὑψωθήτω ἡ ἰσχὺς σου κύριε ὄν τρόπον εἶπας λέγων
- 18 De HEERE is lankmoedig en groot van weldadigheid, vergevende de ongerechtigheid en overtreding, die den schuldige geenszins onschuldig houdt, bezoekende deongerechtigheid der vaderen aan de kinderen, in het derde en in het vierde lid.
The Lord is slow to wrath and great in mercy, overlooking wrongdoing and evil, and will not let wrongdoers go free; sending punishment on children for the sins of their fathers, to the third and fourth generation.
κύριος μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινὸς ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἀμαρτίας καὶ καθαρισμῶ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον ἀποδιδοὺς ἀμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης
- 19 Vergeef toch de ongerechtigheid dezes volks, naar de grootte Uwer goedertierenheid, en gelijk Gij ze aan dit volk, van Egypteland af tot hiertoe, vergeven hebt!
May the sin of this people have forgiveness, in the measure of your great mercy, as you have had mercy on them from Egypt up till now.
ἄφες τὴν ἀμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καθάπερ ἔλεως αὐτοῖς ἐγένου ἀπ' αἰγύπτου ἕως τοῦ νῦν
- 20 En de HEERE zeide: Ik heb hun vergeven naar uw woord.
And the Lord said, I have had mercy, as you say:
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν ἔλεως αὐτοῖς εἰμι κατὰ τὸ ῥῆμά σου
- 21 Doch zekerlijk, zo waarachtig als Ik leef, zo zal de ganse aarde met de heerlijkheid des HEEREN vervuld worden!
But truly, as I am living, and as all the earth will be full of the glory of the Lord;
ἀλλὰ ζῶ ἐγὼ καὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου καὶ ἐμπλήσει ἡ δόξα κυρίου πᾶσαν τὴν γῆν
- 22 Want al de mannen, die gezien hebben Mijn heerlijkheid, en Mijn tekenen, die Ik in Egypte en in de woestijn gedaan heb, en Mij nu tienmaal verzocht hebben, enMijner stem niet zijn gehoorzaam geweest;
Because all these men, having seen my glory and the signs which I have done in Egypt and in the waste land, still have put me to the test ten times, and have not given ear to my voice;
ὅτι πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὀρώντες τὴν δόξαν μου καὶ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησα ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταῦτη καὶ ἐπείρασάν με τοῦτο δέκατον καὶ οὐκ εἰσήκουσάν μου τῆς φωνῆς
- 23 Zo zij het land, hetwelk Ik aan hun vaderen gezworen heb, zien zullen. Ja, geen van die Mij getergd hebben, zullen dat zien!
They will not see the land about which I made an oath to their fathers; not one of these by whom I have not been honoured will see it.
ἢ μὴν οὐκ ὄψονται τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἀλλ' ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν ἃ ἐστὶν μετ' ἐμοῦ ὧδε ὅσοι οὐκ οἶδασιν ἀγαθὸν οὐδὲ κακὸν πᾶς νεώτερος ἄπειρος τούτοις δώσω τὴν γῆν πάντες δὲ οἱ ἰπαροξύναντές με οὐκ ὄψονται αὐτήν
- 24 Doch Mijn knecht Kaleb, omdat een andere geest met hem geweest is, en hij volhard heeft Mij na te volgen, zo zal Ik hem brengen tot het land, in hetwelk hijgekomen was, en zijn zaad zal het erfelijk bezitten.
But my servant Caleb, because he had a different spirit in him, and has been true to me with all his heart, him I will take into that land into which he went, and his seed will have it for their heritage.
ὁ δὲ παῖς μου χαλεβ ὅτι ἐγενήθη πνεῦμα ἕτερον ἐν αὐτῷ καὶ ἐπηκολούθησέν μοι εἰσάξω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσῆλθεν ἐκεῖ καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει αὐτήν
- 25 De Amalekieten nu en de Kanaanieten wonen in het dal; wendt u morgen, en maakt uw reize naar de woestijn, op den weg naar de Schelfzee.
Now the Amalekites and the Canaanites are in the valley; tomorrow, turning round, go into the waste land by the way to the Red Sea.
ὁ δὲ αμαλικ καὶ ὁ χαναανίτιος κατοικοῦσιν ἐν τῇ κοιλάδι αὐρίου ἐπιστράφητε ὑμεῖς καὶ ἀπάρτατε εἰς τὴν ἔρημον ὁδὸν θάλασσαν ἐρυθράν
- 26 Daarna sprak de HEERE tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
Then the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρὼν λέγων
- 27 Hoe lang zal Ik bij deze boze vergadering zijn, die tegen Mij zijn murmurende? Ik heb gehoord de murmuringen van de kinderen Israels, waarmede zij tegen Mijzijn murmurende.
How long am I to put up with this evil people and their outcries against me? The words which they say against me have come to my ears.
ἕως τίνας τὴν συναγωγὴν τὴν πονηρὰν ταύτην ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐναντίον ἐμοῦ τὴν γόγγυσιν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἣν ἐγόγγυσαν περὶ ὑμῶν ἀκήκοα
- 28 Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de HEERE, indien Ik ulieden zo niet doe, gelijk als gij in Mijn oren gesproken hebt!
Say to them, By my life, says the Lord, as certainly as your words have come to my ears, so certainly will I do this to you:
εἰπὸν αὐτοῖς ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος ἢ μὴν ὄν τρόπον λελαλήκατε εἰς τὰ ὄτά μου οὕτως ποιήσω ὑμῖν

- 29 Uw dode lichamen zullen in deze woestijn vallen; en al uw getelden, naar uw gehele getal, van twintig jaren oud en daarboven, gij, die tegen Mij gemurmureerd hebt.
Your dead bodies will be stretched out in this waste land; and of all your number, all those of twenty years old and over who have been crying out against me,
ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ πεσεῖται τὰ κῶλα ὑμῶν καὶ πᾶσα ἡ ἐπισκοπὴ ὑμῶν καὶ οἱ κατηγορημένοι ὑμῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ὅσοι ἐγόγγυσαν ἐπ' ἐμοί
- 30 Zo gij in dat land komt, over hetwelk Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik u daarin zou doen wonen, behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.
Not one will come into the land which I gave my word you would have for your resting-place, but only Caleb, the son of Jephunneh, and Joshua, the son of Nun.
εἰ ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου κατασκηνῶσαι ὑμᾶς ἐπ' αὐτῆς ἀλλ' ἡ χαλεβ υἱὸς ιεφοννη καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη
- 31 En uw kinderkens, waarvan gij zeidet: Zij zullen ten roof worden! die zal Ik daarin brengen, en die zullen bekennen dat land, hetwelk gij smadelijk verworpen hebt.
And your little ones, whom you said would come into strange hands, I will take in, and they will see the land which you would not have.
καὶ τὰ παῖδια ἃ εἶπατε ἐν διαρπαγῇ ἔσεσθαι εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν καὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ' αὐτῆς
- 32 Maar u aangaande, uw dode lichamen zullen in deze woestijn vallen!
But as for you, your dead bodies will be stretched in this waste land.
καὶ τὰ κῶλα ὑμῶν πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ
- 33 En uw kinderen zullen gaan weiden in deze woestijn, veertig jaren, en zullen uw hoererijsen dragen, totdat uw dode lichamen verteerd zijn in deze woestijn.
And your children will be wanderers in the waste land for forty years, undergoing punishment for your false ways, till your bodies become dust in the waste land.
οἱ δὲ υἱοὶ ὑμῶν ἔσονται νεμόμενοι ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἀνοίσουσιν τὴν πορνείαν ὑμῶν ἕως ἂν ἀναλωθῇ τὰ κῶλα ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 34 Naar het getal der dagen, in welke gij dat land verspied hebt, veertig dagen, elken dag voor elk jaar, zult gij uw ongerechtigheden dragen, veertig jaren, en gij zultgebaar worden Mijn afbreking.
And as you went through the land viewing it for forty days, so for forty years, a year for every day, you will undergo punishment for your wrongdoing, and you will see that I am against you.
κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ὅσας κατεσκέψασθε τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν τεσσαράκοντα ἔτη καὶ γνώσεσθε τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς μου
- 35 Ik, de HEERE, heb gesproken: zo Ik dit aan deze ganse boze vergadering dergenen, die zich tegen Mij verzameld hebben, niet doe, zij zullen in deze woestijn te nietworden, en zullen daar sterven!
I the Lord have said it, and this I will certainly do to all this evil people who have come together against me: in this waste land destruction will come on them, and death will be their fate.
ἐγὼ κύριος ἐλάλησα ἢ μὴν οὕτως ποιήσω τῇ συναγωγῇ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ τῇ ἐπισυνεσταμένη ἐπ' ἐμέ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐξαναλωθήσονται καὶ ἐκεῖ ἀποθάνονται
- 36 En die mannen, die Mozes gezonden had, om het land te verspieden, en wedergekomen zijnde, de ganse vergadering tegen hem hadden doen murmureren, eenkwaad gerucht over dat land voortbrengende;
And the men whom Moses sent to see the land, and who, by the bad account they gave of the land, were the cause of the outcry the people made against Moses,
καὶ οἱ ἄνθρωποι οὓς ἀπέστειλεν μουσῆς κατασκεψασθαι τὴν γῆν καὶ παραγεννηθέντες διεγόγγυσαν κατ' αὐτῆς πρὸς τὴν συναγωγὴν ἐξενέγκαι ῥήματα πονηρὰ περὶ τῆς γῆς
- 37 Diezelfde mannen, die een kwaad gerucht van dat land voortgebracht hadden, stierven door een plaag, voor het aangezicht des HEEREN.
Those same men who said evil of the land, came to their death by disease before the Lord.
καὶ ἀπέθανον οἱ ἄνθρωποι οἱ κατεῖπαντες κατὰ τῆς γῆς πονηρὰ ἐν τῇ πληγῇ ἔναντι κυρίου
- 38 Maar Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, bleven levende van de mannen, die heengegaan waren, om het land te verspieden.
But Joshua, the son of Nun, and Caleb, the son of Jephunneh, of those who went to see the land, were not touched by disease.
καὶ ἰησοῦς υἱὸς ναυη καὶ χαλεβ υἱὸς ιεφοννη ἔζησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν πεπορευμένων κατασκεψασθαι τὴν γῆν
- 39 En Mozes sprak deze woorden tot al de kinderen Israels. Toen treurde het volk zeer.
And when Moses put these words before the children of Israel, the people were full of grief.
καὶ ἐλάλησεν μουσῆς τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς πάντας υἱοὺς ἰσραηλ καὶ ἐπένησεν ὁ λαὸς σφόδρα
- 40 En zij stonden des morgens vroeg op, en klommen op de hoogte des bergs, zeggende: Ziet, hier zijn wij, en wij zullen optrekken tot de plaats, die de HEERE gezegd heeft; want wij hebben gezondigd!
And early in the morning they got up and went to the top of the mountain, saying, We are here and we will go up to the place which the Lord said he would give us: for we have done wrong.
καὶ ὀρθρίσαντες τὸ πρωὶ ἀνέβησαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους λέγοντες ἰδοὺ οἶδε ἡμεῖς ἀναβησόμεθα εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν κύριος ὅτι ἡμάρτομεν
- 41 Maar Mozes zeide: Waarom overtreedt gij also het bevel des HEEREN? Want dat zal geen voorspoed hebben.
And Moses said, Why are you now acting against the Lord's order, seeing that no good will come of it?
καὶ εἶπεν μουσῆς ἵνα τί ὑμεῖς παραβαίνετε τὸ ῥῆμα κυρίου οὐκ εὐδοῖα ἔσται ὑμῖν

- 42 **Trekt niet op, want de HEERE zal in het midden van u niet zijn; opdat gij niet geslagen wordt, voor het aangezicht uwer vijanden.**
Go not up, for the Lord is not with you, and you will be overcome by those who are fighting against you.
μη ἀναβαίνετε οὐ γάρ ἐστιν κύριος μεθ' ὑμῶν καὶ πεσεῖσθε πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν
- 43 **Want de Amalekieten, en de Kanaanieten zijn daar voor uw aangezicht, en gij zult door het zwaard vallen; want, omdat gij u afgekeerd hebt van den HEERE, zo zalde HEERE met u niet zijn.**
For the Amalekites and the Canaanites are there before you, and you will be put to death by their swords: because you have gone back from the way of the Lord, the Lord will not be with you.
ὅτι ὁ αμαλικ καὶ ὁ χαναναῖος ἐκεῖ ἔμπροσθεν ὑμῶν καὶ πεσεῖσθε μαχαίρᾳ οὗ ἔνεκεν ἀπεστράφητε ἀπειθοῦντες κυρίῳ καὶ οὐκ ἔσται κύριος ἐν ὑμῖν
- 44 **Nochtans poogden zij vermetel, om op de hoogte des bergs te klimmen; maar de ark des verbonds des HEEREN en Mozes scheidten niet uit het midden des legers.**
But they gave no attention to his words and went to the top of the mountain, though Moses and the ark of the Lord's agreement did not go out of the tent-circle.
καὶ διαβιασάμενοι ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ἡ δὲ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου καὶ μουσῆς οὐκ ἐκινήθησαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς
- 45 **Toen kwamen af de Amalekieten en de Kanaanieten, die in dat gebergte woonden, en sloegen hen, en versmeten hen, tot Horma toe.**
Then the Amalekites came down, and the Canaanites who were living in the hill-country, and overcame them completely, driving them back as far as Hormah.
καὶ κατέβη ὁ αμαλικ καὶ ὁ χαναναῖος ὁ ἐγκαθήμενος ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ καὶ ἐτρέψαντο αὐτοὺς καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως ἑρμαν καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολὴν
- 1 **Daarna sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:**
And the Lord said to Moses,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 **Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij gekomen zult zijn in het land uwer woningen, dat Ik u geven zal;**
Say to the children of Israel, When you have come into the land which I am giving to you for your resting-place,
λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἔρεις πρὸς αὐτοὺς ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν τῆς κατοικίσεως ὑμῶν ἦν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν
- 3 **En gij een vuuroffer den HEERE zult doen, een brandoffer, of slachtoffer, om af te zonderen een gelofte, of in een vrijwillig offer, of in uw gezette hoogtijden, omden HEERE een liefelijken reuk te maken, van runderen of van klein vee;**
And are going to make an offering by fire to the Lord, a burned offering or an offering in connection with an oath, or an offering freely given, or at your regular feasts, an offering for a sweet smell to the Lord, from the herd or the flock:
καὶ ποιήσεις ὀλοκαυτώματα κυρίῳ ὀλοκάρπωμα ἢ θυσίαν μεγαλῦναι εὐχὴν ἢ καθ' ἐκούσιον ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ποιῆσαι ὁσμὴν εὐωδίας κυρίῳ εἰ μὲν ἀπὸ τῶν βοῶν ἢ ἀπὸ τῶν προβάτων
- 4 **Zo zal hij, die zijn offerande den HEERE offert, een spijsoffer offeren van een tiende meelbloem, gemengd met een vierendeel van een hin olie.**
Then let him who is making his offering, give to the Lord a meal offering of a tenth part of a measure of the best meal mixed with a fourth part of a hin of oil:
καὶ προσοίσει ὁ προσφέρων τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ θυσίαν σεμιδάλεως δέκατον τοῦ οἴφι ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἰν
- 5 **En wijn ten drankoffer, een vierendeel van een hin, zult gij bereiden tot een brandoffer of tot een slachtoffer, voor een lam.**
And for the drink offering, you are to give with the burned offering or other offering, the fourth part of a hin of wine for every lamb.
καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ ἰν ποιήσετε ἐπὶ τῆς ὀλοκαυτώσεως ἢ ἐπὶ τῆς θυσίας τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ ποιήσεως τοσοῦτο κάρπωμα ὁσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ
- 6 **Of voor een ram zult gij een spijsoffer bereiden, van twee tienden meelbloem, gemengd met olie, een derde deel van een hin.**
Or for a male sheep, give as a meal offering two tenth parts of a measure of the best meal mixed with a third part of a hin of oil:
καὶ τῷ κριῷ ὅταν ποιῆτε αὐτὸν ἢ εἰς ὀλοκαύτωμα ἢ εἰς θυσίαν ποιήσεις θυσίαν σεμιδάλεως δύο δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τὸ τρίτον τοῦ ἰν
- 7 **En wijn ten drankoffer, een derde deel van een hin, zult gij offeren tot een liefelijken reuk den HEERE.**
And for the drink offering give a third part of a hin of wine, for a sweet smell to the Lord.
καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τρίτον τοῦ ἰν προσοίσετε εἰς ὁσμὴν εὐωδίας κυρίῳ
- 8 **En wanneer gij een jong rund zult bereiden tot een brandoffer of een slachtoffer, om een gelofte af te zonderen, of ten dankoffer den HEERE;**
And when you make ready a young ox for a burned or other offering, or for the effecting of an oath, or for peace-offerings to the Lord:
ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν βοῶν ποιῆτε εἰς ὀλοκαύτωμα ἢ εἰς θυσίαν μεγαλῦναι εὐχὴν ἢ εἰς σωτήριον κυρίῳ
- 9 **Zo zal hij tot een jong rund offeren een spijsoffer van drie tienden meelbloem, gemengd met olie, de helft van een hin.**
Then with the ox give a meal offering of three tenth parts of a measure of the best meal mixed with half a hin of oil.
καὶ προσοίσει ἐπὶ τοῦ μόσχου θυσίαν σεμιδάλεως τρία δέκατα ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ ἡμισυ τοῦ ἰν

- 10** En wijn zult gij offeren ten drankoffer, de helft van een hin, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE.
And for the drink offering: give half a hin of wine, for an offering made by fire for a sweet smell to the Lord.
καὶ οἶνον εἰς σπονδήν τὸ ἥμισυ τοῦ ἰν κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ
- 11** Alzo zal gedaan worden met den enen os, of met den enen ram, of met het klein vee, van de lammeren, of van de geiten.
This is to be done for every young ox and for every male sheep or he-lamb or young goat.
οὕτως ποιήσεις τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ ἡ τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ ἡ τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνὶ ἐκ τῶν προβάτων ἢ ἐκ τῶν αἰγῶν
- 12** Naar het getal, dat gij bereiden zult, zult gij alzo doen met elkeen, naar hun getal.
Whatever number you make ready, so you are to do for every one.
κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὃν ἔαν ποιήσητε οὕτω ποιήσετε τῷ ἐνὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν
- 13** Alle inboorling zal deze dingen alzo doen, offerende een vuuroffer tot een liefelijken reuk den HEERE.
All those who are Israelites by birth are to do these things in this way, when giving an offering made by fire of a sweet smell to the Lord.
πᾶς ὁ αὐτόχθων ποιήσει οὕτως τοιαῦτα προσενέγκαι καρπώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ
- 14** Wanneer ook een vreemdeling bij u als vreemdeling verkeert, of die in het midden van u is, in uw geslachten, en hij een vuuroffer zal bereiden tot een liefelijken reukden HEERE; gelijk als gij zult doen, alzo zal hij doen.
And if a man from another country or any other person living among you, through all your generations, has the desire to give an offering made by fire of a sweet smell to the Lord, let him do as you do.
ἐὰν δὲ προσήλυτος ἐν ὑμῖν προσγένηται ἐν τῇ γῆ ὑμῶν ἢ ὅς ἂν γένηται ἐν ὑμῖν ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν καὶ ποιήσει κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ ὃν τρόπον ποιεῖτε ὑμεῖς οὕτως ποιήσει ἢ συναγωγῇ κυρίῳ
- 15** Gij, gemeente, het zij ulieden en den vreemdeling, die als vreemdeling bij u verkeert, enerlei inzetting: ter eeuwige inzetting bij uw geslachten, gelijk gijlieden, alzo zalde vreemdeling voor des HEEREN aangezicht zijn.
There is to be one law for you and for the man of another country living with you, one law for ever from generation to generation; as you are, so is he to be before the Lord.
νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσκειμένοις ἐν ὑμῖν νόμος αἰώνιος εἰς γενεὰς ὑμῶν ὡς ὑμεῖς καὶ ὁ προσήλυτος ἔσται ἔναντι κυρίου
- 16** Enerlei wet en enerlei recht zal ulieden zijn, en den vreemdeling, die bij ulieden als vreemdeling verkeert.
The law and the rule are to be the same for you and for those from other lands living with you.
νόμος εἷς ἔσται καὶ δικαίωμα ἓν ἔσται ὑμῖν καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν ὑμῖν
- 17** Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 18** Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Als gij zult gekomen zijn in het land, waarheen Ik u inbrengen zal,
Say to the children of Israel, When you come into the land where I am guiding you,
λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ
- 19** Zo zal het geschieden, als gij van het brood des lands zult eten, dan zult gij den HEERE een heoffer offeren.
Then, when you take for your food the produce of the land, you are to give an offering lifted up before the Lord.
καὶ ἔσται ὅταν ἔσθητε ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς γῆς ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρισμα κυρίῳ
- 20** De eerstelingen uws deegs, een koek zult gij tot een heoffer offeren; gelijk het heoffer des dorsvloers zult gij dat offeren.
Of the first of your rough meal you are to give a cake for a lifted offering, lifting it up before the Lord as the offering of the grain-floor is lifted up.
ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν ἄρτον ἀφαίρεμα ἀφοριεῖτε αὐτό ὡς ἀφαίρεμα ἀπὸ ἄλω οὕτως ἀφελεῖτε αὐτόν
- 21** Van de eerstelingen uws deegs zult gij den HEERE een heoffer geven, bij uw geslachten.
From generation to generation you are to give to the Lord a lifted offering from the first of your rough meal.
ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν καὶ δώσετε κυρίῳ ἀφαίρεμα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν
- 22** Voorts wanneer gijlieden afgedwaald zult zijn, en niet gedaan hebben al deze geboden, die de HEERE tot Mozes gesproken heeft;
And if in error you go against any of these laws which the Lord has given to Moses,
ὅταν δὲ διαμάρτητε καὶ μὴ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ὡς ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν

- 23 Alles, wat u de HEERE door de hand van Mozes geboden heeft; van dien dag af, dat het de HEERE geboden heeft, en voortaan bij uw geslachten;
All the laws which the Lord has given you by the hand of Moses, from the day when the Lord gave them, and ever after from generation to generation;
καθὰ συνέταξεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν χειρὶ μουσῆ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς συνέταξεν κύριος πρὸς ὑμᾶς καὶ ἐπέκεινα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν
- 24 Zo zal het geschieden, indien iets bij dwaling gedaan, en voor de ogen der vergadering verborgen is, dat de ganse vergadering een var, een jong rund, zal bereidenten brandoffer, tot een liefelijken reuk den HEERE, met zijn spijsoffer en zijn drankoffer, naar de wijze; en een geitenbok ten zondoffer.
Then, if the wrong is done in error, without the knowledge of the meeting of the people, let all the meeting give a young ox as a burned offering, a sweet smell to the Lord, with its meal offering and its drink offering, as is ordered in the law, together with a he-goat for a sin-offering.
καὶ ἔσται ἐὰν ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς γενηθῆ ἀκουσίως καὶ ποιήσει πᾶσα ἡ συναγωγή μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν ἄμωμον εἰς ὀλοκαύτωμα εἰς ὁσμὴν εὐωδίας κυρίῳ καὶ θυσίαν τούτου καὶ σπονδὴν αὐτῷ κατὰ τὴν σύνταξιν καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας
- 25 En de priester zal de verzoening doen voor de ganse vergadering van de kinderen Israels, en het zal hun vergeven worden; want het was een afdwaling, en zij hebben hun offerande gebracht, een vuuroffer den HEERE, en hun zondoffer, voor het aangezicht des HEEREN, over hun afdwaling.
So the priest will make the people free from sin, and they will have forgiveness; for it was an error, and they have given their offering made by fire to the Lord, and their sin-offering before the Lord, on account of their error:
καὶ ἐξιλιάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ πάσης συναγωγῆς υἰῶν ἰσραὴλ καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς ὅτι ἀκουσίον ἐστὶν καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτῶν κάρπωμα κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν ἔναντι κυρίου περὶ τῶν ἀκουσίων αὐτῶν
- 26 Het zal dan aan de ganse vergadering der kinderen Israels vergeven worden, ook den vreemdeling, die in het midden van henlieden als vreemdeling verkeert; wanthet is het ganse volk door dwaling overkomen.
And all the meeting of the children of Israel, as well as those from other lands living among them, will have forgiveness; for it was an error on the part of the people.
καὶ ἀφεθήσεται κατὰ πᾶσαν συναγωγὴν υἰῶν ἰσραὴλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς ὑμᾶς ὅτι παντὶ τῷ λαῷ ἀκούσιον
- 27 En indien een ziel door afdwaling gezondigd zal hebben, die zal een eenjarige geit ten zondoffer offeren.
And if one person does wrong, without being conscious of it, then let him give a she-goat of the first year for a sin-offering.
ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτη ἀκουσίως προσάξει αἴγα μίαν ἐνιαυσίαν περὶ ἁμαρτίας
- 28 En de priester zal de verzoening doen over de dwalende ziel, als zij gezondigd heeft door afdwaling, voor het aangezicht des HEEREN, doende de verzoening overhaar; en het zal haar vergeven worden.
And the priest will take away the sin of the person who has done wrong, if the wrong was done unconsciously, and he will have forgiveness.
καὶ ἐξιλιάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀκουσιασθείσης καὶ ἁμαρτούσης ἀκουσίως ἔναντι κυρίου ἐξιλιάσασθαι περὶ αὐτοῦ
- 29 Den inboorling der kinderen Israels, en den vreemdeling, die in hunlieden midden als vreemdeling verkeert, enerlei wet zal ulieden zijn, dengene, die het doorafdwaling doet.
The law in connection with wrong done unconsciously is to be the same for him who is an Israelite by birth and for the man from another country who is living among them.
τῷ ἐγχωρίῳ ἐν υἰοῖς ἰσραὴλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς νόμος εἷς ἔσται αὐτοῖς ὅς ἂν ποιήσῃ ἀκούσιως
- 30 Maar de ziel, die iets gedaan zal hebben met opgeheven hand, hetzij van inboorlingen of van vreemdelingen, die smaadt den HEERE; en diezelve ziel zal uitgeroeid worden uit het midden van haar volk;
But the person who does wrong in the pride of his heart, if he is one of you or of another nation by birth, is acting without respect for the Lord, and will be cut off from his people.
καὶ ψυχὴ ἥτις ποιήσει ἐν χειρὶ ὑπερηφανίας ἀπὸ τῶν αὐτοχθόνων ἢ ἀπὸ τῶν προσηλύτων τὸν θεὸν οὕτως παροξύνει ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς
- 31 Want zij heeft het woord des HEEREN veracht en Zijn gebod vernietigd; diezelve ziel zal ganselijk uitgeroeid worden; haar ongerechtigheid is op haar.
Because he had no respect for the word of the Lord, and did not keep his law, that man will be cut off without mercy and his sin will be on him.
ὅτι τὸ ῥῆμα κυρίου ἐφαύλισεν καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ διεσκέδασεν ἐκτρίψει ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἢ ἁμαρτία αὐτῆς ἐν αὐτῇ
- 32 Als nu de kinderen Israels in de woestijn waren, zo vonden zij een man, hout lezende op den sabbatdag.
Now while the children of Israel were in the waste land, they saw a man who was getting sticks on the Sabbath day.
καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ εὗρον ἄνδρα συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων
- 33 En die hem vonden, hout lezende, brachten hem tot Mozes, en tot Aaron, en tot de ganse vergadering.
And those who saw him getting sticks took him before Moses and Aaron and all the people.
καὶ προσήγαγον αὐτὸν οἱ εὐρόντες αὐτὸν συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων πρὸς μουσῆν καὶ ααρων καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἰῶν ἰσραὴλ

- 34 En zij stelden hem in bewaring; want het was niet verklaard, wat hem gedaan zou worden.
And they had him shut up, because they had no directions about what was to be done with him.
καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακὴν οὐ γὰρ συνέκριναν τί ποιήσωσιν αὐτόν
- 35 Zo zeide de HEERE tot Mozes: Die man zal zekerlijk gedood worden; de ganse vergadering zal hem met stenen stenigen buiten het leger.
Then the Lord said to Moses, Certainly the man is to be put to death: let him be stoned by all the people outside the tent-circle.
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων θανάτῳ θανατούσθω ὁ ἄνθρωπος λιθοβολήσατε αὐτὸν λίθοις πᾶσα ἡ συναγωγὴ
- 36 Toen bracht hem de ganse vergadering uit tot buiten het leger, en zij stenigden hem met stenen, dat hij stierf, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
So all the people took him outside the tent-circle and he was stoned to death there, as the Lord gave orders to Moses.
καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ λίθοις ἔξω τῆς παρεμβολῆς καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 37 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 38 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Dat zij zich snoertjes maken aan de hoeken hunner klederen, bij hun geslachten; en op de snoertjes des hoeks zullen zij een hemelsblauwen draad zetten.
Say to the children of Israel that through all their generations they are to put on the edges of their robes an ornament of twisted threads, and in every ornament a blue cord;
λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτοὺς καὶ ποιησάτωσαν ἑαυτοῖς κράσπεδα ἐπὶ τὰ περυγία τῶν ἱματίων αὐτῶν εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῶν περυγίων κλωσμά ὑακίνθινον
- 39 En hij zal ulieden aan de snoertjes zijn, opdat gij het aanziet, en aan al de geboden des HEEREN gedenkt, en die doet; en gij zult naar uw hart, en naar uw ogen nietsporen, die gij zijt nahoerende;
So that, looking on these ornaments, you may keep in mind the orders of the Lord and do them; and not be guided by the desires of your hearts and eyes, through which you have been untrue to me:
καὶ ἔσται ὑμῖν ἐν τοῖς κρασπέδοις καὶ ὄψεσθε αὐτὰ καὶ μνησθήσεσθε πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου καὶ ποιήσετε αὐτὰς καὶ οὐ διαστραφήσεσθε ὀπίσω τῶν διανοιῶν ὑμῶν καὶ ὀπίσω τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐν οἷς ὑμεῖς ἐκπορνεύετε ὀπίσω αὐτῶν
- 40 Opdat gij gedenkt en doet al Mijn geboden, en uw God heilig zijt.
And that you may keep in mind all my orders and do them and be holy to your God.
ὅπως ἂν μνησθῆτε καὶ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολάς μου καὶ ἔσεσθε ἅγιοι τῷ θεῷ ὑμῶν
- 41 Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland uitgevoerd heb, om u tot een God te zijn; Ik ben de HEERE, uw God!
I am the Lord your God, who took you out of the land of Egypt, so that I might be your God: I am the Lord your God.
ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου εἶναι ὑμῶν θεός ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 1 Korach nu, de zoon van Jizhar, zoon van Kohath, zoon van Levi, nam tot zich zo Dathan als Abiram, zonen van Eliab, en On, den zoon van Peleth, zonen van Ruben.
Now Korah, the son of Izhar, the son of Kohath, the son of Levi, with Dathan and Abiram, the sons of Eliab, and On, the son of Pallu, the son of Reuben, made themselves ready,
καὶ ἐλάλησεν κορε υἱὸς ἰσσααρ υἱοῦ κααθ υἱοῦ λευὶ καὶ δαθαν καὶ αβιρων υἱοὶ ελιαβ καὶ ον υἱὸς φαλεθ υἱοῦ ρουβην
- 2 En zij stonden op voor het aangezicht van Mozes, mitsgaders tweehonderd en vijftig mannen uit de kinderen Israels, oversten der vergadering, de geroepenen dersamenkomst, mannen van naam.
And came before Moses, with certain of the children of Israel, two hundred and fifty chiefs of the people, men of good name who had a place in the meeting of the people.
καὶ ἀνέστησαν ἔναντι μουσῆ καὶ ἄνδρες τῶν υἱῶν ἰσραὴλ πενήτηκοντα καὶ διακόσιοι ἀρχηγοὶ συναγωγῆς σύγκλητοι βουλῆς καὶ ἄνδρες ὀνομαστοί
- 3 En zij vergaderden zich tegen Mozes, en tegen Aaron, en zeiden tot hen: Het is te veel voor u, want deze ganse vergadering, zij allen, zijn heilig, en de HEERE is in het midden van hen; waarom dan verheft gijlieden u over de gemeente des HEEREN?
They came together against Moses and against Aaron, and said to them, You take overmuch on yourselves, seeing that all the people are holy, every one of them, and the Lord is among them; why then have you put yourselves in authority over the people of the Lord?
συνέστησαν ἐπὶ μουσῆν καὶ ααρων καὶ εἶπαν ἐχέτω ὑμῖν ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγὴ πάντες ἅγιοι καὶ ἐν αὐτοῖς κύριος καὶ διὰ τί κατανίστασθε ἐπὶ τὴν συναγωγὴν κυρίου
- 4 Als Mozes dit hoorde, zo viel hij op zijn aangezicht.
And Moses, hearing this, went down on his face;
καὶ ἀκούσας μουσῆς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον

- 5 En hij sprak tot Korach, en tot zijn ganse vergadering, zeggende: Morgen vroeg dan zal de HEERE bekend maken, wie de Zijne, en de heilige is, dien Hij tot Zich zal doen naderen; en wien Hij verkoren zal hebben, dien zal Hij tot Zich doen naderen.
And he said to Korah and his band, In the morning the Lord will make clear who are his, and who is holy, and who may come near him: the man of his selection will be caused to come near him.
 και ἐλάλησεν πρὸς κορε καὶ πρὸς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν συναγωγὴν λέγων ἐπέσκεπται καὶ ἔγνω ὁ θεὸς τοὺς ὄντας αὐτοῦ καὶ τοὺς ἁγίους καὶ προσηγάγετο πρὸς ἑαυτὸν καὶ οὐδὲ ἐξελέξατο ἑαυτῷ προσηγάγετο πρὸς ἑαυτὸν
- 6 Doet dit: neemt u wierookvaten, Korach en zijn ganse vergadering;
So do this: let Korah and all his band take vessels for burning perfumes;
 τοῦτο ποιήσατε λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πυρεῖα κορε καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ
- 7 En doet morgen vuur daarin, legt reukwerk daarop voor het aangezicht des HEEREN; en het zal geschieden, dat de man, dien de HEERE verkiezen zal, die zal heilig zijn. Het is te veel voor u, gij, kinderen van Levi!
And put spices on the fire in them before the Lord tomorrow; then the man marked out by the Lord will be holy: you take overmuch on yourselves, you sons of Levi.
 καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ πῦρ καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα ἔναντι κυρίου αὐριον καὶ ἔσται ὁ ἀνὴρ ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος οὗτος ἅγιος ἱκανοῦσθω ὑμῖν υἱοὶ λευι
- 8 Voorts zeide Mozes tot Korach: Hoort toch, gij, kinderen van Levi!
And Moses said to Korah, Give ear now, you sons of Levi:
 καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς κορε εἰσακούσατέ μου υἱοὶ λευι
- 9 Is het u te weinig, dat de God van Israel u van de vergadering van Israel heeft afgescheiden, om ulieden tot Zich te doen naderen; om den dienst van des HEERENTabernakel te bedienen, en te staan voor het aangezicht der vergadering, om hen te dienen?
Does it seem only a small thing to you that the God of Israel has made you separate from the rest of Israel, letting you come near himself to do the work of the House of the Lord, and to take your place before the people to do what has to be done for them;
 μὴ μικρὸν ἐστὶν τοῦτο ὑμῖν ὅτι διεστείλεν ὁ θεὸς ἰσραηλ ὑμᾶς ἐκ συναγωγῆς ἰσραηλ καὶ προσηγάγετο ὑμᾶς πρὸς ἑαυτὸν λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς κυρίου καὶ παρίστασθαι ἔναντι τῆς συναγωγῆς λατρεῦειν αὐτοῖς
- 10 Daar Hij u, en al uw broederen, de kinderen van Levi, met u, heeft doen naderen; zoekt gij nu ook het priesterambt?
Letting you, and all your brothers the sons of Levi, come near to him? and would you now be priests?
 καὶ προσηγάγετό σε καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς λευι μετὰ σοῦ καὶ ζητεῖτε ἱερατεῦειν
- 11 Daarom gij, en uw ganse vergadering, gij zijt vergaderd tegen den HEERE, want Aaron, wat is hij, dat gij tegen hem murmureert?
So you and all your band have come together against the Lord; and Aaron, who is he, that you are crying out against him?
 οὕτως σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου ἡ συνηθροισμένη πρὸς τὸν θεόν καὶ ααρων τίς ἐστὶν ὅτι διαγογγύζετε κατ' αὐτοῦ
- 12 En Mozes schikte heen, om Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, te roepen; maar zij zeiden: Wij zullen niet opkomen!
Then Moses sent for Dathan and Abiram, the sons of Eliab; and they said, We will not come up:
 καὶ ἀπέστειλεν μουσῆς καλέσαι δαθαν καὶ αβιρων υἱοὺς ελιαβ καὶ εἶπαν οὐκ ἀναβαίνομεν
- 13 Is het te weinig, dat gij ons uit een land, van melk en honig vloeiende, hebt opgevoerd, om ons te doden in de woestijn, dat gij ook uzelf ten enenmaal over ons toteen overheer maakt?
Is it not enough that you have taken us from a land flowing with milk and honey, to put us to death in the waste land, but now you are desiring to make yourself a chief over us?
 μὴ μικρὸν τοῦτο ὅτι ἀνήγαγες ἡμᾶς ἐκ γῆς ῥεούσης γάλα καὶ μέλι ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι κατάρχεις ἡμῶν ἄρχων
- 14 Ook hebt gij ons niet gebracht in een land, dat van melk en honig vloeit, noch ons akkers en wijngaarden ten erfdeel gegeven. Zult gij de ogen dezer mannenuitgraven? Wij zullen niet opkomen!
And more than this, you have not taken us into a land flowing with milk and honey, or given us a heritage of fields and vine-gardens: will you put out the eyes of these men? We will not come up.
 εἰ καὶ εἰς γῆν ῥεούσαν γάλα καὶ μέλι εἰσήγαγες ἡμᾶς καὶ ἔδωκας ἡμῖν κληρὸν ἀγροῦ καὶ ἀμπελώνας τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ἂν ἐξέκοψας οὐκ ἀναβαίνομεν
- 15 Toen ontstak Mozes zeer, en hij zeide tot den HEERE: Zie hun offer niet aan! Ik heb niet een ezel van hen genomen, en niet een van hen kwaad gedaan.
Then Moses was very angry, and said to the Lord, Give no attention to their offering; not one of their asses have I taken, or done wrong to any of them.
 καὶ ἐβαρυσθησεν μουσῆς σφόδρα καὶ εἶπεν πρὸς κύριον μὴ προσχῆς εἰς τὴν θυσίαν αὐτῶν οὐκ ἐπιθύμημα οὐδενὸς αὐτῶν εἴληφα οὐδὲ ἐκάκωσα οὐδένα αὐτῶν
- 16 Voorts zeide Mozes tot Korach: Gij, en uw ganse vergadering, weest voor het aangezicht des HEEREN; gij, en zij, ook Aaron, op morgen.
And Moses said to Korah, You and all your band are to come before the Lord tomorrow, you and they and Aaron:
 καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς κορε ἁγιάσον τὴν συναγωγὴν σου καὶ γίνεσθε ἔτοιμοι ἔναντι κυρίου σὺ καὶ αὐτοὶ καὶ ααρων αὐριον

- 17 En neemt een ieder zijn wierookvat, en legt reukwerk daarin, en brengt voor het aangezicht des HEEREN, een ieder zijn wierookvat, tweehonderd en vijftigwierookvaten; ook gij, en Aaron, een ieder zijn wierookvat.
 And let every man take a vessel for burning perfumes, and put sweet spices in them; let every man take his vessel before the Lord, two hundred and fifty vessels; you and Aaron and everyone with his vessel.
 και λάβετε ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα καὶ προσάξετε ἔναντι κυρίου ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ πενήτηντα καὶ διακόσια πυρεῖα καὶ σὺ καὶ ααρων ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ
- 18 Zo namen zij een ieder zijn wierookvat, en deden vuur daarin, en legden reukwerk daarin; en zij stonden voor de deur van de tent der samenkomst, ook Mozes en Aaron.
 So every man took his vessel and they put fire in them, with spices, and came to the door of the Tent of meeting with Moses and Aaron.
 καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτὰ πῦρ καὶ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μουσῆς καὶ ααρων
- 19 En Korach deed de ganse vergadering tegen hen verzamelen, aan de deur van de tent der samenkomst. Toen verscheen de heerlijkheid des HEEREN aan dezeganse vergadering.
 And Korah made all the people come together against them to the door of the Tent of meeting; and the glory of the Lord was seen by all the people.
 καὶ ἐπισυνέστησεν ἐπ' αὐτοὺς κορε τὴν πᾶσαν αὐτοῦ συναγωγὴν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πάσῃ τῇ συναγωγῇ
- 20 En de HEERE sprak tot Mozes en tot Aaron, zeggende:
 And the Lord said to Moses and Aaron,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρων λέγων
- 21 Scheidt u af uit het midden van deze vergadering, en Ik zal hen als in een ogenblik verteren!
 Come out from among this people, so that I may send sudden destruction on them.
 ἀποσχίσθητε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰς ἅπαξ
- 22 Maar zij vielen op hun aangezichten, en zeiden: O God! God der geesten van alle vlees! een enig man zal gezondigd hebben, en zult Gij U over deze ganse vergadering grotelijks vertoornen?
 Then falling down on their faces they said, O God, the God of the spirits of all flesh, because of one man's sin will your wrath be moved against all the people?
 καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ εἶπαν θεὸς θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός εἰ ἄνθρωπος εἷς ἡμαρτεν ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ὀργὴ κυρίου
- 23 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 24 Spreek tot deze vergadering, zeggende: Gaat op van rondom de woning van Korach, Dathan en Abiram.
 Say to the people, Come away from the tent of Korah Dathan, and Abiram.
 λάλησον τῇ συναγωγῇ λέγων ἀναχωρήσατε κύκλῳ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς κορε
- 25 Toen stond Mozes op, en ging tot Dathan en Abiram; en achter hem gingen de oudsten van Israel.
 So Moses got up and went to Dathan and Abiram, and the responsible men of Israel went with him.
 καὶ ἀνέστη μουσῆς καὶ ἐπορεύθη πρὸς δαθαν καὶ αβιρων καὶ συνεπορεύθησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ πρεσβύτεροι ἰσραηλ
- 26 En hij sprak tot de vergadering, zeggende: Wijkt toch af van de tenten dezer goddeloze mannen, en roert niets aan van hetgeen hunner is, opdat gij niet misschienverdaan wordt in al hun zonden.
 And he said to the people, Come away now from the tents of these evil men, without touching anything of theirs, or you may be taken in the punishment of their sins.
 καὶ ἐλάλησεν πρὸς τὴν συναγωγὴν λέγων ἀποσχίσθητε ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν σκληρῶν τούτων καὶ μὴ ἅπτεσθε ἀπὸ πάντων ὧν ἐστὶν αὐτοῖς μὴ συναπόλησθε ἐν πάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν
- 27 Zo gingen zij op van de woning van Korach, Dathan en Abiram, van rondom; maar Dathan en Abiram gingen uit, staande in de deur hunner tenten, met hun vrouwen, en hun zonen, en hun kinderzens.
 So on every side they went away from the tent of Korah Dathan, and Abiram: and Dathan and Abiram came out to the door of their tents, with their wives and their sons and their little ones.
 καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς κορε κύκλῳ καὶ δαθαν καὶ αβιρων ἐξῆλθον καὶ εἰστήκεισαν παρὰ τὰς θύρας τῶν σκηνῶν αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ ἡ ἀποσκευὴ αὐτῶν
- 28 Toen zeide Mozes: Hieraan zult gij bekennen, dat de HEERE mij gezonden heeft, om al deze daden te doen, dat zij niet uit mijn eigen hart zijn.
 And Moses said, Now you will see that the Lord has sent me to do all these works, and I have not done them of myself.
 καὶ εἶπεν μουσῆς ἐν τούτῳ γνώσεσθε ὅτι κύριος ἀπέσταλέν με ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ταῦτα ὅτι οὐκ ἄπ' ἐμαυτοῦ
- 29 Indien deze zullen sterven, gelijk alle mensen sterven, en over hen een bezoeking zal gedaan worden, naar aller mensen bezoeking, zo heeft mij de HEERE nietgezonden.
 If these men have the common death of men, or if the natural fate of all men overtakes them, then the Lord has not sent me.
 εἰ κατὰ θάνατον πάντων ἀνθρώπων ἀποθανοῦνται οὗτοι εἰ καὶ κατ' ἐπίσκεψιν πάντων ἀνθρώπων ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν οὐχὶ κύριος ἀπέσταλκέν με

- 30 Maar indien de HEERE wat nieuws zal scheppen, en het aardrijk zijn mond zal opendoen, en verslinden hen met alles wat hunner is, en zij levend ter helle zullen nedervaren; alsdan zult gij bekennen, dat deze mannen de HEERE getergd hebben.
But if the Lord does something new, opening the earth to take them in, with everything which is theirs, and they go down living into the underworld, then it will be clear to you that the Lord has not been honoured by these men.
 ἀλλ' ἢ ἐν φάσματι δείξει κύριος καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καταπίεται αὐτούς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς καὶ καταβήσονται ζῶντες εἰς ᾄδου καὶ γνώσεσθε ὅτι παρώξυναν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὸν κύριον
- 31 En het geschiedde, als hij geëindigd had al deze woorden te spreken, zo werd het aardrijk, dat onder hen was, gekloofd;
And while these words were on his lips, the earth under them was parted in two;
 ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐρράγη ἡ γῆ ὑποκάτω αὐτῶν
- 32 En de aarde opende haar mond, en verslond hen met hun huizen, en allen mensen, die Korach toebehoorden, en al de have.
And the earth, opening her mouth, took them in, with their families, and all the men who were joined to Korah, and their goods.
 καὶ ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιεν αὐτούς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας μετὰ κορε καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν
- 33 En zij voeren neder, zij en alles wat hunner was, levend ter helle; en de aarde overdekte hen, en zij kwamen om uit het midden der gemeente.
So they and all theirs went down living into the underworld, and the earth was shut over them, and they were cut off from among the meeting of the people.
 καὶ κατέβησαν αὐτοὶ καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῶν ζῶντα εἰς ᾄδου καὶ ἐκάλυψεν αὐτούς ἡ γῆ καὶ ἀπόλοντο ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς
- 34 En het ganse Israel, dat rondom hen was, vlood voor hun geschrei; want zij zeiden: Dat ons de aarde misschien niet verslinde!
And all Israel round about them went in flight at their cry, For fear, said they, that we go down into the heart of the earth.
 καὶ πᾶς ἰσραηλ οἱ κύκλῳ αὐτῶν ἔφυγον ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν ὅτι λέγοντες μήποτε καταπίῃ ἡμᾶς ἡ γῆ
- 35 Daartoe ging een vuur uit van den HEERE, en verteerde die tweehonderd en vijftig mannen, die reukwerk offerden.
Then fire came out from the Lord, burning up the two hundred and fifty men who were offering the perfume.
 καὶ πῦρ ἐξῆλθεν παρὰ κυρίου καὶ κατέφαγεν τοὺς πενήτηντα καὶ διακοσίους ἄνδρας τοὺς προσφέροντας τὸ θυμίαμα
- 1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν
- 2 Spreek tot de kinderen Israels, en neem van hen voor elk vaderlijk huis een staf, van al hun oversten, naar het huis hunner vaderen, twaalf staven; eens iegelijkennaam zult gij schrijven op zijn staf.
Say to the children of Israel that they are to give you rods, one for every family, for every chief, the head of his father's house, making twelve rods; let every man's name be placed on his rod.
 καὶ πρὸς ελεαζαρ τὸν υἱὸν ααρων τὸν ἱερέα ἀνέλεσθε τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ ἐκ μέσου τῶν κατακεκαυμένων καὶ τὸ πῦρ τὸ ἀλλότριον τοῦτο σπεῖρον ἐκεῖ ὅτι ἠγίασαν
- 3 Doch Aarons naam zult gij schrijven op den staf van Levi; want een staf zal er zijn voor het hoofd van het huis hunner vaderen.
And let Aaron's name be placed on the rod of Levi: for there is to be one rod for the head of every family.
 τὰ πυρεῖα τῶν ἀμαρτωλῶν τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν καὶ ποιήσον αὐτὰ λεπίδας ἐλατάς περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ ὅτι προσηνέχθησαν ἐναντι κυρίου καὶ ἠγιάσθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς σημεῖον τοῖς υιοῖς ἰσραηλ
- 4 En gij zult ze wegleggen in de tent der samenkomst, voor de getuigenis, waarheen Ik met ulieden samenkomen zal.
And let them be stored up in the Tent of meeting, in front of the ark of witness where I come to you.
 καὶ ἔλαβεν ελεαζαρ υἱὸς ααρων τοῦ ἱερέως τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ ὅσα προσήνεγκαν οἱ κατακεκαυμένοι καὶ προσέθηκαν αὐτὰ περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ
- 5 En het zal geschieden, dat de staf des mans, welke Ik zal verkoren hebben, zal bloeien; en Ik zal stillen de murmureringen van de kinderen Israels tegen Mij, welkezij tegen ulieden murmureerden.
And the rod of that man who is marked out by me for myself will have buds on it; so I will put a stop to the outcries which the children of Israel make to me against you.
 μνημόσυνον τοῖς υιοῖς ἰσραηλ ὅπως ἂν μὴ προσέλθῃ μηθεὶς ἀλλογενῆς ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματος ααρων ἐπιθεῖναι θυμίαμα ἐναντι κυρίου καὶ οὐκ ἔσται ὥσπερ κορε καὶ ἡ ἐπισύστασις αὐτοῦ καθ' ἃ ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ μουσῆ
- 6 Mozes dan sprak tot de kinderen Israels, en al hun oversten gaven aan hem een staf, voor elken overste een staf, naar het huis hunner vaderen, twaalf staven; Aarons staf was ook onder hun staven.
So Moses gave these orders to the children of Israel, and all their chiefs gave him rods, one for the head of every family, making twelve rods: and Aaron's rod was among them.
 καὶ ἐγόγγυσαν οἱ υιοὶ ἰσραηλ τῇ ἐπαύριον ἐπὶ μουσῆν καὶ ααρων λέγοντες ὅμις ἀπεκτάγκατε τὸν λαὸν κυρίου

- 7 En Mozes legde deze staven weg, voor het aangezicht des HEEREN, in de tent der getuigenis.
And Moses put the rods before the Lord in the Tent of witness.
 και ἐγένετο ἐν τῷ ἐπισυστρέφειν τὴν συναγωγὴν ἐπὶ μουσῆν καὶ ααρων καὶ ὄρμησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τήνδε ἐκάλυψεν αὐτὴν ἡ νεφέλη καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου
- 8 Het geschiedde nu des anderen daags, dat Mozes in de tent der getuigenis inging; en ziet, Aarons staf, voor het huis van Levi, bloeide; want hij bracht bloeisel voort, en bloesemde bloesem, en droeg amandelen.
Now on the day after, Moses went into the Tent of witness; and he saw that Aaron's rod, the rod of the house of Levi, had put out buds, and was covered with buds and flowers and fruit.
 και εἰσῆλθεν μουσῆς καὶ ααρων κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 9 Toen bracht Mozes al deze staven uit, van voor het aangezicht des HEEREN, tot al de kinderen Israels; en zij zagen het, en namen elk zijn staf.
Then Moses took out all the rods from before the Lord, and gave them back to the children of Israel: and they saw them, and every man took his rod.
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρων λέγων
- 10 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Breng de staf van Aaron weder voor de getuigenis, in bewaring, tot een teken voor de wederspannige kinderen; also zult gij eeneinde maken van hun murmuringen tegen Mij, dat zij niet sterven.
And the Lord said to Moses, Put Aaron's rod back in front of the ark of witness, to be kept for a sign against this false-hearted people, so that you may put a stop to their outcries against me, and death may not overtake them.
 ἐκχωρήσατε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰς ἅπαξ καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν
- 11 En Mozes deed het; gelijk als de HEERE hem geboden had, also deed hij.
This Moses did: as the Lord gave orders, so he did.
 και εἶπεν μουσῆς πρὸς ααρων λαβὲ τὸ πυρεῖον καὶ ἐπίθεε ἐπ' αὐτὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπίβαλε ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα καὶ ἀπένεγκε τὸ τάχος εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν ἐξῆλθεν γὰρ ὀργὴ ἀπὸ προσώπου κυρίου ἤρκεται θραύειν τὸν λαόν
- 12 Toen spraken de kinderen Israels tot Mozes, zeggende: Zie, wij geven den geest, wij vergaan, wij allen vergaan!
And the children of Israel said to Moses, Truly, destruction has come on us; an evil fate has overtaken us all.
 και ἔλαβεν ααρων καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ μουσῆς καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἤδη ἐνήρκετο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐπέβαλεν τὸ θυμίαμα καὶ ἐξίλάσατο περὶ τοῦ λαοῦ
- 13 Al wie enigzins nadert tot den tabernakel des HEEREN, zal sterven; zullen wij dan den geest gevende verdaan worden?
Death will overtake everyone who comes near, who comes near the House of the Lord: are we all to come to destruction?
 και ἔστι ἀνὰ μέσον τῶν τεθνηκότων καὶ τῶν ζώντων καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις
- 1 Zo zeide de HEERE tot Aaron: Gij, en uw zonen, en het huis uws vaders met u, zult dragen de ongerechtigheid des heiligdoms; en gij, en uw zonen met u, zult dragen de ongerechtigheid van uw priesterambt.
And the Lord said to Aaron, You and your sons and your father's family are to be responsible for all wrongdoing in relation to the holy place: and you and your sons are to be responsible for the errors which come about in your work as priests.
 και εἶπεν κύριος πρὸς ααρων λέγων σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ ὁ οἶκος πατριᾶς σου λήμψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῶν ἁγίων καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου λήμψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἱερατείας ὑμῶν
- 1 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Aaron, You and your sons and your father's family are to be responsible for all wrongdoing in relation to the holy place: and you and your sons are to be responsible for the errors which come about in your work as priests.
 και εἶπεν κύριος πρὸς ααρων λέγων σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ ὁ οἶκος πατριᾶς σου λήμψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῶν ἁγίων καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου λήμψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἱερατείας ὑμῶν
- 2 Spreek tot de kinderen Israels, en neem van hen voor elk vaderlijk huis een staf, van al hun oversten, naar het huis hunner vaders, twaalf staven; eens iegelijkennaam zult gij schrijven op zijn staf.
Let your brothers, the family of Levi, come near with you, so that they may be joined with you and be your servants: but you and your sons with you are to go in before the ark of witness.
 και τοὺς ἀδελφοὺς σου φυλὴν λευὶ δῆμον τοῦ πατρὸς σου προσαγάγου πρὸς σεαυτὸν καὶ προστεθήτωσάν σοι καὶ λειτουργεῖτωσάν σοι καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 2 En ook zult gij uw broederen, den stam van Levi, den stam uws vaders, met u doen naderen, dat zij u bijgevoegd worden, en u dienen; maar gij, en uw zonen met u, zult zijn voor de tent der getuigenis.
Let your brothers, the family of Levi, come near with you, so that they may be joined with you and be your servants: but you and your sons with you are to go in before the ark of witness.
 και τοὺς ἀδελφοὺς σου φυλὴν λευὶ δῆμον τοῦ πατρὸς σου προσαγάγου πρὸς σεαυτὸν καὶ προστεθήτωσάν σοι καὶ λειτουργεῖτωσάν σοι καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

- 3 Doch Aarons naam zult gij schrijven op den staf van Levi; want een staf zal er zijn voor het hoofd van het huis hunner vaderen.
They are to do your orders and be responsible for the work of the Tent; but they may not come near the vessels of the holy place or the altar, so that death may not overtake them or you.
καὶ φυλάζονται τὰς φυλακὰς σου καὶ τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς πλὴν πρὸς τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐ προσελεύσονται καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται καὶ οὗτοι καὶ ὑμεῖς
- 3 En zij zullen uw wacht waarnemen, en de wacht der ganse tent; doch tot het gereedschap des heiligdoms en het altaar zullen zij niet naderen, opdat zij niet sterven, zo zij als gijlieden.
They are to do your orders and be responsible for the work of the Tent; but they may not come near the vessels of the holy place or the altar, so that death may not overtake them or you.
καὶ φυλάζονται τὰς φυλακὰς σου καὶ τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς πλὴν πρὸς τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐ προσελεύσονται καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται καὶ οὗτοι καὶ ὑμεῖς
- 4 En gij zult ze wegleggen in de tent der samenkomst, voor de getuigenis, waarheen Ik met ulieden samenkomen zal.
They are to be joined with you in the care of the Tent of meeting, doing whatever is needed for the Tent: and no one of any other family may come near you.
καὶ προστεθήσονται πρὸς σὲ καὶ φυλάζονται τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς καὶ ὁ ἀλλογενὴς οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ
- 4 Maar zij zullen u bijgevoegd worden, en de wacht van de tent der samenkomst waarnemen, en allen dienst der tent; en een vreemde zal tot u niet naderen.
They are to be joined with you in the care of the Tent of meeting, doing whatever is needed for the Tent: and no one of any other family may come near you.
καὶ προστεθήσονται πρὸς σὲ καὶ φυλάζονται τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς καὶ ὁ ἀλλογενὴς οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ
- 5 Gijlieden nu zult waarnemen de wacht des heiligdoms, en de wacht des altaars; opdat er geen verbolgenheid meer zij over de kinderen Israels.
You are to be responsible for the holy place and the altar, so that wrath may never again come on the children of Israel.
καὶ φυλάξεσθε τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων καὶ τὰς φυλακὰς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ οὐκ ἔσται θυμὸς ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ
- 5 En het zal geschieden, dat de staf des mans, welke Ik zal verkoren hebben, zal bloeien; en Ik zal stillen de murmureringen van de kinderen Israels tegen Mij, welke zij tegen ulieden murmureerden.
You are to be responsible for the holy place and the altar, so that wrath may never again come on the children of Israel.
καὶ φυλάξεσθε τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων καὶ τὰς φυλακὰς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ οὐκ ἔσται θυμὸς ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ
- 6 Mozes dan sprak tot de kinderen Israels, en al hun oversten gaven aan hem een staf, voor elken overste een staf, naar het huis hunner vaderen, twaalf staven; Aarons staf was ook onder hun staven.
Now, see, I have taken your brothers the Levites from among the children of Israel: they are given to you and to the Lord, to do the work of the Tent of meeting.
καὶ ἐγὼ εἴληφα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν τοὺς λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ δόμα δεδομένον κυρίῳ λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 6 Want Ik, zie, Ik heb uw broederen, de Levieten, uit het midden der kinderen Israels genomen; zij zijn ulieden een gave, gegeven den HEERE, om den dienst van detent der samenkomst te bedienen.
Now, see, I have taken your brothers the Levites from among the children of Israel: they are given to you and to the Lord, to do the work of the Tent of meeting.
καὶ ἐγὼ εἴληφα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν τοὺς λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ δόμα δεδομένον κυρίῳ λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 7 En Mozes legde deze staven weg, voor het aangezicht des HEEREN, in de tent der getuigenis.
And you and your sons with you are to be responsible as priests for the altar and everything on it, and everything inside the veil; you are to do the work of priests; I have given you your position as priests; and any other man who comes near will be put to death.
καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ διατηρήσετε τὴν ἱερατείαν ὑμῶν κατὰ πάντα τρόπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸ ἔνδοθεν τοῦ καταπετάσματος καὶ λειτουργήσετε τὰς λειτουργίας δόμα τῆς ἱερατείας ὑμῶν καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος ἀποθανεῖται
- 7 Maar gij, en uw zonen met u, zult ulieder priesterambt waarnemen in alle zaken des altaars, en in hetgeen van binnen den voorhang is, dat zult gijlieden bedienen; uw priesterambt geve Ik u tot een dienst van een geschenk; en de vreemde, die nadert, zal gedood worden.
And you and your sons with you are to be responsible as priests for the altar and everything on it, and everything inside the veil; you are to do the work of priests; I have given you your position as priests; and any other man who comes near will be put to death.
καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ διατηρήσετε τὴν ἱερατείαν ὑμῶν κατὰ πάντα τρόπον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸ ἔνδοθεν τοῦ καταπετάσματος καὶ λειτουργήσετε τὰς λειτουργίας δόμα τῆς ἱερατείας ὑμῶν καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος ἀποθανεῖται
- 8 Het geschiedde nu des anderen daags, dat Mozes in de tent der getuigenis inging; en ziet, Aarons staf, voor het huis van Levi, bloeide; want hij bracht bloeisel voort, en bloesemde bloesem, en droeg amandelen.
And the Lord said to Aaron, See, I have given into your care my lifted offerings; even all the holy things of the children of Israel I have given to you and to your sons as your right for ever, because you have been marked with the holy oil.
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ααρων καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν διατήρησιν τῶν ἀπαρχῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἡγιασμένων μοι παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ σοὶ δέδωκα αὐτὰ εἰς γέρας καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σὲ ἐνόμιμον αἰώνιον

- 8 Voorts sprak de HEERE tot Aaron: En Ik, zie, Ik heb u gegeven de wacht Mijner heofferen, met alle heilige dingen van de kinderen Israels heb Ik ze u gegeven, om der zalving wil, en aan uw zonen, tot een eeuwige inzetting.
 And the Lord said to Aaron, See, I have given into your care my lifted offerings; even all the holy things of the children of Israel I have given to you and to your sons as your right for ever, because you have been marked with the holy oil.
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς ααρων και ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν διατήρησιν τῶν ἀπαρχῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἡγιασμένων μοι παρὰ τῶν υἱῶν ἰσραηλ σοὶ δέδωκα αὐτὰ εἰς γέρας και τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σοῦ ἐν ὄμιον αἰώνιον
- 9 Dit zult gij hebben van de heiligheid der heiligheden, uit het vuur: al hun offeranden, met al hun spijsoffer, en met al hun zondoffer, en met al hun schuldoffer, dat zij Mij zullen wedergeven; het zal u en uw zonen een heiligheid der heiligheden zijn.
 This is to be yours of the most holy things, out of the fire offerings; every offering of theirs, every meal offering and sin-offering, and every offering which they make on account of error, is to be most holy for you and your sons.
 και τοῦτο ἔστω ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων ἁγίων τῶν καρπωμάτων ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτῶν και ἀπὸ πάντων τῶν θυσιασμάτων αὐτῶν και ἀπὸ πάσης πλημμελείας αὐτῶν και ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὅσα ἀποδιδώσιν μοι ἀπὸ πάντων τῶν ἁγίων σοὶ ἔσται και τοῖς υἱοῖς σου
- 9 Toen bracht Mozes al deze staven uit, van voor het aangezicht des HEEREN, tot al de kinderen Israels; en zij zagen het, en namen elk zijn staf.
 This is to be yours of the most holy things, out of the fire offerings; every offering of theirs, every meal offering and sin-offering, and every offering which they make on account of error, is to be most holy for you and your sons.
 και τοῦτο ἔστω ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων ἁγίων τῶν καρπωμάτων ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτῶν και ἀπὸ πάντων τῶν θυσιασμάτων αὐτῶν και ἀπὸ πάσης πλημμελείας αὐτῶν και ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὅσα ἀποδιδώσιν μοι ἀπὸ πάντων τῶν ἁγίων σοὶ ἔσται και τοῖς υἱοῖς σου
- 10 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Breng de staf van Aaron weder voor de getuigenis, in bewaring, tot een teken voor de wederspannige kinderen; also zult gij een einde maken van hun murmuringen tegen Mij, dat zij niet sterven.
 As most holy things they are to be your food: let every male have them for food; it is to be holy to you.
 ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων φάγεσθε αὐτὰ πᾶν ἀρσενικὸν φάγεται αὐτὰ σὺ και οἱ υἱοὶ σου ἅγια ἔσται σοὶ
- 10 Aan het allerheiligste zult gij dat eten; al wat mannelijk is zal dat eten; het zal u een heiligheid zijn.
 As most holy things they are to be your food: let every male have them for food; it is to be holy to you.
 ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων φάγεσθε αὐτὰ πᾶν ἀρσενικὸν φάγεται αὐτὰ σὺ και οἱ υἱοὶ σου ἅγια ἔσται σοὶ
- 11 Ook zal dit het uwe zijn: het heffer offer hunner gave, met alle beweegofferen der kinderen Israels; Ik heb ze aan u gegeven, en aan uw zonen, en aan uw dochteren met u, tot een eeuwige inzetting; al wie in uw huis rein is, zal dat eten.
 And this is yours: the lifted offering which they give and all the wave offerings of the children of Israel I have given to you and to your sons and to your daughters as your right for ever: everyone in your house who is clean may have them for food.
 και τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπαρχὴ δομάτων αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιθεμάτων τῶν υἱῶν ἰσραηλ σοὶ δέδωκα αὐτὰ και τοῖς υἱοῖς σου και ταῖς θυγατράσιν σου μετὰ σοῦ ἐν ὄμιον αἰώνιον πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτὰ
- 11 En Mozes deed het; gelijk als de HEERE hem geboden had, also deed hij.
 And this is yours: the lifted offering which they give and all the wave offerings of the children of Israel I have given to you and to your sons and to your daughters as your right for ever: everyone in your house who is clean may have them for food.
 και τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπαρχὴ δομάτων αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιθεμάτων τῶν υἱῶν ἰσραηλ σοὶ δέδωκα αὐτὰ και τοῖς υἱοῖς σου και ταῖς θυγατράσιν σου μετὰ σοῦ ἐν ὄμιον αἰώνιον πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτὰ
- 12 Toen spraken de kinderen Israels tot Mozes, zeggende: Zie, wij geven den geest, wij vergaan, wij allen vergaan!
 All the best of the oil and the wine and the grain, the first-fruits of them which they give to the Lord, to you have I given them.
 πᾶσα ἀπαρχὴ ἐλαίου και πᾶσα ἀπαρχὴ οἴνου και σίτου ἀπαρχὴ αὐτῶν ὅσα ἂν δῶσι τῷ κυρίῳ σοὶ δέδωκα αὐτὰ
- 12 Al het beste van de olie, en al het beste van de most, en van koren, hun eerstelingen, die zij den HEERE zullen geven, u heb Ik ze gegeven.
 All the best of the oil and the wine and the grain, the first-fruits of them which they give to the Lord, to you have I given them.
 πᾶσα ἀπαρχὴ ἐλαίου και πᾶσα ἀπαρχὴ οἴνου και σίτου ἀπαρχὴ αὐτῶν ὅσα ἂν δῶσι τῷ κυρίῳ σοὶ δέδωκα αὐτὰ
- 13 Al wie enigzins nadert tot den tabernakel des HEEREN, zal sterven; zullen wij dan den geest gevende verdaan worden? Numeri 18
 The earliest produce from their land which they take to the Lord is to be yours; everyone in your house who is clean may have it for his food.
 τὰ πρωτογενήματα πάντα ὅσα ἐν τῇ γῆ αὐτῶν ὅσα ἂν ἐνέγκωσιν κυρίῳ σοὶ ἔσται πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτὰ

- 13 De eerste vruchten van alles, wat in hun land is, die zij den HEERE zullen brengen, zullen uwe zijn; al wie in uw huis rein is, zal dat eten.
The earliest produce from their land which they take to the Lord is to be yours; everyone in your house who is clean may have it for his food.
τὰ πρωτογενήματα πάντα ὅσα ἐν τῇ γῆ αὐτῶν ὅσα ἂν ἐνέγκωσιν κυρίῳ σοὶ ἔσται πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά
- 14 Al het verbannene in Israel zal het uwe zijn.
Everything given by oath to the Lord in Israel is to be yours.
πᾶν ἀναθεματισμένον ἐν υἱοῖς ἰσραὴλ σοὶ ἔσται
- 15 Al wat de baarmoeder opent, van alle vlees, dat zij den HEERE zullen brengen, onder de mensen, en onder de beesten, zal het uwe zijn; doch de eerstgeborenen der mensen zult gij ganselijk lossen; ook zult gij lossen der eerstgeborenen der onreine beesten.
The first birth of every living thing which is offered to the Lord, of man or beast, is to be yours; but for the first sons of man payment is to be made, and for the first young of unclean beasts.
καὶ πᾶν διανοίγον μήτραν ἀπὸ πάσης σαρκὸς ἃ προσφέρουσιν κυρίῳ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους σοὶ ἔσται ἀλλ' ἢ λύτροις λυτρωθήσεται τὰ πρωτότοκα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων λυτρώση
- 16 Die nu onder dezelve gelost zullen worden, zult gij van een maand oud lossen, naar uw schatting, voor het geld van vijf sikkelen, naar den sikkel des heilighdoms, dieis twintig gera.
Payment is to be made for these when they are a month old, at the value fixed by you, a price of five shekels by the scale of the holy place, that is, twenty gerahs to the shekel.
καὶ ἡ λύτρωσις αὐτοῦ ἀπὸ μηνιαίου ἢ συντήμησις πέντε σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον εἴκοσι ὄβολοι εἰσιν
- 17 Maar het eerstgeborene van een koe, of het eerstgeborene van een schaap, of het eerstgeborene van een geit zult gij niet lossen, zij zijn heilig; hun bloed zult gij sprengen op het altaar, en hun vet zult gij aansteken, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE.
But no such payment may be made for the first birth of an ox or a sheep or a goat; these are holy: their blood is to be dropped on the altar, and their fat burned for an offering made by fire, a sweet smell to the Lord.
πλὴν πρωτότοκα μόσχων καὶ πρωτότοκα προβάτων καὶ πρωτότοκα αἰγῶν οὐ λυτρώση ἅγια ἔστιν καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸ στέαρ ἀνοίσεις κάρπωμα εἰς ὁσμὴν εὐωδίας κυρίῳ
- 18 En hun vlees zal het uwe zijn; gelijk de beweegborst, en gelijk de rechterschouder, zal het uwe zijn.
Their flesh is to be yours; like the breast of the wave offering and the right leg, it is to be yours.
καὶ τὰ κρέα ἔσται σοὶ καθὰ καὶ τὸ στήθιον τοῦ ἐπιθέματος καὶ κατὰ τὸν βραχίονα τὸν δεξιῶν σοὶ ἔσται
- 19 Alle hefofferen der heilige dingen, die de kinderen Israels den HEERE zullen offeren, heb Ik aan u gegeven, en aan uw zonen, en aan uw dochteren met u, tot eeneeuwige inzetting; het zal een eeuwig zoutverbond zijn, voor het aangezicht des HEEREN, voor u en voor uw zaad met u.
All the lifted offerings of the holy things which the children of Israel give to the Lord, I have given to you and to your sons and to your daughters as a right for ever. This is an agreement made with salt before the Lord, to you and to your seed for ever.
πᾶν ἀφαίρεμα τῶν ἁγίων ὅσα ἂν ἀφέλωσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κυρίῳ σοὶ δέδωκα καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσιν σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον διαθήκη ἄλως αἰωνίου ἔστιν ἐναντι κυρίου σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ
- 20 Ook zeide de HEERE tot Aaron: Gij zult in hun land niet erven, en gij zult geen deel in het midden van henlieden hebben; Ik ben uw deel en uw erfenis, in het midden van de kinderen Israels.
And the Lord said to Aaron, You will have no heritage in their land, or any part among them; I am your part and your heritage among the children of Israel.
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ααρων ἐν τῇ γῆ αὐτῶν οὐ κληρονομήσεις καὶ μερίς οὐκ ἔσται σοὶ ἐν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ μερίς σου καὶ κληρονομία σου ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ
- 21 En zie, aan de kinderen van Levi heb Ik alle tienden in Israel ter erfenis gegeven, voor hun dienst, dien zij bedienen, den dienst van de tent der samenkomst.
And to the children of Levi I have given as their heritage all the tenths offered in Israel, as payment for the work they do, the work of the Tent of meeting.
καὶ τοῖς υἱοῖς λευὶ ἰδοὺ δέδωκα πᾶν ἐπιδέκατον ἐν ἰσραὴλ ἐν κλήρῳ ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν ὅσα αὐτοὶ λειτουργοῦσιν λειτουργίαν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
- 22 En de kinderen Israels zullen niet meer naderen tot de tent der samenkomst, om zonde te dragen en te sterven.
In future the children of Israel are not to come near the Tent of meeting, so that death may not come to them because of sin.
καὶ οὐ προσελεύσονται ἔτι οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαβεῖν ἁμαρτίαν θανατηφόρον
- 23 Maar de Levieten, die zullen bedienen den dienst van de tent der samenkomst, en die zullen hun ongerechtigheid dragen; het zal een eeuwig inzetting zijn voor uw geslachten; en in het midden van de kinderen Israels zullen zij geen erfenis erven.
But the Levites are to do the work of the Tent of meeting, and be responsible for errors in connection with it: this is a law for ever through all your generations; and among the children of Israel they will have no heritage.
καὶ λειτουργήσει ὁ λευίτης αὐτὸς τὴν λειτουργίαν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ αὐτοὶ λήψονται τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν καὶ ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραὴλ οὐ κληρονομήσουσιν κληρονομίαν

- 24 Want de tienden der kinderen Israels, die zij den HEERE tot een heoffer zullen offeren, heb Ik aan de Levieten tot een erfenis gegeven; daarom heb Ik tot hengezegd: Zij zullen in het midden van de kinderen Israels geen erfenis erven.
For the tenths which the children of Israel give as a lifted offering to the Lord I have given to the Levites as their heritage. and so I have said to them, Among the children of Israel they will have no heritage.
ὅτι τὰ ἐπιδέκατα τῶν υἰῶν ἰσραὴλ ὅσα ἂν ἀφορίσωσιν κυρίῳ ἀφαίρεμα δέδωκα τοῖς λευίταις ἐν κλήρῳ διὰ τοῦτο εἶρηκα αὐτοῖς ἐν μέσῳ υἰῶν ἰσραὴλ οὐ κληρονομήσουσιν κληρὸν
- 25 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 26 Gij zult ook tot de Levieten spreken, en tot hen zeggen: Wanneer gij van de kinderen Israels de tienden zult ontvangen hebben, die Ik u voor uw erfenis vanhenlieden gegeven heb, zo zult gij daarvan een heoffer des HEEREN offeren, de tienden van die tienden;
Say to the Levites, When you take from the children of Israel the tenth which I have given to you from them as your heritage, a tenth part of that tenth is to be offered as an offering lifted up before the Lord.
καὶ τοῖς λευίταις λαλήσεις καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἰῶν ἰσραὴλ τὸ ἐπιδέκατον ὃ δέδωκα ὑμῖν παρ' αὐτῶν ἐν κλήρῳ καὶ ἀφελεῖτε ὑμεῖς ἀπ' αὐτοῦ ἀφαίρεμα κυρίῳ ἐπιδέκατον ἀπὸ τοῦ ἐπιδέκατου
- 27 En het zal u gerekend worden tot uw heoffer, als koren van den dorsvloer, en als de volheid van de perskuip.
And this lifted offering is to be put to your credit as if it was grain from the grain-floor and wine from the vines.
καὶ λογισθήσεται ὑμῖν τὰ ἀφαιρέματα ὑμῶν ὡς σῖτος ἀπὸ ἄλω καὶ ἀφαίρεμα ἀπὸ ληνοῦ
- 28 Alzo zult gij ook een heoffer des HEEREN offeren van al uw tienden, die gij van de kinderen Israels zult hebben ontvangen; en gij zult daarvan des HEERENheoffer geven aan den priester Aaron.
So you are to make an offering lifted up to the Lord from all the tenths which you get from the children of Israel, giving out of it the Lord's lifted offering to Aaron the priest.
οὕτως ἀφελεῖτε καὶ ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἀφαιρεμάτων κυρίου ἀπὸ πάντων ἐπιδέκατων ὑμῶν ὅσα ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἰῶν ἰσραὴλ καὶ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ ααρὼν τῷ ἱερεῖ
- 29 Van al uw gaven zult gij alle heoffer des HEEREN offeren; van al het beste van die, van zijn heiliging daarvan.
From everything given to you, let the best of it, the holy part of it, be offered as a lifted offering to the Lord.
ἀπὸ πάντων τῶν δομάτων ὑμῶν ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα κυρίῳ ἢ ἀπὸ πάντων τῶν ἀπαρχῶν τὸ ἡγιασμένον ἀπ' αὐτοῦ
- 30 Gij zult dan tot hen zeggen: Als gij deszelfs beste daarvan offert, zo zal het den Levieten toegerekend worden als een inkomen des dorsvloers, en als een inkomendes perskuips.
Say to them, then, When the best of it is lifted up on high, it is to be put to the account of the Levites as the increase of the grain-floor and of the place where the grapes are crushed.
καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς ὅταν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ καὶ λογισθήσεται τοῖς λευίταις ὡς γένημα ἀπὸ ἄλω καὶ ὡς γένημα ἀπὸ ληνοῦ
- 31 En gij zult dat eten in alle plaatsen, gij en uw huis; want het is ulieden een loon voor uw dienst in de tent der samenkomst.
It is to be your food, for you and your families in every place: it is your reward for your work in the Tent of meeting.
καὶ ἔδεσθε αὐτὸ ἐν παντὶ τόπῳ ὑμεῖς καὶ οἱ οἴκοι ὑμῶν ὅτι μισθὸς οὗτος ὑμῖν ἐστὶν ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν ὑμῶν τῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου
- 32 Zo zult gij daarover geen zonde dragen, als gij deszelfs beste daarvan offert; en gij zult de heilige dingen van de kinderen Israels niet ontheiligen, opdat gij niet sterft
And no sin will be yours on account of it, when the best of it has been lifted up on high; you are not to make a wrong use of the holy things of the children of Israel, so that death may not overtake you.
καὶ οὐ λήψεσθε δι' αὐτὸ ἁμαρτίαν ὅτι ἂν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὰ ἅγια τῶν υἰῶν ἰσραὴλ οὐ βεβηλώσετε ἵνα μὴ ἀποθάνητε
- 1 Zo zeide de HEERE tot Aaron: Gij, en uw zonen, en het huis uws vaders met u, zult dragen de ongerechtigheid des heiligdoms; en gij, en uw zonen met u, zult zijn voor de tent der priesterambt.
And the Lord said to Moses and Aaron,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρὼν λέγων
- 2 En ook zult gij uw broederen, den stam van Levi, den stam uws vaders, met u doen naderen, dat zij u bijgevoegd worden, en u dienen; maar gij, en uw zonen met u, zult zijn voor de tent der getuigenis.
This is the rule of the law which the Lord has made, saying, Give orders to the children of Israel to give you a red cow without any mark on her, and on which the yoke has never been put:
αὕτη ἡ διαστολὴ τοῦ νόμου ὅσα συνέταξεν κύριος λέγων λάλησον τοῖς υἰοῖς ἰσραὴλ καὶ λαβέτωσαν πρὸς σὲ δάμαλιν πυρρὰν ἄμωμον ἥτις οὐκ ἔχει ἐν αὐτῇ μῶμον καὶ ἣ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτὴν ζυγός
- 3 En zij zullen uw wacht waarnemen, en de wacht der ganse tent; doch tot het gereedschap des heiligdoms en het altaar zullen zij niet naderen, opdat zij niet sterven, zo zij als gijlieden.
Give her to Eleazar the priest and let him take her outside the tent-circle and have her put to death before him.
καὶ δώσεις αὐτὴν πρὸς ελεάζαρ τὸν ἱερέα καὶ ἐξάξουσιν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν καὶ σφάξουσιν αὐτὴν ἐνώπιον αὐτοῦ

- 4 Maar zij zullen u bijgevoegd worden, en de wacht van de tent der samenkomst waarnemen, en allen dienst der tent; en een vreemde zal tot u niet naderen.
Then let Eleazar the priest take some of her blood on his finger, shaking the blood seven times in the direction of the front of the Tent of meeting:
καὶ λήμψεται ελεαζαρ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς καὶ ρανεῖ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἑπτὰκις
- 5 Gijlieden nu zult waarnemen de wacht des heilighdoms, en de wacht des altaars; opdat er geen verbolgenheid meer zij over de kinderen Israels.
And the cow is to be burned before him, her skin and her flesh and her blood and her waste are to be burned:
καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐναντίον αὐτοῦ καὶ τὸ δέρμα καὶ τὰ κρέα αὐτῆς καὶ τὸ αἷμα αὐτῆς σὺν τῇ κόπρῳ αὐτῆς κατακαυθήσεται
- 6 Want Ik, zie, Ik heb uw broederen, de Levieten, uit het midden der kinderen Israels genomen; zij zijn ulieden een gave, gegeven den HEERE, om den dienst van detent der samenkomst te bedienen.
Then let the priest take cedar-wood and hyssop and red thread, and put them into the fire where the cow is burning.
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ξύλον κέδρινον καὶ ὕσσωπον καὶ κόκκινον καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς μέσον τοῦ κατακαύματος τῆς δαμάλεως
- 7 Maar gij, en uw zonen met u, zult ulieder priesteramt waarnemen in alle zaken des altaars, en in hetgeen van binnen den voorhang is, dat zult gijlieden bedienen; uwpriesteramt geve Ik u tot een dienst van een geschenk; en de vreemde, die nadert, zal gedood worden.
And the priest, after washing his clothing and bathing his body in water, may come back to the tent-circle, and will be unclean till evening.
καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ὁ ἱερεὺς ἕως ἑσπέρας
- 8 Voorts sprak de HEERE tot Aaron: En Ik, zie, Ik heb u gegeven de wacht Mijner heofferen, met alle heilige dingen van de kinderen Israels heb Ik ze u gegeven, om der zalving wil, en aan uw zonen, tot een eeuwige inzetting.
And he who does the burning is to have his clothing washed and his body bathed in water and be unclean till evening.
καὶ ὁ κατακαίων αὐτὴν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 9 Dit zult gij hebben van de heiligheid der heiligheden, uit het vuur: al hun offeranden, met al hun spijsoffer, en met al hun zondoffer, en met al hun schuldoffer, dat zijMij zullen wedergeven; het zal u en uw zonen een heiligheid der heiligheden zijn.
Then let a man who is clean take the dust of the burned cow and put it outside the tent-circle in a clean place, where it is to be kept for the children of Israel and used in making the water which takes away what is unclean: it is a sin-offering.
καὶ συνάξει ἄνθρωπος καθαρὸς τὴν σποδὸν τῆς δαμάλεως καὶ ἀποθήσει ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν καὶ ἔσται τῇ συναγωγῇ υἱῶν ἰσραηλ εἰς διατήρησιν ὕδωρ ῥαντισμοῦ ἁγνισμῶ ἐστὶν
- 10 Aan het allerheiligste zult gij dat eten; al wat mannelijk is zal dat eten; het zal u een heiligheid zijn.
And he who takes up the dust of the burned cow is to have his clothing washed with water and be unclean till evening: this is to be a law for ever, for the children of Israel as well as for the man from another country who is living among them.
καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια ὁ συνάγων τὴν σποδιὰν τῆς δαμάλεως καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας καὶ ἔσται τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ τοῖς προσκειμένοις προσηλύτοις νόμιμον αἰώνιον
- 11 Ook zal dit het uwe zijn: het heoffer hunner gave, met alle beweegofferen der kinderen Israels; Ik heb ze aan u gegeven, en aan uw zonen, en aan uw dochterenmet u, tot een eeuwige inzetting; al wie in uw huis rein is, zal dat eten.
Anyone touching a dead body will be unclean for seven days:
ὁ ἀπτόμενος τοῦ τεθνηκότος πάσης ψυχῆς ἀνθρώπου ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας
- 12 Al het beste van de olie, en al het beste van de most, en van koren, hun eerstelingen, die zij den HEERE zullen geven, u heb Ik ze gegeven.
On the third day and on the seventh day he is to make himself clean with the water, and so he will be clean: but if he does not do this on the third day and on the seventh day, he will not be clean.
οὗτος ἁγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ καθαρὸς ἔσται ἐὰν δὲ μὴ ἀφαγνισθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ οὐ καθαρὸς ἔσται
- 13 De eerste vruchten van alles, wat in hun land is, die zij den HEERE zullen brengen, zullen uwe zijn; al wie in uw huis rein is, zal dat eten.
Anyone touching the body of a dead man without making himself clean in this way, makes the House of the Lord unclean; and that man will be cut off from Israel: because the water was not put on him, he will be unclean; his unclean condition is unchanged.
πᾶς ὁ ἀπτόμενος τοῦ τεθνηκότος ἀπὸ ψυχῆς ἀνθρώπου ἐὰν ἀποθάνῃ καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ τὴν σκηνὴν κυρίου ἐμίανεν ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ ἰσραηλ ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ περιερραντίσθη ἐπ' αὐτόν ἀκάθαρτος ἔστιν ἔτι ἢ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἔστιν
- 14 Al het verbannene in Israel zal het uwe zijn.
This is the law when death comes to a man in his tent: everyone who comes into the tent, and everyone who is in the tent, will be unclean for seven days.
καὶ οὗτος ὁ νόμος ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ ἐν οἰκίᾳ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀκάθαρτα ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας

- 15 Al wat de baarmoeder opent, van alle vlees, dat zij den HEERE zullen brengen, onder de mensen, en onder de beesten, zal het uwe zijn; doch de eerstgeborenen der mensen zult gij ganselijk lossen; ook zult gij lossen der eerstgeborenen der onreine beesten.
And every open vessel without a cover fixed on it will be unclean.
καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεφορμένον ὃσα οὐχὶ δεσμὸν καταδέεται ἐπ' αὐτῷ ἀκάθαρτά ἐστιν
- 16 Die nu onder dezelve gelost zullen worden, zult gij van een maand oud lossen, naar uw schatting, voor het geld van vijf sikkelen, naar den sikkel des heiligdoms, dieis twintig gera.
And anyone touching one who has been put to death with the sword in the open country, or the body of one who has come to his end by a natural death, or a man's bone, or the resting-place of a dead body, will be unclean for seven days.
καὶ πᾶς ὃς ἐὰν ἄψηται ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τραυματίου ἢ νεκροῦ ἢ ὀστέου ἀνθρωπίνου ἢ μνήματος ἐπτά ἡμέρας ἀκάθαρτος ἔσται
- 17 Maar het eerstgeborene van een koe, of het eerstgeborene van een schaap, of het eerstgeborene van een geit zult gij niet lossen, zij zijn heilig; hun bloed zult gij sprengen op het altaar, en hun ver zult gij aansteken, tot een vuuroffer van liefelijken reuk den HEERE.
And for the unclean, they are to take the dust of the burning of the sin-offering, and put flowing water on it in a vessel:
καὶ λήμψονται τῷ ἀκαθάρτῳ ἀπὸ τῆς σποδιάς τῆς κατακακαυμένης τοῦ ἁγνισμοῦ καὶ ἐκχεοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ὕδωρ ζῶν εἰς σκεῦος
- 18 En hun vlees zal het uwe zijn; gelijk de beweegborst, en gelijk de rechterschouder, zal het uwe zijn.
And a clean person is to take hyssop and put it in the water, shaking it over the tent, and all the vessels, and the people who were there, and over him by whom the bone, or the body of one who has been put to death with the sword, or the body of one who has come to his end by a natural death, or the resting-place was touched.
καὶ λήμψεται ὑσσοπον καὶ βάψει εἰς τὸ ὕδωρ ἄνθρωπος καθαρὸς καὶ περιρρανεῖ ἐπὶ τὸν οἶκον καὶ ἐπὶ τὰ σκεῦα καὶ ἐπὶ τὰς ψυχὰς ὅσαι ἐὰν ὦσιν ἐκεῖ καὶ ἐπὶ τὸν ἡμέμενον τοῦ ὀστέου τοῦ ἀνθρωπίνου ἢ τοῦ τραυματίου ἢ τοῦ τεθνηκότος ἢ τοῦ μνήματος
- 19 Alle hefofferen der heilige dingen, die de kinderen Israels den HEERE zullen offeren, heb Ik aan u gegeven, en aan uw zonen, en aan uw dochteren met u, tot eeneeuwige inzetting; het zal een eeuwig zoutverbond zijn, voor het aangezicht des HEEREN, voor u en voor uw zaad met u.
Let the clean person do this to the unclean on the third day and on the seventh day: and on the seventh day he is to make him clean; and after washing his clothing and bathing himself in water, he will be clean in the evening.
καὶ περιρρανεῖ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸν ἀκάθαρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀφαγισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 20 Ook zeide de HEERE tot Aaron: Gij zult in hun land niet erven, en gij zult geen deel in het midden van henlieden hebben; Ik ben uw deel en uw erfenis, in hetmidden van de kinderen Israels.
But the man who, being unclean, does not make himself clean in this way, will be cut off from the meeting of the people, because he has made the holy place of the Lord unclean: the water has not been put on him, he is unclean.
καὶ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν μιανθῇ καὶ μὴ ἀφαγισθῇ ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐμίανεν ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ περιερρανήσθη ἐπ' αὐτόν ἀκάθαρτός ἐστιν
- 21 En zie, aan de kinderen van Levi heb Ik alle tienden in Israel ter erfenis gegeven, voor hun dienst, dien zij bedienen, den dienst van de tent der samenkomst.
This is to be a law for them for ever: he who puts the water on the unclean person is to have his clothing washed; and anyone touching the water will be unclean till evening.
καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον καὶ ὁ περιρραίνων ὕδωρ ῥαντισμοῦ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ὁ ἀπτόμενος τοῦ ὕδατος τοῦ ῥαντισμοῦ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 22 En de kinderen Israels zullen niet meer naderen tot de tent der samenkomst, om zonde te dragen en te sterven.
Anything touched by the unclean person will be unclean; and any person touching it will be unclean till evening.
καὶ παντὸς οὗ ἐὰν ἄψηται αὐτοῦ ὁ ἀκάθαρτος ἀκάθαρτος ἔσται καὶ ἡ ψυχὴ ἢ ἀπτομένη ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας
- 1 Als de kinderen Israels, de ganse vergadering, in de woestijn Zin gekomen waren, in de eerste maand, zo bleef het volk te Kades. En Mirjam stierf aldaar, en zij werd aldaar begraven.
In the first month all the children of Israel came into the waste land of Zin, and put up their tents in Kadesh; there death came to Miriam, and they put her body to rest in the earth.
καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν ἔρημον σιν ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ καὶ κατέμεινεν ὁ λαὸς ἐν καδης καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ μαριαμ καὶ ἐτάφη ἐκεῖ
- 2 En er was geen water voor de vergadering; toen vergaderden zij zich tegen Mozes en tegen Aaron.
And there was no water for the people: and they came together against Moses and against Aaron.
καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ συναγωγῇ καὶ ἠθροίσθησαν ἐπὶ μουσῆν καὶ ααρὼν
- 3 En het volk twistte met Mozes, en zij spraken, zeggende: Och, of wij den geest gegeven hadden, toen onze broeders voor het aangezicht des HEEREN den geestgaven!
And the people were angry with Moses and said, If only death had overtaken us when our brothers came to their death before the Lord!
καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς μουσῆν λέγοντες ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἔναντι κυρίου

- 4 Waaronc toch hebt gijlieden de gemeente des HEEREN in deze woestijn gebracht, dat wij daar sterven zouden, wij en onze beesten?
Why have you taken the Lord's people into this waste, for death to come to us and to our cattle there?
 καὶ ἵνα τί ἀνηγάγετε τὴν συναγωγὴν κυρίου εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν
- 5 En waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, om ons te brengen in deze kwade plaats? Het is geen plaats van zaad, noch van vijgen, noch vanwijnstokken, noch van granaatappelen; ook is er geen water om te drinken.
Why have you made us come out of Egypt into this evil place? This is no place of seed or figs or vines or other fruits, and there is no water for drinking.
 καὶ ἵνα τί τοῦτο ἀνηγάγετε ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου παραγενέσθαι εἰς τὸν τόπον τὸν πονηρὸν τοῦτον τόπος οὐ οὐ σπείρεται οὐδὲ σκαῖ οὐδὲ ἄμπελοι οὐδὲ ῥόαι οὐδὲ ὕδωρ ἐστὶν πιεῖν
- 6 Toen gingen Mozes en Aaron van het aangezicht der gemeente tot de deur van de tent der samenkomst, en zij vielen op hun aangezichten; en de heerlijkheid des HEEREN verscheen hun.
Then Moses and Aaron went away from the people to the door of the Tent of meeting; and, falling on their faces there, they saw the glory of the Lord.
 καὶ ἦλθεν μωσῆς καὶ ααρων ἀπὸ προσώπου τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πρὸς αὐτοὺς
- 7 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωσῆν λέγων
- 8 Neem dien staf, en verzamel de vergadering, gij en Aaron, uw broeder, en spreek gijlieden tot den steenrots voor hun ogen, zo zal zij hun water geven; also zult gijhun water voortbrengen uit den steenrots, en gij zult de vergadering en haar beesten drenken.
Take the rod, you and Aaron, your brother, and make all the people come together, and before their eyes give orders to the rock to give out its water; and so make water come out of the rock for them, and give the people and their cattle drink.
 λαβὲ τὴν ῥάβδον καὶ ἐκκλησίασεν τὴν συναγωγὴν σὺ καὶ ααρων ὁ ἀδελφός σου καὶ λαλήσατε πρὸς τὴν πέτραν ἔναντι αὐτῶν καὶ δώσει τὰ ὕδατα αὐτῆς καὶ ἐξοίσετε αὐτοῖς ὕδωρ ἐκ τῆς πέτρας καὶ ποτιεῖτε τὴν συναγωγὴν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν
- 9 Toen nam Mozes den staf van voor het aangezicht des HEEREN, gelijk als Hij hem geboden had.
And Moses took the rod from before the Lord as he gave him orders.
 καὶ ἔλαβεν μωσῆς τὴν ῥάβδον τὴν ἀπέναντι κυρίου καθὰ συνέταξεν κύριος
- 10 En Mozes en Aaron vergaderden de gemeente voor de steenrots, en hij zeide tot hen: Hoort toch, gij wederspanningen, zullen wij water voor ulieden uit dezesteenrots hervoorbrengen?
Then Moses and Aaron made the people come together in front of the rock, and he said to them, Give ear now, you people whose hearts are turned from the Lord; are we to get water for you out of the rock?
 καὶ ἐξεκκλησίασεν μωσῆς καὶ ααρων τὴν συναγωγὴν ἀπέναντι τῆς πέτρας καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἀκούσατέ μου οἱ ἀπειθεῖς μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξομεν ὑμῖν ὕδωρ
- 11 Toen hief Mozes zijn hand op, en hij sloeg de steenrots tweemaal met zijn staf; en er kwam veel waters uit, zodat de vergadering dronk, en haar beesten.
And lifting up his hand, Moses gave the rock two blows with his rod: and water came streaming out, and the people and their cattle had drink enough.
 καὶ ἐπάρας μωσῆς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπάταξεν τὴν πέτραν τῇ ῥάβδῳ δὶς καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ πολὺ καὶ ἔπιεν ἡ συναγωγὴ καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν
- 12 Derhalve zeide de HEERE tot Mozes en tot Aaron: Omdat gijlieden Mij niet geloofd hebt, dat gij Mij heiligtet voor de ogen der kinderen van Israel, daarom zultgijlieden deze gemeente niet inbrengen in het land, hetwelk Ik hun gegeven heb.
Then the Lord said to Moses and Aaron, Because you had not enough faith in me to keep my name holy before the children of Israel, you will not take this people into the land which I have given them.
 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μωσῆν καὶ ααρων ὅτι οὐκ ἐπιστεύσατε ἀγίασαι με ἔναντίον υἱῶν ἰσραηλ διὰ τοῦτο οὐκ εἰσάξετε ὑμεῖς τὴν συναγωγὴν ταύτην εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα αὐτοῖς
- 13 Dit zijn de wateren van Meriba, daar de kinderen Israels met den HEERE om getwist hebben; en Hij werd aan hen geheiligd.
These are the waters of Meribah; because the children of Israel went against the Lord, and they saw that he was holy among them.
 τοῦτο ὕδωρ ἀντιλογίας ὅτι ἐλοιδορήθησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἔναντι κυρίου καὶ ἡγιασθῆ ἔν αὐτοῖς
- 14 Daarna zond Mozes boden uit Kades tot den koning van Edom, welke zeiden: Alzo zegt uw broeder Israel: Gij weet al de moeite, die ons ontmoet is;
Then Moses sent men from Kadesh to the king of Edom to say to him, Your brother Israel says, You have knowledge of all the things we have been through;
 καὶ ἀπέστειλεν μωσῆς ἀγγέλους ἐκ καθῆς πρὸς βασιλέα εδωμ λέγων τάδε λέγει ὁ ἀδελφός σου ἰσραηλ σὺ ἐπίστη πάντα τὸν μόχθον τὸν εὐρόντα ἡμᾶς
- 15 Dat onze vaders naar Egypte afgetogen zijn, en wij in Egypte vele dagen gewoond hebben; en dat de Egyptenaars aan ons en onze vaderen kwaad gedaan hebben.
How our fathers went down into Egypt, and we were living in Egypt for a long time; and the Egyptians were cruel to us and to our fathers:
 καὶ κατέβησαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς αἰγύπτον καὶ παρωκῆσαμεν ἐν αἰγύπτῳ ἡμέρας πλείους καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ αἰγύπτιοι καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν

- 16 Toen riepen wij tot den HEERE, en Hij hoorde onze stem, en Hij zond een Engel, en Hij leidde ons uit Egypte; en ziet, wij zijn te Kades, en stad aan het uitersteuwer landpale.
And the Lord gave ear to the voice of our cry, and sent an angel and took us out of Egypt: and now we are in Kadesh, a town on the edge of your land;
 και ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον καὶ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν καὶ ἀποστείλας ἄγγελον ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου καὶ νῦν ἐσμεν ἐν καθῆς πόλει ἐκ μέρους τῶν ὀρίων σου
- 17 Laat ons toch door uw land trekken; wij zullen niet trekken door den akker, noch door de wijngaarden, noch zullen het water der putten drinken; wij zullen denkoninklijken weg gaan, wij zullen niet afwijken ter rechterhand noch ter linkerhand, totdat wij door uw landpalen zullen getrokken zijn.
Let us now go through your land: we will not go into field or vine-garden, or take the water of the springs; we will go by the highway, not turning to the right or to the left, till we have gone past the limits of your land.
 παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου οὐ διελευσόμεθα δι' ἀγρῶν οὐδὲ δι' ἀμπελώνων οὐδὲ πτόμεθα ὕδωρ ἐκ λάκκου σου ὁδῶ βασιλικῆ πορευσόμεθα οὐκ ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ οὐδὲ εὐώνυμα ἕως ἂν παρέλθω μεν τὰ ὄριά σου
- 18 Doch Edom zeide tot hem: Gij zult door mij niet trekken, opdat ik niet misschien met het zwaard uitga u tegemoet!
And Edom said, You are not to go through my land, for if you do I will come out against you with the sword.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν εδωμ οὐ διελεύσει δι' ἐμοῦ εἰ δὲ μὴ ἐν πολέμῳ ἐξελεύσομαι εἰς συνάντησίν σοι
- 19 Toen zeiden de kinderen Israels tot hem: Wij zullen door den gebaanden weg optrekken, en indien wij van uw water drinken, ik en mijn vee, zo zal ik deszelfs prijsdaarvoor geven; ik zal alleenlijk, zonder iets anders, te voet doortrekken.
And the children of Israel said to him, We will go up by the highway: and if we or our cattle take of your water, we will give you a price for it: only let us go through on our feet, nothing more.
 και λέγουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα ἐὰν δὲ τοῦ ὕδατός σου πτόμεν ἐγὼ τε καὶ τὰ κτήνη δώσω τιμὴν σοι ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἐστιν παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα
- 20 Doch hij zeide: Gij zult niet doortrekken! En Edom is hem tegemoet uitgetrokken, met een zwaar volk, en met een sterke hand.
But he said, You are not to go through. And Edom came out against them in his strength, with a great army.
 ὁ δὲ εἶπεν οὐ διελεύσει δι' ἐμοῦ καὶ ἐξῆλθεν εδωμ εἰς συνάντησιν αὐτῷ ἐν ὄλῳ βαρεῖ καὶ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ
- 21 Alzo weigerde Edom Israel toe te laten door zijn landpale te trekken; daarom week Israel van hem af.
So Edom would not let Israel go through his land; and Israel went in another direction.
 και οὐκ ἠθέλησεν εδωμ δοῦναι τῷ ἰσραηλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὀρίων αὐτοῦ καὶ ἐξέκλινεν ἰσραηλ ἀπ' αὐτοῦ
- 22 Toen reisden zij van Kades; en de kinderen Israels kwamen, de ganse vergadering, aan den berg Hor.
And they went on from Kadesh, and came, with all their people, to Mount Hor.
 και ἀπῆραν ἐκ καθῆς καὶ παρεγένοντο οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πάσα ἡ συναγωγή εἰς ὠρ τὸ ὄρος
- 23 De HEERE nu sprak tot Mozes, en tot Aaron, aan den berg Hor, aan de pale van het land van Edom, zeggende:
And at Mount Hor, at the edge of the land of Edom, the Lord said to Moses and Aaron,
 και εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ ααρων ἐν ὠρ τῷ ὄρει ἐπὶ τῶν ὀρίων γῆς εδωμ λέγων
- 24 Aaron zal tot zijn volken verzameld worden; want hij zal niet komen in het land, hetwelk Ik aan de kinderen Israels gegeven heb, omdat gijlieden Mijn mondweerspanning geweest zijt bij de wateren van Meriba.
Aaron will be put to rest with his people; he will not go into the land which I have given to the children of Israel, because you went against my word at the waters of Meribah.
 προστεθήτω ααρων πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὅτι οὐ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ διότι παρωξύνάτε με ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς λοιδορίας
- 25 Neem Aaron, en Eleazar, zijn zoon, en doe hen opklimmen tot den berg Hor.
So take Aaron and Eleazar, his son, up into Mount Hor;
 λαβὲ τὸν ααρων καὶ ελεαζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἀναβίβασον αὐτοὺς εἰς ὠρ τὸ ὄρος ἐναντι πάσης τῆς συναγωγῆς
- 26 En trek Aaron zijn klederen uit, en trek ze Eleazar, zijn zoon, aan; want Aaron zal verzameld worden, en daar sterven.
And take Aaron's robes off him and put them on Eleazar, his son: and death will come to Aaron there, and he will be put to rest with his people.
 και ἐκδύσον ααρων τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ ἐνδύσον ελεαζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ααρων προστεθῆεις ἀποθανέτω ἐκεῖ
- 27 Mozes nu deed, gelijk als de HEERE geboden had; want zij klommen op tot den berg Hor, voor de ogen der ganse vergadering.
So Moses did as the Lord had said, and before the eyes of all the people they went up Mount Hor.
 και ἐποίησεν μουσῆς καθὰ συνέταξεν κύριος καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς ὠρ τὸ ὄρος ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς

- 28 En Mozes trok Aaron zijn klederen uit, en hij trok ze zijn zoon Eleazar aan; en Aaron stierf aldaar, op de hoogte diens bergs. Toen kwam Mozes en Eleazar van dien berg af.
And Moses took off Aaron's robes, and put them on Eleazar, his son; and there on the top of the mountain death came to Aaron: then Moses and Eleazar came down from the mountain.
 και ἐξέδυσεν ααρων τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐνέδυσεν αὐτὰ ελεαζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν ααρων ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους καὶ κατέβη μουσῆς καὶ ελεαζαρ ἐκ τοῦ ὄρους
- 29 Toen de ganse vergadering zag, dat Aaron overleden was, zo beweenden zij Aaron dertig dagen, het ganse huis van Israel.
And when the people saw that Aaron was dead, all the children of Israel gave themselves up to weeping for him for thirty days.
 και εἶδεν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ὅτι ἀπελύθη ααρων καὶ ἐκλαυσαν τὸν ααρων τριάκοντα ἡμέρας πᾶς οἶκος ἰσραηλ
- 1 Als de Kanaaniet, de koning van Harad, wonende tegen het zuiden, hoorde, dat Israel door den weg der verspieders kwam, zo streed hij tegen Israel, en hij voerde enige gevangenen uit denzelven gevankelijk weg.
And it came to the ears of the Canaanite, the king of Arad, living in the South, that Israel was coming by the way of Atharim, and he came out against them and took some of them prisoners.
 και ἤκουσεν ὁ χανανις βασιλεὺς αραδ ὁ κατοικῶν κατὰ τὴν ἔρημον ἦλθεν γὰρ ἰσραηλ ὁδὸν αθαριν καὶ ἐπολέμησεν πρὸς ἰσραηλ καὶ κατεπρονόμεισεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν
- 2 Toen beloofde Israel den HEERE een gelofte, en zeide: Indien Gij dit volk geheel in mijn hand geeft, zo zal ik hun steden verbannen.
Then Israel made an oath to the Lord, and said, If you will give up this people into my hands, then I will send complete destruction on all their towns.
 και ἠϋξάτο ἰσραηλ εὐχὴν κυρίῳ καὶ εἶπεν ἐάν μοι παραδῶς τὸν λαὸν τοῦτον ὑποχείριον ἀναθεματιῶ αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ
- 3 De HEERE dan verhoorde de stem van Israel, en gaf de Kanaanieten over; en hij verbande hen en hun steden; en hij noemde den naam dier plaats Horma.
And the Lord, in answer to the voice of Israel, gave the Canaanites up to them; and they put them and their towns completely to destruction: and that place was named Hormah.
 και εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ἰσραηλ καὶ παρέδωκεν τὸν χανανιν ὑποχείριον αὐτοῦ καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἀνάθεμα
- 4 Toen reisden zij van den berg Hor, op den weg der Schelfzee, dat zij om het land der Edomieten heentogen; doch de ziel des volks werd verdrietig op dezen weg.
Then they went on from Mount Hor by the way to the Red Sea, going round the land of Edom: and the spirit of the people was overcome with weariness on the way.
 και ἀπάραντες ἐξ ὄρη τοῦ ὄρους ὁδὸν ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθρὰν περιεκύκλωσαν γῆν εδομ καὶ ὀλιγοψύχησεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ὁδῷ
- 5 En het volk sprak tegen God en tegen Mozes: Waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, opdat wij sterven zouden in de woestijn? Want hier is geen brood, ook geen water, en onze ziel walgt over dit zeer lichte brood.
And crying out against God and against Moses, they said, Why have you taken us out of Egypt to come to our death in the waste land? For there is no bread and no water, and this poor bread is disgusting to us.
 και καταλάλει ὁ λαὸς πρὸς τὸν θεὸν καὶ κατὰ μουσῆ λέγοντες ἵνα τί ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι οὐκ ἔστιν ἄρτος οὐδὲ ὕδωρ ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν προσώχθισεν ἐν τῷ ἄρτῳ τῷ διακένῳ
- 6 Toen zond de HEERE vurige slangen onder het volk, die beten het volk; en er stierf veel volks van Israel.
Then the Lord sent poison-snakes among the people; and their bites were a cause of death to numbers of the people of Israel.
 και ἀπέστειλεν κύριος εἰς τὸν λαὸν τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας καὶ ἔδακνον τὸν λαόν καὶ ἀπέθανεν λαὸς πολλὸς τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 7 Daarom kwam het volk tot Mozes, en zij zeiden: Wij hebben gezondigd, omdat wij tegen den HEERE en tegen u gesproken hebben; bid den HEERE, dat Hij dezeslangen van ons wegneme. Toen bad Mozes voor het volk.
Then the people came to Moses and said, We have done wrong in crying out against the Lord and against you: make prayer to the Lord to take away the snakes from us. So Moses made prayer for the people.
 και παραγενόμενος ὁ λαὸς πρὸς μουσῆν ἔλεγον ὅτι ἡμάρτομεν ὅτι καταλάλησαμεν κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ σοῦ εὐξαι οὖν πρὸς κύριον καὶ ἀφελέτω ἅφ' ἡμῶν τὸν ὄφιν καὶ ἠϋξάτο μουσῆς πρὸς κύριον περὶ τοῦ λαοῦ
- 8 En de HEERE zeide tot Mozes: Maak u een vurige slang, en stel ze op een stang; en het zal geschieden, dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven.
And the Lord said to Moses, Make an image of a snake and put it on a rod, and anyone who has been wounded by the snakes, looking on it will be made well.
 και εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν ποίησον σεαυτῷ ὄφιν καὶ θές αὐτὸν ἐπὶ σημείου καὶ ἔσται ἐάν δάκη ὄφιν ἄνθρωπον πᾶς ὁ δεδηγμένος ἰδὼν αὐτὸν ζήσεται
- 9 En Mozes maakte een koperen slang, en stelde ze op een stang; en het geschiedde, als een slang iemand beet, zo zag hij de koperen slang aan, en hij bleef levend.
So Moses made a snake of brass and put it on a rod; and anyone who had a snakebite, after looking on the snake of brass, was made well.
 και ἐποίησεν μουσῆς ὄφιν χαλκοῦν καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ σημείου καὶ ἐγένετο ὅταν ἔδακνεν ὄφιν ἄνθρωπον καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν καὶ ἔζη
- 10 Toen verreisden de kinderen Israels, en zij legerden zich te Oboth.
Then the children of Israel went on and put up their tents in Oboth.
 και ἀπῆραν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ παρενέβαλον ἐν ὠβωθ

- 11 Daarna reisden zij van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen van Abarim in de woestijn, die tegenover Moab is, tegen den opgang der zon.
And journeying on again from Oboth, they put up their tents in Iye-abarim, in the waste land before Moab looking east.
καὶ ἐξάραντες ἐξ ὠβωθ παρενέβαλον ἐν ἀγέλῃ ἐκ τοῦ πέραν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἣ ἐστὶν κατὰ πρόσωπον μοαβ κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου
- 12 Van daar reisden zij, en legerden zich bij de beek Zered.
And moving on from there, they put up their tents in the valley of Zered.
ἐκεῖθεν ἀπήρῃσαν καὶ παρενέβαλον εἰς φάραγγα ζαρετ
- 13 Van daar reisden zij, en legerden zich aan deze zijde van de Arnon, welke in de woestijn is, uitgaande uit de landpalen der Amorieten; want de Arnon is de landpale van Moab, tussen Moab en tussen de Amorieten.
From there they went on and put up their tents on the other side of the Arnon, which is on the waste land at the edge of the land of the Amorites; for the Arnon is the line of division between Moab and the Amorites:
καὶ ἐκεῖθεν ἀπάραντες παρενέβαλον εἰς τὸ πέραν ἀρνῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ ἐξέχον ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν ἀμορραίων ἔστιν γὰρ ἀρνῶν ὄρια μοαβ ἀνὰ μέσον μοαβ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμορραίου
- 14 (Daarom wordt gezegd in het boek van de oorlogen des HEEREN: Tegen Waheb, in een wervelwind, en tegen de beken Arnon,
As it says in the book of the Wars of the Lord, Vaheb in Suphah, and the valley of the Amon;
διὰ τοῦτο λέγεται ἐν βιβλίῳ πόλεμος τοῦ κυρίου τὴν ζωοβ ἐφλόγισεν καὶ τοὺς χειμάρρους ἀρνῶν
- 15 En den afloop der beken, die zich naar de gelegenheid van Ar wendt, en leent aan de landpale van Moab.)
The slope of the valleys going down to the tents of Ar and touching the edge of Moab.
καὶ τοὺς χειμάρρους κατέστησεν κατοικίσαι ἡρ καὶ πρόσκειται τοῖς ὀρίοις μοαβ
- 16 En van daar reisden zij naar Beer. Dit is de put, van welken de HEERE tot Mozes zeide: Verzamel het volk, zo zal Ik hun water geven.
From there they went on to Beer, the water-spring of which the Lord said to Moses, Make the people come together and I will give them water.
καὶ ἐκεῖθεν τὸ φρέαρ τοῦτό ἐστιν τὸ φρέαρ ὃ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν συνάγαγε τὸν λαὸν καὶ δώσω αὐτοῖς ὕδωρ πνεῖν
- 17 (Toen zong Israel dit lied: Spring op, gij put, zingt daarvan bij beurte!
Then Israel gave voice to this song: Come up, O water-spring, let us make a song to it:
τότε ἦσεν ἰσραηλ τὸ ᾄσμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ φρέατος ἐξάρχετε αὐτῷ
- 18 Gij put, dien de vorsten gegraven hebben, dien de edelen des volks gedolven hebben, door den wetgever, met hun staven.) En van de woestijn reisden zij naar Mattana;
The fountain made by the chiefs, made deep by the great ones of the people, with the law-givers' rod, and with their sticks. Then from the waste land they went on to Mattanah:
φρέαρ ὄρυξαν αὐτὸ ἄρχοντες ἐξελατόμησαν αὐτὸ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν ἐν τῷ κυριεῦσαι αὐτῶν καὶ ἀπὸ φρέατος εἰς μανθαναῖν
- 19 En van Mattana tot Nahaliel; en van Nahaliel tot Bamoth;
And from Mattanah to Nahaliel: and from Nahaliel to Bamoth:
καὶ ἀπὸ μανθαναῖν εἰς νααλιηλ καὶ ἀπὸ νααλιηλ εἰς βαμωθ
- 20 En van Bamoth tot het dal, dat in het veld van Moab is, aan de hoogte van Pisga, en dat tegen de wildernis ziet.
And from Bamoth to the valley in the open country of Moab, and to the top of Pisgah looking over Jeshimon.
καὶ ἀπὸ βαμωθ εἰς νάπην ἣ ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ μοαβ ἀπὸ κορυφῆς τοῦ λελαζευμένου τὸ βλέπον κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου
- 21 Toen zond Israel boden tot Sihon, den koning der Amorieten, zeggende:
And Israel sent men to Sihon, king of the Amorites, saying,
καὶ ἀπέστειλεν μουσῆς πρέσβεις πρὸς σηὼν βασιλέα ἀμορραίων λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων
- 22 Laat mij door uw land trekken. Wij zullen niet afwijken in de akkers, noch in de wijngaarden; wij zullen het water der putten niet drinken; wij zullen op den koninklijken weg gaan, totdat wij uw landpale doorgetogen zijn.
Let me go through your land: we will not go into field or vine-garden, or take the water of the springs; we will go by the highway till we have gone past the limits of your land.
παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου τῇ ὁδῷ πορευσόμεθα οὐκ ἐκκλινοῦμεν οὔτε εἰς ἀγρὸν οὔτε εἰς ἀμπελῶνα οὐ πόμεθα ὕδωρ ἐκ φρεατός σου ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα ἕως παρελθῶμεν τὰ ὄρια σου
- 23 Doch Sihon liet Israel niet toe, door zijn landpale te trekken; maar Sihon vergaderde al zijn volk, en hij ging uit, Israel tegemoet, naar de woestijn, en hij kwam te Jahza, en streed tegen Israel;
And Sihon would not let Israel go through his land; but got all his people together and went out against Israel into the waste land, as far as Jahaz, to make war on Israel.
καὶ οὐκ ἔδωκεν σηὼν τῷ ἰσραηλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὀρίων αὐτοῦ καὶ συνήγαγεν σηὼν πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν παρατάξασθαι τῷ ἰσραηλ εἰς τὴν ἐρημον καὶ ἦλθεν εἰς ἰασσα καὶ παρετάξατο τῷ ἰσραηλ

- 24 Maar Israel sloeg hem met de scherpste des zwaards, en nam zijn land in erfelijke bezitting, van de Arnon af tot de Jabbok toe, tot aan de kinderen Ammons; wantde landpale der kinderen Ammons was vast.
 But Israel overcame him, and took all his land from the Arnon to the Jabbok, as far as the country of the children of Ammon, for the country of the children of Ammon was strongly armed.
 καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἰσραὴλ φόνῳ μαχαίρης καὶ κατεκυρίευσαν τῆς γῆς αὐτοῦ ἀπὸ ἀρνῶν ἕως ἰαβὼκ ἕως υἰῶν ἀμμὼν ὅτι ἰαζήρ ὄρια υἰῶν ἀμμῶν ἐστίν
- 25 Alzo nam Israel al deze steden in; en Israel woonde in al de steden der Amorieten, te Hesbon, en in al haar onderhorige plaatsen.
 And Israel took all their towns, living in Heshbon and all the towns and small places of the Amorites.
 καὶ ἔλαβεν ἰσραὴλ πάσας τὰς πόλεις ταύτας καὶ κατόκησεν ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν τῶν ἀμορραίων ἐν εσεβὼν καὶ ἐν πάσαις ταῖς συγκυρούσαις αὐτῇ
- 26 Want Hesbon was de stad van Sihon, den koning der Amorieten; en hij had gestreden tegen den vorigen koning der Moabieten, en hij had al zijn land uit zijn handgenomen, tot aan de Arnon.
 For Heshbon was the town of Sihon, king of the Amorites, who had made war against an earlier king of Moab and taken from him all his land as far as the Arnon.
 ἐστὶν γὰρ εσεβὼν πόλις σηὼν τοῦ βασιλέως τῶν ἀμορραίων καὶ οὗτος ἐπολέμησεν βασιλεὺς μοαβ τὸ πρότερον καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ ἀπὸ ἀρορῆ ἕως ἀρνῶν
- 27 Daarom zeggen zij, die spreekwoorden gebruiken: Komt tot Hesbon; men bouwe en bevestige de stad van Sihon!
 So the makers of wise sayings say, Come to Heshbon, building up the town of Sihon and making it strong:
 διὰ τοῦτο ἐροῦσιν οἱ αἰνιγματισταὶ ἔλθετε εἰς εσεβὼν ἵνα οἰκοδομηθῇ καὶ κατασκευασθῇ πόλις σηὼν
- 28 Want er is een vuur uitgegaan uit Hesbon; een vlam uit de stad van Sihon; zij heeft verteerd Ar der Moabieten, en de heren der hoogten van de Arnon.
 For a fire has gone out of Heshbon, a flame from the town of Sihon: for the destruction of Ar in Moab, and the lords of the high places of the Arnon.
 ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἐξ εσεβὼν φλόξ ἐκ πόλεως σηὼν καὶ κατέφαγεν ἕως μοαβ καὶ κατέπιεν στήλας ἀρνῶν
- 29 Wee u, Moab! Gij, volk Kamoz zijt verloren! Hij heeft zijn zonen, die ontliepen, en zijn dochters in de gevangenis geleverd aan Sihon, den koning der Amorieten.
 Sorrow is yours, O Moab! Destruction is your fate, O people of Chemosh: his sons have gone in flight, and his daughters are prisoners, in the hands of Sihon, king of the Amorites.
 οὐαὶ σοὶ μοαβ ἀπόλων λαὸς χαμὸς ἀπεδόθησαν οἱ υἱοὶ αὐτῶν διασφύζεσθαι καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν αἰχμάλωτοι τῷ βασιλεῖ τῶν ἀμορραίων σηὼν
- 30 En wij hebben hen nedergeveld! Hesbon is verloren tot Dibon toe; en wij hebben hen verwoest tot Nofat toe, welke tot Medeba toe reikt.
 They are wounded with our arrows; destruction has come on Heshbon, even to Dibon; and we have made the land waste as far as Nophah, stretching out to Medeba.
 καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολείται εσεβὼν ἕως δαιβὼν καὶ αἱ γυναῖκες ἐτι προσεζέκαυσαν πῦρ ἐπὶ μοαβ
- 31 Alzo woonde Israel in het land van den Amoriet.
 So Israel put up their tents in the land of the Amorites.
 κατόκησεν δὲ ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν τῶν ἀμορραίων
- 32 Daarna zond Mozes om Jazer te verspieden; en zij namen haar onderhorige plaatsen in; en hij dreef de Amorieten, die er waren, uit de bezitting.
 And Moses sent men secretly to Jazer, and they took its towns, driving out the Amorites who were living there.
 καὶ ἀπέστειλεν μουσῆς κατασκέψασθαι τὴν ἰαζήρ καὶ κατέλαβον αὐτὴν καὶ τὰς κόμας αὐτῆς καὶ ἐξέβαλον τὸν ἀμορραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐκεῖ
- 33 Toen wendden zij zich en trokken op den weg van Basan; en Og, de koning van Basan, ging uit hen tegemoet, hij en al zijn volk, tot den strijd, en Edrei.
 Then turning they went up by the way of Bashan; and Og, king of Bashan, went out against them with all his people, to the fight at Edrei.
 καὶ ἐπιστρέψαντες ἀνέβησαν ὁδὸν τὴν εἰς βασαν καὶ ἐξῆλθεν ὡγ βασιλεὺς τῆς βασαν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς εδραῖν
- 34 De HEERE nu zeide tot Mozes: Vrees hem niet; want Ik heb hem in uw hand gegeven, en al zijn volk, ook zijn land; en gij zult hem doen, gelijk als gij Sihon, denkoning der Amorieten, die te Hesbon woonde, gedaan hebt.
 And the Lord said to Moses, Have no fear of him: for I have given him up into your hands, with all his people and his land; do to him as you did to Sihon, king of the Amorites, at Heshbon.
 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν μὴ φοβηθῆς αὐτόν ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτόν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθὼς ἐποίησας τῷ σηὼν βασιλεῖ τῶν ἀμορραίων ὃς κατόκει ἐν εσεβὼν
- 35 En zij sloegen hem, en zijn zonen, en al zijn volk, alzo dat hem niemand overbleef; en zij namen zijn land in erfelijke bezitting.
 So they overcame him and his sons and his people, driving them all out: and they took his land for their heritage.
 καὶ ἐπάταξεν αὐτόν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ ζωργεῖαν καὶ ἐκκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν
- 1 Daarna reisden de kinderen van Israel, en legerden zich in de vlakken velden van Moab, aan deze zijde van de Jordaan van Jericho.
 Then the children of Israel, journeying on, put up their tents in the lowlands of Moab, on the other side of Jordan at Jericho.
 καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν μοαβ παρὰ τὸν ἰορδάνην κατὰ ἰεριχὼ

- 2 Toen Balak, de zoon van Zippor, zag al wat Israel aan de Amorieten gedaan had;
Now Balak, the son of Zippor, saw what Israel had done to the Amorites.
καὶ ἰδὼν βαλακ υἱὸς σεπφορ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἰσραηλ τῷ αμορραῖῳ
- 3 Zo vreesde Moab zeer voor het aangezicht dezes volks, want het was veel; en Moab was beangstigd voor het aangezicht van de kinderen Israels.
And in Moab there was great fear of the people, because their numbers were so great: and the feeling of Moab was bitter against the children of Israel.
καὶ ἐφοβήθη μοαβ τὸν λαὸν σφόδρα ὅτι πολλοὶ ἦσαν καὶ προσώχθισεν μοαβ ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραηλ
- 4 Derhalve zeide Moab tot de oudsten der Midianieten: Nu zal deze gemeente oplikken al wat rondom ons is, gelijk de os de groente des velds oplikt. Te dier tijd nuwas Balak, de zoon van Zippor, koning der Moabieten.
Then Moab said to the responsible men of Midian, It is clear that this great people will be the destruction of everything round us, making a meal of us as the ox does of the grass of the field. At that time Balak, the son of Zippor, was king of Moab.
καὶ εἶπεν μοαβ τῇ γερουσία μαδιαμ νῦν ἐκλειξεί ἡ συναγωγή αὐτῆ πάντας τοὺς κύκλῳ ἡμῶν ὡς ἐκλειξεί ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου καὶ βαλακ υἱὸς σεπφορ βασιλεὺς μοαβ ἦν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον
- 5 Die zond boden aan Bileam, den zoon van Beor, te Pethor, hetwelk aan de rivier is, in het land der kinderen zijns volks, om hem te roepen, zeggende: Zie, er is eenvolk uit Egypte getogen; zie, het heeft het gezicht des lands bedekt, en het blijft liggen recht tegenover mij.
So he sent men to Balaam, son of Beor, at Pethor by the River in the land of the children of his people, saying to him, See, a people has come out of Egypt, covering all the face of the earth, and they have put up their tents opposite to me:
καὶ ἀπέστειλεν πρέσβεις πρὸς βαλααμ υἱὸν βεωρ φαθουρα ὃ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γῆς υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ καλεῖσαι αὐτὸν λέγων ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ αἰγύπτου καὶ ἰδοὺ κατεκάλυψεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου
- 6 En nu, kom toch, vervloek mij dit volk, want het is machtiger dan ik; misschien zal ik het kunnen slaan, of het uit het land verdrijven; want ik weet, dat, wien gijzegt, die zal gezegend zijn, en wien gij vervloekt, die zal vervloekt zijn.
Come now, in answer to my prayer, and put a curse on this people, for they are greater than I: and then I may be strong enough to overcome them and send them out of the land: for it is clear that good comes to him who has your blessing, but he on whom you put your curse is cursed.
καὶ νῦν δεῦρο ἄρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον ὅτι ἰσχυρὸς οὗτος ἢ ἡμεῖς ἐὰν δυνώμεθα πατάξει ἐξ αὐτῶν καὶ ἐκβαλῶ αὐτούς ἐκ τῆς γῆς ὅτι οἶδα οὖς ἐὰν εὐλογήσης σὺ εὐλόγηται καὶ οὖς ἐὰν καταράσῃ σὺ κεκατήρανται
- 7 Toen gingen de oudsten der Moabieten, en de oudsten der Midianieten, en hadden het loon der waarzeggingen in hun hand; also kwamen zij tot Bileam, en sprakentot hem de woorden van Balak.
So the responsible men of Moab and Midian went away, taking in their hands rewards for the prophet; and they came to Balaam and said to him what Balak had given them orders to say.
καὶ ἐπορεύθη ἡ γερουσία μοαβ καὶ ἡ γερουσία μαδιαμ καὶ τὰ μαντεῖα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ ἦλθον πρὸς βαλααμ καὶ εἶπαν αὐτῷ τὰ ῥήματα βαλακ
- 8 Hij dan zeide tot hen: Vernacht hier dezen nacht, zo zal ik ulieden een antwoord wederbrengen, gelijk als de HEERE tot mij zal gesproken hebben. Toen bleven devorsten der Moabieten bij Bileam.
And he said to them, Take your rest here tonight, and I will give you an answer after hearing what the Lord says; so the chiefs of Moab kept there with Balaam that night.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς καταλύσατε αὐτοῦ τὴν νύκτα καὶ ἀποκριθῆσθε ὑμῖν πράγματα ἃ ἐὰν λαλήσῃ κύριος πρὸς με καὶ κατέμειναν οἱ ἄρχοντες μοαβ παρὰ βαλααμ
- 9 En God kwam tot Bileam en zeide: Wie zijn die mannen, die bij u zijn?
And God came to Balaam and said, Who are these men with you?
καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς βαλααμ καὶ εἶπεν αὐτῷ τί οἱ ἄνθρωποι οὗτοι παρὰ σοί
- 10 Toen zeide Bileam tot God: Balak, de zoon van Zippor, de koning der Moabieten, heeft hen tot mij gezonden, zeggende:
And Balaam said to God, Balak, the son of Zippor, king of Moab, has sent them to me, saying,
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς τὸν θεὸν βαλακ υἱὸς σεπφορ βασιλεὺς μοαβ ἀπέστειλεν αὐτούς πρὸς με λέγων
- 11 Zie, er is een volk uit Egypte getogen, en het heeft het gezicht des lands bedekt; kom nu, vervloek het mij; misschien zal ik tegen hetzelfde kunnen strijden, of hetuitdrijven.
See, the people who have come out of Egypt are covering all the earth: now, put a curse on this people for me, so that I may be able to make war on them, driving them out of the land.
ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ αἰγύπτου καὶ ἰδοὺ κεκάλυφεν τὴν ὄψιν τῆς γῆς καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου καὶ νῦν δεῦρο ἄρασαί μοι αὐτὸν εἰ ἄρα δυνήσομαι πατάξει αὐτὸν καὶ ἐκβαλῶ αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς
- 12 Toen zeide God tot Bileam: Gij zult met hen niet trekken; gij zult dat volk niet vloeken, want het is gezegend.
And God said to Balaam, You are not to go with them, or put a curse on this people, for they have my blessing.
καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς βαλααμ οὐ πορεύσῃ μετ' αὐτῶν οὐδὲ καταράσῃ τὸν λαὸν ἔστιν γὰρ εὐλογημένος

- 13 Toen stond Bileam des morgens op, en zeide tot de vorsten van Balak: Gaat naar uw land; want de HEERE weigert mij toe te laten met ulieden te gaan.
In the morning Balaam got up and said to the chiefs of Balak, Go back to your land, for the Lord will not let me go with you.
καὶ ἀναστὰς βαλααμ τὸ πρωὶ εἶπεν τοῖς ἄρχουσιν βαλακ ἀποτρέχετε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν οὐκ ἀφήσιν με ὁ θεὸς πορεύεσθαι μεθ' ὑμῶν
- 14 Zo stonden dan de vorsten der Moabieten op, en kwamen tot Balak, en zij zeiden: Bileam heeft geweigerd met ons te gaan.
So the chiefs of Moab went back to Balak and said, Balaam will not come with us.
καὶ ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες μοαβ ἦλθον πρὸς βαλακ καὶ εἶπαν οὐ θέλει βαλααμ πορευθῆναι μεθ' ἡμῶν
- 15 Doch Balak voer nog voort vorsten te zenden, meer en eerlijker, dan die waren;
So Balak sent more chiefs, greater in number and of higher position than the others.
καὶ προσέθετο βαλακ ἔτι ἀποστέλλει ἄρχοντας πλείους καὶ ἐντιμότερους τούτων
- 16 Die tot Bileam kwamen, en hem zeiden: Alzo zegt Balak, de zoon van Zippor: Laat u toch niet beletten tot mij te komen!
And they came to Balaam and said, Balak, son of Zippor, says, Let nothing keep you from coming to me:
καὶ ἦλθον πρὸς βαλααμ καὶ λέγουσιν αὐτῷ τάδε λέγει βαλακ ὁ τοῦ σεπφωρ ἀξιῶ σε μὴ ὀκνήσης ἔλθειν πρὸς με
- 17 Want ik zal u zeer hoog vereren, en al wat gij tot mij zeggen zult, dat zal ik doen; zo kom toch, vervloek mij dit volk!
For I will give you a place of very great honour, and whatever you say to me I will do; so come, in answer to my prayer, and put a curse on this people.
ἐντίμως γὰρ τιμήσω σε καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς ποιήσω σοι καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν λαὸν τούτου
- 18 Toen antwoordde Bileam, en zeide tot de dienaren van Balak: Wanneer Balak mij zijn huis vol zilver en goud gave, zo vermocht ik niet het bevel des HEEREN mijnsGods te overtreden, om te doen klein of groot.
But Balaam, in answer; said to the servants of Balak, Even if Balak gave me his house full of silver and gold, it would not be possible for me to do anything more or less than the orders of the Lord my God.
καὶ ἀπεκρίθη βαλααμ καὶ εἶπεν τοῖς ἄρχουσιν βαλακ ἐὰν ὀφῶ μοι βαλακ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ρῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ ποιῆσαι αὐτὸ μικρὸν ἢ μέγα ἐν τῇ διανοίᾳ μου
- 19 En nu, blijft gijlieden toch ook hier dezen nacht, opdat ik wete, wat de HEERE tot mij verder spreken zal.
So take your rest here this night, till I have knowledge what more the Lord has to say to me.
καὶ νῦν ὑπομείνατε αὐτοῦ καὶ ὑμεῖς τὴν νύκτα ταύτην καὶ γνώσομαι τί προσθήσει κύριος λαλήσαι πρὸς με
- 20 God nu kwam tot Bileam des nachts, en zeide tot hem: Dewijl die mannen gekomen zijn, om u te roepen, sta op, ga met hen; en nochtans zult gij dat doen, hetwelkIk tot u spreken zal.
And that night God came to Balaam and said to him, If these men have come for you, go with them: but do only what I say to you.
καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς βαλααμ νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ καλέσαι σε πάρεισιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀναστὰς ἀκολούθησον αὐτοῖς ἀλλὰ τὸ ρῆμα ὃ ἂν λαλήσω πρὸς σέ τοῦτο ποιήσεις
- 21 Toen stond Bileam des morgens op, en zadelde zijn ezelin, en hij trok heen met de vorsten van Moab.
So in the morning Balaam got up and, making his ass ready, went with the chiefs of Moab.
καὶ ἀναστὰς βαλααμ τὸ πρωὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη μετὰ τῶν ἀρχόντων μοαβ
- 22 Doch de toorn des HEEREN werd ontstoken, omdat hij heentoo; en de Engel des HEEREN stelde Zich in den weg, hem tot een tegenpartij; hij nu reed op zijnezelin, en twee zijner jongeren waren bij hem.
But God was moved to wrath because he went: and the angel of the Lord took up a position in the road to keep him from his purpose. Now he was seated on his ass, and his two servants were with him.
καὶ ὀργίσθη θυμῷ ὁ θεὸς ὅτι ἐπορεύθη αὐτός καὶ ἀνέστη ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἐνδιαβάλλειν αὐτόν καὶ αὐτὸς ἐπιβεβήκει ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ καὶ δύο παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
- 23 De ezelin nu zag den Engel des HEEREN staande in den weg, met Zijn uitgetrokken zwaard in Zijn hand; daarom week de ezelin uit den weg, en ging in het veld. Toen sloeg Bileam de ezelin, om dezelve naar den weg te doen wenden.
And the ass saw the angel of the Lord waiting in the road with his sword in his hand; and turning from the road, the ass went into the field; and Balaam gave the ass blows, to get her back on to the road.
καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ καὶ τὴν ῥομφαίαν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐξέκλινεν ἡ ὄνος ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον καὶ ἐπάταξεν τὴν ὄνον τῇ ῥάβδῳ τοῦ εὐθύναι αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ
- 24 Maar de Engel des HEEREN stond in een pad der wijngaarden, zijnde een muur aan deze, en een muur aan gene zijde.
Then the angel of the Lord took up his position in a narrow road through the vine-gardens, with a wall on this side and on that.
καὶ ἔστη ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς αὐλάξιν τῶν ἀμπελῶν φραγμὸς ἐντεῦθεν καὶ φραγμὸς ἐντεῦθεν

- 25 Toen de ezelin den Engel des HEEREN zag, zo klemde hij zichzelf aan den wand, en klemde Bileams voet aan den wand; daarom voer hij voort haar te slaan.
And the ass saw the angel of the Lord, and went near the wall, crushing Balaam's foot against the wall; and he gave her more blows.
 και ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ προσέθλιψεν αὐτὴν πρὸς τὸν τοῖχον καὶ ἀπέθλιψεν τὸν πόδα βαλααμ καὶ προσέθετο ἔτι μαστίξαι αὐτήν
- 26 Toen ging de Engel des HEEREN noch verder, en Hij stond in een enge plaats, waar geen weg was om te wijken ter rechterhand noch ter linkerhand.
Then the angel of the Lord went further, stopping in a narrow place where there was no room for turning to the right or to the left.
 και προσέθετο ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καὶ ἀπελθὼν ὑπέστη ἐν τόπῳ στενῷ εἰς ὃν οὐκ ἦν ἐκκλῖναι δεξιὰν οὐδὲ ἀριστεράν
- 27 Als de ezelin den Engel des HEEREN zag, zo legde zij zich neder onder Bileam; en de toorn van Bileam ontstak, en hij sloeg de ezelin met een stok.
And the ass saw the angel of the Lord and went down on the earth under Balaam; and full of wrath, Balaam gave her hard blows with his stick.
 και ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ συνεκάθισεν ὑποκάτω βαλααμ καὶ ἐθυμώθη βαλααμ καὶ ἔτυπτεν τὴν ὄνον τῆ ῥάβδῳ
- 28 De HEERE nu opende den mond der ezelin, die tot Bileam zeide: Wat heb ik u gedaan, dat gij mij nu driemaal geslagen hebt?
Then the Lord gave the ass the power of talking, and opening her mouth she said to Balaam, What have I done to you that you have given me blows these three times?
 και ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ στόμα τῆς ὄνου καὶ λέγει τῷ βαλααμ τί ἐποίησά σοι ὅτι πέπαικάς με τοῦτο τρίτον
- 29 Toen zeide Bileam tot de ezelin: Omdat gij mij bespot hebt; och, of ik een zwaard in mijn hand had! want ik zoude u nu doden.
And Balaam said to the ass, You have made me seem foolish: if only I had a sword in my hand I would put you to death.
 και εἶπεν βαλααμ τῆ ὄνῳ ὅτι ἐμπέπαιχάς μοι καὶ εἰ εἶχον μάχαιραν ἐν τῇ χειρὶ μου ἤδη ἂν ἐξεκέντησά σε
- 30 De ezelin nu zeide tot Bileam: Ben ik niet uw ezelin, op welke gij gereden hebt van toen af, dat gij mijn heer geweest zijt, tot op dezen dag? Ben ik ooit gewend geweest u alzo te doen? Hij dan zeide: Neen!
And the ass said to Balaam, Am I not your ass upon which you have gone all your life till this day? and have I ever done this to you before? And he said, No.
 και λέγει ἡ ὄνος τῷ βαλααμ οὐκ ἐγὼ ἡ ὄνος σου ἐφ' ἧς ἐπέβαινες ἀπὸ νεότητός σου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας μὴ ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι οὕτως ὁ δὲ εἶπεν οὐχί
- 31 Toen ontdekte de HEERE de ogen van Bileam, zodat hij den Engel des HEEREN zag, staande in den weg, en Zijn uitgetrokken zwaard in Zijn hand; daarom neigde hij het hoofd en boog zich op zijn aangezicht.
Then the Lord made Balaam's eyes open, and he saw the angel of the Lord in the way with his sword in his hand: and he went down on his face to the earth.
 ἀπεκάλυψεν δὲ ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς βαλααμ καὶ ὄρᾳ τὸν ἄγγελον κυρίου ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ καὶ τὴν μάχαιραν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ κύψας προσεκύνησεν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ
- 32 Toen zeide de Engel des HEEREN tot hem: Waarom hebt gij uw ezelin nu driemaal geslagen? Zie, Ik ben uitgegaan u tot een tegenpartij, dewijl deze weg van Mij afwijkt.
And the angel of the Lord said to him, Why have you given your ass blows these three times? See, I have come out against you to keep you back, because your purpose is not pleasing to me.
 και εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ διὰ τί ἐπάταξας τὴν ὄνον σου τοῦτο τρίτον καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξῆλθον εἰς διαβολὴν σου ὅτι οὐκ ἀστεία ἡ ὁδός σου ἐναντίον μου
- 33 Maar de ezelin heeft Mij gezien, en zij is nu driemaal voor Mij aangezicht geweken; indien zij voor Mij aangezicht niet geweken ware, zekerlijk Ik zoude u nu ookgedood, en haar bij het leven behouden hebben.
And the ass saw me, turning to one side from me three times: if she had not gone to one side, I would certainly have put you to death and kept her safe.
 και ἰδοῦσά με ἡ ὄνος ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ τρίτον τοῦτο καὶ εἰ μὴ ἐξέκλινεν νῦν σὲ μὲν ἀπέκτεινα ἐκείνην δὲ περιποιησάμην
- 34 Toen zeide Bileam tot den Engel des HEEREN: Ik heb gezondigd, want ik heb niet geweten, dat Gij mij tegemoet op dezen weg stondt en nu, is het kwaad in Uwogen, ik zal wederkeren.
And Balaam said to the angel of the Lord, I have done wrong, for I did not see that you were in the way against me: but now, if it is evil in your eyes, I will go back again.
 και εἶπεν βαλααμ τῷ ἀγγέλῳ κυρίου ἡμάρτηκα οὐ γὰρ ἠπιστάμην ὅτι σὺ μοι ἀνθέστηκας ἐν τῇ ὁδῷ εἰς συνάντησιν καὶ νῦν εἰ μὴ σοι ἀρέσκει ἀποστραφήσομαι
- 35 De Engel des HEEREN nu zeide tot Bileam: Ga heen met deze mannen; maar alleenlijk dat woord, wat Ik tot u spreken zal, dat zult gij spreken. Alzo toog Bileammet de vorsten van Balak.
And the angel of the Lord said to Balaam, Go with the men; but say only what I give you to say. Then Balaam went on with the chiefs of Balak.
 και εἶπεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ πρὸς βαλααμ συμπορεύθητι μετὰ τῶν ἀνθρώπων πλην τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν εἶπω πρὸς σὲ τοῦτο φυλάξῃ λαλήσαι καὶ ἐπορεύθη βαλααμ μετὰ τῶν ἀρχόντων βαλακ
- 36 Als Balak hoorde, dat Bileam kwam, zo ging hij uit, hem tegemoet, tot de stad der Moabieten, welke aan de landpale van de Arnon ligt, die aan het uiterste derlandpale is.
Now Balak, hearing that Balaam had come, went to the chief town of Moab, on the edge of the Arnon, in the farthest part of the land, for the purpose of meeting him.
 και ἀκούσας βαλακ ὅτι ἦκει βαλααμ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ εἰς πόλιν μοαβ ἣ ἐστὶν ἐπὶ τῶν ὀρίων ἀρνον ὃ ἐστὶν ἐκ μέρους τῶν ὀρίων
- 37 En Balak zeide tot Bileam: Heb ik niet ernstiglijk tot u gezonden, om u te roepen? Waarom zijt gij niet tot mij gekomen? Kan ik u niet te recht vereren?
And Balak said to Balaam, Did I not send to you, requesting you with all my heart to come to me? why did you not come? am I not able to give you a place of honour?
 και εἶπεν βαλακ πρὸς βαλααμ οὐχὶ ἀπέστειλα πρὸς σὲ καλέσαι σε διὰ τί οὐκ ἦρχου πρὸς με ὄντως οὐ δυνήσομαι τιμήσαι σε

- 38 Toen zeide Bileam tot Balak: Zie, ik ben tot u gekomen; zal ik nu enigzins iets kunnen spreken? Het woord, hetwelk God in mijn mond leggen zal, dat zal ik spreken.
Then Balaam said to Balak, Now I have come to you; but have I power to say anything? Only what God puts into my mouth may I say.
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ ἰδοὺ ἤκω πρὸς σέ νῦν δυνατὸς ἔσομαι λαλήσαι τι τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν βάλῃ ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου τοῦτο λαλήσω
- 39 En Bileam ging met Balak; en zij kwamen te Kirjath-Huzzoth.
And Balaam went with Balak to Kiriath-huzoth.
καὶ ἐπορεύθη βαλααμ μετὰ βαλακ καὶ ἦλθον εἰς πόλεις ἐπαύλεων
- 40 Toen slachtte Balak runderen en schapen; en hij zond aan Bileam, en aan de vorsten, die bij hem waren.
And Balak made offerings of oxen and sheep, and sent to Balaam and the chiefs who were with him.
καὶ ἔθυσεν βαλακ πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἀπέστειλεν τῷ βαλααμ καὶ τοῖς ἄρχουσι τοῖς μετ' αὐτοῦ
- 41 En het geschiedde des morgens, dat Balak Bileam nam, en voerde hem op de hoogten van Baal, dat hij van daar zag het uiterste des volks.
And in the morning Balak took Balaam up to the high places of Baal, and from there he was able to see the outer limits of the people.
καὶ ἐγενήθη πρωὶ καὶ παραλαβὼν βαλακ τὸν βαλααμ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν στήλην τοῦ βαλακ καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ἐκεῖθεν μέρος τι τοῦ λαοῦ
- 1 Toen zeide Bileam tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren, en bereid mij hier zeven varren en zeven rammes.
And Balaam said to Balak, Make me here seven altars and get ready seven oxen and seven male sheep.
καὶ εἶπεν βαλααμ τῷ βαλακ οἰκοδομήσόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἐτοίμασόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς
- 2 Balak nu deed, gelijk als Bileam gesproken had; en Balak en Bileam offerden een var en een ram, op elk altaar.
And Balak did as Balaam had said; and Balak and Balaam made an offering on every altar of an ox and a male sheep.
καὶ ἐποίησεν βαλακ ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ βαλααμ καὶ ἀνήνεγκεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν
- 3 Toen zeide Bileam tot Balak: Blijf staan bij uw brandoffer, en ik zal heengaan; misschien zal de HEERE mij tegemoet komen; en hetgeen Hij wijzen zal, dat zal ik ubekend maken. Toen ging hij op de hoogte.
Then Balaam said to Balak, Take your place by your burned offering, and I will go and see if the Lord comes to me: and I will give you word of whatever he says to me. And he went to an open place on a hill.
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου καὶ πορεύσομαι εἰ μοι φανεῖται ὁ θεὸς ἐν συναντήσῃ καὶ ῥῆμα ὃ ἐὰν μοι δείξῃ ἀναγγελῶ σοι καὶ παρέστη βαλακ ἐπὶ τῆς θυσίας αὐτοῦ καὶ βαλααμ ἐπορεύθη ἐπερωτήσαι τὸν θεὸν καὶ ἐπορεύθη εὐθείαν
- 4 Als God Bileam ontmoet was, zo zeide hij tot Hem: Zeven altaren heb ik toegericht, en heb een var en een ram op elk altaar geofferd.
And God came to Balaam, and Balaam said to him, I have made ready seven altars, offering an ox and a male sheep on every altar.
καὶ ἐφάνη ὁ θεὸς τῷ βαλααμ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν βαλααμ τοὺς ἑπτὰ βωμοὺς ἠτοίμασα καὶ ἀνεβίβασα μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν
- 5 Toen legde de HEERE het woord in den mond van Bileam, en zeide: Keer weder tot Balak, en spreek aldus.
And the Lord put words in Balaam's mouth, and said, Go back to Balak, and this is what you are to say.
καὶ ἐνέβαλεν ὁ θεὸς ῥῆμα εἰς τὸ στόμα βαλααμ καὶ εἶπεν ἐπιστραφεὶς πρὸς βαλακ οὕτως λαλήσεις
- 6 Als hij nu tot hem wederkeerde, ziet, zo stond hij bij zijn brandoffer, hij en al de vorsten der Moabieten.
So he went back to him where he was waiting by his burned offering with all the chiefs of Moab.
καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτὸν καὶ ὄδε ἐφειστήκει ἐπὶ τῶν ὀλοκαυτωμάτων αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες μοαβ μετ' αὐτοῦ
- 7 Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Uit Syrie heeft mij Balak, de koning der Moabieten, laten halen, van het gebergte tegen het oosten, zeggende: Kom, vervloek mij Jakob, en kom, scheld Israel!
And in the words which the Lord had given him he said, From Aram Balak has sent for me, the king of Moab from the mountains of the East: come, put curses on Jacob for me and be angry with Israel.
καὶ ἐγενήθη πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτῷ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν ἐκ μεσοποταμίας μετεπέμψατό με βαλακ βασιλεὺς μοαβ ἐξ ὀρέων ἀπ' ἀνατολῶν λέγων δεῦρο ἄρασαί μοι τὸν ἰακωβ καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν ἰσραηλ
- 8 Wat zal ik vloeken, dien God niet vloekt; en wat zal ik schelden, waar de HEERE niet scheldt?
How may I put curses on him who is not cursed by God? how may I be angry with him with whom the Lord is not angry?
τί ἀράσωμαι ὃν μὴ καταρᾶται κύριος ἢ τί καταράσωμαι ὃν μὴ καταρᾶται ὁ θεός

- 9 Want van de hoogte der steenrotsen zie ik hem, en van de heuvelen aanschouw ik hem; ziet, dat volk zal alleen wonen, en het zal onder de heidenen niet gerekend worden.
From the top of the rocks I see him, looking down on him from the hills: it is a people made separate, not to be numbered among the nations.
ὅτι ἀπὸ κορυφῆς ὄρεων ὄψομαι αὐτὸν καὶ ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτὸν ἰδοὺ λαὸς μόνος κατοικήσει καὶ ἐν ἔθνεσιν οὐ συλλογισθήσεται
- 10 Wie zal het stof van Jakob tellen, en het getal, ja, het vierde deel van Israel? Mijn ziel sterve den dood der oprechten, en mijn uiterste zij gelijk het zijne!
Who is able to take the measure of the dust of Jacob or the number of the thousands of Israel? May my death be the death of the upright and my last end like his!
τίς ἐξηκριβάσατο τὸ σπέρμα ἰακωβ καὶ τίς ἐξαριθμήσεται δῆμιος ἰσραηλ ἀποθάνοι ἢ ψυχὴ μου ἐν ψυχαῖς δικαίων καὶ γένοιτο τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα τούτων
- 11 Toen zeide Balak tot Bileam: Wat hebt gij mij gedaan? Ik heb u genomen, om mijn vijanden te vloeken; maar zie, gij hebt hen doorgaans gezegend!
Then Balak said to Balaam, What have you done to me? I sent for you so that my haters might be cursed, and see, you have given them a blessing.
καὶ εἶπεν βαλακ πρὸς βαλααμ τί πεποίηκάς μοι εἰς κατάρασιν ἐχθρῶν μου κέκληκά σε καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκας εὐλογίαν
- 12 Hij nu antwoordde en zeide: Zal ik dat niet waarnemen te spreken, wat de HEERE in mijn mond gelegd heeft?
And in answer he said, Am I not ordered to say only what the Lord puts into my mouth?
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ οὐχὶ ὅσα ἐὰν ἐμβάλῃ ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου τοῦτο φυλάξω λαλήσαι
- 13 Toen zeide Balak tot hem: Kom toch met mij aan een andere plaats, van waar gij hem zult zien; gij zult niet dan zijn einde zien, maar hem niet ganselijk zien; en vervloek hem mij van daar!
And Balak said to him, Come with me now into another place from which you will not be able to see them all, but only the outskirts of them; and you will send curses on them from there.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν βαλακ δεῦρο ἔτι μετ' ἐμοῦ εἰς τόπον ἄλλον ἐξ ὧν οὐκ ὄψῃ αὐτὸν ἐκείθεν ἀλλ' ἢ μέρος τι αὐτοῦ ὄψῃ πάντα δὲ οὐ μὴ ἴδῃς καὶ κατάρασαί μοι αὐτὸν ἐκείθεν
- 14 Alzo nam hij hem mede tot het veld Zofim, op de hoogte van Pisga; en hij bouwde zeven altaren, en hij offerde een var en een ram op elk altaar.
So he took him into the country of Zophim, to the top of Pisgah, and there they made seven altars, offering an ox and a male sheep on every altar.
καὶ παρέλαβεν αὐτὸν εἰς ἀγροῦ σκοπιῶν ἐπὶ κορυφῆν λελαξευμένου καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἀνεβίβασεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν
- 15 Toen zeide hij tot Balak: Blijf hier staan bij uw brandoffer, en ik zal Hem aldaar ontmoeten.
Then he said to Balak, Take your place here by your burned offering, while I go over there to the Lord.
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου ἐγὼ δὲ πορεύσομαι ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν
- 16 Als de HEERE Bileam ontmoet was, zo legde Hij het woord in zijn mond, en Hij zeide: Keer weder tot Balak, en spreek alzo.
And the Lord came to Balaam, and put words in his mouth, and said, Go back to Balak, and this is what you are to say.
καὶ συνήντησεν ὁ θεὸς τῷ βαλααμ καὶ ἐνέβαλεν ῥῆμα εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἀποστράφητι πρὸς βαλακ καὶ τάδε λαλήσεις
- 17 Toen hij tot hem kwam, ziet, zo stond hij bij zijn brandoffer, en de vorsten der Moabieten bij hem. Balak nu zeide tot hem: Wat heeft de HEERE gesproken?
So he came to him where he was waiting by his burned offering with the chiefs of Moab by his side. And Balak said to him, What has the Lord said?
καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτὸν καὶ ὄδε ἐφειστήκει ἐπὶ τῆς ὀλοκαυτώσεως αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες μοαβ μετ' αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ βαλακ τί ἐλάλησεν κύριος
- 18 Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Sta op, Balak, en hoor! Neig uw oren tot mij, gij, zoon van Zippor!
And in the words which the Lord had given him he said, Up! Balak, and give ear; give attention to me, O son of Zippor:
καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν ἀνάστηθι βαλακ καὶ ἄκουε ἐνώτισαι μάρτυς υἱὸς σεπφωρ
- 19 God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen, en niet doen, of spreken, en niet bestendig maken?
God is not a man, to say what is false; or the son of man, that his purpose may be changed: what he has said, will he not do? and will he not give effect to the words of his mouth?
οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς διαρτηθῆναι οὐδὲ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἀπειληθῆναι αὐτὸς εἶπας οὐχὶ ποιήσει λαλήσει καὶ οὐχὶ ἐμμενεῖ
- 20 Zie, ik heb ontvangen te zegenen; dewijl Hij zegent, zo zal ik het niet keren.
See, I have had orders to give blessing; and he has given a blessing which I have no power to take away.
ἰδοὺ εὐλογεῖν παρεῖλημμαι εὐλογήσω καὶ οὐ μὴ ἀποστρέψω
- 21 Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jakob; ook ziet Hij niet aan de boosheid in Israel. De HEERE, zijn God, is met hem, en het geklank des Konings is bijhem.
He has seen no evil in Jacob or wrongdoing in Israel: the Lord his God is with him, and the glad cry of a king is among them.
οὐκ ἔσται μόχθος ἐν ἰακωβ οὐδὲ ὀφθήσεται πόνος ἐν ἰσραηλ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ τὰ ἐνδοξα ἀρχόντων ἐν αὐτῷ
- 22 God heeft hen uit Egypte uitgevoerd; zijn krachten zijn als van een eenhoorn.
It is God who has taken them out of Egypt; his horns are like those of the mountain ox.
θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ

- 23 Want er is geen toverij tegen Jakob noch waarzeggerij tegen Israel. Te dezer tijd zal van Jakob gezegd worden, en van Israel, wat God gewrocht heeft.
No evil power has effect against Jacob, no secret arts against Israel; at the right time it will be said of Jacob and of Israel, See what God has done!
οὐ γάρ ἐστιν οἰωνισμὸς ἐν ἰακωβ οὐδὲ μαντεία ἐν ἰσραὴλ κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται ἰακωβ καὶ τῷ ἰσραὴλ τί ἐπιτελέσει ὁ θεός
- 24 Zie, het volk zal opstaan als een oude leeuw, en het zal zich verheffen als een leeuw; het zal zich niet neerleggen, totdat het den roof gegeten, en het bloed derverslagenen gedronken zal hebben!
See, Israel comes up like a she-lion, lifting himself up like a lion: he will take no rest till he has made a meal of those he has overcome, drinking the blood of those he has put to death.
ἰδοὺ λαὸς ὡς σκύμνος ἀναστήσεται καὶ ὡς λέων γαυρωθήσεται οὐ κοιμηθήσεται ἕως φάγη θήραν καὶ αἷμα τραυματιῶν πίεται
- 25 Toen zeide Balak tot Bileam: Gij zult het ganselijk noch vloeken, noch geenszins zegenen.
Then Balak said to Balaam, If you will not put a curse on them, at all events do not give them a blessing.
καὶ εἶπεν βαλακ πρὸς βαλααμ οὔτε κατάραις καταράσῃ μοι αὐτὸν οὔτε εὐλογῶν μὴ εὐλογήσῃς αὐτόν
- 26 Doch Bileam antwoordde en zeide tot Balak: Heb ik niet tot u gesproken, zeggende: Al wat de HEERE spreken zal, dat zal ik doen?
But Balaam in answer said to Balak, Did I not say to you, I may only do what the Lord says?
καὶ ἀποκριθεὶς βαλααμ εἶπεν τῷ βαλακ οὐκ ἐλάλησά σοι λέγων τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσῃ ὁ θεός τοῦτο ποιήσω
- 27 Verder zeide Balak tot Bileam: Kom toch, ik zal u aan een ander plaats medenemen; misschien zal het recht zijn in de ogen van dien God, dat gij het mij van daarvervloekt.
Then Balak said to Balaam, Come now, I will take you to another place; it may be that God will let you put a curse on them from there.
καὶ εἶπεν βαλακ πρὸς βαλααμ δεῦρο παραλάβω σε εἰς τόπον ἄλλον εἰ ἄρῃσει τῷ θεῷ καὶ καταρᾶσαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν
- 28 Toen nam Balak Bileam mede tot de hoogte van Peor, die tegen de woestijn ziet.
So Balak took Balaam to the top of Peor, looking down over the waste land.
καὶ παρέλαβεν βαλακ τὸν βαλααμ ἐπὶ κορυφῆν τοῦ φογωρ τὸ παρατεῖνον εἰς τὴν ἔρημον
- 29 En Bileam zeide tot Balak: Bouw mij hier zeven altaren, en bereid mij hier zeven varren en zeven rammen.
And Balaam said to Balak, Make me seven altars here and get seven oxen and seven male sheep ready for me.
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ οἰκοδόμησόν μοι ὧδε ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἐτοίμασόν μοι ὧδε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς
- 30 Balak nu deed, gelijk als Bileam gezegd had; en hij offerde een var en een ram op elk altaar. Numeri 24
And Balak did as Balaam said, offering an ox and a male sheep on every altar.
καὶ ἐποίησεν βαλακ καθάπερ εἶπεν αὐτῷ βαλααμ καὶ ἀνήνεγκεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν
- 1 Toen Bileam zag, dat het goed was in de ogen des HEEREN, dat hij Israel zegende, zo ging hij ditmaal niet heen, gelijk meermalen, tot de toverijen; maar hij stelde zijn aangezicht naar de woestijn.
Now when Balaam saw that it was the Lord's pleasure to give his blessing to Israel, he did not, as at other times, make use of secret arts, but turning his face to the waste land,
καὶ ἰδὼν βαλααμ ὅτι καλὸν ἐστὶν ἔναντι κυρίου εὐλογεῖν τὸν ἰσραὴλ οὐκ ἐπορεύθη κατὰ τὸ εἰωθὸς εἰς συνάντησιν τοῖς οἰωνοῖς καὶ ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον
- 2 Als Bileam zijn ogen ophief, en Israel zag, wonende naar zijn stammen, zo was de Geest van God op hem.
And lifting up his eyes, he saw Israel there, with their tents in the order of their tribes: and the spirit of God came on him.
καὶ ἐξάρας βαλααμ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καθορᾷ τὸν ἰσραὴλ ἐστρατοπεδευκότα κατὰ φυλὰς καὶ ἐγένετο πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ
- 3 En hij hief zijn spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van Beor, spreekt, en de man, wien de ogen geopend zijn, spreekt!
And moved by the spirit, he said, These are the words of Balaam, son of Beor, the words of the man whose eyes are open:
καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν φησὶν βαλααμ υἱὸς βεωρ φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὀρῶν
- 4 De hoorder der redenen Gods spreekt, die het gezicht des Almachtigen ziet; die verrukt wordt, en wien de ogen ontdekt worden!
He says, whose ears are open to the words of God, who has seen the vision of the Ruler of all, falling down, but having his eyes open:
φησὶν ἀκούων λόγια θεοῦ ὅστις ὄρασιν θεοῦ εἶδεν ἐν ὕπνῳ ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
- 5 Hoe goed zijn uw tenten, Jakob! uw woningen, Israel!
How fair are your tents, O Jacob, your houses, O Israel!
ὡς καλοὶ σου οἱ οἴκοι ἰακωβ αἱ σκηναὶ σου ἰσραὴλ
- 6 Gelijk de beken breiden zij zich uit, als de hoven aan de rivieren; de HEERE heeft ze geplant, als de sandelbomen, als de cederbomen aan het water.
They are stretched out like valleys, like gardens by the riverside, like flowering trees planted by the Lord, like cedar-trees by the waters.
ὡσεὶ νάπαι σκιάζουσαι καὶ ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμῶν καὶ ὡσεὶ σκηναὶ ἅς ἐπηξεν κύριος ὡσεὶ κέδροι παρ' ὕδατα

- 7 Er zal water uit zijn emmeren vloeien, en zijn zaad zal in vele wateren zijn; en zijn koning zal boven Agag verheven worden, en zijn koninkrijk zal verhoogd worden.
Peoples will be in fear before his strength, his arm will be on great nations: his king will be higher than Agag, and his kingdom made great in honour.
ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν καὶ ὑψωθήσεται ἡ γογ βασιλεία αὐτοῦ καὶ ἀυξήθησεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ
- 8 God heeft hem uit Egypte uitgevoerd; zijn krachten zijn als van een eenhoorn; hij zal de heidenen, zijn vijanden, verteren, en hun gebeente breken, en met zijn pijlendoorschieten.
It is God who has taken him out of Egypt; his horns are like those of the mountain ox; the nations warring against him will be his food, their bones will be broken, they will be wounded with his arrows.
θεὸς ὠδήγησεν αὐτὸν ἐξ αἰγύπτου ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ ἔδεται ἔθνη ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελεῖ καὶ ταῖς βολίσιν αὐτοῦ κατατοξεύσει ἐχθρόν
- 9 Hij heeft zich gekromd, hij heeft zich nedergelegd, gelijk een leeuw, en als een oude leeuw; wie zal hem doen opstaan? Zo wie u zegent, die zij gezegend, en vervloekt zij, wie u vervloekt!
He took his sleep stretched out like a lion, and like a she-lion: by whom will his rest be broken? May a blessing be on everyone who gives you blessing, and a curse on everyone by whom you are cursed.
κατακλιθεὶς ἀνεπαύσατο ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος τίς ἀναστήσει αὐτόν οἱ εὐλογοῦντές σε εὐλόγηνται καὶ οἱ καταρώμενοί σε κεκατήρανται
- 10 Toen ontstak de toorn van Balak tegen Bileam, en hij sloeg zijn handen samen; en Balak zeide tot Bileam: Ik heb u geroepen, om mijn vijanden te vloeken; maar zie, gij hebt hen nu driemaal gedurig gezegend!
Then Balak was full of wrath against Balaam, and angrily waving his hands he said to Balaam, I sent for you so that those who are against me might be cursed, but now, see, three times you have given them a blessing.
καὶ ἐθυμώθη βαλακ ἐπὶ βαλααμ καὶ συνεκρότησεν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ εἶπεν βαλακ πρὸς βαλααμ καταρᾶσθαι τὸν ἐχθρόν μου κέκληκά σε καὶ ἰδοὺ εὐλογῶν εὐλόγησας τρίτον τοῦτο
- 11 En nu, pak u weg naar uw plaats! Ik had gezegd, dat ik u hoog vereren zou; maar zie, de HEERE heeft u die eer van u geweerd!
Go back quickly to the place you came from: it was my purpose to give you a place of honour, but now the Lord has kept you back from honour.
νῦν οὖν φεῦγε εἰς τὸν τόπον σου εἶπα τιμήσω σε καὶ νῦν ἐστέρησέν σε κύριος τῆς δόξης
- 12 Toen zeide Bileam tot Balak: Heb ik ook niet tot uw boden, die gij tot mij gezonden hebt, gesproken, zeggende:
Then Balaam said to Balak, Did I not say to the men you sent to me,
καὶ εἶπεν βαλααμ πρὸς βαλακ οὐχὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου οὗς ἀπέστειλας πρὸς με ἐλάλησα λέγων
- 13 Wanneer mij Balak zijn huis vol zilver en goud gawe, zo kan ik het bevel des HEEREN niet overtreden, doende goed of kwaad uit mijn eigen hart; wat de HEEREspreken zal, dat zal ik spreken.
Even if Balak gave me his house full of silver and gold, it would not be possible for me to go outside the orders of the Lord, doing good or evil at the impulse of my mind; whatever the Lord says I will say?
ἐὰν μοι δῶ βαλακ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου ποιῆσαι αὐτὸ πονηρὸν ἢ καλὸν παρ' ἐμαυτοῦ ὅσα ἐὰν εἴπῃ ὁ θεὸς ταῦτα ἐρῶ
- 14 En nu, zie, ik ga tot mijn volk; kom, ik zal u raad geven, en zeggen wat dit volk uw volk doen zal in de laatste dagen.
So now I will go back to my people: but first let me make clear to you what this people will do to your people in days to come.
καὶ νῦν ἰδοὺ ἀποτρέχω εἰς τὸν τόπον μου δεῦρο συμβουλευέω σοι τί ποιήσει ὁ λαὸς οὗτος τὸν λαόν σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν
- 15 Toen hief hij zijn spreuk op, en zeide: Bileam, de zoon van Beor, spreekt, en die man, wien de ogen geopend zijn, spreekt!
Then he went on with his story and said, These are the words of Balaam, the son of Beor, the words of him whose eyes are open:
καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν φησὶν βαλααμ υἱὸς βεωρ φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὄρων
- 16 De hoorder der redenen Gods spreekt, en die de wetenschap des Allerhoogsten weet; die het gezicht des Almachtigen ziet, die verrukt wordt, en wien de ogenontdekt worden.
He says, whose ear is open to the words of God, who has knowledge of the Most High, who has seen the vision of the Ruler of all, falling down and having his eyes open:
ἀκούων λόγια θεοῦ ἐπιστάμενος ἐπιστήμην παρὰ ὑψίστου καὶ ὄρασιν θεοῦ ἰδὼν ἐν ὑπνῷ ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
- 17 Ik zal hem zien, maar nu niet; ik aanschouw Hem, maar niet nabij. Er zal een ster voortkomen uit Jakob, en er zal een scepter uit Israel opkomen; die zal de palender Moabieten verslaan, en zal al de kinderen van Seth verstoren.
I see him, but not now: looking on him, but not near: a star will come out of Jacob, and a rod of authority out of Israel, sending destruction to the farthest limits of Moab and on the head of all the sons of Sheth.
δειξω αὐτῷ καὶ οὐχὶ νῦν μακαρίζω καὶ οὐκ ἐγγίζει ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ ἰακωβ καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ ἰσραηλ καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγούς μοαβ καὶ προνομεύσει πάντας υἱοὺς σηθ
- 18 En Edom zal een erfelijke bezitting zijn; en Seir zal zijn vijanden een erfelijke bezitting zijn; doch Israel zal kracht doen.
Edom will be his heritage, and he will put an end to the last of the people of Seir.
καὶ ἔσται ἐδομ κληρονομία καὶ ἔσται κληρονομία ἡσαυ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ καὶ ἰσραηλ ἐποίησεν ἐν ἰσχύι

- 19 En er zal een uit Jakob heersen, en hij zal de overigen uit de steden ombrengen.
And Israel will go on in strength, and Jacob will have rule over his haters.
καὶ ἐξεγερθήσεται ἐξ ἰακωβ καὶ ἀπολεῖ σφζόμενον ἐκ πόλεως
- 20 Toen hij de Amalekieten zag, zo hief hij zijn spreuk op, en zeide: Amalek is de eersteling der heidenen; maar zijn uiterste is ten verderve!
Then, turning his eyes to Amalek, he went on with his story and said, Amalek was the first of the nations, but his part will be destruction for ever.
καὶ ἰδὼν τὸν αμαληκ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν ἀρχὴ ἐθνῶν αμαληκ καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται
- 21 Toen hij de Kenieten zag, zo hief hij zijn spreuk op, en zeide: Uw woning is vast, en gij hebt uw nest in een steenrots gelegd.
And looking on the Kenites he went on with his story and said, Strong is your living-place, and your secret place is safe in the rock.
καὶ ἰδὼν τὸν καιναῖον καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν ἰσχυρὰ ἡ κατοικία σου καὶ ἐὰν θῆς ἐν πέτρᾳ τὴν νοσσίαν σου
- 22 Evenwel zal Kain verteerd worden, totdat u Assur gevankelijk wegvoeren zal!
But still the Kenites will be wasted, till Asshur takes you away prisoner.
καὶ ἐὰν γένηται τῷ βεωρ νεοσσία πανουργίας ἀσσύριοί σε αἰχμαλωτεύσουσιν
- 23 Voorts hief hij zijn spreuk op, en zeide: Och, wie zal leven, als God dit doen zal!
Then he went on with his story and said, But who may keep his life when God does this?
καὶ ἰδὼν τὸν ωγ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν ὃ ὃ τίς ζήσεται ὅταν θῆ ταῦτα ὁ θεός
- 24 En de schepen van den oever der Chittees, die zullen Assur plagen, zij zullen ook Heber plagen; en hij zal ook ten verderve zijn.
But ships will come from the direction of Kittim, troubling Asshur and troubling Eber, and like the others their fate will be destruction.
καὶ ἐξελεύσεται ἐκ χειρὸς κιτιαίων καὶ κακώσουσιν ασσουρ καὶ κακώσουσιν εβραίους καὶ αὐτοὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπολοῦνται
- 25 Toen stond Bileam op, en ging heen, en keerde weder tot zijn plaats. Balak ging ook zijn weg.
Then Balaam got up and went back to his place: and Balak went away.
καὶ ἀναστὰς βαλααμ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ βαλακ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτόν
- 1 En Israel verbleef te Sittim, en het volk begon te hoereren met de dochteren der Moabieten.
Now when Israel was living in Shittim the people became false to the Lord, doing evil with the daughters of Moab:
καὶ κατέλυσεν ἰσραηλ ἐν σαττιν καὶ ἐβεβηλώθη ὁ λαὸς ἐκπορνεῦσαι εἰς τὰς θυγατέρας μοαβ
- 2 En zij nodigden het volk tot de slachtofferen harer goden; en het volk at, en boog zich voor haar goden.
For they sent for the people to be present at the offerings made to their gods; and the people took part in their feasts and gave honour to their gods.
καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς θυσίαις τῶν εἰδώλων αὐτῶν καὶ ἔφαγον ὁ λαὸς τῶν θυσιῶν αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν
- 3 Als nu Israel zich koppelde aan Baal-Peor, ontstak de toorn des HEEREN tegen Israel.
So Israel had relations with the women of Moab in honour of the Baal of Peor: and the Lord was moved to wrath against Israel.
καὶ ἐτελέσθη ἰσραηλ τῷ βεελφεγορ καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος τῷ ἰσραηλ
- 4 En de HEERE zeide tot Mozes: Neem alle hoofden des volks, en hang ze den HEERE tegen de zon, zo zal de hittigheid van des HEEREN toorn gekeerd worden van Israel.
Then the Lord said to Moses, Take all the chiefs of the people, hanging them up in the sun before the Lord, so that the wrath of the Lord may be turned from Israel.
καὶ εἶπεν κύριος τῷ μουσῆ λαβὲ πάντας τοὺς ἀρχηγούς τοῦ λαοῦ καὶ παραδειγματίσων αὐτοὺς κυρίῳ ἄπέναντι τοῦ ἡλίου καὶ ἀποστραφήσεται ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἀπὸ ἰσραηλ
- 5 Toen zeide Mozes tot de rechters van Israel: Een iedere dode zijn mannen, die zich aan Baal-Peor gekoppeld hebben!
So Moses said to the judges of Israel, Let everyone put to death those of his men who have had relations with the women of Moab in honour of the Baal of Peor.
καὶ εἶπεν μουσῆς ταῖς φυλαῖς ἰσραηλ ἀποκτείνετε ἕκαστος τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ τὸν τετελεσμένον τῷ βεελφεγορ
- 6 En ziet, een man uit de kinderen Israels kwam, en bracht een Midianietin tot zijn broederen voor de ogen van Mozes, en voor de ogen van de ganze vergadering der kinderen Israels, toen zij weenden voor de deur van de tent der samenkomst.
Then one of the children of Israel came to his brothers, taking with him a woman of Midian, before the eyes of Moses and all the meeting of the people, while they were weeping at the door of the Tent of meeting.
καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἔλθων προσήγαγεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν μαδιαντίνην ἐναντίον μουσῆ καὶ ἐναντι πάσης συναγωγῆς υἱῶν ἰσραηλ αὐτοὶ δὲ ἔκλαιον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου

- 7 Toen Pinehas, de zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, dat zag, zo stond hij op uit het midden der vergadering, en nam een spies in zijn hand;
And Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron the priest, seeing it, got up from among the people and took a spear in his hand,
 και ιδὼν φινεας υἱὸς ελεαζαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως ἐξανέστη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς καὶ λαβὼν σειρομάστιν ἐν τῇ χειρὶ
- 8 En hij ging den Israelietischen man na in de hoerenwinkel, en doorstak hen beiden, den Israelietischen man en de vrouw, door hun buik. Toen werd de plaag vanover de kinderen Israels opgehouden.
And went after the man of Israel into the tent, driving the spear through the two of them, through the man of Israel and through the stomach of the woman. So the disease was stopped among the children of Israel.
 εἰσῆλθεν ὀπίσω τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἰσραηλίτου εἰς τὴν κάμινον καὶ ἀπεκέντησεν ἀμφοτέρους τὸν τε ἄνθρωπον τὸν ἰσραηλίτην καὶ τὴν γυναῖκα διὰ τῆς μήτρας αὐτῆς καὶ ἐπαύσατο ἡ πληγὴ ἀπὸ υἱῶν ἰσραηλ.
- 9 Degenen nu, die aan de plaag stierven, waren vier en twintig duizend.
But twenty-four thousand of them had come to their death by the disease.
 καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ πληγῇ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες
- 10 Toen sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 11 Pinehas, de zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, heeft Mijn grimmigheid van over de kinderen Israels afgewend, dewijl hij Mijn ijver geijverd heeft in het midden derzelve, zodat Ik de kinderen Israels in Mijn ijver niet vernield heb.
Through Phinehas, and because of his passion for my honour, my wrath has been turned away from the children of Israel, so that I have not sent destruction on them all in my wrath.
 φινεας υἱὸς ελεαζαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως κατέπαυσεν τὸν θυμὸν μου ἀπὸ υἱῶν ἰσραηλ ἐν τῷ ζηλώσει μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐξανήλωσα τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ ἐν τῷ ζήλω μου
- 12 Daarom spreek: Zie, Ik geef hem Mijn verbond des vredes.
So say to them that I will make with him an agreement of peace:
 οὕτως εἰπὼν ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτῷ διαθήκην εἰρήνης
- 13 En hij zal hebben, en zijn zaad na hem, het verbond des eeuwigen priesterdoms, daarom dat hij voor zijn God geijverd, en verzoening gedaan heeft voor de kinderen Israels.
And by this agreement, he and his sons after him have the right to be priests for ever; because, by his care for the honour of his God, he took away the sin of the children of Israel.
 καὶ ἔσται αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτὸν διαθήκη ἱερατείας αἰωνία ἀνθ' ὧν ἐζήλωσεν τῷ θεῷ αὐτοῦ καὶ ἐξιλίασεν περὶ τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 14 De naam nu des verslagenen Israelietischen mans, die verslagen was met de Midianietin, was Zimri, de zoon van Salu, een overste van een vaderlijk huis der Simeonieten.
Now the man of Israel who was put to death with the woman of Midian was Zimri, the son of Salu, a chief of one of the families of the Simeonites.
 τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ἰσραηλίτου τοῦ πεπληγότος ὃς ἐπλήγη μετὰ τῆς μαδιανίτιδος ζαμβρι υἱὸς σαλω ἄρχων οἴκου πατριᾶς τῶν συμεων
- 15 En de naam der verslagene Midianietische vrouw was Kozbi, een dochter van Zur, die een hoofd was der volken van een vaderlijk huis onder de Midianieten.
And the woman of Midian who was put to death was Cozbi, the daughter of Zur; he was the head of a family in Midian.
 καὶ ὄνομα τῆς γυναίκι τῆς μαδιανίτιδι τῆς πεπληγυῖα χασβι θυγάτηρ σουρ ἄρχοντος ἔθνους ομοῦ οἴκου πατριᾶς ἐστὶν τῶν μαδιαν
- 16 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
Then the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ λέγων
- 17 Handel vijandelijk met de Midianieten, en versla hen;
Take up arms against the Midianites and overcome them;
 ἐχθραίνετε τοῖς μαδιαναίοις καὶ πατάξατε αὐτούς
- 18 Want zij hebben vijandelijk tegen ulieden gehandeld door hun listen, die zij listig tegen u bedacht hebben in de zaak van Peor, en in de zaak van Kozbi, de dochter van den overste der Midianieten, hun zuster, die verslagen is, ten dage der plaag, om de zaak van Peor. Numeri 26
For they are a danger to you with their false ways, causing sin to come on you in the question of Peor, and because of Cozbi, their sister, the daughter of the chief of Midian, who was put to death at the time of the disease which came on you because of Peor.
 ὅτι ἐχθραίνουσιν αὐτοὶ ὑμῖν ἐν δολιότητι ὅσα δολιοῦσιν ὑμᾶς διὰ φογωρ καὶ διὰ χασβι θυγατέρα ἄρχοντος μαδιαν ἀδελφὴν αὐτῶν τὴν πεπληγυῖαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ φογωρ

- 1 Het geschiedde nu na die plaag, dat de HEERE sprak tot Mozes, en tot Eleazar, den zoon van Aaron, den priester, zeggende:
Now after the disease was over, the Lord said to Moses and Eleazar, the son of Aaron the priest,
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν καὶ πρὸς ελεάζαρ τὸν ἱερέα λέγων
- 2 Neem de som van de gehele vergadering der kinderen Israels op, van twintig jaren oud en daarboven, naar het huis hunner vaderen, al wie ten heire in Israeluittrekt.
Let all the children of Israel be numbered, by the names of their fathers' families, all those of twenty years old and over who are able to go to war in Israel.
λαβὲ τὴν ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἰῶν ἰσραηλ ἀπὸ εικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν ἰσραηλ
- 3 Mozes dan en Eleazar, de priester, spraken hen aan, in de vlakke velden van Moab, aan de Jordaen van Jericho, zeggende:
So Moses and Eleazar the priest gave them the order in the lowlands of Moab by Jordan at Jericho, saying,
καὶ ἐλάλησεν μουσῆς καὶ ελεάζαρ ὁ ἱερεὺς ἐν ἀραβοθ μοαβ ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχὼ λέγων
- 4 Dat men opneme van twintig jaren oud en daarboven; gelijk als de HEERE Mozes geboden had, en den kinderen Israels, die uit Egypteland uitgetogen waren.
Let all the people of twenty years old and over be numbered, as the Lord has given orders to Moses and the children of Israel who have come out of Egypt.
ἀπὸ εικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ οἱ ἐξεληθόντες ἐξ αἰγύπτου
- 5 Ruben was de eerstgeborene van Israel. De zonen van Ruben waren: Hanoch, van welken was het geslacht der Hanochieten; van Pallu het geslacht der Palluieten;
Reuben, the first son of Israel: the sons of Reuben by their families: of Hanoch, the family of the Hanochites: of Pallu, the family of the Palluities:
ρουβην πρωτότοκος ἰσραηλ υἱοὶ δὲ ρουβην ἐνωχ καὶ δῆμος τοῦ ἐνωχ τῷ φαλλου δῆμος τοῦ φαλλου
- 6 Van Hezron het geslacht der Hezronieten; van Karmi het geslacht der Karmieten.
Of Hezron, the family of the Hezronites: of Carmi, the family of the Carmites.
τῷ ασρων δῆμος τοῦ ασρωνι τῷ χαρμι δῆμος τοῦ χαρμι
- 7 Dit zijn de geslachten der Rubenieten; en hun getelden waren drie en veertig duizend zeventienhonderd en dertig.
These are the families of the Reubenites: their number was forty-three thousand, seven hundred and thirty.
οὗτοι δῆμοι ρουβην καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα
- 8 En de zonen van Pallu waren Eliab.
And the sons of Pallu, Eliab
καὶ υἱοὶ φαλλου ελιαβ
- 9 En de zonen van Eliab waren Nemuel, en Dathan, en Abiram; deze Dathan en Abiram waren de geroepenen der vergadering, die gekijf maakten tegen Mozes entegen Aaron, in de vergadering van Korach, als zij gekijf tegen den HEERE maakten.
And the sons of Eliab: Nemuel and Dathan and Abiram. These are the same Dathan and Abiram who had a place in the meeting of the people, who together with Korah made an outcry against Moses and Aaron and against the Lord:
καὶ υἱοὶ ελιαβ ναμουηλ καὶ δαθαν καὶ αβιρων οὗτοι ἐπὶ κλητοὶ τῆς συναγωγῆς οὗτοι εἰσιν οἱ ἐπισυστάντες ἐπὶ μουσῆν καὶ ααρων ἐν τῇ συναγωγῇ κορε ἐν τῇ ἐπισυστάσει κυρίου
- 10 En de aarde haar mond opendeed, en verslond hen met Korach, als die vergadering stierf, toen het vuur tweehonderd en vijftig mannen verteerde, en werden toteen teken.
And they went down into the open mouth of the earth, together with Korah, when death overtook him and all his band; at the time when two hundred and fifty men were burned in the fire, and they became a sign.
καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς καὶ κορε ἐν τῷ θανάτῳ τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ ὅτε κατέφαγεν τὸ πῦρ τοὺς πενήκοντα καὶ διακοσίους καὶ ἐγενήθησαν ἐν σημεῖο
- 11 Maar de kinderen van Korach stierven niet.
But death did not overtake the sons of Korah.
οἱ δὲ υἱοὶ κορε οὐκ ἀπέθανον
- 12 De zonen van Simeon, naar hun geslachten: van Nemuel, het geslacht der Nemuelieten; van Jamin het geslacht der Jaminieten; van Jachin het geslacht der Jachinieten;
The sons of Simeon by their families: of Nemuel, the family of the Nemuelites: of Jamin, the family of the Jaminites: of Jachin, the family of the Jachinites:
καὶ οἱ υἱοὶ σιμεων ὁ δῆμος τῶν υἰῶν σιμεων τῷ ναμουηλ δῆμος ὁ ναμουηλι τῷ ιαμιν δῆμος ὁ ιαμινι τῷ ιαχιν δῆμος ὁ ιαχινι
- 13 Van Zerah het geslacht der Zerachieten; van Saul het geslacht der Saulieten.
Of Zerah, the family of the Zerachites: of Shaul, the family of the Shaulites.
τῷ ζαρα δῆμος ὁ ζαραϊ τῷ σαουλ δῆμος ὁ σαουλι

- 14 Dat zijn de geslachten der Simeonieten: twee en twintig duizend en tweehonderd.
 These are the families of the Simeonites, twenty-two thousand, two hundred.
 οὗτοι δῆμοι συμειων ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ διακόσιοι
- 15 De zonen van Gad, naar hun geslachten: van Zefon het geslacht der Zefonieten; van Haggi het geslacht der Haggieten; van Suni het geslacht der Sunieten.
 The sons of Gad by their families: of Zephon, the family of the Zephonites: of Haggi, the family of the Haggites: of Shuni, the family of the Shunites:
 υἱοὶ δὲ ἰουδα ἦρ καὶ αὐναν καὶ ἀπέθανεν ἦρ καὶ αὐναν ἐν γῆ χαναναί
- 16 Van Ozni het geslacht der Oznieten; van Heri het geslacht der Herieten;
 Of Ozni, the family of the Oznites: of Eri, the family of the Erites:
 ἐγένοντο δὲ οἱ υἱοὶ ἰουδα κατὰ δῆμους αὐτῶν τῷ σιλων δῆμος ὁ σιλωνι τῷ φαρες δῆμος ὁ φαρες τῷ ζαρα δῆμος ὁ ζαραῖ
- 17 Van Arod het geslacht der Arodieten; van Areli het geslacht der Arelieten.
 Of Arod, the family of the Arodites: of Areli, the family of the Arelites.
 καὶ ἐγένοντο υἱοὶ φαρες τῷ ασρων δῆμος ὁ ασρωνι τῷ ιαμουν δῆμος ὁ ιαμουνι
- 18 Dat zijn de geslachten der zonen van Gad, naar hun getelden: veertig duizend en vijfhonderd.
 These are the families of the sons of Gad as they were numbered, forty thousand, five hundred.
 οὗτοι δῆμοι τῷ ἰουδα κατὰ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτῶν ἑξ καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι
- 19 De zonen van Juda waren Er en Onan; maar Er en Onan stierven in het land Kanaan.
 The sons of Judah, Er and Onan: and Er and Onan had come to their death in the land of Canaan.
 καὶ υἱοὶ ἰσσαχαρ κατὰ δῆμους αὐτῶν τῷ θωλα δῆμος ὁ θωλαῖ τῷ φουα δῆμος ὁ φουαῖ
- 20 Alzo waren de zonen van Juda naar hun geslachten: van Sela het geslacht der Selanieten; van Perez het geslacht der Perezieten; van Zerah het geslacht der Zerahieten.
 And the sons of Judah by their families were: of Shelah, the family of the Shelahites: of Perez, the family of the Perezites: of Zerah, the family of the Zerahites.
 τῷ ιασουβ δῆμος ὁ ιασουβι τῷ σαμαραν δῆμος ὁ σαμαρανι
- 21 En de zonen van Perez waren: van Hezron het geslacht der Hezronieten; van Hamul het geslacht der Hamulieten.
 And the sons of Perez were: of Hezron, the family of the Hezronites: of Hamul, the family of the Hamulites.
 οὗτοι δῆμοι ἰσσαχαρ ἑξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι
- 22 Dat zijn de geslachten van Juda, naar hun getelden: zes en zeventig duizend en vijfhonderd.
 These are the families of Judah as they were numbered, seventy-six thousand, five hundred.
 υἱοὶ ζαβουλων κατὰ δῆμους αὐτῶν τῷ σαρεδ δῆμος ὁ σαρεδι τῷ αλλων δῆμος ὁ αλλωνι τῷ αλληλ δῆμος ὁ αλληλι
- 23 De zonen van Issaschar, naar hun geslachten, waren: van Tola het geslacht der Tolaieten; van Puvah het geslacht der Punieten;
 The sons of Issachar by their families: of Tola, the family of the Tolaites: of Puvah, the family of the Punites:
 οὗτοι δῆμοι ζαβουλων ἑξ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι
- 24 Van Jasub het geslacht der Jasubieten; van Simron het geslacht der Simronieten.
 Of Jashub, the family of the Jashubites: of Shimron, the family of the Shimronites.
 υἱοὶ γαδ κατὰ δῆμους αὐτῶν τῷ σαφων δῆμος ὁ σαφωνι τῷ αγγι δῆμος ὁ αγγι τῷ σουνι δῆμος ὁ σουνι
- 25 Dat zijn de geslachten van Issaschar, naar hun getelden: vier en zestig duizend en driehonderd.
 These are the families of Issachar, as they were numbered, sixty-four thousand, three hundred.
 τῷ αζενι δῆμος ὁ αζενι τῷ αδδι δῆμος ὁ αδδι
- 26 De zonen van Zebulon, naar hun geslachten, waren: van Sered het geslacht der Seredieten; van Elon het geslacht der Elonieten; van Jahleel het geslacht der Jahleelieten.
 The sons of Zebulun by their families: of Sered, the family of the Seredites: of Elon, the family of the Elonites: of Jahleel, the family of the Jahleelites.
 τῷ αροαδι δῆμος ὁ αροαδι τῷ αριηλ δῆμος ὁ αριηλι
- 27 Dat zijn de geslachten der Zebulonieten, naar hun getelden: zestig duizend en vijfhonderd.
 These are the families of the Zebulunites as they were numbered, sixty thousand, five hundred.
 οὗτοι δῆμοι υἱῶν γαδ ἑξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι

- 28 De zonen van Jozef, naar hun geslachten, waren Manasse en Efraim.
The sons of Joseph by their families: Manasseh and Ephraim.
υιοι ασηρ κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ ιαμιν δήμος ὁ ιαμινι τῷ ιεσου δήμος ὁ ιεσουι τῷ βαρια δήμος ὁ βαριαῖ
- 29 De zonen van Manasse waren: van Machir het geslacht der Machirieten; Machir nu gewon Gilead; van Gilead was het geslacht der Gileadieten.
The sons of Manasseh: of Machir, the family of the Machirites: and Machir was the father of Gilead: of Gilead, the family of the Gileadites.
τῷ χοβερ δήμος ὁ χοβερι τῷ μελχιηλ δήμος ὁ μελχιηλι
- 30 Dit zijn de zonen van Gilead: van Jezer het geslacht der Jezerieten; van Helek het geslacht der Helekieten.
These are the sons of Gilead: of Iezer, the family of the Iezerites: of Helek, the family of the Helekites:
καὶ τὸ ὄνομα θυγατρὸς ασηρ σαρα
- 31 En van Asriel het geslacht der Alrieliëten; en van Sechem het geslacht der Sechemieten;
And of Asriel, the family of the Asrielites: and of Shechem, the family of the Shechemites:
οὗτοι δῆμοι ασηρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τρεῖς καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι
- 32 En van Semida het geslacht der Semidaiëten; en van Hefer het geslacht der Heferieten.
And of Shemida, the family of the Shemidaites: and of Hopher, the family of the Hopherites.
υιοι ιωσηφ κατὰ δήμους αὐτῶν μανασση καὶ εφραιμ
- 33 Doch Zelafead, de zoon van Hefer, had geen zonen, maar dochters; en de namen der dochteren van Zelafead waren: Machla en Noa, Hogla, Milka en Tirza.
And Zelophehad, the son of Hopher, had no sons, but only daughters, and the names of the daughters of Zelophehad were Mahlah, and Noah, Hoglah, Milcah, and Tirzah.
υιοι μανασση τῷ μαχιρ δήμος ὁ μαχιρι καὶ μαχιρ ἐγέννησεν τὸν γαλααδ τῷ γαλααδ δήμος ὁ γαλααδι
- 34 Dat zijn de geslachten van Manasse: en hun getelden waren twee en vijftig duizend en zeshonderd.
These are the families of Manasseh; and those who were numbered of them were fifty-two thousand, seven hundred.
καὶ οὗτοι υιοι γαλααδ τῷ αχιζερ δήμος ὁ αχιζερι τῷ χελεγ δήμος ὁ χελεγι
- 35 Dit zijn de zonen van Efraim, naar hun geslachten: van Sutelah het geslacht der Sutelahieten; van Becher het geslacht der Becherieten; van Tahan het geslacht der Tahanieten.
These are the sons of Ephraim by their families: of Shuthelah, the family of the Shuthelahites: of Becher, the family of the Becherites: of Tahan, the family of the Tahanites.
τῷ εσρηηλ δήμος ὁ εσρηηλι τῷ συχεμ δήμος ὁ συχεμι
- 36 En dit zijn de zonen van Sutelah; van Eran het geslacht der Eranieten.
And these are the sons of Shuthelah: of Eran, the family of the Eranites:
τῷ συμαερ δήμος ὁ συμαερι καὶ τῷ οφερ δήμος ὁ οφερι
- 37 Dat zijn de geslachten der zonen van Efraim, naar hun getelden: twee en dertig duizend en vijfhonderd. Dat zijn de zonen van Jozef, naar hun geslachten.
These are the families of Ephraim as they were numbered, thirty-two thousand, five hundred. These are the sons of Joseph by their families.
καὶ τῷ σαλπααδ υἱῷ οφερ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ υιοι ἀλλ' ἡ θυγατέρες καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων σαλπααδ μαλα καὶ νοα καὶ εγλα καὶ μελχα καὶ θερσα
- 38 De zonen van Benjamin, naar hun geslachten: van Bela het geslacht der Belaiëten; van Asbel het geslacht der Asbelieten; van Ahiram het geslacht der Ahirmieten;
The sons of Benjamin by their families: of Bela, the family of the Belaites: of Ashbel, the family of the Ashbelites: of Ahiham, the family of the Ahihamites:
οὗτοι δῆμοι μανασση ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν δύο καὶ πενήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι
- 39 Van Sefufam het geslacht der Sufamiëten; van Hufam het geslacht der Hufamiëten.
Of Shephupham, the family of the Shuphamites: and of Hupham, the family of the Huphamites.
καὶ οὗτοι υιοι εφραιμ τῷ σουταλα δήμος ὁ σουταλαῖ τῷ ταναχ δήμος ὁ ταναχι
- 40 En de zonen van Bela waren Ard en Naaman; van Ard het geslacht der Ardieten; van Naaman het geslacht der Naamieten.
And the sons of Bela were Ard and Naaman: of Ard, the family of the Ardites: of Naaman, the family of the Naamites.
οὗτοι υιοι σουταλα τῷ εδεν δήμος ὁ εдени
- 41 Dat zijn de zonen van Benjamin, naar hun geslachten; en hun getelden waren vijf en veertig duizend en zeshonderd.
These are the sons of Benjamin by their families: and those who were numbered of them were forty-five thousand, six hundred.
οὗτοι δῆμοι εφραιμ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι οὗτοι δῆμοι υἱῶν ιωσηφ κατὰ δήμους αὐτῶν

- 42 Dit zijn de zonen van Dan, naar hun geslachten: van Suham het geslacht der Suhamieten; dat zijn de geslachten van Dan, naar hun geslachten.
 These are the sons of Dan by their families: of Shuham, the family of the Shuhamites. These are the families of Dan by their families.
 υιοὶ βενιαμιν κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ βαλε δήμος ὁ βαλεῖ τῷ ασυβηρ δήμος ὁ ασυβηρι τῷ ιαχιραν δήμος ὁ ιαχιραρι
- 43 Al de geslachten der Suhamieten, naar hun getelden, waren vier en zestig duizend en vierhonderd.
 All the families of the Shuhamites, as they were numbered, were sixty-four thousand, four hundred.
 τῷ σωφαν δήμος ὁ σωφραρι
- 44 De zonen van Aser, naar hun geslachten, waren: van Imna het geslacht der Imnaieten; van Isvi het geslacht der Isvieten; van Beria het geslacht der Beriieten.
 The sons of Asher by their families: of Imnah, the family of the Imnites: of Ishvi, the family of the Ishvites: of Beriah, the family of the Beriites.
 καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ βαλε αδαρ καὶ νοεμαν τῷ αδαρ δήμος ὁ αδαρι τῷ νοεμαν δήμος ὁ νοεμανι
- 45 Van de zonen van Beria waren: van Heber het geslacht der Heberieten; van Malchiel het geslacht der Malchielieten.
 Of the sons of Beriah: of Heber, the family of the Heberites: of Malchiel, the family of the Malchielites:
 οὗτοι υἱοὶ βενιαμιν κατὰ δήμους αὐτῶν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι
- 46 En de naam der dochter van Aser was Serah.
 And the name of the daughter of Asher was Serah.
 καὶ υἱοὶ δαν κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ σαμι δήμος ὁ σαμι οὗτοι δῆμοι δαν κατὰ δήμους αὐτῶν
- 47 Dat zijn de geslachten der zonen van Aser, naar hun getelden: drie en vijftig duizend en vierhonderd.
 These are the families of the sons of Asher as they were numbered, fifty-three thousand, four hundred.
 πάντες οἱ δῆμοι σαμι κατ' ἐπισκοπὴν αὐτῶν τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι
- 48 De zonen van Nafthali, naar hun geslachten: van Jahzeel het geslacht der Jahzeelieten; van Guni het geslacht der Gunieten;
 The sons of Naphtali by their families: of Jahzeel, the family of the Jahzeelites: of Guni, the family of the Gunites:
 υιοὶ νεφθαλι κατὰ δήμους αὐτῶν τῷ ασιηλ δήμος ὁ ασιηλι τῷ γαυνι δήμος ὁ γαυνι
- 49 Van Jezer het geslacht der Jezerieten; van Sillem het geslacht der Sillemieten.
 Of Jezer, the family of the Jezerites: of Shillem, the family of the Shillemites.
 τῷ ιεσερ δήμος ὁ ιεσερι τῷ σελλημ δήμος ὁ σελλημι
- 50 Dat zijn de geslachten van Nafthali, naar hun geslachten; en hun getelden waren vijf en veertig duizend en vierhonderd.
 These are the families of Naphtali by their families: and those who were numbered of them were forty-five thousand, four hundred.
 οὗτοι δῆμοι νεφθαλι ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι
- 51 Dat zijn de getelden van de zonen Israels: zeshonderd een duizend zeventienhonderd en dertig.
 Those who were numbered of the children of Israel were six hundred and one thousand, seven hundred and thirty.
 αὕτη ἡ ἐπίσκεψις υἴων ἰσραηλ ἑξακόσιοι χιλιάδες καὶ χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα
- 52 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
 And the Lord said to Moses,
 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 53 Aan dezen zal het land uitgedeeld worden ter erfenis, naar het getal der namen.
 Let there be a division of the land among these, for their heritage, in relation to the number of names.
 τοῦτοις μερισθήσεται ἡ γῆ κληρονομεῖν ἐξ ἀριθμοῦ ὀνομάτων
- 54 Aan degenen, die veel zijn, zult gij hun erfenis meerder maken, en aan hen, die weinig zijn, zult gij hun erfenis minder maken; aan een iegelijk zal, naar zijn getelden, zijn erfenis gegeven worden.
 To those families who are more in number, give a greater heritage; to those who are less in number, a smaller part: to every one let the heritage be given in relation to the number in his family.
 τοῖς πλείοσιν πλεονάσεις τὴν κληρονομίαν καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσεις τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ἐκάστῳ καθὼς ἐπεσκέπησαν δοθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν
- 55 Het land nochtans zal door het lot gedeeld worden; naar de namen der stammen hunner vaderen zullen zij erven.
 But let the distribution of the land be made by the decision of the Lord: by the names of the tribes of their fathers let their heritage be given them.
 διὰ κλήρων μερισθήσεται ἡ γῆ τοῖς ὀνόμασιν κατὰ φυλὰς πατριῶν αὐτῶν κληρονομήσουσιν

- 56 Naar het lot zal elks erfenis gedeeld worden tussen de velen, en de weinigen.
As it is ordered by the decision of the Lord, let distribution be made between those who are more in number and those who are less.
ἐκ τοῦ κλήρου μεριεῖς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ἀνὰ μέσον πολλῶν καὶ ὀλίγων
- 57 Dit zijn nu de getelden van Levi, naar hun geslachten: van Gerson het geslacht der Gersonieten; van Kohath het geslacht der Kohathieten; van Merari het geslacht der Merarieten.
These were those of the Levites who were numbered by their families: of Gershon, the family of the Gershonites: of Kohath, the family of the Kohathites: of Merari, the family of the Merarites.
καὶ υἱοὶ λευὶ κατὰ δῆμους αὐτῶν τῷ γεδσον δῆμος ὁ γεδσωνι τῷ καθ δῆμος ὁ καθι τῷ μεραρι δῆμος ὁ μεραρι
- 58 Dit zijn de geslachten van Levi: het geslacht der Libnieten, het geslacht der Hebronieten, het geslacht der Machlieten, het geslacht der Muzieten, het geslacht der Korachieten. En Kohath gewon Amram.
These are the families of Levi: the family of the Libnites, the family of the Hebronites, the family of the Mahlites, the family of the Mushites, the family of the Korahites. And Kohath was the father of Amram.
οὗτοι δῆμοι υἱῶν λευὶ δῆμος ὁ λοβετι δῆμος ὁ γεβρωνι δῆμος ὁ κορε καὶ δῆμος ὁ μουσι καὶ καθ ἐγέννησεν τὸν αμραμ
- 59 En de naam der huisvrouw van Amram was Jochebed, de dochter van Levi, welke de huisvrouw van Levi baarde in Egypte; en deze baarde aan Amram, Aaron, en Mozes, en Mirjam, hun zuster.
Amram's wife was Jochebed, the daughter of Levi, whom he had in Egypt: by Amram she had Moses and Aaron and their sister Miriam.
καὶ τὸ ὄνομα τῆς γυναίκος αὐτοῦ ἰωχαβεδ θυγάτηρ λευὶ ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ λευὶ ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἔτεκεν τῷ αμραμ τὸν ααρων καὶ μουσῆν καὶ μαριαμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν
- 60 En aan Aaron werden geboren Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar.
Aaron's sons were Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.
καὶ ἐγεννήθησαν τῷ ααρων ὁ τε ναδαβ καὶ αβιουδ καὶ ελεαζαρ καὶ ιθαμαρ
- 61 Nadab nu en Abihu waren gestorven, toen zij vreemd vuur brachten voor het aangezicht des HEEREN.
Death overtook Nadab and Abihu when they made an offering of strange fire before the Lord.
καὶ ἀπέθανεν ναδαβ καὶ αβιουδ ἐν τῷ προσφέρειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἐναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα
- 62 En hun getelden waren drie en twintig duizend, al wat mannelijk is, van een maand oud en daarboven; want dezen werden niet geteld onder de kinderen Israels, omdat hun geen erfenis gegeven werd onder de kinderen Israels.
Of these, twenty-three thousand males, from one month old and over, were numbered: they were not numbered with the rest of the children of Israel, for they had no heritage among the children of Israel.
καὶ ἐγενήθησαν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τρεῖς καὶ εἴκοσι χιλιάδες πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω οὐ γὰρ συνεπεσκέπησαν ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραηλ ὅτι οὐ δίδοται αὐτοῖς κλῆρος ἐν μέσῳ υἱῶν ἰσραηλ
- 63 Dat zijn de getelden van Mozes en Eleazar, den priester, die de kinderen Israels telden in de vlakke velden van Moab, aan de Jordaan van Jericho.
All these were numbered by Moses and Eleazar the priest when the children of Israel were numbered in the lowlands of Moab by the Jordan at Jericho.
καὶ αὕτη ἡ ἐπίσκεψις μουσῆ καὶ ελεαζαρ τοῦ ἱερέως οἱ ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ ἐν αραβῶθ μοαβ ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχω
- 64 En onder dezen was niemand uit de getelden van Mozes en Aaron, den priester, als zij de kinderen Israels telden in de woestijn van Sinai.
But among all these was not one of those numbered by Moses and Aaron the priest when the children of Israel were numbered in the waste land of Sinai.
καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἦν ἄνθρωπος τῶν ἐπεσκεμμένων ὑπὸ μουσῆ καὶ ααρων οὓς ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα
- 65 Want de HEERE had van die gezegd, dat zij in de woestijn gewisselijk zouden sterven; en er was niemand van hen overgebleven, dan Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.
Numeri 27
For the Lord had said of them, Death will certainly overtake them in the waste land. And of them all, only Caleb, the son of Jephunneh, and Joshua, the son of Nun, were still living.
ὅτι εἶπεν κύριος αὐτοῖς θανάτῳ ἀποθανοῦνται ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς πλὴν χαλεβ υἱὸς ἰεφοννη καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη
- 1 Toen naderden de dochteren van Zelafead, den zoon van Hefer, den zoon van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, onder de geslachten van Manasse, den zoon van Jozef (en dit zijn de namen zijner dochteren: Machla, Noa, en Hogla, en Milka, en Tirza);
Then the daughters of Zelophehad, the son of Hopher, the son of Gilead, the son of Machir, the son of Manasseh, of the families of Manasseh, the son of Joseph, came forward: their names are Mahlah, Noah, and Hoglah, and Milcah, and Tirzah.
καὶ προσελθοῦσαι αἱ θυγατέρες σαλπαδ υἱοῦ οφερ υἱοῦ γαλααδ υἱοῦ μαχρ τοῦ δήμου μανασση τῶν υἱῶν ἰωσηφ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν μαλα καὶ νοα καὶ εγλα καὶ μελχα καὶ θερσα

- 2 En zij stonden voor het aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht van de oversten, en van de gansevergadering, aan de deur van de tent der samenkomst, zeggende:
They came before Moses and Eleazar the priest and the chiefs and all the people at the door of the Tent of meeting, and said,
καὶ σῆσαι ἔναντι μουσῆ καὶ ἔναντι ελεάζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων καὶ ἔναντι πάσης συναγωγῆς ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου λέγουσιν
- 3 Onze vader is gestorven in de woestijn, en hij is niet geweest in het midden der vergadering dergenen, die zich tegen den HEERE vergaderd hebben in de vergadering van Korach; maar hij is in zijn zonde gestorven, en had geen zonen.
Death overtook our father in the waste land; he was not among those who were banded together with Korah against the Lord; but death came to him in his sin; and he had no sons.
ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς τῆς ἐπισυστάσεως ἔναντι κυρίου ἐν τῇ συναγωγῇ κορε ὅτι διὰ ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανεν καὶ υἱοὶ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ
- 4 Waarom zou de naam onzes vaders uit het midden van zijn geslacht weggenomen worden, omdat hij geen zoon heeft? Geef ons een bezitting in het midden derbroederen van onzen vader.
Why is the name of our father to be taken away from among his family, because he had no son? Give us a heritage among our father's brothers.
μὴ ἐξαλειφῆτω τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐκ μέσου τοῦ δήμου αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱὸς δότε ἡμῖν κατάσχεσιν ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς ἡμῶν
- 5 En Mozes bracht haar rechtzaak voor het aangezicht des HEEREN.
So Moses put their cause before the Lord.
καὶ προσήγαγεν μουσῆς τὴν κρίσιν αὐτῶν ἔναντι κυρίου
- 6 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 7 De dochteren van Zelafead spreken recht; gij zult haar ganselijk geven de bezitting ener erfenis, in het midden van de broederen haars vaders; en gij zult de erfenishaars vaders op haar doen komen.
What the daughters of Zelophehad say is right: certainly you are to give them a heritage among their father's brothers: and let the property which would have been their father's go to them.
ὀρθῶς θυγατέρες σαλπαὰδ λελαλήκασιν δόμα δώσεις αὐταῖς κατάσχεσιν κληρονομίας ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς αὐτῶν καὶ περιθήσεαι τὸν κλῆρον τοῦ πατρὸς αὐτῶν αὐταῖς
- 8 En tot de kinderen Israels zult gij spreken, zeggende: Wanneer iemand sterft, en geen zoon heeft, zo zult gij zijn erfenis op zijn dochter doen komen.
And say to the children of Israel, If a man has no son at the time of his death, let his heritage go to his daughter.
καὶ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ λαλήσεις λέγων ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ καὶ υἱὸς μὴ ἦ αὐτῷ περιθήσετε τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ
- 9 En indien hij geen dochter heeft, zo zult gij zijn erfenis aan zijn broederen geven.
And if he has no daughter, then give his heritage to his brothers.
ἐὰν δὲ μὴ ἦ θυγάτηρ αὐτῷ δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
- 10 Indien hij nu geen broederen heeft, zo zult gij zijn erfenis aan de broederen zijns vaders geven.
And if he has no brothers, then give his heritage to his father's brothers.
ἐὰν δὲ μὴ ᾖσιν αὐτῷ ἀδελφοὶ δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
- 11 Indien ook zijn vader geen broeders heeft, zo zult gij zijn erfenis geven aan zijn naastbestaande, die hem de naaste van zijn geslacht is, dat hij het erfelijk bezitte. Ditzal den kinderen Israels tot een inzetting des rechts zijn, gelijk als de HEERE Mozes geboden heeft.
And if his father has no brothers, then give it to his nearest relation in the family, as his heritage: this is to be a decision made by law for the children of Israel, as the Lord gave orders to Moses.
ἐὰν δὲ μὴ ᾖσιν ἀδελφοὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ κληρονομήσει τὰ αὐτοῦ καὶ ἔσται τοῦτο τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ δικαίωμα κρίσεως καθ' ἃ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 12 Daarna zeide de HEERE tot Mozes: Klim op dezen berg Abarim, en zie dat land, hetwelk Ik den kinderen Israels gegeven heb.
And the Lord said to Moses, Go up into this mountain of Abarim so that you may see the land which I have given to the children of Israel.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν τῷ πέραν τοῦτο ὄρος ναβαυ καὶ ἰδὲ τὴν γῆν χανααν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἐν κατασχέσει
- 13 Wanneer gij dat gezien zult hebben, dan zult gij tot uw volken verzameld worden, gij ook, gelijk als uw broeder Aaron verzameld geworden is;
And when you have seen it, you will be put to rest with your people, as your brother Aaron was:
καὶ ὄψει αὐτὴν καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου καὶ σύ καθὰ προσετέθη ααρων ὁ ἀδελφός σου ἐν ὄρ τῷ ὄρει

- 14 Naardien gijlieden Mijn mond wederspanning zijt geweest in de woestijn Zin, in de twisting der vergadering, om Mij aan de wateren voor hun ogen te heiligen. Datzijn de wateren van Meriba, van Kades, in de woestijn Zin.
Because in the waste land of Zin, when the people were angry, you and he went against my word and did not keep my name holy before their eyes, at the waters. (These are the waters of Meribah in Kadesh in the waste land of Zin.)
διότι παρέβητε τὸ ῥήμά μου ἐν τῇ ἐρήμῳ σιν ἐν τῷ ἀντιπίπτειν τὴν συναγωγὴν ἀγιάσαι με οὐχ ἡγιάσατέ με ἐπὶ τῷ ὕδατι ἐναντι αὐτῶν τοῦτό ἐστιν ὕδωρ ἀντιλογίας καδης ἐν τῇ ἐρήμῳ σιν
- 15 Toen sprak Mozes tot den HEERE, zeggende:
Then Moses said to the Lord,
καὶ εἶπεν μουσῆς πρὸς κύριον
- 16 Dat de HEERE, de God der geesten van alle vlees, een man stelle over deze vergadering.
Let the Lord, the God of the spirits of all flesh, put a man at the head of this people,
ἐπισκεψάσθω κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς συναγωγῆς ταύτης
- 17 Die voor hun aangezicht uitga, en die voor hun aangezicht inga, en die hen uitleide, en die hen inleide; opdat de vergadering des HEEREN niet zij als schapen, diegeen herder hebben.
To go out and come in before them and be their guide; so that the people of the Lord may not be like sheep without a keeper.
ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ὅστις εἰσελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ὅστις ἐξάξει αὐτούς καὶ ὅστις εἰσάξει αὐτούς καὶ οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ κυρίου ὡσεὶ πρόβατα οἷς οὐκ ἔστιν ποιμὴν
- 18 Toen zeide de HEERE tot Mozes: Neem tot u Jozua, den zoon van Nun, een man, in wien de Geest is; en leg uw hand op hem;
And the Lord said to Moses, Take Joshua, the son of Nun, a man in whom is the spirit, and put your hand on him;
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων λαβὲ πρὸς σεαυτὸν τὸν ἰησοῦν υἱὸν ναυη ἄνθρωπον ὃς ἔχει πνεῦμα ἐν ἑαυτῷ καὶ ἐπιθήσεις τὰς χεῖράς σου ἐπ' αὐτὸν
- 19 En stel hem voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht der ganse vergadering; en geef hem bevel voor hun ogen;
And take him before Eleazar the priest and all the meeting of the people, and give him his orders before their eyes.
καὶ στήσεις αὐτὸν ἐναντι ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἐντελῆ αὐτῷ ἐναντι πάσης συναγωγῆς καὶ ἐντελῆ περὶ αὐτοῦ ἐναντίον αὐτῶν
- 20 En leg op hem van uw heerlijkheid, opdat zij horen, te weten de ganse vergadering der kinderen Israels.
And put your honour on him, so that all the children of Israel may be under his authority.
καὶ δώσεις τῆς δόξης σου ἐπ' αὐτὸν ὅπως ἂν εἰσακούσωσιν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ.
- 21 En hij zal voor het aangezicht van Eleazar, den priester, staan, die voor hem raad vragen zal, naar de wijze van Urim, voor het aangezicht des HEEREN; naar zijnmond zullen zij uitgaan, en naar zijn mond zullen zij ingaan, hij, en al de kinderen Israels met hem, en de ganse vergadering.
He will take his place before Eleazar the priest, so that he may get directions from the Lord for him, with the Urim: at his word they will go out, and at his word they will come in, he and all the children of Israel.
καὶ ἐναντι ελεαζαρ τοῦ ἱερέως στήσεται καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρίσιν τῶν δῆλων ἐναντι κυρίου ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ ἐξελεύσονται καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ εἰσελεύσονται αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ὁμοθυμαδὸν καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ
- 22 En Mozes deed, gelijk als de HEERE hem geboden had; want hij nam Jozua, en stelde hem voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezichtder ganse vergadering.
So Moses did as the Lord said: he took Joshua and put him before Eleazar the priest and the meeting of the people:
καὶ ἐποίησεν μουσῆς καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος καὶ λαβὼν τὸν ἰησοῦν ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἐναντι πάσης συναγωγῆς
- 23 En hij legde zijn handen op hem, en gaf hem bevel; gelijk als de HEERE door den dienst van Mozes gesproken had.
And he put his hands on him and gave him his orders, as the Lord had said by Moses.
καὶ ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν καὶ συνέστησεν αὐτὸν καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆϊ
- 1 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Gebied den kinderen Israels, en zeg tot hen: Mijn offerande, Mijn spijze voor Mijn vuurofferen, Mijn liefelijken reuk, zult gij waarnemen, om Mij te offeren op zijngezetten tijd.
Give orders to the children of Israel and say to them, Let it be your care to give me my offerings at their regular times, the food of the offerings made by fire to me for a sweet smell.
ἐντελῖαι τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς λέγων τὰ δῶρά μου δόματά μου καρπώματά μου εἰς ὁσμὴν εὐωδίας διατηρήσετε προσφέρειν ἐμοὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς μου

- 3 En gij zult tot hen zeggen: Dit is het vuuroffer, hetwelk gij den HEERE offeren zult: twee volkomen eenjarige lammeren des daags, tot een gedurig brandoffer.
Say to them, This is the offering made by fire which you are to give to the Lord; he-lambs of the first year without any mark, two every day as a regular burned offering.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ταῦτα τὰ καρπώματα ὅσα προσάξετε κυρίῳ ἄμνους ἑνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν εἰς ὀλοκαύτωσιν ἐνδελεχῶς
- 4 Het ene lam zult gij bereiden des morgens; en het andere lam zult gij bereiden tussen de twee avonden.
Let one be offered in the morning, and the other at evening;
τὸν ἄμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ πρωὶ καὶ τὸν ἄμνὸν τὸν δεῦτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν
- 5 En een tiende deel ener efa meelbloem, ten spijsoffer, gemengd met het vierendeel van een hin van gestoten olie.
And the tenth part of an ephah of the best meal for a meal offering mixed with the fourth part of a hin of clear oil.
καὶ ποιήσεις τὸ δέκατον τοῦ οἴφι σεμίδαλιν εἰς θυσίαν ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ ἐν τετάρτῳ τοῦ ἰν
- 6 Het is het gedurig brandoffer, hetwelk op den berg Sinai ingesteld was tot een liefelijken reuk, een vuuroffer den HEERE.
It is a regular burned offering, as it was ordered in Mount Sinai, for a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
ὀλοκαύτωμα ἐνδελεχισμού ἢ γενομένη ἐν τῷ ὄρει σινα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ
- 7 En zijn drankoffer zal zijn het vierendeel van een hin, voor het ene lam; in het heiligdom zult gij het drankoffer des sterken drinks den HEERE offeren.
And for its drink offering take the fourth part of a hin for one lamb: in the holy place let the wine be drained out for a drink offering for the Lord.
καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ ἰν τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ ἐν τῷ ἁγίῳ σπείσεις σπονδὴν σικερα κυρίῳ
- 8 En het andere lam zult gij bereiden tussen de twee avonden; gelijk het spijsoffer des morgens, en gelijk zijn drankoffer zult gij het bereiden, ten vuuroffer des liefelijken reuks den HEERE.
Let the other lamb be offered at evening; like the meal offering of the morning and its drink offering, let it be offered as an offering made by fire for a sweet smell to the Lord.
καὶ τὸν ἄμνὸν τὸν δεῦτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν κατὰ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ποιήσετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ
- 9 Maar op den sabbatdag twee volkomen eenjarige lammeren, en twee tienden meelbloem, ten spijsoffer, met olie gemengd, mitsgaders zijn drankoffer.
And on the Sabbath day, two he-lambs of the first year, without any mark, and two tenth parts of the best meal for a meal offering mixed with oil, and its drink offering:
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσάξετε δύο ἄμνους ἑνιαυσίους ἀμώμους καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν καὶ σπονδὴν
- 10 Het is het brandoffer des sabbats op elken sabbat, boven het gedurig brandoffer, en zijn drankoffer.
This is the burned offering for every Sabbath day, in addition to the regular burned offering, and its drink offering.
ὀλοκαύτωμα σαββάτων ἐν τοῖς σαββάτοις ἐπὶ τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντὸς καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ
- 11 En in de beginselen uwer maanden zult gij een brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, en een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren;
And on the first day of every month you are to give a burned offering to the Lord; two oxen, one male sheep, and seven he-lambs of the first year, without any mark;
καὶ ἐν ταῖς νεομηνίαις προσάξετε ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ μόσχους ἕκ βοῶν δύο καὶ κριὸν ἕνα ἄμνους ἑνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους
- 12 En drie tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot den enen var; en twee tienden meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot den enen ram;
And three tenth parts of the best meal for a meal offering mixed with oil, for every ox; and two tenth parts of the best meal for a meal offering mixed with oil, for the one sheep;
τρία δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ
- 13 En tot elk tiende deel meelbloem ten spijsoffer, met olie gemengd, tot het ene lam; het is een brandoffer tot een liefelijken reuk, een vuuroffer, den HEERE.
And a separate tenth part of the best meal mixed with oil for a meal offering for every lamb; for a burned offering of a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
δέκατον σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ θυσίαν ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ
- 14 En hun drankofferen zullen zijn de helft van een hin tot een var, en een derde deel van een hin tot een ram, en een vierendeel van een hin van wijn tot een lam; dat is het brandoffer der nieuwe maan in elke maand, naar de maanden des jaars.
And their drink offerings are to be half a hin of wine for an ox, and the third part of a hin for a male sheep, and the fourth part of a hin for a lamb: this is the burned offering for every month through all the months of the year.
ἢ σπονδὴ αὐτῶν τὸ ἡμισυ τοῦ ἰν ἔσται τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ καὶ τὸ τρίτον τοῦ ἰν ἔσται τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ καὶ τὸ τέταρτον τοῦ ἰν ἔσται τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ οἴνου τοῦτο ὀλοκαύτωμα μῆνα ἐκ μηνὸς εἰς τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ
- 15 Daartoe zal een geitenbok ten zondoffer den HEERE, boven het gedurige brandoffer, bereid worden, met zijn drankoffer.
And one he-goat for a sin-offering to the Lord; it is to be offered in addition to the regular burned offering and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας κυρίῳ ἐπὶ τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντὸς ποιηθήσεται καὶ ἡ σπονδὴ αὐτοῦ

- 16 En in de eerste maand, op den veertienden dag der maand, is het pascha den HEERE.
 And in the first month, on the fourteenth day of the month, is the Lord's Passover.
 και ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς πασχα κυρίῳ
- 17 En op den vijftienden dag derzelve maand is het feest; zeven dagen zullen ongezuurde broden gegeten worden.
 On the fifteenth day of this month there is to be a feast; for seven days let your food be unleavened cakes.
 και τῇ πεντεκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτὴ ἐπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε
- 18 Op den eersten dag zal een heilige samenroeping zijn; geen dienstwerk zult gijlieden doen;
 On the first day there is to be a holy meeting; you may do no sort of field-work:
 και ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε
- 19 Maar gij zult een vuuroffer ten brandoffer den HEERE offeren: twee jonge varren, en een ram, daartoe zeven eenjarige lammeren; volkomen zullen zij u zijn.
 And you are to give an offering made by fire, a burned offering to the Lord; two oxen, one male sheep, and seven he-lambs of the first year, without any mark:
 και προσάξετε ὀλοκαυτώματα καρπώματα κυρίῳ μόσχους ἐκ βοῶν δύο κριὸν ἓνα ἐπτὰ ἀμνοὺς ἐνιασίουσ ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν
- 20 En hun spijsoffer zal zijn meelbloem, met olie gemengd; drie tienden tot een var, en twee tienden tot een ram zult gij bereiden.
 And their meal offering, the best meal mixed with oil: let three tenth parts of an ephah be offered for an ox and two tenth parts for a male sheep;
 και ἡ θυσία αὐτῶν σμιδάλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ και δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ
- 21 Tot elk zult gij een tiende deel bereiden tot een lam, tot die zeven lammeren toe.
 And a separate tenth part for every one of the seven lambs;
 δέκατον δέκατον ποιήσεις τῷ ἀμνῷ τῷ ἐνὶ τοῖς ἐπτὰ ἀμνοῖς
- 22 Daarna een bok ten zondoffer, om over ulieden verzoening te doen.
 And one he-goat for a sin-offering to take away your sin.
 και χίμαρον ἓξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν
- 23 Behalve het morgenbrandoffer, hetwelk tot een gedurig brandoffer is, zult gij deze dingen bereiden.
 These are to be offered in addition to the morning burned offering, which is a regular burned offering at all times.
 πλην τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντὸς τῆς πρωινῆς ὃ ἔστιν ὀλοκαύτωμα ἐνδελεχισμοῦ
- 24 Achtervolgens deze dingen zult gij des daags, zeven dagen lang, de spijze des vuuroffers bereiden tot een liefelijken reuk den HEERE; boven dat gedurig brandofferzal het bereid worden, met zijn drankoffer.
 In this way, every day for seven days, give the food of the offering made by fire, a sweet smell to the Lord: it is to be offered in addition to the regular burned offering, and its drink offering.
 ταῦτα κατὰ ταῦτα ποιήσετε τὴν ἡμέραν εἰς τὰς ἐπτὰ ἡμέρας δῶρον κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ ἐπὶ τοῦ ὀλοκαυτώματος τοῦ διὰ παντὸς ποιήσεις τὴν σπονδὴν αὐτοῦ
- 25 En op den zevenden dag zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
 Then on the seventh day there will be a holy meeting; you may do no field-work.
 και ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ
- 26 Insgelijks op den dag der eerstelingen, als gij een nieuw spijsoffer den HEERE zult offeren naar uw werken, zult gij een heilige samenroeping hebben; geendienstwerk zult gij doen.
 And at the time of the first-fruits, when you give an offering of new meal to the Lord at your feast of weeks, there is to be a holy meeting; you may do no field-work:
 και τῇ ἡμέρᾳ τῶν νέων ὅταν προσφέρητε θυσίαν νέαν κυρίῳ τῶν ἑβδομάδων ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε
- 27 Dan zult gij den HEERE een brandoffer ten liefelijken reuk offeren: twee jonge varren, een ram, zeven eenjarige lammeren;
 And give a burned offering for a sweet smell to the Lord; two oxen, one male sheep, and seven he-lambs of the first year;
 και προσάξετε ὀλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ μόσχους ἐκ βοῶν δύο κριὸν ἓνα ἐπτὰ ἀμνοὺς ἐνιασίουσ ἀμόμους
- 28 En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot een var, twee tienden tot een ram;
 And their meal offering, the best meal mixed with oil, three tenth parts for an ox, two tenth parts for a male sheep,
 ἡ θυσία αὐτῶν σμιδάλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ και δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ

- 29 Tot elk een tiende tot een lam, tot die zeven lammeren toe;
And a separate tenth part for every one of the seven lambs;
δέκατον δέκατον τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ τοῖς ἑπτὰ ἄμνοῖς
- 30 Een geitenbok, om voor u verzoening te doen.
And one he-goat to take away your sin.
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλιάσασθαι περὶ ὑμῶν
- 31 Behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, zult gij ze bereiden; zij zullen u volkomen zijn met hun drankofferen.
These are in addition to the regular burned offering and its meal offering; take care that they are without any mark, and let them be offered with their drink offerings.
πλὴν τοῦ ὀλοκαυτώματος τοῦ διὰ παντός καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν ποιήσετε μοι ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν καὶ τὰς σπονδὰς αὐτῶν
- 1 Desgelijks in de zevende maand, op den eersten der maand, zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen; het zal u een dag des geklankszijn.
In the seventh month, on the first day of the month, let there be a holy meeting; on it you may do no field-work; let the day be marked by the blowing of horns;
καὶ τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ μὲν τοῦ μηνὸς ἐπικλήτος ἅγια ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἡμέρα σημασίας ἔσται ὑμῖν
- 2 Dan zult gij een brandoffer, ten liefelijken reuk, den HEERE bereiden: een jongen var, een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren;
And give to the Lord a burned offering for a sweet smell; one ox, one male sheep, seven he-lambs of the first year, without any mark on them:
καὶ ποιήσετε ὀλοκαυτώματα εἰς ὄσμὴν εὐωδίας κυρίῳ μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἄμνοῦς ἑνιαυσίους ἑπτὰ ἄμωμους
- 3 En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd; drie tienden tot den var, twee tienden tot den ram.
And their meal offering, the best meal mixed with oil, three tenth parts for an ox, two tenth parts for a male sheep,
ἢ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ
- 4 En een tiende tot een lam, tot die zeven lammeren toe;
And a separate tenth part for every one of the seven lambs;
δέκατον δέκατον τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ τοῖς ἑπτὰ ἄμνοῖς
- 5 En een geitenbok ten zondoffer, om over ulieden verzoening te doen;
And one he-goat for a sin-offering, to take away your sin:
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας ἐξιλιάσασθαι περὶ ὑμῶν
- 6 Behalve het brandoffer der maand, en zijn spijsoffer, en het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, met hun drankofferen, naar hun wijze, ten liefelijken reuk, tenvuuroffer den HEERE.
In addition to the burned offering of the new moon, and its meal offering, and the regular burned offering and its meal offering, and their drink offerings, as they are ordered, for a sweet smell, an offering made by fire to the Lord.
πλὴν τῶν ὀλοκαυτωμάτων τῆς νομμηνίας καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν καὶ τὸ ὀλοκαύτωμα τὸ διὰ παντός καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν εἰς ὄσμὴν εὐωδίας κυρίῳ
- 7 En op den tienden dezer zevende maand zult gij een heilige samenroeping hebben, en gij zult uw zielen verootmoedigen; geen werk zult gij doen;
And on the tenth day of this seventh month there will be a holy meeting; keep yourselves from pleasure, and do no sort of work;
καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου ἐπικλήτος ἅγια ἔσται ὑμῖν καὶ κακώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε
- 8 Maar gij zult brandoffer, ten liefelijken reuk, den HEERE offeren: een jongen var, een ram, zeven eenjarige lammeren; volkomen zullen zij u zijn;
And give to the Lord a burned offering for a sweet smell; one ox, one male sheep, seven he-lambs of the first year: only those without any mark on them may be used:
καὶ προσοίσετε ὀλοκαυτώματα εἰς ὄσμὴν εὐωδίας καρπώματα κυρίῳ μόσχον ἓνα ἐκ βοῶν κριὸν ἓνα ἄμνοῦς ἑνιαυσίους ἑπτὰ ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν
- 9 En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemend: drie tienden tot den var, twee tienden tot den enen ram;
And their meal offering, the best meal mixed with oil, three tenth parts for an ox, two tenth parts for a male sheep,
ἢ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ
- 10 Tot elk een tiende tot een lam, tot die zeven lammeren toe;
A separate tenth part for every one of the seven lambs;
δέκατον δέκατον τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ εἰς τοὺς ἑπτὰ ἄμνοῦς

- 11 Een geitenbok ten zondoffer, behalve het zondoffer der verzoeningen, en het gedurig brandoffer; en zijn spijsoffer, met hun drankofferen.
One he-goat for a sin-offering; in addition to the offering for taking away your sin, and the regular burned offering and its meal offering, and their drink offerings.
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περι ἁμαρτίας ἐξιλάσασθαι περι ὑμῶν πλὴν τὸ περι τῆς ἁμαρτίας τῆς ἐξιλάσεως καὶ ἡ ὀλοκαύτωσις ἡ διὰ παντός ἡ θυσία αὐτῆς καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῆς κατὰ τὴν σύγκρισιν εἰς ὃ σμὴν εὐωδίας κάρπομα κυρίῳ
- 12 Insgelijks op den vijftienden dag dezer zevende maand, zult gij een heilige samenroeping hebben; geen dienstwerk zult gij doen; maar zeven dagen zult gij denHEERE een feest vieren.
And on the fifteenth day of the seventh month let there be a holy meeting; do no field-work, and keep a feast to the Lord for seven days;
καὶ τῆ πεντεκαδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἐπικλήτος ἄγια ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας
- 13 En gij zult een brandoffer ten vuuroffer offeren, ten liefelijken reuk den HEERE: dertien jonge varren, twee rammen, veertien eenjarige lammeren; zij zullenvolkomen zijn;
And give a burned offering, an offering made by fire of a sweet smell to the Lord, thirteen oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, all without any mark on them;
καὶ προσάξετε ὀλοκαυτώματα καρπόματα εἰς ὄσμην εὐωδίας κυρίῳ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ μόσχους ἕκ βοῶν τρεῖς καὶ δέκα κριοὺς δύο ἄμνοὺς ἑνιαυσίους δέκα τέσσαρας ἄμωμοι ἔσονται
- 14 En hun spijsoffer van meelbloem, met olie gemengd: drie tienden tot een var, tot die dertien varren toe; twee tienden tot een ram, onder die twee rammen;
And their meal offering, the best meal mixed with oil, three tenth parts for every one of the thirteen oxen, two tenth parts for every male sheep,
αἱ θυσίαι αὐτῶν σεμιδάλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἐνὶ τοῖς τρισκαίδεκα μόσχους καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἐνὶ ἐπὶ τοὺς δύο κριοὺς
- 15 En tot elke een tiende tot een lam, tot die veertien lammeren toe;
And a separate tenth part for every one of the fourteen lambs;
δέκατον δέκατον τῷ ἄμνῳ τῷ ἐνὶ ἐπὶ τοὺς τέσσαρας καὶ δέκα ἄμνοὺς
- 16 En een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περι ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν
- 17 Daarna op den tweeden dag: twaalf jonge varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
On the second day of the feast give an offering of twelve oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark on them;
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ μόσχους δώδεκα κριοὺς δύο ἄμνοὺς ἑνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἄμωμοὺς
- 18 En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
And their meal offering and their drink offerings for the oxen and the sheep and the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχους καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἄμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν
- 19 En een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, met hun drankofferen.
And one he-goat for a sin-offering in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and their drink offerings.
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περι ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν
- 20 En op den dertienden dag: elf varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
And on the third day eleven oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark;
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ μόσχους ἑνδεκα κριοὺς δύο ἄμνοὺς ἑνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἄμωμοὺς
- 21 En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
And their meal offering and drink offerings for the oxen, for the male sheep, and for the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχους καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἄμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν
- 22 En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περι ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν
- 23 Verder op den vierden dag: tien varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
And on the fourth day ten oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark;
τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ μόσχους δέκα κριοὺς δύο ἄμνοὺς ἑνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἄμωμοὺς

- 24 Hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
And their meal offering and their drink offerings for the oxen, for the male sheep, and for the lambs, in relation to their number, as it is ordered.
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχους καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν
- 25 En een geitenbok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν
- 26 En op den vijfden dag: negen varren, twee rammen, en veertien volkomen eenjarige lammeren;
And on the fifth day nine oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ μόσχους ἑννέα κριοὺς δύο ἀμνοὺς ἑνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους
- 27 En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
And their meal offering and their drink offerings for the oxen, for the male sheep, and for the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχους καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν
- 28 En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν
- 29 Daarna op den zesden dag: acht varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
And on the sixth day eight oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ μόσχους ὀκτώ κριοὺς δύο ἀμνοὺς ἑνιαυσίους δέκα τέσσαρας ἀμώμους
- 30 En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
And their meal offering and their drink offerings for the oxen, for the male sheep, and for the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχους καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν
- 31 En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankofferen.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, its meal offering, and its drink offerings.
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν
- 32 En op den zevenden dag: zeven varren, twee rammen, veertien volkomen eenjarige lammeren;
And on the seventh day seven oxen, two male sheep, fourteen he-lambs of the first year, without any mark:
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ μόσχους ἑπτὰ κριοὺς δύο ἀμνοὺς ἑνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους
- 33 En hun spijsoffer, en hun drankofferen tot de varren, tot de rammen, en tot de lammeren, in hun getal, naar hun wijze;
And their meal offering and their drink offerings for the oxen, for the male sheep, and for the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχους καὶ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν
- 34 En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἕξ αἰγῶν ἓνα περὶ ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν
- 35 Op den achtsten dag zult gij een verbodsdag hebben; geen dienstwerk zult gij doen.
On the eighth day let there be a holy meeting: you may do no field-work;
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξὸδιον ἔσται ὑμῖν πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ
- 36 En gij zult een brandoffer ten vuuroffer offeren, ten liefelijken reuk den HEERE; een var, een ram, zeven volkomen eenjarige lammeren;
And give a burned offering, an offering made by fire of a sweet smell to the Lord: one ox, one male sheep, seven he-lambs of the first year, without any mark:
καὶ προσάξετε ὀλοκαυτώματα εἰς ὄσμην εὐωδίας καρπώματα κυρίῳ μόσχον ἓνα κριὸν ἓνα ἀμνοὺς ἑνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους
- 37 Hun spijsoffer, en hun drankofferen tot den var, tot den ram, en tot de lammeren, in hun getal, naar de wijze;
With the meal offering and the drink offerings for the ox, the male sheep, and the lambs, in relation to their number, as it is ordered:
αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τῷ μόσχῳ καὶ τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν

- 38 En een bok ten zondoffer; behalve het gedurig brandoffer, en zijn spijsoffer, en zijn drankoffer.
And one he-goat for a sin-offering; in addition to the regular burned offering, and its meal offering, and its drink offering.
καὶ χίμαρον ἓξ αἰγῶν ἓνα περι ἁμαρτίας πλὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως τῆς διὰ παντός αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν
- 39 Deze dingen zult gij den HEERE doen op uw gezette hoogtijden; behalve uw geloften, en uw vrijwillige offeren, met uw brandofferen, en met uw spijsofferen, enmet uw drankofferen, en met uw dankofferen.
These are the offerings which you are to give to the Lord at your regular feasts, in addition to the offerings for an oath, and the free offerings you give, for your burned offerings and your drink offerings and your peace-offerings.
ταῦτα ποιήσετε κυρίῳ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν πλὴν τῶν εὐχῶν ὑμῶν καὶ τὰ ἐκούσια ὑμῶν καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰς θυσίας ὑμῶν καὶ τὰς σπονδὰς ὑμῶν καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν
- 1 En Mozes sprak tot de hoofden der stammen van de kinderen Israels, zeggende: Dit is de zaak, die de HEERE geboden heeft:
129:40\So Moses gave the children of Israel all these directions as the Lord had given him orders.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῆ
- 2 Wanneer een man den HEERE een gelofte zal beloofd, of een eed zal gezworen hebben, zijn ziel met een verbintenis verbindende, zijn woord zal hij niet ontheiligen;naar alles, wat uit zijn mond gegaan is, zal hij doen.
130:1\And Moses said to the heads of the tribes of the children of Israel, This is the order of the Lord.
καὶ ἐλάλησεν μωυσῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν ἰσραηλ λέγων τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος
- 3 Maar als een vrouw den HEERE een gelofte zal beloofd hebben, en zich met een verbintenis in het huis haars vaders in haar jonkheid zal verbonden hebben;
130:2\When a man takes an oath to the Lord, or gives an undertaking having the force of an oath, let him not go back from his word, but let him do whatever he has said he will do.
ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν εὐξῆται εὐχὴν κυρίῳ ἢ ὁμόση ὄρκον ἢ ὀρίσηται ὀρισμῷ περι τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐ βεβηλώσει τὸ ῥῆμα αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ποιήσει
- 4 En haar vader haar gelofte, en haar verbintenis, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal horen, en haar vader tegen haar zal stilzwijgen, zo zullen al haargeloften bestaan, en alle verbintenis, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal bestaan.
130:3\If a woman, being young and under the authority of her father, takes an oath to the Lord or gives an undertaking;
ἐὰν δὲ γυνὴ εὐξῆται εὐχὴν κυρίῳ ἢ ὀρίσηται ὀρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐν τῇ νεότητι αὐτῆς
- 5 Maar indien haar vader dat zal breken, den dage als hij het hoort, al haar geloften, en haar verbintenissen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zullen nietbestaan; maar de HEERE zal het haar vergeven; want haar vader heeft ze haar doen breken.
130:4\If her father, hearing of her oath or the undertaking she has given, says nothing to her, then all her oaths and every undertaking she has given will have force.
καὶ ἀκούση ὁ πατὴρ αὐτῆς τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τοὺς ὀρισμοὺς αὐτῆς οὐδὲ ὀρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῆς ὁ πατὴρ καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς καὶ πάντες οἱ ὀρισμοὶ ὃς ὀρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μενοῦσιν αὐτῇ
- 6 Doch indien zij immers een man heeft, en haar geloften op haar zijn, of de uitspraak harer lippen, waarmede zij haar ziel verbonden heeft;
130:5\But if her father, hearing of it, makes her take back her word, then the oaths or the undertakings she has given will have no force; and she will have forgiveness from the Lord, because her oath was broken by her father.
ἐὰν δὲ ἀνανεῶν ἀνανεῶσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς ἢ ἂν ἡμέρα ἀκούση πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς καὶ τοὺς ὀρισμοὺς οὐδὲ ὀρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς οὐ στήσονται καὶ κύριος καθαριεῖ αὐτήν ὅτι ἀνένευσεν ὁ πατὴρ αὐτῆς
- 7 En haar man dat zal horen, en ten dage als hij het hoort, tegen haar zal stilzwijgen, zo zullen haar geloften bestaan, en haar verbintenissen, waarmede zij haar zielverbonden heeft, zullen bestaan.
130:6\And if she is married to a husband at the time when she is under an oath or an undertaking given without thought;
ἐὰν δὲ γενομένη γένηται ἀνδρὶ καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ κατὰ τὴν διαστολὴν τῶν χειλέων αὐτῆς οὐδὲ ὀρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς
- 8 Maar indien haar man ten dage, als hij het hoorde, dat zal breken, en haar gelofte, die op haar was, zal te niet maken, mitsgaders de uitspraak harer lippen,waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zo zal het de HEERE haar vergeven.
130:7\If her husband, hearing of it, says nothing to her at the time, then the oaths she made and the undertakings she gave will have force.
καὶ ἀκούση ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ ἢ ἂν ἡμέρα ἀκούση καὶ οὕτως στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς καὶ οἱ ὀρισμοὶ αὐτῆς οὐδὲ ὀρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς στήσονται
- 9 Aangaande de gelofte ener weduwe, of ener verstotene: alles, waarmede zij haar ziel verbonden heeft, zal over haar bestaan.
130:8\But if her husband, hearing of it, makes her take it back, then the oath she made and the undertaking she gave without thought will have no force or effect, and she will have the Lord's forgiveness.
ἐὰν δὲ ἀνανεῶν ἀνανεῶσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἢ ἂν ἡμέρα ἀκούση πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς καὶ οἱ ὀρισμοὶ αὐτῆς οὐδὲ ὀρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς οὐ μενοῦσιν ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνένευσεν ἀπ' αὐτῆς καὶ κύριος καθαριεῖ αὐτήν

- 10 Maar indien zij ten huize haars mans gelofte gedaan heeft, of met een eed door verbintenis haar ziel verbonden heeft;
 \30:9\But an oath made by a widow or one who is no longer married to her husband, and every undertaking she has given, will have force.
 και εὐχὴ χήρας και ἐκβεβλημένης ὅσα ἂν εὐξηται κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μενούσιν αὐτῇ
- 11 En haar man dat gehoord, en tegen haar stil zal gezwegen hebben, dat niet brekende; zo zullen al haar geloften bestaan, mitsgaders alle verbintenis, waarmede zijhaar ziel verbonden heeft, zal bestaan.
 \30:10\If she made an oath while she was under the authority of her husband,
 ἐὰν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἢ εὐχὴ αὐτῆς ἢ ὁ ὀρισμὸς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς μεθ' ὄρκου
- 12 Maar indien haar man die dingen ganselijk te niet maakt, ten dage als hij het hoort, niets van al wat uit haar lippen gegaan is, van haar gelofte, en van de verbintenis haar ziel, zal bestaan; haar man heeft ze te niet gemaakt, en de HEERE zal het haar vergeven.
 \30:11\And her husband, hearing of it, said nothing to her and did not put a stop to it, then all her oaths and every undertaking she gave will have force.
 και ἀκούση ὁ ἀνὴρ αὐτῆς και παρασιωπήση αὐτῇ και μὴ ἀνανεύση αὐτῇ και στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς και πάντες οἱ ὀρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὥριστο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς στήσονται κατ' αὐτῆς
- 13 Alle gelofte, en allen eed der verbintenis, om de ziel te verootmoedigen, die zal haar man bevestigen, of die zal haar man te niet maken.
 \30:12\But if her husband, on hearing of it, made them without force or effect, then whatever she has said about her oaths or her undertaking has no force: her husband has made them without effect, and she will have the Lord's forgiveness.
 ἐὰν δὲ περιελὼν περιέλη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἢ ἂν ἡμέρα ἀκούση πάντα ὅσα ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν χειλέων αὐτῆς κατὰ τὰς εὐχὰς αὐτῆς και κατὰ τοὺς ὀρισμοὺς τοὺς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς οὐ μενεῖ αὐτῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιέλεν και κύριος καθαρῶσει αὐτὴν
- 14 Maar zo haar man tegen haar van dag tot dag ganselijk stilzwijgt, zo bevestigt hij al haar geloften, of al haar verbintenissen, dewelke op haar zijn; hij heeft ze bevestigd, omdat hij tegen haar stilgezwegen heeft, ten dage als hij het hoorde.
 \30:13\Every oath, and every undertaking which she gives, to keep herself from pleasure, may be supported or broken by her husband.
 πᾶσα εὐχὴ και πᾶς ὄρκος δεσμοῦ κακῶσαι ψυχὴν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς στήσει αὐτῇ και ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιελεῖ
- 15 Doch zo hij ze ganselijk te niet maken zal, nadat hij het gehoord zal hebben, zo zal hij haar ongerechtigheid dragen.
 \30:14\But if the days go on, and her husband says nothing whatever to her, then he is giving the support of his authority to her oaths and undertakings, because at the time of hearing them he said nothing to her.
 ἐὰν δὲ σιωπῶν παρασιωπήση αὐτῇ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας και στήσει αὐτῇ πᾶσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς και τοὺς ὀρισμοὺς τοὺς ἐπ' αὐτῆς στήσει αὐτῇ ὅτι ἐσιώπησεν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἤκουσεν
- 16 Dat zijn de inzettingen, die de HEERE Mozes geboden heeft, tussen een man en zijn huisvrouw, tussen een vader en zijn dochter, zijnde in haar jonkheid, ten huizehaars vaders.
 \30:15\But if at some time after hearing of them, he makes them without force, then he is responsible for her wrongdoing.
 ἐὰν δὲ περιελὼν περιέλη αὐτῆς μετὰ τὴν ἡμέραν ἣν ἤκουσεν και λήμψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes, zeggende:
 Then the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Neem de wraak der kinderen Israels van de Midianieten; daarna zult gij verzameld worden tot uw volken.
 Give the Midianites punishment for the wrong they did to the children of Israel: and after that you will go to rest with your people.
 ἐκδίκει τὴν ἐκδίκησιν υἱὸν ἰσραηλ ἐκ τῶν μαδιανιτῶν και ἐσχάτον προστεθήση πρὸς τὸν λαὸν σου
- 3 Mozes dan sprak tot het volk, zeggende: Dat zich mannen uit u ten strijde toerusten, en dat zij tegen de Midianieten zijn, om de wraak des HEEREN te doen aan de Midianieten.
 So Moses said to the people, Let men from among you be armed for war to put into effect against Midian the Lord's punishment on them.
 και ἐλάλησεν μουσῆς πρὸς τὸν λαὸν λέγων ἐξοπλίσατε ἐξ ὑμῶν ἄνδρας παρατάξασθαι ἔναντι κυρίου ἐπὶ μαδιαν ἀποδοῦναι ἐκδίκησιν παρὰ τοῦ κυρίου τῇ μαδιαν
- 4 Van elken stam onder alle stammen Israels zult gij een duizend ten strijde zenden.
 From every tribe of Israel send a thousand to the war.
 χιλίους ἐκ φυλῆς χιλίους ἐκ φυλῆς ἐκ πασῶν φυλῶν ἰσραηλ ἀποστείλατε παρατάξασθαι
- 5 Alzo werden geleverd uit de duizenden van Israel, duizend van elken stam, twaalf duizend toegerusten ten strijde.
 So from the thousands of Israel a thousand were taken from every tribe, twelve thousand men armed for war.
 και ἐξηρίθμησαν ἐκ τῶν χιλιάδων ἰσραηλ χιλίους ἐκ φυλῆς δώδεκα χιλιάδες ἐνωπλισμένοι εἰς παράταξιν

- 6 En Mozes zond hen ten strijde, duizend van elken stam, hen en Pinehas, den zoon van Eleazar, den priester, ten strijde, met de heilige vaten, en de trompetten desgeklanks in zijn hand.
 And Moses sent them out to war, a thousand from every tribe, and with them Phinehas, the son of Eleazar the priest, taking in his hands the vessels of the holy place and the horns for sounding the note of war.
 και απέστειλεν αὐτοὺς μουσῆς χιλίους ἐκ φυλῆς χιλίους ἐκ φυλῆς σὺν δυνάμει αὐτῶν καὶ φινεεὺς υἱὸν ελεαζαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως καὶ τὰ σκεῦη τὰ ἅγια καὶ αἱ σάλπιγγες τῶν σημασιῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν
- 7 En zij streden tegen de Midianieten, gelijk als de HEERE Mozes geboden had, en zij doodden al wat mannelijk was.
 And they made war on Midian, as the Lord gave orders to Moses; and they put to death every male.
 και παρετάξαντο ἐπὶ μαδιαν καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῆ καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν
- 8 Daartoe doodden zij boven hun verslagenen, de koningen der Midianieten, Evi, en Rekem, en Zur, en Hur, en Reba, vijf koningen der Midianieten; ook doodden zijmet het zwaard Bileam, den zoon van Beor.
 They put the kings of Midian to death with the rest, Evi and Reken and Zur and Hur and Reba, the five kings of Midian: and Balaam, the son of Beor, they put to death with the sword.
 και τοὺς βασιλεῖς μαδιαν ἀπέκτειναν ἅμα τοῖς τραυματίαις αὐτῶν καὶ τὸν εὐν καὶ τὸν σουρ καὶ τὸν ροκομ καὶ τὸν οὐρ καὶ τὸν ροβοκ πέντε βασιλεῖς μαδιαν καὶ τὸν βαλααμ υἱὸν βεωρ ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ σὺν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν
- 9 Maar de kinderen Israels namen de vrouwen der Midianieten, en hun kinderkens gevangen; zij roofden ook al hun beesten, en al hun vee, en al hun vermogen.
 The women of Midian with their little ones the children of Israel took prisoner; and all their cattle and flocks and all their goods they took for themselves;
 και ἐπρονόμεισαν τὰς γυναῖκας μαδιαν καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ πάντα τὰ ἐγκτήτα αὐτῶν καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐπρονόμεισαν
- 10 Voorts al hun steden met hun woonplaatsen, en al hun burchten verbrandden zij met vuur.
 And after burning all their towns and all their tent-circles,
 και πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν καὶ τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρὶ
- 11 En zij namen al den roof, en al den buit, van mensen en van beesten.
 They went away with the goods they had taken, man and beast.
 και ἔλαβον πᾶσαν τὴν προνομίην καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους
- 12 Daarna brachten zij de gevangenen, en den buit, en den roof, tot Mozes en tot Eleazar, den priester, en tot de vergadering der kinderen Israels, in het leger, in devlakke velden van Moab, dewelke zijn aan de Jordaan van Jericho.
 And the prisoners and the goods and everything they had taken, they took to Moses and Eleazar the priest and the people of Israel, to the tent-circle in the lowlands of Moab by the Jordan at Jericho.
 και ἤγαγον πρὸς μουσῆν καὶ πρὸς ελεαζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς πάντας υἱοὺς ἰσραηλ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκῦλα καὶ τὴν προνομίην εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς αραβοθ μοαβ ἣ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχω
- 13 Maar Mozes en Eleazar, de priester, en alle oversten der vergadering, gingen uit hen tegemoet, tot buiten voor het leger.
 Then Moses and Eleazar the priest and the chiefs of the people went out to them before they had come into the tent-circle.
 και ἐξῆλθεν μουσῆς καὶ ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἔξω τῆς παρεμβολῆς
- 14 En Mozes werd grotelijks vertoornd tegen de bevelhebbers des heirs, de hoofdliden der duizenden, en de hoofdliden der honderden, die uit den strijd van dienoorlog kwamen.
 And Moses was angry with the chiefs of the army, the captains of thousands and the captains of hundreds who had come back from the war.
 και ὠργίσθη μουσῆς ἐπὶ τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως χιλιάρχοις καὶ ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐρχομένοις ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου
- 15 En Mozes zeide tot hen: Hebt gij dan alle vrouwen laten leven?
 And Moses said to them, Why have you kept all the women safe?
 και εἶπεν αὐτοῖς μουσῆς ἵνα τί ἐζωγρήσατε πᾶν θῆλυ
- 16 Ziet, deze waren, door den raad van Bileam, den kinderen Israels, om oorzake der overtreding tegen den HEERE te geven, in de zaak van Peor; waardoor die plaagwerd onder de vergadering des HEEREN.
 It was these who, moved by Balaam, were the cause of Israel's sin against the Lord in the question of Peor, because of which disease came on the people of the Lord.
 αὐτὰ γὰρ ἦσαν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ κατὰ τὸ ῥῆμα βαλααμ τοῦ ἀποστήσαι καὶ ὑπεριδεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου ἕνεκεν φογωρ καὶ ἐγένετο ἡ πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου
- 17 Nu dan, doodt al wat mannelijk is onder de kinderkens; en doodt alle vrouw, die door bijligging des mans een man bekend heeft.
 So now put every male child to death, and every woman who has had sex relations with a man.
 και νῦν ἀποκτείνετε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν πάσῃ τῇ ἀπαρτία καὶ πᾶσαν γυναῖκα ἣτις ἐγνώκεν κοίτην ἄρσενος ἀποκτείνετε

- 18 Doch al de kinderen van vrouwelijk geslacht, die de bijligging des mans niet bekend hebben, laat voor ulieden leven.
But all the female children who have had no sex relations with men, you may keep for yourselves.
πάσαν τὴν ἀπαρτίαν τῶν γυναικῶν ἣτις οὐκ οἶδεν κοίτην ἄρσενος ζωγρήσατε αὐτάς
- 19 En gijlieden, legert u buiten het leger zeven dagen; een ieder, die een mens gedood, en een ieder, die een verslagene zult aangeroord hebben, zult u op den derdendag en op den zevenden dag ontzondigen, gij en uw gevangenen.
You yourselves will have to keep outside the tent-circle for seven days, anyone of you who has put any person to death or come near a dead body; and on the third day and on the seventh day make yourselves and your prisoners clean.
καὶ ὑμεῖς παρεμβάλετε ἕξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας πᾶς ὁ ἀνελὼν καὶ ὁ ἀπτόμενος τοῦ τετρωμένου ἀγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ὑμεῖς καὶ ἡ αἰχμαλωσία ὑμῶν
- 20 Ook zult gij alle kleding, en alle gereedschap van vellen, en alle geiten haren werk, en gereedschap van hout, ontzondigen.
And every bit of clothing, and anything made of leather or goats' hair or wood, you are to make clean.
καὶ πᾶν περιβλήμα καὶ πᾶν σκεῦος δερμάτινον καὶ πᾶσαν ἐργασίαν ἐξ αἰγείας καὶ πᾶν σκεῦος ξύλινον ἀφαγνείτε
- 21 En Eleazar, de priester, zeide tot de krijgslieden, die tot dien strijd getogen waren: Dit is de inzetting der wet, die de HEERE Mozes geboden heeft.
Then Eleazar the priest said to the men of war who had been to the fight, This is the rule of the law which the Lord has given to Moses:
καὶ εἶπεν ελεάζαρ ὁ ἱερεὺς πρὸς τοὺς ἀνδράς τῆς δυνάμεως τοὺς ἐρχομένους ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου τοῦτο τὸ δίκαιωμα τοῦ νόμου ὃ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῇ
- 22 Alleen het goud en het zilver, en het koper, het ijzer, het tin en het lood;
But gold and silver and brass and iron and tin and lead,
πλὴν τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μολίβου καὶ κασσιτέρου
- 23 Alle ding, dat het vuur lijdt, zult gij door het vuur laten doorgaan, dat het rein worde; evenwel zal het door het water der afzondering ontzondigd worden; maar al wathet vuur niet lijdt, zult gij door het water laten doorgaan.
And anything which may be heated, is to go through the fire and be made clean; but in addition it is to be put in the water of cleaning; and anything which may not go through the fire is to be put in the water.
πᾶν πρᾶγμα ὃ διελεύσεται ἐν πυρὶ καὶ καθαρισθήσεται ἀλλ' ἢ τῷ ὕδατι τοῦ ἀγνισμοῦ ἀγνισθήσεται καὶ πάντα ὅσα ἐν μὴ διαπορεύηται διὰ πυρός διελεύσεται δι' ὕδατος
- 24 Gij zult ook uw klederen op den zevenden dag wassen, dat gij rein wordt; en daarna zult gij in het leger komen.
And on the seventh day, after washing your clothing, you will be clean, and then you may come into the tent-circle.
καὶ πλυνεῖσθε τὰ ἱμάτια τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ καὶ καθαρισθήσεσθε καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν παρεμβολήν
- 25 Verder sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 26 Neem op de som van den buit der gevangenen van mensen en van beesten; gij en Eleazar, de priester, en de hoofden van de vaderen der vergadering.
Get an account of everything which was taken in the war, of man and of beast, you and Eleazar the priest and the heads of families of the people:
λαβὲ τὸ κεφάλαιον τῶν σκύλων τῆς αἰχμαλωσίας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους σὺ καὶ ελεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῆς συναγωγῆς
- 27 En deel den buit in twee helften tussen degenen, die den strijd aangegrepen hebben, die tot den strijd uitgegaan zijn, en tussen de ganse vergadering.
And let division be made of it into two parts, one for the men of war who went out to the fight, and one for all the people:
καὶ διελεῖτε τὰ σκῦλα ἀνὰ μέσον τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐκπορευομένων εἰς τὴν παράταξιν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης συναγωγῆς
- 28 Daarna zult gij een schatting voor den HEERE heffen, van de oorlogsmannen, die tot dezen krijg uitgetogen zijn, van vijfhonderd een ziel, uit de mensen en uit derunderen, en uit de ezelen, en uit de schapen.
And from the men of war who went out let there be offered to the Lord one out of every five hundred, from the persons, and from the oxen and asses and sheep:
καὶ ἀφελείτε τέλος κυρίῳ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐκπορευομένων εἰς τὴν παράταξιν μίαν ψυχὴν ἀπὸ πεντακοσίων ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων καὶ ἀπὸ τῶν αἰγῶν
- 29 Van hun helft zult gij het nemen, en den priester Eleazar geven tot een heffing des HEEREN.
Take this from their part and give it to Eleazar the priest as an offering to be lifted up to the Lord.
καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεος αὐτῶν λήψεσθε καὶ δώσεις ελεάζαρ τῷ ἱερεῖ τὰς ἀπαρχὰς κυρίου

- 30 Maar van de helft der kinderen Israels zult gij een gevangene van vijftig nemen, uit de mensen, uit de runderen, uit de ezelen, en uit de schapen, uit al de beesten; engij zult ze aan de Levieten geven, die de wacht van de tabernakel des HEEREN waarnemen.
And from the part given to the children of Israel, take one out of every fifty, from the persons, and from the oxen and asses and sheep, and give it to the Levites who have the care of the House of the Lord.
 και ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως τοῦ τῶν υἱῶν ἰσραηλ λήμψη ἓνα ἀπὸ τῶν πεντήκοντα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων και ἀπὸ τῶν βοῶν και ἀπὸ τῶν προβάτων και ἀπὸ τῶν ὄνων και ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν και δώσεις αὐτὰ τοῖς λευίταις τοῖς φυλάσσουσιν τὰς φυλακὰς ἐν τῇ σκηνῇ κυρίου
- 31 En Mozes, en Eleazar, de priester, deden, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
So Eleazar and Moses did as the Lord had given orders to Moses.
 και ἐποίησεν μουσῆς και ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 32 De buit nu, het overschot van den roof, dat het krijgsvolk geroofd had, was zeshonderd vijf en zeventig duizend schapen;
Now the beasts taken, in addition to what the fighting-men took for themselves, were six hundred and seventy-five thousand sheep,
 και ἐγενήθη τὸ πλεόνασμα τῆς προνομῆς ὃ ἐπρονομήσαν οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀπὸ τῶν προβάτων ἑξακόσια χιλιάδες και ἑβδομήκοντα και πέντε χιλιάδες
- 33 En twee en zeventig duizend runderen;
And seventy-two thousand oxen,
 και βόες δύο και ἑβδομήκοντα χιλιάδες
- 34 En een en zestig duizend ezelen;
And sixty-one thousand asses;
 και ὄνοι μία και ἑξήκοντα χιλιάδες
- 35 En der mensen zielen, uit de vrouwen, die geen bijligging des mans bekend hadden, alle zielen waren twee en dertig duizend.
And thirty-two thousand persons, that is, women who had never had sex relations with a man.
 και ψυχαὶ ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν γυναικῶν αἱ οὐκ ἔγνωσαν κοίτην ἀνδρός πᾶσαι ψυχαὶ δύο και τριάκοντα χιλιάδες
- 36 En de helft, te weten het deel dergenen, die tot dezen krijg uitgetogen waren, was in getal driehonderd zeven en dertig duizend en vijfhonderd schapen.
And the half given as their part to the men who went to the war, was three hundred and thirty-seven thousand, five hundred sheep,
 και ἐγενήθη τὸ ἡμίσευμα ἡ μερὶς τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὸν πόλεμον ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προβάτων τριακόσια και τριάκοντα χιλιάδες και ἑπτακισχίλια και πεντακόσια
- 37 En de schatting voor den HEERE van schapen was zeshonderd vijf en zeventig.
Of which the Lord's part was six hundred and seventy-five.
 και ἐγένετο τὸ τέλος κυρίῳ ἀπὸ τῶν προβάτων ἑξακόσια ἑβδομήκοντα πέντε
- 38 En de runderen waren zes en dertig duizend, en hun schatting voor den HEERE twee en zeventig.
The number of oxen was thirty-six thousand, of which the Lord's part was seventy-two;
 και βόες ἕξ και τριάκοντα χιλιάδες και τὸ τέλος κυρίῳ δύο και ἑβδομήκοντα
- 39 En de ezelen waren dertig duizend en vijfhonderd, en hun schatting voor den HEERE was een en zestig.
The number of asses was thirty thousand, five hundred, of which the Lord's part was sixty-one.
 και ὄνοι τριάκοντα χιλιάδες και πεντακόσιοι και τὸ τέλος κυρίῳ εἶς και ἑξήκοντα
- 40 En der mensen zielen waren zestien duizend, en hun schatting voor den HEERE twee en dertig zielen.
And the number of persons was sixteen thousand, of which the Lord's part was thirty-two persons.
 και ψυχαὶ ἀνθρώπων ἑκατάδεκα χιλιάδες και τὸ τέλος αὐτῶν κυρίῳ δύο και τριάκοντα ψυχαὶ
- 41 En Mozes gaf Eleazar, den priester, de schatting van de heffing des HEEREN, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
And Moses gave the Lord's part, lifted up as an offering, to Eleazar the priest, as the Lord had given orders to Moses.
 και ἔδωκεν μουσῆς τὸ τέλος κυρίῳ τὸ ἀφαιρέμα τοῦ θεοῦ ελεαζαρ τῷ ἱερεὶ καθὰ συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 42 En van de helft der kinderen Israels, welke Mozes afgedeeld had, van de mannen, die gestreden hadden;
And from the half given to the children of Israel, which Moses had kept separate from that given to the fighting-men,
 ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν ἰσραηλ οὓς διεῖλεν μουσῆς ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν

- 43 (Het halve deel nu der vergadering was, uit de schapen, driehonderd zeven en dertig duizend en vijfhonderd;
(Now the people's half was three hundred and thirty-seven thousand, five hundred sheep,
καὶ ἐγένετο τὸ ἡμίσευμα τὸ τῆς συναγωγῆς ἀπὸ τῶν προβάτων τριακόσιοι χιλιάδες καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντακόσια
- 44 En de runderen waren zes en dertig duizend;
And thirty-six thousand oxen,
καὶ βόες ἕξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες
- 45 En de ezelen dertig duizend en vijfhonderd;
And thirty thousand, five hundred asses,
ὄνοι τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι
- 46 En der mensen zielen zestien duizend;) **And sixteen thousand persons;**
καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἕξ καὶ δέκα χιλιάδες
- 47 Van die helft der kinderen Israels nam Mozes een gevangene uit vijftig, van mensen en van beesten; en hij gaf ze aan de Levieten, die de wacht van den tabernakeldes HEEREN waarnamen, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
Even from the children of Israel's half, Moses took one out of every fifty, men and beasts, and gave them to the Levites who had the care of the House of the Lord; as the Lord gave orders to Moses.
καὶ ἔλαβεν μουσῆς ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἰῶν ἰσραηλ τὸ ἓν ἀπὸ τῶν πενήκοντα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς λευίταις τοῖς φυλάσσουσιν τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ
- 48 Toen traden tot Mozes de bevelhebbers, die over de duizenden des heirs waren, de hoofdlieden der duizenden, en de hoofdlieden der honderden;
Then the men in authority over the thousands of the army, the captains of thousands and captains of hundreds, came to Moses,
καὶ προσῆλθον πρὸς μουσῆν πάντες οἱ καθεσταμένοι εἰς τὰς χιλιαρχίας τῆς δυνάμεως χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι
- 49 En zij zeiden tot Mozes: Uw knechten hebben opgenomen de som der krijgslieden, die onder onze hand geweest zijn; en uit ons ontbreekt niet een man.
And said to him, Your servants have taken note of the number of all the fighting-men under our orders, and every one is present;
καὶ εἶπαν πρὸς μουσῆν οἱ παῖδές σου εἰλήφασιν τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν παρ' ἡμῶν καὶ οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ εἷς
- 50 Daarom hebben wij een offerande des HEEREN gebracht, een ieder wat hij gekregen heeft, een gouden vat, een keten, of een armring, een vingerring, een oorring, of een ahangenden gordel, om voor onze zielen verzoening te doen voor het aangezicht des HEEREN.
And we have here an offering for the Lord from what every man took in the war, ornaments of gold, leg-chains and arm-rings, finger-rings, ear-rings, and neck-ornaments, to make our souls free from sin before the Lord.
καὶ προσενηνόχαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ ἀνὴρ ὃ εὔρεν σκευὸς χρυσοῦν χλιδῶνα καὶ ψέλιον καὶ δακτύλιον καὶ περιδέξιον καὶ ἐμπλόκιον ἐξιλιάσασθαι περὶ ἡμῶν ἔναντι κυρίου
- 51 Zo nam Mozes en Eleazar, de priester, van het goud, alle welgewrochte vaten.
So Moses and Eleazar the priest took the gold from them, even all the worked ornaments.
καὶ ἔλαβεν μουσῆς καὶ ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρ' αὐτῶν πᾶν σκευὸς εἰργασμένον
- 52 En al het goud der heffing, dat zij den HEERE offerden, was zestien duizend zeventhonderd en vijftig sikkelen, van de hoofdlieden der duizenden, en van de hoofdlieden der honderden.
And the gold which the captains of thousands and captains of hundreds gave, as an offering to be lifted up before the Lord, came to sixteen thousand, seven hundred and fifty shekels.
καὶ ἐγένετο πᾶν τὸ χρυσίον τὸ ἀφαίρεμα ὃ ἀφείλον κυρίῳ ἕξ καὶ δέκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ πενήκοντα σίκλοι παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων
- 53 Aangaande de krijgslieden, een iegelijk had geroofd voor zichzelf.
(For every man of the army had taken goods for himself in the war.)
καὶ οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐπρονόμεισαν ἕκαστος ἑαυτῷ
- 54 Zo nam Mozes en Eleazar, de priester, dat goud van de hoofdlieden der duizenden en der honderden, en zij brachten het in de tent der samenkomst, ter gedachtenis voor de kinderen Israels, voor het aangezicht des HEEREN. en ziet, deze plaats was een plaats voor vee.
Then Moses and Eleazar the priest took the gold given by the captains of thousands and captains of hundreds, and took it into the Tent of meeting, to be a sign in memory of the children of Israel before the Lord.
καὶ ἔλαβεν μουσῆς καὶ ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρὰ τῶν χιλιάρχων καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων καὶ εἰσήνεγκεν αὐτὰ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου μνημόσυνον τῶν υἰῶν ἰσραηλ ἔναντι κυρίου

- 2 Zo kwamen de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben, en spraken tot Mozes, en tot Eleazar, den priester, en tot de oversten der vergadering, zeggende:
The children of Gad and the children of Reuben came and said to Moses and to Eleazar the priest and to the chiefs of the meeting,
 και προσελθόντες οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ εἶπαν πρὸς μουσῆν καὶ πρὸς ελεαζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς συναγωγῆς λέγοντες
- 3 Ataroth, en Dibon, en Jaezer, en Nimra, en Hesbon, en Eleale, en Schebam, en Nebo, en Behon;
Ataroth, and Dibon, and Jazer, and Nimrah, and Heshbon, and Elealeh, and Sebam, and Nebo, and Beon,
 αταρωθ καὶ δαιβων καὶ ιαζηρ καὶ ναμβρα καὶ εσεβων καὶ ελεαλη καὶ σεβαμα καὶ ναβαυ καὶ βαιαν
- 4 Dit land, hetwelk de HEERE voor het aangezicht der vergadering van Israel geslagen heeft, is een land voor vee; en uw knechten hebben vee.
The land which the Lord gave into the hands of the children of Israel, is a land for cattle, and your servants have cattle.
 τὴν γῆν ἣν παρέδωκεν κύριος ἐνώπιον τῶν υἰῶν ἰσραηλ γῆ κτηνοτρόφος ἐστὶν καὶ τοῖς παισίν σου κτήνη ὑπάρχει
- 5 Voorts zeiden zij: Indien wij genade in uw ogen gevonden hebben, dat ditzelve land aan uw knechten gegeven worde tot een bezitting; en doe ons niet trekken overde Jordaän.
And they said, With your approval, let this land be given to your servants as their heritage: do not take us over Jordan.
 καὶ ἔλεγον εἰ εὖρομεν χάριν ἐνώπιόν σου δοθήτω ἡ γῆ αὕτη τοῖς οἰκέταις σου ἐν κατασχέσει καὶ μὴ διαβίβασῃς ἡμᾶς τὸν ἰορδάνην
- 6 Maar Mozes zeide tot de kinderen van Gad en tot de kinderen van Ruben: Zullen uw broeders ten strijde gaan, en zult gijlieden hier blijven?
And Moses said to the children of Gad and the children of Reuben, Are your brothers to go to the war, while you take your rest here?
 καὶ εἶπεν μουσῆς τοῖς υἱοῖς γαδ καὶ τοῖς υἱοῖς ρουβην οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν πορεύονται εἰς πόλεμον καὶ ὑμεῖς καθήσεσθε αὐτοῦ
- 7 Waarom toch zult gij het hart der kinderen Israels breken, dat zij niet overtrekken naar het land, dat de HEERE hun gegeven heeft?
Why would you take from the children of Israel the desire to go over into the land which the Lord has given them?
 καὶ ἵνα τί διαστρέφετε τὰς διανοίας τῶν υἰῶν ἰσραηλ μὴ διαβῆναι εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος δίδωσιν αὐτοῖς
- 8 Zo deden uw vaders, als ik hen van Kades-Barnea zond, om dit land te bezien.
So did your fathers, when I sent them from Kadesh-barnea to see the land.
 οὐχ οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν ὅτε ἀπέστειλα αὐτοὺς ἐκ καθῆς βαρνη κατανοῆσαι τὴν γῆν
- 9 Als zij opgekomen waren tot aan het dal Eskol, en dit land bezagen, zo braken zij het hart der kinderen Israels, dat zij niet gingen naar het land, dat de HEERE hungegeven had.
For when they went up to the valley of Eshcol, and saw the land, they took from the children of Israel the desire to go into the land which the Lord had given them.
 καὶ ἀνέβησαν φάραγγα βότρου καὶ κατενόησαν τὴν γῆν καὶ ἀπέστησαν τὴν καρδίαν τῶν υἰῶν ἰσραηλ ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκεν κύριος αὐτοῖς
- 10 Toen ontstak de toorn des HEEREN te dien dage, en Hij zwoer, zeggende:
And at that time the Lord was moved to wrath, and made an oath, saying,
 καὶ ὀργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ὤμοσεν λέγων
- 11 Indien deze mannen, die uit Egypte opgetogen zijn, van twintig jaren oud en daarboven, het land zullen zien, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezworen heb! Want zij hebben niet volhard Mij na te volgen;
Truly, not one of the men of twenty years old and over who came out of Egypt will see the land which I gave by oath to Abraham, Isaac, and Jacob; because they have not been true to me with all their heart;
 εἰ ὄψονται οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἐξ αἰγύπτου ἀπὸ εικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω οἱ ἐπιστάμενοι τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τῷ αβρααμ καὶ ἰσαακ καὶ ἰακωβ οὐ γὰρ συνεπηκολούθησαν ὀπίσω μου
- 12 Behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, den Keniziet, en Jozua, de zoon van Nun; want zij hebben volhard den HEERE na te volgen.
But only Caleb, the son of Jephunneh the Kenizzite, and Joshua, the son of Nun: because they have been true to the Lord.
 πλην χαλεβ υἱὸς ιεφοννη ὁ διακεχωρισμένος καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη ὅτι συνεπηκολούθησεν ὀπίσω κυρίου
- 13 Alzo ontstak des HEEREN toorn tegen Israel, en Hij deed hen omzwerven in de woestijn, veertig jaren, totdat verteerd was het ganse geslacht, hetwelk gedaanhad, wat kwaad was in de ogen des HEEREN.
Then the Lord was angry with Israel, and he made them wanderers in the waste land for forty years? till all that generation who had done evil in the eyes of the Lord was dead.
 καὶ ὀργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν ἰσραηλ καὶ κατερρόμβευσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη ἕως ἐξανηλώθη πᾶσα ἡ γενεὰ ἡ ποιοῦντες τὰ πονηρὰ ἐναντὶ κυρίου
- 14 En ziet, gijlieden zijt opgestaan in stede van uw vaders, een menigte van zondige mensen, om de hittigheid van des HEEREN toorn tegen Israel te vermeederen.
And now you have come to take the place of your fathers, another generation of sinners, increasing the wrath of the Lord against Israel.
 ἰδοὺ ἀνέστητε ἀντὶ τῶν πατέρων ὑμῶν σύστρεμμα ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν προσθεῖναι ἔτι ἐπὶ τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς κυρίου ἐπὶ ἰσραηλ

- 15 Wanneer gij van achter Hem u zult afkeren, zo zal Hij wijders voortvaren het te laten in de woestijn; en gij zult al dit volk verderven.
For if you are turned away from him, he will send them wandering again in the waste land; and you will be the cause of the destruction of all this people.
ὅτι ἀποστραφήσεσθε ἀπ' αὐτοῦ προσθεῖναι ἐτι καταλιπεῖν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀνομήσετε εἰς ὅλην τὴν συναγωγὴν ταύτην
- 16 Toen traden zij toe tot hem, en zeiden: Wij zullen hier schaapskooien bouwen voor ons vee, en steden voor onze kinderen.
Then they came to him, and said, We will make safe places for our cattle here, and towns for our little ones;
καὶ προσῆλθον αὐτῷ καὶ ἔλεγον ἐπαύλεις προβάτων οἰκοδομήσωμεν ὧδε τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν καὶ πόλεις ταῖς ἀποσκευαῖς ἡμῶν
- 17 Maar wij zelven zullen ons toerusten, haastende voor het aangezicht der kinderen Israels, totdat wij hen aan hun plaats zullen gebracht hebben; en onze kinderen zullen blijven in de vaste steden, vanwege de inwoners des lands.
But we ourselves will be ready armed to go before the children of Israel till we have taken them to their place: but our little ones will be safe in the walled towns against the people of the land.
καὶ ἡμεῖς ἐνοπλισάμενοι προφυλακὴ πρότεροι τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἕως ἂν ἀγάγωμεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἑαυτῶν τόπον καὶ κατοικήσει ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν ἐν πόλεσιν τετειχισμέναις διὰ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν
- 18 Wij zullen niet wederkeren tot onze huizen, totdat zich de kinderen Israels tot erfelijke bezitters zullen gesteld hebben, een ieder van zijn erfenis.
We will not come back to our houses till every one of the children of Israel has come into his heritage.
οὐ μὴ ἀποστραφῶμεν εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν ἕως ἂν καταμερισθῶσιν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ
- 19 Want wij zullen met hen niet erven aan gene zijde van de Jordaan, en verder heen, als onze erfenis ons toegekomen zal zijn aan deze zijde van de Jordaan, tegen denopgang.
For we will not have our heritage with them on the other side of Jordan and forward; because our heritage has come to us on this side of Jordan to the east.
καὶ οὐκέτι κληρονομήσωμεν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ ἐπέκεινα ὅτι ἀπέχομεν τοὺς κλήρους ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν ἀνατολαῖς
- 20 Toen zeide Mozes tot hen: Indien gij deze zaak doen zult, indien gij u voor het aangezicht des HEEREN zult toerusten ten strijde,
Then Moses said to them, If you will do this, arming yourselves to go before the Lord to the war,
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μουσῆς ἐὰν ποιήσητε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐὰν ἐξοπλισήσθε ἔναντι κυρίου εἰς πόλεμον
- 21 En een ieder van u, die toegerust is, over de Jordaan zal trekken voor het aangezicht des HEEREN, totdat Hij Zijn vijanden voor Zijn aangezicht uit de bezitting zal verdreven hebben.
Every armed man of you going across Jordan before the Lord till he has overcome and sent in flight all who are against him,
καὶ παρελεύσεται ὑμῶν πᾶς ὀπλίτης τὸν ἰορδάνην ἔναντι κυρίου ἕως ἂν ἐκτριβῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
- 22 En het land voor het aangezicht des HEEREN ten ondergebracht zij; zo zult gij daarna wederkeren, en onschuldig zijn voor den HEERE en voor Israel, en dit landzal u ter bezitting zijn voor het aangezicht des HEEREN.
And the land is under the rule of the Lord: then after that you may come back, having done no wrong to the Lord and to Israel; and this land will be yours for your heritage before the Lord.
καὶ κατακυριευθῇ ἡ γῆ ἔναντι κυρίου καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστραφήσεσθε καὶ ἔσεσθε ἀθῶοι ἔναντι κυρίου καὶ ἀπὸ ἰσραηλ καὶ ἔσται ἡ γῆ αὐτῆ ὑμῖν ἐν κατασχέσει ἔναντι κυρίου
- 23 Indien gij daarentegen alzo niet zult doen, ziet, zo hebt gij tegen den HEERE gezondigd; doch gij zult uw zonde gewaar worden, als zij u vinden zal!
But if you do not do this, then you are sinners against the Lord; and you may be certain that your sin will have its reward.
ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε οὕτως ἀμαρτήσεσθε ἔναντι κυρίου καὶ γνώσεσθε τὴν ἀμαρτίαν ὑμῶν ὅταν ὑμᾶς καταλάβῃ τὰ κακά
- 24 Bouwt uw steden voor uw kinderen, en kooien voor uw schapen; en doet, wat uit uw mond uitgegaan is.
So get to work building your towns for your little ones, and safe places for your sheep; and do as you have said.
καὶ οἰκοδομήσετε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις τῇ ἀποσκευῇ ὑμῶν καὶ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν ὑμῶν καὶ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν ποιήσετε
- 25 Toen spraken de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben tot Mozes, zeggende: Uw knechten zullen doen, gelijk als mijn heer gebiedt.
And the children of Gad and the children of Reuben said to Moses, Your servants will do as my lord says.
καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ πρὸς μουσῆν λέγοντες οἱ παῖδες σου ποιήσουσιν καθὰ ὁ κύριος ἡμῶν ἐντέλλεται
- 26 Onze kinderen, onze vrouwen, onze have en al onze beesten zullen aldaar zijn in de steden van Gilead;
Our little ones, our wives, and our flocks, and all our cattle, will be there in the towns of Gilead;
ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν ἔσονται ἐν ταῖς πόλεσιν γαλαὰδ
- 27 Maar uw knechten zullen overtrekken, al wie ten heire toegerust is, voor het aangezicht des HEEREN tot den strijd, gelijk als mijn heer gesproken heeft.
But your servants will go over, every man armed for war, before the Lord to the fight, as my lord says.
οἱ δὲ παῖδες σου παρελεύσονται πάντες ἐνωπλισμένοι καὶ ἐκτεταγμένοι ἔναντι κυρίου εἰς τὸν πόλεμον ὃν τρόπον ὁ κύριος λέγει

- 28 Toen gebood Mozes, hunenthalve, den priester Eleazar, en Jozua, den zoon van Nun, en den hoofden der vaderen van de stammen der kinderen Israels;
So Moses gave orders about them to Eleazar the priest and to Joshua, the son of Nun, and to the heads of families of the tribes of the children of Israel.
 και συνέστησεν αὐτοῖς μουσῆς ελεάζαρ τὸν ἱερέα καὶ ἰησοῦν υἱὸν ναυη καὶ τοὺς ἄρχοντας πατριῶν τῶν φυλῶν ἰσραηλ.
- 29 En Mozes zeide tot hen: Indien de kinderen van Gad, en de kinderen van Ruben, met ulieden over de Jordaan zullen trekken, een ieder, die toegerust is ten oorlog,voor het aangezicht des HEEREN, als het land voor uw aangezicht zal ten ondergebracht zijn; zo zult gij hun het land Gilead ter bezitting geven.
And Moses said to them, If the children of Gad and the children of Reuben go with you over Jordan, every man armed for the fight before the Lord, and all the land is given into your hands, then let them have the land of Gilead for a heritage:
 και εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μουσῆς ἐὰν διαβῶσιν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ μεθ' ὑμῶν τὸν ἰορδάνην πᾶς ἐνωπλισμένος εἰς πόλεμον ἔναντι κυρίου καὶ κατακυριεύσητε τῆς γῆς ἀπέναντι ὑμῶν καὶ δώσεται αὐτοῖς τὴν γῆν γαλααδ ἐν κατασχέσει
- 30 Maar indien zij niet toegerust met u zullen overtrekken, zo zullen zij tot bezitters gesteld worden in het midden van ulieden in het land Kanaan.
But if they do not go over with you armed, they will have to take their heritage with you in the land of Canaan.
 ἐὰν δὲ μὴ διαβῶσιν ἐνωπλισμένοι μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν πόλεμον ἔναντι κυρίου καὶ διαβιβάσετε τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν πρότερα ὑμῶν εἰς γῆν χανααν καὶ συγκρατήσονται ἐν ἡμῖν ἐν τῇ γῇ χανααν
- 31 En de kinderen van Gad en de kinderen van Ruben antwoordden, zeggende: Wat de HEERE tot uw knechten gesproken heeft, zullen wij also doen.
Then the children of Gad and the children of Reuben said, As the Lord has said to your servants, so will we do.
 και ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ λέγοντες ὅσα ὁ κύριος λέγει τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ οὕτως ποιήσομεν
- 32 Wij zullen toegerust overtrekken voor het aangezicht des HEEREN naar het land Kanaan; en de bezitting onzer erfenis zullen wij hebben aan deze zijde van deJordaan.
We will go over armed before the Lord into the land of Canaan, and you will give us our heritage on this side of Jordan.
 ἡμεῖς διαβησόμεθα ἐνωπλισμένοι ἔναντι κυρίου εἰς γῆν χανααν καὶ δώσετε τὴν κατάσχεσιν ἡμῖν ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου
- 33 Alzo gaf Mozes hunlieden, den kinderen van Gad, en de kinderen van Ruben, en den halven stam van Manasse, den zoon van Jozef, het koninkrijk van Sihon, koningder Amorieten, en het koninkrijk van Og, koning van Bazan; het land met de steden van hetzelfde in de landpalen, de steden des lands rondom.
So Moses gave to them, even to the children of Gad and the children of Reuben and to the half-tribe of Manasseh, the son of Joseph, the kingdom of Sihon, king of the Amorites and Og, king of Bashan, all the land with its towns and the country round them.
 και ἔδωκεν αὐτοῖς μουσῆς τοῖς υἱοῖς γαδ καὶ τοῖς υἱοῖς ρουβην καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση υἱῶν ἰωσηφ τὴν βασιλείαν σιων βασιλέως αμορραίων καὶ τὴν βασιλείαν ωγ βασιλέως τῆς βασαν τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις σὺν τοῖς ὀρίοις αὐτῆς πόλεις τῆς γῆς κύκλω
- 34 En de kinderen van Gad bouwden Dibon, en Ataroth, en Aroer,
And the children of Gad were the builders of Dibon and Ataroth and Aroer;
 και ἔκοδόμησαν οἱ υἱοὶ γαδ τὴν δαιβον καὶ τὴν αταρωθ καὶ τὴν αροηρ
- 35 En Atroth-Sofan, en Jazer, en Jogbeha,
And Atroth-shophan and Jazer and Jogbehah;
 και τὴν σωφαρ καὶ τὴν ιαζηρ καὶ ὕψωσαν αὐτὰς
- 36 En Beth-Nimra, en Beth-Haran, vaste steden en schaapskooien.
And Beth-nimrah and Beth-haran: walled towns and shut-in places for sheep.
 και τὴν ναμβραν καὶ τὴν βαιθαραν πόλεις ὄχυραὶ καὶ ἐπαύλειες προβάτων
- 37 En de kinderen van Ruben bouwden Hezbon, en Eleale, en Kirjathaim,
And the children of Reuben were the builders of Heshbon and Elealeh and Kiriathaim;
 και οἱ υἱοὶ ρουβην ἔκοδόμησαν τὴν εσεβον καὶ ελεαλη καὶ καριαθαίμ
- 38 En Nebo, en Baal-Meon, veranderd zijnde van naam, en Sibma; en zij noemden de namen der steden, die zij bouwden, met andere namen.
And Nebo and Baal-meon, (their names being changed,) and Sibmah: and they gave other names to the towns they made.
 και τὴν βελεμεων περικεκυκλωμένας καὶ τὴν σεβαμα καὶ ἐπωνόμασαν κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων ἃς ἔκοδόμησαν
- 39 En de kinderen van Machir, den zoon van Manasse, gingen naar Gilead, en namen dat in, en zij verdreven de Amorieten, die daarin waren, uit de bezitting.
And the children of Machir, the son of Manasseh, went to Gilead and took it, driving out the Amorites who were living there.
 και ἐπορεύθη υἱὸς μαχίρ υἱοῦ μανασση εἰς γαλααδ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπέλεσεν τὸν αμορραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ

- 40 Zo gaf Mozes Gilead aan Machir, den zoon van Manasse; en hij woonde daarin.
And Moses gave Gilead to Machir, the son of Manasse; and he made it his living-place.
καὶ ἔδωκεν μουσῆς τὴν γαλααδ τῷ μαχίρ υἱῷ μανασσῆ καὶ κατοίκησεν ἐκεῖ
- 41 Jair nu, de zoon van Manasse, ging heen en nam hunlieder dorpen in, en hij noemde die Havvoth-Jair.
And Jair, the son of Manasse, went and took the towns of Gilead, naming them Havvoth-Jair.
καὶ ἰαῖρ ὁ τοῦ μανασσῆ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς ἐπαύλεις ἰαῖρ
- 42 En Nobah ging heen, en nam Kenath in, met haar onderhorige plaats, en noemde ze Nobah naar zijn naam.
And Nobah went and took Kenath and its small towns, naming it Nobah, after himself.
καὶ ναβου ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν τὴν κανααθ καὶ τὰς κόμας αὐτῆς καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς ναβουθ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ
- 1 Dit zijn de reizen der kinderen Israels, die uit Egypteland uitgetogen zijn, naar hun heiren, door de hand van Mozes en Aaron.
These are the journeys of the children of Israel, when they went out of the land of Egypt in their armies, under the direction of Moses and Aaron.
καὶ οὗτοι σταθμοὶ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ὡς ἐξῆλθον ἐκ γῆς αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν ἐν χειρὶ μουσῆ καὶ ααρων
- 2 En Mozes schreef hun uittochten, naar hun reizen, naar den mond des HEEREN; en dit zijn hun reizen, naar hun uittochten.
And the stages of their journey on their way out were put down in writing by Moses at the order of the Lord: these are the stages of their journey and the way they went.
καὶ ἔγραψεν μουσῆς τὰς ἀπάρσεις αὐτῶν καὶ τοὺς σταθμοὺς αὐτῶν διὰ ῥήματος κυρίου καὶ οὗτοι σταθμοὶ τῆς πορείας αὐτῶν
- 3 Zij reisden dan van Rameses; in de eerste maand, op den vijftienden dag der eerste maand, des anderen daags van het pascha, togen de kinderen Israels uit dooreen hoge hand, voor de ogen van alle Egyptenaren;
On the fifteenth day of the first month they went out from Rameses; on the day after the Passover the children of Israel went out by the power of the Lord before the eyes of all the Egyptians, ἀπήραν ἐκ ραμεσση τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῆ πεντεκαϊδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου τῆ ἐπαύριον τοῦ πασχα ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ὑψηλῆ ἐναντίον πάντων τῶν αἰγυπτίων
- 4 Als de Egyptenaars begroeven degenen, welke de HEERE onder hen geslagen had, alle eerstgeborenen; ook had de HEERE gerichten geoeffend aan hun goden.
While the Egyptians were placing in the earth the bodies of their sons on whom the Lord had sent destruction: and their gods had been judged by him.
καὶ οἱ αἰγύπτιοι ἔθαπτον ἐξ αὐτῶν τοὺς τεθνηκότας πάντας οὓς ἐπάταξεν κύριος πᾶν πρωτότοκον ἐν γῆ αἰγύπτῳ καὶ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίησεν τὴν ἐκδίκησιν κύριος
- 5 Als de kinderen Israels van Rameses verreisd waren, zo legerden zij zich te Sukkoth.
So the children of Israel went from Rameses and put up their tents in Succoth.
καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐκ ραμεσση παρενέβαλον εἰς σοκωθ
- 6 En zij verreisden van Sukkoth, en legerden zich in Etham, hetwelk aan het einde der woestijn is.
And they went on from Succoth and put up their tents in Etham on the edge of the waste land.
καὶ ἀπήραν ἐκ σοκωθ καὶ παρενέβαλον εἰς βουθαν ὃ ἐστὶν μέρος τι τῆς ἐρήμου
- 7 En zij verreisden van Etham, en keerden weder naar Pi-hachiroth, dat tegenover Baal-Sefon is, en zij legerden zich voor Migdol.
And from Etham, turning back to Pi-hahiroth which is before Baal-zephon, they put up their tents before Migdol.
καὶ ἀπήραν ἐκ βουθαν καὶ παρενέβαλον ἐπὶ στόμα εἰρωθ ὃ ἐστὶν ἀπέναντι βεελσεφῶν καὶ παρενέβαλον ἀπέναντι μαγδώλου
- 8 En zij verreisden van Hachiroth, en gingen over, door het midden van de zee, naar de woestijn, en zij gingen drie dagreizen in de woestijn Etham, en legerden zich inMara.
And journeying on from before Hahiroth, they went through the sea into the waste land: they went three days' journey through the waste land of Etham and put up their tents in Marah.
καὶ ἀπήραν ἀπέναντι εἰρωθ καὶ διεβησαν μέσον τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς ἐρήμου αὐτοὶ καὶ παρενέβαλον ἐν πικρίασι
- 9 En zij verreisden van Mara, en kwamen te Elim; in Elim nu waren twaalf waterfonteinen en zeventig palmbomen, en zij legerden zich aldaar.
And from Marah they went on to Elim: and in Elim there were twelve water-springs and seventy palm-trees; and they put up their tents there.
καὶ ἀπήραν ἐκ πικριῶν καὶ ἦλθον εἰς αἰλιμ καὶ ἐν αἰλιμ δώδεκα πηγάϊ ὑδάτων καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ παρὰ τὸ ὕδωρ
- 10 En zij verreisden van Elim, en legerden zich aan de Schelfzee.
And they went on from Elim and put up their tents by the Red Sea.
καὶ ἀπήραν ἐξ αἰλιμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν

- 11 En zij verreisden van de Schelfzee, en legerden zich in de woestijn Sin.
Then from the Red Sea they went on and put up their tents in the waste land of Sin.
καὶ ἀπῆραν ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον σιν
- 12 En zij verreisden uit de woestijn Sin, en zij legerden zich in Dofka.
And they went on from the waste land of Sin, and put up their tents in Dophkah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου σιν καὶ παρενέβαλον εἰς ραφακα
- 13 En zij verreisden van Dofka, en legerden zich in Aluz.
And they went on from Dophkah, and put up their tents in Alush.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ραφακα καὶ παρενέβαλον ἐν αιλους
- 14 En zij verreisden van Aluz, en legerden zich in Rafidim; doch daar was geen water voor het volk, om te drinken.
And they went on from Alush, and put up their tents in Rephidim, where there was no drinking-water for the people.
καὶ ἀπῆραν ἐξ αιλους καὶ παρενέβαλον ἐν ραφιδιν καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν ἐκεῖ
- 15 En zij verreisden van Rafidim, en legerden zich in de woestijn van Sinai.
And they went on from Rephidim, and put up their tents in the waste land of Sinai.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ραφιδιν καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ σινα
- 16 En zij verreisden uit de woestijn van Sinai, en legerden zich in Kibroth-Thaava.
And they went on from the waste land of Sinai and put up their tents in Kibroth-hattaavah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου σινα καὶ παρενέβαλον ἐν μνήμασιν τῆς ἐπιθυμίας
- 17 En zij verreisden van Kibroth-Thaava, en legerden zich in Hazeroth.
And they went on from Kibroth-hattaavah, and put up their tents in Hazeroth.
καὶ ἀπῆραν ἐκ μνημάτων ἐπιθυμίας καὶ παρενέβαλον ἐν ασηρωθ
- 18 En zij verreisden van Hazeroth, en legerden zich in Rithma.
And they went on from Hazeroth, and put up their tents in Rithmah.
καὶ ἀπῆραν ἐξ ασηρωθ καὶ παρενέβαλον ἐν ραθαμα
- 19 En zij verreisden van Rithma, en legerden zich in Rimmon-Perez.
And they went on from Rithmah, and put up their tents in Rimmon-perez.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ραθαμα καὶ παρενέβαλον ἐν ρεμμων φαρες
- 20 En zij verreisden van Rimmon-Perez, en legerden zich in Libna.
And they went on from Rimmon-perez, and put up their tents in Libnah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ρεμμων φαρες καὶ παρενέβαλον ἐν λεμωνα
- 21 En zij verreisden van Libna, en legerden zich in Rissa.
And they went on from Libnah, and put up their tents in Rissah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ λεμωνα καὶ παρενέβαλον εἰς δεσσα
- 22 En zij verreisden van Rissa, en legerden zich in Kehelatha.
And they went on from Rissah, and put up their tents in Kehelathah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ δεσσα καὶ παρενέβαλον εἰς μακελλαθ
- 23 En zij verreisden van Kehelatha, en legerden zich in het gebergte van Safer.
And they went on from Kehelathah, and put up their tents in Mount Shepher.
καὶ ἀπῆραν ἐκ μακελλαθ καὶ παρενέβαλον εἰς σαφαρ
- 24 En zij verreisden van het gebergte Safer, en legerden zich in Harada.
And they went on from Mount Shepher, and put up their tents in Haradah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ σαφαρ καὶ παρενέβαλον εἰς χαραδαθ

- 25 En zij verreisden van Harada, en legerden zich in Makheloth.
And they went on from Haradah, and put up their tents in Makheloth.
καὶ ἀπῆραν ἐκ χαραδαθ καὶ παρενέβαλον εἰς μακηλωθ
- 26 En zij verreisden van Makheloth, en legerden zich in Tachath.
And they went on from Makheloth, and put up their tents in Tahath.
καὶ ἀπῆραν ἐκ μακηλωθ καὶ παρενέβαλον εἰς κατααθ
- 27 En zij verreisden van Tachath, en legerden zich in Tharah.
And they went on from Tahath, and put up their tents in Terah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ κατααθ καὶ παρενέβαλον εἰς ταραθ
- 28 En zij verreisden van Tharah, en legerden zich in Mithka.
And they went on from Terah, and put up their tents in Mithkah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ταραθ καὶ παρενέβαλον εἰς ματεκκα
- 29 En zij verreisden van Mithka, en legerden zich in Hasmona.
And they went on from Mithkah, and put up their tents in Hashmonah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ ματεκκα καὶ παρενέβαλον εἰς σελμωνα
- 30 En zij verreisden van Hasmona, en legerden zich in Moseroth.
And they went on from Hashmonah, and put up their tents in Moseroth.
καὶ ἀπῆραν ἐκ σελμωνα καὶ παρενέβαλον εἰς μασσουρουθ
- 31 En zij verreisden van Moseroth, en legerden zich in Bene-Jaakan.
And they went on from Moseroth, and put up their tents in Bene-jaakan.
καὶ ἀπῆραν ἐκ μασσουρουθ καὶ παρενέβαλον εἰς βανααι
- 32 En zij verreisden van Bene-Jaakan, en legerden zich in Hor-Gidgad.
And they went on from Bene-jaakan, and put up their tents in Hor-haggidgad.
καὶ ἀπῆραν ἐκ βανααι καὶ παρενέβαλον εἰς τὸ ὄρος γαδγαδ
- 33 En zij verreisden van Hor-gidgad, en legerden zich in Jotbatha.
And they went on from Hor-haggidgad, and put up their tents in Jotbathah.
καὶ ἀπῆραν ἐκ τοῦ ὄρους γαδγαδ καὶ παρενέβαλον εἰς ετεβαθα
- 34 En zij verreisden van Jotbatha, en legerden zich in Abrona.
And they went on from Jotbathah, and put up their tents in Abronah.
καὶ ἀπῆραν ἐξ ετεβαθα καὶ παρενέβαλον εἰς εβρωνα
- 35 En zij verreisden van Abrona, en legerden zich in Ezeon-Geber.
And they went on from Abronah, and put up their tents in Ezion-geber.
καὶ ἀπῆραν ἐξ εβρωνα καὶ παρενέβαλον εἰς γεσιωνγαβερ
- 36 En zij verreisden van Ezeon-Geber, en legerden zich in de woestijn Zin, dat is Kades.
And they went on from Ezion-geber, and put up their tents in the waste land of Zin (which is Kadesh).
καὶ ἀπῆραν ἐκ γεσιωνγαβερ καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ σιν καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου σιν καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον φαραν αὕτη ἐστὶν καδης
- 37 En zij verreisden van Kades, en legerden zich aan den berg Hor, aan het einde des lands van Edom.
And they went on from Kadesh, and put up their tents in Mount Hor, on the edge of the land of Edom.
καὶ ἀπῆραν ἐκ καδης καὶ παρενέβαλον εἰς ὠρ τὸ ὄρος πλησίον γῆς εδωμ

- 38 Toen ging de priester Aaron op den berg Hor, naar den mond des HEEREN, en stierf aldaar, in het veertigste jaar na den uittocht van de kinderen Israels uit Egypteland, in de vijfde maand, op den eersten der maand.
 And Aaron the priest went up into the mountain at the order of the Lord, and came to his death there, in the fortieth year after the children of Israel had come out of the land of Egypt, in the fifth month, on the first day of the month.
 και ἀνέβη ααρων ὁ ἱερεὺς διὰ προστάγματος κυρίου καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἐκ γῆς αἰγύπτου τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ μιᾶ τοῦ μηνός
- 39 Aaron nu was honderd drie en twintig jaren oud, als hij stierf op den berg Hor.
 Aaron was a hundred and twenty-three years old at the time of his death in Mount Hor.
 και ααρων ἦν τριῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἑτῶν ὅτε ἀπέθνησκεν ἐν ὄρει τῷ ὄρει
- 40 En de Kanaaniet, de koning van Harad, die in het zuiden woonde in het land Kanaan, hoorde, dat de kinderen Israels aankwamen.
 And news of the coming of the children of Israel came to the king of Arad, the Canaanite, who was living in the South in the land of Canaan.
 και ἀκούσας ὁ χανανιτὸς βασιλεὺς αραδ καὶ οὗτος κατόκει ἐν γῆ χαναναϊστῶν ὅτε εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ ἰσραηλ
- 41 En zij verreisdten van den berg Hor, en legerden zich in Zalmona.
 And from Mount Hor they went on, and put up their tents in Zalmonah.
 και ἀπῆραν ἐξ ὄρει τῷ ὄρει καὶ παρενέβαλον εἰς σελμωνα
- 42 En zij verreisdten van Zalmona, en legerden zich in Funon.
 And they went on from Zalmonah, and put up their tents in Punon.
 και ἀπῆραν ἐκ σελμωνα καὶ παρενέβαλον εἰς φινω
- 43 En zij verreisdten van Funon, en legerden zich in Oboth.
 And they went on from Punon, and put up their tents in Oboth.
 και ἀπῆραν ἐκ φινω καὶ παρενέβαλον εἰς ὠβωθ
- 44 En zij verreisdten van Oboth, en legerden zich aan de heuvelen van Abarim, in de landpale van Moab.
 And they went on from Oboth, and put up their tents in Iye-abarim at the edge of Moab.
 και ἀπῆραν ἐξ ὠβωθ καὶ παρενέβαλον ἐν γαὶ ἐν τῷ πέραν ἐπὶ τῶν ὄρειων μοαβ
- 45 En zij verreisdten van de heuvelen van Abarim, en legerden zich in Dibon-Gad.
 And they went on from Iyim, and put up their tents in Dibon-gad.
 και ἀπῆραν ἐκ γαὶ καὶ παρενέβαλον εἰς δαιβων γαδ
- 46 En zij verreisdten van Dibon-Gad, en legerden zich in Almon-Diblathaim.
 And from Dibon-gad they went on, and put up their tents in Almon-diblathaim.
 και ἀπῆραν ἐκ δαιβων γαδ καὶ παρενέβαλον ἐν γελμων δεβλαθαιμ
- 47 En zij verreisdten van Almon-Diblathaim, en legerden zich in de bergen Abarim, tegen Nebo.
 And from Almon-diblathaim they went on, and put up their tents in the mountains of Abarim, before Nebo.
 και ἀπῆραν ἐκ γελμων δεβλαθαιμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ αβαριμ ἀπέναντι ναβου
- 48 En zij verreisdten van de bergen Abarim, en legerden zich in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho.
 And they went on from the mountains of Abarim, and put up their tents in the lowlands of Moab by Jordan at Jericho;
 και ἀπῆραν ἀπὸ ὄρειων αβαριμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν μοαβ ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχω
- 49 En zij legerden zich aan de Jordaan van Beth-Jesimoth, tot aan Abel-Sittim, in de vlakke velden der Moabieten.
 Planting their tents by the side of Jordan from Beth-jeshimoth as far as Abel-shittim in the lowlands of Moab.
 και παρενέβαλον παρὰ τὸν ἰορδάνην ἀνὰ μέσον αἰσιμωθ ἕως βελσαττιμ κατὰ δυσμὰς μοαβ
- 50 En de HEERE sprak tot Mozes, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho, zeggende:
 And in the lowlands of Moab by Jordan at Jericho, the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν ἐπὶ δυσμῶν μοαβ παρὰ τὸν ἰορδάνην κατὰ ἱεριχω λέγων

- 51 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gijlieden over de Jordaan zult gegaan zijn in het land Kanaan;
Say to the children of Israel, When you go over Jordan into the land of Canaan,
λάβησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην εἰς γῆν χανααν
- 52 Zo zult gij alle inwoners des lands voor uw aangezicht uit de bezitting verdrijven, en al hun beeltenissen verderven; ook zult gij al hun gegotene beelden verderven, enal hun hoogten verdelgen.
See that all the people of the land are forced out from before you, and put to destruction all their pictured stones, and all their metal images, and all their high places:
καὶ ἀπολείτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ πρὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἐξαρείτε τὰς σκοπιὰς αὐτῶν καὶ πάντα τὰ εἰδωλα τὰ χωνευτὰ αὐτῶν ἀπολείτε αὐτὰ καὶ πάσας τὰς στήλας αὐτῶν ἐξαρείτε
- 53 En gij zult het land in erfelijke bezitting nemen, en daarin wonen; want Ik heb u dat land gegeven, om hetzelfde erfelijk te bezitten.
And take the land for yourselves, for your resting-place: for to you I have given the land as your heritage.
καὶ ἀπολείτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ ὑμῖν γὰρ δέδωκα τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ
- 54 En gij zult het land in erfelijke bezitting nemen door het lot, naar uw geslachten; dengenen, die veel zijn, zult gij hun erfenis meerder maken, en dien, die weinig zijn, zult gij hun erfenis minder maken; waarheen voor iemand het lot zal uitgaan, dat zal hij hebben; naar de stammen uwer vaderen zult gij de erfenis nemen.
And you will take up your heritage in the land by the decision of the Lord, to every family its part; the greater the family the greater its heritage, and the smaller the family the smaller will be its heritage; wherever the decision of the Lord gives to any man his part, that will be his; distribution will be made to you by your fathers' tribes.
καὶ κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ κατὰ φυλὰς ὑμῶν τοῖς πλείοσιν πληθυνεῖτε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσετε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν εἰς ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ αὐτοῦ ἔσται κατὰ φυλὰς πατριῶν ὑμῶν κληρονομήσετε
- 55 Maar indien gij de inwoners des lands niet voor uw aangezicht uit de bezitting zult verdrijven, zo zal het geschieden, dat, die gij van hen zult laten overblijven, totdoornen zullen zijn in uw ogen, en tot prikkelen in uw zijden, en u zullen benauwen op het land, waarin gij woont.
But if you are slow in driving out the people of the land, then those of them who are still there will be like pin-points in your eyes and like thorns in your sides, troubling you in the land where you are living.
ἐὰν δὲ μὴ ἀπολέσητε τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἔσται οὗς ἐὰν καταλίπητε ἐξ αὐτῶν σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ βολίδες ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμῶν καὶ ἐχθρεύουσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἣν ὑμεῖς κατοικήσετε
- 56 En het zal geschieden, dat Ik u zal doen, gelijk als Ik hun dacht te doen. Numeri 34
And it will come about that as it was my purpose to do to them, so I will do to you.
καὶ ἔσται καθότι διεγνώκειν ποιῆσαι αὐτούς ποιήσω ὑμῖν
- 1 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 2 Gebied den kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij in het land Kanaan ingaat, zo zal dit land zijn, dat u ter erfenis vallen zal, het land Kanaan, naar zijnlandpalen.
Give orders to the children of Israel and say to them, When you come into the land of Canaan; (this is the land which is to be your heritage, the land of Canaan inside these limits,) ἔντελαι τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε εἰς τὴν γῆν χανααν αὕτη ἔσται ὑμῖν εἰς κληρονομίαν γῆ χανααν σὺν τοῖς ὀρίοις αὐτῆς
- 3 De zuiderhoek nu zal u zijn van de woestijn Zin, aan de zijden van Edom; en de zuider landpale zal u zijn van het einde der Zoutzee tegen het oosten;
Then your south quarter will be from the waste land of Zin by the side of Edom, and your limit on the south will be from the east end of the Salt Sea,
καὶ ἔσται ὑμῖν τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ ἐρήμου σιν ἕως ἐχόμενον εδωμ καὶ ἔσται ὑμῖν τὰ ὄρια πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους τῆς θαλάσσης τῆς ἀλυκῆς ἀπὸ ἀνατολῶν
- 4 En deze landpale zal u omgaan van het zuiden naar den opgang van Akrabbim, en doorgaan naar Zin; en haar uitgangen zullen zijn, van het zuiden naar Kades-Barnea; en zij zal uitgaan naar Hazar-Addar, en doorgaan naar Azmon.
And round to the south of the slope of Akrabbim, and on to Zin: and its direction will be south of Kadesh-barnea, and it will go as far as Hazar-addar and on to Azmon:
καὶ κυκλώσει ὑμᾶς τὰ ὄρια ἀπὸ λιβὸς πρὸς ἀνάβασιν ακραβιν καὶ παρελεύσεται σεννα καὶ ἔσται ἡ διεξοδος αὐτοῦ πρὸς λίβα καθῆς τοῦ βαρνη καὶ ἐξελεύσεται εἰς ἔπαυλιν αραδ καὶ παρελεύσεται ασεμωνα
- 5 Voorts zal deze landpale omgaan van Azmon naar de rivier van Egypte, en haar uitgangen zullen zijn naar de zee.
And from Azmon it will go round to the stream of Egypt as far as the sea.
καὶ κυκλώσει τὰ ὄρια ἀπὸ ασεμωνα χειμάρρου αἰγύπτου καὶ ἔσται ἡ διεξοδος ἡ θάλασσα
- 6 Aangaande de landpale van het westen, daar zal u de grote zee de landpale zijn; dit zal uw landpale van het westen zijn.
And for your limit on the west you will have the Great Sea and its edge: this will be your limit on the west.
καὶ τὰ ὄρια τῆς θαλάσσης ἔσται ὑμῖν ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὀριεῖ τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὄρια τῆς θαλάσσης

- 7 Voorts zal u de landpale van het noorden deze zijn: van de grote zee af zult gij u den berg Hor aftekenen.
And your limit on the north will be the line from the Great Sea to Mount Hor:
 και τοῦτο ἔσται τὰ ὄρια ὑμῖν πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ τὸ ὄρος τὸ ὄρος
- 8 Van den berg Hor zult gij aftekenen tot daar men komt te Hamath; en de uitgangen dezer landpale zullen zijn naar Zedad.
And from Mount Hor the line will go in the direction of Hamath; the farthest point of it will be at Zedad:
 και ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ ὄρος καταμετρήσετε αὐτοῖς εἰσπορευομένων εἰς εμαθ και ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ τὰ ὄρια σαραδα
- 9 En deze landpale zal uitgaan naar Zifron, en haar uitgangen zullen zijn te Hazar-Enan; dit zal u de noorder landpale zijn.
And the limit will go on to Ziphron, with its farthest point at Hazar-enan: this will be your limit on the north.
 και ἐξελεύσεται τὰ ὄρια δεφρωνα και ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ασερναιν τοῦτο ἔσται ὑμῖν ὄρια ἀπὸ βορρᾶ
- 10 Voorts zult gij u tot een landpale tegen het oosten aftekenen van Hazar-Enan naar Sefam.
And on the east, your limit will be marked out from Hazar-enan to Shepham,
 και καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοῖς τὰ ὄρια ἀνατολῶν ἀπὸ ασερναιν σεφφαμα
- 11 En deze landpale zal afgaan van Sefam naar Ribla, tegen het oosten van Ain; daarna zal deze landpale afgaan en strekken langs den oever van de zee Cinnerethoostwaarts.
Going down from Shepham to Riblah on the east side of Ain, and on as far as the east side of the sea of Chinnereth:
 και καταβήσεται τὰ ὄρια ἀπὸ σεφφαμ αρβηλα ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ πηγᾶς και καταβήσεται τὰ ὄρια βηλα ἐπὶ νότου θαλάσσης χεναρα ἀπὸ ἀνατολῶν
- 12 Voorts zal deze landpale afgaan langs de Jordaan, en haar uitgangen zullen zijn aan de Zoutzee. Dit zal u zijn het land naar zijn landpale rondom.
And so down to Jordan, stretching to the Salt Sea: all the land inside these limits will be yours.
 και καταβήσεται τὰ ὄρια ἐπὶ τὸν ιορδάνην και ἔσται ἡ διέξοδος θάλασσα ἡ ἄλκική αὕτη ἔσται ὑμῖν ἡ γῆ και τὰ ὄρια αὐτῆς κύκλῳ
- 13 En Mozes gebod den kinderen Israels, zeggende: Dit is het land, dat gij door het lot ten erve innemen zult, hetwelk de HEERE aan de negen stammen en denhalven stam van Manasse te geven geboden heeft.
And Moses gave orders to the children of Israel saying, This is the land which is to be your heritage, by the decision of the Lord, which by the Lord's order is to be given to the nine tribes and the half-tribe:
 και ἐνετείλατο μουσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ λέγων αὕτη ἡ γῆ ἦν κατακληρονομήσετε αὐτὴν μετὰ κλήρου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ δοῦναι αὐτὴν ταῖς ἑννέα φυλαῖς και τῷ ἡμίσει φυλῆς μαν ασση
- 14 Want de stam van de kinderen der Rubenieten, naar het huis hunner vaders, en de stam van de kinderen der Gadieten, naar het huis hunner vaders, hebbenontvangen; mitsgaders de halve stam van Manasse heeft zijn erfenis ontvangen.
For the tribe of the children of Reuben, by their fathers' families, and the tribe of the children of Gad, by their fathers' families, and the half-tribe of Manasseh, have been given their heritage:
 ὅτι ἔλαβεν φυλὴ υἱῶν ρουβην και φυλὴ υἱῶν γαδ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν και τὸ ἡμισυ φυλῆς μανασση ἀπέλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν
- 15 Twee stammen en een halve stam hebben hun erfenis ontvangen aan deze zijde van de Jordaan, van Jericho oostwaarts tegen den opgang.
The two tribes and the half-tribe have been given their heritage on the other side of Jordan at Jericho, on the east looking to the dawn.
 δύο φυλαὶ και ἡμισυ φυλῆς ἔλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν πέραν τοῦ ιορδάνου κατὰ ἱερῶν ἀπὸ νότου κατ' ἀνατολάς
- 16 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 17 Dit zijn de namen der mannen, die ulieden het land ten erve zullen uitdelen: Eleazar, de priester, en Jozua, de zoon van Nun.
These are the names of the men who are to make the distribution of the land among you: Eleazar the priest and Joshua, the son of Nun.
 ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οἱ κληρονομήσουσιν ὑμῖν τὴν γῆν ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς και ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη
- 18 Daartoe zult gij uit elken stam een overste nemen, om het land ten erve uit te delen.
And you are to take one chief from every tribe to make the distribution of the land.
 και ἄρχοντα ἓνα ἐκ φυλῆς λήμψεσθε κατακληρονομήσαι ὑμῖν τὴν γῆν
- 19 En dit zijn de namen dezer mannen: van de stam van Juda, Caleb, de zoon van Jefunne;
And these are the names of the men: of the tribe of Judah, Caleb, the son of Jephunneh.
 και ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῆς φυλῆς ἰουδα χαλεβ υἱὸς ἰεφοννη

- 20 En van den stam der kinderen van Simeon, Semuel, zoon van Ammihud;
And of the tribe of the children of Simeon, Shemuel, the son of Ammihud.
τῆς φυλῆς συμεων σαλαμιηλ υἱὸς εμιουδ
- 21 Van den stam van Benjamin, Elidad, zoon van Chislon;
Of the tribe of Benjamin, Elidad, the son of Chislon.
τῆς φυλῆς βενιαμιν ελδαδ υἱὸς χασλων
- 22 En van den stam der kinderen van Dan, de overste Bukki, zoon van Jogli;
And of the tribe of the children of Dan, a chief, Bukki, the son of Jogli.
τῆς φυλῆς δαν ἄρχων βακχιρ υἱὸς εγλι
- 23 Van de kinderen van Jozef: van den stam der kinderen van Manasse, de overste Hanniel, zoon van Efod;
Of the children of Joseph: of the tribe of the children of Manasseh, a chief, Hanniel, the son of Ephod:
τῶν υἱῶν ιωσηφ φυλῆς υἱῶν μανασση ἄρχων ανηλ υἱὸς ουφι
- 24 En van den stam der kinderen van Efraim, de overste Kemuel, zoon van Siftan;
And of the tribe of the children of Ephraim, a chief, Kemuel, the son of Shiphtan.
τῆς φυλῆς υἱῶν εφραιμ ἄρχων καμουηλ υἱὸς σαθαθα
- 25 En van den stam der kinderen van Zebulon, de overste Elizafan, zoon van Parnach;
And of the tribe of the children of Zebulun, a chief, Elizaphan, the son of Parnach.
τῆς φυλῆς ζαβουλων ἄρχων ελισαφαν υἱὸς φαρναχ
- 26 En van den stam der kinderen van Issaschar, de overste Paltiel, zoon van Azzan;
And of the tribe of the children of Issachar, a chief, Paltiel, the son of Azzan.
τῆς φυλῆς υἱῶν ισσαχαρ ἄρχων φαλτιηλ υἱὸς οζα
- 27 En van den stam der kinderen van Aser, de overste Achihud, zoon van Selomi;
And of the tribe of the children of Asher, a chief, Ahihud, the son of Shelomi.
τῆς φυλῆς υἱῶν ασηρ ἄρχων αχιωρ υἱὸς σελεμι
- 28 En van den stam der kinderen van Nafthali, de overste Pedaël, zoon van Ammihud.
And of the tribe of the children of Naphtali, a chief, Pedahel, the son of Ammihud.
τῆς φυλῆς νεφθαλι ἄρχων φαδαηλ υἱὸς βεναμιουδ
- 29 Dit zijn ze, dien de HEERE geboden heeft, den kinderen Israels de erfenissen uit te delen, in het land Kanaan.
These are they to whom the Lord gave orders to make the distribution of the heritage among the children of Israel in the land of Canaan.
οὗτοι οἷς ἐνετείλατο κύριος καταμερίσαι τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ ἐν γῆ χανααν
- 1 En de HEERE sprak tot Mozes, in de vlakke velden der Moabieten, aan de Jordaan van Jericho, zeggende:
And the Lord said to Moses in the lowlands of Moab by Jordan at Jericho,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν ἐπὶ δυσμῶν μοαβ παρὰ τὸν ἰορδάνην κατὰ ἱεριχω λέγων
- 2 Gebied den kinderen Israels, dat zij van de erfenis hunner bezitting aan de Levieten steden zullen geven om te bewonen; daartoe zult gijlieden aan de Levieten voorsteden geven, aan de steden rondom dezelve.
Give orders to the children of Israel to give to the Levites, from the heritage which is theirs, towns for themselves, with land on the outskirts of the towns.
σύνταξον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ δώσουσιν τοῖς λευίταις ἀπὸ τῶν κλήρων κατασχέσεως αὐτῶν πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ προάστεια τῶν πόλεων κύκλῳ αὐτῶν δώσουσιν τοῖς λευίταις
- 3 En die steden zullen zij hebben om te bewonen; maar hun voorsteden zullen zijn voor hun beesten, en voor hun have, en voor al hun gedierte,
These towns are to be their living-places, with land round them for their cattle and their food and all their beasts,
καὶ ἔσονται αὐτοῖς αἱ πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ ἀφορίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν καὶ πᾶσι τοῖς τετράποσιν αὐτῶν

- 4 En de voorsteden der steden, die gij aan de Levieten zult geven, zullen van den stadsmuur af, en naar buiten, van duizend ellen zijn rondom.
Stretching from the wall of the towns a distance of a thousand cubits all round.
 και τὰ συγκυροῦντα τῶν πόλεων ἄς δώσετε τοῖς λευίταις ἀπὸ τείχους τῆς πόλεως και ἕξω δισχιλίους πήχεις κύκλῳ
- 5 En gij zult meten van buiten de stad, aan den hoek tegen het oosten, twee duizend ellen, en aan den hoek van het zuiden, twee duizend ellen, en aan den hoek van het westen, twee duizend ellen, en aan den hoek van het noorden, twee duizend ellen; dat de stad in het midden zij. Dit zullen zij hebben tot voorsteden van desteden.
The measure of this space of land is to be two thousand cubits outside the town on the east, and two thousand cubits on the south and on the west and on the north, the town being in the middle. This space will be the outskirts of their towns.
 και μετρήσεις ἕξω τῆς πόλεως τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς δισχιλίους πήχεις και τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα δισχιλίους πήχεις και τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν δισχιλίους πήχεις και τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν δισχιλίους πήχεις και ἡ πόλις μέσον τούτου ἔσται ὑμῖν και τὰ ὄμορα τῶν πόλεων
- 6 De steden nu, die gij aan de Levieten zult geven, zullen zijn zes vrijsteden, die gij geven zult, opdat de doodslager daarheen vliede; en boven dezelve zult gij hun tweeen veertig steden geven.
And the towns which you give the Levites are to be the six safe places to which the taker of life may go in flight; and in addition you are to give them forty-two towns.
 και τὰς πόλεις δώσετε τοῖς λευίταις τὰς ἕξ πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων ἄς δώσετε φεύγειν ἐκεῖ τῷ φονεύσαντι και πρὸς ταύταις τεσσαράκοντα και δύο πόλεις
- 7 Al de steden, die gij aan de Levieten geven zult, zullen zijn acht en veertig steden, deze met haar voorsteden.
Forty-eight towns are to be given to the Levites, all with land round them.
 πάσας τὰς πόλεις δώσετε τοῖς λευίταις τεσσαράκοντα και ὀκτὼ πόλεις ταύτας και τὰ προάστεια αὐτῶν
- 8 De steden, die gij van de bezitting der kinderen Israels geven zult, zult gij van dien, die vele heeft, vele nemen, en van dien, die weinig heeft, weinige nemen; eenieder zal naar zijn erfenis, die zij zullen erven, van zijn steden aan de Levieten geven.
And these towns are to be given out of the heritage of the children of Israel, taking the greater number from those who have much, and a smaller number from those who have little: everyone, in the measure of his heritage, is to give of his property to the Levites.
 και τὰς πόλεις ἄς δώσετε ἀπὸ τῆς κατασχέσεως υἱῶν ἰσραηλ ἀπὸ τῶν τὰ πολλὰ πολλὰ και ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων ἐλάττω ἕκαστος κατὰ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ἣν κληρονομήσουσιν δώσουσιν ἀπὸ τῶν πόλεων τοῖς λευίταις
- 9 Voorts sprak de HEERE tot Mozes, zeggende:
And the Lord said to Moses,
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν λέγων
- 10 Spreek tot de kinderen Israels, en zeg tot hen: Wanneer gij over de Jordaan gaat naar het land Kanaan.
Say to the children of Israel, when you have gone over Jordan into the land of Canaan;
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ και ἔρεῖς πρὸς αὐτοὺς ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην εἰς γῆν χανααν
- 11 Zo zult gij maken, dat u steden tegemoet liggen, die u tot vrijsteden zullen zijn; opdat de doodslager daarheen vliede, die een ziel onwetend geslagen heeft.
Then let certain towns be marked out as safe places to which anyone who takes the life of another in error may go in flight.
 και διαστελεῖτε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις φυγαδευτήρια ἔσται ὑμῖν φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτὴν πᾶς ὁ πατάξας ψυχὴν ἀκουσίως
- 12 En deze steden zullen u tot een toevlucht zijn voor den bloed wreker; opdat de doodslager niet sterve, totdat hij voor de vergadering aan het gericht gestaan hebbe.
In these towns you may be safe from him who has the right of punishment; so that death may not overtake the taker of life till he has been judged by the meeting of the people.
 και ἔσονται αἱ πόλεις ὑμῖν φυγαδευτήρια ἀπὸ ἀγγιστεύοντος τὸ αἷμα και οὐ μὴ ἀποθάνῃ ὁ φονεύων ἕως ἂν στῆ ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν
- 13 En deze steden, die gij geven zult, zullen zes vrijsteden voor u zijn.
Six of the towns which you give will be such safe places;
 και αἱ πόλεις ἄς δώσετε τὰς ἕξ πόλεις φυγαδευτήρια ἔσονται ὑμῖν
- 14 Drie dezer vrijsteden zult gij geven op deze zijde van de Jordaan, en drie dezer steden zult gij geven in het land Kanaan; vrijsteden zullen het zijn.
Three on the other side of Jordan and three in the land of Canaan, to be safe places for flight.
 τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου και τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν γῆ χανααν
- 15 Die zes steden zullen voor de kinderen Israels, en voor den vreemdeling, en den bijwoner in het midden van hen, tot een toevlucht zijn; opdat daarheen vliede, wie een ziel onvoorziens slaat.
For the children of Israel and for the man from another country who is living among them, these six towns are to be safe places, where anyone causing the death of another through error may go in flight.
 φυγάδιον ἔσται τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ και τῷ προσηλύτῳ και τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ὑμῖν ἔσονται αἱ πόλεις αὗται εἰς φυγαδευτήριον φυγεῖν ἐκεῖ παντὶ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως

- 16 Maar indien hij hem met een ijzeren instrument geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslager zal zekerlijk gedood worden.
But if a man gives another man a blow with an iron instrument, causing his death, he is a taker of life and is certainly to be put to death.
 ἐὰν δὲ ἐν σκεύει σιδήρου πατάξῃ αὐτόν καὶ τελευτήσῃ φονευτῆς ἐστὶν θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτῆς
- 17 Of indien hij hem met een handsteen, waarvan met zoude kunnen sterven, geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslager zal zekerlijkgedood worden.
Or if he gives him a blow with a stone in his hand, causing his death, he is a taker of life and is certainly to be put to death.
 ἐὰν δὲ ἐν λίθῳ ἐκ χειρὸς ἐν ᾧ ἀποθανέεται ἐν αὐτῷ πατάξῃ αὐτόν καὶ ἀποθάνῃ φονευτῆς ἐστὶν θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτῆς
- 18 Of indien hij hem met een houten handinstrument, waarvan men zoude kunnen sterven, geslagen heeft, dat hij gestorven zij, een doodslager is hij; deze doodslagerzal zekerlijk gedood worden.
Or if he gave him blows with a wood instrument in his hands, causing his death, he is a taker of life and is certainly to be put to death.
 ἐὰν δὲ ἐν σκεύει ξυλίνῳ ἐκ χειρὸς ἐξ οὗ ἀποθανέεται ἐν αὐτῷ πατάξῃ αὐτόν καὶ ἀποθάνῃ φονευτῆς ἐστὶν θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτῆς
- 19 De wreker des bloeds, die zal den doodslager doden; als hij hem ontmoet, zal hij hem doden.
He whose right it is to give punishment for blood, may himself put to death the taker of life when he comes face to face with him.
 ὁ ἀγγιστεύων τὸ αἷμα οὗτος ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα ὅταν συναντήσῃ αὐτῷ οὗτος ἀποκτενεῖ αὐτόν
- 20 Indien hij hem ook door haat zal gestoten hebben, of met opzet op hem geworpen heeft, dat hij gestorven zij;
If in his hate he put a sword through him, or waiting secretly for him sent a spear or stone at him, causing his death;
 ἐὰν δὲ δι' ἔχθραν ὥσῃ αὐτόν καὶ ἐπιρρίψῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος ἐξ ἐνέδρου καὶ ἀποθάνῃ
- 21 Of hem door vijandschap met zijn hand geslagen heeft, dat hij gestorven zij; de slager zal zekerlijk gedood worden, een doodslager is hij; de bloedwreker zal dezendoodslager doden, als hij hem ontmoet.
Or in hate gave him blows with his hand, causing death; he who gave the death-blow is to be put to death; he is a taker of life: he whose right it is to give punishment for blood may put to death the taker of life when he comes face to face with him.
 ἢ διὰ μῆνιν ἐπάταξεν αὐτὸν τῇ χειρὶ καὶ ἀποθάνῃ θανάτῳ θανατούσθω ὁ πατάξας φονευτῆς ἐστὶν θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονεύων ὁ ἀγγιστεύων τὸ αἷμα ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα ἐν τῷ συναντήσαι αὐτῷ
- 22 Maar indien hij hem met der haast, zonder vijandschap gestoten heeft, of enig instrument zonder opzet op hem geworpen heeft;
But if a man has given a wound to another suddenly and not in hate, or without design has sent something against him,
 ἐὰν δὲ ἐξάπινα οὐ δι' ἔχθραν ὥσῃ αὐτὸν ἢ ἐπιρρίψῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος οὐκ ἐξ ἐνέδρου
- 23 Of onvoorziens met enigen steen, waarvan men zoude kunnen sterven, en hij dien op hem heeft doen vallen, dat hij gestorven zij, zo hij hem toch geen vijand was,noch zijn kwaad zoekende;
Or has given him a blow with a stone, without seeing him, so causing his death, though he had nothing against him and no desire to do him evil:
 ἢ παντὶ λίθῳ ἐν ᾧ ἀποθανέεται ἐν αὐτῷ οὐκ εἰδώς καὶ ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτόν καὶ ἀποθάνῃ αὐτὸς δὲ οὐκ ἔχθρὸς αὐτοῦ ἢν οὐδὲ ζητῶν κακοποιῆσαι αὐτόν
- 24 Zo zal de vergadering richten tussen den slager, en tussen den bloedwreker, naar deze zelve rechten.
Then let the meeting of the people be judge between the man responsible for the death and him who has the right of punishment for blood, acting by these rules:
 καὶ κρινεῖ ἢ συναγωγὴ ἀνὰ μέσον τοῦ πατάξαντος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀγγιστεύοντος τὸ αἷμα κατὰ τὰ κρίματα ταῦτα
- 25 En de vergadering zal den doodslager redden uit den hand des bloedwrekers, en de vergadering zal hem doen wederkeren tot zijn vrijstad, waarheen hij gevloedenwas; en hij zal daarin blijven tot den dood des hogepriesters, dien men met de heilige olie gezalfd heeft.
And let the people keep the man responsible for the death safe from the hands of him who has the right of punishment for blood, and send him back to his safe town where he had gone in flight: there let him be till the death of the high priest who was marked with the holy oil.
 καὶ ἐξελεῖται ἢ συναγωγὴ τὸν φονεύσαντα ἀπὸ τοῦ ἀγγιστεύοντος τὸ αἷμα καὶ ἀποκαταστήσουσιν αὐτόν ἢ συναγωγὴ εἰς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου αὐτοῦ οὗ κατέφυγεν καὶ κατοικήσει ἐκεῖ ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ὃν ἔχρισαν αὐτὸν τῷ ἔλαιῳ τῷ ἁγίῳ
- 26 Doch indien de doodslager enigzins zal gaan uit de palen zijner vrijstad, waarheen hij gevloeden was,
But if ever he goes outside the walls of the safe town where he had gone in flight,
 ἐὰν δὲ ἐξόδῳ ἐξέλθῃ ὁ φονεύσας τὰ ὄρια τῆς πόλεως εἰς ἣν κατέφυγεν ἐκεῖ
- 27 En de bloedwreker hem zal vinden buiten de palen zijner vrijstad; zo de bloedwreker den doodslager zal doden, het zal hem geen bloedschuld zijn.
And the giver of punishment, meeting him outside the walls of the town, puts him to death, he will not be responsible for his blood:
 καὶ εὗρῃ αὐτὸν ὁ ἀγγιστεύων τὸ αἷμα ἕξω τῶν ὀρίων τῆς πόλεως καταφυγῆς αὐτοῦ καὶ φονεύσῃ ὁ ἀγγιστεύων τὸ αἷμα τὸν φονεύσαντα οὐκ ἔνοχός ἐστιν

- 28 Want hij zou in zijn vrijstad gebleven zijn tot den dood des hogepriesters; maar na de dood des hogepriesters zal de doodslager wederkeren tot het land zijnerbezitting.
Because he had been ordered to keep inside the safe town till the death of the high priest: but after the death of the high priest the taker of life may come back to the place of his heritage.
ἐν γὰρ τῇ πόλει τῆς καταφυγῆς κατοικεῖτω ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν ἐπαναστραφήσεται ὁ φονεύσας εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ
- 29 En deze dingen zullen ulieden zijn tot een inzetting van recht, bij uw geslachten, in al uw woningen.
These rules are to be your guide in judging through all your generations wherever you may be living.
καὶ ἔσται ταῦτα ὑμῖν εἰς δικαίωμα κρίματος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς κατοικίαις ὑμῶν
- 30 Al wie de ziel slaat, naar den mond der getuige zal men den doodslager doden, maar een enig getuige zal niet getuigen tegen een ziel, dat zij sterve.
Anyone causing the death of another is himself to be put to death on the word of witnesses: but the word of one witness is not enough.
πᾶς πατάξας ψυχὴν διὰ μαρτύρων φονεύσεις τὸν φονεύσαντα καὶ μάρτυς εἷς οὐ μαρτυρήσει ἐπὶ ψυχὴν ἀποθανεῖν
- 31 En gij zult geen verzoening nemen voor de ziel des doodslagers, die schuldig is te sterven; want hij zal zekerlijk gedood worden.
Further, no price may be given for the life of one who has taken life and whose right reward is death: he is certainly to be put to death.
καὶ οὐ λήψεσθε λύτρα περὶ ψυχῆς παρὰ τοῦ φονεύσαντος τοῦ ἐνόχου ὄντος ἀναιρεθῆναι θανάτῳ γὰρ θανατωθήσεται
- 32 Ook zult gij geen verzoening nemen voor dien, die gevluht is naar zijn vrijstad, dat hij zou wederkeren, om te wonen in het land, tot den dood des hoge priesters.
And no price may be offered for one who has gone in flight to a safe town, for the purpose of letting him come back to his place before the death of the high priest.
οὐ λήψεσθε λύτρα τοῦ φυγεῖν εἰς πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων τοῦ πάλιν κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας
- 33 Zo zult gij niet ontheiligen het land, waarin gij zijt; want het bloed ontheiligt het land; en voor het land zal geen verzoening gedaan worden over het bloed, dat daarinvergoten is, dan door het bloed desgenen, die dat vergoten heeft.
So do not make the land where you are living unholy: for blood makes the land unholy: and there is no way of making the land free from the blood which has come on it, but only by the death of him who was the cause of it.
καὶ οὐ μὴ φονοκτονήσητε τὴν γῆν εἰς ἣν ὑμεῖς κατοικεῖτε τὸ γὰρ αἷμα τοῦτο φονοκτονεῖ τὴν γῆν καὶ οὐκ ἐξίλασθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος ἐπ' αὐτῆς ἀλλ' ἐπὶ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχέοντος
- 34 Verontreinigt dan het land niet, waarin gij gaat wonen, in welks midden Ik wonen zal; want Ik ben de HEERE, wonende in het midden der kinderen Israels.
Do not make unclean the land where you are living and in which is my House: for I the Lord am present among the children of Israel.
καὶ οὐ μανεῖτε τὴν γῆν ἐφ' ἧς κατοικεῖτε ἐπ' αὐτῆς ἐφ' ἧς ἐγὼ κατασκηνώσω ἐν ὑμῖν ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος κατασκηνῶν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
- 1 En de hoofden der vaderen van het geslacht de kinderen van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, uit de geslachten der kinderen van Jozef, tradentoe, en spraken voor het aangezicht van Mozes, en voor het aangezicht der oversten, hoofden van de vaderen der kinderen Israels.
Now the heads of the families of the children of Gilead, the son of Machir, the son of Manasseh, of the families of the sons of Joseph, came to Moses, the chiefs and the heads of families of the children of Israel being present,
καὶ προσῆλθον οἱ ἄρχοντες φυλῆς υἱῶν γαλααδ υἱοῦ μαχίρ υἱοῦ μανασσῆ ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν ἰωσήφ καὶ ἐλάλησαν ἔναντι μουσῆ καὶ ἔναντι ἐλεαζάρ τοῦ ἱερέως καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων οἴκων πατριῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
- 2 En zeiden: De HEERE heeft mijn heer geboden, dat land door het lot aan de kinderen Israels in erfenis te geven; en mijn heer is door den HEERE geboden, deerfenis van onzen broeder Zelafead te geven aan zijn dochteren.
And said, The Lord gave orders to my lord to make distribution of the land as their heritage to the children of Israel: and my lord was ordered by the Lord to give the heritage of Zelophehad, our brother, to his daughters.
καὶ εἶπαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἐνετείλατο κύριος ἀποδοῦναι τὴν γῆν τῆς κληρονομίας ἐν κλήρῳ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ τῷ κυρίῳ συνέταξεν κύριος δοῦναι τὴν κληρονομίαν σαλπααδ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ
- 3 Wanneer zij een van de zonen der andere stammen van de kinderen Israels tot vrouwen zouden worden, zo zou haar erfenis van de erfenis onzer vaderenafgetrokken worden, en toegedaan zijn tot de erfenis van dien stam, aan welken zij geworden zouden; also zou van het lot onzer erfenis worden afgetrokken.
Now if they get married to any of the sons of other tribes of the children of Israel, then their property will be taken away from the heritage of our fathers, and become part of the heritage of the tribe into which they get married: and their heritage will be taken away from the heritage of our tribe.
καὶ ἔσονται ἐνὶ τῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ γυναῖκες καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ κλῆρος αὐτῶν ἐκ τῆς κατασχέσεως τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ προστεθήσεται εἰς κληρονομίαν τῆς φυλῆς οἷς ἂν γένονται γυναῖκες καὶ ἐκ τοῦ κλήρου τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται

- 4 Als ook de kinderen Israels een jubeljaar zullen hebben, zo zou haar erfenis toegedaan zijn tot de erfenis van dien stam, aan welken zij zouden geworden zijn; alzou haar erfenis van de erfenis van den stam onzer vaderen afgetrokken worden.
 And at the time of the Jubilee of the children of Israel, their property will be joined to the heritage of the tribe of which they are part and will be taken away from the heritage of the tribe of our fathers.
 ἐὰν δὲ γένηται ἡ ἄφεσις τῶν υἰῶν ἰσραὴλ καὶ προστεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς οἷς ἂν γένωνται γυναῖκες καὶ ἀπὸ τῆς κληρονομίας φυλῆς πατριᾶς ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν
- 5 Toen gebood Mozes den kinderen Israels, naar des HEEREN mond, zeggende: De stam der kinderen van Jozef spreekt recht.
 So by the direction of the Lord, Moses gave orders to the children of Israel, saying, What the tribe of the sons of Joseph have said is right.
 καὶ ἐνετείλατο μουσῆς τοῖς υἰοῖς ἰσραὴλ διὰ προστάγματος κυρίου λέγων οὕτως φυλὴ υἰῶν ἰωσήφ λέγουσιν
- 6 Dit is het woord, dat de HEERE van de dochteren van Zelafead geboden heeft, zeggende: Laat zij dien tot vrouwen worden, die in haar ogen goed zal zijn; alleenlijk, dat zij aan het geslacht van haars vaders stam tot vrouwen worden.
 This is the order of the Lord about the daughters of Zelophehad: The Lord says, Let them take as their husbands whoever is most pleasing to them, but only among the family of their father's tribe.
 τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν κύριος ταῖς θυγατέρας σαλπαὰδ λέγων οὐ ἄρῃσκει ἐναντίον αὐτῶν ἔστωσαν γυναῖκες πλὴν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἔστωσαν γυναῖκες
- 7 Zo zal de erfenis van de kinderen Israels niet omgewend worden van stam tot stam; want de kinderen Israels zullen aanhangen, een ieder aan de erfenis van den stam zijner vaderen.
 And so no property will be handed from tribe to tribe among the children of Israel; but every one of the children of Israel will keep the heritage of his father's tribe.
 καὶ οὐχὶ περιστραφήσεται κληρονομία τοῖς υἰοῖς ἰσραὴλ ἀπὸ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ὅτι ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς φυλῆς τῆς πατριᾶς αὐτοῦ προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ
- 8 Voorts zal elke dochter, die een erfenis erft, van de stammen der kinderen Israels, ter vrouw worden aan een van het geslacht van den stam haars vaders; opdat de kinderen Israels erfelijk bezitten, een ieder de erfenis zijner vaderen.
 And every daughter owning property in any tribe of the children of Israel is to be married to one of the family of her father's tribe, so that every man of the children of Israel may keep the heritage of his fathers.
 καὶ πᾶσα θυγάτηρ ἀγχιστεύουσα κληρονομίαν ἐκ τῶν φυλῶν υἰῶν ἰσραὴλ ἐνὶ τῶν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἔσονται γυναῖκες ἵνα ἀγχιστεύσωσιν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἕκαστος τὴν κληρονομίαν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ
- 9 Zo zal de erfenis niet omgewend worden van den enen stam tot den anderen; want de stammen der kinderen Israels zullen aanhangen, een ieder aan zijn erfenis.
 And no property will be handed from one tribe to another, but every tribe of the children of Israel will keep its heritage.
 καὶ οὐ περιστραφήσεται κληρὸς ἐκ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ἑτέραν ἀλλὰ ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ
- 10 Gelijk als de HEERE Mozes geboden had, alzo deden de dochteren van Zelafead;
 So the daughters of Zelophehad did as the Lord gave orders to Moses:
 ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος μουσῆ ὁὕτως ἐποίησαν θυγατέρες σαλπαὰδ
- 11 Want Machla, Thirza, en Hogla, en Milka, en Noa, dochteren van Zelafead, zijn den zonen harer ooms tot vrouwen geworden.
 For Mahlah, Tirzah, and Hoglah, and Milcah, and Noah, the daughters of Zelophehad, took as their husbands the sons of their father's brothers:
 καὶ ἐγένοντο θερσα καὶ εἴλα καὶ μελχα καὶ νοα καὶ μααλα θυγατέρες σαλπαὰδ τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτῶν
- 12 Onder de geslachten van de kinderen van Manasse, den zoon van Jozef, zijn zij tot vrouwen geworden; alzo bleef haar erfenis aan den stam van het geslacht haars vaders.
 And were married into the families of the sons of Manasseh, the son of Joseph, and their property was kept in the tribe of their father's family
 ἐκ τοῦ δήμου τοῦ μανασσῆ υἰῶν ἰωσήφ ἐγενήθησαν γυναῖκες καὶ ἐγένετο ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν φυλὴν δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν
- 1 Dit zijn de woorden, die Mozes tot gans Israel gesproken heeft, aan deze zijde van de Jordaan, in de woestijn, op het vlakke veld tegenover Suf, tussen Paran entussen Tofel, en Laban, en Hazeroth, en Dizahab.
 These are the words which Moses said to all Israel on the far side of Jordan, in the waste land in the Arabah opposite Suph, between Paran on the one side, and Tophel, Laban, Hazeroth, and Dizahab on the other.
 οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησεν μουσῆς παντὶ ἰσραὴλ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν τῇ ἐρήμῳ πρὸς δυσμαῖς πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς ἀνὰ μέσον φαραν τοφολ καὶ λοβον καὶ αὐλων καὶ καταχρύσεια
- 2 Elf dag reizen zijn het van Horeb, door den weg van het gebergte Seir, tot aan Kades-Barnea.
 It is eleven days' journey from Horeb by the way of Mount Seir to Kadesh-barnea.
 ἑνδεκα ἡμερῶν ἐν χωρηβ ὁδὸς ἐπ' ὄρος σηρ ἕως καδῆς βαρνη

- 3 En het is geschied in het veertigste jaar, in de elfde maand, op den eersten der maand, dat Mozes sprak tot de kinderen Israels, naar alles wat hem de HEERE aanhen bevolen had;
Now in the fortieth year, on the first day of the eleventh month, Moses gave to the children of Israel all the orders which the Lord had given him for them;
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐλάλησεν μουσῆς πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος αὐτῷ πρὸς αὐτούς
- 4 Nadat hij geslagen had Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde, en Og, den koning van Bazan, welke woonde in Astharoth, te Edrei.
After he had overcome Sihon, king of the Amorites, ruling in Heshbon, and Og, king of Bashan, ruling in Ashtaroth, at Edrei:
μετὰ τὸ πατάξει σὺ τὸν βασιλεῖα ἀμορραίων τὸν κατοικήσαντα ἐν εσεβὼν καὶ ὠγ βασιλεῖα τῆς βασαν τὸν κατοικήσαντα ἐν ἀσταρωθ καὶ ἐν εδραῖν
- 5 Aan deze zijde van de Jordaan, in het land van Moab, hief Mozes aan, deze wet uit te leggen, zeggende:
On the far side of Jordan in the land of Moab, Moses gave the people this law, saying,
ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν γῆ μοαβ ἤρξατο μουσῆς διασαφῆσαι τὸν νόμον τοῦτον λέγων
- 6 De HEERE, onze God, sprak tot ons aan Horeb, zeggende: Gij zijt lang genoeg bij dezen berg gebleven.
The Lord our God said to us in Horeb, You have been long enough in this mountain:
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν χωρηβ λέγων ἱκανούσθω ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ
- 7 Keert u, en vertrekt, en gaat in het gebergte der Amorieten, en tot al hun geburen, in het vlakke veld, op het gebergte, en in de laagte, en in het zuiden, en aan dehavens der zee; het land der Kanaanieten, en den Libanon, tot aan die grote rivier, de rivier Frath.
Make a move now, and go on your way into the hill-country of the Amorites and the places near it, in the Arabah and the hill-country and in the lowlands and in the South and by the seaside, all the land of the Canaanites, and Lebanon, as far as the great river, the river Euphrates.
ἐπιστράφητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς ὄρος ἀμορραίων καὶ πρὸς πάντας τοὺς περιοίκους ἀραβα εἰς ὄρος καὶ πεδῖον καὶ πρὸς λίβα καὶ παραλίαν γῆν χαναναίων καὶ ἀντὶλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου εὐφράτου
- 8 Ziet, Ik heb dat land gegeven voor uw aangezicht; gaat daarin, en bezit erfelijk het land, dat de HEERE aan uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob gegeven heeft, dat Hij het hun en hun zaad na hen geven zou.
See, all the land is before you: go in and take for yourselves the land which the Lord gave by an oath to your fathers, Abraham, Isaac, and Jacob, and to their seed after them.
ἴδετε παραδέδωκα ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν εἰσπορευθέντες κληρονομήσατε τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν τῷ ἀβρααμ καὶ ἰσαακ καὶ ἰακωβ δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς
- 9 En ik sprak ter zelfder tijd tot u, zeggende: Ik alleen zal u niet kunnen dragen.
At that time I said to you, I am not able to undertake the care of you by myself;
καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ λέγων οὐ δύνησομαι μόνος φέρειν ὑμᾶς
- 10 De HEERE, uw God, heeft u vermenigvuldigd, en ziet, gij zijt heden als de sterren des hemels in menigte.
The Lord your God has given you increase, and now you are like the stars of heaven in number.
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπλήθυνεν ὑμᾶς καὶ ἰδοὺ ἐστε σήμερον ὥσει τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει
- 11 De HEERE, uwer vaderen God, doe tot u, zo als gij nu zijt, duizendmaal meer, en Hij zegene u, gelijk als Hij tot u gesproken heeft!
May the Lord, the God of your fathers, make you a thousand times greater in number than you are, and give you his blessing as he has said!
κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν προσθεῖη ὑμῖν ὡς ἐστὶ χίλιοπλασίως καὶ εὐλογήσει ὑμᾶς καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν
- 12 Hoe zoude ik alleen uw moeite, en uw last, en uw twistzaken dragen?
How is it possible for me by myself to be responsible for you, and undertake the weight of all your troubles and your arguments?
πῶς δύνησομαι μόνος φέρειν τὸν κόπον ὑμῶν καὶ τὴν ὑπόστασιν ὑμῶν καὶ τὰς ἀντιλογίας ὑμῶν
- 13 Neemt u wijze, en verstandige, en ervarene mannen, van uw stammen, dat ik hen tot uw hoofden stelle.
Take for yourselves men who are wise, far-seeing, and respected among you, from your tribes, and I will make them rulers over you.
δοῦτε ἑαυτοῖς ἀνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν καὶ καταστήσω ἐφ' ὑμῶν ἡγουμένους ὑμῶν
- 14 Toen antwoorddet gij mij, en zedet: Dit woord is goed, dat gij gesproken hebt, om te doen.
And you made answer and said to me, It is good for us to do as you say.
καὶ ἀπεκρίθητέ μοι καὶ εἶπατε καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας ποιῆσαι

- 15 Zo nam ik de hoofden uwer stammen, wijze en ervarene mannen, en stelde hen tot hoofden over u, oversten van duizenden, en oversten van honderden, en oversten van vijftigen, en oversten van tien, en ambtlieden voor uw stammen.
So I took the heads of your tribes, wise men and respected, and made them rulers over you, captains of thousands and captains of hundreds and captains of fifties and captains of tens, and overseers of your tribes.
καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν ἀνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς καὶ κατέστησα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν χιλάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ πενηκοντάρχους καὶ δεκαδάρχους καὶ γραμματειασῶντες τοῖς κριταῖς ὑμῶν
- 16 En ik gebied u rechtters ter zelfder tijd, zeggende: Hoort de verschillen tussen uw broederen, en richt recht tussen den man en tussen zijn broeder, en tussendeszelfs vreemdeling.
And at that time I gave orders to your judges, saying, Let all questions between your brothers come before you for hearing, and give decisions uprightly between a man and his brother or one from another nation who is with him.
καὶ ἐνετείλαμην τοῖς κριταῖς ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων διακούετε ἀνὰ μέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν καὶ κρίνατε δικαίως ἀνὰ μέσον ἀνδρῶν καὶ ἀνὰ μέσον ἀδελφοῦ καὶ ἀνὰ μέσον προσηλύτου αὐτοῦ
- 17 Gij zult het aangezicht in het gericht niet kennen; gij zult den kleine, zowel als den grote, horen; gij zult niet vrezen voor iemands aangezicht; want het gericht is Godes; doch de zaak, die voor u te zwaar zal zijn, zult gij tot mij doen komen, en ik zal ze horen.
In judging, do not let a man's position have any weight with you; give hearing equally to small and great; have no fear of any man, for it is God who is judge: and any cause in which you are not able to give a decision, you are to put before me and I will give it a hearing.
οὐκ ἐπιγνώσῃ πρόσωπον ἐν κρίσει κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς οὐ μὴ ὑποστειλῇ πρόσωπον ἀνθρώπου ὅτι ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστίν καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐν σκληρῶν ἢ ἀφ' ὑμῶν ἀνοίσετε αὐτὸ ὃ ἐπ' ἐμέ καὶ ἀκούσομαι αὐτό
- 18 Alzo gebied ik u te dier tijd alle zaken, die gij zoudt doen.
And at that time I gave you all the orders which you were to do.
καὶ ἐνετείλαμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ πάντα τοὺς λόγους οὓς ποιήσατε
- 19 Toen vertogen wij van Horeb, en doorwandelden die gans grote en vreselijke woestijn, die gij gezien hebt, op den weg van het gebergte der Amoriëten, gelijk de HEERE, onze God, ons geboden had; en wij kwamen tot Kades-Barnea.
Then we went on from Horeb, through all that great and cruel waste which you saw, on our way to the hill-country of the Amorites, as the Lord gave us orders; and we came to Kadesh-barnea.
καὶ ἀπάραντες ἐκ χωρηβ ἐπορεύθημεν πᾶσαν τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἣν εἶδετε ὁδὸν ὄρους τοῦ αμορραίου καθότι ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν καὶ ἤλθομεν ἕως καδὴς βαρνη
- 20 Toen zeide ik tot ulieden: Gij zijt gekomen tot het gebergte der Amoriëten, dat de HEERE, onze God, ons geven zal.
And I said to you, You have come to the hill-country of the Amorites, which the Lord our God is giving us.
καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς ἤλθατε ἕως τοῦ ὄρους τοῦ αμορραίου ὃ ὁ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν
- 21 Ziet, de HEERE, uw God, heeft dat land gegeven voor uw aangezicht; trekt op, bezit het erfelijk, gelijk als de HEERE, uwer vaderen God, tot u gesproken heeft; vreest niet, en ontzet u niet.
See now, the Lord your God has put the land into your hands: go up and take it, as the Lord, the God of your fathers, has said to you; have no fear and do not be troubled.
ἴδετε παραδέδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν γῆν ἀναβάντες κληρονομήσατε ὃν τρόπον εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμῖν μὴ φοβεῖσθε μηδὲ δειλιάσητε
- 22 Toen naderdet gij allen tot mij, en zaidet: Laat ons mannen voor ons aangezicht heen zenden, die ons het land uitspeuren, en ons bescheid wederbrengen, wat weg wij daarin optrekken zullen, en tot wat steden wij komen zullen.
And you came near to me, every one of you, and said, Let us send men before us to go through the land with care and give us an account of the way we are to go and the towns to which we will come.
καὶ προσήλθατέ μοι πάντες καὶ εἶπατε ἀποστείλωμεν ἀνδρας προτέρους ἡμῶν καὶ ἐφοδεύσάτωσαν ἡμῖν τὴν γῆν καὶ ἀναγγειλάτωσαν ἡμῖν ἀπόκρισιν τὴν ὁδὸν δι' ἧς ἀναβησόμεθα ἐν αὐτῇ καὶ τὰς πόλεις εἰς αἷς εἰσπορευσόμεθα εἰς αὐτάς
- 23 Deze zaak nu was goed in mijn ogen; zo nam ik uit u twaalf mannen, van elken stam een man.
And what you said seemed good to me, and I took twelve men from among you, one from every tribe;
καὶ ἤρρεσεν ἐναντίον μου τὸ ῥῆμα καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν δώδεκα ἀνδρας ἀνδρα ἕνα κατὰ φυλὴν
- 24 Die keerden zich, en togen op naar het gebergte, en kwamen tot het dal Eskol, en verspiedden datzelve.
And they went up into the hill-country and came to the valley of Eshcol, and saw what was there.
καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος καὶ ἤλθοσαν ἕως φάραγγος βότρως καὶ κατεσκόπευσαν αὐτήν
- 25 En zij namen van de vrucht des lands in hun hand, en brachten ze tot ons af, en zeiden ons bescheid weder, en zeiden: Het land, dat de HEERE, onze God, ons geven zal, is goed.
And taking in their hands some of the fruit of the land, they came down again to us, and gave us their account, saying, It is a good land which the Lord our God is giving us.
καὶ ἐλάβοσαν ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς γῆς καὶ κατήνεγκαν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἔλεγον ἀγαθὴ ἡ γῆ ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ἡμῖν

- 26 Doch gij wildet niet optrekken; maar gij waart den mond des HEEREN uws Gods, wederspanning.
But going against the order of the Lord your God, you would not go up:
καὶ οὐκ ἠθελήσατε ἀναβῆναι καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν
- 27 En gij murmureedet in uw tenten, en zeidet: Omdat de HEERE ons haat, heeft Hij ons uit Egypteland uitgevoerd, opdat Hij ons levere in de hand der Amorieten, om ons te verdelgen.
And you made an angry outcry in your tents, and said, In his hate for us the Lord has taken us out of the land of Egypt, to give us up into the hands of the Amorites for our destruction.
καὶ διεγογγύζετε ἐν ταῖς σκηναῖς ὑμῶν καὶ εἶπατε διὰ τὸ μισεῖν κύριον ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου παραδοῦναι ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἀμορραίων ἐξολεθρεῦσαι ἡμᾶς
- 28 Waarheen zouden wij optrekken? Onze broeders hebben ons hart doen smelten, zeggende: Het is een volk, groter en langer dan wij; de steden zijn groot, en gesterkt tot in de hemel toe; ook hebben wij daar kinderen der Enakieten gezien.
Where are we going up? Our brothers have made our hearts feeble with fear by saying, The people are greater and taller than we are, and the towns are great and walled up to heaven; and more than this, we have seen the sons of the Anakim there.
ποῦ ἡμεῖς ἀναβαίνομεν οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν ἀπέστησαν ὑμῶν τὴν καρδίαν λέγοντες ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον ἡμῶν καὶ πόλεις μεγάλαι καὶ τετειχισμένα ἕως τοῦ οὐρανοῦ ἀλλὰ καὶ υἱοὺς γιγάντων ἑωράκαμεν ἐκεῖ
- 29 Toen zeide ik tot u: Verschrikt niet, en vreest niet voor hen.
Then I said to you, Have no fear of them.
καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς μὴ πτήξητε μηδὲ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτῶν
- 30 De HEERE, uw God, Die voor uw aangezicht wandelt, Die zal voor u strijden, naar alles, wat Hij bij u voor uw ogen gedaan heeft in Egypte.
The Lord your God who goes before you will be fighting for you, and will do such wonders as he did for you in Egypt before your eyes;
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου ὑμῶν αὐτὸς συνεκπολεμήσει αὐτοὺς μεθ' ὑμῶν κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν γῆ αἰγύπτῳ
- 31 En in de woestijn, waar gij gezien hebt, dat de HEERE uw God, u daarin gedragen heeft, als een man zijn zoon draagt, op al den weg, dien gij gewandeld hebt, totdatgij kwaamt aan deze plaats.
And in the waste land, where you have seen how the Lord was supporting you, as a man does his son, in all your journeying till you came to this place.
καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἣν εἶδετε ὡς ἐτροφοφόρησεν σε κύριος ὁ θεὸς σου ὡς εἶ τις τροφοφορήσει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἐπορεύθητε ἕως ἡλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον
- 32 Maar door dit woord geloofdet gij niet aan den HEERE, uw God.
But for all this, you had no faith in the Lord your God,
καὶ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐνεπιστεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν
- 33 Die voor uw aangezicht op den weg wandelde, om u de plaats uit te zien, waar gij zoudt legeren; des nachts in het vuur, opdat Hij u den weg wees, waarin gij zoudtgaan, en des daags in de wolk.
Who goes before you on your way, looking for a place where you may put up your tents, in fire by night, lighting up the way you are to go, and in a cloud by day.
ὃς προπορεύεται πρότερος ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκλέγεσθαι ὑμῖν τόπον ὁδηγῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ νυκτὸς δεικνύων ὑμῖν τὴν ὁδὸν καθ' ἣν πορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐν νεφέλῃ ἡμέρας
- 34 Als nu de HEERE de stem uwer woorden hoorde, zo werd Hij zeer toornig, en zwoer, zeggende:
And the Lord, hearing your words, was angry, and said with an oath,
καὶ ἤκουσεν κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν καὶ παροξυνθεὶς ὤμοσεν λέγων
- 35 Zo iemand van deze mannen, van dit kwade geslacht, zal zien dat goede land, hetwelk Ik gezwoeren heb uw vaderen te zullen geven!
Truly, not one of this evil generation will see that good land which I said I would give to your fathers,
εἰ ὄψεται τις τῶν ἀνδρῶν τούτων τὴν ἀγαθὴν ταύτην γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν
- 36 Behalve Kaleb, de zoon van Jefunne; die zal het zien, en aan hem zal Ik het land geven, waarop hij getreden heeft, en aan zijn kinderen; omdat hij volhard heeft den HEERE te volgen.
But only Caleb, the son of Jephunneh, he will see it; and to him and to his children I will give the land over which his feet have gone, because he has been true to the Lord with all his heart.
πλὴν χαλεβ υἱὸς ιεφοννῆ οὗτος ὄψεται αὐτὴν καὶ τούτῳ δώσω τὴν γῆν ἐφ' ἣν ἐπέβη καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ διὰ τὸ προσκεῖσθαι αὐτὸν τὰ πρὸς κύριον
- 37 Ook vertoornde zich de HEERE op mij om uwentwil, zeggende: Gij zult daar ook niet inkomen.
And, in addition, the Lord was angry with me because of you, saying, You yourself will not go into it:
καὶ ἐμοὶ ἐθυμώθη κύριος δι' ὑμᾶς λέγων οὐδὲ σὺ οὐ μὴ εἰσέλθῃς ἐκεῖ
- 38 Jozua, de zoon van Nun, die voor uw aangezicht staat, die zal daarin komen; sterk denzelven, want hij zal het Israel doen erven.
Joshua, the son of Nun, your servant, he will go into the land: say to him that he is to be strong, for he will be Israel's guide into their heritage.
ἰησοῦς υἱὸς ναυῆ ὁ παρεστηκὸς σοι οὗτος εἰσελεύσεται ἐκεῖ αὐτὸν κατίσχυσον ὅτι αὐτὸς κατακληρονομήσει αὐτὴν τῷ ἰσραὴλ.

- 39 En uw kinderkens, waarvan gij zeidet: Zij zullen tot een roof zijn; en uw kinderen, die heden noch goed noch kwaad weten, die zullen daarin komen, en dien zal Ik het geven, en die zullen het erfelijk bezitten.
 And your little ones, who, you said, would come into strange hands, your children, who now have no knowledge of good or evil, they will go into that land, and to them I will give it and it will be theirs.
 και πᾶν παιδίον νέον ὅστις οὐκ οἶδεν σήμερον ἀγαθὸν ἢ κακὸν οὗτοι εἰσελεύσονται ἐκεῖ καὶ τούτοις δώσω αὐτήν καὶ αὐτοὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν
- 40 Gij daarentegen, keert u, en reist naar de woestijn, den weg van de Schelfzee.
 But as for you, go back, journeying into the waste land by the way of the Red Sea.
 και ὑμεῖς ἐπιστραφέντες ἐστρατοπεδεύσατε εἰς τὴν ἔρημον ὁδὸν τὴν ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης
- 41 Toen antwoordde gij, en zeidet tot mij: Wij hebben tegen den HEERE gezondigd; wij zullen optrekken, en strijden, naar alles, wat de HEERE, onze God, onsgeboden heeft. Als gij nu een iegelijk zijn krijgsgereedschap aangordde, en willens waart, om naar het gebergte henen op te trekken,
 Then you said to me, We have done evil against the Lord, we will go up to the attack, as the Lord our God has given us orders. And arming yourselves every one, you made ready to go up without care into the hill-country.
 και ἀπεκρίθητέ μοι καὶ εἶπατε ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμεῖς ἀναβάντες πολεμήσομεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκευὴ τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ καὶ συναθροισθέντες ἀνεβαίνατε εἰς τὸ ὄρος
- 42 Zo zeide de HEERE tot mij: Zeg hun: Trekt niet op, en strijdt niet, want Ik ben niet in het midden van u; opdat gij niet voor het aangezicht uwer vijanden geslagen wordet.
 And the Lord said to me, Say to them, Do not go up to the attack; for I am not among you, and you will be overcome by those who are against you.
 και εἶπεν κύριος πρὸς με εἰπὼν αὐτοῖς οὐκ ἀναβήσεσθε οὐδὲ μὴ πολεμήσετε οὐ γὰρ εἰμι μεθ' ὑμῶν καὶ οὐ μὴ συντριβῆτε ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν
- 43 Doch als ik tot u sprak, zo hoordet gij niet, maar waart den mond des HEEREN wederspanning, en handeldet trotselijk, en toogt op naar het gebergte.
 This I said to you, but you gave no attention and went against the orders of the Lord, and in your pride went up into the hill-country.
 και ἐλάλησα ὑμῖν καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου καὶ παρέβητε τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ παραβιασάμενοι ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος
- 44 Toen togen de Amorieten uit, die op dat gebergte woonden, u tegemoet, en vervolgden u, gelijk als de bijen doen; en zij verpletterden u in Seir tot Horma toe.
 And the Amorites who were in the hill-country came out against you and put you to flight, rushing after you like bees, and overcame you in Seir, driving you even as far as Hormah.
 και ἐξῆλθεν ὁ αμορραῖος ὁ κατοικῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκεῖνῳ εἰς συνάντησιν ὑμῖν καὶ κατεδίωξαν ὑμᾶς ὡς εἰ ποιήσαισαν αἱ μέλισσαι καὶ ἐτίτρωσκον ὑμᾶς ἀπὸ σιμρῶν ἕως ἔρμα
- 45 Als gij nu wederkwaamt en weendet voor het aangezicht des HEEREN, zo verhoorde de HEERE uw stem niet, en neigde Zijn oren niet tot u.
 And you came back, weeping before the Lord; but the Lord gave no attention to your cries and did not give ear to you.
 και καθίσαντες ἐκλαίετε ἔναντι κυρίου καὶ οὐκ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ὑμῶν οὐδὲ προσέσχεν ὑμῖν
- 1 Daarna keerden wij ons, en reisden naar de woestijn, den weg van de Schelfzee, gelijk de HEERE tot mij gesproken had, en wij togen om het gebergte Seir, veledagen.
 Then we went back, journeying into the waste land by the way to the Red Sea, as the Lord had said to me: and we were a long time going round Mount Seir.
 και ἐπιστραφέντες ἀπήραμεν εἰς τὴν ἔρημον ὁδὸν θάλασσαν ἐρυθρὰν ὃν τρόπον ἐλάλησεν κύριος πρὸς με καὶ ἐκυκλώσαμεν τὸ ὄρος τὸ σιμρῶν ἡμέρας πολλάς
- 2 Toen sprak de HEERE tot mij, zeggende:
 And the Lord said to me,
 και εἶπεν κύριος πρὸς με
- 3 Gijlieden hebt dit gebergte genoeg omgetoogen; keert u naar het noorden;
 You have been journeying round this mountain long enough: now go to the north;
 ἱκανούσθω ὑμῖν κυκλοῦν τὸ ὄρος τοῦτο ἐπιστράφητε οὖν ἐπὶ βορρᾶν
- 4 En gebied het volk, zeggende: Gij zult doortrekken aan de landpale uwer broederen, de kinderen van Ezau, die in Seir wonen; zij zullen wel voor u vrezen; maar gij zult u zeer wachten.
 And give the people orders, saying, You are about to go through the land of your brothers, the children of Esau, who are living in Seir; and they will have fear of you; so take care what you do:
 και τῷ λαῷ ἔντελαι λέγων ὑμεῖς παραπορεύεσθε διὰ τῶν ὀρίων τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν ἡσαῦ οἱ κατοικοῦσιν ἐν σιμρῶν καὶ φοβηθήσονται ὑμᾶς καὶ εὐλαβηθήσονται ὑμᾶς σφόδρα
- 5 Mengt u niet met hen; want Ik zal u van hun land niet geven, ook niet tot de betreding van een voetzool; want Ik heb Ezau het gebergte Seir ter erfenis gegeven.
 Make no attack on them, for I will not give you any of their land, not even space enough for a man's foot: because I have given Mount Seir to Esau for his heritage.
 μὴ συνάμητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον οὐ γὰρ μὴ δώ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν οὐδὲ βῆμα ποδός ὅτι ἐν κλήρῳ δέδωκα τοῖς υἱοῖς ἡσαῦ τὸ ὄρος τὸ σιμρῶν

- 6 Spijze zult gij voor geld van hen kopen, dat gij etet; en ook zult gij water voor geld van hen kopen, dat gij drinket.
You may get food for your needs from them for a price, and water for drinking.
 βρώματα ἀργυρίου ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν καὶ φάγεσθε καὶ ὕδωρ μέτρῳ λήμψεσθε παρ' αὐτῶν ἀργυρίου καὶ πίεσθε
- 7 Want de HEERE, uw God, heeft u gezegend in al het werk uwer hand; Hij kent uw wandelen door deze zo grote woestijn; deze veertig jaren is de HEERE, uw God, met u geweest; geen ding heeft u ontbroken.
For the blessing of the Lord your God has been on you in all the work of your hands: he has knowledge of your wanderings through this great waste: these forty years the Lord your God has been with you, and you have been short of nothing.
 ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εὐλόγησέν σε ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου διὰ γνώθι πῶς διήλθες τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ οὐκ ἐπεδείθησ ῥήματος
- 8 Als wij nu doorgetrokken waren van onze broederen, de kinderen van Ezau, die in Seir woonden, van den weg des vlakken velds, van Elath, en van Ezeon-Geber, zokeerden wij ons, en doortogen den weg der woestijn van Moab.
So we went on past our brothers, the children of Esau, living in Seir, by the road through the Arabah, from Elath and Ezion-geber. And turning, we went by the road through the waste land of Moab.
 καὶ παρήλθομεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν υἱοὺς ἡσαυ τοὺς κατοικοῦντας ἐν σιμρὶ παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀραβα ἀπὸ αἰλων καὶ ἀπὸ γασιονγαβερ καὶ ἐπιστρέψαντες παρήλθομεν ὁδὸν ἔρημον μοαβ
- 9 Toen sprak de HEERE tot mij: Beangstig Moab niet, en meng u niet met hen in den strijd; want Ik zal u geen erfenis van hun land geven, dewijl Ik aan Lotskinderen Ar ter erfenis gegeven heb.
And the Lord said to me, Make no attack on Moab and do not go to war with them, for I will not give you any of his land: because I have given Ar to the children of Lot for their heritage.
 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με μὴ ἐχθραίνετε τοῖς μοαβίταις καὶ μὴ συνάγητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον οὐ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν κλήρῳ τοῖς γὰρ υἱοῖς λωτ δέδωκα τὴν σιμρὶ κληρονομεῖν
- 10 De Emieten woonden te voren daarin, een groot, en menigvuldig, en lang volk, gelijk de Enakieten.
(In the past the Emim were living there; a great people, equal in numbers to the Anakim and as tall;
 οἱ ομμιν πρότερον ἐνεκάθητο ἐπ' αὐτῆς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ ἰσχύοντες ὥσπερ οἱ ενακιμ
- 11 Dezen werden ook voor reuzen gehouden, als de Enakieten; en de Moabieten noemden hen Emieten.
They are numbered among the Rephaim, like the Anakim; but are named Emim by the Moabites.
 ραφαῖν λογισθήσονται καὶ οὗτοι ὥσπερ οἱ ενακιμ καὶ οἱ μοαβῖται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς ομμιν
- 12 Ook woonden de Horieten te voren in Seir; maar de kinderen van Ezau verdreven hen uit de bezitting en verdelgden hen van hun aangezicht, en hebben in hunliederplaats gewoond; gelijk als Israel gedaan heeft aan het land zijner erfenis, hetwelk de HEERE hun gegeven heeft.
And the Horites in earlier times were living in Seir, but the children of Esau took their place; they sent destruction on them and took their land for themselves, as Israel did to the land of his heritage which the Lord gave them.)
 καὶ ἐν σιμρὶ ἐνεκάθητο ὁ χορραῖος πρότερον καὶ υἱοὶ ἡσαυ ἀπόλεσαν αὐτοὺς καὶ ἐξέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ κατοκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν ὃν τρόπον ἐποίησεν ἰσραηλ τὴν γῆν τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἣν δέδωκεν κύριος αὐτοῖς
- 13 Nu, maakt u op, en trekt over de beek Zered. Alzo trokken wij over de beek Zered.
Get up now, and go over the stream Zered. So we went over the stream Zered.
 νῦν οὖν ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς καὶ παραπορεύεσθε τὴν φάραγμα ζαρετ καὶ παρήλθομεν τὴν φάραγμα ζαρετ
- 14 De dagen nu, die wij gewandeld hebben van Kades-Barnea, totdat wij over de beek Zered getogen zijn, waren acht en dertig jaren; totdat het ganse geslacht derkrijgslieden uit het midden der heirlegers verteerd was, gelijk de HEERE hun gezworen had.
Thirty-eight years had gone by from the time when we came away from Kadesh-barnea till we went over the stream Zered; by that time all the generation of the men of war among us were dead, as the Lord had said.
 καὶ αἱ ἡμέραι ὅσες παρεπορεύθημεν ἀπὸ καδης βαρνη ἕως οὗ παρήλθομεν τὴν φάραγμα ζαρετ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἕως οὗ διέπεσαν πᾶσα γενεὰ ἀνδρῶν πολεμιστῶν ἀποθνήσκοντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς καθότι ὤμοσεν αὐτοῖς ὁ θεός
- 15 Zo was ook de hand des HEEREN tegen hen, om hen uit het midden des heirlegers te verslaan, totdat zij verteerd waren.
For the hand of the Lord was against them, working their destruction, till all were dead.
 καὶ ἡ χεὶρ τοῦ θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτοῖς ἐξαναλώσαι αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἕως οὗ διέπεσαν
- 16 En het geschiedde, als al de krijgslieden verteerd waren, uit het midden des heirlegers wegstervende,
So when death had overtaken all the men of war among the people,
 καὶ ἐγενήθη ἐπεὶ διέπεσαν πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀποθνήσκοντες ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ

- 17 Dat de HEERE tot mij sprak, zeggende:
The word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς με λέγων
- 18 Gij zult heden doortrekken aan Ar, de landpale van Moab;
You are about to go by Ar, the limit of the country of Moab;
σὺ παραπορεύῃ σήμερον τὰ ὄρια μοαβ τὴν σιμρ
- 19 En gij zult naderen tegenover de kinderen Ammons; beangstig die niet, en meng u met hen niet; want Ik zal u van het land der kinderen Ammons geen erfenisgeven, dewijl Ik het aan Lots kinderen ter erfenis gegeven heb.
And when you come near the land of the children of Ammon, give them no cause of trouble and do not make war on them, for I will not give you any of the land of the children of Ammon for your heritage: because I have given it to the children of Lot.
καὶ προσάξετε ἐγγὺς υἱῶν αμμιαν μὴ ἐχθραίνετε αὐτοῖς καὶ μὴ συνάψητε αὐτοῖς εἰς πόλεμον οὐ γὰρ μὴ δῶ ἀπὸ τῆς γῆς υἱῶν αμμιαν σοὶ ἐν κλήρῳ ὅτι τοῖς υἱοῖς λωτ δέδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ
- 20 Dit werd ook voor een land der reuzen gehouden; de reuzen woonden te voren daarin, en de Ammonieten noemden hen Zamzummieten;
(That land is said to have been a land of the Rephaim, for Rephaim had been living there in earlier times, but they were named Zamzummim by the Ammonites;
γῆ ραφαῖν λογισθήσεται καὶ γὰρ ἐπ' αὐτῆς κατοικοῦν οἱ ραφαῖν τὸ πρότερον καὶ οἱ αμμανῖται ὀνομάζουσιν αὐτοὺς ζομζομμιν
- 21 Een groot, en menigvuldig, en lang volk, als de Enakieten; en de HEERE verdelgde hen voor hun aangezicht, zodat zij hen uit de bezitting verdreven, en aanhunlieder plaats woonden;
They were a great people, tall as the Anakim, and equal to them in number; but the Lord sent destruction on them and the children of Ammon took their place, living in their land;
ἔθνος μέγα καὶ πολλὸν καὶ δυνατώτερον ὑμῶν ὥσπερ οἱ ενακιμ καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς κύριος πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ κατεκληρονόμησαν καὶ κατοκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 22 Gelijk als Hij aan de kinderen van Ezau, die in Seir wonen, gedaan heeft, voor welker aangezicht Hij de Horieten verdelgde; en zij verdreven hen uit de bezitting, en hebben aan hun plaats gewoond tot op dezen dag.
As he did for the children of Esau living in Seir, when he sent destruction on the Horites before them, and they took their land where they are living to this day:
ὥσπερ ἐποίησαν τοῖς υἱοῖς ἠσαυ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν σιμρ ὃν τρόπον ἐξέτριψαν τὸν χορραῖον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ κατεκληρονόμησαν καὶ κατοκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 23 Ook hebben de Kafthorieten, die uit Kafthor uittogen, de Avieten, die in Hazerim tot Gaza toe woonden, verdelgd, en aan hun plaats gewoond.
And the Avvim, living in the small towns as far as Gaza, came to destruction by the hands of the Caphtorim who came out from Caphtor and took their land.)
καὶ οἱ εὔαῖοι οἱ κατοικοῦντες ἐν ασηρωθ ἕως γάζης καὶ οἱ καπαδόκες οἱ ἐξεληθόντες ἐκ καπαδοκίας ἐξέτριψαν αὐτοὺς καὶ κατοκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν
- 24 Maakt u op, reist heen, en gaat over de beek Arnon; ziet, Ik heb Sihon, den koning van Hesbon, den Amoriet, en zijn land, in uw hand gegeven; begint te erven, en mengt u met hen in den strijd.
Get up now, and go on your journey, crossing over the valley of the Arnon: see, I have given into your hands Sihon, the Amorite, king of Heshbon, and all his land: go forward to make it yours, and make war on him,
νῦν οὖν ἀνάστητε καὶ ἀπάρατε καὶ παρέλθατε ὑμεῖς τὴν φάραγγα ἀρνῶν ἰδοὺ παραδέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν σιων βασιλέα εσεβων τὸν αμορραῖον καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ ἐνάρχου κληρονομεῖν σύναπτ ε πρὸς αὐτὸν πόλεμον
- 25 Te dezen dage zal Ik beginnen uw schrik en uw vreze te geven over het aangezicht der volken, onder den gansen hemel; die uw gerucht zullen horen, die zullensidderen, en bang zijn van uw aangezicht.
From now on I will put the fear of you in all peoples under heaven, who, hearing of you, will be shaking with fear and grief of heart because of you.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐνάρχου δοῦναι τὸν τρόμον σου καὶ τὸν φόβον σου ἐπὶ πρόσωπον πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου παραχθήσονται καὶ ὠδῖνας ἐξουσι ν ἀπὸ προσώπου σου
- 26 Toen zond ik boden uit de woestijn Kedemot tot Sihon, den koning van Hesbon, met woorden van vrede, zeggende:
Then from the waste land of Kedemoth I sent representatives to Sihon, king of Heshbon, with words of peace, saying,
καὶ ἀπέστειλα πρέσβεις ἐκ τῆς ἐρήμου κεδαμωθ πρὸς σιων βασιλέα εσεβων λόγους εἰρηνικοὺς λέγων
- 27 Laat mij door uw land doortrekken; ik zal alleenlijk langs den weg voorttrekken; ik zal noch ter rechterhand noch ter linkerhand uitwijken.
Let me go through your land: I will keep to the highway, not turning to the right or to the left;
παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου ἐν τῇ ὁδῷ παρελεύσομαι οὐχὶ ἐκκλινῶ δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά
- 28 Verkoop mij spijsje voor geld, dat ik ete, en geef mij water voor geld, dat ik drinke; alleenlijk laat mij op mijn voeten doortrekken;
Let me have food, at a price, for my needs, and water for drinking: only let me go through on foot;
βρώματα ἀργυρίου ἀποδώσει μοι καὶ φάγομαι καὶ ὕδωρ ἀργυρίου ἀποδώσει μοι καὶ πίομαι πλὴν ὅτι παρελεύσομαι τοῖς ποσίν

- 29 Gelijk de kinderen van Ezau, die in Seir wonen, en de Moabieten, die in Ar wonen, mij gedaan hebben; totdat ik over de Jordaan kome in het land, dat de HEERE, onze God, ons geven zal.
As the children of Esau did for me in Seir and the Moabites in Ar; till I have gone over Jordan into the land which the Lord our God is giving us.
 καθώς ἐποίησάν μοι οἱ υἱοὶ ἠσαυ οἱ κατοικοῦντες ἐν σιρη καὶ οἱ μοαβῖται οἱ κατοικοῦντες ἐν αρορη ἕως παρέλθω τὸν ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν
- 30 Maar Sihon, de koning van Hesbon, wilde ons door hetzelfde niet laten doortrekken; want de HEERE, uw God, verhardde zijn geest, en verstokte zijn hart, opdat Hijhem in uw hand gawe, gelijk het is te dezen dage.
But Sihon, king of Heshbon, would not let us go through; for the Lord your God made his spirit hard and his heart strong, so that he might give him up into your hands as at this day.
 καὶ οὐκ ἠθέλησεν σιων βασιλεὺς εσεβων παρελθεῖν ἡμᾶς δι' αὐτοῦ ὅτι ἐσκλήρυνεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ κατίσχυσεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἵνα παραδοθῇ εἰς τὰς χεῖράς σου ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ
- 31 En de HEERE zeide tot mij: Zie, Ik heb begonnen Sihon en zijn land voor uw aangezicht te geven; begin dan te erven, om zijn land erfelijk te bezitten.
And the Lord said to me, See, from now on I have given Sihon and his land into your hands: go forward now to take his land and make it yours.
 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἰδοὺ ἤργμαι παραδοῦναι πρὸ προσώπου σου τὸν σιων βασιλέα εσεβων τὸν αμορραῖον καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ ἔναρξαι κληρονομήσαι τὴν γῆν αὐτοῦ
- 32 En Sihon toog uit ons tegemoet, hij en al zijn volk, ten strijde, naar Jahaz.
Then Sihon came out against us with all his people, to make an attack on us at Jahaz.
 καὶ ἐξῆλθεν σιων βασιλεὺς εσεβων εἰς συνάντησιν ἡμῖν αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον ἰασσα
- 33 En de HEERE, onze God, gaf hem voor ons aangezicht; en wij sloegen hem, en zijn zonen, en al zijn volk.
And the Lord our God gave him into our hands; and we overcame him and his sons and all his people.
 καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸ προσώπου ἡμῶν καὶ ἐπατάξαμεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ
- 34 En wij namen te dier tijd al zijn steden in, en wij verbanden alle steden, mannen, en vrouwen, en kinderkens; wij lieten niemand overblijven.
At that time we took all his towns, and gave them over to complete destruction, together with men, women, and children; we had no mercy on any:
 καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ἐξωλεθρευσαμεν πᾶσαν πόλιν ἐξῆς καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν οὐ κατελίπομεν ζωοργεῖαν
- 35 Het vee alleen roofden wij voor ons, en den roof der steden, die wij innamen.
Only the cattle we took for ourselves, with the goods from the towns we had taken.
 πλὴν τὰ κτήνη ἐπρονομεύσαμεν καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων ἐλάβομεν
- 36 Van Aroer af, dat aan den oever der beek Arnon is, en de stad, die aan de beek is, ook tot Gilead toe, was er geen stad, die voor ons te hoog was; de HEERE, onze God, gaf dat alles voor ons aangezicht.
From Aroer on the edge of the valley of the Arnon and from the town in the valley as far as Gilead, no town was strong enough to keep us out; the Lord our God gave them all into our hands:
 ἐξ αρορη ἢ ἐστιν παρὰ τὸ χεῖλος χειμάρρου αρνων καὶ τὴν πόλιν τὴν οὔσαν ἐν τῇ φάραγγι καὶ ἕως ὄρους τοῦ γαλααδ οὐκ ἐγενήθη πόλις ἣτις διέφυγεν ἡμᾶς τὰς πάσας παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν
- 37 Behalve tot het land van de kinderen Ammons naderdet gij niet, noch tot de ganse streek der beek Jabbok, noch tot de steden van het gebergte, noch tot iets, dat de HEERE, onze God, ons verboden had. Deuteronomium 3
But you did not go near the land of the children of Ammon, that is, all the side of the river Jabbok or the towns of the hill-country, wherever the Lord our God had said we were not to go.
 πλὴν εἰς γῆν υἰῶν αμμων οὐ προσήλομεν πάντα τὰ συγκοροῦντα χειμάρρου ἰαβοκ καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ ὄρεινῃ καθότι ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
- 1 Daarna keerden wij ons en togen op, den weg van Bazan; en Og, de koning van Bazan, trok uit ons tegemoet, hij en al zijn volk, ten strijde bij Edrei.
Then turning we took the road to Bashan: and Og, king of Bashan, came out against us with all his people, and made an attack on us at Edrei.
 καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβημεν ὁδὸν τὴν εἰς βασαν καὶ ἐξῆλθεν οἷ βασιλεὺς τῆς βασαν εἰς συνάντησιν ἡμῖν αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς εδραῖν
- 2 Toen zeide de HEERE tot mij: Vrees hem niet, want Ik heb hem, en al zijn volk, en zijn land, in uw hand gegeven; en gij zult hem doen, gelijk als gij Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde, gedaan hebt.
And the Lord said to me, Have no fear of him: for I have given him and all his people and his land into your hands; do to him as you did to Sihon, king of the Amorites, who was ruling in Heshbon.
 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με μὴ φοβηθῆς αὐτόν ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτόν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὡσπερ ἐποίησας σιων βασιλεῖ τῶν αμορραῖων ὅς κατῴκει ἐν εσεβων
- 3 En de HEERE, onze God, gaf ook Og, den koning van Bazan, en al zijn volk, in onze hand, zodat wij hem sloegen, totdat wij hem niemand lieten overblijven.
So the Lord our God gave up Og, king of Bashan, and all his people into our hands; and we overcame him so completely that all his people came to their end in the fight.
 καὶ παρέδωκεν αὐτόν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν καὶ τὸν οἷ βασιλέα τῆς βασαν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπατάξαμεν αὐτόν ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ σπέρμα

- 4 En wij namen te dier tijd al zijn steden; er was geen stad, die wij van hen niet namen: zestig steden, de ganze landstreek van Argob, het koninkrijk van Og in Bazan.
At that time we took all his towns; there was not one town of the sixty towns, all the country of Argob, the kingdom of Og in Bashan, which we did not take.
 και ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐκ ἐλάβομεν παρ' αὐτῶν ἐξήκοντα πόλεις πάντα τὰ περὶχωρα αργοβ βασιλείας ωγ ἐν βασαν
- 5 Al die steden waren met hoge muren, poorten en grendelen gesterkt, behalve zeer vele onbemuurde steden.
All these towns had high walls round them with doors and locks; and in addition we took a great number of unwalled towns.
 πᾶσαι πόλεις ὄχυραί τείχη ὑψηλά πύλαι καὶ μογλοὶ πλὴν τῶν πόλεων τῶν φερεζαίων τῶν πολλῶν σφόδρα
- 6 En wij verbanden dezelve, gelijk wij Sihon, den koning van Hesbon, gedaan hadden, verbannende alle steden, mannen, vrouwen en kinderen.
And we put them to the curse, every town together with men, women, and children.
 ἐξωλεθρεύσαμεν αὐτούς ὥσπερ ἐποιήσαμεν τὸν σηων βασιλέα εσεβων καὶ ἐξωλεθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν ἐξῆς καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά
- 7 Doch al het vee en den roof van die steden roofden wij voor ons.
But we took for ourselves all the cattle and the stored wealth of the towns.
 καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων ἐπρονομεύσαμεν ἑαυτοῖς
- 8 Zo namen wij te dier tijd het land uit de hand van de twee koningen der Amorieten, die aan deze zijde van de Jordaan waren, van de beek Arnon tot den bergHermon toe;
At that time we took their land from the two kings of the Amorites on the far side of Jordan, from the valley of the Arnon to Mount Hermon;
 καὶ ἐλάβομεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ τὴν γῆν ἐκ χειρῶν δύο βασιλέων τῶν αμορραίων οἱ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου ἀπὸ τοῦ χειμάρρου αρνων καὶ ἔως αερμων
- 9 (De Zidoniers noemen Hermon Sirjon; maar de Amorieten noemen hem Senir.)
(By the Sidonians, Hermon is named Sirion, and by the Amorites Shenir;)
 οἱ φοίνικες ἐπονόμαζουσιν τὸ αερμων σανιωρ καὶ ὁ αμορραῖος ἐπονόμεασεν αὐτὸ σανιρ
- 10 Al de steden des platten lands, en het ganze Gilead, en het ganze Bazan, tot Salcha en Edrei toe; steden des koninkrijks van Og in Bazan.
All the towns of the table-land and all Gilead and Bashan as far as Salecah and Edrei, towns of the kingdom of Og in Bashan.
 πᾶσαι πόλεις μισωρ καὶ πᾶσα γαλααδ καὶ πᾶσα βασαν ἔως σελχα καὶ εδραῖν πόλεις βασιλείας τοῦ ωγ ἐν τῇ βασαν
- 11 Want Og, de koning van Bazan, was alleen van de overigen der reuzen overgebleven; ziet, zijn bedstede, zijnde een bedstede van ijzer, is zij niet te Rabba derkinderen Ammons? Negen ellen is haar lengte, en vier ellen haar breedte, naar eens mans elleboog.
(For Og, king of Bashan, was the last of all the Rephaim; his bed was made of iron; is it not in Rabbah, in the land of the children of Ammon? It was nine cubits long and four cubits wide, measured by the common cubit.)
 ὅτι πλὴν ωγ βασιλεὺς βασαν κατελείφθη ἀπὸ τῶν ραφαῖν ἰδοὺ ἡ κλίνη αὐτοῦ κλίνη σιδηρᾶ ἰδοὺ αὕτη ἐν τῇ ἄκρα τῶν υἰῶν αμμων ἐννέα πηχῶν τὸ μήκος αὐτῆς καὶ τεσσάρων πηχῶν τὸ εὖρος αὐτῆς ἐν πήχει ἀνδρός
- 12 Ditzelfde land nu namen wij te dier tijd in bezit; van Aroer af, dat aan de beek Arnon is, en de helft van het gebergte van Gilead, met de steden van hetzelfde, gaf ikaan de Rubenieten en Gadieten.
And this land which we took at that time, from Aroer by the valley of the Arnon, and half the hill-country of Gilead with its towns, I gave to the Reubenites and the Gadites.
 καὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐκληρονομήσαμεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀπὸ αροηρ ἣ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ χειλὸς χειμάρρου αρνων καὶ τὸ ἡμισυ ὄρους γαλααδ καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ ἔδωκα τῷ ρουβην καὶ τῷ γαδ
- 13 En het overige van Gilead, mitsgaders het ganze Bazan, het koninkrijk van Og, gaf ik aan den halven stam van Manasse, de ganze landstreek van Argob, door hetganche Bazan; datzelve werd genoemd het land der reuzen.
The rest of Gilead and all Bashan, the kingdom of Og, all the land of Argob, together with Bashan, I gave to the half-tribe of Manasseh. (This land is named the land of the Rephaim.
 καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ γαλααδ καὶ πᾶσαν τὴν βασαν βασιλείαν ωγ ἔδωκα τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση καὶ πᾶσαν περὶχωρον αργοβ πᾶσαν τὴν βασαν ἐκείνην γῆ ραφαῖν λογιθήσεται
- 14 Jair, de zoon van Manasse, kreeg de ganze landstreek van Argob, tot aan de landpale der Gezurieten en Maacathieten; en hij noemde ze naar zijn naam, BazanHavvoth-Jair, tot op dezen dag.
Jair, the son of Manasseh, took all the land of Argob, as far as the country of the Geshurites and the Maacathites, naming it, Bashan, Havvoth-Jair after himself, as it is to this day.)
 καὶ ἰαῖρ υἱὸς μανασση ἔλαβεν πᾶσαν τὴν περὶχωρον αργοβ ἔως τῶν ὀρίων γαργασι καὶ ομαθαθι ἐπονόμεασεν αὐτὰς ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ τὴν βασαν αωθ ἰαῖρ ἔως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 15 En aan Machir gaf ik Gilead.
And Gilead I gave to Machir.
 καὶ τῷ μαχίρ ἔδωκα τὴν γαλααδ

- 16 Maar aan de Rubenieten en Gadieten gaf ik van Gilead af tot aan de beek Arnon, het midden van de beek en de landpale; en tot aan de beek Jabbok, de landpale der kinderen Ammons;
And the land from Gilead to the valley of the Arnon, with the middle of the valley as a limit, as far as the river Jabbok which is the limit of the country of the children of Ammon, I gave to the Reubenites and the Gadites;
 και τῷ ρουβην καὶ τῷ γαδ δέδωκα ἀπὸ τῆς γαλααδ ἕως χειμάρρου αρνων μέσον τοῦ χειμάρρου ὄριον καὶ ἕως τοῦ ἰαβοκ ὁ χειμάρρους ὄριον τοῖς υἱοῖς αμμων
- 17 Daartoe het vlakke veld, en de Jordaan, mitsgaders de landpale; van Cinnereth af tot aan de zee des vlakken velds, de Zoutzee, onder Asdoth-Pisga tegen hetoosten.
As well as the Arabah, with the river Jordan as their limit, from Chinnereth to the Salt Sea, under the slopes of Pisgah to the east.
 και ἡ αραβα καὶ ὁ ἰορδάνης ὄριον μαχαναρεθ καὶ ἕως θαλάσσης αραβα θαλάσσης ἄλυκῆς ὑπὸ ασηδωθ τὴν φασγα ἀνατολῶν
- 18 Voorts gebod ik ulieden ter zelfder tijd, zeggende: De HEERE, uw God, heeft u dit land gegeven om het te erven; allen dan, die strijdbare mannen zijt, trektgewapend door voor het aangezicht van uw broederen, de kinderen Israels.
At that time I gave you orders, saying, The Lord has given you this land for your heritage: all the men of war are to go over armed before your brothers the children of Israel.
 και ἐνετείλαμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ λέγων κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην ἐν κλήρῳ ἐνοπλισάμενοι προπορεύεσθε πρὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν ἰσραηλ πᾶς δυνατός
- 19 Behalve uw vrouwen, en uw kinderkens, en uw vee (ik weet, dat gij veel vee hebt), zij zullen blijven in uw steden, die ik u gegeven heb;
But your wives and your little ones and your cattle (for it is clear that you have much cattle) may go on living in the towns I have given you;
 πλην αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν οἶδα ὅτι πολλὰ κτήνη ὑμῖν κατοικεῖτοσαν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν αἷς ἔδωκα ὑμῖν
- 20 Totdat de HEERE uw broederen rust geve, gelijk ulieden, dat zij ook erven het land, dat de HEERE, uw God, hun geven zal aan gene zijde van de Jordaan; dan zultgij wederkeren, elk tot zijn erfenis, die ik u gegeven heb.
Till the Lord has given rest to your brothers as to you, and till they have taken for themselves the land which the Lord your God is giving them on the other side of Jordan: then you may go back, every man of you, to the heritage which I have given you.
 ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ὥσπερ καὶ ὑμᾶς καὶ κατακληρονομήσουσιν καὶ οὗτοι τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ ἔπανασ τραφήσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ἣν ἔδωκα ὑμῖν
- 21 Ook gebod ik Jozua ter zelfder tijd, zeggende: Uw ogen zien alles, wat de HEERE, ulieder God, aan deze twee koningen gedaan heeft; alzo zal de HEERE aan allekoninkrijken doen, naar welke gij henen doortrekt.
And I gave orders to Joshua at that time, saying, Your eyes have seen what the Lord your God has done to these two kings: so will the Lord do to all the kingdoms into which you come.
 και τῷ ἰησοῖ ἐνετείλαμην ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ λέγων οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἐωράκασιν πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῖς δυοῖ βασιλεῦσι τούτοις οὕτως ποιήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πάσας τὰς βασιλείας ἐφ' ἃς σὺ διαβαίνεις ἐκεῖ
- 22 Vreest ze niet; want de HEERE, uw God, strijdt voor ulieden.
Have no fear of them, for the Lord your God will be fighting for you.
 οὐ φοβηθήσεσθε ὅτι κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτὸς πολεμήσει περὶ ὑμῶν
- 23 Ook bad ik den HEERE om genade, zeggende ter zelfder tijd:
And at that time I made request to the Lord, saying,
 και ἐδεήθην κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ λέγων
- 24 Heere HEERE! Gij hebt begonnen Uw knecht te tonen Uw grootheid en Uw sterke hand; want wat God is er in den hemel en op de aarde, die doen kan naar Uwwerken, en naar Uw mogendheden!
O Lord God, you have now for the first time let your servant see your great power and the strength of your hand; for what god is there in heaven or on earth able to do such great works and such acts of power?
 κύριε κύριε σὺ ἤρξω δεῖξαι τῷ σῷ θεράποντι τὴν ἰσχύν σου καὶ τὴν δυνάμιν σου καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν τίς γάρ ἐστιν θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς ὅστις ποιήσει καθὰ σὺ ἐποίησας καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου
- 25 Laat mij toch overtrekken, en dat goede land bezien, dat aan gene zijde van de Jordaan is, dat goede gebergte, en den Libanon!
Let me go over, O Lord, and see the good land on the other side of Jordan, and that fair mountain country, even Lebanon.
 διαβὺς οὖν ὑπομοι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην τὴν οὖσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου τὸ ὄρος τοῦτο τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸν ἀντιλίβανον
- 26 Doch de HEERE verstoorde zich zeer om uwentwille over mij, en hoorde niet naar mij; maar de HEERE zeide tot mij: Het zij u genoeg; spreek niet meer tot Mijvan deze zaak.
But the Lord was angry with me because of you and would not give ear to my prayer; and the Lord said to me, Let it be enough, say no more about this thing.
 και ὑπερεῖδεν κύριος ἐμὲ ἕνεκεν ὑμῶν καὶ οὐκ εἰσήκουσέν μου καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἰκανοῦσθω σοι μὴ προσθής ἔτι λαλῆσαι τὸν λόγον τοῦτον

- 27 Klim op de hoogte van Pisga, en hef uw ogen op naar het westen, en naar het noorden, en naar het zuiden, en naar het oosten, en zie toe met uw ogen; want gij zultover deze Jordaan niet gaan.
Go up to the top of Pisgah, and turning your eyes to the west and the north, to the south and the east, see the land with your eyes: for you are not to go over Jordan.
ἀνάβηθι ἐπὶ κορυφὴν λελαξευμένου καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς κατὰ θάλασσαν καὶ βορρᾶν καὶ λίβη καὶ ἀνατολὰς καὶ ἰδὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ὅτι οὐ διαβήσῃ τὸν ἰορδάνην τοῦτον
- 28 Gebied dan Jozua, en versterk hem, en bekrachtig hem; want hij zal voor het aangezicht van dit volk henen overgaan, en zal hun dat land, dat gij zien zult, doenerven.
But give my orders to Joshua, comforting him and making him strong; for he is to go over Jordan at the head of this people, and he will give them this land which you will see for their heritage.
καὶ ἔντειλαι ἰησοῖ καὶ κατίσχυσον αὐτὸν καὶ παρακάλεσον αὐτόν ὅτι οὗτος διαβήσεται πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου καὶ αὐτὸς κατακληρονομήσει αὐτοῖς τὴν γῆν ἣν ἐώρακας
- 29 Alzo bleven wij in dit dal tegenover Beth-Peor.
So we were waiting in the valley facing Beth-peor.
καὶ ἐνεκαθήμεθα ἐν νάπη σύνεγγυς οἴκου φογωρ
- 1 Nu dan, Israel! hoor naar de inzettingen en naar de rechten, die ik ulieden lere te doen; opdat gij leeft, en henen inkomt, en erft het land, dat de HEERE, uwvaderen God, u geeft.
And now give ear, O Israel, to the laws and the decisions which I am teaching you, and do them; so that life may be yours, and you may go in and take for yourselves the land which the Lord, the God of your fathers, is giving you.
καὶ νῦν ἰσραηλ ἄκουε τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν κριμάτων ὅσα ἐγὼ διδάσκω ὑμᾶς σήμερον ποιεῖν ἵνα ζητε καὶ πολυπλασιασθῆτε καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν
- 2 Gij zult tot dit woord, dat ik u gebiede, niet toedoen, ook daarvan niet afdoen; opdat gij bewaart de geboden van den HEERE, uw God, die ik u gebiede.
Make no addition to the orders which I give you, and take nothing from them, but keep the orders of the Lord your God which I give you.
οὐ προσθήσετε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτοῦ φυλάσσετε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον
- 3 Uw ogen hebben gezien, wat God om Baal-Peor gedaan heeft; want alle man, die Baal-Peor navolgde, dien heeft de HEERE, uw God, uit het midden van uverdaan.
Your eyes have seen what the Lord did because of Baal-peor: for destruction came from the Lord on all those among you who went after Baal-peor.
οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἐώρακασιν πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τῷ βεελφεγωρ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὅστις ἐπορεύθη ὀπίσω βεελφεγωρ ἐξέτριψεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐξ ὑμῶν
- 4 Gij daarentegen, die den HEERE, uw God, aanhing, gij zijt heden allen levende.
But you who kept faith with the Lord are living, every one of you, today.
ὁμοίως δὲ οἱ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον
- 5 Ziet, ik heb u geleerd de inzettingen en rechten, gelijk als de HEERE, mijn God, mij geboden heeft; opdat gij alzo doet in het midden des lands, waar gij naar toe gaat, om het te erven.
I have been teaching you laws and decisions, as I was ordered to do by the Lord my God, so that you might keep them in the land to which you are going to take it for your heritage.
ἴδετε δέδειχα ὑμῖν δικαιώματα καὶ κρίσεις καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος ποιῆσαι οὕτως ἐν τῇ γῆ εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομεῖν αὐτήν
- 6 Behoudt ze dan, en doet ze; want dat zal uw wijsheid en uw verstand zijn voor de ogen der volken, die al deze inzettingen horen zullen, en zeggen: Dit groot volkalleen is een wijs en verstandig volk!
So keep these laws and do them; for so will your wisdom and good sense be clear in the eyes of the peoples, who hearing all these laws will say, Truly, this great nation is a wise and far-seeing people.
καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε ὅτι αὕτη ἡ σοφία ὑμῶν καὶ ἡ σύνεσις ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν ὅσοι ἐὰν ἀκούσωσιν πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ ἐροῦσιν ἰδοὺ λαὸς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο
- 7 Want wat groot volk is er, hetwelk de goden zo nabij zijn als de HEERE, onze God, zo dikwijls als wij Hem aanroepen?
For what great nation has a god so near to them as the Lord our God is, whenever we are turned to him in prayer?
ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα ᾧ ἐστὶν αὐτῷ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν αὐτὸν ἐπικαλεσώμεθα
- 8 En wat groot volk is er, dat zo rechtvaardige inzettingen en rechten heeft, als deze ganse wet is, die ik heden voor uw aangezicht geef?
And what great nation has laws and decisions so right as all this law which I put before you today?
καὶ ποῖον ἔθνος μέγα ᾧ ἐστὶν αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίματα δίκαια κατὰ πάντα τὸν νόμον τοῦτον ὃν ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον
- 9 Alleenlijk wacht u, en bewaart uw ziel wel, dat gij niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben; en dat zij niet van uw hart wijken, al de dagen uws levens; engij zult ze aan uw kinderen en uw kindskinderen bekend maken.
Only take care, and keep watch on your soul, for fear that the things which your eyes have seen go from your memory and from your heart all the days of your life; but let the knowledge of them be given to your children and to your children's children;
πρόσεχε σεαυτῷ καὶ φύλαξον τὴν ψυχὴν σου σφόδρα μὴ ἐπιλάβῃ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐώρακασιν οἱ ὀφθαλμοὶ σου καὶ μὴ ἀποστήτωσαν ἀπὸ τῆς καρδίας σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου καὶ σὺμβιβάσεις τοὺς υἱοὺς σου καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἰῶν σου

- 10 Ten dage, als gij voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, aan Horeb stondt, als de HEERE tot mij zeide: Vergader Mij dit volk, en Ik zal hun Mijn woordendoen horen, die zij zullen leren, om Mij te vrezen al de dagen, die zij op den aardbodem zullen leven, en zij zullen ze hun kinderen leren;
That day when you were waiting before the Lord your God in Horeb, and the Lord said to me, Make all the people come together, so that hearing my words they may go in fear of me all the days of their life on earth and give this teaching to their children.
ἡμέραν ἦν ἔστητε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἐν χωρηβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας ὅτε εἶπεν κύριος πρὸς με ἐκκλησίασον πρὸς με τὸν λαόν καὶ ἀκουσάτωσαν τὰ ρήματά μου ὅπως μάθωσιν φοβεῖσθαι με πάσας τὰς ἡμέρας ἕως αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν διδάξωσιν
- 11 En gijlieden naderdet en stondt beneden dien berg; (die berg nu brandde van vuur, tot aan het midden des hemels; er was duisternis, wolken en donkerheid).
And you came near, waiting at the foot of the mountain; and flames of fire went up from the mountain to the heart of heaven, with dark clouds, and all was black as night.
καὶ προσήλθετε καὶ ἔστητε ὑπὸ τὸ ὄρος καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ σκότος θύελλα φωνὴ μεγάλη
- 12 Zo sprak de HEERE tot u uit het midden des vuurs; gij hoordet de stem der woorden; maar gij zaagt geen gelijkenis, behalve de stem.
And the voice of the Lord came to you out of the fire: the sound of his words came to your ears but you saw no form; there was nothing but a voice.
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐκ μέσου τοῦ πυρός φωνὴν ῥημάτων ὑμεῖς ἠκούσατε καὶ ὁμοίωμα οὐκ εἶδετε ἀλλ' ἡ φωνήν
- 13 Toen verkondigde Hij u Zijn verbond, dat Hij u gebod te doen, de tien woorden, en schreef ze op twee stenen tafelen.
And he gave you his agreement with you, the ten rules which you were to keep, which he put in writing on the two stones of the law.
καὶ ἀνήγγειλεν ὑμῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν ποιεῖν τὰ δέκα ρήματα καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας
- 14 Ook gebod mij de HEERE ter zelve tijd, dat ik u in zettingen en rechten leren zou; opdat gij die deedt in dat land, naar hetwelk gij doortrekt, om dat te erven.
And the Lord gave me orders at that time to make clear to you these laws and decisions, so that you might do them in the land to which you are going, and which is to be your heritage.
καὶ ἐμοὶ ἐνετείλατο κύριος ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ διδάξαι ὑμᾶς δικαίωμα καὶ κρίσεις ποιεῖν αὐτὰ ὑμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομεῖν αὐτήν
- 15 Wacht u dan wel voor uw zielen; want gij hebt geen gelijkenis gezien, ten dage als de HEERE op Horeb uit het midden des vuurs tot u sprak;
So keep watch on yourselves with care; for you saw no form of any sort on the day when the voice of the Lord came to you in Horeb out of the heart of the fire:
καὶ φυλάξεσθε σφόδρα τὰς ψυχὰς ὑμῶν ὅτι οὐκ εἶδετε ὁμοίωμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν χωρηβ ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός
- 16 Opdat gij u niet verderft, en maakt u iets gesnedens, de gelijkenis van enig beeld, van mannelijk of vrouwelijk gedaante,
So that you may not be turned to evil ways and make for yourselves an image in the form of any living thing, male or female,
μὴ ἀνομήσητε καὶ ποιήσητε ὑμῖν ἑαυτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα πᾶσαν εἰκόνα ὁμοίωμα ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ
- 17 De gedaante van enig beest, dat op de aarde is; de gedaante van enigen gevleugelden vogel, die door den hemel vliegt;
Or any beast of the earth, or winged bird of the air,
ὁμοίωμα παντὸς κτήνους τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς γῆς ὁμοίωμα παντὸς ὀρνέου πτερωτοῦ ὃ πέταται ὑπὸ τὸν οὐρανόν
- 18 De gedaante van iets, dat op den aardbodem kruipt; de gedaante van enigen vis, die in het water is onder de aarde;
Or of anything which goes flat on the earth, or any fish in the water under the earth.
ὁμοίωμα παντὸς ἔρπετοῦ ὃ ἔρπει ἐπὶ τῆς γῆς ὁμοίωμα παντὸς ἰχθύος ὅσα ἐστὶν ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς
- 19 Dat gij ook uw ogen niet opheft naar den hemel, en aanziet de zon, en de maan, en de sterren, des hemels ganse heir; en wordt aangedreven, dat gij u voor die buigt, en hen dient; dewelke de HEERE uw God, aan alle volken onder den gansen hemel heeft uitgedeeld.
And when your eyes are lifted up to heaven, and you see the sun and the moon and the stars, all the army of heaven, do not let yourselves be moved to give them worship, or become the servants of what the Lord has given equally to all peoples under heaven.
καὶ μὴ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἰδὼν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας καὶ πάντα τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ πλανηθεὶς προσκυνήσης αὐτοῖς καὶ λατρεύσης αὐτοῖς ἃ ἀπένειμεν κύριος ὁ θεός σου αὐτὰ πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ
- 20 Maar ulieden heeft de HEERE aangenomen, en uit den ijzeroven, uit Egypte, uitgevoerd; opdat gij Hem tot een erfvolk zoudt zijn, gelijk het te dezen dage is.
But the Lord has taken you out of the flaming fire, out of Egypt, to be to him the people of his heritage, as you are today.
ὑμᾶς δὲ ἔλαβεν ὁ θεός καὶ ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τῆς σιδηρᾶς ἐξ αἰγύπτου εἶναι αὐτῷ λαὸν ἔγκληρον ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ
- 21 Ook vertoornde Zich de HEERE over mij, om ulieder woorden; en Hij zwoer, dat ik over de Jordaan niet zou gaan, en dat ik niet zou komen in dat goede land, datde HEERE, uw God, u ter erfenis geven zal.
And the Lord was angry with me because of you, and made an oath that I was not to go over Jordan into the good land which the Lord is giving you for your heritage:
καὶ κύριος ἐθυμώθη μοι περὶ τῶν λεγομένων ὑφ' ὑμῶν καὶ ὤμοσεν ἵνα μὴ διαβῶ τὸν ἰορδάνην τοῦτον καὶ ἵνα μὴ εἰσέλθω εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ

- 22 Want ik zal in dit land sterven; ik zal over de Jordaan niet gaan; maar gij zult er overgaan, en datzelve goede land erven.
But death is to come to me in this land, I may not go over Jordan: but you will go over and take that good land for your heritage.
ἐγὼ γὰρ ἀποθνήσκω ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ οὐ διαβαίνω τὸν ἰορδάνην τοῦτον ὑμεῖς δὲ διαβαίνετε καὶ κληρονομήσετε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην
- 23 Wacht u, dat gij het verbond des HEEREN, uws Gods, hetwelk Hij met u gemaakt heeft, niet vergeet, dat gij u een gesneden beeld zoudt maken, de gelijkenis van iets, dat de HEERE, uw God, u verboden heeft.
Take care that you do not let the agreement of the Lord your God, which he has made with you, go out of your mind, or make for yourselves images of any sort, against the orders which the Lord your God has given you.
προσεύχετε ὑμεῖς μὴ ἐπιλάβησθε τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἣν διέθετο πρὸς ὑμᾶς καὶ ποιήσετε ὑμῖν εἰκόντας ὅμοια πάντων ὧν συνέταξεν κύριος ὁ θεός σου
- 24 Want de HEERE, uw God, is een verterend vuur, een ijverig God.
For the Lord your God is an all-burning fire, and he will not let the honour which is his be given to any other.
ὅτι κύριος ὁ θεός σου πῦρ καταναλίσκων ἐστὶν θεὸς ζηλωτὴς
- 25 Wanneer gij nu kinderen en kinds kinderen gewonnen zult hebben, en in het land oud geworden zult zijn, en u zult verderven, dat gij gesneden beelden maakt, degelijkenis van enig ding, en doet, wat kwaad is in de ogen des HEEREN, uws Gods, om Hem tot toorn te verwekken;
If, when you have had children and children's children, and have been living a long time in the land, you are turned to evil ways, and make an image of any sort, and do evil in the eyes of the Lord your God, moving him to wrath:
ἐὰν δὲ γεννήσῃς υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν σου καὶ χρονίσῃς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀνομήσῃς καὶ ποιήσῃς γλυπτὸν ὅμοιον παντὸς καὶ ποιήσῃς τὰ πονηρὰ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν παροργίσει αὐτόν
- 26 Zo roep ik heden den hemel en de aarde tot getuige tegen ulieden, dat gij voorzeker haast zult omkomen van dat land, waar gij over de Jordaan naar toe trekt, omdat te erven; gij zult uw dagen daarin niet verlengen, maar ganselijk verdelgd worden.
May heaven and earth be my witnesses against you today, that destruction will quickly overtake you, cutting you off from that land which you are going over Jordan to take; your days will not be long in that land, but you will come to a complete end.
διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ὅτι ἀπολείπει ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομήσει αὐτὴν οὐχὶ πολυχρονεῖτε ἡμέρας ἐπ' αὐτῆς ἀλλ' ἢ ἐκτριβῆ ἑκτριβήσεσθε
- 27 En de HEERE zal u verstrooien onder de volken; en gij zult een klein volksken in getal overblijven onder de heidenen, waar de HEERE u henen leiden zal.
And the Lord will send you wandering among the peoples; only a small band of you will be kept from death among the nations where the Lord will send you.
καὶ διασπερεῖ κύριος ὑμᾶς ἐν πάσιν τοῖς ἔθνεσιν καὶ καταλειφθήσεσθε ὀλίγοι ἀριθμῶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς εἰσάξει κύριος ὑμᾶς ἐκεῖ
- 28 En aldaar zult gij goden dienen, die des mensen handenwerk zijn, hout en steen, die niet zien, noch horen, noch eten, noch rieken.
There you will be the servants of gods, made by men's hands, of wood and stone, having no power of seeing or hearing or taking food or smelling.
καὶ λατρεύσετε ἐκεῖ θεοὺς ἑτέροις ἔργοις χειρῶν ἀνθρώπων ξύλοις καὶ λίθοις οἳ οὐκ ὄψονται οὐδὲ μὴ ἀκούσωσιν οὔτε μὴ φάγωσιν οὔτε μὴ ὀσφρανθῶσιν
- 29 Dan zult gij van daar den HEERE, uw God, zoeken, en vinden; als gij Hem zoeken zult met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
But if in those lands you are turned again to the Lord your God, searching for him with all your heart and soul, he will not keep himself from you.
καὶ ζητήσετε ἐκεῖ κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν καὶ εὐρήσετε ὅταν ἐκζητήσῃτε αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἐν τῇ θλίψει σου
- 30 Wanneer gij in angst zult zijn, en u al deze dingen zullen treffen; in het laatste der dagen, dan zult gij wederkeren tot den HEERE, uw God, en Zijn stem gehoorzaam zijn.
When you are in trouble and all these things have come on you, if, in the future, you are turned again to the Lord your God, and give ear to his voice:
καὶ εὐρήσουσιν σε πάντες οἱ λόγοι οὗτοι ἐπ' ἐσχάτῳ τῶν ἡμερῶν καὶ ἐπιστραφήσῃ πρὸς κύριον τὸν θεὸν σου καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ
- 31 Want de HEERE, uw God, is een barmhartig God; Hij zal u niet verlaten, noch u verderven; en Hij zal het verbond uwer vaderen, dat Hij hun gezwoeren heeft, niet vergeten.
Because the Lord your God is a God of mercy, he will not take away his help from you or let destruction overtake you, or be false to the agreement which he made by an oath with your fathers.
ὅτι θεὸς οἰκτίρμων κύριος ὁ θεός σου οὐκ ἐγκαταλείψει σε οὐδὲ μὴ ἐκτριβεί σε οὐκ ἐπιλήσεται τὴν διαθήκην τῶν πατέρων σου ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς
- 32 Want, vraag toch naar de vorige dagen, die voor u geweest zijn, van dien dag af, dat God den mens op de aarde geschapen heeft, van het ene einde des hemels totaan het andere einde des hemels, of zulk een groot ding geschied of gehoord zij, als dit:
Give thought now to the days which are past, before your time, from the day when God first gave life to man on the earth, and searching from one end of heaven to the other, see if such a great thing as this has ever been, or if anything like it has been talked of in story.
ἐπερωτήσατε ἡμέρας προτέρας τὰς γενομένας προτέρας σου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐκτίσεν ὁ θεὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο εἰ ἠκουσται τοιοῦτο

- 33 Of een volk gehoord hebbe de stem van God, sprekende uit het midden des vuurs, gelijk als gij gehoord hebt, en levend zij gebleven?
Has any people ever gone on living after hearing the voice of God out of the heart of the fire as you did?
 ει ἀκήκοεν ἔθνος φωνὴν θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρός ὃν τρόπον ἀκήκοας σὺ καὶ ἔζησας
- 34 Of: of God verzocht heeft te gaan, om Zich een volk uit het midden eens volks aan te nemen, door verzoeken, door tekenen, en door wonderen, en door strijd, endoor een sterke hand, en door een uitgestrekte arm, en met grote verschrikkingen; naar al hetgeen de HEERE, uw God, ulieden voor uw ogen in Egypte gedaan heeft?
Has God ever before taken a nation for himself from out of another nation, by punishments and signs and wonders, by war and by a strong hand and a stretched-out arm and great acts of wonder and fear, as the Lord your God did for you in Egypt, before your very eyes?
 ει ἐπέρασεν ὁ θεὸς εἰσελθὼν λαβεῖν ἑαυτῷ ἔθνος ἐκ μέσου ἔθνους ἐν πειρασμῷ καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν ὀράμασιν μεγάλαις καὶ τὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν αἰγύπτῳ ἐνώπιόν σου βλέποντος
- 35 U is het getoond, opdat gij wetet, dat de HEERE die God is; er is niemand meer dan Hij alleen!
All this he let you see, so that you might be certain that the Lord is God and there is no other.
 ὥστε εἰδῆσαί σε ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος θεός ἐστιν καὶ οὐκ ἐστιν ἕτι πλὴν αὐτοῦ
- 36 Van den hemel heeft Hij u Zijn stem laten horen, om u te onderwijzen; en op de aarde heeft Hij u Zijn groot vuur doen zien; en gij hebt Zijn woorden uit het middendes vuurs gehoord.
Out of heaven itself his voice came to you, teaching you; and on earth he let you see his great fire; and his words came to your ears out of the heart of the fire.
 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀκουστῆ ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ παιδεῦσαί σε καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἔδειξέν σοι τὸ πῦρ αὐτοῦ τὸ μέγα καὶ τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἤκουσας ἐκ μέσου τοῦ πυρός
- 37 En omdat Hij uw vaderen liefhad, en hun zaad na hen verkoren had, zo heeft Hij u voor Zijn aangezicht door Zijn grote kracht uit Egypte uitgevoerd;
And because of his love for your fathers, he took their seed and made it his, and he himself, present among you, took you out of Egypt by his great power;
 διὰ τὸ ἀγαπήσαι αὐτὸν τοὺς πατέρας σου καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς καὶ ἐξήγαγεν σε αὐτὸς ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ ἐξ αἰγύπτου
- 38 Om volken, die groter en machtiger waren dan gij, voor uw aangezicht uit de bezitting te verdrijven; om u in te brengen, dat Hij u hunlied land ter erfenis gawe, alshet te dezen dage is.
Driving out before you nations greater and stronger than you, to take you into their land and give it to you for your heritage, as at this day.
 ἐξολεθρεῦσαι ἔθνη μέγала καὶ ἰσχυρότερα σου πρὸ προσώπου σου εισαγαγεῖν σε δοῦναί σοι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομεῖν καθὼς ἔχεις σήμερον
- 39 Zo zult gij heden weten, en in uw hart hervatten, dat de HEERE die God is, boven in den hemel, en onder op de aarde, niemand meer!
So today be certain, and keep the knowledge deep in your hearts, that the Lord is God, in heaven on high and here on earth; there is no other God.
 καὶ γνώση σήμερον καὶ ἐπιστραφήση τῇ διανοίᾳ ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος θεός ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω καὶ οὐκ ἐστιν ἕτι πλὴν αὐτοῦ
- 40 En gij zult houden Zijn inzettingen en Zijn geboden, die ik u heden gebiede, opdat het u en uw kinderen na u welga, en opdat gij de dagen verlengt in het land, dat deHEERE, uw God, u geeft, voor altoos.
Then keep his laws and his orders which I give you today, so that it may be well for you and for your children after you, and that your lives may be long in the land which the Lord your God is giving you for ever.
 καὶ φυλάξῃ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ ὅπως μακροήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου ὁ ἰδοσίν σοι πάσας τὰς ἡμέρας
- 41 Toen scheidde Mozes drie steden uit, aan deze zijde van de Jordaan, tegen den opgang der zon;
Then Moses had three towns marked out on the far side of Jordan looking to the east;
 τότε ἀφώρισεν μουσῆς τρεῖς πόλεις πέραν τοῦ ἰορδάνου ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου
- 42 Opdat daarheen vlood de doodslager, die zijn naaste onwetende doodslaat, dien hij van gisteren en eergisteren niet haatte; dat hij in een van deze steden vlood enlevend bleef;
To which anyone causing the death of his neighbour in error and not through hate, might go in flight; so that in one of these towns he might be kept from death:
 φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτὴν ὃς ἂν φονεύσῃ τὸν πλησίον οὐκ εἰδὼς καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθῆς καὶ τρίτης καὶ καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων καὶ ζήσεται
- 43 Bezer in de woestijn, in het effen land, voor de Rubenieten; en Ramoth in Gilead, voor de Gadieten; en Golan in Bazan, voor de Manassieten.
The names of the towns were Bezer in the waste land, in the table-land, for the Reubenites; and Ramoth in Gilead for the Gadites; and Golan in Bashan for Manasseh.
 τὴν βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ τῷ ρουβην καὶ τὴν ραμωθ ἐν γαλααδ τῷ γαδδι καὶ τὴν γαυλων ἐν βασαν τῷ μανασση
- 44 Dit is nu de wet, die Mozes de kinderen Israels voorstelde:
This is the law which Moses put before the children of Israel:
 οὗτος ὁ νόμος ὃν παρέθετο μουσῆς ἐνώπιον υἱῶν ἰσραηλ

- 45 Dit zijn de getuigenissen, en de inzettingen, en de rechten, die Mozes sprak tot de kinderen Israels, als zij uit Egypte waren uitgetogen;
 These are the rules and the laws and the decisions which Moses gave to the children of Israel after they came out of Egypt;
 ταῦτα τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐλάλησεν μουσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 46 Aan deze zijde van de Jordaan, in het dal tegenover Beth-Peor, in het land van Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon woonde; welken Mozes sloeg, en de kinderen Israels, als zij uit Egypte waren uitgetogen,
 On the far side of Jordan, in the valley facing Beth-peor, in the land of Sihon, king of the Amorites, who was ruling in Heshbon, whom Moses and the children of Israel overcame after they had come out of Egypt:
 ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν φάραγγι ἐγγὺς οἴκου φογορ ἐν γῆ σιων βασιλέως τῶν αμορραίων ὃς κατέκει ἐν εσεβον οὗς ἐπάταξεν μουσῆς καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 47 En zijn land in bezitting genomen hadden; daartoe het land van Og, koning van Bazan; twee koningen der Amorieten, die aan deze zijde van de Jordaan waren, tegenden opgang der zon;
 And they took his land for a heritage, and the land of Og, king of Bashan, the two kings of the Amorites, whose lands were on the other side of Jordan to the east;
 καὶ ἐκκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ τὴν γῆν ὠγ βασιλέως τῆς βασαν δύο βασιλέων τῶν αμορραίων οἱ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου
- 48 Van Aroer af, dat aan den oever der beek Arnon is, tot aan den berg Sion, welke is Hermon;
 From Aroer on the edge of the valley of the Arnon as far as Mount Sion, which is Hermon,
 ἀπὸ αροηρ ἣ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ χειλούς χειμάρρου αρνων καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ σιων ὃ ἐστὶν αερμων
- 49 En al het vlakke veld, aan deze zijde van de Jordaan, naar het oosten, tot aan de zee des vlakken velds, onder Asdoth-Pisga.
 And all the Arabah on the far side of Jordan to the east, as far as the sea of the Arabah under the slopes of Pisgah.
 πᾶσαν τὴν αραβα πέραν τοῦ ἰορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου ὑπὸ ἀσηδωθ τὴν λαζευτὴν
- 1 En Mozes riep het ganze Israel, en zeide tot hen: Hoor, Israel! de inzettingen en rechten, die ik heden voor uw oren spreek, dat gij ze leert en waarneemt, omdezelve te doen.
 And Moses sent for all Israel, and said to them, Give ear, O Israel, to the laws and the decisions which I give you today, and give attention to them so that you may keep and do them.
 καὶ ἐκάλεσεν μουσῆς πάντα ἰσραὴλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἄκουε ἰσραὴλ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐγὼ λαλῶ ἐν τοῖς ὤσιν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ μαθήσεσθε αὐτὰ καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν αὐτά
- 2 De HEERE, onze God, heeft een verbond met ons gemaakt aan Horeb.
 The Lord our God made an agreement with us in Horeb.
 κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν διέθετο πρὸς ὑμᾶς διαθήκην ἐν χωρηβ
- 3 Met onze vaderen heeft de HEERE dit verbond niet gemaakt, maar met ons, wij die hier heden allen levend zijn.
 The Lord did not make this agreement with our fathers but with us, who are all living and present here today.
 οὐχὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν διέθετο κύριος τὴν διαθήκην ταύτην ἀλλ' ἢ πρὸς ὑμᾶς ὑμεῖς ὅδε πάντες ζῶντες σήμερον
- 4 Van aangezicht tot aangezicht heeft de HEERE met u op den berg gesproken uit het midden des vuurs,
 The word of the Lord came to you face to face on the mountain, out of the heart of the fire,
 πρόσωπον κατὰ πρόσωπον ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός
- 5 (Ik stond te dier tijd tussen den HEERE en tussen u, om u des HEEREN woord aan te zeggen; want gij vreesdet voor het vuur en klomt niet op den berg) zeggende:
 (I was between the Lord and you at that time, to make clear to you the word of the Lord: because, through fear of the fire, you did not go up the mountain;) saying,
 κἀγὼ εἰστήκειν ἀνὰ μέσον κυρίου καὶ ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν τὰ ῥήματα κυρίου ὅτι ἐφοβήθητε ἀπὸ προσώπου τοῦ πυρός καὶ οὐκ ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος λέγων
- 6 Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb.
 I am the Lord your God, who took you out of the land of Egypt, out of the prison-house.
 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς σου ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας
- 7 Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.
 You are to have no other gods but me.
 οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροι πρὸ προσώπου μου
- 8 Gij zult u geen gesneden beeld maken, noch enige gelijkenis, van hetgeen boven in den hemel, of onder op de aarde is; of in het water onder de aarde is;
 You may not make for yourselves an image in the form of anything in heaven or on earth or in the waters under the earth:
 οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἶδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῆ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς

- 9 Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE, uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, en aan hetderde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten;
 You may not go down on your faces before them or give them worship: for I, the Lord your God, am a God who will not give his honour to another; and I will send punishment on the children for the wrongdoing of their fathers, to the third and fourth generation of my haters;
 οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεός σου θεὸς ζηλωτῆς ἀποδιδοῦς ἀμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦσίν με
- 10 En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden.
 And I will have mercy through a thousand generations on those who have love for me and keep my laws.
 καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσίν με καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰ προστάγματά μου
- 11 Gij zult den Naam des HEEREN, uws Gods, niet ijdelijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden dengene, die Zijn Naam ijdelijk gebruikt.
 You are not to make use of the name of the Lord your God for an evil purpose; whoever takes the Lord's name on his lips for an evil purpose will be judged as a sinner by the Lord.
 οὐ λήμψη τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαιῶν οὐ γὰρ μὴ καθάρσιμ κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαιῶ
- 12 Onderhoudt den sabbatdag, dat gij dien heiligt; gelijk als de HEERE, uw God, u geboden heeft.
 Keep the Sabbath day as a holy day, as you have been ordered by the Lord your God.
 φύλαξαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἀγιάζειν αὐτήν ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου
- 13 Zes dagen zult gij arbeiden, en al uw werk doen;
 On six days do all your work:
 ἕξ ἡμέρας ἐργᾶ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου
- 14 Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN, uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw os, noch uw ezel, noch enig van uw vee, noch de vreemdeling, die in uw poorten is; opdat uw dienstknecht, en uw dienstmaagd ruste, gelijkals gij.
 But the seventh day is a Sabbath to the Lord your God; on that day do no work, you or your son or your daughter, or your man-servant or your woman-servant, or your ox or your ass or any of your cattle, or the man from a strange country who is living among you; so that your man-servant and your woman-servant may have rest as well as you.
 τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου καὶ πᾶν κτηνὸς σου καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοὶ ἵνα ἀναπαύσῃται ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου ὡσπερ καὶ σὺ
- 15 Want gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat de HEERE, uw God, u van daar heeft uitgeleid door een sterke hand en eenuitgestrekte arm; daarom heeft u de HEERE, uw God, geboden, dat gij den sabbatdag houden zult.
 And keep in mind that you were a servant in the land of Egypt, and that the Lord your God took you out of that land by his strong hand and his stretched-out arm: for this reason the Lord has given you orders to keep the Sabbath day.
 καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ ἐξήγαγέν σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ διὰ τοῦτο συνέταξέν σοι κύριος ὁ θεός σου ὥστε φυλάσσεσθαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καὶ ἀγιάζειν αὐτήν
- 16 Eert uw vader, en uw moeder, gelijk als de HEERE, uw God, u geboden heeft, opdat uw dagen verlengd worden, en opdat het u welga in het land, dat u de HEERE, uw God, geven zal.
 Give honour to your father and your mother, as you have been ordered by the Lord your God; so that your life may be long and all may be well for you in the land which the Lord your God is giving you.
 τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι
- 17 Gij zult niet doodslaan.
 Do not put anyone to death without cause.
 οὐ μοιχεύσεις
- 18 En gij zult geen overspel doen.
 Do not be false to the married relation.
 οὐ φονεύσεις
- 19 En gij zult niet stelen.
 Do not take the property of another.
 οὐ κλέψεις

- 20 En gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.
Do not give false witness against your neighbour;
οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ
- 21 En gij zult niet begeren uws naasten vrouw; en gij zult u niet laten gelusten uws naasten huis, zijn akker, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is.
Or let your desire be turned to your neighbour's wife, or his house or his field or his man-servant or his woman-servant or his ox or his ass or anything which is your neighbour's.
οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ οὔτε τὴν παιδίσκιον αὐτοῦ οὔτε τοῦ βοῦς αὐτοῦ οὔτε τοῦ ὑπόζυγιου αὐτοῦ οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστίν
- 22 Deze woorden sprak de HEERE tot uw ganse gemeente, op den berg, uit het midden des vuurs, der wolk en der donkerheid, met een grote stem, en deed daar nietstoe; en Hij schreef ze op twee stenen tafelen, en gaf ze mij.
These words the Lord said to all of you together on the mountain, out of the heart of the fire, out of the cloud and the dark, with a great voice: and he said no more; he put them in writing on the two stones of the law and gave them to me.
τὰ ῥήματα ταῦτα ἐλάλησεν κύριος πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν ὑμῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός σκότος γνόφος θύελλα φωνὴ μεγάλη καὶ οὐ προσέθηκεν καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας καὶ ἔδωκέν μοι
- 23 En het geschiedde, als gij die stem uit het midden der duisternis hoordet, en de berg van vuur brandde, zo naderdet gij tot mij, alle hoofden uwer stammen, en uwoudsten,
And after hearing the voice which came out of the dark while the mountain was burning with fire, all the heads of your tribes and your chiefs came to me,
καὶ ἐγένετο ὡς ἠκούσατε τὴν φωνὴν ἐκ μέσου τοῦ πυρός καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ καὶ προσήλθετε πρὸς με πάντες οἱ ἠγούμενοι τῶν φυλῶν ὑμῶν καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν
- 24 En zeidet: Zie, de HEERE, onze God, heeft ons Zijn heerlijkheid en Zijn grootheid laten zien, en wij hebben Zijn stem gehoord uit het midden des vuurs; dezen dag hebben wij gezien, dat God met den mens spreekt, en dat hij levend blijft.
And said, The Lord has let us see his glory and his power, and his voice has come to us out of the fire: today we have seen that a man may go on living even after hearing the voice of God.
καὶ ἐλέγετε ἰδοὺ ἔδειξεν ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ μέσου τοῦ πυρός ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἶδομεν ὅτι λαλήσει ὁ θεὸς πρὸς ἄνθρωπον καὶ ζήσεται
- 25 Maar nu, waarom zouden wij sterven? Want dit grote vuur zou ons verteren; indien wij voortvoeren de stem des HEEREN, onzes Gods, langer te horen, zo zouden wij sterven.
Why then is death to be our fate? For if the voice of the Lord our God comes to us any more, death will overtake us, and we will be burned up in this great fire.
καὶ νῦν μὴ ἀποθάνωμεν ὅτι ἐξαναλώσει ἡμᾶς τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο ἐὰν προσθώμεθα ἡμεῖς ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἔτι καὶ ἀποθανούμεθα
- 26 Want wie is er van alle vlees, die de stem des levenden Gods, sprekende uit het midden des vuurs, gehoord heeft gelijk wij, en is levend gebleven?
For what man is there in all the earth, who, hearing the voice of the living God as we have, out of the heart of the fire, has been kept from death?
τίς γὰρ σὰρξ ἣτις ἠκούσεν φωνὴν θεοῦ ζῶντος λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρός ὡς ἡμεῖς καὶ ζήσεται
- 27 Nader gij, en hoor alles, wat de HEERE, onze God, zeggen zal; en spreek gij tot ons al wat de HEERE, onze God, tot u spreken zal, en wij zullen het horen en doen.
Do you go near: and after hearing everything which the Lord our God has to say, give us an account of all he has said to you, and we will give ear, and do it.
πρόσελθε σὺ καὶ ἄκουσον ὅσα ἐὰν εἴπῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πρὸς σέ καὶ ἀκουσόμεθα καὶ ποιήσομεν
- 28 Als nu de HEERE de stem uwer woorden hoorde, toen gij tot mij spraakt, zo zeide de HEERE tot mij: Ik heb gehoord de stem der woorden van dit volk, die zij tot ugesproken hebben; het is altemaal goed, dat zij gesproken hebben.
Then the Lord, hearing your words to me, said to me, The words which this people have said to you have come to my ears: what they have said is well said.
καὶ ἠκούσεν κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν λαλοῦντων πρὸς με καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἠκούσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων τοῦ λαοῦ τούτου ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σέ ὀρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν
- 29 Och, dat zij zulk een hart hadden, om Mij te vrezen, en al Mijn geboden te allen dage te onderhouden; opdat het hun en hun kinderen welging in eeuwigheid!
If only they had such a heart in them at all times, so that they might go in fear of me and keep my orders and that it might be well for them and for their children for ever!
τίς δώσει οὕτως εἶναι τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ὥστε φοβεῖσθαι με καὶ φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολάς μου πάσας τὰς ἡμέρας ἵνα εὖ ᾖ αὐτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι' αἰῶνος
- 30 Ga, zeg hun: Keert weder naar uw tenten.
Now say to them, Go back to your tents.
βάδισον εἰπὸν αὐτοῖς ἀποστράφητε ὑμεῖς εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν
- 31 Maar gij, sta hier bij Mij, dat Ik tot u spreke al de geboden, en inzettingen, en rechten, die gij hun leren zult, dat zij ze doen in het land, hetwelk Ik hun geven zal, omdat te erven.
But as for you, keep your place here by me, and I will give you all the orders and the laws and the decisions which you are to make clear to them, so that they may do them in the land which I am giving them for their heritage.
σὺ δὲ αὐτοῦ στήθῃ μετ' ἐμοῦ καὶ λαλήσω πρὸς σέ τὰς ἐντολάς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα διδάξεις αὐτούς καὶ ποιείτωσαν ἐν τῇ γῇ ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς ἐν κληρῷ

- 32 **Neemt dan waar, dat gij doet, gelijk als de HEERE, uw God, u geboden heeft; en wijkt niet af ter rechterhand, noch ter linkerhand.**
Take care, then, to do whatever the Lord your God has given you orders to do; let there be no turning away to the right hand or to the left.
καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου οὐκ ἐκκλινεῖτε εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ
- 33 **In al den weg, dien de HEERE, uw God, u gebiedt, zult gij gaan; opdat gij leeft, en dat het u welga, en gij de dagen verlengt in het land, dat gij erven zult.**
Go on walking in the way ordered for you by the Lord your God, so that life may be yours and it may be well for you, and your days may be long in the land of your heritage.
κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ ὅπως καταπαύσῃ σε καὶ εὖ σοι ᾗ καὶ μακροημερεύητε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κληρονομήσετε
- 1 **Dit zijn dan de geboden, de inzettingen en de rechten, die de HEERE, uw God, geboden heeft om u te leren; opdat gij ze doet in het land, naar hetwelk gij heentrekt, om dat erfelijk te bezitten;**
Now these are the orders and the laws and the decisions which the Lord your God gave me for your teaching, so that you might do them in the land of your heritage to which you are going:
καὶ αὐτὰ αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός ἡμῶν διδάξαι ὑμᾶς ποιεῖν οὕτως ἐν τῇ γῇ εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν
- 2 **Opdat gij den HEERE, uw God, vrezet, om te houden al Zijn inzettingen, en Zijn geboden, die ik u gebiede; gij, en uw kind, en kindskind, al de dagen uws levens; en opdat uw dagen verlengd worden.**
So that living in the fear of the Lord your God, you may keep all his laws and his orders, which I give you: you and your son and your son's son, all the days of your life; and so that your life may be long.
ἵνα φοβῆσθε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν φυλάσσεσθαι πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἰῶν σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου ἵνα μακροημερεύητε
- 3 **Hoor dan, Israel! en neem waar, dat gij ze doet, opdat het u welga, en opdat gij zeer vermenigvuldigd (gelijk als u de HEERE, uwer vaderen God, gesprokenheeft) in het land, dat van melk en honig is vloeïende.**
So give ear, O Israel, and take care to do this; so that it may be well for you, and you may be greatly increased, as the Lord the God of your fathers has given you his word, in a land flowing with milk and honey.
καὶ ἄκουσον ἰσραὴλ καὶ φύλαξαι ποιεῖν ὅπως εὖ σοι ᾗ καὶ ἵνα πληθυνθῆτε σφόδρα καθάπερ ἐλάλησεν κύριος ὁ θεός τῶν πατέρων σου δοῦναί σοι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι
- 4 **Hoor, Israel! de HEERE, onze God, is een enig HEERE!**
Give ear, O Israel: the Lord our God is one Lord:
καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐξεληθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου ἄκουε ἰσραὴλ κύριος ὁ θεός ἡμῶν κύριος εἷς ἐστίν
- 5 **Zo zult gij den HEERE, uw God, liefhebben, met uw ganse hart, en met uw ganse ziel, en met al uw vermogen.**
And the Lord your God is to be loved with all your heart and with all your soul and with all your strength.
καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεὸν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου
- 6 **En deze woorden, die ik u heden gebiede, zullen in uw hart zijn.**
Keep these words, which I say to you this day, deep in your hearts;
καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου
- 7 **En gij zult ze uw kinderen inscherpen, en daarvan spreken, als gij in uw huis zit, en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt, en als gij opstaat.**
Teaching them to your children with all care, talking of them when you are at rest in your house or walking by the way, when you go to sleep and when you get up.
καὶ προβιβάσεις αὐτὰ τοῖς υἱοῖς σου καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ καὶ κοιταζόμενος καὶ διανιστάμενος
- 8 **Ook zult gij ze tot een teken binden op uw hand, en zij zullen u tot voorhoofdspanzelen zijn tussen uw ogen.**
Let them be fixed as a sign on your hand, and marked on your brow;
καὶ ἀφάψεις αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς σου καὶ ἔσται ἀσάλυτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου
- 9 **En gij zult ze op de posten van uw huis, en aan uw poorten schrijven.**
Have them lettered on the pillars of your houses and over the doors of your towns.
καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φιλῆς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν
- 10 **Als het dan zal geschied zijn, dat de HEERE, uw God, u zal hebben ingebracht in dat land, dat Hij uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft, u te zullengeven; grote en goede steden, die gij niet gebouwd hebt,**
And when the Lord your God has taken you into the land which he gave his oath to your fathers, to Abraham, to Isaac, and to Jacob, that he would give you; with great and fair towns which were not of your building;
καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου τῷ ἀβρααμ καὶ ἰσαακ καὶ ἰακωβ δοῦναί σοι πόλεις μεγάλας καὶ καλὰς ἃς οὐκ ὠκοδόμησας

- 11 En huizen, vol van alle goeds, die gij niet gevuld hebt, en uitgehouden bornputten, die gij niet uitgehouden hebt, wijngaarden en olijfgaarden, die gij niet geplant hebt, en gij gegeten hebt en verzadigd zijt;
 And houses full of good things not stored up by you, and places for storing water which you did not make, and vine-gardens and olive-trees not of your planting; and you have taken food and are full;
 οικίας πλήρεις πάντων αγαθῶν ἃς οὐκ ἐνέπλησας λάκκους λελατομημένους οὐς οὐκ ἐξελατόμησας ἀμπελώνας καὶ ἐλαιῶνας οὐς οὐ κατεφύτευσας καὶ φαγῶν καὶ ἐμπλησθεὶς
- 12 Zo wacht u, dat gij den HEERE niet vergeet, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis heeft uitgevoerd.
 Then take care that you keep your hearts true to the Lord, who took you out of the land of Egypt, out of the prison-house.
 πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάβῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας
- 13 Gij zult den HEERE, uw God, vrezen, en Hem dienen; en gij zult bij Zijn Naam zweren.
 Let the fear of the Lord your God be in your hearts, and be his servants, taking your oaths by his name.
 κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ καὶ αὐτῷ λατρεύσεῖς καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὁμῆ
- 14 Gij zult andere goden niet navolgen, van de goden der volken, die rondom u zijn.
 Do not go after other gods, the gods of the peoples round about you;
 οὐ πορεύσεσθε ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλω ὑμῶν
- 15 Want de HEERE, uw God is een ijverig God in het midden van u; dat de toorn des HEEREN, uws Gods, tegen u niet ontsteke, en Hij u van den aardbodemverdelge.
 For the Lord your God who is with you is a God who will not let his honour be given to another; or the wrath of the Lord will be burning against you, causing your destruction from the face of the earth.
 ὅτι θεὸς ζηλωτὴς κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ μὴ ὀργισθεὶς θυμωθῆ κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ καὶ ἐξολεθρεύσῃ σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς
- 16 Gij zult den HEERE, uw God, niet verzoeken, gelijk als gij Hem verzocht hebt te Massa.
 Do not put the Lord your God to the test as you did in Massah.
 οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου ὃν τρόπον ἐξεπειράσασθε ἐν τῷ πειρασμῷ
- 17 Gij zult de geboden des HEEREN, uws Gods, vlijtig houden, mitsgaders Zijn getuigenissen, en Zijn inzettingen, die Hij u geboden heeft.
 Keep with care the orders of the Lord your God, and his rules and his laws which he has given you;
 φυλάσσω φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετείλατό σοι
- 18 En gij zult doen, wat recht en goed is in de ogen des HEEREN; opdat het u welga, en dat gij inkomt, en erft het goede land, dat de HEERE uw vaderen gezwoeren heeft;
 And do what is upright and good in the eyes of the Lord your God, so that it may be well for you and you may go in and take for your heritage that good land from which the Lord undertook by an oath to your fathers,
 καὶ ποιήσεῖς τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ εἰσέλθῃς καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν
- 19 Om al uw vijanden voor uw aangezicht te verdrijven, gelijk als de HEERE gesproken heeft.
 To send out from before you all those who are against you.
 ἐκδιώξαι πάντας τοὺς ἐχθρούς σου πρὸ προσώπου σου καθὰ ἐλάλησεν
- 20 Wanneer uw zoon u morgen zal vragen, zeggende: Wat zijn dat voor getuigenissen, en inzettingen, en rechten, die de HEERE, onze God, ulieden geboden heeft?
 And when your son says to you in time to come, What is the reason for these rules and laws and decisions which the Lord our God has given you?
 καὶ ἔσται ὅταν ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου αὐριον λέγων τί ἐστὶν τὰ μαρτύρια καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεός ἡμῶν ἡμῖν
- 21 Zo zult gij tot uw zoon zeggen: Wij waren dienstknechten van Farao in Egypte; maar de HEERE heeft ons door een sterke hand uit Egypte uitgevoerd.
 Then you will say to your son, We were servants under Pharaoh's yoke in Egypt; and the Lord took us out of Egypt with a strong hand:
 καὶ ἐρεῖς τῷ υἱῷ σου οἰκέται ἦμεν τῷ φαραῶ ἐν γῆ αἰγύπτῳ καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐκείθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ
- 22 En de HEERE gaf tekenen, en grote en kwade wonderen, in Egypte, aan Farao en aan zijn ganse huis, voor onze ogen;
 And the Lord did great signs and wonders against Egypt, and against Pharaoh and all his house, before our eyes:
 καὶ ἔδωκεν κύριος σημεῖα καὶ τέρατα μεγάλα καὶ πονηρὰ ἐν αἰγύπτῳ ἐν φαραῶ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐνώπιον ἡμῶν
- 23 En hij voerde ons van daar uit, opdat Hij ons inbracht, om ons het land te geven, dat Hij onzen vaderen gezwoeren had.
 And he took us out from that place, guiding us here to give us this land, as he said in his oath to our fathers.
 καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἐκείθεν ἵνα εἰσαγάγῃ ἡμᾶς δοῦναι ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην ἣν ὤμοσεν δοῦναι τοῖς πατράσιν ἡμῶν

- 24 En de HEERE gebod ons te doen al deze inzettingen, om te vrezen den HEERE, onzen God, ons voor altoos ten goede, om ons in het leven te behouden, gelijk hette dezen dage is.
And the Lord gave us orders to keep all these laws, in the fear of the Lord our God, so that it might be well for us for ever, and that he might keep us from death, as he has done to this day.
καὶ ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος ποιεῖν πάντα τὰ δικαίωματα ταῦτα φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἵνα εὖ ᾗ ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας ἵνα ζῶμεν ὡσπερ καὶ σήμερον
- 25 En het zal ons gerechtigheid zijn, als wij zullen waarnemen te doen al deze geboden, voor het aangezicht des HEEREN, onzes Gods, gelijk Hij ons geboden heeft.
And it will be our righteousness if we take care to keep all this order before the Lord our God as he has given it to us.
καὶ ἐλεημοσύνη ἔσται ἡμῖν ἐὰν φυλασσώμεθα ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καθὰ ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος
- 1 Wanneer u de HEERE, uw God, zal gebracht hebben in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven; en Hij vele volken voor uw aangezicht zal hebbenuitgeworpen, de Hethieten, en de Girgasieten, en de Amoritien, en de Kanaanieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Jebusieten, zeven volken, die meerderen machtiger zijn dan gij;
When the Lord your God takes you into the land where you are going, which is to be your heritage, and has sent out the nations before you, the Hittites and the Girgashites and the Amorites and the Canaanites and the Perizzites and the Hivites and the Jebusites, seven nations greater and stronger than you;
ἐὰν δὲ εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομήσαι καὶ ἐξαρεῖ ἔθνη μεγάλα ἀπὸ προσώπου σου τὸν χετταῖον καὶ γεργεσαῖον καὶ αμορραῖον καὶ χαναναῖον καὶ φερεζαῖον καὶ ευαῖον καὶ ιεβουσαῖον ἑπτὰ ἔθνη πολλὰ καὶ ισχυρότερα ὑμῶν
- 2 En de HEERE, uw God, hen zal gegeven hebben voor uw aangezicht, dat gij ze slaat; zo zult gij hen ganselijk verbannen; gij zult geen verbond met hen maken, nochhun genadig zijn.
And when the Lord has given them up into your hands and you have overcome them, give them up to complete destruction: make no agreement with them, and have no mercy on them:
καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ πατάξεις αὐτούς ἀφανισμῷ ἀφανιεῖς αὐτούς οὐ διαθήσῃ πρὸς αὐτούς διαθήκην οὐδὲ μὴ ἐλεήσῃτε αὐτούς
- 3 Gij zult u ook met hen niet vermaagschappen; gij zult uw dochters niet geven aan hun zonen, en hun dochters niet nemen voor uw zonen.
Do not take wives or husbands from among them; do not give your daughters to their sons, or take their daughters for your sons.
οὐδὲ μὴ γαμβρεύσῃτε πρὸς αὐτούς τὴν θυγατέρα σου οὐ δώσεις τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οὐ λήμψῃ τῷ υἱῷ σου
- 4 Want zij zouden uw zonen van Mij doen afwijken, dat zij andere goden zouden dienen; en de toorn des HEEREN zou tegen ulieden ontsteken, en u haast verdelgen.
For through them your sons will be turned from me to the worship of other gods: and the Lord will be moved to wrath against you and send destruction on you quickly.
ἀποστήσει γὰρ τὸν υἱόν σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ λατρεύσει θεοῖς ἑτέροις καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος εἰς ὑμᾶς καὶ ἐξολεθρεύσει σε τὸ τάχος
- 5 Maar also zult gij hun doen: hun altaren zult gij afwerpen, en hun opgerichte beelden verbreken, en hun bossen zult gij afhouden, en hun gesnedene beelden metvuur verbranden.
But this is what you are to do to them: their altars are to be pulled down and their pillars broken, and their holy trees cut down and their images burned with fire.
ἀλλ' οὕτως ποιήσετε αὐτοῖς τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε καὶ τὰ στήλας αὐτῶν συντριψέτε καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρὶ
- 6 Want gij zijt een heilig volk den HEERE, uw God; u heeft de HEERE, uw God, verkoren, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zoudt zijn uit alle volken, die opden aardbodem zijn.
For you are a holy people to the Lord your God: marked out by the Lord your God to be his special people out of all the nations on the face of the earth.
ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ σε προεῖλατο κύριος ὁ θεός σου εἶναι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον παρὰ πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς
- 7 De HEERE heeft geen lust tot u gehad, noch u verkoren, om uw veelheid boven alle andere volken; want gij waart het weinigste van alle volken.
The Lord did not give you his love or take you for himself because you were more in number than any other people; for you were the smallest of the nations:
οὐχ ὅτι πολυπληθεῖτε παρὰ πάντα τὰ ἔθνη προεῖλατο κύριος ὑμᾶς καὶ ἐξελέξατο ὑμᾶς ὑμεῖς γάρ ἐστε ὀλιγοστοὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη
- 8 Maar omdat de HEERE ulieden liefhad, en opdat Hij hield den eed, dien Hij uw vaderen gezworen had, heeft u de HEERE met een sterke hand uitgevoerd, en heeftu verlost uit het diensthuis, uit de hand van Farao, koning van Egypte.
But because of his love for you, and in order to keep his oath to your fathers, the Lord took you out with the strength of his hand, making you free from the prison-house and from the hand of Pharaoh, king of Egypt.
ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον ὑμᾶς καὶ διατηρῶν τὸν ὄρκον ὃν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξήγαγεν κύριος ὑμᾶς ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐλυτρώσατο ἐξ οἴκου δουλείας ἐκ χειρὸς φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου
- 9 Gij zult dan weten, dat de HEERE, uw God, die God is, die getrouwe God, welke het verbond en de weldadigheid houdt dien, die Hem liefhebben, en Zijn gebodenhouden tot in duizend geslachten.
Be certain, then, that the Lord your God is God; whose faith and mercy are unchanging, who keeps his word through a thousand generations to those who have love for him and keep his laws;
καὶ γνώσῃ ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος θεός θεός πιστός ὁ φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ εἰς χιλιάς γενεάς
- 10 En Hij vergeldt een ieder van hen, die Hem haten, in zijn aangezicht, om hem te verderven; Hij zal het Zijn hater niet vertrekken, in zijn aangezicht zal Hij het hemvergelden.
Rewarding his haters to their face with destruction; he will have no mercy on his hater, but will give him open punishment.
καὶ ἀποδίδους τοῖς μισοῦσιν κατὰ πρόσωπον ἐξολεθρεύσει αὐτούς καὶ οὐχὶ βραδυνεῖ τοῖς μισοῦσιν κατὰ πρόσωπον ἀποδώσει αὐτοῖς

- 11 Houdt dan de geboden, en de inzettingen, en de rechten, die ik u heden gebiede, om die te doen.
So keep the orders and the laws and the decisions which I give you today and do them.
καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολάς καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ταῦτα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον ποιεῖν
- 12 Zo zal het geschieden, omdat gij deze rechten zult horen, en houden, en dezelve doen, dat de HEERE, uw God, u het verbond en de weldadigheid zal houden, die Hijuw vaderen gezworen heeft;
And it will be, that if you give attention to these decisions and keep and do them, then the Lord will keep his agreement with you and his mercy, as he said in his oath to your fathers.
καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἀκούσητε πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ φυλάξῃτε καὶ ποιήσητε αὐτά καὶ διαφυλάξει κύριος ὁ θεός σου σοὶ τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος ὃ ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν
- 13 En Hij zal u liefhebben, en zal u zegenen, en u doen vermenigvuldigen; en Hij zal zegenen de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands, uw koren, en uw most, enuw olie, de voortzetting uwer koeien, en de kudden van uw klein vee, in het land, dat Hij aan uw vaderen gezworen heeft u te geven.
And he will give you his love, blessing you and increasing you: he will send his blessing on the offspring of your body and the fruit of your land, your grain and your wine and your oil, the increase of your cattle and the young of your flock, in the land which by his oath to your fathers he undertook to give you.
καὶ ἀγαπήσει σε καὶ εὐλογήσει σε καὶ πληθυνεῖ σε καὶ εὐλογήσει τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὸν καρπὸν τῆς γῆς σου τὸν σῖτόν σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ἐλαιόν σου τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου δοῦναί σοι
- 14 Gezegend zult gij zijn boven alle volken; er zal onder u noch man noch vrouw onvruchtbaar zijn, ook niet onder uw beesten;
You will have greater blessings than any other people: no male or female among you or among your cattle will be without offspring.
εὐλογητὸς ἔσῃ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄγονος οὐδὲ στείρα καὶ ἐν τοῖς κτήνεσίν σου
- 15 En de HEERE zal alle krankheid van u afweren, en Hij zal u geen van de kwade ziekten der Egyptenaren, die gij kent, opleggen, maar zal ze leggen op allen, die uhaten.
And the Lord will take away from you all disease, and will not put on you any of the evil diseases of Egypt which you have seen, but will put them on your haters.
καὶ περιελεῖ κύριος ἀπὸ σοῦ πᾶσαν μαλακίαν καὶ πάσας νόσους αἰγύπτου τὰς πονηράς ἃς ἐώρακας καὶ ὅσα ἔγνωσ οὐκ ἐπιθήσει ἐπὶ σέ καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπὶ πάντας τοὺς μισοῦντάς σε
- 16 Gij zult dan al die volken verteren, die de HEERE, uw God, u geven zal; uw oog zal hen niet verschonen, en gij zult hun goden niet dienen; want dat zoude u eenstrik zijn.
And you are to send destruction on all the peoples which the Lord your God gives into your hands; have no pity on them, and do not give worship to their gods; for that will be a cause of sin to you.
καὶ φάγη πάντα τὰ σκῦλα τῶν ἐθνῶν ἃ κύριος ὁ θεός σου διδοῖσίν σοι οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτοῖς καὶ οὐ λατρεύσεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν ὅτι σκῶλον τοῦτοῦ ἐστίν σου
- 17 Zo gij in uw hart zedet: Deze volken zijn meerder dan ik; hoe zou ik hen uit de bezitting kunnen verdrijven?
If you say in your hearts, These nations are greater in number than we are: how are we to take their land from them?
ἐὰν δὲ λέγῃς ἐν τῇ διανοίᾳ σου ὅτι πολὺ τὸ ἔθνος τοῦτο ἢ ἐγὼ πῶς δυνήσομαι ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς
- 18 Vreest niet voor hen; gedenkt steeds, wat de HEERE, uw God, aan Farao en aan alle Egyptenaren gedaan heeft;
Have no fear of them, but keep well in mind what the Lord your God did to Pharaoh and to all Egypt;
οὐ φοβηθήσῃ αὐτούς μνεῖα μνησθήσῃ ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεός σου τῷ φαραῶ καὶ πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις
- 19 De grote verzoekingēn, die uw ogen gezien hebben, en de tekenen, en de wonderen, en de sterke hand, en den uitgestreken arm, door welken u de HEERE uw God, heeft uitgevoerd; alzo zal de HEERE, uw God, doen aan alle volken, voor welker aangezicht gij vreest.
The great punishments which your eyes saw, and the signs and the wonders and the strong hand and the stretched-out arm, by which the Lord your God took you out: so will the Lord your God do to all the peoples who are the cause of your fears.
τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους οὓς εἶδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν ὡς ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου οὕτως ποιήσει κύριος ὁ θεός ἡμῶν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν οὓς σὺ φοβῆ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν
- 20 Daartoe zal de HEERE, uw God, ook horzelen onder hen zenden; totdat zij omkomen, die overgebleven, en voor uw aangezicht verborgen zijn.
And the Lord will send a hornet among them, till all the rest who have kept themselves safe from you in secret places have been cut off.
καὶ τὰς σφηκίας ἀποστελεῖ κύριος ὁ θεός σου εἰς αὐτούς ἕως ἂν ἐκτριβῶσιν οἱ καταλειμμένοι καὶ οἱ κεκρυμμένοι ἀπὸ σοῦ
- 21 Ontzet u niet voor hunlieder aangezicht; want de HEERE, uw God, is in het midden van u, een groot en vreselijk God.
Have no fear of them: for the Lord your God is with you, a great God greatly to be feared.
οὐ τρωθήσῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ θεός μέγας καὶ κραταῖός
- 22 En de HEERE, uw God, zal deze volken voor uw aangezicht allengskens uitwerpen; haastelijk zult gij hen niet mogen te niet doen, opdat het wild des velds niet tegen u vermenigvuldige.
The Lord your God will send out the nations before you little by little; they are not to be rooted out quickly, for fear that the beasts of the field may be increased overmuch against you.
καὶ καταναλώσει κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου κατὰ μικρὸν μικρὸν οὐ δυνήσῃ ἐξανάλωσαι αὐτούς τὸ τάχος ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος καὶ πληθυνθῇ ἐπὶ σέ τὰ θηρία τὰ ἄγρια

- 23 En de HEERE zal hen geven voor uw aangezicht, en Hij zal hen verschrikken met grote verschrikking, totdat zij verdelgd worden.
But the Lord your God will give them up into your hands, overpowering them till their destruction is complete.
καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ ἀπολέσει αὐτοὺς ἀπολεία μεγάλη ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ αὐτούς
- 24 Ook zal Hij hun koningen in uw hand geven, dat gij hun naam van onder den hemel te niet doet; geen man zal voor uw aangezicht bestaan, totdat gij hen zult hebbenverdelgd.
He will give their kings into your hands, and you will put their names out of existence under heaven; there is not one of them who will not give way before you, till their destruction is complete.
καὶ παραδώσει τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν καὶ ἀπολείται τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου οὐκ ἀντιστήσεται οὐδείς κατὰ πρόσωπόν σου ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃς αὐτούς
- 25 De gesneden beelden van hun goden zult gij met vuur verbranden; het zilver en goud, dat daaraan is, zult gij niet begeren, noch voor u nemen, opdat gij daardoor nietverstrikt wordt; want dat is den HEERE, uw God, een gruwel.
The images of their gods are to be burned with fire: have no desire for the gold and silver on them, and do not take it for yourselves, for it will be a danger to you: it is a thing disgusting to the Lord your God:
τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρὶ οὐκ ἐπιθυμήσεις ἀργύριον οὐδὲ χρυσίον ἀπ' αὐτῶν καὶ οὐ λήψῃς σεαυτῷ μὴ πταισῆς δι' αὐτό ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστίν
- 26 Gij zult dan den gruwel in uw huis niet brengen, dat gij een ban zoudt worden, gelijk datzelve is; gij zult het ganselijk verfoeien, en te enenmaal een gruwel daarvanhebben, want het is een ban.
And you may not take a disgusting thing into your house, and so become cursed with its curse: but keep yourselves from it, turning from it with fear and hate, for it is a cursed thing.
καὶ οὐκ εἰσίοισις βδέλυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἔση ἀνάθημα ὡσπερ τοῦτο προσοχθισματι προσοχθεῖς καὶ βδελύγματι βδελύξῃ ὅτι ἀνάθημά ἐστιν
- 1 Alle geboden, die ik u heden gebiede, zult gij waarnemen om te doen, opdat gij leeft, en vermenigvuldigt, en inkomt, en het land erft, dat de HEERE aan uw vaderengezwooren heeft.
Take care to keep all the orders which I give you today, so that you may have life and be increased and go in and take as a heritage the land which the Lord, by his oath to your fathers, undertook to give you.
πάσας τὰς ἐντολάς ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον φυλάξεσθε ποιεῖν ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε καὶ εἰσέλθῃτε καὶ κληρονομήσῃτε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός ὑμῶν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν
- 2 En gij zult gedenken aan al den weg, dien u den HEERE, uw God, deze veertig jaren in de woestijn geleid heeft; opdat Hij u verootmoedige, om u te verzoeken, omte weten, wat in uw hart was, of gij Zijn geboden zoudt houden, of niet.
And keep in mind the way by which the Lord your God has taken you through the waste land these forty years, so that he might make low your pride and put you to the test, to see what was in your heart and if you would keep his orders or not.
καὶ μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἠγαγέν σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅπως ἂν κακώσῃ σε καὶ ἐκπειράσῃ σε καὶ διαγνοσθῇ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου εἰ φυλάξῃ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἢ οὐ
- 3 En Hij verootmoedigde u, en liet u hongeren, en spijsde u met het Man, dat gij niet kendet, noch uw vaderen gekend hadden; opdat Hij u bekend maakte, dat demens niet alleen van het brood leeft, maar dat de mens leeft van alles, wat uit des HEEREN mond uitgaat.
And he made low your pride and let you be without food and gave you manna for your food, a thing new to you, which your fathers never saw; so that he might make it clear to you that bread is not man's only need, but his life is in every word which comes out of the mouth of the Lord.
καὶ ἐκάκωσέν σε καὶ ἐλιμαγχόνησέν σε καὶ ἐψώμισέν σε τὸ μαννα ὃ οὐκ εἶδισαν οἱ πατέρες σου ἵνα ἀναγγεῖλῃ σοι ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος
- 4 Uw kleding is aan u niet verouderd, en uw voet is niet gezwollen, deze veertig jaren.
Through all these forty years your clothing did not get old or your feet become tired.
τὰ ἱμάτιά σου οὐ κατετριβή ἀπὸ σοῦ οἱ πόδες σου οὐκ ἐτυλώθησαν ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη
- 5 Bekent dan in uw hart, dat de HEERE, uw God, u kastijdt, gelijk als een man zijn zoon kastijdt.
Keep in mind this thought, that as a son is trained by his father, so you have been trained by the Lord your God.
καὶ γνώσῃ τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὡς εἶ τις παιδεύσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ οὕτως κύριος ὁ θεός σου παιδεύσει σε
- 6 En houdt de geboden des HEEREN, uws Gods, om in Zijn wegen te wandelen, en om Hem te vrezen.
Then keep the orders of the Lord your God, fearing him and walking in his ways.
καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολάς κυρίου τοῦ θεοῦ σου πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φοβεῖσθαι αὐτόν
- 7 Want de HEERE, uw God, brengt u in een goed land, een land van waterbeken, fonteinen en diepten, die in dalen en in bergen uitvlieten;
For the Lord your God is guiding you into a good land, a land of water-springs, of fountains, and deep streams flowing out from the valleys and the hills;
ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός σου εἰσάγει σε εἰς γῆν ἀγαθὴν καὶ πολλήν οὗ χεῖμαρροι ὑδάτων καὶ πηγὰι ἀβύσσων ἐκπορευόμενα διὰ τῶν πεδίων καὶ διὰ τῶν ὄρέων
- 8 Een land van tarwe en gerst, en wijnstokken, en vijgebomen, en granaatappelen; een land van olierijke olijfbomen, en van honig;
A land of grain and vines and fig-trees and fair fruits; a land of oil-giving olive-trees and honey;
γῆ πυροῦ καὶ κριθῆς ἄμπελοι σκακῆ ρόαι γῆ ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος

- 9 Een land, waarin gij brood zonder schaarsheid eten zult, waarin u niets ontbreken zal; een land, welks stenen ijzer zijn, en uit welks bergen gij koper uithouwen zult.
Where there will be bread for you in full measure and you will be in need of nothing; a land where the very stones are iron and from whose hills you may get copper.
γῆ ἐφ' ἧς οὐ μετὰ πτωχείας φάγη τὸν ἄρτον σου καὶ οὐκ ἐνδεηθήσῃ οὐδὲν ἐπ' αὐτῆς γῆ ἧς οἱ λίθοι σίδηρος καὶ ἐκ τῶν ὀρέων αὐτῆς μεταλλεύσεις χαλκόν
- 10 Als gij dan zult gegeten hebben, en verzadigd zijn, zo zult gij den HEERE, uw God, loven over dat goede land, dat Hij u zal hebben gegeven.
And you will have food enough and be full, praising the Lord your God for the good land he has given you.
καὶ φάγη καὶ ἐμπλησθήσῃ καὶ εὐλογήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς ἔδωκέν σοι
- 11 Wacht u, dat gij den HEERE, uw God, niet vergeet, dat gij niet zoudt houden Zijn geboden, en Zijn rechten, en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede;
Then take care that you are not turned away from the Lord your God and from keeping his orders and decisions and laws which I give you this day:
πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ μὴ φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον
- 12 Opdat niet misschien, als gij zult gegeten hebben, en verzadigd zijn, en goede huizen gebouwd hebben, en die bewonen,
And when you have taken food and are full, and have made fair houses for yourselves and are living in them;
μὴ φαγῶν καὶ ἐμπλησθεὶς καὶ οἰκίας καλὰς οἰκοδομήσας καὶ κατοικήσας ἐν αὐταῖς
- 13 En uw runderen en uw schapen zullen vermeerderd zijn, ook zilver en goud u zal vermeerderd zijn, ja, al wat gij hebt vermeerderd zal zijn;
And when your herds and your flocks are increased, and your stores of silver and gold, and you have wealth of every sort;
καὶ τῶν βῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου πληθυνθέντων σοὶ ἀργυρίου καὶ χρυσίου πληθυνθέντος σοὶ καὶ πάντων ὧν σοὶ ἔσται πληθυνθέντων σοὶ
- 14 Uw hart zich alsdan verheffe, dat gij vergeet den HEERE, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgevoerd heeft;
Take care that your hearts are not lifted up in pride, giving no thought to the Lord your God who took you out of the land of Egypt, out of the prison-house;
ὕψωθῆς τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας
- 15 Die u geleid heeft in die grote en vreselijke woestijn, waar vurige slangen, en scorpioenen, en dorheid, waar geen water was; Die u water uit de keiachtige rotsvoortbracht;
Who was your guide through that great and cruel waste, where there were poison-snakes and scorpions and a dry land without water; who made water come out of the hard rock for you;
τοῦ ἀγαγόντος σε διὰ τῆς ἐρήμου τῆς μεγάλης καὶ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης οὗ ὄφις δάκνων καὶ σκορπίος καὶ δῖψα οὗ οὐκ ἦν ὕδωρ τοῦ ἐξαγαγόντος σοὶ ἐκ πέτρας ἀκροτόμου πηγὴν ὕδατος
- 16 Die u in de woestijn spijsde met Man, dat uw vaderen niet gekend hadden; om u te verootmoedigen, en om u te verzoeken, opdat Hij u ten laatste weldeed;
Who gave you manna for your food in the waste land, a food which your fathers had never seen; so that your pride might be broken and your hearts tested for your good in the end;
τοῦ ψωμίσαντός σε τὸ μαννα ἐν τῇ ἐρήμῳ ἃ οὐκ εἶδῃσαν οἱ πατέρες σου ἵνα κακώσῃ σε καὶ ἐκπειράσῃ σε καὶ εὖ σε ποιήσῃ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν σου
- 17 En gij in uw hart zegt: Mijn kracht, en de sterkte mijner hand heeft mij dit vermogen verkregen.
Say not then, in your hearts, My power and the strength of my hands have got me this wealth.
μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἡ ἰσχὺς μου καὶ τὸ κράτος τῆς χειρὸς μου ἐποίησέν μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην
- 18 Maar gij zult gedenken den HEERE, uw God, dat Hij het is, Die u kracht geeft om vermogen te verkrijgen; opdat Hij Zijn verbond bevestige, dat Hij aan uw vaderengezwooren heeft, gelijk het te dezen dage is.
But keep in mind the Lord your God: for it is he who gives you the power to get wealth, so that he may give effect to the agreement which he made by his oath with your fathers, as at this day.
καὶ μνησθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὅτι αὐτός σοι δίδωσιν ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι δύναμιν καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου ὡς σήμερον
- 19 Maar indien het geschiedt, dat gij den HEERE, uw God, ganselijk vergeet, en andere goden navolgt, en hen dient, en u voor dezelve buigt, zo betuig ik heden tegen u, dat gij voorzeker zult vergaan.
And it is certain that if at any time you are turned away from the Lord your God, and go after other gods, to be their servants and to give them worship, destruction will overtake you.
καὶ ἔσται ἐὰν λήθῃ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ πορευθῆς ὀπίσω θεῶν ἑτέρων καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς καὶ προσκυνήσῃς αὐτοῖς διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ὅτι ἀπολεῖ ἰα ἀπολεῖσθε
- 20 Gelijk de heidenen, die de HEERE voor uw aangezicht verdaan heeft, alzo zult gij vergaan, omdat gij de stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam zult geweest zijn. Deuteronomium 9
Like the nations which the Lord is cutting off before you, so you will be cut off; because you would not give ear to the voice of the Lord your God.
καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη ὅσα κύριος ἀπολλύει πρὸ προσώπου ὑμῶν οὕτως ἀπολεῖσθε ἀνθ' ὧν οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν
- 1 Hoor, Israel! gij zult heden over de Jordaan gaan, dat gij inkomt, om volken te erven, die groter en sterker zijn dan gij; steden, die groot en tot in den hemel gesterkt zijn;
Give ear, O Israel: today you are to go over Jordan, to take the heritage of nations greater and stronger than yourselves, and towns of great size with walls as high as heaven;
ἄκουε ἰσραηλ. σὺ διαβαίνεις σήμερον τὸν ἰορδάνην εἰσελεθεῖν κληρονομήσαι ἔθνη μέγала καὶ ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς πόλεις μεγάλας καὶ τειχίρεις ἕως τοῦ οὐρανοῦ

- 2 Een groot en lang volk, kinderen der Enakieten; die gij kent, en van welke gij gehoord hebt: Wie zou bestaan voor het aangezicht der kinderen van Enak?
A people great and tall, the sons of the Anakim, of whom you have knowledge and of whom it has been said, All are forced to give way before the sons of Anak.
λαὸν μέγαν καὶ πολὺν καὶ εὐμήκη υἱὸς ενακ οὗς σὺ οἶσθα καὶ σὺ ἀκήκοας τίς ἀντιστήσεται κατὰ πρόσωπον υἱῶν ενακ
- 3 Zo zult gij heden weten, dat de HEERE, uw God, Degene is, Die voor uw aangezicht doorgaat, een verterend vuur: Die zal hen verdelgen, en Die zal hen voor uwaangezicht nederwerpen; en gij zult ze uit de bezitting verdrijven, en zult hen haastelijk te niet doen, gelijk als de HEERE tot u gesproken heeft.
Be certain then today that it is the Lord your God who goes over before you like an all-burning fire; he will send destruction on them, crushing them before you; and you will send them in flight, putting an end to them quickly, as the Lord has said.
καὶ γνώσῃ σήμερον ὅτι κύριος ὁ θεός σου οὗτος προπορεύεται πρὸ προσώπου σου πῦρ καταναλίσκον ἐστὶν οὗτος ἐξολεθρεύσει αὐτούς καὶ οὗτος ἀποστρέψει αὐτούς ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἀπολείς αὐτούς καθάπερ εἶπέν σοι κύριος
- 4 Wanneer hen nu de HEERE, uw God, voor uw aangezicht zal hebben uitgestoten, zo spreek niet in uw hart, zeggende: De HEERE heeft mij om mijn gerechtigheidgebracht, om dit land te erven; want, om de goddeloosheid dezer volken, verdrijft hen de HEERE voor uw aangezicht uit de bezitting.
And after the Lord has sent them in flight from before you, say not in your heart, Because of my righteousness the Lord has given me this land; when it is because of their evil-doing that the Lord is driving these nations out before you.
μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἐν τῷ ἐξανάλῳσαι κύριον τὸν θεόν σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου λέγων διὰ τὰς δικαιοσύνας μου εἰσήγαγέν με κύριος κληρονομήσει τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτούς πρὸ προσώπου σου
- 5 Niet om uw gerechtigheid, noch om de oprechtheid uws harten, komt gij er henen in, om hun land te erven; maar om de goddeloosheid dezer volken, verdrijft hen de HEERE, uw God, voor uw aangezicht uit de bezitting: en om het woord te bevestigen, dat de HEERE, uw God, aan uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft.
Not for your righteousness or because your hearts are upright are you going in to take their land; but because of the evil-doing of these nations the Lord your God is driving them out from before you, and to give effect to his oath to your fathers, Abraham, Isaac, and Jacob.
οὐχὶ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου οὐδὲ διὰ τὴν οσιότητα τῆς καρδίας σου σὺ εἰσπορεύῃ κληρονομήσαι τὴν γῆν αὐτῶν ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτούς ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἣν ὤμοσεν τοῖς πατέραςιν ὑμῶν τῷ αβρααμ καὶ τῷ ισαακ καὶ τῷ ιακωβ
- 6 Weet dan, dat u de HEERE, uw God, niet om uw gerechtigheid, ditzelve goede land geeft, om dat te erven; want gij zijt een hardnekkig volk.
Be certain then that the Lord your God is not giving you this good land as a reward for your righteousness; for you are a stiff-necked people.
καὶ γνώσῃ σήμερον ὅτι οὐχὶ διὰ τὰς δικαιοσύνας σου κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην κληρονομήσαι ὅτι λαὸς σκληροτράχηλος εἶ
- 7 Gedenk, vergeet niet, dat gij den HEERE, uw God, in de woestijn, zeer vertoornd hebt; van dien dag af, dat gij uit Egypteland uitgegaan zijt, totdat gij kwaamt aandeze plaats, zijt gijlieden wederspannig geweest tegen den HEERE.
Keep well in mind how you made the Lord your God angry in the waste land; from the day when you went out of Egypt till you came to this place, you have gone against the orders of the Lord.
μνησθητι μὴ ἐπιλάθῃ ὅσα παρωξύνας κύριον τὸν θεόν σου ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήλθετε ἐξ αἰγύπτου ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τούτον ἀπειθοῦντες διετελεῖτε τὰ πρὸς κύριον
- 8 Want aan Horeb vertoorndet gij den HEERE zeer, dat Hij Zich tegen u vertoornde, om u te verdelgen.
Again in Horeb you made the Lord angry, and in his wrath he would have put an end to you.
καὶ ἐν χωρηβ παρωξύνατε κύριον καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς
- 9 Als ik op den berg geklommen was, om te ontvangen de stenen tafelen, de tafelen des verbonds, dat de HEERE met ulieden gemaakt had, toen bleef ik veertigdagen en veertig nachten op den berg, at geen brood, en dronk geen water.
When I had gone up into the mountain to be given the stones which was recorded the agreement which the Lord made with you, I was on the mountain for forty days and forty nights without taking food or drinking water.
ἀναβαίνοντός μου εἰς τὸ ὄρος λαβεῖν τὰς πλάκας τὰς λιθίνας πλάκας διαθήκης ἃς διέθετο κύριος πρὸς ὑμᾶς καὶ κατεγινόμεν ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον
- 10 En de HEERE gaf mij de twee stenen tafelen, met Gods vinger beschreven; en op dezelve, naar al de woorden, die de HEERE op den berg, uit het midden desvuurs, ten dage der verzameling, met ulieden gesproken had.
And the Lord gave me the two stones with writing on them done by the finger of God: on them were recorded all the words which the Lord said to you on the mountain out of the heart of the fire, on the day of the great meeting.
καὶ ἔδωκεν κύριος ἐμοὶ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας γεγραμμένας ἐν τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπ' αὐταῖς ἐγγράπτο πάντες οἱ λόγοι οὗς ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἡμέρα ἐκκλησίας
- 11 Zo geschiedde het, ten einde van veertig dagen en veertig nachten, als mij de HEERE de twee stenen tafelen, de tafelen des verbonds, gaf,
Then at the end of forty days and forty nights the Lord gave me those stones, the stones of the agreement.
καὶ ἐγένετο διὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ τεσσαράκοντα νυκτῶν ἔδωκεν κύριος ἐμοὶ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας πλάκας διαθήκης

- 12 Dat de HEERE tot mij zeide: Sta op, ga haastelijk af van hier; want uw volk, dat gij uit Egypte hebt uitgevoerd, heeft het verdorven; zij zijn haastelijk afgeweken vanden weg, dien Ik hun geboden had; zij hebben zich een gegoten beeld gemaakt.
And the Lord said to me, Get up now, and go down quickly from this place; for the people you have taken out of Egypt have given themselves over to evil; they have quickly been turned from the way in which I gave them orders to go; they have made themselves a metal image.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἀνάστηθι κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν ὅτι ἠνόμησεν ὁ λαὸς σου οὗς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα
- 13 Voorts sprak de HEERE tot mij, zeggende: Ik heb dit volk aangemerkt, en zie, het is een hardnekkig volk.
And then the Lord said to me, I have seen that this people is stiff-necked:
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με λελάληκα πρὸς σὲ ἅπασι καὶ δις λέγων ἑώρακα τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ἰδοὺ λαὸς σκληροτράχηλός ἐστιν
- 14 Laat van Mij af, dat Ik hen verdelge, en hun naam van onder den hemel uitdoe; en Ik zal u tot een machtiger en meerder volk maken, dan dit is.
Let me send destruction on them till their very name is cut off; and I will make of you a nation greater and stronger than they.
ἔασόν με ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς καὶ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτῶν ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσω σὲ εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυρὸν καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο
- 15 Toen keerde ik mij, en ging van den berg af; de berg nu brandde van vuur, en de twee tafelen des verbonds waren op beide mijn handen.
So turning round I came down from the mountain, and the mountain was burning with fire; and the two stones of the agreement were in my hands.
καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους καὶ τὸ ὄρος ἔκαιετο πυρὶ καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς δυοῖν χειρῶν μου
- 16 En ik zag toe, en ziet, gij hadt tegen den HEERE, uw God, gezondigd; gij hadt u een gegoten kalf gemaakt; gij waart haastelijk afgeweken van den weg, dien u de HEERE geboden had.
And I saw that you had done evil against the Lord, and had made for yourselves a metal image of a young ox: you had quickly been turned from the way in which the Lord had given you orders to go.
καὶ ἰδὼν ὅτι ἡμάρτετε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ ἐποιήσατε ὑμῖν ἑαυτοῖς χώνευτὸν καὶ παρέβητε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατο ὑμῖν κύριος
- 17 Toen vatte ik de twee tafelen, en wierp ze heen uit beide mijn handen, en brak ze voor uw ogen.
And I let the stones go from my hands, and they were broken before your eyes.
καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν δύο πλακῶν ἔρριψα αὐτάς ἀπὸ τῶν δύο χειρῶν μου καὶ συνέτριψα ἐναντίον ὑμῶν
- 18 En ik wierp mij neder voor het aangezicht des HEEREN, als in het eerst, veertig dagen en veertig nachten; ik at geen brood, en dronk geen water; om al uw zonde, die gij hadt gezondigd, doende dat kwaad is in des HEEREN ogen, om Hem tot toorn te verwekken.
And I went down on my face before the Lord, as at the first, for forty days and forty nights, without taking food or drinking water, because of all your sin, in doing evil in the eyes of the Lord and moving him to wrath.
καὶ ἐδεήθην ἐναντίον κυρίου δεῦτερον καθάπερ καὶ τὸ πρότερον τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ὧν ἡμάρτετε ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν παροξύναι αὐτόν
- 19 Want ik vreesde vanwege den toorn en de grimmigheid waarmede de HEERE zeer op ulieden vertoornd was, om u te verdelgen; doch de HEERE verhoorde mij ook op dat maal.
For I was full of fear because of the wrath of the Lord which was burning against you, with your destruction in view. But again the Lord's ear was open to my prayer.
καὶ ἔκφοβός εἰμι διὰ τὴν ὀργὴν καὶ τὸν θυμὸν ὅτι παροξύνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς καὶ εἰσήκουσεν κύριος ἑμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ
- 20 Ook vertoornde Zich de HEERE zeer tegen Aaron, om hem te verdelgen; doch ik bad ook ter zelve tijd voor Aaron.
And the Lord, in his wrath, would have put Aaron to death: and I made prayer for Aaron at the same time.
καὶ ἐπὶ ααρὼν ἐθυμώθη κύριος σφόδρα ἐξολεθρεῦσαι αὐτόν καὶ ηὐξάμην καὶ περὶ ααρὼν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
- 21 Maar uw zonde, het kalf, dat gij hadt gemaakt, nam ik, en verbrandde het met vuur, en stampte het, malende het wel, totdat het verdund werd tot stof; en zijn stofwierp ik in de beek, die van den berg afvliet.
And I took your sin, the image which you had made, and put it in the fire and had it hammered and crushed very small till it was only dust: and the dust I put in the stream flowing down from the mountain.
καὶ τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν ἣν ἐποιήσατε τὸν μόσχον ἔλαβον αὐτόν καὶ κατέκαισα αὐτόν ἐν πυρὶ καὶ συνέκοψα αὐτόν καταλέσας σφόδρα ἕως οὗ ἐγένετο λεπτόν καὶ ἐγενήθη ὡσεὶ κονιορτός καὶ ἔρριψα τὸν κονιορτὸν εἰς τὸν χειμάρρον τὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ ὄρους
- 22 Ook vertoorndet gij den HEERE zeer te Thab-era en te Massa, en te Kibroth-Thaava.
Again at Taberah and at Massah and at Kibroth-hattaavah you made the Lord angry.
καὶ ἐν τῷ ἐμπυρισμῷ καὶ ἐν τῷ πειρασμῷ καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν τῆς ἐπιθυμίας παροξύνοντες ἦτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν

- 23 Voorts als de HEERE ulieden zond uit dat land, dat Ik u gegeven heb; zo waart gij den mond des HEEREN, uws Gods, wederspanning, en geloofdet Hem niet, enwaart Zijn stem niet gehoorzaam.
And when the Lord sent you from Kadesh-barnea, saying, Go up and take the land which I have given you; you went against the orders of the Lord your God, and had no faith in him, and would not give ear to his voice.
καὶ ὅτε ἐξαπέστειλεν κύριος ὑμᾶς ἐκ καθῆς βαρνη λέγων ἀνάβητε καὶ κληρονομήσατε τὴν γῆν ἣν δίδωμι ὑμῖν καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ καὶ οὐκ εἰσκούσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ
- 24 Wederspanning zijt gij geweest tegen den HEERE, van de dag af, dat ik u gekend heb.
From the day when I first had knowledge of you, you have gone against the word of the Lord.
ἀπειθοῦντες ἦτε τὰ πρὸς κύριον ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐγνώσθη ὑμῖν
- 25 En ik wierp mij neder voor des HEEREN aangezicht, die veertig dagen en veertig nachten, in welke ik mij nederwierp, dewijl de HEERE gezegd had, dat Hij uverdelgen zou.
So I went down on my face in prayer before the Lord for forty days and forty nights as I did at first; because the Lord had said that he would put an end to you.
καὶ ἐδεήθην ἐναντίον κυρίου τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ὅσας ἐδεήθην εἶπεν γὰρ κύριος ἐξολεθρεύσαι ὑμᾶς
- 26 En ik bad tot den HEERE, en zeide: Heere, HEERE, verderf Uw volk en Uw erfdeel niet, dat Gij door Uw grootheid verlost hebt; dat Gij uit Egypte door een sterkehand hebt uitgevoerd.
And I made prayer to the Lord and said, O Lord God, do not send destruction on your people and your heritage, to whom, by your great power, you have given salvation, whom you have taken out of Egypt by the strength of your hand.
καὶ εὐξάμην πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπα κύριε κύριε βασιλεῦ τῶν θεῶν μὴ ἐξολεθρεύσης τὸν λαόν σου καὶ τὴν μερίδα σου ἣν ἐλυτρώσω ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ οὐς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῇ χειρὶ σου τῇ κραταίᾳ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ
- 27 Gedenk aan Uw knechten, Abraham, Izak en Jakob; zie niet op de hardigheid dezes volks, noch op zijn goddeloosheid, noch op zijn zonde;
Keep in mind your servants, Abraham, Isaac, and Jacob, not looking at the hard heart of this people, or their evil-doing and their sin:
μνήσθητι αβρααμ καὶ ἰσαακ καὶ ἰακωβ τῶν θεραπόντων σου οὓς ὄμοσας κατὰ σεαυτοῦ μὴ ἐπιβλέψης ἐπὶ τὴν σκληρότητα τοῦ λαοῦ τούτου καὶ τὰ ἀσεβήματα καὶ τὰ ἀμαρτήματα αὐτῶν
- 28 Opdat het land, van waar Gij ons hebt uitgevoerd, niet zegge: Omdat ze de HEERE niet kon brengen in het land, waarvan Hij hun gesproken had, en omdat Hij henhaatte, heeft Hij ze uitgevoerd, om hen te doden in de woestijn.
Or it may be said in the land from which you have taken them, Because the Lord was not able to take them into the land which he said he would give them, and because of his hate for them, he has taken them out to put them to death in the waste land.
μὴ εἰπῶσιν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὅθεν ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκεῖθεν λέγοντες παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπεν αὐτοῖς καὶ παρὰ τὸ μισῆσαι αὐτοὺς ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 29 Zij zijn toch Uw volk, en Uw erfdeel, dat Gij door Uw grote kracht, en door Uw uitgestrekte arm hebt uitgevoerd!
But still they are your people and your heritage, whom you took out by your great power and by your stretched-out arm.
καὶ οὗτοι λαός σου καὶ κληῖρος σου οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ
- 1 Ter zelve tijd zeide de HEERE tot mij: Houw u twee stenen tafelen, als de eerste, en klim tot Mij op dezen berg; daarna zult gij u een kist van hout maken.
At that time the Lord said to me, Make two other stones, cut like the first two, and come up to me on the mountain, and make an ark of wood.
ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ εἶπεν κύριος πρὸς με λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας ὡσπερ τὰς πρώτας καὶ ἀνάβηθι πρὸς με εἰς τὸ ὄρος καὶ ποιήσεις σεαυτῷ κιβωτὸν ξυλίνην
- 2 En Ik zal op die tafelen schrijven de woorden, die geweest zijn op de eerste tafelen, die gij gebroken hebt; en gij zult ze leggen in die kist.
And I will put on the stones the words which were on the first stones which were broken by you, and you are to put them into the ark.
καὶ γράψω ἐπὶ τὰς πλάκας τὰ ῥήματα ἃ ἦν ἐν ταῖς πλαξίν ταῖς πρώταις ἃς συνέτριψας καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰς εἰς τὴν κιβωτόν
- 3 Alzo maakte ik een kist van sittimhout, en hieuw twee stenen tafelen als de eerste; en ik klom op den berg, en de twee tafelen waren in mijn hand.
So I made an ark of hard wood, and had two stones cut like the others, and went up the mountain with the stones in my hands.
καὶ ἐποίησα κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων καὶ ἐλάξευσα τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας ὡς αἱ πρώται καὶ ἀνέβην εἰς τὸ ὄρος καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς χερσίν μου
- 4 Toen schreef Hij op de tafelen, naar het eerste schrift, de tien woorden, die de HEERE, ten dage der verzameling, op den berg, uit het midden des vuurs, tot uliedengesproken had; en de HEERE gaf ze mij.
And he put on the stones, as in the first writing, the ten rules which the Lord gave you on the mountain out of the fire on the day of the great meeting; and the Lord gave the stones to me.
καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τὰς πλάκας κατὰ τὴν γραφὴν τὴν πρώτην τοὺς δέκα λόγους οὓς ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός καὶ ἔδωκεν αὐτὰς κύριος ἐμοί
- 5 En ik keerde mij, en ging af van den berg, en legde de tafelen in de kist, die ik gemaakt had; en aldaar zijn zij, gelijk als de HEERE mij geboden heeft.
And turning round I came down from the mountain and put the stones in the ark which I had made; and there they are as the Lord gave me orders.
καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐνέβαλον τὰς πλάκας εἰς τὴν κιβωτόν ἣν ἐποίησα καὶ ἦσαν ἐκεῖ καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος

- 6 (En de kinderen Israels reisden van Beeroth-Bene-jaakan en Mosera. Aldaar stierf Aaron, en werd aldaar begraven; en zijn zoon Eleazar bediende het priesterambtin zijn plaats.
(And the children of Israel went on from Beeroth Bene-jaakan to Moserah: there death came to Aaron and he was put to rest in the earth; and Eleazar, his son, took his place as priest.
καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπῆραν ἐκ βηρωθ υἱὸν ἰακὼμ μισαδαὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν ααρων καὶ ἐτάφη ἐκεῖ καὶ ἱεράτευσεν ελεαζαρ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 7 Van daar reisden zij naar Gudgod, en van Gudgod naar Jotbath, een land van waterbeken.)
From there they went on to Gudgodah, and from Gudgodah to Jotbathah, a land of streams of water.
ἐκεῖθεν ἀπῆραν εἰς γαδγαδ καὶ ἀπὸ γαδγαδ εἰς ετεβαθα γῆ χεῖμαρροι ὕδατων
- 8 Ter zelve tijd scheidde de HEERE den stam Levi uit, om de ark des verbonds des HEEREN te dragen, om voor het aangezicht des HEEREN te staan, om Hem te dienen, en om in Zijn Naam te zegenen, tot op dezen dag.
At that time the Lord had the tribe of Levi marked out to take up the ark of the Lord's agreement, to be before the Lord and to do his work and to give blessings in his name, to this day.
ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ διέστειλεν κύριος τὴν φυλὴν τὴν λευὶ αἶρειν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου παρεστάναι ἐναντὶ κυρίου λειτουργεῖν καὶ ἐπεύχεσθαι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 9 Daarom heeft Levi geen deel noch erve met zijn broederen; de HEERE is zijn Erfdeel, gelijk als de HEERE, uw God, tot hem gesproken heeft.
For this reason Levi has no part or heritage for himself among his brothers: the Lord is his heritage, as the Lord your God said to him.)
διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν τοῖς λευίταις μερὶς καὶ κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ καθὼ εἶπεν αὐτῷ
- 10 En ik stond op den berg, als de vorige dagen, veertig dagen en veertig nachten; en de HEERE verhoorde mij ook op datzelfde maal; de HEERE heeft u niet willen verderven.
And I was in the mountain, as at the first time, for forty days and forty nights; and again the ears of the Lord were open to my prayer, and he did not send destruction on you.
κἀγὼ εἰστήκειν ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας καὶ εἰσήκουσεν κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ἐξολεθρεῦσαι ὑμᾶς
- 11 Maar de HEERE zeide tot mij: Sta op, ga op de reize, voor het aangezicht des volks, dat zij inkomen, en erven het land, dat Ik hun vaderen gezworen heb, hun te geven.
Then the Lord said to me, Get up and go on your journey before the people, so that they may go in and take the land which I said in my oath to their fathers that I would give them.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με βάδιζε ἄπαρον ἐναντίον τοῦ λαοῦ τούτου καὶ εἰσπορευέσθωσαν καὶ κληρονομεῖτωσαν τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς
- 12 Nu dan, Israel! wat eist de HEERE, uw God van u dan den HEERE, uw God, te vrezen, in al Zijn wegen te wandelen, en Hem lief te hebben, en den HEERE, uw God, te dienen, met uw ganse hart en met uw ganse ziel;
And now, Israel, what would the Lord your God have you do, but to go in the fear of the Lord your God, walking in all his ways and loving him and doing his pleasure with all your heart and all your soul,
καὶ νῦν ἰσραὴλ τί κύριος ὁ θεός σου αἰτεῖται παρὰ σοῦ ἀλλ' ἢ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ ἀγαπᾶν αὐτὸν καὶ λατρεύειν κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου
- 13 Om te houden de geboden des HEEREN, en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede, u ten goede.
Doing the orders of the Lord and keeping his laws which I give you this day for your good?
φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον ἵνα εὖ σοὶ ᾖ
- 14 Ziet, des HEEREN, uws Gods, is de hemel, en de hemel der hemelen, de aarde, en al wat daarin is.
The Lord your God is ruler of heaven, of the heaven of heavens, and of the earth with everything in it.
ἰδοὺ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ γῆ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ
- 15 Alleenlijk heeft de HEERE lust gehad aan uw vaderen, om die lief te hebben, en heeft hun zaad na hen, ulieden, uit al de volken verkoren, gelijk het te dezen dageis.
But the Lord had delight in your fathers and love for them, marking out for himself their seed after them, even you, from all peoples, as at this day.
πλὴν τοὺς πατέρας ὑμῶν προεἶλατο κύριος ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτοὺς ὑμᾶς παρὰ πάντα τὰ ἔθνη κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην
- 16 Besnijdt dan de voorhuid uws harten, en verhardt uw nek niet meer.
Let your circumcision be of the heart, and put away your pride.
καὶ περιτεμεῖσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε ἔτι
- 17 Want de HEERE, uw God, is een God der goden, en een Heere der heren; die grote, die machtige, en die vreselijke God, Die geen aangezicht aanneemt, nochgeschenk ontvangt;
For the Lord your God is God of gods and Lord of lords, the great God, strong in power and greatly to be feared, who has no respect for any man's position and takes no rewards;
ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός ὑμῶν οὗτος θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερός ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον οὐδ' οὐ μὴ λάβῃ δῶρον

- 18 Die het recht van den wees en van de weduwe doet; en den vreemdeling liefheeft, dat Hij hem brood en kleding geve.
Judging uprightly in the cause of the widow and of the child who has no father, and giving food and clothing in his mercy to the man from a strange country.
ποιῶν κρίσιν προσηλύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον δοῦναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον
- 19 Daarom zult gijlieden den vreemdeling liefhebben, want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland.
So be kind to the man from a strange country who is living among you, for you yourselves were living in a strange country in the land of Egypt.
καὶ ἀγαπήσετε τὸν προσήλυτον προσήλυτοι γὰρ ἦτε ἐν γῆ αἰγύπτῳ
- 20 Den HEERE, uw God, zult gij vrezen; Hem zult gij dienen, en Hem zult gij aanhangen, en bij Zijn Naam zweren.
Let the fear of the Lord your God be before you, give him worship and be true to him at all times, taking your oaths in his name.
κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ καὶ αὐτῷ λατρεύσεις καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὁμῆ
- 21 Hij is uw Lof, en Hij is uw God. Die bij u gedaan heeft deze grote en vreselijke dingen, die uw ogen gezien hebben.
He is your God, the God of your praise, your God who has done for you all these works of power which your eyes have seen.
οὗτος καύχημά σου καὶ οὗτος θεός σου ὅστις ἐποίησεν ἐν σοὶ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔνδοξα ταῦτα ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου
- 22 Uw vaderen togen af naar Egypte met zeventig zielen; en nu heeft u de HEERE, uw God, gesteld als de sterren des hemels in menigte.
Your fathers went down into Egypt with seventy persons; and now the Lord your God has made you like the stars of heaven in number.
ἐν ἑβδομήκοντα ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατέρες σου εἰς αἴγυπτον νυνὶ δὲ ἐποίησέν σε κύριος ὁ θεός σου ὥσει τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει
- 1 Daarom zult gij den HEERE, uw God, liefhebben, en gij zult te allen dage onderhouden Zijn bevel, en Zijn inzettingen, en Zijn rechten, en Zijn geboden.
So have love for the Lord your God, and give him worship, and keep his laws and his decisions and his orders at all times.
καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου καὶ φυλάξῃ τὰ φυλάγματα αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας
- 2 En gijlieden zult heden weten, dat ik niet spreek met uw kinderen, die het niet weten, en de onderwijzing des HEEREN, uws Gods, niet gezien hebben. Zijngrootheid, Zijn sterke hand en Zijn uitgestrekte arm;
And be certain in your minds this day; for these words are not said to your children, who have had no experience of the training of the Lord your God, and who have not seen his great power or his strong hand and his stretched-out arm,
καὶ γνώσεσθε σήμερον ὅτι οὐχὶ τὰ παιδιά ὑμῶν ὅσοι οὐκ οἶδασιν οὐδὲ εἶδον τὴν παιδείαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταῖαν καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλὸν
- 3 Daartoe Zijn tekenen en Zijn daden, die Hij in het midden van Egypte gedaan heeft, aan Farao, den koning van Egypte, en aan zijn ganse land;
Or his signs and wonders which he did in Egypt, to Pharaoh, king of Egypt, and all his land;
καὶ τὰ σημεῖα αὐτοῦ καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν ἐν μέσῳ αἰγύπτου φαραῶ βασιλεὶ αἰγύπτου καὶ πάσῃ τῇ γῆ αὐτοῦ
- 4 En wat Hij gedaan heeft aan het heir der Egyptenaren, aan deszelfs paarden en aan deszelfs wagenen; dat Hij de wateren van de Schelfzee boven hun aangezichtdeed overzwemmen, als zij ulieden van achteren vervolgden; en de HEERE verdedde hen, tot op dezen dag.
And what he did to the army of Egypt, to their horses and their war-carriages; how he made the waters of the Red Sea come up over them when they went after you, and how the Lord put an end to them even to this day;
καὶ ὅσα ἐποίησεν τὴν δύναμιν τῶν αἰγυπτίων τὰ ἄρματα αὐτῶν καὶ τὴν ἵππον αὐτῶν ὡς ἐπέκλυσεν τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς ἐπὶ προσώπου αὐτῶν καταδιωκόντων αὐτῶν ἐκ τῶν ὀπίσω ὑμῶν καὶ ἀπόλεσεν αὐτοὺς κύριος ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας
- 5 En wat Hij ulieden gedaan heeft in de woestijn, totdat gij gekomen zijt aan deze plaats.
And what he did for you in the waste land, till you came to this place;
καὶ ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον
- 6 Daarboven, wat Hij gedaan heeft aan Dathan, en aan Abiram, zonen van Eliab, den zoon van Ruben; hoe de aarde haar mond opendeed, en hen verslond met hunhuisgezinnen, en hun tenten, ja, al wat bestond, dat hun aanging, in het midden van gans Israel.
And what he did to Dathan and Abiram, the sons of Eliab, the son of Reuben; when they went down into the open mouth of the earth, with their families and their tents and every living thing which was theirs, before the eyes of all Israel:
καὶ ὅσα ἐποίησεν τῷ δαθαν καὶ ἀβιρων υἱοῖς ελιαβ υἱοῦ ρουβην οὗς ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ πάντα αὐτῶν τὴν ὑπόστασιν τὴν μετ' αὐτῶν ἐν μέσῳ παντὸς ἰσραηλ
- 7 Want het zijn uw ogen, die gezien hebben al dit grote werk des HEEREN, dat Hij gedaan heeft.
But your eyes have seen all the great works of the Lord which he has done.
ὅτι οἱ ὀφθαλμοί ὑμῶν ἐώρακαν πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὰ μεγάλα ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν σήμερον

- 8 Houdt dan alle geboden, die ik u heden gebiede; opdat gij gesterkt wordt en inkomt, en erft het land, waarheen gij overtrekt, om dat te erven;
 So keep all the orders which I give you today, so that you may be strong, and go in and take the land which is to be your heritage;
 και φυλάξεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομήσατε αὐτήν
- 9 En opdat gij de dagen verlengt in het land, dat de HEERE uw vaderen gezworen heeft, aan hen en aan hun zaad te geven; een land, vloeiende van melk en honig.
 And that your days may be long in the land which the Lord gave by an oath to your fathers and to their seed after them, a land flowing with milk and honey.
 ἵνα μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι
- 10 Want het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven, is niet als Egypteland, van waar gij uitgegaan zijt, hetwelk gij bezaaidet met uw zaad, en bewaterdet met uw gang, als een kruidhof.
 For the land where you are going is not like the land of Egypt from which you have come, where you put in your seeds, watering them with your foot, like a planted garden:
 ἔστιν γὰρ ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύη ἐκεῖ κληρονομήσατε αὐτήν οὐχ ὡσπερ ἡ γῆ αἰγύπτου ἐστὶν ὅθεν ἐκτεπόρευσθε ἐκεῖθεν ὅταν σπεύρωσιν τὸν σπόρον καὶ ποτίζωσιν τοὺς ποσίιν ὡσεὶ κῆπον λαχανείας
- 11 Maar het land, waarheen gij overtrekt, om dat te erven, is een land van bergen en van dalen; het drinkt water bij den regen des hemels;
 But the land where you are going is a land of hills and valleys, drinking in the rain of heaven:
 ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύη ἐκεῖ κληρονομήσατε αὐτήν γῆ ὄρεινῆ καὶ πεδινῆ ἐκ τοῦ ὑετοῦ τοῦ οὐρανοῦ πίνεται ὕδωρ
- 12 Een land, dat de HEERE, uw God, bezorgt; de ogen des HEEREN, uws Gods, zijn gedurig daarop, van het begin des jaars tot het einde des jaars.
 A land cared for by the Lord your God: the eyes of the Lord your God are on it at all times from one end of the year to the other.
 γῆ ἣν κύριος ὁ θεός σου ἐπισκοπεῖται αὐτήν διὰ παντός οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπ' αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἕως συντελείας τοῦ ἐνιαυτοῦ
- 13 En het zal geschieden, zo gij naastiglijk zult horen naar Mijn geboden, die Ik u heden gebiede, om den HEERE, uw God, lief te hebben, en Hem te dienen, met uw ganse hart en met uw ganse ziel;
 And it will be that if you truly give ear to the orders which I put before you this day, loving the Lord your God and worshipping him with all your heart and all your soul,
 ἐὰν δὲ ἀκοῆ εἰσακούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου
- 14 Zo zal Ik den regen uws lands geven te Zijner tijd, vroegen regen en spaden regen, opdat gij uw koren, en uw most, en uw olie inzamelt.
 Then I will send rain on your land at the right time, the early rains and the late rains, so that you may get in your grain and your wine and your oil.
 καὶ δώσει τὸν ὑετὸν τῇ γῆ σου καθ' ὅραν πρόμιον καὶ ὄψιμον καὶ εἰσοίσεις τὸν σῖτόν σου καὶ τὸν οἶνόν σου καὶ τὸ ἔλαιόν σου
- 15 En Ik zal kruid geven op uw veld voor uw beesten; en gij zult eten en verzadigd worden.
 And I will give grass in your fields for your cattle, so that you may have food in full measure.
 καὶ δώσει χορτάσματα ἐν τοῖς ἀγροῖς σου τοῖς κτήνεσίν σου καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεῖς
- 16 Wacht uzelve, dat ulieder hart niet verleid worde, dat gij afwijkt, en andere goden dient, en u voor die buigt;
 But take care that your hearts are not turned to false ways so that you become servants and worshippers of other gods;
 πρόσεχε σεαυτῷ μὴ πλατυνθῆ ἡ καρδία σου καὶ παραβῆτε καὶ λατρεύσητε θεοὺς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς
- 17 Dat de toorn des HEEREN tegen ulieden ontsteke, en Hij den hemel toesluite, dat er geen regen zij, en het aardrijk zijn gewas niet geve; en gij haastelijk omkomt van het goede land, dat u de HEERE geeft.
 For if you do so, the wrath of the Lord will be burning against you, and the heaven will be shut up so that there is no rain and the land will give no fruit; and in a very little time you will be cut off from the good land which the Lord is giving you.
 καὶ θυμοθεῖς ὀργῆ κύριος ἐφ' ὑμῖν καὶ συσχῆ τὸν οὐρανόν καὶ οὐκ ἔσται ὑετός καὶ ἡ γῆ οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς καὶ ἀπολεισθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος ὑμῖν
- 18 Legt dan deze mijn woorden in uw hart, en in uw ziel, en bindt ze tot een teken op uw hand, dat zij tot voorhoofdspanzelen zijn tussen uw ogen;
 So keep these words deep in your heart and in your soul, and have them fixed on your hand for a sign and marked on your brow;
 καὶ ἐμβαλεῖτε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν καὶ ἀφάψετε αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς ὑμῶν καὶ ἔσται ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν
- 19 En leert die uw kinderen, sprekende daarvan, als gij in uw huis zit, en als gij op den weg gaat, en als gij nederligt, en als gij opstaat;
 Teaching them to your children, and talking of them when you are at rest in your house or walking by the way, when you go to sleep and when you get up:
 καὶ διδάξετε αὐτὰ τὰ τέκνα ὑμῶν λαλεῖν αὐτὰ καθημένους ἐν οἴκῳ καὶ πορευομένους ἐν ὁδῷ καὶ κοιταζομένους καὶ διανισταμένους
- 20 En schrijft ze op de posten van uw huis, en aan uw poorten;
 Writing them on the pillars of your houses and over the doors of your towns:
 καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκῶν ὑμῶν καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν

- 21 Opdat uw dagen, en de dagen uwer kinderen, in het land, dat de HEERE uw vaderen gezworen heeft hun te geven, vermenigvuldigen, gelijk de dagen des hemelsop de aarde.
So that your days, and the days of your children, may be long in the land which the Lord by his oath to your fathers said he would give them, like the days of the eternal heavens.
ἵνα πολυημερεύσητε καὶ αἱ ἡμέραι τῶν υἱῶν ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς
- 22 Want zo gij naarstiglijk houdt al deze geboden, die ik u gebiede om die te doen, den HEERE, uw God, liefhebbende, wandelende in al Zijn wegen, en Hemaanhangende;
For if you take care to keep all the orders which I give you, and to do them; loving the Lord your God and walking in all his ways and being true to him:
καὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῆ ἀκούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον ποιεῖν ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ προσκολλᾶσθαι αὐτῷ
- 23 Zo zal de HEERE al deze volken voor uw aangezicht uit de bezitting verdrijven, en gij zult erfelijk bezitten groter en machtiger volken, dan gij zijt.
Then the Lord will send these nations in flight before you, and you will take the lands of nations greater and stronger than yourselves.
καὶ ἐκβαλεῖ κύριος πάντα τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ κληρονομήσετε ἔθνη μέγαρα καὶ ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς
- 24 Alle plaats, waar uw voetzool op treedt, zal de uwe zijn; van de woestijn en den Libanon, van de rivier, de rivier Frath, tot aan de achterste zee, zal uw landpale zijn.
Every place where you put your foot will be yours: from the waste land and Lebanon, from the river, the river Euphrates as far as the Great Sea, will be the limits of your land.
πάντα τὸν τόπον οὗ ἐὰν πατήσῃ τὸ ἴχνος τοῦ ποδὸς ὑμῶν ὑμῖν ἔσται ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ ἀντιλίβανου καὶ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐπὶ δυσμῶν ἔσται τὰ ὄριά σου
- 25 Niemand zal voor uw aangezicht bestaan; de HEERE, uw God, zal uw schrik en uw vreze geven over al het land, waarop gij treden zult, gelijk als Hij tot ugesproken heeft.
All people will give way before you: for the Lord your God will put the fear of you on all the land through which you go, as he has said.
οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπον ὑμῶν τὸν τρόμον ὑμῶν καὶ τὸν φόβον ὑμῶν ἐπιθήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς ἐφ' ἧς ἐὰν ἐπιβῆτε ἐπ' αὐτῆς ὃν τρόπον ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς
- 26 Ziet, ik stel ulieden heden voor, zegen en vloek:
Today I put before you a blessing and a curse:
ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον εὐλογίαν καὶ κατάραν
- 27 Den zegen, wanneer gij horen zult naar de geboden des HEEREN, uws Gods, die ik u heden gebiede;
The blessing if you give ear to the orders of the Lord your God, which I give you this day:
τὴν εὐλογίαν ἐὰν ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον
- 28 Maar den vloek, zo gij niet horen zult naar de geboden des HEEREN, uws Gods, en afwijkt van den weg, dien ik u heden gebiede, om andere goden na te wandelen, die gij niet gekend hebt.
And the curse if you do not give ear to the orders of the Lord your God, but let yourselves be turned from the way which I have put before you this day, and go after other gods which are not yours.
καὶ τὰς κατάρας ἐὰν μὴ ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον καὶ πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλαμην ὑμῖν πορευθέντες λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ οἴδατε
- 29 En het zal geschieden, als u de HEERE, uw God, zal hebben ingebracht in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven; dan zult gij den zegen uitspreken op den berg Gerizim, en den vloek op den berg Ebal.
And when the Lord your God has taken you into the land of your heritage, you are to put the blessing on Mount Gerizim and the curse on Mount Ebal.
καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεὸς σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν διαβαίνεις ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν καὶ δώσεις τὴν εὐλογίαν ἐπ' ὄρος γαριζὶν καὶ τὴν κατάραν ἐπ' ὄρος γαιβαλ.
- 30 Zijn zij niet aan gene zijde van de Jordaan, achter den weg van den ondergang der zon, in het land der Kanaanieten, die in het vlakke veld wonen, tegenover Gilgal, bij de eikenbossen van Moreh?
Are they not on the other side of Jordan, looking west, in the land of the Canaanites living in the Arabah, opposite Gilgal, by the holy tree of Moreh?
οὐκ ἰδοὺ ταῦτα πέραν τοῦ ἰορδάνου ὀπίσω ὁδὸν δυσμῶν ἡλίου ἐν γῆ χανααν τὸ κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ γολγολ πλησίον τῆς δρυὸς τῆς ὑψηλῆς
- 31 Want gijlieden zult over de Jordaan gaan, dat gij inkomet om te erven dat land, dat de HEERE, uw God, u geven zal; en gij zult het erfelijk bezitten, en daarin wonen.
For you are about to go over Jordan to take the heritage which the Lord your God is giving you, and it will be your resting-place.
ὕμεῖς γὰρ διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην εἰσελθόντες κληρονομήσαι τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας καὶ κληρονομήσετε αὐτήν καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ
- 32 Neemt dan waar te doen al de inzettingen en de rechten, die ik u heden voorstel.
And you are to take care to keep all the laws and the decisions which I put before you today.
καὶ φυλάξεσθε τοῦ ποιεῖν πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις ταύτας ὅσας ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον

- 1** Dit zijn de inzettingen en de rechten, die gijlieden zult waarnemen om te doen, in dat land, hetwelk u de HEERE, uwer vaderen God, gegeven heeft, om het te erven; al de dagen, die gijlieden op den aardbodem leeft.
 These are the laws and the decisions which you are to keep with care in the land which the Lord, the God of your fathers, has given you to be your heritage all the days of your life on earth.
 και ταυτα τα προστάγματα και αι κρίσεις ἃς φυλάσσετε τοῦ ποιεῖν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ὑμεῖς ζητεῖτε ἐπὶ τῆς γῆς
- 2** Gij zult ganselijk vernielen al de plaatsen, alwaar de volken, die gij zult erven, hun goden gediend hebben; op de hoge bergen, en op de heuvelen, en onder allengroenen boom.
 You are to give up to the curse all those places where the nations, whom you are driving out, gave worship to their gods, on the high mountains and the hills and under every green tree:
 ἀπολεία ἀπολείτε πάντας τοὺς τόπους ἐν οἷς ἐλάτρευσαν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὓς ὑμεῖς κληρονομεῖτε αὐτούς ἐπὶ τῶν ὄρεων τῶν ὑψηλῶν και ἐπὶ τῶν θινῶν και ὑποκάτω δένδρου δασέος
- 3** En gij zult hun altaren afwerpen, en hun opgerichte beelden verbreken, en hun bossen met vuur verbranden, en de gesneden beelden hunner goden nederhouden; engij zult hun naam te niet doen uit diezelfde plaats.
 Their altars and their pillars are to be broken down, and their holy trees burned with fire, and the images of their gods cut down; you are to take away their names out of that place.
 και κατασκάψετε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν και συντριψετε τὰς στήλας αὐτῶν και τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε και τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρὶ και ἀπολείται τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκεῖνου
- 4** Gij zult den HEERE, uw God, alzo niet doen!
 Do not so to the Lord your God.
 οὐ ποιήσετε οὕτως κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν
- 5** Maar naar de plaats, die de HEERE, uw God, uit al uw stammen verkiesen zal, om Zijn Naam aldaar te zetten, naar Zijn woning zult gijlieden vragen, en daarheen zult gij komen;
 But let your hearts be turned to the place which will be marked out by the Lord your God, among your tribes, to put his name there;
 ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν ὑμῶν ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐπικληθῆναι και ἐκζητήσετε και εἰσελεύσεσθε ἐκεῖ
- 6** En daarheen zult gijlieden brengen uw brandofferen, en uw slachtofferen, en uw tienden, en het heoffer uwer hand, en uw geloften, en uw vrijwillige offeren, en deerstgeboorten uwer runderen en uwer schapen.
 And there you are to take your burned offerings and other offerings, and the tenth part of your goods, and the offerings to be lifted up to the Lord, and the offerings of your oaths, and those which you give freely from the impulse of your hearts, and the first births among your herds and your flocks;
 και οἴσετε ἐκεῖ τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν και τὰ θυσιάσματα ὑμῶν και τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν και τὰς εὐχὰς ὑμῶν και τὰ ἐκούσια ὑμῶν και τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν ὑμῶν και τῶν προβάτων ὑμῶν
- 7** En aldaar zult gijlieden voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, eten en vrolijk zijn, gijlieden en uw huizen, over alles, waaraan gij uw hand geslagen hebt, waarin u de HEERE, uw God, gezegend heeft.
 There you and all your families are to make a feast before the Lord your God, with joy in everything to which you put your hand, because the Lord has given you his blessing.
 και φάγεσθε ἐκεῖ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν και εὐφρανθήσεσθε ἐπὶ πάνσιν οὓς ἂν τὴν χεῖρα ἐπιβάλητε ὑμεῖς και οἱ οἴκοι ὑμῶν καθότι εὐλόγησέν σε κύριος ὁ θεός σου
- 8** Gij zult niet doen naar alles, wat wij hier heden doen, een ieder al wat in zijn ogen recht is.
 You are not to do things then in the way in which we now do them here, every man as it seems right to him:
 οὐ ποιήσετε πάντα ἃ ὑμεῖς ποιοῦμεν ὧδε σήμερον ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ
- 9** Want gij zijt tot nu toe niet gekomen in de rust en in de erfenis, die de HEERE, uw God, u geven zal.
 For you have not come to the rest and the heritage which the Lord your God is giving you.
 οὐ γὰρ ἤκατε ἕως τοῦ νῦν εἰς τὴν κατάπαυσιν και εἰς τὴν κληρονομίαν ἣν κύριος ὁ θεός ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν
- 10** Maar gij zult over de Jordaan gaan, en wonen in het land, dat u de HEERE, uw God, zal doen erven; en Hij zal u rust geven van al uw vijanden rondom, en gij zult zeker wonen.
 But when you have gone over Jordan and are living in the land which the Lord your God is giving you as your heritage, and when he has given you rest from all those on every side who are fighting against you, and you are living there safely;
 και διαβήσεσθε τὸν ἰορδάνην και κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός ὑμῶν κατακληρονομεῖ ὑμῖν και καταπαύσει ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν κύκλῳ και κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας
- 11** Dan zal er een plaats zijn, die de HEERE, uw God, verkiesen zal, om Zijn Naam aldaar te doen wonen; daarheen zult gij brengen alles, wat ik u gebiede: uw brandofferen, en uw slachtofferen, uw tienden, en het heoffer uwer hand, en alle keur uwer geloften, die gij den HEERE beloven zult.
 Then there will be a place marked out by the Lord your God as the resting-place for his name, and there you will take all the things which I give you orders to take: your burned offerings and other offerings, and the tenth part of your goods, and the offerings to be lifted up, and the offerings of your oaths which you make to the Lord;
 και ἔσται ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός ὑμῶν ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκεῖ οἴσετε πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν και τὰ θυσιάσματα ὑμῶν και τὰ ἐπιδικάτα ὑμῶν και τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν και τὰ δόματα ὑμῶν και πᾶν ἐκλεκτὸν τῶν δώρων ὑμῶν ὅσα ἐὰν εὕξησθε τῷ θεῷ ὑμῶν

- 12 En gij zult vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, gijlieden, en uw zonen, en uw dochteren, en uw dienstknechten, en uw dienstmaagden, en de Leviet, die in uw poorten is; want hij heeft geen deel noch erve met ulieden.
 And you will be glad before the Lord your God, you and your sons and your daughters, and your men-servants and your women-servants, and the Levite who is with you in your house, because he has no part or heritage among you.
 και εὐφρανθήσεσθε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν οἱ παῖδες ὑμῶν καὶ αἱ παιδίσκαι ὑμῶν καὶ ὁ λευίτης ὁ ἐπὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερίς οὐδὲ κλῆρος μεθ' ὑμῶν
- 13 Wacht u, dat gij uw brandofferen niet offert in alle plaats, die gij zien zult.
 Take care that you do not make your burned offerings in any place you see:
 πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἀνενέγκῃς τὰ ὀλοκαυτώματά σου ἐν παντὶ τόπῳ οὐ ἂν ἴδῃς
- 14 Maar in de plaats, die de HEERE in een uwer stammen zal verkiezen, daar zult gij uw brandofferen offeren, en daar zult gij doen al wat ik u gebiede.
 But in the place marked out by the Lord in one of your tribes, there let your burned offerings be offered, and there do what I have given you orders to do.
 ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν σου ἐκεῖ ἀνοίσεις τὰ ὀλοκαυτώματά σου καὶ ἐκεῖ ποιήσεις πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον
- 15 Doch naar allen lust uwer ziel zult gij slachten en vlees eten, naar den zegen des HEEREN, uws Gods, dien Hij u geeft, in al uw poorten; de onreine en de reine zaldaarvan eten, als van een ree, en als van een hert.
 Only you may put to death animals, such as the gazelle or the roe, for your food in any of your towns, at the desire of your soul, in keeping with the blessing of the Lord your God which he has given you: the unclean and the clean may take of it.
 ἀλλ' ἢ ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ σου θύσεις καὶ φάγη κρέα κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἣν ἔδωκέν σοι ἐν πάσῃ πόλει ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸ αὐτὸ φάγεται αὐτὸ ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον
- 16 Alleenlijk het bloed zult gijlieden niet eten; gij zult het op de aarde uitgieten als water.
 But you may not take the blood for food, it is to be drained out on the earth like water.
 πλὴν τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ
- 17 Gij zult in uw poorten niet mogen eten de tienden van uw koren, en van uw most, en van uw olie, noch de eerstgeboorten van uw runderen en van uw schapen, noch enige uwer geloften, die gij zult hebben beloofd, noch uw vrijwillige offeren, noch het heoffer uwer hand.
 In your towns you are not to take as food the tenth part of your grain, or of your wine or your oil, or the first births of your herds or of your flocks, or anything offered under an oath, or freely offered to the Lord, or given as a lifted offering;
 οὐ δυνήσῃ φαγεῖν ἐν ταῖς πόλεσίν σου τὸ ἐπιδέκατον τοῦ σίτου σου καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου καὶ πάσας εὐχὰς ὅσας ἂν εὐξήσῃ καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν
- 18 Maar gij zult dat eten voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, in de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal, gij, en uw zoon, en uw dochter, en uw dienstknecht, en uw dienstmaagd, en de Leviet, die in uw poorten is; en gij zult vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, over alles, waaraan gij uw handen geslagen hebt.
 But they will be your food before the Lord your God in the place of his selection, where you may make a feast of them, with your son and your daughter, and your man-servant and your woman-servant, and the Levite who is living with you: and you will have joy before the Lord your God in everything to which you put your hand.
 ἀλλ' ἢ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου φάγη αὐτὰ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου αὐτῷ σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ πάντα οὐ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χειρὰ σου
- 19 Wacht u, dat gij den Leviet niet verlaat, al uw dagen in uw land.
 See that you do not give up caring for the Levite as long as you are living in your land.
 πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν λευίτην πάντα τὸν χρόνον ὅσον ἂν ζῆς ἐπὶ τῆς γῆς
- 20 Wanneer de HEERE, uw God, uw landpale zal verwijd hebben, gelijk als Hij tot u gesproken heeft, en gij zeggen zult: Ik zal vlees eten; dewijl uw ziel lust heeft vleeste eten, zo zult gij vlees eten, naar allen lust uwer ziel.
 When the Lord your God makes wide the limit of your land, as he has said, and you say, I will take flesh for my food, because you have a desire for it; then you may take whatever flesh you have a desire for.
 ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὄρια σου καθάπερ ἐλάλησέν σοι καὶ ἐρεῖς φάγομαι κρέα ἐὰν ἐπιθυμήσῃ ἡ ψυχὴ σου ὥστε φαγεῖν κρέα ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ τῆς ψυχῆς σου φάγη κρέα

- 21 Zo de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te zetten, verre van u zal zijn, zo zult gij slachten van uw runderen en van uw schapen, diede HEERE u gegeven heeft, gelijk als ik u geboden heb; en gij zult eten in uw poorten, naar allen lust uwer ziel.
If the place marked out by the Lord your God as the resting-place for his name is far away from you, then take from your herds and from your flocks which the Lord has given you, as I have said, and have a meal of it in the towns where you may be living.
ἐὰν δὲ μακρότερον ἀπέχη σου ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ καὶ θύσεις ἀπὸ τῶν βοῶν σου καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων σου ὧν ἂν δῶ ὁ θεός σοι ὃν τρόπον ἐνετελείμην σοὶ καὶ φάγη ἐν ταῖς πόλεσίν σου κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου
- 22 Doch gelijk als een ree en een hert gegeten wordt, alzo zult gij dat eten; de onreine en de reine zullen het te zamen eten.
It will be your food, like the gazelle and the roe; the unclean and the clean may take of it.
ὡς ἐσθεται ἡ δορκὰς καὶ ἡ ἔλαφος οὕτως φάγη αὐτό ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως ἐδεται
- 23 Alleen houdt vast, dat gij het bloed niet eet; want het bloed is de ziel; daarom zult gij de ziel met het vlees niet eten;
But see that you do not take the blood for food; for the blood is the life; and you may not make use of the life as food with the flesh.
πρόσεχε ἰσχυρῶς τοῦ μὴ φαγεῖν αἷμα ὅτι τὸ αἷμα αὐτοῦ ψυχὴ οὐ βρωθήσεται ἢ ψυχὴ μετὰ τῶν κρεῶν
- 24 Gij zult dat niet eten; op de aarde zult gij het uitgieten als water;
Do not take it for food but let it be drained out on the earth like water.
οὐ φάγεσθε ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ
- 25 Gij zult dat niet eten; opdat het u, en uw kinderen na u, welga, als gij zult gedaan hebben, wat recht is in de ogen des HEEREN.
Do not take it for food; so that it may be well for you and for your children after you, while you do what is right in the eyes of the Lord.
οὐ φάγη αὐτό ἵνα εὖ σοὶ γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ ἐὰν ποιήσης τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου
- 26 Doch uw heilige dingen, die gij hebben zult, en uw geloften zult gij opnemen, en komen tot de plaats, die de HEERE verkiezen zal;
But the holy things which you have, and the offerings of your oaths, you are to take to the place which will be marked out by the Lord:
πλὴν τὰ ἁγία σου ἐὰν γένηται σοὶ καὶ τὰς εὐχὰς σου λαβῶν ἤξεις εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ
- 27 En gij zult uw brandofferen, het vlees en het bloed, bereiden op het altaar des HEEREN, uws Gods; en het bloed uwer slachtofferen zal op het altaar des HEEREN, uws Gods, worden uitgegoten; maar het vlees zult gij eten.
Offering the flesh and the blood of your burned offerings on the altar of the Lord your God; and the blood of your offerings is to be drained out on the altar of the Lord your God, and the flesh will be your food.
καὶ ποιήσεις τὰ ὀλοκαυτώματά σου τὰ κρέα ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου τὸ δὲ αἷμα τῶν θυσιῶν σου προσχεεῖς πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου τὰ δὲ κρέα φάγη
- 28 Neemt waar, en hoort al deze woorden, die ik u gebiede, opdat het u, en uw kinderen na u, welga tot in eeuwigheid, als gij zult gedaan hebben wat goed en recht is in de ogen des HEEREN, uws Gods.
Take note of all these orders I am giving you and give attention to them, so that it may be well for you and for your children after you for ever, while you do what is good and right in the eyes of the Lord your God.
φύλασσοι καὶ ἄκουε καὶ ποιήσεις πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ ἵνα εὖ σοὶ γένηται καὶ τοῖς υἱοῖς σου δι' αἰῶνος ἐὰν ποιήσης τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου
- 29 Wanneer de HEERE, uw God, voor uw aangezicht zal hebben uitgeroeid de volken, naar dewelke gij heengaat, om die erfelijk te bezitten; en gij die erfelijk zult bezitten, en in hun land wonen;
When the people of the land where you are going have been cut off before you by the Lord your God, and you have taken their land and are living in it;
ἐὰν δὲ ἐξολεθρευθῇ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη εἰς οὓς σὺ εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομήσῃ τὴν γῆν αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου καὶ κατακληρονομήσῃ αὐτοὺς καὶ κατοικήσῃ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν
- 30 Wacht u, dat gij niet verstrikt wordt achter hen, nadat zij voor uw aangezicht zullen verdelgd zijn; en dat gij niet vraagt naar hun goden, zeggende: Gelijk als deze volken hun goden gediend hebben, alzo zal ik ook doen.
After their destruction take care that you do not go in their ways, and that you do not give thought to their gods, saying, How did these nations give worship to their gods? I will do as they did.
πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐκζητήσης ἐπακολουθῆσαι αὐτοῖς μετὰ τὸ ἐξολεθρευθῆναι αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου οὐ μὴ ἐκζητήσης τοὺς θεοὺς αὐτῶν λέγων πῶς ποιοῦσιν τὰ ἔθνη ταῦτα τοῖς θεοῖς αὐτῶν ποιήσω κάγω
- 31 Gij zult alzo niet doen den HEERE, uw God; want al wat den HEERE een gruwel is, dat Hij haat, hebben zij hun goden gedaan; want zij hebben ook hun zonen en hun dochteren met vuur verbrand voor hun goden.
Do not so to the Lord your God: for everything which is disgusting to the Lord and hated by him they have done in honour of their gods: even burning their sons and daughters in the fire to their gods.
οὐ ποιήσεις οὕτως κυρίῳ τῷ θεῷ σου τὰ γὰρ βδελύγματα ἃ κύριος ἐμίσησεν ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ὅτι τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν κατακαίουσιν ἐν πυρὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν

- 1** Wanneer een profeet, of dromen-dromer, in het midden van u zal opstaan, en u geven een teken of wonder;
If ever you have among you a prophet or a dreamer of dreams and he gives you a sign or a wonder,
 πάν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον τοῦτο φυλάξῃ ποιεῖν οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτὸ οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ' αὐτοῦ
- 2** En dat teken of dat wonder komt, dat hij tot u gesproken had, zeggende: Laat ons andere goden, die gij niet gekend hebt, navolgen en hen dienen;
And the sign or the wonder takes place, and he says to you, Let us go after other gods, which are strange to you, and give them worship;
 ἐὰν δὲ ἀναστῆ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος ἐνύπνιον καὶ δῶ σοι σημεῖον ἢ τέρας
- 3** Gij zult naar de woorden van dien profeet, of naar dien dromen-dromer niet horen; want de HEERE, uw God, verzoekt ulieden, om te weten, of gij den HEERE, uw God, liefhebt met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
Then give no attention to the words of that prophet or that dreamer of dreams: for the Lord your God is testing you, to see if all the love of your heart and soul is given to him.
 καὶ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησεν πρὸς σὲ λέγων πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ οἶδατε
- 4** Den HEERE, uw God, zult gij navolgen, en Hem vrezen, en Zijn geboden zult gij houden, en Zijn stem gehoorzaam zijn, en Hem dienen, en Hem aanhangen.
But keep on in the ways of the Lord your God, fearing him and keeping his orders and hearing his voice, worshipping him and being true to him.
 οὐκ ἀκούσεσθε τῶν λόγων τοῦ προφήτου ἐκείνου ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τὸ ἐνύπνιον ἐκεῖνο ὅτι πειράζει κύριος ὁ θεὸς ὑμᾶς εἰδέναι εἰ ἀγαπᾶτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν
- 5** En diezelfde profeet, of dromen-dromer, zal gedood worden; want hij heeft tot een afval gesproken tegen den HEERE, uw God, Die ulieden uit Egypteland heeft uitgevoerd, en u uit het diensthuis verlost; om u af te drijven van den weg, dien u de HEERE, uw God, geboden heeft, om daarin te wandelen. Zo zult gij het boze uithet midden van u wegdoen.
And that prophet or that dreamer of dreams is to be put to death; for his words were said with the purpose of turning you away from the Lord your God, who took you out of the land of Egypt and made you free from the prison-house; and of forcing you out of the way in which the Lord your God has given you orders to go. So you are to put away the evil from among you.
 ὁπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθε καὶ αὐτὸν φοβηθήσεσθε καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσεσθε καὶ αὐτῷ προστεθήσεσθε
- 6** Wanneer uw broeder, de zoon uwer moeder, of uw zoon, of uw dochter, of de vrouw van uw schoot, of uw vriend, die als uw ziel is, u zal aanporren in heheimelijke, zeggende: Laat ons gaan, en dienen andere goden, die gij niet gekend hebt, gij noch uw vaderen;
If your brother, the son of your mother, or your son or your daughter or the wife of your heart, or the friend who is as dear to you as your life, working on you secretly says to you, Let us go and give worship to other gods, strange to you and to your fathers;
 καὶ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἢ ὁ τὸ ἐνύπνιον ἐνυπνιαζόμενος ἐκεῖνος ἀποθανεῖται ἐλάλησεν γὰρ πλανησαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου τοῦ λυτρωσαμένου σε ἐκ τῆς δουλείας ἐξῶσαι σε ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεὸς σου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ καὶ ἀφανιεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν
- 7** Van de goden der volken, die rondom u zijn, nabij u, of verre van u, van het ene einde der aarde tot aan het andere einde der aarde;
Gods of the peoples round about you, near or far, from one end of the earth to the other;
 ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ σε ὁ ἀδελφός σου ἐκ πατρὸς σου ἢ ἐκ μητρὸς σου ἢ ὁ υἱός σου ἢ ἡ θυγάτηρ σου ἢ ἡ γυνὴ ἢ ἐν κόλπῳ σου ἢ ὁ φίλος ὁ ἴσος τῆς ψυχῆς σου λάθρα λέγων βαδίσωμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ ᾔδεις σὺ καὶ οἱ πατέρες σου
- 8** Zo zult gij hem niet ter wille zijn, en naar hem niet horen; ook zal uw oog hem niet verschonen, en gij zult u niet ontfermen, noch hem verbergen;
Do not be guided by him or give attention to him; have no pity on him or mercy, and give him no cover;
 ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν τῶν ἐγγιζόντων σοι ἢ τῶν μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς
- 9** Maar gij zult hem zekerlijk doodslaan; uw hand zal eerst tegen hem zijn, om hem te doden, en daarna de hand des gansen volks.
But put him to death without question; let your hand be the first stretched out against him to put him to death, and then the hands of all the people.
 οὐ συνθελήσεις αὐτῷ καὶ οὐκ εἰσακούσῃ αὐτοῦ καὶ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἐπιποθήσεις ἐπ' αὐτῷ οὐδ' οὐ μὴ σκεπάσῃς αὐτόν
- 10** En gij zult hem met stenen stenigen, dat hij sterfe; want hij heeft u gezocht af te drijven van den HEERE, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgevoerd heeft.
Let him be stoned with stones till he is dead; because it was his purpose to make you false to the Lord your God, who took you out of the land of Egypt, out of the prison-house.
 ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ αὐτοῦ αἱ χεῖρες σου ἔσονται ἐπ' αὐτὸν ἐν πρώτοις ἀποκτεῖναι αὐτόν καὶ αἱ χεῖρες παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτῳ
- 11** Opdat gans Israel het hore en vreze, en niet voortvare te doen naar dit boze stuk in het midden van u.
And all Israel, hearing of it, will be full of fear, and no one will again do such evil as this among you.
 καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις καὶ ἀποθανεῖται ὅτι ἐζήτησεν ἀποστῆσαι σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας
- 12** Wanneer gij van een uwer steden, die de HEERE, uw God, u geeft, om aldaar te wonen, zult horen zeggen:
And if word comes to you, in one of the towns which the Lord your God is giving you for your resting-place,
 καὶ πᾶς ἰσραηλ ἀκούσας φοβηθήσεται καὶ οὐ προσθήσουσιν ἔτι ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν

- 13 Er zijn mannen, Belials-kinderen, uit het midden van u uitgegaan, en hebben de inwoners hunner stad aangedreven, zeggende: Laat ons gaan, en dienen anderegoden, die gij niet gekend hebt; **That good-for-nothing persons have gone out from among you, turning the people of their town from the right way and saying, Let us go and give worship to other gods, of whom you have no knowledge;**
 ἐὰν δὲ ἀκούσης ἐν μιᾷ τῶν πόλεων σου ὃν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι κατοικεῖν σε ἐκεῖ λεγόντων
- 14 Zo zult gij onderzoeken, en naspeuren, en wel navragen; en ziet, het is de waarheid, de zaak is zeker, zulk een gruwel is in het midden van u gedaan; **Then let a full search be made, and let questions be put with care; and if it is true and certain that such a disgusting thing has been done among you;**
 ἐξήλθοσαν ἄνδρες παράνομοι ἐξ ὑμῶν καὶ ἀπέστησαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν πόλιν αὐτῶν λέγοντες πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοὺς ἑτέροις οὓς οὐκ ᾔδειτε
- 15 Zo zult gij de inwoners derzelver stad ganselijk slaan met de scherpte des zwaards, verbannende haar, en alles, wat daarin is, ook haar beesten, met de scherpte deszwaards. **Then take up arms against the people of that town and give it up to the curse, with all its cattle and everything in it.**
 καὶ ἐρωτήσεις καὶ ἐραυνήσεις σφόδρα καὶ ἰδοὺ ἀληθῆς σαφῶς ὁ λόγος γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ὑμῖν
- 16 En al haar roof zult gij verzamelen in het midden van haar straat, en den HEERE, uw God, die stad en al haar roof ganselijk met vuur verbranden; en zij zal eenhoop zijn eeuwiglijk, zij zal niet weder gebouwd worden. **And take all the goods into the middle of its open space, burning the town and all its property with fire as an offering to the Lord your God; it is to be a waste for ever; there is to be no more building there.**
 ἀναιρῶν ἀνελεῖς πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτήν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ
- 17 Ook zal er niets van het verbannene aan uw hand kleven, opdat de HEERE Zich wende van de hitte Zijns toorns, en u geve barmhartigheid, en Zich uwer erbarme, en u vermenigvuldige, gelijk als Hij uw vaderen gezworen heeft; **Keep not a thing of what is cursed for yourselves: so the Lord may be turned away from the heat of his wrath, and have mercy on you, and give you increase as he said in his oath to your fathers:**
 καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς συνάξεις εἰς τὰς διόδους αὐτῆς καὶ ἐμπρήσεις τὴν πόλιν ἐν πυρὶ καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς πανδημει ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ἔσται ἀοίκητος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἂν οικοδομηθήσεται ἔτι
- 18 Wanneer gij de stem des HEEREN, uws Gods, zult gehoorzaam zijn, om te houden al Zijn geboden, die ik u heden gebiede, om te doen wat recht is in de ogen des HEEREN, uws Gods. **So long as you give ear to the voice of the Lord your God, and keep all his orders which I give you today, and do what is right in the eyes of the Lord your God.**
 οὐ προσκολληθήσεται ἐν τῇ χειρὶ σου οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἵνα ἀποστραφῇ κύριος ἀπὸ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ καὶ δώσει σοι ἔλεος καὶ ἐλεήσει σε καὶ πληθυνεῖ σε ὃν τρόπον ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου
- 1 Gijlieden zijt kinderen des HEEREN, uws Gods; gij zult uzelf niet snijden, noch kaalheid maken tussen uw ogen, over een dode. **You are the children of the Lord your God: you are not to make cuts on your bodies or take off the hair on your brows in honour of the dead;**
 υἱοὶ ἐστε κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν οὐ φοιθήσετε οὐκ ἐπιθήσετε φαλάκρωμα ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐπὶ νεκρῷ
- 2 Want gij zijt een heilig volk den HEERE, uw God; en u heeft de HEERE verkoren, om Hem tot een volk des eigendoms te zijn, uit al de volken, die op denaardbodem zijn. **For you are a holy people to the Lord your God, and the Lord has taken you to be his special people out of all the nations on the face of the earth.**
 ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κύριῳ τῷ θεῷ σου καὶ σὲ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεός σου γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς
- 3 Gij zult geen gruwel eten. **No disgusting thing may be your food.**
 οὐ φάγεσθε πᾶν βδέλυγμα
- 4 Dit zijn de beesten, die gijlieden eten zult; een os, klein vee der schapen, en klein vee der geiten; **These are the beasts which you may have for food: the ox, the sheep, and the goat;**
 ταῦτα τὰ κτήνη ἃ φάγεσθε μὴ σχον ἐκ βοῶν καὶ ἄμνον ἐκ προβάτων καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν
- 5 Een hert, en een ree, en een buffel, en een steenbok, en een das, en een wilde os, en een gems. **The hart, the gazelle, and the roe, the mountain goat and the pygarg and the antelope and the mountain sheep.**
 ἔλαφον καὶ δορκάδα καὶ βούβαλον καὶ τραγέλαφον καὶ πύγαργον ὄρυγα καὶ καμηλοπάρδαλιν
- 6 Alle beesten, die de klauwen verdelen, en de kloof in twee klauwen klieven, en herkauwen onder de beesten, die zult gij eten. **Any beast which has a division in the horn of its foot and whose food comes back into its mouth to be crushed again, may be used for food.**
 πᾶν κτήνος διχηλοῦν ὀπλῆν καὶ ὀνυχιστήρας ὀνυχίζον δύο χιλῶν καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσιν ταῦτα φάγεσθε

- 7 Maar deze zult gij niet eten, van degenen, die alleen herkauwen, of van degenen, die den gekloofden klauw alleen verdelen: den kemel, en den haas, en het konijn; want deze herkauwen wel, maar zij verdelen den klauw niet; onrein zullen zij ulieden zijn.
But even among these, there are some which may not be used for food: such as the camel, the hare, and the coney, which are unclean to you, because, though their food comes back, the horn of their feet is not parted in two.
καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μηρυκισμὸν καὶ ἀπὸ τῶν διχηλούντων τὰς ὀπλὰς καὶ ὀνουχίζόντων ὀνουχιστήρας τὸν κάμηλον καὶ δασύποδα καὶ χοιρογρύλλιον ὅτι ἀνάγουσιν μηρυκισμὸν καὶ ὀπλήν οὐ διχλοῦσιν ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν ἐστίν
- 8 Ook het varken; want dat verdeelt zijn klauw wel, maar het herkauwt niet; onrein zal het ulieden zijn; van hun vlees zult gij niet eten, en hun dood aas zult gij niet aanroeren.
And the pig is unclean to you, because though it has a division in the horn of its foot, its food does not come back; their flesh may not be used for food or their dead bodies touched by you.
καὶ τὸν ἄν ὅτι διχλεῖ ὀπλήν τοῦτο καὶ ὀνουχίζει ὀνουχας ὀπλής καὶ τοῦτο μηρυκισμὸν οὐ μαρτυρεῖται ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε καὶ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἄψεσθε
- 9 Dit zult gij eten van alles, wat in de wateren is; al wat vinnen en schubben heeft, zult gij eten.
And of the things living in the waters, you may take all those who have wings for swimming with and skins formed of thin plates.
καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι πάντα ὅσα ἐστίν ἐν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες φάγεσθε
- 10 Maar al wat geen vinnen en schubben heeft, zult gij niet eten; het zal ulieden onrein zijn.
But any which have no skin-plates or wings for swimming, you may not take; they are unclean for you.
καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἐστίν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες οὐ φάγεσθε ἀκάθαρτα ὑμῖν ἐστίν
- 11 Allen reinen vogel zult gij eten.
All clean birds may be used for food.
πᾶν ὄρνειον καθαρὸν φάγεσθε
- 12 Maar deze zijn het, van dewelke gij niet zult eten: de arend, en de havik, en de zeearend;
But these birds you may not take: the eagle and the gier-eagle and the ospray;
καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν τὸν ἀετὸν καὶ τὸν γρύπα καὶ τὸν ἀλμυροφάγον
- 13 En de wouw, en de kraai, en de gier naar haar aard;
The falcon and the kite, and birds of that sort;
καὶ τὸν γύπα καὶ τὸν ἰκτίνα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ
- 14 En alle rave naar zijn aard;
Every raven, and all birds of that sort;
καὶ πάντα κόρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ
- 15 En de struis, en de nachtuil, en de koekoek, en de sperwer naar zijn aard;
And the ostrich and the night-hawk and the sea-hawk and birds of that sort;
καὶ στρουθὸν καὶ γλαῦκα καὶ λάρων
- 16 En de steenuil, en de schuifuit, en de kauw,
The little owl and the great owl and the water-hen;
καὶ ἐρωδιὸν καὶ κύκνον καὶ ἴβιν
- 17 En de roerdomp, en de pelikaan, en het duikertje;
And the pelican and the vulture and the cormorant;
καὶ καταράκτην καὶ ἰέρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ ἔποπα καὶ νυκτικόρακα
- 18 En de ooievaar, en de reiger naar zijn aard; en de hop, en de vledermuis;
The stork and the heron and birds of that sort, and the hoopoe and the bat.
καὶ πελεκᾶνα καὶ χαρᾶδρον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ καὶ πορφυρίωνα καὶ νυκτερίδα
- 19 Ook al het kruipend gevogelte zal ulieden onrein zijn; zij zullen niet gegeten worden.
Every winged thing which goes flat on the earth is unclean to you and may not be used as food.
πάντα τὰ ἐρπετὰ τῶν πετεινῶν ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστίν ὑμῖν οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν

- 20 Al het rein gevogelte zult gij eten.
But all clean birds you may take.
πάν πετεινὸν καθαρὸν φάγεσθε
- 21 Gij zult geen dood aas eten; den vreemdeling, die in uw poorten is, zult gij het geven, dat hij het ete, of verkoopt het den vreemde; want gij zijt een heilig volk den HEERE, uw God. Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder.
You may not have as food anything which has come to a natural death; the man from another country who is living with you may take it for food, or you may get a price for it from one of another nation; for you are a holy people to the Lord your God. The young goat is not to be cooked in its mother's milk.
πάν θνησιμαῖον οὐ φάγεσθε τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ταῖς πόλεσίν σου δοθήσεται καὶ φάγεται ἢ ἀποδώσει τῷ ἀλλοτρίῳ ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κύριῳ τῷ θεῷ σου οὐχ ἐψησεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ
- 22 Gij zult getrouwelijk verdienen al het inkomen uws zaads, dat elk jaar van het veld voortkomt.
Put on one side a tenth of all the increase of your seed, produced year by year.
δεκάτην ἀποδεκατώσεις παντὸς γενήματος τοῦ σπέρματός σου τὸ γένημα τοῦ ἀγροῦ σου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν
- 23 En voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, ter plaatse, die Hij verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te doen wonen, zult gij eten de tienden van uw koren, van uw most, en van uw olie, en de eerstgeboorten uwer runderen en uwer schapen; opdat gij den HEERE, uw God, leert vrezen alle dagen.
And make a feast before the Lord your God, in the place which is to be marked out, where his name will be for ever, of the tenth part of your grain and your wine and your oil, and the first births of your herds and your flocks; so that you may have the fear of the Lord your God in your hearts at all times.
καὶ φάγη αὐτὸ ἐναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ οἴσετε τὰ ἐπιδέκαστα τοῦ σίτου σου καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου ἵνα μάθῃς φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου πάσας τὰς ἡμέρας
- 24 Wanneer dan nog de weg voor u te veel zal zijn, dat gij zulks niet zoudt kunnen heendragen, omdat de plaats te verre van u zal zijn, die de HEERE, uw God, verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te stellen; wanneer de HEERE, uw God, u zal gezegend hebben;
And if the way is so long that you are not able to take these things to the place marked out by the Lord your God for his name, when he has given you his blessing, because it is far away from you; ἐὰν δὲ μακρὰν γένηται ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδὸς καὶ μὴ δύνη ἀναφέρειν αὐτὰ ὅτι μακρὰν ἀπὸ σοῦ ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ὅτι εὐλογῆσει σε κύριος ὁ θεός σου
- 25 Zo maak het tot geld, en bindt het geld in uw hand, en gaat naar de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal;
Then let these things be exchanged for money, and, taking the money in your hand, go to the place marked out by the Lord your God for himself; καὶ ἀποδώσει αὐτὰ ἀργυρίου καὶ λήμψῃ τὸ ἀργύριον ἐν ταῖς χερσίν σου καὶ πορεύσει εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν
- 26 En geeft dat geld voor alles, wat uw ziel gelust, voor runderen en voor schapen, en voor wijn, en voor sterken drank, en voor alles, wat uw ziel van u begeren zal, en eet aldaar voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, en weest vrolijk, gij en uw huis.
And with the money get whatever you have a desire for, oxen or sheep or wine or strong drink, whatever your soul's desire may be: and make a feast there before the Lord your God, and be glad, you and all your house;
καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον ἐπὶ παντός οὗ ἐὰν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχὴ σου ἐπὶ βοῦσι ἢ ἐπὶ προβάτοις ἐπὶ οἴνῳ ἢ ἐπὶ σικερα ἢ ἐπὶ παντός οὗ ἐὰν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχὴ σου καὶ φάγη ἐκεῖ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ αἰ εὐφρανθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου
- 27 Maar den Leviet, die in uw poorten is, zult gij niet verlaten; want hij heeft geen deel noch erve met u.
And give a thought to the Levite who is living among you, for he has no part or heritage in the land.
καὶ ὁ λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσίν σου ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κληρὸς μετὰ σοῦ
- 28 Ten einde van drie jaren zult gij voortbrengen alle tienden van uw inkomen, in hetzelfde jaar, en gij zult ze wegleggen in uw poorten;
At the end of every three years take a tenth part of all your increase for that year, and put it in store inside your walls:
μετὰ τρία ἔτη ἐξοίσεις πάν τὸ ἐπίδεκτον τῶν γεννημάτων σου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ θήσεις αὐτὸ ἐν ταῖς πόλεσίν σου
- 29 Zo zal komen de Leviet, dewijl hij geen deel noch erve met u heeft, en de vreemdeling, en de wees en de weduwe, die in uw poorten zijn, en zullen eten en verzadigd worden; opdat u de HEERE, uw God, zegene in al het werk uwer hand, dat gij doen zult.
And the Levite, because he has no part or heritage in the land, and the man from a strange country, and the child who has no father, and the widow, who are living among you, will come and take food and have enough; and so the blessing of the Lord your God will be on you in everything you do.
καὶ ἐλεύσεται ὁ λευίτης ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κληρὸς μετὰ σοῦ καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὄρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἢ ἐν ταῖς πόλεσίν σου καὶ φάγονται καὶ ἐμπλησθήσονται ἵνα εὐλογῆση σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις οἷς ἐὰν ποιῆς

- 1** Ten einde van zeven jaren zult gij een vrijlating maken.
At the end of every seven years there is to be a general forgiveness of debt.
δι' ἐπὶ ἑπτὰ ἐτῶν ποιήσεις ἄφεσιν
- 2** Dit nu is de zaak der vrijlating, dat ieder schuldeheer, die zijn naaste zal geleend hebben, vrijlate; hij zal zijn naaste of zijn broeder niet manen, dewijl men den HEERE een vrijlating heeft uitgeroepen.
This is how it is to be done: every creditor is to give up his right to whatever he has let his neighbour have; he is not to make his neighbour, his countryman, give it back; because a general forgiveness has been ordered by the Lord.
καὶ οὕτως τὸ πρόσταγμα τῆς ἀφέσεως ἀφήσεις πᾶν χρέος ἴδιον ὃ ὀφείλει σοὶ ὁ πλησίον καὶ τὸν ἀδελφόν σου οὐκ ἀπαιτήσεις ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσις κυρίῳ τῷ θεῷ σου
- 3** Den vreemde zult gij manen; maar wat gij bij uw broeder hebt, zal uw hand vrijlaten;
A man of another nation may be forced to make payment of his debt, but if your brother has anything of yours, let it go;
τὸν ἀλλότριον ἀπαιτήσεις ὅσα ἐὰν ᾖ σοὶ παρ' αὐτῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἄφεσιν ποιήσεις τοῦ χρέους σου
- 4** Alleenlijk, omdat er geen bedelaar onder u zal zijn; want de HEERE zal u overloediglijk zegenen in het land, dat u de HEERE, uw God, ten erve zal geven, omhetzelve erfelijk te bezitten;
But there will be no poor among you; for the Lord will certainly give you his blessing in the land which the Lord your God is giving you for your heritage;
ὅτι οὐκ ἔσται ἐν σοὶ ἐνδεής ὅτι εὐλογῶν εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ γῆ ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονομήσαι αὐτήν
- 5** Indien gij slechts de stem des HEEREN, uws Gods, vlijtiglijk zult gehoorzamen, dat gij waarneemt te doen al deze geboden, die ik u heden gebiede.
If only you give ear to the voice of the Lord your God, and take care to keep all these orders which I give you today.
ἐὰν δὲ ἀκοῇ εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον
- 6** Want de HEERE, uw God, zal u zegenen, gelijk als Hij tot u heeft gesproken, zo zult gij aan vele volken lenen; maar gij zult niet ontleen; en gij zult over vele volkenheersen; maar over u zullen zij niet heersen.
For the Lord your God will give you his blessing as he has said: you will let other nations have the use of your money, but you will not make use of theirs; you will be rulers over a number of nations, but they will not be your rulers.
ὅτι κύριος ὁ θεός σου εὐλόγησέν σε ὅν τρόπον ἐλάλησέν σοι καὶ δανιεῖς ἔθνεσιν πολλοῖς σὺ δὲ οὐ δανιῇ καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσιν
- 7** Wanneer er onder u een arme zal zijn, een uit uw broederen, in een uwer poorten, in uw land, dat de HEERE, uw God, u geven zal, zo zult gij uw hart niet verstijven, noch uw hand toesluiten voor uw broeder, die arm is;
If in any of your towns in the land which the Lord your God is giving you, there is a poor man, one of your countrymen, do not let your heart be hard or your hand shut to him;
ἐὰν δὲ γένηται ἐν σοὶ ἐνδεὴς τῶν ἀδελφῶν σου ἐν μιᾷ τῶν πόλεων σου ἐν τῇ γῆ ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι οὐκ ἀποστέρξεις τὴν καρδίαν σου οὐδ' οὐ μὴ συσφιγξῆς τὴν χειρὰ σου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ ὑ σοῦ τοῦ ἐπιδομένου
- 8** Maar gij zult hem uw hand mildelijk opendoen, en zult hem rijkelijk lenen, genoeg voor zijn gebrek, dat hem ontbreekt.
But let your hand be open to give him the use of whatever he is in need of.
ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χειρὰς σου αὐτῷ δάνειον δανιεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται καθ' ὅσον ἐνδεεῖται
- 9** Wacht u, dat in uw hart geen Belials-woord zij, om te zeggen: Het zevende jaar, het jaar der vrijlating, naakt; dat uw oog boos zij tegen uw broeder, die arm is, endat gij hem niet gevet; en hij over u roepe tot den HEERE, en zonde in u zij.
And see that there is no evil thought in your heart, moving you to say to yourself, The seventh year, the year of forgiveness is near; and so looking coldly on your poor countryman you give him nothing; and he will make an outcry to the Lord against you, and it will be judged as sin in you.
πρόσεχε σεαυτῷ μὴ γένηται ῥῆμα κρυπτόν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀνόμημα λέγων ἐγγίξει τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον ἔτος τῆς ἀφέσεως καὶ πονηρεύσεται ὁ ὀφθαλμός σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ ἐπιδομένῳ καὶ οὐ δῶσεις αὐτῷ καὶ βοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς κύριον καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία μεγάλη
- 10** Gij zult hem mildelijk geven, en uw hart zal niet boos zijn, als gij hem geeft; want om dezer zake wil zal u de HEERE, uw God, zegenen in al uw werk, en in alles, waaraan gij uw hand slaat.
But it is right for you to give to him, without grief of heart: for because of this, the blessing of the Lord your God will be on all your work and on everything to which you put your hand.
δίδως δώσεις αὐτῷ καὶ δάνειον δανιεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται καὶ οὐ ληπθήσῃ τῇ καρδίᾳ σου δίδόντος σου αὐτῷ ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις καὶ ἐν πᾶσιν οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χειρὰ σου
- 11** Want de arme zal niet ophouden uit het midden des lands; daarom gebiede ik u, zeggende: Gij zult uw hand mildelijk opendoen aan uw broeder, aan uw bedrukten enaan uw armen in uw land.
For there will never be a time when there are no poor in the land; and so I give orders to you, Let your hand be open to your countrymen, to those who are poor and in need in your land.
οὐ γὰρ μὴ ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς διὰ τοῦτο ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο λέγων ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χειρὰς σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ πένητι καὶ τῷ ἐπιδομένῳ τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου

- 12 Wanneer uw broeder, een Hebreer of een Hebreïne, aan u verkocht zal zijn, zo zal hij u zes jaren dienen; maar in het zevende jaar zult gij hem vrij van u laten gaan.
If one of your countrymen, a Hebrew man or woman, becomes your servant for a price and does work for you six years, in the seventh year let him go free.
 ἐὰν δὲ πρᾶθῃ σοὶ ὁ ἀδελφός σου ἢ ἡ εβραῖα δουλεύσει σοὶ ἕξ ἔτη καὶ τῷ ἐβδόμῳ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ
- 13 En als gij hem vrij van u gaan laat, zo zult gij hem niet ledig laten gaan:
And when you make him free, do not let him go away with nothing in his hands:
 ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν κενόν
- 14 Gij zult hem rijkelijk opleggen van uw kudde, en van uw dorsvloer, en van uw wijnpers; waarin u de HEERE, uw God, gezegend heeft, daarvan zult gij hem geven.
But give him freely from your flock and from your grain and your wine: in the measure of the wealth which the Lord your God has given you, you are to give to him.
 ἐφόδιον ἐφοδιάσεις αὐτὸν ἀπὸ τῶν προβάτων σου καὶ ἀπὸ τοῦ σίτου σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου καθὰ εὐλόγησέν σε κύριος ὁ θεός σου δώσεις αὐτῷ
- 15 En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt, en dat u de HEERE, uw God, verlost heeft; daarom gebiede ik u heden deze zake.
And keep in mind that you yourself were a servant in the land of Egypt, and the Lord your God made you free: so I give you this order today.
 καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῆ αἰγύπτου καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν διὰ τοῦτο ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 16 Maar het zal geschieden, als hij tot u zeggen zal: Ik zal niet van u uitgaan, omdat hij u en uw huis liefheeft, dewijl het hem wel bij u is;
But if he says to you, I have no desire to go away from you; because you and your family are dear to him and he is happy with you;
 ἐὰν δὲ λέγῃ πρὸς σέ οὐκ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ ὅτι ἠγάπηκέν σε καὶ τὴν οἰκίαν σου ὅτι εὖ αὐτῷ ἐστὶν παρὰ σοὶ
- 17 Zo zult gij een priem nemen, en steken in zijn oor en in de deur, en hij zal eeuwiglijk uw dienstknecht zijn; en aan uw dienstmaagd zult gij ook also doen.
Then take a sharp-pointed instrument, driving it through his ear into the door, and he will be your servant for ever. And you may do the same for your servant-girl.
 καὶ λίμνη τὸ ὀπίθιον καὶ τρυπήσεις τὸ ὠτίον αὐτοῦ πρὸς τὴν θύραν καὶ ἔσται σοὶ οἰκέτης εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τὴν παιδίσκην σου ποιήσεις ὡσαύτως
- 18 Het zal niet hard zijn in uw ogen, als gij hem vrij van u gaan laat; want als een dubbel-loons-dagloner heeft hij u zes jaren gediend; zo zal u de HEERE, uw God, zegenen in alles, wat gij doen zult.
Let it not seem hard to you that you have to send him away free; for he has been working for you for six years, which is twice the regular time for a servant: and the blessing of the Lord your God will be on you in everything you do.
 οὐ σκληρὸν ἔσται ἐναντίον σου ἐξαποστελλομένων αὐτῶν ἐλευθέρων ἀπὸ σοῦ ὅτι ἐφέτιον μισθὸν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐδούλευσέν σοι ἕξ ἔτη καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν ποιῆς
- 19 Al het eerstgeborene, dat onder uw runderen en onder uw schapen zal geboren worden, zijnde mannelijk, zult gij den HEERE, uw God, heiligen; gij zult niet arbeiden met den eerstgeborene van uw os, noch de eerstgeborene uwer schapen scheren.
All the first males to come to birth in your herd and your flock are to be holy to the Lord your God: the first birth of your ox is not to be used for work, the wool of your first lamb is not to be cut.
 πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν τεχθῇ ἐν τοῖς βουσίν σου καὶ ἐν τοῖς προβάτοις σου τὰ ἀρσενικά ἀγιάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐκ ἐργᾷ ἐν τῷ πρωτοτόκῳ μόσχῳ σου καὶ οὐ μὴ κείρῃς τὸ πρωτότοκον τῶν προβάτων σου
- 20 Voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, zult gij ze jaar op jaar eten in de plaats, die de HEERE zal verkiesen, gij en uw huis.
But year by year you and all your house are to take a meal of it before the Lord, in the place of his selection.
 ἔναντι κυρίου φάγη αὐτὸ ἐνιαυτὸν ἕξ ἐνιαυτοῦ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου σὺ καὶ ὁ οἶκός σου
- 21 Doch als enig gebrek daaraan zal zijn, hetzij mank of blind, of enig kwaad gebrek, zo zult gij het den HEERE, uw God, niet offeren;
But if it has any mark on it, if it is blind or has damaged legs, or if there is anything wrong with it, it may not be offered to the Lord your God.
 ἐὰν δὲ ᾗ ἐν αὐτῷ μῶμος χωλὸν ἢ τυφλὸν ἢ καὶ πᾶς μῶμος πονηρός οὐ θύσεις αὐτὸ κυρίῳ τῷ θεῷ σου
- 22 In uw poorten zult gij het eten; de onreine en de reine te zamen, als een ree, en als een hert,
It may be used for food in your houses: the unclean and the clean may take of it, as of the gazelle and the roe.
 ἐν ταῖς πόλεσίν σου φάγη αὐτὸ ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως ἔδεται ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον
- 23 Zijn bloed alleen zult gij niet eten; gij zult het op de aarde uitgieten als water.
Only do not take its blood for food, but let it be drained out on the earth like water.
 πλην τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖς αὐτὸ ὡς ὕδωρ
- 1 Neemt waar de maand Abib, dat gij den HEERE, uw God, pascha houdt; want in de maand Abib heeft u de HEERE, uw God, uit Egypteland uitgevoerd, bij nacht.
Take note of the month of Abib and keep the Passover to the Lord your God: for in the month of Abib the Lord your God took you out of Egypt by night.
 φύλαξαι τὸν μῆνα τῶν νέων καὶ ποιήσεις τὸ πασχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ὅτι ἐν τῷ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ αἰγύπτου νυκτός

- 2 Dan zult gij den HEERE, uw God, het pascha slachten, schapen en runderen, in de plaats, die de HEERE verkiezen zal, om Zijn Naam aldaar te doen wonen.
The Passover offering, from your flock or your herd, is to be given to the Lord your God in the place marked out by him as the resting-place of his name.
καὶ θύσεις τὸ πασχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πρόβατα καὶ βόας ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ
- 3 Gij zult niets gedeseinds op hetzelfde eten; zeven dagen zult gij ongezuurde op hetzelfde eten, een brood der ellende, (want in der haast zijt gij uit Egyptelanduitgetogen); opdat gij gedenkt aan den dag van uw uittrekken uit Egypteland, al de dagen uws levens.
Take no leavened bread with it; for seven days let your food be unleavened bread, that is, the bread of sorrow; for you came out of the land of Egypt quickly: so the memory of that day, when you came out of the land of Egypt, will be with you all your life.
οὐ φάγη ἐπ' αὐτοῦ ζύμην ἐπτά ἡμέρας φάγη ἐπ' αὐτοῦ ἄζυμα ἄρτον κακώσεως ὅτι ἐν σουδοῇ ἐξήλθετε ἐξ αἰγύπτου ἵνα μνησθῆτε τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοδίας ὑμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν
- 4 Er zal bij u in zeven dagen geen zuurdeeg gezien worden in enige uwer landpalen; ook zal van het vlees, dat gij aan den avond van den eersten dag geslacht zulthebben, niets tot den morgen overnachten.
For seven days let no leaven be used through all your land; and nothing of the flesh which is put to death in the evening of the first day is to be kept through the night till morning.
οὐκ ὀφθήσεται σοι ζύμη ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις σου ἐπτά ἡμέρας καὶ οὐ κοιμηθήσεται ἀπὸ τῶν κρεῶν ὧν ἐὰν θύσης τὸ ἑσπέρας τῆ ἡμέρα τῆ πρώτη εἰς τὸ πρωί
- 5 Gij zult het pascha niet mogen slachten in een uwer poorten, die de HEERE, uw God, u geeft.
The Passover offering is not to be put to death in any of the towns which the Lord your God gives you:
οὐ δυνήσῃ θῆσαι τὸ πασχα ἐν οὐδεμιᾷ τῶν πόλεων σου ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι
- 6 Maar aan de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal om daar Zijn Naam te doen wonen, aldaar zult gij het pascha slachten aan den avond, als de zonondergaat, ter bestemder tijd van uw uittrekken uit Egypte.
But in the place marked out by the Lord your God as the resting-place of his name, there you are to put the Passover to death in the evening, at sundown, at that time of the year when you came out of Egypt.
ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ θύσεις τὸ πασχα ἑσπέρας πρὸς δυσμὰς ἡλίου ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐξῆλθετε ἐξ αἰγύπτου
- 7 Dan zult gij het koken en eten in de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal; daarna zult gij u des morgens keren, en heengaan naar uw tenten.
It is to be cooked and taken as food in the place marked out by the Lord: and in the morning you are to go back to your tents.
καὶ ἐψήσεις καὶ ὀπτήσεις καὶ φάγη ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν καὶ ἀποστραφήσῃ τὸ πρωὶ καὶ ἀπελεύσῃ εἰς τοὺς οἴκους σου
- 8 Zes dagen zult gij ongezuurde broden eten, en aan den zevenden dag is een verbods dag den HEERE, uw God; dan zult gij geen werk doen.
For six days let your food be unleavened bread; and on the seventh day there is to be a holy meeting to the Lord your God; no work is to be done.
ἕξ ἡμέρας φάγη ἄζυμα καὶ τῆ ἡμέρα τῆ ἑβδόμη ἐξόδιον ἑορτῆ κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον πλὴν ὅσα ποιηθήσεται ψυχῇ
- 9 Zeven weken zult gij u tellen; van dat men met de sikkel begint in het staande koren, zult gij de zeven weken beginnen te tellen.
Let seven weeks be numbered from the first day when the grain is cut.
ἐπτά ἑβδομάδας ὀλοκλήρους ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ ἄρξαμένον σου δρέπανον ἐπ' ἀμητὸν ἄρξῃ ἐξαριθμῆσαι ἐπτά ἑβδομάδας
- 10 Daarna zult gij den HEERE, uw God, het feest der weken houden; het zal een vrijwillige schatting uwer hand zijn, dat gij geven zult, naardat u de HEERE, uw God, zal gezegend hebben.
Then keep the feast of weeks to the Lord your God, with an offering freely given to him from the wealth he has given you:
καὶ ποιήσεις ἑορτὴν ἑβδομάδων κυρίῳ τῷ θεῷ σου καθότι ἡ χεὶρ σου ἰσχύει ὅσα ἂν δῶ σοι καθότι ἠὺλόγησέν σε κύριος ὁ θεός σου
- 11 En gij zult vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, gij, en uw zoon, en uw dochter, en uw dienstknecht, en uw dienstmaagd, en de Leviet, die in uwpoorten is, en de vreemdeling, en de wees, en de weduwe, die in het midden van u zijn; in de plaats, die de HEERE, uw God, zal verkiezen, om Zijnen Naam aldaar te doen wonen.
Then you are to be glad before the Lord your God, you and your son and your daughter, your man-servant and your woman-servant, and the Levite who is with you, and the man from a strange country, and the child without a father, and the widow, who are living among you, in the place marked out by the Lord your God as a resting-place for his name.
καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου καὶ ὁ λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσίν σου καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρφανὸς καὶ ἡ χήρα ἢ ἐν ὑμῖν ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ
- 12 En gij zult gedenken, dat gij een dienstknecht geweest zijt in Egypte; en gij zult deze inzettingen houden en doen.
And you will keep in mind that you were a servant in the land of Egypt: and you will take care to keep all these laws.
καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ φυλάξῃ καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολάς ταύτας

- 13** Het feest der loofhutten zult gij u zeven dagen houden, als gij zult hebben ingezameld van uw dorsvloer en van uw wijnpers.
You are to keep the feast of tents for seven days after you have got in all your grain and made your wine:
 ἑορτὴν σκηνῶν ποιήσεις σεαυτῷ ἐπὶ ἡμέρας ἐν τῷ συναγαγεῖν σε ἐκ τοῦ ἄλωνός σου καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου
- 14** En gij zult vrolijk zijn op uw feest, gij, en uw zoon, en uw dochter, en uw dienstknecht, en uw dienstmaagd, en de Leviet, en de vreemdeling, en de wees, en deweduwe, die in uw poorten zijn.
You are to keep the feast with joy, you and your son and your daughter, your man-servant and your woman-servant, and the Levite, and the man from a strange country, and the child without a father, and the widow, who are living among you.
 καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν τῇ ἑορτῇ σου σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου καὶ ὁ λευίτης καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ ὀρφανός καὶ ἡ χήρα ἢ οὐσα ἐν ταῖς πόλεσίν σου
- 15** Zeven dagen zult gij den HEERE, uw God, feest houden, in de plaats, die de HEERE verkiezen zal; want de HEERE, uw God, zal u zegenen in al uw inkomen, en in al het werk uwer handen; daarom zult gij immers vrolijk zijn.
Keep the feast to the Lord your God for seven days, in the place marked out by the Lord: because the blessing of the Lord your God will be on all the produce of your land and all the work of your hands, and you will have nothing but joy.
 ἐπὶ ἡμέρας ἑορτάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου αὐτῷ ἐὰν δὲ εὐλογῆσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν τοῖς γενήμασίν σου καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου καὶ αἰ ἔσῃ εὐφρανόμενος
- 16** Driemaal in het jaar zal alles, wat mannelijk onder u is, voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, verschijnen, in de plaats, die Hij verkiezen zal: op het feest der ongezuurde, en op het feest der weken, en op het feest der loofhutten; maar het zal niet ledig voor het aangezicht des HEEREN verschijnen:
Three times in the year let all your males come before the Lord your God in the place named by him; at the feast of unleavened bread, the feast of weeks, and the feast of tents: and they are not to come before the Lord with nothing in their hands;
 τρεῖς καιροὺς τοῦ ἔνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξῃται αὐτὸν κύριος ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς σκηνοπηγίας οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου κενός
- 17** Een ieder, naar de gave zijner hand, naar den zegen des HEEREN, uws Gods, dien Hij u gegeven heeft.
Every man is to give as he is able, in the measure of the blessing which the Lord your God has given you.
 ἕκαστος κατὰ δύναμιν τῶν χειρῶν ὑμῶν κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἣν ἔδωκέν σοι
- 18** Rechters en ambtlieden zult gij u stellen in al uw poorten, die de HEERE, uw God, u geven zal, onder uw stammen; dat zij het volk richten met een gericht dergerechtigheid.
You are to make judges and overseers in all your towns which the Lord your God gives you, for every tribe: and they are to be upright men, judging the people in righteousness.
 κριτὰς καὶ γραμματοεισαγωγεῖς καταστήσεις σεαυτῷ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου αἷς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι κατὰ φυλάς καὶ κρινούσιν τὸν λαὸν κρίσιν δικαίαν
- 19** Gij zult het gericht niet buigen; gij zult het aangezicht niet kennen; ook zult gij geen geschenk nemen; want het geschenk verblindt de ogen der wijzen, en verkeert de woorden der rechtvaardigen.
You are not to be moved in your judging by a man's position, you are not to take rewards; for rewards make the eyes of the wise man blind, and the decisions of the upright false.
 οὐκ ἐκκλινούσιν κρίσιν οὐκ ἐπιγνώσκονται πρόσωπον οὐδὲ λήμψονται δῶρον τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν καὶ ἐξαίρει λόγους δικαίων
- 20** Gerechtigheid, gerechtigheid zult gij najagen; opdat gij leeft, en erfelijk bezit het land, dat u de HEERE, uw God, geven zal.
Let righteousness be your guide, so that you may have life, and take for your heritage the land which the Lord your God is giving you.
 δικαίως τὸ δίκαιον διώξῃ ἵνα ζῆτε καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι
- 21** Gij zult u geen bos planten van enig geboomte, bij het altaar des HEEREN, uws Gods, dat gij u maken zult.
Let no holy tree of any sort be planted by the altar of the Lord your God which you will make.
 οὐ φυτεύσεις σεαυτῷ ἄλλος πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὃ ποιήσεις σεαυτῷ
- 22** Ook zult gij u geen opgericht beeld stellen, hetwelk de HEERE, uw God, haat.
You are not to put up stone pillars, for they are hated by the Lord your God.
 οὐ στήσεις σεαυτῷ στήλην ἃ ἐμίσησεν κύριος ὁ θεός σου
- 1** Gij zult den HEERE, uw God, geen os of klein vee offeren, waaraan een gebrek zij of enig kwaad; want dat is den HEERE, uw God, een gruwel.
No ox or sheep which has a mark on it or is damaged in any way may be offered to the Lord your God: for that is disgusting to the Lord your God.
 οὐ θύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου μόσχον ἢ πρόβατον ἐν ᾧ ἔστιν ἐν αὐτῷ μῶμος πᾶν ῥῆμα πονηρὸν ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἔστιν
- 2** Wanneer in het midden van u, in een uwer poorten, die de HEERE, uw God, u geeft, een man of vrouw gevonden zal worden, die doen zal, dat kwaad is in de ogen des HEEREN, uws Gods, overtredende Zijn verbond;
If there is any man or woman among you, in any of the towns which the Lord your God gives you, who does evil in the eyes of the Lord your God, sinning against his agreement,
 ἐὰν δὲ εὐρεθῇ ἐν σοὶ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων σου ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὅστις ποιῆσει τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου παρελθεῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ

- 3 Dat hij heengaat, en dient andere goden, en buigt zich voor die, of voor de zon, of voor de maan, of voor het ganse heir des hemels, hetwelk ik niet geboden heb;
By becoming a servant of other gods and worshipping them or the sun or the moon or all the stars of heaven, against my orders;
καὶ ἐλθόντες λατρεύσωσιν θεοῖς ἐτέροις καὶ προσκυνήσωσιν αὐτοῖς τῷ ἡλίῳ ἢ τῇ σελήνῃ ἢ παντὶ τῶν ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ οὐρανοῦ ἃ οὐ προσέταξεν
- 4 En het wordt u aangezegd, en gij hoort het; zo zult gij het wel onderzoeken; en ziet, het is de waarheid, de zaak is zeker, zulk een gruwel is in Israel gedaan;
If word of this comes to your ears, then let this thing be looked into with care, and if there is no doubt that it is true, and such evil has been done in Israel;
καὶ ἀναγγελεῖ σοι καὶ ἐκζητήσεις σφόδρα καὶ ἰδοὺ ἀληθῶς γέγονεν τὸ ῥῆμα γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ἰσραηλ
- 5 Zo zult gij dien man of die vrouw, die ditzelve boze stuk gedaan hebben, tot uw poorten uitbrengen, dien man zeg ik, of die vrouw; en gij zult hen met stenenstenigen, dat zij sterven.
Then you are to take the man or woman who has done the evil to the public place of your town, and they are to be stoned with stones till they are dead.
καὶ ἐξάξεις τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ἢ τὴν γυναῖκα ἐκείνην καὶ λιθοβολήσετε αὐτοὺς ἐν λίθοις καὶ τελευτήσουσιν
- 6 Op den mond van twee getuigen, of drie getuigen, zal hij gedood worden, die sterven zal; op den mond van een enigen getuige zal hij niet gedood worden.
On the word of two or three witnesses, a man may be given the punishment of death; but he is not to be put to death on the word of one witness.
ἐπὶ δυσὶν μάρτυσιν ἢ ἐπὶ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθάνεται ὁ ἀποθνήσκων οὐκ ἀποθάνεται ἐφ' ἐνὶ μάρτυρι
- 7 De hand der getuigen zal eerst tegen hem zijn, om hem te doden, en daarna de hand des gansen volks; zo zult gij het boze uit het midden van u wegdoen.
The hands of the witnesses will be the first to put him to death, and after them the hands of all the people. So you are to put away the evil from among you.
καὶ ἡ χεὶρ τῶν μαρτύρων ἔσται ἐπ' αὐτῷ ἐν πρώτοις θανατώσει αὐτόν καὶ ἡ χεὶρ παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτων καὶ ἐξαρείς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν
- 8 Wanneer een zaak aan het gericht voor u te zwaar zal zijn, tussen bloed en bloed, tussen rechtshandel en rechtshandel, tussen plage en plage, zijnde twistzaken in uw poorten, zo zult gij u opmaken, en opgaan naar de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal;
If you are not able to give a decision as to who is responsible for a death, or who is right in a cause, or who gave the first blow in a fight, and there is a division of opinion about it in your town: then go to the place marked out by the Lord your God;
ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ἀπὸ σοῦ ῥῆμα ἐν κρίσει ἀνά μέσον αἵμα αἵματος καὶ ἀνά μέσον κρίσις κρίσεως καὶ ἀνά μέσον ἀφῆ ἀφῆς καὶ ἀνά μέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας ῥήματα κρίσεως ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν καὶ ἀναστὰς ἀναβήσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ
- 9 En gij zult komen tot de Levietische priesters, en tot den rechter, die in die dagen zijn zal; en gij zult ondervragen, en zij zullen u de zaak des rechts aanzeggen.
And come before the priests, the Levites, or before him who is judge at the time: and they will go into the question and give you a decision:
καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς λευίτας καὶ πρὸς τὸν κριτὴν ὃς ἂν γένηται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐκζητήσαντες ἀναγγελοῦσιν σοι τὴν κρίσιν
- 10 En gij zult doen naar de mond des woords, dat zij u zullen aanzeggen, van diezelfde plaats, die de HEERE verkiezen zal, en gij zult waarnemen te doen naar alles, watzij u zullen leren.
And you are to be guided by the decision they give in the place named by the Lord, and do whatever they say:
καὶ ποιήσεις κατὰ τὸ πρᾶγμα ὃ ἐὰν ἀναγγεῖλωσιν σοι ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ καὶ φυλάξῃ σφόδρα ποιῆσαι κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν νομοθετηθῇ σοι
- 11 Naar de mond der wet, die zij u zullen leren, en naar het oordeel, dat zij u zullen zeggen, zult gij doen; gij zult niet afwijken van het woord, dat zij u zullen aanzeggen, ter rechterhand of ter linkerhand.
Acting in agreement with their teaching and the decision they give: not turning to one side or the other from the word they have given you.
κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἣν ἂν εἰπῶσιν σοι ποιήσεις οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπὸ τοῦ ῥήματος οὗ ἐὰν ἀναγγεῖλωσιν σοι δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά
- 12 De man nu, die trotselijk handelen zal, dat hij niet hore naar den priester, dewelke staat, om aldaar den HEERE, uw God, te dienen, of naar den rechter, dezelve man zal sterven; en gij zult het boze uit Israel wegdoen.
And any man who, in his pride, will not give ear to the priest whose place is there before the Lord your God, or to the judge, is to be put to death: you are to put away the evil from Israel.
καὶ ὁ ἄνθρωπος ὃς ἂν ποιῆσῃ ἐν ὑπερηφανίᾳ τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι τοῦ ἱερέως τοῦ παρεστηκότος λειτουργεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἢ τοῦ κριτοῦ ὃς ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀποθάνει ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος καὶ ἐξαρείς τὸν πονηρὸν ἐξ ἰσραηλ
- 13 Dat het al dat volk hore en vreze, en niet meer trotselijk handele.
And all the people, hearing of it, will be full of fear and put away their pride.
καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται καὶ οὐκ ἀσεβήσει ἐτι

- 14 Wanneer gij zult gekomen zijn in het land, dat u de HEERE, uw God, geeft, en gij dat erfelijk zult bezitten en daarin wonen, en gij zeggen zult: Ik zal een koning overmij stellen, als al de volken, die rondom mij zijn;
When you have come into the land which the Lord your God is giving you, and have taken it for a heritage and are living in it, if it is your desire to have a king over you, like the other nations round about you;
ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ καὶ κληρονομίῃς αὐτὴν καὶ κατοικήσῃς ἐπ' αὐτῆς καὶ εἴπῃς καταστήσω ἐπ' ἐμαυτὸν ἄρχοντα καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ μου
- 15 Zo zult gij ganselijk tot koning over u stellen, dien de HEERE, uw God, verkiezen zal; uit het midden uwer broederen zult gij een koning over u stellen; gij zult nietvermogen over u te zetten een vreemden man, die uw broeder niet zij.
Then see that you take as your king the man named by the Lord your God: let your king be one of your countrymen, not a man of another nation who is not one of yourselves.
καθιστῶν καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα ὃν ἂν ἐκλέξῃται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα οὐ δυνήσῃ καταστήσαι ἐπὶ σεαυτὸν ἄνθρωπον ἀλλότριον ὅτι οὐκ ἀδελφός σου ἐστίν
- 16 Maar hij zal voor zich de paarden niet vermenigvuldigen, en het volk niet doen wederkeren naar Egypte, om paarden te vermenigvuldigen; terwijl de HEERE uliedengezegd heeft: Gij zult voortaan niet wederkeren door dezen weg.
And he is not to get together a great army of horses for himself, or make the people go back to Egypt to get horses for him: because the Lord has said, You will never again go back that way.
διότι οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ ἵππων οὐδὲ μὴ ἀποστρέψῃ τὸν λαὸν εἰς αἴγυπτον ὅπως πληθόνῃ ἑαυτῷ ἵππων ὁ δὲ κύριος εἶπεν οὐ προσθήσετε ἀποστρέψαι τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἐτι
- 17 Ook zal hij voor zich de vrouwen niet vermenigvuldigen, opdat zijn hart niet afwijke; hij zal ook voor zich geen zilver en goud zeer vermenigvuldigen.
And he is not to have a great number of wives, for fear that his heart may be turned away; or great wealth of silver and gold.
καὶ οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ γυναῖκας οὐδὲ μεταστήσεται αὐτοῦ ἡ καρδία καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ σφόδρα
- 18 Voorts zal het geschieden, als hij op den stoel zijns koninkrijks zal zitten, zo zal hij zich een dubbel van deze wet afschrijven in een boek, uit hetgeen voor hetaangezicht der Levietische priesteren is;
And when he has taken his place on the seat of his kingdom, he is to make in a book a copy of this law, from that which the priests, the Levites, have in their care:
καὶ ἔσται ὅταν καθίσῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ γράψῃ ἑαυτῷ τὸ δευτερονόμιον τοῦτο εἰς βιβλίον παρὰ τῶν ἱερέων τῶν λευιτῶν
- 19 En het zal bij hem zijn, en hij zal daarin lezen al de dagen zijns levens; opdat hij den HEERE, zijn God, lere vrezen, om te bewaren al de woorden dezer wet en dezeinzettingen, om die te doen;
And it is to be with him for his reading all the days of his life, so that he may be trained in the fear of the Lord his God to keep and do all the words of this teaching and these laws:
καὶ ἔσται μετ' αὐτοῦ καὶ ἀναγνώσεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἵνα μάθῃ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας καὶ τὰ δικαιώματα ταῦτα ποιεῖν
- 20 Dat zijn hart zich niet verheffe boven zijn broederen, en dat hij niet afwijke van het gebod, ter rechterhand of ter linkerhand; opdat hij de dagen verlange in zijnkoninkrijk, hij en zijn zonen, in het midden van Israel. Deuteronomium 18
So that his heart may not be lifted up over his countrymen, and he may not be turned away from the orders, to one side or the other: but that his life and the lives of his children may be long in his kingdom in Israel.
ἵνα μὴ ὑψωθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἵνα μὴ παραβῇ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν δεξιὰ ἢ ἀριστερά ὅπως ἂν μακροχρονίῃ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ
- 1 De Levietische priesteren, de ganse stam van Levi, zullen geen deel noch erve hebben met Israel; de vuuroffers des HEEREN en zijn erfdeel zullen zij eten.
The priests, the Levites, that is, all the tribe of Levi, will have no part or heritage with Israel: their food and their heritage will be the offerings of the Lord made by fire.
οὐκ ἔσται τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς λευίταις ὅλη φυλῆ λευι μερίς οὐδὲ κληρος μετὰ ἰσραηλ καρπώματα κυρίου ὁ κληρος αὐτῶν φάγονται αὐτά
- 2 Daarom zal hij geen erfdeel hebben in het midden zijner broederen; de HEERE is zijn Erfdeel, gelijk als Hij tot hem gesproken heeft.
And they will have no heritage among their countrymen: the Lord is their heritage, as he has said to them.
κληρος δὲ οὐκ ἔσται αὐτοῖς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κύριος αὐτὸς κληρος αὐτοῦ καθότι εἶπεν αὐτῷ
- 3 Dit nu zal het recht der priesters zijn van het volk, van hen, die een offerande offeren, hetzij een os, of klein vee: dat hij den priester zal geven den schouder, enbeide kinnebakken, en de pens.
And this is to be the priests' right: those who make an offering of a sheep or an ox are to give to the priest the top part of the leg and the two sides of the head and the stomach.
καὶ αὕτη ἡ κρίσις τῶν ἱερέων τὰ παρὰ τοῦ λαοῦ παρὰ τῶν θυόντων τὰ θύματα ἕαν τε μόσχον ἕαν τε πρόβατον καὶ δώσει τῷ ἱερεὶ τὸν βραχίονα καὶ τὰ σιαγόνια καὶ τὸ ἔνυστρον
- 4 De eerstelingen van uw koren, van uw most en van uw olie, en de eerstelingen van de beschering uwer schapen zult gij hem geven;
And in addition you are to give him the first of your grain and wine and oil, and the first wool cut from your sheep.
καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου σου καὶ τοῦ οἴνου σου καὶ τοῦ ἐλαίου σου καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῶν κουρῶν τῶν προβάτων σου δώσεις αὐτῷ
- 5 Want de HEERE, uw God, heeft hem uit al uw stammen verkoren, dat hij sta, om te dienen in den Naam des HEEREN, hij en zijn zonen, te allen dage.
For he, and his sons after him for ever, have been marked out by the Lord your God from all your tribes, to do the work of priests in the name of the Lord.
ὅτι αὐτὸν ἐξελέξατο κύριος ὁ θεός σου ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν σου παρεστάναι ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου λειτουργεῖν καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ

- 6 Voorts wanneer een Leviet zal komen uit een uwer poorten, uit gans Israel, alwaar hij woont, en hij komt naar alle begeerte zijner ziel, tot de plaats, die de HEEREzal hebben verkoren;
And if a Levite, moved by a strong desire, comes from any town in all Israel where he is living to the place marked out by the Lord;
 ἐὰν δὲ παραγένηται ὁ λευίτης ἐκ μᾶς τῶν πόλεων ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν υἰῶν ἰσραὴλ οὗ αὐτὸς παροικεῖ καθότι ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος
- 7 En hij dienen zal in den Naam des HEEREN, zijns Gods, als al zijn broederen, de Levieten, die aldaar voor het aangezicht des HEEREN staan;
Then he will do the work of a priest in the name of the Lord his God, with all his brothers the Levites who are there before the Lord.
 καὶ λειτουργήσῃ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ὥσπερ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ λευῖται οἱ παρεστηκότες ἐκεῖ ἔναντι κυρίου
- 8 Zo zullen zij een gelijk deel eten, boven zijn verkoping bij de vaderen.
His food will be the same as theirs, in addition to what has come to him as the price of his property.
 μερίδα μεμερισμένην φάγεται πλὴν τῆς πράσεως τῆς κατὰ πατρίαν
- 9 Wanneer gij komt in het land, dat de HEERE, uw God, u geven zal, zo zult gij niet leren te doen naar de gruwelen van dezelve volken.
When you have come into the land which the Lord your God is giving you, do not take as your example the disgusting ways of those nations.
 ἐὰν δὲ εισέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι οὐ μαθήσῃ ποιεῖν κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκείνων
- 10 Onder u zal niet gevonden worden, die zijn zoon of zijn dochter door het vuur doet doorgaan, die met waarzeggerijen omgaat, een guichelaar, of die op vogelgeschreiacht geeft, of tovenaar.
Let there not be seen among you anyone who makes his son or his daughter go through the fire, or anyone using secret arts, or a maker of strange sounds, or a reader of signs, or any wonder-worker,
 οὐχ εὐρεθήσεται ἐν σοὶ περικαθαίρων τὸν υἰὸν αὐτοῦ ἢ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρὶ μαντεύμενος μαντεῖαν κληδονιζόμενος καὶ οἰωνιζόμενος φαρμακός
- 11 Of een bezweerder, die met bezwering omgaat, of die een waarzeggenden geest vraagt, of een duivelskunstenaar, of die de doden vraagt.
Or anyone using secret force on people, or putting questions to a spirit, or having secret knowledge, or going to the dead for directions.
 ἐπαειδῶν ἐπαιδιῶν ἐγγαστρίμυθος καὶ τερατοσκόπος ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς
- 12 Want al wie zulks doet, is den HEERE een gruwel; en om dezer gruwelen wil verdrijft hen de HEERE, uw God, voor uw aangezicht uit de bezitting.
For all who do such things are disgusting to the Lord; and because of these disgusting things the Lord your God is driving them out before you.
 ἔστιν γὰρ βδελύγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα ἕνεκεν γὰρ τῶν βδελυγμάτων τούτων κύριος ἐξολεθρεύσει αὐτούς ἀπὸ σοῦ
- 13 Oprecht zult gij zijn met den HEERE, uw God.
You are to be upright in heart before the Lord your God.
 τέλειος ἔση ἔναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου
- 14 Want deze volken, die gij zult erven, horen naar guichelaars en waarzeggers; maar u aangaande, de HEERE, uw God, heeft u zulks niet toegelaten.
For these nations, whose land you are taking, give attention to readers of signs and to those using secret arts: but the Lord your God will not let you do so.
 τὰ γὰρ ἔθνη ταῦτα οὐς σὺ κατακληρονομεῖς αὐτούς οὗτοι κληδόνων καὶ μαντεῶν ἀκούσονται σοὶ δὲ οὐχ οὕτως ἔδωκεν κύριος ὁ θεός σου
- 15 Een Profeet, uit het midden van u, uit uw broederen, als mij, zal u de HEERE, uw God, verwekken; naar Hem zult gij horen;
The Lord your God will give you a prophet from among your people, like me; you will give ear to him;
 προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ὡς ἐμὲ ἀναστήσει σοὶ κύριος ὁ θεός σου αὐτοῦ ἀκούσεσθε
- 16 Naar alles, wat gij van den HEERE, uw God, aan Horeb, ten dage der verzameling, geeist hebt, zeggende: Ik zal niet voortvaren te horen de stem des HEEREN, mijns Gods, en ditzelve grote vuur zal ik niet meer zien, dat ik niet sterve.
In answer to the request you made to the Lord your God in Horeb on the day of the great meeting, when you said, Let not the voice of the Lord my God come to my ears again, and let me not see this great fire any more, or death will overtake me.
 κατὰ πάντα ὅσα ἠτήσω παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν χωρηβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας λέγοντες οὐ προσθήσομεν ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο οὐκ ὀψόμεθα ἔτι οὐδὲ μὴ ἀποθάνωμεν
- 17 Toen zeide de HEERE tot mij: Het is goed, wat zij gesproken hebben.
Then the Lord said to me, What they have said is well said.
 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ὁρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν
- 18 Een Profeet zal Ik hun verwekken uit het midden hunner broederen, als u; en Ik zal Mijn woorden in Zijn mond geven, en Hij zal tot hen spreken alles, wat Ik Hemgebieden zal.
I will give them a prophet from among themselves, like you, and I will put my words in his mouth, and he will say to them whatever I give him orders to say.
 προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ὥσπερ σὲ καὶ δώσω τὸ ῥῆμά μου ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ λαλήσει αὐτοῖς καθότι ἂν ἐντείλωμαι αὐτῷ

- 19 En het zal geschieden, de man, die niet zal horen naar Mijn woorden, die Hij in Mijn Naam zal spreken, van dien zal Ik het zoeken.
 And whoever does not give ear to my words which he will say in my name, will be responsible to me.
 και ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ
- 20 Maar de profeet, die hoogmoediglijk zal handelen, sprekende een woord in Mijn Naam, hetwelk Ik hem niet geboden heb te spreken, of die spreken zal in den naamvan andere goden, dezelve profeet zal sterven.
 But the prophet who takes it on himself to say words in my name which I have not given him orders to say, or who says anything in the name of other gods, will come to his death.
 πλὴν ὁ προφήτης ὃς ἂν ἀσεβήσῃ λαλήσαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ῥῆμα ὃ οὐ προσέταξα λαλήσαι και ὃς ἂν λαλήσῃ ἐπ' ὀνόματι θεῶν ἐτέρων ἀποθάνεται ὁ προφήτης ἐκεῖνος
- 21 Zo gij dan in uw hart zoudt mogen zeggen: Hoe zullen wij het woord kennen, dat de HEERE niet gesproken heeft?
 And if you say in your hearts, How are we to be certain that the word does not come from the Lord?
 ἐὰν δὲ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου πῶς γνωσόμεθα τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος
- 22 Wanneer die profeet in den Naam des HEEREN zal hebben gesproken, en dat woord geschiedt niet, en komt niet; dat is het woord, dat de HEERE niet gesproken heeft; door trotsheid heeft die profeet dat gesproken; gij zult voor hem niet vrezen. Deuteronomium 19
 When a prophet makes a statement in the name of the Lord, if what he says does not take place and his words do not come true, then his word is not the word of the Lord: the words of the prophet were said in the pride of his heart, and you are to have no fear of him.
 ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου και μὴ γένηται τὸ ῥῆμα και μὴ συμβῆ τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν ὁ προφήτης ἐκεῖνος οὐκ ἀφέξεσθε αὐτοῦ
- 1 Wanneer de HEERE, uw God, de volken zal hebben uitgerooid, welker land de HEERE, uw God, u geven zal, en gij die erfelijk zult bezitten, en in hun steden en in hun huizen wonen;
 When the nations, whose land the Lord your God is giving you, have been cut off by him, and you have taken their place and are living in their towns and in their houses;
 ἐὰν δὲ ἀφανίσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη ἃ ὁ θεός σου δίδωσίν σοι τὴν γῆν αὐτῶν και κατακληρονομήσῃτε αὐτοὺς και κατοικήσῃτε ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν και ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν
- 2 Zo zult gij u drie steden uitscheiden, in het midden van uw land, hetwelk de HEERE, uw God, u geven zal, om dat erfelijk te bezitten.
 You are to have three towns marked out in the land which the Lord your God is giving you for your heritage.
 τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ ἐν μέσῳ τῆς γῆς σου ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι
- 3 Gij zult u den weg bereiden, en de pale uws lands, dat u de HEERE, uw God, zal doen erven, in drieën delen; dit nu zal zijn, opdat ieder doodslager daarhenen vliede.
 You are to make ready a way, and see that the land which the Lord your God is giving you for your heritage, is marked out into three parts, to which any taker of life may go in flight.
 στόχασαί σοι τὴν ὁδὸν και τριμερεῖς τὰ ὄρια τῆς γῆς σου ἣν καταμερίζῃ σοι κύριος ὁ θεός σου και ἔσται καταφυγὴ ἐκεῖ παντὶ φονευτῇ
- 4 En dit zij de zaak des doodslagers, die daarhenen vlieden zal, dat hij leve; die zijn naaste zal geslagen hebben door onwetendheid, dien hij toch van gisteren eneergisteren niet haatte;
 This is to be the rule for anyone who goes in flight there, after causing the death of his neighbour in error and not through hate;
 τοῦτο δὲ ἔσται τὸ πρόσταγμα τοῦ φονευτοῦ ὃς ἂν φύγῃ ἐκεῖ και ζήσεται ὃς ἂν πατάξῃ τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀκουσίως και οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθῆς και πρὸ τῆς τρίτης
- 5 Als, dewelke met zijn naaste in het bos zal zijn gegaan, om hout te houwen, en zijn hand met de bijl wordt aangedreven, om hout af te houwen, en het ijzer schiet afvan den steel, en treft zijn naaste, dat hij sterve; die zal in een dezer steden vluchten en leven;
 For example, if a man goes into the woods with his neighbour for the purpose of cutting down trees, and when he takes his axe to give a blow to the tree, the head of the axe comes off, and falling on to his neighbour gives him a wound causing his death; then the man may go in flight to one of these towns and be safe:
 και ὃς ἂν εισέλθῃ μετὰ τοῦ πλησίον εἰς τὸν δρυμὸν συναγαγεῖν ξύλα και ἐκκρουσθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τῇ ἀξίνῃ κόπτοντος τὸ ξύλον και ἐκπεσὼν τὸ σιδήριον ἀπὸ τοῦ ξύλου τύχῃ τοῦ πλησίον και ἀποθάνῃ ὁ ὕτος καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων και ζήσεται
- 6 Opdat de bloedwreker den doodslager niet najage, als zijn hart verhit is, en hem achterhale, omdat de weg te verre zou zijn, en hem sla aan het leven; zo toch geenoordeel des doods aan hem is; want hij haatte hem niet van gisteren en eergisteren.
 For if not, he who has the right of punishment may go running after the taker of life in the heat of his wrath, and overtake him because the way is long, and give him a death-blow; though it is not right for him to be put to death because he was not moved by hate.
 ἵνα μὴ διώξῃς ὁ ἀγχιστεύων τοῦ αἵματος ὀπίσω τοῦ φονεύσαντος ὅτι παρατεθήρμανται τῇ καρδίᾳ και καταλάβῃ αὐτὸν ἐὰν μακροτέρα ᾖ ἡ ὁδὸς και πατάξῃ αὐτοῦ τὴν ψυχὴν και ἀποθάνῃ και τούτω οὐκ ἔστιν κρίσις θανάτου ὅτι οὐ μισῶν ἦν αὐτὸν πρὸ τῆς ἐχθῆς και πρὸ τῆς τρίτης
- 7 Daarom gebiede ik u, zeggende: Gij zult u drie steden uitscheiden.
 And so I am ordering you to see that three towns are marked out for this purpose.
 διὰ τοῦτο ἐγὼ σοι ἐντέλλομαι τὸ ῥῆμα τοῦτο λέγων τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ

- 8 En indien de HEERE, uw God, uw landpale zal verwijderen, gelijk als Hij uw vaderen gezworen heeft, en u al dat land geven zal, hetwelk Hij uw vaderen te gevengesproken heeft;
 And if the Lord your God makes wide the limits of your land, as he said in his oath to your fathers, and gives you all the land which he undertook to give to your fathers;
 ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅρια σου ὃν τρόπον ὥμοσεν τοῖς πατράσιν σου καὶ δῶ σοι κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἣν εἶπεν δοῦναι τοῖς πατράσιν σου
- 9 (Wanneer gij al ditzelve gebod zult waarnemen, om dat te doen, hetgeen ik u heden gebiede, den HEERE, uw God, liefhebbende, en alle dagen in Zijn wegwandelende) zo zult gij u nog drie steden toedoen tot deze drie;
 If you keep and do all these orders which I give you today, loving the Lord your God and walking ever in his ways; then let three more towns, in addition to these three, be marked out for you:
 ἐὰν ἀκούσῃς ποιεῖν πᾶσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ὡς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πᾶσας τὰς ἡμέρας καὶ προσθήσεις σεαυτῷ ἑτὶ τρεῖς πόλεις πρὸς τὰς τρεῖς ταύτας
- 10 Opdat het bloed des onschuldigen niet vergoten worde in het midden van uw land, dat u de HEERE, uw God, ten erve geeft, en bloedschulden op u zouden zijn.
 So that in all your land, which the Lord your God is giving you for your heritage, no man may be wrongly put to death, for which you will be responsible.
 καὶ οὐκ ἐκχυθήσεται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ γῆ σου ἧ κύριος ὁ θεός σου δίδωσιν σοι ἐν κλήρῳ καὶ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ αἵματι ἔνοχος
- 11 Maar wanneer er iemand zijn zal, die zijn naaste haat, en hem lagen legt, en staat tegen hem op, en slaat hem aan het leven, dat hij sterve; en vliedt tot een van diesteden;
 But if any man has hate for his neighbour, and waiting for him secretly makes an attack on him and gives him a blow causing his death, and then goes in flight to one of these towns;
 ἐὰν δὲ γένηται ἄνθρωπος μισῶν τὸν πλησίον καὶ ἐνεδρεύσῃ αὐτὸν καὶ ἐπαναστῆ ἐπ' αὐτὸν καὶ πατάξῃ αὐτοῦ ψυχὴν καὶ ἀπεθάνῃ καὶ φύγῃ εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων
- 12 Zo zullen de oudsten zijner stad zenden, en nemen hem van daar, en zij zullen hem in de hand des bloedwrekers geven, dat hij sterve.
 The responsible men of his town are to send and take him, and give him up to the one who has the right of punishment to be put to death.
 καὶ ἀποστελεῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ λήψονται αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῷ ἀγγιστεύοντι τοῦ αἵματος καὶ ἀποθανεῖται
- 13 Uw oog zal hem niet verschonen; maar gij zult het bloed des onschuldigen uit Israel wegdoen, dat het u welga.
 Have no pity on him, so that Israel may be clear from the crime of putting a man to death without cause, and it will be well for you.
 οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ καὶ καθαριεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ Ἰσραὴλ καὶ εὖ σοι ἔσται
- 14 Gij zult uws naasten landpale, die de voorvaderen gepaald hebben, niet verrukken in uw erfdeel, dat gij erven zult, in het land, hetwelk u de HEERE, uw God, geeft, om dat erfelijk te bezitten.
 Your neighbour's landmark, which was put in its place by the men of old times, is not to be moved or taken away in the land of your heritage which the Lord your God is giving you.
 οὐ μετακινήσεις ὄρια τοῦ πλησίον σου ἃ ἔστησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ κληρονομίᾳ σου ἧ κατεκληρονομήθης ἐν τῇ γῆ ἧ κύριος ὁ θεός σου δίδωσιν σοι ἐν κλήρῳ
- 15 Een enig getuige zal tegen niemand opstaan over enige ongerechtigheid of over enige zonde, van alle zonde, die hij zou mogen zondigen; op den mond van tweegetuigen, of op den mond van drie getuigen zal de zaak bestaan.
 One witness may not make a statement against a man in relation to any sin or wrongdoing which he has done: on the word of two or three witnesses a question is to be judged.
 οὐκ ἔμμενεῖ μάρτυς εἰς μαρτυρῆσαι κατὰ ἄνθρωπον κατὰ πᾶσαν ἀδικίαν καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν ἣν ἂν ἁμάρτη ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων σταθήσεται πᾶν ῥήμα
- 16 Wanneer een wrevelige getuige tegen iemand zal opstaan, om een afwijking tegen hem te betuigen;
 If a false witness makes a statement against a man, saying that he has done wrong,
 ἐὰν δὲ καταστῆ μάρτυς ἄδικος κατὰ ἄνθρωπον καταλέγων αὐτοῦ ἀσέβειαν
- 17 Zo zullen die twee mannen, welke den twist hebben, staan voor het aangezicht des HEEREN, voor het aangezicht der priesters, en der rechters, die in diezelvedagen zullen zijn.
 Then the two men, between whom the argument has taken place, are to come before the Lord, before the priests and judges who are then in power;
 καὶ στήσονται οἱ δύο ἄνθρωποι οἷς ἔστιν αὐτοῖς ἡ ἀντιλογία ἔναντι κυρίου καὶ ἔναντι τῶν ἱερέων καὶ ἔναντι τῶν κριτῶν οἱ ἔαν ὧσιν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις
- 18 En de rechters zullen wel onderzoeken; en ziet, de getuige is een vals getuige, hij heeft valsheid betuigd tegen zijn broeder;
 And the judges will have the question looked into with care: and if the witness is seen to be false and to have made a false statement against his brother,
 καὶ ἐξετάσωσιν οἱ κριταὶ ἀκριβῶς καὶ ἰδοὺ μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύρησεν ἄδικα ἀντέστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
- 19 Zo zult gijlieden hem doen, gelijk als hij zijn broeder dacht te doen; also zult gij het boze uit het midden van u wegdoen;
 Then do to him what it was his purpose to do to his brother: and so put away the evil from among you.
 καὶ ποιήσετε αὐτῷ ὃν τρόπον ἐπονηρεύσατο ποιῆσαι κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν
- 20 Dat de overgeblevenen het horen en vrezen, en niet voortvaren meer te doen naar dit boze stuk, in het midden van u.
 And the rest of the people, hearing of it, will be full of fear, and never again do such evil among you.
 καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται καὶ οὐ προσθήσουσιν ἔτι ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥήμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν

- 21** En uw oog zal niet verschonen; ziel om ziel, oog om oog, tand om tand, hand om hand, voet om voet. Deuteronomium 20
Have no pity; let life be given for life, eye for eye, tooth for tooth, hand for hand, foot for foot.
 οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς σου ἐπ' αὐτῷ ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος χεῖρα ἀντὶ χειρὸς πόδα ἀντὶ ποδός
- 1** Wanneer gij zult uittrekken tot den strijd tegen uw vijanden, en zult zien paarden en wagenen, een volk, meerder dan gij, zo zult gij voor hen niet vrezen; want deHEERE, uw God, is met u, Die u uit Egypteland heeft opgevoerd.
When you go out to war against other nations, and come face to face with horses and war-carriages and armies greater in number than yourselves, have no fear of them: for the Lord your God is with you, who took you up out of the land of Egypt.
 ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ ἴδῃς ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ λαὸν πλείονά σου οὐ φοβηθήσῃ ἀπ' αὐτῶν ὅτι κύριος ὁ θεὸς σου μετὰ σοῦ ὁ ἀναβιβάσας σε ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 2** En het zal geschieden, als gijlieden tot den strijd nadert, zo zal de priester toetreden, en tot het volk spreken.
And when you are on the point of attacking, let the priest come forward and say to the people,
 καὶ ἔσται ὅταν ἐγγίσης τῷ πολέμῳ καὶ προσεγγίσας ὁ ἱερεὺς λαλήσει τῷ λαῷ
- 3** En tot hen zeggen: Hoort, Israel! gijlieden zijt heden na aan den strijd tegen uw vijanden; uw hart worde niet week, vreest niet, en beeft niet, en verschrikt niet voorhun aangezicht.
Give ear, O Israel: today you are going forward to the fight; let your heart be strong; do not let uncontrolled fear overcome you because of those who are against you;
 καὶ ἔρεῖ πρὸς αὐτούς ἄκουε ἰσραηλ. ὑμεῖς προσπορεύεσθε σήμερον εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν μὴ ἐκλύεσθω ἡ καρδία ὑμῶν μὴ φοβεῖσθε μηδὲ θραύεσθε μηδὲ ἐκκλίνητε ἀπὸ προσώπου αὐτῶν
- 4** Want het is de HEERE, uw God, Die met u gaat, om voor u te strijden tegen uw vijanden, om u te verlossen.
For the Lord your God goes with you, fighting for you to give you salvation from those who are against you.
 ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προσπορεύμενος μεθ' ὑμῶν συνεκπολεμήσει ὑμῖν τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν διασῶσαι ὑμᾶς
- 5** Dan zullen de ambtlieden tot het volk spreken, zeggende: Wie is de man, die een nieuw huis heeft gebouwd, en het niet heeft ingewijd? Die ga henen en kere wedernaar zijn huis; opdat hij niet misschien sterf in den strijd, en iemand anders dat inwijde.
And let the overseers say to the people, If there is any man who has made for himself a new house and has not gone into it, let him go back to his house, so that in the event of his death in the fight, another may not take his house for himself.
 καὶ λαλήσουσιν οἱ γραμματεῖς πρὸς τὸν λαὸν λέγοντες τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν καὶ οὐκ ἐνεκαίνισεν αὐτήν πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐγκαινιῇ αὐτήν
- 6** En wie is de man, die een wijngaard geplant heeft, en deszelfs vrucht niet heeft genoten? Die ga henen en kere weder naar zijn huis, opdat hij niet misschien in den strijd sterf en iemand anders die geniete.
Or if any man has made a vine-garden without taking the first-fruits of it, let him go back to his house, so that in the event of his death in the fight, another may not be the first to make use of the fruit.
 καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐξ αὐτοῦ
- 7** En wie is de man, die een vrouw ondertrouwd heeft, en haar niet tot zich heeft genomen? Die ga henen en kere weder naar zijn huis; opdat hij niet misschien in den strijd sterf, en een ander man haar neme.
Or if any man is newly married and has had no sex relations with his wife, let him go back to his house, so that in the event of his death in the fight, another man may not take her.
 καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις μεμνηστέυται γυναῖκα καὶ οὐκ ἔλαβεν αὐτήν πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἄνθρωπος ἕτερος λήμψεται αὐτήν
- 8** Daarna zullen de ambtlieden voortvaren te spreken tot het volk, en zeggen: Wie is de man, die vreesachtig en week van hart is? Die ga henen en kere weder naar zijn huis; opdat het hart zijner broederen niet smelte, gelijk zijn hart.
And let the overseers go on to say to the people, If there is any man whose heart is feeble with fear, let him go back to his house before he makes the hearts of his countrymen feeble.
 καὶ προσθήσουσιν οἱ γραμματεῖς λαλήσει πρὸς τὸν λαὸν καὶ ἔροῦσιν τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ πορευέσθω καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἵνα μὴ δειλιάνῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὡσπερ ἡ αὐτοῦ
- 9** En het zal geschieden, als die ambtlieden geeindigd zullen hebben te spreken tot het volk, zo zullen zij oversten der heiren aan de spits des volks bestellen.
Then, after saying these words to the people, let the overseers put captains over the army.
 καὶ ἔσται ὅταν παύσωνται οἱ γραμματεῖς λαλοῦντες πρὸς τὸν λαόν καὶ καταστήσουσιν ἄρχοντας τῆς στρατιᾶς προηγουμένους τοῦ λαοῦ
- 10** Wanneer gij nadert tot een stad om tegen haar te strijden, zo zult gij haar den vrede toeroepen.
When you come to a town, before attacking it, make an offer of peace.
 ἐὰν δὲ προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμήσει αὐτήν καὶ ἐκκαλέσῃ αὐτοὺς μετ' εἰρήνης

- 11 En het zal geschieden, indien zij u vrede zal antwoorden, en u opendoen, zo zal al het volk, dat daarin gevonden wordt, u cijnsbaar zijn, en u dienen.
And if it gives you back an answer of peace, opening its doors to you, then all the people in it may be put to forced work as your servants.
 ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσιν σοὶ καὶ ἀνοίξωσιν σοὶ ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὐρεθόντες ἐν αὐτῇ ἔσονται σοὶ φορολόγητοι καὶ ὑπήκοοί σου
- 12 Doch zo zij geen vrede met u zal maken, maar krijg tegen u voeren, zo zult gij haar belegeren.
If however it will not make peace with you, but war, then let it be shut in on all sides:
 ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσιν σοὶ καὶ ποιήσωσιν πρὸς σὲ πόλεμον περικαθιεῖς αὐτήν
- 13 En de HEERE, uw God, zal haar in uw hand geven; en gij zult alles, wat mannelijk daarin is, slaan met de scherpte des zwaards;
And when the Lord your God has given it into your hands, let every male in it be put to death without mercy.
 καὶ παραδώσει αὐτήν κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ πατάξεις πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς ἐν φόνῳ μαχαίρας
- 14 Behalve de vrouwen, en de kinderkens, en de beesten, en al wat in de stad zijn zal, al haar buit zult gij voor u roven; en gij zult eten den buit uwer vijanden, dien u deHEERE, uw God, gegeven heeft.
But the women and the children and the cattle and everything in the town and all its wealth, you may take for yourselves: the wealth of your haters, which the Lord your God has given you, will be your food.
 πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀποσκευῆς καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πάντα ὅσα ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῇ πόλει καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις σεαυτῷ καὶ φάγη πᾶσαν τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν σου ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσιν σοὶ
- 15 Alzo zult gij aan alle steden doen, die zeer verre van u zijn, die niet zijn van de steden dezer volken.
So you are to do to all the towns far away, which are not the towns of these nations.
 οὕτως ποιήσεις πάσας τὰς πόλεις τὰς μακρὰν οὐσας ἀπὸ σοῦ σφόδρα αἰ οὐχὶ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων
- 16 Maar van de steden dezer volken, die u de HEERE, uw God, ten erve geeft, zult gij niets laten leven, dat adem heeft.
But in the towns of these peoples whose land the Lord your God is giving you for your heritage, let no living thing be kept from death:
 ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσιν σοὶ κληρονομεῖν τὴν γῆν αὐτῶν οὐ ζωγήσετε ἀπ' αὐτῶν πᾶν ἐμπνέον
- 17 Maar gij zult ze ganselijk verbannen: de Hethieten, en de Amorieten, en de Kanaanieten, en de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebusieten, gelijk als u de HEERE, uw God, geboden heeft;
Give them up to the curse; the Hittite, the Amorite, the Canaanite, the Perizzite, the Hivite, and the Jebusite, as the Lord your God has given you orders:
 ἀλλ' ἢ ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτούς τὸν χετταῖον καὶ αμορραῖον καὶ χαναναῖον καὶ φερεζαῖον καὶ εβαῖον καὶ ιβουσαῖον καὶ γεργεσαῖον ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου
- 18 Opdat zij ulieden niet leren te doen naar al hun gruwelen, die zij hun goden gedaan hebben, en gij zondigt tegen den HEERE, uw God.
So that you may not take them as your example and do all the disgusting things which they do in the worship of their gods, so sinning against the Lord your God.
 ἵνα μὴ διδάξωσιν ὑμᾶς ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ὅσα ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν καὶ ἀμαρτήσεσθε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν
- 19 Wanneer gij een stad vele dagen zult belegeren, strijdende tegen haar, om die in te nemen, zo zult gij haar geboomte niet verderven, de bijl daaraan drijvende; wantgij zult daarvan eten; daarom zult gij dat niet afhouden (want het geboomte van het veld is des mensen spijsje), opdat het voor uw aangezicht kome tot een bolwerk.
If in war a town is shut in by your armies for a long time, do not let its trees be cut down and made waste; for their fruit will be your food; are the trees of the countryside men for you to take up arms against them?
 ἐὰν δὲ περικαθίσης περὶ πόλιν ἡμέρας πλείους ἐκπολεμηῖσαι αὐτήν εἰς κατάληψιν αὐτῆς οὐχὶ ἐξολεθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὰ σίδηρον ἀλλ' ἢ ἀπ' αὐτοῦ φάγη αὐτὸ δὲ οὐκ ἐκκόψεις μὴ ἄνθρωπος τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ ἄγρῳ εἰσελθεῖν ἀπὸ προσώπου σου εἰς τὸν χάρακα
- 20 Maar het geboomte, hetwelk gij kennen zult, dat het geen geboomte ter spijsje is, dat zult gij verderven en afhouden; en gij zult een bolwerk bouwen tegen deze stad, dewelke tegen u krijg voert, totdat zij ten onderga. Deuteronomium 21
Only those trees which you are certain are not used for food may be cut down and put to destruction: and you are to make walls of attack against the town till it is taken.
 ἀλλὰ ξύλον ὁ ἐπίστασαι ὅτι οὐ καρπὸβρωτόν ἐστιν τοῦτο ἐξολεθρεύσεις καὶ ἐκκόψεις καὶ οἰκοδομήσεις χάρακωσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ἣτις ποιεῖ πρὸς σὲ τὸν πόλεμον ἕως ἂν παραδοθῇ
- 1 Wanneer in het land, hetwelk de HEERE, uw God, u geven zal, om dat te erven, een verslagene zal gevonden worden, liggende in het veld, niet bekend zijnde, wiehem geslagen heeft;
If, in the land which the Lord your God is giving you, you come across the dead body of a man in the open country, and you have no idea who has put him to death:
 ἐὰν δὲ εὐρεθῇ τραυματίας ἐν τῇ γῇ ἧ κύριος ὁ θεός σου δίδωσιν σοὶ κληρονομηῖσαι πεπτωκὸς ἐν τῷ πεδίῳ καὶ οὐκ οἶδασιν τὸν πατάξαντα
- 2 Zo zullen uw oudsten en uw rechters uitgaan, en zij zullen meten naar de steden, die rondom den verslagene zijn.
Then your responsible men and your judges are to come out, and give orders for the distance from the dead body to the towns round about it to be measured;
 ἐξελεύσεται ἡ γερουσία σου καὶ οἱ κριταὶ σου καὶ ἐκμετρήσουσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ τοῦ τραυματίου

- 3 De stad nu, die de naaste zal zijn aan den verslagene, daar zullen de oudsten derzelve stad een jonge koe van de runderen nemen, met dewelke niet gearbeid is, dieaan het juk niet getrokken heeft.
And whichever town is nearest to the body, the responsible men of that town are to take from the herd a young cow which has never been used for work or put under the yoke;
 και ἔσται ἡ πόλις ἡ ἐγγίζουσα τῷ τραυματίᾳ καὶ λήμψεται ἡ γερούσια τῆς πόλεως ἐκείνης δάμαλιν ἐκ βοῶν ἣτις οὐκ εἴργασται καὶ ἣτις οὐχ εἴλκυσεν ζυγόν
- 4 En de oudsten derzelve stad zullen de jonge koe afbrengen in een ruw dal, dat niet bearbeid noch bezaaid zal zijn; en zij zullen deze jonge koe aldaar in het dal dennek doorhouwen.
And they are to take the cow into a valley where there is flowing water, and which is not ploughed or planted, and there the neck of the cow is to be broken:
 και καταβιάσουσιν ἡ γερούσια τῆς πόλεως ἐκείνης τὴν δάμαλιν εἰς φάραγγα τραχείαν ἣτις οὐκ εἴργασται οὐδὲ σπεῖρεται καὶ νευροκοπήσουσιν τὴν δάμαλιν ἐν τῇ φάραγγι
- 5 Dan zullen de priesters, de kinderen van Levi, toetreden; want de HEERE, uw God, heeft hen verkoren, om Hem te dienen, en om in des HEEREN Naam te zegenen, en naar hun mond zal alle twist en alle plaag afgedaan worden.
Then the priests, the sons of Levi, are to come near; for they have been marked out by the Lord your God to be his servants and to give blessings in the name of the Lord; and by their decision every argument and every blow is to be judged:
 και προσελύθονται οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται ὅτι αὐτοὺς ἐπέλεξεν κύριος ὁ θεός σου παρεστηκέναι αὐτῷ καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτῶν ἔσται πᾶσα ἀντιλογία καὶ πᾶσα ἀφῆ
- 6 En alle oudsten derzelve stad, die naast aan den verslagene zijn, zullen hun handen wassen over deze jonge koe, die in dat dal de nek doorgehouden is;
And all the responsible men of that town which is nearest to the dead man, washing their hands over the cow whose neck was broken in the valley,
 και πᾶσα ἡ γερούσια τῆς πόλεως ἐκείνης οἱ ἐγγίζοντες τῷ τραυματίᾳ νύφονται τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς δαμάλεως τῆς νευροκοπημένης ἐν τῇ φάραγγι
- 7 En zij zullen betuigen en zeggen: Onze handen hebben dit bloed niet vergoten, en onze ogen hebben het niet gezien;
Will say, This death is not the work of our hands and our eyes have not seen it.
 και ἀποκριθέντες ἐροῦσιν αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐκ ἐξέχεαν τὸ αἷμα τοῦτο καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν οὐχ ἐωράκασιν
- 8 Wees genadig aan Uw volk Israel, dat Gij, o HEERE! verlost hebt, en leg geen onschuldig bloed in het midden van Uw volk Israel! En dat bloed zal voor henverzoend zijn.
Have mercy, O Lord, on your people Israel whom you have made free, and take away from your people the crime of a death without cause. Then they will no longer be responsible for the man's death.
 ὕλεως γενοῦ τῷ λαῷ σου ἰσραηλ οὗς ἐλυτρώσω κύριε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἵνα μὴ γένηται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῷ λαῷ σου ἰσραηλ καὶ ἐξίλασθήσεται αὐτοῖς τὸ αἷμα
- 9 Alzo zult gij het onschuldig bloed uit het midden van u wegdoen; want gij zult doen, wat recht is in de ogen des HEEREN.
So you will take away the crime of a death without cause from among you, when you do what is right in the eyes of the Lord.
 σὺ δὲ ἐξαρεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἐὰν ποιήσης τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου
- 10 Wanneer gij zult uitgetogen zijn tot den strijd tegen uw vijanden; en de HEERE, uw God, hen zal gegeven hebben in uw hand, dat gij hun gevangenen gevankelijkwegvoert;
When you go out to war against other nations, and the Lord your God gives them up into your hands and you take them as prisoners;
 ἐὰν δὲ ἐξελθῶν εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ παραδῷ σοι κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ προνομήσεις τὴν προνομήν αὐτῶν
- 11 En gij onder de gevangenen zult zien een vrouw, schoon van gedaante, en gij lust tot haar gekregen zult hebben, dat gij ze u ter vrouwe neemt;
If among the prisoners you see a beautiful woman and it is your desire to make her your wife;
 και ἴδης ἐν τῇ προνομῇ γυναῖκα καλὴν τῷ εἶδει καὶ ἐνθυμηθῆς αὐτῆς καὶ λάβης αὐτὴν σαυτῷ γυναῖκα
- 12 Zo zult gij haar binnen in uw huis brengen; en zij zal haar hoofd scheren, en haar nagelen besnijden.
Then take her back to your house; and let her hair and her nails be cut;
 και εἰσάξεις αὐτὴν ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ ξυρήσεις τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ περιονυχιεῖς αὐτὴν
- 13 En zij zal het kleed harer gevangenis van zich afleggen, en in uw huis zitten, en haar vader en haar moeder een maand lang bewenen; en daarna zult gij tot haaringaan, en haar man zijn, en zij zal u ter vrouwe zijn.
And let her take off the dress in which she was made prisoner and go on living in your house and weeping for her father and mother for a full month: and after that you may go in to her and be her husband and she will be your wife.
 και περιελεῖς τὰ ἱμάτια τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς καὶ καθιεται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου καὶ κλαύσεται τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα μηνὸς ἡμέρας καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ πρὸς αὐτὴν καὶ συνοικισθήσῃ αὐτῇ καὶ ἔσται σου γυνή
- 14 En het zal geschieden, indien gij geen behagen in haar hebt, dat gij haar zult laten gaan naar haar begeerte; doch gij zult haar geenszins voor geld verkopen, gij zultmet haar geen gewin drijven, daarom dat gij haar vernederd hebt.
But if you have no delight in her, you are to let her go wherever she will; you may not take a price for her as if she was your property, for you have made use of her for your pleasure.
 και ἔσται ἐὰν μὴ θέλῃς αὐτὴν ἐξαποστελεῖς αὐτὴν ἐλευθέραν καὶ πράσει οὐ πραθήσεται ἀργυρίου οὐκ ἀθετήσεις αὐτὴν διότι ἐταπείνωσας αὐτὴν

- 15 Wanneer een man twee vrouwen heeft, een beminde, en een gehate; en de beminde en de gehate hem zonen zullen gebaar hebben, en de eerstgeboren zoon vande gehate zal zijn;
If a man has two wives, one greatly loved and the other hated, and the two of them have had children by him; and if the first son is the child of the hated wife:
 ἐὰν δὲ γένωνται ἀνθρώπων δύο γυναῖκες μία αὐτῶν ἡγαπημένη καὶ μία αὐτῶν μισουμένη καὶ τέκωσιν αὐτῷ ἡ ἡγαπημένη καὶ ἡ μισουμένη καὶ γένηται υἱὸς πρωτότοκος τῆς μισουμένης
- 16 Zo zal het geschieden, ten dage als hij zijn zonen zal doen erven wat hij heeft, dat hij niet zal vermogen de eerstgeboorte te geven aan den zoon der beminde, voorhet aangezicht van den zoon der gehate, die de eerstgeborene is.
Then when he gives his property to his sons for their heritage, he is not to put the son of his loved one in the place of the first son, the son of the hated wife:
 καὶ ἔσται ἡ ἂν ἡμέρα κατακληροδοτῆ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ οὐ δυνήσεται πρωτοτοκεῦσαι τῷ υἱῷ τῆς ἡγαπημένης ὑπεριδὸν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης τὸν πρωτότοκον
- 17 Maar den eerstgeborene, den zoon der gehate, zal hij kennen, gevende hem het dubbele deel van alles, wat bij hem zal worden gevonden; want hij is het beginselzijner kracht, het recht der eerstgeboorte is het zijne.
But he is to give his first son his birthright, and twice as great a part of his property: for he is the first-fruits of his strength and the right of the first son is his.
 ἀλλὰ τὸν πρωτότοκον υἱὸν τῆς μισουμένης ἐπιγνώσεται δοῦναι αὐτῷ διπλά ἀπὸ πάντων ὧν ἂν εὑρεθῆ αὐτῷ ὅτι οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τέκνων αὐτοῦ καὶ τούτω καθήκει τὰ πρωτοτόκια
- 18 Wanneer iemand een moedwilligen en wederspannigen zoon heeft, die de stem zijns vaders en de stem zijner moeder niet gehoorzaam is; en zij hem gekastijd zullen hebben, en hij naar hen niet horen zal,
If a man has a son who is hard-hearted and uncontrolled, who gives no attention to the voice of his father and mother, and will not be ruled by them, though they give him punishment:
 ἐὰν δέ τις υἱὸς ἀπειθῆς καὶ ἐρεθιστῆς οὐχ ὑπακούων φωνῆν πατρὸς καὶ φωνῆν μητρὸς καὶ παιδεύσωσιν αὐτὸν καὶ μὴ εἰσακούῃ αὐτῶν
- 19 Zo zullen zijn vader en zijn moeder hem grijpen, en zij zullen hem uitbrengen tot de oudsten zijner stad, en tot de poorte zijner plaats.
Then let his father and mother take him to the responsible men of the town, to the public place;
 καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἐξάξουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γερουσίαν τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ τόπου αὐτοῦ
- 20 En zij zullen zeggen tot de oudsten zijner stad: Deze onze zoon is afwijkende en wederspannig, hij is onze stem niet gehoorzaam; hij is een brasser en zuiper.
And say to them, This son of ours is hard-hearted and uncontrolled, he will not give attention to us; he gives himself up to pleasure and strong drink.
 καὶ ἐροῦσιν τοῖς ἀνδράσιν τῆς πόλεως αὐτῶν ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεὶ καὶ ἐρεθίζει οὐχ ὑπακούει τῆς φωνῆς ἡμῶν συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ
- 21 Dan zullen alle lieden zijner stad hem met stenen overwerpen, dat hij sterve; en gij zult het boze uit het midden van u wegdoen; dat het gans Israel hore, en vreze.
Then he is to be stoned to death by all the men of the town: so you are to put away the evil from among you; and all Israel, hearing of it, will be full of fear.
 καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐν λίθοις καὶ ἀποθανεῖται καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται
- 22 Voorts, wanneer in iemand een zonde zal zijn, die het oordeel des doods waardig is, dat hij gedood zal worden, en gij hem aan het hout zult opgehangen hebben;
If a man does a crime for which the punishment is death, and he is put to death by hanging him on a tree;
 ἐὰν δὲ γένηται ἐν τινὶ ἁμαρτία κρίμα θανάτου καὶ ἀποθάνῃ καὶ κρεμάσῃτε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου
- 23 Zo zal zijn dood lichaam aan het hout niet overnachten; maar gij zult het zekerlijk ten zelven dage begraven; want een opgehangene is Gode een vloek. Alzo zult gij uw land niet verontreinigen, dat u de HEERE, uw God, ten erve geeft.
Do not let his body be on the tree all night, but put it to rest in the earth the same day; for the man who undergoes hanging is cursed by God; so do not make unclean the land which the Lord your God is giving you for your heritage.
 οὐκ ἐπικοιμηθήσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου ἀλλὰ ταφῆ θάψετε αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ
- 1 Gij zult uws broeders os of klein vee niet zien afgedreven, en u van die verbergen; gij zult ze uw broeder ganselijk weder toesturen.
If you see your brother's ox or his sheep wandering, do not go by without helping, but take them back to your brother.
 μὴ ἰδὼν τὸν μόσχον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸ πρόβατον αὐτοῦ πλανώμενα ἐν τῇ ὁδῷ ὑπεριδῆς αὐτὰ ἀποστροφῆ ἀποστρέψεις αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ σου καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ
- 2 En indien uw broeder niet nabij u is, of gij hem niet kent, zo zult gij ze binnen in uw huis vergaderen, dat zij bij u zijn, totdat uw broeder die zoeke, en gij ze hemwedergeeft.
If their owner is not near, or if you are not certain who he is, then take the beast to your house and keep it till its owner comes in search of it, and then you are to give it back to him.
 ἐὰν δὲ μὴ ἐγγίξῃ ὁ ἀδελφός σου πρὸς σὲ μηδὲ ἐπίσῃ αὐτὸν συνάξεις αὐτὰ ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ ἔσται μετὰ σοῦ ἕως ἂν ζητήσῃ αὐτὰ ὁ ἀδελφός σου καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ
- 3 Alzo zult gij ook doen aan zijn ezel, en alzo zult gij doen aan zijn kleding, ja, alzo zult gij doen aan al het verlorene uws broeders, dat van hem verloren zal zijn, en datgij zult hebben gevonden; gij zult u niet mogen verbergen.
Do the same with his ass or his robe or anything which has gone from your brother's keeping and which you have come across: do not keep it to yourself.
 οὕτως ποιήσεις τὸν ὄνον αὐτοῦ καὶ οὕτως ποιήσεις τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ οὕτως ποιήσεις κατὰ πᾶσαν ἀπώλειαν τοῦ ἀδελφοῦ σου ὅσα ἐὰν ἀπώληται παρ' αὐτοῦ καὶ εὔρης οὐ δυνήσῃ ὑπεριδεῖν

- 4 Gij zult uws broeders ezel of zijn os niet zien, vallende op den weg, en u van die verbergen; gij zult ze met hem ganselijk oprichten.
If you see your brother's ox or his ass falling down on the road, do not go by without giving him help in lifting it up again.
οὐκ ὄψῃ τὸν ὄνον τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ τὸν μόσχον αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῇ ὁδῷ μὴ ὑπερίδῃς αὐτούς ἀνιστῶν ἀναστήσεις μετ' αὐτοῦ
- 5 Het kleed eens mans zal niet zijn aan een vrouw, en een man zal geen vrouwenkleed aantrekken; want al wie zulks doet, is den HEERE, uw God, een gruwel.
It is not right for a woman to be dressed in man's clothing, or for a man to put on a woman's robe: whoever does such things is disgusting to the Lord your God.
οὐκ ἔσται σκευὴ ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικί οὐδὲ μὴ ἐνδύσῃται ἀνὴρ στολὴν γυναικείαν ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἔστιν πᾶς ποιῶν ταῦτα
- 6 Wanneer voor uw aangezicht een vogelnest op den weg voorkomt, in enigen boom, of op de aarde, met jongen of eieren, en de moeder zittende op de jongen of op de eieren, zo zult gij de moeder met de jongen niet nemen.
If by chance you see a place which a bird has made for itself in a tree or on the earth, with young ones or eggs, and the mother bird seated on the young ones or on the eggs, do not take the mother bird with the young:
ἐὰν δὲ συναντήσῃς νοστιάδ ὀρνέων πρὸ προσώπου σου ἐν τῇ ὁδῷ ἢ ἐπὶ παντὶ δένδρῳ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς νεοσοῖς ἢ ῥοῖς καὶ ἡ μήτηρ θάλπη ἐπὶ τῶν νεοσσῶν ἢ ἐπὶ τῶν ῥῶν οὐ λήμψῃ τὴν μητέρα μετὰ τῶν τέκνων
- 7 Gij zult de moeder ganselijk vrijlaten; maar de jongen zult gij voor u nemen; opdat het u welga, en gij de dagen verlenget.
See that you let the mother bird go, but the young ones you may take; so it will be well for you and your life will be long.
ἀποστολῇ ἀποστελεῖς τὴν μητέρα τὰ δὲ παιδία λήμψῃ σεαυτῷ ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ πολυήμερος ἔσῃ
- 8 Wanneer gij een nieuw huis zult bouwen, zo zult gij op uw dak een leuning maken; opdat gij geen bloedschuld op uw huis legt, wanneer iemand, vallende, daarvanafviel.
If you are building a house, make a railing for the roof, so that the blood of any man falling from it will not come on your house.
ἐὰν δὲ οἰκοδομήσῃς οἰκίαν καινὴν καὶ ποιήσῃς στεφάνην τῷ δώματι σου καὶ οὐ ποιήσῃς φόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ἐὰν πέσῃ ὁ πεσὼν ἀπ' αὐτοῦ
- 9 Gij zult uw wijngaard niet met tweerlei bezaaien; opdat de volheid des zaads, dat gij zult gezaaid hebben, en de inkomst des wijngaards niet ontheilgd worde.
Do not have your vine-garden planted with two sorts of seed: or all of it may become a loss, the seed you have put in as well as the increase.
οὐ κατασπερεῖς τὸν ἀμπελῶνά σου διάφορον ἵνα μὴ ἀγίασθῇ τὸ γένημα καὶ τὸ σπέρμα ὃ ἐὰν σπείρῃς μετὰ τοῦ γενήματος τοῦ ἀμπελῶνός σου
- 10 Gij zult niet ploegen met een os en met een ezel te gelijk.
Do not do your ploughing with an ox and an ass yoked together.
οὐκ ἀροτριάσεις ἐν μόσχῳ καὶ ὄνῳ ἐπὶ τὸ αὐτό
- 11 Gij zult geen kleed van gemengde stof aantrekken, wollen en linnen te gelijk.
Do not have clothing made of two sorts of thread, wool and linen together.
οὐκ ἐνδύσῃ κίβδηλον ἔρια καὶ λίνον ἐν τῷ αὐτῷ
- 12 Snoeren zult gij u maken aan de vier hoeken uws opperkleeds, waarmede gij u bedekt.
On the four edges of your robe, with which your body is covered, put ornaments of twisted threads.
στρεπτὰ ποιήσεις σεαυτῷ ἐπὶ τῶν τεσσάρων κρασπέδων τῶν περιβολαίων σου ἃ ἐὰν περιβάλλῃ ἐν αὐτοῖς
- 13 Wanneer een man een vrouw zal genomen hebben, en tot haar ingegaan zijnde, alsdan haar zal haten,
If any man takes a wife, and having had connection with her, has no delight in her,
ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνουκίῃ αὐτῇ καὶ μισήσῃ αὐτήν
- 14 En haar oorzaak van naspraak zal opleggen, en een kwaden naam over haar uitbrengen, en zeggen: Deze vrouw heb ik genomen, en ben tot haar genaderd, maar heb den maagdom aan haar niet gevonden;
And says evil things about her and gives her a bad name, saying, I took this woman, and when I had connection with her it was clear to me that she was not a virgin:
καὶ ἐπιθῇ αὐτῇ προφασιστικούς λόγους καὶ κατενέγκῃ αὐτῆς ὄνομα πονηρὸν καὶ λέγῃ τὴν γυναῖκα ταύτην εἴληφα καὶ προσελθὼν αὐτῇ οὐχ εὔρηκα αὐτῆς παρθένια
- 15 Dan zullen de vader van deze jonge dochter en haar moeder nemen, en tot de oudsten der stad aan de poort uitbrengen, den maagdom dezer jonge vrouw.
Then let the girl's father and mother put before the responsible men of the town, in the public place, signs that the girl was a virgin:
καὶ λαβὼν ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς καὶ ἡ μήτηρ ἐξοίσουσιν τὰ παρθένια τῆς παιδὸς πρὸς τὴν γερουσίαν ἐπὶ τὴν πύλιν
- 16 En de vader van de jonge dochter zal tot de oudsten zeggen: Ik heb mijn dochter aan dezen man gegeven tot een vrouw; maar hij heeft haar gehaat;
And let the girl's father say to the responsible men, I gave my daughter to this man for his wife, but he has no love for her;
καὶ ἐρεῖ ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς τῇ γερουσίᾳ τὴν θυγατέρα μου ταύτην δέδωκα τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ γυναῖκα καὶ μισήσας αὐτήν

- 17 En ziet, hij heeft oorzaak van opspraak gegeven, zeggende: Ik heb den maagdom aan uw dochter niet gevonden; dit nu is de maagdom mijner dochter. En zij zullenhet kleed voor het aangezicht van de oudsten der stad uitbreiden.
 And now he has put shame on her, saying that she is not a virgin; but here is the sign that she is a virgin. Then they are to put her clothing before the responsible men of the town.
 αὐτὸς νῦν ἐπιτίθειν αὐτῇ προφασιστικούς λόγους λέγων οὐχ εὔρηκα τῇ θυγατρὶ σου παρθένια καὶ ταῦτα τὰ παρθένια τῆς θυγατρὸς μου καὶ ἀναπτύξουσιν τὸ ἱμάτιον ἐναντίον τῆς γερουσίας τῆς πόλεως
- 18 Dan zullen de oudsten derzelve stad dien man nemen, en kastijden hem;
 Then the responsible men of the town are to give the man his punishment;
 καὶ λήμψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκεῖνης τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ παιδεύσουσιν αὐτὸν
- 19 En zij zullen hem een boete opleggen van honderd zilverlingen, en ze geven aan den vader van de jonge dochter, omdat hij een kwaden naam heeft uitgebracht overeen jonge dochter van Israel; voorts zal zij hem ter vrouwe zijn, hij zal haar niet mogen laten gaan al zijn dagen.
 They will take from him a hundred shekels of silver, which are to be given to the father of the girl, because he has given an evil name to a virgin of Israel: she will go on being his wife, he may never put her away all his life.
 καὶ ζημιώσουσιν αὐτὸν ἑκατὸν σίκλους καὶ δώσουσιν τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος ὅτι ἐξήνεγκεν ὄνομα πονηρὸν ἐπὶ παρθένον Ἰσραηλίτιν καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνὴ οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον
- 20 Maar indien ditzelve woord waarachtig is, dat de maagdom aan de jonge dochter niet gevonden is;
 But if what he has said is true, and she is seen to be not a virgin,
 ἐὰν δὲ ἐπ' ἀληθείας γένηται ὁ λόγος οὗτος καὶ μὴ εὔρεθῇ παρθένια τῇ νεάνιδι
- 21 Zo zullen zij deze jonge dochter uitbrengen tot de deur van haars vaders huis, en de lieden harer stad zullen haar met stenen stenigen, dat zij sterve, omdat zij eendwaasheid in Israel gedaan heeft, hoererende in haars vaders huis; zo zult gij het boze uit het midden van u wegdoen.
 Then they are to make the girl come to the door of her father's house and she will be stoned to death by the men of the town, because she has done evil and put shame on Israel, by acting as a loose woman in her father's house: so you are to put away evil from among you.
 καὶ ἐξάξουσιν τὴν νεάνιν ἐπὶ τὰς θύρας οἴκου πατρὸς αὐτῆς καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὴν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς ἐν λίθοις καὶ ἀποθανεῖται ὅτι ἐποίησεν ἀφροσύνην ἐν οἴκῳ Ἰσραηλ ἐκπορνεῦσαι τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν
- 22 Wanneer een man gevonden zal worden, liggende bij eens mans getrouwde vrouw, zo zullen zij ook beiden sterven, de man, die bij de vrouw gelegen heeft, en devrouw; zo zult gij het boze uit Israel wegdoen.
 If a man is taken in the act of going in to a married woman, the two of them, the man as well as the woman, are to be put to death: so you are to put away the evil from Israel.
 ἐὰν δὲ εὔρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς συνωκισμένης ἀνδρὶ ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους τὸν ἄνδρα τὸν κοιμώμενον μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ Ἰσραηλ
- 23 Wanneer er een jonge dochter zal zijn, die een maagd is, ondertrouwd aan een man, en een man haar in de stad zal gevonden, en bij haar gelegen hebben;
 If a young virgin has given her word to be married to a man, and another man meeting her in the town, has connection with her;
 ἐὰν δὲ γένηται παῖς παρθένος μεμνηστευμένη ἀνδρὶ καὶ εὔρων αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς
- 24 Zo zult gij ze beiden uitbrengen tot de poort derzelve stad, en gij zult hen met stenen stenigen, dat zij sterven; de jonge dochter, ter oorzake, dat zij niet geroepenheeft in de stad, en den man, ter oorzake dat hij zijns naasten vrouw vernederd heeft; zo zult gij het boze uit het midden van u wegdoen.
 Then you are to take the two of them to the doorway of the town, and have them stoned to death; the young virgin, because she gave no cry for help, though it was in the town, and the man, because he has put shame on his neighbour's wife: so you are to put away evil from among you.
 ἐξάξετε ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ λιθοβοληθήσονται ἐν λίθοις καὶ ἀποθάνονται τὴν νεάνιν ὅτι οὐκ ἐβόησεν ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἄνθρωπον ὅτι ἐταπεινώσεν τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν
- 25 En indien een man een ondertrouwe jonge dochter in het veld gevonden, en de man haar verkracht en bij haar gelegen zal hebben, zo zal de man, die bij haargelegen heeft, alleen sterven;
 But if the man, meeting such a virgin in the open country, takes her by force, then only the man is to be put to death;
 ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ εὔρη ἄνθρωπος τὴν παῖδα τὴν μεμνηστευμένην καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς ἀποκτενεῖτε τὸν ἄνθρωπον τὸν κοιμώμενον μετ' αὐτῆς μόνον
- 26 Maar de jonge dochter zult gij niets doen; de jonge dochter heeft geen zonde des doods; want gelijk of een man tegen zijn naaste opstond, en sloeg hem dood aanhet leven, alzo is deze zaak.
 Nothing is to be done to the virgin, because there is no cause of death in her: it is the same as if a man made an attack on his neighbour and put him to death:
 καὶ τῇ νεάνιδι οὐ ποιήσετε οὐδὲν οὐκ ἔστιν τῇ νεάνιδι ἀμάρτημα θανάτου ὅτι ὡς εἴ τις ἐπαναστῆ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸν πλησίον καὶ φονεύσῃ αὐτοῦ ψυχὴν οὕτως τὸ πρᾶγμα τοῦτο
- 27 Want hij heeft haar in het veld gevonden; de ondertrouwe jonge dochter riep, en er was niemand, die haar verlostte.
 For he came across her in the open country, and there was no one to come to the help of the virgin in answer to her cry.
 ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ εὔρεν αὐτὴν ἐβόησεν ἡ νεάνις ἢ μεμνηστευμένη καὶ ὁ βοηθήσων οὐκ ἦν αὐτῇ

- 28 Wanneer een man een jonge dochter zal gevonden hebben, die een maagd is, dewelke niet ondertrouwd is, en haar zal gegrepen en bij haar gelegen hebben, en zijgevonden zullen zijn;
If a man sees a young virgin, who has not given her word to be married to anyone, and he takes her by force and has connection with her, and discovery is made of it;
ἐὰν δέ τις εὕρῃ τὴν παῖδα τὴν παρθένον ἥτις οὐ μεμνήστανται καὶ βιασάμενος κοιμηθῆ μετ' αὐτῆς καὶ εὑρεθῆ
- 29 Zo zal de man, die bij haar gelegen heeft, den vader van de jonge dochter vijftig zilverlingen geven, en zij zal hem ter vrouwe zijn, omdat hij haar vernederd heeft; hijzal ze niet mogen laten gaan al zijn dagen.
Then the man will have to give the virgin's father fifty shekels of silver and make her his wife, because he has put shame on her; he may never put her away all his life.
δῶσει ὁ ἄνθρωπος ὁ κοιμηθεὶς μετ' αὐτῆς τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος πενήτηκοντα δίδραχμα ἀργυρίου καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνὴ ἀνθ' ὧν ἔταπείνωσεν αὐτὴν οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον
- 1 Die door plettering verwond of uitgesneden is aan de mannelijkheid, zal in de vergadering des HEEREN niet komen.
No man whose private parts have been wounded or cut off may come into the meeting of the Lord's people.
οὐ λήμψεται ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀποκαλύψει συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
- 2 Geen bastaard zal in de vergadering des HEEREN komen; zelfs zijn tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen.
One whose father and mother are not married may not come into the meeting of the Lord's people, or any of his family to the tenth generation.
οὐκ εἰσελεύσεται θλαδίας καὶ ἀποκεκομμένους εἰς ἐκκλησίαν κυρίου
- 3 Geen Ammoniet, noch Moabiet zal in de vergadering des HEEREN komen; zelfs hun tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen tot ineeuwigheid.
No Ammonite or Moabite or any of their people to the tenth generation may come into the meeting of the Lord's people:
οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνῆς εἰς ἐκκλησίαν κυρίου
- 4 Ter oorzaak dat zij ulieden op den weg niet tegengekomen zijn met brood en met water, als gij uit Egypte uittoogt; en omdat hij tegen u gehuurd heeft Bileam, denzoon van Beor, van Pethor uit Mesopotamie, om u te vloeken.
Because they gave you no bread or water on your way, when you came out of Egypt: and they got Balaam, the son of Peor, from Pethor in Aram-naharaim to put curses on you.
οὐκ εἰσελεύσεται αμμωνίτης καὶ μοαβίτης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα
- 5 Doch de HEERE, uw God, heeft naar Bileam niet willen horen; maar de HEERE, uw God, heeft u den vloek in een zegen veranderd, omdat de HEERE, uw God, liefhad.
But the Lord your God would not give ear to Balaam, but let the curse be changed into a blessing to you, because of his love for you.
παρὰ τὸ μὴ συναντήσαι αὐτοὺς ὑμῖν μετὰ ἄρτων καὶ ὕδατος ἐν τῇ ὁδῷ ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου καὶ ὅτι ἐμισθώσαντο ἐπὶ σέ τὸν βαλααμ υἱὸν βεωρ ἐκ τῆς μεσοποταμίας καταράσασθαί σε
- 6 Gij zult hun vrede en hun best niet zoeken, al uw dagen in eeuwigheid.
Do nothing for their peace or well-being for ever.
καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ὁ θεός σου εἰσακοῦσαι τοῦ βαλααμ καὶ μετέστρεψεν κύριος ὁ θεός σου τὰς κατάρας εἰς εὐλογίαν ὅτι ἠγάπησέν σε κύριος ὁ θεός σου
- 7 Den Edomiet zult gij voor geen gruwel houden, want hij is uw broeder; den Egyptenaar zult gij voor geen gruwel houden want gij zijt een vreemdeling geweest in zijnland.
But have no hate for an Edomite, because he is your brother, or for an Egyptian, for you were living in his land.
οὐ προσαγορεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς καὶ συμφέροντα αὐτοῖς πάσας τὰς ἡμέρας σου εἰς τὸν αἰῶνα
- 8 Aangaande de kinderen, die hun zullen geboren worden in het derde geslacht, elk van die zal in de vergadering des HEEREN komen.
Their children in the third generation may come into the meeting of the Lord's people.
οὐ βδελύξῃ ἰδουμαῖον ὅτι ἀδελφός σου ἔστιν οὐ βδελύξῃ αἰγύπτιον ὅτι πάροικος ἐγένου ἐν τῇ γῆ αὐτοῦ
- 9 Wanneer het leger uittrekt tegen uw vijanden, zo zult gij u wachten voor alle kwade zaak.
When you go out to war and put your tents in position, keep from every evil thing.
υἱοὶ ἐὰν γενηθῶσιν αὐτοῖς γενεὰ τρίτη εἰσελεύσονται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου
- 10 Wanneer iemand onder u is, die niet rein is, door enig toeval des nachts, die zal tot buiten het leger uitgaan; hij zal tot binnen het leger niet komen.
If any man among you becomes unclean through anything which has taken place in the night, he is to go out from the tent-circle and keep outside it:
ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβαιεῖν ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ φυλάξῃ ἀπὸ παντὸς ῥήματος πονηροῦ
- 11 Maar het zal geschieden, dat hij zich tegen het naken van den avond met water zal baden; en als de zon ondergegaan is, zal hij tot binnen het leger komen.
But when evening comes near, let him take a bath: and after sundown he may come back to the tents.
ἐὰν ᾗ ἐν σοὶ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔσται καθαρὸς ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ νυκτός καὶ ἐξελεύσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς καὶ οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν

- 12 Gij zult ook een plaats hebben buiten het leger, en daarhenen zult gij uitgaan naar buiten.
Let there be a place outside the tent-circle to which you may go;
 και ἔσται τὸ πρὸς ἐσπέραν λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι καὶ δευκότος ἡλίου εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν
- 13 En gij zult een schopje hebben, benevens uw gereedschap, en het zal geschieden, als gij buiten gezeten hebt, dan zult gij daarmee graven, en u omkeren, en bedekken wat van u uitgegaan is.
And have among your arms a spade; and when you have been to that place, let that which comes from you be covered up with earth:
 και τόπος ἔσται σοι ἕξω τῆς παρεμβολῆς και ἐξελεύση ἐκεῖ ἕξω
- 14 Want de HEERE, uw God, wandelt in het midden van uw leger, om u te verlossen, en om uw vijanden voor uw aangezicht te geven; daarom zal uw leger heilig zijn, opdat Hij niets schandelijks onder u zie, en achterwaarts van u afkere.
For the Lord your God is walking among your tents, to keep you safe and to give up into your hands those who are fighting against you; then let your tents be holy, so that he may see no unclean thing among you, and be turned away from you.
 και πάσσαλος ἔσται σοι ἐπὶ τῆς ζώνης σου και ἔσται ὅταν διακαθιζάνης ἕξω και ὀρύξεις ἐν αὐτῷ και ἐπαγαγὼν καλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐν αὐτῷ
- 15 Gij zult een knecht aan zijn heer niet overleveren, die van zijn heer tot u ontkomen zal zijn.
Do not give back to his master a servant who has gone in flight from his master and come to you:
 ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐμπεριπατεῖ ἐν τῇ παρεμβολῇ σου ἐξελεῖσθαί σε και παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου πρὸ προσώπου σου και ἔσται ἡ παρεμβολή σου ἁγία και οὐκ ὀφθήσεται ἐν σοὶ ἀσχημοσύνη πράγματος και ἀποστρέψει ἀπὸ σοῦ
- 16 Hij zal bij u blijven in het midden van u, in de plaats, die hij zal verkiezen, in een van uw poorten, waar het goed voor hem is; gij zult hem niet verdrukken.
Let him go on living among you in whatever place is most pleasing to him: do not be hard on him.
 οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ὡς προστέθειται σοι παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ
- 17 Er zal geen hoer zijn onder de dochteren van Israel; en er zal geen schandjongen zijn onder de zonen van Israel.
No daughter of Israel is to let herself be used as a loose woman for a strange god, and no son of Israel is to give himself to a man.
 μετὰ σοῦ κατοικήσει ἐν ἡμῖν κατοικήσει ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἂν ἀρέσῃ αὐτῷ οὐ θλίψεις αὐτόν
- 18 Gij zult geen hoerenloon noch hondenprijs in het huis des HEEREN, uws Gods, brengen, tot enige gelofte; want ook die beiden zijn den HEERE, uw God, eengruwel.
Do not take into the house of the Lord your God, as an offering for an oath, the price of a loose woman or the money given to one used for sex purposes in the worship of the gods: for these two things are disgusting to the Lord your God.
 οὐκ ἔσται πόρνη ἀπὸ θυγατέρων ἰσραηλ και οὐκ ἔσται πορνείων ἀπὸ υἰῶν ἰσραηλ οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων ἰσραηλ και οὐκ ἔσται τελισκόμενος ἀπὸ υἰῶν ἰσραηλ
- 19 Gij zult aan uw broeder niet woekeren, met woeker van geld, met woeker van spijze, met woeker van enig ding, waarmee men woekert.
Do not take interest from an Israelite on anything, money or food or any other goods, which you let him have:
 οὐ προσοίσεις μίσθωμα πόρνῃς οὐδὲ ἀλλαγμα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν εὐχὴν ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἔστιν και ἀμφοτέρα
- 20 Aan den vreemde zult gij woekeren; maar aan uw broeder zult gij niet woekeren; opdat u de HEERE, uw God, zegene, in alles, waaraan gij uw hand slaat, in hetland, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.
From men of other nations you may take interest, but not from an Israelite: so that the blessing of the Lord your God may be on everything to which you put your hand, in the land which you are about to take as your heritage.
 οὐκ ἐκτοκίεις τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀργυρίου και τόκον βρωμάτων και τόκον παντὸς πράγματος οὗ ἂν ἐκδανείσης
- 21 Wanneer gij den HEERE, uw God, een gelofte zult beloofd hebben, gij zult niet vertrekken die te betalen; want de HEERE, uw God, zal ze zekerlijk van u eisen, en zonde zou in u zijn.
When you take an oath to the Lord, do not be slow to give effect to it: for without doubt the Lord your God will make you responsible, and will put it to your account as sin.
 τῷ ἀλλοτρίῳ ἐκτοκίεις τῷ δὲ ἀδελφῷ σου οὐκ ἐκτοκίεις ἵνα εὐλογῆσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν
- 22 Maar als gij nalaat te beloven, zo zal het geen zonde in u zijn.
But if you take no oath, there will be no sin.
 ἐὰν δὲ εὗξῃ εὐχὴν κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐ χρονίεις ἀποδοῦναι αὐτήν ὅτι ἐκζητῶν ἐκζητήσει κύριος ὁ θεός σου παρὰ σοῦ και ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία
- 23 Wat uit uw lippen gaat, zult gij houden en doen; gelijk als gij den HEERE, uw God, een vrijwillig offer beloofd hebt, dat gij met uw mond gesproken hebt.
Whatever your lips have said, see that you do it; for you gave your word freely to the Lord your God.
 ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὗξασθαι οὐκ ἔστιν ἐν σοὶ ἁμαρτία

- 24 Wanneer gij gaan zult in uws naasten wijngaard, zo zult gij druiven eten naar uw lust, tot uw verzadiging; maar in uw vat zult gij niets doen.
When you go into your neighbour's vine-garden, you may take of his grapes at your pleasure, but you may not take them away in your vessel.
τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων σου φυλάξῃ καὶ ποιήσεις ὃν τρόπον εἶξω κυρίῳ τῷ θεῷ σου δόμα ὃ ἐλάλησας τῷ στόματί σου
- 25 Wanneer gij zult gaan in uws naasten staande koren, zo zult gij de aren met uw hand afplukken; maar de sikkel zult gij aan uws naasten staande koren nietbewegen.
When you go into your neighbour's field, you may take the heads of grain with your hand; but you may not put your blade to his grain.
ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου καὶ συλλέξῃς ἐν ταῖς χερσίν σου στάχυν καὶ δρέπανον οὐ μὴ ἐπιβάλῃς ἐπὶ τὸν ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου
- 1 Wanneer een man een vrouw zal genomen en die getrouwd hebben, zo zal het geschieden, indien zij geen genade zal vinden in zijn ogen, omdat hij iets schandelijksaan haar gevonden heeft, dat hij haar een scheidbrief zal schrijven, en in haar hand geven, en ze laten gaan uit zijn huis.
If a man takes a wife, and after they are married she is displeasing to him because of some bad quality in her, let him give her a statement in writing and send her away from his house.
ἐὰν δὲ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εὖρη χάριν ἐναντίον αὐτοῦ ὅτι εὖρεν ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα καὶ γράψῃ αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς καὶ ἔξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ
- 2 Zo zij dan, uit zijn huis uitgegaan zijnde, zal henegaan en een anderen man ter vrouwe worden,
And when she has gone away from him, she may become another man's wife.
καὶ ἀπελθοῦσα γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ
- 3 En deze laatste man haar gehaat, en haar een scheidbrief geschreven, en in haar hand gegeven, en haar uit zijn huis zal hebben laten gaan; of als deze laatste man, die ze voor zich tot een vrouw genomen heeft, zal gestorven zijn;
And if the second husband has no love for her and, giving her a statement in writing, sends her away; or if death comes to the second husband to whom she was married;
καὶ μισήσῃ αὐτὴν ὁ ἀνὴρ ὁ ἔσχατος καὶ γράψῃ αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς καὶ ἔξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἢ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ ὁ ἔσχατος ὃς ἔλαβεν αὐτὴν ἐὰν ᾧ γυναῖκα
- 4 Zo zal haar eerste man, die haar heeft laten gaan, haar niet mogen wedernemen, dat zij hem ter vrouwe zij, nadat zij is verontreinigd geworden; want dat is eengruwel voor het aangezicht des HEEREN; also zult gij het land niet doen zondigen, dat u de HEERE, uw God, ten erve geeft.
Her first husband, who had sent her away, may not take her back after she has been wife to another; for that is disgusting to the Lord: and you are not to be a cause of sin in the land which the Lord your God is giving you for your heritage.
οὐ δυνήσεται ὁ ἀνὴρ ὁ πρότερος ὁ ἔξαποστείλας αὐτὴν ἐπαναστρέψας λαβεῖν αὐτὴν ἐαυτῷ γυναῖκα μετὰ τὸ μιανθῆναι αὐτὴν ὅτι βδέλυγμά ἐστιν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ
- 5 Wanneer een man een nieuwe vrouw zal genomen hebben, die zal in het heir niet uittrekken, en men zal hem geen last opleggen; een jaar lang zal hij vrij zijn in zijn huis, en zijn vrouw, die hij genomen heeft, verheugen.
A newly married man will not have to go out with the army or undertake any business, but may be free for one year, living in his house for the comfort of his wife.
ἐὰν δὲ τις λάβῃ γυναῖκα προσφάτως οὐκ ἐξελεύσεται εἰς τὸν πόλεμον καὶ οὐκ ἐπιβληθήσεται αὐτῷ οὐδὲν πρᾶγμα ἄθῳος ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ἐνιαυτὸν ἓνα εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἣν ἔλαβεν
- 6 Men zal beide molenstenen, immers den bovensten molensteen, niet te pand nemen; want hij neemt de ziel te pand.
No one is to take, on account of a debt, the stones with which grain is crushed: for in doing so he takes a man's living.
οὐκ ἐνεχυράσεις μύλον οὐδὲ ἐπιμύλιον ὅτι ψυχὴν οὗτος ἐνεχυράζει
- 7 Wanneer iemand gevonden zal worden, die een ziel steelt uit zijn broederen, uit de kinderen Israels, en drijft gewin met hem, en verkoopt hem; zo zal deze diefsterven, en gij zult het boze uit het midden van u wegdoen.
If a man takes by force one of his countrymen, the children of Israel, using him as his property or getting a price for him, that thief is to be put to death: so you are to put away evil from among you.
ἐὰν δὲ ἀλῶ ἄνθρωπος κλέπτων ψυχὴν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδώται ἀποθανεῖται ὁ κλέπτης ἐκεῖνος καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν
- 8 Wacht u in de plaag der melaatsheid, dat gij naarstiglijk waarneemt en doet naar alles, wat de Levietische priesteren ulieden zullen leren; gelijk als ik hun geboden heb, zult gij waarnemen te doen.
In connection with the leper's disease, take care to keep and do every detail of the teaching of the priests, the Levites: as I gave them orders, so you are to do.
πρόσεχε σεαυτῷ ἐν τῇ ἀφῇ τῆς λέπρας φυλάξῃ σφόδρα ποιεῖν κατὰ πάντα τὸν νόμον ὃν ἐὰν ἀναγγεῖλωσιν ὑμῖν οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται ὃν τρόπον ἐνετειλάμην ὑμῖν φυλάξασθε ποιεῖν
- 9 Gedenkt, wat de HEERE, uw God, gedaan heeft aan Mirjam, op den weg, als gij uit Egypte waart uitgetogen.
Keep in mind what the Lord your God did to Miriam on the way, when you came out of Egypt.
μνήσθητι ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεός σου τῇ μαριαμ ἐν τῇ ὁδῷ ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου

- 10** Wanneer gij aan uw naaste iets zult geleend hebben, zo zult gij tot zijn huis niet ingaan, om zijn pand te pand te nemen;
If you let your brother have the use of anything which is yours, do not go into his house and take anything of his as a sign of his debt;
ἐὰν ὀφείλημα ἦ ἐν τῷ πλησίον σου ὀφείλημα ὅτιοῦν οὐκ εἰσελεύσει εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυράσαι τὸ ἐνέχυρον
- 11** Buiten zult gij staan, en de man, dien gij geleend hebt, zal het pand naar buiten tot u uitbrengen.
But keep outside till he comes out and gives it to you.
ἔξω στήση καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗ τὸ δάνειόν σου ἐστὶν ἐν αὐτῷ ἐξοίσει σοὶ τὸ ἐνέχυρον ἔξω
- 12** Doch indien hij een arm man is, zo zult gij met zijn pand niet nederliggen.
If he is a poor man, do not keep his property all night;
ἐὰν δὲ ὁ ἄνθρωπος πένηται οὐ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐτοῦ
- 13** Gij zult hem dat pand zekerlijk wedergeven, als de zon ondergaat, dat hij in zijn kleed nederligge, en u zegene; en het zal u gerechtigheid zijn voor het aangezicht desHEEREN, uws Gods.
But be certain to give it back to him when the sun goes down, so that he may have his clothing for sleeping in, and will give you his blessing: and this will be put to your account as righteousness before the Lord your God.
ἀποδόσει ἀποδώσεις τὸ ἐνέχυρον αὐτοῦ περὶ δυσμᾶς ἡλίου καὶ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ καὶ εὐλογήσει σε καὶ ἔσται σοὶ ἐλεημοσύνη ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου
- 14** Gij zult den armen en nooddruftigen dagloner niet verdrukken, die uit uw broederen is, of uit uw vreemdelingen, die in uw land en in uw poorten zijn.
Do not be hard on a servant who is poor and in need, if he is one of your countrymen or a man from another nation living with you in your land.
οὐκ ἀπαδικήσεις μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν ἐν ταῖς πόλεσίν σου
- 15** Op zijn dag zult gij zijn loon geven, en de zon zal daarover niet ondergaan; want hij is arm, en zijn ziel verlangt daarnaar; dat hij tegen u niet roepe tot den HEERE, en zonde in u zij.
Give him his payment day by day, not keeping it back over night; for he is poor and his living is dependent on it; and if his cry against you comes to the ears of the Lord, it will be judged as sin in you.
αὐθημερὸν ἀποδώσεις τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐκ ἐπιδύσεται ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ ὅτι πένης ἐστὶν καὶ ἐν αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα καὶ οὐ καταβοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς κύριον καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία
- 16** De vaders zullen niet gedood worden voor de kinderen, en de kinderen zullen niet gedood worden voor de vaders; een ieder zal om zijn zonde gedood worden.
Fathers are not to be put to death for their children or children for their fathers: every man is to be put to death for the sin which he himself has done.
οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθάνειται
- 17** Gij zult het recht van den vreemdeling en van den wees niet buigen, en gij zult het kleed der weduwe niet te pand nemen.
Be upright in judging the cause of the man from a strange country and of him who has no father; do not take a widow's clothing on account of a debt:
οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προσηλύτου καὶ ὀρφανοῦ καὶ χήρας καὶ οὐκ ἐνεχυράσεις ἱμάτιον χήρας
- 18** Maar gij zult gedenken, dat gij een knecht in Egypte geweest zijt, en de HEERE, uw God, heeft u van daar verlost; daarom gebiede ik u deze zaak te doen.
But keep in mind that you were a servant in the land of Egypt, and the Lord your God made you free: for this is why I give you orders to do this.
καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῆ αἰγύπτῳ καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν διὰ τοῦτο ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 19** Wanneer gij uw oogst op uw akker afgeoogst, en een garf op den akker vergeten zult hebben, zo zult gij niet wederkeren, om die op te nemen; voor denvreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal zij zijn; opdat u de HEERE, uw God, zegene, in al het werk uwer handen.
When you get in the grain from your field, if some of the grain has been dropped by chance in the field, do not go back and get it, but let it be for the man from a strange land, the child without a father, and the widow: so that the blessing of the Lord your God may be on all the work of your hands.
ἐὰν δὲ ἀμήσης ἀμητὸν ἐν τῷ ἀγρῷ σου καὶ ἐπιλάθῃ δράγμα ἐν τῷ ἀγρῷ σου οὐκ ἐπαναστραφήσῃ λαβεῖν αὐτό τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται ἵνα εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου
- 20** Wanneer gij uw olijfboom zult geschud hebben, zo zult gij de takken achter u niet nauw doorzoeken; voor den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zalhet zijn.
When you are shaking the fruit from your olive-trees, do not go over the branches a second time: let some be for the man from a strange land, the child without a father, and the widow.
ἐὰν δὲ ἐλαιολογήσῃς οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμῆσασθαὶ τὰ ὀπίσω σου τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῆ αἰγύπτῳ διὰ τοῦτο ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 21** Wanneer gij uw wijngaard zult afgelezen hebben, zo zult gij de druiven achter u niet nalezen; voor den vreemdeling, voor den wees en voor de weduwe zal het zijn.
When you are pulling the grapes from your vines, do not take up those which have been dropped; let them be for the man from a strange land, the child without a father, and the widow.
ἐὰν δὲ τρυγήσῃς τὸν ἀμπελῶνά σου οὐκ ἐπανατρυγήσεις αὐτὸν τὰ ὀπίσω σου τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται

- 22 En gij zult gedenken, dat gij een knecht in Egypteland geweest zijt; daarom gebiede ik u deze zaak te doen.
Keep in mind that you were a servant in the land of Egypt: for this is why I give you orders to do this.
 και μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῆ αἰγύπτῳ διὰ τοῦτο ἐγὼ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 1 Wanneer er tussen lieden twist zal zijn, en zij tot het gerecht zullen toetreden, dat zij hen richten, zo zullen zij den rechtvaardige rechtvaardig spreken, en denonrechtvaardige verdoemen.
If there is an argument between men and they go to law with one another, let the judges give their decision for the upright, and against the wrongdoer.
 ἐὰν δὲ γένηται ἀντιλογία ἀνὰ μέσον ἀνθρώπων καὶ προσέλθωσιν εἰς κρίσιν καὶ κρίνωσιν καὶ δικαιοῦσιν τὸν δίκαιον καὶ καταγνώσιν τοῦ ἀσεβοῦς
- 2 En het zal geschieden, indien de onrechtvaardige slagen verdiend heeft, dat de rechter hem zal doen nedervallen, en hem doen slaan in zijn tegenwoordigheid, naardat het voor zijn onrechtvaardigheid genoeg zal zijn, in getal.
And if the wrongdoer is to undergo punishment by whipping, the judge will give orders for him to go down on his face and be whipped before him, the number of the blows being in relation to his crime.
 και ἔσται ἐὰν ἄξιός ἢ πληγῶν ὁ ἀσεβῶν καὶ καθιεῖς αὐτὸν ἔναντι τῶν κριτῶν καὶ μαστιγῶσουσιν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν κατὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ ἀριθμῶ
- 3 Met veertig slagen zal hij hem doen slaan, hij zal er niet toedoen; opdat niet misschien, zo hij voortvoere hem daarboven met meer slagen te doen slaan, uw broederdan voor uw ogen verachtelijk gehouden worde.
He may be given forty blows, not more; for if more are given, your brother may be shamed before you.
 τεσσαράκοντα μαστιγῶσουσιν αὐτὸν οὐ προσθήσουσιν ἐὰν δὲ προσθῶσιν μαστιγῶσαι αὐτὸν ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους ἀσχημονήσει ὁ ἀδελφός σου ἐναντίον σου
- 4 Een os zult gij niet muilbanden, als hij dorst.
Do not keep the ox from taking the grain when he is crushing it.
 οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα
- 5 Wanneer broeders samenwonen, en een van hen sterft, en geen zoon heeft, zo zal de vrouw des verstorvenen aan geen vreemden man daarbuiten geworden; haarmans broeder zal tot haar ingaan en nemen haar zich ter vrouw, en doen haar den plicht van eens mans broeder.
If brothers are living together and one of them, at his death, has no son, the wife of the dead man is not to be married outside the family to another man: let her husband's brother go in to her and make her his wife, doing as it is right for a brother-in-law to do.
 ἐὰν δὲ κατοικῶσιν ἀδελφοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἀποθάνῃ εἷς ἐξ αὐτῶν σπέρμα δὲ μὴ ἦ αὐτῷ οὐκ ἔσται ἡ γυνὴ τοῦ τεθνηκότος ἔξω ἀνδρὶ μὴ ἐγγίζοντι ὁ ἀδελφός τοῦ ἀνδρός αὐτῆς εἰσελεύσεται πρὸς αὐτὴν καὶ λήμψεται αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα καὶ συνοικήσει αὐτῇ
- 6 En het zal geschieden, dat de eerstgeborene, dien zij zal baren, zal staan in den naam zijns broeders, des verstorvenen; opdat zijn naam niet uitgedelgd worde uitIsrael.
Then the first male child she has will take the rights of the brother who is dead, so that his name may not come to an end in Israel.
 και ἔσται τὸ παιδίον ὃ ἐὰν τέκη κατασταθήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ τετελευτηκότος καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξ ἰσραηλ
- 7 Maar indien dezen man zijns broeders vrouw niet bevallen zal te nemen, zo zal zijn broeders vrouw opgaan naar de poort tot de oudsten, en zeggen: Mijns mansbroeder weigert zijn broeder een naam te verwekken in Israel; hij wil mij den plicht van eens mans broeders niet doen.
But if the man says he will not take his brother's wife, then let the wife go to the responsible men of the town, and say, My husband's brother will not keep his brother's name living in Israel; he will not do what it is right for a husband's brother to do.
 ἐὰν δὲ μὴ βούληται ὁ ἄνθρωπος λαβεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἀναβήσεται ἡ γυνὴ ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν γερουσίαν καὶ ἐρεῖ οὐ θέλει ὁ ἀδελφός τοῦ ἀνδρός μου ἀναστήσαι τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν ἰσραηλ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀδελφός τοῦ ἀνδρός μου
- 8 Dan zullen hem de oudsten zijner stad roepen, en tot hem spreken; blijft hij dan daarbij staan, en zegt: Het bevalt mij niet haar te nemen;
Then the responsible men of the town will send for the man, and have talk with him: and if he still says, I will not take her;
 και καλέσουσιν αὐτὸν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν αὐτῷ καὶ σὺς εἶπη οὐ βούλομαι λαβεῖν αὐτὴν
- 9 Zo zal zijns broeders vrouw voor de ogen der oudsten tot hem toetreden, en zijn schoen van zijn voet uittrekken, en spuwen in zijn aangezicht, en zal betuigen en zeggen: Alzo zal dien man gedaan worden, die zijns broeders huis niet zal bouwen.
Then his brother's wife is to come to him, before the responsible men of the town, and take his shoe off his foot, and put shame on him, and say, So let it be done to the man who will not take care of his brother's name.
 και προσελθοῦσα ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔναντι τῆς γερουσίας καὶ ὑπολύσει τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ποδός αὐτοῦ καὶ ἐμπτύσεται εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀποκριθεῖσα ἐρεῖ οὕτως ποιήσουσιν τῷ ἀνθρώπῳ ὅς οὐκ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
- 10 En zijn naam zal in Israel genoemd worden: Het huis desgenen, dien de schoen uitgetogen is.
And his family will be named in Israel, The house of him whose shoe has been taken off.
 και κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν ἰσραηλ οἶκος τοῦ ὑπολυθέντος τὸ ὑπόδημα

- 11 Wanneer mannen, de een met den ander, twisten, en de vrouw des enen toetreedt, om haar man uit de hand desgenen, die hem slaat, te redden, en haar handuitstrekt, en zijn schamelheid aangrijpt;
If two men are fighting, and the wife of one of them, coming to the help of her husband, takes the other by the private parts;
 ἐὰν δὲ μάχωνται ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄνθρωπος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ προσέλθῃ γυνὴ ἐνὸς αὐτῶν ἐξελέσθαι τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύπτοντος αὐτὸν καὶ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα ἐπιλάβηται τῶν διδύμων αὐτοῦ
- 12 Zo zult gij haar hand afhouden, uw oog zal niet verschonen.
Her hand is to be cut off; have no pity on her.
 ἀποκόψεις τὴν χεῖρα αὐτῆς οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς σου ἐπ' αὐτῇ
- 13 Gij zult geen tweerlei weegstenen in uw zak hebben; een groten en een kleinen.
Do not have in your bag different weights, a great and a small;
 οὐκ ἔσται ἐν τῷ μαρσίπῳ σου στάθμιον καὶ στάθμιον μέγα ἢ μικρόν
- 14 Gij zult in uw huis geen tweerlei efa hebben, een grote en een kleine.
Or in your house different measures, a great and a small.
 οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον καὶ μέτρον μέγα ἢ μικρόν
- 15 Gij zult een volkomen en gerechten weegsteen hebben; gij zult een volkomene en gerechte efa hebben; opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE, uw God, geven zal.
But have a true weight and a true measure: so that your life may be long in the land which the Lord your God is giving you.
 στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοὶ καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοὶ ἵνα πολυήμερος γένη ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ
- 16 Want al wie zulks doet, is den HEERE, uw God, een gruwel; ja, al wie onrecht doet.
For all who do such things, and all whose ways are not upright, are disgusting to the Lord your God.
 ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα πᾶς ποιῶν ἄδικον
- 17 Gedenkt, wat u Amalek gedaan heeft op den weg, als gij uit Egypte uittoogt;
Keep in mind what Amalek did to you on your way from Egypt;
 μνήσθητι ὅσα ἐποίησέν σοι αμαληκ ἐν τῇ ὁδῷ ἐκπορευομένου σου ἐξ αἰγύπτου
- 18 Hoe hij u op den weg ontmoette, en sloeg onder u in den staart al de zwakken achter u, als gij moede en mat waart; en hij vreesde God niet.
How, meeting you on the way, he made an attack on you when you were tired and without strength, cutting off all the feeble ones at the end of your line; and the fear of God was not in him.
 πῶς ἀντέστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἐκοψέν σου τὴν οὐραγίαν τοὺς κοπιῶντας ὀπίσω σου σὺ δὲ ἐπεινας καὶ ἐκοπίας καὶ οὐκ ἐφοβήθη τὸν θεόν
- 19 Het zal dan geschieden, als u de HEERE, uw God, rust zal gegeven hebben, van al uw vijanden rondom, in het land, dat u de HEERE, uw God, ten erve geven zal, om hetzelfde erfelijk te bezitten, dat gij de gedachtenis van Amalek van onder den hemel zult uitdelgen; vergeet het niet!
So when the Lord your God has given you rest from all who are against you on every side, in the land which the Lord your God is giving you for your heritage, see to it that the memory of Amalek is cut off from the earth; keep this in mind.
 καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν καταπαύσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου τῶν κύκλῳ σου ἐν τῇ γῇ ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ κατακληρονομήσαι ἐξαλείψεις τὸ ὄνομα αμαληκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ οὐ μὴ ἐπιλάβῃ
- 1 Voorts zal het geschieden, wanneer gij zult gekomen zijn in het land, dat u de HEERE, uw God, ten erve geven zal, en gij dat erfelijk zult bezitten, en daarin wonen;
Now when you have come into the land which the Lord is giving you for your heritage, and you have made it yours and are living in it;
 καὶ ἔσται ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι ἐν κλήρῳ καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτὴν καὶ κατοικήσῃς ἐπ' αὐτῆς
- 2 Zo zult gij nemen van de eerstelingen van alle vrucht des lands, die gij opbrengen zult van uw land, dat u de HEERE, uw God, geeft, en zult ze in een korf leggen; engij zult heengaan tot de plaats, die de HEERE, uw God, verkoren zal hebben, om Zijn Naam aldaar te doen wonen;
You are to take a part of the first-fruits of the earth, which you get from the land which the Lord your God is giving you, and put it in a basket, and go to the place marked out by the Lord your God, as the resting-place of his name.
 καὶ λήμψῃ ἀπὸ τῆς ἀπαρχῆς τῶν καρπῶν τῆς γῆς σου ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι καὶ ἐμβαλεῖς εἰς κάρταλλον καὶ πορεύῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ

- 3 En gij zult komen tot den priester, dewelke in die dagen zijn zal, en tot hem zeggen: Ik verklaar heden voor den HEERE, uw God, dat ik gekomen ben in het land, hetwelk de HEERE onzen vaderen gezworen heeft ons te zullen geven.
And you are to come to him who is priest at that time, and say to him, I give witness today before the Lord your God, that I have come into the land which the Lord made an oath to our fathers to give us.
καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἱερέα ὃς ἐὰν ᾗ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν ἀναγγέλλω σήμερον κυρίῳ τῷ θεῷ μου ὅτι εἰσελήλυθα εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν
- 4 En de priester zal den korf van uw hand nemen, en hij zal dien voor het altaar des HEEREN, uws Gods, nederzetten.
Then the priest will take the basket from your hand and put it down in front of the altar of the Lord your God.
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς τὸν κάρταλλον ἐκ τῶν χειρῶν σου καὶ θήσει αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου
- 5 Dan zult gij voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, betuigen en zeggen: Mijn vader was een bedorven Syrier, en hij toog af naar Egypte, en verkeerde aldaarals vreemdeling met weinig volks; maar hij werd aldaar tot een groot, machtig en menigvuldig volk.
And these are the words which you will say before the Lord your God: My father was a wandering Aramaean, and he went down with a small number of people into Egypt; there he became a great and strong nation:
καὶ ἀποκριθήσῃ καὶ ἐρεῖς ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου συρίαν ἀπέβαλεν ὁ πατήρ μου καὶ κατέβη εἰς αἴγυπτον καὶ παρόκησεν ἐκεῖ ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ καὶ ἐγένετο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πλῆθος πολὺ καὶ μέγα
- 6 Doch de Egyptenaars deden ons kwaad, en verdrukten ons, en legden ons een harden dienst op.
And the Egyptians were cruel to us, crushing us under a hard yoke:
καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ αἰγύπτιοι καὶ ἐταπείνωσαν ἡμᾶς καὶ ἐπέθηκαν ἡμῖν ἔργα σκληρὰ
- 7 Toen riepen wij tot den HEERE, den God onzer vaderen; en de HEERE verhoorde onze stem en zag onze ellende aan, en onzen arbeid, en onze onderdrukking.
And our cry went up to the Lord, the God of our fathers, and the Lord's ear was open to the voice of our cry, and his eyes took note of our grief and the crushing weight of our work:
καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν καὶ εἶδεν τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον ἡμῶν καὶ τὸν θλιμμὸν ἡμῶν
- 8 En de HEERE voerde ons uit Egypte, door een sterke hand, en door een uitgestrekte arm, en door groten schrik, en door tekenen, en door wonderen.
And the Lord took us out of Egypt with a strong hand and a stretched-out arm, with works of power and signs and wonders:
καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐξ αἰγύπτου αὐτὸς ἐν ἰσχύι μεγάλη καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι αὐτοῦ τῷ ὑψηλῷ καὶ ἐν ὀράμασιν μεγάλαις καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν
- 9 En Hij heeft ons gebracht tot deze plaats; en Hij heeft ons dit land gegeven, een land vloeiende van melk en honig.
And he has been our guide to this place, and has given us this land, a land flowing with milk and honey.
καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι
- 10 En nu, zie, ik heb gebracht de eerstelingen van de vrucht dezes lands, dat Gij, HEERE, mij gegeven hebt! Dan zult gij ze nederzetten voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, en zult u buigen voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods;
So now, I have come here with the first of the fruits of the earth which you, O Lord, have given me. Then you will put it down before the Lord your God and give him worship:
καὶ νῦν ἰδοὺ ἐνήνοχα τὴν ἀπαρχὴν τῶν γεννημάτων τῆς γῆς ἧς ἔδωκάς μοι κύριε γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καὶ ἀφήσεις αὐτὰ ἀπέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ προσκυνήσεις ἐκεῖ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου
- 11 En gij zult vrolijk zijn over al het goede, dat de HEERE, uw God, aan u en uw huis gegeven heeft; gij, en de Leviet, en de vreemdeling, die in het midden van u is.
And you will have joy in every good thing which the Lord your God has given to you and to your family; and the Levite, and the man from a strange land who is with you, will take part in your joy.
καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν πᾶσιν τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἔδωκέν σοι κύριος ὁ θεός σου καὶ τῇ οἰκίᾳ σου σὺ καὶ ὁ λευίτης καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν σοί
- 12 Wanneer gij zult geëindigd hebben alle tienden van uw inkomen te verdienen, in het derde jaar, zijnde een jaar der tienden; dan zult gij aan den Leviet, aan den vreemdeling, aan den wees en aan de weduwe geven, dat zij in uw poorten eten en verzadigd worden.
When you have taken out a tenth from the tenth of all your produce in the third year, which is the year when this has to be done, give it to the Levite, and the man from a strange land, and the child without a father, and the widow, so that they may have food in your towns and be full;
ἐὰν δὲ συντελέσης ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν γεννημάτων τῆς γῆς σου ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ τὸ δεῦτερον ἐπιδέκατον δώσεις τῷ λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ καὶ φάγονται ἐν ταῖς πόλεσίν σου καὶ ἐμπλησθήσονται

- 13** En gij zult voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, zeggen: Ik heb het heilige uit het huis weggenomen, en heb het ook aan den Leviet en aan den vreemdeling, aan den wees en aan de weduwe gegeven, naar al Uw geboden, die Gij mij geboden hebt; ik heb niets van Uw geboden overtreden, en niets vergeten.
 And say before the Lord your God, I have taken all the holy things out of my house and have given them to the Levite, and the man from a strange land, and him who has no father, and the widow, as you have given me orders: I have kept in mind all your orders, in nothing have I gone against them:
 και ἐρεῖς ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐξεκάθαρα τὰ ἅγια ἐκ τῆς οἰκίας μου καὶ ἔδωκα αὐτὰ τῷ λευίτῃ καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ὀρφανῷ καὶ τῇ χήρᾳ κατὰ πάσας τὰς ἐντολάς ἃς ἐνετείλω μοι οὐ παρήλθον τὴν ἐντολήν σου καὶ οὐκ ἐπελαθόμην
- 14** Ik heb daarvan niets gegeten in mijn leed, en heb daarvan niets weggenomen tot iets onreins, noch daarvan gegeven tot een dode; ik ben der stem des HEEREN, mijns Gods, gehoorzaam geweest, ik heb gedaan naar alles, wat Gij mij geboden hebt.
 No part of these things has been used for food in a time of weeping, or put away when I was unclean, or given for the dead: I have given ear to the voice of the Lord my God, and have done all you have given me orders to do.
 καὶ οὐκ ἔφαγον ἐν ὀδύῃ μου ἀπ' αὐτῶν οὐκ ἐκάρπωσα ἀπ' αὐτῶν εἰς ἀκάθαρτον οὐκ ἔδωκα ἀπ' αὐτῶν τῷ τεθνηκότῃ ὑπήκουσα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ μου ἐποίησα καθὰ ἐνετείλω μοι
- 15** Zie nederwaarts van Uw heilige woning, van den hemel, en zegen Uw volk Israel, en het land, dat Gij ons gegeven hebt, gelijk als Gij onzen vadersen gezworen hebt, een land van melk en honig vloeiende.
 So, looking down from your holy place in heaven, send your blessing on your people Israel and on the land which you have given us, as you said in your oath to our fathers, a land flowing with milk and honey.
 κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εὐλόγησον τὸν λαόν σου τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς καθὰ ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι
- 16** Te dezen dage gebiedt u de HEERE, uw God, deze inzettingen en rechten te doen; houdt dan en doet dezelve, met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
 Today the Lord your God gives you orders to keep all these laws and decisions: so then keep and do them with all your heart and all your soul.
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ κύριος ὁ θεός σου ἐνετείλατό σοι ποιῆσαι πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα καὶ τὰ κρίματα καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε αὐτὰ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν
- 17** Heden hebt gij den HEERE doen zeggen, dat Hij u tot een God zal zijn, en dat gij zult wandelen in Zijn wegen, en houden Zijn inzettingen, en Zijn geboden, en Zijn rechten, en dat gij Zijner stem zult gehoorzaam zijn.
 Today you have given witness that the Lord is your God, and that you will go in his ways and keep his laws and his orders and his decisions and give ear to his voice:
 τὸν θεὸν εἴλου σήμερον εἶναι σου θεὸν καὶ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ ὑπακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
- 18** En de HEERE heeft u heden doen zeggen, dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn, gelijk als Hij u gesproken heeft, en dat gij al Zijn geboden zult houden;
 And the Lord has made it clear this day that you are a special people to him, as he gave you his word; and that you are to keep all his orders;
 καὶ κύριος εἶλατό σε σήμερον γενέσθαι σε αὐτῷ λαὸν περιούσιον καθάπερ εἶπέν σοι φυλάσσειν πάσας τὰς ἐντολάς αὐτοῦ
- 19** Opdat Hij u alzo boven al de volken, die Hij gemaakt heeft, hoog zette, tot lof, en tot een naam, en tot heerlijkheid; en opdat gij een heilig volk zijt den HEERE, uw God, gelijk als Hij gesproken heeft.
 And that he will make you high over all the nations he has made, in praise, in name, and in honour, and that you are to be a holy people to the Lord your God as he has said.
 καὶ εἶναι σε ὑπεράνω πάντων τῶν ἔθνῶν ὡς ἐποίησέν σε ὀνομαστὸν καὶ καύχημα καὶ δόξαστὸν εἶναι σε λαὸν ἅγιον κυρίῳ τῷ θεῷ σου καθὼς ἐλάλησεν
- 1** En Mozes, te zamen met de oudsten van Israel, gebood het volk, zeggende: Behoudt al deze geboden, die ik ulieden heden gebiede.
 Then Moses and the responsible men of Israel gave the people these orders: Keep all the orders which I have given you this day;
 καὶ προσέταξεν μουσῆς καὶ ἡ γερουσία Ἰσραὴλ λέγων φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἐντολάς ταύτας ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον
- 2** Het zal dan geschieden, ten dage als gij over de Jordaan zult gegaan zijn in het land, dat u de HEERE, uw God, geven zal, zo zult gij u grote stenen oprichten, en bestrijken ze met kalk;
 And on the day when you go over Jordan into the land which the Lord your God is giving you, put up great stones, coating them with building-paste,
 καὶ ἔσται ἡ ἄν ἡμέρᾳ διαβῆτε τὸν ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι καὶ στήσεις σεαυτῷ λίθους μεγάλους καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονία
- 3** En gij zult daarop schrijven alle woorden dezer wet, als gij overgegaan zult zijn; opdat gij komt in het land, dat de HEERE, uw God, u geven zal, een land vloeiendevan melk en honig, gelijk als de HEERE, uwer vadersen God, tot u gesproken heeft.
 And writing on them all the words of this law, after you have gone over; so that you may take the heritage which the Lord your God is giving you, a land flowing with milk and honey, as the Lord, the God of your fathers, has said.
 καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου ὡς ἂν διαβῆτε τὸν ἰορδάνην ἡνίκα ἐὰν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός τῶν πατέρων σου δίδωσίν σοι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι ὃν τρόπον εἶπεν κύριος ὁ θεός τῶν πατέρων σου σοι
- 4** Het zal dan geschieden, als gij over de Jordaan gegaan zult zijn, dat gij dezelve stenen, van dewelke ik u heden gebiede, zult oprichten op den berg Ebal, en gij zult zemet kalk bestrijken;
 And when you have gone over Jordan, you are to put up these stones, as I have said to you today, in Mount Ebal, and have them coated with building-paste.
 καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν ἰορδάνην στήσετε τοὺς λίθους τούτους οὗς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον ἐν ὄρει γαιβαλ καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονία

- 5 En gij zult aldaar den HEERE, uw God, een altaar bouwen, een altaar van stenen; gij zult geen ijzer over hetzelfde bewegen.
There you are to make an altar to the Lord your God, of stones on which no iron instrument has been used.
καὶ οἰκοδομήσεις ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου θυσιαστήριον ἐκ λίθων οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτοὺς σίδηρον
- 6 Van gehele stenen zult gij het altaar des HEEREN, uws Gods, bouwen, en gij zult den HEERE, uw God, brandofferen daarop offeren.
You are to make the altar of the Lord your God of uncut stones; offering on it burned offerings to the Lord your God:
λίθους ὄλοκλήρους οἰκοδομήσεις θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτὸ ὄλοκαυτώματα κυρίῳ τῷ θεῷ σου
- 7 Ook zult gij dankofferen offeren, en zult aldaar eten, en vrolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods.
And you are to make your peace-offerings, feasting there with joy before the Lord your God.
καὶ θύσεις ἐκεῖ θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ τῷ θεῷ σου καὶ φάγη καὶ ἐμπλησθήσῃ καὶ εὐφρανθήσῃ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου
- 8 En gij zult op deze stenen schrijven alle woorden dezer wet, die wel uitdrukken.
And put on the stones all the words of this law, writing them very clearly.
καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντα τὸν νόμον τοῦτον σαφῶς σφόδρα
- 9 Voorts sprak Mozes, te zamen met de Levietische priesteren, tot gans Israel, zeggende: Luistert toe en hoort o Israel! Op dezen dag zijt gij den HEERE, uw God, toteen volk geworden.
Then Moses and the priests, the Levites, said to all Israel, Be quiet and give ear, O Israel; today you have become the people of the Lord your God.
καὶ ἐλάλησεν μουσῆς καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται παντὶ ἰσραὴλ λέγοντες σιώπα καὶ ἄκουε ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ γέγονας εἰς λαὸν κυρίῳ τῷ θεῷ σου
- 10 Daarom zult gij der stem des HEEREN, uws Gods, gehoorzaam zijn, en gij zult doen Zijn geboden en Zijn inzettingen, die ik u heden gebiede.
For this cause you are to give ear to the voice of the Lord your God, and do his orders and his laws which I give you this day.
καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ποιήσεις πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον
- 11 En Mozes gebood het volk te dien dage, zeggende:
That same day Moses said to the people,
καὶ ἐνετείλατο μουσῆς τῷ λαῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων
- 12 Dezen zullen staan, om het volk te zegenen op den berg Gerizim, als gij over de Jordaan gegaan zult zijn: Simeon, en Levi, en Juda, en Issaschar, en Jozef, en Benjamin.
These are to take their places on Mount Gerizim for blessing the people when you have gone over Jordan: Simeon and Levi and Judah and Issachar and Joseph and Benjamin;
οὗτοι στήσονται εὐλογεῖν τὸν λαὸν ἐν ὄρει γαριζὶν διαβάντες τὸν ἰορδάνην συμεων λευι ἰουδας ἰσσαχαρ ἰωσηφ καὶ βενιαμιν
- 13 En dezen zullen staan over den vloek op den berg Ebal: Ruben, Gad en Aser, Zebulon, Dan en Naphtali.
And these are to be on Mount Ebal for the curse: Reuben, Gad, and Asher, and Zebulun, Dan, and Naphtali.
καὶ οὗτοι στήσονται ἐπὶ τῆς κατάρας ἐν ὄρει γαιβαλ ρουβην γαδ καὶ ασηρ ζαβουλων δαν καὶ νεφθαλι
- 14 En de Levieten zullen betuigen en zeggen tot allen man van Israel, met verhevene stem:
Then the Levites are to say in a loud voice to all the men of Israel,
καὶ ἀποκριθέντες οἱ λευῖται ἐροῦσιν παντὶ ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ
- 15 Vervloekt zij de man, die een gesneden of gegoten beeld, een gruwel des HEEREN, een werk van 's werkmeesters handen, zal maken, en zetten in het verborgene! En al het volk zal antwoorden en zeggen: Amen.
Cursed is the man who makes any image of wood or stone or metal, disgusting to the Lord, the work of man's hands, and puts it up in secret. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ἄνθρωπος ὅστις ποιήσει γλυπτὸν καὶ χωνευτὸν βδέλυγμα κυρίῳ ἔργον χειρῶν τεχνίτου καὶ θήσει αὐτὸ ἐν ἀποκρύφῳ καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς ἐροῦσιν γένοιτο
- 16 Vervloekt zij, die zijn vader of zijn moeder veracht! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he who does not give honour to his father or mother. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ ἀτιμάζων πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαὸς γένοιτο
- 17 Vervloekt zij, die zijns naasten landpale verruikt! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he who takes his neighbour's landmark from its place. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς ὄρια τοῦ πλησίον καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαὸς γένοιτο

- 18 Vervloekt zij, die een blinde op den weg doet dolen! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he by whom the blind are turned out of the way. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ πλανῶν τυφλὸν ἐν ὁδῷ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο
- 19 Vervloekt zij, die het recht van den vreemdeling, van den wees en van de weduwe buigt! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he who gives a wrong decision in the cause of a man from a strange land, or of one without a father, or of a widow. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὃς ἂν ἐκκλίνη κρίσιν προσηλύτου καὶ ὄρφανοῦ καὶ χήρας καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο
- 20 Vervloekt zij, die bij de vrouw zijns vaders ligt, omdat hij zijns vaders slippe ontdekt heeft! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he who has sex relations with his father's wife, for he has put shame on his father. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅτι ἀπεκάλυψεν συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο
- 21 Vervloekt zij, die bij enig beest ligt! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he who has sex relations with any sort of beast. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ παντὸς κτήνους καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο
- 22 Vervloekt zij, die bij zijn zuster ligt, de dochter zijns vaders of de dochter zijner moeder! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he who has sex relations with his sister, the daughter of his father or of his mother. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ ἀδελφῆς ἐκ πατρὸς ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο
- 23 Vervloekt zij, die bij zijn schoonmoeder ligt! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he who has sex relations with his mother-in-law. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ πενθερᾶς αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ ἀδελφῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο
- 24 Vervloekt zij, die zijn naaste in het verborgene verslaat! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he who takes his neighbour's life secretly. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὁ τύπτων τὸν πλησίον αὐτοῦ δόλῳ καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο
- 25 Vervloekt zij, die geschenk neemt, om een ziel, het bloed eens onschuldigen, te verslaan! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he who for a reward puts to death one who has done no wrong. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος ὃς ἂν λάβῃ δῶρα πατάξαι ψυχὴν αἵματος ἀθώου καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο
- 26 Vervloekt zij, die de woorden dezer wet niet zal bevestigen, doende dezelve! En al het volk zal zeggen: Amen.
Cursed is he who does not take this law to heart to do it. And let all the people say, So be it.
ἐπικατάρατος πᾶς ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐμμενεῖ ἐν πᾶσιν τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τούτου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς καὶ ἐροῦσιν πᾶς ὁ λαός γένοιτο
- 1 En het zal geschieden, indien gij der stem des HEEREN, uws Gods, vlijtiglijk zult gehoorzamen, waarnemende te doen al Zijn geboden, die ik u heden gebiede, zo zalde HEERE, uw God, u hoog zetten boven alle volken der aarde.
Now if you give ear to the voice of the Lord your God, and keep with care all these orders which I have given you today, then the Lord your God will put you high over all the nations of the earth:
καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐὰν ἀκοῇ εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον καὶ δώσει σε κύριος ὁ θεός σου ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς
- 2 En al deze zegeningen zullen over u komen, en u aantreffen, wanneer gij der stem des HEEREN uws Gods, zult gehoorzaam zijn.
And all these blessings will come on you and overtake you, if your ears are open to the voice of the Lord your God.
καὶ ἤξουσιν ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ εὐλογίαι αὗται καὶ εὐρήσουσίν σε ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσης τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου
- 3 Gezegend zult gij zijn in de stad, en gezegend zult gij zijn in het veld.
A blessing will be on you in the town, and a blessing in the field.
εὐλογημένος σὺ ἐν πόλει καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν ἀγρῷ
- 4 Gezegend zal zijn de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands, en de vrucht uwer beesten, de voortzetting uwer koeien, en de kudden van uw klein vee.
A blessing will be on the fruit of your body, and on the fruit of your land, on the fruit of your cattle, the increase of your herd, and the young of your flock.
εὐλογημένα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποιμνία τῶν προβάτων σου

- 5 Gezegend zal zijn uw korf, en uw baktrog.
A blessing will be on your basket and on your bread-basin.
εὐλογημένοι αἱ ἀποθήκαί σου καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου
- 6 Gezegend zult gij zijn in uw ingaan, gezegend zult gij zijn in uw uitgaan.
A blessing will be on your coming in and on your going out.
εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι σε καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε
- 7 De HEERE zal geven uw vijanden, die tegen u opstaan, geslagen voor uw aangezicht; door een weg zullen zij tot u uittrekken, maar door zeven wegen zullen zijvoor uw aangezicht vlieden.
By the power of the Lord, those who take arms against you will be overcome before you: they will come out against you one way, and will go in flight from you seven ways.
παραδῶ κύριος ὁ θεός σου τοὺς ἐχθρούς σου τοὺς ἀνθεστηκότας σοι συντετριμένους πρὸ προσώπου σου ὁδῶ μιᾷ ἐξελεύσονται πρὸς σέ καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύονται ἀπὸ προσώπου σου
- 8 De HEERE zal den zegen gebieden, dat Hij met u zij in uw schuren, en in alles, waaraan gij uw hand slaat; en Hij zal u zegenen in het land, dat u de HEERE, uwGod, geven zal.
The Lord will send his blessing on your store-houses and on everything to which you put your hand: his blessing will be on you in the land which the Lord your God is giving you.
ἀποστείλει κύριος ἐπὶ σέ τὴν εὐλογίαν ἐν τοῖς ταμείοις σου καὶ ἐν πᾶσιν ὃ ἂν ἐπιβάλης τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσιν σοι
- 9 De HEERE zal u Zichzelven tot een heilig volk bevestigen, gelijk als Hij u gezworen heeft, wanneer gij de geboden des HEEREN, uws Gods, zult houden, en in Zijnwegen wandelen.
The Lord will keep you as a people holy to himself, as he has said to you in his oath, if you keep the orders of the Lord your God and go on walking in his ways.
ἀναστήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἑαυτῷ λαὸν ἅγιον ὃν τρόπον ὥμοσεν τοῖς πατράσιν σου ἐὰν εἰσακούσης τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ πορευθῆς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ
- 10 En alle volken der aarde zullen zien, dat de Naam des HEEREN over u genoemd is, en zij zullen voor u vrezen.
And all the peoples of the earth will see that the name of the Lord is on you, and they will go in fear of you.
καὶ ὄψονται σε πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικέκληται σοι καὶ φοβηθήσονται σε
- 11 En de HEERE zal u doen overvloeien aan goed, in de vrucht uws buiks, en in de vrucht uwer beesten, en in de vrucht uws lands; op het land, dat de HEERE uwvaderen gezworen heeft u te zullen geven.
And the Lord will make you fertile in every good thing, in the fruit of your body, and the fruit of your cattle, and the fruit of your fields, in the land which the Lord, by his oath to your fathers, said he would give you.
καὶ πληθυνεῖ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς ἀγαθὰ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου καὶ ἐπὶ τοῖς γενήμασιν τῆς γῆς σου καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὥμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν σου δοῦναι σοι
- 12 De HEERE zal u opendoen Zijn goeden schat, den hemel, om aan uw land regen te geven te zijner tijd, en om te zegenen al het werk uwer hand; en gij zult aan vele volken lenen, maar gij zult niet ontlenen.
Opening his store-house in heaven, the Lord will send rain on your land at the right time, blessing all the work of your hands: other nations will make use of your wealth, and you will have no need of theirs.
ἀνοίξει σοι κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθὸν τὸν οὐρανὸν δοῦναι τὸν ὑετὸν τῇ γῆ σου ἐπὶ καιροῦ αὐτοῦ εὐλογῆσαι πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου καὶ δανιεῖς ἔθνεσιν πολλοῖς σὺ δὲ οὐ δανιῆ καὶ ἄρξεις σὺ ἔθνων πολλῶν σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσιν
- 13 En de HEERE zal u tot een hoofd maken, en niet tot een staart, en gij zult alleenlijk boven zijn, en niet onder zijn; wanneer gij horen zult naar de geboden des HEEREN, uws Gods, die ik u heden gebiede te houden en te doen;
The Lord will make you the head and not the tail; and you will ever have the highest place, if you give ear to the orders of the Lord your God which I give you today, to keep and to do them;
καταστήσει σε κύριος ὁ θεός σου εἰς κεφαλὴν καὶ μὴ εἰς οὐρὰν καὶ ἔση τότε ἐπάνω καὶ οὐκ ἔση ὑποκάτω ἐὰν ἀκούσης τῶν ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον φυλάσσειν καὶ αὐ ποιεῖν
- 14 En gij niet afwijken zult van al de woorden, die ik ulieden heden gebiede, ter rechterhand of ter linkerhand, dat gij andere goden nawandelt, om hen te dienen.
Not turning away from any of the orders which I give you today, to the right hand or to the left, or going after any other gods to give them worship.
οὐ παραβήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν λόγων ὃν ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερὰ πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἐτέρων λατρεύειν αὐτοῖς
- 15 Daarentegen zal het geschieden, indien gij de stem des HEEREN, uws Gods, niet zult gehoorzaam zijn, om waar te nemen, dat gij doet al Zijn geboden en Zijnzettingen, die ik u heden gebiede; zo zullen al deze vloeken over u komen, en u treffen.
But if you do not give ear to the voice of the Lord your God, and take care to do all his orders and his laws which I give you today, then all these curses will come on you and overtake you:
καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσης τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοι σήμερον καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σέ πᾶσαι αἱ κατάραι αὐταὶ καὶ καταλήμψονται σε

- 16 Vervloekt zult gij zijn in de stad, en vervloekt zult gij zijn in het veld.
You will be cursed in the town and cursed in the field.
 ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν ἀγρῷ
- 17 Vervloekt zal zijn uw korf, en uw baktrog.
A curse will be on your basket and on your bread-basin.
 ἐπικατάρατοι αἱ ἀποθήκαί σου καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου
- 18 Vervloekt zal zijn de vrucht uws buiks, en de vrucht uws lands, de voortzetting uwer koeien, en de kudden van uw klein vee.
A curse will be on the fruit of your body, and on the fruit of your land, on the increase of your cattle, and the young of your flock.
 ἐπικατάρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποιμνία τῶν προβάτων σου
- 19 Vervloekt zult gij zijn in uw ingaan, en vervloekt zult gij zijn in uw uitgaan.
You will be cursed when you come in and cursed when you go out.
 ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε
- 20 De HEERE zal onder u zenden den vloek, de verstering en het verderf, in alles, waaraan gij uw hand slaat, dat gij doen zult; totdat gij verdelgd wordt, en totdat gijhaastelijk omkomt, vanwege de boosheid uwer werken, waarmede gij Mij verlaten hebt.
The Lord will send on you cursing and trouble and punishment in everything to which you put your hand, till sudden destruction overtakes you; because of your evil ways in which you have been false to me.
 ἐξαποστεῖλαι κύριός σοι τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν καὶ τὴν ἀνάλωσιν ἐπὶ πάντα οὓ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χειρά σου ὅσα ἐὰν ποιήσης ἕως ἂν ἐξολεθρεύῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματά σου διότι ἐγκατέλιπές με
- 21 De HEERE zal u de pestilentie doen aankleven, totdat Hij u verdoe van het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.
The Lord will send disease after disease on you, till you have been cut off by death from the land to which you are going.
 προσκολληῖσαι κύριος εἰς σὲ τὸν θάνατον ἕως ἂν ἐξαναλώῃ σε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν σὺ εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομήσῃ αὐτήν
- 22 De HEERE zal u slaan met tering, en met koorts, en met vurigheid, en met hitte, en met droogte, en met brandkoren, en met honigdauw, die u vervolgen zullen,totdat gij omkomt.
The Lord will send wasting disease, and burning pain, and flaming heat against you, keeping back the rain till your land is waste and dead; so will it be till your destruction is complete.
 πατάξει σε κύριος ἀπορία καὶ πυρετῷ καὶ ῥίγι καὶ ἐρεθισμῷ καὶ φόνῳ καὶ ἀνεμοφοθρία καὶ τῆ ὄχρα καὶ καταδιώξονται σε ἕως ἂν ἀπολέσωσιν σε
- 23 En uw hemel, die boven uw hoofd is, zal koper zijn, en de aarde, die onder u is, zal ijzer zijn.
And the heaven over your heads will be brass, and the earth under you hard as iron.
 καὶ ἔσται σοι ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς καὶ ἡ γῆ ἡ ὑποκάτω σου σιδηρᾶ
- 24 De HEERE, uw God, zal pulver en stof tot regen uws lands geven; van den hemel zal het op u nederdalen, totdat gij verdelgd wordt.
The Lord will make the rain of your land powder and dust, sending it down on you from heaven till your destruction is complete.
 δόψῃ κύριος τὸν ὑετὸν τῆ γῆ σου κονιορτόν καὶ χοῦς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβήσεται ἐπὶ σέ ἕως ἂν ἐκτρίψῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε
- 25 De HEERE zal u geslagen geven voor het aangezicht uwer vijanden; door een weg zult gij tot hem uittrekken, en door zeven wegen zult gij voor zijn aangezichtvlieden; en gij zult van alle koninkrijken der aarde beroerd worden.
The Lord will let you be overcome by your haters: you will go out against them one way, and you will go in flight before them seven ways: you will be the cause of fear among all the kingdoms of the earth.
 δόψῃ σε κύριος ἐπικοπὴν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν σου ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ἔσῃ ἐν διασπορᾷ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς
- 26 En uw dood lichaam zal aan alle gevogelte des hemels, en aan de beesten der aarde tot spijze zijn; en niemand zal ze afschrikken.
Your bodies will be meat for all the birds of the air and the beasts of the earth; there will be no one to send them away.
 καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ ὑμῶν κατάβρωμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν
- 27 De HEERE zal u slaan met zweren van Egypte, en met spenen, en met droge schurft, en met krauwsel, waarvan gij niet zult kunnen genezen worden.
The Lord will send on you the disease of Egypt, and other sorts of skin diseases which nothing will make well.
 πατάξει σε κύριος ἐν ἔλκει αἰγυπτίῳ ἐν ταῖς ἔδραις καὶ ψώρα ἀγρία καὶ κνήφῃ ὥστε μὴ δύνασθαί σε ἰαθῆναι

- 28 De HEERE zal u slaan met onzinnigheid, en met blindheid, en met verbaasdheid des harten;
He will make your minds diseased, and your eyes blind, and your hearts wasted with fear:
πατάξει σε κύριος παραπληξία και άορασία και εκστάσει διανοίας
- 29 Dat gij op den middag zult omtasten, gelijk als een blinde omtast in het donkere, en uw wegen niet zult voorspoedig maken; maar gij zult alleenlijk verdrukt enberooft zijn alle dagen, en er zal geen verlosser zijn.
You will go feeling your way when the sun is high, like a blind man for whom all is dark, and nothing will go well for you: you will be crushed and made poor for ever, and you will have no saviour.
και εση ψηλαφών μεσημβρίας ώσει ψηλαφήσαι ό τυφλός εν τῷ σκότει και ουκ ευδοώσει τας όδους σου και εση τότε άδικούμενος και διαρπαζόμενος πάσας τας ημέρας και ουκ εσται σοι ό βοηθός
- 30 Gij zult een vrouw ondertrouwen, maar een ander zal haar beslapen; een huis zult gij bouwen, maar daarin niet wonen; een wijngaard zult gij planten, maar dien nietgemeen maken.
You will take a wife, but another man will have the use of her: the house which your hands have made will never be your resting-place: you will make a vine-garden, and never take the fruit of it.
γυναίκα λήμψη και άνήρ έτερος εξει αυτήν οικίαν οικοδομήσεις και ουκ οικήσεις εν αυτή άμπελώνα φυτεύσεις και ου τρυγήσεις αυτόν
- 31 Uw os zal voor uw ogen geslacht worden, maar gij zult daarvan niet eten; uw ezel zal van voor uw aangezicht geroofd worden, en tot u niet wederkeren; uw kleinvee zal aan uw vijanden gegeven worden, en voor u zal geen verlosser zijn.
Your ox will be put to death before your eyes, but its flesh will not be your food: your ass will be violently taken away before your face, and will not be given back to you: your sheep will be given to your haters, and there will be no saviour for you.
ό μόσχος σου εσφαγμένος εναντίον σου και ου φάγη εξ αυτού ό όνος σου ήρπασμένος από σοῦ και ουκ άποδοθήσεται σοι τὰ πρόβατά σου δεδομένα τοις έχθροίς σου και ουκ εσται σοι ό βοηθός
- 32 Uw zonen en uw dochteren zullen aan een ander volk gegeven worden, dat het uw ogen aanzien, en naar hen bezwijken den gansen dag; maar het zal in hetvermogen uwer hand niet zijn.
Your sons and your daughters will be given to another people, and your eyes will be wasted away with looking and weeping for them all the day: and you will have no power to do anything.
οί υιοί σου και αι θυγατέρες σου δεδομέναί εθνει έτερόν και οι όφθαλμοί σου βλέψονται σφακελίζοντες εις αυτά και ουκ ισχύσει ή χείρ σου
- 33 De vrucht van uw land en al uw arbeid zal een volk eten, dat gij niet gekend hebt; en gij zult alle dagen alleenlijk verdrukt en gepletterd zijn.
The fruit of your land and all the work of your hands will be food for a nation which is strange to you and to your fathers; you will only be crushed down and kept under for ever:
τὰ εκφόρια τῆς γῆς σου και πάντα τούς πόρους σου φάγεται έθνος ό ουκ έπίστασαι και εση άδικούμενος και τεθραυσμένος πάσας τας ημέρας
- 34 En gij zult onzinnig zijn, vanwege het gezicht uwer ogen, dat gij zien zult.
So that the things which your eyes have to see will send you out of your minds.
και εση παράπληκτος διά τὰ όράματα τών όφθαλμών σου ή βλέψη
- 35 De HEERE zal u slaan met boze zweren, aan de knieën en aan de benen, waarvan gij niet zult kunnen genezen worden, van uw voetzool af tot aan uw schedel.
The Lord will send a skin disease, attacking your knees and your legs, bursting out from your feet to the top of your head, so that nothing will make you well.
πατάξει σε κύριος εν έλκει πονηρῷ επί τὰ γόνατα και επί τας κνήμας ώστε μη δύνασθαι σε ιαθῆναι από ίχνους τών ποδών σου εως τῆς κορυφῆς σου
- 36 De HEERE zal u, mitsgaders uw koning, dien gij over u zult gesteld hebben, doen gaan tot een volk, dat gij niet gekend hebt, noch uw vaderen; en aldaar zult gijdien andere goden, hout en steen.
And you, and the king whom you have put over you, will the Lord take away to a nation strange to you and to your fathers; there you will be servants to other gods of wood and stone.
άπαγάγοι κύριός σε και τούς άρχοντάς σου ουδς εν καταστήσης επί σεαντόν εις έθνος ό ουκ έπίστασαι ου και οι πατέρες σου και λατρεύσεις εκει θεοίς έτέροις ξύλοις και λίθοις
- 37 En gij zult zijn tot een schrik, tot een spreekwoord en tot een spotrede, onder al de volken, waarheen u de HEERE leiden zal.
And you will become a wonder and a name of shame among all the nations where the Lord will take you.
και εση εκει εν αινίγματι και παραβολῆ και διηγῆματι εν πάσιν τοις εθνεσιν εις ουδς αν άπαγάγη σε κύριος εκει
- 38 Gij zult veel zaads op den akker uitbrengen, maar gij zult weinig inzamelen; want de sprinkhaan zal het verteren.
You will take much seed out into the field, and get little in; for the locust will get it.
σπέρμα πολυ έξοίσεις εις τὸ πεδίον και όλίγα εισοίσεις ότι κατέδεται αυτά ή άκρίς
- 39 Wijngaarden zult gij planten, en bouwen, maar gij zult geen wijn drinken, noch iets vergaderen; want de worm zal het afeten.
You will put in vines and take care of them, but you will get no wine or grapes from them; for they will be food for worms.
άμπελώνα φυτεύσεις και κατεργῶ και οίνον ου πιεσαι ουδε ευφρανθήση εξ αυτού ότι καταφάγεται αυτά ό σκόληξ
- 40 Olijfbomen zult gij hebben in al uw landpalen, maar gij zult u met olie niet zalven; want uw olijfboom zal zijn vrucht afwerpen.
Your land will be full of olive-trees, but there will be no oil for the comfort of your body; for your olive-tree will give no fruit.
ελαία εσονταί σοι εν πάσι τοις όρίοις σου και ελαιον ου χρίση ότι εκρυσῆσεται ή ελαία σου

- 41 Zonen en dochteren zult gij gewinnen, maar zij zullen voor u niet zijn; want zij zullen in gevangenis gaan.
You will have sons and daughters, but they will not be yours; for they will go away prisoners into a strange land.
υἱὸς καὶ θυγατέρας γεννήσεις καὶ οὐκ ἔσονται σοὶ ἀπελεύσονται γὰρ ἐν αἰχμαλωσίᾳ
- 42 Al uw geboomte, en de vrucht uws lands zal het boos gewormte erfelijk bezitten.
All your trees and the fruit of your land will be the locust's.
πάντα τὰ ξύλινα σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου ἐξαναλώσει ἡ ἐρουσίβη
- 43 De vreemdeling, die in het midden van u is, zal hoog, hoog boven u opklimmen; en gij zult laag, laag nederdalen.
The man from a strange land who is living among you will be lifted up higher and higher over you, while you go down lower and lower.
ὁ προσήλυτος ὃς ἐστὶν ἐν σοὶ ἀναβήσεται ἐπὶ σέ ἄνω ἄνω σὺ δὲ καταβήσῃ κάτω κάτω
- 44 Hij zal u lenen, maar gij zult hem niet lenen; hij zal tot een hoofd zijn, en gij zult tot een staart zijn.
He will let you have his wealth at interest, and will have no need of yours: he will be the head and you the tail.
οὗτος δανιεῖ σοὶ σὺ δὲ τοῦτω οὐ δανιεῖς οὗτος ἔσται κεφαλὴ σὺ δὲ ἔση οὐρά
- 45 En al deze vloeken zullen over u komen, en u vervolgen, en u treffen, totdat gij verdelgd wordt; omdat gij der stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam zult geweest zijn, om te houden Zijn geboden en Zijn inzettingen, die Hij u geboden heeft.
And all these curses will come after you and overtake you, till your destruction is complete; because you did not give ear to the voice of the Lord your God, or keep his laws and his orders which he gave you:
καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σέ πᾶσαι αἱ κατάραι αὐταὶ καὶ καταδιώξονται σε καὶ καταλήμψονται σε ἕως ἂν ἐξολεθρεύῃ σε καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ὅτι οὐκ εἰσήκουσας τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ὅσα ἐνετείλατό σοι
- 46 En zij zullen onder u tot een teken, en tot een wonder zijn, ja, onder uw zaad tot in eeuwigheid.
These things will come on you and on your seed, to be a sign and a wonder for ever;
καὶ ἔσται ἐν σοὶ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος
- 47 Omdat gij den HEERE, uw God, niet gediend zult hebben met vrolijkheid en goedheid des harten, vanwege de veelheid van alles;
Because you did not give honour to the Lord your God, worshipping him gladly, with joy in your hearts on account of all your wealth of good things;
ἀνθ' ὧν οὐκ ἐλάτρευσας κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ διὰ τὸ πλῆθος πάντων
- 48 Zo zult gij uw vijanden, die de HEERE onder u zenden zal, dienen, in honger en in dorst, en in naaktheid, en in gebrek van alles; en Hij zal een ijzeren juk op uw halsleggen, totdat Hij u verdelge.
For this cause you will become servants to those whom the Lord your God will send against you, without food and drink and clothing, and in need of all things: and he will put a yoke of iron on your neck till he has put an end to you.
καὶ λατρεύσεις τοῖς ἐχθροῖς σου οὓς ἐπαποστελεῖ κύριος ἐπὶ σέ ἐν λιμῷ καὶ ἐν δίψει καὶ ἐν γυμνότητι καὶ ἐν ἐκλείψει πάντων καὶ ἐπιθήσει κλιὸν σιδηροῦν ἐπὶ τὸν τράχηλόν σου ἕως ἂν ἐξολεθρεύῃ σε
- 49 De HEERE zal tegen u een volk verheffen van verre, van het einde der aarde, gelijk als een arend vliegt; een volk, welks spraak gij niet zult verstaan;
The Lord will send a nation against you from the farthest ends of the earth, coming with the flight of an eagle; a nation whose language is strange to you;
ἐπάξει κύριος ἐπὶ σέ ἔθνος μακρόθεν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ὡσει ὄρμημα ἀετοῦ ἔθνος δὲ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ
- 50 Een volk, stijf van aangezicht, dat het aangezicht des ouden niet zal aannemen, noch den jonge genadig zijn.
A hard-faced nation, who will have no respect for the old or mercy for the young;
ἔθνος ἀναιδὲς προσώπῳ ὅστις οὐ θαυμάσει πρόσωπον πρεσβύτου καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει
- 51 En het zal de vrucht uwer beesten, en de vrucht uws lands opeten, totdat gij verdelgd zult zijn; hetwelk u geen koren, most noch olie, voortzetting uwer koeien nochkudden van uw klein vee zal overig laten, totdat Hij u verdoe.
He will take the fruit of your cattle and of your land till death puts an end to you: he will let you have nothing of your grain or wine or oil or any of the increase of your cattle or the young of your flock, till he has made your destruction complete.
καὶ κατέδετα τὰ ἔκγονα τῶν κτηνῶν σου καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου ὥστε μὴ καταλιπεῖν σοὶ σίτον οἶνον ἔλαιον τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε

- 52 En het zal u beangstigen in al uw poorten, totdat uw hoge en vaste muren nedervallen, op welke gij vertrouwdet in uw ganse land; ja, het zal u beangstigen in al uwpoorten, in uw ganse land, dat u de HEERE, uw God, gegeven heeft.
Your towns will be shut in by his armies, till your high walls, in which you put your faith, have come down: his armies will be round your towns, through all your land which the Lord your God has given you.
και ἐκτρίψη σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου ἕως ἂν καθαιρεθῶσιν τὰ τείχη σου τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ὀχυρὰ ἐφ' οἷς σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτοῖς ἐν πάσῃ τῇ γῆ σου καὶ θλίψει σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου αἷς ἕδωκέν σοι κύριος ὁ θεός σου
- 53 En gij zult eten de vrucht uws buiks, het vlees uwer zonen en uwer dochteren, die u de HEERE, uw God, gegeven zal hebben; in de belegering en in de benauwing,waarmede uw vijanden u zullen benauwen
And your food will be the fruit of your body, the flesh of the sons and daughters which the Lord your God has given you; because of your bitter need and the cruel grip of your haters.
καὶ φάγη τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου κρέα υἰῶν σου καὶ θυγατέρων σου ὅσα ἕδωκέν σοι κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου ἧ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου
- 54 Aangaande den man, die teder onder u, en die zeer wellustig geweest is, zijn oog zal kwaad zijn tegen zijn broeder en tegen de huisvrouw zijns schoots, en tegen zijnaverige zonen, die hij overgehouden zal hebben;
That man among you who is soft and used to comfort will be hard and cruel to his brother, and to his dear wife, and to of those his children who are still living;
ὁ ἀπαλὸς ἐν σοὶ καὶ ὁ τρυφερὸς σφόδρα βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν γυναῖκα τὴν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ καὶ τὰ καταλειμμένα τέκνα ἃ ἂν καταλειφθῇ
- 55 Dat hij niet aan een van die zal geven van het vlees zijner zonen, die hij eten zal, omdat hij voor zich niets heeft overgehouden; in de belegering en in de benauwing,waarmede uw vijand u in al uw poorten zal benauwen.
And will not give to any of them the flesh of his children which will be his food because he has no other; in the cruel grip of your haters on all your towns.
ὥστε δοῦναι ἐνὶ αὐτῶν ἀπὸ τῶν σαρκῶν τῶν τέκνων αὐτοῦ ὃν ἂν κατέστη διὰ τὸ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῷ μηθὲν ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου ἧ ἂν θλίψωσιν σε οἱ ἐχθροὶ σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου
- 56 Aangaande de tedere en wellustige vrouw onder u, die niet verzocht heeft haar voetzool op de aarde te zetten, omdat zij zich wellustig en teder hield; haar oog zalkwaad zijn tegen den man haars schoots, en tegen haar zoon, en tegen haar dochter;
The most soft and delicate of your women, who would not so much as put her foot on the earth, so delicate is she, will be hard-hearted to her husband and to her son and to her daughter;
καὶ ἡ ἀπαλὴ ἐν ὑμῖν καὶ ἡ τρυφερὰ σφόδρα ἧς οὐχὶ πείραν ἔλαβεν ὁ ποὺς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν τρυφερότητα καὶ διὰ τὴν ἀπαλότητα βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς
- 57 En dat om haar nageboorte, die van tussen haar voeten uitgegaan zal zijn, en om haar zonen, die zij gebaard zal hebben; want zij zal hen eten in het verborgene,vermits gebrek van alles; in de belegering en in de benauwing, waarmede uw vijand u zal benauwen in uw poorten.
And to her baby newly come to birth, and to the children of her body; for having no other food, she will make a meal of them secretly, because of her bitter need and the cruel grip of your haters on all your towns.
καὶ τὸ χόριον αὐτῆς τὸ ἐξελθὸν διὰ τῶν μηρῶν αὐτῆς καὶ τὸ τέκνον ὃ ἂν τέκη καταφάγεται γὰρ αὐτὰ διὰ τὴν ἔνδειαν πάντων κρυφῆ ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου καὶ ἐν τῇ θλίψει σου ἧ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου
- 58 Indien gij niet zult waarnemen te doen al de woorden dezer wet, die in dit boek geschreven zijn, om te vrezen dezen heerlijken en vreselijken Naam den HEERE uwGod;
If you will not take care to do all the words of this law, recorded in this book, honouring that name of glory and of fear, THE LORD YOUR GOD;
ἐὰν μὴ εἰσακούσητε ποιεῖν πάντα τὰ ρήματα τοῦ νόμου τούτου τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομα τὸ ἐντιμον καὶ τὸ θαυμαστὸν τοῦτο κύριον τὸν θεόν σου
- 59 Zo zal de HEERE uw plagen wonderlijk maken, mitsgaders de plagen van uw zaad; het zullen grote en gewisse plagen, en boze en gewisse krankten zijn.
Then the Lord your God will make your punishment, and the punishment of your seed, a thing to be wondered at; great punishments and cruel diseases stretching on through long years.
καὶ παραδοξάσει κύριος τὰς πληγὰς σου καὶ τὰς πληγὰς τοῦ σπέρματός σου πληγὰς μεγάλαι καὶ θαυμασταὶ καὶ νόσουσιν πονηρὰς καὶ πιστὰς
- 60 En Hij zal op u doen keren alle kwalen van Egypte, voor dewelke gij gevreesd hebt, en zij zullen u aanhangen.
He will send on you again all the diseases of Egypt, which were a cause of fear to you, and they will take you in their grip.
καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ σὲ πᾶσαν τὴν ὀδύνην αἰγύπτου τὴν πονηρὰν ἣν διευλαβοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ κολληθήσονται ἐν σοὶ
- 61 Ook alle krankte, en alle plage, die in het boek dezer wet niet geschreven is, zal de HEERE over u doen komen, totdat gij verdelgd wordt.
And all the diseases and the pains not recorded in the book of this law will the Lord send on you till your destruction is complete.
καὶ πᾶσαν μαλακίαν καὶ πᾶσαν πληγὴν τὴν μὴ γεγραμμένην ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου ἐπάξει κύριος ἐπὶ σὲ ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ σε
- 62 En gij zult met weinige mensen overgelaten worden, in plaats dat gij geweest zijt als de sterren des hemels in menigte; omdat gij der stem des HEEREN, uws Gods,niet gehoorzaam geweest zijt.
And you will become a very small band, though your numbers were like the stars of heaven; because you did not give ear to the voice of the Lord your God.
καὶ καταλειφθήσεσθε ἐν ἄριθμῷ βραχεῖ ἄνθ' ὃν ὅτι ἦτε ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει ὅτι οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν

- 63 En het zal geschieden, gelijk als de HEERE Zich over ulieden verblijdde, u goed doende en u vermenigvuldigende, alzo zal Zich de HEERE over u verblijden, uverdoende en u verdelgende; en gij zult uitgerukt worden uit het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.
 And as the Lord took delight in doing you good and increasing you, so the Lord will take pleasure in cutting you off and causing your destruction, and you will be uprooted from the land which you are about to take as your heritage.
 και ἔσται ὁν τρόπον εὐφράνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν εὖ ποιῆσαι ὑμᾶς και πληθύναι ὑμᾶς οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολεθρεῖσαι ὑμᾶς και ἐξαρθήσεσθε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς εισπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν
- 64 En de HEERE zal u verstrooien onder alle volken, van het ene einde der aarde tot aan het andere einde der aarde; en aldaar zult gij andere goden dienen, die gij nietgekend hebt, noch uw vaders, hout en steen.
 And the Lord will send you wandering among all peoples, from one end of the earth to the other: there you will be servants to other gods, of wood and stone, gods of which you and your fathers had no knowledge.
 και διασπερεῖ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς και δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἐτέροις ξύλοις και λίθοις οὓς οὐκ ἠπίστω σὺ και οἱ πατέρες σου
- 65 Daartoe zult gij onder dezelve volken niet stil zijn, en uw voetzool zal geen rust hebben; want de HEERE zal u aldaar een bevend hart geven, en bezwijking derogen, en mattigheid der ziel.
 And even among these nations there will be no peace for you, and no rest for your feet: but the Lord will give you there a shaking heart and wasting eyes and weariness of soul:
 ἀλλὰ και ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις οὐκ ἀναπαύσει σε οὐδ' οὐ μὴ γένηται στάσις τῷ ἴχνει τοῦ ποδός σου και δώσει σοι κύριος ἐκεῖ καρδίαν ἀθυμοῦσαν και ἐκλείποντας ὀφθαλμούς και τηκομένην ψυχὴν
- 66 En uw leven zal tegenover u hangen; en gij zult nacht en dag schrikken, en gij zult van uw leven niet zeker zijn.
 Your very life will be hanging in doubt before you, and day and night will be dark with fears, and nothing in life will be certain:
 και ἔσται ἡ ζωὴ σου κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου και φοβηθήσῃ ἡμέρας και νυκτός και οὐ πιστεύσεις τῇ ζωῇ σου
- 67 Des morgens zult gij zeggen: Och, dat het avond ware; en des avonds zult gij zeggen: Och, dat het morgen ware; vermits den schrik uws harten, waarmede gij zultverschrikt zijn, en vermits het gezicht uwer ogen, dat gij zien zult.
 In the morning you will say, If only it was evening! And at evening you will say, If only morning would come! Because of the fear in your hearts and the things which your eyes will see.
 τὸ πρωὶ ἐρεῖς πῶς ἂν γένοιτο ἑσπέρα και τὸ ἑσπέρας ἐρεῖς πῶς ἂν γένοιτο πρωὶ ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς καρδίας σου ἃ φοβηθήσῃ και ἀπὸ τῶν ὀραμάτων τῶν ὀφθαλμῶν σου ὧν ὄγη
- 68 En de HEERE zal u naar Egypte doen wederkeren in schepen, door een weg, waarvan ik u gezegd heb: Gij zult dien niet meer zien; en aldaar zult gij u aan uwvijanden willen verkopen tot dienstknechten en tot dienstmaagden; maar er zal geen koper zijn.
 And the Lord will take you back to Egypt again in ships, by the way of which I said to you, You will never see it again: there you will be offering yourselves as men-servants and women-servants to your haters for a price, and no man will take you.
 και ἀποστρέψει σε κύριος εἰς αἴγυπτον ἐν πλοίοις και ἐν τῇ ὁδῷ ἣ εἶπα οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτήν και πραθήσεσθε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν εἰς παῖδας και παιδίσκας και οὐκ ἔσται ὁ κτόμενος
- 1 Dit zijn de woorden des verbonds, dat de HEERE Mozes geboden heeft te maken met de kinderen Israels, in het land van Moab, boven het verbond, dat Hij met hengemaakt had aan Horeb.
 These are the words of the agreement which Moses was ordered by the Lord to make with the children of Israel in the land of Moab, in addition to the agreement which he made with them in Horeb.
 και ἐκάλεσεν μουσῆς πάντας τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ και εἶπεν πρὸς αὐτούς ὑμεῖς ἐωράκατε πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐνόπιον ὑμῶν φαραῶ και τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ και πάσῃ τῇ γῇ αὐτῷ οὐ
- 2 En Mozes riep gans Israel, en zeide tot hen: Gij hebt gezien al wat de HEERE in Egypteland voor uw ogen gedaan heeft, aan Faraο, en aan al zijn knechten, en aanzijn land;
 And Moses said in the hearing of all Israel, You have seen all the Lord did before your eyes in the land of Egypt to Pharaoh and to all his servants and all his land;
 τοὺς πειρασμούς τοὺς μεγάλους οὓς ἐωράκασιν οἱ ὀφθαλμοὶ σου τὰ σημεῖα και τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα
- 3 De grote verzoekingen, die uw ogen gezien hebben, diezelve tekenen en grote wonderen.
 The great tests which your eyes saw, and the signs and wonders:
 και οὐκ ἔδωκεν κύριος ὁ θεός ὑμῖν καρδίαν εἰδένααι και ὀφθαλμούς βλέπειν και ὠτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 4 Maar de HEERE heeft ulieden niet gegeven een hart om te verstaan, noch ogen om te zien, noch oren om te horen, tot op dezen dag.
 But even to this day the Lord has not given you a mind open to knowledge, or seeing eyes or hearing ears.
 και ἤγαγεν ὑμᾶς τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ οὐκ ἐπαλαιώθη τὰ ἰμάτια ὑμῶν και τὰ ὑποδήματα ὑμῶν οὐ κατετρίβη ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν
- 5 En Ik heb ulieden veertig jaren doen wandelen in de woestijn; uw klederen zijn aan u niet verouderd, en uw schoen is niet verouderd aan uw voet.
 For forty years I have been your guide through the waste land: your clothing has not become old on your backs, or your shoes on your feet.
 ἄρτον οὐκ ἐφάγετε οἶνον και σικερα οὐκ ἐπίετε ἵνα γνῶτε ὅτι οὗτος κύριος ὁ θεός ὑμῶν

- 6 Brood hebt gij niet gegeten, en wijn en sterken drank hebt gij niet gedronken; opdat gij wistet, dat Ik de HEERE, uw God, ben.
 You have had no bread, or wine, or strong drink: so that you might see that I am the Lord your God.
 και ἦλθετε ἕως τοῦ τόπου τούτου και ἐξῆλθεν σιων βασιλεὺς εσεβων και ωγ βασιλεὺς τῆς βασαν εἰς συνάντησιν ἡμῖν ἐν πολέμῳ και ἐπατάξαμεν αὐτοὺς
- 7 Toen gij nu kwaamt aan deze plaats, toog Sihon, de koning van Heshbon, uit, en Og, de koning van Bazan, ons tegemoet, ten strijde; en wij sloegen hen.
 When you came to this place, Sihon, king of Heshbon, and Og, king of Bashan, came out to make war against us and we overcame them:
 και ἐλάβομεν τὴν γῆν αὐτῶν και ἔδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ ρουβην και τῷ γαδδι και τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση
- 8 En wij hebben hun land ingenomen, en dat ten erve gegeven aan de Rubenieten en Gadieten, mitsgaders aan den halven stam der Manassieten.
 And we took their land and gave it to the Reubenites and the Gadites and the half-tribe of Manasseh, for their heritage.
 και φυλάξεσθε ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης ἵνα συνῆτε πάντα ὅσα ποιήσετε
- 9 Houdt dan de woorden dezes verbonds, en doet ze; opdat gij verstandelijk handelt in alles, wat gij doen zult.
 So keep the words of this agreement and do them, so that it may be well for you in everything you do.
 ὑμεῖς ἐστήκατε πάντες σήμερον ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ὁ ἀρχιφυλὸς ὑμῶν και ἡ γερουσία ὑμῶν και οἱ κριταὶ ὑμῶν και οἱ γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ
- 10 Gij staat heden allen voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods: uw hoofden uwer stammen, uw oudsten, en uw ambtlieden, alle man van Israel;
 You have come here today, all of you, before the Lord your God; the heads of your tribes, the overseers, and those who are in authority over you, with all the men of Israel,
 αἱ γυναῖκες ὑμῶν και τὰ ἔκγονα ὑμῶν και ὁ προσήλυτος ὁ ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν ἀπὸ ζυλοκόπου ὑμῶν και ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν
- 11 Uw kinderkens, uw vrouwen, en uw vreemdeling, die in het midden van uw leger is, van uw houthouwer tot uw waterputter toe;
 And your little ones, your wives, and the men of other lands who are with you in your tents, down to the wood-cutter and the servant who gets water for you:
 παρελθεῖν ἐν τῇ διαθήκῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου και ἐν ταῖς ἀραῖς αὐτοῦ ὅσα κύριος ὁ θεός σου διατίθεται πρὸς σὲ σήμερον
- 12 Om over te gaan in het verbond des HEEREN, uws Gods, en in Zijn vloek, hetwelk de HEERE, uw God, heden met u maakt;
 With the purpose of taking part in the agreement of the Lord your God, and his oath which he makes with you today:
 ἵνα στήσῃ σε αὐτῷ εἰς λαόν και αὐτὸς ἔσται σου θεός ὃν τρόπον εἶπεν σοι και ὃν τρόπον ὤμοσεν τοῖς πατράσιν σου αβρααμ και ισαακ και ιακωβ
- 13 Opdat Hij u heden Zichzelf tot een volk bevestige, en Hij u tot een God zij, gelijk als Hij tot u gesproken heeft, en gelijk als Hij uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft.
 And so that he may make you his people today, and be your God, as he has said to you, and as he made an oath to your fathers, Abraham, Isaac, and Jacob.
 και οὐχ ὑμῖν μόνοις ἐγὼ διατίθεμαι τὴν διαθήκην ταύτην και τὴν ἀρὰν ταύτην
- 14 En niet met ulieden alleen maak ik dit verbond en dezen vloek;
 And not with you only do I make this agreement and this oath;
 ἀλλὰ και τοῖς ὧδε οὕσι μεθ' ἡμῶν σήμερον ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν και τοῖς μὴ οὕσιν μεθ' ἡμῶν ὧδε σήμερον
- 15 Maar met dengene, die heden hier bij ons voor het aangezicht des HEEREN, onzes Gods, staat; en met dengene, die hier heden bij ons niet is.
 But with everyone who is here with us today before the Lord our God, as well as with those who are not here:
 ὅτι ὑμεῖς οἴδατε ὡς κατῳκήσαμεν ἐν γῇ αἰγύπτῳ και παρήλθομεν ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν οὐς παρήλθετε
- 16 Want gij weet, hoe wij in Egypteland gewoond hebben, en hoe wij doorgetogen zijn door het midden der volken, die gij doorgetogen zijt.
 (For you have in mind how we were living in the land of Egypt; and how we came through all the nations which were on your way;
 και εἶδετε τὰ βδελύγματα αὐτῶν και τὰ εἰδωλα αὐτῶν ξύλον και λίθον ἀργύριον και χρυσίον ἃ ἔστιν παρ' αὐτοῖς
- 17 En gij hebt gezien hun verfoeiselen, en hun drekgoden, hout en steen, zilver en goud, die bij hen waren.
 And you have seen their disgusting doings, and the images of wood and stone and silver and gold which were among them:)
 μὴ τίς ἔστιν ἐν ὑμῖν ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἢ πατριὰ ἢ φυλὴ τίνος ἢ διάνοια ἐξέκλινεν ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθαι λατρεύειν τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν ἐκείνων μὴ τίς ἔστιν ἐν ὑμῖν ῥίζα ἀνω φύουσα ἐν χο
 λῇ και πικρία
- 18 Dat onder ulieden niet zij een man, of vrouw, of huisgezin, of stam, die zijn hart heden wende van den HEERE, onzen God, om te gaan dienen de goden dezervolken; dat onder ulieden niet zij een wortel, die gal en alssem drage;
 So that there may not be among you any man or woman or family or tribe whose heart is turned away from the Lord our God today, to go after other gods and give them worship; or any root among you whose fruit is poison and bitter sorrow;
 και ἔσται ἐὰν ἀκούσῃ τὰ ῥήματα τῆς ἀρᾶς ταύτης και ἐπιφημίσῃται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ λέγων ὅσι μοι γένοιτο ὅτι ἐν τῇ ἀποπλάνῃσει τῆς καρδίας μου πορεύσομαι ἵνα μὴ συναπολέσῃ ὁ ἁμαρτωλὸς τ
 ὃν ἀναμάρτητον

- 19 En het geschiede, als hij de woorden dezes vloeks hoort, dat hij zichzelf zegene in zijn hart, zeggende: Ik zal vrede hebben, wanneer ik schoon naar mijns hartengoeddunken zal wandelen, om den dronkene te doen tot den dorstige.
If such a man, hearing the words of this oath, takes comfort in the thought that he will have peace even if he goes on in the pride of his heart, taking whatever chance may give him:
 οὐ μὴ θελήσῃ ὁ θεὸς εὐλατεῦσαι αὐτὸν ἀλλ' ἢ τότε ἐκκαυθήσεται ὀργῇ κυρίου καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ καὶ κολληθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἀραι τῆς διαθήκης ταύτης αἱ γεγραμμέναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου καὶ ἐξαλείψει κύριος τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν
- 20 De HEERE zal hem niet willen vergeven; maar alsdan zal des HEEREN toorn en ijver roken over denzelven man, en al de vloek, die in dit boek geschreven is, zalop hem liggen; en de HEERE zal zijn naam van onder den hemel uitdelgen.
The Lord will have no mercy on him, but the wrath of the Lord will be burning against that man, and all the curses recorded in this book will be waiting for him, and the Lord will take away his name completely from the earth.
 καὶ διαστελεῖ αὐτὸν κύριος εἰς κακὰ ἐκ πάντων τῶν υἰῶν Ἰσραὴλ κατὰ πάσας τὰς ἀράς τῆς διαθήκης τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου
- 21 En de HEERE zal hem ten kwade afscheiden van al de stammen Israels, naar alle vloeken des verbonds, dat in het boek dezer wet geschreven is.
He will be marked out by the Lord, from all the tribes of Israel, for an evil fate, in keeping with all the curses of the agreement recorded in this book of the law.
 καὶ ἐροῦσιν ἡ γενεὰ ἡ ἑτέρα οἱ υἱοὶ ὑμῶν οἱ ἀναστήσονται μεθ' ὑμᾶς καὶ ὁ ἀλλότριος ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν καὶ ὄψονται τὰς πληγὰς τῆς γῆς ἐκείνης καὶ τὰς νόσους αὐτῆς ὡς ἀπέστειλεν κύριος ἐπ' αὐτήν
- 22 Dan zal zeggen het navolgend geslacht, uw kinderen, die na ulieden opstaan zullen, en de vreemde, die uit verre landen komen zal, als zij zullen zien de plagen dezeslands en deszelfs krankheden, waarmede de HEERE het gekrenkt heeft;
And future generations, your children coming after you, and travellers from far countries, will say, when they see the punishments of that land and the diseases which the Lord has sent on it;
 θεῖον καὶ ἅλα κατακεκαυμένον πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς οὐ σπαρήσεται οὐδὲ ἀνατελεῖ οὐδὲ μὴ ἀναβῆ ἔπ' αὐτήν πᾶν γλωρόν ὡσπερ κατεστράφη σοδομα καὶ γομορρα αδαμα καὶ σεβοιμ ὡς κατέστρεψεν κύριος ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ
- 23 Dat zijn ganse aarde zij zwavel en zout der verbranding; die niet bezaaid zal zijn, en geen spruit zal voortgebracht hebben, noch enig kruid daarin zal opgekomen zijn; gelijk de omkering van Sodom en Gomorra, Adama en Zeboim, die de HEERE heeft omgekeerd in Zijn toorn en in Zijn grimmigheid;
And that all the land is a salt and smoking waste, not planted or giving fruit or clothed with grass, but wasted like Sodom and Gomorrah, Admah and Zeboim, on which the Lord sent destruction in the heat of his wrath:
 καὶ ἐροῦσιν πάντα τὰ ἔθνη διὰ τί ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ τίς ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς ὁ μέγας οὗτος
- 24 En alle volken zullen zeggen: Waarom heeft de HEERE aan dit land alzo gedaan? Wat is de ontsteking van dezen groten toorn?
Truly all the nations will say, Why has the Lord done so to this land? what is the reason for this great and burning wrath?
 καὶ ἐροῦσιν ὅτι κατελίποσαν τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 25 Dan zal men zeggen: Omdat zij het verbond des HEEREN, des Gods hunner vaders, hebben verlaten, dat Hij met hen gemaakt had, als Hij hen uit Egyptelanduitvoerde;
Then men will say, Because they gave up the agreement of the Lord, the God of their fathers, which he made with them when he took them out of the land of Egypt:
 καὶ πορευθέντες ἐλάτρευσαν θεοὺς ἑτέροις καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς οἷς οὐκ ἠπίσταντο οὐδὲ διένειμεν αὐτοῖς
- 26 En zij heengegaan zijn, en andere goden gediend en zich voor die gebogen hebben; goden, die hen niet gekend hadden, en geen van welke hun iets medegeedeeldhad;
And they went after other gods and gave them worship, gods who were strange to them, and whom he had not given them:
 καὶ ὀργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτήν κατὰ πάσας τὰς κατάρας τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου
- 27 Daarom is de toorn des HEEREN ontstoken tegen dit land, om daarover te brengen al dezen vloek, die in dit boek geschreven is.
And so the wrath of the Lord was moved against this land, to send on it all the curse recorded in this book:
 καὶ ἐξῆρεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ σφόδρα καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς εἰς γῆν ἑτέραν ὡσεὶ νῦν
- 28 En de HEERE heeft hen uit hun land uitgetrokken, in toorn, en in grimmigheid, en in grote verbolgenheid; en Hij heeft hen verworpen in een ander land, gelijk het iste dezen dage.
Rooting them out of their land, in the heat of his wrath and passion, and driving them out into another land, as at this day.
 τὰ κρυπτὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν τὰ δὲ φανερά ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου
- 1 Voorts zal het geschieden, wanneer al deze dingen over u zullen gekomen zijn, deze zegen of deze vloek, die ik u voorgesteld heb; zo zult gij het weder ter hartenemen, onder alle volken, waarheen u de HEERE, uw God, gedreven heeft;
Now when all these things have come on you, the blessing and the curse which I have put before you, if the thought of them comes back to your minds, when you are living among the nations where the Lord your God has sent you,
 καὶ ἔσται ὡς ἂν ἔλθωσιν ἐπὶ σὲ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἡ εὐλογία καὶ ἡ κατάρα ἣν ἔδωκα πρὸ προσώπου σου καὶ δέξῃ εἰς τὴν καρδίαν σου ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν οὗ ἂν σε διασκορπίσῃ κύριος ἐκεῖ

- 2 En gij zult u bekeren tot den HEERE, uw God, en Zijner stem gehoorzaam zijn, naar alles, wat ik u heden gebiede, gij en uw kinderen, met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
And your hearts are turned again to the Lord your God, and you give ear to his word which I give you today, you and your children, with all your heart and with all your soul:
καὶ ἐπιστραφήσῃ ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου καὶ ὑπακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου
- 3 En de HEERE, uw God, zal uw gevangenis wenden, en Zich uwer ontfermen; en Hij zal wederkeren en u vergaderen uit al de volken, waarheen u de HEERE, uw God, verstrooid had.
Then the Lord will have pity on you, changing your fate, and taking you back again from among all the nations where you have been forced to go.
καὶ ἰάσεται κύριος τὰς ἀμαρτίας σου καὶ ἐλεήσει σε καὶ πάλιν συνάξει σε ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν εἰς οὓς διεσκόρπισέν σε κύριος ἐκεῖ
- 4 Al waren uw verdrevenen aan het einde des hemels, van daar zal u de HEERE, uw God, vergaderen, en van daar zal Hij u nemen.
Even if those who have been forced out are living in the farthest part of heaven, the Lord your God will go in search of you, and take you back;
ἐὼν ἢ ἡ διασπορά σου ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἐκεῖθεν συνάξει σε κύριος ὁ θεός σου καὶ ἐκεῖθεν λήμψεται σε κύριος ὁ θεός σου
- 5 En de HEERE, uw God, zal u brengen in het land, dat uw vaderen erfelijk bezeten hebben, en gij zult dat erfelijk bezitten; en Hij zal u weldoen, en zal uvermenigvuldigen boven uw vaderen.
Placing you again in the land of your fathers as your heritage; and he will do you good, increasing you till you are more in number than your fathers were.
καὶ εἰσάξει σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ἐκληρονόμησαν οἱ πατέρες σου καὶ κληρονομήσεις αὐτήν καὶ εὖ σε ποιήσει καὶ πλεοναστόν σε ποιήσει ὑπὲρ τοὺς πατέρας σου
- 6 En de HEERE, uw God, zal uw hart besnijden, en het hart van uw zaad, om den HEERE, uw God, lief te hebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel, opdat gij leve.
And the Lord your God will give to you and to your seed a circumcision of the heart, so that, loving him with all your heart and all your soul, you may have life.
καὶ περικαθαριεῖ κύριος τὴν καρδίαν σου καὶ τὴν καρδίαν τοῦ σπέρματός σου ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἵνα ζῆς σὺ
- 7 En de HEERE, uw God, zal al die vloeken leggen op uw vijanden en op uw haters, die u vervolgd hebben.
And the Lord your God will put all these curses on those who are against you, and on your haters who put a cruel yoke on you.
καὶ δώσει κύριος ὁ θεός σου τὰς ἀρὰς ταύτας ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ ἐπὶ τοὺς μισοῦντάς σε οἱ ἐδίωξαν σε
- 8 Gij dan zult u bekeren, en der stemme des HEEREN gehoorzaam zijn, en gij zult doen al Zijn geboden, die ik u heden gebiede.
And you will again give ear to the voice of the Lord, and do all his orders which I have given you today.
καὶ σὺ ἐπιστραφήσῃ καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον
- 9 En de HEERE, uw God, zal u doen overvloeien in al het werk uwer hand, in de vrucht uws buiks, en in de vrucht uwer beesten, en in de vrucht uws lands, tengoede; want de HEERE zal wederkeren, om Zich over u te verblijden ten goede, gelijk als Hij Zich over uw vaderen verblijd heeft;
And the Lord your God will make you fertile in all good things, blessing the work of your hands, and the fruit of your body, and the fruit of your cattle, and the fruit of your land: for the Lord will have joy in you, as he had in your fathers:
καὶ πολυωρήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου ἐν τοῖς ἐκγόνις τῆς κοιλίας σου καὶ ἐν τοῖς γενήμασιν τῆς γῆς σου καὶ ἐν τοῖς ἐκγόνις τῶν κτηνῶν σου ὅτι ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεός σου εὐφρανθῆναι ἐπὶ σὲ εἰς ἀγαθὰ καθότι ἠυφράνθη ἐπὶ τοῖς πατράσιν σου
- 10 Wanneer gij der stemme des HEEREN, uws Gods, zult gehoorzaam zijn, houdende Zijn geboden en Zijn inzettingen, die in dit wetboek geschreven zijn; wanneer gij u bekeren tot den HEERE, uw God, met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
If you give ear to the voice of the Lord your God, keeping his orders and his laws which are recorded in this book of the law, and turning to the Lord your God with all your heart and with all your soul.
ἐὼν εἰσακούσης τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου ἐὰν ἐπιστραφῆς ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου
- 11 Want ditzelve gebod, hetwelk ik u heden gebiede, dat is van u niet verborgen, en dat is niet verre.
For these orders which I have given you today are not strange and secret, and are not far away.
ὅτι ἡ ἐντολὴ αὕτη ἣν ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον οὐχ ὑπέρογκός ἐστιν οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σοῦ
- 12 Het is niet in den hemel, om te zeggen: Wie zal voor ons ten hemel varen, dat hij het voor ons hale, en ons hetzelve horen late, dat wij het doen?
They are not in heaven, for you to say, Who will go up to heaven for us and give us knowledge of them so that we may do them?
οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω ἐστὶν λέγων τίς ἀναβήσεται ἡμῖν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ λήμψεται αὐτήν ἡμῖν καὶ ἀκούσαντες αὐτήν ποιήσομεν
- 13 Het is ook niet op gene zijde der zee, om te zeggen: Wie zal voor ons overvaren aan gene zijde der zee, dat hij het voor ons hale, en ons hetzelve horen late, dat wij het doen?
And they are not across the sea, for you to say, Who will go over the sea for us and give us news of them so that we may do them?
οὐδὲ πέραν τῆς θαλάσσης ἐστὶν λέγων τίς διαπεράσει ἡμῖν εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης καὶ λήμψεται ἡμῖν αὐτήν καὶ ἀκουστήν ἡμῖν ποιήσει αὐτήν καὶ ποιήσομεν

- 14 Want dit woord is zeer nabij u, in uw mond, en in uw hart, om dat te doen.
But the word is very near you, in your mouth and in your heart, so that you may do it.
 ἔστιν σου ἐγγὺς τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ταῖς χερσίν σου αὐτὸ ποιεῖν
- 15 Ziet, ik heb u heden voorgesteld het leven, en het goede, en den dood, en het kwade.
See, I have put before you today, life and good, and death and evil;
 ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν
- 16 Want ik gebiede u heden, den HEERE, uw God, lief te hebben, in Zijn wegen te wandelen, en te houden Zijn geboden, en Zijn inzettingen, en Zijn rechten, opdat gijlevet en vermenigvuldiget, en de HEERE, uw God, u zegene in het land, waar gij naar toe gaat, om dat te erven.
In giving you orders today to have love for the Lord your God, to go in his ways and keep his laws and his orders and his decisions, so that you may have life and be increased, and that the blessing of the Lord your God may be with you in the land where you are going, the land of your heritage.
 ἐὰν εἰσακούσης τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὡς ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ φυλάσσεσθαι τὰ δικαίωματα αὐτοῦ καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ καὶ ζήσεσθε καὶ πολλοὶ ἔσεσθε καὶ εὐλογῆσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πάσῃ τῇ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομησαὶ αὐτήν
- 17 Maar indien uw hart zich zal afwenden, en gij niet horen zult, en gij gedreven zult worden, dat gij u voor andere goden buigt, en dezelve dient;
But if your heart is turned away and your ear is shut, and you go after those who would make you servants and worshippers of other gods:
 καὶ ἐὰν μεταστῇ ἡ καρδία σου καὶ μὴ εἰσακούσης καὶ πλανηθῆεις προσκυνήσης θεοῖς ἑτέροις καὶ λατρεύσης αὐτοῖς
- 18 Zo verkondig ik ulieden heden, dat gij voorzeker zult omkomen; gij zult de dagen niet verlengen op het land, naar hetwelk gij over de Jordaan zijt heengaande, omdaar in te komen, dat gij het erfelijk bezit.
I give witness against you this day that destruction will certainly be your fate, and your days will be cut short in the land where you are going, the land of your heritage on the other side of Jordan.
 ἀναγγέλλω σοὶ σήμερον ὅτι ἀπολεία ἀπολείσθε καὶ οὐ μὴ πολυήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσίν σοι εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομησαὶ αὐτήν
- 19 Ik neem heden tegen ulieden tot getuigen den hemel en de aarde; het leven en den dood heb ik u voorgesteld, den zegen en den vloek! Kiest dan het leven, opdat gijlevet, gij en uw zaad;
Let heaven and earth be my witnesses against you this day that I have put before you life and death, a blessing and a curse: so take life for yourselves and for your seed:
 διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν ἐκλεξαί τὴν ζωὴν ἵνα ζῆς σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου
- 20 Liefhebbende den HEERE, uw God, Zijner stem gehoorzaam zijnde, en Hem aanhangende; want Hij is uw leven en de lengte uwer dagen; opdat gij blijft in het land, dat de HEERE uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob, gezworen heeft hun te zullen geven. Deuteronomium 31
In loving the Lord your God, hearing his voice and being true to him: for he is your life and by him will your days be long: so that you may go on living in the land which the Lord gave by an oath to your fathers, Abraham, Isaac and Jacob.
 ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου εἰσακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ ἔχεσθαι αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἡ ζωὴ σου καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν σου κατοικεῖν σε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσεν κύριος τοῖς πατέρας σου αβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ δοῦναι αὐτοῖς
- 1 Daarna ging Mozes heen, en sprak deze woorden tot gans Israel,
So Moses said all these things to Israel.
 καὶ συνετέλεσεν μουσῆς λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς ἰσραὴλ
- 2 En zeide tot hen: Ik ben heden honderd en twintig jaren oud; ik zal niet meer kunnen uitgaan en ingaan; daartoe heeft de HEERE tot mij gezegd: Gij zult over deze Jordaan niet gaan.
Then he said to them, I am now a hundred and twenty years old; I am no longer able to go out and come in: and the Lord has said to me, You are not to go over Jordan.
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐγὼ εἰμι σήμερον οὐ δυνήσομαι ἔτι εἰσπορεύεσθαι καὶ ἐκπορεύεσθαι κύριος δὲ εἶπεν πρὸς με οὐ διαβήση τὸν ἰορδάνην τούτων
- 3 De HEERE, uw God, Die zal voor uw aangezicht overgaan; Die zal deze volken van voor uw aangezicht verdelgen, dat gij hen erfelijk bezit. Jozua zal voor uwaangezicht overgaan, gelijk als de HEERE gesproken heeft.
The Lord your God, he will go over before you; he will send destruction on all those nations, and you will take their land as your heritage: and Joshua will go over at your head as the Lord has said.
 κύριος ὁ θεός σου ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου αὐτὸς ἐξολοθρεύσει τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου καὶ κατακληρονομήσεις αὐτούς καὶ ἰησοῦς ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου καθὰ ἐλάλησεν κύριος
- 4 En de HEERE zal hun doen, gelijk als Hij aan Sihon en Og, koningen der Amorieten, en aan hun land, gedaan heeft, die Hij verdelgd heeft.
The Lord will do to them as he did to Sihon and to Og, the kings of the Amorites, and to their land, whom he put to destruction.
 καὶ ποιήσει κύριος αὐτοῖς καθὰ ἐποίησεν σιχὼν καὶ οὐγ τοῖς δυοῖν βασιλεῦσιν τῶν αμορραίων οἱ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ τῇ γῆ αὐτῶν καθότι ἐξολοθρεύσεν αὐτούς

- 5 Wanneer hen nu de HEERE voor uw aangezicht zal gegeven hebben, dan zult gij hun doen naar alle gebod, dat ik ulieden geboden heb.
The Lord will give them up into your hands, and you are to do to them as I have given you orders.
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑμῖν καὶ ποιήσετε αὐτοῖς καθότι ἐνετείλάμην ὑμῖν
- 6 Weest sterk en hebt goeden moed, en vreest niet, en verschrikt niet voor hun aangezicht; want het is de HEERE, uw God, Die met u gaat; Hij zal u niet begeven, noch u verlaten.
Be strong and take heart, and have no fear of them: for it is the Lord your God who is going with you; he will not take away his help from you.
ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε μὴ φοβοῦ μηδὲ δειλία μηδὲ πτοηθῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ὅτι κύριος ὁ θεός σου ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν ἐν ὑμῖν οὐ μὴ σε ἀνή οὔτε μὴ σε ἐγκαταλίπη
- 7 En Mozes riep Jozua, en zeide tot hem voor de ogen van gans Israel: Wees sterk en heb goeden moed, want gij zult met dit volk ingaan in het land dat de HEERE hun vaderen gezworen heeft, hun te zullen geven; en gij zult het hun doen erven.
Then Moses sent for Joshua, and before the eyes of all Israel said to him, Be strong and take heart: for you are to go with this people into the land which the Lord, by his oath to their fathers, has given them; by your help they will take it for their heritage.
καὶ ἐκάλεσεν μουσῆς ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐναντι πάντος ἰσραηλ ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε σὺ γὰρ εἰσελεύσῃ πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν δοῦναι αὐτὸς οἷς καὶ σὺ κατακληρονομήσεις αὐτὴν αὐτοῖς
- 8 De HEERE nu is Degene, Die voor uw aangezicht gaat; Die zal met u zijn; Hij zal u niet begeven, noch u verlaten; vrees niet, en ontzet u niet.
It is the Lord who goes before you; he will be with you, he will not take away his help from you or give you up: so have no fear.
καὶ κύριος ὁ συμπορευόμενος μετὰ σοῦ οὐκ ἀνήσει σε οὐδὲ μὴ ἐγκαταλίπη σε μὴ φοβοῦ μηδὲ δειλία
- 9 En Mozes schreef deze wet, en gaf ze aan de priesteren, de zonen van Levi, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, en aan alle oudsten van Israel.
Then Moses put all this law in writing, and gave it to the priests, the sons of Levi, who take up the ark of the Lord's agreement, and to all the responsible men of Israel.
καὶ ἔγραψεν μουσῆς τὰ ρήματα τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον καὶ ἔδωκεν τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς υἱοῖς λευὶ τοῖς αἰρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ τοῖς πρεσβυτέροις τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 10 En Mozes gebod hun, zeggende: Ten einde van zeven jaren, op den gezetten tijd van het jaar der vrijlating, op het feest der loofhutten.
And Moses said to them, At the end of every seven years, at the time fixed for the ending of debts, at the feast of tents,
καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς μουσῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων μετὰ ἐπτὰ ἔτη ἐν καιρῷ ἐνιαυτοῦ ἀφέσεως ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας
- 11 Als gans Israel zal komen, om te verschijnen voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, in de plaats, die Hij zal verkoren hebben, zult gij deze wet voor gans Israel uitroepen, voor hun oren;
When all Israel has come before the Lord your God in the place named by him, let a reading be given of this law in the hearing of all Israel.
ἐν τῷ συμπορευέσθαι πάντα ἰσραηλ ὀφθῆναι ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἂν ἐκλέξῃται κύριος ἀναγνώσεσθε τὸν νόμον τοῦτον ἐναντίον πάντος ἰσραηλ εἰς τὰ ὅσα αὐτῶν
- 12 Vergadert het volk, de mannen, en de vrouwen, en de kinderen, en uw vreemdelingen, die in uw poorten zijn; opdat zij horen, en opdat zij leren, en vrezen den HEERE, uw God, en waarnemen te doen alle woorden dezer wet.
Make all the people come together, men and women and children, and anyone from another country who is with you, so that hearing they may become wise in the fear of the Lord your God, and take care to do all the words of this law;
ἐκκλησιάσας τὸν λαόν τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἔκγονα καὶ τὸν προσήλυτον τὸν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν ἵνα ἀκούσωσιν καὶ ἵνα μάθωσιν φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν καὶ ἀκούσονται ποιῆσαι πάντα τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου
- 13 En dat hun kinderen, die het niet geweten hebben, horen en leren, om te vrezen den HEERE, uw God, al de dagen, die gij leeft op het land, naar hetwelk gij over de Jordaan zijt heengaande, om dat te erven.
And so that your children, to whom it is new, may give ear and be trained in the fear of the Lord your God, while you are living in the land which you are going over Jordan to take for your heritage.
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν οἳ οὐκ οἶδασιν ἀκούσονται καὶ μαθήσονται φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν
- 14 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, uw dagen zijn genaderd, om te sterven; roep Jozua, en stelt ulieden in de tent der samenkomst, dat Ik hem bevel geve. Zo ging Mozes, en Jozua, en zij stelden zich in de tent der samenkomst.
At that time the Lord said to Moses, The day of your death is near: send for Joshua, and come to the Tent of meeting so that I may give him his orders. So Moses and Joshua went to the Tent of meeting.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν ἰδοὺ ἡγγίκασιν αἱ ἡμέραι τοῦ θανάτου σου κάλεσον ἰησοῦν καὶ στήτε παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐντελοῦμαι αὐτῷ καὶ ἐπορεύθη μουσῆς καὶ ἰησοῦς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 15 Toen verscheen de HEERE in de tent, in de wolkkolom; en de wolkkolom stond boven de deur der tent.
And the Lord was seen in the Tent in a pillar of cloud resting by the door of the Tent.
καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ καὶ ἔστη παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔστη ὁ στῦλος τῆς νεφέλης παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς

- 16 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, gij zult slapen met uw vaders; en dit volk zal opstaan, en nahoereren de goden der vreemden van dat land, waar het naar toegaat, in het midden van hetzelfde; en het zal Mij verlaten en vernietigen Mijns verbond, dat Ik met hetzelfde gemaakt heb.
 And the Lord said to Moses, Now you are going to rest with your fathers; and this people will be false to me, uniting themselves to the strange gods of the land where they are going; they will be turned away from me and will not keep the agreement I have made with them.
 και ειπεν κυριος προς μουσην ιδου συ κοιμη μετα των πατερω σου και αναστας ο λαος ουτος εκπορνευσει οπισω θεων αλλοτριων της γης εις ην ουτος εισπορευεται εκει εις αυτην και εγκαταλειψου σιν με και διασκεδασουσιν την διαθηκην μου ην διεθεμην αυτοις
- 17 Zo zal Mijns toorn te dien dage tegen hetzelfde ontsteken, en Ik zal hen verlaten, en Mijns aangezicht van hen verbergen, dat zij ter spijze zijn, en vele kwaden en benauwdheden zullen het treffen; dat het te dien dage zal zeggen: Hebben mij deze kwaden niet getroffen, omdat mijn God in het midden van mij niet is?
 In that day my wrath will be moved against them, and I will be turned away from them, veiling my face from them, and destruction will overtake them, and unnumbered evils and troubles will come on them; so that in that day they will say, Have not these evils come on us because our God is not with us?
 και οργισθησομαι θυμω εις αυτους εν τη ημερα εκεινη και καταλειψω αυτους και αποστρεψω το προσωπον μου απ' αυτων και εσται καταβρωμα και ευρησουσιν αυτον κακα πολλα και θλιψεις και ερει εν τη ημερα εκεινη διοτι ουκ εστιν κυριος ο θεος μου εν εμοι ευροσαν με τα κακα ταυτα
- 18 Ik dan zal Mijns aangezicht te dien dage ganselijk verbergen, om al het kwaad, dat het gedaan heeft; want het heeft zich gewend tot andere goden.
 Truly, my face will be turned away from them in that day, because of all the evil they have done in going after other gods.
 εγω δε αποστροφη αποστρεψω το προσωπον μου απ' αυτων εν τη ημερα εκεινη δια πασας τας κακιας ης εποιησαν οτι επεστρεψαν επι θεου αλλοτριου
- 19 En nu, schrijf ulieden dit lied, en leert het den kinderen Israels; legt het in hun mond; opdat dit lied Mij ten getuige zij tegen de kinderen Israels.
 Make then this song for yourselves, teaching it to the children of Israel: put it in their mouths, so that this song may be a witness for me against the children of Israel.
 και νυν γραψατε τα ρηματα της ψαλμης ταυτης και διδαξετε αυτην τοις υιοις ισραηλ και εμβαλειτε αυτην εις το στομα αυτων ινα γνηται μοι η ψαλη αυτη εις μαρτυριον εν υιοις ισραηλ
- 20 Want Ik zal dit volk inbrengen in het land, dat Ik zijn vaders gezwoeren heb, vloeiende van melk en honig, en het zal eten, en verzadigd, en vet worden; dan zal het zich wenden tot andere goden, en hen dienen, en zij zullen Mij tergen, en Mijns verbond vernietigen.
 For when I have taken them into the land named in my oath to their fathers, a land flowing with milk and honey, and they have made themselves full of food and are fat, then they will be turned to other gods and will give them worship, no longer honouring me or keeping my agreement.
 εισαξω γαρ αυτους εις την γην την αγαθην ην ωμοσα τοις πατρασιν αυτων δουναι αυτοις γην ρεουσαν γαλα και μελι και φαγονται και εμπλησθεντες κορησουσιν και επιστραφησονται επι θεου αλλοτριου και λατρευουσιν αυτοις και παροξυνουσιν με και διασκεδασουσιν την διαθηκην μου
- 21 En het zal geschieden, wanneer vele kwaden en benauwdheden hetzelfde zullen treffen, dan zal dit lied voor zijn aangezicht antwoorden tot getuige; want het zal uitden mond zijns zaads niet vergeten worden; dewijl Ik weet zijn gedichtsel dat het heden maakt, aler Ik het inbreng in het land, dat Ik gezwoeren heb.
 Then when evils and troubles without number have overtaken them, this song will be a witness to them, for the words of it will be clear in the memories of their children: for I see the thoughts which are moving in their hearts even now, before I have taken them into the land of my oath.
 και αντικαταστησεται η ψαλη αυτη κατα προσωπον μαρτυρουσα ου γαρ μη επιλησθη απο στοματος αυτων και απο στοματος του σπερματος αυτων εγω γαρ οϊδα την πονηριαν αυτων οσα ποιουσιν ωδ ε σημερον προ του εισαγαειν με αυτους εις την γην την αγαθην ην ωμοσα τοις πατρασιν αυτων
- 22 Zo schreef Mozes dit lied te dien dage, en hij leerde het den kinderen Israels.
 So that same day Moses made this song, teaching it to the children of Israel.
 και εγραψεν μουσης την ψαλην ταυτην εν εκεινη τη ημερα και εδιδασκεν αυτην τοις υιοις ισραηλ
- 23 En Hij gebod Jozua, den zoon van Nun, en zeide: Zijt sterk en heb goeden moed, want gij zult de kinderen Israels inbrengen in het land, dat Ik hun gezwoeren heb; en Ik zal met u zijn.
 Then he gave orders to Joshua, the son of Nun, saying to him, Be strong and take heart: for you are to go at the head of the children of Israel into the land which I made an oath to give them; and I will be with you.
 και ενετειλατο μουσης ιησοι και ειπεν αυτω ανδριζου και ισχυε συ γαρ εισαξεις τοις υιοις ισραηλ εις την γην ην ωμοσεν κυριος αυτοις και αυτος εσται μετα σου
- 24 En het geschiedde, als Mozes voleind had de woorden dezer wet te schrijven in een boek, totdat zij voltrokken waren;
 Now after writing all the words of this law in a book till the record of them was complete,
 ηνικα δε συνετελεσεν μουσης γραφων παντας τοις λογους του νομου τουτου εις βιβλιον εως εις τελος
- 25 Zo gebod Mozes den Levieten, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, zeggende:
 Moses said to the Levites who were responsible for taking up the ark of the Lord's agreement,
 και ενετειλατο τοις λευιταις τοις αιρουσιν την κιβωτον της διαθηκης κυριου λεγων

- 26 **Neemt dit wetboek, en legt het aan de zijde van de ark des verbonds des HEEREN, uws Gods, dat het aldaar zij ten getuige tegen u.**
Take this book of the law and put it by the ark of the Lord's agreement, so that it may be a witness against you.
 λαβόντες τὸ βιβλίον τοῦ νόμου τούτου θήσετε αὐτὸ ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ ἔσται ἐκεῖ ἐν σοὶ εἰς μαρτύριον
- 27 **Want ik ken uw wederspanningheid, en uw harden nek. Ziet, terwijl ik nog heden met ulieden leve, zijt gij wederspanning geweest tegen den HEERE; hoe veel temeer na mijn dood!**
For I have knowledge of your hard and uncontrolled hearts: even now, while I am still living, you will not be ruled by the Lord; how much less after my death?
 ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι τὸν ἐρεθισμόν σου καὶ τὸν τράχηλόν σου τὸν σκληρόν ἐτι γὰρ ἐμοῦ ζῶντος μεθ' ὑμῶν σήμερον παραπικραίνοντες ἦτε τὰ πρὸς τὸν θεόν πῶς οὐχὶ καὶ ἔσχατον τοῦ θανάτου μου
- 28 **Vergadert tot mij al de oudsten uwer stammen, en uw ambtlieden; dat ik voor hun oren deze woorden spreke, en tegen hen den hemel en de aarde tot getuigenne.**
Get together before me all those who are in authority in your tribes, and your overseers, so that I may say these things in their hearing, and make heaven and earth my witnesses against them.
 ἐκκλησιάσατε πρὸς με τοὺς φυλάρχους ὑμῶν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν καὶ τοὺς γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν ἵνα λαλήσω εἰς τὰ ὄτα αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ δι' αμαρτύρωμαι αὐτοῖς τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
- 29 **Want ik weet, dat gij het na mijn dood zekerlijk zult verderven, en afwijken van den weg, dien ik u geboden heb; dan zal u dit kwaad in het laatste der dagenontmoeten, wanneer gij zult gedaan hebben, dat kwaad is in de ogen des HEEREN, om Hem door het werk uwer handen tot toorn te verwekken.**
For I am certain that after my death you will give yourselves up to sin, wandering from the way which I have given you; and evil will overtake you in the end, because you will do evil in the eyes of the Lord, moving him to wrath by the work of your hands.
 οἶδα γὰρ ὅτι ἔσχατον τῆς τελευτῆς μου ἀνομία ἀνομήσετε καὶ ἐκκλινεῖτε ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλαμην ὑμῖν καὶ συναντήσεται ὑμῖν τὰ κακὰ ἔσχατον τῶν ἡμερῶν ὅτι ποιήσετε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου ὑπαρροργίσει αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν
- 30 **Toen sprak Mozes, voor de oren der ganse gemeente van Israel, de woorden dezes lieds, totdat zij voltrokken waren. Deuteronomium 32**
Then in the hearing of all the meeting of Israel, Moses said the words of this song, to the end.
 καὶ ἐλάλησεν μουσῆς εἰς τὰ ὄτα πάσης ἐκκλησίας ἰσραηλ τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης ἕως εἰς τέλος
- 1 **Neig de oren, gij hemel, en ik zal spreken; en de aarde hore de redenen mijns monds.**
Give ear, O heavens, to my voice; let the earth take note of the words of my mouth:
 πρόσεχε οὐρανέ καὶ λαλήσω καὶ ἀκουέτω γῆ ῥήματα ἐκ στόματός μου
- 2 **Mijn leer druipe als een regen, mijn rede vloeië als een dauw; als een stofregen op de grasscheutjes, en als druppelen op het kruid.**
My teaching is dropping like rain, coming down like dew on the fields; like rain on the young grass and showers on the garden plants:
 προσδοκάσθω ὡς ὑετός τὸ ἀπόφθεγμα μου καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου ὡσεὶ ὄμβρος ἐπ' ἄγρωσιν καὶ ὡσεὶ νιφετός ἐπὶ χόρτον
- 3 **Want ik zal den Naam des HEEREN uitroepen; geeft onzen God grootheid!**
For I will give honour to the name of the Lord: let our God be named great.
 ὅτι ὄνομα κυρίου ἐκάλεσα δότε μεγαλωσύνην τῷ θεῷ ἡμῶν
- 4 **Hij is de Rotssteen, Wiens werk volkomen is; want al Zijn wegen zijn gerichte. God is waarheid, en is geen onrecht; rechtvaardig en recht is Hij.**
He is the Rock, complete is his work; for all his ways are righteousness: a God without evil who keeps faith, true and upright is he.
 θεὸς ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσεις θεοῦ πιστός καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία δίκαιος καὶ ὁσιος κύριος
- 5 **Hij heeft het tegen Hem verdorven; het zijn Zijn kinderen niet; de schandvlek is hun; het is een verkeerd en verdraaid geslacht.**
They have become false, they are not his children, the mark of sin is on them; they are an evil and hard-hearted generation.
 ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μομητὰ γενεᾷ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη
- 6 **Zult gij dit den HEERE vergelden, gij, dwaas en onwijs volk! Is Hij niet uw Vader, Die u verkregen, Die u gemaakt en u bevestigd heeft?**
Is this your answer to the Lord, O foolish people and unwise? Is he not your father who has given you life? He has made you and given you your place.
 ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε οὕτω λαὸς μωρός καὶ οὐχὶ σοφός οὐκ αὐτὸς οὐτός σου πατὴρ ἐκτίσατό σε καὶ ἐποίησέν σε καὶ ἔκτισέν σε
- 7 **Gedenk aan de dagen van ouds; merk op de jaren van elk geslacht; vraag uw vader, die zal het u bekend maken, uw ouden, en zij zullen het u zeggen.**
Keep in mind the days of the past, give thought to the years of generations gone by: go to your father and he will make it clear to you, to the old men and they will give you the story.
 μνήσθητε ἡμέρας αἰῶνος σύνετε ἔτη γενεᾶς γενεῶν ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου καὶ ἀναγγελεῖ σοὶ τοὺς πρεσβυτέρους σου καὶ ἐροῦσίν σοι
- 8 **Toen de Allerhoogste aan de volken de erfenis uitdeelde, toen Hij Adams kinderen vaneen scheidde, heeft Hij de landpalen der volken gesteld naar het getal der kinderen Israels.**
When the Most High gave the nations their heritage, separating into groups the children of men, he had the limits of the peoples marked out, keeping in mind the number of the children of Israel.
 ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη ὡς διέσπειρεν υἱοὺς ἀδὰμ ἔστησεν ὄρια ἔθνων κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ

- 9 Want des HEEREN deel is Zijn volk, Jakob is het snoer Zijner erve.
For the Lord's wealth is his people; Jacob is the land of his heritage.
καὶ ἐγενήθη μερίς κυρίου λαὸς αὐτοῦ ἰακωβ σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ ἰσραηλ
- 10 Hij vond hem in een land der woestijn, en in een woeste huilende wildernis; Hij voerde hem rondom, Hij onderwees hem, Hij bewaarde hem als Zijn oogappel.
He came to him in the waste land, in the unpeopled waste of sand; putting his arms round him and caring for him, he kept him as the light of his eye.
αὐτάρκησεν αὐτὸν ἐν γῆ ἐρήμῳ ἐν διψεῖ καύματος ἐν ἀνύδρῳ ἐκύκλωσεν αὐτὸν καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν καὶ διεφύλαξεν αὐτὸν ὡς κόραν ὀφθαλμοῦ
- 11 Gelijk een arend zijn nest opwekt, over zijn jongen zweeft, zijn vleugelen uitbreidt, ze neemt en ze draagt op zijn vlerken;
As an eagle, teaching her young to make their flight, with her wings outstretched over them, takes them up on her strong feathers:
ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσοῖαν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς νεοσσοῖς αὐτοῦ ἐπεπόθησεν διείς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτοὺς καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ
- 12 Zo leidde hem de HEERE alleen, en er was geen vreemd god met hem.
So the Lord only was his guide, no other god was with him.
κύριος μόνος ἦγεν αὐτοὺς καὶ οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν θεὸς ἄλλότριος
- 13 Hij deed hem rijden op de hoogten der aarde, dat hij at de inkomsten des velds; en Hij deed hem honig zuigen uit de steenrots, en olie uit den kei der rots;
He put him on the high places of the earth, his food was the increase of the field; honey he gave him out of the rock and oil out of the hard rock;
ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἰσχὴν τῆς γῆς ἐψώμισεν αὐτοὺς γενήματα ἀγρῶν ἐθήλασαν μέλι ἐκ πέτρας καὶ ἔλαιον ἐκ στερεᾶς πέτρας
- 14 Boter van koeien, en melk van klein vee, met het vet der lammeren en der rammen, die in Bazan weiden, en der bokken, met het vette der nieren van tarwe; en het druivenbloed, reinen wijn, hebt gij gedronken.
Butter from his cows and milk from his sheep, with fat of lambs and sheep of Bashan, and goats, and the heart of the grain; and for your drink, wine from the blood of the grape.
βοῦτρον βοῶν καὶ γάλα προβάτων μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν υἰῶν ταύρων καὶ τράγων μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ καὶ αἷμα σταφυλῆς ἔπιον οἶνον
- 15 Als nu Jeschurun vet werd, zo sloeg hij achteruit (gij zijt vet, gij zijt dik, ja, met vet overdekt geworden!); en hij liet God varen, Die hem gemaakt heeft, enversmaadde den Rotssteen zijns heils.
But Jeshurun became fat and would not be controlled: you have become fat, you are thick and full of food: then he was untrue to the God who made him, giving no honour to the Rock of his salvation.
καὶ ἔφαγεν ἰακωβ καὶ ἐνεπλήσθη καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος ἐλιπάνθη ἐπαχύνθη ἐπλατύνη καὶ ἐγκατέλιπεν θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ
- 16 Zij hebben Hem tot ijver verwekt door vreemde goden; door gruwelen hebben zij Hem tot toorn verwekt.
The honour which was his they gave to strange gods; by their disgusting ways he was moved to wrath.
παρώξυνάν με ἐπ' ἄλλοτρίοις ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν ἐξεπικρανάν με
- 17 Zij hebben aan de duivelen geofferd, niet aan God; aan de goden, die zij niet kenden; nieuwe, die van nabij gekomen waren, voor dewelke uw vaders niet geschrikthebben.
They made offerings to evil spirits which were not God, to gods who were strange to them, which had newly come up, not feared by your fathers.
ἔθυσαν δαιμονίους καὶ οὐ θεῶ θεοῖς οἷς οὐκ ἤδεισαν καινοὶ πρόσφατοι ἤκασιν οὓς οὐκ ἤδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν
- 18 Den Rotssteen, Die u gegeneerd heeft, hebt gij vergeten; en gij hebt in vergetenis gesteld den God, Die u gebaard heeft.
You have no thought for the Rock, your father, you have no memory of the God who gave you birth.
θεὸν τὸν γενήσαντά σε ἐγκατέλιπες καὶ ἐπελάθου θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε
- 19 Als het de HEERE zag, zo versmaadde Hij hen, uit toornigheid tegen zijn zonen en zijn dochteren.
And the Lord saw with disgust the evil-doing of his sons and daughters.
καὶ εἶδεν κύριος καὶ ἐξήλωσεν καὶ παρωξύνθη δι' ὄργην υἰῶν αὐτοῦ καὶ θυγατέρων
- 20 En Hij zeide: Ik zal Mijn aangezicht van hen verbergen; Ik zal zien, welk hunlieder einde zal wezen; want zij zijn een gans verkeerd geslacht, kinderen, in welke geentrouw is.
And he said, My face will be veiled from them, I will see what their end will be: for they are an uncontrolled generation, children in whom is no faith.
καὶ εἶπεν ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν καὶ δεῖξω τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ' ἐσχάτων ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστίν υἱοὶ οἷς οὐκ ἔστιν πίστις ἐν αὐτοῖς
- 21 Zij hebben Mij tot ijver verwekt door hetgeen geen God is; zij hebben Mij tot toorn verwekt door hun ijdelheden; Ik dan zal hen tot ijver verwekken door diegenen, die geen volk zijn; door een dwaas volk zal Ik hen tot toorn verwekken.
They have given my honour to that which is not God, moving me to wrath with their false worship: I will give their honour to those who are not a people, moving them to wrath by a foolish nation, αὐτοὶ παρεξήλωσάν με ἐπ' οὐ θεῶ παρωξισάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτω παροργιῶ αὐτούς

- 22 Want een vuur is aangestoken in Mijn toorn, en zal bernen tot in de onderste hel, en zal het land met zijn inkomst verteren, en de gronden der bergen in vlam zetten.
For my wrath is a flaming fire, burning to the deep parts of the underworld, burning up the earth with her increase, and firing the deep roots of the mountains.
ὅτι πῦρ ἐκκέκασται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου καθήσεται ἕως ᾧδου κάτω καταφάγεται γῆν καὶ τὰ γενήματα αὐτῆς φλέξει θεμέλια ὀρέων
- 23 Ik zal kwaden over hen hopen; Mijn pijlen zal Ik op hen verschieten.
I will send a rain of troubles on them, my arrows will be showered on them.
συνάξω εἰς αὐτοὺς κακὰ καὶ τὰ βέλη μου συντελέσω εἰς αὐτούς
- 24 Uitgeteerd zullen zij zijn van honger, opgegeten van den karbonkel en bitter verderf; en Ik zal de tanden der beesten onder hen schikken, met vurig venijn vanslangen des stofs.
They will be wasted from need of food, and overcome by burning heat and bitter destruction; and the teeth of beasts I will send on them, with the poison of the worms of the dust.
τηκόμενοι λιμῶ καὶ βρώσει ὀρνέων καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος ὀδόντας θηρίων ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς μετὰ θυμοῦ συρόντων ἐπὶ γῆς
- 25 Van buiten zal het zwaard beroven, en uit de binnenkameren de verschrikking; ook den jongeling, ook de jonge dochter, het zuigende kind met den grijzen man.
Outside they will be cut off by the sword, and in the inner rooms by fear; death will take the young man and the virgin, the baby at the breast and the grey-haired man.
ἔξωθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα καὶ ἐκ τῶν ταμειῶν φόβος νεανίσκος σὺν παρθένῳ θηλάζων μετὰ καθεστηκότος πρεσβύτου
- 26 Ik zeide: In alle hoeken zoude Ik hen verstrooien; Ik zoude hun gedachtenis van onder de mensen doen ophouden;
I said I would send them wandering far away, I would make all memory of them go from the minds of men:
εἶπα διασπερῶ αὐτοὺς παύσω δὴ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν
- 27 Ten ware, dat Ik de toornigheid des vijands schroomde, dat niet hun tegenpartijen zich vreemd mochten houden; dat zij niet mochten zeggen: Onze hand is hooggeweest; de HEERE heeft dit alles niet gewrocht.
But for the fear that their haters, uplifted in their pride, might say, Our hand is strong, the Lord has not done all this.
εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἐχθρῶν ἴνα μὴ μακροχρονίσωσιν καὶ ἴνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι μὴ εἴπωσιν ἡ χεὶρ ἡμῶν ἡ ὑψηλὴ καὶ οὐχὶ κύριος ἐποίησεν ταῦτα πάντα
- 28 Want zij zijn een volk, dat door raadslagen verloren gaat, en er is geen verstand in hen.
For they are a nation without wisdom; there is no sense in them.
ὅτι ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλήν ἔστιν καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη
- 29 O, dat zij wijs waren; zij zouden dit vernemen, zij zouden op hun einde merken.
If only they were wise, if only this was clear to them, and they would give thought to their future!
οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι ταῦτα καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον
- 30 Hoe zoude een enige duizend jagen, en twee tien duizend doen vluchten, ten ware, dat hunlieder Rotssteen hen verkocht, en de HEERE hen overgeleverd had?
How would it be possible for one to overcome a thousand, and two to send ten thousand in flight, if their rock had not let them go, if the Lord had not given them up?
πῶς διώξεται εἰς χιλίους καὶ δύο μετακινήσουσιν μυριάδας εἰ μὴ ὁ θεὸς ἀπέδοτο αὐτοὺς καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτούς
- 31 Want hun rotssteen is niet gelijk onze Rotssteen, zelfs onze vijanden rechters zijnde.
For their rock is not like our Rock, even our haters themselves being judges.
ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν οἱ θεοὶ αὐτῶν οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόητοι
- 32 Want hun wijnstok is uit den wijnstok van Sodom, en uit de velden van Gomorra; hun wijndruiven zijn vergiftige wijndruiven; zij hebben bittere bezien.
For their vine is the vine of Sodom, from the fields of Gomorrah: their grapes are the grapes of evil, and the berries are bitter:
ἐκ γὰρ ἀμπέλου σοδομων ἡ ἄμπελος αὐτῶν καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ γομορρας ἡ σταφυλὴ αὐτῶν σταφυλὴ χολῆς βότρυς πικρίας αὐτοῖς
- 33 Hun wijn is vurig drakenvenijn, en een wreed adderenvergift.
Their wine is the poison of dragons, the cruel poison of snakes.
θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος
- 34 Is dat niet bij Mij opgesloten, verzegeld in Mijn schatten?
Is not this among my secrets, kept safe in my store-house?
οὐκ ἰδοὺ ταῦτα συνῆκται παρ' ἐμοὶ καὶ ἐσφράγισται ἐν τοῖς θησαυροῖς μου

- 35 Mijn is de wraak en de vergelding, ten tijde als hunlieder voet zal wankelen; want de dag hun ondergangs is nabij, en de dingen, die hun zullen gebeuren, haasten.
Punishment is mine and reward, at the time of the slipping of their feet: for the day of their downfall is near, sudden will be their fate.
ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω ἐν καιρῷ ὅταν σφαλῇ ὁ ποὺς αὐτῶν ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπωλείας αὐτῶν καὶ πάρεστιν ἔτοιμα ὑμῖν
- 36 Want de HEERE zal aan Zijn volk recht doen, en het zal Hem over Zijn knechten berouwen; want Hij zal zien, dat de hand is weggegaan, en de beslotene enverlatene niets is.
For the Lord will be judge of his people, he will have pity for his servants; when he sees that their power is gone, there is no one, shut up or free.
ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται εἶδεν γὰρ παραλελυμένους αὐτοὺς καὶ ἐκλειυπότας ἐν ἐπαγωγῇ καὶ παρειμένους
- 37 Dan zal Hij zeggen: Waar zijn hun goden; de rotssteen, op welken zij betrouwden?
And he will say, Where are their gods, the rock in which they put their faith?
καὶ εἶπεν κύριος ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν ἐφ' οἷς ἐπεποίθεισαν ἐπ' αὐτοῖς
- 38 Welker slachtofferen vet zij aten, welker drankofferen wijn zij dronken; dat zij opstaan en u helpen, dat er verberging voor u zij.
Who took the fat of their offerings, and the wine of their drink offering? Let them now come to your help, let them be your salvation.
ὣν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἠσθίετε καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν ἀναστήτωσαν καὶ βοηθησάτωσαν ὑμῖν καὶ γενηθήτωσαν ὑμῖν σκεπασταί
- 39 Ziet nu, dat Ik, Ik Die ben, en geen God met Mij, Ik dood en maak levend; Ik versla en Ik heel; en er is niemand, die uit Mijn hand redt!
See now, I myself am he; there is no other god but me: giver of death and life, wounding and making well: and no one has power to make you free from my hand.
ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω πατάξω κἀγὼ ἰάσομαι καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου
- 40 Want Ik zal Mijn hand naar den hemel opheffen, en Ik zal zeggen: Ik leef in eeuwigheid!
For lifting up my hand to heaven I say, By my unending life,
ὅτι ἄρῳ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου καὶ ὁμοῦμαι τῇ δεξιᾷ μου καὶ ἐρῶ ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα
- 41 Indien Ik Mijn glinsterend zwaard wette, en Mijn hand ten gerichte grijpt, zo zal Ik wraak op Mijn tegenpartijen doen wederkeren, en Mijn hateren vergelden.
If I make sharp my shining sword, and my hand is outstretched for judging, I will give punishment to those who are against me, and their right reward to my haters.
ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χεὶρ μου καὶ ἀνταποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς μισοῦσίν με ἀνταποδώσω
- 42 Ik zal Mijn pijlen dronken maken van bloed, en Mijn zwaard zal vlees eten; van het bloed des verslagenen en des gevangenen, van het hoofd af zullen er wraken desvijands zijn.
I will make my arrows red with blood, my sword will be feasting on flesh, with the blood of the dead and the prisoners, of the long-haired heads of my haters.
μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος καὶ ἡ μάχαιρά μου καταφάγεται κρέα ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐχθρῶν
- 43 Juicht, gij heidenen, met Zijn volk! want Hij zal het bloed Zijner knechten wreken; en Hij zal de wraak op Zijn tegenpartijen doen wederkeren, en verzoenen Zijn landen Zijn volk.
Be glad, O you his people, over the nations; for he will take payment for the blood of his servants, and will give punishment to his haters, and take away the sin of his land, for his people.
εὐφράνητε οὐρανοὶ ἅμα αὐτῷ καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ εὐφράνητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἰῶν αὐτοῦ ἐκδικᾶται καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει καὶ ἐκκαθαριεῖ κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
- 44 En Mozes kwam, en sprak al de woorden dezes lieds voor de oren des volks, hij en Hosea, de zoon van Nun.
So Moses said all the words of this song in the hearing of the people, he and Hoshea, the son of Nun.
καὶ ἔγραψεν μουσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ καὶ εἰσηλθεν μουσῆς καὶ ἐλάλησεν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ αὐτῶν καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη
- 45 Als nu Mozes geëindigd had al die woorden tot gans Israel te spreken;
And after saying all this to the people,
καὶ συνετέλεσεν μουσῆς λαλῶν παντὶ ἰσραὴλ
- 46 Zo zeide hij tot hen: Zet uw hart op al de woorden, die ik heden onder ulieden betuige, dat gij ze uw kinderen gebieden zult, dat zij waarnemen te doen al de woordendezer wet.
Moses said to them, Let the words which I have said to you today go deep into your hearts, and give orders to your children to do every word of this law.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς προσέχετε τῇ καρδίᾳ ἐπὶ πάντας τοὺς λόγους τούτους ὃς ἐγὼ διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον ἃ ἐντελείσθε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοῦτου
- 47 Want dat is geen vergeefs woord voor ulieden; maar het is uw leven; en door ditzelve woord zult gij de dagen verlengen op het land, waar gij over de Jordaan naartoe gaat, om dat te erven.
And this is no small thing for you, but it is your life, and through this you may make your days long in the land which you are going over Jordan to take for your heritage.
ὅτι οὐχὶ λόγος κενὸς οὗτος ὑμῖν ὅτι αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν καὶ ἕνεκεν τοῦ λόγου τούτου μακροημερεύσετε ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν

- 48 Daarna sprak de HEERE tot Mozes, op dienzelfden dag, zeggende:
That same day the Lord said to Moses,
καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μουσῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ λέγων
- 49 Klim op den berg Abarim (deze is de berg Nebo, die in het land van Moab is, die tegenover Jericho is), en zie het land Kanaan, dat Ik den kinderen Israels tot eenbezitting geven zal;
Go up into this mountain of Abarim, to Mount Nebo in the land of Moab opposite Jericho; there you may see the land of Canaan, which I am giving to the children of Israel for their heritage:
ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ αβαραν τοῦτο ὄρος ναβαυ ὃ ἐστὶν ἐν γῆ μοαβ κατὰ πρόσωπον ιεριχω καὶ ἰδὲ τὴν γῆν χανααν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ εἰς κατάσχεσιν
- 50 En sterf op dien berg, waarheen gij opklimmen zult, en word vergaderd tot uw volken; gelijk als uw broeder Aaron stierf op den berg Hor, en werd tot zijn volkenvergaderd.
And let death come to you on the mountain where you are going, and be put to rest with your people; as death came to Aaron, your brother, on Mount Hor, where he was put to rest with his people:
καὶ τελεῦτα ἐν τῷ ὄρει εἰς ὃ ἀναβαίνεις ἐκεῖ καὶ προστέθητι πρὸς τὸν λαὸν σου ὃν τρόπον ἀπέθανεν ααρων ὁ ἀδελφός σου ἐν ὄρει τῷ ὄρει καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ
- 51 Omdat gijlieden u tegen Mij vergrepen hebt, in het midden der kinderen Israels, aan het twistwater te Kades, in de woestijn Zin; omdat gij Mij niet geheiligd hebt in het midden der kinderen Israels.
Because of your sin against me before the children of Israel at the waters of Meribath Kadesh in the waste land of Zin; because you did not keep my name holy among the children of Israel.
διότι ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἀντιλογίας καθῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ σιν διότι οὐχ ἡγιάσατέ με ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ
- 52 Want van tegenover zult gij dat land zien, maar daarheen niet inkomen, in het land, dat Ik den kinderen Israels geven zal. Deuteronomium 33
So you will see the land before you, but you will not go into the land which I am giving to the children of Israel.
ὅτι ἀπέναντι ὄψη τὴν γῆν καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ
- 1 Dit nu is de zegen, met welken Mozes, de man Gods, de kinderen Israels gezegend heeft, voor zijn dood.
Now this is the blessing which Moses, the man of God, gave to the children of Israel before his death.
καὶ αὕτη ἡ εὐλογία ἣν εὐλόγησεν μουσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ
- 2 Hij zeide dan: De HEERE is van Sinai gekomen, en is hunlieden opgegaan van Seir; Hij is blinkende verschenen van het gebergte Paran, en is aangekomen met tienduizenden der heiligen; tot Zijn rechterhand was een vurige wet aan hen.
He said, The Lord came from Sinai, dawning on them from Seir; shining out from Mount Paran, coming from Meribath Kadesh: from his right hand went flames of fire: his wrath made waste the peoples.
καὶ εἶπεν κύριος ἐκ συνα ἦκει καὶ ἐπέφανεν ἐκ σηρ ἡμῖν καὶ κατέσπευσεν ἐξ ὄρους φαραν σὺν μυριάσιν καθῆς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ
- 3 Immers bemint Hij de volken! Al zijn heiligen zijn in Uw hand; zij zullen in het midden tussen Uw voeten gezet worden; een ieder zal ontvangen van Uw woorden.
All his holy ones are at his hand; they go at his feet; they are lifted up on his wings.
καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου καὶ οὗτοι ὑπὸ σέ εἰσιν καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ
- 4 Mozes heeft ons de wet geboden, een erfenis van Jakobs gemeente;
Moses gave us a law, a heritage for the people of Jacob.
νόμον ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν μουσῆς κληρονομίαν συναγωγᾶς ἰακωβ
- 5 En Hij was Koning in Jeshurun, als de hoofden des volks zich vergaderden, samen met de stammen Israels.
And there was a king in Jeshurun, when the heads of the people and the tribes of Israel came together.
καὶ ἔσται ἐν τῷ ἡγαπημένῳ ἄρχων συναχθέντων ἀρχόντων λαῶν ἅμα φυλαῖς ἰσραηλ
- 6 Dat Ruben leve, en niet sterfe, en dat zijn lieden van getal zijn!
Let life not death be Reuben's, let not the number of his men be small.
ζήτω ρουβην καὶ μὴ ἀποθανέτω καὶ ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ
- 7 En dit is van Juda, dat hij zeide: Hoor, HEERE! de stem van Juda! en breng hem weder tot zijn volk; zijn handen moeten hem genoegzaam zijn, en zijt Gij hem eenHulp tegen zijn vijanden!
And this is the blessing of Judah: he said, Give ear, O Lord, to the voice of Judah and make him one with his people: let your hands take up his cause, and be his help against his attackers.
καὶ αὕτη ἰουδα εἰσάκουσον κύριε φωνῆς ἰουδα καὶ εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰσέλθοισαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρῖνοῦσιν αὐτῷ καὶ βοηθὸς ἐκ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἔσῃ
- 8 En van Levi zeide hij: Uw Thummim en Uw Urim zijn aan den man, Uw gunstgenoot; dien Gij verzocht hebt in Massa, met welken Gij getwist hebt aan de wateren van Meriba.
And of Levi he said, Give your Thummim to Levi and let the Urim be with your loved one, whom you put to the test at Massah, with whom you were angry at the waters of Meribah;
καὶ τῷ λευὶ εἶπεν δότε λευὶ δήλους αὐτοῦ καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὀσίῳ ὃν ἐπείρασαν αὐτὸν ἐν πείρᾳ ἐλυιδόρησαν αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας

- 9 Die tot zijn vader en tot zijn moeder zeide: Ik zie hem niet; en die zijn broederen niet kende, en zijn zonen niet achtte; want zij onderhielden Uw woord, en bewaarden Uw verbond.
Who said of his father, Who is he? and of his mother, I have not seen her; he kept himself separate from his brothers and had no knowledge of his children: for they have given ear to your word and kept your agreement.
ὁ λέγων τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ οὐχ ἑώρακά σε καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνω καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἀπέγνω ἐφύλαξεν τὰ λόγια σου καὶ τὴν διαθήκην σου διετήρησεν
- 10 Zij zullen Jakob Uw rechten leren, en Israel Uw wet; zij zullen reukwerk voor Uw neus leggen, en dat gans verteerd zal worden, op Uw altaar.
They will be the teachers of your decisions to Jacob and of your law to Israel: the burning of perfumes before you will be their right, and the ordering of burned offerings on your altar.
δηλώσουσιν τὰ δικαιώματά σου τῷ Ἰακωβ καὶ τὸν νόμον σου τῷ Ἰσραὴλ. ἐπιθήσουσιν θυμίαμα ἐν ὀργῇ σου διὰ παντός ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου
- 11 Zegen, HEERE! zijn vermogen, en laat U het werk zijner handen wel bevallen; versla de lenden dergenen, die tegen hem opstaan en hem haten, dat zij niet wederopstaan!
Let your blessing, O Lord, be on his substance, may the work of his hands be pleasing to you: may those who take up arms against him and all who have hate for him, be wounded through the heart, never to be lifted up again.
εὐλόγησον κύριε τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ δέξαι κατάξον ὁσφὼν ἐχθρῶν ἐπανεστηκότων αὐτῷ καὶ οἱ μισοῦντες αὐτὸν μὴ ἀναστήτωσαν
- 12 En van Benjamin zeide hij: De beminde des HEEREN, hij zal zeker bij Hem wonen. Hij zal hem den gansen dag overdekken, en tussen Zijn schouders zal hij wonen!
And of Benjamin he said, Benjamin is the loved one of the Lord, he will be kept safe at all times; he will be covered by the Most High, resting between his arms.
καὶ τῷ βενιαμὴν εἶπεν ἡγαπημένος ὑπὸ κυρίου κατασκηνώσει πεποιθώς καὶ ὁ θεὸς σκιαζει ἐπ' αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ κατέπαυσεν
- 13 En van Jozef zeide hij: Zijn land zij gezegend van den HEERE, van het uitnemendste des hemels, van den dauw, en van de diepte, die beneden is liggende;
And of Joseph he said, Let the blessing of the Lord be on his land; for the good things of heaven on high, and the deep waters flowing under the earth,
καὶ τῷ Ἰωσήφ εἶπεν ἅπ' εὐλογίας κυρίου ἡ γῆ αὐτοῦ ἀπὸ ὠρῶν οὐρανοῦ καὶ δρόσου καὶ ἀπὸ ἀβύσσων πηγῶν κάτωθεν
- 14 En van de uitnemendste inkomsten der zon, en van de uitnemendste voortzetting der maan;
And the good things of the fruits of the sun, and the good things of the growth of the moons,
καὶ καθ' ὅραν γεννημάτων ἡλίου τροπῶν καὶ ἀπὸ συνόδων μηνῶν
- 15 En van het voornaamste der oude bergen, en van het uitnemendste der eeuwige heuvelen;
And the chief things of the oldest mountains, and the good things of the eternal hills,
καὶ ἀπὸ κορυφῆς ὄρέων ἀρχαῖς καὶ ἀπὸ κορυφῆς βουνῶν ἀνάων
- 16 En van het uitnemendste der aarde en haar volheid, en van de goedgunstigheid Desgenen, Die in het braambos woonde, kome de zegening op het hoofd van Jozef, en op den schedel des afgezonderden van zijn broederen!
The good things of the earth and all its wealth, the good pleasure of him who was seen in the burning tree: may they come on the head of Joseph, on the head of him who was prince among his brothers.
καὶ καθ' ὅραν γῆς πληρώσεως καὶ τὰ δεκτὰ τῷ ὀφθέντι ἐν τῷ βάτῳ ἔλθοισαν ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωσήφ καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξασθεὶς ἐν ἀδελφοῖς
- 17 Hij heeft de heerlijkheid des eerstgeborenen zijns osses, en zijn hoornen zijn hoornen des eenhoorns; met dezelve zal hij de volken te zamen stoten tot aan de eindendes lands. Dezen nu zijn de tien duizenden van Efraim, en dezen zijn de duizenden van Manasse!
He is a young ox, glory is his; his horns are the horns of the mountain ox, with which all peoples will be wounded, even to the ends of the earth: they are the ten thousands of Ephraim and the thousands of Manasseh.
πρωτότοκος ταύρου τὸ κάλλος αὐτοῦ κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς ἔθνη κερατιεῖ ἅμα ἕως ἐπ' ἄκρου γῆς αὐταὶ μυριάδες εφραὶμ καὶ αὐταὶ χιλιάδες μανασση
- 18 En van Zebulon zeide hij: Verheug u, Zebulon! over uw uittocht, en Issaschar! over uw hutten.
And of Zebulun he said, Be glad, Zebulun, in your going out; and, Issachar, in your tents.
καὶ τῷ ζαβουλὼν εἶπεν εὐφράνθητι ζαβουλὼν ἐν ἐξοδίᾳ σου καὶ ἰσσαχαρ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτοῦ
- 19 Zij zullen de volken tot den berg roepen; daar zullen zij offeranden der gerechtigheid offeren; want zij zullen den overvloed der zeeën zuigen, en de bedekteverborggen dingen des zands.
They will send out the word for the people to come to the mountain, taking there the offerings of righteousness: for the store of the seas will be theirs, and the secret wealth of the sand.
ἔθνη ἐξολεθρεύσουσιν καὶ ἐπικαλέσεσθε ἐκεῖ καὶ θύσετε θυσίαν δικαιοσύνης ὅτι πλοῦτος θαλάσσης θηλάσει σε καὶ ἐμπόρια παράλιον κατοικοῦντων
- 20 En van Gad zeide hij: Gezegend zij, die aan Gad ruimte maakt! hij woont als een oude leeuw, en verscheurt den arm, ja ook den schedel.
Of Gad he said, A blessing be on him who makes wide the limits of Gad: he takes his rest like a she-lion, taking for himself the arm and the crown of the head.
καὶ τῷ γαδ εἶπεν εὐλογημένος ἐμπλατύνων γαδ ὡς λέων ἀνεπαύσατο συντρίψας βραχίονα καὶ ἄρχοντα

- 21 En hij heeft zich van het eerste voorzien, omdat hij aldaar in het deel des wetgevers bedekt was; daarom kwam hij met de hoofden des volks; hij verrichtte degerechtigheid des HEEREN, en zijn gerichten met Israel.
 He kept for himself the first part, for his was the ruler's right: he put in force the righteousness of the Lord, and his decisions for Israel.
 και εἶδεν ἀπαρχὴν αὐτοῦ ὅτι ἐκεῖ ἐμερίσθη γῆ ἀρχόντων συνηγμένων ἅμα ἀρχηγούς λαῶν δικαιοσύνην κύριος ἐποίησεν καὶ κρίσιν αὐτοῦ μετὰ Ἰσραὴλ.
- 22 En van Dan zeide hij: Dan is een jonge leeuw; hij zal als uit Bazan voortspringen.
 And of Dan he said, Dan is a young lion, springing out from Bashan.
 καὶ τῷ δαν εἶπεν δαν σκύμνος λέοντος καὶ ἐκπηθήσεται ἐκ τοῦ βασαν
- 23 En van Nafthali zeide hij: O Nafthali! wees verzadigd van de goedgunstigheit, en vol van den zegen des HEEREN; bezit erfelijk het westen en het zuiden.
 And of Naphtali he said, O Naphtali, made glad with grace and full of the blessing of the Lord: the sea and its fishes will be his.
 καὶ τῷ νεφθαλι εἶπεν νεφθαλι πλησμονὴ δεκτῶν καὶ ἐμπλησθήτω εὐλογίαν παρὰ κυρίου θάλασσαν καὶ λίβα κληρονομήσει
- 24 En van Aser zeide hij: Aser zij gezegend met zonen; hij zij zijn broederen aangenaam, en dope zijn voet in olie.
 And of Asher he said, Let Asher have the blessing of children; may he be pleasing to his brothers, and let his foot be wet with oil.
 καὶ τῷ ασηρ εἶπεν εὐλογητὸς ἀπὸ τέκνων ασηρ καὶ ἔσται δεκτὸς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ βάψει ἐν ἐλαίῳ τὸν πόδα αὐτοῦ
- 25 Ijzer en koper zal onder uw schoen zijn; en uw sterkte gelijk uw dagen!
 Your shoes will be iron and brass; and as your days, so may your work be.
 σίδηρος καὶ χαλκὸς τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ ἔσται καὶ ὡς αἱ ἡμέραι σου ἡ ἰσχὺς σου
- 26 Niemand is er gelijk God, o Jeschurun! Die op den hemel vaart tot uw hulp, en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken.
 No other is like the God of Jeshurun, coming on the heavens to your help, and letting his glory be seen in the skies.
 οὐκ ἔστιν ὡσπερ ὁ θεὸς τοῦ ἡγαπημένου ὁ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὸν οὐρανὸν βοηθός σου καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος
- 27 De eeuwige God zij u een woning, en van onder eeuwige armen; en Hij verdrijve den vijand voor uw aangezicht, en zegge: Verdelg!
 The God of your fathers is your safe resting-place, and under you are his eternal arms: driving out the forces of your haters from before you, he said, Let destruction overtake them.
 καὶ σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων καὶ ἐκβαλεῖ ἀπὸ προσώπου σου ἐχθρὸν λέγων ἀπόλοιτο
- 28 Israel dan zal zeker alleen wonen, en Jakobs oog zal zijn op een land van koren en most; ja, zijn hemel zal van dauw druipen.
 And Israel is living in peace, the fountain of Jacob by himself, in a land of grain and wine, with dew dropping from the heavens.
 καὶ κατασκηνώσει Ἰσραὴλ πεποιθὸς μόνος ἐπὶ γῆς ἰακωβ ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτῷ συννεφὴς δρόσῳ
- 29 Welgelukzalig zijt gij, o Israel! wie is u gelijk? gij zijt een volk, verlost door den HEERE, het Schild uwer hulp, en Die een Zwaard is uwer hoogheid; daarom zullen zich uw vijanden geveinsdelijk aan u onderwerpen, en gij zult op hun hoogten treden! Deuteronomium 34
 Happy are you, O Israel: who is like you, a people whose saviour is the Lord, whose help is your cover, whose sword is your strength! All those who are against you will put themselves under your rule, and your feet will be planted on their high places.
 μακάριος σὺ Ἰσραὴλ τίς ὁμοίός σοι λαὸς σφζόμενος ὑπὸ κυρίου ὑπερασπιεῖ ὁ βοηθός σου καὶ ἡ μάχηρα καύχημά σου καὶ ψεύσονται σε οἱ ἐχθροὶ σου καὶ σὺ ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐπιβήσῃ
- 1 Toen ging Mozes op, uit de vlakke velden van Moab, naar den berg Nebo, op de hoogten van Pisga, welke recht tegenover Jericho is; en de HEERE wees hem datganse land, Gilead tot Dan toe;
 And Moses went up from the table-lands of Moab to Mount Nebo, to the top of Pisgah which is facing Jericho. And the Lord let him see all the land, the land of Gilead as far as Dan;
 καὶ ἀνέβη μωυσῆς ἀπὸ ἀραβῶθ μωαβ ἐπὶ τὸ ὄρος ναβου ἐπὶ κορυφὴν φασγα ἣ ἔστιν ἐπὶ προσώπου ἱεριχω καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν γαλααδ ἕως δαν
- 2 En het ganse Nafthali, en het land van Ephraim en Manasse, en het ganse land van Juda, tot aan de achterste zee;
 And all Naphtali and the land of Ephraim and Manasseh, and all the land of Judah, as far as the Great Sea of the west;
 καὶ πᾶσαν τὴν γῆν νεφθαλι καὶ πᾶσαν τὴν γῆν εφραιμ καὶ μανασση καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἰουδα ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης
- 3 En het Zuiden, en het effen veld der vallei van Jericho, de palmstad, tot Zoar toe.
 And the South, and the circle of the valley of Jericho, the town of palm-trees, as far as Zoar.
 καὶ τὴν ἔρημον καὶ τὰ περίχωρα ἱεριχω πόλιν φοινίκων ἕως σηγῶρ

- 4 En de HEERE zeide tot hem: Dit is het land, dat Ik Abraham, Izak en Jakob gezwoeren heb, zeggende: Aan uw zaad zal Ik het geven! Ik heb het u met uw ogendoen zien, maar gij zult daarheen niet overgaan.
And the Lord said to him, This is the land about which I made an oath to Abraham, Isaac, and Jacob, saying, I will give it to your seed: now I have let you see it with your eyes, but you will not go in there.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆν αὕτη ἡ γῆ ἦν ὄμοσα αβρααμ καὶ ισαακ καὶ ιακωβ λέγων τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν καὶ ἔδειξα αὐτήν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ
- 5 Alzo stierf Mozes, de knecht des HEEREN, aldaar in het land van Moab, naar des HEEREN mond.
So death came to Moses, the servant of the Lord, there in the land of Moab, as the Lord had said.
καὶ ἐτελεύτησεν μουσῆς οἰκέτης κυρίου ἐν γῆ μοαβ διὰ ῥήματος κυρίου
- 6 En Hij begroef hem in een dal, in het land van Moab, tegenover Beth-Peor; en niemand heeft zijn graf geweten, tot op dezen dag.
And the Lord put him to rest in the valley in the land of Moab opposite Beth-peor: but no man has knowledge of his resting-place to this day.
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γαίᾳ ἐν γῆ μοαβ ἐγγυὸς οἴκου φογορ καὶ οὐκ οἶδεν οὐδεὶς τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 7 Mozes nu was honderd en twintig jaren oud, als hij stierf; zijn oog was niet donker geworden, en zijn kracht was niet vergaan.
And Moses at his death was a hundred and twenty years old: his eye had not become clouded, or his natural force become feeble.
μουσῆς δὲ ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἔτων ἐν τῷ τελευτᾶν αὐτὸν οὐκ ἡμαυρώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χελύδια αὐτοῦ
- 8 En de kinderen Israels beweenden Mozes, in de vlakke velden van Moab, dertig dagen; en de dagen des wenens, van den rouw over Mozes, werden voleindigd.
For thirty days the children of Israel were weeping for Moses in the table-lands of Moab, till the days of weeping and sorrow for Moses were ended.
καὶ ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸν μουσῆν ἐν ἀραβωθ μοαβ ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱερὶχω τριάκοντα ἡμέρας καὶ συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι πένθους κλαυθμοῦ μουσῆ
- 9 Jozua nu, de zoon van Nun, was vol van den Geest der wijsheid; want Mozes had zijn handen op hem gelegd; zo hoorden de kinderen Israels naar hem, en dedengelijk als de HEERE Mozes geboden had.
And Joshua, the son of Nun, was full of the spirit of wisdom; for Moses had put his hands on him: and the children of Israel gave ear to him, and did as the Lord had given orders to Moses.
καὶ ἰησοῦς υἱὸς ναυη ἐνεπλήσθη πνεύματος συνέσεως ἐπέθηκεν γὰρ μουσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν καὶ εἰσήκουσαν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ ἐποίησαν καθότι ἐνετέλετο κύριος τῷ μουσῆ
- 10 En er stond geen profeet meer op in Israel, gelijk Mozes, dien de HEERE gekend had, van aangezicht tot aangezicht,
There has never been another prophet in Israel like Moses, whom the Lord had knowledge of face to face;
καὶ οὐκ ἀνέστη ἔτι προφήτης ἐν ἰσραὴλ ὡς μουσῆς ὃν ἔγνω κύριος αὐτὸν πρόσωπον κατὰ πρόσωπον
- 11 In al de tekenen en de wonderen, waartoe hem de HEERE gezonden heeft, om die in Egypteland te doen aan Farao, en aan al zijn knechten, en aan al zijn land;
In all the signs and wonders which the Lord sent him to do in the land of Egypt, to Pharaoh and to all his servants and all his land;
ἐν πᾶσι τοῖς σημείοις καὶ τέρασιν ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος ποιῆσαι αὐτὰ ἐν γῆ αἰγύπτω φαραῶ καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ
- 1 Het geschiedde nu, na den dood van Mozes, den knecht des HEEREN, dat de HEERE tot Jozua, den zoon van Nun, den dienaar van Mozes, sprak, zeggende:
Now after the death of Moses, the servant of the Lord, the word of the Lord came to Joshua, the son of Nun, Moses' helper, saying,
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν μουσῆ εἶπεν κύριος τῷ ἰησοῖ υἱῷ ναυη τῷ ὑπουργῷ μουσῆ λέγων
- 2 Mijn knecht Mozes is gestorven; zo maak u nu op, trek over deze Jordaan, gij en al dit volk, tot het land, dat Ik hun, den kinderen Israels, geve.
Moses my servant is dead; so now get up! Go over Jordan, you and all this people, into the land which I am giving to them, to the children of Israel.
μουσῆς ὁ θεράπων μου τετελεύτηκεν νῦν οὖν ἀναστῆς διάβηθι τὸν ἰορδάνην σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς
- 3 Alle plaats, waarop ulieder voetzool treden zal, heb Ik u gegeven, gelijk als Ik tot Mozes gesproken heb.
Every place on which you put your foot I have given to you, as I said to Moses.
πᾶς ὁ τόπος ἐφ' ὃν ἂν ἐπιβῆτε τῷ ἰχθει τῶν ποδῶν ὑμῶν ὑμῖν δώσω αὐτόν ὃν τρόπον εἶρηκα τῷ μουσῆ
- 4 Van de woestijn en dezen Libanon af tot aan de grote rivier, de rivier Frath, het ganse land der Hethieten, en tot aan de grote zee, tegen den ondergang der zon, zalulieder landpale zijn.
From the waste land and this mountain Lebanon, as far as the great river, the river Euphrates, and all the land of the Hittites to the Great Sea, in the west, will be your country.
τὴν ἔρημον καὶ τὸν ἀντιλίβανον ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης ἀφ' ἡλίου δυσμῶν ἔσται τὰ ὄρια ὑμῶν
- 5 Niemand zal voor uw aangezicht bestaan al de dagen uws levens; gelijk als Ik met Mozes geweest ben, zal Ik met u zijn; Ik zal u niet begeven, en zal u niet verlaten.
While you are living, all will give way before you: as I was with Moses, so I will be with you; I will not take away my help from you or give you up.
οὐκ ἀντιστήσεται ἀνθρώπος κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου καὶ ὡσπερ ἤμην μετὰ μουσῆ οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω σε οὐδὲ ὑπερόψομαί σε

- 6 Wees sterk en heb goeden moed! want gij zult dit volk dat land erfelijk doen bezitten, dat Ik hun vaderen heb gezworen hun te geven.
Take heart and be strong; for you will give to this people for their heritage the land which I gave by an oath to their fathers.
 ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου σὺ γὰρ ἀποδίαστελεῖς τῷ λαῷ τούτῳ τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς
- 7 Alleenlijk wees sterk en heb zeer goeden moed, dat gij waarneemt te doen naar de ganse wet, welke Mozes, Mijn knecht, u geboden heeft, en wijk daarvan niet, terrechter hand noch ter linkerhand, opdat gij verstandelijk handelt alom, waar gij zult gaan;
Only take heart and be very strong; take care to do all the law which Moses my servant gave you, not turning from it to the right hand or to the left, so that you may do well in all your undertakings.
 ἴσχυε οὖν καὶ ἀνδρίζου φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν καθότι ἐνετείλατό σοι μουσῆς ὁ παῖς μου καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπ' αὐτῶν εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερά ἵνα συνῆς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν πράσῃς
- 8 Dat het boek dezer wet niet wijke van uw mond, maar overleg het dag en nacht, opdat gij waarneemt te doen naar alles, wat daarin geschreven is; want alsdan zultgij uw wegen voorspoedig maken, en alsdan zult gij verstandelijk handelen.
Let this book of the law be ever on your lips and in your thoughts day and night, so that you may keep with care everything in it; then a blessing will be on all your way, and you will do well.
 καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου καὶ μελετήσεις ἐν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός ἵνα συνῆς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα τότε εὐδοθήσῃ καὶ εὐδώσεις τὰς ὁδοὺς σου καὶ τότε συνήσεις
- 9 Heb Ik het u niet bevolen? wees sterk en heb goeden moed, en verschrik niet, en ontzet u niet; want de HEERE, uw God, is met u alom, waar gij heengaat.
Have I not given you your orders? Take heart and be strong; have no fear and do not be troubled; for the Lord your God is with you wherever you go,
 ἰδοὺ ἐντέταλμαί σοι ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου μὴ δειλιάσῃς μηδὲ φοβηθῆς ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα οὗ ἐὰν πορεύῃ
- 10 Toen gebod Jozua den ambtlieden des volks, zeggende:
Then Joshua gave their orders to those who were in authority over the people, saying,
 καὶ ἐνετείλατο ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσιν τοῦ λαοῦ λέγων
- 11 Gaat door het midden des legers, en beveelt het volk, zeggende: Bereidt teerkost voor ulieden; want binnen nog drie dagen zult gijlieden over deze Jordaan gaan, datgij ingaat, om te erven het land, hetwelk de HEERE, uw God, ulieden geeft om te beerven.
Go through the tents and give orders to the people, saying, Get ready a store of food; for in three days you are to go over this river Jordan and take for your heritage the land which the Lord your God is giving you.
 εἰσελθάτε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τοῦ λαοῦ καὶ ἐντείλασθε τῷ λαῷ λέγοντες ἐτοιμάζεσθε ἐπισιτισμόν ὅτι ἐτι τρεῖς ἡμέραι καὶ ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην τοῦτον εἰσελθόντες κατασχέιν τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν
- 12 En Jozua sprak tot de Rubenieten en Gadieten, en den halven stam van Manasse, zeggende:
And to the Reubenites and the Gadites and the half-tribe of Manasseh, Joshua said,
 καὶ τῷ ρουβην καὶ τῷ γαδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση εἶπεν ἰησοῦς
- 13 Gedenkt aan het woord, hetwelk Mozes, de knecht des HEEREN, ulieden geboden heeft, zeggende: De HEERE, uw God, geeft ulieden rust, en Hij geeft u dit land;
Keep in mind what Moses, the servant of the Lord, said to you, The Lord your God is sending you rest and will give you this land.
 μνήσθητε τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐνετείλατο ὑμῖν μουσῆς ὁ παῖς κυρίου λέγων κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν κατέπαυσεν ὑμᾶς καὶ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην
- 14 Laat uw vrouwen, uw kleine kinderen, en uw vee blijven in het land, dat Mozes ulieden aan deze zijde van de Jordaan gegeven heeft; maar gijlieden zult gewapendtrekken, voor het aangezicht uwer broederen, alle strijdbare helden, en zult hen helpen;
Your wives, your little ones, and your cattle will be kept here in the land which Moses gave you on this side of Jordan; but you, the fighting-men, are to go over before your brothers, armed, to give them help;
 αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παιδία ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν κατοικεῖτωσαν ἐν τῇ γῇ ἣ ἔδωκεν ὑμῖν ὑμεῖς δὲ διαβήσεσθε εὗζωνοι πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν πᾶς ὁ ἰσχύων καὶ συμμαχήσετε αὐτοῖς
- 15 Totdat de HEERE uw broederen rust geve, als ulieden, en dat zij ook erfelijk bezitten het land, dat de HEERE, uw God, hun geeft; alsdan zult gijlieden wederkerentot het land uwer erfenis, en zult het erfelijk bezitten, dat Mozes, de knecht des HEEREN, ulieden gegeven heeft, aan deze zijde van de Jordaan, tegen den opgangder zon.
Till the Lord has given your brothers rest, as he has given it to you, and they have taken their heritage in the land which the Lord your God is giving them: then you will go back to the land of your heritage which Moses, the servant of the Lord, gave you on the east side of Jordan.
 ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ὡσπερ καὶ ὑμᾶς καὶ κληρονομήσωσιν καὶ οὗτοι τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν αὐτοῖς καὶ ἀπελεύσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ἣν δέδωκεν ὑμῖν μουσῆς εἰς τὸ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου
- 16 Toen antwoordden zij Jozua, zeggende: Al wat gij ons geboden hebt, zullen wij doen, en alom, waar gij ons zenden zult, zullen wij gaan.
Then they said to Joshua in answer, Whatever you say to us we will do, and wherever you send us we will go.
 καὶ ἀποκριθέντες τῷ ἰησοῦ εἶπαν πάντα ὅσα ἂν ἐντείλῃ ἡμῖν ποιήσομεν καὶ εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς ἡμᾶς πορευόμεθα

- 17 Gelijk wij in alles naar Mozes hebben gehoord, alzo zullen wij naar u horen; alleenlijk dat de HEERE, uw God, met u zij, gelijk als Hij met Mozes geweest is!
As we gave attention to Moses in all things, so we will give attention to you: and may the Lord your God be with you as he was with Moses.
κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν μουσῆ ἀκουσόμεθα σοῦ πλὴν ἔστω κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ σοῦ ὃν τρόπον ἦν μετὰ μουσῆ
- 1 Jozua nu, de zoon van Nun, had twee mannen, die heimelijk verspieden zouden, gezonden van Sittim, zeggende: Gaat heen, bezichtigt het land en Jericho. Zij dangingen, en kwamen ten huize van een vrouw, een hoer, wier naam was Rachab, en zij sliepen daar.
Then Joshua, the son of Nun, sent two men from Shittim secretly, with the purpose of searching out the land, and Jericho. So they went and came to the house of a loose woman of the town, named Rahab, where they took their rest for the night.
καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς υἱὸς νουνὲ ἐκ σαττιν δύο νεανίσκους κατασκοπεῦσαι λέγων ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν καὶ τὴν ἱερῖχω καὶ πορευθέντες εἰσῆλθοσαν οἱ δύο νεανίσκοι εἰς ἱερῖχω καὶ εἰσῆλθοσαν εἰς οἰκίαν γυναικὸς πόρνης ἣ ὄνομα ρααβ καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ
- 2 Toen werd den koning te Jericho gebodschapt, zeggende: Zie, in dezen nacht zijn hier mannen gekomen van de kinderen Israels, om dit land te doorzoeken.
And it was said to the king of Jericho, See, some men have come here tonight from the children of Israel with the purpose of searching out the land.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ ἱερῖχω λέγοντες εἰσπεπόρευνται ὧδε ἄνδρες τῶν υἱῶν ἰσραὴλ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν
- 3 Daarom zond de koning van Jericho tot Rachab, zeggende: Breng de mannen uit, die tot u gekomen zijn, die te uwen huize gekomen zijn; want zij zijn gekomen, omhet ganse land te doorzoeken.
Then the king of Jericho sent to Rahab, saying, Send out the men who have come to you and are in your house; for they have come with the purpose of searching out all the land.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἱερῖχω καὶ εἶπεν πρὸς ρααβ λέγων ἐξάγαγε τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰσπεπορευμένους εἰς τὴν οἰκίαν σου τὴν νύκτα κατασκοπεῦσαι γὰρ τὴν γῆν ἦκασιν
- 4 Maar die vrouw had die beide mannen genomen, en zij had hen verborgen; en zeide aldus: Er zijn mannen tot mij gekomen, maar ik wist niet, van waar zij waren.
And the woman took the two men and put them in a secret place; then she said, Yes, the men came to me, but I had no idea where they came from;
καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ τοὺς ἄνδρας ἔκρυπεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα εἰσεληλύθασιν πρὸς με οἱ ἄνδρες
- 5 En het geschiedde, als men de poort zou sluiten, als het duister was, dat die mannen uitgingen; ik weet niet, waarheen die mannen gegaan zijn; jaagt hen haastelijkna, want gij zult ze achterhalen.
And when it was the time for shutting the doors at dark, they went out; I have no idea where the men went: but if you go after them quickly, you will overtake them.
ὡς δὲ ἡ πόλις ἐκλείετο ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ ἄνδρες ἐξῆλθον οὐκ ἐπίσταμαι ποῦ πεπόρευνται καταδιώξατε ὀπίσω αὐτῶν εἰ καταλήμψεσθε αὐτοὺς
- 6 Maar zij had hen op het dak doen klimmen, en zij had hen verstoken onder de vlasstoppelen, die van haar op het dak beschikt waren.
But she had taken them up to the roof, covering them with the stems of flax which she had put out in order there.
αὐτὴ δὲ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα καὶ ἔκρυπεν αὐτοὺς ἐν τῇ λινοκαλάμῃ τῇ ἐστοιβασμένη αὐτῇ ἐπὶ τοῦ δώματος
- 7 Die mannen nu jaagden hen na op den weg van de Jordaan, tot aan de veren; en men sloot de poort toe, nadat zij uitgegaan waren, die hen najaagden.
So the men went after them on the road to Jordan as far as the river-crossing: and when they had gone out after them, the door into the town was shut.
καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις καὶ ἡ πόλις ἐκλείσθη καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθοσαν οἱ διώκοντες ὀπίσω αὐτῶν
- 8 Eer zij nu sliepen, zo klom zij tot hen op, op het dak.
And before the men went to rest, she came up to them on the roof,
καὶ αὐτοὶ δὲ πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτοὺς καὶ αὐτὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸ δῶμα πρὸς αὐτοὺς
- 9 En zij sprak tot die mannen: Ik weet, dat de HEERE u dit land gegeven heeft, en dat ulieder verschrikking op ons gevallen is, en dat al de inwoners dezes lands voorulieder aangezicht gesmolten zijn.
And said to them, It is clear to me that the Lord has given you the land, and that the fear of you has come on us;
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἐπίσταμαι ὅτι δέδωκεν ὑμῖν κύριος τὴν γῆν ἐπιπέτωκεν γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν ἐφ' ἡμᾶς
- 10 Want wij hebben gehoord, dat de HEERE de wateren der Schelfzee uitgedroogd heeft voor ulieder aangezicht, toen gij uit Egypte gingt; en wat gijlieden aan detwee koningen der Amorieten, Sihon en Og, gedaan hebt, die op gene zijde van de Jordaan waren, dewelke gijlieden verbannen hebt.
For we have had news of how the Lord made the Red Sea dry before you when you came out of Egypt; and what you did to the two kings of the Amorites, on the other side of Jordan, to Sihon and Og, whom you gave up to the curse.
ἀκηκόσαμεν γὰρ ὅτι κατεξήρανεν κύριος ὁ θεὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ὅτε ἐξεπορεύεσθε ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ὅσα ἐποίησεν τοῖς δυοῖν βασιλεῦσιν τῶν αμορραίων οἱ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου τῷ σιῶν καὶ ὠγ οὓς ἐξωλεθρεύσατε αὐτοὺς
- 11 Als wij het hoorden, zo versmolt ons hart, en er bestaat geen moed meer in iemand, vanwege ulieder tegenwoordigheid; want de HEERE, ulieder God, is een Godboven in den hemel, en beneden op de aarde.
And because of this news, our hearts became like water, and there was no more spirit in any of us because of you; for the Lord your God is God in heaven on high and here on earth.
καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξέστημεν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν καὶ οὐκ ἔστι ἔτι πνεῦμα ἐν οὐδενὶ ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω

- 12 Nu dan, zweert mij toch bij den HEERE, dewijl ik weldadigheid aan ulieden gedaan heb, dat gij ook weldadigheid doen zult aan mijns vaders huis, en geeft mij eenwaarteken,
So now, will you give me your oath by the Lord, that, because I have been kind to you, you will be kind to my father's house,
καὶ νῦν ὁμόσατέ μοι κύριον τὸν θεόν ὅτι ποιῶ ὑμῖν ἔλεος καὶ ποιήσετε καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου
- 13 Dat gij mijn vader en mijn moeder in het leven zult behouden, als ook mijn broeders en mijn zusters, met alles, wat zij hebben; en dat gij onze zielen van den doodredden zult.
And that you will keep safe my father and mother and my brothers and sisters and all they have, so that death may not come on us?
καὶ ζωογήσετε τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου καὶ τὴν μητέρα μου καὶ τοὺς ἀδελφούς μου καὶ πάντα τὸν οἶκόν μου καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς καὶ ἐξελεῖσθε τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου
- 14 Toen spraken die mannen tot haar: Onze ziel zij voor ulieden om te sterven, indien gijlieden deze onze zaak niet te kennen geeft; het zal dan geschieden, wanneer deHEERE ons dit land geeft, zo zullen wij aan u weldadigheid en trouw bewijzen.
And the men said to her, Our life for yours if you keep our business secret; and when the Lord has given us the land, we will keep faith and be kind to you.
καὶ εἶπαν αὐτῇ οἱ ἄνδρες ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ' ὑμῶν εἰς θάνατον καὶ αὐτὴ εἶπεν ὡς ἂν παραδῶ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν ποιήσετε εἰς ἐμὲ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν
- 15 Zij liet hen dan neder met een zeel door het venster; want haar huis was op den stadsmuur; en zij woonde op den muur.
Then she let them down from the window by a cord, for the house where she was living was on the town wall.
καὶ κατεγάλασεν αὐτοὺς διὰ τῆς θυρίδος
- 16 En zij zeide tot hen: Gaat op het gebergte, opdat niet misschien de vervolgers u ontmoeten, en verbergt u aldaar drie dagen, totdat de vervolgers wedergekeerdzullen zijn; en gaat daarna uw weg.
And she said to them, Get away into the hill-country, or the men who have gone after you will overtake you; keep yourselves safe there for three days, till the searchers have come back, and then go on your way.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰς τὴν ὄρεινὴν ἀπέλθετε μὴ συναντήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώκοντες καὶ κρυβήσεσθε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας ἕως ἂν ἀποστρέψωσιν οἱ καταδιώκοντες ὀπίσω ὑμῶν καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν
- 17 Ook zeiden die mannen tot haar: Wij zullen onschuldig zijn van dezen uw eed, dien gij ons hebt doen zweren;
And the men said to her, We will only be responsible for this oath which you have made us take,
καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες πρὸς αὐτὴν ἀθῶοί ἐσμεν τῷ ὄρκῳ σου τούτῳ
- 18 Zie, wanneer wij in het land komen, zo zult gij dit snoer van scharlakendraad aan het venster binden, door hetwelk gij ons zult nedergelaten hebben; en gij zult tot u inhet huis vergaderen uw vader, en uw moeder, en uw broeders, en het ganse huisgezin uws vaders.
If, when we come into the land, you put this cord of bright red thread in the window from which you let us down; and get your father and mother and your brothers and all your family into the house;
ἰδοὺ ἡμεῖς εἰσπορευόμεθα εἰς μέρος τῆς πόλεως καὶ θήσεις τὸ σημεῖον τὸ σπαρτίον τὸ κόκκινον τοῦτο ἐκδήσεις εἰς τὴν θυρίδα δι' ἧς κατεβίβασας ἡμᾶς δι' αὐτῆς τὸν δὲ πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου καὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου συναΐξεις πρὸς σεαυτὴν εἰς τὴν οἰκίαν σου
- 19 Zo zal het geschieden, al wie uit de deuren van uw huis naar buiten gaan zal, zijn bloed zij op zijn hoofd, en wij zullen onschuldig zijn; maar al wie bij u in het huis zijnzal, diens bloed zij op ons hoofd, indien een hand tegen hem zijn zal!
Then if anyone goes out of your house into the street, his blood will be on his head, we will not be responsible; but if any damage comes to anyone in the house, his blood will be on our heads.
καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐξέλθῃ τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου ἔξω ἔνοχος ἐαυτῷ ἔσται ἡμεῖς δὲ ἀθῶοι τῷ ὄρκῳ σου τούτῳ καὶ ὅσοι ἐν γένωνται μετὰ σοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ἡμεῖς ἔνοχοι ἐσόμεθα
- 20 Maar indien gij deze onze zaak te kennen zult geven, zo zullen wij onschuldig zijn van uw eed, dien gij ons hebt doen zweren.
But if you say anything about our business here, then we will be free from the oath you have made us take.
ἐὰν δέ τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ ἢ καὶ ἀποκαλύψῃ τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους ἐσόμεθα ἀθῶοι τῷ ὄρκῳ σου τούτῳ
- 21 Zij nu zeide: Het zij alzo naar uw woorden. Toen liet zij hen gaan; en zij gingen heen; en zij bond het scharlakensnoer aan het venster.
And she said, Let it be as you say. Then she sent them away, and they went; and she put the bright red cord in the window.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὸ ῥῆμα ὑμῶν οὕτως ἔστω καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς
- 22 Zij dan gingen heen, en kwamen op het gebergte, en bleven aldaar drie dagen, totdat de vervolgers wedergekeerd waren; want de vervolgers hadden hen op al denweg gezocht, maar niet gevonden.
And they went into the hill-country and were there three days, till the men who had gone after them had come back; and those who went after them were searching for them everywhere without coming across them.
καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἦλθσαν εἰς τὴν ὄρεινὴν καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες πάσας τὰς ὁδοὺς καὶ οὐχ εὔρισαν
- 23 Alzo keerden die twee mannen weder, en gingen af van het gebergte, en voeren over, en kwamen tot Jozua, den zoon van Nun; en zij vertelden hem al wat hunwedervaren was.
Then the two men came down from the hill-country and went over and came back to Joshua, the son of Nun; and they gave him a complete account of what had taken place.
καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους καὶ διεβησαν πρὸς ἰησοῦν υἱὸν ναυη καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς

- 24 En zij zeiden tot Jozua: Zekerlijk, de HEERE heeft dat ganse land in onze handen gegeven; want ook zijn al de inwoners des lands voor onze aangezichtengesmolten. Jozua 3
 And they said to Joshua, Truly, the Lord has given all the land into our hands; and all the people of the land have become like water because of us.
 και είπαν πρὸς ἰησοῦν ὅτι παρέδωκεν κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἐν χειρὶ ἡμῶν και κατέπηκεν πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκεῖνην ἀφ' ἡμῶν
- 1 Jozua dan maakte zich des morgens vroeg op, en zij reisden van Sittim, en kwamen tot aan de Jordaan, hij en al de kinderen Israels; en zij vernachtten aldaar, eer zij overtrokken.
 Then Joshua got up early in the morning, and, moving on from Shittim, he and all the children of Israel came to Jordan and were there for the night before going over.
 και ὄρθρισεν ἰησοῦς τὸ πρωὶ και ἀπήραν ἐκ σαττιν και ἦλθσαν ἕως τοῦ ἰορδάνου και κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι
- 2 En het geschiedde, dat de ambtlieden, op het einde van drie dagen, door het midden des legers gingen;
 And at the end of three days, the men in authority over the people went through the tents,
 και ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας διήλθον οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς παρεμβολῆς
- 3 En zij geboden het volk, zeggende: Wanneer gij de ark des verbonds des HEEREN, uws Gods, ziet, en de Levietische priesters dezelve dragende, verweist gijliedenook van uw plaats, en volgt haar na;
 Giving the people their orders, and saying, When you see the ark of the agreement of the Lord your God lifted up by the priests, the Levites, then get up from your places and go after it;
 και ἐντειλάντο τῷ λαῷ λέγοντες ὅταν ἴδητε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν και τοὺς ἱερεῖς ἡμῶν και τοὺς λευίτας αἴροντας αὐτὴν ἀπαρεῖτε ἀπὸ τῶν τόπων ὑμῶν και πορεύεσθε ὅπισω αὐτῆς
- 4 Dat er nochtans ruimte zij tussen ulieden en tussen dezelve, bij de twee duizend ellen in de maat; en nadert tot dezelve niet; opdat gij dien weg wetet, dien gij gaanzult; want gijlieden zijt door dien weg niet gegaan gisteren en eergisteren.
 But let there be a space between you and it of about two thousand cubits: come no nearer to it, so that you may see the way you have to go, for you have not been over this way before.
 ἀλλὰ μακρὰν ἔστω ἀνὰ μέσον ὑμῶν και ἐκεῖνης ὅσον δισχιλίους πήχεις στήσεσθε μὴ προσεγγίσητε αὐτῇ ἵν' ἐπίστησθε τὴν ὁδὸν ἣν πορεύεσθε αὐτὴν οὐ γὰρ πεπόρευσθε τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐχθῆς και τρίτης ἡμέρας
- 5 Jozua zeide ook tot het volk: Heiligt u! want morgen zal de HEERE wonderheden in het midden van ulieden doen.
 And Joshua said to the people, Make yourselves holy, for tomorrow the Lord will do works of wonder among you.
 και είπεν ἰησοῦς τῷ λαῷ ἁγνίσασθε εἰς αὔριον ὅτι αὔριον ποιήσει ἐν ὑμῖν κύριος θαυμαστά
- 6 Desgelijks sprak Jozua tot de priesters, zeggende: Neemt de ark des verbonds op, en gaat door voor het aangezicht van dit volk. Zij dan namen de ark des verbondsop, en zij gingen voor het aangezicht des volks.
 Then Joshua said to the priests, Take up the ark of the agreement and go over in front of the people. So they took up the ark of the agreement and went in front of the people.
 και είπεν ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν ἄρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου και προπορεύεσθε τοῦ λαοῦ και ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου και ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ
- 7 Want de HEERE had tot Jozua gezegd: Dezen dag zal Ik beginnen u groot te maken voor de ogen van gans Israel, opdat zij weten, dat Ik met u zijn zal, gelijk als Ikmet Mozes geweest ben.
 And the Lord said to Joshua, From now on I will give you glory in the eyes of all Israel, so that they may see that, as I was with Moses, so I will be with you.
 και είπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἄρχομαι ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων οἴων ἰσραηλ ἵνα γνῶσιν καθότι ἤμην μετὰ μουσῆ οὕτως ἔσομαι και μετὰ σοῦ
- 8 Gij dan zult den priesteren, die de ark des verbonds dragen, gebieden, zeggende: Wanneer gijlieden komt tot aan het uiterste van het water van de Jordaan, staat stin de Jordaan.
 And you are to give orders to the priests who take up the ark of the agreement, and say, When you come to the edge of the waters of Jordan, go no further.
 και νῦν ἐντειλαί τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης λέγων ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐπὶ μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ ἰορδάνου και ἐν τῷ ἰορδάνῃ στήσεσθε
- 9 Toen zeide Jozua tot de kinderen Israels: Nadert herwaarts, en hoort de woorden des HEEREN, uws Gods.
 And Joshua said to the children of Israel, Come to me here: and give ear to the words of the Lord your God.
 και είπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ προσαγάγετε ὄδε και ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 10 Verder zeide Jozua: Hieraan zult gijlieden bekennen, dat de levende God in het midden van u is, en dat Hij ganselijk voor uw aangezicht uitdrijven zal deKanaanieten, en de Hethieten, en de Hevieten, en de Ferezieten, en de Girgazieten, en de Amorieten en de Jebusieten.
 And Joshua said, By this you will see that the living God is among you, and that he will certainly send out from before you the Canaanite and the Hittite and the Hivite and the Perizzite and the Girgashite and the Amorite and the Jebusite.
 ἐν τούτῳ γνῶσεσθε ὅτι θεὸς ζῶν ἐν ὑμῖν και ὀλεθρευῶν ὀλεθρεύσει ἀπὸ προσώπου ἡμῶν τὸν χαναναῖον και τὸν χετταῖον και τὸν φερεζαῖον και τὸν εβαῖον και τὸν αμορραῖον και τὸν γεργεσαῖον και τὸν ιεβουσαῖον
- 11 Ziet, de ark des verbonds van den Heere der ganse aarde gaat door voor ulieder aangezicht in de Jordaan.
 See, the ark of the agreement of the Lord of all the earth is going over before you into Jordan.
 ἰδοὺ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει τὸν ἰορδάνην

- 12 Nu dan, neemt gijlieden u twaalf mannen uit de stammen Israels, uit iederen stam een man;
 So take twelve men out of the tribes of Israel, a man from every tribe.
 προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν υἰῶν Ἰσραὴλ ἓνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς
- 13 Want het zal geschieden, met dat de voetzolen der priesteren, die de ark van den HEERE, den Heere der ganse aarde, dragen, in het water van de Jordaan zullen rusten, zo zullen de wateren van de Jordaan afgesneden worden, te weten de wateren, die van boven afvlieten, en zij zullen op een hoop blijven staan.
 And when the feet of the priests who take up the ark of the Lord, the Lord of all the earth, come to rest in the waters of Jordan, the waters of Jordan will be cut off, all the waters flowing down from higher up, and will come together in a mass.
 καὶ ἔσται ὡς ἂν καταπαύσων οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς ἐν τῷ ὕδατι τοῦ ἰορδάνου τὸ ὕδωρ τοῦ ἰορδάνου ἐκλείψει τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον στήσεται
- 14 En het geschiedde, toen het volk vertrok uit zijn tenten, om over de Jordaan te gaan, zo droegen de priesters de ark des verbonds voor het aangezicht des volks.
 So when the people went out from their tents to go over Jordan, the priests who took up the ark of the agreement were in front of the people;
 καὶ ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν διαβῆναι τὸν ἰορδάνην οἱ δὲ ἱερεῖς ἤροσαν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πρότεροι τοῦ λαοῦ
- 15 En als zij, die de ark droegen, tot aan de Jordaan gekomen waren, en de voeten der priesteren, dragende de ark, ingedoopt waren in het uiterste van het water (de Jordaan nu was vol al de dagen des oogstes aan al haar oevers);
 And when those who took up the ark came to Jordan, and the feet of the priests who took up the ark were touching the edge of the water (for the waters of Jordan are overflowing all through the time of the grain-cutting),
 ὡς δὲ εἰσεπορεύοντο οἱ ἱερεῖς οἱ αἶροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐπὶ τὸν ἰορδάνην καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐβάφησαν εἰς μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ ἰορδάνου ὁ δὲ ἰορδάνης ἐπλήρου καθ' ὅλην τὴν κρηπίδα αὐτοῦ ὥσει ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν
- 16 Zo stonden de wateren, die van boven afkwamen; zij rezen op een hoop, zeer verre van de stad Adam af, die ter zijde van Sarthan ligt en die naar de zee des vlakken velds, te weten de Zoutzee, afliepen, vergingen, zij werden afgesneden. Toen trok het volk over, tegenover Jericho.
 Then the waters flowing down from higher up were stopped and came together in a mass a long way back at Adam, a town near Zarethan; and the waters flowing down to the sea of the Arabah, the Salt Sea, were cut off: and the people went across opposite Jericho.
 καὶ ἔστη τὰ ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν ἔστη πῆγμα ἐν ἀφεσθηκὸς μακρὰν σφόδρα σφοδρῶς ἕως μέρους καρνιαθιαριμ τὸ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν ἀραβα θάλασσαν ἀλός ἕως εἰς τὸ τέλος ἐξέλιπεν καὶ ὁ λαὸς εἰστήκει ἀπέναντι ἱεριχω
- 17 Maar de priesters, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, stonden steevast op het droge, in het midden van de Jordaan; en gans Israel ging over op het droge, totdat al het volk geeindigd had door de Jordaan te trekken.
 And the priests who took up the ark of the agreement of the Lord kept their places, with their feet on dry land in the middle of Jordan, while all Israel went over on dry land, till all the nation had gone over Jordan.
 καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἶροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ ἰορδάνου καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ διέβαινον διὰ ξηρᾶς ἕως συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβαῖνον τὸν ἰορδάνην
- 1 Het geschiedde nu, toen al het volk geeindigd had over de Jordaan te trekken, dat de HEERE tot Jozua sprak, zeggende:
 Now when all the nation had come to the other side of Jordan, the Lord said to Joshua,
 καὶ ἐπεὶ συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβαῖνον τὸν ἰορδάνην καὶ εἶπεν κύριος τῷ ἰησοῦ λέγων
- 2 Neemt gijlieden u twaalf mannen uit het volk, uit elken stam een man.
 Take twelve men from the people, a man for every tribe,
 παραλαβὼν ἄνδρας ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἓνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς
- 3 En gebiedt hun, zeggende: Neemt voor ulieden op, van hier uit het midden van de Jordaan, uit de standplaats van de voeten der priesteren, en bereidt twaalf stenen, en brengt ze met ulieden over, en stelt ze in het nachtleger, waar gij dezen nacht zult vernachten.
 And say to them, Take up from the middle of Jordan, from the place where the feet of the priests were resting, twelve stones, and take them over with you and put them down in the place where you take your rest tonight.
 σύνταξον αὐτοῖς λέγων ἀνέλεσθε ἐκ μέσου τοῦ ἰορδάνου ἐτοίμους δώδεκα λίθους καὶ τούτους διακομίσαντες ἅμα ὑμῖν αὐτοῖς θέτε αὐτοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ὑμῶν οὗ ἂν παρεμβάλητε ἐκεῖ τὴν νύκτα
- 4 Jozua dan riep die twaalf mannen, die hij had doen bestellen van de kinderen Israels, uit elken stam een man.
 So Joshua sent for the twelve men, whom he had ready, one man out of every tribe of the children of Israel,
 καὶ ἀνακαλεσάμενος ἰησοῦς δώδεκα ἄνδρας τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἰῶν Ἰσραὴλ ἓνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς

- 5 En Jozua zeide tot hen: Gaat over voor de ark des HEEREN, uws Gods, midden in de Jordaan; en heft u een ieder een steen op zijn schouder, naar het getal der stammen van de kinderen Israels; And he said to them, Go over before the ark of the Lord your God into the middle of Jordan, and let every one of you take up a stone on his back, one for every tribe of the children of Israel: *εἶπεν αὐτοῖς προσαγάγετε ἔμπροσθέν μου πρὸ προσώπου κυρίου εἰς μέσον τοῦ ἰορδάνου καὶ ἀνελόμενος ἐκεῖθεν ἕκαστος λίθον ἀράτω ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ ἰσραηλ.*
- 6 Opdat dit een teken zij onder ulieden; wanneer uw kinderen morgen vragen zullen, zeggende: Wat zijn u deze stenen? So that this may be a sign among you; when your children say to you in time to come, What is the reason for these stones? *ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον κείμενον διὰ παντός ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε ὁ υἱός σου αὐριον λέγων τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν*
- 7 Zo zult gij tot hen zeggen: Omdat de wateren van de Jordaan zijn afgesneden geweest voor de ark des verbonds des HEEREN; als zij toog door de Jordaan, werdende wateren van de Jordaan afgesneden; zo zullen deze stenen den kinderen Israels ter gedachtenis zijn tot in eeuwigheid. Then you will say to them, Because the waters of Jordan were cut off before the ark of the Lord's agreement; when it went over Jordan the waters of Jordan were cut off: and these stones will be a sign for the children of Israel, keeping it in their memory for ever. *καὶ σὺ δηλώσεις τῷ υἱῷ σου λέγων ὅτι ἐξέλιπεν ὁ ἰορδάνης ποταμὸς ἀπὸ προσώπου κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς ὡς διέβαιναν αὐτόν καὶ ἔσονται οἱ λίθοι οὗτοι ὑμῖν μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ ἕως τοῦ αἰῶνος*
- 8 De kinderen Israels nu deden alzo, gelijk als Jozua geboden had; en zij namen twaalf stenen op midden uit de Jordaan, gelijk als de HEERE tot Jozua gesproken had, naar het getal der stammen van de kinderen Israels; en zij brachten ze met zich over naar het nachtleger, en stelden ze aldaar. So the children of Israel did as Joshua gave them orders, and took twelve stones from the middle of Jordan, as the Lord had said to Joshua, one for every tribe of the children of Israel; these they took across with them to their night's resting-place and put them down there. *καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ ἰησοῖ καὶ λαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ ἰορδάνου καθάπερ συνέταξεν κύριος τῷ ἰησοῖ ἐν τῇ συντελείᾳ τῆς διαβάσεως τῶν υἱῶν ἰσραηλ καὶ διεκόμισαν ἅμα ἑαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ ἀπέθηκαν ἐκεῖ*
- 9 Jozua richtte ook twaalf stenen op, midden in de Jordaan, ter standplaats van de voeten der priesteren, die de ark des verbonds droegen; en zij zijn daar tot op dezendag. And Joshua put up twelve stones in the middle of Jordan, where the feet of the priests who took up the ark of the agreement had been placed: and there they are to this day. *ἔστησεν δὲ ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἐν αὐτῷ τῷ ἰορδάνῃ ἐν τῷ γενομένῳ τόπῳ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ εἰσιν ἐκεῖ ἕως τῆς σήμερον ἡ μέρας*
- 10 De priesters nu, die de ark droegen, stonden midden in de Jordaan, totdat alle ding volbracht was, hetwelk de HEERE Jozua geboden had het volk aan te zeggen, naar al wat Mozes Jozua geboden had. En het volk haastte, en het trok over. For the priests who took up the ark kept there in the middle of Jordan till all the orders given to Joshua by Moses from the Lord had been done: then the people went over quickly. *εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ αἰρόντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης ἐν τῷ ἰορδάνῃ ἕως οὗ συνετέλεσεν ἰησοῦς πάντα ἃ ἐνετείλατο κύριος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ καὶ ἔσπευσεν ὁ λαὸς καὶ διεβήσαν*
- 11 En het geschiedde, als al het volk geeindigd had over te gaan, toen ging de ark des HEEREN over, en de priesters voor het aangezicht des volks. And when all the people had come to the other side, the ark of the Lord went over, and the priests, before the eyes of the people. *καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν πᾶς ὁ λαὸς διαβῆναι καὶ διεβῆ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου καὶ οἱ λίθοι ἔμπροσθεν αὐτῶν*
- 12 En de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, mitsgaders de halve stam van Manasse, trokken gewapend voor het aangezicht der kinderen Israels, gelijk als Mozes tot hen gesproken had. And the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh went over armed before the children of Israel as Moses had said to them: *καὶ διεβήσαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς μανασση δισκευασμένοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν ἰσραηλ καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς μουσῆς*
- 13 Omtrent veertig duizend toegeruste krijgsmannen trokken er voor het aangezicht des HEEREN ten strijde, naar de vlakke velden van Jericho. About forty thousand armed for war went over before the Lord to the fight, to the lowlands of Jericho. *τετρακισμύριοι εὗζωνοι εἰς μάχην διεβήσαν ἐναντίον κυρίου εἰς πόλεμον πρὸς τὴν ἱερὶχω πόλιν*
- 14 Te dienzelven dage maakte de HEERE Jozua groot voor de ogen van het ganse Israel; en zij vreesden hem, gelijk als zij Mozes gevreesd hadden, al de dagen zijns levens. That day the Lord made Joshua great in the eyes of all Israel; and all the days of his life they went in fear of him, as they had gone in fear of Moses. *ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἠύξησεν κύριος τὸν ἰησοῦν ἐναντίον παντὸς τοῦ γένους ἰσραηλ καὶ ἐφοβοῦντο αὐτόν ὡςπερ μουσῆς ὅσον χρόνον ἐζη*
- 15 De HEERE dan sprak tot Jozua, zeggende: Then the Lord said to Joshua, *καὶ εἶπεν κύριος τῷ ἰησοῖ λέγων*

- 16** Gebied den priesteren, die de ark der getuigenis dragen, dat zij uit de Jordaan opklimmen.
Give orders to the priests who take up the ark of witness, to come up out of Jordan.
 έντειλαι τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς αἴρουσιν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου κυρίου ἐκβῆναι ἐκ τοῦ ἰορδάνου
- 17** Toen gebood Jozua den priesteren, zeggende: Klimt op uit de Jordaan.
So Joshua gave orders to the priests, saying, Come up now out of Jordan.
 καὶ ἐνετείλατο ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν λέγων ἔκβητε ἐκ τοῦ ἰορδάνου
- 18** En het geschiedde, toen de priesters, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, uit het midden van de Jordaan opgeklimmen waren, en de voetzolen derpriesteren afgetrokken waren tot op het droge; zo keerden de wateren van de Jordaan weder in hun plaats, en gingen als gisteren en eergisteren aan al haar oevers.
And when the priests who took up the ark of the Lord's agreement came up out of Jordan and their feet came out on to dry land, the waters of Jordan went back to their place, overflowing its edges as before.
 καὶ ἐγένετο ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐκ τοῦ ἰορδάνου καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς γῆς ὄρμησεν τὸ ὕδωρ τοῦ ἰορδάνου κατὰ χώραν καὶ ἐπορεύετο καθὰ ἐχθές καὶ τρίτην ἡμέραν δι' ὅλης τῆς κρηπίδος
- 19** Het volk nu was den tiende der eerste maand uit de Jordaan opgeklimmen; en zij legerden zich te Gilgal, aan het oosteinde van Jericho.
So on the tenth day of the first month the people came up out of Jordan, and put up their tents in Gilgal, on the east side of Jericho.
 καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν γαλαλοῖς κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς ἱεριχω
- 20** En Jozua richtte die twaalf stenen te Gilgal op, die zij uit de Jordaan genomen hadden.
And the twelve stones which they took out of Jordan, Joshua put up in Gilgal.
 καὶ τοὺς δώδεκα λίθους τούτους οὗς ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἰορδάνου ἔστησεν ἰησοῦς ἐν γαλαλοῖς
- 21** En hij sprak tot de kinderen Israels, zeggende: Wanneer uw kinderen morgen hun vaderen vragen zullen, zeggende: Wat zijn deze stenen?
And he said to the children of Israel, When your children say to their fathers in time to come, What is the reason for these stones?
 λέγων ὅταν ἐρωτῶσιν ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν λέγοντες τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι
- 22** Zo zult gij het uw kinderen te kennen geven, zeggende: Op het droge is Israel door deze Jordaan gegaan.
Then give your children the story, and say, Israel came over this river Jordan on dry land.
 ἀναγγεῖλατε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ὅτι ἐπὶ ξηρᾶς διέβη ἰσραὴλ τὸν ἰορδάνην
- 23** Want de HEERE, uw God, heeft de wateren van de Jordaan voor uw aangezichten doen uitdrogen, totdat gijlieden er waart doorgedaan; gelijk als de HEERE, uw God, aan de Schelfzee gedaan heeft, die Hij voor ons aangezicht heeft doen uitdrogen, totdat wij daardoor gegaan waren;
For the Lord your God made the waters of Jordan dry before you till you had gone across, as he did to the Red Sea, drying it up before us till we had gone across:
 ἀποξηράναντος κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ ἰορδάνου ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν αὐτῶν μέχρι οὗ διέβησαν καθάπερ ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἣν ἀπεξήρανεν κύριος ὁ θεὸς τῶν υἱῶν ἔμπροσθεν ἡμῶν ἕως παρήλθομεν
- 24** Opdat alle volken der aarde de hand des HEEREN kennen zouden, dat zij sterk is; opdat gijlieden den HEERE, uw God, vrezet te allen dage.
So that all the peoples of the earth may see that the hand of the Lord is strong; and that they may go in fear of the Lord your God for ever.
 ὅπως γνῶσιν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὅτι ἡ δύναμις τοῦ κυρίου ἰσχυρὰ ἐστὶν καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ἐν παντὶ χρόνῳ
- 1** En het geschiedde, toen al de koningen der Amorieten, die aan deze zijde van de Jordaan westwaarts, en al de koningen der Kanaanieten, die aan de zee waren, hoorden, dat de HEERE de wateren van de Jordaan had uitgedroogd, voor het aangezicht der kinderen Israels, totdat wij daardoor gegaan waren; zo versmolt hunhart, en er was geen moed meer in hen, voor het aangezicht der kinderen Israels.
Now when the news came to all the kings of the Amorites on the west side of Jordan, and all the kings of the Canaanites living by the sea, how the Lord had made the waters of Jordan dry before the children of Israel, till they had gone across, their hearts became like water, and there was no more spirit in them, because of the children of Israel.
 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν αμορραίων οἱ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς φοινίκης οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν ὅτι ἀπεξήρανεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ἰορδάνην ποταμὸν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐν τῷ διαβαίνειν αὐτούς καὶ ἐτάκησαν αὐτῶν αἱ διάνοιαι καὶ κατεπλάγησαν καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδεμία ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ
- 2** Te dier tijd sprak de HEERE tot Jozua: Maak u stenen messen, en besnijd wederom de kinderen Israels ten tweeden maal.
At that time the Lord said to Joshua, Make yourself stone knives and give the children of Israel circumcision a second time.
 ὑπὸ δὲ τούτων τὸν καιρὸν εἶπεν κύριος τῷ ἰησοῖ ποίησον σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου καὶ καθίσας περίτεμε τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ

- 3 Toen maakte zich Jozua stenen messen, en besneed de kinderen Israels op den heuvel der voorhuiden.
So Joshua made stone knives and gave the children of Israel circumcision at Gibeath-ha-araloth.
καὶ ἐποίησεν ἰησοῦς μαχαίρας πετρίνας ἀκροτόμους καὶ περιέτεμεν τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου τόπου βουνοῦ τῶν ἀκροβυσιῶν
- 4 Dit nu was de oorzaak, waarom hen Jozua besneed: al het volk, dat uit Egypte getogen was, de manspersonen, alle krijgslieden, waren gestorven in de woestijn, opden weg, nadat zij uit Egypte getogen waren.
And this is the reason why Joshua did so: all the males of the people who came out of Egypt, all the fighting-men, had been overtaken by death in the waste land on the way, after they came out of Egypt.
ὄν δὲ τρόπον περιεκάθαρεν ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ὅσοι ποτὲ ἐγένοντο ἐν τῇ ὁδοῦ καὶ ὅσοι ποτὲ ἀπερίτμητοι ἦσαν τῶν ἐξεληλυθότων ἐξ αἰγύπτου
- 5 Want al het volk, dat er uittoog, was besneden; maar al het volk, dat geboren was in de woestijn op den weg, nadat zij uit Egypte getrokken waren, hadden zij nietbesneden.
All the people who came out had undergone circumcision; but all the people whose birth had taken place in the waste land on their journey from Egypt had not.
πάντας τούτους περιέτεμεν ἰησοῦς
- 6 Want de kinderen Israels wandelden veertig jaren in de woestijn, totdat vergaan was het ganse volk der krijgslieden, die uit Egypte gegaan waren; die de stem desHEEREN niet gehoorzaam geweest waren, denwelken de HEERE gezworen had, dat Hij hun niet zoude laten zien het land, hetwelk de HEERE hun vaderengezworen had ons te zullen geven, een land vloeiende van melk en honig.
For the children of Israel were wandering in the waste land for forty years, till all the nation, that is, all the fighting-men, who had come out of Egypt, were dead, because they did not give ear to the voice of the Lord: to whom the Lord said, with an oath, that he would not let them see the land which the Lord had given his word to their fathers to give us, a land flowing with milk and honey.
τεσσαράκοντα γὰρ καὶ δύο ἔτη ἀνέστραπται ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ μαδβαρίτιδι διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλείστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ γῆς αἰγύπτου οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ οἷς καὶ διώρισεν μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι
- 7 Maar hun zonen heeft Hij aan hun plaats gesteld; die heeft Jozua besneden, omdat zij de voorhuid hadden; want zij hadden hen op den weg niet besneden.
And their children, who came up in their place, now underwent circumcision by the hands of Joshua, not having had it before: for there had been no circumcision on the journey.
ἀντὶ δὲ τούτων ἀντικατέστησεν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὗς ἰησοῦς περιέτεμεν διὰ τὸ αὐτοὺς γεγενῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους
- 8 En het geschiedde, als men een einde gemaakt had van al dat volk te besnijden, zo bleven zij in hun plaats in het leger, totdat zij genezen waren.
So when all the nation had undergone circumcision, they kept in their tents till they were well again.
περιτμηθέντες δὲ ἡσυχίαν εἶχον αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ ἕως ὑγιάσθησαν
- 9 Verder sprak de HEERE tot Jozua: Heden heb Ik den smaad van Egypte van ulieden afgewenteld; daarom noemde men den naam dier plaats Gilgal, tot op dezendag.
And the Lord said to Joshua, Today the shame of Egypt has been rolled away from you. So that place was named Gilgal, to this day.
καὶ εἶπεν κύριος τῷ ἰησοῦ υἱὸς ναυῆ ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφελὼν τὸν ὄνειδισμὸν αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνου γαλγαλα
- 10 Terwijl de kinderen Israels te Gilgal gelegerd lagen, zo hielden zij het pascha op den veertienden dag derzelve maand, in den avond, op de vlakke velden van Jericho.
So the children of Israel put up their tents in Gilgal; and they kept the Passover on the fourteenth day of the month, in the evening, in the lowlands of Jericho.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸ πασχα τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἀπὸ ἐσπέρας ἐπὶ δυσμῶν ἱεριχω ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ
- 11 En zij aten van het overjarige koren des lands, des anderen daags van het pascha, ongezuurde broden en verzengde aren, even op dienzelven dag.
And on the day after the Passover, they had for their food the produce of the land, unleavened cakes and dry grain on the same day.
καὶ ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς ἄζυμα καὶ νέα ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ
- 12 En het Manna hield op des anderen daags, nadat zij van des lands overjarige koren gegeten hadden; en de kinderen Israels hadden geen Manna meer, maar zij aten in hetzelfde jaar van de inkomst des lands Kanaan.
And there was no more manna from the day after they had for their food the produce of the land; the children of Israel had manna no longer, but that year the produce of the land of Canaan was their food.
ἐξέλιπεν τὸ μαννα μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς καὶ οὐκέτι ὑπῆρχεν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ μαννα ἐκαρπίσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκεῖνῳ
- 13 Voorts geschiedde het, als Jozua bij Jericho was, dat hij zijn ogen ophief, en zag toe, en ziet, er stond een Man tegenover hem, Die een uitgetogen zwaard in Zijnhand had. En Jozua ging tot Hem, en zeide tot Hem: Zijt Gij van ons, of van onze vijanden?
Now when Joshua was near Jericho, lifting up his eyes he saw a man in front of him, with his sword uncovered in his hand: and Joshua went up to him and said, Are you for us or against us?
καὶ ἐγένετο ὡς ἦν ἰησοῦς ἐν ἱεριχω καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν ἄνθρωπον ἐστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ καὶ ἡ ῥομφαία ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ προσελθὼν ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἡμέτερος εἶ ἢ τῶν ὑπεναντίων

- 14 En Hij zeide: Neen, maar Ik ben de Vorst van het heir des HEEREN: Ik ben nu gekomen! Toen viel Jozua op zijn aangezicht ter aarde en aanbad, en zeide tot Hem: Wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht?
 And he said, No; but I have come as captain of the armies of the Lord. Then Joshua, falling down with his face to the earth in worship, said, What has my lord to say to his servant?
 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου νυνὶ παραγέγονα καὶ ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπεν αὐτῷ δέσποτα τί προστάσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ
- 15 Toen zeide de Vorst van het heir des HEEREN tot Jozua: Trek uw schoenen af van uw voeten; want de plaats, waarop gij staat, is heilig. En Jozua deed also.
 And the captain of the Lord's army said to Joshua, Take off your shoes from your feet, for the place where you are is holy. And Joshua did so.
 καὶ λέγει ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου πρὸς ἰησοῦν λῦσαι τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ σὺ ἔστηκας ἅγιός ἐστιν
- 1 (Jericho nu sloot de poorten toe, en was gesloten, voor het aangezicht van de kinderen Israels; er ging niemand uit, en er ging niemand in.)
 (Now Jericho was all shut up because of the children of Israel: there was no going out or coming in.)
 καὶ ἱερῶν συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη καὶ οὐθεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς οὐδὲ εἰσεπορεύετο
- 2 Toen zeide de HEERE tot Jozua: Zie, Ik heb Jericho met haar koning en strijdbare helden in uw hand gegeven.
 And the Lord said to Joshua, See, I have given into your hands Jericho with its king and all its men of war.
 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑποχείριόν σου τὴν ἱερῶν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ δυνατοὺς ὄντας ἐν ἰσχύϊ
- 3 Gij dan allen, die krijgslieden zijt, zult rondom de stad gaan, de stad omringende eenmaal; also zult gij doen zes dagen lang.
 Now let all your fighting-men make a circle round the town, going all round it once. Do this for six days.
 σὺ δὲ περίστησον αὐτῇ τοὺς μαχίμους κύκλῳ
- 5 En het zal geschieden, als men langzaam met den ramshoorn blaast, als gijlieden het geluid der bazuin hoort, zo zal al het volk juichen met een groot gejuich; dan zalde stadsmuur onder zich vallen, en het volk zal daarin klimmen, een iegelijk tegenover zich.
 And at the sound of a long note on the horns, let all the people give a loud cry; and the wall of the town will come down flat, and all the people are to go straight forward.
 καὶ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσσητε τῇ σάλπιγγι ἀνακραγέτω πᾶς ὁ λαὸς ἅμα καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ τεῖχη τῆς πόλεως καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὀρμήσας ἕκαστος κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν
- 6 Toen riep Jozua, de zoon van Nun, de priesters, en zeide tot hen: Draagt de ark des verbonds, en dat zeven priesters zeven ramsbazuinen dragen, voor de ark des HEEREN.
 Then Joshua, the son of Nun, sent for the priests and said to them, Take up the ark of the agreement, and let seven priests take seven horns in their hands and go before the ark of the Lord.
 καὶ εἰσήλθεν ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς
- 7 En tot het volk zeide hij: Trekt door en gaat rondom deze stad; en wie toegerust is, die ga door voor de ark des HEEREN.
 And he said to the people, Go forward, circling the town, and let the armed men go before the ark of the Lord.
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγων παραγγείλατε τῷ λαῷ περιελθεῖν καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἐναντίον κυρίου
- 8 En het geschiedde, gelijk Jozua tot het volk gesproken had, zo gingen de zeven priesters, dragende zeven ramsbazuinen, voor het aangezicht des HEEREN; zijtrokken door en bliezen met de bazuinen; en de ark des verbonds des HEEREN volgde hen na;
 So after Joshua had said this to the people, the seven priests with their seven horns went forward before the Lord, blowing on their horns: and the ark of the Lord's agreement went after them.
 καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερῶν παρελθέωσαν ὡσαύτως ἐναντίον τοῦ κυρίου καὶ σημαινέωσαν εὐτόνος καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἑπακολουθεῖτω
- 9 En wie toegerust was, ging voor het aangezicht der priesteren, die de bazuinen bliezen; en de achtertocht volgde de ark na, terwijl men ging en blies met debazuinen.
 And the armed men went before the priests who were blowing the horns, and the mass of the people went after the ark, blowing their horns.
 οἱ δὲ μάχιμοι ἔμπροσθεν παραπορευέσθωσαν καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ οὐραγοῦντες ὀπίσω τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες
- 10 Jozua nu had het volk geboden, zeggende: Gij zult niet juichen, ja, gij zult uw stem niet laten horen, en geen woord zal er uit uw mond uitgaan, tot op den dag, wanneer ik tot ulieden zeggen zal: Juicht! dan zult gij juichen.
 And to the people Joshua gave an order, saying, You will give no cry, and make no sound, and let no word go out of your mouth till the day when I say, Give a loud cry; then give a loud cry.
 τῷ δὲ λαῷ ἐνετείλατο ἰησοῦς λέγων μὴ βοᾶτε μηδὲ ἀκουσάτω μηθεὶς ὑμῶν τὴν φωνὴν ἕως ἂν ἡμέραν αὐτὸς διαγγελῆ ἀναβοῆσαι καὶ τότε ἀναβοήσετε
- 11 En hij deed de ark des HEEREN rondom de stad gaan, omringende dezelve eenmaal; toen kwamen zij weder in het leger, en vernachtten in het leger.
 So he made the ark of the Lord go all round the town once: then they went back to the tents for the night.
 καὶ περιελθοῦσα ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ τὴν πόλιν εὐθέως ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ

- 12 Daarna stond Jozua des morgens vroeg op, en de priesters droegen de ark des HEEREN.
And early in the morning Joshua got up, and the priests took up the ark of the Lord.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἀνέστη ἰησοῦς τὸ πρωὶ καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου
- 13 En de zeven priesters, dragende de zeven ramsbazuinen voor de ark des HEEREN, gingen voort, en bliezen met de bazuinen; en de toegerusten gingen voor hunaangezichten, en de achtertocht volgde de ark des HEEREN na, terwijl men ging en blies met de bazuinen.
And the seven priests with their seven horns went on before the ark of the Lord, blowing their horns: the armed men went before them, and the mass of the people went after the ark of the Lord, blowing their horns.
καὶ οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς οἱ φέροντες τὰς σάλπιγγας τὰς ἑπτὰ προεπορεύοντο ἐναντίον κυρίου καὶ μετὰ ταῦτα εἰσπορεύοντο οἱ μάχιοι καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ὀπισθε τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου καὶ οἱ ἱερεῖς εἰς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγι καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἐγγύθεν
- 14 Alzo gingen zij eenmaal rondom de stad op den tweeden dag; en zij keerden weder in het leger. Alzo deden zij zes dagen lang.
The second day they went all round the town once, and then went back to their tents: and so they did for six days.
καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν παρεμβολὴν οὕτως ἐποίει ἐπὶ ἕξ ἡμέρας
- 15 En het geschiedde op den zevenden dag, dat zij zich vroeg opmaakten, met het opgaan des dageraads, en zij gingen rondom de stad, naar dezelve wijze, zevenmaal; alleenlijk op dien dag gingen zij zevenmaal rondom de stad.
Then on the seventh day they got up early, at the dawn of the day, and went round the town in the same way, but that day they went round it seven times.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀνέστησαν ὄρθρου καὶ περιῆλθοσαν τὴν πόλιν ἑξάκις
- 16 En het geschiedde ten zevenden male, als de priesters met de bazuinen bliezen, dat Jozua tot het volk sprak: Juicht, want de HEERE heeft ulieden de stad gegeven!
And the seventh time, at the sound of the priests' horns, Joshua said to the people, Now give a loud cry; for the Lord has given you the town.
καὶ τῇ περιόδῳ τῇ ἑβδόμῃ ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ κεκραῖζατε παρέδωκεν γὰρ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν
- 17 Doch deze stad zal den HEERE verbannen zijn, zij en al wat daarin is; alleenlijk zal de hoer Rachab levend blijven, zij en allen, die met haar in het huis zijn, omdat zijde boden, die wij uitgezonden hadden, verborgen heeft.
And the town will be put to the curse, and everything in it will be given to the Lord: only Rahab, the loose woman, and all who are in the house with her, will be kept safe, because she kept secret the men we sent.
καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα αὐτῇ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ κυρίῳ σαβαωθ πλὴν ρααβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτὴν καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς
- 18 Alleenlijk dat gijlieden u wacht van het verbannene, opdat gij u misschien niet verbant, mits nemende van het verbannene, en het leger van Israel niet stelt tot eenban, noch datzelve beroert.
And as for you, keep yourselves from the cursed thing, for fear that you may get a desire for it and take some of it for yourselves, and so be the cause of a curse and great trouble on the tents of Israel.
ἀλλὰ ὑμεῖς φυλάξασθε σφόδρα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος μήποτε ἐνθυμηθέντες ὑμεῖς αὐτοὶ λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ ποιήσητε τὴν παρεμβολὴν τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἀνάθεμα καὶ ἐκτρίψητε ἡμᾶς
- 19 Maar al het silver en goud, en de koperen en ijzeren vaten, zullen den HEERE heilig zijn; tot den schat des HEEREN zullen zij komen.
But all the silver and gold and the vessels of brass and iron are holy to the Lord: they are to come into the store-house of the Lord.
καὶ πᾶν ἀργύριον ἢ χρυσίον ἢ χαλκὸς ἢ σίδηρος ἅγιον ἔσται τῷ κυρίῳ εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθήσεται
- 20 Het volk dan juichte, als zij met de bazuinen bliezen; en het geschiedde, als het volk het geluid der bazuin hoorde, zo juichte het volk met een groot gejuich; en demuur viel onder zich, en het volk klom in de stad, een ieder tegenover zich, en zij namen de stad in.
So the people gave a loud cry, and the horns were sounded; and on hearing the horns the people gave a loud cry, and the wall came down flat, so that the people went up into the town, every man going straight before him, and they took the town.
καὶ ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγιν οἱ ἱερεῖς ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν τῶν σαλπύγγων ἠγάλαξεν πᾶς ὁ λαὸς ἅμα ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ καὶ ἔπεσεν ἅπαν τὸ τεῖχος κύκλῳ καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὴν πόλιν
- 21 En zij verbanden alles, wat in de stad was, van den man tot de vrouw toe, van het kind tot den oude, en tot den os, en het klein vee, en den ezel, door de scherptedes zwaards.
And they put everything in the town to the curse; men and women, young and old, ox and sheep and ass, they put to death without mercy.
καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὴν ἰησοῦς καὶ ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἕως πρεσβύτου καὶ ἕως μόσχου καὶ ὑποζυγίου ἐν στόματι ῥομφαίας
- 22 Jozua nu zeide tot de twee mannen, de verspieters des lands: Gaat in het huis der vrouw, der hoer, en brengt die vrouw van daar uit, met al wat zij heeft, gelijk als gij haar gezworen hebt.
Then Joshua said to the two men who had been sent to make a search through the land, Go into the house of the loose woman, and get her out, and all who are with her, as you gave her your oath.
καὶ τοῖς δυσὶν νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασιν εἶπεν ἰησοῦς εἰσέλθατε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς καὶ ἐξαγάγετε αὐτὴν ἐκεῖθεν καὶ ὅσα ἐστὶν αὐτῇ

- 23 Toen gingen de jongelingen, de verspieters, daarin en brachten er Rachab uit, en haar vader, en haar moeder, en haar broeders, en al wat zij had; ook brachten zijuit al haar huisgezinnen, en zij stelden hen buiten het leger van Israel.
So the searchers went in and got out Rahab and her father and mother and her brothers and all she had, and they got out all her family; and they took them outside the tents of Israel.
 και εισήλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἱ κατασκοπεύσαντες τὴν πόλιν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναίκος καὶ ἐξηγάσαν ρααβ τὴν πόρνην καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς καὶ κατέστησαν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἰσραηλ
- 24 De stad nu verbrandden zij met vuur, en al wat daarin was; alleenlijk het zilver en goud, mitsgaders de koperen en ijzeren vaten, gaven zij tot den schat van het huisdes HEEREN.
Then, after burning up the town and everything in it, they put the silver and gold and the vessels of brass and iron into the store-house of the Lord's house.
 και ἡ πόλις ἐνεπρήσθη ἐμπυρισμῷ σὺν πᾶσιν τοῖς ἐν αὐτῇ πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου ἔδωκαν εἰς θησαυρὸν κυρίου εἰσενεχθῆναι
- 25 Dus liet Jozua de hoer Rachab leven, en het huisgezin haars vaders, en al wat zij had; en zij heeft gewoond in het midden van Israel tot op dezen dag, omdat zij deboden verborgen had, die Jozua gezonden had, om Jericho te verspieten.
But Joshua kept Rahab, the loose woman, and her father's family and all she had, from death, and so she got a living-place among the children of Israel to this day; because she kept safe the men whom Joshua had sent to make a search through the land.
 και ρααβ τὴν πόρνην καὶ πάντα τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτῆς ἐζώργησεν ἰησοῦς καὶ κατόκησεν ἐν τῷ ἰσραηλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας διότι ἔκρυψεν τοὺς κατασκοπεύσαντας οὓς ἀπέστειλεν ἰησοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν ἱερικω
- 26 En ter zelve tijd bezwoer hen Jozua, zeggende: Vervloekt zij die man voor het aangezicht des HEEREN, die zich opmaken en deze stad Jericho bouwen zal; dat hijze grondveste op zijn eerstgeborenen zoon, en haar poorten stelle op zijn jongsten zoon!
Then Joshua gave the people orders with an oath, saying, Let that man be cursed before the Lord who puts his hand to the building up of this town: with the loss of his first son will he put the first stone of it in place, and with the loss of his youngest son he will put up its doors.
 και ὄρκισεν ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐναντίον κυρίου λέγων ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκείνην ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτὴν καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς καὶ οὕτως ἐποίησεν ὡς ἂν ἐκ βαιθλ ἐν τῷ ἀβρων τῷ πρωτοτόκῳ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ διασωθῆντι ἐπέστησεν τὰς πύλας αὐτῆς
- 27 Alzo was de HEERE met Jozua; en zijn gerucht liep door het ganse land. Jozua 7
So the Lord was with Joshua; and news of him went through all the land.
 και ἦν κύριος μετὰ ἰησοῦ καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν
- 1 Maar de kinderen Israels overtraden door overtreding met het verbannene; want Achan, de zoon van Charmi, den zoon van Zabdi, den zoon van Zerah, uit den stamvan Juda, nam van het verbannene. Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen de kinderen Israels.
But the children of Israel did wrong about the cursed thing: for Achan, the son of Carmi, the son of Zabdi, the son of Zerah, of the family of Judah, took of the cursed thing, moving the Lord to wrath against the children of Israel.
 και ἐπλημμέλησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πλημμέλειαν μεγάλην καὶ ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ ἔλαβεν ἀχαρ υἱὸς χαρμι υἱοῦ ζαμβρι υἱοῦ ζαρα ἐκ τῆς φυλῆς ἰουδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ
- 2 Als Jozua mannen zond van Jericho naar Ai, dat bij Beth-Aven ligt, aan het oosten van Beth-El, zo sprak hij tot hen, zeggende: Trekt opwaarts en bespiedt het land. Die mannen nu trokken op en bespieden Ai.
Now Joshua sent men from Jericho to Ai, which is by the side of Beth-aven, on the east side of Beth-el, and said to them, Go up and make a search through the land. And the men went up and saw how Ai was placed.
 και ἀπέστειλεν ἰησοῦς ἄνδρας εἰς γαι ἣ ἐστὶν κατὰ βαιθελ λέγων κατασκέψασθε τὴν γαι καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες καὶ κατεσκέψαντο τὴν γαι
- 3 Daarna keerden zij weder naar Jozua, en zeiden tot hem: Dat het ganse volk niet optrekke, dat er omtrent twee duizend mannen, of omtrent drie duizend mannenoptrekken, om Ai te slaan; vermoei daarheen al het volk niet; want zij zijn weinige.
Then they came back to Joshua and said to him, Do not send all the people up, but let about two or three thousand men go up and make an attack on Ai; there is no need for all the people to be tired with the journey there, for it is only a small town.
 και ἀνέστρεψαν πρὸς ἰησοῦν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν μὴ ἀναβήτω πᾶς ὁ λαός ἄλλ' ὡς δισχίλιοι ἢ τρισχίλιοι ἄνδρες ἀναβήτωσαν καὶ ἐκπολιορκησάτωσαν τὴν πόλιν μὴ ἀναγάγῃς ἐκεῖ τὸν λαὸν πάντα ὀλίγοι γάρ εἰσιν
- 4 Alzo trokken derwaarts op van het volk omtrent drie duizend man; dewelke vloden voor het aangezicht der mannen van Ai.
So about three thousand of the people went up, and were sent in flight by the men of Ai.
 και ἀνέβησαν ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου τῶν ἀνδρῶν γαι

- 5 En de mannen van Ai sloegen van dezelve omtrent zes en dertig man, en vervolgden hen van voor de poort tot Schebarim toe, en sloegen hen in een afgang. Toen versmolt het hart des volks, en het werd tot water.
The men of Ai put to death about thirty-six of them, driving them from before the town as far as the stoneworks, and overcoming them on the way down: and the hearts of the people became like water.
καὶ ἀπέκτειναν ἀπ' αὐτῶν ἄνδρες γαί εἰς τριάκοντα καὶ ἕξ ἄνδρας καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλης καὶ συνέτριψαν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς καὶ ἐπτοίθη ἡ καρδία τοῦ λαοῦ καὶ ἐγένετο ὡσεὶ ῥ ὕδωρ
- 6 Toen verscheurde Jozua zijn klederen, en viel op zijn aangezicht ter aarde, voor de ark des HEEREN, tot den avond toe, hij en de oudsten van Israel; en zij wierpen stof op hun hoofd.
Then Joshua, in great grief, went down on the earth before the ark of the Lord till the evening, and all the chiefs of Israel with him, and they put dust on their heads.
καὶ διέρρηξεν ἰησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἔπεσεν ἰησοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον ἐναντίον κυρίου ἕως ἑσπέρας αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰσραὴλ καὶ ἐπεβάλοντο χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν
- 7 En Jozua zeide: Ach, Heere HEERE! waarom hebt Gij dit volk door de Jordaan ooit doen gaan, om ons te geven in de hand der Amorieten, om ons te verderven? Och, dat wij toch tevreden geweest en gebleven waren aan gene zijde van de Jordaan!
And Joshua said, O Lord God, why have you taken us over Jordan only to give us up into the hands of the Amorites for our destruction? If only it had been enough for us to keep on the other side of Jordan!
καὶ εἶπεν ἰησοῦς δέομαι κύριε ἵνα τί διεβίβασεν ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τοῦτον τὸν ἰορδάνην παραδοῦναι αὐτὸν τῷ ἀμορραίῳ ἀπολέσαι ἡμᾶς καὶ εἰ κατεμείναμεν καὶ κατοκίσθημεν παρὰ τὸν ἰορδάνην
- 8 Och, HEERE! wat zal ik zeggen, nademaal dat Israel voor het aangezicht zijner vijanden den nek gekeerd heeft?
O Lord, what am I to say now that Israel have given way before their attackers?
καὶ τί ἐρῶ ἐπεὶ μετέβαλεν ἰσραὴλ ἀχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ
- 9 Als het de Kanaanieten, en alle inwoners des lands horen zullen, zo zullen zij ons omsingelen, en onzen naam uitroepen van de aarde; wat zult Gij dan Uw groten Naam doen?
For when the news comes to the Canaanites and all the people of the land, they will come up, shutting us in and cutting off our name from the earth: and what will you do for the honour of your great name?
καὶ ἀκούσας ὁ χαναναῖος καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν περικυκλώσουσιν ἡμᾶς καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τί ποιήσεις τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα
- 10 Toen zeide de HEERE tot Jozua: Sta op; waarom ligt gij dus neder op uw aangezicht?
Then the Lord said to Joshua, Get up; what are you doing with your face to the earth?
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν ἀνάστηθι ἵνα τί τοῦτο σὺ πέτωκας ἐπὶ πρόσωπόν σου
- 11 Israel heeft gezondigd; en zij hebben ook Mijn verbond, hetwelk Ik hun geboden had, overtreden; en ook hebben zij van het verbannene genomen, en ook gestolen, en ook gelogen, en hebben het ook onder hun gereedschap gelegd.
Israel has done wrong, sinning against the agreement which I made with them: they have even taken of the cursed thing; acting falsely like thieves they have put it among their goods.
ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς καὶ παρέβη τὴν διαθήκην ἣν διεθέμην πρὸς αὐτοὺς καὶ κλέψαντες ἀπὸ τοῦ ἀναθήματος ἐνέβαλον εἰς τὰ σκευὴ αὐτῶν
- 12 Daarom zullen de kinderen Israels niet kunnen bestaan voor het aangezicht hunner vijanden; zij zullen den nek voor het aangezicht hunner vijanden keren; want zij zijn in den ban. Ik zal voortaan niet meer met ulieden zijn, tenzij gij den ban uit het midden van ulieden verdelgt.
For this reason the children of Israel have given way, turning their backs in flight before their attackers, because they are cursed: I will no longer be with you, if you do not put the cursed thing away from among you.
οὐ μὴ δύνωνται οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ἀχένα ἐπιστρέψουσιν ἐναντι τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθεμα οὐ προσθήσω ἔτι εἶναι μεθ' ὑμῶν ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν
- 13 Sta op, heilig het volk, en zeg: Heiligt u tegen morgen; want also zegt de HEERE, de God van Israel: Er is een ban in het midden van u, Israel! gij zult niet kunnen bestaan voor het aangezicht uwer vijanden, totdat gij den ban wegdoet uit het midden van u.
Up! make the people holy; say to them, Make yourselves holy before tomorrow, for the Lord, the God of Israel, has said, There is a cursed thing among you, O Israel, and you will give way before your attackers in the fight till the cursed thing has been taken away from among you.
ἀναστὰς ἁγιάσον τὸν λαὸν καὶ εἰπὸν ἁγιασθῆναι εἰς αὔριον τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ τὸ ἀνάθεμα ἐν ὑμῖν ἐστὶν οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν ἕως ἂν ἐξάρητε τὸ ἀνάθεμα ἐξ ὑμῶν
- 14 Gij zult dan in den morgenstond aankomen naar uw stammen; en het zal geschieden, de stam, welken de HEERE geraakt zal hebben, die zal aankomen naar degeslachten, en welk geslacht de HEERE geraakt zal hebben, dat zal aankomen bij huisgezinnen, en welk huisgezin de HEERE geraakt zal hebben, dat zal aankomen man voor man.
So in the morning you are to come near, tribe by tribe; and the tribe marked out by the Lord is to come near, family by family; and the family marked out by the Lord is to come near, house by house; and the house marked out by the Lord is to come near, man by man.
καὶ συναθήσεσθε πάντες τὸ πρωὶ κατὰ φυλάς καὶ ἔσται ἡ φυλὴ ἣν ἂν δείξῃ κύριος προσάξετε κατὰ δήμους καὶ τὸν δῆμον ὃν ἂν δείξῃ κύριος προσάξετε κατ' οἶκον καὶ τὸν οἶκον ὃν ἂν δείξῃ κύριος προσάξετε κατ' ἄνδρα

- 15 En het zal geschieden, die geraakt zal worden met den ban, die zal met vuur verbrand worden, hij en al wat hij heeft; omdat hij het verbond des HEERENovertreden heeft, en omdat hij dwaasheid in Israel gedaan heeft.
Then the man who is taken with the cursed thing is to be burned, with everything which is his; because he has gone against the agreement of the Lord and has done an act of shame in Israel.
καὶ ὃς ἂν ἐνδειχθῆ κατακαυθήσεται ἐν πυρὶ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην κυρίου καὶ ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ἰσραὴλ.
- 16 Toen maakte zich Jozua des morgens vroeg op, en deed Israel aankomen naar zijn stammen; en de stam van Juda werd geraakt.
So Joshua got up early in the morning, and made Israel come before him by their tribes; and the tribe of Judah was taken;
καὶ ὄρθρισεν ἰησοῦς καὶ προσήγαγεν τὸν λαὸν κατὰ φυλάς καὶ ἐνεδείχθη ἡ φυλὴ ἰουδα
- 17 Als hij het geslacht van Juda deed aankomen, zo raakte hij het geslacht van Zarchi. Toen hij het geslacht van Zarchi deed aankomen, man voor man, zo werd Zabdigeraakt;
Then he made Judah come forward, and the family of the Zerahites was taken; and he made the family of the Zerahites come forward man by man; and Zabdi was taken;
καὶ προσήχθη κατὰ δήμους καὶ ἐνεδείχθη δῆμος ὁ ζαραὶ καὶ προσήχθη κατὰ ἄνδρα
- 18 Welks huisgezin als hij deed aankomen, man voor man, zo werd Achan geraakt, de zoon van Charmi, den zoon van Zabdi, den zoon van Zerah, uit den stam vanJuda.
Then the house of Zabdi came forward man by man, and Achan, the son of Carmi, the son of Zabdi, the son of Zerah, of the tribe of Judah, was taken.
καὶ ἐνεδείχθη αχαρ υἱὸς ζαμβρι υἱοῦ ζαρα
- 19 Toen zeide Jozua tot Achan: Mijn zoon! Geef toch den HEERE, den God van Israel, de eer, en doe voor Hem belijdenis; en geef mij toch te kennen, wat gij gedaanhebt, verberg het voor mij niet.
And Joshua said to Achan, My son, give glory and praise to the Lord, the God of Israel; give me word now of what you have done, and keep nothing back from me.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς τῷ αχαρ δὸς δόξαν σήμερον τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ καὶ δὸς τὴν ἐξομολόγησιν καὶ ἀνάγγελόν μοι τί ἐποίησας καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ
- 20 Achan nu antwoordde Jozua, en zeide: Voorwaar, ik heb tegen den HEERE, den God Israels, gezondigd, en heb alzo en alzo gedaan.
And Achan, answering, said to Joshua, Truly I have done wrong against the Lord, the God of Israel, and this is what I have done:
καὶ ἀπεκρίθη αχαρ τῷ ἰησοῦ καὶ εἶπεν ἀληθῶς ἤμαρτον ἐναντίον κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησα
- 21 Want ik zag onder den roof een schoon sierlijk Babylonisch overkleed, en tweehonderd sikkelen zilvers, en een gouden tong, welker gewicht was vijftig sikkelen; enik kreeg lust daartoe, en ik nam ze; en zie, zij zijn verborgen in de aarde, in het midden mijner tent, en het zilver daaronder.
When I saw among their goods a fair robe of Babylon and two hundred shekels of silver, and a mass of gold, fifty shekels in weight, I was overcome by desire and took them; and they are put away in the earth in my tent, and the silver is under it.
εἶδον ἐν τῇ προνομῇ ψιλὴν ποικίλην καλὴν καὶ διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου καὶ γλώσσαν μίαν χρυσὴν πενήκοντα διδράχμων καὶ ἐνθυμηθεὶς αὐτῶν ἔλαβον καὶ ἰδοὺ αὐτὰ ἐγκέκρυπται ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ σκηνῇ μου καὶ τὸ ἀργύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν
- 22 Toen zond Jozua boden henen, die tot de tent liepen; en ziet, het lag verborgen in zijn tent, en het zilver daaronder.
So Joshua sent men quickly, and looking in his tent, they saw where the robe had been put away secretly with the silver under it.
καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς ἀγγέλους καὶ ἔδραμον εἰς τὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ ταῦτα ἦν ἐγκεκρυμμένα εἰς τὴν σκηνὴν καὶ τὸ ἀργύριον ὑποκάτω αὐτῶν
- 23 Zij dan namen die dingen uit het midden der tent, en zij brachten ze tot Jozua en tot al de kinderen Israels; en zij stortten ze uit voor het aangezicht des HEEREN.
And they took them from the tent and came back with them to Joshua and the children of Israel, and put them before the Lord.
καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς σκηνῆς καὶ ἦνεγκαν πρὸς ἰησοῦν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ καὶ ἔθηκαν αὐτὰ ἐναντι κυρίου
- 24 Toen nam Jozua, en gans Israel met hem, Achan, den zoon van Zerah, en het zilver, en het sierlijk overkleed, en de gouden tong, en zijn zonen, en zijn dochteren, en zijn ossen, en zijn ezelen, en zijn vee, en zijn tent, en alles wat hij had; en zij voerden ze naar het dal Achor.
Then Joshua and all Israel took Achan, the son of Zerah, and the silver and the robe and the mass of gold, and his sons and his daughters and his oxen and his asses and his sheep and his tent and everything he had; and they took them up into the valley of Achor.
καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς τὸν αχαρ υἱὸν ζαρα καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς φάραγγα αχαρ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ τοὺς μόσχους αὐτοῦ καὶ τὰ ὑποζῶγια αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ πρόβατα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς εἰς εμεκαχωρ
- 25 En Jozua zeide: Hoe hebt gij ons beroerd? De HEERE zal u beroeren te dezen dage! En gans Israel stenigde hem met stenen, en zij verbrandden hen met vuur, en zij overwierpen hen met stenen.
And Joshua said, Why have you been a cause of trouble to us? Today the Lord will send trouble on you. And all Israel took part in stoning him; they had him stoned to death and then burned with fire.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς τῷ αχαρ τί ὠλέθρευσας ἡμᾶς ἐξολεθρεύσαι σε κύριος καθὰ καὶ σήμερον καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν λίθοις πᾶς Ἰσραὴλ.

- 26 En zij richtten over hem een groten steenhoop, zijnde tot op dezen dag. Alzo keerde Zich de HEERE van de hittigheid Zijns toorns. Daarom noemde men den naamdier plaats het dal van Achor, tot dezen dag toe. Jozua 8
 And over him they put a great mass of stones, which is there to this day; then the heat of the Lord's wrath was turned away. So that place was named, The Valley of Achor, to this day.
 και ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν καὶ ἐπαύσατο κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ ἐμεκαχὼρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 1 Toen zeide de HEERE tot Jozua: Vrees niet, en ontzet u niet; neem met u al het krijgsvolk, en maak u op, trek op naar Ai; zie, Ik heb den koning van Ai, en zijn volk, en zijn stad, en zijn land in uw hand gegeven.
 Then the Lord said to Joshua, Have no fear and do not be troubled: take with you all the fighting-men and go up against Ai: for I have given into your hands the king of Ai and his people and his town and his land:
 και εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν μὴ φοβηθῆς μηδὲ δειλιάσης λαβὲ μετὰ σοῦ τοὺς ἄνδρας πάντας τοὺς πολεμιστὰς καὶ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς γαὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα γαὶ καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ
- 2 Gij nu zult aan Ai en haar koning doen, gelijk als gij aan Jericho en haar koning gedaan hebt; behalve dat gij haar roof en haar vee voor ulieden roven zult; stel u eenachterlage tegen de stad, van achter dezelve.
 And you are to do to Ai and its king as you did to Jericho and its king: but their goods and their cattle you may take for yourselves: let a secret force be stationed to make a surprise attack on the town from the back.
 και ποιήσεις τὴν γαὶ ὃν τρόπον ἐποίησας τὴν ιεριχω καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τὴν προνομήν τῶν κτηνῶν προνομεύσεις σεαυτῷ κατάστησον δὲ σεαυτῷ ἐνέδρα τῆ πόλει εἰς τὰ ὀπίσω
- 3 Toen maakte zich Jozua op, en al het krijgsvolk, om op te trekken naar Ai. En Jozua verkoos dertig duizend mannen, strijdbare helden, en hij zond hen bij nacht uit, So Joshua and the fighting-men got ready to go up against Ai; and Joshua took thirty thousand men of war, and sent them out by night.
 και ἀνέστη ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστῆς ὥστε ἀναβῆναι εἰς γαὶ ἐπέλεξεν δὲ ἰησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατοὺς ἐν ἰσχύι καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός
- 4 En gebood hun, zeggende: Ziet toe, gijlieden zult der stad lagen leggen van achter de stad; houdt u niet zeer verre van de stad, en weest gij allen bereid.
 And he gave them their orders, saying, Go and take up your position secretly at the back of the town: do not go very far away, and let all of you be ready:
 και ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων ὅμεις ἐνεδρεύσατε ὀπίσω τῆς πόλεως μὴ μακρὰν γίνεσθε ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἔσεσθε πάντες ἔτοιμοι
- 5 Ik nu, en al het volk, dat bij mij is, zullen tot de stad naderen; en het zal geschieden, wanneer zij ons tegemoet zullen uitgaan, gelijk als in het eerst, zo zullen wij voorhun aangezicht vlieden.
 And I and all the people with me will come near the town, and when they come out against us as they did before, we will go in flight from them;
 και ἐγὼ καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ προσάξομεν πρὸς τὴν πόλιν καὶ ἔσται ὡς ἂν ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦντες γαὶ εἰς συνάντησιν ἡμῖν καθάπερ καὶ πρόην καὶ φευζόμεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν
- 6 Laat hen dan uitkomen achter ons, totdat wij hen van de stad aftrekken; want zij zullen zeggen: Zij vlieden voor onze aangezichten, gelijk als in het eerst; zo zullen wij vlieden voor hun aangezichten.
 And they will come out after us, till we have got them away from the town; for they will say, They have gone in flight from us as before; so we will go in flight before them;
 και ὡς ἂν ἐξέλθωσιν ὀπίσω ἡμῶν ἀποσπάσομεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἐροῦσιν φεύγουσιν οὗτοι ἀπὸ προσώπου ἡμῶν ὃν τρόπον καὶ ἔμπροσθεν
- 7 Dan zult gijlieden opstaan uit de achterlage, en gij zult de stad innemen; want de HEERE, uw God, zal ze in uw hand geven.
 Then you will get up from your secret position and take the town, for the Lord your God will give it up into your hands.
 ὅμεις δὲ ἐξαναστήσεσθε ἐκ τῆς ἐνέδρας καὶ πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν
- 8 En het zal geschieden, wanneer gij de stad ingenomen hebt, zo zult gij de stad met vuur aansteken; naar het woord des HEEREN zult gijlieden doen; ziet, ik heb hetulieden geboden.
 And when you have taken the town, put fire to it, as the Lord has said: see, I have given you your orders.
 κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσετε ἰδοὺ ἐντέταλμαι ὑμῖν
- 9 Alzo zond Jozua hen heen, en zij gingen naar de achterlage, en zij bleven tussen Beth-El en tussen Ai, tegen het westen van Ai; maar Jozua overnachtte dien nachtin het midden des volks.
 So Joshua sent them out: and they took up a secret position between Beth-el and Ai, on the west side of Ai: but Joshua kept with the people that night.
 και ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἰησοῦς καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἐνέδραν καὶ ἐνεκάθισαν ἀνὰ μέσον βαιθηλ καὶ ἀνὰ μέσον γαὶ ἀπὸ θαλάσσης τῆς γαὶ
- 10 En Jozua maakte zich des morgens vroeg op, en hij monsterde het volk; en hij trok op, hij en de oudsten van Israel, voor het aangezicht des volks, naar Ai.
 And early in the morning Joshua got up, and put the people in order, and he and the chiefs of Israel went up before the people to Ai.
 και ὀρθρίας ἰησοῦς τὸ πρωὶ ἐπεσκέψατο τὸν λαόν καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ ἐπὶ γαὶ
- 11 Ook trok al het krijgsvolk op, dat bij hem was; en zij naderden en kwamen tegenover de stad, en zij legerden zich tegen het noorden van Ai; en er was een daltussen hem en tussen Ai.
 And all the fighting-men who were with him went up and came near the town, and took up a position on the north side of Ai facing the town, with a valley between him and the town.
 και πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστῆς μετ' αὐτοῦ ἀνέβησαν καὶ πορευόμενοι ἦλθον ἐξ ἐναντίας τῆς πόλεως ἀπ' ἀνατολῶν

- 12 Hij nam ook omtrent vijf duizend man, en hij stelde hen tot een achterlage tussen Beth-El en tussen Ai, aan het westen der stad.
And taking about five thousand men, he put them in position for a surprise attack on the west side of Ai, between Beth-el and Ai.
καὶ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης
- 14 En het geschiedde, toen de koning van Ai dat zag, zo haastten zij en maakten zich vroeg op, en de mannen der stad kwamen uit, Israel tegemoet, ten strijde, hij en al zijn volk, ter bestemder tijd, voor het vlakke veld; want hij wist niet, dat hem iemand een achterlage legde van achter de stad.
Now when the king of Ai saw it, he got up quickly and went out to war against Israel, he and all his people, to the slope going down to the valley; but he had no idea that a secret force was waiting at the back of the town.
καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν βασιλεὺς γαὶ ἔσπευσεν καὶ ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ ἔστιν ὀπίσω τῆς πόλεως
- 15 Jozua dan, en gans Israel, werd geslagen voor hun aangezichten; en zij vloden door den weg der woestijn.
Then Joshua and all Israel, acting as if they were overcome before them, went in flight by way of the waste land.
καὶ εἶδεν καὶ ἀνεχώρησεν ἰησοῦς καὶ ἰσραηλ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν
- 16 Daarom werd samengeropen al het volk, dat in de stad was, om hen na te jagen; en zij joegen Jozua na, en werden van de stad afgetrokken.
And all the people in Ai came together to go after them; and they went after Joshua, moving away from the town.
καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν ἰσραηλ καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς πόλεως
- 17 En er werd niet een man overgelaten, in Ai, noch Beth-El, die niet uittrokken, Israel na; en zij lieten de stad openstaan, en joegen Israel achterna.
There was not a man in Ai and Beth-el who did not go out after Israel; and the town was open and unwatched while they went after Israel.
οὐ κατελείφθη οὐθεὶς ἐν τῇ γαὶ ὅς οὐ κατεδίωξεν ὀπίσω ἰσραηλ καὶ κατέλιπον τὴν πόλιν ἀνεφγμένην καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω ἰσραηλ
- 18 Toen sprak de HEERE tot Jozua: Streck de spies uit, die in uw hand is, naar Ai, want Ik zal hen in uw hand geven. Toen strekte Jozua de spies, die in zijn hand was, naar de stad aan.
And the Lord said to Joshua, Let your spear be stretched out against Ai; for I will give it into your hands. So Joshua took up his spear, stretching it out in the direction of the town.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν ἔκτεινον τὴν χειρὰ σου ἐν τῷ γαίῳ τῷ ἐν τῇ χειρὶ σου ἐπὶ τὴν πόλιν εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτήν καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξαναστήσονται ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν καὶ ἐξέτεινεν ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὸν γαῖσον ἐπὶ τὴν πόλιν
- 19 Toen rees de achterlage haastelijk op van haar plaats, en zij liepen toe, met dat hij zijn hand uitgestrekt had, en kwamen aan de stad, en zij namen ze in, en zijhaastten zich, en staken de stad aan met vuur.
Then the secret force came quickly from their place, and running forward when they saw his hand stretched out, went into the town and took it, and put fire to it straight away.
καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν καὶ ἐξήλθοσαν ὅτε ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα καὶ ἤλθοσαν ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ κατελάβοντο αὐτήν καὶ σπεύσαντες ἐνέπρησαν τὴν πόλιν ἐν πυρὶ
- 20 Als de mannen van Ai zich achterom keerden, zo zagen zij, en ziet, de rook der stad ging op naar den hemel; en zij hadden geen ruimte, om herwaarts of derwaartste vlieden; want het volk, dat naar de woestijn vluchtte, keerde zich tegen degenen, die hen najoegen.
Then the men of Ai, looking back, saw the smoke of the town going up to heaven, and were unable to go this way or that: and the people who had gone in flight to the waste land were turned back on those who were coming after them.
καὶ περιβλέψαντες οἱ κάτοικοι γαὶ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐθεώρουν καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν καὶ οὐκέτι εἶχον ποῦ φύγωσιν ὧδε ἢ ὧδε
- 21 En Jozua en gans Israel, ziende, dat de achterlage de stad ingenomen had, en dat de rook der stad opging, zo keerden zij zich om, en sloegen de mannen van Ai.
And when Joshua and all Israel saw that the town had been taken by the surprise attack, and that the smoke of the town had gone up, turning round they overcame the men of Ai.
καὶ ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραηλ εἶδον ὅτι ἔλαβον τὰ ἔνεδρα τὴν πόλιν καὶ ὅτι ἀνέβη ὁ καπνὸς τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν καὶ μεταβαλόμενοι ἐπάταξαν τοὺς ἄνδρας τῆς γαὶ
- 22 Ook kwamen die uit de stad hun tegemoet, zodat zij in het midden der Israelieten waren, deze van hier en gene van daar; en zij sloegen hen, totdat geen overige onder hen overbleef, noch die ontkwam.
Then the other force came out of the town against them, so that they were being attacked on this side and on that: and Israel overcame them and let not one of them get away with his life.
καὶ οὗτοι ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν καὶ ἐγενήθησαν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς οὗτοι ἐντεῦθεν καὶ οὗτοι ἐντεῦθεν καὶ ἐπάταξαν ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσωσμένον καὶ διαπεφυγόντα
- 23 Doch den koning van Ai grepen zij levend, en zij brachten hem tot Jozua.
But the king of Ai they made prisoner, and took him to Joshua.
καὶ τὸν βασιλέα τῆς γαὶ συνέλαβον ζῶντα καὶ προσήγαγον αὐτὸν πρὸς ἰησοῦν

- 24 En het geschiedde, toen de Israelieten een einde gemaakt hadden van al de inwoners van Ai te doden, op het veld, in de woestijn, in dewelke zij hen nagejaagd hadden, en dat zij allen door de scherpte des zwaards gevallen waren, totdat zij allen vernield waren; zo keerde zich gans Israel naar Ai, en zij sloegen ze met descherpte des zwaards.
Then, after the destruction of all the people of Ai in the field and in the waste land where they went after them, and when all the people had been put to death without mercy, all Israel went back to Ai, and put to death all who were in it without mercy.
καὶ ὡς ἐπαύσαντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀποκτείνοντες πάντας τοὺς ἐν τῇ γαίᾳ τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις καὶ ἐν τῷ ὄρει ἐπὶ τῆς καταβάσεως οὗ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς εἰς τέλος καὶ ἀπέστρεψεν ἰησοῦς εἰς γαίαν καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας
- 25 En het geschiedde, dat allen, die te dien dage vielen, zo mannen als vrouwen, waren twaalf duizend, al te zamen lieden van Ai.
On that day twelve thousand were put to death, men and women, all the people of Ai.
καὶ ἐγενήθησαν οἱ πεσόντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ ἕως γυναικῶν δώδεκα χιλιάδες πάντας τοὺς κατοικοῦντας γαίαν
- 27 Alleenlijk roofden de Israelieten voor zichzelf het vee en den buit derzelver stad, naar het woord des HEEREN, dat Hij Jozua geboden had.
But the cattle and the goods from that town, Israel took for themselves, as the Lord had given orders to Joshua.
πλὴν τῶν κτηνῶν καὶ τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ πόλει πάντα ἃ ἐπρονόμεισαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κατὰ πρόσταγμα κυρίου ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ ἰησοῦ
- 28 Jozua nu verbrandde Ai, en hij stelde haar tot een eeuwig hoop, ter verwoesting, tot op dezen dag.
So Joshua gave Ai to the flames, and made it a waste mass of stones for ever, as it is to this day.
καὶ ἐνεπύρισεν ἰησοῦς τὴν πόλιν ἐν πυρὶ χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα ἔθηκεν αὐτὴν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 29 En den koning van Ai hing hij aan een hout, tot aan den avondstond; en omtrent den ondergang der zon gebood Jozua, dat men zijn dood lichaam van het houtafname; en zij wierpen het aan de deur der stadspoort, en richtten daarop een groten steenhoop, zijnde tot op dezen dag.
And he put the king of Ai to death, hanging him on a tree till evening; and when the sun went down, Joshua gave them orders to take his body down from the tree, and put it in the public place of the town, covering it with a great mass of stones, which is there to this day.
καὶ τὸν βασιλέα τῆς γαίᾳ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου καὶ ἦν ἐπὶ τοῦ ξύλου ἕως ἑσπέρας καὶ ἐπιδύοντος τοῦ ἡλίου συνέταξεν ἰησοῦς καὶ καθείλωσαν αὐτοῦ τὸ σῶμα ἀπὸ τοῦ ξύλου καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸν βόθρον καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 1 En het geschiedde, toen dit hoorden al de koningen, die aan deze zijde van de Jordaan waren, op het gebergte, en in de laagte, en aan alle havens der grote zee, tegenover den Libanon: de Hethieten, en de Amorieten, de Kanaanieten, de Ferezieten, de Hevieten, en de Jebusieten;
Now on hearing the news of these things, all the kings on the west side of Jordan, in the hill-country and the lowlands and by the Great Sea in front of Lebanon, the Hittites and the Amorites, the Canaanites, the Perizzites, the Hivites, and the Jebusites,
ὡς δ' ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν αμορραίων οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου οἱ ἐν τῇ ὄρεινῃ καὶ οἱ ἐν τῇ πεδινῇ καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ παραλίᾳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης καὶ οἱ πρὸς τῷ ἀντιλίβανῳ καὶ οἱ χετταῖοι καὶ οἱ χανααναῖοι καὶ οἱ φερεζαῖοι καὶ οἱ εβυαῖοι καὶ οἱ αμορραῖοι καὶ οἱ γεργεσαῖοι καὶ οἱ ιεβουσαῖοι
- 2 Zo vergaderden zij zich samen, om tegen Jozua en tegen Israel te krijgen, eenmoediglijk.
Came together with one purpose, to make war against Joshua and Israel.
συνήλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκπολεμήσαι ἰησοῦν καὶ ἰσραὴλ ἅμα πάντες [2α] τότε ᾠκοδόμησεν ἰησοῦς θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ ἰσραὴλ ἐν ὄρει γαιβαλ [2β] καθότι ἐνετείλατο μουσῆς ὁ θεράπων κυρίου τοῦ υἱοῦ ἰσραὴλ καθὰ γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ μουσῆ ἰσραὴλ ὀλοκλήρων ἐφ' οὗ οὐκ ἐπεβλήθη σίδηρος καὶ ἀνεβίβασεν ἐκεῖ ὀλοκαυτώματα κυρίῳ καὶ θυσίαν σωτηρίου [2ξ] καὶ ἔγραψεν ἰησοῦς ἐπὶ τῶν λίθων τὸ δευτερονόμιον νόμον μουσῆ ὃν ἔγραψεν ἐνώπιον υἱῶν ἰσραὴλ [2δ] καὶ πᾶς ἰσραὴλ καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν καὶ οἱ δικασταὶ καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν παρεπορεύοντο ἔνθεν καὶ ἐνθεν τῆς κιβωτοῦ ἀπέναντι καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λεῦϊται ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ αὐτόχθων οἱ ἦσαν ἡμισυ πλησίον ὄρους γαριζίν καὶ οἱ ἦσαν ἡμισυ πλησίον ὄρους γαιβαλ καθότι ἐνετείλατο μουσῆς ὁ θεράπων κυρίου εὐλογήσαι τὸν λαὸν ἐν πρώτοις [2ε] καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως ἀνέγνω ἰησοῦς πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου τὰς εὐλογίας καὶ τὰς καταράσας κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ μουσῆ [2φ] οὐκ ἦν ῥῆμα ἀπὸ πάντων ὃν ἐνετείλατο μουσῆς τῷ ἰησοῦ ὁ οὐκ ἀνέγνω ἰησοῦς εἰς τὰ ὅσα πάσης ἐκκλησίας υἱῶν ἰσραὴλ τοῖς ἀνδράσιν καὶ ταῖς γυναῖξιν καὶ τοῖς παιδίοις καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσπορευομένοις τῷ ἰσραὴλ
- 3 Als de inwoners te Gibeon hoorden, wat Jozua met Jericho en met Ai gedaan had,
And the men of Gibeon, hearing what Joshua had done to Jericho and Ai,
καὶ οἱ κατοικοῦντες γαιβαὼν ἤκουσαν πάντα ὅσα ἐποίησεν κύριος τῇ ἱεριχώ καὶ τῇ γαίᾳ
- 4 Zo handelden zij ook arglistiglijk, en gingen heen, en veinsden zich gezanten te zijn, en zij namen oude zakken op hun ezels, en oude en gescheurde, ensamengebonden lederen wijnzakken;
Acting with deceit, got food together as if for a long journey; and took old food-bags for their asses, and old and cracked wine-skins kept together with cord;
καὶ ἐποίησαν καὶ γε αὐτοὶ μετὰ πανουργίας καὶ ἐλθόντες ἐπεσιτίσαντο καὶ ἠτοιμάσαντο καὶ λαβόντες σάκκους παλαιοὺς ἐπὶ τῶν ὄνων αὐτῶν καὶ ἀσκούς οἴνου παλαιοὺς καὶ κατερρωγώτας ἀποδεδεμένους

- 5 Ook oude en bevelkte schoenen aan hun voeten, en zij hadden oude klederen aan, en al het brood, dat zij op hun reize hadden, was droog en beschimmeld.
And put old stitched-up shoes on their feet, and old clothing on their backs; and all the food they had with them was dry and broken up.
 και τὰ κοῦλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν παλαιὰ καὶ καταπεπελματομένα ἐν τοῖς ποσίν αὐτῶν καὶ τὰ ἰμάτια αὐτῶν πεπαλαιωμένα ἐπάνω αὐτῶν καὶ ὁ ἄρτος αὐτῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ οὗ ξηρὸς καὶ εὐρωτιῶν καὶ βεβρωμένος
- 6 En zij gingen tot Jozua in het leger te Gilgal, en zij zeiden tot hem en tot de mannen van Israel: Wij zijn gekomen uit een ver land, zo maakt nu een verbond met ons.
And they came to Joshua to the tent-circle at Gilgal, and said to him and to the men of Israel, We have come from a far country: so now make an agreement with us.
 και ἤλθοσαν πρὸς ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἰσραηλ εἰς γαλγαλα καὶ εἶπαν πρὸς ἰησοῦν καὶ ἰσραηλ ἐκ γῆς μακρόθεν ἤκαμεν καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην
- 7 Toen zeiden de mannen van Israel tot de Hevieten: Misschien woont gijlieden in het midden van ons, hoe zullen wij dan een verbond met u maken?
And the men of Israel said to the Hivites, It may be that you are living among us; how then may we make an agreement with you?
 και εἶπαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς τὸν χορραῖον ὄρα μὴ ἐν ἐμοὶ κατοικεῖς καὶ πῶς σοι διαθῶμαι διαθήκην
- 8 Zij dan zeiden tot Jozua: Wij zijn uw knechten. Toen zeide Jozua tot hen: Wie zijt gijlieden, en van waar komt gij?
And they said to Joshua, We are your servants. Then Joshua said to them, Who are you and where do you come from?
 και εἶπαν πρὸς ἰησοῦν οἰκέται σου ἐσμεν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἰησοῦς πόθεν ἐστὲ καὶ πόθεν παραγεγόνατε
- 9 Zij nu zeiden tot hem: Uw knechten zijn uit een zeer ver land gekomen, om den Naam des HEEREN, uws Gods; want wij hebben Zijn gerucht gehoord, en alles wat Hij in Egypte gedaan heeft;
And they said to him, Your servants have come from a very far country, because of the name of the Lord your God: for the story of his great name, and of all he did in Egypt has come to our ears,
 και εἶπαν ἐκ γῆς μακρόθεν σφόδρα ἤκασιν οἱ παῖδες σου ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἀκηκόαμεν γὰρ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ὅσα ἐποίησεν ἐν αἰγύπτῳ
- 10 En alles wat Hij gedaan heeft aan de twee koningen der Amorieten die aan gene zijde van de Jordaan waren, Sihon, den koning van Hesbon, en Og, den koning van Bazan, die te Ashtaroth woonde.
And what he did to the two kings of the Amorites east of Jordan, to Sihon, king of Heshbon, and to Og, king of Bashan, at Ashtaroth.
 και ὅσα ἐποίησεν τοῖς βασιλευσίν τῶν αμορραίων οἱ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου τῷ σῆων βασιλεῖ εσεβον καὶ τῷ οἰ βασιλεῖ τῆς βασαν ὃς κατόκει ἐν ασταρωθ καὶ ἐν εδραῖν
- 11 Daarom spraken tot ons onze oudsten, en al de inwoners onzes lands, zeggende: Neemt reiskost met u in uw handen op de reize, en gaat hun tegemoet, en zegt tothen: Wij zijn ulieder knechten, zo maakt nu een verbond met ons.
So the responsible men and all the people of our country said to us, Take food with you for the journey and go to them, and say to them, We are your servants: so now make an agreement with us.
 και ἀκούσαντες εἶπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι ἡμῶν καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἡμῶν λέγοντες λάβετε ἑαυτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδὸν καὶ πορευθήτε εἰς συνάντησιν αὐτῶν καὶ ἐρεῖτε πρὸς αὐτοὺς οἰκέται σου ἐσμεν καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην
- 12 Dit ons brood hebben wij warm tot onzen teerkost uit onze huizen genomen, ten dage, toen wij uittogen om tot ulieden te reizen; maar ziet, nu is het droog, en het isbeschimmeld;
This bread which we have with us for our food, we took warm and new from our houses when starting on our journey to you; but now see, it has become dry and broken up.
 οὗτοι οἱ ἄρτοι θερμοὺς ἐφωδιάσθημεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐξήλθομεν παραγενέσθαι πρὸς ὑμᾶς νῦν δὲ ἐξηράνθησαν καὶ γεγόνασιν βεβρωμένοι
- 13 En deze lederen wijnzakken, die wij gevuld hebben, waren nieuw, maar ziet, zij zijn gescheurd; en deze onze klederen, en onze schoenen zijn oud geworden, vanwege deze zeer lange reis.
And these wine-skins were new when we put the wine in them, and now they are cracked as you see; and our clothing and our shoes have become old because of our very long journey here.
 και οὗτοι οἱ ἄσκοι τοῦ οἴνου οὗς ἐπλήσαμεν καινούς καὶ οὗτοι ἐρρώγασιν καὶ τὰ ἰμάτια ἡμῶν καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν πεπαλαίωται ἀπὸ τῆς πολλῆς ὁδοῦ σφόδρα
- 14 Toen namen de mannen van hun reiskost; en zij vraagden het den mond des HEEREN niet.
And the men took some of their food, without requesting directions from the Lord.
 και ἔλαβον οἱ ἄρχοντες τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν καὶ κύριον οὐκ ἐπηρώτησαν
- 15 En Jozua maakte vrede met hen, en hij maakte een verbond met hen, dat hij hen bij het leven behouden zoude; en de oversten der vergadering zwoeren hun.
So Joshua made peace with them, and made an agreement with them that they were not to be put to death: and the chiefs of the people took an oath to them.
 και ἐποίησεν ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην καὶ διέθετο πρὸς αὐτοὺς διαθήκην τοῦ διασώσαι αὐτούς καὶ ὤμοσαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς
- 16 En het geschiedde ten einde van drie dagen, nadat zij het verbond met hen gemaakt hadden, zo hoorden zij, dat zij hun naburen waren, en dat zij in het midden van hen waren wonende.
Now three days after, when they had made this agreement with them, they had word that these men were their neighbours, living near them.
 και ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὸ διαθέσθαι πρὸς αὐτοὺς διαθήκην ἤκουσαν ὅτι ἐγγύθεν αὐτῶν εἰσιν καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς κατοικοῦσιν
- 17 Want toen de kinderen Israels voorttogen, zo kwamen zij ten derden dage aan hun steden; hun steden nu waren Gibeon, en Chefira, en Beeroth, en Kirjath-Jearim.
And the children of Israel went forward on their journey, and on the third day came to their towns. Now their towns were Gibeon and Chephirah and Beeroth and Kiriath-jearim.
 και ἀπῆραν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ ἤλθον εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν αἱ δὲ πόλεις αὐτῶν γαβων καὶ κεφίρα καὶ βηρωθ καὶ πόλις ἱαρὶν

- 18 En de kinderen Israels sloegen ze niet, omdat de oversten der vergadering hun gezworen hadden bij den HEERE, den God Israels; daarom murmureerde de gansevergadering tegen de oversten.
And the children of Israel did not put them to death, because the chiefs of the people had taken an oath to them by the Lord, the God of Israel. And all the people made an outcry against the chiefs.
 και οὐκ ἐμαχέσαντο αὐτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ὅτι ὄμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ ἄρχοντες κύριον τὸν θεὸν ἰσραηλ καὶ διεγόγγυσαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τοῖς ἄρχουσιν
- 19 Toen zeiden al de oversten tot de ganse vergadering: Wij hebben hun gezworen bij den HEERE, den God Israels; daarom kunnen wij hen niet aantasten.
But all the chiefs said to the people, We have taken an oath to them by the Lord, the God of Israel, and so we may not put our hands on them.
 και εἶπαν οἱ ἄρχοντες πάσῃ τῇ συναγωγῇ ἡμεῖς ὠμόσαμεν αὐτοῖς κύριον τὸν θεὸν ἰσραηλ καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἄσασθαι αὐτῶν
- 20 Dit zullen wij hun doen, dat wij hen bij het leven behouden, opdat geen grote toorn over ons zij, om des eeds wil, dien wij hun gezworen hebben.
This is what we will do to them: we will not put them to death, for fear that wrath may come on us because of our oath to them.
 τοῦτο ποιήσομεν ζωγρησάμενοι αὐτούς καὶ περιποιησόμεθα αὐτούς καὶ οὐκ ἔσται καθ' ἡμῶν ὀργὴ διὰ τὸν ὄρκον ὃν ὠμόσαμεν αὐτοῖς
- 21 Verder zeiden de oversten tot hen: Laat hen leven, en laat ze houthouwers en waterputters zijn der ganse vergadering, gelijk de oversten tot hen gezegd hebben.
Keep them living, and let them be servants, cutting wood and getting water for all the people. And all the people did as the chiefs had said to them.
 ζήσονται καὶ ἔσονται ξυλοκόποι καὶ ὕδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες
- 22 En Jozua riep hen, en sprak tot hen, zeggende: Waarom hebt gijlieden ons bedrogen, zeggende: Wij zijn zeer verre van ulieden gezeten, daar gij in het midden van ons zijt wonende?
Then Joshua sent for them, and said to them, Why have you been false to us, saying, We are very far from you, when you are living among us?
 και συνεκάλεσεν αὐτούς ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς διὰ τί παρελογίσασθέ με λέγοντες μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἔσμεν σφόδρα ὑμεῖς δὲ ἐγγύριοι ἐστε τῶν κατοικούντων ἐν ἡμῖν
- 23 Nu dan, vervloekt zijt gijlieden! en onder ulieden zullen niet afgesneden worden knechten, noch houthouwers, noch waterputters ten huize mijns Gods.
Now because of this you are cursed, and you will for ever be our servants, cutting wood and getting water for the house of my God.
 και νῦν ἐπικατάρατοί ἐστε οὐ μὴ ἐκλίπη ἐξ ὑμῶν δοῦλος οὐδὲ ξυλοκόπος ἐμοὶ καὶ τῷ θεῷ μου
- 24 Zij dan antwoordden Jozua, en zeiden: Dewijl het aan uw knechten zekerlijk was te kennen gegeven, dat de HEERE, uw God, Zijn knecht Mozes geboden heeft, dat Hij ulieden al dit land geven, en al de inwoners des lands voor ulieder aangezicht verdelden zoude, zo vreesden wij onzes levens zeer voor ulieder aangezichten; daarom hebben wij deze zaak gedaan.
And, answering Joshua, they said, Because it came to the ears of your servants that the Lord your God had given orders to his servant Moses to give you all this land, and to send destruction on all the people living in it, because of you; so, fearing greatly for our lives because of you, we have done this.
 και ἀπεκρίθησαν τῷ ἰησοῦ λέγοντες ἀνηγγέλη ἡμῖν ὅσα συνέταξεν κύριος ὁ θεός σου μουσῆ τῷ παιδὶ αὐτοῦ δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐξολεθρεῦσαι ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἐφοβήθημεν σφόδρα περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο
- 25 En nu, zie, wij zijn in uw hand; doe, gelijk het goed en gelijk het recht is in uw ogen ons te doen.
And now we are in your hands: do to us whatever seems good and right to you.
 και νῦν ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριοι ὑμῖν ὡς ἀρέσκει ὑμῖν καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν ποιήσατε ἡμῖν
- 26 Zo deed hij hun also, en hij verlost hen van de hand der kinderen Israels, dat zij hen niet dood sloegen.
So he kept them safe from the children of Israel, and did not let them be put to death.
 και ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως καὶ ἐξείλατο αὐτούς ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρῶν υἱῶν ἰσραηλ καὶ οὐκ ἀνείλον αὐτούς
- 27 Alzo gaf Jozua hen over ten zelve dage tot houthouwers en waterputters der vergadering, en dat tot het altaar des HEEREN, tot dezen dag toe, aan de plaats, die Hij verkiezen zoude.
And that day Joshua made them servants, cutting wood and getting water for the people and for the altar of the Lord, in the place marked out by him, to this day.
 και κατέστησεν αὐτούς ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους καὶ ὕδροφόρους πάσῃ τῇ συναγωγῇ καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ θεοῦ διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες γαβαων ξυλοκόποι καὶ ὕδροφόροι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θεοῦ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ εἰς τὸν τόπον ὃν ἐὰν ἐκλέξηται κύριος
- 1 Het geschiedde nu, toen Adoni-Zedek, de koning van Jeruzalem, gehoord had, dat Jozua Ai ingenomen, en haar verbannen had, en aan Ai en haar koning alzogedaan had, gelijk als hij aan Jericho en haar koning gedaan had; en dat de inwoners van Gibeon vrede met Israel gemaakt hadden, en in derzelve midden waren;
Now when it came to the ears of Adoni-zedek, king of Jerusalem, that Joshua had taken Ai, and had given it up to the curse (for as he had done to Jericho and its king, so he had done to Ai and its king); and that the people of Gibeon had made peace with Israel and were living among them;
 ὡς δὲ ἤκουσεν ἀδωνιβεζεκ βασιλεὺς ἱερουσαλημ ὅτι ἔλαβεν ἰησοῦς τὴν γαίαν καὶ ἐξολέθρευσεν αὐτήν ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν ἱεριχώ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς οὕτως ἐποίησαν τὴν γαίαν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ ὅτι αὐτομόλησαν οἱ κατοικοῦντες γαβαων πρὸς ἰησοῦν καὶ πρὸς ἰσραηλ.
- 2 Zo vreesden zij zeer; want Gibeon was een grote stad, als een der koninklijke steden; ja, zij was groter dan Ai, en al haar mannen waren sterk.
He was in great fear, because Gibeon was a great town, like one of the king's towns, greater than Ai, and all the men in it were men of war.
 και ἐφοβήθησαν ἐν αὐτοῖς σφόδρα ἦδει γὰρ ὅτι μεγάλη πόλις γαβαων ὡσεὶ μία τῶν μητροπόλεων καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί

- 3 Daaron zond Adoni-Zedek, koning van Jeruzalem, tot Hoham, den koning van Hebron, en tot Pir-Am, den koning van Jarmuth, en tot Jafia, den koning van Lachis, en tot Debir, den koning van Eglon, zeggende:
 So Adoni-zedek, king of Jerusalem, sent to Hoham, king of Hebron, and to Piram, king of Jarmuth, and to Japhia, king of Lachish, and to Debir, king of Eglon, saying,
 και ἀπέστειλεν αδονιβεζεκ βασιλεὺς ιερουσαλημ πρὸς αλαμ βασιλέα χεβρων και πρὸς φιδων βασιλέα ιεριμουθ και πρὸς ιεφθα βασιλέα λαχισ και πρὸς δαβιρ βασιλέα οδολλαμ λέγων
- 4 Komt op tot mij, en helpt mij, dat wij Gibeon slaan; omdat zij vrede gemaakt heeft met Jozua en met de kinderen Israels.
 Come up to me and give me help, and let us make an attack on Gibeon: for they have made peace with Joshua and the children of Israel.
 δεῦτε ἀνάβητε πρὸς με και βοηθήσατέ μοι και ἐκπολεμήσωμεν γαβαων αυτομόλησαν γὰρ πρὸς ιησοῦν και πρὸς τοὺς υἱοὺς ισραηλ
- 5 Toen werden verzameld en kwamen op, vijf koningen der Amorieten, de koning van Jeruzalem, de koning van Hebron, de koning van Jarmuth, de koning van Lachis, de koning van Eglon, zij en al hun legers; en zij belegerden Gibeon, en krijgden tegen haar.
 So the five kings of the Amorites, the king of Jerusalem, the king of Hebron, the king of Jarmuth, the king of Lachish, and the king of Eglon, were banded together, and went up with all their armies and took up their position before Gibeon and made war against it.
 και ἀνέβησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν ιεβουσαιων βασιλεὺς ιερουσαλημ και βασιλεὺς χεβρων και βασιλεὺς ιεριμουθ και βασιλεὺς λαχισ και βασιλεὺς οδολλαμ αυτοι και πᾶς ὁ λαὸς αὐτῶν και περιεκάθισαν τὴν γαβαων και ἐξεπολιόρκουν αὐτήν
- 6 De mannen nu van Gibeon zonden tot Jozua, in het leger van Gilgal, zeggende: Trek uw handen niet af van uw knechten, kom haastelijk tot ons op, en verlos ons, enhelp ons; want al de koningen der Amorieten, die op het gebergte wonen, hebben zich tegen ons vergaderd.
 And the men of Gibeon sent to Joshua to the tent-circle at Gilgal, saying, Be not slow to send help to your servants; come up quickly to our support and keep us safe: for all the kings of the Amorites from the hill-country have come together against us.
 και ἀπέστειλαν οἱ κατοικοῦντες γαβαων πρὸς ιησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν ισραηλ εἰς γαλγαλα λέγοντες μὴ ἐκλύσης τὰς χεῖράς σου ἀπὸ τῶν παιδῶν σου ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς τὸ τάχος και ἐξελοῦ ἡμᾶς και ἰβοήθησον ἡμῖν ὅτι συνηγμένοι εἰσὶν ἐφ' ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν αμορραίων οἱ κατοικοῦντες τὴν ὄρεινὴν
- 7 Toen toog Jozua op van Gilgal, hij en al het krijgsvolk met hem, en alle strijdbare helden.
 So Joshua went up from Gilgal with all his army and all his men of war.
 και ἀνέβη ιησοῦς ἐκ γαλγαλων αὐτὸς και πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ πᾶς δυνατὸς ἐν ισχύι
- 8 Want de HEERE had tot Jozua gezegd: Vrees u niet voor hen, want Ik heb ze in uw hand gegeven; niemand van hen zal voor uw aangezicht bestaan.
 And the Lord said to Joshua, Have no fear of them, for I have given them into your hands; they will all give way before you.
 και εἶπεν κύριος πρὸς ιησοῦν μὴ φοβηθῆς αὐτούς εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτούς οὐχ ὑπολειφθήσεται ἐξ αὐτῶν οὐθεὶς ἐνώπιον ὑμῶν
- 9 Alzo kwam Jozua snellijk tot hen; den gansen nacht over was hij van Gilgal opgetrokken.
 So Joshua, having come up from Gilgal all night, made a sudden attack on them.
 και ἐπιπαρεγένετο ἐπ' αὐτούς ιησοῦς ἄφνω ὅλην τὴν νύκτα εἰσεπορεύθη ἐκ γαλγαλων
- 10 En de HEERE verschrikte hen voor het aangezicht van Israel; en hij sloeg hen met een groten slag te Gibeon, en vervolgde hen op den weg, waar men naar Beth-horon opgaat, en sloeg hen tot Azeka en tot Makkeda toe.
 And the Lord made them full of fear before Israel, and they put great numbers of them to death at Gibeon, and went after them by the way going up to Beth-horon, driving them back to Azekah and Makkedah
 και ἐξέστησεν αὐτούς κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ισραηλ και συνέτριψεν αὐτούς κύριος σύντριψιν μεγάλην ἐν γαβαων και κατεδίωξαν αὐτούς ὁδὸν ἀναβάσεως ὠρωνιν και κατέκοπτον αὐτούς ἕως ἀζηκα και ἕως μακηδα
- 11 Het geschiedde nu, toen zij voor het aangezicht van Israel vluchtten, zijnde in den afgang van Beth-horon, zo wierp de HEERE grote stenen op hen van den hemel, tot Azeka toe, dat zij stierven; daar waren er meer, die van de hagestenen stierven, dan die de kinderen Israels met het zwaard doodden.
 And in their flight before Israel, on the way down from Beth-horon, the Lord sent down great stones from heaven on them all the way to Azekah, causing their death: those whose death was caused by the stones were more than those whom the children of Israel put to death with the sword.
 ἐν τῷ δὲ φεύγειν αὐτούς ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ισραηλ ἐπὶ τῆς καταβάσεως ὠρωνιν και κύριος ἐπέριψεν αὐτοῖς λίθους χαλάζης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἀζηκα και ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες διὰ τὸς λίθους τῆς χαλάζης ἢ οὓς ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ ισραηλ μαχαίρα ἐν τῷ πολέμῳ
- 12 Toen sprak Jozua tot den HEERE, ten dage als de HEERE de Amorieten voor het aangezicht de kinderen Israels overgaf, en zeide voor de ogen der Israelieten: Zon, sta stil te Gibeon, en gij, maan, in het dal van Ajalon!
 It was on the day when the Lord gave up the Amorites into the hands of the children of Israel that Joshua said to the Lord, before the eyes of Israel, Sun, be at rest over Gibeon; and you, O moon, in the valley of Ajalon.
 τότε ἐλάλησεν ιησοῦς πρὸς κύριον ἧ ἡμέρα παρέδωκεν ὁ θεὸς τὸν αμορραῖον ὑποχείριον ισραηλ ἡνῖκα συνέτριψεν αὐτούς ἐν γαβαων και συνετρίβησαν ἀπὸ προσώπου υἱῶν ισραηλ και εἶπεν ιησοῦς στήτω ὁ ἥλιος κατὰ γαβαων και ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα αιλων

- 13 En de zon stond stil, en de maan bleef staan, totdat zich het volk aan zijn vijanden gewroken had. Is dit niet geschreven in het boek des oprechten? De zon nu stond stil in het midden des hemels, en haastte niet onder te gaan omtrent een volkomen dag.
And the sun was at rest and the moon kept its place till the nation had given punishment to their attackers. (Is it not recorded in the book of Jashar?) So the sun kept its place in the middle of the heavens, and was waiting, and did not go down, for the space of a day.
καὶ ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει ἕως ἡμῦνато ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν καὶ ἔστη ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ οὐ προεπορεύετο εἰς δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μᾶς
- 14 En er was geen dag aan dezen gelijk, voor hem noch na hem, dat de HEERE de stem eens mans alzo verhoorde; want de HEERE streed voor Israel.
And there was no day like that, before it or after it, when the Lord gave ear to the voice of a man; for the Lord was fighting for Israel.
καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον οὐδὲ τὸ ἔσχατον ὥστε ἐπακοῦσαι θεὸν ἀνθρώπου ὅτι κύριος συνεπολέμησεν τῷ Ἰσραηλ.
- 16 Maar die vijf koningen waren gevloeden, en hadden zich verborgen in de spelonk bij Makkeda.
But these five kings went in flight secretly to a hole in the rock at Makkedah.
καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὗτοι καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ἐν μακκηδα
- 17 En aan Jozua werd gebodschapt, mits te zeggen: Die vijf koningen zijn gevonden, verborgen in de spelonk bij Makkeda.
And word was given to Joshua that the five kings had been taken in a hole in the rock at Makkedah.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰησοῦ λέγοντες εὕρηται οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ ἐν μακκηδα
- 18 Zo zeide Jozua: Wentelt grote stenen voor den mond der spelonk, en stelt mannen daarvoor om hen te bewaren.
And Joshua said, Let great stones be rolled against the mouth of the hole, and let men keep watch by it:
καὶ εἶπεν Ἰησοῦς κυλίσατε λίθους ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου καὶ καταστήσατε ἄνδρας φυλάσσειν ἐπ' αὐτούς
- 19 Maar staat gijlieden niet stil, jaagt uw vijanden achterna, en slaat hen in den staart; laat hen in hun steden niet komen; want de HEERE, uw God, heeft ze in uw hand gegeven.
But do you, without waiting, go after their army, attacking them from the back; do not let them get into their towns, for the Lord your God has given them into your hands.
ὁμεῖς δὲ μὴ ἐστήκατε καταδιώκοντες ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν καὶ καταλάβετε τὴν οὐραγίαν αὐτῶν καὶ μὴ ἀφήτε εἰσελθεῖν εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν παρέδωκεν γὰρ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν
- 20 En het geschiedde, toen Jozua en de kinderen Israels geeindigd hadden hen met een zeer groten slag te slaan, totdat zij vernield waren, en dat de overgeblevenen, die van hen overgebleven waren, in de vaste steden gekomen waren;
Now when Joshua and the children of Israel had come to the end of their war of complete destruction, and had put to death all but a small band who had got safely into the walled towns,
καὶ ἐγένετο ὡς κατέπαυσεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς υἱὸς Ἰσραηλ κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἕως εἰς τέλος καὶ οἱ διασφωζόμενοι διεσώθησαν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς
- 21 Zo keerde al het volk tot Jozua in het leger, bij Makkeda, in vrede; niemand had zijn tong tegen de kinderen Israels geroerd.
All the people went back to Joshua to the tent-circle at Makkedah in peace: and no one said a word against the children of Israel.
καὶ ἀπεστράφη πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Ἰησοῦν εἰς μακκηδα ὑγιεῖς καὶ οὐκ ἔγρυξεν οὐθεὶς τῶν υἱῶν Ἰσραηλ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ
- 22 Daarna zeide Jozua: Opent den mond der spelonk, en brengt tot mij uit die vijf koningen, uit die spelonk.
Then Joshua said, Take away the stones from the mouth of the hole in the rock, and make those five kings come out to me.
καὶ εἶπεν Ἰησοῦς ἀνοιξατε τὸ σπήλαιον καὶ ἐξαγάγετε τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους ἐκ τοῦ σπηλαίου
- 23 Zij nu deden alzo, en brachten tot hem uit die vijf koningen, uit de spelonk: den koning van Jeruzalem, den koning van Hebron, den koning van Jarmuth, den koning van Lachis, den koning van Eglon.
And they did so, and made those five kings come out of the hole to him, the king of Jerusalem, the king of Hebron, the king of Jarmuth, the king of Lachish, and the king of Eglon.
καὶ ἐξηγάσαν τοὺς πέντε βασιλεῖς ἐκ τοῦ σπηλαίου τὸν βασιλεῖα ἱερουσαλημ καὶ τὸν βασιλεῖα χεβρων καὶ τὸν βασιλεῖα ἱεριμουθ καὶ τὸν βασιλεῖα λαχισ καὶ τὸν βασιλεῖα οδολλαμ
- 24 En het geschiedde, als zij die koningen uitgebracht hadden tot Jozua, zo riep Jozua al de mannen van Israel, en hij zeide tot de oversten des krijgsvolks, die met hemgetogen waren: Treedt toe, zet uw voeten op de halzen dezer koningen. En zij traden toe, en zetten hun voeten op hun halzen.
And when they had made those kings come out to Joshua, Joshua sent for all the men of Israel, and said to the chiefs of the men of war who had gone with him, Come near and put your feet on the necks of these kings. So they came near and put their feet on their necks.
καὶ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς Ἰησοῦν καὶ συνεκάλεσεν Ἰησοῦς πάντα Ἰσραηλ καὶ τοὺς ἐναρχομένους τοῦ πολέμου τοὺς συμπορευομένους αὐτῷ λέγων αὐτοῖς προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τοὺς πόδας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν καὶ προσελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν
- 25 Toen zeide Jozua tot hen: Vreest niet en ontzet u niet, zijt sterk en hebt goeden moed; want alzo zal de HEERE aan al uw vijanden doen, tegen dewelke gijliedenstrijdt.
And Joshua said to them, Have no fear and do not be troubled; be strong and take heart: for so will the Lord do to all against whom you make war.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ἰησοῦς μὴ φοβηθῆτε αὐτοὺς μηδὲ δειλιάσητε ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύετε ὅτι οὕτως ποιήσει κύριος πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν οὗς ὁμεῖς καταπολεμεῖτε αὐτούς

- 26 En Jozua sloeg hen daarna, en doodde ze, en hing ze aan vijf houten; en zij hingen aan de houten tot den avond.
Then Joshua had them put to death, hanging them on five trees, where they were till evening.
καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἰησοῦς καὶ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε ξύλων καὶ ἦσαν κρεμάμενοι ἐπὶ τῶν ξύλων ἕως ἑσπέρας
- 27 En het geschiedde, ten tijde als de zon onderging, beval Jozua, dat men hen van de houten afname, en zij wierpen hen in de spelonk, alwaar zij verborgen geweestwaren; en zij legden grote stenen voor den mond der spelonk, die daar zijn tot op dezen zelve dag.
And when the sun went down, they were taken down from the trees, by Joshua's orders, and put into the hole where they had gone to be safe; and great stones were placed at the mouth of the hole, where they are to this day.
καὶ ἐγενήθη πρὸς ἡλίου δύσματος ἐνετείλατο ἰησοῦς καὶ καθείλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον εἰς ὃ κατεφύγισαν ἐκεῖ καὶ ἐπεκύλισαν λίθους ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἕως τῆς σῆ μερον ἡμέρας
- 28 Op denzelven dag nam ook Jozua Makkeda in, en sloeg haar met de scherpte des zwaards; daartoe verbande hij derzelve koning, henlieden en alle ziel die daarinwas; hij liet geen overigen overblijven; en hij deed den koning van Makkeda, gelijk als hij den koning van Jericho gedaan had.
That day Joshua took Makkedah, and put it and its king to the sword; every soul in it he gave up to the curse without mercy: and he did to the king of Makkedah as he had done to the king of Jericho.
καὶ τὴν μακκεδα ἐλάβοσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ ἐξωλέθρευσαν πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ οὐδεὶς διασεσφωμένος καὶ διαπεφευγώς καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ μακκεδα ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ ιεριχω
- 29 Toen toog Jozua door, en gans Israel met hem, van Makkeda naar Libna, en hij krijgde tegen Libna.
Then Joshua and all Israel with him went on from Makkedah and came to Libnah, and made an attack on it;
καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ μακκεδα εἰς λεβνα καὶ ἐπολιόρκει λεβνα
- 30 En de HEERE gaf dezelve ook in de hand van Israel, met haar koning; en hij sloeg haar met de scherpte des zwaards, en alle ziel, die daarin was; hij liet daarin geenoverigen overblijven; en hij deed derzelve koning, gelijk als hij den koning van Jericho gedaan had.
And again the Lord gave it and its king into the hands of Israel; and he put it and every person in it to the sword, till their destruction was complete; and he did to its king as he had done to the king of Jericho.
καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας ἰσραηλ καὶ ἔλαβον αὐτὴν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἷς διασεσφωμένος καὶ διαπεφευγώς καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ ιεριχω
- 31 Toen toog Jozua voort, en gans Israel met hem, van Libna naar Lachis; en hij belegerde haar en krijgde tegen haar.
Then Joshua and all Israel with him went on from Libnah to Lachish, and took up their position against it and made an attack on it,
καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ λεβνα εἰς λαχισ καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν καὶ ἐπολιόρκει αὐτὴν
- 32 En de HEERE gaf Lachis in de hand van Israel; en hij nam haar in op den tweeden dag, en hij sloeg haar met de scherpte des zwaards, en alle ziel, die daarin was,naar alles, wat hij aan Libna gedaan had.
And the Lord gave Lachish into the hands of Israel, and on the second day he took it, putting it and every person in it to the sword without mercy, as he had done to Libnah.
καὶ παρέδωκεν κύριος τὴν λαχισ εἰς τὰς χεῖρας ἰσραηλ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτὴν ὃν τρόπον ἐποίησαν τὴν λεβνα
- 33 Toen trok Horam, de koning van Gezer, op, om Lachis te helpen; maar Jozua sloeg hem en zijn volk, totdat hij hem geen overigen overliet.
Then Horam, king of Gezer, came up to the help of Lachish; and Joshua overcame him and his people, putting all of them to death.
τότε ἀνέβη αἰλαμ βασιλεὺς γαζερ βοηθήσων τῇ λαχισ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἰησοῦς ἐν στόματι ξίφους καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν σεσφωμένον καὶ διαπεφευγῶτα
- 34 En Jozua trok voort van Lachis naar Eglon, en gans Israel met hem; en zij belegerden haar en krijgden tegen haar.
And Joshua and all Israel with him went on from Lachish to Eglon: and they took up their position against it and made an attack on it;
καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραηλ μετ' αὐτοῦ ἐκ λαχισ εἰς οδολλαμ καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτὴν
- 35 En zij namen haar in ten zelve dage, en sloegen haar met de scherpte des zwaards, en alle ziel, die daarin was, verbande hij op denzelven dag, naar alles, wat hijaan Lachis gedaan had.
And that day they took it, putting it and every person in it to the sword, as he had done to Lachish.
καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ ἰσραηλ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐφόνευσαν ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ λαχισ
- 36 Daarna toog Jozua op, en gans Israel met hem; van Eglon naar Hebron, en zij krijgden tegen haar.
And Joshua and all Israel with him went up from Eglon to Hebron, and made an attack on it;
καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραηλ μετ' αὐτοῦ εἰς χεβρων καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν

- 37 En zij namen haar in, en sloegen haar met de scherpte des zwaards, zo haar koning als al haar steden, en alle ziel, die daarin was; hij liet niemand in het levenoverblijven, naar alles, wat hij Eglon gedaan had; en hij verbande haar, en alle ziel, die daarin was.
 And took it, overcoming it and putting it and its king and its towns and every person in it to the sword: as he had done to Eglon, he put them all to death, and gave it up to the curse with every person in it.
 και ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ πᾶν ἐμπνέον ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ οὐκ ἦν διασεσφωσμένος ὄν τρόπον ἐποίησαν τὴν οδολλαμ ἐξωλέθρευσαν αὐτὴν καὶ ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ
- 38 Toen keerde Jozua, en gans Israel met hem, naar Debir, en hij krijgde tegen haar.
 And Joshua and all Israel with him went on to make an attack on Debir;
 και ἀπέστρεψεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραηλ εἰς δαβιρ καὶ περικαθίσαντες αὐτὴν
- 39 En hij nam haar in, met haar koning, en al haar steden, en zij sloegen haar met de scherpte des zwaards, en verbanden alle ziel, die daarin was; hij liet geen overigenoverblijven; gelijk als hij aan Hebron gedaan had, alzo deed hij aan Debir en haar koning, en gelijk als hij aan Libna en haar koning gedaan had;
 And he took it, with its king and all its towns: and he put them to the sword, giving every person in it to the curse; all were put to death: as he had done to Hebron, so he did to Debir and its king.
 ἔλαβον αὐτὴν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτὴν καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ καὶ οὐ κατέλιπον αὐτῇ οὐδένα διασεσφωσμένον ὄν τρόπον ἐποίησαν τὴν γεβρον καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς οὕτως ἐποίησαν τῇ δαβιρ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς
- 40 Alzo sloeg Jozua het ganse land, het gebergte, en het zuiden, en de laagte, en de aflopingen der wateren, en al hun koningen; hij liet geen overigen overblijven; ja, hijverbande alles, wat adem had, gelijk als de HEERE, de God Israels, geboden had.
 So Joshua overcame all the land, the hill-country and the South and the lowland and the mountain slopes, and all their kings; all were put to death: and every living thing he gave up to the curse, as the Lord, the God of Israel, had given him orders.
 και ἐπάταξεν ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τῆς ὀρεινῆς καὶ τὴν ναγεβ καὶ τὴν πεδινὴν καὶ τὴν ασηδωθ καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς οὐ κατέλιπον αὐτῶν σεσφωσμένον καὶ πᾶν ἐμπνέον ζωῆς ἐξωλέθρευσε ὄν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ
- 41 En Jozua sloeg hen van Kades-Barnea en tot Gaza toe; ook het ganse land Gosen, en tot Gibeon toe.
 Joshua overcame them from Kadesh-barnea to Gaza, and all the land of Goshen as far as Gibeon.
 ἀπὸ καδης βαρνη ἕως γάζης πᾶσαν τὴν γοσομ ἕως τῆς γαβαων
- 42 En Jozua nam al deze koningen en hun land op eenmaal; want de HEERE, de God Israels, streed voor Israel.
 And all these kings and their land Joshua took at the same time, because the Lord, the God of Israel, was fighting for Israel.
 και πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπάταξεν ἰησοῦς εἰς ἅπαξ ὅτι κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ συνεπολέμει τῷ ἰσραηλ
- 1 Het geschiedde daarna, als Jabin, de koning van Hazor, dit hoorde, zo zond hij tot Jobab, den koning van Madon, en tot den koning van Simron, en tot den koning van Achsaf,
 Now Jabin, king of Hazor, hearing of these things, sent to Jobab, king of Madon, and to the king of Shimron, and to the king of Achshaph,
 ὡς δὲ ἤκουσεν ἰαβιν βασιλεὺς ασωρ ἀπέστειλεν πρὸς ἰωβαβ βασιλέα μαρρων καὶ πρὸς βασιλέα συμωων καὶ πρὸς βασιλέα αζιφ
- 2 En tot de koningen, die tegen het noorden op het gebergte, en op het vlakke, tegen het zuiden van Cinneroth, en in de laagte, en in Nafoth-Dor, aan de zee waren;
 And to the kings on the north in the hill-country, and in the Arabah south of Chinneroth, and in the lowland, and in the highlands of Dor on the west,
 και πρὸς τοὺς βασιλεῖς τοὺς κατὰ σιδῶνα τὴν μεγάλην εἰς τὴν ὀρεινὴν καὶ εἰς τὴν ραβα ἀπέναντι κενερωθ καὶ εἰς τὸ πεδῖον καὶ εἰς ναφεδδωρ
- 3 Tot de Kanaanieten tegen het oosten en tegen het westen, en de Amorieten, en de Hethieten, en de Ferezieten; en de Jebusieten op het gebergte, en de Hevietenonder aan Hermon, in het land van Mizpa.
 And to the Canaanites on the east and on the west, and to the Amorites and the Hittites and the Perizzites, and the Jebusites in the hill-country, and the Hivites under Hermon in the land of Mizpah.
 και εἰς τοὺς παραλίους χαναναίους ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ εἰς τοὺς παραλίους αμορραίους καὶ ευαίους καὶ ιεβουσαίους καὶ φερεζαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει καὶ τοὺς χετταίους τοὺς ὑπὸ τὴν αερμων εἰς γῆν μασ σιφα
- 4 Dezen nu togen uit, en al hun heirlegers met hen; veel volks, als het zand, dat aan den oever der zee is, in veelheid; en zeer vele paarden en wagens.
 And they went out, they and all their armies with them, a great people, in number like the sand on the seaside, with horses and war-carriages in great number.
 και ἐξῆλθον αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡσπερ ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τῷ πλήθει καὶ ἵπποι καὶ ἄρματα πολλὰ σφόδρα
- 5 Al deze koningen werden vergaderd, en kwamen en legerden zich samen aan de wateren van Merom, om tegen Israel te krijgen.
 And all these kings came together, and put their forces in position at the waters of Merom, to make war on Israel.
 και συνῆλθον πάντες οἱ βασιλεῖς οὗτοι καὶ παρεγένοντο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τοῦ ὕδατος μαρρων πολεμῆσαι τὸν ἰσραηλ

- 6 En de HEERE zeide tot Jozua: Vrees niet voor hun aangezichten; want morgen omtrent dezen tijd zal Ik hen altgeder verslagen geven voor het aangezicht van Israel; hun paarden zult gij verlammen, en hun wagenen met vuur verbranden.
 And the Lord said to Joshua, Have no fear of them: for tomorrow at this time I will give them all up dead before Israel; you are to have the leg-muscles of their horses cut and their war-carriages burned with fire.
 και εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν μὴ φοβηθῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ὅτι αὐριον ταύτην τὴν ὥραν ἐγὼ παραδίδωμι τετροπωμένους αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ ἰσραηλ τοὺς ἵππους αὐτῶν νευροκοπήσεις και τὰ ἄρματα αὐτῶν κατακαύσεις ἐν πυρὶ
- 7 En Jozua, en al het krijgsvolk met hem, kwam snellijk over hen aan de wateren van Merom, en zij overvielen hen.
 So Joshua and all the men of war with him came against them suddenly at the waters of Merom, and made an attack on them.
 και ἦλθεν ἰησοῦς και πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστῆς ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ μαρρων ἐξάπινα και ἐπέπεσαν ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ὄρεινῃ
- 8 En de HEERE gaf hen in de hand van Israel, en zij sloegen hen, en joegen hen na tot groot Sidon toe, en tot Misrefoth-maim, en tot het dal Mizpa tegen het oosten; en zij sloegen hen, totdat zij geen overigen onder hen overlieten.
 And the Lord gave them up into the hands of Israel, and they overcame them driving them back to great Zidon and to Misrephoth-maim and into the valley of Mizpeh to the east; and they put them all to death, no man got away safely.
 και παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑποχειρίους ἰσραηλ και κόπτοντες αὐτοὺς κατεδίωκον ἕως σιδῶνος τῆς μεγάλης και ἕως μασερων και ἕως τῶν πεδίων μασσοχ κατ' ἀνατολὰς και κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν διασσεφσμένον
- 9 Jozua nu deed hun, gelijk hem de HEERE gezegd had; hun paarden verlamde hij, en hun wagenen verbrandde hij met vuur.
 And Joshua did to them as the Lord had said to him; he had the leg-muscles of their horses cut and their war-carriages burned with fire.
 και ἐποίησεν αὐτοῖς ἰησοῦς ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος τοὺς ἵππους αὐτῶν ἐνευροκόπησεν και τὰ ἄρματα αὐτῶν ἐνέπηρσεν ἐν πυρὶ
- 10 En Jozua keerde weder ter zelve tijd, en hij nam Hazor in, en haar koning sloeg hij met het zwaard; want Hazor was te voren het hoofd van al deze koninkrijken.
 At that time, Joshua went on to take Hazor and put its king to the sword: for in earlier times Hazor was the chief of all those kingdoms.
 και ἀπεστράφη ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ και κατελάβετο ασωρ και τὸν βασιλέα αὐτῆς ἣν δὲ ασωρ τὸ πρότερον ἄρχουσα πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων
- 11 En zij sloegen alle ziel, die daarin was, met de scherpte des zwaards, die verbannende; er bleef niets over, dat adem had; en Hazor verbrandde hij met vuur.
 And they put every person in it to death without mercy, giving every living thing up to the curse, and burning Hazor.
 και ἀπέκτειναν πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐν ζίφει και ἐξωλέθρευσαν πάντας και οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ ἐμπνέον και τὴν ασωρ ἐνέπηρσεν ἐν πυρὶ
- 12 En Jozua nam al de steden dezer koningen in, en al haar koningen, en hij sloeg hen met de scherpte des zwaards, hen verbannende, gelijk als Mozes, de knecht des HEEREN geboden had.
 And all the towns of these kings, and all the kings, Joshua took, and put them to the sword: he gave them up to the curse, as Moses, the servant of the Lord, had said.
 και πάσας τὰς πόλεις τῶν βασιλέων και τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν ἰησοῦς και ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν στόματι ζίφους και ἐξωλέθρευσαν αὐτοὺς ὃν τρόπον συνέταξεν μουσῆς ὁ παῖς κυρίου
- 13 Alleenlijk verbrandden de Israelieten geen steden, die op haar heuvelen stonden, behalve Hazor alleen; dat verbrandde Jozua.
 As for the towns made on hills of earth, not one was burned by Israel but Hazor, which was burned by Joshua.
 ἀλλὰ πάσας τὰς πόλεις τὰς κεχωματισμένους οὐκ ἐνέπηρσεν ἰσραηλ πλην ασωρ μόνην ἐνέπηρσεν ἰησοῦς
- 14 En al den roof dezer steden, en het vee, roofden de kinderen Israels voor zich; alleenlijk sloegen zij al de mensen met de scherpte des zwaards, totdat zij henverdelgden; zij lieten niet overblijven wat adem had.
 And all the goods taken from these towns, and their cattle, the children of Israel kept for themselves; but every man they put to death without mercy, till their destruction was complete, and there was no one living.
 και πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς ἐπρονόμωσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραηλ αὐτοὺς δὲ πάντας ἐξωλέθρευσαν ἐν στόματι ζίφους ἕως ἀπόλεσεν αὐτούς οὐ κατέλιπον ἐξ αὐτῶν οὐδὲ ἐν ἐμπνέον
- 15 Gelijk als de HEERE Mozes, Zijn knecht, geboden had, alzo gebood Mozes aan Jozua; en alzo deed Jozua; hij deed er niet een woord af van alles, wat de HEERE Mozes geboden had.
 As the Lord had given orders to Moses his servant, so Moses gave orders to Joshua, and so Joshua did; every order which the Lord had given to Moses was done.
 ὃν τρόπον συνέταξεν κύριος τῷ μουσῆ τῷ παιδὶ αὐτοῦ και μουσῆς ὡσαύτως ἐνετείλατο τῷ ἰησοῖ και οὕτως ἐποίησεν ἰησοῦς οὐ παρέβη οὐδὲν ἀπὸ πάντων ὧν συνέταξεν αὐτῷ μουσῆς
- 16 Alzo nam Jozua al dat land in, het gebergte, en al het zuiden, en al het land van Gosen, en de laagte, en het vlakke veld, en het gebergte Israels, en zijn laagte.
 So Joshua took all that land, the hill-country and all the South, and all the land of Goshen, and the lowland and the Arabah, the hill-country of Israel and its lowland;
 και ἔλαβεν ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὄρεινὴν και πᾶσαν τὴν ναγεβ και πᾶσαν τὴν γῆν γοσομ και τὴν πεδινην και τὴν πρὸς δυσμαῖς και τὸ ὄρος ἰσραηλ και τὰ ταπεινά

- 17 Van den kalen berg, die opwaarts naar Seir gaat, tot Baal-Gad toe, in het dal van den Libanon, onder aan den berg Hermon; al hun koningen nam hij ook, en sloeghen, en doodde hen.
From Mount Halak, which goes up to Seir, as far as Baal-gad in the valley of Lebanon under Mount Hermon: and all their kings he overcame and put to death.
 τὰ πρὸς τῷ ὄρει ἀπὸ ὄρους αχελ καὶ ὁ προσαναβαίνει εἰς σηρ καὶ ἕως βααλγαδ καὶ τὰ πεδία τοῦ λιβάνου ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ αερμων καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν καὶ ἀνείλεν αὐτοὺς καὶ ἀπέκτε-
 ινεν
- 18 Vele dagen voerde Jozua krijg tegen al deze koningen.
For a long time Joshua made war on all those kings.
 καὶ πλείους ἡμέρας ἐποίησεν ἰησοῦς πρὸς τοὺς βασιλεῖς τούτους τὸν πόλεμον
- 19 Er was geen stad, die vrede maakte met de kinderen Israels, behalve de Hevieten, inwoners van Gibeon; zij namen ze allen in door krijg.
Not one town made peace with the children of Israel, but only the Hivites of Gibeon: they took them all in war.
 καὶ οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐκ ἔλαβεν ἰσραηλ πάντα ἐλάβοσαν ἐν πολέμῳ
- 20 Want het was van den HEERE, hun harten te verstokken, dat zij Israel met oorlog tegemoet gingen, opdat hij hen verbannen zoude, dat hun geen genadegeschiedde, maar opdat hij hen verdelgen zoude, gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
For the Lord made them strong in heart to go to war against Israel, so that he might give them up to the curse without mercy, and that destruction might come on them, as the Lord had given orders to Moses.
 ὅτι διὰ κυρίου ἐγένετο κατισχυῖσαι αὐτῶν τὴν καρδίαν συναντᾶν εἰς πόλεμον πρὸς ἰσραηλ ἵνα ἐξολεθρευθῶσιν ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος ἀλλ' ἵνα ἐξολεθρευθῶσιν ὃν τρόπον εἶπεν κύριος πρὸς μουσῆ
 ν
- 21 Te dier tijde nu kwam Jozua, en roeide de Enakieten uit, van het gebergte, van Hebron, van Debir, van Anab, en van het ganse gebergte van Juda, en van het gansegebergte van Israel; Jozua verbande hen met hun steden.
And Joshua came at that time and put an end to the Anakim in the hill-country, in Hebron, in Debir, in Anab, and in all the hill-country of Judah and Israel: Joshua gave them and their towns to the curse.
 καὶ ἦλθεν ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ἐξωλέθρευσεν τοὺς ενακιμ ἐκ τῆς ὄρεινῆς ἐκ γεβρον καὶ ἐκ δαβιρ καὶ ἐξ αναβωθ καὶ ἐκ παντὸς γένους ἰσραηλ καὶ ἐκ παντὸς ὄρους ἰουδα σὺν ταῖς πόλεσιν αὐ-
 τῶν καὶ ἐξωλέθρευσεν αὐτοὺς ἰησοῦς
- 22 Er bleef niemand van de Enakieten over in het land der kinderen Israels; alleenlijk bleven zij over te Gaza, te Gath, en te Asdod.
Not one of the Anakim was to be seen in the land of the children of Israel: only in Gaza, in Gath, and in Ashdod, some were still living.
 οὐ κατελείφθη τῶν ενακιμ ἀπὸ τῶν υἰῶν ἰσραηλ ἀλλὰ πλὴν ἐν γάζη καὶ ἐν γεθ καὶ ἐν ασεδωθ κατελείφθη
- 23 Alzo nam Jozua al dat land in, naar alles, wat de HEERE tot Mozes gesproken had; en Jozua gaf het Israel ten erve, naar hun afdelingen, naar hun stammen. En hetland rustte van den krijg.
So Joshua took all the land, as the Lord had said to Moses; and Joshua gave it to the children of Israel as their heritage, making division of it among them by their tribes. And the land had rest from war.
 καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῆ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἰησοῦς ἐν κληρονομίᾳ ἰσραηλ ἐν μερισμῷ κατὰ φυλὰς αὐτῶν καὶ ἡ γῆ κατέπαυσεν πολεμουμένη
- 1 Dit nu zijn de koningen des lands, die de kinderen Israels geslagen hebben, en hun land erfelijk bezaten, aan gene zijde van de Jordaan, tegen den opgang der zon; van de beek Arnon af tot den berg Hermon, en het ganse vlakke veld tegen het oosten:
Now these are the kings of the land whom the children of Israel overcame, taking as their heritage their land on the east side of Jordan, from the valley of the Arnon to Mount Hermon, and all the Arabah to the east:
 καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οὓς ἀνείλον οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ ἰορδάνου ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν ἀπὸ φάραγγος ἀρνων ἕως τοῦ ὄρους αερμων καὶ πᾶσαν τὴν γῆ
 ν αραβα ἀπ' ἀνατολῶν
- 2 Sihon, de koning der Amorieten, die te Hesbon woonde; die van Aroer af heerste, welke aan den oever der beek Arnon is, en over het midden der beek en de helft van Gilead, en tot aan de beek Jabbok, de landpale der kinderen Ammons;
Sihon, king of the Amorites, who was living in Heshbon, ruling from Aroer, which is on the edge of the valley of the Arnon, and the town in the middle of the valley, and half Gilead, as far as the river Jabbok, the limits of the children of Ammon;
 σηων τὸν βασιλέα τῶν αμορραίων ὃς κατῴκει ἐν εσεβων κυριεύων ἀπὸ αροηρ ἢ ἐστὶν ἐν τῇ φάραγγι κατὰ μέρος τῆς φάραγγος καὶ τὸ ἡμισυ τῆς γαλααδ ἕως ἰαβοκ ὄρια υἰῶν αμμων
- 3 En over het vlakke veld tot aan de zee van Cinneroth tegen het oosten, en tot aan de zee des vlakken velds, de Zoutzee, tegen het oosten, op den weg naar Beth-Jesimoth; en van het zuiden beneden Asdod-Pisga.
And the Arabah to the sea of Chinneroth, to the east, and to the sea of the Arabah, that is the Salt Sea, to the east, the way to Beth-jeshimoth; and on the south, under the slopes of Pisgah:
 καὶ αραβα ἕως τῆς θαλάσσης χενερεθ κατ' ἀνατολὰς καὶ ἕως τῆς θαλάσσης αραβα θάλασσαν τῶν ἁλῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ὁδὸν τὴν κατὰ ἀσιμωθ ἀπὸ θαιμαν τὴν ὑπὸ ἀσηδωθ φασγα

- 4 Daartoe de landpale van Og, den koning van Bazan, die van het overblijfsel der reuzen was, wonende te Astharoth en te Edrei.
 And the land of Og, king of Bashan, of the rest of the Rephaim, who was living at Ashtaroth and at Edrei,
 και ωγ βασιλεύς βασαν υπελείφθη εκ των γιγάντων ο κατοικῶν ἐν ασταρωθ και ἐν εδραϊν
- 5 En heerste over den berg Hermon, en over Salcha, en over geheel Bazan, tot aan de landpale der Gezurieten, en der Maachathieten; en de helft van Gilead, delandpale van Sihon, den koning van Hesbon.
 Ruling in the mountain of Hermon, and in Salecah, and in all Bashan, as far as the limits of the Geshurites and the Maacathites, and half Gilead, to the land of Sihon, king of Heshbon.
 ἄρχων ἀπὸ ὄρους αερμων και ἀπὸ σελχα και πᾶσαν τὴν βασαν ἕως ὀρίων γεσουρι και τὴν μαχατι και τὸ ἥμισυ γιλααδ ὀρίων σιων βασιλέως εσεβων
- 6 Mozes, de knecht des HEEREN, en de kinderen Israels sloegen hen, en Mozes, de knecht des HEEREN, gaf aan de Rubenieten en aan de Gadieten, en aan denhalven stam van Manasse, dat land tot een erfelijke bezitting.
 Moses, the servant of the Lord, and the children of Israel overcame them; and Moses, the servant of the Lord, gave their land for a heritage to the Reubenites, and the Gadites, and the half-tribe of Manasseh.
 μουσῆς ὁ παῖς κυρίου και οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐπάταξαν αὐτούς και ἔδωκεν αὐτὴν μουσῆς ἐν κληρονομίᾳ ρουβην και γαδ και τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση
- 7 Dit nu zijn de koningen des lands, die Jozua sloeg, en de kinderen Israels, aan deze zijde van de Jordaan tegen het westen, van Baal-Gad aan, in het dal van den Libanon, en tot aan den kalen berg, die naar Seir opgaat; en Jozua gaf het aan de stammen Israels tot een erfelijke bezitting, naar hun afdelingen.
 And these are the kings of the land whom Joshua and the children of Israel overcame on the west side of Jordan, from Baal-gad in the valley of Lebanon to Mount Halak, which goes up to Seir; and Joshua gave the land to the tribes of Israel for a heritage, in keeping with their divisions;
 και οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῶν αμορραίων οὓς ἀνεῖλεν ἰησοῦς και οἱ υἱοὶ ισραηλ ἐν τῷ πέραν τοῦ ιορδάνου παρὰ θάλασσαν βααλγαδ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ λιβάνου και ἕως τοῦ ὄρους χελχα ἀναβαινόντων εἰς σηρ και ἔδωκεν αὐτὴν ἰησοῦς ταῖς φυλαῖς ισραηλ κληρονομεῖν κατὰ κλῆρον αὐτῶν
- 8 Wat op het gebergte, en in de laagte, en in het vlakke veld, en in de aflopingen der wateren, en in de woestijn, en tegen het zuiden was: de Hethieten, de Amorieten, en Kanaanieten, de Ferezieten, en de Jebusieten.
 In the hill-country, and in the lowland, and in the Arabah, and on the mountain slopes, and in the waste land, and in the South; the Hittites, the Amorites, and the Canaanites, the Perizzites, the Hivites, and the Jebusites.
 ἐν τῷ ὄρει και ἐν τῷ πεδίῳ και ἐν αραβα και ἐν ασηδωθ και ἐν τῇ ἐρήμῳ και ἐν ναγεβ τὸν χετταῖον και τὸν αμορραῖον και τὸν χαναναῖον και τὸν φερεζαῖον και τὸν ευαῖον και τὸν ιεβουσαιον
- 9 De koning van Jericho, een; de koning van Ai, die ter zijde van Beth-El is, een;
 The king of Jericho, one; the king of Ai, which is near Beth-el, one;
 τὸν βασιλέα ιεριχω και τὸν βασιλέα τῆς γαι ἣ ἐστιν πλησίον βαιθηλ
- 10 De koning van Jeruzalem, een; de koning van Hebron, een;
 The king of Jerusalem, one; the king of Hebron, one;
 βασιλέα ιερουσαλημ βασιλέα χεβρων
- 11 De koning van Jarmuth, een; de koning van Lachis, een;
 The king of Jarmuth, one; the king of Lachish, one;
 βασιλέα ιεριμουθ βασιλέα λαχισ
- 12 De koning van Eglon, een; de koning Gezer, een;
 The king of Eglon, one; the king of Gezer, one;
 βασιλέα αιλαμ βασιλέα γαζερ
- 13 De koning van Debir, een; de koning van Geder, een;
 The king of Debir, one; the king of Geder, one;
 βασιλέα δαβιρ βασιλέα γαδερ
- 14 De koning van Horma, een; de koning van Harad, een;
 The king of Hormah, one; the king of Arad, one;
 βασιλέα ερμαθ βασιλέα αραθ
- 15 De koning van Libna, een; de koning van Adullam, een;
 The king of Libnah, one; the king of Adullam, one;
 βασιλέα λεβνα βασιλέα οδολλαμ

- 16 De koning van Makkeda, een; de koning van Beth-El, een;
The king of Makkedah, one; the king of Beth-el, one;
βασιλέα μακηδα
- 17 De koning van Tappuah, een; de koning van Hefer, een;
The king of Tappuah, one; the king of Hopher, one;
βασιλέα ταφουγ βασιλέα οφερ
- 18 De koning van Afek, een; de koning van Lassaron, een;
The king of Aphek, one; the king of Lassaron, one;
βασιλέα αφεκ τῆς σαρων
- 19 De koning van Madon, een; de koning van Hazor, een;
The king of Madon, one; the king of Hazor, one;
βασιλέα ασωρ
- 20 De koning van Simron-Meron, een; de koning van Achsaf, een;
The king of Shimron-meron, one; the king of Achshaph, one;
βασιλέα συμμοων βασιλέα μαρρων βασιλέα αζιφ
- 21 De koning van Taanach, een; de koning van Megiddo, een;
The king of Taanach, one; the king of Megiddo, one;
βασιλέα καθης βασιλέα ταναχ
- 22 De koning van Kedes, een; de koning van Jokneam, aan den Karmel, een;
The king of Kadesh, one; the king of Jokneam in Carmel, one;
βασιλέα μαγεδων βασιλέα ιεκωναμ τοῦ χερμελ
- 23 De koning van Dor, tot Nafath-Dor, een; de koning der heidenen te Gilgal, een;
The king of Dor on the hill of Dor, one; the king of Goyim in Gilgal, one;
βασιλέα δωρ τοῦ ναφεδδωρ βασιλέα γωιμ τῆς γαλιλαίας
- 24 De koning van Thirza, een. Al deze koningen zijn een en dertig.
The king of Tirzah, one; all the kings together were thirty-one.
βασιλέα θαρσα πάντες οὗτοι βασιλεῖς εἴκοσι ἑννέα
- 1 Jozua nu was oud, wel bedaagd; en de HEERE zeide tot hem: Gij zijt oud geworden, welbedaagd, en er is zeer veel lands overgebleven, om dat erfelijk te bezitten.
Now Joshua was old and full of years; and the Lord said to him, You are old and full of years, and there is still very much land to be taken.
καὶ ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὸς τῶν ἡμερῶν καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰησοῦν σὺ προβεβηκας τῶν ἡμερῶν καὶ ἡ γῆ ὑπολείπεται πολλή εἰς κληρονομίαν
- 2 Dit is het land, dat overgebleven is; al de grenzen der Filistijnen en het ganse Gesuri.
This is the land which is still to be taken: all the country of the Philistines, and all the Geshurites;
καὶ αὕτη ἡ γῆ ἡ καταλειμμένη ὄρια φυλιστιμὶ ὁ γεσυρι καὶ ὁ χαναναῖος
- 3 Van de Sichoer, die voor aan Egypte is, tot aan de landpale van Ekron tegen het noorden, dat den Kanaanieten toegerekend wordt; vijf vorsten der Filistijnen, deGazatiet en Asdodiet, de Askeloniet, de Gathiet en Ekroniet, en de Avvieten.
From the Shihor, which is before Egypt, to the edge of Ekron to the north, which is taken to be Canaanite property: the five chiefs of the Philistines; the Gazites, and the Ashdodites, the Ashkelonites, the Gittites, and the Ekronites, as well as the Avvim;
ἀπὸ τῆς ἀουκίτου τῆς κατὰ πρόσωπον αἰγύπτου ἕως τῶν ὀρίων ἀκκαρων ἐξ εὐωνύμων τῶν χαναναίων προσλογίζεται ταῖς πέντε σατραπείαις τῶν φυλιστιμῶν τῷ γαζαίῳ καὶ τῷ ἀζωτίῳ καὶ τῷ ἀσκαλω νίτη καὶ τῷ γεθαίῳ καὶ τῷ ἀκκαρωνίτη καὶ τῷ εὐαίῳ
- 4 Van het zuiden, het ganse land der Kanaanieten, en Meara, die van de Sidoniers is, tot Afek toe, tot aan de landpale der Amorieten.
On the south: all the land of the Canaanites, and Mearah which is the property of the Zidonians, to Aphek, as far as the limit of the Amorites:
ἐκ θαμμαν καὶ πάση γῆ χανανααν ἐναντίον γάζης καὶ οἱ σιδώνιοι ἕως αφεκ ἕως τῶν ὀρίων τῶν ἀμορραίων

- 5 Daartoe het land der Giblieten, en de ganse Libanon tegen den opgang der zon, van Baal-Gad, onder aan den berg Hermon, tot aan den ingang van Hamath.
And the land of the Gebalites, and all Lebanon, looking east, from Baal-gad under Mount Hermon as far as Hamath:
 και πᾶσαν τὴν γῆν γαβλι φυλιστιμι και πάντα τὸν λιβανον ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἀπὸ γαλγαλ ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ αερμων ἕως τῆς εισόδου εμαθ
- 6 Allen, die op het gebergte wonen van den Libanon aan tot Misrephoth-maim toe, al de Sidoniers; Ik zal hen verdrijven van het aangezicht der kinderen Israels; alleenlijk maak, dat het Israel ten erfdeel valle, gelijk als Ik u geboden heb.
All the people of the hill-country from Lebanon to Misrephoth-maim, all the Zidonians; them will I send out from before the children of Israel: only make division of it to Israel for a heritage, as I have given you orders to do.
 πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν ὄρεινήν ἀπὸ τοῦ λιβάνου ἕως τῆς μασερεφωθμαιι πάντας τοὺς σιδωνίους ἐγὼ αὐτοὺς ἐξολεθρεύσω ἀπὸ προσώπου ἰσραηλ ἀλλὰ διάδος αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ ἰσραηλ ὃν τρόπον σοι ἐνετειλάμην
- 7 En nu, deel dit land tot een erfdeel aan de negen stammen, en aan den halven stam van Manasse,
So now make division of this land for a heritage to the nine tribes, and the half-tribe of Manasseh.
 και νῦν μέρισον τὴν γῆν ταύτην ἐν κληρονομία ταῖς ἑννέα φυλαῖς και τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης κατὰ δυσμὰς ἡλίου δώσεις αὐτὴν ἢ θάλασσα ἢ μεγάλη ἢ ὄρει
- 8 Met denwelken de Rubenieten en Gadieten hun erfenis ontvangen hebben; dewelke Mozes hunlieden gaf aan gene zijde van de Jordaan tegen het oosten, gelijk als Mozes, de knecht des HEEREN, hun gegeven had:
With him the Reubenites and the Gadites have been given their heritage, which Moses gave them, on the east side of Jordan, as Moses, the servant of the Lord, gave them;
 ταῖς δὲ δύο φυλαῖς και τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση τῷ ρουβην και τῷ γαδ ἔδωκεν μουσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου δέδωκεν αὐτὴν μουσῆς ὁ παῖς κυρίου
- 9 Van Aroer aan, die aan den oever der beek Arnon is, en de stad, die in het midden der beek is, en al het vlakke land van Medeba tot Dibon toe;
From Aroer, on the edge of the valley of the Arnon, and the town in the middle of the valley, and all the table-land from Medeba to Dibon;
 ἀπὸ αροηρ ἢ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χειλούς χειμάρρου αρνων και τὴν πόλιν τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος και πᾶσαν τὴν μισωρ ἀπὸ μαιδαβα ἕως δαιβα
- 10 En al de steden van Sihon, de koning der Amorieten, die te Hesbon geregeerd heeft, tot aan de landpale der kinderen Ammons;
And all the towns of Sihon, king of the Amorites, who was ruling in Heshbon, to the limits of the children of Ammon;
 πᾶσας τὰς πόλεις σιων βασιλέως αμορραίων ὃς ἐβασίλευσεν ἐν εσεβων ἕως τῶν ὀρίων υἱῶν αμμων
- 11 En Gilead, en de landpale der Gezurieten, en der Maachathieten, en den gansen berg Hermon, en gans Bazan, tot Salcha toe;
And Gilead, and the land of the Geshurites and the Maacathites, and all Mount Hermon, and all Bashan to Salecah;
 και τὴν γαλααδίτιδα και τὰ ὄρια γεσιρι και τοῦ μαχατι πᾶν ὄρος αερμων και πᾶσαν τὴν βασανίτιν ἕως σελχα
- 12 Het ganse koninkrijk van Og, in Bazan, die geregeerd heeft te Astharoth, en te Edrei; deze is overig gebleven uit het overblijfsel der reuzen, dewelke Mozes heeftverslagen, en heeft ze verdreven.
All the kingdom of Og in Bashan, who was ruling in Ashtaroth and in Edrei (he was one of the last of the Rephaim); these did Moses overcome, driving them out of their country.
 πᾶσαν τὴν βασιλειαν ογ ἐν τῇ βασανίτιδι ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ασταρωθ και ἐν εδραῖν οὗτος κατελείφθη ἀπὸ τῶν γγάντων και ἐπάταξεν αὐτὸν μουσῆς και ἐξωλέθρευσεν
- 13 Doch de kinderen Israels verdreven de Gezurieten en de Maachathieten niet; maar Gezur en Maachath woonden in het midden van Israel tot op dezen dag.
However, the people of Israel did not send out the Geshurites, or the Maacathites: but Geshur and Maacath are living among Israel to this day.
 και οὐκ ἐξωλέθρευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὸν γεσιρι και τὸν μαχατι και τὸν χανααιον και κατόκει βασιλεὺς γεσιρι και ὁ μαχατι ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας
- 14 Alleenlijk gaf hij den stam Levi geen erfenis. De vuurofferen Gods, des HEEREN van Israel, zijn zijne erfenis, gelijk als Hij tot hem gesproken had.
Only to the tribe of Levi he gave no heritage; the offerings of the Lord, the God of Israel, made by fire are his heritage, as he said to him.
 πλην τῆς φυλῆς λευι οὐκ ἐδόθη κληρονομία κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ οὗτος αὐτῶν κληρονομία καθὰ εἶπεν αὐτοῖς κύριος και οὗτος ὁ καταμερισμὸς ὃν κατεμέρισεν μουσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ ἐν αραβῶ μωαβ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχω
- 15 Alzo gaf Mozes aan den stam der kinderen van Ruben, naar hun huisgezinnen,
And Moses gave their heritage to the tribe of Reuben by their families.
 και ἔδωκεν μουσῆς τῇ φυλῇ ρουβην κατὰ δῆμους αὐτῶν
- 16 Dat hun landpale was van Aroer af, dat aan den oever der beek Arnon is, en de stad, die in het midden der beek is, en al het vlakke land tot Medeba toe:
Their limit was from Aroer, on the edge of the valley of the Arnon, and the town in the middle of the valley, and all the table-land by Medeba;
 και ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὄρια ἀπὸ αροηρ ἢ ἐστιν κατὰ πρόσωπον φάραγγος αρνων και ἡ πόλις ἢ ἐν τῇ φάραγγι αρνων και πᾶσαν τὴν μισωρ

- 17 Hesbon en al haar steden, die in het vlakke land zijn, Dibon, en Bamoth-Baal, en Beth-Baal-meon,
Heshbon and all her towns in the table-land; Dibon, and Bamoth-baal, and Beth-baal-meon;
ἕως εσεβων και πάσας τὰς πόλεις τὰς οὔσας ἐν τῇ μισωρ και δαιβων και βαμωθβααλ και οἴκου βεελμων
- 18 En Jahza, en Kedemoth, en Mefaath,
And Jahaz, and Kedemoth, and Mephaath;
και ιασσα και κεδημωθ και μεφααθ
- 19 En Kirjathaim, en Sibma, en Zeret-Hassahar op den berg des dals,
And Kiriathaim, and Sibmah, and Zereth-shahar in the mountain of the valley;
και καριαθαϊμ και σεβαμα και σεραδα και σιωρ ἐν τῷ ὄρει εμακ
- 20 En Beth-Peor, en Asdoth-Pisga, en Beth-Jesimoth;
And Beth-peor, and the slopes of Pisgah, and Beth-jeshimoth;
και βαιθοφογορ και ασηδωθ φασγα και βαιθασιμωθ
- 21 En alle steden des vlakken lands, en het ganse koninkrijk van Sihon, den koning der Amorieten, die te Hesbon regeerde, denwelken Mozes geslagen heeft, mitsgaders de vorsten van Midian, Evi, en Rekem, en Zur, en Hur, en Reba, geweldigen van Sihon, inwoners des lands.
And all the towns of the table-land, and all the kingdom of Sihon, king of the Amorites, who was ruling in Heshbon, whom Moses overcame, together with the chiefs of Midian, Evi, and Rekem, and Zur, and Hur, and Reba, the chiefs of Sihon, who were living in the land.
και πάσας τὰς πόλεις τοῦ μισωρ και πᾶσαν τὴν βασιλείαν τοῦ σηων βασιλέως τῶν αμορραίων ὃν ἐπάταξεν μουσῆς αὐτὸν και τοὺς ἡγουμένους μαδιαμ και τὸν εἰν και τὸν ροκομ και τὸν σουρ και τὸν ουρ και τὸν ροβε ἄρχοντας παρὰ σηων και τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν
- 22 Daartoe hebben de kinderen Israels met het zwaard gedood Bileam, den zoon van Beor, den voorzegger, nevens degenen, die van hen verslagen zijn.
And Balaam, the son of Beor, the prophet, the children of Israel put to death with the sword.
και τὸν βαλααμ τὸν τοῦ βεωρ τὸν μάντιν ἀπέκτειναν ἐν τῇ ῥοπῇ
- 23 De landpale nu der kinderen van Ruben was de Jordaan, en derzelver landpale; dat is het erfdeel der kinderen van Ruben, naar hun huisgezinnen, de steden en haardorpen.
And the limit of the children of Reuben was the edge of Jordan. This was the heritage of the children of Reuben by their families, with its towns and its unwallled places.
ἐγένετο δὲ τὰ ὄρια ρουβην ιορδάνης ὅριον αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν ρουβην κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν και αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν
- 24 En aan den stam van Gad, aan de kinderen van Gad, naar hun huisgezinnen, gaf Mozes,
And Moses gave their heritage to the tribe of Gad by their families.
ἔδωκεν δὲ μουσῆς τοῖς υἱοῖς γαδ κατὰ δήμους αὐτῶν
- 25 Dat hun landpale was Jazer, en al de steden van Gilead, en het halve land der kinderen Ammons, tot Aroer toe, die voor aan Rabba is;
And their limit was Jazer, and all the towns of Gilead, and half the land of the children of Ammon, to Aroer before Rabbah;
και ἐγένετο τὰ ὄρια αὐτῶν ιαζηρ πᾶσαι αἱ πόλεις γαλααδ και τὸ ἥμισυ γῆς υἱῶν αμμων ἕως αρορη ἣ ἐστιν κατὰ πρόσωπον ραββα
- 26 En van Hesbon af tot Ramath-Mizpa en Betonim; en van Mahanaim tot aan de landpale van Debir;
And from Heshbon to Ramath-mizpeh, and Betonim; and from Mahanaim to the edge of Debir;
και ἀπὸ εσεβων ἕως ραμωθ κατὰ τὴν μασσηφα και βοτανιν και μααναιν ἕως τῶν ὀρίων δαβιρ
- 27 En in het dal, Beth-haram, en Beth-nimra, en Sukkoth, en Zefon, wat over was van het koninkrijk van Sihon, den koning te Hesbon, de Jordaan en haar landpale, totaan het einde der zee van Cinnereth, over de Jordaan, tegen het oosten.
And in the valley, Beth-haram, and Beth-nimrah, and Succoth, and Zaphon, the rest of the kingdom of Sihon, king of Heshbon, having Jordan for its limit, to the end of the sea of Chinnereth on the east side of Jordan.
και ἐν εμεκ βαιθαραμ και βαιθαναβρα και σοκωθα και σαφαν και τὴν λοιπὴν βασιλείαν σηων βασιλέως εσεβων και ὁ ιορδάνης ὄριεῖ ἕως μέρους τῆς θαλάσσης χενερεθ πέραν τοῦ ιορδάνου ἀπ' ἀνατολῶν
- 28 Dit is het erfdeel der kinderen van Gad, naar hun huisgezinnen: de steden en haar dorpen.
This is the heritage of the children of Gad by their families, with its towns and its unwallled places
αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν γαδ κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν και αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν

- 29 Verder had Mozes aan den halven stam van Manasse een erfenis gegeven, die aan den halven stam der kinderen van Manasse bleef, naar hun huisgezinnen;
And Moses gave their heritage to the half-tribe of Manasseh by their families.
καὶ ἔδωκεν μωυσῆς τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση κατὰ δῆμους αὐτῶν
- 30 Zodat hun landpale was van Mahanaim af, het ganse Bazan, het ganse koninkrijk van Og, den koning van Bazan, en al de vlekken van Jair, die in Bazan zijn, zestigsteden.
And their limit was from Mahanaim, all Bashan, all the kingdom of Og, king of Bashan, and all Havvoth-Jair, in Bashan, sixty towns;
καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ μααναιμ καὶ πᾶσα βασιλεία βασανὶ καὶ πᾶσα βασιλεία οὐ βασιλέως βασαν καὶ πάσας τὰς κόμας ἰαῖρ αἱ εἰσιν ἐν τῇ βασανίτιδι ἐξήκοντα πόλεις
- 31 En het halve Gilead, en Astharoth, en Edrei, steden des koninkrijks van Og in Bazan, waren van de kinderen van Machir, den zoon van Manasse, namelijk de helft der kinderen van Machir, naar hun huisgezinnen.
And half Gilead, and Ashtaroth, and Edrei, towns of the kingdom of Og in Bashan, were for the children of Machir, the son of Manasseh, for half of the children of Machir by their families.
καὶ τὸ ἡμισυ τῆς γαλααδ καὶ ἐν ασταρωθ καὶ ἐν εδραῖν πόλεις βασιλείας οὐ ἐν βασανίτιδι καὶ ἐδόθησαν τοῖς υἱοῖς μαχίρ υἱοῦ μανασση καὶ τοῖς ἡμίσειν υἱοῖς μαχίρ υἱοῦ μανασση κατὰ δῆμους αὐτῶν
- 32 Dat is het, wat Mozes ten erve uitgedeeld had in de velden van Moab, op gene zijde der Jordaan van Jericho, tegen het oosten.
These are the heritages of which Moses made distribution in the lowlands of Moab, on the other side of Jordan in Jericho, to the east.
οὗτοι οὗς κατακληρονόμησεν μωυσῆς πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν αραβωθ μωαβ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχω ἀπὸ ἀνατολῶν
- 1 Dit is nu hetgeen de kinderen Israels geerfd hebben in het land Kanaan; hetwelk de priester Eleazar, en Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden der vaderen van destammen der kinderen Israels, hun hebben doen erven;
And these are the heritages which the children of Israel took in the land of Canaan, which Eleazar, the priest, and Joshua, the son of Nun, and the heads of the tribes of the children of Israel, gave out to them;
καὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες υἱῶν ἰσραηλ ἐν τῇ γῆ χανααν οἷς κατακληρονόμησεν αὐτοῖς ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν φυλῶν τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 2 Door het lot hunner erfenis, gelijk als de HEERE door den dienst van Mozes geboden had, aangaande de negen stammen en den halven stam.
Their heritage by the Lord's decision, as he gave orders by Moses, for the nine tribes and the half-tribe.
κατὰ κλήρους ἐκληρονόμησαν ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ ἰησοῦ ταῖς ἑννέα φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς
- 3 Want aan de twee stammen en den halven stam had Mozes een erfdeel gegeven op gene zijde van de Jordaan; maar aan de Levieten had hij geen erfdeel onderhen gegeven.
For Moses had given their heritage to the two tribes and the half-tribe on the other side of Jordan, but to the Levites he gave no heritage among them.
ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ τοῖς λευίταις οὐκ ἔδωκεν κλῆρον ἐν αὐτοῖς
- 4 Want de kinderen van Jozef waren twee stammen, Manasse en Ephraim; en aan de Levieten gaven zij geen deel in het land, maar steden om te bewonen, enderzelver voorsteden voor hun vee en voor hun bezitting.
Because the children of Joseph were two tribes, Manasseh and Ephraim; and they gave the Levites no part in the land, only towns for their living-places, with the grass-lands for their cattle and for their property.
ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ ἰωσηφ δύο φυλαὶ μανασση καὶ εφραιμ καὶ οὐκ ἐδόθη μερὶς ἐν τῇ γῆ τοῖς λευίταις ἀλλ' ἡ πόλεις κατοικεῖν καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῶν τοῖς κτήνεσιν καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν
- 5 Gelijk als de HEERE Mozes geboden had, alzo deden de kinderen Israels, en zij deelden het land.
As the Lord had given orders to Moses, so the people of Israel did, and they made division of the land.
ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ μωυσῆ οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ ἐμέρισαν τὴν γῆν
- 6 Toen naderden de kinderen van Juda tot Jozua, te Gilgal, en Kaleb, de zoon van Jephunne, de Keneziet, zeide tot hem: Gij weet het woord, dat de HEERE tot Mozes, den man Gods, gesproken heeft te Kades-Barnea, ter oorzake van mij, en ter oorzake van u.
Then the children of Judah went to Joshua in Gilgal; and Caleb, the son of Jephunneh the Kenizzite, said to him, You have knowledge of what the Lord said to Moses, the man of God, about me and about you in Kadesh-barnea.
καὶ προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ ἰουδα πρὸς ἰησοῦν ἐν γαλγαλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν χαλεβ ὁ τοῦ ιεφοννη ὁ κενεζαῖος σὺ ἐπίστη τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος πρὸς μωυσῆν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ ἐν καδης βαρνη
- 7 Ik was veertig jaren oud, toen Mozes, de knecht des HEEREN, mij uitgezonden heeft van Kades-Barnea, om het land te verspieden, en ik hem antwoord bracht, gelijk als het in mijn hart was.
I was forty years old when Moses, the servant of the Lord, sent me from Kadesh-barnea to make a search through the land; and the account which I gave him was in keeping with his desire.
τεσσαράκοντα γὰρ ἔτων ἦμην ὅτε ἀπέστειλὲν με μωυσῆς ὁ παῖς τοῦ θεοῦ ἐκ καδης βαρνη κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν καὶ ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν αὐτοῦ
- 8 Maar mijn broeders, die met mij opgegaan waren, deden het hart des volks smelten; doch ik volhardde den HEERE, mijn God, na te volgen.
My brothers, however, who went up with me, made the heart of the people like water: but I was true to the Lord with all my heart.
οἱ δὲ ἀδελφοί μου οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ μετέστησαν τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ ἐγὼ δὲ προσετέθημ ἐπακολουθῆσαι κυρίῳ τῷ θεῷ μου

- 9 Toen zwoer Mozes te dien zelven dage, zeggende: Indien niet het land, waarop uw voet getreden heeft, u en uw kinderen ten erfdeel zal zijn in eeuwigheid, dewijl gijvolhard hebt den HEERE, mijn God, na te volgen.
And on that day Moses took an oath, saying, Truly the land where your feet have been placed will become a heritage for you and your children for ever, because you have been true to the Lord your God with all your heart.
καὶ ὄμοσεν μουσῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγων ἡ γῆ ἐφ' ἣν ἐπέβης σοὶ ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις σου εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι προσετέθης ἐπακολουθῆσαι ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 10 En nu, zie, de HEERE heeft mij in het leven behouden, gelijk als Hij gesproken heeft; het zijn nu vijf en veertig jaren, sedert dat de HEERE dit woord tot Mozesgesproken heeft, toen Israel in de woestijn wandelde; en nu, zie, ik ben heden vijf en tachtig jaren oud.
And now, as you see, the Lord has kept me safe these forty-five years, from the time when the Lord said this to Moses, while Israel was wandering in the waste land: and now I am eighty-five years old.
καὶ νῦν διέθρεψέν με κύριος ὃν τρόπον εἶπεν τοῦτο τεσσαρακοστὸν καὶ πέμπτον ἔτος ἀφ' οὗ ἐλάλησεν κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς μουσῆν καὶ ἐπορεύθη ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ σήμερον ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν
- 11 Ik ben nog heden zo sterk, gelijk als ik was ten dage, toen Mozes mij uitzond; gelijk mijn kracht toen was, alzo is nu mijn kracht, tot den oorlog, en om uit te gaan, enom in te gaan.
And still, I am as strong today as I was when Moses sent me out: as my strength was then, so is it now, for war and for all the business of life.
ἔτι εἰμὶ σήμερον ἰσχύων ὡσεὶ ὅτε ἀπέσταλέν με μουσῆς ὡσαύτως ἰσχύω νῦν ἐξελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον
- 12 En nu, geef mij dit gebergte, waarvan de HEERE te dien dage gesproken heeft; want gij hebt het te dienzelven dage gehoord, dat de Enakieten aldaar waren, en dater grote vaste steden waren; of de HEERE met mij ware, dat ik hen verdreef, gelijk als de HEERE gesproken heeft.
So now, give me this hill-country named by the Lord at that time; for you had an account of it then, how the Anakim were there, and great walled towns: it may be that the Lord will be with me, and I will be able to take their land, as the Lord said.
καὶ νῦν αἰτοῦμαι σε τὸ ὄρος τοῦτο καθὰ εἶπεν κύριος τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι σὺ ἀκήκουας τὸ ῥῆμα τοῦτο τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ νυνὶ δὲ οἱ ενακιμ ἐκεῖ εἰσιν πόλεις ὄχυραι καὶ μεγάλαι ἐὰν οὖν κύριος μετ' ἐμοῦ ἢ ἐξολεθρεύσω αὐτούς ὃν τρόπον εἶπέν μοι κύριος
- 13 Toen zegende hem Jozua, en hij gaf Kaleb, den zoon van Jefunne, Hebron ten erfdeel.
And Joshua gave him his blessing; and he gave Hebron to Caleb, the son of Jephunneh, for his heritage.
καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἰησοῦς καὶ ἔδωκεν τὴν χεβρων τῷ χαλεβ υἱῷ ιεφοννη υἱοῦ κενεζ ἐν κλήρῳ
- 14 Daarom werd Hebron aan Kaleb, den zoon van Jefunne, den Keneziet, ten erfdeel tot op dezen dag; omdat hij volhard had den HEERE, den God Israels, na te volgen.
So Hebron became the heritage of Caleb, the son of Jephunneh the Kenizzite, to this day, because with all his heart he was true to the Lord, the God of Israel.
διὰ τοῦτο ἐγενήθη ἡ χεβρων τῷ χαλεβ τῷ τοῦ ιεφοννη τοῦ κενεζαίου ἐν κλήρῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης διὰ τὸ αὐτὸν ἐπακολουθῆσαι τῷ προστάγματι κυρίου θεοῦ ἰσραὴλ
- 15 De naam nu van Hebron was eertijds Kirjath-Arba, die een groot mens geweest is onder de Enakieten. En het land rustte van den krijg.
In earlier times the name of Hebron had been Kiriath-arba, named after Arba, the greatest of the Anakim. And the land had rest from war.
τὸ δὲ ὄνομα τῆς χεβρων ἦν τὸ πρότερον πόλις αρβκ μητρόπολις τῶν ενακιμ αὕτη καὶ ἡ γῆ ἐκόπασεν τοῦ πολέμου
- 1 En het lot voor den stam der kinderen van Juda, naar hun huisgezinnen, was: aan de landpale van Edom, de woestijn Zin, zuidwaarts, was het uiterste tegen het zuiden;
Now the part of the land marked out for the children of Judah by families, went up to the edge of Edom, as far as the waste land of Zin to the south, to the farthest point of it on the south.
καὶ ἐγένετο τὰ ὄρια φυλῆς ἰουδα κατὰ δῆμους αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀρίων τῆς ἰδουμαίας ἀπὸ τῆς ἐρήμου σιν ἕως καθῆς πρὸς λίβα
- 2 Zodat hun landpale, tegen het zuiden, het uiterste van de Zoutzee was, van de tong af, die tegen het zuiden ziet;
Their south limit was from the farthest part of the Salt Sea, from the inlet looking to the south:
καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὄρια ἀπὸ λιβὸς ἕως μέρους τῆς θαλάσσης τῆς ἄλυκῆς ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης ἐπὶ λίβα
- 3 En zij gaat uit naar het zuiden tot den opgang van Akabbim, en gaat door naar Zin, en gaat op van het zuiden naar Kades-Barnea, en gaat door Hezron, en gaat op naar Adar, en gaat om Karkaa;
From there it goes south of the slope up to Akabbim, and on to Zin, then south past Kadesh-barnea, and on by Hezron and up to Addar, turning in the direction of Karka:
καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τῆς προσαναβάσεως ακραβιν καὶ ἐκπεριπορεύεται σεννα καὶ ἀναβαίνει ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ καθῆς βαρνη καὶ ἐκπορεύεται ασωρων καὶ προσαναβαίνει εἰς αδδαρα καὶ περιπορεύεται τὴν κατὰ δυσμᾶς καθῆς
- 4 En gaat door naar Azmon, en komt uit aan de beek van Egypte; en de uitgangen dezer landpale zullen naar de zee zijn. Dit zal uw landpale tegen het zuiden zijn.
Then on to Azmon, ending at the stream of Egypt: and the end of the limit is at the sea; this will be your limit on the south.
καὶ πορεύεται ἐπὶ ασεμονα καὶ διεκβαλεῖ ἕως φάραγγος αἰγύπτου καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὀρίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν τοῦτό ἐστιν αὐτῶν ὄρια ἀπὸ λιβὸς

- 5 De landpale nu tegen het oosten zal de Zoutzee zijn, tot aan het uiterste van de Jordaan; en de landpale, aan de zijde tegen het noorden, zal zijn van de tong der zee, van het uiterste van de Jordaan.
And the east limit is the Salt Sea as far as the end of Jordan. And the limit of the north part of the land is from the inlet of the sea at the end of Jordan:
 και τὰ ὄρια ἀπὸ ἀνατολῶν πᾶσα ἡ θάλασσα ἢ ἄλυκὴ ἕως τοῦ ἰορδάνου καὶ τὰ ὄρια αὐτῶν ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ ἰορδάνου
- 6 En deze landpale zal opgaan tot Beth-hogla, en zal doorgaan van het noorden naar Beth-araba; en deze landpale zal opgaan tot den steen van Bohan, den zoon van Ruben.
Then the line goes up to Beth-hoglah, past the north of Beth-arabah, and up to the stone of Bohan, the son of Reuben;
 ἐπιβαίνει τὰ ὄρια ἐπὶ βαιθαγλα καὶ παραπορεύεται ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ βαιθαραβα καὶ προσαναβαίνει τὰ ὄρια ἐπὶ λίθον βαιων υἱοῦ ρουβην
- 7 Verder zal deze landpale opgaan naar Debir, van het dal van Achor, en zal noordwaarts zien naar Gilgal, hetwelk tegen den opgang van Adummim is, die aan het zuiden der beek is. Daarna zal deze landpale doorgaan tot het water van En-semes, en haar uitgangen zullen wezen te En-rogel.
Then the line goes up to Debir from the valley of Achor, and so to the north, in the direction of Gilgal, which is opposite the slope up to Adummim, on the south side of the river: and the line goes on to the waters of En-shemesh, ending at En-rogel:
 καὶ προσαναβαίνει τὰ ὄρια ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς φάραγγος ἀχωρ καὶ καταβαίνει ἐπὶ γαλγαλ ἢ ἐστὶν ἀπέναντι τῆς προσβάσεως ἀδδαμιν ἢ ἐστὶν κατὰ λίβα τῆ φάραγγι καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸ ὕδωρ πηγῆς ἢ λίου καὶ ἐστὶ αὐτοῦ ἡ διέξοδος πηγῆ ρωγηλ
- 8 En deze landpale zal opgaan door het dal van den zoon van Hinnom, aan de zijde van den Jebusiet van het zuiden, dezelve is Jeruzalem; en deze landpale zal opgaan tot de spits van den berg, die voor aan het dal van Hinnom is, westwaarts, hetwelk in het uiterste van het dal der Refaïeten is, tegen het noorden.
Then the line goes up by the valley of the son of Hinnom to the south side of the Jebusite (which is Jerusalem): then up to the top of the mountain in front of the valley of Hinnom to the west, which is at the farthest point of the valley of Rephaim on the north:
 καὶ ἀναβαίνει τὰ ὄρια εἰς φάραγγα ὀνομι ἐπὶ νότου ἰεβους ἀπὸ λιβός αὕτη ἐστὶν ἱερουσαλημ καὶ διεκβάλλει τὰ ὄρια ἐπὶ κορυφῆν ὄρους ἢ ἐστὶν κατὰ πρόσωπον φάραγγος ὀνομι πρὸς θαλάσσης ἢ ἐστὶν ἐκ μέρους γῆς ραφαὶν ἐπὶ βορρᾶ
- 9 Daarna zal deze landpale strekken van de hoogte des bergs tot aan de waterfontein Nefthoah, en uitgaan tot de steden van het gebergte Efron. Verder zal dezelandpale strekken naar Baala; deze is Kirjath-Jearim.
And the limit is marked out from the top of the mountain to the fountain of the waters of Nephtoah, and out to the towns of Mount Ephron, as far as Baalah (which is Kiriath-jearim):
 καὶ διεκβάλλει τὸ ὄριον ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐπὶ πηγὴν ὕδατος ναφθο καὶ διεκβάλλει εἰς τὸ ὄρος εφρων καὶ ἐξάξει τὸ ὄριον εἰς βααλ αὕτη ἐστὶν πόλις ἱαρμι
- 10 Daarna zal deze landpale zich omkeren Baala tegen het westen, naar het gebergte Seir, en zal doorgaan aan de zijde van den berg Jearim van het noorden; deze is Chesalon; en zij zal afkomen naar Beth-Semes, en door Timna gaan.
Then turning west, the line goes from Baalah to Mount Seir, and on to the side of Mount Jearim (which is Chesalon) on the north, then down to Beth-shemesh, and on past Timnah:
 καὶ περιελεύσεται ὄριον ἀπὸ βααλ ἐπὶ θάλασσαν καὶ παρελεύσεται εἰς ὄρος ἀσσαρες ἐπὶ νότου πόλιν ἱαρμι ἀπὸ βορρᾶ αὕτη ἐστὶν χασλων καὶ καταβήσεται ἐπὶ πόλιν ἡλίου καὶ παρελεύσεται ἐπὶ λίβα
- 11 Verder zal deze landpale uitgaan aan de zijde van Ekron, noordwaarts, en deze landpale zal strekken naar Sichron aan, en over den berg Baala gaan, en uitgaan te Jabneel; en de uitgangen dezer landpale zullen zijn naar de zee.
And out to the side of Ekron to the north: then it is marked out to Shikkeron and on to Mount Baalah, ending at Jabneel; the end of the line is at the sea.
 καὶ διεκβαλεῖ τὸ ὄριον κατὰ νότου ἀκκαρων ἐπὶ βορρᾶν καὶ διεκβαλεῖ τὰ ὄρια εἰς σακχαρωνα καὶ παρελεύσεται ὄρος τῆς βαλα καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ ἰαβνηλ καὶ ἐστὶ ἡ διέξοδος τῶν ὀρίων ἐπὶ θάλασσαν
- 12 De landpale nu tegen het westen zal zijn tot de grote zee en derzelver landpale. Dit is de landpale der kinderen van Juda rondom heen, naar hun huisgezinnen.
And the limit on the west is the edge of the Great Sea. This is the line going round the land marked out for the children of Judah, by their families.
 καὶ τὰ ὄρια αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης ἢ θάλασσα ἢ μεγάλη ὀρειεῖ ταῦτα τὰ ὄρια νιῶν ἰουδα κύκλῳ κατὰ δήμους αὐτῶν
- 13 Doch Kaleb, den zoon van Jefunne, had hij een deel gegeven in het midden der kinderen van Juda, naar den mond des HEEREN tot Jozua, de stad van Arba, vaders van Enak, dat is Hebron.
And to Caleb, the son of Jephunneh, he gave a part among the children of Judah, as the Lord had given orders to Joshua, that is, Kiriath-arba, named after Arba, the father of Anak which is Hebron.
 καὶ τῷ χαλεβ υἱῷ ἰεφοννη ἔδωκεν μερίδα ἐν μέσῳ νιῶν ἰουδα διὰ προστάγματος τοῦ θεοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἰησοῦς τὴν πόλιν ἀρβοκ μητρόπολιν ἐνακ αὕτη ἐστὶν χεβρων
- 14 En Kaleb verdreef van daar de drie zonen van Enak, Sesai, en Ahiman, en Talmi, geboren van Enak.
And the three sons of Anak, Sheshai and Ahiman and Talmi, the children of Anak, were forced out from there by Caleb.
 καὶ ἐξωλέθρευσεν ἐκεῖθεν χαλεβ υἱὸς ἰεφοννη τοὺς τρεῖς υἱοὺς ἐνακ τὸν σουσι καὶ τὸν θολμι καὶ τὸν ἀχιμα
- 15 En van daar toog hij opwaarts tot de inwoners van Debir, (de naam van Debir nu was te voren Kirjath-Sefer).
From there he went up against the people of Debir: (now the name of Debir before that was Kiriath-sepher.)
 καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν χαλεβ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας δαβιρ τὸ δὲ ὄνομα δαβιρ ἦν τὸ πρότερον πόλις γραμμάτων

- 16 En Kaleb zeide: Wie Kirjath-Sefer zal slaan, en nemen haar in, dien zal ik ook mijn dochter Achsa tot een vrouw geven.
 And Caleb said, I will give Achsah, my daughter, as wife to the man who overcomes Kiriath-sepher and takes it.
 και εἶπεν χαλεβ ὃς ἐὰν λάβῃ καὶ ἐκκόψῃ τὴν πόλιν τῶν γραμμάτων καὶ κυριεύσῃ αὐτῆς δώσω αὐτῷ τὴν ἀχσαν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα
- 17 Othniel nu, de zoon van Kenaz, den broeder van Kaleb, nam haar in; en hij gaf hem Achsa, zijn dochter, tot een vrouw.
 And Othniel, the son of Kenaz, Caleb's brother, took it: so he gave him his daughter Achsah for his wife.
 και ἔλαβεν αὐτὴν γοθονιηλ υἱὸς κενεζ ἀδελφὸς χαλεβ ὁ νεώτερος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἀχσαν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα
- 18 En het geschiedde, als zij tot hem kwam, zo porde zij hem aan, om een veld van haar vader te begeren; en zij sprong van den ezels af; toen sprak Kaleb tot haar: Watis u?
 Now when she came to him, he put into her mind the idea of requesting a field from her father: and she got down from her ass; and Caleb said to her, What is it?
 και ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν καὶ συνεβουλευσατο αὐτῷ λέγουσα αἰτήσομαι τὸν πατέρα μου ἀγρόν καὶ ἐβόησεν ἐκ τοῦ ὄνου καὶ εἶπεν αὐτῇ χαλεβ τί ἐστίν σοι
- 19 En zij zeide: Geef mij een zegen; dewijl gij mij een dor land gegeven hebt, geef mij ook waterwellingen. Toen gaf hij haar hoge waterwellingen en lagewaterwellingen.
 And she said, Give me a blessing; because you have put me in dry south-land, now give me springs of water. So he gave her the higher spring and the lower spring.
 και εἶπεν αὐτῷ δός μοι εὐλογίαν ὅτι εἰς γῆν ναγεβ δέδωκάς με δός μοι τὴν γολαθμιαν καὶ ἔδωκεν αὐτῇ χαλεβ τὴν γολαθμιαν τὴν ἄνω καὶ τὴν γολαθμιαν τὴν κάτω
- 20 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Juda, naar hun huisgezinnen.
 This is the heritage of the tribe of Judah, by their families.
 αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ἰουδα
- 21 De steden nu, van het uiterste van den stam der kinderen van Juda, tot de landpale van Edom, tegen het zuiden, zijn: Kabzeel, en Eder, en Jagur,
 The farthest towns of the tribe of Judah in the direction of the limits of Edom to the south, were Kabzeel, and Eder, and Jagur;
 ἐγενήθησαν δὲ αἱ πόλεις αὐτῶν πόλεις πρώτη φυλῆς υἱῶν ἰουδα ἐφ' ὁρίων ἐδομ ἐπὶ τῆς ἐρήμου καιβασελεηλ καὶ ἀρα καὶ ἀσωρ
- 22 En Kina, en Dimona, en Adada,
 And Kinah, and Dimonah, and Adadah;
 και ἰκαμ καὶ ρεγμα καὶ ἀρουηλ
- 23 En Kedes, en Hazor, en Jithnan,
 And Kedesh, and Hazor, and Ithnan;
 και καθης καὶ ἀσοριωναιν
- 24 Zif, en Telem, en Bealoth,
 Ziph, and Telem, and Bealoth;
 και μαιναμ καὶ βαλμιαναν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 25 En Hazor-Hadattha, en Kerioth-Hezron, dat is Hazor,
 And Hazor-hadattah, and Kerioth-hezron (which is Hazor);
 και αἱ πόλεις ἀσερων αὕτη ἀσωρ
- 26 Amam, en Sema, en Molada,
 Amam, and Shema, and Moladah;
 και σην καὶ σαλμαα καὶ μολαδα
- 27 En Hazar-Gadda, en Hesmon, en Beth-Palet,
 And Hazar-gaddah, and Heshmon, and Beth-pelet;
 και σερι καὶ βαιφαλαδ
- 28 En Hazar-Sual, en Beer-Seba, en Bizjotheja,
 And Hazar-shual, and Beer-sheba, and Biziothiah;
 και χολασεωλα καὶ βηρσαβεε καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν
- 29 Baala, en Ijim, en Azem,
 Baalah, and Iim, and Ezem;
 βαλα καὶ βακωκ καὶ ἀσομ

- 30 En Eltholad, en Chesil, en Horma,
And Eltolad, and Chesil, and Hormah;
καὶ ελβουδαδ καὶ βαιθηλ καὶ ερμα
- 31 En Ziklag, en Madmanna, en Sanzanna,
And Ziklag, and Madmannah, and Sansannah;
καὶ σεκελακ καὶ μαχαριμ καὶ σεθεννακ
- 32 En Lebaoth, en Silhim, en Ain, en Rimmon. Al deze steden zijn negen en twintig en haar dorpen.
And Lebaoth, and Shilhim, and Ain, and Rimmon; all the towns are twenty-nine, with their unwall'd places.
καὶ λαβωσ καὶ σαλη καὶ ερωμωθ πόλεις κθ# καὶ αὶ κῶμαι αὐτῶν
- 33 In de laagte zijn: Esthaol, en Zora, en Asna,
In the lowland, Eshtaol, and Zorah, and Ashnah;
ἐν τῇ πεδινῇ ασταωλ καὶ ραα καὶ ασσα
- 34 En Zanoah, en En-gannim, Tappuah, en Enam,
And Zanoah, and En-gannim, Tappuah, and Enam;
καὶ ραμεν καὶ τανω καὶ ἰλουθωθ καὶ μαιανι
- 35 Jarmuth, en Adullam, Socho en Azeka,
Jarmuth, and Adullam, Socoh, and Azekah;
καὶ ἱερμουθ καὶ οδολλαμ καὶ μεμβρα καὶ σαωχω καὶ αζηκα
- 36 En Saaraim, en Adithaim, en Gedera, en Gederothaim; veertien steden en haar dorpen.
And Shaaraim, and Adithaim, and Gederah, and Gederothaim; fourteen towns with their unwall'd places.
καὶ σακαριμ καὶ γαδηρα καὶ αὶ ἐπαύλεις αὐτῆς πόλεις δέκα τέσσαρες καὶ αὶ κῶμαι αὐτῶν
- 37 Zenan, en Hadasa, en Migdal-gad,
Zenan, and Hadashah, and Migdal-gad;
σεννα καὶ αδασαν καὶ μαγαδαγαδ
- 38 En Dilan, en Mizpa, en Jokteel,
And Dilan, and Mizpeh, and Joktheel;
καὶ δαλαλ καὶ μασφα καὶ ἰακαρηλ
- 39 Lachis, en Bozkath, en Eglon,
Lachish, and Bozkath, and Eglon;
καὶ λαχης καὶ βασηδωθ καὶ ἰδεαδαλα
- 40 En Chabbon, en Lahmas, en Chitlis,
And Cabbon, and Lahmas, and Chithlish;
καὶ χαβρα καὶ μαχεσ καὶ μααωσ
- 41 En Gederoth, Beth-Dagon, en Naama, en Makkeda; zestien steden en haar dorpen.
And Gederoth, Beth-dagon, and Naamah, and Makkedah; sixteen towns with their unwall'd places.
καὶ γεδδωρ καὶ βαγαδιηλ καὶ νωμαν καὶ μακηδαν πόλεις δεκαεξ καὶ αὶ κῶμαι αὐτῶν
- 42 Libna, en Ether, en Asan,
Libnah, and Ether, and Ashan;
λεμνα καὶ ἰθακ
- 43 En Jiftah, en Asna, en Nezib,
And Iphtah, and Ashnah, and Nezib;
καὶ ανωχ καὶ ἰανα καὶ νασιβ

- 44 En Kehila, en Achzib, en Mareza; negen steden en haar dorpen.
 And Keilah, and Achzib, and Mareshah; nine towns with their unwalled places.
 καὶ κεῖλαμ καὶ ακιζι καὶ κεζιβ καὶ βαθησαρ καὶ αιλων πόλεις δέκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 45 Ekron, en haar onderhorige plaats, en haar dorpen.
 Ekron, with her daughter-towns and her unwalled places;
 ακκαρων καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν
- 46 Van Ekron, en naar de zee toe; alle, die aan de zijde van Asdod zijn, en haar dorpen;
 From Ekron to the sea, all the towns by the side of Ashdod, with their unwalled places.
 ἀπὸ ακκαρων γεμνα καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶν πλησίον ασηδωθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 47 Asdod, haar onderhorige plaats, en haar dorpen; Gaza, haar onderhorige plaats, en haar dorpen, tot aan de rivier van Egypte; en de grote zee, en haar landpale.
 Ashdod, with her daughter-towns and her unwalled places; Gaza, with her daughter-towns and her unwalled places, to the stream of Egypt, with the Great Sea as a limit.
 ασειδωθ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς γάζα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς ἕως τοῦ χειμάρρου αἰγύπτου καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη διορίζει
- 48 Op het gebergte nu: Samir, en Jatthir, en Socho,
 And in the hill-country, Shamir, and Jattir, and Socoh;
 καὶ ἐν τῇ ὄρεινῃ σαμιρ καὶ ιεθερ καὶ σοχα
- 49 En Danna, en Kirjath-Sanna, die is Debir,
 And Dannah, and Kiriath-sannah (which is Debir);
 καὶ ρεννα καὶ πόλις γραμμάτων αὕτη δαβιρ
- 50 En Anab, en Estemo, en Anim,
 And Anab, and Eshtemo, and Anim;
 καὶ ανων καὶ εσκαμαν καὶ ανισαμ
- 51 En Gosen, en Holon, en Gilo; elf steden en haar dorpen.
 And Goshen, and Holon, and Giloh; eleven towns with their unwalled places.
 καὶ γοσομ καὶ χαλου καὶ χαννα πόλεις ἕνδεκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 52 Arab, en Duma, en Esan,
 Arab, and Dumah, and Eshan;
 αιρεμ καὶ ρεμνα καὶ σομα
- 53 En Janum, en Beth-Tappuah, en Afeka,
 And Janim, and Beth-tappuah, and Aphekah;
 καὶ ιεμαῖν καὶ βαιθαχου καὶ φακουα
- 54 En Humta, en Kirjath-Arba, die is Hebron, en Zior; negen steden en haar dorpen.
 And Humtah, and Kiriath-arba (which is Hebron), and Zior; nine towns with their unwalled places.
 καὶ ευμα καὶ πόλις αρβοκ αὕτη ἐστὶν χεβρων καὶ σωρθ πόλεις ἕννεα καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν
- 55 Maon, Karmel, en Zif, en Juta,
 Maon, Carmel, and Ziph, and Jutah;
 μαωρ καὶ χερμελ καὶ οζιβ καὶ ιταν
- 56 En Jizreel, en Jokdeam, en Zanoah,
 And Jezreel, and Jokdeam, and Zanoah;
 καὶ ιαριηλ καὶ ιαρικαμ καὶ ζακαναῖμ
- 57 Kain, Gibea, en Timna; tien steden en haar dorpen.
 Kain, Gibeah, and Timnah; ten towns with their unwalled places.
 καὶ γαββα καὶ θαμναθα πόλεις ἕννεα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν

- 58 Halhul, Beth-Zur, en Gedor,
Halhul, Beth-zur, and Gedor;
αλουα και βαιθσουρ και γεδδων
- 59 En Maarath, en Beth-Anoth, en Eltekon; zes steden en haar dorpen.
And Maarath, and Beth-anoth, and Eltekon; six towns with their unwallled places.
και μαγαρωθ και βαιθαναμ και θεκουμ πόλεις εξ και αι κωμαι αυτων [59a] θεκω και εφραθα αυτη εστιν βαιθλεεμ και φαγωρ και αιταν και κουλον και ταταμ και εωβης και καρεμ και γαλεμ και θεθη ρ και μανοχω πόλεις ενδεκα και αι κωμαι αυτων
- 60 Kirjath-Baal, die is Kirjath-Jearim, en Rabba; twee steden en haar dorpen.
Kiriath-baal (which is Kiriath-jearim), and Rabbah; two towns with their unwallled places.
καριαθβααλ αυτη η πόλις ιαριμ και σωθηβα πόλεις δύο και αι επαύλεις αυτων
- 61 In de woestijn: Beth-araba, Middin en Sechacha,
In the waste land, Beth-arabah, Middin, and Secacah;
και βαδδαργις και θαρβααμ και αιτων και αιχιοζα
- 62 En Nibsan, en de Zoutstad, en Engedi; zes steden en haar dorpen.
And Nibshan, and the Town of Salt, and En-gedi; six towns with their unwallled places.
και ναφλαζων και αι πόλεις σαδωμ και ανκαδης πόλεις επτα και αι κωμαι αυτων
- 63 Maar de kinderen van Juda konden de Jebusieten, inwoners van Jeruzalem, niet verdrijven; alzo woonden de Jebusieten bij de kinderen van Juda te Jeruzalem, totdezen dag toe.
And as for the Jebusites living in Jerusalem, the children of Judah were unable to make them go out; but the Jebusites are living with the children of Judah at Jerusalem, to this day.
και ο ιεβουσαιος κατόκει εν ιερουσαλημ και ουκ ηδυνάσθησαν οι υιοι ιουδα απολῆσαι αυτους και κατόκησαν οι ιεβουσαιοι εν ιερουσαλημ ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης
- 1 Daarna kwam het lot der kinderen van Jozef uit: van de Jordaan bij Jericho, aan het water van Jericho, oostwaarts, de woestijn opgaande van Jericho, door hetgebergte Beth-El;
And the limit of the land marked out for the children of Joseph went out from Jordan at Jericho, at the waters of Jericho on the east, in the waste land, going up from Jericho through the hill-country to Beth-el;
και ἐγένετο τὰ ὄρια υἱῶν ιωσηφ ἀπὸ τοῦ ιορδάνου τοῦ κατὰ ιεριχω ἀπ' ἀνατολῶν και ἀναβήσεται ἀπὸ ιεριχω εἰς τὴν ὄρεινὴν τὴν ἔρημον εἰς βαιθηλ λουζα
- 2 En het komt van Beth-El uit naar Luz; en het gaat door tot de landpale des Archiets, tot Ataroth toe;
And it goes out from Beth-el to Luz, and on as far as the limit of the Archites to Ataroth;
και ἐξελεύσεται εἰς βαιθηλ και παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὄρια τοῦ χαταρωθι
- 3 En het gaat af tegen het westen naar de landpale Jafleti, tot aan de landpale van het benedenste Beth-horon, en tot Gezer; en haar uitgangen zijn aan de zee.
And it goes down to the west to the limit of the Japhletites, to the limit of Beth-horon the lower, as far as Gezer; ending at the sea.
και διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὰ ὄρια ἀπαλιμ ἕως τῶν ὀρίων βαιθωρων τὴν κάτω και ἔσται ἡ διέξοδος αυτων ἐπὶ τὴν θάλασσαν
- 4 Alzo hebben hun erfdeel bekomen de kinderen van Jozef, Manasse en Ephraim.
And the children of Joseph, Manasseh and Ephraim, took their heritage.
και ἐκληρονόμησαν οι υιοι ιωσηφ εφραιμ και μανασση
- 5 De landpale nu der kinderen van Ephraim, naar hun huisgezinnen, is deze: te weten, de landpale huns erfdeels was oostwaarts Atroth-Addar tot aan het bovenste Beth-Horon.
And the limit of the land of the children of Ephraim by their families was marked out in this way: the limit of their heritage to the east was Ataroth-addar, to Beth-horon the higher;
και ἐγενήθη ὄρια υἱῶν εφραιμ κατὰ δήμους αυτων και ἐγενήθη τὰ ὄρια τῆς κληρονομίας αυτων ἀπὸ ἀνατολῶν αταρωθ και εροκ ἕως βαιθωρων τὴν ἄνω και γαζαρα
- 6 En deze landpale gaat uit tegen het westen bij Michmetath, van het noorden, en deze landpale keert zich om tegen het oosten naar Thaanath-Silo, en gaat doordezelve van het oosten naar Janoah;
The line goes out to the west at Michmethath on the north; then turning to the east to Taanath-shiloh, going past it on the east of Janoah;
και διελεύσεται τὰ ὄρια ἐπὶ τὴν θάλασσαν εἰς ικασμων ἀπὸ βορρᾶ θερμα περιελεύσεται ἐπὶ ἀνατολᾶς εἰς θηνασα και σελλησα και παρελεύσεται ἀπ' ἀνατολῶν εἰς ιανωκα
- 7 En komt af van Janoah naar Ataroth en Naharoth, en stoot aan Jericho, en gaat uit aan de Jordaan.
And from Janoah down to Ataroth, and to Naarah, and touching Jericho, it goes on to Jordan.
και εἰς μαχω και αταρωθ και αι κωμαι αυτων και ἐλεύσεται ἐπὶ ιεριχω και διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸν ιορδάνην

- 8 Van Tappuah gaat deze landpale westwaarts naar de beek Kana, en haar uitgangen zijn aan de zee. Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Efraim, naarhun huisgezinnen.
From Tappuah the line goes on to the west to the river of Kanah; ending at the sea. This is the heritage of the children of Ephraim by their families;
καὶ ἀπὸ ταφου πορεύεται τὰ ὄρια ἐπὶ θάλασσαν ἐπὶ χελκανα καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ θάλασσαν αὐτῆ ἡ κληρονομία φυλῆς εφραιμ κατὰ δῆμους αὐτῶν
- 9 En de steden, die afgezonderd waren voor de kinderen van Efraim, waren in het midden van het erfdeel der kinderen van Manasse, al die steden en haar dorpen.
Together with the towns marked out for the children of Ephraim in the heritage of Manasseh, all the towns with their unwallled places.
καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς εφραιμ ἀνὰ μέσον τῆς κληρονομίας υἱῶν μανασση πᾶσαι αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 10 En zij verdreven de Kanaanieten niet, die te Gezer woonden; alzo woonden die Kanaanieten in het midden der Efraimieten tot op dezen dag; maar zij waren onderschatting dienende.
And the Canaanites who were living in Gezer were not forced out; but the Canaanites have been living among Ephraim, to this day, as servants, doing forced work.
καὶ οὐκ ἀπόλεσεν εφραιμ τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν γαζερ καὶ κατόκει ὁ χαναναῖος ἐν τῷ εφραιμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἕως ἀνέβη φαραω βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἐνέπρησεν αὐτὴν ἐν πυρὶ καὶ τοὺς χαναναίους καὶ τοὺς φερεζαίους καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν γαζερ ἐξεκέντησαν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν φαραω ἐν φερνῇ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ
- 1 De stam van Manasse had ook een lot, omdat hij de eerstgeborene van Jozef was: te weten Machir, de eerstgeborene van Manasse, de vader van Gilead; omdat hijeen krijgsman was, zo had hij Gilead en Bazan.
And this was the part marked out for the tribe of Manasseh, because he was the oldest son of Joseph. As for Machir, the oldest son of Manasseh, the father of Gilead, because he was a man of war he had Gilead and Bashan.
καὶ ἐγένετο τὰ ὄρια φυλῆς υἱῶν μανασση ὅτι οὗτος πρωτότοκος τῷ ἰωσηφ τῷ μαχίρ πρωτότοκῳ μανασση πατρὶ γαλααδ ἀνὴρ γὰρ πολεμιστὴς ἦν ἐν τῇ γαλααδίτιδι καὶ ἐν τῇ βασανίτιδι
- 2 Ook hadden de overgebleven kinderen van Manasse een lot, naar hun huisgezinnen; te weten de kinderen van Abiezer, en de kinderen van Helek, en de kinderen van Asriel, en de kinderen van Sechem, en de kinderen van Hefer, en de kinderen van Semida. Dit zijn de mannelijke kinderen van Manasse, den zoon van Jozef, naar hun huisgezinnen.
And as for the rest of the children of Manasseh, their heritage was given to them by families; for the children of Abiezer, and for the children of Helek, and for the children of Asriel, and for the children of Shechem, and for the children of Hopher, and for the children of Shemida: these were the male children of Manasseh, the son of Joseph, by their families.
καὶ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς μανασση τοῖς λοιποῖς κατὰ δῆμους αὐτῶν τοῖς υἱοῖς ιεζερ καὶ τοῖς υἱοῖς κελεζ καὶ τοῖς υἱοῖς ιεζιηλ καὶ τοῖς υἱοῖς συχημ καὶ τοῖς υἱοῖς συμαριμ καὶ τοῖς υἱοῖς οφερ οὗτοι οἱ ἄρσενες κατὰ δῆμους αὐτῶν
- 3 Zelafead nu, de zoon van Hefer, den zoon van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse, had geen zonen, maar dochters; en dit zijn de namen zijnerdochteren: Machla en Noa, Hogla, Milka en Tirza.
But Zelophehad, the son of Hopher, the son of Gilead, the son of Machir, the son of Manasseh, had no sons, but only daughters; and these are the names of his daughters: Mahlah, and Noah, Hoglah, Milcah, and Tirzah.
καὶ τῷ σαλπααδ υἱῷ οφερ οὐκ ἴσαν αὐτῷ υἱοὶ ἀλλ' ἡ θυγατέρες καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων σαλπααδ μααλα καὶ νοα καὶ εγλα καὶ μελχα καὶ θερσα
- 4 Dezen dan traden toe voor het aangezicht van Eleazar, den priester, en voor het aangezicht van Jozua, den zoon van Nun, en voor het aangezicht der oversten, zeggende: De HEERE heeft Mozes geboden, dat men ons een erfdeel geven zou in het midden onzer broederen. Daarom gaf hij haar, naar den mond desHEEREN, een erfdeel in het midden der broederen van haar vader.
And they came before Eleazar the priest, and Joshua, the son of Nun, and before the chiefs, saying, The Lord gave orders to Moses to give us a heritage among our brothers: so in agreement with the orders of the Lord he gave them a heritage among their father's brothers.
καὶ ἔστησαν ἐναντίον ελεαζαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἐναντίον ἰησοῦ καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχόντων λέγουσαι ὁ θεὸς ἐντείλατο διὰ χειρὸς μουσῆ δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ ἔδωκεν αὐταῖς διὰ προστάγματος κυρίου κληρὸς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τοῦ πατρὸς αὐτῶν
- 5 En aan Manasse vielen tien snoeren toe, behalve het land Gilead en Bazan, dat op gene zijde van de Jordaan is.
And ten parts were given to Manasseh, in addition to the land of Gilead and Bashan, which is on the other side of Jordan;
καὶ ἔπεσεν ὁ σχοινισμὸς αὐτῶν ἀπὸ ανασσα καὶ πεδῖον λαβεκ ἐκ τῆς γαλααδ ἣ ἐστιν πέραν τοῦ ἰορδάνου
- 6 Want de dochteren van Manasse erfden een erfdeel in het midden zijner zonen; en het land Gilead hadden de overgebleven kinderen van Manasse.
Because the daughters of Manasseh had a heritage among his sons, and the land of Gilead was the property of the other sons of Manasseh.
ὅτι θυγατέρες υἱῶν μανασση ἐκληρονόμησαν κληρὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἡ δὲ γῆ γαλααδ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς μανασση τοῖς καταλειμμένοις
- 7 Zodat de landpale van Manasse was van Aser af tot Michmetath, die voor aan Sicheim is; en deze landpale gaat ter rechterhand tot aan de inwoners vanEn-Tappuah.
And the limit of Manasseh's land was from Asher to Michmethath, which is before Shechem; the line goes on to the right hand, to the people of En-tappuah.
καὶ ἐγενήθη ὄρια υἱῶν μανασση δηλαναθ ἣ ἐστιν κατὰ πρόσωπον υἱῶν αναθ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὰ ὄρια ἐπὶ ταμν καὶ ιασσιβ ἐπὶ πηγὴν θαφωθ
- 8 Manasse had wel het land van Tappuah, maar Tappuah zelve, aan de landpale van Manasse, hadden de kinderen van Efraim.
The land of Tappuah was the property of Manasseh; but Tappuah on the edge of Manasseh was the property of the children of Ephraim.
τῷ μανασση ἔσται καὶ θαφωθ ἐπὶ τῶν ὀρίων μανασση τοῖς υἱοῖς εφραιμ

- 9 Daarna komt de landpale af naar de beek Kana tegen het zuiden der beek. Deze steden zijn van Efraim in het midden der steden van Manasse; en de landpale van Manasse is aan het noorden der beek, en haar uitgangen zijn aan de zee.
 And the limit goes down to the stream Kanah, to the south of the stream: these towns were Ephraim's among the towns of Manasseh; Manasseh's limit was on the north side of the stream, ending at the sea:
 και καταβήσεται τὰ ὄρια ἐπὶ φάραγγα καρανα ἐπὶ λίβα κατὰ φάραγγα ιαριηλ τερέμινθος τῷ εφραιμ ἀνὰ μέσον πόλεως μανασση καὶ ὄρια μανασση ἐπὶ τὸν βορρᾶν εἰς τὸν χειμάρρον καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος θάλασσα
- 10 Het was van Efraim tegen het zuiden, en tegen het noorden was het van Manasse, en de zee was zijn landpale; en aan het noorden stieten zij aan Aser, en aan hetoosten aan Issaschar.
 To the south it is Ephraim's, and to the north it is Manasseh's, and the sea is his limit; and they are touching Asher on the north, and Issachar on the east.
 ἀπὸ λιβὸς τῷ εφραιμ καὶ ἐπὶ βορρᾶν μανασση καὶ ἔσται ἡ θάλασσα ὄρια αὐτοῖς καὶ ἐπὶ ασηρ συνάψουσιν ἐπὶ βορρᾶν καὶ τῷ ισσαχαρ ἀπ' ἀνατολῶν
- 11 Want Manasse had, in Issaschar en in Aser, Beth-Sean en haar onderhorige plaatsen, en Jibleam en haar onderhorige plaatsen, en de inwoners te Dor en haar onderhorige plaatsen, en de inwoners te En-Dor en haar onderhorige plaatsen, en de inwoners te Thaanach en haar onderhorige plaatsen, en de inwoners te Megiddo en haar onderhorige plaatsen: drie landstreken.
 In Issachar and Asher, Manasseh had Beth-shean and its daughter-towns, and Ibleam and its daughter-towns, and the people of Dor and its daughter-towns, and the people of En-dor and its daughter-towns, and the people of Taanach and its daughter-towns, and the people of Megiddo and its daughter-towns, that is, the three hills.
 καὶ ἔσται μανασση ἐν ισσαχαρ καὶ ἐν ασηρ βαιθσαν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν καὶ τοὺς κατοικοῦντας δωρ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τοὺς κατοικοῦντας μαγεδδω καὶ τὰς κώμας αὐτῆς καὶ τὸ τρίτον τῆς ναφ ετα καὶ τὰς κώμας αὐτῆς
- 12 En de kinderen van Manasse konden de inwoners van die steden niet verdrijven; want de Kanaanieten wilden in hetzelfde land wonen.
 But the children of Manasseh were not able to make the people of those towns go out; but the Canaanites would go on living in that land.
 καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν οἱ υἱοὶ μανασση ἐξολεθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύτας καὶ ἤρχετο ὁ χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῆ ταύτῃ
- 13 En het geschiedde, als de kinderen Israels sterk werden, zo maakten zij de Kanaanieten cijnbaar; maar zij verdreven hen niet ganselijk.
 And when the children of Israel had become strong, they put the Canaanites to forced work, in place of driving them out.
 καὶ ἐγενήθη καὶ ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ ἐποίησαν τοὺς χαναναίους ὑπηκόους ἐξολεθρεῦσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐξωλέθρευσαν
- 14 Toen spraken de kinderen van Jozef tot Jozua, zeggende: Waarom hebt gij mij ten erfdeel maar een lot en een snoer gegeven, daar ik toch een groot volk ben, voorzoveel de HEERE mij dus verre gezegend heeft?
 Then the children of Joseph said to Joshua, Why have you given me only one part and one stretch of land for my heritage? For through the blessing given to me by the Lord up to now, I am a great people.
 ἀντεῖπαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰωσηφ τῷ ἰησοῦ λέγοντες διὰ τί ἐκληρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἓνα καὶ σχοίνισμα ἓν ἐγὼ δὲ λαὸς πολὺς εἰμι καὶ ὁ θεὸς εὐλόγησέν με
- 15 Jozua nu zeide tot henlieden: Dewijl gij een groot volk zijt, zo ga op naar het woud, en houw daar voor u af in het land der Ferezieten en der Refaieten, dewijl u hetgebergte van Efraim te eng is.
 Then Joshua said to them, If you are such a great people, go up into the woodlands, clearing a place there for yourselves in the land of the Perizzites and the Rephaim, if the hill-country of Ephraim is not wide enough for you.
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰησοῦς εἰ λαὸς πολὺς εἶ ἀνάβηθι εἰς τὸν δρυμὸν καὶ ἐκκάθαρον σεαυτῷ εἰ στενοχωρεῖ σε τὸ ὄρος τὸ εφραιμ
- 16 Toen zeiden de kinderen van Jozef: Dat gebergte zou ons niet genoegzaam zijn; er zijn ook ijzeren wagens bij alle Kanaanieten, die in het land des dals wonen, bij diete Beth-Sean en haar onderhorige plaatsen, en die in het dal van Jizreel zijn.
 And the children of Joseph said, The hill-country is not enough for us: and all the Canaanites living in the valley have iron war-carriages, those in Beth-shean and its towns as well as those in the valley of Jezreel.
 καὶ εἶπαν οὐκ ἀρκέσει ἡμῖν τὸ ὄρος τὸ εφραιμ καὶ ἵππος ἐπιλεκτός καὶ σίδηρος τῷ χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν αὐτῷ ἐν βαιθσαν καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς ἐν τῇ κοιλάδι ιεζραελ
- 17 Verder sprak Jozua tot het huis van Jozef, tot Efraim en tot Manasse, zeggende: Gij zijt een groot volk, en gij hebt grote kracht, gij zult geen een lot hebben;
 Then Joshua said to the children of Joseph, to Ephraim and Manasseh, You are a great people, and have great power: you are not to have one property only,
 καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ἰωσηφ εἰ λαὸς πολὺς εἶ καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις οὐκ ἔσται σοι κλῆρος εἷς
- 18 Maar het gebergte zal het uwe zijn; en dewijl het een woud is, zo houw het af, zo zullen zijn uitgangen de uwe zijn; want gij zult de Kanaanieten verdrijven, al hebben zij ijzeren wagens, al zijn zij sterk.
 For the hill-country of Gilead will be yours ... the woodland and cut down ... its outskirts will be yours ... get the Canaanites out, for they have iron war-carriages ... strong.
 ὁ γὰρ δρυμὸς ἔσται σοι ὅτι δρυμὸς ἐστὶν καὶ ἐκκαθαριεὶς αὐτὸν καὶ ἔσται σοι καὶ ὅταν ἐξολεθρεύσῃς τὸν χαναναῖον ὅτι ἵππος ἐπιλεκτός ἐστὶν αὐτῷ σὺ γὰρ ὑπερισχύεις αὐτοῦ
- 1 En de ganse vergadering van de kinderen Israels verzamelde zich te Silo, en zij richtten aldaar op de tent der samenkomst, nadat het land voor hen onderworpen was.
 And all the meeting of the children of Israel came together at Shiloh and put up the Tent of meeting there: and the land was crushed before them.
 καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα συναγωγή υἱῶν ἰσραηλ εἰς σηλω καὶ ἐπηξαν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ ἡ γῆ ἐκρατήθη ὑπ' αὐτῶν

- 2 En er bleven over onder de kinderen Israels, aan dewelken zij hun erfdeel niet uitgedeeld hadden, zeven stammen.
But there were still seven tribes among the children of Israel who had not taken up their heritage.
καὶ κατελείφθησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ οἳ οὐκ ἐκληρονόμησαν ἐπτά φυλαί
- 3 En Jozua zeide tot de kinderen Israels: Hoe lang houdt gij u zo slap, om voort te gaan, om het land te beerven, hetwelk de HEERE, de God uwer vaderen, u gegeven heeft?
Then Joshua said to the children of Israel, Why are you so slow to go in and take up your heritage in the land which the Lord, the God of your fathers, has given you?
καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἕως τίνος ἐκλυθήσεσθε κληρονομήσαι τὴν γῆν ἣν ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
- 4 Geeft voor ulieden drie mannen van elken stam, dat ik ze heenzende, en zij zich opmaken, en het land doorwandelen, en beschrijven hetzelve naar hun erven, enweder tot mij komen.
Take from among you three men from every tribe; and I will send them to go through the land and make a record of it for distribution as their heritage; then let them come back to me.
δοῦτε ἐξ ὑμῶν τρεῖς ἄνδρας ἐκ φυλῆς καὶ ἀναστάντες διελθέτωσαν τὴν γῆν καὶ διαγραψάτωσαν αὐτὴν ἐναντίον μου καθὰ δεήσει διελεῖν αὐτήν καὶ ἦλθοσαν πρὸς αὐτόν
- 5 Zij nu zullen het delen in zeven delen; Juda zal blijven op zijn landpale van het zuiden, en het huis van Jozef zal blijven op zijn landpale van het noorden.
And let them make division of it into seven parts: let Judah keep inside his limit on the south, and let the children of Joseph keep inside their limit on the north.
καὶ διεῖλεν αὐτοῖς ἐπτά μερίδας ἰουδας στήσεται αὐτοῖς ὄριον ἀπὸ λιβός καὶ οἱ υἱοὶ ἰωσηφ στήσονται αὐτοῖς ἀπὸ βορρᾶ
- 6 En gijlieden zult het land beschrijven in zeven delen, en tot mij herwaarts brengen, dat ik voor ulieden het lot hier werpe voor het aangezicht des HEEREN, onzesGods.
And you are to have the land marked out in seven parts, and come back to me with the record; and I will make the distribution for you here by the decision of the Lord our God.
ὕμεῖς δὲ μερίσατε τὴν γῆν ἐπτά μερίδας καὶ ἐνέγκατε πρὸς με ὧδε καὶ ἐξοίσω ὑμῖν κληρον ἐναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 7 Want de Levieten hebben geen deel in het midden van ulieden; maar het priesterdom des HEEREN is hun erfdeel. Gad nu, en Ruben, en de halve stam vanManasse, hebben hun erfdeel genomen op gene zijde van de Jordaan, oostwaarts, hetwelk hun Mozes, de knecht des HEEREN, gegeven heeft.
For the Levites have no part among you; to be the Lord's priests is their heritage; and Gad and Reuben and the half-tribe of Manasseh have had their heritage on the east side of Jordan, given to them by Moses, the servant of the Lord.
οὐ γὰρ ἐστὶν μερὶς τοῖς υἱοῖς λευὶ ἐν ὑμῖν ἱερατεία γὰρ κυρίου μερὶς αὐτοῦ καὶ γὰρ καὶ ρουβην καὶ τὸ ἡμισυ φυλῆς μανασση ἐλάβοσαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐπ' ἀνατολάς ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς μουσῆς ὁ παῖς κυρίου
- 8 Toen maakten zich die mannen op, en gingen heen. En Jozua gebood hun, die heengingen om het land te beschrijven, zeggende: Gaat, en doorwandelt het land, enbeschrijft het; komt dan weder tot mij, zo zal ik ulieden hier het lot werpen, voor het aangezicht des HEEREN, te Silo.
So the men got up and went; and Joshua gave orders to those who went, to make a record of the land, saying, Go up and down through the land, and make a record of it and come back here to me, and I will make the distribution for you here by the decision of the Lord in Shiloh.
καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν καὶ ἐνετείλατο ἰησοῦς τοῖς ἀνδράσιν τοῖς πορευομένοις χωροβατῆσαι τὴν γῆν λέγων πορεύεσθε καὶ χωροβατήσατε τὴν γῆν καὶ παραγενήθητε πρὸς με καὶ ὧδε ἐξοίσω ὑμῖν κληρον ἐναντι κυρίου ἐν σιλω
- 9 De mannen dan gingen heen, en togen het land door en beschreven het, naar de steden, in zeven delen, in een boek; en kwamen weder tot Jozua in het leger te Silo.
So the men went, travelling through the land, and made a record of it by towns in seven parts in a book, and came back to Joshua to the tent-circle at Shiloh.
καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐχωροβάτησαν τὴν γῆν καὶ εἶδοσαν αὐτήν καὶ ἔγραψαν αὐτήν κατὰ πόλεις αὐτῆς ἐπτά μερίδας εἰς βιβλίον καὶ ἦνεγκαν πρὸς ἰησοῦν
- 10 Toen wierp Jozua het lot voor hen te Silo, voor het aangezicht des HEEREN. En Jozua deelde aldaar den kinderen Israels het land, naar hun afdelingen.
And Joshua made the distribution for them in Shiloh by the decision of the Lord, marking out the land for the children of Israel by their divisions.
καὶ ἐνέβαλεν αὐτοῖς ἰησοῦς κληρον ἐν σιλω ἐναντι κυρίου
- 11 En het lot van den stam der kinderen van Benjamin kwam op, naar hun huisgezinnen; en de landpale van hun lot ging uit tussen de kinderen van Juda, en tussen de kinderen van Jozef.
And the first heritage came out for the tribe of Benjamin by their families: and the limit of their heritage went between the children of Judah and the children of Joseph.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ κληρὸς φυλῆς βενιαμιν πρῶτος κατὰ δήμους αὐτῶν καὶ ἐξῆλθεν ὄρια τοῦ κλήρου αὐτῶν ἀνὰ μέσον ἰουδα καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν ἰωσηφ
- 12 En hun landpale was naar den hoek noordwaarts van de Jordaan; en deze landpale gaat opwaarts aan de zijde van Jericho van het noorden, en gaat op door hetgebergte westwaarts, en haar uitgangen zijn aan de woestijn van Beth-Aven.
And their limit on the north was from the Jordan, and the line goes up to the side of Jericho on the north and through the hill-country to the west, ending at the waste land of Beth-aven.
καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὄρια ἀπὸ βορρᾶ ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου προσαναβήσεται τὰ ὄρια κατὰ νότου ἱεριχω ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ ὄρος ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ ἐστὶ αὐτοῦ ἡ διεξοδος ἡ μαδβαρῖτις βαιθων

- 13 En van daar gaat de landpale door naar Luz, aan de zijde van Luz, welke is Beth-El, zuidwaarts; en deze landpale gaat af naar Atroth-Addar, aan den berg, die aande zuidzijde van het benedenste Beth-Horon is.
 And from there the line goes south to Luz, to the side of Luz (which is Beth-el), then down to Ataroth-addar, by the mountain to the south of Beth-horon the lower.
 και διελεύσεται ἐκεῖθεν τὰ ὄρια λουζα ἐπὶ νότον λουζα ἀπὸ λιβὸς αὕτη ἐστὶν βαιθιλ και καταβήσεται τὰ ὄρια μααταρωθορεχ ἐπὶ τὴν ὄρεινήν ἢ ἐστὶν πρὸς λίβα βαιθωρον ἢ κάτω
- 14 En die landpale strekt en keert zich om, naar den westhoek zuidwaarts van den berg, die tegenover Beth-horon zuidwaarts is, en haar uitgangen zijn aan Kirjath-Baal (welke is Kirjath-Jearim), een stad der kinderen van Juda. Dit is de hoek ten westen.
 And the limit is marked as coming round to the south on the west side from the mountain which is south of Beth-horon, and ending at Kiriath-baal (which is Kiriath-jearim), a town of the children of Judah: this is the west part.
 και διελεύσεται τὰ ὄρια και περιελεύσεται ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον παρὰ θάλασσαν ἀπὸ λιβὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ πρόσωπον βαιθωρον λίβα και ἔσται αὐτοῦ ἡ διεξοδος εἰς καριαθβααλ. αὕτη ἐστὶν καρια θιαριν πόλις υἱῶν ιουδα τοῦτο ἐστὶν τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν
- 15 De hoek nu ten zuiden is aan het uiterste van Kirjath-Jearim; en deze landpale gaat uit ten westen, en zij komt uit aan de fontein der wateren van Neftoah.
 And the south part is from the farthest point of Kiriath-jearim, and the line goes out to the west to the fountain of the waters of Nephtoah:
 και μέρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους καριαθβααλ και διελεύσεται ὄρια εἰς γασιν ἐπὶ πηγὴν ὕδατος ναφθω
- 16 En deze landpale gaat af tot aan het uiterste des bergs, die tegenover het dal van den zoon van Hinnom is, die in het dat der Refaiten is tegen het noorden; en gaataf door het dal van Hinnom, aan de zijde der Jebusieten zuidwaarts, en gaat af aan de fontein van Rogel;
 And the line goes down to the farthest part of the mountain facing the valley of the son of Hinnom, which is on the north of the valley of Rephaim: from there it goes down to the valley of Hinnom, to the side of the Jebusite on the south as far as En-rogel;
 και καταβήσεται τὰ ὄρια ἐπὶ μέρους τοῦ ὄρους ὃ ἐστὶν κατὰ πρόσωπον νάπης ονναμ ὃ ἐστὶν ἐκ μέρους εμεκραφαῖν ἀπὸ βορρᾶ και καταβήσεται γαιεννα ἐπὶ νότου ιεβουσαι ἀπὸ λιβὸς και καταβήσεται ἐπὶ πηγὴν ρωγηλ
- 17 En strekt zich van het noorden, en gaat uit te En-semes; van daar gaat zij uit naar Geliloth, welke is tegenover den opgang naar Adummim, en zij gaat af aan den steen van Bohan, den zoon van Ruben;
 And it goes to En-shemesh and on to Geliloth, opposite the way up to Adummim, and it goes down to the stone of Bohan, the son of Reuben;
 και διελεύσεται ἐπὶ πηγὴν βαιθσαμυς και παρελεύσεται ἐπὶ γαλιωθ ἢ ἐστὶν ἀπέναντι πρὸς ἀνάβασιν αιθαμιν και καταβήσεται ἐπὶ λίθον βαιων υἱῶν ρουβην
- 18 En gaat door ter zijde tegenover Araba naar het noorden, en gaat af te Araba.
 And it goes on to the side facing the Arabah to the north, and down to the Arabah;
 και διελεύσεται κατὰ νότου βαιθαβα ἀπὸ βορρᾶ και καταβήσεται
- 19 Verder gaat deze landpale door aan de zijde van Beth-hogla noordwaarts, en de uitgangen van deze landpale zijn aan de tong der Zoutzee noordwaarts, aan het uiterste van de Jordaän zuidwaarts. Dit is de zuiderlandpale.
 And on to the north side of Beth-hoglah, ending at the north inlet of the Salt Sea at the south end of Jordan; this is their limit on the south.
 ἐπὶ τὰ ὄρια ἐπὶ νότου βαιθαγλα ἀπὸ βορρᾶ και ἔσται ἡ διεξοδος τῶν ὀρίων ἐπὶ λοφιᾶν τῆς θαλάσσης τῶν ἁλῶν ἐπὶ βορρᾶν εἰς μέρος τοῦ ιορδάνου ἀπὸ λιβὸς ταῦτα τὰ ὄρια ἐστὶν ἀπὸ λιβὸς
- 20 De Jordaän nu bepaalt haar aan den hoek naar het oosten. Dit is het erfdeel der kinderen van Benjamin, in hun landpalen rondom, naar hun huisgezinnen.
 And the limit of the east part is the Jordan. This is the heritage of the children of Benjamin, marked out for their families by these limits on all sides.
 και ὁ ιορδάνης ὀριεῖ ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν βενιαμιν τὰ ὄρια αὐτῆς κύκλω κατὰ δήμους
- 21 De steden nu van den stam der kinderen van Benjamin, naar hun huisgezinnen, zijn: Jericho, en Beth-hogla, en Emek-Keziz,
 And the towns of the children of Benjamin, given to them in the order of their families, are Jericho and Beth-hoglah and Emek-kezziz
 και ἐγενήθησαν αἱ πόλεις τῶν υἱῶν βενιαμιν κατὰ δήμους αὐτῶν ιεριχω και βαιθεγλιω και αμεκασις
- 22 En Beth-araba, en Zemaraim, en Beth-El,
 And Beth-arabah and Zemaraim and Beth-el
 και βαιθαβαρα και σαρα και βησανα
- 23 En Haavvim, en Para, en Ofra,
 And Avvim and Parah and Ophrah
 και αυν και φαρα και οφραθα

- 24 **Chefar-haammonai, en Ofni, en Gaba; twaalf steden en haar dorpen.**
And Chephar-Ammoni and Ophni and Geba; twelve towns with their unwallled places;
καὶ καρφα καὶ κεφρα καὶ μوني καὶ γαβαα πόλεις δέκα δύο καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 25 **Gibeon, en Rama, en Beeroth,**
Gibeon and Ramah and Beeroth
γαβαων καὶ ραμα καὶ βηρωθα
- 26 **En Mizpa, en Chefira, en Moza,**
And Mizpeh and Chephirah and Mozah
καὶ μασσημα καὶ μρων καὶ αμωκη
- 27 **En Rekem, en Jirpeel, en Tharala,**
And Rekem and Irpeel and Taralah
καὶ φира καὶ καφαν καὶ νακαν καὶ σεληκαν καὶ θαρηλα
- 28 **En Zela, Elef en Jebusi (deze is Jeruzalem), Gibath, Kirjath: veertien steden mitsgaders haar dorpen. Dit is het erfdeel der kinderen van Benjamin, naar hunhuisgezinnen. Jozua 19**
And Zela, Eleph and the Jebusite (which is Jerusalem), Gibeath and Kiriath; fourteen towns with their unwallled places. This is the heritage of the children of Benjamin by their families.
καὶ ιεβους αὕτη ἐστὶν ιερουσαλημ καὶ πόλεις καὶ γαβαωθιαρμ πόλεις τρεῖς καὶ δέκα καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν βενιαμιν κατὰ δήμους αὐτῶν
- 1 **Daarna ging het tweede lot uit voor Simeon, voor den stam der kinderen van Simeon, naar hun huisgezinnen; en hun erfdeel was in het midden van het erfdeel der kinderen van Juda.**
And the second heritage came out for the tribe of Simeon by their families; and their heritage was in the middle of the heritage of the children of Judah.
καὶ ἐξήλθεν ὁ δεῦτερος κληρὸς τῶν υἱῶν σιμεων καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἀνά μέσον κλήρων υἱῶν ιουδα
- 2 **En zij hadden in hun erfdeel: Beer-seba, en Seba, en Molada,**
And they had for their heritage Beer-sheba and Shema and Moladah
καὶ ἐγενήθη ὁ κληρὸς αὐτῶν βηρσαβεε καὶ σαμαα καὶ κωλαδαμ
- 3 **En Hazar-Sual, en Bala, en Azem,**
And Hazar-shual and Balah and Ezem
καὶ αρσωλα καὶ βωλα καὶ ασομ
- 4 **En Eltholad, en Bethul, en Horma,**
And Eltolad and Bethul and Hormah
καὶ ελθουλα καὶ βουλα καὶ ερμα
- 5 **En Ziklag, en Beth-hammerchaboth, en Hazar-Suza,**
And Ziklag and Beth-marcaboth and Hazar-susah
καὶ σικελακ καὶ βαιθμαχερεβ καὶ σαρσουσιν
- 6 **En Beth-Lebaoth, en Saruhen; dertien steden en haar dorpen.**
And Beth-lebaoth and Sharuhen; thirteen towns with their unwallled places;
καὶ βαθαρωθ καὶ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν πόλεις δέκα τρεῖς καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 7 **Ain, Rimmon, en Ether, en Asan; vier steden en haar dorpen;**
Ain, Rimmon, and Ether and Ashan; four towns with their unwallled places;
ερεμμων καὶ θαλχα καὶ εθερ καὶ ασαν πόλεις τέσσαρες καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 8 **En al de dorpen, die rondom deze steden waren, tot Baalath-Beer, dat is Ramath tegen het zuiden. Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Simeon, naarhun huisgezinnen.**
And all the unwallled places round about these towns as far as Baalath-beer-ramah to the south. This is the heritage of the tribe of Simeon by their families.
κύκλω τῶν πόλεων αὐτῶν ἕως βαρεκ πορευομένων βαμεθ κατὰ λίβα αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν σιμεων κατὰ δήμους αὐτῶν

- 9 Het erfdeel der kinderen van Simeon is onder het snoer der kinderen van Juda; want het erfdeel der kinderen van Juda was te groot voor hen; daarom erfden de kinderen van Simeon in het midden van hun erfdeel.
The heritage of Simeon was taken out of Judah's stretch of land, for Judah's part was more than they had need of, so the heritage of the children of Simeon was inside their heritage.
ἀπὸ τοῦ κλήρου ἰουδα ἡ κληρονομία φυλῆς υἰῶν συμεων ὅτι ἐγενήθη ἡ μερίς υἰῶν ἰουδα μείζων τῆς αὐτῶν καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ συμεων ἐν μέσῳ τοῦ κλήρου αὐτῶν
- 10 Daarna kwam het derde lot op voor de kinderen van Zebulon, naar hun huisgezinnen; en de landpale van hun erfdeel was tot aan Sarid.
And the third heritage came out for Zebulun by their families; the limit of their heritage was as far as Sarid;
καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρίτος τῷ ζαβουλων κατὰ δήμους αὐτῶν ἔσται τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν εσεδεκ
- 11 En hun landpale gaat opwaarts naar het westen en Mar-ala, en reikt tot Dabbaseth, en reikt tot aan de beek, die voor aan Jokneam is.
And their limit goes up to the west to Maralah, stretching to Dabbesheth, and to the stream in front of Jokneam;
γῶλα ὅρια αὐτῶν ἡ θάλασσα καὶ μαραγελλα καὶ συνάψει ἐπὶ βαιθαβαβα εἰς τὴν φάραγγα ἣ ἐστὶν κατὰ πρόσωπον ἱεκμαν
- 12 En zij wendt zich van Sarid oostwaarts tegen den opgang der zon, tot de landpale van Chisloth-Thabor, en zij komt uit te Dobrath, en gaat opwaarts naar Jafia.
Then turning east from Sarid to the limit of Chisloth-tabor, it goes out to Daberath, and up to Japhia;
καὶ ἀνέστρεψεν ἀπὸ σεδδουκ ἐξ ἐναντίας ἀπ' ἀνατολῶν βαιθαβουβα ἐπὶ τὰ ὅρια χασελωθαιθ καὶ διελεύσεται ἐπὶ δαβρωθ καὶ προσαναβήσεται ἐπὶ φαγγα
- 13 En van daar gaat zij oostwaarts door naar den opgang, naar Gath-Hefer, te Eth-Kazin, en zij komt uit te Rimmon-Methoar, hetwelk is Nea.
And from there it goes on east to Gath-hepher, to Eth-kazin; ending at Rimmon which goes as far as Neah;
καὶ ἐκεῖθεν περιελεύσεται ἐξ ἐναντίας ἐπ' ἀνατολὰς ἐπὶ γεβερε ἐπὶ πόλιν κατασεμ καὶ διελεύσεται ἐπὶ ρεμμωνα αμαθαρ σοζα
- 14 En deze landpale keert zich om tegen het noorden naar Hannathon, en haar uitgangen zijn het dal van Jiftah-El.
And the line goes round it on the north to Hannathon, ending at the valley of Iphtah-el;
καὶ περιελεύσεται ὅρια ἐπὶ βορρᾶν ἐπὶ αμωθ καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ γαιφαηλ
- 15 En Kattath, en Nahalal, en Simron, en Jidala, en Bethlehem; twaalf steden en haar dorpen.
And Kattath and Nahalal and Shimron and Idalah and Beth-lehem; twelve towns with their unwallled places.
καὶ καταναθ καὶ ναβααλ καὶ συμρων καὶ ἱεριχω καὶ βαιθμαν
- 16 Dit is het erfdeel der kinderen van Zebulon, naar hun huisgezinnen; deze steden en haar dorpen.
This is the heritage of the children of Zebulun by their families, these towns with their unwallled places.
αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἰῶν ζαβουλων κατὰ δήμους αὐτῶν πόλεις καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 17 Het vierde lot ging uit voor Issaschar, voor de kinderen van Issaschar, naar hun huisgezinnen.
For Issachar the fourth heritage came out, for the children of Issachar by their families;
καὶ τῷ ἰσσαχαρ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τέταρτος
- 18 En hun landpale was Jizreela, en Chesulloth, en Sunem,
And their limit was to Jezreel and Chesulloth and Shunem
καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν ἰαζηλ καὶ χασαλωθ καὶ σουναν
- 19 En Hafaraim, en Sion, en Anacharath,
And Hapharaim and Shion and Anaharath
καὶ αγιν καὶ σιωνα καὶ ρειρωθ καὶ αναχερεθ
- 20 En Rabbith, en Kisjon, en Ebez,
And Rabbith and Kishion and Ebez
καὶ δαβρων καὶ κισων καὶ ρεβεζ
- 21 En Remeth, en En-gannim, en En-hadda, en Beth-Pazzez.
And Remeth and En-gannim and En-haddah and Beth-pazzez;
καὶ ρεμμας καὶ ἰεων καὶ τομμαν καὶ αμαρεκ καὶ βηρσαφης

- 22 En deze landpale reikt aan Thabor, en Sahazima, en Beth-Semes; en de uitgangen van hun landpale zijn aan de Jordaan; zestien steden en haar dorpen.
And their limit goes as far as Tabor and Shahazimah and Beth-shemesh, ending at Jordan; sixteen towns with their unwalled places.
 και συνάψει τὰ ὄρια ἐπὶ γαιθβωρ και ἐπὶ σαλιμ κατὰ θάλασσαν και βαιθσαμυς και ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὀρίων ὁ ιορδάνης
- 23 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Issaschar, naar hun huisgezinnen, de steden en haar dorpen.
This is the heritage of the tribe of the children of Issachar by their families, these towns with their unwalled places.
 αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ισσαχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις και αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 24 Toen ging het vijfde lot voor den stam der kinderen van Aser uit, naar hun huisgezinnen.
And the fifth heritage came out for the tribe of Asher by their families.
 και ἐξῆλθεν ὁ κληρὸς ὁ πέμπτος ασηρ
- 25 En hun landpale was Helkath, en Hali, en Beten, en Achsaf,
And their limit was Helkath and Hali and Beten and Achshaph
 και ἐγενήθη τὰ ὄρια αὐτῶν ἐξ ελεκεθ και αλεφ και βαιθοκ και κεαφ
- 26 En Allammelech, en Am-ad, en Mis-al; en zij reikt aan Karmel westwaarts, en aan Sichor-Libnath;
And Alammelech and Amad and Mishal, stretching to Carmel on the west and Shihor-libnath;
 και ελιμελεκ και αμιηλ και μασσα και συνάψει τῷ καρμήλω κατὰ θάλασσαν και τῷ σιων και λαβαναθ
- 27 En wendt zich tegen den opgang der zon naar Beth-Dagon, en reikt aan Zebulon, en aan het dal Jiftha-El noordwaarts naar Beth-Emek, en Nehiel, en komt uit tot Kabul ter linkerhand;
Turning to the east to Beth-dagon and stretching to Zebulon and the valley of Iphtah-el as far as Beth-emek and Neiel to the north; on the left it goes as far as Cabul
 και ἐπιστρέφει ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου και βαιθεγενεθ και συνάψει τῷ ζαβουλων και ἐκ γαι και φθαιηλ κατὰ βορρᾶν και εἰσελεύσεται ὄρια σαφθαιβαιθμε και ιναηλ και διελεύσεται εἰς χωβα μασομελ
- 28 En Ebron, en Rehob, en Hammon, en Kana, tot aan groot Sidon.
And Ebron and Rehob and Hammon and Kanah, to great Zidon;
 και ελβον και ρααβ και εμεμαων και κανθαν ἕως σιδῶνος τῆς μεγάλης
- 29 En deze landpale wendt zich naar Rama, en tot aan de vaste stad Tyrus; dan keert deze landpale naar Hosa, en haar uitgangen zijn aan de zee, van het landsnoerstrekkende naar Achzib,
And the limit goes round to Ramah and the walled town of Tyre and Hosah, ending at the sea by Heleb and Achzib;
 και ἀναστρέφει τὰ ὄρια εἰς ραμα και ἕως πηγῆς μασφασσατ και τῶν τυρίων και ἀναστρέφει τὰ ὄρια ἐπὶ ιασιφ και ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἡ θάλασσα και ἀπὸ λεβ και εχοζοβ
- 30 En Umma, en Afek, en Rehob; twee en twintig steden en haar dorpen.
And Ummah and Aphek and Rehob; twenty-two towns with their unwalled places.
 και αρχωβ και αφεκ και ρααυ
- 31 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Aser, naar hun huisgezinnen, deze steden en haar dorpen.
This is the heritage of the tribe of the children of Asher by their families, these towns with their unwalled places.
 αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ασηρ κατὰ δήμους αὐτῶν πόλεις και αἱ κῶμαι αὐτῶν
- 32 Het zesde lot ging uit voor de kinderen van Nafthali, voor de kinderen van Nafthali, naar hun huisgezinnen.
For the children of Naphtali the sixth heritage came out, for the children of Naphtali by their families;
 και τῷ νεφθαλι ἐξῆλθεν ὁ κληρὸς ὁ ἕκτος
- 33 En hun landpale is van Helef, van Allon tot Zaanannim, en Adami-Nekeb, en Jabneel, tot Lakkum; en haar uitgangen zijn aan de Jordaan.
And their limit was from Heleph, from the oak-tree in Zaanannim, and Adami-hannekeb and Jabneel, as far as Lakkum, ending at Jordan;
 και ἐγενήθη τὰ ὄρια αὐτῶν μοολαμ και μολα και βεσεμιν και αρμε και ναβοκ και ιεφθαμαι ἕως δωδαμ και ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι αὐτοῦ ὁ ιορδάνης
- 34 En deze landpale wendt zich westwaarts naar Asnoth-Thabor, en van daar gaat zij voort naar Hukkok, en zij reikt aan Zebulon tegen het zuiden, en aan Aser reikt zij tegen het westen, en aan Juda aan de Jordaan tegen den opgang der zon.
And turning west to Aznoth-tabor, the limit goes out from there to Hukkok, stretching to Zebulon on the south, and Asher on the west, and Judah at Jordan on the east.
 και ἐπιστρέφει τὰ ὄρια ἐπὶ θάλασσαν εναθ θαβωρ και διελεύσεται ἐκεῖθεν ιακανα και συνάψει τῷ ζαβουλων ἀπὸ νότου και ασηρ συνάψει κατὰ θάλασσαν και ὁ ιορδάνης ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου

- 35 De vaste steden nu zijn: Ziddim, Zer en Hammath, Rakkath en Cinnereth,
And the walled towns are Ziddim, Zer, and Hammath, Rakkath, and Chinnereth
καὶ αἱ πόλεις τειχίρεις τῶν τυρίων τύρος καὶ ὠμαθα δακεθ καὶ κενερεθ
- 36 En Adama, en Rama, en Hazor,
And Adamah and Ramah and Hazor
καὶ αρμαθ καὶ αραηλ καὶ ασωρ
- 37 En Kedes, en Edrei, en En-Hazor,
And Kedesh and Edrei and En-Hazor
καὶ καδες καὶ ασσαρι καὶ πηγῆ ασορ
- 38 En Jiron, en Migdal-El, Horem en Beth-Anath, en Beth-Semes; negentien steden en haar dorpen.
And Iron and Migdal-el, Horem and Beth-anath and Beth-shemesh; nineteen towns with their unwallled places.
καὶ κερσε καὶ μεγαλα αρηι καὶ βαιθθαμε καὶ θεσσαμυς
- 39 Dit is het erfdeel van den stam der kinderen van Nafthali, naar hun huisgezinnen, de steden en haar dorpen.
This is the heritage of the tribe of the children of Naphtali by their families, these towns with their unwallled places.
αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἰῶν νεφθαλι
- 40 Het zevende lot ging uit voor den stam der kinderen van Dan, naar hun huisgezinnen.
For the tribe of Dan by their families the seventh heritage came out;
καὶ τῷ δαν ἐξῆλθεν ὁ κληρος ὁ ἕβδομος
- 41 En de landpale van hun erfdeel was: Zora, en Esthaol, en Ir-Semes,
And the limit of their heritage was Zorah and Eshtaol and Ir-shemesh
καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν σαραθ καὶ ασα πόλεις σαμμυς
- 42 En Saalabbin, en Ajalon, en Jithla,
And Shaalabbin and Aijalon and Ithlah
καὶ σαλαβιν καὶ αμμων καὶ σιλαθα
- 43 En Elon, en Timnatha, en Ekron,
And Elon and Timnah and Ekron
καὶ αιλων καὶ θαμναθα καὶ ακκαρων
- 44 En Elteke, en Gibbethon, en Baalath,
And Eltekeh and Gibbethon and Baalath
καὶ αλκαθα καὶ βεγεθων καὶ γεβεελαν
- 45 En Jehud, en Bene-Berak, en Gath-Rimmon,
And Jehud and Bene-berak and Gath-rimmon;
καὶ αζωρ καὶ βαναβακατ καὶ γεθρεμμων
- 46 En Me-Jarkon, en Rakkon, met de landpale tegenover Jafo.
And on the west was ... opposite Joppa.
καὶ ἀπὸ θαλάσσης ιερακων ὄριον πλησίον ἰόπτης
- 47 Doch de landpale der kinderen van Dan was hun klein uitgekomen; daarom togen de kinderen van Dan op, en krijgden tegen Lesem, en namen haar in, en sloegenhaar met de scherpte des zwaards, en erfden haar, en woonden daarin; en zij noemden Lesem, Dan, naar den naam van hun vader Dan.
(But the limit of the children of Dan was not wide enough for them; so the children of Dan went up and made war on Leshem and took it, putting it to the sword without mercy, and they took it for their heritage and made a place for themselves there, giving it the name of Leshem-dan, after the name of their father, Dan.)
αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἰῶν δαν κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν [47a] καὶ οὐκ ἐξέθλιψαν οἱ υἱοὶ δαν τὸν ἀμορραῖον τὸν θλίβοντα αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει καὶ οὐκ εἶον αὐτοὺς οἱ ἀμορραῖοι καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα καὶ ἐθλιψαν ἀπ' αὐτῶν τὸ ὄριον τῆς μερίδος αὐτῶν

- 48 Dit is het erfdeel van de stam der kinderen van Dan, naar hun huisgezinnen, deze steden en haar dorpen.
This is the heritage of the tribe of the children of Dan by their families, these towns with their unwallled places.
 και ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ ἰουδα καὶ ἐπολέμησαν τὴν λαχὶς καὶ κατελάβοντο αὐτήν καὶ ἐπάταξαν αὐτήν ἐν στόματι μαχαίρας καὶ κατόκησαν αὐτήν καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτῆς λασενδακ [48a] καὶ ὁ αὐτοῦ μορραῖος ὑπέμεινε τοῦ κατοικεῖν ἐν ελωμ καὶ ἐν σαλαμιν καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ τοῦ εφραιμ ἐπ' αὐτούς καὶ ἐγένοντο αὐτοῖς εἰς φόρον
- 49 Toen zij nu geëindigd hadden het land erfelijk te delen, naar zijn landpale, zo gaven de kinderen Israels aan Jozua, den zoon van Nun, een erfdeel in het midden vanhen.
So the distribution of the land and its limits was complete; and the children of Israel gave Joshua, the son of Nun, a heritage among them;
 και ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν κατὰ τὸ ὄριον αὐτῶν καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ κλήρον ἰησοῖ τῷ υἱῷ ναυη ἐν αὐτοῖς
- 50 Naar den mond des HEEREN gaven zij hem die stad, welke hij begeerde, Thimnath-Serah, op het gebergte van Efraim; en hij bouwde die stad, en woonde indezelve.
By the orders of the Lord they gave him the town for which he made request, Timnath-serah in the hill-country of Ephraim: there, after building the town, he made his living-place.
 διὰ προστάγματος τοῦ θεοῦ καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν ἣν ἠτήσατο θαμνασαραχ ἡ ἐστὶν ἐν τῷ ὄρει εφραιμ καὶ ὠκοδόμησεν τὴν πόλιν καὶ κατόκει ἐν αὐτῇ
- 51 Dit zijn de erfdelen, welke Eleazar, de priester, en Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden der vaderen van de stammen, door het lot aan de kinderen Israels erfelijkuitdeelden te Silo, voor het aangezicht des HEEREN, aan de deur van de tent der samenkomst. Aldus maakten zij een einde van het uitdelen des lands. Jozua 20
These are the heritages which Eleazar the priest and Joshua, the son of Nun, and the heads of families of the tribes of the children of Israel gave out at Shiloh, by the decision of the Lord, at the door of the Tent of meeting. So the distribution of the land was complete.
 αὗται αἱ διαιρέσεις ἃς κατεκληρονόμησεν ελεαζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυη καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς ἰσραηλ κατὰ κλήρους ἐν σιλω ἐναντίον κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν
- 1 Verder sprak de HEERE tot Jozua, zeggende:
And the Lord said to Joshua,
 και ἐλάλησεν κύριος τῷ ἰησοῖ λέγων
- 2 Spreek tot de kinderen Israels, zeggende: Geeft voor ulieden de vrijsteden, waarvan Ik met ulieden gesproken heb door den dienst van Mozes.
Say to the children of Israel, Let certain towns be marked out as safe places, as I said to you by the mouth of Moses,
 λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ λέγων ὅτι τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων ἃς εἶπα πρὸς ὑμᾶς διὰ μουσῆ
- 3 Dat daarheen vliede de doodslager, die een ziel door dwaling, niet met wetenschap, verslaat; opdat zij ulieden zijn tot een toevlucht voor den bloedwreker.
So that any man who in error and without design has taken the life of another, may go in flight to them: and they will be safe places for you from him who has the right of punishment for blood.
 φυγαδευτήριον τῷ φονευτῇ τῷ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως καὶ ἔσονται ὑμῖν αἱ πόλεις φυγαδευτήριον καὶ οὐκ ἀποθανεῖται ὁ φονευτὴς ὑπὸ τοῦ ἀγγιστεύοντος τὸ αἷμα ἕως ἂν καταστῆ ἐναντίον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν
- 7 Toen heiligden zij Kedes in Galilea, op het gebergte van Nafthali, en Sicheem op het gebergte van Efraim, en Kirjath-Arba, deze is Hebron, op het gebergte van Juda.
So they made selection of Kedesh in Galilee in the hill-country of Naphtali, and Shechem in the hill-country of Ephraim, and Kiriath-arba (which is Hebron) in the hill-country of Judah.
 και διέστειλεν τὴν καθὴς ἐν τῇ γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ νεφθαλι καὶ συχημ ἐν τῷ ὄρει τῷ εφραιμ καὶ τὴν πόλιν αρβोक αὕτη ἐστὶν χεβρων ἐν τῷ ὄρει τῷ ἰουδα
- 8 En aan gene zijde van de Jordaan, van Jericho oostwaarts, gaven zij Bezer in de woestijn, in het platte land, van den stam van Ruben; en Ramoth in Gilead, van den stam van Gad; en Golan in Bazan, van den stam van Manasse.
And on the east side of Jordan at Jericho, they made selection of Bezer in the waste land, in the table-land, out of the tribe of Reuben, and Ramoth in Gilead out of the tribe of Gad, and Golan in Bashan out of the tribe of Manasseh.
 και ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἔδωκεν βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ ἀπὸ τῆς φυλῆς ρουβην καὶ ἀρημωθ ἐν τῇ γαλααδ ἐκ τῆς φυλῆς γαδ καὶ τὴν γαυλων ἐν τῇ βασαντιδι ἐκ τῆς φυλῆς μανασση
- 9 Dit nu zijn de steden, die bestemd waren voor al de kinderen Israels, en voor den vreemdeling, die in het midden van henlieden verkeert, opdat derwaarts vluchte alwie een ziel slaat door dwaling; opdat hij niet sterve door de hand des bloedwrekers, totdat hij voor het aangezicht der vergadering gestaan zal hebben.
These were the towns marked out for all the children of Israel and for the man from a strange country living among them, so that anyone causing the death of another in error, might go in flight there, and not be put to death by him who has the right of punishment for blood till he had come before the meeting of the people.
 αὗται αἱ πόλεις αἱ ἐπίκλητοι τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς καταφυγεῖν ἐκεῖ παντὶ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ἐν χειρὶ τοῦ ἀγγιστεύοντος τὸ αἷμα ἕως ἂν καταστῆ ἐναντὶ τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν
- 1 Toen naderden de hoofden der vaderen van de Levieten tot Eleazar, den priester, en tot Jozua, den zoon van Nun, en tot de hoofden der vaderen van de stammender kinderen Israels;
Then the heads of the families of the Levites came to Eleazar the priest and Joshua, the son of Nun, and to the heads of families of the tribes of the children of Israel;
 και προσήλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν υἱῶν λευι πρὸς ελεαζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς ἰησοῦν τὸν τοῦ ναυη καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν ἰσραηλ

- 2 En zij spraken tot hen, te Silo, in het land Kanaan, zeggende: De HEERE heeft geboden door den dienst van Mozes, dat men ons steden te bewonen geven zou, en haar voorsteden voor onze beesten.
And said to them in Shiloh in the land of Canaan, The Lord gave orders by Moses that we were to have towns for living in, with their grass-lands for our cattle.
 και ειπον προς αυτους εν σιλω εν γη χανααν λεγοντες ενετειλατο κυριος εν χειρι μουση δοῦναι ἡμῖν πόλεις κατοικεῖν και τὰ περισπόρια τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν
- 3 Daarom gaven de kinderen Israels aan de Levieten van hun erfdeel, naar den mond des HEEREN, deze steden en de voorsteden derzelve.
And the children of Israel out of their heritage gave to the Levites these towns with their grass-lands, by the order of the Lord.
 και εδωκαν οι υιοι ισραηλ τοις λευιταις εν τῷ κατακληρονομεῖν δια προστάγματος κυρίου τὰς πόλεις και τὰ περισπόρια αὐτῶν
- 4 Toen ging het lot uit voor de huisgezinnen der Kahathieten; en voor de kinderen van Aaron, den priester, uit de Levieten, waren van den stam van Juda, en van den stam van Simeon, en van den stam van Benjamin, door het lot, dertien steden.
And the heritage came out for the families of the Kohathites: the children of Aaron the priest, who were of the Levites, were given thirteen towns from the tribes of Judah, Simeon, and Benjamin.
 και εξηλθεν ο κληρος τῷ δήμῳ καθ και ἐγένετο τοῖς υιοῖς ααρων τοῖς ιερεῦσιν τοῖς λευιταις ἀπὸ φυλῆς ιουδα και ἀπὸ φυλῆς συμειων και ἀπὸ φυλῆς βενιαμιν κληρωτι πόλεις δέκα τρεῖς
- 5 En aan de overgebleven kinderen van Kahath vielen, bij het lot, van de huisgezinnen van den stam van Efraim, en van den stam van Dan, en van den halven stam van Manasse, tien steden.
The rest of the children of Kohath by their families were given ten towns from the tribes of Ephraim and Dan and the half-tribe of Manasseh.
 και τοῖς υιοῖς καθ τοῖς καταλειμμένοις ἐκ τῆς φυλῆς εφραιμ και ἐκ τῆς φυλῆς δαν και ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση κληρωτι πόλεις δέκα
- 6 En aan den kinderen van Gerson, van de huisgezinnen van den stam van Issaschar, en van den stam van Aser, en van den stam van Nafthali, en van den halven stam van Manasse, in Bazan, bij het lot, dertien steden.
The children of Gershon by their families were given thirteen towns from the tribes of Issachar and Asher and Naphtali and the half-tribe of Manasseh which was in Bashan.
 και τοῖς υιοῖς γεδσων ἀπὸ τῆς φυλῆς ισσαχαρ και ἀπὸ τῆς φυλῆς ασηρ και ἀπὸ τῆς φυλῆς νεφθαλι και ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση ἐν τῷ βασαν πόλεις δέκα τρεῖς
- 7 Aan de kinderen van Merari, naar hun huisgezinnen, van den stam van Ruben, en van den stam van Gad, en van den stam van Zebulon, twaalf steden.
The children of Merari by their families were given twelve towns from the tribes of Reuben and Gad and Zebulun.
 και τοῖς υιοῖς μεραρι κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς ρουβην και ἀπὸ φυλῆς γαδ και ἀπὸ φυλῆς ζαβουλων κληρωτι πόλεις δώδεκα
- 8 Alzo gaven de kinderen Israels aan de Levieten deze steden en haar voorsteden, bij het lot, gelijk de HEERE geboden had door den dienst van Mozes.
All these towns with their grass-lands the children of Israel gave by the decision of the Lord to the Levites, as the Lord had given orders by Moses.
 και εδωκαν οι υιοι ισραηλ τοις λευιταις τὰς πόλεις και τὰ περισπόρια αὐτῶν ὄν τρόπον ενετειλατο κυριος τῷ μουση κληρωτι
- 9 Verder gaven zij van den stam der kinderen van Juda, en van den stam der kinderen van Simeon, deze steden, die men bij name noemde;
From the tribes of the children of Judah and the children of Simeon they gave these towns, listed here by name:
 και εδωκεν ἡ φυλὴ υἴων ιουδα και ἡ φυλὴ υἴων συμειων και ἀπὸ τῆς φυλῆς υἴων βενιαμιν τὰς πόλεις και ἐπεκλήθησαν
- 10 Dat zij waren van de kinderen van Aaron, van de huisgezinnen der Kahathieten, uit de kinderen van Levi; want het eerste lot was het hunne.
These were for the children of Aaron among the families of the Kohathites, of the children of Levi: for they came first in the distribution.
 τοῖς υιοῖς ααρων ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ καθ τῶν υἴων λευι ὅτι τοῦτοις ἐγενήθη ὁ κληρος
- 11 Zo gaven zij hun de stad van Arba, den vader van Anok (zij is Hebron), op den berg van Juda, en haar voorsteden rondom haar.
They gave them Kiriath-arba, the town of Arba, the father of Anak, (which is Hebron) in the hill-country of Judah, with its grass-lands.
 και εδωκεν αυτοις την καριαθαρβοκ μητρόπολιν τῶν ενακ αὕτη ἐστίν χεβρων ἐν τῷ ὄρει ιουδα τὰ δὲ περισπόρια κύκλῳ αὐτῆς
- 12 Maar het veld der stad en haar dorpen, gaven zij aan Kaleb, den zoon van Jefunne, tot zijn bezitting.
But the open country round the town, and its unwall'd places, they gave to Caleb, the son of Jephunneh, as his property.
 και τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως και τὰς κόμας αὐτῆς εδωκεν ἰησοὺς τοῖς υιοῖς χαλεβ υιοῦ ἰεφοννη ἐν κατασχέσει
- 13 Alzo gaven zij aan de kinderen van den priester Aaron de vrijstad des doodslagers, Hebron en haar voorsteden, en Libna en haar voorsteden;
And to the children of Aaron the priest they gave Hebron with its grass-lands, the town where the taker of life might be safe, and Libnah with its grass-lands;
 και τοῖς υιοῖς ααρων τὴν πόλιν φυγαδευτήριον τῷ φονεῦσαντι τὴν χεβρων και τὰ ἀφορισμένα τὰ σὺν αὐτῇ και τὴν λεμνα και τὰ ἀφορισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ
- 14 En Jatthir en haar voorsteden, en Esthemoa en haar voorsteden;
And Jattir with its grass-lands, and Eshthemoa with its grass-lands;
 και τὴν αλωμ και τὰ ἀφορισμένα αὐτῇ και τὴν τεμα και τὰ ἀφορισμένα αὐτῇ

- 15 En Holon en haar voorsteden, en Debir en haar voorsteden;
And Holon with its grass-lands, and Debir with its grass-lands;
καὶ τὴν γέλλα καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ τὴν δαβιρ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ
- 16 En Ain en haar voorsteden, en Jutta en haar voorsteden, en Beth-Semes en haar voorsteden; negen steden van deze twee stammen.
And Ain, and Juttah, and Beth-shemesh, with their grass-lands; nine towns from those two tribes.
καὶ ἀσα καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ τανυ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ βαιθσαμυς καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ πόλεις ἑννέα παρὰ τῶν δύο φυλῶν τούτων
- 17 En van den stam van Benjamin, Gibeon en haar voorsteden, Geba en haar voorsteden;
And from the tribe of Benjamin they gave Gibeon and Geba with their grass-lands;
καὶ παρὰ τῆς φυλῆς βενιαμιν τὴν γαβαων καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ γαθεθ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ
- 18 Anathoth en haar voorsteden, en Almon en haar voorsteden: vier steden.
Anathoth and Almon with their grass-lands, four towns.
καὶ αναθοθ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ γαμαλα καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ πόλεις τέσσαρες
- 19 Al de steden der kinderen van Aaron, de priesteren, waren dertien steden en haar voorsteden.
Thirteen towns with their grass-lands were given to the children of Aaron, the priests.
πᾶσαι αἱ πόλεις υἰῶν ααρων τῶν ἱερέων δέκα τρεῖς
- 20 De huisgezinnen nu der kinderen van Kahath, de Levieten, die overgebleven waren van de kinderen van Kahath, die hadden de steden huns lots van den stam vanEfraim.
The rest of the families of the children of Kohath, the Levites, were given towns from the tribe of Ephraim.
καὶ τοῖς δήμοις υἰοῖς καθ τοῖς λευίταις τοῖς καταλελειμμένοις ἀπὸ τῶν υἰῶν καθ καὶ ἐγενήθη πόλις τῶν ὀρίων αὐτῶν ἀπὸ φυλῆς εφραιμ
- 21 En zij gaven hun Sichem, een vrijstad des doodslagers, en haar voorsteden, op den berg Efraim, en Gezer en haar voorsteden;
And they gave them Shechem with its grass-lands in the hill-country of Ephraim, the town where the taker of life might be safe, and Gezer with its grass-lands;
καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου τὴν τοῦ φονεύσαντος τὴν συχημ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ γαζαρα καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ
- 22 En Kibzaim en haar voorsteden, en Beth-horon en haar voorsteden: vier steden.
And Kibzaim and Beth-horon with their grass-lands, four towns.
καὶ τὴν καθσαῖμ καὶ τὰ ἀφορισμένα τὰ πρὸς αὐτῆ καὶ τὴν ἄνω βαιθωρων καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ πόλεις τέσσαρες
- 23 En van den stam van Dan, Elteke en haar voorsteden, Gibbethon en haar voorsteden;
And from the tribe of Dan, Elteke and Gibbethon with their grass-lands;
καὶ ἐκ τῆς φυλῆς δαν τὴν ελκωθαμ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ τὴν γεθεδαν καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ
- 24 Aijalon en haar voorsteden, Gath-Rimmon en haar voorsteden: vier steden.
Aijalon and Gath-rimmon with their grass-lands, four towns.
καὶ αιλων καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ γεθερεμμων καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ πόλεις τέσσαρες
- 25 En van den halven stam van Manasse, Thaanaach en haar voorsteden, en Gath-Rimmon en haar voorsteden: twee steden.
And from the half-tribe of Manasseh, Taanach and Gath-rimmon with their grass-lands, two towns.
καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση τὴν ταναχ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ τὴν ιεβαθα καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ πόλεις δύο
- 26 Al de steden voor de huisgezinnen van de overige kinderen van Kahath zijn tien, met haar voorsteden.
All the towns of the rest of the families of the children of Kohath were ten with their grass-lands.
πᾶσαι πόλεις δέκα καὶ τὰ ἀφορισμένα τὰ πρὸς αὐταῖς τοῖς δήμοις υἰῶν καθ τοῖς ὑπολελειμμένοις
- 27 En aan de kinderen van Gerson, van de huisgezinnen der Levieten, van den halven stam van Manasse, de vrijstad des doodslagers, Golan in Bazan, en haarvoorsteden, en Beesthera en haar voorsteden: twee steden.
And to the children of Gershon, of the families of the Levites, they gave from the half-tribe of Manasseh, Golan in Bashan with its grass-lands, the town where the taker of life might be safe, and Ashtaroth with its grass-lands, two towns.
καὶ τοῖς υἰοῖς γεδων τοῖς λευίταις ἐκ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση τὰς πόλεις τὰς ἀφορισμένας τοῖς φονεύσασιν τὴν γαυλων ἐν τῇ βασανίτιδι καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ τὴν βοσοραν καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ πόλεις δύο

- 28 En van den stam van Issaschar, Kisjon en haar voorsteden, en Dobrath en haar voorsteden;
And from the tribe of Issachar, Kishion and Daberath with their grass-lands;
 και ἐκ τῆς φυλῆς ἰσσαχαρ τὴν κισων καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ δεββα καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ
- 29 Jarmuth en haar voorsteden, En-gannim en haar voorsteden: vier steden.
Jarmuth and En-gannim with their grass-lands, four towns.
 καὶ τὴν ρεμμαθ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ πηγὴν γραμμῶτων καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ πόλεις τέσσαρες
- 30 En van den stam van Aser, Misal en haar voorsteden, Abdon en haar voorsteden;
And from the tribe of Asher, Mishal and Abdon, with their grass-lands:
 καὶ ἐκ τῆς φυλῆς ασηρ τὴν βασελλαν καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ δαββων καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ
- 31 En Helkath en haar voorsteden, en Rehob en haar voorsteden: vier steden.
Helkath and Rehob with their grass-lands, four towns.
 καὶ χελκατ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ ρααβ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ πόλεις τέσσαρες
- 32 En van den stam van Naphtali, de vrijstad des doodslagers, Kedes in Galilea, en haar voorsteden, en Hammoth-Dor en haar voorsteden, en Karthan en haarvoorsteden: drie steden.
And from the tribe of Naphtali, Kedesh in Galilee with its grass-lands, the town where the taker of life might be safe, and Hammoth-dor and Kartan with their grass-lands, three towns.
 καὶ ἐκ τῆς φυλῆς νεφθαλι τὴν πόλιν τὴν ἀφορισμένην τῷ φονεύσαντι τὴν καδες ἐν τῇ γαλιλαίᾳ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ τὴν εμμαθ καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ καὶ θεμμων καὶ τὰ ἀφορισμένα αὐτῆ πόλεις τρεῖς
- 33 Al de steden der Gersonieten, naar hun huisgezinnen, zijn dertien steden en haar voorsteden.
All the towns of the Gershonites with their families were thirteen with their grass-lands.
 πᾶσαι αἱ πόλεις τοῦ γεδσον κατὰ δήμους αὐτῶν πόλεις δέκα τρεῖς
- 34 Aan de huisgezinnen nu van de kinderen van Merari, van de overige Levieten, werd gegeven van den stam van Zebulon, Jokneam en haar voorsteden, Kartha en haar voorsteden;
And to the rest of the Levites, that is, the families of the children of Merari, they gave from the tribe of Zebulun, Jokneam and Kartah with their grass-lands;
 καὶ τῷ δήμῳ υἱῶν μεραρι τοῖς λευίταις τοῖς λοιποῖς ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν ζαβουλων τὴν μσαν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν καθης καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 35 Dimna en haar voorsteden, Nahalal en haar voorsteden: vier steden.
Dimnah and Nahalal with their grass-lands, four towns.
 καὶ δεμνα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ σελλα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς πόλεις τέσσαρες
- 36 En van den stam van Ruben, Bezer en haar voorsteden, en Jahza en haar voorsteden;
And from the tribe of Reuben, Bezer and Jahaz with their grass-lands;
 καὶ πέραν τοῦ ἰορδάνου τοῦ κατὰ ἱεριχω ἐκ τῆς φυλῆς ρουβην τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος τὴν βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ μισωρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ιαζηρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 37 Kedemoth en haar voorsteden, en Mefaath en haar voorsteden: vier steden.
Kedemoth and Mephaath with their grass-lands, four towns.
 καὶ τὴν δεκμων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν μαφα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς πόλεις τέσσαρες
- 38 Van den stam van Gad nu, de vrijstad des doodslagers, Ramoth in Gilead, en haar voorsteden, en Mahanaim en haar voorsteden;
And from the tribe of Gad, Ramoth in Gilead, the town where the taker of life might be safe, and Mahanaim with their grass-lands;
 καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς γαδ τὴν πόλιν τὸ φυγαδευτήριον τοῦ φονεύσαντος τὴν ραμωθ ἐν τῇ γαλααδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν καμιν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 39 Heshbon en haar voorsteden, Jaezer en haar voorsteden: al die steden zijn vier.
Heshbon and Jazer with their grass-lands, four towns.
 καὶ τὴν εσεβων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ιαζηρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς αἱ πᾶσαι πόλεις τέσσαρες
- 40 Al die steden waren van de kinderen van Merari, naar hun huisgezinnen, die nog overig waren van de huisgezinnen der Levieten; en hun lot was twaalf steden.
All these towns were given to the children of Merari by their families, that is, the rest of the families of the Levites; and their heritage was twelve towns.
 πᾶσαι πόλεις τοῖς υἱοῖς μεραρι κατὰ δήμους αὐτῶν τῶν καταλειμμένων ἀπὸ τῆς φυλῆς λευι καὶ ἐγενήθη τὰ ὄρια πόλεις δέκα δύο

- 41 Al de steden der Levieten, in het midden van de erfenis der kinderen Israels, waren acht en veertig steden en haar voorsteden.
All the towns of the Levites, among the heritage of the children of Israel, were forty-eight towns with their grass-lands.
πάσαι αἱ πόλεις τῶν λευιτῶν ἐν μέσῳ κατασχέσεως υἰῶν ἰσραὴλ τεσσαράκοντα ὀκτὼ πόλεις καὶ τὰ περισπῶρια αὐτῶν
- 42 Deze steden waren elk met haar voorsteden rondom haar; also was het met al die steden.
Every one of these towns had grass-lands round it.
κύκλω τῶν πόλεων τούτων πόλις καὶ τὰ περισπῶρια κύκλω τῆς πόλεως πάσαις ταῖς πόλεσιν ταύταις [42α] καὶ συνετέλεσεν ἰησοῦς διαμερίσας τὴν γῆν ἐν τοῖς ὀρίοις αὐτῶν [42β] καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ μερίδα τῆ ἰησοῦ κατὰ πρόσταγμα κυρίου ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν ἣν ἠτήσατο τὴν θαμνασσαραχ ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει εφραϊμ [42ξ] καὶ φικοδόμησεν ἰησοῦς τὴν πόλιν καὶ ὤκησεν ἐν αὐτῇ [42δ] καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς τὰς μαχαίρας τὰς πετρίνας ἐν αἷς περιέτεμεν τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ τοὺς γενομένους ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἔθηκεν αὐτὰς ἐν θαμνασσαραχ
- 43 Alzo gaf de HEERE aan Israel het ganse land, dat Hij gezworen had hun vaderen te geven, en zij beerfden het, en woonden daarin.
So the Lord gave to Israel all the land which he gave by oath to their fathers; so it became their heritage and their living-place.
καὶ ἔδωκεν κύριος τῷ ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν καὶ κατόκησαν ἐν αὐτῇ
- 44 En de HEERE gaf hun rust rondom, naar alles, wat Hij hun vaderen gezworen had; en er bestond niet een man van al hun vijanden voor hun aangezicht; al hunvijanden gaf de HEERE in hun hand.
And the Lord gave them peace on every side, as he had said to their fathers: all those who were against them gave way before them, for the Lord gave them all up into their hands.
καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κύριος κυκλόθεν καθότι ὤμοσεν τοῖς πατράσιν αὐτῶν οὐκ ἀνέστη σὺθεὶς κατενώπιον αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν παρέδωκεν κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν
- 45 Er viel niet een woord van al de goede woorden, die de HEERE gesproken had tot het huis van Israel; het kwam allemaal.
The Lord kept faith with the house of Israel about all the good which he said he would do for them, and all his words came true.
οὐ διέπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν ὧν ἐλάλησεν κύριος τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ πάντα παρεγένετο
- 1 Toen riep Jozua de Rubenieten, en de Gadieten, en den halven stam van Manasse,
Then Joshua sent for the Reubenites and the Gadites and the half-tribe of Manasseh,
τότε συνεκάλεσεν ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς ρουβην καὶ τοὺς υἱοὺς γαδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση
- 2 En hij zeide tot hen: Gijlieden hebt onderhouden alles, wat u Mozes, de knecht des HEEREN, geboden heeft; en gij zijt mijner stem gehoorzaam geweest in alles, wat ik u geboden heb.
And said to them, You have kept all the orders of Moses, the Lord's servant, and have done everything I gave you orders to do:
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁμοῦς ἀκηκόατε πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὑμῖν μουσῆς ὁ παῖς κυρίου καὶ ἐπηκούσατε τῆς φωνῆς μου κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλαμην ὑμῖν
- 3 Gij hebt uw broederen niet verlaten nu langen tijd, tot op dezen dag toe; maar gij hebt waargenomen de onderhouding der geboden van den HEERE, uw God.
You have now been with your brothers for a long time; till this day you have been doing the orders of the Lord your God.
οὐκ ἐγκαταλειπίετε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ταύτας τὰς ἡμέρας καὶ πλείους ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας ἐφυλάξασθε τὴν ἐντολὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν
- 4 En nu, de HEERE, uw God, heeft uw broederen rust gegeven, gelijk Hij hun toegezegd had; keert dan nu wederom, en gaat gij naar uw tenten, naar het land uwerbezitting, hetwelk u Mozes, de knecht des HEEREN, gegeven heeft op gene zijde van de Jordaan.
And now the Lord your God has given your brothers rest, as he said: so now you may go back to your tents, to the land of your heritage, which Moses, the Lord's servant, gave to you on the other side of Jordan.
νῦν δὲ κατέπαυσεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς νῦν οὖν ἀποστραφέντες ἀπέλθατε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν ἣν ἔδωκεν ὑμῖν μουσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου
- 5 Alleenlijk neemt naastiglijk waar te doen het gebod en de wet, die u Mozes, de knecht des HEEREN, geboden heeft, dat gij den HEERE, uw God, liefhebt, en datgij wandelt in al Zijn wegen, en Zijn geboden houdt, en Hem aanhangt, en dat gij Hem dient met uw ganse hart en met uw ganse ziel.
Only take great care to do the orders and the law which Moses, the Lord's servant, gave you; to have love for the Lord your God and to go in all his ways; and to keep his laws and to be true to him and to be his servants with all your heart and with all your soul.
ἀλλὰ φυλάξασθε ποιεῖν σφόδρα τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν ποιεῖν μουσῆς ὁ παῖς κυρίου ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν πορεύεσθαι πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ προσκεῖσθαι αὐτῷ καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν
- 6 Alzo zegende hen Jozua, en hij liet hen gaan; en zij gingen naar hun tenten.
Then Joshua gave them his blessing and sent them away: and they went back to their tents.
καὶ ἠϋλόγησεν αὐτοὺς ἰησοῦς καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν

- 7 Want aan de helft van den stam van Manasse had Mozes een erfdeel gegeven in Bazan; maar aan de andere helft van denzelven gaf Jozua een erfdeel bij hunbroederen, aan deze zijde van de Jordaan westwaarts. Verder ook als Jozua hen liet trekken naar hun tenten, zo zegende hij hen.
Now to the one half of the tribe of Manasseh, Moses had given a heritage in Bashan; but to the other half, Joshua gave a heritage among their brothers on the west side of Jordan. Now when Joshua sent them away to their tents, he gave them his blessing,
καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση ἔδωκεν μουσῆς ἐν τῇ βασανίτιδι καὶ τῷ ἡμίσει ἔδωκεν ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου παρὰ θάλασσαν καὶ ἠνίκα ἐξάπεστευεν αὐτοὺς ἰησοῦς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν αὐτούς
- 8 En hij sprak tot hen, zeggende: Keert weder tot uw tenten met veel rijkdom, en met zeer veel vee, met zilver, en met goud, en met koper, en met ijzer, en met zeer veel klederen; deelt den roof uwer vijanden met uw broederen.
And said to them, Go back with much wealth to your tents, and with very much cattle, with silver and gold and brass and iron, and with a very great store of clothing; give your brothers a part of the goods taken in the war.
καὶ ἐν χρήμασι πολλοῖς ἀπήλθοσαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σίδηρον καὶ ἱματισμὸν πολὺν καὶ διεΐλαντο τὴν προνομίην τῶν ἐχθρῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν
- 9 Alzo keerden de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse wederom, en togen van de kinderen Israels, van Silo, dat in het land Kanaan is, om te gaan naar het land van Gilead, naar het land hunner bezitting, in hetwelk zij bezitters gemaakt waren, naar den mond des HEEREN, door dendienst van Mozes.
So Reuben and Gad and the half-tribe of Manasseh went back, parting from the children of Israel at Shiloh in the land of Canaan, to go to the land of Gilead, to the land of their heritage which had been given to them by the Lord's order to Moses.
καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς υἰῶν μανασση ἀπὸ τῶν υἰῶν ἰσραηλ ἐκ σιλω ἐν γῆ χανααν ἀπελθεῖν εἰς γῆν γαλααδ εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν ἣν ἐκκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ μουσῆ
- 10 Toen zij kwamen aan de grenzen van de Jordaan, die in het land Kanaan zijn, zo bouwden de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse aldaar een altaar aan de Jordaan, een altaar groot in het aanzien.
Now when they came to the country by Jordan in the land of Canaan, the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh put up there, by Jordan, a great altar, seen from far.
καὶ ἦλθον εἰς γαλααδ τοῦ ἰορδάνου ἣ ἐστὶν ἐν γῆ χανααν καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ γαδ καὶ οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση ἐκεῖ βωμὸν ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου βωμὸν μέγαν τοῦ ἰδεῖν
- 11 En de kinderen Israels hoorden zeggen: Ziet, de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse hebben een altaar gebouwd, tegenover het land Kanaan, aan de grenzen van de Jordaan, aan de zijde der kinderen Israels.
And news came to the children of Israel, See, the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh have put up an altar opposite the land of Canaan, in the country by Jordan on the side which is Israel's.
καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ λεγόντων ἰδοὺ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ γαδ καὶ οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση βωμὸν ἐφ' ὀρίων γῆς χανααν ἐπὶ τοῦ γαλααδ τοῦ ἰορδάνου ἐν τῷ πέραν υἰῶν ἰσραηλ
- 12 Als de kinderen Israels dit hoorden, zo verzamelde de ganse vergadering der kinderen Israels te Silo, dat zij tegen hen optogen met een heir.
Then all the meeting of the children of Israel, hearing this, came together at Shiloh to go up against them to war.
καὶ συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραηλ εἰς σιλω ὥστε ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι αὐτούς
- 13 En de kinderen Israels zonden aan de kinderen van Ruben, en aan de kinderen van Gad, en aan den halven stam van Manasse, in het land Gilead, Pinehas, den zoon van Eleazar, den priester;
And the children of Israel sent Phinehas, the son of Eleazar the priest, to the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh, to the land of Gilead,
καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς τοὺς υἰοὺς ρουβην καὶ πρὸς τοὺς υἰοὺς γαδ καὶ πρὸς τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση εἰς γῆν γαλααδ τὸν τε φινεεζ υἰὸν ελεαζαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἀρχιερέως
- 14 En tien vorsten met hem, van ieder vaderlijk huis een vorst, uit al de stammen van Israel; en zij waren een ieder een hoofd van het huis hunner vaderen over deduizenden van Israel.
And with him they sent ten chiefs, one for every tribe of the children of Israel, every one of them the head of his house among the families of Israel.
καὶ δέκα τῶν ἀρχόντων μετ' αὐτοῦ ἄρχων εἷς ἀπὸ οἴκου πατριᾶς ἀπὸ πασῶν φυλῶν ἰσραηλ ἄρχοντες οἴκων πατριῶν εἰσιν χιλίарχοι ἰσραηλ
- 15 Toen zij tot de kinderen van Ruben, en tot de kinderen van Gad, en tot den halven stam van Manasse kwamen, in het land Gilead, zo spraken zij met hen, zeggende:
And they came to the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh, to the land of Gilead, and said to them,
καὶ παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἰοὺς γαδ καὶ πρὸς τοὺς υἰοὺς ρουβην καὶ πρὸς τοὺς ἡμίσεις φυλῆς μανασση εἰς γῆν γαλααδ καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτούς λέγοντες

- 16 Alzo spreekt de ganse gemeente des HEEREN: Wat overtreding is dit, waarmede gijlieden overtreden hebt tegen den God van Israel, heden afkerende van achterden HEERE, mits dat gij een altaar voor u gebouwd hebt, om heden tegen den HEERE wederspanning te zijn?
 This is what all the meeting of the people of the Lord has said, What is this wrong which you have done against the God of Israel, turning back this day from the Lord and building an altar for yourselves, and being false to the Lord?
 τὰδε λέγει πᾶσα ἡ συναγωγὴ κυρίου τίς ἡ πλημμέλεια αὐτῆ ἣν ἐπλημμελήσατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ ἰσραηλ ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ κυρίου οἰκοδομήσαντες ὑμῖν ἑαυτοῖς βωμὸν ἀποστάτας ὑμᾶς γενέσθαι ἀπὸ κυρίου
- 17 Is ons de ongerechtigheid van Peor te weinig, van dewelke wij niet gereinigd zijn tot op dezen dag, hoewel de plaag in de vergadering des HEEREN geweest is?
 Was not the sin of Baal-peor great enough, from which we are not clear even to this day, though punishment came on the people of the Lord,
 μὴ μικρὸν ἡμῖν τὸ ἀμάρτημα φογωρ ὅτι οὐκ ἑκαθαρίσθημεν ἀπ' αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐγενήθη πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου
- 18 Dewijl gij u heden van achter den HEERE afkeert, het zal dan geschieden, als gij heden wederspanning zijt tegen den HEERE, zo zal Hij Zich morgen grotelijksvertoornen tegen de ganse gemeente van Israel.
 That now you are turned back from the Lord? and, because you are false to him today, tomorrow his wrath will be let loose on all the people of Israel.
 καὶ ὑμεῖς ἀποστραφίσεσθε σήμερον ἀπὸ κυρίου καὶ ἔσται ἐν ἀποστήτῃ σήμερον ἀπὸ κυρίου καὶ αὔριον ἐπὶ πάντα ἰσραηλ ἔσται ἡ ὀργή
- 19 Maar toch, indien het land uwer bezitting onrein is, komt over in het land van de bezitting des HEEREN, waar de tabernakel des HEEREN woont, en neemtbezitting in het midden van ons; maar zijt niet wederspanning tegen den HEERE, en zijt ook niet wederspanning tegen ons, een altaar voor u bouwende, behalve hetaltaar van den HEERE, onzen God.
 But if the land you now have is unclean, come over into the Lord's land where his House is, and take up your heritage among us: but do not be false to the Lord and to us by building yourselves an altar in addition to the altar of the Lord our God.
 καὶ νῦν εἰ μικρὰ ὑμῖν ἡ γῆ τῆς κατασχέσεως ὑμῶν διάβητε εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως κυρίου οὗ κατασκηνοῖ ἐκεῖ ἡ σκηνὴ κυρίου καὶ κατακληρονομήσατε ἐν ἡμῖν καὶ μὴ ἀποστάται ἀπὸ θεοῦ γενήθητε καὶ μὴ ἀπόστητε ἀπὸ κυρίου διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 20 Heeft niet Achan, de zoon van Zerah, overtreding begaan met het verbannene, en kwam er niet een verbolgenheid over de ganse vergadering van Israel? En dieman stierf niet alleen in zijn ongerechtigheid.
 Did not Achan, the son of Zerah, do wrong about the cursed thing, causing wrath to come on all the people of Israel? And not on him only came the punishment of death.
 οὐκ ἰδοὺ ἀχαν ὁ τοῦ ζαρα πλημμελεῖα ἐπλημμέλησεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος καὶ ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν ἰσραηλ ἐγενήθη ὀργὴ καὶ οὗτος εἷς ὁ μόνος ἦν μὴ ὁ μόνος οὗτος ἀπέθανεν τῇ ἑαυτοῦ ἀμαρτίᾳ
- 21 Toen antwoordden de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de halve stam van Manasse, en zij spraken met de hoofden der duizenden van Israel:
 Then the children of Reuben and the children of Gad and the half-tribe of Manasseh said in answer to the heads of the families of Israel,
 καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασση καὶ ἐλάλησαν τοῖς χιλιάρχοις ἰσραηλ λέγοντες
- 22 De God der goden, de HEERE, de God der goden, de HEERE, Die weet het; Israel zelf zal het ook weten! Is het door wederspanning, of is het door overtreding tegen den HEERE, zo behoudt ons heden niet;
 God, even God the Lord, God, even God the Lord, he sees, and Israel will see--if it is in pride or in sin against the Lord,
 ὁ θεὸς θεὸς ἔστιν κύριος καὶ ὁ θεὸς θεὸς κύριος αὐτὸς οἶδεν καὶ ἰσραηλ αὐτὸς γνώσεται εἰ ἐν ἀποστασίᾳ ἐπλημμελήσαμεν ἐναντι τοῦ κυρίου μὴ ῥύσαιτο ἡμᾶς ἐν ταύτῃ
- 23 Dat wij ons een altaar zouden gebouwd hebben, om ons van achter den HEERE af te keren, of om brandoffer en spijsoffer daarop te offeren, of om dankoffer daarop te doen, zo eise het de HEERE.
 That we have made ourselves an altar, being false to the Lord, keep us not safe from death this day; and if for the purpose of offering burned offerings on it and meal offerings, or peace-offerings, let the Lord himself send punishment for it;
 καὶ εἰ ὀκοδομήσαμεν αὐτοῖς βωμὸν ὥστε ἀποστήναι ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ὥστε ἀναβιβάσαι ἐπ' αὐτὸν θυσίαν ὀλοκαυτωμάτων ἢ ὥστε ποιῆσαι ἐπ' αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου κύριος ἐκζητήσῃ
- 24 En zo wij dit niet uit zorg vanwege deze zaak gedaan hebben, zeggende: Morgen mochten uw kinderen tot onze kinderen spreken, zeggende: Wat hebt gij met den HEERE, den God van Israel, te doen?
 And if we have not, in fact, done this designedly and with purpose, having in our minds the fear that in time to come your children might say to our children, What have you to do with the Lord, the God of Israel?
 ἀλλ' ἔνεκεν εὐλαβείας ῥήματος ἐποιήσαμεν τοῦτο λέγοντες ἵνα μὴ εἴπωσιν αὔριον τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν τί ὑμῖν κυρίῳ τῷ θεῷ ἰσραηλ
- 25 De HEERE heeft immers de Jordaan tot landpale gezet tussen ulieden, gij, kinderen van Ruben, en gij, kinderen van Gad! gij hebt geen deel aan den HEERE. Zomochten uw kinderen onze kinderen doen ophouden, dat zij den HEERE niet vreesden.
 For the Lord has made Jordan a line of division between us and you, the children of Reuben and the children of Gad; you have no part in the Lord: so your children will make our children give up fearing the Lord.
 καὶ ὄρια ἔθηκεν κύριος ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν τὸν ἰορδάνην καὶ οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερίς κυρίου καὶ ἀπαλλοτριώσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν ἵνα μὴ σέβωνται κύριον

- 26 Daaron zeiden wij: Laat ons toch voor ons maken, bouwende een altaar, niet ten brandoffer, noch ten offer.
So we said, Let us now make an altar for ourselves, not for burned offerings or for the offerings of beasts:
καὶ εἶπαμεν ποιῆσαι οὕτως τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν βωμὸν τοῦτον οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν
- 27 Maar dat het een getuige zij tussen ons en tussen ulieden, en tussen onze geslachten na ons, opdat wij den dienst des HEEREN voor Zijn aangezicht dienen mochten met onze brandofferen, en met onze slachtofferen, en met onze dankofferen; en dat uw kinderen tot onze kinderen morgen niet zeggen: Gijlieden hebt geen deel aanden HEERE.
But to be a witness between us and you, and between the future generations, that we have the right of worshipping the Lord with our burned offerings and our offerings of beasts and our peace-offerings; so that your children will not be able to say to our children in time to come, You have no part in the Lord.
ἀλλ' ἵνα ἡ τοῦτο μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν γενεῶν ἡμῶν μεθ' ἡμᾶς τοῦ λατρεῦναι λατρείαν κυρίου ἐναντίον αὐτοῦ ἐν ταῖς καρπώμασιν ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν καὶ οὐκ ἐροῦσιν τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν αὐριον οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερίς κυρίου
- 28 Daaron zeiden wij: Wanneer het geschiedt, dat zij morgen also tot ons en tot onze geslachten zeggen zullen; zo zullen wij zeggen: Ziet de gedaante van het altaar des HEEREN, hetwelk onze vaders gemaakt hebben, niet ten brandoffer, noch ten offer; maar het is een getuige tussen ons en tussen ulieden.
For we said to ourselves, If they say this to us or to future generations, then we will say, See this copy of the Lord's altar which our fathers made, not for burned offerings or offerings of beasts, but for a witness between us and you.
καὶ εἶπαμεν ἐν γενήται ποτε καὶ λαλήσωσιν πρὸς ἡμᾶς καὶ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν αὐριον καὶ ἐροῦσιν ἴδετε ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ὃ ἐποίησαν οἱ πατέρες ἡμῶν οὐχ ἕνεκεν καρπωμάτων οὐδὲ ἕνεκεν θυσιῶν ἀλλὰ μαρτύριον ἔστιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν ἡμῶν
- 29 Het zij verre van ons, van ons dat wij zouden wederspanning tegen den HEERE, of dat wij te dezen dage ons van achter den HEERE afkeren zouden, bouwende een altaar ten brandoffer, ten spijsoffer, of ten slachtoffer, behalve het altaar van den HEERE, onzen God, dat voor Zijn tabernakel is.
Never let it be said that we were false to the Lord, turning back this day from him and building an altar for burned offerings and meal offerings and offerings of beasts, in addition to the altar of the Lord our God which is before his House.
μὴ γένοιτο οὖν ἡμᾶς ἀποστραφῆναι ἀπὸ κυρίου ἐν ταῖς σήμερον ἡμέραις ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου ὥστε οἰκοδομῆσαι ἡμᾶς θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασιν καὶ ταῖς θυσίαις σαλαμιν καὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ σωτηρίου πλην τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ὃ ἔστιν ἐναντίον τῆς σκηνῆς αὐτοῦ
- 30 Toen de priester Pinehas, en de oversten der vergadering, en de hoofden der duizenden van Israel, die bij hem waren, de woorden hoorden, die de kinderen van Ruben, en de kinderen van Gad, en de kinderen van Manasse gesproken hadden, zo was het goed in hun ogen.
Then Phinehas the priest and the chiefs of the meeting and the heads of the families of Israel who were with him, hearing what the children of Reuben and the children of Gad and the children of Manasseh said, were pleased.
καὶ ἀκούσας φινεες ὁ ἱερεὺς καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς ἰσραὴλ οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησαν οἱ υἱοὶ ρουβην καὶ οἱ υἱοὶ γαδ καὶ τὸ ἡμίση φυλῆς μανασση καὶ ἤρρεσεν αὐτοῖς
- 31 En Pinehas, de zoon van den priester Eleazar, zeide tot de kinderen van Ruben, en tot de kinderen van Gad, en tot de kinderen van Manasse: Heden weten wij, dat de HEERE in het midden van ons is, dewijl gij deze overtreding tegen den HEERE niet begaan hebt; toen hebt gijlieden de kinderen Israel verlost uit de hand des HEEREN.
And Phinehas, the son of Eleazar the priest, said to the children of Reuben and the children of Gad and the children of Manasseh, Now we are certain that the Lord is among us, because you have not done this wrong against the Lord: and you have kept us from falling into the hands of the Lord.
καὶ εἶπεν φινεες ὁ ἱερεὺς τοῖς υἱοῖς ρουβην καὶ τοῖς υἱοῖς γαδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον κυρίου πλημμέλειαν καὶ ὅτι ἐρρύσασθε τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς κυρίου
- 32 En Pinehas, de zoon van den priester Eleazar, keerde wederom met de oversten van de kinderen van Ruben, en van de kinderen van Gad, uit het land Gilead, naar het land Kanaan, tot de kinderen Israel; en zij brachten hun antwoord weder;
Then Phinehas, the son of Eleazar the priest, and the chiefs went back from the land of Gilead, from the children of Reuben and the children of Gad, and came to the children of Israel in Canaan and gave them the news.
καὶ ἀπέστρεψεν φινεες ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν ρουβην καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν γαδ καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση ἐκ γῆς γαλαὰδ εἰς γῆν χανααν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς τοὺς λόγους
- 33 Het antwoord nu was goed in de ogen van de kinderen Israels, en de kinderen Israels loofden God, en zeiden niet meer van tegen hen op te trekken met een heir, om het land te verderven, waarin de kinderen van Ruben en de kinderen van Gad woonden.
And the children of Israel were pleased about this; and they gave praise to God, and had no more thought of going to war against the children of Reuben and the children of Gad for the destruction of their land.
καὶ ἤρρεσεν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ καὶ εὐλόγησαν τὸν θεὸν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ εἶπαν μηκέτι ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἐξολεθρεῦσαι τὴν γῆν τῶν υἱῶν ρουβην καὶ τῶν υἱῶν γαδ καὶ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση καὶ κατόκησαν ἐπ' αὐτῆς

- 34 En de kinderen van Ruben en de kinderen van Gad noemden dat altaar: Dat het een getuige zij tussen ons, dat de HEERE God is.
And the children of Reuben and the children of Gad gave to that altar the name of Ed. For, they said, It is a witness between us that the Lord is God.
 και ἐπωνόμασεν ἰησοῦς τὸν βωμὸν τῶν ρουβην καὶ τῶν γαδ καὶ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση καὶ εἶπεν ὅτι μαρτύριόν ἐστιν ἀνά μέσον αὐτῶν ὅτι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἐστίν
- 1 En het geschiedde na vele dagen, nadat de HEERE Israel rust gegeven had van al zijn vijanden rondom heen, en Jozua oud geworden en wel bedaagd was;
Now after a long time, when the Lord had given Israel rest from wars on every side, and Joshua was old and full of years,
 και ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πλείους μετὰ τὸ καταπαῦσαι κύριον τὸν ἰσραηλ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν καὶ ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὸς ταῖς ἡμέραις
- 2 Zo riep Jozua gans Israel, hun oudsten, en hun hoofden, en hun richters, en hun ambtlieden, en hij zeide tot hen: Ik ben oud geworden, en wel bedaagd;
Joshua sent for all Israel, for their responsible men and their chiefs and their judges and their overseers, and said to them, I am old, and full of years:
 και συνεκάλεσεν ἰησοῦς πάντας τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ καὶ τὴν γερουσίαν αὐτῶν καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἐγὼ γεγήρακα καὶ π ροβέβηκα ταῖς ἡμέραις
- 3 En gijlieden hebt gezien alles, wat de HEERE, uw God, gedaan heeft aan al deze volken voor uw aangezicht; want de HEERE, uw God, Zelf, is het, Die voor u gestreden heeft.
You have seen everything the Lord your God has done to all these nations because of you; for it is the Lord your God who has been fighting for you.
 ὑμεῖς δὲ ἐωράκατε ὅσα ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν τούτοις ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν
- 4 Ziet, ik heb u deze overige volken door het lot doen toevallen, ten erfdeel voor uw stammen, van de Jordaan af, met al de volken, die ik uitgeroeid heb, en tot degrote zee, tegen den ondergang der zon.
Now I have given to you, as the heritage of your tribes, all these nations which are still in the land, together with those cut off by me, from Jordan as far as the Great Sea on the west.
 ἴδετε ὅτι ἐπέριψα ὑμῖν τὰ ἔθνη τὰ καταλειμμένα ὑμῖν ταῦτα ἐν τοῖς κλήροις εἰς τὰς φυλάς ὑμῶν ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου πάντα τὰ ἔθνη ἃ ἐξωλέθρευσα καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὀριεὶ ἐπὶ δυσημ ἄς ἡλίου
- 5 En de HEERE, uw God, Zelf zal hen uitstoten voor ulieder aangezicht, en Hij zal hen van voor ulieder aangezicht verdrijven; en gij zult hun land erfelijk bezitten, gelijk als de HEERE, uw God, tot u gesproken heeft.
The Lord your God will send them away by force, driving them out before you; and you are to take their land for your heritage, as the Lord your God said to you.
 κύριος δὲ ὁ θεὸς ὑμῶν οὗτος ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ἕως ἂν ἀπόλωνται καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς τὰ θηρία τὰ ἄγρια ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ αὐτοὺς καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ κατακληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν καθὰ ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὑμῖν
- 6 Zo weest zeer sterk, om te bewaren en om te doen alles, wat geschreven is in het wetboek van Mozes; opdat gij daarvan niet afwijkt ter rechter hand noch terlinkerhand;
So be very strong to keep and do whatever is recorded in the book of the law of Moses, not turning away from it to the right or to the left;
 κατασχύσατε οὖν σφόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου μουσῆ ἵνα μὴ ἐκκλίνητε εἰς δεξιὰν ἢ εὐώνυμα
- 7 Dat gij niet ingaat tot deze volken: deze, die overgebleven zijn bij ulieden; gedenkt ook niet aan den naam hunner goden, en doet er niet bij zweren, en dient hen niet, en buigt u voor die niet;
Have nothing to do with these nations who still are living among you; let not their gods be named by you or used in your oaths; do not be their servants or give them worship:
 ὅπως μὴ εἰσέλθητε εἰς τὰ ἔθνη τὰ καταλειμμένα ταῦτα καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν αὐτῶν οὐκ ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν οὐδὲ μὴ προσκυνήσητε αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσητε αὐτοῖς
- 8 Maar den HEERE, uw God, zult gij aanhangen, gelijk als gij tot op dezen dag gedaan hebt.
But be true to the Lord your God as you have been till this day.
 ἀλλὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν προσκολληθήσεσθε καθάπερ ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 9 Want de HEERE heeft van uw aangezicht verdreven grote en machtige volken; en u aangaande, niemand heeft voor uw aangezicht bestaan, tot op dezen dag toe.
For the Lord has sent out from before you nations great and strong; and they have all given way before you till this day.
 και ἐξωλέθρευσεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προσώπου ὑμῶν ἔθνη μέγала καὶ ἰσχυρά καὶ ὑμῖν οὐθεὶς ἀντέστη κατενώπιον ὑμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 10 Een enig man onder u zal er duizend jagen; want het is de HEERE, uw God, Zelf, Die voor u strijdt, gelijk al Hij tot u gesproken heeft.
One man of you is able to put to flight a thousand; for it is the Lord your God who is fighting for you, as he has said to you.
 εἷς ὑμῶν ἐδίωξεν χιλίους ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐξεπολέμει ὑμῖν καθάπερ εἶπεν ὑμῖν
- 11 Daarom bewaart uw zielen naarstiglijk, dat gij den HEERE, uw God, liefhebt.
So keep watch on yourselves, and see that you have love for the Lord your God.
 και φυλάξασθε σφόδρα τοῦ ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν

- 12 Want zo gij enigszins afkeert, en het overige van deze volken aanhangt, van deze, die bij u overgebleven zijn, en u met hen verzwagert, en gij tot hen zult ingaan, en zij tot u;
For if you go back, joining yourselves to the rest of these nations who are still among you, getting married to them and living with them and they with you:
ἐὰν γὰρ ἀποστραφῆτε καὶ προσθῆσθε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσιν τούτοις τοῖς μεθ' ὑμῶν καὶ ἐπιγαμίας ποιήσητε πρὸς αὐτοὺς καὶ συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ ὑμῖν
- 13 Weet voorzeker, dat de HEERE, uw God, niet voortvaren zal deze volken van voor uw aangezicht te verdrijven; maar zij zullen ulieden zijn tot een strik, en tot een net, en tot een gesel aan uw zijden, en tot doornen in uw ogen, totdat gij omkomt van dit goede land, hetwelk u de HEERE, uw God, gegeven heeft.
Then you may be certain that the Lord your God will not go on driving these nations out from before you; but they will become a danger and a cause of sin to you, a whip for your sides and thorns in your eyes, till you are cut off from this good land which the Lord your God has given you.
γινώσκετε ὅτι οὐ μὴ προσθῆ κύριος τοῦ ἐξολεθρεῦσαι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας καὶ εἰς σκάνδαλα καὶ εἰς ἤλους ἐν ταῖς πτέρναις ὑμῶν καὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἕως ἂν ἀπόλησθε ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης ἣν ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 14 En ziet, ik ga heden in den weg der ganse aarde; en gij weet in uw ganse hart en in uw ganse ziel, dat er niet een enig woord gevallen is van al die goede woorden, welke de HEERE, uw God, over u gesproken heeft; zij zijn u alle overkomen; er is van dezelve niet een enig woord gevallen.
Now I am about to go the way of all the earth: and you have seen and are certain, all of you, in your hearts and souls, that in all the good things which the Lord said about you, he has kept faith with you; everything has come true for you.
ἐγὼ δὲ ἀποτρέχω τὴν ὁδὸν καθὰ καὶ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ γνώσεσθε τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν διότι οὐ διέπεσεν εἷς λόγος ἀπὸ πάντων τῶν λόγων ὧν εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸς πάντα τὰ ἀνήκοντα ὑμῖν οὐ διεφώνησεν ἐξ αὐτῶν
- 15 En het zal geschieden, gelijk als al die goede dingen over u gekomen zijn, die de HEERE, uw God, tot u gesproken heeft, alzo zal de HEERE over u komen laten aldie kwade dingen, totdat Hij u verdelge van dit goede land, hetwelk u HEERE, uw God gegeven heeft.
And you will see that, as all the good things which the Lord your God undertook to do for you, have come to you, so the Lord will send down on you all the evil things till he has made your destruction complete, and you are cut off from the good land which the Lord your God has given you.
καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἦκει ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ καλὰ ἃ ἐλάλησεν κύριος πρὸς ὑμᾶς οὕτως ἐπάξει κύριος ὁ θεὸς ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ πονηρὰ ἕως ἂν ἐξολεθρεύσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης ἣς ἔδωκεν κύριος ὑμῖν
- 16 Wanneer gij het verbond des HEEREN, uws Gods, overtreedt, dat Hij u geboden heeft, en gij heengaat en dient andere goden, en u voor dezelve nederbuigt, zo zalde toorn des HEEREN over u ontsteken, en gij zult haastiglijk onkomen van het goede land, hetwelk Hij u gegeven heeft.
If the agreement of the Lord your God, which was given to you by his orders, is broken, and you become the servants of other gods and give them worship, then the wrath of the Lord will be burning against you, and you will quickly be cut off from the good land which he has given you.
ἐν τῷ παραβῆναι ὑμᾶς τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν καὶ πορευθέντες λατρεύσητε θεοὺς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς
- 1 Daarna verzamelde Jozua al de stammen van Israel te Sichem, en hij riep de oudsten van Israel, en deszelfs hoofden, en deszelfs richters, en deszelfs ambtlieden; en zij stelden zich voor het aangezicht van God.
Then Joshua got all the tribes of Israel together at Shechem; and he sent for the responsible men of Israel and their chiefs and their judges and their overseers; and they took their place before God.
καὶ συνήγαγεν ἰησοῦς πάσας φυλὰς ἰσραὴλ εἰς σηλω καὶ συνεκάλεσεν τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἀπέναντι τοῦ θεοῦ
- 2 Toen zeide Jozua tot het ganse volk: Alzo zegt de HEERE, de God Israels: Over gene zijde der rivier hebben uw vaders van ouds gewoond, namelijk Terah, devader van Abraham, en de vader van Nahor; en zij hebben andere goden gediend.
And Joshua said to all the people, These are the words of the Lord, the God of Israel: In the past your fathers, Terah, the father of Abraham, and the father of Nahor, were living on the other side of the River: and they were worshipping other gods.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ πέραν τοῦ ποταμοῦ κατώκησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπ' ἀρχῆς θαρα ὁ πατὴρ αβρααμ καὶ ὁ πατὴρ ναχωρ καὶ ἐλάτρευσαν θεοὺς ἑτέροις
- 3 Toen nam Ik uw vader Abraham van gene zijde der rivier, en deed hem wandelen door het ganse land Kanaan; Ik vermeerdeerde ook zijn zaad en gaf hem Izak.
And I took your father Abraham from the other side of the River, guiding him through all the land of Canaan; I made his offspring great in number, and gave him Isaac.
καὶ ἔλαβον τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν αβρααμ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ὠδήγησα αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ ἐπλήθυνα αὐτοῦ σπέρμα καὶ ἔδωκα αὐτῷ τὸν ἰσαακ
- 4 En aan Izak gaf Ik Jakob en Ezau; en Ik gaf aan Ezau het gebergte Seir, om dat erfelijk te bezitten; maar Jakob en zijn kinderen togen af in Egypte.
And to Isaac I gave Jacob and Esau: to Esau I gave Mount Seir, as his heritage; but Jacob and his children went down to Egypt.
καὶ τῷ ἰσαακ τὸν ἰακωβ καὶ τὸν ἥσαν καὶ ἔδωκα τῷ ἥσαν τὸ ὄρος τὸ σηὴ κληρονομήσαι αὐτῷ καὶ ἰακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν εἰς αἴγυπτον καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολλὸν καὶ κραταιόν
- 5 Toen zond Ik Mozes en Aaron, en Ik plaagde Egypte, gelijk als Ik in deszelfs midden gedaan heb; en daarna leidde Ik u daaruit.
And I sent Moses and Aaron, troubling Egypt by all the signs I did among them: and after that I took you out.
καὶ ἐκάκωσαν αὐτοὺς οἱ αἰγύπτιοι καὶ ἐπάταξεν κύριος τὴν αἴγυπτον ἐν οἷς ἐποίησεν αὐτοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν ὑμᾶς

- 6 Als Ik uw vaders uit Egypte gevoerd had, zo kwaamt gij aan de zee, en de Egyptenaars jaagden uw vaderen na met wagens en met ruiters, tot de Schelfzee.
I took your fathers out of Egypt: and you came to the Red Sea; and the Egyptians came after your fathers to the Red Sea, with their war-carriages and their horsemen.
ἐξ αἰγύπτου καὶ εἰσῆλθατε εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθρὰν καὶ κατεδίωξαν οἱ αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πατέρων ὑμῶν ἐν ἄρμασιν καὶ ἐν ἵπποις εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθρὰν
- 7 Zij nu riepen tot den HEERE, en Hij stelde een duisternis tussen u en tussen de Egyptenaars, en Hij bracht de zee over hen, en bedekte hen; en uw ogen hebbengezien, wat Ik in Egypte gedaan heb.
Daarna hebt gij vele dagen in de woestijn gewoond.
And at their cry, the Lord made it dark between you and the Egyptians, and made the sea go over them, covering them with its waters; your eyes have seen what I did in Egypt: then for a long time you were living in the waste land.
καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον καὶ ἔδωκεν νεφέλην καὶ γνόφον ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τῶν αἰγυπτίων καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκάλυπεν αὐτοὺς καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὅσα ἐποίησεν κύριος ἐν γῆ αἰγύπτῳ καὶ ἦτε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλείους
- 8 Toen bracht Ik u in het land der Amorieten, die over gene zijde van de Jordaan woonden, die streeden tegen u; maar Ik gaf hen in uw hand, en gij bezat hun landerfelijk, en Ik verdelgde hen voor ulieder aangezicht.
And I took you into the lands of the Amorites on the other side of Jordan; and they made war on you, and I gave them into your hands and you took their land; and I sent destruction on them before you.
καὶ ἤγαγεν ὑμᾶς εἰς γῆν αμορραίων τῶν κατοικούντων πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ παρετάξαντο ὑμῖν καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν καὶ ἐξώλεθρεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν
- 9 Ook maakt zich Balak op, de zoon van Zippor, de koning der Moabieten, en hij streed tegen Israel; en hij zond heen, en deed Bileam, den zoon van Beor, roepen, opdat hij u vervloeken zou.
Then Balak, the son of Zippor, king of Moab, went up to war against Israel; and he sent for Balaam, the son of Beor, to put a curse on you:
καὶ ἀνέστη βαλακ ὁ τοῦ σεπφωρ βασιλεὺς μοαβ καὶ παρετάξατο τῷ ἰσραὴλ καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσεν τὸν βαλααμ ἀράσασθαι ὑμῖν
- 10 Maar Ik wilde Bileam niet horen; dies zegende hij u gestadig, en Ik verlost u uit zijn hand.
But I did not give ear to Balaam; and so he went on blessing you; and I kept you safe from him.
καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ὁ θεὸς σου ἀπολέσαι σε καὶ εὐλογίαν εὐλόγησεν ὑμᾶς καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρῶν αὐτῶν καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς
- 11 Toen gij over de Jordaan getrokken waart, en te Jericho kwaamt, zo krijgden de burgers van Jericho tegen u, de Amorieten, en de Ferezieten, en de Kanaanieten, ende Hethieten, en de Girgazieten, de Hevieten en de Jebusieten; doch Ik gaf hen in ulieder hand.
Then you went over Jordan and came to Jericho: and the men of Jericho made war on you, the Amorites and the Perizzites and the Canaanites and the Hittites and the Girgashites and the Hivites and the Jebusites: and I gave them up into your hands.
καὶ διεβήτε τὸν ἰορδάνην καὶ παρεγενήθητε εἰς ἱεριχώ καὶ ἐπολέμησαν πρὸς ὑμᾶς οἱ κατοικοῦντες ἱεριχώ ὁ αμορραῖος καὶ ὁ χαναναῖος καὶ ὁ φερεζαῖος καὶ ὁ εναῖος καὶ ὁ ιεβουσαῖος καὶ ὁ χετταῖος καὶ ὁ γεργεσαῖος καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν
- 12 En Ik zond horzelen voor u heen; die dreven hen weg van ulieder aangezicht, gelijk de beide koningen der Amorieten, niet door uw zwaard, noch door uw boog.
And I sent the hornet before you, driving out the two kings of the Amorites before you, not with your sword and your bow.
καὶ ἐξαπέστειλεν προτέραν ὑμῶν τὴν σφηκιάν καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν δώδεκα βασιλεῖς τῶν αμορραίων οὐκ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ σου οὐδὲ ἐν τῷ τόξῳ σου
- 13 Dus heb Ik u een land gegeven, waaraan gij niet gearbeid hebt, en steden, die gij niet gebouwd hebt, en gij woont in dezelve; gij eet van de wijngaarden enolijfbomen, die gij niet geplant hebt.
And I gave you a land on which you had done no work, and towns not of your building, and you are now living in them; and your food comes from vine-gardens and olive-gardens not of your planting.
καὶ ἔδωκεν ὑμῖν γῆν ἐφ' ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε ἐπ' αὐτῆς καὶ πόλεις ἃς οὐκ ὠκοδομήσατε καὶ κατωκίσθητε ἐν αὐταῖς καὶ ἀμπελώνας καὶ ἐλαιῶνας οὓς οὐκ ἐφυντεύσατε ὑμεῖς ἔδεσθε
- 14 En nu, vreest den HEERE, en dient Hem in oprechtheid en in waarheid; en doet weg de goden, die uw vaders gediend hebben, aan gene zijde der rivier, en in Egypte; en dient den HEERE.
So now, go in fear of the Lord, and be his servants with true hearts: put away the gods worshipped by your fathers across the River and in Egypt, and be servants of the Lord.
καὶ νῦν φοβήθητε κύριον καὶ λατρεύσατε αὐτῷ ἐν εὐθύτητι καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους οἷς ἐλάτρευσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐν αἰγύπτῳ καὶ αἱ λατρεύετε κυρίῳ
- 15 Doch zo het kwaad is in uw ogen den HEERE te dienen, kiest u heden, wien gij dienen zult; hetzij de goden, welke uw vaders, die aan de andere zijde der rivierwaren, gediend hebben, of de goden der Amorieten, in welker land gij woont; maar aangaande mij, en mijn huis, wij zullen den HEERE dienen!
And if it seems evil to you to be the servants of the Lord, make the decision this day whose servants you will be: of the gods whose servants your fathers were across the River, or of the gods of the Amorites in whose land you are living: but I and my house will be the servants of the Lord.
εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν κυρίῳ ἔλεσθε ὑμῖν ἑαυτοῖς σήμερον τίνι λατρεύσητε εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν αμορραίων ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐγὼ δὲ καὶ ἡ οἰκία μου λατρεύσομεν κυρίῳ ὅτι ἅγιός ἐστιν

- 16 Toen antwoordde het volk en zeide: Het zij verre van ons, dat wij den HEERE verlaten zouden, om andere goden te dienen.
Then the people in answer said, Never will we give up the Lord to be the servants of other gods;
καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπεν μὴ γένοιτο ἡμῖν καταλιπεῖν κύριον ὥστε λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις
- 17 Want de HEERE is onze God; Hij is het, Die ons en onze vadersen uit het land van Egypte, uit het diensthuis heeft opgebracht, en Die deze grote tekenen voor onzeogen gedaan heeft, en ons bewaard heeft op al den weg, door welken wij getogen zijn, en onder alle volken, door welker midden wij getrokken zijn.
For it is the Lord our God who has taken us and our fathers out of the land of Egypt, out of the prison-house, and who did all those great signs before our eyes, and kept us safe on all our journeys, and among all the peoples through whom we went:
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτὸς θεὸς ἐστὶν αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ αἰγύπτου καὶ διεφύλαξεν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῇ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν οὓς παρήλθομεν δι' αὐτῶν
- 18 En de HEERE heeft voor ons aangezicht uitgestoten al die volken, zelfs den Amoriet, inwoner des lands. Wij zullen ook den HEERE dienen, want Hij is onze God.
And the Lord sent out from before us all the peoples, the Amorites living in the land: so we will be the servants of the Lord, for he is our God.
καὶ ἐξέβαλεν κύριος τὸν αμορραῖον καὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς λατρεύσομεν κυρίῳ οὗτος γὰρ θεὸς ἡμῶν ἐστὶν
- 19 Toen zeide Jozua tot het volk: Gij zult den HEERE niet kunnen dienen, want Hij is een heilig God; Hij is een ijverig God; Hij zal uw overtredingen en uw zonden nietvergeven.
And Joshua said to the people, You are not able to be the servants of the Lord, for he is a holy God, a God who will not let his honour be given to another: he will have no mercy on your wrongdoing or your sins.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν οὐ μὴ δύνησθε λατρεύειν κυρίῳ ὅτι θεὸς ἅγιός ἐστιν καὶ ζηλώσας οὗτος οὐκ ἀνήσει ὑμῶν τὰ ἁμαρτήματα καὶ τὰ ἀνομήματα ὑμῶν
- 20 Indien gij den HEERE verlaten en vreemde goden dienen zult, zo zal Hij Zich omkeren, en Hij zal u kwaad doen, en Hij zal u verdoen, naar dat Hij u goed gedaanzal hebben.
If you are turned away from the Lord and become the servants of strange gods, then turning against you he will do you evil, cutting you off, after he has done you good.
ἡνίκα ἐὰν ἐγκαταλίπητε κύριον καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ ἐπελθὼν κακώσει ὑμᾶς καὶ ἐξαναλώσει ὑμᾶς ἀνθ' ὧν εὖ ἐποίησεν ὑμᾶς
- 21 Toen zeide het volk tot Jozua: Neen, maar wij zullen den HEERE dienen.
And the people said to Joshua, No! But we will be the servants of the Lord.
καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς ἰησοῦν οὐχὶ ἀλλὰ κυρίῳ λατρεύσομεν
- 22 Jozua nu zeide tot het volk: Gij zijt getuigen over uzelfen, dat gij u den HEERE verkoren hebt, om Hem te dienen. En zij zeiden: Wij zijn getuigen.
And Joshua said to the people, You are witnesses against yourselves that you have made the decision to be the servants of the Lord. And they said, We are witnesses.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν μάρτυρες ὑμεῖς καθ' ὑμῶν ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε κύριον λατρεύειν αὐτῷ
- 23 En nu, doet de vreemde goden weg, die in het midden van u zijn, en neigt uw harten tot den HEERE, den God van Israel.
Then, he said, put away the strange gods among you, turning your hearts to the Lord, the God of Israel.
καὶ νῦν περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτριούς τοὺς ἐν ὑμῖν καὶ εὐθύνετε τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς κύριον θεὸν ἰσραηλ
- 24 En het volk zeide tot Jozua: Wij zullen den HEERE, onzen God, dienen, en wij zullen Zijner stem gehoorzamen.
And the people said to Joshua, We will be the servants of the Lord our God, and we will give ear to his voice.
καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς ἰησοῦν κυρίῳ λατρεύσομεν καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσόμεθα
- 25 Alzo maakt Jozua op dienzelven dag een verbond met het volk; en hij stelde het hun tot een inzetting en recht te Sichem.
So Joshua made an agreement with the people that day, and gave them a rule and a law in Shechem.
καὶ διέθετο ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν σὴλω ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ ἰσραηλ
- 26 En Jozua schreef deze woorden in het wetboek Gods; en hij nam een groten steen, en hij richtte dien daar op onder den eik, die bij het heiligdom des HEEREN was.
And Joshua put these words on record, writing them in the book of the law of God; and he took a great stone, and put it up there under the oak-tree which was in the holy place of the Lord.
καὶ ἔγραψεν τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον νόμον τοῦ θεοῦ καὶ ἔλαβεν λίθον μέγαν καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἰησοῦς ὑπὸ τὴν τερέμινθον ἀπέναντι κυρίου
- 27 En Jozua zeide tot het ganse volk: Ziet, deze steen zal ons tot een getuigenis zijn; want hij heeft gehoord al de redenen des HEEREN, die Hij tot ons gesprokenheeft; ja, hij zal tot een getuigenis tegen ulieden zijn, opdat gij uw God niet liegt.
And Joshua said to all the people, See now, this stone is to be a witness against us; for all the words of the Lord have been said to us in its hearing: so it will be a witness against you if you are false to the Lord your God.
καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τὸν λαὸν ἰδοὺ ὁ λίθος οὗτος ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον ὅτι αὐτὸς ἀκήκοεν πάντα τὰ λεχθέντα αὐτῷ ὑπὸ κυρίου ὅτι ἐλάλησεν πρὸς ἡμᾶς σήμερον καὶ ἔσται οὗτος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἡνίκα ἐὰν ψεύσησθε κυρίῳ τῷ θεῷ μου

- 28 Toen zond Jozua het volk weg, een ieder naar zijn erfdeel.
Then Joshua let the people go away, every man to his heritage.
καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς τὸν λαὸν καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ
- 29 En het geschiedde na deze dingen, dat Jozua, de zoon van Nun, de knecht des HEEREN, stierf, oud zijnde honderd en tien jaren.
Now after these things, the death of Joshua, the son of Nun, the servant of the Lord, took place, he being then a hundred and ten years old.
καὶ ἐλάτρευσεν ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐφείλκυσαν τὸν χρόνον μετὰ ἰησοῦ καὶ ὅσοι εἶδοσαν πάντα τὰ ἔργα κυρίου ὅσα ἐποίησεν τῷ ἰσραὴλ
- 30 En zij begroeven hem in de landpale zijns erfdeels, te Timnath-Serah, welke is op een berg van Efraim, aan het noorden van den berg Gaas.
And they put his body in the earth in the land of his heritage in Timnath-serah, in the hill-country of Ephraim, to the north of Mount Gaash.
καὶ ἐγένετο μετ' ἐκεῖνα καὶ ἀπέθανεν ἰησοῦς υἱὸς ναη δοῦλος κυρίου ἑκατὸν δέκα ἐτῶν
- 31 Israel nu diende den HEERE al de dagen van Jozua, en al de dagen van de oudsten, die lang na Jozua leefden, en die al het werk des HEEREN wisten, hetwelk Hijaan Israel gedaan had.
And Israel was true to the Lord all the days of Joshua, and all the days of the older men who were still living after Joshua's death, and had seen what the Lord had done for Israel.
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὀρίοις τοῦ κλήρου αὐτοῦ ἐν θαμναθασαχαρὰ ἐν τῷ ὄρει τῷ εφραιμ ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους γαας [31a] ἐκεῖ ἔθηκαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ μνήμα εἰς ὃ ἔθαψαν αὐτὸν ἐκεῖ τὰς μάχας τὰς πετρίνας ἐν αἷς περιέτεμεν τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐν γαλαγαλοῖς ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς κύριος καὶ ἐκεῖ εἰσιν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας
- 32 Zij begroeven ook de beenderen van Jozef, die de kinderen Israel uit Egypte opgebracht hadden, te Sichem, in dat stuk velds, hetwelk Jakob gekocht had van de kinderen van Hemor, den vader van Sichem, voor honderd stukken gelds, want zij waren aan de kinderen van Jozef ter erfenis geworden.
And the bones of Joseph, which the children of Israel had taken up from Egypt, they put in the earth in Shechem, in the property which Jacob had got from the sons of Hamor, the father of Shechem, for a hundred shekels: and they became the heritage of the children of Joseph.
καὶ τὰ ὀστά ἰωσηφ ἀνήγαγον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου καὶ κατόρυξαν ἐν σικμοῖς ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ οὗ ἐκτήσατο ἰακωβ παρὰ τῶν αμορραίων τῶν κατοικούντων ἐν σικμοῖς ἀμνάδων ἑκατὸν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἰωσηφ ἐν μερίδι
- 1 En het geschiedde na den dood van Jozua, dat de kinderen Israels den HEERE vraagden, zeggende: Wie zal onder ons het eerst optrekken naar de Kanaanieten, om tegen hen te krijgen?
Now after the death of Joshua, the children of Israel made request to the Lord, saying, Who is to go up first to make war for us against the Canaanites?
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν ἰησοῦ καὶ ἐπηρώτων οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ λέγοντες τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς τὸν χαναναῖον ἀφηγούμενος τοῦ πολεμήσαι ἐν αὐτῷ
- 2 En de HEERE zeide: Juda zal optrekken; ziet, Ik heb dat land in zijn hand gegeven.
And the Lord said, Judah is to go up: see, I have given the land into his hands.
καὶ εἶπεν κύριος ἰουδας ἀναβήσεται ἰδοὺ δέδωκα τὴν γῆν ἐν χειρὶ αὐτοῦ
- 3 Toen zeide Juda tot zijn broeder Simeon: Trek met mij op in mijn lot, en laat ons tegen de Kanaanieten krijgen, zo zal ik ook met u optrekken in uw lot. Alzotoog Simeon op met hem.
Then Judah said to Simeon his brother, Come up with me into my heritage, so that we may make war against the Canaanites; and I will then go with you into your heritage. So Simeon went with him.
καὶ εἶπεν ἰουδας πρὸς συμεὼν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνάβηθι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρῳ μου καὶ πολεμήσωμεν ἐν τῷ χαναναίῳ καὶ πορεύσομαι καὶ γὰρ ἐγὼ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρῳ σου καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτὸ οὗ συμεὼν
- 4 En Juda toog op, en de HEERE gaf de Kanaanieten en de Ferezieten in hun hand; en zij sloegen hen bij Bezek, tien duizend man.
And Judah went up; and the Lord gave the Canaanites and the Perizzites into their hands; and they overcame ten thousand of them in Bezek.
καὶ ἀνέβη ἰουδας καὶ ἔδωκεν κύριος τὸν χαναναῖον καὶ τὸν φερεζαῖον ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐν βεζεκ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν
- 5 En zij vonden Adoni-Bezek te Bezek, en stredden tegen hem; en zij sloegen de Kanaanieten en de Ferezieten.
And they came across Adoni-zedek, and made war on him; and they overcame the Canaanites and the Perizzites.
καὶ εὑρον τὸν ἀδωνιβεζεκ ἐν βεζεκ καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ καὶ ἐπάταξαν τὸν χαναναῖον καὶ τὸν φερεζαῖον
- 6 Doch Adoni-Bezek vluchtte; en zij jaagden hem na, en zij grepen hem, en hieuwen de duimen zijner handen en zijner voeten af.
But Adoni-zedek went in flight; and they went after him and overtook him, and had his thumbs and his great toes cut off.
καὶ ἔφυγεν ἀδωνιβεζεκ καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἔλαβον αὐτὸν καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ

- 7 Toen zeide Adoni-Bezek: Zeventig koningen, met afgehouden duimen van hun handen en van hun voeten, waren onder mijn tafel, de kruimen oplezende; gelijkals ik gedaan heb, alzo heeft mij God vergolden! En zij brachten hem te Jeruzalem, en hij stierf aldaar.
 And Adoni-zedek said, Seventy kings, whose thumbs and great toes had been cut off, got broken meat under my table: as I have done, so has God done to me in full. And they took him to Jerusalem, and he came to his end there.
 και εἶπεν αδωνιβεζεκ ἑβδομήκοντα βασιλεῖς τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποκεκομμένοι ἦσαν συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου καθὼς οὖν ἐποίησα οὕτως ἀνταπέδωκέ ν μοι ὁ θεός και ἤγαγον αὐτὸν εἰς ιερουσαλημ και ἀπέθανεν ἐκεῖ
- 8 Want de kinderen van Juda hadden tegen Jeruzalem gestreden, en hadden haar ingenomen, en met de scherpte des zwaards geslagen; en zij hadden de stad in het vuur gezet.
 Then the children of Judah made an attack on Jerusalem, and took it, burning down the town after they had put its people to the sword without mercy.
 και ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ ιουδα ἐν ιερουσαλημ και κατελάβοντο αὐτήν και ἐπάταξαν αὐτήν ἐν στόματι ῥομφαίας και τὴν πόλιν ἐνέπρησαν ἐν πυρί
- 9 En daarna waren de kinderen van Juda afgetogen, om te krijgen tegen de Kanaanieten, wonende in het gebergte, en in het zuiden, en in de laagte.
 After that the children of Judah went down to make war on the Canaanites living in the hill-country and in the south and in the lowlands.
 και μετὰ ταῦτα κατέβησαν οἱ υἱοὶ ιουδα πολεμήσαι ἐν τῷ χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι τὴν ὄρεινὴν και τὸν νότον και τὴν πεδινήν
- 10 En Juda was heengetogen tegen de Kanaanieten, die te Hebron woonden (de naam nu van Hebron was tevoren Kirjath-Arba), en zij sloegen Sesai, en Ahiman, en Thalmai.
 And Caleb went against the Canaanites of Hebron: (now in earlier times Hebron was named Kiriath-arba:) and he put Sheshai and Ahiman and Talmi to the sword.
 και ἐπορεύθη ιουδας πρὸς τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν χεβρων και ἐξῆλθεν χεβρων ἐξ ἐναντίας τὸ δὲ ὄνομα χεβρων ἦν ἔμπροσθεν καριαθαρβοκσεφερ και ἐπάταξεν τὸν σεσι και τὸν αχιμαν και τ ὄν θολμι γεννήματα τοῦ ενακ
- 11 En van daar was hij heengetogen tegen de inwoners van Debir; de naam nu van Debir was te voren Kirjath-Sefer.
 And from there he went up against the people of Debir. (Now the name of Debir in earlier times was Kiriath-sepher.)
 και ἐπορεύθησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας δαβιρ και τὸ ὄνομα δαβιρ ἦν ἔμπροσθεν πόλις γραμμάτων
- 12 En Kaleb zeide: Wie Kirjath-Sefer zal slaan, en haar innemen, dien zal ik ook mijn dochter Achsa tot een vrouw geven.
 And Caleb said, I will give Achsah, my daughter, as wife to the man who overcomes Kiriath-sepher and takes it.
 και εἶπεν χαλεβ ὃς ἂν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν γραμμάτων και προκαταλάβῃται αὐτήν δώσω αὐτῷ τὴν ασχαν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα
- 13 Toen nam Othniel haar in, de zoon van Kenaz, broeder van Kaleb, die jonger was dan hij; en Kaleb gaf hem Achsa, zijn dochter, tot een vrouw.
 And Othniel, the son of Kenaz, Caleb's younger brother, took it; so he gave him his daughter Achsah for his wife.
 και προκατελάβετο αὐτήν γοθονηλ υἱὸς κενεζ ἀδελφὸς χαλεβ ὁ νεώτερος και ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ασχαν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα
- 14 En het geschiedde, als zij tot hem kwam, dat zij hem aanporde, om van haar vader een veld te begeren; en zij sprong van den ezel af; toen zeide Kaleb tot haar: Wat is u?
 Now when she came to him, he put into her mind the idea of requesting a field from her father: and she got down from her ass; and Caleb said to her, What is it?
 και ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτήν και ἐπέσειεν αὐτήν αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὸν ἀγρόν και ἐγόγγυζεν ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου και ἔκραξεν ἀπὸ τοῦ ὑποζυγίου εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαί με και εἶπεν αὐτῇ χαλεβ τί ἐστίν σοι
- 15 En zij zeide tot hem: Geef mij een zegen; dewijl gij mij een dor land gegeven hebt, geef mij ook waterwellingen. Toen gaf Kaleb haar hoge wellingen en lagewellingen.
 And she said to him, Give me a blessing; because you have put me in a dry south-land, now give me springs of water. So Caleb gave her the higher spring and the lower spring.
 και εἶπεν αὐτῷ ασχα δός μοι εὐλογίαν ὅτι εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαί με και δώσεις μοι λύτρωσιν ὕδατος και ἔδωκεν αὐτῇ χαλεβ κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς τὴν λύτρωσιν μετεώρων και τὴν λύτρωσιν ταπεινῶν
- 16 De kinderen van den Keniet, den schoonvader van Mozes, togen ook uit de Palmstad op, met de kinderen van Juda, naar de woestijn van Juda, die tegen het zuiden van Harad is; en zij gingen heen en woonden met het volk.
 Now Hobab the Kenite, Moses' father-in-law, had come up out of the town of palm-trees, with the children of Judah, into the waste land of Arad; and he went and was living among the Amalekites;
 και οἱ υἱοὶ ιωβαβ τοῦ κιναιῶν πενθεροῦ μουσῆ ἀνέβησαν ἐκ τῆς πόλεως τῶν φοινίκων πρὸς τοὺς υἱοὺς ιουδα εἰς τὴν ἔρημον τὴν οὖσαν ἐν τῷ νότῳ ἐπὶ καταβάσεως αραδ και ἐπορεύθη και κατοίκησεν μετὰ τοῦ λαοῦ
- 17 Juda dan toog met zijn broeder Simeon, en zij sloegen de Kanaanieten, wonende te Zefat, en zij verbanden hen; en men noemde den naam dezer stad Horma.
 And Judah went with Simeon, his brother, and overcame the Canaanites living in Zephath, and put it under the curse; and he gave the town the name of Hormah.
 και ἐπορεύθη ιουδας μετὰ συμεων τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ και ἐπάταξαν τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα σεφεθ και ἀνεθεμάτισαν αὐτήν και ἐξωλέθρευσαν αὐτήν και ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐξολέθρευσις

- 18 Daartoe nam Juda Gaza in, met haar landpale, en Ashkelon met haar landpale, en Ekron met haar landpale.
Then Judah took Gaza and its limit, and Ashkelon and its limit, and Ekron and its limit.
καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν ἰουδας τὴν γάζαν καὶ τὸ ὄριον αὐτῆς καὶ τὴν ἀσκαλὼνα καὶ τὸ ὄριον αὐτῆς καὶ τὴν ἀκκαρων καὶ τὸ ὄριον αὐτῆς καὶ τὴν ἄζωτον καὶ τὰ περισπῶρια αὐτῆς
- 19 En de HEERE was met Juda, dat hij de inwoners van het gebergte verdreef; maar hij ging niet voort om de inwoners des dals te verdrijven, omdat zij ijzerenwageningen hadden.
And the Lord was with Judah; and he took the hill-country for his heritage; but he was unable to make the people of the valley go out, for they had war-carriages of iron.
καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰουδα καὶ ἐκληρονόμησεν τὸ ὄρος ὅτι οὐκ ἐδύνατο κληρονομήσαι τοὺς κατοικοῦντας τὴν κοιλάδα ὅτι ρηγαβ διεστειλάτο αὐτὴν
- 20 En zij gaven Hebron aan Caleb, gelijk als Mozes gesproken had; en hij verdreef van daar de drie zonen van Anak.
And they gave Hebron to Caleb, as Moses had said; and he took the land of the three sons of Anak, driving them out from there.
καὶ ἔδωκεν τῷ χαλεβ τὴν γεβρων καθὰ ἐλάλησεν μουσῆς καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς πόλεις καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς ἐνακ
- 21 Doch de kinderen van Benjamin hebben de Jebusieten, te Jeruzalem wonende, niet verdreven; maar de Jebusieten woonden met de kinderen van Benjamin in Jeruzalem, tot op dezen dag.
And the children of Judah did not make the Jebusites who were living in Jerusalem go out; the Jebusites are still living with the children of Benjamin in Jerusalem.
καὶ τὸν ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν ἱερουσαλημ οὐκ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ βενιαμιν καὶ κατῴκησεν ὁ ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν βενιαμιν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 22 En het huis van Jozef toog ook op naar Beth-El. En de HEERE was met hen.
And the family of Joseph went up against Beth-el, and the Lord was with them.
καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ἰωσηφ καὶ γε αὐτοὶ εἰς βαιθηλ καὶ ἰουδας μετ' αὐτῶν
- 23 En het huis van Jozef bestelde verspieters bij Beth-El; de naam nu dezer stad was te voren Luz.
So they sent men to make a search round Beth-el. (Now the name of the town in earlier times was Luz.)
καὶ παρενέβαλον οἶκος ἰσραηλ κατὰ βαιθηλ τὸ δὲ ὄνομα τῆς πόλεως ἦν ἐμπροσθεν λουζα
- 24 En de wachters zagen een man, uitgaande uit de stad; en zij zeiden tot hem: Wijs ons toch den ingang der stad, en wij zullen weldadigheid bij u doen.
And the watchers saw a man coming out of the town, and said to him, If you will make clear to us the way into the town, we will be kind to you.
καὶ εἶδον οἱ φυλάσσοντες ἄνδρα ἐκπορευόμενον ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἔλαβαν αὐτὸν καὶ εἶπον αὐτῷ δεῖξον ἡμῖν τὴν εἰσοδὸν τῆς πόλεως καὶ ποιήσομεν μετὰ σοῦ ἔλεος
- 25 En als hij hun den ingang der stad geweest had, zo sloegen zij de stad met de scherpte des zwaards; maar dien man en zijn ganse huis lieten zij gaan.
So he made clear to them the way into the town, and they put it to the sword; but they let the man and all his family get away safe.
καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν εἰσοδὸν τῆς πόλεως καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας τὸν δὲ ἄνδρα καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐξαπέστειλαν
- 26 Toen toog deze man in het land der Hethieten, en hij bouwde een stad, en noemde haar naam Luz; dit is haar naam tot op dezen dag.
And he went into the land of the Hittites, building a town there and naming it Luz: which is its name to this day.
καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνὴρ εἰς γῆν χεττιμ καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ πόλιν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς λουζα τοῦτο ὄνομα αὐτῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 27 En Manasse verdreef Beth-Sean niet, noch haar onderhorige plaatsen, noch Thaanach met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Dor met haaronderhorige plaatsen, noch de inwoners van Jibleam met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Megiddo met haar onderhorige plaatsen; en de Kanaanieten wilden wonen in hetzelve land.
And Manasseh did not take away the land of the people of Beth-shean and its daughter-towns, or of Taanach and its daughter-towns, or of the people of Dor and its daughter-towns, or of the people of Ibleam and its daughter-towns, or of the people of Megiddo and its daughter-towns, driving them out; but the Canaanites would go on living in that land.
καὶ οὐκ ἐκληρονόμησεν μανασσης τὴν βαιθαν ἢ ἐστὶν σκυθὼν πόλις οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τὰ περισπῶρια αὐτῆς οὐδὲ τὴν ἐκθανασὸν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας δωρ καὶ αἱ τὰς θυγατέρας αὐτῆς καὶ τοὺς κατοικοῦντας βαλααμ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς καὶ τοὺς κατοικοῦντας μαγεδων καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας ἰεβλααμ οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς καὶ ἠρξάτο ὁ χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ
- 28 En het geschiedde, als Israel sterk werd, dat hij de Kanaanieten op cijns stelde; maar hij verdreef hen niet ganselijk.
And whenever Israel became strong, they put the Canaanites to forced work, without driving them out completely.
καὶ ἐγένετο ὅτε ἐνίσχυσεν ἰσραηλ καὶ ἔθετο τὸν χαναναῖον εἰς φόρον καὶ ἐξαίρων οὐκ ἐξῆρεν αὐτόν
- 29 Ook verdreef Efraim de Kanaanieten niet, die te Gezer woonden; maar de Kanaanieten woonden in het midden van hem te Gezer.
And Ephraim did not make the Canaanites who were living in Gezer go out; but the Canaanites went on living in Gezer among them.
καὶ εφραϊμ οὐκ ἐξῆρεν τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν γαζερ καὶ κατῴκει ὁ χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν γαζερ καὶ ἐγένετο εἰς φόρον
- 30 Zebulon verdreef de inwoners van Kitron niet, noch de inwoners van Nahalol; maar de Kanaanieten woonden in het midden van hem, en waren cijnsbaar.
Zebulun did not make the people of Kitron or the people of Nahalol go out; but the Canaanites went on living among them and were put to forced work.
καὶ ζαβουλων οὐκ ἐξῆρεν τοὺς κατοικοῦντας κεδρων καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐνααλα καὶ κατῴκησεν ὁ χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ ἐγένετο εἰς φόρον

- 31 Aser verdreef de inwoners van Acco niet, noch de inwoners van Sidon, noch Achlab, noch Achsib, noch Chelba, noch Afik, noch Rechob;
And Asher did not take the land of the people of Acco, or Zidon, or Ahlab, or Achzib, or Helbah, or Aphik, or Rehob, driving them out;
 και ασηρ ουκ εξη̄ρεν τοὺς κατοικοῦντας ακχω και ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον και τοὺς κατοικοῦντας δωρ και τοὺς κατοικοῦντας σιδῶνα και τοὺς κατοικοῦντας ααλαφ και τὸν αχαζιβ και τὴν χελβα και τὴν αφεκ και τὴν ροωβ
- 32 Maar de Aserieten woonden in het midden der Kanaanieten, die in het land woonden; want zij verdreven hen niet.
But the Asherites went on living among the Canaanites, the people of the land, without driving them out.
 και κατῶκησεν ασηρ ἐν μέσῳ τοῦ χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν ὅτι ουκ ἐδυνάσθη ἐξῆραι αὐτόν
- 33 Nafthali verdreef de inwoners van Beth-Semes niet, noch de inwoners van Beth-Anath, maar woonde in het midden der Kanaanieten, die in het land woonden; doch de inwoners van Beth-Semes en Beth-Anath werden hun cijnbaar.
Naphtali did not take the land of the people of Beth-shemesh or of Beth-anath, driving them out; but he was living among the Canaanites in the land; however, the people of Beth-shemesh and Beth-anath were put to forced work.
 και νεφθαλι ουκ εξη̄ρεν τοὺς κατοικοῦντας βαιθσαμυς ουδὲ τοὺς κατοικοῦντας βαιθενεθ και κατῶκησεν ισραηλ ἐν μέσῳ τοῦ χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν οἱ δὲ κατοικοῦντες βαιθσαμυς και τὴν βαιθενεθ ἐγενήθησαν αὐτοῖς εἰς φόρον
- 34 En de Amorieten drongen de kinderen van Dan in het gebergte; want zij lieten hun niet toe, af te komen in het dal.
And the children of Dan were forced into the hill-country by the Amorites, who would not let them come down into the valley;
 και εξεθλιψεν ὁ αμορραῖος τοὺς υἱοὺς δαν εἰς τὸ ὄρος ὅτι ουκ ἀφήκεν αὐτὸν καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα
- 35 Ook wilden de Amorieten wonen op het gebergte van Heres, te Ajalon, en te Saalbim; maar de hand van het huis van Jozef werd zwaar, zodat zij cijnbaarwerden.
For the Amorites would go on living in Mount Heres, in Ajalon, and in Shaalbim; but the children of Joseph became stronger than they, and put them to forced work.
 και ἤρξατο ὁ αμορραῖος κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τοῦ μωρισίνωνος οὗ αἱ ἄρκοι και αἱ ἀλώπεκες και ἐβαρύνθη ἡ χεῖρ οἴκου ιωσηφ ἐπὶ τὸν αμορραῖον και ἐγένετο εἰς φόρον
- 1 En een Engel des HEEREN kwam opwaarts van Gilgal tot Bochim, en Hij zeide: Ik heb ulieden uit Egypte opgevoerd, en u gebracht in het land, dat Ik uwvaderen gezworen heb, en gezegd: Ik zal Mijn verbond met ulieden niet verbreken in eeuwigheid.
Now the angel of the Lord came up from Gilgal to Bochim. And he said, *** I took you out of Egypt, guiding you into the land which I gave by an oath to your fathers; and I said, My agreement with you will never be broken by me:
 και ἀνέβη ἄγγελος κυρίου ἀπὸ γαλγαλ ἐπὶ τὸν κλαυθμῶνα και ἐπὶ βαιθηλ και ἐπὶ τὸν οἶκον ισραηλ και εἶπεν πρὸς αὐτούς κύριος κύριος ἀνεβίβασεν ὑμᾶς ἐξ αἰγύπτου και εἰσήγαγεν ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ὑμῶν τοῦ δοῦναι ὑμῖν και εἶπεν ὑμῖν οὐ διασκεδάσω τὴν διαθήκην μου τὴν μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα
- 2 En ulieden aangaande, gij zult geen verbond maken met de inwoners dezes lands; hun altaren zult gij afbreken. Maar gij zijt Mijner stem niet gehoorzaam geweest; waarom hebt gij dit gedaan?
And you are to make no agreement with the people of this land; you are to see that their altars are broken down: but you have not given ear to my voice: what have you done?
 και ὑμεῖς οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένους εἰς τὴν γῆν ταύτην ουδὲ τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὐ μὴ προσκυνήσητε ἀλλὰ τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψετε και τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν κατασκάψετε και οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου ὅτε ταῦτα ἐποιήσατε
- 3 Daarom heb Ik ook gezegd: Ik zal hen voor uw aangezicht niet uitdrijven; maar zij zullen u aan de zijden zijn, en hun goden zullen u tot een strik zijn.
And so I have said, I will not send them out from before you; but they will be a danger to you, and their gods will be a cause of falling to you.
 και ἐγὼ εἶπα οὐ προσθήσω τοῦ μετοικίσει τὸν λαόν ὃν εἶπα τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς ἐκ προσώπου ὑμῶν και ἔσονται ὑμῖν εἰς συνοχάς και οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον
- 4 En het geschiedde, als de Engel des HEEREN deze woorden tot alle kinderen Israels gesproken had, zo hief het volk zijn stem op en weende.
Now on hearing these words which the angel of the Lord said to all the children of Israel, the people gave themselves up to loud crying and weeping.
 και ἐγένετο ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντα ισραηλ και ἐπῆρεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν και ἐκλαυσαν
- 5 Daarom noemden zij den naam dier plaats Bochim; en zij offerden aldaar den HEERE.
And they gave that place the name of Bochim, and made offerings there to the Lord.
 διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου κλαυθμών και ἔθυσαν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ
- 6 Als Jozua het volk had laten gaan, zo waren de kinderen Israels heengegaan, een ieder tot zijn erfdeel, om het land erfelijk te bezitten.
And Joshua let the people go away, and the children of Israel went, every man to his heritage, to take the land for themselves.
 και ἐξαπέστειλεν ιησοῦς τὸν λαόν και ἀπῆλθαν οἱ υἱοὶ ισραηλ ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ και εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τοῦ κατακληρονομήσει τὴν γῆν

- 7 En het volk diende den HEERE, al de dagen van Jozua, en al de dagen der oudsten, die lang geleefd hadden na Jozua; die gezien hadden al dat grote werk desHEEREN, dat Hij aan Israel gedaan had.
 And the people were true to the Lord all the days of Joshua, and all the days of the responsible men who were still living after the death of Joshua, and had seen all the great work of the Lord which he had done for Israel.
 και ἐδοῦλευσεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἰησοῦ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐμακροήμερεύσαν μετὰ ἰησοῦν ὅσοι ἐγνώσαν πᾶν τὸ ἔργον κυρίου τὸ μέγα ὃ ἐποίησεν τῷ ἰσραηλ
- 8 Maar als Jozua, de zoon van Nun, de knecht des HEEREN, gestorven was, honderd en tien jaren oud zijnde;
 And death came to Joshua, the son of Nun, the servant of the Lord, he being a hundred and ten years old.
 και ἐτελεύτησεν ἰησοῦς υἱὸς ναυη δοῦλος κυρίου υἱὸς ἑκατὸν δέκα ἐτῶν
- 9 En zij hem begraven hadden in de landpale zijns erfdeels, te Timnath-Heres, op een berg van Efraim, tegen het noorden van den berg Gaas;
 And they put his body in the earth in the land of his heritage in Timnath-heres, in the hill-country of Ephraim to the north of Mount Gaash.
 και ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ὄριῳ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν θαμναθαρες ἐν ὄρει εφραιμ ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους γαας
- 10 En al datzelve geslacht ook tot zijn vaderen vergaderd was; zo stond er een ander geslacht na hen op, dat den HEERE niet kende, noch ook het werk, dat Hijaan Israel gedaan had.
 And in time death overtook all that generation; and another generation came after them, having no knowledge of the Lord or of the things which he had done for Israel.
 και πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ ἀνέστη γενεὰ ἑτέρα μετ' αὐτοῦς ὅσοι οὐκ ἐγνώσαν τὸν κύριον καὶ τὸ ἔργον ὃ ἐποίησεν τῷ ἰσραηλ
- 11 Toen deden de kinderen Israels, dat kwaad was in de ogen des HEEREN, en zij dienden de Baals.
 And the children of Israel did evil in the eyes of the Lord and became servants to the Baals;
 και ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ ἐλάτρευον τοῖς βααλιμ
- 12 En zij verlieten den HEERE, hunner vaderen God, Die hen uit Egypteland had uitgevoerd, en volgden andere goden na, van de goden der volken, die rondomhen waren, en bogen zich voor die, en zij verwekten den HEERE tot toorn.
 And they gave up the Lord, the God of their fathers, who had taken them out of the land of Egypt, and went after other gods, the gods of the peoples round about them, worshipping them and moving the Lord to wrath.
 και ἐγκατέλιπον τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν λαῶν τῶν περικύκλω αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ παρώργισαν τὸν κύριον
- 13 Want zij verlieten den HEERE, en dienden de Baal en Astharoth.
 And they gave up the Lord, and became the servants of Baal and the Astartes.
 και ἐγκατέλιπον τὸν κύριον καὶ ἐλάτρευσαν τῇ βααλ καὶ ταῖς ἀστάρταις
- 14 Zo ontstak des HEEREN toorn tegen Israel, en Hij gaf hen in de hand der rovers, die hen beroofden; en Hij verkocht hen in de hand hunner vijanden rondom; en zij konden niet meer bestaan voor het aangezicht hunner vijanden.
 And the wrath of the Lord was burning against Israel, and he gave them up into the hands of those who violently took their property, and into the hands of their haters all round them, so that they were forced to give way before them.
 και ὀργίσθη θυμῷ κύριος τῷ ἰσραηλ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ προνομευόντων καὶ ἐπρονόμεισαν αὐτοὺς καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν
- 15 Overall, waarheen zij uittoegen, was de hand des HEEREN tegen hen, ten kwade, gelijk als de HEERE gesproken, en gelijk als de HEERE gezworen had; enhun was zeer bang.
 Wherever they went out, the hand of the Lord was against them for evil, as the Lord had taken his oath it would be; and things became very hard for them.
 ἐν πᾶσιν οἷς ἐπὶ ἔρχοντο καὶ χεὶρ κυρίου ἦν αὐτοῖς εἰς κακά καθὼς ἐλάλησεν κύριος καὶ καθὼς ὤμοσεν κύριος καὶ ἐξέθλιπεν αὐτοὺς σφόδρα
- 16 En de HEERE verwekte richteren, die hen verlostten uit de hand dergenen, die hen beroofden;
 Then the Lord gave them judges, as their saviours from the hands of those who were cruel to them.
 και ἤγειρεν αὐτοῖς κύριος κριτὰς καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐτοὺς
- 17 Doch zij hoorden ook niet naar hun richteren, maar hoereerden andere goden na, en bogen zich voor die; haast weken zij af van den weg, dien hun vadersgewandeld hadden, horende de geboden des HEEREN; also deden zij niet.
 But still they would not give ear to their judges, but went after other gods and gave them worship; quickly turning from the way in which their fathers had gone, keeping the orders of the Lord; but they did not do so.
 και γε τῶν κριτῶν αὐτῶν οὐκ ἐπήκουσαν ὅτι ἐξεπὸρνευσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ παρώργισαν τὸν κύριον καὶ ἐξέκλιναν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ εἰσακοῦεν ἐντολὰς κυρίου οὐκ ἐποίησαν οὕτως

- 18 En wanneer de HEERE hun richteren verwekte, zo was de HEERE met den richter, en verlost hen uit de hand hunner vijanden, al de dagen des richters; wanthet berouwde den HEERE, huns zuchtens halve vanwege degenen, die hen drongen en die hen drukten.
 And whenever the Lord gave them judges, then the Lord was with the judge, and was their saviour from the hands of their haters all the days of the judge; for the Lord was moved by their cries of grief because of those who were cruel to them.
 και ὅτι ἤγειρεν αὐτοῖς κύριος κριτὰς καὶ ἦν κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ κριτοῦ ὅτι παρεκλήθη κύριος ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἀπὸ προσώπου τῶν πολιορκούντων αὐτοὺς καὶ κακούντων αὐτούς
- 19 Maar het geschiedde met het versterven des richters, dat zij omkeerden, en verdierven het meer dan hun vaderen, navolgende andere goden, dezelve dienende, en zich voor die buigende; zij lieten niets vallen van hun werken, noch van dezen harden weg.
 But whenever the judge was dead, they went back and did more evil than their fathers, going after other gods, to be their servants and their worshippers; giving up nothing of their sins and their hard-hearted ways.
 και ἐγένετο ὡς ἀπέθνησκεν ὁ κριτὴς καὶ ἀπέστρεψαν καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἐτέρων λατρεύειν αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς οὐκ ἀπέρριψαν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς σκληρᾶς
- 20 Daarom ontstak de toorn des HEEREN tegen Israel, dat Hij zeide: Omdat dit volk Mijn verbond heeft overtreden, dat Ik hun vaderen geboden heb, en zij naar Mijn stem niet gehoord hebben; And the wrath of the Lord was burning against Israel, and he said, Because this nation has not been true to my agreement which I made with their fathers, and has not given ear to my voice; καὶ ὀργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἶπεν ἄνθ' ὧν ὅσα ἐγκατέλιπον τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου ἣν ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ οὐχ ὑπήκουσαν τῆς φωνῆς μου
- 21 Zo zal Ik ook niet voortvaren voor hun aangezicht iemand uit de bezitting te verdrijven, van de heidenen, die Jozua heeft achtergelaten, als hij stierf; From now on I will not go on driving out from before them any of the nations which at the death of Joshua were still living in this land; καὶ ἐγὼ οὐ προσθήσω τοῦ ἐξῆραι ἄνδρα ἐκ προσώπου αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ὧν κατέλιπον Ἰησοῦς καὶ ἀφήκεν
- 22 Opdat Ik Israel door hen verzoeken, of zij den weg des HEEREN zullen houden, om daarin te wandelen, gelijk als hun vaderen gehouden hebben, of niet. In order to put Israel to the test, and see if they will keep the way of the Lord, walking in it as their fathers did, or not. τοῦ πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ εἰ φυλάσσονται τὴν ὁδὸν κυρίου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ ὃν τρόπον ἐφυλάξαντο οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οὐ
- 23 Alzo liet de HEERE deze heidenen blijven, dat Hij hen niet haastelijk uit de bezitting verdreef; die Hij in de hand van Jozua niet had overgegeven. Richteren 3 So the Lord let those nations go on living in the land, not driving them out quickly, and did not give them up into the hands of Joshua. καὶ ἀφήκεν κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα τοῦ μὴ ἐξῆραι αὐτὰ τὸ τάχος καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ Ἰησοῦ
- 1 Dit nu zijn de heidenen, die de HEERE liet blijven, om door hen Israel te verzoeken, allen, die niet wisten van al de krijgen van Kanaan; Now these are the nations which the Lord kept in the land for the purpose of testing Israel by them, all those who had had no experience of all the wars of Canaan; καὶ ταῦτα τὰ ἔθνη ἀφήκεν Ἰησοῦς ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ πάντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας πάντας τοὺς πολέμους χανααν
- 2 Alleenlijk, opdat de geslachten der kinderen Israels die wisten, opdat Hij hun den krijg leerde, tenminste dengenen, die daar te voren niet van wisten. Only because of the generations of the children of Israel, for the purpose of teaching them war--only those who up till then had no experience of it; πλην διὰ τὰς γενεὰς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τοῦ διδάξαι αὐτοὺς πόλεμον πλην οἱ ἐμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτὰ
- 3 Vijf vorsten der Filistijnen, en al de Kanaanieten, en de Sidoniers, en de Hevieten, wonende in het gebergte van den Libanon, van den berg Baal-Hermon, tot daar men komt te Hamath. The five chiefs of the Philistines, and all the Canaanites and the Zidonians and the Hivites living in Mount Lebanon, from the mountain Baal-hermon as far as Hamath: τὰς πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων καὶ πάντα τὸν χαναανῖον καὶ τὸν σιδώνιον καὶ τὸν ευαῖον τὸν κατοικοῦντα τὸν λίβανον ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ βαλαερμων ἕως λοβωημαθ
- 4 Dezen dan waren, om Israel door hen te verzoeken, opdat men wiste, of zij de geboden des HEEREN zouden horen, die Hij hun vaderen door de hand van Mozes geboden had. For the purpose of testing Israel by them, to see if they would give ear to the orders of the Lord, which he had given to their fathers by the hand of Moses. καὶ ἐγένετο ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν Ἰσραὴλ γνῶναι εἰ ἀκούσονται τὰς ἐντολὰς κυρίου ἃς ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν χειρὶ μουσῆ
- 5 Als nu de kinderen Israels woonden in het midden der Kanaanieten, der Hethieten, en der Amorieten, en der Ferezieten, en der Hevieten, en der Jebusieten; Now the children of Israel were living among the Canaanites, the Hittites, and the Amorites, and the Perizzites, and the Hivites, and the Jebusites: καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατέκησαν ἐν μέσῳ τοῦ χαναανῖου καὶ τοῦ χετταίου καὶ τοῦ αμορραίου καὶ τοῦ φερεζαίου καὶ τοῦ ευαῖου καὶ τοῦ ιεβουσαίου
- 6 Zo namen zij zich derzelver dochters tot vrouwen, en gaven hun dochters aan derzelver zonen; en zij dienden derzelver goden. And they took as wives the daughters of these nations and gave their daughters to their sons, and became servants to their gods. καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν

- 7 En de kinderen Israels deden, dat kwaad was in de ogen des HEEREN, en vergaten den HEERE, hun God, en zij dienden de Baals en de bossen.
And the children of Israel did evil in the eyes of the Lord, and put out of their minds the Lord their God, and became servants to the Baals and the Astartes.
 και ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου και ἐπελάθοντο κυρίου θεοῦ αὐτῶν και ἐλάτρευσαν ταῖς βααλιμ και τοῖς ἄλσεσι
- 8 Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Israel; en Hij verkocht hen in de hand van Cuschan Rischataim, koning van Mesopotamie; en de kinderen Israelsdienden Cuschan Rischataim acht jaren.
So the wrath of the Lord was burning against Israel, and he gave them up into the hands of Cushan-rishathaim, king of Mesopotamia; and the children of Israel were his servants for eight years.
 και ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ ἰσραηλ και ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας χουσαρσαθωμ βασιλέως συρίας ποταμῶν και ἐδούλευσαν αὐτῷ ὀκτῶ ἔτη
- 9 Zo riepen de kinderen Israels tot den HEERE; en de HEERE verwekte de kinderen Israels een verlosser, die hen verlostte, Othniel, zoon van Kenaz, broedervan Kaleb, die jonger was dan hij.
And when the children of Israel made prayer to the Lord, he gave them a saviour, Othniel, the son of Kenaz, Caleb's younger brother.
 και ἐκέκραζαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς κύριον και ἤγειρεν κύριος σωτῆρα τῷ ἰσραηλ και ἔσωσεν αὐτοὺς τὸν γοθονηλ υἱὸν κενεζ ἀδελφὸν καλεβ τὸν νεώτερον αὐτοῦ και εἰσήκουσεν αὐτοῦ
- 10 En de Geest des HEEREN was over hem, en hij richtte Israel, en toog uit ten strijde; en de HEERE gaf Cuschan Rischataim, den koning van Syrie, in zijn hand, dat zijn hand sterk werd over Cuschan Rischataim.
And the spirit of the Lord came on him and he became judge of Israel, and went out to war, and the Lord gave up Cushan-rishathaim, king of Mesopotamia, into his hands and he overcame him.
 και ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου και ἐκρινεν τὸν ἰσραηλ και ἐξῆλθεν ἐπὶ τὸν πόλεμον και παρέδωκεν κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν χουσαρσαθωμ βασιλέα συρίας και ἐκραταιώθη ἡ χειρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χουσαρσαθωμ
- 11 Toen was het land veertig jaren stil, en Othniel, de zoon van Kenaz, stierf.
Then for forty years the land had peace, till the death of Othniel, the son of Kenaz.
 και ἡσύχασεν ἡ γῆ ἔτη πενήκοντα και ἀπέθανεν γοθονηλ υἱὸς κενεζ
- 12 Maar de kinderen Israels voeren voort te doen, dat kwaad was in de ogen des HEEREN; toen sterkte de HEERE Eglon, den koning der Moabieten, tegen Israel, omdat zij deden, wat kwaad was in de ogen des HEEREN.
Then the children of Israel again did evil in the eyes of the Lord; and the Lord made Eglon, king of Moab, strong against Israel, because they had done evil in the Lord's eyes.
 και προσέθεντο οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου και ἐνίσχυσεν κύριος τὸν εγλωμ βασιλέα μοαβ ἐπὶ τὸν ἰσραηλ διὰ τὸ πεποιηκέναι αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου
- 13 En hij vergaderde tot zich de kinderen Ammons en de Amalekieten en hij toog heen, en sloeg Israel, en zij namen de Palmstad in bezit.
And Eglon got together the people of Ammon and Amalek, and they went and overcame Israel and took the town of palm-trees.
 και προσήγαγεν πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς υἱοὺς αμμων και αμαληκ και ἐπορεύθη και ἐπάταξεν τὸν ἰσραηλ και ἐκληρονόμησεν τὴν πόλιν τῶν φοινίκων
- 14 En de kinderen Israels dienden Eglon, koning der Moabieten, achttien jaren.
And the children of Israel were servants to Eglon, king of Moab, for eighteen years.
 και ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τῷ εγλωμ βασιλεῖ μοαβ ἔτη δέκα ὀκτώ
- 15 Toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE, en de HEERE verwekte hun een verlosser, Ehud, den zoon van Gera, een zoon van Jemini, een man, die linkswas. En de kinderen Israels zonden door zijn hand een geschenk aan Eglon, den koning der Moabieten.
Then when the children of Israel made prayer to the Lord, he gave them a saviour, Ehud, the son of Gera, the Benjamite, a left-handed man; and the children of Israel sent an offering by him to Eglon, king of Moab.
 και ἐκέκραζαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς κύριον και ἤγειρεν αὐτοῖς κύριος σωτῆρα τὸν αωδ υἱὸν γηρα υἱοῦ τοῦ ιεμειν ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον και ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ δῶρα ἐν χειρὶ αὐτοῦ τῷ εγλωμ βασιλεῖ μοαβ
- 16 En Ehud maakte zich een zwaard, dat twee scherpten had, welks lengte een el was; en hij gordde dat onder zijn klederen, aan zijn rechterheup.
So Ehud made himself a two-edged sword, a cubit long, which he put on at his right side under his robe.
 και ἐποίησεν ἑαυτῷ αωδ μάχιραν δίστομον σπιθαμῆς τὸ μήκος και περιεζώσατο αὐτὴν ὑπὸ τὸν μανδύαν ἐπὶ τὸν μηρὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ
- 17 En hij bracht aan Eglon, den koning der Moabieten, dat geschenk; Eglon nu was een zeer vet man.
And he took the offering to Eglon, king of Moab, who was a very fat man.
 και προσήνεγκεν τὰ δῶρα τῷ εγλωμ βασιλεῖ μοαβ και εγλωμ ἀνὴρ ἀστείος σφόδρα
- 18 En het geschiedde, als hij geeindigd had het geschenk te leveren, zo geleidde hij het volk, die het geschenk gedragen hadden;
And after giving the offering, he sent away the people who had come with the offering.
 και ἐγένετο ὡς συντέλεσεν αωδ προσφέρων τὰ δῶρα και ἐξαπέστειλεν τοὺς αἴροντας τὰ δῶρα

- 19 Maar hijzelf keerde wederom van de gesneden beelden, die bij Gilgal waren, en zeide: Ik heb een heimelijke zaak aan u, o koning! dewelke zeide: Zwijg! En allen, die om hem stonden, gingen van hem uit.
But he himself, turning back from the stone images at Gilgal, said, I have something to say to you in secret, O king. And he said, Let there be quiet. Then all those who were waiting before him went out.
καὶ ἐγλωμ ἀνέστρεψεν ἀπὸ τῶν γλυπτῶν μετὰ τῆς γαλγαλ καὶ εἶπεν αὐτῷ λόγος μοι κρύφιος πρὸς σέ βασιλεῦ καὶ εἶπεν ἐγλωμ πᾶσιν ἐκ μέσου καὶ ἐξῆλθον ἀπ' αὐτοῦ πάντες οἱ παραστήκοντες αὐτῷ
- 20 En Ehud kwam tot hem in, daar hij was zittende in een koele opperzaal, die hij voor zich alleen had; zo zeide Ehud: Ik heb een woord Gods aan u. Toen stond hij op van den stoel.
Then Ehud came in to him while he was seated by himself in his summer-house. And Ehud said, I have a word from God for you. And he got up from his seat.
καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερώφῳ τῷ θερινῷ αὐτοῦ μονώτατος καὶ εἶπεν αὐτῷ λόγος θεοῦ μοι πρὸς σέ βασιλεῦ καὶ ἐξάνεστη ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐγλωμ ἐγγὺς αὐτοῦ
- 21 Ehud dan reikte zijn linkerhand uit, en nam het zwaard van zijn rechterheup, en stak het in zijn buik;
And Ehud put out his left hand, and took the sword from his right side, and sent it into his stomach;
καὶ ἐγένετο ἅμα τοῦ ἀναστήναι ἐξέτεινεν αὐτὸς τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν ἀπὸ τοῦ μηροῦ τοῦ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν εἰς τὴν κοιλίαν ἐγλωμ
- 22 Dat ook het hecht achter het lemmer inging, en het vet om het lemmer toesloot (want hij trok het zwaard niet uit zijn buik), en de drek uitging.
And the hand-part went in after the blade, and the fat was joined up over the blade; for he did not take the sword out of his stomach. And he went out into the ...
καὶ ἐπισήνεγκεν καὶ γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς φλογός καὶ ἀπέκλεισεν τὸ στέαρ κατὰ τῆς φλογός ὅτι οὐκ ἐξέσπασεν τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ
- 23 Toen ging Ehud uit van de voorzaal, en sloot de deuren der opperzaal voor zich toe, en deed ze in het slot.
Then Ehud went out into the covered way, shutting the doors of the summer-house on him and locking them.
καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς εἰς τὴν προστάδα καὶ ἀπέκλεισεν τὰς θύρας τοῦ ὑπερώου ἐπ' αὐτόν καὶ ἐσφίησεν
- 24 Als hij uitgegaan was, zo kwamen zijn knechten, en zagen toe, en ziet, de deuren der opperzaal waren in het slot gedaan; zo zeiden zij: Zeker, hij bedekt zijnvoeten in de verkoelkamer.
Now when he had gone, the king's servants came, and saw that the doors of the summer-house were locked; and they said, It may be that he is in his summer-house for a private purpose.
καὶ αὐτὸς ἐξῆλθεν καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ εἰσῆλθον καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ ὑπερώου ἀποκεκλεισμέναι καὶ εἶπαν μήποτε πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτόνου
- 25 Als zij nu tot schamens toe gebeid hadden, ziet, zo opende hij de deuren der opperzaal niet. Toen namen zij den sleutel en deden open; en ziet, hunlieder heerlag ter aarde dood.
And they went on waiting till they were shamed, but the doors were still shut; so they took the key, and, opening them, saw their lord stretched out dead on the floor.
καὶ προσέμειναν αἰσχυρόμενοι καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τοῦ ὑπερώου καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα καὶ ἤνοιξαν καὶ ἰδοὺ ὁ κύριος αὐτῶν πεπτωκὸς ἐπὶ τὴν γῆν τεθνηκὼς
- 26 En Ehud ontkwam, terwijl zij vertoefden; want hij ging voorbij de gesneden beelden, en ontkwam naar Sehirath.
But Ehud had got away while they were waiting and had gone past the stone images and got away to Seirah.
καὶ αὐτὸς διεσώθη ἕως ἐθορυβοῦντο καὶ οὐκ ἦν ὁ προσοῶν αὐτῷ καὶ αὐτὸς παρήλθεν τὰ γλυπτὰ καὶ διεσώθη εἰς σείρωθα
- 27 En het geschiedde, als hij aankwam, zo blies hij met de bazuin op het gebergte van Efraim; en de kinderen Israels togen met hem af van het gebergte, en hij zelfvoor hun aangezicht heen.
And when he came there, he had a horn sounded in the hill-country of Ephraim, and all the children of Israel went down with him from the hill-country, and he at their head.
καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθεν καὶ ἐσάλπισεν κερατίνῃ ἐν ὄρει εφραϊμ καὶ κατέβησαν σὺν αὐτῷ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν
- 28 En hij zeide tot hen: Volgt mij na; want de HEERE heeft uw vijanden, de Moabieten, in ulieder hand gegeven. En zij togen af, hem na, en namen de veren vande Jordaan in naar Moab, en lieten niemand overgaan.
And he said to them, Come after me; for the Lord has given the Moabites, your haters, into your hands. So they went down after him and took the crossing-places of Jordan against Moab, and let no one go across.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς καταβαίνετε ὀπίσω μου ὅτι παρέδωκεν κύριος ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν τὴν μοαβ ἐν χειρὶ ὑμῶν καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ ἰορδάνου τῆς μοαβ καὶ οὐκ ἀφῆκαν ἄνδρα διαβῆναι
- 29 En zij sloegen de Moabieten te dier tijd, omtrent tien duizend man, allen vette en allen strijdbare mannen, dat er niet een man ontkwam.
At that time they put about ten thousand men of Moab to the sword, every strong man and every man of war; not a man got away.
καὶ ἐπάταξαν τὴν μοαβ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὡσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν πάντας τοὺς μαχητὰς τοὺς ἐν αὐτοῖς καὶ πάντα ἄνδρα δυνάμεως καὶ οὐ διεσώθη ἄνθρωπος
- 30 Alzo werd Moab te dien dage onder Israels hand ten ondergebracht; en het land was stil tachtig jaren.
So Moab was broken that day under the hand of Israel. And for eighty years the land had peace.
καὶ ἐνετράπη μοαβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπὸ τὴν χεῖρα ἰσραὴλ καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ ἔκριεν αὐτοὺς αὐτὸς ἕως οὗ ἀπέθανεν

- 31 Na hem nu was Samgar, een zoon van Anath, die sloeg de Filistijnen, zeshonderd man, met een ossenstok; alzo verlost hij ook Israel. Richteren 4
 And after him came Shamgar, the son of Anath, who put to death six hundred Philistines with an ox-stick; and he was another saviour of Israel.
 και μετὰ τοῦτον ἀνέστη σαμεγαρ υἱὸς ἀναθ καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους εἰς ἑξακοσίους ἀνδρας ἐκτὸς μόσχων τῶν βοῶν καὶ ἔσωσεν αὐτὸς τὸν ἰσραηλ
- 1 Maar de kinderen Israels voeren voort te doen, dat kwaad was in de ogen des HEEREN, als Ehud gestorven was.
 And the children of Israel again did evil in the eyes of the Lord when Ehud was dead.
 και προσέθεντο οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου
- 1 Voorts zong Debora, en Barak, de zoon van Abinoam, ten zelven dage, zeggende:
 And the children of Israel again did evil in the eyes of the Lord when Ehud was dead.
 και προσέθεντο οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου
- 2 Looft den HEERE, van het wreken der wraken in Israel, van dat het volk zich gewillig heeft aangeboden.
 And the Lord gave them up into the hands of Jabin, king of Canaan, who was ruling in Hazor; the captain of his army was Sisera, who was living in Harosheth of the Gentiles.
 και ἀπέδοτο αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ ἰαβιν βασιλέως χανααν ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ασωρ καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ σισαρα καὶ αὐτὸς κατόκει ἐν αρισωθ τῶν ἐθνῶν
- 2 Zo verkocht hen de HEERE in de hand van Jabin, koning der Kanaanieten, die te Hazor regeerde; en zijn krijgsoverste was Sisera; dezelve nu woonde in Harosheth der heidenen.
 And the Lord gave them up into the hands of Jabin, king of Canaan, who was ruling in Hazor; the captain of his army was Sisera, who was living in Harosheth of the Gentiles.
 και ἀπέδοτο αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ ἰαβιν βασιλέως χανααν ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ασωρ καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ σισαρα καὶ αὐτὸς κατόκει ἐν αρισωθ τῶν ἐθνῶν
- 3 Hoort, gij koningen, neemt ter oren, gij vorsten! Ik, den HEERE zal ik zingen, ik zal den HEERE, den God Israels, psalmzingen.
 Then the children of Israel made prayer to the Lord; for he had nine hundred iron war-carriages, and for twenty years he was very cruel to the children of Israel.
 και ἐκέκραζαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς κύριον ὅτι ἐννακόσια ἄρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἐθλιψεν τὸν ἰσραηλ κατὰ κράτος εἴκοσι ἔτη
- 3 Toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE; want hij had negenhonderd ijzeren wagenen, en hij had de kinderen Israels met geweld onderdrukt, twintigjaren.
 Then the children of Israel made prayer to the Lord; for he had nine hundred iron war-carriages, and for twenty years he was very cruel to the children of Israel.
 και ἐκέκραζαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς κύριον ὅτι ἐννακόσια ἄρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἐθλιψεν τὸν ἰσραηλ κατὰ κράτος εἴκοσι ἔτη
- 4 HEERE! toen Gij voorttoogt van Seir, toen Gij daarheen traadt van het veld van Edom, beefde de aarde, ook droop de hemel, ook dropen de wolken van water.
 Now Deborah, a woman prophet, the wife of Lapidoth, was judge of Israel at that time.
 και δεββωρα γυνὴ προφήτις γυνὴ λαφιδωθ αὐτὴ ἔκρινεν τὸν ἰσραηλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
- 4 Debora nu, een vrouw, die een profetesse was, de huisvrouw van Lapidoth, deze richtte te dier tijd Israel.
 Now Deborah, a woman prophet, the wife of Lapidoth, was judge of Israel at that time.
 και δεββωρα γυνὴ προφήτις γυνὴ λαφιδωθ αὐτὴ ἔκρινεν τὸν ἰσραηλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
- 5 En zij woonde onder den palmboom van Debora, tussen Rama en tussen Beth-El, op het gebergte van Efraim; en de kinderen Israels gingen op tot haar tengerichte.
 (And she had her seat under the palm-tree of Deborah between Ramah and Beth-el in the hill-country of Ephraim; and the children of Israel came up to her to be judged.)
 και αὐτὴ ἐκάθητο ὑπὸ φοινικα δεββωρα ἀνὰ μέσον ραμα καὶ ἀνὰ μέσον βαιθηλ ἐν ὄρει εφραιμ καὶ ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἐκεῖ τοῦ κρίνεσθαι
- 5 De bergen vervloten van het aangezicht des HEEREN; zelfs Sinai van het aangezicht des HEEREN, des Gods van Israel.
 (And she had her seat under the palm-tree of Deborah between Ramah and Beth-el in the hill-country of Ephraim; and the children of Israel came up to her to be judged.)
 και αὐτὴ ἐκάθητο ὑπὸ φοινικα δεββωρα ἀνὰ μέσον ραμα καὶ ἀνὰ μέσον βαιθηλ ἐν ὄρει εφραιμ καὶ ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἐκεῖ τοῦ κρίνεσθαι
- 6 En zij zond heen en riep Barak, den zoon van Abinoam, van Kedes-Nafthali; en zij zeide tot hem: Heeft de HEERE, de God Israels, niet geboden: Ga heen entrek op den berg Thabor, en neem met u tien duizend man, van de kinderen van Nafthali, en van de kinderen van Zebulon?
 And she sent for Barak, the son of Abinoam, from Kedesh-naphtali, and said to him, Has not the Lord, the God of Israel, given orders saying, Go and get your force into line in Mount Tabor, and take with you ten thousand men of the children of Naphtali and of the children of Zebulun?
 και ἀπέστειλεν δεββωρα καὶ ἐκάλεσεν τὸν βαρακ υἱὸν ἀβινεεμ ἐκ κεδες νεφθαλι καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν οὐχὶ σοὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ καὶ ἀπελεύση εἰς ὄρος θαβωρ καὶ λήμψη μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν νεφθαλι καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν ζαβουλων

- 6 In de dagen van Samgar, den zoon van Anath, in de dagen van Jael, hielden de wegen op, en die op paden wandelden, gingen kromme wegen.
 And she sent for Barak, the son of Abinoam, from Kedesh-naphtali, and said to him, Has not the Lord, the God of Israel, given orders saying, Go and get your force into line in Mount Tabor, and take with you ten thousand men of the children of Naphtali and of the children of Zebulun?
 και ἀπέστειλεν δεββωρα και ἐκάλεσεν τὸν βαρακ υἱὸν ἀβινεεμ ἐκ κεδες νεφθαλι και εἶπεν πρὸς αὐτὸν οὐχὶ σοὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ και ἀπελεύσει εἰς ὄρος θαβωρ και λήμνη μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν νεφθαλι και ἀπὸ τῶν υἱῶν ζαβουλων
- 7 En Ik zal aan de beek Kison tot u trekken Sisera, den krijgsoverste van Jabin, met zijn wagenen en zijn menigte; en Ik zal hem in uw hand geven?
 And I will make Sisera, the captain of Jabin's army, with his war-carriages and his forces, come against you at the river Kishon, where I will give him into your hands.
 και ἀπάξω πρὸς σέ εἰς τὸν χειμάρρουν κισων τὸν σισαρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ἰαβιν και τὰ ἄρματα αὐτοῦ και τὸ πλῆθος αὐτοῦ και παραδώσω αὐτὸν ἐν τῇ χειρὶ σου
- 7 De dorpen hielden op in Israel, zij hielden op; totdat ik, Debora, opstond, dat ik opstond, een moeder in Israel.
 And I will make Sisera, the captain of Jabin's army, with his war-carriages and his forces, come against you at the river Kishon, where I will give him into your hands.
 και ἀπάξω πρὸς σέ εἰς τὸν χειμάρρουν κισων τὸν σισαρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ἰαβιν και τὰ ἄρματα αὐτοῦ και τὸ πλῆθος αὐτοῦ και παραδώσω αὐτὸν ἐν τῇ χειρὶ σου
- 8 Toen zeide Barak tot haar: Indien gij met mij trekken zult, zo zal ik heen trekken; maar indien gij niet met mij zult trekken, zo zal ik niet trekken.
 And Barak said to her, If you will go with me then I will go; but if you will not go with me I will not go.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὴν βαρακ ἐὰν πορευθῆς μετ' ἐμοῦ πορεύσομαι και ἐὰν μὴ πορευθῆς μετ' ἐμοῦ οὐ πορεύσομαι ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ἣ εὐδοοῖ κύριος τὸν ἄγγελον μετ' ἐμοῦ
- 8 Verkoos hij nieuwe goden, dan was er krijg in de poorten; werd er ook een schild gezien, of een spies, onder veertig duizend in Israel?
 And Barak said to her, If you will go with me then I will go; but if you will not go with me I will not go.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὴν βαρακ ἐὰν πορευθῆς μετ' ἐμοῦ πορεύσομαι και ἐὰν μὴ πορευθῆς μετ' ἐμοῦ οὐ πορεύσομαι ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ἣ εὐδοοῖ κύριος τὸν ἄγγελον μετ' ἐμοῦ
- 9 Mijn hart is tot wetgevers van Israel, die zich gewillig aangeboden hebben onder het volk; looft den HEERE!
 And she said, I will certainly go with you: though you will get no honour in your undertaking, for the Lord will give Sisera into the hands of a woman. So Deborah got up and went with Barak to Kedesh.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν δεββωρα πορευομένη πορεύσομαι μετὰ σοῦ πλὴν γίνωσκε ὅτι οὐκ ἔσται τὸ προτέρημά σου εἰς τὴν ὁδὸν ἣν σὺ πορεύῃ ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδόσεται κύριος τὸν σισαρα και ἂν ἔσται δεββωρα και ἐπορεύθη μετὰ τοῦ βαρακ εἰς κεδες
- 9 En zij zeide: Ik zal zekerlijk met u trekken, behalve dat de eer de uwe niet zal zijn op dezen weg, dien gij wandelt; want de HEERE zal Sisera verkopen in de hand ener vrouw. Alzo maakte Debora zich op, en toog met Barak naar Kedes.
 And she said, I will certainly go with you: though you will get no honour in your undertaking, for the Lord will give Sisera into the hands of a woman. So Deborah got up and went with Barak to Kedesh.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν δεββωρα πορευομένη πορεύσομαι μετὰ σοῦ πλὴν γίνωσκε ὅτι οὐκ ἔσται τὸ προτέρημά σου εἰς τὴν ὁδὸν ἣν σὺ πορεύῃ ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδόσεται κύριος τὸν σισαρα και ἂν ἔσται δεββωρα και ἐπορεύθη μετὰ τοῦ βαρακ εἰς κεδες
- 10 Toen riep Barak Zebulun en Nafthali bijeen te Kedes, en hij toog op, op zijn voeten, met tien duizend man; ook toog Debora met hem op.
 Then Barak sent for Zebulun and Naphtali to come to Kedesh; and ten thousand men went up after him, and Deborah went up with him.
 και παρήγγειλεν βαρακ τῷ ζαβουλων και τῷ νεφθαλι εἰς κεδες και ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν και δεββωρα ἀνέβη μετ' αὐτοῦ
- 10 Gij, die op witte ezellen rijdt, gij, die aan het gerichte zit, en gij, die over weg wandelt, spreekt er van!
 Then Barak sent for Zebulun and Naphtali to come to Kedesh; and ten thousand men went up after him, and Deborah went up with him.
 και παρήγγειλεν βαρακ τῷ ζαβουλων και τῷ νεφθαλι εἰς κεδες και ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν και δεββωρα ἀνέβη μετ' αὐτοῦ
- 11 Van het gedruis der schutters, tussen de plaatsen, waar men water schept, spreekt aldaar te zamen van de gerechtigheid des HEEREN, van de gerechtigheden, bewezen aan zijn dorpen in Israel; toen ging des HEEREN volk af tot de poorten.
 Now Heber the Kenite, separating himself from the rest of the Kenites, from the children of Hobab, the brother-in-law of Moses, had put up his tent as far away as the oak-tree in Zaananim, by Kedesh.
 και οἱ πλησίον τοῦ κιναιίου ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰωβαβ γαμβροῦ μουσῆ και ἐπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ πρὸς δρῦν ἀναπαυομένων ἣ ἐστὶν ἐχόμενα κεδες
- 11 Heber nu, de Keniet, had zich afgezonderd van Kain, uit de kinderen van Hobab, Mozes schoonvader; en hij had zijn tenten opgeslagen tot aan den eik in Zaanaim, die bij Kedes is.
 Now Heber the Kenite, separating himself from the rest of the Kenites, from the children of Hobab, the brother-in-law of Moses, had put up his tent as far away as the oak-tree in Zaananim, by Kedesh.
 και οἱ πλησίον τοῦ κιναιίου ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰωβαβ γαμβροῦ μουσῆ και ἐπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ πρὸς δρῦν ἀναπαυομένων ἣ ἐστὶν ἐχόμενα κεδες

- 12 Waak op, waak op, Debora, waak op, waak op, spreek een lied! maak u op, Barak! en leid uw gevangenen gevangen, gij zoon van Abinoam.
And word was given to Sisera that Barak, the son of Abinoam, had gone up to Mount Tabor.
καὶ ἀνήγγειλαν τῷ σισαρα ὅτι ἀνέβη βαρακ υἱὸς αβινεεμ ἐπ' ὄρος θαβωρ
- 12 Toen boodschapten zij Sisera, dat Barak, de zoon van Abinoam, op den berg Thabor getogen was.
And word was given to Sisera that Barak, the son of Abinoam, had gone up to Mount Tabor.
καὶ ἀνήγγειλαν τῷ σισαρα ὅτι ἀνέβη βαρακ υἱὸς αβινεεμ ἐπ' ὄρος θαβωρ
- 13 Zo riep Sisera al zijn wagenen bijeen, negenhonderd ijzeren wagenen, en al het volk, dat met hem was, van Haroseth der heidenen tot de beek Kison.
So Sisera got together all his war-carriages, nine hundred war-carriages of iron, and all the people who were with him, from Haroseth of the Gentiles as far as the river Kishon.
καὶ ἐκάλεσεν σισαρα πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ ὅτι ἐννακόσια ἄρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ ἀπὸ αρισωθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάρρουν κισὼν
- 13 Toen deed Hij de overgeblevenen heersen over de heerlijken onder het volk; de HEERE doet mij heersen over de geweldigen.
So Sisera got together all his war-carriages, nine hundred war-carriages of iron, and all the people who were with him, from Haroseth of the Gentiles as far as the river Kishon.
καὶ ἐκάλεσεν σισαρα πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ ὅτι ἐννακόσια ἄρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ ἀπὸ αρισωθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάρρουν κισὼν
- 14 Debora dan zeide tot Barak: Maak u op; want dit is de dag, in welken de HEERE Sisera in uw hand gegeven heeft; is de HEERE niet voor uw aangezichthenen uitgetogen? Zo trok Barak van den berg Thabor af, en tien duizend man achter hem.
Then Deborah said to Barak, Up! for today the Lord has given Sisera into your hands: has not the Lord gone out before you? So Barak went down from Mount Tabor and ten thousand men after him.
καὶ εἶπεν δεββωρα πρὸς βαρακ ἀνάστηθι ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα ἐν ἧ παρεδωκεν κύριος τὸν σισαρα ἐν χειρὶ σου οὐκ ἰδοὺ κύριος ἐλεύσεται ἐμπροσθέν σου καὶ κατέβη βαρακ ἀπὸ τοῦ ὄρους θαβωρ καὶ δέκ α χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω αὐτοῦ
- 14 Uit Efraim was hun wortel tegen Amalek. Achter u was Benjamin onder uw volken. Uit Machir zijn de wetgevers afgetogen, en uit Zebulon, trekkende door den staf des schrijvers.
Then Deborah said to Barak, Up! for today the Lord has given Sisera into your hands: has not the Lord gone out before you? So Barak went down from Mount Tabor and ten thousand men after him.
καὶ εἶπεν δεββωρα πρὸς βαρακ ἀνάστηθι ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα ἐν ἧ παρεδωκεν κύριος τὸν σισαρα ἐν χειρὶ σου οὐκ ἰδοὺ κύριος ἐλεύσεται ἐμπροσθέν σου καὶ κατέβη βαρακ ἀπὸ τοῦ ὄρους θαβωρ καὶ δέκ α χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω αὐτοῦ
- 15 En de HEERE versloeg Sisera, met al zijn wagenen, en het ganse heirleger, door de scherpte de zwaards, voor het aangezicht van Barak; dat Sisera van den wagen afklom, en vluchtte op zijn voeten.
And the Lord sent fear on Sisera and all his war-carriages and all his army before Barak; and Sisera got down from his war-carriage and went in flight on foot.
καὶ ἐξέστηεν κύριος τὸν σισαρα καὶ πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐν στόματι ῥομφαίας ἐνόπιον βαρακ καὶ κατέβη σισαρα ἀπὸ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ
- 15 Ook waren de vorsten in Issaschar met Debora; en gelijk Issaschar, alzo was Barak; op zijn voeten werd hij gezonden in het dal. In Rubens gedeelten waren de inbeeldingen des harten groot.
And the Lord sent fear on Sisera and all his war-carriages and all his army before Barak; and Sisera got down from his war-carriage and went in flight on foot.
καὶ ἐξέστηεν κύριος τὸν σισαρα καὶ πάντα τὰ ἄρματα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐν στόματι ῥομφαίας ἐνόπιον βαρακ καὶ κατέβη σισαρα ἀπὸ τοῦ ἄρματος αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ
- 16 En Barak jaagde ze na, achter de wagenen en achter het heirleger, tot aan Haroseth der heidenen. En het ganse heirleger van Sisera viel door de scherpte des zwaards, dat er niet overbleef tot een toe.
But Barak went after the war-carriages and the army as far as Haroseth of the Gentiles; and all Sisera's army was put to the sword; not a man got away.
καὶ βαρακ διώκων ὀπίσω τῶν ἀρμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμβολῆς ἕως δρυμοῦ τῶν ἐθνῶν καὶ ἔπεσεν πᾶσα ἡ παρεμβολὴ σισαρα ἐν στόματι ῥομφαίας οὐ κατελείφθη ἕως ἐνός
- 16 Waarom bleeft gij zitten tussen de stallingen, om te horen het geblaas der kudden? De gedeelten van Ruben hadden grote onderzoekingen des harten.
But Barak went after the war-carriages and the army as far as Haroseth of the Gentiles; and all Sisera's army was put to the sword; not a man got away.
καὶ βαρακ διώκων ὀπίσω τῶν ἀρμάτων καὶ ὀπίσω τῆς παρεμβολῆς ἕως δρυμοῦ τῶν ἐθνῶν καὶ ἔπεσεν πᾶσα ἡ παρεμβολὴ σισαρα ἐν στόματι ῥομφαίας οὐ κατελείφθη ἕως ἐνός
- 17 Gilead bleef aan gene zijde der Jordaan; en Dan, waarom onthield hij zich in schepen! Aser zat aan de zeehaven, en bleef in zijn gescheurde plaatsen.
But Sisera went in flight on foot to the tent of Jael, the wife of Heber the Kenite; for there was peace between Jabin, king of Hazor, and the family of Heber the Kenite.
καὶ σισαρα ἀνεχώρησεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν ἰαηλ γυναικὸς χαβερ τοῦ κιναιού ὅτι εἰρήνη ἀνὰ μέσον ἰαβιν βασιλέως ασωρ καὶ ἀνὰ μέσον οἴκου χαβερ τοῦ κιναιού
- 17 Maar Sisera vluchtte op zijn voeten naar de tent van Jael, de huisvrouw van Heber, den Keniet; want er was vrede tussen Jabin, den koning van Hazor, entussen het huis van Heber, den Keniet.
But Sisera went in flight on foot to the tent of Jael, the wife of Heber the Kenite; for there was peace between Jabin, king of Hazor, and the family of Heber the Kenite.
καὶ σισαρα ἀνεχώρησεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν ἰαηλ γυναικὸς χαβερ τοῦ κιναιού ὅτι εἰρήνη ἀνὰ μέσον ἰαβιν βασιλέως ασωρ καὶ ἀνὰ μέσον οἴκου χαβερ τοῦ κιναιού

- 18 Jael nu ging uit, Sisera tegemoet, en zeide tot hem: Wijk in, mijn heer, wijk in tot mij, vrees niet! En hij week tot haar in de tent, en zij bedekte hem met eendeken.
 And Jael went out to Sisera, and said to him, Come in, my lord, come in to me without fear. So he went into her tent, and she put a cover over him.
 και ἐξῆλθεν ἰαηλ εἰς ἀπάντησιν σισαρα καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἔκνευσον κύριέ μου ἔκνευσον πρὸς με μὴ φοβοῦ καὶ ἐξένευσεν πρὸς αὐτήν εἰς τὴν σκηνὴν καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς
- 18 Zebulun, het is een volk, dat zijn ziel versmaad heeft, insgelijks Nafthali, op de hoogten des velds.
 And Jael went out to Sisera, and said to him, Come in, my lord, come in to me without fear. So he went into her tent, and she put a cover over him.
 και ἐξῆλθεν ἰαηλ εἰς ἀπάντησιν σισαρα καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἔκνευσον κύριέ μου ἔκνευσον πρὸς με μὴ φοβοῦ καὶ ἐξένευσεν πρὸς αὐτήν εἰς τὴν σκηνὴν καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς
- 19 De koningen kwamen, zij streden; toen streden de koningen van Kanaan, te Thaanach aan de wateren van Megiddo; zij brachten geen gewin des zilvers daarvan.
 Then he said to her, Give me now a little water, for I have need of a drink. And opening a skin of milk, she gave him drink, and put the cover over him again.
 και εἶπεν σισαρα πρὸς αὐτήν πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ ὅτι ἐδίψησα καὶ ἤνοιξεν τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος καὶ ἐπότισεν αὐτὸν καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
- 19 Daarna zeide hij tot haar: Geef mij toch een weinig waters te drinken, want mij dorst. Toen opende zij een melkfles, en gaf hem te drinken, en dekte hem toe.
 Then he said to her, Give me now a little water, for I have need of a drink. And opening a skin of milk, she gave him drink, and put the cover over him again.
 και εἶπεν σισαρα πρὸς αὐτήν πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ ὅτι ἐδίψησα καὶ ἤνοιξεν τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος καὶ ἐπότισεν αὐτὸν καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
- 20 Ook zeide hij tot haar: Sta in de deur der tent; en het zij, zo iemand zal komen, en u vragen, en zeggen: Is hier iemand? dat gij zegt: Niemand.
 And he said to her, Take your place at the door of the tent, and if anyone comes and says to you, Is there any man here, say, No.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὴν στήθι ἐν τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς καὶ ἔσται ἐάν τις ἔλθῃ πρὸς σὲ καὶ ἐρωτήσῃ σε καὶ εἴπῃ σοι ἔστιν ἐνταῦθα ἀνὴρ καὶ ἐρεῖς οὐκ ἔστιν καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς
- 20 Van den hemel streden zij, de sterren uit haar loopplaatsen streden tegen Sisera.
 And he said to her, Take your place at the door of the tent, and if anyone comes and says to you, Is there any man here, say, No.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὴν στήθι ἐν τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς καὶ ἔσται ἐάν τις ἔλθῃ πρὸς σὲ καὶ ἐρωτήσῃ σε καὶ εἴπῃ σοι ἔστιν ἐνταῦθα ἀνὴρ καὶ ἐρεῖς οὐκ ἔστιν καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέρρει αὐτῆς
- 21 De beek Kison wentelde hen weg, de beek Kedumin, de beek Kison; vertreed, o mijn ziel! de sterken.
 Then Jael, Heber's wife, took a tent-pin and a hammer and went up to him quietly, driving the pin into his head, and it went through his head into the earth, for he was in a deep sleep from weariness; and so he came to his end.
 και ἔλαβεν ἰαηλ γυνὴ χαβερ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς καὶ ἔθηκεν τὴν σφύραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ἡσυχῇ καὶ ἐνέκρουσεν τὸν πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ καὶ διήλασεν ἐν τῇ γῆ καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρισεν ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτῆς καὶ ἐξέψυξεν καὶ ἀπέθανεν
- 21 Daarna nam Jael, de huisvrouw van Heber, een nagel der tent, en greep een hamer in haar hand, en ging stilletjes tot hem in, en dreef den nagel in den slaap zijns hoofds, dat hij in de aarde vast werd; hij nu was met een diepen slaap bevangen en vermoeid, en stierf.
 Then Jael, Heber's wife, took a tent-pin and a hammer and went up to him quietly, driving the pin into his head, and it went through his head into the earth, for he was in a deep sleep from weariness; and so he came to his end.
 και ἔλαβεν ἰαηλ γυνὴ χαβερ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς καὶ ἔθηκεν τὴν σφύραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ἡσυχῇ καὶ ἐνέκρουσεν τὸν πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ καὶ διήλασεν ἐν τῇ γῆ καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρισεν ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτῆς καὶ ἐξέψυξεν καὶ ἀπέθανεν
- 22 En ziet, Barak vervolgde Sisera; en Jael ging uit hem tegemoet, en zeide tot hem: Kom, en ik zal u den man wijzen, dien gij zoekt. Zo kwam hij tot haar in, en ziet, Sisera lag dood, en de nagel was in den slaap zijns hoofds.
 Then Jael went out, and meeting Barak going after Sisera, said to him, Come, and I will let you see the man you are searching for. So he came into her tent and saw, and there was Sisera stretched out dead with the tent-pin in his head.
 και ἰδοὺ βαρακ διώκων τὸν σισαρα καὶ ἐξῆλθεν ἰαηλ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ δεῦρο καὶ δεῖξω σοι τὸν ἄνδρα ὃν σὺ ζητεῖς καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν καὶ ἰδοὺ σισαρα πεπτωκῶς νεκρὸς καὶ ὁ πᾶσσαλος ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ
- 22 Toen werden de paardenhoeven verpletterd, van het rennen, het rennen zijner machtigen.
 Then Jael went out, and meeting Barak going after Sisera, said to him, Come, and I will let you see the man you are searching for. So he came into her tent and saw, and there was Sisera stretched out dead with the tent-pin in his head.
 και ἰδοὺ βαρακ διώκων τὸν σισαρα καὶ ἐξῆλθεν ἰαηλ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ δεῦρο καὶ δεῖξω σοι τὸν ἄνδρα ὃν σὺ ζητεῖς καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν καὶ ἰδοὺ σισαρα πεπτωκῶς νεκρὸς καὶ ὁ πᾶσσαλος ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ
- 23 Vloekt Meroz, zegt de Engel des HEEREN, vloekt haar inwoners geduriglijk; omdat zij niet gekomen zijn tot de hulp des HEEREN, tot de hulp des HEEREN, metde helden.
 So that day God overcame Jabin, king of Canaan, before the children of Israel.
 και ἐταπεινώσεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ἰαβὴν βασιλέα χανααν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον υἱῶν ἰσραηλ

- 23 Alzo heeft God te dien dage Jabin, den koning van Kanaan, ten ondergebracht, voor het aangezicht der kinderen Israels.
So that day God overcame Jabin, king of Canaan, before the children of Israel.
καὶ ἐταπείνωσεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ἰαβὶν βασιλέα χανααν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον υἱῶν ἰσραηλ
- 24 Gezegend zij boven de vrouwen Jael, de huisvrouw van Heber, den Keniet; gezegend zij ze boven de vrouwen in de tent!
And the power of the children of Israel went on increasing against Jabin, king of Canaan, till he was cut off.
καὶ ἐπορεύθη χεὶρ τῶν υἱῶν ἰσραηλ πορευομένη καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ ἰαβὶν βασιλέα χανααν ἕως ἐξωλέθρευσαν αὐτόν
- 24 En de hand der kinderen Israels ging steeds voort, en werd hard over Jabin, den koning van Kanaan, totdat zij Jabin, den koning van Kanaan, haddenuitgeroeid. Richteren 5
And the power of the children of Israel went on increasing against Jabin, king of Canaan, till he was cut off.
καὶ ἐπορεύθη χεὶρ τῶν υἱῶν ἰσραηλ πορευομένη καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ ἰαβὶν βασιλέα χανααν ἕως ἐξωλέθρευσαν αὐτόν
- 1 Maar de kinderen Israels deden, dat kwaad was in de ogen des HEEREN; zo gaf hen de HEERE in de hand der Midianieten, zeven jaren.
At that time Deborah and Barak, the son of Abinoam, made this song, saying:
καὶ ἦσαν δεββωρα καὶ βαρακ υἱὸς ἀβινεεμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν
- 2 Als nu de hand der Midianieten sterk werd over Israel, maakten zich de kinderen Israels, vanwege de Midianieten, de holen, die in de bergen zijn, en de spelonken, en de vestingen.
Because of the flowing hair of the fighters in Israel, because the people gave themselves freely, give praise to the Lord.
ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγούς ἐν ἰσραηλ ἐν προαιρέσει λαοῦ εὐλογεῖτε τὸν κύριον
- 3 Want het geschiedde, als Israel gezaaid had, zo kwamen de Midianieten op, en de Amalekieten, en die van het oosten kwamen ook op tegen hen.
Give attention, O kings; give ear, O rulers; I, even I, will make a song to the Lord; I will make melody to the Lord, the God of Israel.
ἀκούσατε βασιλεῖς ἐνωτίζεσθε σατράπαι δυνατοὶ ἐγὼ τῷ κυρίῳ ᾄσομαι ψαλῶ τῷ θεῷ ἰσραηλ
- 4 En zij legerden zich tegen hen, en verdierven de opkomst des lands, tot daar gij komt te Gaza; en zij lieten geen leeftocht overig in Israel, noch klein vee, noch os, noch ezel.
Lord, when you went out from Seir, moving like an army from the field of Edom, the earth was shaking and the heavens were troubled, and the clouds were dropping water.
κύριε ἐν τῇ ἐξόδῳ σου ἐκ σηρ ἐν τῷ ἀπαίρειν σε ἐξ ἄγρου ἐδομ γῆ ἐσεισθη καὶ ὁ οὐρανὸς ἐξεστάθη καὶ αἱ νεφέλαι ἔσταζαν ὕδωρ
- 5 Want zij kwamen op met hun vee en hun tenten; zij kwamen gelijk de sprinkhanen in menigte, dat men hen en hun kemelen niet tellen kon; en zij kwamen in hetland, om dat te verderven.
The mountains were shaking before the Lord, before the Lord, the God of Israel.
ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦτο σὶνα ἀπὸ προσώπου κυρίου θεοῦ ἰσραηλ
- 6 Alzo werd Israel zeer verarmd, vanwege de Midianieten. Toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE.
In the days of Shamgar, the son of Anath, in the days of Jael, the highways were not used, and travellers went by side roads.
ἐν ἡμέραις σαμμεγαρ υἱοῦ ἀναθ ἐν ἡμέραις ἰαηλ ἐξέλιπον βασιλεῖς καὶ ἐπορεύθησαν τρίβους ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας
- 7 En het geschiedde, als de kinderen Israels tot den HEERE riepen, ter oorzake van de Midianieten;
Country towns were no more in Israel, *** were no more, till you, Deborah, came up, till you came up as a mother in Israel.
ἐξέλιπεν φραζῶν ἐν τῷ ἰσραηλ ἐξέλιπεν ἕως οὗ ἐξάνεστη δεββωρα ὅτι ἀνέστη μήτηρ ἐν τῷ ἰσραηλ
- 8 Zo zond de HEERE een man, die een profeet was, tot de kinderen Israels; die zeide tot hen: Alzo zegt de HEERE, de God Israels: Ik heb u uit Egypte doen opkomen, en u uit het diensthuis uitgevoerd;
They had no one to make arms, there were no more armed men in the towns; was there a body-cover or a spear to be seen among forty thousand in Israel?
ἤρέτισαν θεοὺς καινοὺς ὡς ἄρτον κρίθινον σκέπην ἐὰν ἴδω σιρομαστῶν ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν
- 9 En Ik heb u verlost van de hand der Egyptenaren, en van de hand van allen, die u drukten; en Ik heb hen voor uw aangezicht uitgedreven, en u hun land gegeven;
Come, you rulers of Israel, you who gave yourselves freely among the people: give praise to the Lord.
ἡ καρδία μου ἐπὶ τὰ διατεταγμένα τῷ ἰσραηλ οἱ δυνάσται τοῦ λαοῦ εὐλογεῖτε τὸν κύριον
- 10 En Ik zeide tot ulieden: Ik ben de HEERE, uw God; vreest de goden der Amorieten niet, in welker land gij woont; maar gij zijt Mijner stem niet gehoorzaam geweest.
Let them give thought to it, who go on white asses, and those who are walking on the road.
ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὑποζυγίων καθήμενοι ἐπὶ λαμπηῶν

- 11 Toen kwam een Engel des HEEREN, en zette Zich onder den eik, die te Ofra is, welke aan Joas, den Abi-ezriet, toekwam; en zijn zoon Gideon dorste tarwe bij depers, om die te vluchten voor het aangezicht der Midianieten.
Give ear to the women laughing by the water-springs; there they will give again the story of the upright acts of the Lord, all the upright acts of his arm in Israel.
φθέγγασθε φωνὴν ἀνακρουομένων ἀνὰ μέσον εὐφραينوμένων ἐκεῖ δώσουσιν δικαιοσύνην κυρίῳ δίκαιοι ἐνίσχυσαν ἐν τῷ ἰσραηλ τότε κατέβη εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ ὁ λαὸς κυρίου
- 12 Toen verscheen hem de Engel des HEEREN, en zeide tot hem: De HEERE is met u, gij strijdbare held!
Awake! awake! Deborah: awake! awake! give a song: Up! Barak, and take prisoner those who took you prisoner, O son of Abinoam.
ἐξεγείρου ἐξεγείρου δεββωρα ἐξεγείρον μυριάδας μετὰ λαοῦ ἐξεγείρου ἐξεγείρου λάλει μετ' ὀδῆς ἐνίσχύον ἐξανίστασο βαρακ καὶ ἐνίσχυσον δεββωρα τὸν βαρακ αἰχμαλώτιζε αἰχμαλωσίαν σου υἱὸς ἀβινεεμ
- 13 Maar Gideon zeide tot Hem: Och, mijn Heer! zo de HEERE met ons is, waarom is ons dan dit alles wedervaren? en waar zijn al Zijn wonderen, die onze vaders onsvverteld hebben, zeggende: Heeft ons de HEERE niet uit Egypte opgevoerd? Doch nu heeft ons de HEERE verlaten, en heeft ons in der Midianieten hand gegeven.
Then the chiefs went down to the doors; the Lord's people went down among the strong ones.
πότε ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ κύριε ταπεινώσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου
- 14 Toen keerde zich de HEERE tot hem, en zeide: Ga heen in deze uw kracht, en gij zult Israel uit der Midianieten hand verlossen; heb Ik u niet gezonden?
Out of Ephraim they came down into the valley; after you, Benjamin, among your tribesmen; from Machir came down the captains, and from Zebulun those in whose hand is the ruler's rod.
λαὸς εφραιμ ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι ἀδελφοῦ σου βενιαμιν ἐν λαοῖς σου ἐξ ἐμοῦ μαχίρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες καὶ ἐκ ζαβουλων κύριος ἐπολέμει μοι ἐν δυνατοῖς ἐκεῖθεν ἐν σκήπτρῳ ἐνίσχύοντος ἡγήσεως
- 15 En hij zeide tot Hem: Och, mijn Heer! waarmede zal ik Israel verlossen? Zie, mijn duizend is het armste in Manasse, en ik ben de kleinste in mijns vaders huis.
Your chiefs, Issachar, were with Deborah; and Naphtali was true to Barak; into the valley they went rushing out at his feet. In Reuben there were divisions, and great searchings of heart.
ἐν ἰσσαχαρ μετὰ δεββωρας ἐξαπέστειλεν πεζοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα ἵνα τί σὺ κατοικεῖς ἐν μέσῳ χειλέων ἐξέτεινεν ἐν τοῖς ποσίν αὐτοῦ ἐν διαίρεσιν ρουβην μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας
- 16 En de HEERE zeide tot hem: Omdat Ik met u zal zijn, zo zult gij de Midianieten slaan, als een enigen man.
Why did you keep quiet among the sheep, hearing nothing but the watchers piping to the flocks?
ἵνα τί μοι κάθησαι ἀνὰ μέσον τῶν μοσφαθαμ τοῦ εἰσακοῦεν συρισμοὺς ἐξεγαιρόντων τοῦ διελθεῖν εἰς τὰ τοῦ ρουβην μεγάλοι ἐξιγνιασμοὶ καρδίας
- 17 En hij zeide tot Hem: Indien ik nu genade gevonden heb in Uw ogen, zo doe mij een teken, dat Gij het zijt, Die met mij spreekt.
Gilead was living over Jordan; and Dan was waiting in his ships; Asher kept in his place by the sea's edge, living by his inlets.
γαλααδ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου κατεσκήνωσεν καὶ δαν ἵνα τί παροικεῖ πλοίοις ασηρ παρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσεν
- 18 Wijk toch niet van hier, totdat ik tot U kome, en mijn geschenk uitbreng, en U voorzette. En Hij zeide: Ik zal blijven, totdat gij wederkomt.
It was the people of Zebulun who put their lives in danger, even to death, with Naphtali on the high places of the field.
ζαβουλων λαὸς ὄνειδίσας ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον καὶ νεφθαλι ἐπὶ ὕψι ἀγροῦ
- 19 En Gideon ging in, en bereidde een geitenbokje, en ongezuurde koeken van een efa meels; het vlees legde hij in een korf, en het sop deed hij in een pot; en hijbracht het tot Hem uit, tot onder den eik, en zette het nader.
The kings came on to the fight, the kings of Canaan were warring; in Taanach by the waters of Megiddo: they took no profit in money.
ἦλθον βασιλεῖς καὶ παρετάξαντο τότε ἐπολέμησαν βασιλεῖς χανααν ἐν θενναχ ἐπὶ ὕδατος μαγεδδω πλεονεξίαν ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον
- 20 Doch de Engel Gods zeide tot hem: Neem het vlees en de ongezuurde koeken, en leg ze op dien rotssteen, en giet het sop uit; en hij deed alzo.
The stars from heaven were fighting; from their highways they were fighting against Sisera.
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολέμησαν ἀστέρες ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν ἐπολέμησαν μετὰ σισαρα
- 21 En de Engel des HEEREN stak het uiterste van den staf uit, die in Zijn hand was, en roerde het vlees en de ongezuurde koeken aan; toen ging er vuur op uit derots, en verteerde het vlees en de ongezuurde koeken. En de Engel des HEEREN bekwam uit zijn ogen.
The river Kishon took them violently away, stopping their flight, the river Kishon. Give praise, O my soul, to the strength of the Lord!
χειμάρρους κισων ἐξέβαλεν αὐτοὺς χειμάρρους καθημὴ χειμάρρους κισων καταπατήσει αὐτοὺς ψυχὴ μου δυνατὴ
- 22 Toen zag Gideon, dat het een Engel des HEEREN was; en Gideon zeide: Ach, Heere, HEERE! daarom, omdat ik een Engel des HEEREN gezien heb vanaangezicht tot aangezicht.
Then loudly the feet of the horses were sounding with the stamping, the stamping of their war-horses.
τότε ἀπεκόπησαν πτέρναι ἵππων αμαδαρωθ δυνατῶν αὐτοῦ

- 23 Doch de HEERE zeide tot hem: Vrede zij u, vrees niet, gij zult niet sterven.
A curse, a curse on Meroz! said the angel of the Lord. A bitter curse on her townspeople! Because they came not to the help of the Lord, to the help of the Lord among the strong ones.
καταράσασθε μαρωζ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου καταράσαι καταράσασθε τοὺς ἐνοίκους αὐτῆς ὅτι οὐκ ἤλθοσαν εἰς τὴν βοήθειαν κυρίου βοηθὸς ἡμῶν κύριος ἐν μαχηταῖς δυνατός
- 24 Toen bouwde Gideon aldaar den HEERE een altaar, en noemde het: De HEERE is vrede! het is nog tot op dezen dag in Ofra der Abi-ezrieten.
Blessings be on Jael, more than on all women! Blessings greater than on any in the tents!
εὐλογηθεῖη ἐκ γυναικῶν ἰαηλ γυνὴ χαβερ τοῦ κιναιίου ἐκ γυναικῶν ἐν σκηνῇ εὐλογηθεῖη
- 25 En het geschiedde in dienzelven nacht, dat de HEERE tot hem zeide: Neem een var van de ossen, die van uw vader zijn, te weten, den tweeden var, van zevenjaren; en breek af het altaar van Baal, dat van uw vader is, en houw af het bos, dat daarbij is.
His request was for water, she gave him milk; she put butter before him on a fair plate.
ὕδωρ ἤτησεν αὐτὴν καὶ γάλα ἔδωκεν αὐτῷ ἐν λακάνῃ ἰσχυρῶν προσήγγισεν βούτυρον
- 26 En bouw den HEERE, uw God, een altaar, op de hoogte dezer sterkte, in een bekwame plaats; en neem den tweeden var, en offer een brandoffer met het hout derhage, die gij zult hebben afgehouden.
She put out her hand to the tent-pin, and her right hand to the workman's hammer; and she gave Sisera a blow, crushing his head, wounding and driving through his brow.
τὴν χεῖρα αὐτῆς τὴν ἀριστερὰν εἰς πάσσαλον ἐξέτεινεν τὴν δεξιὰν αὐτῆς εἰς ἀποτομὰς κατακόπων καὶ ἀπέτεμεν σισαρα ἀπέτριψεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ συνέθλασεν καὶ διήλασεν τὴν γνάθον αὐτοῦ
- 27 Toen nam Gideon tien mannen uit zijn knechten, en deed, gelijk als de HEERE tot hem gesproken had. Doch het geschiedde, dewijl hij zijns vaders huis en demannen van die stad vreesde, van het te doen bij dag, dat hij het deed bij nacht.
Bent at her feet he went down, he was stretched out; bent at her feet he went down; where he was bent down, there he went down in death.
ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς συγκάμψας ἔπεσεν ἐκοιμήθη μεταξύ ποδῶν αὐτῆς ἐν ᾧ ἔκαμψεν ἐκεῖ ἔπεσεν τολαίπωρος
- 28 Als nu de mannen van die stad des morgens vroeg opstonden, ziet, zo was het altaar van Baal omgeworpen, en de haag, die daarbij was, afgehouden, en dietweede var was op het gebouwde altaar geofferd.
Looking out from the window she gave a cry, the mother of Sisera was crying out through the window, Why is his carriage so long in coming? When will the noise of his wheels be sounding?
διὰ τῆς θυρίδος διέκυπτεν ἡ μήτηρ σισαρα διὰ τῆς δικτυωτῆς ἐπιβλέπουσα ἐπὶ τοὺς μεταστρέφοντας μετὰ σισαρα διὰ τί ἡσχάτισεν τὸ ἄρμα αὐτοῦ παραγενέσθαι διὰ τί ἐχρόνισαν ἵχνη ἀρμάτων αὐτοῦ
- 29 Zo zeiden zij, de een tot de ander: Wie heeft dit stuk gedaan? En als zij onderzochten en navraagden, zo zeide men: Gideon, de zoon van Joas, heeft dit stuk gedaan.
Her wise women gave answer to her, yes, she made answer again to herself,
σοφαὶ ἀρχουσῶν αὐτῆς ἀνταπεκρίναντο πρὸς αὐτὴν καὶ αὐτὴ ἀπεκρίνατο ἐν ῥήμασιν αὐτῆς
- 30 Toen zeiden de mannen van die stad tot Joas: Breng uw zoon uit, dat hij sterve, omdat hij het altaar van Baal heeft omgeworpen, en omdat hij de haag, die daarbij was, afgehouden heeft.
Are they not getting, are they not parting the goods among them: a young girl or two to every man; and to Sisera robes of coloured needlework, worked in fair colours on this side and on that, for the neck of the queen?
οὐχὶ εὐρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκύλα φιλιάζων φίλοις εἰς κεφαλὴν δυνατοῦ σκύλα βαμμάτων σισαρα σκύλα βαμμάτων ποικιλίας βαφῆ ποικίλων περὶ τράχηλον αὐτοῦ σκύλον
- 31 Joas daarentegen zeide tot allen, die bij hem stonden: Zult gij voor den Baal twisten; zult gij hem verlossen? Die voor hem zal twisten, zal nog dezen morgen gedoodworden! Indien een hij god is, hij twiste voor zichzelf, omdat men zijn altaar heeft omgeworpen.
So may destruction come on all your haters, O Lord; but let your lovers be like the sun going out in his strength. And for forty years the land had peace.
οὕτως ἀπόλιντο πάντες οἱ ἐχθροὶ σου κύριε καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυναστείαις αὐτοῦ καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη
- 1 Toen stond Jerubbaal (dewelke is Gideon) vroeg op, en al het volk, dat met hem was; en zij legerden zich aan de fontein van Harod; dat hij het heirleger der Midianieten had tegen het noorden, achter den heuvel More, in het dal.
And the children of Israel did evil in the eyes of the Lord; and the Lord gave them up into the hand of Midian for seven years.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὸ πονηρὸν ἐναντὶ κυρίου καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ μαδιαμ ἔτη ἑπτὰ
- 2 En de HEERE zeide tot Gideon: Des volks is te veel, dat met u is, dan dat Ik de Midianieten in hun hand zou geven; opdat zich Israel niet tegen Mij beroeme, zeggende: Mijn hand heeft mij verlost.
And Midian was stronger than Israel; and because of the Midianites, the children of Israel made holes for themselves in the mountains, and hollows in the rocks, and strong places.
καὶ κατίσχυσεν χεῖρ μαδιαμ ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἀπὸ προσώπου μαδιαμ μάνδρας ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς σπηλαίοις καὶ τοῖς ὄχυρῶμασιν
- 3 Nu dan, roep nu uit voor de oren des volks, zeggende: Wie blode en versaagd is, die kere weder, en spoede zich naar het gebergte van Gilead! Toen keerden uit het volk weder twee en twintig duizend, dat er tienduizend overbleven.
And whenever Israel's grain was planted, the Midianites and the Amalekites and the people of the east came up against them;
καὶ ἐγένετο ὅταν ἔσπειρεν ἄνθρωπος ἰσραηλ καὶ ἀνέβαινε μαδιαμ καὶ αμαληκ καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν

- 4 En de HEERE zeide tot Gideon: Nog is des volks te veel; doe hen afgaan naar het water, en Ik zal ze u aldaar beproeven; en het zal geschieden, van welken Ik tot uzeggen zal: Deze zal met u trekken, die zal met u trekken; maar al degene, van welken Ik zeggen zal: Deze zal niet met u trekken, die zal niet trekken.
 And put their army in position against them; and they took all the produce of the earth as far as Gaza, till there was no food in Israel, or any sheep or oxen or asses.
 και παρενέβαλλον ἐπ' αὐτοὺς και διέφθειραν τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς ἕως τοῦ ἔλθειν εἰς γάζαν και οὐχ ὑπελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν ἰσραηλ και ποιμνιον και μόσχον και ὄνον
- 5 En hij deed het volk afgaan naar het water. Toen zeide de HEERE tot Gideon: Al wie met zijn tong uit het water zal lekken, gelijk als een hond zou lekken, dien zultgij alleen stellen; desgelijks al wie op zijn knieën zal bukken om te drinken.
 For they came up regularly with their oxen and their tents; they came like the locusts in number; and their camels were without number; and they came into the land for its destruction.
 ὅτι αὐτοὶ και τὰ κτήνη αὐτῶν ἀνέβαινον και τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον και παρεγίνοντο ὡς ἀκρις εἰς πληθὺς και αὐτοῖς και ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμὸς και παρεγίνοντο ἐν τῇ γῇ ἰσραηλ τὸ οὐ διαφθεῖρειν αὐτήν
- 6 Toen was het getal dergenen, die met hun hand tot hun mond gelekt hadden, driehonderd man; maar alle overigen des volks hadden op hun knieën gebukt, om waterte drinken.
 And Israel was in great need because of Midian; and the cry of the children of Israel went up to the Lord.
 και ἐπτώχευσεν ἰσραηλ σφόδρα ἀπὸ προσώπου μαδιαμ και ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς κύριον
- 7 En de HEERE zeide tot Gideon: Door deze driehonderd mannen, die gelekt hebben, zal Ik ulieden verlossen, en de Midianieten in uw hand geven; daarom laat al datvolk weggaan, een ieder naar zijn plaats.
 And when the cry of the children of Israel, because of Midian, came before the Lord,
 και ἐγένετο ἐπεὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς κύριον διὰ μαδιαμ
- 8 En het volk nam den teerkost in hun hand, en hun bazuinen; en hij liet al die mannen van Israel gaan, een iegelijk naar zijn tent; maar die driehonderd man behield hij. En hij had het heirleger der Midianieten beneden in het dal.
 The Lord sent a prophet to the children of Israel, who said to them, The Lord the God of Israel, has said, I took you up from Egypt, out of the prison-house;
 και ἐξαπέστειλεν κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ και εἶπεν αὐτοῖς τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἐγὼ εἰμι ὁ ἀναβιβάσας ὑμᾶς ἐξ αἰγύπτου και ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας
- 9 En het geschiedde in denzelfen nacht, dat de HEERE tot hem zeide: Sta op, ga henen af in het leger, want Ik heb het in uw hand gegeven.
 And I took you out of the hands of the Egyptians and out of the hands of all who were cruel to you, and I sent them out by force from before you and gave you their land;
 και ἐξελάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αἰγύπτου και ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς και ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν και ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν
- 10 Vreest gij dan nog af te gaan, zo ga af, gij, en Pura, uw jongen, naar het leger.
 And I said to you, I am the Lord your God; you are not to give worship to the gods of the Amorites in whose land you are living, but you did not give ear to my voice.
 και εἶπα ὑμῖν ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς τοῦ αμορραίου ἐν οἷς ὑμεῖς ἐνοικεῖτε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν και οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου
- 11 En gij zult horen, wat zij zullen spreken, en daarna zullen uw handen gesterkt worden, dat gij aftrekken zult in het leger. Toen ging hij af, met Pura, zijn jongen, tothet uiterste der schildwachten, die in het leger waren.
 Now the angel of the Lord came and took his seat under the oak-tree in Ophrah, in the field of Joash the Abiezrite; and his son Gideon was crushing grain in the place where the grapes were crushed, so that the Midianites might not see it.
 και ἦλθεν ἄγγελος κυρίου και ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν δρῦν τὴν οὖσαν ἐν εφραθα τὴν τοῦ ἰωας πατρὸς αβιεζρι και γεδεων ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐρράβδιζεν πυροὺς ἐν ληνῷ τοῦ ἐκφυγεῖν ἐκ προσώπου μαδιαμ
- 12 En de Midianieten, en Amalekieten, en al de kinderen van het oosten, lagen in het dal, gelijk sprinkhanen in menigte, en hun kemelen waren ontelbaar, gelijk hetzand, dat aan den oever der zee is, in menigte.
 And the angel of the Lord came before his eyes, and said to him, The Lord is with you, O man of war.
 και ὤφθη αὐτῷ ἄγγελος κυρίου και εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύριος μετὰ σοῦ δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ
- 13 Toen nu Gideon aankwam, ziet, zo was er een man, die zijn metgezel een droom vertelde, en zeide: Zie, ik heb een droom gedroomd, en zie, een geroost gerstebroodwenteelde zich in het leger der Midianieten, en het kwam tot aan de tent, en sloeg haar, dat zij viel, en keerde haar om, het onderste boven, dat de tent er lag.
 Then Gideon said to him, O my lord, if the Lord is with us why has all this come on us? And where are all his works of power, of which our fathers have given us word, saying, Did not the Lord take us out of Egypt? But now he has given us up, handing us over to the power of Midian.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν γεδεων ἐν ἐμοὶ κύριε και εἰ ἔστιν κύριος μεθ' ἡμῶν ἵνα τί εὗρεν ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα και ποῦ ἔστιν πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ὅσα διηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν λέγοντ ἐς οὐχὶ ἐξ αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς κύριος και νῦν ἀπόσαστο ἡμᾶς και παρέδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ μαδιαμ
- 14 En zijn metgezel antwoordde, en zeide: Dit is niet anders, dan het zwaard van Gideon, de zoon van Joas, de Israelietischen man; God heeft de Midianieten en ditganse leger in zijn hand gegeven.
 And the Lord, turning to him, said, Go in the strength you have and be Israel's saviour from Midian: have I not sent you?
 και ἐπέβλεψεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου και εἶπεν αὐτῷ πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου και σώσεις τὸν ἰσραηλ και ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε

- 15 En het geschiedde, als Gideon de vertelling dezes drooms, en zijn uitlegging hoorde, zo aanbad hij; en hij keerde weder tot het leger van Israel, en zeide: Maakt u op, want de HEERE heeft het leger der Midianieten in ulieder hand gegeven.
 And he said to him, O Lord, how may I be the saviour of Israel? See, my family is the poorest in Manasseh, and I am the least in my father's house.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν γεδεων ἐν ἐμοὶ κύριε ἐν τίνι σώσω τὸν Ἰσραὴλ ἰδοὺ ἡ χιλιὰς μου ταπεινότερα ἐν μανασση καὶ ἐγὼ εἰμι μικρὸς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου
- 16 En hij deelde de driehonderd man in drie hopen; en hij gaf een iegelijk een bazuin in zijn hand, en ledige kruiken, en fakkelen in het midden der kruiken.
 Then the Lord said to him, Truly, I will be with you, and you will overcome the Midianites as if they were one man.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου κύριος ἐστὶ μετὰ σοῦ καὶ πατάξεις τὴν μαδιαμ ὡσεὶ ἄνδρα ἓνα
- 17 En hij zeide tot hen: Ziet naar mij en doet alzoo; en ziet, als ik zal komen aan het uiterste des legers, zo zal het geschieden, gelijk als ik zal doen, alzo zult gij doen.
 So he said to him, If now I have grace in your eyes, then give me a sign that it is you who are talking to me.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν γεδεων καὶ εἰ εὔρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ ποιήσεις μοι σημεῖον ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ
- 18 Als ik met de bazuin zal blazen, ik en allen, die met mij zijn, dan zult gijlieden ook met de bazuin blazen, rondom het ganse leger, en gij zult zeggen: Voor den HEEREen voor Gideon!
 Do not go away till I come with my offering and put it before you. And he said, I will not go away before you come back.
 μὴ κινηθῆς ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἔλθεῖν με πρὸς σέ καὶ οἶσω τὴν θυσίαν μου καὶ θήσω ἐνώπιόν σου καὶ εἶπεν ἐγὼ εἰμι καθήσομαι ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε
- 19 Alzo kwam Gideon, en honderd mannen, die met hem waren, in het uiterste des legers, in het begin van de middelste nachtwaak, als zij maar even de wachtersgesteld hadden; en zij bliezen met de bazuinen, ook sloegen zij de kruiken, die in hun hand waren, in stukken.
 Then Gideon went in and made ready a young goat, and with an ephah of meal he made unleavened cakes: he put the meat in a basket and the soup in which it had been cooked he put in a pot, and he took it out to him under the oak-tree and gave it to him there.
 και γεδεων εἰσῆλθεν καὶ ἐποίησεν ἔριφον αἰγῶν καὶ οἶφι ἀλευροῦ ἄζυμα καὶ τὰ κρέα ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ κανοῦν καὶ τὸν ζωμὸν ἐνέχευεν εἰς χύτραν καὶ ἐξήνεγκεν πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τὴν δρῦν καὶ προσεκύνησεν
- 20 Alzo bliezen de drie hopen met de bazuinen, en braken de kruiken; en zij hielden met de linkerhand de fakkelen, en met hun rechterhand de bazuinen om te blazen; en zij riepen: Het zwaard van den HEERE, en van Gideon!
 And the angel of God said to him, Take the meat and the unleavened cakes and put them down on the rock over there, draining out the soup over them. And he did so.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου λαβέ τὰ κρέα καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἄζυμους καὶ θέσ πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην καὶ τὸν ζωμὸν ἐκχεον καὶ ἐποίησεν οὕτως
- 21 En zij stonden, een iegelijk in zijn plaats, rondom het leger. Toen verliep het ganse leger, en zij schreeuwden en vloden.
 Then the angel of the Lord put out the stick which was in his hand, touching the meat and the cakes with the end of it; and a flame came up out of the rock, burning up the meat and the cakes: and the angel of the Lord was seen no longer.
 και ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος κυρίου τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἤψατο τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄζυμων καὶ ἀνήφθη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας καὶ κατέφαγεν τὰ κρέα καὶ τοὺς ἄζυμους καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου ἀπῆλθεν ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ
- 22 Als de driehonderd met de bazuinen bliezen, zo zette de HEERE het zwaard des een tegen den anderen, en dat in het ganse leger; en het leger vluchtte tot Beth-Sitta toe naar Tseredath, tot aan de grens van Abel-Mehola, boven Tabbath.
 Then Gideon was certain that he was the angel of the Lord; and Gideon said, I am in fear, O Lord God! for I have seen the angel of the Lord face to face.
 και εἶδεν γεδεων ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστὶν καὶ εἶπεν γεδεων ἅ ἅ κύριε κύριε ὅτι εἶδον τὸν ἄγγελον κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον
- 23 Toen werden de mannen van Israel bijeengeroepen, uit Nafthali, en uit Aser, en uit gans Manasse; en zij jaagden de Midianieten achterna.
 But the Lord said to him, Peace be with you; have no fear: you are in no danger of death.
 και εἶπεν αὐτῷ κύριος εἰρήνη σοι μὴ φοβοῦ μὴ ἀποθάνῃς
- 24 Ook zond Gideon boden in het ganse gebergte van Efraim, zeggende: Komt af de Midianieten tegemoet, en beneemt hunlieden de wateren, tot aan Beth-bara, teweten de Jordaan; alzo werd alle man van Efraim bijeengeroepen, en zij benamen hun de wateren tot aan Beth-bara, en de Jordaan.
 Then Gideon made an altar there to the Lord, and gave it the name Yahweh-shalom; to this day it is in Ophrah of the Abiezrites.
 και ὀκοδόμησεν ἐκεῖ γεδεων θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ εἰρήνη κυρίου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐτι αὐτοῦ ὄντος ἐν εφραθα πατρὸς τοῦ εζρι
- 25 En zij vingden twee vorsten der Midianieten, Oreb en Zeeb, en doodden Oreb op den rotssteen Oreb, en Zeeb doodden zij in de perskuip van Zeeb, en vervolgden de Midianieten; en zij brachten de hoofden van Oreb en Zeeb tot Gideon, over de Jordaan. Richteren 8
 The same night the Lord said to him, Take ten men of your servants and an ox seven years old, and after pulling down the altar of Baal which is your father's, and cutting down the holy tree by its side,
 και ἐγενήθη τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος λαβέ τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρὸς σου μόσχον τὸν ἑπταετῆ καὶ καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ βααλ ὃ ἐστὶν τοῦ πατρὸς σου καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐκκόψεις

- 1 Toen zeiden de mannen van Efraim tot hem: Wat stuk is dit, dat gij ons gedaan hebt, dat gij ons niet riept, toen gij heentooft om te strijden tegen de Midianieten? En zij twistten sterk met hem.
Then Jerubbaal, that is, Gideon, and all the people with him, got up early and put up their tents by the side of the water-spring of Harod; the tents of Midian were on the north side of him, under the hill of Moreh in the valley.
καὶ ὄρθρισεν ἱεροβααλ αὐτός ἐστιν γεδεων καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀρωεὶ καὶ παρεμβολῇ μαδιαμ καὶ αμαληκ ἣν αὐτῷ ἀπὸ βορρᾶ ἀπὸ τοῦ βουνοῦ τοῦ ἀβωρ ἐν τῇ κοιλάδι
- 2 Hij daarentegen zeide tot hen: Wat heb ik nu gedaan, gelijk gijlieden; zijn niet de nalezingen van Efraim beter dan de wijnoogst van Abi-ezer?
And the Lord said to Gideon, So great is the number of your people, that if I give the Midianites into their hands they will be uplifted in pride over me and will say, I myself have been my saviour.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδεων πολλὸς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ ὥστε μὴ παραδοῦναι με τὴν μαδιαμ ἐν χειρὶ αὐτῶν μήποτε κανχήσεται ἰσραηλ ἐπ' ἐμὲ λέγων ἡ χεὶρ μου ἔσωσέν με
- 3 God heeft de vorsten der Midianieten, Oreb en Zeeb, in uw hand gegeven; wat heb ik dan kunnen doen, gelijk gijlieden? Toen liet hun toorn van hem af, als hij ditwoord sprak.
So now, let it be given out to the people that anyone who is shaking with fear is to go back from Mount Galud. So twenty-two thousand of the people went back, but there were still ten thousand.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν ἀλάλησον δὴ εἰς τὰ ὄτια τοῦ λαοῦ λέγων τίς δειλὸς καὶ φοβούμενος ἀποστραφήτω καὶ ἐξώρμησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ γαλααδ καὶ ἀπεστράφησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν
- 4 Als nu Gideon gekomen was aan de Jordaan, ging hij over, met de driehonderd mannen, die bij hem waren, zijnde moede, nochtans vervolgende.
Then the Lord said to Gideon, There are still more people than is necessary; take them down to the water so that I may put them to the test for you there; then whoever I say is to go with you will go, and whoever I say is not to go will not go.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδεων ἔτι ὁ λαὸς πολὺς κατάγαγε αὐτούς εἰς τὸ ὕδωρ καὶ δοκιμῶ αὐτούς σοι ἐκεῖ καὶ ἔσται ὃν ἐὰν εἶπω πρὸς σέ οὗτος πορεύσεται μετὰ σοῦ αὐτὸς πορεύσεται μετὰ σοῦ καὶ ὃν ἐὰν εἶπω σοι ὅτι οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ αὐτὸς οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ
- 5 En hij zeide tot de lieden van Sukkoth: Geeft toch enige bollen broods aan het volk, dat mijn voetstappen volgt, want zij zijn moede; en ik jaag Zebah en Tsalmuna, dekoningen der Midianieten, achterna.
So he took the people down to the water; and the Lord said to Gideon, Put on one side by themselves all those drinking up the water with their tongues like a dog; and in the same way, all those who go down on their knees to the water while drinking.
καὶ κατεβίβασεν τὸν λαὸν εἰς τὸ ὕδωρ καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδεων πᾶς ὃς ἂν λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὕδατος ὡς ἐὰν λάψῃ ὁ κύων στήσεις αὐτὸν κατὰ μόνος καὶ πᾶς ὃς ἂν κάμψῃ ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ τοῦ πιεῖν μεταστήσεις αὐτὸν καθ' αὐτόν
- 6 Maar de oversten van Sukkoth zeiden: Is dan de handpalm van Zebah en Tsalmuna alrede in uw hand, dat wij aan uw heir brood zouden geven?
Now the number of those who took up the water with their tongues was three hundred; all the rest of the people went down on their knees to the water.
καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν λαψάντων ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν τριακοῖοι ἄνδρες καὶ πᾶς ὁ ἐπίλοιπος τοῦ λαοῦ ἔκαμψαν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῶν τοῦ πιεῖν ὕδωρ
- 7 Toen zeide Gideon: Daarom, als de HEERE Zebah en Tsalmuna in mijn hand geeft, zo zal ik uw vlees dorsen met doornen der woestijn, en met distelen.
And the Lord said to Gideon, By those three hundred who were drinking with their tongues I will give you salvation and give the Midianites into your hands; let the rest of the people go away, every man to his place.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς γεδεων ἐν τοῖς τριακοῖοις ἀνδράσιν τοῖς λάψασιν σώσω ὑμᾶς καὶ παραδώσω τὴν μαδιαμ ἐν χειρὶ σου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀποτρεχέτω ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ
- 8 En hij toog van daar op naar Pnuel, en sprak tot hen desgelijks. En de lieden van Pnuel antwoordden hem, gelijk als de lieden van Sukkoth geantwoord hadden.
So they took the vessels of the people, and their horns from their hands, and he sent them away, every man to his tent, keeping only the three hundred; and the tents of Midian were lower down in the valley.
καὶ ἔλαβον τὸν ἐπισιτισμὸν τοῦ λαοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν καὶ πάντα ἄνδρα ἰσραηλ ἐξαπέστειλεν ἄνδρα εἰς τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν ἡ δὲ παρεμβολὴ μαδιαμ ἣν ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἐν τῇ κοιλάδι
- 9 Daarom sprak hij ook tot de lieden van Pnuel, zeggende: Als ik met vrede wederkome, zal ik deze toren afwerpen.
The same night the Lord said to him, Up! go down now against their army, for I have given them into your hands.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύριος ἀνάστα κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν ὅτι παρέδωκα αὐτὴν ἐν τῇ χειρὶ σου
- 10 Zebah nu en Tsalmuna waren te Karkor, en hun legers met hen, omtrent vijftien duizend, al de overgeblevenen van het ganse leger der kinderen van het oosten; ende gevallenen waren honderd en twintig duizend mannen, die het zwaard uittrokken.
But if you have fear of going down, take your servant Purah with you and go down to the tents;
εἰ δὲ φοβῆ σὺ καταβῆθι κατάβηθι σὺ καὶ φαρα τὸ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμβολὴν
- 11 En Gideon toog opwaarts, den weg dergenen, die in tenten wonen, tegen het oosten van Nobah en Jogbeha; en hij sloeg dat leger, want het leger was zorgeloos.
And after hearing what they are saying, you will get strength to go down against the army. So he went down with his servant Purah to the outer line of the tents of the armed men.
καὶ ἀκούσῃ τί λαλοῦσιν καὶ μετὰ ταῦτα ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου καὶ καταβῆθι ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ φαρα τὸ παιδάριον αὐτοῦ εἰς μέρος τῶν πεντήκοντα τῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ

- 12 En Zebah en Tsalmana vloden; doch hij jaagde hen na; en hij ving de beide koningen der Midianieten, Zebah en Tsalmana, en verschrikte het ganse leger.
Now the Midianites and the Amalekites and all the people of the east were covering the valley like locusts; and their camels were like the sand by the seaside, without number.
καὶ μαδιαμ καὶ αμαληκ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν παρεμβεβλήκεισαν ἐν τῇ κοιλάδι ὡς ἀκρις εἰς πλῆθος καὶ ταῖς καμήλους αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμὸς ἀλλ' ἦσαν ὥσπερ ἡ ἄμμος ἢ ἐπὶ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος
- 13 Toen nu Gideon, de zoon van Joas, van den strijd wederkwam, voor den opgang der zon,
When Gideon came there, a man was giving his friend an account of his dream, saying, See, I had a dream about a cake of barley bread which, falling into the tents of Midian, came on to the tent, overturning it so that it was stretched out flat on the earth.
καὶ εἰσῆλθεν γεδεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξηγεῖτο τῷ πλησίον αὐτοῦ τὸ ἐνύπνιον καὶ εἶπεν ἰδοὺ τὸ ἐνύπνιον ὃ ἠνυπνιάσθην καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου κυλιομένη ἐν τῇ παρεμβολῇ μαδιαμ καὶ ἦλθεν ἕως τῆς σκηνῆς μαδιαμ καὶ ἐπάταξεν αὐτήν καὶ κατέστρεψεν αὐτήν καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή
- 14 Zo ving hij een jongen van de lieden te Sukkoth, en ondervraagde hem; die schreef hem op de oversten van Sukkoth, en hun oudsten, zeven en zeventig mannen.
And his friend in answer said, This is certainly the sword of Gideon, the son of Joash, the men of Israel: into their hands God has given up all the army of Midian.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπεν οὐκ ἔστιν αὕτη ἀλλ' ἡ ῥομφαία γεδεων υἱοῦ ἰωασ ἀνδρὸς ἰσραηλ παρέδωκεν κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὴν μαδιαμ καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν
- 15 Toen kwam hij tot de lieden van Sukkoth, en zeide: Ziet daar Zebah en Tsalmana, van dewelke gij mij smadelijk verweten hebt, zeggende: Is de handpalm van Zebah en Tsalmana alrede in uw hand, dat wij aan uw mannen, die moede zijn, brood zouden geven?
Then Gideon, hearing the story of the dream and the sense in which they took it, gave worship; then he went back to the tents of Israel, and said, Up! for the Lord has given the army of Midian into your hands.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν γεδεων τὴν διήγησιν τοῦ ἐνυπνίου καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν κύριον καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν παρεμβολήν ἰσραηλ καὶ εἶπεν ἀνάστητε ὅτι παρέδωκεν κύριος ἐν χερσὶν ὑμῶν τὴν παρεμβολήν μαδιαμ
- 16 En hij nam de oudsten dier stad, en doornen der woestijn, en distelen, en deed het den lieden van Sukkoth door dezelve verstaan.
Then separating the three hundred men into three bands, he gave every man a horn, and a vessel in which was a flaming branch.
καὶ διεῖλεν τοὺς τριακοσίους ἄνδρας τρεῖς ἀρχὰς καὶ ἔδωκεν κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων καὶ ὑδρίας κενὰς καὶ λαμπάδας ἐν μέσῳ τῶν ὑδριῶν
- 17 En de toren van Pnuel wierp hij af, en doodde de lieden der stad.
And he said to them, Keep your eyes on me, and do what I do; when I come to the outer line of tents, whatever I do, you are to do the same.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἀπ' ἐμοῦ ὄψεσθε καὶ οὕτως ποιήσετε καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰσπορεύομαι ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἔσται ὡς ἐὰν ποιήσω οὕτως ποιήσετε
- 18 Daarna zeide hij tot Zebah en Tsalmana: Wat waren het voor mannen, die gij te Thabor doodslot? En zij zeiden: Gelijk gij, alzo waren zij, enerlei, van gedaante alskoningszonen.
At the sound of my horn, and the horns of those who are with me, let your horns be sounded all round the tents, and say, For the Lord and for Gideon.
καὶ σαλπῶ τῇ κερατίνῃ ἐγὼ καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ καὶ σαλπείτε ταῖς κερατίναις καὶ ὑμεῖς κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ καὶ τῷ γεδεων
- 19 Toen zeide hij: Het waren mijn broeders, zonen mijner moeder; zo waarlijk als de HEERE leeft, zo gij hen hadt laten leven, ik zou ulieden niet doden!
So Gideon and the three hundred men who were with him came to the outer line of tents, at the start of the middle watch, when the watchmen had only then taken their stations; and the horns were sounded and the vessels broken.
καὶ εἰσῆλθεν γεδεων καὶ ἑκατὸν ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐν μέρει τῆς παρεμβολῆς ἀρχομένης τῆς φυλακῆς τῆς μεσοῦσης πλὴν ἐγέρσει ἡγείρεν τοὺς φυλάσσοντας καὶ ἐσάλπισαν ταῖς κερατίναις καὶ ἐξετίναξάν τὰς ὑδρίας τὰς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν
- 20 En hij zeide tot Jether, zijn eerstgeborene: Sta op, dood hen; maar de jongeling trok zijn zwaard niet uit, want hij vreesde, dewijl hij nog een jongeling was.
So the three bands all gave a loud note on their horns, and when the vessels had been broken, they took the flaming branches in their left hands, and the horns in their right hands ready for blowing, crying out, For the Lord and for Gideon.
καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ ἐν ταῖς κερατίναις καὶ συνέτριψαν τὰς ὑδρίας καὶ ἐλάβοντο ἐν τῇ χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῶν τῶν λαμπάδων καὶ ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ αὐτῶν αἱ κερατίναι τοῦ σαλπίζειν καὶ ἀνέκραξαν ῥομφαία τῷ κυρίῳ καὶ τῷ γεδεων
- 21 Toen zeiden Zebah en Tsalmana: Sta gij op, en val op ons aan, want naar dat de man is, zo is zijn macht. Zo stond Gideon op, en doodde Zebah en Tsalmana, en nam de maantjes, die aan de halzen hunner kemelen waren.
Then they made a line round the tents, every man in his place; and all the army, awaking from sleep, came running out, and with loud cries went in flight.
καὶ ἔστησαν ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἔδραμον πᾶσα ἡ παρεμβολή καὶ ἐσήμαναν καὶ ἐφυγον

- 22 Toen zeiden de mannen van Israel tot Gideon: Heers over ons, zo gij als uw zoon en uws zoons zoon, dewijl gij ons van der Midianieten hand verlost hebt.
 And the three hundred gave a loud note on their horns, and every man's sword was turned by the Lord against his brother all through the army; and the army went in flight as far as Beth-shittah in the direction of Zeredah, to the edge of Abel-meholah by Tabbath.
 και ἐσάλπισαν αἱ τριακόσαι κερατῖναι καὶ ἔθετο κύριος μάχαιραν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ παρεμβολῇ καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολή ἕως τῆς βαιθασεττα καὶ συνηγμένη ἕως χειλούς αβελ μεουλα καὶ ἐπὶ ταβαθ
- 23 Maar Gideon zeide tot hen: Ik zal over u niet heersen; ook zal mijn zoon over u niet heersen; de HEERE zal over u heersen.
 And the men of Israel came together from Naphtali and from Asher and all Manasseh, and went after Midian.
 καὶ ἐβόησεν ἀνὴρ ἰσραηλ ἐκ νεφθαλιμ καὶ ἐξ ασηρ καὶ ἐκ παντὸς μανασση καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω μαδιαμ
- 24 Voorts zeide Gideon tot hen: Een begeerte zal ik van u begeren: geeft mij maar een iegelijk een voorhoofdsiersel van zijn roof; want zij hadden goudenvoorhoofdsierselen gehad, dewijl zij Ismaelieten waren.
 Then Gideon sent through all the hill-country of Ephraim saying, Come down against Midian, and keep the ways across Jordan before they come. So all the men of Ephraim, massing themselves together, kept the ways across Jordan.
 καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν γεδεων ἐν παντὶ ὀρίῳ εφραιμ λέγων κατὰβητε εἰς συνάντησιν μαδιαμ καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ ἕως βαιθβηρα καὶ τὸν ἰορδάνην καὶ ἐβόησεν πᾶς ἀνὴρ εφραιμ καὶ πρὸς καταλάβοντο τὸ ὕδωρ ἕως βαιθβηρα καὶ τὸν ἰορδάνην
- 25 En zij zeiden: Wij zullen ze gaarne geven; en zij spreidden een kleed uit, en wierpen daarop een iegelijk een voorhoofdsiersel van zijn roof.
 And they took the two chiefs of Midian, Oreb and Zeeb; and they put Oreb to death at the rock of Oreb, and Zeeb they put to death at the place of the grape-crushing in Zeeb, and they went after Midian; but the heads of Oreb and Zeeb they took across Jordan to Gideon.
 καὶ συνέλαβον τοὺς δύο ἄρχοντας μαδιαμ τὸν ὠρηβ καὶ τὸν ζηβ καὶ ἀπέκτειναν τὸν ὠρηβ ἐν σουριν καὶ τὸν ζηβ ἀπέκτειναν ἐν ἰακεφζηβ καὶ κατεδίωξαν μαδιαμ καὶ τὴν κεφαλὴν ὠρηβ καὶ ζηβ ἦνεγκα ν πρὸς γεδεων ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου
- 1 Abimelech nu, de zoon van Jerubbaal, ging henen naar Sichem, tot de broeder zijner moeder; en hij sprak tot hen, en tot het ganse geslacht van het huis van denvader zijner moeder, zeggende:
 And the men of Ephraim came and said to him, Why did you not send for us when you went to war against Midian? And they said sharp and angry words to him.
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἀνὴρ εφραιμ τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς ὅτε ἐξεπορεύου πολεμήσαι ἐν τῇ μαδιαμ καὶ ἐκρίνοντο μετ' αὐτοῦ κραταιῶς
- 2 Spreekt toch voor de oren van alle burgers van Sichem: Wat is u beter, dat zeventig mannen, alle zonen van Jerubbaal, over u heersen, of dat een man over uheerse? Gedenkt ook, dat ik uw been en uw vlees ben.
 And he said to them, What have I done in comparison with you? Is not that which Ephraim took up after the grape-cutting better than all the grapes which Abiezer got in from the grape-cutting?
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς τί ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς οὐχὶ κρείττω ἐπιφυλλίδες εφραιμ ἢ τρυγητὸς αβιεζερ
- 3 Toen spraken de broeders zijner moeder van hem, voor de oren van alle burgers van Sichem, al dezelve woorden; en hun hart neigde zich naar Abimelech; want zijzeiden: Hij is onze broeder.
 God has given into your hands the chiefs of Midian, Oreb and Zeeb; what have I been able to do in comparison with you? And when he said this, their feeling about him became kinder.
 ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκεν κύριος τοὺς ἄρχοντας μαδιαμ τὸν ὠρηβ καὶ τὸν ζηβ καὶ τί ἠδυνάσθησιν ποιῆσαι καθὼς ὑμεῖς καὶ κατέπαυσαν τότε ἀνῆκε τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῷ λαλήσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον
- 4 En zij gaven hem zeventig zilverlingen, uit het huis van Baal-Berith; en Abimelech huurde daarmede ijdele en lichtvaardige mannen, die hem navolgden.
 Then Gideon came to Jordan and went over it with his three hundred, overcome with weariness and in need of food.
 καὶ ἦλθεν γεδεων ἐπὶ τὸν ἰορδάνην καὶ διεβη αὐτὸς καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ὀλιγοσυχῶντες καὶ πεινώντες
- 5 En hij kwam in zijns vaders huis te Ofra, en doodde zijn broederen, de zonen van Jerubbaal, zeventig mannen, op een steen; doch Jotham, de jongste zoon van Jerubbaal werd overgelaten, want hij had zich verstoken.
 And he said to the men of Succoth, Give bread cakes to my people, for they are overcome with weariness, and I am going on after Zebah and Zalmunna, the kings of Midian.
 καὶ εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν σοκχωθ δότε δὴ ἄρτους τῷ λαῷ τῷ μετ' ἐμοῦ ὅτι πεινώσιν ἐγὼ δὲ διώκω ὀπίσω ζεβεε καὶ σαλμανα βασιλέων μαδιαμ
- 6 Toen vergaderden zich alle burgers van Sichem, en het ganse huis van Millo, en gingen heen en maakten Abimelech ten koning, bij den hogen eik, die bij Sichem is.
 But the chiefs of Succoth said, Are the hands of Zebah and Zalmunna even now in your hand that we are to give bread to your army?
 καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες σοκχωθ μὴ χεῖρ ζεβεε καὶ σαλμανα νῦν ἐν τῇ χειρὶ σου ὅτι δώσομεν τῇ στρατιᾷ σου ἄρτους
- 7 Als zij dit Jotham aanzeyden, zo ging hij heen, en stond op de hoogte des bergs Gerizim, en verhief zijn stem, en riep, en hij zeide tot hen: Hoort naar mij, gij, burgersvan Sichem! en God zal naar ulieden horen.
 Then Gideon said, Because of this, when the Lord has given Zebah and Zalmunna into my hands, I will have you stretched on a bed of thorns of the waste land and on sharp stems, and have you crushed as grain is crushed on a grain-floor.
 καὶ εἶπεν γεδεων οὐχ οὕτως ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν ζεβεε καὶ σαλμανα ἐν τῇ χειρὶ μου καὶ καταξανῶ τὰς σάρκας ὑμῶν ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ἐν ταῖς βαρκορνιμ

- 8 De bomen gingen eens heen, om een koning over zich te zalven, en zij zeiden tot den olijfboom: Wees gij koning over ons.
So he went up from there to Penuel and made the same request to the men of Penuel; but they gave him the same answer as the men of Succoth had given.
καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς φανουηλ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ ταῦτα καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες φανουηλ ὃν τρόπον ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες σοκχωθ
- 9 Maar de olijfboom zeide tot hen: Zoude ik mijn vettigheid verlaten, die God en de mensen in mij prijzen? En zoude ik heengaan om te zweven over de bomen?
So he said to the men of Penuel, When I come back in peace, I will have this tower broken down.
καὶ εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν φανουηλ λέγων ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ' εἰρήνης κατασκάψω τὸν πύργον τοῦτον
- 10 Toen zeiden de bomen tot den vijgeboom: Kom gij, wees koning over ons.
Now Zebah and Zalmunna were in Karkor and their armies with them, about fifteen thousand men, those of all the army of the children of the east who were still living; for a hundred and twenty thousand of their swordsmen had been put to death.
καὶ ζεβее καὶ σαλμανα ἐν καρκαρ καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν ὡσεὶ πεντεκαίδεκα χιλιάδες οἱ καταλειφθέντες ἐν πάσῃ παρεμβολῇ υἰῶν ἀνατολῶν καὶ οἱ πεπτωκότες ἦσαν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων ῥομφαίαν
- 11 Maar de vijgeboom zeide tot hen: Zou ik mijn zoetigheid en mijn goede vrucht verlaten? En zou ik heengaan om te zweven over de bomen?
And Gideon went up by the way used by the people living in tents on the east of Nobah and Jogbehah, and made an attack on the army when they had no thought of danger.
καὶ ἀνέβη γεδεων ὁδὸν κατοικούντων ἐν σκηναῖς ἀνατολῶν τῆς ναβηθ ἐξ ἐναντίας ζεβее καὶ ἐπάταξεν τὴν παρεμβολὴν ἣ δὲ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα
- 12 Toen zeiden de bomen tot den wijnstok: Kom gij, wees koning over ons.
And Zebah and Zalmunna went in flight; and he went after them, and took the two kings of Midian, Zebah and Zalmunna, and put all the army to the curse.
καὶ ἔφυγεν ζεβее καὶ σαλμανα καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐκράτησεν τοὺς δύο βασιλεῖς μαδιαμ τὸν ζεβее καὶ τὸν σαλμανα καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν ἐξέτριψεν
- 13 Maar de wijnstok zeide tot hen: Zou ik mijn most verlaten, die God en mensen vrolijk maakt? En zou ik heengaan om te zweven over de bomen?
Then Gideon, the son of Joash, went back from the fight:
καὶ ἀνέστρεψεν γεδεων υἱὸς ἰωας ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὸ ἀναβάσεως ἀρες
- 14 Toen zeiden al de bomen tot den doornenbos: Kom gij, wees koning over ons.
And taking prisoner a young man of the people of Succoth, he got from him, in answer to his questions, a list of the chiefs of Succoth and the responsible men, seventy-seven men.
καὶ συνέλαβον παιδάριον ἐκ τῶν ἀνδρῶν σοκχωθ καὶ ἐπηρώτησεν αὐτόν καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας σοκχωθ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς ἑβδομήκοντα ἐπτὰ ἄνδρας
- 15 En de doornenbos zeide tot de bomen: Indien gij mij in waarheid tot een koning over u zalft, zo komt, vertrouwt u onder mijn schaduw; maar indien niet, zo ga vuuruit de doornenbos, en vertere de cederen van de Libanon.
So he came to the men of Succoth and said, Here are Zebah and Zalmunna, on account of whom you made sport of me, saying, Are the hands of Zebah and Zalmunna even now in your hand, that we are to give bread to your army who are overcome with weariness?
καὶ παρεγένετο γεδεων πρὸς τοὺς ἄρχοντας σοκχωθ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰδοὺ ζεβее καὶ σαλμανα δι' οὓς ὠνεῖδισάτε με λέγοντες μὴ χεῖρ ζεβее καὶ σαλμανα νῦν ἐν τῇ χειρὶ σου ὅτι δώσομεν τοῖς ἀνδράσιν σου τοῖς ἐκκληυμένοις ἄρτους
- 16 Alzo nu, indien gij het in waarheid en oprechtheid gedaan hebt, dat gij Abimelech koning gemaakt hebt, en indien gij welgedaan hebt bij Jerubbaal en bij zijn huis, en indien gij hem naar de verdienste zijner handen gedaan hebt.
Then he took the responsible men of the town and had them crushed on a bed of thorns and sharp stems.
καὶ ἔλαβεν τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως καὶ κατέξανεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου καὶ ταῖς βαρακηνιμ καὶ κατέξανεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρας σοκχωθ
- 17 (Want mijn vader heeft voor ulieden gestreden, en hij heeft zijn ziel verre weggeworpen, en u uit der Midianieten hand gered;
And he had the tower of Penuel broken down and the men of the town put to death.
καὶ τὸν πύργον φανουηλ κατέσκαψεν καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως
- 18 Maar gij zijt heden opgestaan tegen het huis mijns vaders, en hebt zijn zonen, zeventig mannen, op een steen gedood; en gij hebt Abimelech, een zoon zijnerdienstmaagd, koning gemaakt over de burgers van Sichem, omdat hij uw broeder is);
Then he said to Zebah and Zalmunna, Where are the men whom you put to death at Tabor? And they gave answer, As you are, so were they; every one of them was like a king's son.
καὶ εἶπεν πρὸς ζεβее καὶ σαλμανα ποῦ οἱ ἄνδρες οὓς ἀπέκτείνετε ἐν θαβωρ καὶ εἶπαν ὡσεὶ σύ ὁμοιος σοὶ ὁμοιος αὐτῶν ὡς εἶδος μορφῆ υἰῶν βασιλέων
- 19 Indien gij dan in waarheid en in oprechtheid bij Jerubbaal en bij zijn huis te dezen dage gehandeld hebt, zo weest vrolijk over Abimelech, en hij zij ook vrolijk overulieden.
And he said, They were my brothers, my mother's sons: by the life of the Lord, if you had kept them safe, I would not put you to death.
καὶ εἶπεν γεδεων ἀδελφοί μου καὶ υἱοὶ τῆς μητρός μου εἰσιν καὶ ὅμοσον αὐτοῖς ζῆ κύριος εἰ ἐξωγογήσατε αὐτοὺς οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς

- 20 Maar indien niet, zo ga vuur uit van Abimelech, en vertere de burgers van Sichem, en het huis van Millo; en vuur ga uit van de burgers van Sichem, en van het huis van Millo, en vertere Abimelech!
Then he said to Jether, his oldest son, Up! Put them to death. But the boy did not take out his sword, fearing because he was still a boy.
καὶ εἶπεν τῷ ιεθερ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἀναστὰς ἀπόκτεινον αὐτούς καὶ οὐκ ἔσπασεν τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ὅτι ἐφοβήθη ὅτι ἦν νεώτερος
- 21 Toen vlood Jotham, en vluchtte, en ging naar Beer; en hij woonde aldaar vanwege zijn broeder Abimelech.
Then Zebah and Zalmunna said, Up! Put an end to us yourself: for you have a man's strength. Then Gideon got up and put Zebah and Zalmunna to death and took the ornaments which were on their camels' necks.
καὶ εἶπεν ζεβεε καὶ σαλμωνα ἀνάστα δὴ σὺ καὶ ἀπάντησον ἡμῖν ὅτι ὡς ἀνὴρ ἡ δύναμις αὐτοῦ καὶ ἀνέστη γεδεων καὶ ἀνείλεν τὸν ζεβεε καὶ τὸν σαλμωνα καὶ ἔλαβεν τοὺς μηνίσκους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοισι τῶν καμήλων αὐτῶν
- 22 Als nu Abimelech drie jaren over Israel geheerst had,
Then the men of Israel said to Gideon, Be our ruler, you and your son and your son's son after him; for you have been our saviour from the hands of Midian.
καὶ εἶπεν ἀνὴρ ἰσραηλ πρὸς γεδεων ἄρχε ἐν ἡμῖν σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου ὅτι σέσωκας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς μαδιαμ
- 23 Zo zond God een bozen geest tussen Abimelech en tussen de burgers van Sichem; en de burgers van Sichem handelden trouweloos tegen Abimelech;
But Gideon said to them, I will not be a ruler over you, and my son will not be a ruler over you: it is the Lord who will be ruler over you.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς γεδεων οὐκ ἄρξω ἐγὼ ὑμῶν καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου ὑμῶν κύριος ἄρξει ὑμῶν
- 24 Opdat het geweld, gedaan aan de zeventig zonen van Jerubbaal, kwame, en opdat hun bloed gelegd wierd op Abimelech, hun broeder, die hen gedood had, en op deburgers van Sichem, die zijn handen gesterkt hadden om zijn broeders te doden.
Then Gideon said to them, I have a request to make to you; let every man give me the ear-rings he has taken. (For they had gold ear-rings, because they were Ishmaelites.)
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς γεδεων αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν αἰτησιν καὶ δότε μοι ἀνὴρ ἐνώτιον τῶν σκύλων αὐτοῦ ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ πολλὰ ἦν αὐτοῖς ὅτι ἰσμαηλίται ἦσαν
- 25 En de burgers van Sichem bestelden tegen hem, die op de hoogten der bergen lagen legden, en al wie voorbij hen op den weg doorging, beroofden zij; en het werd Abimelech aangezegd.
And they gave answer, We will gladly give them. So they put down a robe, every man dropping into it the ear-rings he had taken.
καὶ εἶπαν διδόντες δώσομεν καὶ ἀνέπτυσεν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ ἀνὴρ ἐνώτιον χρυσοῦν τῶν σκύλων αὐτοῦ
- 26 Gaal, de zoon van Ebed, kwam ook met zijn broederen, en zij gingen over in Sichem; en de burgeren van Sichem verlieten zich op hem.
The weight of the gold ear-rings which he got from them was one thousand, seven hundred shekels of gold; in addition to the moon-ornaments and jewels and the purple robes which were on the kings of Midian, and the chains on their camels' necks.
καὶ ἐγενήθη ὁ σταθμὸς τῶν ἐνώτιων τῶν χρυσοῦν ὧν ἠτήσατο σίκλοι χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι χρυσοῦ πλὴν τῶν σιρώνων καὶ τῶν ὀρμίσκων ἐνφωθ καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν τῶν ἐπὶ τοῖς βασιλεῦσιν μαδιαμ καὶ πλὴν τῶν κλοιῶν τῶν χρυσοῦν τῶν ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν
- 27 En zij togen uit in het veld, en lazen hun wijnbergen af, en traden de druiven, en maakten lofliederen; en zij gingen in het huis huns gods, en aten en dronken, envloekten Abimelech.
And Gideon made an ephod from them and put it up in his town Ophrah; and all Israel went after it there and were false to the Lord; and it became a cause of sin to Gideon and his house.
καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γεδεων εἰς εφουδ καὶ ἔστησεν αὐτὸ ἐν πόλει αὐτοῦ ἐν εφραθα καὶ ἐξεπόρνευσεν πᾶς ἰσραηλ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ καὶ ἐγένετο τῷ γεδεων καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σκάνδαλον
- 28 En Gaal, de zoon van Ebed, zeide: Wie is Abimelech, en wat is Sichem, dat wij hem dienen zouden? is hij niet een zoon van Jerubbaal? en Zebul zijn bevelhebber? dient liever de mannen van Hemor, den vader van Sichem; want waarom zouden wij hem dienen?
So Midian was broken before the children of Israel and the Midianites never got back their strength. And the land had peace for forty years, in the days of Gideon.
καὶ ἐνετράπη μαδιαμ ἐνώπιον υἱῶν ἰσραηλ καὶ οὐ προσέθεντο ἄραι κεφαλὴν αὐτῶν καὶ ἠσύχασεν ἡ γῆ ἔτη τεσσαράκοντα ἐν ἡμέραις γεδεων
- 29 Och, dat dit volk in mijn hand ware! ik zoude Abimelech wel verdrijven. En tot Abimelech zeide hij: Vermeerder uw heir, en trek uit.
And Jerubbaal, the son of Joash, went back to his house and was living there.
καὶ ἐπορεύθη ἱεροβααλ υἱὸς ἰωας καὶ κατόκησεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
- 30 Als Zebul, de overste der stad, de woorden van Gaal, den zoon van Ebed, hoorde, zo ontstak zijn toorn.
Gideon had seventy sons, the offspring of his body; for he had a number of wives.
καὶ τῷ γεδεων ἦσαν ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ ὅτι γυναῖκες πολλὰ ἦσαν αὐτῷ
- 31 En hij zond listiglijk boden tot Abimelech, zeggende: Zie, Gaal, de zoon van Ebed, en zijn broeders zijn te Sichem gekomen, en zie, zij, met deze stad, handelenvijandiglijk tegen u.
And the servant-wife he had in Shechem had a son by him, to whom he gave the name Abimelech.
καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ ἐν σικμοῖς ἔτεκεν αὐτῷ καὶ γε αὐτῇ υἱόν καὶ ἐπέθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀβιμελεχ

- 32 Zo maak u nu op bij nacht, gij en het volk, dat met u is, en leg lagen in het veld.
And Gideon, the son of Joash, came to his end when he was very old, and his body was put in the resting-place of Joash his father, in Ophrah of the Abiezrites.
καὶ ἀπέθανεν γεδεων υἱὸς ἰωᾶς ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ ἰωᾶς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν εφραθα πατρὸς αβιεζρι
- 33 En het geschiede in den morgen, als de zon opgaat, zo maak u vroeg op, en overval deze stad; en zie, zo hij en het volk, dat met hem is, tot u uittrekken, zo doe hem, gelijk als uw hand vinden zal.
And after the death of Gideon, the children of Israel again went after the gods of Canaan and were false to the Lord, and made Baal-berith their god.
καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανεν γεδεων καὶ ἀπεστράφησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ ἐξεπόρευσαν ὀπίσω τῶν βααλιμ καὶ ἔθεντο αὐτοῖς τὸν βααλβεριθ εἰς διαθήκην τοῦ εἶναι αὐτοῖς αὐτὸν εἰς θεόν
- 34 Abimelech dan maakte zich op, en al het volk, dat met hem was, bij nacht; en zij legden lagen op Sichem, met vier hopen.
And the children of Israel did not keep in their minds the Lord their God, who had been their saviour from all their haters on every side;
καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν τοῦ ῥυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν
- 35 En Gaal, de zoon van Ebed, ging uit, en stond aan de deur van de stadspoort; en Abimelech rees op, en al het volk, dat met hem was, uit de achterlage.
And they were not kind to the house of Jerubbaal, that is, Gideon, in reward for all the good he had done to Israel.
καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου ἱεροβααλ γεδεων κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην ἣν ἐποίησεν μετὰ ἰσραηλ
- 1 Na Abimelech nu stond op, om Israel te behouden, Thola, een zoon van Pua, zoon van Dodo, een man van Issaschar; en hij woonde te Samir, op het gebergte van Efraim.
Now Abimelech, the son of Jerubbaal, went to Shechem to his mother's family, and said to them and to all the family of his mother's father,
καὶ ἐπορεύθη αβιμελεχ υἱὸς ἱεροβααλ εἰς σικιμα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν συγγένειαν τοῦ οἴκου τῆς μητρὸς αὐτοῦ λέγων
- 2 En hij richtte Israel drie en twintig jaren; en hij stierf, en werd begraven te Samir.
Say now in the ears of all the townsmen of Shechem, Is it better for you to be ruled by all the seventy sons of Jerubbaal or by one man only? And keep in mind that I am your bone and your flesh.
λαλήσατε δὴ ἐν ὧσιν τῶν ἀνδρῶν σικιμων ποῖον βέλτιόν ἐστιν τὸ ἄρχειν ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἀνδρας πάντας υἱοὺς ἱεροβααλ ἢ κυριεῦειν ὑμῶν ἄνδρα ἓνα καὶ μνήσθητε ὅτι σὰρξ ὑμῶν καὶ ὀστοῦν ὑμῶν ἐγὼ εἰμι
- 3 En na hem stond op Jair, de Gileadiet; en hij richtte Israel twee en twintig jaren.
So his mother's family said all this about him in the ears of all the townsmen of Shechem: and their hearts were turned to Abimelech, for they said, He is our brother.
καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν τοῖς ὧσιν πάντων τῶν ἀνδρῶν σικιμων πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ ἔκλινεν καρδία αὐτῶν ὀπίσω αβιμελεχ ὅτι εἶπαν ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν
- 4 En hij had dertig zonen, rijdende op dertig ezelveulens, en die hadden dertig steden, die zij noemden Havvoth-Jair, tot op dezen dag, dewelke in het land van Gileadzijn.
And they gave him seventy shekels of silver from the house of Baal-berith, with which Abimelech got the support of a number of uncontrolled and good-for-nothing persons.
καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα ἀργυρίου ἐκ τοῦ οἴκου βααλ διαθήκης καὶ ἐμισθώσατο ἐν αὐτοῖς αβιμελεχ ἀνδρας κενοὺς καὶ θαμβουμένους καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ
- 5 En Jair stierf, en werd begraven te Kamon.
Then he went to his father's house at Ophrah, and put his brothers, the seventy sons of Jerubbaal, to death on the same stone; however, Jotham, the youngest, kept himself safe by going away to a secret place.
καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς εφραθα καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς ἱεροβααλ ἑβδομήκοντα ἀνδρας ἐπὶ λίθον ἓνα καὶ ἀπελείφθη ἰωθαμ υἱὸς ἱεροβααλ ὁ νεότερος ὅτι ἐκρύβη
- 6 Toen voeren de kinderen Israels voort te doen, dat kwaad was in de ogen des HEEREN, en dienden de Baals, en Astharoth, en de goden van Syrie, en de goden van Sidon, en de goden van Moab, en de goden der kinderen Ammons, mitsgaders de goden der Filistijnen; en zij verlieten den HEERE, en dienden Hem niet.
And all the townsmen of Shechem and all Beth-millo came together and went and made Abimelech their king, by the oak of the pillar in Shechem.
καὶ συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες σικιμων καὶ πᾶς ὁ οἶκος μααλλων καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐβασίλευσαν τὸν αβιμελεχ εἰς βασιλεία πρὸς τῇ βαλάνῳ τῆς στάσεως ἐν σικιμοῖς
- 7 Zo ontstak de toorn des HEEREN tegen Israel; en Hij verkocht hen in de hand der Filistijnen, en in de hand der kinderen Ammons.
Now Jotham, on hearing of it, went to the top of Mount Gerizim, and crying out with a loud voice said to them, Give ear to me, you townsmen of Shechem, so that God may give ear to you.
καὶ ἀνήγγειλαν τῷ ἰωθαμ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους γαριζιμ καὶ ἐπήρην τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀκούσατέ μου ἄνδρες σικιμων καὶ ἀκούσαι ὑμῶν ὁ θεός
- 8 En zij onderdrukten en vertraden de kinderen Israels in datzelve jaar; achttien jaren, onderdrukten zij al de kinderen Israels, die aan gene zijde van de Jordaanwaren, in het land der Amorieten, dat in Gilead is.
One day the trees went out to make a king for themselves; and they said to the olive-tree, Be king over us.
πορευόμενα ἐπορεύθησαν τὰ ξύλα τοῦ χρίσαι ἑαυτοῖς βασιλεία καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ βασιλεύσον ἐφ' ἡμῶν

- 9 Daartoe togen de kinderen Ammons over de Jordaan, om te krijgen, zelfs tegen Juda, en tegen Benjamin, en tegen het huis van Efraim; zodat het Israel zeer bangwerd.
But the olive-tree said to them, Am I to give up my wealth of oil, by which men give honour to God, and go waving over the trees?
 και ειπεν αυτοις η ελαια αφεισα την πιοτητά μου ην εν εμοι εδοξασεν ο θεος και ανθρωποι πορευθω αρχειν των ζυλων
- 10 Toen riepen de kinderen Israels tot den HEERE, zeggende: Wij hebben tegen U gezondigd, zo omdat wij onzen God hebben verlaten, als dat wij de Baals gediend hebben.
Then the trees said to the fig-tree, You come and be king over us.
 και ειπαν τα ζυλα τη συκη δευρο βασιλευσον εφ' ημων
- 11 Maar de HEERE zeide tot de kinderen Israels: Heb Ik u niet van de Egyptenaren, en van de Amorieten, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen,
But the fig-tree said to them, Am I to give up my sweet taste and my good fruit and go waving over the trees?
 και ειπεν αυτοις η συκη αφεισα την γλυκυτήτά μου και τὸ γένημά μου τὸ αγαθὸν πορευθω αρχειν ἐπι ζυλων
- 12 En de Sidoniers, en Amalekieten, en Maonieten, die u onderdrukten, toen gij tot Mij riept, alsdan uit hun hand verlost?
Then the trees said to the vine, You come and be king over us.
 και ειπαν τα ζυλα τη αμπελω δευρο βασιλευσον εφ' ημων
- 13 Nochtans hebt gij Mij verlaten, en andere goden gediend; daarom zal Ik u niet meer verlossen.
But the vine said to them, Am I to give up my wine, which makes glad God and men, to go waving over the trees?
 και ειπεν αυτοις η αμπελος αφεισα τον οινόν μου την ευφοροσύνην την παρὰ του θεου των ανθρωπων πορευθω αρχειν ζυλων
- 14 Gaat henen, roept tot de goden, die gij verkoren hebt; laten die u verlossen, ter tijd uwer benaauwdheid.
Then all the trees said to the thorn, You come and be king over us.
 και ειπαν τα ζυλα προς την ράμιον δευρο συ βασιλευσον εφ' ημων
- 15 Maar de kinderen Israels zeiden tot den HEERE: Wij hebben gezondigd; doe Gij ons, naar alles, wat goed is in Uw ogen; alleenlijk verlos ons toch te dezen dage!
And the thorn said to the trees, If it is truly your desire to make me your king, then come and put your faith in my shade; and if not, may fire come out of the thorn, burning up the cedars of Lebanon.
 και ειπεν η ράμιος προς τα ζυλα ει εν αληθεια υμεις χριετε με εις βασιλέα εφ' υμων δευτε πεποιθατε εν τη σκεπη μου και ει μη εξέλθοι πυρ εκ της ράμιου και καταφάγοι τας κέδρους του λιβάνου
- 16 En zij deden de vreemde goden uit hun midden weg, en dienden den HEERE. Toen werd Zijn ziel verdrietig over den arbeid van Israel.
So now, if you have done truly and uprightly in making Abimelech king, and if you have done well to Jerubbaal and his house in reward for the work of his hands;
 και νυν ει εν αληθεια και εν τελειότητι εποιήσατε και εβασιλεύσατε τον αβιμελεχ και ει καλως εποιήσατε μετὰ ιεροβααλ και μετὰ του οικου αυτού και ει κατὰ τὸ ανταπόδομα της χειρὸς αυτού εποιήσατε αὐτῷ
- 17 En de kinderen Ammons werden bijeengeroepen, en legerden zich in Gilead; daarentegen werden de kinderen Israels vergaderd, en legerden zich te Mizpa.
(For my father made war for you, and put his life in danger, and made you free from the hands of Midian;
 ὡς ἐπολέμησεν ὁ πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν και ἔρριψεν την ψυχὴν αὐτοῦ ἐξ ἐναντίας και ἐξεύλατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μαδιαμ
- 18 Toen zeide het volk, de oversten van Gilead, de een tot den ander: Wie is de man, die beginnen zal te strijden tegen de kinderen Ammons? die zal tot een hoofd zijnover alle inwoners van Gilead.
And you have gone against my father's family this day, and have put to death his sons, even seventy men on one stone, and have made Abimelech, the son of his servant-wife, king over the townsmen of Shechem because he is your brother;)
 και υμεις επανέστητε ἐπὶ τον οἶκον του πατρός μου σήμερα και ἀπεκτείνατε τους υιοὺς αὐτοῦ εβδομήκοντα ἀνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα και εβασιλεύσατε τον αβιμελεχ υιὸν της παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τους ἄνδρας σικιμων ὅτι ἀδελφός ὑμῶν ἐστιν
- 1 Jeftha nu, de Gileadiet, was een strijdbaar held, maar hij was een hoerekind; doch Gilead had Jeftha gegeneerd.
Now after Abimelech, Tola, the son of Puah, the son of Dodo, a man of Issachar, became the saviour of Israel; he was living in Shamir in the hill-country of Ephraim.
 και ἀνέστη μετὰ αβιμελεχ του σώσαι τον ισραηλ θωλα υιὸς φουα υιὸς πατραδέλφου αὐτοῦ ἀνὴρ ισσαχαρ και αὐτὸς κατῶκει ἐν σαμαρεία ἐν ὄρει εφραιμ
- 2 Gileads huisvrouw baarde hem ook zonen; en de zonen dezer vrouw, groot geworden zijnde, stieten Jeftha uit, en zeiden tot hem: Gij zult in het huis onzes vadersniet erven, want gij zijt een zoon van een andere vrouw.
He was judge over Israel for twenty-three years; and at his death his body was put to rest in the earth in Shamir.
 και εκρινεν τον ισραηλ εικοσι και τρία ετη και ἀπέθανεν και ἐτάφη ἐν σαμαρεία

- 3 Toen vlood Jeftha voor het aangezicht zijner broederen, en woonde in het land Tob; en ijdele mannen vergaderden zich tot Jeftha, en togen met hem uit.
And after him came Jair the Gileadite, who was judge over Israel for twenty-two years.
 και ἀνέστη μετ' αὐτὸν ἰαῖρ ὁ γαλααδίτης καὶ ἔκρινεν τὸν ἰσραηλ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη
- 4 En het geschiedde, na enige dagen, dat de kinderen Ammons tegen Israel krijgden.
And he had thirty sons, who went on thirty young asses; and they had thirty towns in the land of Gilead, which are named Havvoth-Jair to this day.
 και ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα καὶ δύο υἱοὶ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ τριάκοντα καὶ δύο πώλους καὶ τριάκοντα καὶ δύο πόλεις αὐτοῖς καὶ ἐκάλεσεν αὐτὰς ἐπαύλεις ἰαῖρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης αἱ εἰσιν ἐν τῇ γῆ γαλααδ
- 5 Zo geschiedde het, als de kinderen Ammons tegen Israel krijgden, dat de oudsten van Gilead heengingen, om Jeftha te halen uit het land van Tob.
And at the death of Jair his body was put to rest in the earth in Kamon.
 και ἀπέθανεν ἰαῖρ καὶ ἐτάφη ἐν ραμμῷ
- 6 En zij zeiden tot Jeftha: Kom, en wees ons tot een overste, opdat wij strijden tegen de kinderen Ammons.
And again the children of Israel did evil in the eyes of the Lord, worshipping the Baals and Astartes, and the gods of Aram and the gods of Zidon and the gods of Moab and the gods of the children of Ammon and the gods of the Philistines; they gave up the Lord and were servants to him no longer.
 και προσέθεντο οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου καὶ ἐλάτρευσαν ταῖς βααλιμ καὶ ταῖς ασταρωθ καὶ τοῖς θεοῖς σιδῶνος καὶ τοῖς θεοῖς μοαβ καὶ τοῖς θεοῖς υἱῶν αμμων καὶ τοῖς θεοῖς τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον καὶ οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῷ
- 7 Maar Jeftha zeide tot de oudsten van Gilead: Hebt gijlieden mij niet gehaat, en mij uit mijn vaders huis verstoten? waarom zijt gij dan nu tot mij gekomen, terwijl gij inbenauwdheid zijt?
And the wrath of the Lord was burning against Israel, and he gave them up into the hands of the Philistines and into the hands of the children of Ammon.
 και ἐθυμώθη ὀργῆ κυρίου ἐν τῷ ἰσραηλ καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων καὶ ἐν χειρὶ υἱῶν αμμων
- 8 En de oudsten van Gilead zeiden tot Jeftha: Daarom zijn wij nu tot u wedergekomen, dat gij met ons trekt, en tegen de kinderen Ammons strijdt; en gij zult ons toteen hoofd zijn, over alle inwoners van Gilead.
And that year the children of Israel were crushed under their yoke; for eighteen years all the children of Israel on the other side of Jordan, in the land of the Amorites which is in Gilead, were cruelly crushed down.
 και ἐσάθρωσαν καὶ ἔθλασαν τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πάντας τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν τῇ γῆ τοῦ αμορραίου ἐν τῇ γαλααδίτιδι
- 9 Toen zeide Jeftha tot de oudsten van Gilead: Zo gijlieden mij wederhaalt, om te strijden tegen de kinderen Ammons, en de HEERE hen voor mijn aangezicht gevenzal, zal ik u dan tot een hoofd zijn?
And the children of Ammon went over Jordan, to make war against Judah and Benjamin and the house of Ephraim; and Israel was in great trouble.
 και διεβησαν οἱ υἱοὶ αμμων τὸν ἰορδάνην ἐκπολεμησαι καὶ ἐν τῷ ἰουδα καὶ βενιαμιν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ εφραιμ καὶ ἐθλίβησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ σφόδρα
- 10 En de oudsten van Gilead zeiden tot Jeftha: De HEERE zij toehoorder tussen ons, indien wij niet alzo naar uw woord doen.
Then the children of Israel, crying out to the Lord, said, Great is our sin against you, for we have given up our God and have been servants to the Baals.
 και ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς κύριον λέγοντες ἡμάρτομέν σοι ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ ἐλάτρευσαμεν ταῖς βααλιμ
- 11 Alzo ging Jeftha met de oudsten van Gilead, en het volk stelde hem tot een hoofd en overste over zich. En Jeftha sprak al zijn woorden voor het aangezicht desHEEREN te Mizpa.
And the Lord said to the children of Israel, Were not the Egyptians and the Amorites and the children of Ammon and the Philistines
 και εἶπεν κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ οὐχὶ οἱ αἰγύπτιοι καὶ οἱ αμορραῖοι καὶ οἱ υἱοὶ αμμων καὶ μοαβ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι
- 12 Voorts zond Jeftha boden tot den koning der kinderen Ammons, zeggende: Wat hebben ik en gij met elkander te doen, dat gij tot mij gekomen zijt, om tegen mijnland te krijgen?
And the Zidonians and Amalek and Midian crushing you down, and in answer to your cry did I not give you salvation from their hands?
 και σιδῶνιοι καὶ μαδιαμ καὶ αμαληκ ἐξέθλιψαν ὑμᾶς καὶ ἐκεκράξατε πρὸς με καὶ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν
- 13 En de koning der kinderen Ammons zeide tot de boden van Jeftha: Omdat Israel, als hij uit Egypte optoog, mijn land genomen heeft, van de Arnon af tot aan deJabbok, en tot aan de Jordaan; zo geef mij dat nu weder met vrede.
But, for all this, you have given me up and have been servants to other gods: so I will be your saviour no longer.
 και ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με καὶ ἐλάτρευσατε θεοῖς ἑτέροις διὰ τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σώσαι ὑμᾶς
- 14 Maar Jeftha voer wijders voort, en zond boden tot den koning der kinderen Ammons.
Go, send up your cry for help to the gods of your selection; let them be your saviours in the time of your trouble.
 βαδίζετε καὶ βοᾶτε πρὸς τοὺς θεοὺς οὓς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν

- 15 En hij zeide tot hem: Zo zegt Jeftha: Israel heeft het land der Moabieten, en het land der kinderen Ammons niet genomen;
 And the children of Israel said to the Lord, We are sinners; do to us whatever seems good to you: only give us salvation this day.
 και ειπαν οι υιοι ισραηλ προς κυριον ημαρτομεν ποιησον συ ημιν κατα παντα οσα αν αρεσκη ενωπιον σου πλην κυριε εξελου ημας εν τη ημερα ταυτη
- 16 Want als zij uit Egypte optogen, zo wandelde Israel door de woestijn tot aan de Schelfzee, en kwam te Kades.
 So they put away the strange gods from among them, and became the Lord's servants; and his soul was angry because of the sorrows of Israel.
 και μετεστησαν τους θεους τους αλλοτριους εκ μεσου αυτων και ελατρευσαν τω κυριω και ουκ ευηρεστησεν εν τω λαω και ωλιγοψυχησεν εν τω κωπω ισραηλ
- 17 En Israel zond boden tot de koning der Edomieten, zeggende: Laat mij toch door uw land doortrekken; maar de koning der Edomieten gaf geen gehoor. En hij zondook tot de koning der Moabieten, die ook niet wilde. Alzo bleef Israel in Kades.
 Then the children of Ammon came together and put their army in position in Gilead. And the children of Israel came together and put their army in position in Mizpah.
 και ανεβησαν οι υιοι αμμων και παρενεβαλον εν γαλααδ και εξηλθον οι υιοι ισραηλ και παρενεβαλον εν τη μασσηφα
- 18 Daarna wandelde hij in de woestijn, en toog om het land der Edomieten en het land der Moabieten, en kwam van den opgang der zon aan het land der Moabieten, en zij legerden zich op gene zijde van de Arnon; maar zij kwamen niet binnen de landpale der Moabieten; want de Arnon is de landpale der Moabieten.
 And the people of Israel said to one another, Who will be the first to make an attack on the children of Ammon? We will make him head over all Gilead.
 και ειπον οι αρχοντες του λαου γαλααδ ανηρ προς τον πλησιον αυτου τις ανηρ δεσ αρχεται πολεμησαι εν τοις υιοις αμμων και εσται εις κεφαλην πασιν τοις κατοικοουσιν γαλααδ
- 1 Toen werden de mannen van Efraim bijeengeroepen, en trokken over naar het noorden; en zij zeiden tot Jeftha: Waarom zijt gij doorgetogen om te strijden tegen de kinderen Ammons, en hebt ons niet geroepen, om met u te gaan? wij zullen uw huis met u met vuur verbranden.
 Now Jephthah the Gileadite was a great man of war; he was the son of a loose woman, and Gilead was his father.
 και ιεφθαε ο γαλααδιτης δυνατος εν ισχυι και αυτος ην υιος γυναικος πορνης και ετεκεν τω γαλααδ τον ιεφθαε
- 2 En Jeftha zeide tot hen: Ik en mijn volk waren zeer twistig met de kinderen Ammons; en ik heb ulieden geroepen, maar gij hebt mij uit hun hand niet verlost.
 And Gilead's wife gave birth to sons, and when her sons became men, they sent Jephthah away, saying, You have no part in the heritage of our father's house, for you are the son of another woman.
 και ετεκεν η γυνη γαλααδ αυτω υιους και ηδρυνθησαν οι υιοι της γυναικος και εξεβαλον τον ιεφθαε και ειπον αυτω ου κληρονομησεις εν τω οικω του πατρος ημων οτι γυναικος υιος εταιρας ει συ
- 3 Als ik nu zag, dat gij niet verlostet, zo stelde ik mijn ziel in mijn hand, en toog door tot de kinderen Ammons, en de HEERE gaf hen in mijn hand; waarom zijt gij dante dezen dage tot mij opgekomen, om tegen mij te strijden?
 So Jephthah went in flight from his brothers and was living in the land of Tob, where a number of good-for-nothing men, joining Jephthah, went out with him on his undertakings.
 και απεδρα ιεφθαε εκ προσωπου των αδελφων αυτου και κατακησεν εν γη τωβ και συνελεγοντο προς τον ιεφθαε ανδρες λιτοι και συνεξεπορευοντο μετ' αυτου
- 4 En Jeftha vergaderde alle mannen van Gilead, en streed met Efraim; en de mannen van Gilead sloegen Efraim, want de Gileadieten, zijnde tussen Efraim en tussen Manasse, zeiden: Gijlieden zijt vluchtelingen van Efraim.
 Now after a time the children of Ammon made war against Israel.
 και εγενετο μεθ' ημερας και επολεμησαν οι υιοι αμμων μετα ισραηλ
- 5 Want de Gileadieten namen de Efraimieten de veren van de Jordaan af; en het geschiedde, als de vluchtelingen van Efraim zeiden: Laat mij overgaan; zo zeiden de mannen van Gilead tot hem: Zijt gij een Efraimiet? wanneer hij zeide: Neen;
 And when the children of Ammon made war against Israel, the responsible men of Gilead went to get Jephthah back from the land of Tob;
 και εγενηθη ηνικα επολεμου οι υιοι αμμων μετα ισραηλ και επορευθησαν οι πρεσβυτεροι γαλααδ παραλαβειν τον ιεφθαε εν γη τωβ
- 6 Zo zeiden zij tot hem: Zeg nu Schibboleth; maar hij zeide: Sibbolet, en kon het alzo niet recht spreken; zo grepen zij hem, en versloegen hem aan de veren van de Jordaan, dat te dier tijd van Efraim vielen twee en veertig duizend.
 And they said to Jephthah, Come and be our chief so that we may make war against the children of Ammon.
 και ειπαν προς ιεφθαε δευρο και εση ημιν εις ηγουμενον και πολεμησωμεν εν τοις υιοις αμμων
- 7 Jeftha nu richtte Israel zes jaren; en Jeftha, de Gileadiet, stierf, en werd begraven in de steden van Gilead.
 But Jephthah said to the responsible men of Gilead, Did you not, in your hate for me, send me away from my father's house? Why do you come to me now when you are in trouble?
 και ειπεν ιεφθαε τοις πρεσβυτεροις γαλααδ ουχ υμεις εμισησατε με και εξεβαλετε με εκ του οικου του πατρος μου και εξαπεστειλατε με αφ' υμων και τι οτι ηλθατε προς με ηνικα εθλιβητε
- 8 En na hem richtte Israel Ebzan, van Bethlehem.
 And the responsible men of Gilead said to Jephthah, That is the reason we have come back to you; so go with us and make war against the children of Ammon, and we will make you our head over all the people of Gilead.
 και ειπαν οι πρεσβυτεροι γαλααδ προς ιεφθαε ουχ ουτως νυν ηλθομεν προς σε και συμπορευθη ημιν και πολεμησωμεν εν τοις υιοις αμμων και εση ημιν εις κεφαλην πασιν τοις κατοικοουσιν γαλααδ

- 9 En hij had dertig zonen; en hij zond dertig dochteren naar buiten, en bracht dertig dochteren van buiten in voor zijn zonen; en hij richtte Israel zeven jaren.
Then Jephthah said to the responsible men of Gilead, If you take me back to make war against the children of Ammon, and if with the help of the Lord I overcome them, will you make me your head?
καὶ εἶπεν ιεφθαε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους γαλααδ εἰ ἐπιστρέφετέ με ὑμεῖς πολεμήσαι ἐν τοῖς υἱοῖς αμμων καὶ παραδῶ κύριος αὐτοὺς ἐνώπιον ἐμοῦ ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι εἰς κεφαλὴν
- 10 Toen stierf Ebzan, en werd begraven te Bethlehem.
And the responsible men of Gilead said to Jephthah, May the Lord be our witness: we will certainly do as you say.
καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι γαλααδ πρὸς ιεφθαε κύριος ἔσται ὁ ἀκούων ἀνὰ μέσον ἡμῶν εἰ μὴ κατὰ τὸ ῥῆμά σου οὕτως ποιήσομεν
- 11 En na hem richtte Israel Elon, de Zebuloniet, en hij richtte Israel tien jaren.
So Jephthah went with the responsible men of Gilead, and the people made him head and chief over them; and Jephthah said all these things before the Lord in Mizpah.
καὶ ἐπορεύθη ιεφθαε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων γαλααδ καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἐπ' αὐτῶν εἰς κεφαλὴν εἰς ἡγούμενον καὶ ἐλάλησεν ιεφθαε πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐνώπιον κυρίου ἐν μασσηφα
- 12 En Elon, de Zebuloniet, stierf, en werd begraven te Ajalon, in het land van Zebulon.
Then Jephthah sent men to the king of the children of Ammon, saying, What have you against me that you have come to make war against my land?
καὶ ἀπέστειλεν ιεφθαε ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν αμμων λέγων τί ἐμοὶ καὶ σοὶ ὅτι ἤκεις πρὸς με σὺ πολεμήσαι με ἐν τῇ γῆ μου
- 13 En na hem richtte Israel Abdon, een zoon van Hillel, de Pirhathoniet.
And the king of the children of Ammon said to the men sent by Jephthah, Because Israel, when he came up out of Egypt, took away my land, from the Arnon as far as the Jabbok and as far as Jordan: so now, give me back those lands quietly.
καὶ εἶπεν βασιλεὺς υἱῶν αμμων πρὸς τοὺς ἀγγέλους ιεφθαε διότι ἔλαβεν ἰσραηλ τὴν γῆν μου ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ ἐξ αἰγύπτου ἀπὸ ἀρνων ἕως ἰαβοκ καὶ ἕως τοῦ ἰορδάνου καὶ νῦν ἐπίστρεψον αὐτάς με εἰς εἰρήνην
- 14 En hij had veertig zonen, en dertig zoons zonen, rijdende op zeventig ezelveulens; en hij richtte Israel acht jaren.
And Jephthah sent again to the king of the children of Ammon,
καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς ιεφθαε καὶ ἀπέστειλεν ιεφθαε ἀγγέλους πρὸς τὸν βασιλέα υἱῶν αμμων
- 15 Toen stierf Abdon, een zoon van Hillel, de Pirhathoniet; en hij werd begraven te Pirhathon, in het land van Efraim, op den berg van den Amalekiet.
And said to him, This is the word of Jephthah: Israel did not take away the land of Moab or the land of the children of Ammon;
λέγων τάδε λέγει ιεφθαε οὐκ ἔλαβεν ἰσραηλ τὴν γῆν μοαβ καὶ τὴν γῆν υἱῶν αμμων
- 1 En de kinderen Israels voeren voort te doen, dat kwaad was in de ogen des HEEREN; zo gaf de HEERE hen in de hand der Filistijnen veertig jaren.
Now the men of Ephraim came together and took up arms and went over to Zaphon; and they said to Jephthah, Why did you go over to make war against the children of Ammon without sending for us to go with you? Now we will put your house on fire over you.
καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ εφραιμ καὶ ἦλθον εἰς σεφίνα καὶ εἶπον πρὸς ιεφθαε τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν ἐν τοῖς υἱοῖς αμμων καὶ ἡμᾶς οὐ κέκληκας πορευθῆναι μετὰ σοῦ τὸν οἶκόν σου ἐμπρήσομεν ἐν πυρὶ
- 2 En er was een man van Zora, uit het geslacht van een Daniet, wiens naam was Manoach; en zijn huisvrouw was onvruchtbaar en baarde niet.
And Jephthah said to them, I and my people were in danger, and the children of Ammon were very cruel to us, and when I sent for you, you gave me no help against them.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ιεφθαε ἀνὴρ ἀντιδικῶν ἦμιν ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου καὶ οἱ υἱοὶ αμμων ἐταπείνουν με σφόδρα καὶ ἐβόησα πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἐσώσατέ με ἐκ χειρὸς αὐτῶν
- 3 En een Engel des HEEREN verscheen aan deze vrouw, en Hij zeide tot haar: Zie nu, gij zijt onvruchtbaar, en hebt niet gebaard; maar gij zult zwanger worden, en een zoon baren.
So when I saw that there was no help to be had from you, I put my life in my hand and went over against the children of Ammon, and the Lord gave them into my hands: why then have you come up to me this day to make war on me?
καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἦν ὁ σφῶζων καὶ ἐθέμην τὴν ψυχὴν μου ἐν τῇ χειρὶ μου καὶ διέβην πρὸς τοὺς υἱοὺς αμμων καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ μου καὶ ἵνα τί ἀνέβητε πρὸς με τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τοῦ πολεμεῖν ἐν ἐμοὶ
- 4 Zo wacht u toch nu, en drink geen wijn noch sterken drank, en eet niets onreins.
Then Jephthah got together all the men of Gilead and made war on Ephraim; and the men of Gilead overcame Ephraim.
καὶ συνήθροισεν ιεφθαε πάντας τοὺς ἀνδρας γαλααδ καὶ ἐπολέμηε τὸν εφραιμ καὶ ἐπάταξαν ἄνδρες γαλααδ τὸν εφραιμ ὅτι εἶπαν οἱ διασεσφωμένοι τοῦ εφραιμ ὑμεῖς γαλααδ ἐν μέσῳ εφραιμ καὶ ἐν μέσῳ μανασση

- 5 Want zie, gij zult zwanger worden, en een zoon baren, op wiens hoofd geen scheermes zal komen; want dat knechtje zal een Nazireer Gods zijn, van moeders buikaf; en hij zal beginnen Israel te verlossen uit der Filistijnen hand.
 And the Gileadites took the crossing-places of Jordan against the Ephraimites; and when any of the men of Ephraim who had gone in flight said, let me go over; the men of Gilead said to him, Are you an Ephraimite? And if he said, No;
 και προκατελάβοντο ἄνδρες γαλααδ τὰς διαβάσεις τοῦ ἰορδάνου τοῦ εφραιμ καὶ ἐγενήθη ὅτι εἶπαν οἱ διασεσφωμένοι τοῦ εφραιμ διαβῶμεν καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄνδρες γαλααδ μὴ ὑμεῖς ἐκ τοῦ εφραιμ καὶ εἶπαν οὐκ ἔσμεν
- 6 Toen kwam deze vrouw in, en sprak tot haar man, zeggende: Er kwam een Man Gods tot mij, Wiens aangezicht was als het aangezicht van een Engel Gods, zeervreselijk; en ik vraagde Hem niet, van waar Hij was, en Zijn naam gaf Hij mij niet te kennen.
 Then they said to him, Now say Shibboleth; and he said Sibboleth, and was not able to say it in the right way; then they took him and put him to death at the crossing-places of Jordan; and at that time forty-two thousand Ephraimites were put to death.
 και εἶπαν αὐτοῖς εἶπατε δὴ σύνθημα καὶ οὐ κατηύθουναν τοῦ λαλῆσαι οὕτως καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν καὶ ἐσφαζαν αὐτοὺς ἐπὶ τὰς διαβάσεις τοῦ ἰορδάνου καὶ ἔπεσαν ἕξ εφραιμ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ δύο τ εσσαράκοντα χιλιάδες
- 7 Maar Hij zeide tot mij: Zie, gij zult zwanger worden, en een zoon baren; zo drink nu geen wijn noch sterken drank, en eet niets onreins; want dat knechtje zal een Nazireer Gods zijn, van moeders buik af tot op de dag zijns doods.
 Now Jephthah was judge of Israel for six years. And Jephthah the Gileadite came to his death, and his body was put to rest in his town, Mizpeh of Gilead.
 και ἔκρινεν ἰεφθαε τὸν ἰσραηλ ἕξ ἔτη καὶ ἀπέθανεν ἰεφθαε ὁ γαλααδίτης καὶ ἐτάφη ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ γαλααδ
- 8 Toen aanbad Manoach den HEERE vuriglijk, en zeide: Och, HEERE! dat toch de Man Gods, Dien Gij gezonden hebt, weder tot ons kome, en ons lere, wat wij datknechtje doen zullen, dat geboren zal worden.
 And after him, Iban of Beth-lehem was judge of Israel.
 και ἔκρινεν μετ' αὐτὸν τὸν ἰσραηλ εσεβων ἐκ βαιθλεεμ
- 9 En God verhoorde de stem van Manoach; en de Engel Gods kwam wederom tot de vrouw. Zij nu zat in het veld, doch haar man Manoach was niet bij haar.
 He had thirty sons, and thirty daughters whom he sent to other places, and he got thirty wives from other places for his sons. And he was judge of Israel for seven years.
 και ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα υἱοὶ καὶ τριάκοντα θυγατέρες ἐξαιεσταλμένα ἐξω καὶ τριάκοντα γυναῖκες εἰσήγαγεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἕξωθεν καὶ ἔκρινεν τὸν ἰσραηλ ἐπτὰ ἔτη
- 10 Zo haastte de vrouw, en liep, en gaf het haar man te kennen; en zij zeide tot hem: Zie, die Man is mij verschenen, Welke op dien dag tot mij kwam.
 And Iban came to his death and his body was put to rest at Beth-lehem.
 και ἀπέθανεν εσεβων καὶ ἐτάφη ἐν βηθλεεμ
- 11 Toen stond Manoach op, en ging zijn huisvrouw na; en hij kwam tot dien Man, en zeide tot Hem: Zijt gij die Man, Dewelke tot deze vrouw gesproken hebt? En Hijzeide: Ik ben het.
 And after him, Elon the Zebulonite was judge of Israel; and he was judge of Israel for ten years.
 και ἔκρινεν μετ' αὐτὸν τὸν ἰσραηλ αἰλων ὁ ζαβουλωνίτης καὶ ἔκρινεν τὸν ἰσραηλ δέκα ἔτη
- 12 Toen zeide Manoach: Nu, dat Uw woorden komen; maar wat zal des knechtjes wijze en zijn werk zijn?
 And Elon the Zebulonite came to his death, and his body was put to rest in Aijalon in the land of Zebulun.
 και ἀπέθανεν αἰλων ὁ ζαβουλωνίτης ἐν αἰλιμ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γῆ ζαβουλων
- 13 En de Engel des HEEREN zeide tot Manoach: Van alles, wat Ik tot de vrouw gezegd heb, zal zij zich wachten.
 And after him, Abdon, the son of Hillel, the Pirathonite, was judge of Israel.
 και ἔκρινεν μετ' αὐτὸν τὸν ἰσραηλ λαβδων υἱὸς σελλημ ὁ φρααθωνίτης
- 14 Zij zal niet eten van iets, dat van de wijnstok des wijns voortkomt; en wijn en sterke drank zal zij niet drinken, noch iets onreins eten; al wat Ik haar geboden heb, zal zij onderhouden.
 He had forty sons and thirty sons' sons who went on seventy young asses; and he was judge of Israel for eight years.
 και ἐγένοντο αὐτῷ τεσσαράκοντα υἱοὶ καὶ τριάκοντα υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ἑβδομήκοντα πώλους καὶ ἔκρινεν τὸν ἰσραηλ ὀκτὼ ἔτη
- 15 Toen zeide Manoach tot den Engel des HEEREN: Laat ons U toch ophouden, en een geitenbokje voor Uw aangezicht bereiden.
 And Abdon, the son of Hillel, came to his death, and his body was put to rest in Pirathon in the land of Ephraim, in the hill-country of the Amalekites.
 και ἀπέθανεν λαβδων υἱὸς σελλημ ὁ φρααθωνίτης καὶ ἐτάφη ἐν φρααθων ἐν γῆ εφραιμ ἐν ὄρει λανακ
- 1 En Simson ging af naar Thimnath, en gezien hebbende een vrouw te Thimnath, van de dochteren der Filistijnen,
 And the children of Israel again did evil in the eyes of the Lord; and the Lord gave them into the hands of the Philistines for forty years.
 και προσέθεντο οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων τεσσαράκοντα ἔτη

- 2 Zo ging hij opwaarts, en gaf het zijn vader en zijn moeder te kennen, en zeide: Ik heb een vrouw gezien te Thimnath, van de dochteren der Filistijnen; nu dan, neem mij die tot een vrouw.
Now there was a certain man of Zorah of the family of the Danites, and his name was Manoah; and his wife had never given birth to a child.
καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἐκ σαραα ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ δαν καὶ ὄνομα αὐτῷ μανωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ στείρα καὶ οὐκ ἔτικτεν
- 3 Maar zijn vader zeide tot hem, mitsgaders zijn moeder: Is er geen vrouw onder de dochteren uwer broeders, en onder al mijn volk, dat gij heengaat, om een vrouw tenemen van de Filistijnen, die onbesnedenen? En Simson zeide tot zijn vader: Neem mij die, want zij is bevallig in mijn ogen.
And the angel of the Lord came to the woman, and said to her, See now! though you have never given birth to children, you will be with child and give birth to a son.
καὶ ὤφθη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν ἰδοὺ δὴ σὺ στείρα καὶ οὐ τέτοκας καὶ ἐν γαστρὶ ἔξεις καὶ τέξῃ υἱόν
- 4 Zijn vader nu en zijn moeder wisten niet, dat dit van den HEERE was, dat hij gelegenheid zocht van de Filistijnen; want de Filistijnen heersten te dier tijd over Israel.
Now then take care to have no wine or strong drink and to take no unclean thing for food;
καὶ νῦν φύλαξαι καὶ μὴ πίνῃς οἶνον καὶ σικερα καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον
- 5 Alzo ging Simson, met zijn vader en zijn moeder, henen af naar Thimnath. Als zij nu kwamen tot aan de wijngaarden van Thimnath, ziet daar, een jonge leeuw, brullende hem tegemoet.
For you are with child and will give birth to a son; his hair is never to be cut, for the child is to be separate to God from his birth; and he will take up the work of freeing Israel from the hands of the Philistines.
ὅτι ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔξεις καὶ τέξῃ υἱόν καὶ οὐκ ἀναβήσεται σιδήρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὅτι ἡγιασμένον ναζιραῖον ἔσται τῷ θεῷ τὸ παιδάριον ἐκ τῆς γαστρὸς καὶ αὐτὸς ἄρξεται σφάζειν τὸν ἰσραηλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων
- 6 Toen werd de Geest des HEEREN vaardig over hem, dat hij hem van een scheurde, gelijk men een bokje van een scheurt, en er was niets in zijn hand; doch hij gaf zijn vader en zijn moeder niet te kennen, wat hij gedaan had.
Then the woman came in, and said to her husband, A man came to me, and his form was like the form of a god, causing great fear; I put no question to him about where he came from, and he did not give me his name;
καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς λέγουσα ὅτι ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἦλθεν πρὸς με καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ὡς ὄρασις ἀγγέλου τοῦ θεοῦ ἐπιφανῆς σφόδρα καὶ ἡρώτων πόθεν ἐστίν καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ οὐκ ἀπήγγειλέν μοι
- 7 En hij kwam af, en sprak tot de vrouw; en zij beviel in Simsons ogen.
But he said to me, You are with child and will give birth to a son; and now do not take any wine or strong drink or let anything unclean be your food; for the child will be separate to God from his birth to the day of his death.
καὶ εἶπέν μοι ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔξεις καὶ τέξῃ υἱόν καὶ νῦν μὴ πίνῃς οἶνον καὶ σικερα καὶ μὴ φάγῃς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν ὅτι ναζιραῖον θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς γαστρὸς ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ
- 8 En na sommige dagen kwam hij weder, om haar te nemen; toen week hij af, om het aas van de leeuw te bezien, en ziet, een bijenzwerm was in het lichaam van den leeuw, met honig.
Then Manoah made prayer to the Lord, and said, O Lord, let the man of God whom you sent come to us again and make clear to us what we are to do for the child who is to come.
καὶ ἐδεήθη μανωε τοῦ κυρίου καὶ εἶπεν ἐν ἐμοὶ κύριε ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας πρὸς ἡμᾶς ἐλθέτω δὴ πρὸς ἡμᾶς καὶ φωτισάτω ἡμᾶς τί ποιήσωμεν τῷ παιδαρίῳ τῷ τικτομένῳ
- 9 En hij nam dien in zijn handen, en ging voort, al gaande en etende; en hij ging tot zijn vader en tot zijn moeder, en gaf hun daarvan, en zij aten; doch hij gaf hun niette kennen, dat hij den honig uit het lichaam van den leeuw genomen had.
And God gave ear to the voice of Manoah; and the angel of God came to the woman again when she was seated in the field; but her husband Manoah was not with her.
καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωνῆς μανωε καὶ παρεγένετο ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἔτι πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτῆς καθήμενης ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ μανωε ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἦν μετ' αὐτῆς
- 10 Als nu zijn vader afgekomen was tot die vrouw, zo maakte Simson aldaar een bruiloft, want alzo plachten de jongelingen te doen.
So the woman, running quickly, gave her husband the news, saying, I have seen the man who came to me the other day.
καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ ἐξέδραμεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἰδοὺ ὄπταί μοι ὁ ἀνὴρ ὁ ἐλθὼν πρὸς με τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
- 11 En het geschiedde, als zij hem zagen, zo namen zij dertig metgezellen, die bij hem zouden zijn.
And Manoah got up and went after his wife, and came up to the man and said to him, Are you the man who was talking to this woman? And he said, I am.
καὶ ἀνέστη μανωε καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῆς γυναίκος αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀνδρα καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος ἐγώ
- 12 Simson dan zeide tot hen: Ik zal nu ulieden een raadsel te raden geven; indien gij mij dat in de zeven dagen dezer bruiloft wel zult verklaren en uitvinden, zo zal ik ulieden geven dertig fijne lijnwaadsklederen, en dertig wisselklederen.
And Manoah said, Now when your words come true, what is to be the rule for the child and what will be his work?
καὶ εἶπεν μανωε νῦν δὴ ἐλθόντος τοῦ ῥήματός σου τί ἔσται τὸ κρίμα τοῦ παιδαρίου καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ

- 13 En indien gij het mij niet zult kunnen verklaren, zo zult gijlieden mij geven dertig fijne lijnwaadsklederen, en dertig wisselklederen. En zij zeiden tot hem: Geef uwraadsel te raden, en laat het ons horen.
 And the angel of the Lord said to Manoah, Let the woman take note of what I have said to her.
 και εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς μανωε ἀπὸ πάντων ὧν εἶπα πρὸς τὴν γυναῖκα φυλαξάσθω
- 14 En hij zeide tot hen: Spijze ging uit van den eter, en zoetigheid ging uit van de sterke. En zij konden dat raadsel in drie dagen niet verklaren.
 She is to have nothing which comes from the vine for her food, and let her take no wine or strong drink or anything which is unclean; let her take care to do all I have given her orders to do.
 ἀπὸ πάντων ὅσα ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου οὐ φάγεται καὶ οἶνον καὶ σικερα μὴ πιέτω καὶ πᾶν ἀκάθαρτον μὴ φαγέτω πάντα ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῇ φυλαξάσθω
- 15 Daarna geschiedde het op den zevenden dag, dat zij tot de huisvrouw van Simson zeiden: Overreed uw man, dat hij ons dat raadsel verklare, opdat wij nietmisschien u, en het huis uws vaders, met vuur verbranden. Hebt gijlieden ons genodigd, om het onze te bezitten; is het zo niet?
 And Manoah said to the angel of the Lord, Now let us keep you while we make ready a young goat for you.
 και εἶπεν μανωε πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου βιασώμεθα δὴ σε καὶ ποιήσομεν ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν
- 16 En Simsons huisvrouw weende voor hem en zeide: Gij haat mij maar, en hebt mij niet lief; gij hebt den kinderen mijns volks een raadsel te raden gegeven, en hebthet mij niet verklaard. En hij zeide tot haar: Zie, ik heb het mijn vader en mijn moeder niet verklaard, zou ik het u dan verklaren?
 And the angel of the Lord said to Manoah, Though you keep me I will not take of your food; but if you will make a burned offering, let it be offered to the Lord. For it had not come into Manoah's mind that he was the angel of the Lord.
 και εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς μανωε ἐὰν βιάσῃ με οὐ φάγομαι τῶν ἄρτων σου καὶ ἐὰν ποιήσῃς ὀλοκαύτωμα κυρίῳ ἀνοίσεις αὐτό ὅτι οὐκ ἔγνω μανωε ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστίν
- 17 En zij weende voor hem, op den zevenden der dagen in dewelke zij deze bruiloft hadden; zo geschiedde het op den zevenden dag, dat hij het haar verklaarde, wantzij perste hem; en zij verklaarde dat raadsel den kinderen haars volks.
 Then Manoah said to the angel of the Lord, What is your name, so that when your words come true we may give you honour?
 και εἶπεν μανωε πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου τί ὄνομά σοι ἵνα ὅταν ἔλθῃ τὸ ῥῆμά σου δοξάσωμέν σε
- 18 Toen zeiden de mannen der stad tot hem, op den zevenden dag, eer de zon onderging: Wat is zoeter dan honig? en wat is sterker dan een leeuw? En hij zeide tothen: Zo gij met mijn kalf niet hadt geploegd, gij zoudt mijn raadsel niet hebben uitgevonden.
 But the angel of the Lord said to him, Why are you questioning me about my name, seeing that it is a wonder?
 και εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου ἵνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου καὶ αὐτό ἐστὶν θαυμαστόν
- 19 Toen werd de Geest des HEEREN vaardig over hem, en hij ging af naar de Askelonieten, en sloeg van hen dertig man; en hij nam hun gewaad, en gaf dewisselklederen aan degenen, die dat raadsel verklaard hadden. Doch zijn toorn ontstak, en hij ging op in zijns vaders huis.
 So Manoah took the young goat with its meal offering, offering it on the rock to the Lord, who did strange things.
 και ἔλαβεν μανωε τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν καὶ τὴν θυσίαν καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ κυρίῳ τῷ θαυμαστῷ ποιῶντι κυρίῳ καὶ μανωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν
- 20 En de huisvrouw van Simson werd zijns metgezels, die hem vergezelschap had. Richteren 15
 And when the flame went up to heaven from the altar, the angel of the Lord went up in the flame of the altar, while Manoah and his wife were looking on; and they went down on their faces to the earth.
 και ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα ἐπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου ἐν τῇ φλογί καὶ μανωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν
- 1 En het geschiedde na sommige dagen, in de dagen van de tarweoogst, dat Simson zijn huisvrouw bezocht met een geitenbokje, en hij zeide: Laat mij tot mijnhuisvrouw ingaan in de kamer; maar haar vader liet hem niet toe in te gaan.
 Now Samson went down to Timnah, and saw a woman in Timnah, of the daughters of the Philistines;
 και κατέβη σαμψων εἰς θαμναθα καὶ εἶδεν γυναῖκα ἐν θαμναθα ἐκ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἤρρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ
- 2 Want haar vader zeide: Ik sprak zeker, dat gij haar ganselijk haattet, zo heb ik haar aan uw metgezel gegeven. Is niet haar kleinste zuster schoner dan zij? Laat ze utoch zijn in de plaats van haar.
 And when he came back he said to his father and mother, I have seen a woman in Timnah, of the daughters of the Philistines: get her now for me for my wife.
 και ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν γυναῖκα ἐώρακα ἐν θαμναθα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων καὶ νῦν λάβετέ μοι αὐτὴν εἰς γυναῖκα
- 3 Toen zeide Simson tot henlieden: Ik ben ditmaal onschuldig van de Filistijnen, wanneer ik aan hen kwaad doe.
 Then his father and mother said to him, Is there no woman among the daughters of your relations or among all my people, that you have to go for your wife to the Philistines, who are without circumcision? But Samson said to his father, Get her for me, for she is pleasing to me.
 και εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ μὴ οὐκ ἐστὶν ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀδελφῶν σου καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου γυνὴ ὅτι σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα ἐκ τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμητόν καὶ εἶπεν σαμψων πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ ταύτην λαβέ μοι ὅτι ἤρρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς μου

- 4 En Simson ging heen, en ving driehonderd vossen; en hij nam fakkelen, en keerde staart aan staart, en deed een fakkel tussen twee staarten in het midden.
Now his father and mother had no knowledge that this was the purpose of the Lord, who had the destruction of the Philistines in mind. Now the Philistines at that time were ruling over Israel.
καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ κυρίου ἐστὶν ὅτι ἀνταπόδομα αὐτὸς ἐκζητεῖ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀλλόφυλοι ἐκυρίευσαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ
- 5 En hij stak de fakkelen aan met vuur, en liet ze lopen in het staande koren der Filistijnen; en hij stak in brand zowel de korenhopen als het staande koren, zelfs tot dewijngaarden en olijfbomen toe.
Then Samson went down to Timnah (and his father and his mother,) and came to the vine-gardens of Timnah; and a young lion came rushing out at him.
καὶ κατέβη σαμψων καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς θαμναθα καὶ ἐξέκλινεν εἰς ἀμπελῶνα θαμναθα καὶ ἰδοὺ σκύμνος λεόντων ὠρούμενος εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ
- 6 Toen zeiden de Filistijnen: Wie heeft dit gedaan? En men zeide: Simson, de schoonzoon van den Thimniet, omdat hij zijn huisvrouw heeft genomen, en heeft haar aanzijn metgezel gegeven. Toen kwamen de Filistijnen op, en verbrandden haar en haar vader met vuur.
And the spirit of the Lord came on him with power, and, unarmed as he was, pulling the lion in two as one might do to a young goat, he put him to death; (but he said nothing to his father and mother of what he had done.)
καὶ κατηύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου καὶ διέσπασεν αὐτόν ὥσει διασπάσαι ἔριφον αἰγῶν καὶ οὐδὲν ἦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ τῇ μητρὶ ἃ ἐποίησεν
- 7 Toen zeide Simson tot hen: Zoudt gij also doen? Zeker, als ik mij aan u gewroken heb, zo zal ik daarna ophouden.
So he went down and had talk with the woman; and she was pleasing to Samson.
καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ γυναίκεὶ καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον σαμψων
- 8 En hij sloeg hen, den schenkel en de heup, met een groten slag; en hij ging af, en woonde op de hoogte van de rots Etam.
Then after a time he went back to take her; and turning from the road to see the dead body of the lion, he saw a mass of bees in the body of the lion, and honey there.
καὶ ἐπέστρεψεν μεθ' ἡμέρας λαβεῖν αὐτήν καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν τὸ πτώμα τοῦ λέοντος καὶ ἰδοὺ συστροφὴ μελισσῶν ἐν τῷ στόματι τοῦ λέοντος καὶ μέλι ἦν
- 9 Toen togen de Filistijnen op, en legerden zich tegen Juda, en breidden zich uit in Lechi.
And he took the honey in his hand, and went on, tasting it on the way; and when he came to his father and mother he gave some to them; but did not say that he had taken the honey from the body of the lion.
καὶ ἐξέειλεν αὐτὸ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη πορευόμενος καὶ ἔσθων καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ ἔφαγον καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἐκ τῆς ἔξεως τοῦ λέοντος ἐξέειλεν τὸ μέλι
- 10 En de mannen van Juda zeiden: Waarom zijt gijlieden tegen ons opgetogen? En zij zeiden: Wij zijn opgetogen om Simson te binden, om hem te doen, gelijk als hij onsgedaan heeft.
Then Samson went down to the woman, and made a feast there, as was the way among young men.
καὶ κατέβη ὁ πατήρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ σαμψων πότον ἡμέρας ἐπτά ὅτι οὕτως ἐποίουν οἱ νεανίσκοι
- 11 Toen kwamen drie duizend mannen af uit Juda tot het hol der rots Etam, en zeiden tot Simson: Wist gij niet, dat de Filistijnen over ons heersen? Waarom hebt gij onsdan dit gedaan? En hij zeide tot hen: Gelijk als zij mij gedaan hebben, also heb ik hunlieden gedaan.
And he took thirty friends, and they were with him.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτὸν προσκατέστησαν αὐτῷ ἐταίρους τριάκοντα καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ
- 12 En zij zeiden tot hem: Wij zijn afgekomen om u te binden, om u over te geven in de hand der Filistijnen. Toen zeide Simson tot hen: Zweert mij, dat gijlieden op mij niet zult aanvallen.
And Samson said, Now I have a hard question for you: if you are able to give me the answer before the seven days of the feast are over, I will give you thirty linen robes and thirty changes of clothing;
καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψων προβαλῶ ὑμῖν πρόβλημα καὶ ἐὰν ἀπαγγεῖλήτε μοι τὸ πρόβλημα ἐν ταῖς ἐπτά ἡμέραις τοῦ πότου δώσω ὑμῖν τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς
- 13 En zij spraken tot hem, zeggende: Neen, maar wij zullen u wel binden, en u in hunlieden hand overgeven; doch wij zullen u geenszins doden. En zij bonden hem met twee nieuwe touwen, en voerden hem op van de rots.
But if you are not able to give me the answer, then you will have to give me thirty linen robes and thirty changes of clothing. And they said to him, Put your hard question and let us see what it is.
καὶ ἐὰν μὴ δυνασθῆτε ἀπαγγεῖλαι μοι καὶ δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων καὶ εἶπαν αὐτῷ προβαλῶ τὸ πρόβλημά σου καὶ ἀκουσόμεθα αὐτοῦ
- 14 Als hij kwam tot Lechi, zo juichten de Filistijnen hem tegemoet; maar de Geest des HEEREN werd vaardig over hem; en de touwen, die aan zijn armen waren, werden als linnen draden, die van het vuur gebrand zijn, en zijn banden versmolten van zijn handen.
And he said, Out of the taker of food came food, and out of the strong came the sweet. And at the end of three days they were still not able to give the answer.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθεν βρώσις καὶ ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθεν γλυκὺ καὶ οὐκ ἠδυνάσθησαν ἀπαγγεῖλαι τὸ πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας

- 15** En hij vond een vochtig ezelskinnebakken, en hij strekte zijn hand uit, en nam het, en sloeg daarmee duizend man.
So on the fourth day they said to Samson's wife, Get from your husband the answer to his question by some trick or other, or we will have you and your father's house burned with fire; did you get us here to take all we have?
καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ εἶπαν τῇ γυναίκί σαμψων ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου καὶ ἀπαγγειλᾶτω σοὶ τὸ πρόβλημα μήποτε ἐμπυρίσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἐν πυρὶ ἢ πτωχ εὔσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς
- 16** Toen zeide Simson: Met een ezelskinnebakken, een hoop, twee hopen, met een ezelskinnebakken heb ik duizend man geslagen.
Then Samson's wife, weeping over him, said, Truly you have no love for me but only hate; you have put a hard question to the children of my people and have not given me the answer. And he said to her, See, I have not given the answer even to my father or my mother; am I to give it to you?
καὶ ἐκλαυσεν ἡ γυνὴ σαμψων ἐπ' αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ μεμίσηκάς με καὶ οὐκ ἠγάπηκάς με ὅτι τὸ πρόβλημα ὃ προεβάλου τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ μου κάμοι οὐκ ἀπήγγειλᾶς αὐτό καὶ εἶπεν αὐτῇ σαμψων ἰ δοὺ τῷ πατρὶ μου καὶ τῇ μητρὶ μου οὐκ ἀπήγγειλα αὐτό καὶ σοὶ ἀπαγγειλῶ
- 17** En het geschiedde, als hij geeindigd had te spreken, zo wierp hij het kinnebakken uit zijn hand, en hij noemde dezelve plaats Ramath-Lechi.
And all the seven days of the feast she went on weeping over him; and on the seventh day he gave her the answer, because she gave him no peace; and she sent word of it to the children of her people.
καὶ ἐκλαυσεν ἐπ' αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας ἐν αἷς ἦν ἐν αὐταῖς ὁ πότος καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ ὅτι παρηνώχλησεν αὐτὸν καὶ αὐτὴ ἀπήγγειλεν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ αὐτῆς
- 18** Als nu hem zeer dorstte, zo riep hij tot den HEERE, en zeide: Gij hebt door de hand van Uw knecht dit grote heil gegeven; zou ik dan nu van dorst sterven, en vallen in de hand dezer onbesnedenen?
Then on the seventh day, before he went into the bride's room, the men of the town said to him, What is sweeter than honey? and what is stronger than a lion? And he said to them, If you had not been ploughing with my cow you would not have got the answer to my question.
καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πρὶν δοῦναι τὸν ἥλιον τί γλυκύτερον μέλιτος καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψων εἰ μὴ κατεδαμάσατέ μου τὴν δάμαλιν οὐκ ἂν εὔρετε τὸ πρόβλημά μου
- 19** Toen kloofde God de holle plaats, die in Lechi is, en er ging water uit van dezelve, en hij dronk. Toen kwam zijn geest weder, en hij werd levend. Daarom noemde hij haar naam: De fontein des aanroepers, die in Lechi is, tot op dezen dag.
And the spirit of the Lord came rushing on him, and he went down to Ashkelon and, attacking thirty men there, took their clothing from them, and gave it to the men who had given the answer to his hard question. Then, full of wrath, he went back to his father's house.
καὶ κατεύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου καὶ κατέβη εἰς ἀσκαλῶνα καὶ ἐπαισεν ἐκεῖθεν τριάκοντα ἄνδρας καὶ ἔλαβεν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἔδωκεν τοῖς ἀπαγγεῖλαισιν τὸ πρόβλημα καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ σαμψων καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
- 20** En hij richtte Israel, in de dagen der Filistijnen, twintig jaren. Richteren 16
But Samson's wife was given to the friend who had been his best man.
καὶ συνῴκησεν ἡ γυνὴ σαμψων τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ ὃς ἦν ἐταῖρος αὐτοῦ
- 1** Simson nu ging heen naar Gaza; en hij zag aldaar een vrouw, die een hoer was; en hij ging tot haar in.
Now a short time after, at the time of the grain-cutting, Samson, taking with him a young goat, went to see his wife; and he said, I will go in to my wife into the bride's room. But her father would not let him go in.
καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν καὶ ἐπεσκέψατο σαμψων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ φέρον ἔριφον αἰγῶν καὶ εἶπεν εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἰσελθεῖν πρὸς αὐτήν
- 2** Toen werd de Gazieten gezegd: Simson is hier in ingekomen; zo gingen zij rondom, en legden hem den gansen nacht lagen in de stadspoort; doch zij hielden zich dengansen nacht stil, zeggende: Tot aan het morgenlicht, dan zullen wij hem doden.
And her father said, It seemed to me that you had only hate for her; so I gave her to your friend: but is not her younger sister fairer than she? so please take her in place of the other.
καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἶπας εἶπα ὅτι μισῶν ἐμίσησας αὐτήν καὶ ἔδωκα αὐτήν τῷ συνεταίρῳ σου οὐκ ἰδοῦ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἡ νεότερα κρείσσον αὐτῆς ἐστὶν ἔστω δὴ σοὶ ἀντὶ αὐτῆς
- 3** Maar Simson lag tot middernacht toe; toen stond hij op ter middernacht, en hij greep de deuren der stadspoort met de beide posten, en nam ze weg met dengrendelboom, en legde ze op zijn schouderen, en droeg ze opwaarts op de hoogte des bergs, die in het gezicht van Hebron is.
Then Samson said to them, This time I will give payment in full to the Philistines, for I am going to do them great evil.
καὶ εἶπεν αὐτῷ σαμψων ἀθρόος εἰμι τὸ ἅπαξ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων ὅτι ἐγὼ ποιῶ μεθ' ὑμῶν κακά
- 4** En het geschiedde daarna, dat hij een vrouw lief kreeg, aan de beek Sorek, welker naam was Delila.
So Samson went and got three hundred foxes and some sticks of fire-wood; and he put the foxes tail to tail with a stick between every two tails;
καὶ ἐπορεύθη σαμψων καὶ συνέλαβεν τριακοσίας ἀλώπεκας καὶ ἔλαβεν λαμπάδας καὶ συνέδησεν κέρκον πρὸς κέρκον καὶ ἔθηκεν λαμπάδα μίαν ἀνὰ μέσον τῶν δύο κέρκων ἐν τῷ μέσῳ

- 5 Toen kwamen de vorsten der Filistijnen tot haar op, en zeiden tot haar: Overreed hem, en zie, waarin zijn grote kracht zij, en waarmede wij hem zouden machtig worden, en hem binden, om hem te plagen; zo zullen wij u geven, een iegelijk, duizend en honderd zilverlingen.
Then firing the sticks, he let the foxes loose among the uncut grain of the Philistines, and all the corded stems as well as the living grain and the vine-gardens and the olives went up in flames.
καὶ ἐξήψεν πῦρ ἐν ταῖς λαμπάσιν καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς τὰ δράγματα τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐνεπύρισε τὸς στάχους καὶ τὰ προτεθερισμένα ἀπὸ στοιβῆς καὶ ἕως ἐστῶτος καὶ ἕως ἀμπελῶνος καὶ ἐλαίας
- 6 Delila dan zeide tot Simson: Verklaar mij toch, waarin uw grote kracht zij, en waarmede gij zoudt kunnen gebonden worden, dat men u plage.
Then the Philistines said, Who has done this? And they said, Samson, the son-in-law of the Timnite, because he took his wife and gave her to his friend. So the Philistines came up and had her and her father's house burned.
καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι τίς ἐποίησεν ταῦτα καὶ εἶπαν σαμψων ὁ γαμβρὸς τοῦ θαμναθαίου ὅτι ἔλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἐνεπύρισαν τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν πυρὶ
- 7 En Simson zeide tot haar: Indien zij mij bonden met zeven verse zelen, die niet verdroogd zijn, zo zou ik zwak worden, en wezen als een ander mens.
And Samson said to them, If you go on like this, truly I will take my full payment from you; and that will be the end of it.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψων ἐὰν ποιήσητε οὕτως οὐκ εὐδοκήσω ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἐξ ἑνὸς καὶ ἐκάστου ὑμῶν ποιήσομαι
- 8 Toen brachten de vorsten der Filistijnen tot haar op zeven verse zelen, die niet verdroogd waren; en zij bond hem daarmede.
And he made an attack on them, driving them in uncontrolled flight, and causing great destruction; then he went away to his safe place in the crack of the rock at Etam.
καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐπὶ μηρὸν πληγὴν μεγάλην καὶ κατέβη καὶ κατῴκει παρὰ τῷ χειμάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ ἡταμ
- 9 De achterlage nu zat bij haar in een kamer. Zo zeide zij tot hem: De Filistijnen over u, Simson! Toen verbrak hij de zelen, gelijk als een snoertje van grof vlasverbroken wordt, als het vuur riekt. Alzo werd zijn kracht niet bekend.
Then the Philistines went and put up their tents in Judah, all round Lehi.
καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ παρενεβάλοσαν ἐπὶ τὸν ἰουδα καὶ ἐξερρίφησαν ἐν λεχι
- 10 Toen zeide Delila tot Simson: Zie, gij hebt met mij gespot, en leugenen tot mij gesproken; verklaar mij toch nu, waarmede gij zoudt kunnen gebonden worden?
And the men of Judah said, Why have you come up against us? And they said, We have come up to take Samson, and to do to him as he has done to us.
καὶ εἶπαν αὐτοῖς πᾶς ἀνὴρ ἰουδα ἵνα τί ἀνέβητε ἐφ' ἡμᾶς καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι δεῖσαι τὸν σαμψων καὶ ποιῆσαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν
- 11 En hij zeide tot haar: Indien zij mij vastbonden met nieuwe touwen, met dewelke geen werk gedaan is, zo zou ik zwak worden, en wezen als een ander mens.
Then three thousand of the men of Judah went down to the crack of the rock of Etam, and said to Samson, Is it not clear to you that the Philistines are our rulers? What is this you have done to us? And he said to them, I only did to them as they did to me.
καὶ κατέβησαν τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐξ ἰουδα ἐπὶ τὴν ὀπήν τῆς πέτρας ἡταμ καὶ εἶπαν πρὸς σαμψων οὐκ οἶδας ὅτι ἄρχουσιν ἡμῶν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ ἵνα τί ταῦτα ἐποίησας ἡμῖν καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψων καθὼς ἐποίησαν ἡμῖν οὕτως ἐποίησα αὐτοῖς
- 12 Toen nam Delila nieuwe touwen, en bond hem daarmede, en zeide tot hem: De Filistijnen over u, Simson! (De achterlage nu was zittende in een kamer.) Toenverbrak hij ze van zijn armen als een draad.
Then they said to him, We have come down to take you and give you up into the hands of the Philistines. And Samson said to them, Give me your oath that you will not make an attack on me yourselves.
καὶ εἶπαν αὐτῷ τοῦ δεῖσαι σε κατέβημεν καὶ παραδοῦναι σε εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψων ὁμόσατέ μοι μὴ ἀποκτεῖναι με ὑμεῖς καὶ παράδοτέ με αὐτοῖς μήποτε ἀπαντήσητε ὑμεῖς ἐν ἐμοί
- 13 En Delila zeide tot Simson: Tot hertoe hebt gij met mij gespot, en leugenen tot mij gesproken; verklaar mij toch nu, waarmede gij zoudt kunnen gebonden worden. En hij zeide tot haar: Indien gij de zeven haarlokken mijns hoofds vlochtet aan een weversboom.
And they said, No; we will take you and give you up into their hands, but truly we will not put you to death. So knotting two new cords round him they took him up from the rock.
καὶ ὄμοσαν αὐτῷ λέγοντες οὐχὶ ἀλλὰ δεσμῷ δήσομέν σε καὶ παραδόσομέν σε εἰς χεῖρας αὐτῶν θανάτῳ δὲ οὐ θανατώσομέν σε καὶ ἔδησαν αὐτὸν δύο καλωδίους καινοὺς καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τῆς πέρας
- 14 En zij maakte ze vast met een pin, en zeide tot hem: De Filistijnen over u, Simson! Toen waakte hij op uit zijn slaap, en nam weg de pin der gevlochten haarlokken, en den weversboom.
And when he came to Lehi, the Philistines came out, meeting him with loud cries; then the spirit of the Lord came rushing on him, and the cords on his arms became like grass which has been burned with fire, and the bands came falling off his hands.
καὶ αὐτὸς ἦλθεν ἕως σιαγόνοσ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἠλάλαξαν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ καὶ κατηύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου καὶ ἐγένοντο τὰ καλώδια τὰ ἐν τοῖς βραχίονσιν αὐτοῦ ὡσεὶ στιππύων ἡνίκα ἂν ὄσφρανθῆ πυρὸς καὶ διελύθησαν οἱ δεσμοὶ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ

- 15 Toen zeide zij tot hem: Hoe zult gij zeggen: Ik heb u lief, daar uw hart niet met mij is? Gij hebt nu driemaal met mij gespot, en mij niet verklaard, waarin uw grotekracht zij.
And taking up the mouth-bone of an ass newly dead, which he saw by chance on the earth, he put to death a thousand men with it.
 και εἶπεν σιαγόνα ὄνου ἐρριμμένην ἐν τῇ ὁδῷ και ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ και ἔλαβεν αὐτὴν και ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους ἀνδρας
- 16 En het geschiedde, als zij hem alle dagen met haar woorden perste, en hem moeilijk viel, dat zijn ziel verdrietig werd tot stervens toe;
And Samson said, With a red ass's mouth-bone I have made them red with blood, with a red ass's mouth-bone I have sent destruction on a thousand men.
 και εἶπεν σαμψων ἐν σιαγόνι ὄνου ἐξαλείφω ἐξήλειψα αὐτοῦς ὅτι ἐν σιαγόνι ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἀνδρας
- 17 Zo verklaarde hij haar zijn ganse hart, en zeide tot haar: Er is nooit een scheermes op mijn hoofd gekomen, want ik ben een Nazireer Gods van mijn moeders buikaf; indien ik geschoren wierd, zo zou mijn kracht van mij wijken, en ik zou zwak worden, en wezen als alle de mensen.
And having said these words, he let the mouth-bone go out of his hand; so that place was named Ramath-lehi.
 και ἐγένετο ἠγίκα συνετέλεσεν λαλῶν και ἔρριψεν τὴν σιαγόνα ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ και ἐκάλεσεν τὸν τόπον ἐκεῖνον ἀναίρεσις σιαγόνος
- 18 Als nu Delila zag, dat hij haar zijn ganse hart verklaard had, zo zond zij heen, en riep de vorsten der Filistijnen, zeggende: Komt ditmaal op, want hij heeft mij zijnganse hart verklaard. En de vorsten der Filistijnen kwamen tot haar op, en brachten dat geld in hun hand.
After this, he was in great need of water, and crying out to the Lord, he said, You have given this great salvation by the hand of your servant, and now need of water will be my death; and I will be given into the hands of this people who are without circumcision.
 και ἐδίψησεν σφόδρα και ἐβόησεν πρὸς κύριον και εἶπεν σὺ ἔδωκας ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην και νῦν ἀποθανοῦμαι ἐν δίψει και ἐμπεσοῦμαι ἐν χειρὶ τῶν ἀπειριμητόντων
- 19 Toen deed zij hem slapen op haar knieën, en riep een man en liet hem de zeven haarlokken zijns hoofds afscheren, en zij begon hem te plagen; en zijn kracht weekvan hem.
Then God made a crack in the hollow rock in Lehi and water came out of it; and after drinking, his spirit came back to him and he was strong again; so that place was named En-hakkore; it is in Lehi to this day.
 και ἦνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τῆς σιαγόνος και ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ ὕδατα και ἔπιεν και ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ και ἀνέψυξεν διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς πηγὴ ἐπὶ κλητος σιαγόνος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 20 En zij zeide: De Filistijnen over u, Simson! En hij ontwaakte uit zijn slaap, en zeide: Ik zal ditmaal uitgaan, als op andere malen, en mij uitschudden; want hij wist niet, dat de HEERE van hem geweken was.
And he was judge of Israel in the days of the Philistines for twenty years.
 και ἔκρινεν τὸν Ἰσραηλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων ἑτη εἰκοσι
- 1 En er was een man van het gebergte van Efraim, wiens naam was Micha.
Now Samson went to Gaza, and there he saw a loose woman and went in to her.
 και ἐπορεύθη σαμψων ἐκεῖθεν εἰς γάζαν και εἶδεν ἐκεῖ γυναῖκα πόρνην και εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν
- 2 Die zeide tot zijn moeder: De duizend en honderd zilverlingen, die u ontnomen zijn, om dewelke gij gevloekt hebt, en ook voor mijn oren gesproken hebt, zie, dat geldis bij mij, ik heb dat genomen. Toen zeide zijn moeder: Gezegend zij mijn zoon den HEERE!
And it was said to the Gazites, Samson is here. So they went round, watching for him all day at the doorway of the town, but at night they kept quiet, saying, When daylight comes we will put him to death.
 και ἀπηγγέλη τοῖς γαζαίοις λέγοντες ἦκει σαμψων ἐνταῦθα και ἐκύκλωσαν και ἐνήδρευσαν αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα ἐπὶ τῆς πύλης τῆς πόλεως και ἐκώφευσαν ὅλην τὴν νύκτα λέγοντες ἕως φωτὸς πρὸς μείνωμεν και ἀποκτείνωμεν αὐτόν
- 3 Alzo gaf hij aan zijn moeder de duizend en honderd zilverlingen weder. Doch zijn moeder zeide: Ik heb dat geld den HEERE ganselijk geheiligd van mijn hand, voormijn zoon, om een gesneden beeld en een gegoten beeld te maken; zo zal ik het u nu wedergeven.
And Samson was there till the middle of the night; then he got up, and took a grip on the doors of the town, pulling them up, together with their two supports and their locks, and put them on his back and took them up to the top of the hill in front of Hebron.
 και ἐκοιμήθη σαμψων ἕως τοῦ μεσονυκτίου και ἀνέστη περὶ τὸ μεσονύκτιον και ἐπελάβετο τῶν θυρῶν τῆς πύλης τῆς πόλεως και τῶν δύο σταθμῶν και ἀνεβάστασεν αὐτὰς σὺν τῷ μογλῷ και ἐπέθηκεν ἐπὶ τῷ ὄμῳ αὐτοῦ και ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ὃ ἐστὶν ἐπὶ πρόσωπον γεβρων και ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ
- 4 Maar hij gaf dat geld aan zijn moeder weder. En zijn moeder nam tweehonderd zilverlingen, en gaf ze den goudsmid, die maakte daarvan een gesneden beeld en een gegoten beeld; dat was in het huis van Micha.
Now after this, he was in love with a woman in the valley of Sorek, named Delilah.
 και ἐγένετο μετὰ ταῦτα και ἠγάπησεν γυναῖκα ἐπὶ τοῦ χειμάρρου σωρηκ και ὄνομα αὐτῆς δαλιλα

- 5 En de man Micha had een godshuis; en hij maakte een efod, en terafim, en vulde de hand van een uit zijn zonen, dat hij hem tot een priester ware.
 And the chiefs of the Philistines came up to her, and said to her, Make use of your power over him and see what is the secret of his great strength, and how we may get the better of him, and put bands on him, so that we may make him feeble; and every one of us will give you eleven hundred shekels of silver.
 και ανέβησαν πρὸς αὐτήν οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων και εἶπαν αὐτῇ ἀπάτησον αὐτὸν και ἰδὲ ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐστίν ἡ μεγάλη και ἐν τίνι δυνησόμεθα πρὸς αὐτὸν και δῆσομεν αὐτὸν ὥστε ταπεινῶσαι αὐτὸν και ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ χιλίους και ἑκατὸν ἀργυρίου
- 6 In diezelfde dagen was er geen koning in Israel; een iegelijk deed, wat recht was in zijn ogen.
 So Delilah said to Samson, Make clear to me now what is the secret of your great strength, and how you may be put in bands and made feeble.
 και εἶπεν δαλιλα πρὸς σαμψων ἀνάγγελόν μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς σου ἡ μεγάλη και ἐν τίνι δεθήσῃ τοῦ ταπεινωθῆναί σε
- 7 Nu was er een jongeling van Bethlehem-Juda, van het geslacht van Juda; deze was een Leviet, en verkeerde aldaar als vreemdeling.
 And Samson said to her, If seven new bow-cords which have never been made dry are knotted round me, I will become feeble and will be like any other man.
 και εἶπεν πρὸς αὐτήν σαμψων ἐὰν δῆσωσίν με ἐν ἑπτὰ νευραῖς ὑγραῖς μὴ ἡρημωμένας και ἀσθενήσω και ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων
- 8 En deze man was uit die stad, uit Bethlehem-Juda getogen, om te verkeren, waar hij gelegenheid zou vinden. Als hij nu kwam aan het gebergte van Efraim tot aanhet huis van Micha, om zijn weg te gaan,
 So the chiefs of the Philistines gave her seven new bow-cords which had never been made dry, and she had them tightly knotted round him.
 και ἀνήνεγκαν αὐτῇ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ νευρὰς ὑγραῖς μὴ ἡρημωμένας και ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐταῖς
- 9 Zo zeide Micha tot hem: Van waar komt gij? En hij zeide tot hem: Ik ben een Leviet, van Bethlehem-Juda, en ik wandel, om te verkeren, waar ik gelegenheid zal vinden.
 Now she had men waiting secretly in the inner room; and she said to him, The Philistines are on you, Samson. And the cords were broken by him as a twist of thread is broken when touched by a flame. So the secret of his strength did not come to light.
 και τὸ ἔνεδρον αὐτοῦ ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ και εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ σαμψων και διέρρηξεν τὰς νευρὰς ὄν τρόπον διασπᾶται κλώσμα τοῦ ἀποτινάγματος ἐν τῷ ὀσφρανθῆναι πυρός και οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ
- 10 Toen zeide Micha tot hem: Blijf bij mij, en wees mij tot een vader en tot een priester; en ik zal u jaarlijks geven tien zilverlingen, en orde van klederen, en uwleeftocht; also ging de Leviet met hem.
 Then Delilah said to Samson, See, you have been making sport of me with false words; now, say truly how may you be put in bands?
 και εἶπεν δαλιλα πρὸς σαμψων ἰδοὺ παρελογίσω με και ἐλάλησας πρὸς με ψευδῆ νῦν οὖν ἀνάγγειλον δὴ μοι ἐν τίνι δεθήσῃ
- 11 En de Leviet bewilligde bij dien man te blijven; en de jongeling was hem als een van zijn zonen.
 And he said to her, If they only put round me new thick cords which have never been used, then I will become feeble and will be like any other man.
 και εἶπεν πρὸς αὐτήν ἐὰν δεσμῶ δῆσωσίν με ἐν ἑπτὰ καλωδίοις καινοῖς ἐν οἷς οὐκ ἐγενήθη ἔργον και ἀσθενήσω και ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων
- 12 En Micha vulde de hand van den Leviet, dat hij hem tot een priester wierd; also was hij in het huis van Micha.
 So Delilah took new thick cords, knotting them tightly round him, and said to him, The Philistines are on you, Samson. And men were waiting secretly in the inner room. And the cords were broken off his arms like threads.
 και ἔλαβεν αὐτῷ δαλιλα καλωδία καινὰ και ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς και εἶπεν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σέ σαμψων και τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ και διέσπασεν αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ ὡς ῥάμμα
- 13 Toen zeide Micha: Nu weet ik, dat de HEERE mij weldoen zal, omdat ik dezen Leviet tot een priester heb. Richteren 18
 Then Delilah said to Samson, Up to now you have made sport of me with false words; now say truly, how may you be put in bands? And he said to her, If you get the seven twists of my hair worked into the cloth you are making and fixed with the pin, I will become feeble and will be like any other man.
 και εἶπεν δαλιλα πρὸς σαμψων ἕως νῦν παρελογίσω με και ἐλάλησας πρὸς με ψευδῆ ἀνάγγειλον δὴ μοι ἐν τίνι δεθήσῃ και εἶπεν πρὸς αὐτήν ἐὰν ὑφάνης τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου μετὰ τοῦ διάσματος και ἐγκρούσης ἐν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον και ἔσομαι ἀσθενής ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων
- 1 In die dagen was er geen koning in Israel; en in dezelve dagen zocht de stam der Danieten voor zich een erfenis om te wonen; want hun was tot op dien dag onderde stammen van Israel niet genoegzaam ter erfenis toegevallen.
 Now there was a man of the hill-country of Ephraim named Micah.
 και ἐγένετο ἀνὴρ ἐξ ὄρους εφραϊμ και ὄνομα αὐτῷ μιχα

- 2 Zo zonden de kinderen van Dan uit hun geslacht vijf mannen uit hun einden, mannen, die strijdbaar waren, van Zora en van Esthaol, om het land te verspieden, endat te doorzoeken; en zij zeiden tot hen: Gaat, doorzoekt het land. En zij kwamen aan het gebergte van Efraim, tot aan het huis van Micha, en vernachtten aldaar.
 And he said to his mother, The eleven hundred shekels of silver which were taken from you, about which you took an oath and said in my hearing, I have given this silver to the Lord from my hand for myself, to make a pictured image and a metal image: see, I have the silver, for I took it: so now I will give it back to you. And his mother said, May the blessing of the Lord be on my son.
 και ειπεν τη μητρι αυτου χιλιους και εκατον αργυριου τος λημφθεντας σοι και εξωρκισας και ειπας εν τοις ωσιν μου ιδου το αργυριον παρ' εμοι εγω ελαβον αυτο και ειπεν η μητηρ αυτου ευλογημενος ο υιος μου τω κυριω
- 3 Zijnde bij het huis van Micha, zo kenden zij de stem van den jongeling, den Leviet; en zij weken daarheen, en zeiden tot hem: Wie heeft u hier gebracht, en wat doetgij alhier, en wat hebt gij hier?
 And he gave back the eleven hundred shekels of silver to his mother, and his mother said, I have made the silver holy to the Lord from me for my son, to make a pictured image and a metal image.
 και απεδωκεν τος χιλιους και εκατον του αργυριου τη μητρι αυτου και ειπεν η μητηρ αυτου αγιασμη ηγιασα το αργυριον τω κυριω εκ της χειρος μου κατα μονας του ποιησαι γλυπτον και χωνευτον και νυν επιστρεψω αυτα σοι και αποδωσω σοι αυτο
- 4 En hij zeide tot hen: Zo en zo heeft Micha mij gedaan; en hij heeft mij gehuurd, en ik ben hem tot een priester.
 So he gave the silver back to his mother. Then his mother took two hundred shekels of silver and gave them to a metal-worker who made a pictured image and a metal image from them: and it was in the house of Micah.
 και απεδωκεν το αργυριον τη μητρι αυτου και ελαβεν η μητηρ αυτου διακοσιους του αργυριου και εδωκεν αυτο τω χωνευτη και εποιησεν αυτο γλυπτον και χωνευτον και εγενετο εν τω οικω μιχα
- 5 Toen zeiden zij tot hem: Vraag toch God, dat wij mogen weten, of onze weg, op welken wij wandelen, voorspoedig zal zijn.
 And the man Micah had a house of gods; and he made an ephod and family gods and put one of his sons in the position of priest.
 και ο ανηρ μιχα αυτω οικος θεου και εποιησεν εφουδ και θεραφιν και ανεπλησεν την χειρα ενος των υιων αυτου και εγενηθη αυτω εις ιερεα
- 6 En de priester zeide tot hen: Gaat in vrede; uw weg, welke gij zult heentrekken, is voor den HEERE.
 In those days there was no king in Israel: every man did as seemed right to him.
 εν ταϊς ημεραις εκειναις ουκ ην βασιλευς εν ισραηλ ανηρ το αγαθον εν οφθαλμοις αυτου εποιει
- 7 Toen gingen die vijf mannen heen, en kwamen te Lais; en zij zagen het volk, hetwelk in derzelver midden was, zijnde gelegen in zekerheid, naar de wijze der Sidoniers, stil en zeker zijnde; en daar was geen erfheer, die iemand om enige zaak schande aandeed in dat land; ook waren zij verre van de Sidoniers, en haddeniets te doen met enigen mens.
 Now there was a young man living in Beth-lehem-judah, of the family of Judah and a Levite, who was not a townsman of the place.
 και εγενετο παιδαριον εκ βηθλεεμ δημου ιουδα εκ της συγγενειας ιουδα και αυτος λευιτης και αυτος παρωκει εκει
- 8 En zij kwamen tot hun broederen te Zora en te Esthaol, en hun broeders zeiden tot hen: Wat zegt gijlieden?
 And he went away from the town of Beth-lehem-judah, looking for somewhere to make his living-place; and on his journey he came to the hill-country of Ephraim, to the house of Micah.
 και επορευθη ο ανηρ εκ της πολεως ιουδα εκ βηθλεεμ παρωκειν ου εαν ευρη και εγενηθη εις ορος εφραιμ εως οικου μιχα του ποιησαι την οδον αυτου
- 9 En zij zeiden: Maakt u op, en laat ons tot hen optrekken; want wij hebben dat land bezien, en ziet, het is zeer goed; zoudt gij dan stil zijn? Weest niet lui om tetrekken, dat gij henen inkomt, om dat land in erfelijke bezitting te nemen;
 And Micah said to him, Where do you come from? And he said to him, I am a Levite from Beth-lehem-judah, and I am looking for a living-place.
 και ειπεν αυτω μιχα ποθεν ερχη και ειπεν προς αυτον λευιτης εγω ειμι εκ βηθλεεμ ιουδα και εγω πορευομαι παρωκειν ου εαν ευρω
- 10 (Als gij daarhenen komt, zo zult gij komen tot een zorgeloos volk, en dat land is wijd van ruimte) want God heeft het in uw hand gegeven; een plaats, alwaar geengebrek is van enig ding, dat op de aarde is.
 Then Micah said to him, Make your living-place with me, and be a father and a priest to me, and I will give you ten shekels of silver a year and your clothing and food.
 και ειπεν αυτω μιχα καθου μετ' εμου και γενου μοι εις πατερα και εις ιερεα και εγω δωσω σοι δεκα αργυριου εις ημερας και ζεγγος ιματιων και τα προς το ζην σου και επορευθη ο λευιτης
- 11 Toen reisden van daar uit het geslacht der Danieten, van Zora en van Esthaol, zeshonderd man, aangegord met krijgswapenen.
 And the Levite said he would make his living-place with the man, and he became to him as one of his sons.
 και ηρξατο παρωκειν παρα τω ανδρι και εγενηθη αυτω το παιδαριον ως εις των υιων αυτου
- 12 En zij togen op, en legerden zich bij Kirjath-Jearim, in Juda; daarom noemden zij deze plaats, Machane-Dan, tot op dezen dag; ziet, het is achter Kirjath-Jearim.
 And Micah gave the position to the Levite, and the young man became his priest, and was in the house of Micah.
 και ανεπλησεν μιχα την χειρα του λευιτου και εγενηθη αυτω το παιδαριον εις ιερεα και ην εν τω οικω μιχα
- 13 En van daar togen zij door naar het gebergte van Efraim, en zij kwamen tot aan het huis van Micha.
 Then Micah said, Now I am certain that the Lord will do me good, seeing that the Levite has become my priest.
 και ειπεν μιχα νυν εγνωσ οτι ηγαθοποιησεν με κυριος οτι εγενηθη μοι ο λευιτης εις ιερεα

- 1** Het geschiedde ook in die dagen, als er geen koning was in Israel, dat er een Levietisch man was, verkerende als vreemdeling aan de zijden van het gebergte van Efraim, die zich een vrouw, een bijwif, nam van Bethlehem-Juda.
In those days there was no king in Israel, and in those days the Danites were looking for a heritage for themselves, to be their living-place; for up to that time no distribution of land had been made to them among the tribes of Israel.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν ἰσραὴλ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐζήτηε ἡ φυλὴ τοῦ δαν ἑαυτῆ κληρονομίαν τοῦ κατοικεῖν ὅτι οὐκ ἔπεσον αὐτῆ ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐν μέσῳ φυλῶν ἰσραὴλ κληρονομία
- 2** Maar zijn bijwif hoereerde, bij hem zijnde, en toog van hem weg naar haars vaders huis, tot Bethlehem-Juda; en zij was aldaar enige dagen, te weten vier maanden.
So the children of Dan sent five men from among their number, strong men, from Zorah and from Eshtaol, to take a look at the land and make a search through it; and they said to them, Go and make a search through the land; and they came to the hill-country of Ephraim, to the house of Micah, where they made a stop for the night.
καὶ ἐξαπέστειλαν οἱ υἱοὶ δαν ἐκ τῶν συγγενεῶν αὐτῶν πέντε ἄνδρας ἀπὸ μέρους αὐτῶν υἱοὺς δυνάμεως ἐκ σαραα καὶ εσθαολ τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ ἐξιχνιάσαι αὐτὴν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς πορεύεσθε καὶ ἐξεραυνήσατε τὴν γῆν καὶ παρεγένοντο εἰς ὄρος εφραιμ ἕως οἴκου μιχα καὶ κατέπαυσαν ἐκεῖ
- 3** En haar man maakte zich op, en toog haar na, om naar haar hart te spreken, om haar weder te halen; en zijn jongen was bij hem, en een paar ezels. En zij brachthem in het huis haars vaders. En als de vader van de jonge vrouw hem zag, werd hij vrolijk over zijn ontmoeting.
When they were near the house of Micah, hearing a voice which was not strange to them, that of the young Levite, they went out of their road to his place, and said to him, How did you come here? and what are you doing in this place? and why are you here?
αὐτῶν ὄντων παρὰ τῷ οἴκῳ μιχα καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ παιδαρίου τοῦ νεωτέρου τοῦ λευίτου καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ καὶ εἶπαν αὐτῷ τίς ἤγαγέν σε ὧδε καὶ τί ποιεῖς ἐν ταῦθα καὶ τί σοὶ ἐστὶν ὧδε
- 4** En zijn schoonvader, de vader van de jonge vrouw, behield hem, dat hij drie dagen bij hem bleef; en zij aten en dronken, en vernachtten aldaar.
And he said to them, This is what Micah did for me, and he gave me payment and I became his priest.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς οὕτως καὶ οὕτως ἐποίησέν μοι μιχα καὶ ἐμισθώσατό με καὶ ἐγενήθην αὐτῷ εἰς ἱερέα
- 5** Op den vierden dag nu geschiedde het, dat zij des morgens vroeg op waren, en hij opstond om weg te trekken; toen zeide de vader van de jonge dochter tot zijnschoonzoon: Sterk uw hart met een bete broods, en daarna zult gijlieden wegtrekken.
Then they said, Do get directions from God for us, to see if the journey on which we are going will have a good outcome.
καὶ εἶπαν αὐτῷ ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ θεῷ καὶ γνωσόμεθα εἰ κατευοδοῖ ἡ ὁδὸς ἡμῶν ἢ ἡμεῖς πορευόμεθα ἐπ' αὐτήν
- 6** Zo zaten zij neder, en zij beiden aten te zamen, en dronken. Toen zeide de vader van de jonge vrouw tot den man: Bewillig toch en vernacht, en laat uw hart vrolijkzijn.
And the priest said to them, Go in peace: your way is guided by the Lord.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεὺς πορεύεσθε εἰς εἰρήνην ἐνώπιον κυρίου ἡ ὁδὸς ὑμῶν καθ' ἣν ἡμεῖς πορεύεσθε ἐν αὐτῇ
- 7** Maar de man stond op, om weg te trekken. Toen drong hem zijn schoonvader, dat hij aldaar wederom vernachtte.
Then the five men went on their way and came to Laish and saw the people who were there, living without thought of danger, like the Zidonians, quiet and safe; for they had everything on earth for their needs, and they were far from the Zidonians and had no business with Aram.
καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ παρεγένοντο εἰς λαισα καὶ εἶδον τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ καθήμενον ἐν ἐλπίδι κατὰ τὴν σύγκρισιν τῶν σιδωνίων ἡσυχάζοντας ἐν ἐλπίδι καὶ μὴ δυναμένους λαλήσαι ῥῆμα ὅτι μακρὰν εἰσιν ἀπὸ σιδῶνος καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ συρίας
- 8** Als hij op den vijfden dag des morgens vroeg op was, om weg te trekken, zo zeide de vader van de jonge vrouw: Sterk toch uw hart. En zij vertoefden, totdat de dagzich neigde; en zij beiden aten te zamen.
So they came back to their brothers in Zorah and Eshtaol, and their brothers said to them, What news have you?
καὶ παρεγένοντο οἱ πέντε ἄνδρες πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς σαραα καὶ εσθαολ καὶ ἔλεγον αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν τί ὑμεῖς κάθησθε
- 9** Toen maakte de man zich op, om weg te trekken, hij, en zijn bijwif, en zijn jongen; en zijn schoonvader, de vader van de jonge vrouw, zeide: Zie toch, de dag heeftafgenomen, dat het avond zal worden, vernacht toch; zie, de dag legert zich, vernacht hier, en laat uw hart vrolijk zijn, en maak u morgen vroeg op uws weegs, en ganaar uw tent.
And they said, Up! and let us go against Laish; for we have seen the land, and it is very good: why are you doing nothing? Do not be slow to go in and take the land for your heritage.
καὶ εἶπαν ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτοὺς ὅτι εἰσήλθαμεν καὶ ἐνεπεριπατήσαμεν ἐν τῇ γῇ ἕως λαισα καὶ εἶδομεν τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι κατὰ τὸ σύγκριμα τῶν σιδωνίων καὶ μακρὰν ἀπέχοντας ἐκ σιδῶνος καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ συρίας ἀλλὰ ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτοὺς ὅτι εὐρήκαμεν τὴν γῆν καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα καὶ ὑμεῖς σιωπάτε μὴ ὀκνήσητε τοῦ πορευθῆναι τοῦ ἐλθεῖν καὶ κατακληρονομήσαι τὴν γῆν
- 10** Doch de man wilde niet vernachten, maar stond op, en trok weg, en kwam tot tegenover Jebus (dewelke is Jeruzalem), en met hem het paar gezadelde ezelen; ook was zijn bijwif met hem.
When you come there you will come to a people living without thought of danger; and the land is wide, and God has given it into your hands: a place where there is everything on earth for man's needs.
ἠνίκα ἂν εἰσέλθητε ἤξετε πρὸς λαὸν πεποιθότα καὶ ἡ γῆ εὐρύχωρος ὅτι παρέδωκεν αὐτήν ὁ θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν τόπος οὗ οὐκ ἐστὶν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς ῥήματος ὅσα ἐν τῇ γῇ

- 11 Als zij nu bij Jebus waren, zo was de dag zeer gedaald; en de jongen zeide tot zijn heer: Trek toch voort, en laat ons in deze stad der Jebusieten wijken, en daarinvernachten.
So six hundred men of the Danites from Zorah and Eshtaol went out armed with instruments of war.
καὶ ἀπῆραν ἐκ συγγενείας τοῦ δαν ἐκ σαραα καὶ εσθαολ ἐξακόσιοι ἄνδρες περιεζωσμένοι σκευὴ πολεμικά
- 12 Maar zijn heer zeide tot hem: Wij zullen herwaarts niet wijken tot een vreemde stad, die niet is van de kinderen Israels; maar wij zullen voorttrekken tot Gibeā toe.
And they went up and put up their tents in Kiriath-jearim in Judah: so that place is named Mahaneh-dan to this day. It is to the west of Kiriath-jearim.
καὶ ἀνέβησαν καὶ παρενεβάλοσαν ἐν καριαθιαριμ ἐν ιουδα διὰ τοῦτο ἐκλήθη τῷ τόπῳ ἐκεῖνον παρεμβολὴ δαν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἰδοὺ κατόπισθεν καριαθιαριμ
- 13 Voorts zeide hij tot zijn jongen: Ga voort, dat wij tot een van die plaatsen naderen, en te Gibeā of te Rama vernachten.
From there they went on to the hill-country of Ephraim and came to the house of Micah.
παρήλθαν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθαν ἕως τοῦ ὄρους εφραιμ καὶ ἦλθον ἕως οἴκου μιχα
- 14 Alzo togen zij voort, en wandelden; en de zon ging hun onder bij Gibeā, dewelke Benjamins is;
Then the five men who had gone to make a search through the country of Laish, said to their brothers, Have you knowledge that in these houses there is an ephod and family gods and a pictured image and a metal image? So now you see what to do.
καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν καὶ εἶπαν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰ οἴδατε ὅτι ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις εφοῦδ καὶ θεραφιν καὶ γλυπτὸν καὶ χωνευτὸν καὶ νῦν γινώτε τί ποιήσετε
- 15 En zij weken daarheen, dat zij inkwamen, om in Gibeā te vernachten. Toen hij nu inkwam, zat hij neder in een straat der stad, want er was niemand, die hen in huisnam, om te vernachten.
And turning from their road they came to the house of the young Levite, the house of Micah, and said to him, Is it well with you?
καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ καὶ εἰσήλθοσαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδαρίου τοῦ λευίτου εἰς τὸν οἶκον μιχα καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν
- 16 En ziet, een oud man kwam van zijn werk van het veld in den avond, welke man ook was van het gebergte van Efraim, doch als vreemdeling verkeerde te Gibeā; maar de lieden dezer plaats waren kinderen van Jemini.
And the six hundred armed men of the Danites took their places by the doorway.
καὶ οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες περιεζωσμένοι σκευὴ πολεμικά ἐστηλωμένοι παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος οἱ ἐκ τῶν υἱῶν δαν
- 17 Als hij nu zijn ogen ophief, zo zag hij die reizenden man op de straat der stad; en de oude man zeide: Waar trekt gij henen, en van waar komt gij?
Then the five men who had gone to make a search through the land, went in and took the pictured image and the ephod and the family gods and the metal image; and the priest was by the doorway with the six hundred armed men.
καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν ἐπελθόντες ἐκεῖ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ εφοῦδ καὶ τὸ θεραφιν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστηλωμένος παρὰ τῆ θύρα τοῦ πυλῶνος καὶ οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες οἱ περιεζωσμένοι σκευὴ πολεμικά
- 18 En hij zeide tot hem: Wij trekken door van Bethlehem-Juda tot aan de zijden van het gebergte van Efraim, van waar ik ben; en ik was naar Bethlehem-Juda getogen, maar ik trek nu naar het huis des HEEREN; en er is niemand, die mij in huis neemt.
And when they went into Micah's house and took out the pictured image and the ephod and the family gods and the metal image, the priest said to them, What are you doing?
καὶ οὗτοι εἰσήλθον εἰς οἶκον μιχα καὶ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ εφοῦδ καὶ τὸ θεραφιν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς τί ὑμεῖς ποιεῖτε
- 19 Daar toch onze ezelen zowel stro als voeder hebben, en ook brood en wijn is voor mij, en voor uw dienstmaagd, en voor de jongen, die bij uw knechten is; er is aangeen ding gebrek.
And they said to him, Be quiet; say nothing, and come with us and be our father and priest; is it better for you to be priest to one man's house or to be priest to a tribe and a family in Israel?
καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν κώφευσσον ἐπίθεες τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ στόμα σου καὶ ἔλθε μεθ' ἡμῶν καὶ ἔση ἡμῖν εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα μὴ βέλτιον εἶναι σε ἱερέα οἴκου ἀνδρὸς ἑνὸς ἢ γίνεσθαι σε ἱερέα φυλῆς καὶ συγγενείας ἐν ἰσραὴλ
- 20 Toen zeide de oude man: Vrede zij u! al wat u ontbreekt, is toch bij mij; alleenlijk vernacht niet op de straat.
Then the priest's heart was glad, and he took the ephod and the family gods and the pictured image and went with the people.
καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία τοῦ ἱερέως καὶ ἔλαβεν τὸ εφοῦδ καὶ τὸ θεραφιν καὶ τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ εἰσήλθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ
- 21 En hij bracht hem in zijn huis, en gaf aan de ezelen voeder; en hun voeten gewassen hebbende, zo aten en dronken zij.
So they went on their way again, putting the little ones and the oxen and the goods in front of them.
καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀπῆλθαν καὶ ἔταξαν τὴν πανοικίαν καὶ τὴν κτήσιν αὐτοῦ τὴν ἐνδοξὸν ἔμπροσθεν αὐτῶν
- 22 Toen zij nu hun hart vrolijk maakten, ziet, zo omringden de mannen van die stad (mannen, die Belials kinderen waren) het huis, kloppende op de deur; en zij sprakentot den ouden man, den heer des huizes, zeggende: Breng den man, die in uw huis gekomen is, uit, opdat wij hem bekennen.
When they had gone some way from the house of Micah, the men from the houses near Micah's house came together and overtook the children of Dan, αὐτῶν δὲ μεμαρκυγκτότων ἀπὸ τοῦ οἴκου μιχα καὶ ἰδοὺ μιχα καὶ οἱ ἄνδρες οἱ σὺν τῷ οἴκῳ μετὰ μιχα ἔκραζον κατοπίσω υἱῶν δαν

- 23 En de man, de heer des huizes, ging tot hen uit, en zeide tot hen: Niet, mijn broeders, doet toch zo kwalijk niet; naardien deze man in mijn huis gekomen is, zo doetzulke dwaasheid niet.
Crying out to them. And the Danites, turning round, said to Micah, What is your trouble, that you have taken up arms?
καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ δαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ εἶπαν πρὸς μιχα τί ἐστὶν σοι ὅτι ἐκραξας
- 24 Ziet, mijn dochter die maagd is, en zijn bijwif, die zal ik nu uitbrengen, dat gij die schendt, en haar doet, wat goed is in uw ogen; maar doet aan dezen man zulk eendwaas ding niet.
And he said, You have taken my gods which I made, and my priest, and have gone away; what is there for me now? Why then do you say to me, What is your trouble?
καὶ εἶπεν μιχα ὅτι τὸ γλυπτόν μου ὃ ἐποίησα ἐμαντῷ ἐλάβετε καὶ τὸν ἱερέα καὶ ἀπήλθατε καὶ τί ἐμοὶ ἔτι καὶ τί τοῦτο λέγετέ μοι τί τοῦτο κράζεις
- 25 Maar de mannen wilden naar hem niet horen. Toen greep de man zijn bijwif, en bracht haar uit tot hen daarbuiten; en zij bekenden haar, en waren met haar bezigden gansen nacht tot aan den morgen, en lieten haar gaan, als de dageraad oprees.
And the children of Dan said to him, Say no more, or men of bitter spirit may make an attack on you, causing loss of your life and the lives of your people.
καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ δαν μὴ ἀκουσθήτω δὴ ἡ φωνὴ σου μεθ' ἡμῶν μήποτε ἀπαντήσωσιν ὑμῖν ἄνδρες κατόδουνοι ψυχῆ καὶ προσθήσεις τὴν ψυχὴν σου καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ οἴκου σου
- 26 En deze vrouw kwam tegen het aanbreken van den morgenstond, en viel neder voor de deur van het huis des mans, waarin haar heer was, totdat het licht werd.
Then the children of Dan went on their way; and when Micah saw that they were stronger than he, he went back to his house.
καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ δαν εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ εἶδεν μιχα ὅτι ἰσχυρότεροί εἰσιν αὐτοῦ καὶ ἐξένευσεν καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 27 Als nu haar heer des morgens opstond en de deuren van het huis opendeed, en uitging om zijns weegs te gaan, ziet, zo lag de vrouw, zijn bijwif, aan de deur van hethuis, en haar handen op den dorpel.
And they took that which Micah had made, and his priest, and came to Laish, to a people living quietly and without thought of danger, and they put them to the sword without mercy, burning down their town.
καὶ αὐτοὶ ἔλαβον ὅσα ἐποίησεν μιχα καὶ τὸν ἱερέα ὃς ἦν αὐτῷ καὶ ἦλθον ἕως λαισα ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα καὶ πεποιθότα καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν
- 28 En hij zeide tot haar: Sta op, en laat ons trekken; maar niemand antwoordde. Toen nam hij haar op den ezel, en de man maakte zich op, en toog naar zijn plaats.
And they had no saviour, because it was far from Zidon, and they had no business with Aram; and it was in the valley which is the property of Beth-rehob. And building up the town again they took it for their living-place.
καὶ οὐκ ἔστιν ἐξαιρούμενος ὅτι μακρὰν ἐστὶν ἀπὸ σιδωνίων καὶ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ ἀνθρώπων καὶ αὐτὴ ἐν κοιλάδι ἣ ἐστὶν τοῦ οἴκου ροοβ καὶ ὀκοδόμησαν τὴν πόλιν καὶ κατόκησαν ἐν αὐτῇ
- 29 Als hij nu in zijn huis kwam, zo nam hij een mes, en greep zijn bijwif, en deelde haar met haar beenderen in twaalf stukken; en hij zond ze in alle landpalen van Israel.
And they gave the town the name of Dan, after Dan their father, who was the son of Israel: though the town had been named Laish at first.
καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως δαν κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὃς ἐγενήθη τῷ ἰσραηλ καὶ ἦν λαις ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον
- 30 En het geschiedde, dat al wie het zag, zeide: Zulks is niet geschied noch gezien, van dien dag af, dat de kinderen Israels uit Egypteland zijn opgetogen, tot op dezendag; legt uw hart daarop, geeft raad en spreek!
(And the children of Dan put up the pictured image for themselves; and Jonathan, the son of Gershom, the son of Moses, and his sons were priests for the tribe of the Danites till the day when the ark was taken prisoner.)
καὶ ἀνέστησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ τοῦ δαν τὸ γλυπτόν μιχα καὶ ἰωναθαν υἱὸς γηρσωμ υἱοῦ μουσῆ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ δαν ἕως τῆς ἡμέρας τῆς μετοικεσίας τῆς γῆς
- 1 Toen togen al de kinderen Israels uit, en de vergadering verzamelde zich, als een enig man, van Dan af tot Ber-seba toe, ook het land van Gilead, tot den HEERE te Mizpa.
Now in those days, when there was no king in Israel, a certain Levite was living in the inmost parts of the hill-country of Ephraim, and he got for himself a servant-wife from Beth-lehem-judah.
καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν ἰσραηλ καὶ ἐγένετο ἀνὴρ λευίτης παρικοῦ ἐν μηροῖς ὄρους εφραιμ καὶ ἔλαβεν ὁ ἀνὴρ ἑαυτῷ γυναῖκα παλλακὴν ἐκ βηθλεεμ ἰουδα
- 2 En uit de hoeken des gansen volks stelden zich al de stammen van Israel in de vergadering van het volk Gods, vierhonderd duizend man te voet, die het zwaarduittrokken.
And his servant-wife was angry with him, and went away from him to her father's house at Beth-lehem-judah, and was there for four months.
καὶ ὀργίσθη αὐτῷ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς εἰς βηθλεεμ ἰουδα καὶ ἐγένετο ἐκεῖ ἡμέρας τετράμηνον
- 3 (De kinderen Benjamins nu hoorden, dat de kinderen Israels opgetogen naar Mizpa.) En de kinderen Israels zeiden: Spreekt, hoe is dit kwaad geschied?
Then her husband got up and went after her, with the purpose of talking kindly to her, and taking her back with him; he had with him his young man and two asses: and she took him into her father's house, and her father, when he saw him, came forward to him with joy.
καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς τοῦ διαλλάξαι αὐτὴν ἑαυτῷ καὶ ἀπαγαγεῖν αὐτὴν πάλιν πρὸς αὐτὸν καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ αἱ ζεύγος ὑποζυγίων καὶ ἐπορεύθη ἕως οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος καὶ παρῆν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ

- 4 Toen antwoordde de Levietische man, de man van de vrouw, die gedood was, en zeide: Ik kwam met mijn bijwijf te Gibeā, dewelke Benjamins is, om te vernachten.
 And his father-in-law, the girl's father, kept him there for three days; and they had food and drink and took their rest there.
 και εισήγαγεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος και ἐκάθισεν μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τρεῖς και ἔφαγον και ἔπιον και ὑπνώσαν ἐκεῖ
- 5 En de burgers van Gibeā maakten zich tegen mij op, en omringden tegen mij het huis bij nacht; zij dachten mij te doden, en mijn bijwijf hebben zij geschonden, dat zij gestorven is.
 Now on the fourth day they got up early in the morning and he made ready to go away; but the girl's father said to his son-in-law, Take a little food to keep up your strength, and then go on your way.
 και ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ και ὄρθρισαν τὸ πρωὶ και ἀνέστη τοῦ ἀπελθεῖν και εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ στήρισον τὴν καρδίαν σου κλάσματι ἄρτου και μετὰ τοῦτο π ορεύεσθε
- 6 Toen greep ik mijn bijwijf, en deelde haar, en zond haar in het ganse land der erfenis van Israel, omdat zij een schandelijke daad en dwaasheid in Israel gedaan hadden.
 So seating themselves they had food and drink, the two of them together; and the girl's father said to the man, If it is your pleasure, take your rest here tonight, and let your heart be glad.
 και ἐκάθισαν και ἔφαγον ἀμφότεροι ἐπὶ τὸ αὐτὸ και ἔπιον και εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα ἀρξάμενος αὐλισθητι και ἀγαθυνθήτω ἡ καρδία σου
- 7 Ziet, gij allen zijt kinderen Israels, geeft hier voor ulieden woord en raad!
 And the man got up to go away, but his father-in-law would not let him go, so he took his rest there again for the night.
 και ἀνέστη ὁ ἄνῆρ ἀπελθεῖν και ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ και πάλιν ἠύλισθη ἐκεῖ
- 8 Toen maakte zich al het volk op, als een enig man, zeggende: Wij zullen niet gaan, een ieder naar zijn tent, noch wijken, een ieder naar zijn huis.
 Then early on the morning of the fifth day he got up to go away; but the girl's father said, Keep up your strength; so the two of them had a meal, and the man and his woman and his servant did not go till after the middle of the day.
 και ὄρθρισεν τὸ πρωὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ τοῦ ἀπελθεῖν και εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος στήρισον τὴν καρδίαν σου ἄρτω και στρατεύητι ἕως κλίνῃ ἡ ἡμέρα και ἔφαγον και ἔπιον ἀμφότεροι
- 9 Maar nu, dit is de zaak, die wij aan Gibeā zullen doen: tegen haar bij het lot!
 And when they got up to go away, his father-in-law, the girl's father, said to him, Now evening is coming on, so do not go tonight; see, the day is almost gone; take your rest here and let your heart be glad, and tomorrow early, go on your way back to your house.
 και ἀνέστη ὁ ἄνῆρ τοῦ ἀπελθεῖν αὐτὸς και ἡ παλλακὴ αὐτοῦ και τὸ παιδάριον αὐτοῦ και εἶπεν αὐτῷ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος ἰδοὺ δὴ εἰς ἑσπέραν κέκλικεν ἡ ἡμέρα κατάλυσον ὧδε ἔτι σ ἡμερον και ἀγαθυνθήτω ἡ καρδία σου και ὀρθριεῖτε αὔριον εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν και ἀπελεύση εἰς τὸ σκήνωμά σου
- 10 En wij zullen tien mannen nemen van honderd, van alle stammen Israels, en honderd van duizend, en duizend van tienduizend, om teerkost te nemen voor het volk, opdat zij, komende te Gibeā-Benjamins, haar doen naar al de dwaasheid, die zij in Israel gedaan heeft.
 But the man would not be kept there that night, and he got up and went away and came opposite to Jebus (which is Jerusalem); and he had with him the two asses, ready for travelling, and his woman.
 και οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἄνῆρ αὐλισθηνα και ἀνέστη και ἀπῆλθεν και παρεγένοντο ἕως κατέναντι ἰερουσαλημ και μετ' αὐτοῦ ζεύγος ὑποζυγίων ἐπισεσαγμένων και ἡ παλλακὴ αὐτοῦ μετ ' αὐτοῦ
- 11 Alzo werden alle mannen van Israel verzameld tot deze stad, verbonden als een enig man.
 When they got near Jebus the day was far gone; and the servant said to his master, Now let us go from our road into this town of the Jebusites and take our night's rest there.
 ἔτι αὐτῶν ὄντων κατὰ ἰερουσαλημ και ἡ ἡμέρα κέκλικυα σφόδρα και εἶπεν τὸ παιδάριον πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ δεῦρο δὴ και ἐκκλίνωμεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ ἰερουσαίου ταύτην και αὐλισθῶμεν ἐν αὐτῇ
- 12 En de stammen van Israel zonden mannen door den gansen stam van Benjamin, zeggende: Wat voor een kwaad is dit, dat onder ulieden geschied is?
 But his master said to him, We will not go out of our way into a strange town, whose people are not of the children of Israel; but we will go on to Gibeah.
 και εἶπεν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς αὐτόν οὐ μὴ ἐκκλίνω εἰς πόλιν ἀλλοτρίου ἢ οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραηλ και παρελευσόμεθα ἕως γαβαα
- 13 Zo geeft nu die mannen, die kinderen Belials, die te Gibeā zijn, dat wij hen doden, en het kwaad uit Israel wegdoen. Doch de kinderen van Benjamin wilden niethoren naar de stem van hun broederen, de kinderen Israels.
 And he said to his servant, Come, let us go on to one of these places, stopping for the night in Gibeah or Ramah.
 και εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ δεῦρο και εισέλθωμεν εἰς ἓνα τῶν τόπων και αὐλισθῶμεν ἐν γαβαα ἢ ἐν ραμα
- 14 Maar de kinderen van Benjamin verzamelden zich uit de steden naar Gibeā, om uit te trekken ten strijde tegen de kinderen Israels.
 So they went on their way; and the sun went down when they were near Gibeah in the land of Benjamin.
 και παρήλθον και ἀπῆλθον ἕδω γὰρ ὁ ἥλιος ἐχόμενα τῆς γαβαα ἣ ἔστιν τοῦ βενιαμιν

- 15 En de kinderen van Benjamin werden te dien dage geteld uit de steden, zes en twintig duizend mannen, die het zwaard uittrokken, behalve dat de inwoners van Gibeā geteld werden, zeventienhonderd uitgelezene mannen.
And they went off the road there with the purpose of stopping for the night in Gibeah: and he went in, seating himself in the street of the town, for no one took them into his house for the night.
καὶ ἐξέκλιαν ἐκεῖ τοῦ εἰσελθεῖν καταλῦσαι ἐν γαββα καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ὁ συνάγων αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον καταλῦσαι
- 16 Onder al dit volk waren zeventienhonderd uitgelezene mannen, welke links waren; deze allen slingerden met een steen op een haar, dat het hun niet miste.
Now when it was evening they saw an old man coming back from his work in the fields; he was from the hill-country of Ephraim and was living in Gibeah: but the men of the place were Benjamites.
καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης εἰσῆλθον ἀπὸ τῶν ἐργῶν αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐσπέρας καὶ ὁ ἀνὴρ ἐξ ὄρους εφραϊμ καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν γαββα καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου υἱοὶ βενιαμιν
- 17 En de mannen van Israel werden geteld, behalve Benjamin, vierhonderd duizend mannen, die het zwaard uittrokken; deze allen waren mannen van oorlog.
And when he saw the traveller in the street of the town, the old man said, Where are you going? and where do you come from?
καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης ποῦ πορεύῃ καὶ πόθεν ἔρχῃ
- 18 En de kinderen Israels maakten zich op, en togen opwaarts ten huize Gods, en vraagden God, en zeiden: Wie zal onder ons vooreerst optrekken ten strijde tegen de kinderen van Benjamin? En de HEERE zeide: Juda vooreerst.
And he said to him, We are on our way from Beth-lehem-judah to the inmost parts of the hill-country of Ephraim: I came from there and went to Beth-lehem-judah: now I am on my way back to my house, but no man will take me into his house.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν διαβαίνομεν ἡμεῖς ἐκ βηθλεεμ τῆς ἰουδα ἕως μηρῶν ὄρους τοῦ εφραϊμ ἐγὼ δὲ ἐκεῖθὲν εἰμι καὶ ἐπορεύθην ἕως βηθλεεμ ἰουδα καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ ἀποτρέχω καὶ οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος συνάγων με εἰς τὴν οἰκίαν
- 19 Alzo maakten zich de kinderen Israels in den morgenstond op, en legerden zich tegen Gibeā.
But we have dry grass and food for our asses, as well as bread and wine for me, and for the woman, and for the young man with us: we have no need of anything.
καὶ γε ἄχυρα καὶ χορτάσματα ὑπάρχει τοῖς ὄνοις ἡμῶν καὶ γε ἄρτος καὶ οἶνος ὑπάρχει μοι καὶ τῇ δούλῃ σου καὶ τῷ παιδιᾷ τοῖς δούλοις σου οὐκ ἔστιν ὑστέρημα παντὸς πράγματος
- 20 En de mannen van Israel togen uit ten strijde tegen Benjamin; voorts schikten de mannen Israels den strijd tegen hen bij Gibeā.
And the old man said, Peace be with you; let all your needs be my care; only do not take your rest in the street.
καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης εἰρήνη σοι πλὴν πᾶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ' ἐμέ πλὴν ἐν τῇ πλατείᾳ μὴ καταλύσης
- 21 Toen togen de kinderen van Benjamin uit van Gibeā, en zij vernielden ter aarde op dien dag van Israel twee en twintig duizend man.
So he took them into his house and gave the asses food; and after washing their feet they took food and drink.
καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ παρέβαλεν τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ καὶ ἐνίψαντο τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον
- 22 Doch het volk versterkte zich, te weten de mannen van Israel, en zij beschikten de strijd wederom ter plaatse, waar zij dien des vorige daags geschikt hadden.
While they were taking their pleasure at the meal, the good-for-nothing men of the town came round the house, giving blows on the door; and they said to the old man, the master of the house, Send out that man who came to your house, so that we may take our pleasure with him.
αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἰδοὺ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως υἱοὶ παρανόμων περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν καὶ ἔκρουσαν τὴν θύραν καὶ εἶπαν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν κύριον τῆς οἰκίας τὸν πρεσβύτην λέγοντες ἐξάγαγε τὸν ἄνδρα τὸν εἰσελθόντα εἰς τὴν οἰκίαν σου ἵνα γνῶμεν αὐτόν
- 23 En de kinderen Israels togen op, en weenden voor het aangezicht des HEEREN tot op den avond, en vraagden den HEERE zeggende: Zal ik weder genaken ten strijde tegen de kinderen van Benjamin, mijn broeder? En de HEERE zeide: Trekt tegen hem op.
So the man, the master of the house, went out to them, and said, No, my brothers, do not this evil thing; this man has come into my house, and you are not to do him this wrong.
καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος τῆς οἰκίας καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μηδαμῶς ἀδελφοί μὴ πονηρεύσηθε δὴ μετὰ τὸ εἰσεληλυθέναι τὸν ἄνδρα τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν μου μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην
- 24 Zo naderden de kinderen Israels tot de kinderen van Benjamin, des anderen daags.
See, here is my daughter, a virgin, and his servant-wife: I will send them out for you to take them and do with them whatever you will. But do no such thing of shame to this man.
ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ παρθένος καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἐξάξω δὴ αὐτάς καὶ ταπεινώσατε αὐτάς καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ μὴ ποιήσητε τὸ ῥῆμα τῆς ἀφροσύνης ταύτης
- 25 En die van Benjamin trokken uit hun tegemoet, uit Gibeā, op den tweeden dag, en velden van de kinderen Israels nog achttien duizend man neder ter aarde; die allentrokken het zwaard uit.
But the men would not give ear to him: so the man took his woman and sent her out to them; and they took her by force, using her for their pleasure all night till the morning; and when dawn came they let her go.
καὶ οὐκ ἠθέλησαν οἱ ἄνδρες ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ καὶ ἐξῆγαγεν αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς ἕξω καὶ ἔγνωσαν αὐτὴν καὶ ἐνέπαιξαν αὐτὴν ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωὶ καὶ ἐξ ἀπέστειλαν αὐτὴν ἅμα τῷ ἀναβαίνειν τὸν ὄρθρον

- 26 Toen togen alle kinderen Israels en al het volk op, en kwamen ten huize Gods, en weenden, en bleven aldaar voor het aangezicht des HEEREN, en vastten dien dagtot op den avond; en zij offerden brandofferen en dankofferen voor het aangezicht des HEEREN.
Then at the dawn of day the woman came, and, falling down at the door of the man's house where her master was, was stretched there till it was light.
καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ τὸ πρὸς πρωὶ καὶ ἔπεσεν παρὰ τὴν θύραν τοῦ πωλῶνος τοῦ οἴκου τοῦ ἀνδρός οὗ ἦν ὁ κύριος αὐτῆς ἐκεῖ ἕως οὗ διέφαιεν
- 27 En de kinderen Israels vraagden den HEERE, want aldaar was de ark des verbonds van God in die dagen.
In the morning her master got up, and opening the door of the house went out to go on his way; and he saw his servant-wife stretched on the earth at the door of the house with her hands on the step.
καὶ ἀνέστη ὁ κύριος αὐτῆς τὸ πρωὶ καὶ ἤνοιξεν τὰς θύρας τοῦ οἴκου καὶ ἐξῆλθεν τοῦ ἀπελθεῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ πεπτοκυῖα παρὰ τὴν θύραν καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον
- 28 En Pinehas, de zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, stond voor Zijn aangezicht, in die dagen, zeggende: Zal ik nog meer uittrekken ten strijde tegen de kinderen van Benjamin, mijn broeder, of zal ik ophouden? en de HEERE zeide: Trekt op, want morgen zal Ik hem in uw hand geven.
And he said to her, Get up and let us be going; but there was no answer; so he took her up and put her on the ass, and went on his way and came to his house.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν ἀνάστηθι καὶ ἀπέλθωμεν καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἀλλὰ τεθνήκει καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ ὑποζύγιον καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ
- 29 Toen bestelde Israel achterlagen op Gibeon rondom.
And when he had come to his house, he got his knife, and took the woman, cutting her up bone by bone into twelve parts, which he sent through all Israel.
καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν καὶ ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς αὐτοῦ καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστά αὐτῆς εἰς δώδεκα μερίδας καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὰς εἰς πάσας τὰς φυλὰς ἰσραηλ.
- 30 En de kinderen Israels togen op, aan den derden dag, tegen de kinderen van Benjamin; en zij schikten den strijd op Gibeon, als op de andere malen.
And he gave orders to the men whom he sent, saying, This is what you are to say to all the men of Israel, Has ever an act like this been done from the day when the children of Israel came out of Egypt to this day? Give thought to it, turning it over in your minds, and give your opinion of it.
καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ὄρων ἔλεγεν οὕτε ἐγενήθη οὕτε ὤφθη οὕτως ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υἰῶν ἰσραηλ ἐξ αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐνετείλατο τοῖς ἀνδράσιν οἷς ἐξαπέστειλεν λέγων τάδε ἐρεῖτε πρὸς πάντα ἄνδρα ἰσραηλ εἰ γέγονεν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υἰῶν ἰσραηλ ἐξ αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης θέσθε δὴ ἑαυτοῖς βουλήν περὶ αὐτῆς καὶ λαλήσατε
- 1 De mannen van Israel nu hadden te Mizpa gezworen, zeggende: Niemand van ons zal zijn dochter aan de Benjaminiten ter vrouwe geven.
Then all the children of Israel took up arms, and the people came together like one man, from Dan to Beer-sheba, and the land of Gilead, before the Lord at Mizpah.
καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶσα ἡ συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς ἀπὸ δαν καὶ ἕως βηρσαβεε καὶ γῆ γαλααδ πρὸς κύριον εἰς μασσηφα
- 2 Zo kwam het volk tot het huis Gods, en zij bleven daar tot op den avond, voor Gods aangezicht; en zij hieven hun stem op en weenden met groot geween.
And the chiefs of the people, out of all the tribes of Israel, took their places in the meeting of the people of God, four hundred thousand footmen armed with swords.
καὶ ἔστη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ πᾶσαι αἱ φυλαὶ ἰσραηλ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ τετρακόσιοι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν σπομένων ῥομφαίαν
- 3 En zeiden: O HEERE, God van Israel! Waarom is dit geschied in Israel, dat er heden een stam van Israel gemist wordt?
(Now the children of Benjamin had word that the children of Israel had gone up to Mizpah.) And the children of Israel said, Make clear how this evil thing took place.
καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ βενιαμιν ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς κύριον εἰς μασσηφα καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ λαλήσατε ποῦ ἐγένετο ἡ κακία αὕτη
- 4 En het geschiedde des anderen daags, dat zich het volk vroeg opmaakte, en bouwde aldaar een altaar; en zij offerden brandofferen en dankofferen.
Then the Levite, the husband of the dead woman, said in answer, I came to Gibeon in the land of Benjamin, I and my servant-wife, for the purpose of stopping there for the night.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ λευίτης ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς τῆς πεφονευμένης καὶ εἶπεν εἰς γαββα τῆς βενιαμιν ἦλθον ἐγὼ καὶ ἡ παλλακὴ μου καταλῦσαι
- 5 En de kinderen Israels zeiden: Wie is er, die niet is opgekomen in de vergadering uit al de stammen van Israel tot den HEERE? Want er was een grote eed geschiedaangaande dengene, die niet opkwam tot den HEERE te Mizpa, zeggende: Hij zal zekerlijk gedood worden.
And the townsmen of Gibeon came together against me, going round the house on all sides by night; it was their purpose to put me to death, and my servant-wife was violently used by them and is dead.
καὶ ἀνέστησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ἄνδρες οἱ παρὰ τῆς γαββα καὶ περιεκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ τὴν οἰκίαν νυκτὸς καὶ ἐμὲ ἠθέλησαν ἀποκτεῖναι καὶ τὴν παλλακὴν μου ἐταπεινώσαν καὶ ἐνέπειξαν αὐτῇ καὶ ἀπέθανεν
- 6 En het berouwde den kinderen Israels over Benjamin, hun broeder; en zij zeiden: Heden is een stam van Israel afgesneden.
So I took her, cutting her into parts which I sent through all the country of the heritage of Israel: for they have done an act of shame in Israel.
καὶ ἐπελάβομην τῆς παλλακῆς μου καὶ ἐμέλισα αὐτὴν καὶ ἐξαπέστειλα ἐν παντὶ ὀρίῳ κληρονομίας ἰσραηλ ὅτι ἐποίησαν ἀφροσύνην ἐν τῷ ἰσραηλ
- 7 Wat zullen wij, belangende de vrouwen, doen aan degenen, die overgebleven zijn? Want wij hebben bij den HEERE gezworen, dat wij hun van onze dochteren geentot vrouwen zullen geven.
Here you all are, you children of Israel; give now your suggestions about what is to be done.
ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς οἱ υἱοὶ ἰσραηλ δότε ἑαυτοῖς λόγον καὶ βουλήν

- 8 En zij zeiden: Is er iemand van de stammen van Israel, die niet opgekomen is tot den HEERE te Mizpa? En ziet, van Jabes in Gilead was niemand opgekomen in het leger, tot de gemeente.
Then all the people got up as one man and said, Not one of us will go to his tent or go back to his house:
καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἰς λέγων οὐκ εἰσελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐκκλινοῦμεν ἀνὴρ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 9 Want het volk werd geteld, en ziet, er was niemand van de inwoners van Jabes in Gilead.
But this is what we will do to Gibeah: we will go up against it by the decision of the Lord;
καὶ νῦν τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ποιήσομεν τῇ γαββα ἀναβησόμεθα ἐπ' αὐτὴν ἐν κλήρῳ
- 10 Toen zond de vergadering daarheen twaalf duizend mannen, van de strijdbaarste; en zij geboden hun, zeggende: Trekt heen, en slaat met de scherpte des zwaardsde inwoners van Jabes in Gilead, met de vrouwen en de kinderkens.
And we will take ten men out of every hundred, through all the tribes of Israel, a hundred out of every thousand, a thousand out of every ten thousand, to get food for the people, so that they may give to Gibeah of Benjamin the right punishment for the act of shame they have done in Israel.
καὶ λημψόμεθα δέκα ἀνδρας τοῖς ἑκατὸν καὶ ἑκατὸν τοῖς χιλίοις καὶ χιλίους τοῖς μυρίοις λαβεῖν ἐπισιτισμὸν τῷ λαῷ τοῖς εἰσπορευομένοις ἐπιτελέσαι τῇ γαββα τοῦ βενιαμιν κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην ἣν ἐποίησαν ἐν ἰσραηλ
- 11 Doch dit is de zaak, die gij doen zult; al wat mannelijk is, en alle vrouwen, die de bijligging eens mans bekend hebben, zult gij verbannen.
So all the men of Israel were banded together against the town, united like one man.
καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ ἐκ τῶν πόλεων ὡς ἀνὴρ εἷς ἐρχόμενοι
- 12 En zij vonden onder de inwoners van Jabes in Gilead vierhonderd jonge dochters, die maagden waren, die geen man bekend hadden in bijligging des mans; en zijbrachten die in het leger te Silo, dewelke is in het land Kanaan.
And the tribes of Israel sent men through all the tribe of Benjamin saying, What is this evil which has been done among you?
καὶ ἐξαπέστειλαν αἱ φυλαὶ ἰσραηλ ἀνδρας ἐν πάσῃ φυλῇ βενιαμιν λέγοντες τίς ἡ κακία αὕτη ἡ γενομένη ἐν ὑμῖν
- 13 Toen zond de ganse vergadering heen, en sprak tot de kinderen van Benjamin, die in den rotssteen van Rimmon waren, en zij riepen hen vrede toe.
Now give up those good-for-nothing persons in Gibeah so that we may put them to death, clearing away the evil from Israel. But the children of Benjamin would not give ear to the voice of their brothers, the children of Israel.
καὶ νῦν δότε τοὺς ἀνδρας τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ἐν γαββα τοὺς υἱοὺς βελιαλ καὶ θανατώσομεν αὐτοὺς καὶ ἐξαροῦμεν κακίαν ἐξ ἰσραηλ καὶ οὐκ ἠθέλησαν οἱ υἱοὶ βενιαμιν εἰσακοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 14 Alzo kwamen de Benjaminieten ter zelfder tijd weder; en zij gaven hun de vrouwen, die zij in het leven behouden hadden van de vrouwen van Jabes in Gilead; maaralzo waren er nog niet genoeg voor hen.
And the children of Benjamin came together from all their towns to Gibeah, to go to war with the children of Israel.
καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ βενιαμιν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς γαββα ἐξελθεῖν τοῦ πολεμῆσαι μετὰ υἱῶν ἰσραηλ
- 15 Toen berouwde het den volke over Benjamin, omdat de HEERE een scheur gemaakt had in de stammen van Israel.
And the children of Benjamin who came that day from the towns were twenty-six thousand men armed with swords, in addition to the people of Gibeah, numbering seven hundred of the best fighting-men,
καὶ ἐπισκέπησαν οἱ υἱοὶ βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν πόλεων εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν χωρὶς τῶν κατοικούντων τὴν γαββα οὗτοι ἐπισκέπησαν ἑπτακόσιοι ἀνδρες νεανίσκοι ἐκλεκτοὶ
- 16 En de oudsten der vergadering zeiden: Wat zullen wij, belangende de vrouwen, doen aan degenen, die overgebleven zijn? Want de vrouwen zijn uit Benjaminverdelgd.
Who were left-handed, able to send a stone at a hair without error.
ἀμφοτεροδέξιοι πάντες οὗτοι σφενδονῆται βάλλοντες λίθους πρὸς τὴν τρίχα καὶ οὐ διαμαρτάνοντες
- 17 Wijders zeiden zij: De erfenis dergenen, die ontkomen zijn, is van Benjamin, en er moet geen stam uitgedelgd worden uit Israel.
And the men of Israel, other than Benjamin, were four hundred thousand in number, all armed with swords; they were all men of war.
καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ ἐπισκέπησαν χωρὶς τῶν υἱῶν βενιαμιν τετρακόσιοι χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν πάντες οὗτοι ἀνδρες πολεμισταὶ
- 18 Maar wij zullen hun geen vrouwen van onze dochteren kunnen geven; want de kinderen Israels hebben gezworen, zeggende: Vervloekt zij, die de Benjaminieten eenvrouw geeft!
And they got up and went up to Beth-el to get directions from God, and the children of Israel said, Who is to be the first to go up to the fight against the children of Benjamin? And the Lord said, Judah is to go up first.
καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς βαιθηλ καὶ ἐπρώτησαν ἐν τῷ θεῷ καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τίς ἀναβήσεται ἡμῖν ἀφηγούμενος πολεμῆσαι μετὰ βενιαμιν καὶ εἶπεν κύριος ἰουδας ἀναβήσεται ἀφηγούμενος

- 19 Toen zeiden zij: Ziet, er is een feest des HEEREN te Silo, van jaar tot jaar, dat gehouden wordt tegen het noorden van het huis Gods, tegen den opgang der zon, aan den hogen weg, die opgaat van het huis Gods naar Sichein, en tegen het zuiden van Lebona.
So the children of Israel got up in the morning and put themselves in position against Gibeah.
καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὴν γαββα
- 20 En zij geboden den kinderen van Benjamin, zeggende: Gaat heen, en loert in de wijngaarden.
And the men of Israel went out to war against Benjamin (and the men of Israel put their forces in fighting order against them at Gibeah).
καὶ ἐξῆλθεν πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ εἰς πόλεμον μετὰ βενιαμιν καὶ παρετάξαντο μετ' αὐτῶν εἰς πόλεμον ἀνὴρ ἰσραὴλ πρὸς τὴν γαββα
- 21 En let er op, en ziet, als de dochters van Silo zullen uitgegaan zijn om met reien te dansen, zo komt gij voort uit de wijngaarden, en schaakt u, een ieder zijnhuisvrouw, uit de dochteren van Silo; en gaat heen in het land van Benjamin.
Then the children of Benjamin came out from Gibeah, cutting down twenty-two thousand of the Israelites that day.
καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ βενιαμιν ἐκ τῆς πόλεως καὶ διέφθειραν ἐν ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν
- 22 En het zal geschieden, wanneer haar vaders of haar broeders zullen komen, om voor ons te rechten, dat wij tot hen zullen zeggen: Zijt hun om onzentwil genadig, omdat wij geen huisvrouw voor een ieder van hen in deze krijg genomen hebben; want gijlieden hebt ze hun niet gegeven, dat gij te dezer tijd schuldig zoudt zijn.
But the people, the men of Israel, taking heart again, put their forces in order and took up the same position as on the first day.
καὶ ἐνίσχυσεν ἀνὴρ ἰσραὴλ καὶ προσέθεντο παρατάξασθαι πόλεμον ἐν τῷ τόπῳ ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ
- 23 En de kinderen van Benjamin deden alzo, en voerden naar hun getal vrouwen weg, van de reiende dochters, die zij roofden, en zij togen heen, en keerden weder tothun erfenis, en herbouwden de steden, en woonden daarin.
Now the children of Israel went up, weeping before the Lord till evening, requesting the Lord and saying, Am I to go forward again to the fight against the children of Benjamin my brother? And the Lord said, Go up against him.
καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ ἐκλαυσαν ἐνώπιον κυρίου ἕως ἑσπέρας καὶ ἐπηρώτησαν ἐν κυρίῳ λέγοντες εἰ προσθῶ προσεγγίσει εἰς πόλεμον μετὰ βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ μου καὶ εἶπεν κύριος ἀνάβητε πρὸς αὐτόν
- 24 Ook togen de kinderen Israels te dier tijd van daar, een iegelijk naar zijn stam en naar zijn geslacht; alzo togen zij uit van daar, een iegelijk naar zijn erfenis.
So the children of Israel went forward against the children of Benjamin the second day.
καὶ προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς βενιαμιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ
- 1 In de dagen, als de richters richtten, zo geschiedde het, dat er hongering in het land was; daarom toog een man van Bethlehem-Juda, om als vreemdeling te verkeren inde velden Moabs, hij, en zijn huisvrouw, en zijn twee zonen.
Now there came a time, in the days of the judges, when there was no food in the land. And a certain man went from Beth-lehem-judah, he and his wife and his two sons, to make a living-place in the country of Moab.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κριτὰς καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν τῇ γῆ καὶ ἐπορεύθη ἀνὴρ ἀπὸ βαιθλεεμ τῆς ἰουδα τοῦ παροικῆσαι ἐν ἀγρῷ μοαβ αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
- 2 De naam nu dezes mans was Elimelech, en de naam zijner huisvrouw Naomi, en de naam zijner twee zonen Machlon en Chiljon, Ephrathites, van Bethlehem-Juda; en zij kwamen in de velden Moabs, en bleven aldaar.
And the name of the man was Elimelech, and the name of his wife Naomi, and the name of his two sons Mahlon and Chilion, Ephrathites of Beth-lehem-judah. And they came into the country of Moab, and were there for some time.
καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ ἀβιμελεχ καὶ ὄνομα τῇ γυναίκῃ αὐτοῦ νοεμιν καὶ ὄνομα τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ μααλων καὶ χελαιων εφραθαῖοι ἐκ βαιθλεεμ τῆς ἰουδα καὶ ἤλθοσαν εἰς ἀγρὸν μοαβ καὶ ἦσαν ἐκεῖ
- 3 En Elimelech, de man van Naomi, stierf; maar zij werd overgelaten met haar twee zonen.
And Elimelech, Naomi's husband, came to his end; and only her two sons were with her.
καὶ ἀπέθανεν ἀβιμελεχ ὁ ἀνὴρ τῆς νοεμιν καὶ κατελείφθη αὐτὴ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτῆς
- 4 Die namen zich Moabitische vrouwen; de naam der ene was Orpa, en de naam der andere Ruth; en zij bleven aldaar omtrent tien jaren.
And they took two women of Moab as their wives: the name of the one was Orpah, and the name of the other Ruth; and they went on living there for about ten years.
καὶ ἐλάβοσαν ἑαυτοῖς γυναῖκας μοαβίτιδας ὄνομα τῇ μιᾷ ορφα καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ ρουθ καὶ κατόκησαν ἐκεῖ ὡς δέκα ἔτη
- 5 En die twee, Machlon en Chiljon, stierven ook; alzo werd deze vrouw overgelaten na haar twee zonen en na haar man.
And Mahlon and Chilion came to their end; and the woman was without her two sons and her husband.
καὶ ἀπέθανον καὶ γε ἀμφότεροι μααλων καὶ χελαιων καὶ κατελείφθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς

- 6 Toen maakte zij zich op met haar schoondochters, en keerde weder uit de velden van Moab; want zij had gehoord in het land van Moab, dat de HEERE Zijn volkbezocht had, gevende hun brood.
So she and her daughters-in-law got ready to go back from the country of Moab, for news had come to her in the country of Moab that the Lord, in mercy for his people, had given them food.
καὶ ἀνέστη αὐτὴ καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς καὶ ἀπέστρεψαν ἐξ ἀγροῦ μοαβ ὅτι ἤκουσαν ἐν ἀγρῷ μοαβ ὅτι ἐπέσκειται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ δοῦναι αὐτοῖς ἄρτους
- 7 Daarom ging zij uit van de plaats, waar zij geweest was en haar twee schoondochters met haar. Als zij nu gingen op den weg, om weder te keren naar het land van Juda,
And she went out of the place where she was, and her two daughters-in-law with her; and they went on their way to go back to the land of Judah.
καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν ἐκεῖ καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς μετ' αὐτῆς καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς τὴν γῆν ἰουδα
- 8 Zo zeide Naomi tot haar twee schoondochters: Gaat heen, keert weder, een iegelijk tot het huis van haar moeder; de HEERE doe bij u weldadigheid, gelijk als gijgedaan hebt bij de doden, en bij mij.
And Naomi said to her two daughters-in-law, Go back to your mothers' houses: may the Lord be good to you as you have been good to the dead and to me:
καὶ εἶπεν νοεμιν ταῖς νύμφαις αὐτῆς πορεύεσθε δὴ ἀποστράφητε ἐκάστη εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος καθὼς ἐποιήσατε μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ μετ' ἐμοῦ
- 9 De HEERE geve u, dat gij ruste vindt, een iegelijk in het huis van haar man! En als zij haar kuste, hieven zij haar stem op en weenden;
May the Lord give you rest in the houses of your husbands. Then she gave them a kiss; and they were weeping bitterly.
δῶν κύριος ὑμῖν καὶ εὐροῖτε ἀνάπαυσιν ἐκάστη ἐν οἴκῳ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ κατεφίλησεν αὐτάς καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν
- 10 En zij zeiden tot haar: Wij zullen zekerlijk met u wederkeren tot uw volk.
And they said to her, No, but we will go back with you to your people.
καὶ εἶπαν αὐτῇ μετὰ σοῦ ἐπιστρέφομεν εἰς τὸν λαόν σου
- 11 Maar Naomi zeide: Keert weder, mijn dochters! Waarom zoudt gij met mij gaan? Heb ik nog zonen in mijn lichaam, dat zij u tot mannen zouden zijn?
But Naomi said, Go back, my daughters; why will you come with me? Have I more sons in my body, to become your husbands?
καὶ εἶπεν νοεμιν ἐπιστράφητε δὴ θυγατέρες μου καὶ ἵνα τί πορεύεσθε μετ' ἐμοῦ μὴ ἔτι μοι υἱοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ μου καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ἄνδρας
- 12 Keert weder, mijn dochters! Gaat heen; want ik ben te oud om een man te hebben. Wanneer ik al zeide: Ik heb hoop, of ik ook in dezen nacht een man had, ja, ookzonen baarde;
Go back, my daughters, and go on your way; I am so old now that I may not have another husband. If I said, I have hopes, if I had a husband tonight, and might have sons,
ἐπιστράφητε δὴ θυγατέρες μου διότι γεγήρακα τοῦ μὴ εἶναι ἀνδρὶ ὅτι εἶπα ὅτι ἔστιν μοι ὑπόστασις τοῦ γεννηθῆναι με ἀνδρὶ καὶ τέξομαι υἱούς
- 13 Zoudt gij daarnaar wachten, totdat zij zouden groot geworden zijn; zoudt gij daarnaar opgehouden worden, om geen man te nemen? Niet, mijn dochters! Want het is mij veel bitterder dan u; maar de hand des HEEREN is tegen mij uitgegaan.
Would you keep yourselves till they were old enough? would you keep from having husbands for them? No, my daughters; but I am very sad for you that the hand of the Lord is against me.
μὴ αὐτοὺς προσδέξεσθε ἕως οὗ ἀδρυνθῶσιν ἢ αὐτοῖς κατασχεθῆσεσθε τοῦ μὴ γενέσθαι ἀνδρὶ μὴ δὴ θυγατέρες μου ὅτι ἐπικράνθη μοι ὑπὲρ ὑμᾶς ὅτι ἐξῆλθεν ἐν ἐμοὶ χεὶρ κυρίου
- 14 Toen hieven zij haar stem op, en weenden wederom; en Orpa kuste haar schoonmoeder, maar Ruth kleefde haar aan.
Then again they were weeping; and Orpah gave her mother-in-law a kiss, but Ruth would not be parted from her.
καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν ἔτι καὶ κατεφίλησεν ὀρπα τὴν πενθερὰν αὐτῆς καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς ρουθ δὲ ἠκολούθησεν αὐτῇ
- 15 Daarom zeide zij: Zie, uw zwagerin is wedergekeerd tot haar volk en tot haar goden; keer gij ook weder, uw zwagerin na.
And Naomi said, See, your sister-in-law has gone back to her people and to her gods: go back after your sister-in-law.
καὶ εἶπεν νοεμιν πρὸς ρουθ ἰδοὺ ἀνέστρεψεν ἡ σύννυμφός σου πρὸς λαὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῆς ἐπιστράφητι δὴ καὶ σὺ ὀπίσω τῆς συννύμφου σου
- 16 Maar Ruth zeide: Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk, en uw God mijn God.
But Ruth said, Give up requesting me to go away from you, or to go back without you: for where you go I will go; and where you take your rest I will take my rest; your people will be my people, and your God my God.
εἶπεν δὲ ρουθ μὴ ἀπαντήσαι ἐμοὶ τοῦ καταλιπεῖν σε ἢ ἀποστρέψαι ὀπισθὲν σου ὅτι σὺ ὅπου ἐὰν πορευθῆς πορεύσομαι καὶ οὗ ἐὰν ἀλισθῆς ἀλισθήσομαι ὁ λαός σου λαός μου καὶ ὁ θεός σου θεός μου
- 17 Waar gij zult sterven, zal ik sterven, en aldaar zal ik begraven worden; alzo doe mij de HEERE en alzo doe Hij daartoe, zo niet de dood alleen zal scheiding makentussen mij en tussen u!
Wherever death comes to you, death will come to me, and there will be my last resting-place; the Lord do so to me and more if we are parted by anything but death.
καὶ οὗ ἐὰν ἀποθάνῃς ἀποθανοῦμαι κάκει ταφῆσομαι τάδε ποιήσαι μοι κύριος καὶ τάδε προσθεῖη ὅτι θάνατος διαστελεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ
- 18 Als zij nu zag, dat zij vastelijk voorgenomen had met haar te gaan, zo hield zij op tot haar te spreken.
And when she saw that Ruth was strong in her purpose to go with her she said no more.
ἰδοῦσα δὲ νοεμιν ὅτι κραταιοῦται αὐτῇ τοῦ πορεύεσθαι μετ' αὐτῆς ἐκόπασεν τοῦ λαλῆσαι πρὸς αὐτὴν ἔτι

- 19 Alzo gingen die beiden, totdat zij te Bethlehem inkwamen; en het geschiedde, als zij te Bethlehem inkwamen, dat de ganze stad over haar beroerd werd, en zijzeiden: Is dit Naomi?
So the two of them went on till they came to Beth-lehem. And when they came to Beth-lehem all the town was moved about them, and they said, Is this Naomi?
ἐπορεύθησαν δὲ ἀμφότερα ἕως τοῦ παραγενέσθαι αὐτὰς εἰς βαιθλεεμ καὶ ἤχησεν πᾶσα ἡ πόλις ἐπ' αὐταῖς καὶ εἶπον αὐτῇ ἐστὶν νοεμιν
- 20 Maar zij zeide tot henlieden: Noemt mij niet Naomi, noemt mij Mara; want de Almachtige heeft mij grote bitterheid aangedaan.
And she said to them, Do not let my name be Naomi, but Mara, for the Ruler of all has given me a bitter fate.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὰς μὴ δὴ καλεῖτέ με νοεμιν καλέσατέ με πικράν ὅτι ἐπικράνθη ἐν ἐμοὶ ὁ ἰκανὸς σφόδρα
- 21 Vol toog ik weg, maar ledig heeft mij de HEERE doen wederkeren; waarom zoudt gij mij Naomi noemen, daar de HEERE tegen mij getuigt, en de Almachtige mij kwaad aangedaan heeft?
I went out full, and the Lord has sent me back again with nothing; why do you give me the name Naomi, seeing that the Lord has given witness against me, and the Ruler of all has sent sorrow on me?
ἐγὼ πλήρης ἐπορεύθη καὶ κενὴν ἀπέστρεψέν με ὁ κύριος καὶ ἵνα τί καλεῖτέ με νοεμιν καὶ κύριος ἐταπείνωσέν με καὶ ὁ ἰκανὸς ἐκάκωσέν με
- 1 Naomi nu had een bloedvriend van haar man, een man, geweldig van vermogen, van het geslacht van Elimelech; en zijn naam was Boaz.
And Naomi had a relation of her husband, a man of wealth, of the family of Elimelech; and his name was Boaz.
καὶ τῆ νοεμιν ἀνὴρ γνῶριμος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ὁ δὲ ἀνὴρ δυνατὸς ἰσχύϊ ἐκ τῆς συγγενείας αβιμελεχ καὶ ὄνομα αὐτῷ βοος
- 2 En Ruth, de Moabietische, zeide tot Naomi: Laat mij toch in het veld gaan, en van de aren oplezen, achter dien, in wiens ogen ik genade zal vinden. En zij zeide tothaar: Ga heen, mijn dochter!
And Ruth the Moabite said to Naomi, Now let me go into the field and take up the heads of grain after him in whose eyes I may have grace. And she said to her, Go, my daughter.
καὶ εἶπεν ρουθ ἡ μοαβίτις πρὸς νοεμιν πορευθῶ δὴ εἰς ἀγρὸν καὶ συνάξω ἐν τοῖς στάχυσιν κατόπισθεν οὗ ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶπεν δὲ αὐτῇ πορεύου θύγατερ
- 3 Zo ging zij heen, en kwam en las op in het veld, achter de maaiers; en haar viel bij geval voor, een deel van het veld van Boaz, die van het geslacht van Elimelech was.
And she went, and came and took up the heads of grain in the field after the cutters; and by chance she went into that part of the field which was the property of Boaz, who was of the family of Elimelech.
καὶ ἐπορεύθη καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ κατόπισθεν τῶν θερίζοντων καὶ περιέπεσον περιπτῶματι τῆ μερίδι τοῦ ἀγροῦ βοος τοῦ ἐκ συγγενείας αβιμελεχ
- 4 En ziet, Boaz kwam van Bethlehem, en zeide tot de maaiers: De HEERE zij met ulieden! En zij zeiden tot hem: De HEERE zegene u!
And Boaz came from Beth-lehem, and said to the grain-cutters, The Lord be with you. And they made answer, The Lord give you his blessing.
καὶ ἰδοὺ βοος ἦλθεν ἐκ βαιθλεεμ καὶ εἶπεν τοῖς θερίζουσιν κύριος μεθ' ὑμῶν καὶ εἶπον αὐτῷ εὐλογῆσαι σε κύριος
- 5 Daarna zeide Boaz tot zijn jongen, die over de maaiers gezet was: Wiens is deze jonge vrouw?
Then Boaz said to his servant who was in authority over the cutters, Whose girl is this?
καὶ εἶπεν βοος τῷ παιδάρῳ αὐτοῦ τῷ ἐφεστῶτι ἐπὶ τοὺς θερίζοντας τίνοσ ἡ νεᾶνις αὕτη
- 6 En de jongen, die over de maaiers gezet was, antwoordde en zeide: Deze is de Moabietische jonge vrouw, die met Naomi wedergekomen is uit de velden Moabs;
And the servant who was in authority over the cutters said, It is a Moabite girl who came back with Naomi out of the country of Moab;
καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδᾶριον τὸ ἐφεστὸς ἐπὶ τοὺς θερίζοντας καὶ εἶπεν ἡ παῖς ἡ μοαβίτις ἐστὶν ἡ ἀποστραφεῖσα μετὰ νοεμιν ἐξ ἀγροῦ μοαβ
- 7 En zij heeft gezegd: Laat mij toch oplezen en aren bij de garven verzamelen, achter de maaiers; zo is zij gekomen en heeft gestaan van des morgens af tot nu toe; nu is haar te huis blijven weinig.
And she said to me, Let me come into the grain-field and take up the grain after the cutters. So she came, and has been here from morning till now, without resting even for a minute.
καὶ εἶπεν συλλέξω δὴ καὶ συνάξω ἐν τοῖς δράγμασιν ὀπισθεν τῶν θερίζοντων καὶ ἦλθεν καὶ ἔστη ἀπὸ πρωῒθεν καὶ ἕως ἑσπέρας οὐ κατέπαυσεν ἐν τῷ ἀγρῷ μικρόν
- 8 Toen zeide Boaz tot Ruth: Hoort gij niet, mijn dochter? Ga niet, om in een ander veld op te lezen; ook zult gij van hier niet weggaan, maar hier zult gij u houden bij mijn maagden.
Then said Boaz to Ruth, Give ear to me, my daughter: do not go to take up the grain in another field, or go away from here, but keep here by my young women:
καὶ εἶπεν βοος πρὸς ρουθ οὐκ ἤκουσας θύγατερ μὴ πορευθῆς ἐν ἀγρῷ συλλέξαι ἐτέρῳ καὶ σὺ οὐ πορεύσῃ ἐντεῦθεν ὧδε κολληθήτι μετὰ τῶν κορασιῶν μου
- 9 Uw ogen zullen zijn op dit veld, dat zij maaien zullen, en gij zult achter haarlieden gaan; heb ik den jongens niet geboden, dat men u niet aanroere? Als u dorst, zo gatot de vaten, en drink van hetgeen de jongens zullen geschept hebben.
Keep your eyes on the field they are cutting, and go after them; have I not given orders to the young men not to put a hand on you? And when you are in need of drink go to the vessels and take of what the young men have put there.
οἱ ὀφθαλμοὶ σου εἰς τὸν ἀγρὸν οὗ ἐὰν θερίζωσιν καὶ πορεύσῃ κατόπισθεν αὐτῶν ἰδοὺ ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἅψασθαί σου καὶ ὃ τι διψήσεις καὶ πορευθήσῃ εἰς τὰ σκεύη καὶ πίεσαι ὅθεν ἂν ὑδρεύωνται τὰ παιδάρια

- 10 Toen viel zij op haar aangezicht, en boog zich ter aarde, en zij zeide tot hem: Waarom heb ik genade gevonden in uw ogen, dat gij mij kent, daar ik een vreemdeben?
Then she went down on her face to the earth, and said to him, Why have I grace in your eyes, that you give attention to me, seeing I am from a strange people?
καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν τί ὅτι εὔρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπιγνῶναί με καὶ ἐγὼ εἰμι ξένη
- 11 En Boaz antwoordde en zeide tot haar: Het is mij wel aangezegd alles, wat gij bij uw schoonmoeder gedaan hebt, na de dood uws mans, en hebt uw vader en uw moeder, en het land uwer geboorte verlaten, en zijt heengegaan tot een volk, dat gij van te voren niet kendet.
And Boaz answering said to her, I have had news of everything you have done for your mother-in-law after the death of your husband; how you went away from your father and mother and the land of your birth, and came to a people who are strange to you.
καὶ ἀπεκρίθη βοος καὶ εἶπεν αὐτῇ ἀπαγγελία ἀπηγγέλη μοι ὅσα πεποιήκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα σου καὶ πῶς κατέλιπες τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τὴν γῆν γενέσεώς σου καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ἤδεις ἐχθῆς καὶ τρίτης
- 12 De HEERE vergelde u uw daad en uw loon zij volkomen, van den HEERE, den God Israels, onder wiens vleugelen gij gekomen zijt om toevlucht te nemen!
The Lord give you a reward for what you have done, and may a full reward be given to you by the Lord, the God of Israel, under whose wings you have come to take cover.
ἀποτεῖσαι κύριος τὴν ἔργασίαν σου καὶ γένοιτο ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ κυρίου θεοῦ ἰσραηλ πρὸς ὃν ἦλθες πεποιθῆναι ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ
- 13 En zij zeide: Laat mij genade vinden in uw ogen, mijn heer, dewijl gij mij getroost hebt, en dewijl gij naar het hart uwer dienstmaagd gesproken hebt, hoewel ik nietben, gelijk een uwer dienstmaagden.
Then she said, May I have grace in your eyes, my lord, for you have given me comfort, and you have said kind words to your servant, though I am not like one of your servants.
ἡ δὲ εἶπεν εὔρομι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριε ὅτι παρεκάλεσάς με καὶ ὅτι ἐλάλησας ἐπὶ καρδίαν τῆς δούλης σου καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἔσομαι ὡς μία τῶν παιδικῶν σου
- 14 Als het nu etenstijd was, zeide Boaz tot haar: Kom hier bij, en eet van het brood, en doop uw bete in den azijn. Zo zat zij neder aan de zijde van de maaiers, en hijlangde haar geroost koren, en zij at, en werd verzadigd, en hield over.
And at meal-time Boaz said to her, Come here, and take some of the bread, and put your bit into the wine. And she took her seat among the grain-cutters: and he gave her dry grain, and she took it, and there was more than enough for her meal.
καὶ εἶπεν αὐτῇ βοος ἡδὴ ὥρα τοῦ φαγεῖν πρόσελθε ὧδε καὶ φάγεσαι τῶν ἄρτων καὶ βάψεις τὸν ψωμόν σου ἐν τῷ ὄξει καὶ ἐκάθισεν ρουθ ἐκ πλαγίων τῶν θεριζόντων καὶ ἐβούνησεν αὐτῇ βοος ἄλφιστον καὶ ἔφαγεν καὶ ἐνεπλήσθη καὶ κατέλιπεν
- 15 Als zij nu opstond, om op te lezen, zo gebood Boaz zijn jongens, zeggende: Laat haar ook tussen de garven oplezen, en beschaamt haar niet.
And when she got ready to take up the grain, Boaz gave his young men orders, saying, Let her take it even from among the cut grain, and say nothing to her.
καὶ ἀνέστη τοῦ συλλέγειν καὶ ἐνετείλατο βοος τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ λέγων καὶ γε ἀνὰ μέσον τῶν δραγμάτων συλλεγέτω καὶ μὴ κατασχύνητε αὐτήν
- 16 Ja, laat ook allengskens van de handvollen voor haar wat vallen, en laat het liggen, dat zij het opleze, en bestraft haar niet.
And let some heads of grain be pulled out of what has been corded up, and dropped for her to take, and let no sharp word be said to her.
καὶ βαστάζοντες βαστάξατε αὐτῇ καὶ γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνησμένων καὶ ἄφετε καὶ συλλέξει καὶ οὐκ ἐπιτιμήσετε αὐτῇ
- 17 Alzo las zij op in dat veld, tot aan den avond; en zij sloeg uit, wat zij opgelezen had, en het was omtrent een efa gerst.
So she went on getting together the heads of grain till evening; and after crushing out the seed it came to about an ephah of grain.
καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ ἕως ἑσπέρας καὶ ἐρράβδισεν ἃ συνέλεξεν καὶ ἐγενήθη ὡς οἴφι κριθῶν
- 18 En zij nam het op, en kwam in de stad; en haar schoonmoeder zag, wat zij opgelezen had; ook bracht zij voort, en gaf haar, wat zij van haar verzaadigingovergehouden had.
And she took it up and went into the town; and she let her mother-in-law see what she had got, and after taking enough for herself she gave her the rest.
καὶ ἦρεν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἶδεν ἡ πενθερὰ αὐτῆς ἃ συνέλεξεν καὶ ἐξεπέρισσε ρουθ ἕδωκεν αὐτῇ ἃ κατέλιπεν ἐξ ὧν ἐνεπλήσθη
- 19 Toen zeide haar schoonmoeder tot haar: Waar hebt gij heden opgelezen, en waar hebt gij gewrocht? Gezegend zij, die u gekend heeft! En zij verhaalde haarschoonmoeder, bij wien zij gewrocht had, en zeide: De naam des mans, bij welken ik heden gewrocht heb, is Boaz.
And her mother-in-law said to her, Where did you take up the grain today, and where were you working? May a blessing be on him who gave such attention to you. And she gave her mother-in-law an account of where she had been working, and said, The name of the man with whom I was working today is Boaz.
καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς ποῦ συνέλεξας σήμερον καὶ ποῦ ἐποίησας εἰς ὃ ἐπιγνοῦς σε εὐλογημένος καὶ ἀπήγγειλεν ρουθ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς ποῦ ἐποίησεν καὶ εἶπεν τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρός μεθ' ὃ ἔποίησα σήμερον βοος

- 20 Toen zeide Naomi tot haar schoondochter: Gezegend zij den HEERE, Die Zijn weldadigheid niet heeft nagelaten aan de levenden en aan de doden! Voorts zeide Naomi tot haar: Die man is ons nabestaande; hij is een van onze lossers.
 And Naomi said to her daughter-in-law, May the blessing of the Lord, who has at all times been kind to the living and to the dead, be on him. And Naomi said to her, The man is of our family, one of our near relations.
 και εἶπεν νοεμιν τῇ νόμφῃ αὐτῆς εὐλογητός ἐστιν τῷ κυρίῳ ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπεν τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετὰ τῶν ζώντων καὶ μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ εἶπεν αὐτῇ νοεμιν ἐγγίξει ἡμῖν ὁ ἀνὴρ ἐκ τῶν ἀγχιστε υἰόντων ἡμᾶς ἐστιν
- 21 En Ruth, de Moabietische, zeide: Ook, omdat hij tot mij gezegd heeft: Gij zult u houden bij de jongens, die ik heb, totdat zij den gansen oogst, die ik heb, zullen hebbenvoleindigd.
 And Ruth the Moabitess said, Truly, he said to me, Keep near my young men till all my grain is cut.
 και εἶπεν ρουθ πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς καὶ γε ὅτι εἶπεν πρὸς με μετὰ τῶν παιδαρίων μου προσκολληθήητι ἕως ἂν τελέσωσιν ὅλον τὸν ἀμητόν ὃς ὑπάρχει μοι
- 22 En Naomi zeide tot haar schoondochter Ruth: Het is goed, mijn dochter, dat gij met zijn maagden uitgaat, opdat zij u niet tegenvallen in een ander veld.
 And Naomi said to Ruth, her daughter-in-law, It is better, my daughter, for you to go out with his servant-girls, so that no danger may come to you in another field.
 και εἶπεν νοεμιν πρὸς ρουθ τὴν νόμφῃν αὐτῆς ἀγαθὸν θύγατερ ὅτι ἐπορεύθης μετὰ τῶν κορασιῶν αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀπαντήσονται σοι ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ
- 23 Alzo hield zij zich bij de maagden van Boaz, om op te lezen, totdat de gersteoogst en tarweoogst voleindigd waren; en zij bleef bij haar schoonmoeder.
 So she kept near the servant-girls of Boaz to take up the grain till the cutting of the early grain and the cutting of the late grain were ended; and she went on living with her mother-in-law.
 και προσεκολλήθη ρουθ τοῖς κορασίαις βοος συλλέγειν ἕως οὗ συνετέλεσεν τὸν θερισμὸν τῶν κριθῶν καὶ τῶν πυρῶν καὶ ἐκάθισεν μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς
- 1 En Naomi, haar schoonmoeder, zeide tot haar: Mijn dochter! zoude ik u geen rust zoeken, dat het u welga?
 And Naomi, her mother-in-law, said to her, My daughter, am I not to get you a resting-place where you may be in comfort?
 εἶπεν δὲ αὐτῇ νοεμιν ἡ πενθερὰ αὐτῆς θύγατερ οὐ μὴ ζητήσω σοι ἀνάπαυσιν ἵνα εὖ γένηται σοι
- 2 Nu dan, is niet Boaz, met wiens maagden gij geweest zijt, van onze bloedvriendschap? Zie, hij zal dezen nacht gerst op den dorsvloer wassen.
 And now, is there not Boaz, our relation, with whose young women you were? See, tonight he is separating the grain from the waste in his grain-floor.
 και νῦν οὐχὶ βοος γνώριμος ἡμῶν οὗ ἦς μετὰ τῶν κορασιῶν αὐτοῦ ἰδοὺ αὐτὸς λικμᾶ τὸν ἄλωνα τῶν κριθῶν ταύτη τῇ νυκτί
- 3 Zo baad u, en zalf u, en doe uw klederen aan, en ga af naar den dorsvloer; maar maak u den man niet bekend, totdat hij geeindigd zal hebben te eten en te drinken.
 So take a bath, and, after rubbing your body with sweet oil, put on your best robe, and go down to the grain-floor; but do not let him see you till he has come to the end of his meal.
 σὺ δὲ λούση καὶ ἀλειψήη καὶ περιθήσεις τὸν ἱματισμὸν σου ἐπὶ σεαυτῆ καὶ ἀναβήση ἐπὶ τὸν ἄλω μὴ γνωρισθῆς τῷ ἀνδρὶ ἕως οὗ συντελέσαι αὐτὸν πειν καὶ φαγεῖν
- 4 En het zal geschieden, als hij nederligt, dat gij de plaats zult merken, waar hij zal nedergelegen zijn; ga dan in, en sla zijn voetdeksel op, en leg u; zo zal hij u tekennen geven, wat gij doen zult.
 But see to it, when he goes to rest, that you take note of the place where he is sleeping, and go in there, and, uncovering his feet, take your place by him; and he will say what you are to do.
 και ἔσται ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτόν καὶ γνώση τὸν τόπον ὅπου κοιμάται ἐκεῖ καὶ ἐλεύση καὶ ἀποκαλύψεις τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ καὶ κοιμηθήση καὶ αὐτὸς ἀπαγγελεῖ σοι ἃ ποιήσεις
- 5 En zij zeide tot haar: Al wat gij tot mij zegt, zal ik doen.
 And she said, I will do all you say.
 εἶπεν δὲ ρουθ πρὸς αὐτὴν πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς ποιήσω
- 6 Alzo ging zij af naar den dorsvloer, en deed naar alles, wat haar schoonmoeder haar geboden had.
 So she went down to the grain-floor and did all her mother-in-law had said to her.
 και κατέβη εἰς τὸν ἄλω καὶ ἐποίησεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς
- 7 Als nu Boaz gegeten en gedronken had, en zijn hart vrolijk was, zo kwam hij om neder te liggen aan het uiterste van een koren hoop. Daarna kwam zij stilletjes in, en sloeg zijn voetdeksel op, en legde zich.
 Now when Boaz had taken meat and drink, and his heart was glad, he went to take his rest at the end of the mass of grain; then she came softly and, uncovering his feet, went to rest.
 και ἔφαγεν βοος καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ ἦλθεν κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς στοιβῆς ἡ δὲ ἦλθεν κρυφῆ καὶ ἀπεκάλυπεν τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ
- 8 En het geschiedde te middernacht, dat die man verschrikte, en om zich greep; en ziet, een vrouw lag aan zijn voetdeksel.
 Now in the middle of the night, the man awaking from his sleep in fear, and lifting himself up, saw a woman stretched at his feet.
 ἐγένετο δὲ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ καὶ ἐξέστη ὁ ἀνὴρ καὶ ἐταράχθη καὶ ἰδοὺ γυνὴ κοιμάται πρὸς ποδῶν αὐτοῦ
- 9 En hij zeide: Wie zijt gij? En zij zeide: Ik ben Ruth, uw dienstmaagd, breid dan uw vleugel uit over uw dienstmaagd, want gij zijt de lossers.
 And he said, Who are you? And she answering said, I am your servant Ruth: take your servant as wife, for you are a near relation.
 εἶπεν δὲ τίς εἶ σύ ἡ δὲ εἶπεν ἐγὼ εἰμι ρουθ ἡ δούλη σου καὶ περιβαλεῖς τὸ πτερόγιόν σου ἐπὶ τὴν δούλην σου ὅτι ἀγχιστεὺς εἶ σύ

- 10 En hij zeide: Gezegend zijt gij den HEERE, mijn dochter! Gij hebt deze uw laatste weldadigheid beter gemaakt dan de eerste, dewijl gij geen jonge gezellen zijtnagegaan, hetzij arm of rijk.
And he said, May the Lord give you his blessing, my daughter: even better than what you did at the first is this last kind act you have done, in not going after young men, with or without wealth.
 και εἶπεν βοος εὐλογημένη σὺ τῷ κυρίῳ θεῷ θύγατερ ὅτι ἠγάθυνας τὸ ἐλεός σου τὸ ἔσχατον ὑπὲρ τὸ πρῶτον τὸ μὴ πορευθῆναι σε ὀπίσω νεανίων εἴτοι πτωχός εἴτοι πλούσιος
- 11 En nu, mijn dochter, vrees niet; al wat gij gezegd hebt, zal ik u doen; want de ganse stad mijns volks weet, dat gij een deugdelijke vrouw zijt.
And now, my daughter, have no fear; I will do for you whatever you say: for it is clear to all my townspeople that you are a woman of virtue.
 και νῦν θύγατερ μὴ φοβοῦ πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς ποιήσω σοι οἶδεν γὰρ πᾶσα φυλὴ λαοῦ μου ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ σὺ
- 12 Nu dan, wel is waar, dat ik een lossier ben; maar er is nog een lossier, nader dan ik.
Now it is true that I am a near relation: but there is a relation nearer than I.
 και ὅτι ἀληθῶς ἀγγιστεὺς ἐγὼ εἰμι και γε ἔστιν ἀγγιστεὺς ἐγγίων ὑπὲρ ἐμέ
- 13 Blijf dezen nacht over; voorts in den morgen zal het geschieden, indien hij u lost, goed, laat hem lossen; maar indien het hem niet lust u te lossen, zo zal ik u lossen, zo waarachtig als de HEERE leeft; leg u neder tot den morgen toe.
Take your rest here tonight; and in the morning, if he will do for you what it is right for a relation to do, very well, let him do so: but if he will not, then by the living Lord I myself will do so.
 ἀλλίσθητι τὴν νύκτα και ἔσται τὸ πρωὶ ἐὰν ἀγγιστεὺς σε ἀγαθὸν ἀγγιστευέτω ἐὰν δὲ μὴ βούληται ἀγγιστεὺσαι σε ἀγγιστεύσω σε ἐγὼ ζῆ κύριος κοιμήθητι ἕως πρωὶ
- 14 Alzo lag zij neder aan zijn voetdeksel tot den morgen toe; en zij stond op, eer dat de een den ander kennen kon; want hij zeide: Het worde niet bekend, dat een vrouw op den dorsvloer gekomen is.
And she took her rest at his feet till the morning; and she got up before it was light enough for one to see another. And he said, Let it not come to anyone's knowledge that the woman came to the grain-floor.
 και ἐκοιμήθη πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἕως πρωὶ ἢ δὲ ἀνέστη πρὸ τοῦ ἐπιγνώναι ἄνδρα τὸν πλησίον αὐτοῦ και εἶπεν βοος μὴ γνωσθήτω ὅτι ἦλθεν γυνὴ εἰς τὸν ἄλωνα
- 15 Voorts zeide hij: Lang den sluier, die op u is, en houd dien; en zij hield hem; en hij mat zes maten gerst, en legde ze op haar; daarna ging hij in de stad.
And he said, Take your robe, stretching it out in your hands: and she did so, and he took six measures of grain and put them into it, and gave it her to take: and she went back to the town.
 και εἶπεν αὐτῇ φέρε τὸ περιζῶμα τὸ ἐπάνω σου και ἐκράτησεν αὐτό και ἐμέτρησεν ἕξ κριθῶν και ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτήν και εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν
- 16 Zij nu kwam tot haar schoonmoeder, dewelke zeide: Wie zijt gij, mijn dochter? En zij verhaalde haar alles, wat die man haar gedaan had.
And when she came back her mother-in-law said to her, How did it go with you, my daughter? And she gave her an account of all the man had done to her.
 και ρουθ εἰσῆλθεν πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς ἢ δὲ εἶπεν τίς εἶ θύγατερ και εἶπεν αὐτῇ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῇ ὁ ἀνὴρ
- 17 Ook zeide zij: Deze zes maten gerst heeft hij mij gegeven; want hij zeide tot mij: Kom niet ledig tot uw schoonmoeder.
And she said, He gave me these six measures of grain, saying, Do not go back to your mother-in-law with nothing in your hands.
 και εἶπεν αὐτῇ τὰ ἕξ τῶν κριθῶν ταῦτα ἔδωκέν μοι ὅτι εἶπεν πρὸς με μὴ εἰσέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν πενθερὰν σου
- 18 Toen zeide zij: Zit stil, mijn dochter, totdat gij weet, hoe de zaak zal vallen; want die man zal niet rusten, tenzij dat hij heden deze zaak voleind hebbe. Ruth 4
Then she said, Do nothing now, my daughter, till you see what will come of this; for the man will take no rest till he has put this thing through.
 ἢ δὲ εἶπεν κάθου θύγατερ ἕως τοῦ ἐπιγνώναι σε πῶς οὐ πεσεῖται ῥῆμα οὐ γὰρ μὴ ἠσυχάσῃ ὁ ἀνὴρ ἕως ἂν τελέσῃ τὸ ῥῆμα σήμερον
- 1 En Boaz ging op in de poort, en zette zich aldaar en ziet, de lossier, van welken Boaz gesproken had, ging voorbij; zo zeide hij: Wijk herwaarts, zet u hier, gij, zulkeen! En hij week derwaarts, en zette zich.
And Boaz went up to the public place of the town, and took his seat there: and the near relation of whom he had been talking came by; and Boaz, crying out to him by name, said, Come and be seated here. And he came and was seated.
 και βοος ἀνέβη ἐπὶ τὴν πόλιν και ἐκάθισεν ἐκεῖ και ἰδοὺ ὁ ἀγγιστευτὴς παρεπορεύετο ὃν εἶπεν βοος και εἶπεν πρὸς αὐτὸν βοος ἐκκλίνας κάθισον ὃδε κρύφιε και ἐξέκλινεν και ἐκάθισεν
- 2 En hij nam tien mannen van de oudsten der stad, en zeide: Zet u hier; en zij zetten zich.
Then he got ten of the responsible men of the town, and said, Be seated here. And they took their seats.
 και ἔλαβεν βοος δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως και εἶπεν καθίσατε ὃδε και ἐκάθισαν
- 3 Toen zeide hij tot dien lossier: Het stuk lands, dat van onzen broeder Elimelech was, heeft Naomi, die uit der Moabieten land wedergekomen is, verkocht;
Then he said to the near relation, Naomi, who has come back from the country of Moab, is offering for a price that bit of land which was our brother Elimelech's:
 και εἶπεν βοος τῷ ἀγγιστεὶ τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ ἢ ἔστιν τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν τοῦ ἀβιμελεχ ἢ δέδοται νωεμιν τῇ ἐπιστροφούσῃ ἕξ ἀγροῦ μωαβ

- 4 En ik heb gezegd: Ik zal het voor uw oor openbaren, zeggende: Aanvaard het in tegenwoordigheid der inwoners, en in tegenwoordigheid der oudsten mijns volks; zogij het zult lossen, los het; en zo men het ook niet zou lossen, verklaar het mij, dat ik het wete; want er is niemand, behalve gij, die het losse, en ik na u. Toen zeidehij: Ik zal het lossen.
 And it was in my mind to give you the chance of taking it, with the approval of those seated here and of the responsible men of my people. If you are ready to do what it is right for a relation to do, then do it: but if you will not do it, say so to me now; for there is no one who has the right to do it but you, and after you myself. And he said, I will do it.
 κάγω εἶπα ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου λέγων κτήσαι ἐναντίον τῶν καθημένων καὶ ἐναντίον τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ μου εἰ ἀγχιστεύεις ἀγχίστευε εἰ δὲ μὴ ἀγχιστεύεις ἀνάγγειλόν μοι καὶ γνώσομαι ὅτι οὐκ ἔστιν πάρεξ σοῦ τοῦ ἀγχιστεύσαι κάγω εἰμι μετὰ σέ ὁ δὲ εἶπεν ἐγὼ εἰμι ἀγχιστεύσω
- 5 Maar Boaz zeide: Ten dage, als gij het land aanvaardt van de hand van Naomi, zo zult gij het ook aanvaardden van Ruth, de Moabietische, de huisvrouw desverstorvenen, om den naam des verstorvenen te verwekken over zijn erfdeel.
 Then Boaz said, On the day when you take this field, you will have to take with it Ruth, the Moabitess, the wife of the dead, so that you may keep the name of the dead living in his heritage.
 καὶ εἶπεν βοας ἐν ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν ἀγρὸν ἐκ χειρὸς νοεμιν καὶ παρὰ ρουθ τῆς μοαβίτιδος γυναϊκὸς τοῦ τεθνηκότος καὶ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ ὅστε ἀναστήσει τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ
- 6 Toen zeide die lossen: Ik zal het voor mij niet kunnen lossen, opdat ik mijn erfdeel niet misschien verderve; los gij mijn lossing voor u; want ik zal niet kunnen lossen.
 And the near relation said, I am not able to do the relation's part, for fear of damaging the heritage I have: you may do it in my place, for I am not able to do it myself.
 καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεύς οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεύσαι ἐμαυτῷ μήποτε διαφθείρω τὴν κληρονομίαν μου ἀγχίστευσον σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου ὅτι οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεύσαι
- 7 Nu was dit van ouds een gewoonheid in Israel, bij de lossing en bij de verwisseling, om de ganse zaak te bevestigen, zo trok de man zijn schoen uit en gaf die aanzijn naaste; en dit was tot een getuigenis in Israel.
 Now, in earlier times this was the way in Israel when property was taken over by a near relation, or when there was a change of owner. To make the exchange certain one man took off his shoe and gave it to the other; and this was a witness in Israel.
 καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα ἔμπροσθεν ἐν τῷ ἰσραηλ ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν καὶ ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ στήσαι πᾶν λόγον καὶ ὑπελύετο ὁ ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ καὶ ἐδίδου τῷ πλησίον αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ καὶ τοῦτο ἦν μαρτύριον ἐν ἰσραηλ
- 8 Zo zeide de lossen tot Boaz: Aanvaard gij het voor u; en hij trok zijn schoen uit.
 So the near relation said to Boaz, Take it for yourself. And he took off his shoe.
 καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεύς τῷ βοας κτήσαι σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου καὶ ὑπελύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
- 9 Toen zeide Boaz tot de oudsten en al het volk: Gijlieden zijt heden getuigen, dat ik aanvaard heb alles, wat van Elimelech geweest is, en alles, wat van Chilion enMachlon geweest is, van de hand van Naomi.
 Then Boaz said to the responsible men and to all the people, You are witnesses today that I have taken at a price from Naomi all the property which was Elimelech's, and everything which was Chilion's and Mahlon's.
 καὶ εἶπεν βοας τοῖς πρεσβυτέροις καὶ παντὶ τῷ λαῷ μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον ὅτι κέκτημαι πάντα τὰ τοῦ αβιμελεχ καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχει τῷ χελαιων καὶ τῷ μααλων ἐκ χειρὸς νοεμιν
- 10 Daartoe aanvaard ik mij ook Ruth, de Moabietische, de huisvrouw van Machlon, tot een vrouw, om den naam des verstorvenen over zijn erfdeel te verwekken,opdat de naam des verstorvenen niet worde uitgeroeid van zijn broederen, en van de poort zijner plaats; gijlieden zijt heden getuigen.
 And, further, I have taken Ruth, the Moabitess, who was the wife of Mahlon, to be my wife, to keep the name of the dead man living in his heritage, so that his name may not be cut off from among his countrymen, and from the memory of his town: you are witnesses this day.
 καὶ γε ρουθ τὴν μοαβίτιν τὴν γυναῖκα μααλων κέκτημαι ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα τοῦ ἀναστήσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐξολεθρευθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς φυλῆς λαοῦ αὐτοῦ μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον
- 11 En al het volk, dat in de poort was, mitsgaders de oudsten zeiden: Wij zijn getuigen; de HEERE make deze vrouw, die in uw huis komt, als Rachel en als Lea, diebeiden het huis van Israel gebouwd hebben; en handel kloekelijk in Efratha, en maak uw naam vermaard in Bethlehem!
 And all the people who were in the public place, and the responsible men, said, We are witnesses. May the Lord make this woman, who is about to come into your house, like Rachel and Leah, which two were the builders of the house of Israel: and may you have wealth in Ephrathah, and be great in Beth-lehem;
 καὶ εἶπσαν πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐν τῇ πόλῃ μάρτυρες καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπσαν δόφη κύριος τὴν γυναῖκά σου τὴν εἰσπορευομένην εἰς τὸν οἶκόν σου ὡς ραχηλ καὶ ὡς λειαν αἱ ὠκοδόμησαν ἀμφότεροι τὸν οἶκον ἰσραηλ καὶ ἐποίησαν δύναμιν ἐν εφραθα καὶ ἔσται ὄνομα ἐν βαιθλεεμ
- 12 En uw huis zij, als het huis van Perez (die Tamar aan Juda baarde), van het zaad, dat de HEERE u geven zal uit deze jonge vrouw.
 May your family be like the family of Perez, the son whom Tamar gave to Judah, from the offspring which the Lord may give you by this young woman.
 καὶ γένοιτο ὁ οἶκός σου ὡς ὁ οἶκος φαρες ὃν ἔτεκεν θαμαρ τῷ ἰουδα ἐκ τοῦ σπέρματος οὗ δώσει κύριός σοι ἐκ τῆς παιδίσκης ταύτης
- 13 Alzo nam Boaz Ruth, en zij werd hem ter vrouwe, en hij ging tot haar in; en de HEERE gaf haar, dat zij zwanger werd en een zoon baarde.
 So Boaz took Ruth and she became his wife; and he went in to her, and the Lord made her with child and she gave birth to a son.
 καὶ ἔλαβεν βοας τὴν ρουθ καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα καὶ εἰσηλθεν πρὸς αὐτήν καὶ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος κόρησιν καὶ ἔτεκεν υἱόν

- 14 Toen zeiden de vrouwen tot Naomi: Geloofd zij de HEERE, Die niet heeft nagelaten u heden een lossen te geven; en zijn naam worde vermaard in Israel!
And the women said to Naomi, A blessing on the Lord, who has not let you be this day without a near relation, and may his name be great in Israel.
 και ειπαν αι γυναϊκες προς νοεμιν ευλογητους κυριος ος ου κατελυσε σοι σημερον τον αγχιστεα και καλεσαι το ονομα σου εν ισραηλ
- 15 Die zal u zijn tot een verkwikker der ziel, en om uw ouderdom te onderhouden; want uw schoondochter, die u liefheeft, heeft hem gebaard, dewelke u beter is dan zeven zonen.
He will be a giver of new life to you, and your comforter when you are old, for your daughter-in-law, who, in her love for you, is better than seven sons, has given birth to him.
 και εσται σοι εις επιστρεφοντα ψυχην και του διαθρηναι την πολιαν σου οτι η νυμφη σου η αγαπησασα σε ετεκεν αυτον η εστιν αγαθη σοι υπερ επτα υιους
- 16 En Naomi nam dat kind, en zette het op haar schoot, en werd zijn voedster.
And Naomi took the child and put her arms round it, and she took care of it.
 και ελαβεν νοεμιν το παιδιον και εθηκεν εις τον κολπον αυτης και εγενηθη αυτω εις τιθηνον
- 17 En de naburinnen gaven hem een naam, zeggende: Aan Naomi is een zoon geboren; en zij noemden zijn naam Obed; deze is de vader van Isai, Davids vader.
And the women who were her neighbours gave it a name, saying, Naomi has a child; and they gave him the name of Obed; he is the father of Jesse, the father of David.
 και εκαλεσαν αυτου αι γειτονες ονομα λεγουσαι ετεχθη υιός τη νοεμιν και εκαλεσαν το ονομα αυτου ωβηδ ουτος πατηρ ιεσσαι πατρος δαυιδ
- 18 Dit nu zijn de geboorten van Perez: Perez gewon Hezron;
Now these are the generations of Perez: Perez became the father of Hezron;
 και αυται αι γενεσεις φαρεις φαρεις εγεννησεν τον εσρων
- 19 En Hezron gewon Ram; en Ram gewon Amminadab;
And Hezron became the father of Ram, and Ram became the father of Amminadab;
 εσρων δε εγεννησεν τον αρραν και αρραν εγεννησεν τον αμιναδαβ
- 20 En Amminadab gewon Nahesson; en Nahesson gewon Salma;
And Amminadab became the father of Nahshon, and Nahshon became the father of Salmon;
 και αμιναδαβ εγεννησεν τον ναασσων και ναασσων εγεννησεν τον σαλμαν
- 21 En Salmon gewon Boaz, en Boaz gewon Obed;
And Salmon became the father of Boaz, and Boaz became the father of Obed;
 και σαλμαν εγεννησεν τον βοος και βοος εγεννησεν τον ωβηδ
- 1 Daar was een man van Ramathaim-Zofim, van het gebergte van Efraim, wiens naam was Elkana, een zoon van Jerocham, den zoon van Elihu, den zoon van Tochu, den zoon van Zuf, een Efrathiet.
Now there was a certain man of Ramathaim, a Zuphite of the hill-country of Ephraim, named Elkanah; he was the son of Jerocham, the son of Elihu, the son of Tohu, the son of Zuph, an Ephraimite:
 ανθρωπος ην εξ αρμαθαμ σιφα εξ ορους εφραιμ και ονομα αυτω ελκανα υιός ιερεμελ υιου ηλιου υιου τοκε εν νασιβ εφραιμ
- 2 En hij had twee vrouwen; de naam van de ene was Hanna, en de naam van de andere was Peninna. Peninna nu had kinderen, maar Hanna had geen kinderen.
And he had two wives, one named Hannah and the other Peninnah: and Peninnah was the mother of children, but Hannah had no children.
 και τουτω δυο γυναϊκες ονομα τη μιᾷ αννα και ονομα τη δευτερα φεννανα και ην τη φεννανα παιδια και τη αννα ουκ ην παιδιον
- 3 Deze man nu ging opwaarts uit zijn stad van jaar tot jaar om te aanbidden, en om te offeren den HEERE der heirscharen te Silo; en aldaar waren priesters des HEEREN, Hofni, en Pinehas, de twee zonen van Eli.
Now this man went up from his town every year to give worship and to make offerings to the Lord of armies in Shiloh. And the two sons of Eli, Hophni and Phinehas, the priests of the Lord, were there.
 και ανεβαινεν ο ανθρωπος εξ ημερων εις ημερας εκ πολεως αυτου εξ αρμαθαμ προσκυνειν και θυειν τω κυριω θεω σαβαωθ εις σηλω και εκει ηλι και οι δυο υιοι αυτου οφνι και φινεες ιερεϊς του κυριου
- 4 En het geschiedde op dien dag, als Elkana offerde, zo gaf hij aan Peninna, zijn huisvrouw, en aan al haar zonen en haar dochteren, delen.
And when the day came for Elkanah to make his offering, he gave to Peninnah his wife, and to all her sons and daughters, their part of the feast:
 και εγενηθη ημερα και εθυσεν ελκανα και εδωκεν τη φεννανα γυναικι αυτου και τοις υιοις αυτης και ταϊς θυγατραϊν αυτης μεριδας
- 5 Maar aan Hanna gaf hij een aanzienlijk deel, want hij had Hanna lief; doch de HEERE had haar baarmoeder toegesloten.
But to Hannah he gave one part, though Hannah was very dear to him, but the Lord had not let her have children.
 και τη αννα εδωκεν μεριδα μιαν οτι ουκ ην αυτη παιδιον πλην οτι την ανναν ηγαπα ελκανα υπερ ταυτην και κυριος απεκλεισεν τα περι την μητραν αυτης

- 6 En haar tegenpartijdige tergde haar ook met terging, om haar te vergrimmen, omdat de HEERE haar baarmoeder toegesloten had.
And the other wife did everything possible to make her unhappy, because the Lord had not let her have children;
 ὅτι οὐκ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος παιδίον κατὰ τὴν θλίψιν αὐτῆς καὶ κατὰ τὴν ἀθυμίαν τῆς θλίψεως αὐτῆς καὶ ἠθύμει διὰ τοῦτο ὅτι συνέκλεισεν κύριος τὰ περὶ τὴν μήτραν αὐτῆς τοῦ μὴ δοῦναι αὐτῇ παιδίον
- 7 En alzo deed hij jaar op jaar; van dat zij opging tot het huis des HEEREN, zo tergde zij haar alzo; daarom weende zij en at niet.
And year by year, whenever she went up to the house of the Lord, she kept on attacking her, so that Hannah gave herself up to weeping and would take no food.
 οὕτως ἐποίει ἑνιαυτὸν κατ' ἑνιαυτὸν ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἠθύμει καὶ ἐκλαίει καὶ οὐκ ἔσθιει
- 8 Toen zeide Elkana, haar man: Hanna, waarom weent gij, en waarom eet gij niet, en waarom is uw hart kwalijk gesteld? Ben ik u niet beter dan tien zonen?
Then her husband Elkanah said to her, Hannah, why are you weeping? and why are you taking no food? why is your heart troubled? am I not more to you than ten sons?
 καὶ εἶπεν αὐτῇ ἐλκανα ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἀννα καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰδοὺ ἐγὼ κύριε καὶ εἶπεν αὐτῇ τί ἐστὶν σοι ὅτι κλαίεις καὶ ἵνα τί οὐκ ἐσθίεις καὶ ἵνα τί τύπτει σε ἡ καρδία σου οὐκ ἀγαθὸς ἐγὼ σοι ὑπὲρ δέκα τέκνα
- 9 Toen stond Hanna op, nadat hij gegeten, en nadat hij gedronken had te Silo. En Eli, de priester, zat op een stoel bij een post van den tempel des HEEREN.
So after they had taken food and wine in the guest room, Hannah got up. Now Eli the priest was seated by the pillars of the doorway of the Temple of the Lord.
 καὶ ἀνέστη ἀννα μετὰ τὸ φαγεῖν αὐτοὺς ἐν σιλω καὶ κατέστη ἐνώπιον κυρίου καὶ ἤλι ὁ ἱερεὺς ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ δίφρου ἐπὶ τῶν φλιῶν ναοῦ κυρίου
- 10 Zij dan viel bitterlijk bedroefd zijnde, zo bad zij tot den HEERE, en zij weende zeer.
And with grief in her soul, weeping bitterly, she made her prayer to the Lord.
 καὶ αὐτὴ κατώδυνος ψυχῇ καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον καὶ κλαίουσα ἐκλαυσε
- 11 En zij beloofde een gelofte, en zeide: HEERE der heirscharen, zo Gij eenmaal de ellende Uwer dienstmaagd aanziet, en mijner gedenkt, en Uw dienstmaagd nietvergeet, maar geeft aan Uw dienstmaagd een mannelijk zaad, zo zal ik dat den HEERE geven al de dagen zijns levens, en er zal geen scheermes op zijn hoofdkomen.
And she made an oath, and said, O Lord of armies, if you will truly take note of the sorrow of your servant, not turning away from me but keeping me in mind, and will give me a man-child, then I will give him to the Lord all the days of his life, and his hair will never be cut.
 καὶ ἠύξατο εὐχὴν κυρίῳ λέγουσα ἀδωνα κύριε ελωαι σαβαωθ ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τῆς δούλης σου καὶ μνησθῆς μου καὶ δῶς τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρῶν καὶ δώσω αὐτὸν ἐνώπιόν σου ὁσὸν ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πίνεται καὶ σίδηρος οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
- 12 Het geschiedde nu, als zij evenzeer bleef biddende voor het aangezicht des HEEREN, zo gaf Eli acht op haar mond.
Now while she was a long time in prayer before the Lord, Eli was watching her mouth.
 καὶ ἐγενήθη ὅτε ἐπλήθυνεν προσευχομένη ἐνώπιον κυρίου καὶ ἤλι ὁ ἱερεὺς ἐφύλαξεν τὸ στόμα αὐτῆς
- 13 Want Hanna sprak in haar hart; alleenlijk roerden zich haar lippen, maar haar stem werd niet gehoord; daarom hield Eli haar voor dronken.
For Hannah's prayer came from her heart, and though her lips were moving she made no sound: so it seemed to Eli that she was overcome with wine.
 καὶ αὐτὴ ἐλάλει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς καὶ τὰ χεῖλη αὐτῆς ἐκινεῖτο καὶ φωνὴ αὐτῆς οὐκ ἠκούετο καὶ ἐλογίσαστο αὐτὴν ἤλι εἰς μεθύουσαν
- 14 En Eli zeide tot haar: Hoe lang zult gij u dronken aanstellen? Doe uw wijn van u.
And Eli said to her, How long are you going to be the worse for drink? Put away the effects of your wine from you.
 καὶ εἶπεν αὐτῇ τὸ παιδάριον ἤλι ἕως πότε μεθυσθήσῃ περιελού τὸν οἶνόν σου καὶ πορεύου ἐκ προσώπου κυρίου
- 15 Doch Hanna antwoordde en zeide: Neen, mijn heer! ik ben een vrouw, bezwaard van geest; ik heb noch wijn, noch sterken drank gedronken; maar ik heb mijzelf uitgegoten voor het aangezicht des HEEREN.
And Hannah, answering him, said, No, my lord, I am a woman whose spirit is broken with sorrow: I have not taken wine or strong drink, but I have been opening my heart before the Lord.
 καὶ ἀπεκρίθη ἀννα καὶ εἶπεν οὐχὶ κύριε γυνή ἢ σκληρὰ ἡμέρα ἐγὼ εἰμι καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα καὶ ἐκγέω τὴν ψυχὴν μου ἐνώπιον κυρίου
- 16 Acht toch uw dienstmaagd niet voor een dochter Belials; want ik heb tot nu toe gesproken uit de veelheid van mijn gedachten en van mijn verdriet.
Do not take your servant to be a good-for-nothing woman: for my words have come from my stored-up sorrow and pain.
 μὴ δῶς τὴν δούλην σου εἰς θυγατέρα λοιμῆν ὅτι ἐκ πλήθους ἀδολοσχίας μου ἐκτέτακα ἕως νῦν
- 17 Toen antwoordde Eli en zeide: Ga heen in vrede, en de God Israels zal uw bede geven, die gij van Hem gebeden hebt.
Then Eli said to her, Go in peace: and may the God of Israel give you an answer to the prayer you have made to him.
 καὶ ἀπεκρίθη ἤλι καὶ εἶπεν αὐτῇ πορεύου εἰς εἰρήνην ὁ θεὸς ἰσραὴλ δῶς σοι πᾶν αἴτημά σου ὃ ἠτήσῃς παρ' αὐτοῦ

- 18 En zij zeide: Laat uw dienstmaagd genade vinden in uw ogen! Alzo ging die vrouw haars weegs; en zij at, en haar aangezicht was haar zodanig niet meer.
And she said, May your servant have grace in your eyes. So the woman went away, and took part in the feast, and her face was no longer sad.
 και ειπεν ευρεν η δούλη σου χάριν εν οφθαλμοις σου και επορευθη η γυνή εις την οδον αυτης και εισηλθεν εις το κατάλυμα αυτης και εφαγεν μετὰ του άνδρος αυτης και ειπεν και το πρόσωπον αυτης ου συνέπεσεν έτι
- 19 En zij stonden des morgens vroeg op, en zij aanbaden voor het aangezicht des HEEREN, en zij keerden weder, en kwamen tot hun huis te Rama. En Elkanabekende zijn huisvrouw Hanna, en de HEERE gedacht aan haar.
And early in the morning they got up, and after worshipping before the Lord they went back to Ramah, to their house: and Elkanah had connection with his wife; and the Lord kept her in mind.
 και όρθριζουσιν το πρωι και προσκυνουσιν τῷ κυρίῳ και πορεύονται την οδόν αυτών και εισηλθεν ελκανα εις τον οίκον αυτου αρμαθαμι και εγνω την ανναν γυναικα αυτου και εμνήσθη αυτης κύριος
- 20 En het geschiedde, na verloop van dagen, dat Hanna bevrucht werd, en baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Samuel: Want, zeide zij, ik heb hem van deHEERE gebeden.
Now the time came when Hannah, being with child, gave birth to a son; and she gave him the name Samuel, Because, she said, I made a prayer to the Lord for him.
 και συνέλαβεν και εγενήθη τῷ καιρῷ των ημερών και ετεκεν υιον και εκάλεσεν το όνομα αυτου σαμουηλ και ειπεν ότι παρὰ κυρίου θεου σαβαωθ ήτησάμην αυτόν
- 21 En die man, Elkana toog op met zijn ganse huis, om den HEERE te offeren het jaarlijkse offer, en zijn gelofte.
And the man Elkanah with all his family went up to make the year's offering to the Lord, and to give effect to his oath.
 και άνεβη ό άνθρωπος ελκανα και πᾶς ό οίκος αυτου θύσαι εν σιλωμ την θυσιάν των ημερών και τῶς ευχᾶς αυτου και πάσας τῶς δεκάτας τῆς γῆς αυτου
- 22 Doch Hanna toog niet op; maar zij zeide tot haar man: Als de jongen gespeend is, dan zal ik hem brengen, dat hij voor het aangezicht des HEEREN verschijne, en blijve daar tot in eeuwigheid.
But Hannah did not go, for she said to her husband, I will not go till the child has been taken from the breast, and then I will take him with me and put him before the Lord, where he may be for ever.
 και αννα ουκ άνεβη μετ' αυτου ότι ειπεν τῷ άνδρι αυτης εως του αναβήναι το παιδάριον εν απογαλακτίσω αυτό και όφθήσεται τῷ προσώπῳ κυρίου και καθήσεται εκεί εως αιώνος
- 23 En Elkana, haar man, zeide tot haar: Doe, wat goed is in uw ogen; blijf, totdat gij hem zult gespeend hebben; de HEERE bevestigte naar Zijn woord! Alzo bleefde vrouw, en zoogde haar zoon, totdat zij hem speende.
And her husband Elkanah said to her, Do whatever seems right to you, but not till you have taken him from the breast; only may the Lord do as he has said. So the woman, waiting there, gave her son milk till he was old enough to be taken from the breast.
 και ειπεν αυτη ελκανα ό άνηρ αυτης ποιει το αγαθόν εν οφθαλμοις σου κάθου εως αν απογαλακτίσης αυτό αλλά στήσαι κύριος το εξελθόν εκ του στόματός σου και εκάθισεν η γυνή και εθήλασεν τον υιον αυτης εως αν απογαλακτίση αυτόν
- 24 Daarna, als zij hem gespeend had, bracht zij hem met zich opwaarts, met drie varren, en een efa meels, en een fles met wijn; en zij bracht hem in het huis desHEEREN te Silo; en het jongskens was zeer jong.
Then when she had done so, she took him with her, with a three-year old ox and an ephah of meal and a skin full of wine, and took him to the house of the Lord at Shiloh: now the child was still very young.
 και άνεβη μετ' αυτου εις σιλωμ εν μόσχῳ τριετιζοντι και ἄρτοις και οιφι σεμιδάλεως και νεβελ οίνου και εισηλθεν εις οίκον κυρίου εν σιλωμ και το παιδάριον μετ' αυτών
- 25 En zij slachtten een var; alzo brachten zij het kind tot Eli.
And when they had made an offering of the ox, they took the child to Eli.
 και προσήγαγον ενώπιον κυρίου και εσφαξεν ό πατήρ αυτου την θυσιάν ην έποιει εξ ημερών εις ήμέρας τῷ κυρίῳ και προσήγαγεν το παιδάριον και εσφαξεν τον μόσχον και προσήγαγεν αννα η μήτηρ του παιδαριου πρὸς ηλι
- 26 En zij zeide: Och, mijn heer! zo waarachtig als uw ziel leeft, mijn heer! Ik ben die vrouw, die hier bij u stond, om den HEERE te bidden.
And she said, O my lord, as your soul is living, my lord, I am that woman who was making a prayer to the Lord here by your side:
 και ειπεν εν έμοι κύριε ζῆ η ψυχή σου εγὼ η γυνή η κατασταῶσα ενώπιόν σου εν τῷ προσεύξασθαι πρὸς κύριον
- 27 Ik bad om deze jongeling, en de HEERE heeft mij mijn bede gegeven, die ik van Hem gebeden heb.
My prayer was for this child; and the Lord has given him to me in answer to my request:
 ύπερ του παιδαριου τούτου προσηυξάμην και εδωκέν μοι κύριος το αίτημά μου ό ήτησάμην παρ' αυτου
- 1 Toen bad Hanna en zeide: Mijn hart springt van vreugde op in den HEERE; mijn hoorn is verhoogd in den HEERE; mijn mond is wijd opgedaan over mijnvijanden; want ik verheug mij in Uw heil.
And Hannah, in prayer before the Lord, said, My heart is glad in the Lord, my horn is lifted up in the Lord: my mouth is open wide over my haters; because my joy is in your salvation.
 και ειπεν εστερεώθη η καρδιά μου εν κυρίῳ ύψώθη κέρας μου εν θεῷ μου επλατύνθη επι εχθροῦς το στόμα μου ευφράνθη εν σωτηρία σου

- 2 Er is niemand heilig, gelijk de HEERE; want er is niemand dan Gij, en er is geen rotssteen, gelijk onze God!
No other is holy as the Lord, for there is no other God but you: there is no Rock like our God.
 ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς κύριος καὶ οὐκ ἔστιν δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σοῦ
- 3 Maakt het niet te veel, dat gij hoog, hoog zoudt spreken, dat iets hard uit uw mond zou gaan; want de HEERE is een God der wetenschappen, en Zijn dadenzijn recht gedaan.
Say no more words of pride; let not uncontrolled sayings come out of your mouths: for the Lord is a God of knowledge, by him acts are judged.
 μὴ καυχᾶσθε καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλά μὴ ἐξελάθωτο μεγαλορρημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν ὅτι θεὸς γνώσεων κύριος καὶ θεὸς ἐτοιμάζων ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ
- 4 De hoog der sterken is gebroken; en die struikelden, zijn met sterkte omgord.
The bows of the men of war are broken, and the feeble are clothed with strength.
 τόξον δυνατῶν ἠσθένησεν καὶ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν
- 5 Die verzadigd waren, hebben zich verhuurd om brood, en die hongerig waren, zijn het niet meer; totdat de onvruchtbare zeven heeft gebaard, en die vele kinderen had, krachteloos is geworden.
Those who were full are offering themselves as servants for bread; those who were in need are at rest; truly, she who had no children has become the mother of seven; and she who had a family is wasted with sorrow.
 πλήρεις ἄρτων ἠλαττώθησαν καὶ οἱ πεινῶντες παρήκαν γῆν ὅτι στείρα ἔτεκεν ἑπτὰ καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησεν
- 6 De HEERE doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen, en Hij doet weder opkomen.
The Lord is the giver of death and life: sending men down to the underworld and lifting them up.
 κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ κατάγει εἰς ᾗδου καὶ ἀνάγει
- 7 De HEERE maakt arm en maakt rijk; Hij vernedert, ook verhoogt Hij.
The Lord gives wealth and takes a man's goods from him: crushing men down and again lifting them up;
 κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει ταπεινοὶ καὶ ἀνυψοῖ
- 8 Hij verheft den geringe uit het stof, en den nooddruftige verhoogt Hij uit den drek, om te doen zitten bij de vorsten, dat Hij hen den stoel der ere doe beerven; want de grondvesten des aardrijks zijn des HEEREN, en Hij heeft de wereld daarop gezet.
Lifting the poor out of the dust, and him who is in need out of the lowest place, to give them their place among rulers, and for their heritage the seat of glory: for the pillars of the earth are the Lord's and he has made them the base of the world.
 ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχὸν καθίσει μετὰ δυναστῶν λαῶν καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς
- 9 Hij zal de voeten Zijner gunstgenoten bewaren; maar de goddelozen zullen zwijgen in duisternis; want een man vermag niet door kracht.
He will keep the feet of his holy ones, but the evil-doers will come to their end in the dark night, for by strength no man will overcome.
 διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ καὶ εὐλόγησεν ἔτη δικαίου ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύι δυνατὸς ἀνὴρ
- 10 Die met den HEERE twisten, zullen verpletterd worden; Hij zal in den hemel over hen donderen; de HEERE zal de einden der aarde richten, en zal Zijn Koningsterkte geven, en den hoorn Zijns Gezalfden verhogen.
Those who make war against the Lord will be broken; against them he will send his thunder from heaven: the Lord will be judge of the ends of the earth, he will give strength to his king, lifting up the horn of him on whom the holy oil has been put.
 κύριος ἀσθενή ποιήσει ἀντίδικον αὐτοῦ κύριος ἅγιος μὴ καυχάσθω ὁ φρόνιμος ἐν τῇ φρονήσει αὐτοῦ καὶ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος συνίειν καὶ γινώσκειν τὸν κύριον καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς καὶ ἐβρόντησεν αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα γῆς καὶ δίδωσιν ἰσχύον τοῖς βασιλεύουσιν ἡμῶν καὶ ὑψώσει κέρασ χριστοῦ αὐτοῦ
- 11 Daarna ging Elkana naar Rama in zijn huis; maar de jongeling was den HEERE dienende voor het aangezicht van den priester Eli.
Then Elkanah went to Ramah to his house. And the child became the servant of the Lord under the direction of Eli the priest.
 καὶ κατέλιπον αὐτὸν ἐκεῖ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀπῆλθον εἰς αρμαθαίμ καὶ τὸ παιδάριον ἦν λειτουργῶν τῷ προσώπῳ κυρίου ἐνώπιον ἡλι τοῦ ἱερέως
- 12 Doch de zonen van Eli waren kinderen Belials; zij kenden den HEERE niet.
Now the sons of Eli were evil and good-for-nothing men, having no knowledge of the Lord.
 καὶ οἱ υἱοὶ ἡλι τοῦ ἱερέως υἱοὶ λοιμοὶ οὐκ εἰδότες τὸν κύριον
- 13 Want de wijze dier priesters met het volk was, dat, wanneer iemand een offerande offerde, des priesters jongen kwam, terwijl het vlees kookte, met eendrietandigen krauwel in zijn hand;
And the priests' way with the people was this: when any man made an offering, the priest's servant came while the flesh was being cooked, having in his hand a meat-hook with three teeth;
 καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἱερέως παρὰ τοῦ λαοῦ παντὸς τοῦ θύοντος καὶ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως ὡς ἂν ἠψηθῆ τὸ κρέας καὶ κρεάγρια τριόδους ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ

- 14 En sloeg in de teile, of in den ketel, of in de pan, of in den pot; al wat de krauwel optrok, dat nam de priester voor zich. Alzo deden zij aan al de Israelieten, diete Silo kwamen.
This he put into the pot, and everything which came up on the hook the priest took for himself. This they did in Shiloh to all the Israelites who came there.
καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὸ χαλκίον ἢ εἰς τὴν κύβραν πᾶν ὃ ἐὰν ἀνέβῃ ἐν τῇ κρεάγρῳ ἐλάμβανεν ἑαυτῷ ὁ ἱερεὺς κατὰ τὰδε ἐποίουν παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς ἐρχομένοις θῦσαι κυρίῳ ἐν σιλωμ
- 15 Ook eer zij het vet aanstaken, kwam des priesters jongen, en zeide tot den man, die offerde: Geef dat vlees om te braden voor den priester; want hij zal geengekookt vlees van u nemen, maar rauw.
And more than this, before the fat was burned, the priest's servant would come and say to the man who was making the offering, Give me some of the flesh to be cooked for the priest; he has no taste for meat cooked in water, but would have you give it uncooked.
καὶ πρὶν θυμιαθῆναι τὸ στέαρ ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως καὶ ἔλεγεν τῷ ἀνδρὶ τῷ θύοντι δὸς κρέας ὀπτῆσαι τῷ ἱερεὶ καὶ οὐ μὴ λάβω παρὰ σοῦ ἐφθὸν ἐκ τοῦ λέβητος
- 16 Wanneer nu die man tot hem zeide: Zij zullen dat vet als heden ganselijk aansteken, zo neem dan voor u, gelijk als het uw ziel lusten zal; zo zeide hij tot hem: Nuzult gij het immers geven, en zo niet, ik zal het met geweld nemen.
And if the man said to him, First let the fat be burned, then take as much as you will; then the servant would say, No, you are to give it to me now, or I will take it by force.
καὶ ἔλεγεν ὁ ἀνὴρ ὁ θύων θυμιαθῆτω πρῶτον ὡς καθήκει τὸ στέαρ καὶ λαβὲ σεαυτῷ ἐκ πάντων ὧν ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου καὶ εἶπεν οὐχὶ ὅτι νῦν δώσεις καὶ ἐὰν μὴ λήψομαι κραταιῶς
- 17 Alzo was de zonde dezer jongelingen zeer groot voor het aangezicht des HEEREN; want de lieden verachtten het spijsoffer des HEEREN.
And the sin of these young men was very great before the Lord; for they gave no honour to the Lord's offerings.
καὶ ἦν ἡ ἀμαρτία τῶν παιδῶν ἐνώπιον κυρίου μεγάλη σφόδρα ὅτι ἠθέτουσαν τὴν θυσίαν κυρίου
- 18 Doch Samuel diende voor het aangezicht des HEEREN, zijnde een jongeling, omgord met den linnen lijfrok.
But Samuel did the work of the Lord's house, while he was a child, dressed in a linen ephod.
καὶ σαμουὴλ ἦν λειτουργῶν ἐνώπιον κυρίου παιδάριον περιεζωσμένον εφουδ βαρ
- 19 En zijn moeder maakte hem een kleinen rok, en bracht hem dien van jaar tot jaar, als zij opkwam met haar man, om het jaarlijkse offer te offeren.
And his mother made him a little robe and took it to him every year when she came with her husband for the year's offering.
καὶ διπλοῖδα μικρὰν ἐποίησεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἀνέφερεν αὐτῷ ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θῦσαι τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν
- 20 En Eli zegende Elkana, en zijn huisvrouw, en zeide: De HEERE geve u zaad uit deze vrouw voor de bede, die zij den HEERE afgebeden heeft. En zij gingennaar zijn plaats.
And every year Eli gave Elkanah and his wife a blessing, saying, May the Lord give you offspring by this woman in exchange for the child you have given to the Lord. And they went back to their house.
καὶ εὐλόγησεν ἡλὶ τὸν ἐλκανὰ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ λέγων ἀποτεῖσαι σοὶ κύριος σπέρμα ἐκ τῆς γυναίκος ταύτης ἀντὶ τοῦ χρέους οὗ ἔχρησας τῷ κυρίῳ καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ
- 21 Want de HEERE bezocht Hanna, en zij werd bevrucht, en baarde drie zonen en twee dochters; en de jongeling Samuel werd groot bij den HEERE.
And the Lord had mercy on Hannah and she gave birth to three sons and two daughters. And the young Samuel became older before the Lord.
καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὴν ἀνναν καὶ ἔτεκεν ἔτι τρεῖς υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον σαμουὴλ ἐνώπιον κυρίου
- 22 Doch Eli was zeer oud, en hoorde al, wat zijn zonen aan gans Israel deden, en dat zij slapen bij de vrouwen, die met hopen samenkwamen aan de deur van detent der samenkomst.
Now Eli was very old; and he had news from time to time of what his sons were doing to all Israel.
καὶ ἡλὶ πρεσβύτης σφόδρα καὶ ἤκουσεν ἅ ἐποίουν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ
- 23 En hij zeide tot hen: Waarom doet gij al zulke dingen, dat ik deze uw boze stukken hore van dit ganse volk?
And he said to them, Why are you doing such things? for from all this people I get accounts of your evil ways.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἵνα τί ποιεῖτε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐγὼ ἀκούω ἐκ στόματος παντὸς τοῦ λαοῦ κυρίου
- 24 Niet, mijn zonen; want dit is geen goed gerucht, dat ik hoor; gij maakt, dat het volk des HEEREN overtreedt.
No, my sons, the account which is given me, which the Lord's people are sending about, is not good.
μὴ τέκνα ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀκοή ἣν ἐγὼ ἀκούω μὴ ποιεῖτε οὕτως ὅτι οὐκ ἀγαθαὶ αἱ ἀκοαὶ ἅς ἐγὼ ἀκούω τοῦ μὴ δουλεύειν λαὸν θεῶν
- 25 Wanneer een mens tegen een mens zondigt, zo zullen de goden hem oordelen; maar wanneer een mens tegen den HEERE zondigt, wie zal voor hem bidden? Doch zij hoorden de stem huns vaders niet, want de HEERE wilde hen doden.
If one man does wrong to another, God will be his judge: but if a man's sin is against the Lord, who will take up his cause? But they gave no attention to the voice of their father, for it was the Lord's purpose to send destruction on them.
ἐὰν ἀμαρτάνων ἀμάρτη ἀνὴρ εἰς ἄνδρα καὶ προσεύξονται ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς κύριον καὶ ἐὰν τῷ κυρίῳ ἀμάρτη τίς προσεύξεται ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἤκουον τῆς φωνῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὅτι βουλόμενος ἐβούλετο κύριος διαφθεῖραι αὐτούς

- 26 En de jongeling Samuel nam toe, en werd groot en aangenaam beide bij den HEERE en ook bij de mensen.
And the young Samuel, becoming older, had the approval of the Lord and of men.
καὶ τὸ παιδάριον σαμουηλ ἐπορεύετο καὶ ἐμεγαλύνετο καὶ ἀγαθὸν καὶ μετὰ κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων
- 27 En er kwam een man Gods tot Eli, en zeide tot hem: Zo zegt de HEERE: Heb Ik Mij klaarlijk geopenbaard aan het huis uws vaders, toen zij in Egypte waren, in het huis van Farao?
And a man of God came to Eli and said to him, The Lord says, Did I let myself be seen by your father's people when they were in Egypt, servants in Pharaoh's house?
καὶ ἦλθεν ἄνθρωπος θεοῦ πρὸς ἡλὶ καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἀποκαλύφθεις ἀπεκαλύφθην πρὸς οἶκον πατρὸς σου ὄντων αὐτῶν ἐν γῆ αἰγύπτῳ δούλων τῷ οἴκῳ φαραῶ
- 28 En Ik heb hem uit alle stammen van Israel Mij ten priester verkoren, om te offeren op Mijn altaar, om het reukwerk aan te steken, om den efod voor Mijn aangezicht te dragen; en heb aan het huis uws vaders gegeven al de vuurofferen van de kinderen Israels.
Did I take him out of all the tribes of Israel to be my priest and to go up to my altar to make the smoke of the offerings go up and to take up the ephod? Did I give to your father's family all the offerings made by fire by the children of Israel?
καὶ ἐξελεξάμην τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἐκ πάντων τῶν σκήπτρων ἰσραηλ ἐμοὶ ἱερατεύειν καὶ ἀναβαίνειν ἐπὶ θυσιαστήριόν μου καὶ θυμῶν θυμίαμα καὶ αἶρειν εφουδ καὶ ἔδωκα τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς σου τὰ πάντα τοῦ πυρὸς υἱῶν ἰσραηλ εἰς βρώσιν
- 29 Waarom slaat gijlieden achteruit tegen Mijn slachtoffer, en tegen Mijn spijsoffer, hetwelk Ik geboden heb in de woning; en eert uw zonen meer dan Mij, datgijlieden u mest van het voornaamste van alle spijsoffers van Mijn volk Israel?
Why then are you looking with envy on my offerings of meat and of meal which were ordered by my word, honouring your sons before me, and making yourselves fat with all the best of the offerings of Israel, my people?
καὶ ἴνα τί ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ εἰς τὴν θυσίαν μου ἀναιδεῖ ὀφθαλμῷ καὶ ἐδόξασας τοὺς υἱούς σου ὑπὲρ ἐμὲ ἐνευλογεῖσθαι ἀπαρχῆς πάσης θυσίας ἰσραηλ ἔμπροσθέν μου
- 30 Daarom spreekt de HEERE, de God Israels: Ik had wel klaarlijk gezegd: Uw huis en uws vaders huis zouden voor Mijn aangezicht wandelen tot in eeuwigheid; maar nu spreekt de HEERE: Dat zij verre van Mij; want die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden.
For this reason the Lord God of Israel has said, Truly I did say that your family and your father's people would have their place before me for ever: but now the Lord says, Let it not be so; I will give honour to those by whom I am honoured, and those who have no respect for me will be of small value in my eyes.
διὰ τοῦτο τάδε εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ εἶπα ὁ οἶκος σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου διελεύσεται ἐνώπιόν μου ἕως αἰῶνος καὶ νῦν φησιν κύριος μηδαμῶς ἐμοὶ ὅτι ἄλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω καὶ ὁ ἐξουθενῶν με ἀτιμωθήσεται
- 31 Zie, de dagen komen, dat Ik uw arm zal afhouden, en den arm van uws vaders huis, dat er geen oud man in uw huis wezen zal.
See, the days are coming when your arm and the arm of your father's people will be cut off;
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται καὶ ἐξολεθρεύσω τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ σπέρμα οἴκου πατρὸς σου
- 32 En gij zult aanschouwen de benauwdheid der woning Gods, in plaats van al het goede, dat Hij Israel zou gedaan hebben; en er zal te genen dage een oud man in uw huis zijn.
And never again will there be an old man in your family.
καὶ οὐκ ἔσται σου πρεσβύτης ἐν οἴκῳ μου πάσας τὰς ἡμέρας
- 33 Doch de man, dien Ik u niet zal uitroeien van Mijn altaar, zou zijn om uw ogen te verteren, en om uw ziel te bedroeven; en al de menigte uws huizes zal sterven, mannen geworden zijnde.
But one man of your family will not be cut off by my hand, and his eyes will be made dark, and grief will be in his heart: and all the offspring of your family will come to their end by the sword of men.
καὶ ἄνδρα οὐκ ἐξολεθρεύσω σοὶ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου ἐκλιπεῖν τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ καὶ καταρρεῖν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ πᾶς περισεύων οἴκου σου πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ ἀνδρῶν
- 34 Dit nu zal u een teken zijn, hetwelk over uw beide zonen, over Hofni en Pinehas, komen zal: op een dag zullen zij beiden sterven.
And this will be the sign to you, which will come on Hophni and Phinehas, your sons; death will overtake them on the same day.
καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὃ ἦξει ἐπὶ τοὺς δύο υἱούς σου τούτους οφνὶ καὶ φινεεζ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀποθανοῦνται ἀμφοτέροι
- 35 En Ik zal Mij een getrouwen priester verwekken; die zal doen, gelijk als in Mijn hart en in Mijn ziel zijn zal; dien zal Ik een bestendig huis bouwen, en hij zal altijd voor het aangezicht Mijns Gezalfden wandelen.
And I will make a true priest for myself, one who will do what is in my heart and in my mind: and I will make for him a family which will not come to an end; and his place will be before my holy one for ever.
καὶ ἀναστήσω ἐμαντῷ ἱερέα πιστόν ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου ποιήσει καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστόν καὶ διελεύσεται ἐνώπιον χριστοῦ μου πάσας τὰς ἡμέρας

- 36 En het zal geschieden, dat al wie van uw huis zal overig zijn, zal komen, om zich voor hem neder te buigen voor een stukje gelds, en een bolle broods, en zalzeggen: Neem mij toch aan tot enige priesterlijke bediening, dat ik een bete broods moge eten. 1 Samuül 3
Then it will be that the rest of your family, anyone who has not been cut off, will go down on his knees to him for a bit of silver or a bit of bread, and say, Be pleased to put me into one of the priest's places so that I may have a little food.
καὶ ἔσται ὁ περισσεῶν ἐν οἴκῳ σου ἧξει προσκυνεῖν αὐτῷ ὀβολοῦ ἀργυρίου λέγων παράρρησόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου φαγεῖν ἄρτον
- 1 En de jongeling Samuel diende den HEERE voor het aangezicht van Eli; en het woord des HEEREN was dierbaar in die dagen; er was geen openbaar gezicht.
Now the young Samuel was the servant of the Lord before Eli. In those days the Lord kept his word secret from men; there was no open vision.
καὶ τὸ παιδάριον σαμουηλ ἦν λειτουργῶν τῷ κυρίῳ ἐνώπιον ἡλι τοῦ ἱερέως καὶ ῥῆμα κυρίου ἦν τίμιον ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν ὄρασις διαστέλλουσα
- 2 En het geschiedde te dien dage, als Eli op zijn plaats nederlag (en zijn ogen begonnen donker te worden, dat hij niet zien kon),
And at that time, when Eli was resting in his place, (now his eyes were becoming clouded so that he was not able to see,)
καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἡλι ἐκάθευδεν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἤρξαντο βαρύνεσθαι καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν
- 3 En Samuel zich ook nedergelegd had, eer de lampe Gods uitgedaan werd, in den tempel des HEEREN, waar de ark Gods was,
And the light of God was still burning, while Samuel was sleeping in the Temple of the Lord where the ark of God was,
καὶ ὁ λύχνος τοῦ θεοῦ πρὶν ἐπισκευασθῆναι καὶ σαμουηλ ἐκάθευδεν ἐν τῷ ναῷ οὗ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ
- 4 Dat de HEERE Samuel riep; en hij zeide: Zie, hier ben ik.
The voice of the Lord said Samuel's name; and he said, Here am I.
καὶ ἐκάλεσεν κύριος σαμουηλ σαμουηλ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ
- 5 En hij liep tot Eli en zeide: Zie, hier ben ik, want gij hebt mij geroepen. Doch hij zeide: Ik heb niet geroepen, keer weder, leg u neder. En hij ging heen en legdezich neder.
And running to Eli he said, Here am I, for you said my name. And Eli said, I did not say your name; go to your rest again. So he went back to his bed.
καὶ ἔδραμεν πρὸς ἡλι καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ ὅτι κέκληκάς με καὶ εἶπεν οὐ κέκληκά σε ἀνάστρεφε κάθευδε καὶ ἀνέστρεψεν καὶ ἐκάθευδεν
- 6 Toen riep de HEERE Samuel wederom; en Samuel stond op; en ging tot Eli, en zeide: Zie, hier ben ik, want gij hebt mij geroepen. Hij dan zeide: Ik heb u nietgeroepen, mijn zoon; keer weder, leg u neder.
And again the Lord said, Samuel. And Samuel got up and went to Eli and said, Here am I; for you certainly said my name. But he said in answer, I said nothing, my son; go to your rest again.
καὶ προσέθετο κύριος καὶ ἐκάλεσεν σαμουηλ σαμουηλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς ἡλι τὸ δεύτερον καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ ὅτι κέκληκάς με καὶ εἶπεν οὐ κέκληκά σε ἀνάστρεφε κάθευδε
- 7 Doch Samuel kende de HEERE nog niet; en het woord des HEEREN was aan hem nog niet geopenbaard.
Now at that time Samuel had no knowledge of the Lord, and the revelation of the word of the Lord had not come to him.
καὶ σαμουηλ πρὶν ἢ γνῶναι θεὸν καὶ ἀποκαλυφθῆναι αὐτῷ ῥῆμα κυρίου
- 8 Toen riep de HEERE Samuel wederom, ten derde maal; en hij stond op, en ging tot Eli, en zeide: Zie, hier ben ik, want gij hebt mij geroepen. Toen verstondEli, dat de HEERE den jongeling riep.
And for the third time the Lord said Samuel's name. And he got up and went to Eli and said, Here am I; for you certainly said my name. Then it was clear to Eli that the voice which had said the child's name was the Lord's.
καὶ προσέθετο κύριος καλέσαι σαμουηλ ἐν τρίτῳ καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη πρὸς ἡλι καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ ὅτι κέκληκάς με καὶ ἐσοφίσατο ἡλι ὅτι κύριος κέκληκεν τὸ παιδάριον
- 9 Daarom zeide Eli tot Samuel: Ga heen, leg u neder, en het zal geschieden, zo Hij u roept, zo zult gij zeggen: Spreek, HEERE, want Uw knecht hoort. Toen gingSamuel heen en legde zich aan zijn plaats.
So Eli said to Samuel, Go back: and if the voice comes again, let your answer be, Say on, Lord; for the ears of your servant are open. So Samuel went back to his bed.
καὶ εἶπεν ἀνάστρεφε κάθευδε τέκνον καὶ ἔσται ἐὰν καλέσῃ σε καὶ ἐρεῖς λάλει κύριε ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου καὶ ἐπορεύθη σαμουηλ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ
- 10 Toen kwam de HEERE, en stelde Zich daar, en riep gelijk de andere malen: Samuel, Samuel! En Samuel zeide: Spreek, want Uw knecht hoort.
Then the Lord came and said as before, Samuel, Samuel. Then Samuel made answer, Say on, Lord; for the ears of your servant are open.
καὶ ἦλθεν κύριος καὶ κατέστη καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ καὶ εἶπεν σαμουηλ λάλει ὅτι ἀκούει ὁ δοῦλός σου
- 11 En de HEERE zeide tot Samuel: Zie, Ik doe een ding in Israel, dat al wie het horen zal, dien zullen zijn beide oren klinken.
And the Lord said to Samuel, See, I will do a thing in Israel at which the ears of everyone hearing of it will be burning.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαμουηλ ἰδοὺ ἐγώ ποιῶ τὰ ῥήματά μου ἐν ἰσραηλ ὥστε παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ

- 12 Te dienzelven dage zal Ik verwekken over Eli alles, wat Ik tegen zijn huis gesproken heb; Ik zal het beginnen en voleinden.
In that day I will do to Eli everything which I have said about his family, from first to last.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπεγερῶ ἐπὶ ἡλὶ πάντα ὅσα ἐλάλησα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἄρξομαι καὶ ἐπιτελέσω
- 13 Want Ik heb hem te kennen gegeven, dat Ik zijn huis rechten zal tot in eeuwigheid, om der ongerechtigheids wil, die hij geweten heeft; want als zijn zonen zich hebben vervloekt gemaakt, zo heeft hij hen niet eens zuur aangezien.
And you are to say to him that I will send punishment on his family for ever, for the sin which he had knowledge of; because his sons have been cursing God and he had no control over them.
καὶ ἀνήγγελα αὐτῷ ὅτι ἐκδικῶ ἐγὼ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐν ἀδικίας υἱῶν αὐτοῦ ὅτι κακολογοῦντες θεὸν υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐνουθετεῖ αὐτοὺς καὶ οὐδ' οὕτως
- 14 Daarom dan heb Ik het huis van Eli gezworen: Zo de ongerechtigheid van het huis van Eli tot in eeuwigheid zal verzoend worden door slachtoffer of doorspijsoffer!
So I have made an oath to the family of Eli that no offering of meat or of meal which they may make will ever take away the sin of his family.
ὅμοσα τῷ οἴκῳ ἡλὶ εἰ ἐξίλασθήσεται ἀδικία οἴκου ἡλὶ ἐν θυμιάματι καὶ ἐν θυσίαις ἕως αἰῶνος
- 15 Samuel nu lag tot aan den morgen; toen deed hij de deuren van het huis des HEEREN open; doch Samuel vreesde dit gezicht aan Eli te kennen te geven.
And Samuel kept where he was, not moving till the time came for opening the doors of the house of God in the morning. And fear kept him from giving Eli an account of his vision.
καὶ κοιμᾶται σαμουηλ ἕως πρωῆ καὶ ὄρθρισεν τὸ πρωὶ καὶ ἤνοιξεν τὰς θύρας οἴκου κυρίου καὶ σαμουηλ ἐφοβήθη ἀπαγγεῖλαι τὴν ὄρασιν τῷ ἡλὶ
- 16 Toen riep Eli Samuel, en zeide: Mijn zoon Samuel! Hij dan zeide: Zie, hier ben ik.
Then Eli said, Samuel, my son. And Samuel answering said, Here am I.
καὶ εἶπεν ἡλὶ πρὸς σαμουηλ σαμουηλ τέκνον καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγώ
- 17 En hij zeide: Wat is het woord, dat Hij tot u gesproken heeft? Verberg het toch niet voor mij; God doe u zo, en zo doe Hij daartoe, indien gij een woord voormij verbergt van al de woorden, die Hij tot u gesproken heeft!
And he said, What did the Lord say to you? Do not keep it from me: may God's punishment be on you if you keep from me anything he said to you.
καὶ εἶπεν τί τὸ ῥῆμα τὸ λαληθὲν πρὸς σέ μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τάδε ποιῆσαι σοὶ ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθέει ἐὰν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ πάντων τῶν λόγων τῶν λαληθέντων σοὶ ἐν τοῖς ὤσιν σου
- 18 Toen gaf hem Samuel te kennen al die woorden, en verborg ze voor hem niet. En hij zeide: Hij is de HEERE; Hij doe, wat goed is in Zijn ogen!
Then Samuel gave him an account of everything, keeping nothing back. And he said, It is the Lord; let him do what seems good to him.
καὶ ἀπήγγειλεν σαμουηλ πάντας τοὺς λόγους καὶ οὐκ ἔκρυψεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἡλὶ κύριος αὐτός τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσει
- 19 Samuel nu werd groot; en de HEERE was met hem, en liet niet een van al Zijn woorden op de aarde vallen.
And Samuel became older, and the Lord was with him and let not one of his words be without effect.
καὶ ἐμεγαλύνθη σαμουηλ καὶ ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ πάντων τῶν λόγων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν
- 20 En gans Israel, van Dan tot Ber-seba toe, bekende, dat Samuel bevestigd was tot een profet des HEEREN.
And it was clear to all Israel from Dan to Beer-sheba that Samuel had been made a prophet of the Lord.
καὶ ἔγνωσαν πᾶς ἰσραηλ ἀπὸ δαν καὶ ἕως βηρσαβεε ὅτι πιστὸς σαμουηλ εἰς προφήτην τῷ κυρίῳ
- 21 En de HEERE voer voort te verschijnen te Silo; want de HEERE openbaarde Zich aan Samuel te Silo, door het woord des HEEREN. 1 Samu¨l 4
And the Lord was seen again in Shiloh; for the Lord gave to Samuel in Shiloh the revelation of his word.
καὶ προσέθετο κύριος δηλωθῆναι ἐν σιλωμ ὅτι ἀπεκαλύφθη κύριος πρὸς σαμουηλ καὶ ἐπιστεύθη σαμουηλ προφήτης γενέσθαι τῷ κυρίῳ εἰς πάντα ἰσραηλ ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἕως ἄκρων καὶ ἡλὶ πρῆσβύτης σφόδρα καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πορευόμενοι ἐπορεύοντο καὶ πονηρὰ ἢ ὁδὸς αὐτῶν ἐνώπιον κυρίου
- 1 En het woord van Samuel geschiedde aan gans Israel. En Israel toog uit, den Filistijnen tegemoet, ten strijde, en legerde zich bij Eben-Haezer, maar de Filistijnen legerden zich bij Afek.
Now at that time the Philistines came together to make war against Israel, and the men of Israel went out to war against the Philistines and took up their position at the side of Eben-ezer: and the Philistines put their forces in position in Aphek.
καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συναθροίζονται ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἐξῆλθεν ἰσραηλ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς εἰς πόλεμον καὶ παρεμβάλλουσιν ἐπὶ ἀβενεζερ καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβάλλουσιν ἐν αφεκ
- 2 En de Filistijnen stelden zich in slagorden, om Israel te ontmoeten; en als zich de strijd uitspreidde, zo werd Israel voor der Filistijnen aangezicht geslagen; want zij sloegen in de slagorden in het veld omtrent vier duizend man.
And the Philistines put their forces in order against Israel, and the fighting was hard, and Israel was overcome by the Philistines, who put to the sword about four thousand of their army in the field.
καὶ παρατάσσονται οἱ ἀλλόφυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἔκλινεν ὁ πόλεμος καὶ ἔπταισεν ἄνθρωπος ἰσραηλ ἐνώπιον ἀλλοφύλων καὶ ἐπλήγησαν ἐν τῇ παρατάξει ἐν ἀγρῷ τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρῶν

- 3 Als het volk wederom in het leger gekomen was, zo zeiden de oudsten van Israel: Waarom heeft ons de HEERE heden geslagen voor het aangezicht der Filistijnen? Laat ons van Silo tot ons nemen de ark des verbonds des HEEREN, en laat die in het midden van ons komen, opdat zij ons verlosse van de hand onzer vijanden.
 And when the people came back to their tents, the responsible men of Israel said, Why has the Lord let the Philistines overcome us today? Let us get the ark of the Lord's agreement here from Shiloh, so that it may be with us and give us salvation from the hands of those who are against us.
 και ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι ἰσραηλ κατὰ τί ἔπτασεν ἡμᾶς κύριος σήμερον ἐνώπιον ἀλλοφύλων λάβωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐκ σιλωμ καὶ ἐξελεύθετο ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν
- 4 Het volk dan zond naar Silo, en men bracht van daar de ark des verbonds des HEEREN der heirscharen, die tussen de cherubim woont; en de twee zonen van Eli, Hofni en Pinehas, waren daar met de ark des verbonds van God.
 So the people sent to Shiloh and got the ark of the agreement of the Lord of armies whose resting-place is between the winged ones; and Hophni and Phinehas, the two sons of Eli, were there with the ark of God's agreement.
 και ἀπέστειλεν ὁ λαὸς εἰς σιλωμ καὶ αἶρουσιν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν κυρίου καθημένου χερουβιμ καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοὶ ἡλι μετὰ τῆς κιβωτοῦ οφνι καὶ φινεες
- 5 En het geschiedde, als de ark des verbonds des HEEREN in het leger kwam, zo juichte gans Israel met een groot gejuich, alzo dat de aarde dreunde.
 And when the ark of the Lord's agreement came into the tent-circle, all Israel gave a great cry, so that the earth was sounding with it.
 και ἐγενήθη ὡς ἦλθεν κιβωτὸς κυρίου εἰς τὴν παρεμβολὴν καὶ ἀνέκραξεν πᾶς ἰσραηλ φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἤχησεν ἡ γῆ
- 6 Als nu de Filistijnen de stem van het juichen hoorden, zo zeiden zij: Wat is de stem van dit grote juichen in het leger der Hebreen? Toen vernamen zij, dat de ark des HEEREN in het leger gekomen was.
 And the Philistines, hearing the noise of their cry, said, What is this great cry among the tents of the Hebrews? Then it became clear to them that the ark of the Lord had come to the tent-circle.
 και ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς κραυγῆς καὶ εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι τίς ἡ κραυγὴ ἡ μεγάλη αὕτη ἐν παρεμβολῇ τῶν εβραίων καὶ ἔγνωσαν ὅτι κιβωτὸς κυρίου ἦκει εἰς τὴν παρεμβολὴν
- 7 Daarom vreesden de Filistijnen, want zij zeiden: God is in het leger gekomen. En zij zeiden: Wee ons, want dergelijke is gisteren en eergisteren niet geschied!
 And the Philistines, full of fear, said, God has come into their tents. And they said, Trouble is ours! for never before has such a thing been seen.
 και ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ εἶπον οὗτοι οἱ θεοὶ ἦκασιν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν παρεμβολὴν οὐαὶ ἡμῖν ἐξελοῦ ἡμᾶς κύριε σήμερον ὅτι οὐ γέγονεν τοιαύτη ἐχθὲς καὶ τρίτη
- 8 Wee ons, wie zal ons redden uit de hand van deze heerlijke goden? Dit zijn dezelfde goden, die de Egyptenaars met alle plagen geplaagd hebben, bij dewoestijn.
 Trouble is ours! Who will give us salvation from the hands of these great gods? These are the gods who sent all sorts of blows on the Egyptians in the waste land.
 οὐαὶ ἡμῖν τίς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῶν θεῶν τῶν στερεῶν τούτων οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ πατάζοντες τὴν αἴγυπτον ἐν πάσῃ πληγῇ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 9 Zijt sterk, en weest mannen, gij Filistijnen, opdat gij de Hebreen niet misschien dient, gelijk als zij ulieden gediend hebben; zo zijt mannen, en strijdt.
 Be strong, O Philistines, be men! Do not be servants to the Hebrews as they have been to you: go forward to the fight without fear.
 κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄνδρας ἀλλόφυλοι μῆποτε δουλεύσητε τοῖς εβραίοις καθὼς ἐδούλευσαν ἡμῖν καὶ ἔσεσθε εἰς ἄνδρας καὶ πολεμήσατε αὐτούς
- 10 Toen streden de Filistijnen, en Israel werd geslagen, en zij vloden een iegelijk in zijn tenten; en er geschiedde een zeer grote nederlaag, zodat er van Israel vielendertig duizend voetvolks.
 So the Philistines went to the fight, and Israel was overcome, and every man went in flight to his tent: and great was the destruction, for thirty thousand footmen of Israel were put to the sword.
 και ἐπολέμησαν αὐτούς καὶ πταίει ἄνθρωπος ἰσραηλ καὶ ἐφυγεν ἕκαστος εἰς σκηνώμα αὐτοῦ καὶ ἐγένετο πληγὴ μεγάλη σφόδρα καὶ ἔπεσαν ἐξ ἰσραηλ τριάκοντα χιλιάδες ταγμάτων
- 11 En de ark Gods werd genomen, en de twee zonen van Eli, Hofni en Pinehas, stierven.
 And the ark of God was taken; and Hophni and Phinehas, the sons of Eli, were put to the sword.
 και κιβωτὸς θεοῦ ἐλήμφθη καὶ ἀμφότεροι υἱοὶ ἡλι ἀπέθανον οφνι καὶ φινεες
- 12 Toen liep er een Benjaminiet uit de slagorden, en kwam te Silo denzelfden dag; en zijn klederen waren gescheurd, en er was aarde op zijn hoofd.
 And a man of Benjamin went running from the fight and came to Shiloh the same day with his clothing out of order and earth on his head.
 και ἔδραμεν ἄνθρωπος ἰεμιναιὸς ἐκ τῆς παρατάξεως καὶ ἦλθεν εἰς σιλωμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ διερρηγότα καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
- 13 En als hij kwam, ziet, zo zat Eli op een stoel aan de zijde van den weg, uitzijende; want zijn hart was sidderende vanwege de ark Gods. Als die man kwam, omzulks te verkondigen in de stad, toen schreeuwde de ganse stad.
 And when he came, Eli was seated by the wayside watching: and in his heart was fear for the ark of God. And when the man came into the town and gave the news, there was a great outcry.
 και ἦλθεν καὶ ἰδοὺ ἡλι ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ δίφρου παρὰ τὴν πόλιν σκοπεύων τὴν ὁδὸν ὅτι ἦν ἡ καρδιά αὐτοῦ ἐξεστηκυῖα περὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ὁ ἄνθρωπος εἰσηλθὼν εἰς τὴν πόλιν ἀπαγγεῖλαι καὶ ἀνεβόησεν ἡ πόλις
- 14 En als Eli de stem des geroeps hoorde, zo zeide hij: Wat is de stem dezer beroerte? Toen haastte zich die man, en hij kwam en boodschapte het aan Eli.
 And Eli, hearing the noise and the cries, said, What is the reason of this outcry? And the man came quickly and gave the news to Eli.
 και ἤκουσεν ἡλι τὴν φωνὴν τῆς βοῆς καὶ εἶπεν τίς ἡ βοή τῆς φωνῆς ταύτης καὶ ὁ ἄνθρωπος σπεύσας εἰσηλθὼν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ἡλι

- 15 (Eli nu was een man van acht en negentig jaren, en zijn ogen stonden stijf, dat hij niet zien kon.)
Now Eli was ninety-eight years old, and his eyes were fixed so that he was not able to see.
καὶ ἠλι υἱὸς ἐνεήκοντα ἐτῶν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπανέστησαν καὶ οὐκ ἔβλεπεν καὶ εἶπεν ἠλι τοῖς ἀνδράσιν τοῖς περιεστηκόσιν αὐτῷ τίς ἡ φωνὴ τοῦ ἤχους τούτου
- 16 En die man zeide tot Eli: Ik ben het, die uit de slagorden kom, en ik ben heden uit de slagorden gevloten. Hij dan zeide: Wat is er geschied, mijn zoon?
And the man said to Eli, I have come from the army and have come in flight today from the fight. And he said, How did it go, my son?
καὶ ὁ ἀνὴρ σπεύσας προσῆλθεν πρὸς ἠλι καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐγὼ εἰμι ὁ ἤκων ἐκ τῆς παρεμβολῆς κἀγὼ πέφευγα ἐκ τῆς παρατάξεως σήμερον καὶ εἶπεν τί τὸ γεγονός ῥῆμα τέκνον
- 17 Toen antwoordde hij, die de boodschap bracht, en zeide: Israel is gevloten voor het aangezicht der Filistijnen, en er is ook een grote nederlaag onder het volkgeschied; daarenboven zijn uw twee zonen, Hofni en Pinehas, gestorven, en de ark Gods is genomen.
And the man said, Israel went in flight from the Philistines, and there has been great destruction among the people, and your two sons, Hophni and Phinehas, are dead, and the ark of God has been taken.
καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον καὶ εἶπεν πέφευγεν ἀνὴρ ἰσραηλ ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων καὶ ἐγένετο πλῆγὴ μεγάλη ἐν τῷ λαῷ καὶ ἀμφοτέροι οἱ υἱοὶ σου τεθνήκασιν καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήμφθη
- 18 En het geschiedde, als hij van de ark Gods vermeldde, zo viel hij achterwaarts van den stoel af, aan de zijde der poort, en brak den nek, en stierf; want de man was oud en zwaar; en hij richtte Israel veertig jaren.
And at these words about the ark of God, Eli, falling back off his seat by the side of the doorway into the town, came down on the earth so that his neck was broken and death overtook him, for he was an old man and of great weight. He had been judging Israel for forty years.
καὶ ἐγένετο ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπεσεν ἀπὸ τοῦ δίφρου ὀπισθίως ἐχόμενος τῆς πύλης καὶ συνετρίβη ὁ νῶτος αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν ὁ πρεσβύτερος ὁ ἄνθρωπος καὶ βαρὺς καὶ αὐτὸς ἐκ ρινεν τὸν ἰσραηλ εἴκοσι ἔτη
- 19 En zijn schoondochter, de huisvrouw van Pinehas, was bevrucht, zij zou baren; als deze de tijding hoorde, dat de ark Gods genomen was, en haar schoonvader gestorven was, en haar man, zo kromde zij zich, en baarde; want haar weeen overvielen haar.
And his daughter-in-law, the wife of Phinehas, was with child and near the time when she would give birth; and when she had the news that the ark of God had been taken and that her father-in-law and her husband were dead, her pains came on her suddenly and she gave birth.
καὶ νόμφη αὐτοῦ γυνὴ φινεας συνειληφύσα τοῦ τεκεῖν καὶ ἤκουσεν τὴν ἀγγελίαν ὅτι ἐλήμφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ καὶ ὅτι τέθνηκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ ὠκλασεν καὶ ἔτεκεν ὅτι ἐπεσ τράφησαν ἐπ' αὐτὴν ὠδίνες αὐτῆς
- 20 En omtrent den tijd van haar sterven, zo spraken de vrouwen, die bij haar stonden: Vrees niet, want gij hebt een zoon gebaard. Doch zij antwoordde niet, en nam het niet ter harte.
And when she was very near death the women who were with her said, Have no fear, for you have given birth to a son. But she made no answer and gave no attention to it.
καὶ ἐν τῷ καιρῷ αὐτῆς ἀποθνήσκει καὶ εἶπον αὐτῇ αἱ γυναῖκες αἱ παρεστηκυῖαι αὐτῇ μὴ φοβοῦ ὅτι υἱὸν τέτοκας καὶ οὐκ ἀπεκρίθη καὶ οὐκ ἐνόησεν ἡ καρδία αὐτῆς
- 21 En zij noemde het jongskens Ikabod, zeggende: De eer is weggevoerd uit Israel! Omdat de ark Gods gevankelijk weggevoerd was, en om haars schoonvaders en haars mans wil.
And she gave the child the name of Ichabod, saying, The glory has gone from Israel: because the ark of God was taken and because of her father-in-law and her husband.
καὶ ἐκάλεσεν τὸ παιδάριον οὐαὶ βαρκαβωθ ὑπὲρ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ πενθεροῦ αὐτῆς καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς
- 22 En zij zeide: De eer is gevankelijk weggevoerd uit Israel, want de ark Gods is genomen. 1 Samuel 5
And she said, The glory is gone from Israel, for the ark of God has been taken.
καὶ εἶπαν ἀπόκισται δόξα ἰσραηλ ἐν τῷ λημφθῆναι τὴν κιβωτὸν κυρίου
- 1 De Filistijnen nu namen de ark Gods, en zij brachten ze van Eben-Haezer tot Asdod.
Now the Philistines, having taken the ark of God, took it with them from Eben-ezer to Ashdod.
καὶ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν ἐξ ἀβεννεζερ εἰς ἄζωτον
- 2 En de Filistijnen namen de ark Gods, en zij brachten ze in het huis van Dagon, en stelden ze bij Dagon.
They took the ark of God into the house of Dagon and put it by the side of Dagon.
καὶ ἔλαβον ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν κυρίου καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὴν εἰς οἶκον δαγων καὶ παρέστησαν αὐτὴν παρὰ δαγων
- 3 Maar als die van Asdod des anderen daags vroeg opstonden, ziet, zo was Dagon op zijn aangezicht ter aarde gevallen voor de ark des HEEREN. En zij namen Dagon en zetten hem weder op zijn plaats.
And when the people of Ashdod got up early on the morning after, they saw that Dagon had come down to the earth on his face before the ark of the Lord. And they took Dagon up and put him in his place again.
καὶ ὄρθρισαν οἱ ἄζώτιοι καὶ εἰσῆλθον εἰς οἶκον δαγων καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ δαγων πεπτωκὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ἤγειραν τὸν δαγων καὶ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ ἐβάρυνθη χεῖρ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἄζωτίους καὶ ἐβασάνισεν αὐτοὺς καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἔδρας αὐτῶν τὴν ἄζωτον καὶ τὰ ὄρια αὐτῆς

- 4 Toen zij nu des anderen daags des morgens vroeg opstonden, ziet, Dagon lag op zijn aangezicht ter aarde gevallen voor de ark des HEEREN; maar het hoofd van Dagon, en de beide palmen zijner handen afgehouden, aan den dorpel; alleenlijk was Dagon daarop overgebleven.
And when they got up early on the morning after, Dagon had come down to the earth on his face before the ark of the Lord; and his head and his hands were broken off on the doorstep; only the base was in its place.
καὶ ἐγένετο ὅτε ὄρθρισαν τὸ πρωὶ καὶ ἰδοὺ δαγων πεπτωκὸς ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου καὶ ἡ κεφαλὴ δαγων καὶ ἀμφότερα τὰ ἴχνη χειρῶν αὐτοῦ ἀφηρημένα ἐπὶ τὰ ἔμπα ὄσθια ἀμαφεθ ἕκαστον καὶ ἀμφότεροι οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ πεπτωκότες ἐπὶ τὸ πρόθυρον πλην ἡ ῥάχης δαγων ὑπελείφθη
- 5 Daarom treden de priesters van Dagon, en allen, die in het huis van Dagon komen, niet op den dorpel van Dagon te Asdod, tot op dezen dag.
So to this day no priest of Dagon, or any who come into Dagon's house, will put his foot on the doorstep of the house of Dagon in Ashdod.
διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιβαίνουσιν οἱ ἱερεῖς δαγων καὶ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς οἶκον δαγων ἐπὶ βαθμὸν οἴκου δαγων ἐν ἀζώτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ὅτι ὑπερβαίνοντες ὑπερβαίνουσιν
- 6 Doch de hand des HEEREN was zwaar over die van Asdod, en verwoestte hen; en Hij sloeg ze met spenen, Asdod en haar landpalen.
But the hand of the Lord was hard on the people of Ashdod and he sent disease on them through all the country of Ashdod.
καὶ ἐβάρυνθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ ἀζώτον καὶ ἐπήγαγεν αὐτοῖς καὶ ἐξέεσεν αὐτοῖς εἰς τὰς ναῦς καὶ μέσον τῆς χώρας αὐτῆς ἀνεφύησαν μύες καὶ ἐγένετο σύγχυσις θανάτου μεγάλη ἐν τῇ πόλει
- 7 Toen nu de mannen te Asdod zagen, dat het alzo toeging, zo zeiden zij: Dat de ark des Gods van Israel bij ons niet blijve; want Zij hand is hard over ons, enover Dagon, onzen god.
And when the men of Ashdod saw how it was, they said, Let not the ark of the God of Israel be with us, for his hand is hard on us and on Dagon our god.
καὶ εἶδον οἱ ἄνδρες ἀζώτου ὅτι οὕτως καὶ λέγουσιν ὅτι οὐ καθίσταται κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἰσραηλ μεθ' ἡμῶν ὅτι σκληρὰ χεὶρ αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ δαγων θεὸν ἡμῶν
- 8 Daarom zonden zij heen, en verzamelden tot zich al de vorsten der Filistijnen, en zij zeiden: Wat zullen wij met de ark des Gods van Israel doen? En die zeiden: Dat de ark des Gods van Israel rondom Gath ga. Alzo droegen zij de ark des Gods van Israel rondom.
So they sent for all the lords of the Philistines to come together there, and said, What are we to do with the ark of the God of Israel? And their answer was, Let the ark of the God of Israel be taken away to Gath. So they took the ark of the God of Israel away.
καὶ ἀποστέλλουσιν καὶ συνάγουσιν τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων πρὸς αὐτοὺς καὶ λέγουσιν τί ποιήσωμεν κιβωτῷ θεοῦ ἰσραηλ καὶ λέγουσιν οἱ γεθθαῖοι μετελθέτω κιβωτὸς τοῦ θεοῦ πρὸς ἡμᾶς καὶ μετῆλθεν κιβωτὸς τοῦ θεοῦ εἰς γεθθα
- 9 En het geschiedde, nadat zij die hadden rondom gedragen, zo was de hand des HEEREN tegen die stad met een zeer grote kwelling; want Hij sloeg de liedendier stad van den kleine tot den grote, en zij hadden spenen in de verborgene plaatsen.
But after they had taken it away, the hand of the Lord was stretched out against the town for its destruction: and the signs of disease came out on all the men of the town, small and great.
καὶ ἐγενήθη μετὰ τὸ μετελθεῖν αὐτὴν καὶ γίνεται χεὶρ κυρίου ἐν τῇ πόλει τάραχος μέγας σφόδρα καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἔδρας αὐτῶν καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ γεθθαῖοι ἔδρας
- 10 Toen zonden zij de ark Gods naar Ekron; maar het geschiedde, als de ark Gods te Ekron kwam, zo riepen die van Ekron, zeggende: Zij hebben de ark des Gods van Israel tot mij rondom gebracht, om mij en mijn volk te doden.
So they sent the ark of God to Ekron. And when the ark of God came to Ekron, the people of the town made an outcry, saying, They have sent the ark of the God of Israel to us for the destruction of us and of our people.
καὶ ἐξαποστέλλουσιν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς ἀσκαλῶνα καὶ ἐγενήθη ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς θεοῦ εἰς ἀσκαλῶνα καὶ ἐβόησαν οἱ ἀσκαλωνῖται λέγοντες τί ἀπεστρέψατε πρὸς ἡμᾶς τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἰσραηλ θανατώσαι ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν
- 11 En zij zonden heen, en vergaderden al de vorsten der Filistijnen, en zeiden: Zendt de ark des Gods van Israel heen, dat zij wederkere tot haar plaats, opdat zij mij en mijn volk niet dode; want er was een dodelijke kwelling in de ganse stad, en de hand Gods was er zeer zwaar.
So they sent and got together all the lords of the Philistines, and they said, Send away the ark of the God of Israel, and let it go back to its place, so that it may not be the cause of death to us and to our people: for there was a great fear of death through all the town; the hand of God was very hard on them there.
καὶ ἐξαποστέλλουσιν καὶ συνάγουσιν τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων καὶ εἶπον ἐξαποστείλατε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἰσραηλ καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς καὶ οὐ μὴ θανατώσῃ ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν ὅτι ἐγενήθη σύγχυσις θανάτου ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βαρεῖα σφόδρα ὡς εἰσῆλθεν κιβωτὸς θεοῦ ἰσραηλ ἐκεῖ
- 12 En de mensen, die niet stierven, werden geslagen met spenen, zodat het geschrei der stad opklom naar den hemel.
And those men who were not overtaken by death were cruelly diseased: and the cry of the town went up to heaven.
καὶ οἱ ζῶντες καὶ οὐκ ἀποθανόντες ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἔδρας καὶ ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν
- 1 Als nu de ark des HEEREN zeven maanden in het land der Filistijnen geweest was,
Now the ark of the Lord was in the country of the Philistines for seven months.
καὶ ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν ἀργῷ τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ μῆνας καὶ ἐξέεσεν ἡ γῆ αὐτῶν μύας

- 2 Zo riepen de Filistijnen de priesters en de waarzeggers, zeggende: Wat zullen wij met de ark des HEEREN doen? Laat ons weten, waarmede wij ze aan haarplaats zenden zullen.
And the Philistines sent for the priests and those who were wise in secret arts, and said to them, What are we to do with the ark of the Lord? How are we to send it away to its place?
 και καλοῦσιν ἀλλόφυλοι τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς μάντις καὶ τοὺς ἐπαιδοὺς αὐτῶν λέγοντες τί ποιήσωμεν τῇ κιβωτῷ κυρίου γνωρίσατε ἡμῖν ἐν τίνι ἀποστελοῦμεν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς
- 3 Zij dan zeiden: Indien gij de ark des Gods van Israel wegzendt, zendt haar niet ledig weg, maar vergeldt Hem ganselijk een schuldoffer; dan zult gij genezen worden, en ulieden zal bekend worden, waarom Zijn hand van u niet afwijkt.
And they said, If you send away the ark of the God of Israel, do not send it without an offering, but send him a sin-offering with it: then you will have peace again, and it will be clear to you why the weight of his hand has not been lifted from you.
 και εἶπαν εἰ ἐξαπεστελλέετε ὑμεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου θεοῦ ἰσραηλ μὴ δὴ ἐξαποστείλητε αὐτὴν κενὴν ἀλλὰ ἀποδιδόντες ἀπόδοτε αὐτῇ τῆς βασάνου καὶ τότε ἰαθήσεσθε καὶ ἐξελασθήσεται ὑμῖν μὴ οὐκ ἀποστή ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν
- 4 Toen zeiden zij: Welk is dat schuldoffer, dat wij Hem vergelden zullen? En zij zeiden: Vijf gouden spenen, en vijf gouden muizen, naar het getal van de vorstender Filistijnen; want het is enerlei plaag over u allen, en over uw vorsten.
Then they said, What sin-offering are we to send to him? And they said, Five gold images of the growths caused by your disease and five gold mice, one for every lord of the Philistines: for the same disease came on you and on your lords.
 και λέγουσιν τί τὸ τῆς βασάνου ἀποδώσομεν αὐτῇ καὶ εἶπαν κατ' ἀριθμὸν τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων πέντε ἔδρας χρυσοῦς ὅτι παῖσμα ἐν ὑμῖν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ὑμῶν καὶ τῷ λαῷ
- 5 Zo maakt dan beelden uwer spenen, en beelden uwer muizen, die het land verderven, en geeft den God van Israel de eer; misschien zal Hij Zijn hand verlichten van over ulieden, en van over uw god, en van over uw land.
So make images of the growths caused by your disease and of the mice which are damaging your land; and give glory to the God of Israel: it may be that the weight of his hand will be lifted from you and from your gods and from your land.
 και μὲς χρυσοῦς ὁμοίωμα τῶν μυῶν ὑμῶν τῶν διαφθειρόντων τὴν γῆν καὶ δώσατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὅπως κουφίση τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν
- 6 Waarom toch zoudt gijlieden uw hart verzwaren, gelijk de Egyptenaars en Farao hun hart verzwaaard hebben? Hebben zij niet, toen Hij wonderlijk met hengehandeld had, hen laten trekken, dat zij heengingen?
Why do you make your hearts hard, like the hearts of Pharaoh and the Egyptians? When he had made sport of them, did they not let the people go, and they went away?
 και ἴνα τί βαρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐβάρυνεν αἴγυπτος καὶ φαραω τὴν καρδίαν αὐτῶν οὐχὶ ὅτε ἐνέπαιξεν αὐτοῖς ἐξαπέστειλαν αὐτούς καὶ ἀπῆλθον
- 7 Nu dan, neemt en maakt een nieuwen wagen, en twee zogende koeien, op dewelke geen juk gekomen is; spant de koeien aan den wagen, en brengt haarkalveren van achter haar weder naar huis.
So now, take and make ready a new cart, and two cows which have never come under the yoke, and have the cows yoked to the cart, and take their young ones away from them:
 και νῦν λάβετε καὶ ποιήσατε ἄμαξαν καινὴν καὶ δύο βόας πρωτοτοκούσας ἄνευ τῶν τέκνων καὶ ζεύξατε τὰς βόας ἐν τῇ ἀμάξῃ καὶ ἀπαγάγετε τὰ τέκνα ἀπὸ ὀπισθεν αὐτῶν εἰς οἶκον
- 8 Neemt dan de ark des HEEREN, en zet ze op den wagen, en legt de gouden kleinoden, die gij Hem ten schuloffer vergelden zult, in een koffertje aan haarzijde; en zendt ze weg, dat zij heenga.
And put the ark of the Lord on the cart, and the gold images which you are sending as a sin-offering in a chest by its side; and send it away so that it may go.
 και λήψασθε τὴν κιβωτὸν καὶ θήσατε αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἄμαξαν καὶ τὰ σκεῦη τὰ χρυσοῦς ἀποδώσατε αὐτῇ τῆς βασάνου καὶ θήσατε ἐν θέματι βερσεχθαν ἐκ μέρους αὐτῆς καὶ ἐξαποστελεῖτε αὐτὴν καὶ ἀπελεύσατε αὐτὴν καὶ ἀπελεύσεται
- 9 Ziet dan toe, indien zij den weg van haar landpale opgaat naar Beth-Semes, zo heeft Hij ons dit groot kwaad gedaan; maar zo niet, zo zullen wij weten, dat Zijnhand ons niet geraakt heeft; het is ons een toeval geweest.
If it goes by the land of Israel to Beth-shemesh, then this great evil is his work; but if not, then we may be certain that the evil was not his doing, but was the working of chance.
 και ὄψεσθε εἰ εἰς ὁδὸν ὀρίων αὐτῆς πορεύσεται κατὰ βαιθσαιμυς αὐτὸς πεποιήκεν ἡμῖν τὴν κακίαν ταύτην τὴν μεγάλην καὶ ἐὰν μὴ καὶ γνωσόμεθα ὅτι οὐ χεὶρ αὐτοῦ ἦται ἡμῶν ἀλλὰ σύμπτωμα τοῦτο γέγονεν ἡμῖν
- 10 En die lieden deden alzo, en namen twee zogende koeien, en spanden ze aan den wagen, en haar kalveren sloten zij in huis.
And the men did so; they took two cows, yoking them to the cart and shutting up their young ones in their living-place:
 και ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι οὕτως καὶ ἔλαβον δύο βόας πρωτοτοκούσας καὶ ἐζεύξαν αὐτὰς ἐν τῇ ἀμάξῃ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπεκόλωσαν εἰς οἶκον
- 11 En zij zetten de ark des HEEREN op den wagen, en het koffertje met de gouden muizen, en de beelden hunner spenen.
And they put the ark of the Lord on the cart and the chest with the gold images.
 και ἔθεντο τὴν κιβωτὸν ἐπὶ τὴν ἄμαξαν καὶ τὸ θέμα εργαβ καὶ τοὺς μὲς τοὺς χρυσοῦς

- 12 De koeien nu gingen recht in dien weg, op den weg naar Beth-Semes op een straat; zij gingen steeds voort, al loeiende, en weken noch ter rechter hand nochter linkerhand; en de vorsten der Filistijnen gingen achter dezelve tot aan de landpale van Beth-Semes.
 And the cows took the straight way, by the road to Beth-shemesh; they went by the highway, not turning to the right or to the left, and the sound of their voices was clear on the road; and the lords of the Philistines went after them as far as the edge of Beth-shemesh.
 και κατεύθυναν αἱ βόες ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ὁδὸν βαιθσαμυς ἐν τρίβῳ ἐνὶ ἐπορεύοντο και ἐκοπίων και οὐ μεθίσταντο δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά και οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο ὀπίσω αὐτῆς ἕως ὁρίων βαιθσαμυς
- 13 En die van Beth-Semes maaiden den tarweoogst in het dal, en als zij hun ogen ophieven, zagen zij de ark en verblijdden zich, als zij die zagen.
 And the people of Beth-shemesh were cutting their grain in the valley, and lifting up their eyes they saw the ark and were full of joy when they saw it.
 και οἱ ἐν βαιθσαμυς ἐθέριζον θερισμὸν πυρῶν ἐν κοιλάδι και ἤραν ὀφθαλμοὺς αὐτῶν και εἶδον κιβωτὸν κυρίου και ἠυφράνθησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς
- 14 En de wagen kwam op den akker van Jozua, den Beth-semiet, en bleef daar staande; en daar was een grote steen, en zij kloofden het hout van den wagen, en offerden de koeien den HEERE ten brandoffer.
 And the cart came into the field of Joshua the Beth-shemite, and came to a stop there by a great stone: and cutting up the wood of the cart they made a burned offering of the cows to the Lord.
 και ἡ ἄμαξα εἰσῆλθεν εἰς ἀγρὸν ὡσηε τὸν ἐν βαιθσαμυς και ἔστησαν ἐκεῖ παρ' αὐτῆ λίθον μέγαν και σχίζουσιν τὰ ξύλα τῆς ἄμαξης και τὰς βόας ἀνήνεγκαν εἰς ὀλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ
- 15 En de Levieten namen de ark des HEEREN af en het koffertje, dat daarbij was, waarin de gouden kleinoden waren, en zetten ze op dien groten steen; en dielieden van Beth-Semes offerden brandofferen, en slachtten slachtofferen den HEERE, op denzelven dag.
 Then the Levites took down the ark of the Lord and the chest in which were the gold images, and put them on the great stone: and the men of Beth-shemesh made burned offerings and gave worship that day before the Lord.
 και οἱ λευῖται ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου και τὸ θέμα εργαβ μετ' αὐτῆς και τὰ ἐπ' αὐτῆς σκεύη τὰ χρυσᾶ και ἔθεντο ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ μεγάλου και οἱ ἄνδρες βαιθσαμυς ἀνήνεγκαν ὀλοκαυτῶς εἰς και θυσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ κυρίῳ
- 16 En als de vijf vorsten der Filistijnen zulks gezien hadden, zo keerden zij weder op denzelven dag naar Ekron.
 And the five lords of the Philistines, having seen it, went back to Ekron the same day.
 και οἱ πέντε σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐώρων και ἀνέστρεψαν εἰς ἀσκαλῶνα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
- 17 Dit nu zijn de gouden spenen, die de Filistijnen aan den HEERE ten schuldoffer vergolden hebben: Voor Asdod een voor Gaza een, voor Askelot een, voor Gath een, voor Ekron een.
 Now these are the gold images which the Philistines sent as a sin-offering to the Lord; one for Ashdod, one for Gaza, one for Ashkelon, one for Gath, one for Ekron;
 και αὐταῖ αἱ ἔδραι αἱ χρυσαῖ ἅς ἀπέδωκαν οἱ ἀλλόφυλοι τῆς βασάνου τῷ κυρίῳ τῆς ἀζώτου μίαν τῆς γάζης μίαν τῆς ἀσκαλῶνος μίαν τῆς γεθ μίαν τῆς ακκαρων μίαν
- 18 Ook gouden muizen, naar het getal van alle steden der Filistijnen, onder de vijf vorsten, van de vaste steden af tot aan de landvlekken; en tot aan Abel, dengroten steen, op denwelken zij de ark des HEEREN nedergesteld hadden, die tot op dezen dag is op den akker van Jozua, den Beth-semiet.
 And the gold mice, one for every town of the Philistines, the property of the five lords, walled towns as well as country places: and the great stone where they put the ark of the Lord is still in the field of Joshua the Beth-shemite to this day.
 και μῦς οἱ χρυσοὶ κατ' ἀριθμὸν πασῶν πόλεων τῶν ἀλλοφύλων τῶν πέντε σατραπῶν ἐκ πόλεως ἐστερωμένης και ἕως κόμης τοῦ φερεζαίου και ἕως λίθου τοῦ μεγάλου οὗ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου τοῦ ἐν ἀργῷ ὡσηε τοῦ βαιθσαμουσίτου
- 19 En de Heere sloeg onder die lieden van Beth-Semes, omdat zij in de ark des HEEREN gezien hadden; ja, Hij sloeg van het volk zeventig mannen, en vijftigduizend mannen. Toen bedreef het volk rouw, omdat de HEERE een groten slag onder het volk geslagen had.
 But the Lord sent destruction on seventy men of the people of Beth-shemesh for looking into the ark of the Lord; and great was the sorrow of the people for the destruction which the Lord had sent on them.
 και οὐκ ἤσμένισαν οἱ υἱοὶ ιεχονιου ἐν τοῖς ἀνδράσιν βαιθσαμυς ὅτι εἶδαν κιβωτὸν κυρίου και ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς ἐβδομήκοντα ἄνδρας και πεντήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν και ἐπένησεν ὁ λαός ὅτι ἐπάταξεν κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα
- 20 Toen zeiden de lieden van Beth-Semes: Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht van de HEERE, dezen heiligen God? En tot wien van ons zal Hij optrekken?
 And the men of Beth-shemesh said, Who is able to keep his place before the Lord, this holy God? and to whom may he go from us?
 και εἶπαν οἱ ἄνδρες οἱ ἐκ βαιθσαμυς τίς δυνήσεται διελθεῖν ἐνώπιον κυρίου τοῦ ἁγίου τούτου και πρὸς τίνα ἀναβήσεται κιβωτὸς κυρίου ἀφ' ἡμῶν
- 21 Zo zonden zij boden tot de inwoners van Kirjath-Jearim, zeggende: De Filistijnen hebben de ark des HEEREN wedergebracht; komt af, haalt ze opwaarts totu. 1 Samu¨l; 7
 And they sent men to the people living in Kiriath-jearim, saying, The Philistines have sent back the ark of the Lord; come and take it up to your country.
 και ἀποστέλλουσιν ἀγγέλους πρὸς τοὺς κατοικοῦντας καριαθιαρμ λέγοντες ἀπεστρόφασιν ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν κυρίου κατάβητε και ἀναγάγετε αὐτὴν πρὸς ἑαυτούς

- 1** Toen kwamen de mannen van Kirjath-Jearim, en haalden de ark des HEEREN op, en zij brachten ze in het huis van Abinadab, op den heuvel; en zij heiligdenzijn zoon Eleazar, dat hij de ark des HEEREN bewaarde.
So the men of Kiriath-jearim came and took the ark of the Lord to the house of Abinadab in Gibeah, and they made his son Eleazar holy and put the ark in his care.
 και ἔρχονται οἱ ἄνδρες καριαθαρμ και ἀνάγουσιν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου και εἰσάγουσιν αὐτὴν εἰς οἶκον αμιναδαβ τὸν ἐν τῷ βουνῷ και τὸν ελαζαρ υἱὸν αὐτοῦ ἡγίασαν φυλάσσειν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου
- 2** En het geschiedde, van dien dag af, dat de ark des Heeren te Kirjath-Jearim bleef, en de dagen werden twintig jaren; en het gansse huis van Israel klaagde den HEERE achterna.
And the ark was in Kiriath-jearim for a long time, as much as twenty years: and all Israel was searching after the Lord with weeping.
 και ἐγενήθη ἀφ' ἧς ἡμέρας ἦν ἡ κιβωτὸς ἐν καριαθαρμ ἐπλήθυναν αἱ ἡμέραι και ἐγένοντο εἴκοσι ἔτη και ἐπέβλεψεν πᾶς οἶκος ἰσραηλ ὀπίσω κυρίου
- 3** Toen sprak Samuel tot het gansse huis van Israel, zeggende: Indien gijlieden u met uw gansse hart tot den HEERE bekeert, zo doet de vreemde goden uit het midden van u weg, ook de Astharoths; en richt uw hart tot den HEERE, en dient Hem alleen, zo zal Hij u uit de hand der Filistijnen rukken.
Then Samuel said to all Israel, If with all your hearts you would come back to the Lord, then put away all the strange gods and the Astartes from among you, and let your hearts be turned to the Lord, and be servants to him only: and he will make you safe from the hands of the Philistines.
 και εἶπεν σαμουηλ πρὸς πάντα οἶκον ἰσραηλ λέγων εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς κύριον περιελάετε τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτριούς ἐκ μέσου ὑμῶν και τὰ ἄλση και ἐτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον και δουλεύσατε αὐτῷ μόνῳ και ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων
- 4** De kinderen Israels nu deden de Baals en de Astharoths weg, en zij dienden den HEERE alleen.
So the children of Israel gave up the worship of Baal and Astarte, and became worshippers of the Lord only.
 και περιεῖλον οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὰς βααλιμ και τὰ ἄλση ασταρωθ και ἐδούλευσαν κυρίῳ μόνῳ
- 5** Verder zeide Samuel: Vergadert het gansse Israel naar Mizpa, en ik zal den HEERE voor u bidden.
Then Samuel said, Let all Israel come to Mizpah and I will make prayer to the Lord for you.
 και εἶπεν σαμουηλ ἀθροίσατε πάντα ἰσραηλ εἰς μασσηφαθ και προσεύξομαι περὶ ὑμῶν πρὸς κύριον
- 6** En zij werden vergaderd te Mizpa, en zij schepten water, en goten het uit voor het aangezicht des HEEREN; en zij vastten te dien dage, en zeiden aldaar: Wij hebben tegen den HEERE gezondigd. Alzo richtte Samuel de kinderen Israels te Mizpa.
So they came together to Mizpah, and got water, draining it out before the Lord, and they took no food that day, and they said, We have done evil against the Lord. And Samuel was judge of the children of Israel in Mizpah.
 και συνήχθησαν εἰς μασσηφαθ και ὑδρεύονται ὕδωρ και ἐξέχεαν ἐνώπιον κυρίου ἐπὶ τὴν γῆν και ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ και εἶπαν ἡμαρτήκαμεν ἐνώπιον κυρίου και ἐδίκασεν σαμουηλ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ εἰς μασσηφαθ
- 7** Toen de Filistijnen hoorden, dat de kinderen Israels zich vergaderd hadden te Mizpa, zo kwamen de oversten der Filistijnen op tegen Israel. Als de kinderen Israels dat hoorden, zo vreesden zij voor het aangezicht der Filistijnen.
Now when the Philistines had news that the children of Israel had come together at Mizpah, the lords of the Philistines went up against Israel. And the children of Israel, hearing of it, were full of fear.
 και ἤκουσαν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραηλ εἰς μασσηφαθ και ἀνέβησαν σατράπαι ἀλλοφύλων ἐπὶ ἰσραηλ και ἀκούουσιν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ και ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων
- 8** En de kinderen Israels zeiden tot Samuel: Zwijg niet van onzentwege, dat gij niet zoudt roepen tot den HEERE, onzen God, opdat Hij ons verlosse uit de hand der Filistijnen.
And the children of Israel said to Samuel, Go on crying to the Lord our God for us to make us safe from the hands of the Philistines.
 και εἶπαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ πρὸς σαμουηλ μὴ παρασιωπήσης ἀφ' ἡμῶν τοῦ μὴ βοᾶν πρὸς κύριον θεόν σου και σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων
- 9** Toen nam Samuel een melklam, en hij offerde het geheel den HEERE ten brandoffer; en Samuel riep tot den HEERE voor Israel; en de HEERE verhoordehem.
And Samuel took a young lamb, offering all of it as a burned offering to the Lord; and Samuel made prayers to the Lord for Israel and the Lord gave him an answer.
 και ἔλαβεν σαμουηλ ἄρνα γαλαθηνὸν ἓνα και ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὀλοκαύτωσιν σὺν παντὶ τῷ λαῷ τῷ κυρίῳ και ἐβόησεν σαμουηλ πρὸς κύριον περὶ ἰσραηλ και ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος
- 10** En het geschiedde, toen Samuel dat brandoffer offerde, zo kwamen de Filistijnen aan ten strijde tegen Israel; en de HEERE donderde te dien dage met eengroten donder over de Filistijnen, en Hij verschrikte hen, zodat zij verslagen werden voor het aangezicht van Israel.
And while Samuel was offering the burned offering, the Philistines came near for the attack on Israel; but at the thunder of the Lord's voice that day the Philistines were overcome with fear, and they gave way before Israel.
 και ἦν σαμουηλ ἀναφέρων τὴν ὀλοκαύτωσιν και ἀλλόφυλοι προσῆγον εἰς πόλεμον ἐπὶ ἰσραηλ και ἐβρόντησεν κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους και συνεχύθησαν και ἐπτασαν ἐνώπιον ἰσραηλ

- 11 En de mannen van Israel togen uit van Mizpa, en vervolgden de Filistijnen, en zij sloegen hen tot onder Beth-kar.
And the men of Israel went out from Mizpah and went after the Philistines, attacking them till they came under Beth-car.
 και ἐξῆλθαν ἄνδρες ἰσραηλ ἐκ μασσηφᾶ καὶ κατεδίωξαν τοὺς ἄλλοφύλους καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως ὑποκάτω τοῦ βαιθγορ
- 12 Samuel nu nam een steen, en stelde dien tussen Mizpa en tussen Sen, en hij noemde diens naam Eben-Haezer; en hij zeide: Tot hiertoe heeft de HEERE ons geholpen.
Then Samuel took a stone and put it up between Mizpah and Jeshanah, naming it Eben-ezer, and saying, Up to now the Lord has been our help.
 και ἔλαβεν σαμουηλ λίθον ἓνα καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἀνὰ μέσον μασσηφᾶ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς παλαιᾶς καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀβενεζερ λίθος τοῦ βοηθοῦ καὶ εἶπεν ἕως ἐνταῦθα ἐβοήθησεν ἡμῖν κύριος
- 13 Alzo werden de Filistijnen vernederd, en kwamen niet meer in de landpale van Israel; want de hand des HEEREN was tegen de Filistijnen al de dagen van Samuel.
So the Philistines were overcome, and did not come into the country of Israel again: and all the days of Samuel the hand of the Lord was against the Philistines.
 και ἐταπεινώσεν κύριος τοὺς ἄλλοφύλους καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι προσελθεῖν εἰς ὄριον ἰσραηλ καὶ ἐγενήθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἄλλοφύλους πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ σαμουηλ
- 14 En de steden, welke de Filistijnen van Israel genomen hadden kwamen weder aan Israel, van Ekron tot Gath toe; ook rukte Israel derzelver landpale uit de hand der Filistijnen; en er was vrede tussen Israel en tussen de Amorieten.
And the towns which the Philistines had taken were given back to Israel, from Ekron to Gath, and all the country round them Israel made free from the power of the Philistines. And there was peace between Israel and the Amorites.
 και ἀπεδόθησαν αἱ πόλεις ἃς ἔλαβον οἱ ἄλλόφυλοι παρὰ τῶν υἰῶν ἰσραηλ καὶ ἀπέδωκαν αὐτὰς τῷ ἰσραηλ ἀπὸ ἀσκαλῶνος ἕως ἀζοβ καὶ τὸ ὄριον ἰσραηλ ἀφείλαντο ἐκ χειρὸς ἄλλοφύλων καὶ ἦν εἰρήνη ἀνὰ μέσον ἰσραηλ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ αμορραίου
- 15 Samuel nu richtte Israel al de dagen zijns levens.
And Samuel was judge of Israel all the days of his life.
 και ἐδίκασεν σαμουηλ τὸν ἰσραηλ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ
- 16 En hij toog van jaar tot jaar, en ging rondom naar Beth-El, en Gilgal, en Mizpa; en hij richtte Israel in al die plaatsen.
From year to year he went in turn to Beth-el and Gilgal and Mizpah, judging Israel in all those places.
 και ἐπορεύετο κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτὸν καὶ ἐκύκλου βαιθηλ καὶ τὴν γαλαλα καὶ τὴν μασσηφᾶ καὶ ἐδίκασεν τὸν ἰσραηλ ἐν πᾶσι τοῖς ἡγιασμένοις τούτοις
- 17 Doch hij keerde weder naar Rama; want daar was zijn huis, en daar richtte hij Israel; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar. 1 Samuel 8
And his base was at Ramah, where his house was; there he was judge of Israel and there he made an altar to the Lord.
 ἡ δὲ ἀποστrophὴ αὐτοῦ εἰς αρμαθαίμ ὅτι ἐκεῖ ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ ἐδίκασεν ἐκεῖ τὸν ἰσραηλ καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ
- 1 Het geschiedde nu, toen Samuel oud geworden was, zo stelde hij zijn zonen tot richters over Israel.
Now when Samuel was old, he made his sons judges over Israel.
 και ἐγένετο ὡς ἐγήρασεν σαμουηλ καὶ κατέστησεν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ δικαστὰς τῷ ἰσραηλ
- 2 De naam van zijn eerstgeborenen zoon nu was Joel, en de naam van zijn tweeden was Abia; zij waren richters te Ber-seba.
The name of his first son was Joel and the name of his second Abijah: they were judges in Beer-sheba.
 και ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἰῶν αὐτοῦ πρωτότοκος ἰωηλ καὶ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἀβια δικασταὶ ἐν βηρσαβε
- 3 Doch zijn zonen wandelden niet in zijn wegen; maar zij neigden zich tot de gierigheid, en namen geschenken, en bogen het recht.
And his sons did not go in his ways, but moved by the love of money took rewards, and were not upright in judging.
 και οὐκ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξέκλιναν ὀπίσω τῆς συντελείας καὶ ἐλάβαν δῶρα καὶ ἐξέκλινον δικαίωματα
- 4 Toen vergaderden zich alle oudsten van Israel, en zij kwamen tot Samuel te Rama;
Then all the responsible men of Israel got together and went to Samuel at Ramah,
 και συναθροίζονται ἄνδρες ἰσραηλ καὶ παραγίνονται εἰς αρμαθαίμ πρὸς σαμουηλ
- 5 En zij zeiden tot hem: Zie, gij zijt oud geworden, en uw zonen wandelen niet in uw wegen; zo zet nu een koning over ons, om ons te richten, gelijk al de volken hebben.
And said to him, See now, you are old, and your sons do not go in your ways: give us a king now to be our judge, so that we may be like the other nations.
 και εἶπαν αὐτῷ ἰδοὺ σὺ γεγήρακας καὶ οἱ υἱοὶ σου οὐ πορεύονται ἐν τῇ ὁδοῦ σου καὶ νῦν κατάστησον ἐφ' ἡμᾶς βασιλέα δικάζειν ἡμᾶς καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη
- 6 Maar dit woord was kwaad in de ogen van Samuel, als zij zeiden: Geef ons een koning, om ons te richten. En Samuel bad den HEERE aan.
But Samuel was not pleased when they said to him, Give us a king to be our judge. And Samuel made prayer to the Lord.
 και ἦν πονηρὸν τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς σαμουηλ ὡς εἶπαν δὸς ἡμῖν βασιλέα δικάζειν ἡμᾶς καὶ προσήύξατο σαμουηλ πρὸς κύριον

- 7 Doch de HEERE zeide tot Samuel: Hoor naar de stem des volks in alles, wat zij tot u zeggen zullen; want zij hebben u niet verworpen, maar zij hebben Mij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zal zijn.
And the Lord said to Samuel, Give ear to the voice of the people and what they say to you: they have not been turned away from you, but they have been turned away from me, not desiring me to be king over them.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαμουὴλ ἄκουε τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ καθὰ ἂν λαλήσωσίν σοι ὅτι οὐ σὲ ἐξουθενήκασιν ἀλλ' ἢ ἐμὲ ἐξουδενώκασιν τοῦ μὴ βασιλεύειν ἐπ' αὐτῶν
- 8 Naar de werken, die zij gedaan hebben, van dien dag af, toen Ik hen uit Egypte geleid heb, tot op dezen dag toe, en hebben Mij verlaten en andere godengediend; also doen zij u ook.
As they have done from the first, from the day when I took them out of Egypt till this day, turning away from me and worshipping other gods, so now they are acting in the same way to you.
κατὰ πάντα τὰ ποιήματα ἃ ἐποίησάν μοι ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐδούλευον θεοῖς ἑτέροις οὕτως αὐτοὶ ποιοῦσιν καὶ σὶ
- 9 Hoor dan nu naar hun stem; doch als gij hen op het hoogste zult betuigd hebben, zo zult gij hen te kennen geven de wijze des konings, die over hen regeren zal.
Give ear now to their voice: but make a serious protest to them, and give them a picture of the sort of king who will be their ruler.
καὶ νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν πλὴν ὅτι διαμαρτυρόμενος διαμαρτύρη αὐτοῖς καὶ ἀπαγγελεῖς αὐτοῖς τὸ δίκαιωμα τοῦ βασιλέως ὃς βασιλεύσει ἐπ' αὐτούς
- 10 Samuel nu zeide al de woorden des HEEREN het volk aan, hetwelk een koning van hem begeerde.
And Samuel said all these words of the Lord to the people who were desiring a king.
καὶ εἶπεν σαμουὴλ πᾶν τὸ ῥῆμα κυρίου πρὸς τὸν λαὸν τοὺς αἰτοῦντας παρ' αὐτοῦ βασιλέα
- 11 En zeide: Dit zal des konings wijze zijn, die over u regeren zal: hij zal uw zonen nemen, dat hij hen zich stelle tot zijn wagen, en tot zijn ruiteren, dat zij voor zijn wagen henen lopen;
And he said, This is the sort of king who will be your ruler: he will take your sons and make them his servants, his horsemen, and drivers of his war-carriages, and they will go running before his war-carriages;
καὶ εἶπεν τοῦτο ἔσται τὸ δίκαιωμα τοῦ βασιλέως ὃς βασιλεύσει ἐφ' ὑμᾶς τοὺς υἱοὺς ὑμῶν λήμψεται καὶ θήσεται αὐτοὺς ἐν ἄρμασιν αὐτοῦ καὶ ἰππεῦσιν αὐτοῦ καὶ προτρέχοντας τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ
- 12 En dat hij hen zich stelle tot oversten der duizenden, en tot oversten der vijftigen; en dat zij zijn akker ploegen, en dat zij zijn oogst oogsten, en dat zij zijn krijgswapenen maken, mitsgaders zijn wapentuig.
And he will make them captains of thousands and of fifties; some he will put to work ploughing and cutting his grain and making his instruments of war and building his war-carriages.
καὶ θέσθαι αὐτοὺς ἐαυτῷ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους καὶ θερίζειν θερισμὸν αὐτοῦ καὶ τρυγᾶν τρυγητὸν αὐτοῦ καὶ ποιεῖν σκευὴ πολεμικὰ αὐτοῦ καὶ σκευὴ ἀρμάτων αὐτοῦ
- 13 En uw dochteren zal hij nemen tot apothekeressen, en tot keukenmaagden, en tot baksters.
Your daughters he will take to be makers of perfumes and cooks and bread-makers.
καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν λήμψεται εἰς μυρεψοὺς καὶ εἰς μαγειρίσσας καὶ εἰς πεσοῦσας
- 14 En uw akkers, en uw wijngaarden, en uw olijfgaarden, die de beste zijn, zal hij nemen, en zal ze aan zijn knechten geven.
He will take your fields and your vine-gardens and your olive-gardens, all the best of them, and give them to his servants.
καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελώνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν τοὺς ἀγαθοὺς λήμψεται καὶ δώσει τοῖς δούλοις αὐτοῦ
- 15 En uw zaad, en uw wijngaarden zal hij vertien, en hij zal ze aan zijn hovelingen, en aan zijn knechten geven.
He will take a tenth of your seed and of the fruit of your vines and give it to his servants.
καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν καὶ τοὺς ἀμπελώνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει καὶ δώσει τοῖς εὐνούχοις αὐτοῦ καὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ
- 16 En hij zal uw knechten, en uw dienstmaagden, en uw beste jongelingen, en uw ezelen nemen, en hij zal zijn werk daarmee doen.
He will take your men-servants and your servant-girls, and the best of your oxen and your asses and put them to his work.
καὶ τοὺς δούλους ὑμῶν καὶ τὰς δούλας ὑμῶν καὶ τὰ βοῦκόλια ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ καὶ τοὺς ὄνους ὑμῶν λήμψεται καὶ ἀποδεκατώσει εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ
- 17 Hij zal uw kudden vertien; en gij zult hem tot knechten zijn.
He will take a tenth of your sheep: and you will be his servants.
καὶ τὰ ποιμνία ὑμῶν ἀποδεκατώσει καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε αὐτῷ δούλοι
- 18 Gij zult wel te dien dage roepen, vanwege uw koning, dien gij u zult verkoren hebben, maar de HEERE zal u te dien dage niet verhoren.
Then you will be crying out because of your king whom you have taken for yourselves; but the Lord will not give you an answer in that day.
καὶ βοήσεσθε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου βασιλέως ὑμῶν οὗ ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς καὶ οὐκ ἐπακούσεται κύριος ὑμῶν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς βασιλέα
- 19 Doch het volk weigerde Samuels stem te horen; en zij zeiden: Neen, maar er zal een koning over ons zijn.
But the people gave no attention to the voice of Samuel; and they said, No, but we will have a king over us,
καὶ οὐκ ἠβούλετο ὁ λαὸς ἀκοῦσαι τοῦ σαμουὴλ καὶ εἶπαν αὐτῷ οὐχὶ ἀλλ' ἢ βασιλεὺς ἔσται ἐφ' ἡμᾶς

- 20 En wij zullen ook zijn gelijk al de volken; en onze koning zal ons richten, en hij zal voor onze aangezichten uitgaan, en hij zal onze krijgen voeren.
So that we may be like the other nations, and so that our king may be our judge and go out before us to war.
καὶ ἐσόμεθα καὶ ἡμεῖς κατὰ πάντα τὰ ἔθνη καὶ δικάσει ἡμᾶς βασιλεὺς ἡμῶν καὶ ἐξελεύσεται ἔμπροσθεν ἡμῶν καὶ πολεμήσει τὸν πόλεμον ἡμῶν
- 21 Als Samuel al de woorden des volks gehoord had, zo sprak hij dezelve voor de oren des HEEREN.
Then Samuel, after hearing all the people had to say, went and gave an account of it to the Lord.
καὶ ἤκουσεν σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ καὶ ἐλάλησεν αὐτοὺς εἰς τὰ ὄτα κυρίου
- 22 De HEERE nu zeide tot Samuel: Hoor naar hun stem, en stel hun een koning. Toen zeide Samuel tot de mannen van Israel: Gaat heen, een iegelijk naar zijnstad.
And the Lord said to Samuel, Give ear to their voice and make a king for them. Then Samuel said to the men of Israel, Let every man go back to his town.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαμουὴλ ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ βασιλεύσον αὐτοῖς βασιλέα καὶ εἶπεν σαμουὴλ πρὸς ἄνδρας ἰσραὴλ ἀποτρεχέτω ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ
- 1 Er was nu een man van Benjamin, wiens naam was Kis, een zoon van Abiel, den zoon van Zeror, den zoon van Bechorath, den zoon van Aphiah, den zoon eensmans van Jemini, een dapper held.
Now there was a man of Benjamin named Kish, the son of Abiel, the son of Zeror, the son of Becorath, the son of Aphiah, a Benjamite, a man of wealth.
καὶ ἦν ἀνὴρ ἐξ υἰῶν βενιαμιν καὶ ὄνομα αὐτῷ κισ υἱὸς αβιηλ υἱοῦ σαρεδ υἱοῦ βαχιρ υἱοῦ ἀφεκ υἱοῦ ἀνδρὸς ἱεμναιῶν ἀνὴρ δυνατός
- 2 Die had een zoon, wiens naam was Saul, een jongeman, en schoon, ja, er was geen schoner man dan hij onder de kinderen Israels; van zijn schouderen enopwaarts was hij hoger dan al het volk.
He had a son named Saul, a specially good-looking young man; there was no one better-looking among the children of Israel: he was taller by a head than any other of the people.
καὶ τοῦτω υἱὸς καὶ ὄνομα αὐτῷ σαουλ· εὐμεγέθης ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ οὐκ ἦν ἐν υἱοῖς ἰσραὴλ ἀγαθὸς ὑπὲρ αὐτῶν ὑπὲρ ὁμίαν καὶ ἐπάνω ὑψηλὸς ὑπὲρ πᾶσαν τὴν γῆν
- 3 De ezellen nu van Kis, den vader van Saul, waren verloren; daarom zeide Kis tot zijn zoon Saul: Neem nu een van de jongens met u, en maak u op, ga heen, zoek de ezellen.
Now the asses of Saul's father Kish had gone wandering away. And Kish said to his son Saul, Take one of the servants with you, and get up and go in search of the asses.
καὶ ἀπόλοντο αἱ ὄνοι κισ πατρὸς σαουλ καὶ εἶπεν κισ πρὸς σαουλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ λαβὲ μετὰ σεαυτοῦ ἐν τῶν παιδαρίων καὶ ἀνάστητε καὶ πορευθήτε καὶ ζητήσατε τὰς ὄνους
- 4 Hij dan ging door het gebergte van Efraim, en hij ging door het land van Salisa, maar zij vonden ze niet; daarna gingen zij door het land van Sahalim, maar zij waren er niet; verder ging hij door het land van Jemini, doch zij vonden ze niet.
So they went through the hill-country of Ephraim and through the land of Shalishah, but they saw no sign of them: then they went through the land of Shaalim, but they were not there: and they went through the land of the Benjamites, but they did not come across them.
καὶ διήλθον δι' ὄρους εφραϊμ καὶ διήλθον διὰ τῆς γῆς σελχα καὶ οὐχ εἶδον καὶ διήλθον διὰ τῆς γῆς εασακεμ καὶ οὐκ ἦν καὶ διήλθον διὰ τῆς γῆς ιακιμ καὶ οὐχ εἶδον
- 5 Toen zij in het land van Zuf kwamen, zeide Saul tot zijn jongen, die bij hem was: Kom en laat ons wederkeren; dat niet misschien mijn vader van de ezellenaflate, en voor ons bekommerd zij.
And when they had come to the land of Zuph, Saul said to the servant who was with him, Come, let us go back, or my father may give up caring about the asses and be troubled about us.
αὐτῶν ἐλθόντων εἰς τὴν σιφ καὶ σαουλ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ δεῦρο καὶ ἀναστρέψωμεν μὴ ἀνείς ὁ πατήρ μου τὰς ὄνους φροντίζη περὶ ἡμῶν
- 6 Hij daarentegen zeide tot hem: Zie toch, er is een man Gods in deze stad, en hij is een geeerd man; al wat hij spreekt, dat komt zekerlijk; laat ons nu derwaartsgaan, misschien zal hij ons onzen weg aanwijzen, op denwelken wij gaan zullen.
But the servant said to him, See now, in this town there is a man of God, who is highly honoured, and everything he says comes true: let us go there now; it may be that he will give us directions about our journey.
καὶ εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδάριον ἰδοὺ δὴ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐνδοξος πᾶν ὃ ἐὰν λαλήσῃ παραγινόμενον παρέσται καὶ νῦν πορευθόμεν ὅπως ἀπαγγεῖλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν ἐφ' ἣν ἐπορευθήμεν ἐπ' αὐτήν
- 7 Toen zeide Saul tot zijn jongen: Maar zie, zo wij gaan, wat zullen wij toch dien man brengen? Want het brood is weg uit onze vaten, en wij hebben geen gaven, om den man Gods te brengen; wat hebben wij?
Then Saul said to his servant, But if we go, what are we to take the man? all our bread is gone, and we have no offering to take to the man of God: what are we to do?
καὶ εἶπεν σαουλ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ πορευσόμεθα καὶ τί οἴσομεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ ὅτι οἱ ἄρτοι ἐκλελοιπασιν ἐκ τῶν ἀγγείων ἡμῶν καὶ πλεῖον οὐκ ἔστιν μεθ' ἡμῶν εἰσενεγ κείν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ τὸ ὑπάρχον ἡμῖν
- 8 En de jongen antwoordde Saul verder en zeide: Zie, er vindt zich in mijn hand het vierendeel eens zilveren sikkels; dat zal ik den man Gods geven, opdat hij onsonzen weg wijze.
But the servant said in answer, I have here a fourth part of a shekel of silver: I will give that to the man of God, and he will give us directions about our way.
καὶ προσέθετο τὸ παιδάριον ἀποκριθῆναι τῷ σαουλ καὶ εἶπεν ἰδοὺ εὔρηται ἐν τῇ χειρὶ μου τέταρτον σίκλου ἀργυρίου καὶ δώσεις τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἀπαγγεῖλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν
- 9 (Eertijds zeide een ieder aldus in Israel, als hij ging om God te vragen: Komt en laat ons gaan tot den ziener; want die heden een profeet genoemd wordt, diewerd eertijds een ziener genoemd.)
(In the past in Israel, when a man went to get directions from God, he said, Come let us go to the Seer, for he who now is named Prophet was in those days given the name of Seer.)
καὶ ἔμπροσθεν ἐν ἰσραὴλ τὰδε ἔλεγεν ἕκαστος ἐν τῷ πορευέσθαι ἐπερωτᾶν τὸν θεὸν δεῦρο πορευθόμεν πρὸς τὸν βλέποντα ὅτι τὸν προφήτην ἐκάλει ὁ λαὸς ἔμπροσθεν ὁ βλέπων

- 10 Toen zeide Saul tot zijn jongen: Uw woord is goed, kom, laat ons gaan. En zij gingen naar de stad, waar de man Gods was.
Then Saul said to his servant, You have said well; come, let us go. So they went to the town where the man of God was.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα δεῦρο καὶ πορευθῶμεν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν πόλιν οὗ ἦν ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ
- 11 Als zij opklommen door den opgang der stad, zo vonden zij maagden, die uitgingen om water te putten; en zij zeiden tot haar: Is de ziener hier?
And when they were on the way up to the town, they saw some young girls going out to get water and said to them, Is the seer here?
αὐτῶν ἀναβαινόντων τὴν ἀνάβασιν τῆς πόλεως καὶ αὐτοὶ εὐρίσκουσιν τὰ κοράσια ἐξεληλυθότα ὑδρεύσασθαι ὕδωρ καὶ λέγουσιν αὐταῖς εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὁ βλέπων
- 12 Toen antwoordden zij hun, en zeiden: Ziet, hij is voor uw aangezicht; haast u nu, want hij is heden in de stad gekomen, dewijl het volk heden een offerande heeftop de hoogte.
And they said, He is; in fact he is before you: go quickly now, for he has come into the town today, for the people are making an offering in the high place today:
καὶ ἀπεκρίθη τὰ κοράσια αὐτοῖς καὶ λέγουσιν αὐτοῖς ἔστιν ἰδοὺ κατὰ πρόσωπον ἡμῶν νῦν διὰ τὴν ἡμέραν ἦκει εἰς τὴν πόλιν ὅτι θυσία σήμερον τῷ λαῷ ἐν βαμα
- 13 Wanneer gijlieden in de stad komt, zo zult gij hem vinden, eer hij opgaat op de hoogte om te eten; want het volk zal niet eten, totdat hij komt, want hij zegenthet offer, daarna eten de genodigden; daarom gaat nu op, want hem, als heden zult gij hem vinden.
When you come into the town you will see him straight away, before he goes up to the high place for the feast: the people are waiting for his blessing before starting the feast, and after that the guests will take part in it. So go up now and you will see him.
ὡς ἂν εἰσέλθῃτε τὴν πόλιν οὕτως εὐρήσετε αὐτὸν ἐν τῇ πόλει πρὶν ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς βαμα τοῦ φαγεῖν ὅτι οὐ μὴ φάγῃ ὁ λαὸς ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν ὅτι οὗτος εὐλογεῖ τὴν θυσίαν καὶ μετὰ ταῦτα ἐσθίουσιν οἱ ξένοι καὶ νῦν ἀνάβητε ὅτι διὰ τὴν ἡμέραν εὐρήσετε αὐτόν
- 14 Alzo gingen zij op in de stad. Toen zij in het midden der stad kwamen, ziet, zo ging Samuel uit hun tegemoet, om op te gaan naar de hoogte.
So they went up to the town, and when they came inside the town, Samuel came face to face with them on his way to the high place.
καὶ ἀναβαίνουνσιν τὴν πόλιν αὐτῶν εἰσπορευομένων εἰς μέσον τῆς πόλεως καὶ ἰδοὺ σαμουηλ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι εἰς βαμα
- 15 Want de HEERE had het voor Samuels oor geopenbaard, een dag eer Saul kwam, zeggende:
Now the day before Saul came, the word of God had come to Samuel, saying,
καὶ κύριος ἀπεκάλυψεν τὸ ὄτιον σαμουηλ ἡμέρα μὲν ἔμπροσθεν τοῦ ἔλθεῖν πρὸς αὐτὸν σαουλ λέγων
- 16 Morgen omtrent dezen tijd zal Ik tot u zenden een man uit het land van Benjamin, dien zult gij ten voorganger zalven over Mijn volk Israel; en hij zal Mijn volkverlossen uit der Filistijnen hand, want Ik heb Mijn volk aangezien, dewijl deszelfs geroep tot Mij gekomen is.
Tomorrow about this time I will send you a man from the land of Benjamin, and on him you are to put the holy oil, making him ruler over my people Israel, and he will make my people safe from the hands of the Philistines: for I have seen the sorrow of my people, whose cry has come up to me.
ὡς ὁ καιρὸς αὐριον ἀποστελῶ πρὸς σὲ ἄνδρα ἐκ γῆς βενιαμιν καὶ χρίσεις αὐτὸν εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαόν μου ἰσραηλ καὶ σώσει τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων ὅτι ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τοῦ λαοῦ μου ὅτι ἤλθεν βοή αὐτῶν πρὸς με
- 17 Toen Samuel Saul aanzag, zo antwoordde hem de HEERE: Zie, dit is de man, van welken Ik u gezegd heb: Deze zal over Mijn volk heersen.
And when Samuel saw Saul, the Lord said to him, This is the man of whom I gave you word! he it is who is to have authority over my people.
καὶ σαμουηλ εἶδεν τὸν σαουλ καὶ κύριος ἀπεκρίθη αὐτῷ ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος ὃν εἶπά σοι οὗτος ἄρξει ἐν τῷ λαῷ μου
- 18 En Saul naderde tot Samuel in het midden der poort, en zeide: Wijs mij toch, waar is hier het huis des zieners?
Then Saul came up to Samuel in the doorway of the town and said, Give me directions, if you will be so good, to the house of the seer.
καὶ προσήγαγεν σαουλ πρὸς σαμουηλ εἰς μέσον τῆς πόλεως καὶ εἶπεν ἀπάγγελον δὴ ποῖος ὁ οἶκος τοῦ βλέποντος
- 19 En Samuel antwoordde Saul en zeide: Ik ben de ziener; ga op voor mijn aangezicht op de hoogte, dat gijlieden heden met mij eet; zo zal ik u morgen vroeg latengaan, en alles, wat in uw hart is, zal ik u te kennen geven.
Then Samuel said to Saul, I am the seer; go up before me to the high place and take food with me today: and in the morning I will let you go, after opening to you all the secrets of your heart.
καὶ ἀπεκρίθη σαμουηλ τῷ σαουλ καὶ εἶπεν ἐγὼ εἰμι αὐτός ἀνάβηθι ἔμπροσθέν μου εἰς βαμα καὶ φάγε μετ' ἐμοῦ σήμερον καὶ ἐξαποστελῶ σε πρὸς καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀπαγγελῶ σοι
- 20 Want de ezelingen aangaande, die gij heden den derden dag verloren hebt, zet uw hart daarop niet, want zij zijn gevonden; en wiens zal zijn al het gewenste, datin Israel is? Is het niet van u, en van het ganse huis uws vaders?
As for your asses which have been wandering for three days, give no thought to them, for they have come back. And for whom are all the desired things in Israel? are they not for you and your father's family?
καὶ περὶ τῶν ὄνων σου τῶν ἀπολωλιῶν σήμερον τριταίον μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου αὐταῖς ὅτι εὐρήνται καὶ τίνι τὰ ὠραῖα τοῦ ἰσραηλ οὐ σοὶ καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς σου

- 21 Toen antwoordde Saul, en zeide: Ben ik niet een zoon van Jemini, van de kleinsten der stammen van Israel? en mijn geslacht is het niet het kleinste van al degeslachten van den stam van Benjamin? Waarom spreekt gij mij dan aan met zulke woorden?
 And Saul said, Am I not a man of Benjamin, the smallest of all the tribes of Israel? and my family the least of the families of Benjamin? why then do you say these words to me?
 και ἀπεκρίθη σαουλ και εἶπεν οὐχὶ ἀνδρὸς υἱὸς ιεμιναιου ἐγὼ εἰμι τοῦ μικροῦ σκήπτρου φυλῆς ισραηλ και τῆς φυλῆς τῆς ἐλαχίστης ἐξ ὅλου σκήπτρου βενιαμιν και ἵνα τί ἐλάλησας πρὸς ἐμὲ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 22 Samuel dan nam Saul en zijn jongen, en hij bracht ze in de kamer; en hij gaf hun plaats aan het opperste der genodigden; die nu waren omtrent dertig man.
 Then Samuel took Saul and his servant into the guest room, and made them take the chief place among all the guests who were there, about thirty persons.
 και ἔλαβεν σαμουηλ τὸν σαουλ και τὸ παιδάριον αὐτοῦ και εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ κατάλυμα και ἔθετο αὐτοῖς τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημένων ὡσεὶ ἑβδομήκοντα ἀνδρῶν
- 23 Toen zeide Samuel tot den kok: Lang dat stuk, hetwelk Ik u gegeven heb, waarvan ik tot u zeide: Zet het bij u weg.
 And Samuel said to the cook, Give me that part which I gave you orders to keep by you.
 και εἶπεν σαμουηλ τῷ μαγειρῷ δός μοι τὴν μερίδα ἣν ἔδωκά σοι ἣν εἶπα σοι θεῖναι αὐτὴν παρὰ σοί
- 24 De kok nu bracht een schouder op, met wat daaraan was, en zette het voor Saul; en hij zeide: Zie, dit is het overgeblevene; zet het voor u, eet, want het is terbestemder tijd voor u bewaard, als ik zeide: Ik heb het volk genodigd. Alzo at Saul met Samuel op dien dag.
 And the cook took up the leg with the fat tail on it, and put it before Saul. And Samuel said, This is the part which has been kept for you: take it as your part of the feast; because it has been kept for you till the right time came and till the guests were present. So that day Saul took food with Samuel.
 και ὕψωσεν ὁ μάγειρος τὴν κολῆαν και παρέθηκεν αὐτὴν ἐνώπιον σαουλ και εἶπεν σαμουηλ τῷ σαουλ ἰδοὺ ὑπόλειμμα παράθεσ αὐτὸ ἐνώπιόν σου και φάγε ὅτι εἰς μαρτύριον τέθειται σοι παρὰ τοὺς ἄλλους ἀπόκνιζε και ἔφαγεν σαουλ μετὰ σαμουηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
- 25 Daarna gingen zij af van de hoogte in de stad; en hij sprak met Saul op het dak.
 And when they had come down from the high place into the town, where a bed was made ready for Saul, he went to rest.
 και κατέβη ἐκ τῆς βαμα ἐν τῇ πόλει και διέστρωσαν τῷ σαουλ ἐπὶ τῷ δώματι
- 26 En zij stonden vroeg op; en het geschiedde, omtrent den opgang des dageraads, zo riep Samuel Saul op het dak, zeggende: Sta op, en zij beiden gingen uit, hijzen Samuel, naar buiten.
 And about dawn Samuel said to Saul on the roof, Get up so that I may send you away. So Saul got up, and he and Samuel went out together.
 και ἐκοιμήθη και ἐγένετο ὡς ἀνέβαινεν ὁ ὄρθρος και ἐκάλεσεν σαμουηλ τὸν σαουλ ἐπὶ τῷ δώματι λέγων ἀνάστα και ἐξαποστελῶ σε και ἀνέστη σαουλ και ἐξῆλθεν αὐτὸς και σαμουηλ ἕως ἕξω
- 27 Toen zij afgegaan waren aan het einde der stad, zo zeide Samuel tot Saul: Zeg den jongen, dat hij voor onze aangezichten heenga; toen ging hij heen; maar stagij als nu stil, en ik zal u Gods woord doen horen.
 And on their way down to the end of the town, Samuel said to Saul, Give your servant orders to go on in front of us, (so he went on,) but you keep here, so that I may give you the word of God.
 αὐτῶν καταβαινόντων εἰς μέρος τῆς πόλεως και σαμουηλ εἶπεν τῷ σαουλ εἰπὸν τῷ νεανίσκῳ και διελθέτω ἔμπροσθεν ἡμῶν και σὺ στήθι ὡς σήμερον και ἄκουσον ῥῆμα θεοῦ
- 1 Toen nam Samuel een oliekruike, en goot ze uit op zijn hoofd, en kuste hem, en zeide: Is het niet alzo, dat de HEERE u tot een voorganger over Zijn erfdeelgezalft heeft?
 Then Samuel took the bottle of oil, and put the oil on his head and gave him a kiss and said, Is not the Lord with the holy oil making you ruler over Israel, his people? and you will have authority over the people of the Lord, and you will make them safe from the hands of their attackers round about them, and this will be the sign for you:
 και ἔλαβεν σαμουηλ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου και ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ και ἐφίλησεν αὐτὸν και εἶπεν αὐτῷ οὐχὶ κέχρικέν σε κύριος εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ ισραηλ και σὺ ἄρξεις ἐν λαῷ κυρίου και σὺ σώσεις αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν και τοῦτό σοι τὸ σημεῖον ὅτι ἔχρισέν σε κύριος ἐπὶ κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς ἄρχοντα
- 2 Als gij heden van mij gaat, zo zult gij twee mannen vinden bij het graf van Rachel, aan de landpale van Benjamin, te Zelzah; die zullen tot u zeggen: De ezellinnenzijn gevonden, die gij zijt gaan zoeken, en zie, uw vader heeft de zaken der ezellinnen verlaten, en hij is bekommerd voor ulieden, zeggende: Wat zal ik om mijnzoon doen?
 When you have gone away from me today, you will see two men by the resting-place of Rachel's body, in the land of Benjamin at Zelzah; and they will say to you, The asses which you went in search of have come back, and now your father, caring no longer for the asses, is troubled about you, saying, What am I to do about my son?
 ὡς ἂν ἀπέλθης σήμερον ἀπ' ἐμοῦ και εὐρήσεις δύο ἀνδρας πρὸς τοῖς τάφοις ραχλ ἐν τῷ ὄριῳ βενιαμιν ἀλλομένους μεγάλα και ἐρουσίν σοι εὐρηνται αἱ ὄνοι ὡς ἐπορεύθητε ζητεῖν και ἰδοὺ ὁ πατήρ σου ἀποτετίνακται τὸ ῥῆμα τῶν ὄνων και ἔδαψιλεύσατο δι' ἡμᾶς λέγων τί ποιήσω ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου
- 3 Als gij u van daar en verder aan begeeft, en zult komen tot aan Elon-Thabor, daar zullen u drie mannen vinden, opgaande tot God naar Beth-El; een, dragendedrie bokjes, en een, dragende drie bollen broods, en een, dragende een fles wijn.
 Then you are to go on from there, and when you come to the oak-tree of Tabor, you will see three men going up to God to Beth-el, one having with him three young goats and another three cakes of bread and another a skin full of wine:
 και ἀπελεύσει ἐκεῖθεν και ἐπέκεινα ἤξεισ ἕως τῆς δρυὸς θαβωρ και εὐρήσεις ἐκεῖ τρεῖς ἀνδρας ἀναβαίνοντας πρὸς τὸν θεὸν εἰς βαιθηλ ἓνα αἴροντα τρία αἰγίδια και ἓνα αἴροντα τρία ἄγγεῖα ἄρτων και ἓνα αἴροντα ἄσκὸν οἴνου

- 4 En zij zullen u naar uw welstand vragen, en zij zullen u twee broden geven; die zult gij van hun hand nemen.
They will say, Peace be with you, and will give you two cakes of bread, which you are to take from them.
καὶ ἐρωτήσουσίν σε τὰ εἰς εἰρήνην καὶ δώσουσίν σοι δύο ἄπαρχὰς ἄρτων καὶ λήμψῃ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν
- 5 Daarna zult gij komen op den heuvel Gods, waar der Filistijnen bezettingen zijn; en het zal geschieden, als gij aldaar in de stad komt, zo zult gij ontmoeten eenhoop profeten, van de hoogte afkomende, en voor hun aangezichten luiten, en trommelen, en pijpen, en harpen, en zij zullen profeteren.
After that you will come to Gibeah, the hill of God, where an armed force of the Philistines is stationed: and when you come to the town, you will see a band of prophets coming down from the high place with instruments of music before them; and they will be acting like prophets:
καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ εἰς τὸν βουνὸν τοῦ θεοῦ οὗ ἐστὶν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλοφύλων ἐκεῖ νασιβ ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσέλθῃτε ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀπαντήσεις χορῶν προφητῶν καὶ ταβαινόντων ἐκ τῆς βῆμα καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν νάβλα καὶ τύμπανον καὶ αὐλὸς καὶ κινύρα καὶ αὐτοὶ προφητεύοντες
- 6 En de Geest des HEEREN zal vaardig worden over u, en gij zult met hen profeteren; en gij zult in een anderen man veranderd worden.
And the spirit of the Lord will come on you with power, and you will be acting like a prophet with them, and will be changed into another man.
καὶ ἐφαλεῖται ἐπὶ σὲ πνεῦμα κυρίου καὶ προφητεύσεις μετ' αὐτῶν καὶ στραφήσῃ εἰς ἄνδρα ἄλλον
- 7 En het zal geschieden, als u deze tekenen zullen komen, doe gij, wat uw hand vinden zal, want God zal met u zijn.
And when these signs come to you, see that you take the chance which is offered you; for God is with you.
καὶ ἔσται ὅταν ἴξῃ τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπὶ σὲ ποίει πάντα ὅσα ἐὰν εὔρη ἢ χεῖρ σου ὅτι θεὸς μετὰ σοῦ
- 8 Gij nu zult voor mijn aangezicht afgaan naar Gilgal, en zie, ik zal tot u afkomen, om brandofferen te offeren, om te offeren offeranden der dankzegging; zeventdagen zult gij daar beiden, totdat ik tot u kome, en u bekend make, wat gij doen zult.
Then you are to go down before me to Gilgal, where I will come to you, for the offering of burned offerings and peace-offerings: go on waiting there for seven days till I come to you and make clear to you what you have to do.
καὶ καταβήσῃ ἔμπροσθεν τῆς γαλαγαλα καὶ ἰδοὺ καταβαίνομεν πρὸς σὲ ἀνεγκεῖν ὀλοκαύτωσιν καὶ θυσίας εἰρηνικὰς ἐπτά ἡμέρας διαλείψεις ἕως τοῦ ἔλθειν με πρὸς σὲ καὶ γνωρίσω σοὶ ἃ ποιήσεις
- 9 Het geschiedde nu, toen hij zijn schouder keerde, om van Samuel te gaan, veranderde God hem het hart in een ander; en al die tekenen kwamen ten zelvendage.
And it came about, that when he went away from Samuel, God gave him a changed heart: and all those signs took place that day.
καὶ ἐγενήθη ὥστε ἐπιστραφῆναι τῷ ὄμῳ αὐτοῦ ἀπελθεῖν ἀπὸ σαμουὴλ μετέστρεψεν αὐτῷ ὁ θεὸς καρδίαν ἄλλην καὶ ἦλθεν πάντα τὰ σημεῖα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
- 10 Toen zij daar aan den heuvel kwamen, zie, zo kwam hem een hoop profeten tegemoet; en de Geest des HEEREN werd vaardig over hem, en hij profeteerde in het midden van hen.
And when they came to Gibeah, a band of prophets came face to face with him; and the spirit of God came on him with power and he took his place among them as a prophet.
καὶ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὸν βουνόν καὶ ἰδοὺ χορὸς προφητῶν ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ καὶ ἦλατο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα θεοῦ καὶ ἐπροφήτευσεν ἐν μέσῳ αὐτῶν
- 11 En het geschiedde, als een iegelijk, die hem van te voren gekend had, zag, dat hij, ziet, profeteerde met de profeten, zo zeide het volk, een ieder tot zijnmetgezel: Wat is dit, dat den zoon van Kis geschied is? Is Saul ook onder de profeten?
Now when Saul's old friends saw him among the band of prophets, the people said to one another, What has come to Saul, the son of Kish? Is even Saul among the prophets?
καὶ ἐγενήθησαν πάντες οἱ εἰδότες αὐτὸν ἐχθὲς καὶ τρίτην καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐν μέσῳ τῶν προφητῶν καὶ εἶπεν ὁ λαὸς ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ τί τοῦτο τὸ γεγονός τῷ υἱῷ κίς ἢ καὶ σαουλ ἐν προφήταις
- 12 Toen antwoordde een man van daar, en zeide: Wie is toch hun vader? Daarom is het tot een spreekwoord geworden: Is Saul ook onder de profeten?
And one of the people of that place said in answer, And who is their father? So it became a common saying, Is even Saul among the prophets?
καὶ ἀπεκρίθη τις αὐτῶν καὶ εἶπεν καὶ τίς πατὴρ αὐτοῦ διὰ τοῦτο ἐγενήθη εἰς παραβολὴν ἢ καὶ σαουλ ἐν προφήταις
- 13 Toen hij nu voleind had te profeteren, zo kwam hij op de hoogte.
Then going away from the prophets, he came to the house.
καὶ συνετέλεσεν προφητεύων καὶ ἔρχεται εἰς τὸν βουνόν
- 14 En Sauls oom zeide tot hem en tot zijn jongen: Waar zijt gijlieden heengegaan? Hij nu zeide: Om de ezelingen te zoeken; toen wij zagen, dat zij er niet waren, zokwamen wij tot Samuel.
And Saul's father's brother said to him and his servant, Where have you been? And he said, Searching for the asses: and when we saw no sign of them, we came to Samuel.
καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ ποῦ ἐπορεύθητε καὶ εἶπαν ζητεῖν τὰς ὄνους καὶ εἶδαν ὅτι οὐκ εἰσίν καὶ εἰσῆλθομεν πρὸς σαμουὴλ
- 15 Toen zeide Sauls oom: Geef mij toch te kennen, wat heeft Samuel ulieden gezegd?
Then he said, And what did Samuel say to you?
καὶ εἶπεν ὁ οἰκεῖος πρὸς σαουλ ἀπάγγελον δὴ μοι τί εἶπεν σοὶ σαμουὴλ

- 16 Saul nu zeide tot zijn oom: Hij heeft ons voorzeker te kennen gegeven, dat de ezellen gevonden waren; maar de zaak des koninkrijks, waarvan Samuel gezegd had, gaf hij hem niet te kennen.
And Saul, answering him, said, He gave us word that the asses had come back. But he said nothing to him of Samuel's words about the kingdom.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ἀπαγγέλλων μοι ὅτι εὑρήνται αἱ ὄνοι τὸ δὲ ῥῆμα τῆς βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ
- 17 Doch Samuel riep het volk te zamen tot den HEERE, te Mizpa.
Then Samuel sent for the people to come together before the Lord at Mizpah;
καὶ παρήγγειλεν σαμουηλ παντὶ τῷ λαῷ πρὸς κύριον εἰς μασσηφα
- 18 En hij zeide tot de kinderen Israels: Alzo heeft de HEERE, de God Israel, gesproken: Ik heb Israel uit Egypte opgebracht, en Ik heb ulieden van de hand der Egyptenaren gered, en van de hand van alle koninkrijken, die u onderdrukten.
And he said to the children of Israel, The Lord, the God of Israel, has said, I took Israel out of Egypt, and made you free from the hands of the Egyptians and from all the kingdoms which kept you down:
καὶ εἶπεν πρὸς υἱοὺς ἰσραηλ τὰδε εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ λέγων ἐγὼ ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ ἐξ αἰγύπτου καὶ ἐξελάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς φαραω βασιλέως αἰγύπτου καὶ ἐκ πασῶν τῶν βασιλείῶν τῶν θλιβουσῶν ὑμᾶς
- 19 Maar gijlieden hebt heden uw God verworpen, Die u uit al uw ellenden en uw noden verlost heeft, en hebt tot Hem gezegd: Zet een koning over ons; nu dan, stelt u voor het aangezicht des HEEREN, naar uw stammen en naar uw duizenden.
But today you are turned away from your God, who himself has been your saviour from all your troubles and sorrows; and you have said to him, Put a king over us. So now, take your places before the Lord by your tribes and by your thousands.
καὶ ὑμεῖς σήμερον ἐξουθενήκατε τὸν θεόν ὃς αὐτός ἐστιν ὑμῶν σωτὴρ ἐκ πάντων τῶν κακῶν ὑμῶν καὶ θλίψεων ὑμῶν καὶ εἶπατε οὐχὶ ἄλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς στήσεις ἐφ' ἡμῶν καὶ νῦν κατάστητε ἐνώπιον κυρίου κατὰ τὰ σκῆπτρα ὑμῶν καὶ κατὰ τὰς φυλάς ὑμῶν
- 20 Toen nu Samuel al de stammen van Israel had doen naderen, zo is de stam van Benjamin geraakt.
So Samuel made all the tribes of Israel come near, and the tribe of Benjamin was taken.
καὶ προσήγαγεν σαμουηλ πάντα τὰ σκῆπτρα ἰσραηλ καὶ κατακληροῦται σκῆπτρον βενιαμιν
- 21 Toen hij den stam van Benjamin deed aankomen naar zijn geslachten, zo werd het geslacht van Matri geraakt; en Saul, de zoon van Kis, werd geraakt. En zijzochten hem, maar hij werd niet gevonden.
Then he made the tribe of Benjamin come near by families, and the family of the Matrites was taken: and from them, Saul, the son of Kish, was taken: but when they went in search of him he was nowhere to be seen.
καὶ προσάγει σκῆπτρον βενιαμιν εἰς φυλάς καὶ κατακληροῦται φυλὴ ματταρι καὶ προσάγουσιν τὴν φυλὴν ματταρι εἰς ἄνδρας καὶ κατακληροῦται σαουλ υἱὸς κισ καὶ ἐζητεῖ αὐτὸν καὶ οὐχ εὕρισκετο
- 22 Toen vraagden zij verder den HEERE, of die man nog derwaarts komen zou? De HEERE dan zeide: Ziet, hij heeft zich tussen de vaten verstoken.
So they put another question to the Lord, Is the man present here? And the answer of the Lord was, He is keeping himself from view among the goods.
καὶ ἐπηρώτησεν σαμουηλ ἔτι ἐν κυρίῳ εἰ ἔρχεται ὁ ἀνὴρ ἐνταῦθα καὶ εἶπεν κύριος ἰδοὺ αὐτὸς κέκρυπται ἐν τοῖς σκεύεσιν
- 23 Zij nu liepen, en namen hem van daar, en hij stelde zich in het midden des volks; en hij was hoger dan al het volk, van zijn schouder en opwaarts.
So they went quickly and made him come out; and when he took his place among the people, he was taller by a head than any of the people.
καὶ ἔδραμεν καὶ λαμβάνει αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ κατέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ καὶ ὑψώθη ὑπὲρ πάντα τὸν λαὸν ὑπὲρ ὁμίαν καὶ ἐπάνω
- 24 Toen zeide Samuel tot het ganse volk: Ziet gij, dien de HEERE verkoren heeft? Want gelijk hij, is er niemand onder het ganse volk. Toen juichte het ganse volk, en zij zeiden: de koning leve!
And Samuel said to all the people, Do you see the man of the Lord's selection, how there is no other like him among all the people? And all the people with loud cries said, Long life to the king!
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς πάντα τὸν λαόν εἰ ἐοράκατε ὃν ἐκλέλεκται ἐαυτῷ κύριος ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ ὁμοῖος ἐν πᾶσιν ὑμῖν καὶ ἐγνωσαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ εἶπαν ζήτω ὁ βασιλεὺς
- 25 Samuel nu sprak tot het volk het recht des koninkrijks, en schreef het in een boek, en legde het voor het aangezicht des HEEREN. Toen liet Samuel het ganse volk gaan, elk naar zijn huis.
Then Samuel gave the people the laws of the kingdom, writing them in a book which he put in a safe place before the Lord. And Samuel sent all the people away, every man to his house.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς τὸν λαὸν τὸ δικαίωμα τοῦ βασιλέως καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ καὶ ἔθηκεν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐξαπέστειλεν σαμουηλ πάντα τὸν λαὸν καὶ ἀπῆλθεν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ
- 26 En Saul ging ook naar zijn huis te Gibeon, en van het heir gingen met hem, welker hart God geroerd had.
And Saul went to Gibeon, to his house; and with him went the men of war whose hearts had been touched by God.
καὶ σαουλ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς γαββα καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ δυνάμεων ὧν ἤψατο κύριος καρδίαν αὐτῶν μετὰ σαουλ
- 27 Doch de kinderen Belials zeiden: Wat zou ons deze verlossen? en zij verachtten hem, en brachten hem geen geschenk. Doch hij was als doof. 1 Samuel 11
But certain good-for-nothing persons said, How is this man to be our saviour? And having no respect for him, they gave him no offering.
καὶ υἱοὶ λοιμοὶ εἶπαν τί σώσει ἡμᾶς οὗτος καὶ ἠτίμασαν αὐτὸν καὶ οὐκ ἤνεγκαν αὐτῷ δῶρα

- 1** Toen toog Nahas, de Ammoniet, op, en belegerde Jabes in Gilead. En al de mannen van Jabes zeiden tot Nahas: Maak een verbond met ons, zo zullen wij u dienen.
Then about a month after this, Nahash the Ammonite came up and put his forces in position for attacking Jabesh-gilead: and all the men of Jabesh said to Nahash, Make an agreement with us and we will be your servants.
καὶ ἐγενήθη ὡς μετὰ μῆνα καὶ ἀνέβη ναας ὁ αμμωνίτης καὶ παρεμβάλλει ἐπὶ ἰαβις γαλααδ καὶ εἶπον πάντες οἱ ἄνδρες ἰαβις πρὸς ναας τὸν αμμωνίτην διάθου ἡμῖν διαθήκην καὶ δουλεύσομέν σοι
- 2** Doch Nahas, de Ammoniet, zeide tot hen: Mits dezen zal ik een verbond met ulieden maken, dat ik u allen het rechteroog uitsteke; en dat ik deze schande opgans Israel legge.
And Nahash the Ammonite said to them, I will make an agreement with you on this condition, that all your right eyes are put out; so that I may make it a cause of shame to all Israel.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ναας ὁ αμμωνίτης ἐν ταύτῃ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην ἐν τῷ ἐξορύξει ὑμῶν πάντα ὀφθαλμὸν δεξιὸν καὶ θήσομαι ὄνειδος ἐπὶ ἰσραηλ.
- 3** Toen zeiden tot hem de oudsten Jabes: Laat zeven dagen van ons af, dat wij boden zenden in al de landpalen van Israel; is er dan niemand, die ons verlost, zozullen wij tot u uitgaan.
Then the responsible men of Jabesh said to him, Give us seven days, so that we may send men to every part of Israel: and then, if no one comes to our help, we will come out to you.
καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ ἄνδρες ἰαβις ἄνες ἡμῖν ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἀποστελοῦμεν ἀγγέλους εἰς πᾶν ὄριον ἰσραηλ ἐὰν μὴ ᾗ ὁ σφύζων ἡμᾶς ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς
- 4** Als de boden te Gibeas kwamen, zo spraken zij deze woorden voor de oren van het volk. Toen hief al het volk zijn stem op, en weende.
So they sent representatives to Saul's town Gibeah, and these gave the news to the people: and all the people gave themselves to weeping.
καὶ ἔρχονται οἱ ἄγγελοι εἰς γαββα πρὸς σαουλ καὶ λαλοῦσιν τοὺς λόγους εἰς τὰ ὄτια τοῦ λαοῦ καὶ ἦραν πᾶς ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν
- 5** En ziet, Saul kwam achter de runderen uit het veld, en Saul zeide: Wat is den volke, dat zij wenen? Toen vertelden zij hem de woorden der mannen van Jabes.
Now Saul came from the field, driving the oxen before him; and he said, Why are the people weeping? And they gave him word of what the men of Jabesh had said.
καὶ ἰδοὺ σαουλ ἦρχετο μετὰ τὸ προῖ ἐξ ἀγροῦ καὶ εἶπεν σαουλ τί ὄτι κλαίει ὁ λαὸς καὶ διηγοῦνται αὐτῷ τὰ ῥήματα τῶν υἰῶν ἰαβις
- 6** Toen werd de Geest Gods vaardig over Saul, als hij deze woorden hoorde; en zijn toorn ontstak zeer.
And at their words, the spirit of God came on Saul with power, and he became very angry.
καὶ ἐφύλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ σαουλ ὡς ἤκουσεν τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴ αὐτοῦ σφόδρα
- 7** En hij nam een paar runderen, en hieuw ze in stukken, en hij zond ze in alle landpalen van Israel door de hand der boden, zeggende: Die niet zelf uittrekt achter Saul en achter Samuel, alzo zal men zijn runderen doen. Toen viel de vreze des HEEREN op het volk, en zij gingen uit als een enig man.
And he took two oxen and, cutting them up, sent them through all the land of Israel by the hand of runners, saying, If any man does not come out after Saul and Samuel, this will be done to his oxen. And the fear of the Lord came on the people and they came out like one man.
καὶ ἔλαβεν δύο βόας καὶ ἐμέλισεν αὐτὰς καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶν ὄριον ἰσραηλ ἐν χειρὶ ἀγγέλων λέγων ὅς οὐκ ἔστιν ἐκπορευόμενος ὀπίσω σαουλ καὶ ὀπίσω σαμουηλ κατὰ τὰδε ποιήσουσιν τοῖς βουσίν αὐτοῦ καὶ ἐπήλθεν ἔκστασις κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν ἰσραηλ καὶ ἐβόησαν ὡς ἄνηρ εἷς
- 8** En hij telde hen te Bezek; en van de kinderen Israels waren driehonderd duizend, en van de mannen van Juda dertig duizend.
And he had them numbered in Bezek: the children of Israel were three hundred thousand, and the men of Judah thirty thousand.
καὶ ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἀβιεζεκ ἐν βαμα πᾶν ἄνδρα ἰσραηλ ἑξακοσίας χιλιάδας καὶ ἄνδρας ἰουδα ἑβδομήκοντα χιλιάδας
- 9** Toen zeiden zij tot de boden, die gekomen waren: Aldus zult gijlieden den mannen te Jabes in Gilead zeggen: Morgen zal u verlossing geschieden, als de zonheet worden zal. Als de boden kwamen, en verkondigden dat aan de mannen te Jabes, zo werden zij verblijd.
Then he said to the representatives who had come, Say to the men of Jabesh-gilead, Tomorrow, by the time the sun is high, you will be made safe. And the representatives came and gave the news to the men of Jabesh; and they were glad.
καὶ εἶπεν τοῖς ἀγγέλους τοῖς ἐρχομένοις τὰδε ἐρεῖτε τοῖς ἀνδράσιν ἰαβις αὐριον ὑμῖν ἢ σωτηρία διαθερμάναντος τοῦ ἡλίου καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀπαγγέλλουσιν τοῖς ἀνδράσιν ἰαβις καὶ εὐφράνθησαν
- 10** En de mannen van Jabes zeiden: Morgen zullen wij tot ulieden uitgaan, en gij zult ons doen naar alles, wat goed is in uw ogen.
So the men of Jabesh said, Tomorrow we will come out to you, and you may do to us whatever seems good to you.
καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ἰαβις πρὸς ναας τὸν αμμωνίτην αὐριον ἐξελευσόμεθα πρὸς ὑμᾶς καὶ ποιήσετε ἡμῖν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιον ὑμῶν
- 11** Het geschiedde nu des anderen daags, dat Saul het volk stelde in drie hopen, en zij kwamen in het midden des legers, in de morgenwake, en zij sloegen Ammon, totdat de dag heet werd; en het geschiedde, dat de overigen alzo verstrooid werden, dat er onder hen geen twee te zamen bleven.
Now on the day after, Saul put the people into three bands, and in the morning watch they came to the tents of the Ammonites, and they went on attacking them till the heat of the day: and those who were not put to death were put to flight in every direction, so that no two of them were together.
καὶ ἐγενήθη μετὰ τὴν αὐριον καὶ ἔθετο σαουλ τὸν λαὸν εἰς τρεῖς ἀρχάς καὶ εἰσπορεύονται μέσον τῆς παρεμβολῆς ἐν φυλακῇ τῇ πρωινῇ καὶ ἔτυπον τοὺς υἰοὺς αμμων ἕως διεθερμάνθη ἡ ἡμέρα καὶ ἐγενήθησαν οἱ ὑπολειμμένοι διεσπάρησαν καὶ οὐχ ὑπελείφθησαν ἐν αὐτοῖς δύο κατὰ τὸ αὐτό

- 12 Toen zeide het volk tot Samuel: Wie is hij, die zeide: Zou Saul over ons regeren? Geeft hier die mannen, dat wij hen doden.
 And the people said to Samuel, Who was it who said, Is Saul to be our king? give the men up, so that we may put them to death.
 και ειπεν ο λαος προς σαμουηλ τις ο ειπας οτι σαουλ ου βασιλεύσει ημων παράδος τοις άνδρας και θανατώσομεν αυτούς
- 13 Maar Saul zeide: Er zal te dezen dage geen man gedood worden, want de HEERE heeft heden een verlossing in Israel gedaan.
 And Saul said, Not a man is to be put to death today: for today the Lord has made Israel safe.
 και ειπεν σαουλ ουκ αποθαινεται ουδεις εν τη ημέρα ταύτη οτι σήμερον κύριος έποίησεν σωτηρίαν εν ισραηλ
- 14 Verder zeide Samuel tot het volk: Komt en laat ons naar Gilgal gaan, en het koninkrijk aldaar vernieuwen.
 Then Samuel said to the people, Come, let us go to Gilgal and there make the kingdom strong in the hands of Saul.
 και ειπεν σαμουηλ προς τον λαον λέγων πορευθώμεν εις γαλγαλα και εγκαινίσωμεν εκεί την βασιλείαν
- 15 Toen ging al het volk naar Gilgal, en maakte Saul aldaar koning voor het aangezicht des HEEREN te Gilgal; en zij offerden aldaar dankofferen voor hetaangezicht des HEEREN; en Saul verheugde zich aldaar gans zeer, met al de mannen van Israel.
 So all the people went to Gilgal; and there in Gilgal they made Saul king before the Lord; and peace-offerings were offered before the Lord; and there Saul and all the men of Israel were glad with great joy.
 και έπορεύθη πās ο λαος εις γαλγαλα και έχρισεν σαμουηλ εκεί τον σαουλ εις βασιλέα ενώπιον κυρίου εν γαλγαλοις και έθυσεν εκεί θυσίας και ειρηνικάς ενώπιον κυρίου και ευφράνθη σαμουηλ και πās ισραηλ ώστε λίαν
- 1 Toen zeide Samuel tot gans Israel: Ziet, ik heb naar ulieder stem gehoord in alles, wat gij mij gezegd hebt, en ik heb een koning over u gezet.
 And Samuel said to all Israel, You see that I have given ear to everything you said to me, and have made a king over you.
 και ειπεν σαμουηλ προς πάντα άνδρα ισραηλ ιδου ήκουσα φωνής υμών εις πάντα όσα ειπατέ μοι και έβασίλευσα έφ' υμάς βασιλέα
- 2 En nu, ziet, daar trekt de koning voor uw aangezicht heen, en ik ben oud en grijs geworden, en ziet, mijn zonen zijn bij ulieden; en ik heb voor uw aangezichtengewandeld van mijn jeugd af tot dezen dag toe.
 And now, see, the king is before you: and I am old and grey-headed, and my sons are with you: I have been living before your eyes from my early days till now.
 και νυν ιδου ο βασιλεύς διαπορεύεται ενώπιον υμών κἀγώ γεγήρακα και καθήσομαι και οι υιοί μου ιδου εν υμίν κἀγώ ιδου διελήλυθα ενώπιον υμών εκ νεότητός μου και έως τής ημέρας ταύτης
- 3 Ziet, hier ben ik, betuigt tegen mij, voor den HEERE, en voor Zijn gezalfde, wiens os ik genomen heb, en wiens ezel ik genomen heb, en wien ik verongelijkt heb, wien ik onderdrukt heb, en van wiens hand ik een geschenk genomen heb, dat ik mijn ogen van hem zou verborgen hebben; zo zal ik het uliedenwedergeven.
 Here I am: give witness against me before the Lord and before the man on whom he has put the holy oil: whose ox or ass have I taken? to whom have I been untrue? who has been crushed down by me? from whose hand have I taken a price for the blinding of my eyes? I will give it all back to you.
 ιδου εγώ αποκρίθητε κατ' έμου ενώπιον κυρίου και ενώπιον χριστου αυτού μόσχον τίνος ειληφα ή όνον τίνος ειληφα ή τίνα κατεδυνάστευσα υμών ή τίνα εξεπίεσα ή εκ χειρός τίνος ειληφα εξύλασμα και υπόδημα αποκρίθητε κατ' έμου και αποδώσω υμίν
- 4 Toen zeiden zij: Gij hebt ons niet verongelijkt, en gij hebt ons niet onderdrukt, en gij hebt van niemands hand iets genomen.
 And they said, You have never been untrue to us or cruel to us; you have taken nothing from any man.
 και ειπαν προς σαμουηλ ουκ ήδίκησας ήμās και ου κατεδυνάστευσας και ουκ έθλασας ήμās και ουκ ειληφας εκ χειρός ουδενός ουδέν
- 5 Toen zeide hij tot hen: De HEERE zij een Getuige tegen ulieden, en Zijn gezalfde zij te dezen dage getuige, dat gij in mijn hand niets gevonden hebt! En het volkzeide: Hij zij Getuige!
 Then he said, The Lord is witness against you, and the man on whom he has put the holy oil is witness this day that you have seen no wrong in me. And they said, He is witness.
 και ειπεν σαμουηλ προς τον λαον μάρτυς κύριος εν υμίν και μάρτυς χριστός αυτού σήμερον εν ταύτη τη ημέρα οτι ουχ ευρήκατε εν χειρί μου ουθέν και ειπαν μάρτυς
- 6 Verder zeide Samuel tot het volk: Het is de HEERE, Die Mozes en Aaron gemaakt heeft, en Die uw vaders uit Egypteland opgebracht heeft.
 And Samuel said to the people, The Lord is witness, who gave authority to Moses and Aaron, and who took your fathers up out of the land of Egypt.
 και ειπεν σαμουηλ προς τον λαον λέγων μάρτυς κύριος ο ποιήσας τον μουσην και τον ααρων ο αναγαγών τοις πατέρας ήμων εξ αιγύπτου
- 7 En nu, stelt u hier, dat ik met ulieden rechte, voor het aangezicht des HEEREN, over al de gerechtigheden des HEEREN, die Hij aan u en aan uw vaderengedaan heeft.
 Keep your places now, while I take up the argument with you before the Lord, and give you the story of the righteousness of the Lord, which he has made clear by his acts to you and to your fathers.
 και νυν κατάστητε και δικάσω υμάς ενώπιον κυρίου και απαγγελώ υμίν την πāsαν δικαιοσύνην κυρίου α έποίησεν εν υμίν και εν τοις πατράσιν υμών

- 8 Nadat Jakob in Egypte gekomen was, zo riepen uw vaders tot den HEERE; en de HEERE zond Mozes en Aaron, en zij leidden uw vaders uit Egypte, endeden hen aan deze plaats wonen.
When Jacob and his sons had come into Egypt, and were crushed by the Egyptians, the prayers of your fathers came up to the Lord, and the Lord sent Moses and Aaron, who took your fathers out of Egypt, and he put them into this place.
ὡς εἰσήλθεν ἰακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς αἴγυπτον καὶ ἐταπείνωσεν αὐτοὺς αἴγυπτος καὶ ἐβόησαν οἱ πατέρες ἡμῶν πρὸς κύριον καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν μουσῆν καὶ τὸν ααρων καὶ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐξ αἰγύπτου καὶ κατέκτισεν αὐτοὺς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ
- 9 Maar zij vergaten den HEERE, hun God; zo verkocht Hij hen in de hand van Sisera, den krijgsoverste, te Hazor, en in de hand der Filistijnen, en in de hand vanden koning der Moabieten, die tegen hen streden.
But they were false to the Lord their God, and he gave them up into the hands of Sisera, captain of the army of Jabin, king of Hazor, and into the hands of the Philistines, and into the hands of the king of Moab, who made war against them.
καὶ ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας σισαρα ἀρχιστρατήγου ἰαβιν βασιλέως ασωρ καὶ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως μοαβ καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτοῖς
- 10 En zij riepen tot den HEERE, en zeiden: Wij hebben gezondigd, dewijl wij den HEERE verlaten, en de Baals en Astharoths gediend hebben; en nu, ruk ons uitde hand onzer vijanden, en wij zullen U dienen.
Then crying out to the Lord, they said, We have done evil, because we have been turned away from the Lord, worshipping the Baals and the Astartes: but now, make us safe from those who are against us and we will be your servants.
καὶ ἐβόησαν πρὸς κύριον καὶ ἔλεγον ἡμάρτομεν ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν κύριον καὶ ἐδουλεύσαμεν τοῖς βααλιμ καὶ τοῖς ἄλσεσιν καὶ νῦν ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ δουλεύσομέν σοι
- 11 En de HEERE zond Jerubbaal, en Bedan, en Jephthah, en Samuel, en Hij rukte u uit de hand uwer vijanden rondom, alzo dat gij zeker woondet.
So the Lord sent Jerubbaal and Barak and Jephthah and Samuel and took you out of the power of those who were fighting against you on every side, and made you safe.
καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν ιεροβααλ καὶ τὸν βαρακ καὶ τὸν ιεφθαε καὶ τὸν σαμουηλ καὶ ἐξείλατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν κυκλόθεν καὶ κατῳκεῖτε πεποιθότες
- 12 Als gij nu zaagt, dat Nahas, de koning van de kinderen Ammons, tegen u kwam, zo zeidet gij tot mij: Neen, maar een koning zal over ons regeren; zo toch deHEERE, uw God, uw Koning was.
And when you saw that Nahash, the king of the Ammonites, was coming against you, you said to me, No more of this; we will have a king for our ruler: when the Lord your God was your king.
καὶ εἶδετε ὅτι ναας βασιλεὺς υἱῶν αμμων ἦλθεν ἐφ' ὑμᾶς καὶ εἶπατε οὐχὶ ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς βασιλεύσει ἐφ' ἡμῶν καὶ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν βασιλεὺς ἡμῶν
- 13 En nu, ziet daar den koning, dien gij verkoren hebt, dien gij begeerd hebt; en ziet, de HEERE heeft een koning over ulieden gezet.
Here, then, is the king marked out by you: the Lord has put a king over you.
καὶ νῦν ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ὃν ἐξελέξασθε καὶ ἰδοὺ δέδωκεν κύριος ἐφ' ὑμᾶς βασιλέα
- 14 Zo gij den HEERE zult vrezen, en Hem dienen, en naar Zijn stem horen, en den mond des HEEREN niet wederspannig zijt, zo zult gijlieden, zowel gij als dekonink, die over u regeren zal, achter den HEERE, uw God, zijn.
If in the fear of the Lord you are his servants, hearing his voice and not going against the orders of the Lord, but being true to the Lord your God, you and the king ruling over you, then all will be well:
ἐὰν φοβηθῆτε τὸν κύριον καὶ δουλεύσητε αὐτῷ καὶ ἀκούσητε τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ μὴ ἐρίσητε τῷ στόματι κυρίου καὶ ᾗτε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύων ἐφ' ὑμῶν ὀπίσω κυρίου πορευόμενοι
- 15 Doch zo gij naar de stem des HEEREN niet zult horen, maar den mond des HEEREN wederspannig zijt, zo zal de hand des HEEREN, tegen u zijn, als tegenuw vaders.
But if you do not give ear to the voice of the Lord, but go against his orders, then the hand of the Lord will be against you and against your king for your destruction, as it was against your fathers.
ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου καὶ ἐρίσητε τῷ στόματι κυρίου καὶ ἔσται χεῖρ κυρίου ἐπὶ ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμῶν
- 16 Ook stelt u nu hier, en ziet die grote zaak, die de HEERE voor uw ogen doen zal.
Now keep where you are and see this great thing which the Lord will do before your eyes.
καὶ νῦν κατὰσθητε καὶ ἴδετε τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο ὃ ὁ κύριος ποιήσει ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν
- 17 Is het niet vandaag de tarweoogst? Ik zal tot den HEERE roepen, en Hij zal donder en regen geven; zo weet dan, en ziet, dat uw kwaad groot is, dat gij voorde ogen des HEEREN gedaan hebt, dat gij een koning voor u begeerd hebt.
Is it not now the time of the grain cutting? My cry will go up to the Lord and he will send thunder and rain: so that you may see and be conscious of your great sin which you have done in the eyes of the Lord in desiring a king for yourselves.
οὐχὶ θερισμὸς πύρων σήμερον ἐπικαλέσομαι κύριον καὶ δώσει φωνὰς καὶ ὑετόν καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ὅτι ἡ κακία ὑμῶν μεγάλη ἦν ἐποιήσατε ἐνώπιον κυρίου αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα
- 18 Toen Samuel den HEERE aanriep, zo gaf de HEERE donder en regen te dien dage; daarom vreesde al het volk zeer den HEERE en Samuel.
So Samuel made prayer to the Lord; and the Lord sent thunder and rain that day: and all the people were in fear of the Lord and of Samuel.
καὶ ἐπεκαλέσατο σαμουηλ τὸν κύριον καὶ ἔδωκεν κύριος φωνὰς καὶ ὑετόν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐφοβήθησαν πᾶς ὁ λαὸς τὸν κύριον σφόδρα καὶ τὸν σαμουηλ

- 19 En al het volk zeide tot Samuel: Bid voor uw knechten den HEERE, uw God, dat wij niet sterven; want boven al onze zonden hebben wij dit kwaad daartoegegaan, dat wij voor ons een kong begeerd hebben.
 And all the people said to Samuel, Make prayer for us to the Lord your God so that death may not overtake us: for in addition to all our sins we have done this evil, in desiring a king.
 και εἶπαν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς σαμουηλ πρόσευζαι ὑπὲρ τῶν δούλων σου πρὸς κύριον θεόν σου καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν ὅτι προστεθεικάμεν πρὸς πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν κακίαν αἰτήσαντες ἑαυτοῖς βασιλέα
- 20 Toen zeide Samuel tot het volk: Vreest niet, gij hebt al dit kwaad gedaan; doch wijkt niet van achter den HEERE af, maar dient den HEERE met uw ganse hart.
 Then Samuel said to the people, Have no fear: truly you have done evil, but do not be turned away from the Lord; be his servants with all your heart;
 και εἶπεν σαμουηλ πρὸς τὸν λαόν μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς πεποιθήκατε τὴν πᾶσαν κακίαν ταύτην πλὴν μὴ ἐκκλινήτε ἀπὸ ὀπισθεν κυρίου καὶ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν
- 21 En wijkt niet af; want gij zoudt de ijdelheden na volgen, die niet bevorderlijk zijn, noch verlossen, want zij zijn ijdelheden.
 And do not go from the right way turning to those false gods in which there is no profit and no salvation, for they are false.
 και μὴ παραβῆτε ὀπίσω τῶν μηθὲν ὄντων οἱ οὐ περανοῦσιν οὐθὲν καὶ οἱ οὐκ ἐξελοῦνται ὅτι οὐθὲν εἰσιν
- 22 Want de HEERE zal Zijn volk niet verlaten, om Zijns groten Naams wil, dewijl het den HEERE liefd heeft, ulieden Zich tot een volk te maken.
 For the Lord will not give his people up, because of the honour of his name; for it was the Lord's pleasure to make of you a people for himself.
 ὅτι οὐκ ἀπόσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα ὅτι ἐπικεῖως κύριος προσελάβετο ὑμᾶς αὐτῷ εἰς λαόν
- 23 Wat ook mij aangaat, het zij verre van mij, dat ik tegen den HEERE zou zondigen, dat ik zou aflaten voor ulieden te bidden; maar ik zal u den goeden enrechten weg leren.
 And as for me, never will I go against the orders of the Lord by giving up my prayers for you: but I will go on teaching you the good and right way.
 και ἐμοὶ μηδαμῶς τοῦ ἁμαρτεῖν τῷ κυρίῳ ἀνιέναι τοῦ προσεύχεσθαι περὶ ὑμῶν καὶ δουλεύσω τῷ κυρίῳ καὶ δεῖξω ὑμῖν τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν καὶ τὴν εὐθεῖαν
- 24 Vreest slechts den HEERE, en dient Hem trouwelijk met uw ganse hart; want ziet, hoe grote dingen Hij bij ulieden gedaan heeft!
 Only go in the fear of the Lord, and be his true servants with all your heart, keeping in mind what great things he has done for you.
 πλὴν φοβεῖσθε τὸν κύριον καὶ δουλεύσατε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὅτι εἶδετε ἃ ἐμεγάλυνεν μεθ' ὑμῶν
- 25 Maar indien gij voortaan kwaad doet, zo zult gijlieden, als ook uw koning, omkomen.
 But if you still do evil, destruction will overtake you and your king.
 και ἐὰν κακία κακοποιήσητε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν προστεθήσεσθε
- 2 Toen verkoos zich Saul drie duizend mannen uit Israel; en er waren bij Saul twee duizend te Michmas en op het gebergte van Beth-El, en duizend waren er bij Jonathan te Gibeon-Benjamins; en het overige des volks liet hij gaan, een iegelijk naar zijn tent.
 And Saul took for himself three thousand men of Israel, of whom he kept two thousand with him in Michmas and in the mountain of Beth-el, and a thousand were with Jonathan in Gibeon in the land of Benjamin: the rest of the people he sent back to their tents.
 και ἐκλέγεται σαουλ ἑαυτῷ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἰσραηλ καὶ ἦσαν μετὰ σαουλ δισχίλιοι ἐν μαχημας καὶ ἐν τῷ ὄρει βαιθηλ χίλιοι ἦσαν μετὰ ἰωνθαν ἐν γαβει τοῦ βενιαμιν καὶ τὸ κατὰ λοιπὸν τοῦ λαοῦ ἐξᾠπέστειλεν ἕκαστον εἰς τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ
- 3 Doch Jonathan sloeg de bezetting der Filistijnen, die te Geba was, hetwelk de Filistijnen hoorden. Daarom blies Saul met de bazuin in het ganse land, zeggende: Laat het de Hebreëren horen.
 And Jonathan made an attack on the armed force of the Philistines stationed at Gibeon; and news was given to the Philistines that the Hebrews were turned against them. And Saul had a horn sounded through all the land,
 και ἐπάταξεν ἰωνθαν τὸν νασιβ τὸν ἀλλόφυλον τὸν ἐν τῷ βουνοῦ καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀλλόφυλοι καὶ σαουλ σάλπιγγι σαλπίζει εἰς πᾶσαν τὴν γῆν λέγων ἠθετήκασιν οἱ δοῦλοι
- 4 Toen hoorde het ganse Israel zeggen: Saul heeft de bezetting der Filistijnen geslagen, en ook is Israel stinkende geworden bij de Filistijnen. Toen werd het volksamengeropen achter Saul, naar Gilgal.
 And all Israel had the news that Saul had made an attack on the Philistines, and that Israel was bitterly hated by the Philistines. And the people came together after Saul to Gilgal.
 και πᾶς ἰσραηλ ἠκούσεν λεγόντων πέπαικεν σαουλ τὸν νασιβ τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἠσχύνθησαν ἰσραηλ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις καὶ ἀνεβόησαν ὁ λαὸς ὀπίσω σαουλ ἐν γαλγαλις
- 5 En de Filistijnen werden verzameld om te strijden tegen Israel, dertig duizend wagens, en zes duizend ruiters, en volk in menigte als het zand, dat aan den oeverder zee is; en zij togen op, en legerden zich te Michmas, tegen het oosten van Beth-Aven.
 And the Philistines came together to make war on Israel, three thousand war-carriages and six thousand horsemen and an army of people like the sands of the sea in number: they came up and took up their position in Michmas, to the east of Beth-aven.
 και οἱ ἀλλόφυλοι συνάγονται εἰς πόλεμον ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ ἰσραηλ τριάκοντα χιλιάδες ἀρμάτων καὶ ἕξ χιλιάδες ἰπέων καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὴν θάλασσαν τῷ πλήθει καὶ ἀναβαίνουσιν καὶ παρεβάλλουσιν ἐν μαχημας ἐξ ἐναντίας βαιθων κατὰ νότον

- 6 Toen de mannen van Israel zagen, dat zij in nood waren (want het volk was benauwd), zo verborg zich het volk in de spelonken, en in de doornbossen, en in desteenklippen, en in de vestingen, en in de putten.
When the men of Israel saw the danger they were in, (for the people were troubled,) they took cover in cracks in the hillsides and in the woods and in rocks and holes and hollows.
καὶ ἀνὴρ ἰσραὴλ εἶδεν ὅτι στενωὺς αὐτῶ μὴ προσάγειν αὐτόν καὶ ἐκρύβη ὁ λαὸς ἐν τοῖς σπηλαιαῖς καὶ ἐν ταῖς μάνδραις καὶ ἐν ταῖς πέτραις καὶ ἐν τοῖς βόθροις καὶ ἐν τοῖς λάκκοις
- 7 De Hebreëren nu gingen over de Jordaan in het land van Gad en Gilead. Toen Saul nog zelf te Gilgal was, zo kwam al het volk bevende achter hem.
And a great number of the people had gone over Jordan to the land of Gad and Gilead; but Saul was still in Gilgal, and all the people went after him shaking in fear.
καὶ οἱ διαβαίνοντες διέβησαν τὸν ἰορδάνην εἰς γῆν γαδ καὶ γαλααδ καὶ σαουλ ἔτι ἦν ἐν γαλαγαλοῖς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξέστη ὀπίσω αὐτοῦ
- 8 En hij vertoefde zeven dagen, tot den tijd, dien Samuel bestemd had. Als Samuel te Gilgal niet opkwam, zo verstrooide het volk van hem.
And he went on waiting there for seven days, the time fixed by Samuel: but Samuel did not come to Gilgal; and the people were starting to go away from him.
καὶ διεύλιπεν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ μαρτυρίῳ ὡς εἶπεν σαμουὴλ καὶ οὐ παρεγένετο σαμουὴλ εἰς γαλαγαλα καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ
- 9 Toen zeide Saul: Brengt tot mij herwaarts een brandoffer, en dankofferen; en hij offerde brandoffer.
Then Saul said, Come here and give me the burned offering and the peace-offerings. And he made a burned offering to the Lord.
καὶ εἶπεν σαουλ προσάγαγετε ὅπως ποιήσω ὀλοκαύτωσιν καὶ εἰρηνικὰς καὶ ἀνήνεγκεν τὴν ὀλοκαύτωσιν
- 10 En het geschiedde, toen hij geeindigd had het brandoffer te offeren, ziet, zo kwam Samuel; en Saul ging uit hem tegemoet, om hem te zegenen.
And when the burned offering was ended, Samuel came; and Saul went out to see him and to give him a blessing.
καὶ ἐγένετο ὡς συντελέσειεν ἀναφέρειν τὴν ὀλοκαύτωσιν καὶ σαμουὴλ παραγίνεται καὶ ἐξηλθεν σαουλ εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ εὐλογήσας αὐτόν
- 11 Toen zeide Samuel: Wat hebt gij gedaan? Saul nu zeide: Omdat ik zag, dat zich het volk van mij verstrooide, en gij op den bestemden tijd der dagen nietkwaamt, en de Filistijnen te Michmas vergaderd waren,
And Samuel said, What have you done? And Saul said, Because I saw that the people were going away from me, and you had not come at the time which had been fixed, and the Philistines had come together at Michmash;
καὶ εἶπεν σαμουὴλ τί πεποιήκας καὶ εἶπεν σαουλ ὅτι εἶδον ὡς διεσπάρη ὁ λαὸς ἀπ' ἐμοῦ καὶ σὺ οὐ παρεγένου ὡς διετάξω ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῶν ἡμερῶν καὶ οἱ ἀλλόφυλοι συνήχθησαν εἰς μαχημας
- 12 Zo zeide ik: Nu zullen de Filistijnen tot mij afkomen te Gilgal, en ik heb het aangezicht des HEEREN niet ernstelijk aangebeden, zo dwong ik mijzelven, en hebbrandoffer geofferd.
I said, Now the Philistines will come down on me at Gilgal, and I have made no prayer for help to the Lord: and so, forcing myself to do it, I made a burned offering.
καὶ εἶπα νῦν καταβήσονται οἱ ἀλλόφυλοι πρὸς με εἰς γαλαγαλα καὶ τοῦ προσώπου τοῦ κυρίου οὐκ ἐδεήθην καὶ ἐνεκρατευσάμην καὶ ἀνήνεγκα τὴν ὀλοκαύτωσιν
- 13 Toen zeide Samuel tot Saul: Gij hebt zottelijk gedaan; gij hebt het gebod van den HEERE, uw God, niet gehouden, dat Hij u geboden heeft; want de HEERE zou nu uw rijk over Israel bevestigd hebben tot in eeuwigheid.
And Samuel said to Saul, You have done a foolish thing: you have not kept the rules which the Lord your God gave you; it was the purpose of the Lord to make your authority over Israel safe for ever.
καὶ εἶπεν σαμουὴλ πρὸς σαουλ μεματαιώται σοι ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολήν μου ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος ὡς νῦν ἠτοίμασεν κύριος τὴν βασιλείαν σου ἕως αἰῶνος ἐπὶ ἰσραὴλ
- 14 Maar nu zal uw rijk niet bestaan. De HEERE heeft Zich een man gezocht naar Zijn hart, en de HEERE heeft hem geboden een voorganger te zijn over Zijnvolk, omdat gij niet gehouden hebt, wat u de HEERE geboden had.
But now, your authority will not go on: the Lord, searching for a man who is pleasing to him in every way, has given him the place of ruler over his people, because you have not done what the Lord gave you orders to do.
καὶ νῦν ἡ βασιλεία σου οὐ στήσεται καὶ ζητήσεται κύριος ἑαυτῷ ἄνθρωπον κατὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἐντελεῖται κύριος αὐτῷ εἰς ἄρχοντα ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἐφύλαξας ὅσα ἐνετείλατό σοι κύριος
- 15 Toen maakte zich Samuel op, en hij ging op van Gilgal naar Gibeab-Benjamins; en Saul telde het volk, dat bij hem gevonden werd, omtrent zeshonderd man.
Then Samuel went up from Gilgal and the rest of the people went up after Saul against the men of war, and they came from Gilgal to Gibeath in the land of Benjamin: and Saul took the number of the people who were with him, about six hundred men.
καὶ ἀνέστη σαμουὴλ καὶ ἀπῆλθεν ἐκ γαλαγαλων εἰς ὁδὸν αὐτοῦ καὶ τὸ κατάλειμμα τοῦ λαοῦ ἀνέβη ὀπίσω σαουλ εἰς ἀπάντησιν ὀπίσω τοῦ λαοῦ τοῦ πολεμιστοῦ αὐτῶν παραγενομένων ἐκ γαλαγαλων εἰς γαββα βενιαμιν καὶ ἐπεσκέψατο σαουλ τὸν λαὸν τὸν εὐρεθέντα μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακοσίους ἄνδρας
- 16 En Saul en zijn zoon Jonathan, en het volk, dat bij hen gevonden was, bleven te Gibeab-Benjamins; maar de Filistijnen waren te Michmas gelegerd.
And Saul, with Jonathan his son and the people who were with them, was waiting in Geba in the land of Benjamin: but the tents of the Philistines were in Michmash.
καὶ σαουλ καὶ ἰωνθαν υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς οἱ εὐρεθέντες μετ' αὐτῶν ἐκάθισαν ἐν γαββαε βενιαμιν καὶ ἔκλειον καὶ οἱ ἀλλόφυλοι παρεμβεβλήκεισαν εἰς μαχημας

- 17 En de verdervers gingen uit het leger der Filistijnen, in drie hopen; de ene hoop keerde zich op den weg naar Ofra, naar het land Sual;
And three bands of men came out from the Philistines to make an attack; one band went by the road which goes to Ophrah, into the land of Shual;
 και ἐξῆλθεν διαφθεῖρον ἐξ ἀγροῦ ἀλλοφύλων τρισὶν ἀρχαῖς ἡ ἀρχὴ ἢ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν γοφερα ἐπὶ γῆν σωγαλ
- 18 En een hoop keerde zich naar den weg van Beth-horon; en een hoop keerde zich naar den weg der landpale, die naar het dal Zeboim naar de woestijn uitziet.
And another went in the direction of Beth-horon: and another went by the hill looking down on the valley of Zeboim, in the direction of the waste land.
 και ἡ μία ἀρχὴ ἐπιβλέπουσα ὁδὸν βαιθωρων και ἡ ἀρχὴ ἢ μία ἐπιβλέπουσα ὁδὸν γαβεε τὴν εἰσκοπτουσαν ἐπὶ γαι τὴν σαβιν
- 19 En er werd geen smid gevonden in het ganse land van Israel; want de Filistijnen hadden gezegd: Opdat de Hebreëen geen zwaard noch spies maken.
Now there was no iron-worker in all the land of Israel: for the Philistines said, For fear the Hebrews make themselves swords or spears:
 και τέκτων σιδήρου οὐχ εὐρίσκετο ἐν πάσῃ γῆ ἰσραηλ ὅτι εἶπον οἱ ἀλλόφυλοι μὴ ποιήσωσιν οἱ εβραῖοι ῥομφαίαν και δόρυ
- 20 Daarom moest gans Israel tot de Filistijnen aftrekken, opdat een iegelijk zijn ploegijzer, of zijn spade, of zijn bijl, of zijn houweel scherpen liet.
But all the Israelites had to go to the Philistines to get their ploughs and blades and axes and hooks made sharp;
 και κατέβαινον πᾶς ἰσραηλ εἰς γῆν ἀλλοφύλων χαλκεύειν ἕκαστος τὸ θέριστρον αὐτοῦ και τὸ σκευὸς αὐτοῦ και ἕκαστος τὴν ἀξίνην αὐτοῦ και τὸ δρέπανον αὐτοῦ
- 21 Maar zij hadden tandige vijlen tot hun houwelen, en tot hun spaden, en tot de drietandige vorken, en tot de bijlen, en tot het stellen der prikkelen.
For they had instruments for putting an edge on their ploughs and blades and forks and axes, and for putting iron points on their ox-driving rods.
 και ἦν ὁ τρυγητὸς ἑτοιμος τοῦ θερίζειν τὰ δὲ σκευὴ ἦν τρεῖς σίκλοι εἰς τὸν ὀδόντα και τῆ ἀξίνῃ και τῷ δρεπάνῳ ὑπόστασις ἦν ἢ αὐτῇ
- 22 En het geschiedde ten dage des strijds, dat er geen zwaard noch spies gevonden werd in de hand van het ganse volk, dat bij Saul en bij Jonathan was; doch bijSaul en bij Jonathan, zijn zoon, werden zij gevonden.
So on the day of the fight at Michmash, not a sword or a spear was to be seen in the hands of any of the people with Saul and Jonathan: only Saul and his son Jonathan had them.
 και ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πολέμου μαχεμας και οὐχ εὐρέθη ῥομφαία και δόρυ ἐν χειρὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ σαουλ και μετὰ ἰωναθαν και εὐρέθη τῷ σαουλ και τῷ ἰωναθαν υἱὸς αὐτοῦ
- 23 En der Filistijnen leger toog naar den doortocht van Michmas.
And the armed force of the Philistines went out to the narrow way of Michmash.
 και ἐξῆλθεν ἐξ ὑποστάσεως τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν μαχεμας
- 1 Het geschiedde nu op een dag, dat Jonathan, de zoon van Saul, tot den jongen, die zijn wapenen droeg, zeide: Kom, en laat ons tot de bezetting der Filistijnenovergaan, welke aan gene zijde is; doch hij gaf het zijn vader niet te kennen.
Now one day Jonathan, the son of Saul, said to the young man who was with him, looking after his arms, Come, let us go over to the Philistine force over there. But he said nothing to his father.
 και γίνεται ἡμέρα και εἶπεν ἰωναθαν υἱὸς σαουλ τῷ παιδαρίῳ τῷ αἶροντι τὰ σκευὴ αὐτοῦ δεῦρο και διαβῶμεν εἰς μεσσαβ τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέραν ἐκείνῳ και τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλεν
- 2 Saul nu zat aan het uiterste van Gibea onder den granatenboom, die te Migron was; en het volk, dat bij hem was, was omtrent zeshonderd man.
And Saul was still waiting in the farthest part of Geba, under the fruit-tree in Migron: there were about six hundred men with him;
 και σαουλ ἐκάθητο ἐπ' ἄκρου τοῦ βουνοῦ ὑπὸ τὴν ῥόαν τὴν ἐν μαγδων και ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες
- 3 En Ahia, de zoon van Ahitub, den broeder van Ikabod, den zoon van Pinehas, den zoon van Eli, was priester des HEEREN, te Silo, dragende den efod; dochhet volk wist niet, dat Jonathan heengegaan was.
And Ahijah, the son of Ahitub, brother of Ichabod, the son of Phinehas, the son of Eli, the priest of the Lord in Shiloh, who had the ephod. And the people had no idea that Jonathan had gone.
 και αχια υἱὸς αχιωβ ἀδελφοῦ ἰωχαβηδ υἱοῦ φινεες υἱοῦ ἡλι ιερεὺς τοῦ θεοῦ ἐν σηλωμ αἶρων εφοῦδ και ὁ λαὸς οὐκ ᾔδει ὅτι πεπόρευται ἰωναθαν
- 4 Er was nu tussen de doortochten, waar Jonathan zocht door te gaan tot der Filistijnen bezetting, een scherpte van een steenklip aan deze zijde, en een scherptevan een steenklip aan gene zijde; en de naam der ene was Bozes, en de naam der andere Seneh.
Now between the narrow roads over the mountains by which Jonathan was making his way to the Philistines' forces, there was a sharp overhanging rock on one side, and a sharp rock on the other side: one was named Bozes and the other Seneh.
 και ἀνὰ μέσον τῆς διαβάσεως οὗ ἐξίτηι ἰωναθαν διαβῆναι εἰς τὴν ὑπόστασιν τῶν ἀλλοφύλων και ἀκρωτήριον πέτρας ἐνθεν και ἀκρωτήριον πέτρας ἐνθεν ὄνομα τῷ ἐνὶ βαζες και ὄνομα τῷ ἄλλῳ σεννα
- 5 De ene tand was gelegen tegen het noorden, tegenover Michmas, en de andere tegen het zuiden, tegenover Geba.
The one rock went up on the north in front of Michmash and the other on the south in front of Geba.
 ἡ ὁδὸς ἢ μία ἀπὸ βορρᾶ ἐρχομένη μαχιας και ἡ ὁδὸς ἢ ἄλλη ἀπὸ νότου ἐρχομένη γαβεε

- 6 Jonathan nu zeide tot den jongen, die zijn wapenen droeg: Kom, en laat ons tot de bezetting dezer onbesnedenen overgaan; misschien zal de HEERE voor ons werken; want bij den HEERE is geen verhindering, om te verlossen door velen of door weinigen.
And Jonathan said to his young servant who had his arms, Come, let us go over to the armies of these men who have no circumcision: it may be that the Lord will give us help, for there is no limit to his power; the Lord is able to give salvation by a great army or by a small band.
καὶ εἶπεν ἰωναθαν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτοῦ δεῦρο διαβῶμεν εἰς μεσσαβ τῶν ἀπεριτιμῆτων τούτων εἴ τι ποιῆσαι ἡμῖν κύριος ὅτι οὐκ ἔστιν τῷ κυρίῳ συνεχόμενον σῶζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις
- 7 Toen zeide zijn wapendrager tot hem: Doe al, wat in uw hart is; wend u, zie ik ben met u, naar uw hart.
And his servant said to him, Do whatever is in your mind: see, I am with you in every impulse of your heart.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ποίει πᾶν ὃ ἐὰν ἡ καρδία σου ἐκκλίνη ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ ὡς ἡ καρδία σου καρδία μου
- 8 Jonathan nu zeide: Zie, wij zullen overgaan tot die mannen, en wij zullen ons aan hen ontdekken.
Then Jonathan said, Now we will go over to these men and let them see us.
καὶ εἶπεν ἰωναθαν ἰδοὺ ἡμεῖς διαβαίνομεν πρὸς τοὺς ἄνδρας καὶ κατακυλισθησόμεθα πρὸς αὐτούς
- 9 Indien zij aldus tot ons zeggen: Staat stil, totdat wij aan ulieden komen; zo zullen wij blijven staan aan onze plaats, en tot hen niet opklimmen.
If they say to us, Keep quiet where you are till we come to you; then we will keep our places and not go up to them.
ἐὰν τάδε εἴπωσιν πρὸς ἡμᾶς ἀπόστητε ἐκεῖ ἕως ἂν ἀπαγγεῖλωμεν ὑμῖν καὶ στησόμεθα ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ οὐ μὴ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς
- 10 Maar zeggen zij aldus: Klimt tot ons op; zo zullen wij opklimmen, want de HEERE heeft hen in onze hand gegeven; en dit zal ons een teken zijn.
But if they say, Come up to us; then we will go up, for the Lord has given them into our hands: and this will be the sign to us.
καὶ ἐὰν τάδε εἴπωσιν πρὸς ἡμᾶς ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς καὶ ἀναβησόμεθα ὅτι παραδέδωκεν αὐτούς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν τοῦτο ἡμῖν τὸ σημεῖον
- 11 Toen zij beiden zich aan der Filistijnen bezetting ontdekten, zo zeiden de Filistijnen: Ziet, de Hebrezen zijn uit de holen uitgegaan, waarin zij zich verstoken hadden.
And they let the Philistine force see the two of them: and the Philistines said, Look! the Hebrews are coming out of the holes where they have taken cover.
καὶ εἰσηλθον ἀμφοτέροις εἰς μεσσαβ τῶν ἀλλοφύλων καὶ λέγουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἰδοὺ οἱ εβραῖοι ἐκπορεύονται ἐκ τῶν τρωγλῶν αὐτῶν οὗ ἐκρύβησαν ἐκεῖ
- 12 Verder antwoordden de mannen der bezetting aan Jonathan en zijn wapendrager, en zeiden: Klimt op tot ons, en wij zullen het u wijs maken. En Jonathan zeidetot zijn wapendrager: Klim op achter mij, want de HEERE heeft hen gegeven in de hand van Israel.
And the armed men of the force gave Jonathan and his servant their answer, saying, Come up here to us, and we will let you see something. Then Jonathan said to his servant, Come up after me: for the Lord has given them up into the hands of Israel.
καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες μεσσαβ πρὸς ἰωναθαν καὶ πρὸς τὸν αἶροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ λέγουσιν ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς καὶ γνωριοῦμεν ὑμῖν ῥῆμα καὶ εἶπεν ἰωναθαν πρὸς τὸν αἶροντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ὃ ἀνάβηθι ὀπίσω μου ὅτι παρέδωκεν αὐτούς κύριος εἰς χεῖρας ἰσραηλ
- 13 Toen klom Jonathan op zijn handen en op zijn voeten, en zijn wapendrager hem na; en zij vielen voor Jonathans aangezicht, en zijn wapendrager doodde ze achter hem.
And Jonathan went up, gripping with his hands and his feet, his servant going up after him; and the Philistines gave way before Jonathan when he made an attack on them, and his servant put them to death after him.
καὶ ἀνέβη ἰωναθαν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπέβλεψαν κατὰ πρόσωπον ἰωναθαν καὶ ἐπάταξεν αὐτούς καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐ πεδίῳ ὀπίσω αὐτοῦ
- 14 Deze eerste slag nu, waarmede Jonathan en zijn wapendrager omtrent twintig mannen versloegen, geschiedde omtrent in de helft eens bunders, zijnde een jukossen lands.
And at their first attack, Jonathan and his servant put to the sword about twenty men, all inside the space of half an acre of land.
καὶ ἐγενήθη ἡ πληγὴ ἡ πρώτη ἦν ἐπάταξεν ἰωναθαν καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὡς εἰκοσι ἄνδρες ἐν βολίσι καὶ ἐν πετροβόλοις καὶ ἐν κόγλαξιν τοῦ πεδίου
- 15 En er was een beving in het leger, op het veld en onder het ganse volk; de bezetting en de verdersers beefden ook zelve; ja, het land werd beroerd, want het was een beving Gods.
And there was great fear in the tents and in the field and among all the men of the armed force, and the attackers were shaking with fear; even the earth was moved with a great shaking and there was a fear as from God.
καὶ ἐγενήθη ἔκστασις ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ἐν ἀγρῷ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐν μεσσαβ καὶ οἱ διαφθείροντες ἐξέστησαν καὶ αὐτοὶ οὐκ ἠθέλον ποιεῖν καὶ ἐθάμβησεν ἡ γῆ καὶ ἐγενήθη ἔκστασις παρὰ κυρίου
- 16 Als nu de wachters van Saul te Gibeon-Benjamins zagen, dat, ziet, de menigte versmolt, en doorging, en geklopt werd;
And the watchmen of Saul, looking out from Geba in the land of Benjamin, saw all the army flowing away and running here and there.
καὶ εἶδον οἱ σκοποὶ τοῦ σαουλ ἐν γαβεε βενιαμιν καὶ ἰδοὺ ἡ παρεμβολὴ τεταραγμένη ἔνθεν καὶ ἔνθεν

- 17 Toen zeide Saul tot het volk, dat bij hem was: Telt toch, en beziet, wie van ons weggegaan zijn. En zij telden, en ziet, Jonathan en zijn wapendrager waren daarniet.
Then Saul said to the people who were with him, Let everyone be numbered and let us see who has gone from us. And when they had been numbered, it was seen that Jonathan and his servant were not there.
καὶ εἶπεν σαουλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ ἐπισκέψασθε δὴ καὶ ἴδετε τίς πεπόρευται ἐξ ὑμῶν καὶ ἐπισκέψαντο καὶ ἰδοὺ οὐχ εὕρισκετο ἰωναθαν καὶ ὁ αἶρων τὰ σκεύη αὐτοῦ
- 18 Toen zeide Saul tot Ahia: Breng de ark Gods herwaarts. Want de ark Gods was te dien dage bij de kinderen Israels.
And Saul said to Ahijah, Let the ephod come here. For he went before Israel with the ephod at that time.
καὶ εἶπεν σαουλ τῷ αχια προσάγαγε τὸ εφουδ ὅτι αὐτὸς ἦν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον ἰσραηλ
- 19 En het geschiedde, toen Saul nog tot den priester sprak, dat het rumoer, hetwelk in der Filistijnen leger was, zeer toenam en vermenigvuldigde; zo zeide Saul tot den priester: Haal uw hand in.
Now while Saul was talking to the priest, the noise in the tents of the Philistines became louder and louder; and Saul said to the priest, Take back your hand.
καὶ ἐγενήθη ὡς ἐλάλει σαουλ πρὸς τὸν ἱερέα καὶ ὁ ἦχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων ἐπορευέτο πορευόμενος καὶ ἐπλήθυνεν καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τὸν ἱερέα συνάγαγε τὰς χεῖράς σου
- 20 Saul nu, en al het volk, dat bij hem was, werd samengeropen, en zij kwamen ten strijde; en ziet, het zwaard des enen was tegen den anderen, er was een zeer groot gedruis.
And Saul and all the people with him came together and went forward to the fight: and every man's sword was turned against the man at his side, and there was a very great noise.
καὶ ἀνεβόησεν σαουλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ πολέμου καὶ ἰδοὺ ἐγένετο ῥομφαία ἀνδρὸς ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ σύγχυσις μεγάλη σφόδρα
- 21 Er waren ook Hebreënen bij de Filistijnen, als eertijds, die met hen in het leger opgetogen waren rondom; dezen nu vervoegden zich ook met de Israëlieten, die bij Saul en Jonathan waren.
Then the Hebrews who had been with the Philistines for some time, and had gone up with them to their tents, turning round were joined to those who were with Saul and Jonathan.
καὶ οἱ δοῦλοι οἱ ὄντες ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων οἱ ἀναβάντες εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐπεστράφησαν καὶ αὐτοὶ εἶναι μετὰ ἰσραηλ τῶν μετὰ σαουλ καὶ ἰωναθαν
- 22 Als alle mannen van Israel, die zich verstoken hadden in het gebergte van Ephraim, hoorden, dat de Filistijnen vluchtten, zo kleefden zij ook hen achteraan in den strijd.
And all the men of Israel who had taken cover in the hill-country of Ephraim, hearing that the Philistines had been put to flight, went after them, attacking them.
καὶ πᾶς ἰσραηλ οἱ κρυπτόμενοι ἐν τῷ ὄρει εφραιμ καὶ ἤκουσαν ὅτι πεφεύγασιν οἱ ἀλλοφύλοι καὶ συνάπτουσιν καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν εἰς πόλεμον
- 23 Alzo verlost de HEERE Israel te dien dage; en het leger trok over naar Beth-Aven.
So the Lord made Israel safe that day: and the fight went over to Beth-aven.
καὶ ἔσωσεν κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν ἰσραηλ καὶ ὁ πόλεμος διήλθεν τὴν βαιθων καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν μετὰ σαουλ ὡς δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν καὶ ἦν ὁ πόλεμος διεσπαρμένος εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἐν τῷ ὄρει εφραιμ
- 24 En de mannen van Israel werden mat te dien dage; want Saul had het volk bezworen, zeggende: Vervloekt zij de man, die spijs eet tot aan den avond, opdat ik mij aan mijn vijanden wreke! Daarom proefde dat ganse volk geen spijs.
And all the people were with Saul, about twenty thousand men, and the fight was general through all the hill-country of Ephraim; but Saul made a great error that day, by putting the people under an oath, saying, Let that man be cursed who takes food before evening comes and I have given punishment to those who are against me. So the people had not a taste of food.
καὶ σαουλ ἠγνόησεν ἄγνοιαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἀράται τῷ λαῷ λέγων ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον ἕως ἑσπέρας καὶ ἐκδικήσω τὸν ἐχθρόν μου καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου
- 25 En het ganse volk kwam in een woud; en daar was honig op het veld.
And there was honey on the face of the field, and all the people came to the honey, the bees having gone from it;
καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἠρίστα καὶ ἰασρ δρυμὸς ἦν μελισσῶνος κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ
- 26 Toen het volk in het woud kwam, ziet, zo was er een honigvloed; maar niemand raakte met zijn hand aan zijn mond, want het volk vreesde de bezwering.
But not a man put his hand to his mouth for fear of the curse.
καὶ εἰσηλθὼν ὁ λαὸς εἰς τὸν μελισσῶνα καὶ ἰδοὺ ἐπορευέτο λαλῶν καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἐπιστρέφον τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ ὅτι ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν ὄρκον κυρίου
- 27 Maar Jonathan had het niet gehoord, toen zijn vader het volk bezworen had, en hij reikte het einde van den staf uit, die in zijn hand was, en hij doopte denzelven in een honigraat; als hij nu zijn hand tot zijn mond wendde, zo werden zijn ogen verlicht.
But Jonathan, having no knowledge of the oath his father had put on the people, stretching out the rod which was in his hand, put the end of it in the honey, and put it to his mouth; then his eyes were made bright.
καὶ ἰωναθαν οὐκ ἀκηκόει ἐν τῷ ὄρκιζεν τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν λαὸν καὶ ἐξέτεινεν τὸ ἄκρον τοῦ σκῆπτρου αὐτοῦ τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλιτος καὶ ἐπέστρεψεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
- 28 Toen antwoordde een man uit het volk, en zeide: Uw vader heeft het volk zwaarlijk bezworen, zeggende: Vervloekt zij de man, die heden brood eet! Daarom bezwijkt het volk.
Then one of the people said to him, Your father put the people under an oath, saying, Let that man be cursed who takes any food this day. And the people were feeble, needing food.
καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν ὀρκίσας ὄρκισεν ὁ πατήρ σου τὸν λαὸν λέγων ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται ἄρτον σήμερον καὶ ἐξελεύθη ὁ λαὸς

- 29 Toen zeide Jonathan: Mijn vader heeft het land beroerd; zie toch, hoe mijn ogen verlicht zijn, omdat ik een weinig van dezen honig gesmaakt heb;
Then Jonathan said, My father has made trouble come on the land: now see how bright my eyes have become because I have taken a little of this honey.
καὶ ἔγνω ἰωναθαν καὶ εἶπεν ἀπὸ πλάγχθον ὁ πατήρ μου τὴν γῆν ἰδεῖ δὴ ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ μου ὅτι ἐγευσάμην βραχὺ τοῦ μέλιτος τούτου
- 30 Hoe veel meer, indien het volk heden had mogen vrijelijk eten van den buit zijner vijanden, dien het gevonden heeft! Maar nu is die slag niet groot geweest overde Filistijnen.
How much more if the people had freely taken their food from the goods of those who were fighting against them! would there not have been much greater destruction among the Philistines?
ἀλλ' ὅτι εἰ ἔφαγον ἔσθων ὁ λαὸς σήμερον τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ὧν εὔρεν ὅτι νῦν ἂν μείζων ἦν ἡ πληγὴ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις
- 31 Doch zij sloegen te dien dage de Filistijnen van Michmas tot Ajalon; en het volk was zeer moede.
That day they overcame the Philistines from Michmas to Ajalon: and the people were feeble from need of food.
καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων ἐν μαχεμας καὶ ἐκοπίασεν ὁ λαὸς σφόδρα
- 32 Toen maakte zich het volk aan den buit, en zij namen schapen, en runderen, en kalveren, en zij slachtten ze tegen de aarde; en het volk at ze met het bloed.
And rushing at the goods taken in the fight, the people took oxen and sheep and young oxen, and put them to death there on the earth, and had a meal, taking the flesh with the blood in it.
καὶ ἐκλίθη ὁ λαὸς εἰς τὰ σκύλα καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ τέκνα βοῶν καὶ ἔσφαζεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἤσθιεν ὁ λαὸς σὺν τῷ αἵματι
- 33 En men boodschapte het Saul, zeggende: Zie, het volk verzondigt zich aan den HEERE, etende met het bloed. En hij zeide: Gij hebt trouwelooslijk gehandeld; wentelt heden een groten steen tot mij.
Then it was said to Saul, See, the people are sinning against the Lord, taking the blood with the flesh. And he said to those who gave him the news, Now let a great stone be rolled to me here.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαουλ λέγοντες ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ φαγῶν σὺν τῷ αἵματι καὶ εἶπεν σαουλ ἐν γαστρὶ κυλίσατέ μοι λίθον ἐνταῦθα μέγαν
- 34 Verder sprak Saul: Verstroot u onder het volk, en zegt tot hen: Brengt tot mij een iegelijk zijn os, en een iegelijk zijn schaap, en slacht het hier, en eet, en bezondigt u niet aan den HEERE, die etende met het bloed. Toen bracht al het volk een iegelijk zijn os met zijn hand, des nachts, en slachtte ze aldaar.
And Saul said, Go about among the people and say to them, Let every man come here to me with his ox and his sheep, and put them to death here, and take his meal: do no sin against the Lord by taking the blood with the flesh. So all the people took their oxen with them that night and put them to death there.
καὶ εἶπεν σαουλ διασπάρητε ἐν τῷ λαῷ καὶ εἶπατε αὐτοῖς προσαγαγεῖν ἐνταῦθα ἕκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸ πρόβατον αὐτοῦ καὶ σφαζέτω ἐπὶ τούτου καὶ οὐ μὴ ἀμάρτητε τῷ κυρίῳ τοῦ ἔσθιεν σὺν τῷ αἵματι καὶ προσήγεν πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος τὸ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔσφαζον ἐκεῖ
- 35 Toen bouwde Saul den HEERE een altaar; dit was het eerste altaar, dat hij den HEERE bouwde.
And Saul put up an altar to the Lord: this was the first altar which he put up to the Lord.
καὶ ὀικοδομήσεν ἐκεῖ σαουλ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ τοῦτο ἤρξατο σαουλ οἰκοδομήσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ
- 36 Daarna zeide Saul: Laat ons aftrekken de Filistijnen na, bij nacht, en laat ons dezelve beroven, totdat het morgen licht worde, en laat ons niet een man onder henoverig laten. Zij nu zeiden: Doe al wat goed is in uw ogen; maar de priester zeide: Laat ons herwaarts tot God naderen.
And Saul said, Let us go down after the Philistines by night, attacking them till the morning, till there is not a man of them living. And they said, Do whatever seems right to you. Then the priest said, Let us come near to God.
καὶ εἶπεν σαουλ καταβῶμεν ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων τὴν νύκτα καὶ διαρπάσωμεν ἐν αὐτοῖς ἕως διαφασῆ ἡ ἡμέρα καὶ μὴ ὑπολίπωμεν ἐν αὐτοῖς ἄνδρα καὶ εἶπαν πᾶν τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποιεῖ καὶ εἰ πέν ὁ ἱερεὺς προσέλωμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν θεόν
- 37 Toen vroegde Saul God: Zal ik aftrekken de Filistijnen na? Zult Gij ze in de hand van Israel overgeven? Doch Hij antwoordde hem niet te dien dage.
And Saul, desiring directions from God, said, Am I to go down after the Philistines? will you give them up into the hands of Israel? But he gave him no answer that day.
καὶ ἐπηρώτησεν σαουλ τὸν θεόν εἰ καταβῶ ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἰσραηλ καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
- 38 Toen zeide Saul: Komt herwaarts uit alle hoeken des volks, en verneemt, en ziet, waarin deze zonde heden geschiedt zij.
And Saul said, Come near, all you chiefs of the people, and let us get word from God and see in whom is this sin today.
καὶ εἶπεν σαουλ προσαγάγετε ἐνταῦθα πάσας τὰς γωνίας τοῦ ἰσραηλ καὶ γνῶτε καὶ ἴδετε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη σήμερον
- 39 Want zo waarachtig als de HEERE leeft, Die Israel verlost, alware het in mijn zoon Jonathan, zo zal hij den dood sterven; en niemand uit het ganse volk antwoordde hem.
For, by the living Lord, the saviour of Israel, even if the sinner is Jonathan, my son, death will certainly be his fate. But not a man among all the people gave him any answer.
ὅτι ζῆ κύριος ὁ σώσας τὸν ἰσραηλ ὅτι ἐὰν ἀποκριθῆ κατὰ ἰωναθαν τοῦ υἱοῦ μου θανάτω ἀποθανεῖται καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀποκρινόμενος ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ
- 40 Verder zeide hij tot het ganse Israel: Gijlieden zult aan de ene zijde zijn, en ik en mijn zoon Jonathan zullen aan de andere zijde zijn. Toen zeide het volk tot Saul: Doe, wat goed is in uw ogen.
Then he said to all Israel, You be on one side, and I with Jonathan my son will be on the other side. And the people said to Saul, Do whatever seems good to you.
καὶ εἶπεν παντὶ ἰσραηλ ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς δουλείαν καὶ ἐγὼ καὶ ἰωναθαν ὁ υἱὸς μου ἐσόμεθα εἰς δουλείαν καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς σαουλ τὸ ἀγαθὸν ἐνώπιόν σου ποιεῖ

- 41 Saul nu sprak tot den HEERE, den God Israels: Toon den onschuldige. Toen werd Jonathan en Saul geraakt, en het volk ging vrij uit.
Then Saul said to the Lord, the God of Israel, Why have you not given me an answer today? If the sin is in me or in Jonathan my son, O Lord God of Israel, give Urim, and if it is in your people Israel, give Thummim. And by the decision of the Lord, Saul and Jonathan were marked out, and the people went free.
καὶ εἶπεν σαουλ κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ δούλῳ σου σήμερον εἰ ἐν ἐμοὶ ἢ ἐν ἰωναθαν τῷ υἱῷ μου ἢ ἀδικία κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ δὸς δῆλους καὶ ἐὰν τάδε εἴπῃς ἐν τῷ λαῷ σου ἰσραὴλ δὸς δὴ ὁσιότητα καὶ κληροῦται ἰωναθαν καὶ σαουλ καὶ ὁ λαὸς ἐξῆλθεν
- 42 Toen zeide Saul: Werpt het lot tussen mij en tussen mijn zoon Jonathan. Toen werd Jonathan geraakt.
And Saul said, Give your decision between my son Jonathan and me. And Jonathan was taken.
καὶ εἶπεν σαουλ βάλετε ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ἰωναθαν τοῦ υἱοῦ μου ὃν ἂν κατακληρώσῃται κύριος ἀποθανέτω καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς σαουλ οὐκ ἔστιν τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ κατεκράτησεν σαουλ τοῦ λαοῦ καὶ βάλλουσιν ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ἰωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ κατακληροῦται ἰωναθαν
- 43 Saul dan zeide tot Jonathan: Geef mij te kennen, wat gij gedaan hebt. Toen gaf het Jonathan hem te kennen, en zeide: Ik heb maar een weinig honigs geproefd, met het uiterste des stafs, dien ik in mijn hand had; zie hier ben ik, moet ik sterven?
Then Saul said to Jonathan, Give me an account of what you have done. And Jonathan gave him the story and said, Certainly I took a little honey on the end of my rod; and now death is to be my fate.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς ἰωναθαν ἀπάγγελόν μοι τί πεποίηκας καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἰωναθαν καὶ εἶπεν γευσάμενος ἐγευσάμην ἐν ἄκρῳ τῷ σκίπτρῳ τῷ ἐν τῇ χειρὶ μου βραχὺ μέλι ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω
- 44 Toen zeide Saul: Zo doe mij God, en zo doe Hij daartoe, Jonathan! gij moet den dood sterven.
And Saul said, May God's punishment be on me if death is not your fate, Jonathan.
καὶ εἶπεν αὐτῷ σαουλ τάδε ποιῆσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθεῖη ὅτι θανάτω ἀποθανῆ σήμερον
- 45 Maar het volk zeide tot Saul: Zou Jonathan sterven, die deze grote verlossing in Israel gedaan heeft? Dat zij verre! zo waarachtig als de HEERE leeft, als eren haar van zijn hoofd op de aarde vallen zal; want hij heeft dit heden met God gedaan. Alzo verloste het volk Jonathan, dat hij niet stierf.
And the people said to Saul, Is death to come to Jonathan, the worker of this great salvation for Israel? Let it not be so: by the living Lord, not one hair of his head is to be touched, for he has been working with God today. So the people kept Jonathan from death.
καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς σαουλ εἰ σήμερον θανατωθήσεται ὁ ποιήσας τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην ἐν ἰσραὴλ ζῆ κύριος εἰ πεσεῖται τῆς τριχὸς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ὅτι ὁ λαὸς τοῦ θεοῦ ἐποίησεν τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ προσήζατο ὁ λαὸς περὶ ἰωναθαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἀπέθανεν
- 46 Saul nu toog op van achter de Filistijnen, en de Filistijnen trokken aan hun plaats.
Then Saul, turning back, went after the Philistines no longer: and the Philistines went back to their place.
καὶ ἀνέβη σαουλ ἀπὸ ὀπισθεν τῶν ἀλλοφύλων καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν
- 47 Toen nam Saul het koninkrijk over Israel in; en hij streed rondom tegen al zijn vijanden, tegen Moab, en tegen de kinderen Ammons, en tegen Edom, en tegende koningen van Zoba, en tegen de Filistijnen; en overal, waar hij zich wendde, oefende hij straf.
Now when Saul had taken his place as ruler of Israel, he made war on those who were against him on every side, Moab and the Ammonites and Edom and the kings of Zobah and the Philistines: and whichever way he went, he overcame them.
καὶ σαουλ κατακληροῦται ἔργον ἐπὶ ἰσραὴλ καὶ ἐπολέμει κύκλῳ πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὸν μοαβ καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς αμμων καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς εδομ καὶ εἰς τὸν βαθεωρ καὶ εἰς βασιλέα σουβα καὶ εἰς τοὺς ἀλλοφύλους οὓς ἂν ἐστράφη ἐσφάζετο
- 48 En hij handelde dapper, en hij sloeg de Amalekieten, en hij redde Israel uit de hand desgenen, die hem beroofde.
And he did great things, and overcame the Amalekites, and made Israel safe from the hands of their attackers.
καὶ ἐποίησεν δύναμιν καὶ ἐπάταξεν τὸν αμαλικ καὶ ἐξεῖλατο τὸν ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν καταπατούντων αὐτὸν
- 49 De zonen van Saul nu waren: Jonathan, en Isvi, en Malchi-sua; en de namen zijner twee dochteren waren deze: de naam der eerstgeborenen was Merab, en denaam der kleinste Michal.
Now the sons of Saul were Jonathan and Ishvi and Malchi-shua; and these are the names of his daughters: the older was named Merab and the younger Michal;
καὶ ἦσαν υἱοὶ σαουλ ἰωναθαν καὶ ἰεσσιον καὶ μελχισα καὶ ὀνόματα τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ ὄνομα τῇ πρωτοτόκῳ μεροβ καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ μελχολ
- 50 En de naam van Sauls huisvrouw was Ahinoam, een dochter van Ahimaaz; en de naam van zijn krijgsoverste was Abner, een zoon van Ner, Sauls oom.
The name of Saul's wife was Ahinoam, the daughter of Ahimaaz; the captain of his army was Abner, the son of Ner, brother of Saul's father.
καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἀχινοομ θυγάτηρ ἀχιμαας καὶ ὄνομα τῷ ἀρχιστρατήγῳ ἀβεννηρ υἱὸς νηρ υἱοῦ οἰκείου σαουλ
- 51 En Kis was Sauls vader, en Ner, Abners vader, was een zoon van Abiel.
Kish, the father of Saul, and Ner, the father of Abner, were sons of Abiel.
καὶ κισ πατὴρ σαουλ καὶ νηρ πατὴρ ἀβεννηρ υἱὸς ἰαμιν υἱοῦ ἀβιηλ

- 52 En er was een sterke krijg tegen de Filistijnen al de dagen van Saul; daarom alle helden en alle kloeke mannen, die Saul zag, die vergaderde hij tot zich. 1 Samuel 15
All through the life of Saul there was bitter war against the Philistines; and whenever Saul saw any strong man or any good fighting man, he kept him near himself.
 και ἦν ὁ πόλεμος κραταῖος ἐπὶ τοῖς ἀλλοφύλοισι πάσας τὰς ἡμέρας σαουλ και ἰδὼν σαουλ πάντα ἄνδρα δυνατὸν και πάντα ἄνδρα υἱὸν δυνάμεως και συνήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν
- 1 Toen zeide Samuel tot Saul: de HEERE heeft mij gezonden, dat ik u ten koning zalfde over Zijn volk, over Israel; hoor dan nu de stem van de woorden des HEEREN.
And Samuel said to Saul, The Lord sent me to put the holy oil on you and to make you king over his people, over Israel: so give ear now to the words of the Lord.
 και εἶπεν σαμουηλ πρὸς σαουλ ἐμὲ ἀπέστειλεν κύριος χριστῆσαι σε εἰς βασιλεία ἐπὶ ἰσραηλ και νῦν ἄκουε τῆς φωνῆς κυρίου
- 2 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb bezocht, hetgeen Amalek aan Israel gedaan heeft, hoe hij zich tegen hem gesteld heeft op den weg, toen hij uit Egypte opkwam.
The Lord of armies says, I will give punishment to Amalek for what he did to Israel, fighting against him on the way when Israel came out of Egypt.
 τὰδε εἶπεν κύριος σαβαωθ νῦν ἐκδικήσω ἃ ἐποίησεν ἀμαληκ τῷ ἰσραηλ ὡς ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐξ αἰγύπτου
- 3 Ga nu heen, en sla Amalek, en verban alles, wat hij heeft, en verschoon hem niet; maar dood van den man af tot de vrouw toe, van de kinderen tot de zuigelingen, van de ossen tot de schapen, van de kemelen tot de ezelen toe.
Go now and put Amalek to the sword, putting to the curse all they have, without mercy: put to death every man and woman, every child and baby at the breast, every ox and sheep, camel and ass.
 και νῦν πορεύου και πατάξεις τὸν ἀμαληκ και ἱερὶμ και πάντα τὰ αὐτοῦ και οὐ περιποιήσῃ ἐξ αὐτοῦ και ἐξολεθρεύσεις αὐτόν και ἀναθεματιεῖς αὐτόν και πάντα τὰ αὐτοῦ και οὐ φείσῃ ἀπ' αὐτοῦ και ἂ ποκτενεῖς ἀπὸ ἀνδρῶς και ἕως γυναικὸς και ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος και ἀπὸ μόσχου ἕως προβάτου και ἀπὸ καμήλου ἕως ὄνου
- 4 Dit verkondigde Saul het volk, en hij telde hen te Telaim, tweehonderd duizend voetvolks, en tien duizend mannen van Juda.
And Saul sent for the people and had them numbered in Telaim, two hundred thousand footmen and ten thousand men of Judah.
 και παρήγγειλεν σαουλ τῷ λαῷ και ἐπισκέπτεται αὐτοὺς ἐν γαλιλαίᾳ τετρακοσίας χιλιάδας ταγμάτων και τὸν ἰουδαν τριάκοντα χιλιάδας ταγμάτων
- 5 Als Saul tot aan de stad Amalek kwam, zo legde hij een achterlage in het dal.
And Saul came to the town of Amalek, and took up his position in the valley secretly.
 και ἦλθεν σαουλ ἕως τῶν πόλεων ἀμαληκ και ἐνήδρευσεν ἐν τῷ χειμάρρῳ
- 6 En Saul liet den Kenieten zeggen: Gaat weg, wijkt, trekt af uit het midden der Amalekieten, opdat ik u met hen niet wegruime; want gij hebt barmhartigheidgedaan aan al de kinderen Israels, toen zij uit Egypte opkwamen. Alzo weken de Kenieten uit het midden der Amalekieten.
And Saul said to the Kenites, Go away, take yourselves out from among the Amalekites, or destruction will overtake you with them: for you were kind to the children of Israel when they came out of Egypt. So the Kenites went away from among the Amalekites.
 και εἶπεν σαουλ πρὸς τὸν κιναιὸν ἀπελθε και ἔκκλινον ἐκ μέσου τοῦ ἀμαληκίτου μὴ προσθῶ σε μετ' αὐτοῦ και σὺ ἐποίησας ἔλεος μετὰ τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου και ἐξέκλινεν ὁ κιναιὸς ἐκ μέσου ἀμαληκ
- 7 Toen sloeg Saul de Amalekieten van Havila af, tot daar gij komt te Sur, dat voor aan Egypte is.
And Saul made an attack on the Amalekites from Havilah on the road to Shur, which is before Egypt.
 και ἐπάταξεν σαουλ τὸν ἀμαληκ ἀπὸ εὐλατ ἕως σουρ ἐπὶ προσώπου αἰγύπτου
- 8 En hij ving Agag, den koning der Amalekieten, levend; maar al het volk verbande hij door de scherpte des zwaards.
He took Agag, king of the Amalekites, prisoner, and put all the people to the sword without mercy.
 και συνέλαβεν τὸν ἀγαγ βασιλεία ἀμαληκ ζῶντα και πάντα τὸν λαὸν ἱερὶμ ἀπέκτεινεν ἐν στόματι ῥομφαίας
- 9 Doch Saul en het ganse volk verschoonde Agag, en de beste schapen, en runderen, en de naast beste, en de lammeren, en al wat best was, en zij wilden ze nietverbannen; maar alle ding, dat verachtzaam, en dat verdwijnende was, verbanden zij.
But Saul and the people did not put Agag to death, and they kept the best of the sheep and the oxen and the fat beasts and the lambs, and whatever was good, not desiring to put them to the curse: but everything which was bad and of no use they put to the curse.
 και περιποιήσατο σαουλ και πᾶς ὁ λαὸς τὸν ἀγαγ ζῶντα και τὰ ἀγαθὰ τῶν ποιμνίων και τῶν βουκολίων και τῶν ἐδεσμάτων και τῶν ἀμπελώνων και πάντων τῶν ἀγαθῶν και οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ ἐξολεθρεῦσαι και πᾶν ἔργον ἡτιμωμένον και ἐξουδενωμένον ἐξολέθρευσαν
- 10 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Samuel, zeggende:
Then the Lord said to Samuel,
 και ἐγενήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς σαμουηλ λέγων

- 11 Het berouwt Mij, dat Ik Saul tot koning gemaakt heb, dewijl hij zich van achter Mij afgekeerd heeft, en Mijn woorden niet bevestigd heeft. Toen ontstak Samuel, en hij riep tot den HEERE den gansen nacht.
It is no longer my pleasure for Saul to be king; for he is turned back from going in my ways, and has not done my orders. And Samuel was very sad, crying to the Lord in prayer all night.
παρακέκλημαι ὅτι ἔβασίλευσα τὸν σαουλ εἰς βασιλεία ὅτι ἀπέστρεψεν ἀπὸ ὀπισθῆν μου καὶ τοὺς λόγους μου οὐκ ἐτήρησεν καὶ ἠθύμησεν σαμουηλ καὶ ἐβόησεν πρὸς κύριον ὅλην τὴν νύκτα
- 12 Daarna maakte zich Samuel des morgens vroeg op, Saul tegemoet; en het werd Samuel geboodschapt, zeggende: Saul is te Karmel gekomen, en zie, hij heeft zich een pilaar gesteld; daarna is hij omgetogen, en doorgetrokken, en naar Gilgal afgekomen.
And early in the morning he got up and went to Saul; and word was given to Samuel that Saul had come to Carmel and put up a pillar, and had gone from there down to Gilgal.
καὶ ὄρθρισεν σαμουηλ καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν ἰσραηλ προῖ καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαμουηλ λέγοντες ἦκει σαουλ εἰς κάρμηλον καὶ ἀνέστακεν αὐτῷ χεῖρα καὶ ἐπέστρεψεν τὸ ἄρμα καὶ κατέβη εἰς γαλγ ἀλα πρὸς σαουλ καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀνέφερον ὀλοκαύτωσιν τῷ κυρίῳ τὰ πρῶτα τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκεν ἐξ ἀμαληκ
- 13 Samuel nu kwam tot Saul, en Saul zeide tot hem: Gezegd zijt gij den HEERE! Ik heb des HEEREN woord bevestigd.
And Samuel came to Saul; and Saul said to him, May the blessing of the Lord be with you: I have done what was ordered by the Lord.
καὶ παρεγένετο σαμουηλ πρὸς σαουλ καὶ εἶπεν αὐτῷ σαουλ εὐλογητὸς σὺ τῷ κυρίῳ ἔστησα πάντα ὅσα ἐλάλησεν κύριος
- 14 Toen zeide Samuel: Wat is dan dit voor een stem der schapen in mijn oren, en een stem der runderen, die ik hoor?
And Samuel said, What then is this sound of the crying of sheep and the noise of oxen which comes to my ears?
καὶ εἶπεν σαμουηλ καὶ τίς ἡ φωνὴ τοῦ ποιμνίου τούτου ἐν τοῖς ὠσίν μου καὶ φωνὴ τῶν βοῶν ὧν ἐγὼ ἀκούω
- 15 Saul nu zeide: Zij hebben ze van de Amalekieten gebracht, want het volk heeft de beste schapen en runderen verschoond, om den HEERE, uw God, te offeren; maar het overige hebben wij verbannen.
And Saul said, They have taken them from the Amalekites: for the people have kept the best of the sheep and of the oxen as an offering to the Lord your God; all the rest we have given up to destruction.
καὶ εἶπεν σαουλ ἐξ ἀμαληκ ἤνεγκα αὐτά ἃ περιποιήσατο ὁ λαὸς τὰ κράτιστα τοῦ ποιμνίου καὶ τῶν βοῶν ὅπως τυθῆ τῷ κυρίῳ θεῷ σου καὶ τὰ λοιπὰ ἐξολέθρευσα
- 16 Toen zeide Samuel tot Saul: Houd op, zo zal ik u te kennen geven, wat de HEERE van nacht tot mij gesproken heeft. Hij dan zeide tot hem: Spreek.
Then Samuel said to Saul, Say no more! Let me give you word of what the Lord has said to me this night. And he said to him, Say on.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς σαουλ ἄνεξ καὶ ἀπαγγελῶ σοι ἃ ἐλάλησεν κύριος πρὸς με τὴν νύκτα καὶ εἶπεν αὐτῷ λάλησον
- 17 En Samuel zeide: Is het niet also, toen gij klein waart in uw ogen, dat gij het hoofd der stammen van Israel geworden zijt, en dat u de HEERE tot koning over Israel gezalfd heeft?
And Samuel said, Though you may seem little to yourself, are you not head of the tribes of Israel? for the Lord with the holy oil made you king over Israel, καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς σαουλ οὐχὶ μικρὸς σὺ εἶ ἐνώπιον αὐτοῦ ἠγοούμενος σκίπτρου φυλῆς ἰσραηλ καὶ ἔχρισέν σε κύριος εἰς βασιλεία ἐπὶ ἰσραηλ
- 18 En de HEERE heeft u op den weg gezonden, en gezegd: Ga heen en verban de zondaars, de Amalekieten, en strijd tegen hen, totdat gij dezelve te niet doet.
And the Lord sent you on a journey and said, Go and put to the curse those sinners, the Amalekites, fighting against them till every one is dead.
καὶ ἀπέστειλén σε κύριος ἐν ὁδῷ καὶ εἶπέν σοι πορεύθητι καὶ ἐξολέθρευσον τοὺς ἀμαρτάνοντας εἰς ἐμέ τὸν ἀμαληκ καὶ πολεμήσεις αὐτούς ἕως συντελέσης αὐτούς
- 19 Waarom toch hebt gij naar de stem des HEEREN niet gehoord, maar zijt tot den roof gevlogen, en hebt gedaan dat kwaad was in de ogen des HEEREN?
Why then did you not do the orders of the Lord, but by violently taking their goods did evil in the eyes of the Lord?
καὶ ἵνα τί οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς κυρίου ἀλλ' ὄρμησας τοῦ θέσθαι ἐπὶ τὰ σκύλα καὶ ἐποίησας τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου
- 20 Toen zeide Saul tot Samuel: Ik heb immers naar de stem des HEEREN gehoord, en heb gewandeld op den weg, op denwelken mij de HEERE gezonden heeft; en ik heb Agag, den koning der Amalekieten, mede gebracht, maar de Amalekieten heb ik verbannen.
And Saul said, Truly, I have done the orders of the Lord and have gone the way the Lord sent me; I have taken Agag, the king of Amalek, and have given the Amalekites up to destruction.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς σαμουηλ διὰ τὸ ἀκοῦσαί με τῆς φωνῆς τοῦ λαοῦ καὶ ἐπορεύθην ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἀπέστειλén με κύριος καὶ ἤγαγον τὸν ἀγαγ βασιλεία ἀμαληκ καὶ τὸν ἀμαληκ ἐξολέθρευσα
- 21 Het volk nu heeft genomen van den roof, schapen en runderen, het voornaamste van het verbannene, om den HEERE, uw God, op te offeren te Gilgal.
But the people took some of their goods, sheep and oxen, the chief of the things which were put to the curse, to make an offering of them to the Lord your God in Gilgal.
καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῶν σκύλων ποίμνια καὶ βουκόλια τὰ πρῶτα τοῦ ἐξολεθρευμάτος θῆσαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἐν γαλγαλοῖς
- 22 Doch Samuel zeide: Heeft de HEERE lust aan brandofferen, en slachtofferen, als aan het gehoorzamen van de stem des HEEREN? Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken dan het vette der rammen.
And Samuel said, Has the Lord as much delight in offerings and burned offerings as in the doing of his orders? Truly, to do his pleasure is better than to make offerings, and to give ear to him than the fat of sheep.
καὶ εἶπεν σαμουηλ εἰ θελητὸν τῷ κυρίῳ ὀλοκαυτώματα καὶ θυσία ὡς τὸ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου ἰδοὺ ἀκοή ὑπὲρ θυσίαν ἀγαθὴ καὶ ἡ ἐπακρόασις ὑπὲρ στέαρ κριῶν

- 23 Want wederspanningheid is een zonde der toverij, en wederstreven is afgoderij en beeldendienst. Omdat gij des HEEREN woord verworpen hebt, zo heeft Hij uverworpen, dat gij geen koning zult zijn.
For to go against his orders is like the sin of those who make use of secret arts, and pride is like giving worship to images. Because you have put away from you the word of the Lord, he has put you from your place as king.
ὅτι ἀμαρτία οἰώνισμά ἐστιν ὁδύνην καὶ πόνους θεραφιν ἐπάγουσιν ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ ἰσραηλ
- 24 Toen zeide Saul tot Samuel: Ik heb gezondigd, omdat ik des HEEREN bevel en uw woorden overtreden heb; want ik heb het volk gevreesd en naar hun stemgehoord.
And Saul said to Samuel, Great is my sin: for I have gone against the orders of the Lord and against your words: because, fearing the people, I did what they said.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς σαμουηλ ἡμάρτηκα ὅτι παρέβην τὸν λόγον κυρίου καὶ τὸ ῥῆμά σου ὅτι ἐφοβήθην τὸν λαὸν καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς αὐτῶν
- 25 Nu dan, vergeef mij toch mijn zonde, en keer met mij wederom, dat ik den HEERE aanbidde.
So now, let my sin have forgiveness, and go back with me to give worship to the Lord.
καὶ νῦν ἄρον δὴ τὸ ἀμάρτημά μου καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ καὶ προσκυνήσω κυρίῳ τῷ θεῷ σου
- 26 Doch Samuel zeide tot Saul: Ik zal met u niet wederkeren; omdat gij het woord des HEEREN verworpen hebt, zo heeft u de HEERE verworpen, dat gij geenkoning over Israel zult zijn.
And Samuel said to Saul, I will not go back with you: for you have put away from you the word of the Lord, and the Lord has put you from your place as king over Israel.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς σαουλ οὐκ ἀναστρέφω μετὰ σοῦ ὅτι ἐξουδένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ ἐξουδενώσει σε κύριος τοῦ μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ τὸν ἰσραηλ
- 27 Als zich Samuel omkeerde om weg te gaan, zo greep hij een slip van zijn mantel en zij scheurde.
And when Samuel was turning round to go away, Saul took the skirt of his robe in his hand, and the cloth came away.
καὶ ἀπέστρεψεν σαμουηλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ ἀπελθεῖν καὶ ἐκράτησεν σαουλ τοῦ περυγίου τῆς διπλοῖδος αὐτοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτό
- 28 Toen zeide Samuel tot hem: De HEERE heeft heden het koninkrijk van Israel van u afgescheurd, en heeft het aan uw naaste gegeven, die beter is dan gij.
And Samuel said to him, The Lord has taken away the kingdom of Israel from you this day by force, and has given it to a neighbour of yours who is better than you.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν σαμουηλ διέρρηξεν κύριος τὴν βασιλείαν ἰσραηλ ἐκ χειρὸς σου σήμερον καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ ἀγαθῷ ὑπὲρ σέ
- 29 En ook liegt Hij, Die de Overwinning van Israel is, niet, en het berouwt Hem niet; want Hij is geen mens, dat Hem iets berouwen zou.
And further, the Glory of Israel will not say what is false, and his purpose may not be changed: for he is not a man, whose purpose may be changed.
καὶ διαιρεθήσεται ἰσραηλ εἰς δύο καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐδὲ μετανοήσει ὅτι οὐχ ὡς ἄνθρωπός ἐστιν τοῦ μετανοῆσαι αὐτός
- 30 Hij dan zeide: Ik heb gezondigd; eer mij toch nu voor de oudsten mijns volks, en voor Israel; en keer wederom met mij, dat ik den HEERE, uw God, aanbidde.
Then he said, Great is my sin: but still, give me honour now before the heads of my people and before Israel, and come back with me so that I may give worship to the Lord your God.
καὶ εἶπεν σαουλ ἡμάρτηκα ἀλλὰ δόξασόν με δὴ ἐνώπιον πρεσβυτέρων ἰσραηλ καὶ ἐνώπιον λαοῦ μου καὶ ἀνάστρεψον μετ' ἐμοῦ καὶ προσκυνήσω τῷ κυρίῳ θεῷ σου
- 31 Toen keerde Samuel wederom Saul na; en Saul aanbad den HEERE.
So Samuel went back after Saul, and Saul gave worship to the Lord.
καὶ ἀνέστρεψεν σαμουηλ ὀπίσω σαουλ καὶ προσεκύνησεν τῷ κυρίῳ
- 32 Toen zeide Samuel: Breng Agag, den koning der Amalekieten, hier tot mij; Agag nu ging tot hem weeldelijk; en Agag zeide: Voorwaar, de bitterheid des doods is geweken!
Then Samuel said, Make Agag, the king of the Amalekites, come here to me. And Agag came to him shaking with fear. And Agag said, Truly the pain of death is past.
καὶ εἶπεν σαμουηλ προσαγάγετέ μοι τὸν ἀγαγ βασιλέα ἀμαλικ καὶ προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ἀγαγ τρέμων καὶ εἶπεν ἀγαγ εἰ οὕτως πικρὸς ὁ θάνατος
- 33 Maar Samuel zeide: Gelijk als uw zwaard de vrouwen van haar kinderen beroofd heeft, alzo zal uw moeder van haar kinderen beroofd worden onder devrouwen. Toen hieuw Samuel Agag in stukken, voor het aangezicht des HEEREN te Gilgal.
And Samuel said, As your sword has made women without children, so now your mother will be without children among women. And Agag was cut up by Samuel, bone from bone, before the Lord in Gilgal.
καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς ἀγαγ καθότι ἠτέκνωσεν γυναῖκας ἡ ῥομφαία σου οὕτως ἀτεκνωθήσεται ἐκ γυναικῶν ἡ μήτηρ σου καὶ ἔσφαξεν σαμουηλ τὸν ἀγαγ ἐνώπιον κυρίου ἐν γαλιλα
- 34 Daarna ging Samuel naar Rama; en Saul ging op naar zijn huis te Gibeath-Sauls.
Then Samuel went to Ramah; and Saul went up to his house in Gibeath, in the land of Saul.
καὶ ἀπῆλθεν σαμουηλ εἰς ἀρμαθαίμ καὶ σαουλ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς γαββα
- 35 En Samuel zag Saul niet meer tot den dag zijns doods toe; evenwel droeg Samuel leed om Saul; en het berouwde den HEERE, dat Hij Saul tot koning over Israel gemaakt had.
And Samuel never saw Saul again till the day of his death; but Samuel was sorrowing for Saul: and it was no longer the Lord's pleasure for Saul to be king over Israel.
καὶ οὐ προσέθετο σαμουηλ ἔτι ἰδεῖν τὸν σαουλ ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ ὅτι ἐπένθει σαμουηλ ἐπὶ σαουλ καὶ κύριος μετεμελήθη ὅτι ἐβασίλευσεν τὸν σαουλ ἐπὶ ἰσραηλ

- 1** Toen zeide de HEERE tot Samuel: Hoe lang draagt gij leed om Saul, dien Ik toch verworpen heb, dat hij geen koning zij over Israel? Vul uw hoorn met olie, enga heen; Ik zal u zenden tot Isai, den Bethlehemiet; want Ik heb Mij een koning onder zijn zonen uitgezien.
 And the Lord said to Samuel, How long will you go on sorrowing for Saul, seeing that I have put him from his place as king over Israel? Take oil in your vessel and go; I will send you to Jesse, the Beth-lehemite: for I have got a king for myself among his sons.
 και εἶπεν κύριος πρὸς σαμουηλ ἕως πότε σὺ πενθεῖς ἐπὶ σαουλ κἀγὼ ἐξουδένωκα αὐτὸν μὴ βασιλεύειν ἐπὶ ἰσραηλ πλῆσον τὸ κέρασ σου ἐλαίου καὶ δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς ιεσσαὶ ἕως εἰς βηθλεεμ ὅτι ἑώρακα ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔμοι βασιλεύειν
- 2** Maar Samuel zeide: Hoe zou ik heengaan? Saul zal het toch horen en mij doden. Toen zeide de HEERE: Neem een kalf van de runderen met u, en zeg: Ik bengekomen, om den HEERE offerande te doen.
 And Samuel said, How is it possible for me to go? If Saul gets news of it he will put me to death. And the Lord said, Take a young cow with you and say, I have come to make an offering to the Lord.
 και εἶπεν σαμουηλ πῶς πορευθῶ καὶ ἀκούσεται σαουλ καὶ ἀποκτενεῖ με καὶ εἶπεν κύριος δάμαλιν βοῶν λαβέ ἐν τῇ χειρὶ σου καὶ ἐρεῖς θῆσαι τῷ κυρίῳ ἦκω
- 3** En gij zult Isai ten offer nodigen, en Ik zal u te kennen geven, wat gij doen zult, en gij zult Mij zalven, dien Ik u zeggen zal.
 And send for Jesse to be present at the offering, and I will make clear to you what you are to do: and you are to put the holy oil on him whose name I give you.
 και καλέσεις τὸν ιεσσαὶ εἰς τὴν θυσίαν καὶ γνωριῶ σοι ἃ ποιήσεις καὶ χρίσεις ὃν ἐὰν εἶπω πρὸς σέ
- 4** Samuel nu deed, hetgeen de HEERE gesproken had, en hij kwam te Bethlehem. Toen kwamen de oudsten der stad bevende hem tegemoet, en zeiden: Is uwkomst met vrede?
 And Samuel did as the Lord said and came to Beth-lehem. And the responsible men of the town came out to him in fear and said, Do you come in peace?
 και ἐποίησεν σαμουηλ πάντα ἃ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος καὶ ἦλθεν εἰς βηθλεεμ καὶ ἐξέστησαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως τῇ ἀπαντήσει αὐτοῦ καὶ εἶπαν εἰρήνη ἢ εἰσοδός σου ὁ βλέπων
- 5** Hij dan zeide: Met vrede; ik ben gekomen om den HEERE offerande te doen; heiligt u, en komt met mij ten offer; en hij heiligde Isai en zijn zonen, en hijnodigde hen ten offer.
 And he said, In peace: I have come to make an offering to the Lord: make yourselves clean and come with me to make the offering. And he made Jesse and his sons clean, and sent for them to be present at the offering.
 και εἶπεν εἰρήνη θῆσαι τῷ κυρίῳ ἦκω ἀγιάσθητε καὶ εὐφράνθητε μετ' ἔμοι σήμερον καὶ ἡγίασεν τὸν ιεσσαὶ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν θυσίαν
- 6** En het geschiedde, toen zij inkwamen, zo zag hij Eliab aan, en dacht: Zekerlijk, is deze voor den HEERE, Zijn gezalfde.
 Now when they came, looking at Eliab, he said, Clearly the man of the Lord's selection is before him.
 και ἐγενήθη ἐν τῷ αὐτοῦ εἰσιέναι καὶ εἶδεν τὸν ελιαβ καὶ εἶπεν ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον κυρίου χριστὸς αὐτοῦ
- 7** Doch de HEERE zeide tot Samuel: Zie zijn gestalte niet aan, noch de hoogte zijner statuur, want Ik heb hem verworpen; want het is niet gelijk de mens ziet; want de mens ziet aan, wat voor ogen is, maar de HEERE ziet het hart aan.
 But the Lord said to Samuel, Do not take note of his face or how tall he is, because I will not have him: for the Lord's view is not man's; man takes note of the outer form, but the Lord sees the heart.
 και εἶπεν κύριος πρὸς σαμουηλ μὴ ἐπιβλέψης ἐπὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ μηδὲ εἰς τὴν ἕξιν μεγέθους αὐτοῦ ὅτι ἐξουδένωκα αὐτόν ὅτι οὐχ ὡς ἐμβλέψεται ἄνθρωπος ὄψεται ὁ θεός ὅτι ἄνθρωπος ὄψεται εἰς πρόσωπον ὁ δὲ θεός ὄψεται εἰς καρδίαν
- 8** Toen riep Isai Abinadab, en hij deed hem voorbij het aangezicht van Samuel gaan; doch hij zeide: Dezen heeft de HEERE ook niet verkoren.
 Then Jesse sent for Abinadab and made him come before Samuel. And he said, The Lord has not taken this one.
 και ἐκάλεσεν ιεσσαὶ τὸν αμιναδαβ καὶ παρήλθεν κατὰ πρόσωπον σαμουηλ καὶ εἶπεν οὐδὲ τοῦτον ἐξελέξατο κύριος
- 9** Daarna liet Isai Samma voorbijgaan; doch hij zeide: Dezen heeft de HEERE ook niet verkoren.
 Then Jesse made Shammah come before him. And he said, The Lord has not taken this one.
 και παρήγαγεν ιεσσαὶ τὸν σαμα καὶ εἶπεν καὶ ἐν τούτῳ οὐκ ἐξελέξατο κύριος
- 10** Alzo liet Isai zijn zeven zonen voorbij het aangezicht van Samuel gaan; doch Samuel zeide tot Isai: De HEERE heeft dezen niet verkoren.
 And Jesse made his seven sons come before Samuel. And Samuel said to Jesse, The Lord has not taken any of these.
 και παρήγαγεν ιεσσαὶ τοὺς ἐπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ ἐνώπιον σαμουηλ καὶ εἶπεν σαμουηλ οὐκ ἐξελέξατο κύριος ἐν τούτοις
- 11** Voorts zeide Samuel tot Isai: Zijn dit al de jongelingen? En hij zeide: De kleinste is nog overig, en zie, hij weidt de schapen. Samuel nu zeide tot Isai: Zend heenen laat hem halen; want wij zullen niet rondom aanzitten, totdat hij hier zal gekomen zijn.
 Then Samuel said to Jesse, Are all your children here? And he said, There is still the youngest, and he is looking after the sheep. And Samuel said to Jesse, Send and make him come here: for we will not take our seats till he is here.
 και εἶπεν σαμουηλ πρὸς ιεσσαὶ ἐκλελοίπασιν τὰ παιδάρια καὶ εἶπεν ἔτι ὁ μικρὸς ἰδοὺ ποιμαίνει ἐν τῷ ποιμνίῳ καὶ εἶπεν σαμουηλ πρὸς ιεσσαὶ ἀπόστειλον καὶ λαβέ αὐτόν ὅτι οὐ μὴ κατακλιθῶμεν ἕως τὸ ἔλθειν αὐτόν

- 12 Toen zond hij heen, en bracht hem in; hij nu was roodachtig, mitsgaders schoon van ogen en schoon van aanzien; en HEERE zeide: Sta op, zalf hem, want dezeis het.
So he sent and made him come in. Now he had red hair and beautiful eyes and pleasing looks. And the Lord said, Come, put the oil on him, for this is he.
καὶ ἀπέστειλεν καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν καὶ οὗτος πυρράκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν καὶ ἀγαθὸς ὁράσει κυρίῳ καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαμουηλ ἀνάστα καὶ χρίσον τὸν δαυὶδ ὅτι οὗτος ἀγαθὸς ἐστίν
- 13 Toen nam Samuel den oliehoorn, en hij zalfde hem in het midden zijner broederen. En de Geest des HEEREN werd vaardig over David van dien dag af en voortaan. Daarna stond Samuel op, en hij ging naar Rama.
Then Samuel took the bottle of oil, and put the oil on him there among his brothers: and from that day the spirit of the Lord came on David with power. So Samuel went back to Ramah.
καὶ ἔλαβεν σαμουηλ τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἐφήλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπάνω καὶ ἀνέστη σαμουηλ καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἁρμαθαίμ
- 14 En de Geest des HEEREN week van Saul; en een boze geest van den HEERE verschrikte hem.
Now the spirit of the Lord had gone from Saul, and an evil spirit from the Lord was troubling him.
καὶ πνεῦμα κυρίου ἀπέστη ἀπὸ σαουλ καὶ ἔπνιγεν αὐτὸν πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου
- 15 Toen zeiden Sauls knechten tot hem: Zie toch, een boze geest Gods verschrikt u.
And Saul's servants said to him, See now, an evil spirit from God is troubling you.
καὶ εἶπαν οἱ παῖδες σαουλ πρὸς αὐτὸν ἰδοὺ δὴ πνεῦμα κυρίου πονηρὸν πνίγει σε
- 16 Onze heer zegge toch tot uw knechten, die voor uw aangezicht staan, dat zij een man zoeken, die op de harp spelen kan; en het zal geschieden, als de bozegeest Gods op u is, dat hij met zijn hand spele, dat het beter met u worde.
Now give orders to your servants who are here before you to go in search of a man who is an expert player on a corded instrument: and it will be that when the evil spirit from God is on you, he will make music for you on his instrument, and you will get well.
εἰπάτωσαν δὴ οἱ δοῦλοι σου ἐνώπιόν σου καὶ ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἄνδρα εἰδότα ψάλλειν ἐν κινύρᾳ καὶ ἔσται ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σοὶ καὶ ψαλεῖ ἐν τῇ κινύρᾳ αὐτοῦ καὶ ἀγαθὸν σοὶ ἔσται καὶ ἀναπαύσει σε
- 17 Toen zeide Saul tot zijn knechten: Ziet mij toch naar een man uit, die wel spelen kan, en brengt hem tot mij.
And Saul said to his servants, Then get me a man who is an expert player, and make him come to me.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἴδετε δὴ μοι ἄνδρα ὀρθῶς ψάλλοντα καὶ εἰσαγάγετε αὐτὸν πρὸς ἐμέ
- 18 Toen antwoordde een van de jongelingen, en zeide: Zie, ik heb gezien een zoon van Isai, den Bethlehemiet, die spelen kan, en hij is een dapper held, en eenkrijgsman, en verstandig in zaken, en een schoon man, en de HEERE is met hem.
Then one of the servants in answer said, I have seen a son of Jesse, the Beth-lehemite, who is expert at playing, and a strong man and a man of war; and he is wise in his words, and pleasing in looks, and the Lord is with him.
καὶ ἀπεκρίθη εἷς τῶν παιδαρίων αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐώρακα υἱὸν τῷ ἰεσσαὶ βηθλεεμίτην καὶ αὐτὸν εἰδότα ψαλμόν καὶ ὁ ἀνὴρ συνετός καὶ ὁ ἀνὴρ πολεμιστῆς καὶ σοφὸς λόγῳ καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς τῷ εἶδει καὶ κύριος μετ' αὐτοῦ
- 19 Saul nu zond boden tot Isai, en zeide: Zend uw zoon David tot mij, die bij de schapen is.
So Saul sent his servants to Jesse and said, Send me your son David who is with the sheep.
καὶ ἀπέστειλεν σαουλ ἀγγέλους πρὸς ἰεσσαὶ λέγων ἀπόστειλον πρὸς με τὸν υἱὸν σου δαυὶδ τὸν ἐν τῷ ποιμνίῳ σου
- 20 Toen nam Isai een ezel met brood, en een lederen zak met wijn, en een geitenbokje; en hij zond ze door de hand van zijn zoon David aan Saul.
And Jesse took five cakes of bread and a skin of wine and a young goat and sent them to Saul by David.
καὶ ἔλαβεν ἰεσσαὶ γομορ ἄρτων καὶ ἀσκὸν οἴνου καὶ ἔριφον αἰγῶν ἓνα καὶ ἐξαπέστειλεν ἐν χειρὶ δαυὶδ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πρὸς σαουλ
- 21 Alzo kwam David tot Saul, en hij stond voor zijn aangezicht; en hij beminde hem zeer, en hij werd zijn wapendrager.
And David came to Saul, waiting before him: and he became very dear to Saul, who made him his servant, giving him the care of his arms.
καὶ εἰσῆλθεν δαυὶδ πρὸς σαουλ καὶ παρειστήκει ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν σφόδρα καὶ ἐγενήθη αὐτῷ αἵρων τὰ σκεῦη αὐτοῦ
- 22 Daarna zond Saul tot Isai, om te zeggen: Laat toch David voor mijn aangezicht staan, want hij heeft genade in mijn ogen gevonden.
And Saul sent to Jesse saying, Let David be with me, for he is pleasing to me.
καὶ ἀπέστειλεν σαουλ πρὸς ἰεσσαὶ λέγων παριστάσθω δὴ δαυὶδ ἐνώπιον ἐμοῦ ὅτι εὗρεν χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς μου

- 23 En het geschiedde, als de geest Gods over Saul was, zo nam David de harp, en hij speelde met zijn hand; dat was voor Saul een verademing, en het werd beter met hem, en de boze geest week van hem. 1 Samu¨l 17
 And whenever the evil spirit from God came on Saul, David took his instrument and made music: so new life came to Saul, and he got well, and the evil spirit went away from him.
 και ἐγενήθη ἐν τῷ εἶναι πνεῦμα πονηρὸν ἐπὶ σαουλ και ἐλάμβανεν δαυιδ τὴν κινύραν και ἔψαλλεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ και ἀνέψυχεν σαουλ και ἀγαθὸν αὐτῷ και ἀφίστατο ἀπ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν
- 1 En de Filistijnen verzamelden hun heir ten strijde, en verzamelden zich te Socho, dat in Juda is; en zij legerden zich tussen Socho en tussen Azeka, aan het einde van Dammin.
 Now the Philistines got their armies together for war, and came together at Socoh in the land of Judah, and took up their position between Socoh and Azekah in Ephes-dammim.
 και συνάγουσιν ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον και συνάγονται εἰς σοκχωθ τῆς ἰουδαίας και παρεμβάλλουσιν ἀνὰ μέσον σοκχωθ και ἀνὰ μέσον ἀζηκα ἐν εφερμεμ
- 2 Doch Saul en de mannen van Israel verzamelden zich, en legerden zich in het eikendal; en stelden de slagorde tegen de Filistijnen aan.
 And Saul and the men of Israel came together and took up their position in the valley of Elah, and put their forces in order against the Philistines.
 και σαουλ και οἱ ἄνδρες ἰσραηλ συνάγονται και παρεμβάλλουσιν ἐν τῇ κοιλάδι αὐτοὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον ἐξ ἐναντίας ἀλλοφύλων
- 3 De Filistijnen nu stonden aan een berg aan gene, en de Israelieten stonden aan een berg aan deze zijde; en de vallei was tussen hen.
 The Philistines were stationed on the mountain on one side and Israel on the mountain on the other side: and there was a valley between them.
 και ἀλλόφυλοι ἴστανται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα και ἰσραηλ ἴστανται ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐνταῦθα και ὁ ἀλὼν ἀνὰ μέσον αὐτῶν
- 4 Toen ging er een kampvechter uit, uit het leger der Filistijnen; zijn naam was Goliath, van Gath; zijn hoogte was zes ellen en een span.
 And a fighter came out from the tents of the Philistines, named Goliath of Gath; he was more than six cubits tall.
 και ἐξῆλθεν ἀνὴρ δυνατὸς ἐκ τῆς παρατάξεως τῶν ἀλλοφύλων γολιαθ ὄνομα αὐτῷ ἐκ γεθ ὕψος αὐτοῦ τεσσάρων πήχεων και σπιθαμῆς
- 5 En hij had een koperen helm op zijn hoofd, en hij had een schubachtig pantsier aan; en het gewicht van het pantsier was vijf duizend sikkelen kopers;
 And he had a head-dress of brass on his head, and he was dressed in a coat of metal, the weight of which was five thousand shekels of brass.
 και περικεφαλαία ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ και θώρακα ἀλυσιδωτὸν αὐτὸς ἐνδεδυκὸς και ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ και σιδήρου
- 6 En een koperen scheenharnas boven zijn voeten, en een koperen schild tussen zijn schouders;
 His legs were covered with plates of brass and hanging on his back was a javelin of brass.
 και κνημίδες χαλκαὶ ἐπάνω τῶν σκελῶν αὐτοῦ και ἀσπίς χαλκῆ ἀνὰ μέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ
- 7 En de schacht zijner spies was als een weversboom, en het lemmer zijner spies was van zeshonderd sikkelen ijzers; en de schilddrager ging voor zijn aangezicht.
 The stem of his spear was as long as a cloth-worker's rod, and its head was made of six hundred shekels' weight of iron: and one went before him with his body-cover.
 και ὁ κοντὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡσεὶ μέσακλον ὑφαινόντων και ἡ λόγχη αὐτοῦ ἑξακοσίων σίκλων σιδήρου και ὁ αἴρων τὰ ὄπλα αὐτοῦ προεπορεύετο αὐτοῦ
- 8 Deze nu stond, en riep tot de slagorden van Israel, en zeide tot hen: Waarom zoudt gijlieden uittrekken, om de slagorde te stellen? Ben ik niet een Filistijn, engijlieden knechten van Saul? Kiest een man onder u, die tot mij afkome.
 He took up his position and in a loud voice said to the armies of Israel, Why have you come out to make war? Am I not a Philistine and you servants of Saul? Send out a man for yourselves and let him come down to me.
 και ἔστη και ἀνεβόησεν εἰς τὴν παράταξιν ἰσραηλ και εἶπεν αὐτοῖς τί ἐκπορεύεσθε παρατάσασθαι πολέμῳ ἐξ ἐναντίας ἡμῶν οὐκ ἐγὼ εἰμι ἀλλόφυλος και ὑμεῖς εβραῖοι τοῦ σαουλ ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς ἄνδρα και καταβήτω πρὸς με
- 9 Indien hij tegen mij strijden en mij verslaan kan, zo zullen wij ulieden tot knechten zijn; maar indien ik hem overwin en hem sla, zo zult gij ons tot knechten zijn, en ons dienen.
 If he is able to have a fight with me and overcome me, then we will be your servants: but if I am able to overcome him, then you will be our servants and do work for us.
 και ἐὰν δυνήθῃ πρὸς ἐμὲ πολεμῆσαι και ἐὰν πατάξῃ με και ἐσόμεθα ἡμῖν εἰς δούλους ἐὰν δὲ ἐγὼ δυνήθῃ και πατάξω αὐτὸν ἔσεσθε ἡμῖν εἰς δούλους και δουλεύετε ἡμῖν
- 10 Verder zeide de Filistijn: Ik heb heden de slagorden van Israel gehoord, zeggende: Geeft mij een man, dat wij te zamen strijden!
 And the Philistine said, I have put to shame the armies of Israel this day; give me a man so that we may have a fight together.
 και εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος ἰδοὺ ἐγὼ ὠνειδίσα τὴν παράταξιν ἰσραηλ σήμερον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ δότε μοι ἄνδρα και μονομαχήσομεν ἀμφοτέροι
- 11 Toen Saul en het ganse Israel deze woorden van den Filistijn hoorden, zo ontzetten zij zich, en vreesden zeer.
 And Saul and all Israel, hearing those words of the Philistine, were troubled and full of fear.
 και ἤκουσεν σαουλ και πᾶς ἰσραηλ τὰ ῥήματα τοῦ ἀλλοφύλου ταῦτα και ἐξέστησαν και ἐφοβήθησαν σφόδρα

- 32 En David zeide tot Saul: Aan geen mens ontvalle het hart, om zijnentwil. Uw knecht zal heengaan en hij zal met dezen Filistijn strijden.
 And David said to Saul, Let no man's heart become feeble because of him; I, your servant, will go out and have a fight with this Philistine.
 και ειπεν δαυιδ προς σαουλ μη δη συμπεσεται η καρδια του κυριου μου επ' αυτον ο δουλος σου πορευεται και πολεμησει μετα του αλλοφυλου τουτου
- 33 Maar Saul zeide tot David: Gij zult niet kunnen heengaan tot dezen Filistijn, om met hem te strijden; want gij zijt een jongeling, en hij is een krijgsman van zijnjeugd af.
 And Saul said to David, You are not able to go out against this Philistine and have a fight with him: for you are only a boy, and he has been a man of war from his earliest days.
 και ειπεν σαουλ προς δαυιδ ου μη δυνηση πορευθηναι προς τον αλλοφυλον του πολεμειν μετ' αυτου οτι παιδαριον ει συ και αυτος ανηρ πολεμιστης εκ νεοτητας αυτου
- 34 Toen zeide David tot Saul: Uw knecht weid de schapen zijns vaders, en er kwam een leeuw en een beer, en nam een schaap van de kudde weg.
 And David said to Saul, Your servant has been keeper of his father's sheep; and if a lion or a bear came and took a lamb from the flock,
 και ειπεν δαυιδ προς σαουλ ποιμαινων ην ο δουλος σου τω πατρι αυτου εν τω ποιμινω και οταν ηρχετο ο λεων και η αρκος και ελαμβανεν προβατον εκ της αγελης
- 35 En ik ging uit hem na, en ik sloeg hem, en redde het uit zijn mond; toen hij tegen mij opstond, zo vatte ik hem bij zijn baard, en sloeg hem, en doodde hem.
 I went out after him, and overcame him, and took it out of his mouth: and if, turning on me, he came at me, I took him by the hair and overcame him and put him to death.
 και εξεπορευομην οπισω αυτου και επαταξα αυτον και εξεσπασα εκ του στοματος αυτου και ει επανιστατο επ' εμε και εκρατησα του φaryγγος αυτου και επαταξα και εθανατωσα αυτον
- 36 Uw knecht heeft zo den leeuw als den beer geslagen; alzo zal deze onbesneden Filistijn zijn, gelijk een van die, omdat hij de slagorden van den levenden Godgehoond heeft.
 Your servant has overcome lion and bear: and the fate of this Philistine, who is without circumcision, will be like theirs, seeing that he has put shame on the armies of the living God.
 και την αρκον ετυπεν ο δουλος σου και τον λεοντα και εσται ο αλλοφυλος ο απεριτμητος ως εν τούτων ουχι πορευσομαι και πατάξω αυτον και αφελω σήμερον ονειδος εξ ισραηλ διότι τις ο απεριτμητος ουτος ος ονειδισεν παραταξιν θεου ζωντος
- 37 Verder zeide David: De HEERE, Die mij van de hand des leeuws gered heeft, en uit de hand des beers, Die zal mij redden uit de hand van dezen Filistijn. Toenzeide Saul tot David: Ga heen, en de HEERE zij met u!
 And David said, The Lord, who kept me safe from the grip of the lion and the bear, will be my saviour from the hands of this Philistine. And Saul said to David, Go! and may the Lord be with you.
 κυριος ος εξειλατό με εκ χειρος του λεοντος και εκ χειρος της αρκου αυτος εξελειται με εκ χειρος του αλλοφυλου του απεριτμητου τουτου και ειπεν σαουλ προς δαυιδ πορευου και εσται κυριος μετα σου
- 38 En Saul kleedde David met zijn klederen, en zette een koperen helm op zijn hoofd, en kleedde hem met een pantsier.
 Then Saul gave David his clothing of war, and put a head-dress of brass on his head and had him clothed with a coat of metal.
 και ενεδυσεν σαουλ τον δαυιδ μανδουαν και περικεφαλαιαν χαλκην περι την κεφαλην αυτου
- 39 En David gordde zijn zwaard aan over zijn klederen, en wilde gaan; want hij had het nooit verzocht. Toen zeide David tot Saul: Ik kan in deze niet gaan, want ikheb het nooit verzocht; en David legde ze van zich.
 And David took Saul's sword and put the band round him over the metal coat, and was unable to go forward; for he was not used to them. Then David said to Saul, It is not possible for me to go out with these, for I am not used to them. So David took them off.
 και εξωσεν τον δαυιδ την ρομφαιαν αυτου επανω του μανδουαν αυτου και εκοπιασεν περιπατησας απαξ και δις και ειπεν δαυιδ προς σαουλ ου μη δυνωμαι πορευθηναι εν τούτοις οτι ου πεπειραμαι και αφαιρουσιν αυτα απ' αυτου
- 40 En hij nam zijn staf in zijn hand, en hij koos zich vijf gladde stenen uit de beek, en legde ze in de herderstas, die hij had, te weten in den zak, en zijn slinger wasin zijn hand; alzo naderde hij tot den Filistijn.
 Then he took his stick in his hand, and got five smooth stones from the bed of the stream and put them in a bag such as is used by sheep-keepers; and in his hand was a leather band used for sending stones: and so he went in the direction of the Philistine.
 και ελαβεν την βακτηριαν αυτου εν τη χειρι αυτου και εξελεξατο εαυτω πέντε λιθους λειους εκ του χειμαρρου και εθετο αυτους εν τω καδιω τω ποιμενικω τω οντι αυτω εις συλλογην και σφενδονην αυτου εν τη χειρι αυτου και προσηλθεν προς τον ανδρα τον αλλοφυλον
- 42 Toen de Filistijn opzag, en David zag, zo verachtte hij hem; want hij was een jongeling, roodachtig, mitsgaders schoon van aanzien.
 And when the Philistine, taking note, saw David, he had a poor opinion of him: for he was only a boy, red-haired and good-looking.
 και ειδεν γολιαδ τον δαυιδ και ητιμασεν αυτον οτι αυτος ην παιδαριον και αυτος πυρρακης μετα κਾਲους οφθαλμων
- 43 De Filistijn nu zeide tot David: Ben ik een hond, dat gij tot mij komt met stokken? En de Filistijn vloekte David bij zijn goden.
 And the Philistine said to David, Am I a dog, that you come out to me with sticks? And the Philistine put curses on David by all his gods.
 και ειπεν ο αλλοφυλος προς δαυιδ ωσει κων εγω ειμι οτι συ ερχη επ' εμε εν ραβδω και λιθους και ειπεν δαυιδ ουχι αλλ' η χειρω κυνος και κατηρασατο ο αλλοφυλος τον δαυιδ εν τοις θεοις αυτου

- 44 Daarna zeide de Filistijn tot David: Kom tot mij, zo zal ik uw vlees aan de vogelen des hemels geven, en aan de dieren des velds.
And the Philistine said to David, Come here to me, and I will give your flesh to the birds of the air and the beasts of the field.
καὶ εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος πρὸς δαυὶδ δεῦρο πρὸς με καὶ δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς κτήνεσιν τῆς γῆς
- 45 David daarentegen zeide tot den Filistijn: Gij komt tot mij met een zwaard, en met een spies, en met een schild; maar ik kom tot u in den Naam van den HEEREder heirscharen, den God der slagorden van Israel, Dien gij gehoond hebt.
Then David said to the Philistine, You come to me with a sword and a spear and a javelin; but I come to you in the name of the Lord of armies, the God of the armies of Israel on which you have put shame.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον σὺ ἔρχῃ πρὸς με ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀσπίδι καὶ ὡς πορεύομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι κυρίου σαβαωθ θεοῦ παρατάξεως ἰσραὴλ ἣν ὠνείδισας σήμερον
- 46 Te dezen dage zal de HEERE u besluiten in mijn hand, en ik zal u slaan, en ik zal uw hoofd van u wegnemen, en ik zal de dode lichamen van der Filistijnen legerdezen dag aan de vogelen des hemels, en aan de beesten des velds geven; en de ganse aarde zal weten, dat Israel een God heeft.
This day the Lord will give you up into my hands, and I will overcome you, and take your head off you; and I will give the bodies of the Philistine army to the birds of the air and the beasts of the earth today, so that all the earth may see that Israel has a God;
καὶ ἀποκλείσει σε κύριος σήμερον εἰς τὴν χειρᾶ μου καὶ ἀποκτενῶ σε καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν σου ἀπὸ σοῦ καὶ δώσω τὰ κῶλά σου καὶ τὰ κῶλα παρεμβολῆς ἀλλοφύλων ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ γινώσεται πᾶσα ἡ γῆ ὅτι ἔστιν θεὸς ἐν ἰσραὴλ
- 47 En deze ganse vergadering zal weten, dat de HEERE niet door het zwaard, noch door de spies verlost; want de krijg is des HEEREN, Die zal ulieden in onzehand geven.
And all these people who are here today may see that the Lord does not give salvation by sword and spear: for the fight is the Lord's, and he will give you up into our hands.
καὶ γινώσεται πᾶσα ἡ ἐκκλησία αὕτη ὅτι οὐκ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ δόρατι σφύζει κύριος ὅτι τοῦ κυρίου ὁ πόλεμος καὶ παραδώσει κύριος ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν
- 48 En het geschiedde, toen de Filistijn zich opmaakte, en heenging, en David tegemoet naderde, zo haastte David, en liep naar de slagorde toe, den Filistijntegemoet.
Now when the Philistine made a move and came near to David, David quickly went at a run in the direction of the army, meeting the Philistine face to face.
καὶ ἀνέστη ὁ ἀλλόφυλος καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν δαυὶδ
- 49 En David stak zijn hand in de tas, en hij nam een steen daaruit, en hij slingerde, en trof den Filistijn in zijn voorhoofd; zodat de steen zonk in zijn voorhoofd, en hij viel op zijn aangezicht ter aarde.
And David put his hand in his bag and took out a stone and sent it from his leather band straight at the Philistine, and the stone went deep into his brow, and he went down to the earth, falling on his face.
καὶ ἐξέτεινεν δαυὶδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ κάδιον καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν λίθον ἓνα καὶ ἐσφενδόνησεν καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ διέδου ὁ λίθος διὰ τῆς περικεφαλαίας εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν
- 51 Daarom liep David, en stond op den Filistijn, en nam zijn zwaard, en hij trok het uit zijn schede, en hij doodde hem, en hij hiew hem het hoofd daarmede af. Toen de Filistijnen zagen, dat hun geweldigste dood was, zo vluchtten zij.
So running up to the Philistine and putting his foot on him, David took his sword out of its cover, and put him to death, cutting off his head with it. And when the Philistines saw that their fighter was dead, they went in flight.
καὶ ἔδραμεν δαυὶδ καὶ ἐπέστη ἐπ' αὐτὸν καὶ ἔλαβεν τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἀφείλεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἶδον οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι τέθνηκεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν καὶ ἔφυγον
- 52 Toen maakten zich de mannen van Israel en van Juda op, en juichten, en vervolgden de Filistijnen, tot daar men komt aan de vallei, en tot aan de poorten van Ekron; en de verwonden der Filistijnen vielen op den weg van Saaraim, en tot aan Gath, en tot aan Ekron.
And the men of Israel and of Judah got up, and gave a cry, and went after the Philistines as far as Gath and the town doors of Ekron. And the wounded of the Philistines were falling down by the road from Shaaraim all the way to Gath and Ekron.
καὶ ἀνίστανται ἄνδρες ἰσραὴλ καὶ ἰουδα καὶ ἠλάλαξαν καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως εἰσόδου γεθ καὶ ἕως τῆς πύλης ἀσκαλῶνος καὶ ἔπεσαν τραυματία τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῶν πυλῶν καὶ ἕως γεθ καὶ ἕως ακκαρων
- 53 Daarna keerden de kinderen Israels om, van het hittig najagen der Filistijnen, en zij beroofden hun legers.
Then the children of Israel came back from going after the Philistines, and took their goods from the tents.
καὶ ἀνέστρεψαν ἄνδρες ἰσραὴλ ἐκκλίνοντες ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων καὶ κατεπάτουν τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν
- 54 Daarna nam David het hoofd van den Filistijn, en bracht het naar Jeruzalem; maar zijn wapenen legde hij in zijn tent.
And David took the head of the Philistine to Jerusalem, but the metal war-dress and the arms he put in his tent.
καὶ ἔλαβεν δαυὶδ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου καὶ ἦνεγκεν αὐτὴν εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ τὰ σκεῦη αὐτοῦ ἔθηκεν ἐν τῷ σκηνώματι αὐτοῦ

- 6 Het geschiedde nu, toen zij kwamen, en David wederkeerde van het slaan der Filistijnen, dat de vrouwen uitgingen uit al de steden van Israel, met gezang enreien, den koning Saul tegemoet, met trommelen, met vreugde en met muziekinstrumenten.
Now on their way, when David came back after the destruction of the Philistine, the women came out of all the towns of Israel, with songs and dances, meeting David with melody and joy and instruments of music.
καὶ ἐξῆλθον αἱ χορεύουσαι εἰς συνάντησιν δαυὶδ ἐκ πασῶν πόλεων ἰσραὴλ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν χαρμοσύνῃ καὶ ἐν κυμβάλοις
- 7 En de vrouwen, spelende, antwoordden elkander en zeiden: Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden!
And the women, answering one another in their song, said, Saul has put to death his thousands and David his tens of thousands.
καὶ ἐξήρχον αἱ γυναῖκες καὶ ἔλεγον ἐπάταξεν σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ
- 8 Toen ontstak Saul zeer, en dat woord was kwaad in zijn ogen, en hij zeide: Zij hebben David tien duizend gegeven, doch mij hebben zij maar duizend gegeven; en voorzeker zal het koninkrijk nog voor hem zijn.
And Saul was very angry and this saying was displeasing to him; and he said, They have given David credit for tens of thousands, and to me for only thousands: what more is there for him but the kingdom?
καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐν ὀφθαλμοῖς σαουλ περὶ τοῦ λόγου τούτου καὶ εἶπεν τῷ δαυὶδ ἔδωκαν τὰς μυριάδας καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς χιλιάδας
- 9 En Saul had het oog op David, van dien dag af en voortaan.
And from that day Saul was looking with envy on David.
καὶ ἦν σαουλ ὑποβλεπόμενος τὸν δαυὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα
- 12 En Saul vreesde voor David, want de HEERE was met hem, en Hij was van Saul geweken.
And Saul went in fear of David, because the Lord was with David and had gone away from Saul.
καὶ ἐφοβήθη σαουλ ἀπὸ προσώπου δαυὶδ
- 13 Daarom deed hem Saul van zich weg, en hij zette hem zich tot een overste van duizend; en hij ging uit en hij ging in voor het aangezicht des volks.
So Saul sent him away, and made him a captain over a thousand; and he went about his business before the people.
καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐάντῳ χιλίαρχον καὶ ἐξεπορεύετο καὶ εἰσεπορεύετο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ
- 14 En David gedroeg zich voorzichtiglijk op al zijn wegen; en de HEERE was met hem.
And in all his undertakings David did wisely; and the Lord was with him.
καὶ ἦν δαυὶδ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ συνίων καὶ κύριος μετ' αὐτοῦ
- 15 Toen nu Saul zag, dat hij zich zeer voorzichtiglijk gedroeg, vreesde hij voor zijn aangezicht.
And when Saul saw how wisely he did, he was in fear of him.
καὶ εἶδεν σαουλ ὡς αὐτὸς συνίει σφόδρα καὶ εὐλαβεῖτο ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
- 16 Doch gans Israel en Juda had David lief; want hij ging uit en hij ging in voor hun aangezicht.
But David was loved by all Israel and Judah, for he went out and came in before them.
καὶ πᾶς ἰσραὴλ καὶ ἰουδαζ ἠγάπα τὸν δαυὶδ ὅτι αὐτὸς ἐξεπορεύετο καὶ εἰσεπορεύετο πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ
- 20 Doch Michal, de dochter van Saul, had David lief. Toen dat Saul te kennen werd gegeven, zo was die zaak recht in zijn ogen.
And Saul's daughter Michal was in love with David: and Saul had word of it and was pleased.
καὶ ἠγάπησεν μελχολ ἡ θυγάτηρ σαουλ τὸν δαυὶδ καὶ ἀπηγγέλη σαουλ καὶ ἠθύθη ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ
- 21 En Saul zeide: Ik zal haar hem geven, dat zij hem tot een valstrik zij, en dat de hand der Filistijnen tegen hem zij. Daarom zeide Saul tot David: Met de anderezult gij heden mijn schoonzoon worden.
And Saul said, I will give her to him, so that she may be a cause of danger to him, and so that the hands of the Philistines may be against him. So Saul said to David, Today you are to become my son-in-law for the second time.
καὶ εἶπεν σαουλ δώσω αὐτὴν αὐτῷ καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς σκάνδαλον καὶ ἦν ἐπὶ σαουλ χεὶρ ἀλλοφύλων
- 22 En Saul gebood zijn knechten: Spreekt met David in het heimelijke, zeggende: Zie, de koning heeft lust aan u, en al zijn knechten hebben u lief; word dan nu deskonings schoonzoon.
And Saul gave his servants orders saying, Have talk with David secretly and say to him, See how the king has delight in you, and how you are loved by all his servants: then be the king's son-in-law.
καὶ ἐνετείλατο σαουλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ λέγων λαλήσατε ὑμεῖς λάθρα τῷ δαυὶδ λέγοντες ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς θέλει ἐν σοὶ καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀγαπῶσιν σε καὶ σὺ ἐπιγάμβρευσον τῷ βασιλεῖ

- 23 En de knechten van Saul spraken deze woorden voor de oren van David. Toen zeide David: Is dat licht in ulieder ogen, des konings schoonzoon te worden, daar ik een arm en verachtzaam man ben?
And Saul's servants said these things to David. And David said, Does it seem to you a small thing to be the king's son-in-law, seeing that I am a poor man, of no great name?
 και ἐλάλησαν οἱ παῖδες σαουλ εἰς τὰ ὄτα δαυιδ τὰ ῥήματα ταῦτα και εἶπεν δαυιδ εἰ κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐπιγαμβρεῦσαι βασιλεῖ καὶ γὰρ ἀνὴρ ταπεινὸς και οὐχὶ ἐνδοξος
- 24 En de knechten van Saul boodschapten het hem, zeggende: Zulke woorden heeft David gesproken.
And the servants of Saul gave him an account of what David had said.
 και ἀπήγγειλαν οἱ παῖδες σαουλ αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἃ ἐλάλησεν δαυιδ
- 25 Toen zeide Saul: Aldus zult gijlieden tot David zeggen: De koning heeft geen lust aan den bruidschat, maar aan honderd voorhuiden der Filistijnen, opdat menzich wreke aan des konings vijanden. Want Saul dacht David te vellen door de hand der Filistijnen.
And Saul said, Then say to David, The king has no desire for any bride-price, but only for the private parts of a hundred Philistines so that the king may get the better of his haters. But it was in Saul's mind that David might come to his end by the hands of the Philistines.
 και εἶπεν σαουλ τάδε ἐρεῖτε τῷ δαυιδ οὐ βούλεται ὁ βασιλεὺς ἐν δόματι ἀλλ' ἢ ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίας ἀλλοφύλων ἐκδικῆσαι εἰς ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως και σαουλ ἐλογίσατο αὐτὸν ἐμβαλεῖν εἰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύλων
- 26 Zijn knechten nu boodschapten David deze woorden. En die zaak was recht in de ogen van David, dat hij des konings schoonzoon zou worden; maar de dagenwaren nog niet vervuld.
And when his servants said these words to David, he was well pleased to be the son-in-law of the king. And the days were still not past.
 και ἀπαγγέλλουσιν οἱ παῖδες σαουλ τῷ δαυιδ τὰ ῥήματα ταῦτα και εὐθύνθη ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς δαυιδ ἐπιγαμβρεῦσαι τῷ βασιλεῖ
- 27 Toen maakte zich David op, en hij en zijn mannen gingen heen, en zij sloegen onder de Filistijnen tweehonderd mannen, en David bracht hun voorhuiden, enmen leverde ze den koning volkomenlijk, opdat hij schoonzoon des konings worden zou. Toen gaf Saul hem zijn dochter Michal ter vrouw.
So David and his men got up and went, and put to death two hundred of the Philistines; and David took their private parts and gave the full number of them to the king, so that he might be the king's son-in-law. And Saul gave him his daughter Michal for his wife.
 και ἀνέστη δαυιδ και ἐπορεύθη αὐτὸς και οἱ ἄνδρες αὐτοῦ και ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ἑκατὸν ἄνδρας και ἀνήνεγκεν τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν τῷ βασιλεῖ και ἐπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεῖ και δίδωσιν αὐτῷ τὴν μελχολ θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα
- 28 En Saul zag en merkte, dat de HEERE met David was; en Michal, de dochter van Saul, had hem lief.
And it was clear to Saul that the Lord was with David; and he was loved by all Israel.
 και εἶδεν σαουλ ὅτι κύριος μετὰ δαυιδ και πᾶς ἰσραηλ ἠγάπα αὐτόν
- 29 Toen vreesde zich Saul nog meer voor David; en Saul was David een vijand al zijn dagen.
And Saul's fear of David became all the greater, and he went on hating him, day by day.
 και προσέθετο εὐλαβεῖσθαι ἀπὸ δαυιδ ἔτι
- 1 Derhalve sprak Saul tot zijn zoon Jonathan en tot al zijn knechten, om David te doden. Doch Jonathan, Sauls zoon, had groot welgevallen aan David.
And Saul gave orders to his son Jonathan and to all his servants to put David to death. But Saul's son Jonathan had great delight in David.
 και ἐλάλησεν σαουλ πρὸς ἰωνathan τὸν υἱὸν αὐτοῦ και πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ θανατῶσαι τὸν δαυιδ και ἰωνathan υἱὸς σαουλ ἠρεῖτο τὸν δαυιδ σφόδρα
- 2 En Jonathan verkondigde het David, zeggende: Mijn vader Saul zoekt u te doden; nu dan, wacht u toch des morgens, en blijf in het verborgene, en versteek u.
And Jonathan said to David, Saul, my father, is purposing your death: so now, take care in the morning, and keep yourself safe in a secret place:
 και ἀπήγγειλεν ἰωνathan τῷ δαυιδ λέγων σαουλ ζητεῖ θανατῶσαί σε φύλαξαι σὺν αὐριον πρωὶ και κρύβηθι και κάθισον κρυβῆ
- 3 Doch ik zal uitgaan, en aan de hand mijns vaders staan op het veld, waar gij zult zijn; en ik zal van u tot mijn vader spreken, en zal zien wat het zij; dat zal ik uverkondigen.
And I will go out and take my place by my father's side in the field near where you are; and I will get into talk with my father about you, and when I see how things are, I will give you word.
 και ἐγὼ ἐξελεύσομαι και στήσομαι ἐχόμενος τοῦ πατρὸς μου ἐν ἀγρῷ οὗ ἐὰν ἦς ἐκεῖ και ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου και ὄψομαι ὃ τι ἐὰν ἦ και ἀπαγγελῶ σοι
- 4 Zo sprak dan Jonathan goed van David tot zijn vader Saul; en hij zeide tot hem: De koning zondige niet tegen zijn knecht David, omdat hij tegen u nietgezondigd heeft, en omdat zijn daden voor u zeer goed zijn.
And Jonathan gave his father Saul a good account of David, and said to him, Let not the king do wrong against his servant, against David; because he has done you no wrong, and all his acts have had a good outcome for you:
 και ἐλάλησεν ἰωνathan περὶ δαυιδ ἀγαθὰ πρὸς σαουλ τὸν πατέρα αὐτοῦ και εἶπεν πρὸς αὐτόν μὴ ἁμαρτησάτω ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν δοῦλόν σου δαυιδ ὅτι οὐχ ἡμάρτηκεν εἰς σέ και τὰ ποιήματα αὐτοῦ ἀγαθὰ σφόδρα

- 5 Want hij heeft zijn ziel in zijn hand gezet, en hij heeft den Filistijn geslagen, en de HEERE heeft een groot heil aan het ganse Israel gedaan; gij hebt het gezien, engij zijt verblijd geweest; waarom zoudt gij dan tegen onschuldig bloed zondigen, David zonder oorzaak dodende?
 For he put his life in danger and overcame the Philistine, and the Lord gave all Israel salvation: you saw it and were glad: why then are you sinning against him who has done no wrong, desiring the death of David without cause?
 και ἔθετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν μεγάλην καὶ πᾶς Ἰσραὴλ εἶδον καὶ ἐχάρησαν καὶ ἵνα τί ἁμαρτάνεις εἰς αἷμα ἀθῶον θανατώσαι τὸν δαυὶδ δωρεάν
- 6 Saul nu hoorde naar de stem van Jonathan; en Saul zwoer: zo waarachtig als de HEERE leeft, hij zal niet gedood worden!
 And Saul gave ear to the voice of Jonathan, and said with an oath, By the living Lord, he is not to be put to death.
 καὶ ἤκουσεν σαουλ τῆς φωνῆς Ἰωναθαν καὶ ὤμοσεν σαουλ λέγων ζῆ κύριος εἰ ἀποθανεῖται
- 7 En Jonathan riep David, en Jonathan gaf hem al deze woorden te kennen; en Jonathan bracht David tot Saul, en hij was voor zijn aangezicht als gisteren eneergisteren.
 Then Jonathan sent for David and gave him word of all these things. And Jonathan took David to Saul, who kept him by his side as in the past.
 καὶ ἐκάλεσεν Ἰωναθαν τὸν δαυὶδ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ εἰσήγαγεν Ἰωναθαν τὸν δαυὶδ πρὸς σαουλ καὶ ἦν ἐνώπιον αὐτοῦ ὡσεὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν
- 8 En er werd wederom krijg; en David toog uit, en streed tegen de Filistijnen, en hij sloeg hen met een groten slag, en zij vloden voor zijn aangezicht.
 And there was war again: and David went out fighting the Philistines, causing great destruction among them; and they went in flight before him.
 καὶ προσέθετο ὁ πόλεμος γενέσθαι πρὸς σαουλ καὶ κατίσχυσεν δαυὶδ καὶ ἐπολέμησεν τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην σφόδρα καὶ ἔφυγον ἐκ προσώπου αὐτοῦ
- 9 Doch de boze geest des HEEREN was over Saul, en hij zat in zijn huis, en zijn spies was in zijn hand; en David speelde op snarenspeel met de hand;
 And an evil spirit from the Lord came on Saul, when he was seated in his house with his spear in his hand; and David made music for him.
 καὶ ἐγένετο πνεῦμα θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ σαουλ καὶ αὐτὸς ἐν οἴκῳ καθεῖδεν καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ δαυὶδ ἔψαλλεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ
- 10 Saul nu zocht met de spies David aan den wand te spitten, doch hij ontweek van het aangezicht van Saul, die met de spies in den wand sloeg. Toen vlood David, en ontquam in dienzelfden nacht.
 And Saul would have sent his spear through him, pinning him to the wall, but he got away and the spear went into the wall: and that night David went in flight and got away.
 καὶ ἐζήτει σαουλ πατάξαι τὸ δόρυ εἰς δαυὶδ καὶ ἀπέστη δαυὶδ ἐκ προσώπου σαουλ καὶ ἐπάταξεν τὸ δόρυ εἰς τὸν τοῖχον καὶ δαυὶδ ἀνεχώρησεν καὶ διεσώθη
- 11 Maar Saul zond boden heen tot Davids huis, dat zij hem bewaarden, en dat zij hem des morgens doodden. Dit gaf Michal, zijn huisvrouw, David te kennen, zeggende: Indien gij uw ziel dezen nacht niet behoedt, zo zult gij morgen gedood worden.
 Then in that night Saul sent men to David's house to keep watch on him so as to put him to death in the morning: and David's wife Michal said to him, If you do not go away to a safe place tonight you will be put to death in the morning.
 καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἀπέστειλεν σαουλ ἀγγέλους εἰς οἶκον δαυὶδ φυλάξαι αὐτὸν τοῦ θανατώσαι αὐτὸν πρωὶ καὶ ἀπήγγειλεν τῷ δαυὶδ μελχολ ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα ἐὰν μὴ σὺ σώσης τὴν ψυχὴν σου τὴν νύκτα ταύτην αὔριον θανατωθήσῃ
- 12 En Michal liet David door een venster neder, en hij ging heen, en vluchtte, en ontquam.
 So Michal let David down through the window, and he went in flight and got away.
 καὶ κατάρχει ἡ μελχολ τὸν δαυὶδ διὰ τῆς θυρίδος καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἔφυγεν καὶ σώζεται
- 13 En Michal nam een beeld, en zij legde het in het bed, en zij legde een geitenvel aan zijn hoofdpeluw, en dekte het met een kleed toe.
 Then Michal took the image and put it in the bed, with a cushion of goat's hair at its head, and she put clothing over it.
 καὶ ἔλαβεν ἡ μελχολ τὰ κενοτάφια καὶ ἔθετο ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ ἦπαρ τῶν αἰγῶν ἔθετο πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ ἱματίῳ
- 14 Saul nu zond boden, om David te halen. Zij dan zeide: Hij is ziek.
 And when Saul sent men to take David, she said, He is ill.
 καὶ ἀπέστειλεν σαουλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν δαυὶδ καὶ λέγουσιν ἐνοχλεῖσθαι αὐτόν
- 15 Toen zond Saul boden, om David te bezien, zeggende: Breng hem op het bed tot mij op, dat men hem dode.
 And Saul sent his men to see David, saying, Do not come back without him, take him in his bed, so that I may put him to death.
 καὶ ἀποστέλλει ἐπὶ τὸν δαυὶδ λέγων ἀγάγετε αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης πρὸς με τοῦ θανατώσαι αὐτόν
- 16 Als de boden kwamen, zo ziet, er was een beeld in het bed, en er was een geitenvel aan zijn hoofdpeluw.
 And when the men came in, there was the image in the bed, with the cushion of goat's hair at its head
 καὶ ἔρχονται οἱ ἀγγελοι καὶ ἰδοὺ τὰ κενοτάφια ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἦπαρ τῶν αἰγῶν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ

- 17 Toen zeide Saul tot Michal: Waarom hebt gij mij alzo bedrogen en hebt mijn vijand laten gaan, dat hij ontkomen is? Michal nu zeide tot Saul: Hij zeide tot mij: Laat mij gaan, waarom zou ik u doden?
 And Saul said to Michal, why have you been false to me, letting my hater go and get safely away? And in answer Michal said to Saul, He said to me, Let me go, or I will put you to death.
 και εἶπεν σαουλ τῇ μελχολ ἵνα τί οὕτως παρελογίσω με και εξαπείστειλας τὸν ἐχθρόν μου και διεσώθη και εἶπεν μελχολ τῷ σαουλ αὐτὸς εἶπεν εξαπόστειλόν με εἰ δὲ μὴ θανατώσω σε
- 18 Alzo vluchtte David en ontkwam, en hij kwam tot Samuel te Rama, en hij gaf hem te kennen al wat Saul hem gedaan had; en hij en Samuel gingen heen, en zijbleven te Najoth.
 So David went in flight and got away and came to Ramah, to Samuel, and gave him an account of all Saul had done to him. And he and Samuel went and were living in Naiioth.
 και δαυιδ ἔφυγεν και διεσώθη και παραγίνεται πρὸς σαμουηλ εἰς αρμαθαμ και ἀπαγγέλλει αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ σαουλ και ἐπορεύθη δαυιδ και σαμουηλ και ἐκάθισαν ἐν ναυαθ ἐν ραμα
- 19 En men boodschapte Saul, zeggende: Zie, David is te Najoth, bij Rama.
 And word was given to Saul that David was at Naiioth in Ramah.
 και ἀπηγγέλη τῷ σαουλ λέγοντες ἰδοὺ δαυιδ ἐν ναυαθ ἐν ραμα
- 20 Toen zond Saul boden heen, om David te halen; die zagen een vergadering van profeten, profeterende, en Samuel, staande, over hen gesteld; en de Geest Gods was over Sauls boden, en die profeteerden ook.
 And Saul sent men to take David; and when they saw the band of prophets at work, with Samuel in his place at their head, the spirit of God came on Saul's men, and they became like prophets.
 και ἀπέστειλεν σαουλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν δαυιδ και εἶδαν τὴν ἐκκλησίαν τῶν προφητῶν και σαμουηλ εἰστίκει καθεστηκῶς ἐπ' αὐτῶν και ἐγενήθη ἐπὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ σαουλ πνεῦμα θεοῦ και προφητεύουσιν
- 21 Toen men het Saul boodschapte, zo zond hij andere boden, en die profeteerden ook; toen voer Saul voort en zond de derde boden, en die profeteerden ook.
 And Saul, having news of this, sent other men, who in the same way became like prophets. And a third time Saul sent men, and they like the others became like prophets.
 και ἀπηγγέλη τῷ σαουλ και ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἑτέρους και ἐπροφήτευσαν και αὐτοὶ και προσέθετο σαουλ ἀποστέλλει ἀγγέλους τρίτους και ἐπροφήτευσαν και αὐτοὶ
- 22 Daarna ging hij ook zelf naar Rama, en hij kwam tot den groten waterput, die te Sechu was, en hij vraagde en zeide: Waar is Samuel, en David? Toen werdhem gezegd: Zie, zij zijn te Najoth bij Rama.
 Then he himself went to Ramah, and came to the great water-spring in Secu; and questioning the people he said, Where are Samuel and David? And one said, They are at Naiioth in Ramah.
 και ἐθυμώθη ὀργῇ σαουλ και ἐπορεύθη και αὐτὸς εἰς αρμαθαμ και ἔρχεται ἕως τοῦ φρέατος τοῦ ἄλω τοῦ ἐν τῷ σεφι και ἠρώτησεν και εἶπεν ποῦ σαμουηλ και δαυιδ και εἶπαν ἰδοὺ ἐν ναυαθ ἐν ραμα
- 23 Toen ging hij derwaarts naar Najoth bij Rama; en dezelfde Geest Gods was ook op hem, en hij, al voortgaande, profeteerde, totdat hij te Najoth in Ramakwam.
 And he went on from there to Naiioth in Ramah: and the spirit of God came on him, and he went on, acting like a prophet, till he came to Naiioth in Ramah.
 και ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς ναυαθ ἐν ραμα και ἐγενήθη και ἐπ' αὐτῷ πνεῦμα θεοῦ και ἐπορεύετο προφητεύων ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς ναυαθ ἐν ραμα
- 24 En hij toog zelf ook zijn klederen uit, en hij profeteerde zelf ook, voor het aangezicht van Samuel; en hij viel bloot neder dienzelfden gansen dag, en den gansennacht. Daarom zegt men: Is Saul ook onder de profeten?
 And he took off his clothing, acting like a prophet before Samuel, and falling down he was stretched out, without his clothing, all that day and all that night. This is the reason for the saying, Is even Saul among the prophets?
 και ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ και ἐπροφήτευσεν ἐνώπιον αὐτῶν και ἔπεσεν γυμνὸς ὄλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην και ὄλην τὴν νύκτα διὰ τοῦτο ἔλεγον εἰ και σαουλ ἐν προφήταις
- 1 Toen vluchtte David van Najoth bij Rama, en hij kwam, en zeide voor het aangezicht van Jonathan: Wat heb ik gedaan, wat is mijn misdaad, en wat is mijnzonde voor het aangezicht uws vaders, dat hij mijn ziel zoekt?
 And David went in flight from Naiioth in Ramah and came to Jonathan and said, What have I done? What is my crime and my sin against your father that he is attempting to take my life?
 και ἀπέδρα δαυιδ ἐκ ναυαθ ἐν ραμα και ἔρχεται ἐνώπιον ἰωναθαν και εἶπεν τί πεποίηκα και τί τὸ ἀδικημά μου και τί ἡμάρτηκα ἐνώπιον τοῦ πατρός σου ὅτι ἐπιζητεῖ τὴν ψυχὴν μου
- 2 Hij daarentegen zeide tot hem: Dat zij verre, gij zult niet sterven. Zie, mijn vader doet geen grote zaak, en geen kleine zaak, die hij voor mijn oor niet openbaart; waarom zou dan mijn vader deze zaak van mij verbergen? Dat is niet.
 And he said to him, Far be the thought: you will not be put to death: see, my father does nothing, great or small, without giving me word of it: would he keep this secret from me? It is not so.
 και εἶπεν αὐτῷ ἰωναθαν μηδαμῶς σοι οὐ μὴ ἀποθάνης ἰδοὺ οὐ μὴ ποιήσῃ ὁ πατήρ μου ῥῆμα μέγα ἢ μικρὸν και οὐκ ἀποκαλύψει τὸ ὥπιόν μου και τί ὅτι κρύψει ὁ πατήρ μου τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐκ ἔστιν οὕτο
- 3 Toen zwoer David verder, en zeide: Uw vader weet zeer wel, dat ik genade in uw ogen gevonden heb; daarom heeft hij gezegd: Dat Jonathan dit niet wete, opdat hij zich niet bekommere; en zekerlijk, zo waarachtig als de HEERE leeft, en uw ziel leeft, er is maar als een schrede tussen mij en tussen den dood!
 But David took his oath again and said, Your father sees that I am dear to you; so he says to himself, Let Jonathan have no idea of this, for it will be a grief to him; but as the Lord is living, and as your soul is living, there is only a step between me and death.
 και ἀπεκρίθη δαυιδ τῷ ἰωναθαν και εἶπεν γινώσκων οἶδεν ὁ πατήρ σου ὅτι εὔρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου και εἶπεν μὴ γνώτω τοῦτο ἰωναθαν μὴ οὐ βούληται ἀλλὰ ζῆ κύριος και ζῆ ἡ ψυχὴ σου ὅτι καθὼς εἶπον ἐμπέλησται ἀνά μέσον μου και τοῦ θανάτου

- 4 Jonathan nu zeide tot David: Wat uw ziel zegt, dat zal ik u doen.
Then Jonathan said to David, Whatever your desire is, I will do it for you.
καὶ εἶπεν ἰωνθαν πρὸς δαυιδ τί ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου καὶ τί ποιήσω σοι
- 5 En David zeide tot Jonathan: Zie, morgen is de nieuwe maan, dat ik zekerlijk met den koning zou aanzitten om te eten; zo laat mij gaan, dat ik mij op het veldverberge tot aan den derden avond.
And David said to Jonathan, Tomorrow is the new moon, and I will not be seated with the king at his table: but let me go to a safe place in the country till the evening.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ἰωνθαν ἰδοὺ δὴ νεομηνία αὔριον καὶ ἐγὼ καθίσας οὐ καθήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως φαγεῖν καὶ ἐξαποστελεῖς με καὶ κρυβήσομαι ἐν τῷ πεδίῳ ἕως δειλῆς
- 6 Indien uw vader mij gewisselijk mist, zo zult gij zeggen: David heeft van mij zeer begeerd, dat hij tot zijn stad Bethlehem mocht lopen; want aldaar is eenjaarlijks offer voor het ganse geslacht.
And if your father takes note of the fact that I am away, say, David made a request to me for himself that he might go to Beth-lehem, to his town: for it is the time when his family make their offering year by year.
ἐὰν ἐπισκεπτόμενος ἐπισκέψηται με ὁ πατήρ σου καὶ ἐρεῖς παραιτούμενος παρητήσατο ἀπ' ἐμοῦ δαυιδ δραμεῖν ἕως εἰς βηθλεεμ τὴν πόλιν αὐτοῦ ὅτι θυσία τῶν ἡμερῶν ἐκεῖ ὅλη τῆ φυλῆ
- 7 Indien hij aldus zegt: Het is goed, zo heeft uw knecht vrede; maar indien hij gans ontstoken is, zo weet, dat het kwaad bij hem ten volle besloten is.
If he says, It is well, your servant will be at peace: but if he is angry, then it will be clear to you that he has an evil purpose in mind against me.
ἐὰν τάδε εἴπῃ ἀγαθῶς εἰρήνη τῷ δούλῳ σου καὶ ἐὰν σκληρῶς ἀποκριθῆ σοι γινώθι ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρ' αὐτοῦ
- 8 Doe dan barmhartigheid aan uw knecht, want gij hebt uw knecht in een verbond des HEEREN met u gebracht; maar is er een misdaad in mij, zo dood gij mij; waarom zoudt gij mij toch tot uw vader brengen?
So, then, be kind to your servant; for you have been united with your servant in an agreement made before the Lord: but if there is any wrongdoing in me, put me to death yourself; why take me to your father?
καὶ ποιήσεις ἔλεος μετὰ τοῦ δούλου σου ὅτι εἰσήγαγες εἰς διαθήκην κυρίου τὸν δούλόν σου μετὰ σεαυτοῦ καὶ εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν τῷ δούλῳ σου θανάτωσόν με σύ καὶ ἕως τοῦ πατρός σου ἵνα τί οὕτως εἰ σάγεις με
- 9 Toen zeide Jonathan: Dat zij verre van u! Maar indien ik zekerlijk merkte, dat dit kwaad bij mijn vader ten volle besloten ware, dat het u zou overkomen, zou ikdat u dan niet te kennen geven?
And Jonathan said, Do not have such a thought: for if I saw that my father was designing evil against you, would I not give you word of it?
καὶ εἶπεν ἰωνθαν μηδαμῶς σοι ὅτι ἐὰν γινώσκων γινῶ ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ σέ καὶ ἐὰν μὴ εἰς τὰς πόλεις σου ἐγὼ ἀπαγγελῶ σοι
- 10 David nu zeide tot Jonathan: Wie zal het mij te kennen geven, indien uw vader u wat hards antwoordt?
Then David said to Jonathan, Who will give me word if your father gives you a rough answer?
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ἰωνθαν τίς ἀπαγγελεῖ μοι ἐὰν ἀποκριθῆ ὁ πατήρ σου σκληρῶς
- 11 Toen zeide Jonathan tot David: Kom, laat ons toch uitgaan in het veld; en die beiden gingen uit in het veld.
And Jonathan said to David, Come, let us go out into the country. And the two of them went out together into the open country.
καὶ εἶπεν ἰωνθαν πρὸς δαυιδ πορεύου καὶ μένε εἰς ἀγρόν καὶ ἐκπορεύονται ἀμφότεροι εἰς ἀγρόν
- 12 En Jonathan zeide tot David: De HEERE, de God Israels, indien ik mijn vader onderzocht zal hebben omtrent dezen tijd, morgen of overmorgen, en zie, het isgoed voor David, en ik dan tot u niet zende, en voor uw oor openbare;
And Jonathan said to David, May the Lord, the God of Israel, be witness; when I have had a chance of talking to my father, about this time tomorrow, if his feelings to David are good, will I not send and give you the news?
καὶ εἶπεν ἰωνθαν πρὸς δαυιδ κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ οἶδεν ὅτι ἀνακρινῶ τὸν πατέρα μου ὡς ἂν ὁ καιρὸς τρισσῶς καὶ ἰδοὺ ἀγαθὸν ἢ περὶ δαυιδ καὶ οὐ μὴ ἀποστείλω πρὸς σέ εἰς ἀγρόν
- 13 Alzo doe de HEERE aan Jonathan, en alzo doe Hij daartoe! Als mijn vader het kwaad over u behaagt, zo zal ik het voor uw oor ontdekken, en ik zal u trekkenlaten, dat gij in vrede heengaat; en de HEERE zij met u, gelijk als Hij met mijn vader geweest is.
May the Lord's punishment be on Jonathan, if it is my father's pleasure to do you evil and I do not give you word of it and send you away so that you may go in peace: and may the Lord be with you, as he has been with my father.
τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ ἰωνθαν καὶ τάδε προσθεῖη ὅτι ἀνοίσω τὰ κακὰ ἐπὶ σέ καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠτίον σου καὶ ἐξαποστελῶ σε καὶ ἀπελεύσῃ εἰς εἰρήνην καὶ ἔσται κύριος μετὰ σοῦ καθὼς ἦν μετὰ τοῦ πατρός μου
- 14 En zult gij niet, indien ik dan nog leve, ja, zult gij niet de weldadigheid des HEEREN aan mij doen, dat ik niet sterfe?
And may you, while I am still living, O may you be kind to me, as the Lord is kind, and keep me from death!
καὶ μὲν ἔτι μου ζῶντος καὶ ποιήσεις ἔλεος μετ' ἐμοῦ καὶ ἐὰν θανάτῳ ἀποθάνω

- 15 Ook zult gij uw weldadigheid niet afsnijden van mijn huis tot in eeuwigheid; ook niet wanneer de HEERE een iegelijk der vijanden van David van denaardbodem zal afgesneden hebben.
And let not your mercy ever be cut off from my family, even when the Lord has sent destruction on all David's haters, cutting them off from the face of the earth.
 οὐκ ἐξαρεῖς ἑλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου μου ἕως τοῦ αἰῶνος καὶ εἰ μὴ ἐν τῷ ἐξαίρειν κύριον τοὺς ἐχθροὺς δαυὶδ ἕκαστον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς
- 16 Alzo maakte Jonathan een verbond met het huis van David, zeggende: Dat het de HEERE eise van de hand der vijanden Davids!
And if it comes about that the name of Jonathan is cut off from the family of David, the Lord will make David responsible.
 ἐξαρθῆναι τὸ ὄνομα τοῦ ἰωναθαν ἀπὸ τοῦ οἴκου δαυὶδ καὶ ἐκζητήσῃ κύριος ἐχθροὺς τοῦ δαυὶδ
- 17 En Jonathan voer voort, met David te doen zweren, omdat hij hem liefhad; want hij had hem lief met de liefde zijner ziel.
And Jonathan again took an oath to David, because of his love for him: for David was as dear to him as his very soul.
 καὶ προσέθετο ἔτι ἰωναθαν ὁμοῦσαι τῷ δαυὶδ ὅτι ἠγάπησεν ψυχὴν ἀγαπῶντος αὐτόν
- 18 Daarna zeide Jonathan tot hem: Morgen is de nieuwe maan; dan zal men u missen, want uw zitplaats zal ledig gevonden worden.
Then Jonathan said to him, Tomorrow is the new moon: and it will be seen that you are not present, for there will be no one in your seat.
 καὶ εἶπεν ἰωναθαν αὐριον νουμηνία καὶ ἐπισκεπήσῃ ὅτι ἐπισκεπήσεται καθέδρα σου
- 19 En als gij de drie dagen zult uitgebleven zijn, kom haastig af, en ga tot die plaats, waar gij u verborgen hadt ten dage dezer handeling; en blijf bij den steen Ezel.
And on the third day it will be specially noted, and you will go to the place where you took cover when the other business was in hand, waiting by the hill over there.
 καὶ τρισσεύσεις καὶ ἐπισκέψῃ καὶ ἤξεις εἰς τὸν τόπον σου οὐ ἐκρύβῃς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐργασίμῃ καὶ καθήσῃ παρὰ τὸ ἐργαβὲ ἐκεῖνο
- 20 Zo zal ik drie pijlen ter zijde schieten, als of ik naar een teken schoot.
And on the third day I will send arrows from my bow against its side as if at a mark.
 καὶ ἐγὼ τρισσεύσω ταῖς σχίζαις ἀκοντίζων ἐκπέμπων εἰς τὴν αματταρί
- 21 En zie, ik zal den jongen zenden, zeggende: Ga heen, zoek de pijlen, indien ik uitdrukkelijk tot den jongen zeg: Zie, de pijlen zijn van u af en herwaarts, neemhem; en kom gij, want er is vrede voor u, en er is geen ding, zo waarlijk de HEERE leeft!
And I will send my boy to have a look for the arrow. And if I say to him, See, the arrow is on this side of you; take it up! then you may come; for there is peace for you and no evil, by the living Lord.
 καὶ ἰδοὺ ἀποστελῶ τὸ παιδάριον λέγων δεῦρο εὐρέ μοι τὴν σχίζαν ἐὰν εἶπω λέγων τῷ παιδαρίῳ ὧδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ὧδε λαβὲ αὐτὴν παραγίνου ὅτι εἰρήνη σοὶ καὶ οὐκ ἔστιν λόγος ζῆ κύριος
- 22 Maar indien ik tot den jongen alzo zeg: Zie, de pijlen zijn van u af en verder; ga heen, want de HEERE heeft u laten gaan.
But if I say to the boy, See, the arrow has gone past you: then go on your way, for the Lord has sent you away.
 ἐὰν τάδε εἶπω τῷ νεανίσκῳ ὧδε ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα πορεύου ὅτι ἐξαπέσταλκέν σε κύριος
- 23 En aangaande de zaak, waarvan ik en gij gesproken hebben, zie, de HEERE zij tussen mij en tussen u, tot in eeuwigheid!
As for what you and I were talking of, the Lord is between you and me for ever.
 καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σύ ἰδοὺ κύριος μάρτυς ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ ἕως αἰῶνος
- 24 David nu verborg zich in het veld; en als het nieuwe maan was, zat de koning bij de spijze, om te eten.
So David went to a secret place in the country: and when the new moon came, the king took his place at the feast.
 καὶ κρύπτεται δαυὶδ ἐν ἀγρῷ καὶ παραγίνεται ὁ μὴν καὶ ἔρχεται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ φαγεῖν
- 25 Toen zich de koning gezet had op zijn zitplaats, op dit maal gelijk de andere maal, aan de stede bij den wand, zo stond Jonathan op, en Abner zat aan Sauls zijde, en Davids plaats werd ledig gevonden.
And the king took his seat, as at other times, by the wall: and Jonathan was in front, and Abner was seated by Saul's side, but there was no one in David's seat.
 καὶ ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καθέδραν αὐτοῦ ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐπὶ τῆς καθέδρας παρὰ τοῖχον καὶ προέφθασεν τὸν ἰωναθαν καὶ ἐκάθισεν ἀβεννηρ ἐκ πλαγίων σαουλ καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος δαυὶδ
- 26 En Saul sprak te dien dage niets, want hij zeide: Hem is wat voorgevallen, dat hij niet rein is; voorzeker, hij is niet rein.
But Saul said nothing that day, for his thought was, Something has taken place making him unclean; it is clear that he is not clean.
 καὶ οὐκ ἐλάλησεν σαουλ οὐδὲν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι εἶπεν σύμπτωμα φαίνεται μὴ καθαρὸς εἶναι ὅτι οὐ κεκαθάρισται

- 27 Het geschiedde nu des anderen daags, den tweeden der nieuwe maan, als Davids plaats ledig gevonden werd, zo zeide Saul tot zijn zoon Jonathan: Waarom isde zoon van Isai noch gisteren noch heden tot de spijze gekomen?
 And on the day after the new moon, that is, the second day, there was still no one in David's seat: and Saul said to his son Jonathan, Why has the son of Jesse not come to the feast yesterday or today?
 και ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον τοῦ μηνὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ καὶ ἐπεσκέπη ὁ τόπος τοῦ δαυὶδ καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς ἰωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τί ὅτι οὐ παραγέγονεν ὁ υἱὸς ἰεσσαὶ καὶ ἐχθὲς καὶ σήμερον ἐπὶ τὴν τράπεζαν
- 28 En Jonathan antwoordde Saul: David begeerde van mij ernstelijk naar Bethlehem te mogen gaan.
 And answering Saul, Jonathan said, He made a request to me that he might go to Beth-lehem,
 καὶ ἀπεκρίθη ἰωναθαν τῷ σαουλ καὶ εἶπεν αὐτῷ παρήτηται δαυὶδ παρ' ἐμοῦ ἕως εἰς βηθλεεμ τὴν πόλιν αὐτοῦ πορευθῆναι
- 29 En hij zeide: Laat mij toch gaan; want ons geslacht heeft een offer in de stad, en mijn broeder heeft het mij zelfs geboden; heb ik nu genade in uw ogeengevonden, laat mij toch ontslagen zijn, dat ik mijn broeders zie; hierom is hij aan des konings tafel niet gekomen.
 Saying, Our family is making an offering in the town, and my brothers have given me orders to be there: so now, if I have grace in your eyes, let me go away and see my brothers. This is why he has not come to the king's table.
 καὶ εἶπεν ἐξαπόστειλον δὴ με ὅτι θυσία τῆς φυλῆς ἡμῶν ἐν τῇ πόλει καὶ ἐνετείλαντο πρὸς με οἱ ἀδελφοί μου καὶ νῦν εἰ εὕρηκα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου διασωθήσομαι δὴ καὶ ὄψομαι τοὺς ἀδελφούς μου διὰ τοῦτο οὐ παραγέγονεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως
- 30 Toen ontstak de toorn van Saul tegen Jonathan, en hij zeide tot hem: Gij, zoon der verkeerde in wederspanningheid, weet ik het niet, dat gij den zoon van Isaiverkoren hebt tot uw schande, en tot schande van de naaktheid uwer moeder?
 Then Saul was moved to wrath against Jonathan, and he said to him, You son of an evil and uncontrolled woman, have I not seen how you have given your love to the son of Jesse, to your shame and the shame of your mother?
 καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ σαουλ ἐπὶ ἰωναθαν σφόδρα καὶ εἶπεν αὐτῷ υἱὲ κορασίων αὐτομολούντων οὐ γὰρ οἶδα ὅτι μέτοχος εἶ σὺ τῷ υἱῷ ἰεσσαὶ εἰς αἰσχύνην σου καὶ εἰς αἰσχύνην ἀποκαλύψεως μητρὸς σου
- 31 Want al de dagen, die de zoon van Isai op den aardbodem leven zal, zo zult gij noch uw koninkrijk bevestigd worden; nu dan, schik heen, en haal hem tot mij, want hij is een kind des doods.
 For while the son of Jesse is living on the earth, your position is unsafe and your kingdom is in danger. So make him come here to me, for it is certainly right for him to be put to death.
 ὅτι πάσας τὰς ἡμέρας ὅς ὁ υἱὸς ἰεσσαὶ ζῆ ἐπὶ τῆς γῆς οὐχ ἔτοιμασθήσεται ἡ βασιλεία σου νῦν οὖν ἀποστείλας λαβὲ τὸν νεανίαν ὅτι υἱὸς θανάτου οὗτος
- 32 Toen antwoordde Jonathan Saul, zijn vader, en zeide tot hem: Waarom zal hij gedood worden? Wat heeft hij gedaan?
 And Jonathan, answering his father Saul, said to him, Why is he to be put to death? What has he done?
 καὶ ἀπεκρίθη ἰωναθαν τῷ σαουλ ἵνα τί ἀποθνήσκει τί πεποίηκεν
- 33 Toen schoot Saul de spies op hem, om hem te slaan. Alzo merkte Jonathan, dat dit ten volle bij zijn vader besloten was, David te doden.
 And Saul, pointing his spear at him, made an attempt to give him a wound: from which it was clear to Jonathan that his father's purpose was to put David to death.
 καὶ ἐπῆρεν σαουλ τὸ δόρυ ἐπὶ ἰωναθαν τοῦ θανατώσαι αὐτόν καὶ ἔγνω ἰωναθαν ὅτι συντετέλεστο ἡ κακία αὐτῆ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θανατώσαι τὸν δαυὶδ
- 34 Daarom stond Jonathan van de tafel op in hittigheid des toorns; en hij at op den tweeden dag der nieuwe maan geen brood, want hij was bekommerd om David, omdat zijn vader hem gesmaad had.
 So Jonathan got up from the table, burning with wrath, and took no part in the feast the second day of the month, being full of grief for David because his father had put shame on him.
 καὶ ἀνεπήδησεν ἰωναθαν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν ὀργῇ θυμοῦ καὶ οὐκ ἔφαγεν ἐν τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς ἄρτον ὅτι ἐθραύσθη ἐπὶ τὸν δαυὶδ ὅτι συνετέλεσεν ἐπ' αὐτόν ὁ πατήρ αὐτοῦ
- 35 En het geschiedde des morgens, dat Jonathan in het veld ging, op den tijd, die David bestemd was; en er was een kleine jongen bij hem.
 Now in the morning, Jonathan went out into the fields at the time he had said to David, and he had a little boy with him.
 καὶ ἐγενήθη πρωὶ καὶ ἐξῆλθεν ἰωναθαν εἰς ἀγρόν καθὼς ἐτάξατο εἰς τὸ μαρτύριον δαυὶδ καὶ παιδάριον μικρὸν μετ' αὐτοῦ
- 36 En hij zeide tot zijn jongen: Loop, zoek nu de pijlen, die ik schieten zal. De jongen liep heen, en hij schoot een pijl, dien hij deed over hem vliegen.
 And he said to the boy, Go and get the arrow I let loose from my bow. And while the boy was running, he sent an arrow past him.
 καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ δράμε εὐρὸς μοι τὰς σχίζας ἐν αἷς ἐγὼ ἀκοντιζῶ καὶ τὸ παιδάριον ἔδραμε καὶ αὐτὸς ἠκόντιζε τῇ σχίζῃ καὶ παρήγαγεν αὐτήν
- 37 Toen de jongen tot aan de plaats des pijls, dien Jonathan geschoten had, gekomen was, zo riep Jonathan den jongen na, en zeide: Is niet de pijl van u af en verder?
 And when the boy came to the place where the arrow was, Jonathan, crying out after the boy, said, Has it not gone past you?
 καὶ ἦλθεν τὸ παιδάριον ἕως τοῦ τόπου τῆς σχίζης οὗ ἠκόντιζεν ἰωναθαν καὶ ἀνεβόησεν ἰωναθαν ὀπίσω τοῦ νεανίου καὶ εἶπεν ἐκεῖ ἡ σχίζα ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπέκεινα
- 38 Wederom riep Jonathan den jongen na: Haast u, spoed u, sta niet stil! De jongen van Jonathan nu raapte den pijl op, en hij kwam tot zijn heer.
 And Jonathan went on crying out after the boy, Be quick, do not keep waiting about, go quickly. And Jonathan's boy got the arrow and came back to his master.
 καὶ ἀνεβόησεν ἰωναθαν ὀπίσω τοῦ παιδαρίου αὐτοῦ λέγων ταχύνας σπεῦσον καὶ μὴ στης καὶ ἀνέλαξεν τὸ παιδάριον ἰωναθαν τὰς σχίζας πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ

- 39 Doch de jongen wist er niets van; Jonathan en David alleen wisten van de zaak.
But the boy had no idea what was going on; only Jonathan and David had knowledge of it.
καὶ τὸ παιδάριον οὐκ ἔγνω οὐθέν πάρεξ ἰωναθαν καὶ δαυιδ ἔγνωσαν τὸ ῥῆμα
- 40 Toen gaf Jonathan zijn gereedschap aan den jongen, dien hij had; en hij zeide tot hem: Ga heen, breng het in de stad.
And Jonathan gave his bow and arrows to the boy, and said to him, Take these and go back to the town.
καὶ ἰωναθαν ἔδωκεν τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐπὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ πορεύου εἰσελθε εἰς τὴν πόλιν
- 41 Als de jongen heenging, zo stond David op van de zuidzijde, en hij viel op zijn aangezicht ter aarde, en hij boog zich driemaal; en zij kusten elkander, enweenden met elkander, totdat het David gans veel maakte.
And when the boy had gone, David came from his secret place by the hill, and falling to the earth went down on his face three times: and they gave one another a kiss, weeping together, till David's grief was the greater.
καὶ ὡς εἰσῆλθεν τὸ παιδάριον καὶ δαυιδ ἀνέστη ἀπὸ τοῦ εργαβ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ τρίς καὶ κατεφίλησεν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ ἕως συντελείας μεγάλης
- 42 Toen zeide Jonathan tot David: Ga in vrede; hetgeen wij beiden in den Naam des HEEREN gezworen hebben, zeggende: De HEERE zij tussen mij en tussen u, en tussen mijn zaad en tussen uw zaad, zij tot in eeuwigheid!
And Jonathan said to David, Go in peace, for we two have taken an oath, in the name of the Lord, saying, The Lord will be between me and you, and between my seed and your seed for ever.
καὶ εἶπεν ἰωναθαν πορεύου εἰς εἰρήνην καὶ ὡς ὁμοόκαμεν ἡμεῖς ἀμφοτέροι ἐν ὀνόματι κυρίου λέγοντες κύριος ἔσται μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός μου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου ἕως αἰῶνος
- 1 Toen kwam David te Nob, tot den priester Achimelech; en Achimelech kwam bevende David tegemoet, en hij zeide tot hem: Waarom zijt gij alleen, en geenman met u?
Then David came to Nob, to Ahimelech the priest: and Ahimelech was full of fear at meeting David, and said to him, Why are you by yourself, having no man with you?
καὶ ἀνέστη δαυιδ καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἰωναθαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν
- 2 En David zeide tot den priester Achimelech: De koning heeft mij een zaak bevolen, en zeide tot mij: Laat niemand iets van de zaak weten, om dewelke ik ugezonden heb, en die ik u geboden heb; den jongelingen nu heb ik de plaats van zulk een te kennen te kennen gegeven.
And David said to Ahimelech the priest, The king has given me orders and has said to me, Say nothing to anyone about the business on which I am sending you and the orders I have given you: and a certain place has been fixed to which the young men are to go.
καὶ ἔρχεται δαυιδ εἰς νομβα πρὸς ἀβιμελεχ τὸν ἱερέα καὶ ἐξέστη ἀβιμελεχ τῇ ἀπαντήσῃ αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ τί ὄτι σὺ μόνος καὶ οὐθεὶς μετὰ σοῦ
- 3 En nu wat is er onder uw hand? Geef mij vijf broden in mijn hand, of wat er gevonden wordt.
So now, if you have here five cakes of bread, give them into my hand, or whatever you have.
καὶ εἶπεν δαυιδ τῷ ἱερεῖ ὁ βασιλεὺς ἐντέταλταί μοι ῥῆμα σήμερον καὶ εἶπέν μοι μηδεὶς γνώτω τὸ ῥῆμα περὶ οὗ ἐγὼ ἀποστέλλω σε καὶ ὑπὲρ οὗ ἐντέταλμαί σοι καὶ τοῖς παιδαρίοις διαμεμαρτύρημαι ἐν τῷ τόπῳ τῷ λεγομένῳ θεοῦ πίστις φελλανι ἀλεμωνι
- 4 En de priester antwoordde David, en zeide: Er is geen gemeen brood onder mijn hand; maar er is heilig brood, wanneer zich de jongelingen slechts van devrouw onthouden hebben.
And the priest, answering David, said, I have no common bread here but there is holy bread; if only the young men have kept themselves from women.
καὶ νῦν εἰ εἰσὶν ὑπὸ τὴν χειρὰ σου πέντε ἄρτοι δὸς εἰς χειρὰ μου τὸ εὐρεθὲν
- 5 David nu antwoordde den priester, en zeide tot hem: Ja trouwens, de vrouw is ons onthouden geweest gisteren en eergisteren, toen ik uitging, en de vaten derjongelingen zijn heilig; en het is enigerwijze gemeen brood, te meer dewijl heden ander in de vaten zal geheiligd worden.
And David in answer said to the priest, Certainly women have been kept from us; and as has been done before when I have gone out the arms of the young men were made holy, even though it was a common journey; how much more today will their arms be made holy.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς τῷ δαυιδ καὶ εἶπεν οὐκ εἰσὶν ἄρτοι βέβηλοι ὑπὸ τὴν χειρὰ μου ὅτι ἀλλ' ἢ ἄρτοι ἅγιοι εἰσὶν εἰ πεφυλαγμένα τὰ παιδάριά ἐστιν ἀπὸ γυναικός καὶ φάγεται
- 6 Toen gaf de priester hem dat heilige, dewijl er geen brood was dan de toonbroden, die van voor het aangezicht des HEEREN weggenomen waren, dat men erwarm brood legde, ten dage als dat weggenomen werd.
So the priest gave him the holy bread: there was no other, only the holy bread which had been taken from before the Lord, so that new bread might be put in its place on the day when it was taken away.
καὶ ἀπεκρίθη δαυιδ τῷ ἱερεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀλλὰ ἀπὸ γυναικός ἀπεσχίμεθα ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν ἐν τῷ ἐξελεθῆν με εἰς ὁδὸν γέγονε πάντα τὰ παιδάρια ἡγνισμένα καὶ αὐτὴ ἡ ὁδὸς βέβηλος διότι ἄγιασθήσεται σήμερον διὰ τὰ σκεύη μου

- 7 Daar was nu een man van de knechten van Saul, te dienzelven dage opgehouden voor het aangezicht des HEEREN, en zijn naam was Doeg, een Edomiet, demachtigste onder de herderen, die Saul had.
Now a certain man of the servants of Saul was there that day, kept back before the Lord; his name was Doeg, an Edomite, the strongest of Saul's runners.
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἀβιμελεχ ὁ ἱερεὺς τοῦς ἄρτους τῆς προθέσεως ὅτι οὐκ ἦν ἐκεῖ ἄρτος ὅτι ἄλλ' ἢ ἄρτοι τοῦ προσώπου οἱ ἀφηρημένοι ἐκ προσώπου κυρίου παρατεθῆναι ἄρτον θερμὸν ἢ ἡμέρα ἔλαβεν αὐτούς
- 8 En David zeide tot Achimelech: Is hier onder uw hand geen spies of zwaard? Want ik heb noch mijn zwaard noch ook mijn wapenen in mijn hand genomen, dewijl de zaak des konings haastig was.
And David said to Ahimelech, Have you no sword or spear with you here? for I have come without my sword and other arms, because the king's business had to be done quickly.
καὶ ἐκεῖ ἦν ἐν τῶν παιδαριῶν τοῦ σαουλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συνεχόμενος νεσσεσαραν ἐνώπιον κυρίου καὶ ὄνομα αὐτῷ δωκ ὁ σύρος νέμων τὰς ἡμίονους σαουλ
- 9 Toen zeide de priester: Het zwaard van Goliath, den Filistijn, denwelken gij sloegt in het eikendal, zie, dat is hier, gewonden in een kleed, achter den efod; indien gij u dat nemen wilt, zo neem het, want hier is geen ander dan dit. David nu zeide: Er is zijns gelijke niet; geef het mij.
And the priest said, The sword of Goliath the Philistine, whom you put to death in the valley of Elah, is here folded in a cloth at the back of the ephod: take that, if you will, for there is no other sword here. And David said, there is no other sword like that; give it to me.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς ἀβιμελεχ ἰδὲ εἰ ἔστιν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν χεῖρά σου δόρυ ἢ ῥομφαία ὅτι τὴν ῥομφαίαν μου καὶ τὰ σκεύη οὐκ εἴληφα ἐν τῇ χειρὶ μου ὅτι ἦν τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως κατὰ σπουδὴν
- 10 En David maakte zich op, en vluchtte te dien dage van het aangezicht van Saul; en hij kwam tot Achis, den koning van Gath.
Then David got up and went in flight that day for fear of Saul, and went to Achish, the king of Gath.
καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς ἰδοὺ ἡ ῥομφαία γολιαθ τοῦ ἀλλοφύλου ὃν ἐπάταξας ἐν τῇ κοιλάδι ἡλα καὶ αὐτὴ ἐνελημμένη ἐν ἱματίῳ εἰ ταύτην λήψῃ σε αὐτῷ λαβέ ὅτι οὐκ ἔστιν ἑτέρα πάρεξ ταύτης ἐνταῦθα καὶ εἶπεν δαυιδ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ὥσπερ αὐτὴ δός μοι αὐτήν
- 11 Doch de knechten van Achis zeiden tot hem: Is deze niet David, de koning des lands? Zong men niet van dezen in de reien, zeggende: Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden?
And the servants of Achish said to him, Is not this David, the king of the land? did they not make songs about him in their dances, saying, Saul has put to death thousands, and David tens of thousands?
καὶ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ καὶ ἀνέστη δαυιδ καὶ ἔφυγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ προσώπου σαουλ καὶ ἦλθεν δαυιδ πρὸς ἀγχους βασιλέα γεθ
- 12 En David legde deze woorden in zijn hart; en hij was zeer bevreesd voor het aangezicht van Achis, den koning van Gath.
And David took these words to heart, fearing Achish, the king of Gath.
καὶ εἶπαν οἱ παῖδες ἀγχους πρὸς αὐτόν οὐχὶ οὗτος δαυιδ ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς οὐχὶ τοῦτο ἐξῆρχον αἱ χορεύουσαι λέγουσαι ἐπάταξεν σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ δαυιδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ
- 13 Daarom veranderde hij zijn gelaat voor hun ogen, en hij maakte zichzelf gek onder hun handen; en hij bekrabbelde de deuren der poort, en hij liet zijn zeverin zijn baard aflopen.
So changing his behaviour before them, he made it seem as if he was off his head, hammering on the doors of the town, and letting the water from his mouth go down his chin.
καὶ ἔθετο δαυιδ τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου ἀγχους βασιλέως γεθ
- 14 Toen zeide Achis tot zijn knechten: Ziet, gij ziet, dat de man razende is, waarom hebt gij hem tot mij gebracht?
Then Achish said to his servants, Look! the man is clearly off his head; why have you let him come before me?
καὶ ἠλλοίωσεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ προσεποιήσατο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἐτυμπάνιζεν ἐπὶ ταῖς θύραις τῆς πόλεως καὶ παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς πύλης καὶ τὰ σιέλα αὐτοῦ κατέρρει ἐπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ
- 15 Heb ik razenden gebrek, dat gij dezen gebracht hebt, om voor mij te razen? Zal deze in mijn huis komen? 1 Samu¨l; 22
Are there not enough unbalanced men about me, that you have let this person come and do such tricks before me? is such a man to come into my house?
καὶ εἶπεν ἀγχους πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἰδοὺ ἴδετε ἄνδρα ἐπίλημτον ἵνα τί εἰσηγάγετε αὐτὸν πρὸς με
- 1 Toen ging David van daar, en ontkwam in de spelonk van Adullam. En zijn broeders hoorden het, en het ganse huis zijns vaders, en kwamen derwaarts tot hemaf.
So David went away from there and took cover in a strong place at Adullam; and his brothers and all his father's people, hearing of it, went down to him there.
καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν δαυιδ καὶ διεσώθη καὶ ἔρχεται εἰς τὸ σπήλαιον τὸ οδολλαμ καὶ ἀκούουσιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ καταβαίνουσιν πρὸς αὐτὸν ἐκεῖ
- 2 En tot hem vergaderde alle man, die benauwd was, en alle man, die een schuldeiser had, en alle man, wiens ziel bitterlijk bedroefd was, en hij werd tot oversteover hen; zodat bij hem waren omtrent vierhonderd mannen.
And everyone who was in trouble, and everyone who was in debt, and everyone who was bitter in soul, came together to him, and he became captain over them: about four hundred men were joined to him.
καὶ συνήγοντο πρὸς αὐτὸν πᾶς ἐν ἀνάγκῃ καὶ πᾶς ὑπόχρεως καὶ πᾶς κατώδυνος ψυχῇ καὶ ἦν ἐπ' αὐτῶν ἡγούμενος καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες

- 3 En David ging van daar naar Mizpa der Moabieten; en hij zeide tot den koning der Moabieten: Laat toch mijn vader en mijn moeder bij ulieden uitgaan, totdatik weet, wat God mij doen zal.
And from there David went to Mizpeh in the land of Moab: and he said to the king of Moab, Let my father and mother come and make their living-place with you till it is clear to me what God will do for me.
καὶ ἀπῆλθεν δαυὶδ ἐκεῖθεν εἰς μασσηφα τῆς μοαβ καὶ εἶπεν πρὸς βασιλέα μοαβ γινέσθωσαν δὴ ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου παρὰ σοί ἕως ὅτου γνῶ τί ποιήσει μοι ὁ θεός
- 4 En hij bracht hen voor het aangezicht van den koning der Moabieten; en zij bleven bij hem al de dagen, die David in de vesting was.
And he took them to the king of Moab and they went on living with him while David was in his safe place.
καὶ παρεκάλεσεν τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως μοαβ καὶ κατόικουν μετ' αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ὄντος τοῦ δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ
- 5 Doch de profeet Gad zeide tot David: Blijf in de vesting niet, ga heen, en ga in het land van Juda. Toen ging David heen, en hij kwam in het woud Chereth.
And the prophet Gad said to David, Do not go on living in this place but go into the land of Judah. Then David went away and came to the woodland of Hereth.
καὶ εἶπεν γὰρ ὁ προφήτης πρὸς δαυὶδ μὴ κάθου ἐν τῇ περιοχῇ πορεύου καὶ ἦξεις εἰς γῆν ἰουδα καὶ ἐπορεύθη δαυὶδ καὶ ἦλθεν καὶ ἐκάθισεν ἐν πόλει σαριχ
- 6 En Saul hoorde, dat David bekend geworden was, en de mannen, die bij hem waren. Saul nu zat op een heuvel onder het geboomte te Rama, en hij had zijnspies in zijn hand, en al zijn knechten stonden bij hem.
And news was given to Saul that David had been seen, and the men who were with him: now Saul was in Gibeah, seated under the tree in the high place, with his spear in his hand, and all his servants were in their places before him.
καὶ ἤκουσεν σαουλ ὅτι ἐγνωσται δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ καὶ σαουλ ἐκάθητο ἐν τῷ βουνῷ ὑπὸ τὴν ἄρουραν τὴν ἐν ραμα καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ παρεστήκεισαν αὐτῷ
- 7 Toen zeide Saul tot zijn knechten, die bij hem stonden: Hoort toch, gij, zonen van Jemini, zal ook de zoon van Isai u altogader akkers en wijnbergen geven? Zalhij u allen tot oversten van duizenden, en oversten van honderden stellen?
Then Saul said to his servants who were there about him, Give ear now, you Benjamites; will the son of Jesse give to every one of you fields and vine-gardens, will he make you all captains of hundreds and captains of thousands;
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς παρεστηκότας αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀκούσατε δὴ υἱοὶ βενιαμιν εἰ ἀληθῶς πᾶσιν ὑμῖν δώσει ὁ υἱὸς ἰεσσαὶ ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας καὶ πάντας ὑμᾶς τάξει ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους
- 8 Dat gij u allen tegen mij verbonden hebt, en niemand voor mijn oor openbaart, dat mijn zoon een verbond gemaakt heeft met den zoon van Isai; en niemand isonder ulieden, dien het wee doet van mijnentwege, en die het voor mijn oor openbaart; want mijn zoon heeft mijn knecht tegen mij opgewekt, tot eenlagenlegger, gelijk het te dezen dage is.
That all of you have made designs against me, and not one of you gave me word when my son made an agreement with the son of Jesse, and not one of you has pity for me or has made my eyes open to the fact that my servant has been moved by my son against me, as at this day?
ὅτι σύγκεισθε πάντες ὑμεῖς ἐπ' ἐμέ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἀποκαλύπτων τὸ ὄτιόν μου ἐν τῷ διαθέσθαι τὸν υἱόν μου διαθήκη μετὰ τοῦ υἱοῦ ἰεσσαὶ καὶ οὐκ ἔστιν πονῶν περὶ ἐμοῦ ἐξ ὑμῶν καὶ ἀποκαλύπτων τὸ ὄτιόν μου ὅτι ἐπήγειρεν ὁ υἱὸς μου τὸν δοῦλόν μου ἐπ' ἐμέ εἰς ἐχθρὸν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη
- 9 Toen antwoordde Doeg, de Edomiet, die bij de knechten van Saul stond, en zeide: Ik zag den zoon van Isai, komende te Nob, tot Achimelech, den zoon vanAhitub;
Then Doeg, the Edomite, who was by the side of the servants of Saul, in answer said, I saw the son of Jesse coming to Nob, to Ahimelech, the son of Ahitub.
καὶ ἀποκρίνεται δωγκ ὁ σύρος ὁ καθεστηκὼς ἐπὶ τὰς ἡμιόνους σαουλ καὶ εἶπεν ἐώρακα τὸν υἱὸν ἰεσσαὶ παραγινόμενον εἰς νομβα πρὸς ἀβιμελεχ υἱὸν ἀχιτωβ τὸν ἱερέα
- 10 Die den HEERE voor hem vraagde, en gaf hem teerkost; hij gaf hem ook het zwaard van Goliath, den Filistijn.
And he got directions from the Lord for him, and gave him food, and put in his hand the sword of Goliath the Philistine.
καὶ ἠρώτα αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιστισμὸν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ τὴν ῥομφαίαν γολιαδ τοῦ ἀλλοφύλου ἔδωκεν αὐτῷ
- 11 Toen zond de koning heen, om den priester Achimelech, den zoon van Ahitub, te roepen, en zijns vaders ganse huis, de priesters, die te Nob waren; en zijkwamen allen tot den koning.
Then the king sent for Ahimelech the priest, the son of Ahitub, and for all the men of his father's family who were priests in Nob: and they all came to the king.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καλέσαι τὸν ἀβιμελεχ υἱὸν ἀχιτωβ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν νομβα καὶ παρεγένοντο πάντες πρὸς τὸν βασιλέα
- 12 En Saul zeide: Hoor nu, gij, zoon van Ahitub! En hij zeide: Zie, hier ben ik, mijn heer!
And Saul said, Give ear now, O son of Ahitub. And answering he said, Here I am, my lord.
καὶ εἶπεν σαουλ ἄκουε δὴ υἱὲ ἀχιτωβ καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἐγὼ λάλει κύριε
- 13 Toen zeide Saul tot hem: Waarom hebt gijlieden samen u tegen mij verbonden, gij en de zoon van Isai, mits dat gij hem gegeven hebt brood en het zwaard, enGod voor hem gevraagd, dat hij zou opstaan tegen mij tot een lagenlegger, gelijk het te dezen dage is?
And Saul said to him, Why have you made designs against me with the son of Jesse, giving him food and a sword and getting directions from the Lord for him, and helping him to take up arms against me, and to be on the watch to make a secret attack on me as he is doing now?
καὶ εἶπεν αὐτῷ σαουλ ἵνα τί συνέθεο κατ' ἐμοῦ σὺ καὶ ὁ υἱὸς ἰεσσαὶ δοῦναί σε αὐτῷ ἄρτον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἐρωτᾶν αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ θέσθαι αὐτὸν ἐπ' ἐμέ εἰς ἐχθρὸν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

- 14 En Achimelech antwoordde den koning en zeide: Wie is toch onder al uw knechten getrouw als David, en des konings schoonzoon, en voortgaande in uwgehoorzaamheid, en is eerlijk in uw huis?
Then Ahimelech answering said to the king, Who among all your servants is so true to you as David, who is the king's son-in-law, and is a captain of your armed men, and has a place of honour in your house?
καὶ ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν καὶ τίς ἐν πᾶσιν τοῖς δούλοις σου ὡς δαυὶδ πιστὸς καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως καὶ ἄρχων παντὸς παραγγέλματός σου καὶ ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ σου
- 15 Heb ik heden begonnen God voor hem te vragen? Dat zij verre van mij, de koning legge op zijn knecht geen ding, noch op het ganse huis mijns vader; want uwknecht heeft van al deze dingen niet geweten, klein noch groot.
Is this the first time I have got directions from God for him? Far be the thought! let the king make no such statement against his servant or my father's family, for your servant has no knowledge, great or small, of this thing.
ἢ σήμερον ἤρξαμαι ἐρωτᾶν αὐτῷ διὰ τοῦ θεοῦ μηδαμῶς μὴ δότω ὁ βασιλεὺς κατὰ τοῦ δούλου αὐτοῦ λόγον καὶ ἐφ' ὅλον τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου ὅτι οὐκ ἤδει ὁ δούλος ὁ σὸς ἐν πᾶσιν τούτοις ῥῆμα μὴ κρὸν ἢ μέγα
- 16 Doch de koning zeide: Achimelech, gij moet den dood sterven, gij en het ganse huis uws vaders.
And the king said, You will certainly be put to death, Ahimelech, you and all your father's family.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς σαουλ θανάτῳ ἀποθανῆ ἀβιμελεχ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου
- 17 En de koning zeide tot de trawanten, die bij hem stonden: Wendt u, en doodt de priesters des HEEREN, omdat hun hand ook met David is, en omdat zijgeweten hebben, dat hij vluchtte, en hebben het voor mijn oren niet geopenbaard. Doch de knechten des konings wilden hun hand niet uitsteken, om op depriesters des HEEREN aan te vallen.
Then the king said to the runners who were waiting near him, Put the priests of the Lord to death; because they are on David's side, and having knowledge of his flight, did not give me word of it. But the king's servants would not put out their hands to make an attack on the Lord's priests.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παρατρέχουσιν τοῖς ἐφεστηκόσιν ἐπ' αὐτὸν προσάγαγετε καὶ θανατοῦτε τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῶν μετὰ δαυὶδ καὶ ὅτι ἐγνώσαν ὅτι φεύγει αὐτός καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν τὸ ὄπιόν μου καὶ οὐκ ἐβουλήθησαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως ἐπενεγκεῖν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἀπαντῆσαι εἰς τοὺς ἱερεῖς κυρίου
- 18 Toen zeide de koning tot Doeg: Wend gij u, en val aan op de priesters. Toen wendde zich Doeg, de Edomiet, en hij viel aan op de priesters, en doodde te diendage vijf en tachtig mannen, die den linnen lijfrok droegen.
Then the king said to Doeg, You are to put the priests to death. And Doeg the Edomite, turning on the priests and attacking them, put to death that day eighty-five men who took up the ephod.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ δωικ ἐπιστρέφου σὺ καὶ ἀπάντα εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ ἐπεστράφη δωικ ὁ σύρος καὶ ἐθανάτωσεν τοὺς ἱερεῖς κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τριακοσίους καὶ πέντε ἄνδρας πάντας αἴροντας εφουδ
- 19 Hij sloeg ook Nob, de stad dezer priesters, met de scherpte des zwaards, van den man tot de vrouw, van de kinderen tot de zuigelingen, zelfs de ossen enezels, en de schapen, sloeg hij met de scherpte des zwaards.
And Nob, the town of the priests, he put to the sword, all the men and women, children and babies at the breast, and oxen and asses and sheep.
καὶ τὴν νομβὰ τὴν πόλιν τῶν ἱερέων ἐπάταξεν ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπὸ ἀνδρῶς ἕως γυναικὸς ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος καὶ μόσχου καὶ ὄνου καὶ προβάτου
- 20 Doch een der zonen van Achimelech, den zoon van Ahitub, ontkwam, wiens naam was Abjathar; die vluchtte David na.
And Abiathar, one of the sons of Ahimelech, the son of Ahitub, got away and went in flight after David;
καὶ διασφύζεται υἱὸς εἷς τῷ ἀβιμελεχ υἱὸς αχιωβ καὶ ὄνομα αὐτῷ ἀβιαθαρ καὶ ἐφυγεν ὀπίσω δαυὶδ
- 21 En Abjathar boodschapte het David, dat Saul de priesteren des HEEREN gedood had.
And gave him the news of how Saul had put to death the Lord's priests.
καὶ ἀπήγγειλεν ἀβιαθαρ τῷ δαυὶδ ὅτι ἐθανάτωσεν σαουλ πάντας τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου
- 22 Toen zeide David tot Abjathar: Ik wist wel te dien dage, toen Doeg, de Edomiet, daar was, dat hij het voorzeker Saul zou te kennen geven; ik heb oorzaakgegeven tegen al de zielen van uws vaders huis.
And David said to Abiathar, I was certain that day, when Doeg the Edomite was there, that he would take the news to Saul: I am responsible for the lives of all your father's family.
καὶ εἶπεν δαυὶδ τῷ ἀβιαθαρ ἠδίδεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι δωικ ὁ σύρος ὅτι ἀπαγγέλλων ἀπαγγελεῖ τῷ σαουλ ἐγὼ εἰμι αἴτιος τῶν ψυχῶν οἴκου τοῦ πατρὸς σου
- 23 Blijf bij mij; vrees niet; want wie mijn ziel zoeken zal, die zal uw ziel zoeken; maar gij zult met mij in bewaring zijn.
Keep here with me and have no fear; for he who has designs on my life has designs on yours: but with me you will be safe.
κάθου μετ' ἐμοῦ μὴ φοβοῦ ὅτι οὗ ἐν ζητῶ τῇ ψυχῇ μου τόπον ζητήσω καὶ τῇ ψυχῇ σου ὅτι πεφύλαξαι σὺ παρ' ἐμοί
- 1 En men boodschapte David, zeggende: Zie, de Filistijnen strijden tegen Kehila, en zij beroven de schuren.
And they sent word to David, saying, The Philistines are fighting against Keilah and taking the grain from the grain-floors.
καὶ ἀπηγγέλει τῷ δαυὶδ λέγοντες ἰδοὺ οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν τῇ κείλᾳ καὶ αὐτοὶ διαρπάζουσιν καταπατοῦσιν τοὺς ἄλω

- 2 En David vraagde den HEERE, zeggende: Zal ik heengaan en deze Filistijnen slaan? En de HEERE zeide tot David: Ga heen, en gij zult de Filistijnen slaan en Kehila verlossen.
So David, questioning the Lord, said, Am I to go and make an attack on these Philistines? And the Lord said to David, Go and make an attack on the Philistines so that Keilah may be kept from falling into their hands.
καὶ ἐπήρωτήσεν δαυὶδ διὰ τοῦ κυρίου λέγων εἰ πορευθῶ καὶ πατάξω τοὺς ἀλλοφύλους τούτους καὶ εἶπεν κύριος πορεύου καὶ πατάξεις ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις τούτοις καὶ σώσεις τὴν κεῖλα
- 3 Doch de mannen Davids zeiden tot hem: Zie, wij vrezen hier in Juda; hoeveel te meer, als wij naar Kehila tegen der Filistijnen slagorden gaan zullen.
And David's men said to him, Even here in Judah we are full of fear: how much more then if we go to Keilah against the armies of the Philistines?
καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τοῦ δαυὶδ πρὸς αὐτὸν ἰδοὺ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φοβούμεθα καὶ πῶς ἔσται ἐὰν πορευθῶμεν εἰς κεῖλα εἰς τὰ σκῦλα τῶν ἀλλοφύλων εἰσπορευσόμεθα
- 4 Toen vraagde David den HEERE nog verder; en de HEERE antwoordde hem en zeide: Maak u op, trek af naar Kehila; want Ik geef de Filistijnen in uw hand.
Then David put the question to the Lord again, and the Lord answering said, Up! go down to Keilah; for I will give the Philistines into your hands.
καὶ προσέθετο δαυὶδ ἐρωτήσαι ἐτι διὰ τοῦ κυρίου καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἀνάστηθι καὶ κατέβηθι εἰς κεῖλα ὅτι ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀλλοφύλους εἰς χεῖράς σου
- 5 Alzo toog David en zijn mannen naar Kehila, en hij streed tegen de Filistijnen, en dreef hun vee weg, en hij sloeg onder hen een groten slag; alzo verloor Davidde inwoners van Kehila.
So David and his men went to Keilah, and had a fight with the Philistines, and took away their cattle, and put them to the sword with great destruction. So David was the saviour of the people of Keilah.
καὶ ἐπορεύθη δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς κεῖλα καὶ ἐπολέμησεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις καὶ ἔφυγον ἐκ προσόπου αὐτοῦ καὶ ἀπήγαγεν τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτοῖς πληγὴν μεγάλην καὶ ἔσωσεν δαυὶδ τοὺς κατοικοῦντας κεῖλα
- 6 En het geschiedde, toen Abjathar, de zoon van Achimelech, tot David vluchtte naar Kehila, dat hij afkwam met den efod in zijn hand.
Now when Abiathar, the son of Ahimelech, went in flight to David, he came down to Keilah with the ephod in his hand.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φυγεῖν αβιαθαρ υἱὸν αβιμελεχ πρὸς δαυὶδ καὶ αὐτὸς μετὰ δαυὶδ εἰς κεῖλα κατέβη ἔχων εφοδὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
- 7 Als aan Saul te kennen gegeven werd, dat David te Kehila gekomen was, zo zeide Saul: God heeft hem in mijn hand overgegeven, want hij is besloten, komende in een stad met poorten en grendelen.
And news was given to Saul that David had come to Keilah. And Saul said, Now God has given him into my hands; for by going into a walled town with locked doors, he has let himself be shut in.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαουλ ὅτι ἦκει δαυὶδ εἰς κεῖλα καὶ εἶπεν σαουλ πέπρακεν αὐτὸν ὁ θεὸς εἰς χεῖράς μου ὅτι ἀποκέκλεισται εἰσελθὼν εἰς πόλιν θυρῶν καὶ μοχλῶν
- 8 Toen liet Saul al het volk ten strijde roepen, dat zij aftogen naar Kehila, om David en zijn mannen te belegeren.
And Saul sent for all the people to come to the fight, and go down to Keilah to make an attack on David and his men.
καὶ παρήγγειλεν σαουλ παντὶ τῷ λαῷ εἰς πόλεμον καταβαίνειν εἰς κεῖλα συνέχειν τὸν δαυὶδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ
- 9 Als nu David verstond, dat Saul dit kwaad tegen hem heimelijk voorhad, zeide hij tot den priester Abjathar: Breng den efod herwaarts.
And it was clear to David that Saul had evil designs against him, and he said to Abiathar the priest, Come here with the ephod.
καὶ ἔγνω δαυὶδ ὅτι οὐ παρασιωπᾷ σαουλ περὶ αὐτοῦ τὴν κακίαν καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς αβιαθαρ τὸν ἱερέα προσάγαγε τὸ εφοδὸν κυρίου
- 10 En David zeide: HEERE, God van Israel! Uw knecht heeft zekerlijk gehoord, dat Saul zoekt naar Kehila te komen, en de stad te verderven om mijnentwil.
Then David said, O Lord, the God of Israel, news has been given to your servant that it is Saul's purpose to come to Keilah and send destruction on the town because of me.
καὶ εἶπεν δαυὶδ κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἀκούων ἀκήκοεν ὁ δοῦλός σου ὅτι ζητεῖ σαουλ ἐλθεῖν ἐπὶ κεῖλα διαφθεῖραι τὴν πόλιν δι' ἐμέ
- 11 Zullen mij ook de burgers van Kehila in zijn hand overgeven? Zal Saul afkomen, gelijk als Uw knecht gehoord heeft? O HEERE, God van Israel, geef het toch Uw knecht te kennen! De HEERE nu zeide: Hij zal afkomen.
And now, is it true, as they have said to me, that Saul is coming? O Lord, the God of Israel, give ear to your servant, and say if these things are so. And the Lord said, He is coming down.
εἰ ἀποκλεισθήσεται καὶ νῦν εἰ καταβήσεται σαουλ καθὼς ἠκούσεν ὁ δοῦλός σου κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἀπάγγελον τῷ δούλῳ σου καὶ εἶπεν κύριος ἀποκλεισθήσεται
- 13 Toen maakte zich David en zijn mannen op, omtrent zeshonderd man, en zij gingen uit Kehila, en zij gingen heen, waar zij konden gaan. Toen aan Saulgeboodschapt werd, dat David uit Kehila ontkomen was, zo hield hij op uit te trekken.
Then David and his men, about six hundred of them, went out of Keilah, and got away wherever they were able to go. And Saul, hearing that David had got away from Keilah, did not go there.
καὶ ἀνέστη δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὡς τετρακόσιοι καὶ ἐξήλθον ἐκ κεῖλα καὶ ἐπορεύοντο οὗ ἐὰν ἐπορεύθησαν καὶ τῷ σαουλ ἀπηγγέλη ὅτι διασέσται δαυὶδ ἐκ κεῖλα καὶ ἀνῆκεν τοῦ ἐξέλθει ν
- 14 David nu bleef in de woestijn in de vestingen, en hij bleef op den berg in de woestijn Zif; en Saul zocht hem alle dagen, doch God gaf hem niet over in zijn hand.
And David kept in the waste land, in safe places, waiting in the hill-country in the waste land of Ziph. And Saul was searching for him every day, but God did not give him up into his hands.
καὶ ἐκάθισεν δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν μασσερεμ ἐν τοῖς στενοῖς καὶ ἐκάθητο ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ ὄρει ζιφ ἐν τῇ γῆ τῆ ἀχμῶδει καὶ ἐξήτει αὐτὸν σαουλ πάσας τὰς ἡμέρας καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ

- 15 Als David zag, dat Saul uitgetogen was, om zijn ziel te zoeken, zo was David in de woestijn Zif in een woud.
And David was full of fear, in the knowledge that Saul had come out to take his life; and David was in the waste land of Ziph, in Horesh.
καὶ εἶδεν δαυιδ ὅτι ἐξέρχεται σαουλ τοῦ ζητεῖν τὸν δαυιδ καὶ δαυιδ ἐν τῷ ὄρει τῷ ἀχμῶδει ἐν τῇ καινῇ ζιφ
- 16 Toen maakte zich Jonathan, de zoon van Saul, op, en hij ging tot David in het woud; en hij versterkte zijn hand in God.
And Saul's son Jonathan went to David in Horesh, and made his hands strong in God;
καὶ ἀνέστη ἰωνθαν υἱὸς σαουλ καὶ ἐπορεύθη πρὸς δαυιδ εἰς καινὴν καὶ ἐκραταίωσεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐν κυρίῳ
- 17 En hij zeide tot hem: Vrees niet, want de hand van Saul, mijn vader, zal u niet vinden, maar gij zult koning worden over Israel, en ik zal de tweede bij u zijn; ook weet mijn vader Saul zulks wel.
And said to him, Have no fear, for Saul my father will not get you into his power; and you will be king of Israel, and I will be by your side, and my father Saul is certain of this.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν μὴ φοβοῦ ὅτι οὐ μὴ εὔρη σε ἡ χεὶρ σαουλ τοῦ πατρός μου καὶ σὺ βασιλεύσεις ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἐγὼ ἔσομαι σοι εἰς δεῦτερον καὶ σαουλ ὁ πατήρ μου οἶδεν οὕτως
- 18 En die beiden maakten een verbond voor het aangezicht des HEEREN; en David bleef in het woud, maar Jonathan ging naar zijn huis.
And the two of them made an agreement before the Lord: and David went on living in Horesh, and Jonathan went back to his house.
καὶ διεθέοντο ἀμφοτέροι διαθήκη ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐκάθητο δαυιδ ἐν καινῇ καὶ ἰωνθαν ἀπῆλθεν εἰς οἶκον αὐτοῦ
- 19 Toen togen de Ziffieten op tot Saul naar Gibea, zeggende: Heeft zich niet David bij ons verborgen in de vestingen in het woud, op den heuvel van Hachila, dieaan de rechterhand der wildernis is?
Then the Ziphites came up to Gibeah to see Saul, and said, Is not David living secretly among us in the strong places in Horesh, in the hill of Hachilah to the south of the waste land?
καὶ ἀνέβησαν οἱ ζιφαῖοι ἐκ τῆς ἀχμῶδους πρὸς σαουλ ἐπὶ τὸν βουνὸν λέγοντες οὐκ ἰδοὺ δαυιδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν ἐν μεσσαρα ἐν τοῖς στενοῖς ἐν τῇ καινῇ ἐν τῷ βουνῷ τοῦ εχλα τοῦ ἐκ δεξιῶν τοῦ ἰεσσαίου
- 20 Nu dan, o koning, kom spoedig af naar al de begeerte uwer ziel; en het komt ons toe hem over te geven in de hand des konings.
So now, O king, have your soul's desire and come down, and we, for our part, will give him up into the king's hands.
καὶ νῦν πᾶν τὸ πρὸς ψυχὴν τοῦ βασιλέως εἰς κατάβασιν καταβαινέτω πρὸς ἡμᾶς κεκλείκασιν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως
- 21 Toen zeide Saul: Gezegend zijt gijlieden den HEERE, dat gij u over mij ontfermd hebt!
And Saul said, The Lord's blessing will be yours, for you have had pity on me.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαουλ εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ ὅτι ἐπονέσατε περὶ ἐμοῦ
- 22 Gaat toch heen, en bereidt de zaak nog meer, dat gij weet en beziet zijn plaats, waar zijn gang is, wie hem daar gezien heeft; want hij heeft tot mij gezegd, dathij zeer listiglijk pleegt te handelen.
Go now, and take more steps, and see where he is living: for they say that he is expert in deceit.
πορεύθητε δὴ καὶ ἐτοιμάσατε ἔτι καὶ γνῶτε τὸν τόπον αὐτοῦ οὐ ἔσται ὁ ποὺς αὐτοῦ ἐν τάχει ἐκεῖ οὐ εἶπατε μήποτε πανουργεῖσθαι
- 23 Daarom ziet toe, en verneemt naar alle schuilplaatsen, in dewelke hij schuilt; komt dan weder tot mij met vast bescheid, zo zal ik met ulieden gaan; en het zalgeschieden, zo hij in het land is, zo zal ik hem naspeuren onder alle duizenden van Juda.
So take care to get knowledge of all the secret places where he is taking cover, and be certain to come back to me, and I will go with you: and without doubt, if he is anywhere in the land, I will get him, among all the families of Judah.
καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ πορευσόμεθα μεθ' ὑμῶν καὶ ἔσται εἰ ἔστιν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐξερευνήσω αὐτὸν ἐν πάσαις χιλιάσιν ἰουδα
- 24 Toen maakten zij zich op, en zij gingen naar Zif voor het aangezicht van Saul. David nu en zijn mannen waren in de woestijn van Maon, in het vlakke veld, aande rechterhand der wildernis.
And they went back and came to Ziph before Saul: but David and his men were in the waste land of Maon, in the dry land south of the waste land.
καὶ ἀνέστησαν οἱ ζιφαῖοι καὶ ἐπορεύθησαν ἔμπροσθεν σαουλ καὶ δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ μααν καθ' ἑσπέραν ἐκ δεξιῶν τοῦ ἰεσσαίου
- 25 Saul en zijn mannen gingen ook om te zoeken. Dat werd David geboodschapt, die van dien rotssteen afgegaan was, en bleef in de woestijn van Maon. ToenSaul dat hoorde, jaagde hij David na in de woestijn van Maon.
And Saul and his men went in search of him. And David had word of it, so he came down to the rock in the waste land of Maon. And Saul, hearing of this, went after David into the waste land of Maon.
καὶ ἐπορεύθη σαουλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ζητεῖν αὐτόν καὶ ἀπήγγειλαν τῷ δαυιδ καὶ κατέβη εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ μααν καὶ ἤκουσεν σαουλ καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω δαυιδ εἰς τὴν ἐρημον μααν
- 26 En Saul ging aan deze zijde des bergs, en David en zijn mannen aan gene zijde des bergs. Het geschiedde nu, dat zich David haastte, om te ontgaan van hetaangezicht van Saul; en Saul en zijn mannen omsingelden David en zijn mannen, om die te grijpen.
And Saul and his men went on one side of the mountain, and David and his men went on the other: and David's purpose was to get away as quickly as possible, for fear of Saul; for Saul and his men were making a circle round David and his men in order to take them.
καὶ πορεύονται σαουλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους τούτου καὶ ἦν δαυιδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ ὄρους τούτου καὶ ἦν δαυιδ σκεπαζόμενος πορεύεσθαι ἀπὸ προσώπου σαουλ καὶ ἰσαουλ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρεβάλλον ἐπὶ δαυιδ καὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ συλλαβεῖν αὐτούς

- 27 Doch daar kwam een bode tot Saul, zeggende: Haast u, en kom, want de Filistijnen zijn in het land gevallen.
But a man came to Saul saying, Be quick and come; for the Philistines have made an attack on the land.
καὶ ἄγγελος πρὸς σαουλ ἦλθεν λέγων σπεῦδε καὶ δεῦρο ὅτι ἐπέθεντο οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ τὴν γῆν
- 28 Toen keerde zich Saul van David na te jagen, en hij toog den Filistijnen tegemoet; daarom noemde men die plaats Sela-Machlekoth. 1 Samuel 24
So turning back from going after David, Saul went against the Philistines: so that place was named Sela-hammah-lekoth.
καὶ ἀνέστρεψεν σαουλ μὴ καταδιώκειν ὀπίσω δαυὶδ καὶ ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν τῶν ἀλλοφύλων διὰ τοῦτο ἐπεκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος πέτρα ἡ μερισθεῖσα
- 1 En David toog van daar op, en hij bleef in de vestingen van En-gedi.
23:29 And from there, David went up and took cover in the safe place of En-gedi.
καὶ ἀνέβη δαυὶδ ἐκεῖθεν καὶ ἐκάθισεν ἐν τοῖς στενοῖς εγγαδδι
- 2 En het geschiedde, nadat Saul wedergekeerd was van achter de Filistijnen, zo gaf men hem te kennen, zeggende: Zie, David is in de woestijn van En-gedi.
24:1 Now when Saul came back from fighting the Philistines, news was given him that David was in the waste land of En-gedi.
καὶ ἐγενήθη ὡς ἀνέστρεψεν σαουλ ἀπὸ ὀπισθεν τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ λεγόντων ὅτι δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ εγγαδδι
- 3 Toen nam Saul drie duizend uitgelezen mannen uit gans Israel, en hij toog heen, om David en zijn mannen te zoeken boven op de rotsstenen der steenbokken.
24:2 Then Saul took three thousand of the best men out of all Israel, and went in search of David and his men on the rocks of the mountain goats.
καὶ ἔλαβεν μεθ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδας ἀνδρῶν ἐκλεκτοὺς ἐκ παντὸς ἰσραὴλ καὶ ἐπορεύθη ζητεῖν τὸν δαυὶδ καὶ τοὺς ἀνδρας αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον σαυαειμ
- 4 En hij kwam tot de schaapskooien aan den weg, waar een spelonk was; en Saul ging daarin, om zijn voeten te dekken. David nu en zijn mannen zaten aan de zijden der spelonken.
24:3 And on the way he came to a place where sheep were kept, where there was a hollow in the rock; and Saul went in for a private purpose. Now David and his men were in the deepest part of the hollow.
καὶ ἦλθεν εἰς τὰς ἀγέλας τῶν ποιμνίων τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ ἦν ἐκεῖ σπηλαιον καὶ σαουλ εἰσηλθεν παρασκευάσασθαι καὶ δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ σπηλαιου ἐκάθηντο
- 5 Toen zeiden de mannen van David tot hem: Zie den dag, in welchen de HEERE tot u zegt: Zie, Ik geef uw vijand in uw hand, en gij zult hem doen, gelijk als het goed zal zijn in uw ogen. En David stond op, en sneed stilletjes een slip van Sauls mantel.
24:4 And David's men said to him, Now is the time when the Lord says to you, I will give up your hater into your hands to do with him whatever seems good to you. Then David, getting up, took the skirt of Saul's robe in his hand, cutting off the end of it without his knowledge.
καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες δαυὶδ πρὸς αὐτὸν ἰδοὺ ἡ ἡμέρα αὕτη ἦν εἶπεν κύριος πρὸς σὲ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὡς ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἀνέστη δαυὶδ καὶ ἀφείλεν τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῖδος τῆς σαουλ λαθραίως
- 6 Doch het geschiedde daarna, dat Davids hart hem sloeg, omdat hij de slip van Saul afgesneden had.
24:5 And later, David was full of regret for cutting off Saul's skirt.
καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα καὶ ἐπάταξεν καρδία δαυὶδ αὐτόν ὅτι ἀφείλεν τὸ πτερύγιον τῆς διπλοῖδος αὐτοῦ
- 7 En hij zeide tot zijn mannen: Dat late de HEERE ver van mij zijn, dat ik die zaak doen zou aan mijn heer, den gezalfde des HEEREN, dat ik mijn hand tegenhem uitsteken zou; want hij is de gezalfde des HEEREN!
24:6 And David said to his men, Before the Lord, never let it be said that my hand was lifted up against my lord, the man of the Lord's selection, for the Lord's holy oil has been put on him.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς τοὺς ἀνδρας αὐτοῦ μηδαμῶς μοι παρὰ κυρίου εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο τῷ κυρίῳ μου τῷ χριστῷ κυρίου ἐπενέγκαι χεῖρά μου ἐπ' αὐτόν ὅτι χριστὸς κυρίου ἐστὶν οὗτος
- 8 En David scheidde zijn mannen met woorden, en liet hun niet toe, dat zij opstonden tegen Saul. En Saul maakte zich op uit de spelonk, en ging op den weg.
24:7 So with these words David kept his servants back, and did not let them make an attack on Saul. And Saul got up and went on his way.
καὶ ἔπεισεν δαυὶδ τοὺς ἀνδρας αὐτοῦ ἐν λόγοις καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀναστάντας θανατώσαι τὸν σαουλ καὶ ἀνέστη σαουλ καὶ κατέβη εἰς τὴν ὁδόν
- 9 Daarna maakte zich David ook op, en ging uit de spelonk, en hij riep Saul achterna, zeggende: Mijn heer koning! Toen zag Saul achter zich om, en David boog zich met het aangezicht ter aarde en neigde zich.
24:8 And after that David came out of the hollow rock, and crying after Saul said, My lord the king. And when Saul gave a look back, David went down on his face and gave him honour.
καὶ ἀνέστη δαυὶδ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκ τοῦ σπηλαιου καὶ ἐβόησεν δαυὶδ ὀπίσω σαουλ λέγων κύριε βασιλεῦ καὶ ἐπέβλεψεν σαουλ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἔκυψεν δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ
- 10 En David zeide tot Saul: Waarom hoort gij de woorden der mensen, zeggende: Zie, David zoekt uw kwaad?
24:9 And David said to Saul, Why do you give any attention to those who say that it is my desire to do you wrong?
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς σαουλ ἵνα τί ἀκούεις τῶν λόγων τοῦ λαοῦ λεγόντων ἰδοὺ δαυὶδ ζητεῖ τὴν ψυχὴν σου

- 11 Zie, te dezen dage hebben uw ogen gezien, dat de HEERE u heden in mijn hand gegeven heeft in deze spelonk, en men zeide, dat ik u doden zou; doch mijnhand verschoonde u, want ik zeide: Ik zal mijn hand niet uitsteken tegen mijn heer, want hij is de gezalfde des HEEREN.
 \24:10\Look! you have seen today how the Lord gave you up into my hands even now in the hollow of the rocks: and some would have had me put you to death, but I had pity on you: for I said, Never will my hand be lifted up against my lord, who has been marked with the holy oil.
 ἰδοὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐοράκασιν οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὡς παρέδωκέν σε κύριος σήμερον εἰς χεῖρά μου ἐν τῷ σπηλαίῳ καὶ οὐκ ἠβουλήθην ἀποκτεῖναί σε καὶ ἐφείσάμην σου καὶ εἶπα οὐκ ἐποίησα χεῖρά μου ἐπὶ κύριόν μου ὅτι χριστὸς κυρίου οὕτως ἐστίν
- 12 Zie toch, mijn vader, ja, zie de slip uws mantels in mijn hand; want als ik de slip uws mantels afgesneden heb, zo heb ik u niet gedood; beken en zie, dat er in mijn hand geen kwaad, noch overtreding is, en ik tegen u niet gezondigd heb; nochtans jaagt gij mijn ziel, dat gij ze wegneemt.
 \24:11\And see, my father, see the skirt of your robe in my hand: for the fact that I took off the skirt of your robe and did not put you to death is witness that I have no evil purpose, and I have done you no wrong, though you are waiting for my life to take it.
 καὶ ἰδοὺ τὸ περὺγιον τῆς διπλοῖδος σου ἐν τῇ χειρὶ μου ἐγὼ ἀφῆρηκα τὸ περὺγιον καὶ οὐκ ἀπέκταγκά σε καὶ γνόθι καὶ ἰδὲ σήμερον ὅτι οὐκ ἐστίν κακία ἐν τῇ χειρὶ μου οὐδὲ ἀσέβεια καὶ ἀθέτησις καὶ ἰ οὐχ ἡμάρτηκα εἰς σέ καὶ σὺ δεσμεύεις τὴν ψυχὴν μου λαβεῖν αὐτήν
- 13 De HEERE zal richten tussen mij en tussen u, en de HEERE zal mij wreken aan u; maar mijn hand zal niet tegen u zijn.
 \24:12\May the Lord be judge between me and you, and may the Lord give me my rights against you, but my hand will never be lifted up against you.
 δικάσαι κύριος ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἐκδικήσαι με κύριος ἐκ σοῦ καὶ ἡ χεὶρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σοί
- 14 Gelijk als het spreekwoord der ouden zegt: Van de goddelozen komt goddeloosheid voort; maar mijn hand zal niet tegen u zijn.
 \24:13\There is an old saying, From the evil-doer comes evil: but my hand will never be lifted up against you.
 καθὼς λέγεται ἡ παραβολὴ ἡ ἀρχαία ἐξ ἀνόμων ἐξελεύσεται πλημμέλεια καὶ ἡ χεὶρ μου οὐκ ἔσται ἐπὶ σέ
- 15 Naar wien is de koning van Israel uitgegaan? Wien jaagt gij na? Naar een doden hond, naar een enige vlo!
 \24:14\After whom has the king of Israel come out? for whom are you searching? for a dead dog, an insect.
 καὶ νῦν ὀπίσω τίνας σὺ ἐκπορεύῃ βασιλεῦ ἰσραὴλ ὀπίσω τίνας καταδιώκεις σὺ ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος καὶ ὀπίσω ψύλλου ἐνός
- 16 Doch de HEERE zal zijn tot Rechter, en richten tussen mij en tussen u, en zien daarin, en twisten mijn twist, en richten mij van uw hand.
 \24:15\So let the Lord be judge, and give a decision between me and you, and see and give support to my cause, and keep me from falling into your hands.
 γένοιτο κύριος εἰς κριτὴν καὶ δικαστὴν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ ἴδοι κύριος καὶ κρίναι τὴν κρίσιν μου καὶ δικάσαι μοι ἐκ χειρὸς σου
- 17 En het geschiedde, toen David geeindigd had al deze woorden tot Saul te spreken, zo zeide Saul: Is dit uw stem, mijn zoon David? Toen hief Saul zijn stem open weende.
 \24:16\Now when David had said these words to Saul, Saul said, Is this your voice, David, my son? And Saul was overcome with weeping.
 καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα λαλῶν πρὸς σαουλ καὶ εἶπεν σαουλ ἡ φωνὴ σου αὐτῆ τέκνον δαυὶδ καὶ ἤρην τὴν φωνὴν αὐτοῦ σαουλ καὶ ἔκλαυσεν
- 18 En hij zeide tot David: Gij zijt rechtvaardiger dan ik; want gij hebt mij goed vergolden, en ik heb u kwaad vergolden.
 \24:17\And he said to David, You are right and I am wrong: for you have given me back good, but I have given you evil.
 καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς δαυὶδ δίκαιος σὺ ὑπὲρ ἐμέ ὅτι σὺ ἀνταπέδοκάς μοι ἀγαθὰ ἐγὼ δὲ ἀνταπέδοκά σοι κακὰ
- 19 En gij hebt mij heden aangewezen, dat gij mij goed gedaan hebt; want de HEERE had mij in uw hand besloten, en gij hebt mij niet gedood.
 \24:18\And now you have made clear to me how good you have been to me today: because, when the Lord gave me up into your hands, you did not put me to death.
 καὶ σὺ ἀπήγγειλās μοι σήμερον ἃ ἐποίησās μοι ἀγαθὰ ὡς ἀπέκλεισέν με κύριος σήμερον εἰς χεῖράς σου καὶ οὐκ ἀπέκτεινάς με
- 20 Zo wanneer iemand zijn vijand gevonden heeft, zal hij hem op een goeden weg laten gaan? De HEERE nu vergelde u het goede, voor dezen dag, dien gij mijheden gemaakt hebt.
 \24:19\If a man comes across his hater, will he let him get away safe? so may you be rewarded by the Lord for what you have done for me today.
 καὶ ὅτι εἰ εὗροῖτο τις τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἐν θλίψει καὶ ἐκπέμψαι αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἀγαθῇ καὶ κύριος ἀνταποτεῖσει αὐτῷ ἀγαθὰ καθὼς πεποίηκας σήμερον
- 21 En nu, zie, ik weet, dat gij voorzeker koning worden zult, en dat het koninkrijk van Israel in uw hand bestaan zal.
 \24:20\And now I am certain that you will be king, and that the kingdom of Israel will be made strong under your authority.
 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω ὅτι βασιλεύων βασιλεύσεις καὶ στήσεται ἐν χερσίν σου βασιλεία ἰσραὴλ
- 22 Zo zweer mij dan nu bij den HEERE, zo gij mijn zaad na mij zult uitroeien, en mijn naam zult uitdelgen van mijns vaders huis!
 \24:21\So give me your oath by the Lord, that you will not put an end to my seed after me or let my name be cut off from my father's family.
 καὶ νῦν ὁμοσόν μοι ἐν κυρίῳ ὅτι οὐκ ἐξολεθρεύσεις τὸ σπέρμα μου ὀπίσω μου καὶ οὐκ ἀφανιεῖς τὸ ὄνομά μου ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου

- 23 Toen zwoer David aan Saul; en Saul ging in zijn huis, maar David en zijn mannen gingen op in de vesting.
 \24:22\And David gave Saul his oath. And Saul went back to his house; but David and his men went up to their safe place.
 και ὄμοσεν δαυιδ τῷ σαουλ και ἀπῆλθεν σαουλ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ και δαυιδ και οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς τὴν μεσσαρα στενήν
- 1 En Samuel stierf; en gans Israel vergaderde zich, en zij bedreven rouw over hem, en begroeven hem in zijn huis te Rama. En David maakte zich op, en toog afnaar de woestijn Paran.
 And death came to Samuel; and all Israel came together, weeping for him, and put his body in its resting-place in his house at Ramah. Then David went down to the waste land of Maon.
 και ἀπέθανεν σαμουηλ και συναθροίζονται πᾶς ισραηλ και κόπτονται αὐτὸν και θάπτουσιν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ἐν αρμαθαιμ και ἀνέστη δαυιδ και κατέβη εἰς τὴν ἔρημον μααν
- 2 En er was een man te Maon, en zijn bedrijf was te Karmel; en die man was zeer groot, en hij had drie duizend schapen, en duizend geiten; en hij was in hetscheren zijner schapen te Karmel.
 Now there was a man in Maon whose business was in Carmel; he was a great man and had three thousand sheep and a thousand goats; and he was cutting the wool of his sheep in Carmel.
 και ἦν ἄνθρωπος ἐν τῇ μααν και τὰ ποίμνια αὐτοῦ ἐν τῷ καρμήλῳ και ὁ ἄνθρωπος μέγας σφόδρα και τούτῳ ποίμνια τρισχίλια και αἶγες χίλια και ἐγενήθη ἐν τῷ κείρειν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν τῷ καρμῷ ἡλῳ
- 3 En de naam des mans was Nabal, en de naam zijner huisvrouw was Abigail; en de vrouw was goed van verstand, en schoon van gedaante; maar de man washard en boos van daden, en hij was een Kalebiet.
 Now this man was named Nabal, and his wife's name was Abigail: she was a woman of good sense and pleasing looks: but the man was cruel and evil in his ways; he was of the family of Caleb.
 και ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ ναβαλ και ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ αβιγαια και ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀγαθὴ συνέσει και καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα και ὁ ἄνθρωπος σκληρὸς και πονηρὸς ἐν ἐπιτηδεύμασιν και ὁ ἄνθρωπος κυνικός
- 4 Als David hoorde in de woestijn, dat Nabal zijn schapen schoor,
 And David had word in the waste land that Nabal was cutting the wool of his sheep.
 και ἤκουσεν δαυιδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι κείρει ναβαλ ὁ καρμήλιος τὸ ποίμνιον αὐτοῦ
- 5 Zo zond David tien jongelingen; en David zeide tot de jongelingen: Gaat op naar Karmel, en als gij tot Nabal komt, zo zult gij hem in mijn naam naar denwelstand vragen;
 And David sent ten young men, and said to them, Go up to Carmel and go to Nabal, and say kind words to him in my name;
 και δαυιδ ἀπέστειλεν δέκα παιδάρια και εἶπεν τοῖς παιδαρίοις ἀνάβητε εἰς κάρμηλον και ἀπέλθατε πρὸς ναβαλ και ἐρωτήσατε αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου εἰς εἰρήνην
- 6 En zult alzo zeggen tot dien welvarende: Vrede zij u, en uw huize zij vrede, en alles, wat gij hebt, zij vrede!
 And say this to my brother, May all be well for you: peace be to you and your house and all you have.
 και ἐρεῖτε τὰδε εἰς ὥρας και σὺ ὑγαίνων και ὁ οἶκός σου και πάντα τὰ σὺ ὑγαίνοντα
- 7 En nu, ik heb gehoord, dat gij scheerders hebt; nu, de herders, die gij hebt, zijn bij ons geweest; wij hebben hun geen smaadheid aangedaan, en zij hebben ookniets gemist al de dagen, die zij te Karmel geweest zijn.
 I have had word that you have wool-cutters: now the keepers of your sheep have been with us, and we have done them no evil, and taken nothing of theirs while they were in Carmel.
 και νῦν ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι κείρουσιν σοι νῦν οἱ ποιμένες σου οἳ ἦσαν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ και οὐκ ἀπεκωλύσαμεν αὐτοὺς και οὐκ ἐνετείλαμεθα αὐτοῖς οὐθὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὄντων αὐτῶν ἐν καρμῷ ἡλῳ
- 8 Vraag het uw jongelingen, en zij zullen het u te kennen geven. Laat dan deze jongelingen genade vinden in uw ogen, want wij zijn op een goeden dag gekomen;geef toch uw knechten, en uw zoon David, hetgeen uw hand vinden zal.
 If your young men are questioned they will say the same thing. So now, let my young men have grace in your eyes, for we are come at a good time; please give anything you may have by you to your servants and to your son David.
 ἐρώτησον τὰ παιδάρια σου και ἀπαγγελοῦσιν σοι και εὐρέτωσαν τὰ παιδάρια χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὅτι ἐφ' ἡμέραν ἀγαθὴν ἤκομεν δὸς δὴ ὁ ἐὰν εὖρη ἢ χεῖρ σου τῷ υἱῷ σου τῷ δαυιδ
- 9 Toen de jongelingen van David gekomen waren, en in Davids naam naar al die woorden tot Nabal gesproken hadden, zo hielden zij stil.
 And when David's young men came, they said all this to Nabal, in David's name, and said nothing more.
 και ἔρχονται τὰ παιδάρια και λαλοῦσιν τοὺς λόγους τούτους πρὸς ναβαλ. κατὰ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῷ ὀνόματι δαυιδ και ἀνεπήδησεν
- 10 En Nabal antwoordde den knechten van David, en zeide: Wie is David, en wie is de zoon van Isai? Er zijn heden vele knechten, die zich afscheuren, elk van zijnheer.
 And Nabal gave them his answer and said, Who is David? who is the son of Jesse? there are a number of servants in these days running away from their masters.
 και ἀπεκρίθη ναβαλ τοῖς παισὶν δαυιδ και εἶπεν τίς ὁ δαυιδ και τίς ὁ υἱὸς ἰεσσαὶ σήμερον πεπληθυσμένοι εἰσὶν οἱ δοῦλοι ἀναχωροῦντες ἕκαστος ἐκ προσώπου τοῦ κυρίου αὐτοῦ
- 11 Zou ik dan mijn brood, en mijn water, en mijn geslacht vlees nemen, dat ik voor mijn scheerders geslacht heb, en zou ik het den mannen geven, die ik niet weet,van waar zij zijn?
 Am I to take my bread and my wine and the meat I have got ready for my wool-cutters and give it to men coming from I have no idea where?
 και λήμψομαι τοὺς ἄρτους μου και τὸν οἶνόν μου και τὰ θύματά μου ἃ τέθεικα τοῖς κείρουσίν μου τὰ πρόβατα και δώσω αὐτὰ ἀνδράσιν οἷς οὐκ οἶδα πόθεν εἰσὶν

- 12 Toen keerden zich de jongelingen van David naar hun weg; en zij keerden weder, en kwamen, en boodschapten hem achterevolgens al deze woorden.
So David's young men, turning away, went back and gave him an account of everything he had said.
καὶ ἀπεστράφησαν τὰ παιδάρια δαυὶδ εἰς ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἀνέστρεψαν καὶ ἦλθον καὶ ἀνήγγειλαν τῷ δαυὶδ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα
- 13 David dan zeide tot zijn mannen: Een iegelijk gorde zijn zwaard aan. Toen gordde een iegelijk zijn zwaard aan, en David gordde ook zijn zwaard aan; en zijtogen op achter David, omtrent vierhonderd man, en daar bleven er tweehonderd bij het gereedschap.
And David said to his men, Put on your swords, every one of you. And every man put on his sword; and David did the same; and about four hundred men went up with David, and two hundred kept watch over their goods.
καὶ εἶπεν δαυὶδ τοῖς ἀνδράσιν αὐτοῦ ζώσασθε ἕκαστος τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἀνέβησαν ὀπίσω δαυὶδ ὡς τετρακόσιοι ἄνδρες καὶ οἱ διακόσιοι ἐκάθισαν μετὰ τῶν σκευῶν
- 14 Doch een jongeling uit de jongelingen boodschapte het aan Abigail, de huisvrouw van Nabal, zeggende: Zie, David heeft boden gezonden uit de woestijn, om onzen heer te zegenen; maar hij is tegen hen uitgevaren.
But one of the young men said to Nabal's wife Abigail, David sent men from the waste land to say kind words to our master, and he gave them a rough answer.
καὶ τῇ αβιγαια γυναικὶ ναβαλ ἀπήγγειλεν ἐν τῶν παιδαρίων λέγων ἰδοὺ δαυὶδ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ἐκ τῆς ἐρήμου εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν καὶ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν
- 15 Nochtans zijn zij ons zeer goede mannen geweest; en wij hebben geen smaadheid geleden, en wij hebben niets gemist al de dagen, die wij met hen verkeerdd hebben, toen wij op het veld waren.
But these men have been very good to us; they did us no wrong and nothing of ours was touched while we were with them in the fields:
καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡμῖν σφόδρα οὐκ ἀπεκώλυσαν ἡμᾶς οὐδὲ ἐνετείλαντο ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας ὡς ἤμεν παρ' αὐτοῖς καὶ ἐν τῷ εἶναι ἡμᾶς ἐν ἀγρῷ
- 16 Zij zijn een muur om ons geweest, zo bij nacht als bij dag, al de dagen, die wij bij hen geweest zijn, weidende de schapen.
But day and night they were like a wall round us while we were with them, looking after the sheep.
ὡς τεῖχος ἦσαν περὶ ἡμᾶς καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν πάσας τὰς ἡμέρας ὡς ἤμεθα παρ' αὐτοῖς ποιμαίνοντες τὸ ποιμνιον
- 17 Weet dan nu, en zie, wat gij doen zult; want het kwaad is ten volle over onzen heer besloten, en over zijn ganse huis; en hij is een zoon Belials, dat men hem nietmag aanspreken.
So now, give thought to what you are going to do; for evil is in store for our master and all his house: for he is such a good-for-nothing person that it is not possible to say anything to him.
καὶ νῦν γνώθι καὶ ἰδὲ τί σὺ ποιήσεις ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία εἰς τὸν κύριον ἡμῶν καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ οὗτος υἱὸς λοιμῶς καὶ οὐκ ἔστιν λαλῆσαι πρὸς αὐτόν
- 18 Toen haastte zich Abigail, en nam tweehonderd broden, en twee lederzakken wijns, en vijf toebereide schapen, en vijf maten geroost koren, en honderdstukken rozijnen, en tweehonderd klompen vijgen, en legde die op ezelen.
Then Abigail quickly took two hundred cakes of bread and two skins full of wine and five sheep ready for cooking and five measures of dry grain and a hundred parcels of dry grapes and two hundred cakes of figs, and put them on asses.
καὶ ἔσπευσεν αβιγαια καὶ ἔλαβεν διακοσίους ἄρτους καὶ δύο ἀγγεῖα οἴνου καὶ πέντε πρόβατα πεποιημένα καὶ πέντε οἴφι ἀλίφτου καὶ γομορ ἐν σταφίδος καὶ διακοσίας παλάθας καὶ ἔθετο ἐπὶ τοὺς ὄνου
ς
- 19 En zij zeide tot haar jongelingen: Trekt heen voor mijn aangezicht; ziet, ik kom achter ulieden; doch haar man Nabal gaf zij het niet te kennen.
And she said to her young men, Go on in front of me and I will come after you. But she said nothing to her husband Nabal.
καὶ εἶπεν τοῖς παιδαρίοις αὐτῆς προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὀπίσω ὑμῶν παραγίνομαι καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς οὐκ ἀπήγγειλεν
- 20 Het geschiedde nu, toen zij op den ezel reed, en dat zij afkwam in het verborgene des bergs, en ziet, David en zijn mannen kwamen af haar tegemoet, en zijontmoette hen.
Now while she was going down under cover of the mountain on her ass, David and his men came down against her, and suddenly she came face to face with them.
καὶ ἐγενήθη αὐτῆς ἐπιβεβηκυῖς ἐπὶ τὴν ὄνον καὶ καταβαινοῦσης ἐν σκέπῃ τοῦ ὄρους καὶ ἰδοὺ δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ κατέβαινον εἰς συνάντησιν αὐτῆς καὶ ἀπήντησεν αὐτοῖς
- 21 David nu had gezegd: Trouwens ik heb te vergeefs bewaard al wat deze in de woestijn heeft, alzo dat er niets van alles, wat hij heeft, gemist is; en hij heeft mijkwaad voor goed vergolden.
Now David had said, What was the use of my taking care of this man's goods in the waste land, so that there was no loss of anything which was his? he has only given me back evil for good.
καὶ δαυὶδ εἶπεν ἴσως εἰς ἄδικον πεφύλακα πάντα τὰ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ οὐκ ἐνετειλάμεθα λαβεῖν ἐκ πάντων τῶν αὐτοῦ οὐθέν καὶ ἀνταπέδωκέν μοι πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν
- 22 Zo doe God aan de vijanden van David, en zo doe Hij daartoe, indien ik van allen, die hij heeft, iets tot morgen overlaat, dat mannelijk is!
May God's punishment be on David, if when morning comes there is so much as one male of his people still living.
τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ δαυὶδ καὶ τάδε προσθεῖη εἰ ὑπολείψομαι ἐκ πάντων τῶν τοῦ ναβαλ ἕως πρωὶ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον
- 23 Toen nu Abigail David zag, zo haastte zij zich, en kwam van den ezel af, en zij viel voor het aangezicht van David op haar aangezicht, en zij boog zich ter aarde.
And when Abigail saw David, she quickly got off her ass, falling down on her face before him.
καὶ εἶδεν αβιγαια τὸν δαυὶδ καὶ ἔσπευσεν καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς ὄνου καὶ ἔπεσεν ἐνώπιον δαυὶδ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν

- 24 En zij viel aan zijn voeten en zeide: Och, mijn heer, mijn zij de misdaad, en laat toch uw dienstmaagd voor uw oren spreken, en hoor de woorden uwerdienstmaagd.
And falling at his feet she said, May the wrong be on me, my lord, on me: let your servant say a word to you, and give ear to the words of your servant.
ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἐν ἐμοὶ κύριέ μου ἡ ἀδικία λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου εἰς τὰ ὠτά σου καὶ ἄκουσον τῆς δούλης σου λόγον
- 25 Mijn heer stelle toch zijn hart niet aan dezen Belials man, aan Nabal; want gelijk zijn naam is, alzo is hij; zijn naam is Nabal, en dwaasheid is bij hem; en ik, uw dienstmaagd, heb de jongelingen van mijn heer niet gezien, die gij gezonden hebt.
Let my lord give no attention to Nabal, that good-for-nothing: for as his name is, so is he, a man without sense: but I, your servant, did not see the young men whom my lord sent.
μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον τὸν λοιμὸν τοῦτον ὅτι κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὕτως ἐστὶν ναβαλ ὄνομα αὐτῷ καὶ ἀφροσύνη μετ' αὐτοῦ καὶ ἐγὼ ἡ δούλη σου οὐκ εἶδον τὰ παιδάρια σου ἃ ἀπέστειλας
- 26 En nu, mijn heer! zo waarachtig als de HEERE leeft, en uw ziel leeft, het is de HEERE, Die u verhinderd heeft van te komen met bloedstorting, dat uw hand uzou verlossen; en nu, dat als Nabal worden uw vijanden, en die tegen mijn heer kwaad zoeken!
So now, my lord, by the living God and by your living soul, seeing that the Lord has kept you from the crime of blood and from taking into your hands the punishment for your wrongs, may all your haters, and those who would do evil to my lord, be like Nabal.
καὶ νῦν κύριε ζῆ κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου καθὼς ἐκόλυσέν σε κύριος τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἷμα ἄθῳν καὶ σφάζειν τὴν χεῖρά σου σοι καὶ νῦν γένοιτο ὡς ναβαλ οἱ ἐχθροὶ σου καὶ οἱ ζητούντες τῷ κυρίῳ μου κακά
- 27 En nu, dit is de zegen, dien uw dienstmaagd mijn heer toegebracht heeft, dat hij gegeven worde den jongelingen, die mijns heren voetstappen nawandelen.
And let this offering, which your servant gives to my lord, be given to the young men who are with my lord.
καὶ νῦν λαβὲ τὴν εὐλογίαν ταύτην ἣν ἐνήνοχεν ἡ δούλη σου τῷ κυρίῳ μου καὶ δώσεις τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηκόσιν τῷ κυρίῳ μου
- 28 Vergeef toch aan uw dienstmaagd de overtreding, want de HEERE zal zekerlijk mijn heer een bestendig huis maken, dewijl mijn heer de oorlogen desHEEREN oorlooft, en geen kwaad bij u gevonden is van uw dagen af.
And may the sin of your servant have forgiveness: for the Lord will certainly make your family strong, because my lord is fighting in the Lord's war; and no evil will be seen in you all your days.
ἄρον δὴ τὸ ἀνόμημα τῆς δούλης σου ὅτι ποιῶν ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου οἶκον πιστόν ὅτι πόλεμον κυρίου ὁ κύριός μου πολεμεῖ καὶ κακία οὐχ εὐρεθήσεται ἐν σοὶ πώποτε
- 29 Wanneer een mens opstaan zal om u te vervolgen, en om uw ziel te zoeken, zo zal de ziel mijns heren ingebonden zijn in het bundeltje der levenden bij denHEERE, uw God; maar de ziel uwer vijanden zal Hij slingeren uit het midden van de holligheid des slingers.
And though a man has taken up arms against you, putting your life in danger, still the soul of my lord will be kept safe among the band of the living with the Lord your God; and the souls of those who are against you he will send violently away from him, like stones from a bag.
καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος καταδιώκων σε καὶ ζητῶν τὴν ψυχὴν σου καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ κυρίου μου ἐνδεδεμένη ἐν δεσμῷ τῆς ζωῆς παρὰ κυρίῳ τῷ θεῷ καὶ ψυχὴν ἐχθρῶν σου σφενδονήσεις ἐν μέσῳ τῆς σφενδόνης
- 30 En het zal geschieden, als de HEERE mijn heer naar al het goede doen zal, dat Hij over u gesproken heeft, en Hij u gebieden zal een voorganger te zijn overIsrael;
And when the Lord has done for my lord all those good things which he has said he will do for you, and has made you a ruler over Israel;
καὶ ἔσται ὅτι ποιήσει κύριος τῷ κυρίῳ μου πάντα ὅσα ἐλάλησεν ἀγαθὰ ἐπὶ σέ καὶ ἐντελεῖται σοι κύριος εἰς ἡγούμενον ἐπὶ ἰσραηλ
- 31 Zo zal dit u, mijn heer, niet zijn tot wankeling, noch aanstoot des harten, te weten, dat gij bloed zonder oorzaak zoudt vergoten hebben, en dat mijn heerzichzelve zou verlost hebben; en als de HEERE mijn heer weldoen zal, zo zult gij uwer dienstmaagd gedenken.
Then you will have no cause for grief, and my lord's heart will not be troubled because you have taken life without cause and have yourself given punishment for your wrongs: and when the Lord has been good to you, then give a thought to your servant.
καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο βδελυγμὸς καὶ σκάνδαλον τῷ κυρίῳ μου ἐκχέει αἷμα ἄθῳν δωρεὰν καὶ σῶσαι χεῖρα κυρίου μου αὐτῷ καὶ ἀγαθῶσει κύριος τῷ κυρίῳ μου καὶ μνησθήσῃ τῆς δούλης σου ἀγαθῶσαι αὐτῇ
- 32 Toen zeide David tot Abigail: Gezegend zij de HEERE, de God Israels, Die u te dezen dage mij tegemoet gezonden heeft!
And David said to Abigail, May the Lord, the God of Israel, be praised, who sent you to me today:
καὶ εἶπεν δαυιδ τῇ αβιγαια εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ὃς ἀπέστειλén σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς ἀπάντησίν μου
- 33 En gezegend zij uw raad en gezegend zijt gij, dat gij mij te dezen dage geweerd hebt, van te komen met bloedstorting, dat mijn hand mij verlost zou hebben!
A blessing on your good sense and on you, who have kept me today from the crime of blood and from taking into my hands the punishment for my wrongs.
καὶ εὐλογητὸς ὁ τρόπος σου καὶ εὐλογημένη σὺ ἡ ἀποκωλύσασά με σήμερον ἐν ταύτῃ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἵματα καὶ σῶσαι χεῖρά μου ἐμοί

- 34 Want voorzeker, de HEERE, de God Israels, leeft, Die mij verhinderd heeft, van u kwaad te doen, dat, ten ware dat gij u gehaast hadt, en mij tegemoetgekomen waart, zo ware van Nabal niemand, die mannelijk is, overgebleven tot het morgenlicht!
For truly, by the living Lord, the God of Israel, who has kept me from doing you evil, if you had not been so quick in coming to me and meeting me, by dawn there would not have been in Nabal's house so much as one male living.
πλὴν ὅτι ζῆ κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ὃς ἀπεκόλωσέν με σήμερον τοῦ κακοποιῆσαί σε ὅτι εἰ μὴ ἔσπευσας καὶ παρεγένου εἰς ἀπάντησίν μοι τότε εἶπα εἰ ὑπολειφθήσεται τῷ ναβαλ ἕως φωτὸς τοῦ πρωῖ οὐρ ὧν πρὸς τοῖχον
- 35 Toen nam David uit haar hand, wat zij hem gebracht had; en hij zeide tot haar: Trek met vrede op naar uw huis; zie, ik heb naar uw stem gehoord, en heb uwaangezicht aangenomen.
Then David took from her hands her offering: and he said to her, Go back to your house in peace; see, I have given ear to your voice, and taken your offering with respect.
καὶ ἔλαβεν δαυὶδ ἐκ χειρὸς αὐτῆς πάντα ἃ ἔφερον αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῇ ἀνάβηθι εἰς εἰρήνην εἰς οἶκόν σου βλέπε ἤκουσα τῆς φωνῆς σου καὶ ἤρέτισα τὸ πρόσωπόν σου
- 36 Toen nu Abigail tot Nabal kwam, ziet, zo had hij een maaltijd in zijn huis, als eens konings maaltijd; en het hart van Nabal was vrolijk op denzelfden, en hij waszeer dronken; daarom gaf zij hem niet een woord, klein noch groot, te kennen, tot aan het morgenlicht.
And Abigail went back to Nabal; and he was feasting in his house like a king; and Nabal's heart was full of joy, for he had taken much wine; so she said nothing to him till dawn came.
καὶ παρεγενήθη αβιγαια πρὸς ναβαλ καὶ ἰδοὺ αὐτῷ πότος ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὡς πότος βασιλέως καὶ ἡ καρδία ναβαλ ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν καὶ αὐτὸς μεθύων ἕως σφόδρα καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα ἕως φωτὸς τοῦ πρωῖ
- 37 Het geschiedde nu in den morgen, toen de wijn van Nabal gegaan was, zo gaf hem zijn huisvrouw die woorden te kennen. Toen bestierf zijn hart in hetbinnenste van hem, en hij werd als een steen.
And in the morning, when the effect of the wine was gone, Nabal's wife gave him an account of all these things, and all the heart went out of him, and he became like stone.
καὶ ἐγένετο πρωῖ ὡς ἐξένηψεν ἀπὸ τοῦ οἴνου ναβαλ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐναπέθανεν ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ καὶ αὐτὸς γίνεται ὡς λίθος
- 38 En het geschiedde omtrent na tien dagen, zo sloeg de HEERE Nabal, dat hij stierf.
And about ten days after, the Lord sent disease on Nabal and death came to him.
καὶ ἐγένετο ὥσει δέκα ἡμέραι καὶ ἐπάταξεν κύριος τὸν ναβαλ καὶ ἀπέθανεν
- 39 Toen David hoorde, dat Nabal dood was, zo zeide hij: Gezegend zij de HEERE, Die den twist mijner smaadheid getwist heeft van de hand van Nabal, en heeftzijn knecht onthouden van het kwade, en dat de HEERE het kwaad van Nabal op zijn hoofd heeft doen wederkeren! En David zond heen, en liet met Abigailspreken, dat hij ze zich ter vrouwe nam.
And David, hearing that Nabal was dead, said, May the Lord be praised, who has taken up my cause against Nabal for the shame which he put on me, and has kept back his servant from evil, and has sent on Nabal's head the reward of his evil-doing. And David sent word to Abigail, desiring to take her as his wife.
καὶ ἤκουσεν δαυὶδ καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὃς ἔκρινεν τὴν κρίσιν τοῦ ὀνειδισμού μου ἐκ χειρὸς ναβαλ καὶ τὸν δοῦλον αὐτοῦ περιποιήσατο ἐκ χειρὸς κακῶν καὶ τὴν κακίαν ναβαλ ἀπέστρεψεν κύριος εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν δαυὶδ καὶ ἐλάλησεν περὶ αβιγαιας λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα
- 40 Als nu de knechten van David tot Abigail gekomen waren te Karmel, zo spraken zij tot haar, zeggende: David heeft ons tot u gezonden, dat hij zich u tervrouwe neme.
And when David's servants came to Carmel, to Abigail, they said to her, David has sent us to you to take you to him as his wife.
καὶ ἦλθον οἱ παῖδες δαυὶδ πρὸς αβιγαιαν εἰς κάρμηλον καὶ ἐλάλησαν αὐτῇ λέγοντες δαυὶδ ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σὲ λαβεῖν σε αὐτῷ εἰς γυναῖκα
- 41 Toen stond zij op, en neigde zich met het aangezicht ter aarde, en zij zeide: Ziet, uw dienstmaagd zij tot een dienares, om de voeten der knechten mijns heren tewassen.
And she got up, and going down on her face to the earth, said, See, I am ready to be a servant-girl, washing the feet of the servants of my lord.
καὶ ἀνέστη καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἡ δοῦλη σου εἰς παιδίσκην νῖψαι πόδας τῶν παίδων σου
- 42 Abigail nu haastte, en maakte zich op, en zij reed op een ezel, met haar vijf jonge maagden, die haar voetstappen nawandelden; zij dan volgde de boden vanDavid na, en zij werd hem ter huisvrouw.
Then Abigail got up quickly and went on her ass, with five of her young women, after the men whom David had sent; and she became David's wife.
καὶ ἀνέστη αβιγαια καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον καὶ πέντε κοράσια ἠκολούθουν αὐτῇ καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν παίδων δαυὶδ καὶ γίνεται αὐτῷ εἰς γυναῖκα
- 43 Ook nam David Ahinoam van Jizreel; alzo waren ook die beiden hem tot vrouwen.
And David had taken Ahinoam of Jezreel, to be his wife; these two were his wives.
καὶ τὴν αχινασμ ἔλαβεν δαυὶδ ἐξ ἰεζραελ καὶ ἀμφοτέραι ἦσαν αὐτῷ γυναῖκες
- 44 Want Saul had zijn dochter Michal, de huisvrouw van David, gegeven aan Palti, den zoon van Lais, die van Gallim was.
Now Saul had given his daughter Michal, David's wife, to Palti the son of Laish of Gallim.
καὶ σαουλ ἔδωκεν μελχολ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τὴν γυναῖκα δαυὶδ τῷ φαλτι υἱῷ λαις τῷ ἐκ ρομμα
- 1 De Zifieten nu kwamen tot Saul te Gibeah, zeggende: Houdt zich David niet verborgen op den heuvel van Hachila, voor aan de wildernis?
And the Ziphites came to Saul at Gibeah, and said, Is not David waiting secretly near us in the hill of Hachilah, before the waste land?
καὶ ἔρχονται οἱ ζιφαιοὶ ἐκ τῆς ἀχὼμόδου πρὸς τὸν σαουλ εἰς τὸν βουνὸν λέγοντες ἰδοὺ δαυὶδ σκεπάζεται μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ βουνῷ τοῦ εχελα τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ἰεσσαμιου

- 2 Toen maakte zich Saul op, en toog af naar de woestijn Zif, en met hem drie duizend man, uitgelezenen van Israel, om David te zoeken in de woestijn Zif.
Then Saul went down to the waste land of Ziph, taking with him three thousand of the best men of Israel, to make search for David in the waste land of Ziph.
καὶ ἀνέστη σαουλ καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον ζιφ καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτοὶ ἐξ ἰσραὴλ ζητεῖν τὸν δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ζιφ
- 3 En Saul legerde zich op den heuvel van Hachila, die voor aan de wildernis is aan den weg, maar David bleef in de woestijn, en zag, dat Saul achter hem kwam naar de woestijn.
And Saul put up his tents on the hill of Hachilah, which is in front of the waste land on the road. But David was in the waste land, and he saw that Saul was coming after him.
καὶ παρενέβαλεν σαουλ ἐν τῷ βουνῷ τοῦ εχέλα ἐπὶ προσώπου τοῦ ιεσσαίου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ εἶδεν δαυὶδ ὅτι ἦκει σαουλ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον
- 4 Want David had verspieters gezonden, en hij vernam, dat Saul voorzeker kwam.
And so David sent out watchers, and got word from them that Saul was certainly coming.
καὶ ἀπέστειλεν δαυὶδ κατασκόπους καὶ ἔγνων ὅτι ἦκει σαουλ ἔτοιμος ἐκ κεῖλα
- 5 En David maakte zich op, en kwam aan de plaats, waar Saul zich gelegerd had, en David bezag de plaats, waar Saul lag, met Abner, den zoon van Ner, zijnkrijgsoverste. En Saul lag in den wagenburg, en het volk was rondom hem gelegerd.
And David got up and came to the place where Saul's tents were: and David had a view of the place where Saul was sleeping with Abner, the son of Ner, the captain of his army: and Saul was sleeping inside the ring of carts, and the tents of the people were all round him.
καὶ ἀνέστη δαυὶδ λάθρα καὶ εἰσπορεύεται εἰς τὸν τόπον οὗ ἐκάθουεν ἐκεῖ σαουλ καὶ ἐκεῖ ἀβεννηρ υἱὸς νηρ ἀρχιστράτηγος αὐτοῦ καὶ σαουλ ἐκάθουεν ἐν λαμπήνῃ καὶ ὁ λαὸς παρεμβεβληκῶς κύκλῳ αὐτοῦ
- 6 Toen antwoordde David, en sprak tot Achimelech, den Hethiet, en tot Abisai, den zoon van Zeruja, den broeder van Joab, zeggende: Wie zal met mij tot Saulin het leger afgaan? Toen zeide Abisai: Ik zal met u afgaan.
Then David said to Achimelech the Hittite, and to Abishai, the son of Zeruah, brother of Joab, Who will go down with me to the tents of Saul? And Abishai said, I will go down with you.
καὶ ἀπεκρίθη δαυὶδ καὶ εἶπεν πρὸς ἀχιμελεχ τὸν χετταῖον καὶ πρὸς ἀβεσσα υἱὸν σαρουῖας ἀδελφὸν ἰωαβ λέγων τίς εἰσελεύσεται μετ' ἐμοῦ πρὸς σαουλ εἰς τὴν παρεμβολήν καὶ εἶπεν ἀβεσσα ἐγὼ εἰσελεῖ ὕσμαι μετὰ σοῦ
- 7 Alzo kwamen David en Abisai tot het volk des nachts; en ziet, Saul lag te slapen in den wagenburg, en zijn spies stak in de aarde aan zijn hoofdeinde, en Abner, en het volk lag rondom hem.
So David and Abishai came down to the army by night: and Saul was sleeping inside the ring of carts with his spear planted in the earth by his head: and Abner and the people were sleeping round him.
καὶ εἰσπορεύεται δαυὶδ καὶ ἀβεσσα εἰς τὸν λαὸν τὴν νύκτα καὶ ἰδοὺ σαουλ καθεύδων ὕπνω ἐν λαμπήνῃ καὶ τὸ δόρυ ἐμπεπηγὸς εἰς τὴν γῆν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἀβεννηρ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκάθουεν ἐν κύκλῳ αὐτοῦ
- 8 Toen zeide Abisai tot David: God heeft heden uw vijand in uw hand besloten; laat mij toch hem nu met de spies op eenmaal ter aarde slaan, en ik zal het hemniet ten tweeden male doen.
Then Abishai said to David, God has given up your hater into your hands today; now let me give him one blow through to the earth with his spear, and there will be no need to give him a second.
καὶ εἶπεν ἀβεσσα πρὸς δαυὶδ ἀπέκλεισεν σήμερον κύριος τὸν ἐχθρόν σου εἰς τὰς χεῖράς σου καὶ νῦν πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι εἰς τὴν γῆν ἅπαξ καὶ οὐ δευτερώσω αὐτῷ
- 9 David daarentegen zeide tot Abisai: Verderf hem niet; want wie heeft zijn hand aan den gezalfde des HEEREN gelegd, en is onschuldig gebleven?
And David said to Abishai Do not put him to death; for who, without sin, may put out his hand against the man on whom the Lord has put the holy oil?
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ἀβεσσα μὴ ταπεινώσῃς αὐτόν ὅτι τίς ἐποίησε χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ χριστὸν κυρίου καὶ ἀθωωθήσεται
- 10 Verder zeide David: Zo waarachtig als de HEERE leeft, de HEERE zal hem slaan, of zijn dag zal komen, dat hij zal sterven, of hij zal in een strijd trekken, dathij omkome.
And David said, By the living Lord, the Lord will send destruction on him; the natural day of his death will come, or he will go into the fight and come to his end.
καὶ εἶπεν δαυὶδ ὅτι κύριος ἐὰν μὴ κύριος παῖσι αὐτόν ἢ ἡ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ ἀποθάνῃ ἢ εἰς πόλεμον καταβῇ καὶ προστεθῇ
- 11 De HEERE late het verre van mij zijn, dat ik mijn hand legge aan den gezalfde des HEEREN! zo neem toch nu de spies, die aan zijn hoofdeinde is, en de waterfles, en laat ons gaan.
Never will my hand be stretched out against the man marked with the holy oil; but take the spear which is by his head and the vessel of water, and let us go.
μηδαμῶς μοι παρὰ κυρίου ἐπιτενεύσει χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν κυρίου καὶ νῦν λαβέθε δὴ τὸ δόρυ ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος καὶ ἀπέλθωμεν καθ' ἑαυτούς
- 12 Zo nam David de spies en de waterfles van Sauls hoofdeinde, en zij gingen heen; en er was niemand, die het zag, en niemand, die het merkte, ook niemand, dieontwaakte; want zij sliepen allen; want er was een diepe slaap des HEEREN op hen gevallen.
So David took the spear and the vessel of water from Saul's head; and they got away without any man seeing them, or being conscious of their coming, or awaking; for they were all sleeping because a deep sleep from the Lord had come on them.
καὶ ἔλαβεν δαυὶδ τὸ δόρυ καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἀπήλθον καθ' ἑαυτούς καὶ οὐκ ἦν ὁ βλέπων καὶ οὐκ ἦν ὁ γινώσκων καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξεγερόμενος πάντες ὑπνοῦντες ὅτι θάμβος κυρίου ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς

- 13 Toen David over aan gene zijde gekomen was, zo stond hij op de hoogte des bergs van verre, dat er een grote plaats tussen hen was.
Then David went over to the other side, and took his place on the top of a mountain some distance away, with a great space between them;
καὶ διέβη δαυιδ εἰς τὸ πέραν καὶ ἔστη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μακρόθεν καὶ πολλὴ ἡ ὁδὸς ἀνά μέσον αὐτῶν
- 14 En David riep tot het volk, en tot Abner, den zoon van Ner, zeggende: Zult gij niet antwoorden, Abner? Toen antwoordde Abner en zeide: Wie zijt gij, die tot den koning roept?
And crying out to the people and to Abner, the son of Ner, David said, Have you no answer to give, Abner? Then Abner said, Who is that crying out to the king?
καὶ προσεκαλέσατο δαυιδ τὸν λαὸν καὶ τῷ αβεννηρ ἐλάλησεν λέγων οὐκ ἀποκριθήσεται αβεννηρ καὶ ἀπεκρίθη αβεννηρ καὶ εἶπεν τίς εἶ σὺ ὁ καλῶν με
- 15 Toen zeide David tot Abner: Zijt gij niet een man, en wie is u gelijk in Israel? Waarom dan hebt gij over uw heer, den koning, geen wacht gehouden? Want daaris een van het volk gekomen, om den koning, uw heer, te verderven.
And David said to Abner, Are you not a man of war? is there any other like you in Israel? why then have you not kept watch over your lord the king? for one of the people came in to put the king your lord to death.
καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς αβεννηρ οὐκ ἀνὴρ σὺ καὶ τίς ὡς σὺ ἐν ἰσραηλ καὶ διὰ τί οὐ φυλάσσεις τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα ὅτι εἰσῆλθεν εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ διαφθεῖραι τὸν βασιλέα κύριόν σου
- 16 Deze zaak, die gij gedaan hebt, is niet goed; zo waarachtig als de HEERE leeft, gijlieden zijt kinderen des doods, die over uw heer, den gezalfde des HEEREN, geen wacht gehouden hebt! En nu, zie, waar de spies des konings is, en de waterfles, die aan zijn hoofdeinde was.
What you have done is not good. By the living Lord, death is the right fate for you, because you have not kept watch over your lord, the man on whom the Lord has put the holy oil. Now see, where is the king's spear, and the vessel of water which was by his head?
καὶ οὐκ ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ πεποιήκας ζῆ κύριος ὅτι υἱοὶ θανατώσεως ὑμεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν βασιλέα κύριον ὑμῶν τὸν χριστὸν κυρίου καὶ νῦν ἰδὲ δὴ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως καὶ ὁ φακὸς τοῦ ὕδατος ποῦ ἔστιν τὰ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ
- 17 Saul nu kende de stem van David, en zeide: Is dit uw stem, mijn zoon David? David zeide: Het is mijn stem, mijn heer koning!
And Saul, conscious that the voice was David's, said, Is that your voice, David, my son? And David said, It is my voice, O my lord king.
καὶ ἐπέγνω σαουλ τὴν φωνὴν τοῦ δαυιδ καὶ εἶπεν ἡ φωνὴ σου αὕτη τέκνον δαυιδ καὶ εἶπεν δαυιδ δοῦλός σου κύριε βασιλεῦ
- 18 Hij zeide verder: Waarom vervolgt mijn heer zijn knecht alzo achterna, want wat heb ik gedaan, en wat kwaad is er in mijn hand?
And he said, Why does my lord go armed against his servant? what have I done? or what evil is there in me?
καὶ εἶπεν ἵνα τί τοῦτο καταδιώκει ὁ κύριός μου ὀπίσω τοῦ δούλου αὐτοῦ ὅτι τί ἡμάρτηκα καὶ τί εὐρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα
- 19 En nu, mijn heer de koning hore toch naar de woorden zijns knechts. Indien de HEERE u tegen mij aanpoort, laat Hem het spijsoffer rieken; maar indien hetmensenkinderen zijn, zo zijn zij vervloekt voor het aangezicht des HEEREN, dewijl zij mij heden verstoten, dat ik niet mag vastgehecht blijven in het erfdeel des HEEREN, zeggende: Ga heen, dien andere goden.
Let my lord the king give ear now to the words of his servant. If it is the Lord who is moving you against me, let him take an offering: but if it is the children of men, may they be cursed before the Lord, for driving me out today and keeping me from my place in the heritage of the Lord, saying, Go, be the servant of other gods.
καὶ νῦν ἀκουσάτω δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ ῥῆμα τοῦ δούλου αὐτοῦ εἰ ὁ θεὸς ἐπισηεῖ σε ἐπ' ἐμέ ὀσφρανθεῖθι θυσίας σου καὶ εἰ υἱοὶ ἀνθρώπων ἐπικατάρτοι οὗτοι ἐνώπιον κυρίου ὅτι ἐξέβαλόν με ε σήμερον μὴ ἔστηρίσθαι ἐν κληρονομίᾳ κυρίου λέγοντες πορεύου δούλευε θεοῖς ἑτέροις
- 20 En nu, mijn bloed valle niet op de aarde van voor het aangezicht des HEEREN; want de koning van Israel is uitgegaan om een enige vlo te zoeken, gelijk als men een veldhoen op de bergen najaagt.
Then do not let my blood be drained out on the earth away from the face of the Lord: for the king of Israel has come out to take my life, like one going after birds in the mountains.
καὶ νῦν μὴ πέσει τὸ αἷμά μου ἐπὶ τὴν γῆν ἐξ ἐναντίας προσώπου κυρίου ὅτι ἐξελήλυθεν ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ ζητεῖν τὴν ψυχὴν μου καθὼς καταδιώκει ὁ νυκτικόραξ ἐν τοῖς ὄρεσιν
- 21 Toen zeide Saul: Ik heb gezondigd; keer weder, mijn zoon David, want ik zal u geen kwaad meer doen, voor dat mijn ziel dezen dag dierbaar in uw ogengewees is; zie, ik heb dwaselijk gedaan, en ik heb zeer grotelijks gedwaald.
Then Saul said, I have done wrong: come back to me, David my son: I will do you no more wrong, because my life was dear to you today truly, I have been foolish and my error is very great.
καὶ εἶπεν σαουλ ἡμάρτηκα ἐπίστρεφε τέκνον δαυιδ ὅτι οὐ κακοποιήσω σε ἀνθ' ὧν ἔντιμος ψυχῆ μου ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐν τῇ σήμερον μεματαίωμαι καὶ ἠγγόνηκα πολλὰ σφόδρα
- 22 Toen antwoordde David, en zeide: Zie, de spies des konings; zo laat een van de jongelingen overkomen, en halen ze.
Then David said, Here is the king's spear! let one of the young men come over and get it.
καὶ ἀπεκρίθη δαυιδ καὶ εἶπεν ἰδοὺ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως διεληθὲν εἰς τῶν παιδαρίων καὶ λαβέτω αὐτό
- 23 De HEERE dan vergelde aan een iegelijk zijn gerechtigheid en zijn getrouwheid; want de HEERE had u heden in mijn hand gegeven; maar ik heb mijn hand niet willen uitsteken, aan den gezalfde des HEEREN.
And the Lord will give to every man the reward of his righteousness and his faith: because the Lord gave you into my hands today, and I would not put out my hand against the man who has been marked with the holy oil.
καὶ κύριος ἐπιστρέψει ἐκάστῳ τὰς δικαιουσῖνας αὐτοῦ καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ ὡς παρέδωκέν σε κύριος σήμερον εἰς χεῖράς μου καὶ οὐκ ἠθέλησα ἐπενεγκεῖν χεῖρά μου ἐπὶ χριστὸν κυρίου

- 24 En zie, gelijk als te dezen dage uw ziel in mijn ogen is groot geacht geweest, also zij mijn ziel in de ogen des HEEREN groot geacht, en Hij verlosse mij uit allenood.
And so, as your life was dear to me today, may my life be dear to the Lord, and may he make me free from all my troubles.
καὶ ἰδοὺ καθὼς ἐμεγαλύνθη ἡ ψυχὴ σου σήμερον ἐν ταύτῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου οὕτως μεγαλυνθεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐνώπιον κυρίου καὶ σκεπάσαι με καὶ ἐξελεῖται με ἐκ πάσης θλίψεως
- 25 Toen zeide Saul tot David: Gezegend zijt gij, mijn zoon David; gij zult het ja gewisselijk doen, en gij zult ook gewisselijk de overhand hebben. Toen ging Davidop zijn weg, en Saul keerde weder naar zijn plaats. 1 Samu¨l 27
Then Saul said to David, May a blessing be on you, David, my son; you will do great things and without doubt you will overcome. Then David went on his way, and Saul went back to his place.
καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς δαυὶδ εὐλογημένος σὺ τέκνον καὶ ποιῶν ποιήσεις καὶ δυνάμενος δυνήσει καὶ ἀπῆλθεν δαυὶδ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ σαουλ ἀνέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ
- 1 David nu zeide in zijn hart: Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen; mij is niet beter, dan dat ik haastelijk ontkome in het land der Filistijnen, opdatSaul van mij de hoop verlieze, om mij meer te zoeken in de ganse landpale van Israel; zo zal ik ontkomen uit zijn hand.
And David said to himself, Some day death will come to me by the hand of Saul: the only thing for me to do is to get away into the land of the Philistines; then Saul will give up hope of taking me in any part of the land of Israel: and so I may be able to get away from him.
καὶ εἶπεν δαυὶδ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ λέγων νῦν προστεθήσομαι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ εἰς χεῖρας σαουλ καὶ οὐκ ἔστιν μοι ἀγαθόν ἐὰν μὴ σωθῶ εἰς γῆν ἀλλοφύλων καὶ ἀνῆ σαουλ τοῦ ζητεῖν με εἰς πᾶν ὄριον ἰσραὲλ καὶ σωθήσομαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ
- 2 Toen maakte zich David op, en hij ging door, hij en de zeshonderd mannen, die bij hem waren, tot Achis, den zoon van Maoch, den koning van Gath.
So David and the six hundred men who were with him went over to Achish, the son of Maoch, king of Gath.
καὶ ἀνέστη δαυὶδ καὶ οἱ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη πρὸς ἀγχους υἱὸν ἀμμαχ βασιλέα γεθ
- 3 En David bleef bij Achis te Gath, hij en zijn mannen, een iegelijk met zijn huis; David met zijn beide vrouwen, Ahinoam, en Jizreelietische, en Abigail, dehuisvrouw van Nabal, de Karmelietische.
And David and his men were living with Achish at Gath; every man had his family with him, and David had his two wives, Ahinoam of Jezreel, and Abigail of Carmel, who had been the wife of Nabal.
καὶ ἐκάθισεν δαυὶδ μετὰ ἀγχους ἐν γεθ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ δαυὶδ καὶ ἀμφοτέραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ ἀχινααμ ἡ ἰεζραηλῆτις καὶ ἀβιγαῖα ἡ γυνὴ ναβαλ τοῦ καρμηλιού
- 4 Toen aan Saul geboodschapt werd, dat David gevluht was naar Gath, zo voer hij niet meer voort hem te zoeken.
And Saul, hearing that David had gone to Gath, went after him no longer.
καὶ ἀνηγγέλη τῷ σαουλ ὅτι πέφηνεν δαυὶδ εἰς γεθ καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ζητεῖν αὐτόν
- 5 En David zeide tot Achis: Indien ik nu genade in uw ogen gevonden heb, men geve mij een plaats in een van de steden des lands, dat ik daar wone; wantwaarom zou uw knecht in de koninklijke stad bij u wonen?
Then David said to Achish, If now I have grace in your eyes, let me have a place in one of the smaller towns of your land, to be my living-place; for it is not right for your servant to be living with you in the king's town.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ἀγχους εἰ δὴ εὔρηκεν ὁ δοῦλός σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου δότωσαν δὴ μοι τόπον ἐν μιᾷ τῶν πόλεων τῶν κατ' ἀγρὸν καὶ καθήσομαι ἐκεῖ καὶ ἵνα τί καθήται ὁ δοῦλός σου ἐν πόλει βασιλευομένη μετὰ σοῦ
- 6 Toen gaf Achis te dien dage Ziklag; daarom is Ziklag van de koningen van Juda geweest tot op dezen dag.
So Achish straight away gave him Ziklag: and for that reason Ziklag has been the property of the kings of Judah to this day.
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν σεκελακ διὰ τοῦτο ἐγενήθη σεκελακ τῷ βασιλεῖ τῆς ἰουδαίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 7 Het getal nu der dagen, die David in het land der Filistijnen woonde, was een jaar en vier maanden.
And David was living in the land of the Philistines for the space of a year and four months.
καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν ὃν ἐκάθισεν δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων τέσσαρας μῆνας
- 8 David nu toog op met zijn mannen, en zij overvielen de Gesurieten, en de Girzieten, en de Amalekieten (want deze zijn vanouds geweest de inwoners deslands), dat gij gaat naar Sur, en tot aan Egypteland.
And David and his men went up and made attacks on the Geshurites and the Girzites and the Amalekites; for these were the people who were living in the land from Telam on the way to Shur, as far as Egypt.
καὶ ἀνέβαιναν δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ πάντα τὸν γεσιρι καὶ ἐπὶ τὸν ἀμαληκίτην καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ κατῳκεῖτο ἀπὸ ἀνηκόντων ἢ ἀπὸ γελαμψοῦρ τετειχισμένων καὶ ἕως γῆς αἰγύπτου
- 9 En David sloeg dat land, en liet noch man noch vrouw leven; ook nam hij de schapen en runderen, en de ezelen, en kemels, en klederen, en keerde weder enkwam tot Achis.
And David again and again made attacks on the land till not a man or a woman was still living; and he took away the sheep and the oxen and the asses and the camels and the clothing; and he came back to Achish.
καὶ ἔτυπτε τὴν γῆν καὶ οὐκ ἐζωογόνη ἀνδρα καὶ γυναῖκα καὶ ἐλάμβανεν ποίμνια καὶ βουκόλια καὶ ὄνους καὶ καμήλους καὶ ἱματισμόν καὶ ἀνέστρεψαν καὶ ἤρχοντο πρὸς ἀγχους

- 10 Als Achis zeide: Waar zijt gijlieden heden ingevallen? zo zeide David: Tegen het zuiden van Juda, en tegen het zuiden der Jerahmeelieten, en tegen het zuiden der Kenieten.
And every time Achish said, Where have you been fighting today? David said, Against the South of Judah and the South of the Jerahmeelites and the South of the Kenites.
καὶ εἶπεν ἀγχους πρὸς δαυὶδ ἐπὶ τίνα ἐπέθεσθε σήμερον καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ἀγχους κατὰ νότον τῆς ἰουδαίας καὶ κατὰ νότον ἰεσμεγα καὶ κατὰ νότον τοῦ κενεζι
- 11 En David liet noch man noch vrouw leven, om te Gath te brengen, zeggende: Dat zij misschien van ons niet boodschappen, zeggende: Alzo heeft David gedaan! En alzo was zijn wijze al de dagen, die hij in der Filistijnen land gewoond heeft.
Not one living man or woman did David ever take back with him to Gath, fearing that they might give an account of what had taken place, and say, This is what David did, and so has he been doing all the time while he has been living in the land of the Philistines.
καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα οὐκ ἐξωγόνησεν τοῦ εἰσαγαγεῖν εἰς γεθ λέγων μὴ ἀναγγεῖλωσιν εἰς γεθ καθ' ἡμῶν λέγοντες τάδε δαυὶδ ποιεῖ καὶ τότε τὸ δίκαιωμα αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ὡς ἐκάθητο δαυὶδ ἐν ἀργῷ τῶν ἀλλοφύλων
- 12 En Achis geloofde David, zeggende: Hij heeft zich ten enenmaal stinkende gemaakt bij zijn volk, in Israel; daarom zal hij eeuwiglijk mij tot een knecht zijn. 1 Samuel 28
And Achish had belief in what David said, saying, He has made himself hated by all his people Israel, and so he will be my servant for ever.
καὶ ἐπιστεύθη δαυὶδ ἐν τῷ ἀγχους σφόδρα λέγων ἤσχνονται αἰσχνόμενος ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἰσραὴλ καὶ ἔσται μοι δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα
- 1 En het geschiedde in die dagen, als de Filistijnen hun legers vergaderden tot den strijd, om tegen Israel te strijden, zo zeide Achis tot David: Gij zult zekerlijk weten, dat gij met mij in het leger zult uittrekken, gij en uw mannen.
Now in those days the Philistines got their forces together to make war on Israel. And Achish said to David, Certainly you and your men are to go out with me to the fight.
καὶ ἐγενήθη ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ συναθροίζονται ἀλλοφύλοι ἐν ταῖς παρεμβολαῖς αὐτῶν ἐξελεῖν πολεμεῖν μετὰ ἰσραὴλ καὶ εἶπεν ἀγχους πρὸς δαυὶδ γινώσκων γνώσει ὅτι μετ' ἐμοῦ ἐξελεύσει εἰς πόλεμον σὺ καὶ οἱ ἄνδρες σου
- 2 Toen zeide David tot Achis: Aldus zult gij weten, wat uw knecht doen zal. En Achis zeide tot David: Daarom zal ik u ten bewaarder mijns hoofds zetten, te allendage.
And David said to Achish, You will see now what your servant will do. And Achish said to David, Then I will make you keeper of my head for ever.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ἀγχους οὕτω νῦν γνώσει ἃ ποιήσει ὁ δοῦλός σου καὶ εἶπεν ἀγχους πρὸς δαυὶδ οὕτως ἀρχισωματοφύλακα θήσομαι σε πάσας τὰς ἡμέρας
- 3 Samuel nu was gestorven, en gans Israel had rouw over hem bedreven; en zij hadden hem begraven te Rama, te weten in zijn stad. En Saul had uit het landweggedaan de waarzeggers en duivelskunstenaars.
Now Samuel was dead, and all Israel, after weeping for him, had put his body in its last resting-place in Ramah, his town. And Saul had put away from the land all those who had control of spirits and who made use of secret arts.
καὶ σαμουὴλ ἀπέθανεν καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς ἰσραὴλ καὶ θάπτουσιν αὐτὸν ἐν ἀρμαθαίμ ἐν πόλει αὐτοῦ καὶ σαουλ περιεῖλεν τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς
- 4 En de Filistijnen kwamen en vergaderden zich, en zij legerden zich te Sunem; en Saul vergaderde gans Israel, en zij legerden zich op Gilboa.
And the Philistines came together and put their forces in position in Shunem; and Saul got all Israel together and they took up their positions in Gilboa.
καὶ συναθροίζονται οἱ ἀλλοφύλοι καὶ ἔρχονται καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς σωμαν καὶ συναθροίζει σαουλ πάντα ἄνδρα ἰσραὴλ καὶ παρεμβάλλουσιν εἰς γελβουε
- 5 Toen Saul het leger der Filistijnen zag, zo vreesde hij, en zijn hart beefde zeer.
And when Saul saw the Philistine army he was troubled, and his heart was moved with fear.
καὶ εἶδεν σαουλ τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐφοβήθη καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτοῦ σφόδρα
- 6 En Saul vroeg den HEERE; maar de HEERE antwoordde hem niet; noch door dromen, noch door de urim, noch door de profeten.
And when Saul went for directions to the Lord, the Lord gave him no answer, by a dream or by the Urim or by the prophets.
καὶ ἐπηρώτησεν σαουλ διὰ κυρίου καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ κύριος ἐν τοῖς ἐνυπνίοις καὶ ἐν τοῖς δῆλοις καὶ ἐν τοῖς προφήταις
- 7 Toen zeide Saul tot zijn knechten: Zoekt mij een vrouw, die een waarzeggenden geest heeft, dat ik tot haar ga, en door haar onderzoek. Zijn knechten nuzelden tot hem: Zie, te Endor is een vrouw, die een waarzeggenden geest heeft.
Then Saul said to his servants, Get me a woman who has control of a spirit so that I may go to her and get directions. And his servants said to him, There is such a woman at En-dor.
καὶ εἶπεν σαουλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ ζητήσατέ μοι γυναῖκα ἐγγαστριμύθου καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτήν καὶ ζητήσω ἐν αὐτῇ καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν ἰδοὺ γυνὴ ἐγγαστριμύθος ἐν αενδορ
- 8 En Saul verstedde zich, en trok andere klederen aan, en ging heen, en twee mannen met hem, en zij kwamen des nachts tot de vrouw, en hij zeide: Voorzeg mijtoch door den waarzeggenden geest, en doe mij opkomen, dien ik tot u zeggen zal.
So Saul, putting on other clothing, so that he might not be seen to be the king, took two men with him and went to the woman by night; and he said, Now, with the help of the spirit which you have, make the person whose name I will give you come up.
καὶ συνεκαλύψατο σαουλ καὶ περιεβάλετο ἱμάτια ἕτερα καὶ πορεύεται αὐτὸς καὶ δύο ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἔρχονται πρὸς τὴν γυναῖκα νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῇ μάντευσαι δὴ μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ καὶ ἀνάγαγέ μοι ὃν ἂν εἶπω σοι

- 9 Toen zeide de vrouw tot hem: Zie, gij weet, wat Saul gedaan heeft, hoe hij de waarzegsters en de duivelskunstenaars uit dit land heeft uitgeroeid; waarom steltgij dan mijn ziel een strik, om mij te doden?
 And the woman said to him, But you have knowledge of what Saul has done, how he has put away out of the land those who have control of spirits and the users of secret arts: why would you, by a trick, put me in danger of death?
 και εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς αὐτὸν ἰδοὺ δὴ σὺ οἶδας ὅσα ἐποίησεν σαουλ ὡς ἐξωλέθρευσεν τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἵνα τί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχὴν μου θανατῶσαι αὐτήν
- 10 Saul nu zwoer haar bij den HEERE, zeggende: Zo waarachtig als de HEERE leeft, indien u een straf om deze zaak zal overkomen!
 And Saul made an oath to her by the Lord, saying, By the living Lord, no punishment will come to you for this.
 και ὤμοσεν αὐτῇ σαουλ λέγων ζῆ κύριος εἰ ἀπαντήσεται σοι ἀδικία ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ
- 11 Toen zeide de vrouw: Wien zal ik u doen opkomen? En hij zeide: Doe mij Samuel opkomen.
 Then the woman said, Who am I to let you see? And he said, Make Samuel come up for me.
 και εἶπεν ἡ γυνὴ τίνα ἀναγάγω σοι και εἶπεν τὸν σαμουηλ ἀναγάγε μοι
- 12 Toen nu de vrouw Samuel zag, zo riep zij met luider stem, en de vrouw sprak tot Saul, zeggende: Waarom hebt gij mij bedrogen? Want gij zijt Saul.
 And the woman saw that it was Saul, and she gave a loud cry, and said to Saul, Why have you made use of deceit? for you are Saul.
 και εἶδεν ἡ γυνὴ τὸν σαμουηλ και ἀνεβόησεν φωνῇ μεγάλη και εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς σαουλ ἵνα τί παρελόγισω με και σὺ εἶ σαουλ
- 13 En de koning zeide tot haar: Vrees niet; maar wat ziet gij? Toen zeide de vrouw tot Saul: Ik zie goden, uit de aarde opkomende.
 And the king said to her, Have no fear: what do you see? And the woman said to Saul, I see a god coming up out of the earth.
 και εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς μὴ φοβοῦ εἰπὼν τίνα ἐώρακας και εἶπεν αὐτῷ θεοὺς ἐώρακα ἀναβαίνοντας ἐκ τῆς γῆς
- 14 Hij dan zeide tot haar: Hoe is zijn gedaante? En zij zeide: Er komt een oud man op, en hij is met een mantel bekleed. Toen Saul vernam, dat het Samuel was, zoneigde hij zich met het aangezicht ter aarde, en hij boog zich.
 And he said to her, What is his form? And she said, It is an old man coming up covered with a robe. And Saul saw that it was Samuel, and with his face bent down to the earth he gave him honour.
 και εἶπεν αὐτῇ τί ἔγνωσ και εἶπεν αὐτῷ ἄνδρα ὄρθιον ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γῆς και οὗτος διπλοῖδα ἀναβεβλημένος και ἔγνω σαουλ ὅτι σαμουηλ οὗτος και ἔκυσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν και πρὸσεκύνησεν αὐτῷ
- 15 En Samuel zeide tot Saul: Waarom hebt gij mij onrustig gemaakt, mij doende opkomen? Toen zeide Saul: Ik ben zeer beangstigd, want de Filistijnen krijgentegen mij, en God is van mij geweken, en antwoordt mij niet meer, noch door den dienst der profeten, noch door dromen; daarom heb ik u geroepen, dat gij mij te kennen geeft, wat ik doen zal.
 And Samuel said to Saul, Why have you made me come up, troubling my rest? And Saul in answer said, I am in great danger; for the Philistines are making war on me, and God has gone away from me and will no longer give me any answer, by the prophets or by dreams: so I have sent for you to make clear to me what I am to do.
 και εἶπεν σαμουηλ ἵνα τί παρηνώχλησάς μοι ἀναβῆναι με και εἶπεν σαουλ θλίβομαι σφόδρα και οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσιν ἐν ἐμοὶ και ὁ θεὸς ἀφέστηκεν ἀπ' ἐμοῦ και οὐκ ἐπακήκοέν μοι ἔτι και ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν και ἐν τοῖς ἐνυπνίοις και νῦν κέκληκά σε γνωρίσαι μοι τί ποιήσω
- 16 Toen zeide Samuel: Waarom vraagt gij mij toch, dewijl de HEERE van u geweken en uw vijand geworden is?
 And Samuel said, Why do you put your questions to me, seeing that God has gone away from you and is on the side of him who is against you?
 και εἶπεν σαμουηλ ἵνα τί ἐπερωτᾷς με και κύριος ἀφέστηκεν ἀπὸ σοῦ και γέγονεν μετὰ τοῦ πλησίον σου
- 17 Want de HEERE heeft voor Zich gedaan, gelijk als Hij door mijn dienst gesproken heeft; en heeft het koninkrijk van uw hand gescheurd, en Hij heeft datgegeven aan uw naaste, aan David.
 And the Lord himself has done what I said: the Lord has taken the kingdom out of your hand and given it to your neighbour David;
 και πεποίηκεν κύριος σοι καθὼς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ μου και διαρρήξει κύριος τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρός σου και δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον σου τῷ δαυὶδ
- 18 Gelijk als gij naar de stem des HEEREN niet gehoord hebt, en de hittigheid Zijns toorns niet uitgericht hebt tegen Amalek; daarom heeft de HEERE u deze zaakgedaan te dezen dage.
 Because you did not do what the Lord said, and did not give effect to his burning wrath against Amalek. So the Lord has done this thing to you today.
 διότι οὐκ ἤκουσας φωνῆς κυρίου και οὐκ ἐποίησας θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ ἐν αμαλῆκ διὰ τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐποίησεν κύριος σοι τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ
- 19 En de HEERE zal ook Israel met u in de hand der Filistijnen geven, en morgen zult gij en uw zonen bij mij zijn; ook zal de HEERE het leger van Israel in de hand der Filistijnen geven.
 And more than this, the Lord will give Israel up with you into the hands of the Philistines: and tomorrow you and your sons will be with me: and the Lord will give up the army of Israel into the hands of the Philistines.
 και παραδώσει κύριος τὸν ἰσραηλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων και αὔριον σὺ και οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ πεσοῦνται και τὴν παρεμβολὴν ἰσραηλ δώσει κύριος εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων

- 20 Toen viel Saul haastelijk ter aarde, zo lang als hij was, en hij vreesde zeer vanwege de woorden van Samuel; ook was er geen kracht in hem; want hij had dengehelen dag en den gehelen nacht geen brood gegeten.
Then Saul went down flat on the earth, and was full of fear because of Samuel's words: and there was no strength in him, for he had taken no food all that day or all that night.
καὶ ἔσπευσεν σαουλ καὶ ἔπεσεν ἐστηκώς ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ τῶν λόγων σαμουηλ καὶ ἰσχύς ἐν αὐτῷ οὐκ ἦν ἔτι οὐ γὰρ ἔφαγεν ἄρτον ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην
- 21 De vrouw nu kwam tot Saul, en zag, dat hij zeer verbaasd was; en zij zeide tot hem: Zie, uw dienstmaagd heeft naar uw stem gehoord, en ik heb mijn ziel in mijnhand gesteld, en ik heb uw woorden gehoord, die gij tot mij gesproken hebt.
And the woman came to Saul and saw that he was in great trouble, and said to him, See now, your servant has given ear to your words, and I have put my life in danger by doing what you said.
καὶ εἰσηλθὼν ἡ γυνὴ πρὸς σαουλ καὶ εἶδεν ὅτι ἔσπευσεν σφόδρα καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἰδοὺ δὴ ἤκουσεν ἡ δοῦλη σου τῆς φωνῆς σου καὶ ἐθέμην τὴν ψυχὴν μου ἐν τῇ χειρὶ μου καὶ ἤκουσα τοὺς λόγους οὗς ἐλάλησάς μοι
- 22 Zo hoor toch gij nu ook naar de stem uwer dienstmaagd, en laat mij een bete broods voor u zetten, en eet; zo zal er kracht in u zijn, dat gij over weg gaat.
So now, give ear to the voice of your servant, and let me give you a little bread; and take some food to give you strength when you go on your way.
καὶ νῦν ἄκουσον δὴ φωνῆς τῆς δοῦλης σου καὶ παραθήσω ἐνώπιόν σου ψωμὸν ἄρτου καὶ φάγε καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἰσχύς ὅτι πορεύῃ ἐν ὁδῷ
- 23 Doch hij weigerde het, en zeide: Ik zal niet eten. Maar zijn knechten, en ook de vrouw, hielden bij hem aan. Toen hoorde hij naar hun stem, en hij stond op vande aarde, en zette zich op het bed.
But he would not, saying, I have no desire for food. But his servants, together with the woman, made him take food, and he gave way to them. So he got up from the earth, and took his seat on the bed.
καὶ οὐκ ἐβουλήθη φαγεῖν καὶ παρεβιάζοντο αὐτόν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἤκουσεν τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ ἀνέστη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν δίφρον
- 24 En de vrouw had een gemest kalf in het huis; en zij haastte zich en slachtte het; en zij nam meel, en kneedde het, en bakte daar ongezuurde van.
And the woman had in the house a young cow, made fat for food; and she put it to death straight away; and she took meal and got it mixed and made unleavened bread;
καὶ τῇ γυναικὶ ἦν δάμαλις νομᾶς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἔσπευσεν καὶ ἔθυσεν αὐτήν καὶ ἔλαβεν ἄλευρα καὶ ἐφύρασεν καὶ ἔπευεν ἄζυμα
- 25 En zij bracht ze voor Saul en voor zijn knechten, en zij aten; daarna stonden zij op, en gingen weg in dienzelfden nacht. 1 Samuel 1:29
And she put it before Saul and his servants, and they had a meal. Then they got up and went away the same night.
καὶ προσήγαγεν ἐνώπιον σαουλ καὶ ἐνώπιον τῶν παιδῶν αὐτοῦ καὶ ἔφαγον καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπῆλθον τὴν νύκτα ἐκείνην
- 1 De Filistijnen nu hadden al hun legers vergaderd te Afek; en de Israelieten legerden zich bij de fontein, die bij Jizreel is.
Now the Philistines got all their army together at Apek: and the Israelites put their forces in position by the fountain in Jezreel.
καὶ συναθροίζουσιν ἄλλοφύλοι πάσας τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς ἀφεκ καὶ ἰσραηλ παρενέβαλεν ἐν ἀενδωρ τῇ ἐν ἰεζραελ
- 2 En de vorsten der Filistijnen togen daarheen met honderden, en met duizenden; doch David met zijn mannen togen met Achis in den achtertocht.
And the lords of the Philistines went on with their hundreds and their thousands, and David and his men came after with Achish.
καὶ σατράπαι ἄλλοφύλων παρεπορεύοντο εἰς ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας καὶ δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ παρεπορεύοντο ἐπ' ἐσχάτων μετὰ ἀγχους
- 3 Toen zeiden de oversten der Filistijnen: Wat zullen deze Hebreëren? Zo zeide Achis tot de oversten der Filistijnen: Is deze niet David, de knecht van Saul, denkoning van Israel, die deze dagen of deze jaren bij mij geweest is? En ik heb in hem niets gevonden van dien dag af, dat hij afgevallen is tot dezen dag toe.
Then the rulers of the Philistines said, What are these Hebrews doing here? And Achish said to the rulers of the Philistines, Is this not David, the servant of Saul the king of Israel, who has been with me for a year or two, and I have never seen any wrong in him from the time when he came to me till now?
καὶ εἶπον οἱ σατράπαι τῶν ἄλλοφύλων τίνας οἱ διαπορευόμενοι οὗτοι καὶ εἶπεν ἀγχους πρὸς τοὺς στρατηγούς τῶν ἄλλοφύλων οὐχ οὗτος δαυὶδ ὁ δοῦλος σαουλ βασιλέως ἰσραηλ γέγονεν μεθ' ἡμῶν ἡμέρας τοῦτο δεύτερον ἔτος καὶ οὐχ εὗρηκα ἐν αὐτῷ οὐδὲν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐνέπεσεν πρὸς με καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 4 Doch de oversten der Filistijnen werden zeer toornig op hem, en de oversten der Filistijnen zeiden tot hem: Doe den man wederkeren, dat hij tot zijn plaatswederkere, waar gij hem besteld hebt, en dat hij niet met ons aftrekke in den strijd, opdat hij ons niet tot een tegenpartijder worde in den strijd; want waarmedezou deze zich bij zijn heer aangenaam maken? Is het niet met de hoofden dezer mannen?
But the rulers of the Philistines were angry with him, and said to him, Make the man go back to the place you have given him; do not let him go down with us to the fight, or he may be turned against us and be false to us: for how will this man make peace with his lord? will it not be with the heads of these men?
καὶ ἐλυπήθησαν ἐπ' αὐτῷ οἱ στρατηγοὶ τῶν ἄλλοφύλων καὶ λέγουσιν αὐτῷ ἀπόστρεψον τὸν ἄνδρα εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ οὐ κατέστησας αὐτὸν ἐκεῖ καὶ μὴ ἐρχέσθω μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν πόλεμον καὶ μὴ γινέσθω ἐπίβουλος τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐν τίνι διαλλαγῆσεται οὗτος τῷ κυρίῳ αὐτοῦ οὐχὶ ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων
- 5 Is dit niet die David, van denwelken zij in den rei elkander antwoordden, zeggende: Saul heeft zijn duizenden geslagen, maar David zijn tienduizenden?
Is this not David, who was named in their songs, when in the dance they said to one another, Saul has put to death thousands, and David tens of thousands?
οὐχ οὗτος δαυὶδ ὃ ἐξῆρχον ἐν χοροῖς λέγοντες ἐπάταξεν σαουλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ καὶ δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ

- 6 Toen riep Achis David, en zeide tot hem: Het is zo waarachtig als de HEERE leeft, dat gij oprecht zijt, en uw uitgang en uw ingang met mij in het leger is goedin mijn ogen; want ik heb geen kwaad bij u gevonden, van dien dag af, dat gij tot mij zijt gekomen, tot dezen dag toe; maar gij zijt niet aangenaam in de ogender vorsten.
Then Achish sent for David and said to him, By the living Lord, you are upright, and everything you have done with me in the army has been pleasing to me: I have seen no evil in you from the day when you came to me till now: but still, the lords are not pleased with you.
καὶ ἐκάλεσεν ἀγγους τὸν δαυὶδ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος ὅτι εὐθὴς σὺ καὶ ἀγαθὸς ἐν ὀφθαλμοῖς μου καὶ ἡ ἐξοδός σου καὶ ἡ εἰσοδός σου μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ ὅτι οὐχ εὗρηκα κατὰ σοῦ κακία ν ἄφ' ἧς ἡμέρας ἦκεις πρὸς με ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν οὐκ ἀγαθὸς σὺ
- 7 Zo keer nu om, en ga in vrede, opdat gij geen kwaad doet in de ogen van de vorsten der Filistijnen.
So now go back, and go in peace, so that you do not make the lords of the Philistines angry.
καὶ νῦν ἀνάστρεφε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην καὶ οὐ μὴ ποιήσεις κακίαν ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν σατραπῶν τῶν ἀλλοφύλων
- 8 Toen zeide David tot Achis: Maar wat heb ik gedaan? Of wat hebt gij in uw knecht gevonden, van dien dag af, dat ik voor uw aangezicht geweest ben, totdezen dag toe, dat ik niet zal gaan en strijden tegen de vijanden van mijn heer, den koning?
And David said to Achish, But what have I done? what have you seen in your servant while I have been with you till this day, that I may not go and take up arms against those who are now making war on my lord the king?
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ἀγγους τί πεποιθὴκά σοι καὶ τί εὔρες ἐν τῷ δούλῳ σου ἄφ' ἧς ἡμέρας ἤμην ἐνώπιόν σου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ὅτι οὐ μὴ ἔλθω πολεμῆσαι τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως
- 9 Achis nu antwoordde en zeide tot David: Ik weet het; voorwaar, gij zijt aangenaam in mijn ogen, als een engel Gods; maar de oversten der Filistijnen hebbengezegd: Laat hem met ons in dezen strijd niet optrekken.
And Achish in answer said, It is true that in my eyes you are good, like an angel of God: but still, the rulers of the Philistines have said, He is not to go up with us to the fight.
καὶ ἀπεκρίθη ἀγγους πρὸς δαυὶδ οἶδα ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐν ὀφθαλμοῖς μου ἀλλ' οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων λέγουσιν οὐχ ἦξει μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον
- 10 Nu dan, maak u morgen vroeg op met de knechten uws heren, die met u gekomen zijn; en als gijlieden u morgen vroeg zult opgemaakt hebben, en het uliedenlicht geworden is, zo gaat heen.
So get up early in the morning, with the servants of your lord who are with you, and go to the place I have given you, and have no evil design in your heart, for you are good in my eyes; but when there is light enough in the morning, go away.
καὶ νῦν ὀρθρῖσον τὸ πρωὶ σὺ καὶ οἱ παῖδες τοῦ κυρίου σου οἱ ἦκοντες μετὰ σοῦ καὶ πορεύεσθε εἰς τὸν τόπον οὗ κατέστησα ὑμᾶς ἐκεῖ καὶ λόγον λοιμὸν μὴ θῆς ἐν καρδίᾳ σου ὅτι ἀγαθὸς σὺ ἐνώπιόν μου καὶ ὀρθρῖσατε ἐν τῇ ὁδῷ καὶ φωτισάτω ὑμῖν καὶ πορεύθητε
- 11 Toen maakte zich David vroeg op, hij en zijn mannen, dat zij des morgens weggingen, om weder te keren in het land der Filistijnen; de Filistijnen daarentegentogen op naar Jizreel. 1 Samuel 30
So David and his men got up early in the morning to go back to the land of the Philistines. And the Philistines went up to Jezreel.
καὶ ὀρθρῖσεν δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀπελθεῖν καὶ φυλάσσειν τὴν γῆν τῶν ἀλλοφύλων καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀνέβησαν πολεμεῖν ἐπὶ ἰσραὴλ
- 1 Het geschiedde nu, als David en zijn mannen den derden dag te Ziklag kwamen, dat de Amalekieten in het zuiden en te Ziklag ingevallen waren, en Ziklaggeslagen, en dezelve met vuur verbrand hadden;
Now when David and his men came to Ziklag on the third day, the Amalekites had made an attack on the South and on Ziklag, and had overcome Ziklag and put it on fire;
καὶ ἐγενήθη εἰσελθόντος δαυὶδ καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτοῦ εἰς σεκελακ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἀμαληκ ἐπέθετο ἐπὶ τὸν νότον καὶ ἐπὶ σεκελακ καὶ ἐπάταξεν τὴν σεκελακ καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὴν ἐν πυρὶ
- 2 En dat zij de vrouwen, die daarin waren, gevankelijk weggevoerd hadden; doch zij hadden niemand doodgeslagen, van den kleinste tot den grootste, maarhadden ze weggevoerd en waren huns weegs gegaan.
And had made the women and all who were there, small and great, prisoners: they had not put any of them to death, but had taken them all away.
καὶ τὰς γυναῖκας καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου οὐκ ἐθανάτωσαν ἄνδρα καὶ γυναῖκα ἀλλ' ἠχμαλώτευσαν καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν
- 3 En David en zijn mannen kwamen aan de stad, en ziet, zij was met vuur verbrand; en hun vrouwen, en hun zonen en hun dochteren waren gevankelijkweggevoerd.
And when David and his men came to the town, they saw that it had been burned down, and their wives and their sons and daughters had been made prisoners.
καὶ ἦλθεν δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδοὺ ἐμπεπύρισται ἐν πυρὶ αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν ἠχμαλωτευμένοι
- 4 Toen hief David en het volk, dat bij hem was, hun stem op, en weenden, tot dat er geen kracht meer in hen was om te wenen.
Then David and the people who were with him gave themselves up to weeping till they were able to go on weeping no longer.
καὶ ἤρην δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἐκλαυσαν ἕως ὅτου οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ἰσχὺς ἐτι κλαίειν
- 5 Davids beide vrouwen waren ook gevankelijk weggevoerd, Ahinoam, de Jizreelietische, en Abigail, de huisvrouw van Nabal, den Karmeliet.
And David's two wives, Ahinoam of Jezreel and Abigail, the wife of Nabal of Carmel, had been made prisoners.
καὶ ἀμφοτέραι αἱ γυναῖκες δαυὶδ ἠχμαλωτεύθησαν ἀχιννομ ἡ ἐζραηλίτις καὶ ἀβιγαῖα ἡ γυνὴ ναβαλ τοῦ καρμηλίου

- 6 En David werd zeer bang, want het volk sprak van hem te stenigen; want de zielen van het ganse volk waren verbitterd, een iegelijk over zijn zonen en over zijndochteren; doch David sterkte zich in den HEERE, zijn God.
 And David was greatly troubled; for the people were talking of stoning him, because their hearts were bitter, every man sorrowing for his sons and his daughters: but David made himself strong in the Lord his God.
 και ἐθλίβη δαυιδ σφόδρα ὅτι εἶπεν ὁ λαὸς λιθοβολῆσαι αὐτόν ὅτι κατώδυνος ψυχὴ παντὸς τοῦ λαοῦ ἐκάστου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ ἐκραταιώθη δαυιδ ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ
- 7 En David zeide tot den priester Abjathar, den zoon van Achimelech: Breng mij toch den efod hier. En Abjathar bracht den efod tot David.
 And David said to Abiathar the priest, the son of Ahimelech, Come here to me with the ephod. And Abiathar took the ephod to David.
 και εἶπεν δαυιδ πρὸς αβιαθαρ τὸν ἱερέα υἱὸν ἀχιμελεχ προσάγαγε τὸ εφουδ
- 8 Toen vraagde David den HEERE, zeggende: Zal ik deze bende achterna jagen? Zal ik ze achterhalen? En Hij zeide tot hem: Jaag na, want gij zult gewisselijk achterhalen, en gij zult gewisselijk verlossen.
 Then David, questioning the Lord, said, Am I to go after this band? will I be able to overtake them? And in answer he said, Go after them, for you will certainly overtake them, and get back everything.
 και ἐπηρώτησεν δαυιδ διὰ τοῦ κυρίου λέγων εἰ καταδιώξω ὀπίσω τοῦ γεδδουρ τούτου εἰ καταλήμψομαι αὐτούς καὶ εἶπεν αὐτῷ καταδίωκε ὅτι καταλαμβάνων καταλήμψη καὶ ἐξαιρούμενος ἐξελεῖ
- 9 David dan ging heen, hij en de zes honderd mannen, die bij hem waren; en als zij kwamen aan de beek Besor, zo bleven de overigen staan.
 So David went, and his six hundred men went with him, and they came to the stream Besor.
 και ἐπορεύθη δαυιδ αὐτὸς καὶ οἱ ἐξακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἔρχονται ἕως τοῦ χειμάρρου βοσορ καὶ οἱ περισσοὶ ἔστησαν
- 10 En David vervolgde hen, hij en die vierhonderd mannen; en tweehonderd mannen bleven staan, die zo moede waren, dat zij over de beek Besor niet kondengaan.
 And David, with four hundred men, went on: but two hundred of them were overcome with weariness, and not able to go across the stream.
 και κατεδίωξεν ἐν τετρακοσίοις ἀνδράσιν ὑπέστησαν δὲ διακόσιοι ἄνδρες οἵτινες ἐκάθισαν πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ βοσορ
- 11 En zij vonden een Egyptischen man op het veld, en zij brachten hem tot David; en zij gaven hem brood, en hij at, en zij gaven hem water te drinken.
 And in the fields they saw an Egyptian whom they took to David, and they gave him bread, and he had a meal, and they gave him water for drink;
 και εὐρίσκουσιν ἄνδρα αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ καὶ λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς δαυιδ ἐν ἀγρῷ καὶ διδῶσιν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἐφαγεν καὶ ἐπότισαν αὐτὸν ὕδωρ
- 12 Zij gaven hem ook een stuk van een klomp vijgen, en twee stukken rozijnen; en hij at, en zijn geest kwam weder in hem; want hij had in drie dagen en drienachten geen brood gegeten, noch water gedronken.
 And they gave him part of a cake of figs and some dry grapes; and after the food, his spirit came back to him, for he had had no food or drink for three days and nights.
 και διδῶσιν αὐτῷ κλάσμα παλάθης καὶ ἔφαγεν καὶ κατέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ὅτι οὐ βεβρώκει ἄρτον καὶ οὐ πεπόκει ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας
- 13 Daarna zeide David tot hem: Wiens zijt gij? En van waar zijt gij? Toen zeide de Egyptische jongen: Ik ben de knecht van een Amalekietischen man, en mijn heer heeft mij verlaten, omdat ik voor drie dagen krank geworden ben.
 And David said to him, Whose man are you and where do you come from? And he said, I am a young man of Egypt, servant to an Amalekite; and my master went on without me because three days back I became ill.
 και εἶπεν αὐτῷ δαυιδ τίνοσ σὺ εἶ καὶ πόθεν εἶ καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον τὸ αἰγύπτιον ἐγὼ εἰμι δοῦλος ἀνδρὸς αμαληκίτου καὶ κατέλιπέν με ὁ κύριός μου ὅτι ἠνωχλήθην ἐγὼ σήμερον τριταῖος
- 14 Wij waren ingevallen tegen het zuiden van de Cherethieten, en op hetgeen van Juda is, en tegen het zuiden van Kaleb; en wij hebben Ziklag met vuur verbrand.
 We made an attack on the south part of the country of the Cherethites, and on the land which is Judah's, and on the south of Caleb; and we put Ziklag on fire.
 και ἡμεῖς ἐπεθέμεθα ἐπὶ νότον τοῦ χολθι καὶ ἐπὶ τὰ τῆς ἰουδαίας μέρη καὶ ἐπὶ νότον χελουβ καὶ τὴν σεκελακ ἐνεπυρίσαμεν ἐν πυρὶ
- 15 Toen zeide David tot hem: Zoudt gij mij wel henen afleiden tot deze bende? Hij dan zeide: Zweer mij bij God, dat gij mij niet zult doden, en dat gij mij niet zult overleveren in de hand mijns heren! Zo zal ik u tot deze bende afleiden.
 And David said to him, Will you take me down to this band? And he said, If you give me your oath that you will not put me to death or give me up to my master, I will take you to them.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν δαυιδ εἰ κατὰξεις με ἐπὶ τὸ γεδδουρ τούτο καὶ εἶπεν ὁμοσον δὴ μοι κατὰ τοῦ θεοῦ μὴ θανατώσεις με καὶ μὴ παραδοῦναί με εἰς χεῖρας τοῦ κυρίου μου καὶ κατὰξω σε ἐπὶ τὸ γεδδουρ τούτο

- 16 En hij leidde hem af, en ziet, zij lagen verstrooid over de ganze aarde, etende, en drinkende, en dansende, om al den groten buit, dien zij genomen hadden uit hetland der Filistijnen, en uit het land van Juda.
 And when he had taken him down, they saw them all, seated about on all sides, feasting and drinking among all the mass of goods which they had taken from the land of the Philistines and the land of Judah.
 και κατήγαγεν αὐτὸν ἐκεῖ και ἰδοὺ οὗτοι διακεχυμένοι ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς ἐσθίοντες και πίνοντες και ἐορτάζοντες ἐν πᾶσι τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις οἷς ἔλαβον ἐκ γῆς ἀλλοφύλων και ἐκ γῆς ἰουδα
- 17 En David sloeg hen van de schemering tot aan den avond van hunlieder anderen dag; en er ontquam niet een man van hen, behalve vierhonderd jonge mannen, die op kemelen reden en vloten.
 And David went on fighting them from evening till the evening of the day after; and not one of them got away but only four hundred young men who went in flight on camels.
 και ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς δαυὶδ και ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ ἑωσφόρου ἕως δεῦλης και τῆ ἐπαύριον και οὐκ ἐσώθη ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ ὅτι ἄλλ' ἢ τετρακόσια παιδάρια ἃ ἦν ἐπιβεβηκότα ἐπὶ τὰς καμήλους και ἔφυγον
- 18 Alzo redde David al wat de Amalekieten genomen hadden; ook redde David zijn twee vrouwen.
 And David got back everything the Amalekites had taken; and he got back his two wives.
 και ἀφείλατο δαυὶδ πάντα ἃ ἔλαβον οἱ αμαληκῖται και ἀμφοτέρας τὰς γυναῖκας αὐτοῦ ἐξείλατο
- 19 En onder hen werd niet gemist van den kleinste tot aan den grootste, en tot aan de zonen en dochteren; en van den buit, ook tot alles, wat zij van hen genomen hadden; David bracht het allemaal weder.
 There was no loss of anything, small or great, sons or daughters or goods or anything which they had taken away: David got it all back.
 και οὐ διεφώνησεν αὐτοῖς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου και ἀπὸ τῶν σκύλων και ἕως υἰῶν και θυγατέρων και ἕως πάντων ὧν ἔλαβον αὐτῶν τὰ πάντα ἐπέστρεψεν δαυὶδ
- 20 David nam ook al de schapen en de runderen; zij dreven ze voor datzelve vee heen, en zeiden: Dit is Davids buit.
 And they took all the flocks and herds, and driving them in front of him, said, These are David's.
 και ἔλαβεν δαυὶδ πάντα τὰ ποίμνια και τὰ βουκόλια και ἀπήγαγεν ἔμπροσθεν τῶν σκύλων και τοῖς σκύλοις ἐκείνοις ἐλέγετο ταῦτα τὰ σκύλα δαυὶδ
- 21 Als David tot de tweehonderd mannen kwam, die zo moede waren geweest, dat zij David niet hadden kunnen navolgen, en die zij aan de beek Besor hadden laten blijven, die gingen David tegemoet, en het volk, dat bij hem was, tegemoet; en David trad tot het volk, en hij vraagde hen naar den welstand.
 And David came to the two hundred men, who because of weariness had not gone with him, but were waiting at the stream Besor: and they went out, meeting David and the people who were with him; and when they came near them, they said, How are you?
 και παραγίνεται δαυὶδ πρὸς τοὺς διακοσίους ἀνδρας τοὺς ἐκλυθέντας τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω δαυὶδ και ἐκάθισεν αὐτοὺς ἐν τῷ χειμάρρῳ τῷ βοσορ και ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν δαυὶδ και εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' αὐτοῦ και προσήγαγεν δαυὶδ ἕως τοῦ λαοῦ και ἠρώτησαν αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην
- 22 Toen antwoordde een ieder boos en Belials man onder de mannen, die met David getogen waren, en zij zeiden: Omdat zij met ons niet getogen zijn, zullen wij hun van den buit, dien wij gered hebben, niet geven, maar aan een iegelijk zijn vrouw en zijn kinderen; laat hen die heenleiden, en weggaan.
 Then the bad and good-for-nothing men among those who went with David said, Because they did not go with us, we will give them nothing of the goods which we have got back, but only to every man his wife and children, so that he may take them and go.
 και ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ λοιμὸς και πονηρὸς τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν πορευθέντων μετὰ δαυὶδ και εἶπαν ὅτι οὐ κατεδίωξαν μεθ' ἡμῶν οὐ δώσομεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκύλων ὧν ἐξελάμεθα ὅτι ἄλλ' ἢ ἕκαστος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ και τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀπαγέσθωσαν και ἀποστρεφέτωσαν
- 23 Maar David zeide: Alzo zult gij niet doen, mijn broeders, met hetgeen ons de HEERE gegeven heeft, en Hij heeft ons bewaard, en heeft de bende, die tegen onskwam, in onze hand gegeven.
 Then David said, You are not to do this, my brothers, after what the Lord has given us, who has kept us safe and given up the band which came against us into our hands.
 και εἶπεν δαυὶδ οὐ ποιήσετε οὕτως μετὰ τὸ παραδοῦναι τὸν κύριον ἡμῖν και φυλάξει ἡμᾶς και παρέδωκεν κύριος τὸν γεδδουρ τὸν ἐπερχόμενον ἐφ' ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν
- 24 Wie zou toch ulieden in deze zaak horen? Want gelijk het deel dergenen is, die in den strijd mede afgetogen zijn, also zal ook het deel dergenen zijn, die bij hetgereedschap gebleven zijn; zij zullen gelijkeljk delen.
 Who is going to give any attention to you in this question? for an equal part will be given to him who went to the fight and to him who was waiting by the goods: they are all to have the same.
 και τίς ὑπακούσεται ὑμῶν τῶν λόγων τούτων ὅτι οὐχ ἦττον ὑμῶν εἰσιν διότι κατὰ τὴν μερίδα τοῦ καταβαίνοντος εἰς πόλεμον οὕτως ἔσται ἡ μερίς τοῦ καθημένου ἐπὶ τὰ σκεύη κατὰ τὸ αὐτὸ μεριοῦνται
- 25 En dit is van dien dag af en voortaan alzo geweest; want hij heeft het tot een inzetting en tot een recht gesteld in Israel, tot op dezen dag.
 And so he made it a rule and an order for Israel from that day till now.
 και ἐγενήθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης και ἐπάνω και ἐγένετο εἰς πρόσταγμα και εἰς δικαίωμα τῷ ἰσραηλ ἕως τῆς σήμερον

- 26 Als nu David te Ziklag kwam, zo zond hij tot de oudsten van Juda, zijn vrienden, van den buit, zeggende: Ziet, daar is een zegen voor ulieden, van den buit dervijanden des HEEREN.
 And when David came to Ziklag, he sent some of the goods to the responsible men of Judah, and to his friends, saying, Here is an offering for you from the goods of those who were fighting against the Lord;
 και ἦλθεν δαυιδ εἰς σεκελακ καὶ ἀπέστειλεν τοῖς πρεσβυτέροις ἰουδα τῶν σκύλων καὶ τοῖς πλησίον αὐτοῦ λέγων ἰδοὺ ἀπὸ τῶν σκύλων τῶν ἐχθρῶν κυρίου
- 27 Namelijk tot die te Beth-El, en tot die te Ramoth tegen het zuiden, en tot die te Jather,
 He sent to those who were in Beth-el, and in Ramah of the South, and in Jattir;
 τοῖς ἐν βαιθσουρ καὶ τοῖς ἐν ραμα νότου καὶ τοῖς ἐν ιεθθορ
- 28 En tot die te Aroer, en tot die te Sifmoth, en tot die te Esthemoa,
 And to those in Arara and Eshtemoa
 καὶ τοῖς ἐν αρορη καὶ τοῖς αμμαδι καὶ τοῖς ἐν σαφι καὶ τοῖς ἐν εσθιε [28a] καὶ τοῖς ἐν γεθ καὶ τοῖς ἐν κιναν καὶ τοῖς ἐν σαφεκ καὶ τοῖς ἐν θιμαθ
- 29 En tot die te Rachel, en tot die, welke in de steden der Jerahmeelieten waren, en tot die, welke in de steden der Kenieten waren,
 and Carmel and in the towns of the Jerahmeelites, and in the towns of the Kenites;
 καὶ τοῖς ἐν καρμηλῶ καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν τοῦ ιεραμηλι καὶ τοῖς ἐν ταῖς πόλεσιν τοῦ κενεζι
- 30 En tot die te Horma, en tot die te Chor-Asan, en tot die te Atach,
 And to those who were in Hormah and in Bor-ashan and in Athach;
 καὶ τοῖς ἐν ιερμουθ καὶ τοῖς ἐν βηρσαβεε καὶ τοῖς ἐν νοο
- 31 En tot die te Hebron, en tot al de plaatsen, waar David gewandeld had, hij en zijn mannen. 1 Samuël 31
 And in Hebron, and to all the places where David and his men had been living.
 καὶ τοῖς ἐν γεβρων καὶ εἰς πάντας τοὺς τόπους οὓς διήλθεν δαυιδ ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ
- 1 De Filistijnen dan steden tegen Israel; en de mannen Israels vloden voor het aangezicht der Filistijnen, en vielen verslagen op het gebergte Gilboa.
 Now the Philistines were fighting against Israel: and the men of Israel went in flight before the Philistines, falling down wounded in Mount Gilboa.
 καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπολέμουν ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἔφυγον οἱ ἄνδρες ἰσραηλ ἐκ προσώπου τῶν ἀλλοφύλων καὶ πίπτουσιν τραυματία ἐν τῷ ὄρει τῷ γελβουε
- 2 En de Filistijnen hielden dicht op Saul en zijn zonen; en de Filistijnen sloegen Jonathan, en Abinadab, en Malchisua, de zonen van Saul.
 And the Philistines overtook Saul and his sons; and they put to death Jonathan and Abinadab and Malchi-shua, the sons of Saul.
 καὶ συνάπτουσιν ἀλλόφυλοι τῷ σαουλ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τύπτουσιν ἀλλόφυλοι τὸν ἰωναθαν καὶ τὸν αμιναδαβ καὶ τὸν μελχισα υἱοῦς σαουλ
- 3 En de strijd werd zwaar tegen Saul; en de mannen, die met den boog schieten, troffen hem aan, en hij vreesde zeer voor de schutters.
 And the fight was going badly for Saul, and the archers came across him, and he was wounded by the archers.
 καὶ βαρύνεται ὁ πόλεμος ἐπὶ σαουλ καὶ εὗρίσκουσιν αὐτὸν οἱ ἀκοντισταὶ ἄνδρες τοξόται καὶ ἐτραυματίσθη εἰς τὰ ὑποχόνδρια
- 4 Toen zeide Saul tot zijn wapendrager: Trek uw zwaard uit, en doorsteek mij daarmede, dat misschien deze onbesnedenen niet komen, en mij doorsteken, enmet mij den spot drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet, want hij vreesde zeer. Toen nam Saul het zwaard, en viel daarin.
 Then Saul said to the servant who had the care of his arms, Take out your sword and put it through me, before these men without circumcision come and make sport of me. But his servant, full of fear, would not do so. Then Saul took out his sword, and falling on it, put an end to himself.
 καὶ εἶπεν σαουλ πρὸς τὸν αἵρωντα τὰ σκευὴ αὐτοῦ σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ ἀποκέντησόν με ἐν αὐτῇ μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ ἀποκεντήσωσίν με καὶ ἐμπαίζωσίν μοι καὶ οὐκ ἐβούλετ ο ὁ αἷρων τὰ σκευὴ αὐτοῦ ὅτι ἐφοβήθη σφόδρα καὶ ἔλαβεν σαουλ τὴν ῥομφαίαν καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν
- 5 Toen zijn wapendrager zag, dat Saul dood was, zo viel hij ook in zijn zwaard en stierf met hem.
 And when his servant saw that Saul was dead, he did the same, and was united with him in death.
 καὶ εἶδεν ὁ αἷρων τὰ σκευὴ αὐτοῦ ὅτι τέθνηκεν σαουλ καὶ ἐπέπεσεν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν μετ' αὐτοῦ
- 6 Alzo stierf Saul, en zijn drie zonen, en zijn wapendrager, ook al zijn mannen, te dienzelven dage te gelijk.
 So death overtook Saul and his three sons and his servant on the same day.
 καὶ ἀπέθανεν σαουλ καὶ οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ὁ αἷρων τὰ σκευὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κατὰ τὸ αὐτό

- 7 Als de mannen van Israel, die aan deze zijde van het dal waren, en die aan deze zijde der Jordaan waren, zagen, dat de mannen van Israel gevloeden waren, endat Saul en zijn zonen dood waren, zo verlieten zij de steden, en zij vloden. Toen kwamen de Filistijnen en woonden daarin.
 And when the men of Israel across the valley and on the other side of Jordan saw that the army of Israel was in flight and that Saul and his sons were dead, they came out of their towns and went in flight; and the Philistines came and took them for themselves.
 και ειδον οι ανδρες ισραηλ οι εν τῷ περαν της κοιλαδος και οι εν τῷ περαν του ιορδανου οτι εφυγον οι ανδρες ισραηλ και οτι τεθνηκεν σαουλ και οι υιοι αυτου και καταλειπουσιν τας πολεις αυτων και ι φευγουσιν και ερχονται οι αλλοφυλοι και κατοικοουσιν εν αυταις
- 8 Het geschiedde nu des anderen daags, als de Filistijnen kwamen, om de verslagenen te plunderen, zo vonden zij Saul en zijn drie zonen, liggende op hetgebergte Gilboa.
 Now on the day after, when the Philistines came to take their goods from the dead, they saw Saul and his three sons dead on the earth in Mount Gilboa.
 και εγενηθη τη επαυριον και ερχονται οι αλλοφυλοι εκδιδυσκειν τους νεκρους και ευρισκουσιν τον σαουλ και τους τρεις υιους αυτου πεπτωκοτας επι τα ὄρη γελβουε
- 9 En zij hieuwen zijn hoofd af, en zij togen zijn wapenen uit, en zij zonden ze in der Filistijnen land rondom, om te boodschappen in het huis hunner afgoden, enonder het volk.
 And cutting off his head and taking away his war-dress, they sent word into the land of the Philistines round about, to take the news to their gods and to the people.
 και αποστρεφουσιν αυτον και εξεδυσαν τα σκευη αυτου και αποστελλουσιν αυτα εις γην αλλοφυλων κυκλω ευαγγελιζοντες τοις ειδωλοις αυτων και τῷ λαῷ αυτων
- 10 En zij legden zijn wapenen in het huis van Astaroth; en zijn lichaam hechtten zij aan den muur te Beth-San.
 His war-dress they put in the house of Astarte; and his body was fixed on the wall of Beth-shan.
 και ανεθηκαν τα σκευη αυτου εις το ασταρτειον και το σωμα αυτου κατεπηξαν εν τῷ τειχει βαιθσαν
- 11 Als de inwoners van Jabes in Gilead daarvan hoorden, wat de Filistijnen Saul gedaan hadden;
 And when the people of Jabesh-gilead had news of what the Philistines had done to Saul,
 και ακουουσιν οι κατοικοιντες ιαβις της γαλααδιτιδος α εποιησαν οι αλλοφυλοι τῷ σαουλ
- 12 Zo maakten zich op alle strijdbare mannen, en gingen den gehelen nacht, en zij namen het lichaam van Saul, en de lichamen zijner zonen, van den muur teBeth-San; en zij kwamen te Jabes, en brandden ze aldaar.
 All the fighting men got up and, travelling all night, took Saul's body and the bodies of his sons from the wall of Beth-shan; and they came to Jabesh and had them burned there.
 και ανεστησαν πας ανηρ δυναμεως και επορευθησαν ὄλην την νυκτα και ελαβον το σωμα σαουλ και το σωμα ιωναθαν του υιου αυτου απο τειχους βαιθσαν και φερουσιν αυτους εις ιαβις και κατακαϊουσιν αυτους εκει
- 1 Voorts geschiedde het na Sauls dood, als David van den slag der Amalekieten was wedergekomen, en David twee dagen te Ziklag gebleven was;
 Now after the death of Saul, when David, having come back from the destruction of the Amalekites, had been in Ziklag for two days;
 και εγενετο μετὰ το αποθανειν σαουλ και δαυιδ ανεστρεψεν τυπτων τον αμαληκ και εκαθισεν δαυιδ εν σεκελακ ημερας δυο
- 2 Zo geschiedde het op den derden dag, dat, ziet, uit het heirleger van Saul, een man kwam, wiens klederen gescheurd waren, en aarde was op zijn hoofd; en hetgeschiedde, als hij tot David kwam, zo viel hij ter aarde en boog zich neder.
 On the third day a man came from Saul's tents, with his clothing out of order and earth on his head: and when he came to David, he went down on the earth and gave him honour.
 και εγενηθη τη ημερα τη τριτη και ιδου ανηρ ηλθεν εκ της παρεμβολης εκ του λαου σαουλ και τα ιματια αυτου διερρωγοτα και γη επι της κεφαλης αυτου και εγενετο εν τῷ εισελθειν αυτον προς δαυιδ και επεσεν επι την γην και προσεκυνησεν αυτῷ
- 3 En David zeide tot hem: Van waar komt gij? En hij zeide tot hem: Ik ben ontkomen uit het heirleger van Israel.
 And David said to him, Where have you come from? And he said, I have come in flight from the tents of Israel.
 και ειπεν αυτῷ δαυιδ ποθεν συ παραγινη και ειπεν προς αυτον εκ της παρεμβολης ισραηλ εγω διασεσφωμαι
- 4 Voorts zeide David tot hem: Wat is de zaak? Verhaal het mij toch. En hij zeide, dat het volk uit den strijd gevloeden was, en dat er ook velen van het volkgevallen en gestorven waren, dat ook Saul en zijn zoon Jonathan dood waren.
 And David said to him, How did things go? Give me the news. And in answer he said, The people have gone in flight from the fight, and a great number of them are dead; and Saul and his son Jonathan are dead.
 και ειπεν αυτῷ δαυιδ τις ο λογος ουτος απαγγελιον μοι και ειπεν οτι εφυγεν ο λαος εκ του πολεμου και πεπτωκασι πολλοι εκ του λαου και απεθανον και απεθανεν και σαουλ και ιωναθαν ο υιος αυτου απεθανεν
- 5 En David zeide tot den jongen, die hem de boodschap bracht: Hoe weet gij, dat Saul dood is, en zijn zoon Jonathan?
 And David said to the young man who gave him the news, Why are you certain that Saul and his son Jonathan are dead?
 και ειπεν δαυιδ τῷ παιδαριῷ τῷ απαγγελλοντι αυτῷ πως οιδας οτι τεθνηκεν σαουλ και ιωναθαν ο υιος αυτου

- 6 Toen zeide de jongen, die hem de boodschap bracht: Ik kwam bij geval op het gebergte van Gilboa; en ziet, Saul leunde op zijn spies; en ziet, de wagens enritmeesters hielden dicht op hem.
And the young man said, I came by chance to Mount Gilboa, and I saw Saul supporting himself on his spear; and the war-carriages and horsemen overtook him.
 και εἶπεν τὸ παιδάριον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ περιπτώματι περιέπεσον ἐν τῷ ὄρει τῷ γελβουε και ἰδοὺ σαουλ ἐπεστήρικτο ἐπὶ τὸ δόρυ αὐτοῦ και ἰδοὺ τὰ ἄρματα και οἱ ἰπάρχαι συνῆψαν αὐτῷ
- 7 Zo zag hij achter zich om, en zag mij, en hij riep mij, en ik zeide: Zie, hier ben ik.
And looking back, he saw me and gave a cry to me. And answering him I said, Here am I.
 και ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ και εἶδέν με και ἐκάλεσέν με και εἶπα ἰδοὺ ἐγώ
- 8 En hij zeide tot mij: Wie zijt gij? En ik zeide tot hem: Ik ben een Amalekiet.
And he said to me, Who are you? And I said, I am an Amalekite.
 και εἶπέν μοι τίς εἶ σύ και εἶπα αμαληκίτης ἐγώ εἰμι
- 9 Toen zeide hij tot mij: Sta toch bij mij, en dood mij; want deze malienkolder heeft mij opgehouden; want mijn leven is nog gans in mij.
Then he said to me, Come here to my side, and put me to death, for the pain of death has me in its grip but my life is still strong in me.
 και εἶπεν πρὸς με στήθι δὴ ἐπάνω μου και θανάτωσόν με ὅτι κατέσχεν με σκότος δεινόν ὅτι πᾶσα ἡ ψυχὴ μου ἐν ἐμοί
- 10 Zo stond ik bij hem, en doodde hem; want ik wist, dat hij na zijn val niet leven zou; en ik nam de kroon, die op zijn hoofd was, en het armgesmijde, dat aan zijnarm was, en heb ze hier tot mijn heer gebracht.
So I put my foot on him and gave him his death-blow, because I was certain that he would not go on living after his fall: and I took the crown from his head and the band from his arm, and I have them here for my lord.
 και ἐπέστην ἐπ' αὐτὸν και ἐθανάτωσα αὐτόν ὅτι ᾔδειν ὅτι οὐ ζήσεται μετὰ τὸ πεσεῖν αὐτόν και ἔλαβον τὸ βασίλειον τὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ και τὸν χλιδῶνα τὸν ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ και ἐνήνοξα αὐτὰ τῷ κυρίῳ μου ὧδε
- 11 Toen vatte David zijn klederen en scheurde ze; desgelijks ook al de mannen, die met hem waren.
Then David gave way to bitter grief, and so did all the men who were with him:
 και ἐκράτησεν δαυιδ τῶν ἱματίων αὐτοῦ και διέρρηξεν αὐτά και πάντες οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν
- 12 En zij weeklaagden, en weenden, en vastten tot op den avond, over Saul en over Jonathan, zijn zoon, en over het volk des HEEREN, en over het huis Israels, omdat zij door het zwaard gevallen waren.
And till evening they gave themselves to sorrow and weeping, and took no food, weeping for Saul and for Jonathan, his son, and for the people of the Lord and for the men of Israel; because they had come to their end by the sword.
 και ἐκόψαντο και ἐκλαυσαν και ἐνήστευσαν ἕως δεῦλης ἐπὶ σαουλ και ἐπὶ ἰωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ και ἐπὶ τὸν λαὸν ἰουδα και ἐπὶ τὸν οἶκον ἰσραηλ ὅτι ἐπλήγησαν ἐν ῥομφαίᾳ
- 13 Voorts zeide David tot den jongen, die hem de boodschap gebracht had: Van waar zijt gij? En hij zeide: Ik ben de zoon van een vreemden man, van een Amalekiet.
And David said to the young man who had given him the news, Where do you come from? And he said, I am the son of a man from a strange land; I am an Amalekite.
 και εἶπεν δαυιδ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀπαγγέλλοντι αὐτῷ πόθεν εἶ σύ και εἶπεν υἱὸς ἀνδρὸς παροίκου αμαληκίτου ἐγώ εἰμι
- 14 En David zeide tot hem: Hoe, hebt gij niet gevreesd uw hand uit te strekken, om den gezalfde des HEEREN te verderven.
And David said to him, Had you no fear of stretching out your hand to put to death the one marked with the holy oil?
 και εἶπεν αὐτῷ δαυιδ πῶς οὐκ ἐφοβήθης ἐπενεγκεῖν χεῖρά σου διαφθεῖραι τὸν χριστὸν κυρίου
- 15 En David riep een van de jongens, en zeide: Treed toe, val op hem aan. En hij sloeg hem, dat hij stierf.
And David sent for one of his young men and said, Go near and put an end to him. And he put him to death.
 και ἐκάλεσεν δαυιδ ἐν τῶν παιδαρίων αὐτοῦ και εἶπεν προσελθὼν ἀπάντησον αὐτῷ και ἐπάταξεν αὐτόν και ἀπέθανεν
- 16 En David zeide tot hem: Uw bloed zij op uw hoofd; want uw mond heeft tegen u getuigd, zeggende: ik heb den gezalfde des HEEREN gedood.
And David said to him, May your blood be on your head; for your mouth has given witness against you, saying, I have put to death the man marked with the holy oil.
 και εἶπεν δαυιδ πρὸς αὐτόν τὸ αἷμά σου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου ὅτι τὸ στόμα σου ἀπεκρίθη κατὰ σοῦ λέγων ὅτι ἐγὼ ἐθανάτωσα τὸν χριστὸν κυρίου
- 17 David nu klaagde deze klage over Saul en over Jonathan, zijn zoon;
Then David made this song of grief for Saul and Jonathan, his son:
 και ἐθρήνησεν δαυιδ τὸν θρήνον τοῦτον ἐπὶ σαουλ και ἐπὶ ἰωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ

- 18 Als hij gezegd had, dat men den kinderen van Juda den boog zou leren; ziet, het is geschreven in het boek des Oprechten.
(It is recorded in the book of Jashar for teaching to the sons of Judah) and he said:
καὶ εἶπεν τοῦ διδάξαι τοὺς υἱοὺς ἰουδα ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς
- 19 O Sieraad van Israel, op uw hoogten is hij verslagen; hoe zijn de helden gevallen!
The glory, O Israel, is dead on your high places! How have the great ones been made low!
στήλωσον ἰσραηλ ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματιῶν πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ
- 20 Verkondigt het niet te Gath, boodschaft het niet op de straten van Askelon; opdat de dochters der Filistijnen zich niet verblijden, opdat de dochters deronbesnedenen niet opspringen van vreugde.
Give no news of it in Gath, let it not be said in the streets of Ashkelon; or the daughters of the Philistines will be glad, the daughters of men without circumcision will be uplifted in joy.
μὴ ἀναγγεῖλητε ἐν γεθ καὶ μὴ εὐαγγελίσθητε ἐν ταῖς ἐξόδοις ἀσκαλῶνος μήποτε εὐφρανθῶσιν θυγατέρες ἀλλοφύλων μήποτε ἀγαλλιάσονται θυγατέρες τῶν ἀπεριτμητῶν
- 21 Gij, bergen van Gilboa, noch dauw noch regen moet zijn op u, noch velden der heffoeren; want aldaar is der helden schild smadelijk weggeworpen, het schildvan Saul, alsof hij niet gezalfd ware geweest met olie.
O mountains of Gilboa, let there be no dew or rain on you, you fields of death: for there the arms of the strong have been shamed, the arms of Saul, as if he had not been marked with the holy oil.
ὄρη τὰ ἐν γελβουε μὴ καταβῆ δρόσος καὶ μὴ ὑετὸς ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν ὅτι ἐκεῖ προσωχθίσθη θυρεὸς δυνατῶν θυρεὸς σαουλ οὐκ ἐχρίσθη ἐν ἐλαίῳ
- 22 Van het bloed der verslagenen, van het vette der helden, werd Jonathans boog niet achterwaarts gedreven; en Sauls zwaard keerde niet ledig weder.
From the blood of the dead, from the fat of the strong, the bow of Jonathan was not turned back, the sword of Saul did not come back unused.
ἀφ' αἵματος τραυματιῶν ἀπὸ στέατος δυνατῶν τόξον ἰωναθαν οὐκ ἀπεστράφη κενὸν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ῥομφαία σαουλ οὐκ ἀνέκαμψεν κενή
- 23 Saul en Jonathan, die beminden, en die liefelijken in hun leven, zijn ook in hun dood niet gescheiden; zij waren lichter dan arenden, zij waren sterker danleeuwen.
Saul and Jonathan were loved and pleasing; in their lives and in their death they were not parted; they went more quickly than eagles, they were stronger than lions.
σαουλ καὶ ἰωναθαν οἱ ἠγαπημένοι καὶ ὠραῖοι οὐ διακεχωρισμένοι εὐπρεπεῖς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐ διεχωρίσθησαν ὑπὲρ ἀετοὺς κοῦφοι καὶ ὑπὲρ λέοντας ἐκραταιώθησαν
- 24 Gij, dochteren Israels, weent over Saul; die u kleeedde met scharlaken, met weelde; die u sieraad van goud deed dragen over uw kleding.
O daughters of Israel, have sorrow for Saul, by whom you were delicately clothed in robes of red, with ornaments of gold on your dresses.
θυγατέρες ἰσραηλ ἐπὶ σαουλ κλάυσατε τὸν ἐνδιδύσκοντα ὑμᾶς κόκκινα μετὰ κόσμον ὑμῶν τὸν ἀναφέροντα κόσμον χρυσοῦν ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν
- 25 Hoe zijn de helden gevallen in het midden van den strijd! Jonathan is verslagen op uw hoogten!
How have the great ones been made low in the fight! Jonathan is dead on your high places.
πῶς ἔπεσαν δυνατοὶ ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου ἰωναθαν ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματίας
- 26 Ik ben benauwd om uwentwil, mijn broeder Jonathan! Gij waart mij zeer liefelijk; uw liefde was mij wonderlijker dan liefde der vrouwen.
I am full of grief for you, my brother Jonathan: very dear have you been to me: your love for me was a wonder, greater than the love of women.
ἀλγῶ ἐπὶ σοὶ ἀδελφέ μου ἰωναθαν ὠραιώθης μοι σφόδρα ἐθαυμαστῶθη ἡ ἀγάπησίς σου ἐμοὶ ὑπὲρ ἀγάπησιν γυναικῶν
- 1 En het geschiedde daarna, dat David den HEERE vroegde, zeggende: Zal ik optrekken in een der steden van Juda? En de HEERE zeide tot hem: Trek op. EnDavid zeide: Waarheen zal ik optrekken? En Hij zeide: Naar Hebron.
Now after this, David, questioning the Lord, said, Am I to go up into any of the towns of Judah? And the Lord said to him, Go up. And David said, Where am I to go? And he said, To Hebron.
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπηρώτησεν δαυὶδ ἐν κυρίῳ λέγων εἰ ἀναβῶ εἰς μίαν τῶν πόλεων ἰουδα καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτὸν ἀνάβηθι καὶ εἶπεν δαυὶδ τοῦ ἀναβῶ καὶ εἶπεν εἰς χεβρων
- 2 Alzo toog David derwaarts op, als ook zijn twee vrouwen, Ahinoam, de Jizreelietische, en Abigail, de huisvrouw van Nabal, den Karmeliet.
So David went there, taking with him his two wives, Ahinoam of Jezreel, and Abigail, the wife of Nabal of Carmel.
καὶ ἀνέβη ἐκεῖ δαυὶδ εἰς χεβρων καὶ ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες αὐτοῦ αχινουμ ἡ ἰεζραηλίτις καὶ αβιγαια ἡ γυνὴ ναβαλ τοῦ καρμηλίου
- 3 Ook deed David zijn mannen optrekken, die bij hem waren, een iegelijk met zijn huisgezin; en zij woonden in de steden van Hebron.
And David took all his men with him, every man with his family: and they were living in the towns round Hebron.
καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἕκαστος καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ κατοικοῦν ἐν ταῖς πόλεσιν χεβρων
- 4 Daarna kwamen de mannen van Juda, en zalfden aldaar David tot een koning over het huis van Juda. Toen boodschapten zij David, zeggende: Het zijn demannen van Jabes in Gilead, die Saul begraven hebben.
And the men of Judah came there, and with the holy oil made David king over the people of Judah. And word came to David that it was the men of Jabesh-gilead who put Saul's body in its last resting-place.
καὶ ἔρχονται ἄνδρες τῆς ἰουδαίας καὶ χρίουσιν τὸν δαυὶδ ἐκεῖ τοῦ βασιλεύειν ἐπὶ τὸν οἶκον ἰουδα καὶ ἀπήγγειλαν τῷ δαυὶδ λέγοντες ὅτι οἱ ἄνδρες ἰαβις τῆς γαλααδίτιδος ἔθαψαν τὸν σαουλ

- 5 Toen zond David boden tot de mannen van Jabes in Gilead, en hij zeide tot hen: Gezegend zijt gij den HEERE, dat gij deze weldadigheid gedaan hebt aan uwheer, aan Saul, en hebt hem begraven.
 And David sent to the men of Jabesh-gilead and said to them, May the Lord give you his blessing, because you have done this kind act to Saul your lord, and have put his body to rest!
 και ἀπέστειλεν δαυιδ ἀγγέλους πρὸς τοὺς ἡγουμένους ιαβις τῆς γαλααδίτιδος και εἶπεν πρὸς αὐτοὺς εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ ὅτι πεποιήκατε τὸ ἔλεος τοῦτο ἐπὶ τὸν κύριον ὑμῶν ἐπὶ σαουλ τὸν χριστὸν κυρίου και ἐθάψατε αὐτὸν και ιωναθαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ
- 6 Zo doe nu de HEERE aan u weldadigheid en trouw! En ik ook, ik zal aan u dit goede doen, dewijl gij deze zaak gedaan hebt.
 May the Lord be good and true to you: and I myself will see that your kind act is rewarded, because you have done this thing.
 και νῦν ποιῆσαι κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος και ἀλήθειαν και γε ἐγὼ ποιήσω μεθ' ὑμῶν τὰ ἀγαθὰ ταῦτα ὅτι ἐποιήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 7 En nu, laat uw handen sterk zijn, en zijt dapper, dewijl uw heer Saul gestorven is; en ook hebben mij die van het huis van Juda tot koning over zich gezalfd.
 Then let your hands be strong, and have no fear: though Saul your lord is dead, the people of Judah have made me their king.
 και νῦν κραταιούσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν και γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνατοῦς ὅτι τέθνηκεν ὁ κύριος ὑμῶν σαουλ και γε ἐμὲ κέχρικεν ὁ οἶκος ιουδα ἐφ' ἑαυτοὺς εἰς βασιλεύα
- 8 Abner nu, de zoon van Ner, de krijgsoverste, dien Saul gehad had, nam Isboeth, Sauls zoon, en voerde hem over naar Mahanaim,
 Now Abner, the son of Ner, captain of Saul's army, had taken Saul's son Ish-bosheth over to Mahanaim,
 και αβεννηρ υἱὸς νηρ ἀρχιστράτηγος τοῦ σαουλ ἔλαβεν τὸν ιεβοσθε υἱὸν σαουλ και ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς μαναεμ
- 9 En maakte hem ten koning over Gilead, en over de Aschurieten, en over Jizreel, en over Efraim, en over Benjamin, en over gans Israel.
 And made him king over Gilead and the Asherites and over Jezreel and Ephraim and Benjamin, that is, over all Israel.
 και ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γαλααδίτιν και ἐπὶ τὸν θασιρι και ἐπὶ τὸν ιεζραελ και ἐπὶ τὸν εφραιμ και ἐπὶ τὸν βενιαμιν και ἐπὶ πάντα ισραηλ
- 10 Veertig jaren was Isboeth, Sauls zoon, oud, als hij koning werd over Israel; en hij regeerde het tweede jaar; alleenlijk die van het huis van Juda volgden Davidna.
 (Saul's son Ish-bosheth was forty years old when he became king over Israel, and he was ruler for two years.) But Judah was on the side of David.
 τεσσαράκοντα ἐτῶν ιεβοσθε υἱὸς σαουλ ὅτε ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν ισραηλ και δύο ἔτη ἐβασίλευσεν πλὴν τοῦ οἴκου ιουδα οἱ ἦσαν ὀπίσω δαυιδ
- 11 Het getal nu der dagen, die David koning geweest is te Hebron, over het huis van Juda, is zeven jaren en zes maanden.
 And the time when David was king in Hebron over the people of Judah was seven years and six months.
 και ἐγένοντο αἱ ἡμέραι ὅς δαυιδ ἐβασίλευσεν ἐν χεβρων ἐπὶ τὸν οἶκον ιουδα ἐπτὰ ἔτη και ἕξ μῆνας
- 12 Toen toog Abner, de zoon van Ner, uit, met de knechten van Isboeth, den zoon van Saul, van Mahanaim naar Gibeon.
 And Abner, the son of Ner, with the servants of Saul's son Ish-bosheth, went out from Mahanaim to Gibeon.
 και ἐξῆλθεν αβεννηρ υἱὸς νηρ και οἱ παῖδες ιεβοσθε υἱοῦ σαουλ ἐκ μαναεμ εἰς γαβαων
- 13 Joab, de zoon van Zeruja, en de knechten van David, togen ook uit; en zij ontmoetten elkander bij den vijver van Gibeon; en zij bleven, deze aan deze zijde des vijvers, en die aan gene zijde des vijvers.
 And Joab, the son of Zeruiah, and the servants of David, went out and came face to face with them by the pool of Gibeon; and they took up their position, facing one another on opposite sides of the pool.
 και ιωαβ υἱὸς σαρουιας και οἱ παῖδες δαυιδ ἐξῆλθοσαν ἐκ χεβρων και συναντῶσιν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν γαβαων ἐπὶ τὸ αὐτὸ και ἐκάθισαν οὔτοι ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν γαβαων ἐντεῦθεν και οὔτοι ἐπὶ τὴν κρήνην ἐντεῦθεν
- 14 En Abner zeide tot Joab: Laat zich nu de jongens opmaken, en voor ons aangezicht spelen. En Joab zeide: Laat hen zich opmaken.
 And Abner said to Joab, Let the young men give a test of their strength before us. And Joab said, Let them do so.
 και εἶπεν αβεννηρ πρὸς ιωαβ ἀναστήτωσαν δὴ τὰ παιδάρια και παιζάτωσαν ἐνώπιον ἡμῶν και εἶπεν ιωαβ ἀναστήτωσαν
- 15 Toen maakten zich op, en gingen over in getal, twaalf van Benjamin, te weten voor Isboeth, Sauls zoon, en twaalf van Davids knechten.
 So they got up and went over by number: twelve for Benjamin and Ish-bosheth and twelve of the servants of David.
 και ἀνέστησαν και παρήλθον ἐν ἀριθμῷ τῶν παίδων βενιαμιν δώδεκα τῶν ιεβοσθε υἱοῦ σαουλ και δώδεκα ἐκ τῶν παίδων δαυιδ
- 16 En de een greep den ander bij het hoofd, en stiet zijn zwaard in de zijde des anderen, en zij vielen te zamen; daarvan noemde men dezelve plaats Chelkath-Hazurim, die bij Gibeon is.
 And every one got the other by the head, driving his sword into the other's side, so they all went down together: and that place was named the Field of Sides, and it is in Gibeon.
 και ἐκράτησαν ἕκαστος τῇ χειρὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ πλησίον αὐτοῦ και μάχαιρα αὐτοῦ εἰς πλευρὰν τοῦ πλησίον αὐτοῦ και πίπτουσιν κατὰ τὸ αὐτὸ και ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκεῖνου μερὶς τῶν ἐπιβούλων ἢ ἐστιν ἐν γαβαων

- 17 En er was op dienzelfden dag een gans zeer harde strijd. Doch Abner en de mannen van Israel werden voor het aangezicht der knechten van David geslagen.
And there was hard fighting that day; and Abner and the men of Israel gave way before the servants of David.
καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος σκληρὸς ὥστε λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἔπταισεν αβεννηρ καὶ ἄνδρες ἰσραηλ ἐνώπιον παιδῶν δαυὶδ
- 18 Nu waren aldaar drie zonen van Zeruja, Joab, en Abisai en Asahel; en Asahel was licht op zijn voeten, als een der reeen, die in het veld zijn.
There were three sons of Zeruiah there, Joab and Abishai and Asahel: and Asahel was as quick-footed as a roe of the fields.
καὶ ἐγένοντο ἐκεῖ τρεῖς υἱοὶ σαρουίας ἰωαβ καὶ αβεσσα καὶ ασαηλ καὶ ασαηλ κοῦφος τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ὡσεὶ μία δορκὰς ἐν ἀγρῶ
- 19 En Asahel jaagde Abner achterna; en hij week niet, om van achter Abner ter rechterhand of ter linkerhand af te gaan.
Asahel went running after Abner, not turning to the right or to the left.
καὶ κατεδίωξεν ασαηλ ὀπίσω αβεννηρ καὶ οὐκ ἐξέκλινεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς δεξιὰ οὐδὲ εἰς ἀριστερὰ κατόπισθεν αβεννηρ
- 20 Toen zag Abner achter zich om, en zeide: Zijt gij dit, Asahel? En hij zeide: Ik ben het.
Then Abner, looking back, said, Is it you, Asahel? And he said, It is I.
καὶ ἐπέβλεψεν αβεννηρ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτοῦ καὶ εἶπεν εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ασαηλ καὶ εἶπεν ἐγὼ εἰμι
- 21 En Abner zeide tot hem: Wijk tot uw rechterhand of tot uw linkerhand, en grijp u een van die jongens, en neem voor u hun gewaad; maar Asahel wilde nietafwijken van achter hem.
And Abner said, Then go to the right or to the left and put your hands on one of the fighting-men and take his arms. But Asahel would not be turned away from going after Abner.
καὶ εἶπεν αὐτῷ αβεννηρ ἔκκλινον σὺ εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ καὶ κάτσχε σαυτῷ ἐν τῶν παιδαρίων καὶ λαβὲ σαυτῷ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ καὶ οὐκ ἠθέλησεν ασαηλ ἐκκλίνειν ἐκ τῶν ὀπισθεν αὐτῶ
- 22 Toen voer Abner wijders voort, zeggende tot Asahel: Wijk af van achter mij; waarom zal ik u ter aarde slaan? Hoe zou ik dan mijn aangezicht opheffen vooruw broeder Joab?
Then again Abner said to Asahel, Go to one side, do not keep on coming after me: why will you make me put an end to you? for then I will be shamed before your brother Joab.
καὶ προσέθετο ἔτι αβεννηρ λέγων τῷ ασαηλ ἀπόστηθι ἀπ' ἐμοῦ ἵνα μὴ πατάξω σε εἰς τὴν γῆν καὶ πῶς ἄρῶ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς ἰωαβ καὶ ποῦ ἐστὶν ταῦτα ἐπίστρεφε πρὸς ἰωαβ τὸν ἀδελφόν σου
- 23 Maar hij weigerde af te wijken. Zo sloeg hem Abner met het achterste van de spies aan de vijfde rib, dat de spies van achter hem uitging; en hij viel aldaar, enstierf op zijn plaats. En het geschiedde, dat allen, die tot de plaats kwamen, alwaar Asahel gevallen en gestorven was, staan bleven.
But still he did not go to one side: so Abner gave him a back blow in the stomach with his spear, so that the spear came out at his back; and he went down on the earth, wounded to death: and all those who came to the place where Asahel went down dead, came to a stop.
καὶ οὐκ ἐβούλετο τοῦ ἀποστῆναι καὶ τύπτει αὐτὸν αβεννηρ ἐν τῷ ὀπίσω τοῦ δόρατος ἐπὶ τὴν ψόαν καὶ διεξῆλθεν τὸ δόρυ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ πίπτει ἐκεῖ καὶ ἀποθνήσκει ὑποκάτω αὐτοῦ καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἕως τοῦ τόπου οὗ ἔπεσεν ἐκεῖ ασαηλ καὶ ἀπέθανεν καὶ ὑφίστατο
- 24 Maar Joab en Abisai jaagden Abner achterna; en de zon ging onder, als zij gekomen waren tot den heuvel van Ammah, dewelke is voor Giach, op den weg derwoestijn van Gibeon.
But Joab and Abishai went after Abner: and the sun went down when they came to the hill of Ammah, which is to the east of the road through the waste land of Geba.
καὶ κατεδίωξεν ἰωαβ καὶ αβεσσα ὀπίσω αβεννηρ καὶ ὁ ἥλιος ἔδυνεν καὶ αὐτοὶ εἰσῆλθον ἕως τοῦ βουνοῦ αμμαν ὃ ἐστὶν ἐπὶ προσώπου γαι ὁδὸν ἔρημον γαβων
- 25 En de kinderen van Benjamin verzamelden zich achter Abner, en werden tot een hoop; en zij stonden op de spits van een heuvel.
And the men of Benjamin came together after Abner in one band, and took their places on the top of a hill.
καὶ συναθροίζονται υἱοὶ βενιαμιν οἱ ὀπίσω αβεννηρ καὶ ἐγενήθησαν εἰς συνάντησιν μίαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ κεφαλὴν βουνοῦ ἑνός
- 26 Toen riep Abner tot Joab, en zeide: Zal dan het zwaard eeuwiglijk verteren? Weet gij niet, dat het in het laatste bitterheid zal zijn? En hoe lang zult gij het volkniet zeggen, dat zij wederkeren van hun broederen te vervolgen?
Then crying out to Joab, Abner said, Are fighting and destruction to go on for ever? do you not see that the end will only be bitter? how long will it be before you send the people back and make them give up attacking their countrymen?
καὶ ἐκάλεσεν αβεννηρ ἰωαβ καὶ εἶπεν μὴ εἰς νίκος καταφάγεται ἡ ῥομφαία ἢ οὐκ οἶδας ὅτι πικρὰ ἔσται εἰς τὰ ἔσχατα καὶ ἕως πότε οὐ μὴ εἶπης τῷ λαῷ ἀναστρέφειν ἀπὸ ὀπισθεν τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν
- 27 En Joab zeide: Zo waarachtig als God leeft, ten ware dat gij gesproken hadt, zekerlijk het volk zou al toen van den morgen af weggevoerd zijn geweest, eeniegelijk van zijn broeder te vervolgen!
And Joab said, By the living God, if you had not given the word, the people would have gone on attacking their countrymen till the morning.
καὶ εἶπεν ἰωαβ ζῆ κύριος ὅτι εἰ μὴ ἐλάλησας διότι τότε ἐκ προΐθεν ἀνέβη ὁ λαὸς ἕκαστος κατόπισθεν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
- 28 Toen blies Joab met de bazuin; en al het volk stond stil, en zij jaagden Israel niet meer achterna, en voeren niet wijders voort te strijden.
So Joab had a horn sounded, and all the people came to a stop, and gave up going after Israel and fighting them.
καὶ ἐσάλπισεν ἰωαβ τῇ σάλπιγγι καὶ ἀπέστησαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τοῦ ἰσραηλ καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι τοῦ πολεμεῖν

- 29 Abner dan en zijn mannen gingen dienzelfden gansen nacht over het vlakke veld; en zij gingen over de Jordaan en wandelden het ganse Bithron door, enkwamen tot Mahanaim.
And all that night Abner and his men went through the Arabah; they went over Jordan and through all Bithron and came to Mahanaim.
 και αβεννηρ και οι ανδρες αυτου απηλθον εις δυσμας ολην την νυκτα εκεινην και διεβαιναν τον ιορδανην και επορευθησαν ολην την παρατεινουσαν και ερχονται εις την παρεμβολην
- 30 Joab keerde ook weder van achter Abner, en verzamelde het ganse volk. En er werden van Davids knechten gemist negentien mannen, en Asahel.
And Joab came back from fighting Abner: and when he had got all his men together, it was seen that nineteen of David's men, in addition to Asahel, were not with them.
 και ιωαβ ανεστρεψεν οπισθεν απο του αβεννηρ και συνηθροισεν παντα τον λαον και επεσκεπησαν των παιδων δαυιδ εννεακαιδεκα ανδρες και ασαηλ
- 31 Maar Davids knechten hadden van Benjamin en onder Abners mannen geslagen: driehonderd en zestig mannen waren er dood gebleven.
But David's men had put to death three hundred and sixty of the men of Benjamin and of Abner's men
 και οι παιδες δαυιδ επαταξαν των υιων βενιαμιν των ανδρων αβεννηρ τριακοσιους εξηκοντα ανδρας παρ' αυτου
- 32 En zij namen Asahel op, en begroeven hem in zijns vaders graf, dat te Bethlehem was. Joab nu en zijn mannen gingen den gansen nacht, dat hun het lichtaanbrak te Hebron.
And they took Asahel's body and put it in the last resting-place of his father in Beth-lehem. And Joab and his men, travelling all night, came to Hebron at dawn.
 και αιρουν τον ασαηλ και θαπτουσιν αυτον εν τω τάφω του πατρος αυτου εν βαιθλεεμ και επορευθη ιωαβ και οι ανδρες οι μετ' αυτου ολην την νυκτα και διεφαισεν αυτοις εν χειβρων
- 1 En er was een lange krijg tussen het huis van Saul, en tussen het huis van David. Doch David ging en werd sterker; maar die van het huis van Saul gingen enwerden zwakker.
Now there was a long war between Saul's people and David's people; and David became stronger and stronger, but those on Saul's side became more and more feeble.
 και εγενετο ο πολεμοσ επι πολυ ανα μεσον του οικου σαουλ και ανα μεσον του οικου δαυιδ και ο οικος δαυιδ επορευετο και εκραταιοτο και ο οικος σαουλ επορευετο και ησθενει
- 2 En David werden zonen geboren te Hebron. Zijn eerstgeborene nu was Amnon, van Ahinoam, de Jizreelietische;
While David was in Hebron he became the father of sons: the oldest was Amnon, son of Ahinoam of Jezreel;
 και ετεχθησαν τω δαυιδ υιοι εν χειβρων και ην ο πρωτοτοκος αυτου αμων της αχινοομ της ιεζραηλιτιδος
- 3 En zijn tweede was Chileab, van Abigail, de huisvrouw van Nabal, den Karmeliet; en de derde, Absalom, de zoon van Maacha, de dochter van Thalmai, koning van Gesur;
And the second, Chileab, whose mother was Abigail, the wife of Nabal the Carmelite; and the third, Absalom, son of Maacah, the daughter of Talmai, king of Geshur;
 και ο δευτερος αυτου δαλουια της αβιγαιας της καρμηλιας και ο τριτος αβεσσαλωμ υιος μααχα θυγατρως θολμι βασιλεως γεσιρ
- 4 En de vierde, Adonia, de zoon van Haggith; en de vijfde Sefatja, de zoon van Abital;
And the fourth, Adonijah, the son of Haggith; and the fifth, Shephatiah, the son of Abital;
 και ο τεταρτος ορνια υιος φεγγιθ και ο πέμπτος σαβατια της αβιταλ
- 5 En de zesde, Jithream, van Eglā, Davids huisvrouw. Dezen zijn David geboren te Hebron.
And the sixth, Ithream, whose mother was David's wife Eglah. These were the sons of David, whose birth took place in Hebron.
 και ο εκτος ιεθερααμ της αγλα γυναικος δαυιδ ουτοι ετεχθησαν τω δαυιδ εν χειβρων
- 6 Terwijl die krijg was tussen het huis van Saul, en tussen het huis van David, zo geschiedde het, dat Abner zich sterkte in het huis van Saul.
Now while there was war between Saul's people and David's people, Abner was making himself strong among the supporters of Saul.
 και εγενετο εν τω ειναι τον πολεμον ανα μεσον του οικου σαουλ και ανα μεσον του οικου δαυιδ και αβεννηρ ην κρατων του οικου σαουλ
- 7 Saul nu had een bijwif gehad, welker naam was Rizpa, dochter van Aja; en Isboseth zeide tot Abner: Waarom zijt gij ingegaan tot mijns vaders bijwif?
Now Saul had among his wives a woman named Rizpah, the daughter of Aiah: and Ish-bosheth said to Abner, Why have you taken my father's wife?
 και τω σαουλ παλλακη ρεσφα θυγατηρ ιαλ και ειπεν μεμφιβοσθε υιος σαουλ προς αβεννηρ τι οτι εισηλθες προς την παλλακην του πατρος μου
- 8 Toen ontstak Abner zeer over Isboseths woorden, en zeide: Ben ik dan een hondskop, ik, die tegen Juda, aan het huis van Saul, uw vader, aan zijn broederenen aan zijn vrienden, heden weldadigheid doe, en u niet overgeleverd heb in Davids hand, dat gij heden aan mij onderzoekt de ongerechtigheid ener vrouw?
And Abner was very angry at the words of Ish-bosheth, and he said, Am I a dog's head of Judah? I am this day doing all in my power for the cause of your father Saul and for his brothers and his friends, and have not given you up into the hands of David, and now you say I have done wrong with a woman.
 και εθυμωθη σφοδρα αβεννηρ περι του λογου μεμφιβοσθε και ειπεν αβεννηρ προς αυτον μη κεφαλη κυνος εγω ειμι εποιησα ελεος σημερον μετα του οικου σαουλ του πατρος σου και περι αδελφων και ι γνωριμων και ουκ ητομοδλησα εις τον οικον δαυιδ και επιζητεις επ' εμε υπερ αδικιας γυναικος σημερον
- 9 God doe Abner zo, en doe hem zo daartoe! Voorzeker, gelijk als de HEERE aan David gezworen heeft, dat ik even alzo aan hem zal doen.
May God's punishment be on Abner, if I do not for David as the Lord in his oath has said,
 ταδε ποιησαι ο θεος τω αβεννηρ και ταδε προσθειη αυτω οτι καθως ωμοσεν κυριος τω δαυιδ οτι ουτως ποιησω αυτω εν τη ημερα ταυτη

- 10 Overbrengende het koninkrijk van het huis van Saul, en oprichtende den stoel van David over Israel en over Juda, van Dan tot Ber-seba toe.
And if I do not take away the kingdom from the family of Saul and make David ruler over Israel and Judah from Dan as far as Beer-sheba!
περιελείν τὴν βασιλείαν ἀπὸ τοῦ οἴκου σαουλ καὶ τοῦ ἀναστήσαι τὸν θρόνον δαυιδ ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἐπὶ τὸν ἰουδαν ἀπὸ δαν ἕως βηρσαβεε
- 11 En hij kon Abner verder niet een woord antwoorden, omdat hij hem vreesde.
And so great was Ish-bosheth's fear of Abner that he was not able to say a word in answer.
καὶ οὐκ ἠδυνάσθη ἔτι μεμφίβοσθε ἀποκριθῆναι τῷ αβεννηρ ῥῆμα ἀπὸ τοῦ φοβεῖσθαι αὐτόν
- 12 Toen zond Abner boden voor zich tot David, zeggende: Wiens is het land? zeggende wijders: Maak uw verbond met mij, en zie, mijn hand zal met u zijn, omgans Israel tot u om te keren.
And Abner sent men to David at Hebron, saying, Make an agreement with me, and I will give you my support in getting all Israel on your side.
καὶ ἀπέστειλεν αβεννηρ ἀγγέλους πρὸς δαυιδ εἰς θαιλαμ οὗ ἦν παραρῆγμα λέγων διάθου διαθήκην σου μετ' ἐμοῦ καὶ ἰδοὺ ἡ χεὶρ μου μετὰ σοῦ τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς σέ πάντα τὸν οἶκον ἰσραηλ
- 13 En hij zeide: Wel, ik zal een verbond met u maken; doch een ding begeer ik van u, zeggende: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat gij Michal, Saulsdochter, te voren inbrengt, als gij komt om mijn aangezicht te zien.
And he said, It is well; I will make an agreement with you, but on one condition, which is, that when you come before me, Saul's daughter Michal is to come with you; till she comes you will not see my face.
καὶ εἶπεν δαυιδ ἐγὼ καλῶς διαθήσομαι πρὸς σέ διαθήκην πλὴν λόγον ἓνα ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ λέγων οὐκ ὄψει τὸ πρόσωπόν μου ἐν μὴ ἀγάγῃς τὴν μελχολ θυγατέρα σαουλ παραγινόμενου σου ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου
- 14 Ook zond David boden tot Isbosheth, den zoon van Saul, zeggende: Geef mij mijn huisvrouw Michal, die ik mij met honderd voorhuiden der Filistijnenondertrouwd heb.
And David sent men to Saul's son Ish-bosheth, saying, Give me back Michal, my wife, whom I made mine for the price of the private parts of a hundred Philistines.
καὶ ἐξαπέστειλεν δαυιδ πρὸς μεμφίβοσθε υἱὸν σαουλ ἀγγέλους λέγων ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκά μου τὴν μελχολ ἣν ἔλαβον ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίας ἀλλοφύλων
- 15 Isbosheth dan zond heen, en nam haar van den man, van Paltiel, den zoon van Laish.
So Ish-bosheth sent and took her from her husband Paltiel, the son of Laish.
καὶ ἀπέστειλεν μεμφίβοσθε καὶ ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς παρὰ φαλιηλ υἱοῦ σελλης
- 16 En haar man ging met haar, al gaande en wenende achter haar, tot Bahurim toe. Toen zeide Abner tot hem: Ga weg, keer weder. En hij keerde weder.
And her husband went with her as far as Bahurim, weeping while he went. Then Abner said to him, Go back. And he went back.
καὶ ἐπορεύετο ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς κλαίων ὀπίσω αὐτῆς ἕως βαρακιμ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν αβεννηρ πορεύου ἀνάστρεφε καὶ ἀνέστρεψεν
- 17 Abner nu had woorden met de oudsten van Israel, zeggende: Gij hebt David te voren lang tot een koning over u begeerd.
Then Abner had a talk with the chief men of Israel, saying, In the past it was your desire to make David your king: so now, do it:
καὶ εἶπεν αβεννηρ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ἰσραηλ λέγων ἐχθὲς καὶ τρίτην ἐζητεῖτε τὸν δαυιδ βασιλεύειν ἐφ' ὑμῶν
- 18 Zo doet het nu; want de HEERE heeft tot David gesproken, zeggende: Door de hand van David, Mijn knecht, zal Ik Mijn volk Israel verlossen van de hand der Filistijnen, en van de hand van al hun vijanden.
For the Lord has said of David, By the hand of my servant David I will make my people Israel safe from the Philistines, and from all who are against them.
καὶ νῦν ποιήσατε ὅτι κύριος ἐλάλησεν περὶ δαυιδ λέγων ἐν χειρὶ τοῦ δούλου μου δαυιδ σώσω τὸν ἰσραηλ ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν
- 19 En Abner sprak ook voor de oren van Benjamin. Voorts ging Abner ook heen, om te Hebron voor Davids oren te spreken alles, wat goed was in de ogen van Israel, en in de ogen van het ganse huis van Benjamin.
And Abner said the same things to Benjamin: and he went to David in Hebron to make clear to him what seemed good to Israel and to all the people of Benjamin.
καὶ ἐλάλησεν αβεννηρ ἐν τοῖς ὤσιν βενιαμιν καὶ ἐπορεύετο αβεννηρ τοῦ λαλήσαι εἰς τὰ ὅσα τοῦ δαυιδ εἰς χεβρων πάντα ὅσα ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς ἰσραηλ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς οἴκου βενιαμιν
- 20 En Abner kwam tot David te Hebron, en twintig mannen met hem. En David maakte Abner, en den mannen, die met hem waren, een maaltijd.
So Abner, with twenty men, came to Hebron, to David. And David made a feast for Abner and the men who were with him.
καὶ ἦλθεν αβεννηρ πρὸς δαυιδ εἰς χεβρων καὶ μετ' αὐτοῦ εἴκοσι ἄνδρες καὶ ἐποίησεν δαυιδ τῷ αβεννηρ καὶ τοῖς ἀνδράσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ πότον
- 21 Toen zeide Abner tot David: Ik zal mij opmaken, en heengaan, en vergaderen gans Israel tot mijn heer, den koning, dat zij een verbond met u maken, en gijregeert over alles, wat uw ziel begeert.
Alzo liet David Abner gaan, en hij ging in vrede.
And Abner said to David, Now I will go, and make all Israel come to my lord the king, so that they may make an agreement with you, and your kingdom may be as wide as your heart's desire. Then David sent Abner away and he went in peace.
καὶ εἶπεν αβεννηρ πρὸς δαυιδ ἀναστήσομαι δὴ καὶ πορεύσομαι καὶ συναθροίσω πρὸς κύριόν μου τὸν βασιλέα πάντα ἰσραηλ καὶ διαθήσομαι μετὰ σοῦ διαθήκην καὶ βασιλεύσεις ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐπιθυμῶ ἢ ψυχῇ σου καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ τὸν αβεννηρ καὶ ἐπορεύετο ἐν εἰρήνῃ

- 22 En ziet, Davids knechten en Joab kwamen van een bende, en brachten met zich een groten roof. Abner nu was niet bij David te Hebron; want hij had hem latengaan, en hij was gegaan in vrede.
Now the servants of David and Joab had been out attacking a band of armed men, and they came back with a great store of goods taken in the fight: but Abner was no longer in Hebron with David, for he had sent him away and he had gone in peace.
καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες δαυὶδ καὶ ἰωαβ παρεγίνοντο ἐκ τῆς ἐξοδοῦ καὶ σκῦλα πολλὰ ἔφερον μετ' αὐτῶν καὶ αβεννηρ οὐκ ἦν μετὰ δαυὶδ εἰς χεβρων ὅτι ἀπεστάλκει αὐτὸν καὶ ἀπεληλύθει ἐν εἰρήνῃ
- 23 Als nu Joab en het ganse heir, dat met hem was, aankwamen, zo gaven zij Joab te kennen, zeggende: Abner, de zoon van Ner, is gekomen tot den koning, en hij heeft hem laten gaan, en hij is gegaan in vrede.
When Joab and his men came, news was given them that Abner, the son of Ner, had come to the king, who had let him go away again in peace.
καὶ ἰωαβ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ αὐτοῦ ἤχθησαν καὶ ἀπηγγέλη τῷ ἰωαβ λέγοντες ἦκει αβεννηρ υἱὸς νηρ πρὸς δαυὶδ καὶ ἀπέσταλκεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ
- 24 Toen ging Joab tot den koning in, en zeide: Wat hebt gij gedaan? Zie, Abner is tot u gekomen; waarom nu hebt gij hem laten gaan, dat hij zo vrij is weggegaan?
Then Joab came to the king, and said, What have you done? when Abner came to you why did you send him away and let him go?
καὶ εἰσῆλθεν ἰωαβ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν τί τοῦτο ἐποίησας ἰδοὺ ἦλθεν αβεννηρ πρὸς σέ καὶ ἴνα τί ἐξάπεσταλκας αὐτὸν καὶ ἀπελήλυθεν ἐν εἰρήνῃ
- 25 Gij kent Abner, den zoon van Ner; dat hij gekomen is om u te overreden, en om te weten uw uitgang en uw ingang, ja, om te weten alles, wat gij doet.
Is it not clear to you that Abner, the son of Ner, came with deceit to get knowledge of your going out and your coming in and of all you are doing?
ἢ οὐκ οἶδας τὴν κακίαν αβεννηρ υἱοῦ νηρ ὅτι ἀπατήσά σε παρεγένετο καὶ γνῶναι τὴν ἐξοδὸν σου καὶ τὴν εἰσοδὸν σου καὶ γνῶναι ἅπαντα ὅσα σὺ ποιεῖς
- 26 En Joab ging uit van David, en zond Abner boden na, die hem wederom haalden van den bornput van Sira; maar David wist het niet.
And when Joab had come out from David, he sent men after Abner, and they overtook him at the water-spring of Sirah, and made him come back with them: but David had no knowledge of it.
καὶ ἀνέστρεψεν ἰωαβ ἀπὸ τοῦ δαυὶδ καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους ὀπίσω αβεννηρ καὶ ἐπιστρέφουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ σείραμ καὶ δαυὶδ οὐκ ᾔδει
- 27 Als nu Abner weder te Hebron kwam, zo leidde Joab hem ter zijde af in het midden der poort, om in de stilte met hem te spreken; en hij sloeg hem aldaar aande vijfde, dat hij stierf, om des bloeds wil van zijn broeder Asahel.
And when Abner was back in Hebron, Joab took him on one side by the doorway of the town to have a word with him quietly, and there he gave him a wound in the stomach, causing his death in payment for the death of his brother Asahel.
καὶ ἐπέστρεψεν αβεννηρ εἰς χεβρων καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν ἰωαβ ἐκ πλαγίων τῆς πύλης λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν ἐνεδρεύων καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ψῶαν καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ αἵματι ασαηλ τοῦ ἀδελφοῦ ἰωαβ
- 28 Als David dat daarna hoorde, zo zeide hij: Ik ben onschuldig, en mijn koninkrijk, bij den HEERE, tot in eeuwigheid, van het bloed van Abner, den zoon van Ner.
And when David had word of it he said, May I and my kingdom be clear for ever in the eyes of the Lord from the blood of Abner, the son of Ner:
καὶ ἤκουσεν δαυὶδ μετὰ ταῦτα καὶ εἶπεν ἀθῶός εἰμι ἐγὼ καὶ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ κυρίου ἕως αἰῶνος ἀπὸ τῶν αἱμάτων αβεννηρ υἱοῦ νηρ
- 29 Het blijve op het hoofd van Joab, en op het ganse huis zijns vaders; en er worde van het huis van Joab niet afgesneden, die een vloed hebbe, en melaats zij, en zich aan den stok houde, en door het zwaard valle, en broodsgebrek hebbe!
May it come on the head of Joab and all his father's family: among the men of Joab's family may there ever be some who are diseased or lepers, or who do the work of women, or are put to the sword, or are wasted from need of food!
κατανησάτωσαν ἐπὶ κεφαλὴν ἰωαβ καὶ ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ μὴ ἐκλείπει ἐκ τοῦ οἴκου ἰωαβ γονορρυῆς καὶ λεπρὸς καὶ κρατῶν σκυτάλης καὶ πίπτων ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐλασσούμενος ἄρτοις
- 30 Alzo hebben Joab en zijn broeder Abisai Abner doodgeslagen, omdat hij hun broeder Asahel te Gibeon in den strijd gedood had.
So Joab and Abishai his brother put Abner to death, because he had put to death their brother Asahel in the fight at Gibeon.
ἰωαβ δὲ καὶ αβεσσα ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διεπαρετηροῦντο τὸν αβεννηρ ἀνθ' ὧν ἐθανάτωσεν τὸν ασαηλ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἐν γαβαὼν ἐν τῷ πολέμῳ
- 31 David dan zeide tot Joab en tot al het volk, dat bij hem was: Scheurt uw klederen, en gordt zakken aan, en weeklaagt voor Abner henen; en de koning Davidging achter de baar.
And David said to Joab and all the people who were with him, Go in grief and put haircloth about you, in sorrow for Abner. And King David went after the dead body.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ἰωαβ καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ διαρρηξάτε τὰ ἱμάτια ὑμῶν καὶ περιζώσαθε σάκκους καὶ κόπτεσθε ἔμπροσθεν αβεννηρ καὶ ὁ βασιλεὺς δαυὶδ ἐπορεύετο ὀπίσω τῆς κλίνης
- 32 Als zij nu Abner te Hebron begroeven, zo hief de koning zijn stem op, en weende bij Abners graf; ook weende al het volk.
And they put Abner's body to rest in Hebron; and the king and all the people were weeping loudly by the resting-place of Abner's body.
καὶ θάπτουσιν τὸν αβεννηρ εἰς χεβρων καὶ ἤρην ὁ βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐκλαυσεν ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ καὶ ἐκλαυσεν πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ αβεννηρ

- 33 En de koning maakte een klage over Abner, en zeide: Is dan Abner gestorven, als een dwaas sterft?
 And the king made a song of grief for Abner and said, Was the death of Abner to be like the death of a foolish man?
 καὶ ἐθρήνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ ἀβεννηρ καὶ εἶπεν εἰ κατὰ τὸν θάνατον ναβαλ ἀποθανεῖται ἀβεννηρ
- 34 Uw handen waren niet gebonden, noch uw voeten in koperen boeien gedaan, maar gij zijt gevallen, gelijk men valt voor het aangezicht van kinderen derverkeertheid. Toen weende het ganse volk nog meer over hem.
 Your hands were free, your feet were not chained: like the downfall of a man before evil men, so was your fall. And the weeping of the people over him went on again.
 αἱ χεῖρές σου οὐκ ἐδέθησαν οἱ πόδες σου οὐκ ἐν πέδαις οὐ προσήγαγεν ὡς ναβαλ ἐνώπιον υἱὸν ἀδικίας ἔπεσας καὶ συνήχθη πᾶς ὁ λαὸς τοῦ κλαῦσαι αὐτόν
- 35 Daarna kwam al het volk, om David brood te doen eten, als het nog dag was; maar David zwoer, zeggende: God doe mij zo, en doe er zo toe, indien ik voorhet ondergaan der zon brood of iets smake!
 And the people came to make David take food, while it was still day, but David with an oath said, May God's punishment be on me if I take a taste of bread or any other thing till the sun has gone down!
 καὶ ἦλθεν πᾶς ὁ λαὸς περιδειπνήσαι τὸν δαυὶδ ἄρτους ἔτι οὕσης ἡμέρας καὶ ὤμοσεν δαυὶδ λέγων τάδε ποιῆσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθεῖη ὅτι ἐὰν μὴ δύῃ ὁ ἥλιος οὐ μὴ γεύσωμαι ἄρτου ἢ ἀπὸ παντός τινοσ
- 36 Als al het volk dit vernam, zo was het goed in hun ogen, alles, zoals de koning gedaan had, was goed in de ogen van het ganse volk.
 And all the people took note of it and were pleased: like everything the king did, it was pleasing to the people.
 καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτῶν πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον τοῦ λαοῦ
- 37 En al het volk en gans Israel merkten te dienzelven dage, dat het van den koning niet was, dat men Abner, den zoon van Ner, gedood had.
 So it was clear to Israel and to all the people on that day that the king was not responsible for the death of Abner, the son of Ner.
 καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς καὶ πᾶς ἰσραηλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τοῦ βασιλέως θανατῶσαι τὸν ἀβεννηρ υἱὸν νηρ
- 38 Voorts zeide de koning tot zijn knechten: Weet gij niet, dat te dezen dage een vorst, ja, een grote in Israel gevallen is?
 And the king said to his servants, Do you not see that a chief and a great man has come to his end today in Israel?
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ οὐκ οἴδατε ὅτι ἡγούμενος μέγας πέπτωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐν τῷ ἰσραηλ
- 39 Maar ik ben heden teder, en gezalfd ten koning, en deze mannen, de zonen van Zeruja, zijn harder dan ik; de HEERE zal den boosdoener vergelden naar zijnboosheid. 2 Samuël 4
 While I, though I am crowned king, have little strength, and these men, the sons of Zeruiah, are out of my control: may the Lord give to the evil-doer the reward of his evil-doing!
 καὶ ὅτι ἐγὼ εἰμι σήμερον συγγενῆς καὶ καθεσταμένος ὑπὸ βασιλείῳς οἱ δὲ ἄνδρες οὗτοι υἱοὶ σαρουίας σκληρότεροί μου εἰσὶν ἀνταποδῶ κύριος τῷ ποιοῦντι πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ
- 1 Als nu Sauls zoon hoorde, dat Abner te Hebron gestorven was, werden zijn handen slap, en gans Israel werd verschrikt.
 And when Saul's son Ish-bosheth had news that Abner was dead in Hebron, his hands became feeble, and all the Israelites were troubled.
 καὶ ἤκουσεν μεμφίβοσθε υἱὸς σαουλ ὅτι τέθνηκεν ἀβεννηρ ἐν χεβρων καὶ ἐξελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄνδρες ἰσραηλ παρείθησαν
- 2 En Sauls zoon had twee mannen, oversten van benden; de naam des enen was Baena, en de naam des anderen Rechab, zonen van Rimmon, den Beerothiet, van de kinderen van Benjamin; want ook Beeroth werd aan Benjamin gerekend.
 And Saul's son had two men, captains of bands, one named Baanah and the other Rechab, sons of Rimmon the Beerothite, of the tribe of Benjamin; (for Beeroth was at one time taken to be part of Benjamin:
 καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συστρεμμάτων τῷ μεμφίβοσθε υἱῷ σαουλ ὄνομα τῷ ἐνὶ βαανα καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ ρηχαβ υἱοὶ ρεμμων τοῦ βηρωθαίου ἐκ τῶν υἱῶν βενιαμιν ὅτι βηρωθ ἐλογίζετο τοῖς υἱοῖς βενιαμιν
- 3 En de Beerothieten waren gevloeden naar Githaim, en waren aldaar vreemdelingen tot op dezen dag.
 But the people of Beeroth had gone in flight to Gittaim, where they have been living to this day.)
 καὶ ἀπέδρασαν οἱ βηρωθαῖοι εἰς γεθθαιμ καὶ ἦσαν ἐκεῖ παρικοῦντες ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 4 En Jonathan, Sauls zoon, had een zoon, die geslagen was aan beide voeten; vijf jaren was hij oud als het gerucht van Saul en Jonathan uit Jizreel kwam; en zijnvoedster hem opnam, en vluchtte; en het geschiedde, als zij haastte, om te vluchten, dat hij viel en kreupel werd; en zijn naam was Mefiboseth.
 Now Jonathan, Saul's son, had a son whose feet were damaged. He was five years old when news of the death of Saul and Jonathan came from Jezreel, and the woman who took care of him took him up and went in flight: and while she was getting him away as quickly as she was able, he had a fall and his feet were damaged. His name was Mefiboseth.
 καὶ τῷ ἰωναθαν υἱῷ σαουλ υἱὸς πεπληγῶς τοὺς πόδας υἱὸς ἑτῶν πέντε οὗτος ἐν τῷ ἐλθεῖν τὴν ἀγγελίαν σαουλ καὶ ἰωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐξ ἰεζραελ καὶ ἦρεν αὐτὸν ἡ τιθηνὸς αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὴν καὶ ἀναχωρεῖν καὶ ἔπεσεν καὶ ἐχολάνθη καὶ ὄνομα αὐτῷ μεμφίβοσθε

- 5 En de zonen van Rimmon: den Beerthiet, Rechab en Baena, gingen heen, en kwamen ten huize van Isboeth, als de dag heet geworden was; en hij lag op deslaapstede, in den middag.
And Rechab and Baanah, the sons of Rimmon the Beerthite, went out and came to the house of Ish-bosheth in the heat of the day, when he was resting in the middle of the day. Now the woman who kept the door was cleaning grain, and sleep overcame her.
καὶ ἐπορεύθησαν υἱοὶ ρεμμων τοῦ βηρωθαίου ρεχα καὶ βαανα καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας εἰς οἶκον μεμφιβοσθε καὶ αὐτὸς ἐκάθευδεν ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας
- 6 En zij kwamen daarin tot het midden des huizes, zullende tarwe halen; en zij sloegen hem aan de vijfde rib; en Rechab en zijn broeder Baena ontkwamen.
And Rechab and his brother Baanah got in without being seen.
καὶ ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου ἐκάθαιρεν πυροὺς καὶ ἐνύσταζεν καὶ ἐκάθευδεν καὶ ρεχα καὶ βαανα οἱ ἀδελφοὶ διέλαθον
- 7 Want zij kwamen in huis, als hij op zijn bed lag, in zijn slaapkamer, en sloegen hem, en doodden hem, en hieuwen zijn hoofd af; en zij namen zijn hoofd, engingen henen, den weg op het vlakke veld, den gansen nacht.
And when they came into the house, Ish-bosheth was stretched on his bed in his bedroom; and they made an attack on him and put him to death, and, cutting off his head, they took it with them and went by the road through the Arabah all night.
καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον καὶ μεμφιβοσθε ἐκάθευδεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ καὶ τύπτουσιν αὐτὸν καὶ θανατοῦσιν καὶ ἀφαιροῦσιν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀπῆλθον ὁδὸν τὴν κατὰ δυσμᾶς ὅλην τὴν νύκτα
- 8 En zij brachten het hoofd van Isboeth tot David te Hebron, en zeiden tot den koning: Zie, daar is het hoofd van Isboeth, den zoon van Saul, uw vijand, die uwziel zocht, also heeft de HEERE mijn heer den koning te dezen dage wrake gegeven van Saul en van zijn zaad.
And they took the head of Ish-bosheth to David in Hebron, and said to the king, Here is the head of Ish-bosheth, the son of Saul your hater, who would have taken your life; the Lord has taken payment for the wrongs of my lord the king from Saul and his seed today.
καὶ ἤνεγκαν τὴν κεφαλὴν μεμφιβοσθε τῷ δαυιδ εἰς χεβρων καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ μεμφιβοσθε υἱοῦ σαουλ τοῦ ἐχθροῦ σου ὃς ἐζήτηι τὴν ψυχὴν σου καὶ ἔδωκεν κύριος τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὐτῆ ἐκ σαουλ τοῦ ἐχθροῦ σου καὶ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ
- 9 Maar David antwoordde Rechab en zijn broeder Baena, den zonen van Rimmon, den Beerthiet, en zeide tot hen: Zo waarachtig als De HEERE leeft, Diemijn ziel uit alle benauwdheid verlost heeft!
And David made answer to Rechab and his brother Baanah, the sons of Rimmon the Beerthite, and said to them, By the living Lord, who has kept me safe from all my trouble,
καὶ ἀπεκρίθη δαυιδ τῷ ρεχα καὶ τῷ βαανα ἀδελφῶ αὐτοῦ υἱοῖς ρεμμων τοῦ βηρωθαίου καὶ εἶπεν αὐτοῖς ζῆ κύριος ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ πάσης θλίψεως
- 10 Dewijl ik hem, die mij boodschapte, zeggende: Zie, Saul is dood; daar hij in zijn ogen was als een, die goede boodschap bracht, nochtans gegrepen en te Ziklaggedood heb, hoewel hij meende, dat ik hem bodenloon zou geven;
When one came to me with the news of Saul's death, in the belief that it would be good news, I took him and put him to death in Ziklag, which was the reward I gave him for his news:
ὅτι ὁ ἀπαγγελίας μοι ὅτι τέθνηκεν σαουλ καὶ αὐτὸς ἦν ὡς εὐαγγελιζόμενος ἐνώπιόν μου καὶ κατέσχον αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινα ἐν σεκελακ ᾧ ἔδει με δοῦναι εὐαγγέλια
- 11 Hoeveel te meer, wanneer goddeloze mannen een rechtvaardigen man in zijn huis op zijn slaapstede hebben gedood? Nu dan, zou ik zijn bloed van uw handenniet eisen, en u van de aarde wegdoen?
How much more, when evil men have put an upright person to death, in his house, sleeping on his bed, will I take payment from you for his blood, and have you cut off from the earth?
καὶ νῦν ἄνδρες πονηροὶ ἀπεκτάγασιν ἄνδρα δίκαιον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ὑμῶν καὶ ἐξολεθρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς
- 12 En David gebod zijn jongens, en zij doodden hen, en hieuwen hun handen en hun voeten af, en hingen ze op bij den vijver te Hebron, maar het hoofd vanIsboeth namen zij, en begroeven het in Abners graf te Hebron.
And David gave orders to his young men and they put them to death, cutting off their hands and their feet and hanging them up by the side of the pool in Hebron. But they took the head of Ish-bosheth and put it in its last resting-place with Abner's body in Hebron.
καὶ ἐνετείλατο δαυιδ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτοὺς καὶ κολοβοῦσιν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἐκρέμασαν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν χεβρων καὶ τὴν κεφαλὴν μεμφιβοσθε ἔθαψαν ἐν τῷ τάφῳ ἀβεννηρ υἱοῦ νηρ
- 1 Toen kwamen alle stammen van Israel tot David te Hebron; en zij spraken, zeggende: Zie, wij, uw gebeente en uw vlees zijn wij.
Then all the tribes of Israel came to David in Hebron and said, Truly, we are your bone and your flesh.
καὶ παραγίνονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ ἰσραηλ πρὸς δαυιδ εἰς χεβρων καὶ εἶπαν αὐτῷ ἰδοὺ ὀστά σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς
- 2 Daartoe ook te voren, toen Saul koning over ons was, waart gij Israel uitvoerende en inbrengende; ook heeft de HEERE tot u gezegd: Gij zult Mijn volk Israelweiden, en gij zult tot een voorganger zijn over Israel.
In the past when Saul was king over us, it was you who went at the head of Israel when they went out or came in: and the Lord said to you, You are to be the keeper of my people Israel and their ruler.
καὶ ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος σαουλ βασιλέως ἐφ' ἡμῖν σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν ἰσραηλ καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σέ σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν ἰσραηλ καὶ σὺ ἔσει εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν ἰσραηλ

- 3 Alzo kwamen alle oudsten van Israel tot den koning te Hebron; en de koning David maakte een verbond met hen te Hebron, voor het aangezicht desHEEREN; en zij zalfden David tot koning over Israel.
 So all the responsible men of Israel came to the king at Hebron; and King David made an agreement with them in Hebron before the Lord: and they put the holy oil on David and made him king over Israel.
 και ἔρχονται πάντες οἱ πρεσβύτεροι ἰσραηλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς χεβρων καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς δαυὶδ διαθήκην ἐν χεβρων ἐνώπιον κυρίου καὶ χρίουσιν τὸν δαυὶδ εἰς βασιλέα ἐπὶ πάντα ἰσραηλ
- 4 Dertig jaar was David oud, als hij koning werd; veertig jaren heeft hij geregeerd.
 David was thirty years old when he became king, and he was king for forty years,
 υἱὸς τριάκοντα ἐτῶν δαυὶδ ἐν τῷ βασιλεύσει αὐτὸν καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν
- 5 Te Hebron regeerde hij over Juda zeven jaren en zes maanden; en te Jeruzalem regeerde hij drie en dertig jaren over gans Israel en Juda.
 Ruling over Judah in Hebron for seven years and six months, and in Jerusalem, over all Israel and Judah, for thirty-three years.
 ἑπτὰ ἔτη καὶ ἕξ μῆνας ἐβασίλευσεν ἐν χεβρων ἐπὶ τὸν ἰουδαὶν καὶ τριάκοντα τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντα ἰσραηλ καὶ ἰουδαὶν ἐν ἱερουσαλημ
- 6 En de koning toog met zijn mannen naar Jeruzalem, tegen de Jebusieten, die in dat land woonden. En zij spraken tot David, zeggende: Gij zult hier niet inkomen, maar de blinden en kreupelen zullen u afdrrijven; dat is te zeggen: David zal hier niet inkomen.
 And the king and his men went to Jerusalem against the Jebusites, the people of the land: and they said to David, You will not come in here, but the blind and the feeble-footed will keep you out; for they said, David will not be able to come in here.
 και ἀπῆλθεν δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς ἱερουσαλημ πρὸς τὸν ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν καὶ ἐρρέθη τῷ δαυὶδ οὐκ εἰσελεύσει ὧδε ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυφλοὶ καὶ οἱ χωλοὶ λέγοντες ὅτι οὐκ εἰσελεύσεται δαυὶδ ὧδε
- 7 Maar David nam den burg Sion in; dezelve is de stad Davids.
 But David took the strong place of Zion, which is the town of David.
 και κατελάβετο δαυὶδ τὴν περιοχὴν σιων αὕτη ἡ πόλις τοῦ δαυὶδ
- 8 Want David zeide ten zelven dage: Al wie de Jebusieten slaat, en geraakt aan die watergoot, en die kreupelen, en die blinden, die van Davids ziel gehaat zijn, die zal tot een hoofd en tot een overste zijn; daarom zegt men: Een blinde en kreupele zal in het huis niet komen.
 And that day David said, Whoever makes an attack on the Jebusites, let him go up by the water-pipe, and put to death all the blind and feeble-footed who are hated by David. And this is why they say, The blind and feeble-footed may not come into the house.
 και εἶπεν δαυὶδ τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ πᾶς τύπτων ἰεβουσαῖον ἀπτέσθω ἐν παραξιφίδι καὶ τοὺς χωλοὺς καὶ τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς μισοῦντας τὴν ψυχὴν δαυὶδ διὰ τοῦτο ἐροῦσιν τυφλοὶ καὶ χωλοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς οἶκον κυρίου
- 9 Alzo woonde David in den burg en noemde dien Davids stad. En David bouwde rondom van Millo af en binnenwaarts.
 So David took the strong tower for his living-place, naming it the town of David. And David took in hand the building of the town all round, starting from the Millo.
 και ἐκάθισεν δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐκλήθη αὕτη ἡ πόλις δαυὶδ καὶ ὠκοδόμησεν τὴν πόλιν κύκλῳ ἀπὸ τῆς ἄκρας καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 10 David nu ging geduriglijk voort, en werd groot; want de HEERE, de God der heirscharen, was met hem.
 And David became greater and greater; for the Lord, the God of armies, was with him.
 και ἐπορεύετο δαυὶδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος καὶ κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ
- 11 En Hiram, de koning van Tyrus, zond boden tot David, en cederenhout, en timmerlieden, en metselaars; en zij bouwden David een huis.
 And Hiram, king of Tyre, sent men to David, with cedar-trees and woodworkers and stoneworkers: and they made David a house.
 και ἀπέστειλεν χιραμ βασιλεὺς τύρου ἀγγέλους πρὸς δαυὶδ καὶ ξύλα κέδρινα καὶ τέκτονας ξύλων καὶ τέκτονας λίθων καὶ ὠκοδόμησαν οἶκον τῷ δαυὶδ
- 12 En David merkte, dat de HEERE hem tot een koning over Israel bevestigd had, en dat Hij zijn koninkrijk verheven had, om Zijns volks Israels wil.
 And David saw that the Lord had made his position safe as king over Israel, and that he had made his kingdom great because of his people Israel.
 και ἔγνω δαυὶδ ὅτι ἠτοίμασεν αὐτὸν κύριος εἰς βασιλέα ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ὅτι ἐπήρθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἰσραηλ
- 13 En David nam meer bijwijken, en vrouwen van Jeruzalem, nadat hij van Hebron gekomen was; en David werden meer zonen en dochteren geboren.
 And David took more women and wives in Jerusalem, after he had come from Hebron: and he had more sons and daughters.
 και ἔλαβεν δαυὶδ ἔτι γυναῖκας καὶ παλλακὰς ἕξ ἱερουσαλημ μετὰ τὸ ἔλθειν αὐτὸν ἐκ χεβρων καὶ ἐγένοντο τῷ δαυὶδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες

- 14 En dit zijn de namen dergenen, die hem te Jeruzalem geboren zijn: Schammua, en Schobab, en Nathan, en Salomo.
These are the names of those whose birth took place in Jerusalem: Shammua and Shobab and Nathan and Solomon
 και ταυτα τα ὀνόματα τῶν γεννηθέντων αὐτῷ ἐν ἱερουσαλημ σαμμουσ και σωβαβ και ναθαν και σαλωμων
- 15 En Ibchar, en Elischua en Nefeg, en Jafia,
And Ibhar and Elishua and Nepheg and Japhia
 και εβσαρ και ελισους και ναφεκ και ιεφιεσ
- 16 En Elischama, en Eljade, en Elifeleth.
And Elishama and Eliada and Eliphelet.
 και ελισαμα και ελιδαε και ελιφαλαθ [16α] σαμαε ιεσιβαθ ναθαν γαλαμααν ιεβααρ θεησους ελφαλατ ναγεδ ναφεκ ιαναθα λεασαμυς βααλιμαθ ελιφαλαθ
- 17 Als nu de Filistijnen hoorden, dat zij David ten koning over Israel gezalfd hadden, zo togen alle Filistijnen op om David te zoeken; en David, dat horende, toogaf, naar den burg.
And when the Philistines had news that David had been made king over Israel, they all went up in search of David; and David, hearing of it, went down to the strong place.
 και ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι κέχρισται δαυιδ βασιλεὺς ἐπὶ ἰσραηλ και ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητεῖν τὸν δαυιδ και ἤκουσεν δαυιδ και κατέβη εἰς τὴν περιοχὴν
- 18 En de Filistijnen kwamen en verspreidden zich in het dal Refaim.
And when the Philistines came, they went in every direction in the valley of Rephaim.
 και οἱ ἀλλόφυλοι παραγίνονται και συνέπεσαν εἰς τὴν κοιλάδα τῶν τιτάνων
- 19 Zo vraagde David den HEERE, zeggende: Zal ik optrekken tegen de Filistijnen? Zult Gij ze in mijn hand geven? En de HEERE zeide tot David: Trek op, want Ik zal de Filistijnen zekerlijk in uw hand geven.
And David, desiring directions from the Lord, said, Am I to go up against the Philistines? will you give them up into my hands? And the Lord said, Go up, for I will certainly give up the Philistines into your hands.
 και ἠρώτησεν δαυιδ διὰ κυρίου λέγων εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους και παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου και εἶπεν κύριος πρὸς δαυιδ ἀνάβαινε ὅτι παρατιδοὺς παραδώσω τοὺς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου
- 20 Toen kwam David te Baal-Perazim; en David sloeg hen aldaar, en zeide: De HEERE heeft mijn vijanden voor mijn aangezicht gescheurd, als een scheur derwateren; daarom noemde hij den naam derzelve plaats, Baal-Perazim.
And David went to Baal-perazim, and overcame them there; and he said, The Lord has let the forces fighting against me be broken before me as a wall is broken by rushing waters. So that place was named Baal-perazim.
 και ἦλθεν δαυιδ ἐκ τῶν ἐπάνω διακοπῶν και ἔκοψεν τοὺς ἀλλοφύλους ἐκεῖ και εἶπεν δαυιδ διέκοψεν κύριος τοὺς ἐχθρούς μου τοὺς ἀλλοφύλους ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς διακόπτεται ὕδατα διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἐπάνω διακοπῶν
- 21 En zij lieten hun afgoden aldaar; en David en zijn mannen namen ze op.
And the Philistines, when they went in flight, did not take their images with them, and David and his men took them away.
 και καταλιπόνουσιν ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν και ἐλάβοσαν αὐτοὺς δαυιδ και οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ
- 22 Daarna togen de Filistijnen weder op; en zij verspreidden zich in het dal Refaim.
And the Philistines came up again, and went in every direction in the valley of Rephaim.
 και προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι τοῦ ἀναβῆναι και συνέπεσαν ἐν τῇ κοιλάδι τῶν τιτάνων
- 23 En David vraagde den HEERE, Dewelke zeide: Gij zult niet optrekken; maar trek om tot achter hen, dat gij aan hen komt van tegenover de moerbezienbomen;
And when David went for directions to the Lord, he said, You are not to go up against them in front; but make a circle round them from the back and come on them opposite the spice-trees.
 και ἐπηρώτησεν δαυιδ διὰ κυρίου και εἶπεν κύριος οὐκ ἀναβήσει εἰς συνάντησιν αὐτῶν ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν και παρέσει αὐτοῖς πλησίον τοῦ κλαυθμῶνος
- 24 En het geschiede, als gij hoort het geruis van een gang in de toppen der moerbezienbomen, dan rep u; want alsdan is de HEERE voor uw aangezicht uitgegaan, om het heirleger der Filistijnen te slaan.
Then at the sound of footsteps in the tops of the trees, go forward quickly, for the Lord has gone out before you to overcome the army of the Philistines.
 και ἔσται ἐν τῷ ἀκοῦσαί σε τὴν φωνὴν τοῦ συγκλεισμοῦ τοῦ ἄλσους τοῦ κλαυθμῶνος τότε καταβήσει πρὸς αὐτοὺς ὅτι τότε ἐξελεύσεται κύριος ἐμπροσθέν σου κόπτειν ἐν τῷ πολέμῳ τῶν ἀλλοφύλων
- 25 En David deed alzo, gelijk als de HEERE hem geboden had; en hij sloeg de Filistijnen van Geba af, totdat gij komt te Gezer.
And David did as the Lord had said; and he overcame the Philistines, attacking them from Gibeon to near Gezer.
 και ἐποίησεν δαυιδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος και ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους ἀπὸ γαβαιων ἕως τῆς γῆς γαζιρα

- 1 Daarna verzamelde David wederom alle uitgelezenen in Israel, dertig duizend.
And David got together all the fighting-men of Israel to the number of thirty thousand;
καὶ συνήγαγεν ἔτι δαυὶδ πάντα νεανίαν ἐξ ἰσραὴλ ὡς ἑβδομήκοντα χιλιάδας
- 2 En David maakte zich op, en ging heen met al het volk, dat bij hem was, van Baalim-Juda, om van daar op te brengen de ark Gods, bij dewelke de Naamwordt aangeroepen, de Naam van den HEERE der heirscharen, Die daarop woont tussen de cherubim.
And David, and all the people who were with him, went to Baal of Judah to get the ark of God, over which the holy name is named, the name of the Lord of armies, whose place is between the winged ones.
καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων ἰουδα ἐν ἀναβάσει τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐφ' ἣν ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα κυρίου τῶν δυνάμεων καθημένου ἐπὶ τῶν χειρῶν ἐπ' αὐτῆς
- 3 En zij voerden de ark Gods op een nieuwen wagen, en haalden ze uit het huis van Abinadab, dat op een heuvel is; en Uza en Ahio, zonen van Abinadab, leidden den nieuwen wagen.
And they put the ark of God on a new cart and took it out of the house of Abinadab which was on the hill: and Uzzah and Ahio, the sons of Abinadab, were the drivers of the cart.
καὶ ἐπεβίβασεν τὴν κιβωτὸν κυρίου ἐφ' ἅμαξαν καινὴν καὶ ἦεν αὐτὴν ἐξ οἴκου αμιναδαβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ καὶ οἶα καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ αμιναδαβ ἦγον τὴν ἅμαξαν
- 4 Toen zij hem nu uit het huis van Abinadab, dat op den heuvel is, met de ark Gods, wegvoerden, zo ging Ahio voor de ark henen.
And Uzzah went by the side of the ark, while Ahio went before it.
σὺν τῇ κιβωτῷ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ
- 5 En David en het ganse huis Israels speelden voor het aangezicht des HEEREN, met allerlei snarenspeel van dennenhout, als met harpen, en met luiten, en met trommelen, ook met schellen, en met cimbalen.
And David and all the men of Israel made melody before the Lord with all their power, with songs and with corded instruments and instruments of brass.
καὶ δαυὶδ καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ παιζόντες ἐνώπιον κυρίου ἐν ὄργάνοις ἡρμωσμένοις ἐν ἰσχυρί καὶ ἐν ψαλμοῖς καὶ ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν αὐλοῖς
- 6 Als zij nu kwamen tot aan Nachons dorsvloer, zo strekte Uza zijn hand uit aan de ark Gods, en hield ze, want de runderen struikelden.
And when they came to Nacon's grain-floor, Uzzah put his hand on the ark of God to keep it safe in its place, for the oxen were out of control.
καὶ παραγίνονται ἕως ἄλλο νοδαβ καὶ ἐξέτεινεν οἶα τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κατασχεῖν αὐτὴν καὶ ἐκράτησεν αὐτὴν ὅτι περιέσπασεν αὐτὴν ὁ μόσχος τοῦ κατασχεῖν αὐτὴν
- 7 Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Uza, en God sloeg hem aldaar, om deze onbedachtzaamheid; en hij stierf aldaar bij de ark Gods.
And the wrath of the Lord, burning against Uzzah, sent destruction on him because he had put his hand on the ark, and death came to him there by the ark of God.
καὶ ἐθυμώθη κύριος τῷ οἶα καὶ ἔπαισεν αὐτὸν ἐκεῖ ὁ θεός καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ παρὰ τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
- 8 En David ontstak, omdat de HEERE een scheur gescheurd had aan Uza; en hij noemde dezelve plaats Perez-Uza, tot op dezen dag.
And David was angry because of the Lord's outburst of wrath against Uzzah: and he gave that place the name Perez-Uzzah, which is its name to this day.
καὶ ἠθύμησεν δαυὶδ ὑπὲρ οὗ διέκοψεν κύριος διακοπήν ἐν τῷ οἶα καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος ἐκεῖνος διακοπή οἶα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 9 En David vreesde den HEERE ten zelven dage; en hij zeide: Hoe zal de ark des HEEREN tot mij komen?
And such was David's fear of the Lord that day, that he said, How may I let the ark of God come to me?
καὶ ἐφοβήθη δαυὶδ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων πῶς εἰσελεύσεται πρὸς με ἡ κιβωτὸς κυρίου
- 10 David dan wilde de ark des HEEREN niet tot zich laten overbrengen in de stad Davids; maar David deed ze afwijken in het huis van Obed-Edom, den Gethiet.
So David did not let the ark of the Lord come back to him to the town of David: but had it turned away and put into the house of Obed-edom the Gittite.
καὶ οὐκ ἐβούλετο δαυὶδ τοῦ ἐκκλῖναι πρὸς αὐτὸν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὴν πόλιν δαυὶδ καὶ ἀπέκλινεν αὐτὴν δαυὶδ εἰς οἶκον ἀβεδδαρα τοῦ γεθθαίου
- 11 En de ark des HEEREN bleef in het huis van Obed-Edom, den Gethiet, drie maanden; en de HEERE zegende Obed-Edom en zijn ganse huis.
And the ark of the Lord was in the house of Obed-edom the Gittite for three months: and the Lord sent a blessing on Obed-edom and all his family.
καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ κυρίου εἰς οἶκον ἀβεδδαρα τοῦ γεθθαίου μῆνας τρεῖς καὶ εὐλόγησεν κύριος ὅλον τὸν οἶκον ἀβεδδαρα καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ
- 12 Toen boodschapte men den koning David, zeggende: De HEERE heeft het huis van Obed-Edom, en al wat hij heeft, gezegend om der ark Gods wil; zo ging David heen en haalde de ark Gods uit het huis van Obed-Edom opwaarts in de stad Davids, met vreugde.
And they said to King David, The blessing of the Lord is on the family of Obed-edom and on all he has, because of the ark of God. And David went and took the ark of God from the house of Obed-edom into the town of David with joy.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ δαυὶδ λέγοντες ἠεὶ ἐλόγησεν κύριος τὸν οἶκον ἀβεδδαρα καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἕνεκεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπορεύθη δαυὶδ καὶ ἀνήγαγεν τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐκ τοῦ οἴκου ἀβεδδαρα εἰς τὴν πόλιν δαυὶδ ἐν εὐφροσύνῃ

- 13 En het geschiedde, als zij, die de ark des HEEREN droegen, zes treden voortgetreden waren, dat hij ossen en gemest vee offerde.
 And when those who were lifting the ark of the Lord had gone six steps, he made an offering of an ox and a fat young beast.
 και ἦσαν μετ' αὐτῶν αἶροντες τὴν κιβωτὸν ἑπτὰ χοροὶ καὶ θύμα μόσχος καὶ ἄρνα
- 14 En David huppelde met alle macht voor het aangezicht des HEEREN; en David was omgord met een linnen lijfrok.
 And David, clothed in a linen ephod, was dancing before the Lord with all his strength.
 και δαυιδ ἀνεκρούετο ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις ἐνώπιον κυρίου καὶ ὁ δαυιδ ἐνδεδικώς στολὴν ἑξαλλων
- 15 Alzo brachten David en het ganse huis Israels de ark des HEEREN op, met gejuich en met geluid der bazuinen.
 So David and all the men of Israel took up the ark of the Lord with cries of joy and sounding of horns.
 και δαυιδ καὶ πᾶς ὁ οἶκος ἰσραηλ ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν κυρίου μετὰ κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος
- 16 En het geschiedde, als de ark des HEEREN in de stad Davids kwam, dat Michal, Sauls dochter, door het venster uitzag. Als zij nu den koning David zag, springende en huppelende voor het aangezicht des HEEREN, verachtte zij hem in haar hart.
 And when the ark of the Lord came into the town of David, Michal, Saul's daughter, looking out of the window, saw King David dancing and jumping before the Lord; and to her mind he seemed foolish.
 και ἐγένετο τῆς κιβωτοῦ παραγινομένης ἕως πόλεως δαυιδ καὶ μελχολ ἡ θυγάτηρ σαουλ διέκλυπεν διὰ τῆς θυρίδος καὶ εἶδεν τὸν βασιλέα δαυιδ ὀρχούμενον καὶ ἀνακρουόμενον ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐξ ουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς
- 17 Toen zij nu de ark des HEEREN inbrachten, stelden zij die in haar plaats, in het midden der tent, die David voor haar gespannen had; en David offerdebrandofferen voor des HEEREN aangezicht, en dankofferen.
 And they took in the ark of the Lord, and put it in its place inside the tent which David had put up for it: and David made burned offerings and peace-offerings to the Lord.
 και φέρουσιν τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου καὶ ἀνέθηκαν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς μέσον τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ δαυιδ καὶ ἀνήγεγεν δαυιδ ὀλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου καὶ εἰρηνικὰς
- 18 Als David geëindigd had het brandoffer en de dankofferen te offeren, zo zegende hij het volk in den Naam des HEEREN der heirscharen.
 And after David had made the burned offerings and the peace-offerings, he gave the people a blessing in the name of the Lord of armies.
 και συνετέλεσεν δαυιδ συναναφέρων τὰς ὀλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικὰς καὶ εὐλόγησεν τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου τῶν δυνάμεων
- 19 En hij deelde uit aan het ganse volk, aan de ganse menigte van Israel, van de mannen tot de vrouwen toe, aan een iegelijk een broodkoek, en een schoon stukvlees, en een fles wijn. Toen ging al dat volk heen, een iegelijk naar zijn huis.
 And he gave to every man and woman among all the people, among all the masses of Israel, a cake of bread and a measure of wine and a cake of dry grapes. Then all the people went away, every man to his house.
 και διεμέρισεν παντὶ τῷ λαῷ εἰς πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἰσραηλ ἀπὸ δαν ἕως βηρσαβεε ἀπὸ ἀνδρῶς ἕως γυναικὸς ἐκάστῳ κολλυρίδα ἄρτου καὶ ἐσχαρίτην καὶ λάγανον ἀπὸ τηγάνου καὶ ἀπῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 20 Als nu David wederkwam, om zijn huis te zegenen, ging Michal, Sauls dochter, uit, David tegemoet, en zeide: Hoe is heden de koning van Israel verheerlijkt, die zich heden voor de ogen van de dienstmaagden zijner dienstknechten heeft ontbloot, gelijk een van de ijdele lieden zich onbeschaamdelijk ontbloot?
 Then David came back to give a blessing to his family. And Michal, Saul's daughter, came out to him and said, How full of glory was the king of Israel today, who let himself be seen uncovered by his servant-girls like a foolish person uncovering himself without shame!
 και ἐπέστρεψεν δαυιδ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν μελχολ ἡ θυγάτηρ σαουλ εἰς ἀπάντησιν δαυιδ καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν τί δεδόξασται σήμερον ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ ὃς ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδικῶν τῶν δούλων ἑαυτοῦ καθὼς ἀποκαλύπτεται ἀποκαλυφθεὶς εἰς τῶν ὀρχουμένων
- 21 Maar David zeide tot Michal: Voor het aangezicht des HEEREN, Die mij verkoren heeft voor uw vader en voor zijn ganse huis, mij instellende tot eenvoorganger over het volk des HEEREN, over Israel; ja, ik zal spelen voor het aangezicht des HEEREN.
 And David said to Michal, I was dancing before the Lord, who put me over your father and all his sons, to make me a ruler over the people of the Lord, over his people Israel: and I will go on playing before the Lord;
 και εἶπεν δαυιδ πρὸς μελχολ ἐνώπιον κυρίου ὀρχήσομαι εὐλογητὸς κύριος ὃς ἐξελέξατό με ὑπὲρ τὸν πατέρα σου καὶ ὑπὲρ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ καταστῆσαί με εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἰσραηλ καὶ παίζομαι καὶ ὀρχήσομαι ἐνώπιον κυρίου
- 22 Ook zal ik mij nog geringer houden dan alzo, en zal nederig zijn in mijn ogen, en met de dienstmaagden, waarvan gij gezegd hebt, met dezelve zal ik verheerlijkt worden.
 And I will do even worse than this, and make myself even lower in your eyes: but the servant-girls of whom you were talking will give me honour.
 και ἀποκαλυφθήσομαι ἔτι οὕτως καὶ ἔσομαι ἄχρειος ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ μετὰ τῶν παιδικῶν ὧν εἶπας με δοξασθῆναι

- 23 Michal nu, Sauls dochter, had geen kind, tot den dag van haar dood toe.
And Michal, Saul's daughter, had no child till the day of her death.
καὶ τῇ μελχολ θυγατρὶ σαουλ οὐκ ἐγένετο παιδίον ἕως τῆς ἡμέρας τοῦ ἀποθανεῖν αὐτήν
- 1 En het geschiedde, als de koning in zijn huis zat, en de HEERE hem rust gegeven had van al zijn vijanden rondom,
Now when the king was living in his house, and the Lord had given him rest from war on every side;
καὶ ἐγένετο ὅτε ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ κύριος κατεκληρονόμησεν αὐτὸν κύκλῳ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ τῶν κύκλῳ
- 2 Zo zeide de koning tot den profeet Nathan: Zie toch, ik woon in een cederen huis, en de ark Gods woont in het midden der gordijnen.
The king said to Nathan the prophet, See now, I am living in a house of cedar, but the ark of God is housed inside the curtains of a tent.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ναθαν τὸν προφήτην ἰδοὺ δὴ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ κάθεται ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς
- 3 En Nathan zeide tot den koning: Ga heen, doe al wat in uw hart is, want de HEERE is met u.
And Nathan said to the king, Go and do whatever is in your heart; for the Lord is with you.
καὶ εἶπεν ναθαν πρὸς τὸν βασιλέα πάντα ὅσα ἂν ἐν τῇ καρδίᾳ σου βιάδιζε καὶ ποίει ὅτι κύριος μετὰ σοῦ
- 4 Maar het gebeurde in denzelfden nacht, dat het woord des HEEREN tot Nathan geschiedde, zeggende:
Now that night the word of the Lord came to Nathan, saying,
καὶ ἐγένετο τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ναθαν λέγων
- 5 Ga, en zeg tot Mijn knecht, tot David: Zo zegt de HEERE: Zoudt gij Mij een huis bouwen tot Mijn woning?
Go and say to my servant David, The Lord says, Are you to be the builder of a house, a living-place for me?
πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς τὸν δαυὶδ μου δαυὶδ τάδε λέγει κύριος οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί με
- 6 Want Ik heb in geen huis gewoond, van dien dag af, dat Ik de kinderen Israels uit Egypte opvoerde, tot op dezen dag; maar Ik heb gewandeld in een tent en ineen tabernakel.
For from the day when I took the children of Israel up out of Egypt till this day, I have had no house, but have gone from place to place in a tent.
ὅτι οὐ κατώκησα ἐν οἴκῳ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνήγαγον ἐξ αἰγύπτου τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἤμην ἐμπεριπατῶν ἐν καταλύματι καὶ ἐν σκηνῇ
- 7 Overal, waar Ik met al de kinderen Israels heb gewandeld, heb Ik wel een woord gesproken met een der stammen Israels, dien Ik bevolen heb Mijn volk Israelte weiden, zeggende: Waarom bouwt gij Mij niet een cederen huis?
In all the places where I went with all the children of Israel, did I ever say to any of the judges of Israel, to whom I gave the care of my people Israel, Why have you not made me a house of cedar?
ἐν πᾶσιν οἷς διήλθον ἐν παντὶ ἰσραὴλ εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν τοῦ ἰσραὴλ ᾧ ἐνετειλάμην ποιμαίνειν τὸν λαόν μου ἰσραὴλ λέγων τί ὅτι οὐκ ὀικοδομήκατέ μοι οἶκον κεδρινόν
- 8 Nu dan, alzo zult gij tot Mijn knecht, tot David, zeggen: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb u genomen van de schaapskooi, van achter de schapen, datgij een voorganger zoudt zijn over Mijn volk, over Israel.
Then say these words to my servant David, The Lord of armies says, I took you from the fields, from keeping the sheep, so that you might be a ruler over my people, over my people Israel:
καὶ νῦν τάδε ἔρεις τῷ δούλῳ μου δαυὶδ τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας τῶν προβάτων τοῦ εἶναι σε εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ
- 9 En Ik ben met u geweest, overal, waar gij gegaan zijt, en heb al uw vijanden voor uw aangezicht uitgeroeid; en Ik heb u een groten naam gemaakt, als den naamder groten, die op de aarde zijn.
And I have been with you wherever you went, cutting off before you all those who were against you; and I will make your name great, like the name of the greatest ones of the earth.
καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύου καὶ ἐξωλέθρευσα πάντας τοὺς ἐχθροὺς σου ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἐποίησά σε ὀνομαστὸν κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς
- 10 En Ik heb voor Mijn volk, voor Israel, een plaats besteld, en hem gepland, dat hij aan zijn plaats wone, en niet meer heen en weder gedreven worde; en de kinderen der verkeerdheid zullen hem niet meer verdrukken, gelijk als in het eerst.
And I will make a resting-place for my people Israel, planting them there, so that they may be living in the place which is theirs, and never again be moved; and never again will they be troubled by evil men as they were at the first,
καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου τῷ ἰσραὴλ καὶ καταφυτεύσω αὐτόν καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐ μεριμνήσει οὐκέτι καὶ οὐ προσθήσει υἱὸς ἀδικίας τοῦ ταπεινώσαι αὐτὸν καθὼς ἀπ' ἀρχῆς
- 11 En van dien dag af, dat Ik geboden heb richters te wezen over Mijn volk Israel. Doch u heb Ik rust gegeven van al uw vijanden. Ook geeft u de HEERE tekenen, dat de HEERE u een huis maken zal.
From the time when I put judges over my people Israel; and I will give you peace from all who are against you. And the Lord says to you that he will make you the head of a line of kings.
ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου ἰσραὴλ καὶ ἀναπαύσω σε ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου καὶ ἀπαγγελεῖ σοι κύριος ὅτι οἶκον οἰκοδομήσεις αὐτῷ

- 12 Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vaderen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, dat uit uw lijf voortkomen zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen.
 And when the time comes for you to go to rest with your fathers, I will put in your place your seed after you, the offspring of your body, and I will make his kingdom strong.
 και ἔσται ἐὰν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου καὶ κοιμηθῆσῃ μετὰ τῶν πατέρων σου καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου καὶ ἐτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
- 13 Die zal Mijn Naam een huis bouwen; en Ik zal den stoel zijns koninkrijks bevestigen tot in eeuwigheid.
 He will be the builder of a house for my name, and I will make the seat of his authority certain for ever.
 αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα
- 14 Ik zal hem zijn tot een Vader, en hij zal Mij zijn tot een zoon; dewelke als hij misdoet, zo zal Ik hem met een mensenroede en met plagen der mensenkinderen straffen.
 I will be to him a father and he will be to me a son: if he does wrong, I will give him punishment with the rod of men and with the blows of the children of men;
 ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καὶ ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ ἀνδρῶν καὶ ἐν ἀφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων
- 15 Maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken, gelijk als Ik die weggenomen heb van Saul, dien Ik van voor uw aangezicht heb weggenomen.
 But my mercy will not be taken away from him, as I took it from him who was before you.
 τὸ δὲ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ καθὼς ἀπέστησα ἀπ' ὧν ἀπέστησα ἐκ προσώπου μου
- 16 Doch uw huis zal bestendig zijn, en uw koninkrijk tot in eeuwigheid, voor uw aangezicht; uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid.
 And your family and your kingdom will keep their place before me for ever: the seat of your authority will never be overturned.
 καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνωρθωμένος εἰς τὸν αἰῶνα
- 17 Naar al deze woorden, en naar dit ganse gezicht, also sprak Nathan tot David.
 So Nathan gave David an account of all these words and this vision.
 κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὄρασιν ταύτην οὕτως ἐλάλησεν ναθαν πρὸς δαυιδ
- 18 Toen ging de koning David in, en bleef voor het aangezicht des HEEREN, en hij zeide: Wie ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoegebracht hebt?
 Then David the king went in and took his seat before the Lord, and said, Who am I, O Lord God, and what is my family, that you have been my guide till now?
 καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ καὶ ἐκάθισεν ἐνώπιον κυρίου καὶ εἶπεν τίς εἰμι ἐγὼ κύριέ μου κύριε καὶ τίς ὁ οἶκός μου ὅτι ἠγάπηκάς με ἕως τούτων
- 19 Daartoe is dit in Uw ogen nog klein geweest, Heere HEERE, maar Gij hebt ook over het huis Uws knechts gesproken tot van verre heen; en dit naar de wetder mensen, Heere HEERE!
 And this was only a small thing to you, O Lord God; but your words have even been about the far-off future of your servant's family, O Lord God!
 καὶ κατεσμηκρύνθη μικρὸν ἐνώπιόν σου κύριέ μου κύριε καὶ ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ δούλου σου εἰς μακρὰν οὕτως δὲ ὁ νόμος τοῦ ἀνθρώπου κύριέ μου κύριε
- 20 En wat zal David nog meer tot U spreken? Want Gij kent Uw knecht, Heere HEERE!
 What more may David say to you? for you have knowledge of your servant, O Lord God.
 καὶ τί προσθήσει δαυιδ ἔτι τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ καὶ νῦν σὺ οἶδας τὸν δούλον σου κύριέ μου κύριε
- 21 Om Uws woords wil, en naar Uw hart hebt Gij al deze grote dingen gedaan, om aan Uw knecht bekend te maken.
 Because of your word and from your heart, you have done all this great work, and let your servant see it.
 διὰ τὸν λόγον σου πεποίηκας καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας πᾶσαν τὴν μεγαλωσύνην ταύτην γνωρίσαι τῷ δούλῳ σου
- 22 Daarom zijt Gij groot, HEERE God! Want er is niemand gelijk Gij, en er is geen God dan alleen Gij, naar alles, wat wij met onze oren gehoord hebben.
 Truly you are great, O Lord God: there is no one like you and no other God but you, as is clear from everything which has come to our ears.
 ἔνεκεν τοῦ μεγαλῦναι σε κύριέ μου κύριε ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς σὺ καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλην σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἠκούσαμεν ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν
- 23 En wie is, gelijk Uw volk, gelijk Israel, een enig volk op aarde, hetwelk God is heengegaan Zich tot een volk te verlossen, en om Zich een Naam te zetten, en om voor ulieden deze grote en verschrikkelijke dingen te doen aan Uw land, voor het aangezicht Uws volks, dat Gij U uit Egypte verlost hebt, de heidenen en hun goden verdrijvende.
 And what other nation in the earth, like your people Israel, did a god go out to take for himself, to be his people, and to make a name for himself, and to do great and strange things for them, driving out a nation and its gods from before his people?
 καὶ τίς ὡς ὁ λαός σου ἰσραηλ ἔθνος ἄλλο ἐν τῇ γῆ ὡς ὠδήγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ λυτρώσασθαι αὐτῷ λαὸν τοῦ θέσθαι σε ὄνομα τοῦ ποιῆσαι μεγαλωσύνην καὶ ἐπιφάνειαν τοῦ ἐκβαλεῖν σε ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ σου οὐ ἐλυτρώσω σεαυτῷ ἐξ αἰγύπτου ἔθνη καὶ σκηνώματα
- 24 En Gij hebt Uw volk Israel U bevestigd, U tot een volk, tot in eeuwigheid; en Gij, HEERE, zijt hun tot een God geworden.
 But you took and made strong for yourself your people Israel, to be your people for ever; and you, Lord, became their God.
 καὶ ἠτοίμασας σεαυτῷ τὸν λαόν σου ἰσραηλ λαὸν ἕως αἰῶνος καὶ σύ κύριε ἐγένου αὐτοῖς εἰς θεόν

- 25 Nu dan, HEERE God, doe dit woord, dat Gij over Uw knecht en over zijn huis gesproken hebt, bestaan tot in eeuwigheid, en doe, gelijk als Gij gesproken hebt.
 And now, O Lord God, may the word which you have said about your servant and about his family, be made certain for ever, and may you do as you have said!
 και νυν κύριέ μου κύριε τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας περὶ τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ πιστώσων ἕως αἰῶνος κύριε παντοκράτωρ θεὲ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ νυν καθὼς ἐλάλησας
- 26 En Uw Naam worde groot gemaakt tot in eeuwigheid, dat men zegge: De HEERE der heirscharen is God over Israel; en het huis van Uw knecht David zalbestendig zijn voor Uw aangezicht.
 And let your name be made great for ever, and let men say, The Lord of armies is God over Israel: and let the family of David your servant be made strong before you!
 μεγαλυνθεῖη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος
- 27 Want Gij, HEERE der heirscharen, Gij, God Israels! Gij hebt voor het oor Uws knechts geopenbaard, zeggende: Ik zal u een huis bouwen; daarom heeft Uw knecht in zijn hart gevonden, dit gebed tot U te bidden.
 For you, O Lord of armies, the God of Israel, have clearly said to your servant, I will make you the head of a family of kings: and so it has come into your servant's heart to make this prayer to you.
 κύριε παντοκράτωρ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπεκάλυψας τὸ ὄτιον τοῦ δούλου σου λέγων οἶκον οἰκοδομήσω σοι διὰ τοῦτο εὔρεν ὁ δοῦλός σου τὴν καρδίαν ἑαυτοῦ τοῦ προσεύξασθαι πρὸς σὲ τὴν προσευχὴν ταύτην
- 28 Nu dan, Heere HEERE! Gij zijt die God, en Uw woorden zullen waarheid zijn, en Gij hebt dit goede tot Uw knecht gesproken.
 And now, O Lord God, you are God and your words are true and you have said you will give your servant this good thing;
 και νυν κύριέ μου κύριε σὺ εἶ ὁ θεός και οἱ λόγοι σου ἔσονται ἀληθινοὶ και ἐλάλησας ὑπὲρ τοῦ δούλου σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα
- 29 Zo believe het U nu, en zegen het huis van Uw knecht, dat het in eeuwigheid voor uw aangezicht zij; want Gij, Heere HEERE, hebt het gesproken, en met Uw zegen zal het huis van Uw knecht gezegend worden in eeuwigheid.
 So may it be your pleasure to give your blessing to the family of your servant, so that it may go on for ever before you: (for you, O Lord God, have said it,) and may your blessing be on your servant's family line for ever!
 και νυν ἄρξαι και εὐλόγησον τὸν οἶκον τοῦ δούλου σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιόν σου ὅτι σὺ εἶ κύριέ μου κύριε ἐλάλησας και ἀπὸ τῆς εὐλογίας σου εὐλογηθήσεται ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου εἰς τὸν αἰῶνα
- 1 En het geschiedde daarna, dat David de Filistijnen sloeg, en bracht hen ten onder; en David nam Meteg-Amma uit der Filistijnen hand.
 And it came about after this that David made an attack on the Philistines and overcame them; and David took the authority of the mother-town from the hands of the Philistines.
 και ἐγένετο μετὰ ταῦτα και ἐπάταξεν δαυὶδ τοὺς ἀλλοφύλους και ἐτροπώσατο αὐτούς και ἔλαβεν δαυὶδ τὴν ἀφορισμένην ἐκ χειρὸς τῶν ἀλλοφύλων
- 2 Ook sloeg hij de Moabieten, en mat hen met een snoer, doende hen ter aarde nederliggen; en hij mat met twee snoeren om te doden, en met een vol snoer omin het leven te laten. Alzo werden de Moabieten David tot knechten, brengende geschenken.
 And he overcame the Moabites, and he had them measured with a line when they were stretched out on the earth; marking out two lines for death and one full line for life. So the Moabites became servants to David and gave him offerings.
 και ἐπάταξεν δαυὶδ τὴν μοαβ και διεμέτρησεν αὐτούς ἐν σχοινίοις κοιμίσας αὐτούς ἐπὶ τὴν γῆν και ἐγένετο τὰ δύο σχοινίσματα τοῦ θανατώσαι και τὰ δύο σχοινίσματα ἐξώγησεν και ἐγένετο μοαβ τῷ δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια
- 3 David sloeg ook Hadad-ezer, den zoon van Rechob, den koning van Zoba, toen hij heentoo, om zijn hand te wenden naar de rivier Frath.
 And David overcame Hadadezer, the son of Rehob, king of Zobah, when he went to make his power seen by the River.
 και ἐπάταξεν δαυὶδ τὸν ἀδρααζαρ υἱὸν ρααβ βασιλέα σουβα πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστήσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν εὐφράτην
- 4 En David nam hem duizend wagens af, en zevenhonderd ruiteren, en twintig duizend man te voet; en David ontzenuwde alle wagenpaarden, en hield daarvanhonderd wagenen over.
 And David took from him one thousand, seven hundred horsemen and twenty thousand footmen: and David had the leg-muscles of the horses cut, only keeping enough of them for a hundred war-carriages.
 και προκατελάβετο δαυὶδ τῶν αὐτοῦ χίλια ἄρματα και ἐπτὰ χιλιάδας ἰππέων και εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν και παρέλυσεν δαυὶδ πάντα τὰ ἄρματα και ὑπελίπετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἄρματα
- 5 En de Syriërs van Damaskus kwamen om Hadad-ezer, den koning van Zoba, te helpen; maar David sloeg van de Syriërs twee en twintig duizend man.
 And when the Aramaeans of Damascus came to the help of Hadadezer, king of Zobah, David put to the sword twenty-two thousand of the Aramaeans.
 και παραγίνετα συρία δαμασκοῦ βοηθῆσαι τῷ ἀδρααζαρ βασιλεῖ σουβα και ἐπάταξεν δαυὶδ ἐν τῷ σύρῳ εἴκοσι δύο χιλιάδας ἀνδρῶν
- 6 En David legde bezettingen in Syrie van Damaskus, en de Syriërs werden David tot knechten, brengende geschenken; en de HEERE behoevde David overal, waar hij heentoo.
 And David put armed forces in Aram of Damascus: and the Aramaeans became servants to David and gave him offerings. And the Lord made David overcome wherever he went.
 και ἔθετο δαυὶδ φρουρὰν ἐν συρίᾳ τῇ κατὰ δαμασκόν και ἐγένετο ὁ σύρος τῷ δαυὶδ εἰς δούλους φέροντας ξένια και ἔσωσεν κύριος τὸν δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο

- 7 En David nam de gouden schilden die bij Hadad-ezers knechten geweest waren, en bracht ze te Jeruzalem.
And David took their gold body-covers from the servants of Hadadezer and took them to Jerusalem.
 και ἔλαβεν δαυιδ τοὺς χλιδῶνας τοὺς χρυσοῦς οἳ ἦσαν ἐπὶ τῶν παιδῶν τῶν ἀδρααζαρ βασιλέως σουβα καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἔλαβεν αὐτὰ σουσακιμ βασιλεὺς αἰγύπτου ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν εἰς ἱερουσαλημ ἐν ἡμέραις ροβοαμ υἱοῦ σολομῶντος
- 8 Daartoe nam de koning David zeer veel kopers uit Betach, en uit Berothai, steden van Hadad-ezer.
And from Tebah and Berothai, towns of Hadadezer, King David took a great store of brass.
 και ἐκ τῆς μασβακ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τοῦ ἀδρααζαρ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ χαλκὸν πολὺν σφόδρα ἐν αὐτῷ ἐποίησεν σαλωμων τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν καὶ τοὺς στόλους καὶ τοὺς λουτήρας καὶ πάντα τὰ σκεύη
- 9 Als nu Thoi, de koning van Hamath, hoorde, dat David het ganse heir van Hadad-ezer geslagen had;
And when Tou, king of Hamath, had news that David had overcome all the army of Hadadezer,
 και ἤκουσεν θουὸ ὁ βασιλεὺς ημαθ ὅτι ἐπάταξεν δαυιδ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἀδρααζαρ
- 10 Zo zond Thoi zijn zoon Joram tot den koning David, om hem te vragen naar zijn welstand, en om hem te zegenen, vanwege dat hij tegen Hadad-ezer gekrijgden hem geslagen had, (want Hadad-ezer voerde steeds krijg tegen Thoi); en in zijn hand waren zilveren vaten, en gouden vaten, en koperen vaten;
He sent his son Hadoram to David, with words of peace and blessing, because he had overcome Hadadezer in the fight, for Hadadezer had wars with Tou; and Hadoram took with him vessels of silver and gold and brass:
 και ἀπέστειλεν θουὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς βασιλέα δαυιδ ἐρωτήσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην καὶ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησεν τὸν ἀδρααζαρ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὅτι ἀντικείμενος ἦν τῷ ἀδρααζαρ καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἦσαν σκεύη ἀργυρᾶ καὶ σκεύη χρυσᾶ καὶ σκεύη χαλκᾶ
- 11 Welke de koning David ook den HEERE heiligde, met het zilver en het goud, dat hij geheiligd had van alle heidenen, die hij zich onderworpen had;
These King David made holy to the Lord, together with the silver and gold which he had taken from the nations he had overcome--
 και ταῦτα ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ τῷ κυρίῳ μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ μετὰ τοῦ χρυσοῦ οὗ ἡγίασεν ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ὧν κατεδυνάστευσεν
- 12 Van Syrie, en van Moab, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen, en van Amalek, en van den roof van Hadad-ezer, den zoon van Rechob, denkoning van Zoba.
The nations of Edom and Moab, and the children of Ammon and the Philistines and the Amalekites and the goods he had taken from Hadadezer, the son of Rehob, king of Zobah.
 ἐκ τῆς ἰδουμαίας καὶ ἐκ τῆς γῆς μοαβ καὶ ἐκ τῶν υἱῶν αμμων καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐξ αμαληκ καὶ ἐκ τῶν σκύλων ἀδρααζαρ υἱοῦ ρααβ βασιλέως σουβα
- 13 Ook maakte zich David een naam, als hij wederkwam, nadat hij de Syriers geslagen had, in het Zoutdal, achttien duizend.
And David got great honour for himself, when he came back, by the destruction of Edom in the valley of Salt, to the number of eighteen thousand men.
 και ἐποίησεν δαυιδ ὄνομα καὶ ἐν τῷ ἀνακάμπτειν αὐτὸν ἐπάταξεν τὴν ἰδουμαίαν ἐν γαιμελε εἰς ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας
- 14 En hij legde bezettingen in Edom; in gans Edom legde hij bezettingen; en alle Edomieten werden David tot knechten; en de HEERE behoedde David overal,waar hij heentooog.
And he put armed forces in Edom; all through Edom he had armed forces stationed, and all the Edomites became servants to David. And the Lord made David overcome wherever he went.
 και ἔθετο ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ φρουράν ἐν πάσῃ τῇ ἰδουμαίᾳ καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ ἰδουμαῖοι δοῦλοι τῷ βασιλεῖ καὶ ἔσωσεν κύριος τὸν δαυιδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο
- 15 Alzo regeerde David over gans Israel, en David deed aan zijn ganse volk recht en gerechtigheid.
And David was king over all Israel, judging and giving right decisions for all his people.
 και ἐβασίλευσεν δαυιδ ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἦν δαυιδ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ
- 16 Joab nu, de zoon van Zeruja, was over het heir; en Josafat, zoon van Achilud, was kanselier.
And Joab, the son of Zeruah, was chief of the army; and Jehoshaphat, the son of Ahilud, was keeper of the records;
 και ιωαβ υἱὸς σαρουιας ἐπὶ τῆς στρατιᾶς καὶ ιωσαφατ υἱὸς αχια ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων
- 17 En Zadok, zoon van Ahitub, en Achimelech, zoon van Abjathar, waren priesters; en Seraja was schrijver.
And Zadok and Abiathar, the son of Ahimelech, the son of Ahitub, were priests; and Seraiah was the scribe;
 και σαδδουκ υἱὸς αχιτωβ καὶ αχιμελεχ υἱὸς αβιαθαρ ἱερεῖς καὶ ασα ὁ γραμματεὺς
- 18 Er was ook Benaia, zoon van Jojada, met de Krethi en de Plethi; maar Davids zonen waren prinsen. 2 Samu¨l 9
And Benaiah, the son of Jehoiada, was over the Cherethites and the Pelethites; and David's sons were priests.
 και βαναιας υἱὸς ιωδαε σύμβουλος καὶ ὁ χελεθθι καὶ ὁ φελεττι καὶ υἱοὶ δαυιδ ἀνάρχαι ἦσαν

- 1 En David zeide: Is er nog iemand die overgebleven is van het huis van Saul, dat ik weldadigheid aan hem doe, om Jonathans wil?
 And David said, Is there still anyone of Saul's family living, so that I may be a friend to him, because of Jonathan?
 καὶ εἶπεν δαυιδ εἰ ἔστιν ἐτι ὑπολειμμένος τῷ οἴκῳ σαουλ καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος ἕνεκεν ιωναθαν
- 2 Het huis van Saul nu had een knecht, wiens naam was Ziba; en zij riepen hem tot David. En de koning zeide tot hem: Zijt gij Ziba? En hij zeide: Uw knecht.
 Now there was of Saul's people a servant named Ziba, and they sent him to David; and the king said to him, Are you Ziba? And he said, I am.
 καὶ ἐκ τοῦ οἴκου σαουλ παῖς ἦν καὶ ὄνομα αὐτῷ σιβα καὶ καλοῦσιν αὐτὸν πρὸς δαυιδ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰ σὺ εἶ σιβα καὶ εἶπεν ἐγὼ δοῦλος σός
- 3 En de koning zeide: Is er nog iemand van het huis van Saul, dat ik Gods weldadigheid bij hem doe? Toen zeide Ziba tot den koning: Er is nog een zoon van Jonathan, die geslagen is aan beide voeten.
 And the king said, Is there anyone of Saul's family still living, to whom I may be a friend in God's name? And Ziba said, There is a son of Jonathan, whose feet are damaged.
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰ ὑπολείπεται ἐκ τοῦ οἴκου σαουλ ἐτι ἀνὴρ καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος θεοῦ καὶ εἶπεν σιβα πρὸς τὸν βασιλέα ἐτι ἔστιν υἱὸς τῷ ιωναθαν πεπληγὸς τοὺς πόδας
- 4 En de koning zeide tot hem: Waar is hij? En Ziba zeide tot den koning: Zie, hij is in het huis van Machir, den zoon van Ammiel, te Lodebar.
 And the king said to him, Where is he? And Ziba said to the king, He is in the house of Machir, the son of Ammiel, in Lo-debar.
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ποῦ οὗτος καὶ εἶπεν σιβα πρὸς τὸν βασιλέα ἰδοὺ ἐν οἴκῳ μαχिर υἱοῦ ἀμιηλ ἐκ τῆς λαδαβαρ
- 5 Toen zond de koning David heen, en hij nam hem uit het huis van Machir, den zoon van Ammiel, van Lodebar.
 Then King David sent, and had him taken from Lo-debar, from the house of Machir, the son of Ammiel.
 καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ οἴκου μαχिर υἱοῦ ἀμιηλ ἐκ τῆς λαδαβαρ
- 6 Als nu Mefiboseth, de zoon van Jonathan, den zoon van Saul, tot David inkwam, zo viel hij op zijn aangezicht, en boog zich neder. En David zeide: Mefiboseth! En hij zeide: Zie, hier is uw knecht.
 And Mephiboseth, the son of Jonathan, came to David, and falling down on his face, gave him honour. And David said, Mephiboseth. And answering he said, Your servant is here.
 καὶ παραγίνεται μεμφιβοσθε υἱὸς ιωναθαν υἱοῦ σαουλ πρὸς τὸν βασιλέα δαυιδ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ δαυιδ μεμφιβοσθε καὶ εἶπεν ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου
- 7 En David zeide tot hem: Vrees niet, want ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen, om uws vaders Jonathans wil; en ik zal u alle akkers van uw vader Saulwedergeven; en gij zult geduriglijk brood eten aan mijn tafel.
 And David said to him, Have no fear: for truly I will be good to you, because of your father Jonathan, and I will give back to you all the land which was Saul's; and you will have a place at my table at all times.
 καὶ εἶπεν αὐτῷ δαυιδ μὴ φοβοῦ ὅτι ποιῶν ποιήσω μετὰ σοῦ ἔλεος διὰ ιωναθαν τὸν πατέρα σου καὶ ἀποκαταστήσω σοι πάντα ἀγρὸν σαουλ πατρὸς τοῦ πατρὸς σου καὶ σὺ φάγη ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου διὰ παντός
- 8 Toen boog hij zich, en zeide: Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een doden hond, als ik ben?
 And he went down on his face before the king, and said, What is your servant, for you to take note of a dead dog such as I am?
 καὶ προσεκύνησεν μεμφιβοσθε καὶ εἶπεν τίς εἰμι ὁ δοῦλός σου ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν τεθηγκότα τὸν ὅμοιον ἐμοί
- 9 Toen riep de koning Ziba, Sauls jongen, en zeide tot hem: Al wat Saul gehad heeft, en zijn ganse huis, heb ik den zoon uws heren gegeven.
 Then the king sent for Ziba, Saul's servant, and said to him, All the property of Saul and of his family I have given to your master's son.
 καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς σιβα τὸ παιδάριον σαουλ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν πάντα ὅσα ἐστὶν τῷ σαουλ καὶ ὅλα τῷ οἴκῳ αὐτοῦ δέδωκα τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου
- 10 Daarom zult gij voor hem het land bearbeiten, gij, en uw zonen, en uw knechten, en zult de vruchten inbrengen, opdat de zoon uws heren brood hebbe, dat hijete; en Mefiboseth, de zoon uws heren, zal geduriglijk brood eten aan mijn tafel. Ziba nu had vijftien zonen en twintig knechten.
 And you and your sons and your servants are to take care of the land for him, and get in the fruit of it, so that your master's son may have food: but Mephiboseth, your master's son, will have a place at my table at all times. Now Ziba had fifteen sons and twenty servants.
 καὶ ἐργᾷ αὐτῷ τὴν γῆν σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ οἱ δοῦλοι σου καὶ εἰσοίσεις τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου ἄρτους καὶ ἔδεται αὐτούς καὶ μεμφιβοσθε υἱὸς τοῦ κυρίου σου φάγεται διὰ παντός ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου καὶ τῷ σιβα ἦσαν πεντεκαίδεκα υἱοὶ καὶ εἴκοσι δοῦλοι
- 11 En Ziba zeide tot den koning: Naar alles, wat mijn heer de koning zijn knecht gebiedt, alzo zal uw knecht doen. Ook zou Mefiboseth, etende aan mijn tafel, alseen van des konings zonen zijn.
 Then Ziba said to the king, Every order which you have given to your servant will be done. As for Mephiboseth, he had a place at David's table, like one of the king's sons.
 καὶ εἶπεν σιβα πρὸς τὸν βασιλέα κατὰ πάντα ὅσα ἐντέλλεται ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τῷ δούλῳ αὐτοῦ οὕτως ποιήσει ὁ δοῦλός σου καὶ μεμφιβοσθε ἦσθιεν ἐπὶ τῆς τραπέζης δαυιδ καθὼς εἶς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως
- 12 Mefiboseth nu had een kleinen zoon, wiens naam was Micha; en allen, die in het huis van Ziba woonden, waren knechten van Mefiboseth.
 And Mephiboseth had a young son named Mica. And all the people living in the house of Ziba were servants to Mephiboseth.
 καὶ τῷ μεμφιβοσθε υἱὸς μικρός καὶ ὄνομα αὐτῷ μιχα καὶ πᾶσα ἡ κατοίκησις τοῦ οἴκου σιβα δοῦλοι τοῦ μεμφιβοσθε

- 13 Alzo woonde Mefiboseth te Jeruzalem, omdat hij geduriglijk at aan des konings tafel; en hij was kreupel aan beide zijn voeten.
So Mephiboseth went on living in Jerusalem; for he took all his meals at the king's table; and he had not the use of his feet.
καὶ μεμφιβοσθε κατῶκει ἐν ἱερουσαλημ ὅτι ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως διὰ παντὸς ἦσθιεν καὶ αὐτὸς ἦν χωλὸς ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν αὐτοῦ
- 1 En het geschiedde daarna, dat de koning der kinderen Ammons stierf, en zijn zoon Hanun werd koning in zijn plaats.
Now after this, death came to the king of the children of Ammon, and Hanun, his son, became king in his place.
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀπέθανεν βασιλεὺς υἱὸν αμμων καὶ ἐβασίλευσεν αννων υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 2 Toen zeide David: Ik zal weldadigheid doen aan Hanun, den zoon van Nahas, gelijk als zijn vader weldadigheid aan mij gedaan heeft. Zo zond David heen, omhem door den dienst zijner knechten te troosten over zijn vader. En de knechten van David kwamen in het land van de kinderen Ammons.
And David said, I will be a friend to Hanun, the son of Nahash, as his father was a friend to me. So David sent his servants, to give him words of comfort on account of his father. And David's servants came into the land of the children of Ammon.
καὶ εἶπεν δαυιδ ποιήσω ἔλεος μετὰ αννων υἱοῦ ναας ὃν τρόπον ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ παρακαλέσαι αὐτὸν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἰ παρεγένοντο οἱ παῖδες δαυιδ εἰς τὴν γῆν υἱὸν αμμων
- 3 Toen zeiden de vorsten der kinderen Ammons tot hun heer Hanun: Eert David uw vader in uw ogen, omdat hij troosters tot u gezonden heeft? Heeft David zijnknechten niet daarom tot u gezonden, dat hij deze stad doorzoeke, en die verspiede, en die omkere?
But the chiefs of the children of Ammon said to Hanun their lord, Does it seem to you that David is honouring your father by sending comforters to you? has he not sent his servants to go through the town and make secret observation of it, and overcome it?
καὶ εἶπον οἱ ἄρχοντες υἱὸν αμμων πρὸς αννων τὸν κύριον αὐτῶν μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν δαυιδ τὸν πατέρα σου ἐνώπιόν σου ὅτι ἀπέστειλεν σοὶ παρακαλοῦντας ἄλλ' οὐχὶ ὅπως ἐρευνησῶσιν τὴν πόλιν καὶ κατασκοπήσωσιν αὐτήν καὶ τοῦ κατασκέψασθαι αὐτήν ἀπέστειλεν δαυιδ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς σέ
- 4 Toen nam Hanun Davids knechten, en schoor hun baard half af, en sneed hun klederen half af, tot aan hun billen; en hij liet hen gaan.
So Hanun took David's servants, and after cutting off half the hair on their chins, and cutting off the skirts of their robes up to the middle, he sent them away.
καὶ ἔλαβεν αννων τοὺς παῖδας δαυιδ καὶ ἐξύρησεν τοὺς πώγωνας αὐτῶν καὶ ἀπέκοψεν τοὺς μανδύας αὐτῶν ἐν τῷ ἡμίσει ἕως τῶν ἰσχίων αὐτῶν καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς
- 5 Als zij dit David lieten weten, zo zond hij hun tegemoet; want deze mannen waren zeer beschaamd. En de koning zeide: Blijft te Jericho, totdat uw baard wedergewassen zal zijn, komt dan weder.
When David had news of it, he sent men out with the purpose of meeting them on their way, for the men were greatly shamed: and the king said, Go to Jericho till your hair is long again, and then come back.
καὶ ἀνήγγειλαν τῷ δαυιδ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν ὅτι ἦσαν οἱ ἄνδρες ἡττησασμένοι σφόδρα καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καθίσατε ἐν ἱεριχω ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πώγωνας ὑμῶν καὶ ἐπιστραφήσεσθε
- 6 Toen nu de kinderen Ammons zagen, dat zij zich bij David stinkende gemaakt hadden, zonden de kinderen Ammons heen, en huurden van de Syriers van Beth-Rehob, en van de Syriers van Zoba, twintig duizend voetvolks, en van den koning van Maacha duizend man, en van de mannen van Tob twaalf duizendman.
And when the children of Ammon saw that they had made themselves hated by David, they sent to the Aramaeans of Beth-rehob and Zobah, and got for payment twenty thousand footmen, and they got from the king of Maacah a thousand men, and from Tob twelve thousand.
καὶ εἶδαν οἱ υἱοὶ αμμων ὅτι κατησχύνθησαν ὁ λαὸς δαυιδ καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ αμμων καὶ ἐμισθώσαντο τὴν συρίαν βαιθροωβ εἴκοσι χιλιάδας πεζῶν καὶ τὸν βασιλέα μααχα χιλίους ἄνδρας καὶ ἰστωβ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν
- 7 Als David dit hoorde, zond hij Joab heen, en het ganse heir met de helden.
And hearing of this, David sent Joab and all the army and the best fighting-men.
καὶ ἤκουσεν δαυιδ καὶ ἀπέστειλεν τὸν ἰωαβ καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοὺς δυνατούς
- 8 En de kinderen Ammons togen uit, en stelden de slagorde voor de deur der poort; maar de Syriers van Zoba, en Rehob, en de mannen van Tob en Maachawaren bijzonder in het veld.
And the children of Ammon came out and put their forces in position at the way into the town: and the Aramaeans of Zobah and of Rehob, with the men of Tob and Maacah, were by themselves in the field.
καὶ ἐξῆλθαν οἱ υἱοὶ αμμων καὶ παρετάξαντο πόλεμον παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς πόλης καὶ συρία σουβα καὶ ρωωβ καὶ ἰστωβ καὶ μααχα μόνον ἐν ἀγρῷ
- 9 Als nu Joab zag, dat de spits der slagorde tegen hem was, van voren en van achteren, zo verkoos hij uit alle uitgelezenen van Israel, en stelde hen in orde tegende Syriers aan;
Now when Joab saw that their forces were in position against him in front and at his back, he took the best of the men of Israel and put them in line against the Aramaeans;
καὶ εἶδεν ἰωαβ ὅτι ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ πολέμου ἐκ τοῦ κατὰ πρόσωπον ἐξ ἐναντίας καὶ ἐκ τοῦ ὀπισθεν καὶ ἐπέλεξεν ἐκ πάντων τῶν νεανίσκων ἰσραηλ καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας συρίας

- 10 En het overige des volks gaf hij onder de hand van zijn broeder Abisai, die het in orde stelde tegen de kinderen Ammons aan.
 And the rest of the people he put in position against the children of Ammon, with Abishai, his brother, at their head.
 και τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ ἀβεσσα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας υἱῶν αμμων
- 11 En hij zeide: Zo de Syriers mij te sterk zullen zijn, zo zult gij mij komen verlossen; en zo de kinderen Ammons u te sterk zullen zijn, zo zal ik komen om u te verlossen.
 And he said, If the Aramaeans are stronger and get the better of me, then you are to come to my help; but if the children of Ammon get the better of you, I will come to your help.
 καὶ εἶπεν ἐὰν κραταιωθῇ συρία ὑπὲρ ἐμέ καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς σωτηρίαν καὶ ἐὰν υἱοὶ αμμων κραταιωθῶσιν ὑπὲρ σέ καὶ ἐσόμεθα τοῦ σώσαι σε
- 12 Wees sterk, en laat ons sterk zijn voor ons volk, en voor de steden onzes Gods; de HEERE nu doe, wat goed is in Zijn ogen.
 Take heart, and let us be strong for our people and for the towns of our God, and may the Lord do what seems good to him.
 ἀνδρίζου καὶ κραταιωθῶμεν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κύριος ποιήσει τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ
- 13 Toen naderde Joab, en het volk, dat bij hem was, tot den strijd tegen de Syriers; en zij vloden voor zijn aangezicht.
 Then Joab and the people with him went forward to the fight against the Aramaeans, and they went in flight before him.
 καὶ προσῆλθεν ἰωαβ καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον πρὸς συρίαν καὶ ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
- 14 Als de kinderen Ammons zagen, dat de Syriers vloden, vloden zij ook voor het aangezicht van Abisai, en kwamen in de stad. En Joab keerde weder van de kinderen Ammons, en kwam te Jeruzalem.
 And when the children of Ammon saw the flight of the Aramaeans, they themselves went in flight from Abishai, and came into the town. So Joab went back from fighting the children of Ammon and came to Jerusalem.
 καὶ οἱ υἱοὶ αμμων εἶδαν ὅτι ἔφυγεν συρία καὶ ἔφυγαν ἀπὸ προσώπου ἀβεσσα καὶ εἰσῆλθαν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀνέστρεψεν ἰωαβ ἀπὸ τῶν υἱῶν αμμων καὶ παρεγένοντο εἰς ἱερουσαλημ
- 15 Toen nu de Syriers zagen, dat zij voor Israels aangezicht geslagen waren, zo vergaderden zij zich weder te zamen.
 And when the Aramaeans saw that Israel had overcome them, they got themselves together.
 καὶ εἶδεν συρία ὅτι ἔπταισεν ἔμπροσθεν ἰσραηλ καὶ συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό
- 16 En Hadad-ezer zond heen, en deed de Syriers uitkomen, die op gene zijde der rivier zijn, en zij kwamen te Helam; en Sobach, Hadad-azers krijgsoverste, toog voor hun aangezicht heen.
 And Hadadezer sent for the Aramaeans who were on the other side of the River: and they came to Helam, with Shobach, the captain of Hadadezer's army, at their head.
 καὶ ἀπέστειλεν ἀδρααζαρ καὶ συνήγαγεν τὴν συρίαν τὴν ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ χαλαμακ καὶ παρεγένοντο αἰλαμ καὶ σοβακ ἄρχων τῆς δυνάμεως ἀδρααζαρ ἔμπροσθεν αὐτῶν
- 17 Als dat David werd aangezegd, verzamelde hij gans Israel, en toog over de Jordaan, en kwam te Helam, en de Syriers stelden de slagorde tegen David aan, enstreden met hem.
 And word of this was given to David: and he got all Israel together and went over Jordan and came to Helam. And the Aramaeans put their forces in position against David, and made an attack on him.
 καὶ ἀνηγγέλη τῷ δαυὶδ καὶ συνήγαγεν τὸν πάντα ἰσραηλ καὶ διέβη τὸν ἰορδάνην καὶ παρεγένοντο εἰς αἰλαμ καὶ παρετάξατο συρία ἀπέναντι δαυὶδ καὶ ἐπολέμησαν μετ' αὐτοῦ
- 18 Maar de Syriers vloden voor Israels aangezicht, en David versloeg van de Syriers zeventienhonderd wagenen, en veertig duizend ruiteren; daartoe sloeg hij Sobach, hun krijgsoverste, dat hij aldaar stierf.
 And the Aramaeans went in flight before Israel; and David put to the sword the men of seven hundred Aramaean war-carriages and forty thousand footmen, and Shobach, the captain of the army, was wounded, and came to his death there.
 καὶ ἔφυγεν συρία ἀπὸ προσώπου ἰσραηλ καὶ ἀνέειλεν δαυὶδ ἐκ τῆς συρίας ἑπτακόσια ἄρματα καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδας ἰππέων καὶ τὸν σοβακ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπάταξεν καὶ ἀπέθανεν ἐν ἐκεῖ
- 19 Toen nu al de koningen, die Hadad-azers knechten waren, zagen, dat zij voor Israels aangezicht geslagen waren, maakten zij vrede met Israel, en dienden hen; en de Syriers vreesden de kinderen Ammons meer te verlossen. 2 Samu¨l 11
 And when all the kings who were servants of Hadadezer saw that they were overcome by Israel, they made peace with Israel and became their servants. So the Aramaeans, in fear, gave no more help to the children of Ammon.
 καὶ εἶδαν πάντες οἱ βασιλεῖς οἱ δοῦλοι ἀδρααζαρ ὅτι ἔπταισαν ἔμπροσθεν ἰσραηλ καὶ ἠτομόλησαν μετὰ ἰσραηλ καὶ ἐδοῦλευσαν αὐτοῖς καὶ ἐφοβήθη συρία τοῦ σώσαι ἔτι τοὺς υἱοὺς αμμων
- 1 En het geschiedde met de wederkomst van het jaar, ter tijde als de koningen uittrekken, dat David Joab, en zijn knechten met hem, en gans Israel henenzond, dat zij de kinderen Ammons verderven, en Rabba belegeren zouden. Doch David bleef te Jeruzalem.
 Now in the spring, at the time when kings go out to war, David sent Joab and his servants and all Israel with him; and they made waste the land of the children of Ammon, and took up their position before Rabbah, shutting it in. But David was still at Jerusalem.
 καὶ ἐγένετο ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐξοδίας τῶν βασιλέων καὶ ἀπέστειλεν δαυὶδ τὸν ἰωαβ καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν πάντα ἰσραηλ καὶ διέφθειραν τοὺς υἱοὺς αμμων καὶ διεκάθισαν ἐπὶ ραββαθ καὶ δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν ἱερουσαλημ

- 2 Zo geschiedde het tegen den avondtijd, dat David van zijn leger opstond, en wandelde op het dak van het koningshuis, en zag van het dak een vrouw, zichwassende; deze vrouw nu was zeer schoon van aanzien.
Now one evening, David got up from his bed, and while he was walking on the roof of the king's house, he saw from there a woman bathing; and the woman was very beautiful.
καὶ ἐγένετο πρὸς ἑσπέραν καὶ ἀνέστη δαυὶδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ καὶ περιεπάτει ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ εἶδεν γυναῖκα λουομένην ἀπὸ τοῦ δώματος καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῷ εἶδει σφ ὄδρα
- 3 En David zond henen, en ondervraagde naar deze vrouw; en men zeide: Is dat niet Bathseba, de dochter van Eliam, de huisvrouw van Uria, den Hethiet?
And David sent to get knowledge who the woman was. And one said, Is this not Bath-sheba, the daughter of Eliam and wife of Uriah the Hittite?
καὶ ἀπέστειλεν δαυὶδ καὶ ἐζήτησεν τὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν οὐχὶ αὕτη βηρσαββε θυγάτηρ ελιαβ γυνὴ ουριου τοῦ χετταίου
- 4 Toen zond David boden henen, en liet haar halen. En als zij tot hem ingekomen was, lag hij bij haar, (zij nu had zich van haar onreinigheid gezuiverd), daarna keerde zij weder naar haar huis.
And David sent and took her; and she came to him, and he took her to his bed: (for she had been made clean;) then she went back to her house.
καὶ ἀπέστειλεν δαυὶδ ἀγγέλους καὶ ἔλαβεν αὐτήν καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς καὶ αὐτὴ ἀγιασομένη ἀπὸ ἀκαθαρσίας αὐτῆς καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς
- 5 En die vrouw werd zwanger; zo zond zij henen, en liet David weten, en zeide: Ik ben zwanger geworden.
And the woman became with child; and she sent word to David that she was with child.
καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ καὶ ἀποστείλασα ἀπήγγειλεν τῷ δαυὶδ καὶ εἶπεν ἐγὼ εἰμι ἐν γαστρὶ ἔχω
- 6 Toen zond David tot Joab, zeggende: Zend Uria, den Hethiet, tot mij. En Joab zond Uria tot David.
And David sent to Joab saying, Send Uriah the Hittite to me. And Joab sent Uriah to David.
καὶ ἀπέστειλεν δαυὶδ πρὸς ἰωαβ λέγων ἀπόστειλον πρὸς με τὸν ουριαν τὸν χετταῖον καὶ ἀπέστειλεν ἰωαβ τὸν ουριαν πρὸς δαυὶδ
- 7 Als nu Uria tot hem kwam, zo vraagde David naar den welstand van Joab, en naar den welstand des volks, en naar den welstand des krijgs.
And when Uriah came to him, David put questions to him about how Joab and the people were, and how the war was going.
καὶ παραγίνεται ουριας καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν καὶ ἐπηρώτησεν δαυὶδ εἰς εἰρήνην ἰωαβ καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ λαοῦ καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου
- 8 Daarna zeide David tot Uria: Ga af naar uw huis, en was uw voeten. En toen Uria uit des konings huis uitging, volgde hem een gerecht des konings achterna.
And David said to Uriah, Go down to your house and let your feet be washed. And Uriah went away from the king's house, and an offering from the king was sent after him.
καὶ εἶπεν δαυὶδ τῷ ουρια καταβῆθι εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ νίψαι τοὺς πόδας σου καὶ ἐξῆλθεν ουριας ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἐξῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ ἄρσις τοῦ βασιλέως
- 9 Maar Uria legde zich neder voor de deur van des konings huis, met al de knechten zijns heren; en hij ging niet af in zijn huis.
But Uriah took his rest at the door of the king's house, with all the servants of his lord, and did not go down to his house.
καὶ ἐκοιμήθη ουριας παρὰ τῇ θύρᾳ τοῦ βασιλέως μετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ οὐ κατέβη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 10 En zij gaven het David te kennen, zeggende: Uria is niet afgegaan in zijn huis. Toen zeide David tot Uria: Komt gij niet van de reis? Waarom zijt gij niet afgegaan in uw huis?
And when word was given to David that Uriah had not gone down to his house, David said to Uriah, Have you not come from a journey? why did you not go down to your house?
καὶ ἀνήγγειλαν τῷ δαυὶδ λέγοντες ὅτι οὐ κατέβη ουριας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ουριαν οὐχὶ ἐξ ὁδοῦ σὺ ἔρχῃ τί ὅτι οὐ κατέβης εἰς τὸν οἶκόν σου
- 11 En Uria zeide tot David: De ark, en Israel, en Juda blijven in de tenten; en mijn heer Joab, en de knechten mijns heren zijn gelegerd op het open veld, en zou ikin mijn huis gaan, om te eten en te drinken, en bij mijn huisvrouw te liggen? Zo waarachtig als gij leeft en uw ziel leeft, indien ik deze zaak doen zal!
And Uriah said to David, Israel and Judah with the ark are living in tents, and my lord Joab and the other servants of my lord are sleeping in the open field; and am I to go to my house and take food and drink, and go to bed with my wife? By the living Lord, and by the life of your soul, I will not do such a thing.
καὶ εἶπεν ουριας πρὸς δαυὶδ ἡ κιβωτὸς καὶ ἰσραηλ καὶ ἰουδας κατοικοῦσιν ἐν σκηναῖς καὶ ὁ κύριός μου ἰωαβ καὶ οἱ δούλοι τοῦ κυρίου μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἀγροῦ παρεμβάλλουσιν καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν μου φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ κοιμηθῆναι μετὰ τῆς γυναικὸς μου πῶς ζῆ ἡ ψυχὴ σου εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 12 Toen zeide David tot Uria: Blijf ook heden hier, zo zal ik u morgen afzenden. Alzo bleef Uria te Jeruzalem, dien dag en den anderen dag.
And David said to Uriah, Be here today, and after that I will let you go. So Uriah was in Jerusalem that day and the day after.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ουριαν κάθισον ἐνταῦθα καὶ γε σήμερον καὶ αὔριον ἐξαποστελῶ σε καὶ ἐκάθισεν ουριας ἐν ἱερουσαλημ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τῇ ἐπαύριον
- 13 En David nodigde hem, zodat hij voor zijn aangezicht at en dronk, en hij maakte hem dronken. Daarna ging hij in den avond uit, om zich neder te leggen op zijnleger, met zijns heren knechten, maar ging niet af in zijn huis.
And when David sent for him, he took meat and drink with him, and David made him the worse for drink: and when evening came, he went to rest on his bed with the servants of his lord, but he did not go down to his house.
καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν δαυὶδ καὶ ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἔπιεν καὶ ἐμέθυσεν αὐτόν καὶ ἐξῆλθεν ἑσπέρας τοῦ κοιμηθῆναι ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ μετὰ τῶν δούλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτὸν οὐ κατέβη

- 14 Des morgens nu geschiedde het, dat David een brief schreef aan Joab; en hij zond dien door de hand van Uria.
Now in the morning, David gave Uria a letter to take to Joab.
καὶ ἐγένετο πρωὶ καὶ ἔγραψεν δαυὶδ βιβλίον πρὸς ἰωαβ καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ουριου
- 15 En hij schreef in dien brief, zeggende: Stel Uria vooraan tegenover den sterksten strijd, en keer van achter hem af, opdat hij geslagen worde en sterve.
And in the letter he said, Take care to put Uria in the very front of the line, where the fighting is most violent, and go back from him, so that he may be overcome and put to death.
καὶ ἔγραψεν ἐν τῷ βιβλίῳ λέγων εἰσάγαγε τὸν ουριαν ἐξ ἐναντίας τοῦ πολέμου τοῦ κραταίου καὶ ἀποστραφήσεσθε ἀπὸ ὀπισθεν αὐτοῦ καὶ πληγήσεται καὶ ἀποθανεῖται
- 16 Zo geschiedde het, als Joab op de stad gelet had, dat hij Uria stelde aan de plaats, waarvan hij wist, dat aldaar strijdbare mannen waren.
So while Joab was watching the town, he put Uria in the place where it was clear to him the best fighters were.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ φυλάσσειν ἰωαβ ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ ἔθηκεν τὸν ουριαν εἰς τὸν τόπον οὗ ἦδει ὅτι ἄνδρες δυνάμεως ἐκεῖ
- 17 Als nu de mannen der stad uittogen en met Joab streden, vielen er van het volk, van Davids knechten, en Uria, de Hethiet, stierf ook.
And the men of the town went out and had a fight with Joab: and a number of David's men came to their death in the fight, and with them Uria the Hittite.
καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως καὶ ἐπολέμουν μετὰ ἰωαβ καὶ ἔπεσαν ἐκ τοῦ λαοῦ ἐκ τῶν δούλων δαυὶδ καὶ ἀπέθανεν καὶ γε ουριας ὁ χετταῖος
- 18 Toen zond Joab heen, en liet David den gansen handel van dezen strijd weten.
Then Joab sent David news of everything which had taken place in the war:
καὶ ἀπέστειλεν ἰωαβ καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου
- 19 En hij beval den bode, zeggende: Als gij zult geeindigd hebben den gansen handel van dezen strijd tot den koning uit te spreken;
And he gave orders to the man who took the news, saying, After you have given the king all the news about the war,
καὶ ἐνετείλατο τῷ ἀγγέλῳ λέγων ἐν τῷ συντελέσει σε πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου λαλήσαι πρὸς τὸν βασιλέα
- 20 En het zal geschieden, indien de grimmigheid des konings opkomt, en hij tot u zegt: Waarom zijt gij zo na aan de stad gekomen om te strijden? Wist gij niet, dat zij van den muur zouden schieten?
If the king is angry and says, Why did you go so near the town for the fight? was it not certain that their archers would be on the wall?
καὶ ἔσται ἐὰν ἀναβῆ ὁ θυμὸς τοῦ βασιλέως καὶ εἴπῃ σοι τί ὅτι ἠγγίσατε πρὸς τὴν πόλιν πολεμήσαι οὐκ ἤδειτε ὅτι τοξεύουσιν ἀπάνωθεν τοῦ τείχους
- 21 Wie sloeg Abimelech, den zoon van Jerubbeseth? Wierp niet een vrouw een stuk van een molensteen op hem van den muur, dat hij te Thebez stierf? Waarom zijt gij tot den muur genaderd? Dan zult gij zeggen: Uw knecht, Uria, de Hethiet, is ook dood.
Who put Abimelech, the son of Jerubbaal, to death? did not a woman send a great stone down on him from the wall, putting him to death at Thebez? why did you go so near the wall? Then say to him, Your servant Uria the Hittite is among the dead.
τίς ἐπάταξεν τὸν αβιμελεχ υἱὸν ιεροβααλ οὐχὶ γυνὴ ἔρριψεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπάνωθεν τοῦ τείχους καὶ ἀπέθανεν ἐν θαμασί ἵνα τί προσήγαγετε πρὸς τὸ τεῖχος καὶ ἐρεῖς καὶ γε ουριας ὁ δοῦλός σου ὁ χετταῖος ἀπέθανεν
- 22 En de bode ging heen, en kwam in, en gaf David te kennen alles, waar hem Joab om uitgezonden had.
So the man went, and came to David, and gave him all the news which Joab had sent him to give; then David was angry with Joab and said, Why did you go so near the town for the fight? was it not certain that their archers would be on the wall? who put Abimelech, the son of Jerubbaal, to death? did not a woman send a great stone down on him from the wall, putting him to death at Thebez? why did you go so near the wall?
καὶ ἐπορεύθη ὁ ἄγγελος ἰωαβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς ἱερουσαλημ καὶ παρεγένετο καὶ ἀπήγγειλεν τῷ δαυὶδ πάντα ὅσα ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἰωαβ πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου καὶ ἐθυμώθη δαυὶδ πρὸς ἰωαβ καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ἀγγελον ἵνα τί προσήγαγετε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ πολεμήσαι οὐκ ἤδειτε ὅτι πληγήσεσθε ἀπὸ τοῦ τείχους τίς ἐπάταξεν τὸν αβιμελεχ υἱὸν ιεροβααλ οὐχὶ γυνὴ ἔρριψεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ ἀπέθανεν ἐν θαμασί ἵνα τί προσήγαγετε πρὸς τὸ τεῖχος
- 23 En de bode zeide tot David: Die mannen zijn ons zeker te machtig geweest, en zijn tot ons uitgetogen in het veld; maar wij zijn tegen hen aan geweest tot aan dedeur der poort.
And the man said to David, Truly the men got the better of us, and came out against us into the open country, but we sent them back to the very doors of the town.
καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς δαυὶδ ὅτι ἐκραταίωσαν ἐφ' ἡμᾶς οἱ ἄνδρες καὶ ἐξῆλθον ἐφ' ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγρόν καὶ ἐγενήθημεν ἐπ' αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πόλης
- 24 Toen schoten de schutters van den muur af op uw knechten, dat er van des konings knechten dood gebleven zijn; en uw knecht, Uria, de Hethiet, is ook dood.
And the archers sent their arrows at your servants from the wall, and some of the king's servants are dead, and among them is your servant Uria the Hittite.
καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες πρὸς τοὺς παῖδάς σου ἀπάνωθεν τοῦ τείχους καὶ ἀπέθαναν τῶν παίδων τοῦ βασιλέως καὶ γε ὁ δοῦλός σου ουριας ὁ χετταῖος ἀπέθανεν

- 25 Toen zeide David tot den bode: Zo zult gij tot Joab zeggen: Laat deze zaak niet kwaad zijn in uw ogen, want het zwaard verteert zowel dezen als genen; versterk uw strijd tegen de stad, en verstoort ze; versterk hem also.
Then David said to the man, Go and say to Joab, Do not let this be a grief to you; for one man may come to his death by the sword like another: put up an even stronger fight against the town, and take it: and do you put heart into him.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς τὸν ἄγγελον τάδε ἐρεῖς πρὸς ἰωαβ μὴ πονηρὸν ἔστω ἐν ὀφθαλμοῖς σου τὸ ῥῆμα τοῦτο ὅτι ποτὲ μὲν οὕτως καὶ ποτὲ οὕτως φάγεται ἡ μάχαιρα κραταίωσον τὸν πόλεμόν σου πρὸς τὴν πόλιν καὶ κατασπάσων αὐτὴν καὶ κραταίωσον αὐτόν
- 26 Als nu de huisvrouw van Uria hoorde, dat haar man Uria dood was, zo droeg zij leed over haar heer.
And when the wife of Uria had news that her husband was dead, she gave herself up to weeping for him.
καὶ ἤκουσεν ἡ γυνὴ ουρίου ὅτι ἀπέθανεν ουρίας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ ἐκόψατο τὸν ἄνδρα αὐτῆς
- 27 En als de rouw was overgegaan, zond David heen, en nam haar in zijn huis; en zij werd hem ter vrouwe, en baarde hem een zoon. Doch deze zaak, die Davidgedaan had, was kwaad in de ogen des HEEREN.
And when the days of weeping were past, David sent for her, and took her into his house, and she became his wife and gave him a son. But the Lord was not pleased with the thing David had done.
καὶ διηλθεν τὸ πένθος καὶ ἀπέστειλεν δαυὶδ καὶ συνήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα ὃ ἐποίησεν δαυὶδ ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου
- 1 En de HEERE zond Nathan tot David. Als die tot hem inkwam, zeide hij tot hem: Er waren twee mannen in een stad, de een rijk en de ander arm.
And the Lord sent Nathan to David. And Nathan came to him and said, There were two men in the same town: one a man of great wealth, and the other a poor man.
καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν ναθαν τὸν προφήτην πρὸς δαυὶδ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν καὶ εἶπεν αὐτῷ δύο ἦσαν ἄνδρες ἐν πόλει μιᾷ εἷς πλούσιος καὶ εἷς πένης
- 2 De rijke had zeer veel schapen en runderen.
The man of wealth had great numbers of flocks and herds;
καὶ τῷ πλουσίῳ ἦν ποιμνία καὶ βουκόλια πολλὰ σφόδρα
- 3 Maar de arme had gans niet dan een enig klein ooilam, dat hij gekocht had, en had het gevoed, dat het groot geworden was bij hem, en bij zijn kinderentegelijk; het at van zijn bete, en dronk van zijn beker, en sliep in zijn schoot, en het was hem als een dochter.
But the poor man had only one little she-lamb, which he had got and taken care of: from its birth it had been with him like one of his children; his meat was its food, and from his cup it took its drink, resting in his arms, and it was like a daughter to him.
καὶ τῷ πένητι οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἁμνάς μία μικρά ἦν ἐκτήσατο καὶ περιποιήσατο καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὴν καὶ ἠδρόνηθη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκ τοῦ ἄρτου αὐτοῦ ἤσθιεν καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἔπινεν καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ ἐκάθευδεν καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ
- 4 Toen nu den rijken man een wandelaar overkwam, verschoonde hij te nemen van zijn schapen en van zijn runderen, om voor den reizenden man, die tot hemgekomen was, wat te bereiden; en hij nam des armen mans ooilam, en bereidde dat voor den man, die tot hem gekomen was.
Now a traveller came to the house of the man of wealth, but he would not take anything from his flock or his herd to make a meal for the traveller who had come to him, but he took the poor man's lamb and made it ready for the man who had come.
καὶ ἦλθεν πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ καὶ ἐφείσατο λαβεῖν ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν βουκολίων αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ὀδοιπὼρ ἑλθόντι πρὸς αὐτόν καὶ ἔλαβεν τὴν ἁμνάδα τοῦ πένητος καὶ ἐποίησεν αὐτὴν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν
- 5 Toen ontstak Davids toorn zeer tegen dien man; en hij zeide tot Nathan: Zo waarachtig als de HEERE leeft, de man, die dat gedaan heeft, is een kind desdoods!
And David was full of wrath against that man; and he said to Nathan, By the living Lord, death is the right punishment for the man who has done this:
καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ δαυὶδ σφόδρα τῷ ἀνδρὶ καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ναθαν ζῆ κύριος ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο
- 6 En dat ooilam zal hij viervoudig wedergeven, daarom dat hij deze zaak gedaan, en omdat hij niet verschoond heeft.
And he will have to give back four times the value of the lamb, because he has done this and because he had no pity.
καὶ τὴν ἁμνάδα ἀποτεῖσει ἑπταπλασίονα ἀνθ' ὧν ὅτι ἐποίησεν τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ περὶ οὗ οὐκ ἐφείσατο
- 7 Toen zeide Nathan tot David: Gij zijt die man! Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ik heb u ten koning gezalfd over Israel, en Ik heb u uit Sauls hand gered;
And Nathan said to David, You are that man. The Lord God of Israel says, I made you king over Israel, putting holy oil on you, and I kept you safe from the hands of Saul;
καὶ εἶπεν ναθαν πρὸς δαυὶδ σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἐγὼ εἴμι ἔχρισά σε εἰς βασιλεία ἐπὶ ἰσραὴλ καὶ ἐγὼ εἴμι ἔρυσάμην σε ἐκ χειρὸς σαουλ
- 8 En Ik heb u uws heren huis gegeven, daartoe uws heren vrouwen in uw schoot, ja, Ik heb u het huis van Israel en Juda gegeven; en indien het weinig is, Ik zou ualzulks en alzulks daartoe doen.
I gave you your master's daughter and your master's wives for yourself, and I gave you the daughters of Israel and Judah; and if that had not been enough, I would have given you such and such things.
καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκόν τοῦ κυρίου σου καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου ἐν τῷ κόλπῳ σου καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκόν ἰσραὴλ καὶ ἰουδα καὶ εἰ μικρόν ἐστιν προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα

- 9 **Waarom hebt gij dan het woord des HEEREN veracht, doende wat kwaad is in Zijn ogen? Gij hebt Uria, den Hethiet, met het zwaard verslagen, en zijnhuisvrouw hebt gij u ter vrouwe genomen; en hem hebt gij met het zwaard van de kinderen Ammons doodgeslagen.**
Why then have you had no respect for the word of the Lord, doing what is evil in his eyes? You have put Uriah the Hittite to death with the sword, and have taken his wife to be your wife; you have put him to death with the sword of the children of Ammon.
τί ὅτι ἐφάυλισας τὸν λόγον κυρίου τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὸν ουριαν τὸν χετταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες σεαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ αὐτὸν ἀπέκτεινας ἐν ῥομφαίᾳ υἱὸν ἀμμων
- 10 **Nu dan, het zwaard zal van uw huis niet afwijken tot in eeuwigheid; daarom dat gij Mij veracht hebt, en de huisvrouw van Uria, den Hethiet, genomen hebt, datzij u ter vrouwe zij.**
So now the sword will never be turned away from your family; because you have had no respect for me, and have taken the wife of Uriah the Hittite to be your wife.
καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος ἀνθ' ὧν ὅτι ἐξουδένωσάς με καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα τοῦ ουριου τοῦ χετταίου τοῦ εἶναι σοι εἰς γυναῖκα
- 11 **Zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal kwaad over u verwekken uit uw huis, en zal uw vrouwen nemen voor uw ogen, en zal haar aan uw naaste geven; die zal bij uwvrouwen liggen, voor de ogen dezer zon.**
The Lord says, From those of your family I will send evil against you, and before your very eyes I will take your wives and give them to your neighbour, and he will take your wives to his bed by the light of this sun.
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου καὶ λήμψομαι τὰς γυναῖκάς σου κατ' ὀφθαλμούς σου καὶ δώσω τῷ πλησίον σου καὶ κοιμηθήσεται μετὰ τῶν γυναικῶν σου ἐναντίον τοῦ ἡλίου τούτου
- 12 **Want gij hebt het in het verborgen gedaan; maar Ik zal deze zaak doen voor gans Israel, en voor de zon.**
You did it secretly; but I will do this thing before all Israel and in the light of the sun.
ὅτι σὺ ἐποίησας κρυβῆ κάγω ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς ἰσραηλ καὶ ἀπέναντι τούτου τοῦ ἡλίου
- 13 **Toen zeide David tot Nathan: Ik heb gezondigd tegen den HEERE! En Nathan zeide tot David: De HEERE heeft ook uw zonde weggenomen, gij zult nietsterven.**
And David said to Nathan, Great is my sin against the Lord. And Nathan said to David, The Lord has put away your sin; death will not come on you.
καὶ εἶπεν δαυιδ τῷ ναθαν ἡμάρτηκα τῷ κυρίῳ καὶ εἶπεν ναθαν πρὸς δαυιδ καὶ κύριος παρεβίβασεν τὸ ἀμάρτημά σου οὐ μὴ ἀποθάνῃς
- 14 **Nochtans, dewijl gij door deze zaak de vijanden des HEEREN grotelijks hebt doen lasteren, zal ook de zoon, die u geboren is, den dood sterven.**
But still, because you have had no respect for the Lord, death will certainly overtake the child who has newly come to birth.
πλὴν ὅτι παροξύνων παρώξυνας τοὺς ἐχθροὺς κυρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ καὶ γε ὁ υἱός σου ὁ τεχθεὶς σοι θανάτῳ ἀποθανεῖται
- 15 **Toen ging Nathan naar zijn huis. En de HEERE sloeg het kind, dat de huisvrouw van Uria David gebaard had, dat het zeer krank werd.**
Then Nathan went back to his house. And the hand of the Lord was on David's son, the child of Uriah's wife, and it became very ill.
καὶ ἀπῆλθεν ναθαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἔθραυσεν κύριος τὸ παιδίον ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ ουριου τῷ δαυιδ καὶ ἠρρώστησεν
- 16 **En David zocht God voor dat jongskens; en David vastte een vasten, en ging in, en lag den nacht over op de aarde.**
So David made prayer to God for the child; and he took no food day after day, and went in and, stretching himself out on the earth, was there all night.
καὶ ἐζήτησεν δαυιδ τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου καὶ ἐνήστευσεν δαυιδ νηστειαν καὶ εἰσηλθεν καὶ ἠϋλίσθη ἐν σάκκῳ ἐπὶ τῆς γῆς
- 17 **Toen maakten zich de oudsten van zijn huis op tot hem, om hem te doen opstaan van de aarde; maar hij wilde niet, en at geen brood met hen.**
And the chief men of his house got up and went to his side to make him get up from the earth, but he would not; and he would not take food with them.
καὶ ἀνέστησαν ἐπ' αὐτὸν οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ τοῦ ἐγείραι αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ οὐκ ἠθέλησεν καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον
- 18 **En het geschiedde op den zevenden dag, dat het kind stierf; en Davids knechten vreesden hem aan te zeggen, dat het kind dood was, want zij zeiden: Ziet, alshet kind nog levend was, spraken wij tot hem, maar hij hoorde naar onze stem niet, hoe zullen wij dan tot hem zeggen: Het kind is dood? Want het mocht kwaad doen.**
And then on the seventh day the child's death took place. And David's servants were in fear of giving him the news of the child's death: for they said, Truly, while the child was still living he gave no attention when we said anything to him: what will he do to himself if we give him word that the child is dead?
καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀπέθανε τὸ παιδάριον καὶ ἐφοβήθησαν οἱ δοῦλοι δαυιδ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν τὸ παιδάριον ὅτι εἶπαν ἰδοὺ ἐν τῷ ἔτι τὸ παιδάριον ζῆν ἐλαλήσαμεν πρὸς αὐτὸν καὶ οὐκ εἰσήκουσεν τῆς φωνῆς ἡμῶν καὶ πῶς εἶπωμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι τέθνηκεν τὸ παιδάριον καὶ ποιήσει κακὰ
- 19 **Maar David zag, dat zijn knechten mompelden; zo merkte David, dat het kind dood was. Dies zeide David tot zijn knechten: Is het kind dood? En zij zeiden: Het is dood.**
But when David saw that his servants were talking together quietly, he was certain that the child was dead: and he said to his servants, Is the child dead? and they said, He is.
καὶ συνῆκεν δαυιδ ὅτι οἱ παῖδες αὐτοῦ ψιθυρίζουσιν καὶ ἐνόησεν δαυιδ ὅτι τέθνηκεν τὸ παιδάριον καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ εἰ τέθνηκεν τὸ παιδάριον καὶ εἶπαν τέθνηκεν

- 20 Toen stond David op van de aarde, en wies en zalfde zich, en veranderde zijn kleding, en ging in het huis des HEEREN, en bad aan; daarna kwam hij in zijnhuis, en eiste brood; en zij zetten hem brood voor, en hij at.
Then David got up from the earth, and after washing and rubbing himself with oil and changing his clothing, he went into the house of the Lord and gave worship: then he went back to his house, and at his order they put food before him and he had a meal.
καὶ ἀνέστη δαυὶδ ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐλούσατο καὶ ἠλείψατο καὶ ἤλλαξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἤτησεν ἄρτον φαγεῖν καὶ παρέθηκεν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔφαγεν
- 21 Zo zeiden zijn knechten tot hem: Wat is dit voor een ding, dat gij gedaan hebt? Om des levenden kinds wil hebt gij gevast en geweend; maar nadat het kindgestorven is, zijt gij opgestaan en hebt brood gegeten.
Then his servants said to him, Why have you been acting in this way? you were weeping and going without food while the child was still living; but when the child was dead, you got up and had a meal.
καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτόν τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐποίησας ἕνεκα τοῦ παιδαρίου ἐτι ζῶντος ἐνήστευες καὶ ἐκλαιες καὶ ἠγγρύπνεις καὶ ἠνίκα ἀπέθανεν τὸ παιδάριον ἀνέστης καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἀπέποικας
- 22 En hij zeide: Als het kind nog leefde, heb ik gevast en geweend; want ik zeide: Wie weet, de HEERE zou mij mogen genadig zijn, dat het kind levend bleve.
And he said, While the child was still living I went without food and gave myself up to weeping: for I said, Who is able to say that the Lord will not have mercy on me and give the child life?
καὶ εἶπεν δαυὶδ ἐν τῷ τῷ παιδάριον ἐτι ζῆν ἐνήστευσα καὶ ἐκλαυσα ὅτι εἶπα τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με κύριος καὶ ζήσεται τὸ παιδάριον
- 23 Maar nu is het dood, waarom zou ik nu vasten? Zal ik hem nog kunnen wederhalen? Ik zal wel tot hem gaan, maar hij zal tot mij niet wederkomen.
But now that the child is dead there is no reason for me to go without food; am I able to make him come back to life? I will go to him, but he will never come back to me.
καὶ νῦν τέθνηκεν ἵνα τί τοῦτο ἐγὼ νηστεύω μὴ δυνήσομαι ἐπιστρέψαι αὐτὸ ἐτι ἐγὼ πορεύσομαι πρὸς αὐτόν καὶ αὐτὸς οὐκ ἀναστρέψει πρὸς με
- 24 Daarna troostte David zijn huisvrouw Bathseba, en ging tot haar in, en lag bij haar; en zij baarde een zoon, wiens naam zij noemde Salomo; en de HEERE hadhem lief.
And David gave comfort to his wife Bath-sheba, and he went in to her and had connection with her: and she had a son to whom she gave the name Solomon. And he was dear to the Lord.
καὶ παρεκάλεσεν δαυὶδ βηρσαβει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς καὶ συνέλαβεν καὶ ἔτεκεν υἱόν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σαλωμων καὶ κύριος ἠγάπησεν αὐτόν
- 25 En zond heen door de hand van den profeet Nathan, en noemde zijn naam Jedid-Jah, om des HEEREN wil.
And he sent word by Nathan the prophet, who gave him the name Jedidiah, by the word of the Lord.
καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ναθαν τοῦ προφήτου καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰδεδι ἕνεκεν κυρίου
- 26 Joab nu krijgde tegen Rabba der kinderen Ammons; en hij nam de koninklijke stad in.
Now Joab was fighting against Rabbah, in the land of the children of Ammon, and he took the water-town.
καὶ ἐπολέμησεν ἰωαβ ἐν ραββαθ υἱῶν αμμων καὶ κατέλαβεν τὴν πόλιν τῆς βασιλείας
- 27 Toen zond Joab boden tot David, en zeide: Ik heb gekrijgd tegen Rabba, ook heb ik de waterstad ingenomen.
And Joab sent men to David, saying, I have made war against Rabbah and have taken the water-town.
καὶ ἀπέστειλεν ἰωαβ ἀγγέλους πρὸς δαυὶδ καὶ εἶπεν ἐπολέμησα ἐν ραββαθ καὶ κατελαβόμην τὴν πόλιν τῶν ὑδάτων
- 28 Zo verzamel gij nu het overige des volks, en beleger de stad, en neem ze in; opdat niet, zo ik de stad zou innemen, mijn naam over haar uitgeroepen worde.
So now, get the rest of the people together, and put them in position against the town and take it, for if I take it, it will be named after my name.
καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ καὶ παρέμβαλε ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ προκαταλαβοῦ αὐτήν ἵνα μὴ προκαταλάβωμαι ἐγὼ τὴν πόλιν καὶ κληθῆ τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτήν
- 29 Toen verzamelde David al dat volk, en toog naar Rabba; en hij krijgde tegen haar, en nam ze in.
Then David got all the people together and went to Rabbah and made war on it and took it.
καὶ συνήγαγεν δαυὶδ πάντα τὸν λαὸν καὶ ἐπορεύθη εἰς ραββαθ καὶ ἐπολέμησεν ἐν αὐτῇ καὶ κατέλαβετο αὐτήν
- 30 En hij nam de kroon haars konings van zijn hoofd af, welker gewicht was een talent gouds, met edelgesteente, en zij werd op Davids hoofd gezet; ook voerde hij uit een zeer groten roof der stad.
And he took the crown of Milcom from his head; the weight of it was a talent of gold, and in it were stones of great price; and it was put on David's head. And he took a great store of goods from the town.
καὶ ἔλαβεν τὸν στέφανον μελχολ τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσοῦ καὶ λίθου τιμίου καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δαυὶδ καὶ σκύλα τῆς πόλεως ἐξήνεγκεν πολλὰ σφόδρα

- 31 Het volk nu, dat daarin was, voerde hij uit, en legde het onder zagen, en onder ijzeren dorswagens, en onder ijzeren bijlen, en deed hen door den tichelovendoorgaan; en alzo deed hij aan alle steden der kinderen Ammons. Daarna keerde David, en al het volk, weder naar Jeruzalem.
 And he took the people out of the town and put them to work with wood-cutting instruments, and iron grain-crushers, and iron axes, and at brick-making: this he did to all the towns of the children of Ammon. Then David and all the people went back to Jerusalem.
 και τὸν λαὸν τὸν ὄντα ἐν αὐτῇ ἐξήγαγεν καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς καὶ διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθείου καὶ οὕτως ἐποίησεν πάσαις ταῖς πόλεσιν υἰῶν αμμων καὶ ἐπ' ἐστρεψεν δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς ιερουσαλημ
- 1 En het geschiedde daarna, alzo Absalom, Davids zoon, een schone zuster had, welker naam was Tamar, dat Amnon, Davids zoon, haar lief kreeg.
 Now after this, it came about that Absalom, David's son, had a beautiful sister, whose name was Tamar; and David's son Amnon was in love with her.
 καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα καὶ τῷ αβσσσαλωμ υἱῷ δαυὶδ ἀδελφὴ καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα καὶ ὄνομα αὐτῇ θημαρ καὶ ἠγάπησεν αὐτὴν αμμων υἱὸς δαυὶδ
- 2 En Amnon was benauwd tot krank wordens toe, om zijner zuster Thamars wil; want zij was een maagd, zodat het in Ammons ogen zwaar was, haar iets te doen.
 And he was so deeply in love that he became ill because of his sister Tamar; for she was a virgin, and so it seemed hard to Amnon to do anything to her.
 καὶ ἐθλίβετο αμμων ὥστε ἀρρωστεῖν διὰ θημαρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ὅτι παρθένος ἦν αὐτῇ καὶ ὑπέρογκον ἐν ὀφθαλμοῖς αμμων τοῦ ποιῆσαι τι αὐτῇ
- 3 Doch Amnon had een vriend, wiens naam was Jonadab, een zoon van Simea, Davids broeder; en Jonadab was een zeer wijs man.
 But Amnon had a friend whose name was Jonadab, the son of Shimeah, David's brother: and Jonadab was a very wise man.
 καὶ ἦν τῷ αμμων ἑταῖρος καὶ ὄνομα αὐτῷ ιωναδαβ υἱὸς σαμαα τοῦ ἀδελφοῦ δαυὶδ καὶ ιωναδαβ ἀνὴρ σοφὸς σφόδρα
- 4 Die zeide tot hem: Waarom zijt gij van morgen tot morgen zo mager, gij koningszoon, zult gij het mij niet te kennen geven? Toen zeide Amnon tot hem: Ik heb Tamar, de zuster van mijn broeder Absalom, lief.
 And he said to him, O son of the king, why are you getting thinner day by day? will you not say what your trouble is? And Amnon said to him, I am in love with Tamar, my brother Absalom's sister.
 καὶ εἶπεν αὐτῷ τί σοι ὅτι σὺ οὕτως ἀσθενῆς υἱὲ τοῦ βασιλέως τὸ πρωὶ πρωὶ οὐκ ἀπαγγελεῖς μοι καὶ εἶπεν αὐτῷ αμμων θημαρ τὴν ἀδελφὴν αβσσσαλωμ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγὼ ἀγαπῶ
- 5 En Jonadab zeide tot hem: Leg u op uw leger, en maak u krank; als dan uw vader zal komen om u te zien, zo zult gij tot hem zeggen: Dat toch mijn zuster Tamar kome, dat zij mij met brood spijzige, en de spijze voor mijn ogen toemake, opdat ik het aanzie, en van haar hand etc.
 Then Jonadab said to him, Go to your bed, and let it seem that you are ill: and when your father comes to see you, say to him, Let my sister Tamar come and give me bread, and get the food ready before my eyes, so that I may see it and take it from her hand.
 καὶ εἶπεν αὐτῷ ιωναδαβ κοιμήθητι ἐπὶ τῆς κοίτης σου καὶ μαλακίσθητι καὶ εἰσελεύσεται ὁ πατήρ σου τοῦ ἰδεῖν σε καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν ἐλθέτω δὴ θημαρ ἡ ἀδελφὴ μου καὶ ψωμισάτω με καὶ ποιησάτω κατ' ὀφθαλμούς μου βρῶμα ὅπως ἴδω καὶ φάγω ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῆς
- 6 Amnon dan legde zich, en maakte zich krank. Toen nu de koning kwam om hem te zien, zeide Amnon tot den koning: Dat toch mijn zuster Tamar kome, datzij twee koekjes voor mijn ogen toemake, en ik van haar hand etc.
 So Amnon went to bed and made himself seem ill: and when the king came to see him, Amnon said to the king, Please let my sister Tamar come and make me one or two cakes before my eyes, so that I may take food from her hand.
 καὶ ἐκοιμήθη αμμων καὶ ἠρρώστησεν καὶ εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτόν καὶ εἶπεν αμμων πρὸς τὸν βασιλέα ἐλθέτω δὴ θημαρ ἡ ἀδελφὴ μου πρὸς με καὶ κολλυρισάτω ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς
- 7 Toen zond David heen tot Tamar in het huis, zeggende: Ga toch heen in het huis van uw broeder Amnon, en maak hem een spijze.
 Then David sent to the house for Tamar and said, Go now to your brother Amnon's house and get a meal for him.
 καὶ ἀπέστειλεν δαυὶδ πρὸς θημαρ εἰς τὸν οἶκον λέγων πορευθήτι δὴ εἰς τὸν οἶκον αμμων τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ ποιήσον αὐτῷ βρῶμα
- 8 En Tamar ging heen in het huis van haar broeder Amnon, (hij nu was nederliggende), en zij nam deeg, en kneedde het, en maakte koekjes toe voor zijn ogen, en bakte de koekjes.
 So Tamar went to her brother Amnon's house; and he was in bed. And she took paste and made cakes before his eyes, cooking them over the fire.
 καὶ ἐπορευθῆ θημαρ εἰς τὸν οἶκον αμμων ἀδελφοῦ αὐτῆς καὶ αὐτὸς κοιμώμενος καὶ ἔλαβεν τὸ σταῖς καὶ ἐφύρασεν καὶ ἐκολλύρισεν κατ' ὀφθαλμούς αὐτοῦ καὶ ἤψησεν τὰς κολλυρίδας
- 9 En zij nam een pan, en goot ze uit voor zijn aangezicht; maar hij weigerde te eten. En Amnon zeide: Doet alle man van mij uitgaan. En alle man ging van hem uit.
 And she took the cooking-pot, and put the cakes before him, but he would not take them. And Amnon said, Let everyone go away from me. So they all went out.
 καὶ ἔλαβεν τὸ τήγανον καὶ κατεκένωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἠθέλησεν φαγεῖν καὶ εἶπεν αμμων ἐξαγάγετε πάντα ἄνδρα ἐπάνωθέν μου καὶ ἐξήγαγον πάντα ἄνδρα ἀπὸ ἐπάνωθεν αὐτοῦ
- 10 Toen zeide Amnon tot Tamar: Breng de spijze in de kamer, dat ik van uw hand etc; zo nam Tamar de koekjes, die zij gemaakt had, en bracht ze haarbroeder Amnon in de kamer.
 Then Amnon said to Tamar, Take the food and come into my bedroom, so that I may take it from your hand. So Tamar took the cakes she had made and went with them into her brother Amnon's bedroom.
 καὶ εἶπεν αμμων πρὸς θημαρ εἰσένεγκε τὸ βρῶμα εἰς τὸ ταμίειον καὶ φάγομαι ἐκ τῆς χειρὸς σου καὶ ἔλαβεν θημαρ τὰς κολλυρίδας ἃς ἐποίησεν καὶ εἰσήνεγκεν τῷ αμμων ἀδελφῷ αὐτῆς εἰς τὸν κοιτῶνα

- 11 Als zij ze nu tot hem nabij bracht, dat hij ate, zo greep hij haar, en zeide tot haar: Kom, lig bij mij, mijn zuster!
 And when she took them to give them to him, he put his arms round her and said, Come to bed, my sister.
 και προσήγαγεν αὐτῷ τοῦ φαγεῖν και ἐπελάβετο αὐτῆς και εἶπεν αὐτῇ δεῦρο κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ ἀδελφῆ μου
- 12 Maar zij zeide tot hem: Niet, mijn broeder, verkracht mij niet, want alzo doet men niet in Israel; doe deze dwaasheid niet.
 And answering him, she said, O my brother, do not put shame on me; it is not right for such a thing to be done in Israel: do not this evil thing.
 και εἶπεν αὐτῷ μὴ ἀδελφέ μου μὴ ταπεινώσης με διότι οὐ ποιηθήσεται οὕτως ἐν ἰσραηλ μὴ ποιήσης τὴν ἀφοροσύνη ταύτην
- 13 Want ik, waarhenen zou ik mijn schande brengen? En gij, gij zoudt zijn als een der dwazen in Israel; zo spreek toch nu tot den koning, want hij zal mij van u nietonthouden.
 What will become of me in my shame? and as for you, you will be looked down on with disgust by all Israel. Now then, go and make your request to the king, for he will not keep me from you.
 και ἐγὼ ποῦ ἀποίσω τὸ ὄνειδος μου και σὺ ἔσῃ ὡς εἷς τῶν ἀφρόνων ἐν ἰσραηλ και νῦν λάλησον δὴ πρὸς τὸν βασιλέα ὅτι οὐ μὴ κωλύση με ἀπὸ σοῦ
- 14 Doch hij wilde naar haar stem niet horen; maar sterker zijnde dan zij, zo verkrachtte hij haar, en lag bij haar.
 But he would not give attention to what she said: but being stronger than she, he took her by force, and had connection with her.
 και οὐκ ἠθέλησεν ἀμνων τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς και ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὴν και ἐταπεινώσεν αὐτὴν και ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς
- 15 Daarna haatte haar Amnon met een zeer groten haat; want de haat, waarmede hij haar haatte, was groter dan de liefde, waarmede hij haar had liefgehad; en Amnon zeide tot haar: Maak u op, ga weg.
 Then Amnon was full of hate for her, hating her with a hate greater than his earlier love for her. And he said to her, Get up and be gone.
 και ἐμίσησεν αὐτὴν ἀμνων μίσος μέγα σφόδρα ὅτι μέγα τὸ μίσος ὃ ἐμίσησεν αὐτὴν ὑπὲρ τὴν ἀγάπην ἣν ἠγάπησεν αὐτὴν και εἶπεν αὐτῇ ἀμνων ἀνάστηθι και πορεύου
- 16 Toen zeide zij tot hem: Er zijn geen oorzaken om mij uit te drijven; dit kwaad zou groter zijn dan het andere, dat gij bij mij gedaan hebt; maar hij wilde naar haarniet horen.
 And she said to him, Not so, my brother, for this great wrong in sending me away is worse than what you did to me before. But he gave no attention to her.
 και εἶπεν αὐτῷ θημαρ μὴ ἀδελφε ὅτι μεγάλη ἢ κακία ἢ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην ἣν ἐποίησας μετ' ἐμοῦ τοῦ ἐξαποστεῖλαι με και οὐκ ἠθέλησεν ἀμνων ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς
- 17 En hij riep zijn jongen, die hem diende, en zeide: Drijf nu deze van mij uit naar buiten, en grendel de deur achter haar toe.
 Then he gave a cry to the servant who was waiting on him and said, Put this woman out, and let the door be locked after her.
 και ἐκάλεσεν τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὸν προεστηκότα τοῦ οἴκου αὐτοῦ και εἶπεν αὐτῷ ἐξαποστεῖλατε δὴ ταύτην ἀπ' ἐμοῦ ἔξω και ἀπόκλεισον τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς
- 18 Zij nu had een veelervigen rok aan; want alzo werden des konings dochteren, die maagden waren, met mantels gekleed; en zijn dienaar bracht haar uit totbuiten, en grendelde de deur achter haar toe.
 Now she had on a long robe, such as in past times the king's virgin daughters were dressed in. Then the servant put her out, locking the door after her.
 και ἐπ' αὐτῆς ἦν χιτὼν καρπωτός ὅτι οὕτως ἐνεδιδύσκοντο αἱ θυγατέρες τοῦ βασιλέως αἱ παρθένοι τοὺς ἐπενδύτας αὐτῶν και ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ ἔξω και ἀπέκλεισεν τὴν θύραν ὀπίσω αὐτῆς
- 19 Toen nam Tamar as op haar hoofd, en scheurde den veelervigen rok, dien zij aanhad; en zij legde haar hand op haar hoofd, en ging vast henen en kreet.
 And Tamar, in her grief, put dust on her head; and she put her hand on her head and went away crying loudly.
 και ἔλαβεν θημαρ σποδὸν και ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς και τὸν χιτῶνα τὸν καρπωτὸν τὸν ἐπ' αὐτῆς διέρρηξεν και ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς και ἐπορεύθη πορευομένη και κρᾶζουσα
- 20 En haar broeder Absalom zeide tot haar: Is uw broeder Amnon bij u geweest? Nu dan, mijn zuster, zwijg stil, hij is uw broeder; zet uw hart niet op deze zaak. Alzo bleef Tamar en was eenzaam in het huis van haar broeder Absalom.
 And her brother Absalom said to her, Has your brother Amnon been with you? but now, let there be an end to your crying, my sister: he is your brother, do not take this thing to heart. So Tamar went on living uncomfortable in her brother's house.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὴν ἀβεσσαλωμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς μὴ ἀμνων ὁ ἀδελφὸς σου ἐγένετο μετὰ σοῦ και νῦν ἀδελφῆ μου κώφευσον ὅτι ἀδελφὸς σοῦ ἐστὶν μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου τοῦ λαλήσαι εἰς τὸ ῥῆμα τ οὗτο και ἐκάθισεν θημαρ χηρεύουσα ἐν οἴκῳ ἀβεσσαλωμ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς
- 21 Als de koning David al deze dingen hoorde, zo ontstak hij zeer.
 But when King David had news of all these things he was very angry; but he did not make trouble for Amnon his son, for he was dear to David, being his oldest son.
 και ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ πάντας τοὺς λόγους τούτους και ἐθυμώθη σφόδρα και οὐκ ἐλόπησεν τὸ πνεῦμα ἀμνων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὅτι ἠγάπα αὐτόν ὅτι πρωτότοκος αὐτοῦ ἦν
- 22 Doch Absalom sprak niet met Amnon, noch kwaad noch goed; maar Absalom haatte Amnon, ter oorzaak dat hij zijn zuster Tamar verkracht had.
 But Absalom said nothing to his brother Amnon, good or bad: for he was full of hate for him, because he had taken his sister Tamar by force.
 και οὐκ ἐλάλησεν ἀβεσσαλωμ μετὰ ἀμνων ἀπὸ πονηροῦ ἕως ἀγαθοῦ ὅτι ἐμίσει ἀβεσσαλωμ τὸν ἀμνων ἐπὶ λόγου ὃ ἐταπεινώσεν θημαρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ

- 23 En het geschiedde, na twee volle jaren, dat Absalom, schaaps scheerders had te Baal-Hazor, dat bij Ephraim is; zo nodigde Absalom al des konings zonen.
Now after two full years, Absalom had men cutting the wool of his sheep in Baal-hazor, which is near Ephraim: and he sent for all the king's sons to come to his feast.
καὶ ἐγένετο εἰς διητηρίδα ἡμερῶν καὶ ἦσαν κείροντες τῷ ἀβεσσαλωμ ἐν βελασωρ τῇ ἐχόμενα εφραιμ καὶ ἐκάλεσεν ἀβεσσαλωμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως
- 24 En Absalom kwam tot den koning, en zeide: Zie, nu heeft uw knecht schaaps scheerders; dat toch de koning en zijn knechten met uw knecht gaan.
And Absalom came to the king and said, See now, your servant is cutting the wool of his sheep; will the king and his servants be pleased to come?
καὶ ἦλθεν ἀβεσσαλωμ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν ἰδοὺ δὴ κείρουσιν τῷ δούλῳ σου πορευθῆτω δὴ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετὰ τοῦ δούλου σου
- 25 Maar de koning zeide tot Absalom: Niet, mijn zoon, laat ons toch niet al te zamen gaan, opdat wij u niet bezwaarlijk zijn; en hij hield bij hem aan, doch hij wildeniet gaan, maar zegende hem.
And the king said to Absalom, No, my son, let us not all go, or the number will be over-great for you. And he made his request again, but he would not go, but he gave him his blessing.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἀβεσσαλωμ μὴ δὴ νιέ μου μὴ πορευθῶμεν πάντες ἡμεῖς καὶ οὐ μὴ καταβαρυνθῶμεν ἐπὶ σέ καὶ ἐβίασατο αὐτὸν καὶ οὐκ ἠθέλησεν τοῦ πορευθῆναι καὶ εὐλόγησεν αὐτόν
- 26 Toen zeide Absalom: Zo niet, laat toch mijn broeder Amnon met ons gaan. Maar de koning zeide tot hem: Waarom zou hij met u gaan?
Then Absalom said, If you will not go, then let my brother Amnon go with us. And the king said to him, Is there any reason for him to go with you?
καὶ εἶπεν ἀβεσσαλωμ καὶ εἰ μὴ πορευθῆτω δὴ μεθ' ἡμῶν ἀμνων ὁ ἀδελφός μου καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἵνα τί πορευθῆ μετὰ σοῦ
- 27 Als Absalom bij hem aanhield, zo liet hij Amnon en al des konings zonen met hem gaan.
But Absalom went on requesting him till he let Amnon and all the king's sons go with him. And Absalom made a great feast like a feast for a king.
καὶ ἐβίασατο αὐτὸν ἀβεσσαλωμ καὶ ἀπέστειλεν μετ' αὐτοῦ τὸν ἀμνων καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ ἐποίησεν ἀβεσσαλωμ πότον κατὰ τὸν πότον τοῦ βασιλέως
- 28 Absalom nu gebod zijn jongens, zeggende: Let er nu op, als Amnons hart vrolijk is van den wijn, en ik tot ulieden zal zeggen: Slaat Amnon, dan zult gij hemdoden; vreest niet; is het niet, omdat ik het u geboden heb? Zijt sterk en weest dapper.
Now Absalom had given orders to his servants, saying, Now take note when Amnon's heart is glad with wine; and when I say to you, Make an attack on Amnon, then put him to death without fear: have I not given you orders? be strong and without fear.
καὶ ἐνετείλατο ἀβεσσαλωμ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ λέγων ἴδετε ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ ἡ καρδία ἀμνων ἐν τῷ οἴνῳ καὶ εἶπω πρὸς ὑμᾶς πατάξατε τὸν ἀμνων καὶ θανατώσατε αὐτόν μὴ φοβηθῆτε ὅτι οὐχὶ ἐγὼ εἰμι ἐντέλλομαι ὑμῖν ἀνδρίζεσθε καὶ γίνεσθε εἰς υἱοὺς δυνάμεως
- 29 En Absaloms jongens deden aan Amnon, gelijk als Absalom geboden had. Toen stonden alle zonen des konings op, en reden een iegelijk op zijn muil dier, envloden.
So Absalom's servants did to Amnon as Absalom had given them orders. Then all the king's sons got up, and every man got on his beast and went in flight.
καὶ ἐποίησαν τὰ παιδάρια ἀβεσσαλωμ τῷ ἀμνων καθὰ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἀβεσσαλωμ καὶ ἀνέστησαν πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως καὶ ἐπεκάθισαν ἀνὴρ ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτοῦ καὶ ἔφυγαν
- 30 En het geschiedde, als zij op den weg waren, dat het gerucht tot David kwam, dat men zeide: Absalom heeft al de zonen des konings geslagen, en er is niet een van hen overgelaten.
Now while they were on their way, news was given to David that Absalom had put to death all the sons of the king and that not one of them was still living.
καὶ ἐγένετο αὐτῶν ὄντων ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν πρὸς δαυὶδ λέγων ἐπάταξεν ἀβεσσαλωμ πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς
- 31 Toen stond de koning op, en scheurde zijn klederen, en legde zich neder ter aarde; desgelijks stonden al zijn knechten met gescheurde klederen.
Then the king got up in great grief, stretching himself out on the earth: and all his servants were by his side, with their clothing parted.
καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὴν γῆν καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ οἱ περιστώτες αὐτῷ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν
- 32 Maar Jonadab, de zoon van Simea, Davids broeder, antwoordde en zeide: Mijn heer zegge niet, dat zij al de jongelingen, des konings zonen, gedood hebben; maar Amnon alleen is dood; want bij Absalom is er op toegelegd, van den dag af, dat hij zijn zuster Thamar verkracht heeft.
And Jonadab, the son of Shimeah, David's brother, said, Let not my lord have the idea that all the sons of the king have been put to death; for only Amnon is dead: this has been purposed by Absalom from the day when he took his sister Tamar by force.
καὶ ἀπεκρίθη ἰωναδαβ υἱὸς σαμαα ἀδελφοῦ δαυὶδ καὶ εἶπεν μὴ εἰπάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὅτι πάντα τὰ παιδάρια τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως ἐθανάτωσεν ὅτι ἀμνων μονώτατος ἀπέθανεν ὅτι ἐπὶ σὺ ὄματος ἀβεσσαλωμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐταπείνωσεν θημαρ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ
- 33 Zo neme nu mijn heer de koning de zaak niet in zijn hart, denkende: al des konings zonen zijn dood; want Amnon alleen is dood.
So now, let not my lord the king take this thing to heart, with the idea that all the king's sons are dead: for only Amnon is dead.
καὶ νῦν μὴ θέσθω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ῥῆμα λέγων πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἀπέθαναν ὅτι ἀλλ' ἡ ἀμνων μονώτατος ἀπέθανεν
- 34 Absalom nu vluchtte; en de jongen, die de wacht hield, hief zijn ogen op, en zag toe, en ziet, er kwam veel volks van den weg achter hem, aan de zijde van hetgebergte.
But Absalom went in flight. And the young man who kept the watch, lifting up his eyes, saw that a great band of people was coming down the slope by the way of the Horons; and the watchman came and gave word to the king, saying, I saw men coming down by the way of the Horons, from the hillside.
καὶ ἀπέδρα ἀβεσσαλωμ καὶ ἦρεν τὸ παιδάριον ὁ σκοπὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ λαὸς πολλὸς πορευόμενος ἐν τῇ ὁδῷ ὀπισθεν αὐτοῦ ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐν τῇ καταβάσει καὶ παρεγένετο ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ἀνδρας ἐώρακα ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς ὠρωνην ἐκ μέρους τοῦ ὄρους

- 35 Toen zeide Jonadab tot den koning: Zie, de zonen des konings komen; naar het woord uws knechts, alzo is het geschied.
And Jonadab said to the king, See, the king's sons are coming; as your servant said, so it is.
καὶ εἶπεν ἰωναδαβ πρὸς τὸν βασιλέα ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως πάρεσιν κατὰ τὸν λόγον τοῦ δούλου σου οὕτως ἐγένετο
- 36 En het geschiedde, als hij geeindigd had te spreken, ziet, zo kwamen de zonen des konings, en hieven hun stemmen op en weenden; en de koning ook en al zijnknechten weenden met een zeer groot geweest.
And while he was talking, the king's sons came, with weeping and loud cries: and the king and all his servants were weeping bitterly.
καὶ ἐγένετο ἠνίκα συνετέλεσεν λαλῶν καὶ ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦλθαν καὶ ἐπήραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἐκλαυσαν καὶ γε ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν σφόδρα
- 37 (Absalom dan vluchtte, en toog tot Thalmai, den zoon van Ammihur, koning van Gesur.) En hij droeg rouw over zijn zoon, al die dagen.
So Absalom went in flight and came to Talmal, the son of Ammihud, the king of Geshur, where he was for three years.
καὶ ἀβεσσαλωμ ἔφυγεν καὶ ἐπορεύθη πρὸς θολμαι υἱὸν εμιουδ βασιλέα γεδσουρ εἰς γῆν μαχαδ καὶ ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας
- 38 Alzo vluchtte Absalom, en toog naar Gesur; en hij was aldaar drie jaren.
And the king was sorrowing for his son all the time.
καὶ ἀβεσσαλωμ ἀπέδρα καὶ ἐπορεύθη εἰς γεδσουρ καὶ ἦν ἐκεῖ ἔτη τρία
- 39 Toen verlangde de ziel van den koning David zeer om naar Absalom uit te trekken; want hij had zich getroost over Amnon, dat hij dood was.
And the heart of David was wasted with desire for Absalom: for he was comforted for the death of Amnon.
καὶ ἐκόπασεν τὸ πνεῦμα τοῦ βασιλέως τοῦ ἐξελεθῆν ὀπίσω ἀβεσσαλωμ ὅτι παρεκλήθη ἐπὶ ἀμνων ὅτι ἀπέθανεν
- 1 Als nu Joab, de zoon van Zeruja, merkte, dat des konings hart over Absalom was;
Now it was clear to Joab, the son of Zeruah, that the king's heart was turning to Absalom.
καὶ ἔγνω ἰωαβ υἱὸς σαρουιας ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως ἐπὶ ἀβεσσαλωμ
- 2 Zo zond Joab heen naar Thekoa, en nam van daar een wijze vrouw; en hij zeide tot haar: Stel u toch, alsof gij rouw droegt, en trek nu rouwklederen aan, en zalfu niet met olie, en wees als een vrouw, die nu vele dagen rouw gedragen heeft over een dode;
And Joab sent to Tekoa and got from there a wise woman, and said to her, Now make yourself seem like one given up to grief, and put on the clothing of sorrow, not using any sweet oil for your body, but looking like one who for a long time has been weeping for the dead:
καὶ ἀπέστειλεν ἰωαβ εἰς θεκωε καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα σοφὴν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν πένθησον δὴ καὶ ἐνδύσαι ἱμάτια πενθητικὰ καὶ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον καὶ ἔση ὡς γυνὴ πενθοῦσα ἐπὶ τεθνηκότι τοῦτο ἡμέρας πολλὰς
- 3 En ga in tot den koning, en spreek tot hem naar dit woord. En Joab legde de woorden in haar mond.
And come to the king and say these words to him. So Joab gave her words to say.
καὶ ἐλεύση πρὸς τὸν βασιλέα καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἔθηκεν ἰωαβ τοὺς λόγους ἐν τῷ στόματι αὐτῆς
- 4 En de Thekoietische vrouw zeide tot den koning, als zij op haar aangezicht ter aarde was gevallen, en zich nedergebogen had, zo zeide zij: Behoud, o koning!
And the woman of Tekoa came to the king, and falling on her face, gave him honour and said, Give me help, O king.
καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ θεκωίτις πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς εἰς τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπεν σῶσον βασιλεῦ σῶσον
- 5 En de koning zeide tot haar: Wat is u? En zij zeide: Zekerlijk, ik ben een weduwnrouw, en mijn man is gestorven.
And the king said to her, What is your trouble? And her answer was, Truly I am a widow, and my husband is dead.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς τί ἐστίν σοι ἡ δὲ εἶπεν καὶ μάλα γυνὴ χήρα ἐγὼ εἰμι καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀνὴρ μου
- 6 Nu had uw dienstmaagd twee zonen, en deze beiden twistten in het veld, en er was geen scheider tussen hen; en de een sloeg den ander, en doodde hem.
And I had two sons, and the two of them had a fight in the field, and there was no one to come between them, and one with a blow put the other to death.
καὶ γε τῇ δούλῃ σου δύο υἱοὶ καὶ ἐμαχέσαντο ἀμφότεροι ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἀνά μέσον αὐτῶν καὶ ἔπαισεν ὁ εἷς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν
- 7 En zie, het ganze geslacht is opgestaan tegen uw dienstmaagd, en hebben gezegd: Geef dien hier, die zijn broeder geslagen heeft, dat wij hem voor de ziel zijnsbroeders, dien hij doodgeslagen heeft, doden, en ook den erfgenaam verdelgen; alzo zullen zij mijn kool, die overgebleven is, uitblussen, opdat zij mijn mangleen naam noch overblijfsel laten op den aardbodem.
And now all the family is turned against me, your servant, saying, Give up him who was the cause of his brother's death, so that we may put him to death in payment for the life of his brother, whose life he took; and we will put an end to the one who will get the heritage: so they will put out my last burning coal, and my husband will have no name or offspring on the face of the earth.
καὶ ἰδοὺ ἐπανάστη ὅλη ἡ πατριὰ πρὸς τὴν δούλην σου καὶ εἶπαν δὸς τὸν παῖσαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ θανατώσωμεν αὐτὸν ἀντὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὐδέ ἀπέκτειναν καὶ ἐξαρούμεν καὶ γε τὸν κληρονόμον ὑμῶν καὶ σβέσουσιν τὸν ἄνθρακά μου τὸν καταλειφθέντα ὥστε μὴ θέσθαι τῷ ἀνδρὶ μου κατάλειμμα καὶ ὄνομα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς

- 8 Toen zeide de koning tot deze vrouw: Ga naar uw huis, en ik zal voor u gebieden.
 And the king said to the woman, Go to your house and I will give orders about this.
 και ειπεν ο βασιλευς υγιαίνουσα βάδιζε εις τον οίκον σου κάγω έντελοῦμαι περι σου
- 9 En de Thekoietische vrouw zeide tot den koning: Mijñ heer koning, de ongerechtigheid zij op mij en op mijns vaders huis; de koning daarentegen, en zijn stoel, zij onschuldig.
 And the woman of Tekoa said to the king, My lord, O king, may the sin be on me and on my family, and may the king and the seat of his kingdom be clear of sin!
 και ειπεν η γυνη η θεοκωιτις προς τον βασιλευα επ' εμε κύριε μου βασιλευ η ανομία και επι τον οίκον του πατρός μου και ο βασιλευς και ο θρόνος αυτου άθωος
- 10 En de koning zeide: Spreekt iemand tegen u, zo breng hem tot mij; en hij zal u voortaan niet meer aantasten.
 And the king said, If anyone says anything to you, make him come to me, and he will do you no more damage.
 και ειπεν ο βασιλευς τίς ο λαλῶν προς σε και αξεις αυτον προς εμε και ου προσθήσει ετι άψασθαι αυτου
- 11 En zij zeide: De koning gedenke toch aan den HEERE, uw God, dat de bloedwrekers niet te vele worden om te verderven, dat zij mijn zoon niet verdelgen. Toen zeide hij: Zo waarachtig als de HEERE leeft, indien er een van de haren uws zoons op de aarde zal vallen!
 Then she said, Let the king keep in mind the Lord your God, so that he who gives punishment for blood may be kept back from further destruction and that no one may send death on my son. And he said, By the living Lord, not a hair of your son's head will come to the earth.
 και ειπεν μνημονευσατω δη ο βασιλευς τον κύριον θεον αυτου πληθυνθηνα άγχιστεα του αίματος του διαφθειραι και ου μη εξάρωσιν τον υιόν μου και ειπεν ζη κύριος ει πεσειται από της τριχός του υιου σου επι την γην
- 12 Toen zeide deze vrouw: Laat toch uw dienstmaagd een woord tot mijn heer den koning spreken. En hij zeide: Spreek.
 Then the woman said, Will the king let his servant say one word more? And he said, Say on.
 και ειπεν η γυνη λαλησατω δη η δούλη σου προς τον κύριόν μου τον βασιλευα ρήμα και ειπεν λάλησον
- 13 En de vrouw zeide: Waarom hebt gij dan alzulk tegen Gods volk gedaan? Want daaruit, dat de koning dit woord gesproken heeft, is hij als een schuldige, dewijl de koning zijn verstotene niet wederhaalt.
 And the woman said, Why have you had such a thought about the people of God? (for in saying these very words the king has put himself in the wrong because he has not taken back the one whom he sent far away.)
 και ειπεν η γυνη ίνα τί ελογίσω τοιουτου επι λαδν θεου η εκ στόματος του βασιλευος ο λόγος ούτος ως πλημείλεια του μη επιστρέψαι τον βασιλευα τον εξωσμένον αυτου
- 14 Want wij zullen den dood sterven, en wezen als water, dat, ter aarde uitgestort zijnde, niet verzameld wordt. God dan zal de ziel niet wegnemen, maar Hij zalgedachten denken, dat Hij den verstotene niet van Zich verstote.
 For death comes to us all, and we are like water drained out on the earth, which it is not possible to take up again; and God will not take away the life of the man whose purpose is that he who has been sent away may not be completely cut off from him.
 οτι θανάτω αποθανούμεθα και ώσπερ το ὕδωρ το καταφερόμενον επι της γης ο ου συναχθήσεται και λήμψεται ο θεος ψυχην και λογιζόμενος του εξῶσαι απ' αυτου εξωσμένον
- 15 Nu dan, dat ik gekomen ben, om ditzelve woord tot den koning, mijn heer, te spreken, is omdat het volk mij vreesachtig gemaakt heeft; zo zeide uw dienstmaagd: Ik zal nu tot den koning spreken; misschien zal de koning het woord zijner dienstmaagd doen.
 And now it is my fear of the people which has made me come to say these words to my lord the king: and your servant said, I will put my cause before the king, and it may be that he will give effect to my request.
 και νυν ο ήλθον λαλησαι προς τον βασιλευα τον κύριόν μου το ρήμα τουτο οτι ὄψεται με ο λαός και ερει η δούλη σου λαλησατω δη προς τον βασιλευα ει πως ποιήσει ο βασιλευς το ρήμα της δούλης αυτ ου
- 16 Want de koning zal horen, om zijn dienstmaagd te redden van de hand des mans, die voorheeft mij en mijn zoon te zamen van Gods erve te verdelgen.
 For the king will give ear, and take his servant out of the power of the man whose purpose is the destruction of me and my son together from the heritage of God.
 οτι ακούσει ο βασιλευς ρύσασθαι την δούλην αυτου εκ χειρός του άνδρός του ζητουντος εξάραι με και τον υιόν μου από κληρονομίας θεου
- 17 Wijders zeide uw dienstmaagd: Het woord mijns heren, des konings, zij toch tot rust; want gelijk een Engel Gods, alzo is mijn heer de koning, om te horen hetgoede en het kwade; en de HEERE, uw God, zal met u zijn.
 Then your servant said, May the word of my lord the king give me peace! for my lord the king is as the angel of God in his hearing of good and bad: and may the Lord your God be with you!
 και ειπεν η γυνη ειη δη ο λόγος του κυριου μου του βασιλευος εις θυσίαν οτι καθως άγγελος θεου ούτως ο κύριός μου ο βασιλευς του ακούειν το αγαθόν και το πονηρόν και κύριος ο θεός σου εσται μετ α σου
- 18 Toen antwoordde de koning, en zeide tot de vrouw: Verberg nu niet voor mij de zaak, die ik u vragen zal. En de vrouw zeide: Mijñ heer de koning spreke toch.
 Then the king said to the woman, Now give me an answer to the question I am going to put to you; keep nothing back. And the woman said, Let my lord the king say on.
 και απεκρίθη ο βασιλευς και ειπεν προς την γυναίκα μη δη κρύψης απ' εμου ρήμα ο εγω επερωτω σε και ειπεν η γυνη λαλησατω δη ο κύριός μου ο βασιλευς

- 19 En de koning zeide: Is Joabs hand met u in dit alles? En de vrouw antwoordde en zeide: Zo waarachtig als uw ziel leeft, mijn heer koning, indien iemand terrechter- of ter linkerhand zou kunnen afwijken van alles, wat mijn heer de koning gesproken heeft; want uw knecht Joab heeft het mij geboden, en die heeft aldeze woorden in den mond uwer dienstmaagd gelegd;
And the king said, Is not the hand of Joab with you in all this? And the woman in answer said, By the life of your soul, my lord the king, it is not possible for anyone to go to the right hand or to the left from anything said by the king: your servant Joab gave me orders, and put all these words in my mouth:
 και εἶπεν ὁ βασιλεὺς μὴ ἡ χεὶρ ἰωαβ ἐν παντί τούτῳ μετὰ σοῦ καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ βασιλεῖ ζῆ ἡ ψυχὴ σου κύριε μου βασιλεῦ εἰ ἔστιν εἰς τὰ δεξιὰ ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκ πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὅτι ὁ δοῦλός σου ἰωαβ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι καὶ αὐτὸς ἔθετο ἐν τῷ στόματι τῆς δούλης σου πάντας τοὺς λόγους τούτους
- 20 Dat ik de gestalte dezer zaak also omwenden zou, zulks heeft uw knecht Joab gedaan; doch mijn heer is wijs, naar de wijsheid van een Engel Gods, om temerken alles, wat op de aarde is.
This he did, hoping that the face of this business might be changed: and my lord is wise, with the wisdom of the angel of God, having knowledge of everything on earth.
 ἔνεκεν τοῦ περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου ἐποίησεν ὁ δοῦλός σου ἰωαβ τὸν λόγον τούτον καὶ ὁ κύριός μου σοφὸς καθὼς σοφία ἀγγέλου τοῦ θεοῦ τοῦ γνῶναι πάντα τὰ ἐν τῇ γῆ
- 21 Toen zeide de koning tot Joab: Zie nu, ik heb deze zaak gedaan; zo ga henen, haal den jongeling Absalom weder.
And the king said to Joab, See now, I will do this thing: go then and Come back with the young man Absalom.
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ἰωαβ ἰδοὺ δὴ ἐποίησά σοι κατὰ τὸν λόγον σου τούτον πορευέου ἐπίστρεψον τὸ παιδάριον τὸν ἀβεσσαλωμ
- 22 Toen viel Joab op zijn aangezicht ter aarde, en boog zich, en dankte den koning; en Joab zeide: Heden heeft uw knecht gemerkt, dat ik genade gevonden heb inuw ogen, mijn heer koning! Omdat de koning het woord van zijn knecht gedaan heeft.
Then Joab, falling down on his face on the earth, gave the king honour and blessing; and Joab said, Today it is clear to your servant that I have grace in your eyes, my lord king, because the king has given effect to the request of his servant.
 καὶ ἔπεσεν ἰωαβ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ προσεκύνησεν καὶ εὐλόγησεν τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν ἰωαβ σήμερον ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι εὔρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριε μου βασιλεῦ ὅτι ἐποίησεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον τοῦ δούλου αὐτοῦ
- 23 Alzo maakte zich Joab op, en toog naar Gesur; en hij bracht Absalom te Jeruzalem.
So Joab got up and went to Geshur and came back again to Jerusalem with Absalom.
 καὶ ἀνέστη ἰωαβ καὶ ἐπορεύθη εἰς γεδσοῦρ καὶ ἦγαγεν τὸν ἀβεσσαλωμ εἰς ἱερουσαλημ
- 24 En de koning zeide: Dat hij in zijn huis kere, en mijn aangezicht niet zie. Alzo keerde Absalom in zijn huis, en zag des konings aangezicht niet.
And the king said, Let him go to his house, but let him not see my face. So Absalom went back to his house and did not see the face of the king.
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἀποστραφήτω εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ βλέπέτω καὶ ἀπέστρεψεν ἀβεσσαλωμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδεν
- 25 Nu was er in gans Israel geen man zo schoon als Absalom, zeer te prijzen; van zijn voetzool af tot zijn hoofdschedel toe was er geen gebrek in hem.
Now in all Israel there was no one so greatly to be praised for his beautiful form as Absalom: from his feet to the crown of his head he was completely beautiful.
 καὶ ὡς ἀβεσσαλωμ οὐκ ἦν ἀνὴρ ἐν παντί ἰσραηλ αἰνετὸς σφόδρα ἀπὸ ἰχνους ποδὸς αὐτοῦ καὶ ἕως κορυφῆς αὐτοῦ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ μῶμος
- 26 En als hij zijn hoofd beschoor, (nu geschiedde het ten einde van elk jaar, dat hij het beschoor, omdat het hem te zwaar was, zo beschoor hij het), zo woog hethaar zijns hoofds tweehonderd sikkelen, naar des konings gewicht.
And when he had his hair cut, (which he did at the end of every year, because of the weight of his hair;) the weight of the hair was two hundred shekels by the king's weight.
 καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ὡς ἂν ἐκείρετο ὅτι καταβαρύνετο ἐπ' αὐτὸν καὶ κειρόμενος αὐτὴν ἔστησεν τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ τῷ βασιλικῷ
- 27 Ook werden Absalom drie zonen geboren, en een dochter, welker naam was Thamar; deze was een vrouw, schoon van aanzien.
And Absalom was the father of three sons and of one daughter named Tamar, who was very beautiful.
 καὶ ἐτέχθησαν τῷ ἀβεσσαλωμ τρεῖς υἱοὶ καὶ θυγάτηρ μία καὶ ὄνομα αὐτῆς θημαρ αὐτὴ ἦν γυνὴ καλὴ σφόδρα καὶ γίνεται γυνὴ τῷ ροβοαμ υἱῷ σαλωμων καὶ τίκτει αὐτῷ τὸν ἀβια
- 28 Alzo bleef Absalom twee volle jaren te Jeruzalem, dat hij des konings aangezicht niet zag.
For two full years Absalom was living in Jerusalem without ever seeing the face of the king.
 καὶ ἐκάθισεν ἀβεσσαλωμ ἐν ἱερουσαλημ δύο ἔτη ἡμερῶν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδεν
- 29 Daarom zond Absalom tot Joab, dat hij hem tot den koning zond; maar hij wilde niet tot hem komen. Zo zond hij nog ten anderen male; evenwel wilde hij nietkomen.
Then Absalom sent for Joab to send him to the king, but he would not come to him: and he sent again a second time, but he would not come.
 καὶ ἀπέστειλεν ἀβεσσαλωμ πρὸς ἰωαβ τοῦ ἀποστεῖλαι αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἔλθειν πρὸς αὐτὸν καὶ ἀπέστειλεν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτὸν καὶ οὐκ ἠθέλησεν παραγενέσθαι

- 30 Zo zeide hij tot zijn knechten: Ziet, het stuk akkers van Joab is aan de zijde van het mijne, en hij heeft gerst daarop; gaat heen, en steekt het aan met vuur, en Absaloms knechten staken dat stuk akkers aan met vuur.
So he said to his servants, See, Joab's field is near mine, and he has barley in it; go and put it on fire. And Absalom's servants put the field on fire.
 και ειπεν αβεσσαλωμ προς τους παιδας αυτου ιδετε η μερις εν αγρω του ιωαβ εχομενα μου και αυτω κριθαι εκει πορευεσθε και εμπρησατε αυτην εν πυρι και ενεπρησαν αυτας οι παιδες αβεσσαλωμ και παραγινονται οι δοϋλοι ιωαβ προς αυτον διερρηχότες τα ιματια αυτων και ειπαν ενεπύρισαν οι δοϋλοι αβεσσαλωμ την μεριδα εν πυρι
- 31 Toen maakte zich Joab op en kwam tot Absalom in het huis, en zeide tot hem: Waarom hebben uw knechten het stuk akkers, dat mijn is, met vuuraangestoken?
Then Joab came to Absalom in his house and said to him, Why have your servants put my field on fire?
 και ανεστη ιωαβ και ηλθεν προς αβεσσαλωμ εις τον οικον και ειπεν προς αυτον ινα τι οι παιδες σου ενεπύρισαν την μεριδα την εμην εν πυρι
- 32 En Absalom zeide tot Joab: Zie, ik heb tot u gezonden, zeggende: Kom herwaarts, dat ik u tot den koning zende, om te zeggen: Waarom ben ik van Gesurgekomen? Het ware mij goed, dat ik nog daar ware; nu dan, laat mij het aangezicht des konings zien; is er dan nog een misdaad in mij, zo dode hij mij.
And Absalom's answer was, See, I sent to you saying, Come here, so that I may send you to the king to say, Why have I come back from Geshur? it would be better for me to be there still: let me now see the king's face, and if there is any sin in me, let him put me to death.
 και ειπεν αβεσσαλωμ προς ιωαβ ιδου απεστειλα προς σε λεγων ηκε ωδε και αποστειλω σε προς τον βασιλευα λεγων ινα τι ηλθον εκ γεδσουρ αγαθον μοι ην του ετι ειναι με εκει και νυν ιδου το προσωπο ν του βασιλεως ουκ ειδον ει δε εστιν εν εμοι αδικια και θανατωσων με
- 33 Toen ging Joab in tot den koning, en zeide het hem aan. Toen riep hij Absalom, en hij kwam tot den koning in, en boog zich voor hem op zijn aangezicht teraarde, voor des konings aangezicht; en de koning kuste Absalom.
So Joab went to the king and said these words to him: and when the king had sent for him, Absalom came, and went down on his face on the earth before the king: and the king gave him a kiss.
 και εισηλθεν ιωαβ προς τον βασιλευα και απηγγειλεν αυτω και εκαλεσεν τον αβεσσαλωμ και εισηλθεν προς τον βασιλευα και προσεκονησεν αυτω και επεσεν επι προσωπον αυτου επι την γην κατα προς ωπον του βασιλεως και κατεφιλησεν ο βασιλευς τον αβεσσαλωμ
- 1 En het geschiedde daarna, dat Absalom zich liet bereiden wagenen en paarden, en vijftig mannen, lopende voor zijn aangezicht henen.
Now after this, Absalom got for himself a carriage and horses, and fifty runners to go before him.
 και εγενετο μετὰ ταυτα και εποίησεν αυτω αβεσσαλωμ ἄρματα και ἵππους και πενήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν εμπροσθεν αυτου
- 2 Ook maakte zich Absalom des morgens vroeg op, en stond aan de zijde van den weg der poort. En het geschiedde, dat Absalom allen man, die een geschilhad, om tot den koning ten gerichte te komen, tot zich riep, en zeide: Uit welke stad zijt gij? Als hij dan zeide: Uw knecht is uit een der stammen Israels;
And Absalom got up early, morning after morning, and took his place at the side of the public meeting-place: and when any man had a cause which had to come to the king to be judged, then Absalom, crying out to him, said, What is your town? and he would say, Your servant is of one of the tribes of Israel.
 και ωρθησεν αβεσσαλωμ και εστη ανα χειρα της οδοϋ της πυλης και εγενετο πας ανηρ ω εγενετο κρισις ηλθεν προς τον βασιλευα εις κρισην και εβησεν προς αυτον αβεσσαλωμ και ελεγεν αυτω εκ ποι ας πολεωϋ σϋ ει και ειπεν ο ανηρ εκ μιας φυλων ισραηλ ο δοϋλωϋ σου
- 3 Zo zeide Absalom tot hem: Zie, uw zaken zijn goed en recht; maar gij hebt geen verhoorder van des konings wege.
And Absalom would say to him, See, your cause is true and right; but no man has been named by the king to give you a hearing.
 και ειπεν προς αυτον αβεσσαλωμ ιδου οι λογοι σου αγαθοι και ευκολοι και ακουων ουκ εστιν σοι παρα του βασιλεως
- 4 Voorts zeide Absalom: Och, dat men mij ten rechter stelde in het land! Dat alle man tot mij kwame, die een geschil of rechtzaak heeft, dat ik hem recht sprake.
And more than this, Absalom said, If only I was made judge in the land, so that every man who has any cause or question might come to me, and I would give a right decision for him!
 και ειπεν αβεσσαλωμ τις με καταστήσει κριτην εν τη γη και επ' εμε ελευσεται πας ανηρ ω εαν η αντιλογια και κρισις και δικαιοσω αυτον
- 5 Het geschiedde ook, als iemand naderde, om zich voor hem te buigen, zo reikte hij zijn hand uit, en greep hem, en kuste hem.
And if any man came near to give him honour, he took him by the hand and gave him a kiss.
 και εγενετο εν τω εγγιζειν ανδρα του προσκυνησαι αυτω και εξετεινεν την χειρα αυτου και επελαμβανετο αυτου και κατεφιλησεν αυτον
- 6 En naar die wijze deed Absalom aan gans Israel, die tot den koning ten gerichte kwamen. Alzo stal Absalom het hart der mannen van Israel.
And this Absalom did to everyone in Israel who came to the king to have his cause judged: so Absalom, like a thief, took away the hearts of the men of Israel.
 και εποίησεν αβεσσαλωμ κατα το ρημα τουτο παντι ισραηλ τοιϋ παραγινόμενοιϋ εις κρισην προς τον βασιλευα και ιδιοποιετο αβεσσαλωμ την καρδιαν ανδρων ισραηλ
- 7 Ten einde nu van veertig jaren is het geschied, dat Absalom tot den koning zeide: Laat mij toch heengaan, en mijn gelofte, die ik den HEERE beloofd heb, teHebron betalen.
Now at the end of four years, Absalom said to the king, Let me go to Hebron and give effect to the oath which I made to the Lord:
 και εγενετο απο τελουϋ τεσσαράκοντα ετων και ειπεν αβεσσαλωμ προς τον πατερα αυτου πορευεσμαι διη και αποτεισω τας ευχασ μου αϋ ηυξάμην τω κυριω εν χειβρων

- 8 Want uw knecht heeft een gelofte beloofd, als ik te Gesur in Syrie woonde, zeggende: Indien de HEERE mij zekerlijk weder te Jeruzalem zal brengen, zo zal ikden HEERE dienen.
For while I was living in Geshur in Aram, your servant made an oath, saying, If ever the Lord lets me come back to Jerusalem, I will give him worship in Hebron.
ὅτι εὐχὴν ἠῴξατο ὁ δοῦλός σου ἐν τῷ οἰκεῖν με ἐν γεδσοῦρ ἐν συρία λέγων ἐὰν ἐπιστρέφω ἐπιστρέψῃ με κύριος εἰς ἱερουσαλήμ καὶ λατρεύσω τῷ κυρίῳ
- 9 Toen zeide de koning tot hem: Ga in vrede. Alzo maakte hij zich op, en ging naar Hebron.
And the king said to him, Go in peace. So he got up and went to Hebron.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς βάδιζε εἰς εἰρήνην καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς χεβρων
- 10 Absalom nu had verspieders uitgezonden in alle stammen van Israel, om te zeggen: Als gij het geluid der bazuin zult horen, zo zult gij zeggen: Absalom is koningte Hebron.
But Absalom at the same time sent watchers through all the tribes of Israel to say, At the sound of the horn you are to say, Absalom is king in Hebron.
καὶ ἀπέστειλεν ἀβεσσαλωμ κατασκόπους ἐν πάσαις φυλαῖς ἰσραὴλ λέγων ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης καὶ ἐρεῖτε βεβασίλευκεν βασιλεὺς ἀβεσσαλωμ ἐν χεβρων
- 11 En er gingen met Absalom van Jeruzalem tweehonderd mannen, genodigd zijnde, doch gaande in hun eenvoudigheid, want zij wisten van geen zaak.
And with Absalom, at his request, went two hundred men from Jerusalem, who were completely unconscious of his designs.
καὶ μετὰ ἀβεσσαλωμ ἐπορεύθησαν διακόσιοι ἄνδρες ἐξ ἱερουσαλήμ κλητοὶ καὶ πορευόμενοι τῇ ἀπλότῃ αὐτῶν καὶ οὐκ ἔγνωσαν πᾶν ῥῆμα
- 12 Absalom zond ook om Achitofel, den Giloniet, Davids raad, uit zijn stad, uit Gilo te halen, als hij offeranden offerde. En de verbintenis werd sterk, en het volkkwam toe en vermeerderde bij Absalom.
And Absalom sent for Ahithophel the Gilonite, one of David's helpers, from Giloh his town, while he was making the offerings. And the design against David became strong, for more and more people were joined to Absalom.
καὶ ἀπέστειλεν ἀβεσσαλωμ καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἀχιτοφελ τὸν γελμωναῖον τὸν σύμβουλον δαυὶδ ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐκ γωλα ἐν τῷ θυσιάζειν αὐτὸν καὶ ἐγένετο σύστρεμμα ἰσχυρόν καὶ ὁ λαὸς πορευόμενος καὶ πολλὸς μετὰ ἀβεσσαλωμ
- 13 Toen kwam er een boodschapper tot David, zeggende: Het hart van een iegelijk in Israel volgt Absalom na.
And one came to David and said, The hearts of the men of Israel have gone after Absalom.
καὶ παρεγένετο ὁ ἀπαγγέλλων πρὸς δαυὶδ λέγων ἐγενήθη ἡ καρδία ἀνδρῶν ἰσραὴλ ὀπίσω ἀβεσσαλωμ
- 14 Zo zeide David tot al zijn knechten, die met hem te Jeruzalem waren: Maakt u op, en laat ons vlieden, want er zou voor ons geen ontkomen zijn voor Absalomsaangezicht; haast u, om weg te gaan, opdat hij niet misschien haaste, en ons achterhale, en een kwaad over ons drijve, en deze stad sla met de scherpte deszwaards.
And David said to all his servants who were with him at Jerusalem, Come, let us go in flight, or not one of us will be safe from Absalom: let us go without loss of time, or he will overtake us quickly and send evil on us, and put the town to the sword.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πᾶσιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς μετ' αὐτοῦ τοῖς ἐν ἱερουσαλήμ ἀνάστητε καὶ φύγωμεν ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν σωτηρία ἀπὸ προσώπου ἀβεσσαλωμ ταχύνετε τοῦ πορευθῆναι ἵνα μὴ ταχόνῃ καὶ καταλάβῃ ἡμᾶς καὶ ἐξώσῃ ἐφ' ἡμᾶς τὴν κακίαν καὶ πατάξῃ τὴν πόλιν στόματι μαχαίρης
- 15 Toen zeiden de knechten des konings tot den koning: Naar alles, wat mijn heer de koning verkiezen zal, ziet, hier zijn uw knechten.
And the king's servants said to the king, See, your servants are ready to do whatever the king says is to be done.
καὶ εἶπον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν βασιλέα κατὰ πάντα ὅσα αἰρεῖται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς ἰδοὺ οἱ παῖδες σου
- 16 En de koning ging uit met zijn ganse huis te voet; doch de koning liet tien bijwijven, om het huis te bewaren.
So the king went out, taking with him all the people of his house, but for ten of his women, who were to take care of the house.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ ἀφῆκεν ὁ βασιλεὺς δέκα γυναῖκας τῶν παλλακῶν αὐτοῦ φυλάσσειν τὸν οἶκον
- 17 Als nu de koning met al het volk te voet was uitgegaan, zo bleven zij staan in een verre plaats.
And the king went out, and all his servants went after him, and made a stop at the Far House.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ περὶ καὶ ἔστησαν ἐν οἴκῳ τῷ μακρᾶν
- 18 En al zijn knechten gingen aan zijn zijde heen, ook al de Krethi en al de Plethi, en al de Gethieten, zeshonderd man, die van Gath te voet gekomen waren, gingen voor des konings aangezicht heen.
And all the people went on by his side; and all the Cherethites and all the Pelethites and all the men of Ittai of Gath, six hundred men who came after him from Gath, went on before the king.
καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρήγον καὶ πᾶς ὁ χεττι καὶ πᾶς ὁ φελεθτι καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ἐλαίας ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν καὶ πάντες οἱ ἄδρωι καὶ πάντες οἱ μαχηταὶ ἐξακόσιοι ἄνδρες καὶ παρήσαν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ χερεθθι καὶ πᾶς ὁ φελεθθι καὶ πάντες οἱ γεθθαῖοι ἐξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἐλθόντες τοῖς ποσὶν αὐτῶν ἐκ γεθ πορευόμενοι ἐπὶ πρόσωπον τοῦ βασιλέως
- 19 Zo zeide de koning tot Ithai, den Gethiet: Waarom zoudt gij ook met ons gaan? Keer weder, en blijf bij den koning; want gij zijt vreemd, en ook zult gij wedervertrekken naar uw plaats.
Then the king said to Ittai the Gittite, Why are you coming with us? go back and keep with the king: for you are a man of another country, you are far from the land of your birth.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς εθθι τὸν γεθθαῖον ἵνα τί πορεύῃ καὶ σὺ μεθ' ἡμῶν ἐπίστρεφε καὶ οἶκει μετὰ τοῦ βασιλέως ὅτι ξένος εἶ σὺ καὶ ὅτι μετόκηκας σὺ ἐκ τοῦ τόπου σου

- 20 Gisteren zijt gij gekomen, en heden zou ik u met ons omvoeren om te gaan? Zo ik toch gaan moet, waarheen ik gaan kan, keer weder; en breng uw broederenwederom; weldadigheid en trouw zij met u.
It was only yesterday you came to us; why then am I to make you go up and down with us? for I have to go where I may; go back then, and take your countrymen with you, and may the Lord's mercy and good faith be with you.
εἰ ἐχθὲς παραγέγονας καὶ σήμερον κινήσω σε μεθ' ἡμῶν καὶ γε μεταναστήσεις τὸν τόπον σου ἐχθὲς ἢ ἐξέλευσὶς σου καὶ σήμερον μετακινήσω σε μεθ' ἡμῶν τοῦ πορευθῆναι καὶ ἐγὼ πορεύσομαι οὐκ ἂν ἐ γὼ πορευθῶ ἐπιστρέψον καὶ ἐπιστρέψον τοὺς ἀδελφοὺς σου μετὰ σοῦ καὶ κύριος ποιήσει μετὰ σοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν
- 21 Maar Ithai antwoordde den koning, en zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft, en mijn heer de koning leeft, in de plaats, waar mijn heer de koning zal zijn, hetzij ten dode, hetzij ten leven, daar zal uw knecht voorzeker ook zijn!
And Ittai the Gittite in answer said, By the living Lord, and by the life of my lord the king, in whatever place my lord the king may be, for life or death, there will your servant be.
καὶ ἀπεκρίθη εἰς τὸ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ἡ κύριος καὶ ἡ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὅτι εἰς τὸν τόπον οὗ ἐὰν ᾦ ὁ κύριός μου καὶ ἐὰν εἰς θάνατον καὶ ἐὰν εἰς ζωὴν ὅτι ἐκεῖ ἔσται ὁ δούλός σου
- 22 Toen zeide David tot Ithai: Zo kom, en ga over. Alzo ging Ithai, de Gethiet, over, en al zijn mannen, en al de kinderen die met hem waren.
And David said to Ittai, Go forward, then. And Ittai the Gittite went on, with all his men and all the little ones he had with him.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς εἰς δεῦρο καὶ διάβαινε μετ' ἐμοῦ καὶ παρῆλθεν εἰς τὸ γεθθαῖος καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ὁ μετ' αὐτοῦ
- 23 En het ganse land weende met luider stem, als al het volk overging; ook ging de koning over de beek Kidron, en al het volk ging over, recht naar den weg derwoestijn.
And there was great weeping in all the country when all the people went through; and the king himself was waiting in the Kidron valley and all the people went by him in the direction of the olive-tree on the edge of the waste land.
καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἔκλαιεν φωνῇ μεγάλῃ καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύοντο ἐν τῷ χειμάρρῳ κεδρων καὶ ὁ βασιλεὺς διέβη τὸν χειμάρρον κεδρων καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ ὁ βασιλεὺς παρεπορεύοντο ἐπὶ πρόσωπον ὁδοῦ τὴν ἔρημον
- 24 En ziet, Zadok was ook daar, en al de Levieten met hem, dragende de ark des verbonds van God, en zij zetten de ark Gods neder; en Abjathar klom op, totdat al het volk uit de stad geeindigd had over te gaan.
Then Zadok came, and Abiathar, and with them the ark of God's agreement: and they put down the ark of God, till all the people from the town had gone by.
καὶ ἰδοὺ καὶ γε σαδὼκ καὶ πάντες οἱ λευῖται μετ' αὐτοῦ αἰρόντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἀπὸ βαιθαθ καὶ ἔστησαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ ἀνέβη αβιαθαρ ἕως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς παρελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως
- 25 Toen zeide de koning tot Zadok: Breng de ark Gods weder in de stad; indien ik genade zal vinden in des HEEREN ogen, zo zal Hij mij wederhalen, en zal zemij laten zien, mitsgaders Zijn woning.
And the king said to Zadok, Take the ark of God back into the town: if I have grace in the eyes of the Lord, he will let me come back and see it and his House again:
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ σαδὼκ ἀποστρέψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν πόλιν ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ ἐπιστρέψει με καὶ δεῖξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς
- 26 Maar indien Hij alzo zal zeggen: Ik heb geen lust tot u; zie, hier ben ik, Hij doe mij, zo als het in Zijn ogen goed is.
But if he says, I have no delight in you: then, here I am; let him do to me what seems good to him.
καὶ ἐὰν εἴπῃ οὕτως οὐκ ἠθέληκα ἐν σοὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι ποιεῖτω μοι κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ
- 27 Voorts zeide de koning tot den priester Zadok: Zijt gij niet een ziener? Keer weder in de stad met vrede; ook ulieder beide zonen, Ahimaaz, uw zoon, en Jonathan, Abjathars zoon, met u.
The king said further to Zadok the priest, See, you and Abiathar are to go back to the town in peace, with your two sons, Ahimaaz, your son, and Jonathan, the son of Abiathar.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ σαδὼκ τῷ ἱερεὶ ἴδετε σὺ ἐπιστρέφεις εἰς τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ καὶ αχμμαας ὁ υἱός σου καὶ ιωναθαν ὁ υἱὸς αβιαθαρ οἱ δύο υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν
- 28 Zie, ik zal vertoeven in de vlakke velden der woestijn, totdat er een woord van ulieden kome, dat men mij aanzegge.
See, I will be waiting at the way across the river, in the waste land, till I get news from you.
ἴδετε ἐγὼ εἰμι στρατεύομαι ἐν ἀραβοθ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ ἐλθεῖν ῥῆμα παρ' ὑμῶν τοῦ ἀπαγγεῖλαι μοι
- 29 Alzo bracht Zadok, en Abjathar, de ark Gods weder te Jeruzalem, en zij bleven aldaar.
So Zadok and Abiathar took the ark of God back to Jerusalem, and did not go away from there.
καὶ ἀπέστρεψεν σαδὼκ καὶ αβιαθαρ τὴν κιβωτὸν εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ
- 30 En David ging op door den opgang der olijven, opgaande en wenende, en het hoofd was hem bewonden; en hij zelf ging barrevoets; ook had al het volk, dat met hem was, een iegelijk zijn hoofd bedekt, en zij gingen op, opgaande en wenende.
And David went up the slopes of the Mount of Olives weeping all the way, with his head covered and no shoes on his feet: and all the people who were with him, covering their heads, went up weeping.
καὶ δαυὶδ ἀνέβαινεν ἐν τῇ ἀναβάσει τῶν ἐλαιῶν ἀναβαίνων καὶ κλαίων καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπικεκαλυμμένος καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο ἀνυπόδετος καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐπεκάλυψεν ἄνθρωπὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες

- 31 Toen gaf men David te kennen, zeggende: Achitofel is onder degenen, die zich met Absalom hebben verbonden. Dies zeide David: O, HEERE! maak toch Achitofels raad tot zotheid.
And word came to David, saying, Ahithophel is among those who are joined to Absalom. And David said, O Lord, let the wisdom of Ahithophel be made foolish.
καὶ ἀνηγγέλη δαυιδ λέγοντες καὶ αχιτοφελ ἐν τοῖς συστρεφομένοις μετὰ αβεσσαλωμ καὶ εἶπεν δαυιδ διασκεδάσον δὴ τὴν βουλήν αχιτοφελ κύριε ὁ θεός μου
- 32 En het geschiedde, als David tot op de hoogte kwam, dat hij aldaar God aanbad; ziet, toen ontmoette hem Husai, de Archiet, hebbende zijn rok gescheurd, enaarde op zijn hoofd.
Now when David had come to the top of the slope, where they gave worship to God, Hushai the Archite came to him in great grief with dust on his head:
καὶ ἦν δαυιδ ἐρχόμενος ἕως τοῦ ρωος οὗ προσεκύνησεν ἐκεῖ τῷ θεῷ καὶ ἰδοὺ εἰς ἀπαντὴν αὐτῷ χουσι ὁ ἀρχι ἐταῖρος δαυιδ διερρηχῶς τὸν χιτῶνα αὐτοῦ καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
- 33 En David zeide tot hem: Zo gij met mij voortgaat, zo zult gij mij tot een last zijn;
David said to him, If you go on with me, you will be a trouble to me:
καὶ εἶπεν αὐτῷ δαυιδ ἐὰν μὲν διαβῆς μετ' ἐμοῦ καὶ ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ εἰς βάσταγμα
- 34 Maar zo gij weder in de stad gaat, en tot Absalom zegt: Uw knecht, ik zal des konings zijn; ik ben wel uws vaders knecht van te voren geweest, maar nu zal ik uw knecht zijn; zo zoudt gij mij den raad van Achitofel te niet maken.
But if you go back to the town and say to Absalom, I will be your servant, O king; as in the past I have been your father's servant, so now I will be yours: then you will be able to keep Ahithophel's designs against me from being put into effect.
καὶ ἐὰν εἰς τὴν πόλιν ἐπιστρέψῃς καὶ ἐρεῖς τῷ αβεσσαλωμ διεληλύθασιν οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ βασιλεὺς κατόπισθέν μου διελήλυθεν ὁ πατήρ σου καὶ νῦν παῖς σου εἰμι βασιλεῦ ἕσόν με ζῆσαι παῖς τοῦ πατρός σου ἤμην τότε καὶ ἄρτίως καὶ νῦν ἐγὼ δοῦλος σός καὶ διασκεδάσεις μοι τὴν βουλήν αχιτοφελ
- 35 En zijn niet Zadok en Abjathar, de priesters, aldaar met u? Zo zal het geschieden, dat gij alle ding, dat gij uit des konings huis zult horen, den priesteren, Zadoken Abjathar, zult te kennen geven.
And have you not there Zadok and Abiathar the priests? so whatever comes to your ears from the king's house, give word of it to Zadok and Abiathar the priests.
καὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ ἐκεῖ σαδωκ καὶ αβιαθαρ οἱ ἱερεῖς καὶ ἔσται πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσῃς ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀναγγελεῖς τῷ σαδωκ καὶ τῷ αβιαθαρ τοῖς ἱερεῦσιν
- 36 Ziet, hun beide zonen zijn aldaar bij hen, Ahimaaz, Zadoks, en Jonathan, Abjathars zoon; zo zult gij lieden door hun hand tot mij zenden alle ding, dat gij zult horen.
See, they have with them their two sons, Ahimaaz, Zadok's son, and Jonathan, the son of Abiathar; by them you may send word to me of everything which comes to your ears.
ἰδοὺ ἐκεῖ μετ' αὐτῶν δύο υἱοὶ αὐτῶν αχμαας υἱὸς τῷ σαδωκ καὶ ἰωνθαν υἱὸς τῷ αβιαθαρ καὶ ἀποστελεῖτε ἐν χειρὶ αὐτῶν πρὸς με πᾶν ῥῆμα ὃ ἐὰν ἀκούσῃτε
- 37 Alzo kwam Husai, Davids vriend, in de stad; en Absalom kwam te Jeruzalem.
So Hushai, David's friend, went into the town, and Absalom came to Jerusalem.
καὶ εἰσῆλθεν χουσι ὁ ἐταῖρος δαυιδ εἰς τὴν πόλιν καὶ αβεσσαλωμ εἰσπορεύετο εἰς ἱερουσαλημ
- 1 Als nu David een weinig van de hoogte was voortgegaan, ziet, toen ontmoette hem Ziba, Mefiboseths jongen, met een paar gezadelde ezelen, en daaroptweehonderd broden, met honderd stukken rozijnen, en honderd stukken zomervruchten, en een lederen zak wijns.
And when David had gone a little way past the top of the slope, Ziba, the servant of Mephiboseth, came to him, with two asses on which were two hundred cakes of bread and a hundred stems of dry grapes and a hundred summer fruits and a skin of wine.
καὶ δαυιδ παρῆλθεν βραχύ τι ἀπὸ τῆς ρωος καὶ ἰδοὺ σιβα τὸ παιδάριον μεμφιβοσθε εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ζεύγος ὄνων ἐπισεσαγμένων καὶ ἐπ' αὐτοῖς διακόσιοι ἄρτοι καὶ ἑκατὸν σταφίδες καὶ ἑκατὸν φοίνικες καὶ νεβελ οἴνου
- 2 En de koning zeide tot Ziba: Wat zult gij daarmee? En Ziba zeide: De ezels zijn voor het huis des konings, om op te rijden en het brood en de zomervruchten, om te eten voor de jongens; en de wijn, opdat de moeden in de woestijn drinken.
And David said to Ziba, What is your reason for this? And Ziba said, The asses are for the use of the king's people, and the bread and the fruit are food for the young men; and the wine is for drink for those who are overcome by weariness in the waste land.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς σιβα τί ταυτά σοι καὶ εἶπεν σιβα τὰ ὑποζύγια τῆ οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπικαθῆσθαι καὶ οἱ ἄρτοι καὶ οἱ φοίνικες εἰς βρῶσιν τοῖς παιδαρίοις καὶ ὁ οἶνος πλεῖν τοῖς ἐκλελυμένοις ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 3 Toen zeide de koning: Waar is dan de zoon uws heren? En Ziba zeide tot den koning: Zie, hij blijft te Jeruzalem, want hij zeide: Heden zal mij het huis Israels mijns vaders koninkrijk wedergeven.
And the king said, And where is your master's son? And Ziba said, He is still at Jerusalem: for he said, Today Israel will give back to me the kingdom of my father.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καὶ ποῦ ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου σου καὶ εἶπεν σιβα πρὸς τὸν βασιλέα ἰδοὺ κάθηται ἐν ἱερουσαλημ ὅτι εἶπεν σήμερον ἐπιστρέψουσίν μοι ὁ οἶκος ἰσραηλ τὴν βασιλείαν τοῦ πατρός μου
- 4 Zo zeide de koning tot Ziba: Zie, het zal het uwe zijn alles wat Mefiboseth heeft. En Ziba zeide: Ik buig mij neder, laat mij genade vinden in uw ogen, mijn heerkoning!
Then the king said to Ziba, Truly everything which was Mephiboseth's is yours. And Ziba said, I give honour to my lord, may I have grace in your eyes, my lord, O king!
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ σιβα ἰδοὺ σοὶ πάντα ὅσα ἐστὶν τῷ μεμφιβοσθε καὶ εἶπεν σιβα προσκυνήσας εὐροίμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριε μου βασιλεῦ

- 5 Als nu de koning David tot aan Bahurim kwam, ziet, toen kwam van daar een man uit, van het geslacht van het huis van Saul, wiens naam was Simei, de zoonvan Gera; hij ging steeds voort, en vloekte.
And when King David came to Bahurim, a man of Saul's family named Shimei, the son of Gera, came out from there, calling curses after him.
καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ ἕως βαουριμ καὶ ἰδοὺ ἐκείθεν ἀνὴρ ἐξεπορεύετο ἐκ συγγενείας οἴκου σαουλ καὶ ὄνομα αὐτῷ σεμεὶ υἱὸς γηρα ἐξῆλθεν ἐκπορευόμενος καὶ καταρόμενος
- 6 En hij wierp David met stenen, mitsgaders alle knechten van den koning David, hoewel al het volk en al de helden aan zijn rechter- en aan zijn linkerhand waren.
And he sent stones at David and at all the king's servants and at all the people and at all the men of war by his side, on the right hand and on the left.
καὶ λιθάζων ἐν λίθοις τὸν δαυὶδ καὶ πάντας τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἦν καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων τοῦ βασιλέως
- 7 Aldus nu zeide Simei in zijn vloeken: Ga uit, ga uit, gij, man des bloeds, en gij, Belials man!
And Shimei said, with curses, Be gone, be gone, you man of blood, you good-for-nothing:
καὶ οὕτως ἔλεγεν σεμεὶ ἐν τῷ καταρᾶσθαι αὐτὸν ἔξελθε ἔξελθε ἀνὴρ αἱμάτων καὶ ἀνὴρ ὁ παράνομος
- 8 De HEERE heeft op u doen wederkomen al het bloed van Sauls huis, in wiens plaats gij geregeerd hebt; nu heeft de HEERE het koninkrijk gegeven in de handvan Absalom, uw zoon; zie nu, gij zijt in uw ongeluk, omdat gij een man des bloeds zijt.
The Lord has sent punishment on you for all the blood of the family of Saul, whose kingdom you have taken; and the Lord has given the kingdom to Absalom, your son: now you yourself are taken in your evil, because you are a man of blood.
ἐπέστρεψεν ἐπὶ σὲ κύριος πάντα τὰ αἵματα τοῦ οἴκου σαουλ ὅτι ἐβασίλευσας ἀντ' αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ ἀβεσσαλωμ τοῦ υἱοῦ σου καὶ ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου ὅτι ἀνὴρ αἱμάτων σὺ
- 9 Toen zeide Abisai, de zoon van Zeruja, tot den koning: Waarom zou deze dode hond mijn heer den koning vloeken? Laat mij toch overgaan en zijn kopwegnemen.
Then Abishai, the son of Zeruah, said to the king, Is this dead dog to go on cursing my lord the king? let me go over and take off his head.
καὶ εἶπεν ἀβεσσα υἱὸς σαρουίας πρὸς τὸν βασιλέα ἵνα τί καταρᾶται ὁ κύων ὁ τεθηκῶς οὗτος τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα διαβήσομαι δὴ καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
- 10 Maar de koning zeide: Wat heb ik met u te doen, gij zonen van Zeruja? Ja, laat hem vloeken; want de HEERE toch heeft tot hem gezegd: Vloek David; wie zouden zeggen: Waarom hebt gij also gedaan?
And the king said, What have I to do with you, you sons of Zeruah? Let him go on cursing, for the Lord has said, Put a curse on David, and who then may say, Why have you done so?
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ σαρουίας ἄφετε αὐτὸν καὶ οὕτως καταρᾶσθω ὅτι κύριος εἶπεν αὐτῷ καταρᾶσθαι τὸν δαυὶδ καὶ τίς ἐρεῖ ὡς τί ἐποίησας οὕτως
- 11 Voorts zeide David tot Abisai en tot al zijn knechten: Ziet, mijn zoon, die van mijn lijf is voortgekomen, zoekt mijn ziel; hoeveel te meer dan nu deze zoon vanJemini? Laat hem geworden, dat hij vloeke, want de HEERE heeft het hem gezegd.
And David said to Abishai and to all his servants, You see how my son, the offspring of my body, has made designs against my life: how much more then may this Benjamite do so? Let him be, and let him go on cursing; for the Lord has given him orders.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ἀβεσσα καὶ πρὸς πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἰδοὺ ὁ υἱὸς μου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεῖ τὴν ψυχὴν μου καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ ἱεμινὶ ἄφετε αὐτὸν καταρᾶσθαι ὅτι εἶπε ν αὐτῷ κύριος
- 12 Misschien zal de HEERE mijn ellende aanzien; en de HEERE zal mij goed vergelden voor zijn vloek, te dezen dage.
It may be that the Lord will take note of my wrongs, and give me back good in answer to his cursing of me today.
εἰ πως ἴδοι κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει μου καὶ ἐπιστρέψει μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ
- 13 Alzo ging David met zijn lieden op den weg; en Simei ging al voort langs de zijde des bergs tegen hem over, en vloekte, en wierp met stenen van tegenover hem, en stooft met stof.
So David and his men went on their way: and Shimei went by the hillside parallel with them, cursing and sending stones and dust at him.
καὶ ἐπορεύθη δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ σεμεὶ ἐπορεύετο ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους ἐχόμενα αὐτοῦ πορευόμενος καὶ καταρόμενος καὶ λιθάζων ἐν λίθοις ἐκ πλαγίων αὐτοῦ καὶ τῷ χοῖ πᾶσων
- 14 En de koning kwam in, en al het volk, dat met hem was, moede zijnde; en hij verkwikte zich aldaar.
And the king and his people came tired to Jordan, and took their rest there.
καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκλελυμένοι καὶ ἀνέψυξαν ἐκεῖ
- 15 Absalom nu en al het volk, de mannen van Israel, kwamen te Jeruzalem, en Achitofel met hem.
And Absalom and the men of Israel came to Jerusalem, and Ahithophel was with him.
καὶ ἀβεσσαλωμ καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ εἰσῆλθον εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἀχιτοφελ μετ' αὐτοῦ

- 16 En het geschiedde, als Husai, de Archiet, Davids vriend, tot Absalom kwam, dat Husai tot Absalom zeide: De koning leve, de koning leve!
Then Hushai the Archite, David's friend, came to Absalom and said, Long life to the king, long life to the king!
καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἦλθεν χουσι ὁ ἀρχι ἑταῖρος δαυὶδ πρὸς ἀβεσσαλωμ καὶ εἶπεν χουσι πρὸς ἀβεσσαλωμ ζήτω ὁ βασιλεὺς
- 17 Maar Absalom zeide tot Husai: Is dit uw weldadigheid aan uw vriend? Waarom zijt gij niet met uw vriend getogen?
And Absalom said, Is this your love for your friend? why did you not go with your friend?
καὶ εἶπεν ἀβεσσαλωμ πρὸς χουσι τοῦτο τὸ ἔλεός σου μετὰ τοῦ ἑταίρου σου ἵνα τί οὐκ ἀπήλθες μετὰ τοῦ ἑταίρου σου
- 18 En Husai zeide tot Absalom: Neen, maar welken de HEERE verkiest, en al dit volk, en alle mannen van Israel, diens zal ik zijn, en bij hem zal ik blijven.
And Hushai said to Absalom, Not so; I am for that man whom the Lord and this people and all the men of Israel have taken as king, and I will take my place with him.
καὶ εἶπεν χουσι πρὸς ἀβεσσαλωμ οὐχὶ ἀλλὰ κατόπισθεν οὗ ἔξελέξατο κύριος καὶ ὁ λαὸς οὗτος καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ αὐτῷ ἔσομαι καὶ μετ' αὐτοῦ καθήσομαι
- 19 En ten andere, wien zou ik dienen? Zou het niet zijn voor het aangezicht zijns zoons? Gelijk als ik voor het aangezicht uws vaders gediend heb, alzo zal ik vooruw aangezicht zijn.
And more than this! where is my place as a servant? is it not before his son? as I have been your father's servant, so will I be yours.
καὶ τὸ δευτέρον τί ἐγὼ δουλεύσω οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθάπερ ἐδούλευσα ἐνώπιον τοῦ πατρὸς σου οὕτως ἔσομαι ἐνώπιόν σου
- 20 Toen zeide Absalom tot Achitofel: Geeft onder ulieden raad, wat zullen wij doen?
Then Absalom said to Ahithophel, Give your opinion now, what are we to do?
καὶ εἶπεν ἀβεσσαλωμ πρὸς ἀχιτοφελ φέρετε ἑαυτοῖς βουλήν τί ποιήσωμεν
- 21 En Achitofel zeide tot Absalom: Ga in tot de bijwijken uws vaders, die hij gelaten heeft om het huis te bewaren; zo zal gans Israel horen, dat gij bij uw vaderstinkende zijt geworden, en de handen van allen, die met u zijn, zullen gesterkt worden.
And Ahithophel said to Absalom, Go in to your father's women who are here looking after his house; then all Israel will have the news that you are hated by your father, and the hands of your supporters will be strong.
καὶ εἶπεν ἀχιτοφελ πρὸς ἀβεσσαλωμ εἰσελθε πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρὸς σου ἃς κατέλιπεν φυλάσσειν τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκούσεται πᾶς ἰσραηλ ὅτι κατήσχυνας τὸν πατέρα σου καὶ ἐνισχύσουσιν αἱ χεῖρες πάντων τῶν μετὰ σοῦ
- 22 Zo spanden zij Absalom een tent op het dak; en Absalom ging in tot de bijwijken zijns vaders, voor de ogen van het ganse Israel.
So they put up the tent for Absalom on the top of the house, and Absalom went in to his father's women before the eyes of all Israel.
καὶ ἐπηξαν τὴν σκηνὴν τῷ ἀβεσσαλωμ ἐπὶ τὸ δῶμα καὶ εἰσήλθεν ἀβεσσαλωμ πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς ἰσραηλ
- 23 En in die dagen was Achitofels raad, dien hij raadde, als of men naar Gods woord gevraagd had; alzo was alle raad van Achitofel, zo bij David als bij Absalom 2 Samu¨l 17
In those days the opinions of Ahithophel were valued as highly as if through him a man might get direction from God; so were they valued by David as much as by Absalom.
καὶ ἡ βουλή ἀχιτοφελ ἦν ἐβουλεύσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρώταις ὃν τρόπον ἐπερωτήσῃ ἐν λόγῳ τοῦ θεοῦ οὕτως πᾶσα ἡ βουλή τοῦ ἀχιτοφελ καὶ γε τῷ δαυὶδ καὶ γε τῷ ἀβεσσαλωμ
- 1 Voorts zeide Achitofel tot Absalom: Laat mij nu twaalf duizend mannen uitlezen, dat ik mij opmake en David dezen nacht achterna jage.
Then Ahithophel said to Absalom, Let me take out twelve thousand men and this very night I will go after David:
καὶ εἶπεν ἀχιτοφελ πρὸς ἀβεσσαλωμ ἐπιλέξω δὴ ἑμαντῷ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ἀναστήσομαι καὶ καταδιώξω ὀπίσω δαυὶδ τὴν νύκτα
- 2 Zo zal ik over hem komen, daar hij moede en slap van handen is, en zal hem verschrikken, en al het volk, dat met hem is, zal vluchten; dan zal ik den koningalleen slaan.
And I will come up with him when he is tired and feeble, and make him full of fear: and all the people with him will go in flight; and I will make an attack on the king only:
καὶ ἐπελεύσομαι ἐπ' αὐτὸν καὶ αὐτὸς κοπιῶν καὶ ἐκλελυμένος χερσίν καὶ ἐκστήσω αὐτὸν καὶ φεύξεται πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ πατάξω τὸν βασιλέα μονώτατον
- 3 En ik zal al het volk tot u doen wederkeren; de man, dien gij zoekt, is gelijk het wederkeren van allen; zo zal al het volk in vrede zijn.
And I will make all the people come back to you as a bride comes back to her husband: it is the life of only one man you are going after; so all the people will be at peace.
καὶ ἐπιστρέψω πάντα τὸν λαὸν πρὸς σέ ὃν τρόπον ἐπιστρέφει ἡ νύμφη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς πλὴν ψυχῆν ἑνὸς ἀνδρὸς σὺ ζητεῖς καὶ παντὶ τῷ λαῷ ἔσται εἰρήνη
- 4 Dit woord nu was recht in Absaloms ogen, en in de ogen van alle oudsten Israels.
And the saying was pleasing to Absalom and to the responsible men of Israel.
καὶ εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς ἀβεσσαλωμ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων τῶν πρεσβυτέρων ἰσραηλ
- 5 Doch Absalom zeide: Roep toch ook Husai, den Archiet, en laat ons horen, wat hij ook zegt.
Then Absalom said, Now send for Hushai the Archite, and let us give ear to what he has to say.
καὶ εἶπεν ἀβεσσαλωμ καλέσατε δὴ καὶ γε τὸν χουσι τὸν ἀραχι καὶ ἀκούσωμεν τί ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ γε αὐτοῦ

- 6 En als Husai tot Absalom inkwam, zo sprak Absalom tot hem, zeggende: Aldus heeft Achitofel gesproken; zullen wij zijn woord doen? Zo niet, spreek gij.
And when Hushai came, Absalom said to him, This is what Ahithophel has said: are we to do as he says? if not, what is your suggestion?
 και εἰσῆλθεν χουσι πρὸς αβεσσαλωμ και εἶπεν αβεσσαλωμ πρὸς αὐτὸν λέγων κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐλάλησεν αχιτοφελ εἰ ποιήσομεν κατὰ τὸν λόγον αὐτοῦ εἰ δὲ μή σὺ λάλησον
- 7 Toen zeide Husai tot Absalom: De raad, dien Achitofel op ditmaal geraden heeft, is niet goed.
And Hushai said to Absalom, Ahithophel's idea is not a good one at this time.
 και εἶπεν χουσι πρὸς αβεσσαλωμ οὐκ ἀγαθὴ αὕτη ἡ βουλὴ ἣν ἐβουλεύσατο αχιτοφελ τὸ ἅπαξ τοῦτο
- 8 Wijders zeide Husai: Gij kent uw vader en zijn mannen, dat zij helden zijn, dat zij bitter van gemoed zijn, als een beer, die van de jongen beroofd is in het veld;daartoe is uw vader een krijgsman, en zal niet vernachten met het volk.
Hushai said further, You have knowledge of your father and his men, that they are men of war, and that their feelings are bitter, like those of a bear in the field whose young ones have been taken from her: and your father is a man of war, and will not take his night's rest with the people;
 και εἶπεν χουσι σὺ οἶδας τὸν πατέρα σου και τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ὅτι δυνατοὶ εἰσιν σφόδρα και κατάτικροι τῇ ψυχῇ αὐτῶν ὡς ἄρκος ἠτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ και ὡς ὄς τραχεῖα ἐν τῷ πεδίῳ και ὁ πατήρ σου ἀνὴρ πολεμιστῆς και οὐ μὴ καταλύσῃ τὸν λαόν
- 9 Zie, nu heeft hij zich verstoken in een der holen, of in een der plaatsen. En het zal geschieden, als er in het eerst sommigen onder hen vallen, dat een ieder, diehet zal horen, alsdan zal zeggen: Er is een slag geschied onder het volk, dat Absalom navoigt.
But he will certainly have taken cover now in some hole or secret place; and if some of our people, at the first attack, are overcome, then any hearing of it will say, There is destruction among the people who are on Absalom's side.
 ἰδοὺ γὰρ αὐτὸς νῦν κέκρυπται ἐν ἐνὶ τῶν βουνῶν ἢ ἐν ἐνὶ τῶν τόπων και ἔσται ἐν τῷ ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ και ἀκούσῃ ὁ ἀκούων και εἴπη ἐγενήθη θραῦσις ἐν τῷ λαῷ τῷ ὀπίσω αβεσσαλωμ
- 10 Zo zou hij, die ook een dapper man is, wiens hart is als een leeuwenhart, te enen male smelten; want gans Israel weet, dat uw vader een held is, en het dapperemannen zijn, die met hem zijn.
Then even the strongest, whose heart is like the heart of a lion, will become like water; for all Israel is conscious that your father is a man of war, and those who are with him are strong and without fear.
 και γε αὐτὸς υἱὸς δυνάμεως οὐ ἡ καρδία καθὼς ἡ καρδία τοῦ λέοντος τηκομένη τακίησεται ὅτι οἶδεν πᾶς ἰσραηλ ὅτι δυνατὸς ὁ πατήρ σου και υἱοὶ δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ
- 11 Maar ik rade, dat in alle haast tot u verzameld worde gans Israel, van Dan tot Ber-seba toe, als zand, dat aan de zee is, in menigte; en dat uw persoon medegain den strijd.
But my suggestion is that all Israel, from Dan as far as Beer-sheba, comes together to you, a great army like the sands of the sea in number; and that you yourself go out among them.
 ὅτι οὕτως συμβουλευόν ἐγὼ συνεβούλευσα και συναγόμενος συναχθήσεται ἐπὶ σὲ πᾶς ἰσραηλ ἀπὸ δαν και ἕως βηρσαβε ὡς ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος και τὸ πρόσωπόν σου πορευόμενον ἐν μέσῳ αὐτῶν
- 12 Dan zullen wij tot hem komen, in een der plaatsen, waar hij gevonden wordt, en hem gemakkelijk overvallen, gelijk als de dauw op den aardbodem valt; en erzal van hem, en van al de mannen, die met hem zijn, ook niet een worden overgelaten.
Then we will come on him in some place, wherever he may be, falling on him as the dew comes on the earth: and of him and all the men who are with him not one will get away with his life.
 και ἤξομεν πρὸς αὐτὸν εἰς ἓνα τῶν τόπων οὐ ἕαν εὕρωμεν αὐτὸν ἐκεῖ και παρεμβалоῦμεν ἐπ' αὐτόν ὡς πίπτει ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν γῆν και οὐχ ὑπολειψόμεθα ἐν αὐτῷ και τοῖς ἀνδράσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ κ αἱ γε ἓνα
- 13 En indien hij zich in een stad zal begeven, zo zal gans Israel koorden tot dezelve stad aandragen, en wij zullen ze tot in de beek nedertrekken, totdat ook nieteen steentje aldaar gevonden worde.
And if he has gone into some town, then let all Israel take strong cords to that town, and we will have it pulled into the valley, till not one small stone is to be seen there.
 και ἕαν εἰς πόλιν συναχθῇ και λήμνεται πᾶς ἰσραηλ πρὸς τὴν πόλιν ἐκεῖνην σχοινία και συροῦμεν αὐτὴν ἕως εἰς τὸν χειμάρρουν ὅπως μὴ καταλειφθῇ ἐκεῖ μηδὲ λίθος
- 14 Toen zeide Absalom, en alle man van Israel: De raad van Husai, den Archiet, is beter dan Achitofels raad. Doch de HEERE had het geboden, om den goedenraad van Achitofel te vernietigen, opdat de HEERE het kwaad over Absalom bracht.
Then Absalom and all the men of Israel said, Hushai's suggestion is better than that of Ahithophel. For it was the purpose of the Lord to make the wise designs of Ahithophel without effect, so that the Lord might send evil on Absalom.
 και εἶπεν αβεσσαλωμ και πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ ἀγαθὴ ἡ βουλὴ χουσι τοῦ αραχι ὑπὲρ τὴν βουλήν αχιτοφελ και κύριος ἐνετείλατο διασκεδάσαι τὴν βουλήν αχιτοφελ τὴν ἀγαθὴν ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ αβεσσαλωμ τὰ κακὰ πάντα
- 15 En Husai zeide tot Zadok en tot Abjathar, de priesters: Alzo en alzo heeft Achitofel Absalom en den oudsten van Israel geraden, maar alzo en alzo heb ikgeraden.
Then Hushai said to Zadok and Abiathar, the priests, This is the suggestion made by Ahithophel to Absalom and the responsible men of Israel, and this is what I said to them.
 και εἶπεν χουσι ὁ τοῦ αραχι πρὸς σαδοκ και αβιαθαρ τοὺς ἱερεῖς οὕτως και οὕτως συνεβούλευσεν αχιτοφελ τῷ αβεσσαλωμ και τοῖς πρεσβυτέροις ἰσραηλ και οὕτως και οὕτως συνεβούλευσα ἐγὼ

- 16 Nu dan, zendt haastelijk henen, en boodschapt David, zeggende: Vernacht dezen nacht niet in de vlakke velden der woestijn, en ook ga spoedig over; opdat de koning niet verslonden worde, en al het volk, dat met hem is.
So now send the news quickly to David, and say, Do not take your night's rest by the way across the river to the waste land, but be certain to go over; or the king and all the people with him will come to destruction.
καὶ νῦν ἀποστείλατε ταχὺ καὶ ἀναγγείλατε τῷ δαυὶδ λέγοντες μὴ αὐλισθῆς τὴν νύκτα ἐν ἀραβῶθ τῆς ἐρήμου καὶ γε διαβαίνων σπεῦσον μήποτε καταπίῃ τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ
- 17 Jonathan nu en Ahimaaz stonden bij de fontein Rogel; en een dienstmaagd ging henen en zeide het hun aan; en zij gingen henen en zeiden het den koning Davidaan; want zij mochten zich niet zien laten, dat zij in de stad kwamen.
Now Jonathan and Ahimaaz were waiting by En-rogel; and a servant-girl went from time to time and gave them news and they went with the news to King David, for it was not wise for them to let themselves be seen coming into the town.
καὶ ἰωναθαν καὶ ἀχιμαας εἰστήκεισαν ἐν τῇ πηγῇ ρωγηλ καὶ ἐπορεύθη ἡ παιδίσκη καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ πορεύονται καὶ ἀναγγέλλουσιν τῷ βασιλεῖ δαυὶδ ὅτι οὐκ ἐδύναντο ὀφθῆναι τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν
- 18 Een jongen dan nog zag hen, en zeide het Absalom aan; doch die beiden gingen haastelijk, en kwamen in eens mans huis te Bahurim, dewelke een put had in zijn voorhof, en zij daalden daarin.
But a boy saw them, and gave word of it to Absalom: so the two of them went away quickly, and came to the house of a man in Bahurim who had a water-hole in his garden, and they went down into it.
καὶ εἶδεν αὐτοὺς παιδάριον καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ἀβεσσαλωμ καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ταχέως καὶ εἰσῆλθαν εἰς οἰκίαν ἀνδρὸς ἐν βαουριμ καὶ αὐτῷ λάκκος ἐν τῇ αὐλῇ καὶ κατέβησαν ἐκεῖ
- 19 En de vrouw nam en spreidde een deksel over het opene van den put, en strooide gort daarop. Alzo werd de zaak niet bekend.
And a woman put a cover over the hole, and put crushed grain on top of it, and no one had any knowledge of it.
καὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ καὶ διεπέτασεν τὸ ἐπικάλυμμα ἐπὶ πρόσωπον τοῦ λάκκου καὶ ἔψυξεν ἐπ' αὐτῷ ἀραφῶθ καὶ οὐκ ἐγνώσθη ῥῆμα
- 20 Toen nu Absaloms knechten tot de vrouw in het huis kwamen, zeiden zij: Waar zijn Ahimaaz en Jonathan? En de vrouw zeide tot hen: Zij zijn over datwaterriviertje gegaan. En toen zij hen gezocht en niet gevonden hadden, keerden zij weder naar Jeruzalem.
And Absalom's servants came to the woman at the house and said, Where are Ahimaaz and Jonathan? And the woman said to them, They have gone from here to the stream. And after searching for them, and seeing nothing of them, they went back to Jerusalem.
καὶ ἦλθαν οἱ παῖδες ἀβεσσαλωμ πρὸς τὴν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἶπαν τοῦ ἀχιμαας καὶ ἰωναθαν καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ γυνὴ παρῆλθαν μικρὸν τοῦ ὕδατος καὶ ἐζήτησαν καὶ οὐχ εὔραν καὶ ἀνέστρεψαν εἰς ἱερουσαλημ
- 21 En het geschiedde, nadat zij weggegaan waren, zo klommen zij uit den put, en gingen henen en boodschapten het den koning David; en zij zeiden tot David:Maakt ulieden op, en gaat haastelijk over het water, want alzo heeft Achitofel tegen ulieden geraden.
Then after the servants had gone away, they came up out of the water-hole and went to give King David the news; and they said, Get up and go quickly over the water, for such and such are Ahithophel's designs against you.
ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς καὶ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ λάκκου καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ δαυὶδ καὶ εἶπαν πρὸς δαυὶδ ἀνάστητε καὶ διάβητε ταχέως τὸ ὕδωρ ὅτι οὕτως ἐβουλεύσατο περὶ ὑμῶν ἀχιτοφελ
- 22 Toen maakte zich David op, en al het volk, dat met hem was; en zij gingen over de Jordaan. Aan het morgenlicht ontbrak er niet tot een toe, die niet over deJordaan gegaan was.
So David and all the people who were with him went up over Jordan: when dawn came, every one of them had gone over Jordan.
καὶ ἀνέστη δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ καὶ διεβησαν τὸν ἰορδάνην ἕως τοῦ φωτὸς τοῦ πρωῒ ἕως ἐνὸς οὐκ ἔλαθεν ὃς οὐ διῆλθεν τὸν ἰορδάνην
- 23 Als nu Achitofel zag, dat zijn raad niet gedaan was, zadelde hij den ezel, en maakte zich op, en toog naar zijn huis in zijn stad, en gaf bevel aan zijn huis, enverhing zich. Alzo stierf hij, en werd begraven in zijns vaders graf.
Now when Ahithophel saw that his suggestion was not acted on, he got his ass ready, and went back to his house, to the town where he came from, and having put his house in order, he put himself to death by hanging; so he came to his end and was put in the resting-place of his father.
καὶ ἀχιτοφελ εἶδεν ὅτι οὐκ ἐγενήθη ἡ βουλὴ αὐτοῦ καὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ καὶ ἐνετείλατο τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἀπήγαγε καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
- 24 David nu kwam te Mahanaim, en Absalom toog over de Jordaan, hij en alle mannen van Israel met hem.
And David came to Mahanaim. And Absalom, with all the men of Israel, went over Jordan.
καὶ δαυὶδ διῆλθεν εἰς μαναῖμ καὶ ἀβεσσαλωμ διεβη τὸν ἰορδάνην αὐτὸς καὶ πᾶς ἄνθρωπος ἰσραηλ μετ' αὐτοῦ

- 25 En Absalom had Amasa in Joabs plaats gesteld over het heir. Amasa nu was eens mans zoon, wiens naam was Jethra, de Israeliet, die ingegaan was tot Abigail, dochter van Nahas, zuster van Zeruja, Joabs moeder.
 And Absalom put Amasa at the head of the army in place of Joab. Now Amasa was the son of a man named Ithra the Ishmaelite, who had been the lover of Abigail, the daughter of Jesse, sister of Zeruah, Joab's mother.
 και τὸν ἀμεσσαὶ κατέστησεν ἀβεσσαλωμ ἀντὶ ἰωαβ ἐπὶ τῆς δυνάμεως καὶ ἀμεσσαὶ υἱὸς ἀνδρὸς καὶ ὄνομα αὐτῷ ἰοθορ ὁ ἰσραηλίτης οὗτος εἰσῆλθεν πρὸς ἀβιγαιαν θυγατέρα ναας ἀδελφὴν σαρουιας μητρὸς ἰωαβ
- 26 Israel nu en Absalom legerden zich in het land van Gilead.
 And Israel and Absalom put up their tents in the land of Gilead.
 καὶ παρενέβαλεν πᾶς ἰσραηλ καὶ ἀβεσσαλωμ εἰς τὴν γῆν γαλααδ
- 27 En het geschiedde, als David te Mahanaim gekomen was, dat Sobi, de zoon van Nahas, van Rabba der kinderen Ammons, en Machir, de zoon van Ammiel, van Lodebar, en Barzillai, de Gileadiet, van Rogelim,
 Now when David had come to Mahanaim, Shobi, the son of Nahash of Rabbah, the Ammonite, and Machir, the son of Ammiel of Lo-debar, and Barzillai the Gileadite of Rogelim,
 καὶ ἐγένετο ἦνικα ἦλθεν δαυιδ εἰς μαναῖμ οὐεσβι υἱὸς ναας ἐκ ραββαθ υἱὸν ἀμμων καὶ μαχίρ υἱὸς ἀμμιλ ἐκ λωδαβαρ καὶ βερζελλι ὁ γαλααδίτης ἐκ ρωγελλιμ
- 28 Beddewerk, en schalen, en aarden vaten, en tarwe, en gerst, en meel, en geroost koren, en bonen, en linzen, ook geroost,
 Came with beds and basins and pots, and grain and meal, and all sorts of dry foods,
 ἦνεγκαν δέκα κοίτας καὶ ἀμφιτάπους καὶ λέβητας δέκα καὶ σκευὴ κεράμου καὶ πυροῦς καὶ κριθῶς καὶ ἄλευρον καὶ ἄλφιτον καὶ κύαμον καὶ φακὸν
- 29 En honig, en boter, en schapen, en koeienkazen, brachten tot David, en tot het volk, dat met hem was, om te eten, want zij zeiden: Dit volk is hongerig, enmoede, en dorstig in de woestijn.
 And honey and butter and sheep and milk-cheeses, for David and his people: for they said, This people is in the waste land, needing food and drink and rest.
 καὶ μέλι καὶ βούτυρον καὶ πρόβατα καὶ σαφρωθ βοῶν καὶ προσῆνεγκαν τῷ δαυιδ καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ φαγεῖν ὅτι εἶπαν ὁ λαὸς πεινῶν καὶ ἐκλελυμένος καὶ διψῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 1 En David monsterde het volk, dat met hem was; en hij stelde over hen oversten van duizenden, en oversten van honderden.
 And David had the people who were with him numbered, and he put over them captains of thousands and captains of hundreds.
 καὶ ἐπεσκέψατο δαυιδ τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους
- 2 Voorts zond David het volk uit, een derde deel onder de hand van Joab, en een derde deel onder de hand van Abisai, den zoon van Zeruja, Joabs broeder, en een derde deel onder de hand van Ithai, den Gethiet. En de koning zeide tot het volk: Ik zal ook zelf zekerlijk met ulieden uittrekken.
 And David sent the people out, a third of them under the orders of Joab, and a third under the orders of Abishai, son of Zeruah, Joab's brother, and a third under Ithai the Gittite. And the king said to the people, And I myself will certainly go out with you.
 καὶ ἀπέστειλεν δαυιδ τὸν λαὸν τὸ τρίτον ἐν χειρὶ ἰωαβ καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ ἀβεσσα υἱοῦ σαρουιας ἀδελφοῦ ἰωαβ καὶ τὸ τρίτον ἐν χειρὶ εθθι τοῦ γεθθαίου καὶ εἶπεν δαυιδ πρὸς τὸν λαὸν ἐξεληθὼν ἐξελε ὕσσομαι καὶ γὰρ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν
- 3 Maar het volk zeide: Gij zult niet uittrekken; want of wij te enen male vloden, zij zullen het hart op ons niet stellen; ja, of de helft van ons stierf, zij zullen het hartop ons niet stellen; maar gij zijt nu als tien duizend onzer. Zo zal het nu beter zijn, dat gij ons uit de stad ter hulpe zijt.
 But the people said, It is better for you not to go out: for if we are put to flight, they will not give a thought to us, and if death overtakes half of us, it will be nothing to them: but you are of more value than ten thousand of us: so it is better for you to be ready to come to our help from this town.
 καὶ εἶπαν οὐκ ἐξελεύσῃ ὅτι ἐὰν φυγῆ φύγωμεν οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν καὶ ἐὰν ἀποθάνωμεν τὸ ἥμισυ ἡμῶν οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν ὅτι σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες καὶ νῦν ἀγαθὸν ὅτι ἔση ἡμῖν ἐν τῇ πόλει βοήθεια τοῦ βοηθεῖν
- 4 Toen zeide de koning tot hen: Ik zal doen, wat goed is in uw ogen. De koning nu stond aan de zijde van de poort, en al het volk trok uit bij honderden en bijduizenden.
 And the king said to them, I will do whatever seems best to you. So the king took his place by the door of the town, and all the people went out by hundreds and by thousands.
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ὃ ἐὰν ἀρέσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ποιήσω καὶ ἔσθι ὁ βασιλεὺς ἀνά χειρα τῆς πόλης καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐξεπορεύετο εἰς ἑκατοντάδας καὶ εἰς χιλιάδας
- 5 En de koning gebood Joab, en Abisai, en Ithai, zeggende: Handelt mij zachtkens met den jongeling, met Absalom. En al het volk hoorde het, als de koning aan de oversten van Absaloms zaak gebood.
 And the king gave orders to Joab and Abishai and Ithai, saying, Because of me, be gentle to the young man Absalom. And this order about Absalom was given in the hearing of all the people.
 καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ ἰωαβ καὶ τῷ ἀβεσσα καὶ τῷ εθθι λέγων φείσασθέ μοι τοῦ παιδαρίου τοῦ ἀβεσσαλωμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤκουσεν ἐντελλομένου τοῦ βασιλέως πᾶσιν τοῖς ἄρχουσιν ὑπὲρ ἀβεσσαλωμ
- 6 Alzo toog het volk uit in het veld, Israel tegemoet, en de strijd geschiedde bij Efraims woud.
 So the people went out into the field against Israel, and the fight took place in the woods of Ephraim.
 καὶ ἐξῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὸν δρυμὸν ἐξ ἐναντίας ἰσραηλ καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν τῷ δρυμῷ εφραιμ

- 7 En het volk van Israel werd aldaar voor het aangezicht van Davids knechten geslagen; en aldaar geschiedde te dienzelven dage een grote slag, van twintigduizend.
And the people of Israel were overcome there by the servants of David, and there was a great destruction that day, and twenty thousand men were put to the sword.
 και ἔπταισεν ἐκεῖ ὁ λαὸς ἰσραηλ ἐνώπιον τῶν παίδων δαυιδ και ἐγένετο ἡ θραύσις μεγάλη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν
- 8 Want de strijd werd aldaar verspreid over al dat land. En het woud verteerde meer van het volk, dan die het zwaard verteerde, te denzelven dage.
And the fighting went on over all the face of the country: and the woods were responsible for more deaths than the sword.
 και ἐγένετο ἐκεῖ ὁ πόλεμος διεσπαρμένος ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς και ἐπλεόνασεν ὁ δρυμὸς τοῦ καταφαγεῖν ἐκ τοῦ λαοῦ ὑπὲρ οὗς κατέφαγεν ἐν τῷ λαῷ ἡ μάχαιρα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
- 9 Absalom nu ontmoette voor het aangezicht der knechten Davids; en Absalom reed op een muilnier; en als het muilnier kwam onder de dichte takken van een groten eik, zo werd zijn hoofd vast aan den eik, dat hij hangen bleef tussen den hemel en tussen de aarde, en het muilnier, dat onder hem was, ging door.
And Absalom came across some of David's men. And Absalom was seated on his mule, and the mule went under the thick branches of a great tree, and his head became fixed in the tree and he was lifted up between earth and heaven, and the beast under him went on.
 και συνήνησεν ἀβεσσαλωμ ἐνώπιον τῶν παίδων δαυιδ και ἀβεσσαλωμ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τοῦ ἡμίονου αὐτοῦ και εἰσῆλθεν ὁ ἡμίονος ὑπὸ τὸ δάσος τῆς δρυὸς τῆς μεγάλης και ἐκρεμάσθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ὑ ἐν τῇ δρυὶ και ἐκρεμάσθη ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ και ἀνὰ μέσον τῆς γῆς και ὁ ἡμίονος ὑποκάτω αὐτοῦ παρῆλθεν
- 10 Als dat een man zag, zo gaf hij het Joab te kennen, en zeide: Zie, ik heb Absalom zien hangen aan een eik.
And a certain man saw it and said to Joab, I saw Absalom hanging in a tree.
 και εἶδεν ἀνὴρ εἷς και ἀνήγγειλεν ἰωαβ και εἶπεν ἰδοὺ ἐώρακα τὸν ἀβεσσαλωμ κρεμᾶμενον ἐν τῇ δρυὶ
- 11 Toen zeide Joab tot den man, die het hem te kennen gaf: Zie toch, gij hebt het gezien, waarom dan hebt gij hem niet aldaar ter aarde geslagen, alzo het aan mij stond om u tien zilverlingen en een gordel te geven?
And Joab said to the man who had given him the news, If you saw this, why did you not put your sword through him, and I would have given you ten bits of silver and a band for your robe?
 και εἶπεν ἰωαβ τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀπαγγέλλοντι και ἰδοὺ ἐώρακας τί ὅτι οὐκ ἐπάταξας αὐτὸν εἰς τὴν γῆν και ἐγὼ ἂν δεδώκεν σοι δέκα ἀργυρίου και παραζώνην μίαν
- 12 Maar die man zeide tot Joab: En of ik al duizend zilverlingen op mijn handen mocht wegen, zo zou ik mijn hand aan des konings zoon niet slaan; want de koningheeft u, en Abisai, en Ithai, voor onze oren geboden, zeggende: Hoedt u, wie gij zijt, van den jongeling, van Absalom.
And the man said to Joab, Even if you gave me a thousand bits of silver, I would not put out my hand against the king's son: for in our hearing the king gave orders to you and Abishai and Ittai, saying, Take care that the young man Absalom is not touched.
 εἶπεν δὲ ὁ ἀνὴρ πρὸς ἰωαβ και ἐγὼ εἰμι ἴστημι ἐπὶ τὰς χεῖράς μου χιλίους σίκλους ἀργυρίου οὐ μὴ ἐπιβάλω χεῖρά μου ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως ὅτι ἐν τοῖς ὤσιν ἡμῶν ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς σοι και ἀβεσσα και τῷ εθθαί λέγων φυλάξατέ μοι τὸ παιδάριον τὸν ἀβεσσαλωμ
- 13 Of ik al valselyk tegen mijn ziel handelde, zo zou toch geen ding voor den koning verborgen worden; ook gij zelf zoudt er u van tegenover stellen.
And if I had falsely put him to death (and nothing may be kept secret from the king), you would have had nothing to do with me.
 μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον και πᾶς ὁ λόγος οὐ λήσεται ἀπὸ τοῦ βασιλέως και σὺ στήση ἐξ ἐναντίας
- 14 Toen zeide Joab: Ik zal hier bij u alzo niet vertoeven; en hij nam drie pijlen, en stak ze in Absaloms hart, daar hij nog levend was in het midden van den eik.
Then Joab said, I would have made it safe for you. And he took three spears in his hand, and put them through Absalom's heart, while he was still living, in the branches of the tree.
 και εἶπεν ἰωαβ τοῦτο ἐγὼ ἄρξομαι οὐχ οὕτως μενῶ ἐνώπιόν σου και ἔλαβεν ἰωαβ τρία βέλη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ και ἐνέπηξεν αὐτὰ ἐν τῇ καρδίᾳ ἀβεσσαλωμ ἐτι αὐτοῦ ζῶντος ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς δρυὸς
- 15 En tien jongens, wapendragers van Joab, omringden hem, en zij sloegen Absalom, en doodden hem.
And ten young men, servants of Joab, came round Absalom and put an end to him.
 και ἐκύκλωσαν δέκα παιδάρια αἶροντα τὰ σκευῆ ἰωαβ και ἐπάταξαν τὸν ἀβεσσαλωμ και ἐθανάτωσαν αὐτόν
- 16 Toen blies Joab met de bazuin, en al het volk keerde af van Israel achterna te jagen, want Joab hield het volk terug.
And Joab had the horn sounded, and the people came back from going after Israel, for Joab kept them back.
 και ἐσάλπισεν ἰωαβ ἐν κερατίνῃ και ἀπέστρεψεν ὁ λαὸς τοῦ μὴ διώκειν ὀπίσω ἰσραηλ ὅτι ἐφείδετο ἰωαβ τοῦ λαοῦ
- 17 En zij namen Absalom, en wierpen hem in het woud, in een groten kuil, en stelden op hem een zeer groten steenhoop; en gans Israel vluchtte, een iegelijk naar zijn tent.
And they took Absalom's body and put it into a great hole in the wood, and put a great mass of stones over it: and every man of Israel went in flight to his tent.
 και ἔλαβεν τὸν ἀβεσσαλωμ και ἔρριπεν αὐτόν εἰς χάσμα μέγα ἐν τῷ δρυμῷ εἰς τὸν βόθυνον τὸν μέγαν και ἐστήλωσεν ἐπ' αὐτόν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα και πᾶς ἰσραηλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ

- 18 Absalom nu had genomen, en in zijn leven voor zich opgericht een pilaar, die in het koningsdal is; want hij zeide: Ik heb geen zoon, om aan mijn naam te doengedenken; en hij had dien pilaar genoemd naar zijn naam; daarom wordt hij tot op dezen dag genoemd: Absaloms hand.
Now Absalom, before his death, had put up for himself a pillar in the king's valley, naming it after himself; for he said, I have no son to keep my name in memory: and to this day it is named Absalom's pillar.
καὶ ἀβεσσαλωμ ἔτι ζῶν καὶ ἔστησεν αὐτῷ τὴν στήλην ἐν ἧ ἑλήμφθη καὶ ἐστήλωσεν αὐτὴν λαβεῖν τὴν στήλην τὴν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ βασιλέως ὅτι εἶπεν οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱὸς ἕνεκεν τοῦ ἀναμνησαί τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐκάλεσεν τὴν στήλην χεῖρ ἀβεσσαλωμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 19 Toen zeide Ahimaaz, Zadoks zoon: Laat mij toch heenlopen, en den koning boodschappen, dat de HEERE hem recht gedaan heeft van de hand zijner vijanden.
Then Ahimaaz, the son of Zadok, said, Let me go and give the king news of how the Lord has done right in his cause against those who took up arms against him.
καὶ ἀχιμαας υἱὸς σαδωκ εἶπεν δράμω δὴ καὶ εὐαγγελιῶ τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐκρινεν αὐτῷ κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ
- 20 Maar Joab zeide tot hem: Gij zult dezen dag geen boodschapper zijn, maar op een anderen dag zult gij boodschappen; dezen dag nu zult gij niet boodschappen, daarom dat des konings zoon dood is.
And Joab said, You will take no news today; another day you may give him the news, but you will take no news today, because the king's son is dead.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰωαβ οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελίας σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οὐκ εὐαγγελιῇ οὐ εἵνεκεν ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἀπέθανεν
- 21 En Joab zeide tot Cuschi: Ga heen, en zeg den koning aan, wat gij gezien hebt; en Cuschi boog zich voor Joab, en liep heen.
Then Joab said to the Cushite, Go and give the king word of what you have seen. And the Cushite, making a sign of respect to Joab, went off running.
καὶ εἶπεν ἰωαβ τῷ χουσι βαδίσας ἀνάγγελον τῷ βασιλεῖ ὅσα εἶδες καὶ προσεκύνησεν χουσι τῷ ἰωαβ καὶ ἐξῆλθεν
- 22 Doch Ahimaaz, Zadoks zoon, voer nog voort en zeide tot Joab: Wat het ook zij, laat mij toch ook Cuschi achterna lopen. En Joab zeide: Waarom zoudt gij nuheenlopen, mijn zoon! Zo gij toch geen bekwame boodschap hebt?
Then Ahimaaz, the son of Zadok, said to Joab again, Whatever may come of it, let me go after the Cushite. And Joab said, Why have you a desire to go, my son, seeing that you will get no reward for your news?
καὶ προσέθετο ἔτι ἀχιμαας υἱὸς σαδωκ καὶ εἶπεν πρὸς ἰωαβ καὶ ἔστω ὅτι δράμω καὶ γε ἐγὼ ὀπίσω τοῦ χουσι καὶ εἶπεν ἰωαβ ἵνα τί τοῦτο τρέχεις υἱέ μου δεῦρο οὐκ ἔστιν σοι εὐαγγελία εἰς ὠφέλειαν πορευομένῳ
- 23 Wat het ook zij, zeide hij, laat mij heenlopen; zo zeide hij tot hem: Loop heen. En Ahimaaz liep den weg van het effen veld, en kwam Cuschi voorbij.
Whatever may come of it, he said, I will go. Then he said to him, Go. So Ahimaaz went running by the lowland road and overtook the Cushite.
καὶ εἶπεν τί γὰρ ἐὰν δραμοῦμαι καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰωαβ δράμε καὶ ἔδραμεν ἀχιμαας ὁδὸν τὴν τοῦ κεχαρ καὶ ὑπερέβη τὸν χουσι
- 24 David nu zat tussen de twee poorten; en de wachter ging op het dak der poort aan den muur, en hief zijn ogen op, en zag, en ziet, er liep een man alleen.
Now David was seated between the two town doors; and the watchman went up to the roof of the doorways, on the wall, and, lifting up his eyes, saw a man running by himself.
καὶ δαυὶδ ἐκάθητο ἀνὰ μέσον τῶν δύο πυλῶν καὶ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς εἰς τὸ δῶμα τῆς πύλης πρὸς τὸ τεῖχος καὶ ἐπῆρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ τρέχων μόνος ἐνώπιον αὐτοῦ
- 25 Zo riep de wachter, en zeide het den koning aan; en de koning zeide: Indien hij alleen is, zo is er een boodschap in zijn mond; en hij ging al voort en naderde.
And the watchman gave news of it to the king. And the king said, If he is coming by himself, then he has news. And the man was travelling quickly, and came near.
καὶ ἀνεβόησεν ὁ σκοπὸς καὶ ἀπήγγελεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰ μόνος ἔστιν εὐαγγελία ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐγγίζων
- 26 Toen zag de wachter een anderen man lopende, en de wachter riep tot den poortier en zeide: Zie, er loopt nog een man alleen. Toen zeide de koning: Die is ook een boodschapper.
Then the watchman saw another man running; and crying out in the direction of the door he said, Here is another man running by himself. And the king said, He, like the other, comes with news.
καὶ εἶδεν ὁ σκοπὸς ἄνδρα ἕτερον τρέχοντα καὶ ἐβόησεν ὁ σκοπὸς πρὸς τὴν πύλην καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἀνὴρ ἕτερος τρέχων μόνος καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καὶ γε οὗτος εὐαγγελιζόμενος
- 27 Voorts zeide de wachter: Ik zie den loop des eersten aan, als den loop van Ahimaaz, Zadoks zoon. Toen zeide de koning: Dat is een goed man, en hij zal meteen goede boodschap komen.
And the watchman said, It seems to me that the running of the first is like the running of Ahimaaz, the son of Zadok. And the king said, He is a good man, and his news will be good.
καὶ εἶπεν ὁ σκοπὸς ἐγὼ ὄρω τὸν δρόμον τοῦ πρώτου ὡς δρόμον ἀχιμαας υἱοῦ σαδωκ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἀνὴρ ἀγαθὸς οὗτος καὶ γε εἰς εὐαγγελίαν ἀγαθὴν ἐλεύσεται
- 28 Ahimaaz dan riep en zeide tot den koning Vrede! En hij boog zich voor den koning met het aangezicht ter aarde, en hij zeide: Geloofd zij de HEERE, uw God, Die de mannen, dewelke hun hand tegen mijn heer den koning ophieven, heeft overgegeven.
And Ahimaaz, crying out to the king, said, It is well. And falling down before the king, with his face to the earth, he said, May the Lord your God be praised, who has given up the men who took up arms against my lord the king!
καὶ ἐβόησεν ἀχιμαας καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα εἰρήνην καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς σου ὃς ἀπέκλεισεν τοὺς ἄνδρας τοὺς μισοῦντας τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐν τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ

- 29 Toen zeide de koning: Is het wel met den jongeling, met Absalom? En Ahimaaz zeide: Ik zag een groot rumoer, als Joab, den knecht des konings, en mij uwknecht afzond, maar ik weet niet wat.
And the king said, Is it well with the young man Absalom? And Ahimaaz said in answer, When Joab sent me, your servant, I saw a great outcry going on, but I had no knowledge of what it was.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰρήνην τῷ παιδαρίῳ τῷ αβессαλωμ καὶ εἶπεν αχμιαας εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα τοῦ ἀποστεῖλαι τὸν δοῦλον τοῦ βασιλέως ιωαβ καὶ τὸν δοῦλόν σου καὶ οὐκ ἔγνων τί ἐκεῖ
- 30 En de koning zeide: Ga om, stel u hier; zo ging hij om, en bleef staan.
And the king said, Get back and take your place here. So turning to one side, he took his place there.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἐπίστρεψον στηλώθητι ὧδε καὶ ἐπεστράφη καὶ ἔστη
- 31 En ziet, Cuschi kwam aan; en Cuschi zeide: Mijn heer den koning wordt geboodschapt, dat u de HEERE heden heeft recht gedaan van de hand van al degenen, die tegen u opstonden.
And then the Cushite came and said, I have news for my lord the king: today the Lord has done right in your cause against all those who took up arms against you.
καὶ ἰδοὺ ὁ χουσι παρεγένετο καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ εὐαγγελισθήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐκρινέν σοι κύριος σήμερον ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ
- 32 Toen zeide de koning tot Cuschi: Is het wel met den jongeling, met Absalom? En Cuschi zeide: De vijanden van mijn heer den koning, en allen, die tegen u tenkwade opstaan, moeten worden als die jongeling.
And the king said to the Cushite, Is the young man Absalom safe? And the Cushite said in answer, May all the king's haters and those who do evil against the king, be as that young man is!
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν χουσι εἰ εἰρήνην τῷ παιδαρίῳ τῷ αβессαλωμ καὶ εἶπεν ὁ χουσι γένοιτο ὡς τὸ παιδάριον οἱ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως καὶ πάντες ὅσοι ἐπανεστήσαν ἐπ' αὐτὸν εἰς κακά
- 1 En Joab werd aangezegd: Zie, de koning weent, en bedrijft rouw over Absalom.
And word was given to Joab that the king was weeping and sorrowing for Absalom.
καὶ ἐταράχθη ὁ βασιλεὺς καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῶον τῆς πόλης καὶ ἐκλαυσεν καὶ οὕτως εἶπεν ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτόν υἱέ μου αβессαλωμ υἱέ μου υἱέ μου αβессαλωμ τίς δόη τὸν θάνατόν μου ἀντί σου ἔγὼ ἀντί σου αβессαλωμ υἱέ μου υἱέ μου
- 2 Toen werd de verlossing te dienzelven dage het ganse volk tot rouw; want het volk had te dienzelven dage horen zeggen: Het smart den koning over zijn zoon.
And the salvation of that day was changed to sorrow for all the people: for it was said to the people, The king is in bitter grief for his son.
καὶ ἀνηγγέλη τῷ ιωαβ λέγοντες ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κλαίει καὶ πενθεῖ ἐπὶ αβессαλωμ
- 3 En het volk kwam te dienzelven dage steelsgewijze in de stad, gelijk als het volk zich wegsteelt, dat beschaamd is, wanneer zij in den strijd gevloeden zijn.
And the people made their way back to the town quietly and secretly, as those who are shamed go secretly when they go in flight from the war.
καὶ ἐγένετο ἡ σωτηρία ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς πένθος παντὶ τῷ λαῷ ὅτι ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων ὅτι λυπεῖται ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ
- 4 De koning nu had zijn aangezicht toegewonden, en de koning riep met luider stem: Mijn zoon Absalom, Absalom, mijn zoon, mijn zoon!
But the king, covering his face, gave a great cry, O my son Absalom, O Absalom, my son, my son!
καὶ διεκλήπτετο ὁ λαὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν καθὼς διακλήπτεται ὁ λαὸς οἱ αἰσχυρόμενοι ἐν τῷ αὐτοῦς φεύγειν ἐν τῷ πολέμῳ
- 5 Toen kwam Joab tot den koning in het huis, en zeide: Gij hebt heden beschaamd het aangezicht van al uw knechten, die uw ziel, en de ziel uwer zonen en uwer dochteren, en de ziel uwer vrouwen, en de ziel uwer bijwijven heden hebben bevrijd;
And Joab came into the house to the king and said, Today you have put to shame the faces of all your servants who even now have kept you and your sons and your daughters and your wives and all your women safe from death;
καὶ ὁ βασιλεὺς ἔκρουσεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἔκραζεν ὁ βασιλεὺς φωνῇ μεγάλῃ λέγων υἱέ μου αβессαλωμ αβессαλωμ υἱέ μου
- 6 Liefhebbende die u haten, en hatende die u liefhebben; want gij geeft heden te kennen, dat oversten en knechten bij u niets zijn; want ik merk heden, dat zo Absalom leefde, en wij heden allen dood waren, dat het alsdan recht zou zijn in uw ogen.
For your haters, it seems, are dear to you, and your friends are hated. For you have made it clear that captains and servants are nothing to you: and now I see that if Absalom was living and we had all been dead today, it would have been right in your eyes.
καὶ εἰσηλθεν ιωαβ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον καὶ εἶπεν κατήχυνας σήμερον τὸ πρόσωπον πάντων τῶν δοῦλων σου τῶν ἐξαιρουμένων σε σήμερον καὶ τὴν ψυχὴν τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρῳ ν σου καὶ τὴν ψυχὴν τῶν γυναικῶν σου καὶ τῶν παλλακῶν σου
- 7 Zo sta nu op, ga uit, en spreek naar het hart uwer knechten; want ik zweer bij den HEERE, als gij niet uitgaat, zo er een man dezen nacht bij u zal vernachten! En dit zal u kwader zijn, dan al het kwaad, dat over u gekomen is van uw jeugd af tot nu toe.
So get up now, and go out and say some kind words to your servants; for, by the Lord, I give you my oath, that if you do not go out, not one of them will keep with you tonight; and that will be worse for you than all the evil which has overtaken you from your earliest years.
τοῦ ἀγαπᾶν τοὺς μισοῦντάς σε καὶ μισεῖν τοὺς ἀγαπῶντάς σε καὶ ἀνήγγειλας σήμερον ὅτι οὐκ εἰσιν οἱ ἄρχοντές σου οὐδὲ παῖδες ὅτι ἔγνωκα σήμερον ὅτι εἰ αβессαλωμ ἔξῃ πάντες ἡμεῖς σήμερον νεκροὶ ὅτι τότε τὸ εὐθὲς ἦν ἐν ὀφθαλμοῖς σου

- 8 Toen stond de koning op, en zette zich in de poort. En zij lieten al het volk weten, zeggende: Ziet, de koning zit in de poort. Toen kwam al het volk voor deskonings aangezicht, maar Israel was gevloeden, een iegelijk naar zijn tenten.
Then the king got up and took his seat near the town-door. And word was given to all the people that the king was in the public place: and all the people came before the king. Now all the men of Israel had gone back in flight to their tents.
καὶ νῦν ἀναστὰς ἐξέλθε καὶ λάλησον εἰς τὴν καρδίαν τῶν δούλων σου ὅτι ἐν κυρίῳ ὤμοσα ὅτι εἰ μὴ ἐκπορεύσῃ σήμερον εἰ αὐλισθήσεται ἀνὴρ μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην καὶ ἐπίγνωθι σεαυτῷ καὶ κακὸν σοὶ τοῦτο ὑπὲρ πάντων τῶν κακῶν τὸ ἐπελθόν σοὶ ἐκ νεότητός σου ἕως τοῦ νῦν
- 9 En al het volk, in alle stammen van Israel, was onder zich twistende, zeggende: De koning heeft ons gered van de hand onzer vijanden en hij heeft ons bevrijd van de hand der Filistijnen, en nu is hij uit het land gevluht voor Absalom;
And through all the tribes of Israel the people were having arguments, saying, The king made us safe from the hands of those who were against us and made us free from the hands of the Philistines; and now he has gone in flight from the land, because of Absalom.
καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πόλει καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀνῆγγειλαν λέγοντες ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθηται ἐν τῇ πόλει καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως καὶ ἰσραὴλ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ
- 10 En Absalom, dien wij over ons gezalfd hadden, is in den strijd gestorven; nu dan, waarom zwijgt gijlieden van den koning weder te halen?
And Absalom, whom we made a ruler over us, is dead in the fight. So now why do you say nothing about getting the king back? And word of what all Israel was saying came to the king.
καὶ ἦν πᾶς ὁ λαὸς κρινόμενος ἐν πάσαις φυλαῖς ἰσραὴλ λέγοντες ὁ βασιλεὺς δαυὶδ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ αὐτὸς ἐξείλατο ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων καὶ νῦν πέφουγεν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπὸ βεσσαλωμ
- 11 Toen zond de koning David tot Zadok en tot Abjathar, de priesteren, zeggende: Spreek tot de oudsten van Juda, zeggende: Waarom zoudt gijlieden delaatsten zijn, om den koning weder te halen in zijn huis? (Want de rede van het ganse Israel was tot den koning gekomen in zijn huis.)
And King David sent word to Zadok and Abiathar, the priests, Say to the responsible men of Judah, Why are you the last to take steps to get the king back to his house?
καὶ ἀβεσσαλωμ ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ' ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν τῷ πολέμῳ καὶ νῦν ἵνα τί ὑμεῖς κωφεύετε τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα καὶ τὸ ῥῆμα παντὸς ἰσραὴλ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα
- 12 Gij zijt mijn broederen; mijn been en mijn vlees zijt gij; waarom zoudt gij dan de laatsten zijn, om den koning weder te halen?
You are my brothers, my bone and my flesh; why are you the last to get the king back again?
καὶ ὁ βασιλεὺς δαυὶδ ἀπέστειλεν πρὸς σαδωκ καὶ πρὸς αβιαθαρ τοὺς ἱερεῖς λέγων λαλήσατε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ἰουδα λέγοντες ἵνα τί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ λόγος παντὸς ἰσραὴλ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα
- 13 En tot Amasa zult gijlieden zeggen: Zijt gij niet mijn been en mijn vlees? God doe mij zo, en doe er zo toe, zo gij niet krijgsoverste zult zijn voor mijn aangezicht, te allen dage, in Joabs plaats.
And say to Amasa, Are you not my bone and my flesh? May God's punishment be on me, if I do not make you chief of the army before me at all times in place of Joab!
ἀδελφοί μου ὑμεῖς ὅστ' αὐ μου καὶ σάρκες μου ὑμεῖς καὶ ἵνα τί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 14 Alzo neigde hij het hart aller mannen van Juda, als van een enigen man; en zij zonden henen tot den koning, zeggende: Keer weder, gij en al uw knechten.
And the hearts of the men of Judah were moved like one man; so that they sent to the king, saying, Come back, with all your servants.
καὶ τῷ αμεσσαῖ ἐρεῖτε οὐχὶ ὅσ' αὐ μου καὶ σάρξ μου σύ καὶ νῦν τάδε ποιῆσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθεῖη εἰ μὴ ἄρχων δυνάμεως ἔσῃ ἐνώπιον ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἀντὶ ἰωαβ
- 15 Toen keerde de koning weder, en kwam tot aan de Jordaän; en Juda kwam te Gilgal, om den koning tegemoet te gaan, dat zij den koning over de Jordaänvoerden.
So the king came back, and came as far as Jordan. And Judah came to Gilgal, meeting the king there, to take him back with them over Jordan.
καὶ ἐκλινεν τὴν καρδίαν παντὸς ἀνδρὸς ἰουδα ὡς ἀνδρὸς ἐνός καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα λέγοντες ἐπιστρέφητι σὺ καὶ πάντες οἱ δοῦλοι σου
- 16 En Simei, de zoon van Gera, een zoon van Jemini, die van Bahurim was, haastte zich, en kwam af met de mannen van Juda, den koning David tegemoet;
And Shimei, the son of Gera, the Benjamite from Bahurim, got up quickly and went down with the men of Judah for the purpose of meeting King David;
καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ ἰορδάνου καὶ ἄνδρες ἰουδα ἦλθαν εἰς γαλγαλα τοῦ πορεύεσθαι εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως διαβίβασαι τὸν βασιλέα τὸν ἰορδάνην
- 17 En duizend man van Benjamin met hem; ook Ziba, de knecht van Sauls huis, en zijn vijftien zonen en zijn twintig knechten met hem; en zij togen vaardiglijk over de Jordaän, voor den koning.
And with him a thousand men of Benjamin, and Ziba, the servant of Saul, with his fifteen sons and twenty servants, came rushing to Jordan before the king,
καὶ ἐτάχυνεν σμεῖ υἱὸς γηρα υἱοῦ τοῦ ἰεμενι ἐκ βαουριμ καὶ κατέβη μετὰ ἀνδρὸς ἰουδα εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως δαυὶδ
- 18 Als nu de pont overvoer, om het huis des konings over te halen, en te doen, wat goed was in zijn ogen, zo viel Simei, de zoon van Gera, neder voor hetaangezicht des konings, als hij over de Jordaän voer;
And kept going across the river to take the people of the king's house over, and to do whatever was desired by the king. And Shimei, the son of Gera, went down on his face in the dust before the king, when he was about to go over Jordan,
καὶ χίλιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ βενιαμιν καὶ σίβα τὸ παιδάριον τοῦ οἴκου σαουλ καὶ δέκα πέντε υἱοὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ εἴκοσι δοῦλοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ κατεύθυναν τὸν ἰορδάνην ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως

- 19 En hij zeide tot den koning: Mijn heer rekene mij niet toe de misdaad, en gedenke niet, wat uw knecht verkeerdelijk gedaan heeft, te dien dage, als mijn heer de koning uit Jeruzalem uitging, dat het de koning zich ter harte zoude nemen.
And said to him, Let me not be judged as a sinner in your eyes, O my lord, and do not keep in mind the wrong I did on the day when my lord the king went out of Jerusalem, or take it to heart.
καὶ ἐλειτούργησαν τὴν λειτουργίαν τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα καὶ διέβη ἢ διάβασις ἐξεγείραι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καὶ σεμεὶ υἱὸς γηρα ἔπεισαν ἐπὶ πρὸς αὐτὸ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως διαβαίνοντος αὐτοῦ τὸν ιορδάνην
- 20 Want uw knecht weet het zekerlijk, ik heb gezondigd; doch zie, ik ben heden gekomen, de eerste van het ganse huis van Jozef, om mijn heer den koningtegemeet af te komen.
For your servant is conscious of his sin: and so, as you see, I have come today, the first of all the sons of Joseph, for the purpose of meeting my lord the king.
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα μὴ διαλογισάσθω ὁ κύριός μου ἀνομίαν καὶ μὴ μνησθῆς ὅσα ἠδίκησεν ὁ παῖς σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἧ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἐξεπορεύετο ἐξ ἱερουσαλημ τοῦ θέσθαι τὸν βασιλέα εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ
- 21 Toen antwoordde Abisai, de zoon van Zeruja, en zeide: Zou dan Simei hiervoor niet gedood worden? Zo hij toch den gezalfde des HEEREN gevloekt heeft.
But Abishai, the son of Zeruijah, said, Is not death the right fate for Shimei, because he has been cursing the one marked by the holy oil?
ὅτι ἔγνω ὁ δοῦλός σου ὅτι ἐγὼ ἤμαρτον καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἦλθον σήμερον πρότερος παντὸς οἴκου ἰωσηφ τοῦ καταβῆναι εἰς ἀπαντὴν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως
- 22 Maar David zeide: Wat heb ik met ulieden te doen, gij zonen van Zeruja! Dat gij mij heden ten satan zoudt zijn? Zou heden iemand gedood worden in Israel? Want weet ik niet, dat ik heden koning geworden ben over Israel?
And David said, What have I to do with you, you sons of Zeruijah, that you put yourselves against me today? is it right for any man in Israel to be put to death today? for I am certain today that I am king in Israel.
καὶ ἀπεκρίθη ἀβεσσα υἱὸς σαρουιας καὶ εἶπεν μὴ ἀντὶ τούτου οὐ θανατωθήσεται σεμεὶ ὅτι κατηράσατο τὸν χριστὸν κυρίου
- 23 En de koning zeide tot Simei: Gij zult niet sterven. En de koning zwoer hem.
So the king said to Shimei, You will not be put to death. And the king gave him his oath.
καὶ εἶπεν δαυὶδ τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ σαρουιας ὅτι γίνεσθέ μοι σήμερον εἰς ἐπιβουλον σήμερον οὐ θανατωθήσεται τις ἀνὴρ ἐξ ἰσραηλ ὅτι οὐκ οἶδα εἰ σήμερον βασιλεύω ἐγὼ ἐπὶ τὸν ἰσραηλ
- 24 Mefiboseth, Sauls zoon, kwam ook af den koning tegemoet; en hij had zijn voeten niet schoongemaakt, noch zijn knevelbaard beschoren, noch zijn klederengewassen, van dien dag af, dat de koning was weggegaan, tot dien dag toe, dat hij met vrede wederkwam.
And Mephiboseth, the son of Saul's son, came down for the purpose of meeting the king; his feet had not been cared for or his hair cut or his clothing washed from the day when the king went away till the day when he came back in peace.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς σεμεὶ οὐ μὴ ἀποθάνης καὶ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς
- 25 En het geschiedde, als hij te Jeruzalem den koning tegemoet kwam, dat de koning tot hem zeide: Waarom zijt gij niet met mij getogen, Mefiboseth?
Now when he had come from Jerusalem to see the king, the king said to him, Why did you not come with me, Mephiboseth?
καὶ μεμφιβοσθε υἱὸς ἰωναθαν υἱοῦ σαουλ κατέβη εἰς ἀπαντὴν τοῦ βασιλέως καὶ οὐκ ἐθεράπευσεν τοὺς πόδας αὐτοῦ οὐδὲ ὠνυχίσαστο οὐδὲ ἐποίησεν τὸν μύστακα αὐτοῦ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὐκ ἔπλυνε ἄπο τῆς ἡμέρας ἧς ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἕως τῆς ἡμέρας ἧς αὐτὸς παρεγένετο ἐν εἰρήνῃ
- 26 En hij zeide: Mijn heer koning, mijn knecht heeft mij bedrogen; want uw knecht zeide: Ik zal mij een ezel zadelen, en daarop rijden, en tot den koning trekken, want uw knecht is kreupel.
And he said in answer, Because of the deceit of my servant, my lord king: for I, your servant, said to him, You are to make ready an ass and on it I will go with the king, for your servant has not the use of his feet.
καὶ ἐγένετο ὅτε εἰσῆλθεν εἰς ἱερουσαλημ εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς τί ὅτι οὐκ ἐπορεύθης μετ' ἐμοῦ μεμφιβοσθε
- 27 Daartoe heeft hij uw knecht bij mijn heer den koning valselijk aangedragen; doch mijn heer de koning is als een engel Gods; doe dan, wat goed is in uw ogen.
He has given you a false account of me: but my lord the king is like the angel of God: do then whatever seems good to you.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν μεμφιβοσθε κύριέ μου βασιλεὺ ὁ δοῦλός μου παρελογίσαστό με ὅτι εἶπεν ὁ παῖς σου αὐτῷ ἐπίσαζόν μοι τὴν ὄνον καὶ ἐπιβῶ ἐπ' αὐτὴν καὶ πορεύσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως ὅτι χωλὸς ὁ δοῦλός σου
- 28 Want al mijns vaders huis is niet geweest, dan maar lieden des doods voor mijn heer den koning; nochtans hebt gij uw knecht gezet onder degenen, die aan uw tafel eten; wat heb ik dan meer voor gerechtigheid, en meer te roepen aan den koning?
For all my father's family were only dead men before my lord the king: and still you put your servant among those whose place is at the king's table. What right then have I to say anything more to the king?
καὶ μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα καὶ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ καὶ ποιήσων τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου

- 29 Toen zeide de koning tot hem: Waarom spreekt gij meer van uw zaken? Ik heb gezegd: Gij en Ziba, deelt het land.
And the king said, Say nothing more about these things. I say, Let there be a division of the land between Ziba and you.
 ὅτι οὐκ ἦν πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς μου ἀλλ' ἢ ὅτι ἄνδρες θανάτου τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ καὶ ἔθηκας τὸν δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσιν τὴν τράπεζάν σου καὶ τί ἐστὶν μοι ἐτι δικαίωμα καὶ τοῦ κεκρα γένοι με ἐτι πρὸς τὸν βασιλέα
- 30 En Mefiboseth zeide tot den koning: Hij neme het ook gans weg, naardien mijn heer de koning met vrede in zijn huis is gekomen.
And Mephiboseth said, Let him take it all, now that my lord the king has come back to his house in peace!
 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἵνα τί λαλεῖς ἐτι τοὺς λόγους σου εἶπον σὺ καὶ σίβα διελεῖσθε τὸν ἀγρόν
- 31 Barzillai, de Gileadiet, kwam ook af van Rogelim; en hij toog met den koning over de Jordaan, om hem over de Jordaan te geleiden.
And Barzillai the Gileadite came down from Rogelim; and he went on as far as Jordan with the king to take him across Jordan.
 καὶ εἶπεν μεμφιβοσθε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ γε τὰ πάντα λαβέτω μετὰ τὸ παραγενέσθαι τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 32 Barzillai nu was zeer oud, een man van tachtig jaren; en hij had den koning onderhouden, toen hij te Mahanaim zijn verblijf had; want hij was een zeer grootman.
Now Barzillai was a very old man, as much as eighty years old: and he had given the king everything he had need of, while he was at Mahanaim, for he was a very great man.
 καὶ βερζελλι ὁ γαλααδίτης κατέβη ἐκ ρογελλίμ καὶ διεβη μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν ιορδάνην ἐκπέμψαι αὐτὸν τὸν ιορδάνην
- 33 En de koning zeide tot Barzillai: Trekt gij met mij over, en ik zal u bij mij te Jeruzalem onderhouden.
And the king said to Barzillai, Come over with me, and I will take care of you in Jerusalem.
 καὶ βερζελλι ἀνὴρ πρεσβύτερος σφόδρα υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν καὶ αὐτὸς διέθρεψεν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἰκεῖν αὐτὸν ἐν μαναΐμ ὅτι ἀνὴρ μέγας ἐστὶν σφόδρα
- 34 Maar Barzillai zeide tot den koning: Hoe veel zullen de dagen der jaren mijns levens zijn, dat ik met den koning zou optrekken naar Jeruzalem?
And Barzillai said to the king, How much of my life is still before me, for me to go up to Jerusalem with the king?
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς βερζελλι σὺ διαβήσῃ μετ' ἐμοῦ καὶ διαθρέψω τὸ γῆράς σου μετ' ἐμοῦ ἐν ιερουσαλήμ
- 35 Ik ben heden tachtig jaren oud; zou ik kunnen onderscheiden tussen goed en kwaad? Zou uw knecht kunnen smaken, wat ik eet en wat ik drink? Zoude ikmeer kunnen horen naar de stem der zangers en zangeressen? En waarom zou uw knecht mijn heer den koning verder tot een last zijn?
I am now eighty years old: good and bad are the same to me; have meat and drink any taste for me now? am I able to take pleasure in the voices of men or women in song? why then am I to be a trouble to my lord the king?
 καὶ εἶπεν βερζελλι πρὸς τὸν βασιλέα πόσαι ἡμέραι ἐτῶν ζωῆς μου ὅτι ἀναβήσομαι μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς ιερουσαλήμ
- 36 Uw knecht zal maar een weinig met den koning over de Jordaan gaan; waarom toch zou mij de koning zulk een vergelding doen?
Your servant's desire was only to take the king over Jordan; why is the king to give me such a reward?
 υἱὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐγὼ εἰμι σήμερον μὴ γνώσομαι ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ ἢ γεύσεται ὁ δοῦλός σου ἐτι ὃ φάγομαι ἢ πίομαι ἢ ἀκούσομαι ἐτι φωνῆν ἁδόντων καὶ ἁδουσῶν ἵνα τί ἔσται ἐτι ὁ δοῦλός σου εἰς φορτίον ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα
- 37 Laat toch uw knecht wederkeren, dat ik sterve in mijn stad, bij het graf mijns vaders en mijner moeder; maar zie, daar is uw knecht Chimham, laat dien met mijnheer den koning overtrekken, en doe hem, wat goed is in uw ogen.
Let your servant now go back again, so that when death comes to me, it may be in my town and by the resting-place of my father and mother. But here is your servant Chimham: let him go with my lord the king, and do for him what seems good to you.
 ὡς βραχὺ διαβήσεται ὁ δοῦλός σου τὸν ιορδάνην μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἵνα τί ἀνταποδίδωσίν μοι ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνταπόδοσιν ταύτην
- 38 Toen zeide de koning: Chimham zal met mij overtrekken, en ik zal hem doen, wat goed is in uw ogen; ja, alles, wat gij op mij begeren zult, zal ik u doen.
And the king said in answer, Let Chimham go over with me, and I will do for him whatever seems good to you: and whatever your desire is, I will do it for you.
 καθισάτω δὴ ὁ δοῦλός σου καὶ ἀποθανοῦμαι ἐν τῇ πόλει μου παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ πατρὸς μου καὶ τῆς μητρὸς μου καὶ ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου χαμααμ διαβήσεται μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως καὶ ποιήσων αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου
- 39 Toen nu al het volk over de Jordaan gegaan was, en de koning ook was overgegaan, kuste de koning Barzillai, en zegende hem; alzo keerde hij weder naar zijnplaats.
Then all the people went over Jordan, and the king went over: and the king gave Barzillai a kiss, with his blessing; and he went back to his place.
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς μετ' ἐμοῦ διαβήτω χαμααμ κἀγὼ ποιήσω αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου καὶ πάντα ὅσα ἐκλέξῃ ἐπ' ἐμοῖ ποιήσω σοι
- 40 En de koning toog voort naar Gilgal, en Chimham toog met hem voort; en al het volk van Juda had den koning overgevoerd, als ook een gedeelte van het volkIsraels.
So the king went over to Gilgal, and Chimham went with him: and all the people of Judah, as well as half the people of Israel, took the king on his way.
 καὶ διεβη πᾶς ὁ λαὸς τὸν ιορδάνην καὶ ὁ βασιλεὺς διεβη καὶ κατεφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν βερζελλι καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ

- 41 En ziet, alle mannen van Israel kwamen tot den koning; en zij zeiden tot den koning: Waarom hebben u onze broeders, de mannen van Juda, gestolen, en hebben den koning en zijn huis over de Jordaan gevoerd, en alle mannen Davids met hem?
Then the men of Israel came to the king and said, Why have our countrymen of Judah taken you away in secret and come over Jordan with the king and all his family, because all his people are David's men?
καὶ διέβη ὁ βασιλεὺς εἰς γαλαλα καὶ χαμαὶ διέβη μετ' αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰουδα διαβαίνοντες μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ γε τὸ ἡμισυ τοῦ λαοῦ ἰσραηλ
- 42 Toen antwoordden alle mannen van Juda tegen de mannen van Israel: Omdat de koning ons na verwant is; en waarom zijt gij nu toornig over deze zaak? Hebben wij dan enigszins gegeten van des konings kost, of heeft hij ons een geschenk geschonken?
And all the men of Judah gave this answer to the men of Israel, Because the king is our near relation: why then are you angry about this? have we taken any of the king's food, or has he given us any offering?
καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ παρεγένοντο πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπον πρὸς τὸν βασιλέα τί ὅτι ἐκλεψάν σε οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀνὴρ ἰουδα καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν ἰορδάνην καὶ πάντες ἄνδρες δαυὶδ μετ' αὐτοῦ
- 43 En de mannen van Israel antwoordden den mannen van Juda, en zeiden: Wij hebben tien delen aan den koning, en ook aan David, wij, meer dan gij; waarom hebt gij ons dan gering geacht, dat ons woord niet het eerste geweest is, om onzen koning weder te halen? Maar het woord der mannen van Juda was harder dan het woord der mannen van Israel.
And in answer to the men of Judah, the men of Israel said, We have ten parts in the king, and we are the first in order of birth: why did you make nothing of us? and were we not the first to make suggestions for getting the king back? And the words of the men of Judah were more violent than the words of the men of Israel.
καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ ἰουδα πρὸς ἄνδρα ἰσραηλ καὶ εἶπαν διότι ἐγγίζει πρὸς με ὁ βασιλεὺς καὶ ἵνα τί οὕτως ἐθυμώθησθε περὶ τοῦ λόγου τούτου μὴ βρώσει ἐφάγαμεν ἐκ τοῦ βασιλέως ἢ δόμα ἔδωκεν ἡ ἄρσιν ἡμῶν
- 1 Toen was daar bij geval een Belials man, wiens naam was Seba, een zoon van Bichri, een man van Jemini; die blies met de bazuin, en zeide: Wij hebben geendeel aan David, en wij hebben geen erfenis aan den zoon van Isai, een iegelijk naar zijn tenten, o Israel!
Now by chance there was present a good-for-nothing person named Sheba, the son of Bichri, a Benjamite: and he, sounding the horn, said, We have no part in David, or any interest in the son of Jesse: let every man go to his tent, O Israel.
καὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος καὶ ὄνομα αὐτῷ σαββε υἱὸς βοχορι ἀνὴρ ὁ ἰεμενι καὶ ἐσάλπισεν ἐν τῇ κερατίνῃ καὶ εἶπεν οὐκ ἔστιν ἡμῖν μερὶς ἐν δαυὶδ οὐδὲ κληρονομία ἡμῖν ἐν τῷ υἱῷ ἰεσσαὶ ἀνὴρ εἰς τὰ σικνωμάτα σου ἰσραηλ
- 2 Toen toog alle man van Israel op van achter David, Seba, den zoon van Bichri, achterna; maar de mannen van Juda kleefden hun koning aan, van de Jordaan aftot aan Jeruzalem.
So all the men of Israel, turning away from David, went after Sheba, the son of Bichri: but the men of Judah were true to their king, going with him from Jordan as far as Jerusalem.
καὶ ἀνέβη πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ ἀπὸ ὀπισθεν δαυὶδ ὀπίσω σαββε υἱοῦ βοχορι καὶ ἀνὴρ ἰουδα ἐκολλήθη τῷ βασιλεῖ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου καὶ ἕως ἰερουσαλημ
- 3 Toen nu David in zijn huis te Jeruzalem kwam, nam de koning de tien vrouwen, zijn bijwijven, die hij gelaten had, om het huis te bewaren, en deed ze in eenhuis van bewaring, en onderhield ze, maar ging tot haar niet in. En zij waren opgesloten tot op den dag van haarlieder dood, levende als weduwen.
And David came to his house at Jerusalem: and the king took the ten women to whom he had given the care of the house, and had them shut up, and gave them the necessaries of life, but did not go near them. So they were shut up till the day of their death, living as widows.
καὶ εἰσηλθεν δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς ἰερουσαλημ καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τὰς δέκα γυναῖκας τὰς παλλακὰς αὐτοῦ ἃς ἀφήκεν φυλάσσειν τὸν οἶκον καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ἐν οἴκῳ φυλακῆς καὶ διέθρεψε ν αὐτὰς καὶ πρὸς αὐτὰς οὐκ εἰσηλθεν καὶ ἦσαν συνεχόμεναι ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτῶν χῆραι ζῶσαι
- 4 Voorts zeide de koning tot Amasa: Roep mij de mannen van Juda te zamen, tegen den derden dag; en gij, stel u dan hier.
Then the king said to Amasa, Get all the men of Judah together, and in three days be here yourself.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αμεσσαὶ βόησόν μοι τὸν ἀνδρα ἰουδα τρεῖς ἡμέρας σὺ δὲ αὐτοῦ στήθι
- 5 En Amasa ging heen, om Juda bijeen te roepen; maar hij bleef achter, boven den gezetten tijd, dien hij hem gezet had.
So Amasa went to get all the men of Judah together, but he took longer than the time David had given him.
καὶ ἐπορεύθη αμεσσαὶ τοῦ βοῆσαι τὸν ἰουδαν καὶ ἐχρόνισεν ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξατο αὐτῷ δαυὶδ
- 6 Toen zeide David tot Abisai: Nu zal ons Seba, de zoon van Bichri, meer kwaads doen, dan Absalom; neem gij de knechten uws heren, en jaag hem achterna, opdat hij niet misschien vaste steden voor zich vinde, en zich aan onze ogen onttrekke.
And David said to Abishai, Sheba, the son of Bichri, will do us more damage than Absalom did; so take some of your lord's servants and go after him, before he makes himself safe in the walled towns, and gets away before our eyes.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς αβεσσα νῦν κατοποιήσει ἡμᾶς σαββε υἱὸς βοχορι ὑπὲρ αβεσσαλωμ καὶ νῦν σὺ λαβὲ μετὰ σεαυτοῦ τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου σου καὶ καταδίωξον ὀπίσω αὐτοῦ μήποτε ἑαυτῷ εὕρη π ὄλεις ὄχυράς καὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν

- 7 Toen togen uit, hem achterna, de mannen van Joab, en de Krethi, en de Plethi, en al de helden. Dezen togen uit van Jeruzalem, om Seba, den zoon van Bichri, achterna te jagen.
So there went after Abishai, Joab and the Cherethites and the Pelethites and all the fighting-men; they went out of Jerusalem to overtake Sheba, the son of Bichri.
 και ἐξῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ οἱ ἄνδρες ἰωαβ και ὁ χερεθθι και ὁ φελεθθι και πάντες οἱ δυνατοὶ και ἐξῆλθον ἐξ ἱερουσαλημ διώξαι ὀπίσω σαβее υἱοῦ βογορι
- 8 Als zij nu waren bij den groten steen, die bij Gibeon is, zo kwam Amasa voor hun aangezicht. En Joab was omgord over zijn kleed, dat hij aan had, en daaropwas een gordel, daar het zwaard aan vastgemaakt was op zijn lenden in zijn schede; en als hij voortging, zo viel het uit.
When they were at the great stone which is in Gibeon, Amasa came face to face with them. Now Joab had on his war-dress, and round him a band from which his sword was hanging in its cover; and while he was walking, it came out, falling to the earth.
 και αὐτοὶ παρὰ τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ τῷ ἐν γαβαων και αμεσσαὶ εἰσῆλθον ἔμπροσθεν αὐτῶν και ἰωαβ περιεζωσμένος μανδύαν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ και ἐπ' αὐτῷ περιεζωσμένος μάχαιραν ἐξευγμένην ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἐν κολεῷ αὐτῆς και ἡ μάχαιρα ἐξῆλθεν και ἔπεσεν
- 9 En Joab zeide tot Amasa: Is het wel met u, mijn broeder? En Joab vatte met de rechterhand den baard van Amasa, om hem te kussen.
And Joab said to Amasa, Is it well, my brother? And with his right hand he took him by the hair of his chin to give him a kiss.
 και εἶπεν ἰωαβ τῷ αμεσσαὶ εἰ ὑγιαίνεις σὺ ἀδελφέ και ἐκράτησεν ἡ χειρ ἡ δεξιὰ ἰωαβ τοῦ πώγωνος αμεσσαὶ τοῦ καταφιλήσαι αὐτόν
- 10 En Amasa hoedde zich niet voor het zwaard, dat in Joabs hand was; zo sloeg hij hem daarmede aan de vijfde rib, en hij stortte zijn ingewand ter aarde uit, en hijsloeg hem niet ten tweeden male, en hij stierf. Toen jaagden Joab en zijn broeder Abisai, Seba, den zoon van Bichri, achterna.
But Amasa did not see danger from the sword which was now in Joab's left hand, and Joab put it through his stomach so that his inside came out on to the earth, and he did not give him another blow. So Joab and his brother Abishai went on after Sheba, the son of Bichri.
 και αμεσσαὶ οὐκ ἐφυλάξατο τὴν μάχαιραν τὴν ἐν τῇ χειρὶ ἰωαβ και ἔπαισεν αὐτόν ἐν αὐτῇ ἰωαβ εἰς τὴν ψόαν και ἐξεχύθη ἡ κοιλία αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν και οὐκ ἔδευτέρωσεν αὐτῷ και ἀπέθανεν και ἰωαβ και αβεσσα ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐδίωξεν ὀπίσω σαβее υἱοῦ βογορι
- 11 Maar een man, van Joabs jongens, bleef bij hem staan, en hij zeide: Wie is er, die lust heeft aan Joab, en wie is er, die voor David is, die volge Joab na!
And one of Joab's young men, taking his place at Amasa's side, said, Whoever is for Joab and for David, let him go after Joab!
 και ἀνὴρ ἔστη ἐπ' αὐτόν τῶν παιδαρίων ἰωαβ και εἶπεν τίς ὁ βουλόμενος ἰωαβ και τίς τοῦ δαυιδ ὀπίσω ἰωαβ
- 12 Amasa nu lag in het bloed gewenteld, midden op de straat. Als die man zag, dat al het volk staan bleef, zo deed hij Amasa weg van de straat in het veld, enwierp een kleed op hem, dewijl hij zag, dat al wie bij hem kwam, bleef staan.
And Amasa was stretched out in a pool of blood in the middle of the highway. And when the man saw that all the people were stopping, he took Amasa out of the highway and put him in a field, with a cloth over him, when he saw that everyone who went by came to a stop.
 και αμεσσαὶ πεφυρμένος ἐν τῷ αἵματι ἐν μέσῳ τῆς τρίβου και εἶδεν ὁ ἀνὴρ ὅτι εἰστήκει πᾶς ὁ λαὸς και ἀπέστρεψεν τὸν αμεσσαὶ ἐκ τῆς τρίβου εἰς ἀγρὸν και ἐπέρριψεν ἐπ' αὐτόν ἱμάτιον καθότι εἶδεν πάντα τὸν ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν ἐστηκότα
- 13 Toen hij nu van de straat weggenomen was, toog alle man voort, Joab na, om Seba, den zoon van Bichri, achterna te jagen.
When he had been taken off the road, all the people went on after Joab in search of Sheba, the son of Bichri.
 ἡνίκα δὲ ἔφθασεν ἐκ τῆς τρίβου παρήλθεν πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ ὀπίσω ἰωαβ τοῦ διώξαι ὀπίσω σαβее υἱοῦ βογορι
- 14 En hij toog heen door alle stammen van Israel, naar Abel, te weten, Beth-Maacha, en het ganse Berim; en zij verzamelden zich, en kwamen hem ook na.
And Sheba went through all the tribes of Israel, to Abel of Beth-maacah; and all the Bichrites came together and went in after him.
 και διῆλθεν ἐν πάσαις φυλαῖς ἰσραηλ εἰς αβελ και εἰς βαιθμαχα και πάντες ἐν χαρρι και ἐξεκκλησιάσθησαν και ἦλθον κατόπισθεν αὐτοῦ
- 15 En zij kwamen en belegerden hem in Abel Beth-Maacha, en zij wierpen een wal op tegen de stad, dat hij aan den buitenmuur stond; en al het volk, dat met Joab was, verdorven den muur, om dien neder te vellen.
And Joab and his men got him shut up in Abel of Beth-maacah, and put up an earthwork against the town: and all Joab's men did their best to get the wall broken down.
 και παρεγενήθησαν και ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτόν τὴν αβελ και τὴν βαιθμαχα και ἐξέχεαν πρόσχωμα πρὸς τὴν πόλιν και ἔστη ἐν τῷ προτειχίσματι και πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ ἰωαβ ἐνοοῦσαν καταβαλεῖν τὸ τεῖχος
- 16 Toen riep een wijze vrouw uit de stad: Hoort, hoort, zegt toch tot Joab: Nader tot hiertoe, dat ik tot u spreke.
Then a wise woman got up on the wall, and crying out from the town, said, Give ear, give ear; say now to Joab, Come near, so that I may have talk with you.
 και ἐβόησεν γυνὴ σοφὴ ἐκ τοῦ τείχους και εἶπεν ἀκούσατε ἀκούσατε εἶπατε δὴ πρὸς ἰωαβ ἔγγισον ἕως ὧδε και λαλήσω πρὸς αὐτόν
- 17 Toen hij nu tot haar naderde, zeide de vrouw: Zijt gij Joab? En hij zeide: Ik ben het; en zij zeide tot hem: Hoor de woorden uwer dienstmaagd; en hij zeide: Ik hoor.
And he came near, and the woman said, Are you Joab? And he said in answer, I am. Then she said, Give ear to your servant's words. And he said, I am giving ear.
 και προσήγγισεν πρὸς αὐτήν και εἶπεν ἡ γυνὴ εἰ σὺ εἶ ἰωαβ ὁ δὲ εἶπεν ἐγὼ εἶπεν δὲ αὐτῷ ἄκουσον τοὺς λόγους τῆς δούλης σου και εἶπεν ἰωαβ ἀκούω ἐγὼ εἰμι

- 18 Toen sprak zij, zeggende: In voortijden spraken zij gemeenlijk, zeggende: Zij zullen zonder twijfel te Abel vragen; en alzo volbrachten zij het.
Then she said, In the old days, there was a saying, Let them put the question in Abel and in Dan, saying, Has what was ordered by men of good faith in Israel ever come to an end?
καὶ εἶπεν λέγουσα λόγον ἐλάλησαν ἐν πρώτοις λέγοντες ἠρωτημένος ἠρωτήθη ἐν τῇ ἀβελ καὶ ἐν δαν εἰ ἐξέλιπον ἂ ἔθεντο οἱ πιστοὶ τοῦ ἰσραὴλ ἐρωτῶντες ἐπερωτήσουσιν ἐν ἀβελ καὶ οὕτως εἰ ἐξέλιπον
- 19 Ik ben een van de vreedzamen, van de getrouwen in Israel, en gij zoekt te doden een stad, die een moeder is in Israel; waarom zoudt gij het erfdeel desHEEREN verslinden?
Your purpose is the destruction of a mother-town in Israel: why would you put an end to the heritage of the Lord?
ἐγὼ εἰμι εἰρηρικὰ τῶν στηριγμάτων ἰσραὴλ σὺ δὲ ζητεῖς θανατώσαι πόλιν καὶ μητρόπολιν ἐν ἰσραὴλ ἵνα τί καταποντίζεις κληρονομίαν κυρίου
- 20 Toen antwoordde Joab, en zeide: Het zij verre, het zij verre van mij, dat ik zou verslinden, en dat ik zou verderven.
And Joab, answering her, said, Far, far be it from me to be a cause of death or destruction;
καὶ ἀπεκρίθη ἰωαβ καὶ εἶπεν Ἰεζέ μου Ἰεζέ μου εἰ καταποντιῶ καὶ εἰ διαφθερῶ
- 21 De zaak is niet alzo; maar een man van het gebergte van Ephraim, wiens naam is Seba, de zoon van Bichri, heeft zijn hand opgeheven tegen den koning, tegenDavid; lever hem alleen, zo zal ik van deze stad aftrekken. Toen zeide de vrouw tot Joab: Zie, zijn hoofd zal tot u over den muur geworpen worden.
Not so: but a man of the hill-country of Ephraim, Sheba, son of Bichri, by name, has taken up arms against the king, against David: give up this man only, and I will go away from the town. And the woman said to Joab, His head will be dropped over the wall to you.
οὐχ οὕτως ὁ λόγος ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὄρους εφραϊμ σαββε υἱὸς βοχορι ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐπῆρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλεῦα δαυὶδ δότε αὐτόν μοι μόνον καὶ ἀπελεύσομαι ἀπάνωθεν τῆς πόλεως καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς ἰωαβ ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ῥιφήσεται πρὸς σὲ διὰ τοῦ τείχους
- 22 En de vrouw kwam in tot al het volk, met haar wijsheid; en zij hieuwen Seba, den zoon van Bichri, het hoofd af, en wierpen het tot Joab. Toen blies hij met debazuin, en zij verstrooiden zich van de stad, een iegelijk naar zijn tenten; en Joab keerde weder naar Jeruzalem tot den koning.
Then the woman in her wisdom had talk with all the town. And they had Sheba's head cut off and sent out to Joab. And he had the horn sounded, and sent them all away from the town, every man to his tent. And Joab went back to Jerusalem to the king.
καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντα τὸν λαὸν καὶ ἐλάλησεν πρὸς πᾶσαν τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτῆς καὶ ἀφείλεν τὴν κεφαλὴν σαββε υἱοῦ βοχορι καὶ ἔβαλεν πρὸς ἰωαβ καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ καὶ διεσπάρησαν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνὴρ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ καὶ ἰωαβ ἀπέστρεψεν εἰς ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλεῦα
- 23 Joab nu was over het ganse heir van Israel; en Benaia, de zoon van Jojada, over de Krethi en over de Plethi;
Now Joab was over all the army; and Benaiah, the son of Jehoiada, was at the head of the Cherethites and the Pelethites;
καὶ ἰωαβ πρὸς πάσῃ τῇ δυνάμει ἰσραὴλ καὶ βαναιας υἱὸς ἰωδαε ἐπὶ τοῦ χερεθθι καὶ ἐπὶ τοῦ φελεθθι
- 24 En Adoram was over de schatting; en Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier;
And Adoram was overseer of the forced work; and Jehoshaphat, the son of Ahilud, was the recorder;
καὶ ἀδωνιραμ ἐπὶ τοῦ φόρου καὶ ἰωσαφατ υἱὸς ἀχιλουθ ἀναμνησκῶν
- 25 En Seja was schrijver; en Zadok en Abjathar waren priesters.
And Sheva was the scribe, and Zadok and Abiathar were priests;
καὶ σουσα γραμματεὺς καὶ σαδοκ καὶ ἀβιαθαρ ἱερεῖς
- 26 En ook was Ira, de Jairiet, Davids opperofficier.
And in addition, Ira the Jairite was a priest to David.
καὶ ἱρας ὁ ἱαριν ἦν ἱερεὺς τοῦ δαυὶδ
- 1 En er was in Davids dagen een honger, drie jaren, jaar achter jaar; en David zocht het aangezicht des HEEREN. En de HEERE zeide: Het is om Saul en om des bloedhuizes wil, omdat hij de Gibeonieten gedood heeft.
In the days of David they were short of food for three years, year after year; and David went before the Lord for directions. And the Lord said, On Saul and on his family there is blood, because he put the Gibeonites to death.
καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις δαυὶδ τρία ἔτη ἐνιαυτὸς ἐχόμενος ἐνιαυτοῦ καὶ ἐζήτησεν δαυὶδ τὸ πρόσωπον τοῦ κυρίου καὶ εἶπεν κύριος ἐπὶ σαουλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀδικία διὰ τὸ αὐτὸν θάνατον αἱμάτων περὶ οὗ ἐθανάτωσεν τοὺς γαβαωνίτας
- 2 Toen riep de koning de Gibeonieten, en zeide tot hen: (De Gibeonieten nu waren niet van de kinderen Israels, maar van het overblijfsel der Amorieten; en de kinderen Israels hadden hun gezworen, maar Saul zocht hen te slaan in zijn ijver voor de kinderen van Israel en Judah.)
Then the king sent for the Gibeonites; (now the Gibeonites were not of the children of Israel, but were the last of the Amorites, to whom the children of Israel had given an oath; but Saul, in his passion for the children of Israel and Judah, had made an attempt on their lives.)
καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ τοὺς γαβαωνίτας καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς καὶ οἱ γαβαωνίται οὐχ υἱοὶ ἰσραὴλ εἰσὶν ὅτι ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ λείμματος τοῦ αμορραίου καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ὤμοσαν αὐτοῖς καὶ ἐζήτησεν σαουλ πατάξαι αὐτούς ἐν τῷ ζηλώσει αὐτὸν τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ καὶ ἰουδα

- 3 David dan zeide tot de Gibeonieten: Wat zal ik ulieden doen, en waarmede zal ik verzoenen, dat gij het erfdeel des HEEREN zegent?
So David said to the Gibeonites, What may I do for you? how am I to make up to you for your wrongs, so that you may give a blessing to the heritage of the Lord?
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς τοὺς γαβαωνίτας τί ποιήσω ὑμῖν καὶ ἐν τίνι ἐξιλῆσομαι καὶ εὐλογήσετε τὴν κληρονομίαν κυρίου
- 4 Toen zeiden de Gibeonieten tot hem: Het is ons niet te doen om zilver en goud met Saul en met zijn huis; ook is het ons niet om iemand te doden in Israel. En hijzeide: Wat zegt gij dan, dat ik u doen zal?
And the Gibeonites said to him, It is not a question of silver and gold between us and Saul or his family; and it is not in our power to put to death any man in Israel. And he said, Say, then, what am I to do for you?
καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ γαβαωνῖται οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀργύριον καὶ χρυσίον μετὰ σαουλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατῶσαι ἐν ἰσραηλ καὶ εἶπεν τί ὑμεῖς λέγετε καὶ ποιήσω ὑμῖν
- 5 En zij zeiden tot den koning: De man die ons te niet gemaakt, en tegen ons gedacht heeft, dat wij zouden verdelgd worden, zonder te kunnen bestaan in enigelandpale van Israel;
And they said to the king, As for the man by whom we were wasted, and who made designs against us to have us completely cut off from the land of Israel,
καὶ εἶπαν πρὸς τὸν βασιλέα ὁ ἀνὴρ συνετέλεσεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐδίωξεν ἡμᾶς ὡς παρελογίσατο ἐξολοθεῦσαι ἡμᾶς ἀφανίσωμεν αὐτὸν τοῦ μὴ εἶσθαι αὐτὸν ἐν παντὶ ὀρίῳ ἰσραηλ
- 6 Laat ons zeven mannen van zijn zonen gegeven worden, dat wij hen den HEERE ophangen te Gibea Sauls, o, gij verkorene des HEEREN! En de koning zeide:Ik zal hen geven.
Let seven men of his family be given up to us and we will put an end to them by hanging them before the Lord in Gibeon, on the hill of the Lord. And the king said, I will give them.
δότω ἡμῖν ἐπτὰ ἀνδράς ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ κυρίῳ ἐν γαβαων σαουλ ἐκλεκτοὺς κυρίου καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἐγὼ δώσω
- 7 Doch de koning verschoonde Mefiboseth, den zoon van Jonathan, den zoon van Saul, om den eed des HEEREN, die tussen hen was, tussen David en tussen Jonathan, Sauls zoon.
But the king did not give up Mephiboseth, the son of Saul's son Jonathan, because of the Lord's oath made between David and Jonathan, the son of Saul.
καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ μεμφιβοσθε υἱὸν ἰωναθαν υἱοῦ σαουλ διὰ τὸν ὄρκον κυρίου τὸν ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἀνὰ μέσον δαυὶδ καὶ ἀνὰ μέσον ἰωναθαν υἱοῦ σαουλ
- 8 Maar de koning nam de twee zonen van Rizpa, dochter van Aja, die zij Saul gebaar had, Armoni en Mefiboseth; daartoe de vijf zonen van Michals zuster,Sauls dochter, die zij Adriel, den zoon van Barzillai, den Meholathiet, gebaar had;
But the king took Armoni and Mephiboseth, the two sons of Saul to whom Rizpah, the daughter of Aiah, had given birth; and the five sons of Saul's daughter Merab, whose father was Adriel, the son of Barzillai the Meholathite:
καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο υἱοὺς ρεσφα θυγατρὸς αἰα οὗς ἔτεκεν τῷ σαουλ τὸν ερμωνι καὶ τὸν μεμφιβοσθε καὶ τοὺς πέντε υἱοὺς μιχαλ θυγατρὸς σαουλ οὗς ἔτεκεν τῷ εσριηλ υἱῷ βερζελλι τῷ μοουλαθι
- 9 En hij gaf hen in de hand der Gibeonieten, die ze ophingen op den berg voor het aangezicht des HEEREN; en die zeven vielen tegelijk; en zij werden gedood inde dagen van den oogst, in de eerste dagen, in het begin van den gersteoogst.
And he gave them up to the Gibeonites, and they put them to death, hanging them on the mountain before the Lord; all seven came to their end together in the first days of the grain-cutting, at the start of the cutting of the barley.
καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν γαβαωνιτῶν καὶ ἐξηλίασαν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει ἐναντι κυρίου καὶ ἔπεσαν οἱ ἐπτὰ αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ αὐτοὶ δὲ ἐθανατώθησαν ἐν ἡμέραις θερισμοῦ ἐν πρώτοις ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν
- 10 Toen nam Rizpa, de dochter van Aja, een zak, en spande dien voor zich uit op een rotssteen, van het begin van den oogst, totdat er water op hen drupte vanden hemel; en zij liet het gevogelte des hemels op hen niet rusten des daags, noch het gedierte van het veld des nachts.
And Rizpah, the daughter of Aiah, took haircloth, placing it on the rock as a bed for herself, from the start of the grain-cutting till rain came down on them from heaven; and she did not let the birds of the air come near them by day, or the beasts of the field by night.
καὶ ἔλαβεν ρεσφα θυγάτηρ αἰα τὸν σάκκον καὶ ἐπηξεν αὐτῇ πρὸς τὴν πέτραν ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν ἕως ἔσταξεν ἐπ' αὐτοὺς ὕδωρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐκ ἔδωκεν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταπαῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ νυκτός
- 11 En het werd David aangezegd, wat Rizpa, de dochter van Aja, Sauls bijwif, gedaan had.
And news was given to David of what Rizpah, the daughter of Aiah, one of Saul's wives, had done.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ δαυὶδ ὅσα ἐποίησεν ρεσφα θυγάτηρ αἰα παλλακὴ σαουλ καὶ ἐξελύθησαν καὶ κατέλαβεν αὐτοὺς δαν υἱὸς ἰωα ἐκ τῶν ἀπογόνων τῶν γιγάντων
- 12 Zo ging David henen, en nam de beenderen van Saul, en de beenderen van Jonathan, zijn zoon, van de burgeren van Jabes in Gilead, die dezelve gestolen hadden van de straat Beth-San, alwaar de Filistijnen ze hadden opgehangen, ten dage als de Filistijnen Saul sloegen op Gilboa.
And David went and took the bones of Saul and his son Jonathan from the men of Jabesh-gilead, who had taken them away secretly from the public place of Beth-shan, where the Philistines had put them, hanging up the bodies there on the day when they put Saul to death in Gilboa:
καὶ ἐπορεύθη δαυὶδ καὶ ἔλαβεν τὰ ὀστά σαουλ καὶ τὰ ὀστά ἰωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν υἱῶν ἰαβις γαλααδ οἱ ἐκλεψαν αὐτοὺς ἐκ τῆς πλατείας βαιθσαν ὅτι ἔστησαν αὐτοὺς ἐκεῖ οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν σαουλ ἐν γελβοε

- 13 En hij bracht van daar op de beenderen van Saul, en de beenderen van Jonathan, zijn zoon; ook verzamelden zij de beenderen der gehangenen.
And he took the bones of Saul and his son Jonathan from that place; and they got together the bones of those who had been put to death by hanging.
καὶ ἀνήγαγεν ἐκεῖθεν τὰ ὀστά σαουλ καὶ τὰ ὀστά ἰωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ συνήγαγεν τὰ ὀστά τῶν ἐξηλιασμένων
- 14 En zij begroeven de beenderen van Saul en zijn zoon Jonathan in het land van Benjamin te Zela, in het graf van zijn vader Kis, en deden alles, wat de koninggeboden had. Alzo werd God na dezen den lande verbeden.
And they put them with the bones of Saul and his son Jonathan in the resting-place of Kish, his father, in Zela in the country of Benjamin; they did all the king had given them orders to do. And after that, God gave ear to their prayers for the land.
καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστά σαουλ καὶ τὰ ὀστά ἰωναθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἡλιασθέντων ἐν γῆ βενιαμιν ἐν τῇ πλευρᾷ ἐν τῷ τάφῳ κισ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς καὶ ἰ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῇ γῇ μετὰ ταῦτα
- 15 Voorts hadden de Filistijnen nog een krijg tegen Israel. En David toog af, en zijn knechten met hem, en streden tegen de Filistijnen, dat David moede werd.
And the Philistines went to war again with Israel; and David went down with his people, and while they were at Gob they had a fight with the Philistines:
καὶ ἐγενήθη ἔτι πόλεμος τοῖς ἀλλοφύλοις μετὰ ἰσραηλ καὶ κατέβη δαυιδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐξελύθη δαυιδ
- 16 En Isbi Benob, die van de kinderen van Rafa was, en het gewicht zijner spies driehonderd gewicht kopers, en hij was aangeord met een nieuw zwaard; dezedacht David te slaan.
And there came against David one of the offspring of the Rephaim, whose spear was three hundred shekels of brass in weight, and having a new sword, he made an attempt to put David to death.
καὶ ἰεσβι ὃς ἦν ἐν τοῖς ἐκγόνοις τοῦ ραφα καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ δόρατος αὐτοῦ τριακοσίων σίκλων ὀκτὴ χαλκοῦ καὶ αὐτὸς περιεζωσμένος κορύνην καὶ διεννοεῖτο πατάξει τὸν δαυιδ
- 17 Maar Abisai, de zoon van Zeruja, hielp hem, en sloeg den Filistijn, en doodde hem. Toen zwoeren hem de mannen van David, zeggende: Gij zult niet meer metons uittrekken ten strijde, opdat gij de lamp van Israel niet uitblust.
But Abishai, the son of Zeruiah, came to his help, and, turning on the Philistine, gave him his death-blow. Then David's men took an oath, and said, Never again are you to go out with us to the fight, so that you may not put out the light of Israel.
καὶ ἐβοήθησεν αὐτῷ ἀβεσσα υἱὸς σαρουϊας καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν τότε ὅμοσαν οἱ ἄνδρες δαυιδ λέγοντες οὐκ ἐξελεύσῃ ἔτι μεθ' ἡμῶν εἰς πόλεμον καὶ οὐ μὴ σβέσῃς τὸν λῦγον ἰσραηλ
- 18 En het geschiedde daarna, dat er wederom een krijg was te Gob tegen de Filistijnen. Toen sloeg Sibbechai, de Husathiet, Saf, die van de kinderen van Rafawas.
Now after this there was war with the Philistines again at Gob, and Sibbecai the Hushathite put to death Saph, one of the offspring of the Rephaim.
καὶ ἐγενήθη μετὰ ταῦτα ἔτι πόλεμος ἐν γεθ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐπάταξεν σεβοχα ὁ αστατωθι τὸν σεφ τὸν ἐν τοῖς ἐκγόνοις τοῦ ραφα
- 19 Voorts was er nog een krijg te Gob tegen de Filistijnen; en Elhanan, de zoon van Jaare-Oregim, sloeg Beth-Halachmi, dewelke was met Goliath, den Gethiet, wiens spiesenhout was als een weversboom.
And again there was war with the Philistines at Gob, and Elhanan, the son of Jair the Beth-lehemite, put to death Goliath the Gittite, the stem of whose spear was like a cloth-worker's rod.
καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐν γοβ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐπάταξεν ελεαναν υἱὸς αριωργιμ ὁ βαιθλεεμίτης τὸν γολιαθ τὸν γεθθαῖον καὶ τὸ ξύλον τοῦ δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων
- 20 Nog was er ook een krijg te Gath; en er was een zeer lang man, die zes vingeren had aan zijn handen, en zes tenen aan zijn voeten, vier en twintig in getal, endeze was ook aan Rafa geboren.
And again there was war at Gath, where there was a very tall man, who had twenty-four fingers and toes, six fingers on his hands and six toes on his feet; he was one of the offspring of the Rephaim.
καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν γεθ καὶ ἦν ἀνὴρ μαδων καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἕξ καὶ ἕξ εἴκοσι τέσσαρες ἀριθμῷ καὶ γε αὐτὸς ἐτέχθη τῷ ραφα
- 21 En hij hoonde Israel; maar Jonathan, de zoon van Simea, Davids broeder, sloeg hem.
And when he was purposing to put shame on Israel, Jonathan, the son of Shimei, David's brother, put him to death.
καὶ ὠνείδισεν τὸν ἰσραηλ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἰωναθαν υἱὸς σεμεὶ ἀδελφοῦ δαυιδ
- 22 Deze vier waren aan Rafa geboren te Gath; en zij vielen door de hand van David, en door de hand zijner knechten.
These four were of the offspring of the Rephaim in Gath; and they came to their end by the hands of David and his servants.
οἱ τέσσαρες οὗτοι ἐτέχθησαν ἀπόγονοι τῶν γιγάντων ἐν γεθ τῷ ραφα οἶκος καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ δαυιδ καὶ ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ
- 1 En David sprak de woorden dezes lieds tot den HEERE, ten dage als de HEERE hem verlost had uit de hand van al zijn vijanden, en uit de hand van Saul.
And David made a song to the Lord in these words, on the day when the Lord made him free from the hands of all his haters, and from the hand of Saul:
καὶ ἐλάλησεν δαυιδ τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς φθῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ ἐξείλατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς σαουλ
- 2 Hij zeide dan: De HEERE is mij mijn Steenrots, en mijn Burg, en mijn Uithelper.
And he said, The Lord is my Rock, my walled town, and my saviour, even mine;
καὶ εἶπεν κύριε πέτρα μου καὶ ὄχυρόμα μου καὶ ἐξαιρούμενός με ἔμοι

- 3 God is mijn Rots, ik zal op Hem betrouwen; mijn Schild en de Hoorn mijns heils, mijn Hoog Vertrek en mijn Toevlucht, mijn Verlosser! Van geweld hebt Gijmij verlost!
My God, my Rock, in him will I put my faith; my breastplate, and the horn of my salvation, my high tower, and my safe place; my saviour, who keeps me safe from the violent man.
ὁ θεός μου φύλαξ ἔσται μου πεποιθώς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγή μου σωτηρίας μου ἐξ ἀδίκου σώσεις με
- 4 Ik riep den HEERE aan, Die te prijzen is, en ik werd verlost van mijn vijanden.
I will send up my cry to the Lord, who is to be praised; so will I be made safe from those who are against me.
αἰνετὸν ἐπικαλέσομαι κύριον καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι
- 5 Want baren des doods hadden mij omvangen; beken Belials verschrikten mij.
For the waves of death came round me, and the seas of evil put me in fear;
ὄτι περιέσχον με συντριμμοὶ θανάτου χεῖμαρροι ἀνομίας ἐθάμβησάν με
- 6 Banden der hel omringden mij; strikken des doods bejegenden mij.
The cords of hell were round me: the nets of death came on me.
ὠδίνες θανάτου ἐκύκλωσάν με προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου
- 7 Als mij bange was, riep ik den HEERE aan, en riep tot mijn God; en Hij hoorde mijn stem uit Zijn paleis, en mijn geroep kwam in Zijn oren.
In my trouble my voice went up to the Lord, and my cry to my God: my voice came to his hearing in his holy Temple, and my prayer came to his ears.
ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπικαλέσομαι κύριον καὶ πρὸς τὸν θεόν μου βοήσομαι καὶ ἐπακούσεται ἐκ ναοῦ αὐτοῦ φωνῆς μου καὶ ἡ κραυγή μου ἐν τοῖς ὠσίν αὐτοῦ
- 8 Toen daverde en beefde de aarde; de fondamenten des hemels beroerden zich, en daverden, omdat Hij ontstoken was.
Then the earth was moved with a violent shock; the bases of heaven were moved and shaking, because he was angry.
καὶ ἐταράχθη καὶ ἐσειέθη ἡ γῆ καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ συνεταράχθησαν καὶ ἐσπαράχθησαν ὅτι ἐθυμώθη κύριος αὐτοῖς
- 9 Rook ging op van Zijn neus, en een vuur uit Zijn mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken.
There went up a smoke from his nose, and a fire of destruction from his mouth: coals were lighted by it.
ἀνέβη καπνὸς ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ κατέδεται ἄνθρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ
- 10 En Hij boog den hemel, en daalde neder; en donkerheid was onder Zijn voeten.
The heavens were bent, so that he might come down; and it was dark under his feet.
καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη καὶ γνόφος ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ
- 11 En Hij voer op een cherub, en vloog, en werd gezien op de vleugelen des winds.
And he went through the air, seated on a storm-cloud: going quickly on the wings of the wind.
καὶ ἐπεκάθισεν ἐπὶ χερουβιν καὶ ἐπετάσθη καὶ ὤφθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμου
- 12 En Hij zette duisternis rondom Zich tot tenten, een samenbinding der wateren, wolken des hemels.
And he made the dark his tent round him, a mass of waters, thick clouds of the skies.
καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκότος ὑδάτων ἐπάχυνεν ἐν νεφέλαις ἀέρος
- 13 Van den glans voor Hem henen werden kolen des vuurs aangestoken.
Before his shining light his dark clouds went past, raining ice and coals of fire.
ἀπὸ τοῦ φέγγους ἐναντίον αὐτοῦ ἐξεκαύθησαν ἄνθρακες πυρός
- 14 De HEERE donderde van den hemel, en de Allerhoogste gaf Zijn stem.
The Lord made thunder in the heavens, and the voice of the Highest was sounding out.
ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύριος καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ
- 15 En Hij zond pijlen uit en verstrooide ze; bliksemen en verschrikte ze.
And he sent out his arrows, driving them in all directions; by his flames of fire they were troubled.
καὶ ἀπέστειλεν βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτοὺς ἀστραπὴν καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς
- 16 En de diepe kolken der zee werden gezien, de gronden der wereld werden ontdekt, door het schelden des HEEREN, van het geblaas des winds van Zijn neus.
Then the deep beds of the sea were seen, and the bases of the world were uncovered, because of the Lord's wrath, because of the breath of his mouth.
καὶ ὤφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης καὶ ἀπεκαλύφθη θεμέλια τῆς οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμῆσει κυρίου ἀπὸ πνοῆς πνεύματος θυμοῦ αὐτοῦ

- 17 Hij zond van de hoogte, Hij nam mij, Hij trok mij op uit grote wateren.
He sent from on high, he took me, pulling me out of great waters.
ἀπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέν με εὐκυσέν με ἐξ ὑδάτων πολλῶν
- 18 Hij verloste mij van mijn sterken vijand, van mijn haters, omdat zij machtiger waren dan ik.
He made me free from my strong hater, from those who were against me, because they were stronger than I.
ἐρρύσατό με ἐξ ἐχθρῶν μου ἰσχύος ἐκ τῶν μισούντων με ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ
- 19 Zij hadden mij bejegend ten dage mijns ongevals; maar de HEERE was mij een Steunsel.
They came on me in the day of my trouble: but the Lord was my support.
προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου καὶ ἐγένετο κύριος ἐπιστήριγμά μου
- 20 En Hij voerde mij uit in de ruimte, en rukte mij uit, want Hij had lust aan mij.
He took me out into a wide place; he was my saviour because he had delight in me.
καὶ ἐξήγαγέν με εἰς πλατυσμὸν καὶ ἐξείλατό με ὅτι εὐδόκησεν ἐν ἐμοί
- 21 De HEERE vergold mij naar mijn gerechtigheid; Hij gaf mij weder naar de reinigheid mijner handen.
The Lord gives me the reward of my righteousness, because my hands are clean before him.
καὶ ἀνταπέδοκέν μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταπέδοκέν μοι
- 22 Want ik heb des HEEREN wegen gehouden, en ben van mijn God niet goddelooslijk afgegaan.
For I have kept the ways of the Lord; I have not been turned away in sin from my God.
ὅτι ἐφύλαξα ὁδοὺς κυρίου καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου
- 23 Want al Zijn rechten waren voor mij, en Zijn inzettingen, daarvan week ik niet af.
For all his decisions were before me, and I did not put away his laws from me.
ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ κατεναντίον μου καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστην ἀπ' αὐτῶν
- 24 Maar ik was oprecht voor Hem; en ik wachtte mij voor mijn ongerechtigheid.
And I was upright before him, and I kept myself from sin.
καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ καὶ προφυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου
- 25 Zo gaf mij de HEERE weder naar mijn gerechtigheid, naar mijn reinigheid, voor Zijn ogen.
Because of this the Lord has given me the reward of my righteousness, because my hands are clean in his eyes.
καὶ ἀποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ
- 26 Bij den goedertierene houdt Gij U goedertieren; bij den oprechten held houdt Gij U oprecht.
On him who has mercy you will have mercy; to the upright you will be upright;
μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελειωθήσῃ
- 27 Bij den reine houdt Gij U rein; maar bij den verkeerde houdt Gij U verdraaid.
He who is holy will see that you are holy; but to the man whose way is not straight you will be a hard judge.
καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ καὶ μετὰ στρεβλοῦ στρεβλωθήσῃ
- 28 En Gij verlost het bedrukte volk; maar Uw ogen zijn tegen de hogen, Gij zult hen vernederen.
For you are the saviour of those who are in trouble; but your eyes are on men of pride, to make them low.
καὶ τὸν λαὸν τὸν πτωχὸν σώσεις καὶ ὀφθαλμοὺς ἐπὶ μετεώρων ταπεινώσεις
- 29 Want Gij zijt mijn Lamp, o HEERE, en de HEERE doet mijn duisternis opklaren.
For you are my light, O Lord; and the Lord will make the dark bright for me.
ὅτι σὺ ὁ λύχνος μου κύριε καὶ κύριος ἐκλάμψει μοι τὸ σκότος μου
- 30 Want met U loop ik door een bende; met mijn God spring ik over een muur.
By your help I have made a way through the wall which was shutting me in: by the help of my God I have gone over a wall.
ὅτι ἐν σοὶ δραμοῦμαι μονόζωνος καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος

- 31 Gods weg is volmaakt; de rede des HEEREN is doorlouterd; Hij is een Schild allen, die op Hem betrouwen.
As for God, his way is all good: the word of the Lord is tested; he is a safe cover for all those who put their faith in him.
ὁ ἰσχυρὸς ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ τὸ ῥῆμα κυρίου κραταῖον πεπρωμένον ὑπερασπιστὴς ἐστὶν πᾶσιν τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτῷ
- 32 Want wie is God, behalve de HEERE, en wie is een rotssteen, behalve onze God?
For who is God but the Lord? and who is a Rock but our God?
τίς ἰσχυρὸς πλὴν κυρίου καὶ τίς κτίστης ἐστὶ πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 33 God is mijn Sterkte en Kracht; en Hij heeft mijn weg volkomen geopend.
God puts a strong band about me, guiding me in a straight way.
ὁ ἰσχυρὸς ὁ κραταῖων με δυνάμει καὶ ἐξετίναξεν ἄμωμον τὴν ὁδὸν μου
- 34 Hij maakt mijn voeten gelijk als der hinden, en stelt mij op mijn hoogten.
He makes my feet like roes' feet, and puts me on high places.
τιθεὶς τοὺς πόδας μου ὡς ἐλάφων καὶ ἐπὶ τὰ ὕψη ἰστών με
- 35 Hij leert mijn handen ten strijde, zodat een stalen boog met mijn armen verbroken is.
He makes my hands expert in war, so that a bow of brass is bent by my arms.
διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον καὶ κατὰζας τόξον χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου
- 36 Ook hebt Gij mij gegeven het schild Uws heils, en door Uw verootmoedigen hebt Gij mij groot gemaakt.
You have given me the breastplate of your salvation, and your mercy has made me great.
καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου καὶ ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέν με
- 37 Gij hebt mijn voetstap ruim gemaakt onder mij; en mijn enkelen hebben niet gewankeld.
You have made my steps wide under me, so that my feet make no slip.
εἰς πλατυσμὸν εἰς τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου καὶ οὐκ ἐσαλεύθησαν τὰ σκέλη μου
- 38 Ik vervolgde mijn vijanden, en verdelgde hen, en keerde niet weder, totdat ik ze verdaan had.
I go after my haters and overtake them; not turning back till they are all overcome.
διώξω ἐχθροὺς μου καὶ ἀφανιῶ αὐτούς καὶ οὐκ ἀναστρέψω ἕως συντελέσω αὐτούς
- 39 En ik verteerde hen, en doorstak ze, dat zij niet weder opstonden; maar zij vielen onder mijn voeten.
I have sent destruction on them and given them wounds, so that they are not able to get up: they are stretched under my feet.
καὶ θλάσω αὐτούς καὶ οὐκ ἀναστήσονται καὶ πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου
- 40 Want Gij omgorddet mij met kracht ten strijde; Gij deedt onder mij nederbukken, die tegen mij opstonden.
For I have been armed by you with strength for the fight: you have made low under me those who came out against me.
καὶ ἐνισχύσεις με δυνάμει εἰς πόλεμον κάμψεις τοὺς ἐπανιστανομένους μοι ὑποκάτω μου
- 41 En Gij gaaft mij den nek mijner vijanden, mijner haters, en ik vernielde hen.
By you their backs are turned in flight, so that my haters are cut off.
καὶ τοὺς ἐχθροὺς μου ἔδωκάς μοι νῶτον τοὺς μισοῦντάς με καὶ ἐθανάτωσας αὐτούς
- 42 Zij zagen uit, maar er was geen verlosser; naar den HEERE, maar Hij antwoordde hun niet.
They were crying out, but there was no one to come to their help: even to the Lord, but he gave them no answer.
βοήσονται καὶ οὐκ ἐστὶν βοηθὸς πρὸς κύριον καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῶν
- 43 Toen vergruisde ik hen als stof der aarde; ik stampte ze, ik breidde hen uit als slijk der straten.
Then they were crushed as small as the dust of the earth, stamped down under my feet like the waste of the streets.
καὶ ἐλέαυα αὐτούς ὡς χοῦν γῆς ὡς πηλὸν ἐξόδων ἐλέπτυνα αὐτούς
- 44 Ook hebt Gij mij uitgeholpen van de twisten mijns volks, Gij hebt mij bewaard tot een hoofd der heidenen; het volk, dat ik niet kende, heeft mij gediend.
You have made me free from the fightings of my people; you have made me the head of the nations: a people of whom I had no knowledge will be my servants.
καὶ ῥύσῃ με ἐκ μάχης λαῶν φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν λαός ὃν οὐκ ἔγνων ἐδούλευσάν μοι

- 45 Vreemden hebben zich mij geveinsdelijk onderworpen; zo haast als hun oor van mij hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd.
Men of other countries will, with false hearts, put themselves under my authority: from the time when my name comes to their ears, they will be ruled by me.
υιοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι εἰς ἀκοὴν ὠτίου ἡκουσάν μου
- 46 Vreemden zijn vervallen, en hebben zich aangejord uit hun sloten.
They will be wasted away, they will come out of their secret places shaking with fear.
υιοὶ ἀλλότριοι ἀπορριφήσονται καὶ σφαλοῦσιν ἐκ τῶν συγκλεισμῶν αὐτῶν
- 47 De HEERE leeft, en geloofd zij mijn Rotssteen; en verhoogd zij God, de Rotssteen mijns heils!
The Lord is living; praise be to my Rock, and let the God of my salvation be honoured:
ζῆ κύριος καὶ εὐλογητὸς ὁ φύλαξ μου καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός μου ὁ φύλαξ τῆς σωτηρίας μου
- 48 De God, Die mij volkomene wraak geeft, en de volken onder mij nederwerpt;
It is God who sends punishment on my haters, and puts peoples under my rule.
ἰσχυρὸς κύριος ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοὶ παιδεύων λαοὺς ὑποκάτω μου
- 49 En Die mij uitvoert van mijn vijanden; en Gij verhoogt mij boven degenen, die tegen mij opstaan; Gij redt mij van den man alles gewelds.
He makes me free from my haters: I am lifted up over those who come up against me: you have made me free from the violent man.
καὶ ἐξάγων με ἐξ ἐχθρῶν μου καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρομένων μοι ὑψώσεις με ἐξ ἀνδρὸς ἀδικημάτων ῥύση με
- 50 Daarom zal ik U, o HEERE, loven onder de heidenen, en Uw Naam zal ik psalmzingen.
Because of this I will give you praise, O Lord, among the nations, and will make a song of praise to your name.
διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ
- 51 Hij is een Toren der verlossingen Zijns konings, en Hij doet goedertierenheid aan Zijn gezalfde, aan David en aan zijn zaad, tot in eeuwigheid. 2 Samuül 23
Great salvation does he give to his king; he has mercy on the king of his selection, David, and on his seed for ever.
μεγαλύνων σωτηρίας βασιλέως αὐτοῦ καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ δαυὶδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος
- 1 Voorts zijn dit de laatste woorden van David. David, de zoon van Isai zegt, en de man, die hoog is opgericht, de gezalfde van Jakobs God, en liefelijk inpsalmen van Israel, zegt:
Now these are the last words of David. David, the son of Jesse, says, the man who was lifted up on high, the man on whom the God of Jacob put the holy oil, the loved one of Israel's songs, says:
καὶ οὗτοι οἱ λόγοι δαυὶδ οἱ ἔσχατοι πιστὸς δαυὶδ υἱὸς ιεσσαὶ καὶ πιστὸς ἀνήρ ὃν ἀνέστησεν κύριος ἐπὶ χριστὸν θεοῦ ἰακωβ καὶ εὐπρεπεὶς ψαλμοὶ ἰσραηλ
- 2 De Geest des HEEREN heeft door mij gesproken, en Zijn rede is op mijn tong geweest.
The spirit of the Lord had voice through me, his word was on my tongue.
πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοὶ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ γλώσσης μου
- 3 De God Israels heeft gezegd, de Rotssteen Israels heeft tot mij gesproken: Er zal zijn een Heerser over de mensen, een Rechtvaardige, een Heerser in devreze Gods.
The God of Israel said, the word of the Rock of Israel came to me: When an upright king is ruling over men, when he is ruling in the fear of God,
λέγει ὁ θεὸς ἰσραηλ. ἐμοὶ ἐλάλησεν φύλαξ ἰσραηλ παραβολὴν εἰπὼν ἐν ἀνθρώπῳ πῶς κραταιώσητε φόβον θεοῦ
- 4 En Hij zal zijn gelijk het licht des morgens, wanneer de zon opgaat, des morgens zonder wolken, wanneer van den glans na den regen de grasscheutjes uit deaarde voortkomen.
It is as the light of the morning, when the sun comes up, a morning without clouds; making young grass come to life from the earth.
καὶ ἐν θεῷ φωτὶ πρωίας ἀνατελεῖαι ἥλιος τὸ πρωὶ οὐ παρηλθεν ἐκ φέγγους καὶ ὡς ἐξ ὑετοῦ χλόης ἀπὸ γῆς
- 5 Hoewel mijn huis alzo niet is bij God, nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is; voorzeker is daarin al mijnheil, en alle lust, hoewel Hij het nog niet doet uitspruiten.
For is not my house so with God? For he has made with me an eternal agreement, ordered in all things and certain: as for all my salvation and all my desire, will he not give it increase?
οὐ γὰρ οὕτως ὁ οἶκός μου μετὰ ἰσχυροῦ διαθήκην γὰρ αἰώνιον ἔθετό μοι ἐτοιμίην ἐν παντὶ καιρῷ πεφυλαγμένην ὅτι πᾶσα σωτηρία μου καὶ πᾶν θέλημα ὅτι οὐ μὴ βλαστήσῃ ὁ παράνομος
- 6 Maar de mannen Belials zullen altemaal zijn als doornen, die weggegoorpen worden, omdat men ze met de hand niet kan vatten;
But the evil-doers, all of them, will be like thorns to be pushed away, because they may not be gripped in the hand:
ὥσπερ ἄκανθα ἐξωσμένη πάντες αὐτοὶ ὅτι οὐ χειρὶ λημφθήσονται

- 7 Maar een iegelijk, die ze zal aantasten, voorziet zich met ijzer en het hout ener spies; en zij zullen ganselijk met vuur verbrand worden ter zelve plaats.
But anyone touching them has to be armed with iron and the rod of a spear; and they will be burned with fire, every one of them.
καὶ ἀνὴρ οὐ κοπιᾷσει ἐν αὐτοῖς καὶ πλήρες σιδήρου καὶ ξύλον δόρατος καὶ ἐν πυρὶ καύσει καυθήσονται αἰσχύνῃ αὐτῶν
- 8 Dit zijn de namen der helden, die David gehad heeft: Joshebe Baschebeth, de zoon van Tachkemoni, de voornaamste der hoofdlieden. Deze was Adino, de Ezniet, die zich stelde tegen achthonderd, die van hem verslagen werden op eenmaal.
These are the names of David's men of war: Ishbaal the Hachmonite, chief of the three; his axe was lifted up against eight hundred put to death at one time.
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν δαυὶδ ἰεβοσθε ὁ χαναναῖος ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστὶν ἀδινὼν ὁ ασοναῖος οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίους τραυματίας εἰς ἅπαξ
- 9 En na hem was Eleazar, de zoon van Dodo, zoon van Ahoi, deze was onder de drie helden met David, toen zij de Filistijnen beschimpten, die aldaar tenstrijde verzameld waren, en de mannen van Israel waren opgetogen.
After him was Eleazar, the son of Dodai the Ahohite, one of the three great fighters, who was with David in Pas-dammim when the Philistines came together there for the fight; and when the men of Israel had gone in flight,
καὶ μετ' αὐτὸν ελεάζαρ υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ υἱὸς σουσίτου ἐν τοῖς τρισὶν δυνατοῖς οὗτος ἦν μετὰ δαυὶδ ἐν σερραν καὶ ἐν τῷ ὄνειδίσει αὐτὸν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον καὶ ἀνέβησαν ἀνὴρ ἰσραηλ
- 10 Deze stond op, en sloeg onder de Filistijnen, totdat zijn hand moede werd, ja, zijn hand aan het zwaard kleefde; en de HEERE wrocht een groot heil ten zelvendage; en het volk keerde wederom hem na, alleenlijk om te plunderen.
He was with David and went on fighting the Philistines till his hand became tired and stiff from gripping his sword: and that day the Lord gave a great salvation, and the people came back after him only to take the goods of the Philistines.
αὐτὸς ἀνέστη καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ἕως οὗ ἔκοπίασεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ καὶ προσεκολλήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάχαιραν καὶ ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν μεγάλην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ὁ λαὸς ἐκάθητο ὀπίσω αὐτοῦ πλὴν ἐκδιδύσκειν
- 11 Na hem nu was Samma, de zoon van Age, de Hararite. Toen de Filistijnen verzameld waren in een dorp, en aldaar een stuk akkers was vol linzen, en het volkvoor het aangezicht der Filistijnen vluchtte;
After him was Shammah, the son of Ela the Hararite. And the Philistines came together in Lehi, where there was a bit of land full of seed; and the people went in flight from the Philistines.
καὶ μετ' αὐτὸν σαμια υἱὸς ασα ὁ αρουχαῖος καὶ συνήχθησαν οἱ ἀλλοφύλοι εἰς θηρία καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης φακοῦ καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἐκ προσώπου ἀλλοφύλων
- 12 Zo stelde hij zich in het midden van dat stuk, en verlost dat, en sloeg de Filistijnen; en de HEERE wrocht een groot heil.
But he kept his place in the middle of the bit of land, and kept back their attack and overcame the Philistines: and the Lord gave a great salvation.
καὶ ἐστηλώθη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος καὶ ἐξέλιετο αὐτὴν καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν μεγάλην
- 13 Ook gingen af drie van de dertig hoofden, en kwamen in den oogst tot David, in de spelonk van Adullam; en de hoop der Filistijnen had zich gelegerd in het dalRafaim.
And three of the thirty went down at the start of the grain-cutting, and they came to David at the strong place of Adullam; and the band of Philistines had taken up their position in the valley of Rephaim.
καὶ κατέβησαν τρεῖς ἀπὸ τῶν τριάκοντα καὶ ἦλθον εἰς κασὼν πρὸς δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον οδολλαμ καὶ τάγμα τῶν ἀλλοφύλων παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι ραφαῖμ
- 14 En David was toen in een vesting; en de bezetting der Filistijnen was toen te Bethlehem.
And at that time David had taken cover in the strong place, and an armed force of the Philistines was in Beth-lehem.
καὶ δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ καὶ τὸ ὑπόστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν βαιθλεεμ
- 15 En David kreeg lust, en zeide: Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die in de poort is?
And David, moved by a strong desire, said, If only someone would give me a drink of water from the water-hole of Beth-lehem, by the doorway into the town!
καὶ ἐπεθύμησεν δαυὶδ καὶ εἶπεν τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν βαιθλεεμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ τὸ δὲ σύστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν βαιθλεεμ
- 16 Toen braken die drie helden door het leger der Filistijnen, en putten water uit Bethlehems bornput, die in de poort is, en droegen het, en kwamen tot David; doch hij wilde dat niet drinken, maar goot het uit voor den HEERE.
And the three men, forcing their way through the Philistine army, got water from the water-hole of Beth-lehem, by the doorway into the town, and took it back to David: but he would not take it, but, draining it out, made an offering of it to the Lord.
καὶ διέβησαν οἱ τρεῖς δυνατοὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ὕδρευσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν βαιθλεεμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ καὶ ἔλαβαν καὶ παρεγένοντο πρὸς δαυὶδ καὶ οὐκ ἠθέλησεν πιεῖν αὐτὸ καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ

- 17 En zeide: Het zij verre van mij, o HEERE, dat ik dit zou doen; zou ik drinken het bloed der mannen, die heengegaan zijn met gevaar van hun leven? En hij wildehet niet drinken. Dit deden die drie helden.
 And he said, Far be it from me, O Lord, to do this; how may I take as my drink the life-blood of men who have put their lives in danger? So he would not take it. These things did the three great men of war.
 και εἶπεν Ἰερώς μοι κύριε τοῦ ποιῆσαι τοῦτο εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν πίομαι καὶ οὐκ ἠθέλησεν πιεῖν αὐτό ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοὶ
- 18 Abisai, Joabs broeder, de zoon van Zeruja, die was ook een hoofd van drieën; en die hief zijn spies op tegen driehonderd, die van hem verslagen werden; en hij had een naam onder die drie.
 And Abishai, the brother of Joab, the son of Zeruiah, was chief of the thirty. He put to death three hundred with his spear, and he got for himself a name among the thirty.
 και αβεσσα ἀδελφὸς ἰωαβ υἱὸς σαρουϊας αὐτὸς ἄρχων ἐν τοῖς τρισὶν καὶ αὐτὸς ἐξήγειρεν τὸ δόρυ αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν
- 19 Was hij niet de heerlijkste van die drie? Daarom was hij hun tot een overste. Maar hij kwam niet tot aan die eerste drie.
 Was he not the noblest of the thirty? so he was made their captain: but he was not equal to the first three.
 ἐκ τῶν τριῶν ἐκείνων ἐνδοξος καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθεν
- 20 Voorts Benaia, de zoon van Jojada, de zoon van een dapperen man, groot van daden, van Kabzeel; die sloeg twee sterke leeuwen van Moab; ook ging hij af, en sloeg een leeuw in het midden van een kuil in den sneeuwtijd.
 And Benaiah the son of Jehoiada, a fighting man of Kabzeel, had done great acts; he put to death the two sons of Ariel of Moab: he went down into a hole and put a lion to death in time of snow:
 και βαναϊας υἱὸς ἰωδαε ἀνὴρ αὐτὸς πολλοστὸς ἔργοις ἀπὸ καβεσεηλ καὶ αὐτὸς ἐπάταξεν τοὺς δύο υἱοὺς αρηιηλ τοῦ μοαβ καὶ αὐτὸς κατέβη καὶ ἐπάταξε τὸν λέοντα ἐν μέσῳ τοῦ λάκκου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς χιόνης
- 21 Daartoe sloeg hij een Egyptischen man, een man van aanzien; en in de hand des Egyptenaars was een spies, maar hij ging tot hem af met een staf; en hij rukte despies uit de hand des Egyptenaars, en doodde hem met zijn eigen spies.
 And he made an attack on an Egyptian, a tall man: and the Egyptian had a spear in his hand; but he went down to him with a stick, and pulling the spear out of the hands of the Egyptian, put him to death with that same spear.
 αὐτὸς ἐπάταξεν τὸν ἄνδρα τὸν αἰγύπτιον ἄνδρα ὀρατὸν ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ αἰγυπτίου δόρυ ὡς ξύλον διαβάθρας καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ καὶ ἤρπασεν τὸ δόρυ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ αἰγυπτίου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ
- 22 Die dingen deed Benaia, de zoon van Jojada; dies had hij een naam onder de drie helden.
 These were the acts of Benaiah, the son of Jehoiada, who had a great name among the thirty men of war.
 ταῦτα ἐποίησεν βαναϊας υἱὸς ἰωδαε καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶν τοῖς δυνατοῖς
- 23 Hij was de heerlijkste van de dertig, maar tot die drie eersten kwam hij niet; en David stelde hem over zijn trawanten.
 He was honoured over the rest of the thirty, but he was not equal to the first three. And David put him over the fighting men who kept him safe.
 ἐκ τῶν τριῶν ἐνδοξος καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἦλθεν καὶ ἔταξεν αὐτὸν δαυὶδ εἰς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ
- 24 Asahel, Joabs broeder, was onder de dertig; Elhanan, de zoon van Dodo, van Bethlehem;
 Asahel, the brother of Joab, was one of the thirty; and Elhanan, the son of Dodai, of Beth-lehem,
 και ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν δυνατῶν δαυὶδ βασιλέως ασαηλ ἀδελφὸς ἰωαβ οὗτος ἐν τοῖς τριάκοντα ελεαναν υἱὸς δουδι πατραδέλφου αὐτοῦ ἐν βαιθλεεμ
- 25 Samma, de Harodiet; Elika, de Harodiet;
 Shammah the Harodite, Elika the Harodite,
 σαμαι ὁ αρουδαῖος ελικα ὁ αρωδαῖος
- 26 Helez, de Paltiet; Ira, de zoon van Ikes, de Thekoiet;
 Helez the Paltite, Ira, the son of Ikkesh the Tekoite,
 ἐλλης ὁ φελωθι ιρας υἱὸς εκκας ὁ θεκωίτης
- 27 Abi-ezer, de Anethothiet; Mebunnai, de Husathiet;
 Abiezer the Anathothite, Sibbecai the Hushathite,
 αβιεζερ ὁ αναθωθίτης ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ ασωθίτου
- 28 Zalmon, de Ahohiet; Maharai, de Netofathiet;
 Zalmon the Ahohite, Maharai the Netophathite,
 σελμων ὁ αωίτης μοορε ὁ νετοφαθίτης

- 29 Heleb, de zoon van Baena, de Netofathiet; Ithai, de zoon van Ribai, van Gibeā der kinderen Benjamins;
Heldai, the son of Baanah the Netophathite, Ithai, the son of Ribai of Gibeah of the children of Benjamin,
ελα υἱὸς βαανα ὁ νετωφαθίτης εθθι υἱὸς ριβα ἐκ γαβαεθ υἱὸς βενιαμιν
- 30 Benaja, de Pirhathoniet; Hiddai, van de beken van Gaas;
Benaiah the Pirathonite, Hiddai of the valleys of Gaash,
βαναιας ὁ φαραθωνίτης ουρι ἐκ ναχαλιγαιας
- 31 Abi-Albon, de Arbathiet; Azmaveth, de Barhumiet;
Abiel the Arbathite, Azmaveth of Bahurim,
αβηλ υἱὸς τοῦ αραβωθίτου αζμωθ ὁ βαρσαμίτης
- 32 Eljachba, de Saalboniet; van de zonen van Jazen, Jonathan;
Elijahba the Shaalbonite, Jashen the Gunite,
ελιασου ὁ σαλαβωνίτης υἱοὶ ιασαν ιωναθαν
- 33 Samma, de Harariet; Ahiam, de zoon van Sarar, de Harariet;
Jonathan, the son of Shammah the Hararite, Ahiam, the son of Sharar the Hararite,
σαμμα ὁ αρωδίτης αχαν υἱὸς σαραδ ὁ αραουρίτης
- 34 Elifelet, de zoon van Ahasbai, de zoon van een Maachathiet; Eliam, de zoon van Achitofel, de Giloniet;
Eliphelet, the son of Ahasbai the Maacathite, Eliam, the son of Ahithophel the Gilonite,
αλιφαλεθ υἱὸς τοῦ ασβίτου υἱὸς τοῦ μααχατι ελιαβ υἱὸς αχιτοφελ τοῦ γελωνίτου
- 35 Hezrai, de Karmeliet; Paerai, de Arbiet;
Hezrai the Carmelite, Paerai the Archite,
ασαραὶ ὁ καρμήλιος φαραῖ ὁ ερχι
- 36 Jig-al, de zoon van Nathan, van Zoba; Bani, de Gadiet;
Igal, the son of Nathan of Zobah, Bani the Gadite,
ιγαλ υἱὸς ναθαν ἀπὸ δυνάμεως υἱὸς γαδδι
- 37 Zelek, de Ammoniet; Naharai, de Beerothiet, de wapendrager van Joab, den zoon van Zeruja;
Zelek the Ammonite, Naharai the Beerothite, who had the care of the arms of Joab, son of Zeruiah,
ελιε ὁ αμμανίτης γελωραι ὁ βηρωθαῖος αἴρων τὰ σκεύη ιωαβ υἱοῦ σαρουιας
- 38 Ira, de Jethriet; Gareb, de Jethriet;
Ira the Ithrite, Gareb the Ithrite,
ιρας ὁ ιεθραῖος γαρηβ ὁ ιεθραῖος
- 39 Uria, de Hethiet, zeven en dertig in alles.
Uriah the Hittite: thirty-seven in number.
ουριας ὁ χετταῖος πάντες τριάκοντα καὶ ἑπτὰ
- 1 En de toorn des HEEREN voer voort te ontsteken tegen Israel; en Hij porde David aan tegen henlieden, zeggende: Ga, tel Israel en Juda.
Again the wrath of the Lord was burning against Israel, and moving David against them, he said, Go, take the number of Israel and Judah.
καὶ προσέθετο ὁργὴ κυρίου ἐκκαῆναι ἐν ἰσραηλ καὶ ἐπέσειεν τὸν δαυιδ ἐν αὐτοῖς λέγων βάδιζε ἀρίθμησον τὸν ἰσραηλ καὶ τὸν ιουδα
- 2 De koning dan zeide tot Joab, den krijgsoverste, die bij hem was: Trek nu om, door alle stammen van Israel, van Dan tot Ber-seba toe, en tel het volk, opdat ikhet getal des volks wete.
And the king said to Joab and the captains of the army, who were with him, Go now through all the tribes of Israel, from Dan as far as Beer-sheba, and have all the people numbered, so that I may be certain of the number of the people.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ιωαβ ἄρχοντα τῆς ἰσχύος τὸν μετ' αὐτοῦ δῖελθε δὴ πάσας φυλάς ἰσραηλ ἀπὸ δαν καὶ ἕως βηρσαβεε καὶ ἐπίσκεψαι τὸν λαόν καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ λαοῦ

- 3 Toen zeide Joab tot den koning: Nu doe de HEERE, uw God, tot dit volk, zoals deze en die nu zijn, honderdmaal meer, dat de ogen van mijn heer den koninghet aanzien; maar waarom heeft mijn heer de koning lust tot deze zaak?
 And Joab said to the king, Whatever the number of the people, may the Lord make it a hundred times as much, and may the eyes of my lord the king see it: but why does my lord the king take pleasure in doing this thing?
 και εἶπεν ιωαβ πρὸς τὸν βασιλέα και προσθεῖη κύριος ὁ θεός σου πρὸς τὸν λαὸν ὡςπερ αὐτοὺς και ὡςπερ αὐτοὺς ἑκατονταπλασίονα και ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως ὀρώντες και ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς ἵνα τί βούλεται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ
- 4 Doch des konings woord nam de overhand tegen Joab, en tegen de oversten des heirs. Alzo toog Joab uit, met de oversten des heirs, van des koningsaangezicht, om het volk Israel te tellen.
 But the king's order was stronger than Joab and the captains of the army. And Joab and the captains of the army went out from the king, to take the number of the children of Israel.
 και ὑπερίσχυσεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως πρὸς ιωαβ και εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως και ἐξῆλθεν ιωαβ και οἱ ἄρχοντες τῆς ἰσχύος ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπισκέψασθαι τὸν λαὸν ἰσραηλ.
- 5 En zij gingen over de Jordaan, en legerden zich bij Aroer, ter rechterhand der stad, die in het midden is van de beek van Gad, en aan Jaezer.
 And they went over Jordan, and starting from Aroer, from the town which is in the middle of the valley, they went in the direction of the Gadites, and on to Jazer;
 και διέβησαν τὸν ἰορδάνην και παρενέβαλον ἐν αροηρ ἐκ δεξιῶν τῆς πόλεως τῆς ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος γαδ και ἐλιεζερ
- 6 Voorts kwamen zij in Gilead, en in het lage land Hodsî; ook kwamen zij tot Dan-Jaan, en rondom bij Sidon.
 Then they came to Gilead, and to the land of the Hittites under Hermon; and they came to Dan, and from Dan they came round to Zidon,
 και ἦλθον εἰς τὴν γαλααδ και εἰς γῆν θαβασων ἣ ἐστὶν ἀδασαι και παρεγένοντο εἰς δανιδαν και οὐδαν και ἐκύκλωσαν εἰς σιδῶνα
- 7 En zij kwamen tot de vesting van Tyrus, en alle steden der Hevieten en der Kanaanieten; en zij kwamen uit aan het zuiden van Juda te Ber-seba.
 And to the walled town of Tyre, and to all the towns of the Hivites and the Canaanites: and they went out to the South of Judah at Beer-sheba.
 και ἦλθαν εἰς μαγαρ τύρου και πάσας τὰς πόλεις τοῦ εὐαίου και τοῦ χαναναίου και ἦλθαν κατὰ νότον ἰουδα εἰς βηρσαβε
- 8 Alzo togen zij om door het ganse land; en ten einde van negen maanden en twintig dagen kwamen zij te Jeruzalem.
 So after going through all the land in every direction, they came to Jerusalem at the end of nine months and twenty days.
 και περιώδευσαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ και παρεγένοντο ἀπὸ τέλους ἐννέα μηνῶν και εἴκοσι ἡμερῶν εἰς ἱερουσαλημ
- 9 En Joab gaf de som van het getelde volk aan den koning; en in Israel waren achthonderd duizend strijdbare mannen, die het zwaard uittrokken, en de mannavan Juda waren vijfhonderd duizend man.
 And Joab gave the king the number of all the people: there were in Israel eight hundred thousand fighting men able to take up arms; and the men of Judah were five hundred thousand.
 και ἔδωκεν ιωαβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν βασιλέα και ἐγένετο ἰσραηλ ὀκτακόσια χιλιάδες ἀνδρῶν δυνάμεως σπομένων ῥομφαίαν και ἀνήρ ἰουδα πεντακόσια χιλιάδες ἀνδρῶν μαχητῶν
- 10 En Davids hart sloeg hem, nadat hij het volk geteld had; en David zeide tot den HEERE: Ik heb zeer gezondigd in hetgeen ik gedaan heb; maar nu, o HEERE,neem toch de misdaad Uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gedaan.
 And after the people had been numbered, David's heart was troubled. And David said to the Lord, Great has been my sin in doing this; but now, O Lord, be pleased to take away the sin of your servant, for I have done very foolishly
 και ἐπάταξεν καρδιά δαυιδ αὐτὸν μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι τὸν λαὸν και εἶπεν δαυιδ πρὸς κύριον ἡμαρτον σφόδρα ὃ ἐποίησα νῦν κύριε παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν τοῦ δούλου σου ὅτι ἐμωράνθην σφόδρα
- 11 Als nu David des morgens opstond, zo geschiedde het woord des HEEREN tot den profet Gad, Davids ziener, zeggende:
 And David got up in the morning; now the word of the Lord had come to the prophet Gad, David's seer, saying,
 και ἀνέστη δαυιδ τὸ πρωὶ και λόγος κυρίου ἐγένετο πρὸς γαδ τὸν προφήτην τὸν ὀρθῶνα δαυιδ λέγων
- 12 Ga heen, en spreek tot David: Alzo zegt de HEERE: Drie dingen draag Ik u voor; verkies u een uit die, dat Ik u doe.
 Go and say to David, The Lord says, Three things are offered to you: say which of them you will have, and I will do it to you.
 πορεύθητι και λάλησον πρὸς δαυιδ λέγων τάδε λέγει κύριος τρία ἐγὼ εἰμι αἶρω ἐπὶ σέ και ἐκλεξαι σεαυτῷ ἐν ἐξ αὐτῶν και ποιήσω σοι
- 13 Zo kwam Gad tot David, en maakte het hem bekend, en zeide tot hem: Zal u een honger van zeven jaren in uw land komen? Of wilt gij drie maanden vliedenvoor het aangezicht uwer vijanden, dat die u vervolgen? Of dat er drie dagen pestilentie in uw land zij? Merk nu, en zie toe, wat antwoord ik Dien zalwederbrengen, Die mij gezonden heeft.
 So Gad came to David, and gave him word of this and said to him, Are there to be three years when there is not enough food in your land? or will you go in flight from your haters for three months, while they go after you? or will you have three days of violent disease in your land? take thought and say what answer I am to give to him who sent me.
 και εἰσῆλθεν γαδ πρὸς δαυιδ και ἀνήγγειλεν αὐτῷ και εἶπεν αὐτῷ ἐκλεξαι σεαυτῷ γενέσθαι εἰ ἔλθῃ σοι τρία ἔτη λιμὸς ἐν τῇ γῇ σου ἢ τρεῖς μῆνας φεύγειν σε ἔμπροσθεν τῶν ἐχθρῶν σου και ἔσονται δι ὀκοντές σε ἢ γενέσθαι τρεῖς ἡμέρας θάνατον ἐν τῇ γῇ σου νῦν οὖν γνῶθι και ἰδὲ τί ἀποκριθῶ τῷ ἀποστείλαντί με ῥῆμα

- 14 Toen zeide David tot Gad: Mij is zeer bange; laat ons toch in de hand des HEEREN vallen, want Zijn barmhartigheden zijn vele, maar laat mij in de hand vanmensen niet vallen.
 And David said to Gad, This is a hard decision for me to make: let us come into the hands of the Lord, for great are his mercies: let me not come into the hands of men.
 και ειπεν δαυιδ προς γαδ στεναμι μοι παντοθεν σφοδρα εστιν εμπεισομαι δε εν χειρι κυριου οτι πολλοι οι οικτιρμοι αυτου σφοδρα εις δε χειρας ανθρωπου ου μη εμπεσω και εξελεξατο εαυτω δαυιδ τον θανατον
- 15 Toen gaf de HEERE een pestilentie in Israel, van den morgen af tot den gezetten tijd toe; en er stierven van het volk, van Dan tot Ber-seba toe, zeventig duizendmannen.
 So David made selection of the disease; and the time was the days of the grain-cutting, when the disease came among the people, causing the death of seventy thousand men from Dan as far as Beer-sheba.
 και ημεραι θερισμου πυρων και εδωκεν κυριος εν ισραηλ θανατον απο πρωιθεν εως ωρας αριστου και ηρξατο η θραυσις εν τω λαφ και απεθανεν εκ του λαου απο δαν και εως βηρσαβεε εβδομηκοντα χιλιαδες ανδρων
- 16 Toen nu de engel zijn hand uitstreckte over Jeruzalem, om haar te verderven, berouwde het den HEERE over dat kwaad, en Hij zeide tot den engel, die hetverderf onder het volk maakte: Het is genoeg, trek uw hand nu af. De engel des HEEREN nu was bij den dorsvloer van Arauna, den Jebusiet.
 And when the hand of the angel was stretched out in the direction of Jerusalem, for its destruction, the Lord had regret for the evil, and said to the angel who was sending destruction on the people, It is enough; do no more. And the angel of the Lord was by the grain-floor of Araunah the Jebusite.
 και εξεταινεν ο αγγελος του θεου την χειρα αυτου εις ιερουσαλημ του διαφθειραι αυτην και παρεκληθη κυριος επι τη κακια και ειπεν τω αγγελω τω διαφθειροντι εν τω λαφ πολυ νυν ανες την χειρα σου και ο αγγελος κυριου ην παρα τω αλω ορνα του ιβουσαιου
- 17 En David, als hij den engel zag, die het volk sloeg, sprak tot den HEERE, en zeide: Zie ik, ik heb gezondigd, en ik, ik heb onrecht gehandeld, maar wat hebbendeze schapen gedaan? Uw hand zij toch tegen mij en tegen mijns vaders huis.
 And when David saw the angel who was causing the destruction of the people, he said to the Lord, Truly, the sin is mine; I have done wrong: but these are only sheep; what have they done? let your hand be against me and against my family.
 και ειπεν δαυιδ προς κυριον εν τω ιδειν αυτον τον αγγελον τυπτοντα εν τω λαφ και ειπεν ιδου εγω ειμι ηδικησα και εγω ειμι ο ποιμην εκακοποιησα και ουτοι τα προβατα τι εποιησαν γενεσθω δε η χειρ σου εν εμοι και εν τω οικω του πατρος μου
- 18 En Gad kwam tot David op dienzelfden dag, en zeide tot hem: Ga op, richt den HEERE een altaar op, op den dorsvloer van Arauna, den Jebusiet.
 And that day Gad came to David and said to him, Go up, and put up an altar to the Lord on the grain-floor of Araunah the Jebusite.
 και ηλθεν γαδ προς δαυιδ εν τη ημερα εκεινη και ειπεν αυτω αναβηθι και στησον τω κυριω θυσιαστηριον εν τω αλωνι ορνα του ιβουσαιου
- 19 Alzo ging David op naar het woord van Gad, gelijk als de HEERE geboden had.
 So David went up, as Gad had said and as the Lord had given orders.
 και ανεβη δαυιδ κατα τον λογον γαδ καθ' ον τροπον ενετειλατο αυτω κυριος
- 20 En Arauna zag toe, en zag den koning en zijn knechten tot zich overkomen; zo ging Arauna uit, en boog zich voor den koning met zijn aangezicht ter aarde.
 And Araunah, looking out, saw the king and his servants coming to him: and Araunah went out, and went down on his face to the earth before the king.
 και διεκυψεν ορνα και ειδεν τον βασιλεα και τους παιδας αυτου παραπορευομενους επανω αυτου και εξηληθεν ορνα και προσεκυνησεν τω βασιλει επι προσωπον αυτου επι την γην
- 21 En Arauna zeide: Waarom komt mijn heer de koning tot zijn knecht? En David zeide: Om dezen dorsvloer van u te kopen, om den HEERE een altaar te bouwen, opdat deze plage opgehouden worde van over het volk.
 And Araunah said, Why has my lord the king come to his servant? And David said, To give you a price for your grain-floor, so that I may put up an altar to the Lord, and the disease may be stopped among the people.
 και ειπεν ορνα τι οτι ηλθεν ο κυριος μου ο βασιλευς προς τον δουλον αυτου και ειπεν δαυιδ κτησασθαι παρα σου τον αλωνα του οικοδομησαι θυσιαστηριον τω κυριω και συσχεθη η θραυσις επανω του λαου
- 22 Toen zeide Arauna tot David: Mijn heer de koning neme en offere, wat goed is in zijn ogen; zie, daar de runderen ten brandoffer, en de sleden en het rundertuigtot hout.
 And Araunah said to David, Let my lord the king take whatever seems right to him, and make an offering of it: see, here are the oxen for the burned offering, and the grain-cleaning instruments and the ox-yokes for wood:
 και ειπεν ορνα προς δαυιδ λαβετω και ανενεγκετω ο κυριος μου ο βασιλευς τω κυριω το αγαθον εν οφθαλμοις αυτου ιδου οι βοες εις ολοκαυτωμα και οι τροχοι και τα σκευη των βοων εις ξυλα
- 23 Dit alles gaf Arauna, de koning, aan den koning. Voorts zeide Arauna tot den koning: De HEERE uw God neme een welgevallen in u!
 All this does the servant of my lord the king give to the king. And Araunah said, May the Lord your God be pleased with your offering!
 τα παντα εδωκεν ορνα τω βασιλει και ειπεν ορνα προς τον βασιλεα κυριος ο θεος σου ευλογησαι σε

- 24 Doch de koning zeide tot Arauna: Neen, maar ik zal het zekerlijk van u kopen voor den prijs; want ik zal den HEERE, mijn God, niet offeren brandofferen omniet. Alzo kocht David den dorsvloer en de runderen voor vijftig zilveren sikkelen.
And the king said to Araunah, No, but I will give you a price for it; I will not give to the Lord my God burned offerings for which I have given nothing. So David got the grain-floor and the oxen for fifty shekels of silver.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ὄρνα οὐχὶ ὅτι ἀλλὰ κτώμενος κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν ἀλλάγματι καὶ οὐκ ἀνοίσω τῷ κυρίῳ θεῷ μου ὀλοκαύτωμα δωρεάν καὶ ἐκτήσατο δαυὶδ τὸν ἄλωνα καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίῳ σικλῶν πενήκοντα
- 1 De koning David nu was oud, wel bedaagd; en zij dekten hem met klederen, doch hij kreeg gene warmte.
Now King David was old and far on in years; and though they put covers over him, his body was cold.
καὶ ὁ βασιλεὺς δαυὶδ πρεσβύτερος προβεβηκῶς ἡμέραις καὶ περιέβαλλον αὐτὸν ἱματίοις καὶ οὐκ ἐθερμαίνετο
- 2 Toen zeiden zijn knechten tot hem: Laat ze mijn heer den koning een jonge dochter, een maagd zoeken, die voor het aangezicht des konings sta, en hemkoestere; en zij slape in uw schoot, dat mijn heer de koning warm worde.
So his servants said to him, Let search be made for a young virgin for my lord the king, to take care of him and be waiting on him; and you may take her in your arms, and so my lord the king will be warm.
καὶ εἶπον οἱ παῖδες αὐτοῦ ζητησάτωσαν τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ παρθένον νεάνίδα καὶ παραστήσεται τῷ βασιλεῖ καὶ ἔσται αὐτὸν θάλπουσα καὶ κοιμηθήσεται μετ' αὐτοῦ καὶ θερμανθήσεται ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς
- 3 Zo zochten zij een schone jonge dochter in alle landpalen van Israel; en zij vonden Abisag, een Sunamietische, en brachten ze tot den koning.
So after searching through all the land of Israel for a fair young girl, they saw Abishag the Shunammite, and took her to the king.
καὶ ἐζήτησαν νεάνίδα καλὴν ἐκ παντὸς ὀρίου ἰσραὴλ καὶ εὔρον τὴν ἀβισακ τὴν σωμανίτιν καὶ ἤνεγκαν αὐτὴν πρὸς τὸν βασιλέα
- 4 En de jonge dochter was bovenmate schoon, en koesterde de koning, en diende hem; doch de koning bekende ze niet.
Now she was very beautiful; and she took care of the king, waiting on him at all times; but the king had no connection with her.
καὶ ἡ νεάνις καλὴ ἕως σφόδρα καὶ ἦν θάλπουσα τὸν βασιλέα καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτήν
- 5 Adonia nu, de zoon van Haggith, verhief zich, zeggende: Ik zal koning zijn; en hij bereidde zich wagenen en ruiteren, en vijftig mannen, lopende voor zijnaangezicht.
Then Adonijah, the son of Haggith, lifting himself up in pride, said, I will become king; and he made ready his carriages of war and his horsemen, with fifty runners to go before him.
καὶ ἀδωνίας υἱὸς ἀγγιθ ἐπήρητο λέγων ἐγὼ βασιλεύσω καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἄρματα καὶ ἵππεῖς καὶ πενήκοντα ἄνδρας παρατρέχειν ἔμπροσθεν αὐτοῦ
- 6 En zijn vader had hem niet bedroefd van zijn dagen, zeggende: Waarom hebt gij alzo gedaan? En ook was hij zeer schoon van gedaante, en Haggith had hemgebaard na Absalom.
Now all his life his father had never gone against him or said to him, Why have you done so? and he was a very good-looking man, and younger than Absalom.
καὶ οὐκ ἀτεκώλυσεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ οὐδέποτε λέγων διὰ τί σὺ ἐποίησας καὶ γε αὐτὸς ὥραιος τῇ ὄψει σφόδρα καὶ αὐτὸν ἔτεκεν ὀπίσω ἀβεσσαλωμ
- 7 En zijn raadslagen waren met Joab, den zoon van Zeruja, en met Abjathar, den priester; die hielpen, volgende Adonia.
And he had talk with Joab, the son of Zeruah, and with Abiathar the priest; and they were on his side and gave him their support.
καὶ ἐγένοντο οἱ λόγοι αὐτοῦ μετὰ ἰωαβ τοῦ υἱοῦ σαρουίας καὶ μετὰ ἀβιαθαρ τοῦ ἱερέως καὶ ἐβοήθουν ὀπίσω ἀδωνίου
- 8 Maar Zadok, de priester, en Benaia, de zoon van Jojada, en Nathan, de profeet, en Simei, en Rei, en de helden, die David had, waren met Adonia niet.
But Zadok the priest, and Benaiah, the son of Jehoiada, and Nathan the prophet and Shimei and Rei, and David's men of war did not take the side of Adonijah.
καὶ σαδωκ ὁ ἱερεὺς καὶ βαναιας υἱὸς ἰωδαε καὶ ναθαν ὁ προφήτης καὶ σμεῖ καὶ ρηὶ καὶ οἱ δυνατοὶ τοῦ δαυὶδ οὐκ ἦσαν ὀπίσω ἀδωνίου
- 9 En Adonia slachtte schapen en runderen, en gemest vee bij den steen Zoheleth, die bij de fontein Rogel is; en noodde al zijn broederen, de zonen des konings, en alle mannen van Juda, des konings knechten.
Then Adonijah put to death sheep and oxen and fat beasts by the stone of Zoheleth, by En-rogel; and he sent for all his brothers, the king's sons, and all the men of Judah, the king's servants, to come to him:
καὶ ἐθυσίασεν ἀδωνίας πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἄρνas μετὰ λίθου τοῦ ζωελεθ ὃς ἦν ἐχόμενα τῆς πηγῆς ρωγηλ καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀδροὺς ἰουδα παῖδας τοῦ βασιλέως
- 10 Maar Nathan, den profeet, en Benaia, en de helden, en Salomo, zijn broeder, noodde hij niet.
But he did not send for Nathan the prophet and Benaiah and the other men of war and Solomon his brother.
καὶ τὸν ναθαν τὸν προφήτην καὶ βαναιαν καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τὸν σαλωμων ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐκάλεσεν

- 11 Toen sprak Nathan tot Bathseba, de moeder van Salomo, zeggende: Hebt gij niet gehoord, dat Adonia, de zoon van Haggith, koning is? En onze heer David weet dat niet.
Then Nathan said to Bath-sheba, the mother of Solomon, Has it not come to your ears that Adonijah, the son of Haggith, has made himself king without the knowledge of David our lord?
καὶ εἶπεν ναθαν πρὸς βηρσαβει μητέρα σαλωμων λέγων οὐκ ἤκουσας ὅτι ἐβασίλευσεν ἀδωνιας υἱὸς ἀγγιθ καὶ ὁ κύριος ἡμῶν δαυὶδ οὐκ ἔγνω
- 12 Nu dan, kom, laat mij u toch een raad geven, dat gij uw ziel en de ziel van uw zoon Salomo redt.
So now, let me make a suggestion, so that you may keep your life safe and the life of your son Solomon.
καὶ νῦν δεῦρο συμβουλεύσω σοι δὴ συμβουλίαν καὶ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν σου καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ σου σαλωμων
- 13 Ga heen, en treed in tot den koning David, en zeg tot hem: Hebt gij niet, mijn heer koning, uw dienstmaagd gezwoeren, zeggende: Voorzeker, uw zoon Salomozal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten! Waarom dan is Adonia koning?
Come now, go to King David and say to him, Did you not, O my lord, take an oath to me, your servant, saying, Truly Solomon your son will be king after me, seated on the seat of my kingdom? why then is Adonijah acting as king?
δεῦρο εἰσελθε πρὸς τὸν βασιλέα δαυὶδ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν λέγουσα οὐχὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ ὤμοσας τῇ δοῦλῃ σου λέγων ὅτι σαλωμων ὁ υἱὸς σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ καὶ αὐτὸς καθιεῖται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ τί ὅτι ἐβασίλευσεν ἀδωνιας
- 14 Zie, als gij daar nog met den koning spreken zult, zo zal ik na u inkomen, en zal uw woorden vervullen.
And while you are still talking there with the king, see, I will come in after you and say that your story is true.
καὶ ἰδοὺ ἔτι λαλούσης σου ἐκεῖ μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι ὀπίσω σου καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου
- 15 En Bathseba ging in tot den koning in de binnenkamer; doch de koning was zeer oud, en Abisag, de Sunamietische, diende den koning.
Then Bath-sheba went into the king's room; now the king was very old, and Abishag the Shunammite was waiting on him.
καὶ εἰσηλθεν βηρσαβει πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸ ταμίειον καὶ ὁ βασιλεὺς πρεσβύτης σφόδρα καὶ ἀβισακ ἡ σωμανίτις ἦν λειτουργοῦσα τῷ βασιλεῖ
- 16 En Bathseba neigde het hoofd en boog zich neder voor den koning; en de koning zeide: Wat is u?
And Bath-sheba went down on her face on the earth before the king giving him honour. And he said, What is your desire?
καὶ ἔκυψεν βηρσαβει καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τί ἐστὶν σοι
- 17 En zij zeide tot hem: Mijn heer! gij hebt uw dienstmaagd bij den HEERE, uw God, gezwoeren: Voorzeker Salomo, uw zoon, zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten!
And she said to him, My lord, you took an oath by the Lord your God and gave your word to your servant, saying, Truly, Solomon your son will be king after me, seated on the seat of my kingdom.
ἢ δὲ εἶπεν κύριέ μου βασιλεῦ σὺ ὤμοσας ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ σου τῇ δοῦλῃ σου λέγων ὅτι σαλωμων ὁ υἱὸς σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ καὶ αὐτὸς καθίσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου
- 18 En nu zie, Adonia is koning; en nu, mijn heer koning, gij weet het niet.
And now, see, Adonijah has made himself king without my lord's knowledge;
καὶ νῦν ἰδοὺ ἀδωνιας ἐβασίλευσεν καὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ οὐκ ἔγνως
- 19 En hij heeft ossen, en gemest vee, en schapen in menigte geslacht, en genood al de zonen des konings, en Abjathar, den priester, en Joab, den krijgsoverste, maar uw knecht Salomo heeft hij niet genood.
And has put to death oxen and fat beasts and sheep in great numbers, and has sent for all the sons of the king, and Abiathar the priest, and Joab, the captain of the army; but he has not sent for Solomon your servant.
καὶ ἐθυσίασεν μόσχους καὶ ἄρνους καὶ πρόβατα εἰς πλῆθος καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ ἀβιαθαρ τὸν ἱερέα καὶ ἰωαβ τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως καὶ τὸν σαλωμων τὸν δοῦλόν σου ὃς οὐκ ἐκάλεσεν
- 20 Maar gij, mijn heer koning, de ogen van het ganse Israel zijn op u, dat gij hun zoudt te kennen geven, wie op den troon van mijn heer den koning na hem zittenzal.
And now, my lord the king, the eyes of all Israel are on you, waiting for you to say who is to take the place of my lord the king after him.
καὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ οἱ ὀφθαλμοὶ παντὸς ἰσραὴλ πρὸς σὲ ἀπαγγέλλαι αὐτοῖς τίς καθίσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν
- 21 Anders zal het geschieden, als mijn heer de koning met zijn vaderen zal ontslapen zijn, dat ik en mijn zoon Salomo als zondaars zullen zijn.
For as things are, it will come about, when my lord the king is sleeping with his fathers, that I and Solomon my son will be made outlaws.
καὶ ἔσται ὡς ἂν κοιμηθῇ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔσομαι ἐγὼ καὶ ὁ υἱός μου σαλωμων ἀμαρτωλοί
- 22 En ziet, zij sprak nog met den koning, als de profeet Nathan inkwam.
And while she was still talking with the king, Nathan the prophet came in.
καὶ ἰδοὺ ἔτι αὐτῆς λαλούσης μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ναθαν ὁ προφήτης ἦλθεν

- 23 En zij gaven den koning te kennen, zeggende: Zie, de profeet Nathan is daar; en hij kwam voor het aangezicht des konings, en boog zich voor den koning opzijn aangezicht ter aarde.
And they said to the king, Here is Nathan the prophet. And when he came in before the king, he went down on his face on the earth.
 και ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ ἰδοὺ ναθαν ὁ προφήτης και εἰσῆλθεν κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως και προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν
- 24 En Nathan zeide: Mijn heer koning! hebt gij gezegd: Adonia zal na mij koning zijn, en hij zal op mijn troon zitten?
And Nathan said, O my lord king, have you said, Adonijah is to be king after me, seated on the seat of my kingdom?
 και εἶπεν ναθαν κύριέ μου βασιλεῦ σὺ εἶπας ἀδωνιας βασιλεύσει ὀπίσω μου και αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου
- 25 Want hij is heden afgegaan, en heeft geslacht ossen, en gemest vee, en schapen in menigte, en heeft genood al de zonen des konings, en de oversten des heirs, en Abjathar, den priester; en zie, zij eten, en drinken voor zijn aangezicht, en zeggen: De koning Adonia leve!
Because today he has gone down and has put to death oxen and fat beasts and sheep in great numbers, and has sent for all the king's sons to come to him, with the captains of the army and Abiathar the priest; and they are feasting before him and crying, Long life to King Adonijah!
 ὅτι κατέβη σήμερον και ἐθυσίασεν μόσχους και ἄρνες και πρόβατα εἰς πλῆθος και ἐκάλεσεν πάντας τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως και τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως και αβιαθαρ τὸν ἱερέα και ἰδοὺ εἰσιν ἐσθίοντες και πίνοντες ἐνώπιον αὐτοῦ και εἶπαν ζήτω ὁ βασιλεὺς ἀδωνιας
- 26 Maar mij, die uw knecht ben, en Zadok, den priester, en Benaia, den zoon van Jojada, en Salomo, uw knecht, heeft hij niet genood.
But me, your servant, and Zadok the priest, and Benaiah, the son of Jehoiada, and your servant Solomon, he has not sent for.
 και ἐμὲ αὐτὸν τὸν δοῦλόν σου και σαδωκ τὸν ἱερέα και βαναιαν υἱὸν ἰωδαε και σαλωμων τὸν δοῦλόν σου οὐκ ἐκάλεσεν
- 27 Is deze zaak van mijn heer den koning geschied? En hebt gij uw knecht niet bekend gemaakt, wie op den troon van mijn heer den koning na hem zitten zou?
Has this thing been done by my lord the king, without giving word to your servants who was to be placed on my lord the king's seat after him?
 εἰ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονεν τὸ ῥῆμα τοῦτο και οὐκ ἐγνώρισας τῷ δούλῳ σου τίς καθήσεται ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετ' αὐτόν
- 28 En de koning David antwoordde en zeide: Roept mij Bathseba; en zij kwam voor het aangezicht des konings, en stond voor het aangezicht des konings.
Then King David in answer said, Send for Bath-sheba to come to me. And she came in and took her place before the king.
 και ἀπεκρίθη δαυιδ και εἶπεν καλέσατέ μοι τὴν βηρσαβει και εἰσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως και ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ
- 29 Toen zwoer de koning, en zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft, die mijn ziel uit allen nood verlost heeft;
And the king took an oath, and said, By the living Lord, who has been my saviour from all my troubles,
 και ὁμοσεν ὁ βασιλεὺς και εἶπεν ζῆ κύριος ὃς ἐλυτρώσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ πάσης θλίψεως
- 30 Voorzeker, gelijk als ik u gezworen heb bij den HEERE, den God Israels, zeggende: Voorzeker zal uw zoon Salomo na mij koning zijn, en zal op mijn troon inmijn plaats zitten; voorzeker, also zal ik te dezen zelfden dage doen.
As I took an oath to you by the Lord, the God of Israel, saying, Certainly Solomon your son will become king after me, seated on my seat in my place; so will I do this day.
 ὅτι καθὼς ὁμοσά σοι ἐν κυρίῳ τῷ θεῷ ἰσραηλ λέγων ὅτι σαλωμων ὁ υἱὸς σου βασιλεύσει μετ' ἐμὲ και αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου ἀντ' ἐμοῦ ὅτι οὕτως ποιήσω τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ
- 31 Toen neigde zich Bathseba met het aangezicht ter aarde, en boog zich neder voor den koning, en zeide: Mijn heer de koning David leve in eeuwigheid!
Then Bath-sheba went down on her face on the earth before the king giving him honour, and said, May my lord King David go on living for ever.
 και ἔκυψεν βηρσαβει ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν και προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ και εἶπεν ζήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς δαυιδ εἰς τὸν αἰῶνα
- 32 En de koning David zeide: Roep mij Zadok, den priester, en Nathan, den profeet, en Benaia, den zoon van Jojada; en zij kwamen voor het aangezicht des konings.
And King David said, Send for Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah, the son of Jehoiada. And they came before the king.
 και εἶπεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ καλέσατέ μοι σαδωκ τὸν ἱερέα και ναθαν τὸν προφήτην και βαναιαν υἱὸν ἰωδαε και εἰσῆλθον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως
- 33 En de koning zeide tot hen: Neemt met u de knechten uws heren, en doet mijn zoon Salomo rijden op de muilezelin, die voor mij is; en voert hem af naar Gihon.
And the king said to them, Take with you the servants of your lord, and put Solomon my son on my beast, yes, mine, and take him down to Gihon;
 και εἶπεν ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς λάβετε τοὺς δούλους τοῦ κυρίου ὑμῶν μεθ' ὑμῶν και ἐπιβίβάσατε τὸν υἱόν μου σαλωμων ἐπὶ τὴν ἡμίονον τὴν ἐμὴν και καταγάγετε αὐτὸν εἰς τὸν γιων
- 34 En dat Zadok, de priester, met Nathan, den profeet, hem aldaar tot koning over Israel zalven. Daarna zult gij met de bazuin blazen, en zeggen: De koning Salomo leve!
And there let Zadok the priest and Nathan the prophet put the holy oil on him to make him king over Israel; and sounding the horn say, Long life to King Solomon!
 και χρισάτω αὐτὸν ἐκεῖ σαδωκ ὁ ἱερεὺς και ναθαν ὁ προφήτης εἰς βασιλεία ἐπὶ ἰσραηλ και σαλπύσατε κερατίνῃ και ἐρεῖτε ζήτω ὁ βασιλεὺς σαλωμων
- 35 Dan zult gij achter hem optrekken, en hij zal komen, en zal op mijn troon zitten, en hij zal koning zijn in mijn plaats; want ik heb geboden, dat hij een voorganger zou zijn over Israel en over Juda.
Then come up after him and he will come in and take his place on the seat of my kingdom; for he is to be king in my place, and I have given orders that he is to be ruler over Israel and over Judah.
 και καθήσεται ἐπὶ τοῦ θρόνου μου και αὐτὸς βασιλεύσει ἀντ' ἐμοῦ και ἐγὼ ἐνετείλαμην τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ ἰσραηλ και ἰουδα

- 36 Toen antwoordde Benaia, de zoon van Jojada, den koning, en zeide: Amen; also zegge de HEERE, de God van mijn heer den koning!
 And Benaiah, the son of Jehoiada, answering the king, said, So be it: and may the Lord, the God of my lord the king, say so.
 καὶ ἀπεκρίθη βαναίας υἱὸς ἰωδαε τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπεν γένοιτο οὕτως πιστώσαι κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως
- 37 Gelijk als de HEERE met mijn heer den koning geweest is, also zij Hij met Salomo; en Hij make zijn troon groter dan den troon van mijn heer den koning David!
 As the Lord has been with my lord the king, even so may he be with Solomon and make the seat of his authority greater than that of my lord King David.
 καθὼς ἦν κύριος μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως οὕτως εἶη μετὰ σαλωμων καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως δαυὶδ
- 38 Toen ging Zadok, de priester, af, met Nathan, den profeet, en Benaia, den zoon van Jojada, en de Krethi en de Plethi, en zij deden Salomo rijden op demuilezelen van den koning David, en geleidden hem naar Gihon.
 So Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah, the son of Jehoiada, and the Cherethites and the Pelethites, went down and put Solomon on King David's beast and took him to Gihon.
 καὶ κατέβη σαδοκ ὁ ἱερεὺς καὶ ναθαν ὁ προφήτης καὶ βαναίας υἱὸς ἰωδαε καὶ ὁ χερεθθὶ καὶ ὁ φελεθθὶ καὶ ἐπεκάθισαν τὸν σαλωμων ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως δαυὶδ καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν γίον
- 39 En Zadok, de priester, nam den oliehoorn uit de tent, en zalfde Salomo; en zij bliezen met de bazuin, en al het volk zeide: De koning Salomo leve!
 And Zadok the priest took the vessel of oil out of the Tent, and put the holy oil on Solomon. And when the horn was sounded, all the people said, Long life to King Solomon!
 καὶ ἔλαβεν σαδοκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρασ τοῦ ἐλαίου ἐκ τῆς σκηνῆς καὶ ἔχρισεν τὸν σαλωμων καὶ ἐσάλπισεν τῇ κερατίνῃ καὶ εἶπεν πᾶς ὁ λαὸς ζήτω ὁ βασιλεὺς σαλωμων
- 40 En al het volk kwam op achter hem, en het volk riep met pijpen, en verblijdde zich met grote blijdschap, zodat de aarde van hun geluid spleet.
 And all the people came up after him, piping with pipes, and they were glad with great joy, so that the earth was shaking with the sound.
 καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐχόρευον ἐν χοροῖς καὶ εὐφραϊνόμενοι εὐφροσύνην μεγάλην καὶ ἐρράγη ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῶν
- 41 En Adonia hoorde het, en al de genoden, die met hem waren, die nu geëindigd hadden te eten; ook hoorde Joab het geluid der bazuinen, en zeide: Waarom ishet geroep dier stad, die in roer is?
 And it came to the ears of Adonijah and all the guests who were with him, when their meal was ended. And Joab, hearing the sound of the horn, said, What is the reason of this noise as if the town was worked up?
 καὶ ἤκουσεν ἀδωνίας καὶ πάντες οἱ κλητοὶ αὐτοῦ καὶ αὐτοὶ συνετέλεσαν φαγεῖν καὶ ἤκουσεν ἰωαβ τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης καὶ εἶπεν τίς ἡ φωνὴ τῆς πόλεως ἠχοῦσης
- 42 Als hij nog sprak, ziet, zo kwam Jonathan, de zoon van Abjathar, den priester; en Adonia zeide: Kom in, want gij zijt een kloek man, en zult het goedeboodschappen.
 And while the words were on his lips, Jonathan, the son of Abiathar the priest, came; and Adonijah said, Come in; for you are a man of good faith and the news which you have for us will be good.
 ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος καὶ ἰδοὺ ἰωναθαν υἱὸς ἀβιαθαρ τοῦ ἱερέως ἦλθεν καὶ εἶπεν ἀδωνίας εἰσελθε ὅτι ἀνὴρ δυνάμεως εἶ σύ καὶ ἀγαθὰ εὐαγγέλισαι
- 43 En Jonathan antwoordde en zeide tot Adonia: Ja, maar onze heer, de koning David, heeft Salomo tot koning gemaakt.
 And Jonathan, answering, said to Adonijah, Not so, but our lord King David has made Solomon king:
 καὶ ἀπεκρίθη ἰωναθαν καὶ εἶπεν καὶ μάλα ὁ κύριος ἡμῶν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ ἐβασίλευσεν τὸν σαλωμων
- 44 En de koning heeft met hem gezonden Zadok, den priester, en Nathan, den profeet, en Benaia, den zoon van Jojada, en de Krethi en de Plethi; en zij hebbenhem doen rijden op de muilezelen des konings.
 And he sent with him Zadok the priest, and Nathan the prophet, and Benaiah, the son of Jehoiada, and the Cherethites and the Pelethites; and they put him on the king's beast:
 καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς μετ' αὐτοῦ τὸν σαδοκ τὸν ἱερέα καὶ ναθαν τὸν προφήτην καὶ βαναϊαν υἱὸν ἰωδαε καὶ τὸν χερεθθὶ καὶ τὸν φελεθθὶ καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἡμίονον τοῦ βασιλέως
- 45 Daartoe hebben hem Zadok, de priester, en Nathan, de profeet, in Gihon tot koning gezalfd, en zijn van daar blijde opgetogen, zodat de stad in roer is; dat ishet geroep, dat gij gehoord hebt.
 And Zadok the priest and Nathan the prophet put the holy oil on him and made him king in Gihon; and they came back from there with joy, and the town was all worked up. This is the noise which has come to your ears.
 καὶ ἔχρισαν αὐτὸν σαδοκ ὁ ἱερεὺς καὶ ναθαν ὁ προφήτης εἰς βασιλεία ἐν τῷ γίον καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν εὐφραϊνόμενοι καὶ ἤχησεν ἡ πόλις αὕτη ἡ φωνὴ ἣν ἠκούσατε
- 46 En ook zit Salomo op den troon des koninkrijks.
 And now Solomon is seated on the seat of the kingdom.
 καὶ ἐκάθισεν σαλωμων ἐπὶ θρόνον τῆς βασιλείας
- 47 Zo zijn ook de knechten des konings gekomen, om onzen heer, den koning David, te zegenen, zeggende: Uw God make den naam van Salomo beter dan uw naam, en make zijn troon groter dan uw troon; en de koning heeft aangebeden op de slaapstede.
 And the king's servants came to our lord King David, blessing him and saying, May God make the name of Solomon better than your name, and the seat of his authority greater than your seat; and the king was bent low in worship on his bed.
 καὶ εἰσηλθόν οἱ δοῦλοι τοῦ βασιλέως εὐλογῆσαι τὸν κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα δαυὶδ λέγοντες ἀγαθὸν αἰετὸς τὸ ὄνομα σαλωμων τοῦ υἱοῦ σου ὑπὲρ τὸ ὄνομά σου καὶ μεγαλύναι τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον σου καὶ προσεκύνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτοῦ

- 48 Ja, ook heeft de koning aldus gezegd: Geloofd zij de HEERE, de God Israels, Die heden gegeven heeft een, zittende op mijn troon, dat het mijn ogen gezien hebben!
Then the king said, May the God of Israel be praised, who has given one of my seed to be king in my place this day and has let my eyes see it.
καὶ γε οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεὺς εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ὃς ἔδωκεν σήμερον ἐκ τοῦ σπέρματός μου καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου βλέπουσιν
- 49 Toen verschrikten en stonden op al de genoden, die bij Adonia waren, en gingen een iegelijk zijns weegs.
And all the guests of Adonijah got up in fear and went away, every man to his place.
καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐξανεστήσαν πάντες οἱ κλητοὶ τοῦ αδωνιου καὶ ἀπῆλθον ἀνὴρ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
- 50 Doch Adonia vreesde voor Salomo, en hij stond op, en ging heen, en vatte de hoornen des altaars.
And Adonijah himself was full of fear because of Solomon; and he got up and went to the altar, and put his hands on its horns.
καὶ αδωνιας ἐφοβήθη ἀπὸ προσώπου σαλωμων καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἐπελάβετο τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου
- 51 En men maakte Salomo bekend, zeggende: Zie, Adonia vreest den koning Salomo, want zie, hij heeft de hoornen des altaars gevat, zeggende: Dat de koning Salomo mij als heden zwere, dat hij zijn knecht met het zwaard niet doden zal!
And they gave Solomon word of it, saying, See, Adonijah goes in such fear of King Solomon, that he has put his hands on the horns of the altar, saying, Let King Solomon first give me his oath that he will not put his servant to death with the sword.
καὶ ἀνηγγέλη τῷ σαλωμων λέγοντες ἰδοὺ αδωνιας ἐφοβήθη τὸν βασιλέα σαλωμων καὶ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου λέγων ὁμοσάτω μοι σήμερον ὁ βασιλεὺς σαλωμων εἰ οὐ θανατώσει τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ
- 52 En Salomo zeide: Indien hij een vroom man zal zijn, daar zal niet van zijn haar op de aarde vallen; maar indien in hem kwaad bevonden zal worden, zo zal hij sterven.
And Solomon said, If he is seen to be a man of good faith, not a hair of him will be touched; but if any wrongdoing is seen in him, he is to be put to death.
καὶ εἶπεν σαλωμων ἐὰν γένηται εἰς υἱὸν δυνάμεως εἰ πεσεῖται τῶν τριχῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐὰν κακία εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ θανατωθήσεται
- 1 Als nu de dagen van David nabij waren, dat hij sterven zou, zo gebod hij zijn zoon Salomo, zeggende:
Now the time of David's death came near; and he gave orders to Solomon his son, saying,
καὶ ἤγγισαν αἱ ἡμέραι δαυὶδ ἀποθανεῖν αὐτόν καὶ ἐνετείλατο τῷ σαλωμων νῖφ αὐτοῦ λέγων
- 2 Ik ga heen in den weg der ganse aarde, zo wees sterk, en wees een man.
I am going the way of all the earth: so be strong and be a man;
ἐγὼ εἰμι πορεύομαι ἐν ὁδῷ πάσης τῆς γῆς καὶ ἰσχύσεις καὶ ἐσθὶ εἰς ἄνδρα
- 3 En neem waar de wacht des HEEREN, uws Gods, om te wandelen in Zijn wegen, om te onderhouden Zijn inzettingen, en Zijn geboden, en Zijn rechten, en Zijn getuigenissen, gelijk geschreven is in de wet van Mozes; opdat gij verstandelijk handelt in al wat gij doen zult, en al waarheen gij u wenden zult;
And keep the orders of the Lord your God, walking in his ways, keeping his laws and his orders and his rules and his words, as they are recorded in the law of Moses; so that you may do well in all you do and wherever you go,
καὶ φυλάξεις τὴν φυλακὴν κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ μουσέως ἵνα συνίης ἃ ποιεῖς κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντελώμαι σοι
- 4 Opdat de HEERE bevestige Zijn woord, dat Hij over mij gesproken heeft, zeggende: Indien uw zonen hun weg bewaren, om voor Mijn aangezicht trouwelijk, met hun ganse hart en met hun ganse ziel te wandelen, zo zal geen man, zeide Hij, u afgesneden worden van den troon Israels.
So that the Lord may give effect to what he said of me, If your children give attention to their ways, living uprightly before me with all their heart and their soul, you will never be without a man to be king in Israel.
ἵνα στήσῃ κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν λέγων ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοὶ σου τὴν ὁδὸν αὐτῶν πορεύεσθαι ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν ἀληθείᾳ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν λέγων οὐκ ἐξολεθρῶσιν εὐθήσεται σοι ἀνὴρ ἐπάνωθεν θρόνου ἰσραὴλ
- 5 Zo weet gij ook, wat Joab, de zoon van Zeruja, mij gedaan heeft, en wat hij gedaan heeft aan de twee krijgsoversten van Israel, Abner, den zoon van Ner, en Amasa, den zoon van Jether, dien hij gedood heeft, en heeft krijgsbloed vergoten in vrede; en hij heeft krijgsbloed gedaan aan zijn gordel, die aan zijn lendenen was, en aan zijn schoenen, die aan zijn voeten waren.
Now you have knowledge of what Joab, the son of Zeruah, did to me, and to the two captains of the army of Israel, Abner, the son of Ner, and Amasa, the son of Jether, whom he put to death, taking payment for the blood of war in time of peace, and making the band of my clothing and the shoes on my feet red with the blood of one put to death without cause.
καὶ γε σὺ ἐγnows ὅσα ἐποίησέν μοι ἰωαβ υἱὸς σαρουιας ὅσα ἐποίησεν τοῖς δυσὶν ἄρχουσιν τῶν δυνάμεων ἰσραὴλ τῷ αβεννηρ υἱῷ νηρ καὶ τῷ αμασσα υἱῷ ιεθερ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς καὶ ἔταξεν τὰ αἵματα πολέμου ἐν εἰρήνῃ καὶ ἔδωκεν αἷμα ἀθῶον ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ τῇ ἐν τῇ ὀσφί αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ὑποδήματι αὐτοῦ τῷ ἐν τῷ ποδὶ αὐτοῦ
- 6 Doe dan naar uw wijsheid, dat gij zijn grauwe haar niet met vrede in het graf laat dalen.
So be guided by your wisdom, and let not his white head go down to the underworld in peace.
καὶ ποιήσεις κατὰ τὴν σοφίαν σου καὶ οὐ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς ᾄδου

- 7 Maar aan de zonen van Barzillai, den Gileadiet, zult gij weldadigheid bewijzen, en zij zullen zijn onder degenen, die aan uw tafel eten; want alzo naderden zij totmij, als ik vluchtte voor het aangezicht van uw broeder Absalom.
But be good to the sons of Barzillai the Gileadite, and let them be guests at your table; for so they came to me when I went in flight from Absalom your brother.
 και τοις υιοις βερζελλι του γαλααδιτου ποιησεις ελεος και εσονται εν τοις εσθιουσιν την τραπεζαν σου οτι ουτως ηγγισαν μοι εν τω με αποδιδρασκειν απο προσωπου αβεσσαλωμ του αδελφου σου
- 8 En zie, bij u is Simeï, de zoon van Gera, de zoon van Jemini, uit Bahurim, die mij vloekte met een geweldigen vloek, ten dage als ik ging naar Mahanaim; dochhij kwam af mij tegemoet aan de Jordaan, en ik zwoer hem bij den HEERE, zeggende: Zo ik hem met het zwaard dode!
Now you have with you Shimeï, the son of Gera the Benjamite of Bahurim, who put a bitter curse on me on the day when I went to Mahanaim; but he came down to see me at Jordan, and I gave him my oath by the Lord, saying, I will not put you to death by the sword.
 και ιδου μετα σου σεμεϊ υιος γηρα υιος του ιεμενι εκ βαουριμ και αυτος κατηρασατο με καταραν οδυνηραν τη ημερα η επορευομην εις παρεμβολας και αυτος κατεβη εις απαντην μου εις τον ιορδανην και ωμοσα αυτω εν κυριω λεγων ει θανατωσω σε εν ρομφαια
- 9 Maar nu, houd hem niet onschuldig, dewijl gij een wijs man zijt; en gij zult weten, wat gij hem doen zult, opdat gij zijn grauwe haar met bloed in het graf doetdalen.
But do not let him be free from punishment, for you are a wise man; and it will be clear to you what you have to do with him; see that his white head goes down to the underworld in blood.
 και ου μη αθωωσης αυτον οτι ανηρ σοφος ει συ και γνωση α ποιησεις αυτω και καταξεις την πολιν αυτου εν αιματι εις ζδου
- 10 En David ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven in de stad Davids.
Then David went to rest with his fathers, and his body was put into the earth in the town of David.
 και εκοιμηθη δαυιδ μετα των πατερων αυτου και εταφη εν πολει δαυιδ
- 11 De dagen nu, die David geregeerd heeft over Israel, zijn veertig jaren; zeven jaren heeft hij geregeerd in Hebron, en in Jeruzalem heeft hij drie en dertig jaren geregeerd.
David was king over Israel for forty years: for seven years he was king in Hebron and for thirty-three years in Jerusalem.
 και αι ημεραι ας εβασιλευσεν δαυιδ επι τον ισραηλ τεσσαρακοντα ετη εν χεβρον εβασιλευσεν ετη επτα και εν ιερουσαλημ τριακοντα τρια ετη
- 12 En Salomo zat op den troon van zijn vader David; en zijn koninkrijk werd zeer bevestigd.
And Solomon took his place on the seat of David his father, and his kingdom was made safe and strong.
 και σαλωμων εκαθισεν επι του θρονου δαυιδ του πατρος αυτου υιος ετων δωδεκα και ητοιμασθη η βασιλεια αυτου σφοδρα
- 13 Toen kwam Adonia, de zoon van Haggith, tot Bathseba, de moeder van Salomo; en zij zeide: Is uw komst vrede? En hij zeide: Vrede.
Then Adonijah, the son of Haggith, came to Bath-sheba, the mother of Solomon. And she said, Come you in peace? And he said, Yes, in peace.
 και εισηλθεν αδωνιας υιος αγγιθ προς βηρσαβε μητερα σαλωμων και προσεκονησεν αυτη η δε ειπεν ειρηνη η εισοδος σου και ειπεν ειρηνη
- 14 Daarna zeide hij: Ik heb een woord aan u. En zij zeide: Spreek.
Then he said, I have something to say to you. And she said, Say on.
 λογος μοι προς σε και ειπεν αυτω λαλησον
- 15 Hij zeide dan: Gij weet, dat het koninkrijk mijn was, en het ganse Israel zijn aangezicht op mij gezet had, dat ik koning zijn zou; hoewel het koninkrijkongewend en mijns broeders geworden is; want het is van den HEERE hem geworden.
And he said, You saw how the kingdom was mine, and all Israel had the idea that I would be their king; but now the kingdom is turned about, and has become my brother's, for it was given to him by the Lord.
 και ειπεν αυτη συ οιδας οτι εμοι ην η βασιλεια και επ' εμε εθετο πας ισραηλ το προσωπον αυτου εις βασιλεια και εστραφη η βασιλεια και εγενηθη τω αδελφω μου οτι παρα κυριου εγενετο αυτω
- 16 En nu begeer ik van u een enige begeerte; wijs mijn aangezicht niet af. En zij zeide tot hem: Spreek.
Now I have one request to make to you, and do not say, No, to me. And she said to him, Say on.
 και νυν αιτησιν μιαν εγω αιτουμαι παρα σου μη αποστρεψης το προσωπον σου και ειπεν αυτω βηρσαβε λαλει
- 17 En hij zeide: Spreek toch tot den koning Salomo, want hij zal uw aangezicht niet afwijzen, dat hij mij Abisag, de Sunamietische, ter vrouwe geve.
Then he said, Will you go to Solomon the king (for he will not say, No, to you) and put before him my request that he will give me Abishag the Shunammite for a wife?
 και ειπεν αυτη ειπον δη προς σαλωμων τον βασιλεια οτι ουκ αποστρεψει το προσωπον αυτου απο σου και δωσει μοι την αβισακ την σωμαντιν εις γυναικα
- 18 En Bathseba zeide: Het is goed, ik zal den koning voor u aanspreken.
And Bath-sheba said, Good! I will make your request to the king.
 και ειπεν βηρσαβε καλωσ εγω λαλησω περι σου τω βασιλει

- 19 Zo kwam Bathseba tot den koning Salomo, om hem voor Adonia aan te spreken. En de koning stond op, haar tegemoet, en boog zich voor haar; daarna zat hijop zijn troon, en deed een stoel voor de moeder des konings zetten; en zij zat aan zijn rechterhand.
So Bath-sheba went to King Solomon to have talk with him on Adonijah's account. And the king got up to come to her, and went down low to the earth before her; then he took his place on the king's seat and had a seat made ready for the king's mother and she took her place at his right hand.
καὶ εἰσῆλθεν βηρσαβει πρὸς τὸν βασιλέα σαλωμων λαλήσαι αὐτῷ περὶ αδωνιου καὶ ἐξάνεστη ὁ βασιλεὺς εἰς ἀπαντὴν αὐτῆ καὶ κατεφίλησεν αὐτὴν καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ καὶ ἐτέθη θρόνος τῆ μητρὶ τοῦ βασιλέως καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ
- 20 Toen zeide zij: Ik begeer van u een enige kleine begeerte, wijs mijn aangezicht niet af. En de koning zeide tot haar: Begeer, mijn moeder, want ik zal uwaangezicht niet afwijzen.
Then she said, I have one small request to make to you; do not say, No, to me. And the king said, Say on, my mother, for I will not say, No, to you.
καὶ εἶπεν αὐτῷ αἰτησιν μίαν μικρὰν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου καὶ εἶπεν αὐτῆ ὁ βασιλεὺς αἰτησαι μήτερ ἐμὴ ὅτι οὐκ ἀποστρέψω σε
- 21 En zij zeide: Laat Abisag, de Sunamietische, aan Adonia, uw broeder, ter vrouwe gegeven worden.
And she said, Let Abishag the Shunammite be given to Adonijah your brother for a wife.
καὶ εἶπεν δοθήτω δὲ αβισακ ἡ σωμανίτις τῷ αδωνια τῷ ἀδελφῷ σου εἰς γυναῖκα
- 22 Toen antwoordde de koning Salomo, en zeide tot zijn moeder: En waarom begeert gij Abisag, de Sunamietische, voor Adonia? Begeer ook voor hem hetkoninkrijk (want hij is mijn broeder, die ouder is dan ik ben), ja, voor hem, en voor Abjathar, den priester, en voor Joab, den zoon van Zeruja.
Then King Solomon made answer and said to his mother, Why are you requesting me to give Abishag the Shunammite to Adonijah? Take the kingdom for him in addition, for he is my older brother, and Abiathar the priest and Joab, the son of Zeruiah, are on his side.
καὶ ἀπεκρίθη σαλωμων ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν τῆ μητρὶ αὐτοῦ καὶ ἴνα τί σὺ ἤτησαι τὴν αβισακ τῷ αδωνια καὶ αἰτησαι αὐτῷ τὴν βασιλείαν ὅτι οὗτος ἀδελφός μου ὁ μέγας ὑπὲρ ἐμέ καὶ αὐτῷ αβιαθαρ ὁ ἱερεὺς καὶ αὐτῷ ιωαβ ὁ υἱὸς σαρουιας ὁ ἀρχιστράτηγος ἐταῖρος
- 23 En de koning Salomo zwoer bij den HEERE, zeggende: Zo doe mij God, en zo doe Hij daartoe, voorzeker Adonia zal dat woord tegen zijn leven gesprokenhebben!
Then King Solomon took an oath by the Lord, saying, May God's punishment be on me if Adonijah does not give payment for these words with his life.
καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων κατὰ τοῦ κυρίου λέγων τάδε ποιῆσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθεῖη ὅτι κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐλάλησεν αδωνιας τὸν λόγον τοῦτον
- 24 En nu, zo waarachtig als de HEERE leeft, Die mij bevestigd heeft, en mij heeft doen zitten op den troon van mijn vader David, en Die mij een huis gemaaktheeft, gelijk als Hij gesproken had; voorzeker, Adonia zal heden gedood worden!
Now by the living Lord, who has given me my place on the seat of David my father, and made me one of a line of kings, as he gave me his word, truly Adonijah will be put to death this day.
καὶ νῦν ζῆ κύριος ὃς ἠτοίμασέν με καὶ ἔθετό με ἐπὶ τὸν θρόνον δαυιδ τοῦ πατρός μου καὶ αὐτὸς ἐποίησέν μοι οἶκον καθὼς ἐλάλησεν κύριος ὅτι σήμερον θανατωθήσεται αδωνιας
- 25 En de koning Salomo zond door de hand van Benaja, den zoon van Jojada; die viel op hem aan, dat hij stierf.
And King Solomon sent Benaiah, the son of Jehoiada, and he made an attack on him and put him to death.
καὶ ἐξαπέστειλεν σαλωμων ὁ βασιλεὺς ἐν χειρὶ βαναιου υἱοῦ ιωδαε καὶ ἀνείλεν αὐτόν καὶ ἀπέθανεν αδωνιας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
- 26 En tot Abjathar, den priester, zeide de koning: Ga naar Anathoth, op uw akkers; want gij zijt een man des doods; maar dezen dag zal ik u niet doden, omdat gijde ark des Heeren HEEREN voor het aangezicht van mijn vader David gedragen hebt, en omdat gij verdrukt zijt geweest, in alles, waarin mijn vader verdruktwas.
And to Abiathar the priest the king said, Go to Anathoth, to your fields; for death would be your right reward; but I will not put you to death now, because you took up the ark of the Lord God before David my father, and you were with him in all his troubles.
καὶ τῷ αβιαθαρ τῷ ἱερεὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἀπότρεχε σὺ εἰς αναθοθ εἰς ἀγρόν σου ὅτι ἀνὴρ θανάτου εἶ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ οὐ θανατώσω σε ὅτι ἦρας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου καὶ ὅτι ἐκακουχήθης ἐν ἅπασιν οἷς ἐκακουχήθη ὁ πατήρ μου
- 27 Salomo dan verdreef Abjathar, dat hij des HEEREN priester niet ware, om te vervullen het woord des HEEREN, hetwelk Hij over het huis van Eli te Silogesproken had.
So Solomon let Abiathar be priest no longer, so that he might make the word of the Lord come true which he said about the sons of Eli in Shiloh.
καὶ ἐξέβαλεν σαλωμων τὸν αβιαθαρ τοῦ μὴ εἶναι ἱερέα τοῦ κυρίου πληρωθῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον ἡλι ἐν σιλωμ
- 28 Als het gerucht tot Joab kwam (want Joab had zich gewend achter Adonia, hoewel hij zich niet had gewend achter Absalom), zo vluchtte Joab tot de tent desHEEREN, en vatte de hoornen des altaars.
And news of this came to Joab; for Joab had been one of Adonijah's supporters, though he had not been on Absalom's side. Then Joab went in flight to the Tent of the Lord, and put his hands on the horns of the altar.
καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν ἕως ιωαβ τοῦ υἱοῦ σαρουιας ὅτι ιωαβ ἦν κεκλικὸς ὀπίσω αδωνιου καὶ ὀπίσω σαλωμων οὐκ ἔκλινεν καὶ ἔφυγεν ιωαβ εἰς τὸ σκῆνωμα τοῦ κυρίου καὶ κατέσχεν τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου

- 29 En het werd den koning Salomo aangezegd, dat Joab tot de tent des HEEREN gevloeden was, en zie, hij is bij het altaar. Toen zond Salomo Benaja, den zoonvan Joada, zeggende: Ga heen, val op hem aan.
 And they said to King Solomon, Joab has gone in flight to the Tent of the Lord and is by the altar. Then Solomon sent Benaiah, the son of Jehoiada, saying, Go, make an attack on him.
 και ἀπηγγέλη τῷ σαλωμων λέγοντες ὅτι ἔφυγεν ἰωαβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου καὶ ἰδοὺ κατέχει τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπέστειλεν σαλωμων πρὸς ἰωαβ λέγων τί γέγονέν σοι ὅτι πέφευγας εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ εἶπεν ἰωαβ ὅτι ἐφοβήθην ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἔφυγον πρὸς κύριον καὶ ἀπέστειλεν σαλωμων ὁ βασιλεὺς τὸν βαναίου υἱὸν ἰωδαε λέγων πορεύου καὶ ἄνελε αὐτὸν καὶ θάψον αὐτόν
- 30 En Benaja kwam tot de tent des HEEREN, en zeide tot hem: Zo zegt de koning: Kom uit. En hij zeide: Neen, maar hier zal ik sterven! En Benaja bracht hetantwoord weder aan den koning, zeggende: Zo heeft Joab gesproken, en zo heeft hij mij geantwoord.
 And Benaiah came to the Tent of the Lord and said to him, The king says, Come out. And he said, No; but let death come to me here. And Benaiah went back to the king and gave him word of the answer which Joab had given.
 και ἦλθεν βαναίου υἱὸς ἰωδαε πρὸς ἰωαβ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου καὶ εἶπεν αὐτῷ τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ἔξελθε καὶ εἶπεν ἰωαβ οὐκ ἐκπορεύομαι ὅτι ὧδε ἀποθανοῦμαι καὶ ἀπέστρεψεν βαναίας υἱὸς ἰωδαε καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ λέγων τάδε λελάληκεν ἰωαβ καὶ τάδε ἀποκέκριται μοι
- 31 En de koning zeide tot hem: Doe gelijk als hij gesproken heeft, en val op hem aan, en begraaft hem, opdat gij wegdoet, van mij en van mijns vaders huis, datbloed, dat Joab zonder oorzaak vergoten heeft.
 And the king said, Do as he has said and make an attack on him there, and put his body into the earth; so that you may take away from me and from my family the blood of one put to death by Joab without cause.
 και εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς πορεύου καὶ ποίησον αὐτῷ καθὼς εἶρηκεν καὶ ἄνελε αὐτόν καὶ θάψεις αὐτόν καὶ ἐξαρεῖς σήμερον τὸ αἷμα ὃ δωρεὰν ἐξέχεεν ἰωαβ ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου
- 32 Zo zal de HEERE zijn bloed op zijn hoofd doen wederkeren, omdat hij op twee mannen, rechtvaardiger en beter dan hij, aangevallen is, en die met het zwaardgedood heeft, daar het mijn vader David niet wist, Abner, den zoon van Ner, den krijgsoverste van Israel, en Amasa, den zoon van Jether, den krijgsoverstevan Juda.
 And the Lord will send back his blood on his head, because of the attack he made on two men more upright and better than himself, putting them to the sword without my father's knowledge; even Abner, the son of Ner, captain of the army of Israel, and Amasa, the son of Jether, captain of the army of Judah.
 και ἀπέστρεψεν κύριος τὸ αἷμα τῆς ἀδικίας αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ ὡς ἀπήντησεν τοῖς δυνισ ἀνθρώποις τοῖς δικαίοις καὶ ἀγαθοῖς ὑπὲρ αὐτὸν καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ὁ πατὴρ μου δαυὶδ οὐκ ἔγνων τὸ αἷμα αὐτῶν τὸν αβεννηρ υἱὸν νηρ ἀρχιστράτηγον ἰσραηλ καὶ τὸν αμεσσα υἱὸν ἰεθερ ἀρχιστράτηγον ἰουδα
- 33 Alzo zal hun bloed wederkeren op het hoofd van Joab, en op het hoofd van zijn zaad in eeuwigheid; maar David, en zijn zaad, en zijn huis, en zijn troon zalvrede hebben van den HEERE tot in eeuwigheid.
 So their blood will be on the head of Joab, and on the head of his seed for ever; but for David and his seed and his family and the seat of his kingdom, there will be peace for ever from the Lord.
 και ἐπεστράφη τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἰς κεφαλὴν τοῦ σπέρματος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τῷ δαυιδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ γένοιτο εἰρήνη ἕως αἰῶνος παρὰ κυρίου
- 34 En Benaja, de zoon van Joada, ging op, en viel op hem aan, en doodde hem; en hij werd begraven in zijn huis, in de woestijn.
 So Benaiah, the son of Jehoiada, went up, and falling on him, put him to death; and his body was put to rest in his house in the waste land.
 και ἀπήντησεν βαναίου υἱὸς ἰωδαε τῷ ἰωαβ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν καὶ ἔθαψεν αὐτόν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 35 En de koning zette Benaja, den zoon van Joada, in zijn plaats over het heir; en Zadok, den priester, zette de koning in de plaats van Abjathar.
 And the king put Benaiah, the son of Jehoiada, in his place over the army; and Zadok the priest he put in the place of Abiathar.
 και ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸν βαναίου υἱὸν ἰωδαε ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ τὴν στρατηγίαν καὶ ἡ βασιλεία κατωρθοῦτο ἐν ἱερουσαλημ καὶ τὸν σαδωκ τὸν ἱερέα ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς εἰς ἱερέα πρῶτον ἀντὶ αβιαθαρ [35a] καὶ ἔδωκεν κύριος φρόνησιν τῷ σαλωμων καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα καὶ πλάτος καρδίας ὡς ἡ ἄμμος ἢ παρὰ τὴν θάλασσαν [35β] καὶ ἐπληθύνθη ἡ φρόνησις σαλωμων σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων ἀρχαίων υἱῶν καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους αἰγύπτου [35ε] καὶ ἔλαβεν τὴν θυγατέρα φαραω καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν δαυιδ ἕως συντελέσαι αὐτόν τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸν οἶκον κυρίου ἐν πρώτοις καὶ τὸ τεῖχος ἱερουσαλημ κυκλόθεν ἐν ἑπτὰ ἔτεσιν ἐποίησεν καὶ συνετέλεσεν [35δ] καὶ ἦν τῷ σαλωμων ἑβδομήκοντα χιλιάδες αἶροντες ἄρσιν καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες λατόμων ἐν τῷ ὄρει [35ε] καὶ ἐποίησεν σαλωμων τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ὑποστηρίγματα καὶ τοὺς λουτήρας τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς στόλους καὶ τὴν κρίνην τῆς αὐλῆς καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν [35φ] καὶ ὠκοδόμησεν τὴν ἄκραν καὶ τὰς ἐπάλξεις αὐτῆς καὶ διέκοψεν τὴν πόλιν δαυιδ οὕτως θυγάτηρ φαραω ἀνέβαινεν ἐκ τῆς πόλεως δαυιδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς ὃν ὠκοδόμησεν αὐτῇ τότε ὠκοδόμησεν τὴν ἄκραν [35γ] καὶ σαλωμων ἀνέφερεν τρεῖς ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ὀλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικὰς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ὠκοδόμησεν τῷ κυρίῳ καὶ ἐθυμία ἐνώπιον κυρίου καὶ συνετέλεσεν τὸν οἶκον [35η] καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ ἔργα τοῦ σαλωμων τρεῖς χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι ἐπιστάται τοῦ λαοῦ τῶν ποιοῦντων τὰ ἔργα [35ι] καὶ ὠκοδόμησεν τὴν ασσουρ καὶ τὴν μαγδω καὶ τὴν γαζερ καὶ τὴν βαιθωρων τὴν ἐπάνω καὶ τὰ βααλαθ [35κ] πλὴν μετὰ τὸ οἰκοδομησαὶ αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ κυρίου καὶ τὸ τεῖχος ἱερουσαλημ κύκλῳ μετὰ ταῦτα ὠκοδόμησεν τὰς πόλεις ταύτας [35λ] καὶ ἐν τῷ ἔτι δαυιδ ζῆν ἐνετείλατο τῷ σαλωμων λέγων ἰδοὺ μετὰ σοῦ σεμεὶ υἱὸς γηρα υἱὸς σπέρματος τοῦ ἱεμιν ἐκ γεβρων [35μ] οὗτος κατηράσατό με κατὰραν ὀδυνηρὰν ἐν ἡμέρᾳ ἐπορευομένη εἰς παρεμβολάς [35ν] καὶ αὐτὸς κατέβανεν εἰς ἀπαντὴν μοι ἐπὶ τὸν ἰορδάνην καὶ ὠμοσα αὐτῷ κατὰ τοῦ κυρίου λέγων εἰ θανατωθήσεται ἐν ῥομφαίᾳ [35ο] καὶ νῦν μὴ ἀθώωσῃς αὐτόν ὅτι ἀνήρ φρόνιμος σὺ καὶ γνώση ἃ ποιήσεις αὐτῷ καὶ κατάξεις τὴν πόλιν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ἄδου

- 36 Daarna zond de koning, en riep Simei, en zeide tot hem: Bouw u een huis in Jeruzalem, en woon aldaar; en ga van daar niet uit herwaarts of derwaarts.
Then the king sent for Shimei, and said to him, Make a house for yourself in Jerusalem and keep there and go to no other place.
καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν σεμεὶ καὶ εἶπεν αὐτῷ οἰκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ κάθου ἐκεῖ καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐκεῖθεν οὐδαμοῦ
- 37 Want het zal geschieden ten dage van uw uitgaan, als gij over de beek Kidron zult gaan, weet voorzeker, dat gij den dood sterven zult; uw bloed zal op uw hoofd zijn.
For be certain that on the day when you go out and go over the stream Kidron, death will overtake you: and your blood will be on your head.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξόδου σου καὶ διαβήσῃ τὸν χειμάρρουν κεδρων γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ τὸ αἷμά σου ἔσται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου καὶ ὄρκισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκ εἰνῆ
- 38 En Simei zeide tot den koning: Dat woord is goed; gelijk als mijn heer de koning gesproken heeft, alzo zal uw knecht doen. En Simei woonde te Jeruzalem veledagen.
And Shimei said to the king, Very well! as my lord the king has said, so will your servant do. And for a long time Shimei went on living in Jerusalem.
καὶ εἶπεν σεμεὶ πρὸς τὸν βασιλέα ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας κύριέ μου βασιλεῦ οὕτω ποιήσει ὁ δοῦλός σου καὶ ἐκάθισεν σεμεὶ ἐν ἱερουσαλὴμ τρία ἔτη
- 39 Doch het geschiedde met het einde van drie jaren, dat twee knechten van Simei wegliepen tot Achis, den zoon van Maacha, den koning van Gath; en men gafhet Simei te kennen, zeggende: Zie, uw knechten zijn in Gath.
But after three years, two of the servants of Shimei went in flight to Achish, son of Maacah, king of Gath. And word was given to Shimei that his servants had gone to Gath.
καὶ ἐγενήθη μετὰ τρία ἔτη καὶ ἀπέδρασαν δύο δοῦλοι τοῦ σεμεὶ πρὸς αἰχίους υἱὸν μααχα βασιλέα γεθ καὶ ἀπηγγέλη τῷ σεμεὶ λέγοντες ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου ἐν γεθ
- 40 Toen maakte zich Simei op, en zadelde zijn ezel, en toog heen naar Gath tot Achis, om zijn knechten te zoeken; zo toog Simei heen, en bracht zijn knechten van Gath.
Then Shimei got up, and making ready his ass, he went to Gath, to Achish, in search of his servants; and he sent and got them from Gath.
καὶ ἀνέστη σεμεὶ καὶ ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς γεθ πρὸς αἰχίους τοῦ ἐκζητῆσαι τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη σεμεὶ καὶ ἤγαγεν τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐκ γεθ
- 41 En het werd Salomo aangezegd, dat Simei uit Jeruzalem naar Gath getogen, en wedergekomen was.
And news was given to Solomon that Shimei had gone from Jerusalem to Gath and had come back again.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ σαλωμων λέγοντες ὅτι ἐπορεύθη σεμεὶ ἐξ ἱερουσαλὴμ εἰς γεθ καὶ ἀπέστρεψεν τοὺς δούλους αὐτοῦ
- 42 Toen zond de koning, en riep Simei, en zeide tot hem: Heb ik u niet beedigd bij den HEERE, en tegen u betuigd, zeggende: Ten dage van uw uitgaan, als gij zultherwaarts of derwaarts gaan, weet voorzeker, dat gij den dood zult sterven? En gij zeidet tot mij: Dat woord is goed, dat ik gehoord heb.
Then the king sent for Shimei, and said to him, Did I not make you take an oath by the Lord, protesting to you and saying, Be certain that on the day when you go out from here, wherever you go, death will overtake you? and you said to me, Very well!
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσεν τὸν σεμεὶ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν οὐχὶ ὄρκισά σε κατὰ τοῦ κυρίου καὶ ἐπεμαρτυράμην σοι λέγων ἐν ἡμέρᾳ ἐξέλθῃς ἐξ ἱερουσαλὴμ καὶ πορευθῆς εἰς δεξιὰ ἢ εἰς ἀριστερά γινώσκων γνώσῃ ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ
- 43 Waarom dan hebt gij den eed des HEEREN niet gehouden, en het gebod, dat ik over u geboden had?
Why then have you not kept the oath of the Lord and the order which I gave you?
καὶ τί ὅτι οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὄρκον κυρίου καὶ τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλαμην κατὰ σοῦ
- 44 Verder zeide de koning tot Simei: Gij weet al de boosheid, die uw hart weet, die gij aan mijn vader David gedaan hebt; daarom heeft de HEERE uw boosheid op uw hoofd doen wederkeren.
And the king said to Shimei, You have knowledge of all the evil which you did to David my father; and now the Lord has sent back your evil on yourself.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς σεμεὶ σὺ οἶδας πᾶσαν τὴν κακίαν σου ἣν ἔγνω ἡ καρδία σου ἃ ἐποίησας τῷ δαυιδ τῷ πατρί μου καὶ ἀνταπέδωκεν κύριος τὴν κακίαν σου εἰς κεφαλὴν σου
- 45 Maar de koning Salomo is gezegend; en de troon van David zal bevestigd zijn voor het aangezicht des HEEREN tot in eeuwigheid.
But a blessing will be on King Solomon, and the kingdom of David will keep its place before the Lord for ever.
καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἠὺλογημένος καὶ ὁ θρόνος δαυιδ ἔσται ἕτοιμος ἐνώπιον κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα

- 46 En de koning gebood Benaia, den zoon van Jojada; die ging uit, en viel op hem aan, dat hij stierf. Alzo is het koninkrijk bevestigd in de hand van Salomo.
So the king gave orders to Benaiah, the son of Jehoiada; and he went out and, falling on him, put him to death. And Solomon's authority over the kingdom was complete.
 και ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς σαλωμων τῷ βαναια υἱῷ ἰωδαι καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἀνέϊεν αὐτόν καὶ ἀπέθανεν [46a] καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς σαλωμων φρόνιμος σφόδρα καὶ σοφός καὶ ἰουδα καὶ ἰσραηλ πολλοὶ σφόδρα ὡς ἡ ἄμμος ἢ ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ χαίροντες [46β] καὶ σαλωμων ἦν ἄρχων ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις καὶ ἦσαν προσφέροντες δῶρα καὶ ἐδοῦλεον τῷ σαλωμων πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ [46ξ] καὶ σαλωμων ἤρξατο διανοίγειν τὰ δυναστεύματα τοῦ λιβάνου [46δ] καὶ αὐτὸς ὄκοδόμησεν τὴν θερμαίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ [46ε] καὶ τοῦτο τὸ ἄριστον τῷ σαλωμων τριάκοντα κόροι σερμιδάλεως καὶ ἐξήκοντα κόροι ἀλευροῦ κεκοπανισμένου δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ καὶ εἰκοσι βόες νομάδες καὶ ἑκατὸν πρόβατα ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὀρνίθων ἐκλεκτῶν νομάδων [46φ] ὅτι ἦν ἄρχων ἐν παντὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ ραφὴ ἕως γάζης ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν πέραν τοῦ ποταμοῦ [46γ] καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κυκλόθεν καὶ κατῳκει ἰουδα καὶ ἰσραηλ πεποιθότες ἕκαστος ὑπὸ τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν σικκὴν αὐτοῦ ἐσθίοντες καὶ πίνοντες ἀπὸ δαν καὶ ἕως βηρσαβεε πάσας τὰς ἡμέρας σαλωμων [46η] καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τοῦ σαλωμων αζαριον υἱὸς σαδωκ τοῦ ἱερέως καὶ ὀρνιου υἱὸς ναθαν ἄρχων τῶν ἐφεσηκότων καὶ εδραμ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ σουβα γραμματεὺς καὶ βασα υἱὸς αχιθαλαμ ἀναμνησκῶν καὶ αβι υἱὸς ἰωαβ ἄρχιστράτηγος καὶ αχιρε υἱὸς εδραῖ ἐπὶ τὰς ἄρσεις καὶ βαναια υἱὸς ἰωδαι ἐπὶ τῆς αὐλαρχίας καὶ ἐπὶ τοῦ πλινθείου καὶ ζαχουρ υἱὸς ναθαν ὁ σύμβουλος [46ι] καὶ ἦσαν τῷ σαλωμων τεσσαράκοντα χιλιάδες τοκάδες ἵπποι εἰς ἄρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἰππέων [46κ] καὶ ἦν ἄρχων ἐν πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὀρίων αἰγύπτου [46λ] σαλωμων υἱὸς δαυὶδ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἰουδα ἐν ἱερουσαλημ
- 1 En Salomo verzwagerde zich met Farao, den koning van Egypte; en nam de dochter van Farao, en bracht ze in de stad Davids tot dat hij voleind zou hebben het bouwen van zijn huis en het huis des HEEREN, en den muur van Jeruzalem rondom.
Solomon became the son-in-law of Pharaoh, king of Egypt, and took Pharaoh's daughter as his wife, keeping her in the town of David, till the house he was building for himself, and the house of the Lord and the wall round Jerusalem, were complete.
- 2 Alleenlijk offerde het volk op de hoogten, want geen huis was den Naam des HEEREN gebouwd, tot die dagen toe.
But all this time the people were making their offerings in the high places, because no house had been put up to the name of the Lord till those days.
 πλην ὁ λαὸς ἦσαν θυμιῶντες ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς ὅτι οὐκ ὄκοδομήθη οἶκος τῷ ὀνόματι κυρίου ἕως νῦν
- 3 En Salomo had den HEERE lief, wandelende in de inzettingen van zijn vader David; alleenlijk offerde hij en rookte op de hoogten.
And Solomon, in his love for the Lord, kept the laws of David his father; but he made offerings and let them go up in smoke on the high places.
 καὶ ἠγάπησεν σαλωμων τὸν κύριον πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ πλην ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ἔθυσεν καὶ ἐθυμία
- 4 En de koning ging naar Gibeon, om aldaar te offeren, omdat die hoogte groot was; duizend brandofferen offerde Salomo op dat altaar.
And the king went to Gibeon to make an offering there, because that was the chief high place: it was Solomon's way to make a thousand burned offerings on that altar.
 καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς γαβαων θῦσαι ἐκεῖ ὅτι αὐτὴ ὑψηλοτάτη καὶ μεγάλη χιλίαν ὀλοκαυτῶσιν ἀνήνεγκεν σαλωμων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν γαβαων
- 5 Te Gibeon verscheen de HEERE aan Salomo in een droom des nachts en God zeide: Begeer wat Ik u geven zal.
In Gibeon, Solomon had a vision of the Lord in a dream by night; and God said to him, Say what I am to give you.
 καὶ ὤφθη κύριος τῷ σαλωμων ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαλωμων αἰτήσαι τι αἶτημα σου τῷ
- 6 En Salomo zeide: Gij hebt aan Uw knecht David, mijn vader, grote weldadigheid gedaan, gelijk als hij voor Uw aangezicht gewandeld heeft, in waarheid, en ingerechtigheid, en in oprechtheid des harten met U; en Gij hebt hem deze grote weldadigheid gehouden, dat Gij hem gegeven hebt een zoon, zittende op zijntroon, als te dezen dage.
And Solomon said, Great was your mercy to David my father, as his life before you was true and upright and his heart was true to you; and you have kept for him this greatest mercy, a son to take his place this day.
 καὶ εἶπεν σαλωμων σὺ ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου ἔλεος μέγα καθὼς διῆλθεν ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι καρδίας μετὰ σοῦ καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸ ἔλεος τὸ μέγα τοῦτο δοῦναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη
- 7 Nu dan, HEERE, mijn God! Gij hebt Uw knecht koning gemaakt in de plaats van mijn vader David; en ik ben een klein jongeling, ik weet niet uit te gaan noch in te gaan.
And now, O Lord my God, you have made your servant king in the place of David my father; and I am only a young boy, with no knowledge of how to go out or come in.
 καὶ νῦν κύριε ὁ θεός μου σὺ ἔδωκας τὸν δούλόν σου ἀντὶ δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐγὼ εἰμι παιδάριον μικρὸν καὶ οὐκ οἶδα τὴν ἔξοδόν μου καὶ τὴν εἰσοδόν μου
- 8 En Uw knecht is in het midden van Uw volk, dat Gij verkoren hebt, een groot volk, hetwelk niet kan geteld noch gerekend worden, vanwege de menigte.
And your servant has round him the people of your selection, a people so great that they may not be numbered, and no account of them may be given.
 ὁ δὲ δούλός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου ὃν ἐξελέξω λαὸν πολὺν ὃς οὐκ ἀριθμηθήσεται
- 9 Geef dan Uw knecht een verstandig hart, om Uw volk te richten, verstandelijk onderscheidende tussen goed en kwaad; want wie zou dit Uw zwaar volkkunnen richten?
Give your servant, then, a wise heart for judging your people, able to see what is good and what evil; for who is able to be the judge of this great people?
 καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν ἀκούειν καὶ διακρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ συνιεν ἀνὰ μέσον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ ὅτι τίς δυνήσεται κρίνειν τὸν λαόν σου τὸν βαρὺν τοῦτον

- 10 Die zaak nu was goed in de ogen des HEEREN, dat Salomo deze zaak begeerd had.
Now these words and Solomon's request were pleasing to the Lord.
 και ἤρεσεν ἐνώπιον κυρίου ὅτι ἠτήσατο σαλωμων τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 11 En God zeide tot hem: Daarom dat gij deze zaak begeerd hebt, en niet begeerd hebt, voor u vele dagen, noch voor u begeerd hebt rijkdom, noch begeerd hebtde ziel uwer vijanden; maar hebt begeerd verstand voor u, om gerichtsaken te horen;
And God said to him, Because your request is for this thing, and not for long life for yourself or for wealth or for the destruction of your haters, but for wisdom to be a judge of causes;
 και εἶπεν κύριος πρὸς αὐτὸν ἀνθ' ὧν ἠτήσω παρ' ἐμοῦ τὸ ῥῆμα τοῦτο και οὐκ ἠτήσω σαυτῷ ἡμέρας πολλὰς και οὐκ ἠτήσω πλοῦτον οὐδὲ ἠτήσω ψυχὰς ἐχθρῶν σου ἀλλ' ἠτήσω σαυτῷ σύνεσιν τοῦ εἰς ακοῦειν κρίμα
- 12 Zie, Ik heb gedaan naar uw woorden; zie, Ik heb u een wijs en verstandig hart gegeven, dat uws gelijke voor u niet geweest is, en uws gelijke na u niet opstaanzal.
I have done as you said: I have given you a wise and far-seeing heart, so that there has never been your equal in the past, and never will there be any like you in the future.
 ἰδοὺ πεποίηκα κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἰδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν φρονιμὴν και σοφίην ὡς σὺ οὐ γέγονεν ἔμπροσθέν σου και μετὰ σὲ οὐκ ἀναστήσεται ὁμοίός σοι
- 13 Zelfs ook wat gij niet begeerd hebt, heb Ik u gegeven, beide rijkdom en eer; dat uws gelijke niemand onder de koningen al uw dagen zijn zal.
And with this I have given you what you made no request for: wealth and honour, so that no king was ever your equal.
 και ἃ οὐκ ἠτήσω δέδωκά σοι και πλοῦτον και δόξαν ὡς σὺ γέγονεν ἀνὴρ ὁμοίός σοι ἐν βασιλευσιν
- 14 En zo gij in Mijn wegen wandelen zult, onderhoudende Mijn inzettingen en Mijn geboden, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, zo zal Ik ook uw dagenverlengen.
And if you go on in my ways, keeping my laws and my orders as your father David did, I will give you a long life.
 και ἐὰν πορευθῆς ἐν τῇ ὁδῷ μου φυλάσσειν τὰς ἐντολάς μου και τὰ προστάγματά μου ὡς ἐπορεύθη δαυιδ ὁ πατήρ σου και πληθυνῶ τὰς ἡμέρας σου
- 15 En Salomo waakte op, en ziet, het was een droom. En hij kwam te Jeruzalem, en stond voor de ark des verbonds des HEEREN, en offerde brandofferen, en bereidde dankofferen, en maakte een maaltijd voor al zijn knechten.
And Solomon, awakening, saw that it was a dream; then he came to Jerusalem, where he went before the ark of the agreement of the Lord, offering burned offerings and peace-offerings; and he made a feast for all his servants.
 και ἐξυπνίσθη σαλωμων και ἰδοὺ ἐνύπνιον και ἀνέστη και παραγίνεται εἰς ἱερουσαλημ και ἔστη κατὰ πρόσωπον τοῦ θουσιαστηρίου τοῦ κατὰ πρόσωπον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου ἐν σιων και ἀνήγαγε ν ὀλοκαυτώσεις και ἐποίησεν εἰρηνικὰς και ἐποίησεν πτόν μέγαν ἐαυτῷ και πᾶσιν τοῖς παισίν αὐτοῦ
- 16 Toen kwamen er twee vrouwen, die hoeren waren, tot den koning; en zij stonden voor zijn aangezicht.
Then two loose women of the town came and took their places before the king;
 τότε ὤφθησαν δύο γυναῖκες πόρνοι τῷ βασιλεῖ και ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ
- 17 En de ene vrouw zeide: Och, mijn heer. Ik en deze vrouw wonen in een huis; en ik heb bij haar in dat huis gebaard.
And one of them said, O my lord, I and this woman are living in the same house; and I gave birth to a child by her side in the house.
 και εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ μία ἐν ἐμοὶ κύριε ἐγὼ και ἡ γυνὴ αὕτη οἰκοῦμεν ἐν οἴκῳ ἐνὶ και ἐτέκομεν ἐν τῷ οἴκῳ
- 18 Het is nu geschied op den derden dag na mijn baren dat deze vrouw ook gebaard heeft; en wij waren te zamen, geen vreemde was met ons in dat huis, behalveons tweeen in het huis.
And three days after the birth of my child, this woman had a child: we were together, no other-person was with us in the house but we two only.
 και ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ τεκούσης μου και ἔτεκεν και ἡ γυνὴ αὕτη και ἡμεῖς κατὰ τὸ αὐτὸ και οὐκ ἔστιν οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἀρεξ ἀμφοτέρων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ
- 19 En de zoon dezer vrouw is des nachts gestorven, omdat zij op hem gelegen had.
In the night, this woman, sleeping on her child, was the cause of its death.
 και ἀπέθανεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς ταύτης τὴν νύκτα ὡς ἐπεκοιμήθη ἐπ' αὐτόν
- 20 En zij stond ter middernacht op, en nam mijn zoon van bij mij, als uw dienstmaagd sliep, en legde hem in haar schoot, en haar doden zoon legde zij in mijnschoot.
And she got up in the middle of the night and took my son from my side while your servant was sleeping; and she took it in her arms and put her dead child in my arms.
 και ἀνέστη μέσης τῆς νυκτὸς και ἔλαβεν τὸν υἱὸν μου ἐκ τῶν ἀγκαλιῶν μου και ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς και τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν τεθνηκότα ἐκοίμισεν ἐν τῷ κόλπῳ μου
- 21 En ik stond in de morgen op, om mijn zoon te zogen, en zie, hij was dood; maar ik lette in den morgen op hem, en zie, het was mijn zoon niet, dien ik gebaardhad.
And when I got up to give my child the breast, I saw that it was dead; but in the morning, looking at it with care, I saw that it was not my son.
 και ἀνέστην τὸ πρωὶ θηλάσαι τὸν υἱὸν μου και ἐκεῖνος ἦν τεθνηκὼς και ἰδοὺ κατενόησα αὐτὸν πρωὶ και ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ υἱός μου ὃν ἔτεκον

- 22 Toen zeide de andere vrouw: Neen, maar die levende is mijn zoon, en de dode is uw zoon; gene daarentegen zeide: Neen, maar de dode is uw zoon, en de levende is mijn zoon! Alzo spraken zij voor het aangezicht des konings.
 And the other woman said, No; but the living child is my son and the dead one yours. But the first said, No; the dead child is your son and the living one mine. So they kept on talking before the king.
 και είπεν ή γυνή ή έτέρα ουχι άλλα ο υίός μου ο ζών ο δε υίός σου ο τεθνηκώς και έλάλησαν ενώπιον του βασιλέως
- 23 Toen zeide de koning: Deze zegt: Dit is mijn zoon, die leeft, maar uw zoon is het, die dood is; en die zegt: Neen, maar de dode is uw zoon, en de levende mijnzoon.
 Then the king said, One says, The living child is my son, and yours is the dead: and the other says, Not so; but your son is the dead one and mine is the living.
 και είπεν ο βασιλεύς αυταίς συ λέγεις ούτος ο υίός μου ο ζών και ο υίός ταύτης ο τεθνηκώς και συ λέγεις ουχι άλλα ο υίός μου ο ζών και ο υίός σου ο τεθνηκώς
- 24 Verder zeide de koning: Haalt mij een zwaard; en zij brachten een zwaard voor het aangezicht des konings.
 Then he said, Get me a sword. So they went and put a sword before the king.
 και είπεν ο βασιλεύς λάβετέ μοι μάχαιραν και προσήνεγκαν την μάχαιραν ενώπιον του βασιλέως
- 25 En de koning zeide: Doorsnijdt dat levende kind in tweeën, en geeft de ene een helft, en de andere een helft.
 And the king said, Let the living child be cut in two and one half given to one woman and one to the other.
 και είπεν ο βασιλεύς διέλετε τὸ παιδίον τὸ θηλάζον τὸ ζών εἰς δύο και δότε τὸ ἡμισυ αὐτοῦ ταύτη και τὸ ἡμισυ αὐτοῦ ταύτη
- 26 Maar de vrouw, welker zoon de levende was, sprak tot den koning (want haar ingewand ontstak over haar zoon), en zeide: Och, mijn heer! Geef haar datlevende kind, en dood het geenszins; deze daarentegen zeide: Het zij noch het uwe noch het mijne, doorsnijdt het.
 Then the mother of the living child came forward, for her heart went out to her son, and she said, O my lord, give her the child; do not on any account put it to death. But the other woman said, It will not be mine or yours; let it be cut in two.
 και άπεκρίθη ή γυνή ἥς ἦν ο υίός ο ζών και είπεν προς τον βασιλέα ότι έταράχθη ή μήτρα αυτης επί τῷ υίῳ αυτης και είπεν εν έμοί κύριε δότε αυτη τὸ παιδίον και θανάτω μη θανατώσητε αυτόν και αυτη είπεν μήτε έμοι μήτε αυτη έστω διέλετε
- 27 Toen antwoordde de koning, en zeide: Geeft aan die het levende kind, den doodt het geenszins; die is zijn moeder.
 Then the king made answer and said, Give her the child, and do not put it to death; she is the mother of it.
 και άπεκρίθη ο βασιλεύς και είπεν δότε τὸ παιδίον τη ειπούση δότε αυτη αυτὸ και θανάτω μη θανατώσητε αυτόν αυτη ή μήτηρ αὐτοῦ
- 28 En geheel Israel hoorde dat oordeel, dat de koning geoordeeld had, en vreesde voor het aangezicht des konings; want zij zagen, dat de wijsheid Gods in hemwas, om recht te doen.
 And news of this decision which the king had made went through all Israel; and they had fear of the king, for they saw that the wisdom of God was in him to give decisions.
 και ἤκουσαν πᾶς ισραηλ τὸ κρίμα τοῦτο ὃ έκρινεν ο βασιλεύς και έφοβήθησαν από προσώπου του βασιλέως ότι είδον ότι φρόνησις θεου εν αυτῷ του ποιειν δικαίωμα
- 1 Alzo was de koning Salomo koning over gans Israel.
 Now Solomon was king over all Israel.
 και ἦν ο βασιλεύς σαλωμων βασιλεύων επί ισραηλ
- 2 En deze waren de vorsten, die hij had: Azaria, de zoon van Zadok, was opperamdtman.
 And these were his chief men: Azariah, the son of Zadok, was the priest;
 και οὔτοι οι άρχοντες οἱ ἦσαν αὐτοῦ αζαριου υίός σαδοκ
- 3 Elihoref, en Ahia, de zoon van Sisa, waren schrijvers; Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier.
 Elihoreph and Ahijah, the sons of Shisha, were scribes; Jehoshaphat, the son of Ahilud, was the recorder;
 και ελιαρεφ και αχια υίός σαβα γραμματεῖς και ιωσαφατ υίός αχιλιδ ὑπομνησκων
- 4 En Benaja, de zoon van Jojada, was over het heir; en Zadok en Abjathar waren priesters.
 Benaiah, the son of Jehoiada, was head of the army; Zadok and Abiathar were priests;
 και σαδουχ και αβιαθαρ ιερεῖς
- 5 En Azaria, de zoon van Nathan, was over de bestelmeesters; en Zabud, de zoon van Nathan, was overambtman, des konings vriend.
 Azariah, the son of Nathan, was over those in authority in the different divisions of the country; Zabud, the son of Nathan, was priest and the king's friend;
 και ορνια υίός ναθαν επί των καθεσταμένων και ζαβουθ υίός ναθαν έταίρος του βασιλέως
- 6 En Ahisar was hofmeester; en Adoniram, de zoon van Abda, was over de schatting.
 Ahishar was controller of the king's house; Adoniram, the son of Abda, was overseer of the forced work.
 και αχιηλ οικονόμος και ελιαβ υίός σαφ επί της πατριάς και αδωνιραμ υίός εφρα επί των φόρων

- 7 En Salomo had twaalf bestelmeesters over gans Israel, die den koning en zijn huis verzorgden; voor elk was een maand in het jaar om te verzorgen.
And Solomon put twelve overseers over all Israel, to be responsible for the stores needed for the king and those of his house; every man was responsible for one month in the year.
 και τῶ σαλωμων δώδεκα καθεσταμένοι ἐπὶ πάντα ἰσραηλ χορηγεῖν τῷ βασιλεῖ και τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μήνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐγένετο ἐπὶ τὸν ἕνα χορηγεῖν
- 8 En dit zijn hun namen: de zoon van Hur was in het gebergte van Ephraim.
And these are their names: ... the son of Hur in the hill country of Ephraim;
 και ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν βενωρ ἐν ὄρει εφραιμ εἷς
- 9 De zoon van Deker in Makaz, en in Saalbim, en Beth-Semes, en Elon-Beth-hanan.
... the son of Deker in Makaz and Shaalbim and Beth-shemesh and Elonbeth-hanan;
 υἱὸς ρηαβ ἐν μαχεμας και βηθαλαμιν και βαιθσαμυς και αλων ἕως βαιθαναν εἷς
- 10 De zoon van Hesed in Arubboth; hij had daartoe Socho en het ganse land Hefer.
... the son of Hesed in Arubboth; Socoh and all the land of Hepher were under his control;
 υἱὸς εσωθ βηρβηθνεμα λουσαμηνχα και ρησφαρα
- 11 De zoon van Abinadab had de ganse landstreek van Dor; deze had Tafath, de dochter van Salomo, tot een vrouw.
... the son of Abinadab in all Naphath-dor; his wife was Taphath, the daughter of Solomon.
 χιναδαβ και αναφαθι ἀνὴρ ταβληθ θυγάτηρ σαλωμων ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα εἷς
- 12 Baana, de zoon van Ahilud, had Taanach, en Megiddo, en het ganse Beth-Sean, hetwelk is bij Zartana, beneden van Jizreel, van Beth-Sean aan tot Abel-Mehola, tot op gene zijde van Jokmeam.
Baana, the son of Ahilud, in Taanach and Megiddo, and all Beth-shean which is by the side of Zarethan, under Jezreel, from Beth-shean to Abel-meholah, as far as the far side of Jokmeam;
 βακχα υἱὸς αχλιδ θανααχ και μεκεδω και πᾶς ὁ οἶκος σαν ὁ παρὰ σεσαθαν ὑποκάτω τοῦ εσραε και ἐκ βαισαφουδ εβελμαωλα ἕως μαεβερ λουκαμ εἷς
- 13 De zoon van Geber was te Ramoth in Gilead; hij had de dorpen van Jair, den zoon van Manasse, die in Gilead zijn; ook had hij de streek van Argob, welke isin Basan, zestig grote steden, met muren en koperen grendelen.
... the son of Geber in Ramoth-gilead; he had the towns of Jair, the son of Manasseh, which are in Gilead, and the country of Argob, which is in Bashan, sixty great towns with walls and locks of brass.
 υἱὸς γαβερ ἐν ρεμαθ γαλααδ τούτω σχοίνισμα ερεγαβα ἦ ἐν τῇ βασαν ἐξήκοντα πόλεις μεγάλοι τειχῆρεις και μοχλοὶ χαλκοῖ εἷς
- 14 Abinadab, de zoon van Iddo, was te Mahanaim.
Ahinadab, the son of Iddo, in Mahanaim;
 αχιναδαβ υἱὸς αχελ μααναιν εἷς
- 15 Ahimaaz was in Nafthali; deze nam ook Salomo's dochter, Basmath, ter vrouwe.
Ahimaaz in Naphtali; he took Basemath, the daughter of Solomon, as his wife;
 αχιμαας ἐν νεφθαλι και οὗτος ἔλαβεν τὴν βασεμμαθ θυγατέρα σαλωμων εἰς γυναῖκα εἷς
- 16 Baana, de zoon van Husai, was in Aser en in Aloth.
Baana, the son of Hushai, in Asher and Aloth;
 βαανα υἱὸς χουσι ἐν τῇ μααλαθ εἷς
- 17 Josafath, de zoon van Paruah, in Issaschar.
Jehoshaphat, the son of Paruah, in Issachar;
 σαμαα υἱὸς ηλα ἐν τῷ βενιαμιν
- 18 Simei, de zoon van Ela, in Benjamin.
Shimei, the son of Ela, in Benjamin;
 γαβερ υἱὸς αδαι ἐν τῇ γῆ γαδ γῆ σηων βασιλέως τοῦ εσεβων και ωγ βασιλέως τοῦ βασαν και νασιφ εἷς ἐν γῆ ιουδα
- 19 Geber, de zoon van Uri, was in het land Gilead, het land van Sihon, den koning der Amorieten, en van Og, den koning van Basan, en hij was de enigebestelmeester, die in dat land was.
Geber, the son of Uri, in the land of Gilead, the country of Sihon, king of the Amorites, and Og, king of Bashan; and one overseer had authority over all the overseers who were in the land.
 ιωσαφατ υἱὸς φουασουδ ἐν ισσαχαρ

- 1 En Hiram, de koning van Tyrus, zond zijn knechten tot Salomo (want hij had gehoord, dat zij Salomo tot koning gezalfd hadden in zijns vaders plaats), dewijl Hiram David altijd bemind had.
Now Hiram, king of Tyre, hearing that Solomon had been made king in place of his father, sent his servants to him; for Hiram had ever been a friend to David.
καὶ ἐχορήγουν οἱ καθεσταμένοι οὕτως τῷ βασιλεῖ σαλωμων καὶ πάντα τὰ διαγγέλματα ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως ἕκαστος μῆνα αὐτοῦ οὐ παραλλάσσουσιν λόγον καὶ τὰς κριθὰς καὶ τὸ ἄχυρον τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς ἄρμασιν ἦρον εἰς τὸν τόπον οὗ ἂν ἦ ὁ βασιλεὺς ἕκαστος κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ
- 2 Daarna zond Salomo tot Hiram, zeggende:
And Solomon sent back word to Hiram, saying,
καὶ ταῦτα τὰ δέοντα τῷ σαλωμων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως καὶ ἐξήκοντα κόροι ἀλεύρου κεκοπανισμένου
- 3 Gij weet, dat mijn vader David den Naam des HEEREN, zijns Gods, geen huis kon bouwen, vanwege de oorlogen, waarmede zij hem omsingelden, totdat de HEERE hen onder zijn voetzolen gaf.
You have knowledge that David my father was not able to make a house for the name of the Lord his God, because of the wars which were round him on every side, till the Lord put all those who were against him under his feet.
καὶ δέκα μόσχοι ἐκλεκτοὶ καὶ εἴκοσι βόες νομάδες καὶ ἑκατὸν πρόβατα ἐκτὸς ἐλάφων καὶ δορκάδων καὶ ὄρνιθων ἐκλεκτῶν σιτευτά
- 4 Maar nu heeft de HEERE, mijn God, mij van rondom rust gegeven; er is geen tegenpartijder, en geen bejegening van kwaad.
But now the Lord my God has given me rest on every side; no one is making trouble, and no evil is taking place.
ὅτι ἦν ἄρχων πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἦν αὐτῷ εἰρήνη ἐκ πάντων τῶν μερῶν κυκλόθεν
- 9 Mijn knechten zullen het afbrengen van den Libanon aan de zee; en ik zal het op vlotten over de zee doen voeren, tot die plaats, die gij aan mij ontbieden zult, en zal het aldaar los maken, en gij zult het wegnemen; gij zult ook mijn wil doen, dat gij mijn huis spijze geeft.
My men will take them down from Lebanon to the sea, where I will have them corded together to go by sea to whatever place you say, and I will have them cut up there so that you may take them away; as for payment, it will be enough if you give me food for my people.
καὶ ἔδωκεν κύριος φρόνησιν τῷ σαλωμων καὶ σοφίαν πολλὴν σφόδρα καὶ χύμα καρδίας ὡς ἡ ἄμμος ἢ παρὰ τὴν θάλασσαν
- 10 Alzo gaf Hiram aan Salomo cederenhout en dennenhout, naar al zijn wil.
So Hiram gave Solomon all the cedar-wood and cypress-wood he had need of;
καὶ ἐπληθύνθη σαλωμων σφόδρα ὑπὲρ τὴν φρόνησιν πάντων ἀρχαίων ἀνθρώπων καὶ ὑπὲρ πάντας φρονίμους αἰγύπτου
- 11 En Salomo gaf Hiram twintig duizend kor tarwe, tot spijze van zijn huis, en twintig kor gestoten olie; zulks gaf Salomo aan Hiram jaar op jaar.
And Solomon gave Hiram twenty thousand measures of grain, as food for his people, and twenty measures of clear oil; this he did every year.
καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐσοφίσατο ὑπὲρ γαίθαν τὸν εἰραίνην καὶ τὸν αἶμαν καὶ τὸν χαλκαὶ καὶ δαρδα υἰοὺς μαλ
- 12 De HEERE dan gaf Salomo wijsheid, gelijk als Hij tot hem gesproken had; en er was vrede tussen Hiram en tussen Salomo, en zij beiden maakten eenverbond.
Now the Lord had given Solomon wisdom, as he had said to him; and there was peace between Hiram and Solomon, and they made an agreement together.
καὶ ἐλάλησεν σαλωμων τρισχιλίας παραβολὰς καὶ ἦσαν ὄφθαλμοὶ αὐτοῦ πεντακισχιλίας
- 13 En de koning Salomo deed een uitschot opkomen uit gans Israel; en het uitschot was dertig duizend man.
Then King Solomon got together men for the forced work through all Israel, thirty thousand men in number;
καὶ ἐλάλησεν περὶ τῶν ξύλων ἀπὸ τῆς κέδρου τῆς ἐν τῷ λιβάνῳ καὶ ἕως τῆς ὑσσώπου τῆς ἐκπορευομένης διὰ τοῦ τοίχου καὶ ἐλάλησεν περὶ τῶν κτηνῶν καὶ περὶ τῶν πετεινῶν καὶ περὶ τῶν ἔρπετων καὶ περὶ τῶν ἰχθύων
- 14 En hij zond hen naar den Libanon, tien duizend des maands bij beurten; een maand waren zij op den Libanon; twee maanden elk in zijn huis; en Adoniram was over dit uitschot.
And sent them to Lebanon in bands of ten thousand every month: for a month they were working in Lebanon and for two months in their country, and Adoniram was in control of them.
καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ λαοὶ ἀκοῦσαι τῆς σοφίας σαλωμων καὶ ἐλάμβανεν δῶρα παρὰ πάντων τῶν βασιλέων τῆς γῆς ὅσοι ἤκουον τῆς σοφίας αὐτοῦ [14α] καὶ ἔλαβεν σαλωμων τὴν θυγατέρα φαραὼ ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν πόλιν δαυὶδ ἕως συντελεῖσαι αὐτὸν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον ἑαυτοῦ καὶ τὸ τεῖχος ἱερουσαλημ [14β] τότε ἀνέβη φαραὼ βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ προκατελάβετο τὴν γαζερ καὶ ἐνεπύρισε αὐτὴν καὶ τὸν χανανίτην τὸν κατοικοῦντα ἐν μερῶν καὶ ἔδωκεν αὐτὴν φαραὼ ἀποστολᾶς θυγατρὶ αὐτοῦ γυναῖκα σαλωμων καὶ σαλωμων ὀκοδόμησεν τὴν γαζερ
- 15 Daartoe had Salomo zeventig duizend, die last droegen, en tachtig duizend houwens op het gebergte.
Then he had seventy thousand for the work of transport, and eighty thousand stone-cutters in the mountains;
καὶ ἀπέστειλεν χιραμ βασιλεὺς τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ χρῖσαι τὸν σαλωμων ἀντὶ δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅτι ἀγαπῶν ἦν χιραμ τὸν δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας
- 16 Behalve de oversten van Salomo's bestelden, die over dat werk waren, drie duizend en driehonderd, die heerschappij hadden over het volk, hetwelk dat werkdeed.
In addition to the chiefs of the responsible men put by Solomon to oversee the work, three thousand and three hundred in authority over the workmen.
καὶ ἀπέστειλεν σαλωμων πρὸς χιραμ λέγων

- 17 Als de koning het nu gebod, zo voerden zij grote stenen toe, kostelijke stenen, gehouwen stenen, om den grond van dat huis te leggen.
By the king's orders great stones, stones of high price, were cut out, so that the base of the house might be made of squared stone.
σὺ οἶδας δαυιδ τὸν πατέρα μου ὅτι οὐκ ἐδύνατο οἰκοδομησαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου ἀπὸ προσώπου τῶν πολέμων τῶν κυκλωσάντων αὐτὸν ἕως τοῦ δοῦναι κύριον αὐτοῦς ὑπὸ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτοῦ
- 18 En de bouwlieden van Salomo, en de bouwlieden van Hiram, en de Giblieten behieuwen ze, en bereidden het hout toe, en de stenen, om dat huis te bouwen.
Solomon's builders and Hiram's builders did the work of cutting them, and put edges on them, and got the wood and the stone ready for the building of the house.
καὶ νῦν ἀνέπαυσε κύριος ὁ θεός μου ἐμοὶ κυκλόθεν οὐκ ἔστιν ἐπίβουλος καὶ οὐκ ἔστιν ἀπάντημα πονηρόν
- 1 Het geschiedde nu in het vierhonderd en tachtigste jaar, na den uitgang der kinderen Israels uit Egypte, in het vierde jaar van het koninkrijk van Salomo overIsrael, in de maand Ziv (deze is de tweede maand), dat hij het huis des HEEREN bouwde.
In the four hundred and eightieth year after the children of Israel came out of the land of Egypt, in the fourth year that Solomon was king of Israel, in the month Ziv, which is the second month, the building of the Lord's house was started.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου υἱῶν ἰσραηλ ἐξ αἰγύπτου τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ βασιλεύοντος τοῦ βασιλέως σαλωμων ἐπὶ ἰσραηλ [1α] καὶ ἐνετ εἰλατο ὁ βασιλεὺς καὶ αἴρουσιν λίθους μεγάλους τιμίους εἰς τὸν θεμέλιον τοῦ οἴκου καὶ λίθους ἀπελεκήτους [1β] καὶ ἐπελέκησαν οἱ υἱοὶ σαλωμων καὶ οἱ υἱοὶ χιραμ καὶ ἔβαλαν αὐτούς [1ξ] ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἔθεμελίωσεν τὸν οἶκον κυρίου ἐν μηνὶ νισῶ τῷ δευτέρῳ μηνὶ [1δ] ἐν ἑνδεκάτῳ ἑνιαυτῷ ἐν μηνὶ βααλ οὗτος ὁ μὴν ὁ ὄγδοος συνετελέσθη ὁ οἶκος εἰς πάντα λόγον αὐτοῦ καὶ εἰς πᾶσαν διάταξιν αὐτοῦ
- 2 En dat huis, hetwelk de koning Salomo den HEERE bouwde, was van zestig ellen in zijn lengte, en van twintig in zijn breedte, en van dertig ellen in zijn hoogte.
The house which Solomon made for the Lord was sixty cubits long, twenty cubits wide and thirty cubits high.
καὶ ὁ οἶκος ὃν ὠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων τῷ κυρίῳ τεσσαράκοντα πήχεων μῆκος αὐτοῦ καὶ εἴκοσι ἐν πήχει πλάτος αὐτοῦ καὶ πέντε καὶ εἴκοσι ἐν πήχει τὸ ὕψος αὐτοῦ
- 3 En het voorhuis, vooraan den tempel van dat huis, was in zijn lengte van twintig ellen, naar de breedte van het huis, tien ellen in zijn breedte, vooraan het huis.
The covered way before the Temple of the house was twenty cubits long, as wide as the house, and ten cubits wide in front of the house.
καὶ τὸ αἶλαμ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ εἴκοσι ἐν πήχει μῆκος αὐτοῦ εἰς τὸ πλάτος τοῦ οἴκου καὶ δέκα ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ ὠκοδόμησεν τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν
- 4 En hij maakte vensteren aan het huis van gesloten uitzichten.
And for the house he made windows, with network across.
καὶ ἐποίησεν τῷ οἴκῳ θυρίδας παρακυπτόμενας κρυπτάς
- 5 En rondom aan den wand van het huis bouwde hij kameren, aan de wanden van het huis rondom, beide van den tempel en van de aanspraakplaats. Alzomaakte hij zijkameren rondom.
And against the walls all round, and against the walls of the Temple and of the inmost room, he put up wings, with side rooms all round:
καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου μέλαθρα κυκλόθεν τῷ ναῷ καὶ τῷ δαβιρ καὶ ἐποίησεν πλευρὰς κυκλόθεν
- 6 De onderste kamer was van vijf ellen in haar breedte, en de middelste van zes ellen in haar breedte, en de derde van zeven ellen in haar breedte; want hij hadaan het huis rondom buitenwaarts inkortingen gemaakt, opdat zij zich niet hielden in de wanden van het huis.
The lowest line of them being five cubits wide, the middle six cubits wide and the third seven cubits; for there was a space all round the outside walls of the house so that the boards supporting the rooms did not have to be fixed in the walls of the house.
ἡ πλευρὰ ἢ ὑποκάτω πέντε πήχεων τὸ πλάτος αὐτῆς καὶ τὸ μέσον ἕξ καὶ ἡ τρίτη ἑπτὰ ἐν πήχει τὸ πλάτος αὐτῆς ὅτι διάστημα ἔδωκεν τῷ οἴκῳ κυκλόθεν ἕξωθεν τοῦ οἴκου ὅπως μὴ ἐπιλαμβάνονται τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου
- 7 Het huis nu, als het gebouwd werd, werd met volmaakten steen, zoals dezelve toegevoerd was, gebouwd; zodat geen hameren, noch bijl of enig ijzerengereedschap gehoord werd in het huis, als het gebouwd werd.
(And the stones used in the building of the house were squared at the place where they were cut out; there was no sound of hammer or axe or any iron instrument while they were building the house.)
καὶ ὁ οἶκος ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτὸν λίθοις ἀκροτόμοις ἀργοῖς ὠκοδομήθη καὶ σφύρα καὶ ἐλέκους καὶ πᾶν σκεῦος σιδηροῦν οὐκ ἠκούσθη ἐν τῷ οἴκῳ ἐν τῷ οἰκοδομεῖσθαι αὐτόν
- 8 De deur der middelste zijkamer was aan de rechterzijde van het huis; en door wenteltrappen ging men tot de middelste zijkamer, en van de middelste tot dederde.
The door to the lowest side rooms was in the right side of the house; and they went up by twisting steps into the middle rooms, and from the middle into the third.
καὶ ὁ πυλὼν τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποκάτωθεν ὑπὸ τὴν ὁμίαν τοῦ οἴκου τὴν δεξιάν καὶ ἐλικτὴ ἀνάβασις εἰς τὸ μέσον καὶ ἐκ τῆς μέσης ἐπὶ τὰ τριώροφα
- 9 Alzo bouwde hij het huis, en volmaakte het; en bedekte dat huis met gewelven en rijen van cederen.
So he put up the house and made it complete, roofing it with boards of cedar-wood.
καὶ ὠκοδόμησεν τὸν οἶκον καὶ συνετέλεσεν αὐτόν καὶ ἐκοιλοστάθησεν τὸν οἶκον κέδροις

- 10 Hij bouwde ook de kameren aan het ganse huis, van vijf ellen in haar hoogte; en hij voegde ze vast aan dat huis met cederenhout.
And he put up the line of side rooms against the walls of the house, fifteen cubits high, resting against the house on boards of cedar-wood.
 και ἠκοδόμησεν τοὺς ἐνδέσμιους δι' ὅλου τοῦ οἴκου πέντε ἐν πῆχει τὸ ὕψος αὐτοῦ και συνέσχεν τὸν ἐνδεσμον ἐν ξύλοις κεδρίνοις
- 15 Ook bouwde hij de wanden van het huis van binnen met cederen planken; van den vloer des huizes tot aan het dak der wanden, beschoot hij ze van binnen methout; en overdekte den vloer van het huis met dennen planken.
The walls of the house were covered inside with cedar-wood boards; from the floor to the roof of the house they were covered inside with wood; and the floor was covered with boards of cypress-wood.
 και ἠκοδόμησεν τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου διὰ ξύλων κεδρίνων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοῦ οἴκου και ἕως τῶν δοκῶν και ἕως τῶν τοίχων ἐκοιλοστάθμησεν συνεχόμενα ξύλοις ἔσωθεν και περιέσχεν τὸ ἔσω τοῦ οἴκου ἐν πλευραῖς πευκίνας
- 16 Daartoe bouwde hij twintig ellen met cederen planken aan de zijden van het huis, van den vloer af tot de wanden; dit bouwde hij Hem van binnen tot eenaanspraakplaats, tot het heilige der heiligen.
And at the back of the house a further space of twenty cubits was shut in with boards of cedar-wood, for the inmost room.
 και ἠκοδόμησεν τοὺς εἴκοσι πῆχεις ἀπ' ἄκρου τοῦ οἴκου τὸ πλευρὸν τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν δοκῶν και ἐποίησεν ἐκ τοῦ δαβιρ εἰς τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων
- 17 Dat huis nu was van veertig ellen, namelijk de tempel, die vooraan was.
And the house, that is, the Temple, in front of the holy place was forty cubits long.
 και τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ ναὸς κατὰ πρόσωπον
- 19 En de aanspraakplaats bereidde hij inwaarts in het huis, om de ark des verbonds des HEEREN daar te zetten.
And he made ready an inmost room in the middle of the house, in which to put the ark of the agreement of the Lord.
 τοῦ δαβιρ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσωθεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου
- 20 En de aanspraakplaats vooraan was van twintig ellen in lengte, en van twintig ellen in breedte, en van twintig ellen in haar hoogte, en hij overtoog ze met geslotengoud; ook overtoog hij het cederen altaar.
And the inmost room was twenty cubits square and twenty cubits high, plated over with clear gold, and he made an altar of cedar-wood, plating it with gold.
 εἴκοσι πῆχεις μήκος και εἴκοσι πῆχεις πλάτος και εἴκοσι πῆχεις τὸ ὕψος αὐτοῦ και περιέσχεν αὐτὸν χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ και ἐποίησεν θυσιαστήριον
- 21 En Salomo overtoog het huis van binnen met gesloten goud; en hij toog voor de aanspraakplaats een voorhang henen door met gouden ketenen, en overtoogdien met goud.
Solomon had all the inside of the house covered with gold, and he put chains of gold across in front of the inmost room, which itself was covered with gold.
 κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβιρ και περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ
- 22 Alzo overtoog hij het ganse huis met goud, totdat het ganse huis volmaakt was; daartoe overtoog hij met goud het gehele altaar, dat voor de aanspraakplaats was.
Plates of gold were put all through the house till it was covered completely (and the altar in the inmost room was all covered with gold).
 και ὅλον τὸν οἶκον περιέσχεν χρυσίῳ ἕως συντελείας παντὸς τοῦ οἴκου
- 23 In de aanspraakplaats nu maakte hij twee cherubs van olieachtig hout; elks hoogte was tien ellen.
In the inmost room he made two winged beings of olive-wood, ten cubits high;
 και ἐποίησεν ἐν τῷ δαβιρ δύο χερουβιν δέκα πῆχεων μέγεθος ἑσταθμομένον
- 24 En van vijf ellen was de ene vleugel des cherubs, en van vijf ellen de andere vleugel des cherubs; van het einde van zijn enen vleugel, tot aan het einde van zijnanderen vleugel, waren tien ellen.
With outstretched wings five cubits wide; the distance from the edge of one wing to the edge of the other was ten cubits.
 και πέντε πῆχεων πτερύγιον τοῦ χερουβ τοῦ ἐνός και πέντε πῆχεων πτερύγιον αὐτοῦ τὸ δευτερον ἐν πῆχει δέκα ἀπὸ μέρους πτερυγίου αὐτοῦ εἰς μέρος πτερυγίου αὐτοῦ
- 25 Alzo was de andere cherub van tien ellen; beide cherubs hadden enerlei maat, en enerlei snede.
The two winged ones were ten cubits high, of the same size and form.
 οὕτως τῷ χερουβ τῷ δευτέρῳ ἐν μέτρῳ ἐνὶ συντέλεια μία ἀμφοτέροις
- 26 De hoogte van den enen cherub was van tien ellen, en alzo van den anderen cherub.
The two of them were ten cubits high.
 και τὸ ὕψος τοῦ χερουβ τοῦ ἐνός δέκα ἐν πῆχει και οὕτως τὸ χερουβ τὸ δευτερον

- 27 En hij zette deze cherubs in het midden van het binnenste huis; en de cherubs spreidden de vleugelen uit, zodat de vleugel des enen raakte aan dezen wand, ende vleugel des anderen cherubs raakte aan den anderen wand; en hun vleugelen naar het midden van het huis raakten vleugel aan vleugel.
These were placed inside the inner house, their outstretched wings touching the walls of the house, one touching one wall and one the other, while their other wings were touching in the middle.
 και ἀμφότερα τὰ χερουβιν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου καὶ διεπέτασεν τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἤπτετο πτέρυξ μία τοῦ τοίχου καὶ πτέρυξ ἤπτετο τοῦ τοίχου τοῦ δευτέρου καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν αἱ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἤπτοντο πτέρυξ πτέρυγος
- 28 En hij overtoog deze cherubs met goud.
These winged ones were plated over with gold.
 καὶ περιέσχευεν τὰ χερουβιν χρυσίῳ
- 29 En al de wanden van het huis, in het ronde, graveerde hij met uitgesneden graveringen van cherubs, en van palmbomen, en open bloemen, van binnen en van buiten.
And all the walls of the house inside and out were ornamented with forms of winged ones and palm-trees and open flowers.
 καὶ πάντας τοὺς τοίχους τοῦ οἴκου κύκλῳ ἐγκολλατὰ ἔγραψεν γραφίδι χερουβιν καὶ φοίνικες τῷ ἐσωτέρῳ καὶ τῷ ἐξωτερῳ
- 30 Daartoe overtoog hij den vloer van het huis met goud van binnen en van buiten.
And the floor of the house was covered with gold, inside and out.
 καὶ τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου περιέσχευεν χρυσίῳ τοῦ ἐσωτάτου καὶ τοῦ ἐξωτάτου
- 31 En aan den ingang der aanspraakplaats maakte hij deuren van olieachtig hout; de bovendeur met de posten was het vijfde deel des wands.
For the way into the inmost room he made doors of olive-wood, the arch and the door supports forming a five-sided opening.
 καὶ τῷ θυρώματι τοῦ δαβρι ἐποίησεν θύρας ξύλων ἀρκευθίνων καὶ φλιαῖς πενταπλᾶς
- 32 De twee deuren ook waren van olieachtige bomen; en hij graveerde daarop graveringen van cherubs, en van palmbomen, en van open bloemen, dewelke hij met goud overtoog; ook trok hij goud over de cherubs en over de palmbomen.
On the olive-wood doors were cut designs of winged ones and palm-trees and open flowers, all of them, with the doors, plated with gold.
 καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων καὶ ἐγκολλατὰ ἐπ' αὐτῶν ἐγκεκολαμμένα χερουβιν καὶ φοίνικας καὶ πέταλα διαπεπετασμένα καὶ περιέσχευεν χρυσίῳ καὶ κατέβαιναν ἐπὶ τὰ χερουβιν καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον
- 33 En alzo maakte hij aan de deuren des tempels posten van olieachtige bomen, uit het vierde deel van de wand.
Then he made pillars of olive-wood for the way into the Temple; the pillars were square:
 καὶ οὕτως ἐποίησεν τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ φλιαὶ ξύλων ἀρκευθίνων στοαὶ τετραπλᾶς
- 34 En de twee deuren waren van dennenhout; de twee zijden der ene deur waren omdraaiende; alzo waren de twee gegraveerde zijden der andere deuropdraaiende.
And two folding doors of cypress-wood, with two leaves.
 καὶ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς θύραις ξύλα πεύκινα δύο πτυχαὶ ἢ θύρα ἢ μία καὶ στροφεῖς αὐτῶν καὶ δύο πτυχαὶ ἢ θύρα ἢ δευτέρα στρεφόμενα
- 35 En hij graveerde ze met cherubs, en palmbomen, en open bloemen, dewelke hij met goud overtoog, gericht naar het uitgesneden.
These were ornamented with designs of winged ones and palm-trees and open flowers, plated over with gold.
 ἐγκεκολαμμένα χερουβιν καὶ φοίνικες καὶ διαπεπετασμένα πέταλα καὶ περιεχόμενα χρυσίῳ καταγομένῳ ἐπὶ τὴν ἐκτόπωσιν
- 36 Daarna bouwde hij het binnenste voorhof van drie rijen gehouwen stenen, en een rij cederen balken.
And the inner space was walled with three lines of squared stones and a line of cedar-wood boards.
 καὶ ἠκοδόμησεν τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτάτην τρεῖς στίχους ἀπελεκκῆτων καὶ στίχος κατειργασμένης κέδρου κυκλόθεν [36a] καὶ ἠκοδόμησε καταπέτασμα τῆς αὐλῆς τοῦ αἴλαμ τοῦ οἴκου τοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ
- 1 Maar aan zijn huis bouwde Salomo dertien jaren, en hij volmaakte zijn ganse huis.
Solomon was thirteen years building a house for himself till it was complete.
 καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων καὶ ἔλαβεν τὸν χιραμ ἐκ τύρου
- 2 Hij bouwde ook het huis des wouds van Libanon, van honderd ellen in zijn lengte, en vijftig ellen in zijn breedte, en dertig ellen in zijn hoogte, op vier rijen vancederen pilaren, en cederen balken op de pilaren.
And he made the house of the Woods of Lebanon, which was a hundred cubits long and fifty cubits wide and thirty cubits high, resting on four lines of cedar-wood pillars with cedar-wood supports on the pillars.
 υἱὸν γυναικὸς χήρας καὶ οὗτος ἀπὸ τῆς φυλῆς νεφθαλι καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀνὴρ τύριος τέκτων χαλκοῦ καὶ πεπληρωμένος τῆς τέχνης καὶ συνέσεως καὶ ἐπιγνώσεως τοῦ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἐν χαλκῷ καὶ ἐἰσήχη πρὸς τὸν βασιλέα σαλωμων καὶ ἐποίησεν πάντα τὰ ἔργα

- 3 En het was bedekt met ceder van boven op de ribben, die op vijf en veertig pilaren waren, vijftien in een rij.
And it was covered with cedar over the forty-five supports which were on the pillars, fifteen in a line.
 και ἐχώνευσεν τοὺς δύο στύλους τῷ αἰλαμ τοῦ οἴκου ὀκτωκαίδεκα πῆχεις ὕψος τοῦ στύλου καὶ περίμετρον τέσσαρες καὶ δέκα πῆχεις ἐκύκλου αὐτόν καὶ τὸ πάχος τοῦ στύλου τεσσάρων δακτύλων τὰ κοιλώματα καὶ οὕτως ὁ στύλος ὁ δευτέρος
- 4 Er waren drie rijen van uitzichten, dat het ene venster was over het andere venster, in drie orden.
There were three lines of window-frames, window facing window in every line.
 και δύο ἐπιθέματα ἐποίησεν δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν στύλων χωνευτὰ χαλκῆ πέντε πῆχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ ἐνός καὶ πέντε πῆχεις τὸ ὕψος τοῦ ἐπιθέματος τοῦ δευτέρου
- 5 Ook waren al de deuren en de posten vierkantig van enerlei uitzicht; en venster was tegenover venster, in drie orden.
And all the doors and windows had square frames, with the windows facing one another in three lines.
 και ἐποίησεν δύο δίκτυα περικαλύψαι τὸ ἐπιθεμα τῶν στύλων καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ ἐνὶ καὶ δίκτυον τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ
- 6 Daarna maakte hij een voorhuis van pilaren; vijftig ellen was zijn lengte, en dertig ellen zijn breedte; en het voorhuis was tegenover die, en de pilaren met dedikke balken tegenover dezelve.
And he made a covered room of pillars, fifty cubits long and thirty cubits wide, and ... with steps before it.
 και ἔργον κρεμαστόν δύο στίχοι ῥοῶν χαλκῶν δεδικτυωμένοι ἔργον κρεμαστόν στίχος ἐπὶ στίχον καὶ οὕτως ἐποίησεν τῷ ἐπιθέματι τῷ δευτέρῳ
- 7 Ook maakte hij een voorhuis voor den troon, alwaar hij richtte, tot een voorhuis des gericht, dat met ceder bedekt was, van vloer tot vloer.
Then he made a covered room for his high seat when he gave decisions; this was the covered room of judging; it was covered with cedar-wood from floor to roof.
 και ἔστησεν τοὺς στύλους τοῦ αἰλαμ τοῦ ναοῦ καὶ ἔστησεν τὸν στύλον τὸν ἕνα καὶ ἐπεκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰαχοὺμ καὶ ἔστησεν τὸν στύλον τὸν δεύτερον καὶ ἐπεκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ βααζ
- 8 En aan zijn huis, alwaar hij woonde, was een ander voorhof, meer inwaarts dan dat voorhuis, hetwelk aan hetzelfde werk gelijk was; ook maakte hij voor dedochter van Farao, die Salomo tot vrouw genomen had, een huis, aan dat voorhuis gelijk.
And the house for his living-place, the other open square in the covered room, was made in the same way. And then he made a house like it for Pharaoh's daughter, whom Solomon had taken as his wife.
 και ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων ἔργον κρίνου κατὰ τὸ αἰλαμ τεσσάρων πηχῶν
- 9 Al deze dingen waren van kostelijke stenen, naar de maten gehouwen, van binnen en van buiten met de zaag gezaagd; en dat van den grondslag tot aan deneutstenen een palm breed, en van buiten tot het grote voorhof.
All these buildings were made, inside and out, from base to crowning stone, and outside to the great walled square, of highly priced stone, cut to different sizes with cutting-instruments.
 και μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων καὶ ἐπάνωθεν τῶν πλευρῶν ἐπιθεμα τὸ μέλαθρον τῷ πάχει
- 10 Het was ook gegroundvest met kostelijke stenen, grote stenen; met stenen van tien ellen, en stenen van acht ellen.
And the base was of great masses of highly priced stone, some ten cubits and some eight cubits square.
 και ἐποίησεν τὴν θάλασσαν δέκα ἐν πῆχει ἀπὸ τοῦ χεῖλους αὐτῆς ἕως τοῦ χεῖλους αὐτῆς στρογγύλον κύκλω τὸ αὐτὸ πέντε ἐν πῆχει τὸ ὕψος αὐτῆς καὶ συνηγμένοι τρεῖς καὶ τριάκοντα ἐν πῆχει ἐκύκλου ν αὐτήν
- 11 En bovenop kostelijke stenen, naar de winkelmaten gehouwen, en cederen.
Overhead were highly priced stones cut to measure, and cedar-wood.
 και ὑποστηρίγματα ὑποκάτωθεν τοῦ χεῖλους αὐτῆς κυκλόθεν ἐκύκλου αὐτήν δέκα ἐν πῆχει κυκλόθεν ἀνιστᾶν τὴν θάλασσαν
- 12 En het grote voorhof was rondom van drie rijen gehouwen stenen, met een rij van cederen balken. Zo was het met het binnenste voorhof, van het huis desHEEREN, en met het voorhuis van dat huis.
The great outer square all round was walled with three lines of squared stones and a line of cedar-wood boards, round about the open square inside the house of the Lord and the covered room of the king's house.
 και τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς ἔργον χεῖλους ποτηρίου βλαστὸς κρίνου καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ παλαιστής
- 13 En de koning Salomo zond heen, en liet Hiram van Tyrus halen.
Then King Solomon sent and got Hiram from Tyre.
 και δώδεκα βόες ὑποκάτω τῆς θαλάσσης οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες βορρᾶν καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες θάλασσαν καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες νότον καὶ οἱ τρεῖς ἐπιβλέποντες ἀνατολὴν καὶ πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἐπάνωθεν

- 14 Hij was de zoon ener weduwnrouw, uit den stam van Nafthali, en zijn vader was een man van Tyrus geweest, een koperwerker, die vervuld was met wijsheid, en met verstand, en met wetenschap, om alle werk in het koper te maken; deze kwam tot den koning Salomo, en maakte al zijn werk.
He was the son of a widow of the tribe of Naphtali, and his father was a man of Tyre, a worker in brass; he was full of wisdom and knowledge and an expert worker in brass. He came to King Solomon and did all his work for him.
καὶ ἐποίησεν δέκα μεχωνῶθ χαλκῆς πέντε πήχεις μῆκος τῆς μεχωνῶθ τῆς μιᾶς καὶ τέσσαρες πήχεις πλάτος αὐτῆς καὶ ἕξ ἐν πήχει ὕψος αὐτῆς
- 15 Want hij vormde twee koperen pilaren; de hoogte van den enen pilaar was achttien ellen, en een draad van twaalf ellen omving den anderen pilaar.
He it was who made the two brass pillars; the first pillar was eighteen cubits high, and a line of twelve cubits went round it; and the second was the same.
καὶ τοῦτο τὸ ἔργον τῶν μεχωνῶθ σύγκλειστον αὐτοῖς καὶ σύγκλειστον ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεχομένων
- 16 Hij maakte ook twee kapitelen, van gegoten koper, om op de hoofden der pilaren te zetten; vijf ellen was de hoogte van het ene kapiteel, en vijf ellen de hoogte van het andere kapiteel.
And he made the two crowns to be put on the tops of the pillars, of brass made soft in the fire; the crowns were five cubits high.
καὶ ἐπὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῶν ἀνὰ μέσον τῶν ἐξεχομένων λέοντες καὶ βόες καὶ χερουβιν καὶ ἐπὶ τῶν ἐξεχομένων οὕτως καὶ ἐπάνωθεν καὶ ὑποκάτωθεν τῶν λεόντων καὶ τῶν βοῶν χώραι ἔργον καταβύσεως
- 17 De netten waren van nettenwerk, de banden van ketenwerk voor de kapitelen, die op het hoofd der pilaren waren; zeven waren voor het ene kapiteel, en zeven voor het andere kapiteel.
There were nets of open-work for the crowns on the tops of the pillars, a net of open-work for one and a net of open-work for the other.
καὶ τέσσαρες τροχοὶ χαλκοὶ τῆ μεχωνῶθ τῆ μιᾶ καὶ τὰ προσέχοντα χαλκῆ καὶ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ὁμοίαι ὑποκάτω τῶν λουτήρων
- 18 Zo maakte hij de pilaren, mitsgaders twee rijen rondom over het ene net, om de kapitelen, die boven het hoofd der granaatappelen waren, te bedekken; alzodeed hij ook aan het andere kapiteel.
And he made ornaments of apples; and two lines of apples all round over the network, covering the crowns of the pillars, the two crowns in the same way.
καὶ χεῖρες ἐν τοῖς τροχοῖς ἐν τῆ μεχωνῶθ καὶ τὸ ὕψος τοῦ τροχοῦ τοῦ ἐνὸς πήχεος καὶ ἡμίσεως
- 19 En de kapitelen, dewelke waren op het hoofd der pilaren, waren van leliewerk in het voorhuis, van vier ellen.
The crowns on the tops of the pillars were ornamented with a design of flowers, and were four cubits across.
καὶ τὸ ἔργον τῶν τροχῶν ἔργον τροχῶν ἄρματος αἱ χεῖρες αὐτῶν καὶ οἱ νότοι αὐτῶν καὶ ἡ πραγματεία αὐτῶν τὰ πάντα χωνευτά
- 20 De kapitelen nu waren op de twee pilaren, ja, daarboven tegenover den buik, dewelke was nevens het net; en tweehonderd granaatappelen waren in rijenrondom, ook over het andere kapiteel.
And there were crowns on the two pillars near the round part by the network, and there were two hundred apples in lines round every crown.
αἱ τέσσαρες ὁμοίαι ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς μεχωνῶθ τῆς μιᾶς ἐκ τῆς μεχωνῶθ οἱ ὅμοι αὐτῆς
- 21 Daarna richtte hij de pilaren op in het voorhuis des tempels; en den rechter pilaar opgericht hebbende, zo noemde hij zijn naam Jachin, en den linker pilaaropgericht hebbende, zo noemde hij zijn naam Boaz.
He put up the pillars at the doorway of the Temple, naming the one on the right Jachin, and that on the left Boaz.
καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχωνῶθ ἡμισυ τοῦ πήχεος μέγεθος στρογγύλον κύκλῳ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς μεχωνῶθ καὶ ἀρχὴ χειρῶν αὐτῆς καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς καὶ ἠνοίγετο ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τῶν χειρῶν αὐτῆς
- 22 En op het hoofd der pilaren was het leliewerk; alzo werd het werk der pilaren volmaakt.
The tops of the pillars had a design of flowers; and the work of making the pillars was complete.
καὶ τὰ συγκλείσματα αὐτῆς χερουβιν καὶ λέοντες καὶ φοίνικες ἐστῶτα ἐχόμενον ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἔσω καὶ τὰ κυκλόθεν
- 23 Verder maakte hij de gegotene zee; van tien ellen was zij van haar enen rand tot haar anderen rand, rondom rond, en van vijf ellen in haar hoogte, en eenmeetsnoer van dertig ellen omving ze rondom.
And he made a great metal water-vessel ten cubits across from edge to edge, five cubits high and thirty cubits round.
κατ' αὐτὴν ἐποίησεν πάσας τὰς δέκα μεχωνῶθ τάξιν μίαν καὶ μέτρον ἐν πάσαις
- 24 En onder haar rand waren knoppen, dezelve rondom omsingelende, tien in een el, omringende die zee rondom; twee rijen dezer knoppen waren in haar gietinggegoten.
And under the edge of it, circling it all round for ten cubits, were two lines of flower buds, made together with it from liquid metal.
καὶ ἐποίησεν δέκα χυτροκαύλους χαλκοῦς τεσσαράκοντα χοεῖς χωροῦντα τὸν χυτροκαύλον τὸν ἕνα μετρήσει ὁ χυτροκαύλος ὁ εἶς ἐπὶ τῆς μεχωνῶθ τῆς μιᾶς ταῖς δέκα μεχωνῶθ

- 25 Zij stond op twaalf runderen; drie ziende naar het noorden, en drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en drie ziende naar het oosten; en dezee was boven op dezelve; en al hun achterdelen waren inwaarts.
It was supported on twelve oxen, with their back parts turned to the middle of it, three of them facing to the north, three to the west, three to the south, and three to the east; the vessel was resting on top of them.
καὶ ἔθετο τὰς δέκα μεχωνῶθ πέντε ἀπὸ τῆς ὀμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἀπὸ τῆς ὀμίας τοῦ οἴκου ἐξ ἀριστερῶν καὶ ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς ὀμίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν κατ' ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ νότου
- 26 Haar dikte nu was een hand breed, en haar rand als het werk van den rand eens bekens of ener leliebloem; zij hield twee duizend bath.
It was as thick as a man's open hand, and was curved like the edge of a cup, like the flower of a lily: it would take two thousand baths.
καὶ ἐποίησεν χιραμ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμάστρους καὶ τὰς φιάλας καὶ συνετέλεσεν χιραμ ποιῶν πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν τῷ βασιλεῖ σαλωμων ἐν οἴκῳ κυρίου
- 27 Hij maakte ook tien koperen stellingen; van vier ellen was de lengte ener stelling, en van vier ellen haar breedte, en van drie ellen haar hoogte.
And he made ten wheeled bases of brass; every one four cubits long, four cubits wide, and three cubits high.
στόλους δύο καὶ τὰ στρεπτὰ τῶν στόλων ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στόλων δύο καὶ τὰ δίκτυα δύο τοῦ καλύπτειν ἀμφοτέρω τὰ στρεπτὰ τῶν γλυφῶν τὰ ὄντα ἐπὶ τῶν στόλων
- 28 En dit was het werk der stelling; zij hadden lijsten, en de lijsten waren tussen kransen.
And the bases were made in this way; their sides were square, fixed in a framework;
τὰς ῥόας τετρακοσίας ἀμφοτέρω τοῖς δικτύοις δύο στήχοι ῥῶν τῷ δικτύῳ τῷ ἐνὶ περικαλύπτειν ἀμφοτέρω τὰ στρεπτὰ ἐπ' ἀμφοτέρω τοῖς στόλοις
- 29 En op de lijsten, die tussen de kransen waren, waren leeuwen, runderen en cherubs; en op de kransen was een voet boven hen; en onder de leeuwen en runderen en cherubs waren uitgerekt werk.
And on the square sides between the frames were lions, oxen, and winged ones; and the same on the frame; and over and under the lions and the oxen and the winged ones were steps.
καὶ τὰς μεχωνῶθ δέκα καὶ τοὺς χυτροκαύλους δέκα ἐπὶ τῶν μεχωνῶθ
- 30 En een stelling had vier koperen raderen, en koperen platen; en haar vier hoeken hadden schouderen; onder het wasvat waren deze gegoten schouderen terzijde van ieders bijvoegselen.
Every base had four wheels of brass, turning on brass rods, and their four angles had angle-plates under them; the angle-plates under the base were of metal, and there were ornaments at the side of every one.
καὶ τὴν θάλασσαν μίαν καὶ τοὺς βόας δώδεκα ὑποκάτω τῆς θαλάσσης
- 31 En de mond daarvan was van binnen den kranen, en daarboven van een el, en de mond hiervan was rond van voetwerk van een el en een halve el; en op demond daarvan waren ook graveringen, en de lijsten daarvan waren vierkantig, niet rond.
The mouth of it inside the angle-plate was one cubit across; it was round like a pillar, a cubit and a half across; it had designs cut on it; the sides were square, not round.
καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰς θερμάστρους καὶ τὰς φιάλας καὶ πάντα τὰ σκευῆ ἃ ἐποίησεν χιραμ τῷ βασιλεῖ σαλωμων τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ οἱ στόλοι τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τὸ οἴκου κυρίου πάντα τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως ἃ ἐποίησεν χιραμ χαλκῷ ἄρρη
- 32 De vier raderen nu waren onder de lijsten, en de assen der raderen aan de stelling; en de hoogte van een rad was een el en een halve el.
The four wheels were under the frames, and the rods on which the wheels were fixed were in the base; the wheels were a cubit and a half high.
οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ οὐ ἐποίησεν πάντα τὰ ἔργα ταῦτα ἐκ πλήθους σφόδρα οὐκ ἦν τέρμα τῷ σταθμῷ τοῦ χαλκοῦ
- 33 En het werk van die raderen was als het werk van een wagenrad; hun assen, en hun naven, en hun randen, en hun spaken waren alle gegoten.
The wheels were made like carriage-wheels, the rods on which they were fixed, the parts forming their edges, their rods and the middle points of them, were all formed out of liquid metal.
ἐν τῷ περιοίκῳ τοῦ ιορδάνου ἐχόνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἀνὰ μέσον σοκωθ καὶ ἀνὰ μέσον σιρα
- 34 En er waren vier schouderen op de vier hoeken ener stelling; haar schouderen waren uit de stelling.
And there were four angle-plates at the four angles of every base, forming part of the structure of the base.
καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων τὰ σκευῆ ἃ ἐποίησεν ἐν οἴκῳ κυρίου τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν καὶ τὴν τράπεζαν ἐφ' ἧς οἱ ἄρτοι τῆς προσφορᾶς χρυσοῖν
- 35 En op het hoofd ener stelling was een ronde hoogte van een halve el rondom; ook waren op het hoofd der stelling haar handhaven, en haar lijsten uit denzelve.
And at the top of the base there was a round vessel, half a cubit high;
καὶ τὰς λυχνίας πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ πέντε ἐξ ἀριστερῶν κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ χρυσοῦς συγκλειομένας καὶ τὰ λαμπάδια καὶ τοὺς λύχνους καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας χρυσοῦς
- 36 Hij sneed nu op de platen van haar handhaven, en op haar lijsten, cherubs, leeuwen, en palmbomen, naar elks ledige plaats, en bijvoegselen rondom.
In the spaces of the flat sides and on the frames of them, he made designs of winged ones, lions, and palm-trees, with ornamented edges all round.
καὶ τὰ πρόθυρα καὶ οἱ ἦλοι καὶ αἱ φιάλαι καὶ τὰ τρύβλια καὶ αἱ θύσσαι χρυσαῖ σύγκλειστα καὶ τὰ θυρώματα τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτάτου ἁγίου τῶν ἁγίων καὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσοῦς

- 37 Dezen gelijk maakte hij de tien stellingen; enerlei gieting, enerlei maat, enerlei snede hadden zij allen.
All the ten bases were made in this way, after the same design, of the same size and form.
 και ἀνεπληρώθη πᾶν τὸ ἔργον ὃ ἐποίησεν σαλωμων οἴκου κυρίου και εἰσήνεγκεν σαλωμων τὰ ἅγια δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ και πάντα τὰ ἅγια σαλωμων τὸ ἀργύριον και τὸ χρυσίον και τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου
- 38 Hij maakte ook tien koperen wasvaten; een wasvat hield veertig bath; een wasvat was van vier ellen; op elke stelling van die tien stellingen was een wasvat.
And he made ten brass washing-vessels, everyone taking forty baths, and measuring four cubits; one vessel was placed on every one of the ten bases.
 και τὸν οἶκον αὐτοῦ φκοδόμησεν σαλωμων τρισκαίδεκα ἔτσιν
- 39 En hij zette vijf dier stellingen aan de rechterzijde van het huis, en vijf aan de linkerzijde van het huis; maar de zee zette hij aan de rechterzijde van het huis, oostwaarts tegen het zuiden.
And he put the bases by the house, five on the right side and five on the left; and he put the great water-vessel on the right side of the house, to the east, facing south.
 και φκοδόμησεν τὸν οἶκον δρυμῷ τοῦ λιβάνου ἑκατὸν πήχεις μήκος αὐτοῦ και πενήτηκοντα πήχεις πλάτος αὐτοῦ και τριάκοντα πηχῶν ὕψος αὐτοῦ και τριῶν στίχων στύλων κεδρίνων και ὠμῖαι κέδρινα τοῖς στύλοις
- 40 Daartoe maakte Hiram de wasvaten, en de schoffelen, en de besprengbekkens; en Hiram voleindde al het werk te maken, dat hij voor den koning Salomomaakte voor het huis des HEEREN;
And Hiram made the pots and spades and the basins. So Hiram came to the end of all the work he did for King Solomon in the house of the Lord:
 και ἐφάνωσεν τὸν οἶκον ἄνωθεν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν στύλων και ἀριθμὸς τῶν στύλων τεσσαράκοντα και πέντε δέκα και πέντε ὁ στίχος
- 41 Te weten de twee pilaren, en bollen der kapitelen, die op het hoofd der twee pilaren waren, en de twee netten, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die op het hoofd der pilaren waren;
The two pillars and the two cups of the crowns which were on the tops of the two pillars; and the network covering the two cups of the crowns on the tops of the pillars,
 και μέλαθρα τρία και χώρα ἐπὶ χώραν τρισσῶς
- 42 En de vierhonderd granaatappelen tot de twee netten, namelijk twee rijen van granaatappelen tot het ene net, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die boven op de pilaren waren;
And the four hundred apples for the network, two lines of apples for every network, covering the two cups of the crowns on the pillars;
 και πάντα τὰ θυρώματα και αἱ χώραι τετράγωνοι μεμελαθρωμένοι και ἀπὸ τοῦ θυρώματος ἐπὶ θύραν τρισσῶς
- 43 Mitsgaders de tien stellingen, en de tien wasvaten op de stellingen;
And the ten bases, with the ten washing-vessels on them;
 και τὸ αἶλαμ τῶν στύλων πενήτηκοντα πηχῶν μήκος και τριάκοντα ἐν πλάτει ἐξυγωμένα αἶλαμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν και στύλοι και πάχος ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς τοῖς αἶλαμιν
- 44 Daartoe de ene zee; en de twaalf runderen onder die zee.
And the great water-vessel, with the twelve oxen under it;
 και τὸ αἶλαμ τῶν θρόνων οὗ κρινεῖ ἐκεῖ αἶλαμ τοῦ κριτηρίου
- 45 De potten ook, en de schoffelen, en de besprengbekkens, en al deze vaten, die Hiram voor den koning Salomo tot het huis des HEEREN maakte, alle vangepolijst koper.
And the pots and the spades and the basins; all the vessels which Hiram made for King Solomon, for the house of the Lord, were of polished brass.
 και οἶκος αὐτῷ ἐν ᾧ καθήσεται ἐκεῖ αὐτῇ μία ἐξελισσομένη τούτοις κατὰ τὸ ἔργον τοῦτο και οἶκον τῇ θυγατρὶ φαραω ἣν ἔλαβεν σαλωμων κατὰ τὸ αἶλαμ τοῦτο
- 46 In de vlakte van de Jordaan goot ze de koning, in dichte aarde, tussen Sukkoth en tussen Zarthan.
He made them of liquid metal in the lowland of Jordan, at the way across the river, at Adama, between Succoth and Zarethan.
 πάντα ταῦτα ἐκ λίθων τιμίων κεκολαμμένα ἐκ διαστήματος ἔσωθεν και ἐκ τοῦ θεμελίου ἕως τῶν γεισῶν και ἔξωθεν εἰς τὴν αὐτὴν τὴν μεγάλην
- 47 En Salomo liet al deze vaten ongewogen vanwege de zeer grote menigte; het gewicht des kopers werd niet onderzocht.
The weight of all these vessels was not measured, because there was such a number of them; it was not possible to get the weight of the brass.
 τὴν τεθεμελιωμένην ἐν τιμίους λίθοις μεγάλοις λίθοις δεκαπήχεσιν και τοῖς ὀκταπήχεσιν
- 48 Ook maakte Salomo al de vaten, die voor het huis des HEEREN waren; het gouden altaar, en de gouden tafel, op dewelke de toonbroden waren;
And Solomon had all the vessels made for use in the house of the Lord: the altar of gold and the gold table on which the holy bread was placed;
 και ἐπάνωθεν τιμίους κατὰ τὸ μέτρον ἀπελεκήτων και κέδροις
- 49 En de kandelaren, vijf aan de rechterhand, en vijf aan de linkerhand, voor de aanspraakplaats, van gesloten goud; en de bloemen, en de lampen, en de snuiters van goud;
And the supports for the lights, five on the right side and five on the left before the inmost room, of clear gold; and the flowers and the lights and all the instruments of gold;
 τῆς αὐτῆς τῆς μεγάλης κύκλῳ τρεῖς στίχοι ἀπελεκήτων και στίχος κεκολαμμένης κέδρου

- 50 Mitsgaders de schalen, en de gaffelen, en de sprengbekkens, en de rookschalen, en de wierookvaten, van gesloten goud; daartoe de herren der deuren van het binnenste huis, van het heilige der heiligen, en der deuren van het huis des tempels, van goud.
And the cups and the scissors and the basins and the spoons and the fire-trays, all of gold; and the pins on which the doors were turned, the doors of the inner house, the most holy place, and the doors of the Temple, all of gold.
καὶ συνετέλεσεν σαλωμων ὄλον τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 1 Toen vergaderde Salomo de oudsten van Israel, en al de hoofden der stammen, de oversten der vaderen, onder de kinderen Israels, tot den koning Salomo te Jeruzalem, om de ark des verbonds des HEEREN op te brengen uit de stad Davids, dewelke is Sion.
Then Solomon sent for all the responsible men of Israel, and all the chiefs of the tribes, and the heads of families of the children of Israel, to come to him in Jerusalem to take the ark of the Lord's agreement up out of the town of David, which is Zion.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ συντελέσει σαλωμων τοῦ οἰκοδομήσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ μετὰ εἴκοσι ἔτη τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων πάντα τοὺς πρεσβυτέρους ἰσραηλ ἐν σιων τὸ οὐ ἀνενεγκεῖν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ πόλεως δαυιδ αὕτη ἐστὶν σιων
- 2 En alle mannen van Israel verzamelden zich tot den koning Salomo, in de maand Ethanim op het feest; die is de zevende maand.
And all the men of Israel came together to King Solomon at the feast, in the month Ethanim, the seventh month.
ἐν μηνὶ αθανιν
- 3 En al de oudsten van Israel kwamen; en de priesters namen de ark op.
And all the responsible men of Israel came, and the priests took up the ark.
καὶ ἦσαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν
- 4 En zij brachten de ark des HEEREN en de tent der samenkomst opwaarts mitsgaders al de heilige vaten, die in de tent waren; en de priesters en de Levieten brachten dezelve opwaarts.
They took up the ark of the Lord, and the Tent of meeting, and all the holy vessels which were in the Tent; all these the priests and the Levites took up.
καὶ τὸ σκῆνωμα τοῦ μαρτυρίου καὶ πάντα τὰ σκεῦη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ μαρτυρίου
- 5 De koning Salomo nu en de ganse vergadering van Israel, die bij hem vergaderd waren, waren met hem voor de ark, offerende schapen en runderen, die vanwege de menigte niet konden geteld, noch gerekend worden.
And King Solomon and all the men of Israel who had come together there, were with him before the ark, making offerings of sheep and oxen more than might be numbered.
καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ἰσραηλ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες πρόβατα καὶ βόας ἀναριθμητα
- 6 Alzo brachten de priesteren de ark des verbonds des HEEREN tot haar plaats, tot de aanspraakplaats van het huis, tot het heilige der heiligen, tot onder devleugelen der cherubim.
And the priests took the ark of the agreement of the Lord and put it in its place in the inner room of the house, in the most holy place, under the wings of the winged ones.
καὶ εἰσφέρουσιν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς τὸ δαβιρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν χερουβιν
- 7 Want de cherubim spreidden beide vleugelen over de plaats der ark; en de cherubim overdekten de ark en haar handbomen van boven.
For their wings were outstretched over the place where the ark was, covering the ark and its rods.
ὅτι τὰ χερουβιν διαπετασμένα ταῖς πτέρυξιν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ καὶ περιεκάλυπτον τὰ χερουβιν ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῆς ἐπάνωθεν
- 8 Daarna schoven zij de handbomen verder uit, dat de hoofden der handbomen gezien werden uit het heiligdom voor aan de aanspraakplaats, maar buiten nietgezien werden; en zij zijn aldaar tot op dezen dag.
The rods were so long that their ends were seen from the holy place, in front of the inmost room; but they were not seen from outside: and there they are to this day.
καὶ ὑπερεῖχον τὰ ἡγιασμένα καὶ ἐνεβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἡγιασμένων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβιρ καὶ οὐκ ὠπτόντο ἔξω
- 9 Er was niets in de ark, dan alleen de twee stenen tafelen, die Mozes bij Horeb daarin gelegd had, als de HEERE een verbond maakte met de kinderen Israels, toen zij uit Egypteland uitgetogen waren.
There was nothing in the ark but the two flat stones which Moses put there at Horeb, where the Lord made an agreement with the children of Israel when they came out of the land of Egypt.
οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ πλην δύο πλάκες λίθινα πλάκες τῆς διαθήκης ἃς ἔθηκεν ἐκεῖ μουσῆς ἐν χωρηβ ἃ διέθετο κύριος μετὰ τῶν υἱῶν ἰσραηλ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 10 En het geschiedde, als de priesters uit het heilige uitgingen, dat een wolk het huis des HEEREN vervulde.
Now when the priests had come out of the holy place, the house of the Lord was full of the cloud,
καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἁγίου καὶ ἡ νεφέλη ἐπλησεν τὸν οἶκον
- 11 En de priesters konden niet staan om te dienen, vanwege de wolk; want de heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld.
So that the priests were not able to keep their places to do their work because of the cloud, for the house of the Lord was full of the glory of the Lord.
καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς στήναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης ὅτι ἐπλησεν δόξα κυρίου τὸν οἶκον

- 14 Daarna wendde de koning zijn aangezicht om, en zegende de ganse gemeente van Israel; en de ganse gemeente van Israel stond.
Then, turning his face about, the king gave a blessing to all the men of Israel; and they were all on their feet together.
καὶ ἀπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς πάντα ἰσραὴλ καὶ πᾶσα ἐκκλησία ἰσραὴλ εἰστήκει
- 15 En hij zeide: Geloofd zij de HEERE, de God Israels, Die met Zijn mond tot mijn vader David gesproken heeft, en heeft het met Zijn hand vervuld, zeggende:
And he said, Praise be to the Lord, the God of Israel, who himself gave his word to David my father, and with his strong hand has made his word come true, saying,
καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ σήμερον ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ περὶ δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσεν λέγων
- 16 Van dien dag af, dat Ik Mijn volk Israel uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik geen stad verkoren uit alle stammen van Israel, om een huis te bouwen, dat Mijn Naam daar zou wezen; maar Ik heb David verkoren, dat hij over Mijn volk Israel wezen zou.
From the day when I took my people Israel out of Egypt, no town in all the tribes of Israel has been marked out by me for the building of a house for the resting-place of my name; but I made selection of David to be king over my people Israel.
ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήγαγον τὸν λαόν μου τὸν ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ἐνὶ σκῆπτρῳ ἰσραὴλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ καὶ ἐξελεξάμην ἐν ἱερουσαλὴμ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ καὶ ἐξελεξάμην τὸν δαυὶδ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου τὸν ἰσραὴλ
- 17 Het was ook in het hart van mijn vader David, een huis den Naam van den HEERE, den God Israels, te bouwen.
Now it was in the heart of David my father to put up a house for the name of the Lord, the God of Israel.
καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς καρδίας δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἰσραὴλ
- 18 Maar de HEERE zeide tot David, mijn vader: Dewijl dat in uw hart geweest is Mijn Naam een huis te bouwen, gij hebt welgedaan, dat het in uw hart geweest is.
But the Lord said to David my father, You did well to have in your heart the desire to make a house for my name;
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς δαυὶδ τὸν πατέρα μου ἀνθ' ὧν ἦλθεν ἐπὶ τὴν καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου καλῶς ἐποίησας ὅτι ἐγενήθη ἐπὶ τὴν καρδίαν σου
- 19 Evenwel gij zult dat huis niet bouwen; maar uw zoon, die uit uw lendenen voortkomen zal, die zal Mijn Naam dat huis bouwen.
But you yourself will not be the builder of my house; but your son, the offspring of your body, he it is who will put up a house for my name.
πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον ἀλλ' ἢ ὁ υἱός σου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῶν πλευρῶν σου οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου
- 20 Ze heeft de HEERE bevestigd Zijn woord, dat Hij gesproken had; want ik ben opgestaan in de plaats van mijn vader David, en ik zit op den troon van Israel, gelijk als de HEERE gesproken heeft; en ik heb een huis gebouwd den Naam des HEEREN, des Gods van Israel.
And the Lord has made his word come true; for I have taken my father David's place on the seat of the kingdom of Israel, as the Lord gave his word; and I have made a house for the name of the Lord, the God of Israel.
καὶ ἀνέστησεν κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν καὶ ἀνέστην ἀντὶ δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐκάθισα ἐπὶ τοῦ θρόνου ἰσραὴλ καθὼς ἐλάλησεν κύριος καὶ ὠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἰσραὴλ
- 21 En ik heb daar een plaats beschikt voor de ark, waarin het verbond des HEEREN is, hetwelk Hij met onze vaderen maakte, als Hij hen uit Egyptelanduitvoerde.
In it I have made a place for the ark, in which is the agreement which the Lord made with our fathers, when he took them out of the land of Egypt.
καὶ ἐθέμην ἐκεῖ τόπον τῆ κιβωτῷ ἐν ᾗ ἔστιν ἐκεῖ διαθήκη κυρίου ἣν διέθετο κύριος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 22 En Salomo stond voor het altaar des HEEREN, tegenover de ganse gemeente van Israel, en breidde zijn handen uit naar den hemel;
Then Solomon took his place before the altar of the Lord, all the men of Israel being present, and stretching out his hands to heaven,
καὶ ἔστη σαλωμων κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας ἰσραὴλ καὶ διεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν
- 23 En hij zeide: HEERE, God van Israel, er is geen God, gelijk Gij, boven in den hemel, noch beneden op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheidaan Uw knechten, die voor Uw aangezicht met hun ganse hart wandelen;
Said, O Lord, the God of Israel, there is no God like you in heaven or on the earth; keeping faith and mercy unchanging for your servants, while they go in your ways with all their hearts.
καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ οὐκ ἔστιν ὡς σὺ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω φυλάσσω διαθήκην καὶ ἔλεος τῷ δούλῳ σου τῷ πορευομένῳ ἐνώπιόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ
- 24 Die Uw knecht, mijn vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem gesproken hadt; want met Uw mond hebt Gij gesproken, en met Uw hand vervuld, gelijk hette dezen dage is.
And you have kept the word which you gave to your servant David, my father; with your mouth you said it and with your hand you have made it come true this day.
ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου δαυὶδ τῷ πατρὶ μου καὶ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν χερσὶν σου ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

- 25 En nu HEERE, God van Israel, houd Uw knecht, mijn vader David, wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man zal u van voor Mijn aangezichtafgesneden worden, die op den troon van Israel zitte; alleenlijk zo uw zonen hun weg bewaren, om te wandelen voor Mijn aangezicht, gelijk als gij gewandeld hebt voor Mijn aangezicht.
So now, O Lord, the God of Israel, let your word to your servant David, my father, come true, when you said, You will never be without a man to take his place on the seat of the kingdom of Israel before me, if only your children give attention to their ways, walking before me as you have done.
καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ φύλαξον τῷ δούλῳ σου τῷ δαυὶδ τῷ πατρὶ μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων οὐκ ἐξαρθήσεται σου ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου ἰσραὴλ πλὴν ἐὰν φυλάξονται τὰ τέκνα σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιον ἐμοῦ καθὼς ἐπορεύθης ἐνώπιον ἐμοῦ
- 26 Nu dan, o God van Israel, laat toch Uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot Uw knecht, mijn vader David.
So now, O God of Israel, it is my prayer that you will make your word come true which you said to your servant David, my father.
καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου τῷ δαυὶδ τῷ πατρὶ μου
- 27 Maar waarlijk, zou God op de aarde wonen? Zie, de hemelen, ja, de hemel der hemelen zouden U niet begrijpen, hoeveel te min dit huis, dat ik gebouwd heb!
But is it truly possible that God may be housed on earth? see, heaven and the heaven of heavens are not wide enough to be your resting-place; how much less this house which I have made!
ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει ὁ θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσιν σοὶ πλὴν καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὃν ἠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου
- 28 Wend U dan nog tot het gebed van Uw knecht, en tot zijn smeking, o HEERE, mijn God, om te horen naar het geroep en naar het gebed, dat Uw knecht hedenvoor Uw aangezicht bidt.
Still, let your heart be turned to the prayer of your servant, O Lord God, and to his prayer for grace; give ear to the cry and the prayer which your servant sends up to you this day;
καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν δέησίν μου κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἀκούειν τῆς τέρψεως ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν σου πρὸς σὲ σήμερον
- 29 Dat Uw ogen open zijn, nacht en dag, over dit huis, over deze plaats, van dewelke Gij gezegd hebt: Mijn Naam zal daar zijn; om te horen naar het gebed, hetwelk Uw knecht bidden zal in deze plaats.
That your eyes may be open to this house night and day, to this place of which you have said, My name will be there; hearing the prayer which your servant may make, turning to this place.
τοῦ εἶναι ὀφθαλμοῦς σου ἠνεωγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπας ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς ἧς προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός
- 30 Hoor dan naar de smeking van Uw knecht, en van Uw volk Israel, die in deze plaats zullen bidden; en Gij, hoor in de plaats Uwer woning, in den hemel, ja, hoor, en vergeef.
Give ear to the prayers of your servant, and the prayers of your people Israel, when they make their prayers, turning to this place; give ear in heaven your living-place, and hearing, have mercy.
καὶ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου ἰσραὴλ ἃ ἂν προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου ἐν οὐρανῷ καὶ ποιήσεις καὶ ἴλεως ἔσῃ
- 31 Wanneer iemand tegen zijn naaste zal gezondigd hebben, en hij hem een eed des vloeks opgelegd zal hebben, om zichzelf te vervloeken; en de eed desvloeks voor Uw altaar in dit huis komen zal;
If a man does wrong to his neighbour, and has to take an oath, and comes before your altar to take his oath in this house:
ὅσα ἂν ἀμάρτη ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐὰν λάβῃ ἐπ' αὐτὸν ἄρὰν τοῦ ἁρᾶσθαι αὐτὸν καὶ ἔλθῃ καὶ ἐξαγορεύῃ κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ
- 32 Hoor Gij dan in den hemel, en doe, en richt Uw knechten, veroordelende den ongerechte, gevende zijn weg op zijn hoofd, en rechtvaardigende dengerechte, gevende hem naar zijn gerechtigheid.
Then let your ear be open in heaven, and be the judge of your servants, giving your decision against the wrongdoer, so that punishment for his sins may come on his head; and, by your decision, keeping from evil him who has done no wrong.
καὶ σὺ εἰσακούσει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις καὶ κρινεῖς τὸν λαόν σου ἰσραὴλ ἀνομηθῆναι ἄνομον δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τοῦ δικαίως δίκαιον δοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ
- 33 Wanneer Uw volk Israel zal geslagen worden voor het aangezicht des vijands, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en zich tot U bekeren, en Uw Naambelijden, en tot U in dit huis bidden en smeken zullen;
When your people Israel are overcome in war, because of their sin against you; if they are turned to you again, honouring your name, making prayers to you and requesting your grace in this house:
ἐν τῷ πταίσει τὸν λαόν σου ἰσραὴλ ἐνώπιον ἐχθρῶν ὅτι ἀμαρτήσονται σοὶ καὶ ἐπιστρέψουσιν καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου καὶ προσεύξονται καὶ δεηθήσονται ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ
- 34 Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde van Uw volk Israel, en breng hen weder in het land, dat Gij hun vaderen gegeven hebt.
Then give ear in heaven, and let the sin of your people Israel have forgiveness, and take them back again into the land which you gave to their fathers.
καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἴλεως ἔσῃ ταῖς ἀμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου ἰσραὴλ καὶ ἀποστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν
- 35 Als de hemel zal gesloten zijn, dat er geen regen is, omdat zij tegen U gezondigd zullen hebben; en zij in deze plaats bidden, en Uw Naam belijden, en van hunzonden zich bekeren zullen, als Gij hen geplaagd zult hebben;
When heaven is shut up and there is no rain, because of their sin against you; if they make prayers with their faces turned to this place, honouring your name and turning away from their sin when you send trouble on them:
ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετόν ὅτι ἀμαρτήσονται σοὶ καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου καὶ ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν ἀποστρέψουσιν ὅταν ταπεινώσῃς αὐτούς

- 36 Hoor Gij dan in den hemel, en vergeef de zonde van Uw knechten en van Uw volk Israel, als Gij hun zult geleerd hebben den goeden weg in denwelken zijwandelen zullen; en geef regen op Uw land, dat Gij Uw volk tot een erfenis gegeven hebt.
Then give ear in heaven, so that the sin of your servants, and of your people Israel, may have forgiveness, when you make clear to them the good way in which they are to go; and send rain on your land which you have given to your people for their heritage.
καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἴλεως ἔσῃ ταῖς ἀμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου ἰσραὴλ ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν κληρονομίᾳ
- 37 Als er honger in het land wezen zal, als er pest wezen zal, als er brandkoren, honigdauw, sprinkhanen, kevers wezen zullen, als zijn vijand in het land zijnerpoorten hem belegeren zal, of enige plage, of enige krankheid wezen zal;
If there is no food in the land, or if there is disease, or if the fruits of the earth are damaged through heat or water, locust or worm; if their towns are shut in by their attackers; whatever trouble, whatever disease there may be:
λίμωσ ἐὰν γένηται θάνατος ἐὰν γένηται ὅτι ἔσται ἐμπυρισμός βροῦχος ἐρυσίβη ἐὰν γένηται καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτοῦ πᾶν συνάντημα πᾶν πόνον
- 38 Alle gebed, alle smeking, die van enig mens, van al Uw volk Israel, geschieden zal; als zij erkennen, een ieder de plage zijns harten, en een ieder zijn handen indit huis uitbreiden zal;
Whatever prayer or request for your grace is made by any man, or by all your people Israel, whatever his trouble may be, whose hands are stretched out to this house:
πᾶσαν προσευχὴν πᾶσαν δέησιν ἐὰν γένηται παντὶ ἀνθρώπῳ ὡς ἂν γνῶσιν ἕκαστος ἀφὴν καρδίας αὐτοῦ καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτου
- 39 Hoor Gij dan in den hemel, de vaste plaats Uwer woning, en vergeef, en doe, en geef een iegelijk naar al zijn wegen, gelijk Gij zijn hart kent; want Gij alleenkent het hart van alle kinderen der mensen;
Give ear in heaven your living-place, acting in mercy; and give to every man whose secret heart is open to you, the reward of all his ways; for you, and you only, have knowledge of the hearts of all the children of men:
καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ἴλεως ἔσῃ καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καθὼς ἂν γνῶσ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὅτι σὺ μονώτατος οἶδας τὴν καρδίαν πάντων υἱῶν ἀνθρώπων
- 40 Opdat zij U vrezen al de dagen, die zij leven zullen in het land, dat Gij onzen vaderen gegeven hebt.
So that they may give you worship all the days of their life in the land which you gave to our fathers.
ὅπως φοβῶνται σε πάσας τὰς ἡμέρας ὡς αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἣς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν
- 41 Zelfs ook aangaande den vreemde, die van Uw volk Israel niet zal zijn, maar uit verre landen om Uws Naams wil komen zal;
And as for the man from a strange land, who is not of your people Israel; when he comes from a far country because of the glory of your name:
καὶ τῷ ἀλλοτρίῳ ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ λαοῦ σου οὗτος
- 42 (Want zij zullen horen van Uw groten Naam, en van Uw sterke hand, en van Uw uitgestreken arm) als hij komen en bidden zal in dit huis;
(For they will have news of your great name and your strong hand and your out-stretched arm;) when he comes to make his prayer, turning to this house:
καὶ ἠξουσιν καὶ προσεῦξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτου
- 43 Hoor Gij in den hemel, de vaste plaats Uwer woning, en doe naar alles, waarom die vreemde tot U roepen zal; opdat alle volken der aarde Uw Naam kennen, om U te vrezen, gelijk Uw volk Israel, en om te weten, dat Uw Naam genoemd wordt over dit huis, hetwelk ik gebouwd heb.
Give ear in heaven your living-place, and give him his desire, whatever it may be; so that all the peoples of the earth may have knowledge of your name, worshipping you as do your people Israel, and that they may see that this house which I have put up is truly named by your name.
καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐπικαλέσῃται σε ὁ ἀλλότριος ὅπως γνῶσιν πάντες οἱ λαοὶ τὸ ὄνομά σου καὶ φοβῶνται σε καθὼς ὁ λαὸς σου ἰσραὴλ καὶ γνῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτου ὃν ᾠκοδόμησα
- 44 Wanneer Uw volk in den krijg tegen zijn vijand uittrekken zal door den weg, dien Gij hen henen zenden zult, en zullen tot den HEERE bidden naar den wegdezer stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, hetwelk ik Uw Naam gebouwd heb;
If your people go out to war against their attackers, by whatever way you may send them, if they make their prayer to the Lord, turning their faces to this town of yours and to this house which I have made for your name:
ὅτι ἐξελεύσεται ὁ λαὸς σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ ἣ ἐπιστρέψῃς αὐτούς καὶ προσεῦξονται ἐν ὀνόματι κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως ἣς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου
- 45 Hoor dan in den hemel hun gebed en hun smeking, en voer hun recht uit.
Give ear in heaven to their prayer and their cry for grace, and see right done to them.
καὶ εἰσακούσει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ ποιήσεις τὸ δικάϊωμα αὐτοῖς

- 46 Wanneer zij gezondigd zullen hebben tegen U (want geen mens is er, die niet zondigt), en Gij tegen hen vertoornd zult zijn, en hen leveren zult voor hetaangezicht des vijands, dat degenen, die hen gevangen hebben, hen gevankelijk wegvoeren in des vijands land, dat verre of nabij is.
If they do wrong against you, (for no man is without sin,) and you are angry with them and give them up into the power of those who are fighting against them, so that they take them away as prisoners into a strange land, far off or near;
ὅτι ἀμαρτήσονται σοι ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται καὶ ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν καὶ αἰχμαλωτισοῦσιν αὐτοὺς οἱ αἰχμαλωτίζοντες εἰς γῆν μακρὰν καὶ ἔγγυς
- 47 En zij in het land, waar zij gevankelijk weggevoerd zijn, weder aan hun hart brengen zullen, dat zij zich bekeren, en tot U smeken in het land dergenen, die zegevankelijk weggevoerd hebben, zeggende: Wij hebben gezondigd, en verkeerdelijk gedaan, wij hebben goddelooslijk gehandeld;
And if they take thought, in the land where they are prisoners, and are turned again to you, crying out in prayer to you in that land, and saying, We are sinners, we have done wrong, we have done evil;
καὶ ἐπιστρέψουσιν καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ καὶ ἐπιστρέψουσιν καὶ δεηθῶσίν σου ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν λέγοντες ἡμάρτομεν ἠνομήσαμεν ἠδικήσαμεν
- 48 En zij zich tot U bekeren, met hun ganse hart, en met hun ganse ziel, in het land hunner vijanden, die hen gevankelijk weggevoerd zullen hebben; en tot U biddenzullen naar den weg van hun land (hetwelk Gij hun vaderen gegeven hebt), naar deze stad, die Gij verkoren hebt, en naar dit huis, dat ik Uw Naam gebouwdheb;
And with all their heart and soul are turned again to you, in the land of those who took them prisoners, and make their prayer to you, turning their eyes to this land which you gave to their fathers, and to the town which you took for yourself, and the house which I made for your name:
καὶ ἐπιστρέψουσιν πρὸς σὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν αὐτῶν οὗ μετήγαγες αὐτοὺς καὶ προσεύξονται πρὸς σὲ ὁδὸν γῆς αὐτῶν ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν τῆς πόλεως ἧς ἐξέλεξω καὶ τοῦ οἴκου οὗ ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου
- 49 Hoor dan in den hemel, de vaste plaats Uwer woning, hun gebed en hun smeking en voer hun recht uit;
Then give ear to their prayer and to their cry in heaven your living-place, and see right done to them;
καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου σου
- 50 En vergeef aan Uw volk, dat zij tegen U gezondigd zullen hebben, en al hun overtredingen, waarmede zij tegen U zullen overtreden hebben; en geef hunbarmhartigheid voor het aangezicht dergenen, die ze gevangen houden, opdat zij zich hunner ontfermen;
Answering with forgiveness the people who have done wrong against you, and overlooking the evil which they have done against you; let those who made them prisoners be moved with pity for them, and have pity on them;
καὶ ἴλεως ἔσῃ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν αἷς ἡμαρτόν σοι καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν ἃ ἠθέτησάν σοι καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον αἰχμαλωτευόντων αὐτοὺς καὶ οἰκτιρήσουσιν αὐτοὺς
- 51 Want zij zijn Uw volk en Uw erfdeel, die Gij uitgevoerd hebt uit Egypteland, uit het midden des ijzeren ovens;
For they are your people and your heritage, which you took out of Egypt, out of the iron fireplace;
ὅτι λαός σου καὶ κληρονομία σου οὗς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐκ μέσου χωνευτηρίου σιδήρου
- 52 Opdat Uw ogen open zijn tot de smeking van Uw knecht en tot de smeking van Uw volk Israel, om naar hen te horen, in al hun roepen tot U.
Let your eyes be open to your servant's prayer for grace and to the prayer of your people Israel, hearing them when their cry comes to you.
καὶ ἔστωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ σου καὶ τὰ ὠτά σου ἠνεφγμένα εἰς τὴν δέησιν τοῦ δούλου σου καὶ εἰς τὴν δέησιν τοῦ λαοῦ σου ἰσραηλ εἰσακούειν αὐτῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἂν ἐπικαλέσωνται σε
- 53 Want Gij hebt hen U tot een erfdeel afgezonderd, uit alle volken der aarde; gelijk als Gij gesproken hebt door den dienst van Mozes, Uw knecht, als Gij onzevaderen uit Egypte uitvoerdet, Heere HEERE!
For you made them separate from all the peoples of the earth, to be your heritage, as you said by Moses your servant, when you took our fathers out of Egypt, O Lord God.
ὅτι σὺ διέστειλας αὐτοὺς σαυτῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς καθὼς ἐλάλησας ἐν χειρὶ δούλου σου μουσῆ ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου κύριε κύριε [53a] τὸ ὅτε ἐλάλησεν σαλωμων ὑπὲρ τοῦ οἴκου ὡς συνετέλεσεν τοῦ οἰκοδομησαὶ αὐτὸν ἡλιον ἐγνώρισεν ἐν οὐρανῷ κύριος εἶπεν τοῦ κατοικεῖν ἐν γνώφῃ οἰκοδόμησον οἶκόν μου οἶκον ἐκπρεπῆ σαυτῷ τοῦ κατοικεῖν ἐπὶ καινότητος οὐκ ἰδοὺ αὕτη γέγραπται ἐν βιβλίῳ τῆς ψῆδης
- 54 Het geschiedde nu, als Salomo voleind had dit ganse gebed, en deze smeking tot den HEERE te bidden, dat hij van voor het altaar des HEEREN opstond, vanhet knielen op zijn knieen, met zijn handen uitgebreid naar den hemel;
Then Solomon, after making all these prayers and requests for grace to the Lord, got up from his knees before the altar of the Lord, where his hands had been stretched out in prayer to heaven;
καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν σαλωμων προσευχόμενος πρὸς κύριον ὅλην τὴν προσευχὴν καὶ τὴν δέησιν ταύτην καὶ ἀνέστη ἀπὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ὀκλακῶς ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ διαπεπτασμέναι εἰς τὸν οὐρανόν
- 55 Zo stond hij, en zegende de ganse gemeente van Israel, zeggende met luider stem:
And, getting on his feet, he gave a blessing to all the men of Israel, saying with a loud voice,
καὶ ἔστη καὶ εὐλόγησεν πᾶσαν ἐκκλησίαν ἰσραηλ φωνῇ μεγάλῃ λέγων

- 56 Geloofd zij de HEERE, Die aan Zijn volk Israel rust gegeven heeft, naar alles, wat Hij gesproken heeft! Niet een enig woord is er gevallen van al Zijn goedewoorden, die Hij gesproken heeft door den dienst van Mozes, Zijn knecht.
Praise be to the Lord who has given rest to his people Israel, as he gave them his word to do; every word of all his oath, which he gave by the hand of Moses his servant, has come true.
εὐλογητὸς κύριος σήμερον ὅς ἔδωκεν κατάπαυσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐλάλησεν οὐ διεφώνησεν λόγος εἰς ἐν πᾶσιν τοῖς λόγοις αὐτοῦ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ μουσῆ δούλου αὐτοῦ
- 57 De HEERE, onze God, zij met ons, gelijk als Hij geweest is met onze vaderen; Hij verlate ons niet, en begeve ons niet;
Now may the Lord our God be with us as he was with our fathers; let him never go away from us or give us up;
γένοιτο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μεθ' ἡμῶν καθὼς ἦν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν μὴ ἐγκαταλίποιο ἡμᾶς μηδὲ ἀποστρέψοιο ἡμᾶς
- 58 Neigende tot Zich ons hart, om in al Zijn wegen te wandelen, en om te houden Zijn geboden, en Zijn inzettingen, en Zijn rechten, dewelke Hij onzen vaderengeboden heeft.
Turning our hearts to himself, guiding us to go in all his ways, to keep his orders and his laws and his decisions, which he gave to our fathers.
ἐπικλῖναι καρδίας ἡμῶν πρὸς αὐτὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ φυλάσσειν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ προστάγματα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν
- 59 En dat deze mijn woorden, waarmede ik voor den HEERE gesmeekt heb, mogen nabij zijn voor den HEERE, onzen God, dag en nacht; opdat Hij het recht van Zijn knecht uitvoere, en het recht van Zijn volk Israel, elkeen dagelijks op zijn dag.
And may these my words, the words of my prayer to the Lord, be before the Lord our God day and night, so that he may see right done to his servant and to his people Israel, day by day as we have need.
καὶ ἕστωσαν οἱ λόγοι οὗτοι οὓς δεδέημαι ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἐγγίζοντες πρὸς κύριον θεὸν ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς τοῦ ποιεῖν τὸ δίκαιωμα τοῦ δούλου σου καὶ τὸ δίκαιωμα λαοῦ σου ἰσραὴλ ἥμα ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ
- 60 Opdat alle volken der aarde weten, dat de HEERE die God is, niemand meer;
So that all the peoples of the earth may see that the Lord is God, and there is no other.
ὅπως γνώσιν πάντες οἱ λαοὶ τῆς γῆς ὅτι κύριος ὁ θεὸς αὐτὸς θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι
- 61 En ulieder hart volkomen zij met den HEERE, onzen God, om te wandelen in Zijn inzettingen, en Zijn geboden te houden, gelijk te dezen dage.
Then let your hearts be without sin before the Lord our God, walking in his laws and keeping his orders as at this day.
καὶ ἕστωσαν αἱ καρδίαι ἡμῶν τέλειαι πρὸς κύριον θεὸν ἡμῶν καὶ ὁσίως πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ φυλάσσειν ἐντολὰς αὐτοῦ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη
- 62 En de koning, en gans Israel met hem, offerden slachtofferen voor het aangezicht des HEEREN.
Now the king, and all Israel with him, were making offerings before the Lord.
καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἔθυσαν θυσίαν ἐνώπιον κυρίου
- 63 En Salomo offerde ten dankoffer, dat hij den HEERE offerde, twee en twintig duizend runderen, en honderd en twintig duizend schapen. Alzo hebben zij hethuis des HEEREN ingewijd, de koning en al de kinderen Israels.
And Solomon gave to the Lord for peace-offerings, twenty-two thousand oxen and a hundred and twenty thousand sheep. So the king and all the children of Israel kept the feast of the opening of the Lord's house.
καὶ ἔθυσεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ἃς ἔθυσεν τῷ κυρίῳ βοῶν δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ προβάτων ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας καὶ ἐνεκαίνισεν τὸν οἶκον κυρίου ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ
- 64 Ten zelfden dage heiligde de koning het middelste des voorhofs, dat voor het huis des HEEREN was, omdat hij aldaar het brandoffer en het spijsoffer bereidhad, mitsgaders het vet der dankofferen; want het koperen altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN was, was te klein, om de brandofferen, en despijsoffer, en het vet der dankofferen te vatten.
The same day the king made holy the middle of the open square in front of the house of the Lord, offering there the burned offering and the meal offering and the fat of the peace-offerings; for there was not room on the brass altar of the Lord for the burned offerings and the meal offerings and the fat of the peace-offerings.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἠγίασεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς ἀλφῆς τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου κυρίου ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ὀλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας καὶ τὰ στέατα τῶν εἰρηνικῶν ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἐνώπιον κυρίου μικρὸν τοῦ μὴ δύνασθαι τὴν ὀλοκαύτωσιν καὶ τὰς θυσίας τῶν εἰρηνικῶν ὑπενεργεῖν
- 65 Terzelfder tijd ook hield Salomo het feest, en gans Israel met hem, een grote gemeente, van den ingang af van Hamath tot de rivier van Egypte, voor hetaangezicht des HEEREN, onzes Gods, zeven dagen en zeven dagen, zijnde veertien dagen.
So Solomon and all Israel with him, a very great meeting, (for the people had come together from the way into Hamath to the river of Egypt,) kept the feast at that time before the Lord our God, for two weeks, even fourteen days.
καὶ ἐποίησεν σαλωμων τὴν ἑορτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκκλησία μεγάλη ἀπὸ τῆς εἰσόδου ἡμαθ ἕως ποταμοῦ αἰγύπτου ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησεν ἐσθίων καὶ πίνων καὶ εὐφραίνόμενος ἐνώπιον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἑπτὰ ἡμέρας

- 66 Op den achtsten dag liet hij het volk gaan, en zij zegenden den koning; daarna gingen zij naar hun tenten, blijde en goedsmoeds over al het goede, dat deHEERE aan David, Zijn knecht, en aan Israel, Zijn volk, gedaan had. 1 Koningen 9
 And on the eighth day he sent the people away, and, blessing the king, they went to their tents full of joy and glad in their hearts, because of all the good which the Lord had done to David his servant and to Israel his people.
 και ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξάπεσταιεν τὸν λαὸν καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ χαίροντες καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν κύριος τῷ δαυιδ δούλῳ αὐτοῦ καὶ τῷ ἰσραηλ λαῷ αὐτοῦ
- 1 Het geschiedde nu, als Salomo voleind had te bouwen het huis des HEEREN en het huis des konings, en al de begeerten van Salomo, die hem gelust had temaken;
 Now when Solomon came to the end of building the house of the Lord and the king's house, and all Solomon's desires, which he had in mind were effected;
 καὶ ἐγενήθη ὡς συνετέλεσεν σαλωμων οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πᾶσαν τὴν πραγματείαν σαλωμων ὅσα ἠθέλησεν ποιῆσαι
- 2 Dat de HEERE ten anderen male aan Salomo verscheen, gelijk als Hij hem in Gibeon verschenen was.
 The Lord came to him again in a vision, as he had done at Gibeon;
 καὶ ὤφθη κύριος τῷ σαλωμων δεῦτερον καθὼς ὤφθη ἐν γαβαων
- 3 En de HEERE zeide tot hem: Ik heb uw gebed en uw smeking gehoord, die gij voor Mijn aangezicht smekende gedaan hebt; Ik heb dat huis geheiligd, hetwelkgij gebouwd hebt, opdat Ik Mijn Naam aldaar tot in eeuwigheid zette; en Mijn ogen en Mijn hart zullen daar zijn te allen dage.
 And the Lord said to him, Your prayers and your requests for grace have come to my ears: I have made holy this house which you have made, and I have put my name there for ever; my eyes and my heart will be there at all times.
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύριος ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου καὶ τῆς δεήσεώς σου ἧς ἐδεήθης ἐνώπιον ἐμοῦ πεποιθὲς σοὶ κατὰ πᾶσαν τὴν προσευχὴν σου ἡγίασα τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ὠκοδόμησας τοῦ θέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία μου πάσας τὰς ἡμέρας
- 4 En zo gij voor Mijn aangezicht wandelen zult, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, met volkomenheid des harten, en met oprechtheid, om te doen naar alwat Ik u geboden heb, en Mijn inzettingen en Mijn rechten houden zult;
 As for you, if you will go on your way before me, as David your father did, uprightly and with a true heart, doing what I have given you orders to do, keeping my laws and my decisions;
 καὶ σὺ ἐὰν πορευθῆς ἐνώπιον ἐμοῦ καθὼς ἐπορεύθη δαυιδ ὁ πατήρ σου ἐν ὁσιότητι καρδίας καὶ ἐν εὐθύτητι καὶ τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλαμην αὐτῷ καὶ τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάξῃς
- 5 Zo zal Ik den troon uws koninkrijks over Israel bevestigen in eeuwigheid; gelijk als Ik gesproken heb over uw vader David, zeggende: Geen man zal uafgesneden worden van den troon van Israel.
 Then I will make the seat of your rule over Israel certain for ever, as I gave my word to David your father, saying, You will never be without a man to be king in Israel.
 καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐπὶ ἰσραηλ εἰς τὸν αἰῶνα καθὼς ἐλάλησα τῷ δαυιδ πατρὶ σου λέγων οὐκ ἐξαρθήσεται σοὶ ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν ἰσραηλ
- 6 Maar zo gijlieden u te enen male afkeren zult, gij en uw kinderen, van Mij na te volgen, en niet houden zult Mijn geboden en Mijn inzettingen, die Ik voor uwaangezicht gegeven heb; maar heengaan, en andere goden dienen, en u voor dezelve nederbuigen zult;
 But if you are turned from my ways, you or your children, and do not keep my orders and my laws which I have put before you, but go and make yourselves servants to other gods and give them worship:
 ἐὰν δὲ ἀποστραφέντες ἀποστραφῆτε ὑμεῖς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' ἐμοῦ καὶ μὴ φυλάξῃτε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ ἔδωκεν μουσῆς ἐνώπιον ὑμῶν καὶ πορευθῆτε καὶ δουλεύσητε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς
- 7 Zo zal Ik Israel uitroeien van het land, dat Ik hun gegeven heb, en dit huis, hetwelk Ik Mijn Naam geheiligd heb, zal Ik van Mijn aangezicht wegwerpen; en Israel zal tot een spreekwoord en spottrede zijn onder alle volken.
 Then I will have Israel cut off from the land which I have given them; and this house, which I have made holy for myself, I will put away from before my eyes; and Israel will be a public example, and a word of shame among all peoples.
 καὶ ἐξαρῶ τὸν ἰσραηλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου ἀπορρίψω ἐκ προσώπου μου καὶ ἔσται ἰσραηλ εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς λάλημα εἰς πάντας τοὺς λαούς
- 8 En aangaande dit huis, dat verheven zal geweest zijn, al wie voor hetzelve zal voorbijgaan, zal zich ontzetten en fluiten; men zal zeggen: Waarom heeft deHEERE alzo gedaan aan dit land en aan dit huis?
 And this house will become a mass of broken walls, and everyone who goes by will be overcome with wonder at it and make whistling sounds; and they will say, Why has the Lord done so to this land and to this house?
 καὶ ὁ οἶκος οὗτος ὃ ὑψηλὸς πᾶς ὃ διαπορευόμενος δι' αὐτοῦ ἐκστήσεται καὶ συριεῖ καὶ ἐροῦσιν ἕνεκα τίνος ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ

- 9 En men zal zeggen: Omdat zij den HEERE, hun God, verlaten hebben, Die hun vaderen uit Egypteland uitgevoerd had, en hebben zich aan andere godengehouden, en zich voor dezelve nedergebogen, en hen gediend; daarom heeft de HEERE al dit kwaad over hen gebracht.
 And their answer will be, Because they were turned away from the Lord their God, who took their fathers out of the land of Egypt; they took for themselves other gods and gave them worship and became their servants: that is why the Lord has sent all this evil on them.
 και ἐροῦσιν ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον κύριον θεὸν αὐτῶν ὃς ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας καὶ ἀντελάβοντο θεῶν ἄλλοτρίων καὶ προσεκόνησαν αὐτοῖς καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν κύριος ἐπ' αὐτοὺς τὴν κακίαν ταύτην [9a] τότε ἀνήγαγεν σαλωμων τὴν θυγατέρα φαραω ἐκ πόλεως δαυιδ εἰς οἶκον αὐτοῦ ὃν ὀκοδόμησεν ἑαυτῷ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις
- 10 En het geschiedde ten einde van twintig jaren, in dewelke Salomo die twee huizen gebouwd had, het huis des HEEREN en het huis des konings;
 Now at the end of twenty years, in which time Solomon had put up the two houses, the house of the Lord and the king's house,
 εἴκοσι ἔτη ἐν οἷς ὀκοδόμησεν σαλωμων τοὺς δύο οἴκους τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως
- 11 (Waartoe Hiram, de koning van Tyrus, Salomo van cederbomen, en van dennenbomen, en van goud, naar al zijn lust opgebracht had), dat alstoen de koning Salomo aan Hiram twintig steden gaf in het land van Galilea.
 (Hiram, king of Tyre, had given Solomon cedar-trees and cypress-trees and gold, as much as he had need of,) King Solomon gave Hiram twenty towns in the land of Galilee.
 χιραμ βασιλεὺς τύρου ἀντελάβετο τοῦ σαλωμων ἐν ζύλοις κεδρίνοις καὶ ἐν ζύλοις πευκίνοις καὶ ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν παντὶ θελήματι αὐτοῦ τότε ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τῷ χιραμ εἴκοσι πόλεις ἐν τῇ γῆ τῇ γαλιλαίᾳ
- 12 En Hiram toog uit van Tyrus, om de steden te bezien, die Salomo hem gegeven had, maar zij waren niet recht in zijn ogen.
 But when Hiram came from Tyre to see the towns which Solomon had given him, he was not pleased with them.
 καὶ ἐξῆλθεν χιραμ ἐκ τύρου καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν γαλιλαίαν τοῦ ἰδεῖν τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν αὐτῷ σαλωμων καὶ οὐκ ἤρεσαν αὐτῷ
- 13 Daarom zeide hij: Wat zijn dat voor steden, mijn broeder, die gij mij gegeven hebt? En hij noemde ze het land Kabul, tot op dezen dag.
 And he said, What sort of towns are these which you have given me, my brother? So they were named the land of Cabul, to this day.
 καὶ εἶπεν τί αἱ πόλεις αὗται ἃς ἔδωκάς μοι ἀδελφέ καὶ ἐκάλεσεν αὐτάς ὄριον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 14 En Hiram had den koning gezonden honderd en twintig talenten gouds.
 And Hiram sent the king a hundred and twenty talents of gold.
 καὶ ἤνεγκεν χιραμ τῷ σαλωμων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα χρυσοῦ
- 26 De koning Salomo maakte ook schepen te Ezeon-Geber, dat bij Eloth is, aan den oever der Schelfzee, in het land van Edom.
 And King Solomon made a sea-force of ships in Ezion-geber, by Eloth, on the Red Sea, in the land of Edom.
 καὶ ναῦν ὑπὲρ οὗ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἐν γασιωνγαβερ τὴν οὖσαν ἐχομένην αἰλαθ ἐπὶ τοῦ χειλούς τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν γῆ εδωμ
- 27 En Hiram zond met die schepen zijn knechten, scheepslieden, kenners van de zee, met de knechten van Salomo.
 Hiram sent his servants, who were experienced seamen, in the sea-force with Solomon's men.
 καὶ ἀπέστειλεν χιραμ ἐν τῇ νηὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἄνδρας ναυτικούς ἐλαύνειν εἰδότας θάλασσαν μετὰ τῶν παίδων σαλωμων
- 28 En zij kwamen te Ofir, en haalden van daar aan goud, vierhonderd en twintig talenten, en brachten het tot den koning Salomo. 1 Koningen 10
 And they came to Ophir, where they got four hundred and twenty talents of gold, and took it back to King Solomon.
 καὶ ἦλθον εἰς σωφρηα καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν χρυσοῦ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τάλαντα καὶ ἤνεγκαν τῷ βασιλεῖ σαλωμων
- 1 En toen de koningin van Scheba het gerucht van Salomo hoorde, aangaande den Naam des HEEREN, kwam zij, om hem met raadselen te verzoeken.
 Now the queen of Sheba, hearing great things of Solomon, came to put his wisdom to the test with hard questions.
 καὶ βασίλισσα σαβα ἤκουσεν τὸ ὄνομα σαλωμων καὶ τὸ ὄνομα κυρίου καὶ ἦλθεν πειράσαι αὐτὸν ἐν αἰνίγμασιν
- 2 En zij kwam te Jeruzalem, met een zeer zwaar heir, met kemelen, dragende specerijen, en zeer veel gouds, en kostelijk gesteente; en zij kwam tot Salomo, ensprak tot hem al wat in haar hart was.
 And she came to Jerusalem with a very great train, with camels weighted down with spices, and stores of gold and jewels: and when she came to Solomon she had talk with him of everything in her mind.
 καὶ ἦλθεν εἰς ἱερουσαλημ ἐν δυνάμει βαρεῖα σφόδρα καὶ κάμηλοι αἵρουσαι ἡδύσματα καὶ χρυσὸν πολὺν σφόδρα καὶ λίθον τίμιον καὶ εἰσῆλθεν πρὸς σαλωμων καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἦν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς
- 3 En Salomo verklaarde haar al haar woorden; geen ding was er verborgen voor den koning, dat hij haar niet verklaarde.
 And Solomon gave her answers to all her questions; there was no secret which the king did not make clear to her.
 καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ σαλωμων πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς οὐκ ἦν λόγος παρεωραμένος παρὰ τοῦ βασιλέως ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ

- 4 Als nu de koningin van Scheba zag al de wijsheid van Salomo, en het huis, hetwelk hij gebouwd had,
And when the queen of Sheba had seen all the wisdom of Solomon, and the house which he had made,
καὶ εἶδεν βασίλισσα σαβα πᾶσαν φρόνησιν σαλωμων καὶ τὸν οἶκον ὃν ᾠκοδόμησεν
- 5 En de spijze zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hun kledingen, en zijn schenkers, en zijn opgang, waardoor hij henenopping in het huis des HEEREN, zo was in haar geen geest meer.
And the food at his table, and all his servants seated there, and those who were waiting on him in their places, and their robes, and his wine-servants, and the burned offerings which he made in the house of the Lord, there was no more spirit in her.
καὶ τὰ βρώματα σαλωμων καὶ τὴν καθέδραν παίδων αὐτοῦ καὶ τὴν στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς οἰνοχόους αὐτοῦ καὶ τὴν ὀλοκαύτωσιν αὐτοῦ ἣν ἀνέφερον ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο
- 6 En zij zeide tot den koning: Het woord is waarheid geweest, dat ik in mijn land gehoord heb, van uw zaken en van uw wijsheid.
And she said to the king, The account which was given to me in my country of your acts and your wisdom was true.
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα σαλωμων ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῆ μου περὶ τοῦ λόγου σου καὶ περὶ τῆς φρονήσεώς σου
- 7 Ik heb die woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben, en mijn ogen dat gezien hebben; en zie, de helft is mij niet aangezegd; gij hebt met wijsheid, en goedvertroffen het gerucht, dat ik gehoord heb.
But I had no faith in what was said about you, till I came and saw for myself; and now I see that it was not half the story; your wisdom and your wealth are much greater than they said.
καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λαλοῦσίν μοι ἕως ὅτου παρεγενόμην καὶ εὐράκασιν οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν τὸ ἥμισυ καθὼς ἀπήγγειλάν μοι προσθέτικας ἀγαθὰ πρὸς αὐτὰ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀκοήν ἣν ἤκουσα ἐν τῇ γῆ μου
- 8 Welgelukzalig zijn uw mannen, welgelukzalig deze uw knechten, die gedurig voor uw aangezicht staan, die uw wijsheid horen!
Happy are your wives, happy are these your servants whose place is ever before you, hearing your words of wisdom.
μακάριαι αἱ γυναῖκες σου μακάριοι οἱ παῖδες σου οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐνώπιόν σου δι' ὅλου οἱ ἀκούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου
- 9 Geloofd zij de HEERE, uw God, Die behagen in u heeft gehad, om u op den troon van Israel te zetten! Omdat de HEERE Israel in eeuwigheid bemint, daarom heeft Hij u tot koning gesteld, om recht en gerechtigheid te doen.
May the Lord your God be praised, whose pleasure it was to put you on the seat of the kingdom of Israel; because the Lord's love for Israel is eternal, he has made you king, to be their judge in righteousness.
γένετο κύριος ὁ θεός σου εὐλογημένος ὃς ἠθέλησεν ἐν σοὶ δοῦναί σε ἐπὶ θρόνου ἰσραηλ διὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον τὸν ἰσραηλ στήσαι εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔθετό σε βασιλέα ἐπ' αὐτοὺς τοῦ ποιεῖν κρίμα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίμασιν αὐτῶν
- 10 En zij gaf den koning honderd en twintig talenten gouds, en zeer veel specerijen, en kostelijk gesteente; als deze specerij, die de koningin van Scheba denkoning Salomo gaf, is er nooit meer in menigte gekomen.
And she gave the king a hundred and twenty talents of gold, and a great store of spices and jewels: never again was such a wealth of spices seen as that which the queen of Sheba gave King Solomon.
καὶ ἔδωκεν τῷ σαλωμων ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσοῦ καὶ ἡδύσματα πολλὰ σφόδρα καὶ λίθον τίμιον οὐκ ἐληλύθει κατὰ τὰ ἡδύσματα ἐκεῖνα ἔτι εἰς πληθος ἃ ἔδωκεν βασίλισσα σαβα τῷ βασιλεῖ σαλωμων
- 11 Verder ook de schepen van Hiram, die goud uit Ofir voerden, brachten uit Ofir zeer veel almuggimhout en kostelijk gesteente.
And the sea-force of Hiram, in addition to gold from Ophir, came back with much sandal-wood and jewels.
καὶ ἡ ναὺς χιραμ ἣ αἴρουσα τὸ χρυσίον ἐκ σουφίρ ἠνεγκεν ξύλα ἀπελέκητα πολλὰ σφόδρα καὶ λίθον τίμιον
- 12 En de koning maakte van dit almuggimhout steunselen voor het huis des HEEREN, en voor het huis des konings, mitsgaders harpen en luiten voor de zangers. Het almuggimhout was zo niet gekomen noch gezien geweest, tot op dezen dag.
And from the sandal-wood the king made pillars for the house of the Lord, and for the king's house, and instruments of music for the makers of melody: never has such sandal-wood been seen to this day.
καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ ἀπελέκητα ὑποστηρίγματα τοῦ οἴκου κυρίου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ νάβλας καὶ κινύρας τοῖς ψδοῖς οὐκ ἐληλύθει τοιαῦτα ξύλα ἀπελέκητα ἐπὶ τῆς γῆς οὐδ' ἐὼφθησάν που ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 13 En de koning Salomo gaf de koningin van Scheba al haar behagen, wat zij begeerde; behalve dat hij haar gaf naar het vermogen van den koning Salomo; zokeerde zij en toog in haar land, zij en haar knechten.
And King Solomon gave the queen of Sheba all her desire, whatever she made request for, in addition to what he gave her freely from the impulse of his heart. So she went back to her country, she and her servants.
καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἔδωκεν τῇ βασιλίσῃ σαβα πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὅσα ἠτήσατο ἐκτὸς πάντων ὧν δεδώκει αὐτῇ διὰ χειρὸς τοῦ βασιλέως σαλωμων καὶ ἀπεστράφη καὶ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς αὐτῇ καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτῆς

- 14 Het gewicht nu van het goud, dat voor Salomo op een jaar inkwam was zeshonderd zes en zestig talenten gouds;
Now the weight of gold which came to Solomon in one year was six hundred and sixty-six talents;
καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐληλυθότος τῷ σαλωμων ἐν ἐνιαυτῷ ἐνὶ ἑξακόσια καὶ ἐξήκοντα ἕξ τάλαντα χρυσοῦ
- 15 Behalve dat van de kramers was, en van den handel der kruideniers, en van alle koningen van Arabie, en van de geweldigen van dat land.
In addition to what came to him from the business of the traders, and from all the kings of the Arabians, and from the rulers of the country.
χωρὶς τῶν φόρων τῶν ὑποτεταγμένων καὶ τῶν ἐμπόρων καὶ πάντων τῶν βασιλέων τοῦ πέραν καὶ τῶν σατραπῶν τῆς γῆς
- 16 Ook maakte de koning Salomo tweehonderd rondassen van geslagen goud; zeshonderd sikkelen gouds liet hij opwegen tot elke rondas.
And Solomon made two hundred body-covers of hammered gold, every one having six hundred shekels of gold in it.
καὶ ἐποίησεν σαλωμων τριακόσια δόρατα χρυσᾱ ἐλατά τριακόσιοι χρυσοὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸ δόρυ τὸ ἕν
- 17 Insgelijks driehonderd schilden van geslagen goud; drie pond gouds liet hij opwegen tot elk schild; en de koning legde ze in het huis des wouds van Libanon.
And he made three hundred smaller body-covers of hammered gold, with three pounds of gold in every cover: and the king put them in the house of the Woods of Lebanon.
καὶ τριακόσια ὄπλα χρυσᾱ ἐλατά τρεῖς μναὶ χρυσοῦ ἐνήσαν εἰς τὸ ὄπλον τὸ ἕν καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς οἶκον δρυμοῦ τοῦ λιβάνου
- 18 Nog maakte de koning een groten elpenbenen troon, en hij overtoog denzelven met dicht goud.
Then the king made a great ivory seat, plated with the best gold.
καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον μέγαν καὶ περιεχρῦσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ
- 19 Deze troon had zes trappen, en het hoofd van den troon was van achteren rond, en aan beide zijden waren leuningen tot de zitplaats toe, en twee leeuwenstonden bij die leuningen.
There were six steps going up to it, and the top of it was round at the back, there were arms on the two sides of the seat, and two lions by the side of the arms;
ἕξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ καὶ προτομαὶ μόσχων τῷ θρόνῳ ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτοῦ καὶ χεῖρες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς καθέδρας καὶ δύο λέοντες ἐστηκότες παρὰ τὰς χεῖρας
- 20 En twaalf leeuwen stonden daar op de zes trappen aan beide zijden, desgelijks is in geen koninkrijken gemaakt geweest.
And twelve lions were placed on the one side and on the other side on the six steps: there was nothing like it in any kingdom.
καὶ δώδεκα λέοντες ἐστῶτες ἐπὶ τῶν ἕξ ἀναβαθμῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν οὐ γέγονεν οὕτως πάση βασιλείᾳ
- 21 Ook waren alle drinkvaten van den koning Salomo van goud, en alle vaten van het huis des wouds van Libanon waren van gesloten goud; geen zilver was eraan; want het werd in de dagen van Salomo niet voor enig ding geacht.
And all King Solomon's drinking-vessels were of gold, and all the vessels of the house of the Woods of Lebanon were of the best gold; not one was of silver, for no one gave a thought to silver in the days of King Solomon.
καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ πότου σαλωμων χρυσᾱ καὶ λουτήρες χρυσοὶ πάντα τὰ σκεύη οἴκου δρυμοῦ τοῦ λιβάνου χρυσίῳ συγκεκλεισμένα οὐκ ἦν ἀργύριον ὅτι οὐκ ἦν λογιζόμενον ἐν ταῖς ἡμέραις σαλωμων
- 22 Want de koning had in zee schepen van Tharsis, met de schepen van Hiram; deze schepen van Tharsis kwamen in, eenmaal in drie jaren, brengende goud, enzilver, elpenbeen, en apen, en pauwen.
For the king had Tarshish-ships at sea with the ships of Hiram; once every three years the Tarshish-ships came with gold and silver and ivory and monkeys and peacocks.
ὅτι ναὺς θαρσις τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ θαλάσῃ μετὰ τῶν νηῶν χιραμ μία διὰ τριῶν ἐτῶν ἤρχετο τῷ βασιλεῖ ναὺς ἐκ θαρσις χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου καὶ λίθων τορευτῶν καὶ πελεκητῶν [22α] αὕτη ἦν ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς ἧς ἀνήνεγκεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων οἰκοδομηῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ τὸ τεῖχος ἱερουσαλημ καὶ τὴν ἄκραν τοῦ περιφράζει τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως ὁ αὐτὸς καὶ τὴν ασοορ καὶ τὴν μαγδαν καὶ τὴν γαζερ καὶ τὴν βαιθωρων τὴν ἀνωτέρω καὶ τὴν ιεθερμαθ καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἀρμάτων καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἱππέων καὶ τὴν πραγματείαν σαλωμων ἦν ἐπραγματεῦσατο οἰκοδομηῆσαι ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῆ τοῦ μὴ κατάρξαι αὐτοῦ [22β] πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολειμμένον ἀπὸ τοῦ χετταίου καὶ τοῦ αμορραίου καὶ τοῦ φερεζαίου καὶ τοῦ χαναναίου καὶ τοῦ ευαίου καὶ τοῦ ιεβουσαίου καὶ τοῦ γεργεσαίου τῶν μὴ ἐκ τῶν υἰῶν ἱσραηλ ὄντων τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ὑπολειμμένα μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ γῆ οὐκ ἔδύνατο οἱ υἱοὶ ἱσραηλ ἐξολεθρῆσαι αὐτοὺς καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς σαλωμων εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης [22ξ] καὶ ἐκ τῶν υἰῶν ἱσραηλ οὐκ ἔδωκε σαλωμων εἰς πᾶν ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ καὶ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἄρχοντες τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ
- 23 Alzo werd de koning Salomo groter dan alle koningen der aarde, in rijkdom en in wijsheid.
And King Solomon was greater than all the kings of the earth in wealth and in wisdom.
καὶ ἐμεγαλύνθη σαλωμων ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς πλοῦτος καὶ φρονήσει
- 24 En de ganse aarde zocht het aangezicht van Salomo, om zijn wijsheid te horen, die God in zijn hart gegeven had.
And from all over the earth they came to see Solomon and to give ear to his wisdom, which God had put in his heart.
καὶ πάντες βασιλεῖς τῆς γῆς ἐζήτουν τὸ πρόσωπον σαλωμων τοῦ ἀκούσαι τῆς φρονήσεως αὐτοῦ ἧς ἔδωκεν κύριος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ

- 25 En zij brachten een ieder zijn geschenk, zilveren vaten, en gouden vaten, en klederen, en harnas, en specerijen, paarden en muilezelen, elk ding van jaar tot jaar.
And everyone took with him an offering, vessels of silver and vessels of gold, and robes, and coats of metal, and spices, and horses, and beasts of transport, regularly year by year.
καὶ αὐτοὶ ἔφερον ἕκαστος τὰ δῶρα αὐτοῦ σκεύη χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν στακτὴν καὶ ἡδύσματα καὶ ἵππους καὶ ἡμίονους τὸ κατ' ἐνιαυτὸν ἐνιαυτὸν
- 26 Daartoe vergaderde Salomo wagenen en ruiteren, en hij had duizend en vierhonderd wagenen, en twaalf duizend ruiteren, en legde ze in de wagensteden en bijden koning in Jeruzalem.
And Solomon got together war-carriages and horsemen; he had one thousand, four hundred carriages and twelve thousand horsemen, whom he kept, some in the carriage-towns and some with the king at Jerusalem.
καὶ ἦσαν τῷ σαλωμων τέσσαρες χιλιάδες θήλειαι ἵπποι εἰς ἄρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππέων καὶ ἔθετο αὐτὰς ἐν ταῖς πόλεσι τῶν ἀρμάτων καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν ἱερουσαλημ [26a] καὶ ἦν ἡγοῦμ ἐνος πάντων τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἕως γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἕως ὀρίων αἰγύπτου
- 27 En de koning maakte het zilver in Jeruzalem te zijn als stenen, en de cederen maakte hij te zijn als de wilde vijgebomen, die in de laagte zijn, in menigte.
And the king made silver as common as stones in Jerusalem and cedars like the sycamore-trees of the lowlands in number.
καὶ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν ἱερουσαλημ ὡς λίθους καὶ τὰς κέδρους ἔδωκεν ὡς συκαμίνους τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος
- 28 En het uitbrengen der paarden was hetgeen Salomo uit Egypte had; en aangaande het linnen garen, de kooplieden des konings namen het linnen garen voor denprijs.
And Solomon's horses came from Egypt and from Kue; the king's traders got them at a price from Kue.
καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵπων σαλωμων ἐξ αἰγύπτου καὶ ἐκ θεκουε ἔμποροι τοῦ βασιλέως ἐλάβανον ἐκ θεκουε ἐν ἀλλάγματι
- 29 En een wagen kwam op, en ging uit van Egypte, voor zeshonderd sikkelen zilver, en een paard voor honderd en vijftig; en alzo voerden ze die uit door hunhand voor alle koningen der Hethieten, en voor de koningen van Syrie. 1 Koningen 11
A war-carriage might be got from Egypt for six hundred shekels of silver, and a horse for a hundred and fifty; they got them at the same rate for all the kings of the Hittites and the kings of Aram.
καὶ ἀνέβαινε ἡ ἔξοδος ἐξ αἰγύπτου ἄρμα ἀντὶ ἑκατὸν ἀργυρίου καὶ ἵππος ἀντὶ πενήκοντα ἀργυρίου καὶ οὕτω πᾶσιν τοῖς βασιλεῦσιν χεττιν καὶ βασιλεῦσιν συρίας κατὰ θάλασσαν ἐξεπορεύοντο
- 1 En de koning Salomo had veel vreemde vrouwen lief, en dat benevens de dochter van Farao: Moabietische, Ammonietische, Edomietische, Sidonische, Hethietische;
Now a number of strange women were loved by Solomon, women of the Moabites, Ammonites, Edomites, Zidonians, and Hittites:
καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἦν φιλογύναιος καὶ ἦσαν αὐτῷ ἄρχουσαι ἑπτακόσαι καὶ παλλακαὶ τριακόσαι καὶ ἔλαβεν γυναῖκας ἀλλοτρίας καὶ τὴν θυγατέρα φαραω μοαβίτιδας αμιανίτιδας σύρας καὶ ἰδομαίτιδας χετταίας καὶ αμορραίας
- 2 Van die volken, waarvan de HEERE gezegd had tot de kinderen Israels: Gijlieden zult tot hen niet ingaan, en zij zullen tot u niet inkomen; zij zouden zekerlijk uwhart achter hun goden neigen; aan deze hing Salomo met liefde.
The nations of which the Lord had said to the children of Israel, You are not to take wives from them and they are not to take wives from you; or they will certainly make you go after their gods: to these Solomon was united in love.
ἐκ τῶν ἐθνῶν ὧν ἀπέειπεν κύριος τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ οὐκ εἰσελεύσεσθε εἰς αὐτούς καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς ὑμᾶς μὴ ἐκκλίνωσιν τὰς καρδίας ὑμῶν ὀπίσω εἰδώλων αὐτῶν εἰς αὐτούς ἐκολληθή σαλωμων τοῦ ἀγαπήσαι
- 4 Want het geschiedde in den tijd van Salomo's ouderdom, dat zijn vrouwen zijn hart achter andere goden neigden; dat zijn hart niet volkomen was met den HEERE, zijn God, gelijk het hart van zijn vader David.
For it came about that when Solomon was old, his heart was turned away to other gods by his wives; and his heart was no longer true to the Lord his God as the heart of his father David had been.
καὶ ἐγενήθη ἐν καιρῷ γῆρους σαλωμων καὶ οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ καθὼς ἦ καρδία δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐξέκλιναν αἱ γυναῖκες αἱ ἀλλοτρίαι τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὀπίσω θεῶν αὐτῶν
- 5 Want Salomo wandelde Astoreth, den god der Sidoniers, na, en Milchom, het verfoeisel der Ammonieten.
For Solomon went after Ashtoreth, the goddess of the Zidonians, and Milcom, the disgusting god of the Ammonites.
τότε ἠκολούθησεν σαλωμων ὑψηλὸν τῷ χαμῶς εἰδώλῳ μοαβ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν εἰδώλῳ υἱῶν αμμων
- 6 Alzo deed Salomo dat kwaad was in de ogen des HEEREN; en volhardde niet den HEERE te volgen, gelijk zijn vader David.
And Solomon did evil in the eyes of the Lord, not walking in the Lord's ways with all his heart as David his father did.
καὶ τῇ ἀστάρτη βδελύγματι σιδωνίων
- 7 Toen bouwde Salomo een hoogte voor Kamos, het verfoeisel der Moabieten, op den berg, die voor Jeruzalem is, en voor Molech, het verfoeisel der kinderen Ammons.
Then Solomon put up a high place for Chemosh, the disgusting god of Moab, in the mountain before Jerusalem, and for Molech, the disgusting god worshipped by the children of Ammon.
καὶ οὕτως ἐποίησεν πάσαις ταῖς γυναῖξιν αὐτοῦ ταῖς ἀλλοτρίαις ἐθυμίον καὶ ἔθνον τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν

- 8 En also deed hij voor al zijn vreemde vrouwen, die haar goden rookten en offerden.
And so he did for all his strange wives, who made offerings with burning of perfumes to their gods.
καὶ ἐποίησεν σαλωμων τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου οὐκ ἐπορεύθη ὀπίσω κυρίου ὡς δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ
- 9 Daarom vertoornde Zich de HEERE tegen Salomo, omdat hij zijn hart geneigd had van den HEERE, den God Israels, Die hem tweemaal verschenen was.
And the Lord was angry with Solomon, because his heart was turned away from the Lord, the God of Israel, who had twice come to him in a vision;
καὶ ὠργίσθη κύριος ἐπὶ σαλωμων ὅτι ἐξέκλινεν καρδίαν αὐτοῦ ἀπὸ κυρίου θεοῦ ἰσραηλ τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ δις
- 10 En hem van deze zaak geboden had, dat hij andere goden niet zou nawandelen; doch hij hield niet, wat de HEERE geboden had.
And had given him orders about this very thing, that he was not to go after other gods; but he did not keep the orders of the Lord.
καὶ ἐντειλαμένου αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ λόγου τούτου τὸ παράπαν μὴ πορευθῆναι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων καὶ φυλάσασθαι ποιῆσαι ἃ ἐνετειλάτο αὐτῷ κύριος ὁ θεός
- 11 Daarom zeide de HEERE tot Salomo: Dewijl dit bij u geschied is, dat gij niet hebt gehouden Mijn verbond en Mijn inzettingen, die Ik u geboden heb; Ik zal gewisselijk dit koninkrijk van u scheuren, en datzelve uw knecht geven.
So the Lord said to Solomon, Because you have done this, and have not kept my agreement and my laws, which I gave you, I will take the kingdom away from you by force and will give it to your servant.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς σαλωμων ἄνθ' ὃν ἐγένετο ταῦτα μετὰ σοῦ καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἃ ἐνετειλάμην σοι διαρρήσων διαρρήξω τὴν βασιλείαν σου ἐκ χειρὸς σοῦ καὶ δώσω αὐτὴν τῷ δούλῳ σου
- 12 In uw dagen nochtans zal Ik dat niet doen, om uws vaders Davids wil, van de hand uws zoons zal Ik het scheuren.
I will not do it in your life-time, because of your father David, but I will take it from your son.
πλὴν ἐν ταῖς ἡμέραις σου οὐ ποιήσω αὐτὰ διὰ δαυιδ τὸν πατέρα σου ἐκ χειρὸς υἱοῦ σου λήψομαι αὐτήν
- 13 Doch Ik zal het gehele koninkrijk niet afscheuren; een stam zal Ik uw zoon geven, om Mijns knechts Davids wil, en om Jeruzalems wil, dat Ik verkoren heb.
Still I will not take all the kingdom from him; but I will give one tribe to your son, because of my servant David, and because of Jerusalem, the town of my selection.
πλὴν ὅλην τὴν βασιλείαν οὐ μὴ λάβω σκῆπτρον ἐν δώσω τῷ υἱῷ σου διὰ δαυιδ τὸν δοῦλόν μου καὶ διὰ ἱερουσαλημ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην
- 14 Zo verwekte de HEERE Salomo een tegenpartijder, Hadad, den Edomiet; hij was van des konings zaad in Edom.
So the Lord sent Hadad the Edomite to make trouble for Solomon: he was of the king's seed in Edom.
καὶ ἤγειρεν κύριος σαταν τῷ σαλωμων τὸν ἀδερ τὸν ἰδουμαῖον καὶ τὸν εσρομ υἱὸν ελιαδαε τὸν ἐν ραεμμαθ ἀδραζαρ βασιλέα σουβα κύριον αὐτοῦ καὶ συνηθροίσθησαν ἐπ' αὐτὸν ἄνδρες καὶ ἦν ἄρχων συστρέματος καὶ προκατελάβετο τὴν δαμασεκ καὶ ἦσαν σαταν τῷ ἰσραηλ πάσας τὰς ἡμέρας σαλωμων καὶ ἀδερ ὁ ἰδουμαῖος ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας ἐν ἰδουμαίᾳ
- 15 Want het was geschied, als David in Edom was, toen Joab, de krijgsoverste, optoog, om de verslagenen te begraven, dat hij al wat mannelijk was in Edomsloeg;
And when David had sent destruction on Edom, and Joab, the captain of the army, had gone to put the dead into the earth, and had put to death every male in Edom;
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξολεθρευσαί δαυιδ τὸν εδωμ ἐν τῷ πορευθῆναι ἰωαβ ἄρχοντα τῆς στρατιᾶς θάπτειν τοὺς τραυματίας ἔκοψαν πᾶν ἄρσενικὸν ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ
- 16 Want Joab bleef aldaar zes maanden, met het ganse Israel, totdat hij al wat mannelijk was in Edom uitgerooid had.
(For Joab and all Israel were there six months till every male in Edom had been cut off;)
ὅτι ἕξ μηνῶν ἐνεκάθητο ἐκεῖ ἰωαβ καὶ πᾶς ἰσραηλ ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ ἕως ὅτου ἐξωλέθρευσεν πᾶν ἄρσενικὸν ἐκ τῆς ἰδουμαίας
- 17 Doch Hadad was ontvloeden, hij en enige Edomietische mannen uit zijns vaders knechten met hem, om in Egypte te komen; Hadad nu was een klein jongsknen.
Hadad, being still a young boy, went in flight to Egypt, with certain Edomites, servants of his father;
καὶ ἀπέδρα ἀδερ αὐτοῦ καὶ πάντες ἄνδρες ἰδουμαῖοι τῶν παιδῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον καὶ ἀδερ παιδάριον μικρὸν
- 18 En zij maakten zich op van Midian, en kwamen tot Paran, en kwamen in Egypte tot Farao, den koning van Egypte, die hem een huis gaf, en hem voedingtoezeide, en hem een land gaf.
And they went on from Midian and came to Paran; and, taking men from Paran with them, they came to Egypt, to Pharaoh, king of Egypt, who gave him a house and gave orders for his food and gave him land.
καὶ ἀνίστανται ἄνδρες ἐκ τῆς πόλεως μαδιαμ καὶ ἔρχονται εἰς φαραν καὶ λαμβάνουσιν ἄνδρας μετ' αὐτῶν καὶ ἔρχονται πρὸς φαραω βασιλέα αἰγύπτου καὶ εἰσῆλθον ἀδερ πρὸς φαραω καὶ ἔδωκεν αὐτῷ οἶκον καὶ ἄρτους διέταξεν αὐτῷ
- 19 En Hadad vond grote genade in de ogen van Farao, zodat hij hem tot een vrouw gaf de zuster zijner huisvrouw, de zuster van Tachpenes, de koningin.
Now Hadad was very pleasing to Pharaoh, so that he gave him the sister of his wife, Tahpenes the queen, for his wife.
καὶ εὔρεν ἀδερ χάριν ἐναντίον φαραω σφόδρα καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα ἀδελφὴν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀδελφὴν θεκεμινας τὴν μεῖζω

- 20 En de zuster van Tachpenes baarde hem zijn zoon Genubath, denwelken Tachpenes optoog in het huis van Farao; zodat Genubath in het huis van Farao was, onder de zonen van Farao.
And the sister of Tahpenes had a son by him, Genubath, whom Tahpenes took care of in Pharaoh's house; and Genubath was living in Pharaoh's house among Pharaoh's sons.
 και ἔτεκεν αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ θεκεμνας τῷ ἀδερ τὸν γανηβαθ υἱὸν αὐτῆς και ἐξέθρεψεν αὐτὸν θεκεμνα ἐν μέσῳ υἱῶν φαραω και ἦν γανηβαθ ἐν μέσῳ υἱῶν φαραω
- 21 Toen nu Hadad in Egypte hoorde, dat David met zijn vaderen ontslapen, en dat Joab, de krijgsoverste, dood was, zeide Hadad tot Farao: Laat mij gaan, dat ikin mijn land trekke.
Now when Hadad had news in Egypt that David had been put to rest with his fathers, and that Joab, the captain of the army, was dead, he said to Pharaoh, Send me back to my country.
 και ἀδερ ἤκουσεν ἐν αἰγύπτῳ ὅτι κεκοίμηται δαυιδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ και ὅτι τέθνηκεν ιωαβ ὁ ἄρχων τῆς στρατιᾶς και εἶπεν ἀδερ πρὸς φαραω ἐξαπόστειλόν με και ἀποστρέψω εἰς τὴν γῆν μου
- 22 Doch Farao zeide: Maar wat ontbreekt u bij mij, dat, zie, gij in uw land zoekt te trekken? En hij zeide: Niets, maar laat mij evenwel gaan.
But Pharaoh said to him, What have you been short of while you have been with me, that you are desiring to go back to your country? And he said, Nothing; but even so, send me back.
 και εἶπεν φαραω τῷ ἀδερ τίμι σὺ ἐλάττονῃ μετ' ἐμοῦ και ἰδοὺ σὺ ζητεῖς ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν σου και εἶπεν αὐτῷ ἀδερ ὅτι ἐξαποστέλλων ἐξαποστελεῖς με και ἀνέστρεψεν ἀδερ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ
- 25 En hij was Israels tegenpartijder al de dagen van Salomo, en dat benevens het kwaad, dat Hadad deed; want hij had een afkeer van Israel, en hij regeerde over Syrie.
He was a trouble to Israel all through the days of Solomon. And this is the damage Hadad did: he was cruel to Israel while he was ruler over Edom.
 αὕτη ἡ κακία ἦν ἐποίησεν ἀδερ και ἐβαρυσθύμησεν ἐν ἰσραηλ και ἐβασίλευσεν ἐν γῆ ἐδομ
- 26 Daartoe Jerobeam, de zoon van Nebat, een Ephraïtiet van Zereda, Salomo's knecht (wiens moeders naam was Zerua, een weduwvrouw), hief ook de hand optegen den koning.
And there was Jeroboam, the son of Nebat, an Ephraïmite from Zeredah, a servant of Solomon, whose mother was Zeruah, a widow; and his hand was lifted up against the king.
 και ιεροβοαμ υἱὸς ναβατ ὁ εφραθι ἐκ τῆς σαριρα υἱὸς γυναικὸς χήρας δοῦλος σαλωμων
- 27 Dit is nu de zaak, waarom hij de hand tegen den koning ophief. Salomo bouwde Millo, en sloot de breuk der stad van zijn vader David toe.
The way in which his hand came to be lifted up against the king was this: Solomon was building the Millo and making good the damaged parts of the town of his father David;
 και τοῦτο τὸ πρᾶγμα ὡς ἐπῆρατο χεῖρας ἐπὶ βασιλέα σαλωμων ὠκοδόμησεν τὴν ἄκραν συνέκλεισεν τὸν φραγμὸν τῆς πόλεως δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
- 28 En de man Jerobeam was een dapper held. Toen Salomo dezen jongeling zag, dat hij arbeidzaam was, zo stelde hij hem over al den last van het huis van Jozef.
And Jeroboam was an able and responsible man; and Solomon saw that he was a good worker and made him overseer of all the work given to the sons of Joseph.
 και ὁ ἄνθρωπος ιεροβοαμ ἰσχυρὸς δυνάμει και εἶδεν σαλωμων τὸ παιδάριον ὅτι ἀνὴρ ἔργων ἐστίν και κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἄρσεις οἴκου ιωσηφ
- 29 Het geschiedde nu te dier tijd, als Jerobeam uit Jeruzalem uitging, dat de profet Ahia, de Siloniet, hem op den weg vond, en hij zich een nieuw kleedaangedaan had, en zij beiden alleen op het veld waren;
Now at that time, when Jeroboam was going out of Jerusalem, the prophet Ahijah the Shilonite came across him on the road; now Ahijah had put on a new robe; and the two of them were by themselves in the open country.
 και ἐγενήθη ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ και ιεροβοαμ ἐξῆλθεν ἐξ ἱερουσαλημ και εὔρεν αὐτὸν αχιας ὁ σιλωνίτης ὁ προφήτης ἐν τῇ ὁδῷ και ἀπέστησεν αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ και ὁ αχιας περιβεβλημένος ἱματίῳ καινῷ και ἀμφότεροι ἐν τῷ πεδίῳ
- 30 Zo vatte Ahia het nieuwe kleed, dat aan hem was, en scheurde het, in twaalf stukken.
And Ahijah took his new robe in his hands, parting it violently into twelve.
 και ἐπέλαβετο αχια τοῦ ἱματίου αὐτοῦ τοῦ καινοῦ τοῦ ἐπ' αὐτῷ και διέρρηξεν αὐτὸ δώδεκα ῥήγματα
- 31 En hij zeide tot Jerobeam: Neem u tien stukken; want alzo zegt de HEERE, de God Israels: Zie, Ik zal het koninkrijk van de hand van Salomo scheuren, en utien stammen geven.
And he said to Jeroboam, Take ten of the parts, for this is what the Lord has said: See, I will take the kingdom away from Solomon by force, and will give ten tribes to you;
 και εἶπεν τῷ ιεροβοαμ λαβὲ σεαυτῷ δέκα ῥήγματα ὅτι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἰδοὺ ἐγὼ ῥήσω τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς σαλωμων και δώσω σοι δέκα σκῆπτρα
- 32 Maar een stam zal hij hebben, om Mijns knechts Davids wil, en om Jeruzalems wil, de stad, die Ik verkoren heb uit alle stammen van Israel.
(But one tribe will be his, because of my servant David, and because of Jerusalem, the town which, out of all the tribes of Israel, I have made mine.)
 και δύο σκῆπτρα ἔσονται αὐτῷ διὰ τὸν δοῦλόν μου δαυιδ και διὰ ἱερουσαλημ τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην ἐν αὐτῇ ἐκ πασῶν φυλῶν ἰσραηλ
- 33 Daarom dat zij Mij verlaten, en zich nedergebogen hebben voor Asthoreth, den god der Sidoniërs, Kamos, den god der Moabieten, en Milchom, den god der kinderen Ammons; en niet gewandeld hebben in Mijne wegen, om te doen wat recht is in Mijne ogen, te weten Mijne inzettingen en Mijne rechten; gelijk zijn vader David.
Because they are turned away from me to the worship of Ashtoreth, the goddess of the Zidonians, and Chemosh, the god of Moab, and Milcom, the god of the Ammonites; they have not been walking in my ways or doing what is right in my eyes or keeping my laws and my decisions as his father David did.
 ἀνθ' ὧν κατέλιπέν με και ἐποίησεν τῇ ἀσθήρη βδελύγματι σιδωνίων και τῷ χαμωσ και τοῖς εἰδώλοις μοαβ και τῷ βασιλεῖ αὐτῶν προσοχθίσματι υἱῶν αμμων και οὐκ ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς μου τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθεὸς ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

- 34 Doch niets van dit koninkrijk zal Ik uit zijn hand nemen; maar Ik stel hem tot een vorst al de dagen zijns levens, om Mijns knechts Davids wil, dien Ik verkoren heb, die Mijn geboden en Mijn inzettingen gehouden heeft.
But I will not take the kingdom from him; I will let him be king all the days of his life, because of David my servant, in whom I took delight because he kept my orders and my laws.
 και ου μη λαβω ὄλην τὴν βασιλειαν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ διότι ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ διὰ δαυιδ τὸν δοῦλόν μου ὃν ἐξελεξάμην αὐτόν
- 35 Maar uit de hand zijns zoons zal Ik het koninkrijk nemen; en Ik zal u daarvan tien stammen geven.
But I will take the kingdom from his son, and give it to you.
 και λήψομαι τὴν βασιλειαν ἐκ χειρὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ και δώσω σοι τὰ δέκα σκῆπτρα
- 36 En zijn zoon zal Ik een stam geven; opdat Mijn knecht David altijd een lamp voor Mijn aangezicht hebbe in Jeruzalem, de stad, die Ik Mij verkoren heb, omMijn Naam daar te stellen.
And one tribe I will give to his son, so that David my servant may have a light for ever burning before me in Jerusalem, the town which I have made mine to put my name there.
 τῷ δὲ υἱῷ αὐτοῦ δώσω τὰ δύο σκῆπτρα ὅπως ἢ θέσεις τῷ δοῦλῳ μου δαυιδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν ἱερουσαλημ τῇ πόλει ἣν ἐξελεξάμην ἐμαυτῷ τοῦ θέσθαι ὄνομά μου ἐκεῖ
- 37 Zo zal Ik u nemen, en gij zult regeren over al wat uw ziel zal begeren; en gij zult koning zijn over Israel.
And you I will take, and you will be king over Israel, ruling over whatever is the desire of your soul.
 και σὲ λήψομαι και βασιλεύσεις ἐν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου και σὺ ἔσῃ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν ἱσραηλ
- 38 En het zal geschieden, zo gij horen zult al wat Ik u zal gebieden, en in Mijn wegen zult wandelen, en doen wat recht in Mijn ogen is, houdende Mijn inzettingen en Mijn geboden, gelijk als Mijn knecht David gedaan heeft; dat Ik met u zal zijn, en u een bestendig huis bouwen, gelijk als Ik David gebouwd heb, en zal u Israel geven.
And if you give attention to the orders I give you, walking in my ways and doing what is right in my eyes and keeping my laws and my orders as David my servant did; then I will be with you, building up for you a safe house, as I did for David, and I will give Israel to you.
 και ἔσται ἐὰν φυλάξης πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαι σοι και πορευθῆς ἐν ταῖς ὁδοῖς μου και ποιήσης τὸ εὐθὲς ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς μου και τὰ προστάγματά μου καθὼς ἐποίησεν δαυιδ ὁ δοῦλός μου και ἔσομαι μετὰ σοῦ και οἰκοδομήσω σοι οἶκον πιστόν καθὼς ὀκοδόμησα τῷ δαυιδ
- 40 Daarom zocht Salomo Jerobeam te doden; maar Jerobeam maakte zich op, en vlood in Egypte, tot Sisak, den koning van Egypte, en was in Egypte, totdatSalomo stierf.
And Solomon was looking for a chance to put Jeroboam to death; but he went in flight to Egypt, to Shishak, king of Egypt, and was in Egypt till the death of Solomon.
 και ἐζήτησεν σαλωμων θανατῶσαι τὸν ιεροβοαμ και ἀνέστη και ἀπέδρα εἰς αἴγυπτον πρὸς σουσακιμ βασιλεῖα αἰγύπτου και ἦν ἐν αἰγύπτῳ ἕως οὗ ἀπέθανεν σαλωμων
- 41 Het overige nu der geschiedenissen van Salomo, en al wat hij gedaan heeft, en zijn wijsheid, is dat niet geschreven in het boek der geschiedenissen van Salomo?
Now the rest of the acts of Solomon, and all he did, and his wisdom, are they not recorded in the book of the acts of Solomon?
 και τὰ λοιπὰ τῶν ῥημάτων σαλωμων και πάντα ὅσα ἐποίησεν και πᾶσαν τὴν φρόνησιν αὐτοῦ οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ ῥημάτων σαλωμων
- 42 De tijd nu, dien Salomo te Jeruzalem over het ganse Israel regeerde, was veertig jaar.
And the time Solomon was king in Jerusalem over all Israel was forty years.
 και αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν σαλωμων ἐν ἱερουσαλημ τεσσαράκοντα ἔτη
- 43 Daarna ontsliep Salomo met zijn vaderen, en werd begraven in de stad van zijn vader David; en Rehabeam, zijn zoon, werd koning in zijn plaats. 1 Koningen 12
And Solomon went to rest with his fathers, and was put into the earth in the town of David his father: and Solomon went to rest with his fathers and Rehoboam his son became king in his place.
 και ἐκοιμήθη σαλωμων μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ και ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ και ἐγενήθη ὡς ἤκουσεν ιεροβοαμ υἱὸς ναβατ και αὐτοῦ ἔτι ὄντος ἐν αἰγύπτῳ ὡς ἔφυγεν ἐκ προσώπου σαλωμων και ἐκάθητο ἐν αἰγύπτῳ κατευθύνει και ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν σαριρα τὴν ἐν ὄρει εφραϊμ και ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ και ἐβασίλευσεν ἐν ροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 1 En Rehabeam toog naar Sichem, want het ganse Israel was te Sichem gekomen, om hem koning te maken.
And Rehoboam went to Shechem, where all Israel had come together to make him king,
 και πορεύεται βασιλεὺς ροβοαμ εἰς σικιμα ὅτι εἰς σικιμα ἤρχοντο πᾶς ἱσραηλ βασιλεύσαι αὐτόν
- 3 Dat zij henen zonden, en lieten hem roepen; en Jerobeam en de ganse gemeente van Israel kwamen en spraken tot Rehabeam, zeggende:
And all the men of Israel came to Rehoboam and said,
 και ἐλάλησεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλεῖα ροβοαμ λέγοντες
- 4 Uw vader heeft ons juk hard gemaakt; gij dan nu, maak uws vaders harden dienst, en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, lichter, en wij zullen u dienen.
Your father put a hard yoke on us: if you will make the conditions under which your father kept us down less cruel, and the weight of the yoke he put on us less hard, then we will be your servants.
 ὁ πατὴρ σου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν ἡμῶν και σὺ νῦν κούφισον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρὸς σου τῆς σκληρᾶς και ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς και δουλεύσομέν σοι

- 5 En hij zeide tot hen: Gaat heen tot aan den derden dag, komt dan weder tot mij. En het volk ging heen.
 And he said to them, Go away for three days and then come back to me again. So the people went away.
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἀπέλθετε ἕως ἡμερῶν τριῶν καὶ ἀναστρέψατε πρὸς με καὶ ἀπήλθον
- 6 En de koning Rehabeam hield raad met de oudsten, die gestaan hadden voor het aangezicht van zijn vader Salomo, als hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden, dat men dit volk antwoorden zal?
 Then King Rehoboam took the opinion of the old men who had been with Solomon his father when he was living, and said, In your opinion, what answer am I to give to this people?
 καὶ παρήγγειλεν ὁ βασιλεὺς τοῖς πρεσβυτέρους οἱ ἦσαν παρεστῶτες ἐνώπιον σαλωμων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐτι ζῶντος αὐτοῦ λέγων πῶς ὑμεῖς βουλευέσθε καὶ ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ λόγον
- 7 En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij heden knecht van dit volk wezen zult, en hen dienen, en hun antwoorden, en tot hen goede woorden spreken zult, zo zullen zij te allen dage uw knechten zijn.
 And they said to him, If you will be a servant to this people today, caring for them and giving them a gentle answer, then they will be your servants for ever.
 καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν λέγοντες εἰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἔση δοῦλος τῷ λαῷ τούτῳ καὶ δουλεύσης αὐτοῖς καὶ λαλήσης αὐτοῖς λόγους ἀγαθοὺς καὶ ἔσονται σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας
- 8 Maar hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden; en hij hield raad met de jongelingen, die met hem opgewassen waren, die voor zijnaangezicht stonden.
 But he gave no attention to the opinion of the old men, and went to the young men of his generation who were waiting before him:
 καὶ ἐγκατέλιπεν τὴν βουλήν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ καὶ συνεβουλεύσατο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἐκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν παρεστηκότων πρὸ προσώπου αὐτοῦ
- 9 En hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden, dat wij dit volk antwoorden zullen, die tot mij gesproken hebben, zeggende: Maak het juk, dat uw vader ons opgelegd heeft, lichter.
 And said to them, What is your opinion? What answer are we to give to this people who have said to me, Make less the weight of the yoke which your father put on us?
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί ὑμεῖς συμβουλεύετε καὶ τί ἀποκριθῶ τῷ λαῷ τούτῳ τοῖς λαλήσασιν πρὸς με λεγόντων κούφισον ἀπὸ τοῦ κλοιοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς
- 10 En de jongelingen, die met hem opgewassen waren, spraken tot hem, zeggende: Alzo zult gij zeggen tot dat volk, die tot u gesproken hebben, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het over ons lichter; alzo zult gij tot hen spreken: Mijn kleinste vinger zal dikker zijn dan mijns vaderslenden.
 And the young men of his generation said to him, This is the answer to give to the people who came to you saying, Your father put a hard yoke on us; will you make it less? say to them, My little finger is thicker than my father's body;
 καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ οἱ παρεστηκότες πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγοντες τάδε λαλήσεις τῷ λαῷ τούτῳ τοῖς λαλήσασιν πρὸς σὲ λέγοντες ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν ἡμῶν καὶ σὺ νῦν κούφισον ἀφ' ἡμῶν τάδε λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς ἢ μικρότης μου παχύτερα τῆς ὀσφύος τοῦ πατρὸς μου
- 11 Indien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, zo zal ik boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden.
 If my father put a hard yoke on you, I will make it harder: my father gave you punishment with whips, but I will give you blows with snakes.
 καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπέσασσέτο ὑμᾶς κλοιῷ βαρεῖ κάγω προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις
- 12 Zo kwam Jerobeam en het ganse volk tot Rehabeam op den derden dag, gelijk als de koning gesproken had, zeggende: Komt weder tot mij op den derdendag.
 So all the people came to Rehoboam on the third day, as the king had given orders, saying, Come back to me the third day.
 καὶ παρεγένοντο πᾶς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν βασιλέα ροβοαμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καθότι ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς λέγων ἀναστράφητε πρὸς με τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ
- 13 En de koning antwoordde het volk hardelijk; want hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden.
 And the king gave them a rough answer, giving no attention to the suggestion of the old men;
 καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαὸν σκληρὰ καὶ ἐγκατέλιπεν ροβοαμ τὴν βουλήν τῶν πρεσβυτέρων ἃ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ
- 14 En hij sprak tot hen naar den raad der jongelingen, zeggende: Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden.
 But giving them the answer put forward by the young men, saying, My father made your yoke hard, but I will make it harder; my father gave you punishment with whips, but I will give it with snakes.
 καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλήν τῶν παιδαρίων λέγων ὁ πατήρ μου ἐβάρυνεν τὸν κλοιὸν ὑμῶν κάγω προσθήσω ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις
- 15 Alzo hoorde de koning naar het volk niet; want deze omwending was van den HEERE, opdat Hij Zijn woord bevestigde, hetwelk de HEERE door den dienstvan Ahia, den Siloniet, gesproken had tot Jerobeam, den zoon van Nebat.
 So the king did not give ear to the people; and this came about by the purpose of the Lord, so that what he had said by Ahijah the Shilonite to Jeroboam, son of Nebat, might be effected.
 καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ ὅτι ἦν μεταστροφή παρὰ κυρίου ὅπως στήσῃ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ ἀχια τοῦ σηλωνίτου περὶ ἱεροβοαμ υἱοῦ ναβατ

- 16 Toen gans Israel zag, dat de koning naar hen niet hoorde, zo gaf het volk den koning weder antwoord, zeggende: Wat deel hebben wij aan David? Ja, geenerve hebben wij aan den zoon van Isai; naar uw tenten, o Israel! Voorzie nu uw huis, o David! Zo ging Israel naar zijn tenten.
 And when all Israel saw that the king would give no attention to them, the people in answer said to the king, What part have we in David? what is our heritage in the son of Jesse? to your tents, O Israel; now see to your people, David. So Israel went away to their tents.
 και εἶδον πᾶς ἰσραηλ ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς τῷ βασιλεῖ λέγων τίς ἡμῖν μερίς ἐν δαυιδ καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν κληρονομία ἐν υἱῷ ἰεσσαί ἀπότρεχε ἰσραηλ εἰς τὰ σκηνώματα ἅ σου νῦν βόσκει τὸν οἶκόν σου δαυιδ καὶ ἀπῆλθεν ἰσραηλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ
- 18 Toen zond de koning Rehabeam Adoram, die over de schatting was; en het ganse Israel stenigde hem met stenen, dat hij stierf; maar de koning Rehabeamvervloekte zich om op een wagen te klimmen, dat hij naar Jeruzalem vluchtte.
 Then King Rehoboam sent Adoniram, the overseer of the forced work; and he was stoned to death by all Israel. And King Rehoboam went quickly and got into his carriage to go in flight to Jerusalem.
 καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἀδωνιραμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶς ἰσραηλ ἐν λίθοις καὶ ἀπέθανεν καὶ ὁ βασιλεὺς ροβοαμ ἔφθασεν ἀναβῆναι τοῦ φυγεῖν εἰς ἱερουσαλημ
- 19 Alzo vielen de Israelieten van het huis Davids af, tot op dezen dag.
 So Israel was turned away from the family of David to this day.
 καὶ ἠθέτησεν ἰσραηλ εἰς τὸν οἶκον δαυιδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 20 En het geschiedde, als gans Israel hoorde, dat Jeroboam wedergekomen was, dat zij henen zonden, en hem in de vergadering riepen, en hem over gans Israelkoning maakten; niemand volgde het huis Davids, dan de stam van Juda alleen.
 Now when all Israel had news that Jeroboam had come back, they sent for him to come before the meeting of the people, and made him king over Israel: not one of them was joined to the family of David but only the tribe of Judah.
 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν πᾶς ἰσραηλ ὅτι ἀνέκαμψεν ἱεροβοαμ ἐξ αἰγύπτου καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ ἰσραηλ καὶ οὐκ ἦν ὀπίσω οἴκου δαυιδ πᾶρξ σκῆπτρου ἰουδα καὶ βενιαμιν μόνοι
- 21 Toen nu Rehabeam te Jeruzalem gekomen was, vergaderde hij het ganse huis van Juda en den stam van Benjamin, honderd en tachtig duizend uitgelezenen, geoefend ten oorlog, om tegen het huis Israels te strijden, opdat hij het koninkrijk weder aan Rehabeam, den zoon van Salomo, bracht.
 When Rehoboam came to Jerusalem, he got together all the men of Judah and the tribe of Benjamin, a hundred and eighty thousand of his best fighting-men, to make war against Israel and get the kingdom back for Rehoboam, the son of Solomon.
 καὶ ροβοαμ εἰσηλθεν εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἐξεκκλησίασεν τὴν συναγωγὴν ἰουδα καὶ σκῆπτρον βενιαμιν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδες νεανιῶν ποιούντων πόλεμον τοῦ πολεμεῖν πρὸς οἶκον ἰσραηλ ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν ροβοαμ υἱῷ σαλωμων
- 22 Doch het woord van God geschiedde tot Semaja, den man Gods, zeggende:
 But the word of God came to Shemaiah, the man of God, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς σαμαϊαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ λέγων
- 23 Zeg tot Rehabeam, den zoon van Salomo, den koning van Juda, en tot het ganse huis van Juda en Benjamin, en overige des volks, zeggende:
 Say to Rehoboam, the son of Solomon, king of Judah, and to all the men of Judah and Benjamin and the rest of the people:
 εἶπὸν τῷ ροβοαμ υἱῷ σαλωμων βασιλεῖ ἰουδα καὶ πρὸς πάντα οἶκον ἰουδα καὶ βενιαμιν καὶ τῷ καταλοίπῳ τοῦ λαοῦ λέγων

- 28 Daaron hield de koning een raad, en maakte twee gouden kalveren; en hij zeide tot hen: Het is ulieden te veel om op te gaan naar Jeruzalem; zie uw goden, oIsrael, die u uit Egypteland opgebracht hebben.
So after taking thought the king made two oxen of gold; and he said to the people, You have been going up to Jerusalem long enough; see! these are your gods, O Israel, who took you out of the land of Egypt.
καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐποίησεν δύο δαμάλεις χρυσαῖς καὶ εἶπεν πρὸς τὸν λαὸν ἰκανοῦσθω ὑμῖν ἀναβαίνειν εἰς ἱερουσαλημ ἰδοὺ θεοὶ σου ἰσραηλ οἱ ἀναγαγόντες σε ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 29 En hij zette het ene te Beth-El, en het andere stelde hij te Dan.
And he put one in Beth-el and the other in Dan.
καὶ ἔθετο τὴν μίαν ἐν βαιθηλ καὶ τὴν μίαν ἐδῶκεν ἐν δαν
- 30 En deze zaak werd tot zonde; want het volk ging heen voor het ene, tot Dan toe.
And this became a sin in Israel; for the people went to give worship to the one at Beth-el, and to the other at Dan.
καὶ ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος εἰς ἁμαρτίαν καὶ ἐπορεύετο ὁ λαὸς πρὸ προσώπου τῆς μιᾶς ἕως δαν
- 31 Hij maakte ook een huis der hoogten; en maakte priesteren van de geringsten des volks, die niet waren uit de zonen van Levi.
And he made places for worship at the high places, and made priests, who were not Levites, from among all the people.
καὶ ἐποίησεν οἴκους ἐφ' ὑψηλῶν καὶ ἐποίησεν ἱερεῖς μέρος τι ἐκ τοῦ λαοῦ οἳ οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν λευι
- 32 En Jerobeam maakte een feest in de achtste maand, op den vijftienden dag der maand, gelijk het feest, dat in Juda was, en offerde op het altaar; van gelijkendeed hij te Beth-El, offerende den kalveren, die hij gemaakt had; hij stelde ook te Beth-El priesteren der hoogten, die hij gemaakt had.
And Jeroboam gave orders for a feast in the eighth month, on the fifteenth day of the month, like the feast which is kept in Judah, and he went up to the altar. And in the same way, in Beth-el, he gave offerings to the oxen which he had made, placing in Beth-el the priests of the high places he had made.
καὶ ἐποίησεν ἱεροβοαμ ἑορτὴν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς κατὰ τὴν ἑορτὴν τὴν ἐν γῇ ἰουδα καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν ἐν βαιθηλ τοῦ θύειν ταῖς δαμάλεις ἐσιν αἷς ἐποίησεν καὶ παρέστησεν ἐν βαιθηλ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν ὧν ἐποίησεν
- 33 En hij offerde op het altaar, dat hij te Beth-El gemaakt had, op den vijftienden dag der achtste maand, der maand, dewelke hij uit zijn hart verdacht had; zomaakte hij den kinderen Israels een feest, en offerde op dat altaar, rokende.
He went up to the altar he had made in Beth-el on the fifteenth day of the eighth month, the month fixed by him at his pleasure; and he gave orders for a feast for the people of Israel, and went up to the altar, and there he made the smoke of his offerings go up.
καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῇ ἑορτῇ ἣ ἐπλάσατο ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν ἑορτὴν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἐπιθῆσαι
- 1 En ziet, een man Gods kwam uit Juda, door het woord des HEEREN tot Beth-El; en Jerobeam stond bij het altaar, om te roken.
Then a man of God came from Judah by the order of the Lord to Beth-el, where Jeroboam was by the altar, burning offerings.
καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐξ ἰουδα παρεγένετο ἐν λόγῳ κυρίου εἰς βαιθηλ καὶ ἱεροβοαμ εἰστήκει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἐπιθῆσαι
- 2 En hij riep tegen het altaar, door het woord des HEEREN, en zeide: Altaar, altaar, zo zegt de HEERE: Zie, een zoon zal aan het huis Davids geboren worden, wiens naam zal zijn Josia; die zal op u offeren de priesters der hoogten, die op u roken, en men zal mensenbeenderen op u verbranden.
And by the order of the Lord he made an outcry against the altar, saying, O altar, altar, the Lord has said, From the seed of David will come a child, named Josiah, and on you he will put to death the priests of the high places, who are burning offerings on you, and men's bones will be burned on you.
καὶ ἐπεκάλει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐν λόγῳ κυρίου καὶ εἶπεν θυσιαστήριον θυσιαστήριον τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ υἱὸς τίκτεται τῷ οἴκῳ δαυὶδ ἰωσίας ὄνομα αὐτῷ καὶ θύσει ἐπὶ σὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς ἐπιθύοντας ἐπὶ σὲ καὶ ὅσα ἄνθρώπων καύσει ἐπὶ σέ
- 3 En hij gaf ten zelfden dage een wonderteken, zeggende: Dit is dat wonderteken, waarvan de HEERE gesproken heeft; ziet, het altaar zal vaneen gescheurd, ende as, die daarop is, afgestort worden.
The same day he gave them a sign, saying, This is the sign which the Lord has given: See, the altar will be broken and the burned waste on it overturned.
καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τέρας λέγων τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος λέγων ἰδοὺ τὸ θυσιαστήριον ῥήγνυται καὶ ἐκχυθήσεται ἢ πύθης ἢ ἐπ' αὐτῷ
- 4 Het geschiedde nu, als de koning het woord van den man Gods hoorde, hetwelk hij tegen het altaar te Beth-El geroepen had, dat Jerobeam zijn hand van ophet altaar uitstreckte, zeggende: Grijpt hem! Maar zijn hand, die hij tegen hem uitgestrekt had, verdorde, dat hij ze niet weder tot zich trekken kon.
Then the king, hearing the man of God crying out against the altar at Beth-el, put out his hand from the altar, saying, Take him prisoner. And his hand, stretched out against him, became dead, and he had no power of pulling it back.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἱεροβοαμ τῶν λόγων τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐπικαλεσαμένου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν βαιθηλ καὶ ἐξέτεινεν ὁ βασιλεὺς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου ὡς λέγων συλλάβετε αὐτόν καὶ ἰδοὺ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινεν ἐπ' αὐτόν καὶ οὐκ ἠδυνήθη ἐπιστρέψαι αὐτὴν πρὸς ἑαυτόν

- 5 En het altaar werd vaneen gescheurd, en de as van het altaar afgestort, naar dat wonderteken, dat de man Gods gegeven had, door het woord des HEEREN.
And the altar was broken and the burned waste on it overturned; this was the sign which the man of God had given by the word of the Lord.
 και τὸ θυσιαστήριον ἐρράγη καὶ ἐξεχύθη ἡ πίστις ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ τὸ τέρας ὃ ἔδωκεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν λόγῳ κυρίου
- 6 Toen antwoordde de koning, en zeide tot den man Gods: Aanbid toch het aangezicht des HEEREN, uws Gods, ernstelijk, en bid voor mij, dat mijn hand wedertot mij kome! Toen bad de man Gods het aangezicht des HEEREN ernstelijk; en de hand des konings kwam weder tot hem, en werd gelijk te voren.
Then the king made answer and said to the man of God, Make a prayer now for the grace of the Lord your God, and for me, that my hand may be made well. And in answer to the prayer of the man of God, the king's hand was made well again, as it was before.
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἱεροβοαμ τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ δεήθητι τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ σου καὶ ἐπιστρέψάτω ἡ χεὶρ μου πρὸς με καὶ ἐδείθη ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐπιστρέψεν τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτόν καὶ ἐγένετο καθὼς τὸ πρότερον
- 7 En de koning sprak tot den man Gods: Kom met mij naar huis, en sterk u, en ik zal u een geschenk geven.
And the king said to the man of God, Come with me to my house for food and rest, and I will give you a reward.
 καὶ ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ εἰσελθε μετ' ἐμοῦ εἰς οἶκον καὶ ἀρίστησον καὶ δώσω σοι δόμα
- 8 Maar de man Gods zeide tot den koning: Al gaaft gij mij de helft van uw huis, zo zou ik niet met u gaan, en ik zou in deze plaats geen brood eten, noch waterdrinken.
But the man of God said to the king, Even if you gave me half of all you have, I would not go in with you, and I would not take food or a drink of water in this place;
 καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα ἐάν μοι δῶς τὸ ἡμισυ τοῦ οἴκου σου οὐκ εἰσελεύσομαι μετὰ σοῦ οὐδὲ μὴ φάγω ἄρτον οὐδὲ μὴ πῖω ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ
- 9 Want zo heeft mij de HEERE geboden door Zijn woord, zeggende: Gij zult geen brood eten, noch water drinken; en gij zult niet wederkeren door den weg, dien gij gegaan zijt.
For so I was ordered by the word of the Lord, who said, You are not to take food or a drink of water, and you are not to go back the way you came.
 ὅτι οὕτως ἐνετείλατό μοι ἐν λόγῳ κύριος λέγων μὴ φάγῃς ἄρτον καὶ μὴ πῖῃς ὕδωρ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ
- 10 En hij ging door een anderen weg, en keerde niet weder door den weg, door welchen hij te Beth-El gekomen was.
So he went another way, and not by the way he came to Beth-el.
 καὶ ἀπήλθεν ἐν ὁδῷ ἄλλῃ καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθεν ἐν αὐτῇ εἰς βαιθηλ
- 11 Een oud profeet nu woonde te Beth-El; en zijn zoon kwam, en vertelde hem al het werk, dat de man Gods te dien dage in Beth-El gedaan had, met dewoorden, die hij tot den koning gesproken had; deze vertelden zij ook hun vader.
Now there was an old prophet living in Beth-el; and one of his sons came and gave him word of all the man of God had done that day in Beth-el, and they gave their father an account of the words he had said to the king.
 καὶ προφήτης εἰς πρεσβύτης κατοίκει ἐν βαιθηλ καὶ ἔρχονται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ διηγῆσαντο αὐτῷ ἅπαντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν βαιθηλ καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησεν τῷ βασιλεῖ καὶ ἐπέστρεψαν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν
- 12 En hun vader sprak tot hen: Wat weg is hij getogen? En zijn zonen hadden den weg gezien, welchen de man Gods was getogen, die uit Juda gekomen was.
Then their father said to them, Which way did he go? Now his sons had seen which way the man of God who came from Judah had gone.
 καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς ὁ πατήρ αὐτῶν λέγων ποία ὁδὸς πεπόρευται καὶ δεικνύουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὴν ὁδὸν ἐν ἣ ἀνήλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ ἐλθὼν ἐξ ἰουδα
- 13 Toen zeide hij tot zijn zonen: Zadelst mij den ezel. En zij zadelden hem den ezel, en hij reed daarop.
So the prophet said to his sons, Make ready an ass for me. So they made an ass ready, and he got on it,
 καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐπιστάτε μοι τὸν ὄνον καὶ ἐπέσαζαν αὐτῷ τὸν ὄνον καὶ ἐπέβη ἐπ' αὐτόν
- 14 En hij toog den man Gods na, en vond hem zittende onder een eik; en hij zeide tot hem: Zijt gij de man Gods, die uit Juda gekomen zijt? En hij zeide: Ik ben het.
And went after the man of God, and came up with him while he was seated under an oak-tree. And he said to him, Are you the man of God who came from Judah? And he said, I am.
 καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ εὗρεν αὐτὸν καθήμενον ὑπὸ δρῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ σὺ εἶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὁ ἐληλυθὼς ἐξ ἰουδα καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐγώ
- 15 Toen zeide hij tot hem: Kom met mij naar huis, en eet brood.
Then he said to him, Come back to the house with me and have a meal.
 καὶ εἶπεν αὐτῷ δεῦρο μετ' ἐμοῦ καὶ φάγε ἄρτον
- 16 Doch hij zeide: Ik kan niet met u wederkeren, noch met u inkomen; ik zal ook geen brood eten, noch met u water drinken, in deze plaats.
But he said, I may not go back with you or go into your house; and I will not take food or a drink of water with you in this place;
 καὶ εἶπεν οὐ μὴ δύνωμαι τοῦ ἐπιστρέψαι μετὰ σοῦ οὐδὲ μὴ φάγομαι ἄρτον οὐδὲ πίομαι ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ

- 17 Want een woord is tot mij geschied door het woord des HEEREN: Gij zult aldaar noch brood eten, noch water drinken; gij zult niet wederkeren, gaande doorden weg, door denwelken gij gegaan zijt.
For the Lord said to me, You are not to take food or water there, or go back again by the way you came.
 ὅτι οὕτως ἐντέταται μοι ἐν λόγῳ κύριος λέγων μὴ φάγης ἄρτον ἐκεῖ καὶ μὴ πίης ὕδωρ ἐκεῖ καὶ μὴ ἐπιστρέψῃς ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθης ἐν αὐτῇ
- 18 En hij zeide tot hem: Ik ben ook een profeet, gelijk gij, en een engel heeft tot mij gesproken door het woord des HEEREN, zeggende: Breng hem weder met uin uw huis, dat hij brood ete en water drinke. Doch hij loog hem.
Then he said to him, I am a prophet like you; and an angel said to me by the word of the Lord, Take him back with you and give him food and water. But he said false words to him.
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κἀγὼ προφήτης εἰμι καθὼς σὺ καὶ ἄγγελος λελάληκεν πρὸς με ἐν ῥήματι κυρίου λέγων ἐπίστρεψον αὐτὸν πρὸς σεαυτὸν εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ φαγέτω ἄρτον καὶ πιέτω ὕδωρ καὶ ἐψεύσατο αὐτῷ
- 19 En hij keerde met hem wederom, en at brood in zijn huis, en dronk water.
So he went back with him, and had a meal in his house and a drink of water.
 καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν καὶ ἔφαγεν ἄρτον καὶ ἔπιεν ὕδωρ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
- 20 En het geschiedde, als zij aan de tafel zaten, dat het woord des HEEREN geschiedde tot den profeet, die hem had doen wederkeren;
But while they were seated at the table, the word of the Lord came to the prophet who had taken him back;
 καὶ ἐγένετο αὐτῶν καθήμενων ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς τὸν προφήτην τὸν ἐπιστρέψαντα αὐτὸν
- 21 En hij riep tot den man Gods, die uit Juda gekomen was, zeggende: Zo zegt de HEERE: Daarom dat gij den mond des HEEREN zijt wederspanning geweest, en niet gehouden hebt het gebod, dat u de HEERE, uw God, geboden had,
And crying out to the man of God who came from Judah, he said, The Lord says, Because you have gone against the voice of the Lord, and have not done as you were ordered by the Lord,
 καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ τὸν ἤκοντα ἐξ ἰουδα λέγων τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ οὐκ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου
- 22 Maar zijt wedergekeerd, en hebt brood gegeten en water gedronken ter plaatse, waarvan Hij tot u gesproken had: Gij zult geen brood eten noch water drinken; zo zal uw dood lichaam in uw vaderen graf niet komen.
But have come back, and have taken food and water in this place where he said you were to take no food or water; your dead body will not be put to rest with your fathers.
 καὶ ἐπέστρεψας καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ ἔπιες ὕδωρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ ἐλάλησεν πρὸς σέ λέγων μὴ φάγης ἄρτον καὶ μὴ πίης ὕδωρ οὐ μὴ εἰσέλθῃ τὸ σῶμά σου εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων σου
- 23 En het geschiedde, nadat hij brood gegeten, en nadat hij gedronken had, dat hij hem den ezel zadelde, te weten voor den profeet, dien hij had koenwederkeren.
Now after the meal he made ready the ass for him, for the prophet whom he had taken back.
 καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ φαγεῖν ἄρτον καὶ πιεῖν ὕδωρ καὶ ἐπέσαζεν αὐτῷ τὸν ὄνον καὶ ἐπέστρεψεν
- 24 Zo toog hij heen, en een leeuw vond hem op den weg, en doodde hem; en zijn dood lichaam lag geworpen op den weg, en de ezel stond daarbij; ook stond de leeuw bij het dode lichaam.
And he went on his way; but on the road a lion came rushing at him and put him to death; and his dead body was stretched in the road with the ass by its side, and the lion was there by the body.
 καὶ ἀπῆλθεν καὶ εὔρεν αὐτὸν λέων ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἦν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὁ ὄνος εἰστήκει παρ' αὐτὸ καὶ ὁ λέων εἰστήκει παρὰ τὸ σῶμα
- 25 En ziet, er gingen lieden voorbij, en zagen het dode lichaam geworpen op den weg, en den leeuw, staande bij het dode lichaam; en zij kwamen en zeiden het inde stad, waarin de oude profeet woonde.
And some men, going by, saw the body stretched out in the road with the lion by its side; and they came and gave news of it in the town where the old prophet was living.
 καὶ ἰδοὺ ἄνδρες παραπορευόμενοι καὶ εἶδον τὸ θνησιμαῖον ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὁ λέων εἰστήκει ἐχόμενα τοῦ θνησιμαίου καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐλάλησαν ἐν τῇ πόλει οὗ ὁ προφήτης ὁ πρεσβύτερος κατοκεῖ ἐν αὐτῇ
- 26 Als de profeet, die hem van den weg had doen wederkeren, dit hoorde, zo zeide hij: Het is de man Gods, die den mond des HEEREN wederspanning is geweest; daarom heeft de HEERE hem den leeuw overgegeven die hem gebroken, en hem gedood heeft, naar het woord des HEEREN, dat Hij tot hem gesproken had.
Then the prophet who had made him come back, hearing it, said, It is the man of God, who went against the word of the Lord; that is why the Lord has given him to the lion to be wounded to death, as the Lord said.
 καὶ ἤκουσεν ὁ ἐπιστρέψας αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ οὗτός ἐστιν ὃς παρεπίκρανε τὸ ῥῆμα κυρίου
- 28 Toen toog hij heen, en vond zijn dood lichaam geworpen op den weg, en den ezel, en den leeuw, staande bij het dode lichaam; de leeuw had het dode lichaam niet gegeten, en den ezel niet gebroken.
And he went and saw the dead body stretched out in the road with the ass and the lion by its side: the lion had not taken the body for its food or done any damage to the ass.
 καὶ ἐπορεύθη καὶ εὔρεν τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐρριμμένον ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὁ ὄνος καὶ ὁ λέων εἰστήκεισαν παρὰ τὸ σῶμα καὶ οὐκ ἔφαγεν ὁ λέων τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ οὐ συνέτριψεν τὸν ὄνον

- 29 Toen nam de profeet het dode lichaam van den man Gods op, en legde dat op den ezel, en voerde het wederom; zo kwam de oude profeet in de stad om rouwte bedrijven en hem te begraven.
Then the prophet took up the body of the man of God and put it on the ass and took it back; and he came to the town to put the body to rest with weeping.
καὶ ἦρεν ὁ προφήτης τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τὸν ὄνον καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν ὃ προφήτης τοῦ θάψαι αὐτὸν
- 30 En hij legde zijn dood lichaam in zijn graf; en zij maakten over hem een weeklage: Ach, mijn broeder!
And he put the body in the resting-place made ready for himself, weeping and sorrowing over it, saying, O my brother!
ἐν τῷ τάφῳ ἑαυτοῦ καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν οὐαὶ ἀδελφέ
- 31 Het geschiedde nu, nadat hij hem begraven had, dat hij sprak tot zijn zonen, zeggende: Als ik zal gestorven zijn, zo begraaft mij in dat graf, waarin de man Gods begraven is, en legt mijn beenderen bij zijn beenderen.
And when he had put it to rest, he said to his sons, When I am dead, then you are to put my body into the earth with the body of this man of God, and put me by his bones so that my bones may be kept safe with his bones.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ κόψασθαι αὐτὸν καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων ἐὰν ἀποθάνω θάψατέ με ἐν τῷ τάφῳ τούτῳ ὃ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τέθαπται ἐν αὐτῷ παρὰ τὰ ὀστά αὐτοῦ θέτε με ἵνα σωθῶσι τὰ ὀστά μου μετὰ τῶν ὀστέων αὐτοῦ
- 32 Want de zaak zal gewisselijk geschieden, die hij door het woord des HEEREN uitgeroepen heeft tegen het altaar, dat te Beth-El is, en tegen al de huizen derhoogten, die in de steden van Samaria zijn.
For the outcry he made by the word of the Lord against the altar in Beth-el and against all the houses of the high places in the towns of Samaria, will certainly come about.
ὅτι γινόμενον ἔσται τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν ἐν λόγῳ κυρίου ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἐν βαιθελ καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους τοὺς ὑψηλοὺς τοὺς ἐν σαμαρείᾳ
- 33 Na deze geschiedenis keerde zich Jeroboam niet van zijn bozen weg; maar maakte wederom priesters der hoogten van de geringsten des volks; wie wilde, diens hand vulde hij, en werd een van de priesters der hoogten.
After this Jeroboam, not turning back from his evil ways, still made priests for his altars from among all the people; he made a priest of anyone desiring it, so that there might be priests of the high places.
καὶ μετὰ τὸ ῥῆμα τούτου οὐκ ἐπέστρεψεν ιεροβοαμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ ἱερεῖς ὑψηλῶν ὃ βουλόμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά
- 34 En hij werd in deze zaak het huis van Jeroboam tot zonde, om hetzelfde te doen afsnijden en te verdelgen van den aardbodem. 1 Koningen 14
And this became a sin in the family of Jeroboam, causing it to be cut off and sent to destruction from the face of the earth.
καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τούτου εἰς ἀμαρτίαν τῷ οἴκῳ ιεροβοαμ καὶ εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμόν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς
- 21 Rehabeam nu, de zoon van Salomo, regeerde in Juda; een en veertig jaren was Rehabeam oud, als hij koning werd, en regeerde zeventien jaren te Jeruzalem, inde stad, die de HEERE verkoren had uit al de stammen van Israel, om Zijn Naam daar te zetten; en de naam zijner moeder was Naama, de Ammonietische.
And Rehoboam, the son of Solomon, was king in Judah. Rehoboam was forty-one years old when he became king, and he was king for seventeen years in Jerusalem, the town which the Lord had made his out of all the tribes of Israel, to put his name there; his mother's name was Naamah, an Ammonite woman.
καὶ ροβοαμ υἱὸς σαλωμων ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰουδα υἱὸς τεσσαράκοντα καὶ ἐνὸς ἐνιαυτῶν ροβοαμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ δέκα ἐπτὰ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ τῇ πόλει ἣν ἐξελέξατο κύριος θεὸς σθαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν τοῦ ἰσραηλ καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ νααμα ἡ αμμωνίτις
- 22 En Juda deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, en zij verwekten Hem tot ijver, meer dan al hun vaderen gedaan hadden, met hun zonden, die zijzondigden.
And Judah did evil in the eyes of the Lord, and made him more angry than their fathers had done by their sins.
καὶ ἐποίησεν ροβοαμ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ παρεζήλωσεν αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν αἷς ἡμαρτον
- 23 Want ook zij bouwden zich hoogten, en opgerichte beelden, en bossen, op allen hogen heuvel, en onder allen groenen boom.
For they made high places and upright stones and wood pillars on every high hill and under every green tree;
καὶ ἠκοδόμησαν ἑαυτοῖς ὑψηλά καὶ στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου συσκίου
- 24 Er waren ook schandjongens in het land; zij deden naar al de gruwelen der heidenen, die de HEERE van het aangezicht der kinderen Israels uit de bezittingverdreven had.
And more than this, there were those in the land who were used for sex purposes in the worship of the gods, doing the same disgusting crimes as the nations which the Lord had sent out before the children of Israel.
καὶ σύνδεσμος ἐγενήθη ἐν τῇ γῇ καὶ ἐποίησαν ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραηλ
- 25 Het geschiedde nu in het vijfde jaar van den koning Rehabeam, dat Sisak, de koning van Egypte, optoog tegen Jeruzalem.
Now in the fifth year of King Rehoboam, Shishak, king of Egypt, came up against Jerusalem;
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πέμπτῳ βασιλεύοντος ροβοαμ ἀνέβη σουσακιμ βασιλεὺς αἰγύπτου ἐπὶ ἱερουσαλημ

- 26 En hij nam de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings weg, ja, hij nam alles weg; hij nam ook al de gouden schilden weg, die Salomo gemaakt had.
And took away all the stored wealth from the house of the Lord, and from the king's house, and all the gold body-covers which Solomon had made.
 και ἔλαβεν πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου και τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως και τὰ δόρατα τὰ χρυσᾶ ἃ ἔλαβεν δαυιδ ἐκ χειρὸς τῶν παίδων ἀδρααζαρ βασιλέως σουβα και εἰσήνεγκεν αὐτὸν εἰς ἱερουσαλημ τὰ πάντα ἔλαβεν ὄπλα τὰ χρυσᾶ
- 27 En de koning Rehabeam maakte, in plaats van die, koperen schilden; en hij beval die onder de hand van de oversten der trawanten, die de deur van het huis des konings bewaarden.
So in their place King Rehoboam had other body-covers made of brass, and gave them into the care of the captains of the armed men who were stationed at the door of the king's house.
 και ἐποίησεν ροβοαμ ὁ βασιλεὺς ὄπλα χαλκᾶ ἀντ' αὐτῶν και ἐπέθεντο ἐπ' αὐτὸν οἱ ἡγούμενοι τῶν παρατρεχόντων οἱ φυλάσσοντες τὸν πυλῶνα οἴκου τοῦ βασιλέως
- 28 En het geschiedde, zo wanneer de koning in het huis des HEEREN ging, dat de trawanten dezelve droegen, en die wederbrachten in der trawantenwachtkamer.
And whenever the king went into the house of the Lord, the armed men went with him taking the body-covers, and then took them back to their room.
 και ἐγένετο ὅτε εἰσεπορεύετο ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου και ἦρον αὐτὰ οἱ παρατρεχόντες και ἀπηρῖδοντο αὐτὰ εἰς τὸ θεε τῶν παρατρεχόντων
- 29 Het overige nu der geschiedenissen van Rehabeam, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
Now the rest of the acts of Rehoboam, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
 και τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ροβοαμ και πάντα ἃ ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα
- 30 En er was krijg tussen Rehabeam en tussen Jerobeam, al hun dagen.
And there was war between Rehoboam and Jeroboam all their days.
 και πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον ροβοαμ και ἀνὰ μέσον ιεροβοαμ πάσας τὰς ἡμέρας
- 31 En Rehabeam ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen in de stad Davids; en de naam zijner moeder was Naama, de Ammonietische; en zijnzoon Abiam regeerde in zijn plaats.
And Rehoboam went to rest with his fathers, and was put into the earth with his fathers in the town of David; his mother's name was Naamah, an Ammonite woman. And Abijam his son became king in his place.
 και ἐκοιμήθη ροβοαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ και θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ και ἐβασίλευσεν αβιου υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 1 In het achttiende jaar nu van den koning Jerobeam, den zoon van Nebat, werd Abiam koning over Juda.
Now in the eighteenth year of king Jeroboam, the son of Nebat, Abijam became king over Judah.
 και ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει βασιλεύοντος ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ βασιλεύει αβιου υἱὸς ροβοαμ ἐπὶ ἰουδα
- 2 Hij regeerde drie jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Maacha, een dochter van Abisalom.
For three years he was king in Jerusalem: and his mother's name was Maacah, the daughter of Abishalom.
 και ἐξ ἔτη ἐβασίλευσεν και ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ μααχα θυγάτηρ αβεσσαλωμ
- 3 En hij wandelde in al de zonden zijns vaders, die hij voor hem gedaan had; en zijn hart was niet volkomen met den HEERE, zijn God, gelijk het hart van zijnvader David.
And he did the same sins which his father had done before him: his heart was not completely true to the Lord his God, like the heart of David his father.
 και ἐπορεύθη ἐν ταῖς ἀμαρτίαις τοῦ πατρὸς αὐτοῦ αἷς ἐποίησεν ἐνώπιον αὐτοῦ και οὐκ ἦν ἡ καρδία αὐτοῦ τελεία μετὰ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ὡς ἡ καρδία δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
- 4 Maar om Davids wil, gaf de HEERE, zijn God, hem een lamp in Jeruzalem, verwekkende zijn zoon na hem, en bevestigende Jeruzalem.
But because of David, the Lord gave him a light in Jerusalem, making his sons king after him, so that Jerusalem might be safe;
 ὅτι διὰ δαυιδ ἔδοκεν αὐτῷ κύριος κατάλειμμα ἵνα στήσῃ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτὸν και στήσῃ τὴν ἱερουσαλημ
- 5 Omdat David gedaan had wat recht was in de ogen des HEEREN, en niet geweken was van alles, wat Hij hem geboden had, al de dagen zijns levens, dan alleen in de zaak van Uria, den Hethiet.
Because David did what was right in the eyes of the Lord, and never in all his life went against his orders, but only in the question of Uria the Hittite.
 ὡς ἐποίησεν δαυιδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ
- 7 Het overige nu der geschiedenissen van Abiam, en alles, wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda? Er wasook krijg tussen Abiam en tussen Jerobeam.
Now the rest of the acts of Abijam, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah? And there was war between Abijam and Jeroboam.
 και τὰ λοιπὰ τῶν λόγων αβιου και πάντα ἃ ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα και πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον αβιου και ἀνὰ μέσον ιεροβοαμ
- 8 En Abiam ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids; en Asa, zijn zoon, regeerde in zijn plaats.
Then Abijam went to rest with his fathers, and they put him into the earth in the town of David: and Asa his son became king in his place.
 και ἐκοιμήθη αβιου μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ και τετάρτῳ ἔτει τοῦ ιεροβοαμ και θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ και βασιλεύει ασα υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

- 9 In het twintigste jaar van Jerobeam, den koning van Israel, werd Asa koning over Juda.
In the twentieth year that Jeroboam was king of Israel, Asa became king over Judah.
ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ ιεροβοαμ βασιλέως ἰσραηλ βασιλεύει ἀσα ἐπὶ ἰουδαῖν
- 10 En hij regeerde een en veertig jaren te Jeruzalem, en de naam zijner moeder was Maacha, een dochter van Abisalom.
And he was king for forty-one years in Jerusalem; his mother's name was Maacah, the daughter of Abishalom.
καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἀνα θυγάτηρ ἀβεσσαλωμ
- 11 En Asa deed wat recht was in de ogen des HEEREN, gelijk zijn vader David.
Asa did what was right in the eyes of the Lord, as David his father did.
καὶ ἐποίησεν ἀσα τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου ὡς δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ
- 12 Want hij nam weg de schandjongens uit het land, en deed weg al de drekgoden, die zijn vaders gemaakt hadden.
Those used for sex purposes in the worship of the gods he sent out of the country, and he took away all the images which his fathers had made.
καὶ ἀφείλεν τὰς τελετὰς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐξαπέστειλεν πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ
- 13 Ja, zelfs zijn moeder Maacha zette hij ook af, dat zij geen koningin ware, omdat zij een afgrijselijken afgod in een bos gemaakt had; ook roeide Asa uit haarafgrijselijken afgod, en verbrandde hem aan de beek Kidron.
And he would not let Maacah his mother be queen, because she had made a disgusting image for Asherah; and Asa had the image cut down and burned by the stream Kidron.
καὶ τὴν ἀνα τὴν μητέρα αὐτοῦ μετέστησεν τοῦ μὴ εἶναι ἡγουμένην καθὼς ἐποίησεν σύνοδον ἐν τῷ ἄλσει αὐτῆς καὶ ἐξέκοψεν ἀσα τὰς καταδόσεις αὐτῆς καὶ ἐνέπρησεν πυρὶ ἐν τῷ χειμάρρῳ κεδρων
- 14 De hoogten werden wel niet weggenomen; nochtans was het hart van Asa volkomen met den HEERE, al zijn dagen.
The high places, however, were not taken away: but still the heart of Asa was true to the Lord all his life.
τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν πλην ἢ καρδία ἀσα ἦν τελεία μετὰ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ
- 15 En hij bracht in het huis des HEEREN de geheiligde dingen zijns vaders, en zijn geheiligde dingen, zilver, en goud, en vaten.
He took into the house of the Lord all the things which his father had made holy, and those which he himself had made holy, silver and gold and vessels.
καὶ εἰσήνεγκεν τοὺς κίονας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς κίονας αὐτοῦ εἰσήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ σκεύη
- 16 En er was krijg tussen Asa en tussen Baesa, den koning van Israel, al hun dagen.
Now there was war between Asa and Baasha, king of Israel, all their days.
καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον ἀσα καὶ ἀνὰ μέσον βαασα βασιλέως ἰσραηλ πάσας τὰς ἡμέρας
- 17 Want Baesa, de koning van Israel, toog op tegen Juda, en bouwde Rama; opdat hij niemand toeliet uit te gaan en in te komen tot Asa, den koning van Juda.
And Baasha, king of Israel, went up against Judah, building Ramah, so that no one was able to go out or in to Asa, king of Judah.
καὶ ἀνέβη βαασα βασιλεὺς ἰσραηλ ἐπὶ ἰουδαῖν καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν ραμα τοῦ μὴ εἶναι ἐκπορευόμενον καὶ εἰσπορευόμενον τῷ ἀσα βασιλεὶ ἰουδα
- 18 Toen nam Asa al het zilver en goud, dat overgebleven was in de schatten van het huis des HEEREN, en de schatten van het huis des konings, en gaf ze in dehand zijner knechten; en de koning Asa zond ze tot Benhadad, den zoon van Tabrimmon, den zoon van Hezion, den koning van Syrie, die te Damaskuswoonde, zeggende:
Then Asa took all the silver and gold which was still stored in the Lord's house, and in the king's house, and sent them, in the care of his servants, to Ben-hadad, son of Tabrimmon, son of Rezon, king of Aram, at Damascus, saying,
καὶ ἔλαβεν ἀσα τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὐρεθὲν ἐν τοῖς θησαυροῖς τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν αὐτὰ εἰς χεῖρας παίδων αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἀσα πρὸς υἱὸν ἀδερ υἱὸν ταβερεμμαν υἱοῦ ἀζὶν βασιλέως συρίας τοῦ κατοικοῦντος ἐν δαμασκῷ λέγων
- 19 Er is een verbond tussen mij en tussen u, tussen mijn vader en tussen uw vader; zie, ik zend u een geschenk, zilver en goud; ga heen, maak uw verbond te niet met Baesa, den koning van Israel, dat hij aftrekke van tegen mij.
Let there be an agreement between me and you as there was between my father and your father: see, I have sent you an offering of silver and gold; go and put an end to your agreement with Baasha, king of Israel, so that he may give up attacking me.
διάθου διαθήκην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρὸς μου καὶ τοῦ πατρὸς σου ἰδοὺ ἐξαπέσταλκά σοι δῶρα ἀργύριον καὶ χρυσίον δεῦρο διασκέδασον τὴν διαθήκην σου τὴν πρὸς βαασα βασιλέα ἰσραηλ καὶ ἀναβήσεται ἀπ' ἐμοῦ

- 20 En Benhadad hoorde naar den koning Asa, en zond de oversten der heiren, die hij had, tegen de steden van Israel; en sloeg Ijon, en Dan, en AbelBeth-Maacha, en het ganse Cinneroth, met het ganse land Nafthali.
So Ben-hadad did as King Asa said, and sent the captains of his armies against the towns of Israel, attacking Ijon and Dan and Abel-beth-maacah, and all Chinneroth as far as all the land of Naphtali.
καὶ ἤκουσεν υἱὸς ἀδερ τοῦ βασιλέως ασα καὶ ἀπέστειλεν τοὺς ἄρχοντας τῶν δυνάμεων τῶν αὐτοῦ ταῖς πόλεις τοῦ ἰσραηλ καὶ ἐπάταξεν τὴν αιν καὶ τὴν δαν καὶ τὴν ἀβελμαα καὶ πᾶσαν τὴν χεζραθ ἕως πάσης τῆς γῆς νεφθαλι
- 21 En het geschiedde, als Baesa zulks hoorde, dat hij affliet van Rama te bouwen, en hij bleef te Thirza.
And Baasha, hearing of it, put a stop to the building of Ramah, and was living in Tirzah.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν βαασα καὶ διέλιπεν τοῦ οἰκοδομεῖν τὴν ραμα καὶ ἀνέστρεψεν εἰς θερσα
- 22 Toen liet de koning Asa door gans Juda uitroepen (niemand was vrij), dat zij de stenen van Rama, en het hout daarvan, zouden wegdragen, waarmede Baesagebouwd had; en de koning Asa bouwde daarmede Geba-Benjamins, en Mizpa.
Then King Asa got all Judah together, making every man come; and they took away the stones and the wood with which Baasha was building Ramah, and King Asa made use of them for building Geba in the land of Benjamin, and Mizpah.
καὶ ὁ βασιλεὺς ασα παρήγγειλεν παντὶ ἰουδα εἰς αἰνακιμ καὶ αἴρουν τοὺς λίθους τῆς ραμα καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ὑκοδόμησεν βαασα καὶ ὑκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς ασα πᾶν βουνὸν βενιαμιν καὶ ἰ τὴν σκοπιάν
- 23 Het overige nu van alle geschiedenissen van Asa, en al zijn macht, en al wat hij gedaan heeft, en de steden, die hij gebouwd heeft, zijn die niet geschreven in hetboek der kronieken der koningen van Juda? Doch in den tijd zijns ouderdoms werd hij krank aan zijn voeten.
Now the rest of the acts of Asa, and his power, and all he did, and the towns of which he was the builder, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah? But when he was old he had a disease of the feet.
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ασα καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ ἦν ἐποίησεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα πλὴν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ γήρωος αὐτοῦ ἐπόνεσεν τοὺς πόδας αὐτοῦ
- 24 En Asa ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven met zijn vaderen, in de stad van zijn vader David; en zijn zoon Josafat werd koning in zijn plaats.
So Asa went to rest with his fathers and was put into the earth in the town of David his father: and Jehoshaphat his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ασα καὶ θάπτεται μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ καὶ βασιλεύει ἰωσαφατ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 25 Nadab nu, de zoon van Jerobeam, werd koning over Israel, in het tweede jaar van Asa, den koning van Juda; en hij regeerde twee jaren over Israel.
Nadab, the son of Jeroboam, became king over Israel in the second year that Asa was king of Judah; and he was king of Israel for two years.
καὶ ναδαβ υἱὸς ἱεροβοαμ βασιλεύει ἐπὶ ἰσραηλ ἐν ἔτει δευτέρῳ τοῦ ασα βασιλέως ἰουδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραηλ ἔτη δύο
- 26 En hij deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, en wandelde in den weg zijns vaders, en in zijn zonde, waarmede hij Israel had doen zondigen.
He did evil in the eyes of the Lord, copying the evil ways of his father, and the sin which he did and made Israel do.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξῆμαρτεν τὸν ἰσραηλ
- 27 En Baesa, de zoon van Ahia, van het huis van Issaschar, maakte een verbintenis tegen hem, en Baesa sloeg hem te Gibbethon, hetwelk der Filistijnen is, als Nadab en gans Israel Gibbethon belegerden.
And Baasha, the son of Ahijah, of the family of Issachar, made a secret design against him, attacking him at Gibbethon, a town of the Philistines; for Nadab and the armies of Israel were making war on Gibbethon.
καὶ περιεκάθισεν αὐτὸν βαασα υἱὸς αχια ἐπὶ τὸν οἶκον βελααν καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν γαβαθον τῇ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ναδαβ καὶ πᾶς ἰσραηλ περιεκάθητο ἐπὶ γαβαθον
- 28 En Baesa doodde hem, in het derde jaar van Asa, den koning van Juda, en werd koning in zijn plaats.
In the third year of the rule of Asa, king of Judah, Baasha put him to death, and became king in his place.
καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν βαασα ἐν ἔτει τρίτῳ τοῦ ασα υἱοῦ αβιου βασιλέως ἰουδα καὶ ἐβασίλευσεν
- 29 Het geschiedde nu, als hij regeerde, dat hij het ganse huis van Jerobeam sloeg; hij liet niets over van Jerobeam, wat adem had, totdat hij hem verdelgd had, naarhet woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door den dienst van Zijn knecht Ahia, den Siloniet;
And straight away when he became king, he sent destruction on all the offspring of Jeroboam; there was not one living person of all the family of Jeroboam whom he did not put to death, so the word of the Lord, which he said by his servant Ahijah the Shilonite, came about;
καὶ ἐγένετο ὡς ἐβασίλευσεν καὶ ἐπάταξεν τὸν οἶκον ἱεροβοαμ καὶ οὐχ ὑπελίπετο πᾶσαν πνοὴν τοῦ ἱεροβοαμ ἕως τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δοῦλου αὐτοῦ αχια τοῦ σηλωνίτου

- 30 Om de zonden van Jerobeam, die zondigde, en die Israel zondigen deed, en om zijn terging, waarmee hij den HEERE, den God Israels, getergd had.
Because of the sins which Jeroboam did and made Israel do, moving the Lord, the God of Israel, to wrath.
περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ ὡς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ καὶ ἐν τῷ παροργισμῷ αὐτοῦ ᾧ παρώργισεν τὸν κύριον θεὸν τοῦ ἰσραηλ
- 31 Het overige nu der geschiedenissen van Nadab, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
Now the rest of the acts of Nadab, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ναδαβ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλευσὶν ἰσραηλ
- 33 In het derde jaar van Asa, koning van Juda, werd Baesa, de zoon van Ahia, koning over gans Israel, te Thirza, en regeerde vier en twintig jaren.
In the third year of the rule of Asa, king of Judah, Baasha, the son of Ahijah, became king over all Israel in Tirzah, and was king for twenty-four years.
καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ τοῦ ἀσα βασιλέως ἰουδα βασιλεύει βαασα υἱὸς αχια ἐπὶ ἰσραηλ ἐν θερσα εἴκοσι καὶ τέσσαρα ἔτη
- 34 En hij deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, en wandelde in den weg van Jerobeam, en in zijn zonde, waarmee hij Israel had doen zondigen. 1 Koningen 16
He did evil in the eyes of the Lord, copying the evil ways of Jeroboam and the sin which he made Israel do.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ
- 1 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Jehu, den zoon van Hanani, tegen Baesa, zeggende:
And the word of the Lord came to Jehu, son of Hanani, protesting against Baasha and saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ ἰου υἱοῦ ἀνανι πρὸς βαασα
- 2 Daarom, dat Ik u uit het stof verheven, en u tot een voorganger over Mijn volk Israel gesteld heb, en gij gewandeld hebt in den weg van Jerobeam, en Mijnvolk Israel hebt doen zondigen, Mij tot toorn verwekkende door hun zonden;
Because I took you up out of the dust, and made you ruler over my people Israel; and you have gone in the ways of Jeroboam, and made my people Israel do evil, moving me to wrath by their sins;
ἀνθ' ὧν ὕψωσά σε ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἔδωκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου ἰσραηλ καὶ ἐπορεύθης ἐν τῇ ὁδοῖς ιεροβοαμ καὶ ἐξήμαρτες τὸν λαόν μου τὸν ἰσραηλ τοῦ παροργίσει με ἐν τοῖς ματαίοις αὐτῶν
- 3 Zie, zo zal Ik de nakomelingen van Baesa, en de nakomelingen van zijn huis wegdoen; en Ik zal uw huis maken, gelijk het huis van Jerobeam, den zoon van Nebat.
Truly, I will see that Baasha and all his family are completely brushed away; I will make your family like the family of Jeroboam, the son of Nebat.
ἰδοῦ ἐγὼ ἐξεγείρω ὀπίσω βαασα καὶ ὀπισθεν τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ
- 4 Die van Baesa in de stad sterft, zullen de honden eten, en die van hem in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten.
Anyone of the family of Baasha who comes to death in the town, will become food for the dogs; and he to whom death comes in the open country, will be food for the birds of the air.
τὸν τεθνηκότα τοῦ βαασα ἐν τῇ πόλει καταφάγονται αὐτὸν οἱ κύνες καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ καταφάγονται αὐτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
- 5 Het overige nu der geschiedenissen van Baesa, en wat hij gedaan heeft, en zijn macht, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
Now the rest of the acts of Baasha, and what he did, and his power, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων βαασα καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰσραηλ
- 6 En Baesa ontsiep met zijn vaderen, en werd begraven te Thirza; en zijn zoon Ela regeerde in zijn plaats.
And Baasha went to rest with his fathers, and was put into the earth at Tirzah; and Elah his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη βαασα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτεται ἐν θερσα καὶ βασιλεύει ἡλα υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐν τῷ εἰκοστῷ ἔτει βασιλέως ἀσα
- 7 Alzo geschiedde ook het woord des HEEREN, door den dienst van den profeet Jehu, den zoon van Hanani, tegen Baesa en tegen zijn huis; en dat om al het kwaad, dat hij gedaan had in de ogen des HEEREN, Hem tot toorn verwekkende door het werk zijner handen, omdat hij was gelijk het huis van Jerobeam, en omdat hij hetzelfde verslagen had.
And the Lord sent his word against Baasha and his family by the mouth of the prophet Jehu, the son of Hanani, because of all the evil he did in the eyes of the Lord, moving him to wrath by the work of his hands, because he was like the family of Jeroboam, and because he put it to death.
καὶ ἐν χειρὶ ἰου υἱοῦ ἀνανι ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ βαασα καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ πᾶσαν τὴν κακίαν ἣν ἐποίησεν ἐνώπιον κυρίου τοῦ παροργίσει αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ τοῦ εἶναι κατὰ τὸν οἶκον ιεροβοαμ καὶ ὑπὲρ τοῦ πατάξει αὐτόν
- 8 In het zes en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda, werd Ela, de zoon van Baesa, koning over Israel, te Thirza, en regeerde twee jaren.
In the twenty-sixth year that Asa was king of Judah, Elah, the son of Baasha, became king of Israel in Tirzah, and he was king for two years.
καὶ ἡλα υἱὸς βαασα ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραηλ δύο ἔτη ἐν θερσα
- 9 En Zimri, zijn knecht, overste van de helft der wagenen, maakte een verbintenis tegen hem, als hij te Thirza was, zich dronken drinkende in het huis van Arza, den hofmeester te Thirza;
And his servant Zimri, captain of half his war-carriages, made secret designs against him: now he was in Tirzah, drinking hard in the house of Arza, controller of the king's house in Tirzah.
καὶ συνέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν ζαμβρι ὁ ἄρχων τῆς ἡμίσεως τῆς ἵππου καὶ αὐτὸς ἦν ἐν θερσα πίνων μεθύων ἐν τῷ οἴκῳ ὡσα τοῦ οἰκονόμου ἐν θερσα

- 10 Zo kwam Zimri in, en sloeg hem, en doodde hem, in het zeven en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda; en hij werd koning in zijn plaats.
And Zimri went in and made an attack on him and put him to death, in the twenty-seventh year that Asa was king of Judah, and made himself king in his place.
καὶ εἰσῆλθεν ζαμβρι καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ
- 11 En het geschiedde, als hij regeerde, als hij op zijn troon zat, dat hij het ganze huis van Baesa sloeg; hij liet hem niet over die mannelijk was, noch zijnbloedverwanten, noch zijn vrienden.
And straight away when he became king and took his place on the seat of the kingdom, he put to death all the family of Baasha: not one male child of his relations or his friends kept his life.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ βασιλευσῶσι αὐτὸν ἐν τῷ καθίσει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν ὅλον τὸν οἶκον βαασα
- 12 Alzo verdelgde Zimri het ganze huis van Baesa, naar het woord des HEEREN, dat Hij over Baesa gesproken had, door den dienst van den profet Jehu;
So Zimri put to death all the family of Baasha, so that the word which the Lord said against him by the mouth of Jehu the prophet came about;
κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον βαασα πρὸς ἰου τὸν προφήτην
- 13 Om al de zonden van Baesa, en de zonden van Ela, zijn zoon, waarmede zij gezondigd hadden, en waarmede zij Israel hadden doen zondigen, tot toornverwekkende den HEERE, den God Israels, door hun ijdelheden.
Because of all the sins of Baasha, and the sins of Elah his son, which they did and made Israel do, moving the Lord, the God of Israel, to wrath by their foolish acts.
περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν βαασα καὶ ἠλα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραὴλ τοῦ παροργίσει κύριον τὸν θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ματαίους αὐτῶν
- 14 Het overige nu der geschiedenissen van Ela, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
Now the rest of the acts of Elah, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἠλα καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ
- 15 In het zeven en twintigste jaar van Asa, den koning van Juda, regeerde Zimri zeven dagen te Thirza; en het volk had zich gelegerd tegen Gibbethon, dat der Filistijnen is.
In the twenty-seventh year of Asa, king of Judah, Zimri was king for seven days in Tirzah. Now the people were attacking Gibbethon in the land of the Philistines.
καὶ ζαμβρι ἐβασίλευσεν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν θερσα καὶ ἡ παρεμβολὴ Ἰσραὴλ ἐπὶ γαβαθων τὴν τῶν ἀλλοφύλων
- 16 Het volk nu, dat zich gelegerd had, hoorde zeggen: Zimri heeft een verbintenis gemaakt, ja, heeft ook den koning verslagen; daarom maakte het ganze Israel tenzelfden dage Omri, den krijgsoverste, koning over Israel, in het leger.
And news came to the people in the tents that Zimri had made a secret design and had put the king to death: so all Israel made Omri, the captain of the army, king that day in the tents.
καὶ ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ παρεμβολῇ λεγόντων συνεστράφη ζαμβρι καὶ ἔπαισεν τὸν βασιλέα καὶ ἐβασίλευσαν ἐν Ἰσραὴλ τὸν αμβρι τὸν ἡγούμενον τῆς στρατιᾶς ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ
- 17 En Omri toog op, en gans Israel met hem van Gibbethon, en belegerde Thirza.
Then Omri went up from Gibbethon, with all the army of Israel, and they made an attack on Tirzah, shutting in the town on every side.
καὶ ἀνέβη αμβρι καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ γαβαθων καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ θερσα
- 18 En het geschiedde, als Zimri zag, dat de stad ingenomen was, dat hij ging in het paleis van het huis des konings, en verbrandde boven zich het huis des koningsmet vuur, en stierf;
And when Zimri saw that the town was taken, he went into the inner room of the king's house, and burning the house over his head, came to his end,
καὶ ἐγενήθη ὡς εἶδεν ζαμβρι ὅτι προκατείλημπται αὐτοῦ ἡ πόλις καὶ εἰσπορεύεται εἰς ἄντρον τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἐνεπύρισεν ἐπ' αὐτὸν τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ἐν πυρὶ καὶ ἀπέθανεν
- 19 Om zijn zonden, die hij gezondigd had, doende wat kwaad was in de ogen des HEEREN, wandelende in den weg van Jeroboam, en in zijn zonde, die hij gedaan had, doende Israel zondigen.
Because of his sin in doing evil in the eyes of the Lord, in going in the way of Jeroboam and in his sin which he made Israel do.
ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου πορευθῆναι ἐν ὁδῷ ἱεροβοαμ υἱοῦ ναβατ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ὡς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραὴλ
- 20 Het overige nu der geschiedenissen van Zimri, en zijn verbintenis, die hij gemaakt heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
Now the rest of the acts of Zimri, and the secret design he made, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ζαμβρι καὶ τὰς συνάψεις αὐτοῦ ἃς συνῆψεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ
- 21 Toen werd het volk van Israel verdeeld in twee helften; de helft des volks volgde Tibni, den zoon van Ginath, om hem koning te maken; en de helft volgde Omri.
Then there was a division among the people of Israel; half the people were for making Tibni, son of Ginath, king, and half were supporting Omri.
τότε μερίζεται ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἡμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω θαμνι υἱοῦ γωναθ τοῦ βασιλευσῶσι αὐτόν καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ λαοῦ γίνεται ὀπίσω αμβρι
- 22 Maar het volk, dat Omri volgde, was sterker dan het volk, dat Tibni, den zoon van Ginath, volgde; en Tibni stierf, en Omri regeerde.
But the supporters of Omri overcame those who were on the side of Tibni, the son of Ginath; and death came to Tibni and to his brother Joram at that time: and Omri became king in the place of Tibni.
ὁ λαὸς ὃς ὦν ὀπίσω αμβρι ὑπερεκράτησεν τὸν λαὸν τὸν ὀπίσω θαμνι υἱοῦ γωναθ καὶ ἀπέθανεν θαμνι καὶ ἰωραμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ ἐβασίλευσεν αμβρι μετὰ θαμνι

- 23 In het een en dertigste jaar van Asa, den koning van Juda, werd Omri koning over Israel, en regeerde twaalf jaren; te Thirza regeerde hij zes jaren.
In the thirty-first year of Asa, king of Judah, Omri became king over Israel, and he was king for twelve years; for six years he was ruling in Tirzah.
ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ πρώτῳ τοῦ βασιλέως ἀσα βασιλεύει ἀμβρι ἐπὶ ἰσραὴλ δώδεκα ἔτη ἐν θερσα βασιλεύει ἕξ ἔτη
- 24 En hij kocht den berg Samaria van Semer, voor twee talenten zilvers, en bebouwde den berg; en noemde den naam der stad, die hij bouwde, naar den naamvan Semer, den heer des bergs, Samaria.
He got the hill Samaria from Shemer for the price of two talents of silver, and he made a town there, building it on the hill and naming it Samaria, after Shemer the owner of the hill.
καὶ ἐκτήσατο ἀμβρι τὸ ὄρος τὸ σεμερων παρὰ σεμηρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους δύο ταλάντων ἀργυρίου καὶ ἔκοδομένην τὸ ὄρος καὶ ἐπεκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους οὗ ἔκοδόμουν ἐπὶ τῷ ὀνόματι σεμηρ τοῦ κυρίου τοῦ ὄρους σαμηρον
- 25 En Omri deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN; ja, hij deed erger dan allen, die voor hem geweest waren.
And Omri did evil in the eyes of the Lord, even worse than all those before him,
καὶ ἐποίησεν ἀμβρι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ
- 26 En hij wandelde in alle wegen van Jerobeam, den zoon van Nebat, en in zijn zonden, waarmede hij Israel had doen zondigen, verwekkende den HEERE, denGod Israels, tot toorn, door hun ijdelheden.
Copying all the evil ways of Jeroboam, the son of Nebat, and all the sins he did and made Israel do, moving the Lord, the God of Israel, to wrath by their foolish ways.
καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβατ καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραὴλ τοῦ παροργίσει τὸν κύριον θεὸν ἰσραὴλ ἐν τοῖς ματαίαις αὐτῶν
- 27 Het overige nu der geschiedenissen van Omri, wat hij gedaan heeft, en zijn macht die hij gepleegd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken derkoningen van Israel?
Now the rest of the acts which Omri did, and his great power, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀμβρι καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰσραὴλ
- 28 En Omri ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven te Samaria; en zijn zoon Achab regeerde in zijn plaats.
So Omri went to rest with his fathers, and was put into the earth in Samaria; and Ahab his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ἀμβρι μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτεται ἐν σαμαρείᾳ καὶ βασιλεύει ἀχασβ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ [28α] καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑνδεκάτῳ τοῦ ἀμβρι βασιλεύει ἰωσαφατ υἱὸς ἀσα ἐτῶν τριάκοντα καὶ πέντε ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ εἴκοσι πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ γαζουβα θυγάτηρ σελεῖ [28β] καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ ἀσα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς τοῦ ποιεῖν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξήραν ἔθνον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐθμίων [28γ] καὶ ἃ συνέθετο ἰωσαφατ καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία ἦν ἐποίησεν καὶ οὐδ' ἐπολέμησεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰουδα [28δ] καὶ τὰ λοιπὰ τῶν συμπλοκῶν ὡς ἐπέθεντο ἐν ταῖς ἡμέραις ἀσα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξήρην ἀπὸ τῆς γῆς [28ε] καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν συρία νασιβ [28φ] καὶ ὁ βασιλεὺς ἰωσαφατ ἐποίησεν ναῦν εἰς θαρσις πορεύεσθαι εἰς σωφίρ ἐπὶ τὸ χρυσίον καὶ οὐκ ἐπορεύθη ὅτι συνετριβή ἡ ναὺς ἐν γασιωνγαβερ [28γ] τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ πρὸς ἰωσαφατ ἐξαποστελῶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὰ παιδάριά μου ἐν τῇ νηὶ καὶ οὐκ ἐβούλετο ἰωσαφατ [28η] καὶ ἐκοιμήθη ἰωσαφατ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ θάπτει αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυὶδ καὶ ἐβασίλευσεν ἰωραμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 29 En Achab, de zoon van Omri, werd koning over Israel, in het acht en dertigste jaar van Asa, den koning van Juda; en Achab, de zoon van Omri, regeerde overIsrael, te Samaria, twee en twintig jaren.
In the thirty-eighth year that Asa was king of Judah, Ahab, the son of Omri, became king over Israel; and Ahab was king in Samaria for twenty-two years.
ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ ἰωσαφατ βασιλεύει ἀχασβ υἱὸς ἀμβρι ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν σαμαρείᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη
- 30 En Achab, den zoon van Omri, deed wat kwaad was in de ogen des HEEREN, meer dan allen, die voor hem geweest waren.
And Ahab, the son of Omri, did evil in the eyes of the Lord, even worse than all who went before him.
καὶ ἐποίησεν ἀχασβ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου ἐπονηρεύσατο ὑπὲρ πάντας τοὺς ἔμπροσθεν αὐτοῦ
- 31 En het geschiedde (was het een lichte zaak, dat hij wandelde in de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat?), dat hij nog ter vrouwe nam Izebel, de dochtervan Eth-Baal, den koning der Sidoniers, en heenging, en diende Baal, en boog zich voor hem.
And as if copying the evil ways of Jeroboam, the son of Nebat, was a small thing for him, he took as his wife Jezebel, daughter of Ethbaal, king of Zidon, and became a servant and worshipper of Baal.
καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ ἱκανὸν τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἱεροβοὰμ υἱοῦ ναβατ καὶ ἔλαβεν γυναῖκα τὴν ἰεζαβὲλ θυγατέρα ἰεθεβαλ βασιλέως σιδωνίων καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐδοῦλευσεν τῷ βααλ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ
- 32 En hij richtte voor Baal een altaar op, in het huis van Baal, hetwelk hij te Samaria gebouwd had.
And he put up an altar for Baal in the house of Baal which he had made in Samaria.
καὶ ἔστησεν θυσιαστήριον τῷ βααλ ἐν οἴκῳ τῶν προσοχθισμάτων αὐτοῦ ὃν ἔκοδομένην ἐν σαμαρείᾳ

- 33 Ook maakte Achab een bos, zodat Achab nog meer deed, om den HEERE, den God Israels, tot toorn te verwekken, dan alle koningen van Israel, die voorhem geweest waren.
And Ahab made an image of Asherah and did more than all the kings of Israel before him to make the Lord, the God of Israel, angry.
 και ἐποίησεν αχααβ ἄλσος καὶ προσέθηκεν αχααβ τοῦ ποιῆσαι παροργίσματα τοῦ παροργίσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τοῦ ἐξολεθρευθῆναι ἐκακοποίησεν ὑπὲρ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἰσραηλ τοὺς γενομένους ἔμπροσθεν αὐτοῦ
- 34 In zijn dagen bouwde Hiel, de Betheliet, Jericho; op Abiram, zijn eerstgeborenen zoon heeft hij haar gegrondvest, en op Segub, zijn jongsten zoon, heeft hijhaar poorten gesteld; naar het woord des HEEREN, dat Hij door den dienst van Jozua, den zoon van Nun, gesproken had. 1 Koningen 17
In his days Hiel made Jericho; he put its base in position at the price of Abiram, his oldest son, and he put its doors in place at the price of his youngest son Segub; even as the Lord had said by Joshua, the son of Nun.
 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ὠκοδόμησεν αχιλὴ ὁ βαιθηλίτης τὴν ιεριχω ἐν τῷ ἀβιρων τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν καὶ τῷ σεγουβ τῷ νεωτέρῳ αὐτοῦ ἐπέστησεν θύρας αὐτῆς κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ ἰησοῦ υἱοῦ ναυη
- 1 En Elia, de Thisbiet, van de inwoneren van Gilead, zeide tot Achab: Zo waarachtig als de HEERE, de God Israels, leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, indiendeze jaren dauw of regen zijn zal, tenzij dan naar mijn woord!
And Elijah the Tishbite, of Tishbe in Gilead, said to Ahab, By the living Lord, the God of Israel, whose servant I am, there will be no dew or rain in these years, but only at my word.
 και εἶπεν ἡλιου ὁ προφήτης ὁ θεσβίτης ἐκ θεσβων τῆς γαλααδ πρὸς αχααβ ζῆ κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραηλ ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ εἰ ἔσται τὰ ἔτη ταῦτα δρόσος καὶ ὑετὸς ὅτι εἰ μὴ ὁ ἰὰ στόματος λόγου μου
- 2 Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot hem, zeggende:
Then the word of the Lord came to him, saying,
 και ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἡλιου
- 3 Ga weg van hier, en wend u naar het oosten, en verberg u aan de beek Krith, die voor aan de Jordaan is.
Go from here in the direction of the east, and keep yourself in a secret place by the stream Cherith, east of Jordan.
 πορεύου ἐντεῦθεν κατὰ ἀνατολὰς καὶ κρύβηθι ἐν τῷ χειμάρρῳ χορραθ τοῦ ἐπὶ προσώπου τοῦ ἰορδάνου
- 4 En het zal geschieden, dat gij uit de beek drinken zult; en Ik heb de raven geboden, dat zij u daar onderhouden zullen.
The water of the stream will be your drink, and by my orders the ravens will give you food there.
 και ἔσται ἐκ τοῦ χειμάρρου πίεσαι ὕδωρ καὶ τοῖς κόραξιν ἐντελοῦμαι διατρέφειν σε ἐκεῖ
- 5 Hij ging dan heen, en deed naar het woord des HEEREN; want hij ging en woonde bij de beek Krith, die voor aan de Jordaan is.
So he went and did as the Lord said, living by the stream Cherith, east of Jordan.
 και ἐποίησεν ἡλιου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμάρρῳ χορραθ ἐπὶ προσώπου τοῦ ἰορδάνου
- 6 En de raven brachten hem des morgens brood en vlees, desgelijks brood en vlees des avonds; en hij dronk uit de beek.
And the ravens took him bread in the morning and meat in the evening; and the water of the stream was his drink.
 και οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ ἄρτους τὸ πρῶι καὶ κρέα τὸ δεῖλης καὶ ἐκ τοῦ χειμάρρου ἔπινεν ὕδωρ
- 7 En het geschiedde ten einde van vele dagen, dat de beek uitdroogde; want geen regen was in het land geweest.
Now after a time the stream became dry, because there was no rain in the land.
 και ἐγένετο μετὰ ἡμέρας καὶ ἐξηράνθη ὁ χειμάρρους ὅτι οὐκ ἐγένετο ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς
- 8 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot hem, zeggende:
Then the word of the Lord came to him, saying,
 και ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς ἡλιου
- 9 Maak u op, ga heen naar Zarfath, dat bij Sidon is, en woon aldaar; zie, Ik heb daar een weduwnouw geboden, dat zij u onderhoude.
Up! go now to Zarephath, in Zidon, and make your living-place there; I have given orders to a widow woman there to see that you have food.
 ἀνάστηθι καὶ πορεύου εἰς σαρεπτα τῆς σιδωνίας ἰδοὺ ἐντέταλμαι ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διατρέφειν σε
- 10 Toen maakte hij zich op, en ging naar Zarfath. Als hij nu aan de poort der stad kwam, ziet, zo was daar een weduwnouw, hout lezende; en hij riep tot haar, enzeide: Haal mij toch een weinig waters in dit vat, dat ik drinke.
So he got up and went to Zarephath; and when he came to the door of the town, he saw a widow woman getting sticks together; and crying out to her he said, Will you give me a little water in a vessel for my drink?
 και ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς σαρεπτα εἰς τὸν πωλωνα τῆς πόλεως καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα συνέλεγεν ξύλα καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς ἡλιου καὶ εἶπεν αὐτῇ λαβὲ δὴ μοι ὀλίγον ὕδωρ εἰς ἄγγος καὶ πίομαι

- 11 Toen zij nu heenging om te halen, zo riep hij tot haar, en zeide: Haal mij toch ook een bete broods in uw hand.
And when she was going to get it, he said to her, And get me with it a small bit of bread.
 και ἐπορεύθη λαβεῖν καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς ἡλίου καὶ εἶπεν λήμψη δὴ μοι ψωμὸν ἄρτου ἐν τῇ χειρὶ σου
- 12 Maar zij zeide: Zo waarachtig als de HEERE, uw God, leeft, indien ik een koek heb, dan alleen een hand vol meels in de kruik, en een weinig olie in de fles! En zie ik heb een paar houten gelezen, en ik ga heen, en zal het voor mij en voor mijn zoon bereiden, dat wij het eten, en sterven.
Then she said, By the life of the Lord your God, I have nothing but a little meal in my store, and a drop of oil in the bottle; and now I am getting two sticks together so that I may go in and make it ready for me and my son, so that we may have a meal before our death.
 και εἶπεν ἡ γυνὴ ζῆ κύριος ὁ θεός σου εἰ ἔστιν μοι ἐγκρυφίας ἀλλ' ἢ ὅσον δρᾶξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὕδρῳ καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καψάκῃ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ συλλέγω δύο ξυλάρια καὶ εἰσελεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαντῆ καὶ τοῖς τέκνοις μου καὶ φαγόμεθα καὶ ἀποθανούμεθα
- 13 En Elia zeide tot haar: Vrees niet, ga heen, doe naar uw woord; maar maak mij vooreerst een kleinen koek daarvan, en breng mij dien hier uit; doch voor u enuw zoon zult gij daarna wat maken.
And Elijah said to her, Have no fear; go and do as you have said, but first make me a little cake of it and come and give it to me, and then make something for yourself and your son.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὴν ἡλίου θάρσει εἰσελθε καὶ ποιήσον κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἀλλὰ ποιήσον ἐμοὶ ἐκεῖθεν ἐγκρυφίαν μικρὸν ἐν πρώτοις καὶ ἐξοίσεις μοι σαυτῆ δὲ καὶ τοῖς τέκνοις σου ποιήσεις ἐπ' ἐσχάτου
- 14 Want zo zegt de HEERE, de God Israels: Het meel van de kruik zal niet verteerd worden, en de olie der fles zal niet ontbreken, tot op den dag, dat de HEERE regen op den aardbodem geven zal.
For this is the word of the Lord, the God of Israel: The store of meal will not come to an end, and the bottle will never be without oil, till the day when the Lord sends rain on the earth.
 ὅτι τάδε λέγει κύριος ἡ ὕδρῳ τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείψει καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσει ἕως ἡμέρας τοῦ δοῦναι κύριον τὸν ὑετὸν ἐπὶ τῆς γῆς
- 15 En zij ging heen, en deed naar het woord van Elia; zo at zij, en hij, en haar huis, vele dagen.
So she went and did as Elijah said; and she and he and her family had food for a long time.
 και ἐπορεύθη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησεν καὶ ἥσθιεν αὐτὴ καὶ αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς
- 16 Het meel van de kruik werd niet verteerd, en de olie van de fles ontbrak niet, naar het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had door den dienst van Elia.
The store of meal did not come to an end, and the bottle was never without oil, as the Lord had said by the mouth of Elijah.
 και ἡ ὕδρῳ τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐξέλιπεν καὶ ὁ καψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονώθη κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ ἡλίου
- 17 En het geschiedde na deze dingen, dat de zoon dezer vrouw, der waardin van het huis, krank werd; en zijn krankheid werd zeer sterk, totdat geen adem in hemovergebleven was.
Now after this, the son of the woman of the house became ill, so ill that there was no breath in him.
 και ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἠρρώστησεν ὁ υἱὸς τῆς γυναίκος τῆς κυρίας τοῦ οἴκου καὶ ἦν ἡ ἀρρωστία αὐτοῦ κραταῖα σφόδρα ἕως οὗ οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα
- 18 En zij zeide tot Elia: Wat heb ik met u te doen, gij man Gods? Zijt gij bij mij ingekomen, om mijn ongerechtigheid in gedachtenis te brengen, en om mijn zoon tedoden?
And she said to Elijah, What have I to do with you, O man of God? have you come to put God in mind of my sin, and to put my son to death?
 και εἶπεν πρὸς ἡλίου τί ἐμοὶ καὶ σοὶ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ εἰσῆλθες πρὸς με τοῦ ἀναμνήσαι τὰς ἀδικίας μου καὶ θανατώσαι τὸν υἱὸν μου
- 19 En hij zeide tot haar: Geef mij uw zoon. En hij nam hem van haar schoot, en droeg hem boven in de opperzaal, waar hij zelf woonde, en hij legde hem neder op zijn bed.
And he said to her, Give your son to me. And lifting him out of her arms, he took him up to his room and put him down on his bed.
 και εἶπεν ἡλίου πρὸς τὴν γυναῖκα δός μοι τὸν υἱὸν σου καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπερῶον ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο ἐκεῖ καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ
- 20 En hij riep den HEERE aan, en zeide: HEERE, mijn God, hebt Gij dan ook deze weduwe, bij dewelke ik herberge, zo kwalijk gedaan, dat Gij haar zoongedood hebt?
And crying to the Lord he said, O Lord my God, have you sent evil even on the widow whose guest I am, by causing her son's death?
 και ἀνεβόησεν ἡλίου καὶ εἶπεν οἴμμοι κύριε ὁ μάρτυς τῆς χήρας μεθ' ἧς ἐγὼ κατοικῶ μετ' αὐτῆς σὺ κεκάκωκας τοῦ θανατώσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς
- 21 En hij mat zich driemaal uit over dat kind, en riep den HEERE aan, en zeide: HEERE, mijn God, laat toch de ziel van dit kind in hem wederkomen.
And stretching herself out on the child three times, he made his prayer to the Lord, saying, O Lord my God, be pleased to let this child's life come back to him again.
 και ἐνεφύσησεν τῷ παιδαρίῳ τρίς καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεός μου ἐπιστραφήτω δὴ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου τούτου εἰς αὐτόν
- 22 En de HEERE verhoorde de stem van Elia; en de ziel van het kind kwam weder in hem, dat het weder levend werd.
And the Lord gave ear to the voice of Elijah, and the child's spirit came into him again, and he came back to life.
 και ἐγένετο οὕτως καὶ ἀνεβόησεν τὸ παιδάριον
- 23 En Elia nam het kind, en bracht het af van de opperzaal in het huis, en gaf het aan zijn moeder; en Elia zeide: Zie, uw zoon leeft.
And Elijah took the child down from his room into the house and gave him to his mother and said to her, See, your son is living.
 και κατήγαγεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὑπερῶου εἰς τὸν οἶκον καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἡλίου βλέπε ζῆ ὁ υἱός σου

- 24 Toen zeide de vrouw tot Elia: Nu weet ik, dat gij een man Gods zijt, en dat het woord des HEEREN in uw mond waarheid is. 1 Koningen 18
 Then the woman said to Elijah, Now I am certain that you are a man of God, and that the word of the Lord in your mouth is true.
 και ειπεν η γυνη προς ηλιου ιδου εγνωκα οτι ανθρωπος θεου ει συ και ρημα κυριου εν στοματι σου αληθινον
- 1 En het gebeurde na vele dagen, dat het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, in het derde jaar, zeggende: Ga heen, vertoon u aan Achab; want Ik zal regengeven op den aardbodem.
 Now after a long time, the word of the Lord came to Elijah, in the third year, saying, Go and let Ahab see you, so that I may send rain on the earth.
 και εγενετο μεθ' ημερας πολλας και ρημα κυριου εγενετο προς ηλιου εν τω ενιαυτω τω τριτω λεγων πορευεθι και οφθητι τω αχααβ και δωσω υετον επι προσωπον της γης
- 2 En Elia ging heen, om zich aan Achab te vertonen. En de honger was sterk in Samaria.
 So Elijah went to let Ahab see him. Now there was no food to be had in Samaria.
 και επορευεθι ηλιου του οφθηναι τω αχααβ και η λιμωδς κραταια εν σαμαρεια
- 3 En Achab had Obadja, den hofmeester, geroepen; en Obadja was den HEERE zeer vrezende.
 And Ahab sent for Obadiah, the controller of the king's house. (Now Obadiah had the fear of the Lord before him greatly;
 και εκαλεσεν αχααβ τον αβδιου τον οικονομον και αβδιου ην φοβουμενος τον κυριον σφοδρα
- 4 Want het geschiedde, als Izebel de profeten des HEEREN uitroeide, dat Obadja honderd profeten nam, en verborg ze bij vijftig man in een spelonk, enonderhield hen met brood en water.
 For when Jezebel was cutting off the prophets of the Lord, Obadiah took a hundred of them, and kept them secretly in a hole in the rock, fifty at a time, and gave them bread and water.)
 και εγενετο εν τω τυπτειν την ιεζαβελ τους προφητας κυριου και ελαβεν αβδιου εκατον ανδρας προφητας και εκρυψεν αυτοδς κατα πεντηκοντα εν σπηλαιω και διετρεφεν αυτοδς εν αρτω και υδατι
- 5 En Achab had gezegd tot Obadja: Trek door het land, tot alle waterfonteinen en tot alle rivieren; misschien zullen wij gras vinden, opdat wij de paarden en demuilezelen in het leven behouden, en niets uitroeien van de beesten.
 And Ahab said to Obadiah, Come, let us go through all the country, to all the fountains of water and all the rivers, and see if there is any grass to be had for the horses and the transport beasts, so that we may be able to keep some of the beasts from destruction.
 και ειπεν αχααβ προς αβδιου δευρο και διελθωμεν επι την γην επι πηγας των υδατων και επι χειμαρρους εαν πως ευρωμεν βοτανην και περιποιησωμεθα ιππους και ημιονουδς και ουκ εξολοθρευθησον τα απο των κτηνων
- 6 En zij deelden het land onder zich, dat zij het doortogen; Achab ging bijzonder op een weg, en Obadja ging ook bijzonder op een weg.
 So they went through all the country, covering it between them; Ahab went in one direction by himself, and Obadiah went in another by himself.
 και εμερισαν εαυτοιδς την οδον του διελθειν αυτην αχααβ επορευεθι εν οδω μη μονοδς και αβδιου επορευεθι εν οδω αλλη μονοδς
- 7 Als nu Obadja op den weg was, ziet, zo was hem Elia tegemoet; en hem kennende, zo viel hij op zijn aangezicht, en zeide: Zijt gij mijn heer Elia?
 And while Obadiah was on his way, he came face to face with Elijah; and seeing who it was, he went down on his face and said, Is it you, my lord Elijah?
 και ην αβδιου εν τη οδω μονοδς και ηλθεν ηλιου ειδς συναντησιν αυτοδς μονοδς και αβδιου εσπευσεν και επεσεν επι προσωπον αυτοδς και ειπεν ει συ ει αυτοδς κυριε μου ηλιου
- 8 Hij zeide: Ik ben het; ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is hier.
 And Elijah in answer said, It is I; now go and say to your lord, Elijah is here.
 και ειπεν ηλιου αυτω εγω πορευου λεγε τω κυριω σου ιδου ηλιου
- 9 Maar hij zeide: Wat heb ik gezondigd, dat gij uw knecht geeft in de hand van Achab, dat hij mij dode?
 And he said, What sin have I done, that you would give up your servant into the hand of Ahab, and be the cause of my death?
 και ειπεν αβδιου τι ημαρτηκα οτι διδωδς τον δουλον σου ειδς χειρα αχααβ του θανατωσαι με
- 10 Zo waarachtig als de HEERE, uw God, leeft, zo er een volk of koninkrijk is, waar mijn heer niet gezonden heeft, om u te zoeken; en als zij zeiden: Hij is hierniet; zo nam hij dat koninkrijk en dat volk een eed af; dat zij u niet hadden gevonden.
 By the life of the Lord your God, there is not a nation or kingdom where my lord has not sent in search of you; and when they said, He is not here; he made them take an oath that they had not seen you.
 ζη κυριοδς ο θεοδς σου ει εστιν εθνοδς η βασιλεια ουδς ουκ απεσταλκεν ο κυριοδς μου ζητειν σε και ειπον ουκ εστιν και ενεπρησεν την βασιλειαν και τας χωραδς αυτηδς οτι ουχ ευρηκεν σε
- 11 En nu zegt gij: Ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is hier.
 And now you say, Go, say to your lord, Elijah is here.
 και νυν συ λεγειδς πορευου αναγγελλε τω κυριω σου ιδου ηλιου

- 12 En het mocht geschieden, wanneer ik van u zou weggegaan zijn, dat de Geest des HEEREN u wegnam, ik weet niet waarheen; en ik kwam, om dat Achab aante zeggen, en hij vond u niet, zo zou hij mij doden; ik, uw knecht, nu vrees den HEERE van mijn jonkheid af.
 And straight away, when I have gone from you, the spirit of the Lord will take you away, I have no idea where, so that when I come and give word to Ahab, and he sees you not, he will put me to death: though I, your servant, have been a worshipper of the Lord from my earliest years.
 και ἔσται ἐὰν ἐγὼ ἀπέλω ἀπὸ σοῦ και πνεῦμα κυρίου ἀρεῖ σε εἰς γῆν ἣν οὐκ οἶδα και εἰσελεύσομαι ἀπαγγεῖλαι τῷ αχααβ και ἀποκτενεῖ με και ὁ δοῦλός σου ἐστιν φοβούμενος τὸν κύριον ἐκ νεότητος αὐτοῦ
- 13 Is mijn heer niet aangezegd, wat ik gedaan heb, als Izebel de profeten des HEEREN doodde? Dat ik van de profeten des HEEREN honderd man hebverborgen, elk vijftig man in een spelonk, en die met brood en water onderhouden heb?
 Has my lord not had word of what I did when Jezebel was putting the Lord's prophets to death? how I kept a hundred of them in a secret hole in the rock, fifty at a time, and gave them bread and water?
 ἢ οὐκ ἀπηγγέλη σοι τῷ κυρίῳ μου ὅτι πεποιήκα ἐν τῷ ἀποκτείνειν ιεζαβελ τοὺς προφήτας κυρίου και ἔκρυψα ἀπὸ τῶν προφητῶν κυρίου ἑκατὸν ἄνδρας ἀνὰ πενήκοντα ἐν σπηλαίῳ και ἔθρεψα ἐν ἄρ τοῖς και ὕδατι
- 14 En nu zegt gij: Ga heen, zeg uw heer: Zie, Elia is hier, en hij zou mij doodslaan.
 And now you say, Go and say to your Lord, Elijah is here; and he will put me to death.
 και νῦν σὺ λέγεις μοι πορεύου λέγε τῷ κυρίῳ σου ἰδοὺ ἡλιου και ἀποκτενεῖ με
- 15 En Elia zeide: Zo waarachtig als de HEERE der heirscharen leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, ik zal voorzeker mij heden aan hem vertonen!
 And Elijah said, By the life of the Lord of armies, whose servant I am, I will certainly let him see me today.
 και εἶπεν ἡλιου ζῆ κύριος τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ ὅτι σήμερον ὀφθήσομαι αὐτῷ
- 16 Toen ging Obadja Achab tegemoet, en zeide het hem aan; en Achab ging Elia tegemoet.
 So Obadiah went to Ahab and gave him the news; and Ahab went to see Elijah.
 και ἐπορεύθη αβδίου εἰς συναντὴν τῷ αχααβ και ἀπήγγειλεν αὐτῷ και ἐξέδραμεν αχααβ και ἐπορεύθη εἰς συνάντησιν ἡλιου
- 17 En het geschiedde, als Achab Elia zag, dat Achab tot hem zeide: Zijt gij die beroerden van Israel?
 And when he saw Elijah, Ahab said to him, Is it you, you troubler of Israel?
 και ἐγένετο ὡς εἶδεν αχααβ τὸν ἡλιου και εἶπεν αχααβ πρὸς ἡλιου εἰ σὺ εἶ αὐτὸς ὁ διαστρέφων τὸν ἰσραηλ
- 18 Toen zeide hij: Ik heb Israel niet beroerd, maar gij en uws vaders huis, daarmede, dat gijlieden de geboden des HEEREN verlaten hebt en de Baals nagevolgdzijt.
 Then he said in answer, I have not been troubling Israel, but you and your family; because, turning away from the orders of the Lord, you have gone after the Baals.
 και εἶπεν ἡλιου οὐ διαστρέφω τὸν ἰσραηλ ὅτι ἀλλ' ἦ σὺ και ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου ἐν τῷ καταλιμπάνειν ὑμᾶς τὸν κύριον θεὸν ὑμῶν και ἐπορεύθης ὀπίσω τῶν βααλιμ
- 19 Nu dan, zend heen, verzamel tot mij het ganse Israel op den berg Karmel, en de vierhonderd en vijftig profeten van Baal, en de vierhonderd profeten van hetbos, die van de tafel van Izebel eten.
 Now send, and get Israel together before me at Mount Carmel, with the four hundred and fifty prophets of Baal who get their food at Jezebel's table.
 και νῦν ἀπόστειλον συνάθροισον πρὸς με πάντα ἰσραηλ εἰς ὄρος τὸ καρμήλιον και τοὺς προφήτας τῆς αἰσχύνης τετρακοσίους και πενήκοντα και τοὺς προφήτας τῶν ἄλσων τετρακοσίους ἐσθιοντας τ ράπεζαν ιεζαβελ
- 20 Zo zond Achab onder alle kinderen Israels, en verzamelde de profeten op den berg Karmel.
 So Ahab sent for all the children of Israel, and got the prophets together at Mount Carmel.
 και ἀπέστειλεν αχααβ εἰς πάντα ἰσραηλ και ἐπισυνήγαγεν πάντας τοὺς προφήτας εἰς ὄρος τὸ καρμήλιον
- 21 Toen naderde Elia tot het ganse volk, en zeide: Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Zo de HEERE God is, volgt Hem na, en zo het Baal is, volgt hem na!Maar het volk antwoordde hem niet een woord.
 And Elijah came near to all the people and said, How long will you go on balancing between two opinions? if the Lord is God, then give worship to him; but if Baal, give worship to him. And the people said not a word in answer.
 και προσήγαγεν ἡλιου πρὸς πάντας και εἶπεν αὐτοῖς ἡλιου ἕως πότε ὑμεῖς χωλανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνώαις εἰ ἐστιν κύριος ὁ θεός πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ εἰ δὲ ὁ βααλ. αὐτὸς πορεύεσθε ὀπίσω αὐ τοῦ και οὐκ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς λόγον
- 22 Toen zeide Elia tot het volk: Ik ben alleen een profeet des HEEREN overgebleven, en de profeten van Baal zijn vierhonderd en vijftig mannen.
 Then Elijah said to the people, I, even I, am the only living prophet of the Lord; but Baal's prophets are four hundred and fifty men.
 και εἶπεν ἡλιου πρὸς τὸν λαόν ἐγὼ ὑπολέλειμμα προφήτης τοῦ κυρίου μονώτατος και οἱ προφῆται τοῦ βααλ τετρακόσιοι και πενήκοντα ἄνδρες και οἱ προφῆται τοῦ ἄλσους τετρακόσιοι

- 23 Dat men ons dan twee varren geve, en dat zij voor zich den enen var kiezen, en denzelven in stukken delen, en op het hout leggen, maar geen vuur daaraan leggen; en ik zal den anderen var bereiden, en op het hout leggen, en geen vuur daaraan leggen.
Now, let them give us two oxen; and let them take one for themselves, and have it cut up, and put it on the wood, but put no fire under it; I will get the other ox ready, and put it on the wood, and put no fire under it.
δότωσαν ἡμῖν δύο βόας καὶ ἐκλεξάσθωσαν ἑαυτοῖς τὸν ἕνα καὶ μελισάτωσαν καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τῶν ξύλων καὶ πῦρ μὴ ἐπιθέτωσαν καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸν βοῦν τὸν ἄλλον καὶ πῦρ οὐ μὴ ἐπιθῶ
- 24 Roept gij daarna den naam van uw god aan, en ik zal den Naam des HEEREN aanroepen; en de God, Die door vuur antwoorden zal, Die zal God zijn. En hetgansē volk antwoordde en zeide: Dat woord is goed.
And do you make prayers to your god, and I will make a prayer to the Lord: and it will be clear that the one who gives an answer by fire is God. And all the people in answer said, It is well said.
καὶ βοᾶτε ἐν ὀνόματι θεῶν ὑμῶν καὶ ἐγὼ ἐπικαλέσομαι ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου καὶ ἔσται ὁ θεός ὃς ἐὰν ἐπακούσῃ ἐν πυρὶ οὗτος θεός καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶς ὁ λαὸς καὶ εἶπον καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας
- 25 En Elia zeide tot de profeten van Baal: Kiest gijlieden voor u den enen var, en bereidt gij hem eerst, want gij zijt velen; en roept den naam uws gods aan, en legtgeen vuur daaraan.
Then Elijah said to the prophets of Baal, Take one ox for yourselves and get it ready first, for there are more of you; and make your prayers to your god, but put no fire under.
καὶ εἶπεν ἡλιου τοῖς προφήταις τῆς αἰσχύνῃς ἐκλεξάσθε ἑαυτοῖς τὸν μόσχον τὸν ἕνα καὶ ποιήσατε πρῶτοι ὅτι πολλοὶ ὑμεῖς καὶ ἐπικαλέσασθε ἐν ὀνόματι θεοῦ ὑμῶν καὶ πῦρ μὴ ἐπιθῆτε
- 26 En zij namen de var, dien hij hun gegeven had, en bereidden hem, en riepen den naam van Baal aan, van den morgen tot op den middag, zeggende: O Baal, antwoord ons! Maar er was geen stem en geen antwoorder. En zij sprongen tegen het altaar, dat men gemaakt had.
So they took the ox which was given them, and made it ready, crying out to Baal from morning till the middle of the day, and saying, O Baal, give ear to us. But there was no voice and no answer. And they were jumping up and down before the altar they had made.
καὶ ἔλαβον τὸν μόσχον καὶ ἐποίησαν καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν ὀνόματι τοῦ βααλ ἐκ πρωῒθεν ἕως μεσημβρίας καὶ εἶπον ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ βααλ ἐπάκουσον ἡμῶν καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις καὶ διέτρεχον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου οὐ ἐποίησαν
- 27 En het geschiedde op den middag, dat Elia met hen spotte, en zeide: Roept met luider stem, want hij is een god; omdat hij in gepeins is, of omdat hij wat te doen heeft, of omdat hij een reize heeft; misschien slaapt hij en zal wakker worden.
And in the middle of the day, Elijah made sport of them, saying, Give louder cries, for he is a god; he may be deep in thought, or he may have gone away for some purpose, or he may be on a journey, or by chance he is sleeping and has to be made awake.
καὶ ἐγένετο μεσημβρία καὶ ἐμυκτῆρισεν αὐτοὺς ἡλιου ὁ θεσβίτης καὶ εἶπεν ἐπικαλεῖσθε ἐν φωνῇ μεγάλῃ ὅτι θεός ἐστίν ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστίν καὶ ἅμα μήποτε χρηματίζει αὐτός ἢ μήποτε καθυπόδει αὐτός καὶ ἐξαναστήσεται
- 28 En zij riepen met luider stem, en zij sneden zichzelf met messen en met priemen, naar hun wijze, totdat zij bloed over zich uitstortten.
So they gave loud cries, cutting themselves with knives and swords, as was their way, till the blood came streaming out all over them.
καὶ ἐπεκαλοῦντο ἐν φωνῇ μεγάλῃ καὶ κατετέμνοντο κατὰ τὸν ἔθισμόν αὐτῶν ἐν μαχαίραις καὶ σειρομάταις ἕως ἐκχύσεως αἵματος ἐπ' αὐτούς
- 29 Het geschiedde nu, als de middag voorbij was, dat zij profeteerden totdat men het spijsoffer zou offeren; maar er was geen stem, en geen antwoorder, en geen opmerking.
And from the middle of the day they went on with their prayers till the time of the offering; but there was no voice, or any answer, or any who gave attention to them.
καὶ ἐπροφήτεον ἕως οὗ παρήλθεν τὸ δειλινόν καὶ ἐγένετο ὡς ὁ καιρὸς τοῦ ἀναβῆναι τὴν θυσίαν καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ ἐλάλησεν ἡλιου ὁ θεσβίτης πρὸς τοὺς προφήτας τῶν προσοχισμάτων λέγων μετᾴστητε ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸ ὀλοκαύτωμά μου καὶ μετέστησαν καὶ ἀπήλθον
- 30 Toen zeide Elia tot het gansē volk: Nadert tot mij. En al het volk naderde tot hem; en hij heelde het altaar des HEEREN, dat verbroken was.
Then Elijah said to all the people, Come near to me; and all the people came near. And he put up again the altar of the Lord which had been broken down.
καὶ εἶπεν ἡλιου πρὸς τὸν λαόν προσεγάγετε πρὸς με καὶ προσήγαγεν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν
- 31 En Elia nam twaalf stenen, naar het getal der stammen van de kinderen Jakobs, tot welke het woord des HEEREN geschied was, zeggende: Israel zal uw naam zijn.
And Elijah took twelve stones, the number of the tribes of the sons of Jacob, to whom the Lord had said, Israel will be your name:
καὶ ἔλαβεν ἡλιου δώδεκα λίθους κατ' ἀριθμὸν φυλῶν τοῦ ἰσραηλ ὡς ἐλάλησεν κύριος πρὸς αὐτὸν λέγων ἰσραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου
- 32 En hij bouwde met die stenen het altaar in den Naam des HEEREN; daarna maakte hij een groeve rondom het altaar, naar de wijidte van twee maten zaads.
And with the stones he made an altar to the name of the Lord; and he made a deep drain all round the altar, great enough to take two measures of seed.
καὶ ἔκοδόμησεν τοὺς λίθους ἐν ὀνόματι κυρίου καὶ ἰάσατο τὸ θυσιαστήριον τὸ κατεσκευασμένον καὶ ἐποίησεν θαλάσσω χωροῦσαν δύο μετρῆτάς σπέρματος κυκλόθεν τοῦ θυσιαστηρίου
- 33 En hij schikte het hout, en deelde den var in stukken, en legde hem op het hout.
And he put the wood in order, and, cutting up the ox, put it on the wood. Then he said, Get four vessels full of water and put it on the burned offering and on the wood. And he said, Do it a second time, and they did it a second time;
καὶ ἐστοίβασεν τὰς σχίδακας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ἐποίησεν καὶ ἐμέλισεν τὸ ὀλοκαύτωμα καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰς σχίδακας καὶ ἐστοίβασεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον

- 34 En hij zeide: Vult vier kruiken met water, en giet het op het brandoffer en op het hout. En hij zeide: Doet het ten tweeden male. En zij deden het ten tweedenmale. Voorts zeide hij: Doet het ten derden male. En zij deden het ten derden male;
 And he said, Do it a third time, and they did it a third time.
 και ειπεν λαβετε μοι τεσσαρας υδριας υδατος και επιχεετε επι το ολοκαυτωμα και επι τας σχιδακας και εποιησαν ουτως και ειπεν δευτερωσατε και εδευτερωσαν και ειπεν τρισσωσατε και ετρισεσαν
- 35 Dat het water rondom het altaar liep; daartoe vulde hij ook de groeve met water.
 And the water went all round the altar, till the drain was full.
 και διεπορευετο το υδωρ κυκλω του θυσιαστηριου και την θαλα επλησαν υδατος
- 36 Het geschiedde nu, als men het spijsoffer offerde, dat de profet Elia naderde, en zeide: HEERE, God van Abraham, Izak en Israel, dat het heden bekendworde, dat Gij God in Israel zijt, en ik Uw knecht; en dat ik al deze dingen naar Uw woord gedaan heb.
 Then at the time of the offering, Elijah the prophet came near and said, O Lord, the God of Abraham, of Isaac, and of Israel, let it be seen this day that you are God in Israel, and that I am your servant, and that I have done all these things by your order.
 και ανεβησεν ηλιου εις τον ουρανον και ειπεν κυριε ο θεος αβρααμ και ισαακ και ισραηλ. επακουσον μου κυριε επακουσον μου σημερον εν πυρι και γνωτωσαν πας ο λαος ουτος οτι συ εις κυριος ο θεος ισραηλ. καγω δουλος σου και δια σε πεποιηκα τα εργα ταυτα
- 37 Antwoord mij, HEERE, antwoord mij; opdat dit volk erkenne, dat Gij, o HEERE, die God zijt, en dat Gij hun hart achterwaarts omgewend hebt.
 Give me an answer, O Lord, give me an answer, so that this people may see that you are God, and that you have made their hearts come back again.
 επακουσον μου κυριε επακουσον μου εν πυρι και γνωτω ο λαος ουτος οτι συ εις κυριος ο θεος και συ εστρεψας την καρδιαν του λαου τουτου οπισω
- 38 Toen viel het vuur de HEEREN, en verteerde dat brandoffer, en dat hout, en die stenen, en dat stof, ja, lekte dat water op, hetwelk in de groeve was.
 Then the fire of the Lord came down, burning up the offering and the wood and the stones and the dust, and drinking up the water in the drain.
 και επεσεν πυρ παρα κυριου εκ του ουρανου και κατεφαγεν το ολοκαυτωμα και τας σχιδακας και το υδωρ τον εν τη θαλα και τους λιθους και τον χουν εξελιξεν το πυρ
- 39 Als nu het ganse volk dat zag, zo vielen zij op hun aangezichten, en zeiden: De HEERE is God, de HEERE is God!
 And when the people saw it, they all went down on their faces, and said, The Lord, he is God, the Lord, he is God.
 και επεσεν πας ο λαος επι προσωπον αυτων και ειπον αληθως κυριος εστιν ο θεος αυτος ο θεος
- 40 En Elia zeide tot hen: Grijpt de profeten van Baal, dat niemand van hen ontkome. En zij grepen ze; en Elia voerde hen af naar de beek Kison, en slachtte henaldaar.
 And Elijah said to them, Take the prophets of Baal, let not one of them get away. So they took them, and Elijah made them go down to the stream Kishon, and put them to death there.
 και ειπεν ηλιου προς τον λαον συλλαβετε τους προφητας του βααλ μηθεις σωθητω εξ αυτων και συνελαβον αυτους και καταγει αυτους ηλιου εις τον χειμαρρουν κισων και εσφαξεν αυτους εκει
- 41 Daarna zeide Elia tot Achab: Trek op, eet en drink; want er is een geruis van een overvloedigen regen.
 Then Elijah said to Ahab, Up! take food and drink, for there is a sound of much rain.
 και ειπεν ηλιου τω αχααβ αναβηθι και φαγε και πие οτι φωνη των ποδων του υετου
- 42 Alzo toog Achab op, om te eten en te drinken; maar Elia ging op naar de hoogte van Karmel, en breidde zich uit voorwaarts ter aarde; daarna legde hij zijnaangezicht tussen zijn knieën.
 So Ahab went up to have food and drink, while Elijah went up to the top of Carmel; and he went down on the earth, putting his face between his knees.
 και ανεβη αχααβ του φαγειν και πиеν και ηλιου ανεβη επι τον καρμηλον και εκυψεν επι την γην και εθηκεν το προσωπον αυτου ανα μεσον των γονατων αυτου
- 43 En hij zeide tot zijn jongen: Ga nu op, en zie uit naar de zee. Toen ging hij op, en zag uit, en zeide: Er is niets. Toen zeide hij: Ga weder henen, zevenmaal.
 And he said to his servant, Go now, and take a look in the direction of the sea. And he went up, and after looking said, There is nothing. And he said, Go again seven times; and he went seven times.
 και ειπεν τω παιδαριω αυτου αναβηθι και επιβλεψον οδον της θαλασσης και επεβλεψεν το παιδαριον και ειπεν ουκ εστιν ουθεν και ειπεν ηλιου και συ επιστρεψον επτακι και επεστρεψεν το παιδαριον επτακι
- 44 En het geschiedde op de zevende maal, dat hij zeide: Zie, een kleine wolk, als eens mans hand, gaat op van de zee. En hij zeide: Ga op, zeg tot Achab: Spanaan, en kom af, dat u de regen niet ophoude.
 And the seventh time he said, I see a cloud coming up out of the sea, as small as a man's hand. Then he said, Go up and say to Ahab, Get your carriage ready and go down or the rain will keep you back.
 και εγενετο εν τω εβδομο και ιδου νεφελη μικρα ως ιγνος ανδρος αναγουσα υδωρ και ειπεν αναβηθι και ειπον τω αχααβ ζευξον το αρμα σου και καταβηθι μη καταλαβη σε ο υετος
- 45 En het geschiedde ondertussen, dat de hemel van wolken en wind zwart werd; en er kwam een grote regen; en Achab reed weg, en toog naar Jizreel.
 And after a very little time, the heaven became black with clouds and wind, and there was a great rain. And Ahab went in his carriage to Jezreel.
 και εγενετο εως ουδε και ουδε και ο ουρανός συνεσκοτασεν νεφελαις και πνευματι και εγενετο υετος μεγας και εκλαιεν και επορευετο αχααβ εις ιεζραελ

- 46 En de hand des HEEREN was over Elia, en hij gordde zijn lenden, en liep voor het aangezicht van Achab henen, tot daar men te Jizreel komt. 1 Koningen 19
 And the hand of the Lord was on Elijah; and he made himself strong, and went running before Ahab till they came to Jezreel.
 και χείρ κυρίου ἐπὶ τὸν ἠλιου καὶ συνέσφιγξεν τὴν ὀσφὸν αὐτοῦ καὶ ἔτρεχεν ἔμπροσθεν ἀχααβ ἕως ἰσραελ
- 1 En Achab zeide Izebel aan al wat Elia gedaan had, en allen, die hij gedood had, te weten al de profeten, met het zwaard.
 Ahab gave Jezebel news of all Elijah had done, and how he had put all the prophets to death with the sword.
 και ἀνήγγειλεν ἀχααβ τῇ ἰεζαβελ γυναικὶ αὐτοῦ πάντα ἃ ἐποίησεν ἠλιου καὶ ὡς ἀπέκτεινεν τοὺς προφήτας ἐν ῥομφαίᾳ
- 2 Toen zond Izebel een bode tot Elia, om te zeggen: Zo doen mij de goden, en doen zo daartoe, voorzeker, ik zal morgen omtrent dezen tijd uw ziel stellen, alsde ziel van een hunner.
 Then Jezebel sent a servant to Elijah, saying, May the gods' punishment be on me if I do not make your life like the life of one of them by tomorrow about this time.
 και ἀπέστειλεν ἰεζαβελ πρὸς ἠλιου καὶ εἶπεν εἰ σὺ εἶ ἠλιου καὶ ἐγὼ ἰεζαβελ τάδε ποιῆσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθεῖη ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὐριον θήσομαι τὴν ψυχὴν σου καθὼς ψυχὴν ἐνὸς ἐξ αὐτῶ
 v
- 3 Toen hij dat zag, maakte hij zich op, en ging heen, om zijns levens wil, en kwam te Ber-seba, dat in Juda is, en liet zijn jongen aldaar.
 And he got up, fearing for his life, and went in flight, and came to Beer-sheba in Judah, parting there from his servant;
 και ἐφοβήθη ἠλιου καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν κατὰ τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται εἰς βηρσαβεε τὴν ἰουδα καὶ ἀφῆκεν τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἐκεῖ
- 4 Maar hij zelf ging henen in de woestijn een dagreis, en kwam, en zat onder een jeneverboom; en bad, dat zijn ziel stierve, en zeide: Het is genoeg; neem nu, HEERE, mijn ziel, want ik ben niet beter dan mijn vaderen.
 While he himself went a day's journey into the waste land, and took a seat under a broom-plant, desiring for himself only death; for he said, It is enough: now, O Lord, take away my life, for I am no better than my fathers.
 και αὐτὸς ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν ἡμέρας καὶ ἤλθεν καὶ ἐκάθισεν ὑπὸ ραθμ ἐν καὶ ἠτήσατο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀποθανεῖν καὶ εἶπεν ἰκανούσθω νῦν λαβὲ δὴ τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ κύριε ὅτι οὐ κρεῖ
 ἴσσω ἐγὼ εἰμι ὑπὲρ τοῦς πατέρας μου
- 5 En hij legde zich neder, en sliep onder een jeneverboom; en ziet, toen roerde hem een engel aan, en zeide tot hem: Sta op, eet;
 And stretching himself on the earth, he went to sleep under the broom-plant; but an angel, touching him, said to him, Get up and have some food.
 και ἐκοιμήθη καὶ ὑπνώσεν ἐκεῖ ὑπὸ φυτὸν καὶ ἰδοὺ τις ἤψατο αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάστηθι καὶ φάγε
- 6 En hij zag om, en ziet, aan zijn hoofdeinde was een koek op de kolen gebakken, en een fles met water; alzo at hij, en dronk, en legde zich wederom neder.
 And looking up, he saw by his head a cake cooked on the stones and a bottle of water. So he took food and drink and went to sleep again.
 και ἐπέβλεψεν ἠλιου καὶ ἰδοὺ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐγκρυφίας ὀλυρίτης καὶ καυάκης ὕδατος καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ ἐπιστρέψας ἐκοιμήθη
- 7 En de engel des HEEREN kwam ten anderen male weder, en roerde hem aan, en zeide: Sta op, eet, want de weg zou te veel voor u zijn.
 And the angel of the Lord came again a second time, and touching him said, Get up and have some food, or the journey will be overmuch for your strength.
 και ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος κυρίου ἐκ δευτέρου καὶ ἤψατο αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάστα φάγε ὅτι πολλὴ ἀπὸ σοῦ ἡ ὁδός
- 8 Zo stond hij op, en at, en dronk; en hij ging, door de kracht derzelver spijs, veertig dagen en veertig nachten, tot aan den berg Gods, Horeb.
 So he got up and took food and drink, and in the strength of that food he went on for forty days and nights, to Horeb, the mountain of God.
 και ἀνέστη καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ἰσχύι τῆς βρώσεως ἐκείνης τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἕως ὄρους χωρηβ
- 9 En hij kwam aldaar in een spelonk, en vernachtte aldaar; en ziet, het woord des HEEREN geschiedde tot hem, en zeide tot hem: Wat maakt gij hier, Elia?
 And there he went into a hole in the rock for the night; then the word of the Lord came to him, saying, What are you doing here, Elijah?
 και εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον καὶ κατέλυσεν ἐκεῖ καὶ ἰδοὺ ῥῆμα κυρίου πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν τί σὺ ἐνταῦθα ἠλιου
- 10 En hij zeide: Ik heb zeer geijverd voor den HEERE, den God der heirscharen; want de kinderen Israels hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebrokenen Uw profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijn ziel, om die weg te nemen.
 And he said, I have been burning for the honour of the Lord, the God of armies; for the children of Israel have not kept your agreement; they have made destruction of your altars, and have put your prophets to death with the sword: till I, even I, am the only one living; and now they are attempting to take away my life.
 και εἶπεν ἠλιου ζηλῶν ἐξήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι ὅτι ἐγκατέλιπόν σε οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ὑπολέλειμμαί ἐγὼ μόν
 ὄτατος καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου λαβεῖν αὐτήν

- 11 En Hij zeide: Ga uit, en sta op dezen berg, voor het aangezicht des HEEREN. En ziet, de HEERE ging voorbij, en een grote en sterke wind, scheurende debergen, en brekende de steenrotsen, voor den HEERE henen; doch de HEERE was in den wind niet; en na dezen wind een aardbeving; de HEERE was ook inde aardbeving niet;
Then he said, Go out and take your place on the mountain before the Lord. Then the Lord went by, and mountains were parted by the force of a great wind, and rocks were broken before the Lord; but the Lord was not in the wind. And after the wind there was an earth-shock, but the Lord was not in the earth-shock.
καὶ εἶπεν ἐξελεύσῃ αὐριον καὶ στήσῃ ἐνώπιον κυρίου ἐν τῷ ὄρει ἰδοὺ παρελεύσεται κύριος καὶ πνεῦμα μέγα κραταῖον διαλῶν ὄρη καὶ συντριβὸν πέτρας ἐνώπιον κυρίου οὐκ ἐν τῷ πνεύματι κύριος καὶ ἰ μετὰ τὸ πνεῦμα συσσεισμός οὐκ ἐν τῷ συσσεισμῷ κύριος
- 12 En na de aardbeving een vuur; de HEERE was ook in het vuur niet; en na het vuur het suizen van een zachte stilte.
And after the earth-shock a fire, but the Lord was not in the fire. And after the fire, the sound of a soft breath.
καὶ μετὰ τὸν συσσεισμὸν πῦρ οὐκ ἐν τῷ πυρὶ κύριος καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὐρας λεπτῆς κάκει κύριος
- 13 En het geschiedde, als Elia dat hoorde, dat hij zijn aangezicht bewond met zijn mantel, en uitging, en stond in den ingang der spelonk. En ziet, een stem kwam tot hem, die zeide: Wat maakt gij hier, Elia?
And Elijah, hearing it, went out, covering his face with his robe, and took his place in the opening of the hole. And there a voice came to him saying, What are you doing here, Elijah?
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡλιου καὶ ἐπεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μιλῶτῇ αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἔστη ὑπὸ τὸ σπήλαιον καὶ ἰδοὺ πρὸς αὐτὸν φωνὴ καὶ εἶπεν τί σὺ ἐνταῦθα ἡλιου
- 14 En hij zeide: Ik heb zeer geijverd voor den HEERE, den God der heirscharen; want de kinderen Israels hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebrokenen Uw profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijn ziel, om die weg te nemen.
And he said, I have been burning for the honour of the Lord, the God of armies; for the children of Israel have not kept your agreement; they have had your altars broken down, and have put your prophets to death with the sword: till I, even I, am the only one living; and now they are attempting to take away my life.
καὶ εἶπεν ἡλιου ζηλῶν ἐξήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι ὅτι ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην σου οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὰ θυσιαστήριά σου καθεῖλαν καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ὑπολέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου λαβεῖν αὐτήν
- 15 En de HEERE zeide tot hem: Ga, keer weder op uwen weg, naar de woestijn van Damaskus; en ga daar in, en zalf Hazael ten koning over Syrie.
And the Lord said to him, Go back on your way through the waste land to Damascus; and when you come there, put the holy oil on Hazael to make him king over Aram;
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτὸν πορεύου ἀνάστρεφε εἰς τὴν ὁδὸν σου καὶ ἤξεις εἰς τὴν ὁδὸν ἐρήμου δαμασκού καὶ χρίσεις τὸν αζαὴλ εἰς βασιλέα τῆς συρίας
- 16 Daartoe zult gij Jehu, den zoon van Nimsi, zalven ten koning over Israel; en Elisa, den zoon van Safat, van Abel-mehola, zult gij tot profeet zalven in uw plaats.
And on Jehu, son of Nimshi, making him king over Israel; and on Elisha, the son of Shaphat of Abel-meholah, to be prophet in your place.
καὶ τὸν ἰου υἱὸν ναμσεσι χρίσεις εἰς βασιλέα ἐπὶ ἰσραὴλ καὶ τὸν ελισαίε υἱὸν σαφατ ἀπὸ ἀβελμαουλα χρίσεις εἰς προφήτην ἀντὶ σοῦ
- 17 En het zal geschieden, dat Jehu hem, die van het zwaard van Hazael ontkomt, doden zal; en die van het zwaard van Jehu ontkomt, dien zal Elisa doden.
And it will come about that the man who gets away safe from the sword of Hazael, Jehu will put to death; and whoever gets away safe from the sword of Jehu, Elisha will put to death.
καὶ ἔσται τὸν σφζόμενον ἐκ ῥομφαίας αζαὴλ θανατώσει ἰου καὶ τὸν σφζόμενον ἐκ ῥομφαίας ἰου θανατώσει ελισαίε
- 18 Ook heb Ik in Israel doen overblijven zeven duizend, alle knieen, die zich niet gebogen hebben voor Baal, en allen mond, die hem niet gekust heeft.
But I will keep safe seven thousand in Israel, all those whose knees have not been bent to Baal, and whose mouths have given him no kisses.
καὶ καταλείψεις ἐν ἰσραὴλ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνδρῶν πάντα γόνατα ἃ οὐκ ὠκλασαν γόνῳ τῷ βααλ καὶ πᾶν στόμα ὃ οὐ προσεκύνησεν αὐτῷ
- 19 Zo ging hij van daar, en vond Elisa, den zoon van Safat; dezelve ploegde met twaalf juk runderen voor zich henen, en hij was bij het twaalfde; en Elia ging overtot hem, en wierp zijn mantel op hem.
So he went away from there and came across Elisha, the son of Shaphat, ploughing with twelve yoke of oxen, he himself walking with the twelfth; and Elijah went up to him and put his robe on him.
καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ εὗρίσκει τὸν ελισαίε υἱὸν σαφατ καὶ αὐτὸς ἡροτρία ἐν βουσίν δώδεκα ζεύγη βοῶν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δώδεκα καὶ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπέριψε τὴν μιλῶτην αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν
- 20 En hij verliet de runderen, en liep Elia na, en zeide: Dat ik toch mijn vader en mijn moeder kusse, daarna zal ik u navolgen. En hij zeide tot hem: Ga, keer weder; want wat heb ik u gedaan?
And letting the oxen be where they were, he came running after Elijah, and said, Only let me give a kiss to my father and mother, and then I will come after you. But he said to him, Go back again; for what have I done to you?
καὶ κατέλιπον ελισαίε τὰς βόας καὶ κατέδραμεν ὀπίσω ἡλιου καὶ εἶπεν καταφιλήσω τὸν πατέρα μου καὶ ἀκολουθήσω ὀπίσω σου καὶ εἶπεν ἡλιου ἀνάστρεφε ὅτι πεποιθήκα σοι
- 21 Zo keerde hij weder van achter hem af, en nam een juk runderen, en slachtte het, en met het gereedschap der runderen zood hij hun vlees, hetwelk hij aan hetvolk gaf; en zij aten. Daarna stond hij op, en volgde Elia na, en diende hem.
And he went back, and took the oxen and put them to death, and cooking their flesh with the yokes of the oxen, he gave the people a feast. Then he got up and went after Elijah and became his servant.
καὶ ἀνέστρεψεν ἐξόπισθεν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὰ ζεύγη τῶν βοῶν καὶ ἔθυσεν καὶ ἤψησεν αὐτὰ ἐν τοῖς σκεύεσι τῶν βοῶν καὶ ἔδωκεν τῷ λαῷ καὶ ἔφαγον καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω ἡλιου καὶ ἔλειτ ὄργει αὐτῷ

- 1 En Benhadad, de koning van Syrie, vergaderde al zijn macht; en twee en dertig koningen waren met hem, en paarden en wagenen; en hij toog op, en belegerde Samaria en krijgde tegen haar.
Now Ben-hadad, king of Aram, got all his army together, and thirty-two kings with him, and horses and carriages of war; he went up and made war on Samaria, shutting it in.
καὶ ἀμπελῶν εἰς ἦν τῷ ναβουθαί τῷ ἰσραηλίτῃ παρὰ τῷ ἄλλῳ αχασαβ βασιλέως σαμαρείας
- 2 En hij zond boden tot Achab, den koning van Israel, in de stad.
And he sent representatives into the town to Ahab, king of Israel;
καὶ ἐλάλησεν αχασαβ πρὸς ναβουθαί λέγων δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων ὅτι ἐγγίω οὗτος τῷ οἴκῳ μου καὶ δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτόν εἰ δὲ ἀρέσκει ἐνώπιόν σου δώσω σοι ἀργύριον ἀντάλλαγμα τοῦ ἀμπελῶνός σου τούτου καὶ ἔσται μοι εἰς κῆπον λαχάνων
- 3 En hij zeide hem aan: Zo zegt Benhadad: Uw silver en uw goud, dat is mijn, daartoe uw vrouwen en uw beste kinderen, die zijn mijn.
And they said to him, Ben-hadad says, Your silver and your gold are mine; and your wives and children are mine.
καὶ εἶπεν ναβουθαί πρὸς αχασαβ μή μοι γένοιτο παρὰ θεοῦ μου δοῦναι κληρονομίαν πατέρων μου σοί
- 4 En de koning van Israel antwoordde en zeide: Naar uw woord, mijn heer de koning, ik ben uwe, en al wat ik heb.
And the king of Israel sent him an answer saying, As you say, my lord king, I am yours with all I have.
καὶ ἐγένετο τὸ πνεῦμα αχασαβ τεταραγμένον καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ καὶ συνεκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔφαγεν ἄρτον
- 5 Daarna kwamen de boden weder, en zeiden: Alzo spreekt Benhadad, zeggende: Ik heb wel tot u gezonden, zeggende: Uw silver, en uw goud, en uw vrouwen, en uw kinderen zult gij mij geven;
Then the representatives came back again, and said, These are the words of Ben-hadad: I sent to you saying, Give up to me your silver and your gold, your wives and your children;
καὶ εἰσῆλθεν ἰεζαβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν τί τὸ πνεῦμά σου τεταραγμένον καὶ οὐκ εἶ σὺ ἐσθίων ἄρτον
- 6 Maar morgen om dezen tijd zal ik mijn knechten tot u zenden, dat zij uw huis en de huizen uwer knechten bezoeken; en het zal geschieden, dat zij al hetbegeerlijke uwer ogen in hun handen leggen en wegnemen zullen.
But I will send my servants to you tomorrow about this time, to make a search through your house and the houses of your people, and everything which is pleasing in your eyes they will take away in their hands.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν ὅτι ἐλάλησα πρὸς ναβουθαί τὸν ἰσραηλίτην λέγων δός μοι τὸν ἀμπελῶνά σου ἀργυρίου εἰ δὲ βούλει δώσω σοι ἀμπελῶνα ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ καὶ εἶπεν οὐ δώσω σοι κληρονομίαν πατέρων μου
- 7 Toen riep de koning van Israel alle oudsten des lands, en zeide: Merkt toch en ziet, dat deze het kwade zoekt; want hij had tot mij gezonden, om mijn vrouwen, en om mijn kinderen, en om mijn silver, en om mijn goud, en ik heb het hem niet geweigerd.
Then the king of Israel sent for all the responsible men of the land, and said, Now will you take note and see the evil purpose of this man: he sent for my wives and my children, my silver and my gold, and I did not keep them back.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἰεζαβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ σὺ νῦν οὕτως ποιεῖς βασιλέα ἐπὶ ἰσραὴλ ἀνάστηθι φάγε ἄρτον καὶ σαντοῦ γενοῦ ἐγὼ δώσω σοι τὸν ἀμπελῶνα ναβουθαί τοῦ ἰσραηλίτου
- 8 Doch al de oudsten, en het ganse volk, zeiden tot hem: Hoor niet, en bewillig niet.
And all the responsible men and the people said to him, Do not give attention to him or do what he says.
καὶ ἔγραψεν βιβλίον ἐπὶ τῷ ὀνόματι αχασαβ καὶ ἐσφραγίσασα τῆ σφραγίδι αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν τὸ βιβλίον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἐλευθέρους τοὺς κατοικοῦντας μετὰ ναβουθαί
- 9 Daarom zeide hij tot de boden van Benhadad: Zegt mijn heer den koning: Alles, waarom gij in het eerst tot uw knecht gezonden hebt, zal ik doen; maar dezezaak kan ik niet doen. Zo gingen de boden heen en brachten hem bescheid weder.
So he said to the representatives of Ben-hadad, Say to my lord the king, All the orders you sent the first time I will do; but this thing I may not do. And the representatives went back with this answer.
καὶ ἐγγράψατο ἐν τοῖς βιβλίοις λέγων νηστεύσατε νηστειὰν καὶ καθίσατε τὸν ναβουθαί ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ
- 10 En Benhadad zond tot hem en zeide: De goden doen mij zo, en doen zo daartoe, indien het stof van Samaria genoeg zal zijn tot handvullen voor al het volk, dat mijn voetstappen volgt!
Then Ben-hadad sent to him, saying, May the gods' punishment be on me if there is enough of the dust of Samaria for all the people at my feet to take some in their hands.
καὶ ἐγκαθίσασα δύο ἄνδρας υἱοὺς παρανόμων ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ καὶ καταμαρτυρησάτωσαν αὐτοῦ λέγοντες ἠλόγησεν θεὸν καὶ βασιλέα καὶ ἐξαγαγέτωσαν αὐτόν καὶ λιθοβολησάτωσαν αὐτόν καὶ ἀποθανέτω
- 11 Maar de koning van Israel antwoordde en zeide: Spreek tot hem: Die zich aangordt, beroeme zich niet, als die zich los maakt.
And the king of Israel said in answer, Say to him, The time for loud talk is not when a man is putting on his arms, but when he is taking them off.
καὶ ἐποίησαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἐλευθέροι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ καθὰ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἰεζαβελ καθὰ γέγραπται ἐν τοῖς βιβλίοις οἷς ἀπέστειλεν πρὸς αὐτούς

- 12 En het geschiedde, als hij dit woord hoorde, daar hij was drinkende, hij en de koningen in de tenten, dat hij zeide tot zijn knechten: Legt aan! En zij legden aantegen de stad.
Now when this answer was given to Ben-hadad, he was drinking with the kings in the tents, and he said to his men, Take up your positions. So they put themselves in position for attacking the town.
ἐκάλεσαν νηστείαν καὶ ἐκάθισαν τὸν ναβουθαι ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ
- 13 En ziet, een profeet trad tot Achab, den koning van Israel, en zeide: Zo zegt de HEERE: Hebt gij gezien al deze grote menigte? Zie, Ik zal ze heden in uw handgeven, opdat gij weet, dat Ik de HEERE ben.
Then a prophet came up to Ahab, king of Israel, and said, The Lord says, Have you seen all this great army? See, I will give it into your hands today, and you will see that I am the Lord.
καὶ ἦλθον δύο ἄνδρες υἱοὶ παρανόμων καὶ ἐκάθισαν ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ καὶ κατεμαρτύρησαν αὐτὸ λέγοντες ἠυλόγηκας θεὸν καὶ βασιλέα καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐξω τῆς πόλεως καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν λίθοις καὶ ἀπέθανεν
- 14 En Achab zeide: Door wie? En hij zeide: Zo zegt de HEERE: Door de jongens van de oversten der landschappen. En hij zeide: Wie zal den strijd aanbinden? En hij zeide: Gij.
And Ahab said, By whom? And he said, The Lord says, By the servants of the chiefs who are over the divisions of the land. Then he said, By whom is the fighting to be started? And he made answer, By you.
καὶ ἀπέστειλαν πρὸς ιεζαβελ λέγοντες λελιθοβόληται ναβουθαι καὶ τέθνηκεν
- 15 Toen telde hij de jongens van de oversten der landschappen, en zij waren tweehonderd twee en dertig; en na hen telde hij al het volk, al de kinderen Israels, zeven duizend.
Then he got together the servants of all the chiefs who were over the divisions of the land, two hundred and thirty-two of them; and after them, he got together all the people, all the children of Israel, seven thousand.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ιεζαβελ καὶ εἶπεν πρὸς αχααβ ἀνάστα κληρονόμει τὸν ἀμπελῶνα ναβουθαι τοῦ ιεζραηλῆτου ὃς οὐκ ἔδωκέν σοι ἀργυρίου ὅτι οὐκ ἔστιν ναβουθαι ζῶν ὅτι τέθνηκεν
- 16 En zij togen uit op den middag. Benhadad nu dronk zich dronken in de tenten, hij en de koningen, de twee en dertig koningen, die hem hielpen.
And in the middle of the day they went out. But Ben-hadad was drinking in the tents with the thirty-two kings who were helping him.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν αχααβ ὅτι τέθνηκεν ναβουθαι ὁ ιεζραηλίτης καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἀνέστη καὶ κατέβη αχααβ εἰς τὸν ἀμπελῶνα ναβουθαι τοῦ ιεζραηλῆτου κληρονομήσαι αὐτόν
- 17 En de jongens van de oversten der landschappen togen eerst uit. Doch Benhadad zond enigen uit, en zij boodschapten hem, zeggende: Uit Samaria zijn mannenuitgetogen.
And the servants of the chiefs who were over the divisions of the land went forward first; and when Ben-hadad sent out, they gave him the news, saying, Men have come out from Samaria.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἡλιου τὸν θεσβίτην λέγων
- 18 En hij zeide: Hetzij dat zij tot vrede uitgetogen zijn, grijpt hen levend; hetzij ook, dat zij ten strijde uitgetogen zijn, grijpt hen levend.
And he said, If they have come out for peace, take them living, and if they have come out for war, take them living.
ἀνάστηθι καὶ κατάρθῃθι εἰς ἀπαντὴν αχααβ βασιλέως ἰσραηλ τοῦ ἐν σαμαρείᾳ ἰδοὺ οὗτος ἐν ἀμπελῶνι ναβουθαι ὅτι καταβέβηκεν ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτόν
- 19 Zo togen deze jongens van de oversten der landschappen uit de stad, en het heir, dat hen navolgde.
So the servants of the chiefs of the land went out of the town, with the army coming after them.
καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν λέγων τάδε λέγει κύριος ὡς σὺ ἐφόνευσας καὶ ἐκληρονόμησας διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐν παντὶ τόπῳ ᾧ ἔλειξαν αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα ναβουθαι ἐκεῖ λείξουσιν οἱ κύνες τὸ αἷμά σου καὶ αἱ πόρναι λούσονται ἐν τῷ αἵματί σου
- 20 En een ieder sloeg zijn man, zodat de Syriers vloden, en Israel jaagde hen na. Doch Benhadad, de koning van Syrie, ont kwam op een paard, met enigeruiteren.
And every one of them put his man to death, and the Aramaeans went in flight with Israel after them; and Ben-hadad, king of Aram, got away safely on a horse with his horsemen.
καὶ εἶπεν αχααβ πρὸς ἡλιου εἰ εὐρηκάς με ὁ ἐχθρός μου καὶ εἶπεν εὐρηκα διότι μάτην πέπρασαι ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου παροργίσει αὐτόν
- 21 En de koning van Israel toog uit, en sloeg paarden en wagenen, dat hij een groten slag aan de Syriers sloeg.
And the king of Israel went out and took the horses and the war-carriages, and made great destruction among the Aramaeans.
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ κακὰ καὶ ἐκκαύσω ὀπίσω σου καὶ ἐξολεθρεύσω τοῦ αχααβ οὐροῦντα πρὸς τοῖχον καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλειμμένον ἐν ἰσραηλ
- 22 Toen trad die profeet tot den koning van Israel, en zeide tot hem: Ga heen, sterk u; en bemerk, en zie, wat gij doen zult; want met de wederkomst des jaars zalde koning van Syrie tegen u optrekken.
Then the prophet came up to the king of Israel, and said to him, Now make yourself strong, and take care what you do, or a year from now the king of Aram will come up against you again.
καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ καὶ ὡς τὸν οἶκον βαασα υἱοῦ αχια περὶ τῶν παροργισμάτων ὧν παρώργισας καὶ ἐξήμαρτες τὸν ἰσραηλ
- 23 Want de knechten van den koning van Syrie hadden tot hem gezegd: Hun goden zijn berggoden, daarom zijn zij sterker geweest dan wij; maar zeker, laat onstegen hen op het effen veld strijden, zo wij niet sterker zijn dan zij!
Then the king of Aram's servants said to him, Their god is a god of the hills; that is why they were stronger than we: but if we make an attack on them in the lowlands, we will certainly be stronger than they.
καὶ τῇ ιεζαβελ ἐλάλησεν κύριος λέγων οἱ κύνες καταφάγονται αὐτήν ἐν τῷ προτειχίσματι ιεζραελ

- 24 Daaron doe deze zaak: Doe de koningen weg, elkeen uit zijn plaats, en stel landvoogden in hun plaats.
This is what you have to do: take away the kings from their positions, and put captains in their places;
 τὸν τεθνηκότα τοῦ αχασβ ἐν τῇ πόλει φάγονται οἱ κόνες καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ φάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
- 25 En gij, tel u een heir, als dat heir, dat van de uwen gevallen is, en paarden, als die paarden, en wagenen, als die wagenen; en laat ons tegen hen op het effen veldstrijden, zo wij niet sterker zijn dan zij! En hij hoorde naar hun stem, en deed alzo.
And get together another army like the one which came to destruction, horse for horse, and carriage for carriage; and let us make war on them in the lowlands, and certainly we will be stronger than they. And he gave ear to what they said, and did so.
 πλὴν ματαίως αχασβ ὡς ἐπράθη ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου ὡς μετέθηκεν αὐτὸν ιεζαβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
- 26 Het geschiedde nu met de wederkomst des jaars, dat Benhadad de Syriërs monsterde; en hij toog op naar Afek, ten krijge tegen Israel.
So, a year later, Ben-hadad got the Aramaeans together and went up to Aphek to make war on Israel.
 καὶ ἐβδελύχθη σφόδρα πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων κατὰ πάντα ἃ ἐποίησεν ὁ αμορραῖος ὃν ἐξωλέθρευσεν κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραηλ
- 27 De kinderen Israels werden ook gemonsterd, en waren verzorgd van leeftocht, en trokken hun tegemoet; en de kinderen Israels legerden zich tegenover hen, alstwee blote geitenkudden, maar de Syriërs vervulden het land.
And the children of Israel got themselves together, and food was made ready and they went against them; the tents of the children of Israel were like two little flocks of goats before them, but all the country was full of the Aramaeans.
 καὶ ὑπερ τοῦ λόγου ὡς κατενύγη αχασβ ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου καὶ ἐπορεύετο κλαίον καὶ διέρηξεν τὸν χιτῶνα αὐτοῦ καὶ ἐξώσατο σάκκον ἐπὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐνήστευσεν καὶ περιεβάλετο σάκκον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐπάταξεν ναβουθαὶ τὸν ιεζραηλίτην
- 28 En de man Gods trad toe, en sprak tot den koning van Israel, en zeide: Zo zegt de HEERE: Daarom dat de Syriërs gezegd hebben: De HEERE is een God der bergen, en Hij is niet een God der laagten; zo zal Ik al deze grote menigte in uw hand geven, opdat gijlieden weet, dat Ik de HEERE ben.
And a man of God came up and said to the king of Israel, The Lord says, Because the Aramaeans have said, The Lord is a god of the hills and not of the valleys; I will give all this great army into your hands, and you will see that I am the Lord.
 καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ἡλιου περὶ αχασβ καὶ εἶπεν κύριος
- 29 En dezen waren gelegerd tegenover die, zeven dagen; het geschiedde nu op den zevenden dag, dat de strijd aanging; en de kinderen Israels sloegen van de Syriërs honderd duizend voetvolks op een dag.
Now the two armies kept their positions facing one another for seven days. And on the seventh day the fight was started; and the children of Israel put to the sword a hundred thousand Aramaean footmen in one day.
 ἐώρακας ὡς κατενύγη αχασβ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ ἐπάξω τὴν κακίαν ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπάξω τὴν κακίαν
- 1 Het geschiedde nu na deze dingen, alzo Naboth, en Jizreeliet, een wijngaard had, die te Jizreel was, bij het paleis van Achab, den koning van Samaria.
Now Naboth the Jezreelite had a vine-garden in Jezreel, near the house of Ahab, king of Samaria.
 καὶ συνήθροισεν υἱὸς ἀδερ πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν ἐπὶ σαμάρειαν καὶ τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ καὶ πᾶς ἵππος καὶ ἄρμα καὶ ἀνέβησαν καὶ περιεκάθισαν ἐπὶ σαμάρειαν καὶ ἐπολέμησαν ἐπ' αὐτήν
- 2 Dat Achab sprak tot Naboth, zeggende: Geef mij uw wijngaard, opdat hij mij zij tot een kruidhof, dewijl hij nabij mijn huis is; en ik zal u daarvoor geven een wijngaard, die beter is dan die; of, zo het goed in uw ogen is, zal ik u in geld deszelfs waarde geven.
And Ahab said to Naboth, Give me your vine-garden so that I may have it for a garden of sweet plants, for it is near my house; and let me give you a better vine-garden in exchange, or, if it seems good to you, let me give you its value in money.
 καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αχασβ βασιλέα ἰσραηλ εἰς τὴν πόλιν
- 3 Maar Naboth zeide tot Achab: Dat late de HEERE verre van mij zijn, dat ik u de erve mijner vaderen geven zou!
But Naboth said to Ahab, By the Lord, far be it from me to give you the heritage of my fathers.
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν τάδε λέγει υἱὸς ἀδερ τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου ἐμὸν ἐστὶν καὶ αἱ γυναῖκές σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐμὰ ἐστὶν
- 4 Toen kwam Achab in zijn huis, gemelijk en toornig over het woord, dat Naboth, de Jizreeliet, tot hem gesproken had, en gezegd: Ik zal de erve mijner vaderen niet geven. En hij legde zich neder op zijn bed, en keerde zijn aangezicht om, en at geen brood.
So Ahab came into his house bitter and angry because Naboth the Jezreelite had said to him, I will not give you the heritage of my fathers. And stretching himself on the bed with his face turned away, he would take no food.
 καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ καὶ εἶπεν καθὼς ἐλάλησας κύριε βασιλεῦ σὸς ἐγὼ εἰμι καὶ πάντα τὰ ἐμὰ

- 5 Maar Izebel, zijn huisvrouw, kwam tot hem, en sprak tot hem: Wat is dit, dat uw geest dus gemelijk is, en dat gij geen brood eet?
But Jezebel, his wife, came to him and said, Why is your spirit so bitter that you have no desire for food?
καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ εἶπον τάδε λέγει υἱὸς ἀδερ ἐγὼ ἀπέσταλκα πρὸς σέ λέγων τὸ ἀργγρόριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου καὶ τὰς γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου δώσεις ἐμοί
- 6 En hij sprak tot haar: Omdat ik tot Naboth, den Jizreeliet, gesproken en hem gezegd heb: Geef mij uw wijngaard om geld, of, zo het u behaagt, zal ik u eenwijngaard in zijn plaats geven; maar hij heeft gezegd: Ik zal u mijn wijngaard niet geven.
And he said to her, Because I was talking to Naboth the Jezreelite, and I said to him, Let me have your vine-garden for a price, or, if it is pleasing to you, I will give you another vine-garden for it: and he said, I will not give you my vine-garden.
ὅτι ταύτην τὴν ὥραν αὐριον ἀποστελῶ τοὺς παῖδάς μου πρὸς σέ καὶ ἐρευνήσουσιν τὸν οἶκόν σου καὶ τοὺς οἴκους τῶν παίδων σου καὶ ἔσται τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐφ' ἃ ἂν ἐπιβάλωσι τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ λήψονται
- 7 Toen zeide Izebel, zijn huisvrouw, tot hem: Zoudt gij nu het koninkrijk over Israel regeren? Sta op, eet brood, en uw hart zij vrolijk; ik zal u den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, geven.
Then Jezebel, his wife, said, Are you now the ruler of Israel? Get up, take food, and let your heart be glad; I will give you the vine-garden of Naboth the Jezreelite.
καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους καὶ εἶπεν γινώτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι κακίαν οὗτος ζητεῖ ὅτι ἀπέσταλκεν πρὸς με περὶ τῶν γυναικῶν μου καὶ περὶ τῶν υἱῶν μου καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου τὸ ἀργγρόριόν μου καὶ τὸ χρυσίον μου οὐκ ἀπεκόλωσα ἀπ' αὐτοῦ
- 8 Zij dan schreef brieven in den naam van Achab, en verzegelde ze met zijn signet; en zond de brieven tot de oudsten en tot de edelen, die in zijn stad waren, wonende met Naboth.
So she sent a letter in Ahab's name, stamped with his stamp, to the responsible men and the chiefs who were in authority with Naboth.
καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ πρεσβύτεροι καὶ πᾶς ὁ λαὸς μὴ ἀκούσης καὶ μὴ θελήσης
- 9 En zij schreef in die brieven, zeggende: Roept een vasten uit, en zet Naboth in de hoogste plaats des volks;
And in the letter she said, Let a time of public sorrow be fixed, and put Naboth at the head of the people;
καὶ εἶπεν τοῖς ἀγγέλοις υἱοῦ ἀδερ λέγετε τῷ κυρίῳ ὅμως πάντα ὅσα ἀπέσταλκα πρὸς τὸν δοῦλόν σου ἐν πρώτοις ποιήσω τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο οὐ δύνησομαι ποιῆσαι καὶ ἀπῆραν οἱ ἄνδρες καὶ ἐπέστρεψαν αὐτῷ λόγον
- 10 En zet tegenover hem twee mannen, zonen Belials, die tegen hem getuigen, zeggende: Gij hebt God en den koning gezegend; en voert hem uit, en stenigt hem, dat hij sterve.
And get two good-for-nothing persons to come before him and give witness that he has been cursing God and the king. Then take him out and have him stoned to death.
καὶ ἀνταπέστειλεν πρὸς αὐτὸν υἱὸς ἀδερ λέγων τάδε ποιῆσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθεῖη εἰ ἐκποιήσει ὁ χυτὸς σαμαρείας ταῖς ἀλώπεξιν παντὶ τῷ λαῷ τοῖς πεζοῖς μου
- 11 En de mannen zijner stad, die oudsten en die edelen, die in zijn stad woonden, deden gelijk als Izebel tot hen gezonden had; gelijk als geschreven was in debrieven, die zij tot hen gezonden had.
So the responsible men and the chiefs who were in authority in his town, did as Jezebel had said in the letter she sent them.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ καὶ εἶπεν ἱκανούσθω μὴ καυχάσθω ὁ κυρτὸς ὡς ὁ ὀρθός
- 12 Zij riepen een vasten uit; en zij zetten Naboth in de hoogste plaats des volks.
They gave orders for a day of public sorrow, and put Naboth at the head of the people.
καὶ ἐγένετο ὅτε ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον πίνων ἦν αὐτὸς καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς μετ' αὐτοῦ ἐν σκηναῖς καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ οἰκοδομήσατε χάρακα καὶ ἔθεντο χάρακα ἐπὶ τὴν πόλιν
- 13 Toen kwamen de twee mannen, zonen Belials, en zetten zich tegenover hem; en de mannen Belials getuigden tegen hem, tegen Naboth, voor het volk, zeggende: Naboth heeft God en den koning gezegend. En zij voerden hem buiten de stad, en stenigden hem met stenen, dat hij stierf.
And the two good-for-nothing persons came in and took their seats before him and gave witness against Naboth, in front of the people, saying, Naboth has been cursing God and the king. Then they took him outside the town and had him stoned to death.
καὶ ἰδοὺ προφήτης εἷς προσῆλθεν τῷ βασιλεῖ ἰσραηλ καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος εἰ ἐόρακας πάντα τὸν ὄχλον τὸν μέγαν τοῦτον ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτὸν σήμερον εἰς χεῖρας σὰς καὶ γνώση ὅτι ἐγὼ κύριος
- 14 Daarna zonden zij tot Izebel, zeggende: Naboth is gestenigd en is dood.
And they sent word to Jezebel, saying, Naboth has been stoned and is dead.
καὶ εἶπεν ἀχασθβ ἐν τίνι καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἐν τοῖς παιδαριῶσι τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν καὶ εἶπεν ἀχασθβ τίς συνάψει τὸν πόλεμον καὶ εἶπεν σὺ
- 15 Het geschiedde nu, toen Izebel hoorde, dat Naboth gestenigd en dood was, dat Izebel tot Achab zeide: Sta op, bezit den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, erfelijk, dien hij u weigerde om geld te geven; want Naboth leeft niet, maar is dood.
Then Jezebel, hearing that Naboth had been stoned and was dead, said to Ahab, Get up and take as your heritage the vine-garden of Naboth the Jezreelite, which he would not give you for money, for Naboth is no longer living but is dead.
καὶ ἐπεσκέψατο ἀχασθβ τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν καὶ ἐγένοντο διακόσιοι καὶ τριάκοντα καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέψατο τὸν λαὸν πᾶν υἱὸν δυνάμεως ἐξήκοντα χιλιάδας

- 16 En het geschiedde, als Achab hoorde, dat Naboth dood was, dat Achab opstond, om naar den wijngaard van Naboth, den Jizreeliet, af te gaan, om dienerfelijk te bezitten.
So Ahab, hearing that Naboth was dead, went down to the vine-garden of Naboth the Jezreelite to take it as his heritage.
καὶ ἐξῆλθεν μεσημβρίας καὶ υἱὸς ἀδερ πίνων μεθύων ἐν σοικῶθ αὐτὸς καὶ οἱ βασιλεῖς τριάκοντα καὶ δύο βασιλεῖς συμβοητοὶ μετ' αὐτοῦ
- 17 Doch het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, den Thisbiet, zeggende:
And the word of the Lord came to Elijah the Tishbite, saying,
καὶ ἐξῆλθον παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν ἐν πρώτοις καὶ ἀποστέλλουσιν καὶ ἀπαγγέλλουσιν τῷ βασιλεῖ συρίας λέγοντες ἄνδρες ἐξεληλύθασιν ἐκ σαμαρείας
- 18 Maak u op, ga henen af, Achab, den koning van Israel, tegemoet, die in Samaria is; zie hij is in den wijngaard van Naboth, waarhenen hij afgegaan is, om dienerfelijk te bezitten.
Go down to Ahab, king of Israel, in Samaria; see, he is in the vine-garden of Naboth the Jezreelite, where he has gone to take it as his heritage.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰ εἰς εἰρήνην οὗτοι ἐκπορεύονται συλλάβετε αὐτούς ζῶντας καὶ εἰ εἰς πόλεμον ζῶντας συλλάβετε αὐτούς
- 19 En gij zult tot hem spreken, zeggende: Alzo zegt de HEERE: Hebt gij doodgeslagen, en ook een erfelijke bezitting ingenomen? Daartoe zult gij tot hem spreken, zeggende: Alzo zegt de HEERE: In plaats dat de honden het bloed van Naboth gelekt hebben, zullen de honden uw bloed lekken, ja het uwe!
Say to him, The Lord says, Have you put a man to death and taken his heritage? Then say to him, The Lord says, In the place where dogs have been drinking the blood of Naboth, there will your blood become the drink of dogs.
καὶ μὴ ἐξελάθωσαν ἐκ τῆς πόλεως τὰ παιδάρια ἀρχόντων τῶν χωρῶν καὶ ἡ δύναμις ὀπίσω αὐτῶν
- 20 En Achab zeide tot Elia: Hebt gij mij gevonden, o, mijn vijand? En hij zeide: Ik heb u gevonden, overmits gij uzelf verkocht hebt, om te doen dat kwaad is inde ogen des HEEREN.
And Ahab said to Elijah, Have you come face to face with me, O my hater? And he said, I have come to you because you have given yourself up to do evil in the eyes of the Lord.
ἐπάταξεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ καὶ ἐδευτέρωσεν ἕκαστος τὸν παρ' αὐτοῦ καὶ ἐφυγεν συρία καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἰσραηλ καὶ σφύζεται υἱὸς ἀδερ βασιλεὺς συρίας ἐφ' ἵππου ἰπέως
- 21 Zie, Ik zal kwaad over u brengen, en uw nakomelingen wegdoen; en Ik zal van Achab uitroeien, wat mannelijk is, mitsgaders den beslotene en verlatene in Israel.
See, I will send evil on you and put an end to you completely, cutting off from Ahab every male child, him who is shut up and him who goes free in Israel;
καὶ ἐξῆλθεν βασιλεὺς ἰσραηλ καὶ ἔλαβεν πάντας τοὺς ἵππους καὶ τὰ ἄρματα καὶ ἐπάταξεν πληγὴν μεγάλην ἐν συρία
- 22 En Ik zal uw huis maken gelijk het huis van Jeroboam, den zoon van Nebat, en gelijk het huis van Baesa, den zoon van Ahia; om de terging, waarmede gij Mijgetergd hebt, en dat gij Israel hebt doen zondigen.
And I will make your family like the family of Jeroboam, the son of Nebat, and like the family of Baasha, the son of Ahijah, because you have made me angry, and have made Israel do evil.
καὶ προσῆλθεν ὁ προφήτης πρὸς βασιλέα ἰσραηλ καὶ εἶπεν κραταίωθι καὶ γνῶθι καὶ ἰδὲ τί ποιήσεις ὅτι ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ υἱὸς ἀδερ βασιλεὺς συρίας ἀναβαίνει ἐπὶ σέ
- 23 Verder ook over Izebel sprak de HEERE, zeggende: De honden zullen Izebel eten, aan den voorwal van Jizreel.
And of Jezebel the Lord said, Jezebel will become food for dogs in the heritage of Jezreel.
καὶ οἱ παῖδες βασιλέως συρίας εἶπον θεὸς ὀρέων θεὸς ἰσραηλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων διὰ τοῦτο ἐκραταίωσεν ὑπὲρ ἡμᾶς ἐὰν δὲ πολεμήσωμεν αὐτούς κατ' εὐθὺ εἰ μὴ κραταίωσωμεν ὑπὲρ αὐτούς
- 24 Die van Achab sterft in de stad, zullen de honden eten; en die in het veld sterft, zullen de vogelen des hemels eten.
Any man of the family of Ahab who comes to his death in the town will become food for the dogs; and he who comes to his death in the open country will be food for the birds of the air.
καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσον ἀπόστησον τοὺς βασιλεῖς ἕκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ τοῦ ἀντ' αὐτῶν σατράπας
- 25 Doch er was niemand geweest gelijk Achab, die zichzelf verkocht had, om te doen dat kwaad is in de ogen des HEEREN, dewijl Izebel, zijn huisvrouw, hemophitste.
(There was no one like Ahab, who gave himself up to do evil in the eyes of the Lord, moved to it by Jezebel his wife.
καὶ ἀλλάξομέν σοι δύναμιν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν πεσοῦσαν ἀπὸ σοῦ καὶ ἵππον κατὰ τὴν ἵππον καὶ ἄρματα κατὰ τὰ ἄρματα καὶ πολεμήσωμεν πρὸς αὐτούς κατ' εὐθὺ καὶ κραταίωσωμεν ὑπὲρ αὐτούς καὶ ἠκούσεν τῆς φωνῆς αὐτῶν καὶ ἐποίησεν οὕτως
- 26 En hij deed zeer gruwelijk, wandelende achter de drekgoden; naar alles, wat de Amorieten gedaan hadden, die God voor het aangezicht van de kinderenIsraels uit de bezitting verdreven had.
He did a very disgusting thing in going after false gods, doing all the things the Amorites did, whom the Lord sent out before the children of Israel.)
καὶ ἐγένετο ἐπιστρέψαντος τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἐπεσκέψατο υἱὸς ἀδερ τὴν συρίαν καὶ ἀνέβη εἰς ἀφεκα εἰς πόλεμον ἐπὶ ἰσραηλ
- 27 Het geschiedde nu, als Achab deze woorden hoorde, dat hij zijn klederen scheurde, en een zak om zijn vlees legde, en vastte; hij lag ook neder in den zak, enging langzaam.
Hearing these words, Ahab, in great grief, put haircloth on his flesh and went without food, sleeping in haircloth, and going about quietly.
καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἐπεσκέπησαν καὶ παρεγένοντο εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν καὶ παρενέβαλεν ἰσραηλ ἐξ ἐναντίας αὐτῶν ὥσει δύο ποίμνια αἰγῶν καὶ συρία ἐπλησεν τὴν γῆν

- 28 En het woord des HEEREN geschiedde tot Elia, den Thisbiet, zeggende:
Then the word of the Lord came to Elijah the Tishbite, saying,
 και προσήλθεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ ἰσραηλ τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν εἶπεν συρία θεὸς ὀρέων κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ καὶ οὐ θεὸς κοιλάδων αὐτὸς καὶ δώσω τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην εἰς χεῖρα σὴν καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος
- 29 Hebt gij gezien, dat Achab zich vernedert voor Mijn aangezicht? Daarom dewijl hij zich vernedert voor Mijn aangezicht, zo zal Ik dat kwaad in zijn dagen nietbrengen; in de dagen zijns zoons zal Ik dat kwaad over zijn huis brengen.
Do you see how Ahab has made himself low before me? because he has made himself low before me, I will not send the evil in his life-time, but in his son's time I will send the evil on his family.
 και παρεμβάλλουσιν οὗτοι ἀπέναντι τούτων ἐπὶ τὴν ἡμέραν καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ καὶ προσήγαγεν ὁ πόλεμος καὶ ἐπάταξεν ἰσραηλ τὴν συρίαν ἑκατὸν χιλιάδας πεζῶν μὲν ἡμέρα
- 1 En zij zaten drie jaren stil, dat er geen krijg was tussen Syrie en tussen Israel.
Now for three years there was no war between Aram and Israel.
 και ἐκάθισεν τρία ἔτη καὶ οὐκ ἦν πόλεμος ἀνὰ μέσον συρίας καὶ ἀνὰ μέσον ἰσραηλ
- 2 Maar het geschiedde in het derde jaar, als Josafat, de koning van Juda, tot den koning van Israel afgekomen was,
And it came about in the third year, that Jehoshaphat, king of Judah, came down to the king of Israel.
 και ἐγενήθη ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ καὶ κατέβη ἰωσαφατ βασιλεὺς ἰουδα πρὸς βασιλέα ἰσραηλ
- 3 Dat de koning van Israel tot zijn knechten zeide: Weet gij, dat Ramoth in Gilead onze is? En wij zijn stil, zonder dat te nemen uit de hand van den koning van Syrie.
And the king of Israel said to his servants, Do you not see that Ramoth-gilead is ours? and we are doing nothing to get it back from the hands of the king of Aram.
 και εἶπεν βασιλεὺς ἰσραηλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ εἰ οἴδατε ὅτι ἡμῖν ρεμμαθ γαλααδ καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως συρίας
- 4 Daarna zeide hij tot Josafat: Zult gij met mij trekken in den strijd naar Ramoth in Gilead? En Josafat zeide tot den koning van Israel: Zo zal ik zijn gelijk gij zijt, zo mijn volk als uw volk, zo mijn paarden als uw paarden.
And he said to Jehoshaphat, Will you go with me to Ramoth-gilead to make war? And Jehoshaphat said to the king of Israel, I am as you are: my people as your people, my horses as your horses.
 και εἶπεν βασιλεὺς ἰσραηλ πρὸς ἰωσαφατ ἀναβήσῃ μεθ' ἡμῶν εἰς ρεμμαθ γαλααδ εἰς πόλεμον καὶ εἶπεν ἰωσαφατ καθὼς ἐγὼ οὕτως καὶ σύ καθὼς ὁ λαός μου ὁ λαός σου καθὼς οἱ ἵπποι μου οἱ ἵπποι σου
- 5 Verder zeide Josafat tot den koning van Israel: Vraag toch als heden naar het woord des HEEREN.
Then Jehoshaphat said to the king of Israel, Let us now get directions from the Lord.
 και εἶπεν ἰωσαφατ βασιλεὺς ἰουδα πρὸς βασιλέα ἰσραηλ ἐπερωτήσατε δὴ σήμερον τὸν κύριον
- 6 Toen vergaderde de koning van Israel de profeten, omtrent vierhonderd man, en hij zeide tot hen: Zal ik tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En zij zeiden: Trek op, want de HEERE zal ze in de hand des konings geven.
So the king of Israel got all the prophets together, about four hundred men, and said to them, Am I to go to Ramoth-gilead to make war or not? And they said, Go up: for the Lord will give it into the hands of the king.
 και συνήθροισεν ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ πάντας τοὺς προφήτας ὡς τετρακοσίους ἄνδρας καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς εἰ πορευθῶ εἰς ρεμμαθ γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω καὶ εἶπαν ἀνάβαινε καὶ διδοὺς δὲ ὡσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως
- 7 Maar Josafat zeide: Is hier niet nog een profeet des HEEREN, dat wij het van hem vragen mochten?
But Jehoshaphat said, Is there no other prophet of the Lord here from whom we may get directions?
 και εἶπεν ἰωσαφατ πρὸς βασιλέα ἰσραηλ οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου καὶ ἐπερωτήσομεν τὸν κύριον δι' αὐτοῦ
- 8 Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Er is nog een man, om door hem den HEERE te vragen; maar ik haat hem, omdat hij over mij niets goedsprofeteert, maar kwaad: Micha, de zoon van Jimla. En Josafat zeide: De koning zegge niet also!
And the king of Israel said to Jehoshaphat, There is still one man by whom we may get directions from the Lord, Micaiah, son of Imlah; but I have no love for him, for he is a prophet of evil to me and not of good. And Jehoshaphat said, Let not the king say so.
 και εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ πρὸς ἰωσαφατ ἔτι ἔστιν ἀνὴρ εἰς τοῦ ἐπερωτήσαι τὸν κύριον δι' αὐτοῦ καὶ ἐγὼ μεμίσηκα αὐτόν ὅτι οὐ λαλεῖ περὶ ἐμοῦ καλά ἀλλ' ἢ κακὰ μχαιας υἱὸς ἰεμλα καὶ εἶπεν ἰωσαφατ βασιλεὺς ἰουδα μὴ λεγέτω ὁ βασιλεὺς οὕτως
- 9 Toen riep de koning van Israel een kamerling, en hij zeide: Haal haastelijk Micha, den zoon van Jimla.
Then the king of Israel sent for one of his unsexed servants and said, Go quickly and come back with Micaiah, the son of Imlah.
 και ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ εὐνοῦχον ἓνα καὶ εἶπεν τάχος μχαιαν υἱὸν ἰεμλα

- 10 De koning van Israel nu, en Josafat, de koning van Juda, zaten elk op zijn troon, bekleed met hun klederen, op het plein, aan de deur der poort van Samaria; enal de profeten profeteerden in hun tegenwoordigheid.
Now the king of Israel and Jehoshaphat, the king of Judah, were seated on their seats of authority, dressed in their robes, by the doorway into Samaria; and all the prophets were acting as prophets before them.
καὶ ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ καὶ ἰωσαφατ βασιλεὺς ἰουδα ἐκάθηντο ἀνὴρ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἔνοπλοι ἐν ταῖς πύλαις σαμαρείας καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευσαν ἐνώπιον αὐτῶν
- 11 En Zedekia, de zoon van Kenaana, had zich ijzeren horens gemaakt; en hij zeide: Zo zegt de HEERE: Met deze zult gij de Syriers stoten, totdat gij hen gansverdaan zult hebben.
And Zedekiah, the son of Chenaanah, made himself horns of iron and said, The Lord says, Pushing back the Aramaeans with these, you will put an end to them completely.
καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ σεδεκίας υἱὸς χανανα κέρατα σιδηρᾶ καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἐν τούτοις κερατιεῖς τὴν συρίαν ἕως συντελεσθῆ
- 12 En al de profeten profeteerden alzo, zeggende: Trek op naar Ramoth in Gilead, en gij zult voorspoedig zijn; want de HEERE zal hen in de hand des koningsgeven.
And all the prophets said the same thing, saying, Go up to Ramoth-gilead, and it will go well for you, for the Lord will give it into the hands of the king.
καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτευσαν οὕτως λέγοντες ἀνάβαινε εἰς ρεμμαθ γαλααδ καὶ εὐδοῦσαι καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖράς σου καὶ τὸν βασιλέα συρίας
- 13 De bode nu, die heengegaan was, om Micha te roepen, sprak tot hem, zeggende: Zie toch, de woorden der profeten zijn uit een mond goed tot den koning; dattoch uw woord zij, gelijk als het woord van een uit hen, en spreek het goede.
Now the servant who had gone to get Micaiah said to him, See now, all the prophets with one voice are saying good things to the king; so let your words be like theirs and say good things.
καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς καλέσαι τὸν μυχαϊαν ἐλάλησεν αὐτῷ λέγων ἰδοὺ δὴ λαλοῦσιν πάντες οἱ προφῆται ἐν στόματι ἐνὶ καλῷ περὶ τοῦ βασιλέως γίνου δὴ καὶ σὺ εἰς λόγους σου κατὰ τοὺς λόγους ἐν ὧς τούτων καὶ λάλησον καλῶ
- 14 Doch Micha zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft, hetgeen de HEERE tot mij zeggen zal, dat zal ik spreken.
And Micaiah said, By the living Lord, whatever the Lord says to me I will say.
καὶ εἶπεν μυχαϊας ζῆ κύριος ὅτι ἂν εἴπῃ κύριος πρὸς με ταῦτα λαλήσω
- 15 Als hij tot den koning gekomen was, zo zeide de koning tot hem: Micha, zullen wij naar Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zullen wij het nalaten? En hijzeide tot hem: Trek op, en gij zult voorspoedig zijn, want de HEERE zal ze in de hand des konings geven.
When he came to the king, the king said to him, Micaiah, are we to go to Ramoth-gilead to make war or not? And in answer he said, Go up, and it will go well for you; and the Lord will give it into the hands of the king.
καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς μυχαϊα εἰ ἀναβῶ εἰς ρεμμαθ γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω καὶ εἶπεν ἀνάβαινε καὶ εὐδοῦσαι καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρα τοῦ βασιλέως
- 16 En de koning zeide tot hem: Tot hoe vele reizen zal ik u bezweren, opdat gij tot mij niet spreekt, dan alleen de waarheid, in den Naam des HEEREN?
Then the king said to him, Have I not, again and again, put you on your oath to say nothing to me but what is true in the name of the Lord?
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ποσάκις ἐγὼ ὀρκίζω σε ὅπως λαλήσης πρὸς με ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι κυρίου
- 17 En hij zeide: Ik zag het ganse Israel verstrooid op de bergen, gelijk schapen, die geen herder hebben; en de HEERE zeide: Dezen hebben geen heer; een iegelijkkere weder naar zijn huis in vrede.
Then he said, I saw all Israel wandering on the mountains like sheep without a keeper; and the Lord said, These have no master: let them go back, every man to his house in peace.
καὶ εἶπεν μυχαϊας οὐχ οὕτως ἐώρακα πάντα τὸν ἰσραὴλ διεσπαρμένον ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς ποιμνιον ᾧ οὐκ ἔστιν ποιμὴν καὶ εἶπεν κύριος οὐ κύριος τούτοις ἀναστρέφτω ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ
- 18 Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Heb ik tot u niet gezegd: Hij zal over mij niets goed, maar kwaads profeteren?
And the king of Israel said to Jehoshaphat, Did I not say that he would not be a prophet of good but of evil?
καὶ εἶπεν βασιλεὺς ἰσραὴλ πρὸς ἰωσαφατ βασιλέα ἰουδα οὐκ εἶπα πρὸς σέ οὐ προφητεύει οὗτός μοι καλῶ διότι ἀλλ' ἢ κακῶ
- 19 Verder zeide hij: Daarom hoort het woord des HEEREN: Ik zag den HEERE, zittende op Zijn troon, en al het hemelse heir staande nevens Hem, aan Zijn rechter hand en aan Zijn linkerhand.
And he said, Give ear now to the word of the Lord: I saw the Lord seated on his seat of power, with all the army of heaven in their places round him at his right hand and at his left.
καὶ εἶπεν μυχαϊας οὐχ οὕτως οὐκ ἐγὼ ἤκουε ῥῆμα κυρίου οὐχ οὕτως εἶδον τὸν κύριον θεὸν ἰσραὴλ καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰστήκει περὶ αὐτὸν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἐωνύμων αὐτοῦ
- 20 En de HEERE zeide: Wie zal Achab overreden, dat hij optrekke en valle te Ramoth in Gilead? De een nu zeide aldus, en de andere zeide alzo.
And the Lord said, How may Ahab be tricked into going up to Ramoth-gilead to his death? And one said one thing and one another.
καὶ εἶπεν κύριος τίς ἀπατήσει τὸν αχααβ βασιλέα ἰσραὴλ καὶ ἀναβήσεται καὶ πεσεῖται ἐν ρεμμαθ γαλααδ καὶ εἶπεν οὗτος οὕτως καὶ οὗτος οὕτως
- 21 Toen ging een geest uit, en stond voor het aangezicht des HEEREN, en zeide: Ik zal hem overreden. En de HEERE zeide tot hem: Waarmede?
Then a spirit came forward and took his place before the Lord and said, I will get him to do it by a trick.
καὶ ἐξῆλθεν πνεῦμα καὶ ἔστη ἐνώπιον κυρίου καὶ εἶπεν ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν κύριος ἐν τίνι

- 22 En hij zeide: Ik zal uitgaan, en een leugengeest zijn in den mond van al zijn profeten. En Hij zeide: Gij zult overreden, en zult het ook vermogen; ga uit en doelzo.
And the Lord said, How? And he said, I will go out and be a spirit of deceit in the mouth of all his prophets. And he said, Your trick will have its effect on him: go out and do so.
 και εἶπεν ἐξελεύσομαι και ἔσομαι πνεῦμα ψευδῆς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ και εἶπεν ἀπατήσεις και γε δυνήσει ἐξελθε και ποιήσον οὕτως
- 23 Nu dan, zie, de HEERE heeft een leugengeest in den mond van al deze uw profeten gegeven; en de HEERE heeft kwaad over u gesproken.
And now, see, the Lord has put a spirit of deceit in the mouth of all these your prophets; and the Lord has said evil against you.
 και νῦν ἰδοῦ ἔδωκεν κύριος πνεῦμα ψευδῆς ἐν στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων και κύριος ἐλάλησεν ἐπὶ σὲ κακά
- 24 Toen trad Zedekia, de zoon van Kenaana, toe, en sloeg Micha op het kinnebakken; en hij zeide: Door wat weg is de geest des HEEREN van mij doorgedaan, om u aan te spreken?
Then Zedekiah, the son of Chenaanah, came near and gave Micaiah a blow on the side of the face, saying, Where is the spirit of the Lord whose word is in you?
 και προσῆλθεν σεδεκιου υἱὸς χανανα και ἐπάταξεν τὸν μιχαιαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα και εἶπεν ποῖον πνεῦμα κυρίου τὸ λαλήσαν ἐν σοί
- 25 En Micha zeide: Zie, gij zult het zien, op dienzelfden dag, als gij zult gaan van kamer in kamer, om u te verstoppen.
And Micaiah said, Truly, you will see on that day when you go into an inner room to keep yourself safe.
 και εἶπεν μιχαιας ἰδοῦ σὸ ὄψη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅταν εἰσέλθῃς ταμίειον τοῦ ταμείου τοῦ κρυβῆναι
- 26 De koning van Israel nu zeide: Neem Micha, en breng hem weder tot Amon, den overste der stad, en tot Joas, den zoon des konings;
And the king of Israel said, Take Micaiah and send him back to Amon, the ruler of the town, and to Joash, the king's son;
 και εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ λάβετε τὸν μιχαιαν και ἀποστρέψατε αὐτὸν πρὸς ἐμηρ τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως και τῷ ἰωας υἱῷ τοῦ βασιλέως
- 27 En gij zult zeggen: Zo zegt de koning: Zet dezen in het gevangenhuis, en spijst hem met brood der bedruktheid, en met water der bedruktheid, totdat ik metvrede weder kom.
And say, It is the king's order that this man is to be put in prison and given prison food till I come again in peace.
 εἰπὸν θέσθαι τοῦτον ἐν φυλακῇ και ἐσθίειν αὐτὸν ἄρτον θλίψεως και ὕδωρ θλίψεως ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ
- 28 En Micha zeide: Indien gij enigszins met vrede wederkomt, zo heeft de HEERE door mij niet gesproken! Verder zeide hij: Hoort, gij volken altegaar!
And Micaiah said, If you come back at all in peace, the Lord has not sent his word by me.
 και εἶπεν μιχαιας ἐὰν ἐπιστρέφω ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ οὐκ ἐλάλησεν κύριος ἐν ἐμοί
- 29 Alzo toog de koning van Israel en Josafat, de koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead.
So the king of Israel and Jehoshaphat, the king of Judah, went up to Ramoth-gilead.
 και ἀνέβη βασιλεὺς ἰσραηλ και ἰωσαφατ βασιλεὺς ἰουδα μετ' αὐτοῦ εἰς ρεμμαθ γαλααδ
- 30 En de koning van Israel zeide tot Josafat: Als ik mij versted heb, zal ik in den strijd komen; maar gij, trek uw klederen aan. Alzo verstedde zich de koning van Israel, en kwam in den strijd.
And the king of Israel said to Jehoshaphat, I will make a change in my clothing, so that I do not seem to be the king, and will go into the fight; but do you put on your robes. So the king of Israel made a change in his dress and went into the fight.
 και εἶπεν βασιλεὺς ἰσραηλ πρὸς ἰωσαφατ βασιλέα ἰουδα συγκαλύψομαι και εἰσελεύσομαι εἰς τὸν πόλεμον και σὺ ἔνδυσαι τὸν ἱματισμὸν μου και συνεκαλύψατο ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ και εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον
- 31 De koning nu van Syrie had geboden aan de oversten der wagenen, van welke hij twee en dertig had, zeggende: Gij zult noch kleinen noch groten bestrijden, maar den koning van Israel alleen.
Now the king of Aram had given orders to the thirty-two captains of his war-carriages, saying, Make no attack on small or great, but only on the king of Israel.
 και βασιλεὺς συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ τριάκοντα και δυσὶν λέγων μὴ πολεμεῖτε μικρὸν και μέγαν ἀλλ' ἢ τὸν βασιλέα ἰσραηλ μονώτατον
- 32 Het geschiedde dan, als de oversten der wagenen Josafat zagen, dat zij zeiden: Gewisselijk, die is de koning van Israel, en zij keerden zich naar hem, om testrijden; maar Josafat riep uit.
So when the captains of the war-carriages saw Jehoshaphat, they said, Truly, this is the king of Israel; and turning against him, they came round him, but Jehoshaphat gave a cry.
 και ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν ἰωσαφατ βασιλέα ἰουδα και αὐτοὶ εἶπον φαίνεται βασιλεὺς ἰσραηλ οὗτος και ἐκύκλωσαν αὐτὸν πολεμήσαι και ἀνέκραξεν ἰωσαφατ
- 33 En het geschiedde, als de oversten der wagenen zagen, dat hij de koning van Israel niet was, dat zij zich van achter hem afkeerden.
And when the captains of the war-carriages saw that he was not the king of Israel, they went back from going after him.
 και ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἔστιν βασιλεὺς ἰσραηλ οὗτος και ἀπέστρεψαν ἀπ' αὐτοῦ

- 34 Toen spande een man den boog in zijn eenvoudigheid, en schoot den koning van Israel tussen de gespen en tussen het pantsier. Toen zeide hij tot zijn voerman: Keer uw hand, en voer mij uit het leger, want ik ben zeer verwond.
And a certain man sent an arrow from his bow without thought of its direction, and gave the king of Israel a wound where his breastplate was joined to his clothing; so he said to the driver of his war-carriage, Go to one side and take me away out of the army, for I am badly wounded.
καὶ ἐνέτεινεν εἰς τὸ τόξον εὐστόχως καὶ ἐπάταξεν τὸν βασιλέα ἰσραηλ ἀνὰ μέσον τοῦ πνεύμονος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θώρακος καὶ εἶπεν τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ ἐπίστρεψον τὰς χειράς σου καὶ ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου ὅτι τέτρωμαι
- 35 En de strijd nam op denzelven dag toe, en de koning werd met den wagen staande gehouden tegenover de Syriërs; maar hij stierf des avonds, en het bloed derwonde vloeide in den bak des wagens.
But the fight became more violent while the day went on; and the king was supported in his war-carriage facing the Aramaeans, and the floor of the carriage was covered with the blood from his wound, and by evening he was dead.
καὶ ἐτροπώθη ὁ πόλεμος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ὁ βασιλεὺς ἦν ἐστηκὼς ἐπὶ τοῦ ἅρματος ἐξ ἐναντίας συρίας ἀπὸ πρωὶ ἕως ἑσπέρας καὶ ἀπέχυννε τὸ αἷμα ἐκ τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἅρματος καὶ ἰ ἀπέθανεν ἑσπέρας καὶ ἐξεπορεύετο τὸ αἷμα τῆς τροπῆς ἕως τοῦ κόλπου τοῦ ἅρματος
- 36 En er ging een uitroeping door het heirleger, als de zon onderging, zeggende: Een ieder kere naar zijn stad, en een ieder naar zijn land!
And about sundown a cry went up from all parts of the army, saying, Let every man go back to his town and his country, for the king is dead.
καὶ ἔστη ὁ στρατοκῆρυξ δύνοντος τοῦ ἡλίου λέγων ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ γῆν
- 37 Alzo stierf de koning, en werd naar Samaria gebracht; en zij begroeven den koning te Samaria.
And they came to Samaria, and put the king's body to rest in Samaria.
ὅτι τέθνηκεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἦλθον εἰς σαμάρειαν καὶ ἔθαψαν τὸν βασιλέα ἐν σαμαρείᾳ
- 38 Als men nu den wagen in den vijver van Samaria spoelde, lekten de honden zijn bloed, waar de hoeren wiesen, naar het woord des HEEREN,, dat Hijgesproken had.
And the war-carriage was washed by the pool of Samaria, which was the bathing-place of the loose women, and the dogs were drinking his blood there, as the Lord had said.
καὶ ἀπένυσαν τὸ ἅρμα ἐπὶ τὴν κρήνην σαμαρείας καὶ ἐξέλειξαν αἱ ὕες καὶ οἱ κύνες τὸ αἷμα καὶ αἱ πόρνοι ἐλούσαντο ἐν τῷ αἵματι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν
- 39 Het overige nu der geschiedenissen van Achab, en al wat hij gedaan heeft, en het elpenbenen huis, dat hij gebouwd heeft, en al de steden, die hij gebouwd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
Now the rest of the acts of Ahab, and all he did, and his ivory house, and all the towns of which he was the builder, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀχααβ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν καὶ οἶκον ἐλεφάντινον ὃν ὠκοδόμησεν καὶ πάσας τὰς πόλεις ἃς ἐποίησεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γέγραπται ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰσραηλ
- 40 Alzo ontsliep Achab met zijn vaderen; en zijn zoon Ahazia werd koning in zijn plaats.
So Ahab was put to rest with his fathers; and Ahaziah his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ἀχααβ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν οχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 41 Josafat nu, de zoon van Asa, werd koning over Juda, in het vierde jaar van Achab, den koning van Israel.
And Jehoshaphat, the son of Asa, became king over Judah in the fourth year of Ahab's rule over Israel.
καὶ ἰωσαφατ υἱὸς ἀσα ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰουδα ἔτει τετάρτῳ τῷ ἀχααβ βασιλέως ἰσραηλ ἐβασίλευσεν
- 42 Josafat was vijf en dertig jaren oud, als hij koning werd, en regeerde vijf en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Azuba, de dochter van Silchi.
Jehoshaphat was thirty-five years old when he became king, and he was king for twenty-five years in Jerusalem. His mother's name was Azubah, the daughter of Shilchi.
ἰωσαφατ υἱὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐν τῷ βασιλευεῖν αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἀζουβα θυγάτηρ σελεί
- 43 En hij wandelde in al den weg van zijn vader Asa; hij week niet daarvan, doende dat recht was in de ogen des HEEREN.
He did as Asa his father had done, not turning away from it, but doing what was right in the eyes of the Lord;\n
καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ἀσα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου
- 44 Evenwel werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.
\n22:43\but the high places were not taken away: the people went on making offerings and burning them in the high places.
πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρην ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς
- 45 En Josafat maakte vrede met den koning van Israel.
\n22:44\And Jehoshaphat made peace with the king of Israel.
καὶ εἰρήνευσεν ἰωσαφατ μετὰ βασιλέως ἰσραηλ

- 46 Het overige nu der geschiedenissen van Josafat, en zijn macht, die hij bewezen heeft, en hoe hij geoorloofd heeft, zijn die niet geschreven in het boek derkronieken der koningen van Juda?
 \22:45\Now the rest of the acts of Jehoshaphat, and his great power, and how he went to war, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
 και τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰωσαφατ καὶ αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων ἰουδα
- 51 En Josafat ontsliep met zijn vaderen, en werd bij zijn vaderen begraven in de stad van zijn vader David; en zijn zoon Joram werd koning in zijn plaats.
 \22:50\Then Jehoshaphat went to rest with his fathers, and his body was put into the earth in the town of David his father; and Jehoram his son became king in his place.
 και ἐκοιμήθη ἰωσαφατ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ἰωραμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 52 Ahazia, de zoon van Achab, werd koning over Israel te Samaria, in het zeventiende jaar van Josafat, den koning van Juda, en regeerde twee jaren over Israel.
 \22:51\Ahaziah, the son of Ahab, became king over Israel in Samaria in the seventeenth year of the rule of Jehoshaphat, the king of Judah, and he was king over Israel for two years.
 και οχοζιας υἱὸς αχααβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραηλ ἐν σαμαρείᾳ ἐν ἔτει ἑπτακαίδεκάτῳ ἰωσαφατ βασιλεῖ ἰουδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἰσραηλ ἔτη δύο
- 53 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; want hij wandelde in den weg van zijn vader, en in den weg van zijn moeder, en in den weg van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.
 \22:52\He did evil in the eyes of the Lord, going in the ways of his father and his mother, and in the ways of Jeroboam, the son of Nebat, who made Israel do evil.
 και ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῦ αχααβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ὁδοῦ ιεζαβελ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις οἴκου ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ
- 1 En Moab viel van Israel af, na Achabs dood.
 After the death of Ahab, Moab made itself free from the authority of Israel.
 και ἠθέτησεν μοαβ ἐν ἰσραηλ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν αχααβ
- 2 En Ahazia viel door een tralie in zijn opperzaal, die te Samaria was, en werd krank. En hij zond boden, en zeide tot hen: Gaat heen, vraagt Baal-Zebub, dengod van Ekron, of ik van deze krankheid genezen zal.
 Now Ahaziah had a fall from the window of his room in Samaria, and was ill. And he sent men, and said to them, Put a question to Baal-zebub, the god of Ekron, about the outcome of my disease, to see if I will get well or not.
 και ἔπεσεν οχοζιας διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερφῶ αὐτοῦ τῷ ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἠρρώστησεν καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς δεῦτε καὶ ἐπιζητήσατε ἐν τῇ βααλ μυῖαν θεὸν ακκαρων εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης καὶ ἐπορεύθησαν ἐπερωτήσαι δι' αὐτοῦ
- 3 Maar de Engel des HEEREN sprak tot Elia, den Thishbiet: Maak u op, ga op, den boden des konings van Samaria tegemoet, en spreek tot hen: Is het, omdat ergeen God in Israel is, dat gijlieden heengaat, om Baal-Zebub, den god van Ekron, te vragen?
 But the angel of the Lord said to Elijah the Tishbite, Go now, and, meeting the men sent by the king of Samaria, say to them, Is it because there is no God in Israel, that you are going to get directions from Baal-zebub, the god of Ekron?
 και ἄγγελος κυρίου ἐλάλησεν πρὸς ἠλιου τὸν θεσβίτην λέγων ἀναστὰς δεῦρο εἰς συνάντησιν τῶν ἀγγέλων οχοζιου βασιλέως σαμαρείας καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτούς εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν ἰσραηλ ὑμεῖς πορεύεσθε ἐπιζητήσαι ἐν τῇ βααλ μυῖαν θεὸν ακκαρων
- 4 Daarom nu zegt de HEERE alzoo: Gij zult niet afkomen van dat bed, waarop gij geklommen zijt, maar gij zult den dood sterven. En Elia ging weg.
 Give ear then to the words of the Lord: You will never again get down from the bed on to which you have gone up, but death will certainly come to you. Then Elijah went away.
 και οὐχ οὕτως ὅτι τάδε λέγει κύριος ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς ὅτι ἐκεῖ θανάτῳ ἀποθανῆ καὶ ἐπορεύθη ἠλιου καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς
- 5 Zo kwamen de boden weder tot hem; en hij zeide tot hen: Wat is dit, dat gij wederkomt?
 And the men he had sent came back to the king; and he said to them, Why have you come back?
 και ἐπεστράφησαν οἱ ἄγγελοι πρὸς αὐτόν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς τί ὅτι ἐπεστρέψατε
- 6 En zij zeiden tot hem: Een man kwam op, ons tegemoet, en zeide tot ons: Gaat heen, keert weder tot den koning die u gezonden heeft, en spreekt tot hem: Zozegt de HEERE: Is het, omdat er geen God in Israel is, dat gij zendt, om Baal-Zebub, den god van Ekron, te vragen? Daarom zult gij van dat bed, waarop gij geklommen zijt, niet afkomen, maar gij zult den dood sterven.
 And they said to him, On our way we had a meeting with a man who said, Go back to the king who sent you and say to him, The Lord says, Is it because there is no God in Israel that you send to put a question to Baal-zebub, the god of Ekron? For this reason, you will not come down from the bed on to which you have gone up, but death will certainly come to you.
 και εἶπαν πρὸς αὐτὸν ἀνὴρ ἀνέβη εἰς συνάντησιν ἡμῶν καὶ εἶπεν πρὸς ἡμᾶς δεῦτε ἐπιστράφητε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς καὶ λαλήσατε πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κύριος εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸν ἐν ἰσραηλ σὺ πορεύῃ ζητῆσαι ἐν τῇ βααλ μυῖαν θεὸν ακκαρων οὐχ οὕτως ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς ὅτι θανάτῳ ἀποθανῆ
- 7 En hij sprak tot hen: Hoedanig was de gestalte des mans, die u tegemoet opgekomen is, en deze woorden tot u gesproken heeft?
 And he said to them, What sort of a man was it who came and said these words to you?
 και ἐλάλησεν πρὸς αὐτούς λέγων τίς ἢ κρίσις τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἀναβάντος εἰς συνάντησιν ὑμῖν καὶ λαλήσαντος πρὸς ὑμᾶς τοὺς λόγους τούτους

- 8 En zij zeiden tot hem: Hij was een man met een harig kleed, en met een lederen gordel gegord om zijn lenden. Toen zeide hij: Het is Elia, de Thisbiet.
 And they said in answer, He was a man clothed in a coat of hair, with a leather band about his body. Then he said, It is Elijah the Tishbite.
 και εἶπον πρὸς αὐτὸν ἀνὴρ θαυρῶς και ζώνην δερματίνην περιεζωσμένος τὴν ὄσφον αὐτοῦ και εἶπεν ἡλιου ὁ θεσβίτης οὗτός ἐστιν
- 9 En hij zond tot hem een hoofdman van vijftig met zijn vijftigen. En als hij tot hem opkwam (want ziet, hij zat op de hoogte eens bergs), zo sprak hij tot hem: Gijman Gods! de koning zegt: Kom af.
 Then the king sent to him a captain of fifty with his fifty men; and he went up to him where he was seated on the top of a hill, and said to him, O man of God, the king has said, Come down.
 και ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡγούμενον πεντηκόνταρχον και τοὺς πενήκοντα αὐτοῦ και ἀνέβη και ἦλθεν πρὸς αὐτὸν και ἰδοὺ ἡλιου ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους και ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν και εἶπεν ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσέν σε κατὰβηθι
- 10 Maar Elia antwoordde en sprak tot den hoofdman van vijftigen: Indien ik dan een man Gods ben, zo dale vuur van den hemel, en vertere u en uw vijftigen. Toendaalde vuur van den hemel, en verteerde hem en zijn vijftigen.
 And Elijah in answer said to the captain of fifty, If I am a man of God, may fire come down from heaven on you and on your fifty men, and put an end to you. Then fire came down from heaven and put an end to him and his fifty men.
 και ἀπεκρίθη ἡλιου και εἶπεν πρὸς τὸν πεντηκόνταρχον και εἰ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐγὼ καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ και καταφάγεται σε και τοὺς πενήκοντά σου και κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ και κατέφαγεν αὐτὸν και τοὺς πενήκοντα αὐτοῦ
- 11 En hij zond wederom tot hem een anderen hoofdman van vijftig met zijn vijftigen. Deze antwoordde en sprak tot hem: Gij, man Gods! zo zegt de koning: Komhaastelijk af.
 Then the king sent another captain of fifty with his fifty men; and he said to Elijah, O man of God, the king says, Come down quickly.
 και προσέθετο ὁ βασιλεὺς και ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἄλλον πεντηκόνταρχον και τοὺς πενήκοντα αὐτοῦ και ἀνέβη και ἐλάλησεν ὁ πεντηκόνταρχος πρὸς αὐτὸν και εἶπεν ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ταχέως κατὰβηθι
- 12 En Elia antwoordde en sprak tot hem: Ben ik een man Gods, zo dale vuur van den hemel, en vertere u en uw vijftigen. Toen daalde vuur Gods van den hemel en verteerde hem en zijn vijftigen.
 And Elijah in answer said, If I am a man of God, may fire come down from heaven on you and on your fifty men, and put an end to you. And the fire of God came down from heaven, and put an end to him and his fifty men.
 και ἀπεκρίθη ἡλιου και ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν και εἶπεν εἰ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐγὼ εἰμι καταβήσεται πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ και καταφάγεται σε και τοὺς πενήκοντά σου και κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ και κατέφαγεν αὐτὸν και τοὺς πενήκοντα αὐτοῦ
- 13 En wederom zond hij een hoofdman van de derde vijftigen met zijn vijftigen. Zo ging de derde hoofdman van vijftigen op, en kwam en boog zich op zijn knieën, voor Elia, en smeekte hem, en sprak tot hem: Gij, man Gods, laat toch mijn ziel en de ziel van uw knechten, van deze vijftigen, dierbaar zijn in uw ogen!
 Then he sent a third captain of fifty with his fifty men; and the third captain of fifty went up, and falling on his knees before Elijah, requesting mercy of him, said, O man of God, let my life and the life of these your fifty servants be of value to you.
 και προσέθετο ὁ βασιλεὺς ἐτι ἀποστείλαι ἡγούμενον πεντηκόνταρχον τρίτον και τοὺς πενήκοντα αὐτοῦ και ἦλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ πεντηκόνταρχος ὁ τρίτος και ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ κατέναντι ἡλιου και ἐδεήθη αὐτοῦ και ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν και εἶπεν ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ ἐντιμωθήτω δὴ ἡ ψυχὴ μου και ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τούτων τῶν πενήκοντα ἐν ὀφθαλμοῖς σου
- 14 Zie, het vuur is van den hemel gedaald, en heeft die twee eerste hoofdmannen van vijftigen met hun vijftigen verteerd; maar nu, laat mijn ziel dierbaar zijn in uwogen!
 For fire came down from heaven and put an end to the first two captains of fifty and their fifties; but now let my life be of value in your eyes.
 ἰδοὺ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ και κατέφαγεν τοὺς δύο πεντηκοντάρχους τοὺς πρώτους και τοὺς πενήκοντα αὐτῶν και νῦν ἐντιμωθήτω δὴ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου ἐν ὀφθαλμοῖς σου
- 15 Toen sprak de Engel des HEEREN tot Elia: Ga af met hem; vrees niet voor zijn aangezicht. En hij stond op, en ging met hem af tot den koning.
 Then the angel of the Lord said to Elijah, Go down with him; have no fear of him. So he got up and went down with him to the king.
 και ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς ἡλιου και εἶπεν κατὰβηθι μετ' αὐτοῦ μὴ φοβηθῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν και ἀνέστη ἡλιου και κατέβη μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα
- 16 En hij sprak tot hem: Zo zegt de HEERE: Daarom, dat gij boden gezonden hebt, om Baal-Zebub, den god van Ekron, te vragen (is het, omdat er geen God in Israel is, om Zijn woord te vragen?); daarom, van dat bed, waarop gij geklommen zijt, zult gij niet afkomen, maar gij zult den dood sterven.
 And he said to him, This is the word of the Lord: Because you sent men to put a question to Baal-zebub, the god of Ekron, for this reason you will never again get down from the bed on to which you have gone up, but death will certainly come to you.
 και ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν και εἶπεν ἡλιου τάδε λέγει κύριος τί ὅτι ἀπέστειλας ἀγγέλους ζητῆσαι ἐν τῇ βααλ μυῖαν θεὸν ακκαρων οὐχ οὕτως ἡ κλίνη ἐφ' ἧς ἀνέβης ἐκεῖ οὐ καταβήσῃ ἀπ' αὐτῆς ὅτι θανά τω ἀποθανῆ
- 17 Alzo stierf hij, naar het woord des HEEREN, dat Elia gesproken had; en Joram werd koning in zijn plaats, in het tweede jaar van Joram, den zoon van Josafat, den koning van Juda; want hij had geen zoon.
 So death came to him, as the Lord had said by the mouth of Elijah. And Jehoram became king in his place in the second year of the rule of Jehoram, son of Jehoshaphat, king of Judah; because he had no son.
 και ἀπέθανεν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὁ ἐλάλησεν ἡλιου

- 1 Het geschiedde nu, als de HEERE Elia met een onweder ten hemel opnemen zou, dat Elia met Elisa ging van Gilgal.
Now when the Lord was about to take Elijah up to heaven in a great wind, Elijah went with Elisha from Gilgal.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀνάγειν κύριον τὸν ἡλιου ἐν συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπορεύθη ἡλιου καὶ ελισαιε ἐκ γαλαζων
- 2 En Elia zeide tot Elisa: Blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar Beth-El gezonden. Maar Elisa zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft ikzal u niet verlaten! Alzo gingen zij af naar Beth-El.
And Elijah said to Elisha, Come no farther for the Lord has sent me to Beth-el. But Elisha said, As the Lord is living and as your soul is living, I will not be parted from you. So they went down to Beth-el.
καὶ εἶπεν ἡλιου πρὸς ελισαιε κάθου δὴ ἐνταῦθα ὅτι κύριος ἀπέσταλκέν με ἕως βαιθηλ καὶ εἶπεν ελισαιε ζῆ κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου εἰ καταλείψω σε καὶ ἦλθον εἰς βαιθηλ
- 3 Toen gingen de zonen der profeten, die te Beth-El waren, tot Elisa uit, en zeiden tot hem: Weet gij, dat de HEERE heden uw heer van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het ook wel, zwiigt gij stil.
And at Beth-el the sons of the prophets came out to Elisha and said, Has it been made clear to you that the Lord is going to take away your master from over you today? And he said, Yes, I have knowledge of it: say no more.
καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν βαιθηλ πρὸς ελισαιε καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν εἰ ἔγνωσ ὅτι κύριος σήμερον λαμβάνει τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου καὶ εἶπεν κἀγὼ ἔγνωκα σιωπάτε
- 4 En Elia zeide tot hem: Elisa, blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar Jericho gezonden. Maar hij zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft, ikzal u niet verlaten! Alzo kwamen zij te Jericho.
Then Elijah said to him, Come no farther, for the Lord has sent me to Jericho. But he said, As the Lord is living and as your soul is living, I will not be parted from you. So they went on to Jericho.
καὶ εἶπεν ἡλιου πρὸς ελισαιε κάθου δὴ ἐνταῦθα ὅτι κύριος ἀπέσταλκέν με εἰς ιεριχω καὶ εἶπεν ελισαιε ζῆ κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου εἰ ἐγκαταλείψω σε καὶ ἦλθον εἰς ιεριχω
- 5 Toen traden de zonen der profeten, die te Jericho waren, naar Elisa toe, en zeiden tot hem: Weet gij, dat de HEERE heden uw heer van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het ook wel, zwiigt gij stil.
And at Jericho the sons of the prophets came up to Elisha and said to him, Has it been made clear to you that the Lord is going to take away your master from over you today? And he said in answer, Yes, I have knowledge of it: say no more.
καὶ ἤγγισαν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν ιεριχω πρὸς ελισαιε καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν εἰ ἔγνωσ ὅτι σήμερον λαμβάνει κύριος τὸν κύριόν σου ἐπάνωθεν τῆς κεφαλῆς σου καὶ εἶπεν καὶ γε ἐγὼ ἔγνω σιωπάτε
- 6 En Elia zeide tot hem: Blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar de Jordaan gezonden. Maar hij zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft, ikzal u niet verlaten! En zij beiden gingen henen.
Then Elijah said to him, Come no farther, for the Lord has sent me to Jordan. But he said, As the Lord is living and as your soul is living, I will not be parted from you. So they went on together.
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡλιου κάθου δὴ ὧδε ὅτι κύριος ἀπέσταλκέν με ἕως τοῦ ιορδάνου καὶ εἶπεν ελισαιε ζῆ κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου εἰ ἐγκαταλείψω σε καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφοτέροι
- 7 En vijftig mannen van de zonen der profeten gingen henen, en stonden tegenover van verre; en die beiden stonden aan de Jordaan.
And fifty men of the sons of the prophets went out and took their places facing them a long way off, while the two of them were by the edge of Jordan.
καὶ πενήτηκοντα ἄνδρες υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ ἔστησαν ἐξ ἐναντίας μακρόθεν καὶ ἀμφοτέροι ἔστησαν ἐπὶ τοῦ ιορδάνου
- 8 Toen nam Elia zijn mantel, en wond hem samen, en sloeg het water, en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld; en zij beiden gingen er door op het droge.
Then Elijah took off his robe, and, rolling it up, gave the water a blow with it, and the waters were parted, flowing back this way and that, so that they went over on dry land.
καὶ ἔλαβεν ἡλιου τὴν μῆλωτήν αὐτοῦ καὶ εἴλησεν καὶ ἐπάταξεν τὸ ὕδωρ καὶ διηρέθη τὸ ὕδωρ ἐνθα καὶ ἐνθα καὶ διέβησαν ἀμφοτέροι ἐν ἐρήμῳ
- 9 Het geschiedde nu, als zij overgekomen waren, dat Elia zeide tot Elisa: Begeer wat ik u doen zal, eer ik van bij u weggenomen worde. En Elisa zeide: Dat toch tweedelen van uw geest op mij zijn!
And when they had come to the other side, Elijah said to Elisha, Say what you would have me do for you before I am taken from you. And Elisha said, Be pleased to let a special measure of your spirit be on me.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαβῆναι αὐτοῦ καὶ ἡλιου εἶπεν πρὸς ελισαιε αἰτήσαι τί ποιήσω σοι πρὶν ἢ ἀναλημφθῆναι με ἀπὸ σοῦ καὶ εἶπεν ελισαιε γενηθήτω δὴ διπλαῖ ἐν πνεύματί σου ἐπ' ἐμέ
- 10 En hij zeide: Gij hebt een harde zaak begeerd; indien gij mij zult zien, als ik van bij u weggenomen worde, het zal u alzo geschieden; doch zo niet, het zal nietgeschieden.
And he said, You have made a hard request: still, if you see me when I am taken from you, you will get your desire; but if not, it will not be so.
καὶ εἶπεν ἡλιου ἐσκλήρυνας τοῦ αἰτήσασθαι ἐὰν ἴδῃς με ἀναλαμβανόμενον ἀπὸ σοῦ καὶ ἔσται σοι οὕτως καὶ ἐὰν μὴ σὺ μὴ γένηται
- 11 En het gebeurde, als zij voortgingen, gaande en sprekende, ziet, zo was er een vurige wagen met vurige paarden, die tussen hen beiden scheiding maakten. Alzovoer Elia met een onweder ten hemel.
And while they went on their way, going on talking together, suddenly there were carriages and horses of fire separating them from one another and Elijah went up to heaven in a great wind.
καὶ ἐγένετο αὐτῶν πορευομένων ἐπορεύοντο καὶ ἐλάουν καὶ ἰδοὺ ἄρμα πυρὸς καὶ ἵπποι πυρὸς καὶ διέστειλαν ἀνά μέσον ἀμφοτέρων καὶ ἀνελήμφθη ἡλιου ἐν συσσεισμῷ ὡς εἰς τὸν οὐρανόν

- 12 En Elisa zag het, en hij riep: Mijn vader, mijn vader, wagen Israels en zijn ruiteren! En hij zag hem niet meer; en hij vatte zijn klederen en scheurde ze in tweestukken.
And when Elisha saw it he gave a cry, My father, my father, the carriages of Israel and its horsemen! And he saw him no longer; and he was full of grief.
καὶ εἰσάει εὐόρα καὶ ἐβόα πάτερ πάτερ ἄρμα ἰσραὴλ καὶ ἰππεὺς αὐτοῦ καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν ἔτι καὶ ἐπέλαβετο τῶν ἱματίων αὐτοῦ καὶ διέρρηξεν αὐτὰ εἰς δύο ῥήγματα
- 13 Hij hief ook Elia's mantel op, die van hem afgevallen was, en keerde weder, en stond aan den oever van de Jordaan.
Then he took up Elijah's robe, which had been dropped from him, and went back till he came to the edge of Jordan.
καὶ ὕψωσεν τὴν μιλωτὴν ἡλίου ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν εἰσάει καὶ ἐπέστρεψεν εἰσάει καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ χειλοῦς τοῦ ἰορδάνου
- 14 En hij nam den mantel van Elia, die van hem afgevallen was, en sloeg het water, en zeide: Waar is de HEERE, de God van Elia? Ja, Dezelve? En hij sloeg hetwater, en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld, en Elisa ging er door.
And he took Elijah's robe, which had been dropped from him, and giving the water a blow with it, said, Where is the Lord, the God of Elijah? and at his blow the waters were parted this way and that; and Elisha went over.
καὶ ἔλαβεν τὴν μιλωτὴν ἡλίου ἣ ἔπεσεν ἐπάνωθεν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν τὸ ὕδωρ καὶ οὐ διέστη καὶ εἶπεν ποῦ ὁ θεὸς ἡλίου ἀφω καὶ ἐπάταξεν τὰ ὕδατα καὶ διερράγησαν ἔνθα καὶ ἔνθα καὶ διέβη εἰσάει
- 15 Als nu de kinderen der profeten, die tegenover te Jericho waren, hem zagen, zo zeiden zij: De geest van Elia rust op Elisa; en zij kwamen hem tegemoet, en bogezich voor hem neder ter aarde.
And when the sons of the prophets who were facing him at Jericho saw him, they said, The spirit of Elijah is resting on Elisha. And they came out to him, and went down on the earth before him.
καὶ εἶδον αὐτὸν οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν οἱ ἐν ἱεριχῷ ἐξ ἐναντίας καὶ εἶπον ἐπαναπέανται τὸ πνεῦμα ἡλίου ἐπὶ εἰσάει καὶ ἦλθον εἰς συναντὴν αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν
- 16 En zij zeiden tot hem: Zie nu, er zijn bij uw knechten vijftig dappere mannen; laat hen toch heengaan, en uw heer zoeken, of niet misschien de Geest des HEERENhem opgenomen, en op een der bergen, of in een der dalen hem geworpen heeft. Doch hij zeide: Zendt niet.
And they said, Your servants have with us here fifty strong men; be pleased to let them go in search of Elijah; for it may be that the spirit of the Lord has taken him up and put him down on some mountain or in some valley. But he said, Do not send them.
καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν ἰδοὺ δὴ μετὰ τῶν παίδων σου πενήτηκοντα ἄνδρες υἱοὶ δυνάμεως πορευθέντες δὴ ζητησάτωσαν τὸν κύριόν σου μήποτε ἦρεν αὐτὸν πνεῦμα κυρίου καὶ ἔρριπεν αὐτὸν ἐν τῷ ἰορδάνῳ ἢ ἢ ἐφ' ἓν τῶν ὄρέων ἢ ἐφ' ἓνα τῶν βουνῶν καὶ εἶπεν εἰσάει οὐκ ἀποστελεῖτε
- 17 Maar zij hielden bij hem aan tot schamens toe; en hij zeide: Zendt. En zij zonden vijftig mannen, die drie dagen zochten, doch hem niet vonden.
But when they kept on requesting him, he was shamed and said, Send, then. So they sent fifty men; but after searching for three days, they came back without having seen him.
καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν ἕως οὗτου ἡσχύνετο καὶ εἶπεν ἀποστείλατε καὶ ἀπέστειλαν πενήτηκοντα ἄνδρας καὶ ἐζήτησαν τρεῖς ἡμέρας καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν
- 18 Toen kwamen zij weder tot hem, daar hij te Jericho gebleven was; en hij zeide tot hen: Heb ik tot ulieden niet gezegd: Gaat niet?
And they came back to him, while he was still at Jericho; and he said to them, Did I not say to you, Go not?
καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς αὐτόν καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν ἱεριχῷ καὶ εἶπεν εἰσάει οὐκ εἶπον πρὸς ὑμᾶς μὴ πορευθῆτε
- 19 En de mannen der stad zeiden tot Elisa: Zie toch, de woning dezer stad is goed, gelijk als mijn heer ziet; maar het water is kwaad, en het land onvruchtbaar.
Now the men of the town said to Elisha, You see that the position of this town is good; but the water is bad, causing the young of the cattle to come to birth dead.
καὶ εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς εἰσάει ἰδοὺ ἡ κατοίκησις τῆς πόλεως ἀγαθὴ καθὼς ὁ κύριος βλέπει καὶ τὰ ὕδατα πονηρὰ καὶ ἡ γῆ ἀτεκνουμένη
- 20 En hij zeide: Brengt mij een nieuwe schaal, en legt er zout in. En zij brachten ze tot hem.
So he said, Get me a new vessel, and put salt in it; and they took it to him.
καὶ εἶπεν εἰσάει λάβετέ μοι ὕδρῃσκην καινὴν καὶ θέτε ἐκεῖ ἄλα καὶ ἔλαβον πρὸς αὐτόν
- 21 Toen ging hij uit tot de waterwel, en wierp het zout daarin, en zeide: Zo zegt de HEERE: Ik heb dit water gezond gemaakt, er zal geen dood noch onvruchtbaarheidmeer van worden.
Then he went out to the spring from which the water came, and put salt in it, and said, The Lord says, Now I have made this water sweet; no longer will it be death-giving or unfertile.
καὶ ἐξῆλθεν εἰσάει εἰς τὴν διέξοδον τῶν ὕδάτων καὶ ἔρριπεν ἐκεῖ ἄλα καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἰαμαὶ τὰ ὕδατα ταῦτα οὐκ ἔσται ἔτι ἐκεῖθεν θάνατος καὶ ἀτεκνουμένη
- 22 Alzo werd dat water gezond, tot op dezen dag, naar het woord van Elisa, dat hij gesproken had.
And the water was made sweet again to this day, as Elisha said.
καὶ ἰάθησαν τὰ ὕδατα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης κατὰ τὸ ῥῆμα εἰσάει ὃ ἐλάλησεν
- 23 En hij ging van daar op naar Beth-el. Als hij nu den weg opging, zo kwamen kleine jongens uit de stad; die bespotten hem, en zeiden tot hem: Kaalkop, ga op, kaalkop, ga op!
Then from there he went up to Beth-el; and on his way, some little boys came out from the town and made sport of him, crying, Go up, old no-hair! go up, old no-hair!
καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς βαιθηλ καὶ ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ παιδάρια μικρὰ ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ κατέπαιζον αὐτοῦ καὶ εἶπον αὐτῷ ἀνάβαινε φαλακρὲ ἀνάβαινε

- 24 En hij keerde zich achterom, en hij zag ze, en vloekte hen, in den Naam des HEEREN. Toen kwamen twee beren uit het woud, en verscheurden van dezelve tweeen veertig kinderen.
 And turning back, he saw them, and put a curse on them in the name of the Lord. And two she-bears came out of the wood and put forty-two of the children to death.
 και ἐξένευσεν ὀπίσω αὐτῶν και εἶδεν αὐτὰ και καταήραστο αὐτοῖς ἐν ὀνόματι κυρίου και ἰδοὺ ἐξῆλθον δύο ἄρκοι ἐκ τοῦ δρυμοῦ και ἀνέρρηξαν ἐξ αὐτῶν τεσσαράκοντα και δύο παῖδας
- 25 En hij ging van daar naar den berg Karmel; en van daar keerde hij weder naar Samaria.
 From there he went to Mount Carmel, and came back from there to Samaria.
 και ἐπορεύθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος τὸ καρμήλιον και ἐκεῖθεν ἐπέστρεψεν εἰς σαμάρειαν
- 1 Joram nu, de zoon van Achab, werd koning over Israel te Samaria, in het achttiende jaar van Josafat, den koning van Juda, en hij regeerde twaalf jaren.
 And Jehoram, the son of Ahab, became king over Israel in Samaria in the eighteenth year of the rule of Jehoshaphat, king of Judah; and he was king for twelve years.
 και ἰωραμ υἱὸς ἀχααβ ἐβασίλευσεν ἐν ἰσραηλ ἐν ἔτει ὀκτωκαιδεκάτῳ ἰωσαφατ βασιλεῖ ἰουδα και ἐβασίλευσεν δώδεκα ἔτη
- 2 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, doch niet gelijk zijn vader en gelijk zijn moeder; want hij deed dag opgerichte beeld van Baal weg, hetwelk zijnvader gemaakt had.
 He did evil in the eyes of the Lord; but not like his father and his mother, for he put away the stone pillar of Baal which his father had made.
 και ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου πλην οὐχ ὡς ὁ πατήρ αὐτοῦ και οὐχ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ και μετέστησεν τὰς στήλας τοῦ βααλ ἃς ἐποίησεν ὁ πατήρ αὐτοῦ
- 3 Evenwel hing hij de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, aan, die Israel deed zondigen; hij week daarvan niet af.
 But still he did the same sins which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do; he went on in them.
 πλην ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἰεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ. ἐκολλήθη οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς
- 4 Mesa nu, de koning der Moabieten, was een veehandelaar, en bracht op aan den koning van Israel honderd duizend lammeren, en honderd duizend rammen met dewol.
 Now Meshah, king of Moab, was a sheep-farmer; and he gave regularly to the king of Israel the wool from a hundred thousand lambs and a hundred thousand sheep.
 και μωσα βασιλεὺς μωαβ ἦν βοικῆδ και ἐπέστρεφεν τῷ βασιλεῖ ἰσραηλ ἐν τῇ ἐπαναστάσει ἑκατὸν χιλιάδας ἄρνων και ἑκατὸν χιλιάδας κριῶν ἐπὶ πόκων
- 5 Maar het geschiedde, als Achab gestorven was, dat de koning der Moabieten van den koning van Israel afviel.
 But when Ahab was dead, the king of Moab got free from the authority of the king of Israel.
 και ἐγένετο μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ἀχααβ και ἠθέτησεν βασιλεὺς μωαβ ἐν βασιλεῖ ἰσραηλ
- 6 Zo toog de koning Joram ter zelfder tijd uit Samaria, en monsterde gans Israel.
 At that time, King Jehoram went out from Samaria and got all Israel together in fighting order.
 και ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς ἰωραμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ σαμαρείας και ἐπεσκέψατο τὸν ἰσραηλ
- 7 En hij ging heen, en zond tot Josafat, den koning van Juda, zeggende: De koning der Moabieten is van mij afgefallen, zult gij met mij trekken in den oorlog tegen de Moabieten? En hij zeide: Ik zal opkomen; zo zal ik zijn, gelijk gij zijt, zo mijn volk als uw volk, zo mijn paarden als uw paarden.
 And he sent to Jehoshaphat, king of Judah, saying, The king of Moab has got free from my authority: will you go with me to make war on Moab? And he said, I will go with you: I am as you are, my people as your people, and my horses as your horses.
 και ἐπορεύθη και ἐξαπέστειλεν πρὸς ἰωσαφατ βασιλέα ἰουδα λέγων βασιλεὺς μωαβ ἠθέτησεν ἐν ἐμοί εἰ πορεύση μετ' ἐμοῦ εἰς μωαβ εἰς πόλεμον και εἶπεν ἀναβήσομαι ὁμοίος μοι ὁμοίος σοι ὡς ὁ λαός μου ὁ λαός σου ὡς οἱ ἵπποι μου οἱ ἵπποι σου
- 8 En hij zeide: Door welchen weg zullen wij optrekken? Hij dan zeide: Door den weg der woestijn van Edom.
 And he said, Which way are we to go? And he said in answer, By the waste land of Edom.
 και εἶπεν ποίῳ ὁδῷ ἀναβῶ και εἶπεν ὁδὸν ἔρημον εδωμ
- 9 Alzo toog de koning van Israel heen, en de koning van Juda, en de koning van Edom; en als zij zeven dagreizen omgetogen waren, zo had het leger en het vee, dathen navolgde, geen water.
 So the king of Israel went with the king of Judah and the king of Edom by a roundabout way for seven days: and there was no water for the army or for the beasts they had with them.
 και ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ και ὁ βασιλεὺς ἰουδα και ὁ βασιλεὺς εδωμ και ἐκύκλωσαν ὁδὸν ἐπὶ ἡμερῶν και οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ παρεμβολῇ και τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἐν τοῖς ποσίν αὐτῶν
- 10 Toen zeide de koning van Israel: Ach, dat de HEERE deze drie koningen geroepen heeft, om die in der Moabieten hand te geven!
 And the king of Israel said, Here is trouble: for the Lord has got these three kings together to give them into the hands of Moab.
 και εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ ὃ ὅτι κέκληκεν κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς παρερχομένους δοῦναι αὐτοὺς ἐν χειρὶ μωαβ

- 11 En Josafat zeide: Is hier geen profeet des HEEREN, dat wij door hem den HEERE mochten vragen? Toen antwoordde een van de knechten des konings van Israel, en zeide: Hier is Elisa, de zoon van Safat, die water op Elia's handen goot.
But Jehoshaphat said, Is there no prophet of the Lord here, through whom we may get directions from the Lord? And one of the king of Israel's men said in answer, Elisha, the son of Shaphat, is here, who was servant to Elijah.
καὶ εἶπεν ἰωσαφατ οὐκ ἔστιν ὧδε προφήτης τοῦ κυρίου καὶ ἐπιζητήσωμεν τὸν κύριον παρ' αὐτοῦ καὶ ἀπεκρίθη εἰς τῶν παίδων βασιλέως ἰσραηλ καὶ εἶπεν ὧδε ἐλισαίε υἱὸς σαφατ ὃς ἐπέχεεν ὕδωρ ἐπὶ χειρᾶς ἡλίου
- 12 En Josafat zeide: Des HEEREN woord is bij hem. Zo togen tot hem af de koning van Israel, en Josafat, en de koning van Edom.
And Jehoshaphat said, The word of the Lord is with him. So the king of Israel and Jehoshaphat and the king of Edom went down to him.
καὶ εἶπεν ἰωσαφατ ἔστιν αὐτῷ ῥῆμα κυρίου καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς ἰσραηλ καὶ ἰωσαφατ βασιλεὺς ἰουδα καὶ βασιλεὺς ἐδομ
- 13 Maar Elisa zeide tot den koning van Israel: Wat heb ik met u te doen? Ga heen tot de profeten uws vaders, en tot de profeten uwer moeder. Doch de koning van Israel zeide tot hem: Neen, want de HEERE heeft deze drie koningen geroepen, om die in der Moabieten hand te geven.
But Elisha said to the king of Israel, What have I to do with you? go to the prophets of your father and your mother. And the king of Israel said, No; for the Lord has got these three kings together to give them up into the hands of Moab.
καὶ εἶπεν ἐλισαίε πρὸς βασιλέα ἰσραηλ τί ἐμοὶ καὶ σοὶ δεῦρο πρὸς τοὺς προφήτας τοῦ πατρὸς σου καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ μὴ ὅτι κέκληκεν κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖρας μοαβ
- 14 En Elisa zeide: Zo waarachtig als de HEERE der heirscharen leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, zo ik niet het aangezicht van Josafat, den koning van Juda, opnam, ik zou u niet aanschouwen, noch u aanzien!
Then Elisha said, By the life of the Lord of armies whose servant I am, if it was not for the respect I have for Jehoshaphat, king of Judah, I would not give a look at you, or see you.
καὶ εἶπεν ἐλισαίε ζῆ κύριος τῶν δυνάμεων ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον ἰωσαφατ βασιλέως ἰουδα ἐγὼ λαμβάνω εἰ ἐπέβλεψα πρὸς σὲ καὶ εἶδόν σε
- 15 Nu dan, brengt mij een speelman. En het geschiedde, als de speelman op de snaren speelde, dat de hand des HEEREN op hem kwam.
But now, get me a player of music, and it will come about that while the man is playing, the hand of the Lord will come on me and I will give you the word of the Lord: and they got a player of music, and while the man was playing, the hand of the Lord was on him.
καὶ νυνὶ δὲ λαβέ μοι ψάλλοντα καὶ ἐγένετο ὡς ἔψαλλον ὁ ψάλλον καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν χεὶρ κυρίου
- 16 En hij zeide: Zo zegt de HEERE: Maakt in dit dal vele grachten.
And he said, The Lord says, I will make this valley full of water-holes.
καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ποιήσατε τὸν χειμάρρου τοῦτον βοθῆνους βοθῆνους
- 17 Want zo zegt de HEERE: Gijlieden zult geen wind zien, en gij zult geen regen zien; nochtans zal dit dal met water vervuld worden, zodat gij zult drinken, gij en uwvee, en uw beesten.
For the Lord says, Though you see no wind or rain, the valley will be full of water, and you and your armies and your beasts will have drink.
ὅτι τάδε λέγει κύριος οὐκ ὄψεσθε πνεῦμα καὶ οὐκ ὄψεσθε ὑετὸν καὶ ὁ χειμάρρους οὗτος πλησθήσεται ὕδατος καὶ πίεσθε ὑμεῖς καὶ αἱ κτήσεις ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν
- 18 Daartoe is dat slecht in de ogen des HEEREN, Hij zal ook de Moabieten in ulieder hand geven.
And this will be only a small thing to the Lord: in addition he will give the Moabites into your hands.
καὶ κόψη αὕτη ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ παραδώσω τὴν μοαβ ἐν χειρὶ ὑμῶν
- 19 En gij zult alle vaste steden, en alle uitgelezene steden slaan, en zult alle goede bomen vellen, en zult alle waterfonteinen stoppen; en alle goede stukken lands zult gijmet stenen verderven.
And you are to put every walled town to destruction, cutting down every good tree, and stopping up every water-spring, and making all the good land rough with stones.
καὶ πατάξετε πᾶσαν πόλιν ὄχυρὰν καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν καταβαλεῖτε καὶ πᾶσας πηγὰς ὕδατος ἐμφράξετε καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἀχρειώσετε ἐν λίθοις
- 20 En het geschiedde des morgens, als men het spijsoffer offert, dat er, ziet, water door den weg van Edom kwam, en het land met water vervuld werd.
Now in the morning, about the time when the offering was made, they saw water flowing from the direction of Edom till the country was full of water.
καὶ ἐγένετο τὸ πρωὶ ἀναβαινούσης τῆς θυσίας καὶ ἰδοὺ ὕδατα ἤρχοντο ἐξ ὁδοῦ ἐδομ καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ὕδατος
- 21 Toen nu al de Moabieten hoorden, dat koningen opgetogen waren, om tegen hen te strijden, zo werden zij samen geroepen, van al degenen af, die den gordelaangordden en daarboven, en zij stonden aan de landpale.
Now all Moab, hearing that the kings had come to make war against them, got together all who were able to take up arms and went forward to the edge of the country.
καὶ πᾶσα μοαβ ἤκουσαν ὅτι ἀνέβησαν οἱ βασιλεῖς πολεμεῖν αὐτούς καὶ ἀνεβόησαν ἐκ παντὸς περιεζωσμένου ζώνην καὶ ἐπάνω καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοῦ ὁρίου

- 22 En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, en de zon over dat water oprees, zagen de Moabieten dat water tegenover rood, gelijk bloed.
And early in the morning they got up, when the sun was shining on the water, and they saw the water facing them as red as blood.
καὶ ὄρθρισαν τὸ πρωῒ καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα καὶ εἶδεν μοαβ ἐξ ἐναντίας τὰ ὕδατα πυρρὰ ὡσεὶ αἷμα
- 23 En zij zeiden: Dit is bloed; de koningen hebben voorzeker zich met het zwaard verdorven, en hebben de een de ander verslagen; nu dan aan den buit, gij Moabieten!
Then they said, This is blood: it is clear that destruction has come on the kings; they have been fighting one another: now come, Moab, let us take their goods.
καὶ εἶπαν αἷμα τοῦτο τῆς ῥομφαίας ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς καὶ ἐπάταξαν ἀνὴρ τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ νῦν ἐπὶ τὰ σκῦλα μοαβ
- 24 Maar als zij aan het leger van Israel kwamen, maakten zich de Israelieten op, en sloegen de Moabieten; en zij vloden van hun aangezicht; ja, zij kwamen in het land, slaande ook de Moabieten.
But when they came to the tents of Israel, the Israelites came out and made a violent attack on the Moabites, so that they went in flight before them; and they went forward still attacking them;
καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν παρεμβολὴν ἰσραηλ καὶ ἰσραηλ ἀνέστησαν καὶ ἐπάταξαν τὴν μοαβ καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν καὶ εἰσῆλθον εἰσπορευόμενοι καὶ τύπτοντες τὴν μοαβ
- 25 De steden nu braken zij af, en een iegelijk wierp zijn steen op alle goede stukken lands, en zij vulden ze, en stopten alle waterfonteynen, en velden alle goede bomen, totdat zij in Kir-hareseth alleen de stenen daarvan lieten overblijven; en de slingeraars omsingelden en sloegen hen.
Pulling down the towns, covering every good field with stones, stopping up all the water-springs, and cutting down all the good trees; they went on driving Moab before them till only in Kir-hareseth were there any Moabites; and the fighting-men went round the town raining stones on it.
καὶ τὰς πόλεις καθελὼν καὶ πᾶσαν μερίδα ἀγαθὴν ἔρριψαν ἀνὴρ τὸν λίθον καὶ ἐπέπλησαν αὐτὴν καὶ πᾶσαν πηγὴν ὕδατος ἐνέφραξαν καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέβαλον ἕως τοῦ καταλιπεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίχου καθηρημένους καὶ ἐκύκλευσαν οἱ σφενδονῆται καὶ ἐπάταξαν αὐτήν
- 26 Doch als de koning der Moabieten zag, dat hem de strijd te sterk was, nam hij tot zich zevenhonderd mannen, die het zwaard uittogen, om door te breken tegen den koning van Edom; maar zij konden niet.
And when the king of Moab saw that the fight was going against him, he took with him seven hundred men armed with swords, with the idea of forcing a way through to the king of Aram, but they were not able to do so.
καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς μοαβ ὅτι ἐκραταίωσεν ὑπὲρ αὐτὸν ὁ πόλεμος καὶ ἔλαβεν μεθ' αὐτοῦ ἑπτακοσίους ἄνδρας ἐσπασμένους ῥομφαίαν διακόψαι πρὸς βασιλέα ἐδομ καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν
- 27 Toen nam hij zijn eerstgeboren zoon, die in zijn plaats koning zou worden, en offerde hem ten brandoffer op den muur. Daaruit werd een zeer grote toorn in Israel; daarom trokken zij van hem af, en keerden weder in hun land. 2 Koningen 4
Then he took his oldest son, who would have been king after him, offering him as a burned offering on the wall. So there was great wrath against Israel; and they went away from him, back to their country.
καὶ ἔλαβεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον ὃς ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ τείχους καὶ ἐγένετο μετὰ μελὸς μέγας ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἀπῆραν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν
- 1 Een vrouw nu uit de vrouwen van de zonen der profeten riep tot Elisa, zeggende: Uw knecht, mijn man, is gestorven, en gij weet, dat uw knecht den HEERE wasvrezende; nu is de schuldeheer gekomen, om mijn beide kinderen voor zich tot knechten te nemen.
Now a certain woman, the wife of one of the sons of the prophets, came crying to Elisha and said, Your servant my husband is dead; and to your knowledge he was a worshipper of the Lord; but now, the creditor has come to take my two children as servants in payment of his debt.
καὶ γυνὴ μία ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν ἐβόα πρὸς ελισαίε λέγουσα ὁ δοῦλός σου ὁ ἀνὴρ μου ἀπέθανεν καὶ σὺ ἔγνωσ ὅτι δοῦλος ἦν φοβούμενος τὸν κύριον καὶ ὁ δανιστὴς ἦλθεν λαβεῖν τοὺς δύο υἱοὺς μου ἑαυτῷ εἰς δούλους
- 2 En Elisa zeide tot haar: Wat zal ik u doen? Geef mij te kennen, wat gij in het huis hebt. En zij zeide: Uw dienstmaagd heeft niet met al in het huis, dan een kruik met olie.
Then Elisha said to her, What am I to do for you? say now, what have you in the house? And she said, Your servant has nothing in the house but a pot of oil.
καὶ εἶπεν ελισαίε τί ποιήσω σοι ἀνάγγελόν μοι τί ἐστίν σοι ἐν τῷ οἴκῳ ἢ δὲ εἶπεν οὐκ ἔστιν τῇ δοῦλῃ σου οὐθέν ἐν τῷ οἴκῳ ὅτι ἄλλ' ἢ ὁ ἀλείψομαι ἔλαιον
- 3 Toen zeide hij: Ga, eis voor u vaten van buiten, van al uw naburen ledige vaten; maak er niet weinig te hebben.
Then he said, Go out to all your neighbours and get vessels, a very great number of them.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτήν δεῦρο αἴτησον σαυτῇ σκεύη ἔξωθεν παρὰ πάντων τῶν γειτόνων σου σκεύη κενά μὴ ὀλιγόσης
- 4 Kom dan in, en sluit de deur voor u en voor uw zonen toe; daarna giet in al die vaten, en zet weg, dat vol is.
Then go in, and, shutting the door on yourself and your sons, put oil into all these vessels, putting on one side the full ones.
καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀποκλείσεις τὴν θύραν κατὰ σοῦ καὶ κατὰ τῶν υἱῶν σου καὶ ἀποχεῖς εἰς τὰ σκεύη ταῦτα καὶ τὸ πληρωθὲν ἄρεις
- 5 Zo ging zij van hem, en sloot de deur voor zich en voor haar zonen toe; die brachten haar de vaten toe, en zij goot in.
So she went away, and when the door was shut on her and her sons, they took the vessels to her and she put oil into them.
καὶ ἀπῆλθεν παρ' αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν οὕτως καὶ ἀπέκλεισεν τὴν θύραν κατ' αὐτῆς καὶ κατὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς αὐτοὶ προσήγγιζον πρὸς αὐτήν καὶ αὐτὴ ἐπέχεεν

- 6 En het geschiedde, als die vaten vol waren, dat zij tot haar zoon zeide: Breng mij nog een vat aan; maar hij zeide tot haar: Er is geen vat meer. En de olie stond stil.
And when all the vessels were full, she said to her son, Get me another vessel. And he said, There are no more. And the flow of oil was stopped.
ἕως ἐπλήσθησαν τὰ σκεύη καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῆς ἐγγίσατε ἔτι πρὸς με σκευὸς καὶ εἶπον αὐτῇ οὐκ ἔστιν ἔτι σκευὸς καὶ ἔστη τὸ ἔλαιον
- 7 Toen kwam zij, en gaf het den man Gods te kennen; en hij zeide: Ga heen, verkoop de olie, en betaal uw schuldheer; gij dan met uw zonen, leef bij het overige.
So she came to the man of God and gave him word of what she had done. And he said, Go and get money for the oil and make payment of your debt, and let the rest be for the needs of yourself and your sons.
καὶ ἦλθεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν ελίσαιε δεῦρο καὶ ἀπόδου τὸ ἔλαιον καὶ ἀποτείσεις τοὺς τόκους σου καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου ζήσεσθε ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ ἐλαίῳ
- 8 Het geschiedde ook op een dag, als Elisa naar Sunem doortrok, dat aldaar een grote vrouw was, dewelke hem aanhield om brood te eten. Voorts geschiedde het, zodikwijls hij doortrok, week hij daarin, om brood te eten.
Now there came a day when Elisha went to Shunem, and there was a woman of high position living there, who made him come in and have a meal with her. And after that, every time he went by, he went into her house for a meal.
καὶ ἐγένετο ἡμέρα καὶ διέβη ελίσαιε εἰς σουμαν καὶ ἐκεῖ γυνὴ μεγάλη καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν φαγεῖν ἄρτον καὶ ἐγένετο ἀφ' ἱκανοῦ τοῦ εἰσπορεύεσθαι αὐτὸν ἐξέκλινεν τοῦ ἐκεῖ φαγεῖν
- 9 En zij zeide tot haar man: Zie nu, ik heb gemerkt, dat deze man Gods heilig is, die bij ons altoos doortrekt.
And she said to her husband, Now I see that this is a holy man of God, who comes by day after day.
καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἰδοὺ δὴ ἔγνω ὅτι ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἅγιος οὗτος διαπορεύεται ἐφ' ἡμᾶς διὰ παντός
- 10 Laat ons toch een kleine opperkamer van een wand maken, en laat ons daar voor hem zetten een bed, en tafel, en stoel, en kandelaar; zo zal het geschieden, wanneer hij tot ons komt, dat hij daar inwijke.
So let us make a little room on the wall; and put a bed there for him, and a table and a seat and a light; so that when he comes to us, he will be able to go in there.
ποιήσωμεν δὴ αὐτῷ ὑπερῶον τόπον μικρὸν καὶ θώμεν αὐτῷ ἐκεῖ κλίνην καὶ τράπεζαν καὶ δίφρον καὶ λυχνίαν καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐκκλινεῖ ἐκεῖ
- 11 En het geschiedde op een dag, dat hij daar kwam; en hij week in die opperkamer, en legde zich daar neder.
Now one day, when he had gone there, he went into the little room and took his rest there.
καὶ ἐγένετο ἡμέρα καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ καὶ ἐξέκλινεν εἰς τὸ ὑπερῶον καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ
- 12 Toen zeide hij tot zijn jongen Gehazi: Roep deze Sunamietische. En als hij ze geroepen had, stond zij voor zijn aangezicht.
And he said to Gehazi, his servant, Send for this Shunammite. So in answer to his voice she came before him.
καὶ εἶπεν πρὸς γιεζι τὸ παιδάριον αὐτοῦ κάλεσόν μοι τὴν σωμαντίν ταύτην καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ
- 13 (Want hij had hem gezegd: Zeg nu tot haar: Zie, gij zijt zorgvuldig voor ons geweest, met al deze zorgvuldigheid; wat is er voor u te doen? Is er iets om voor u tespreken tot den koning, of tot den krijgsoverste? En zij had gezegd: Ik woon in het midden mijns volks.
And he said to him, Now say to her, See, you have taken all this trouble for us; what is to be done for you? will you have any request made for you to the king or the captain of the army? But she said, I am living among my people.
καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰπὸν δὴ πρὸς αὐτήν ἰδοὺ ἐξέστησας ἡμῖν πᾶσαν τὴν ἔκστασιν ταύτην τί δεῖ ποιῆσαί σοι εἰ ἔστιν λόγος σοι πρὸς τὸν βασιλέα ἢ πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ἢ δὲ εἶπεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου ἐγὼ εἰμι οἰκῶ
- 14 Toen had hij gezegd: Wat is er dan voor haar te doen? En Gehazi had gezegd: Zij heeft toch geen zoon, en haar man is oud.
So he said, What then is to be done for her? And Gehazi made answer, Still there is this, she has no son and her husband is old.
καὶ εἶπεν τί δεῖ ποιῆσαι αὐτῇ καὶ εἶπεν γιεζι τὸ παιδάριον αὐτοῦ καὶ μάλα υἱὸς οὐκ ἔστιν αὐτῇ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς πρεσβύτης
- 15 Daarom had hij gezegd: Roep haar. En als hij ze geroepen had, stond zij in de deur.)
Then he said, Send for her. And in answer to his voice she took her place at the door.
καὶ ἐκάλεσεν αὐτήν καὶ ἔστη παρὰ τὴν θύραν
- 16 En hij zeide: Op dezen gezette tijd, omtrent dezen tijd des levens zult gij een zoon omhelzen. En zij zeide: Neen, mijn heer, gij, man Gods, lieg tegen uw dienstmaagd niet.
And Elisha said, At this time in the coming year you will have a son in your arms. And she said, No, my lord, O man of God, do not say what is false to your servant.
καὶ εἶπεν ελίσαιε πρὸς αὐτήν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὥρα ζωσα σὺ περιειληφύια υἱὸν ἢ δὲ εἶπεν μὴ κύριέ μου μὴ διαψεύση τὴν δοῦλην σου
- 17 En de vrouw werd zwanger, en baarde een zoon op dien gezette tijd, omtrent den tijd des levens, dien Elisa tot haar gesproken had.
Then the woman became with child and gave birth to a son at the time named, in the year after, as Elisha had said to her.
καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ καὶ ἔτεκεν υἱὸν εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ὡς ἡ ὥρα ζωσα ὡς ἐλάλησεν πρὸς αὐτήν ελίσαιε

- 18 Toen nu het kind groot werd, geschiedde het op een dag, dat het uitging tot zijn vader, tot de maaiers.
Now one day, when the child was older, he went out to his father to where the grain was being cut.
καὶ ἠδρόνθη τὸ παιδάριον καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξῆλθεν τὸ παιδάριον πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ πρὸς τοὺς θερίζοντας
- 19 En het zeide tot zijn vader: Mijn hoofd, mijn hoofd! Hij dan zeide tot een jongen: Draag hem tot zijn moeder.
And he said to his father, My head, my head! And the father said to a servant, Take him in to his mother.
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν μου τὴν κεφαλὴν μου καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ ἄρον αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ
- 20 En hij droeg hem, en bracht hem tot zijn moeder. En hij zat op haar knieën tot aan den middag toe; toen stierf hij.
And he took him in to his mother, and she took him on her knees and kept him there till the middle of the day, when his life went from him.
καὶ ἤρεν αὐτὸν πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς ἕως μεσημβρίας καὶ ἀπέθανεν
- 21 En zij ging op, en legde hem op het bed van den man Gods; daarna sloot zij voor hem toe, en ging uit.
Then she went up and put him on the bed of the man of God, shutting the door on him, and went out.
καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν καὶ ἐκοίμισε αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἀπέκλεισεν κατ' αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν
- 22 En zij riep om haar man, en zeide: Zend mij toch een van de jongens, en een van de ezelingen, dat ik tot den man Gods lope, en wederkomen.
And she said to her husband, Send me one of the servants and one of the asses so that I may go quickly to the man of God and come back again.
καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ εἶπεν ἀποστείλον δὴ μοι ἓν τῶν παιδαρίων καὶ μίαν τῶν ὄνων καὶ δραμοῦμαι ἕως τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιστρέψω
- 23 En hij zeide: Waarom gaat gij heden tot hem? Het is geen nieuwe maan, noch sabbat. En zij zeide: Het zal wel zijn.
And he said, Why are you going to him today? it is not a new moon or a Sabbath. But she said, It is well.
καὶ εἶπεν τί ὅτι σὺ πορεύῃ πρὸς αὐτὸν σήμερον οὐ νεομηνία οὐδὲ σάββατον ἢ δὲ εἶπεν εἰρήνη
- 24 Toen zadelde zij de ezelin, en zeide tot haar jongen: Drijf, en ga voort; houd mij niet op voort te rijden, tenzij dan dat ik het u zegge.
Then she made the ass ready and said to her servant, Keep driving on; do not make a stop without orders from me.
καὶ ἐπέσαξεν τὴν ὄνον καὶ εἶπεν πρὸς τὸ παιδάριον αὐτῆς ἄγε πορεύου μὴ ἐπίσχῃς μοι τοῦ ἐπιβῆναι ὅτι ἐὰν εἶπω σοι
- 25 Alzo toog zij heen, en kwam tot den man Gods, tot den berg Karmel. En het geschiedde, als de man Gods haar van tegenover zag, dat hij tot Gehazi, zijn jongenzeide: Zie, daar is de Sunamietische.
So she went, and came to Mount Carmel, to the man of God. And when the man of God saw her coming in his direction, he said to Gehazi, his servant, See, there is the Shunammite;
δεῦρο καὶ πορεύσῃ καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ὄρος τὸ καρμήλιον καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ελισαῖε ἐρχομένην αὐτὴν καὶ εἶπεν πρὸς γεζὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ ἰδοὺ δὴ ἡ σωμανίτις ἐκεῖν
ἡ
- 26 Nu loop toch haar tegemoet, en zeg tot haar: Is het wel met u? Is het wel met uw man? Is het wel met uw kind? En zij zeide: Het is wel.
Go quickly to her, and on meeting her say to her, Are you well? and your husband and the child, are they well? And she said in answer, All is well.
νῦν δράμε εἰς ἀπαντὴν αὐτῆς καὶ ἐρεῖς εἰ εἰρήνη σοι εἰ εἰρήνη τῷ ἀνδρί σου εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ ἢ δὲ εἶπεν εἰρήνη
- 27 Toen zij nu tot den man Gods op den berg kwam, vatte zij zijn voeten. Maar Gehazi trad toe, om haar af te stoten. Doch de man Gods zeide: Laat ze geworden; want haar ziel is in haar bitterlijk bedroefd, en de HEERE heeft het voor mij verborgen, en mij niet verkondigd.
And when she came to where the man of God was on the hill, she put her hands round his feet; and Gehazi came near with the purpose of pushing her away; but the man of God said, Let her be, for her soul is bitter in her; and the Lord has kept it secret from me, and has not given me word of it.
καὶ ἤλθεν πρὸς ελισαῖε εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐπελάβετο τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἤγγισεν γεζὶ ἀπόσασθαι αὐτὴν καὶ εἶπεν ελισαῖε ἄφες αὐτὴν ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς κατώδυνος αὐτῇ καὶ κύριος ἀπέκρουεν ἀπ' ἐμοῦ
καὶ οὐκ ἀνήγγειλόν μοι
- 28 En zij zeide: Heb ik een zoon van mijn heer begeerd? Zeide ik niet: Bedrieg mij niet?
Then she said, Did I make a request to my lord for a son? did I not say, Do not give me false words?
ἢ δὲ εἶπεν μὴ ἠτησάμην υἱὸν παρὰ τοῦ κυρίου μου οὐκ εἶπα οὐ πλανήσεις μετ' ἐμοῦ
- 29 En hij zeide tot Gehazi: Gord uw lenden, en neem mijn staf in uw hand, en ga henen; zo gij iemand vindt, groet hem niet; en zo u iemand groet, antwoord hem niet; en leg mijn staf op het aangezicht van den jongen.
Then he said to Gehazi, Make yourself ready, and take my stick in your hand, and go: if you come across anyone on the way, give him no blessing, and if anyone gives you a blessing, give him no answer. And put my stick on the child's face.
καὶ εἶπεν ελισαῖε τῷ γεζὶ ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ λαβὲ τὴν βακτηρίαν μου ἐν τῇ χειρὶ σου καὶ δεῦρο ὅτι ἐὰν εὔρης ἄνδρα οὐκ εὐλογήσεις αὐτὸν καὶ ἐὰν εὐλογήσῃ σε ἄνθρωπος οὐκ ἀποκριθήσῃ αὐτῷ καὶ ἐπιθήσεις τὴν βακτηρίαν μου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου

- 30 Doch de moeder van den jongen zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Hij stond dan op, en volgde haar na.
But the mother of the child said, As the Lord is living and as your soul is living, I will not go back without you. So he got up and went with her.
καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου ζῆ κύριος καὶ ζῆ ἡ ψυχὴ σου εἰ ἐγκαταλείψω σε καὶ ἀνέστη ελισαῖε καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς
- 31 Gehazi nu was voor hun aangezicht doorgegaan; en hij legde den staf op het aangezicht van den jongen; doch er was geen stem, noch opmerking. Zo keerde hij weder hem tegemoet, en bracht hem boodschap, zeggende: De jongen is niet ontwaakt.
And Gehazi went on before them and put the stick on the child's face; but there was no voice, and no one gave attention. So he went back, and meeting him gave him the news, saying, The child is not awake.
καὶ γιεζὶ διήλθεν ἔμπροσθεν αὐτῆς καὶ ἐπέθηκεν τὴν βακτηρίαν ἐπὶ πρόσωπον τοῦ παιδαρίου καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις καὶ ἐπέστρεψεν εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ λέγων οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον
- 32 En toen Elisa in het huis kwam, ziet, zo was de jongen dood, zijnde gelegd op zijn bed.
And when Elisha came into the house he saw the child dead, stretched on his bed.
καὶ εἰσῆλθεν ελισαῖε εἰς τὸν οἶκον καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς κεκοιμισμένον ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτοῦ
- 33 Zo ging hij in, en sloot de deur voor hen beiden toe, en bad tot den HEERE.
So he went in, and shutting the door on the two of them, made prayer to the Lord.
καὶ εἰσῆλθεν ελισαῖε εἰς τὸν οἶκον καὶ ἀπέκλεισεν τὴν θύραν κατὰ τῶν δύο ἐαυτῶν καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον
- 34 En hij klom op, en legde zich neder op het kind, en leggende zijn mond op deszelfs mond, en zijn ogen op zijn ogen, en zijn handen op zijn handen, breidde zich overhem uit. En het vlees des kinds werd warm.
Then he got up on the bed, stretching himself out on the child, and put his mouth on the child's mouth, his eyes on his eyes and his hands on his hands; and the child's body became warm.
καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον καὶ ἔθηκεν τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ διέκαμψεν ἐπ' αὐτόν καὶ διεθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου
- 35 Daarna kwam hij weder, en wandelde in het huis eens herwaarts, en eens derwaarts, en klom weder op, en breidde zich over hem uit; en de jongen niesde totzevenmaal toe; daarna deed de jongen zijn ogen open.
Then he came back, and after walking once through the house and back, he went up, stretching himself out on the child seven times; and the child's eyes became open.
καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ἀνέβη καὶ συνέκαμψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον ἕως ἐπτὰκις καὶ ἤνοιξεν τὸ παιδάριον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
- 36 En hij riep Gehazi, en zeide: Roep deze Sunamietische. En hij riep ze, en zij kwam tot hem; en hij zeide: Neem uw zoon op.
And he gave orders to Gehazi, and said, Send for the Shunammite. And she came in answer to his voice. And he said, Take up your son.
καὶ ἐξεβόησεν ελισαῖε πρὸς γιεζὶ καὶ εἶπεν κάλεσον τὴν σομανίτιν ταύτην καὶ ἐκάλεσεν καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν καὶ εἶπεν ελισαῖε λαβὲ τὸν υἱόν σου
- 37 Zo kwam zij, en viel voor zijn voeten, en boog zich ter aarde, en zij nam haar zoon op, en ging uit.
And she came in, and went down on her face to the earth at his feet; then she took her son in her arms and went out.
καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔλαβεν τὸν υἱόν αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν
- 38 Als nu Elisa weder te Gilgal kwam, zo was er honger in dat land, en de zonen der profeten zaten voor zijn aangezicht; en hij zeide tot zijn jongen: Zet den groten potaan, en zied moes voor de zonen der profeten.
And Elisha went back to Gilgal, now there was very little food in the land; and the sons of the prophets were seated before him. And he said to his servant, Put the great pot on the fire, and make soup for the sons of the prophets.
καὶ ελισαῖε ἐπέστρεψεν εἰς γαλγαλα καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ γῆ καὶ οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθητο ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ εἶπεν ελισαῖε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ ἐπίστησον τὸν λέβητα τὸν μέγαν καὶ ἔψε ἔψημα τοῖς υἱοῖς τῶν προφητῶν
- 39 Toen ging er een uit in het veld, om moeskruiden te lezen, en hij vond een wilden wijnstok, en las daarvan, zijn kleed vol wilde kolokwinten, en kwam, en sneed ze inden moespot; want zij kenden ze niet.
And one went out into the field to get green plants and saw a vine of the field, and pulling off the fruit of it till the fold of his robe was full, he came back and put the fruit, cut up small, into the pot of soup, having no idea what it was.
καὶ ἐξῆλθεν εἷς εἰς τὸν ἀγρὸν συλλέξαι αριωθ καὶ εὔρεν ἄμπελον ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ συνέλεξεν ἀπ' αὐτῆς τολύπην ἀγρίαν πλήρες τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λέβητα τοῦ ἐψέματος ὅτι οὐκ ἔγνωσαν
- 40 Daarna schepten zij voor de mannen op om te eten; en het geschiedde, als zij aten van dat moes, dat zij riepen en zeiden: Man Gods, de dood is in den pot! En zij konden het niet eten.
Then they gave the men soup from the pot. And while they were drinking the soup, they gave a cry, and said, O man of God, there is death in the pot; and they were not able to take any more food.
καὶ ἐνέχει τοῖς ἀνδράσιν φαγεῖν καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἐψέματος καὶ ἰδοὺ ἀνεβόησαν καὶ εἶπον θάνατος ἐν τῷ λέβητι ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ οὐκ ἠδύνατο φαγεῖν

- 41 Maar hij zeide: Brengt dan meel; en hij wierp het in den pot; en hij zeide: Schep voor het volk op, dat zij eten. Toen was er niets kwaads in den pot.
But he said, Get some meal. And he put it into the pot, and said, Now give it to the people so that they may have food. And there was nothing bad in the pot.
καὶ εἶπεν λάβετε ἄλευρον καὶ ἐμβάλετε εἰς τὸν λέβητα καὶ εἶπεν ελισαιε πρὸς γεζὶ τὸ παιδάριον ἔρχει τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν καὶ οὐκ ἐγενήθη ἔτι ἐκεῖ ῥῆμα πονηρὸν ἐν τῷ λέβητι
- 42 En er kwam een man van Baal-Salisa, en bracht den man Gods broden der eerstelingen, twintig gerstebroden, en groene aren in haar hulzen; en hij zeide: Geef aanhet volk, dat zij eten.
Now a man came from Baal-shalishah with an offering of first-fruits for the man of God, twenty barley cakes and garden fruit in his bag. And he said, Give these to the people for food.
καὶ ἀνὴρ διήλθεν ἐκ βαιθσαρισα καὶ ἤνεγκεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ πρωτογενημάτων εἴκοσι ἄρτους κριθίνους καὶ παλάθας καὶ εἶπεν δότε τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν
- 43 Doch zijn dienaar zeide: Wat zou ik dat aan honderd mannen voorzetten? En hij zeide: Geef aan het volk, dat zij eten; want alzo zegt de HEERE: Men zal eten enoverhouden.
But his servant said, How am I to put this before a hundred men? But he said, Give it to the people for food; for the Lord says, There will be food for them and some over.
καὶ εἶπεν ὁ λειτουργὸς αὐτοῦ τί δῶ τοῦτο ἐνώπιον ἑκατὸν ἀνδρῶν καὶ εἶπεν δὸς τῷ λαῷ καὶ ἐσθιέτωσαν ὅτι τάδε λέγει κύριος φάγονται καὶ καταλείψουσιν
- 44 Zo zette hij het hun voor, en zij aten, en zij hielden over, naar het woord des HEEREN.
So he put it before them, and they had a meal and there was more than enough, as the Lord had said.
καὶ ἔφαγον καὶ κατέλιπον κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου
- 1 Naaman nu, de krijgsoverste van den koning van Syrie, was een groot man voor het aangezicht zijns heren, en van hoog aanzien; want door hem had de HEERE den Syriers verlossing gegeven; zo was deze man een strijdbaar held, doch melaats.
Now Naaman, chief of the army of the king of Aram, was a man of high position with his master, and greatly respected, because by him the Lord had given salvation to Aram; but he was a leper.
καὶ ναϊμαν ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως συρίας ἦν ἀνὴρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ τεθαυμασμένος προσώπῳ ὅτι ἐν αὐτῷ ἔδωκεν κύριος σωτηρίαν συρία καὶ ὁ ἀνὴρ ἦν δυνατὸς ἰσχύϊ λελεπρωμένος
- 2 En er waren benden uit Syrie getogen, en hadden een kleine jonge dochter uit het land van Israel gevankelijk gebracht, die in den dienst der huisvrouw van Naamanwas.
Now the Aramaeans had gone out in bands, and taken prisoner from Israel a little girl, who became servant to Naaman's wife.
καὶ συρία ἐξήλθον μονόζωνοι καὶ ἠχμαλώτευσαν ἐκ γῆς ἰσραὴλ νεάνιδα μικράν καὶ ἦν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς ναϊμαν
- 3 Deze zeide tot haar vrouw: Och, of mijn heer ware voor het aangezicht van den profeet, die te Samaria is, dan zou hij hem van zijn melaatsheid ontliden.
And she said to her master's wife, If only my lord would go to the prophet in Samaria, he would make him well.
ἡ δὲ εἶπεν τῇ κυρίᾳ αὐτῆς ὄφελον ὁ κύριός μου ἐνώπιον τοῦ προφήτου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν σαμαρείᾳ τότε ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ
- 4 Toen ging hij in en gaf het zijn heer te kennen, zeggende: Zo en zo heeft de jonge dochter gesproken, die uit het land van Israel is.
And someone went and said to his lord, This is what the girl from the land of Israel says.
καὶ εἰσήλθεν καὶ ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτῆς καὶ εἶπεν οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν ἡ νεάνις ἡ ἐκ γῆς ἰσραὴλ
- 5 Toen zeide de koning van Syrie: Ga heen, kom, en ik zal een brief aan den koning van Israel zenden. En hij ging heen, en nam in zijn hand tien talenten zilvers, en zesduizend sikkelen goude, en tien wisselklederen.
So the king of Aram said, Go then; and I will send a letter to the king of Israel. And he went, taking with him ten talents of silver and six thousand shekels of gold, and ten changes of clothing.
καὶ εἶπεν βασιλεὺς συρίας πρὸς ναϊμαν δεῦρο εἰσελθε καὶ ἐξαποστελῶ βιβλίον πρὸς βασιλέα ἰσραὴλ καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δέκα τάλαντα ἀργυρίου καὶ ἑξακισχιλίους χρυσοῦς καὶ δέκα ἀλλασσομένας στολάς
- 6 En hij bracht den brief tot den koning van Israel, zeggende: Zo wanneer nu deze brief tot u zal gekomen zijn, zie, ik heb mijn knecht Naaman tot u gezonden, dat gijhem ontleidigt van zijn melaatsheid.
And he took the letter to the king of Israel, in which the king of Aram had said, See, I have sent my servant Naaman to you to be made well, for he is a leper.
καὶ ἤνεγκεν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα ἰσραὴλ λέγων καὶ νῦν ὡς ἂν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς σέ ἰδοὺ ἀπέστειλα πρὸς σέ ναϊμαν τὸν δούλόν μου καὶ ἀποσυνάξει αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ
- 7 En het geschiedde, als de koning van Israel den brief gelezen had, dat hij zijn klederen scheurde, en zeide: Ben ik dan God, om te doden en levend te maken, datdeze tot mij zendt, om een man van zijn melaatsheid te ontliden? Want voorwaar, merkt toch, en ziet, dat hij oorzaak tegen mij zoekt.
But the king of Israel, after reading the letter, was greatly troubled and said, Am I God, to give death and life? why does this man send a leper to me to be made well? is it not clear that he is looking for a cause of war?
καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέγνω βασιλεὺς ἰσραὴλ τὸ βιβλίον διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν μὴ θεὸς ἐγὼ τοῦ θανατῶσαι καὶ ζωοποιῆσαι ὅτι οὗτος ἀποστέλλει πρὸς με ἀποσυνάξαι ἄνδρα ἀπὸ τῆς λέπρας αὐτοῦ ὅτι πλην γινώτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι προφασίζεται οὕτως με

- 8 Maar het geschiedde, als Elisa, de man Gods, gehoord had, dat de koning van Israel zijn klederen gescheurd had, dat hij tot den koning zond, om te zeggen: Waaromhebt gij uw klederen gescheurd? Laat hem nu tot mij komen, zo zal hij weten, dat er een profeet in Israel is.
Now Elisha, the man of God, hearing that the king of Israel had done this, sent to the king, saying, Why are you troubled? send the man to me, so that he may see that there is a prophet in Israel.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ελισαίε ὅτι διέρρηξεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τὸν βασιλέα ἰσραὴλ λέγων ἴνα τί διέρρηξας τὰ ἱμάτιά σου ἐλθέτω δὴ πρὸς με ναίμαν καὶ γνῶτω ὅτι ἔστιν προφήτης ἐν ἰσραὴλ.
- 9 Alzo kwam Naaman met zijn paarden en met zijn wagen, en stond voor de deur van het huis van Elisa.
So Naaman, with all his horses and his carriages, came to the door of Elisha's house.
καὶ ἦλθεν ναίμαν ἐν ἵππῳ καὶ ἄρματι καὶ ἔστη ἐπὶ θύρας οἴκου ελισαίε
- 10 Toen zond Elisa tot hem een bode, zeggende: Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan, en uw vlees zal u wederkomen, en gij zult rein zijn.
And Elisha sent a servant to him, saying, Go to Jordan, and after washing seven times in its waters your flesh will be well again and you will be clean.
καὶ ἀπέστειλεν ελισαίε ἄγγελον πρὸς αὐτὸν λέγων πορευθεὶς λούσαι ἐπτάκις ἐν τῷ ἰορδάνῃ καὶ ἐπιστρέψει ἡ σὰρξ σου σοὶ καὶ καθαρισθήσῃ
- 11 Maar Naaman werd zeer toornig, en toog weg, en zeide: Zie, ik zeide bij mijzelven: Hij zal zekerlijk uitkomen, en staan, en den Naam des HEEREN, Zijns Gods, aanroepen, en zijn hand over de plaats strijken, en den melaatse ontledigen.
But Naaman was angry and went away and said, I had the idea that he would come out to see such an important person as I am, and make prayer to the Lord his God, and with a wave of his hand over the place make the leper well.
καὶ ἐθυμώθη ναίμαν καὶ ἀπῆλθεν καὶ εἶπεν ἰδοὺ δὴ ἔλεγον ὅτι ἐξελεύσεται πρὸς με καὶ στήσεται καὶ ἐπικαλέσεται ἐν ὀνόματι θεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τόπον καὶ ἀποσυνάξει τὸ λεπρόν
- 12 Zijn niet Abana en Farpar, de rivieren van Damaskus, beter dan alle wateren van Israel; zou ik mij in die niet kunnen wassen en rein worden? Zo wendde hij zich, en toog weg met grimmigheid.
Are not Abana and Pharpar, rivers of Damascus, better than all the waters of Israel? may I not be washed in them and become clean? So turning, he went away in wrath.
οὐχὶ ἀγαθὸς ἀβανα καὶ φαρφαρ ποταμοὶ δαμασκοῦ ὑπὲρ ἰορδάνῃν καὶ πάντα τὰ ὕδατα ἰσραὴλ οὐχὶ πορευθεὶς λούσομαι ἐν αὐτοῖς καὶ καθαρισθήσομαι καὶ ἐξέκλιεν καὶ ἀπῆλθεν ἐν θυμῷ
- 13 Toen traden zijn knechten toe, en spraken tot hem, en zeiden: Mijn vader, zo die profeet tot u een grote zaak gesproken had, zoudt gij ze niet gedaan hebben? Hoeveel te meer, naardien hij tot u gezegd heeft: Was u, en gij zult rein zijn?
Then his servants came to him and said, If the prophet had given you orders to do some great thing, would you not have done it? how much more then, when he says to you, Be washed and become clean?
καὶ ἤγγισαν οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν μέγαν λόγον ἐλάλησεν ὁ προφήτης πρὸς σέ οὐχὶ ποιήσεις καὶ ὅτι εἶπεν πρὸς σέ λούσαι καὶ καθαρίσθητι
- 14 Zo klom hij af, en doopte zich in de Jordaan zevenmaal, naar het woord van den man Gods; en zijn vlees kwam weder, gelijk het vlees van een kleinen jongen; en hij werd rein.
Then he went down seven times into the waters of Jordan, as the man of God had said; and his flesh became like the flesh of a little child again, and he was clean.
καὶ κατέβη ναίμαν καὶ ἐβαπτίσατο ἐν τῷ ἰορδάνῃ ἐπτάκι κατὰ τὸ ῥῆμα ελισαίε καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ καὶ ἐκαθαρίσθη
- 15 Toen keerde hij weder tot den man Gods, hij en zijn ganse heir, en kwam, en stond voor zijn aangezicht en zeide: Zie, nu weet ik, dat er geen God is op de ganse aarde, dan in Israel! Nu dan, neem toch een zegen van uw knecht.
Then he went back to the man of God, with all his train, and, taking his place before him, said, Now I am certain that there is no God in all the earth, but only in Israel: now then, take an offering from me.
καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς ελισαίε αὐτὸς καὶ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ καὶ ἦλθεν καὶ ἔστη καὶ εἶπεν ἰδοὺ δὴ ἔγνωκα ὅτι οὐκ ἔστιν θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῆ ὅτι ἄλλ' ἢ ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ νῦν λαβὲ τὴν εὐλογίαν παρὰ τοῦ δούλου σου
- 16 Maar hij zeide: Zo waarachtig als de HEERE leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, indien ik het neme! En hij hield bij hem aan, opdat hij het nam, doch hij weigerde het.
But he said, By the life of the Lord whose servant I am, I will take nothing from you. And he did his best to make him take it but he would not.
καὶ εἶπεν ελισαίε ζῆ κύριος ᾧ παρέστη ἐνώπιον αὐτοῦ εἰ λήψομαι καὶ παρεβιάσατο αὐτὸν λαβεῖν καὶ ἠπειθήσεν
- 17 En Naaman zeide: Zo niet; laat toch uw knecht gegeven worden een last aarde van een juk muilieren; want uw knecht zal niet meer brandoffer of slachtoffer aan andere goden doen, maar den HEERE.
Then Naaman said, If you will not, then let there be given to your servant as much earth as two beasts are able to take on their backs; because from now on, your servant will make no offering or burned offering to other gods, but only to the Lord.
καὶ εἶπεν ναίμαν καὶ εἰ μὴ δοθῆτω δὴ τῷ δούλῳ σου γόμος ζεύγους ἡμιόνων καὶ σὺ μοι δώσεις ἐκ τῆς γῆς τῆς πυρρᾶς ὅτι οὐ ποιήσει ἔτι ὁ δούλός σου ὀλοκαύτωμα καὶ θυσίασμα θεοῖς ἑτέροις ἄλλ' ἢ τῷ κυρίῳ μόνῳ

- 18 In deze zaak vergeve de HEERE uw knecht: wanneer mijn heer in het huis van Rimmon zal gaan, om zich daar neder te buigen, en hij op mijn hand leunen zal en ik mij in het huis van Rimmon nederbuigen zal; als ik mij also nederbuigen zal in het huis van Rimmon, de HEERE vergeve toch uw knecht in deze zaak.
 But may your servant have the Lord's forgiveness for this one thing: when my master goes into the house of Rimmon for worship there, supported on my arm, and my head is bent in the house of Rimmon; when his head is bent in the house of Rimmon, may your servant have the Lord's forgiveness for this thing.
 και ἰλάσεται κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν κύριόν μου εἰς οἶκον ρεμμαν προσκυνῆσαι αὐτὸν καὶ ἐπαναπαύσεται ἐπὶ τῆς χειρὸς μου καὶ προσκυνήσω ἐν οἴκῳ ρεμμαν ἐν τῷ προσκυνεῖν αὐτὸν ἐν οἴκῳ ρεμμαν καὶ ἰλάσεται δὴ κύριος τῷ δούλῳ σου ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ
- 19 En hij zeide tot hem: Ga in vrede. En hij ging van hem een kleine streek lands.
 And he said to him, Go in peace. And he went from him some distance.
 και εἶπεν ελισαιε πρὸς ναϊμαν δεῦρο εἰς εἰρήνην καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ εἰς δεβραθα τῆς γῆς
- 20 Gehazi nu, de jongen van Elisa, den man Gods, zeide: Zie, mijn heer heeft Naaman, dien Syrier belet, dat men uit zijn hand niet genomen heeft, wat hij gebracht had; maar zo waarachtig als de HEERE leeft, ik zal hem nalopen, en zal wat van hem nemen!
 But Gehazi, the servant of Elisha, the man of God, said, Now my master has taken nothing from Naaman, this Aramaean, of what he would have given him: by the living Lord, I will go after him and get something from him.
 και εἶπεν γεζι τὸ παιδάριον ελισαιε ἰδοὺ ἐφείσατο ὁ κύριός μου τοῦ ναϊμαν τοῦ σύρου τούτου τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ ἃ ἐνήνοχεν ζῆ κύριος ὅτι εἰ μὴ δραμοῦμα ὀπίσω αὐτοῦ καὶ λήμψομαι παρ' αὐτοῦ τι
- 21 Zo volgde Gehazi Naaman achterna. En toen Naaman zag, dat hij hem naliep, viel hij van den wagen af, hem tegemoet, en hij zeide: Is het wel?
 So Gehazi went after Naaman. And when Naaman saw him running after him, he got down from his carriage and went back to him and said, Is all well?
 και ἐδίωξε γεζι ὀπίσω τοῦ ναϊμαν καὶ εἶδεν αὐτὸν ναϊμαν τρέχοντα ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ ἄρματος εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ
- 22 En hij zeide: Het is wel; mijn heer heeft mij gezonden, om te zeggen: Zie, nu straks zijn tot mij twee jongelingen uit de zonen der profeten, van het gebergte van Efraim gekomen; geef hun toch een talent zilvers en twee wisselklederen.
 And he said, All is well: but my master has sent me, saying, Even now, two young men of the sons of the prophets have come to me from the hill-country of Ephraim; will you give me a talent of silver and two changes of clothing for them?
 και εἶπεν εἰρήνη ὁ κύριός μου ἀπέστειλὲν με λέγων ἰδοὺ νῦν ἦλθον πρὸς με δύο παιδάρια ἐξ ὄρους εφραιμ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν δὸς δὴ αὐτοῖς τάλαντον ἀργυρίου καὶ δύο ἀλλασσομένας στολάς
- 23 En Naaman zeide: Belieft het u, neem twee talenten. En hij hield aan bij hem, en bond twee talenten zilvers in twee buidels, met twee wisselklederen, en hij legde zeop twee van zijn jongens, die ze voor zijn aangezicht droegen.
 And Naaman said, Be good enough to take two talents. And forcing him to take them, he put two talents of silver in two bags, with two changes of clothing, and gave them to his two servants to take before him.
 και εἶπεν ναϊμαν λαβὲ διτάλαντον ἀργυρίου καὶ ἔλαβεν ἐν δυοῖ θυλάκοις καὶ δύο ἀλλασσομένας στολάς καὶ ἔδωκεν ἐπὶ δύο παιδάρια αὐτοῦ καὶ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ
- 24 Als hij nu op de hoogte kwam, nam hij ze van hun hand, en bestelde ze in een huis; en hij liet de mannen gaan, en zij togen heen.
 When he came to the hill, he took them from their hands, and put them away in the house; and he sent the men away, and they went.
 και ἦλθον εἰς τὸ σκοτεινόν καὶ ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ παρέθετο ἐν οἴκῳ καὶ ἐξαπέστειλεν τοὺς ἄνδρας
- 25 Daarna kwam hij in, en stond voor zijn heer. En Elisa zeide tot hem: Van waar, Gehazi? En hij zeide: Uw knecht is noch herwaarts noch derwaarts gegaan.
 Then he came in and took his place before his master. And Elisha said to him, Where have you come from, Gehazi? And he said, Your servant went nowhere.
 και αὐτὸς εἰσηλθὼν καὶ παρεστήκει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ελισαιε πόθεν γεζι καὶ εἶπεν γεζι οὐ πεπόρευται ὁ δοῦλός σου ἔνθα καὶ ἔνθα
- 26 Maar hij zeide tot hem: Ging niet mijn hart mede, als die man zich omkeerde van op zijn wagen u tegemoet? Was het tijd, om dat zilver te nemen, en om klederen tenemen, en olijfbomen, en wijngaarden, en schapen, en runderen, en knechten, en dienstmaagden?
 And he said to him, Did not my heart go with you, when the man got down from his carriage and went back to you? Is this a time for getting money, and clothing, and olive-gardens and vine-gardens, and sheep and oxen, and men-servants and women-servants?
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν ελισαιε οὐχὶ ἡ καρδία μου ἐπορεύθη μετὰ σοῦ ὅτε ἐπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἄρματος εἰς συναντὴν σοι καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον καὶ νῦν ἔλαβες τὰ ἱμάτια καὶ λήμψη ἐν αὐτῷ κήπους καὶ ἔλαιῶνας καὶ ἀμπελῶνας καὶ πρόβατα καὶ βόας καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας
- 27 Daarom zal u de melaatsheid van Naaman aankleven, en uw zaad in eeuwigheid! Toen ging hij uit van voor zijn aangezicht, melaats, wit als de sneeuw. 2 Koningen 6
 Because of what you have done, the disease of Naaman the leper will take you in its grip, and your seed after you, for ever. And he went out from before him a leper as white as snow.
 και ἡ λέπρα ναϊμαν κολληθήσεται ἐν σοὶ καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐξῆλθεν ἐκ προσώπου αὐτοῦ λελερωμένος ὡσεὶ χιῶν

- 1 En de kinderen der profeten zeiden tot Elisa: Zie nu, de plaats, waar wij wonen voor uw aangezicht, is voor ons te eng.
Now the sons of the prophets said to Elisha, There is not room enough for us in the place where we are living under your care;
καὶ εἶπον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν πρὸς ελισαίη ἰδοὺ δὴ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἡμεῖς οἰκοῦμεν ἐνώπιόν σου στενὸς ἄφ' ἡμῶν
- 2 Laat ons toch tot aan de Jordaan gaan, en elk van daar een timmerhout halen, dat wij ons daar een plaats maken, om er te wonen. En hij zeide: Gaat heen.
So let us go to Jordan, and let everyone get to work cutting boards, and we will make a living-place for ourselves there. And he said to them, Go, then.
πορευθῶμεν δὴ ἕως τοῦ ἰορδάνου καὶ λάβωμεν ἐκεῖθεν ἄνῃρ εἰς δοκὸν μίαν καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ἐκεῖ τοῦ οἰκεῖν ἐκεῖ καὶ εἶπεν δεῦτε
- 3 En er zeide een: Het believe u toch te gaan met uw knechten. En hij zeide: Ik zal gaan.
And one of them said, Be pleased to go with your servants. And he said, I will go.
καὶ εἶπεν ὁ εἷς ἐπιεικέως δεῦρο μετὰ τῶν δούλων σου καὶ εἶπεν ἐγὼ πορεύσομαι
- 4 Zo ging hij met hen. Als zij nu aan de Jordaan gekomen waren, hieuwen zij hout af.
So he went with them. And when they came to Jordan, they got to work cutting down trees.
καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθον εἰς τὸν ἰορδάνην καὶ ἔτεμον τὰ ξύλα
- 5 En het geschiedde, als een het timmerhout velde, dat het ijzer in het water viel; en hij riep, en zeide: Ach, mijn heer, want het was geleend.
But one of them, while cutting a board, let the head of his axe go into the water; and he gave a cry, and said, This is a bad business, my master, for it is another's.
καὶ ἰδοὺ ὁ εἷς καταβάλλων τὴν δοκὸν καὶ τὸ σιδήριον ἐξέπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐβόησεν ὁ κύριε καὶ αὐτὸ κεχρημένον
- 6 En de man Gods zeide: Waar is het gevallen? En toen hij hem de plaats gewezen had, sneed hij een hout af, en wierp het daarhenen, en deed het ijzer bovenzwellen.
And the man of God said, Where did it go in? and when he saw the place where it had gone into the water, cutting a stick, he put it into the water, and the iron came up to the top of the water.
καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ποῦ ἔπεσεν καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν τόπον καὶ ἀπέκτισεν ξύλον καὶ ἔρριψεν ἐκεῖ καὶ ἐπέπλασεν τὸ σιδήριον
- 7 En hij zeide: Neem het tot u op. Toen stak hij zijn hand uit, en nam het,
Then he said, Take it up. So he put out his hand and took it.
καὶ εἶπεν ὕψωσον σαυτῷ καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτό
- 8 En de koning van Syrie voerde krijg tegen Israel, en beraadslaagde zich met zijn knechten, zeggende: Mijn legering zal zijn in de plaats van zulk een.
At that time the king of Aram was making war against Israel; and he had a meeting with the chiefs of his army and said, I will be waiting in secret in some named place.
καὶ βασιλεὺς συρίας ἦν πολέμων ἐν ἰσραὴλ καὶ ἐβουλεύσατο πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ λέγων εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ ἐλμῶνι παρεμβάλω
- 9 Maar de man Gods zond henen tot den koning van Israel, zeggende: Wacht u, dat gij door die plaats niet trekt, want de Syriërs zijn daarhenen afgekomen.
And the man of God sent to the king of Israel, saying, Take care to keep away from that place, for the Aramaeans are waiting there in secret.
καὶ ἀπέστειλεν ελισαίη πρὸς τὸν βασιλέα ἰσραὴλ λέγων φύλαξαι μὴ παρελθεῖν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ὅτι ἐκεῖ συρία κέκρυπται
- 10 Daarom zond de koning van Israel henen aan die plaats, waarvan hem de man Gods gezegd en hem gewaarschuwd had, en wachtte zich aldaar, niet eenmaal, nochtweemaal.
So the king of Israel sent to the place where the man of God had said there was danger, and kept clear of it more than once.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ελισαίη καὶ ἐφυλάξατο ἐκεῖθεν οὐ μίαν οὐδὲ δύο
- 11 Toen werd het hart des konings van Syrie onstuimig over dezen handel; en hij riep zijn knechten, en zeide tot hen: Zult gij mij dan niet te kennen geven, wie van deonzen zij voor den koning van Israel?
And at this, the mind of the king of Aram was greatly troubled, and he sent for his servants and said to them, Will you not make clear to me which of us is helping the king of Israel?
καὶ ἐξεκινήθη ἡ ψυχὴ βασιλέως συρίας περὶ τοῦ λόγου τούτου καὶ ἐκάλεσεν τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς οὐκ ἀναγγελεῖτέ μοι τίς προδίδωσίν με βασιλεῖ ἰσραὴλ
- 12 En een van zijn knechten zeide: Neen, mijn heer koning! Maar Elisa, de profeet, die in Israel is, geeft den koning van Israel te kennen de woorden, die gij in uw binnenste slaapkamer spreekt.
And one of them said, Not one of us, my lord king; but Elisha, the prophet in Israel, gives the king of Israel news of the words you say even in your bedroom.
καὶ εἶπεν εἷς τῶν παίδων αὐτοῦ οὐχὶ κύριέ μου βασιλεῦ ὅτι ελισαίη ὁ προφήτης ὁ ἐν ἰσραὴλ ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ ἰσραὴλ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐὰν λαλήσῃς ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ κοιτῶνός σου
- 13 En hij zeide: Gaat heen, en ziet, waar hij is, dat ik zende en hem halen late. En hem werd te kennen gegeven, zeggende: Zie, hij is te Dothan.
Then he said, Go and see where he is, so that I may send and get him. And news came to him that he was in Dothan.
καὶ εἶπεν δεῦτε ἴδετε ποῦ οὗτος καὶ ἀποστείλας λήμψομαι αὐτόν καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες ἰδοὺ ἐν δωθαῖμ

- 14 Toen zond hij daarhenen paarden, en wagenen, en een zwaar heir; welke des nachts kwamen, en omsingelden de stad.
So he sent there horses and carriages and a great army; and they came by night, circling the town.
καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵππον καὶ ἄρμα καὶ δύναμιν βαρεῖαν καὶ ἦλθον νυκτὸς καὶ περιεκύκλωσαν τὴν πόλιν
- 15 En de dienaar van den man Gods stond zeer vroeg op, en ging uit; en ziet, een heir omringde de stad met paarden en wagenen. Toen zeide zijn jongen tot hem: Ach, mijn heer, hoe zullen wij doen.
Now the servant of the man of God, having got up early and gone out, saw an army with horses and carriages of war all round the town. And the servant said to him, O my master, what are we to do?
καὶ ὄρθρισεν ὁ λειτουργὸς ἐλισαῖε ἀναστῆναι καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν καὶ ἵππος καὶ ἄρμα καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν ὃ κύριε πῶς ποιήσωμεν
- 16 En hij zeide: Vrees niet; want die bij ons zijn, zijn meer, dan die bij hen zijn.
And he said in answer, Have no fear; those who are with us are more than those who are with them.
καὶ εἶπεν ἐλισαῖε μὴ φοβοῦ ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν
- 17 En Elisa bad, en zeide: HEERE, open toch zijn ogen, dat hij zie! En de HEERE opende de ogen van den jongen, dat hij zag; en ziet, de berg was vol vurige paarden en wagenen rondom Elisa.
Then Elisha made a prayer to the Lord, saying, Lord, let his eyes be open so that he may see. And the Lord made the young man's eyes open; and he saw that all the mountain was full of horses and carriages of fire round Elisha.
καὶ προσεῦξάτο ἐλισαῖε καὶ εἶπεν κύριε διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου καὶ ἰδέτω καὶ διήνοιξεν κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος πλήρες ἵππων καὶ ἄρμα πυρὸς περικύκλω ἐλισαῖε
- 18 Als zij nu tot hem afkwamen, bad Elisa tot den HEERE, en zeide: Sla toch dit volk met verblindheden. En Hij sloeg hen met verblindheden, naar het woord van Elisa.
Now when the Aramaeans came down to Elisha, he made a prayer to the Lord saying, Lord, make this people blind. And he made them blind at Elisha's request.
καὶ κατέβησαν πρὸς αὐτόν καὶ προσηύξατο ἐλισαῖε πρὸς κύριον καὶ εἶπεν πάταξον δὴ τοῦτο τὸ ἔθνος ἄρασι καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἄρασι κατὰ τὸ ῥῆμα ἐλισαῖε
- 19 Toen zeide Elisa tot hen: Dit is de weg niet, en dit is de stad niet; volgt mij na, en ik zal u leiden tot den man, dien gij zoekt; en hij leidde hen naar Samaria.
And Elisha said to them, This is not the way, and this is not the town: come after me so that I may take you to the man you are searching for. And he took them to Samaria.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἐλισαῖε οὐχ αὕτη ἡ πόλις καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ἀπάξω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα ὃν ζητεῖτε καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς εἰς σαμάρειαν
- 20 En het geschiedde, als zij te Samaria gekomen waren, dat Elisa zeide: HEERE, open de ogen van dezen, dat zij zien! En de HEERE opende hun ogen, dat zij zagen; en ziet, zij waren in het midden van Samaria.
And when they had come into Samaria, Elisha said, Lord, let the eyes of these men be open so that they may see. And the Lord made their eyes open, and they saw that they were in the middle of Samaria.
καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθον εἰς σαμάρειαν καὶ εἶπεν ἐλισαῖε ἀνοιξον δὴ κύριε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἰδέτωσαν καὶ διήνοιξεν κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἦσαν ἐν μέσῳ σαμαρείας
- 21 En de koning van Israel zeide tot Elisa, als hij hen zag: Zal ik hen slaan? Zal ik hen slaan, mijn vader?
And the king of Israel, when he saw them, said to Elisha, My father, am I to put them to the sword?
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ ὡς εἶδεν αὐτοὺς εἰ πατάξας πατάξω πάτερ
- 22 Doch hij zeide: Gij zult hen niet slaan; zoudt gij ook slaan, die gij met uw zwaard en met uw boog gevangen hadt? Zet hun brood en water voor, dat zij eten en drinken, en tot hun heer trekken.
But he said in answer, You are not to put them to death; have you any right to put to death those whom you have not taken prisoner with your sword and your bow? put bread and water before them, so that they may have food and drink and go to their master.
καὶ εἶπεν οὐ πατάξεις εἰ μὴ οὓς ἠχμαλώτευσας ἐν ῥομφαίᾳ σου καὶ τόξῳ σου σὺ τύπτεις παράθεες ἄρτους καὶ ὕδωρ ἐνώπιον αὐτῶν καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσαν καὶ ἀπελθέτωσαν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν
- 23 En hij bereidde hun een groten maaltijd, dat zij aten en dronken; daarna liet hij hen gaan, en zij trokken tot hun heer. Zo kwamen de benden der Syriers niet meer in het land van Israel.
So he made ready a great feast for them, and when they had had food and drink, he sent them away and they went back to their master. And no more bands of Aramaeans came into the land of Israel.
καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς παράθεσιν μεγάλην καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν καὶ οὐ προσέθεντο ἔτι μονόζωνοι συρίας τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν ἰσραὴλ
- 24 En het geschiedde daarna, dat Benhadad, de koning van Syrie, zijn gehele leger verzamelde, en optoog, en Samaria belegerde.
Now after this, Ben-hadad, king of Aram, got together all his army and went up to make an attack on Samaria, shutting the town in on all sides with his forces.
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἤθροισεν υἱὸς ἀδερ βασιλεὺς συρίας πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ καὶ ἀνέβη καὶ περιεκάθισεν σαμάρειαν

- 25 En er werd grote honger in Samaria; want ziet, zij belegerden ze, totdat een ezelskop voor tachtig zilverlingen was verkocht, en een vierendeel van een kabduivenmest voor vijf zilverlingen.
And they became very short of food in Samaria; for they kept it shut in till the price of an ass's head was eighty shekels of silver, and a small measure of doves' droppings was five shekels of silver.
 και ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἰδοὺ περιεκάθητο ἐπ' αὐτήν ἕως οὗ ἐγενήθη κεφαλὴ ὄνου πενήτηκοντα σίκλων ἀργυρίου καὶ τέταρτον τοῦ κάβου κόπρου περιστερῶν πέντε σίκλων ἀργυρίου
- 26 En het geschiedde, als de koning op den muur voorbijging, dat een vrouw tot hem riep, zeggende: Help mij, heer koning!
And when the king of Israel was going by on the wall, a woman came crying out to him, and said, Help! my lord king.
 καὶ ἦν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ διαπορευόμενος ἐπὶ τοῦ τείχους καὶ γυνὴ ἐβόησεν πρὸς αὐτὸν λέγουσα σῶσον κύριε βασιλεῦ
- 27 En hij zeide: De HEERE helpt u niet; waarvan zou ik u helpen? Van den dorsvloer of van den wijnpers?
And he said, If the Lord does not give you help, where am I to get help for you? from the grain-floor or the grape-crusher?
 καὶ εἶπεν αὐτῇ μὴ σε σῶσαι κύριος πόθεν σῶσω σε μὴ ἀπὸ τῆς ἄλωνος ἢ ἀπὸ τῆς ληνοῦ
- 28 Verder zeide de koning tot haar: Wat is u? En zij zeide: Deze vrouw heeft tot mij gezegd: Geef uw zoon, dat wij hem heden eten, en morgen zullen wij mijn zooneten.
And the king said to her, What is troubling you? And she said in answer, This woman said to me, Give your son to be our food today, and we will have my son tomorrow.
 καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς τί ἐστίν σοι καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ αὕτη εἶπεν πρὸς με δὸς τὸν υἱόν σου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον καὶ τὸν υἱόν μου καὶ φαγόμεθα αὐτὸν αὔριον
- 29 Zo hebben wij mijn zoon gezoden, en hebben hem gegeten; maar als ik des anderen daags tot haar zeide: Geef uw zoon, dat wij hem eten, zo heeft zij haar zoonverstoken.
So, boiling my son, we had a meal of him; and on the day after I said to her, Now give your son for our food; but she has put her son in a secret place.
 καὶ ἠψήσαμεν τὸν υἱόν μου καὶ ἐφάγομεν αὐτόν καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ δὸς τὸν υἱόν σου καὶ φάγομεν αὐτόν καὶ ἐκρυπεν τὸν υἱὸν αὐτῆς
- 30 En het geschiedde, als de koning de woorden dezer vrouw gehoord had, dat hij zijn klederen scheurde, alzo hij op den muur voortging; en het volk zag, dat, ziet, eenzak van binnen over zijn vlees was.
Then the king, hearing what the woman said, took his robes in his hands, violently parting them; and, while he was walking on the wall, the people, looking, saw that under his robe he had haircloth on his flesh.
 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ τοὺς λόγους τῆς γυναικὸς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ αὐτὸς διεπορεύετο ἐπὶ τοῦ τείχους καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὸν σάκκον ἐπὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἕσωθεν
- 31 En hij zeide: Zo doe mij God, en doe zo daartoe, indien het hoofd van Elisa, den zoon van Safat, heden op hem zal blijven staan!
Then he said, May God's punishment come on me if Elisha, the son of Shaphat, keeps his head on his body after this day.
 καὶ εἶπεν τάδε ποιῆσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθήει εἰ στήσεται ἡ κεφαλὴ ἐλισαίε ἐπ' αὐτῷ σήμερον
- 32 (Elisa nu zat in zijn huis, en de oudsten zaten bij hem.) En hij zond een man van voor zijn aangezicht; maar eer de bode tot hem gekomen was, had hij gezegd tot deoudsten: Hebt gijlieden gezien, hoe die zoon des moordenaars gezonden heeft, om mijn hoofd af te nemen? Ziet toe, als die bode komt, sluit de deur toe, en dringthem uit met de deur; is niet het geruis der voeten van zijn heer achter hem?
But Elisha was in his house, and the responsible men were seated there with him; and before the king got there, Elisha said to those who were with him, Do you see how this cruel and violent man has sent to take away my life?
 καὶ ἐλισαίε ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηον μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν ἄνδρα πρὸς προσώπου αὐτοῦ πρὶν ἔλθειν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτὸν καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους εἰ οἴδατε ὅτι ἀπέστειλεν ὁ υἱὸς τοῦ φονευτοῦ οὗτος ἀφελῆν τὴν κεφαλὴν μου ἴδετε ὡς ἂν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος ἀποκλείσατε τὴν θύραν καὶ παραθλίψατε αὐτὸν ἐν τῇ θύρᾳ οὐχὶ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ κατόπισθεν αὐτοῦ
- 33 Als hij nog met hen sprak, ziet, zo kwam de bode tot hem af; en hij zeide: Zie, dat kwaad is van den HEERE; wat zou ik verder op den HEERE wachten?
While he was still talking to them, the king came down and said, This evil is from the Lord; why am I to go on waiting any longer for the Lord?
 ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κατέβη πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν ἰδοὺ αὕτη ἡ κακία παρὰ κυρίου τί ὑπομείνω τῷ κυρίῳ ἔτι
- 1 Toen zeide Elisa: Hoort het woord des HEEREN; zo zegt de HEERE: Morgen omtrent dezen tijd zal een maat meelbloem verkocht worden voor een sikkel, entwee maten gerst voor een sikkel, in de poort van Samaria.
Then Elisha said, Give ear to the word of the Lord: the Lord says, Tomorrow, about this time, a measure of good meal will be offered for the price of a shekel and two measures of barley for a shekel, in the market-place of Samaria.
 καὶ εἶπεν ἐλισαίε ἄκουσον λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος ὡς ἡ ὥρα αὕτη αὔριον μέτρον σμιδάλεως σίκλου καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου ἐν ταῖς πύλαις σαμαρείας
- 2 Maar een hoofdman, op wiens hand de koning leunde, antwoordde den man Gods, en zeide: Zie, zo de HEERE vensteren in den hemel maakte, zou die zaak kunnen geschieden? En hij zeide: Zie, gij zult het met uw ogen zien, doch daarvan niet eten.
Then the captain whose arm was supporting the king said to the man of God, Even if the Lord made windows in heaven, would such a thing be possible? And he said, Your eyes will see it, but you will not have a taste of the food.
 καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τῷ ἐλισαίε καὶ εἶπεν ἰδοὺ ποιήσει κύριος καταρράκτας ἐν οὐρανῷ μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἐλισαίε εἶπεν ἰδοὺ σὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐκείθεν οὐ φάγη

- 3 Er waren nu vier melaatse mannen voor de deur der poort; die zeiden, de een tot den ander: Wat blijven wij hier, totdat wij sterven?
 Now there were four lepers seated at the doorway into the town: and they said to one another, Why are we waiting here for death?
 καὶ τέσσαρες ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως καὶ εἶπεν ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ τί ἡμεῖς καθήμεθα ὧδε ἕως ἀποθάνωμεν
- 4 Indien wij zeggen: Laat ons in de stad komen, zo is de honger in de stad, en wij zullen daar sterven, en indien wij hier blijven, wij zullen ook sterven; nu dan, komt, en laat ons in het leger der Syriërs vallen; indien zij ons laten leven, wij zullen leven; en indien zij ons doden, wij zullen maar sterven.
 If we say, We will go into the town, there is no food in the town, and we will come to our end there; and if we go on waiting here, death will come to us. Come then, let us give ourselves up to the army of Aram: if they let us go on living, then life will be ours; and if they put us to death, then death will be ours.
 ἐὰν εἰπώμεν εἰσελθόμεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ ἀποθανούμεθα ἐκεῖ καὶ ἐὰν καθίσωμεν ὧδε καὶ ἀποθανούμεθα καὶ νῦν δεῦτε καὶ ἐμπέσωμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν συρίας ἐὰν ζωογονήσωσιν ἡμᾶς καὶ ζησόμεθα καὶ ἐὰν θανατώσωσιν ἡμᾶς καὶ ἀποθανούμεθα
- 5 En zij stonden op in de schemering, om in het leger der Syriërs te komen. Toen zij aan het uiterste van het leger der Syriërs kwamen, ziet, toen was er niemand.
 So in the half light they got up to go to the tents of Aram; but when they came to the outer line of tents, there was no one there.
 καὶ ἀνέστησαν ἐν τῷ σκότει εἰσελθεῖν εἰς τὴν παρεμβολὴν συρίας καὶ ἦλθον εἰς μέρος τῆς παρεμβολῆς συρίας καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐκεῖ
- 6 Want de HEERE had het heir der Syriërs doen horen een geluid van wagenen, en een geluid van paarden, het geluid ener grote heikracht; zodat zij zeiden de een tot den ander: Zie, de koning van Israel heeft tegen ons gehoord de koningen der Hethieten, en de koningen der Egyptenaren, om tegen ons te komen.
 For the Lord had made the sound of carriages and horses, and the noise of a great army, come to the ears of the Aramaeans, so that they said to one another, Truly, the king of Israel has got the kings of the Hittites and of the Egyptians for a price to make an attack on us.
 καὶ κύριος ἀκουστὴν ἐποίησεν τὴν παρεμβολὴν συρίας φωνὴν ἄρματος καὶ φωνὴν ἵππου καὶ φωνὴν δυνάμεως μεγάλης καὶ εἶπεν ἄνθρωπος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ νῦν ἐμισθώσατο ἐφ' ἡμᾶς βασιλεὺς ἰσραὴλ τοὺς βασιλεῖς τῶν χετταίων καὶ τοὺς βασιλεῖς αἰγύπτου τοῦ ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς
- 7 Derhalve hadden zij zich opgemaakt, en waren in de schemering gevloten, en hadden hun tenten gelaten, en hun paarden, en hun ezelen, het leger gelijk als het was; en waren gevloten om hun levens wil.
 So they got up and went in flight, in the half light, without their tents or their horses or their asses or any of their goods; they went in flight, fearing for their lives.
 καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀπέδρασαν ἐν τῷ σκότει καὶ ἐγκατέλιπον τὰς σκηναὺς αὐτῶν καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἔστιν καὶ ἐφυγον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτῶν
- 8 Als nu deze melaatsen aan het uiterste des legers kwamen, zo gingen zij in een tent, en aten en dronken, en namen van daar zilver, en goud, en klederen, en gingen henen, en verborgen het; daarna keerden zij weder, en kwamen in een andere tent, namen van daar ook, en gingen henen, en verborgen het.
 And when those lepers came to the outer line of tents, they went into one tent, and had food and drink, and took from it silver and gold and clothing, which they put in a secret place; then they came back and went into another tent from which they took more goods, which they put away in a secret place.
 καὶ εἰσῆλθον οἱ λεπροὶ οὗτοι ἕως μέρους τῆς παρεμβολῆς καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν μίαν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἦραν ἐκεῖθεν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ἱματισμὸν καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ἐπέστρεψαν καὶ αἱ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴν ἄλλην καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν καὶ ἐπορεύθησαν καὶ κατέκρυψαν
- 9 Toen zeiden zij, de een tot den ander: Wij doen niet recht; deze dag is een dag van goede boodschap, en wij zwijgen stil. Indien wij vertoeven tot den lichten morgen, zo zal ons de ongerechtigheid vinden; daarom nu, komt, laat ons gaan, en dit aan het huis des konings boodschappen.
 Then they said to one another, We are not doing right. Today is a day of good news, and we say nothing: if we go on waiting here till the morning, punishment will come to us. So let us go and give the news to those of the king's house.
 καὶ εἶπεν ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ οὐχ οὕτως ἡμεῖς ποιούμεν ἢ ἡμέρα αὕτη ἡμέρα εὐαγγελίας ἐστὶν καὶ ἡμεῖς σιωπῶμεν καὶ μένομεν ἕως φωτὸς τοῦ πρωὶ καὶ εὐρήσομεν ἀνομίαν καὶ νῦν δεῦρο καὶ αἱ εἰσελθόμεν καὶ ἀναγγεῖλωμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως
- 10 Zo kwamen zij, en riepen tot den poortier der stad, en boodschapten hun, zeggende: Wij zijn gekomen tot het leger der Syriërs, en ziet, niemand was daar, noch eensmens stem; maar paarden aangebonden, en ezels aangebonden, en tenten, gelijk als zij waren.
 So they came in, and, crying out to the door-keepers of the town, they gave them the news, saying, We came to the tents of the Aramaeans, and there was no one there and no voice of man, only the horses and the asses in their places, and the tents as they were.
 καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐβόησαν πρὸς τὴν πόλιν τῆς πόλεως καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς λέγοντες εἰσῆλθομεν εἰς τὴν παρεμβολὴν συρίας καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἄνθρωπος καὶ φωνὴ ἀνθρώπου ὅτι εἰ μὴ ἵππος δεδεμένος καὶ ὄνος καὶ αἱ σκηναὶ αὐτῶν ὡς εἰσίν
- 11 En hij riep de poortiers; en zij deden de boodschap binnen in het huis des konings.
 Then the door-keepers, crying out, gave the news to those inside the king's house.
 καὶ ἐβόησαν οἱ θυρωροὶ καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ἕσω

- 12 En de koning stond op in den nacht, en zeide tot zijn knechten: Ik zal u nu te kennen geven, wat de Syriërs ons gedaan hebben; zij weten, dat wij hongerig zijn; daarom zijn zij uit het leger gegaan, om zich in het veld te versteken, zeggende: Als zij uit de stad gegaan zullen zijn, dan zullen wij hen levend grijpen, en wij zullen inde stad komen.
Then the king got up in the night and said to his servants, This is my idea of what the Aramaeans have done to us. They have knowledge that we are without food; and so they have gone out of their tents, and are waiting secretly in the open country, saying, When they come out of the town, we will take them living and get into the town.
καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς νυκτὸς καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἀναγγεῖλαι δὴ ὑμῖν ἃ ἐποίησεν ἡμῖν συρία ἕγνωσαν ὅτι πεινῶμεν ἡμεῖς καὶ ἐξῆλθαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς καὶ ἐκρύβησαν ἐν τῷ ἀγρῷ λέγοντες ὅτι ἐξελεύσονται ἐκ τῆς πόλεως καὶ συλλημψόμεθα αὐτοὺς ζῶντας καὶ εἰς τὴν πόλιν εἰσελευσόμεθα
- 13 Toen antwoordde een van zijn knechten, en zeide: Dat men toch neme vijf van de overige paarden, die hierbinnen overgebleven zijn (zie, zij zijn als de gehelemenigte der Israelieten, die hierbinnen overgebleven zijn; zie, zij zijn als de gehele menigte der Israelieten, die vergaan zijn), laat ons die zenden, en zien.
And one of his servants said in answer, Send men and let them take five of the horses which we still have in the town; if they keep their lives they will be the same as those of Israel who are still living here; if they come to their death they will be the same as all those of Israel who have gone to destruction: let us send and see.
καὶ ἀπεκρίθη εἰς τῶν παίδων αὐτοῦ καὶ εἶπεν λαβέτωσαν δὴ πέντε τῶν ἵππων τῶν ὑπολειμμένων οἱ κατελείφθησαν ὅδε ἰδοὺ εἰσὶν πρὸς πᾶν τὸ πλῆθος ἰσραὴλ τὸ ἐκλείπον καὶ ἀποστελοῦμεν ἐκεῖ καὶ ἰθὺς
- 14 Zij namen dan twee wagenpaarden. En de koning zond het leger der Syriërs achterna, zeggende: Gaat henen, en ziet.
So they took two horsemen; and the king sent them after the army of the Aramaeans, saying, Go and see.
καὶ ἔλαβον δύο ἐπιβάτας ἵππων καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ ὀπίσω τοῦ βασιλέως σαρίας λέγων δεῦτε καὶ ἴδετε
- 15 En zij volgden hen na tot de Jordaan toe; en ziet, de ganze weg was vol van klederen en gereedschap, die de Syriërs in hun verhaasten weggeworpen hadden. Deboden nu keerden weder, en boodschapten het den koning.
And they went after them as far as Jordan; and all the road was covered with clothing and vessels dropped by the Aramaeans in their flight. So those who were sent went back and gave the news to the king.
καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως τοῦ ἰορδάνου καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρης ἱματίων καὶ σκευῶν ὧν ἔριψεν συρία ἐν τῷ θαμβεῖσθαι αὐτούς καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ
- 16 Toen ging het volk uit, en beroofde het leger der Syriërs; en een maat meelbloem werd verkocht voor een sikkel, en twee maten gerst voor een sikkel, naar het woord des HEEREN.
Then the people went out and took the goods from the tents of the Aramaeans. So a measure of good meal was to be had for the price of a shekel, and two measures of barley for a shekel, as the Lord had said.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς καὶ διήρπασεν τὴν παρεμβολὴν σαρίας καὶ ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ δίμετρον κριθῶν σίκλου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου
- 17 De koning nu had den hoofdman, op wiens hand hij leunde, over die poort gesteld; en het volk vertrad hem in de poort, dat hij stierf, gelijk de man Gods gesproken had, die het sprak, als de koning tot hem afgekomen was.
And the king gave authority to that captain, on whose arm he was supported, to have control over the doorway into the town; but he was crushed to death there under the feet of the people, as the man of God had said when the king went down to him.
καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν τὸν τριστάτην ἐφ' ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπανεπαύετο ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πύλης καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ καὶ ἀπέθανεν καθὰ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὅς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτόν
- 18 Want het was geschied, gelijk de man Gods gesproken had tot den koning, zeggende: Morgen omtrent dezen tijd zullen twee maten gerst voor een sikkel, en eenmaat meelbloem voor een sikkel verkocht worden, in de poort van Samaria.
So the words of the man of God came true, which he said to the king: Two measures of barley will be offered for the price of a shekel and a measure of good meal for a shekel, tomorrow about this time in the market-place of Samaria.
καὶ ἐγένετο καθὰ ἐλάλησεν ελισαῖ πρὸς τὸν βασιλέα λέγων δίμετρον κριθῆς σίκλου καὶ μέτρον σεμιδάλεως σίκλου καὶ ἔσται ὡς ἡ ὥρα αὕτη αὐριον ἐν τῇ πύλῃ σαμαρείας
- 19 En die hoofdman had den man Gods geantwoord en gezegd: Zie, zo de HEERE vensteren in den hemel maakte, zou het ook naar dit woord geschieden kunnen? En hij had gezegd: Zie, gij zult het met uw ogen zien, doch daarvan niet eten.
And that captain said to the man of God, Even if the Lord made windows in heaven, would such a thing be possible? And he said to him, Your eyes will see it, but you will not have a taste of the food.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης τῷ ελισαῖ καὶ εἶπεν ἰδοὺ κύριος ποιεῖ καταρράκτας ἐν τῷ οὐρανῷ μὴ ἔσται τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ εἶπεν ελισαῖ ἰδοὺ ὄψη τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἐκείθεν οὐ φάγη
- 20 Even alzo geschiedde hem, want het volk vertrad hem in de poort, dat hij stierf.
And such was his fate; for he was crushed to death under the feet of the people, in the doorway into the town.
καὶ ἐγένετο οὕτως καὶ συνεπάτησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ καὶ ἀπέθανεν

- 1 Elisa nu had gesproken tot die vrouw, welker zoon hij levend gemaakt had, zeggende: Maak u op, en ga heen, gij en uw huisgezin, en verkeer als vreemdeling, waargij verkeren kunt; want de HEERE heeft een honger geroepen, die ook in het land zeven jaren komen zal.
Now Elisha had said to the woman whose son he had given back to life, Go now, with all the people of your house, and get a living-place for yourselves wherever you are able; for by the word of the Lord, there will be great need of food in the land; and this will go on for seven years.
καὶ εἰσαίει ἐλάλησεν πρὸς τὴν γυναῖκα ἧς ἐξωπύρησεν τὸν υἱὸν λέγων ἀνάστηθι καὶ δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ παροίκει οὗ ἔαν παροικήσῃς ὅτι κέκληκεν κύριος λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ γε ἦλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτὰ ἔτη
- 2 En de vrouw had zich opgemaakt, en had gedaan naar het woord van den man Gods; want zij was gegaan met haar huisgezin, en had als vreemdeling verkeerd in het land der Filistijnen, zeven jaren.
So the woman got up and did as the man of God said; and she and the people of her house were living in the land of the Philistines for seven years.
καὶ ἀνέστη ἡ γυνὴ καὶ ἐποίησεν κατὰ τὸ ῥῆμα εἰσαίει καὶ ἐπορεύθη αὐτὴ καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς καὶ παρῶκει ἐν γῆ ἄλλοφύλων ἑπτὰ ἔτη
- 3 En het geschiedde met het einde der zeven jaren, dat de vrouw uit het land der Filistijnen wederkeerde; en zij ging uit, dat zij tot den koning riep, om haar huis en om haar akker.
And when the seven years were ended, the woman came back from the land of the Philistines and went to the king with a request for her house and her land.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ἑπτὰ ἐτῶν καὶ ἐπέστρεψεν ἡ γυνὴ ἐκ γῆς ἄλλοφύλων εἰς τὴν πόλιν καὶ ἦλθεν βοῆσαι πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἐαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἐαυτῆς
- 4 De koning nu sprak tot Gehazi, den jongen van den man Gods, zeggende: Vertel mij toch al de grote dingen, die Elisa gedaan heeft.
Now the king was talking with Gehazi, the servant of the man of God, saying, Now, give me an account of all the great things Elisha has done.
καὶ ὁ βασιλεὺς ἐλάλει πρὸς γιεζὶ τὸ παιδάριον εἰσαίει τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ λέγων διήγησαι δὴ μοι πάντα τὰ μεγάλα ἃ ἐποίησεν εἰσαίει
- 5 En het geschiedde, als hij den koning vertelde, hoe hij een dode had levend gemaakt, ziet, zo riep de vrouw, welker zoon hij levend gemaakt had, tot den koning, om haar huis en om haar akker. Toen zeide Gehazi: Mijn heer koning! Dit is de vrouw, en dit is haar zoon, dien Elisa heeft levend gemaakt.
And while he was giving the king the story of how Elisha had given life to the dead, the woman whose son had come back to life came to the king with a request for her house and her land. And Gehazi said, My lord king, this is the woman and this is her son, whose life Elisha gave back to him.
καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἐξηγουμένου τῷ βασιλεῖ ὡς ἐξωπύρησεν υἱὸν τεθνηκότα καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ ἧς ἐξωπύρησεν τὸν υἱὸν αὐτῆς εἰσαίει βοῶσα πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τοῦ οἴκου ἐαυτῆς καὶ περὶ τῶν ἀγρῶν ἐαυτῆς καὶ εἶπεν γιεζὶ κύριε βασιλεῦ αὐτῆ ἡ γυνὴ καὶ οὗτος ὁ υἱὸς αὐτῆς ὃν ἐξωπύρησεν εἰσαίει
- 6 En de koning ondervraagde de vrouw, en zij vertelde het hem. Toen gaf de koning haar een kamerling, zeggende: Doe haar wederhebben alles, wat het hare was, daartoe alle inkomsten des akkers, van den dag af, dat zij het land verlaten heeft, tot nu toe.
And in answer to the king's questions, the woman gave him all the story. So the king gave orders to one of his unsexed servants, saying, Give her back all her property, and all the produce of her fields from the day when she went away from the land up till now.
καὶ ἐπρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὴν γυναῖκα καὶ διηγήσατο αὐτῷ καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς εὐνοῦχον ἕνα λέγων ἐπίστρεψον πάντα τὰ αὐτῆς καὶ πάντα τὰ γενήματα τοῦ ἀγροῦ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς κατέλιπεν τὴν γῆν ἕως τοῦ νῦν
- 7 Daarna kwam Elisa te Damaskus, als Benhadad, de koning van Syrie, krank was; en men boodschapte hem, zeggende: De man Gods is herwaarts gekomen.
And Elisha came to Damascus; and Ben-hadad, king of Aram, was ill; and they said to him, The man of God has come.
καὶ ἦλθεν εἰσαίει εἰς δαμασκὸν καὶ υἱὸς ἀδερ βασιλεὺς συρίας ἠρρώσκει καὶ ἀνηγγειλαν αὐτῷ λέγοντες ἦκει ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἕως ὧδε
- 8 Toen zeide de koning tot Hazael: Neem een geschenk in uw hand, en ga den man Gods tegemoet; en vraag door hem den HEERE, zeggende: Zal ik van deze krankheid genezen?
Then the king said to Hazael, Take an offering with you, and go to see the man of God and get directions from the Lord by him, saying, Am I going to get better from my disease?
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αζαηλ λαβὲ ἐν τῇ χειρὶ σου μανασα καὶ δεῦρο εἰς ἀπαντὴν τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιζήτησον τὸν κύριον παρ' αὐτοῦ λέγων εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης
- 9 Zo ging Hazael hem tegemoet, en nam een geschenk in zijn hand, te weten, alle goed van Damaskus, een last van veertig kemelen; en hij kwam, en stond voor zijnaangezicht, en zeide: Uw zoon Benhadad, de koning van Syrie, heeft mij tot u gezonden, om te zeggen: Zal ik van deze krankheid genezen?
So Hazael went to see him, taking with him forty camels with offerings on their backs of every sort of good thing from Damascus; and when he came before him, he said, Your son Ben-hadad, king of Aram, has sent me to you, saying, Will I get better from this disease?
καὶ ἐπορεύθη αζαηλ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν μανασα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ δαμασκοῦ ἄρσην τεσσαράκοντα καμήλων καὶ ἦλθεν καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς εἰσαίει ὁ υἱὸς σου υἱὸς ἀδερ βασιλεὺς συρίας ἀπέστειλὲν με πρὸς σὲ λέγων εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀρρωστίας μου ταύτης
- 10 En Elisa zeide tot hem: Ga, zeg, gij zult ganselijk niet genezen; want de HEERE heeft mij getoond, dat hij den dood sterven zal.
And Elisha said to him, Go, say to him, You will certainly get better; but the Lord has made it clear to me that only death is before him.
καὶ εἶπεν εἰσαίει δεῦρο εἰπὸν αὐτῷ ζωὴ ζήσῃ καὶ ἔδειξέν μοι κύριος ὅτι θανάτῳ ἀποθανῆ
- 11 En hij hield zijn gezicht staande, en zette het vast tot schamens toe; en de man Gods weende.
And he kept his eyes fixed on him till he was shamed, and the man of God was overcome with weeping.
καὶ παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνῃς καὶ ἐκλαυσεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ

- 12 Toen zeide Hazael: Waarom weent mijn heer? En hij zeide: omdat ik weet, wat kwaad gij den kinderen Israels doen zult; gij zult hun sterkten in het vuur zetten, en hun jonge manschap met het zwaard doden, en hun jonge kinderen verpletteren, en hun zwangere vrouwen opensnijden.
 And Hazael said, Why is my lord weeping? Then he said in answer, Because I see the evil which you will do to the children of Israel: burning down their strong towns, putting their young men to death with the sword, smashing their little ones against the stones, and cutting open the women who are with child.
 και εἶπεν αζαηλ τί ὅτι ὁ κύριός μου κλαίει καὶ εἶπεν ὅτι οἶδα ὅσα ποιήσεις τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ κακὰ τὰ ὄχρῳματα αὐτῶν ἐξαποστελεῖς ἐν πυρὶ καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενεῖς καὶ τὰ νήπια αὐτῶν ἐνσεῖσεις καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας αὐτῶν ἀνωρρηξείς
- 13 En Hazael zeide: Maar wat is uw knecht, die een hond is, dat hij deze grote zaak doen zou? En Elisa zeide: De HEERE heeft mij getoond, dat gij koning zijn zultover Syrie.
 And Hazael said, How is it possible that your servant, who is only a dog, will do this great thing? And Elisha said, The Lord has made it clear to me that you will be king over Aram.
 και εἶπεν αζαηλ τίς ἐστὶν ὁ δοῦλός σου ὁ κύων ὁ τεθνηκός ὅτι ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ εἶπεν ελισαιε εἰδειξέν μοι κύριός σε βασιλεύοντα ἐπὶ συρίαν
- 14 Zo ging hij weg van Elisa, en kwam tot zijn heer, die tot hem zeide: Wat heeft Elisa tot u gezegd? En hij zeide: Hij heeft tot mij gezegd: Gij zult zekerlijk genezen.
 Then he went away from Elisha and came in to his master, who said to him, What did Elisha say to you? And his answer was, He said that you would certainly get well.
 και ἀπῆλθεν ἀπὸ ελισαιε καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ τί εἶπέν σοι ελισαιε καὶ εἶπεν εἶπέν μοι ζωὴ ζήσῃ
- 15 En het geschiedde des anderen daags, dat hij een deken nam, en in het water doopte, en over zijn aangezicht uitspreidde, dat hij stierf; en Hazael werd koning in zijn plaats.
 Now on the day after, Hazael took the bed-cover, and making it wet with water, put it over Ben-hadad's face, causing his death: and Hazael became king in his place.
 και ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ἔλαβεν τὸ μαχμα καὶ ἔβαψεν ἐν τῷ ὕδατι καὶ περιέβαλεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐβασίλευσεν αζαηλ ἀντ' αὐτοῦ
- 16 In het vijfde jaar nu van Joram, den zoon van Achab, den koning van Israel, toen Josafat koning was van Juda, begon Jehoram, de zoon van Josafat, den koning van Juda, te regeren.
 In the fifth year of Joram, the son of Ahab, king of Israel, Jehoram, the son of Jehoshaphat, king of Judah, became king.
 ἐν ἔτει πέμπτῳ τῷ ἰωραμ υἱῷ αχααβ βασιλεῖ ἰσραηλ ἐβασίλευσεν ἰωραμ υἱὸς ἰωσαφατ βασιλεὺς ἰουδα
- 17 Hij was twee en dertig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaren te Jeruzalem.
 He was thirty-two years old when he became king; and he was ruling in Jerusalem for eight years.
 υἱὸς τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ
- 18 En hij wandelde op den weg der koningen van Israel, gelijk als het huis van Achab deed; want de dochter van Achab was hem ter vrouw geworden; en hij deed datkwaad was in de ogen des HEEREN.
 He went in the ways of the kings of Israel, as the family of Ahab did: for the daughter of Ahab was his wife; and he did evil in the eyes of the Lord.
 και ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς βασιλέων ἰσραηλ καθὼς ἐποίησεν οἶκος αχααβ ὅτι θυγάτηρ αχααβ ἦν αὐτῷ εἰς γυναῖκα καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου
- 19 Doch de HEERE wilde Juda niet verderven, om Davids Zijns knechts wil; gelijk als Hij hem gezegd had, dat Hij hem te allen tijde voor zijn zonen een lamp zougeven.
 But it was not the Lord's purpose to send destruction on Judah, because of David his servant, to whom he had given his word that he would have a light for ever.
 και οὐκ ἠθέλησεν κύριος διαφθεῖραι τὸν ἰουδα διὰ δαυιδ τὸν δούλον αὐτοῦ καθὼς εἶπεν δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας
- 20 In zijn dagen vielen de Edomieten van onder het gebied van Juda af, en maakten een koning over zich.
 In his time, Edom made themselves free from the rule of Judah, and took a king for themselves.
 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἠθέτησεν ἐδομ ὑποκάτωθεν χειρὸς ἰουδα καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς βασιλεῖα
- 21 Daarom toog Joram over naar Zair, en al de wagenen met hem; en hij maakte zich des nachts op, en sloeg de Edomieten, die rondom hem waren, daartoe dooversten der wagenen; en het volk vlood in zijn hutten.
 Then Joram went over to Zair, with all his war-carriages; ... made an attack by night on the Edomites, whose forces were all round him, ... the captains of the war-carriages; and the people went in flight to their tents.
 και ἀνέβη ἰωραμ εἰς σιωρ καὶ πάντα τὰ ἄρματα μετ' αὐτοῦ καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀναστάντος καὶ ἐπάταξεν τὸν ἐδομ τὸν κυκλώσαντα ἐπ' αὐτὸν καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν
- 22 De Edomieten evenwel vielen van onder het gebied van Juda af, tot op dezen dag; toen viel Libna af in denzelfden tijd.
 So Edom made themselves free from the rule of Judah to this day. And at the same time, Libnah made itself free.
 και ἠθέτησεν ἐδομ ὑποκάτωθεν χειρὸς ἰουδα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης τότε ἠθέτησεν λοβανα ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ
- 23 Het overige nu der geschiedenissen van Joram, en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
 Now the rest of the acts of Joram, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
 και τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰωραμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα

- 24 En Joram ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen, in de stad Davids; en Ahazia, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.
 And Joram went to rest with his fathers and was put into the earth with his fathers in the town of David: and Ahaziah his son became king in his place.
 και ἐκοιμήθη ἰωραμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν οχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 25 In het twaalfde jaar van Joram, den zoon van Achab, den koning van Israel, begon Ahazia, de zoon van Jeroham, den koning van Juda, te regeren.
 In the twelfth year that Joram, the son of Ahab, was king of Israel, Ahaziah, the son of Jehoram, king of Judah, became king;
 ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ ἰωραμ υἱῷ ἀχααβ βασιλεῖ ἰσραηλ ἐβασίλευσεν οχοζίας υἱὸς ἰωραμ
- 26 Twee en twintig jaren was Ahazia oud, als hij koning werd, en regeerde een jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Athalia, de dochter van Omri, denkoning van Israel.
 Ahaziah was twenty-two years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for one year. His mother's name was Athaliah, the daughter of Omri, king of Israel.
 υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν οχοζίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἐνιαυτὸν ἓνα ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ γοθολια θυγάτηρ ἀμβρι βασιλέως ἰσραηλ
- 27 En hij wandelde in den weg van het huis van Achab, en deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, gelijk het huis van Achab; want hij was een schoonzoon van het huis van Achab.
 He went in the ways of the family of Ahab, and did evil in the eyes of the Lord as the family of Ahab did, for he was a son-in-law of the family of Ahab.
 και ἐπορεύθη ἐν ὁδοῦ οἴκου ἀχααβ καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου καθὼς ὁ οἶκος ἀχααβ
- 28 En hij toog met Joram, den zoon van Achab, naar den strijd, te Ramoth in Gilead, tegen Hazael, den koning van Syrie; en de Syriers sloegen Joram.
 He went with Joram, the son of Ahab, to make war on Hazael, king of Aram, at Ramoth-gilead: and Joram was wounded by the Aramaeans.
 και ἐπορεύθη μετὰ ἰωραμ υἱοῦ ἀχααβ εἰς πόλεμον μετὰ ἀσαηλ βασιλέως ἀλλοφύλων ἐν ρεμμωθ γαλααδ καὶ ἐπάταξαν οἱ σύροι τὸν ἰωραμ
- 29 Toen keerde Joram, de koning wederom, opdat hij zich te Jizreel helen liet van de slagen, die hem de Syriers te Rama geslagen hadden, als hij streed tegen Hazaelden koning van Syrie; en Ahazia, de zoon van Jehoram, de koning van Juda, kwam af, om Joram, den zoon van Achab, te Jizreel te bezien, want hij was krank.
 So King Joram went back to Jezreel to get well from the wounds which the bowmen had given him at Ramah, when he was fighting against Hazael, king of Aram. And Ahaziah, the son of Jehoram, king of Judah, went down to see Joram, the son of Ahab, in Jezreel, because he was ill.
 και ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς ἰωραμ τοῦ ἱατρειθῆναι ἐν ἰσραηλ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν ρεμμωθ ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν μετὰ ἀσαηλ βασιλέως συρίας καὶ οχοζίας υἱὸς ἰωραμ κατέβη τοῦ ἰδ εἰν τὸν ἰωραμ υἱὸν ἀχααβ ἐν ἰσραηλ ὅτι ἠρρώσκει αὐτός
- 1 Toen riep de profeet Elisa een van de zonen der profeten, en hij zeide tot hem: Gord uw lenden, en neem deze oliekruid in uw hand, en ga heen naar Ramoth in Gilead.
 And Elisha the prophet sent for one of the sons of the prophets, and said to him, Make yourself ready for a journey, and take this bottle of oil in your hand, and go to Ramoth-gilead.
 και εἰσαίε ὁ προφήτης ἐκάλεσεν ἓνα τῶν υἱῶν τῶν προφητῶν καὶ εἶπεν αὐτῷ ζῶσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ λαβὲ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου τούτου ἐν τῇ χειρὶ σου καὶ δεῦρο εἰς ρεμμωθ γαλααδ
- 2 Als gij daar zult gekomen zijn, zo zie, waar Jehu, de zoon van Josafat, den zoon van Nimsi, is; en ga in, en doe hem opstaan uit het midden zijner broederen, en breng hem in een binnenste kamer.
 And when you get there, go in search of Jehu, the son of Jehoshaphat, the son of Nimshi; and go in and make him get up from among his brothers, and take him to an inner room.
 και εἰσελεύσῃ ἐκεῖ καὶ ὄψῃ ἐκεῖ ἰου υἱὸν ἰωσαφατ υἱοῦ ναμεσσι καὶ εἰσελεύσῃ καὶ ἀναστήσεις αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ εἰσάξεις αὐτὸν εἰς τὸ ταμίειον ἐν τῷ ταμείῳ
- 3 En neem de oliekruid, en giet ze uit op zijn hoofd, en zeg: Zo zegt de HEERE: Ik heb u tot koning gezalfd over Israel. Doe daarna de deur open, en vlied, en vertoef niet.
 Then take the bottle and put the oil on his head, and say, The Lord says, I have put the holy oil on you to make you king over Israel. Then, opening the door, go in flight, without waiting.
 και λήψῃ τὸν φακὸν τοῦ ἐλαίου καὶ ἐπιχεεῖς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἰπὸν τάδε λέγει κύριος κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἀνοίξεις τὴν θύραν καὶ φεύξῃ καὶ οὐ μενεῖς
- 4 Zo ging de jongeling, die jongeling van den profeet, naar Ramoth in Gilead.
 So the young prophet went to Ramoth-gilead.
 και ἐπορεύθη τὸ παιδάριον ὁ προφήτης εἰς ρεμμωθ γαλααδ
- 5 En toen hij inkwam, ziet, daar zaten de hoofdmannen van het heir, en hij zeide: Ik heb een woord aan u, o hoofdman! En Jehu zeide: Tot wien van ons allen? En hijzeide: Tot u, o hoofdman!
 And when he came, he saw the captains of the army seated together; and he said, I have something to say to you, O captain. And Jehu said, To which of us? And he said, To you, O captain.
 και εἰσηλθεν καὶ ἰδοὺ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως ἐκάθηντο καὶ εἶπεν λόγος μοι πρὸς σέ ὁ ἄρχων καὶ εἶπεν ἰου πρὸς τίνα ἐκ πάντων ἡμῶν καὶ εἶπεν πρὸς σέ ὁ ἄρχων
- 6 Toen stond hij op, en ging in huis; hij dan goot de olie op zijn hoofd, en hij zeide tot hem: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ik heb u gezalfd tot koning over het volk des HEEREN, over Israel.
 And he got up and went into the house; then he put the holy oil on his head and said to him, The Lord, the God of Israel, says, I have made you king over the people of the Lord, over Israel.
 και ἀνέστη καὶ εἰσηλθεν εἰς τὸν οἶκον καὶ ἐπέχεεν τὸ ἔλαιον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ κέχρικά σε εἰς βασιλέα ἐπὶ λαὸν κυρίου ἐπὶ τὸν ἰσραηλ
- 7 En gij zult het huis van Achab, uw heer, slaan, opdat Ik het bloed van Mijn knechten, de profeten, en het bloed van alle knechten des HEEREN, wreke van de hand van Izebel.
 You are to see that the family of Ahab your master is cut off, so that I may take from Jezebel payment for the blood of my servants the prophets, and for the blood of all the servants of the Lord.
 και ἐξολεθρεύσεις τὸν οἶκον ἀχααβ τοῦ κυρίου σου ἐκ προσώπου μου καὶ ἐκδικήσεις τὰ αἵματα τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν καὶ τὰ αἵματα πάντων τῶν δούλων κυρίου ἐκ χειρὸς ἰεζαβελ

- 8 En het ganse huis van Achab zal omkomen; en Ik zal van Achab uitroeien, wat mannelijk is, ook den beslotene en verlatene in Israel.
For the family of Ahab will come to an end; every male of Ahab's family will be cut off, he who is shut up and he who goes free in Israel.
καὶ ἐκ χειρὸς ὄλου τοῦ οἴκου αχααβ καὶ ἐξολεθρεύσεις τῷ οἴκῳ αχααβ οὐρόνυτα πρὸς τοῖχον καὶ συνεχόμενον καὶ ἐγκαταλειμμένον ἐν ἰσραηλ.
- 9 Want Ik zal het huis van Achab maken als het huis van Jerobeam, den zoon van Nebat, en als het huis van Baesa, den zoon van Ahia.
I will make the family of Ahab like that of Jeroboam, the son of Nebat, and Baasha, the son of Ahijah.
καὶ δώσω τὸν οἶκον αχααβ ὡς τὸν οἶκον ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ καὶ ὡς τὸν οἶκον βαασα υἱοῦ αχια
- 10 Ook zullen de honden Izebel eten op het stuk lands van Jizreel, en er zal niemand zijn, die haar begrave. Toen deed hij de deur open en vlood.
And Jezebel will become food for the dogs in the heritage of Jezreel, and there will be no one to put her body into the earth. Then, opening the door, he went in flight.
καὶ τὴν ιεζαβελ καταφάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ μερίδι ιεζραελ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ θάπτων καὶ ἤνοιξεν τὴν θύραν καὶ ἔφυγεν
- 11 En als Jehu uitging tot de knechten zijns heren, zeide men tot hem: Is het al wel? Waarom is deze onzinnige tot u gekomen? En hij zeide tot hen: Gij kent den man en zijn spraak.
Then Jehu came out again to the servants of his lord, and one said to him, Is all well? why did this man, who is off his head, come to you? And he said to them, You have knowledge of the man and of his talk.
καὶ ἰου ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ εἶπον αὐτῷ εἰ εἰρήνη τί ὅτι εἰσῆλθεν ὁ ἐπίλημπος οὗτος πρὸς σέ καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς οἴδατε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ἀδολεσχίαν αὐτοῦ
- 12 Maar zij zeiden: Het is leugen; geef het ons nu te kennen. En hij zeide: Zo en zo heeft hij tot mij gesproken, zeggende: Zo zegt de HEERE: Ik heb u gezald totkoning over Israel.
And they said, That is not true; now give us his story. Then he said, This is what he said to me: The Lord says, I have made you king over Israel.
καὶ εἶπον ἄδικον ἀπάγγελον δὴ ἡμῖν καὶ εἶπεν ἰου πρὸς αὐτούς οὕτως καὶ οὕτως ἐλάλησεν πρὸς με λέγων τάδε λέγει κύριος κέχρικά σε εἰς βασιλεῖα ἐπὶ ἰσραηλ
- 13 Toen haastten zij zich, en een iegelijk nam zijn kleed, en legde het onder hem, op den hoogsten trap; en zij bliezen met de bazuin, en zeiden: Jehu is koning geworden!
Then straight away everyone took his robe and put it under him on the top of the steps, and, sounding the horn, they said, Jehu is king.
καὶ ἀκούσαντες ἔσπευσαν καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ ἐπὶ γαρμ τῶν ἀναβαθμῶν καὶ ἐσάλπισαν ἐν κερατίνῃ καὶ εἶπον ἐβασίλευσεν ἰου
- 14 Alzo maakte Jehu, de zoon van Josafat, den zoon van Nimsi, een verbintenis tegen Joram. (Joram nu had Ramoth in Gilead bewaard, hij en gans Israel, uit oorzaak van Hazael, den koning van Syrie; So Jehu, the son of Jehoshaphat, the son of Nimshi, made designs against Joram. (Now Joram and all the army of Israel were keeping watch on Ramoth-gilead because of Hazael, king of Aram: καὶ συνεστράφη ἰου υἱὸς ἰωσαφατ υἱοῦ ναμεσσι πρὸς ἰωραμ καὶ ἰωραμ αὐτὸς ἐφύλασεν ἐν ρεμμῶθ γαλααδ αὐτὸς καὶ πᾶς ἰσραηλ ἀπὸ προσώπου αζαηλ βασιλέως συρίας
- 15 Maar de koning Joram was wedergekeerd, opdat hij zich te Jizreel helen liet van de slagen, die hem de Syriers geslagen hadden, als hij streed tegen Hazael, denkoning van Syrie.) En Jehu zeide: Zo het u lieder wil is, laat niemand van de stad uittrekken, die ontkome, om dit in Jizreel te gaan verkondigen.
But King Joram had gone back to Jezreel to get well from the wounds which the Aramaeans had given him when he was fighting against Hazael, king of Aram.) And Jehu said, If this is your purpose, then let no one get away and go out of the town to give news of it in Jezreel.
καὶ ἀπέστρεψεν ἰωραμ ὁ βασιλεὺς ἰατρευθῆναι ἐν ιεζραελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἔπαισαν αὐτὸν οἱ σύροι ἐν τῷ πολέμῳ αὐτὸν μετὰ αζαηλ βασιλέως συρίας καὶ εἶπεν ἰου εἰ ἔστιν ἡ ψυχὴ ὑμῶν μετ' ἐμοῦ μὴ ἐξελεθῆτω ἐκ τῆς πόλεως διαπεφευγὸς τοῦ πορευθῆναι καὶ ἀπαγγεῖλαι ἐν ιεζραελ
- 16 Toen reed Jehu, en toog naar Jizreel; want Joram lag aldaar; en Ahaziah, de koning van Juda, was afgekomen, om Joram te bezien.
So Jehu got into his carriage and went to Jezreel, for Joram was ill in bed there; and Ahaziah, king of Judah, had come down to see Joram.
καὶ ἵππευσεν καὶ ἐπορεύθη ἰου καὶ κατέβη εἰς ιεζραελ ὅτι ἰωραμ βασιλεὺς ἰσραηλ ἐθεραπεύετο ἐν ιεζραελ ἀπὸ τῶν τοξενμάτων ὧν κατετόξευσαν αὐτὸν οἱ αραμῖν ἐν τῇ ραμμαθ ἐν τῷ πολέμῳ μετὰ αζαηλ βασιλέως συρίας ὅτι αὐτὸς δυνατὸς καὶ ἀνὴρ δυνάμεως καὶ οχοζίας βασιλεὺς ἰουδα κατέβη ἰδεῖν τὸν ἰωραμ
- 17 De wachter nu stond op den toren te Jizreel, en zag den hoop van Jehu, als hij aankwam, en zeide: Ik zie een hoop. Toen zeide Joram: Neem een ruiter, en zend dien hunlieden tegemoet, en dat hij zegge: Is het vrede?
And the watchman on the tower in Jezreel saw Jehu and his band coming, and said, I see a band of people. And Joram said, Send out a horseman to them, and let him say, Is it peace?
καὶ ὁ σκοπὸς ἀνέβη ἐπὶ τὸν πύργον ἐν ιεζραελ καὶ εἶδεν τὸν κονιορτὸν ἰου ἐν τῷ παραγίνεσθαι αὐτὸν καὶ εἶπεν κονιορτὸν ἐγὼ βλέπω καὶ εἶπεν ἰωραμ λαβὲ ἐπιβάτην καὶ ἀπόστειλον ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ εἰπάτω εἰ εἰρήνη
- 18 En de ruiter te paard toog heen hem tegemoet, en zeide: Zo zegt de koning: Is het vrede? En Jehu zeide: Wat hebt gij met den vrede te doen? Keer om naar achtermij. En de wachter gaf het te kennen, zeggende: De bode is tot hen gekomen, maar hij komt niet weder.
So a horseman went out to them and said, The king says, Is it peace? And Jehu said, What have you to do with peace? come after me. And the watchman gave them word, saying, The horseman went up to them, but has not come back.
καὶ ἐπορεύθη ἐπιβάτης ἵππου εἰς ἀπαντὴν αὐτῶν καὶ εἶπεν τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς εἰ εἰρήνη καὶ εἶπεν ἰου τί σοι καὶ εἰρήνη ἐπίστρεφε εἰς τὰ ὀπίσω μου καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς λέγων ἦλθεν ὁ ἄγγελος ἕως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν

- 19 Toen zond hij een anderen ruiter te paard; en als deze tot hen gekomen was, zeide hij: Zo zegt de koning: Is het vrede? En Jehu zeide: Wat hebt gij met den vrede te doen? Keer om achter mij.
Then he sent out a second horseman, who came up to them and said, The king says, Is it peace? And Jehu said in answer, What have you to do with peace? come after me.
καὶ ἀπέστειλεν ἐπιβάτην ἵππου δεύτερον καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς εἰ εἰρήνη καὶ εἶπεν ἰου τί σοι καὶ εἰρήνη ἐπιστρέφου εἰς τὰ ὀπίσω μου
- 20 En de wachter gaf dit te kennen, zeggende: Hij is tot aan hen gekomen, maar hij komt niet weder; en het drijven is als het drijven van Jehu, den zoon van Nimsi, want hij drijft onzinniglijk.
And the watchman gave them word, saying, He went up to them and has not come back again; and the driving is like the driving of Jehu, son of Nimshi, for he is driving violently.
καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς λέγων ἦλθεν ἕως αὐτῶν καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν καὶ ὁ ἄγων ἦγεν τὸν ἰου υἱὸν ναμεσσιου ὅτι ἐν παραλλαγῇ ἐγένετο
- 21 Toen zeide Joram: Span aan. En men spande zijn wagen aan. Zo toog Joram, de koning van Israel, uit, en Ahazia, de koning van Juda, een ieder op zijn wagen; en zijtogen uit Jehu tegemoet, en vonden hem op het stuk lands van Naboth, den Jizreeliet.
Then Joram said, Make ready. So they made his carriage ready; and Joram, king of Israel, with Ahaziah, king of Judah, went out in their carriages for the purpose of meeting Jehu; and they came face to face with him at the field of Naboth the Jezreelite.
καὶ εἶπεν ἰωραμ ζεῦξον καὶ ἔζεξεν ἄρμα καὶ ἐξῆλθεν ἰωραμ βασιλεὺς ἰσραηλ καὶ οχοζίας βασιλεὺς ἰουδα ἀνὴρ ἐν τῷ ἄρματι αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπαντὴν ἰου καὶ εὔρον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι ναβουθαί τοῦ ἰεζραηλίτου
- 22 Het geschiedde nu, als Joram Jehu zag, dat hij zeide: Is het ook vrede, Jehu? Maar hij zeide: Wat vrede, zo lang als de hoerijen van uw moeder Izebel, en haartoverijen zo vele zijn?
Now when Joram saw Jehu he said, Is it peace, Jehu? And he said in answer, What peace is possible while all the land is full of the disgusting sins of your mother Jezebel, and her secret arts?
καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ἰωραμ τὸν ἰου καὶ εἶπεν εἰ εἰρήνη ἰου καὶ εἶπεν ἰου τί εἰρήνη ἔτι αἰ πορνεῖαι ἰεζαβελ τῆς μητρός σου καὶ τὰ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλά
- 23 Toen keerde Joram zijn hand, en vlood, en zeide tot Ahazia: Het is bedrog, Ahazia!
Then Joram, turning his horses in flight, said to Ahaziah, Broken faith, O Ahaziah!
καὶ ἐπέστρεψεν ἰωραμ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ φυγεῖν καὶ εἶπεν πρὸς οχοζίαν δόλος οχοζία
- 24 Maar Jehu spande den boog met volle kracht, en schoot Joram tussen zijn armen, dat de pijl door zijn hart uitging; en hij kromde zich in zijn wagen.
Then Jehu took his bow in his hand, and with all his strength sent an arrow, wounding Joram between the arms; and the arrow came out at his heart, and he went down on his face in his carriage.
καὶ ἐπλησεν ἰου τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ τόξῳ καὶ ἐπάταξεν τὸν ἰωραμ ἀνὰ μέσον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθεν τὸ βέλος διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ ἔκαμψεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ
- 25 Toen zeide Jehu tot Bidkar, zijn hoofdman: Neem, werp hem op dat stuk lands van Naboth, den Jizreeliet; want gedenk, als ik en gij nevens elkander achter zijnvader Achab reden, dat hem de HEERE dezen last oplegde, zeggende:
Then Jehu said to Bidkar, his captain, Take him up, and put him in the field of Naboth the Jezreelite: for is not that day in your memory when you and I together on our horses were going after Achab, his father, and the Lord put this fate on him, saying:
καὶ εἶπεν ἰου πρὸς βαδεκάρ τὸν τριστάτην αὐτοῦ ῥίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι ἀγροῦ ναβουθαί τοῦ ἰεζραηλίτου ὅτι μνημονεῶς ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ζεύγῃ ὀπίσω αχασβ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ κύριος ἔλαβεν ἐπ' αὐτὸν τὸ λῆμμα τούτου λέγων
- 26 Zo Ik gisteravond niet gezien heb het bloed van Naboth, en het bloed zijner zonen, zegt de HEERE, en Ik u dat niet vergelde op dit stuk lands, zegt de HEERE. Nudan, neem, werp hem op dat stuk land, naar het woord des HEEREN.
I saw the blood of Naboth and of his sons yesterday; and I will give you full payment in this field, says the Lord? So now, take him and put him in this field, as the Lord said.
εἰ μὴ μετὰ τῶν αἱμάτων ναβουθαί καὶ τὰ αἵματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἶδον ἐχθὲς φησὶν κύριος καὶ ἀνταποδώσω αὐτῷ ἐν τῇ μερίδι ταύτῃ φησὶν κύριος καὶ νῦν ἄρας δὴ ῥίψον αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου
- 27 Als Ahazia, de koning van Juda, dat zag, zo vlood hij door den weg van het huis des hofs; doch Jehu vervolgde hem achterna, en zeide: Slaat hem ook op den wagen, aan den opgang naar Gur, die bij Jibleam is; en hij vlood naar Megiddo, en stierf aldaar.
Now when Ahaziah, king of Judah, saw this, he went in flight by the way of the garden house. And Jehu came after him and said, Put him to death in the same way; and they gave him a death-wound in his carriage, on the slope up to Gur, by Ibleam; and he went in flight to Megiddo, where death came to him.
καὶ οχοζίας βασιλεὺς ἰουδα εἶδεν καὶ ἔφυγεν ὁδὸν βαθαγγαν καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ἰου καὶ εἶπεν καὶ γε αὐτόν καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν τῷ ἄρματι ἐν τῷ ἀναβαίνειν γαί ἢ ἐστὶν ἰεβλααμ καὶ ἔφυγεν εἰς μαγεδδὸν καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ
- 28 En zijn knechten voerden hem naar Jeruzalem, en zij begroeven hem in zijn graf, bij zijn vaderen in de stad Davids.
And his servants took him in a carriage to Jerusalem, and put him into the earth with his fathers in the town of David.
καὶ ἐπεβίβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἄρμα καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν πόλει δαυὶδ
- 29 In het elfde jaar nu van Joram, den zoon van Achab, was Ahazia koning geworden over Juda.
(In the eleventh year of the rule of Joram, the son of Achab, Ahaziah became king over Judah.)
καὶ ἐν ἔτει ἑνδεκάτῳ ἰωραμ βασιλέως ἰσραηλ ἐβασίλευσεν οχοζίας ἐπὶ ἰουδα

- 30 En Jehu kwam te Jizreel. Als Izebel dat hoorde, zo blankette zij haar aangezicht, en versierde haar hoofd, en keek ten venster uit.
 And when Jehu came to Jezreel, Jezebel had news of it; and, painting her eyes and dressing her hair with ornaments, she put her head out of the window.
 και ἦλθεν ἰου εἰς ἰεζραελ και ἰεζαβελ ἤκουσεν και ἐστμίσατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς και ἠγάθουνεν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς και διέκυψεν διὰ τῆς θυρίδος
- 31 Toen nu Jehu ter poorte inkwam, zeide zij: Is het wel, o Zimri, doodslager van zijn heer?
 And when Jehu was coming into the town, she said, Is all well, O Zimri, taker of your master's life?
 και ἰου εἰσεπορεύετο ἐν τῇ πόλει και εἶπεν εἰ εἰρήνη ζαμβρι ὁ φονευτῆς τοῦ κυρίου αὐτοῦ
- 32 En hij hief zijn aangezicht op naar het venster, en zeide: Wie is met mij? Wie? Toen zagen op hem twee, drie kamerlingen.
 Then, looking up to the window, he said, Who is on my side, who? and two or three unsexed servants put out their heads.
 και ἐπῆρην τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θυρίδα και εἶδεν αὐτὴν και εἶπεν τίς εἶ σύ κατάβηθι μετ' ἐμοῦ και κατέκυψαν πρὸς αὐτὸν δύο εὐνοῦχοι
- 33 En hij zeide: Stoot ze van boven neder. En zij stieten haar van boven neder, zodat van haar bloed aan den wand en aan de paarden gesprengd werd; en hij vertradhaar.
 And he said, Take her and put her out of the window. So they sent her down with force, and her blood went in a shower on the wall and on the horses; and she was crushed under their feet.
 και εἶπεν κυλίσατε αὐτὴν και ἐκόλισαν αὐτὴν και ἐρραντίσθη τοῦ αἵματος αὐτῆς πρὸς τὸν τοίχον και πρὸς τοὺς ἵππους και συνεπάτησαν αὐτὴν
- 34 Als hij nu ingekomen was, en gegeten en gedronken had, zeide hij: Ziet nu naar die vervloekte, en begraaf ze; want zij is eens konings dochter.
 And he came in, and took food and drink; then he said, Now see to this cursed woman, and put her body into the earth, for she is a king's daughter.
 και εἰσηλθεν ἰου και ἔφαγεν και ἔπιεν και εἶπεν ἐπισκέψασθε δὴ τὴν κατηραμένην ταύτην και θάψατε αὐτὴν ὅτι θυγάτηρ βασιλέως ἐστίν
- 35 En zij gingen heen om haar te begraven; doch zij vonden niet van haar, dan het bekkeneel, en de voeten, en de palmen harer handen.
 And they went out to put her body into the earth, but nothing of her was to be seen, only the bones of her head, and her feet, and parts of her hands.
 και ἐπορεύθησαν θάψαι αὐτὴν και οὐχ εὔρον ἐν αὐτῇ ἄλλο τι ἢ τὸ κρανίον και οἱ πόδες και τὰ ἴχνη τῶν χειρῶν
- 36 Toen kwamen zij weder, en gaven het hem te kennen, en hij zeide: Dit is het woord des HEEREN, dat Hij gesproken heeft door den dienst van Zijn knecht Elia, denThisbiet, zeggende: Op het stuk lands van Jizreel zullen de honden het vlees van Izebel eten.
 So they came back and gave him word of it. And he said, This is what the Lord said by his servant Elijah the Tishbite, saying, In the heritage of Jezreel the flesh of Jezebel will become food for dogs;
 και ἐπέστρεψαν και ἀνήγγειλαν αὐτῷ και εἶπεν λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ἡλιου τοῦ θεσβίτου λέγων ἐν τῇ μερίδι ἰεζραελ καταφάγονται οἱ κύνες τὰς σάρκας ἰεζαβελ
- 37 En het dode lichaam van Izebel zal zijn gelijk mest op het veld, in het stuk lands van Jizreel, dat men niet zal kunnen zeggen: Dit is Izebel. 2 Koningen 10
 And the dead body of Jezebel will be like waste dropped on the face of the earth in the heritage of Jezreel; so that they will not be able to say, This is Jezebel.
 και ἔσται τὸ θνησιμαῖον ἰεζαβελ ὡς κοπρία ἐπὶ προσώπου τοῦ ἀγροῦ ἐν τῇ μερίδι ἰεζραελ ὥστε μὴ εἰπεῖν αὐτοὺς ἰεζαβελ
- 1 Achab nu had zeventig zonen te Samaria; en Jehu schreef brieven, dewelke hij zond naar Samaria, tot de oversten van Jizreel, de oudsten, en tot de voedsterheren van Achab, zeggende:
 Now there were in Samaria seventy of Ahab's sons. And Jehu sent letters to Samaria, to the rulers of the town, and to the responsible men, and to those who had the care of the sons of Ahab, saying,
 και τῷ αχααβ ἑβδομήκοντα υἱοὶ ἐν σαμαρείᾳ και ἔγραψεν ἰου βιβλίον και ἀπέστειλεν ἐν σαμαρείᾳ πρὸς τοὺς ἄρχοντας σαμαρείας και πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους και πρὸς τοὺς τιθηνοὺς υἱῶν αχααβ λέγων
- 2 Zo wanneer nu deze brief tot u zal gekomen zijn, dewijl de zonen van uw heer bij u zijn, ook de wagenen en de paarden bij u zijn, mitsgaders een vaste stad, en wapenen;
 Straight away, when you get this letter, seeing that your master's sons are with you, and that you have carriages and horses and a walled town and arms;
 και νῦν ὡς ἐὰν ἔλθῃ τὸ βιβλίον τοῦτο πρὸς ὑμᾶς μεθ' ὑμῶν οἱ υἱοὶ τοῦ κυρίου ὑμῶν και μεθ' ὑμῶν τὸ ἄρμα και οἱ ἵπποι και πόλεις ὄχυραι και τὰ ὅπλα
- 3 Zo ziet naar den beste en gerechtigste van de zonen uws heren, zet dien op zijns vaders troon; en strijdt voor het huis uws heren.
 Take the best and most upright of your master's sons, and make him king in his father's place, and put up a fight for your master's family.
 και ὄψεσθε τὸν ἀγαθὸν και τὸν εὐθὴ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ κυρίου ὑμῶν και καταστήσετε αὐτὸν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ και πολεμεῖτε ὑπὲρ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου ὑμῶν
- 4 Doch zij vreesden gans zeer, en zeiden: Ziet, twee koningen bestonden niet voor zijn aangezicht, hoe zouden wij dan bestaan?
 But they were full of fear, and said, The two kings have gone down before him: how may we keep our place?
 και ἐφοβήθησαν σφόδρα και εἶπον ἰδοὺ οἱ δύο βασιλεῖς οὐκ ἔστησαν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ και πῶς στησόμεθα ἡμεῖς

- 5 Die dan over het huis was, en die over de stad was, en de oudsten, en de voedsterheren zonden tot Jehu, zeggende: Wij zijn uw knechten, en al wat gij tot onszeggen zult, zullen wij doen; wij zullen niemand koning maken; doe wat goed is in uw ogen.
So the controller of the king's house, with the ruler of the town, and the responsible men, and those who had the care of Ahab's sons, sent to Jehu, saying, We are your servants and will do all your orders; we will not make any man king; do whatever seems best to you.
καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἐπὶ τοῦ οἴκου καὶ οἱ ἐπὶ τῆς πόλεως καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ τιθηνοὶ πρὸς ἰου λέγοντες παῖδές σου ἡμεῖς καὶ ὅσα ἐὰν εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς ποιήσομεν οὐ βασιλεύσομεν ἄνδρα τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ποιήσομεν
- 6 Toen schreef hij hen twee den male tot hen een brief, zeggende: Zo gij mijn zijt, en gij naar mijn stem hoort, neemt de hoofden van de mannen, de zonen uws heren, en komt tot mij morgen omtrent dezen tijd naar Jizreel. (De zonen nu de konings, zeventig mannen, waren bij de groten stad, die hen opvoedden.)
Then he sent them a second letter, saying, If you are on my side, and if you will do my orders, come to me at Jezreel by this time tomorrow, with the heads of your master's sons. Now the king's seventy sons were with the great men of the town, who had the care of them.
καὶ ἔγραψεν πρὸς αὐτοὺς βιβλίον δεύτερον λέγων εἰ ἐμοὶ ὑμεῖς καὶ τῆς φωνῆς μου ὑμεῖς εἰσακούετε λάβετε τὴν κεφαλὴν ἀνδρῶν τῶν υἱῶν τοῦ κυρίου ὑμῶν καὶ ἐνέγκατε πρὸς με ὡς ἡ ὥρα αὔριον εἰς ἰεζραελ καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦσαν ἑβδομήκοντα ἄνδρες οὗτοι ἄδρῳ τῆς πόλεως ἐξέτρεφον αὐτούς
- 7 Het geschiedde dan, als die brief tot hen kwam, dat zij de zonen des konings namen, en zeventig mannen sloegen; en zij legden hun hoofden in korven, die zij tot hemzonden naar Jizreel.
And when the letter came to them, they took the king's sons and put them to death, all the seventy, and put their heads in baskets and sent them to him at Jezreel.
καὶ ἐγένετο ὡς ἦλθεν τὸ βιβλίον πρὸς αὐτούς καὶ ἔλαβον τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως καὶ ἐσφαζαν αὐτούς ἑβδομήκοντα ἄνδρας καὶ ἔθηκαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐν καρτάλλοις καὶ ἀπέστειλαν αὐτὰς πρὸς αὐτὸν εἰς ἰεζραελ
- 8 En er kwam een bode, en boodschapte hem, zeggende: Zij hebben de hoofden van de zonen des konings gebracht. En hij zeide: Legt ze in twee hopen, aan de deurder poort, tot morgen.
And a man came and said to him, They have come with the heads of the king's sons. And he said, Put them down in two masses at the doorway of the town till the morning.
καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος καὶ ἀπήγγειλεν λέγων ἦνεγκαν τὰς κεφαλὰς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν θέτε αὐτὰς βουνοὺς δύο παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλης εἰς πρωὶ
- 9 En het geschiedde des morgens, toen hij uitging, dat hij stil stond, en tot al het volk zeide: Gij zijt rechtvaardig. Ziet, ik heb een verbintenis gemaakt tegen mijn heer, en heb hem doodgeslagen; en wie heeft alle dezen geslagen?
And in the morning he went out and, stopping, said to all the people there, You are upright men: it is true that I made designs against my master, and put him to death; but who is responsible for the death of all these?
καὶ ἐγένετο πρωὶ καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἔστη ἐν τῷ πυλῶνι τῆς πόλεως καὶ εἶπεν πρὸς πάντα τὸν λαόν δίκαιοι ὑμεῖς ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι συνεστράφην ἐπὶ τὸν κύριόν μου καὶ ἀπέκτεινα αὐτόν καὶ τίς ἐπάταξεν πάντας τούτους
- 10 Weet nu, dat niets van het woord des HEEREN, hetwelk de HEERE tegen het huis van Achab gesproken heeft, zal op de aarde vallen; want de HEERE heeftgedaan, wat Hij door den dienst van Zijn knecht Elia gesproken heeft.
You may be certain that nothing which the Lord has said about the family of Ahab will be without effect; for the Lord has done what he said by his servant Elijah.
ἴδετε ἀφωὸ ὅτι οὐ πεσεῖται ἀπὸ τοῦ ρήματος κυρίου εἰς τὴν γῆν οὐ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον ἀχασβ καὶ κύριος ἐποίησεν ὅσα ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ἡλιου
- 11 Daartoe sloeg Jehu al de overgeblevenen van het huis van Achab te Jizreel, en al zijn groten, en zijn bekenden, en zijn priesteren; totdat hij hem geen overigen lietoverblijven.
So Jehu put to death all the rest of the seed of Ahab in Jezreel, and all his relations and his near friends and his priests, till there were no more of them.
καὶ ἐπάταξεν ἰου πάντας τοὺς καταλειφθέντας ἐν τῷ οἴκῳ ἀχασβ ἐν ἰεζραελ καὶ πάντας τοὺς ἄδρους αὐτοῦ καὶ τοὺς γνωστοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ ὥστε μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ κατάλειμμα
- 12 En hij maakte zich op, en toog heen en ging naar Samaria; en zijnde te Beth-Heked der herderen, op den weg,
Then he got up and came to Samaria. And he was at the meeting-place of the keepers of sheep, by the way,
καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς σαμάρειαν αὐτὸς ἐν βαιθακαδ τῶν ποιμένων ἐν τῇ ὁδῷ
- 13 Vond Jehu de broederen van Ahazia, den koning van Juda, en hij zeide: Wie zijt gijlieden? En zij zeiden: Wij zijn de broederen van Ahazia, en zijn afgekomen, om dezonen des konings en de zonen der koningin te groeten.
When he came across the brothers of Ahaziah, king of Judah, and said, Who are you? And they said, We are the brothers of Ahaziah, king of Judah; we are going down to see the children of the king and of the queen.
καὶ ἰου εὗρεν τοὺς ἀδελφοὺς οχοζιου βασιλέως ἰουδα καὶ εἶπεν τίνες ὑμεῖς καὶ εἶπον οἱ ἀδελφοὶ οχοζιου ἡμεῖς καὶ κατέβημεν εἰς εἰρήνην τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν τῆς δυναστευούσης
- 14 Toen zeide hij: Grijpt hen levend. En zij grepen hen levend; en zij sloegen hen bij den bornput van Beth-Heked, twee en veertig mannen, en hij liet niet een van henover.
And he said, Take them living. So they took them living, and put them to death in the water-hole of Beth-eked; of the forty-two men he put every one to death;
καὶ εἶπεν συλλάβετε αὐτοὺς ζῶντας καὶ συνέλαβον αὐτοὺς ζῶντας καὶ ἐσφαζαν αὐτοὺς εἰς βαιθακαδ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἄνδρας οὐ κατέλιπεν ἄνδρα ἐξ αὐτῶν

- 15 En van daar gegaan zijnde, zo vond hij Jonadab, den zoon van Rechab, hem tegemoet; die hem groette; en hij zeide tot hem: Is uw hart recht, gelijk als mijn hart metuw hart is? En Jonadab zeide: Het is, ja, het is; geef uw hand. En hij gaf zijn hand, en hij deed hem tot zich op den wagen klimmen.
 And when he had gone away from there, he came across Jehonadab, the son of Rechab: and he said good-day to him, and said to him, Is your heart true to mine, as mine is to yours? And Jehonadab in answer said, It is; and Jehu said, If it is, give me your hand. And he gave him his hand, and he made him come up into his carriage.
 και ἐπορεύθη ἐκείθεν και εἶπεν τὸν ιωναδαβ υἱὸν ρηχαβ ἐν τῇ ὁδῷ εἰς ἀπαντὴν αὐτοῦ και εὐλόγησεν αὐτόν και εἶπεν πρὸς αὐτόν ιου εἰ ἔστιν καρδία σου μετὰ καρδίας μου εὐθεῖα καθὼς ἡ καρδία μου μετὰ τῆς καρδίας σου και εἶπεν ιωναδαβ ἔστιν και εἶπεν ιου και εἰ ἔστιν δὸς τὴν χεῖρά σου και ἔδωκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ και ἀνεβίβασεν αὐτόν πρὸς αὐτόν ἐπὶ τὸ ἄρμα
- 16 En hij zeide: Ga met mij, en zie mijn ijver aan voor den HEERE. Zo deden zij hem rijden op zijn wagen.
 And he said, Come with me and see how I am on fire for the Lord's cause. So he made him go with him in his carriage.
 και εἶπεν πρὸς αὐτόν δεῦρο μετ' ἐμοῦ και ἰδὲ ἐν τῷ ζηλωσαί με τῷ κυρίῳ σαβαωθ και ἐπεκάθισεν αὐτόν ἐν τῷ ἄρματι αὐτοῦ
- 17 En toen hij te Samaria kwam, sloeg hij allen, die aan Achab te Samaria overgebleven waren, totdat hij hem verdelgd had, naar het woord des HEEREN, dat Hij tot Elia gesproken had.
 And when he came to Samaria, he put to death all those of Ahab's family who were still in Samaria, till there were no more of them, as the Lord had said to Elijah.
 και εἰσῆλθεν εἰς σαμάρειαν και ἐπάταξεν πάντας τοὺς καταλειφθέντας τοῦ αχααβ ἐν σαμαρείᾳ ἕως τοῦ ἀφανίσαι αὐτόν κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν πρὸς ἠλιου
- 18 En Jehu verzamelde al het volk, en zeide tot hen: Achab heeft Baal een weinig gediend; Jehu zal hem veel dienen.
 Then Jehu got all the people together and said to them, Ahab was Baal's servant in a small way, but Jehu will be his servant on a great scale.
 και συνήθροισεν ιου πάντα τὸν λαὸν και εἶπεν πρὸς αὐτούς αχααβ ἐδούλευσεν τῷ βααλ ὀλίγα και γε ιου δουλεύσει αὐτῷ πολλὰ
- 19 Nu daarom roept alle profeten van Baal, al zijn dienaren, en al zijn priesteren tot mij, dat niemand gemist worde; want ik heb een grote offerande aan Baal; al wiegemist wordt, zal niet leven. Doch Jehu deed dat door listigheid, opdat hij de dienaren van Baal ombracht.
 Now send for all the prophets of Baal and all his servants and all his priests, to come to me; let no one keep away: for I have a great offering to make to Baal; anyone who is not present, will be put to death. This Jehu did with deceit, his purpose being the destruction of the servants of Baal.
 και νῦν πάντες οἱ προφῆται τοῦ βααλ πάντας τοὺς δούλους αὐτοῦ και τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καλέσατε πρὸς με ἀνὴρ μὴ ἐπισκεπήτω ὅτι θυσία μεγάλη μοι τῷ βααλ πᾶς ὃς ἐὼν ἐπίσκηπῃ οὐ ζήσεται και ιου ἐποίησεν ἐν πτερνισμῷ ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς δούλους τοῦ βααλ
- 20 Verder zeide Jehu: Heiligt Baal een verbods dag, en zij riepen dien uit.
 And Jehu said, Let there be a special holy meeting for the worship of Baal. So a public statement was made.
 και εἶπεν ιου ἀγιάσατε ἱερειαν τῷ βααλ και ἐκήρυξαν
- 21 Ook zond Jehu in het ganse Israel; en alle Baalsdienaren kwamen, dat niet een man overbleef, die niet kwam; en zij kwamen in het huis van Baal, dat het huis van Baal vervuld werd van het ene einde tot het andere einde.
 And Jehu sent out through all Israel; and all the servants of Baal came, not one kept away. And they came into the house of Baal, so that it was full from end to end.
 και ἀπέστειλεν ιου ἐν παντὶ ἰσραηλ λέγων και νῦν πάντες οἱ δούλοι τοῦ βααλ και πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ και πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ μηδεὶς ἀπολειπέσθω ὅτι θυσίαν μεγάλην ποιῶ ὃς ἂν ἀπολειφθῇ οὐ ζήσεται και ἦλθον πάντες οἱ δούλοι τοῦ βααλ και πάντες οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ και πάντες οἱ προφῆται αὐτοῦ οὐ κατελείφθη ἀνὴρ ὃς οὐ παρεγένετο και εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ βααλ και ἐπλήσθη ὁ οἶκος τοῦ βααλ στόμα εἰς στόμα
- 22 Toen zeide hij tot dengene, die over het klederhuis was: Breng voor alle dienaren van Baal de kleding uit. En hij bracht voor hen de kleding uit.
 And Jehu said to him who kept the robes, Get out robes for all the servants of Baal. So he got out robes for them.
 και εἶπεν ιου τῷ ἐπὶ τοῦ οἴκου μεσθααλ ἐξάγαγε ἐνδύματα πᾶσι τοῖς δούλοις τοῦ βααλ και ἐξήνεγκεν αὐτοῖς ὁ στολιστής
- 23 En Jehu kwam met Jonadab, den zoon van Rechab, in het huis van Baal; en hij zeide tot de dienaren van Baal: Onderzoekt, en ziet toe, dat hier misschien bij uniemand zij van de dienaren van Baal alleen.
 And Jehu, with Jehonadab, the son of Rechab, went into the house of Baal; and he said to the servants of Baal, Make a search with care, to see that no servant of the Lord is with you, but only servants of Baal.
 και εἰσῆλθεν ιου και ιωναδαβ υἱὸς ρηχαβ εἰς οἶκον τοῦ βααλ και εἶπεν τοῖς δούλοις τοῦ βααλ ἐρευνήσατε και ἴδετε εἰ ἔστιν μεθ' ἡμῶν τῶν δούλων κυρίου ὅτι ἀλλ' ἢ οἱ δούλοι τοῦ βααλ μονώτατοι
- 24 Toen zij nu inkwamen, om slachtofferen en brandofferen te doen, bestelde zich Jehu daarbuiten tachtig mannen, en hij zeide: Zo iemand van de mannen, die ik in uw handen gebracht heb, ontkomt, zijn ziel zal voor deszelfs ziel zijn.
 Then they went in to make offerings and burned offerings. Now Jehu had put eighty men outside, and said to them, If any man whom I give into your hands gets away, the life of him who lets him go will be the price of his life.
 και εἰσῆλθεν τοῦ ποιῆσαι τὰ θύματα και τὰ ὀλοκαυτώματα και ιου ἔταξεν ἑαυτῷ ἕξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας και εἶπεν ἀνὴρ ὃς ἐὰν διασωθῇ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὧν ἐγὼ ἀνάγω ἐπὶ χεῖρας ἡμῶν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ὅ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ

- 25 En het geschiedde, als hij voleind had het brandoffer te doen, dat Jehu zeide tot de trawanten en tot de hoofdmannen: Komt in, slaat hen, dat niemand uitkome. En zij sloegen hen met de scherpte des zwaard; en de trawanten en hoofdmannen wierpen hen weg; daarna kwamen zij tot de stad in het huis van Baal;
Then when the burned offering was ended, straight away Jehu said to the armed men and the captains, Go in and put them to death; let not one come out. So they put them to the sword; and, pulling the images to the earth, they went into the holy place of the house of Baal.
καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν ποιῶν τὴν ὀλοκαύτωσιν καὶ εἶπεν ἰοῦ τοῖς παρατρέχουσιν καὶ τοῖς τριστάταις εἰσελθόντες πατάξατε αὐτούς ἀνὴρ μὴ ἐξελθάτω ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας καὶ ἔρριψαν οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ τριστάται καὶ ἐπορεύθησαν ἕως πόλεως οἴκου τοῦ βααλ.
- 26 En zij brachten de opgerichte beelden uit het huis van Baal, en verbrandden ze.
And they took out the image of Asherah from the house of Baal, and had it burned.
καὶ ἐξήνεγκαν τὴν στήλην τοῦ βααλ καὶ ἐνέπρησαν αὐτήν
- 27 Zij braken ook het opgerichte beeld van Baal af; daartoe braken zij het huis van Baal af, en maakten dat tot heimelijke gemakken, tot op dezen dag.
The altar of Baal was pulled down and the house of Baal was broken up and made an unclean place, as it is to this day.
καὶ κατέσπασαν τὰς στήλας τοῦ βααλ καὶ καθεῖλον τὸν οἶκον τοῦ βααλ καὶ ἔταξαν αὐτὸν εἰς λυτρώνας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 28 Alzo verdelgde Jehu Baal uit Israel.
So Jehu put an end to the worship of Baal in Israel.
καὶ ἠφάνισεν ἰοῦ τὸν βααλ ἐξ ἰσραηλ
- 29 Maar van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed, na te volgen, week Jehu niet af, te weten, van de gouden kalveren, die te Beth-Elen die te Dan waren.
But Jehu did not keep himself from all the sins of Jeroboam, the son of Nebat, and the evil he made Israel do; the gold oxen were still in Beth-el and in Dan.
πλὴν ἁμαρτιῶν ἱεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ οὐκ ἀπέστη ἰοῦ ἀπὸ ὅπισθεν αὐτῶν αἱ δαμάλεις αἱ χρυσαῖ ἐν βαιθηλ καὶ ἐν δαν
- 30 De HEERE dan zeide tot Jehu: Daarom dat gij welgedaan hebt, doende wat recht is in Mijn ogen, en hebt aan het huis van Achab gedaan, naar alles, wat in Mijnhart was, zullen u zonen tot het vierde gelid op den troon van Israel zitten.
And the Lord said to Jehu, Because you have done well in doing what is right in my eyes and effecting all my purpose for the family of Ahab, your sons will be kings of Israel to the fourth generation.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἰοῦ ἀνθ' ὧν ὅσα ἠγάθυνας ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου καὶ πάντα ὅσα ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐποίησας τῷ οἴκῳ ἀχασβ υἱοῖ τέταρτοι καθήσονται σοι ἐπὶ θρόνου ἰσραηλ.
- 31 Maar Jehu nam niet waar te wandelen in de wet des HEEREN, des Gods van Israel, met zijn ganse hart; hij week niet van de zonden van Jerobeam, die Israelzondigen deed.
But Jehu did not take care to keep the law of the Lord with all his heart: he did not keep himself from the sin which Jeroboam did and made Israel do.
καὶ ἰοῦ οὐκ ἐφύλαξεν πορεύεσθαι ἐν νόμῳ κυρίου θεοῦ ἰσραηλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἀπέστη ἐπ' ἀνωθεν ἁμαρτιῶν ἱεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ
- 32 In die dagen begon de HEERE Israel af te korten, want Hazael sloeg ze in alle landpalen van Israel:
In those days the Lord was angry first with Israel; and Hazael made attacks on all the land of Israel,
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος συγκόπτειν ἐν τῷ ἰσραηλ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀσραηλ ἐν παντὶ ὀρίῳ ἰσραηλ
- 33 Van de Jordaaf af, tegen den opgang der zon, het ganse land van Gilead, der Gadieten, en der Rubenieten, en der Manassieten; van Aroer, dat aan de beek van Arnon is, en Gilead, en Basan.
East of Jordan, in all the land of Gilead, the Gadites and the Reubenites and the Manassites, from Aroer by the valley of the Arnon, all Gilead and Bashan.
ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου κατ' ἀνατολὰς ἡλίου πᾶσαν τὴν γῆν γαλααδ τοῦ γαδδι καὶ τοῦ ρουβην καὶ τοῦ μανασση ἀπὸ αρορη ἣ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ χεῖλους χειμάρρου αρνων καὶ τὴν γαλααδ καὶ τὴν βασαν
- 34 Het overige nu der geschiedenissen van Jehu, en al wat hij gedaan heeft, en al zijn macht, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
Now the rest of the acts of Jehu, and all he did, and his great power, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰοῦ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ καὶ τὰς συνάψεις ἃς συνήψεν οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλευσιν ἰσραηλ
- 35 En Jehu ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem te Samaria, en zijn zoon Joahaz werd koning in zijn plaats.
And Jehu went to rest with his fathers, and was put into the earth in Samaria. And Jehoahaz his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ἰοῦ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν σαμαρείᾳ καὶ ἐβασίλευσεν ἰωαχας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 36 En de dagen, die Jehu over Israel geregeerd heeft in Samaria, zijn acht en twintig jaren.
And the time of Jehu's rule over Israel in Samaria was twenty-eight years.
καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν ἰοῦ ἐπὶ ἰσραηλ εἴκοσι ὀκτὼ ἔτη ἐν σαμαρείᾳ

- 1 Toen nu Athalia, de moeder van Ahazia, zag, dat haar zoon dood was, zo maakte zij zich op, en bracht al het koninklijke zaad om.
Now when Athaliah, the mother of Ahaziah, saw that her son was dead, she had all the rest of the seed of the kingdom put to death.
 και γοθολια ή μητηρ οχοζιου ειδεν οτι απεθανον οι υιοι αυτης και απωλεσεν παν το σπερμα της βασιλειας
- 2 Maar Joseba, de dochter van den koning Joram, de zuster van Ahazia, nam Joas, den zoon van Ahazia, en stal hem uit het midden van des konings zonen, diegedood werden, zettende hem en zijn voedster in een slaapkamer; en zij verborgen hem voor Athalia, dat hij niet gedood werd.
But Jehosheba, the daughter of King Joram, sister of Ahaziah, secretly took Joash, the son of Ahaziah, with the woman who took care of him, away from among the king's sons who were put to death, and put him in the bedroom; and they kept him safe from Athaliah, so that he was not put to death.
 και ελαβεν ιωσαβεε θυγατηρ του βασιλεως ιωραμ αδελφη οχοζιου τον ιωασ υιον αδελφου αυτης και εκλεψεν αυτον εκ μεσου των υιων του βασιλεως των θανατουμενων αυτον και την τροφον αυτου εν τω ταμειω των κλινων και εκρυψεν αυτον απο προσωπου γοθολιας και ουκ εθανατωθη
- 3 En hij was met haar verstoken in het huis des HEEREN zes jaren; en Athalia regeerde over het land.
And for six years she kept him safe in the house of the Lord, while Athaliah was ruling over the land.
 και ην μετ' αυτης εν οικω κυριου κρυβόμενος εξ ετη και γοθολια βασιλευουσα επι της γης
- 4 In het zevende jaar nu zond Jojada, en nam de oversten van honderd met de hoofdmannen, en met de trawanten, en hij bracht hen tot zich, in het huis des HEEREN; en hij maakte een verbond met hen, en hij beedigde hen in het huis des HEEREN, en hij toonde hun den zoon des konings.
Then in the seventh year, Jehoiada sent for the captains of hundreds of the Carians, and the armed men, and taking them into the house of the Lord, made an agreement with them, and made them take an oath in the house of the Lord, and let them see the king's son.
 και εν τω ετει τω εβδόμω απεστειλεν ιωδαε ο ιερευς και ελαβεν τους εκατονταρχους τον χορρι και τον ρασιμ και απηγαγεν αυτους προς αυτον εις οικον κυριου και διεθετο αυτοις διαθηκην κυριου και ι ωρκισεν αυτους ενωπιον κυριου και εδειξεν αυτοις ιωδαε τον υιον του βασιλεως
- 5 En hij gebood hun, zeggende: Dit is de zaak, die gij doen zult: een derde deel van u, die op den sabbat ingaan, zullen de wacht waarnemen van het huis des konings;
And he gave them orders, saying, This is what you are to do: the third part of you, who come in on the Sabbath and keep the watch of the king's house,
 και ενετειλατο αυτοις λεγων ουτος ο λογος ον ποιησετε το τρίτον εξ υμων εισελθέτω το σάββατον και φυλάξετε φυλακην οικου του βασιλεως εν τω πυλωνι
- 6 En een derde deel zal zijn aan de poort Sur; en een derde deel aan de poort achter de trawanten; zo zult gij waarnemen de wacht van dit huis, tegen inbreking.
 ...
 και το τρίτον εν τη πύλη των οδων και το τρίτον της πύλης οπίσω των παρατρεχόντων και φυλάξετε την φυλακην του οικου
- 7 En de twee delen van ulieden, allen, die op den sabbat uitgaan, zullen de wacht van het huis des HEEREN waarnemen bij den koning.
And the two divisions of you, who go out on the Sabbath and keep the watch of the house of the Lord,
 και δύο χειρες εν υμιν πας ο εκπορευόμενος το σάββατον και φυλάξουσιν την φυλακην οικου κυριου προς τον βασιλέα
- 8 En gij zult den koning rondom omsingelen, een ieder met zijn wapenen in zijn hand, en hij, die tussen de ordeningen intreedt, zal gedood worden; en zijt gij bij den koning, als hij uitgaat, en als hij inkomt.
Will make a circle round the king, every man being armed; and whoever comes inside your lines is to be put to death; keep with the king, when he goes out and when he comes in.
 και κυκλώσατε επι τον βασιλέα κύκλω άνηρ και το σκευος αυτου εν χειρι αυτου και ο εισπορευόμενος εις τα σαδηρωθ αποθανειται και εγένετο μετὰ του βασιλεως εν τω εκπορευεσθαι αυτον και εν τω εισπορευεσθαι αυτον
- 9 De oversten dan van honderd deden naar al wat de priester Jojada geboden had, en namen ieder zijn mannen, die op den sabbat ingingen, met degenen, die op den sabbat uitgingen; en zij kwamen tot den priester Jojada.
And the captains of hundreds did as Jehoiada the priest gave them orders; every one took with him his men, those who came in and those who went out on the Sabbath, and they came in to Jehoiada the priest.
 και εποίησαν οι εκατονταρχοι πάντα οσα ενετειλατο ιωδαε ο συνετός και ελαβεν άνηρ τους άνδρας αυτου τους εισπορευομένους το σάββατον μετὰ των εκπορευομένων το σάββατον και εισηλθεν προς ιωδαε τον ιερέα
- 10 En de priester gaf aan de oversten van honderd de spiesen en de schilden, die van den koning David geweest waren, die in het huis des HEEREN geweest waren.
And the priest gave to the captains of hundreds the spears and body-covers which had been King David's, and which were kept in the house of the Lord.
 και εδωκεν ο ιερευς τοις εκατονταρχαις τους σειρομάστας και τους τρισσους του βασιλεως δαυιδ τους εν οικω κυριου
- 11 En de trawanten stonden, ieder met zijn wapenen in zijn hand, van de rechterzijde van het huis, tot de linkerzijde van het huis, naar het altaar en naar het huis toe, bijden koning rondom.
Then the armed men took up their positions, every man with his instruments of war in his hand, from the right side of the house to the left, round about the altar and the house.
 και εστησαν οι παρατρεχόντες άνηρ και το σκευος αυτου εν τη χειρι αυτου απο της ωμίας του οικου της δεξιās εως της ωμίας του οικου της εωνόμου του θουσιαστηριου και του οικου επι τον βασιλέα κύκλω

- 12 Daarna bracht hij des konings zoon voor, en zette hem de kroon op, en gaf hem de getuigenis; en zij maakten hem koning, en zalfden hem; daartoe klaptten zij metde handen, en zeiden: De koning leve!
Then he made the king's son come out, and put the crown on him and the arm-bands, and made him king, and put the holy oil on him; and they all, making sounds of joy with their hands, said, Long life to the king.
καὶ ἐξαπέστειλεν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ νεζερ καὶ τὸ μαρτύριον καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν καὶ ἔχρισεν αὐτόν καὶ ἐκρότησαν τῇ χειρὶ καὶ εἶπαν ζήτω ὁ βασιλεὺς
- 13 Toen Athalia hoorde de stem der trawanten en des volks, zo kwam zij tot het volk in het huis des HEEREN.
Now Athaliah, hearing the noise made by the people, came to the people in the house of the Lord;
καὶ ἤκουσεν γοθολια τὴν φωνὴν τῶν τρεχόντων τοῦ λαοῦ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν λαὸν εἰς οἶκον κυρίου
- 14 En zij zag toe, en ziet, de koning stond bij den pilaar, naar de wijze, en de oversten en de trompetten bij den koning; en al het volk des lands was blijde, en blies mettrompetten. Toen verscheurde Athalia haar klederen, en zij riep: Verraad, verraad!
And looking, she saw the king in his regular place by the pillar, and the captains and the horns near him; and all the people of the land giving signs of joy and sounding the horns. Then Athaliah, violently parting her robes, gave a cry, saying, Broken faith, broken faith!
καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς εἰστήκει ἐπὶ τοῦ στόλου κατὰ τὸ κρίμα καὶ οἱ ῥοδοὶ καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς χαίρων καὶ σαλπίζων ἐν σάλπιγγιν καὶ διέρρηξεν γοθολια τὰ ἱμάτια ἐαυτῆς καὶ ἐβόησεν σύνδεσμος σύνδεσμος
- 15 Maar de priester Jojada gebood aan de oversten van honderd, die over het heir gesteld waren, en zeide tot hen: Brengt haar uit tot buiten de ordeningen, en doodt, wie haar volgt, met het zwaard; want de priester had gezegd: Laat ze in het huis des HEEREN niet gedood worden.
Then Jehoiada the priest gave orders to those who were placed in authority over the army, saying, Take her outside the lines, and let anyone who goes after her be put to death with the sword, for he said, Let her not be put to death in the house of the Lord.
καὶ ἐνετείλατο ἰωδαῖ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχαις τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἐξαγάγετε αὐτὴν ἔσωθεν τῶν σαδηρωθ καὶ ὁ εἰσπορευόμενος ὀπίσω αὐτῆς θανάτῳ θανατωθήσεται ῥομφαίᾳ ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς καὶ μὴ ἀποθάνῃ ἐν οἴκῳ κυρίου
- 16 En zij legden de handen aan haar; en zij ging den weg van den ingang der paarden naar het huis des konings, en zij werd daar gedood.
So they put their hands on her, and she went to the king's house by the doorway of the horses, and there she was put to death.
καὶ ἐπέθηκαν αὐτῇ χεῖρας καὶ εἰσῆλθεν ὁδὸν εἰσόδου τῶν ἵππων οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ
- 17 En Jojada maakte een verbond tussen den HEERE en tussen den koning, en tussen het volk, dat het den HEERE tot een volk zou zijn; mitsgaders tussen de koningen tussen het volk.
And Jehoiada made an agreement between the Lord and the king and the people, that they would be the Lord's people; and in the same way between the king and the people.
καὶ διεθετο ἰωδαῖ διαθήκην ἀνὰ μέσον κυρίου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ λαοῦ τοῦ εἶναι εἰς λαὸν τῷ κυρίῳ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ βασιλέως καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ λαοῦ
- 18 Daarna ging al het volk des lands in het huis van Baal, en braken dat af; zijn altaren en zijn beelden verbraken zij recht wel; en Mattan, den priester van Baal, sloegen zij dood voor de altaren. De priester nu bestelde de ambten in het huis des HEEREN.
Then all the people of the land went to the house of Baal and had it pulled down: its altars and images were all broken to bits, and Mattan, the priest of Baal, they put to death before the altars. And the priest put overseers over the Lord's house.
καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον τοῦ βααλ καὶ κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν ἀγαθῶς καὶ τὸν ματθαν τὸν ἱερέα τοῦ βααλ ἀπέκτειναν κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιαστηρίων καὶ ἔθηκεν ὁ ἱερεὺς ἐπισκόπους εἰς τὸν οἶκον κυρίου
- 19 En hij nam de oversten van honderd, en de hoofdmannen, en de trawanten, en al het volk des lands; en zij brachten den koning af uit het huis des HEEREN, enkwamen door den weg van de poort der trawanten tot het huis des konings, en hij zat op den troon der koningen.
Then he took the captains of hundreds, and the Carians, and the armed men, and all the people of the land; and they came down with the king from the house of the Lord, through the doorway of the armed men, to the king's house. And he took his place on the seat of the kings.
καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους καὶ τὸν χορρι καὶ τὸν ρασιμ καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐξ οἴκου κυρίου καὶ εἰσῆλθεν ὁδὸν πόλης τῶν παρατρεχόντων οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἐκάθισαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν βασιλέων
- 20 En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat zij Athalia met het zwaard gedood hadden bij des konings huis.
So all the people of the land were glad, and the town was quiet; and they had put Athaliah to death with the sword at the king's house.
καὶ ἐχάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς καὶ ἡ πόλις ἠσύχασεν καὶ τὴν γοθολια ἐθανάτωσαν ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως
- 1 In het zevende jaar van Jehu werd Joas koning, en regeerde veertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Zibja van Ber-seba.
In the seventh year of Jehu's rule, Jehoash became king; and he was ruling for forty years in Jerusalem; his mother's name was Zibiah of Beer-sheba.
υἱὸς ἐτῶν ἑπτὰ ἰωας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν

- 2 En Joas deed dat recht was in de ogen des HEEREN, al zijn dagen, in dewelke de priester Jojada hem onderwees.
 Jehoash did what was right in the eyes of the Lord all his days, because he was guided by the teaching of Jehoiada the priest.
 ἐν ἔτει ἐβδόμῳ τῷ ἰου ἐβασίλευσεν ἰωας καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ αβια ἐκ τῆς βηρσαβεε
- 3 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.
 But the high places were not taken away; the people went on making offerings and burning them in the high places.
 καὶ ἐποίησεν ἰωας τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ἄς ἐφώτισεν αὐτὸν ἰωδαε ὁ ἱερεὺς
- 4 En Joas zeide tot de priesteren: Al het geld der geheiligde dingen, dat gebracht zal worden in het huis des HEEREN, te weten het geld desgenen, die overgaat tot degetelden, het geld van een ieder der personen naar zijn schatting, en al het geld, dat in ieders hart komt, om dat te brengen in het huis des HEEREN,
 And Jehoash said to the priests, All the money of the holy things, which comes into the house of the Lord, (the amount fixed for every man's payment,) and all the money given by any man freely from the impulse of his heart,
 πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐ μετεστάθησαν καὶ ἐκεῖ ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς
- 5 Zullen de priesters tot zich nemen, een ieder van zijn bekende; en zij zullen de breuken van het huis verbeteren, naar alles wat er voor breuk bevonden zal worden.
 Let the priests take, every man from his friends and neighbours, to make good what is damaged in the house, wherever it is to be seen.
 καὶ εἶπεν ἰωας πρὸς τοὺς ἱερεῖς πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν ἁγίων τὸ εἰσοδιαζόμενον ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ἀργύριον συντιμήσεως ἀνήρ ἀργύριον λαβὼν συντιμήσεως πᾶν ἀργύριον ὃ ἐὰν ἀναβῆ ἐπὶ καρδίαν ἀνδρὸς ἐνεγκεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου
- 6 Maar het geschiedde in het drie en twintigste jaar van den koning Joas, dat de priesters de breuken van het huis niet gebeterd hadden.
 But in the twenty-third year of King Jehoash, the priests had not made good the damaged parts of the house.
 λαβέτωσαν ἑαυτοῖς οἱ ἱερεῖς ἀνήρ ἀπὸ τῆς πράσεως αὐτῶν καὶ αὐτοὶ κρατήσουσιν τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου εἰς πάντα οὗ ἐὰν εὐρεθῆ ἐκεῖ βεδεκ
- 7 Toen riep de koning Joas den priester Jojada en de andere priesteren, en zeide tot hen: Waarom betert gijlieden niet de breuken van het huis? Nu dan, neemt geengeld van uw bekenden, dat gij het zoudt geven voor de breuken van het huis.
 Then King Jehoash sent for Jehoiada the priest, and the other priests, and said to them, Why have you not made good what is damaged in the house? now take no more money from your neighbours, but give it for the building up of the house.
 καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ ἰωας οὐκ ἐκραταίωσαν οἱ ἱερεῖς τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου
- 8 En de priesters bewilligden van het volk geen geld te nemen, noch de breuken van het huis te verbeteren.
 So the priests made an agreement to take no more money from the people, and not to make good what was damaged in the house.
 καὶ ἐκάλεσεν ἰωας ὁ βασιλεὺς ἰωδαε τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς τί ὅτι οὐκ ἐκραταίωτε τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου καὶ νῦν μὴ λάβητε ἀργύριον ἀπὸ τῶν πράσεων ὑμῶν ὅτι εἰς τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου δώσετε αὐτό
- 9 Maar de priester Jojada nam een kist, en boorde een gat in haar deksel, en zette die bij het altaar ter rechterhand, als iemand inkwam in het huis des HEEREN; ende priesters, die den dorpel bewaarden, staken daarin al het geld, dat ten huize des HEEREN gebracht werd.
 But Jehoiada the priest took a chest, and making a hole in the cover of it, put it by the altar, on the right side when one comes into the house of the Lord; and the priests who kept the door put in it regularly all the money which was taken into the house of the Lord.
 καὶ συνεφώνησαν οἱ ἱερεῖς τοῦ μὴ λαβεῖν ἀργύριον παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ μὴ ἐνισχῶσαι τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου
- 10 Het geschiedde nu, als zij zagen, dat veel gelds in de kist was, dat des konings schrijver met den hogepriester opkwam, en zij bonden het samen, en telden het geld, dat in het huis des HEEREN gevonden werd.
 And when they saw that there was much money in the chest, the king's scribe and the high priest came and put it in bags, noting the amount of all the money there was in the house of the Lord.
 καὶ ἔλαβεν ἰωδαε ὁ ἱερεὺς κιβωτὸν μίαν καὶ ἔτρησεν τρώγλην ἐπὶ τῆς σανίδος αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν παρὰ ἰαμιβὴν ἐν τῷ οἴκῳ ἀνδρὸς οἴκου κυρίου καὶ ἔδωκαν οἱ ἱερεῖς οἱ φυλάσσοντες τὸν σταθμὸν πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὐρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου
- 11 En zij gaven het geld wel gewogen in handen der verzorgers van dat werk, die gesteld waren over het huis des HEEREN; en zij besteedden het uit aan detimmerlieden en aan de bouwlieden, die het huis des HEEREN vermaakten;
 And the money which was measured out they gave regularly to those who were responsible for overseeing the work, and these gave it in payment to the woodworkers and the builders who were working on the house of the Lord,
 καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον ὅτι πολλὰ τὸ ἀργύριον ἐν τῇ κιβωτῷ καὶ ἀνέβη ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ ἔσφιγξαν καὶ ἠρίθμησαν τὸ ἀργύριον τὸ εὐρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου

- 12 En aan de metselaren, en aan de steenhouwers, en om hout en gehouwen stenen te kopen, om de breuken van het huis des HEEREN te verbeteren, en voor al wat uitgegeven werd voor het huis, om dat te beteren.
And to the wall-builders and the stone-cutters, and to get wood and cut stone for building up the broken parts of the house of the Lord, and for everything needed to put the house in good order.
καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ ἐτοιμασθὲν ἐπὶ χειρᾶς ποιούντων τὰ ἔργα τῶν ἐπισκόπων οἴκου κυρίου καὶ ἐξέδοσαν τοῖς τέκτοσιν τῶν ζύλων καὶ τοῖς οἰκοδόμοις τοῖς ποιούσιν ἐν οἴκῳ κυρίου
- 13 Evenwel werden niet gemaakt voor het huis des HEEREN zilveren schalen, gaffelen, sprengbekkens, trompetten, noch enig gouden vat, of zilveren vat, van hetgeld, dat ten huize des HEEREN gebracht werd.
But the money was not used for making silver cups or scissors or basins or wind-instruments or any vessels of gold or silver for the house of the Lord;
καὶ τοῖς τειχισταῖς καὶ τοῖς λατόμοις τῶν λίθων τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοῦς τοῦ κατασχεῖν τὸ βεδεκ οἴκου κυρίου εἰς πάντα ὅσα ἐξωδιάσθη ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ κραταιῶσαι
- 14 Maar zij gaven dat aan degenen, die het werk deden; en zij verbeterden daarmede het huis des HEEREN.
But it was all given to the workmen who were building up the house.
πλὴν οὐ ποιηθήσεται οἴκῳ κυρίου θύραι ἀργυραὶ ἤλοι φιάλαι καὶ σάλπιγγες πᾶν σκεῦος χρυσοῦν καὶ σκεῦος ἀργυροῦν ἐκ τοῦ ἀργυρίου τοῦ εἰσνεχθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου
- 15 Daartoe eisten zij geen rekening van de mannen, wien zij dat geld in hun handen gaven, om aan degenen, die het werk deden, te geven; want zij handeldentrouwelijk.
And they did not get any statement of accounts from the men to whom the money was given for the workmen, for they made use of it with good faith.
ὅτι τοῖς ποιούσιν τὰ ἔργα δώσουσιν αὐτὸ καὶ ἐκραταίωσαν ἐν αὐτῷ τὸν οἶκον κυρίου
- 16 Het geld van schuldoffer, en het geld van zondofferen werd ten huize des HEEREN niet gebracht; het was voor de priesteren.
The money of the offerings for error and the sin-offerings was not taken into the house of the Lord; it was the priests'.
καὶ οὐκ ἐξελογίζοντο τοὺς ἀνδρας οἳς ἐδίδουν τὸ ἀργύριον ἐπὶ χειρᾶς αὐτῶν δοῦναι τοῖς ποιούσιν τὰ ἔργα ὅτι ἐν πίστει αὐτῶν ποιούσιν
- 17 Toen trok Hazael, de koning van Syrie op, en krijgde tegen Gath, en nam haar in; daarna stelde Hazael zijn aangezicht, om tegen Jeruzalem op te trekken.
Then Hazael, king of Aram, went up against Gath and took it; and his purpose was to go up to Jerusalem.
ἀργύριον περὶ ἁμαρτίας καὶ ἀργύριον περὶ πλημμελείας ὃ τι εἰσηνέχθη ἐν οἴκῳ κυρίου τοῖς ἱερεῦσιν ἐγένετο
- 18 Maar Joas, de koning van Juda, nam al de geheiligde dingen, die Josafat, en Joram, en Ahazia, zijn vaderen, de koningen van Juda, geheiligd hadden, en zijngeheiligde dingen, en al het goud, dat gevonden werd in de schatten van het huis des HEEREN, en van het huis des konings, en zond het tot Hazael, den koning van Syrie; toen trok hij op van Jeruzalem.
Then Jehoash, king of Judah, took all the holy things which Jehoshaphat and Jehoram and Ahaziah his fathers, the kings of Judah, had given to the Lord, together with the things he himself had given, and all the gold in the Temple store and in the king's house, and sent it to Hazael, king of Aram; and he went away from Jerusalem.
τότε ἀνέβη ἀζαήλ βασιλεὺς συρίας καὶ ἐπολέμησεν ἐπὶ γεθ καὶ προκατελάβετο αὐτήν καὶ ἔταξεν ἀζαήλ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ ἱερουσαλημ
- 19 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
Now the rest of the acts of Joash, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ ἔλαβεν ἰωασ βασιλεὺς ἰουδα πάντα τὰ ἅγια ὅσα ἠγάσεν ἰωσαφατ καὶ ἰωραμ καὶ οχοζίας οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ βασιλεῖς ἰουδα καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ καὶ πᾶν τὸ χρυσίον τὸ εὔρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν τῷ ἀζαήλ βασιλεῖ συρίας καὶ ἀνέβη ἀπὸ ἱερουσαλημ
- 20 En zijn knechten stonden op, en maakten een verbintenis, en sloegen Joas, in het huis van Millo, dat afgaat naar Silla;
And his servants made a secret design and put Joash to death at the house of Millo on the way down to Silla.
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰωασ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα
- 21 Want Jozacar, de zoon van Simeath, en Jehozabad, de zoon van Somer, zijn knechten, sloegen hem, dat hij stierf; en zij begroeven hem met zijn vaderen in de stad Davids; en Amazia, zijn zoon, werd koning in zijn plaats. 2 Koningen 12
And Jozacar, the son of Shimeath, and Jehozabad, the son of Shomer, his servants, came to him and put him to death; and they put him into the earth with his fathers in the town of David; and Amaziah his son became king in his place.
καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ ἔδησαν πάντα σύνδεσμον καὶ ἐπάταξαν τὸν ἰωασ ἐν οἴκῳ μάλλω τῷ ἐν γααλα
- 1 In het zevende jaar van Jehu werd Joas koning, en regeerde veertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Zibja van Ber-seba.
In the twenty-third year of Joash, the son of Ahaziah, king of Judah, Jehoahaz, the son of Jehu, became king over Israel in Samaria, ruling for seventeen years.
ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ τρίτῳ ἔτει τῷ ἰωασ υἱῷ οχοζίου βασιλεῖ ἰουδα ἐβασίλευσεν ἰωαχας υἱὸς ἰου ἐν σαμαρείᾳ ἑπτακαίδεκα ἔτη
- 2 En Joas deed dat recht was in de ogen des HEEREN, al zijn dagen, in dewelke de priester Joad hem onderwees.
He did evil in the eyes of the Lord, copying the sins of Jeroboam, the son of Nebat, which he did and made Israel do; he did not keep himself from them.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ ἐπορεύθη ὅπως ἁμαρτιῶν ἱεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν

- 3 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.
 So the wrath of the Lord was burning against Israel, and he gave them up into the power of Hazeel, king of Aram, and into the power of Ben-hadad, the son of Hazeel, again and again.
 και ὀργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ ἰσραηλ και ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ αζαηλ βασιλέως συρίας και ἐν χειρὶ υἱοῦ ἀδερ υἱοῦ αζαηλ πάσας τὰς ἡμέρας
- 4 En Joas zeide tot de priesteren: Al het geld der geheiligde dingen, dat gebracht zal worden in het huis des HEEREN, te weten het geld desgenen, die overgaat tot degetelden, het geld van een ieder der personen naar zijn schatting, en al het geld, dat in ieders hart komt, om dat te brengen in het huis des HEEREN,
 Then Jehoahaz made prayer to the Lord, and the Lord gave ear to him, for he saw how cruelly Israel was crushed by the king of Aram.
 και ἐδέηθη ἰωαχας τοῦ προσώπου κυρίου και ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος ὅτι εἶδεν τὴν θλίψιν ἰσραηλ ὅτι ἐθλίψεν αὐτοὺς βασιλεὺς συρίας
- 5 Zullen de priesters tot zich nemen, een ieder van zijn bekende; en zij zullen de breuken van het huis verbeteren, naar alles wat er voor breuk bevonden zal worden.
 (And the Lord gave Israel a saviour, so that they became free from the hands of the Aramaeans; and the children of Israel were living in their tents as in the past.
 και ἔδωκεν κύριος σωτηρίαν τῷ ἰσραηλ και ἐξῆλθεν ὑποκάτωθεν χειρὸς συρίας και ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθὲς και τρίτης
- 6 Maar het geschiedde in het drie en twintigste jaar van den koning Joas, dat de priesters de breuken van het huis niet gebeterd hadden.
 But still they did not give up the sin of Jeroboam, which he made Israel do, but went on with it; and there was an image of Asherah in Samaria.)
 πλην οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ ἀμαρτιῶν οἴκου ιεροβοαμ ὅς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ ἐν αὐταῖς ἐπορεύθησαν και γε τὸ ἄλσος ἐστάθη ἐν σαμαρείᾳ
- 7 Toen riep de koning Joas den priester Joadā en de andere priesteren, en zeide tot hen: Waarom betert gijlieden niet de breuken van het huis? Nu dan, neemt geengeld van uw bekenden, dat gij het zoudt geven voor de breuken van het huis.
 For out of all his army, Jehoahaz had only fifty horsemen and ten carriages and ten thousand footmen; the king of Aram had given them up to destruction, crushing them like dust.
 ὅτι οὐχ ὑπελείφθη τῷ ἰωαχας λαὸς ἀλλ' ἦ πενήκοντα ἰππεῖς και δέκα ἄρματα και δέκα χιλιάδες πεζῶν ὅτι ἀπόλεσεν αὐτοὺς βασιλεὺς συρίας και ἔθεντο αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς καταπάτησιν
- 8 En de priesters bewilligden van het volk geen geld te nemen, noch de breuken van het huis te verbeteren.
 Now the rest of the acts of Jehoahaz, and all he did, and his great power, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
 και τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰωαχας και πάντα ὅσα ἐποίησεν και αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰσραηλ
- 9 Maar de priester Joadā nam een kist, en boorde een gat in haar deksel, en zette die bij het altaar ter rechterhand, als iemand inkwam in het huis des HEEREN; ende priesters, die den dorpel bewaarden, staken daarin al het geld, dat ten huize des HEEREN gebracht werd.
 And Jehoahaz went to rest with his fathers, and was put into the earth in Samaria; and Joash his son became king in his place.
 και ἐκοιμήθη ἰωαχας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ και ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν σαμαρείᾳ και ἐβασίλευσεν ἰωας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 10 Het geschiedde nu, als zij zagen, dat veel gelds in de kist was, dat des konings schrijver met den hogepriester opkwam, en zij bonden het samen, en telden het geld, dat in het huis des HEEREN gevonden werd.
 In the thirty-seventh year of the rule of Joash, king of Judah, Joash, the son of Jehoahaz, became king over Israel in Samaria, ruling for sixteen years.
 ἐν ἔτει τριακοστῷ και ἐβδόμῳ ἔτει τῷ ἰωας βασιλεῖ ἰουδα ἐβασίλευσεν ἰωας υἱὸς ἰωαχας ἐπὶ ἰσραηλ ἐν σαμαρείᾳ ἑκαταίδεκα ἔτη
- 11 En zij gaven het geld wel gewogen in handen der verzorgers van dat werk, die gesteld waren over het huis des HEEREN; en zij besteedden het uit aan defimmerlieden en aan de bouwlieden, die het huis des HEEREN vermaakten;
 He did evil in the eyes of the Lord, not turning away from the sin of Jeroboam, the son of Nebat, which he did and made Israel do, but he went on with it.
 και ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὅς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ ἐν αὐταῖς ἐπορεύθη
- 12 En aan de metselaren, en aan de steenhouders, en om hout en gehouwen stenen te kopen, om de breuken van het huis des HEEREN te verbeteren, en voor al wat uitgegeven werd voor het huis, om dat te beteren.
 Now the rest of the acts of Joash, and all he did, and the force with which he went to war against Amaziah, king of Judah, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
 και τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰωας και πάντα ὅσα ἐποίησεν και αἱ δυναστεῖαι αὐτοῦ ἅς ἐποίησεν μετὰ αμεσσιου βασιλέως ἰουδα οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰσραηλ
- 13 Evenwel werden niet gemaakt voor het huis des HEEREN zilveren schalen, gaffelen, sprengbekkens, trompetten, noch enig gouden vat, of zilveren vat, van het geld, dat ten huize des HEEREN gebracht werd.
 And Joash went to rest with his fathers and Jeroboam took his place as king; and Joash was put into the earth in Samaria with the kings of Israel.
 και ἐκοιμήθη ἰωας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ και ιεροβοαμ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἐν σαμαρείᾳ μετὰ τῶν υἱῶν ἰσραηλ

- 14 Maar zij gaven dat aan degenen, die het werk deden; en zij verbeterden daarmee het huis des HEEREN.
Now Elisha became ill with the disease which was the cause of his death: and Joash, king of Israel, came down to him, and weeping over him said, My father, my father, the war-carriages of Israel and its horsemen!
καὶ εἰσαίει ἡρρώστησεν τὴν ἀρρωστίαν αὐτοῦ δι' ἣν ἀπέθανεν καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν ἰωᾶς βασιλεὺς ἰσραὴλ καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ προσώπου αὐτοῦ καὶ εἶπεν πάτερ πάτερ ἄρμα ἰσραὴλ καὶ ἵππεδς αὐτοῦ
- 15 Daartoe eisten zij geen rekening van de mannen, wien zij dat geld in hun handen gaven, om aan degenen, die het werk deden, te geven; want zij handeldentrouwelijk.
Then Elisha said to him, Take bow and arrows: and he took bow and arrows.
καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰσαίει λαβὲ τόξον καὶ βέλη καὶ ἔλαβεν πρὸς αὐτὸν τόξον καὶ βέλη
- 16 Het geld van schuldoffer, en het geld van zondofferen werd ten huize des HEEREN niet gebracht; het was voor de priesteren.
And he said to the king of Israel, Put your hand on the bow: and he put his hand on it; and Elisha put his hands on the king's hands.
καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ ἐπιβίβασον τὴν χειρά σου ἐπὶ τὸ τόξον καὶ ἐπεβίβασεν ἰωᾶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ τόξον καὶ ἐπέθηκεν εἰσαίει τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως
- 17 Toen trok Hazael, de koning van Syrie op, en krijgde tegen Gath, en nam haar in; daarna stelde Hazael zijn aangezicht, om tegen Jeruzalem op te trekken.
Then he said; Let the window be open to the east: and he got it open. Then Elisha said, Let the arrow go; and he let it go. And he said, The Lord's arrow of salvation, of salvation over Aram; for you will overcome the Aramaeans in Aphek and put an end to them.
καὶ εἶπεν ἄνοιξον τὴν θυρίδα κατ' ἀνατολὰς καὶ ἤνοιξεν καὶ εἶπεν εἰσαίει τόξου σου καὶ ἐτόξευσεν καὶ εἶπεν βέλος σωτηρίας τῷ κυρίῳ καὶ βέλος σωτηρίας ἐν συρίᾳ καὶ πατάξεις τὴν συρίαν ἐν ἀφεκ ἕως συντελείας
- 18 Maar Joas, de koning van Juda, nam al de geheiligde dingen, die Josafat, en Joram, en Ahazia, zijn vaderen, de koningen van Juda, geheiligd hadden, en zijngeheiligde dingen, en al het goud, dat gevonden werd in de schatten van het huis des HEEREN, en van het huis des konings, en zond het tot Hazael, den koning vanSyrie; toen trok hij op van Jeruzalem.
And he said, Take the arrows: and he took them. And he said to the king of Israel, Send them down into the earth; and he did so three times and no more.
καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰσαίει λαβὲ τόξα καὶ ἔλαβεν καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ ἰσραὴλ πάταξον εἰς τὴν γῆν καὶ ἐπάταξεν ὁ βασιλεὺς τρις καὶ ἔστη
- 19 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, en al wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
Then the man of God was angry with him and said, If you had done it five or six times, then you would have overcome Aram completely; but now you will only overcome them three times.
καὶ ἐλπιήθη ἐπ' αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν εἰ ἐπάταξας πεντάκις ἢ ἑξάκις τότε ἂν ἐπάταξας τὴν συρίαν ἕως συντελείας καὶ νῦν τρις πατάξεις τὴν συρίαν
- 20 En zijn knechten stonden op, en maakten een verbintenis, en sloegen Joas, in het huis van Millo, dat afgaat naar Silla;
And death came to Elisha and they put his body into the earth. Now in the spring of the year, armed bands of Moabites frequently came, overrunning the land.
καὶ ἀπέθανεν εἰσαίει καὶ ἔθαψαν αὐτὸν καὶ μονόζωνοι μωαβ ἦλθον ἐν τῇ γῇ ἐλθόντος τοῦ ἔνιαυτοῦ
- 21 Want Jozacar, de zoon van Simeath, en Jozabad, de zoon van Somer, zijn knechten, sloegen hem, dat hij stierf; en zij begroeven hem met zijn vaderen in de stadDavids; en Amazia, zijn zoon, werd koning in zijn plaats.
And while they were putting a dead man into the earth, they saw a band coming; and they put the man quickly into the place where Elisha's body was; and the dead man, on touching Elisha's bones, came to life again, and got up on his feet.
καὶ ἐγένετο αὐτῶν θαπτόντων τὸν ἄνδρα καὶ ἰδοὺ εἶδον τὸν μονόζωνον καὶ ἔρριψαν τὸν ἄνδρα ἐν τῷ τάφῳ εἰσαίει καὶ ἐπορεύθη καὶ ἤψατο τῶν ὀστέων εἰσαίει καὶ ἐζήσεν καὶ ἀνέστη ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ
- 1 In het drie en twintigste jaar van Joas, den zoon van Ahazia, den koning van Juda, werd Joahaz, de zoon van Jehu, koning over Israel, te Samaria, en regeerdezeventien jaren.
In the second year of Joash, son of Joahaz, king of Israel, Amaziah, the son of Joash, became king of Judah.
ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ ἰωᾶς υἱῷ ἰωαχὰς βασιλεῖ ἰσραὴλ καὶ ἐβασίλευσεν ἀμεσσίας υἱὸς ἰωᾶς βασιλεὺς ἰουδα
- 2 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; want hij wandelde na de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed; hij weekdaarvan niet af.
He was twenty-five years old when he became king; and he was ruling in Jerusalem for twenty-nine years; his mother's name was Jehoaddin of Jerusalem.
υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἔτων ἦν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἑννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἰωαδὶν ἐξ ἱερουσαλὴμ
- 3 Daarom ontstak des HEEREN toorn tegen Israel; en Hij gaf hen in de hand van Hazael, den koning van Syrie, en in de hand van Benhadad, den zoon van Hazael, aldie dagen.
He did what was right in the eyes of the Lord, though not like David his father; he did as Joash his father had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθεὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου πλὴν οὐχ ὡς δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἰωᾶς ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐποίησεν
- 4 Doch Joahaz bad des HEEREN aangezicht ernstelijk aan; en de HEERE verhoorde hem; want Hij zag de verdrukking van Israel, dat de koning van Syrie henverdrukte.
But still the high places were not taken away; the people went on making offerings and burning them in the high places.
πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐζήρην ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς

- 5 (Zo gaf de HEERE Israel een verlosser, dat zij van onder de hand der Syriërs uitkwamen; en de kinderen Israels woonden in hun tenten, als te voren.
Now when he became strong in the kingdom, straight away he put to death those servants who had taken the life of the king his father;
καὶ ἐγένετο ὅτε κατίσχυσεν ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς πατάξαντας τὸν πατέρα αὐτοῦ
- 6 Nochtans weken zij niet af van de zonden van het huis van Jerobeam, die Israel zondigen deed; maar hij wandelde daarin; en het bos bleef ook staan te Samaria.)
But he did not put their children to death; for the orders of the Lord recorded in the book of the law of Moses say, The fathers are not to be put to death for the children, or the children for their fathers; but a man is to be put to death for the sin which he himself has done.
καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν παταζάντων οὐκ ἐθανάτωσεν καθὼς γέγραπται ἐν βιβλίῳ νόμων μουσῆ ὡς ἐνετείλατο κύριος λέγων οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ υἱῶν καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρον ὅτι ἀλλ' ἡ ἕκαστος ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθάνεται
- 7 Want hij had Joahaz geen volk laten overblijven dan vijftig ruiteren en tien wagenen, en tien duizend voetvolks; want de koning van Syrië had hen omgebracht, enhad hen dorsende gemaakt als stof.
He put to the sword twelve thousand men of Edom in the Valley of Salt, and took Sela in war, naming it Joktheel, as it is to this day.
αὐτὸς ἐπάταξεν τὸν εδομ ἐν γαιμελε δέκα χιλιάδας καὶ συνέλαβε τὴν πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς καθοηλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 8 Het overige nu der geschiedenissen van Joahaz, en al wat hij gedaan heeft, en al zijn macht, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
Then Amaziah sent representatives to Jehoash, the son of Jehoahaz, son of Jehu, king of Israel, saying, Come, let us have a meeting face to face.
τότε ἀπέστειλεν αμεσσίας ἀγγέλους πρὸς ἰωας υἱὸν ἰωαχας υἱοῦ ἰου βασιλέως ἰσραηλ λέγων δεῦρο ὀφθῶμεν προσώποις
- 9 En Joahaz ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem te Samaria; en Joas, zijn zoon, regeerde in zijn plaats.
And Jehoash, king of Israel, sent to Amaziah, king of Judah, saying, The thorn-tree in Lebanon sent to the cedar in Lebanon, saying, Give your daughter to my son for a wife: and a beast from the woodland in Lebanon went by, crushing the thorn under his feet.
καὶ ἀπέστειλεν ἰωας βασιλεὺς ἰσραηλ πρὸς αμεσσιαν βασιλέα ἰουδα λέγων ὁ ἀκαν ὁ ἐν τῷ λιβάνῳ ἀπέστειλεν πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ λιβάνῳ λέγων δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα καὶ αἰ διήλθον τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ λιβάνῳ καὶ συνεπάτησαν τὸν ἀκανα
- 10 In het zeven en dertigste jaar van Joas, den koning van Juda, werd Joas, de zoon van Joahaz, koning over Israel, te Samaria, en regeerde zestien jaren.
It is true that you have overcome Edom and your heart is uplifted; let that glory be enough for you, and keep in your country; why do you make causes of trouble, putting yourself, and Judah with you, in danger of downfall?
τύπτων ἐπάταξας τὴν ἰουμαϊαν καὶ ἐπῆρὲν σε ἡ καρδία σου ἐνδοξάσθητι καθήμενος ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ἵνα τί ἐρίζεις ἐν κακίᾳ σου καὶ πεσῆ σὺ καὶ ἰουδας μετὰ σοῦ
- 11 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; hij week niet af van al de zonden van Jerobeam, dien zoon van Nebat, die Israel zondigen deed, maar hijwandelde daarin.
But Amaziah gave no attention. So Jehoash, king of Israel, went up, and he and Amaziah, king of Judah, came face to face at Beth-shemesh, which is in Judah.
καὶ οὐκ ἤκουσεν αμεσσίας καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ καὶ ὠφθησαν προσώποις αὐτὸς καὶ αμεσσίας βασιλεὺς ἰουδα ἐν βαιθσαμυς τῆ τοῦ ἰουδα
- 12 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, en al wat hij gedaan heeft, en zijn macht, waarmede hij gestreden heeft tegen Amazia, den koning van Juda, zijn dieniet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
And Judah was overcome before Israel, so that they went in flight, every man to his tent.
καὶ ἔπαισεν ἰουδας ἀπὸ προσώπου ἰσραηλ καὶ ἔφυγεν ἀνὴρ εἰς τὸ σκηνώμα αὐτοῦ
- 13 En Joas ontsliep met zijn vaderen, en Jerobeam zat op zijn troon. En Joas werd begraven te Samaria, bij de koningen van Israel.
And Jehoash, king of Israel, made Amaziah, king of Judah, the son of Jehoash, son of Ahaziah, prisoner at Beth-shemesh, and came to Jerusalem, and had the wall of Jerusalem pulled down from the doorway of Ephraim to the door in the angle, four hundred cubits.
καὶ τὸν αμεσσιαν υἱὸν ἰωας υἱοῦ ὀχοζιου βασιλέα ἰουδα συνέλαβεν ἰωας υἱὸς ἰωαχας βασιλεὺς ἰσραηλ ἐν βαιθσαμυς καὶ ἦλθεν εἰς ἱερουσαλημ καὶ καθεῖλεν ἐν τῷ τείχει ἱερουσαλημ ἐν τῇ πόλῃ εφραϊμ ἕως πύλης τῆς γωνίας τετρακοσίους πήχεις
- 14 Elisa nu was krank geweest van zijn krankheid, van dewelke hij stierf; en Joas, de koning van Israel, was tot hem afgekomen, en had geweest over zijn aangezicht, en gezegd: Mijn vader, mijn vader, wagen Israels en zijn ruiteren!
And he took all the gold and silver and all the vessels which were in the house of the Lord and in the store-house of the king, together with those whose lives would be the price of broken faith, and went back to Samaria.
καὶ ἔλαβεν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ εὐρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμίζων καὶ ἀπέστρεψεν εἰς σαμάρειαν
- 15 En Elisa zeide tot hem: Neem een boog en pijlen. En hij nam tot zich een boog en pijlen.
Now the rest of the acts of Jehoash, and his power, and how he went to war with Amaziah, king of Judah, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰωας ὅσα ἐποίησεν ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ ἃ ἐπολέμησεν μετὰ αμεσσιου βασιλέως ἰουδα οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰσραηλ

- 16 En hij zeide tot den koning van Israel: Leg uw hand aan den boog, en hij leide zijn hand daaraan; en Elisa leide zijn handen op des konings handen.
And Jehoash went to rest with his fathers, and was put into the earth in Samaria with the kings of Israel; and Jeroboam his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ἰωας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων ἰσραὴλ καὶ ἐβασίλευσεν ἰεροβοαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 17 En hij zeide: Doe het venster open tegen het oosten. En hij deed het open. Toen zeide Elisa: Schiet. En hij schoot. En hij zeide: Het is een pijl der verlossing desHEEREN, en een pijl der verlossing tegen de Syriers; want gij zult de Syriers slaan in Afek, tot verdoens toe.
Amaziah, the son of Joash, king of Judah, went on living for fifteen years after the death of Jehoash, son of Jehoahaz, king of Israel.
καὶ ἔζησεν ἀμεσσίας υἱὸς ἰωας βασιλεὺς ἰουδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ἰωας υἱὸν ἰωαχας βασιλέα ἰσραὴλ πεντεκαίδεκα ἔτη
- 18 Daarna zeide hij: Neem de pijlen. En hij nam ze. Toen zeide hij tot den koning van Israel: Sla tegen de aarde. En hij sloeg driemaal; daarna stond hij stil.
And the rest of the acts of Amaziah, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀμεσσιου καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα
- 19 Toen werd de man Gods zeer toornig op hem, en zeide: Gij zoudt vijfmaal of zesmaal geslagen hebben; dan zoudt gij de Syriers tot verdoens toe geslagen hebben; doch nu zult gij de Syriers driemaal slaan.
Now they made a secret design against him in Jerusalem; and he went in flight to Lachish, but they sent after him to Lachish and put him to death there.
καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν σύστρεμμα ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἔφυγεν εἰς λαχίς καὶ ἀπέστειλαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς λαχίς καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ
- 20 Daarna stierf Elisa, en zij begroeven hem. De benden nu der Moabieten kwamen in het land met het ingaan des jaars.
And they took his body on horseback and put it into the earth with his fathers in Jerusalem, the town of David.
καὶ ἤραν αὐτὸν ἐφ' ἵππων καὶ ἐτάφη ἐν ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυὶδ
- 21 En het geschiedde, als zij een man begroeven, dat zij, ziet, een bende zagen; zo wierpen zij den man in het graf van Elisa; en toen de man daarin kwam, en hetgebeente van Elisa aanroerde, werd hij levend, en rees op zijn voeten.
Then all the people of Judah took Azariah, who was sixteen years old, and made him king in place of his father Amaziah.
καὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς ἰουδα τὸν ἀζαριαν καὶ αὐτὸς υἱὸς ἑκαταίδεκα ἐτῶν καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀμεσσιου
- 22 Hazael nu, de koning van Syrie, verdrukke Israel, al de dagen van Joahaz.
He was the builder of Elath, which he got back for Judah after the death of the king.
αὐτὸς ὠκοδόμησεν τὴν αἰλωθ καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ ἰουδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ
- 23 Doch de HEERE was hun genadig, en ontfermde Zich hunner, en wendde Zich tot hen, om Zijns verbonds wil met Abraham, Izak en Jakob; en Hij wilde hen nietverderven, en heeft hen niet verworpen van Zijn aangezicht, tot nu toe.
In the fifteenth year of the rule of Amaziah, son of Joash, king of Judah, Jeroboam, the son of Joash, king of Israel, became king in Samaria, ruling for forty-one years.
ἐν ἔτει πεντεκαδεκάτῳ τοῦ ἀμεσσιου υἱοῦ ἰωας βασιλέως ἰουδα ἐβασίλευσεν ἰεροβοαμ υἱὸς ἰωας ἐπὶ ἰσραὴλ ἐν σαμαρείᾳ τεσσαράκοντα καὶ ἓν ἔτος
- 24 En Hazael, de koning van Syrie, stierf, en zijn zoon Benhadad werd koning in zijn plaats.
He did evil in the eyes of the Lord, not turning away from the sin which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν ἰεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραὴλ
- 25 Joas nu, de zoon van Joahaz, nam de steden weder in, uit de hand van Benhadad, den zoon van Hazael, die hij uit de hand van Joahaz, zijn vader, met krijg genomenhad; Joas sloeg hem driemaal, en bracht de steden aan Israel weder. 2 Koningen 14
He got back the old limits of Israel from the way into Hamath to the sea of the Arabah, as the Lord had said by his servant Jonah, the son of Amittai, the prophet of Gath-hepher.
αὐτὸς ἀπέστησεν τὸ ὄριον ἰσραὴλ ἀπὸ εἰσόδου αἰμαθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἀραβα κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου θεοῦ ἰσραὴλ ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ ἰωνα υἱοῦ ἀμαθὶ τοῦ προφήτου τοῦ ἐκ γαθὸς ἡρ
- 1 In het tweede jaar van Joas, den zoon van Joahaz, den koning van Israel, werd Amazia koning, de zoon van Joas, den koning van Juda.
In the twenty-seventh year of the rule of Jeroboam, king of Israel, Azariah, son of Amaziah, became king of Judah.
ἐν ἔτει εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τῷ ἰεροβοαμ βασιλεῖ ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν ἀζαριαν υἱὸς ἀμεσσιου βασιλέως ἰουδα
- 2 Vijf en twintig jaren was hij oud, toen hij koning werd, en regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Joaddan van Jeruzalem.
He was sixteen years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for fifty-two years; his mother's name was Jecoliah of Jerusalem.
υἱὸς ἑκαταίδεκα ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεῦν αὐτὸν καὶ πενήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ χαλια ἐξ ἱερουσαλὴμ

- 3 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, nochtans niet als zijn vader David; hij deed naar alles, wat zijn vader Joas gedaan had.
And he did what was right in the eyes of the Lord, as his father Amaziah had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν αμεσσίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ
- 4 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookt nog op de hoogten.
But he did not take away the high places, and the people still went on making offerings and burning them in the high places.
πλὴν τῶν ὑψηλῶν οὐκ ἐξῆρεν ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς
- 5 Het geschiedde nu, als het koninkrijk in zijn hand versterkt was, dat hij zijn knechten sloeg, die den koning, zijn vader, geslagen hadden,
And the Lord sent disease on the king and he became a leper, and to the day of his death he was living separately in his private house. And Jotham his son was over his house, judging the people of the land.
καὶ ἦψατο κύριος τοῦ βασιλέως καὶ ἦν λελεπρωμένος ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ἐν οἴκῳ ἀφουρωσθ καὶ ἰωθαμ υἱὸς τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῷ οἴκῳ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς
- 6 Doch de kinderen der doodslagers doodde hij niet; gelijk geschreven is in het wetboek van Mozes, waar de HEERE geboden heeft, zeggende: De vaders zullen voorde kinderen niet gedood worden, en de kinderen zullen voor de vaders niet gedood worden; maar een ieder zal om zijn zonde gedood worden.
Now the rest of the acts of Azariah, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀζαριου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα
- 7 Hij sloeg de Edomieten in het Zoutdal tien duizend, en nam Sela in met krijg, en noemde haar naam Jokteel, tot op dezen dag.
And Azariah went to rest with his fathers and was put into the earth with his fathers in the town of David; and Jotham his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ἀζαριας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν ἰωθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 8 Toen zond Amazia boden tot Joas, den zoon van Joahaz, den zoon van Jehu, den koning van Israel, zeggende: Kom, laat ons elkanders aangezicht zien.
In the thirty-eighth year of Azaliah, king of Judah, Zechariah, son of Jeroboam, was king over Israel for six months.
ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ὀγδόῳ τῷ ἀζαρια βασιλεῖ ἰουδα ἐβασίλευσεν ζαχαριας υἱὸς ιεροβοαμ ἐπὶ ἰσραηλ ἐν σαμαρεία ἐξάμηνον
- 9 Maar Joas, de koning van Israel, zond tot Amazia, den koning van Juda, zeggende: De distel, die op den Libanon is, zond tot den ceder, die op den Libanon is, zeggende: Geef uw dochter mijn zoon ter vrouw; maar het gedierte des velds, dat op den Libanon is, ging voorbij, en vertrad den distel.
And he did evil in the eyes of the Lord, as his father had done, not turning away from the sin which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καθὼς ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξῆμαρτεν τὸν ἰσραηλ
- 10 Gij hebt de Edomieten dapper geslagen, daarom heeft uw hart u verheven; heb de eer, en blijf in uw huis; want waarom zoudt gij u in het kwade mengen, dat gijvallen zoudt, gij en Juda met u?
And Shallum, the son of Jabesh, made a secret design against him, and, attacking him in Ibleam, put him to death and became king in his place.
καὶ συνεστράφησαν ἐπ' αὐτὸν σελλουμ υἱὸς ἰαβις καὶ κεβλααμ καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσαν αὐτόν καὶ σελλουμ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ
- 11 Doch Amazia hoorde niet; daarom toog Joas, de koning van Israel, op, zodat hij en Amazia, de koning van Juda, elkanders aangezicht zagen te Beth-Semes, dat inJuda is.
Now the rest of the acts of Zechariah are recorded in the book of the history of the kings of Israel.
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ζαχαριου ἰδοῦ ἐστὶν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰσραηλ
- 12 En Juda werd geslagen voor het aangezicht van Israel, en zij vloden, een iegelijk in zijn tenten.
This was what the Lord had said to Jehu, Your sons to the fourth generation will be kings of Israel. And so it came about.
ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν πρὸς ἰου λέγων υἱοὶ τέταρτοι καθήσονται σοι ἐπὶ θρόνου ἰσραηλ καὶ ἐγένετο οὕτως
- 13 En Joas, de koning van Israel, greep Amazia, den koning van Juda, den zoon van Joas, den zoon van Ahazia, te Beth-Semes, en kwam te Jeruzalem; en hij brak aanden muur van Jeruzalem, van de poort van Efraim tot aan de Hoekpoort, vierhonderd ellen.
Shallum, the son of Jabesh, became king in the thirty-ninth year of Uzziah, king of Judah; and he was ruling in Samaria for the space of one month.
καὶ σελλουμ υἱὸς ἰαβις ἐβασίλευσεν καὶ ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ ἀζαρια βασιλεῖ ἰουδα ἐβασίλευσεν σελλουμ μῆνα ἡμερῶν ἐν σαμαρεία
- 14 En hij nam al het goud, en het zilver, en al de vaten, die gevonden werden in het huis des HEEREN, en in de schatten van des konings huis, mitsgaders gijzelaars; enhij keerde weder naar Samaria.
Then Menahem, the son of Gadi, went up from Tirzah and came to Samaria, and attacking Shallum, son of Jabesh, in Samaria, put him to death and made himself king in his place.
καὶ ἀνέβη μαναμη υἱὸς γαδδι ἐκ θαρσυλα καὶ ἦλθεν εἰς σαμάρειαν καὶ ἐπάταξεν τὸν σελλουμ υἱὸν ἰαβις ἐν σαμαρεία καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν

- 15 Het overige nu der geschiedenissen van Joas, wat hij gedaan heeft, en zijn macht, en hoe hij gestreden heeft tegen Amazia, den koning van Juda, zijn die nietgeschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
Now the rest of the acts of Shallum, and the secret design which he made, are recorded in the book of the history of the kings of Israel.
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων σελλουμ καὶ ἡ συστροφή αὐτοῦ ἦν συνεστράφη ἰδοῦ εἰσιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰσραηλ.
- 16 En Joas ontsliep met zijn vaderen, en werd te Samaria begraven bij de koningen van Israel; en zijn zoon Jerobeam werd koning in zijn plaats.
Then Menahem sent destruction on Tappuah and all the people in it, and its limits, from Tirzah, because they would not let him come in; and he had all the women who were with child cut open.
τότε ἐπάταξεν μαναημ τὴν θερσα καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὰ ὄρια αὐτῆς ἀπὸ θερσα ὅτι οὐκ ἤνοιξαν αὐτῷ καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν καὶ τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας ἀνέρρηξεν
- 17 Amazia nu, de zoon van Joas, koning van Juda, leefde na den dood van Joas, den zoon van Joahaz, den koning van Israel, vijftien jaren.
In the thirty-ninth year of Azariah, king of Judah, Menahem, the son of Gadi, became king over Israel, and was ruling in Samaria for ten years.
ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ αζαρια βασιλεῖ ἰουδα καὶ ἐβασίλευσεν μαναημ υἱὸς γαδοὶ ἐπὶ ἰσραηλ δέκα ἔτη ἐν σαμαρείᾳ
- 18 Het overige nu der geschiedenissen van Amazia, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
He did evil in the eyes of the Lord; he did not keep himself from the sin which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἀμαρτιῶν ἱεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ.
- 19 En zij maakten een verbintenis tegen hem te Jeruzalem, dat hij vluchtte naar Lachis; maar zij zonden hem na tot Lachis, en doodden hem aldaar.
In his day, Pul, the king of Assyria, came up against the land; and Menahem gave Pul a thousand talents of silver so that he might let him keep the kingdom.
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη φουλ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ μαναημ ἔδωκεν τῷ φουλ ἑξήκοντα χίλια τάλαντα ἀργυρίου εἶναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
- 20 En zij brachten hem op paarden; en hij werd te Jeruzalem begraven, bij zijn vaderen, in de stad Davids.
And Menahem got the money from Israel, from all the men of wealth, fifty silver shekels from every man, to give to the king of Assyria. So the king of Assyria went back without stopping in the land.
καὶ ἐξήνεγκεν μαναημ τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὸν ἰσραηλ ἐπὶ πᾶν δυνατὸν ἰσχυρὸν δοῦναι τῷ βασιλεῖ τῶν ἀσσυρίων πενήκοντα σίκλους τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνὶ καὶ ἀπέστρεψεν βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ οὐκ ἔσθη ἐκεῖ ἐν τῇ γῆ
- 21 En het ganse volk van Juda nam Azaria (die nu zestien jaren oud was), en maakten hem koning in plaats van zijn vader Amazia.
Now the rest of the acts of Menahem, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Israel?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων μαναημ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰσραηλ.
- 22 Die bouwde Elath, en bracht haar weder aan Juda, nadat de koning met zijn vaderen ontslapen was.
And Menahem went to rest with his fathers; and Pekahiah his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη μαναημ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν φακεῖας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 23 In het vijftiende jaar van Amazia, den zoon van Joas, den koning van Juda, werd te Samaria koning, Jerobeam, de zoon van Joas, koning van Israel, en regeerde en veertig jaren.
In the fiftieth year of Azariah king of Judah, Pekahiah, the son of Menahem, became king over Israel in Samaria, ruling for two years.
ἐν ἔτει πενητηκοστῷ τοῦ αζαριου βασιλέως ἰουδα ἐβασίλευσεν φακεῖας υἱὸς μαναημ ἐπὶ ἰσραηλ ἐν σαμαρείᾳ δύο ἔτη
- 24 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; hij week niet van alle zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.
He did evil in the eyes of the Lord, not turning from the sin which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου οὐκ ἀπέστη ἀπὸ ἀμαρτιῶν ἱεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ.
- 25 Hij bracht ook weder de landpale van Israel van den ingang van Hamath, tot aan de zee van het vlakke veld; naar het woord des HEEREN, des Gods van Israel, dat Hij gesproken had door den dienst van Zijn knecht Jona, den zoon van Amithai, den profeet, die van Gath-hefer was.
And Pekah, the son of Remaliah, his captain, made a secret design against him, attacking him in the king's great house in Samaria; and with him were fifty men of Gilead; and he put him to death and became king in his place.
καὶ συνεστράφη ἐπ' αὐτὸν φακεε υἱὸς ρομελιου ὁ τριστάτης αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν σαμαρείᾳ ἐναντίον οἴκου τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ ἀργοβ καὶ μετὰ τοῦ αρια καὶ μετ' αὐτοῦ πενήκοντα ἄνδρες ἀπὸ τῶν τετρακοσίων καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ
- 26 Want de HEERE zag, dat de ellende van Israel zeer bitter was, en dat er geen opgesloten en noch verlatenen waren, en dat Israel geen helper had.
Now the rest of the acts of Pekahiah, and all he did, are recorded in the book of the history of the kings of Israel.
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων φακεῖου καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἰδοῦ εἰσιν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰσραηλ.

- 27 En de HEERE had niet gesproken, dat Hij den naam van Israel van onder den hemel verdelgen zou; maar Hij verlostte hen door de hand van Jerobeam, den zoon van Joas.
In the fifty-second year of Azariah, king of Judah, Pekah, the son of Remaliah, became king over Israel in Samaria, ruling for twenty years.
 ἐν ἔτει πεντηκοστῷ καὶ δευτέρῳ τοῦ αζαριου βασιλέως ιουδα ἐβασίλευσεν φακεε υἱὸς ρομελιου ἐπὶ ἰσραηλ ἐν σαμαρείᾳ εἴκοσι ἔτη
- 28 Het overige nu der geschiedenissen van Jerobeam, en al wat hij gedaan heeft, en zijn macht, hoe hij gekrijgd heeft, en hoe hij Damaskus en Hamath, tot Judabehorende, aan Israel wedergebracht heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel?
He did evil in the eyes of the Lord, not turning from the sin which Jeroboam, the son of Nebat, did and made Israel do.
 καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ
- 29 En Jerobeam ontsliep met zijn vaderen, met de koningen van Israel; en zijn zoon Zacharia werd koning in zijn plaats.
In the days of Pekah, king of Israel, Tiglath-pileser, king of Assyria, came and took Ijon and Abel-beth-maacah and Janoah and Kedesh and Hazor and Gilead and Galilee and all the land of Naphtali; and he took the people away to Assyria.
 ἐν ταῖς ἡμέραις φακεε βασιλέως ἰσραηλ ἦλθεν θαγλαθφελλασαρ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ἔλαβεν τὴν αἰν καὶ τὴν αβελβαιθαμααχα καὶ τὴν ἰανωχ καὶ τὴν κενεζ καὶ τὴν ασωρ καὶ τὴν γαλααδ καὶ τὴν γαλιλαίαν πᾶσαν γῆν νεφθαλι καὶ ἀπόκισεν αὐτοὺς εἰς ἀσσυρίους
- 1 In het zeven en twintigste jaar van Jerobeam, den koning van Israel, werd koning Azaria, de zoon van Amazia, den koning van Juda.
In the seventeenth year of Pekah, the son of Remaliah, Ahaz, the son of Jotham, became king of Judah.
 ἐν ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ φακεε υἱοῦ ρομελιου ἐβασίλευσεν αχαζ υἱὸς ἰωαθαμ βασιλέως ιουδα
- 2 Hij was zestien jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee en vijftig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jecholia, van Jeruzalem.
Ahaz was twenty years old when he became king; he was ruling for sixteen years in Jerusalem. He did not do what was right in the eyes of the Lord his God, as David his father did.
 υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν αχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ οὐκ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου θεοῦ αὐτοῦ πιστῶς ὡς δαυὶδ ὁ πατήρ αὐτοῦ
- 3 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar al wat zijn vader Amazia gedaan had.
But he went in the ways of the kings of Israel, and even made his son go through the fire, copying the disgusting ways of the nations whom the Lord had sent out of the land before the children of Israel.
 καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ βασιλέως ἰσραηλ καὶ γε τὸν υἱὸν αὐτοῦ διῆγεν ἐν πυρὶ κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ἰσραηλ
- 4 Alleenlijk werden de hoogten niet weggenomen; het volk offerde en rookte nog op de hoogten.
And he made offerings, burning them in the high places and on the hills and under every green tree.
 καὶ ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμία ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους
- 5 En de HEERE plaagde den koning, dat hij melaats werd tot den dag zijns doods; en hij woonde in een afgezonderd huis; doch Jotham, de zoon des konings, was over het huis, richtende het volk des lands.
Then Rezin, king of Aram, and Pekah, son of Remaliah, king of Israel, came up to Jerusalem to make war; and they made an attack on Ahaz, shutting him in, but were not able to overcome him.
 τότε ἀνέβη ρασσων βασιλεὺς συρίας καὶ φακεε υἱὸς ρομελιου βασιλεὺς ἰσραηλ εἰς ἱερουσαλημ εἰς πόλεμον καὶ ἐπολιόρκουν ἐπὶ αχαζ καὶ οὐκ ἐδύναντο πολεμεῖν
- 6 Het overige nu der geschiedenissen van Azaria, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
At that time the king of Edom got Elath back for Edom, and sent the Jews out of Elath; and the Edomites came back to Elath where they are living to this day.
 ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνο ἐπέστρεψεν ρασσων βασιλεὺς συρίας τὴν αἰλαθ τῇ συρίᾳ καὶ ἐξέβαλεν τοὺς ἰουδαίους ἐξ αἰλαθ καὶ ἰδουμαῖοι ἦλθον εἰς αἰλαθ καὶ κατόκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 7 En Azaria ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem bij zijn vaderen, in de stad Davids; en zijn zoon Jotham werd koning in zijn plaats.
So Ahaz sent representatives to Tiglath-pileser, king of Assyria, saying, I am your servant and your son; come to my help against the kings of Aram and Israel who have taken up arms against me.
 καὶ ἀπέστειλεν αχαζ ἀγγέλους πρὸς θαγλαθφελλασαρ βασιλέα ἀσσυρίων λέγων δοῦλός σου καὶ υἱός σου ἐγὼ ἀνάβηθι καὶ σῶσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως συρίας καὶ ἐκ χειρὸς βασιλεῖ ἰσραηλ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ' ἐμέ
- 8 In het acht en dertigste jaar van Azaria, den koning van Juda, regeerde Zacharia, de zoon van Jerobeam, over Israel te Samaria, zes maanden.
And Ahaz took the silver and gold which were in the house of the Lord and in the king's store-house, and sent them as an offering to the king of Assyria.
 καὶ ἔλαβεν αχαζ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὸ εὐρεθὲν ἐν θησαυροῖς οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν τῷ βασιλεῖ δῶρα
- 9 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, gelijk als zijn vaderen gedaan hadden; hij week niet af van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.
And the king of Assyria, in answer to his request, went up against Damascus and took it, and took its people away as prisoners to Kir, and put Rezin to death.
 καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ἀνέβη βασιλεὺς ἀσσυρίων εἰς δαμασκὸν καὶ συνέλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπόκισεν αὐτὴν καὶ τὸν ρασσων ἐθανάτωσεν

- 10 En Sallum, de zoon van Jabes, maakte een verbintenis tegen hem, en sloeg hem voor het volk, en doodde hem; en hij werd koning in zijn plaats.
Then King Ahaz went to Damascus for a meeting with Tiglath-pileser, king of Assyria; and there he saw the altar which was at Damascus; and King Ahaz sent to Urijah the priest a copy of the altar, giving the design of it and all the details of its structure.
καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς αχαζ εἰς ἀπαντὴν τῷ θαυλαθφελλασαρ βασιλεῖ ἄσσυρίων εἰς δαμασκόν καὶ εἶδεν τὸ θυσιαστήριον ἐν δαμασκῷ καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς αχαζ πρὸς ουριαν τὸν ἱερέα τὸ ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τὸν ῥυθμὸν αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ποιήσιν αὐτοῦ
- 11 Het overige nu der geschiedenissen van Zacharia, ziet, dat is geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel.
And from the copy King Ahaz sent from Damascus, Urijah made an altar and had it ready by the time King Ahaz came back from Damascus.
καὶ ἠκοδόμησεν ουριας ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον κατὰ πάντα ὅσα ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς αχαζ ἐκ δαμασκοῦ
- 12 Dit was het woord des HEEREN, dat Hij gesproken had tot Jehu, zeggende: U zullen zonen van het vierde gelid op den troon van Israel zitten; en het is alzogeschied.
And when the king came from Damascus, he saw the altar; and he went up on it and made an offering on it.
καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ
- 13 Sallum, de zoon van Jabes, werd koning, in het negen en dertigste jaar van Uzzia, den koning van Juda; en hij regeerde een volle maand te Samaria.
He made his burned offering and his meal offering and his drink offering there, draining out the blood of his peace-offerings on the altar.
καὶ ἐθυμίασεν τὴν ὀλοκαύτωσιν αὐτοῦ καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ καὶ προσέχεεν τὸ αἷμα τῶν εἰρηλικῶν τῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 14 Want Menahem, de zoon van Gadi, toog op van Thirza, en kwam te Samaria, en sloeg Sallum, den zoon van Jabes, te Samaria, en doodde hem, en werd koning in zijn plaats.
And the brass altar, which was before the Lord, he took from the front of the house, from between his altar and the house of the Lord, and put it on the north side of his altar.
καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν τὸ ἀπέναντι κυρίου καὶ προσήγαγεν ἀπὸ προσώπου τοῦ οἴκου κυρίου ἀπὸ τοῦ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου κυρίου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ἐπὶ μὴρὸν τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ βορρᾶν
- 15 Het overige nu der geschiedenissen van Sallum, en zijn verbintenis, die hij maakte, ziet, die zijn geschreven in het boek der kronieken der koningen van Israel.
And King Ahaz gave orders to Urijah the priest, saying, Make the morning burned offering and the evening meal offering and the king's burned offering and meal offering, with the burned offerings of all the people and their meal offerings and drink offerings, on the great altar, and put on it all the blood of the burned offerings and of the beasts which are offered; but the brass altar will be for my use to get directions from the Lord.
καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς αχαζ τῷ ουρια τῷ ἱερεῖ λέγων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα πρόσφερε τὴν ὀλοκαύτωσιν τὴν πρωινήν καὶ τὴν θυσίαν τὴν ἑσπερινήν καὶ τὴν ὀλοκαύτωσιν τοῦ βασιλέως καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ὀλοκαύτωσιν παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν καὶ τὴν σπονδὴν αὐτῶν καὶ πᾶν αἷμα ὀλοκαυτώσεως καὶ πᾶν αἷμα θυσίας ἐπ' αὐτὸ προσχεῖς καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἔσται μοι εἰς τὸ πρῶν
- 16 Toen sloeg Menahem Tifsah, met allen, die daarin waren, ook haar landpalen van Thirza af; omdat men niet voor hem had opengedaan, zo sloeg hij hen; al haarbevruchte vrouwen hieuw hij in stukken.
So Urijah the priest did everything as the king said
καὶ ἐποίησεν ουριας ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς αχαζ
- 17 In het negen en dertigste jaar van Azaria, den koning van Juda, werd Menahem, den zoon van Gadi, koning over Israel, en regeerde tien jaren te Samaria.
And King Ahaz took off the sides of the wheeled bases, and took down the great water-vessel from off the brass oxen which were under it and put it on a floor of stone.
καὶ συνέκοψεν ὁ βασιλεὺς αχαζ τὰ συγκλείσματα τῶν μεχωνοθ καὶ μετῆρεν ἀπ' αὐτῶν τὸν λουτήρα καὶ τὴν θάλασσαν καθεῖλεν ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν χαλκῶν τῶν ὑποκάτω αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἐπὶ βάσιν λιθίνην
- 18 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; hij week al zijn dagen niet af van de zonden van Jerobeam, den zoon van Nebat, die Israel zondigen deed.
*** the house of the Lord, because of the king of Assyria.
καὶ τὸν θεμέλιον τῆς καθέδρας ἠκοδόμησεν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὴν εἴσοδον τοῦ βασιλέως τὴν ἔξω ἐπέστρεψεν ἐν οἴκῳ κυρίου ἀπὸ προσώπου βασιλέως ἄσσυρίων
- 19 Toen kwam Pul, de koning van Assyrie, tegen het land; en Menahem gaf aan Pul duizend talenten zilvers, opdat zijn hand met hem zoude zijn, om het koninkrijk in zijn hand te sterken.
Now the rest of the things which Ahaz did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων αχαζ ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἑστὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα
- 20 Menahem nu bracht dit geld op van Israel, van alle geweldigen van vermogen, om den koning van Assyrie te geven, voor elk man vijftig zilveren sikkels; alzo keerde de koning van Assyrie weder, en bleef daar niet in het land.
And Ahaz went to rest with his fathers, and was put into the earth with his fathers in the town of David; and Hezekiah his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη αχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυιδ καὶ ἐβασίλευσεν ἐζεκιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

- 1** In het zeventiende jaar van Pekah, den zoon van Remalia, werd Achaz koning, de zoon van Jotham, den koning van Juda.
In the twelfth year of Ahaz, king of Judah, Hoshea, the son of Elah, became king over Israel in Samaria, ruling for nine years.
 ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῷ αχαζ βασιλεὶ ἰουδα ἐβασίλευσεν ὡσης υἱὸς ἡλα ἐν σαμαρείᾳ ἐπὶ ἰσραὴλ ἑννέα ἔτη
- 2** Twintig jaren was Achaz oud, toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en hij deed niet dat recht was in de ogen des HEEREN zijns Gods, als zijn vader David.
He did evil in the eyes of the Lord, though not like the kings of Israel before him.
 καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου πλὴν οὐχ ὡς οἱ βασιλεῖς ἰσραὴλ οἱ ἦσαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ
- 3** Want hij wandelde in den weg der koningen van Israel; ja, hij deed ook zijn zoon door het vuur gaan, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor de kinderen Israels verdreven had.
Against him came up Shalmaneser, king of Assyria, and Hoshea became his servant and sent him offerings.
 ἐπ' αὐτὸν ἀνέβη σαλαμανασαρ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ἐγενήθη αὐτῷ ὡσης δοῦλος καὶ ἐπέστρεψεν αὐτῷ μαννα
- 4** Hij offerde ook en rookte op de hoogten en op de heuvelen, ook onder alle groen geboomte.
But Hoshea's broken faith became clear to the king of Assyria because he had sent representatives to So, king of Egypt, and did not send his offering to the king of Assyria, as he had done year by year: so the king of Assyria had him shut up in prison and put in chains.
 καὶ εἶδεν βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐν τῷ ὡση ἀδικίαν ὅτι ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς σηγορ βασιλέα αἰγύπτου καὶ οὐκ ἤνεγκεν μαννα τῷ βασιλεὶ ἀσσυρίων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ καὶ ἐπολιόρησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν οἴκῳ φυλακῆς
- 5** Toen toog Rezin, de koning van Syrie, op, met Pekah, den zoon van Remalia, den koning van Israel, naar Jeruzalem ten strijde; en zij belegerden Achaz, maar zij vermochten niet met strijden.
Then the king of Assyria went through all the land and came up to Samaria, shutting it in with his forces for three years.
 καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐν πάσῃ τῇ γῇ καὶ ἀνέβη εἰς σαμάρειαν καὶ ἐπολιόρησεν ἐπ' αὐτὴν τρία ἔτη
- 6** Te dierzelfder tijd bracht Rezin, de koning van Syrie, Elath weder aan Syrie, en wierp de Joden uit Elath; en de Syriers kwamen te Elath, en hebben daar gewoond tot op dezen dag.
In the ninth year of Hoshea, the king of Assyria took Samaria, and took Israel away to Assyria, placing them in Halah and in Habor on the river Gozan, and in the towns of the Medes.
 ἐν ἔτει ἐνάτῳ ὡσης συνέλαβεν βασιλεὺς ἀσσυρίων τὴν σαμάρειαν καὶ ἀπόκισεν τὸν ἰσραὴλ εἰς ἀσσυρίους καὶ κατόκισεν αὐτοὺς ἐν ἀλαε καὶ ἐν ἀβωρ ποταμοῖς γωζαν καὶ ὀρη μῆδων
- 7** Achaz nu zond boden tot Tiglath-Pilezer, den koning van Assyrie, zeggende: Ik ben uw knecht en uw zoon; kom op, en verlos mij uit de hand van den koning van Syrie, en uit de hand van den koning van Israel, die zich tegen mij opmaken.
And the wrath of the Lord came on Israel because they had done evil against the Lord their God, who took them out of the land of Egypt from under the yoke of Pharaoh, king of Egypt, and had become worshippers of other gods,
 καὶ ἐγένετο ὅτι ἤμαρτον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν τῷ ἀναγαγόντι αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ὑποκάτωθεν χειρὸς φαραῶ βασιλέως αἰγύπτου καὶ ἐφοβήθησαν θεοὺς ἑτέροους
- 8** En Achaz nam het zilver en het goud, dat in het huis des HEEREN, en in de schatten van het huis des konings gevonden werd, en hij zond den koning van Assyrie een geschenk.
Living by the rules of the nations whom the Lord had sent out from before the children of Israel.
 καὶ ἐπορεύθησαν τοῖς δικαιομασιν τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραὴλ καὶ οἱ βασιλεῖς ἰσραὴλ ὅσοι ἐποίησαν
- 9** Zo hoorde de koning van Assyrie naar hem; want de koning van Assyrie toog op tegen Damaskus, en nam haar in, en voerde hen gevankelijk naar Kir, en hij doodde Rezin.
And the children of Israel did secretly against the Lord their God things which were not right, building high places for themselves in all their towns, from the tower of the watchmen to the walled town.
 καὶ ὅσοι ἠμφιέσαντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ λόγους οὐχ οὕτως κατὰ κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ἠκοδόμησαν ἑαυτοῖς ὑψηλὰ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλασσόντων ἕως πόλεως ὄχυρᾶς
- 10** Toen toog de koning Achaz Tiglath-Pilezer, den koning van Assyrie, tegemoet, naar Damaskus; en gezien hebbende een altaar, dat te Damaskus was, zo zond de koning Achaz aan den priester Uria de gelijkenis van het altaar, en zijn afbeelding, naar zijn ganse maaksel.
They put up pillars of stone and wood on every high hill and under every green tree:
 καὶ ἐστήλωσαν ἑαυτοῖς στήλας καὶ ἄλση ἐπὶ παντὶ βουνῷ ὑψηλῷ καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσόδους
- 11** En Uria, de priester, bouwde een altaar, naar alles, wat de koning Achaz van Damaskus ontboden had; also deed de priester Uria, tegen dat de koning Achaz van Damaskus kwam.
Burning their offerings in all the high places, as those nations did whom the Lord sent away from before them; they did evil things, moving the Lord to wrath;
 καὶ ἐθυμίασαν ἐκεῖ ἐν πᾶσιν ὑψηλοῖς καθὼς τὰ ἔθνη ἃ ἀπόκισεν κύριος ἐκ προσώπου αὐτῶν καὶ ἐποίησαν κοινωνοὺς καὶ ἐχάραξαν τοῦ παροργίσει τὸν κύριον
- 12** Als nu de koning van Damaskus gekomen was, zag de koning het altaar; en de koning naderde tot het altaar, en offerde daarop.
And they made themselves servants of disgusting things, though the Lord had said, You are not to do this.
 καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς εἰδώλοις οἷς εἶπεν κύριος αὐτοῖς οὐ ποιήσετε τὸ ῥῆμα τοῦτο κυρίῳ

- 13 En hij stak zijn brandoffer aan, en zijn spijsoffer, en goot zijn drankoffer en sprengde het bloed zijner dankofferen op dat altaar.
And he gave witness to Israel and Judah, by every prophet and seer, saying, Come back from your evil ways, and do my orders and keep my rules, and be guided by the law which I gave to your fathers and sent to you by my servants the prophets.
καὶ διεμαρτύρατο κύριος ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ ἐν τῷ ἰουδα ἐν χειρὶ πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ παντὸς ὁρῶντος λέγων ἀποστράφητε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ φυλάξατε τὰς ἐντολὰς μου καὶ αἰ τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὸν νόμον ὃν ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ὅσα ἀπέστειλα αὐτοῖς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν
- 14 Maar het koperen altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN was, dat bracht hij van het voorste deel van het huis, van tussen zijn altaar, en van tussen het huisdes HEEREN, en hij zette het aan de zijde zijns altaars noordwaarts.
And they did not give ear, but became stiff-necked, like their fathers who had no faith in the Lord their God.
καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ ἐσκλήρυναν τὸν νῶτον αὐτῶν ὑπὲρ τὸν νῶτον τῶν πατέρων αὐτῶν
- 15 En de koning Achaz gebood Uria, den priester, zeggende: Steek op het grote altaar aan het morgenbrandoffer, en het avondspijsoffer, en des konings brandoffer, en zijn spijsoffer, en het brandoffer van al het volk des lands, en hun spijsoffer, en hun drankofferen; en spreng daarop al het bloed des brandoffers, en al het bloed desslachtoffer; maar het koperen altaar zal mij zijn, om te onderzoeken.
And they went against his rules, and the agreement which he made with their fathers, and his laws which he gave them; they gave themselves up to things without sense or value, and became foolish like the nations round them, of whom the Lord had said, Do not as they do.
καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ὅσα διεμαρτύρατο αὐτοῖς οὐκ ἐφύλαξαν καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν καὶ ὀπίσω τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλω αὐτῶν ὧν ἐνετείλατο αὐτοῖς τοῦ μὴ ποιῆσαι κατὰ ταῦτα
- 16 En Uria, de priester, deed naar alles, wat de koning Achaz geboden had.
And turning their backs on all the orders which the Lord had given them, they made for themselves images of metal, and the image of Asherah, worshipping all the stars of heaven and becoming servants to Baal.
ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολὰς κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα δύο δαμάλεις καὶ ἐποίησαν ἄλση καὶ προσεκύνησαν πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐλάτρευσαν τῷ βααλ
- 17 En de koning Achaz sneed de lijsten der stellingen af, en nam die van boven het wasvat weg, en deed de zee af van de koperen runderen, die daaronder waren; en hij zette die op een stenen vloer.
And they made their sons and their daughters go through the fire, and they made use of secret arts and unnatural powers, and gave themselves up to doing evil in the eyes of the Lord, till he was moved to wrath.
καὶ διήγον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ καὶ ἐμαντεύοντο μαντείας καὶ οἰονίζοντο καὶ ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου παροργίσει αὐτόν
- 18 Daartoe het deksel des sabbats, dat zij in het huis gebouwd hadden, en den buitensten ingang des konings nam hij weg van het huis des HEEREN, vanwege den koning van Assyrie.
So the Lord was very angry with Israel, and his face was turned away from them: only the tribe of Judah kept its place.
καὶ ἐθυμώθη κύριος σφόδρα ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ ἀπέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ καὶ οὐχ ὑπελείφθη πλὴν φυλὴ ἰουδα μονωτάτη
- 19 Het overige nu der geschiedenissen van Achaz, wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
(But even Judah did not keep the orders of the Lord their God, but were guided by the rules which Israel had made.
καὶ γὰρ ἰουδας οὐκ ἐφύλαξεν τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς δικαιώμασιν ἰσραὴλ οἷς ἐποίησαν
- 20 En Achaz ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen, in de stad Davids; en Hizkia, zijn zoon, werd koning in zijn plaats. 2 Koningen 16
So the Lord would have nothing to do with all the offspring of Israel, and sent trouble on them, and gave them up into the hands of their attackers, till he had sent them away from before his face.)
καὶ ἀπέωσαντο τὸν κύριον ἐν παντὶ σπέρματι ἰσραὴλ καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ διαρπαζόντων αὐτοὺς ἕως οὗ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
- 1 In het zeventiende jaar van Pekah, den zoon van Remalia, werd Achaz koning, de zoon van Jotham, den koning van Juda.
Now in the third year of Hoshea, son of Elah, king of Israel, Hezekiah, the son of Ahaz, became king of Judah.
καὶ ἐγένετο ἐν ἔτει τρίτῳ τῷ ὡσηε υἱοῦ ἡλα βασιλεῖ ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν ἐζεκιας υἱὸς αχαζ βασιλέως ἰουδα
- 2 Twintig jaren was Achaz oud, toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en hij deed niet dat recht was in de ogen des HEEREN zijns Gods, als zijn vader David.
He was twenty-five years old when he became king, ruling in Jerusalem for twenty-nine years; his mother's name was Abi, the daughter of Zechariah.
υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ἐν τῷ βασιλεῦει αὐτὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἑννέα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἀβου θυγάτηρ ζαχαριου
- 3 Want hij wandelde in den weg der koningen van Israel; ja, hij deed ook zijn zoon door het vuur gaan, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor de kinderen Israels verdreven had.
He did what was right in the eyes of the Lord as David his father had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ

- 4 Hij offerde ook en rookte op de hoogten en op de heuvelen, ook onder alle groen geboomte.
He had the high places taken away, and the stone pillars broken to bits, and the Asherah cut down; and the brass snake which Moses had made was crushed to powder at his order, because in those days the children of Israel had offerings burned before it, and he gave it the name Nehushtan.
αὐτὸς ἐξῆρεν τὰ ὑψηλὰ καὶ συνέτριψεν πάσας τὰς στήλας καὶ ἐξώλεθρευσε τὰ ἄλση καὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν ὃν ἐποίησεν μουσῆς ὅτι ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ θυμῶντες αὐτῷ καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν νεεσθαν
- 5 Toen toog Rezin, de koning van Syrie, op, met Pekah, den zoon van Remalia, den koning van Israel, naar Jeruzalem ten strijde; en zij belegerden Achaz, maar zijvermochten niet met strijden.
He had faith in the Lord, the God of Israel; so that there was no one like him among all the kings of Judah who were before him.
ἐν κυρίῳ θεῷ ἰσραὴλ ἤλπισεν καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγενήθη ὁμοῖος αὐτῷ ἐν βασιλευσὶν ἰουδα καὶ ἐν τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν αὐτοῦ
- 6 Te dierzelfder tijd bracht Rezin, de koning van Syrie, Elath weder aan Syrie, en wierp de Joden uit Elath; en de Syriers kwamen te Elath, en hebben daar gewoont tot op dezen dag.
For his heart was fixed on the Lord, not turning from his ways, and he did his orders which the Lord gave to Moses.
καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίῳ οὐκ ἀπέστη ὀπισθεν αὐτοῦ καὶ ἐφύλαξεν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐνετείλατο μουσῆ
- 7 Achaz nu zond boden tot Tiglath-Pilezer, den koning van Assyrie, zeggende: Ik ben uw knecht en uw zoon; kom op, en verlos mij uit de hand van den koning van Syrie, en uit de hand van den koning van Israel, die zich tegen mij opmaken.
And the Lord was with him; he did well in all his undertakings: and he took up arms against the king of Assyria and was his servant no longer.
καὶ ἦν κύριος μετ' αὐτοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίει συνῆκεν καὶ ἠθέτησεν ἐν τῷ βασιλεῖ ἄσσυρίων καὶ οὐκ ἐδούλευσεν αὐτῷ
- 8 En Achaz nam het zilver en het goud, dat in het huis des HEEREN, en in de schatten van het huis des konings gevonden werd, en hij zond den koning van Assyrie een geschenk.
He overcame the Philistines as far as Gaza and its limits, from the tower of the watchman to the walled town.
αὐτὸς ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους ἕως γάζης καὶ ἕως ὀρίου αὐτῆς ἀπὸ πύργου φυλασσόντων καὶ ἕως πόλεως ὄχυρᾶς
- 9 Zo hoorde de koning van Assyrie naar hem; want de koning van Assyrie toog op tegen Damaskus, en nam haar in, en voerde hen gevankelijk naar Kir, en hijdoodde Rezin.
Now in the fourth year of King Hezekiah, which was the seventh year of Hoshea, son of Elah, king of Israel, Shalmaneser, king of Assyria, came up against Samaria, shutting it in with his armies.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεῖ ἐζεκια αὐτὸς ἐνιαυτὸς ὁ ἕβδομος τῷ ὠσηε υἱῷ ἠλα βασιλεῖ ἰσραὴλ ἀνέβη σαλαμανασαρ βασιλεὺς ἄσσυρίων ἐπὶ σαμάρειαν καὶ ἐπολιόρκει ἐπ' αὐτήν
- 10 Toen toog de koning Achaz Tiglath-Pilezer, den koning van Assyrie, tegemoet, naar Damaskus; en gezien hebbende een altaar, dat te Damaskus was, zo zond de koning Achaz aan den priester Uria de gelijkenis van het altaar, en zijn afbeelding, naar zijn ganse maaksel.
And at the end of three years they took it; in the sixth year of Hezekiah's rule, which was the ninth year of Hoshea, king of Israel, Samaria was taken.
καὶ κατελάβετο αὐτήν ἀπὸ τέλους τριῶν ἐτῶν ἐν ἔτει ἕκτῳ τῷ ἐζεκια αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἕνατος τῷ ὠσηε βασιλεῖ ἰσραὴλ καὶ συνελήμφθη σαμάρεια
- 11 En Uria, de priester, bouwde een altaar, naar alles, wat de koning Achaz van Damaskus ontboden had; also deed de priester Uria, tegen dat de koning Achaz van Damaskus kwam.
And the king of Assyria took Israel away as prisoners into Assyria, placing them in Halah and in Habor on the river Gozan, and in the towns of the Medes;
καὶ ἀπόκισεν βασιλεὺς ἄσσυρίων τὴν σαμάρειαν εἰς ἄσσυρίους καὶ ἔθηκεν αὐτοὺς ἐν ὠλαε καὶ ἐν ἀβωρ ποταμῷ γωζαν καὶ ὀρη μῆδων
- 12 Als nu de koning van Damaskus gekomen was, zag de koning het altaar; en de koning naderde tot het altaar, en offerde daarop.
Because they did not give ear to the voice of the Lord their God, but went against his agreement, even against everything ordered by Moses, the servant of the Lord, and they did not give ear to it or do it.
ἀνθ' ὧν οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ παρέβησαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐνετείλατο μουσῆς ὁ δοῦλος κυρίου καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν
- 13 En hij stak zijn brandoffer aan, en zijn spijsoffer, en goot zijn drankoffer en spregde het bloed zijner dankofferen op dat altaar.
Now in the fourteenth year of king Hezekiah, Sennacherib, king of Assyria, came up against all the walled towns of Judah and took them.
καὶ τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ἔτει βασιλεῖ ἐζεκιου ἀνέβη σενναχηριμ βασιλεὺς ἄσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις ἰουδα τὰς ὄχυρᾶς καὶ συνέλαβεν αὐτάς
- 14 Maar het koperen altaar, dat voor het aangezicht des HEEREN was, dat bracht hij van het voorste deel van het huis, van tussen zijn altaar, en van tussen het huis des HEEREN, en hij zette het aan de zijde zijns altaars noordwaarts.
And Hezekiah, king of Judah, sent to Lachish, to the king of Assyria, saying, I have done wrong; give up attacking me, and whatever you put on me I will undergo. And the payment he was to make was fixed by the king of Assyria at three hundred talents of silver and thirty talents of gold.
καὶ ἀπέστειλεν ἐζεκιας βασιλεὺς ἰουδα ἀγγέλους πρὸς βασιλέα ἄσσυρίων εἰς λαχίς λέγων ἡμάρτηκα ἀποστράφητι ἀπ' ἐμοῦ ὃ ἐὰν ἐπιθῆς ἐπ' ἐμέ βαστάσω καὶ ἐπέθηκεν ὁ βασιλεὺς ἄσσυρίων ἐπὶ ἐζεκια ν βασιλέα ἰουδα τριακόσια τάλαντα ἀργυρίου καὶ τριάκοντα τάλαντα χρυσοῦ

- 15 En de koning Achaz gebood Uria, den priester, zeggende: Steek op het grote altaar aan het morgenbrandoffer, en het avondspijsoffer, en des konings brandoffer, en zijn spijsoffer, en het brandoffer van al het volk des lands, en hun spijsoffer, en hun drankofferen; en spreng daarop al het bloed des brandoffers, en al het bloed des slachtoffers; maar het koperen altaar zal mij zijn, om te onderzoeken.
So Hezekiah gave him all the silver in the house of the Lord, and in the king's store-house.
 και ἔδωκεν ἐξεκίας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὐρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τοῦ βασιλέως
- 16 En Uria, de priester, deed naar alles, wat de koning Achaz geboden had.
And at that time Hezekiah had the gold from the doors of the Lord's house, and from the door-pillars plated by him, cut off and gave it to the king of Assyria.
 ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ συνέκοψεν ἐξεκίας τὰς θύρας ναοῦ κυρίου καὶ τὰ ἐστηριγμένα ἃ ἐχρῶσασεν ἐξεκίας βασιλεὺς ἰουδα καὶ ἔδωκεν αὐτὰ βασιλεῖ ἀσσυρίων
- 17 En de koning Achaz sneed de lijsten der stellingen af, en nam die van boven het wasvat weg, en deed de zee af van de koperen runderen, die daaronder waren; en hij zette die op een stenen vloer.
Then the king of Assyria sent the Tartan and the Rab-saris and the Rab-shakeh from Lachish to Jerusalem, to King Hezekiah, with a strong force. And they went up and came to Jerusalem, and took up their position by the stream of the higher pool, by the highway of the washerman's field.
 καὶ ἀπέστειλεν βασιλεὺς ἀσσυρίων τὸν θαρθαν καὶ τὸν ραφίς καὶ τὸν ραφακὴν ἐκ λαχίς πρὸς τὸν βασιλέα ἐξεκίαν ἐν δυνάμει βαρεῖα ἐπὶ ἱερουσαλὴμ καὶ ἀνέβησαν καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ ἔστησαν ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω ἢ ἐστὶν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως
- 18 Daartoe het deksel des sabbats, dat zij in het huis gebouwd hadden, en den buitensten ingang des konings nam hij weg van het huis des HEEREN, vanwege den koning van Assyrie.
And they sent for the king, and Eliakim, the son of Hilkiah, who was over the house, and Shebna the scribe, and Joah, the son of Asaph, the recorder, came out to them.
 καὶ ἐβόησαν πρὸς ἐξεκίαν καὶ ἐξῆλθον πρὸς αὐτὸν ἐλιακίμ υἱὸς χελκίου ὁ οἰκονόμος καὶ σομνας ὁ γραμματεὺς καὶ ἰωᾶς υἱὸς ἀσαφ ὁ ἀναμνησκῶν
- 19 Het overige nu der geschiedenissen van Achaz, wat hij gedaan heeft, is dat niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
And the Rab-shakeh said to them, Say now to Hezekiah, These are the words of the great king, the king of Assyria: In what are you placing your hope?
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ραφακὴς εἶπατε δὴ πρὸς ἐξεκίαν τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς ἀσσυρίων τίς ἢ πεποιθήσις αὐτῆ ἦν πέποιθας
- 20 En Achaz ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen, in de stad Davids; en Hizkia, zijn zoon, werd koning in zijn plaats. 2 Koningen 17
You say you have a design, and strength for war, but these are only words. Now to whom are you looking for support, that you have gone against my authority?
 εἶπας πλὴν λόγοι χειλέων βουλή καὶ δύναμις εἰς πόλεμον οὐκ ὄντινι πεποιθὼς ἠθέτησας ἐν ἐμοί
- 1 In het twaalfde jaar van Achaz, den koning van Juda, werd Hosea, de zoon van Ela, koning over Israel te Samaria, en regeerde negen jaren.
And on hearing it, King Hezekiah took off his robe, and put on haircloth, and went into the house of the Lord.
 καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἐξεκίας καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ εἰσῆλθεν εἰς οἶκον κυρίου
- 2 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; evenwel niet, als de koningen van Israel, die voor hem geweest waren.
And he sent Eliakim, who was over the house, and Shebna the scribe, and the chief priests, dressed in haircloth, to Isaiah the prophet, the son of Amoz.
 καὶ ἀπέστειλεν ἐλιακίμ τὸν οἰκονόμον καὶ σομναν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς ἠσαιαν τὸν προφήτην υἱὸν ἀμωῶς
- 3 Tegen hem toog op Salmaneser, koning van Assyrie; en Hosea werd zijn knecht, dat hij hem een geschenk gaf.
And they said to him, Hezekiah says, This day is a day of trouble and punishment and shame; for the children are ready to come to birth, but there is no strength to give birth to them.
 καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν τάδε λέγει ἐξεκίας ἡμέρα θλίψεως καὶ ἐλεγμοῦ καὶ παροργισμοῦ ἡ ἡμέρα αὐτῆ ὅτι ἦλθον υἱοὶ ἕως ὀδίνων καὶ ἰσχύς οὐκ ἐστὶν τῇ τικτούσῃ
- 4 Maar de koning van Assyrie bevond een verbintenis in Hosea, dat hij tot So, den koning van Egypte, boden gezonden had, en het geschenk aan den koning van Assyrie niet als te voren van jaar tot jaar opbracht; zo besloot hem de koning van Assyrie, en bond hem in het gevangenhuis.
It may be that the Lord your God will give ear to the words of the Rab-shakeh, whom the king of Assyria, his master, sent to say evil things against the living God, and will make his words come to nothing: so then make your prayer for the rest of the people.
 εἰ πως εἰσακούσεται κύριος ὁ θεὸς σου πάντας τοὺς λόγους ραφακῶν ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν βασιλεὺς ἀσσυρίων ὁ κύριος αὐτοῦ ὀνειδίσειν θεὸν ζῶντα καὶ βλασφημεῖν ἐν λόγοις οἷς ἤκουσεν κύριος ὁ θεὸς σου καὶ λήμψη προσευχὴν περὶ τοῦ λείμματος τοῦ εὐρισκομένου
- 5 Want de koning van Assyrie toog op in het ganse land; ja, hij kwam op naar Samaria, en hij belegerde haar drie jaren.
So the servants of King Hezekiah came to Isaiah.
 καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως ἐξεκίου πρὸς ἠσαιαν
- 6 In het negende jaar van Hosea, nam de koning van Assyrie Samaria in, en voerde Israel weg in Assyrie, en deed ze wonen in Halah, en in Habor, aan de rivier Gozan, en in de steden der Meden.
And Isaiah said to them, This is what you are to say to your master: The Lord says, Be not troubled by the words which the servants of the king of Assyria have said against me in your hearing.
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἠσαιᾶς τάδε ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν τάδε λέγει κύριος μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας ὧν ἐβλασφήμησαν τὰ παιδάρια βασιλέως ἀσσυρίων

- 7 Want het was geschied, dat de kinderen Israels gezondigd hadden tegen den HEERE, hun God, Die hen uit Egypteland opgebracht had, van onder de hand van Farao, den koning van Egypte; en hadden andere goden gevreesd;
See, I will put a spirit into him, and bad news will come to his ears, and he will go back to his land; and there I will have him put to death by the sword.
ἰδοὺ ἐγὼ δίδομι ἐν αὐτῷ πνεῦμα καὶ ἀκούσεται ἀγγελίαν καὶ ἀποστραφήσεται εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ καταβαλῶ αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ γῆ αὐτοῦ
- 8 En hadden gewandeld in de inzettingen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels verdreven had, en der koningen van Israel, die zegemaakt hadden.
So the Rab-shakeh went back, and when he got there the king of Assyria was making war against Libnah, for it had come to his ears that he had gone away from Lachish.
καὶ ἐπέστρεψεν ραψακῆς καὶ εὔρεν τὸν βασιλέα ἀσσυρίων πολεμοῦντα ἐπὶ λομνα ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἀπῆρεν ἀπὸ λαχίς
- 9 En de kinderen Israels hadden de zaken, die niet recht zijn, tegen den HEERE, hun God, bemanteld; en hadden zich hoogten gebouwd in al hun steden, van den wachttore af tot de vaste steden toe.
And when news came to him that Tirhakah, king of Ethiopia, had made an attack on him, he sent representatives to Hezekiah again, saying,
καὶ ἤκουσεν περὶ θαρακα βασιλέως αἰθιοπῶν λέγων ἰδοὺ ἐξῆλθεν πολεμεῖν μετὰ σοῦ καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς ἐζεκιαν λέγων
- 10 En zij hadden zich staande beelden opgericht en bossen, op allen hogen heuvel en onder alle groen boomte.
This is what you are to say to Hezekiah, king of Judah: Let not your God, in whom is your faith, give you a false hope, saying, Jerusalem will not be given into the hands of the king of Assyria.
μὴ ἐπαίρειτό σε ὁ θεός σου ἐφ' ᾧ σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτῷ λέγων οὐ μὴ παραδοθῆ ἱερουσαλημ εἰς χεῖρας βασιλέως ἀσσυρίων
- 11 En zij hadden daar gerookt op alle hoogten, gelijk de heidenen, die de HEERE van hun aangezichten weggevoerd had; en zij hadden kwade dingen gedaan, om den HEERE tot toorn te verwekken.
No doubt the story has come to your ears of what the kings of Assyria have done to all lands, putting them to the curse; and will you be kept safe?
ἰδοὺ σὺ ἤκουσας πάντα ὅσα ἐποίησαν βασιλεῖς ἀσσυρίων πάσαις ταῖς γαῖς τοῦ ἀναθεματίσαι αὐτάς καὶ σὺ ῥυσθήσῃ
- 12 En zij hadden de drekgoden gediend, waarvan de HEERE tot hen gezegd had: Gij zult deze zaak niet doen.
Did the gods of the nations keep safe those on whom my fathers sent destruction, Gozan and Haran and Rezeph and the children of Eden who were in Telassar?
μὴ ἐξεΐλαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὓς διέφθειραν οἱ πατέρες μου τὴν τε γωζαν καὶ τὴν χαρραν καὶ ραφες καὶ υἱοὺς εδεμ τοὺς ἐν θαεσθεν
- 13 Als nu de HEERE tegen Israel en tegen Juda, door den dienst van alle profeten, van alle zieners, betuigd had, zeggende: Bekeert u van uw boze wegen en houdt Mijn geboden, en Mijn inzettingen, naar al de wet, die Ik uw vaderen geboden heb, en die Ik tot u door de hand van Mijn knechten, de profeten, gezonden heb;
Where is the king of Hamath, and the king of Arpad, and the king of the town of Sepharvaim, of Hena and of Ivvah?
ποῦ ἐστὶν ὁ βασιλεὺς αιμαθ καὶ ὁ βασιλεὺς αρπαδ καὶ ποῦ ἐστὶν σεφαρουαῖν ἀνα καὶ ἀνα
- 14 Zo hoorden zij niet, maar zij verhardden hun nek, gelijk de nek hunner vaderen geweest was, die aan den HEERE, hun God, niet geloofd hadden.
And Hezekiah took the letter from the hands of those who had come with it; and after reading it, Hezekiah went up to the house of the Lord, opening the letter there before the Lord.
καὶ ἔλαβεν ἐζεκιᾶς τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτὰ καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὰ ἐζεκιᾶς ἐναντίον κυρίου
- 15 Daartoe verwierpen zij Zijn inzettingen, en Zijn verbond, dat Hij met hun vaderen gemaakt had, en Zijn getuigenissen, die Hij tegen hen betuigd had, en wandeldende ijdelheid na, dat zij ijdel werden, en achter de heidenen, die rondom hen waren, van dewelke de HEERE hun geboden had, dat zij niet zouden doen gelijk die.
And Hezekiah made his prayer to the Lord, saying, O Lord, the God of Israel, seated between the winged ones, you only are the God of all the kingdoms of the earth; you have made heaven and earth.
καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεὸς ἰσραηλ ὁ καθημένοσ ἐπὶ τῶν χερουβὶν σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
- 16 Ja, zij verlieten al de geboden des HEEREN, huns Gods, en maakten zich gegoten beelden, twee kalveren; en maakten bossen, en bogen zich voor alle heir deshemels, en dienden Baal.
Let your ear be turned to us, O Lord, and let your eyes be open, O Lord, and see; take note of all the words of Sennacherib who has sent men to say evil against the living God.
κλίνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον ἄνοιξον κύριε τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἰδὲ καὶ ἄκουσον τοὺς λόγους σεναχηριμ οὓς ἀπέστειλεν ὄνειδίζειν θεὸν ζῶντα
- 17 Ook deden zij hun zonen en hun dochteren door het vuur gaan, en gebruikten waarzeggerijen, en gaven op vogelgeschrei acht, en verkochten zich, om te doen dat kwaad was in de ogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken.
Truly, O Lord, the kings of Assyria have made waste the nations and their lands,
ὅτι ἀληθεία κύριε ἠρήμωσαν βασιλεῖς ἀσσυρίων τὰ ἔθνη
- 18 Daarom vertoornde zich de HEERE zeer over Israel, dat Hij hen wegdeed van Zijn aangezicht; er bleef niets over, behalve de stam van Juda alleen.
And have given their gods to the fire; for they were no gods, but wood and stone, the work of men's hands; so they have given them to destruction.
καὶ ἔδωκαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ ὅτι οὐ θεοὶ εἰσὶν ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθοι καὶ ἀπόλεσαν αὐτούς

- 19 Zelfs hield Juda de geboden des HEEREN, huns Gods, niet; maar zij wandelden in de inzettingen van Israel, die zij gemaakt hadden.
But now, O Lord our God, give us salvation from his hands, so that it may be clear to all the kingdoms of the earth that you and only you, O Lord, are God.
καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς μόνος
- 20 Zo verwierp de HEERE het ganze zaad van Israel, en bedrukte hen, en gaf ze in de hand der rovers, totdat Hij hen van Zijn aangezicht weggeworpen had.
Then Isaiah, the son of Amoz, sent to Hezekiah, saying, The Lord, the God of Israel, says, The prayer which you have made to me against Sennacherib, king of Assyria, has come to my ears.
καὶ ἀπέστειλεν ἠσαιας υἱὸς ἀμωσ πρὸς ἐζεκιαν λέγων τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἃ προσήξω πρὸς με περὶ σεναχηριμ βασιλέως ἀσσυρίων ἦκουσα
- 21 Want Hij scheurde Israel van het huis van David af, en zij maakten Jerobeam, den zoon van Nebat, koning; en Jerobeam dreef Israel af van achter den HEERE, en hij deed ze een grote zonde zondigen.
This is the word which the Lord has said about him: In the eyes of the virgin daughter of Zion you are shamed and laughed at; the daughter of Jerusalem has made sport of you.
οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν κύριος ἐπ' αὐτὸν ἐξουδένησέν σε καὶ ἐμυκτήρισέν σε παρθένος θυγάτηρ σιων ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν αὐτῆς ἐκίνησεν θυγάτηρ ἱερουσαλημ
- 22 Alzo wandelden de kinderen Israels in alle zonden van Jerobeam die hij gedaan had; zij weken daarvan niet af;
Against whom have you said evil and bitter things? against whom has your voice been loud and your eyes lifted up? even against the Holy One of Israel.
τίνα ὠνειδίσας καὶ ἐβλασφήμησας καὶ ἐπὶ τίνα ὕψωσας φωνὴν καὶ ἤρας εἰς ὕψος τοῦς ὀφθαλμοῦς σου εἰς τὸν ἅγιον τοῦ ἰσραὴλ
- 23 Totdat de HEERE Israel van Zijn aangezicht wegdeed, gelijk als Hij gesproken had door den dienst van al Zijn knechten, de profeten; alzo werd Israel weggevoerd zijn land naar Assyrie, tot op dezen dag.
You have sent your servants with evil words against the Lord, and have said, With all my war-carriages I have come up to the top of the mountains, to the inmost parts of Lebanon; its tall cedars will be cut down, and the best trees of its woods; I will come up into his highest places, into his thick woods.
ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνειδίσας κύριον καὶ εἶπας ἐν τῷ πλήθει τῶν ἀρμάτων μου ἐγὼ ἀναβήσομαι εἰς ὕψος ὀρέων μηροῦς τοῦ λιβάνου καὶ ἔκοψα τὸ μέγεθος τῆς κέδρου αὐτοῦ τὰ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσω ν αὐτοῦ καὶ ἤλθον εἰς μελὸν τέλους αὐτοῦ δρυμοῦ καρμῆλου αὐτοῦ
- 24 De koning nu van Assyrie bracht volk van Babel, en van Chuta, en van Avva, en van Hamath, en Sefarvaim, en deed hen wonen in de steden van Samaria, in deplaats der kinderen Israels; en zij namen Samaria erfelijk in, en woonden in haar steden.
I have made water-holes and taken their waters, and with my foot I have made all the rivers of Egypt dry.
ἐγὼ ἐψοξα καὶ ἐπιον ὕδατα ἀλλότρια καὶ ἐξηρήμωσα τῷ ἴχει τοῦ ποδοῦ μου πάντας ποταμοὺς περιοχῆς
- 25 En het geschiedde in het begin hunner woning aldaar, dat zij den HEERE niet vreesden; zo zond de HEERE leeuwen onder hen, die enigen van hen doodden.
Has it not come to your ears how I did it long before, purposing it in times long past? Now I have given effect to my design, so that by you strong towns might be turned into masses of broken walls.
ἐπλασα αὐτὴν νῦν ἡγαγον αὐτὴν καὶ ἐγενήθη εἰς ἐπάρσεις ἀποικειῶν μαχίμων πόλεις ὄχυράς
- 26 Daarom spraken zij tot den koning van Assyrie, zeggende: De volken, die gij vervoerd hebt, en hebt doen wonen in de steden van Samaria, weten de wijze des Gods van het land niet; daarom heeft Hij leeuwen onder hen gezonden, en ziet, zij doden hen, dewijl zij niet weten de wijze des Gods van het land.
This is why their townsmen had no power, they were broken and put to shame; they were like the grass of the field and the green plant, like grass on the house-tops.
καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς ἠσθένησαν τῇ χειρὶ ἐπτηξαν καὶ κατησχύνθησαν ἐγένοντο χόρτος ἀγροῦ ἢ γλωρὰ βοτάνη γλῶθ δωματίων καὶ πάτημα ἀπέναντι ἐστηκότος
- 27 Toen gebood de koning van Assyrie, zeggende: Brengt een der priesteren daarheen, die gijlieden van daar weggevoerd hebt, dat zij henentrekken, en wonen aldaar; en dat hij hun lere de wijze des Gods van het land.
But I have knowledge of your getting up and your resting, of your going out and your coming in.
καὶ τὴν καθέδραν σου καὶ τὴν ἐξοδὸν σου καὶ τὴν εἰσοδὸν σου ἔγνων καὶ τὸν θυμὸν σου ἐπ' ἐμέ
- 28 Zo kwam een uit de priesteren, die zij van Samaria weggevoerd hadden, en woonde te Beth-El; en hij leerde hun, hoe zij den HEERE vrezten zouden.
Because your wrath against me and your words of pride have come up to my ears, I will put my hook in your nose and my cord in your lips, and I will make you go back by the way you came.
διὰ τὸ ὀργισθῆναί σε ἐπ' ἐμέ καὶ τὸ στρήνός σου ἀνέβη ἐν τοῖς ὤσιν μου καὶ θήσω τὰ ἄγκιστρά μου ἐν τοῖς μυκτῆρσίν σου καὶ χαλινὸν ἐν τοῖς χεῖλεσίν σου καὶ ἀποστρέψω σε ἐν τῇ ὁδῷ ἣ ἦλθες ἐν αὐτῇ
- 29 Maar elk volk maakte zijn goden; en zij stelden ze in de huizen der hoogten, die de Samaritanen gemaakt hadden, elk volk in hun steden, waarin zij woonachtig waren.
And this will be the sign to you: you will get your food this year from what comes up of itself; and in the second year from the produce of the same; and in the third year you will put in your seed and get in the grain and make vine-gardens and take of their fruit.
καὶ τοῦτο σοὶ τὸ σημεῖον φάγη τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν αὐτόματα καὶ τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τὰ ἀνατέλλοντα καὶ ἔτι τρίτῳ σπορὰ καὶ ἄμμος καὶ φυτεῖα ἀμπελώνων καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν

- 30 Want de lieden van Babel maakten Sukkoth Benoth, en de lieden van Chut maakten Nergal, en de lieden van Hamath maakten Asima,
And those of Judah who are still living will again take root in the earth and give fruit.
καὶ προσθήσει τὸ διασεσφωσμένον οἴκου ἰουδα τὸ ὑπολειφθὲν ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσει καρπὸν ἄνω
- 31 En de Avieten maakten Nibhaz en Tartak, en de Sefarvieten verbrandden hun zonen voor Adramelech en Anamelech, de goden van Sefarvaim, met vuur.
For from Jerusalem those who have been kept safe will go out, and those who are still living will go out of Mount Zion: by the fixed purpose of the Lord of armies this will be done.
ὅτι ἐξ ἱερουσαλὴμ ἐξελεύσεται κατάλειμμα καὶ ἀνασφζόμενος ἐξ ὄρους σιών ὁ ζῆλος κυρίου τῶν δυνάμεων ποιήσει τοῦτο
- 32 Ook vreesden zij den HEERE, en maakten zich van hun geringsten priesteren der hoogten, dewelke voor hen dienst deden in de huizen der hoogten.
For this cause the Lord says about the king of Assyria, He will not come into this town, or send an arrow against it; he will not come before it with arms, or put up an earthwork against it;
οὐχ οὕτως τάδε λέγει κύριος πρὸς βασιλέα ἀσσυρίων οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν ταύτην καὶ οὐ τοξεύσει ἐκεῖ βέλος καὶ οὐ προφθάσει αὐτὴν θυρεὸς καὶ οὐ μὴ ἐκχέη πρὸς αὐτὴν πρόσχωμα
- 33 Zij vreesden den HEERE, en dienden ook hun goden, naar de wijze der volken, van dewelke zij die weggevoerd hadden.
By the way he came he will go back, and he will not get into this town, says the Lord.
τῆ ὁδοῦ ἣ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐκ εἰσελεύσεται λέγει κύριος
- 34 Tot op dezen dag toe doen die naar de eerste wijzen; zij vrezen den HEERE niet, en zij doen niet naar hun inzettingen, en naar hun rechten, en naar de wet, en naar het gebod, dat de HEERE geboden heeft aan de kinderen van Jakob, dien Hij den naam Israel gaf.
For I will keep this town safe, for my honour, and for the honour of my servant David.
καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου
- 35 Nochtans had de HEERE een verbond met hen gemaakt, en had hun geboden, zeggende: Gij zult geen andere goden vrezen, noch u voor hen nederbuigen, noch hendienen, noch hun offerande doen.
And that night the angel of the Lord went out and put to death in the army of the Assyrians a hundred and eighty-five thousand men; and when the people got up early in the morning, there was nothing to be seen but dead bodies.
καὶ ἐγένετο ἕως νυκτὸς καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἐπάταξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας καὶ ὄρθρισαν τὸ πρωὶ καὶ ἰδοὺ πάντες σώματα νεκρά
- 36 Maar den HEERE, Die u uit Egypteland met grote kracht en met een uitgestrekten arm opgevoerd heeft, Dien zult gij vrezen, en voor Hem zult gij u buigen, en Hemzult gij offerande doen;
So Sennacherib, king of Assyria, went back to his place at Nineveh.
καὶ ἀπήρην καὶ ἐπορεύθη καὶ ἀπέστρεψεν σενναχηριμ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ᾤκησεν ἐν νινευῆ
- 37 En de inzettingen, en de rechten, en de wet, en het gebod, die Hij u geschreven heeft, zult gij waarnemen te doen te allen dag; en gij zult andere goden niet vrezen.
And it came about, when he was worshipping in the house of Nisroch his god, that his sons Adrammelech and Sharezer put him to death with the sword; and they went in flight into the land of Ararat. And Esar-haddon his son became king in his place.
καὶ ἐγένετο αὐτοῦ προσκυνοῦντος ἐν οἴκῳ νεσεραχ θεοῦ αὐτοῦ καὶ ἀδραμελεχ καὶ σαρασαρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ καὶ αὐτοὶ ἐσώθησαν εἰς γῆν ἀραρατ καὶ ἐβασίλευσεν ασορδαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 1 Het geschiedde nu in het derde jaar van Hosea, den zoon van Ela, den koning van Israel, dat Hizkia koning werd, de zoon van Achaz, koning van Juda.
In those days Hezekiah was ill and near death. And Isaiah the prophet, the son of Amoz, came to him, and said to him, The Lord says, Put your house in order, for your death is near.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠρρώστησεν εζεκιας εἰς θάνατον καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ἠσαιας υἱὸς αμωσ ὁ προφήτης καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν τάδε λέγει κύριος ἔντειλαι τῷ οἴκῳ σου ὅτι ἀποθνήσκεις σὺ καὶ οὐ ζήσῃ
- 2 Vijf en twintig jaren was hij oud, toen hij koning werd, en hij regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem, en de naam zijner moeder was Abi, een dochter van Zacharia.
Then, turning his face to the wall, he made his prayer to the Lord, saying,
καὶ ἀπέστρεψεν εζεκιας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον καὶ ἠΰξατο πρὸς κύριον λέγων
- 3 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader David gedaan had.
O Lord, keep in mind how I have been true to you with all my heart, and have done what is good in your eyes. And Hezekiah gave way to bitter weeping.
ὦ δὴ κύριε μνήσθητι διὴ ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ πλήρει καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου ἐποίησα καὶ ἐκλαυσεν εζεκιας κλαυθμῷ μεγάλῳ
- 4 Hij nam de hoogten weg, en brak de opgerichte beelden, en roeide de bossen uit; en hij verbrijzelde de koperen slang, die Mozes gemaakt had, omdat de kinderen Israels tot die dagen toe haar geroekt hadden; en hij noemde haar Nehustan.
Now before Isaiah had gone out of the middle of the town, the word of the Lord came to him, saying,
καὶ ἦν ἠσαιας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ μέσῃ καὶ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν λέγων

- 5 Hij betrouwde op den HEERE, den God Israels, zodat na hem zijns gelijke niet was onder alle koningen van Juda, noch die voor hem geweest waren.
Go back and say to Hezekiah, the ruler of my people, The Lord, the God of David your father, says, Your prayer has come to my ears, and I have seen your weeping; see, I will make you well: on the third day you will go up to the house of the Lord.
ἐπίστρεψον καὶ ἔρεῖς πρὸς ἐζεκιαν τὸν ἡγούμενον τοῦ λαοῦ μου τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς δαυὶδ τοῦ πατρὸς σου ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου εἶδον τὰ δάκρυά σου ἰδοὺ ἐγὼ ἰάσομαι σε τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἢ ἀναβήσῃ εἰς οἶκον κυρίου
- 6 Want hij kleefde den HEERE aan; hij week niet van Hem na te volgen, en hij hield Zijn geboden, die de HEERE aan Mozes geboden had.
I will give you fifteen more years of life; and I will keep you and this town safe from the hands of the king of Assyria; I will keep this town safe, for my honour, and for the honour of my servant David.
καὶ προσθήσω ἐπὶ τὰς ἡμέρας σου πέντε καὶ δέκα ἔτη καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως ἀσσυρίων σώσω σε καὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμὲ καὶ διὰ δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου
- 7 Zo was de HEERE met hem; overal, waar hij henen uittrok, handelde hij kloekelijk; daartoe viel hij af van den koning van Assyrie, dat hij hem niet diende.
Then Isaiah said, Take a cake of figs. So they took it and put it on his wound, and he got better.
καὶ εἶπεν λαβέτωσαν παλάθην σύκων καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἔλκος καὶ ὑγιάσει
- 8 Hij sloeg de Filistijnen tot Gaza toe, en haar landpalen, van den wachttoren af tot de vaste steden toe.
And Hezekiah said to Isaiah, What is to be the sign that the Lord will make me well, and that I will go up to the house of the Lord on the third day?
καὶ εἶπεν ἐζεκιας πρὸς Ἡσαϊαν τί τὸ σημεῖον ὅτι ἰάσεται με κύριος καὶ ἀναβήσομαι εἰς οἶκον κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ
- 9 Het geschiedde nu in het vierde jaar van den koning Hizkia (hetwelk was het zevende jaar van Hosea, den zoon van Ela, den koning van Israel) dat Salmaneser, de koning van Assyrie, opkwam tegen Samaria, en haar belegerde.
And Isaiah said, This is the sign the Lord will give you, that he will do what he has said; will the shade go forward ten degrees or back?
καὶ εἶπεν Ἡσαϊας τοῦτο τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ποιήσει κύριος τὸν λόγον ὃν ἐλάλησεν πορεύσεται ἡ σκιά δέκα βαθμούς ἐὰν ἐπιστρέφῃ δέκα βαθμούς
- 10 En zij namen haar in ten einde van drie jaren, in het zesde jaar van Hizkia; het was het negende jaar van Hosea, den koning van Israel, als Samaria ingenomen werd.
And Hezekiah said in answer, It is a simple thing for the shade to go forward; but let it go back ten degrees.
καὶ εἶπεν ἐζεκιας κοῦφον τὴν σκιάν κλίνει δέκα βαθμούς οὐχὶ ἀλλ' ἐπιστραφήτω ἡ σκιά δέκα βαθμούς εἰς τὰ ὀπίσω
- 11 En de koning van Assyrie voerde Israel weg naar Assyrie, en deed hen leiden in Halah, en in Habor, bij de rivier Gozan, en in de steden der Meden.
Then Isaiah the prophet made prayer to the Lord, and he made the shade go back ten degrees from its position on the steps of Ahaz.
καὶ ἐβόησεν Ἡσαϊας ὁ προφήτης πρὸς κύριον καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σκιά ἐν τοῖς ἀναβαθμοῖς εἰς τὰ ὀπίσω δέκα βαθμούς
- 12 Daarom dat zij de stem des HEEREN, huns Gods, niet waren gehoorzaam geweest, maar Zijn verbond overtreden hadden; en al wat Mozes, de knecht des HEEREN, geboden had, dat hadden zij niet gehoord, noch gedaan.
At that time, Merodach-baladan, the son of Baladan, king of Babylon, sent letters with an offering to Hezekiah, because he had news that Hezekiah had been ill.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν μαρωδαχβαλαδαν υἱὸς βαλαδαν βασιλεὺς βαβυλῶνος βιβλία καὶ μαννα πρὸς ἐζεκιαν ὅτι ἤκουσεν ὅτι ἠρρώστησεν ἐζεκιας
- 13 Maar in het veertiende jaar van den koning Hizkia kwam Sanherib, de koning van Assyrie, op tegen alle vaste steden van Juda, en nam ze in.
And Hezekiah was glad at their coming and let them see all his store of wealth, the silver and the gold and the spices and the oil of great price, and the house of his arms, and everything there was in his stores; there was nothing in all his house or his kingdom which Hezekiah did not let them see.
καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς ἐζεκιας καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς ὅλον τὸν οἶκον τοῦ νεωθθα τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον τὰ ἀρώματα καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἀγαθόν καὶ τὸν οἶκον τῶν σκευῶν καὶ ὅσα ἠύρεθη ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ οὐκ ἦν λόγος ὃν οὐκ ἔδειξεν αὐτοῖς ἐζεκιας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ
- 14 Toen zond Hizkia, de koning van Juda, tot den koning van Assyrie, naar Lachis, zeggende: Ik heb gezondigd, keer af van mij, wat gij mij opleggen zult, zal ik dragen. Toen legde de koning van Assyrie Hizkia, den koning van Juda, driehonderd talenten zilvers, en dertig talenten gouds op.
Then Isaiah the prophet came to King Hezekiah and said to him, What did these men say and where did they come from? And Hezekiah said, They came from a far country, even from Babylon.
καὶ εἰσῆλθεν Ἡσαϊας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα ἐζεκιαν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν τί ἐλάλησαν οἱ ἄνδρες οὗτοι καὶ πόθεν ἦκασιν πρὸς σέ καὶ εἶπεν ἐζεκιας ἐκ γῆς πόρρωθεν ἦκασιν πρὸς με ἐκ βαβυλῶνος
- 15 Alzo gaf Hizkia al het zilver, dat gevonden werd in het huis des HEEREN, en in de schatten van het huis des konings.
And he said, What have they seen in your house? And Hezekiah said in answer, They saw everything in my house: there is nothing among my stores which I did not let them see.
καὶ εἶπεν τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ εἶπεν πάντα ὅσα ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον οὐκ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου

- 16 Te dier tijd sneed Hizkia het goud af van de deuren van den tempel des HEEREN, en van de posten, die Hizkia, de koning van Juda, had laten overtrekken, en gafdat aan de koning van Assyrie.
And Isaiah said to Hezekiah, Give ear to the word of the Lord.
 και ειπεν ησαιας προς εξεκιαν ακουσον λογον κυριου
- 17 Evenwel zond de koning van Assyrie Tartan, en Rabsaris, en Rabsake, van Lachis tot den koning Hizkia, met een zwaar heir naar Jeruzalem; en zij togen op, enkwamen naar Jeruzalem. En als zij optogen en gekomen waren, bleven zij staan bij den watergang des oppersten vijvers, welke is bij den hogen weg van het velddes vollers.
Truly, days are coming when everything in your house, and whatever your fathers have put in store till this day, will be taken away to Babylon: all will be gone, says the Lord.
 ιδου ημεραι ερχονται και λημφθησεται παντα τα εν τῳ οικῳ σου και ὅσα εθησαυρισαν οι πατερες σου εως της ημερας ταυτης εις βαβυλωνα και ουχ υπολειφθησεται ρημα ὃ ειπεν κυριος
- 18 En zij riepen tot den koning; zo ging tot hen uit Eljakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier.
And your sons, the offspring of your body, they will take away to be unsexed servants in the house of the king of Babylon.
 και οι υιοι σου οι εξελευσονται εκ σου οδς γεννησεις λημμεται και εσονται εδνουχοι εν τῳ οικῳ του βασιλεως βαβυλωνος
- 19 En Rabsake zeide tot hen: Zegt nu tot Hizkia: Zo zegt de grote koning, de koning van Assyrie: Wat vertrouwen is dit, waarmede gij vertrouwt?
Then Hezekiah said to Isaiah, Good is the word of the Lord which you have said. Then he said, ... if in my time there is peace and righteousness?
 και ειπεν εξεκιας προς ησαιαν αγαθος ὁ λογος κυριου ὃν ελλαλησεν εστω ειρηνη εν ταϊς ημεραις μου
- 20 Gij zegt (doch het is een woord der lippen): Er is raad en macht tot den oorlog; op wien vertrouwt gij nu, dat gij tegen mij rebelleert?
Now the rest of the acts of Hezekiah, and his power, and how he made the pool and the stream, to take water into the town, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
 και τα λοιπα των λογων εξεκιου και πασα η δυναστεια αυτου και ὅσα εποίησεν την κρήνην και τον ὕδραγωγὸν και εισήνεγκεν τὸ ὕδωρ εις την πόλιν ουχι ταυτα γεγραμμενα επι βιβλιῳ λογων των ημερων τοις βασιλευσιν ιουδα
- 21 Zie nu, vertrouwt gij u op dien gebroken rietstaf, op Egypte, op denwelken zo iemand leunt, zo zal hij in zijn hand gaan, en die doorboren; alzo is Farao, de koning vanEgypte, al dengenen, die op hem vertrouwen.
And Hezekiah went to rest with his fathers; and Manasseh his son became king in his place.
 και εκοιμηθη εξεκιας μετὰ των πατερων αυτου και ετάφη εν πόλει δαυιδ και εβασιλευσεν μανασσης υιὸς αυτου αντ' αυτου
- 1 En het geschiedde, als de koning Hizkia dat hoorde, zo scheurde hij zijn klederen, en bedekte zich met een zak, en ging in het huis des HEEREN.
Manasseh was twelve years old when he became king; for fifty-five years he was ruling in Jerusalem; and his mother's name was Hephzi-bah.
 υιὸς δωδεκα ετων μανασσης εν τῳ βασιλευειν αυτον και πενήτηκοντα και πέντε ετη εβασιλευσεν εν ιερουσαλημ και ὄνομα τῆ μητρὶ αυτου οψιβα
- 2 Daarna zond hij Eljakim, den hofmeester, en Sebna, den schrijver, en de oudsten der priesteren, met zakken bedekt, tot Jesaja, den profeet, den zoon van Amoz;
He did evil in the eyes of the Lord, copying the disgusting ways of those nations whom the Lord had sent out before the children of Israel.
 και εποίησεν τὸ πονηρὸν εν ὀφθαλμοις κυριου κατὰ τὰ βδελύγματα των εθνων ὃν εζήρεν κυριος ἀπὸ προσώπου των υιων ισραηλ
- 3 En zij zeiden tot hem: Alzo zegt Hizkia: Deze dag is een dag der benauwdheid, en der schelding, en der lastering; want de kinderen zijn gekomen tot aan degeboorte, en er is geen kracht om te baren.
He put up again the high places which had been pulled down by Hezekiah his father; he made altars for Baal, and an Asherah, as Ahab, king of Israel, had done; he was a worshipper and servant of all the stars of heaven.
 και επεστρεψεν και ὀκοδόμησεν τὰ ὑψηλά ἃ κατέσπασεν εξεκιας ὁ πατήρ αυτου και ανέστησεν θυσιαστήριον τῆ βααλ και εποίησεν ἄλση καθὼς εποίησεν αχααβ βασιλευς ισραηλ και προσεκύνησεν πᾶση τῆ δυνάμει του οὐρανοῦ και εδούλευσεν αυτοις
- 4 Misschien zal de HEERE, uw God, horen al de woorden van Rabsake, denwelken zijn heer, de koning van Assyrie, gezonden heeft, om den levenden God te honen, en te schelden, met woorden, die de HEERE, uw God, gehoord heeft; hef dan een gebed op voor het overblijfsel, dat gevonden wordt.
And he put up altars in the house of the Lord, of which the Lord had said, In Jerusalem will I put my name.
 και ὀκοδόμησεν θυσιαστήριον εν οικῳ κυριου ὡς ειπεν εν ιερουσαλημ θήσω τὸ ὄνομά μου
- 5 En de knechten van den koning Hizkia kwamen tot Jesaja.
And he put up altars for all the stars of heaven in the two outer squares of the house of the Lord.
 και ὀκοδόμησεν θυσιαστήριον πάση τῆ δυνάμει του οὐρανοῦ εν ταϊς δυσιν ἀυλαϊς οικου κυριου
- 6 En Jesaja zeide tot hen: Zo zult gij tot uw heer zeggen: Zo zegt de HEERE: Vrees niet voor de woorden, die gij gehoord hebt, waarmede Mij de dienaars van denkoning van Assyrie gelasterd hebben.
And he made his son go through the fire, and made use of secret arts and signs for reading the future; he gave positions to those who had control of spirits and to wonder-workers; he did much evil in the eyes of the Lord, moving him to wrath.
 και διηγεν τους υιους αυτου εν πυρι και εκληδονιζετο και οιοιζετο και εποίησεν θελητην και γνώστας ἐπλήθυνεν του ποιειν τὸ πονηρὸν εν ὀφθαλμοις κυριου παροργισαι αυτον

- 7 Zie, Ik zal een geest in hem geven, dat hij een gerucht horen zal, en weder in zijn land keren; en ik zal hem door het zwaard in zijn land vellen.
He put the image of Asherah which he had made in the house of which the Lord had said to David and to Solomon his son, In this house, and in Jerusalem, the town which I have made mine out of all the tribes of Israel, I will put my name for ever.
 και ἔθηκεν τὸ γλυπτὸν τοῦ ἄλσους ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ εἶπεν κύριος πρὸς δαυὶδ καὶ πρὸς σαλωμων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ ἐν ἱερουσαλημ ἧ̄ ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν ἰσραηλ καὶ θήσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα
- 8 Zo kwam Rabsake weder, en vond den koning van Assyrie, strijdende tegen Libna; want hij had gehoord, dat hij van Lachis vertrokken was.
And never again will I send the feet of Israel wandering from the land which I gave to their fathers; if only they will take care to do all my orders, and keep all the law which my servant Moses gave them.
 και οὐ προσθήσω τοῦ σαλευθῆσαι τὸν πόδα ἰσραηλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν οἵτινες φυλάξουσιν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολήν ἣν ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ δοῦλός μου μωσῆς
- 9 Als hij nu hoorde van Tirhaka, den koning van Cusch, zeggen: Ziet, hij is uitgetogen om tegen u te strijden, zond hij weder boden tot Hizkia, zeggende:
But they did not give ear; and Manasseh made them do more evil than those nations did, whom the Lord gave up to destruction before the children of Israel.
 και οὐκ ἤκουσαν καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς μανασσης τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου ὑπὲρ τὰ ἔθνη ἃ ἠφάνισεν κύριος ἐκ προσώπου υἱῶν ἰσραηλ
- 10 Zo zult gij spreken tot Hizkia, den koning van Juda, zeggende: Laat u uw God niet bedriegen, op welken gij vertrouwt, zeggende: Jeruzalem zal in de hand deskonings van Assyrie niet gegeven worden.
And the Lord said, by his servants the prophets,
 και ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν λέγων
- 11 Zie, gij hebt gehoord, wat de koningen van Assyrie aan alle landen gedaan hebben, die verbannende; en zoudt gij gered worden?
Because Manasseh, king of Judah, has done these disgusting things, doing more evil than all the Amorites before him, and making Judah do evil with his false gods,
 ἀνθ' ὧν ὅσα ἐποίησεν μανασσης ὁ βασιλεὺς ἰουδα τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησεν ὁ αμορραῖος ὁ ἔμπροσθεν καὶ ἐξήμαρτεν καὶ γε ἰουδα ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν
- 12 Hebben de goden der volken, die mijn vaders verdorven hebben, dezelve gered, als Gozan, en Haran, en Refez, en de kinderen van Eden, die in Telasser waren?
For this cause, says the Lord, the God of Israel, I will send such evil on Jerusalem and Judah that the ears of all to whom the news comes will be burning.
 οὐχ οὕτως τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἰδοὺ ἐγὼ φέρω κακὰ ἐπὶ ἱερουσαλημ καὶ ἐπὶ ἰουδα ὥστε παντὸς ἀκούοντος ἠχῆσει ἀμφότερα τὰ ὄτα αὐτοῦ
- 13 Waar is de koning van Hamath, en de koning van Arpad, en de koning der stad Sefarvaim, Hena en Ivva?
And over Jerusalem will be stretched the line of Samaria and the weight of Ahab; Jerusalem will be washed clean as a plate is washed, and turned over on its face.
 και ἐκτενῶ ἐπὶ ἱερουσαλημ τὸ μέτρον σαμαρείας καὶ τὸ στάθμιον οἴκου αχασβ καὶ ἀπαλείψω τὴν ἱερουσαλημ καθὼς ἀπαλείφεται ὁ ἀλάβαστρος ἀπαλειφόμενος καὶ καταστρέφεται ἐπὶ πρόσωπον αὐτὸ οὐ
- 14 Als nu Hizkia de brieven uit der boden hand ontvangen, en die gelezen had, ging hij op in het huis des HEEREN, en Hizkia breidde die uit voor het aangezicht des HEEREN.
And I will put away from me the rest of my heritage, and give them up into the hands of their haters, who will take their property and their goods for themselves;
 και ἀπόσωμαι τὸ ὑπόλειμμα τῆς κληρονομίας μου καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ ἔσονται εἰς διαρπαγὴν καὶ εἰς προνομὴν πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν
- 15 En Hizkia bad voor het aangezicht des HEEREN, en zeide: O HEERE, God Israels, Die tussen de cherubim woont! Gij zelf, Gij alleen zijt de God van allekoninkrijken der aarde, Gij hebt den hemel en de aarde gemaakt.
Because they have done evil in my eyes, moving me to wrath, from the day when their fathers came out of Egypt till this day.
 ἀνθ' ὧν ὅσα ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς μου καὶ ἦσαν παροργίζοντές με ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐξήγαγον τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 16 O, HEERE! neig Uw oor en hoor, doe, HEERE! Uw ogen open en zie, en hoor de woorden van Sanherib, die dezen gezonden heeft, om den levenden God te honen.
More than this, Manasseh took the lives of upright men, till Jerusalem from one end to the other was full of blood; in addition to his sin in making Judah do evil in the eyes of the Lord.
 και γε αἷμα ἀθῶον ἐξέχευεν μανασσης πολὺ σφόδρα ἕως οὗ ἐπλησεν τὴν ἱερουσαλημ στόμα εἰς στόμα πλὴν τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ ὧν ἐξήμαρτεν τὸν ἰουδαὶν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου
- 17 Waarlijk, HEERE, hebben de koningen van Assyrie die heidenen en hun land verwoest;
Now the rest of the acts of Manasseh, and all he did, and his sins, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
 και τὰ λοιπὰ τῶν λόγων μανασση καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ ἡ ἀμαρτία αὐτοῦ ἣν ἤμαρτεν οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα
- 18 En hebben hun goden in het vuur geworpen; want zij waren geen goden, maar het werk van mensenheden, hout en steen; daarom hebben zij die verdorven.
So Manasseh went to rest with his fathers, and was put into the earth in the garden of his house, in the garden of Uzza; and Amon his son became king in his place.
 και ἐκοιμήθη μανασσης μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν τῷ κήπῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐν κήπῳ οὔζα καὶ ἐβασίλευσεν αμων υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

- 19 Nu dan, HEERE, onze God, verlos ons toch uit zijn hand; zo zullen alle koninkrijken der aarde weten, dat Gij, HEERE, alleen God zijt.
Amon was twenty-two years old when he became king, ruling in Jerusalem for two years; his mother's name was Meshullemeth, the daughter of Haruz of Jotbah.
υἱὸς εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν ἀμὼν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ μεσολλαμ θυγάτηρ αρουσ ἐξ ιεβεβα
- 20 Toen zond Jesaja, de zoon van Amoz, tot Hizkia, zeggende: Zo spreekt de HEERE, de God Israels: Dat gij tot Mij gebeden hebt tegen Sanherib, den koning van Assyrie, heb Ik gehoord.
He did evil in the eyes of the Lord, as Manasseh his father had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καθὼς ἐποίησεν μανασσῆς ὁ πατὴρ αὐτοῦ
- 21 Dit is het woord, dat de HEERE over hem gesproken heeft: De jonkvrouw, de dochter van Sion, veracht u, zij bespot u, de dochter van Jeruzalem schudt het hoofd achter u.
He went in all the ways of his father, being a servant and worshipper of the false gods to which his father had been a servant;
καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ ἣ ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐλάτρευσεν τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐλάτρευσεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς
- 22 Wien hebt gij gehoord en gelasterd? en tegen Wien hebt gij de stem verheven, en uw ogen omhoog opgeheven? Tegen den Heilige Israels!
Turning away from the Lord, the God of his fathers, and not walking in his ways.
καὶ ἐγκατέλιπεν τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ κυρίου
- 23 Door middel uwer boden hebt gij den HEERE gehoord, en gezegd: Ik heb met de menigte mijner wagenen beklommen de hoogten der bergen, de zijden van den Libanon; en ik zal zijn hoge cederbomen, en zijn uitgelezen dennebomen afhouden; en zal komen in zijn uiterste herberg, in het woud zijns schonen velds.
And the servants of Amon made a secret design against him, and put the king to death in his house.
καὶ συνεστράφησαν οἱ παῖδες ἀμὼν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσαν τὸν βασιλεῖα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
- 24 Ik heb gegraven en heb gedronken vreemde wateren; en ik heb met mijn voetzolen alle rivieren der belegerde plaatsen verdroogd.
But the people of the land put to death all those who had taken part in the design against the king, and made Josiah his son king in his place.
καὶ ἐπάταξεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς πάντας τοὺς συστραφέντας ἐπὶ τὸν βασιλεῖα ἀμὼν καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν ἰωσὶαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 25 Hebt gij niet gehoord, dat Ik zulks lang te voren gedaan heb en dat van oude dagen af geformeerd heb? Nu heb Ik dat doen komen, dat gij zoudt zijn, om de vastesteden te verstoren tot woeste hopen.
Now the rest of the acts which Amon did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἀμὼν ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλευσίν ἰουδα
- 26 Daarom waren haar inwoners handeloos; zij waren verslagen en beschaamd; zij waren als het gras des velds, en de groene grasscheutjes, het hooi der daken, en het brandkoren, eer het over einde staat.
He was put in his last resting-place in the garden of Uzza, and Josiah his son became king in his place.
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ οὐζα καὶ ἐβασίλευσεν ἰωσὶας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 1 In die dagen werd Hizkia krank tot stervens toe; en de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, kwam tot hem, en zeide tot hem: Zo zegt de HEERE: Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven.
Josiah was eight years old when he became king; and he was ruling in Jerusalem for thirty-one years; his mother's name was Jedidah, daughter of Adaiah of Bozkath.
υἱὸς ὀκτὼ ἐτῶν ἰωσὶας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τριάκοντα καὶ ἐν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ ἰεθὶδα θυγάτηρ εδεῖα ἐκ βασουρωθ
- 2 Toen keerde hij zijn aangezicht om naar den wand, en hij bad tot den HEERE, zeggende:
He did what was right in the eyes of the Lord, walking in the ways of David his father, without turning to the right hand or to the left.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οὐκ ἀπέστη δεξιὰ ἢ ἀριστερά
- 3 Och, HEERE, gedenk toch, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld, en wat goed in Uw ogen is, gedaan heb. En Hizkiaweende gans zeer.
Now in the eighteenth year after he became king, Josiah sent Shaphan, the son of Azaliah, the son of Meshullam, the scribe, to the house of the Lord, saying to him,
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῷ βασιλεῖ ἰωσὶα ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν σαφφαν υἱὸν εσελιου υἱοῦ μεσολλαμ τὸν γραμματεῖα οἴκου κυρίου λέγων
- 4 Het gebeurde nu, als Jesaja uit het middelloorhof nog niet gegaan was, dat het woord des HEEREN tot hem geschiedde, zeggende:
Go up to Hilkiah, the chief priest, and let him give out the money which is taken into the house of the Lord, which the keepers of the door have got together from the people;
ἀνάβηθι πρὸς χελκιαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ σφράγισον τὸ ἀργύριον τὸ εἰσνεχθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου ὃ φυλάσσουντες τὸν σταθμὸν παρὰ τοῦ λαοῦ
- 5 Keer weder en zeg tot Hizkia, den voorganger Mijns volks: Zo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien; zie, Ik zal u gezond maken; aan den derden dag zult gij opgaan in het huis des HEEREN;
And let it be given to the overseers of the work of the Lord's house, to give to the workmen who are making good what was damaged in the house of the Lord;
καὶ δώτωσαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τοῖς ποιούσιν τὰ ἔργα τοῖς ἐν οἴκῳ κυρίου τοῦ κατισχυσαι τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου

- 6 En Ik zal vijftien jaren tot uw dagen toedoen, en zal u uit de hand des konings van Assyrie verlossen, mitsgaders deze stad; en Ik zal deze stad beschermen omMijnentwil, en om Mijns knechts Davids wil.
To the woodworkers and the builders and the stone-cutters; and for getting wood and cut stones for the building up of the house.
τοῖς τέκτοσιν καὶ τοῖς οἰκοδόμοις καὶ τοῖς τειχισταῖς καὶ τοῦ κτήσασθαι ξύλα καὶ λίθους λατομητοῦς τοῦ κραταιῶσαι τὸ βεδεκ τοῦ οἴκου
- 7 Daarna zeide Jesaja: Neemt een klomp vijgen; en zij namen ze, en legden ze op de zweer, en hij werd genezen.
They did not have to give any account of the money which was handed to them, for they made use of it with good faith.
πλὴν οὐκ ἐξελογίζοντο αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ διδόμενον αὐτοῖς ὅτι ἐν πίστει αὐτοὶ ποιοῦσιν
- 8 Hizkia nu had gezegd tot Jesaja: Welk is het teken, dat de HEERE mij gezond maken zal, en dat ik den derden dag in des HEEREN huis zal opgaan?
Then Hilkiah, the chief priest, said to Shaphan the scribe, I have made discovery of the book of the law in the house of the Lord. So Hilkiah gave it to Shaphan;
καὶ εἶπεν χελκίας ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας πρὸς σαφφαν τὸν γραμματέα βιβλίον τοῦ νόμου εὑρον ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκεν χελκίας τὸ βιβλίον πρὸς σαφφαν καὶ ἀνέγνω αὐτό
- 9 En Jesaja zeide: Dit zal u een teken van den HEERE zijn, dat de HEERE het woord, dat Hij gesproken heeft, doen zal: Zal de schaduw tien graden voorwaartsgaan, of tien graden achterwaarts keren?
Then, after reading it, Shaphan the scribe went in to the king and gave him an account of what had been done, saying, Your servants have given out the money which was in the house, and have given it to the overseers of the work of the house of the Lord.
καὶ εἰσήνεγκεν πρὸς τὸν βασιλέα ἰωσιαν καὶ ἐπέστρεψεν τῷ βασιλεῖ ῥῆμα καὶ εἶπεν ἐχώνευσαν οἱ δοῦλοί σου τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιοῦντων τὰ ἔργα τῶν καθεσταμένων ἐν οἴκῳ κυρίου
- 10 Toen zeide Hizkia: Het is der schaduwe licht, tien graden nederwaarts te gaan; neen, maar dat de schaduw tien graden achterwaarts kere.
Then Shaphan the scribe said to the king, Hilkiah the priest has given me a book; and he was reading it before the king.
καὶ εἶπεν σαφφαν ὁ γραμματεὺς πρὸς τὸν βασιλέα λέγων βιβλίον ἔδωκέν μοι χελκίας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀνέγνω αὐτὸ σαφφαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως
- 11 En Jesaja, de profeet, riep den HEERE aan; en Hij deed de schaduw tien graden achterwaarts keren in de graden, dewelke zij nederwaarts gegaan was, in de graden van Achaz' zonnewijzer.
And the king, hearing the words of the book of the law, took his robe in his hands, violently parting it as a sign of his grief;
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τοῦ νόμου καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ
- 12 Te dier tijd zond Berodach Baladan de zoon van Baladan, de koning van Babel, brieven en een geschenk aan Hizkia; want hij had gehoord, dat Hizkia krankgeweest was.
And he gave orders to Hilkiah the priest, and Ahikam, the son of Shaphan, and Achbor, the son of Micaiah, and Shaphan the scribe, and Asaiah the king's servant, saying,
καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ χελκία τῷ ἱερεῖ καὶ τῷ αχικαμ υἱῷ σαφφαν καὶ τῷ αχοβορ υἱῷ μιχαιοῦ καὶ τῷ σαφφαν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ ασαια δούλῳ τοῦ βασιλέως λέγων
- 13 En Hizkia hoorde naar hen, en hij toonde hun zijn ganse schathuis, het zilver, en het goud, en de specerijen, en de beste olie, en zijn wapenhuis, en al wat gevondenwerd in zijn schatten; er was geen ding in zijn huis, noch in zijn ganse heerschappij, dat hij hun niet toonde.
Go and get directions from the Lord for me and for the people and for all Judah, about the words of this book which has come to light; for great is the wrath of the Lord which is burning against us, because our fathers have not given ear to the words of this book, to do all the things which are recorded in it.
δεῦτε ἐκζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ ἰουδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὑρεθέντος τούτου ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ κυρίου ἢ ἐκκεκαυμένη ἐν ἡμῖν ὑπὲρ οὗ οὐκ ἤκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τούτου τοῦ ποιεῖν κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα καθ' ἡμῶν
- 14 Toen kwam de profeet Jesaja tot den koning Hizkia, en zeide tot hem: Wat hebben die mannen gezegd, en van waar zijn zij tot u gekomen? En Hizkia zeide: Zij zijn uit verre landen gekomen, uit Babel.
So Hilkiah the priest, and Ahikam and Achbor and Shaphan and Asaiah, went to Huldah the woman prophet, the wife of Shallum, the son of Tikvah, the son of Harhas, keeper of the robes, (now she was living in Jerusalem, in the second part of the town;) and they had talk with her.
καὶ ἐπορεύθη χελκίας ὁ ἱερεὺς καὶ αχικαμ καὶ αχοβορ καὶ σαφφαν καὶ ασαιας πρὸς ολδαν τὴν προφητὴν γυναῖκα σελλημ υἱοῦ θεκουε υἱοῦ αραας τοῦ ἱματιοφύλακος καὶ αὐτὴ κατόκει ἐν ἱερουσαλημ ἐν τῇ μασενα καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτήν
- 15 En hij zeide: Wat hebben zij gezien in uw huis? En Hizkia zeide: Zij hebben alles gezien, wat in mijn huis is; geen ding is er in mijn schatten, dat ik hun niet getoondheb.
And she said to them, The Lord, the God of Israel, says, Say to the man who sent you to me,
καὶ εἶπεν αὐτοῖς τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ εἶπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρὸς με
- 16 Toen zeide Jesaja tot Hizkia: Hoor des HEEREN woord.
These are the words of the Lord: See, I will send evil on this place and on its people, even everything which the king of Judah has been reading in the book;
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτόν πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς ἀνέγνω βασιλεὺς ἰουδα

- 17 Zie, de dagen komen, dat al wat in uw huis is, en wat uw vaderen tot dezen dage toe opgelegd hebben, naar Babel weggevoerd zal worden; er zal niets overgelaten worden, zegt de HEERE.
Because they have given me up, burning offerings to other gods and moving me to wrath by all the work of their hands; so my wrath will be on fire against this place, and will not be put out.
ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με καὶ ἐθυμίον θεοῖς ἑτέροις ὅπως παροργίσωσίν με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἐκκαυθήσεται ὁ θυμὸς μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ σβεσθήσεται
- 18 Daartoe zullen zij van uw zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen zult, nemen, dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van Babel.
But to the king of Judah who sent you to get directions from the Lord, say, This is what the Lord, the God of Israel, has said: As to the words which have come to your ears,
καὶ πρὸς βασιλέα ἰουδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς ἐπιζητήσῃ τὸν κύριον τάδε ἐρεῖτε πρὸς αὐτὸν τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ οἱ λόγοι οὓς ἤκουσας
- 19 Maar Hizkia zeide tot Jesaja: Het woord des HEEREN, dat gij gesproken hebt, is goed. Ook zeide hij: Zou het niet, naardien vrede en waarheid in mijn dagen wezenzal?
Because your heart was soft, and you made yourself low before me, when you had word of what I said against this place and its people, that they would become a waste and a curse, and you gave signs of grief, weeping before me: truly, I have given ear to you, says the Lord.
ἀνθ' ὧν ὅτι ἠπαλύνθη ἡ καρδία σου καὶ ἐνετράπης ἀπὸ προσώπου κυρίου ὡς ἤκουσας ὅσα ἐλάλησα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὸν τοῦ εἶναι εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς κατάραν καὶ ὁ ἰέρρηξας τὰ ἰμάτιά σου καὶ ἐκλασας ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ γε ἐγὼ ἤκουσα λέγει κύριος
- 20 Het overige nu der geschiedenissen van Hizkia, en al zijn macht, en hoe hij den vijver en den watergang gemaakt heeft, en water in de stad gebracht heeft, zijn dieniet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
For this cause I will let you go to your fathers and be put in your last resting-place in peace, and your eyes will not see all the evil which I will send on this place. So they took this news back to the king.
οὐχ οὕτως ἰδοὺ ἐγὼ προστίθιμί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου καὶ συναχθήσῃ εἰς τὸν τάφον σου ἐν εἰρήνῃ καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἐν πάσιν τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ εἰμι ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπέστρεψαν τῷ βασιλεῖ τὸ ῥῆμα
- 1 Manasse was twaalf jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde vijf en vijftig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Hefzi-bah.
Then the king sent and got together all the responsible men of Judah and of Jerusalem.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ συνήγαγεν πρὸς ἑαυτὸν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἰουδα καὶ ἱερουσαλημ
- 2 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels uit de bezittingverdreven had.
And the king went up to the house of the Lord, with all the men of Judah and all the people of Jerusalem, and the priests and the prophets and all the people, small and great; and they were present at his reading of the book of the law which had come to light in the house of the Lord.
καὶ ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰουδα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν ἱερουσαλημ μετ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ προφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου καὶ ἀνέγνω ἐν ὧσιν αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὐρεθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου
- 3 Want hij bouwde de hoogten weder op, die Hizkia, zijn vader, verdorven had; en hij richtte Baal altaren op, en maakte een bos, gelijk als Achab, de koning van Israel, gemaakt had, en boog zich neder voor het heir des hemels, en diende ze.
And the king took his place by the pillar, and made an agreement before the Lord, to go in the way of the Lord, and keep his orders and his decisions and his rules with all his heart and all his soul, and to keep the words of the agreement recorded in the book; and all the people gave their word to keep the agreement.
καὶ ἔστη ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν στύλον καὶ διέθετο διαθήκην ἐνώπιον κυρίου τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου καὶ τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ τοῦ ἀναστήσαι τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης τὰ γεγραμμένα ἐπὶ τὸ βιβλίον τοῦτο καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ διαθήκῃ
- 4 En hij bouwde altaren in het huis des HEEREN, waarvan de HEERE gezegd had: te Jeruzalem zal Ik Mijn Naam zetten.
Then the king gave orders to Hilkiah, the chief priest, and to the priests of the second order, and to the keepers of the door, to take out of the house of the Lord all the vessels made for Baal and for the Asherah and for all the stars of heaven; and he had them burned outside Jerusalem in the fields of Kidron, and took the dust of them to Beth-el.
καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ χελκίᾳ τῷ ἱερεῖ τῷ μεγάλῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν τῆς δευτερώσεως καὶ τοῖς φυλάσσουσιν τὸν σταθμὸν τοῦ ἐξαγαγεῖν ἐκ τοῦ ναοῦ κυρίου πάντα τὰ σκεύη τὰ πεποιημένα τῷ βααλ καὶ τῷ ἄσῃ καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσεν αὐτὰ ἔξω ἱερουσαλημ ἐν σαδημῳθ κεδρων καὶ ἔλαβεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς βαιθηλ
- 5 Daartoe bouwde hij altaren voor al het heir des hemels, in beide de voorhoven van het huis des HEEREN.
And he put an end to the false priests, who had been put in their positions by the kings of Judah to see to the burning of offerings in the high places in the towns of Judah and the outskirts of Jerusalem, and all those who made offerings to Baal and to the sun and the moon and the twelve signs and all the stars of heaven.
καὶ κατέπαυσεν τοὺς χωμαριμ οὓς ἔδοκαν βασιλεῖς ἰουδα καὶ ἐθυμίον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἰουδα καὶ τοῖς περικύκλῳ ἱερουσαλημ καὶ τοὺς θυμιῶντας τῷ βααλ καὶ τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ καὶ τοῖς μαζουρωθ καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ

- 6 Ja, hij deed zijn zoon door het vuur gaan, en pleegde guichelarij en gaf op vogelgeschrei acht; en hij stelde waarzeggers en duivelskunstenaars; hij deed zeer veelkwaads in de ogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken.
 And he took the Asherah from the house of the Lord, outside Jerusalem to the stream Kidron, burning it by the stream and crushing it to dust, and he put the dust on the place where the bodies of the common people were put to rest.
 και ἐξήνεγκεν τὸ ἄλσος ἐξ οἴκου κυρίου ἐξωθεν ἱερουσαλημ εἰς τὸν χειμάρρουν κεδρων και κατέκαυσεν αὐτὸν ἐν τῷ χειμάρρῳ κεδρων και ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν και ἔρριψεν τὸν χοῦν αὐτοῦ εἰς τὸν τάφο ν τῶν υἰῶν τοῦ λαοῦ
- 7 Hij stelde ook een gesneden beeld van het bos, dat hij gemaakt had, in het huis waarvan de HEERE gezegd had tot David, en tot zijn zoon Salomo: In dit huis, en in Jeruzalem, die Ik uit alle stammen van Israel verkoren heb, zal Ik Mijn Naam zetten in eeuwigheid.
 And he had the houses pulled down of those who were used for sex purposes in the house of the Lord, where women were making robes for the Asherah.
 και καθεῖλεν τὸν οἶκον τῶν καδησιμ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου οὗ αἱ γυναῖκες ὕφαινον ἐκεῖ χεττιν τῷ ἄλσει
- 8 En Ik zal niet voortvaren den voet van Israel te bewegen uit dit land, dat Ik hun vaderen gegeven heb; alleenlijk, zo zij waarnemen te doen, naar alles, wat Ik hungeboden heb, en naar de ganse wet, die Mijn knecht Mozes hun geboden heeft.
 And he made all the priests from the towns of Judah come into Jerusalem, and he made unclean the high places where the priests had been burning offerings, from Geba to Beer-sheba; and he had the high places of the evil spirits pulled down which were by the doorway of Joshua, the ruler of the town, on the left side of the way into the town.
 και ἀνήγαγεν πάντα τοὺς ἱερεῖς ἐκ πόλεων ἰουδα και ἐμίανεν τὰ ὑψηλά οὗ ἐθυμίασαν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς ἀπὸ γαββα και ἕως βηρσαβε και καθεῖλεν τὸν οἶκον τῶν πυλῶν τὸν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης ἡσ ου ἄρχοντος τῆς πόλεως τῶν ἐξ ἀριστερῶν ἀνδρὸς ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως
- 9 Maar zij hoorden niet; want Manasse deed hen dwalen, dat zij erger deden dan de heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels verdelgd had.
 Still the priests of the high places never came up to the altar of the Lord in Jerusalem; but they took their food of unleavened bread among their brothers.
 πλὴν οὐκ ἀνέβησαν οἱ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον κυρίου ἐν ἱερουσαλημ ὅτι εἰ μὴ ἔφαγον ἄζυμα ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν
- 10 Toen sprak de HEERE door den dienst van Zijn knechten, de profeten, zeggende:
 And Topheth, in the valley of the sons of Hinnom, he made unclean, so that no man might make his son or his daughter go through the fire to Molech.
 και ἐμίανεν τὸν ταφεθ τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ εννομ τοῦ διάγειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ και ἄνδρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ μολοχ ἐν πυρὶ
- 11 Dewijl dat Manasse, de koning van Juda, deze gruwelen gedaan heeft, erger doende dan al wat de Amorieten gedaan hebben, die voor hem geweest zijn, ja, ook Juda door zijn drekgoden heeft doen zondigen;
 And he took away the horses which the kings of Judah had given to the sun, at the way into the house of the Lord, by the room of Nathan-melech, the unsexed servant, which was in the outer part of the building, and the carriages of the sun he put on fire.
 και κατέπαυσεν τοὺς ἵππους οὓς ἔδωκαν βασιλεῖς ἰουδα τῷ ἡλίῳ ἐν τῇ εἰσόδῳ οἴκου κυρίου εἰς τὸ γαζοφυλάκιον ναθαν βασιλέως τοῦ εὐνούχου ἐν φαρουριμ και τὸ ἄρμα τοῦ ἡλίου κατέκαυσεν πυρὶ
- 12 Daarom, alzo zegt de HEERE, de God Israels: Ziet, Ik zal een kwaad over Jeruzalem en Juda brengen, dat een ieder, die het hoort, beide zijn oren klinken zullen.
 And the altars on the roof of the high room of Ahaz, which the kings of Judah had made, and the altars which Manasseh had made in the two outer squares of the house of the Lord, were pulled down and crushed to bits, and the dust of them was put into the stream Kidron.
 και τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐπὶ τοῦ δόματος τοῦ ὑπερφῶν ἀχαζ ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς ἰουδα και τὰ θυσιαστήρια ἃ ἐποίησεν μανασσης ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου και καθεῖλεν ὁ βασιλεὺς και κατέσπ ασεν ἐκεῖθεν και ἔρριψεν τὸν χοῦν αὐτῶν εἰς τὸν χειμάρρουν κεδρων
- 13 En Ik zal over Jeruzalem het meetsnoer van Samaria trekken, mitsgaders het paslood van het huis van Achab; en Ik zal Jeruzalem uitwissen, gelijk als men eenshotel uitwist; men wist dien uit, en men keert hem om op zijn holligheid.
 And the high places before Jerusalem, on the south side of the mountain of destruction, which Solomon, king of Israel, had made for Ashtoreth, the disgusting god of the Zidonians, and for Chemosh, the disgusting god of Moab, and for Milcom, the disgusting god of the children of Ammon, the king made unclean.
 και τὸν οἶκον τὸν ἐπὶ πρόσκρον ἱερουσαλημ τὸν ἐκ δεξιῶν τοῦ ὄρους τοῦ μοσοθ ὃν ἐκκοδόμησεν σαλωμων βασιλεὺς ἰσραηλ τῇ ἀστάρτη προσοχθίσματι σιδωνίων και τῷ χαμῶς προσοχθίσματι μοαβ και τῷ μολχολ βδελύγματι υἰῶν αμμων ἐμίανεν ὁ βασιλεὺς
- 14 En Ik zal het overblijfsel mijns erfdeels verlaten, en zal ze in de hand hunner vijanden geven; en zij zullen tot een roof en plundering worden al hun vijanden.
 The stone pillars were broken to bits and the wood pillars cut down, and the places where they had been were made full of the bones of the dead.
 και συνέτριψεν τὰς στήλας και ἐξωλέθρευσεν τὰ ἄλση και ἐπλησεν τοὺς τόπους αὐτῶν ὀστέων ἀνθρώπων
- 15 Daarom, dat zij gedaan hebben dat kwaad was in Mijn ogen, en Mij tot toorn verwekt hebben, van dien dag, dat hun vaderen van Egypte uitgegaan zijn, ook tot opdezen dag toe.
 And the altar at Beth-el, and the high place put up by Jeroboam, the son of Nebat, who made Israel do evil, that altar and that high place were pulled down; and the high place was burned and crushed to dust and the Asherah was burned.
 και γε τὸ θυσιαστήριον τὸ ἐν βαιθηλ τὸ ὑψηλὸν ὃ ἐποίησεν ιεροβοαμ υἱὸς ναβατ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν ἰσραηλ και γε τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖνο και τὸ ὑψηλὸν κατέσπασεν και συνέτριψεν τοὺς λίθους αὐτοῦ και ἐλέπτυνεν εἰς χοῦν και κατέκαυσεν τὸ ἄλσος

- 16 Daartoe vergoot Manasse ook zeer veel onschuldig bloed, totdat hij Jeruzalem van het ene einde tot het andere vervuld had; behalve zijn zonde, die hij Juda zondigendeed, doende wat kwaad was in de ogen des HEEREN.
Then Josiah, turning round, saw on the mountain the places of the dead, and he sent and had the bones taken out of their places and burned on the altar, so making it unclean, as the Lord had said by the man of God when Jeroboam was in his place by the altar on that feast-day. And he, turning his eyes to the resting-place of the man of God who had given word of these things, said:
καὶ ἐξένευσεν ἰωσίας καὶ εἶδεν τοὺς τάφους τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐν τῇ πόλει καὶ ἀπέστειλεν καὶ ἔλαβεν τὰ ὀστᾶ ἐκ τῶν τάφων καὶ κατέκαυσεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐμίανεν αὐτὸ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐστάειν ἱεροβοάμ ἐν τῇ ἑορτῇ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπιστρέψας ἤρην τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ τοῦ λαλήσαντος τοὺς λόγους τούτους
- 17 Het overige der geschiedenissen van Manasse, en al wat hij gedaan heeft, en zijn zonde, die hij gezondigd heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kroniekender koningen van Juda?
What is that headstone I see over there? And the men of the town said to him, It is the resting-place of the man of God who came from Judah and gave word of all these things which you have done to the altar of Beth-el.
καὶ εἶπεν τί τὸ σκόπελον ἐκεῖνο ὃ ἐγὼ ὄρω καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὃ ἐξεληλυθὸς ἐξ ἰουδα καὶ ἐπικαλεσάμενος τοὺς λόγους τούτους οὗς ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον βαιθηλ.
- 18 En Manasse ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven in den hof van zijn huis, in den hof van Uzza; en zijn zoon Amon werd koning in zijn plaats.
So he said, Let him be; let not his bones be moved. So they let his bones be with the bones of the prophet who came from Samaria.
καὶ εἶπεν ἄφετε αὐτὸ ἀνὴρ μὴ κινήσάτω τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ καὶ ἐρρύσθησαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ προφήτου τοῦ ἡκοντος ἐκ σαμαρείας
- 19 Amon was twee en twintig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Mesullemet, een dochter van Haruz van Jotba.
Then Josiah took away all the houses of the high places in the towns of Samaria, which the kings of Israel had put up, moving the Lord to wrath, and he did with them as he had done in Beth-el.
καὶ γὰρ εἰς πάντας τοὺς οἴκους τῶν ὑψηλῶν τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν σαμαρείας οὗς ἐποίησαν βασιλεῖς ἰσραὴλ παροργίζειν κύριον ἀπέστησεν ἰωσίας καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ ἔργα ἃ ἐποίησεν ἐν βαιθηλ.
- 20 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN; gelijk als zijn vader Manasse gedaan had.
And all the priests of the high places there he put to death on the altars, burning the bones of the dead on them; and then he went back to Jerusalem.
καὶ ἐθυσίασεν πάντας τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τοὺς ὄντας ἐκεῖ ἐπὶ τῶν θυσιαστηρίων καὶ κατέκαυσεν τὰ ὀστᾶ τῶν ἀνθρώπων ἐπ' αὐτὰ καὶ ἐπεστράφη εἰς ἱερουσαλημ
- 21 Want hij wandelde in al den weg, dien zijn vader gewandeld had, en hij diende de drekgoden, die zijn vader gediend had, en hij boog zich voor die neder.
And the king gave orders to all the people, saying, Keep the Passover to the Lord your God, as it says in this book of the law.
καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς παντὶ τῷ λαῷ λέγων ποιήσατε τὸ πασχα τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν καθὼς γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τῆς διαθήκης ταύτης
- 22 Zo verliet hij den HEERE, den God zijner vaderen, en hij wandelde niet in den weg des HEEREN.
Truly, such a Passover had not been kept in all the days of the judges of Israel or of the kings of Israel or the kings of Judah;
ὅτι οὐκ ἐγενήθη τὸ πασχα τοῦτο ἀφ' ἡμερῶν τῶν κριτῶν οἱ ἔκρινον τὸν ἰσραὴλ καὶ πάσας τὰς ἡμέρας βασιλείων ἰσραὴλ καὶ βασιλείων ἰουδα
- 23 En de knechten van Amon maakten een verbintenis tegen hem, en zij doodden den koning in zijn huis.
In the eighteenth year of the rule of King Josiah this Passover was kept to the Lord in Jerusalem.
ὅτι ἄλλ' ἢ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τοῦ βασιλείως ἰωσία ἐγενήθη τὸ πασχα τῷ κυρίῳ ἐν ἱερουσαλημ
- 24 Maar het volk des lands versloeg allen, die tegen den koning Amon een verbintenis gemaakt hadden; en het volk des lands maakte zijn zoon Josia koning in zijn plaats.
And all those who had control of spirits, and the wonder-workers, and the images, and the false gods, and all the disgusting things which were seen in the land of Judah and in Jerusalem, Josiah put away, so that he might give effect to the words of the agreement recorded in the book which Hilkiah the priest made discovery of in the house of the Lord.
καὶ γὰρ τοὺς θελητὰς καὶ τοὺς γνωριστὰς καὶ τὰ θεραφιν καὶ τὰ εἰδωλα καὶ πάντα τὰ προσοχθίσματα τὰ γεγονότα ἐν γῇ ἰουδα καὶ ἐν ἱερουσαλημ ἐξῆρεν ὁ βασιλεὺς ἰωσίας ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοῦς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εὔρεν χελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν οἴκῳ κυρίου
- 25 Het overige nu der geschiedenissen van Amon, wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
Never before had there been a king like him, turning to the Lord with all his heart and with all his soul and with all his power, as the law of Moses says; and after him there was no king like him.
ὁμοίως αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἐμπροσθεν αὐτοῦ βασιλεὺς ὃς ἐπέστρεψεν πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον μουσῆ καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὁμοίως αὐτῷ
- 26 En men begroef hem in zijn graf, in den hof van Uzza; en zijn zoon Josia werd koning in zijn plaats. 2 Koningen 22
But still the heat of the Lord's wrath was not turned back from Judah, because of all Manasseh had done in moving him to wrath.
πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ θυμοῦ ὀργῆς αὐτοῦ τοῦ μεγάλου οὗ ἐθυμώθη ὀργὴ αὐτοῦ ἐν τῷ ἰουδα ἐπὶ τοὺς παροργισμοὺς οὗς παρώργισεν αὐτὸν μανασσης

- 1 Josia was acht jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde een en dertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jedida, een dochter van Adaja, vanBozkath.
In his days, Nebuchadnezzar, king of Babylon, came up and Jehoiakim was his servant for three years; then he took up arms against him.
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ ἐγενήθη αὐτῷ ἰωακὶμ δοῦλος τρία ἔτη καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἠθέτησεν ἐν αὐτῷ
- 2 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN; en hij wandelde in al den weg van zijn vader David, en week niet af ter rechterhand noch ter linkerhand.
And the Lord sent against him bands of the Chaldaeans and of the Edomites and of the Moabites and of the children of Ammon; sending them against Judah for its destruction, as he had said by his servants the prophets.
καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ τοὺς μονοζώνους τῶν χαλδαίων καὶ τοὺς μονοζώνους συρίας καὶ τοὺς μονοζώνους μωαβ καὶ τοὺς μονοζώνους υἰῶν αμμων καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἐν τῇ γῆ ἰουδα τοῦ κατισχύσασαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν
- 3 Het geschiedde nu in het achttiende jaar van den koning Josia, dat de koning den schrijver Safan, den zoon van Azalia, den zoon van Mesullam, zond in het huis des HEEREN, zeggende:
Only by the word of the Lord did this fate come on Judah, to take them away from before his face; because of the sins of Manasseh and all the evil he did;
πλὴν ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐν τῷ ἰουδα ἀποστήσαι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἐν ἁμαρτίαις μανασση κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν
- 4 Ga op tot Hilkia, den hogepriester, opdat hij het geld opsomme, dat in het huis des HEEREN gebracht is, hetwelk de wachters des dorpels van het volk verzameld hebben;
And because of the death of those who had done no wrong, for he made Jerusalem full of the blood of the upright; and the Lord had no forgiveness for it.
καὶ γὰρ αἷμα ἀθῶν ἐξέχεεν καὶ ἐπλησεν τὴν ἱερουσαλημ αἵματος ἀθῶν καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ἴασθῆναι
- 5 En dat zij dat geven in de hand der verzorgers van het werk, die besteld zijn over het huis des HEEREN; opdat zij het geven aan degenen, die het werk doen, dat in het huis des HEEREN is, om de breuken van het huis te beteren;
Now the rest of the acts of Jehoiakim, and all he did, are they not recorded in the book of the history of the kings of Judah?
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰωακὶμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα
- 6 Aan de timmerlieden en de bouwlieden, en de metselaars, en om hout en gehouvene stenen te kopen, om het huis te beteren.
So Jehoiakim went to rest with his fathers; and Jehoiachin his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ἰωακὶμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ἰωακὶμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 7 Doch er werd met hen geen rekening gehouden van het geld, dat in hun hand geleverd was, want zij handelden trouwelijk.
And the king of Egypt did not come out of his land again, for the king of Babylon had taken all his country, from the stream of Egypt to the river Euphrates.
καὶ οὐ προσέθετο ἔτι βασιλεὺς αἰγύπτου ἐξελθεῖν ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ὅτι ἔλαβεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ χειμάρρου αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ εὐφράτου πάντα ὅσα ἦν τοῦ βασιλέως αἰγύπτου
- 8 Toen zeide de hogepriester Hilkia tot Safan, den schrijver: Ik heb het wetboek in het huis des HEEREN gevonden; en Hilkia gaf dat boek aan Safan, die las het.
Jehoiachin was eighteen years old when he became king, he was ruling in Jerusalem for three months, and his mother's name was Nehushta, the daughter of Elnathan of Jerusalem.
υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ νεσθα θυγάτηρ ἐλναναθαν ἐξ ἱερουσαλημ
- 9 Daarna kwam Safan, de schrijver, tot den koning, en bracht den koning bescheid weder, en hij zeide: Uw knechten hebben het geld, dat in het huis gevonden was, samengebracht, en hebben het gegeven in de hand der verzorgers van het werk, die besteld waren over het huis des HEEREN.
He did evil in the eyes of the Lord, as his father had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ
- 10 Ook gaf Safan, de schrijver, den koning te kennen, zeggende: De priester Hilkia heeft mij een boek gegeven. En Safan las dat voor het aangezicht des konings.
At that time the armies of Nebuchadnezzar came up to Jerusalem and the town was shut in on every side.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἤλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ
- 11 Het geschiedde nu, als de koning de woorden des wetboeks hoorde, dat hij zijn klederen scheurde.
And Nebuchadnezzar, king of Babylon, came there, while his servants were shutting in the town;
καὶ εἰσῆλθεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς τὴν πόλιν καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτήν
- 12 En de koning gebood Hilkia, den priester, en Ahikam, den zoon van Safan, en Achbor, den zoon van Michaja, en Safan, den schrijver, en Asaja, den knecht des konings, zeggende:
Then Jehoiachin, king of Judah, went out to the king of Babylon, with his mother and his servants and his chiefs and his unsexed servants; and in the eighth year of his rule the king of Babylon took him.
καὶ ἐξῆλθεν ἰωακὶμ βασιλεὺς ἰουδα ἐπὶ βασιλέα βαβυλῶνος αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ καὶ οἱ εὐνοῦχοι αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν αὐτὸν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν ἔτει ὃ γδὲ τῆς βασιλείας αὐτοῦ

- 13 Gaat henen, vraagt den HEERE voor mij, en voor het volk, en voor het ganse Juda, over de woorden dezès boeks, dat gevonden is; want de grimmigheid des HEEREN is groot, dewelke tegen ons aangestoken is, omdat onze vaderen niet gehoord hebben naar de woorden dezès boeks, om te doen naar al wat voor ongeschreven is.
 And he took away all the stored wealth of the Lord's house, and the goods from the king's store-house, cutting up all the gold vessels which Solomon, king of Israel, had made in the house of the Lord, as the Lord had said.
 και ἐξήνεγκεν ἐκεῖθεν πάντας τοὺς θησαυροὺς οἴκου κυρίου και τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως και συνέκοψεν πάντα τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησεν σαλωμων βασιλεὺς ἰσραηλ ἐν τῷ ναῷ κυρίου κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου
- 14 Toen ging de priester Hilkia, en Ahikam, en Achbor, en Safan, en Asaja henen tot de profetes Hulda, de huisvrouw van Sallum, den zoon van Tikva, den zoon van Harhas, den klederbewaarder (zij nu woonde te Jeruzalem, in het tweede deel), en zij spraken tot haar.
 And he took away all the people of Jerusalem and all the chiefs and all the men of war, ten thousand prisoners; and all the expert workmen and the metal-workers; only the poorest sort of the people of the land were not taken away.
 και ἀπόκισεν τὴν ἱερουσαλημ και πάντας τοὺς ἄρχοντας και τοὺς δυνατοὺς ἰσχύι αἰχμαλωσίας δέκα χιλιάδας αἰχμαλωτίσας και πᾶν τέκτονα και τὸν συγκλείοντα και οὐχ ὑπελείφθη πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς
- 15 En zij zeide tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Zegt tot den man, die u tot mij gezonden heeft:
 He took Jehoiachin a prisoner to Babylon, with his mother and his wives and his unsexed servants and the great men of the land; he took them all as prisoners from Jerusalem to Babylon.
 και ἀπόκισεν τὸν ἰωακὶμ εἰς βαβυλῶνα και τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως και τὰς γυναῖκας τοῦ βασιλέως και τοὺς εὐνοῦχους αὐτοῦ και τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς ἀπήγαγεν ἀπουκείαν ἐξ ἱερουσαλημ εἰς βαβυλῶνα
- 16 Zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal kwaad over deze plaats brengen, en voer haar inwoners, namelijk al de woorden des boeks, dat de koning van Juda gelezen heeft.
 And all the men of war, seven thousand of them, and a thousand expert workmen and metal-workers, all of them strong and able to take up arms, the king of Babylon took away as prisoners into Babylon.
 και πάντας τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως ἑπτακισχιλίους και τὸν τέκτονα και τὸν συγκλείοντα χιλίους πάντες δυνατοὶ ποιοῦντες πόλεμον και ἤγαγεν αὐτοὺς βασιλεὺς βαβυλῶνος μετουκείαν εἰς βαβυλῶνα
- 17 Daarom dat zij Mij verlaten, en anderen goden gerookt hebben, opdat zij Mij tot toorn verwekten met al het werk hunner handen, zo zal Mijn grimmigheidsaangestoken worden, tegen deze plaats, en niet uitgeblust worden.
 And the king of Babylon made Mattaniah, his father's brother, king in place of Jehoiachin, changing his name to Zedekiah.
 και ἐβασίλευσεν βασιλεὺς βαβυλῶνος τὸν μαθθανιαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ και ἐπέθηκεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ σεδεκια
- 18 Maar tot den koning van Juda, die u gezonden heeft, om den HEERE te vragen, also zult gij tot hem zeggen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Aangaande de woorden, die gij gehoord hebt; Zedekiah was twenty-one years old when he became king, and he was king in Jerusalem for eleven years; his mother's name was Hamutal, daughter of Jeremiah of Libnah.
 υἱὸς εἴκοσι και ἑνὸς ἑνιαυτοῦ σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν και ἑνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ και ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ αμταλ θυγάτηρ ἱερεμίου
- 19 Omdat uw hart week geworden is, en gij u voor het aangezicht des HEEREN vernederd hebt, als gij hoordet, wat Ik gesproken heb tegen deze plaats en derzelver inwoners, dat zij tot een verwoesting en vloek zullen worden, en dat gij uw klederen gescheurd en voor Mijn aangezicht geweest hebt; zo heb Ik u ook verhoord, spreekt de HEERE.
 He did evil in the eyes of the Lord, as Jehoiakim had done.
 και ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ἰωακὶμ
- 20 Daarom zie, Ik zal u verzamelen tot uw vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden, en uw ogen zullen al het kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats brengen zal. En zij brachten den koning het antwoord weder. 2 Koningen 23
 And because of the wrath of the Lord, this came about in Jerusalem and Judah, till he had sent them all away from before him: and Zedekiah took up arms against the king of Babylon.
 ὅτι ἐπὶ τὸν θυμὸν κυρίου ἦν ἐπὶ ἱερουσαλημ και ἐν τῷ ἰουδα ἕως ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ και ἠθέτησεν σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος
- 1 Toen zond de koning henen, en tot hem verzamelden al de oudsten van Juda en Jeruzalem.
 Now in the ninth year of his rule, on the tenth day of the tenth month, Nebuchadnezzar, king of Babylon, came against Jerusalem with all his army and took up his position before it, building earthworks all round the town.
 και ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ ἦλθεν ναβουχοδοноσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος και πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ ἱερουσαλημ και παρενέβαλεν ἐπ' αὐτὴν και ὤκισεν οὐκ οδόμησεν ἐπ' αὐτὴν περιτειχὸς κύκλω
- 2 En de koning ging op in het huis des HEEREN, en met hem alle inwoners van Jeruzalem, en de priesters en de profeten, en al het volk, van den minste tot den meeste; en hij las voor hun oren al de woorden van het boek des verbonds, dat in het huis des HEEREN gevonden was.
 And the town was shut in by their forces till the eleventh year of King Zedekiah.
 και ἦλθεν ἡ πόλις ἐν περιοχῇ ἕως τοῦ ἑνδεκάτου ἔτους τοῦ βασιλέως σεδεκίου

- 3 De koning nu stond aan den pilaar, en maakte een verbond voor des HEEREN aangezicht, om den HEERE na te wandelen, en Zijn geboden, en Zijn getuigenissen, en Zijn inzettingen met ganser harte en met ganser ziele te houden, bevestigende de woorden dezès verbonds, die in dit boek geschreven zijn. En het ganse volk stond in dit verbond.
Now on the ninth day of the fourth month, the store of food in the town was almost gone, so that there was no food for the people of the land.
ἐνάτη τοῦ μηνὸς καὶ ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς
- 4 En de koning gebood den hogepriester Hilkia, en den priesteren der tweede ordening, en den dorpelbewaarders, dat zij uit den tempel des HEEREN allegereedschap, dat voor Baal, en voor het beeld van het bos, en voor al het heir des hemels gemaakt was, uitbrengen zouden; en hij verbrandde dat buiten Jeruzalemin de velden van Kidron, en liet het stof daarvan naar Beth-El dragen.
So an opening was made in the wall of the town, and all the men of war went in flight by night through the doorway between the two walls which was by the king's garden; (now the Chaldeans were stationed round the town:) and the king went by the way of the Arabah.
καὶ ἐρράγη ἡ πόλις καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πολέμου ἐξῆλθον νυκτὸς ὁδὸν πύλης τῆς ἀνὰ μέσον τῶν τειχέων αὐτῆ ἢ ἐστὶν τοῦ κήπου τοῦ βασιλέως καὶ οἱ χaldaῖοι ἐπὶ τὴν πόλιν κύκλῳ καὶ ἐπορεύθη ὁδὸν τὴν ἀραβα
- 5 Daartoe schafte hij de Chemarim af, die de koningen van Juda gesteld hadden, opdat men roken zou op de hoogten, in de steden van Juda, en rondom Jeruzalem, mitsgaders, die voor Baal, de zon, en de maan, en de andere planeten, en al het heir des hemels rookten.
But the Chaldaean army went after the king, and overtook him in the lowlands of Jericho, and all his army went in flight from him in every direction.
καὶ ἐδίωξεν ἡ δύναμις τῶν χaldaίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν ἀραβῶθ ἱερὶχῳ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ διεσπάρη ἐπάνωθεν αὐτοῦ
- 6 Hij bracht ook het beeld van het bos uit het huis des HEEREN weg, buiten Jeruzalem, tot de beek Kidron, en verbrandde het aan de beek Kidron, en vergruisde hettot stof; en hij wierp het stof daarvan op de graven der kinderen des volks.
And they made the king a prisoner and took him up to the king of Babylon at Riblah to be judged.
καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα βαβυλῶνος εἰς δεβλαθα καὶ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ κρίσιν
- 7 Daartoe brak hij de huizen der schandjongens af, die aan het huis des HEEREN waren, alwaar de vrouwen huisjes voor het beeld van het bos weefden.
And they put the sons of Zedekiah to death before his eyes, and then they put out his eyes, and chaining him with iron bands, took him to Babylon.
καὶ τοὺς υἱοὺς σεδεκίου ἔσφαξεν κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σεδεκίου ἐξετύφλωσεν καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν πέδαις καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα
- 8 En hij bracht al de priesters uit de steden van Juda, en verontreinigde de hoogten, alwaar die priesters gerookt hadden, van Geba af tot Ber-seba toe; en hij brak de hoogten der poort van Jozua, den overste der stad, was, welke aan iemands linkerhand was, in de stadspoort gaande.
Now in the fifth month, on the seventh day of the month, in the nineteenth year of Nebuchadnezzar, king of Babylon, Nebuzaradan, the captain of the armed men, a servant of the king of Babylon, came to Jerusalem;
καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ἑβδόμη τοῦ μηνὸς αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἐννεακαίδεκατος τῷ ναβουχοδονοσορ βασιλεὶ βαβυλῶνος ἦλθεν ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος ἐστὼς ἐνώπιον βασιλέως βαβυλῶνος εἰς ἱερουσαλημ
- 9 Doch de priesters der hoogten offerden niet op het altaar des HEEREN te Jeruzalem; maar zij aten ongezuurde broden in het midden van hun broederen.
And he had the house of the Lord and the king's house and all the houses of Jerusalem, even every great house, burned with fire;
καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πάντας τοὺς οἴκους ἱερουσαλημ καὶ πᾶν οἶκον ἐνέπρησεν
- 10 Hij verontreinigde ook Thofeth, dat in het dal der kinderen van Hinnom is, opdat niemand zijn zoon of zijn dochter voor den Molech door het vuur deed gaan.
And the walls round Jerusalem were broken down by the Chaldaean army which was with the captain.
ὁ ἀρχιμάγειρος
- 11 En hij schafte de paarden af, die de koningen van Juda voor de zon gesteld hadden, van den ingang van het huis des HEEREN, tot de kamer van Nathan-Melech, den hoveling, die in Parvarim was; en de wagenen der zon verbrandde hij met vuur.
And the rest of the people who were still in the town, and all those who had given themselves up to the king of Babylon, and all the rest of the workmen, Nebuzaradan, the captain of the armed men, took away as prisoners;
καὶ τὸ περισσὸν τοῦ λαοῦ τὸ καταλειφθὲν ἐν τῇ πόλει καὶ τοὺς ἐμπεπτωκότας οἱ ἐνέπεσον πρὸς βασιλέα βαβυλῶνος καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ στηρίγματος μετῆρυν ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος
- 12 Verder de altaren die op het dak der opperzaal van Achaz waren, die de koningen van Juda gemaakt hadden, mitsgaders de altaren, die Manasse in de tweevoorhoven van het huis des HEEREN gemaakt had, brak de koning af; en hij verbrijzelde ze van daar, en wierp het stof daarvan in de beek Kidron.
But he let the poorest of the land go on living there, to take care of the vines and the fields.
καὶ ἀπὸ τῶν πτωχῶν τῆς γῆς ὑπέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελοουργοὺς καὶ εἰς γαβν

- 13 De hoogten ook, die vooraan Jeruzalem waren, dewelke waren ter rechterhand van de berg Mashith, die Salomo, de koning van Israel, voor Astoreth, het verfoeiselder Sidoniers, en voor Kamos, het verfoeiselder der Moabieten, en voor Milchom, den gruwel der kinderen Ammons, gebouwd had, verontreinigde de koning.
And the brass pillars in the house of the Lord, and the wheeled bases, and the great brass water-vessel in the house of the Lord, were broken up by the Chaldaeans, who took the brass to Babylon.
καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς μεχωνῶθ καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκὴν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ χαλδαῖοι καὶ ἤραν τὸν χαλκὸν αὐτῶν εἰς βαβυλῶνα
- 14 Insgelijks brak hij de opgerichte beelden, en roeide de bossen uit; en hij vervulde hun plaats met mensenbeenderen.
And the pots and the spades and the scissors for the lights and the spoons, and all the brass vessels used in the Lord's house, they took away.
καὶ τοὺς λέβητας καὶ τὰ ἰαμιν καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς θυίσκας καὶ πάντα τὰ σκεῦῃ τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἔλαβεν
- 15 Daartoe ook het altaar, dat te Beth-El was, en de hoogte, die Jerobeam, de zoon van Nebat, dewelke Israel zondigen deed, gemaakt had; te zamen dat altaar en diehoogte brak hij af; ja, hij verbrandde de hoogte, hij vergruisde ze tot stof, en hij verbrandde het bos.
And the fire-trays and the basins; the gold of the gold vessels and the silver of the silver vessels, were all taken away by the captain of the armed men.
καὶ τὰ πυρεῖα καὶ τὰς φιάλας τὰς χρυσᾶς καὶ τὰς ἀργυρᾶς ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος
- 16 En als Josia zich omkeerde, zag hij de graven, die daar op den berg waren, en zond henen, en nam de beenderen uit de graven, en verbrandde ze op dat altaar, enverontreinigde dat; naar het woord des HEEREN, dat de man Gods uitgeroepen had, die deze woorden uitriep.
The two pillars, the great water-vessel and the wheeled bases, which Solomon had made for the house of the Lord: the brass of all these vessels was without weight.
στύλους δύο ἡ θάλασσα ἡ μία καὶ τὰ μεχωνῶθ ἃ ἐποίησεν σαλωμων τῷ οἴκῳ κυρίου οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ πάντων τῶν σκευῶν
- 17 Verder zeide hij: Wat is dat voor een grafteken, dat ik zie? En de lieden der stad zeiden tot hem: Het is het graf van den man Gods, die uit Juda kwam, en dezendingen, die gij tegen dit altaar van Beth-El gedaan hebt, uitgeroepen heeft.
One of the pillars was eighteen cubits high, with a crown of brass on it; the crown was three cubits high, circled with a network and apples all of brass; and the second pillar had the same.
ὀκτωκαίδεκα πῆγμων ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός καὶ τὸ χωθαρ ἐπ' αὐτοῦ τὸ χαλκοῦν καὶ τὸ ὕψος τοῦ χωθαρ τριῶν πῆγμων σαβαχα καὶ ῥοαὶ ἐπὶ τοῦ χωθαρ κύκλῳ τὰ πάντα χαλκᾶ καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τὸ ὄστῳ τῷ δευτέρῳ ἐπὶ τῷ σαβαχα
- 18 En hij zeide: Laat hem liggen, dat niemand zijn beenderen verroere. Zo bevrijdden zij zijn beenderen, met de beenderen van den profeet, die uit Samaria gekomen was.
And the captain of the armed men took Seraiah, the chief priest, and Zephaniah, the second priest, and the three door-keepers;
καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν σαριααν ἱερεᾶ τὸν πρῶτον καὶ τὸν σοφονιαν υἱὸν τῆς δευτερώσεως καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάσσοντας τὸν σταθμὸν
- 19 Daartoe nam Josia ook weg al de huizen der hoogten, die in de steden van Samaria waren, die de koningen van Israel gemaakt hadden, om den HEERE tot toorn teverwekken; en hij deed dezelve naar al de daden, die hij te Beth-El gedaan had.
And from the town he took the unsexed servant who was over the men of war, and five of the king's near friends who were in the town, and the scribe of the captain of the army, who was responsible for getting the people of the land together in military order, and sixty men of the people of the land who were in the town.
καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἔλαβεν εὐνοῦχον ἕνα ὃς ἦν ἐπιστάτης ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν καὶ πέντε ἀνδρας τῶν ὀρόντων τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν γραμματέα τὸ ἄρχοντος τῆς δυνάμεως τὸν ἐκτάσσοντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ ἐξήκοντα ἀνδρας τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει
- 20 En hij slachtte al de priesteren der hoogten, die daar waren, op de altaren, en verbrandde mensenbeenderen op dezelve. Daarna keerde hij weder naar Jeruzalem.
These Nebuzaradan, the captain of the armed men, took with him to the king of Babylon at Riblah.
καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν βασιλέα βαβυλῶνος εἰς δεβλαθα
- 21 En de koning gebood het ganse volk, zeggende: Houdt den HEERE, uw God, pascha, gelijk in dit boek des verbonds geschreven is.
And the king of Babylon put them to death at Riblah in the land of Hamath. So Judah was taken away prisoner from his land.
καὶ ἔπαισεν αὐτοὺς βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς ἐν δεβλαθα ἐν γῆ αιμαθ καὶ ἀποκίσθη ἰουδας ἐπάνωθεν τῆς γῆς αὐτοῦ
- 22 Want gelijk dit pascha was er geen gehouden, van de dagen der richteren af, die Israel gericht hadden, noch in al de dagen der koningen van Israel, noch derkoningen van Juda.
As for the people who were still living in the land of Judah, whom Nebuchadnezzar, king of Babylon, did not take away, he made Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, ruler over them.
καὶ ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἐν γῆ ἰουδα οὐδὲ κατέλιπεν ναβουχοδοноσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτῶν τὸν γοδολιαν υἱὸν αχικαμ υἱοῦ σαφαν
- 23 Maar in het achttiende jaar van den koning Josia, werd dit pascha den HEERE te Jeruzalem gehouden.
Now the captains of the armed forces, hearing that the king of Babylon had made Gedaliah ruler, came with their men to Gedaliah at Mizpah; Ishmael, the son of Nethaniah, and Johanan, the son of Kareah, and Seraiah, the son of Tanhumeth the Netophathite, and Jaazaniah, the son of the Maacathite, came with all their men.
καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν ὅτι κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος τὸν γοδολιαν καὶ ἦλθον πρὸς γοδολιαν εἰς μασσηφαθ καὶ ἰσμαηλ υἱὸς ναθανιου καὶ ἰωαναν υἱὸς καρμε καὶ σαριαας υἱὸς θανεμαθ ὁ νετοφαθίτης καὶ ιεζονιας υἱὸς τοῦ μαθαθι αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν

- 24 En ook deed Josia weg de waarzeggers, en de duivelskunstenaars, en de terafim, en de drekgoden, en alle verfoeiselen, die in het land van Juda en in Jeruzalemgezien werden; opdat hij bevestigde de woorden der wet, die geschreven waren in het boek, dat de priester Hilkia in het huis des HEEREN gevonden had.
Then Gedaliah gave his oath to them and their men, saying, Have no fear because of the servants of the Chaldaeans; go on living in the land under the rule of the king of Babylon, and all will be well.
καὶ ὤμοσεν γοδολιας αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν καὶ εἶπεν αὐτοῖς μὴ φοβεῖσθε πάροδον τῶν χαλδαίων καθίστατε ἐν τῇ γῆ καὶ δουλεύσατε τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος καὶ καλῶς ἔσται ὑμῖν
- 25 En voor hem was geen koning zijns gelijke, die zich tot den HEERE, met zijn ganse hart, en met zijn ganse ziel, en met zijn ganse kracht, naar al de wet van Mozes, bekeerd had; en na hem stond zijns gelijke niet op.
But in the seventh month, Ishmael, the son of Nethaniah, the son of Elishama, of the king's seed, came with ten men and made an attack on Gedaliah, causing his death and the death of the Jews and the Chaldaeans who were with him at Mizpah.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ ἦλθεν ἰσμαηλ υἱὸς ναθανίου υἱοῦ ελισαμα ἐκ τοῦ σπέρματος τῶν βασιλέων καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν τὸν γοδολιαν καὶ ἀπέθανεν καὶ τοὺς ἰουδαίους καὶ τοὺς χαλδαίους οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ εἰς μασσηφαθ
- 26 Nochtans keerde zich de HEERE van den brand Zijns groten toorns niet af, waarmede Zijn toorn brandde tegen Juda, om al de tergingen, waarmede Manasse Hemgetergd had.
Then all the people, small and great, and the captains of the forces, got up and went away to Egypt, for fear of the Chaldaeans.
καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν δυνάμεων καὶ εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου τῶν χαλδαίων
- 27 En de HEERE zeide: Ik zal Juda ook van Mijn aangezicht wegdoen, gelijk als Ik Israel weggedaan heb; en Ik zal deze stad Jeruzalem verwerpen, die Ik verkoren heb, en het huis, waarvan Ik gezegd heb: Mijn Naam zal daar wezen.
And in the thirty-seventh year after Jehoiachin, king of Judah, had been taken prisoner, in the twelfth month, on the twenty-seventh day of the month, Evil-merodach, king of Babylon, in the first year of his rule, took Jehoiachin, king of Judah, out of prison;
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς ἀποικεσίας τοῦ ἰωακὶμ βασιλέως ἰουδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ὕψωσεν εὐιμαρωδαχ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν τῷ ἑνιαυτῷ τῆς βασιλείας αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἰωακὶμ βασιλέως ἰουδα καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἴκου φυλακῆς αὐτοῦ
- 28 Het overige nu der geschiedenissen van Josia, en al wat hij gedaan heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Juda?
And said kind words to him, and put his seat higher than the seats of the other kings who were with him in Babylon.
καὶ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ ἀγαθὰ καὶ ἔδωκεν τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνωθεν τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν βαβυλῶνι
- 29 In zijn dagen toog Farao Necho, de koning van Egypte, op tegen den koning van Assyrie, naar de rivier Frath; en de koning Josia toog hem tegemoet, en hij dooddehem te Megiddo, als hij hem gezien had.
And his prison clothing was changed, and he was a guest at the king's table every day for the rest of his life.
καὶ ἡλλοίωσεν τὰ ἱμάτια τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ἦσθιεν ἄρτον διὰ παντὸς ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ
- 30 En zijn knechten voerden hem dood op een wagen van Megiddo, en brachten hem te Jeruzalem, en begroeven hem in zijn graf; en het volk des lands nam Joahaz, den zoon Josia, en zalfden hem, en maakten hem koning in zijns vaders plaats.
And for his food, the king gave him a regular amount every day for the rest of his life.
καὶ ἡ ἐστιατορία αὐτοῦ ἐστιατορία διὰ παντὸς ἐδόθη αὐτῷ ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ .
- 1 Adam, Seth, Enos,
Adam, Seth, Enosh;
αδαμ σηθ ενος
- 2 Kenan, Mahalal-el, Jered,
Kenan, Mahalalel, Jared,
καναν μαλελελ ιαρεδ
- 3 Henoah, Methusalah, Lamech,
Enoch, Methuselah, Lamech;
ενοχ μαθουσαλα λαμεχ
- 4 Noach, Sem, Cham en Jafeth.
Noah, Shem, Ham, and Japheth.
νωε νιοι νωε σημ χαμ ιαφεθ

- 5 De kinderen van Japheth waren Gomer, en Magog, en Madai, en Javan, en Tubal, en Mesech, en Tiras.
The sons of Japheth: Gomer and Magog and Madai and Javan and Tubal and Meshech and Tiras.
υιοὶ ιαφεθ γαμερ μαγωγ μαδαι ιουαν ελιστα θοβελ μοσοχ και θιρας
- 6 En de kinderen van Gomer waren Askenaz, en Difath, en Thogarma.
And the sons of Gomer: Ashkenaz and Diphath and Togarmah.
και υιοὶ γαμερ ασχαναζ και ριφαθ και θοργαμα
- 7 En de kinderen van Javan waren Elisa en Tharsisa, de Chittieten en Dodanieten.
And the sons of Javan: Elishah and Tarshish, Kittim and Rodanim.
και υιοὶ ιουαν ελιστα και θαρσις κίτιοι και ρόδοιοι
- 8 De kinderen van Cham waren Cusch en Mitsraim, Put, en Kanaan.
The sons of Ham: Cush and Egypt, Put and Canaan.
και υιοὶ χαμ χους και μεστραιμ φουδ και χανααν
- 9 En de kinderen van Cusch waren Seba, en Havila, en Sabta, en Raema, en Sabtecha; en de kinderen van Raema waren Scheba en Dedan.
And the sons of Cush: Seba and Havilah and Sabta and Raama and Sabteca. And the sons of Raamah: Sheba and Dedan.
και υιοὶ χους σαβα και ευλατ και σαβαθα και ρεγμα και σεβεκαθα και υιοὶ ρεγμα σαβα και ουδαδαν
- 10 Cusch nu gewon Nimrod; die begon geweldig te zijn op aarde.
And Cush was the father of Nimrod: he was the first to be a great man in the earth.
και χους ἐγέννησεν τὸν νεβρωδ οὗτος ἤρξατο τοῦ εἶναι γίγας κυνηγὸς ἐπὶ τῆς γῆς
- 17 De kinderen van Sem waren Elam, en Assur, en Arfachsad, en Lud, en Aram, en Uz, en Hul, en Gether, en Mesech.
The sons of Shem: Elam and Asshur and Arpachshad and Lud and Aram and Uz and Hul and Gether and Meshech.
υιοὶ σημ αιλαμ και ασσουρ και αρφαξαδ
- 24 Sem, Arfachsad, Selah,
Shem, Arpachshad, Shelah,
σαλα
- 25 Heber, Peleg, Rehu,
Eber, Peleg, Reu,
εβερ φαλεκ ραγαν
- 26 Serug, Nahor, Terah,
Serug, Nahor, Terah,
σερουχ ναχωρ θαρα
- 27 Abram; die is Abraham.
Abram (that is Abraham).
αβρααμ
- 28 De kinderen van Abraham waren Izak en Ismael.
The sons of Abraham: Isaac and Ishmael.
υιοὶ δὲ αβρααμ ισαακ και ισμαηλ
- 29 Dit zijn hun geboorten: de eerstgeborene van Ismael was Nebajoth, en Kedar, en Adbeel, en Mibsam,
These are their generations: the oldest son of Ishmael, Nebaioth; then Kedar and Adbeel and Mibsam,
αὗται δὲ αἱ γενέσεις πρωτοτόκου ισμαηλ ναβαιωθ και κηδαρ ναβδεηλ μαβσαν
- 30 Misma en Duma, Massa, Hadad en Thema,
Mishma and Dumah, Massa, Hadad and Tema,
μασμα ιδουμα μασση χοδδαδ θαιμαν

- 31 Jetur, Nafis, en Kedma; deze zijn de kinderen van Ismael.
Jetur, Naphish, and Kedemah. These are the sons of Ishmael.
 ιεττουρ ναφες και κεδμα οὔτοι εἰσιν υἱοὶ ἰσμαηλ
- 32 De kinderen nu van Ketura, Abrahams bijwijf; die baarde Zimram, en Joksan, en Medan, en Midian, en Isbak, en Suah. En de kinderen van Joksan waren Schebaen Dedan.
And the sons of Keturah, Abraham's servant-wife: she was the mother of Zimran and Jokshan and Medan and Midian and Ishbak and Shuah. And the sons of Jokshan: Sheba and Dedan.
 και υἱοὶ χεττουρας παλλακῆς αβρααμ και ἔτεκεν αὐτῷ τὸν ζεμβραν ιεξαν μαδαν μαδιαμ σοβακ σωε και υἱοὶ ιεξαν σαβα και δαιδαν
- 33 De kinderen van Midian nu waren Efa, en Efer, en Henoch, en Abida, en Eldaa. Die allen waren zonen van Ketura.
And the sons of Midian: Ephah and Epher and Hanoch and Abida and Eldaah. All these were the sons of Keturah.
 και υἱοὶ μαδιαμ γαιφα και οφερ και ενοχ και αβιδα και ελδαα πάντες οὔτοι υἱοὶ χεττουρας
- 34 Abraham nu gewon Izak. De zonen van Izak waren Ezau en Israel.
And Abraham was the father of Isaac. The sons of Isaac: Esau and Israel.
 και ἐγέννησεν αβρααμ τὸν ἰσαακ και υἱοὶ ἰσαακ ησαν και ιακωβ
- 35 En de kinderen van Ezau: Elifaz, Rehuel, en Jehus, en Jaelam, en Korah.
The sons of Esau: Eliphaz, Reuel and Jeush and Jalam and Korah.
 υἱοὶ ησαν ελιφας και ραγουηλ και ιεουλ και ιεγλομ και κορε
- 36 De kinderen van Elifaz waren Theman, en Omar, Zefi, en Gaetham, Kenaz, en Timna, en Amalek.
The sons of Eliphaz: Teman and Omar, Zephi and Gatam, Kenaz and Timna and Amalek.
 υἱοὶ ελιφας θαιμαν και ομαρ σοφορ και γοοθαμ και κενεζ και τῆς θαμνα αμαληκ
- 37 De kinderen van Rehuel waren Nahath, Zerah, Samma en Mizza.
The sons of Reuel: Nahath, Zerah, Shammah and Mizzah.
 και υἱοὶ ραγουηλ ναχεθ ζαρε σομε και μοζε
- 38 De kinderen van Seir nu waren Lotan, en Sobal, en Zibeon, en Ana, en Dison, en Ezer, en Disan.
And the sons of Seir: Lotan and Shobal and Zibeon and Anah and Dishon and Ezer and Dishan.
 υἱοὶ σηρ λωταν σωβαλ σεβεγων ανα δησων ωσαρ δαισων
- 39 De kinderen van Lotan nu waren Hori en Homam; en de zuster van Lotan was Timna.
And the sons of Lotan: Hori and Homam; and Timna was Lotan's sister.
 και υἱοὶ λωταν χορρι και αιμαν και αιλαθ και ναμνα
- 40 De kinderen van Sobal waren Aljan, en Manahath, en Ebal, Sefi en Onam; en de kinderen van Zibeon waren Aja en Ana.
The sons of Shobal: Alian and Manahath and Ebal, Shephi and Onam. And the sons of Zibeon: Aiah and Anah.
 υἱοὶ σωβαλ γωλαμ μαναθαθ γαιβηλ σωβ και οναμ υἱοὶ δὲ σεβεγων αια και ανα
- 41 De kinderen van Ana waren Dison; en de zonen van Dison waren Hamram, en Esban, en Jithran, en Cheran.
The sons of Anah: Dishon. And the sons of Dishon: Hamran and Eshban and Ithran and Cheran.
 υἱοὶ ανα δαισων υἱοὶ δὲ δησων εμερων και εσεβαν και ιεθραν και χαρραν
- 42 De kinderen van Ezer waren Bilhan, en Zaavan, en Jaakan. De kinderen van Disan waren Uz en Aran.
The sons of Ezer: Bilhan and Zaavan, Jaakan. The sons of Dishan: Uz and Aran.
 και υἱοὶ ωσαρ βαλααν και ζουκαν και ιωκαν υἱοὶ δαισων ως και αρραν
- 43 Dit nu zijn de koningen, die geregeerd hebben in het land van Edom, eer er een koning regeerde over de kinderen Israels: Bela, de zoon van Beor; en de naam zijnerstad was Dinhaba.
Now these are the kings who were ruling in the land of Edom, before there was any king over Israel: Bela, the son of Beor; his town was named Dinhabah.
 και οὔτοι οἱ βασιλεῖς αὐτῶν βαλακ υἱὸς βεωρ και ὄνομα τῆ πόλει αὐτοῦ δενναβα
- 44 En Bela stierf, en Jobab regeerde in zijn plaats, een zoon van Zerah, van Bozra.
At his death, Jobab, the son of Zerah of Bozrah, became king in his place.
 και ἀπέθανεν βαλακ και ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ιωβαβ υἱὸς ζαρα ἐκ βοσορρας

- 45 En Jobab stierf, en Husam, uit het land der Themanieten, regeerde in zijn plaats.
At the death of Jobab, Husham, from the land of the Temanites, became king in his place.
καὶ ἀπέθανεν ἰωβαβ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἀσομ ἐκ τῆς γῆς θαμιανῶν
- 46 En Husam stierf, en Hadad, de zoon van Bedad, regeerde in zijn plaats, die de Midianieten in het veld van Moab versloeg; en den naam zijner stad was Avith.
And at the death of Husham, Hadad, the son of Bedad, who overcame Midian in the field of Moab, became king; his town was named Avith.
καὶ ἀπέθανεν ἀσομ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἀδαδ υἱὸς βαραδ ὁ πατάξας μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ μοαβ καὶ ὄνομα τῆ πόλει αὐτοῦ γεθθαμ
- 47 En Hadad stierf, en Samla, van Masreka, regeerde in zijn plaats.
And at the death of Hadad, Samlah of Masrekah became king in his place.
καὶ ἀπέθανεν ἀδαδ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαμμα ἐκ μασεκκας
- 48 En Samla stierf, en Saul, van Rehoboth aan de rivier, regeerde in zijn plaats.
And at the death of Samlah, Shaul of Rehoboth by the river became king in his place,
καὶ ἀπέθανεν σαμμα καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαουλ ἐκ ροωβωθ τῆς παρὰ ποταμόν
- 49 En Saul stierf, en Baal-Hanan, de zoon van Achbor, regeerde in zijn plaats.
And at the death of Shaul, Baal-hanan, the son of Achbor, became king in his place.
καὶ ἀπέθανεν σαουλ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ βαλαεννων υἱὸς ἀχοβωρ
- 50 Als Baal-Hanan stierf, zo regeerde Hadad in zijn plaats, en de naam zijner stad was Pahi, en de naam zijner huisvrouw was Mehetabeel, de dochter van Matred, dochter van Mee-Sahab.
And at the death of Baal-hanan, Hadad became king in his place; his town was named Pai, and his wife's name was Mehetabel, the daughter of Matred, the daughter of Me-zahab.
καὶ ἀπέθανεν βαλαεννων υἱὸς ἀχοβωρ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἀδαδ υἱὸς βαραδ καὶ ὄνομα τῆ πόλει αὐτοῦ φογωρ
- 51 Toen Hadad stierf, zo werden vorsten in Edom: de vorst Timna, de vorst Alja, de vorst Jetheth,
And Hadad came to his end. Now the chiefs of Edom were: the chief of Timna, the chief of Aliah, the chief of Jetheth,
καὶ ἀπέθανεν ἀδαδ καὶ ἦσαν ἡγεμόνες ἐδομ ἡγεμῶν θαμανα ἡγεμῶν γωλα ἡγεμῶν ἰεθετ
- 52 De vorst Aholibama, de vorst Ela, de vorst Pinon,
The chief of Oholibamah, the chief of Elah, the chief of Pinon,
ἡγεμῶν ἐλιβαμας ἡγεμῶν ἠλας ἡγεμῶν φινων
- 53 De vorst Kenaz, de vorst Theman, de vorst Mibzar,
The chief of Kenaz, the chief of Teman, the chief of Mibzar,
ἡγεμῶν κενεζ ἡγεμῶν θαμιαν ἡγεμῶν μαβσαρ
- 1 Dezen zijn de kinderen van Israel: Ruben, Simeon, Levi en Juda, Issaschar en Zebulun,
These are the sons of Israel: Reuben, Simeon, Levi and Judah, Issachar and Zebulun;
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσραηλ ρουβην σιμεων λευι ἰουδα ἰσσαχαρ ζαβουλων
- 2 Dan, Jozef en Benjamin, Nafthali, Gad en Aser.
Dan, Joseph and Benjamin, Naphtali, Gad and Asher.
δαν ἰωσηφ βενιαμιν νεφθαλι γαδ ασηρ
- 3 De kinderen van Juda zijn: Er, en Onan, en Sela; drie zijn er hem geboren van de dochter van Sua, de Kanaanietische; en Er, de eerstgeborene van Juda, waskwaad in de ogen des HEEREN; daarom doodde Hij hem.
The sons of Judah: Er and Onan and Shelah; these three were his sons by Bathshua, the Canaanite woman. And Er, Judah's oldest son, did evil in the eyes of the Lord; and he put him to death.
υἱοὶ ἰουδα ἦρ ἄνναν σελων τρεῖς ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς σουας τῆς χανανιτιδος καὶ ἦν ἦρ ὁ πρωτότοκος ἰουδα πονηρὸς ἐναντίον κυρίου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν
- 4 Maar Thamar, zijn schoondochter, baarde hem Perez en Zerah. Al de zonen van Juda waren vijf.
And Tamar, his daughter-in-law, had Perez and Zerah by him. All the sons of Judah were five.
καὶ θαμαρ ἡ νύμφη αὐτοῦ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν φαρεις καὶ τὸν ζαρα πάντες υἱοὶ ἰουδα πέντε

- 5 De kinderen van Perez waren Hezron en Hamul.
The sons of Perez: Hezron and Hamul.
υιοὶ φαρες αρσων και ιεμουηλ
- 6 En de kinderen van Zerah waren Zimri, en Ethan, en Heman, en Chalcol, en Dara. Deze allen zijn vijf.
And the sons of Zerah: Zimri and Ethan and Heman and Calcol and Dara; five of them.
και υιοὶ ζαρα ζαμβρι και αιθαν και αιμαν και χαλχαλ και δαρα πάντες πέντε
- 7 En de kinderen van Charmi waren Achan, de beroerder van Israel, die zich aan het verbannene vergreep.
And the sons of Carmi: Achan, the troubler of Israel, who did wrong about the cursed thing.
και υιοὶ χαρμι αχαρ ὁ ἐμποδοσάτης ισραηλ ὃς ἠθέτησεν εἰς τὸ ἀνάθεμα
- 8 De kinderen van Ethan nu waren Azaria.
And the son of Ethan: Azariah.
και υιοὶ αιθαν αζαρια
- 9 En de kinderen van Hezron, die hem geboren zijn, waren Jerahmeel, en Ram, en Chelubai.
And the sons of Hezron, the offspring of his body: Jerahmeel and Ram and Chelubai.
και υιοὶ εσερων οἱ ἐτέχθησαν αὐτῷ ὁ ιραμεηλ και ὁ ραμ και ὁ χαλεβ και αραμ
- 10 Ram nu gewon Amminadab, en Amminadab gewon Nahesson, den vorst der kinderen van Juda;
And Ram was the father of Amminadab; and Amminadab was the father of Nahshon, chief of the children of Judah;
και αραμ ἐγέννησεν τὸν αμιναδαβ και αμιναδαβ ἐγέννησεν τὸν ναασσων ἄρχοντα τοῦ οἴκου ιουδα
- 11 En Nahesson gewon Salma, en Salma gewon Boaz.
And Nahshon was the father of Salma, and Salma was the father of Boaz,
και ναασσων ἐγέννησεν τὸν σαλμων και σαλμων ἐγέννησεν τὸν βοος
- 12 En Boaz gewon Obed, en Obed gewon Isai,
And Boaz was the father of Obed, and Obed was the father of Jesse,
και βοος ἐγέννησεν τὸν ωβηδ και ωβηδ ἐγέννησεν τὸν ιεσσα
- 13 En Isai gewon Eliab, zijn eerstgeborene, en Abinadab, den tweede, en Simea, den derde,
And Jesse was the father of Eliab, his oldest son, and Abinadab, the second, and Shimea, the third,
και ιεσσα ἐγέννησεν τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ ελιαβ αμιναδαβ ὁ δεύτερος σαμαα ὁ τρίτος
- 14 Nethaneel, den vierde, Raddai, den vijfde,
Nethanel, the fourth, Raddai, the fifth,
ναθανηλ ὁ τέταρτος ραδδαι ὁ πέμπτος
- 15 Ozem, den zesde, David, den zevende.
Ozem, the sixth, David, the seventh;
ασομ ὁ ἕκτος δαυιδ ὁ ἕβδομος
- 16 En hun zusters waren Zeruia en Abigail. De kinderen nu van Zeruia waren Abisai, en Joab, en Asa-El drie.
And their sisters were Zeruiah and Abigail. And Zeruiah had three sons: Abishai and Joab and Asahel.
και ἀδελφὴ αὐτῶν σαρουια και αβιγαια και υιοὶ σαρουια αβεσσα και ιωαβ και ασαηλ τρεῖς
- 17 En Abigail baarde Amasa; en de vader van Amasa was Jether, een Ismaeliet.
And Abigail was the mother of Amasa; and the father of Amasa was Jether the Ishmaelite.
και αβιγαια ἐγέννησεν τὸν αμεσσα και πατὴρ αμεσσα ιοθορ ὁ ισμαηλίτης
- 18 Kaleb nu, de zoon van Hezron, gewon kinderen uit Azuba, zijn vrouw, en uit Jerioth. En de zonen van deze zijn: Jeser, en Sobab, en Ardon.
And Caleb, the son of Hezron, had children by Azubah his wife, the daughter of Jerioth; and these were her sons: Jesher and Shobab and Ardon.
και χαλεβ υἱὸς εσερων ἐγέννησεν τὴν γαζουβα γυναικα και τὴν ιεριωθ και οὗτοι υιοὶ αὐτῆς ιωασαρ και σωβαβ και ορνα

- 19 Als nu Azuba gestorven was, zo nam zich Kaleb Efrath, die baarde hem Hur.
 And after the death of Azubah, Caleb took as his wife Ephrath, who was the mother of Hur.
 και ἀπέθανεν γαζουβα και ἔλαβεν ἐαυτῷ χαλεβ τὴν εφραθ και ἔτεκεν αὐτῷ τὸν ὠρ
- 20 En Hur gewon Uri, en Uri gewon Bezaleel.
 And Hur was the father of Uri; and Uri was the father of Bezaleel.
 και ὠρ ἐγέννησεν τὸν ουρι και ουρι ἐγέννησεν τὸν βεσελεηλ
- 21 Daarna ging Hezron in tot de dochter van Machir, den vader van Gilead, en hij nam ze, toen hij zestig jaren oud was; en zij baarde hem Segub.
 And after that, Hezron had connection with the daughter of Machir, the father of Gilead, whom he took as his wife when he was sixty years old; and she had Segub by him.
 και μετὰ ταῦτα εἰσήλθεν εσερων πρὸς τὴν θυγατέρα μαχιρ πατρὸς γαλααδ και οὗτος ἔλαβεν αὐτήν και αὐτὸς ἐξήκοντα ἦν ἐτῶν και ἔτεκεν αὐτῷ τὸν σεγουβ
- 22 Segub nu gewon Jair; en hij had drie en twintig steden in het land van Gilead.
 And Segub was the father of Jair, who had twenty-three towns in the land of Gilead.
 και σεγουβ ἐγέννησεν τὸν ἰαῖρ και ἦσαν αὐτῷ εἴκοσι τρεῖς πόλεις ἐν τῇ γαλααδ
- 23 En hij nam Gesur en Aram, met de vlekken van Jair, van dezelve, met Kenath, en haar onderhorige plaatsen, zestig steden. Deze allen zijn zonen van Machir, den vader van Gilead.
 And Geshur and Aram took the tent-towns of Jair from them, with Kenath and the small places round it, even sixty towns. All these were the sons of Machir, the father of Gilead.
 και ἔλαβεν γεδσουρ και αραμ τὰς κόμας ἰαῖρ ἐξ αὐτῶν τὴν καναθ και τὰς κόμας αὐτῆς ἐξήκοντα πόλεις πᾶσαι αὗται υἱὸν μαχιρ πατρὸς γαλααδ
- 24 En na den dood van Hezron, in Kaleb-Efratha, heeft Abia, Hezrons huisvrouw, hem ook gebaard Aschur, de vader van Thekoa.
 And after the death of Hezron, Caleb had connection with Ephrath, his father Hezron's wife, and she gave birth to his son Asshur, the father of Tekoa.
 και μετὰ τὸ ἀποθανεῖν εσερων ἦλθεν χαλεβ εἰς εφραθα και ἡ γυνὴ εσερων αβια και ἔτεκεν αὐτῷ τὸν ασχωδ πατέρα θεκωε
- 25 De kinderen van Jerahmeel nu, den eerstgeborene van Hezron, waren deze: de eerstgeborene was Ram, daartoe Buna, en Oren, en Ozem en Ahiah.
 And the sons of Jerahmeel, the oldest son of Hezron, were Ram, the oldest, and Bunah and Oren and Ozem and Ahijah.
 και ἦσαν υἱοὶ ἱερεμηλ πρωτοτόκου εσερων ὁ πρωτότοκος ραμ και βαανα και αραν και ασουμ ἀδελφὸς αὐτοῦ
- 26 Jerahmeel had nog een andere vrouw, welker naam was Atara; zij was de moeder van Onam.
 And Jerahmeel had another wife, whose name was Atarah: she was the mother of Onam.
 και ἦν γυνὴ ἐτέρα τῷ ἱερεμηλ και ὄνομα αὐτῆς αταρα αὕτη ἐστὶν μήτηρ οζομ
- 27 En de kinderen van Ram, den eerstgeborene van Jerahmeel waren Maaz, en Jamin, en Eker.
 And the sons of Ram, the oldest son of Jerahmeel, were Maaz and Jamin and Eker.
 και ἦσαν υἱοὶ ραμ πρωτοτόκου ἱερεμηλ μασ και ἱαμιν και ακερ
- 28 En de kinderen van Onam waren Sammai en Jada. En de kinderen van Sammai: Nadab en Abisur.
 And the sons of Onam were Shammai and Jada; and the sons of Shammai: Nadab and Abishur.
 και ἦσαν υἱοὶ οζομ σαμαι και ἰαδαε και υἱοὶ σαμαι ναδαβ και αβισουρ
- 29 De naam nu der huisvrouw van Abisur was Abihail: die baarde hem Achban en Molid.
 And the name of Abishur's wife was Abihail; and she had Ahban and Molid by him.
 και ὄνομα τῆς γυναικὸς αβισουρ αβιχαὶλ και ἔτεκεν αὐτῷ τὸν αχαβαρ και τὸν μολιδ
- 30 En de kinderen van Nadab waren Seled en Appaim; en Seled stierf zonder kinderen.
 And the sons of Nadab: Seled and Appaim; but Seled came to his end without sons.
 υἱοὶ ναδαβ σαλαδ και αφφαιμ και ἀπέθανεν σαλαδ οὐκ ἔχων τέκνα
- 31 En de kinderen van Appaim waren Jisei; en de kinderen van Jisei waren Sesan; en de kinderen van Sesan, Achlai.
 And the sons of Appaim: Ishi. And the sons of Ishi: Sheshan. And the sons of Sheshan: Ahlai.
 και υἱοὶ αφφαιμ ἱσεμηλ και υἱοὶ ἱσεμηλ σωσαν και υἱοὶ σωσαν αχλαι
- 32 En de kinderen van Jada, den broeder van Sammai, waren Jether en Jonathan; en Jether is gestorven zonder kinderen.
 And the sons of Jada, the brother of Shammai: Jether and Jonathan; and Jether came to his end without sons.
 και υἱοὶ ἰαδαε αχισαμαι ἰεθερ ἰωναθαν και ἀπέθανεν ἰεθερ οὐκ ἔχων τέκνα

- 33 De kinderen van Jonathan nu waren Peleth en Zaza. Dit waren de kinderen van Jerahmeel.
And the sons of Jonathan: Peleth and Zaza. These were the sons of Jerahmeel.
 και υιοι ιωναθαν φαλεθ και οζαζα ουτοι ησαν υιοι ιερεμεηλ
- 34 En Sesan had geen zonen, maar dochteren. En Sesan had een Egyptischen knecht, wiens naam was Jarha.
Now Sheshan had no sons, but only daughters. And Sheshan had an Egyptian servant, whose name was Jarha.
 και ουκ ησαν τῳ σωσαν υιοι αλλ' η θυγατερες και τῳ σωσαν παις αιγυπτιος και ονομα αυτῳ ιωχηλ
- 35 Sesan nu gaf zijn dochter aan zijn knecht Jarha tot een vrouw; en zij baarde hem Attai.
And Sheshan gave his daughter to Jarha, his servant, as a wife; and she had Attai by him.
 και εδωκεν σωσαν την θυγατερα αυτου τῳ ιωχηλ παιδι αυτου εις γυναικα και ετεκεν αυτῳ τον εθθι
- 36 Attai nu gewon Nathan, en Nathan gewon Zabad,
And Attai was the father of Nathan, and Nathan was the father of Zabad,
 και εθθι εγεννησεν τον ναθαν και ναθαν εγεννησεν τον ζαβεδ
- 37 En Zabad gewon Eflal, en Eflal gewon Obed,
And Zabad was the father of Ephlal, and Ephlal was the father of Obed,
 και ζαβεδ εγεννησεν τον αφαληλ και αφαληλ εγεννησεν τον ωβηδ
- 38 En Obed gewon Jehu, en Jehu gewon Azaria,
And Obed was the father of Jehu, and Jehu was the father of Azariah,
 και ωβηδ εγεννησεν τον ιηου και ιηου εγεννησεν τον αζαριαν
- 39 En Azaria gewon Helez, en Helez gewon Elasa,
And Azariah was the father of Helez, and Helez was the father of Eleasah,
 και αζαριας εγεννησεν τον χελλης και χελλης εγεννησεν τον ελεασα
- 40 En Elasa gewon Sismai, en Sismai gewon Sallum,
And Eleasah was the father of Sismai, and Sismai was the father of Shallum,
 και ελεασα εγεννησεν τον σοσομαι και σοσομαι εγεννησεν τον σαλουμ
- 41 En Sallum gewon Jekamja, en Jekamja gewon Elisama.
And Shallum was the father of Jekamiah, and Jekamiah was the father of Elishama.
 και σαλουμ εγεννησεν τον ιεχεμιαν και ιεχεμιας εγεννησεν τον ελισαμα
- 42 De kinderen van Kaleb nu, den broeder van Jerahmeel, zijn Mesa, zijn eerstgeborene (die is de vader van Zif), en de kinderen van Maresa, den vader van Hebron.
And the sons of Caleb, the brother of Jerahmeel, were Maresah, his oldest son, who was the father of Ziph and Hebron.
 και υιοι χαλεβ αδελφου ιερεμεηλ μαρισα ο πρωτοτοκος αυτου ουτος πατηρ ζιφ και υιοι μαρισα πατρὸς χεβρων
- 43 De kinderen van Hebron nu waren Korah, en Tappuah, en Rekem, en Sema.
And the sons of Hebron: Korah and Tappuah and Rekem and Shema.
 και υιοι χεβρων κορε και θαπους και ρεκομ και σεμαα
- 44 Sema nu gewon Raham, den vader van Jorkeam, en Rekem gewon Sammai.
And Shema was the father of Raham, the father of Jorkeam, and Rekem was the father of Shammai.
 και σεμαα εγεννησεν τον ραεμ πατερα ιερκααν και ιερκααν εγεννησεν τον σαμαι
- 45 De kinderen van Sammai nu waren Maon; en Maon was de vader van Beth-Zur.
And the son of Shammai was Maon; and Maon was the father of Beth-zur.
 και υιος αυτου μαων και μαων πατηρ βαιθσουρ
- 46 En Efa, het bijwĳf van Kaleb, baarde Haran, en Moza, en Gazez; en Haran gewon Gazez.
And Ephah, Caleb's servant-wife, had Haran and Moza and Gazez; and Haran was the father of Gazez.
 και γαιφα η παλλακη χαλεβ εγεννησεν τον αρραν και τον μωσα και τον γεζουε και αρραν εγεννησεν τον γεζουε

- 47 De kinderen van Jochdai nu waren Regem, en Jotham, en Gesan, en Pelet, en Efa, en Saaf.
And the sons of Jahdai: Regem and Jotham and Geshan and Pelet and Ephah and Shaaph.
καὶ υἱοὶ ἰαδαι ραγεμ καὶ ἰωθαμ καὶ γηρσωμ καὶ φαλετ καὶ γαιφα καὶ σαγαφ
- 48 Uit het bijwif Maacha gewon Kaleb: Seber en Tirhana.
Maacah, Caleb's servant-wife, was the mother of Sheber and Tirhanah,
καὶ ἡ παλλακὴ χαλεβ μωχα ἐγέννησεν τὸν σαβερ καὶ τὸν θαργνα
- 49 En de huisvrouw van Saaf, den vader van Madmanna, baarde Seva, den vader van Machbena, en den vader van Gibea; en de dochter van Kaleb was Achsa.
And Shaaph, the father of Madmannah, Sheva, the father of Machbena and the father of Gibea; and Caleb's daughter was Achsah. These were the sons of Caleb.
καὶ ἐγέννησεν σαγαφ πατέρα μαρμηνα καὶ τὸν σαου πατέρα μαχαβηνα καὶ πατέρα γαιβασα καὶ θυγάτηρ χαλεβ ασχα
- 50 Dit waren de kinderen van Kaleb, den zoon van Hur, den eerstgeborene van Efratha: Sobal, de vader van Kirjath-Jearim;
The sons of Hur, the oldest son of Ephrathah; Shobal, the father of Kiriath-jearim,
οὗτοι ἦσαν υἱοὶ χαλεβ υἱοὶ ὠρ πρωτοτόκου εφραθα σωβαλ πατὴρ καριαθιαριμ
- 51 Salma, de vader der Bethlehemieten; Haref, de vader van Beth-Gader.
Salma, the father of Beth-lehem, Hareph, the father of Beth-gader.
σαλωμων πατὴρ βαιθλαεμ αριμ πατὴρ βαιθγεδωρ
- 52 De kinderen van Sobal, den vader van Kirjath-Jearim, waren Haroe en Hazihammenuchoth.
And Shobal, the father of Kiriath-jearim, had sons: Haroeh, half of the Manahathites.
καὶ ἦσαν υἱοὶ τῷ σωβαλ πατρὶ καριαθιαριμ αραα εσι αμμανιθ
- 53 En de geslachten van Kirjath-Jearim waren de Jithrieten, en de Futhieten, en de Sumathieten, en de Misraieten; van dezen zijn uitgegaan de Zoraieten en deEsthaolieten.
And the families of Kiriath-jearim: the Ithrites and the Puthites and the Shumathites and the Mishraitites; from them came the Zorathites and the Eshtaolites.
εμοσφεως πόλις ἰαῖρ αιθαλιμ καὶ μιφιθιμ καὶ ησαμαθιμ καὶ ημασαραῖμ ἐκ τούτων ἐξήλθοσαν οἱ σαραθαῖοι καὶ οἱ εσθαωλαῖοι
- 54 De kinderen van Salma waren de Bethlehemieten, en de Netofathieten, Atroth, Beth-Joab, en de helft der Manathieten, en de Zorieten.
The sons of Salma: Beth-lehem and the Netophathites, Atroth-beth-Joab and half of the Manahathites, the Zorites.
υἱοὶ σαλωμων βαιθλαεμ νετωφαθι αταρωθ οἴκου ἰωαβ καὶ ἡμισυ τῆς μαναθι ησαρεῖ
- 55 En de huisgezinnen der schrijvers, die te Jabes woonden, de Tirathieten, de Simeathieten, de Suchathieten; dezen zijn de Kenieten, die gekomen zijn van Hammath,den vader van het huis van Rechab.
And the families of scribes who were living at Jabez: the Tirathites, the Shimeathites, the Sucathites. These are the Kenites, the offspring of Hammath, the father of the family of Rechab.
πατριαὶ γραμματέων κατοικοῦντες ἰαβες θαργαθιμ σαμαθιμ σωκαθιμ οὗτοι οἱ κιναιοὶ οἱ ἐλθόντες ἐκ μεσημα πατρὸς οἴκου ρηχαβ
- 1 Dezen nu waren de kinderen van David, die hem te Hebron geboren zijn: de eerstgeborene Amnon, van Ahinoam, de Jizreelietische; de tweede Daniel, van Abigail,de Karmelietische;
Now these were David's sons, whose birth took place in Hebron: the oldest Amnon, by Ahinoam of Jezreel; the second Daniel, by Abigail the Carmelite woman;
καὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ δαυιδ οἱ τεχθέντες αὐτῷ ἐν χεβρων ὁ πρωτότοκος αμων τῆ ἀχινααμ τῆ ἰεζραηλίτιδι ὁ δεύτερος δανιηλ τῆ ἀβιγαια τῆ καρμηλία
- 2 De derde Absalom, de zoon van Maacha, de dochter van Thalmai, de koning te Gesur; de vierde Adonia, de zoon van Haggith;
The third Absalom, the son of Maacah, the daughter of Talmai, king of Geshur; the fourth Adonijah, the son of Haggith;
ὁ τρίτος αβεσσαλωμ υἱὸς μωχα θυγατρὸς θολμαι βασιλέως γεδσουρ ὁ τέταρτος αδωνια υἱὸς αγγιθ
- 3 De vijfde Sefatja, van Abital; de zesde Jithream, van zijn huisvrouw Eglā.
The fifth Shephatiah, by Abital; the sixth Ithream, by Eglah his wife.
ὁ πέμπτος σαφατια τῆς αβιταλ ὁ ἕκτος ἰεθρααμ τῆ ἀγλα γυναικὶ αὐτοῦ
- 4 Zes zijn hem te Hebron geboren; want hij regeerde daar zeven jaren en zes maanden; en drie en dertig jaren regeerde hij te Jeruzalem.
He had six sons in Hebron; he was ruling there for seven years and six months, and in Jerusalem for thirty-three years.
ἕξ ἐγεννήθησαν αὐτῷ ἐν χεβρων καὶ ἐβασίλευσεν ἐκεῖ ἐπτὰ ἔτη καὶ ἐξάμηνον καὶ τριάκοντα καὶ τρία ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ

- 5 Dezen nu zijn hem te Jeruzalem geboren: Simea, en Sobab, en Nathan, en Salomo; deze vier zijn van Bath-Sua, de dochter van Ammiel;
And in Jerusalem he had four sons, Shimea and Shobab and Nathan and Solomon, by Bath-shua, the daughter of Ammiel;
 και οὔτοι ἐτέχθησαν αὐτῷ ἐν ἱερουσαλημ σαμαα σοβαβ ναθαν και σαλωμων τέσσαρες τῆ βηρσαβει θυγατρὶ αμμιλ
- 6 Daartoe Jibchar, en Elisama, en Elifelet,
And Ibhar and Elishama and Eliphelet
 και ιβααρ και ελισαμα και ελιφαλετ
- 7 En Nogah, en Nefeg, en Jafia,
And Nogah and Nepheg and Japhia
 και ναγε και ναφαγ και ιανουε
- 8 En Elisama, en Eljada, en Elifelet, negen.
And Elishama and Eliada and Eliphelet, nine.
 και ελισαμα και ελιαδα και ελιφαλετ ἑννέα
- 9 Deze allen zijn zonen van David, behalve de kinderen der bijwijven, en Thamar hun zuster.
All these were the sons of David, in addition to the sons of his servant-wives; and Tamar was their sister.
 πάντες υἱοὶ δαυιδ πλην τῶν υἱῶν τῶν παλλακῶν και θημαρ ἀδελφὴ αὐτῶν
- 10 Salomo's zoon nu was Rehabeam; zijn zoon was Abia; zijn zoon was Asa; zijn zoon was Josafat;
And Solomon's son was Rehoboam, Abijah was his son, Asa his son, Jehoshaphat his son,
 υἱοὶ σαλωμων ροβοαμ αβια υἱὸς αὐτοῦ ασα υἱὸς αὐτοῦ ιωσαφατ υἱὸς αὐτοῦ
- 11 Zijn zoon was Joram; zijn zoon was Ahazia; zijn zoon was Joas;
Joram his son, Ahaziah his son, Joash his son,
 ιωραμ υἱὸς αὐτοῦ οχοζια υἱὸς αὐτοῦ ιωας υἱὸς αὐτοῦ
- 12 Zijn zoon was Amazia; zijn zoon was Azaria; zijn zoon was Jotham;
Amaziah his son, Azariah his son, Jotham his son,
 αμασιας υἱὸς αὐτοῦ αζαρια υἱὸς αὐτοῦ ιωθαν υἱὸς αὐτοῦ
- 13 Zijn zoon was Achaz; zijn zoon was Hizkia; zijn zoon was Manasse;
Ahaz his son, Hezekiah his son, Manasseh his son,
 αχαζ υἱὸς αὐτοῦ εξεκιας υἱὸς αὐτοῦ μανασσης υἱὸς αὐτοῦ
- 14 Zijn zoon was Amon; zijn zoon was Josia.
Amon his son, Josiah his son.
 αμων υἱὸς αὐτοῦ ιωσια υἱὸς αὐτοῦ
- 15 De zonen van Josia nu waren dezen: de eerstgeborene Johanan, de tweede Jojakim, de derde Zedekia, de vierde Sallum.
And the sons of Josiah: the oldest Johanan, the second Jehoiakim, the third Zedekiah, the fourth Shallum.
 και υἱοὶ ιωσια πρωτότοκος ιωναν ο δευτερος ιωακιμ ο τρίτος σεδεκια ο τέταρτος σαλουμ
- 16 De kinderen van Jojakim nu waren: Jechonia zijn zoon, Zedekia zijn zoon.
And the sons of Jehoiakim: Jeconiah his son, Zedekiah his son.
 και υἱοὶ ιωακιμ ιεχονιας υἱὸς αὐτοῦ σεδεκιας υἱὸς αὐτοῦ
- 17 En de kinderen van Jechonia waren Assir; zijn zoon was Sealthiel;
And the sons of Jeconiah, who was taken prisoner: Shealtiel his son,
 και υἱοὶ ιεχονια-ασιρ σαλαθιηλ υἱὸς αὐτοῦ
- 18 Dezes zonen waren Malchiram, en Pedaja, en Senazar, Jekamja, Hosama en Nedabja.
And Malchiram and Pedaiiah and Shenazzar, Jekamiah, Hoshama and Nedabiah.
 μελχιραμ και φαδαιας και σανεσαρ και ιεκεμια και ωσαμω και δενεθι

- 19 De kinderen van Pedaja nu waren Zerubbabel en Simei; en de kinderen van Zerubbabel waren Mesullam en Hananja; en Selomith was hunlieder zuster;
And the sons of Pedaiiah: Zerubbabel and Shimei; and the sons of Zerubbabel: Meshullam and Hananiah; and Shelomith was their sister;
 και υιοι σαλαθηλ ζοροβαβελ και σεμει και υιοι ζοροβαβελ μοσολλαμος και ανανια και σαλωμιθ αδελφη αυτων
- 20 En Hasuba, en Ohel, en Berechja, en Hasadja, Jusabhased; vijf.
And Hashubah and Ohel and Berechiah and Hasadiah, Jushab-hesed, five.
 και ασουβε και οολ και βαραγια και ασαδια και ασοβαεσδ πεντε
- 21 De kinderen van Hananja nu waren Pelatja en Jesaja. De kinderen van Refaja, de kinderen van Arnan, de kinderen van Obadja, de kinderen van Sechanja.
And the sons of Hananiah: Pelatiah and Jeshaiiah; the sons of Rephaiah, the sons of Arnan, the sons of Obadiah, the sons of Shecaniah.
 και υιοι ανανια φαλλετια και ισαια υιος αυτου ραφαια υιος αυτου ορνα υιος αυτου αβδια υιος αυτου σεχενια υιος αυτου
- 22 De kinderen nu van Sechanja waren Semaja; en de kinderen van Semaja waren Hattus, en Jigeal, en Bariah, en Nearja, en Safat; zes.
And the sons of Shecaniah: Shemaiah; and the sons of Shemaiah: Hattush and Igal and Bariah and Neariah and Shaphat, six.
 και υιος σεχενια σαμαια και υιοι σαμαια χαττους και ιωηλ και μαρι και νοαδια και σαφαθ εξ
- 23 En de kinderen van Nearja waren Eljoenai, en Hizkia, en Azrikam; drie.
And the sons of Neariah: Elioenai and Hizkiah and Azrikam, three.
 και υιοι νοαδια ελιθεναν και εζεκια και εζρικαμ τρεις
- 24 En de kinderen van Eljoenai waren Hodajeva, en Eljasib, en Pelaja, en Akkub, en Johanan, en Delaja, en Anani; zeven.
And the sons of Elioenai: Hodaviah and Eliashib and Pelaiah and Akkub and Johanan and Delaiah and Anani, seven.
 και υιοι ελιθεναν οδογια και ελιασιβ και φαλαια και ακουν και ιωαναν και δαλαια και ανανι επτα
- 1 De kinderen van Juda waren Perez, Hezron en Charmi, en Hur, en Sobal.
The sons of Judah: Perez, Hezron and Carmi and Hur and Shobal.
 και υιοι ιουδα φαρεζ αρσων και χαρμι και ωρ σουβαλ
- 2 En Reajia, de zoon van Sobal, gewon Jahath, en Jahath gewon Ahumai en Lahad; dit zijn de huisgezinnen der Zorathieten;
And Reaiah, the son of Shobal, was the father of Jahath; and Jahath was the father of Ahumai and Lahad. These are the families of the Zorathites.
 και ραια υιος αυτου και σουβαλ εγεννησεν τον ιεθ και ιεθ εγεννησεν τον αχμι και τον λααδ αυται αι γενεσεις του σαραθι
- 3 En dezen zijn van den vader Etam: Jizreel, en Isma, en Idbas; en de naam hunner zuster was Hazelelponi.
And these were the sons of Hur, the father of Etam: Jezreel and Ishma and Idbash, and the name of their sister was Hazelelponi;
 και ουτοι υιοι αιταμ ιεζρηλ και ραγια και ιαβας και ονομα αδελφης αυτων εσηλεβων
- 4 En Pnuel was de vader van Gedor, en Ezer de vader van Husah. Dit zijn de kinderen van Hur, den eerstgeborene van Ephratha, den vader van Bethlehem.
And Pnuel, the father of Gedor, and Ezer, the father of Hushah. These are the sons of Hur, the oldest son of Ephrathah, the father of Beth-lehem.
 και φανουηλ πατηρ γεδωρ και αζηρ πατηρ ωσαν ουτοι υιοι ωρ του πρωτοτοκου εφραθα πατρος βαιθλαεμ
- 5 Asschur nu, de vader van Thekoa, had twee vrouwen, Hela en Naara.
And Ashhur, the father of Tekoa, had two wives, Helah and Naarah.
 και τω σαουρ πατρι θεκωε ησαν δυο γυναικες αωδα και θοαδα
- 6 En Naara baarde hem Ahuzzam, en Hefer, en Temeni, en Haahastari. Dit zijn de kinderen van Naara.
And Naarah had Ahuzzam by him, and Hephher and Temeni and Haahashtari. These were the sons of Naarah.
 και ετεκεν αυτω αωδα τον οχαζαμ και τον ηφαδ και τον θαιμαν και τον ασθηραν παντες ουτοι υιοι αωδας
- 7 En de kinderen van Hela waren Zereth, Jezohar, en Ethnan.
And the sons of Helah were Zereth, Izhar and Ethnan.
 και υιοι θοαδα σαρεθ και σααρ και εθναν
- 8 En Koz gewon Anub en Hazobeba, en de huisgezinnen van Aharhel, den zoon van Harum.
And Koz was the father of Anub and Zobebah, and the families of Aharhel the son of Harum.
 και κωζ εγεννησεν τον ενοβ και τον σαβηβα και γεννησεις αδελφου ρηχαβ υιου ιαριμ

- 9 Jabez nu was heerlijker dan zijn broeders; en zijn moeder had zijn naam Jabez genoemd, zeggende: Want ik heb hem met smarten gebaad.
And Jabez was honoured more than his brothers; but his mother had given him the name Jabez, saying, Because I gave birth to him with sorrow.
 και ἦν ἰαβηθς ἔνδοξος ὑπὲρ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰαβηθς λέγουσα ἔτεκεν ὡς γαβηθς
- 10 Want Jabez riep den God Israels aan, zeggende: Indien Gij mij rijkelijk zegenen, en mijn landpale vermeerderen zult, en Uw hand met mij zijn zal, en met het kwadealzo maakt, dat het mij niet smarte! En God liet komen, wat hij begeerde.
And Jabez made a prayer to the God of Israel, saying, If only you would truly give me a blessing, and make wider the limits of my land, and let your hand be with me, and keep me from evil, so that I may not be troubled by it! And God gave him his desire.
 και ἐπεκαλέσατο ἰαβηθς τὸν θεὸν ἰσραηλ λέγων ἐὰν εὐλογῶν εὐλογήσης με καὶ πληθύνῃς τὰ ὄριά μου καὶ ἢ ἡ χεὶρ σου μετ' ἐμοῦ καὶ ποιήσεις γνῶσιν τοῦ μὴ ταπεινώσαί με καὶ ἐπίγαγεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἠτήσατο
- 11 En Chelub, de broeder van Suha, gewon Mechir; hij is de vader van Eston.
And Chelub, the brother of Shuhah, was the father of Mehir, who was the father of Eshton.
 και χαλεβ πατήρ ασχα ἐγέννησεν τὸν μαχίρ οὗτος πατήρ ασσαθων
- 12 Eston nu gewon Beth-rafa, en Pasea, en Tehinna, den vader van Ir-nahas; dit zijn de mannen van Recha.
And Eshton was the father of Bethrapha and Paseah and Tehinnah, the father of Ir-nahash. These are the men of Recah.
 και ασσαθων ἐγέννησεν τὸν βαθρεφαν καὶ τὸν φεσσηε καὶ τὸν θανα πατέρα πόλεως νασ ἀδελφοῦ εσελων τοῦ κενεζι οὗτοι ἄνδρες ρηφα
- 13 En de kinderen van Kenaz waren Othniel en Seraja; en de kinderen van Othniel, Hathath.
And the sons of Kenaz: Othniel and Seraiah; and the sons of Othniel: Hathath.
 και υἱοὶ κενεζ γοθονηλ καὶ σαραια καὶ υἱοὶ γοθονηλ αθαθ
- 14 En Meonothai gewon Ofra; en Seraja gewon Joab, den vader des dals der werkmeesters; want zij waren werkmeesters.
And Meonothai was the father of Ophrah; and Seraiah was the father of Joab, the father of Ge-harashim; they were expert workmen.
 και μαναθι ἐγέννησεν τὸν γοφερα καὶ σαραια ἐγέννησεν τὸν ιωαβ πατέρα αγεαδδαῖρ ὅτι τέκτονες ἦσαν
- 15 De kinderen van Kaleb nu, den zoon van Jefunne, waren Iru, Ela en Naam; en de kinderen van Ela, te weten Kenaz.
And the sons of Caleb, the son of Jephunneh: Iru, Elah, and Naam; and the son of Elah: Kenaz.
 και υἱοὶ χαλεβ υἱοῦ ιεφοννη ηρα αλα καὶ νοομ καὶ υἱοὶ αλα κενεζ
- 16 En de kinderen van Jehalelel waren Zif en Zifa, Thirea en Asareel.
And the sons of Jehallelel: Ziph and Ziphah, Tiria and Asarel.
 και υἱὸς αὐτοῦ γεσηλ αμηαχὶ καὶ ζαφα καὶ ζαιρα καὶ εσεραηλ
- 17 En de kinderen van Ezra waren Jether, en Mered, en Efer, en Jalon; en zij baarde Mirjam, en Sammai, en Isbah, den vader van Esthemoa.
And the sons of Ezra: Jether and Mered and Ephher and Jalon; and these are the sons of Bithiah, the daughter of Pharaoh, the wife of Mered. And she became the mother of Miriam and Shammai and Ishbah, the father of Eshtemoa.
 και υἱοὶ εερι ιεθερ μοραδ καὶ αφερ καὶ ιαλων καὶ ἐγέννησεν ιεθερ τὸν μαρων καὶ τὸν σεμαι καὶ τὸν μαρεθ πατέρα εσθεμων
- 18 En zijn Joodse huisvrouw baarde Jered, den vader van Gedor, en Heber, den vader van Socho, en Jekuthiel, den vader van Bitja, de dochter van Farao, die Meredgenomen had.
And his wife, a woman of the tribe of Judah, became the mother of Jered, the father of Gedor, and Heber, the father of Soco, and Jekuthiel, the father of Zanoah.
 και ἡ γυνὴ αὐτοῦ αὕτη αδια ἔτεκεν τὸν ιαρεδ πατέρα γεδωρ καὶ τὸν αβερ πατέρα σωχων καὶ τὸν ιεκθιηλ πατέρα ζανω καὶ οὗτοι υἱοὶ γελια θυγατρὸς φαραω ἦν ἔλαβεν μορηδ
- 19 En de kinderen van de huisvrouw Hodija, de zuster van Naham, waren Abi-Kehila, de Garmiet, en Esthemoa, de Maacathiet.
And the sons of the wife of Hodiah, the sister of Naham, were the father of Keilah the Garmite, and Eshtemoa the Maacathite.
 και υἱοὶ γοναικὸς τῆς ιδουιας ἀδελφῆς ναχεμ καὶ δαλια πατήρ κείλα καὶ σεμειων πατήρ ιωμαν καὶ υἱοὶ ναμη πατρὸς κείλα αγαρμι καὶ εσθεμωη μαχαθι
- 20 En de kinderen van Simon nu waren Amnon en Rinna, Ben-hanan en Tilon; en de kinderen van Isei waren Zoheth en Ben-Zoheth.
And the sons of Shimon: Amnon and Rinnah, Ben-hanan and Tilon. And the sons of Ishi: Zoheth; and the son of Zoheth. ...
 και υἱοὶ σεμιων αμνων καὶ ρανα υἱὸς αναν καὶ θιλων καὶ υἱοὶ ισεὶ ζωαθ καὶ υἱοὶ ζωαθ
- 21 De kinderen van Sela, den zoon van Juda, waren Er, de vader van Lecha, en Lada, de vader van Maresa; en de huisgezinnen van het huis der linnenwerkers in hethuis Asbea.
The sons of Shelah, the son of Judah: Er, the father of Lecah, and Laadah, the father of Mareashah, and the families of those who made delicate linen, of the family of Ashbea;
 υἱοὶ σηλωμ υἱοῦ ιουδα ηρ πατήρ ληχα καὶ λααδα πατήρ μαρησα καὶ γενέσεις οικιῶν εφραθ αβακ τῷ οἴκῳ εσοβα

- 22 Daartoe Jokim, en de mannen van Chozeba, en Joas, en Saraf (die over de Moabieten geheerst hebben) en de Jasubilehem; doch deze dingen zijn oud.
 And Jokim, and the men of Cozeba, and Joash and Saraph, who were rulers in Moab, and went back to Beth-lehem. And the records are very old.
 και ιωακιμ και ἄνδρες χωζηβα και ιωας και σαραφ οἱ κατόκησαν ἐν μοαβ και ἀπέστρεψεν αὐτοὺς ἀβεδηριν αθουκιυ
- 23 Dezen waren pottenbakkers, wonende bij plantages en tuinen; zij zijn daar gebleven bij den koning in zijn werk.
 These were the potters, and the people living among planted fields with walls round them; they were there to do the king's work.
 οὗτοι κεραμεις οἱ κατοικοῦντες ἐν ναταῖμ και γαδηρα μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐνίσχυσαν και κατόκησαν ἐκεῖ
- 24 De kinderen van Simeon waren Nemuel en Jamin, Jarib, Zerah, Saul.
 The sons of Simeon: Nemuel and Jamin, Jarib, Zerah, Shaul;
 υἱοὶ συμεων ναμουηλ και ιαμιν ιαριβ ζαρε σαουλ
- 25 Sallum was zijn zoon; Mibsam was zijn zoon; Misma was zijn zoon.
 Shallum his son, Mibsam his son, Mishma his son.
 σαλεμ υἱὸς αὐτοῦ μαβασαμ υἱὸς αὐτοῦ μασμα υἱὸς αὐτοῦ
- 26 De kinderen van Misma waren dezen: Hammuel zijn zoon, Zaccur zijn zoon, Simei zijn zoon.
 And the sons of Mishma: Hammuel his son, Zaccur his son, Shimei his son.
 αμουηλ υἱὸς αὐτοῦ σαβουδ υἱὸς αὐτοῦ ζακχορ υἱὸς αὐτοῦ σεμεῖ υἱὸς αὐτοῦ
- 27 Simei nu had zestien zonen en zes dochteren; maar zijn broeders hadden niet veel kinderen; en hun ganse huisgezin werd zo zeer niet vermenigvuldigd, als van de kinderen van Juda.
 And Shimei had sixteen sons and six daughters, but his brothers had only a small number of children, and their family was not as fertile as the children of Judah.
 και τῷ σεμεῖ υἱοὶ ἑκκαίδεκα και θυγατέρες τρεῖς και τοὺς ἀδελφοῖς αὐτῶν οὐκ ἦσαν υἱοὶ πολλοὶ και πᾶσαι αἱ πατριαὶ αὐτῶν οὐκ ἐπλεόνασαν ὡς υἱοὶ ιουδα
- 28 En zij woonden te Ber-seba, en te Molada, en te Hazar-Sual,
 And they were living at Beer-sheba and Moladah and Hazar-shual,
 και κατόκησαν ἐν βηρσαβεε και σαμα και μολαδα και εσηρσουαλ
- 29 En te Bilha, en te Ezem, en te Tholad,
 And at Bilhah, and at Ezem, and at Tolad,
 και ἐν βαλαα και βοασομ και θουλαδ
- 30 En te Bethuel, en te Horma, en te Ziklag,
 And at Bethuel, and at Hormah, and at Ziklag,
 και βαθουηλ και ερμα και σεκλαγ
- 31 En te Beth-markaboth, en te Hazar-Susim, en te Beth-Biri, en te Saaraim. Dit waren hun steden, totdat David koning werd.
 And at Beth-marcaboth, and at Hazarsusim, and at Beth-biri, and at Shaaraim. These were their towns till David became king.
 και βαιθμαρχαβοθ και ἡμισυ σοσσιμ και οἶκον βαρουμσεωριμ αὐται πόλεις αὐτῶν ἕως βασιλέως δαυιδ
- 32 En hun dorpen waren Etam en Ain, Rimmon en Tochen, en Asan; vijf steden.
 And their small towns were Etam, Ain, Rimmon, and Tochen and Ashan, five towns;
 και ἐπαύλεις αὐτῶν αιταμ και ηνρεμμων και θοκκαν και αισαν πόλεις πέντε
- 33 En al haar dorpen, die in den omloop dezer steden waren, tot Baal toe. Dit zijn hun woningen en hun geslachtsrekening voor hen.
 And all the small places round these towns, as far as Baalath-beer, the high place of the South. These were their living-places, and they have lists of their generations.
 και πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων ἕως βααλ αὐτῆ ἢ κατάσχεσις αὐτῶν και ὁ καταλογισμὸς αὐτῶν
- 34 Doch Mesobab, en Jamlech, en Josa, de zoon van Amazia,
 And Meshobab and Jamlech and Joshah, the son of Amaziah,
 και μοσωβαβ και ιεμολογ και ιωσια υἱὸς αμασια
- 35 En Joel, en Jehu, de zoon van Jesibja, den zoon van Saraja, den zoon van Asiel,
 And Joel and Jehu, the son of Joshibiah, the son of Seraiah, the son of Asiel,
 και ιωηλ και οὔτος υἱὸς ισαβια υἱὸς σαραια υἱὸς ασιηλ

- 36 En Eljoenai, en Jaakoba, en Jesohaja, en Asaja, en Adiel, en Jesimeel, en Benaja,
And Elioenai and Jaakobah and Jeshohaiah and Asaiah and Adiel and Jesimiel and Benaiah,
καὶ ελιωηαι καὶ ιακαβα καὶ ιασουια καὶ ασαια καὶ εδιηλ καὶ ισμαηλ καὶ βαναια
- 37 En Ziza, de zoon van Sifei, den zoon van Allon, den zoon van Jedaja, den zoon van Simri, den zoon van Semaja;
And Ziza, the son of Shiphi, the son of Allon, the son of Jedaiah, the son of Shimri, the son of Shemaiah;
καὶ ζουζα υἱὸς σεφεῖ υἱοῦ ἀλλων υἱοῦ ιεδια υἱοῦ σαμαρι υἱοῦ σαμαιοιου
- 38 Dezen kwamen tot namen, zijnde vorsten in hun huisgezinnen, en de huisgezinnen hunner vaderen braken uit in menigte.
These, whose names are given, were chiefs in their families, and their families became very great in number.
οὗτοι οἱ διελθόντες ἐν ὀνόμασιν ἀρχόντων ἐν ταῖς γενέσεσιν αὐτῶν καὶ ἐν οἴκοις πατριῶν αὐτῶν ἐπληθύνθησαν εἰς πλῆθος
- 39 En zij gingen tot aan den ingang van Gedor tot het oosten des dals, om weide te zoeken voor hun schapen.
And they went to the opening into Gedor, as far as the east side of the valley, in search of grass-land for their flocks.
καὶ ἐπορεύθησαν ἕως τοῦ ἐλθεῖν γεραρα ἕως τῶν ἀνατολῶν τῆς γαι τοῦ ζητῆσαι νομάς τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν
- 40 En zij vonden vette en goede weide, en een land, wijd van begrip, en stil, en gerust; want die van Cham woonden daar tevoren.
And they came to some good fertile grass-land, in a wide quiet country of peace-loving people; for the people who were living there before were of the offspring of Ham.
καὶ εὔρον νομάς πύνας καὶ ἀγαθὰς καὶ ἡ γῆ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν καὶ εἰρήνη καὶ ἡσυχία ὅτι ἐκ τῶν υἱῶν χαμ τῶν κατοικοῦντων ἐκεῖ ἔμπροσθεν
- 41 Dezen nu, die met namen beschreven zijn, kwamen in de dagen van Hizkia, den koning van Juda, en zij sloegen de tenten en woningen dergenen, die daar gevonden werden; en zij verbanden hen, tot op dezen dag; en zij woonden aan hun plaats, want daar was weide voor hun schapen.
And these whose names are given came in the days of Hezekiah, king of Judah, and made an attack on the Meunim who were living there, and put an end to them to this day, and took their place, because there was grass there for their flocks.
καὶ ἤλθοσαν οὗτοι οἱ γεγραμμένοι ἐπ' ὀνόματος ἐν ἡμέραις ἐζεκιου βασιλέως ιουδα καὶ ἐπάταξαν τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ τοὺς μιναιούς οὓς εὔροσαν ἐκεῖ καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτοὺς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ φέκσαν ἀντ' αὐτῶν ὅτι νομαὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν ἐκεῖ
- 42 Ook gingen uit hen, te weten uit de kinderen van Simeon, vijfhonderd mannen, tot het gebergte van Seir; en Pelatja, en Nearja, en Refaja, en Izziel, de zonen van Isei, waren hun tot hoofden.
And some of them, five hundred of the sons of Simeon, went to the hill-country of Seir, with Pelatiah and Neariah and Rephaiah and Uzziel, the sons of Ishi, at their head.
καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν σιμεων ἐπορεύθησαν εἰς ὄρος σηρ ἄνδρες πεντακόσιοι καὶ φαλεττια καὶ νοαδια καὶ ραφαια καὶ οζηλ υἱοὶ ιεσι ἀρχοντες αὐτῶν
- 43 En zij sloegen de overigen der ontkomenen onder de Amalekieten, en zij woonden aldaar tot op dezen dag.
And they put to death the rest of the Amalekites who had got away safely, and made it their living-place to this day.
καὶ ἐπάταξαν τοὺς καταλοίπους τοὺς καταλειφθέντας τοῦ αμαληκ καὶ κατόκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 1 De kinderen van Ruben nu, den eerstgeborene van Israel; (want hij was de eerstgeborene; maar dewijl hij zijns vaders bed ontheiligd had, werd zijn eerstgeboortegegeven aan de kinderen van Jozef, den zoon van Israel; doch niet alzo, dat hij zich in het geslachtsregister naar de eerstgeboorte rekenen mocht;
And the sons of Reuben, the oldest son of Israel, (for he was the oldest son, but, because he made his father's bride-bed unclean, his birthright was given to the sons of Joseph, the son of Israel; but he is not to be given the place of the oldest.
καὶ υἱοὶ ρουβην πρωτοτόκου ισραηλ ὅτι οὗτος ὁ πρωτότοκος καὶ ἐν τῷ ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔδωκεν εὐλογίαν αὐτοῦ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ιωσηφ υἱῷ ισραηλ καὶ οὐκ ἐγενεαλογήθη εἰς πρωτοτόκια
- 2 Want Juda werd machtig onder zijn broederen, en die tot een voorganger was, was uit hem; doch de eerstgeboorte was van Jozef.)
Though Judah became stronger than his brothers, and from him came the ruler, the birthright was Joseph's:)
ὅτι ιουδας δυνατὸς ἰσχύι καὶ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ εἰς ἡγούμενον ἐξ αὐτοῦ καὶ ἡ εὐλογία τοῦ ιωσηφ
- 3 De kinderen van Ruben, den eerstgeborene van Israel, zijn Hanoch en Pallu, Hezron en Charmi.
The sons of Reuben, the oldest son of Israel: Hanoch and Pallu, Hezron and Carmi.
υἱοὶ ρουβην πρωτοτόκου ισραηλ ενωχ καὶ φαλλους αρσων καὶ χαρμι
- 4 De kinderen van Joel: zijn zoon Semaja; zijn zoon Gog; zijn zoon Simeï;
The sons of Joel: Shemaiah his son, Gog his son, Shimei his son,
υἱοὶ ιωηλ σεμεῖ καὶ βαναια υἱὸς αὐτοῦ καὶ υἱοὶ γουγ υἱοῦ σεμεῖ

- 5 Zijn zoon Micha; zijn zoon Reaja; zijn zoon Baal;
Micah his son, Reaiah his son, Baal his son,
υἱὸς αὐτοῦ μιχα υἱὸς αὐτοῦ ρηχα υἱὸς αὐτοῦ βααλ
- 6 Zijn zoon Beera, welken Tiglath-Pilneser, de koning van Assyrie, gevankelijk wegvoerde; hij was de vorst der Rubenieten.
Beerah his son, whom Tiglath-pileser, king of Assyria, took away as a prisoner: he was chief of the Reubenites.
υἱὸς αὐτοῦ βηηρα ὃν μετόκισεν θαυλαθφανασαρ βασιλεὺς ασσουρ οὗτος ἄρχων τῶν ρουβην
- 7 Aangaande zijn broederen in hun huisgezinnen, als zij naar hun geboorten in de geslachtsregisters gesteld werden; de hoofden zijn geweest Jehiel en Zecharja,
And his brothers by their families, when the list of their generations was made up: the chief, Jeiel, and Zechariah,
καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τῇ πατριᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς καταλοχισμοῖς αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ὁ ἄρχων ιωηλ καὶ ζαχαρια
- 8 En Bela, de zoon van Azaz, den zoon van Sema, den zoon van Joel, die woonde te Aroer, en tot aan Nebo, en Baal-Meon,
And Bela, the son of Azaz, the son of Shema, the son of Joel, who was living in Aroer, as far as Nebo and Baal-meon;
καὶ βαλεκ υἱὸς οζουζ υἱὸς σαμα υἱὸς ιωηλ οὗτος κατόκησεν ἐν αρορη καὶ ἐπὶ ναβου καὶ βεελμαων
- 9 En hij woonde tegen het oosten, tot den ingang der woestijn, van de rivier Frath af; want hun vee was veel geworden in het land van Gilead.
And to the east his limits went as far as the starting point of the waste land, ending at the river Euphrates, because their cattle were increased in number in the land of Gilead.
καὶ πρὸς ἀνατολὰς κατόκησεν ἕως ἐρχομένων τῆς ἐρήμου ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ εὐφράτου ὅτι κτήνη αὐτῶν πολλὰ ἐν γῆ γαλααδ
- 10 En in de dagen van Saul voerden zij krijg tegen de Hagarenen, die vielen door hun hand; en zij woonden in hun tenten tegen de gehele oostzijde van Gilead.
And in the days of Saul they made war on the Hagarites, and overcame them; and they put up their tents through all the land east of Gilead.
καὶ ἐν ἡμέραις σαουλ ἐποίησαν πόλεμον πρὸς τοὺς παροίκους καὶ ἔπεσον ἐν χερσίν αὐτῶν κατοικοῦντες ἐν σκηναῖς ἕως πάντες κατ' ἀνατολὰς τῆς γαλααδ
- 11 De kinderen van Gad nu woonden tegen hen over, in het land van Basan, tot Salcha toe.
And the sons of Gad were living opposite to them, in the land of Bashan as far as Salecah:
υἱοὶ γαδ κατέναντι αὐτῶν κατόκησαν ἐν τῇ βασαν ἕως σελχα
- 12 Joel was het hoofd; en Safam de tweede; maar Jaenai en Safat bleven in Basan.
Joel the chief, and Shapham the second, and Janai and Shaphat in Bashan;
ιωηλ ὁ πρωτότοκος καὶ σαφام ὁ δεῦτερος καὶ ιανι ὁ γραμματεὺς ἐν βασαν
- 13 Hun broeders nu, naar hun vaderlijke huizen, waren Michael, en Mesullam, en Seba, en Jorai, en Jachan, en Zia, en Heber: zeven.
And their brothers, the men of their family: Michael and Meshullam and Sheba and Jorai and Jacan and Zia and Eber, seven of them.
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν μιχαηλ μοσολλαμ καὶ σεβее καὶ ιωρεε καὶ ιαχαν καὶ ζουε καὶ ωβηδ ἑπτὰ
- 14 Dezen zijn de kinderen van Abihail, den zoon van Huri, den zoon van Jaroah, den zoon van Gilead, den zoon van Michael, den zoon van Jesisai, den zoon van Jahdo, den zoon van Buz.
These were the sons of Abihail, the son of Huri, the son of Jaroah, the son of Gilead, the son of Michael, the son of Jeshishai, the son of Jahdo, the son of Buz;
οὗτοι υἱοὶ αβιχαιλ υἱοῦ ουρι υἱοῦ ιδα υἱοῦ γαλααδ υἱοῦ μιχαηλ υἱοῦ ισαι υἱοῦ ιουρι υἱοῦ ζαβουχαμ
- 15 Ahi, de zoon van Abdiel, den zoon van Guni, was het hoofd van het huis hunner vaderen.
Ahi, the son of Abdiel, the son of Guni, head of their families.
υἱοῦ αβδιηλ υἱοῦ γουνι ἄρχων οἴκου πατριῶν
- 16 En zij woonden in Gilead, in Basan, en in haar onderhorige plaats, en in al de voorsteden van Saron, tot aan hun uitgangen.
And they were living in Gilead in Bashan, in its small towns and in all the grass-land of Sirion as far as its limits.
κατόκουν ἐν γαλααδ ἐν βασαν καὶ ἐν ταῖς κόμαις αὐτῶν καὶ πάντα τὰ περίχωρα σαρων ἕως ἐξόδου
- 17 Deze allen zijn naar hun geslachtsregisters geteld, in de dagen van Jotham, den koning van Juda, en in de dagen van Jerobeam, den koning van Israel.
All these were listed under the names of their families, in the time of Jotham, king of Judah, and in the time of Jeroboam, king of Israel.
πάντων ὁ καταλοχισμὸς ἐν ἡμέραις ιωαθαμ βασιλέως ιουδα καὶ ἐν ἡμέραις ιεροβοαμ βασιλέως ισραηλ

- 18 Van de kinderen van Ruben, en van de Gadieten, en van den halven stam van Manasse, van de strijdbaarste mannen, schild en zwaard dragende, en den boogspannende, en ervaren in den krijg, waren vier en veertig duizend zeventienhonderd en zestig, uitgaande in het heir.
 There were forty-four thousand, seven hundred and sixty of the sons of Reuben and of the Gadites and of the half-tribe of Manasseh, all strong men, expert in the use of the body-cover, the sword, and the bow, and in the art of war, all able to take up arms.
 υιοὶ ρουβην καὶ γαδ καὶ ἡμισυ φυλῆς μανασση ἐξ υἰῶν δυνάμεως ἄνδρες αἰρόντες ἀσπίδας καὶ μάχαιραν καὶ τείνοντες τόξον καὶ δεδιδαγμένοι πόλεμον τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ ἐξήκοντα ἔκπορεύομενοι εἰς παράταξιν
- 19 En zij voerden krijg tegen de Hagarenen, en tegen Jethur, en Nafis, en Nodab.
 And they went to war against the Hagarites, with Jetur and Naphish and Nodab.
 καὶ ἐποίουν πόλεμον μετὰ τῶν ἀγαρηνῶν καὶ ἰτουραίων καὶ ναφισαίων καὶ ναδαβαίων
- 20 Doch zij werden geholpen tegen hen, en de Hagarenen werden in hun hand gegeven, en allen, die met hen waren; omdat zij tot God riepen in den krijg, zo liet Hij Zich van hen verbidden, dewijl zij op Hem vertrouwden.
 And they were helped against them, so that the Hagarites, and those with them, were given into their power. For they sent up prayers to God in the fight, and he gave ear to them, because they put their faith in him.
 καὶ κατίσχυσαν ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐδόθησαν εἰς χεῖρας αὐτῶν οἱ ἀγαραῖοι καὶ πάντα τὰ σκηνώματα αὐτῶν ὅτι πρὸς τὸν θεὸν ἐβόησαν ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῖς ὅτι ἤλπισαν ἐπ' αὐτόν
- 21 En zij voerden hun vee gevankelijk weg; van hun kemelen vijftig duizend, en tweehonderd en vijftig duizend schapen, en twee duizend ezelen, en honderd duizend zielen der mensen.
 And they took away their cattle: fifty thousand camels, two hundred and fifty thousand sheep, and two thousand asses, and a hundred thousand men.
 καὶ ἤχμαλώτευσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν καμήλους πεντακισχιλίας καὶ προβάτων διακοσίας πενήκοντα χιλιάδας ὄνους δισχιλίους καὶ ψυχὰς ἀνδρῶν ἑκατὸν χιλιάδας
- 22 Want er vielen vele verwonden, dewijl de strijd van God was; en zij woonden in hun plaats, totdat zij gevankelijk weggevoerd werden.
 And a very great number went to their death, because the war was God's purpose. And they went on living in their place till they were taken away as prisoners.
 ὅτι τραυματῖαι πολλοὶ ἔπεσον ὅτι παρὰ τοῦ θεοῦ ὁ πόλεμος καὶ κατόκησαν ἀντ' αὐτῶν ἕως τῆς μετοικεσίας
- 23 De kinderen nu van den halven stam van Manasse woonden in dat land. Zij werden vermenigvuldigd van Basan tot aan Baal-Hermon, en Senir, en den berg Hermon.
 And the men of the half-tribe of Manasseh were living in the land: and their numbers were increased till all the land from Bashan to Baal-hermon and Senir and the mountain Hermon was theirs.
 καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς μανασση κατόκησαν ἐν τῇ γῆ ἀπὸ βασαν ἕως βααλερμων καὶ σανιρ καὶ ὄρος αερμων καὶ ἐν τῷ λιβάνῳ αὐτοὶ ἐπλεονάσθησαν
- 24 Dezen nu waren de hoofden hunner vaderlijke huizen, te weten: Hefer, en Jisei, en Eliel, en Azriel, en Jeremia, en Hodavja, en Jahdiel; mannen sterk van kracht, mannen van naam, hoofden der huizen hunner vaderen.
 And these were the heads of their families: Ephraim and Ishi and Eliel and Azriel and Jeremiah and Hodaviah and Jahdiel, men of war, of great name, heads of families.
 καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν αὐτῶν οφερ καὶ ἰσεὶ καὶ ἐλιηλ καὶ ἐσδρηλ καὶ ἰερμια καὶ ὠδουια καὶ ἰεδιηλ ἄνδρες ἰσχυροὶ δυνάμει ἄνδρες ὀνομαστοὶ ἄρχοντες τῶν οἴκων πατριῶν αὐτῶν
- 25 Maar zij hebben tegen den God hunner vaderen overtreden, en de goden der volken des lands nagehoereerd, welke God voor hun aangezichten had verdelgd.
 And they did evil against the God of their fathers, worshipping the gods of the people of the land, whom God had put to destruction before them.
 καὶ ἠθέτησαν ἐν θεῷ πατέρων αὐτῶν καὶ ἐπόρευσαν ὀπίσω θεῶν λαῶν τῆς γῆς οὓς ἐξῆρεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν
- 26 Zo verwekte de God Israels den geest van Pul, den koning van Assyrie, en den geest van Tiglath-Pilneser, den koning van Assyrie, die voerde hen gevankelijk weg, te weten de Rubenieten, en de Gadieten, en den halven stam van Manasse; en hij bracht hen te Halah, en Habor, en Hara, en aan de rivier Gozan, tot op dezen dag.
 And the God of Israel put an impulse into the heart of Pul, king of Assyria, and of Tiglath-pileser, king of Assyria, who took them away as prisoners, all the Reubenites and the Gadites and the half-tribe of Manasseh, to Halah and Habor and Hara and to the river of Gozan, to this day.
 καὶ ἐπήγειρεν ὁ θεὸς ἰσραηλ τὸ πνεῦμα φαλωχ βασιλέως ἀσσοῦρ καὶ τὸ πνεῦμα θαγλαθφιλνασαρ βασιλέως ἀσσοῦρ καὶ μετόκισεν τὸν ρουβην καὶ τὸν γαδδι καὶ τὸ ἡμισυ φυλῆς μανασση καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς χαλαχ καὶ χαβωρ καὶ ἐπὶ ποταμὸν γωζαν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 1 De kinderen van Levi waren Gerson, Kahath en Merari.
 The sons of Levi: Gershon, Kohath, and Merari.
 υιοὶ λευὶ γεδσων κααθ καὶ μεραρι
- 2 De kinderen van Kahath nu waren Amram, Jizhar, en Hebron, en Uzziel.
 And the sons of Kohath: Amram, Izhar, Hebron, and Uzziel.
 καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἰῶν γεδσων λοβεμι καὶ σεμεῖ

- 3 En de kinderen van Amram waren Aaron, en Mozes en Mirjam; en de kinderen van Aaron waren Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar.
And the sons of Amram: Aaron and Moses and Miriam. And the sons of Aaron: Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.
υιοι κααθ αμβραμ και ισσααρ χεβρων και οζηλ
- 4 En Eleazar gewon Pinehas, Pinehas gewon Abisua;
Eleazar was the father of Phinehas; Phinehas was the father of Abishua;
υιοι μεραρι μοολι και ομουσι και αυται αι πατριαι του λευι κατα πατριας αυτων
- 5 En Abisua gewon Bukki, en Bukki gewon Uzzi;
And Abishua was the father of Bukki, and Bukki was the father of Uzzi,
τη γεδσων τη λοβενι υιφ αυτου ιεθ υιός αυτου ζεμμα υιός αυτου
- 6 En Uzzi gewon Zerahja, en Zerahja gewon Merajoth;
And Uzzi was the father of Zerahiah, and Zerahiah was the father of Meraioth;
ιωαχ υιός αυτου αδδι υιός αυτου ζαρα υιός αυτου ιεθρι υιός αυτου
- 7 En Merajoth gewon Amarja, en Amarja gewon Ahitub;
Meraioth was the father of Amariah, and Amariah was the father of Ahitub,
υιοι κααθ αμιναδαβ υιός αυτου κορε υιός αυτου ασπ υιός αυτου
- 8 En Ahitub gewon Zadok, en Zadok gewon Ahimaaz;
And Ahitub was the father of Zadok, and Zadok was the father of Ahimaaz,
ελκανα υιός αυτου και αβιασαφ υιός αυτου ασπ υιός αυτου
- 9 En Ahimaaz gewon Azarja, en Azarja gewon Johanan;
And Ahimaaz was the father of Azariah, and Azariah was the father of Johanan,
θααθ υιός αυτου ουρηλ υιός αυτου οζια υιός αυτου σαουλ υιός αυτου
- 10 En Johanan gewon Azarja. Hij is het, die het priesterambt bediende in het huis, dat Salomo te Jeruzalem gebouwd had.
And Johanan was the father of Azariah, (he was priest in the house which Solomon put up in Jerusalem:)
και υιοι ελκανα αμασι και αχμωθ
- 11 En Azarja gewon Amarja, en Amarja gewon Ahitub;
And Azariah was the father of Amariah, and Amariah was the father of Ahitub,
ελκανα υιός αυτου σουφι υιός αυτου και νααθ υιός αυτου
- 12 En Ahitub gewon Zadok, en Zadok gewon Sallum;
And Ahitub was the father of Zadok, and Zadok was the father of Shallum,
ελιαβ υιός αυτου ιδαερ υιός αυτου ελκανα υιός αυτου
- 13 En Sallum gewon Hilkia, en Hilkia gewon Azarja;
And Shallum was the father of Hilkiah, and Hilkiah was the father of Azariah,
υιοι σαμουηλ ο πρωτότοκος σανι και αβια
- 14 En Azarja gewon Seraja, en Seraja gewon Jozadak;
And Azariah was the father of Seraiah, and Seraiah was the father of Jehozadak;
υιοι μεραρι μοολι λοβενι υιός αυτου σεμει υιός αυτου οζα υιός αυτου
- 15 En Jozadak ging mede, als de HEERE Juda en Jeruzalem gevankelijk wegvoerde door de hand van Nebukadnezar.
And Jehozadak went as a prisoner when the Lord took away Judah and Jerusalem by the hand of Nebuchadnezzar.
σομα υιός αυτου αγγια υιός αυτου ασαια υιός αυτου
- 16 Zo zijn dan de kinderen van Levi: Gerson, Kahath en Merari.
The sons of Levi; Gershom, Kohath, and Merari.
και ουτοι ους κατέστησεν δαυιδ επι χειρας αδόντων εν οικω κυριου εν τη καταπαύσει της κιβωτου

- 17 En dit zijn de namen der zonen van Gerson: Libni en Simei.
And these are the names of the sons of Gershom: Libni and Shimei.
 και ἦσαν λειτουργοῦντες ἐναντίον τῆς σκηνῆς οἴκου μαρτυρίου ἐν ὀργάνοις ἕως οὗ ᾠκοδόμησεν σαλωμων τὸν οἶκον κυρίου ἐν ἱερουσαλημ και ἔστησαν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν ἐπὶ τὰς λειτουργίας αὐτῶν
- 18 En de kinderen van Kahath waren Amram, en Jizhar, en Hebron, en Uzziel.
And the sons of Kohath were Amram, Izhar, Hebron, and Uzziel.
 και οὗτοι οἱ ἔσθηκότες και οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ καθ αιμαν ὁ ψαλτωδὸς υἱὸς ιωηλ υἱοῦ σαμουηλ
- 19 De kinderen van Merari waren Maheli en Musi. En dit zijn de huisgezinnen der Levieten, naar hun vaderen.
The sons of Merari: Mahli and Mushi. And these are the families of the Levites listed by the names of their fathers.
 υἱοῦ ελκανα υἱοῦ ηδαδ υἱοῦ ελιηλ υἱοῦ θιε
- 20 Van Gerson: zijn zoon was Libni; zijn zoon Jahath; zijn zoon Zimma;
Of Gershom: Libni his son, Jahath his son, Zimmah his son,
 υἱοῦ σουφ υἱοῦ ελκανα υἱοῦ μεθ υἱοῦ αμασιου
- 21 Zijn zoon Joah; zijn zoon Iddo; zijn zoon Zerah; zijn zoon Jeathrai.
Joah his son, Iddo his son, Zerah his son, Jeatherai his son.
 υἱοῦ ελκανα υἱοῦ ιωηλ υἱοῦ αζαρια υἱοῦ σαφανια
- 22 De kinderen van Kahath waren: zijn zoon Amminadab; zijn zoon Korah; zijn zoon Assir;
The sons of Kohath: Amminadab his son, Korah his son, Assir his son,
 υἱοῦ θααθ υἱοῦ ασυρ υἱοῦ αβιασαφ υἱοῦ κορε
- 23 Zijn zoon Elkana; en zijn zoon Ebjasaf; en zijn zoon Assir;
Elkanah his son, and Ebiasaph his son, and Assir his son,
 υἱοῦ ισσααρ υἱοῦ καθ υἱοῦ λευι υἱοῦ ισραηλ
- 24 Zijn zoon Tahath; zijn zoon Uriel; zijn zoon Uzzia, en zijn zoon Saul.
Tahath his son, Uriel his son, Uziah his son, and Shaul his son.
 και ἀδελφὸς αὐτοῦ ασαφ ὁ ἔσθηκὸς ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ασαφ υἱὸς βαραχια υἱοῦ σαμαα
- 25 De kinderen van Elkana nu waren Amasia en Ahimoth.
And the sons of Elkanah: Amasai and Ahimoth.
 υἱοῦ μηχαηλ υἱοῦ μαασια υἱοῦ μελχια
- 26 Elkana; dezes zoon was Elkana; zijn zoon was Zofai; en zijn zoon was Nahath;
Elkanah his son: Zophai his son, and Nahath his son,
 υἱοῦ αθανι υἱοῦ ζαραι υἱοῦ αδια
- 27 Zijn zoon Eliab; zijn zoon Jeroham; zijn zoon Elkana.
Eliab his son, Jeroham his son, Elkanah his son, Samuel his son.
 υἱοῦ αιθαν υἱοῦ ζαμμα υἱοῦ σεμεϊ
- 28 De zonen van Samuel nu waren dezen: zijn eerstgeborene was Vasni, daarna Abia.
And the sons of Samuel: the oldest Joel, and the second Abiah.
 υἱοῦ ηχα υἱοῦ γεδσων υἱοῦ λευι
- 29 De kinderen van Merari waren Maheli; zijn zoon Libni; zijn zoon Simei; zijn zoon Uzza;
The sons of Merari: Mahli, Libni his son, Shimei his son, Uzzah his son,
 και υἱοὶ μεραρι ἀδελφοῦ αὐτῶν ἐξ ἄριστερῶν αιθαν υἱὸς κισαι υἱοῦ αβδι υἱοῦ μαλωχ

- 30 Zijn zoon Simea; zijn zoon Haggija; zijn zoon Asaja.
Shimea his son, Haggiah his son, Asaiah his son.
υιου̅ ασεβι υιου̅ αμεσσια υιου̅ χελκιου
- 31 Dezen nu zijn het, die David gesteld heeft tot het ambt des gezangs in het huis des HEEREN, nadat de ark tot rust gekomen was.
And these are those whom David made responsible for the music in the house of the Lord, after the ark had rest.
υιου̅ αμασαι υιου̅ βανι υιου̅ σεμμηρ
- 32 En zij dienden voor den tabernakel van de tent der samenkomst met gezangen, totdat Salomo het huis des HEEREN te Jeruzalem bouwde; en zij stonden naar hunwijze in hun ambt.
They gave worship with songs before the House of the Tent of meeting, till Solomon put up the house of the Lord in Jerusalem; and they took their places for their work in their regular order.
υιου̅ μοολι υιου̅ μουσι υιου̅ μερρι υιου̅ λευι
- 33 Dezen nu zijn ze, die daar stonden met hun zonen; van de zonen der Kahathieten, Heman de zanger, de zoon van Joel, den zoon van Samuel,
And these are those who did this work, and their sons. Of the sons of the Kohathites: Heman, who made melody, the son of Joel, the son of Samuel,
και̅ αδελφοι̅ αυ̅των̅ κατ' οικου̅ πατριων̅ αυ̅των̅ οι̅ λευι̅ται̅ δεδομενοι̅ ει̅ς̅ πα̅σαν̅ εργασι̅αν̅ λειτουργια̅ς̅ σκηνη̅ς̅ οικου̅ του̅ θεου̅
- 34 Den zoon van Elkana, den zoon van Jeroham, den zoon van Eliel, den zoon van Toah,
The son of Elkanah, the son of Jeroham, the son of Eliel, the son of Toah,
και̅ ααρων̅ και̅ οι̅ υιοι̅ αυ̅του̅ θυμιωντες̅ επι̅ το̅ θυσιαστηριον̅ των̅ ολοκαυτωμα̅των̅ και̅ επι̅ το̅ θυσιαστηριον̅ των̅ θυμιαμα̅των̅ ει̅ς̅ πα̅σαν̅ εργασι̅αν̅ ἁγια̅ των̅ ἁγιων̅ και̅ εξ̅ε̅λα̅σκεσθαι̅ περι̅ ι̅σραηλ̅ κατὰ̅ πά̅ντα̅ ὅσα̅ ἐνετε̅ι̅λατο̅ μουσ̅η̅ς̅ πα̅ϊς̅ του̅ θεου̅
- 35 Den zoon van Zuf, den zoon van Elkana, den zoon van Mahath, den zoon van Amasai,
The son of Zuph, the son of Elkanah, the son of Mahath, the son of Amasai,
και̅ ο̅υ̅τοι̅ υιοι̅ ααρων̅ ελεαζαρ̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅ φινεεζ̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅ αβισου̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅
- 36 Den zoon van Elkana, den zoon van Joel, den zoon van Azarja, den zoon van Zefanja,
The son of Elkanah, the son of Joel, the son of Azariah, the son of Zephaniah,
βω̅και̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅ ο̅ζι̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅ ζαραια̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅
- 37 Den zoon van Tahath, den zoon van Assir, den zoon van Ebjasaf, den zoon van Korah,
The son of Tahath, the son of Assir, the son of Ebiasaph, the son of Korah,
μα̅ριηλ̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅ αμαρια̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅ αχιτωβ̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅
- 38 Den zoon van Jizhar, den zoon van Kahath, den zoon van Levi, den zoon van Israel.
The son of Izhar, the son of Kohath, the son of Levi, the son of Israel.
σα̅δωκ̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅ αχιμαα̅ς̅ υιο̅ς̅ αυ̅του̅
- 39 En zijn broeder Asaf stond aan zijn rechter zijde; Asaf was de zoon van Berechja, den zoon van Simea,
And his brother Asaph, whose place was at his right hand, Asaph, the son of Berechiah, the son of Shimea,
και̅ αυ̅ται̅ αι̅ κατοικια̅ι̅ αυ̅των̅ εν̅ τα̅ϊς̅ κωμα̅ις̅ αυ̅των̅ εν̅ το̅ις̅ ὀρι̅οις̅ αυ̅των̅ το̅ις̅ υιο̅ις̅ ααρων̅ τη̅ πατρι̅ᾳ̅ του̅ κααθι̅ ὅτι̅ αυ̅τοις̅ ἐγενε̅το̅ ὁ̅ κλη̅ρο̅ς̅
- 40 Den zoon van Michael, den zoon van Baeseja, den zoon van Malchija,
The son of Michael, the son of Baaseiah, the son of Malchijah,
και̅ ε̅δω̅καν̅ αυ̅τοις̅ την̅ χε̅βρων̅ εν̅ γη̅ ιουδα̅ και̅ τα̅ περισπο̅ρια̅ αυ̅της̅ κυ̅κλω̅ αυ̅της̅
- 41 Den zoon van Ethni, den zoon van Zerah, den zoon van Adaja,
The son of Ethni, the son of Zerah, the son of Adaiiah,
και̅ τα̅ πε̅δια̅ της̅ πολ̅εω̅ς̅ και̅ τα̅ς̅ κωμα̅ς̅ αυ̅της̅ ε̅δω̅καν̅ τῷ̅ χα̅λεβ̅ υι̅ῳ̅ ιε̅φοννη̅
- 42 Den zoon van Ethan, den zoon van Zimma, den zoon van Simei,
The son of Ethan, the son of Zimmah, the son of Shimei,
και̅ το̅ις̅ υιο̅ις̅ ααρων̅ ε̅δω̅καν̅ τα̅ς̅ πολ̅εις̅ των̅ φυγα̅δευτη̅ριων̅ την̅ χε̅βρων̅ και̅ την̅ λοβνα̅ και̅ τα̅ περισπο̅ρια̅ αυ̅της̅ και̅ την̅ σε̅λνα̅ και̅ τα̅ περισπο̅ρια̅ αυ̅της̅ και̅ την̅ εσθα̅μω̅ και̅ τα̅ περισπο̅ρια̅ αυ̅της̅

- 43 Den zoon van Jahath, den zoon van Gerson, den zoon van Levi.
The son of Jahath, the son of Gershom, the son of Levi.
καὶ τὴν ιεθθαρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν δαβιρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 44 Hunne broeders nu, de kinderen van Merari, stonden aan de linker zijde, namelijk Ethan, de zoon van Kisi, den zoon van Abdi, den zoon van Malluch,
And on the left their brothers, the sons of Merari: Ethan, the son of Kishi, the son of Abdi, the son of Malluch,
καὶ τὴν ασαν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ατταν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν βασαμυς καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 45 Den zoon van Hasabja, den zoon van Amazia, den zoon van Hilkia,
The son of Hashabiah, the son of Amaziah, the son of Hilkiah,
καὶ ἐκ φυλῆς βενιαμιν τὴν γαβεε καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν γαλεμεθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν αγχωχ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῶν τρισκαίδεκα πόλεις κατὰ πατριὰς αὐτῶν
- 46 Den zoon van Amzi, den zoon van Bani, den zoon van Semer,
The son of Amzi, the son of Bani, the son of Shemer,
καὶ τοῖς υἱοῖς κααθ τοῖς καταλοῖποις ἐκ τῶν πατριῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἐκ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση κλήρω πόλεις δέκα
- 47 Den zoon van Maheli, den zoon van Musi, den zoon van Merari, den zoon van Levi.
The son of Mahli, the son of Mushi, the son of Merari, the son of Levi.
καὶ τοῖς υἱοῖς γεδσων κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυλῆς ισσαχαρ ἐκ φυλῆς ασηρ ἐκ φυλῆς νεφθαλι ἐκ φυλῆς μανασση ἐν τῇ βασαν πόλεις τρισκαίδεκα
- 48 Hun broeders nu, de Levieten, waren gegeven tot allerlei dienst des tabernakels van het huis Gods.
And their brothers the Levites were responsible for all the work of the Tent of the house of God.
καὶ τοῖς υἱοῖς μεραρι κατὰ πατριὰς αὐτῶν ἐκ φυλῆς ρουβην ἐκ φυλῆς γαδ ἐκ φυλῆς ζαβουλων κλήρω πόλεις δέκα δύο
- 49 Aaron nu en zijn zonen rookten op het altaar des brandoffers, en op het reukaltaar, zijnde besteld tot al het werk van het heilige der heiligen, en om over Israelverzoening te doen, naar alles wat Mozes, de knecht Gods, geboden had.
But Aaron and his sons made offerings on the altar of burned offering, and on the altar of perfume, for all the work of the most holy place, and to take away the sin of Israel, doing everything ordered by Moses, the servant of God.
καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τοῖς λευίταις τὰς πόλεις καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν
- 50 Dit nu zijn de kinderen van Aaron: Eleazar, was zijn zoon; Pinehas zijn zoon; Abisua zijn zoon;
And these are the sons of Aaron: Eleazar his son, Phinehas his son, Abishua his son,
καὶ ἔδωκαν ἐν κλήρῳ ἐκ φυλῆς υἱὸν ἰουδα καὶ ἐκ φυλῆς υἱὸν συμεων τὰς πόλεις ταύτας ἃς ἐκάλεσεν αὐτὰς ἐπ' ὀνόματος
- 51 Bukki zijn zoon; Uzzi zijn zoon; Serahja zijn zoon;
Bukki his son, Uzzi his son, Zerahiah his son,
καὶ ἀπὸ τῶν πατριῶν υἱὸν κααθ καὶ ἐγένοντο πόλεις τῶν ὀρίων αὐτῶν ἐκ φυλῆς εφραιμ
- 52 Merajoth zijn zoon; Amarja zijn zoon; Ahitub zijn zoon;
Meraioth his son, Amariah his son, Ahitub his son,
καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων τὴν συχημ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς ἐν ὄρει εφραιμ καὶ τὴν γαζερ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 53 Zadok zijn zoon; Ahimaaz zijn zoon.
Zadok his son, Ahimaaz his son.
καὶ τὴν ιεκμααμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν βαιθωρων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 54 En dit waren hun woningen, naar hun kastelen, in hun landpalen, namelijk van de zonen van Aaron, van het huisgezin der Kahathieten, want dat lot was voor hen.
Now these are their living-places, the limits inside which they were to put up their tents: to the sons of Aaron, of the families of the Kohathites, because they had the first selection,
καὶ τὴν εγλαμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν γεθρεμμων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 55 En zij gaven hun Hebron, in het land van Juda, en haar voorsteden rondom dezelve.
To them they gave Hebron and its outskirts in the land of Judah;
καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση τὴν αναρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ιεβλααμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς κατὰ πατριὰν τοῖς υἱοῖς κααθ τοῖς καταλοῖποις

- 56 Maar het veld der stad, en haar dorpen, gaven zij Kaleb, den zoon van Jefunne.
But the open country of the town, and the small places round it, they gave to Caleb, the son of Jephunneh.
 τοῖς υἱοῖς γεδων ἀπὸ πατριῶν ἡμίους φυλῆς μαναση τὴν γωλαν ἐκ τῆς βασαν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ασηρωθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 57 En den kinderen van Aaron gaven zij steden van Juda, de vrijstad Hebron, en Libna en haar voorsteden, en Jattir en Esthemoa, en haar voorsteden,
And to the sons of Aaron they gave Hebron, the town to which men might go in flight and be safe, and Libnah with its outskirts, and Jattir, and Eshtemoa with its outskirts,
 καὶ ἐκ φυλῆς ισσαχαρ τὴν κεδες καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν δεβερι καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 58 En Hilen en haar voorsteden, en Debir en haar voorsteden,
And Hilen with its outskirts, Debir with its outskirts,
 καὶ τὴν δαβωρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν αναμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 59 En Asan en haar voorsteden, en Beth-Semes en haar voorsteden.
And Ashan with its outskirts, and Beth-shemesh with its outskirts;
 καὶ ἐκ φυλῆς ασηρ τὴν μασαλ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν αβαραν καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 60 Van den stam van Benjamin nu: Geba en haar voorsteden, en Allemeth en haar voorsteden, en Anathoth en haar voorsteden. Al hun steden, in hun huisgezinnen, waren dertien steden.
And from the tribe of Benjamin: Geba with its outskirts, and Alemeth with its outskirts, and Anathoth with its outskirts. All their towns among their families were thirteen towns.
 καὶ τὴν ικακ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ροωβ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 61 Maar de kinderen van Kahath, die overgebleven waren, hadden van het huisgezin van den stam, uit den halven stam van half Manasse, bij het lot, tien steden.
And to the rest of the sons of Kohath there were given by the Lord's decision ten towns out of the families of the tribe of Ephraim and out of the tribe of Dan and out of the half-tribe of Manasseh.
 καὶ ἀπὸ φυλῆς νεφθαλι τὴν κεδες ἐν τῇ γαλιλαία καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν χαμωθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν καριαθαμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 62 En de kinderen van Gerson, naar hun huisgezinnen, hadden van den stam van Issaschar, en van den stam van Aser, en van den stam van Nafthali, en van den stam van Manasse in Basan, dertien steden.
And to the sons of Gershom, by their families, out of the tribe of Issachar, and out of the tribe of Asher, and out of the tribe of Naphtali, and out of the tribe of Manasseh in Bashan, thirteen towns.
 τοῖς υἱοῖς μεραρι τοῖς καταλοιποῖς ἐκ φυλῆς ζαβουλων τὴν ρεμμων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν θαχια καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 63 De kinderen van Merari, naar hun huisgezinnen, hadden van den stam van Ruben, en van den stam van Gad, en van den stam van Zebulon, bij het lot, twaalf steden.
And to the sons of Merari, by their families, twelve towns were given by the Lord's decision, out of the tribe of Reuben, and out of the tribe of Gad, and out of the tribe of Zebulun.
 καὶ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ιορδάνου ιεριχω κατὰ δυσμὰς τοῦ ιορδάνου ἐκ φυλῆς ρουβην τὴν βοσορ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ιασα καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 64 Alzo gaven de kinderen Israels aan de Levieten deze steden en haar voorsteden.
And the children of Israel gave to the Levites the towns with their outskirts.
 καὶ τὴν καθημωθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν μωφασθ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 65 En zij gaven ze bij het lot, van den stam der kinderen van Juda, en van den stam der kinderen van Simeon, en van den stam der kinderen van Benjamin, deze steden, dewelke zij bij namen noemden.
And they gave by the Lord's decision out of the tribe of the children of Judah, and out of the tribe of the children of Simeon, and out of the tribe of the children of Benjamin, these towns whose names are given.
 καὶ ἐκ φυλῆς γαδ τὴν ραμωθ γαλααδ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν μαναιμ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 66 Aan de overigen nu, uit de huisgezinnen der kinderen van Kahath, dien geworden steden hunner landpale, van den stam van Efraim.
And to the families of the sons of Kohath were given towns by the Lord's decision out of the tribe of Ephraim.
 καὶ τὴν εσεβων καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς καὶ τὴν ιαζηρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς
- 1 De kinderen van Issaschar waren Thola en Pua, Jasib en Simron; vier.
And of the sons of Issachar: Tola and Puah, Jashub and Shimron, four.
 καὶ τοῖς υἱοῖς ισσαχαρ θωλα καὶ φουα καὶ ιασουβ καὶ σεμερων τέσσαρες

- 2 De kinderen van Thola nu waren Uzzi, en Refaja, en Jeriel, en Jachmai, en Jibsam, en Samuel; hoofden van de huizen hunner vaders, van Thola, kloeke helden in hun geslachten; hun getal was in de dagen van David twee en twintig duizend en zeshonderd.
And the sons of Tola: Uzzi and Rephaiah and Jeriel and Jahmai and Ibsam and Shemuel, heads of their families; they were men of war; in the record of their generations their number in the time of David was twenty-two thousand, six hundred.
 και υιοι θωλα οζι και ραφαια και ιεριηλ και ιεμου και ιεβασαμ και σαμουηλ αρχοντες οικων πατριων αυτων τω θωλα ισχυροι δυνάμει κατά γενέσεις αυτων ο αριθμος αυτων εν ημέραις δαυιδ είκοσι και δύο χιλιάδες και εξακόσιοι
- 3 En de kinderen van Uzzi waren Jizrahja; en de kinderen van Jizrahja waren Michael, en Obadja, en Joel, en Jisia; deze vijf waren al te zamen hoofden.
And the sons of Uzzi; Izrahiah; and the sons of Izrahiah: Michael and Obadiah and Joel and Isshiah, five; all of them chiefs.
 και υιοι οζι ιεζρια και υιοι ιεζρια μιχαηλ και οβδια και ιωηλ και ιεσια πέντε αρχοντες πάντες
- 4 En met hen naar hun geslachten, naar hun vaderlijke huizen, waren de hopen des krijgsheren zes en dertig duizend; want zij hadden vele vrouwen en kinderen.
And with them, recorded in generations by their families, were bands of fighting-men, thirty-six thousand of them, for they had a great number of wives and sons.
 και επ' αυτων κατά γενέσεις αυτων κατ' οικους πατρικους αυτων ισχυροι παρατάσσασθαι εις πόλεμον τριάκοντα και εξ χιλιάδες ότι επλήθυναν γυναίκας και υιούς
- 5 En hun broeders, in alle huisgezinnen van Issaschar, kloeke helden, waren zeven en tachtig duizend, al dezelve in geslachtsregisters gesteld zijnde.
And there were recorded among all the families of Issachar, great men of war, eighty-seven thousand.
 και αδελφοι αυτων εις πάσας πατριάς ισσαχαρ ισχυροι δυνάμει όγδοήκοντα και επτά χιλιάδες ο αριθμος αυτων των πάντων
- 6 De kinderen van Benjamin waren Bela, en Becher, en Jediael; drie.
The sons of Benjamin: Bela and Becher and Jediael, three.
 βενιαμιν βαλε και βαχιρ και ιαδιηλ τρεις
- 7 En de kinderen van Bela waren Ezbon, en Uzzi, en Uzziel, en Jerimoth, en Iri; vijf hoofden in de huizen der vaders, kloeke helden; die, in geslachtsregisters gesteld zijnde, waren twee en twintig duizend en vier en dertig.
And the sons of Bela: Ezbon and Uzzi and Uzziel and Jerimoth and Iri, five; heads of their families, great men of war; there were twenty-two thousand and thirty-four of them recorded by their families.
 και υιοι βαλε ασεβων και οζι και οζιηλ και ιεριμωθ και ουρι πέντε αρχοντες οικων πατρικων ισχυροι δυνάμει και ο αριθμος αυτων είκοσι και δύο χιλιάδες και τριάκοντα τέσσαρες
- 8 De kinderen van Becher nu waren Zemira, en Joas, en Eliezer, en Eljoenai, en Omri, en Jeremoth, en Abija, en Anathoth, en Alemeth; deze allen waren kinderen van Becher.
And the sons of Becher: Zemirah and Joash and Eliezer and Eljoenai and Omri and Jerimoth and Abijah and Anathoth and Alemeth. All these were the sons of Becher.
 και υιοι βαχιρ ζαμαριας και ιωας και ελιεζερ και ελιθεναι και αμαρια και ιεριμωθ και αβιου και αναθωθ και γεμεθ πάντες ούτοι υιοι βαχιρ
- 9 Dezen nu in geslachtsregisters gesteld zijnde, naar hun geslachten, hoofden der huizen hunner vaders, kloeke helden, waren twintig duizend en tweehonderd.
And they were recorded by their generations, heads of their families, great men of war, twenty thousand, two hundred.
 και ο αριθμος αυτων κατά γενέσεις αυτων αρχοντες οικων πατριων αυτων ισχυροι δυνάμει είκοσι χιλιάδες και διακόσιοι
- 10 De kinderen van Jediael nu waren Bilhan; en de kinderen van Bilhan waren Jeus en Benjamin, en Ehud, en Chenaana, en Zethan, en Tharsis, en Ahi-sahar.
And the sons of Jediael: Bilhan; and the sons of Bilhan: Jeush and Benjamin and Ehud and Chenaanah and Zethan and Tarshish and Ahishahar.
 και υιοι ιαδιηλ βαλααν και υιοι βαλααν ιαους και βενιαμιν και αωθ και χανανα και ζαιθαν και ραμεσσαι και αχισααρ
- 11 Alle dezen waren kinderen van Jediael, tot hoofden der vaders, kloeke helden, zeventien duizend en tweehonderd, uitgaande in het heer ten strijde.
All these were the sons of Jediael, by the heads of their families, seventeen thousand, two hundred men of war, able to go out with the army for war.
 πάντες ούτοι υιοι ιαδιηλ αρχοντες των πατριων ισχυροι δυνάμει επτακαίδεκα χιλιάδες και διακόσιοι εκπορευόμενοι δυνάμει του πολεμειν
- 12 Daartoe Suppim en Huppim waren kinderen van Ir, en Husim, kinderen van Aher.
And Shuppim and Huppim. The sons of Dan, Hushim his son, one.
 και σαπφιν και απφιν και υιοι ραωμ υιδς αυτου αερ
- 13 De kinderen van Nafthali waren Jahziel, en Guni, en Jezer, en Sallum, kinderen van Bilha.
The sons of Naphtali: Jahziel and Guni and Jezer and Shallum, the sons of Bilhah.
 υιοι νεφθαλι ιασηλ και γωνι και ιεσηρ και σαλωμ υιοι βαλαα

- 14 De kinderen van Manasse waren Asriel, welken de vrouw van Gilead baarde; doch zijn bijwif, de Syrische, baarde Machir, den vader van Gilead.
The sons of Manasseh by his servant-wife, the Aramaean woman: she gave birth to Machir, the father of Gilead;
υιοι μανασση ασεριηλ ον ετεκεν η παλλακη αυτου η συρα ετεκεν τον μαχιρ πατερα γαλααδ
- 15 Machir nu nam tot een vrouw de zuster van Huppim en Suppim, en haar naam was Maacha; en de naam des tweeden was Zelafead. Zelafead nu had dochters.
(And Gilead took a wife, whose name was Maacah, and his sister's name was Hammoleketh;) and the name of his brother was Zelophehad, who was the father of daughters.
και μαχιρ ελαβεν γυναικα τῳ αμφιν και μαμφιν και ονομα αδελφης αυτου μοωχα και ονομα τῳ δευτερω σαλπααδ και εγεννηθησαν τῳ σαλπααδ θυγατερες
- 16 En Maacha, de huisvrouw van Machir, baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Peres, en de naams zijns broeders was Seres, en zijn zonen waren Ulam en Rekem.
And Maacah, the wife of Gilead, gave birth to a son to whom she gave the name Peresh; and his brother was named Sheresh; and his sons were Ulam and Rakem.
και ετεκεν μοωχα γυνη μαχιρ υιον και εκαλεσεν το ονομα αυτου φαρες και ονομα αδελφου αυτου σορος υιος αυτου ουλαμ
- 17 De kinderen van Ulam nu waren Bedan; dezen zijn de kinderen van Gilead, den zoon van Machir, den zoon van Manasse.
And the son of Ulam: Bedan. These were the sons of Gilead, the son of Machir the son of Manasseh.
και υιοι ουλαμ βαδαν ουτοι υιοι γαλααδ υιου μαχιρ υιου μανασση
- 18 Belangende nu zijn zuster Molecheth, zij baarde Ishod, en Abiezer, en Mahela.
And his sister Hammoleketh was the mother of Ishod and Abiezer and Mahlah.
και αδελφη αυτου η μαλεχθ ετεκεν τον ισαδεκ και τον αβιεζερ και τον μαελα
- 19 De kinderen van Semida nu waren Ahjan, en Sechem, en Likhi, en Aniam.
And the sons of Shemida were Ahian and Shechem and Likhi and Aniam.
και ησαν υιοι σεμιρα ιααμ και συχημ και λακει και ανιαμ
- 20 En de kinderen van Ephraim waren Suthelah; en zijn zoon was Bered; en zijn zoon Tahath; en zijn zoon Elada; en zijn zoon Tahath;
And the sons of Ephraim: Shuthelah and Bered his son, and Tahath his son, and Eleadah his son, and Tahath his son,
και υιοι εφραιμ σωθαλα και βαραδ υιος αυτου και θααθ υιος αυτου ελεαδα υιος αυτου νομεε υιος αυτου
- 21 En zijn zoon was Zabad; en zijn zoon Suthelah, en Ezer, en Elad. En de mannen van Gath, die in het land geboren waren, doodden hen, omdat zij afgekomen warenom hun vee te nemen.
And Zabad his son, and Shuthelah his son, and Ezer and Elead, whom the men of Gath, who had been living in the land from their birth, put to death, because they came down to take away their cattle.
ζαβεδ υιος αυτου σωθελε υιος αυτου και εζερ και ελεαδ και απεκτειναν αυτοις ανδρες γεθ οι τεχθεντες εν τη γη οτι κατεβησαν λαβειν τα κτηνη αυτων
- 22 Daarom droeg Ephraim, hun vader, vele dagen leed; en zijn broeders kwamen om hem te troosten.
And for a long time Ephraim their father went on weeping for them, and his brothers came to give him comfort.
και επενθησεν εφραιμ πατηρ αυτων ημερας πολλας και ηλθον αδελφοι αυτου του παρακαλεσαι αυτον
- 23 Daarna ging hij in tot zijn huisvrouw, en zij werd zwanger, en baarde een zoon; en hij noemde zijn naam Beria, omdat zij in ellende was in zijn huis.
After that, he had connection with his wife, and she became with child and gave birth to a son, to whom his father gave the name of Beriah, because trouble had come on his family.
και εισηλθεν προς την γυναικα αυτου και ελαβεν εν γαστρι και ετεκεν υιον και εκαλεσεν το ονομα αυτου βαραγα οτι εν κακοις εγενετο εν οικω μου
- 24 Zijn dochter nu was Seera, die bouwde het lage en het hoge Beth-horon, en Uzen-Seera.
And his daughter was Sheerah, the builder of Beth-horon the lower and the higher, and Uzen-sheerah.
και εν εκεινους τοις καταλοιποις και φκοδομησεν βαιθωρων την κάτω και την ανω και υιοι οζαν σεηρα
- 25 En Refah was zijn zoon, en Resef; en zijn zoon was Telah; en zijn zoon Tahan;
And Rephah was his son, and Resheph; his son was Telah, and his son was Tahan;
και ραφη υιοι αυτου ρασεφ και θαλε υιοι αυτου θαεν υιος αυτου
- 26 Zijn zoon was Ladan; zijn zoon Ammihud; zijn zoon Elisama;
Ladan was his son, Ammihud his son, Elishama his son,
τῳ λααδαν υιῳ αυτου αμιουδ υιος αυτου ελισαμα υιος αυτου

- 27 Zijn zoon was Non; zijn zoon Jozua.
Nun his son, Joshua his son.
νουμ υἱὸς αὐτοῦ ἦσεν υἱὸς αὐτοῦ
- 28 En hun bezitting en hun woning was Beth-El, en haar onderhorige plaatsen; en tegen het oosten Naaran, en tegen het westen Gezer en haar onderhorige plaatsen; en Sichem en haar onderhorige plaatsen, tot Gaza toe, en haar onderhorige plaatsen.
Their heritage and their living-places were Beth-el and its daughter-towns, and Naaran to the east, and Gezer to the west, with its daughter-towns, as well as Shechem and its daughter-towns as far as Azzah and its daughter-towns;
καὶ κατάσχεσις αὐτῶν καὶ κατοικία αὐτῶν βαιθελ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς κατ' ἀνατολὰς νααραν πρὸς δυσμαῖς γαζερ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ συχεμ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς ἕως γαιαν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς
- 29 En aan de zijden der kinderen van Manasse was Beth-Sean en haar onderhorige plaatsen, Thaanach en haar onderhorige plaatsen, Megiddo en haar onderhorige plaatsen, Dor en haar onderhorige plaatsen. In deze hebben de kinderen van Jozef, den zoon van Israel, gewoond.
And by the limits of the children of Manasseh, Beth-shean and its daughter-towns, Taanach, Megiddo, and Dor, with their daughter-towns. In these the children of Joseph, the son of Israel, were living.
καὶ ἕως ὁρίων υἱῶν μανασση βαιθσααν καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς θανααχ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ βαλαδ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς μαγεδδω καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς δωρ καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς ἐν ταύταις κατόκησαν οἱ υἱοὶ ἰωσηφ υἱοῦ ἰσραηλ
- 30 De kinderen van Aser waren Jimna, en Jisva, en Jisvi, en Beria, en Sera, hunlieder zuster.
The sons of Asher: Imnah and Ishvah and Ishvi and Beriah and Serah, their sister.
υἱοὶ ασηρ ιεμνα καὶ ισουα καὶ ισουι καὶ βεριγα καὶ σορε ἀδελφὴ αὐτῶν
- 31 De kinderen van Beria nu waren Heber en Malchiel; hij is de vader van Birzavith.
And the sons of Beriah: Heber and Malchiel, who was the father of Birzaiith.
καὶ υἱοὶ βεριγα χαβερ καὶ μελχιηλ οὗτος πατὴρ βερζαιθ
- 32 En Heber gewon Jaflet, en Somer, en Hotham, en Sua, hunlieder zuster.
And Heber was the father of Japhlet and Shomer and Hotham and Shua, their sister.
καὶ χαβερ ἐγέννησεν τὸν ιαφαλητ καὶ τὸν σαμηρ καὶ τὸν χωθαμ καὶ τὴν σωλα ἀδελφὴν αὐτῶν
- 33 De kinderen van Jaflet nu waren Pasach, en Bimhal, en Asvath; dit waren de kinderen van Jaflet.
And the sons of Japhlet: Pasach and Bimhal and Ashvath. These are the sons of Japhlet.
καὶ υἱοὶ ιαφαλητ φεσηχι βαμαηλ καὶ ασιθ οὗτοι υἱοὶ ιαφαλητ
- 34 En de zonen van Semer waren Ahi en Rohega, Jehubba en Aram.
And the sons of Shomer: Ahi and Rohgah, Jehubbah and Aram.
καὶ υἱοὶ σεμμηρ αχιουρασα καὶ οβα καὶ αραμ
- 35 En de kinderen van zijn broeder Helem waren Zofah, en Jimna, en Seles, en Amal.
And the sons of Hotham, his brother: Zophah and Imna and Shelesh and Amal.
καὶ βανηελαμ ἀδελφοὶ αὐτοῦ σωφα καὶ ιμνα καὶ σελλησ καὶ αμαλ
- 36 De kinderen van Zofah waren Suah, en Harnefer, en Sual, en Beri, en Jimra,
The sons of Zophah: Suah and Harnepher and Shual and Beri and Imrah,
υἱοὶ σωφα χουχι αρναφαρ καὶ σουαλ καὶ βαρι καὶ ιμαρη
- 37 Bezer, en Hod, en Samma, en Silsa, en Jithran, en Beera.
Bezer and Hod and Shamma and Shilshah and Ithran and Beera.
σοβαλ καὶ ὠδ καὶ σεμμα καὶ σαλιστα καὶ ιεθραν καὶ βηρα
- 38 De kinderen van Jether nu waren Jefunne, en Pispah, en Ara.
And the sons of Jether: Jephunneh and Pispah and Ara.
καὶ υἱοὶ ιεθερ ιφίνα καὶ φασφα καὶ αρα

- 39 En de kinderen van Ulla waren Arah, en Hanniel, en Rizja.
And the sons of Ulla: Arah and Hanniel and Rizia.
 και υιοι ωλα ορχ ανηλ και ρασια
- 40 Deze allen waren kinderen van Aser, hoofden der vaderlijke huizen, uitgelezene kloeke helden, hoofden der vorsten; en zij werden in geslachtsregisters geteld tenheire in den krijg; hun getal was zes en twintig duizend mannen. 1 Kronieken 8
All these were the children of Asher, heads of their families, specially strong men of war, chiefs of the rulers. They were recorded in the army for war, twenty-six thousand men in number.
 παντες ουτοι υιοι ασηρ παντες αρχοντες πατριων εκλεκτοι ισχυροι δυναμει αρχοντες ηγουμενοι αριθμος αυτων εις παραταξιν του πολεμειν αριθμος αυτων ανδρες εικοσι εξ χιλιαδες
- 1 Benjamin nu gewon Bela, zijn eerstgeborene, Asbel, den tweede, en Ahrah, den derde,
And Benjamin was the father of Bela his oldest son, Ashbel the second, and Aharah the third,
 και βενιαμιν εγεννησεν τον βαλε πρωτοτοκον αυτου και ασβηλ τον δευτερον ααρα τον τρίτον
- 2 Naho, den vierde, en Rafa, den vijfde.
Nohah the fourth, and Rapha the fifth.
 νωα τον τέταρτον και ραφη τον πέμπτον
- 3 Bela nu had deze kinderen: Addar, en Gera, en Abihud,
And Bela had sons, Addar and Gera, the father of Ehud,
 και ησαν υιοι τῷ βαλε αδερ και γηρα και αβιουδ
- 4 En Abisua, en Naaman, en Ahoah,
And Abishua and Naaman and Ahoah
 και αβισουε και νοομα και αχια
- 5 En Gera, en Sefufan, en Huram.
And Gera and Shephuphan and Huram.
 και γηρα και σοφαρφακ και ουμ
- 6 Dezen nu zijn de kinderen van Ehud; dezen waren hoofden der vaderen van de inwoners te Geba, en hij voerde hen over naar Manahath;
And these are the sons of Ehud, heads of families of those living in Geba: Iglaam and Alemeth
 ουτοι υιοι αωδ ουτοι εισιν αρχοντες πατριων τοις κατοικοουσιν γαβεε και μετφοκισαν αυτους εις μοναχαθι
- 7 En Naaman, en Ahia, en Gera; dezen voerde hij weg; en hij gewon Uzza en Ahihud.
And Naaman and Ahijah and Gera; and Iglaam was the father of Uzza and Ahihud.
 και νοομα και αχια και γηρα ουτος ιγλααμ και εγεννησεν τον νααα και τον αχιωδ
- 8 En Saharaim gewon kinderen in het land van Moab (nadat hij dezelve weggezonden had) uit Husim en Baara, zijn vrouwen;
And Shaharaim became the father of children in the country of the Moabites after driving out Hushim and Beerah his wives;
 και σααρημ εγεννησεν εν τῷ πεδιῳ μωαβ μετα το αποστελαι αυτον ουσιμ και την βααδα γυναικα αυτου
- 9 En uit Hodes, zijn huisvrouw, gewon hij Joab, en Zibja, en Mesa, en Malcham,
And by Hodesh his wife he became the father of Jobab and Zibia and Mesha and Malcam.
 και εγεννησεν εκ της αδα γυναικος αυτου τον ιωβαβ και τον σεβια και τον μισα και τον μελχαμ
- 10 En Jeuz, en Sochja, en Mirma; dezen zijn zijne zonen, hoofden der vaderen.
And Jeuz and Shachia and Mirmah. These were his sons, heads of families.
 και τον ιαωζ και τον σαβια και τον μαρμα ουτοι αρχοντες πατριων
- 11 En uit Husim gewon hij Abitub en Elpaal.
And Hushim became the father of Abitub and Elpaal.
 και εκ της ουσιμ εγεννησεν τον αβιτωβ και τον αλπααλ

- 12 De kinderen van Elpaal nu waren Eber, en Misam, en Semed; deze heeft Ono gebouwd, en Lod en haar onderhorige plaatsen;
 And the sons of Elpaal: Eber and Misham and Shemed (he was the builder of Ono and Lod and their daughter-towns);
 και υιοὶ ἀλφααλ ὠβηδ μεσσαμ σεμμηρ οὗτος ὠκοδόμησεν τὴν ὠνω καὶ τὴν λοδ καὶ τὰς κόμας αὐτῆς
- 13 En Beria, en Sema; dezen waren hoofden der vaderen van de inwoners te Ajalon; dezen hebben de inwoners van Gath verdreven.
 And Beriah and Shema, who were heads of the families of those who were living in Ajalon, who put to flight the people living in Gath;
 και βεριγα και σμα οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τοῖς κατοικοῦσιν αἰλαμ και οὗτοι ἐξεδίωξαν τοὺς κατοικοῦντας γεθ
- 14 En Ahjo, Sasak en Jeremoth,
 And their brothers Shashak and Jeremoth.
 και ἀδελφὸς αὐτοῦ σωσηκ και ιαρμωθ
- 15 En Zebadja, en Arad, en Eder,
 And Zebadiah and Arad and Eder
 και ζαβαδια και ωρηρ και ωδηδ
- 16 En Michael, en Jispa, en Joha waren kinderen van Beria.
 And Michael and Ishpah and Joha, the sons of Beriah;
 και μιχαηλ και ιεσφα και ιωχα υιοὶ βαριγα
- 17 En Zebadja, en Mesullam, en Hizki, en Heber,
 And Zebadiah and Meshullam and Hizki and Heber
 και ζαβαδια και μοσολλαμ και αζακι και αβαρ
- 18 En Jismerai, en Jizlia en Jobab, de kinderen van Elpaal.
 And Ishmerai and Izliah and Jobab, the sons of Elpaal;
 και ισαμαρι και ιεζλια και ιωβαβ υιοὶ ελφααλ
- 19 En Jakim, en Zichri, en Zabdi,
 And Jakim and Zichri and Zabdi
 και ιακιμ και ζεχρι και ζαβδι
- 20 En Eljoenai, en Zillethai, en Eliel,
 And Elienai and Zillethai and Eliel
 και ελιωηναι και σιλθαι και ελιηλι
- 21 En Adaja, en Beraja, en Simrath waren kinderen van Simei.
 And Adaiah and Beraiah and Shimrath, the sons of Shimei;
 και αδαα και βαρραα και σιμαραθ υιοὶ σιμαϊ
- 22 En Jispan, en Eber, en Eliel,
 And Ishpan and Eber and Eliel
 και ισπαν και ὠβηδ και ελεηλ
- 23 En Abdon, en Zichri, en Hanan,
 And Abdon and Zichri and Hanan
 και αβαδων και ζεχρι και αναν
- 24 En Hananja, en Elam, en Antothija,
 And Hananiah and Elam and Anathothijah
 και ανανια και αμβρι και αιλαμ και αναθωθια
- 25 En Jifdeja, en Pnuel waren zonen van Sasak.
 And Iphdeiah and Penuel, the sons of Shashak;
 και αθιν και ιεφερια και φελιηλ υιοὶ σωσηκ

- 26 En Samserai, en Seharja, en Athalja,
And Shamsherai and Shehariah and Athaliah
καὶ σαμσαρια καὶ σααρια καὶ ογοθολια
- 27 En Jaaresja, en Elia, en Zichri waren zonen van Jeroham.
And Jaareshiah and Elijah and Zichri, the sons of Jeremoth.
καὶ ιαρασια καὶ ηλια καὶ ζεχρι υἱοὶ ιρααμ
- 28 Dezen waren de hoofden der vaderen, hoofden naar hun geslachten; dezen woonden te Jeruzalem.
These were heads of families in their generations; chief men: these were living in Jerusalem.
οὗτοι ἄρχοντες πατριῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχοντες οὗτοι κατόκησαν ἐν ιερουσαλημ
- 29 En te Gibeon woonde de vader van Gibeon; en de naam zijner huisvrouw was Maacha.
And in Gibeon was living the father of Gibeon, Jeiel, whose wife's name was Maacah;
καὶ ἐν γαβαων κατόκησεν πατὴρ γαβαων καὶ ὄνομα γυναικὶ αὐτοῦ μααχα
- 30 En zijn eerstgeboren zoon was Abdon, daarna Zur, en Kis, en Baal, en Nadab,
And his oldest son Abdon, and Zur and Kish and Baal and Ner and Nadab
καὶ υἱὸς αὐτῆς ὁ πρωτότοκος αβαδων καὶ σουρ καὶ κισ καὶ βααλ καὶ νηρ καὶ ναδαβ
- 31 En Gedor, en Ahio, en Zecher.
And Gedor and Ahio and Zechariah and Mikloth.
καὶ γεδουρ καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ ζαχουρ καὶ μακαλωθ
- 32 En Mikloth gewon Simea; en dezen woonden ook tegenover hun broederen te Jeruzalem, met hun broederen.
And Mikloth was the father of Shimeah. And they were living with their brothers in Jerusalem opposite their brothers.
καὶ μακαλωθ ἐγέννησεν τὸν σεμμα καὶ γὰρ οὗτοι κατέναντι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατόκησαν ἐν ιερουσαλημ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν
- 33 Ner nu gewon Kis, en Kis gewon Saul, en Saul gewon Jonathan, en Malchi-sua, Abinadab, en Esbaal.
And Ner was the father of Abner, and Kish was the father of Saul, and Saul was the father of Jonathan and Malchi-shua and Abinadab and Eshbaal.
καὶ νηρ ἐγέννησεν τὸν κισ καὶ κισ ἐγέννησεν τὸν σαουλ καὶ σαουλ ἐγέννησεν τὸν ιωναθαν καὶ τὸν μελχισουε καὶ τὸν αμιναδαβ καὶ τὸν ασαβαλ
- 34 En Jonathans zoon was Merib-baal, en Merib-baal gewon Micha.
And the son of Jonathan was Merib-baal; and Merib-baal was the father of Micah.
καὶ υἱοὶ ιωναθαν μεριβααλ καὶ μεριβααλ ἐγέννησεν τὸν μχια
- 35 De kinderen van Micha nu waren Pithon, en Melech, en Thaarea, en Achaz.
And the sons of Micah: Pithon and Melech and Tarea and Ahaz.
καὶ υἱοὶ μχια φιθουε καὶ μελχηλ καὶ θερεε καὶ αχαζ
- 36 En Achaz gewon Jehoadda, en Jehoadda gewon Alemeth, en Azmaveth, en Zimri; Zimri nu gewon Moza;
And Ahaz was the father of Jehoaddah; and Jehoaddah was the father of Alemeth and Azmaveth and Zimri; and Zimri was the father of Moza;
καὶ αχαζ ἐγέννησεν τὸν ιωιαδα καὶ ιωιαδα ἐγέννησεν τὸν γαλεμαθ καὶ τὸν ασμωθ καὶ τὸν ζαμβρι καὶ ζαμβρι ἐγέννησεν τὸν μαισα
- 37 En Moza gewon Bina; zijn zoon was Rafa; zijn zoon was Elasa; zijn zoon was Azel.
And Moza was the father of Binea: Raphah was his son, Eleasah his son, Azel his son;
καὶ μαισα ἐγέννησεν τὸν βαανα ραφαια υἱὸς αὐτοῦ ελασα υἱὸς αὐτοῦ εσηλ υἱὸς αὐτοῦ
- 38 Azel nu had zes zonen, en dit zijn hun namen; Azrikam, Bochrū, en Ismael, en Searja, en Obadja, en Hanan. Al dezen waren zonen van Azel.
And Azel had five sons, whose names are: Azrikam, his oldest, and Ishmael and Sheariah and Obadiah and Hanan. All these were the sons of Azel.
καὶ τῷ εσηλ ἕξ υἱοὶ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν εζρικαμ πρωτότοκος αὐτοῦ καὶ ισμαηλ καὶ σαραια καὶ αβδια καὶ αναν πάντες οὗτοι υἱοὶ εσηλ
- 39 En de zonen van Esek, zijn broeder, waren Ulam, zijn eerstgeborene, Jeus, de tweede, en Elifelet, de derde.
And the sons of Eshek his brother: Ulam his oldest son, Jeush the second, and Eliphelet the third.
καὶ υἱοὶ εσηλ ἀδελφοῦ αὐτοῦ αιλαμ πρωτότοκος αὐτοῦ καὶ ιαις ὁ δεῦτερος ελιφαλετ ὁ τρίτος

- 40 En de zonen van Ulam waren mannen, kloeke helden, den boog spannende, en zij hadden vele zonen, en zoons zonen, honderd en vijftig. Al dezen waren van de kinderen van Benjamin. 1 Kronieken 9
 And the sons of Ulam were men of war, bowmen, and had a great number of sons and sons' sons, a hundred and fifty. All these were the sons of Benjamin.
 και ἦσαν υἱοὶ αἰλαμ ἰσχυροὶ ἄνδρες δυνάμει τεινοντες τόξον καὶ πληθύνοντες υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν ἑκατὸν πενήτηκοντα πάντες οὗτοι ἐξ υἱῶν βενιαμιν
- 1 En gans Israel werd in geslachtsregisters geteld, en ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Israel. En die van Juda waren weggevoerd naar Babel, omhunner overtredingen wil. So all Israel was listed by their families; and, truly, they are recorded in the book of the kings of Israel. And Judah was taken away as prisoners to Babylon because of their sin.
 και πᾶς ἰσραηλ ὁ σὺλλογιζομὸς αὐτῶν καὶ οὗτοι καταγεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ τῶν βασιλέων ἰσραηλ καὶ ἰουδα μετὰ τῶν ἀποικισθέντων εἰς βαβυλῶνα ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν
- 2 De eerste inwoners nu, die in hun bezitting, in hun steden kwamen, waren de Israelieten, de priesters, de Levieten, en de Nethinim. Now the first to take up their heritage in their towns were: Israel, the priests, the Levites, and the Nethinim.
 και οἱ κατοικοῦντες πρότερον ἐν ταῖς κατασχέσεσιν αὐτῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἰσραηλ οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται καὶ οἱ δεδομένοι
- 3 Maar te Jeruzalem woonden van de kinderen van Juda, en van de kinderen van Benjamin, en van de kinderen van Efraim en Manasse; And in Jerusalem there were living some of the sons of Judah, and of Benjamin, and of Ephraim and Manasseh;
 και ἐν ἱερουσαλημ κατοίκησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰουδα καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν βενιαμιν καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν εφραιμ καὶ μανασση
- 4 Uthai, de zoon van Ammihud, den zoon van Omri, den zoon van Imri, den zoon van Bani, van de kinderen van Perez, den zoon van Juda. Uthai, the son of Ammihud, the son of Omri, the son of Imri, the son of Bani, of the sons of Perez, the son of Judah.
 γωθι υἱὸς ἀμμιοῦ υἱοῦ ἀμρι υἱοῦ υἱῶν φαρες υἱοῦ ἰουδα
- 5 En van de Silonieten was Asaja, de eerstgeborene, en zijn kinderen. And of the Shilonites: Asaiah the oldest, and his sons.
 και ἐκ τῶν σηλωνι ασαια πρωτότοκος αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐτοῦ
- 6 En van de kinderen van Zerah was Jeuel, en van hun broederen waren zeshonderd en negentig. And of the sons of Zerah: Jeuel, and their brothers, six hundred and ninety.
 ἐκ τῶν υἱῶν ζαρα υἱλ καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἑξακόσιοι καὶ ἐνετήκοντα
- 7 En van de kinderen van Benjamin waren Sallu, de zoon van Meshullam, den zoon van Hodavja, den zoon van Hassenua; And of the sons of Benjamin: Sallu, the son of Meshullam, Judah, the son of Hassenuah,
 και ἐκ τῶν υἱῶν βενιαμιν σαλω υἱὸς μοσολλαμ υἱοῦ ὠδοῦα υἱοῦ σαναα
- 8 En Jibnea, de zoon van Jeroham, en Ela, de zoon van Uzzi, den zoon van Michri; en Meshullam, de zoon van Sefatja, den zoon van Reuel, den zoon van Jibnija; And Ibneiah, the son of Jeroham, and Elah, the son of Uzzi, the son of Michri, and Meshullam, the son of Shephatiah, the son of Reuel, the son of Ibnijah;
 και ἱβαναα υἱὸς ἱρααμ καὶ οὗτοι υἱοὶ ὄζι υἱοῦ μαχῖρ καὶ μασσαλημ υἱὸς σαφατια υἱοῦ ραγουηλ υἱοῦ βαναα
- 9 En hun broederen naar hun geslachten, negenhonderd zes en vijftig; al deze mannen waren hoofden der vaderen in de huizen hunner vaderen. And their brothers, in the list of their generations, nine hundred and fifty-six. All these men were heads of families, listed by the names of their fathers.
 και ἀδελφοὶ αὐτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἑννακόσιοι πενήτηκοντα ἕξ πάντες οἱ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν
- 10 Van de priesteren nu, Jedaja, en Jojarib, en Jachin, And of the priests: Jedaiah and Jehoiarib and Jachin
 και ἀπὸ τῶν ἱερέων ἰωδαε καὶ ἰωαριμ καὶ ἰαχιν
- 11 En Azarja, de zoon van Hilkija, den zoon van Meshullam, den zoon van Zadok, den zoon van Merajoth, den zoon van Ahitub, overste van het huis Gods; And Azariah, the son of Hilkiah, the son of Meshullam, the son of Zadok, the son of Meraioth, the son of Ahitub, the ruler of the house of God;
 και ἀζαρια υἱὸς χελκια υἱοῦ μοσολλαμ υἱοῦ σαδοκ υἱοῦ μαραιωθ υἱοῦ ἀχιτωβ ἡγούμενος οἴκου τοῦ θεοῦ
- 12 En Adaja, de zoon van Jeroham, den zoon van Pashur, den zoon van Malchija; en Massi, de zoon van Adiel, den zoon van Jahzera, den zoon van Meshullam, den zoon van Meshillemith, den zoon van Immer. And Adaiah, the son of Jeroham, the son of Pashhur, the son of Malchijah, and Maasai, the son of Adiel, the son of Jahzerah, the son of Meshullam, the son of Meshillemith, the son of Immer;
 και ἀδαα υἱὸς ἱρααμ υἱοῦ πασχωρ υἱοῦ μαλχια καὶ μασσαια υἱὸς ἀδιηλ υἱοῦ ἰεδιου υἱοῦ μοσολλαμ υἱοῦ μασελμωθ υἱοῦ ἐμμηρ

- 13 Daartoe hun broeders, hoofden in de huizen hunner vaders, duizend zevenhonderd en zestig, kloeke helden aan het werk van den dienst van het huis Gods.
And their brothers, heads of their families, a thousand and seven hundred and sixty: able men, doing the work of the house of God.
 καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν ἄρχοντες οἴκων πατριῶν χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα ἰσχυροὶ δυνάμει εἰς ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου τοῦ θεοῦ
- 14 Van de Levieten nu waren Semaja, de zoon van Hasub, den zoon van Azrikam, den zoon van Hasabja, van de kinderen van Merari;
And of the Levites: Shemaiah, the son of Hasshub, the son of Azrikam, the son of Hashabiah, of the sons of Merari;
 καὶ ἐκ τῶν λευιτῶν σαμαία υἱὸς ασωβ υἱοῦ εσρικαμ υἱοῦ ασαβια ἐκ τῶν υἱῶν μεραρι
- 15 En Bakbakkar, Heres, en Galal, en Mattanja, de zoon van Micha, den zoon van Zichri, den zoon van Asaf;
And Bakbakkar, Heresh, and Galal, and Mattaniah, the son of Mica, the son of Zichri, the son of Asaph;
 καὶ βακβακκαρ καὶ αρης καὶ γαλαλ καὶ μανθανιας υἱὸς μιχα υἱοῦ ζεχρι υἱοῦ ασαφ
- 16 En Obadja, de zoon van Semaja, den zoon van Galal, den zoon van Jeduthun; en Berechja, de zoon van Asa, den zoon van Elkana, woonachtig in de dorpen der Netofathieten.
And Obadiah, the son of Shemaiah, the son of Galal, the son of Jeduthun, and Berechiah, the son of Asa, the son of Elkanah, who were living in the small towns of the Netophathites.
 καὶ αβδία υἱὸς σαμαία υἱοῦ γαλαλ υἱοῦ ἰδιθων καὶ βαραχία υἱὸς οσσα υἱοῦ ἠλκανα ὁ κατοικῶν ἐν ταῖς κώμαις νετωφατι
- 17 De poortiers nu waren: Sallum, en Akkub, en Talmon, en Ahiman, en hun broeders; Sallum was het hoofd.
And the door-keepers: Shallum and Akkub and Talmon and Ahiman and their brothers: Shallum was the chief.
 οἱ πυλωροὶ σαλωμ καὶ ακουβ καὶ ταλμαν καὶ αιμαν καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν σαλωμ ὁ ἄρχων
- 18 Ook tot nog toe, aan de poort des konings oostwaarts, waren dezen de poortiers onder de legers der kinderen van Levi.
Up till then they had been at the king's door to the east. They were door-keepers for the tents of the sons of Levi.
 καὶ ἕως ταύτης ἐν τῇ πύλῃ τοῦ βασιλέως κατ' ἀνατολὰς αὐταὶ αἱ πύλαι τῶν παρεμβολῶν υἱῶν λευι
- 19 En Sallum, de zoon van Kore, den zoon van Ebjasaf, den zoon van Korah, en zijn broeders van het huis zijns vaders, de Korathieten, waren over het werk van dendienst, wachters der dorpelen des tabernakels; gelijk hun vaders in het leger des HEEREN geweest waren bewaarders van den ingang;
And Shallum, the son of Kore, the son of Ebiasaph, the son of Korah, and his brothers, of his family, the Korahites, were responsible for everything which had to be done in connection with the order of worship, keepers of the doors of the Tent; their fathers had had the care of the tents of the Lord, being keepers of the doorway.
 καὶ σαλωμ υἱὸς κωρη υἱοῦ αβιασαφ υἱοῦ κορε καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς οἶκον πατρὸς αὐτοῦ οἱ κοριταὶ ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς λειτουργίας φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς καὶ πατέρες αὐτῶν ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς κυρίου φυλάσσοντες τὴν εἰσοδὸν
- 20 Als Pinehas, de zoon van Eleazar, te voren voorganger bij hen was, met welken de HEERE was.
In the past Phinehas, the son of Eleazar, had been ruler over them; may the Lord be with him!
 καὶ φινεες υἱὸς ελεαζαρ ἡγούμενος ἦν ἐπ' αὐτῶν ἔμπροσθεν καὶ οὗτοι μετ' αὐτοῦ
- 21 Zacharja, de zoon van Meselemja, was poortier aan de deur van de tent der samenkomst.
Zechariah, the son of Meshemiah, was keeper of the door of the Tent of meeting.
 ζαχαριας υἱὸς μασαλαμι πυλωρὸς τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου
- 22 Allen, die uitgelezen waren tot poortiers aan de dorpelen, waren tweehonderd en twaalf. Dezen waren in het geslachtsregister gesteld naar hun dorpen. David en Samuel, de ziener, hadden hen in hun ambt bevestigd.
There were two hundred and twelve whose business it was to keep the doorway. These were listed by families in the country places where they were living, whom David and Samuel the seer put in their responsible positions.
 πάντες οἱ ἐκλεκτοὶ ταῖς πύλαις ἐν ταῖς πύλαις διακόσιοι καὶ δέκα δύο οὗτοι ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν ὁ καταλογισμὸς αὐτῶν τούτους ἔστησεν δαυὶδ καὶ σαμουὴλ ὁ βλέπων τῇ πίστει αὐτῶν
- 23 Zij dan en hun zonen waren aan de poorten van het huis des HEEREN, in het huis der tent, aan de wachten.
So they and their sons had the care of the doors of the house of the Lord, the house of the Tent, as watchers.
 καὶ οὗτοι καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν πυλῶν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν οἴκῳ τῆς σκηνῆς τοῦ φυλάσσειν
- 24 Die poortiers waren aan de vier winden, tegen het oosten, tegen het westen, tegen het noorden, en tegen het zuiden.
There were keepers of the doors on the four sides, to the east, west, north, and south.
 κατὰ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους ἦσαν αἱ πύλαι κατ' ἀνατολὰς θάλασσαν βορρᾶν νότον

- 25 En hun broeders waren op hun dorpen, inkomende ten zevenden dage van tijd tot tijd, om met hen te dienen;
 And their brothers, in the country places where they were living, were to come in every seven days to be with them from time to time.
 και ἀδελφοὶ αὐτῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι κατὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μετὰ τούτων
- 26 Want in dat ambt waren vier overste poortiers, die Levieten waren; en zij waren over de kameren en over de schatten van het huis Gods.
 For the four chief door-keepers, who were Levites, had a special position, looking after the rooms and the store-houses of the house of God.
 ὅτι ἐν πίστει εἰσὶν τέσσαρες δυνατοὶ τῶν πυλῶν οἱ λευῖται ἦσαν ἐπὶ τῶν παστοφορίων καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου τοῦ θεοῦ
- 27 En zij bleven over nacht rondom het huis Gods; want op hen was de wacht, en zij waren over de opening, en dat allen morgen.
 Their sleeping-rooms were round the house of God, for they had the care of it, and were responsible for opening it morning by morning.
 και περικύκλω οἴκου τοῦ θεοῦ παρεμβλοῦσιν ὅτι ἐπ' αὐτοὺς φυλακὴ καὶ οὗτοι ἐπὶ τῶν κλειδῶν τὸ πρωὶ πρωὶ ἀνοίγειν τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ
- 28 En enigen van hen waren over de vaten van den dienst; want bij getal droegen zij ze in, en bij getal droegen zij ze uit.
 Certain of them had the care of the vessels used in worship, to keep an account of them when they came in and when they were taken out again.
 και ἐξ αὐτῶν ἐπὶ τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας ὅτι ἐν ἀριθμῷ εἰσοίσουσιν αὐτὰ καὶ ἐν ἀριθμῷ ἐξοίσουσιν αὐτὰ
- 29 Want uit dezelve zijn er besteld over de vaten, en over al de heilige vaten, en over de meelbloem, en wijn, en olie, en wierook, en specerij.
 And some of them were responsible for the holy things and for the vessels of the holy place, and the meal and the wine and the oil and the perfume and the spices.
 και ἐξ αὐτῶν καθεσταμένοι ἐπὶ τὰ σκεύη καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια καὶ ἐπὶ τῆς σεμιδάλεως τοῦ οἴνου τοῦ ἐλαίου τοῦ λιβανωτοῦ καὶ τῶν ἄρωμάτων
- 30 En uit de zonen der priesteren waren de bereiders van het reukwerk der specerijen.
 And some of the sons of the priests were responsible for crushing the spices.
 και ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἱερέων ἦσαν μυρεψοὶ τοῦ μύρου καὶ εἰς τὰ ἄρώματα
- 31 En Mattithja uit de Levieten, dewelke was de eerstgeborene van Sallum, den Korahiet, was in het ambt over het werk, dat in pannen gekookt wordt.
 And Mattithiah, one of the Levites, the oldest son of Shallum the Korahite, was responsible for cooking the flat cakes.
 και ματθαθιας ἐκ τῶν λευιτῶν οὗτος ὁ πρωτότοκος τῷ σαλωμ τῷ κορίτῃ ἐν τῇ πίστει ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς θυσίας τοῦ τηγάνου τοῦ μεγάλου ἱερέως
- 32 En uit de kinderen der Kahathieten, uit hun broederen, waren enigen over de broden der toerichting, om die alle sabbatten te bereiden.
 And some of their brothers, sons of the Kohathites, were responsible for the holy bread which was put in order before the Lord, to get it ready every Sabbath.
 και βαναιας ὁ καθίτης ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄρτων τῆς προθέσεως τοῦ ἐτοιμάσαι σάββατον κατὰ σάββατον
- 33 Uit dezen zijn ook de zangers, hoofden der vaderen onder de Levieten in de kameren, dienstvrij; want dag en nacht was het op hen, in dat werk te zijn.
 And these were those who had the ordering of the music and songs, heads of families of the Levites, who were living in the rooms, and were free from other work, for their work went on day and night.
 και οὗτοι ψαλτφοδοὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν λευιτῶν διατεταγμένοι ἐφημερία ὅτι ἡμέρα καὶ νύξ ἐπ' αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔργοις
- 34 Dit zijn de hoofden der vaderen onder de Levieten, hoofden in hun geslachten; dezen woonden te Jeruzalem.
 These were heads of families of the Levites in their generations, chief men; they were living at Jerusalem.
 οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν λευιτῶν κατὰ γενέσεις αὐτῶν ἄρχοντες οὗτοι κατόκησαν ἐν ἱερουσαλημ
- 35 Maar te Gibeon hadden gewoond Jeiel, de vader van Gibeon; de naam zijner zuster nu was Maacha.
 And in Gibeon was living the father of Gibeon, Jeiel, whose wife's name was Maachah;
 και ἐν γαβαων κατόκησεν πατὴρ γαβαων ιηλ καὶ ὄνομα γυναικὸς αὐτοῦ μοαχα
- 36 En Abdon was zijn eerstgeboren zoon, daarna Zur, en Kis, en Baal, en Ner, en Nadab.
 And Abdon his oldest son, and Zur and Kish and Baal and Ner and Nadab
 και υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος αβαδων καὶ σιρ καὶ κισ καὶ βααλ καὶ νηρ καὶ ναδαβ
- 37 En Gedor, en Ahio, en Zacharja, en Mikloth.
 And Gedor and Ahio and Zechariah and Mikloth
 και γεδουρ καὶ ἀδελφὸς καὶ ζαχαρια καὶ μακελλωθ

- 38 Mikloth nu gewon Simeam; dezen woonden ook te Jeruzalem, tegenover hun broederen, met hun broederen.
Mikloth was the father of Shimeam. They were living with their brothers in Jerusalem opposite their brothers.
καὶ μακελλῶθ ἐγέννησεν τὸν σιμαα καὶ οὗτοι ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κατῴκησαν ἐν ἱερουσαλημ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν
- 39 En Ner gewon Kis, en Kis gewon Saul, en Saul gewon Jonathan, en Malchi-sua, en Abinadab, en Esbaal.
And Ner was the father of Kish; and Kish was the father of Saul; and Saul was the father of Jonathan and Malchi-shua and Abinadab and Eshbaal.
καὶ νηρ ἐγέννησεν τὸν κισ καὶ κισ ἐγέννησεν τὸν σαουλ καὶ σαουλ ἐγέννησεν τὸν ἰωναθαν καὶ τὸν μελχισουε καὶ τὸν αμιναδαβ καὶ τὸν ἰσβααλ
- 40 En Jonathans zoon van Merib-baal, en Merib-baal gewon Micha.
And the son of Jonathan was Merib-baal; and Merib-baal was the father of Micah.
καὶ υἱὸς ἰωναθαν μαριβααλ καὶ μαριβααλ ἐγέννησεν τὸν μιχα
- 41 De kinderen van Micha nu waren Pithon, en Melech, en Thaerea.
And the sons of Micah: Pithon and Melech and Tahrea and Ahaz.
καὶ υἱοὶ μιχα φαιθων καὶ μαλαχ καὶ θαραχ
- 42 En Achaz gewon Jaera, en Jaera gewon Alemeth, en Azmaveth, en Zimri; en Zimri gewon Moza;
And Ahaz was the father of Jarah; and Jarah was the father of Alemeth and Azmaveth and Zimri; and Zimri was the father of Moza.
καὶ αχαζ ἐγέννησεν τὸν ἰαδα καὶ ἰαδα ἐγέννησεν τὸν γαλεμεθ καὶ τὸν γαζμωθ καὶ τὸν ζαμβρι καὶ ζαμβρι ἐγέννησεν τὸν μασα
- 43 En Moza gewon Bina; wiens zoon was Refaja; wiens zoon was Elasa; wiens zoon was Azel.
And Moza was the father of Binea; and Rephaiah was his son, Eleasah his son, Azel his son.
καὶ μασα ἐγέννησεν τὸν βαανα ραφαια υἱὸς αὐτοῦ ελεασα υἱὸς αὐτοῦ εσηλ υἱὸς αὐτοῦ
- 44 Azel nu had zes zonen, en dit zijn hun namen: Azrikam, Bochru, en Ismael, en Searja, en Obadja, en Hanan; dezen zijn Azels zonen. 1 Kronieken 10
And Azel had five sons, whose names are: Azrikam, his oldest son, and Ishmael and Sheariah and Obadiah and Hanan: these were the sons of Azel.
καὶ τῷ εσηλ ἕξ υἱοὶ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν εσδρικαμ πρωτότοκος αὐτοῦ ἰσμαηλ καὶ σαρια καὶ αβδία καὶ αναν οὗτοι υἱοὶ εσηλ
- 1 En de Filistijnen streden tegen Israel, en de mannen van Israel vloden voor het aangezicht der Filistijnen, en zij vielen verslagen op het gebergte Gilboa.
Now the Philistines were fighting against Israel; and the men of Israel went in flight before the Philistines, falling down wounded in Mount Gilboa.
καὶ ἀλλόφυλοι ἐπολέμησαν πρὸς ἰσραηλ καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων καὶ ἔπεσον τραυματῖαι ἐν ὄρει γελβουε
- 2 En de Filistijnen hielden dicht achter Saul aan en achter zijn zonen; en de Filistijnen sloegen Jonathan, en Abinadab, en Malchi-sua, de zonen van Saul.
And the Philistines went hard after Saul and his sons, and put to death Jonathan and Abinadab and Malchi-shua, the sons of Saul.
καὶ κατεδίωξαν ἀλλόφυλοι ὀπίσω σαουλ καὶ ὀπίσω υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξαν ἀλλόφυλοι τὸν ἰωναθαν καὶ τὸν αμιναδαβ καὶ τὸν μελχισουε υἱοὺς σαουλ
- 3 En de strijd werd zwaar tegen Saul, en de schutters met de bogen troffen hem aan; en hij vreesde zeer voor de schutters.
And the fight was going against Saul, and the archers came across him, and he was wounded by the archers.
καὶ ἐβαρύνθη ὁ πόλεμος ἐπὶ σαουλ καὶ εὔρον αὐτὸν οἱ τοξῶται ἐν τοῖς τόξοις καὶ πόνους καὶ ἐπόνεσεν ἀπὸ τῶν τόξων
- 4 Toen zeide Saul tot zijn wapendrager: Trek uw zwaard uit en doorsteek mij daarmee, dat misschien deze onbesnedenen niet komen, en met mij den spot drijven. Maar zijn wapendrager wilde niet, want hij vreesde zeer. Toen nam Saul het zwaard, en viel daarin.
Then Saul said to the servant who had the care of his arms, Take your sword and put it through me, before these men without circumcision come and make sport of me. But his servant, full of fear, would not do so. Then Saul took out his sword, falling on it himself.
καὶ εἶπεν σαουλ τῷ αἵροντι τὰ σκεύη αὐτοῦ σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ ἐκκέντησόν με ἐν αὐτῇ μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι καὶ ἐμπαίζωσίν μοι καὶ οὐκ ἐβούλετο ὁ αἵρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι ἐφοβεῖτο σφόδρα καὶ ἔλαβεν σαουλ τὴν ῥομφαίαν καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτήν
- 5 Toen zijn wapendrager zag, dat Saul dood was, zo viel hij ook in het zwaard en stierf.
And when his servant saw that Saul was dead, he did the same, and came to his death.
καὶ εἶδεν ὁ αἵρων τὰ σκεύη αὐτοῦ ὅτι ἀπέθανεν σαουλ καὶ ἔπεσεν καὶ γε αὐτὸς ἐπὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν
- 6 Alzo stierf Saul en zijn drie zonen; ook zijn ganse huis is tegelijk gestorven.
So death overtook Saul and his three sons; all his family came to an end together.
καὶ ἀπέθανεν σαουλ καὶ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπέθανεν

- 7 Als al de mannen van Israel, die in het dal waren, zagen, dat zij gevloeden waren, en dat Saul en zijn zonen dood waren, zo verlieten zij hun steden, en zij vloden. Toen kwamen de Filistijnen en woonden daarin.
 And when all the men of Israel who were in the valley saw that the men of Israel had gone in flight and that Saul and his sons were dead, they went in flight away from their towns; and the Philistines came and took them for themselves.
 και εἶδεν πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ ὁ ἐν τῷ αὐλῶνι ὅτι ἐφυγεν ἰσραηλ καὶ ὅτι ἀπέθανεν σαουλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ κατέλιπον τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἐφυγον καὶ ἦλθον ἀλλόφυλοι καὶ κατόκησαν ἐν αὐταῖς
- 8 Het geschiedde nu des anderen daags, als de Filistijnen kwamen om de verslagenen te plunderen, zo vonden zij Saul en zijn zonen, liggende op het gebergte Gilboa.
 Now the day after, when the Philistines came to take their goods from the dead, they saw Saul and his sons dead in Mount Gilboa.
 και ἐγένετο τῇ ἐχομένῃ καὶ ἦλθον ἀλλόφυλοι τοῦ σκυλεύειν τοὺς τραυματίας καὶ εὔρον τὸν σαουλ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πεπτωκότας ἐν τῷ ὄρει γελβουε
- 9 En zij plunderden hem, en zij namen zijn hoofd en zijn wapenen, en zij zonden ze in der Filistijnen land rondom, om dit te boodschappen aan hun afgoden, en aan hetvolk.
 And they took everything off him, and took his head and his war-dress, and sent word into the land of the Philistines round about to give the news to their gods and to the people.
 και ἐξέδυσαν αὐτὸν καὶ ἔλαβον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τὰ σκευὴ αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλαν εἰς γῆν ἀλλοφύλων κύκλῳ τοῦ εὐαγγελίσασθαι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ τῷ λαῷ
- 10 En zij legden zijn wapenen in het huis huns gods; en zijn hoofd hechtten zij in het huis van Dagon.
 And they put his war-dress in the house of their gods, and put up his head in the house of Dagon.
 και ἔθηκαν τὰ σκευὴ αὐτοῦ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτῶν καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔθηκαν ἐν οἴκῳ δαγων
- 11 Als geheel Jabes in Gilead hoorde alles, wat de Filistijnen Saul gedaan hadden,
 And when the news came to Jabesh-gilead of what the Philistines had done to Saul,
 και ἤκουσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες γαλααδ ἅπαντα ἃ ἐποίησαν ἀλλόφυλοι τῷ σαουλ καὶ τῷ ἰσραηλ
- 12 Zo maakten zich alle strijdbare mannen op, en zij namen het lichaam van Saul, en de lichamen zijner zonen, en zij brachten ze te Jabes; en zij begroeven hunbeenderen onder een eikenboom te Jabes, en zij vastten zeven dagen.
 All the fighting-men came up and took away Saul's body and the bodies of his sons, and took them to Jabesh, and put their bones to rest under the oak-tree in Jabesh, and took no food for seven days.
 και ἠγέρθησαν ἐκ γαλααδ πᾶς ἀνὴρ δυνατὸς καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα σαουλ καὶ τὸ σῶμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἤνεγκαν αὐτὰ εἰς ἰαβις καὶ ἔθαψαν τὰ ὀστέα αὐτῶν ὑπὸ τὴν δρυῖν ἐν ἰαβις καὶ ἐνήστευσαν ἐπτά ἡμέρας
- 13 Alzo stierf Saul, in zijn overtreding, waarmede hij overtreden had tegen den HEERE, tegen het woord des HEEREN hetwelk hij niet gehouden had; en ook omdat hijde waarzegster gevraagd had, haar zoekende,
 So death came to Saul because of the sin which he did against the Lord, that is, because of the word of the Lord which he kept not; and because he went for directions to one who had an evil spirit,
 και ἀπέθανεν σαουλ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτοῦ αἷς ἠνόμησεν τῷ κυρίῳ κατὰ τὸν λόγον κυρίου διότι οὐκ ἐφύλαξεν ὅτι ἐπρωτότησεν σαουλ ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ τοῦ ζητηῆσαι καὶ ἀπεκρίνατο αὐτῷ σαμουηλ ὁ προφήτης
- 14 En den HEERE niet gezocht had; daarom doodde Hij hem, en keerde het koninkrijk tot David, den zoon van Isai. 1 Kronieken 11
 And not to the Lord: for this reason, he put him to death and gave the kingdom to David, the son of Jesse.
 και οὐκ ἐζήτησεν κύριον καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν καὶ ἐπέστρεψεν τὴν βασιλείαν τῷ δαυιδ υἱῷ ἰεσσαί
- 1 Toen vergaderde zich gans Israel tot David naar Hebron, zeggende: Zie, wij zijn uw gebeente en uw vlees.
 Then all Israel came together to David at Hebron, and said, Truly, we are your bone and your flesh.
 και ἦλθεν πᾶς ἰσραηλ πρὸς δαυιδ ἐν χεβρων λέγοντες ἰδοὺ ὀστά σου καὶ σάρκες σου ἡμεῖς
- 2 Zelfs ook te voren, toen Saul nog koning was, hebt gij Israel uitgeleid en ingeleid; ook heeft de HEERE, uw God, tot u gezegd: Gij zult Mijn volk Israel weiden, en gijzult voorganger zijn van Mijn volk Israel.
 In the past, when Saul was king, it was you who went at the head of Israel when they went out or came in; and the Lord your God said to you, You are to be the keeper of my people Israel, and their ruler.
 και ἐχθὲς καὶ τρίτην ὄντος σαουλ βασιλέως σὺ ἦσθα ὁ ἐξάγων καὶ εἰσάγων τὸν ἰσραηλ καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός σου σοι σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν ἰσραηλ καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον ἐπὶ ἰσραηλ
- 3 Ook kwamen alle oudsten in Israel tot den koning van Hebron, en David maakte een verbond met hen te Hebron, voor het aangezicht des HEEREN; en zij zalfden David ten koning over Israel, naar het woord des HEEREN, door den dienst van Samuel.
 So all the responsible men of Israel came to the king at Hebron; and David made an agreement with them in Hebron before the Lord; and they put the holy oil on David and made him king over Israel, as the Lord had said by Samuel.
 και ἦλθον πάντες πρεσβύτεροι ἰσραηλ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς χεβρων καὶ διέθετο αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς δαυιδ διαθήκη ἐν χεβρων ἐναντίον κυρίου καὶ ἔχρισαν τὸν δαυιδ εἰς βασιλέα ἐπὶ ἰσραηλ κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς σαμουηλ

- 4 En David toog henen, en gans Israel, naar Jeruzalem, welke is Jebus; want daar waren de Jebusieten, de inwoners des lands.
Then David and all Israel went to Jerusalem (which is Jebus); and the Jebusites, the people of the land, were there.
καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς καὶ ἄνδρες ἰσραὴλ εἰς ἱερουσαλὴμ αὐτὴ ἰεβους καὶ ἐκεῖ οἱ ἰεβουσαῖοι οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν
- 5 En de inwoners van Jebus zeiden tot David: Gij zult hier niet inkomen. David dan nog won den burg Sion, welke is de stad Davids.
And the people of Jebus said to David, You will not come in here. But still, David took the strong place of Zion, which is the town of David.
εἶπαν δὲ οἱ κατοικοῦντες ἰεβους τῷ δαυὶδ οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε καὶ προκατελάβετο τὴν περιοχὴν σιων αὐτῆ ἡ πόλις δαυὶδ
- 6 Want David zeide: Al wie de Jebusieten het eerst slaat, zal tot een hoofd, en tot een overste worden. Toen beklom Joab, de zoon van Zeruja, dien het eerst; daarom werd hij tot een hoofd.
And David said, The first to overcome the Jebusites will be chief and captain. And Joab, the son of Zeruiah, went up first, and became chief.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πᾶς τύπτων ἰεβουσαῖον ἐν πρώτοις καὶ ἔσται εἰς ἄρχοντα καὶ εἰς στρατηγόν καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἐν πρώτοις ἰωαβ υἱὸς σαρουῖα καὶ ἐγένετο εἰς ἄρχοντα
- 7 David nu woonde op den burg; daarom heet men dien de stad Davids.
And David took the strong tower for his living-place, so it was named the town of David.
καὶ ἐκάθισεν δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν αὐτὴν πόλιν δαυὶδ
- 8 En hij bouwde de stad rondom, van Millo af, en rondom henen; en Joab vernieuwde het overige der stad.
And he took in hand the building of the town all round, starting from the Millo; and Joab put the rest of the town in order.
καὶ ὠκοδόμησεν τὴν πόλιν κύκλῳ καὶ ἐπολέμησεν καὶ ἔλαβεν τὴν πόλιν
- 9 En David ging geduriglijk voort, en werd groot, want de HEERE der heirscharen was met hem.
And David became greater and greater in power, because the Lord of armies was with him.
καὶ ἐπορεύετο δαυὶδ πορευόμενος καὶ μεγαλυνόμενος καὶ κύριος παντοκράτωρ μετ' αὐτοῦ
- 10 Dezen nu waren de hoofden der helden, die David had, die zich dapper bij hem gedragen hebben in zijn koninkrijk bij geheel Israel, om hem koning te maken, naarhet woord des HEEREN over Israel.
Now these are the chief of David's men of war who were his strong supporters in the kingdom, and, with all Israel, made him king, as the Lord had said about Israel.
καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες τῶν δυνατῶν οἱ ἦσαν τῷ δαυὶδ οἱ κατισχύοντες μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ μετὰ παντὸς ἰσραὴλ τοῦ βασιλεῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου ἐπὶ ἰσραὴλ
- 11 Dezen nu zijn van het getal der helden, die David had: Jasobam, de zoon van Hachmoni, was het hoofd der dertigen, die zijn spies tegen driehonderd opheffende, henop eenmaal versloeg.
This is the list of David's men of war: Ishbaal, the son of a Hachmonite, the chief of the three: he put to death three hundred at one time with his spear.
καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς τῶν δυνατῶν τοῦ δαυὶδ ἰεσεβααλ υἱὸς αχαμανι πρῶτος τῶν τριάκοντα οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἅπαξ ἐπὶ τριακοσίουσ τραυματίας ἐν καιρῷ ἐνί
- 12 En na hem was Eleazar, de zoon van Dodo, de Ahohiet; hij was onder die drie helden.
And after him was Eleazar, the son of Dodo the Ahohite, who was one of the three great fighters.
καὶ μετ' αὐτὸν ελεαζαρ υἱὸς δωδαὶ ὁ αχωχι οὗτος ἦν ἐν τοῖς τρισὶν δυνατοῖς
- 13 Hij was met David te Pas-Dammim, als de Filistijnen daar ten strijde vergaderd waren, en het stuk des akkers vol gerst was, en het volk voor het aangezicht der Filistijnen vlood;
He was with David at Pas-dammim, where the Philistines had come together for the fight, near a bit of land full of barley; and the people went in flight before the Philistines.
οὗτος ἦν μετὰ δαυὶδ ἐν φασοδομῖν καὶ οἱ ἀλλοφύλοι συνήχθησαν ἐκεῖ εἰς πόλεμον καὶ ἦν μερὶς τοῦ ἀγροῦ πλήρης κριθῶν καὶ ὁ λαὸς ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων
- 14 En zij stelden zich in het midden van dat stuk, en beschermden het, en zij sloegen de Filistijnen; en de HEERE verlost hen door een grote verlossing.
And he took up his position in the middle of the bit of land, and kept back their attack, and overcame the Philistines; and the Lord gave a great salvation.
καὶ ἔστη ἐν μέσῳ τῆς μερίδος καὶ ἔσωσεν αὐτὴν καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐποίησεν κύριος σωτηρίαν μεγάλην
- 15 En drie uit de dertig hoofden togen af naar den rotssteen tot David in de spelonk van Adullam; en het leger der Filistijnen had zich gelegerd in het dal Refaim.
And three of the thirty went down to David, to the rock, into the strong place of Adullam; and the army of the Philistines had taken up their position in the valley of Rephaim.
καὶ κατέβησαν τρεῖς ἐκ τῶν τριάκοντα ἀρχόντων εἰς τὴν πέτραν πρὸς δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον οδολλαμ καὶ παρεμβολὴ τῶν ἀλλοφύλων παρεμβεβλήκει ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων
- 16 En David was toen in de vesting en de bezetting der Filistijnen was toen te Bethlehem.
At that time David had taken cover in the strong place, and an armed force of the Philistines was in Beth-lehem.
καὶ δαυὶδ τότε ἐν τῇ περιοχῇ καὶ τὸ σύστημα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν βαιθλεεμ

- 17 En David kreeg lust, en zeide: Wie zal mij water te drinken geven uit Bethlehems bornput, die onder de poort is?
 And David, moved by a strong desire, said, If only someone would give me a drink of the water from the water-hole of Beth-lehem by the doorway into the town!
 και ἐπεθύμησεν δαυιδ καὶ εἶπεν τίς ποτιεῖ με ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου βαιθλεεμ τοῦ ἐν τῇ πύλῃ
- 18 Toen braken die drie door het leger der Filistijnen, en putten water uit Bethlehems bornput, die onder de poort is, en zij droegen het en brachten het tot David. Doch David wilde het niet drinken, maar hij goot het uit voor den HEERE;
 So the three, forcing a way through the Philistine army, got water from the water-hole of Beth-lehem, by the doorway into the town, and took it back to David; but David would not take it, but made an offering of it, draining it out to the Lord,
 και διέρρηξαν οἱ τρεῖς τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων καὶ ὑδρεύσαντο ὕδωρ ἐκ τοῦ λάκκου τοῦ ἐν βαιθλεεμ ὃς ἦν ἐν τῇ πύλῃ καὶ ἔλαβον καὶ ἤλθον πρὸς δαυιδ καὶ οὐκ ἠθέλησεν δαυιδ τοῦ πιεῖν αὐτὸ καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ
- 19 En hij zeide: Dat late mijn God verre van mij zijn, van zulks te doen! Zou ik het bloed dezer mannen drinken? Met gevaar huns levens, ja, met gevaar huns levenshebben zij dat gebracht. En hij wilde het niet drinken. Dit deden de drie helden.
 Saying, By my God, far be it from me to do this! How may I take as drink the life-blood of these men who have put their lives in danger? so he did not take it. These things did the three great men of war.
 και εἶπεν Ἰεωὸς μοι ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰ αἶμα ἀνδρῶν τούτων πίομαι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν ὅτι ἐν ψυχαῖς αὐτῶν ἤνεγκαν αὐτό καὶ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν αὐτό ταῦτα ἐποίησαν οἱ τρεῖς δυνατοὶ
- 20 Abisai nu, de broeder van Joab, was ook het hoofd van drie; en hij, verheffende zijn spies tegen driehonderd, versloeg hen; alzo had hij een naam onder die drie.
 And Abishai, the brother of Joab, was chief of the thirty, for he put to death three hundred with his spear, but he had not a name among the three.
 και ἀβεσσα ἀδελφὸς ἰωαβ οὗτος ἦν ἄρχων τῶν τριῶν οὗτος ἐσπάσατο τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ ἐπὶ τριακοσίους τραυματίας ἐν καιρῷ ἐνὶ καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν
- 21 Uit die drie was hij geeerd boven de twee; daarom werd hij hun tot een overste; maar hij kwam tot aan de eerste drie niet.
 Of the thirty, he was the noblest, and was made their captain, but he was not equal to the first three.
 ἀπὸ τῶν τριῶν ὑπὲρ τοὺς δύο ἔνδοξος καὶ ἦν αὐτοῖς εἰς ἄρχοντα καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἤρχετο
- 22 Benaja, de zoon van Jojada, de zoon eens dapperen mans van Kabzeel, was groot van daden; hij versloeg twee sterke leeuwen van Moab; ook ging hij af, en versloeg een leeuw in het midden des kuils, in den sneeuwtijd.
 Benaiah, the son of Jehoiada, a fighting-man of Kabzeel, had done great acts; he put to death two young lions going into their secret place; and he went down into a hole and put a lion to death in time of snow.
 και βαναιας υἱὸς ἰωδαε υἱὸς ἀνδρὸς δυνατοῦ πολλὰ ἔργα αὐτοῦ ὑπὲρ καβσαηλ οὗτος ἐπάταξεν τοὺς δύο ἀριηλ μωαβ καὶ οὗτος κατέβη καὶ ἐπάταξεν τὸν λέοντα ἐν τῷ λάκκῳ ἐν ἡμέρᾳ χιόνος
- 23 Hij versloeg ook een Egyptischen man, een man van grote lengte, van vijf ellen; en die Egyptenaar had een spies in de hand, als een weversboom; maar hij ging tothem af met een staf, en rukte de spies uit de hand des Egyptenaars, en hij doodde hem met zijn eigen spies.
 And he made an attack on an Egyptian, a very tall man about five cubits high, armed with a spear like a cloth-worker's rod; he went down to him with a stick, and pulling his spear out of the hand of the Egyptian, put him to death with that same spear.
 και οὗτος ἐπάταξεν τὸν ἄνδρα τὸν αἰγύπτιον ἄνδρα ὀρατὸν πεντάπηχον καὶ ἐν χειρὶ τοῦ αἰγυπτίου δόρυ ὡς ἀντίον ὑφαινόντων καὶ κατέβη ἐπ' αὐτὸν βαναιας ἐν ῥάβδῳ καὶ ἀφείλατο ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ αἰγυπτίου τὸ δόρυ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ δόρατι αὐτοῦ
- 24 Deze dingen deed Benaja, de zoon van Jojada; dies had hij een naam onder die drie helden.
 These were the acts of Benaiah, the son of Jehoiada, who had a great name among the thirty men of war.
 ταῦτα ἐποίησεν βαναιας υἱὸς ἰωδαε καὶ τούτῳ ὄνομα ἐν τοῖς τρισίν τοῖς δυνατοῖς
- 25 Ziet, hij was de heerlijkste van die dertig; nochtans kwam hij tot aan de drie niet. En David stelde hem over zijn trawanten.
 He was honoured over the thirty, but he was not equal to the first three: and David put him over his servants.
 ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ἔνδοξος οὗτος καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς οὐκ ἤρχετο καὶ κατέστησεν αὐτὸν δαυιδ ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ
- 26 De helden nu der heiren waren: Asahel, de broeder van Joab; Elhanan, de zoon van Dodo, van Bethlehem;
 And these were the great men of war: Asahel, the brother of Joab, Elhanan, the son of Dodo of Beth-lehem,
 και δυνατοὶ τῶν δυνάμεων ασαηλ ἀδελφὸς ἰωαβ ελεαναν υἱὸς δωδω ἐκ βαιθλαεμ
- 27 Sammoth, de Harodiet; Helez, de Peloniet;
 Shammoth the Harodite, Helez the Pelonite,
 σαμμωθ ὁ ἀδι χελλης ὁ φελωνι

- 28 Ira, de zoon van Ikkes, de Thekoiet; Abiezer, de Anathothiet;
Ira, the son of Ikkesh the Tekoite, Abiezer the Anathothite,
ωραι υἱὸς ἐκκης ὁ θεκωὶ ἀβιεζερ ὁ ἀναθωθι
- 29 Sibbechai, de Husathiet; Ilai, de Ahohiet;
Sibbecai the Hushathite, Ilai the Ahohite,
σοβοχαι ὁ ἀσωθι ἡλι ὁ ἀχωι
- 30 Maharai, de Netofathiet; Heled, de zoon van Baana, de Netofathiet;
Maharai the Netophathite, Heled, the son of Baanah the Netophathite,
μοοραι ὁ νετωφαθι χολοδ υἱὸς νοοζα ὁ νετωφαθι
- 31 Ithai, de zoon van Ribai, van Gibe der kinderen Benjamins; Benaja, de Pirhathoniet;
Ithai, the son of Ribai of Gibeah, of the children of Benjamin, Benaiah the Pirathonite,
αιθι υἱὸς ριβαι ἐκ βουνοῦ βενιαμιν βαναιας ὁ φαραθωνι
- 32 Hurai, van de beken van Gaas; Abiel; de Arbathiet;
Hurai of Nahale-gaash, Abiel the Arbathite,
ουρι ἐκ ναχαλιγασα ἀβιηλ ὁ γαραβεθθι
- 33 Azmaveth, de Baharumiet; Eljahba, de Saalboniet;
Azmaveth of Bahurim, Eliahba the Shaalbonite,
αζμωθ ὁ βερμι ελιαβα ὁ σαλαβωνι
- 34 Van de kinderen van Hasem, den Gizoniet, was Jonathan, de zoon van Sage, de Harariet;
The sons of Hashem the Gizonite, Jonathan, the son of Shage the Hararite,
βενναιας οσομ ὁ γεννονι ιωναθαν υἱὸς σωλα ὁ αραρι
- 35 Ahiam, de zoon van Sachar, de Harariet; Elifal, de zoon van Ur;
Ahiam, the son of Sacar the Hararite, Eliphai, the son of Ur,
αχιμ υἱὸς σαχαρ ὁ αραρι ελφαλ υἱὸς ουρ
- 36 Hefer, de Mecherathiet; Ahia, de Peloniet;
Hepher the Mecherathite, Ahijah the Pelonite,
οφαρ ὁ μοχοραθι αχια ὁ φελωνι
- 37 Hezro, de Karmeliet; Naari, de zoon van Ezbai;
Hezro the Carmelite, Naarai, the son of Ezbai,
ησεραι ὁ χαρμαλι νασραι υἱὸς ἀζωβαι
- 38 Joel, de broeder van Nathan; Mibhar, de zoon van Geri;
Joel, the brother of Nathan, Mibhar, the son of Hagri,
ιωηλ ἀδελφὸς ναθαν μεβσαρ υἱὸς αγარი
- 39 Zelek, de Ammoniet; Nahrai, de Berothiet, wapendrager van Joab, den zoon van Zeruia;
Zelek the Ammonite, and Naharai the Berothite, the servant who had the care of the arms of Joab, the son of Zeruiah;
σεληκ ὁ ἀμμωνι ναχωρ ὁ βερθι αἴρων σκευή ιωαβ υἱοῦ σερουια
- 40 Ira, de Jithriet; Gareb, de Jithriet;
Ira the Ithrite, Gareb the Ithrite,
ιρα ὁ ιεθηρι γαρηβ ὁ ιεθηρι
- 41 Uria, de Hethiet; Zabad, de zoon van Ahlai;
Uriah the Hittite, Zabad, the son of Ahlai,
ουριας ὁ χεττι ζαβερ υἱὸς αχλια

- 42 Adina, de zoon van Siza, de Rubeniet, was het hoofd der Rubenieten; nochtans waren er dertig boven hem;
Adina, the son of Shiza the Reubenite, a chief of the Reubenites, and thirty with him;
αδινα υἱὸς σαιζα τοῦ ρουβην ἄρχων καὶ ἐπ' αὐτῷ τριάκοντα
- 43 Hanan, de zoon van Maacha, en Josafat, de Mithniet;
Hanan, the son of Maacah, and Joshaphat the Mithnite,
αναν υἱὸς μοωχα καὶ ιωσαφατ ὁ βαιθανι
- 44 Uzzia, de Asterathiet; Sama, en Jeiel, de zoon van Hotham, den Aroeriet;
Uzzia the Ashterathite, Shama and Jeiel, the sons of Hotham the Aroerite,
οζια ὁ ἀσταρωθι σαμμα καὶ ιηλ υἱοὶ χωθαν τοῦ αραρι
- 45 Jediael, de zoon van Simri, en Joha, zijn broeder, de Tiziet;
Jediael, the son of Shimri, and Joha his brother, the Tizite,
ιεδιηλ υἱὸς σαμερι καὶ ιωαζαε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ ιεασι
- 46 Eliel Hammahavim en Jeribai, en Josavia, de zonen van Elnaam; en Jithma, de Moabiet;
Eliel the Mahavite, and Jeribai and Joshaviah, the sons of Elnaam, and Ithmah the Moabite,
ελιηλ ὁ μι καὶ ιαριβι καὶ ιωσια υἱὸς αὐτοῦ ελνααμ καὶ ιεθεμα ὁ μοαβίτης
- 47 Eliel, en Obed, en Jaaziel van Mezobaja.
Eliel and Obed, and Jaasiel the Mezobaite.
αλιηλ καὶ ωβηδ καὶ ιεσιηλ ὁ μισαβια
- 1 Dezen nu zijn het, die tot David kwamen naar Ziklag, toen hij nog besloten was voor het aangezicht van Saul, den zoon van Kis; zij waren ook onder de helden, dietot dien krijg hielpen.
Now these are the men who came to David at Ziklag, while he was still shut up, because of Saul, the son of Kish; they were among the strong men, his helpers in war.
καὶ οὗτοι οἱ ἐλθόντες πρὸς δαυιδ εἰς σοκλαγ ἔτι συνεχομένου ἀπὸ προσώπου σαουλ υἱοῦ κισ καὶ οὗτοι ἐν τοῖς δυνατοῖς βοηθοῦντες ἐν πολέμῳ
- 2 Gewapend met bogen, rechts en links met stenen werpende, en met pijlen schietende uit den boog; zij waren van de broederen van Saul, uit Benjamin.
They were armed with bows, and were able to send stones, and arrows from the bow, with right hand or left: they were Saul's brothers, of Benjamin.
καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ τόξοις ἐκ τῶν ἀδελφῶν σαουλ ἐκ βενιαμιν
- 3 Het hoofd was Ahiezer, en Joas, zonen van Semaah, den Gibeathiet; daarna Jeziel en Pelet, zonen van Azmaveth, en Beracha, en Jehu, de Anathothiet.
Ahiezer was their chief, then Joash, the sons of Shemaah the Gibeathite; and Jeziel and Pelet, the sons of Azmaveth; and Beracah and Jehu the Anathothite;
ὁ ἄρχων αχιεζερ καὶ ιωας υἱὸς σμα τοῦ γεβωθίτου καὶ ιωηλ καὶ ιωφαλητ υἱοὶ ασμοθ καὶ βερχια καὶ ιηουλ ὁ αναθωθι
- 4 En Jismaja, de Gibeoniet, was een held onder de dertig, en over dertig gesteld; en Jirmeja, en Jahaziel, en Johanan, en Jozabad, de Gederathiet;
And Ishmaiah the Gibeonite, a great man among the thirty, and their chief; and Jeremiah and Jehaziel and Johanan and Jozabad the Gederathite;
καὶ σαμαιας ὁ γαβαωνίτης δυνατὸς ἐν τοῖς τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα
- 5 Eluzai, en Jerimoth, en Bealja, en Semarja, en Sefatja, de Harufiet;
Eluzai and Jerimoth and Bealiah and Shemariah and Shephatiah the Haruphite;
ιερμιας καὶ ιεζηλ καὶ ιωαναν καὶ ιωζαβαδ ὁ γαδαραθι
- 6 Elkana, en Jissia, en Azareel, en Joezer, en Jasobam, de Korahieten;
Elkanah and Isshiah and Azarel and Joezer and Jashobeam, the Korahites;
ελιαζαι καὶ ιαριμουθ καὶ βααλια καὶ σαμαρια καὶ σαφατια ὁ χαραιφι
- 7 En Joela en Zebadja, de zonen van Jeroham, van Gedor.
And Joelah and Zebadiah, the sons of Jeroham of Gedor.
ηλκανα καὶ ιησουνι καὶ οζρηηλ καὶ ιωαζαρ καὶ ιεσβοαμ οἱ κορίται

- 8 Ook scheidden zich van de Gadieten af tot David, in die vesting naar de woestijn, kloeke helden, krijgslieden ten oorlog, toegerust met rondas en schild; en hunaangezichten waren aangezichten der leeuwen; en zij waren als de reeen op de bergen in snelheid.
And some of the Gadites, siding with David, went to his strong place in the waste land, great and strong men, trained for war, expert in the use of arms, whose faces were like the faces of lions, and they were quick-footed like roes on the mountains;
καὶ εἰσα καὶ ζαβαδια υἱοὶ ἱσααμ υἱοὶ τοῦ γεδωρ
- 9 Ezer was het hoofd; Obadja de tweede; Eliab de derde;
Ezer their chief, Obadiah the second, Eliab the third,
καὶ ἀπὸ τοῦ γαδδι ἐχωρίσθησαν πρὸς δαυιδ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἰσχυροὶ δυνατοὶ ἄνδρες παρατάξεως πολέμου αἵροντες θυρεοὺς καὶ δόρατα καὶ πρόσωπον λέοντος πρόσωπα αὐτῶν καὶ κοῦφοι ὡς δορκάδ ἐς ἐπὶ τῶν ὀρέων τῷ τάχει
- 10 Mismanna de vierde; Jirmeja de vijfde;
Mishmannah the fourth, Jeremiah the fifth,
αζερ ὁ ἄρχων αβδία ὁ δεῦτερος ελιαβ ὁ τρίτος
- 11 Attai de zesde; Eliel de zevende;
Attai the sixth, Eliel the seventh,
μασεμαννη ὁ τέταρτος ἱερμια ὁ πέμπτος
- 12 Johanan de achtste; Elzabad de negende;
Johanan the eighth, Elzabad the ninth,
εθθι ὁ ἕκτος ελιαβ ὁ ἕβδομος
- 13 Jirmeja de tiende; Machbannai de elfde.
Jeremiah the tenth, Machbannai the eleventh.
ιωαναν ὁ ὄγδοος ελιαζερ ὁ ἕνατος
- 14 Dezen waren van de kinderen van Gad, hoofden des heirs; een van de kleinsten was over honderd, en de grootste over duizend.
These Gadites were captains of the army; the least of them was captain over a hundred men, and the greatest over a thousand.
ιερμια ὁ δέκατος μαχαβανναι ὁ ἑνδέκατος
- 15 Deze zelfden zijn het, die over de Jordaan gingen in de eerste maand, toen dezelve vol was aan al haar oevers; en zij verdreven al de inwoners der laagten, tegenhet oosten en tegen het westen.
It was they who went over Jordan in the first month, when the river was overflowing, and put to flight all the people of the valleys, to the east and to the west.
οὔτοι ἐκ τῶν υἱῶν γαδ ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς εἰς τοῖς ἑκατὸν μικρὸς καὶ μέγας τοῖς χιλίοις
- 16 Er kwamen ook van de kinderen van Benjamin en Juda op de vesting tot David.
And some of the children of Benjamin and Judah came to David in his strong place.
οὔτοι οἱ διαβάντες τὸν ἰορδάνην ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ καὶ οὗτος πεπληρωκὸς ἐπὶ πᾶσαν κρηπίδα αὐτοῦ καὶ ἐξεδίωξαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας αὐλῶνας ἀπὸ ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν
- 17 En David ging uit hun tegemoet, en antwoordde, en zeide tot hen: Indien gijlieden ten vrede tot mij gekomen zijt, om mij te helpen, zo zal mijn hart tegelijk overulieden zijn; maar indien het is, om mij aan mijn vijanden bedriegelijk over te leveren, daar toch geen wrevel in mijn handen is, de God onzer vaderen zie het, enstraffe het!
And David went out to them, and said to them, If you have come in peace to give me help, my heart will be united with yours; but if you have come to give me up to those who would take my life, though my hands are clean from wrongdoing, then may the God of our fathers see it and give you punishment.
καὶ ἦλθον ἀπὸ τῶν υἱῶν βενιαμιν καὶ ἰουδα εἰς βοήθειαν τοῦ δαυιδ
- 18 En de Geest toog Amasai aan, den overste der hoofdlieden, en hij zeide: Wij zijn uw, o David, en met u zijn wij, gij, zoon van Isai. Vrede, vrede zij u, en vrede uw helpere; want uw God helpt u. Toen nam David hen aan, en stelde hen tot hoofden der benden.
Then the spirit came on Amasai, who was chief of the captains, and he said, We are yours, David, we are on your side, O son of Jesse: may peace be with you and peace be with your helpers; for God is your helper. Then David took them into his army and made them captains of the band.
καὶ δαυιδ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰ εἰς εἰρήνην ἦκατε πρὸς με εἶη μοι καρδία καθ' ἑαυτὴν ἐφ' ὑμᾶς καὶ εἰ τοῦ παραδοῦναι με τοῖς ἐχθροῖς μου οὐκ ἐν ἀληθείᾳ χειρὸς ἴδιοι ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ ἐλέγξαιτο

- 19 Er vielen ook van Manasse tot David, toen hij met de Filistijnen kwam, om tegen Saul te strijden, alhoewel zij hen niet hielpen; want de vorsten der Filistijnenverlieten hem met raad, zeggende: Met gevaar van onze hoofden zou hij tot Saul, zijn heer, vallen.
 And some of the men of Manasseh came over to David, when he went with the Philistines to the war against Saul, but he gave them no help: for the lords of the Philistines, after discussion, sent him away, saying, He will go back to his master Saul, at the price of our lives.
 και πνεῦμα ἐνέδουσε τὸν αμασαι ἄρχοντα τῶν τριάκοντα και εἶπεν πορεύου και ὁ λαός σου δαυιδ υἱὸς ιεσσαι εἰρήνη εἰρήνη σοι και εἰρήνη τοῖς βοηθοῖς σου ὅτι ἐβοήθησέν σοι ὁ θεός σου και προσεδέξ ατο αὐτοὺς δαυιδ και κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν δυνάμεων
- 20 Toen hij naar Ziklag toog, vielen tot hem uit Manasse: Adnah, en Jozabad, en Jediael, en Michael, en Jozabad, en Elihu, en Zillethai; hoofden der duizenden, die inManasse waren.
 Then when he went back to Ziklag, there came over to him, of the men of Manasseh, Adnah and Jozabad and Jediael and Michael and Jozabad and Elihu and Zillethai, captains of thousands from the armies of Manasseh.
 και ἀπὸ μανασση προσεχώρησαν πρὸς δαυιδ ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ἄλλοφύλους ἐπὶ σαουλ εἰς πόλεμον και οὐκ ἐβοήθησεν αὐτοῖς ὅτι ἐν βουλή ἐγένετο παρὰ τῶν στρατηγῶν τῶν ἄλλοφύλων λεγόντων ἐν τ αῖς κεφαλαῖς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπιστρέψει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ σαουλ
- 21 En dezen hielpen David mede tegen die benden; want alle dezen waren kloeke helden; en zij waren oversten in het heir.
 And they gave David help against the armed bands, for they were all great men of war, and captains in the army.
 ἐν τῷ πορευθῆναι αὐτὸν εἰς σωκλαγ προσεχώρησαν αὐτῷ ἀπὸ μανασση εδνα και ιωζαβαθ και ιωδιηλ και μιχαηλ και ιωσαβεθ και ελιμουθ και σελαθι ἄρχηγοὶ χιλιάδων εἰσὶν τοῦ μανασση
- 22 Want er kwamen er te dier tijd dag bij dag tot David, om hem te helpen, tot een groot leger toe, als een leger Gods.
 And from day to day more supporters came to David, till he had a great army like the army of God.
 και αὐτοὶ συνεμάχησαν τῷ δαυιδ ἐπὶ τὸν γεδδουρ ὅτι δυνατοὶ ἰσχύος πάντες και ἦσαν ἡγούμενοι ἐν τῇ στρατιᾷ ἐν τῇ δυνάμει
- 23 En dit zijn de getallen der hoofden dergenen, die toegerust waren ten heire, die tot David te Hebron kwamen, om het koninkrijk van Saul tot hem te wenden, naarden mond des HEEREN:
 These are the numbers of the chiefs of the armed men, ready for war, who came to David at Hebron, to give the kingdom of Saul into his hands, as the Lord had said.
 ὅτι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἤρχοντο πρὸς δαυιδ εἰς δύναμιν μεγάλην ὡς δύναμις θεοῦ
- 24 Van de kinderen van Juda, die rondassen en spiesen droegen, waren zes duizend en achthonderd toegerust ten heire;
 There were six thousand, eight hundred spearmen of the children of Judah, armed for war;
 και ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τῆς στρατιᾶς οἱ ἐλθόντες πρὸς δαυιδ εἰς χεβρων τοῦ ἀποστρέψαι τὴν βασιλείαν σαουλ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου
- 25 Van de kinderen van Simeon, kloeke helden ten heire, zeven duizend en honderd;
 Seven thousand, one hundred of the children of Simeon, great men of war;
 υἱοὶ ιουδα θυρεοφόροι και δορατοφόροι ἐξ χιλιάδες και ὀκτακόσιοι δυνατοὶ παρατάξεως
- 26 Van de kinderen van Levi, vier duizend en zeshonderd;
 Of the children of Levi, four thousand, six hundred.
 τῶν υἱῶν συμεων δυνατοὶ ἰσχύος εἰς παράταξιν ἐπτὰ χιλιάδες και ἑκατόν
- 27 En Jehojada was overste der Aaronieten; en met hem waren er drie duizend en zevenhonderd.
 And Jehoiada, chief of the family of Aaron, and with him three thousand, seven hundred men;
 τῶν υἱῶν λειυ τετρακισχίλιοι ἐξακόσιοι
- 28 En Zadok was een jongeling, een kloek held; en uit zijns vaders huis waren twee en twintig oversten;
 And Zadok, a young man, great and strong in war, with twenty-two captains from his father's people.
 και ιωαθαε ὁ ἡγούμενος τῷ ααρων και μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες και ἐπτακόσιοι
- 29 En van de kinderen van Benjamin, de broederen van Saul, drie duizend; want tot nog toe waren er velen van hen, die het met het huis van Saul hielden;
 And of the children of Benjamin, the brothers of Saul, three thousand; for up to that time the greater part of them had been true to Saul.
 και σαδωκ νέος δυνατὸς ἰσχύι και τῆς πατρικῆς οἰκίας αὐτοῦ ἄρχοντες εἴκοσι δύο
- 30 En van de kinderen van Ephraim, twintig duizend en achthonderd, kloeke helden, mannen van naam in het huis hunner vaderen;
 And of the children of Ephraim, twenty thousand, eight hundred great men of war, men of great name in their families.
 και ἐκ τῶν υἱῶν βενιαμιν τῶν ἀδελφῶν σαουλ τρεῖς χιλιάδες και ἐτι τὸ πλεῖστον αὐτῶν ἀπεσκόπει τὴν φυλακὴν οἴκου σαουλ

- 31 En van den halven stam van Manasse achttien duizend, die met namen uitgedrukt zijn, dat zij kwamen, om David koning te maken;
And from the half-tribe of Manasseh, eighteen thousand, listed by name, came to make David king.
καὶ ἀπὸ υἰῶν εφραϊμ εἴκοσι χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι δυνατοὶ ἰσχυροὶ ἄνδρες ὀνομαστοὶ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν
- 32 En van de kinderen van Issaschar, die ervaren waren in het verstand van de tijden, om te weten wat Israel doen moest; hun hoofden waren tweehonderd, en allehun broeders pasten op hun woord;
And of the children of Issachar, there were two hundred chiefs, men who had expert knowledge of the times and what it was best for Israel to do, and all their brothers were under their orders.
καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση δέκα ὀκτὼ χιλιάδες οἱ ὀνομάσθησαν ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλεῦσαι τὸν δαυὶδ
- 33 Uit Zebulon, uitgaande in het heir, toegerust ten strijde met alle krijgswapenen, vijftig duizend; en om een slagorde te houden met een onwankelbaar hart;
Of Zebulun, there were fifty thousand men, who went out with the army, expert in ordering the fight, to give help with all sorts of arms; true-hearted men.
καὶ ἀπὸ τῶν υἰῶν ἰσσαχαρ γινώσκοντες σύνεσιν εἰς τοὺς καιροὺς γινώσκοντες τί ποιῆσαι ἰσραηλ εἰς τὰς ἀρχὰς αὐτῶν διακόσιοι καὶ πάντες ἀδελφοὶ αὐτῶν μετ' αὐτῶν
- 34 En uit Nafthali, duizend oversten, en bij hen met rondas en spies, zeven en dertig duizend.
And of Naphtali, a thousand captains with thirty-seven thousand spearmen.
καὶ ἀπὸ ζαβουλων ἐκπορευόμενοι εἰς παράταξιν πολέμου ἐν πᾶσιν σκεύεσιν πολεμικοῖς πενήτηντα χιλιάδες βοηθήσαι τῷ δαυὶδ οὐχ ἑτεροκλινῶς
- 35 En uit de Daniëten, ten strijde toegerust, acht en twintig duizend en zeshonderd;
And of the Danites, twenty-eight thousand, six hundred, expert in ordering the fight.
καὶ ἀπὸ νεφθαλι ἄρχοντες χίλιοι καὶ μετ' αὐτῶν ἐν θυρεοῖς καὶ δόρασιν τριάκοντα ἑπτὰ χιλιάδες
- 36 En uit Aser, uitgaande in het heir, om krijgsorde te houden, waren veertig duizend;
And of Asher, forty thousand who went out with the army, expert in ordering the fight.
καὶ ἀπὸ τῶν δανιτῶν παρατασσόμενοι εἰς πόλεμον εἴκοσι ὀκτὼ χιλιάδες καὶ ὀκτακόσιοι
- 37 En van gene zijde van de Jordaan, van de Rubenieten, en Gadieten, en den halven stam van Manasse, met allerlei krijgsgereedschap ten oorlog, honderd entwintigduizend.
From the other side of Jordan, there were a hundred and twenty thousand of the Reubenites and the Gadites and the men of the half-tribe of Manasseh, armed with every sort of instrument of war.
καὶ ἀπὸ τοῦ ασηρ ἐκπορευόμενοι βοηθήσαι εἰς πόλεμον τεσσαράκοντα χιλιάδες
- 38 Al deze krijgslieden, die zich in slagorde konden houden, kwamen met een volkomen hart te Hebron, om David koning te maken over gans Israel. En ook was al hetoverige van Israel een hart, om David tot koning te maken.
All these men of war, expert in ordering the fight, came to Hebron with the full purpose of making David king over all Israel; and all the rest of Israel were united in their desire to make David king.
καὶ ἐκ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἀπὸ ρουβην καὶ γαδδι καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασση ἐν πᾶσιν σκεύεσιν πολεμικοῖς ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδες
- 39 En zij waren daar bij David drie dagen lang, etende en drinkende; want hun broeders hadden voor hen wat toebereid.
For three days they were there with David, feasting at his table, for their brothers had made ready food for them.
πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμιστὰι παρατασσόμενοι παράταξιν ἐν ψυχῇ εἰρηνικῇ καὶ ἦλθον εἰς χεβρον τοῦ βασιλεῦσαι τὸν δαυὶδ ἐπὶ πάντα ἰσραηλ καὶ ὁ κατάλοιπος ἰσραηλ ψυχὴ μία τοῦ βασιλεῦσαι τὸν δαυὶδ
- 40 En ook de naasten aan hen, tot aan Issaschar, en Zebulon, en Nafthali, brachten brood op ezelen, en op kemelen, en op muilieren, en op runderen, meelspijs, stukken vijgen, en stukken rozijnen, en wijn, en olie, en runderen, en klein vee in menigte; want er was blijdschap in Israel. 1 Kronieken 13
And those who were near, as far as Issachar and Zebulun and Naphtali, came with food on asses and camels and mules and oxen, with meal for food and cakes of figs and masses of grapes, and wine and oil and oxen and sheep in great numbers, for there was joy in Israel.
καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς ἐσθιοντες καὶ πίνοντες ὅτι ἠτοίμασαν αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν
- 1 En David hield raad met de oversten der duizenden en der honderden, en met alle vorsten.
Then David had discussions with the captains of thousands and the captains of hundreds and with every chief.
καὶ ἐβουλεύσατο δαυὶδ μετὰ τῶν χιλιάρχων καὶ τῶν ἑκατοντάρχων παντὶ ἡγουμένῳ
- 2 En David zeide tot de ganze gemeente van Israel: Indien het ulieden goeddunkt, en van den HEERE, onzen God, te zijn, laat ons ons uitbreiden, laat ons zenden aan onze overige broeders, in alle landen van Israel, en de priesters en Leviëten, die met hen zijn in de steden, met haar voorsteden, opdat zij tot ons vergaderd worden.
And David said to all the men of Israel who had come together there, If it seems good to you and if it is the purpose of the Lord our God, let us send to all the rest of our brothers, everywhere in the land of Israel, and to the priests and the Levites in their towns and the country round them, and get them to come together here to us;
καὶ εἶπεν δαυὶδ τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ ἰσραηλ εἰ ἐφ' ὑμῖν ἀγαθὸν καὶ παρὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν εὐδοθη ἀποστείλωμεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς ὑπολειμμένους ἐν πάσῃ γῆ ἰσραηλ καὶ μετ' αὐτῶν οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται ἐν πόλεσιν κατασχέσεως αὐτῶν καὶ συναχθήσονται πρὸς ἡμᾶς

- 3 En laat ons de ark onzes Gods tot ons wederhalen, want wij hebben ze in de dagen van Saul niet gezocht.
 And let us get back for ourselves the ark of our God: for in the days of Saul we did not go to it for directions.
 και μετενέγκωμεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς ὅτι οὐκ ἐζήτησαν αὐτὴν ἀφ' ἡμερῶν σαουλ
- 4 Toen zeide de ganse gemeente, dat men alzo doen zou; want die zaak was recht in de ogen des gansen volks.
 And all the people said they would do so, for it seemed right to them.
 και εἶπεν πᾶσα ἡ ἐκκλησία τοῦ ποιῆσαι οὕτως ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ
- 5 David dan vergaderde gans Israel van het Egyptische Sichor af, tot daar men komt te Hamath, om de ark Gods te brengen van Kirjath-Jearim.
 So David sent for all Israel to come together, from Shihor, the river of Egypt, as far as the way into Hamath, to get the ark of God from Kiriath-jearim.
 και ἐξεκκλησίασεν δαυιδ τὸν πάντα ἰσραηλ ἀπὸ ὀρίων αἰγύπτου και ἕως εἰσόδου ἡμαθ τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐκ πόλεως ἱαριμ
- 6 Toen toog David op met het ganse Israel naar Baala, dat is, Kirjath-Jearim, hetwelk in Juda is, dat hij van daar ophaalde de ark Gods, des HEEREN, Die tussen decherubim woont, waar de Naam wordt aangeropen.
 And David went up, with all Israel, to Baalah, that is, to Kiriath-jearim in Judah, to get up from there the ark of God, over which the holy Name is named, the name of the Lord whose place is between the winged ones.
 και ἀνήγαγεν αὐτὴν δαυιδ και πᾶς ἰσραηλ ἀνέβη εἰς πόλιν δαυιδ ἣ ἦν τοῦ ἰουδα τοῦ ἀναγαγεῖν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ κυρίου καθημένου ἐπὶ χερουβιν οὗ ἐπεκλήθη ὄνομα αὐτοῦ
- 7 En zij voerden de ark Gods op een nieuwen wagen uit het huis van Abinadab. Uza nu en Ahio leidden den wagen.
 And they put the ark of God on a new cart, and took it out of the house of Abinadab; and Uzza and Ahio were the drivers of the cart.
 και ἐπέθηκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἄμαξαν καινήν ἐξ οἴκου αμιναδαβ και οζα και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἦγον τὴν ἄμαξαν
- 8 En David en gans Israel speelden voor het aangezicht Gods met alle macht, zo met liederen, als met harpen, en met luiten, en met trommelen, en met cimbalen, enmet trompetten.
 Then David and all Israel made melody before God with all their strength, with songs and corded instruments of music, and with brass instruments and horns.
 και δαυιδ και πᾶς ἰσραηλ παίζοντες ἐναντίον τοῦ θεοῦ ἐν πάσῃ δυνάμει και ἐν ψαλτφοῖς και ἐν κινύραις και ἐν νάβλαις ἐν τυμπάνοις και ἐν κυμβάλοις και ἐν σάλπιγγιν
- 9 Toen zij aan den dorsvloer van Chidon gekomen waren, zo strekte Uza zijn hand uit, om de ark te houden, want de runderen struikelden.
 And when they came to the grain-floor of Chidon, Uzza put out his hand to keep the ark in its place, for the oxen were slipping.
 και ἤλθοσαν ἕως τῆς ἄλωνος και ἐξέτεινεν οζα τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ κατασχεῖν τὴν κιβωτὸν ὅτι ἐξέκλινεν αὐτὴν ὁ μόσχος
- 10 Toen ontstak de toorn des HEEREN over Uza, en Hij sloeg hem, omdat hij zijn hand had uitgestrekt aan de ark; en hij stierf aldaar voor het aangezicht Gods.
 And the wrath of the Lord, burning against Uzza, sent destruction on him because he had put his hand on the ark, and death came to him there before God.
 και ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος ἐπὶ οζα και ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ διὰ τὸ ἐκτεῖναι τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν και ἀπέθανεν ἐκεῖ ἀπέναντι τοῦ θεοῦ
- 11 En David ontstak, dat de HEERE een scheur gescheurd had aan Uza; daarom noemde hij diezelve plaats Perez-Uza, tot op dezen dag.
 And David was angry because of the Lord's outburst of wrath against Uzza, and he gave that place the name Perez-uzza, to this day.
 και ἠθύμησεν δαυιδ ὅτι διέκοπεν κύριος διακοπὴν ἐν οζα και ἐκάλεσεν τὸν τόπον ἐκεῖνον διακοπὴ οζα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 12 En David vreesde den HEERE te dien dage, zeggende: Hoe zal ik de ark Gods tot mij brengen?
 And so great was David's fear of God that day, that he said, How may I let the ark of God come to me?
 και ἐφοβήθη δαυιδ τὸν θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων πῶς εἰσοίσω πρὸς ἐμαυτὸν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ
- 13 Daarom liet David de ark niet tot zich brengen in de stad Davids, maar deed ze afwijken in het huis van Obed-Edom, den Gethiet.
 So David did not let the ark come back to him to the town of David, but had it turned away and put into the house of Obed-edom the Gittite.
 και οὐκ ἀπέστρεψεν δαυιδ τὴν κιβωτὸν πρὸς ἐαυτὸν εἰς πόλιν δαυιδ και ἐξέκλινεν αὐτὴν εἰς οἶκον αβεδδαρα τοῦ γεθθαίου
- 14 Alzo bleef de ark Gods bij het huisgezin van Obed-Edom, in zijn huis, drie maanden; en de HEERE zegende het huis van Obed-Edom, en alles, wat hij had.
 And the ark of God was in the house of Obed-edom for three months; and the Lord sent a blessing on the house of Obed-edom and on all he had.
 και ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐν οἴκῳ αβεδδαρα τρεῖς μῆνας και εὐλόγησεν ὁ θεὸς αβεδδαρα και πάντα τὰ αὐτοῦ
- 1 Toen zond Hiram, de koning van Tyrus, boden tot David, en cederenhout, en metselaars, en timmerlieden, dat zij hem een huis bouwden.
 And Hiram, king of Tyre, sent men to David with cedar-trees, and stoneworkers and woodworkers for the building of his house.
 και ἀπέστειλεν χυραμ βασιλεὺς τύρου ἀγγέλους πρὸς δαυιδ και ξύλα κέδρινα και οἰκοδόμους τοίχων και τέκτονας ξύλων τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον

- 2 En David merkte, dat hem de HEERE tot koning bevestigd had over Israel; want zijn koninkrijk werd ten hoogste verheven, om Zijns volks Israels wil.
And David saw that the Lord had made his position safe as king over Israel, lifting up his kingdom on high because of his people Israel.
καὶ ἔγνω δαυὶδ ὅτι ἠτοίμησεν αὐτὸν κύριος ἐπὶ Ἰσραὴλ ὅτι ἠὺξήθη εἰς ὕψος ἡ βασιλεία αὐτοῦ διὰ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραὴλ.
- 3 En David nam meer vrouwen te Jeruzalem, en David gewon meer zonen en dochteren.
And while he was living in Jerusalem, David took more wives and became the father of more sons and daughters.
καὶ ἔλαβεν δαυὶδ ἔτι γυναῖκας ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐτέχθησαν δαυὶδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες
- 4 Dit nu zijn de namen der kinderen, die hij te Jeruzalem had: Sammua, en Sobab, Nathan en Salomo,
These are the names of the children he had in Jerusalem: Shammua and Shobab, Nathan and Solomon
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν τῶν τεχθέντων οἱ ἦσαν αὐτῷ ἐν ἱερουσαλὴμ σαμμα ἰσοβααμ νathan σαλωμων
- 5 En Jibchar, en Elisua, en Elpelet,
And Ibhar and Elishua and Elpelet
καὶ ἰβσαρ καὶ ελισαε καὶ ελιφαετ
- 6 En Nogah, en Nefeg, en Jafia,
And Nogah and Nepheg and Japhia
καὶ ναγε καὶ ναφαγ καὶ ιανουου
- 7 En Elisama, en Beeljada, en Elifelet.
And Elishama and Beeliada and Eliphelet.
καὶ ελισαμαε καὶ βαλεγδαε καὶ ελιφαετ
- 8 Toen de Filistijnen hoorden, dat David tot koning gezald was over het ganse Israel, zo togen al de Filistijnen op om David te zoeken. Toen David dat hoorde zo tooghij uit tegen hen.
And when the Philistines had news that David had been made king over all Israel, they went up in search of David, and David, hearing of it, went out against them.
καὶ ἤκουσαν ἀλλόφυλοι ὅτι ἐγρίσθη δαυὶδ βασιλεὺς ἐπὶ πάντα Ἰσραὴλ καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ ἀλλόφυλοι ζητῆσαι τὸν δαυὶδ καὶ ἤκουσεν δαυὶδ καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς
- 9 Toen de Filistijnen kwamen, zo spreidden zij zich uit in de laagte van Refaim.
Now the Philistines had come, and had gone out in every direction in the valley of Rephaim.
καὶ ἀλλόφυλοι ἦλθον καὶ συνέπεσον ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων
- 10 Toen vraagde David God, zeggende: Zal ik optrekken tegen de Filistijnen, en zult Gij hen in mijn hand geven? En de HEERE zeide tot hem: Trek op, want Ik zal hen in uw hand geven.
And David, desiring directions from God, said, Am I to go up against the Philistines? and will you give them into my hands? And the Lord said, Go up; for I will give them into your hands.
καὶ ἠρώτησεν δαυὶδ διὰ τοῦ θεοῦ λέγων εἰ ἀναβῶ ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ἀνάβηθι καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς σου
- 11 Toen zij nu optogen naar Baal-Perazim, zo sloeg hen David daar; en David zeide: God heeft mijn vijanden door mijn hand gescheurd, als een scheur der wateren; daarom noemden zij den naam derzelve plaats Baal-Perazim.
So they went up to Baal-perazim, and David overcame them there, and David said, God has let the forces fighting against me be broken by my hand, as a wall is broken down by rushing water; so they gave that place the name of Baal-perazim.
καὶ ἀνέβη εἰς βααλφαρασιν καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἐκεῖ δαυὶδ καὶ εἶπεν δαυὶδ διέκοψεν ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς μου ἐν χειρὶ μου ὡς διακοπὴν ὕδατος διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου διακοπὴ φαρασιν
- 12 En daar lieten zij hun goden; en David gebood, en zij werden met vuur verbrand.
And the Philistines did not take their images with them in their flight; and at David's orders they were burned with fire.
καὶ ἐγκατέλιπον ἐκεῖ τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ εἶπεν δαυὶδ κατακαῦσαι αὐτοὺς ἐν πυρὶ
- 13 Doch de Filistijnen voeren nog voort, en zij verspreidden zich in dat dal.
Then the Philistines again went out in every direction in the valley.
καὶ προσέθεντο ἔτι ἀλλόφυλοι καὶ συνέπεσαν ἔτι ἐν τῇ κοιλάδι τῶν γιγάντων
- 14 En David vraagde God nog eens; en God zeide tot hem: Gij zult niet optrekken achter hen heen; maar omsingel hen van boven, en kom tot hen tegenover demoebezienbomen.
And David went for directions to God; and God said to him, You are not to go up after them; but, turning away from them, come face to face with them opposite the spice-trees.
καὶ ἠρώτησεν δαυὶδ ἔτι ἐν θεῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός οὐ πορεύῃ ὀπίσω αὐτῶν ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν καὶ παρέσθι αὐτοῖς πλῆσιον τῶν ἀπίων

- 15 En het zal geschieden, als gij hoort het geruis van een gang in de toppen der moerbezenbomen, kom dan uit ten strijde; want God zal voor uw aangezicht uitgegaan zijn, om het leger der Filistijnen te slaan.
 And at the sound of footsteps in the tops of the trees, go out to the fight, for God has gone out before you to overcome the army of the Philistines.
 και ἔσται ἐν τῷ ἀκούσαι σε τὴν φωνὴν τοῦ συσειμοῦ τῶν ἄκρων τῶν ἁπίων τότε ἐξελεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον ὅτι ἐξῆλθεν ὁ θεὸς ἔμπροσθέν σου τοῦ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων
- 16 David nu deed, gelijk als hem God geboden had; en zij sloegen het heir der Filistijnen van Gibeon af tot aan Gezer.
 And David did as the Lord had said; and they overcame the army of the Philistines, attacking them from Gibeon as far as Gezer.
 και ἐποίησεν καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός· και ἐπάταξεν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων ἀπὸ γαβαων ἕως γαζαρα
- 17 Alzo ging Davids naam uit in al die landen; en de HEERE gaf Zijn verschrikking over al die heidenen.
 And David's name was honoured in all lands; and the Lord put the fear of him on all nations.
 και ἐγένετο ὄνομα δαυιδ ἐν πάσῃ τῇ γῇ και κύριος ἔδωκεν τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη
- 1 En David maakte zich huizen in zijn stad; en hij bereidde der ark Gods een plaats, en spande een tent voor haar.
 And David made houses for himself in the town of David; and he got ready a place for the ark of God, and put up a tent for it.
 και ἐποίησεν αὐτῷ οἰκίας ἐν πόλει δαυιδ και ἠτοίμασεν τὸν τόπον τῇ κιβωτῷ τοῦ θεοῦ και ἐποίησεν αὐτῇ σκηνὴν
- 2 Toen zeide David: Niemand mag de ark Gods dragen, dan de Levieten; want die heeft de HEERE verkoren, om de ark Gods te dragen, en om Hem te dienen tot inder eeuwigheid.
 Then David said, The ark of God may not be moved by any but the Levites, for they have been marked out by God to take the ark of God, and to do his work for ever.
 τότε εἶπεν δαυιδ οὐκ ἔστιν ἄραιο τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἀλλ' ἢ τοὺς λευίτας ὅτι αὐτοὺς ἐξελέξατο κύριος αἶρειν τὴν κιβωτὸν κυρίου και λειτουργεῖν αὐτῷ ἕως αἰῶνος
- 3 Ook vergaderde David gans Israel te Jeruzalem, om de ark des HEEREN op te halen aan haar plaats, die hij haar bereid had.
 And David made all Israel come together at Jerusalem, to take the ark of the Lord to its place, which he had got ready for it.
 και ἐξεκκλησίασεν δαυιδ τὸν πάντα ἰσραηλ εἰς ἱερουσαλημ τοῦ ἀνενεῖγκαι τὴν κιβωτὸν κυρίου εἰς τὸν τόπον ὃν ἠτοίμασεν αὐτῇ
- 4 En David verzamelde de kinderen van Aaron en de Levieten.
 And David got together the sons of Aaron, and the Levites;
 και συνήγαγεν δαυιδ τοὺς υἱοὺς ααρων και τοὺς λευίτας
- 5 Van de kinderen van Kehath was Uriel overste, en van zijn broederen waren honderd en twintig.
 Of the sons of Kohath: Uriel the chief, and his brothers, a hundred and twenty;
 τῶν υἱῶν κααθ ουριηλ ὁ ἄρχων και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑκατὸν εἴκοσι
- 6 Van de kinderen van Merari was Asaja overste, en van zijn broederen waren tweehonderd en twintig.
 Of the sons of Merari: Asaiah the chief, and his brothers, two hundred and twenty;
 τῶν υἱῶν μεραρι ασαια ὁ ἄρχων και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ διακόσιοι πεντήκοντα
- 7 Van de kinderen van Gersom was Joel overste, en van zijn broederen waren honderd en dertig.
 Of the sons of Gershom: Joel the chief, and his brothers, a hundred and thirty;
 τῶν υἱῶν γηρσαμ ιωηλ ὁ ἄρχων και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑκατὸν πεντήκοντα
- 8 Uit de kinderen van Elizafan was overste Semaja, en van zijn broederen waren tweehonderd.
 Of the sons of Elizaphan: Shemaiah the chief, and his brothers, two hundred;
 τῶν υἱῶν ελισταφαν σαμιας ὁ ἄρχων και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ διακόσιοι
- 9 Uit de kinderen van Hebron was Eliel overste, en zijn broederen waren tachtig.
 Of the sons of Hebron: Eliel the chief, and his brothers, eighty;
 τῶν υἱῶν χεβρον ελιηλ ὁ ἄρχων και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὀγδοήκοντα
- 10 Uit de kinderen van Uzziel was Amminadab overste, en zijn broederen waren honderd en twaalf.
 Of the sons of Uzziel: Amminadab the chief, and his brothers, a hundred and twelve.
 τῶν υἱῶν οζιηλ αμιναδαβ ὁ ἄρχων και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἑκατὸν δέκα δύο

- 11 En David riep de priesters Zadok en Abjathar, en de Levieten Uriel, Asaja en Joel, Semaja, en Eliel, en Amminadab.
And David sent for Zadok and Abiathar the priests, and for the Levites, Uriel, Asaiah and Joel, Shemaiah and Eliel and Amminadab,
καὶ ἐκάλεσεν δαυὶδ τὸν σαδὼκ καὶ αβιαθαρ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας τὸν ουριηλ ασαια ιωηλ σαμαιαν ελιηλ αμναδαβ
- 12 En hij zeide tot hen: Gijlieden zijt hoofden der vaderen onder de Levieten; heiligt u, gij en uw broeders, dat gij de ark des HEEREN, des Gods van Israel, opbrengt, ter plaatse, die ik voor haar bereid heb.
And said to them, You are the heads of the families of the Levites: make yourselves holy, you and your brothers, so that you may take the ark of the Lord, the God of Israel, to the place which I have made ready for it.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς ἄρχοντες πατριῶν τῶν λευιτῶν ἀγνίσθητε ὑμεῖς καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν καὶ ἀνοίσετε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἰσραηλ οὗ ἡτοίμασα αὐτῇ
- 13 Want omdat gijlieden ten eerste dit niet deedt, heeft de HEERE, onze God, onder ons een scheur gedaan, omdat wij Hem niet gezocht hebben naar het recht.
For because you did not take it at the first, the Lord our God sent punishment on us, because we did not get directions from him in the right way.
ὅτι οὐκ ἐν τῷ πρότερον ὑμᾶς εἶναι διεκόμην ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν ἡμῖν ὅτι οὐκ ἐζητήσαμεν ἐν κρίματι
- 14 Zo heiligden zich dan de priesters en Levieten, om de ark des HEEREN, des Gods van Israel, op te brengen.
So the priests and the Levites made themselves holy to take up the ark of the Lord, the God of Israel.
καὶ ἡγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται τοῦ ἀνενέγκαι τὴν κιβωτὸν θεοῦ ἰσραηλ
- 15 En de kinderen der Levieten droegen de ark Gods op hun schouderen, met de draagbomen, die op hen waren, gelijk als Mozes geboden had naar het woord des HEEREN.
And the sons of the Levites took up the ark of God, lifting it by its rods, as the Lord had said to Moses.
καὶ ἔλαβον οἱ υἱοὶ τῶν λευιτῶν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ὡς ἐνετείλατο μουσῆς ἐν λόγῳ θεοῦ κατὰ τὴν γραφὴν ἐν ἀναφορευεῖσιν ἐπ' αὐτοῦς
- 16 En David zeide tot de oversten der Levieten, dat zij hun broeders, de zangers, stellen zouden met muziekinstrumenten, met luiten, en harpen, en cimbalen, dat zij zich zouden doen horen, verheffende de stem met blijdschap.
And David gave orders to the chief of the Levites to put their brothers the music-makers in position, with instruments of music, corded instruments and brass, with glad voices making sounds of joy.
καὶ εἶπεν δαυὶδ τοῖς ἄρχουσιν τῶν λευιτῶν στήσατε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς ψαλτωδοὺς ἐν ὄργανοις ψῶδων νάβλαις καὶ κινύραις καὶ κυμβάλαις τοῦ φωνῆσαι εἰς ὕψος ἐν φωνῇ εὐφροσύνης
- 17 Zo stelden dan de Levieten Heman, den zoon van Joel, en uit zijn broederen Asaf, den zoon van Berechja; en uit de zonen van Merari, hun broederen, Ethan, den zoon van Kusaja;
So Heman, the son of Joel, and, of his brothers, Asaph, the son of Berechiah; and of the sons of Merari their brothers, Ethan, the son of Kushaiah, were put in position by the Levites;
καὶ ἔστησαν οἱ λευῖται τὸν αιμαν υἱὸν ιωηλ ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ασαφ υἱὸς βαραχια καὶ ἐκ τῶν υἱῶν μεραρι ἀδελφῶν αὐτοῦ αιθαν υἱὸς κισαιου
- 18 En met hen hun broeders van de tweede orde: Zecharja, Ben en Jaaziel, en Semiramoth, en Jehiel, en Unni, Eliab, en Benaja, en Maaseja, en Mattithja, en Elifele, en Mikneja, en Obed-Edom, en Jeiel, de poortiers.
And with them their brothers of the second order, Zechariah, Bani and Jaaziel and Shemiramoth and Jehiel and Unni, Eliab and Benaiah and Maaseiah and Mattithiah and Eliphelehu and Mikneiah, and Obed-edom and Jeiel, the door-keepers.
καὶ μετ' αὐτῶν ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ δεῦτεροὶ ζαχαρίας καὶ οζιηλ καὶ σεμιραμωθ καὶ ιηλ καὶ ωνι καὶ ελιαβ καὶ βαναια καὶ μαασαια καὶ ματταθια καὶ ελιφαλια καὶ μακενια καὶ αβδεδομ καὶ ιηλ καὶ οζιας οἱ πυλωροὶ
- 19 De zangers nu, Heman, Asaf en Ethan, lieten zich horen met koperen cimbalen;
So those who made melody, Heman, Asaph, and Ethan, were put in position, with brass instruments, sounding loudly;
καὶ οἱ ψαλτωδοὶ αιμαν ασαφ καὶ αιθαν ἐν κυμβάλαις χαλκοῖς τοῦ ἀκουσθῆναι ποιῆσαι
- 20 En Zecharja, en Aziel, en Semiramoth, en Jehiel, en Unni, en Eliab, en Maaseja, en Benaja, met luiten op Alamoth.
And Zechariah and Aziel and Shemiramoth and Jehiel, Unni and Eliab and Maaseiah and Benaiah, with corded instruments put to Alamoth.
ζαχαρίας καὶ οζιηλ σεμιραμωθ ιηλ ωνι ελιαβ μασαιας βαναιας ἐν νάβλαις ἐπὶ αλαιμωθ
- 21 En Mattithja, en Elifele, en Mikneja, en Obed-Edom, en Jeiel, en Azazja, met harpen op de Scheminith, om den toon te versterken.
And Mattithiah and Eliphelehu and Mikneiah and Obed-edom and Jeiel and Azaziah, with corded instruments on the octave, to give the first note of the song.
καὶ ματταθιας καὶ ελιφαλιας καὶ μακενιας καὶ αβδεδομ καὶ ιηλ καὶ οζιας ἐν κινύραις αμασεινθ τοῦ ἐνισχυῖσαι
- 22 En Chenanja, de overste der Levieten, was over het opheffen; hij onderwees hen in het opheffen; want hij was verstandig.
And Chenaniah, chief of the Levites, was master of the music: he gave directions about the song, because he was expert.
καὶ χωνενια ἄρχων τῶν λευιτῶν ἄρχων τῶν ψῶδων ὅτι συνετὸς ἦν

- 23 En Berechja en Elkana waren poortiers der ark.
And Berechiah and Elkanah were door-keepers for the ark.
καὶ βαραχια καὶ ηλκανα πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ
- 24 En Sebanja, en Josafat, en Nethaneel, en Amasai, en Zecharja, en Benaja, en Eliezer, de priesters, trompetten met trompetten voor de ark Gods; en Obed-Edom en Jehia waren poortiers der ark.
And Shebaniah and Joshaphat and Nethanel and Amasai and Zechariah and Benaiah and Eliezer, the priests, made music on the horns before the ark of God; and Obed-edom and Jehiah were door-keepers for the ark.
καὶ σοβνια καὶ ιωσαφατ καὶ ναθανηλ καὶ αμασαι καὶ ζαχαρια καὶ βαναὶ καὶ ελιεζερ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ ἀβδεδομ καὶ ια πυλωροὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ
- 25 Het geschiedde nu, dat David en de oudsten van Israel, en de oversten der duizenden, henengingen, om de ark des verbonds des HEEREN op te halen, uit het huis van Obed-Edom, met vreugde;
So David, and the responsible men of Israel, and the captains over thousands, went with joy to get the ark of the agreement of the Lord out of the house of Obed-edom.
καὶ ἦν δαυὶδ καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰσραὴλ καὶ οἱ χιλιάρχοι οἱ πορευόμενοι τοῦ ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐξ οἴκου ἀβδεδομ ἐν εὐφροσύνῃ
- 26 Zo geschiedde het, doordien dat God de Levieten hielp, die de ark des verbonds des HEEREN droegen, dat zij zeven varren en zeven rammes offerden.
And when God gave help to the Levites who were lifting up the ark of the agreement of the Lord, they made an offering of seven oxen and seven sheep.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατισχυσαί τὸν θεὸν τοὺς λευίτας αἴροντας τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου καὶ ἔθυσαν ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς
- 27 David nu was gekleed met een mantel van fijn linnen; ook al de Levieten, die de ark droegen, en de zangers, en Chenanja, de overste van het opheffen der zangers; ook had David een lijfrok aan van linnen.
And David was clothed with a robe of fair linen, as were all the Levites who took up the ark, and those who made melody, and Chenaniah the master of those who made melody; and David had on a linen ephod;
καὶ δαυὶδ περιεζωσμένος ἐν στολῇ βυσσίνῃ καὶ πάντες οἱ λευῖται αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου καὶ οἱ ψαλτωδοὶ καὶ χωνενίας ὁ ἄρχων τῶν ψδῶν τῶν ἄδόντων καὶ ἐπὶ δαυὶδ στολὴ βυσσίνῃ
- 28 Alzo bracht gans Israel de ark des verbonds des HEEREN op, met gejuich, en met geluid der bazuin, en met trompetten, en met cimbalen, makende geluid metluit en met harpen.
So all Israel took up the ark of the agreement of the Lord, with loud cries and with horns and brass and corded instruments sounding loudly.
καὶ πᾶς ἰσραὴλ ἀνάγοντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐν σημασίᾳ καὶ ἐν φωνῇ σοφερ καὶ ἐν σάλπιγξιν καὶ ἐν κυμβάλαις ἀναφωνοῦντες νάβλαις καὶ ἐν κινύραις
- 29 Het geschiedde nu, toen de ark des verbonds des HEEREN tot aan de stad Davids gekomen was, dat Michal, de dochter van Saul, door een venster keek, en den koning David zag, springende en spelende; zo verachtte zij hem in haar hart.
And when the ark of the agreement of the Lord came into the town of David, Michal, the daughter of Saul, looking out of the window, saw King David dancing and playing; and to her mind he seemed foolish.
καὶ ἐγένετο κιβωτὸς διαθήκης κυρίου καὶ ἦλθεν ἕως πόλεως δαυὶδ καὶ μελχοὶ θυγάτηρ σαουλ παρέκυσεν διὰ τῆς θυρίδος καὶ εἶδεν τὸν βασιλέα δαυὶδ ὀρχοῦμενον καὶ παίζοντα καὶ ἐξουδένωσεν αὐτὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς
- 1 Toen zij de ark Gods inbrachten, zo stelden zij ze in het midden der tent, welke David voor haar gespannen had; en zij offerden brandofferen en dankofferen voor het aangezicht Gods.
Then they took in the ark of God and put it inside the tent which David had put up for it; and they made offerings, burned offerings and peace-offerings before God.
καὶ εἰσήνεγκαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ καὶ ἀπηρεύσαντο αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς σκηνῆς ἧς ἔπηξεν αὐτῇ δαυὶδ καὶ προσήνεγκαν ὀλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου ἐναντίον τοῦ θεοῦ
- 2 Als David het brandoffer en de dankofferen geeindigd had te offeren, zo zegende hij het volk in den Naam des HEEREN.
And when David had come to an end of making the burned offerings and peace-offerings, he gave the people a blessing in the name of the Lord.
καὶ συνετέλεσεν δαυὶδ ἀναφέρων ὀλοκαυτώματα καὶ σωτηρίου καὶ εὐλόγησεν τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι κυρίου
- 3 En hij deelde een iegelijk in Israel, van den man tot de vrouw, een iegelijk een bol broods, en een schoon stuk vlees, en een fles wijn.
And he gave to everyone, every man and woman of Israel, a cake of bread, some meat, and a cake of dry grapes.
καὶ διεμέρισεν παντὶ ἀνδρὶ ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς τῷ ἀνδρὶ ἄρτον ἕνα ἄρτοκοικικὸν καὶ ἀμορίτην
- 4 En hij stelde voor de ark des HEEREN sommigen uit de Levieten tot dienaars, en dat, om den HEERE, den God Israels, te vermelden, en te loven, en te prijzen.
And he put some of the Levites before the ark of the Lord as servants, to keep the acts of the Lord in memory, and to give worship and praise to the Lord, the God of Israel:
καὶ ἔταξεν κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου ἐκ τῶν λευιτῶν λειτουργοῦντας ἀναφωνοῦντας καὶ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν κύριον τὸν θεὸν ἰσραὴλ

- 5 Asaf was het hoofd, en Zecharja de tweede na hem; Jeiel, en Semiramoth, en Jehiel, en Mattithja, en Eliab, en Benaja, en Obed-Edom, en Jeiel, met instrumentender luiten en met harpen; en Asaf liet zich horen met cimbalen;
Asaph the chief, and second to him Zechariah, Uzziel and Shemiramoth and Jehiel and Mattithiah and Eliab and Benaiah and Obed-edom and Jeiel, with corded instruments of music; and Asaph, with brass instruments sounding loudly;
ασαφ ὁ ἡγούμενος καὶ δευτερεύων αὐτῷ ζαχαρίας υἱὲν σεμιραμωθ υἱὲν ματταθίας ἐλιαβ καὶ βαναιας καὶ αβδεδομ καὶ υἱὲν ἐν ὄργάνοις νάβλαις καὶ κινύραις καὶ ασαφ ἐν κυμβάλοις ἀναφωνῶν
- 6 Maar Benaja en Jahaziel, de priesters, steeds met trompetten voor de ark des verbonds van God.
And Benaiah and Jahaziel the priests, blowing horns all the time before the ark of the agreement of God.
καὶ βαναιας καὶ οζιηλ οἱ ἱερεῖς ἐν ταῖς σάλπιγγιν διὰ παντὸς ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ
- 7 Te dienzelven dage gaf David ten eerste dezen psalm, om den HEERE te loven, door den dienst van Asaf, en zijn broederen.
Then on that day David first made the giving of praise to the Lord the work of Asaph and his brothers.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τότε ἔταξεν δαυιδ ἐν ἀρχῇ τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐν χειρὶ ασαφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
- 8 Looft den HEERE, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken.
O give praise to the Lord; give honour to his name, talking of his doings among the peoples.
ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐπικαλεῖσθε αὐτὸν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ γνωρίσατε ἐν λαοῖς τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ
- 9 Zingt Hem, psalmzingt Hem, spreekt aandachtelijk van al Zijn wonderwerken.
Let your voice be sounded in songs and melody; let all your thoughts be of the wonder of his works.
ῤασατε αὐτῷ καὶ ὑμνήσατε αὐτῷ διηγῆσασθε πᾶσιν τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησεν κύριος
- 10 Roemt u in den Naam Zijner heiligheid; dat zich het hart dergenen, die den HEERE zoeken, verblijde.
Have glory in his holy name; let the hearts of those who are searching after the Lord be glad.
αἰνεῖτε ἐν ὀνόματι ἀγίῳ αὐτοῦ εὐφρανθήσεται καρδία ζητοῦσα τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ
- 11 Vraagt naar den HEERE en Zijn sterkte, zoekt Zijn aangezicht geduriglijk.
Let your search be for the Lord and for his strength; let your hearts ever be turned to him.
ζητήσατε τὸν κύριον καὶ ἰσχύσατε ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός
- 12 Gedenkt Zijner wonderwerken, die Hij gedaan heeft, Zijner wondertekenen, en de oordelen Zijns monds;
Keep in mind the great works which he has done; his wonders, and the decisions of his mouth;
μνημονεύετε τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησεν τέρατα καὶ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ
- 13 Gij, zaad van Israel, Zijn dienaar, gij, kinderen van Jakob, Zijn uitverkorenen!
O you seed of Israel his servant, you children of Jacob, his loved ones.
σπέρμα ἰσραηλ παῖδες αὐτοῦ υἱοὶ ἰακωβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ
- 14 Hij is de HEERE, onze God; Zijn oordelen zijn over de gehele aarde.
He is the Lord our God: he is judge of all the earth.
αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῆ τὰ κρίματα αὐτοῦ
- 15 Gedenkt tot in der eeuwigheid Zijns verbonds, des woords, dat Hij ingesteld heeft tot in het duizendste geslacht;
He has kept his agreement in mind for ever, the word which he gave for a thousand generations;
μνημονεύων εἰς αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ λόγον αὐτοῦ ὃν ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς
- 16 Des verbonds, dat Hij met Abraham heeft gemaakt, en Zijns eeds aan Izak;
The agreement which he made with Abraham, and his oath to Isaac;
ὃν διέθετο τῷ αβρααμ καὶ τὸν ὄρκον αὐτοῦ τῷ ἰσαακ
- 17 Welken Hij ook aan Jakob heeft gesteld tot een inzetting, aan Israel tot een eeuwig verbond;
And he gave it to Jacob for a law, and to Israel for an eternal agreement;
ἔστησεν αὐτὸν τῷ ἰακωβ εἰς πρόσταγμα τῷ ἰσραηλ διαθήκην αἰώνιον

- 18 Zeggende: Ik zal u het land Kanaan geven, een snoer van ulieder erfdeel;
Saying, To you will I give the land of Canaan, the measured line of your heritage:
λέγων σοὶ δώσω τὴν γῆν χανααν σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν
- 19 Als gij weinige mensen in getal waart; ja, weinigen en vreemdelingen daarin.
When you were still small in number, and strange in the land;
ἐν τῷ γενέσθαι αὐτοὺς ὀλιγοστοὺς ἀριθμῷ ὡς ἐσμικρύνθησαν καὶ παρώκησαν ἐν αὐτῇ
- 20 En zij wandelden van volk tot volk, en van het ene koninkrijk tot een ander volk.
When they went about from one nation to another, and from one kingdom to another people;
καὶ ἐπορεύθησαν ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος καὶ ἀπὸ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον
- 21 Hij liet niemand toe hen te onderdrukken; ook bestrafte Hij koningen om hunnentwil, zeggende:
He would not let anyone do them wrong; he even kept back kings because of them,
οὐκ ἀφήκεν ἄνδρα τοῦ δυναστεῦσαι αὐτοὺς καὶ ἤλεγξεν περὶ αὐτῶν βασιλεῖς
- 22 Tast Mijn gezalfden niet aan, en doet Mijn profeten geen kwaad.
Saying, Put not your hand on those who have been marked with my holy oil, and do my prophets no wrong.
μὴ ἄψησθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε
- 23 Zingt den HEERE, gij, ganse aarde, boodschapt Zijn heil van dag tot dag.
Make songs to the Lord, all the earth; give the good news of his salvation day by day.
ἄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ ἀναγγεῖλατε ἐξ ἡμέρας εἰς ἡμέραν σωτηρίαν αὐτοῦ
- 25 Want de HEERE is groot, en zeer te prijzen, en Hij is vreselijk boven alle goden.
For the Lord is great, and greatly to be praised; and he is more to be feared than all other gods.
ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεοὺς
- 26 Want al de goden der volken zijn afgoden; maar de HEERE heeft de hemelen gemaakt.
For all the gods of the nations are false gods; but the Lord made the heavens.
ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν εἰδωλα καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν οὐρανὸν ἐποίησεν
- 27 Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht, sterkte en vrolijkheid zijn in Zijn plaats.
Honour and glory are before him: strength and joy are in his holy place.
δόξα καὶ ἔπαινος κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἰσχὺς καὶ καύχημα ἐν τόπῳ αὐτοῦ
- 28 Geeft den HEERE, gij, geslachten der volken, geeft den HEERE eer en sterkte.
Give to the Lord, O you families of the peoples, give to the Lord glory and strength.
δότε τῷ κυρίῳ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν δότε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ ἰσχύν
- 29 Geeft den HEERE de eer Zijns Naams, brengt offer, en komt voor Zijn aangezicht; aanbidt den HEERE in de heerlijkheid des heiligdoms.
Give to the Lord the glory of his name; take with you an offering and come before him; give worship to the Lord in holy robes.
δότε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματος αὐτοῦ λάβετε δῶρα καὶ ἐνέγκατε κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλαῖς ἁγίαις αὐτοῦ
- 30 Schrikt voor Zijn aangezicht, gij, gehele aarde! Ook zal de wereld bevestigd worden, dat zij niet bewogen worde.
Be in fear before him, all the earth: the world is ordered so that it may not be moved.
φοβηθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ κατορθωθήτω ἡ γῆ καὶ μὴ σαλευθήτω
- 31 Dat de hemelen zich verblijden, en de aarde verheuge zich, en dat men onder de heidenen zegge: De HEERE regeert.
Let the heavens have joy and let the earth be glad; let them say among the nations, The Lord is King.
εὐφρανθήτω ὁ οὐρανός καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ καὶ εἰπάτωσαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν κύριος βασιλεῦσιν
- 32 Dat de zee bruis met haar volheid, dat het veld huppele van vreugde, met al wat daarin is.
Let the sea be thundering with all its waters; let the field be glad, and everything which is in it;
βομβήσει ἡ θάλασσα σὺν τῷ πληρώματι καὶ ζύλον ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ

- 33 Dan zullen de bomen des wouds juichen voor het aangezicht des HEEREN, omdat Hij komt, om de aarde te richten.
Then let all the trees of the wood be sounding with joy before the Lord, for he is come to be the judge of the earth.
τότε εὐφρανθήσεται τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου ὅτι ἦλθεν κρίναι τὴν γῆν
- 34 Looft den HEERE, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid.
O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθὸν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 35 En zegt: Verlos ons, o God onzes heils, en verzamel ons, en red ons van de heidenen, dat wij Uw heiligen Naam loven, en dat wij ons Uws lofs roemen.
And say, Be our saviour, O God of our salvation, and let us come back, and give us salvation from the nations, so that we may give honour to your holy name and have glory in your praise.
καὶ εἶπατε σῶσον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν τοῦ αἰνεῖν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου καὶ καυχᾶσθαι ἐν ταῖς αἰνέσεσίν σου
- 36 Geloofd zij de HEERE, de God Israels, van eeuwigheid tot eeuwigheid! En al het volk zeide: Amen! en het loofde den HEERE.
Praise be to the Lord, the God of Israel, for ever and for ever. And all the people said, So be it; and gave praise to the Lord.
ἐυλογημένος κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἔως τοῦ αἰῶνος καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαὸς ἀμην καὶ ἤνεσαν τῷ κυρίῳ
- 37 Alzo liet hij daar, voor de ark des verbonds des HEEREN, Asaf en zijn broederen, om geduriglijk te dienen voor de ark, naardat op elken dag besteld was.
So he made Asaph and his brothers keep their places there before the ark of the agreement of the Lord, to do whatever had to be done before the ark at all times day by day:
καὶ κατέλιπον ἐκεῖ ἔναντι τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου τὸν ασαφ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοῦ λειτουργεῖν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ διὰ παντὸς τὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν
- 38 Obed-Edom nu, met hunlieder broederen, waren acht en zestig; en hij stelde Obed-Edom, den zoon van Jeduthun, en Hosa, tot poortiers;
And Obed-edom, the son of Jeduthun, and Hosah, with their brothers, sixty-eight of them, to be door-keepers:
καὶ ἀβδεδομ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐξήκοντα καὶ ὀκτώ καὶ ἀβδεδομ υἱὸς ἰδιθὼν καὶ ὄσσα εἰς πυλωροὺς
- 39 En den priester Zadok, en zijn broederen, de priesters, voor den tabernakel des HEEREN op de hoogte, welke te Gibeon is;
And Zadok the priest, with his brothers the priests, before the House of the Lord in the high place at Gibeon;
καὶ τὸν σαδοκ τὸν ἱερέα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς ἱερεῖς ἐναντίον σκηνῆς κυρίου ἐν βαμα τῇ ἐν γαβαων
- 40 Om den HEERE de brandofferen geduriglijk te offeren op het brandofferaltaar, des morgens en des avonds; en zulks naar alles, wat er geschreven staat in de wetdes HEEREN, die Hij Israel geboden had.
To give burned offerings to the Lord on the altar of burned offerings morning and evening, every day, as it is ordered in the law of the Lord which he gave to Israel;
τοῦ ἀναφέρειν ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὀλοκαυτωμάτων διὰ παντὸς τὸ πρωὶ καὶ τὸ ἑσπέρας καὶ κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν νόμῳ κυρίου ὅσα ἐνετείλατο ἐφ' υἱοῖς ἰσραὴλ ἐν χειρὶ μουσῆ τῷ θεράποντος τοῦ θεοῦ
- 41 En met hen Heman en Jeduthun, en de overige uitgelezenen, die met namen uitgedrukt zijn om den HEERE te loven; want Zijn goedertierenheid is tot in dereeuwigheid.
And with them Heman and Jeduthun, and the rest who were marked out by name to give praise to the Lord, for his mercy is unchanging for ever;
καὶ μετ' αὐτοῦ αἰμαν καὶ ἰδιθὼν καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλεγέντες ἐπ' ὀνόματος τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 42 Met hen dan waren Heman en Jeduthun, met trompetten en cimbalen voor degenen, die zich lieten horen, en met instrumenten der muziek Gods; maar de zonen van Jeduthun waren aan de poort.
And Heman and Jeduthun had horns and brass instruments sounding loudly, and instruments of music for the songs of God; and the sons of Jeduthun were to be at the door.
καὶ μετ' αὐτῶν σάλπιγγες καὶ κύμβαλα τοῦ ἀναφωνεῖν καὶ ὄργανα τῶν ψῆδων τοῦ θεοῦ υἱοὶ ἰδιθὼν εἰς τὴν πόλιν
- 43 Alzo toog het ganse volk henen, een iegelijk in zijn huis; en David keerde zich, om zijn huis te gaan zegenen. 1 Kronieken 17
And all the people went away, every man to his house; and David went back to give a blessing to his family.
καὶ ἐπορεύθη ἅπας ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψεν δαυὶδ τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 1 Het geschiedde nu, als David in zijn huis woonde, dat David tot Nathan, den profeet, zeide: Zie, ik woon in een cederen huis, maar de ark des verbonds des HEEREN onder gordijnen.
Now when David was living in his house, he said to Nathan the prophet, See, I am living in a house of cedar-wood, but the ark of the Lord's agreement is under the curtains of a tent.
καὶ ἐγένετο ὡς κατόκησεν δαυὶδ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς ναθαν τὸν προφήτην ἰδοὺ ἐγὼ κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ καὶ ἡ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου ὑποκάτω δέρρεων
- 2 Toen zeide Nathan tot David: Doe alles, wat in uw hart is, want God is met u.
And Nathan said to David, Do whatever is in your heart, for God is with you.
καὶ εἶπεν ναθαν πρὸς δαυὶδ πᾶν τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ποίει ὅτι ὁ θεὸς μετὰ σοῦ

- 3 Maar het geschiedde in denzelven nacht, dat het woord Gods tot Nathan kwam, zeggende:
But that same night, the word of God came to Nathan, saying,
καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ναθαν λέγων
- 4 Ga heen en zeg tot David, Mijjn knecht: Alzo zegt de HEERE: Gij zult Mij geen huis bouwen, om in te wonen.
Go and say to David my servant, The Lord says, You are not to make me a house for my living-place:
πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς δαυὶδ τὸν παῖδά μου οὕτως εἶπεν κύριος οὐ σὺ οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τοῦ κατοικῆσαί με ἐν αὐτῷ
- 5 Want Ik heb in geen huis gewoond van dien dag af, dat Ik Israel heb opgevoerd tot dezen dag toe; maar Ik ben gegaan van tent tot tent, en van tabernakel tot tabernakel.
For from the day when I took Israel up, till this day, I have had no house, but have gone from tent to tent, and from living-place to living-place.
ὅτι οὐ κατώκησα ἐν οἴκῳ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν ἰσραηλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἤμην ἐν σκιῇ καὶ ἐν καταλύματι
- 6 Overal, waar Ik gewandeld heb met geheel Israel, heb Ik wel een woord gesproken tot een van de richters van Israel, denwelken Ik gebood Mijjn volk te weiden, zeggende: Waarom bouwt gijlieden Mij geen cederen huis?
In all the places where I have gone with all Israel, did I ever say to any of the judges of Israel, whom I made the keepers of my people, Why have you not made for me a house of cedar?
ἐν πᾶσιν οἷς διήλθον ἐν παντὶ ἰσραηλ εἰ λαλῶν ἐλάλησα πρὸς μίαν φυλὴν ἰσραηλ τοῦ ποιμαίνειν τὸν λαόν μου λέγων ὅτι οὐκ ὀικοδομήκατέ μοι οἶκον κέδρινον
- 7 Nu dan, alzo zult gij zeggen tot Mijjn knecht, tot David: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb u van de schaapskooi genomen, van achter de schapen, opdat gij een voorganger over Mijjn volk Israel zoudt zijn;
So now, say to my servant David, The Lord of armies says, I took you from the fields, from keeping sheep, so that you might be a ruler over my people Israel;
καὶ νῦν οὕτως ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου δαυὶδ τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔλαβόν σε ἐκ τῆς μάνδρας ἐξόπισθεν τῶν ποιμνίων τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου ἰσραηλ
- 8 En Ik ben met u geweest overal, waar gij heengegaan zijt, en Ik heb al uw vijanden uitgeroeid van voor uw aangezicht; en Ik heb u een naam gemaakt, gelijk den naam is der groten, die op de aarde zijn.
And I have been with you wherever you went, cutting off before you all those who were against you; and I will make your name like the name of the greatest ones of the earth.
καὶ ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύθησθε καὶ ἐξωλέθρευσα πάντας τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ προσώπου σου καὶ ἐποίησά σοι ὄνομα κατὰ τὸ ὄνομα τῶν μεγάλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς
- 9 En Ik heb voor Mijjn volk Israel een plaats besteld, en hem geplant, dat hij aan zijn plaats wone, en niet meer heen en weder gedreven worde; en de kinderen der verkeertheit zullen hem niet meer krenken, gelijk als in het eerst.
And I will make a resting-place for my people Israel, planting them there, so that they may be in the place which is theirs and never again be moved; and never again will they be made waste by evil men, as they were at first,
καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ μου ἰσραηλ καὶ καταφυτεύσω αὐτόν καὶ κατασκηνώσω καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐ μεριμνήσει ἔτι καὶ οὐ προσθήσει ἀδικία τοῦ ταπεινώσαι αὐτόν καθὼς ἀπ' ἀρχῆς
- 10 En van die dagen af, dat Ik geboden heb richters te wezen over Mijjn volk Israel; en heb al uw vijanden vernederd; ook heb Ik u te kennen gegeven, dat u de HEERE een huis bouwen zal.
From the time when I put judges over my people Israel; and I will overcome all those who are against you; and I will make you great and the head of a line of kings.
καὶ ἀφ' ἡμερῶν ὧν ἔταξα κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου ἰσραηλ καὶ ἐταπεινώσω ἅπαντας τοὺς ἐχθρούς σου καὶ ἀυξήσω σε καὶ οἶκον οἰκοδομήσει σοι κύριος
- 11 En het zal geschieden, als uw dagen zullen vervuld zijn, dat gij heengaat tot uw vaderen, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, hetwelk uit uw zonen zijn zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen.
And when the time comes for you to go to your fathers, I will put in your place your seed after you, one of your sons, and I will make his kingdom strong.
καὶ ἔσται ὅταν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι σου καὶ κοιμηθῆσθε μετὰ τῶν πατέρων σου καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ ὃς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου καὶ ἐτοιμάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
- 12 Die zal Mij een huis bouwen, en Ik zal zijn stoel bevestigen tot in der eeuwigheid.
He will be the builder of my house, and I will make the seat of his authority certain for ever.
αὐτὸς οἰκοδομήσει μοι οἶκον καὶ ἀνορθώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως αἰῶνος
- 13 Ik zal hem tot een Vader zijn, en hij zal Mij tot een zoon zijn; en Mijjn goedertierenheid zal Ik van hem niet wenden, gelijk als Ik die weggenomen heb van dien, dievoor u geweest is;
I will be to him a father and he will be to me a son; and I will not take my mercy away from him as I took it from him who was before you;
ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν καὶ τὸ ἔλεός μου οὐκ ἀποστήσω ἀπ' αὐτοῦ ὡς ἀπέστησα ἀπὸ τῶν ὄντων ἐμπροσθέν σου
- 14 Maar Ik zal hem in Mijjn huis bestendig maken, en in Mijjn Koninkrijk tot in eeuwigheid; en zijn stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid.
But I will make his place in my house and in my kingdom certain for ever; and the seat of his authority will never be overturned.
καὶ πιστώσω αὐτόν ἐν οἴκῳ μου καὶ ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἔσται ἀνορθωμένος ἕως αἰῶνος

- 15 Naar al deze woorden, en naar dit ganse gezicht, alzo sprak Nathan tot David.
So Nathan gave David an account of all these words and this vision.
κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν ὄρασιν ταύτην οὕτως ἐλάλησεν ναθαν πρὸς δαυὶδ
- 16 Toen kwam de koning David in, en bleef voor het aangezicht des HEEREN, en hij zeide: Wie ben ik, HEERE God, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoegebracht hebt?
Then David the king went in and took his seat before the Lord, and said, Who am I, O Lord God, and what is my family, that you have been my guide till now?
καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι κυρίου καὶ εἶπεν τίς εἰμι ἐγὼ κύριε ὁ θεός καὶ τίς ὁ οἶκός μου ὅτι ἠγάπησάς με ἕως αἰῶνος
- 17 En dit is klein in Uw ogen geweest, o God! daarom hebt Gij van het huis Uws knechts tot van verre heen gesproken, en Gij hebt mij naar menselijke wijze voorzienmet deze verhoging, o HEERE God!
And this was only a small thing to you, O God; but your words have even been about the far-off future of your servant's family, looking on me as on one of high position, O Lord God.
καὶ ἐσμικρύνθη ταῦτα ἐνώπιόν σου ὁ θεός καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου ἐκ μακρῶν καὶ ἐπειδὴς με ὡς ὄρασις ἀνθρώπου καὶ ὑψώσας με κύριε ὁ θεός
- 18 Wat zal David meer bij U daartoe voegen, vanwege de eer aan Uw knecht? Doch Gij kent Uw knecht wel.
What more may David say to you? for you have knowledge of your servant.
τί προσθήσει ἐτι δαυὶδ πρὸς σὲ τοῦ δοξάσαι καὶ σὺ τὸν δοῦλόν σου οἶδας
- 19 HEERE, om Uws knechts wil, en naar Uw hart, hebt Gij al dezen grote dingen gedaan, om al deze grote dingen bekend te maken.
O Lord, because of your servant, and from your heart, you have done all these great things and let them be seen.
καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίησας τὴν πᾶσαν μεγαλωσύνην
- 20 HEERE, er is niemand gelijk Gij, en er is geen God behalve Gij, naar alles, wat wij met onze oren gehoord hebben.
O Lord, there is no one like you, and no other God but you, as is clear from everything which has come to our ears.
κύριε οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι καὶ οὐκ ἔστιν πλὴν σοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἠκούσαμεν ἐν ὧσιν ἡμῶν
- 21 En wie is als Uw volk Israel, een enig volk op de aarde, hetwelk God heengegaan is Zich tot een volk te verlossen, dat Gij U een Naam maaktet van grote enverschrikkelijke dingen, met de heidenen uit te stoten van het aangezicht Uws volks, hetwelk Gij uit Egypte verlost hebt?
And what other nation in the earth, like your people Israel, did a god go out to take for himself, to be his people, making his name great and to be feared, driving out the nations from before your people whom you made free and took out of Egypt?
καὶ οὐκ ἔστιν ὡς ὁ λαός σου ἰσραηλ ἔθνος ἐτι ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὠδήγησεν αὐτὸν ὁ θεός τοῦ λυτρώσασθαι ἑαυτῷ λαὸν τοῦ θέσθαι ἑαυτῷ ὄνομα μέγα καὶ ἐπιφανές τοῦ ἐκβαλεῖν ἀπὸ προσώπου λαοῦ σου ὁ ὧς ἐλυτρώσω ἐξ αἰγύπτου ἔθνη
- 22 En Gij hebt Uw volk Israel U ten volk gemaakt tot in der eeuwigheid; en Gij, HEERE, zijt hun tot een God geworden.
For your people Israel you made yours for ever; and you, Lord, became their God.
καὶ ἔδωκας τὸν λαόν σου ἰσραηλ σεαυτῷ λαὸν ἕως αἰῶνος καὶ σὺ κύριε αὐτοῖς εἰς θεόν
- 23 Nu dan, HEERE, het woord, dat Gij over Uw knecht gesproken hebt, en over zijn huis, dat worde waar tot in eeuwigheid; en doe, gelijk als Gij gesproken hebt.
And now, Lord, let your words about your servant and about his family be made certain for ever, and do as you have said.
καὶ νῦν κύριε ὁ λόγος σου ὃν ἐλάλησας πρὸς τὸν παῖδά σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ πιστωθήτω ἕως αἰῶνος
- 24 Ja, het worde waar, en Uw Naam worde groot gemaakt tot in eeuwigheid, dat men zegge: De HEERE der heirscharen, de God van Israel, is Israels God; en hethuis van David, Uw knecht, zij bestendig voor Uw aangezicht.
So let your words be made certain and your name be made great, when men say, The Lord of armies is the God of Israel; and when the family of David your servant is made strong before you.
λεγόντων κύριε κύριε παντοκράτωρ θεός ἰσραηλ καὶ ὁ οἶκος δαυὶδ παιδός σου ἀνθρωπόμενος ἐναντίον σου
- 25 Want Gij, mijn God, hebt voor het oor Uws knechts geopenbaard, dat Gij hem een huis bouwen zoudt; daarom heeft Uw knecht in zijn hart gevonden, om voor Uwaangezicht te bidden.
For you, O my God, have let your servant see that you will make him head of a line of kings; and so it has come into your servant's heart to make his prayer to you.
ὅτι σὺ κύριε ἠνώρισας τὸ οὖς τοῦ παιδός σου τοῦ οἰκοδομήσαι αὐτῷ οἶκον διὰ τοῦτο εὔρεν ὁ παῖς σου τοῦ προσεῦξασθαι κατὰ πρόσωπόν σου
- 26 Nu dan, HEERE, Gij zijt die God; en Gij hebt dit goede over Uw knecht gesproken.
And now, O Lord, you are God, and you have said you will give this good thing to your servant:
καὶ νῦν κύριε σὺ εἶ αὐτός ὁ θεός καὶ ἐλάλησας ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα

- 27 Nu dan, het heeft U liefd te zegenen het huis Uws knechts, dat het in eeuwigheid voor Uw aangezicht zij; want Gij, HEERE, hebt het gezegend, en het zalgezegd zijn in eeuwigheid. 1 Kronieken 18
 And now you have been pleased to give your blessing to the family of your servant, so that it may go on for ever before you; you, O Lord, have given your blessing, and a blessing will be on it for ever.
 και νῦν ἤρξω τοῦ εὐλογῆσαι τὸν οἶκον τοῦ παιδός σου τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα ἐναντίον σου ὅτι σύ κύριε εὐλόγησας καὶ εὐλόγησον εἰς τὸν αἰῶνα
- 1 Het geschiedde nu na dezen, dat David de Filistijnen sloeg, en hen ten onderbracht; en hij nam Gath, en haar onderhorige plaats, uit der Filistijnen hand.
 And it came about after this that David made an attack on the Philistines and overcame them, and took Gath with its daughter-towns out of the hands of the Philistines.
 και ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐπάταξεν δαυιδ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐτροπώσατο αὐτοὺς καὶ ἔλαβεν τὴν γαθ καὶ τὰς κόμας αὐτῆς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων
- 2 Hij sloeg ook de Moabieten, alzo dat de Moabieten Davids knechten werden, brengende geschenken.
 And he overcame Moab, and the Moabites became his servants and gave him offerings.
 και ἐπάταξεν τὴν μοαβ καὶ ἦσαν μοαβ παῖδες τῷ δαυιδ φέροντες δῶρα
- 3 David sloeg ook Hadar-ezer, den koning van Zoba, naar Hamath toe, toen hij heentoo, om zijn hand te stellen aan de rivier Frath.
 Then David overcame Hadadezer, king of Zobah, near Hamath, when he was going to make his power seen by the river Euphrates.
 και ἐπάταξεν δαυιδ τὸν ἀδρααζαρ βασιλέα σουβα ημαθ πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστῆσαι χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ποταμὸν εὐφράτην
- 4 En David nam hem duizend wagens af, en zeven duizend ruiters, en twintig duizend man te voet; en David ontzenuwde al de wagen paarden; doch hij behieldhonderd wagens daarvan over.
 And David took from him a thousand war-carriages and seven thousand horsemen and twenty thousand footmen: and he had the leg-muscles of all the horses cut, keeping only enough of them for a hundred war-carriages.
 και προκατελάβετο δαυιδ αὐτῶν χίλια ἄρματα καὶ ἐπτὰ χιλιάδας ἵππων καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν πεζῶν καὶ παρέλυσεν δαυιδ πάντα τὰ ἄρματα καὶ ὑπελίπετο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν ἄρματα
- 5 En de Syriers van Damaskus kwamen, om Hadar-ezer, den koning van Zoba, te helpen; maar David sloeg van de Syriers twee en twintig duizend man.
 And when the Aramaeans of Damascus came to the help of Hadadezer, king of Zobah, David put to the sword twenty-two thousand Aramaeans.
 και ἦλθεν σύρος ἐκ δαμασκού βοηθῆσαι ἀδρααζαρ βασιλεῖ σουβα καὶ ἐπάταξεν δαυιδ ἐν τῷ σὺρῳ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν
- 6 En David legde bezetting in Syrie van Damaskus, alzo dat de Syriers Davids knechten werden, geschenken brengende. En de HEERE behoedde David overal, waar hij heenging.
 Then David put armed forces in Damascus, and the Aramaeans became his servants and gave him offerings. And the Lord made David overcome wherever he went.
 και ἔθετο δαυιδ φρουρὰν ἐν συρία τῇ κατὰ δαμασκὸν καὶ ἦσαν τῷ δαυιδ εἰς παῖδας φέροντας δῶρα καὶ ἔσφζεν κύριος τὸν δαυιδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο
- 7 En David nam de gouden schilden, die bij Hadar-ezers knechten waren, en hij bracht ze te Jeruzalem.
 And the gold body-covers of the servants of Hadadezer, David took to Jerusalem.
 και ἔλαβεν δαυιδ τοὺς κλοιοὺς τοὺς χρυσοῦς οἳ ἦσαν ἐπὶ τοὺς παῖδας ἀδρααζαρ καὶ ἤνεγκεν αὐτοὺς εἰς ἱερουσαλημ
- 8 Ook nam David zeer veel kopers uit Tibchath, en uit Chun, steden van Hadar-ezer; daarvan heeft Salomo de koperen zee, en de pilaren, en de koperen vatengemaakt.
 And from Tibhath and from Cun, towns of Hadadezer, David took a great store of brass, of which Solomon made the great brass water-vessel and the brass pillars and vessels.
 και ἐκ τῆς μεταβηχας καὶ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πόλεων τῶν ἀδρααζαρ ἔλαβεν δαυιδ χαλκὸν πολλὸν σφόδρα ἐξ αὐτοῦ ἐποίησεν σαλωμων τὴν θάλασσαν τὴν χαλκὴν καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰ σκεῦη τὰ χαλκᾶ
- 9 Toen Thou, de koning van Hamath, hoorde, dat David de ganse heirkraft van Hadar-ezer, den koning van Zoba, geslagen had;
 Now when Thou, king of Hamath, had news that David had overcome all the army of Hadadezer, king of Zobah,
 και ἤκουσεν θωα βασιλεὺς ημαθ ὅτι ἐπάταξεν δαυιδ τὴν πᾶσαν δύναμιν ἀδρααζαρ βασιλέως σουβα
- 10 Zo zond hij zijn zoon Hadoram tot den koning David, om hem naar zijn welstand te vragen, en om hem te zegenen, vanwege dat hij met Hadar-ezer gestreden, enhem verslagen had (want Hadar-ezer voerde oorlog tegen Thou), en alle gouden, en zilveren, en koperen vaten;
 He sent his son Hadoram to King David, to give him words of peace and blessing, because he had overcome Hadadezer in the fight, for Hadadezer had been at war with Thou; and he gave him all sorts of vessels of gold and silver and brass.
 και ἀπέστειλεν τὸν ἰδουραμ υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα δαυιδ τοῦ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην καὶ τοῦ εὐλογῆσαι αὐτὸν ὑπὲρ οὗ ἐπολέμησεν τὸν ἀδρααζαρ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ὅτι ἀνὴρ πολέμιος θωα ἦν τῷ ἀδρααζαρ καὶ πάντα τὰ σκεῦη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ
- 11 Deze heiligde de koning David ook den HEERE, met het zilver en het goud, hetwelk hij medegebracht had van al de heidenen: van de Edomieten, en van de Moabieten, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen, en van de Amalekieten.
 These King David made holy to the Lord, together with the silver and gold he had taken from all nations; from Edom and Moab and from the children of Ammon and from the Philistines and from Amalek.
 και ταῦτα ἡγίασεν δαυιδ τῷ κυρίῳ μετὰ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ οὗ ἔλαβεν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν ἐξ ἰδουμαίας καὶ μοαβ καὶ ἐξ υἱῶν αμμων καὶ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐξ αμαληκ

- 12 Ook sloeg Abisai, de zoon van Zeruja, de Edomieten in het Zoutdal, achttien duizend.
And when he came back from putting to the sword eighteen thousand of the Edomites in the Valley of Salt,
καὶ ἀβεσσα υἱὸς σαρουα ἐπάταξεν τὴν ἰδουμαίαν ἐν κοιλάδι τῶν ἁλῶν ὀκτὼ καὶ δέκα χιλιάδας
- 13 En hij legde bezetting in Edom, zodat al de Edomieten Davids knechten werden; en de HEERE behoedde David overal, waar hij heenging.
David put armed forces in all the towns of Edom; and all the Edomites became servants to David. The Lord made David overcome wherever he went.
καὶ ἔθετο ἐν τῇ κοιλάδι φρουράς καὶ ἦσαν πάντες οἱ ἰδουμαῖοι παῖδες δαυὶδ καὶ ἔσφωξεν κύριος τὸν δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο
- 14 Alzo regeerde David over gans Israel, en hij deed zijn gansen volke recht en gerechtigheid.
So David was king over all Israel, judging and giving right decisions for all his people.
καὶ ἐβασίλευσεν δαυὶδ ἐπὶ πάντα ἰσραηλ καὶ ἦν ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην τῷ παντὶ λαῷ αὐτοῦ
- 15 Joab nu, de zoon van Zeruja, was over het heir; en Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier;
And Joab, the son of Zeruah, was chief of the army; and Jehoshaphat, son of Ahilud, was keeper of the records.
καὶ ἰωαβ υἱὸς σαρουα ἐπὶ τῆς στρατιᾶς καὶ ἰωσαφατ υἱὸς ἀχιλουδ ὑπομνηματογράφος
- 16 En Zadok, de zoon van Ahitub, en Abimelech, de zoon van Abjathar, waren priesters, en Sausa schrijver;
And Zadok, the son of Ahitub; and Ahimelech, the son of Abiathar, were priests; and Shavsha was the scribe;
καὶ σαδωκ υἱὸς ἀχιτωβ καὶ ἀχιμελεχ υἱὸς ἀβιαθαρ ἱερεῖς καὶ σουσα γραμματεὺς
- 17 En Benaja, de zoon van Jojada, was over de Krethi en Plethi; maar de zonen van David waren de eersten aan de hand des konings. 1 Kronieken 18
And Benaiah, the son of Jehoiada, was over the Cherethites and the Pelethites; and the sons of David were chief of those whose places were at the king's side.
καὶ βαναιας υἱὸς ἰωδαε ἐπὶ τοῦ χερεθθι καὶ τοῦ πελεθθι καὶ υἱοὶ δαυὶδ οἱ πρῶτοι διάδοχοι τοῦ βασιλείως
- 1 Het geschiedde nu na dezen, dat David de Filistijnen sloeg, en hen ten onderbracht; en hij nam Gath, en haar onderhorige plaats, uit der Filistijnen hand.
Now it came about after this that death came to Nahash, the king of the children of Ammon, and his son became king in his place.
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἀπέθανεν ναας βασιλεὺς υἱῶν ἀμμων καὶ ἐβασίλευσεν ἀναν υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 2 Hij sloeg ook de Moabieten, alzo dat de Moabieten Davids knechten werden, brengende geschenken.
And David said, I will be a friend to Hanun, the son of Nahash, because his father was a friend to me. So David sent men to him, to give him words of comfort on account of his father. And the servants of David came to Hanun, to the land of the children of Ammon, offering him comfort.
καὶ εἶπεν δαυὶδ ποιήσω ἔλεος μετὰ ἀναν υἱοῦ ναας ὡς ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἔλεος καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους δαυὶδ τοῦ παρακαλέσαι αὐτὸν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἦλθον παῖδες δαυὶδ ἐκ τῆς γῆς υἱῶν ἀμμων τοῦ παρακαλέσαι αὐτόν
- 3 David sloeg ook Hadar-ezer, den koning van Zoba, naar Hamath toe, toen hij heentooog, om zijn hand te stellen aan de rivier Frath.
But the chiefs of the children of Ammon said to Hanun, Does it seem to you that David is honouring your father, by sending comforters to you? is it not clear that these men have only come to go through the land and to make secret observation of it so that they may overcome it?
καὶ εἶπον ἄρχοντες ἀμμων πρὸς ἀναν μὴ δοξάζων δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐναντίον σου ἀπέστειλὲν σοὶ παρακαλοῦντας οὐχ ὅπως ἐξερευνησῶσιν τὴν πόλιν τοῦ κατασκοπήσαι τὴν γῆν ἦλθον παῖδες αὐτοῦ πρὸς σέ
- 4 En David nam hem duizend wagens af, en zeven duizend ruiters, en twintig duizend man te voet; en David ontzenuwde al de wagen paarden; doch hij behieldhonderd wagens daarvan over.
So Hanun took David's servants, and cutting off their hair and the skirts of their robes up to the middle, sent them away.
καὶ ἔλαβεν ἀναν τοὺς παῖδας δαυὶδ καὶ ἐξῆρσεν αὐτούς καὶ ἀφείλεν τῶν μανδύων αὐτῶν τὸ ἥμισυ ἕως τῆς ἀναβολῆς καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς
- 5 En de Syriërs van Damaskus kwamen, om Hadar-ezer, den koning van Zoba, te helpen; maar David sloeg van de Syriërs twee en twintig duizend man.
Then certain men went and gave David word of what had been done to them. And he sent out with the purpose of meeting them; for the men were greatly shamed. And the king said, Keep where you are at Jericho till your hair is long again, and then come back.
καὶ ἦλθον ἀπαγγεῖλαι τῷ δαυὶδ περὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀπέστειλεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς ὅτι ἦσαν ἠτιμωμένοι σφόδρα καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς καθίστατε ἐν ἱεριχω ἕως τοῦ ἀνατεῖλαι τοὺς πόγωνας ὑμῶν καὶ ἰ ἀνακάμψατε
- 6 En David legde bezetting in Syrie van Damaskus, alzo dat de Syriërs Davids knechten werden, geschenken brengende. En de HEERE behoedde David overal, waar hij heenging.
And when the children of Ammon saw that they had made themselves hated by David, Hanun and the children of Ammon sent a thousand talents of silver as payment for war-carriages and horsemen from Mesopotamia and Aram-maacah and Zobah.
καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ ἀμμων ὅτι ἠσχύνθη λαὸς δαυὶδ καὶ ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου τοῦ μισθώσασθαι ἑαυτοὺς ἐκ συρίας μεσοποταμίας καὶ ἐκ συρίας μοοχα καὶ ἐκ σοβα ἄρματα καὶ ἵππεις

- 7 En David nam de gouden schilden, die bij Hadar-ezers knechten waren, en hij bracht ze te Jeruzalem.
So with this money they got thirty-two thousand war-carriages, and the help of the king of Maacah and his people, who came and took up their position in front of Medeba. And the children of Ammon came together from their towns for the fight.
καὶ ἐμισθώσαντο ἑαυτοῖς δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδας ἄρμάτων καὶ τὸν βασιλέα μοχα καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἦλθον καὶ παρενέβαλον κατέναντι μαιδαβα καὶ οἱ υἱοὶ αμμων συνήχθησαν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν καὶ ἦλθον εἰς τὸ πολεμῆσαι
- 8 Ook nam David zeer veel kopers uit Tibchath, en uit Chun, steden van Hadar-ezer; daarvan heeft Salomo de koperen zee, en de pilaren, en de koperen vatengemaakt.
And David, hearing of it, sent Joab with all the army of fighting-men.
καὶ ἤκουσεν δαυὶδ καὶ ἀπέστειλεν τὸν ἰωαβ καὶ πᾶσαν τὴν στρατιάν τῶν δυνατῶν
- 9 Toen Thou, de koning van Hamath, hoorde, dat David de ganse heirkraft van Hadar-ezer, den koning van Zoba, geslagen had;
So the children of Ammon came out and put their forces in position on the way into the town; and the kings who had come were stationed by themselves in the field.
καὶ ἐξήλθον οἱ υἱοὶ αμμων καὶ παρατάσσονται εἰς πόλεμον παρὰ τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ ἐλθόντες παρενέβαλον καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ
- 10 Zo zond hij zijn zoon Hadoram tot den koning David, om hem naar zijn welstand te vragen, en om hem te zegenen, vanwege dat hij met Hadar-ezer gestreden, enhem verslagen had (want Hadar-ezer voerde oorlog tegen Thou), en alle gouden, en zilveren, en koperen vaten;
Now when Joab saw that their forces were in position against him in front and at his back, he took all the best men of Israel, and put them in line against the Aramaeans;
καὶ εἶδεν ἰωαβ ὅτι γεγόνασιν ἀντιπρόσωποι τοῦ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ ἐξόπισθεν καὶ ἐξελέξατο ἐκ παντὸς νεανίου ἐξ ἰσραηλ καὶ παρετάξαντο ἐναντίον τοῦ σύρου
- 11 Deze heiligde de koning David ook den HEERE, met het zilver en het goud, hetwelk hij medegebracht had van al de heidenen: van de Edomieten, en van de Moabieten, en van de kinderen Ammons, en van de Filistijnen, en van de Amalekieten.
And the rest of the people he put in position against the children of Ammon with Abishai, his brother, at their head.
καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔδωκεν ἐν χειρὶ ἀβεσσα ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας υἱῶν αμμων
- 12 Ook sloeg Abisai, de zoon van Zeruja, de Edomieten in het Zoutdal, achttien duizend.
And he said, If the Aramaeans are stronger and get the better of me, then come to my help; and if the children of Ammon get the better of you, I will come to your help.
καὶ εἶπεν ἐὰν κρατήσῃ ὑπὲρ ἐμὲ σύρος καὶ ἔσῃ μοι εἰς σωτηρίαν καὶ ἐὰν υἱοὶ αμμων κρατήσωσιν ὑπὲρ σέ καὶ σώσω σε
- 13 En hij legde bezetting in Edom, zodat al de Edomieten Davids knechten werden; en de HEERE behoedde David overal, waar hij heenging.
Take heart, and let us be strong for our people and for the towns of our God; and may the Lord do what seems good to him.
ἀνδρίζου καὶ ἐνισχύσωμεν περὶ τοῦ λαοῦ ἡμῶν καὶ περὶ τῶν πόλεων τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κύριος τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ποιήσει
- 14 Alzo regeerde David over gans Israel, en hij deed zijn gansen volke recht en gerechtigheid.
So Joab and the people who were with him went forward into the fight against the Aramaeans, and they went in flight before him.
καὶ παρετάξατο ἰωαβ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ κατέναντι σύρων εἰς πόλεμον καὶ ἔφυγον ἀπ' αὐτοῦ
- 15 Joab nu, de zoon van Zeruja, was over het heir; en Josafat, de zoon van Ahilud, was kanselier;
And when the children of Ammon saw the flight of the Aramaeans, they themselves went in flight from Abishai, his brother, and came into the town. Then Joab came back to Jerusalem.
καὶ οἱ υἱοὶ αμμων εἶδον ὅτι ἔφυγον σύροι καὶ ἔφυγον καὶ αὐτοὶ ἀπὸ προσώπου ἰωαβ καὶ ἀπὸ προσώπου ἀβεσσα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἦλθεν ἰωαβ εἰς ἱερουσαλημ
- 16 En Zadok, de zoon van Ahitub, en Abimelech, de zoon van Abjathar, waren priesters, en Sausa schrijver;
And when the Aramaeans saw that Israel had overcome them, they sent men to get the Aramaeans who were on the other side of the River, with Shophach, the captain of Hadadezer's army, at their head.
καὶ εἶδεν σύρος ὅτι ἐτροπώσατο αὐτὸν ἰσραηλ καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους καὶ ἐξήγαγον τὸν σύρον ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ σοφαχ ἀρχιστράτηγος δυνάμειος ἀδρααζαρ ἔμπροσθεν αὐτῶν
- 17 En Benaja, de zoon van Jojada, was over de Krethi en Plethi; maar de zonen van David waren de eersten aan de hand des konings.
And word of this was given to David; and he got all Israel together and went over Jordan and came to Helam and put his forces in position against them. And when David's forces were in position against the Aramaeans, the fight was started.
καὶ ἀπηγγέλη τῷ δαυὶδ καὶ συνήγαγεν τὸν πάντα ἰσραηλ καὶ διέβη τὸν ἰορδάνην καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ παρετάξατο ἐπ' αὐτούς καὶ παρατάσσεται σύρος ἐξ ἐναντίας δαυὶδ καὶ ἐπολέμησαν αὐτόν
- 1 En het geschiedde na dezen, dat Nahas, de koning der kinderen Ammons, stierf, en zijn zoon werd koning in zijn plaats.
Now in the spring, at the time when kings go out to war, Joab went out at the head of the armed forces and made waste all the land of the Ammonites and put his men in position before Rabbah, shutting it in. But David was still at Jerusalem. And Joab took Rabbah and made it waste.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιόντι ἔτει ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν βασιλέων καὶ ἦγαγεν ἰωαβ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς στρατιᾶς καὶ ἔφθειραν τὴν χώραν υἱῶν αμμων καὶ ἦλθεν καὶ περιεκάθισεν τὴν ραββα καὶ δαυὶδ ἐκάθητο ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐπάταξεν ἰωαβ τὴν ραββα καὶ κατέσκαψεν αὐτήν

- 2 Toen zeide David: Ik zal weldadigheid doen aan Hanun, den zoon van Nahas; want zijn vader heeft weldadigheid aan mij gedaan. Daarom zond David boden, omhem te troosten over zijn vader. Toen de knechten van David in het land der kinderen Ammons tot Hanun kwamen, om hem te troosten,
 And David took the crown of Milcom from off his head; its weight was a talent of gold and it had stones of great price in it; and it was put on David's head, and he took a great store of goods from the town.
 και ἔλαβεν δαυιδ τὸν στέφανον μολχολ βασιλέως αὐτῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ εὐρέθη ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσοῦ καὶ ἐν αὐτῷ λίθος τίμιος καὶ ἦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν δαυιδ καὶ σκῦλα τῆς πύλεως ἐξήνεγκεν πολλὰ σφόδρα
- 3 Zo zeiden de vorsten der kinderen Ammons tot Hanun: Eert David uw vader in uw ogen, omdat hij troosters tot u gezonden heeft? Zijn niet zijn knechten tot u gekomen, om te doorzoeken, en om om te keren, en om het land te verspieden?
 And he took the people out of the town and put them to work with wood-cutting instruments, and iron grain-crushers, and axes. And this he did to all the towns of the children of Ammon. Then David and all the people went back to Jerusalem.
 και τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἐξήγαγεν καὶ διέπρισεν πρίοισιν καὶ ἐν σκεπάρνοις σιδηροῖς καὶ οὕτως ἐποίησεν δαυιδ τοῖς πᾶσιν υἱοῖς αμμων καὶ ἀνέστρεψεν δαυιδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς ἱερουσαλημ
- 4 Daarom nam Hanun de knechten van David, en hij beschoor hen, en sneed hun klederen half af tot aan de heupen, en liet hen henengaan.
 Now after this there was war with the Philistines at Gezer; then Sibbecai the Hushathite put to death Sippai, one of the offspring of the Rephaim; and they were overcome.
 και ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν γαζερ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐπάταξεν σοβοκαι ὁ ουσαθι τὸν σαφου ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν γιγάντων καὶ ἐταπεινώσεν αὐτόν
- 5 Zij nu gingen henen, en men boodschapte David van deze mannen; en hij zond hun tegemoet; want die mannen waren zeer beschaamd. De koning dan zeide: Blijftte Jericho, totdat ulieder baard weder gewassen zij; komt dan wederom.
 And again there was war with the Philistines; and Elhanan, the son of Jair, put to death Lahmi, the brother of Goliath the Gittite, the stem of whose spear was like a cloth-worker's rod.
 και ἐγένετο ἔτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐπάταξεν ελλαναν υἱὸς ἰαῖρ τὸν λεεμι ἀδελφὸν γολιαθ τοῦ γεθθαίου καὶ ξύλον δόρατος αὐτοῦ ὡς ἀντίον ὄφανόντων
- 6 Toen de kinderen Ammons zagen, dat zij zich stinkende gemaakt hadden bij David, zo zond Hanun en de kinderen Ammons duizend talenten zilvers, om zichwagene en ruiters te huren uit Mesopotamie, en uit Syrie-Maacha, en uit Zoba;
 And again there was war at Gath, where there was a very tall man, who had twenty-four fingers and toes, six fingers on his hands and six toes on his feet; he was one of the offspring of the Rephaim.
 και ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν γαθ καὶ ἦν ἀνὴρ ὑπερμεγέθης καὶ δάκτυλοι αὐτοῦ ἕξ καὶ ἕξ εἴκοσι τέσσαρες καὶ οὗτος ἦν ἀπόγονος γιγάντων
- 7 Zodat zij zich huurden twee en dertig duizend wagene; en de koning van Maacha en zijn volk kwamen en legerden zich voor Medeba; ook vergaderden de kinderen Ammons uit hun steden, en zij kwamen ten strijde.
 And when he put shame on Israel, Jonathan, the son of Shimea, David's brother, put him to death.
 και ὠνειδισεν τὸν ἰσραηλ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἰωναθαν υἱὸς σαμαα ἀδελφοῦ δαυιδ
- 8 Toen het David hoorde, zo zond hij Joab en het ganse heir met de helden.
 These were of the offspring of the Rephaim in Gath; they came to their death by the hands of David and his servants.
 οὗτοι ἐγένοντο ραφα ἐν γαθ πάντες ἦσαν τέσσαρες γίγαντες καὶ ἔπεσον ἐν χειρὶ δαυιδ καὶ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ
- 1 Het geschiedde nu ten tijde van de wederkomst des jaars, ten tijde als de koningen uittrokken, zo voerde Joab de heirkraft, en hij verloor het land der kinderen Ammons; en hij kwam, en belegerde Rabba; maar David bleef te Jeruzalem. En Joab sloeg Rabba, en verwoestte ze.
 Now Satan, designing evil against Israel, put into David's mind the impulse to take the number of Israel.
 και ἔστι διάβολος ἐν τῷ ἰσραηλ καὶ ἐπέσειεν τὸν δαυιδ τοῦ ἀριθμῆσαι τὸν ἰσραηλ
- 2 En David nam de kroon huns konings van zijn hoofd, en hij bevond haar in gewicht een talent gouds, en daar was edelgesteente aan; en zij werd op Davids hoofdgezet, en hij voerde zeer veel roof uit de stad.
 And David said to Joab and the captains of the people, Now let all Israel, from Beer-sheba to Dan, be numbered; and give me word so that I may be certain of their number.
 και εἶπεν ὁ βασιλεὺς δαυιδ πρὸς ἰωαβ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως πορευθήτε ἀριθμήσατε τὸν ἰσραηλ ἀπὸ βηρσαβει καὶ ἕως δαν καὶ ἐνέγκατε πρὸς με καὶ γνώσομαι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν
- 3 Hij voerde ook al het volk uit, dat daarin was, en hij zaagde ze met de zaag, en met ijzeren dorswagene, en met bijlen; en alzo deed David aan al de steden der kinderen Ammons. Toen keerde David wederom met al het volk naar Jeruzalem.
 And Joab said, May the Lord make his people a hundred times more in number than they are; but, my lord king, are they not all my lord's servants? why would my lord have this done? why will he become a cause of sin to Israel?
 και εἶπεν ἰωαβ προσθεῖη κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ὡς αὐτοὶ ἑκατονταπλασίως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου μου τοῦ βασιλέως βλέποντες πάντες τῷ κυρίῳ μου παῖδες ἵνα τί ζητεῖ ὁ κύριός μου τοῦτο ἵνα μὴ γένηται εἰς ἁμαρτίαν τῷ ἰσραηλ

- 4 En het geschiedde daarna, als de krijg met de Filistijnen te Gezer opstond, toen sloeg Sibchai, de Husathiet, Sippai, die van de kinderen van Rafa was; en zij werdten ondergebracht.
But the king's word was stronger than Joab's. So Joab went out and went through all Israel and came to Jerusalem.
τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἐκραταιώθη ἐπὶ τῷ ἰωαβ καὶ ἐξῆλθεν ἰωαβ καὶ διῆλθεν ἐν παντὶ ὀρίῳ ἰσραὴλ καὶ ἦλθεν εἰς ἱερουσαλὴμ
- 5 Daarna was er nog een krijg tegen de Filistijnen, en Elhanan, de zoon van Jair, versloeg Lachmi, den broeder van Goliath, den Gethiet, wiens spieshout was als eenweversboom.
And Joab gave David the number of all the people; all the men of Israel, able to take up arms, were one million, one hundred thousand men; and those of Judah were four hundred and seventy thousand men, able to take up arms.
καὶ ἔδωκεν ἰωαβ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ λαοῦ τῷ δαυὶδ καὶ ἦν πᾶς ἰσραὴλ χίλια χιλιάδες καὶ ἑκατὸν χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν καὶ ἰουδας τετρακόσαιο καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων μάχαιραν
- 6 Daarna was er nog een krijg te Gath; en daar was een zeer lang man, en zijn vingeren waren zes en zes, vier en twintig, en hij was ook van Rafa geboren;
But Levi and Benjamin were not numbered among them, for Joab was disgusted with the king's order.
καὶ τὸν λευὶ καὶ τὸν βενιαμὶν οὐκ ἠρίθμησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν ὅτι κατίσχυσεν λόγος τοῦ βασιλέως τὸν ἰωαβ
- 7 En hij hoorde Israel, maar Jonathan, de zoon van Simea, den broeder van David, versloeg hem.
And God was not pleased with this thing; so he sent punishment on Israel.
καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ περὶ τοῦ πράγματος τούτου καὶ ἐπάταξεν τὸν ἰσραὴλ
- 8 Dezen waren van Rafa geboren te Gath; en zij vielen door de hand van David, en door de hand zijner knechten.
Then David said to God, Great has been my sin in doing this; but now, be pleased to take away the sin of your servant, for I have done very foolishly.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πρὸς τὸν θεὸν ἡμάρτηκα σφόδρα ὅτι ἐποίησα τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ νῦν περιέλε δὴ τὴν κακίαν παιδός σου ὅτι ἔματαιώθην σφόδρα
- 1 Toen stond de satan op tegen Israel, en hij porde David aan, dat hij Israel telde.
Then David said, This is the house of the Lord God, and this is the altar for Israel's burned offerings.
καὶ εἶπεν δαυὶδ οὗτός ἐστιν ὁ οἶκος κυρίου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦτο τὸ θυσιαστήριον εἰς ὀλοκαύτωσιν τῷ ἰσραὴλ
- 2 En David zeide tot Joab en tot de oversten des volks: Gaat heen, telt Israel van Ber-seba tot Dan toe, en brengt hen tot mij, dat ik hun getal wete.
And David gave orders to get together all the men from strange lands who were in the land of Israel; and he put stone-cutters to work, cutting stones for building the house of God.
καὶ εἶπεν δαυὶδ συναγαγεῖν πάντας τοὺς προσηλύτους ἐν γῆ ἰσραὴλ καὶ κατέστησεν λατόμους λατομήσαι λίθους ξυστοὺς τοῦ οἰκοδομήσαι οἶκον τῷ θεῷ
- 3 Toen zeide Joab: De HEERE doe tot Zijn volk, gelijk zij nu zijn, honderdmaal meer; zijz zij niet allen, o mijn heer koning, mijn heer tot knechten? Waarom verzoekt mijn heer dit? Waarom zou het Israel tot schuld worden?
And he got together a great store of iron, for the nails for the doors and for the joins; and brass, more in weight than might be measured;
καὶ σίδηρον πολὺν εἰς τοὺς ἤλους τῶν θυρωμάτων καὶ τῶν πυλῶν καὶ τοὺς στροφεῖς ἠτοίμασεν δαυὶδ καὶ χαλκὸν εἰς πλῆθος οὐκ ἦν σταθμός
- 4 Doch het woord des konings nam de overhand tegen Joab; derhalve toog Joab uit, en hij doorwandelde gans Israel; daarna kwam hij weder te Jeruzalem.
And cedar-trees without number, for the Zidonians and the men of Tyre came with a great amount of cedar-trees for David.
καὶ ξύλα κέδρινα οὐκ ἦν ἀριθμός ὅτι ἐφέροσαν οἱ σιδώνιοι καὶ οἱ τύριοι ξύλα κέδρινα εἰς πλῆθος τῷ δαυὶδ
- 5 En Joab gaf David de som van het gestelde volk; en gans Israel was elfhonderd duizend man, die het zwaard uittrokken, en Juda vierhonderd duizend, en zeventigduizend man, die het zwaard uittrokken.
And David said, Solomon my son is young and untested, and the house which is to be put up for the Lord is to be very great, a thing of wonder and glory through all countries; so I will make ready what is needed for it. So David got ready a great store of material before his death.
καὶ εἶπεν δαυὶδ σαλωμων ὁ υἱός μου παιδάριον ἀπαλόν καὶ ὁ οἶκος τοῦ οἰκοδομήσαι τῷ κυρίῳ εἰς μεγαλωσύνην ἄνω εἰς ὄνομα καὶ εἰς δόξαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐτοιμάσω αὐτῷ καὶ ἠτοίμασεν δαυὶδ εἰς πλῆθος ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς αὐτοῦ
- 6 Doch Levi en Benjamin telde hij onder dezelve niet; want des konings woord was Joab een gruwel.
Then he sent for his son Solomon, and gave him orders for the building of a house for the Lord, the God of Israel.
καὶ ἐκάλεσεν σαλωμων τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ τοῦ οἰκοδομήσαι τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ ἰσραὴλ
- 7 En deze zaak was kwaad in de ogen Gods; daarom sloeg Hij Israel.
And David said to Solomon, My son, it was my desire to put up a house for the name of the Lord my God.
καὶ εἶπεν δαυὶδ σαλωμων τέκνον ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ ψυχῇ τοῦ οἰκοδομήσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ

- 8 Toen zeide David tot God: Ik heb zeer gezondigd, dat ik deze zaak gedaan heb; maar neem toch nu de misdaad Uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijkgehandeld.
But the word of the Lord came to me saying, You have taken lives without number and made great wars; I will not let you be the builder of a house for my name, because of the lives you have taken on the earth before my eyes.
καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμοὶ λόγος κυρίου λέγων αἷμα εἰς πλῆθος ἐξέχεας καὶ πολέμους μεγάλους ἐποίησας οὐκ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ ὀνόματί μου ὅτι αἵματα πολλὰ ἐξέχεας ἐπὶ τῆς γῆς ἐναντίον μου
- 9 De HEERE nu sprak tot Gad, den ziener van David, zeggende:
But you will have a son who will be a man of rest; and I will give him rest from wars on every side. His name will be Solomon, and in his time I will give Israel peace and quiet;
ἰδοὺ υἱὸς τίκτεται σοι οὗτος ἔσται ἀνὴρ ἀναπαύσεως καὶ ἀναπαύσω αὐτὸν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν κυκλόθεν ὅτι σαλωμων ὄνομα αὐτῷ καὶ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν δώσω ἐπὶ ἰσραηλ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ
- 10 Ga heen, en spreek tot David, zeggende: Aldus zegt de HEERE: Drie dingen leg Ik u voor; kies u een uit die, dat Ik u doe.
He will be the builder of a house for my name; he will be to me a son, and I will be to him a father; and I will make the seat of his rule over Israel certain for ever.
οὗτος οἰκοδομήσει οἶκον τῷ ὀνόματί μου καὶ οὗτος ἔσται μοι εἰς υἱὸν κἀγὼ αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ ἀνορθώσω θρόνον βασιλείας αὐτοῦ ἐν ἰσραηλ ἕως αἰῶνος
- 11 En Gad kwam tot David, en zeide tot hem: Zo zegt de HEERE: Neem u uit:
Now, my son, may the Lord be with you; and may you do well, and put up the house of the Lord your God, as he has said of you.
καὶ νῦν υἱέ μου ἔσται μετὰ σοῦ κύριος καὶ εὐδοώσει καὶ οἰκοδομήσεις οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ σου ὡς ἐλάλησεν περὶ σοῦ
- 12 Of drie jaren honger, of drie maanden verteerd te worden voor het aangezicht uwer wederpartij, en dat het zwaard uwer vijanden u achterhale; of drie dagen hetzwaard des HEEREN, dat is, de pestilentie in het land, en een verdervenden engel des HEEREN in al de landpalen van Israel? Zo zie nu toe, wat antwoord ik Dienzal wedergeven, Die mij gezonden heeft.
Only may the Lord give you wisdom, and knowledge of his orders for Israel, so that you may keep the law of the Lord your God.
ἀλλ' ἢ δόξη σοι σοφίαν καὶ σύνεσιν κύριος καὶ κατισχύσαι σε ἐπὶ ἰσραηλ καὶ τοῦ φυλάσσεσθαι καὶ τοῦ ποιεῖν τὸν νόμον κυρίου τοῦ θεοῦ σου
- 13 Toen zeide David tot Gad: Mij is zeer bange; laat mij toch in de hand des HEEREN vallen; want Zijn barmhartigheden zijn zeer vele, maar laat mij in de hand der mensen niet vallen.
And all will go well for you, if you take care to keep the laws and the rules which the Lord gave to Moses for Israel: be strong and take heart; have no fear and do not be troubled.
τότε εὐδοώσει ἐὰν φυλάξῃς τοῦ ποιεῖν τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλατο κύριος τῷ μουσῇ ἐπὶ ἰσραηλ ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῆς
- 14 De HEERE dan gaf pestilentie in Israel; en er vielen van Israel zeventig duizend man.
Now see, poor though I am, I have got ready for the house of the Lord a hundred thousand talents of gold and a million talents of silver; and a weight of brass and iron greater than may be measured; and wood and stone have I made ready, and you may put more to it.
καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κατὰ τὴν πτωχείαν μου ἠτοίμασα εἰς οἶκον κυρίου χρυσοῦ ταλάντων ἑκατὸν χιλιάδας καὶ ἀργυρίου ταλάντων χιλίας χιλιάδας καὶ χαλκὸν καὶ σίδηρον οὗ οὐκ ἔστιν σταθμὸς ὅτι εἰς πλῆθος ἔστιν καὶ ξύλα καὶ λίθους ἠτοίμασα καὶ πρὸς ταῦτα πρόσθετος
- 15 En God zond een engel naar Jeruzalem, om die te verderven; en als hij haar verdierf, zag het de HEERE, en het berouwde Hem over dat kwaad; en Hij zeide tot den verdervenden engel: Het is genoeg, trek nu uw hand af. De engel des HEEREN nu stond bij den dorsvloer van Ornan, den Jebusiet.
And you have a great number of workmen, cutters and workers of stone and wood, and experts in every sort of work,
καὶ μετὰ σοῦ εἰς πλῆθος ποιοῦντων ἔργα τεχνίται καὶ οἰκοδόμοι λίθων καὶ τέκτονες ξύλων καὶ πᾶς σοφὸς ἐν παντὶ ἔργῳ
- 16 Als David zijn ogen ophief, zo zag hij den engel des HEEREN, staande tussen de aarde en tussen den hemel, met zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand, uitgestrekt over Jeruzalem; toen viel David, en de oudsten, bedekt met zakken, op hun aangezichten.
In gold and silver and brass and iron more than may be numbered. Up! then, and to work; and may the Lord be with you.
ἐν χρυσίῳ ἐν ἀργυρίῳ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς ἀνάστηθι καὶ ποίει καὶ κύριος μετὰ σοῦ
- 17 En David zeide tot God: Ben ik het niet, die gezegd heb, dat men het volk tellen zou? Ja, ik zelf ben het, die gezondigd en zeer kwalijk gehandeld heb; maar dezeschapen, wat hebben die gedaan? O HEERE, mijn God, dat toch Uw hand tegen mij, en tegen het huis mijns vaders zij, maar niet tegen Uw volk ter plage.
Then David gave orders to all the chiefs of Israel to give their help to Solomon his son, saying,
καὶ ἐνετείλατο δαυὶδ τοῖς πᾶσιν ἄρχουσιν ἰσραηλ ἀντιλαβέσθαι τῷ σαλωμων υἱῷ αὐτοῦ
- 18 Toen zeide de engel des HEEREN tot Gad, dat hij David zeggen zou, dat David zou opgaan, om den HEERE een altaar op te richten op den dorsvloer van Ornan, den Jebusiet.
Is not the Lord your God with you? and has he not given you rest on every side? for the Lord has given the people of the land into my hands, and the land is overcome before the Lord and before his people.
οὐχὶ κύριος μεθ' ὑμῶν καὶ ἀνέπαυσεν ἡμᾶς κυκλόθεν ὅτι ἔδωκεν ἐν χειρῶν τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν καὶ ὑπετάγη ἡ γῆ ἐναντίον κυρίου καὶ ἐναντίον λαοῦ αὐτοῦ

- 19 Zo ging dan David op naar het woord van Gad, dat hij in den Naam des HEEREN gesproken had.
Now give your heart and soul to the worship of the Lord your God; and get to work on the building of the holy place of the Lord God, so that you may put the ark of the Lord's agreement and the holy vessels of God in the house which is to be made for the name of the Lord.
νῦν δότε καρδίας ὑμῶν καὶ ψυχὰς ὑμῶν τοῦ ζητήσαι τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ ἐγέρθητε καὶ οἰκοδομήσατε ἅγίασμα κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν τοῦ εἰσενέγκαι τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου καὶ σκεύη τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ εἰς οἶκον τὸν οἰκοδομοῦμενον τῷ ὀνόματι κυρίου
- 1 En David zeide: Hier zal het huis Gods des HEEREN zijn, en hier zal het altaar des brandoffers voor Israel zijn.
Now David was old and full of days; and he made his son Solomon king over Israel.
καὶ δαυὶδ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ ἐβασίλευσεν σαλωμων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ ἐπὶ ἰσραηλ
- 2 En David zeide, dat men vergaderen zou de vreemdelingen, die in het land Israels waren; en hij bestelde steenhouwers, om uit te houwen stenen, welke menbehouwen zou, om het huis Gods te bouwen.
And he got together all the chiefs of Israel, with the priests and the Levites.
καὶ συνήγαγεν τοὺς πάντας ἄρχοντας ἰσραηλ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευῖτας
- 3 En David bereidde ijzer in menigte, tot nagelen aan de deuren der poorten, en tot de samenvoegingen; ook koper in menigte, zonder gewicht;
And the Levites, all those of thirty years old and over, were numbered; and the number of them, by heads, man by man, was thirty-eight thousand.
καὶ ἠριθμήθησαν οἱ λευῖται ἀπὸ τριακονταετοῦς καὶ ἐπάνω καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν εἰς ἄνδρας τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας
- 4 En cederenhout zonder getal; want de Sidoniers en de Tyriers brachten tot David cederenhout in menigte.
Of these, twenty-four thousand were to be overseers of the work of the house of the Lord, and six thousand were judges and men of authority;
ἀπὸ τούτων ἐργοδιῶκται ἐπὶ τὰ ἔργα οἴκου κυρίου εἴκοσι τέσσαρες χιλιάδες καὶ γραμματεῖς καὶ κριταὶ ἑξακισχίλιοι
- 5 Want David zeide: Mijn zoon Salomo is een jongeling en teder; en het huis, dat men den HEERE bouwen zal, zal men ten hoogste groot maken, tot een Naam en totheerlijkheid in alle landen; ik zal hem nu voorraad bereiden. Alzo bereidde David voorraad in menigte voor zijn dood.
Four thousand were door-keepers; and four thousand gave praise to the Lord with the instruments which I made, said David, for giving praise.
καὶ τέσσαρες χιλιάδες πυλωροὶ καὶ τέσσαρες χιλιάδες αἰνοῦντες τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ὀργάνοις οἷς ἐποίησεν τοῦ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ
- 6 Toen riep hij zijn zoon Salomo, en gebood hem den HEERE, den God Israels, een huis te bouwen.
And David put them into divisions under the names of the sons of Levi: Gershon, Kohath, and Merari.
καὶ διεῖλεν αὐτοὺς δαυὶδ ἐφημερίας τοῖς υἱοῖς λευὶ τῷ γεδσων καθ ἡμέραν
- 7 En David zeide tot Salomo: Mijn zoon, wat mij aangaat, het was in mijn hart den Naam des HEEREN, mijns Gods, een huis te bouwen;
Of the Gershonites: Ladan and Shimei.
καὶ τῷ παροσσωμ τῷ εδαν καὶ τῷ σεμεῖ
- 8 Doch het woord des HEEREN geschiedde tot mij, zeggende: Gij hebt bloed in menigte vergoten, want gij hebt grote krijgen gevoerd; gij zult Mijn Naam geen huisbouwen, dewijl gij veel bloeds op de aarde voor Mijn aangezicht vergoten hebt.
The sons of Ladan: Jehiel the chief, and Zetham and Joel, three.
υἱοὶ τῷ εδαν ὁ ἄρχων ιηλ καὶ ζεθομ καὶ ιωηλ τρεῖς
- 9 Zie, de zoon, die u geboren zal worden, die zal een man der rust zijn, want Ik zal hem rust geven van al zijn vijanden rondom henen; want zijn naam zal Salomo zijn, en Ik zal vrede en stilte over Israel geven in zijn dagen.
The sons of Shimei: Shelomoth and Haziël and Haran, three; these were the heads of the families of Ladan.
υἱοὶ σεμεῖ σαλωμιθ καὶ ιηλ καὶ αἰδαν τρεῖς οὗτοι ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῷ εδαν
- 10 Die zal Mijn Naam een huis bouwen, en die zal Mij tot een zoon zijn, en Ik hem tot een Vader; en Ik zal den troon zijns rijks over Israel bevestigen tot in eeuwigheid.
And the sons of Shimei: Jahath, Zizah and Jeush and Beriah; these four were the sons of Shimei.
καὶ τοῖς υἱοῖς σεμεῖ ιεθ καὶ ζιζα καὶ ιωας καὶ βερια οὗτοι υἱοὶ σεμεῖ τέσσαρες
- 11 Nu, mijn zoon, de HEERE zal met u zijn, en gij zult voorspoedig zijn, en zult het huis des HEEREN, uws Gods, bouwen, gelijk als Hij van u gesproken heeft.
Jahath was the chief and Zizah the second; but Jeush and Beriah had only a small number of sons, so they were grouped together as one family.
καὶ ἦν ιεθ ὁ ἄρχων καὶ ζιζα ὁ δεῦτερος καὶ ιωας καὶ βερια οὐκ ἐπλήθυναν υἱοὺς καὶ ἐγένοντο εἰς οἶκον πατριᾶς εἰς ἐπίσκεψιν μίαν

- 12 Alleenlijk de HEERE geve u kloekheid en verstand, en geve u bevel over Israel, en dat om te onderhouden de wet des HEEREN, uws Gods.
The sons of Kohath: Amram, Izhar, Hebron, and Uzziel, four.
υιοι καθ αμβραμ ισσααρ χεβρων οζιηλ τέσσαρες
- 13 Dan zult gij voorspoedig zijn, als gij waarnemen zult te doen de inzettingen en de rechten, die de HEERE aan Mozes geboden heeft over Israel. Wees sterk en hebgoeden moed, vrees niet, en wees niet verslagen!
The sons of Amram: Aaron and Moses; and Aaron was made separate and holy, he and his sons for ever, for the care of the most holy things and the burning of offerings before the Lord, to do his work and give blessings in his name for ever.
υιοι αμβραμ ααρων και μουσης και διεστάλη ααρων του αγιασθηνα αγια αγίων αυτών και οι υιοι αυτού έως αιώνος του θυμιαν έναντίον του κυρίου λειτουργειν και επεύχεσθαι επι τῷ ὀνόματι αυτού έως αιώνος
- 14 Zie daar, ik heb in mijn verdrukking voor het huis des HEEREN bereid honderd duizend talenten gouds, en duizend maal duizend talenten zilvers; en des kopers endes ijzers is geen gewicht, want het is er in menigte; ik heb ook hout en stenen bereid; doe gij er nog meer bij.
And the sons of Moses, the man of God, were put into the list of the tribe of Levi.
και μουσης ανθρωπος του θεου υιοι αυτού εκλήθησαν εις φυλήν του λευι
- 15 Ook zijn er bij u in menigte, die het werk kunnen doen, houwens, en werkmeesters in steen en hout, en allerlei wijze lieden in allerlei werk.
The sons of Moses: Gershom and Eliezer.
υιοι μουση γηρσαμ και ελιεζερ
- 16 Des gouds, des zilvers, en des kopers, en des ijzers is geen getal; maak u op, en doe het, en de HEERE zal met u zijn.
The sons of Gershom: Shebuel the first.
υιοι γηρσαμ σουβαηλ ὁ ἄρχων
- 17 Ook gebood David aan alle vorsten van Israel, dat zij zijn zoon Salomo helpen zouden, zeggende:
And the sons of Eliezer: Rehabiah the first; and Eliezer had no other sons, but Rehabiah had a great number.
και ἦσαν υιοι τῷ ελιεζερ ρααβια ὁ ἄρχων και οὐκ ἦσαν τῷ ελιεζερ υιοι ἑτεροι και υιοι ρααβια ηύξηθησαν εις ὕψος
- 18 Is niet de HEERE, uw God, met ulieden, en heeft u rust gegeven rondom henen? Want Hij heeft de inwoners des lands in mijn hand gegeven, en dit land is onderworpen geworden voor het aangezicht des HEEREN, envoor het aangezicht Zijns volks.
The sons of Izhar: Shelomith the first.
υιοι ισσααρ σαλωμοθ ὁ ἄρχων
- 19 Zo begeeft dan nu uw hart en uw ziel, om te zoeken den HEERE, uw God, en maakt u op, en bouwt het heiligdom Gods des HEEREN; dat men de ark des verbonds des HEEREN en de heilige vaten Gods in dit huis brenge, dat den Naam des HEEREN zal gebouwd worden.
The sons of Hebron: Jeriah the first, Amariah the second, Jahaziel the third, and Jekameam the fourth.
υιοι χεβρων ιδουδ ὁ ἄρχων αμαδια ὁ δευτερος οζιηλ ὁ τρίτος ικεμιας ὁ τέταρτος
- 1 Toen nu David oud was en zat van dagen, maakte hij zijn zoon Salomo tot koning over Israel.
Now the divisions into which the sons of Aaron were grouped were these: the sons of Aaron, Nadab and Abihu, Eleazar and Ithamar.
και τοις υιοις ααρων διαιρέσεις υιοι ααρων ναδαβ και αβιουδ ελεαζαρ και ιθαμαρ
- 2 En hij vergaderde al de vorsten van Israel, ook de priesters en de Levieten.
But Nadab and Abihu came to their end before their father, and had no children; so Eleazar and Ithamar did the work of priests.
και ἀπέθανεν ναδαβ και αβιουδ έναντίον του πατρός αυτών και υιοι οὐκ ἦσαν αυτοις και ιεράτευσεν ελεαζαρ και ιθαμαρ υιοι ααρων
- 3 En de Levieten werden geteld, van dertig jaren af en daarboven; en hun getal was, naar hun hoofden, aan mannen, acht en dertig duizend.
And David, with Zadok of the sons of Eleazar, and Ahimelech of the sons of Ithamar, made distribution of them into their positions for their work.
και διεῖλεν αυτούς δαυιδ και σαδοκ εκ των υιών ελεαζαρ και αχμελεχ εκ των υιών ιθαμαρ κατὰ την επίσκεψιν αυτών κατὰ την λειτουργίαν αυτών κατ' οἴκους πατριών αυτών
- 4 Uit dezen waren er vier en twintig duizend om het werk van het huis des HEEREN aan te drijven; en zes duizend ambtlieden en rechters;
And there were more chiefs among the sons of Eleazar than among the sons of Ithamar; and this is how they were grouped: of the sons of Eleazar there were sixteen, all heads of families; and of the sons of Ithamar, heads of families, there were eight.
και εὔρεθησαν υιοι ελεαζαρ πλείους εις ἄρχοντας των δυνατών παρὰ τους υιους ιθαμαρ και διεῖλεν αυτούς τοις υιοις ελεαζαρ ἄρχοντας εις οἴκους πατριών ἕξ και δέκα και τοις υιοις ιθαμαρ ὀκτώ κατ' οἴκους πατριών

- 5 En vier duizend poortiers, en vier duizend lofzangers des HEEREN, met instrumenten, die ik gemaakt heb, zeide David, om lof te zingen.
So they were put into groups, by the Lord's decision, one with another; for there were rulers of the holy place and rulers of the house of God among the sons of Eleazar and the sons of Ithamar.
καὶ διεῖλεν αὐτοὺς κατὰ κλήρους τούτους πρὸς τούτους ὅτι ἦσαν ἄρχοντες τῶν ἁγίων καὶ ἄρχοντες κυρίου ἐν τοῖς υἱοῖς ελεαζαρ καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς ιθαμαρ
- 6 En David verdeelde hen in verdelingen, naar de kinderen van Levi, Gerson, Kehath en Merari.
And Shemaiah, the son of Nethanel the scribe, who was a Levite, put down their names in writing, the king being present with the rulers, and Zadok the priest, and Ahimelech, the son of Abiathar, and the heads of families of the priests and the Levites; one family being taken for Eleazar and then one for Ithamar, and so on.
καὶ ἔγραψεν αὐτοὺς σαμιας υἱὸς ναθαναη ὁ γραμματεὺς ἐκ τοῦ λευι κατέναντι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ σαδοκ ὁ ἱερεὺς καὶ αχιμελεχ υἱὸς αβιαθαρ καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν οἴκου πατριᾶς εἰς εἰς τῷ ελεαζαρ καὶ εἰς εἰς τῷ ιθαμαρ
- 7 Uit de Gersonieten waren Ladan en Simei.
Now the first name to come out was that of Jehoiarib; the second Jedaiah,
καὶ ἐξῆλθεν ὁ κληρὸς ὁ πρῶτος τῷ ιαριβ τῷ ιδεῖα ὁ δεῦτερος
- 8 De kinderen van Ladan waren dezen: Jehiel, het hoofd, en Zetham, en Joel; drie.
The third Harim, the fourth Seorim,
τῷ χαρημ ὁ τρίτος τῷ σεωριμ ὁ τέταρτος
- 9 De kinderen van Simei waren Selomith, en Haziël, en Haran, drie; dezen waren de hoofden der vaderen van Ladan.
The fifth Malchijah, the sixth Mijamin,
τῷ μελχια ὁ πέμπτος τῷ μιαμιν ὁ ἕκτος
- 10 De kinderen van Simei nu waren Jahath, Zina, en Jeus, en Beria; dezen waren de kinderen van Simei; vier.
The seventh Hakkoz, the eighth Abijah,
τῷ κωζ ὁ ἕβδομος τῷ αβια ὁ ὄγδοος
- 11 En Jahath was het hoofd, en Zizza de tweede; maar Jeus en Beria hadden niet vele kinderen; daarom waren zij in het vaderlijke huis maar van een telling.
The ninth Jeshua, the tenth Shecaniah,
τῷ ἰησοῦ ὁ ἕνατος τῷ σεχενια ὁ δέκατος
- 12 De kinderen van Kehath waren Amram, Jizhar, Hebron en Uzziel; vier.
The eleventh Eliashib, the twelfth Jakim,
τῷ ελιασιβ ὁ ἑνδέκατος τῷ ιακιμ ὁ δωδέκατος
- 13 De kinderen van Amram waren Aaron en Mozes. Aaron nu werd afgezonderd, dat hij heiligde de allerheiligste dingen, hij en zijn zonen, tot in eeuwigheid, om teroken voor het aangezicht des HEEREN, om Hem te dienen en om in Zijn Naam tot in eeuwigheid te zegenen.
The thirteenth Huppah, the fourteenth Jeshebeab,
τῷ ορχοφφα ὁ τρισκαιδέκατος τῷ ισβααλ ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος
- 14 Aangaande nu Mozes, den man Gods, zijn kinderen werden genoemd onder den stam van Levi.
The fifteenth Bilgah, the sixteenth Immer,
τῷ βελγα ὁ πεντεκαιδέκατος τῷ εμμηρ ὁ ἕκκαιδέκατος
- 15 De kinderen van Mozes waren Gersom en Eliezer.
The seventeenth Hezir, the eighteenth Happizzes,
τῷ χηζιρ ὁ ἑπτακαιδέκατος τῷ αφεσση ὁ ὀκτωκαιδέκατος
- 16 Van de kinderen van Gersom was Sebuel het hoofd.
The nineteenth Pethahiah, the twentieth Jehezkel,
τῷ φεταια ὁ ἑννεακαιδέκατος τῷ εζεκιλ ὁ εικοστός
- 17 De kinderen van Eliezer nu waren dezen: Rehabja het hoofd; en Eliezer had geen andere kinderen, maar de kinderen van Rehabja vermeerderden ten hoogste.
The twenty-first Jachin, the twenty-second Gamul,
τῷ ιαχιν ὁ εἰς καὶ εικοστός τῷ γαμουλ ὁ δεῦτερος καὶ εικοστός

- 18 Van de kinderen van Jizhar was Selomith het hoofd.
The twenty-third Delaiah, the twenty-fourth Maaziah.
τῷ δαλαια ὁ τρίτος καὶ εἰκοστός τῷ μαασαὶ ὁ τέταρτος καὶ εἰκοστός
- 19 Aangaande de kinderen van Hebron: Jeria was het hoofd, Amarja de tweede, Jahaziel de derde, en Jekameam de vierde.
So they were put into their different groups, to take their places in the house of the Lord, in agreement with the rules made by Aaron their father, as the Lord, the God of Israel, had given him orders.
αὕτη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν τοῦ εἰσπορεύεσθαι εἰς οἶκον κυρίου κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν διὰ χειρὸς ααρων πατρὸς αὐτῶν ὡς ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ.
- 20 Aangaande de kinderen van Uzziel: Micha was het hoofd, en Jissia de tweede.
And of the rest of the sons of Levi: of the sons of Amram, Shubael; of the sons of Shubael, Jehdeiah.
καὶ τοῖς υἱοῖς λευὶ τοῖς καταλοιποῖς τοῖς υἱοῖς αμβραμ σουβαηλ τοῖς υἱοῖς σουβαηλ ἰαδια
- 21 De kinderen van Merari waren Maheli en Musi; de kinderen van Maheli waren Eleazar en Kis.
Of Rehabiah; of the sons of Rehabiah, Isshiah the chief.
τῷ ρααβια ὁ ἄρχων ἰεσιας
- 22 En Eleazar stierf, en hij had geen zonen, maar dochters; en de kinderen van Kis, haar broeders, namen ze.
Of the Izharites, Shelomoth; of the sons of Shelomoth, Jahath.
καὶ τῷ ἰσσαρι σαλωμωθ τοῖς υἱοῖς σαλωμωθ ἰαθ
- 23 De kinderen van Musi waren Maheli, en Eder, en Jeremoth; drie.
And the sons of Hebron: Jeriah the chief, Amariah the second, Jahaziel the third, Jekameam the fourth.
υἱοὶ ἰεδιου αμαδια ὁ δεῦτερος ἰαζηλ ὁ τρίτος ἰοκομ ὁ τέταρτος
- 24 Dit zijn de kinderen van Levi, naar het huis hunner vaders, de hoofden der vaders, naar hun gerekenden in het getal der namen naar hun hoofden, doende hetwerk van den dienst van het huis des HEEREN van twintig jaren oud en daarboven.
The sons of Uzziel, Micah; of the sons of Micah, Shamir.
υἱοὶ οζιηλ μιχα υἱοὶ μιχα σαμηρ
- 25 Want David had gezegd: De HEERE, de God Israels, heeft Zijn volk rust gegeven, en Hij zal te Jeruzalem wonen tot in eeuwigheid.
The brother of Micah, Isshiah; of the sons of Isshiah, Zechariah.
ἀδελφὸς μιχα ἰσια υἱοὶ ἰσια ζαχαρια
- 26 En ook aangaande de Levieten, dat zij den tabernakel, noch enig van deszelfs gereedschap, tot deszelfs dienst behorende, niet meer zouden dragen.
The sons of Merari: Mahli and Mushi; the sons of Jaaziah.
υἱοὶ μεραρι μοολι καὶ μουσι υἱοὶ οζια υἱοὶ βοννι
- 27 Want naar de laatste woorden van David werden de kinderen van Levi geteld, van twintig jaren oud en daarboven;
The sons of Merari: of Jaaziah, Shoham and Zaccur and Ibri.
υἱοὶ μεραρι τῷ οζια υἱοὶ αὐτοῦ ἰσοαμ καὶ ζακχορ καὶ ἰβρι
- 28 Omdat hun standplaats was aan de hand der zonen van Aaron in den dienst van het huis des HEEREN, over de voorhoven, en over de kameren, en over dereiniging van alle heilige dingen, en het werk van den dienst van het huis Gods;
Of Mahli: Eleazar, who had no sons.
τῷ μοολι ελεαζαρ καὶ ἰθαμαρ καὶ ἀπέθανεν ελεαζαρ καὶ οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ
- 29 Te weten tot het brood der toerichting, en tot de meelbloem ten spijsoffer, en tot ongezuurde vladen, en tot de pannen, en tot het gerooste, en tot alle mate enafmeting;
Of Kish: the sons of Kish, Jerahmeel.
τῷ κισ υἱοὶ τοῦ κισ ἱραμηλ
- 30 En om alle morgens te staan, om den HEERE te loven en te prijzen; en desgelijks des avonds;
And the sons of Mushi: Mahli and Eder and Jerimoth. These were the sons of the Levites by their families.
καὶ υἱοὶ τοῦ μουσι μοολι καὶ εδερ καὶ ἱαρμωθ οὗτοι υἱοὶ τῶν λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν

- 31 En tot al het offeren der brandofferen des HEEREN, op de sabbatten, op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden in getal, naar de wijze onder hen, geduriglijk, voor het aangezicht des HEEREN;
 Selection was made of these in the same way as of their brothers the sons of Aaron, David the king being present, with Zadok, and Ahimelech, and the heads of families of the priests and of the Levites; the families of the chief in the same way as those of his younger brother.
 και ἔλαβον καὶ αὐτοὶ κλήρους καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν υἱοὶ ααρων ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ σαδοκ καὶ αχμελεχ καὶ ἀρχόντων πατριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν πατριάρχαι αρααβ καθὼς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ νεώτεροι
- 1 Aangaande nu de kinderen van Aaron, dit waren hun verdelingen. De zonen van Aaron waren Nadab, en Abihu, Eleazar en Ithamar.
 Further, David and the chiefs of the servants of the holy place made selection of certain of the sons of Asaph and of Heman and of Jeduthun for the work of prophets, to make melody with corded instruments and brass; and the number of the men for the work they had to do was:
 και ἔστησεν δαυιδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως εἰς τὰ ἔργα τοὺς υἱοὺς ασαφ καὶ αιμαν καὶ ἰδιθων τοὺς ἀποφθεγγομένους ἐν κινύραις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν
- 2 Maar Nadab stierf, en Abihu, voor het aangezicht huns vaders, en zij hadden geen kinderen. En Eleazar en Ithamar bedienden het priesterambt.
 Of the sons of Asaph: Zaccur and Joseph and Nethaniah and Asharelah, sons of Asaph; under the direction of Asaph, acting as a prophet under the orders of the king;
 υἱοὶ ασαφ ζακχουρ καὶ ἰωσηφ καὶ ναθανιας καὶ εραηλ υἱοὶ ασαφ ἐχόμενοι ασαφ τοῦ προφήτου ἐχόμενοι τοῦ βασιλέως
- 3 David nu verdeelde hen, en Zadok uit de kinderen van Eleazar, en Abimelech uit de kinderen van Ithamar, naar hun ambt in hun dienst.
 Of Jeduthun: the six sons of Jeduthun, Gedaliah and Zeri and Jeshaiah, Hashabiah and Mattithiah; under the direction of their father Jeduthun who, acting as a prophet, with corded instruments gave praise and glory to the Lord.
 τῷ ἰδιθων υἱοὶ ἰδιθων γοδολια καὶ σουρι καὶ ἰσαια καὶ σεμεὶ καὶ ασαβια καὶ ματταθιας ἕξ μετὰ τὸν πατέρα αὐτῶν ἰδιθων ἐν κινύρᾳ ἀνακρουόμενοι ἐξομολόγησιν καὶ αἶνεσιν τῷ κυρίῳ
- 4 En van de kinderen van Eleazar werden meer gevonden tot hoofden der mannen, dan van de kinderen van Ithamar, als zij hen afdeelden; van de kinderen van Eleazar waren zestien hoofden der vaderlijke huizen, maar van de kinderen van Ithamar, naar hun vaderlijke huizen, acht.
 Of Heman, the sons of Heman: Bukkiah, Mattaniah, Uzziel, Shebuel and Jerimoth, Hananiah, Hanani, Eliathah, Giddalti and Romamti-ezer, Joshbekashah, Mallothi, Hothir, Mahazioth;
 τῷ αιμανι υἱοὶ αιμαν βουκιας καὶ μανθανιας καὶ αζαραηλ καὶ σουβαηλ καὶ ιεριμωθ καὶ ανανιας καὶ ανανι καὶ ηλιαθα καὶ γοδολλαθι καὶ ρομεμη-ωδ καὶ ιεσβακασα καὶ μαλληθι καὶ ωθηρι καὶ μεαζωθ
- 5 En zij deelden hen door loten af, dezen met genen; want de oversten des heiligdoms en de oversten Gods waren uit de kinderen van Eleazar en van de kinderen van Ithamar.
 All these were sons of Heman, the king's seer in the words of God. And to make great his power God gave Heman fourteen sons and three daughters.
 πάντες οὗτοι υἱοὶ τῷ αιμαν τῷ ἀνακρουομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐν λόγῳ θεοῦ ὑψῶσαι κέρας καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ αιμαν υἱοὺς δέκα τέσσαρας καὶ θυγατέρας τρεῖς
- 6 En Semaja, de zoon van Nethaneel, de schrijver, uit de Levieten, schreef hen op, voor het aangezicht des konings, en van de vorsten, en van den priester Zadok, en van Achimelech, den zoon van Abjathar, en van de hoofden der vaderen onder de priesters en onder de Levieten; een vaderlijk huis werd genomen voor Eleazar, endesgelijks werd genomen voor Ithamar.
 All these, under the direction of their father, made music in the house of the Lord, with brass and corded instruments, for the worship of the house of God; Asaph, Jeduthun, and Heman being under the orders of the king.
 πάντες οὗτοι μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἠμψοδοῦντες ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις ἐχόμενα τοῦ βασιλέως καὶ ασαφ καὶ ἰδιθων καὶ αιμανι
- 7 Het eerste lot nu ging uit voor Jojarib, het tweede voor Jedaja,
 And the number of them, with their brothers who were trained and expert in making melody to the Lord, was two hundred and eighty-eight.
 καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μετὰ τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν δεδιδραγμένοι ἄδειν κυρίῳ πᾶς συνίων διακόσιοι ὀγδοήκοντα καὶ ὀκτώ
- 8 Het derde voor Harim, het vierde voor Seorim,
 And selection was made of them for their special work, all having equal chances, small as well as great, the teacher as the learner.
 καὶ ἔβαλον καὶ αὐτοὶ κλήρους ἐφημεριῶν κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν τελείων καὶ μανθανόντων
- 9 Het vijfde voor Malchia, het zesde voor Mijamin,
 Now of the group of Asaph, the first name to come out was Joseph; the second Gedaliah; he and his brothers and sons were twelve?
 καὶ ἐξῆλθεν ὁ κληρὸς ὁ πρῶτος υἱῶν αὐτοῦ καὶ ἀδελφῶν αὐτοῦ τῷ ασαφ τῷ ἰωσηφ γοδολια ὁ δεῦτερος ἦν αὐτοῦ καὶ υἱοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 10 Het zevende voor Hakkoz, het achtste voor Abia,
 The third Zaccur, with his sons and his brothers, twelve;
 ὁ τρίτος ζακχουρ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

- 11 Het negende voor Jesua, het tiende voor Sechanja,
The fourth Izri, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ τέταρτος ιεσδρι υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 12 Het elfde voor Eljasib, het twaalfde voor Jakim,
The fifth Nethaniah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ πέμπτος ναθανιας υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 13 Het dertiende voor Huppa, het veertiende voor Jesebeab,
The sixth Bukkiah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἕκτος βουκιας υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 14 Het vijftiende voor Bilga, het zestiende voor Immer,
The seventh Jesharelah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἕβδομος ιεσρηλ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 15 Het zeventiende voor Hezir, het achttiende voor Happizzes,
The eighth Jeshaiiah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ὀγδοὺς ιωσια υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 16 Het negentiende voor Petahja, het twintigste voor Jehezkel,
The ninth Mattaniah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἕνατος μανθανιας υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 17 Het een en twintigste voor Jachin, het twee en twintigste voor Gamul,
The tenth Shimei, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ δέκατος σεμεὶ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 18 Het drie en twintigste voor Delaja, het vier en twintigste voor Maazja.
The eleventh Azarel, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἑνδέκατος αζαρια υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 19 Het ambt van dezen in hun dienst was te gaan in het huis des HEEREN, naar hun ordening door de hand van Aaron, huns vaders; gelijk als hem de HEERE, de GodIsraels, geboden had.
The twelfth Hashabiah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ δωδέκατος ασαβια υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 20 Van de overige kinderen van Levi nu, was van de kinderen van Amram Subael, van de kinderen van Subael was Jechdeja.
The thirteenth Shubael, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ τρισκαιδέκατος σουβαηλ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 21 Aangaande Rehabja: van de kinderen van Rehabja was Jissia het hoofd.
The fourteenth Mattithiah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ τεσσαρεσκαιδέκατος ματθαθιας υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 22 Van de Jizharieten was Selomoth; van de kinderen van Selomoth was Jahath.
The fifteenth Jeremoth, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ πεντεκαιδέκατος ιερμωθ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 23 En van de kinderen van Hebron was Jeria de eerste, Amarja de tweede, Jahaziel de derde, Jekameam de vierde.
The sixteenth Hananiah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἕκκαιδέκατος ανανιας υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 24 Van de kinderen van Uzziel was Micha; van de kinderen van Micha was Samir;
The seventeenth Joshbekashah, with his sons and his brothers, twelve;
ὁ ἑπτακαιδέκατος ιεσβακασα υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο

- 25 De broeder van Micha was Jissia; van de kinderen van Jissia was Zecharja.
The eighteenth Hanani, with his sons and his brothers, twelve;
 ὁ ὀκτωκαιδέκατος ανανι υιοι αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 26 De kinderen van Merari waren Maheli en Musi. De kinderen van Jaazia waren Beno.
The nineteenth Mallothi, with his sons and his brothers, twelve;
 ὁ ἔννεακαιδέκατος μελληθι υιοι αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 27 De kinderen van Merari van Jaazia waren Beno, en Soham, en Zakkur, en Hibri.
The twentieth Eliathah, with his sons and his brothers, twelve;
 ὁ εικοστὸς ελιαθα υιοι αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 28 Van Maheli was Eleazar; en die had geen kinderen.
The twenty-first Hothir, with his sons and his brothers, twelve;
 ὁ εικοστὸς πρῶτος ηθιρ υιοι αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 29 Aangaande Kis: de kinderen van Kis waren Jerahmeel.
The twenty-second Giddalti, with his sons and his brothers, twelve;
 ὁ εικοστὸς δεύτερος γοδολαθι υιοι αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 30 En de kinderen van Musi waren Maheli, en Eder, en Jerimoth. Dezen zijn de kinderen der Levieten, naar hun vaderlijke huizen.
The twenty-third Mahazioth, with his sons and his brothers, twelve;
 ὁ τρίτος καὶ εικοστὸς μεαζωθ υιοι αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 31 En zij wierpen ook loten, nevens hun broederen, de zonen van Aaron, voor het aangezicht van den koning David, en Zadok, en Achimelech, en van de hoofden dervaderen onder de priesteren en onder de Levieten; het hoofd der vaderen tegen zijn kleinsten broeder.
The twenty-fourth Romamti-ezer, with his sons and his brothers, twelve.
 ὁ τέταρτος καὶ εικοστὸς ρωμεθι-ωδ υιοι αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ δέκα δύο
- 1 En David, mitsgaders de oversten des heirs, scheidde af tot den dienst, van de kinderen van Asaf, en van Heman, en van Jeduthun, die met harpen, met luiten enmet cimbale profeteren zouden; en die onder hen geteld werden, waren mannen, bekwaam tot het werk van hun dienst.
For the divisions of the door-keepers: of the Korahites, Meshelemiah, the son of Kore, of the sons of Ebiasaph.
 εἰς διαίρεσεις τῶν πυλῶν υιοὶς κορεῖμ μοσολλαμια υιοὶς κορη ἐκ τῶν υιῶν αβιασαφ
- 2 Van de kinderen van Asaf waren Zakkur, en Jozef, en Nethanja, en Asarela, kinderen van Asaf; aan de hand van Asaf, die aan des konings handen profeteerde.
And Meshelemiah had sons: Zechariah the oldest, Jediel the second, Zebadiah the third, Jathmiel the fourth,
 καὶ τῷ μοσολλαμια υιοὶ ζαχαριας ὁ πρωτότοκος ιδιηλ ὁ δεύτερος ζαβαδιας ὁ τρίτος ιεθουηλ ὁ τέταρτος
- 3 Aangaande Jeduthun: de kinderen van Jeduthun waren Gedalja, en Zeri, en Jesaja, Hasabja en Mattithja, zes; aan de handen van hun vader Jeduthun, op harpenprofeterende met den HEERE te danken en te loven.
Elam the fifth, Jehohanan the sixth, Eliehoenai the seventh.
 ωλαμ ὁ πέμπτος ιωαναν ὁ ἕκτος ελιωηναι ὁ ἕβδομος
- 4 Aangaande Heman: de kinderen van Heman waren Bukkia, Mattanja, Uzziel, Sebul, en Jerimoth, Hananja, Hanani, Eliatha, Giddalti, en Romamthi-Ezer, Josbekasa, Mallothi, Hothir, Mahazioth.
And Obed-edom had sons: Shemaiah the oldest, Jehozabad the second, Joah the third, and Sacar the fourth, and Nethanel the fifth,
 καὶ τῷ αβδεδομ υιοὶ σαμιας ὁ πρωτότοκος ιωζαβαδ ὁ δεύτερος ιωαα ὁ τρίτος σωχαρ ὁ τέταρτος ναθανηλ ὁ πέμπτος
- 5 Deze allen waren kinderen van Heman, den ziener des konings, in de woorden Gods, om den hoorn te verheffen; want God had Heman veertien zonen gegeven, endrie dochters.
Ammiel the sixth, Issachar the seventh, Peullethai the eighth; for the blessing of God was on him.
 αμμηλ ὁ ἕκτος ισσαχαρ ὁ ἕβδομος φολλαθι ὁ ὄγδοος ὅτι εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός
- 6 Dezen waren allemaal aan de handen huns vaders gesteld tot het gezang van het huis des HEEREN, op cimbale, luiten, en harpen, tot den dienst van het huis Gods, aan de handen van den koning, van Asaf, Jeduthun, en van Heman.
And Shemaiah his son had sons, rulers over the family of their father, for they were able men.
 καὶ τῷ σαμια υιῷ αὐτοῦ ἐτέχθησαν υιοὶ τοῦ πρωτότου ρωσαι εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτοῦ ὅτι δυνατοὶ ἦσαν

- 7 En hun getal met hun broederen, die geleerd waren in het gezang des HEEREN, allen meesters, was tweehonderd acht en tachtig.
The sons of Shemaiah: Othni and Rephael and Obed, Elzabad, whose brothers were great men of war, Elihu and Semachiah.
υιοι σαμαια γοθνι και ραφαηλ και ωβηδ και ελζαβαδ και αχιου υιοι δυνατοι ελιου και σαβχια και ισβακωμ
- 8 En zij wierpen de loten over de wacht, tegen elkander, zo de kleinen, als de groten, den meester met den leerling.
All these were sons of Obed-edom: they and their sons and their brothers, able men and strong for the work; sixty-two sons of Obed-edom.
παντες απο των υιων αβδεδομ αυτοι και οι αδελφοι αυτων και υιοι αυτων ποιουντες δυνατως εν τη εργασια οι παντες εξηκοντα δυο τω αβδεδομ
- 9 Het eerste lot nu ging uit voor Asaf, namelijk voor Jozef. Het tweede voor Gedalja; hij en zijn broederen, en zijn zonen, waren twaalf.
Meshelemiah had sons and brothers, eighteen able men.
και τω μοσολλαμια υιοι και αδελφοι δεκα και οκτω δυνατοι
- 10 Het derde voor Zakkur; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
And Hosah, a son of the children of Merari, had sons: Shimri the chief (for though he was not the oldest, his father made him chief);
και τω ωσα των υιων μεραρι υιοι φυλασσοντες την αρχην οτι ουκ ην πρωτοτοκος και εποισηεν αυτον ο πατηρ αυτου αρχοντα
- 11 Het vierde voor Jizri; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
Hilkiah the second, Tebaliah the third, Zechariah the fourth: Hosah had thirteen sons and brothers.
της διαιρέσεως της δευτέρας ταβλαι ο τρίτος ζαχαριας ο τέταρτος πάντες οὔτοι υιοι και αδελφοι τω ωσα τρισκαίδεκα
- 12 Het vijfde voor Nethanja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
Of these were the divisions of the door-keepers, men of authority, having responsible positions like their brothers to be servants in the house of the Lord.
τούτοις αι διαιρέσεις των πυλών τοις αρχουσι των δυνατων εφημερια καθως οι αδελφοι αυτων λειτουργειν εν οικω κυριου
- 13 Het zesde voor Bukkia; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
And the families were taken by the decision of the Lord for every door; the small family had the same chance as the great.
και εβαλον κληρους κατα τον μικρον και κατα τον μεγαν κατα οικους πατριων αυτων εις πυλωνα και πυλωνα
- 14 Het zevende voor Jesarela; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
And the care of the door on the east came out for Shelemiah. Then the name of Zechariah his son, a man wise in discussion, came out, and the door on the north was given to him.
και επεσεν ο κληρος των προς ανατολας τω σαλαμια και ζαχαρια υιοι ιωας τω μελχια εβαλον κληρους και εξηλθεν ο κληρος βορρα
- 15 Het achtste voor Jesaja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
To Obed-edom, that on the south; and to his sons, the store-house.
τω αβδεδομ νότον κατέναντι οικου εσεφιν
- 16 Het negende voor Mattanja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
To Hosah, the door on the west, by the door of Shallecheth, at the footway which goes up, watch by watch.
εις δευτερον τω ωσα προς δυσμαίς μετά την πύλην παστοφορίου της αναβάσεως φυλακή κατέναντι φυλακής
- 17 Het tiende voor Simei; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
On the east were six Levites a day, and on the north and the south four a day, and for the store-house two and two.
προς ανατολας εξ την ημεραν βορρα της ημερας τεσσαρες νότον της ημερας τεσσαρες και εις το εσεφιν δυο
- 18 Het elfde voor Azareel; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
For the pillared way, on the west, four at the footway and two at the pillared way itself.
εις διαδεχομένους και προς δυσμαίς τεσσαρες και εις τον τριβον δυο διαδεχομένους
- 19 Het twaalfde voor Hasabja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
These were the divisions of door-keepers, of the sons of the Korahites and of the sons of Merari.
αὗται αι διαιρέσεις των πυλωρων τοις υιοις κορε και τοις υιοις μεραρι
- 20 Het dertiende voor Subael; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.
And the Levites their brothers were responsible for the stores of the house of God and the holy things.
και οι λευιται αδελφοι αυτων επι των θησαυρων οικου κυριου και επι των θησαυρων των καθηγιασμενων

- 21 **Het veertiende voor Mattithja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.**
The sons of Ladan: sons of the Gershonites of the family of Ladan, heads of families of Ladan the Gershonite, Jehieli.
 υιοὶ λαδαν υἱοὶ τῶ γηρσωνι τῶ λαδαν ἄρχοντες πατριῶν τῶ λαδαν τῶ γηρσωνι υἱλ
- 22 **Het vijftiende voor Jeremoth; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.**
The sons of Jehieli: Zetham and Joel, his brother, had the care of the stores of the house of the Lord.
 καὶ υἱοὶ υἱλ ζεθομ καὶ ιωηλ οἱ ἀδελφοὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν οἴκου κυρίου
- 23 **Het zestiende voor Hananja; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.**
Of the Amramites, of the Izharites, of the Hebronites, of the Uzzielites:
 τῶ ἀμβραμ καὶ ἰσσααρ γεβρων καὶ οζιηλ
- 24 **Het zeventiende voor Josbekasa; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.**
And Shebuel, the son of Gershom, the son of Moses, was controller of the stores.
 καὶ σουβαηλ ὁ τοῦ γηρσαμ τοῦ μουσῆ ἡγούμενος ἐπὶ τῶν θησαυρῶν
- 25 **Het achttiende voor Hanani; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.**
And his brothers: of Eliezer, Rehabiah his son, and Jeshaiiah his son, and Joram his son, and Zichri his son, and Shelomoth his son.
 καὶ τῶ ἀδελφῶ αὐτοῦ τῶ ἐλιεζερ ρααβιας υἱὸς καὶ ἰωσαιας καὶ ἰωραμ καὶ ζεχρι καὶ σαλωμωθ
- 26 **Het negentiende voor Mallothi; zijn zonen en zijn broederen; twaalf.**
Shelomoth and his brothers were responsible for all the store of holy things which David the king and the heads of families, the captains of thousands and of hundreds, and the captains of the army, had given to the Lord.
 αὐτὸς σαλωμωθ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντων τῶν θησαυρῶν τῶν ἁγίων οὗς ἡγίασεν δαυιδ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ ἀρχηγοὶ τῆς δυνάμεως
- 27 **Het twintigste voor Eliatha; zijn zonen en zijn broederen; twaalf.**
From the goods taken in war, they gave, as a holy offering, materials for the building of the house of the Lord.
 ἃ ἔλαβεν ἐκ τῶν πολέμων καὶ ἐκ τῶν λαφύρων καὶ ἡγίασεν ἀπ' αὐτῶν τοῦ μὴ καθυστερῆσαι τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ
- 28 **Het een en twintigste voor Hothir; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.**
And everything Samuel the prophet and Saul, the son of Kish, and Abner, the son of Ner, and Joab, the son of Zeruiiah, had made holy; whatever anyone had given, it was under the care of Shelomoth and his brothers.
 καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἁγίων σαμουηλ τοῦ προφήτου καὶ σαουλ τοῦ κισ καὶ ἀβεννηρ τοῦ νηρ καὶ ἰωαβ τοῦ σαρουια πᾶν ὃ ἡγίασαν διὰ χειρὸς σαλωμωθ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ
- 29 **Het twee en twintigste voor Giddalti; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.**
Of the Izharites, Chenaniah and his sons had to do all the public business of Israel, in relation to judges and men in authority.
 τῶ ἰσσαρι χωνεια καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τῆς ἐργασίας τῆς ἔξω ἐπὶ τὸν ἰσραηλ τοῦ γραμματεῦν καὶ διακρίνεν
- 30 **Het drie en twintigste voor Mahazioth; zijn zonen en zijn broederen, twaalf.**
Of the Hebronites, Hashabiah and his brothers, seventeen hundred able men, were overseers of Israel on the other side of the Jordan, to the west, being responsible for all the work of the Lord's house and for the work done by the king's servants.
 τῶ γεβρωνι σασβιας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι ἐπὶ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ ἰσραηλ πέραν τοῦ ἰορδάνου πρὸς δυσμαῖς εἰς πᾶσαν λειτουργίαν κυρίου καὶ ἐργασίαν τοῦ βασιλέως
- 31 **Het vier en twintigste voor Romamthi-Ezer; zijn zonen en zijn broederen, twaalf. 1 Kronieken 26**
Of the Hebronites, Jerijah was the chief of all the Hebronites, in their generations by families. In the fortieth year of the rule of David a search was made, and able men were seen among them at Jazer of Gilead.
 τοῦ γεβρωνι ἰουδιας ὁ ἄρχων τῶν γεβρωνι κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατὰ πατριάς ἐν τῶ τεσσαρακοστῶ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν καὶ εὗρέθη ἄνθρωπος δυνατὸς ἐν αὐτοῖς ἐν ἰαζερ τῆς γαλααδίτιδος
- 1 **Aangaande de verdelingen der poortiers: van de Korahieten was Meselemja, de zoon van Kore, van de kinderen van Asaf.**
Now the number of the children of Israel, that is, the heads of families, and the captains of thousands and of hundreds, and the men in authority who were servants of the king in anything to do with the divisions which came in and went out month by month through all the months of the year, in every division were twenty-four thousand.
 καὶ υἱοὶ ἰσραηλ κατ' ἀριθμὸν αὐτῶν ἄρχοντες τῶν πατριῶν χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι καὶ γραμματεῖς οἱ λειτουργοῦντες τῶ λαῶ καὶ εἰς πᾶν λόγον τοῦ βασιλέως κατὰ διαίρεσεις εἰς πᾶν λόγον τοῦ εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου μήνα ἐκ μηνὸς εἰς πάντας τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ διαίρεσις μία εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες

- 2 Meselemja nu had kinderen; Zecharja was de eerstgeborene, Jediael de tweede, Zebadja de derde, Jathniel de vierde,
Over the first division for the first month was Ishbaal, the son of Zabdiel; and in his division were twenty-four thousand.
καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἰεσβοαμ ὁ τοῦ ζαβδιηλ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες
- 3 Elam de vijfde, Johanan de zesde, Eljoenai de zevende.
He was of the sons of Perez, and the chief of all the captains of the army for the first month.
ἀπὸ τῶν υἱῶν φαρὲς ἄρχων πάντων τῶν ἀρχόντων τῆς δυνάμεως τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου
- 4 Obed-Edom had ook kinderen: Semaja was de eerstgeborene, Jozabad de tweede, Joah de derde, en Sachar de vierde, en Nethaneel de vijfde.
And over the division for the second month was Eleazar, the son of Dodai the Ahohite, the ruler; and in his division were twenty-four thousand.
καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου δωδία ὁ εχωχι καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι καὶ τέσσαρες χιλιάδες ἄρχοντες δυνάμεως
- 5 Ammiel de zesde, Issaschar de zevende, Peullethai de achtste; want God had hem gezegend.
The third captain of the army for the third month was Benaiah, the son of Jehoiada the priest; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ τρίτος τὸν μῆνα τὸν τρίτον βαναίας ὁ τοῦ ἰωδαε ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες
- 6 Ook werden zijn zoon Semaja kinderen geboren, heersende over het huis huns vaders; want zij waren kloeke helden.
This is the same Benaiah who was the great man of the thirty, chief of the thirty; and in his division was Ammizabab his son.
αὐτὸς βαναίας δυνατώτερος τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ ἀμιζαβαθ υἱὸς αὐτοῦ
- 7 De kinderen van Semaja waren Othni, en Refael, en Obed, en Elzabad, zijn broeders, kloeke lieden; Elihu, en Semachja.
The fourth captain for the fourth month was Asahel, the brother of Joab, and Zebadiah his son after him; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ τέταρτος εἰς τὸν μῆνα τὸν τέταρτον ασαηλ ὁ ἀδελφὸς ἰωαβ καὶ ζαβδίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες
- 8 Deze allen waren uit de kinderen van Obed-Edom; zij, en hun kinderen, en hun broeders, kloeke mannen in kracht tot den dienst; daar waren er twee en zestig van Obed-Edom.
The fifth captain for the fifth month was Shamhuth the Izrahite; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ πέμπτος τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ ὁ ἠγούμενος σαμαουθ ὁ ἱσραε καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἴκοσι τέσσαρες χιλιάδες
- 9 Meselemja nu had kinderen en broeders, kloeke lieden, achttien.
The sixth captain for the sixth month was Ira, the son of Ikesh the Tekoite; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ ἕκτος τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ οδοῦιας ὁ τοῦ εκκις ὁ θεκωϊτης καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες
- 10 En Hosa, uit de kinderen van Merari, had zonen; Simri was het hoofd; (alhoewel hij de eerstgeborene niet was, nochtans stelde hem zijn vader tot een hoofd).
The seventh captain for the seventh month was Helez the Pelonite, of the sons of Ephraim; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ ἑβδόμος τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ χελλης ὁ ἐκ φαλλους ἀπὸ τῶν υἱῶν εφραιμ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες
- 11 Hilkia was de tweede, Tebalja de derde, Zecharja de vierde; al de kinderen en broederen van Hosa waren dertien.
The eighth captain for the eighth month was Sibbecai the Hushathite, of the Zerahites; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ ὄγδοος τῷ μηνὶ τῷ ὄγδῳ σοβοχαι ὁ ἰσαθι τῷ ζαραϊ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες
- 12 Uit dezen waren de verdelingen der poortiers onder de hoofden der mannen, tot de wachten tegen hun broederen, om te dienen in het huis des HEEREN.
The ninth captain for the ninth month was Abiezer the Anathothite, of the Benjamites; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ ἕνατος τῷ μηνὶ τῷ ἑνάτῳ ἀβιεζερ ὁ ἐξ ἀναθωθ ἐκ γῆς βενιαμιν καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες
- 13 En zij wierpen de loten, zo de kleinen als de groten, naar hun vaderlijke huizen, tot elke poort.
The tenth captain for the tenth month was Maharai the Netophathite, of the Zerahites; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ δέκατος τῷ μηνὶ τῷ δέκατῳ μεηρα ὁ ἐκ νετουφατ τῷ ζαραϊ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες
- 14 Het lot nu tegen het oosten viel op Salemja; maar voor zijn zoon Zecharja, die een verstandig raadsman was, wierp men de loten, en zijn lot is uitgekomen tegen hetnoorden;
The eleventh captain for the eleventh month was Benaiah the Pirathonite, of the sons of Ephraim; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ ἑνδέκατος τῷ μηνὶ τῷ ἑνδεκάτῳ βαναίας ὁ ἐκ φαραθων τῶν υἱῶν εφραιμ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες
- 15 Obed-Edom tegen het zuiden; en voor zijn kinderen het huis der schatkameren.
The twelfth captain for the twelfth month was Heldai the Netophathite, of Othniel; and in his division were twenty-four thousand.
ὁ δωδέκατος εἰς τὸν μῆνα τὸν δωδέκατον χολδαι ὁ νετωφατι τῷ γοθονηλ καὶ ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες

- 16 Suppim en Hosa tegen het westen, met de poort Schallechet, bij den opgaanden hogen weg, wacht tegenover wacht.
And over the tribes of Israel: the ruler of the Reubenites was Eliezer, the son of Zichri; of the Simeonites, Shephatiah, the son of Maacah;
 καὶ ἐπὶ τῶν φυλῶν ἰσραηλ τῷ ρουβην ἡγούμενος ελιεζερ ὁ τοῦ ζεχρι τῷ συμεων σαφατίας ὁ τοῦ μααχα
- 17 Tegen het oosten waren zes Levieten; tegen het noorden des daags vier; tegen het zuiden des daags vier; maar bij de schatkameren twee en twee.
Of Levi, Hashabiah, the son of Kemuel; of Aaron, Zadok;
 τῷ λευι ασαβιας ὁ τοῦ καμουηλ τῷ ααρων σαδωκ
- 18 Aan Parbar tegen het westen waren er vier bij den hogen weg, twee bij Parbar.
Of Judah, Elihu, one of the brothers of David; of Issachar, Omri, the son of Michael;
 τῷ ἰουδα ελιαβ τῶν ἀδελφῶν δαυιδ τῷ ἰσσαχαρ αμβρι ὁ τοῦ μιχαηλ
- 19 Dit zijn de verdelingen der poortiers van de kinderen der Korahieten, en der kinderen van Merari.
Of Zebulun, Ishmaiah, the son of Obadiah; of Naphtali, Jerimoth, the son of Azriel;
 τῷ ζαβουλων σαμαιας ὁ τοῦ αβδιου τῷ νεφθαλι ιεριμοθ ὁ τοῦ εσριηλ
- 20 Ook was, van de Levieten, Ahia over de schatten van het huis Gods, en over de schatten der geheiligde dingen.
Of the children of Ephraim, Hoshea, the son of Azaziah; of the half-tribe of Manasseh, Joel, the son of Pedaiah;
 τῷ εφραιμ ωση ὁ τοῦ οζιου τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση ιωηλ ὁ τοῦ παδιαα
- 21 Van de kinderen van Ladan, kinderen van den Gersonieten Ladan; van Ladan, den Gersoniet, waren hoofden der vaderen Jehieli.
Of the half-tribe of Manasseh in Gilead, Iddo, the son of Zechariah; of Benjamin, Jaasiel, the son of Abner;
 τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασση τῷ ἐν τῇ γαλααδ ιαδδαι ὁ τοῦ ζαβδίου τοῖς υἱοῖς βενιαμιν ασιηλ ὁ τοῦ αβεννηρ
- 22 De kinderen van Jehieli waren Zetham en Joel, zijn broeder; dezen waren over de schatten van het huis des HEEREN.
Of Dan, Azarel, the son of Jeroham. These were the captains of the tribes of Israel.
 τῷ δαν αζαραηλ ὁ τοῦ ἰωραμ οὔτοι πατριάρχαι τῶν φυλῶν ἰσραηλ
- 23 Voor de Amramieten, van de Jizharieten, van de Hebronieten, van de Uzzielieten,
But David did not take the number of those who were under twenty years old, for the Lord had said that he would make Israel like the stars of heaven in number.
 καὶ οὐκ ἔλαβεν δαυιδ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ κάτω ὅτι κύριος εἶπεν πληθῆναι τὸν ἰσραηλ ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ
- 24 En Sebucl, de zoon van Gersom, den zoon van Mozes, was overste over de schatten.
The numbering was started by Joab, the son of Zeruah, but he did not go on to the end; and because of it, wrath came on Israel and the number was not recorded in the history of King David.
 καὶ ἰωαβ ὁ τοῦ σαρουια ἤρξατο ἀριθμεῖν ἐν τῷ λαῷ καὶ οὐ συνετέλεσεν καὶ ἐγένετο ἐν τούτοις ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἰσραηλ καὶ οὐ κατεχωρίσθη ὁ ἀριθμὸς ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦ βασιλέως δαυιδ
- 25 Maar zijn broeders van Eliezer waren dezen: Rehabja was zijn zoon, en Jesaja zijn zoon, en Joram zijn zoon, en Zichri zijn zoon, en Selomith zijn zoon.
And Azmaveth, the son of Adiel, was controller of the king's property; Jonathan, the son of Uzziah, had control of all store-houses in country places and in the towns and little towns and strong places;
 καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τοῦ βασιλέως ασμωθ ὁ τοῦ ωδιηλ καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν ἀγρῷ καὶ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν τοῖς ἐποικίαις καὶ ἐν τοῖς πύργοις ἰωναθαν ὁ τοῦ οζιου
- 26 Deze Selomith en zijn broederen waren over al de schatten der heilige dingen, die de koning David geheiligd had, mitsgaders de hoofden der vaderen, de overstenover duizenden en honderden, en de oversten des heirs;
Ezri, the son of Chelub, had authority over the field-workers and farmers;
 ἐπὶ δὲ τῶν γεωργοῦντων τὴν γῆν τῶν ἐργαζομένων εσδρι ὁ τοῦ χολουβ
- 27 Van de krijgen en van den buit hadden zij het geheiligd, om het huis des HEEREN te onderhouden.
Shimei the Ramathite was responsible for the vine-gardens; Zabdi the Shiphmite was responsible for the produce of the vine-gardens and for all the stores of wine;
 καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων σεμεῖ ὁ ἐκ ραμα καὶ ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῶν ἐν τοῖς χωρίοις τοῦ οἴνου ζαχρι ὁ τοῦ σεφνι
- 28 Ook alles, wat Samuel, de ziener, geheiligd had, en Saul, de zoon van Kis, en Abner, de zoon van Ner, en Joab, de zoon van Zeruja; al wat iemand geheiligd had, was onder de hand van Selomith en zijn broederen.
Baal-hanan the Gederite was responsible for the olive-trees and the sycamore-trees in the lowlands; and Joash for the stores of oil;
 καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶνων καὶ ἐπὶ τῶν συκαμίνων τῶν ἐν τῇ πεδινῇ βαλαναας ὁ γεδωρίτης ἐπὶ δὲ τῶν θησαυρῶν τοῦ ἐλαίου ἰωας

- 29 Van de Jizharieten waren Chenanja en zijn zonen tot het buitenwerk in Israel, tot amtblieden en tot rechters.
And Shitrai the Sharonite was responsible for the herds in the grass-lands of Sharon, and Shaphat, the son of Adlai, for those in the valleys;
καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν νομάδων τῶν ἐν τῷ ασιδῶν σατραῖς ὁ σαρωνίτης καὶ ἐπὶ τῶν βοῶν τῶν ἐν τοῖς αὐλώσιν σωφατ ὁ τοῦ ἀδλι
- 30 Van de Hebronieten was Hasabja, en zijn broeders, kloeke mannen, duizend en zevenhonderd, over de ambten van Israel op deze zijde van de Jordaan tegen hetwesten, over al het werk des HEEREN, en tot den dienst des konings.
Obil the Ishmaelite had control of the camels and Jehdeiah the Meronothite of the she-asses;
ἐπὶ δὲ τῶν καμήλων ὠβιλ ὁ ἰσμαηλίτης ἐπὶ δὲ τῶν ὄνων ἰαδίας ὁ ἐκ μεραθων
- 31 Van de Hebronieten was Jeria het hoofd, van de Hebronieten zijner geslachten onder de vaderen; in het veertigste jaar des koninkrijks van David zijn er gezocht enonder hen gevonden kloeke helden in Jaezer in Gilead.
The flocks were in the care of Jaziz the Hagarite. All these were the controllers of King David's property.
καὶ ἐπὶ τῶν προβάτων ἰαζιζ ὁ αραρίτης πάντες οὗτοι προστάται ὑπαρχόντων δαυὶδ τοῦ βασιλέως
- 32 En zijn broeders waren kloeke lieden, twee duizend en zevenhonderd hoofden der vaderen; en de koning David stelde hen over de Rubenieten, en Gadieten, en denhalven stam der Manassieten, tot alle zaken Gods en de zaken des konings.
Now Jonathan, David's father's brother, expert in discussion, and a man of good sense, was a scribe; and Jehiel the son of Hachmoni, had the care of the king's sons;
καὶ ἰωνθαν ὁ πατράδελφος δαυὶδ σύμβουλος ἄνθρωπος συνετός καὶ γραμματεὺς αὐτός καὶ ἰηλ ὁ τοῦ αχαμανι μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως
- 1 Dit nu zijn de kinderen Israels naar hun getal, de hoofden der vaderen, en de oversten der duizenden en der honderden, met hun amtblieden, den koning dienende in alle zaken der verdelingen, aangaande en afgaande van maand tot maand in al de maanden des jaars; elke verdeling was vier en twintig duizend.
And David got together at Jerusalem all the rulers of Israel, the chiefs of the tribes and the captains of the divisions waiting on the king in turn, and the captains of thousands and the captains of hundreds and the controllers of all the goods and property of the king and his sons, with the unsexed servants and the great men of war.
καὶ ἐξεκκλησίασεν δαυὶδ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἰσραηλ ἄρχοντας τῶν κριτῶν καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν ἐφημεριῶν τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως καὶ ἄρχοντας τῶν χιλιάδων καὶ τῶν ἑκατοντάδων καὶ τοὺς γαζοφύλακας καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ καὶ τοὺς δυνάστας καὶ τοὺς μαχητὰς τῆς στρατιᾶς ἐν ἱερουσαλημ
- 2 Over de eerste verdeling in de eerste maand was Jasobam, de zoon van Zabdiel; en in zijn verdeling waren er vier en twintig duizend.
Then David the king got up and said, Give ear to me, my brothers and my people; it was my desire to put up a house, a resting-place for the ark of the Lord's agreement, and for the foot-rest of our God; and I had got material ready for the building of it.
καὶ ἔστη δαυὶδ ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας καὶ εἶπεν ἀκούσατέ μου ἄδελφοὶ καὶ λαός μου ἐμοὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν οἰκοδομῆσαι οἶκον ἀναπαύσεως τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου καὶ στάσιν ποδῶν κυρίου ὑ ἡμῶν καὶ ἠτοίμασα τὰ εἰς τὴν κατασκευήν ἐπιτήδεια
- 3 Hij was uit de kinderen van Perez, het hoofd van al de oversten der heiren in de eerste maand.
But God said to me, You are not to be the builder of a house for my name, because you are a man of war and have taken life;
καὶ ὁ θεὸς εἶπεν οὐκ οἰκοδομήσεις ἐμοὶ οἶκον τοῦ ἐπονομάσαι τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ὅτι ἄνθρωπος πολεμιστῆς εἶ σὺ καὶ αἵματα ἐξέχεας
- 4 En over de verdeling in de tweede maand was Dodai, de Ahohiet, en over zijn verdeling was Mikloth ook voorganger; in zijn verdeling waren er ook vier en twintigduizend.
Though the Lord, the God of Israel, took me out of all my father's family, to be king over Israel for ever, marking out Judah to be chief, and, of the people of Judah, my father's family; and among the sons of my father he was pleased to make me king over all Israel;
καὶ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἐν ἐμοὶ ἀπὸ παντὸς οἴκου πατρός μου εἶναι βασιλεὺς ἐπὶ ἰσραηλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐν ἰουδα ἠρέτικεν τὸ βασίλειον καὶ ἐξ οἴκου ἰουδα τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ πατρός μου ἐν ἐμοὶ ἠθέλησεν τοῦ γενέσθαι με βασιλεὺς ἐπὶ τῷ παντὶ ἰσραηλ
- 5 De derde overste des heirs in de derde maand was Benaja, de zoon van Jojada, den opperamtbman; die was het hoofd; in zijn verdeling waren er ook vier en twintigduizend.
And of all my sons (for the Lord has given me a great number of sons) he has made selection of Solomon to take his place on the seat of the kingdom of the Lord over Israel.
καὶ ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν μου ὅτι πολλοὺς υἱοὺς ἔδωκέν μοι κύριος ἐξελέξατο ἐν σαλωμων τῷ υἱῷ μου καθίσει αὐτὸν ἐπὶ θρόνον βασιλείας κυρίου ἐπὶ τὸν ἰσραηλ
- 6 Deze Benaja was een held van de dertig, en over de dertig; en over zijn verdeling was Ammizabad, zijn zoon.
And he said to me, Solomon your son will be the builder of my house and the open spaces round it; for I have taken him to be my son, and I will be his father.
καὶ εἶπέν μοι ὁ θεὸς σαλωμων ὁ υἱός σου οἰκοδομήσει τὸν οἶκόν μου καὶ τὴν αὐλήν μου ὅτι ἠρέτικα ἐν αὐτῷ εἶναι μου υἱόν κἀγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα
- 7 De vierde, in de vierde maand, was Asahel, de broeder van Joab, en na hem Zebadja, zijn zoon; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
I will keep his kingdom in its place for ever, if he is strong at all times to do my orders and keep my rules, as at this day.
καὶ κατορθώσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ἕως αἰῶνος ἐὰν ἰσχύσῃ τοῦ φυλάσσει τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ κρίματά μου ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη

- 8 De vijfde, in de vijfde maand, was Samhuth, de Jizrahiet, de overste; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
So now, before the eyes of all Israel, the people of the Lord, and in the hearing of our God, keep and be true to the orders of the Lord your God; so that you may have this good land for yourselves and give it for a heritage to your children after you for ever.
καὶ νῦν κατὰ πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας κυρίου καὶ ἐν ὧσιν θεοῦ ἡμῶν φυλάξασθε καὶ ζητήσατε πάσας τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἵνα κληρονομήσητε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν καὶ κατακληρονομήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς ἕως αἰῶνος
- 9 De zesde, in de zesde maand, was Ira, de zoon van Ikkes, de Thekoiet; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
And you, Solomon my son, get knowledge of the God of your father, and be his servant with a true heart and with a strong desire, for the Lord is the searcher of all hearts, and has knowledge of all the designs of men's thoughts; if you make search for him, he will be near you; but if you are turned away from him, he will give you up for ever.
καὶ νῦν σαλωμων υἱέ μου γνώθι τὸν θεὸν τῶν πατέρων σου καὶ δοῦλευε αὐτῷ ἐν καρδίᾳ τελείᾳ καὶ ψυχῇ θελοῦση ὅτι πάσας καρδίας ἐτάζει κύριος καὶ πᾶν ἐνθῆμμα γινώσκει ἐὰν ζητήσης αὐτόν εὐρ ἐθήσεται σοὶ καὶ ἐὰν καταλείψῃς αὐτόν καταλείψει σε εἰς τέλος
- 10 De zevende, in de zevende maand, was Helez, de Peloniet, uit de kinderen van Efraim; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
Now then, take note; for the Lord has made selection of you to be the builder of a house for the holy place. Be strong and do it.
ἰδὲ τοῖνον ὅτι κύριος ἠρέτικέν σε οἰκοδομήσαι αὐτῷ οἶκον εἰς ἀγίασμα ἴσχυε καὶ ποιεῖ
- 11 De achtste, in de achtste maand, was Sibbechai, de Husathiet, van de Zerahieten; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
Then David gave to his son Solomon the design of the doorway of the house of God and of its houses and its store-houses, and the higher rooms and the inner rooms and the place for the mercy-seat; καὶ ἔδωκεν δαυὶδ σαλωμων τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα τοῦ ναοῦ καὶ τῶν οἰκῶν αὐτοῦ καὶ τῶν ζακχῶ αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπερόφων καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἐσωτέρων καὶ τοῦ οἴκου τοῦ ἐξήλασμοῦ
- 12 De negende, in de negende maand, was Abiezer, de Anathothiet; van de Benjaminiten; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
And the design of all he had in his heart for the outer squares of the house of the Lord, and for the rooms all round it, and for the store-houses of the house of the Lord, and for the store-houses for the holy things;
καὶ τὸ παράδειγμα ὃ εἶχεν ἐν πνεύματι αὐτοῦ τῶν αὐλῶν οἴκου κυρίου καὶ πάντων τῶν παστοφορίων τῶν κύκλῳ τῶν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἁγίων
- 13 De tiende, in de tiende maand, was Maharai, de Nethofathiet, van de Zerahieten; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
And for the divisions of the priests and Levites, and for all the work in connection with the worship of the house of the Lord, and all the vessels used in the house of the Lord; καὶ τῶν καταλυμάτων τῶν ἐφημεριῶν τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν εἰς πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου καὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν λειτουργησίων σκευῶν τῆς λατρείας οἴκου κυρίου
- 14 De elfde, in de elfde maand, was Benaja, de Pirhathoniet, van de kinderen van Efraim; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
Of gold, by weight, for the vessels of gold, for all the vessels of different uses; and silver for all the vessels of silver by weight, for vessels of different uses; καὶ τὸν σταθμὸν τῆς ὀλκῆς αὐτῶν τῶν τε χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν
- 15 De twaalfde, in de twaalfde maand, was Heldai, de Nethofathiet, van Othniel; in zijn verdeling waren er ook vier en twintig duizend.
And gold by weight for the light-supports and the vessels for the lights, the weight of gold needed for every support and every vessel for lights; and for the silver light-supports, the weight of silver needed for every support and for the different vessels as every one was to be used; λυχνιῶν τὴν ὀλκὴν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ τῶν λύχνων
- 16 Doch over de stammen van Israel waren dezen: over de Rubenieten was Eliezer, de zoon van Zichri, voorganger; over de Simeonieten was Sefatja, de zoon vanMaacha;
And gold by weight for the tables for the holy bread for every table, and silver for the silver tables; ἔδωκεν αὐτῷ ὁμοίως τὸν σταθμὸν τῶν τραπέζων τῆς προθέσεως ἐκάστης τραπέζης χρυσῆς καὶ ὡσαύτως τῶν ἀργυρῶν
- 17 Over de Levieten was Hasabja, de zoon van Kemuel; over de Aaronieten was Zadok;
Clear gold for the meat-hooks and the basins and the cups; for the gold basins, gold enough by weight for every basin; and silver by weight for every silver basin; καὶ τῶν κρεαγρῶν καὶ σπονδειῶν καὶ τῶν φιαλῶν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν σταθμῶν τῶν χρυσῶν καὶ τῶν ἀργυρῶν κεφουρε ἐκάστου σταθμοῦ
- 18 Over Juda was Elihu, uit de broederen van David; over Issaschar was Omri, de zoon van Michael;
And the best gold for the altar of perfumes; and gold for the design of the carriage, for the winged ones whose wings were outstretched covering the ark of the Lord's agreement. καὶ τὸν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων ἐκ χρυσοῦ δοκίμου σταθμὸν ὑπέδειξεν αὐτῷ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἄρματος τῶν χειρουβιν τῶν διαπεπετασμένων ταῖς πτέρυξιν καὶ σκιαζόντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου
- 19 Over Zebulon was Jismaja, de zoon van Obadja; over Nafthali was Jerimoth, de zoon van Azriel;
All this, said David, the design for all these things, has been made dear to me in writing by the hand of the Lord. πάντα ἐν γραφῇ χειρὸς κυρίου ἔδωκεν δαυὶδ σαλωμων κατὰ τὴν περιγενηθεῖσαν αὐτῷ σύνεσιν τῆς κατεργασίας τοῦ παραδείγματος

- 20 Over de kinderen van Efraim was Hosea, de zoon van Azarja; over den halven stam van Manasse was Joel, de zoon van Pedaja;
And David said to his son Solomon, Be strong and of a good heart and do your work; have no fear and do not be troubled, for the Lord God, my God, is with you; he will not give you up, and his face will not be turned away from you, till all the work necessary for the house of the Lord is complete.
καὶ εἶπεν δαυιδ σαλωμων τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἰσχυε καὶ ἀνδρίζου καὶ ποιεὶ μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῆς ὅτι κύριος ὁ θεός μου μετὰ σοῦ οὐκ ἀνήσει σε καὶ οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπη ἕως τοῦ συντελέσαι σε πᾶσαν ἐργασίαν λειτουργίας οἴκου κυρίου
- 21 Over half Manasse, in Gilead, was Jiddo, de zoon van Zecharja; over Benjamin was Jaasiel, de zoon van Abner;
And see, there are the divisions of the priests and Levites for all the work of the house of God; and every trained and expert workman will be ready to do for you whatever is needed; and the captains and the people will be under your orders in everything.
καὶ ἰδοὺ αἱ ἐφημερίαι τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν εἰς πᾶσαν λειτουργίαν οἴκου τοῦ θεοῦ καὶ μετὰ σοῦ ἐν πάσῃ πραγματείᾳ καὶ πᾶς πρόθυμος ἐν σοφίᾳ κατὰ πᾶσαν τέχνην καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς πάντα τοὺς λόγους σου
- 1 Toen vergaderde David te Jeruzalem alle oversten van Israel, de oversten der stammen, en de oversten der verdelingen, den koning dienende, en de oversten derduizenden, en de oversten der honderden, en de oversten van alle have en vee des konings en zijner zonen, met de kamerlingen, en de helden, ja, allen kloeken held.
And David the king said to all the people, Solomon my son, the only one who has been marked out by God, is still young and untested, and the work is great, for this great house is not for man, but for the Lord God.
καὶ εἶπεν δαυιδ ὁ βασιλεὺς πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ σαλωμων ὁ υἱός μου εἷς ὃν ἠρέτικεν ἐν αὐτῷ κύριος νέος καὶ ἀπαλός καὶ τὸ ἔργον μέγα ὅτι οὐκ ἀνθρώπων ἡ οἰκοδομή ἀλλ' ἡ κυρίῳ θεῷ
- 2 En de koning David stond op zijn voeten, en hij zeide: Hoort mij, mijn broeders, en mijn volk! Ik had in mijn hart een huis der rust voor de ark des verbonds desHEEREN te bouwen, en voor de voetbank der voeten onzes Gods, en ik heb gereedschap gemaakt om te bouwen.
Now as far as I am able, I have made ready what is needed for the house of my God; the gold for the things of gold, and the silver for the silver things, and the brass for the brass things, iron for the things of iron, and wood for the things of wood; beryls and jewels to be framed, and stones of different colours for ornament; all sorts of stones of great price, and polished building-stone, as much as is needed and more.
κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν ἠτοίμακα εἰς οἶκον θεοῦ μου χρυσίον ἀργύριον χαλκόν σίδηρον ξύλα λίθους σοομ καὶ πληρώσεως καὶ λίθους πολυτελεῖς καὶ ποικίλους καὶ πάντα λίθον τίμιον καὶ πάριον πολύν
- 3 Maar God heeft tot mij gezegd: Gij zult Mijn Naam geen huis bouwen, want gij zijt een krijgsman, en gij hebt veel bloeds vergoten.
And because this house of God is dear to me, I give my private store of gold and silver to the house of my God, in addition to all I have got ready for the holy house;
καὶ ἔτι ἐν τῷ εὐδοκῆσαί με ἐν οἴκῳ θεοῦ μου ἔστιν μοι ὁ περιπεποίημαι χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ ἰδοὺ δέδωκα εἰς οἶκον θεοῦ μου εἰς ὕψος ἐκτὸς ὧν ἠτοίμακα εἰς τὸν οἶκον τῶν ἁγίων
- 4 Nu heeft mij de HEERE, de God Israels, verkoren uit mijns vaders ganse huis, dat ik tot koning over Israel wezen zou in eeuwigheid; want Hij heeft Juda tot eenvoorganger verkoren, en mijns vaders huis in het huis van Juda; en onder de zonen mijns vaders heeft Hij een welgevallen aan mij gehad, dat Hij mij ten koningmaakte over gans Israel.
Even three thousand talents of gold of Ophir and seven thousand talents of the best silver, for plating the walls of the house:
τρισχίλια τάλαντα χρυσίου τοῦ ἐκ σουφίρ καὶ ἑπτακισχίλια τάλαντα ἀργυρίου δοκίμου ἐξαλειφθῆναι ἐν αὐτοῖς τοὺς τοίχους τοῦ ἱεροῦ
- 5 En uit al mijn zonen (want de HEERE heeft mij vele zonen gegeven) zo heeft Hij mijn zoon Salomo verkoren, dat hij zitten zou op den stoel des koninkrijks desHEEREN over Israel.
Gold for the gold things, and silver for the silver things, and for every sort of work to be done by the expert workmen. Who then will come forward, offering himself this day for the Lord's work?
διὰ χειρὸς τεχνιτῶν καὶ τίς ὁ προθυμούμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ σήμερον κυρίῳ
- 6 En Hij heeft tot mij gezegd: Uw zoon Salomo, die zal Mijn huis en Mijn voorhoven bouwen; want Ik heb hem Mij uitverkoren tot een zoon, en Ik zal hem tot eenVader zijn.
Then the heads of families and the chiefs of the tribes of Israel, and the captains of thousands and of hundreds, with the controllers of the king's business, freely gave themselves;
καὶ προεθυμήθησαν ἄρχοντες τῶν πατριῶν καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν υἰῶν ἰσραηλ καὶ οἱ χιλιαρχοὶ καὶ οἱ ἐκατόνταρχοὶ καὶ οἱ προστάται τῶν ἔργων καὶ οἱ οἰκονόμοι τοῦ βασιλείως
- 7 En Ik zal zijn koninkrijk bevestigen tot in eeuwigheid, indien hij sterk wezen zal, om Mijn geboden en Mijn rechten te doen, gelijk te dezen dage.
And they gave for the use of the house of the Lord, five thousand talents and ten thousand darics of gold, and ten thousand talents of silver, and eighteen thousand talents of brass, and a hundred thousand talents of iron.
καὶ ἔδωκαν εἰς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου χρυσίου τάλαντα πεντακισχίλια καὶ χρυσοῦς μυρίους καὶ ἀργυρίου ταλάντων δέκα χιλιάδας καὶ χαλκοῦ τάλαντα μύρια ὀκτακισχίλια καὶ σιδήρου ταλάντων χιλιάδας ἑκατόν
- 8 Nu dan, voor de ogen van het ganse Israel, de gemeente des HEEREN, en voor de oren onzes Gods, houdt en zoekt al de geboden des HEEREN, uws Gods; opdatgijlieden dit goede land erfelijk bezit, en uw kinderen na u tot in eeuwigheid doet erven.
And those who had stones of great price gave them to the store of the house of the Lord, under the care of Jehiel the Gershonite.
καὶ οἷς εὐρέθη παρ' αὐτοῖς λίθος ἔδωκαν εἰς τὰς ἀποθήκας οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς ιηλ τοῦ γηρσωνι

- 9 En gij, mijn zoon Salomo, ken den God uws vaders, en dien Hem met een volkomen hart en met een willige ziel; want de HEERE doorzoekt alle harten, en Hijverstaat al het gedichtsel der gedachten; indien gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar indien gij Hem verlaat, Hij zal u tot in eeuwigheid verstoten.
Then the people were glad because their offerings were freely given, for with a true heart they freely gave what they had to the Lord; and David the king was full of joy.
καὶ εὐφράνθη ὁ λαὸς ὑπὲρ τοῦ προθυμηθῆναι ὅτι ἐν καρδίᾳ πλήρει προεθυμήθησαν τῷ κυρίῳ καὶ δαυὶδ ὁ βασιλεὺς εὐφράνθη μεγάλως
- 10 Zie nu toe, want de HEERE heeft u verkoren, dat gij een huis ten heiligdom bouwt; wees sterk, en doe het.
So David gave praise to the Lord before all the people; and David said, Praise be to you, O Lord the God of Israel, our father for ever and ever.
καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς δαυὶδ τὸν κύριον ἐνώπιον τῆς ἐκκλησίας λέγων εὐλογητὸς εἶ κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος
- 11 En David gaf zijn zoon Salomo een voorbeeld van het voorhuis, met zijn behuizingen, en zijn schatkamers, en zijn opperzalen, en zijn binnenkamers, en van hethuis des verzoendeksels; Yours, O Lord, is the strength and the power and the glory, and the authority and the honour: for everything in heaven and on earth is yours; yours is the kingdom, O Lord, and you are lifted up as head over all.
σοὶ κύριε ἡ μεγαλοσύνη καὶ ἡ δύναμις καὶ τὸ καύχημα καὶ ἡ νίκη καὶ ἡ ἰσχὺς ὅτι σὺ πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς δεσπόζεις ἀπὸ προσώπου σου ταράσσεται πᾶς βασιλεὺς καὶ ἔθνος
- 12 En een voorbeeld van alles, wat bij hem door den Geest was, namelijk van de voorhoven van het huis des HEEREN, en van alle kamers rondom; tot de schattenvan het huis Gods, en tot de schatten der heilige dingen;
Wealth and honour come from you, and you are ruler over all, and in your hand is power and strength; it is in your power to make great, and to give strength to all.
παρὰ σοῦ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα σὺ πάντων ἄρχεις κύριε ὁ ἄρχων πάσης ἀρχῆς καὶ ἐν χειρὶ σου ἰσχὺς καὶ δυναστεία καὶ ἐν χειρὶ σου παντοκράτωρ μεγαλῦναι καὶ κατισχύσαι τὰ πάντα
- 13 En van de verdelingen der priesteren en der Levieten, en van alle werk van den dienst van het huis des HEEREN, en van alle vaten van den dienst van het huis desHEEREN.
So now, our God, we give you praise, honouring the glory of your name.
καὶ νῦν κύριε ἐξομολογούμεθά σοι καὶ αἰνοῦμεν τὸ ὄνομα τῆς καυχῆσεώς σου
- 14 Het goud gaf hij naar het goudgewicht, tot alle vaten van elken dienst; ook zilver tot alle zilveren vaten bij gewicht, tot al de vaten van elken dienst;
But who am I and what is my people, that we have power to give so freely in this way? for all things come from you, and what we have given you is yours.
καὶ τίς εἰμι ἐγὼ καὶ τίς ὁ λαός μου ὅτι ἰσχύσαμεν προθυμηθῆναι σοὶ κατὰ ταῦτα ὅτι σὺ τὰ πάντα καὶ ἐκ τῶν σῶν δεδόκαμέν σοι
- 15 En het gewicht tot de gouden kandelaars, en hun gouden lampen, naar het gewicht van elken kandelaar en zijn lampen; ook tot de zilveren kandelaars, naar hetgewicht van een kandelaar en zijn lampen, naar den dienst van elken kandelaar.
For we, as all our fathers were, are like men from a strange country before you, who have got a place for a time in the land; our days on the earth are like a shade, and there is no hope of going on.
ὅτι πάροικοι ἔσμεν ἐναντίον σου καὶ παροικοῦντες ὡς πάντες οἱ πατέρες ἡμῶν ὡς σκιά αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐπὶ γῆς καὶ οὐκ ἔστιν ὑπομονή
- 16 Ook gaf hij het goud naar het gewicht tot de tafelen der toerichting, tot elke tafel, en het zilver tot de zilveren tafelen;
O Lord our God, all this store, which we have made ready for the building of a house for your holy name, comes from your hand and is yours.
κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν πᾶν τὸ πλῆθος τοῦτο ὃ ἠτοιμάκα οἰκοδομηθῆναι οἴκον τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ σου ἐκ χειρὸς σοῦ ἔστιν καὶ σοὶ τὰ πάντα
- 17 En louter goud tot de krauwelen, en tot de sprengbekkens, en tot de schotelen, en tot gouden bekens, het gewicht tot elken beker, desgelijks tot zilveren bekens, totelken beker het gewicht;
And I am conscious, my God, that you are the searcher of hearts, taking pleasure in righteousness. As for me, with an upright heart I have freely given all these things; and I have seen with joy your people who are here to make their offerings freely to you.
καὶ ἔγνων κύριε ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ δικαιοσύνην ἀγαπᾷς ἐν ἀπλότητι καρδίας προεθυμήθην πάντα ταῦτα καὶ νῦν τὸν λαόν σου τὸν εὐρεθέντα ὧδε εἶδον ἐν εὐφροσύνῃ προθυμηθέντα σοι
- 18 En tot het reukaltaar gelouterd goud in gewicht; en goud tot het voorbeeld des wagens, te weten der cherubim, die de vleugels zouden uitbreiden, en de ark desverbonds des HEEREN overdekken.
O Lord, the God of Abraham, of Isaac, and of Israel, our fathers, keep this for ever in the deepest thoughts of your people, and let their hearts be fixed and true to you;
κύριε ὁ θεὸς αβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰσραὴλ τῶν πατέρων ἡμῶν φύλαξον ταῦτα ἐν διανοίᾳ καρδίας λαοῦ σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ κατεύθυνον τὰς καρδίας αὐτῶν πρὸς σέ
- 19 Dit alles heeft men mij, zeide David, bij geschrift te verstaan gegeven van de hand des HEEREN, te weten al de werken dezes voorbeelds.
And give to Solomon my son a true heart, to keep your orders, your rules, and your laws, and to do all these things, and to put up this great house for which I have made ready.
καὶ σαλωμῶν τῷ υἱῷ μου δὸς καρδίαν ἀγαθὴν ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου καὶ τὰ προστάγματα σου καὶ τοῦ ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴκου σου
- 20 En David zeide tot zijn zoon Salomo: Wees sterk, en heb goeden moed, en doe het, vrees niet, en wees niet verslagen; want de HEERE God, mijn God, zal met uzijn; Hij zal u niet begeven, en Hij zal u niet verlaten, totdat gij al het werk tot den dienst van het huis des HEEREN zult volbracht hebben.
And David said to all the people, Now give praise to the Lord your God. And all the people gave praise to the Lord, the God of their fathers, with bent heads worshipping the Lord and the king.
καὶ εἶπεν δαυὶδ πάση τῇ ἐκκλησίᾳ εὐλογήσατε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν καὶ εὐλόγησεν πᾶσα ἡ ἐκκλησία κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ κάμψαντες τὰ γόνατα προσεκύνησαν τῷ κυρίῳ καὶ τῷ β ασιλεῖ

- 21 En zie, daar zijn de verdelingen der priesteren en der Levieten, tot allen dienst van het huis Gods; en bij u zijn tot alle werk allerlei vrijwilligen, met wijsheid tot allendienst, ook de vorsten, en het ganse volk, bereid tot al uw bevelen. 1 Kronieken 29
 And they made offerings to the Lord, and gave burned offerings to the Lord, on the day after, a thousand oxen, a thousand sheep, and a thousand lambs, with their drink offerings, and a great wealth of offerings for all Israel.
 και ἔθυσεν δαυὶδ τῷ κυρίῳ θυσίας καὶ ἀνήνεγκεν ὀλοκαυτώματα τῷ θεῷ τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης ἡμέρας μόσχους χιλίους κριοὺς χιλίους ἄρνas χιλίους καὶ τὰς σπονδάς αὐτῶν καὶ θυσίας εἰς πλῆθος παντὶ τῷ ἰσραηλ.
- 1 En Salomo, de zoon van David, werd versterkt in zijn koninkrijk, want de HEERE, zijn God, was met hem, en maakte hem ten hoogste groot.
 And Solomon, the son of David, made himself strong in his kingdom, and the Lord his God was with him, and made him very great.
 καὶ ἐνίσχυσεν σαλωμων υἱὸς δαυὶδ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν εἰς ὕψος
- 2 En Salomo sprak tot het ganse Israel, tot de oversten der duizenden en der honderden, en tot de richteren, en tot alle vorsten in gans Israel, de hoofden der vaderen;
 And Solomon sent word to all Israel, to the captains of thousands and of hundreds and to the judges and to every chief in all Israel, heads of their families.
 καὶ εἶπεν σαλωμων πρὸς πάντα ἰσραηλ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς ἑκατοντάρχοις καὶ τοῖς κριταῖς καὶ πᾶσιν τοῖς ἄρχουσιν ἐναντίον ἰσραηλ τοῖς ἄρχουσι τῶν πατριῶν
- 3 En zij gingen henen, Salomo en de ganse gemeente met hem, naar de hoogte, die te Gibeon was; want daar was de tent der samenkomst Gods, die Mozes, de knecht des HEEREN, in de woestijn gemaakt had.
 Then Solomon, and all the men of Israel with him, went to the high place at Gibeon, because the Tent of meeting of God, which Moses, the servant of the Lord, had made in the waste land, was there.
 καὶ ἐπορεύθη σαλωμων καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ὑψηλὴν τὴν ἐν γαβων οὗ ἔκει ἦν ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου τοῦ θεοῦ ἣν ἐποίησεν μουσῆς παῖς κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 4 (Maar de ark Gods had David van Kirjath-Jearim opgebracht, ter plaatse, die David voor haar bereid had; want hij had voor haar een tent te Jeruzalem gespannen.)
 But the ark of God had been moved by David from Kiriath-jearim to the place which he had made ready for it, for he had put up a tent for it at Jerusalem.
 ἀλλὰ κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἀνήνεγκεν δαυὶδ ἐκ πόλεως καριαθαρμὶ ὅτι ἠτοίμασεν αὐτῇ σκηνὴν εἰς ἱερουσαλημ
- 5 Ook was het koperen altaar, dat Bezaleel, de zoon van Uri, den zoon van Hur, gemaakt had, aldaar voor den tabernakel des HEEREN; Salomo nu en de gemeentebezochten hetzelfde.
 And the altar of brass which Bezaleel, the son of Uri, the son of Hur, had made, was there before the Tent of the Lord; and Solomon and all the people went to give worship there.
 καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησεν βεεζελεὶ υἱὸς ουριου υἱοῦ ὤρ ἔκει ἦν ἐναντὶ τῆς σκηνῆς κυρίου καὶ ἐξεζήτησεν αὐτὸ σαλωμων καὶ ἡ ἐκκλησία
- 6 En Salomo offerde daar, voor het aangezicht des HEEREN, op het koperen altaar, dat aan de tent der samenkomst was; en hij offerde daarop duizendbrandofferen.
 And Solomon went up there to the brass altar before the Lord at the Tent of meeting, offering on it a thousand burned offerings.
 καὶ ἀνήνεγκεν ἔκει σαλωμων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ἐνώπιον κυρίου τὸ ἐν τῇ σκηνῇ καὶ ἀνήνεγκεν ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαύτωσιν χιλίαν
- 7 In dienzelfden nacht verscheen God aan Salomo; en Hij zeide tot hem: Begeer, wat Ik u geven zal.
 In that night God came to Solomon in a vision, and said to him, Say what I am to give you.
 ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ὤφθη ὁ θεὸς τῷ σαλωμων καὶ εἶπεν αὐτῷ αἰτησαι τί σοι δῶ
- 8 En Salomo zeide tot God: Gij hebt aan mijn vader David grote weldadigheid gedaan; en Gij hebt mij koning gemaakt in zijn plaats;
 And Solomon said to God, Great was your mercy to David my father, and you have made me king in his place.
 καὶ εἶπεν σαλωμων πρὸς τὸν θεόν σὺ ἐποίησας μετὰ δαυὶδ τοῦ πατρός μου ἔλεος μέγα καὶ ἐβασίλευσάς με ἀντ' αὐτοῦ
- 9 Nu, HEERE God, laat Uw woord waar worden, gedaan aan mijn vader David; want Gij hebt mij koning gemaakt over een volk, menigvuldig als het stof der aarde;
 Now, O Lord God, let your word to David my father come true; for you have made me king over a people like the dust of the earth in number.
 καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς πιστωθήτω τὸ ὄνομά σου ἐπὶ δαυὶδ πατέρα μου ὅτι σὺ ἐβασίλευσάς με ἐπὶ λαὸν πολὺν ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς
- 10 Geef mij nu wijsheid en wetenschap, dat ik voor het aangezicht van dit volk uitga en inga; want wie zou dit Uw groot volk kunnen richten?
 Give me now wisdom and knowledge, so that I may go out and come in before this people: for who is able to be the judge of this great people of yours?
 νῦν σοφίαν καὶ σύνεσιν δός μοι καὶ ἐξελεύσομαι ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τούτου καὶ εἰσελεύσομαι ὅτι τίς κρινεῖ τὸν λαόν σου τὸν μέγαν τοῦτον
- 11 Toen zeide God tot Salomo: Daarom, dat dit in uw hart geweest is, en gij niet begeerd hebt rijkdom, goederen, noch eer, noch de ziel uwer haters, noch ook veledagen begeerd hebt; maar wijsheid en wetenschap voor u begeerd hebt, opdat gij Mijn volk mocht richten, waarover Ik u koning gemaakt heb;
 And God said to Solomon, Because this was in your heart, and you did not make request for money, property, or honour, or for the destruction of your haters, or for long life; but you have made request for wisdom and knowledge for yourself, so that you may be the judge of my people over whom I have made you king:
 καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς σαλωμων ἀνθ' ὧν ἐγένετο τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ οὐκ ἠτήσω πλοῦτον χρημάτων οὐδὲ δόξαν οὐδὲ τὴν ψυχὴν τῶν ὑπεναντίων καὶ ἡμέρας πολλὰς οὐκ ἠτήσω καὶ ἤτησας σεαυτῷ σοφίαν καὶ σύνεσιν ὅπως κρίνης τὸν λαόν μου ἐφ' ὃν ἐβασίλευσά σε ἐπ' αὐτόν

- 12 De wijsheid, en de wetenschap is u gegeven; daartoe zal Ik u rijkdom, en goederen, en eer geven, dergelijke geen koningen, die voor u geweest zijn, gehad hebben, en na u zal dergelijke niet zijn.
Wisdom and knowledge are given to you; and I will give you wealth and honour, such as no king has had before you or ever will have after you.
 τὴν σοφίαν καὶ τὴν σύνεσιν δίδωμί σοι καὶ πλοῦτον καὶ χρήματα καὶ δόξαν δώσω σοι ὡς οὐκ ἐγενήθη ὁμοίως σοι ἐν τοῖς βασιλεῦσι τοῖς ἔμπροσθέν σου καὶ μετὰ σέ οὐκ ἔσται οὕτως
- 13 Alzo kwam Salomo te Jeruzalem, van de hoogte, die te Gibeon is, van voor de tent der samenkomst; en hij regeerde over Israel.
So Solomon went back from the high place at Gibeon, from before the Tent of meeting, to Jerusalem; and he was king over Israel.
 καὶ ἦλθεν σαλωμων ἐκ βαμα τῆς ἐν γαβαων εἰς ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου σκηνῆς μαρτυρίου καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἰσραηλ
- 14 En Salomo vergaderde wagenen en ruiteren, zodat hij duizend en vierhonderd wagenen, en twaalf duizend ruiteren had; en hij legde ze in de wagensteden, en bij denkoning te Jeruzalem.
And Solomon got together war-carriages and horsemen; he had one thousand, four hundred carriages and twelve thousand horsemen, which he kept, some in the carriage-towns and some with the king at Jerusalem.
 καὶ συνήγαγεν σαλωμων ἄρματα καὶ ἵππεις καὶ ἐγένοντο αὐτῷ χίλια καὶ τετρακόσια ἄρματα καὶ δώδεκα χιλιάδες ἵππέων καὶ κατέλιπεν αὐτὰ ἐν πόλεσιν τῶν ἀρμάτων καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν ιερουσαλημ
- 15 En de koning maakte het zilver en het goud in Jeruzalem te zijn als stenen, en de cederen maakte hij te zijn als wilde vijgebomen, die in de laagten zijn, in menigte.
And the king made silver and gold as common as stones in Jerusalem, and cedar like the sycamore-trees of the lowland in number.
 καὶ ἔθηκεν ὁ βασιλεὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐν ιερουσαλημ ὡς λίθους καὶ τὰς κέδρους ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ὡς συκαμίνας τὰς ἐν τῇ πεδινῇ εἰς πλῆθος
- 16 En het uitbrengen der paarden was hetgeen Salomo uit Egypte had; en aangaande het linnengaren, de kooplieden des konings namen het linnengaren voor den prijs.
And Solomon's horses came out of Egypt; the king's traders got them from Kue at a price.
 καὶ ἡ ἔξοδος τῶν ἵππων τῶν σαλωμων ἐξ αἰγύπτου καὶ ἡ τιμὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ βασιλέως ἐμπορεύεσθαι ἠγόραζον
- 1 Salomo nu dacht voor den Naam des HEEREN een huis te bouwen, en een huis voor zijn koninkrijk.
Now it was Solomon's purpose to put up a house for the name of the Lord and a house for himself as king.
 καὶ συνήγαγεν σαλωμων ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων ἐν τῷ ὄρει καὶ οἱ ἐπιστάται ἐπ' αὐτῶν τρισχίλιοι ἑξακόσιοι
- 2 En Salomo telde zeventig duizend lastdragende mannen, en tachtig duizend mannen, die houwen zouden in het gebergte; mitsgaders drie duizend en zeshonderdopzieners over dezelve.
And Solomon had seventy thousand men numbered for transport, and eighty thousand for cutting stone in the mountains, and three thousand, six hundred as overseers.
 καὶ ἀπέστειλεν σαλωμων πρὸς χιραμ βασιλέα τύρου λέγων ὡς ἐποίησας μετὰ τοῦ πατρός μου δαυιδ καὶ ἀπέστειλας αὐτῷ κέδρους τοῦ οἰκοδομησαι ἑαυτῷ οἶκον κατοικησαι ἐν αὐτῷ
- 3 En Salomo zond tot Hiram, den koning van Tyrus, zeggende: Gelijk als gij met mijn vader David gedaan hebt, en hebt hem cederen gezonden, om voor hem een huiste bouwen, om daarin te wonen, zo doe ook met mij.
And Solomon sent to Hiram, king of Tyre, saying, As you did for my father David, sending him cedar-trees for the building of his house,
 καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ὁ υἱὸς αὐτοῦ οἰκοδομῶ οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ μου ἀγίασαι αὐτὸν αὐτῷ τοῦ θυμῶν ἀπέναντι αὐτοῦ θυμίαμα καὶ πρόθεσιν διὰ παντὸς καὶ τοῦ ἀναφέρειν ὀλοκαυτώματα διὰ παντὸς τὸ πρωὶ καὶ τὸ δείλης καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νομηνιαῖς καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς τοῦ κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο ἐπὶ τὸν ἰσραηλ
- 4 Zie, ik zal een huis voor den Naam des HEEREN, mijns Gods, bouwen, om Hem te heiligen, om reukwerk der welriekende specerijen voor Zijn aangezicht aan testeken, en voor de toerichting des gedurigen broods, en voor de brandofferen des morgens en des avonds, op de sabbatten, en op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden des HEEREN, onzes Gods; hetwelk voor eeuwig is in Israel.
See! I am building a house for the name of the Lord my God, to be made holy to him, where perfumes of sweet spices will be burned before him, and the holy bread will be placed at all times, and burned offerings will be offered morning and evening, on the Sabbaths and at the new moons, and on the regular feasts of the Lord our God. This is a law for ever to Israel.
 καὶ ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ μέγας ὅτι μέγας ὁ θεὸς ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεοὺς
- 5 En het huis, dat ik zal bouwen, zal groot zijn; want onze God is groter dan alle goden.
And the house which I am building is to be great, for our God is greater than all gods.
 καὶ τίς ἰσχύσει οἰκοδομησαι αὐτῷ οἶκον ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐ φέρουσιν αὐτοῦ τὴν δόξαν καὶ τίς ἐγὼ οἰκοδομῶν αὐτῷ οἶκον ὅτι ἀλλ' ἢ τοῦ θυμῶν κατέναντι αὐτοῦ
- 6 Doch wie zou de kracht hebben, om voor Hem een huis te bouwen, dewijl de hemelen, ja, de hemel der hemelen, Hem niet bevatten zouden? En wie ben ik, dat ikvoor Hem een huis zou bouwen, ten ware om reukwerk voor Zijn aangezicht aan te steken?
But who may have strength enough to make a house for him, seeing that the heaven and the heaven of heavens are not wide enough to be his resting-place? who am I then to make a house for him? But I am building it only for the burning of perfume before him.
 καὶ νῦν ἀπόστειλόν μοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα τοῦ ποιησαι ἐν τῷ χρυσίῳ καὶ ἐν τῷ ἀργυρίῳ καὶ ἐν τῷ χαλκῷ καὶ ἐν τῷ σιδήρῳ καὶ ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ καὶ ἐν τῇ ὑακίνθῳ καὶ ἐπιστάμηνον γλύψαι γλυφὴν μετὰ τῶν σοφῶν τῶν μετ' ἐμοῦ ἐν ἰουδα καὶ ἐν ιερουσαλημ ὧν ἠτοίμασεν δαυιδ ὁ πατήρ μου

- 7 Zo zend mij nu een wijzen man, om te werken in goud, en in zilver, en in koper, en in ijzer, en in purper, en in karmozijn, en hemelsblauw, en die weet graveerselen tegraveren, met de wijzen, die bij mij zijn in Juda en in Jeruzalem, die mijn vader David beschikt heeft.
So now send me an expert worker in gold and silver and brass and iron? in purple and red and blue, and in the cutting of all sorts of ornament, to be with the expert workmen who are here in Judah and in Jerusalem, whom my father David got together.
καὶ ἀποστείλον μοι ξύλα κέδρινα καὶ ἀρκεύθινα καὶ πεύκινα ἐκ τοῦ λιβάνου ὅτι ἐγὼ οἶδα ὡς οἱ δοῦλοί σου οἶδασιν κόπτειν ξύλα ἐκ τοῦ λιβάνου καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές σου μετὰ τῶν παίδων μου
- 8 Zend mij ook cederen, dennen, en alummimhout uit Libanon; want ik weet, dat uw knechten het hout van Libanon weten te houwen; en zie, mijn knechten zullen met uw knechten zijn.
And send me cedar-trees, cypress-trees and sandal-wood from Lebanon, for, to my knowledge, your servants are expert wood-cutters in Lebanon; and my servants will be with yours, πορεύσονται ἐτοιμάσαι μοι ξύλα εἰς πλῆθος ὅτι ὁ οἶκος ὃν ἐγὼ οἰκοδομῶ μέγας καὶ ἐνδοξος
- 9 En dat om mij hout in menigte te bereiden; want het huis, dat ik zal bouwen, zal groot en wonderlijk zijn.
To get trees for me in great numbers, for the house which I am building is to be great and a wonder.
καὶ ἰδοὺ τοῖς ἐργαζομένοις τοῖς κόπτουσιν ξύλα εἰς βρώματα δέδωκα σίτον εἰς δόματα τοῖς παισίν σου κόρων εἴκοσι χιλιάδας καὶ κριθῶν κόρων εἴκοσι χιλιάδας καὶ οἴνου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας καὶ ἐλαίου μέτρων εἴκοσι χιλιάδας
- 10 En zie, ik zal uw knechten, den houwens, die het hout houwen, twintig duizend kor uitgeslagen tarwe, en twintig duizend kor gerst geven; daartoe twintig duizend bath wijn, en twintig duizend bath olie.
And I will give as food to your servants, the wood-cutters, twenty thousand measures of grain, and twenty thousand measures of barley and twenty thousand measures of wine and twenty thousand measures of oil.
καὶ εἶπεν χιραμ βασιλεὺς τύρου ἐν γραφῇ καὶ ἀπέστειλεν πρὸς σαλωμων ἐν τῷ ἀγαπήσαι κύριον τὸν λαὸν αὐτοῦ ἔδωκέν σε ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλεία
- 11 Hiram nu, de koning van Tyrus, antwoordde door schrift, en zond tot Salomo: Daarom dat de HEERE Zijn volk lief heeft, heeft Hij u over hen tot koning gesteld.
Then Hiram, king of Tyre, sent Solomon an answer in writing, saying, Because of his love for his people the Lord has made you king over them.
καὶ εἶπεν χιραμ εὐλόγητός κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ὃς ἐποίησεν τὸν σὺρανὸν καὶ τὴν γῆν ὃς ἔδωκεν τῷ δαυιδ τῷ βασιλεῖ υἱὸν σοφὸν καὶ ἐπιστάμενον σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην ὃς οἰκοδομήσει οἶκον τῷ κυρίῳ φ καὶ οἶκον τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ
- 12 Verder zeide Hiram: Geloofd zij de HEERE, de God Israels, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, dat Hij den koning David een wijzen zoon, kloek invoorzichtigheid en verstand, gegeven heeft, die een huis voor den HEERE, en een huis voor zijn koninkrijk bouwde!
And Hiram said, Praise be to the Lord, the God of Israel, maker of heaven and earth, who has given to David the king a wise son, full of wisdom and good sense, to be the builder of a house for the Lord and a house for himself as king.
καὶ νῦν ἀπέσταλά σοι ἄνδρα σοφὸν καὶ εἰδότα σύνεσιν τὸν χιραμ τὸν πατέρα μου
- 13 Zo zend ik nu een wijzen man, kloek van verstand, Hiram Abi;
And now I am sending you a wise and expert man, Hiram who is as my father,
ἢ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ θυγατέρων δαν καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἀνὴρ τύριος εἰδότα ποιῆσαι ἐν χρυσίῳ καὶ ἐν ἀργυρίῳ καὶ ἐν χαλκῷ καὶ ἐν σιδήρῳ ἐν λίθοις καὶ ξύλοις καὶ ὑφαίνειν ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ ἐν τῇ ὑάκινθῳ καὶ ἐν τῇ βύσσῳ καὶ ἐν τῷ κοκκίνῳ καὶ γλύψαι γλυφὰς καὶ διανοεῖσθαι πᾶσαν διάνοησιν ὅσα ἂν δῶς αὐτῷ μετὰ τῶν σοφῶν σου καὶ σοφῶν δαυιδ κυρίου μου πατρός σου
- 14 Den zoon ener vrouw uit de dochteren van Dan, en wiens vader een man geweest is van Tyrus, die weet te werken in goud, en in zilver, in koper, in ijzer, in stenen, en in hout, in purper, in hemelsblauw, en in fijn linnen, en in karmozijn, en om alle graveersels te graveren, en om te bedenken allen vernuftigen vond, die hem zalvoorgesteld worden, met uw wijzen, en de wijzen van mijn heer, uw vader David.
The son of a woman of the daughters of Dan, whose father was a man of Tyre, an expert worker in gold and silver and brass and iron, in stone and wood, in purple and blue and fair linen and red, trained in the cutting of every sort of ornament and the invention of every sort of design; let him be given a place among your expert workmen and those of my lord, your father David.
καὶ νῦν τὸν σίτον καὶ τὴν κριθὴν καὶ τὸ ἐλαῖον καὶ τὸν οἶνον ἃ εἶπεν ὁ κύριός μου ἀποστείλατω τοῖς παισίν αὐτοῦ
- 15 Zo zende nu mijn heer zijn knechten de tarwe en de gerst, de olie en den wijn, die hij gezegd heeft.
So now let my lord send to his servants the grain and the oil and the wine as my lord has said;
καὶ ἡμεῖς κόψομεν ξύλα ἐκ τοῦ λιβάνου κατὰ πᾶσαν τὴν χρείαν σου καὶ ἄξομεν αὐτὰ σχεδίασας ἐπὶ θάλασσαν ἰόπησιν καὶ σὺ ἄξεις αὐτὰ εἰς ἱερουσαλημ
- 16 En wij zullen hout houwen uit den Libanon, naar al uw nooddruft, en zullen het tot u met vloten, over de zee, naar Jafa brengen; en gij zult het laten ophalen naar Jeruzalem.
And we will have wood cut from Lebanon, as much as you have need of, and will send it to you on flat boats by sea to Joppa, and from there you may take it up to Jerusalem.
καὶ συνήγαγεν σαλωμων πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς προσηλύτους ἐν γῇ ἰσραηλ μετὰ τὸν ἀριθμὸν ὃν ἠρίθμησεν αὐτοὺς δαυιδ ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ εὗρέθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι ἑξακόσιοι

- 17 En Salomo telde al de vreemde mannen, die in het land van Israel waren, achtereenvolgens de telling, met dewelke zijn vader David die geteld had; en er werd gevonden honderd drie en vijftig duizend en zeshonderd.
Then Solomon took the number of all the men from strange lands who were living in Israel, as his father David had done; there were a hundred and fifty-three thousand, six hundred.
καὶ ἐποίησεν ἐξ αὐτῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδας νοτοφόρων καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδας λατόμων καὶ τρισχιλίους ἑξακοσίους ἐργοδιώκτας ἐπὶ τὸν λαόν
- 1 En Salomo begon het huis des HEEREN te bouwen te Jeruzalem, op den berg Moria, die zijn vader David geweest was, in de plaats, die David toebereid had, op den dorpvloer van Ornan, den Jebusiet.
Then Solomon made a start at building the house of the Lord on Mount Moriah in Jerusalem, where the Lord had been seen by his father David, in the place which David had made ready in the grain-floor of Ornan the Jebusite.
καὶ ἤρξατο σαλωμων τοῦ οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον κυρίου ἐν ἱερουσαλημ ἐν ὄρει τοῦ αμορια οὗ ὄφθη κύριος τῷ δαυιδ πατρὶ αὐτοῦ ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἠτοίμασεν δαυιδ ἐν ἄλφ ορνα τοῦ ιεβουσαίου
- 2 Hij begon nu te bouwen in de tweede maand, op den tweeden dag, in het vierde jaar van zijn koninkrijk.
The building was started in the second month in the fourth year of his rule.
καὶ ἤρξατο οἰκοδομῆσαι ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
- 3 En deze zijn de grondleggingen van Salomo, om het huis Gods te bouwen: de lengte in ellen, naar de eerste mate, was zestig ellen, en de breedte twintig ellen.
And Solomon put the base of the house of God in position; by the older measure it was sixty cubits long and twenty cubits wide.
καὶ ταῦτα ἤρξατο σαλωμων τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ μήκος πήχεων ἢ διαμέτρῃς ἢ πρώτῃ πήχεων ἐξήκοντα καὶ εὖρος πήχεων εἴκοσι
- 4 En het voorhuis, hetwelk vooraan was, was in de lengte, naar de breedte van het huis, twintig ellen, en de hoogte honderd en twintig; hetwelk hij van binnen overtrok met louter goud.
And the covered way in front of the house was twenty cubits long, as wide as the house, and a hundred and twenty cubits high, all plated inside with the best gold.
καὶ αἰλαμ κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου μήκος ἐπὶ πρόσωπον πλάτους τοῦ οἴκου πήχεων εἴκοσι καὶ ὕψος πήχεων ἑκατὸν εἴκοσι καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν ἔσωθεν χρυσίῳ καθαρῷ
- 5 Het grote huis nu overdekte hij met dennenhout; daarna overtoog hij dat met goed goud; en hij maakte daarop palmen en ketenwerk.
And the greater house was roofed with cypress-wood, plated with the best gold and ornamented with designs of palm-trees and chains.
καὶ τὸν οἶκον τὸν μέγαν ἐξύλωσεν ξύλοις κεδρίνοις καὶ κατεχρύσωσεν χρυσίῳ καθαρῷ καὶ ἐγλυψεν ἐπ' αὐτοῦ φοίνικας καὶ χαλαστά
- 6 Hij overtoog ook het huis met kostelijke stenen tot versiering; het goud nu was goud van Parvaim.
And the house was made beautiful with stones of great value, and the gold was gold of Parvaim.
καὶ ἐκόσμησεν τὸν οἶκον λίθοις τιμίαις εἰς δόξαν καὶ χρυσίῳ χρυσίῳ τοῦ ἐκ παρβαίμ
- 7 Daartoe overdekte hij aan het huis de balken, de posten en de wanden daarvan, en de deuren daarvan met goud; en hij graveerde cherubs aan de wanden.
All the house was plated with gold, the supports, the steps, the walls and the doors; and the walls were ornamented with designs of winged ones.
καὶ ἐχρύσωσεν τὸν οἶκον καὶ τοὺς τοίχους καὶ τοὺς πυλώνας καὶ τὰ ὀροφώματα καὶ τὰ θυρώματα χρυσίῳ καὶ ἐγλυψεν χερουβὶν ἐπὶ τῶν τοίχων
- 8 Verder maakte hij het huis van het heilige der heiligen, welks lengte, naar de breedte van het huis, was twintig ellen, en de breedte daarvan twintig ellen; en hij overtoog dat met goed goud, tot zeshonderd talenten.
And he made the most holy place; it was twenty cubits long, and twenty cubits wide, like the greater house, and was plated all over with the best gold; six hundred talents were used for it.
καὶ ἐποίησεν τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων μήκος αὐτοῦ ἐπὶ πρόσωπον πλάτους πήχεων εἴκοσι καὶ τὸ εὖρος πήχεων εἴκοσι καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ καθαρῷ εἰς χερουβὶν εἰς τάλαντα ἑξακόσια
- 9 En het gewicht der nagelen was tot vijftig sikkelen gouds; en hij overtoog de opperzalen met goud.
And fifty shekels weight of gold was used for the nails. He had all the higher rooms plated with gold.
καὶ ὀγκὴ τῶν ἡλων ὀγκὴ τοῦ ἑνὸς πενήκοντα σίκλοι χρυσίῳ καὶ τὸ ὑπερφῶν ἐχρύσωσεν χρυσίῳ
- 10 Ook maakte hij, in het huis van het heilige der heiligen, twee cherubim van uittrekkend werk, en hij overtoog die met goud.
And in the most holy place he made images of two winged beings, covering them with gold.
καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων χερουβὶν δύο ἔργον ἐκ ξύλων καὶ ἐχρύσωσεν αὐτὰ χρυσίῳ
- 11 Aangaande de vleugelen der cherubim, hun lengte was twintig ellen; des enen vleugel was van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis, en de andere vleugel van vijf ellen, rakende aan de vleugel des anderen cherubs.
Their outstretched wings were twenty cubits across; one wing, five cubits long, touching the wall of the house, and the other, of the same size, meeting the wing of the other winged one.
καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χερουβὶν τὸ μήκος πήχεων εἴκοσι καὶ ἡ πτέρυξ ἢ μία πήχεων πέντε ἀπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου καὶ ἡ πτέρυξ ἢ ἕτερα πήχεων πέντε ἀπτομένη τῆς πτέρυγος τοῦ χερουβ τοῦ ἐτέρου

- 12 Insgelijks was de vleugel des anderen cherubs van vijf ellen, rakende aan den wand van het huis; en de andere vleugel was van vijf ellen, klevende aan den vleugeldes anderen cherubs.
And in the same way, the wings of the other, five cubits long, were stretched out, one touching the wall and the other meeting the wing of the first winged one.
καὶ ἡ πτέρυξ τοῦ χειροῦ τοῦ ἐνὸς πήγεων πέντε ἀπτομένη τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου καὶ ἡ πτέρυξ ἡ ἑτέρα πήγεων πέντε ἀπτομένη τοῦ πτέρυγος τοῦ χειροῦ τοῦ ἑτέρου
- 13 De vleugelen dezer cherubim spreidden zich uit twintig ellen; en zij stonden op hun voeten, en hun aangezichten waren huiswaarts.
Their outstretched wings were twenty cubits across; they were placed upright on their feet, facing the inner part of the house.
καὶ αἱ πτέρυγες τῶν χειροῦν διαπεπετασμένα πήγεων εἴκοσι καὶ αὐτὰ ἐστηκότα ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον
- 14 Hij maakte ook den voorhang van hemelsblauw, en purper, en karmozijn, en fijn linnen; en hij maakte cherubs daarop.
And he made the veil of blue and purple and red, of the best linen, worked with winged ones.
καὶ ἐποίησεν τὸ καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου καὶ βύσσου καὶ ὕφανεν ἐν αὐτῷ χειροῦν
- 15 Nog maakte hij voor het huis twee pilaren, van vijf en dertig ellen in lengte; en het kapiteel, dat op derzelve hoofd was, was van vijf ellen.
And in front of the house he made two pillars, thirty-five cubits high, with crowns on the tops of them, five cubits high.
καὶ ἐποίησεν ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου στύλους δύο πήγεων τριάκοντα πέντε τὸ ὕψος καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πήγεων πέντε
- 16 Ook maakte hij ketenen, als in de aanspraakplaats, en hij zette ze op de hoofden der pilaren; daartoe maakte hij honderd granaatappelen, en zette ze tussen deketenen.
And he made chains, like neck ornaments, and put them on the tops of the pillars, and a hundred apples on the chains.
καὶ ἐποίησεν σερσερωθ ἐν τῷ δαβιρ καὶ ἔδωκεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων καὶ ἐποίησεν ροίσκους ἑκατὸν καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν χαλαστῶν
- 17 En hij richtte de pilaren op voor aan den tempel, een ter rechterhand, en een ter linkerhand; en hij noemde den naam van den rechter Jachin, en den naam van denlinker Boaz.
He put up the pillars in front of the Temple, one on the right side and one on the left, naming the one on the right Jachin and that on the left Boaz.
καὶ ἔστησεν τοὺς στύλους κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ τὸν ἓνα ἐξ ἐωνύμων καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ ἐκ δεξιῶν κατόρθωσις καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐξ ἄριστερῶν ἰσχὺς
- 1 Hij maakte ook een koperen altaar, van twintig ellen in zijn lengte, en twintig ellen in zijn breedte, en tien ellen in zijn hoogte.
Then he made a brass altar, twenty cubits long, twenty cubits wide and ten cubits high.
καὶ ἐποίησεν τὸ θυσιαστήριον χαλκοῦν πήγεων εἴκοσι μῆκος καὶ τὸ εὖρος πήγεων εἴκοσι ὕψος πήγεων δέκα
- 2 Daartoe maakte hij de gegoten zee; van tien ellen was zij, van haar enen rand tot haar anderen rand, rondom rond, en van vijf ellen in haar hoogte, en een meetsnoervan dertig ellen omving ze rondom.
And he made the great water-vessel of metal, round in form, measuring ten cubits across from edge to edge; it was five cubits high and thirty cubits round.
καὶ ἐποίησεν τὴν θάλασσαν χυτὴν πήγεων δέκα τὴν διαμέτρησιν στρογγύλην κυκλόθεν καὶ πήγεων πέντε τὸ ὕψος καὶ τὸ κύκλωμα πήγεων τριάκοντα
- 3 Onder dezelve nu was de gelijkenis van runderen, rondom henen, die omsingelende, tien in een el, omringende de zee rondom; twee rijen dezer runderen waren inhaer gieting gegoten.
And under it was a design of flowers all round it, ten to a cubit, circling the water-vessel in two lines; they were made from liquid metal at the same time as the water-vessel.
καὶ ὁμοίωμα μόσχων ὑποκάτωθεν αὐτῆς κύκλῳ κυκλοῦσιν αὐτὴν πήχεις δέκα περιέχουσιν τὸν λουτήρα κυκλόθεν δύο γένη ἐχώνευσαν τοὺς μόσχους ἐν τῇ χωνεύσει αὐτῶν
- 4 Zij stond op twaalf runderen, drie ziende naar het noorden, en drie ziende naar het westen, en drie ziende naar het zuiden, en drie ziende naar het oosten; en de zeewas boven op dezelve; en al hun achterdelen waren inwaarts.
It was supported on twelve oxen, three facing to the north, three to the west, three to the south, and three to the east, the water-vessel resting on top of them; their back parts were all turned to the middle of it.
ἧ ἐποίησαν αὐτοὺς δώδεκα μόσχους οἱ τρεῖς βλέποντες βορρᾶν καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες δυσμὰς καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες νότον καὶ οἱ τρεῖς βλέποντες κατ' ἀνατολὰς καὶ ἡ θάλασσα ἐπ' αὐτῶν ἄνω ἦσαν τὰ ὀπίσθια αὐτῶν ἔσω
- 5 Haar dikte nu was een hand breed, en haar rand als het werk van den rand eens bekens of ener leliebloem, bevattende vele bathen; zij hield drie duizend.
It was as thick as a man's open hand, and the edge of it was curved like the edge of a cup, like a lily flower; it would take three thousand baths.
καὶ τὸ πάχος αὐτῆς παλαιστής καὶ τὸ χεῖλος αὐτῆς ὡς χεῖλος ποτηρίου διαγεγλυμμένα βλαστοὺς κρίνου χωροῦσαν μετρητὰς τρισχιλίους καὶ ἐξετέλεσεν
- 6 En hij maakte tien wasvaten, en stelde vijf ter rechter hand en vijf ter linkerhand, om daarin te wassen; wat ten brandoffer behoort, staken zij daarin; maar de zeewas, opdat de priesters zich daarin zouden wassen.
And he made ten washing-vessels, putting five on the right side and five on the left; such things as were used in making the burned offering were washed in them; but the great water-vessel was to be used by the priests for washing themselves.
καὶ ἐποίησεν λουτήρας δέκα καὶ ἔθηκεν τοὺς πέντε ἐκ δεξιῶν καὶ τοὺς πέντε ἐξ ἄριστερῶν τοῦ πλύνειν ἐν αὐτοῖς τὰ ἔργα τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ ἀποκλύζειν ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ θάλασσα εἰς τὸ νίπτεσθαι ἰ τοὺς ἱερεῖς ἐν αὐτῇ

- 7 Hij maakte ook tien gouden kandelaren, naar hun wijze, en hij stelde ze in den tempel, vijf aan de rechterhand, en vijf aan de linkerhand.
And he made the ten gold supports for the lights, as directions had been given for them, and he put them in the Temple, five on the right side and five on the left.
 και ἐποίησεν τὰς λυχνίας τὰς χρυσοῦς δέκα κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν και ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ πέντε ἐκ δεξιῶν και πέντε ἐξ ἄριστερῶν
- 8 Ook maakte hij tien tafelen, en hij zette ze in den tempel, vijf aan de rechterhand, en vijf aan de linkerhand; en hij maakte honderd gouden sprengbekkens.
He made ten tables, and put them in the Temple, five on the right side and five on the left. And he made a hundred gold basins.
 και ἐποίησεν τραπέζας δέκα και ἔθηκεν ἐν τῷ ναῷ πέντε ἐκ δεξιῶν και πέντε ἐξ ἐνωμόμων και ἐποίησεν φιάλας χρυσοῦς ἑκατόν
- 9 Verder maakte hij het voorhof der priesteren, en het grote voorhof, mitsgaders de deuren voor het voorhof, en overtoog hun deuren met koper.
Then he made the open space for the priests, and the great open space and its doors, plating the doors with brass.
 και ἐποίησεν τὴν αὐλὴν τῶν ἱερέων και τὴν αὐλὴν τὴν μεγάλην και θύρας τῇ αὐλῇ και θυρώματα αὐτῶν κατακεχαλωμένα χαλκῷ
- 10 De zee nu zette hij aan de rechterzijde, naar het oosten, tegenover het zuiden.
He put the great water-vessel on the right side of the house to the east, facing south.
 και τὴν θάλασσαν ἔθηκεν ἀπὸ γωνίας τοῦ οἴκου ἐκ δεξιῶν ὡς πρὸς ἀνατολὰς κατέναντι
- 11 Daartoe maakte Hiram de potten, en de schoffelen, en de sprengbekkens; alzo voleindde Hiram het werk te maken, dat hij voor de koning Salomo aan het huis Gods maakte.
And Hiram made all the pots and the spades and the basins. So he came to the end of all the work he did for King Solomon in the house of God:
 και ἐποίησεν χιραμ τὰς κρεάγρας και τὰ πυρεῖα και τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου και πάντα τὰ σκευὴ αὐτοῦ και συνετέλεσεν χιραμ ποιῆσαι πᾶσαν τὴν ἐργασίαν ἣν ἐποίησεν σαλωμων τῷ βασιλεῖ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ
- 12 De twee pilaren, en de bollen, en de twee kapitelen, op het hoofd der pilaren; en de twee netten, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die op der pilarenhoofd waren;
The two pillars, and the two crowns on the tops of the pillars, and the network covering the two cups of the crowns on the tops of the pillars;
 στύλους δύο και ἐπ' αὐτῶν γωλαθ τῇ χωθαρεθ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων δύο και δίκτυα δύο συγκαλύψαι τὰς κεφαλὰς τῶν χωθαρεθ ἃ ἔστιν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν στύλων
- 13 En de vierhonderd granaatappelen tot de twee netten: twee rijen van granaatappelen tot elk net, om de twee bollen der kapitelen te bedekken, die boven op depilaren waren.
And the four hundred apples for the network, two lines of apples for the network covering the two cups of the crowns on the pillars.
 και κώδωνας χρυσοῦς τετρακοσίους εἰς τὰ δύο δίκτυα και δύο γένη ῥοίσκων ἐν τῷ δικτύῳ τῷ ἐνὶ τοῦ συγκαλύψαι τὰς δύο γωλαθ τῶν χωθαρεθ ἃ ἔστιν ἐπάνω τῶν στύλων
- 14 Hij maakte ook de stellingen; en wasvaten maakte hij op de stellingen;
And he made the ten bases and the ten washing-vessels which were on the bases;
 και τὰς μεχωνοθ ἐποίησεν δέκα και τοὺς λουτήρας ἐποίησεν ἐπὶ τῶν μεχωνοθ
- 15 Een zee, en de twaalf runderen daaronder.
The great water-vessel with the twelve oxen under it.
 και τὴν θάλασσαν μίαν και τοὺς μόσχους τοὺς δώδεκα ὑποκάτω αὐτῆς
- 16 Insgelijks de potten, en de schoffelen, en de krauwelen, en al hun vaten maakte Hiram Abiu voor de koning Salomo, voor het huis des HEEREN, van gepolijst koper.
All the pots and the spades and the meat-hooks and their vessels, which Hiram, who was as his father, made for King Solomon for the house of the Lord, were of polished brass.
 και τοὺς ποδιστήρας και τοὺς ἀναλημπτήρας και τοὺς λέβητας και τὰς κρεάγρας και πάντα τὰ σκευὴ αὐτῶν ἃ ἐποίησεν χιραμ και ἀνήγεικεν τῷ βασιλεῖ σαλωμων ἐν οἴκῳ κυρίου χαλκοῦ καθαροῦ
- 17 In de vlakke van de Jordaan goot ze de koning, in dichte aarde, tussen Sukkoth, en tussen Zeredatha.
The king made them of liquid metal in the lowland of Jordan, in the soft earth between Succoth and Zeredah.
 ἐν τῷ περιχώρῳ τοῦ ιορδάνου ἐχώνευσεν αὐτὰ ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς ἐν οἴκῳ σοικωθ και ἀνὰ μέσον σιρδαθα
- 18 En Salomo maakte al deze vaten, in grote menigte; want het gewicht des kopers werd niet onderzocht.
So Solomon made all these vessels, a very great store of them, and the weight of the brass used was not measured.
 και ἐποίησεν σαλωμων πάντα τὰ σκευὴ ταῦτα εἰς πλῆθος σφόδρα ὅτι οὐκ ἐξέλιπεν ὀλκὴ τοῦ χαλκοῦ
- 19 Ook maakte Salomo alle vaten, die voor het huis Gods waren, en het gouden altaar, en de tafelen, waarop de toonbroden zijn;
And Solomon made all the vessels used in the house of God, the gold altar and the tables on which the holy bread was placed,
 και ἐποίησεν σαλωμων πάντα τὰ σκευὴ οἴκου κυρίου και τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν και τὰς τραπέζας και ἐπ' αὐτῶν ἄρτοι προθέσεως

- 20 En de kandelaren met hun lampen, van gesloten goud, om die naar de wijze aan te steken, voor de aanspraakplaats;
And the supports for the lights with their lights, to be burning in the regular way in front of the inmost room, of the best gold;
 και τὰς λυχνίας και τοὺς λύχνους τοῦ φωτὸς κατὰ τὸ κρίμα και κατὰ πρόσωπον τοῦ δαβὶρ χρυσοῦ καθαροῦ
- 21 En de bloemen, en de lampen, en de snuiters, van goud; het was het volmaaktste goud;
The flowers and the vessels for the lights and the instruments used for them, were all of gold; it was the best gold.
 και λαβίδες αὐτῶν και οἱ λύχνοι αὐτῶν και τὰς φιάλας και τὰς θυίσκας και τὰ πυρεῖα χρυσοῦ καθαροῦ
- 22 Mitsgaders de gaffelen, en de sprengbekkens, en de rookschalen, en de wierookvaten, van gesloten goud; aangaande den ingang van het huis, zijn binnenste deuren, van het heilige der heiligen, en de deuren van het huis des tempels waren van goud.
The scissors and the basins and the spoons and the fire-trays, of the best gold; and the inner doors of the house, opening into the most holy place, and the doors of the Temple, were all of gold.
 και ἡ θύρα τοῦ οἴκου ἡ ἐσωτέρα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰς τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ ναοῦ χρυσᾶς
- 1 Alzo werd al het werk volbracht, dat Salomo aan het huis des HEEREN maakte. Daarna bracht Salomo de geheiligde dingen van zijn vader David; en het zilver, enhet goud, en al de vaten legde hij onder de schatten van het huis Gods.
So all the work which Solomon did for the house of the Lord was complete. And Solomon took the holy things which David his father had given, the silver and the gold and all the vessels, and put them in the store-houses of the house of God.
 και συνετελέσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἣν ἐποίησεν σαλωμων ἐν οἴκῳ κυρίου και εἰσήνεγκεν σαλωμων τὰ ἅγια δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τὸ ἀργύριον και τὸ χρυσίον και τὰ σκεύη ἔδωκεν εἰς θησαυρὸν οἴκου κυρίου
- 2 Toen vergaderde Salomo de oudsten van Israel, en al de hoofden der stammen, de oversten der vaderen onder de kinderen Israels, te Jeruzalem, om de ark desverbonds des HEEREN op te brengen uit de stad Davids, dewelke is Zion.
Then Solomon sent for all the responsible men of Israel, all the chiefs of the tribes and the heads of families of the children of Israel, to come to Jerusalem and take the ark of the Lord's agreement up out of the town of David, which is Zion.
 τότε ἐξεκκλησίασεν σαλωμων τοὺς πρεσβυτέρους ἰσραηλ και πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν τοὺς ἡγουμένους πατριῶν υἱῶν ἰσραηλ εἰς ἱερουσαλημ τοῦ ἀνεγέκαι κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ πόλ εως δαυὶδ αὐτῆς σιων
- 3 En alle mannen van Israel verzamelden zich tot de koning op het feest, hetwelk was in de zevende maand.
And all the men of Israel came together to the king at the feast in the seventh month.
 και ἐξεκκλησιάσθησαν πρὸς τὸν βασιλέα πᾶς ἀνὴρ ἰσραηλ ἐν τῇ ἐορτῇ οὗτος ὁ μὴν ἑβδομος
- 4 En al de oudsten van Israel kwamen, en de Levieten namen de ark op.
All the responsible men of Israel came, and the Levites took up the ark.
 και ἦλθον πάντες οἱ πρεσβύτεροι ἰσραηλ και ἔλαβον πάντες οἱ λευῖται τὴν κιβωτὸν
- 5 En zij brachten de ark, en de tent der samenkomst opwaarts, mitsgaders al de heilige vaten, die in de tent waren; deze brachten de priesters en Levieten opwaarts.
They took up the ark and the Tent of meeting and all the holy vessels which were in the Tent; all these the priests, the Levites, took up.
 και ἀνήνεγκαν τὴν κιβωτὸν και τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου και πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ και ἀνήνεγκαν αὐτὴν οἱ ἱερεῖς και οἱ λευῖται
- 6 De koning Salomo nu, en de ganse vergadering van Israel, die bij hem vergaderd waren voor de ark, offerden schapen en runderen, die vanwege de menigte nietkonden geteld noch gerekend worden.
And King Solomon and all the men of Israel who had come together there with him, were before the ark, making offerings of sheep and oxen more than might be numbered.
 και ὁ βασιλεὺς σαλωμων και πᾶσα συναγωγὴ ἰσραηλ και οἱ φοβούμενοι και οἱ ἐπισυνηγμένοι αὐτῶν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ θύοντες μόσχους και πρόβατα οἱ οὐκ ἀριθμηθήσονται και οἱ οὐ λογισθήσονται ἀπὸ τοῦ πλήθους
- 7 Alzo brachten de priesters de ark des verbonds des HEEREN tot haar plaats, tot de aanspraakplaats van het huis, tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugelender cherubim.
And the priests took the ark of the Lord's agreement and put it in its place, in the inner room of the house, in the most holy place, under the wings of the winged ones.
 και εἰσήνεγκαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὑποκάτω τῶν περὺγων τῶν χερουβιν
- 8 Want de cherubim spreidden de beide vleugelen over de plaats der ark; en de cherubim overdekten de ark en haar handbomen van boven.
For their wings were outstretched over the place where the ark was, covering the ark and its rods.
 και ἦν τὰ χερουβιν διαπετεακότα τὰς πτέρυγας αὐτῶν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ και συνεκάλυπτεν τὰ χερουβιν ἐπὶ τὴν κιβωτὸν και ἐπὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς ἐπάνωθεν

- 9 Daarna schoven zij de handbomen verder uit, dat de hoofden der handbomen gezien werden uit de ark, voor aan de aanspraakplaats, maar buiten niet gezien werden; en zij was daar tot op dezen dag.
The rods were so long that their ends were seen from the holy place before the inmost room; but they were not seen from outside; and there they are to this day.
καὶ ὑπερέχον οἱ ἀναφορεῖς καὶ ἐβλέποντο αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀναφορέων ἐκ τῶν ἁγίων εἰς πρόσωπον τοῦ δαβὶρ οὐκ ἐβλέποντο ἔξω καὶ ἦσαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 10 Er was niets in de ark, dan alleen de twee tafelen, die Mozes bij Horeb daarin gedaan had als de HEERE een verbond maakte met de kinderen Israels, toen zij uit Egypte uitgetogen waren.
Nothing was in the ark but the two flat stones which Moses put there at Horeb, where the Lord made an agreement with the children of Israel when they came out of Egypt.
οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῇ πλὴν δύο πλάκες ὡς ἐθήκεν μουσῆς ἐν χωρηθ ἃ διέθετο κύριος μετὰ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτοῦς ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 11 En het geschiedde, als de priesters uit het heilige uitgingen; (want al de priesters, die gevonden werden, hadden zich geheiligd, zonder de verdelingen te houden);
Now when the priests had come out of the holy place, (for all the priests who were present had made themselves holy, not keeping to their divisions);
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱερεῖς ἐκ τῶν ἁγίων ὅτι πάντες οἱ ἱερεῖς οἱ εὐρεθέντες ἠγιάσθησαν οὐκ ἦσαν διατεταγμένοι κατ' ἐφημερίαν
- 12 En de Levieten, die zangers waren van hen allen, van Asaf, van Heman, van Jeduthun, en van hun zonen, en van hun broederen, in fijn linnen gekleed, met cimbalen, en met luiten, en harpen, stonden tegen het oosten des altaars, en met hen tot honderd en twintig priesteren toe, trompettende met trompetten.)
And the Levites who made the music, all of them, Asaph, Heman, Jeduthun, and their sons and brothers, robed in fair linen, were in their places with their brass and corded instruments at the east side of the altar, and with them a hundred and twenty priests blowing horns;)
καὶ οἱ λευῖται οἱ ψαλτοῦδοι πάντες τοῖς υἱοῖς ἀσαφ τῷ αἴμαν τῷ ἰδιθουν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τῶν ἐνδεδυμένων στολὰς βυσσίνας ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις ἐστικότες κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου καὶ μετ' αὐτῶν ἱερεῖς ἑκατὸν εἰκοσι σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγξιν
- 13 Het geschiedde dan, als zij eenpariglijk trompetten en zongen, om een eenparige stem te laten horen, prijzende en lovende den HEERE; en als zij de stem verhieven met trompetten, en met cimbalen, en andere muzikale instrumenten, en als zij den HEERE prezen, dat Hij goed is, dat Zijn weldadigheid is tot in eeuwigheid; dat hethuis met een wolk vervuld werd, namelijk het huis des HEEREN.
And when the players on horns, and those who made melody in song, with one voice were sounding the praise and glory of the Lord; with loud voices and with wind instruments, and brass and corded instruments of music, praising the Lord and saying, He is good; his mercy is unchanging for ever: then the house was full of the cloud of the glory of the Lord,
καὶ ἐγένετο μία φωνὴ ἐν τῷ σαλπίζειν καὶ ἐν τῷ ψαλτοῦδειν καὶ ἐν τῷ ἀναφωνεῖν φωνῇ μιᾷ τοῦ ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνεῖν τῷ κυρίῳ καὶ ὡς ὑψωσαν φωνὴν ἐν σάλπιγξιν καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν ὄργάνοις τῶν ψῳδῶν καὶ ἔλεγον ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθόν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος ἐνεπλήσθη νεφέλης δόξης κυρίου
- 14 En de priesters konden, vanwege die wolk, niet staan, om te dienen; want de heerlijkheid des HEEREN had het huis Gods vervuld. 2 Kronieken 5
So that the priests were not able to keep their places to do their work because of the cloud; for the house of God was full of the glory of the Lord.
καὶ οὐκ ἠδύνατο οἱ ἱερεῖς τοῦ στήναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης ὅτι ἐνέπλησεν δόξα κυρίου τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ
- 1 Alzo werd al het werk volbracht, dat Salomo aan het huis des HEEREN maakte. Daarna bracht Salomo de geheiligde dingen van zijn vader David; en het zilver, en het goud, en al de vaten legde hij onder de schatten van het huis Gods.
Then Solomon said, O Lord, to the sun you have given the heaven for a living-place, but your living-place was not seen by men,
τότε εἶπεν σαλωμων κύριος εἶπεν τοῦ κατασκηνοῦσαι ἐν γνώφῳ
- 2 Toen vergaderde Salomo de oudsten van Israel, en al de hoofden der stammen, de oversten der vaderen onder de kinderen Israels, te Jeruzalem, om de ark des verbonds des HEEREN op te brengen uit de stad Davids, dewelke is Sion.
So I have made for you a living-place, a house in which you may be for ever present.
καὶ ἐγὼ ᾠκοδόμηκα οἶκον τῷ ὀνόματί σου ἁγίον σοι καὶ ἔτοιμον τοῦ κατασκηνοῦσαι εἰς τοὺς αἰῶνας
- 3 En alle mannen van Israel verzamelden zich tot de koning op het feest, hetwelk was in de zevende maand.
Then, turning his face about, the king gave a blessing to all the men of Israel; and they were all on their feet together.
καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν τὴν πᾶσαν ἐκκλησίαν ἰσραὴλ καὶ πᾶσα ἐκκλησία ἰσραὴλ παρεστήκει
- 4 En al de oudsten van Israel kwamen, en de Levieten namen de ark op.
And he said, Praise be to the Lord, the God of Israel, who himself gave his word to my father David, and with his strong hand has made his word come true, saying,
καὶ εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ὃς ἐλάλησεν ἐν στόματι αὐτοῦ πρὸς δαυὶδ τὸν πατέρα μου καὶ ἐν χερσίν αὐτοῦ ἐπλήρωσεν λέγων
- 5 En zij brachten de ark, en de tent der samenkomst opwaarts, mitsgaders al de heilige vaten, die in de tent waren; deze brachten de priesters en Levieten opwaarts.
From the day when I took my people out of the land of Egypt, no town in all the tribes of Israel has been marked out by me for the building of a house for the resting-place of my name; and I took no man to be a ruler over my people Israel;
ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἀνήγαγον τὸν λαόν μου ἐκ γῆς αἰγύπτου οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἀπὸ πασῶν φυλῶν ἰσραὴλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ καὶ οὐκ ἐξελεξάμην ἐν ἀνδρὶ τοῦ εἶναι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου ἰσραὴλ

- 6 De koning Salomo nu, en de ganse vergadering van Israel, die bij hem vergaderd waren voor de ark, offerden schapen en runderen, die vanwege de menigte nietkonden geteld noch gerekend worden.
But now I have made selection of Jerusalem, that my name might be there, and of David, to be over my people Israel.
 και ἐξελεξάμην ἐν ἱερουσαλημ γενέσθαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ και ἐξελεξάμην ἐν δαυιδ ὥστε εἶναι ἐπάνω τοῦ λαοῦ μου ἰσραηλ.
- 7 Alzo brachten de priesters de ark des verbonds des HEEREN tot haar plaats, tot de aanspraakplaats van het huis, tot het heilige der heiligen, tot onder de vleugelender cherubim.
Now it was in the heart of my father David to put up a house for the name of the Lord, the God of Israel.
 και ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν δαυιδ τοῦ πατρός μου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἰσραηλ.
- 8 Want de cherubim spreidden de beide vleugelen over de plaats der ark; en de cherubim overdeken de ark en haar handbomen van boven.
But the Lord said to David my father, You did well to have in your heart the desire to make a house for my name:
 και εἶπεν κύριος πρὸς δαυιδ πατέρα μου διότι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματί μου καλῶς ἐποίησας ὅτι ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν σου
- 9 Daarna schoven zij de handbomen verder uit, dat de hoofden der handbomen gezien werden uit de ark, voor aan de aanspraakplaats, maar buiten niet gezien werden; en zij was daar tot op dezen dag.
But you yourself will not be the builder of the house; but your son, the offspring of your body, he it is who will put up a house for my name.
 πλην σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον ὅτι ὁ υἱός σου ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τῆς ὀσφύος σου οὗτος οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου
- 10 Er was niets in de ark, dan alleen de twee tafelen, die Mozes bij Horeb daarin gedaan had als de HEERE een verbond maakte met de kinderen Israels, toen zij uitEgypte uitgetogen waren.
And the Lord has kept his word; for I have taken my father David's place on the seat of the kingdom of Israel, as the Lord gave his word; and I have made the house for the name of the Lord the God of Israel.
 και ἀνέστησεν κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν και ἐγενήθη ἂντι δαυιδ πατρός μου και ἐκάθισα ἐπὶ τὸν θρόνον ἰσραηλ καθὼς ἐλάλησεν κύριος και ὠκοδόμησα τὸν οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἰσραηλ.
- 11 En het geschiedde, als de priesters uit het heilige uitgingen; (want al de priesters, die gevonden werden, hadden zich geheiligd, zonder de verdelingen te houden);
And there I have put the ark, in which is the agreement of the Lord, which he made with the people of Israel.
 και ἔθηκα ἐκεῖ τὴν κιβωτόν ἐν ἣ ἐκεῖ διαθήκη κυρίου ἣν διέθετο τῷ ἰσραηλ.
- 12 En de Levieten, die zangers waren van hen allen, van Asaf, van Heman, van Jeduthun, en van hun zonen, en van hun broederen, in fijn linnen gekleed, met cimbalen, en met luiten, en harpen, stonden tegen het oosten des altaars, en met hen tot honderd en twintig priesteren toe, trompettende met trompetten.)
Then he took his place in front of the altar of the Lord, all the men of Israel being present,
 και ἔστη κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ἔναντι πάσης ἐκκλησίας ἰσραηλ και διεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ
- 13 Het geschiedde dan, als zij eenpariglijk trompetten en zongen, om een eenparige stem te laten horen, prijzende en lovende den HEERE; en als zij de stem verhieven met trompetten, en met cimbalen, en andere muzikale instrumenten, en als zij den HEERE prezen, dat Hij goed is, dat Zijn weldadigheid is tot in eeuwigheid; dat hethuis met een wolk vervuld werd, namelijk het huis des HEEREN.
(For Solomon had made a brass stage, five cubits long, five cubits wide and three cubits high, and had put it in the middle of the open space; on this he took his place and went down on his knees before all the meeting of Israel, stretching out his hands to heaven.)
 ὅτι ἐποίησεν σαλωμων βάσιν χαλκὴν και ἔθηκεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ πέντε πήχων τὸ μήκος αὐτῆς και πέντε πήχεων τὸ εὖρος αὐτῆς και τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς και ἔστη ἐπ' αὐτὴν και ἔπεσεν ἐπὶ τὰ γόνατα ἔναντι πάσης ἐκκλησίας ἰσραηλ και διεπέτασεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν
- 14 En de priesters konden, vanwege die wolk, niet staan, om te dienen; want de heerlijkheid des HEEREN had het huis Gods vervuld.
And he said, O Lord, the God of Israel, there is no God like you in heaven or on earth; keeping faith and mercy unchanging for your servants, while they go in your ways with all their hearts;
 και εἶπεν κύριε ὁ θεὸς ἰσραηλ οὐκ ἔστιν ὁμοίός σοι θεὸς ἐν οὐρανῷ και ἐπὶ τῆς γῆς φυλάσσω τὴν διαθήκην και τὸ ἔλεος τοῖς παισίν σου τοῖς πορευομένοις ἐναντίον σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
- 1 Toen zeide Salomo: De HEERE heeft gezegd, dat Hij in de donkerheid zou wonen.
Now when Solomon's prayers were ended, fire came down from heaven, burning up all the offerings; and the house was full of the glory of the Lord.
 και ὡς συνετέλεσεν σαλωμων προσευχόμενος και τὸ πῦρ κατέβη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ και κατέφαγεν τὰ ὀλοκαυτώματα και τὰς θυσίας και δόξα κυρίου ἐπλησεν τὸν οἶκον
- 2 En ik heb U een huis ter woonstede gebouwd, en een vaste plaats tot Uw eeuwige woning.
And the priests were not able to go into the house of the Lord, for the Lord's house was full of the glory of the Lord.
 και οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅτι ἐπλησεν δόξα κυρίου τὸν οἶκον

- 3 Daarna wendde de koning zijn aangezicht om, en zegende de ganse gemeente van Israel; en de ganse gemeente van Israel stond.
And all the children of Israel were looking on when the fire came down, and the glory of the Lord was on the house; and they went down on their knees, with their faces to the earth, worshipping and praising the Lord, and saying, He is good; for his mercy is unchanging for ever.
καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἑώρων καταβαῖνον τὸ πῦρ καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ τὸν οἶκον καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ τὸ λιθόστρωτον καὶ προσεκύνησαν καὶ ἦνουν τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθόν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 4 En hij zeide: Geloofd zij de HEERE, de God van Israel, Die met Zijn mond tot mijn vader David gesproken heeft, en heeft het met Zijn handen vervuld, zeggende:
Then the king and all the people made offerings before the Lord.
καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς θύοντες θύματα ἔναντι κυρίου
- 5 Van dien dag af, dat Ik Mijn volk uit Egypteland uitgevoerd heb, heb Ik geen stad verkoren uit alle stammen van Israel, om een huis te bouwen, dat Mijn Naam daar zou wezen; en geen man verkoren om een voorganger te zijn over Mijn volk Israel.
King Solomon made an offering of twenty-two thousand oxen, and a hundred and twenty thousand sheep. So the king and all the people kept the feast of the opening of the house of God.
καὶ ἐθυσίασεν σαλωμων τὴν θυσίαν μόσχων εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας καὶ βοσκημάτων ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ ἐνεκαίνισεν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαός
- 6 Maar Ik heb Jeruzalem verkoren, dat Mijn Naam daar zou wezen; en Ik heb David verkoren, dat hij over Mijn volk Israel wezen zou.
And the priests were in their places, and the Levites with their instruments of music for the Lord's song, which David the king had made for the praise of the Lord whose mercy is unchanging for ever, when David gave praise by their hand; and the priests were sounding horns before them; and all Israel were on their feet.
καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν ἐστηκότες καὶ οἱ λευῖται ἐν ὀργάνοις ψῶδων κυρίου τοῦ δαυὶδ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐξομολογεῖσθαι ἔναντι κυρίου ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν ὕμνοις δαυὶδ διὰ χεῖρὸς αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς σάλπιγγιν ἔναντίον αὐτῶν καὶ πᾶς ἰσραὴλ ἐστηκώς
- 7 Het was ook in het hart van mijn vader David, een huis te bouwen den Naam des HEEREN, des Gods van Israel.
Then Solomon made holy the middle of the open square in front of the house of the Lord, offering the burned offerings there, and the fat of the peace-offerings; for there was not room on the brass altar which Solomon had made for all the burned offerings and the meal offerings and the fat.
καὶ ἡγίασεν σαλωμων τὸ μέσον τῆς ἀλῆς τῆς ἐν οἴκῳ κυρίου ὅτι ἐποίησεν ἐκεῖ τὰ ὀλοκαντώματα καὶ τὰ στέατα τῶν σωτηρίων ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἐποίησεν σαλωμων οὐκ ἐξεποίει δέξασθαι τὰ ὀλοκαντώματα καὶ τὰ μαννα καὶ τὰ στέατα
- 8 Maar de HEERE zeide tot mijn vader David: Dewijl dat in uw hart geweest is, Mijn Naam een huis te bouwen, gij hebt welgedaan, dat het in uw hart geweest is.
So Solomon kept the feast at that time for seven days, and all Israel with him, a very great meeting, for the people had come together from the way into Hamath and from as far as the river of Egypt.
καὶ ἐποίησεν σαλωμων τὴν ἑορτὴν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἑπτὰ ἡμέραις καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκκλησία μεγάλη σφόδρα ἀπὸ εἰσόδου αἰμαθ καὶ ἕως χειμάρρου αἰγύπτου
- 9 Evenwel, gij zult dat huis niet bouwen, maar uw zoon, die uit uw lenden voortkomen zal, die zal Mijn Naam dat huis bouwen.
And on the eighth day they had a holy meeting; the offerings for making the altar holy went on for seven days, and the feast for seven days.
καὶ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον ὅτι ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου ἐποίησεν ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτὴν
- 10 Zo heeft de HEERE Zijn woord bevestigd, dat Hij gesproken had; want ik ben opgestaan in de plaats van mijn vader David, en ik zit op den troon van Israel, gelijkals de HEERE gesproken heeft; en ik heb een huis gebouwd den Naam des HEEREN, des Gods van Israel.
And on the twenty-third day of the seventh month, he sent the people away to their tents, full of joy and glad in their hearts, because of all the good which the Lord had done to David and to Solomon and to Israel his people.
καὶ ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἀπέστειλεν τὸν λαὸν εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶν εὐφραينوμένους καὶ ἀγαθῇ καρδίᾳ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν κύριος τῷ δαυὶδ καὶ τῷ σαλωμων καὶ αἰ τῷ ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ
- 11 En ik heb daar de ark gesteld, waarin het verbond des HEEREN is, hetwelk Hij maakte met de kinderen Israels.
So Solomon came to the end of building the house of the Lord and the king's house; and everything which it was in his mind to make in the house of the Lord and for himself had been well done.
καὶ συνετέλεσεν σαλωμων τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐν τῇ ψυχῇ σαλωμων τοῦ ποιῆσαι ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ εὐδοῶθαι
- 12 En hij stond voor het altaar des HEEREN, tegenover de ganse gemeente van Israel; en hij breidde zijn handen uit;
Now the Lord came to Solomon in a vision by night, and said to him, I have given ear to your prayer, and have taken this place for myself as a house where offerings are to be made.
καὶ ὤφθη ὁ θεὸς τῷ σαλωμων τὴν νύκτα καὶ εἶπεν αὐτῷ ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ ἐξελεξάμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐμαυτῷ εἰς οἶκον θυσίας
- 13 (Want Salomo had een koperen gestoelte gemaakt, en had het gesteld in het midden des voorhofs; zijnde vijf ellen in zijn lengte en vijf ellen in zijn breedte, en drieellen in zijn hoogte; en hij stond daarop, en knielde op zijn knieën voor de ganse gemeente van Israel, en breidde zijn handen uit naar den hemel.)
If, at my word, heaven is shut up, so that there is no rain, or if I send locusts on the land for its destruction, or if I send disease on my people;
ἐὰν συσῶ τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γένηται ὑετός καὶ ἐὰν ἐντελωμαι τῇ ἀκρίδι καταφάγειν τὸ ζῦλον καὶ ἐὰν ἀποστείλω θάνατον ἐν τῷ λαῷ μου

- 14 En hij zeide: HEERE, God van Israel, er is geen God gelijk Gij, in den hemel noch op de aarde, houdende het verbond en de weldadigheid aan Uw knechten, die voorUw aangezicht met hun ganse hart wandelen;
If my people, on whom my name is named, make themselves low and come to me in prayer, searching for me and turning from their evil ways; then I will give ear from heaven, overlooking their sin, and will give life again to their land.
 και ἐὰν ἐντραπή ὁ λαός μου ἐφ' οὗς τὸ ὄνομά μου ἐπικέκληται ἐπ' αὐτούς και προσεύξονται και ζητήσωσιν τὸ πρόσωπόν μου και ἀποστρέψωσιν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν και ἐγὼ εἰσακούσωμαι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ και ἕλωσ ἔσομαι ταῖς ἁμαρτίας αὐτῶν και ἰάσομαι τὴν γῆν αὐτῶν
- 15 Die Uw knecht, mijn vader David, gehouden hebt, wat Gij tot hem gesproken hadt; want met Uw mond hebt Gij gesproken, en met Uw hand vervuld, gelijk het tedezen dage is.
Now my eyes will be open and my ears awake to the prayers made in this place.
 νῦν οἱ ὀφθαλμοί μου ἔσονται ἀνεφωγμένοι και τὰ ὄτά μου ἐπήκουα τῆ προσευχῆ τοῦ τόπου τούτου
- 16 En nu, HEERE, God van Israel, houd Uw knecht, mijn vader David, wat Gij tot hem gesproken hebt, zeggende: Geen man zal u van voor Mijn aangezichtafgesneden worden, die zitte op den troon van Israel; alleenlijk zo uw zonen hun weg bewaren, om te wandelen in Mijn wet, gelijk als gij gewandeld hebt voor Mijn aangezicht.
For I have taken this house for myself and made it holy, so that my name may be there for ever; and my eyes and my heart will be there at all times.
 και νῦν ἐξελεξάμην και ἡγάκα τὸν οἶκον τοῦτον τοῦ εἶναι ὄνομά μου ἐκεῖ ἕως αἰῶνος και ἔσονται οἱ ὀφθαλμοί μου και ἡ καρδία μου ἐκεῖ πάσας τὰς ἡμέρας
- 17 Nu dan, o HEERE, God van Israel! Laat Uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot Uw knecht, tot David.
And as for you, if you will go on your way before me as David your father did, doing whatever I have given you orders to do and keeping my laws and my decisions:
 και σὺ ἐὰν πορευθῆς ἐναντίον μου ὡς δαυιδ ὁ πατήρ σου και ποιήσης κατὰ πάντα ἃ ἐνετειλάμην σοι και τὰ προστάγματά μου και τὰ κρίματά μου φυλάξῃ
- 18 Maar waarlijk, zou God bij de mensen op de aarde wonen? Ziet de hemelen, ja, de hemel der hemelen, zouden U niet begrijpen, hoeveel te min dit huis, dat ikgebouwd heb?
Then I will make strong the seat of your kingdom, as I gave my word to David your father, saying, You will never be without a man to be ruler in Israel.
 και ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ὡς διεθέμην δαυιδ τῷ πατρὶ σου λέγων οὐκ ἐξαρθήσεται σοι ἀνὴρ ἡγούμενος ἐν ἰσραηλ
- 19 Wend U dan nog tot het gebed Uws knechts, en tot zijn smeking, o HEERE, mijn God, om te horen naar het geroep en naar het gebed, dat Uw knecht voor Uwaangezicht bidt.
But if you are turned away from me, and do not keep my orders and my laws which I have put before you, but go and make yourselves servants to other gods, giving them worship:
 και ἐὰν ἀποστρέψητε ὑμεῖς και ἐγκαταλίπητε τὰ προστάγματά μου και τὰς ἐντολάς μου ἅς ἔδωκα ἐναντίον ὑμῶν και πορευθῆτε και λατρεύσητε θεοῖς ἐτέροις και προσκυνήσητε αὐτοῖς
- 20 Dat Uw ogen open zijn, dag en nacht, over dit huis, over de plaats, van dewelke Gij gezegd hebt, Uw Naam daar te zullen zetten; om te horen naar het gebed,hetwelk Uw knecht bidden zal in deze plaats.
Then I will have this people uprooted out of my land which I have given them; and this house, which I have made holy for my name, I will put away from before my eyes, and make it an example and a word of shame among all peoples.
 και ἐξαρῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς και τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγάσα τῷ ὀνόματί μου ἀποστρέψω ἐκ προσώπου μου και δώσω αὐτὸν εἰς παραβολὴν και εἰς διήγημα ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν
- 21 Hoor dan naar de smeking van Uw knecht, en van Uw volk Israel, die in deze plaats zullen bidden; en hoor Gij uit de plaats Uwer woning, uit den hemel, ja, hoor, en vergeef.
And this house will become a mass of broken walls, and everyone who goes by will be overcome with wonder, and will say, Why has the Lord done so to this land and to this house?
 και ὁ οἶκος οὗτος ὁ ὑψηλὸς πᾶς ὁ διαπορευόμενος αὐτὸν ἐκστήσεται και ἐρεῖ χάριν τίνος ἐποίησεν κύριος τῆ γῆ ταύτη και τῷ οἴκῳ τούτῳ
- 22 Wanneer iemand tegen zijn naaste zal gezondigd hebben, en die hem een eed des vloeks opgelegd zal hebben, om zichzelf te vervloeken, en de eed des vloeksvoor Uw altaar in dit huis komen zal; And their answer will be, Because they were turned away from the Lord, the God of their fathers, who took them out of the land of Egypt, and took for themselves other gods and gave them worship and became their servants: that is why he has sent all this evil on them.
και ἐροῦσιν διότι ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου και ἀντελάβοντο θεῶν ἐτέρων και προσεκύνησαν αὐτοῖς και ἐδοῦλευσαν αὐτοῖς διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν τὴν κακίαν ταύτην
- 1 Als nu Salomo voleind had te bidden, zo daalde het vuur van den hemel, en verteerde het brandoffer en de slachtofferen; en de heerlijkheid des HEEREN vervuldehet huis.
Now at the end of twenty years, in which time Solomon had put up the house of the Lord and a house for himself,
 και ἐγένετο μετὰ εἰκοσι ἔτη ἐν οἷς ἠκοδόμησεν σαλωμων τὸν οἶκον κυρίου και τὸν οἶκον ἑαυτοῦ
- 2 En de priesters konden niet ingaan in het huis des HEEREN; want de heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld.
He took in hand the building up of the towns which Hiram had given him, causing the children of Israel to make living-places for themselves there.
 και τὰς πόλεις ἅς ἔδωκεν χιραμ τῷ σαλωμων ἠκοδόμησεν αὐτὰς σαλωμων και κατόκισεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ

- 3 En als al de kinderen Israels dat vuur zagen afdalen, en de heerlijkheid des HEEREN over het huis, zo bukten zij met hun aangezichten ter aarde op den vloer, enaanbaden en loofden den HEERE, dat Hij goedig is, dat Zijn weldadigheid is tot in eeuwigheid.
And Solomon went to Hamath-zobah and overcame it.
καὶ ἦλθεν σαλωμων εἰς αἰμαθ σωβα καὶ κατίσχυσεν αὐτήν
- 4 De koning nu en al het volk offerden slachtofferen voor het aangezicht des HEEREN.
And he put up the buildings of Tadmor in the waste land, and of all the store-towns in Hamath;
καὶ ὠκοδόμησεν τὴν θεδμορ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὄχυράς ἃς ὠκοδόμησεν ἐν ἡμαθ
- 5 En de koning Salomo offerde slachtofferen van runderen, twee en twintig duizend, en van schapen, honderd en twintig duizend. Alzo hebben de koning en het gansevolk het huis Gods ingewijd.
And of Beth-horon the higher and the lower, walled towns with walls and doorways and locks;
καὶ ὠκοδόμησεν τὴν βαιθωρων τὴν ἄνω καὶ τὴν βαιθωρων τὴν κάτω πόλεις ὄχυράς τείχη πόλαι καὶ μογλοί
- 6 Ook stonden de priesters in hun wachten, en de Levieten met de muzikale instrumenten des HEEREN, die de koning David gemaakt had, om den HEERE te loven, dat Zijn weldadigheid is in eeuwigheid, als David door hun dienst Hem prees; en de priesters trompetten tegen hen over, en gans Israel stond.
And of Baalath, and all the store-towns which Solomon had, and the towns where he kept his war-carriages and his horse men, and everything which it was his pleasure to put up in Jerusalem and in Lebanon and in all the land under his rule.
καὶ τὴν βαλαθ καὶ πάσας τὰς πόλεις τὰς ὄχυράς αἱ ἦσαν τῷ σαλωμων καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων καὶ τὰς πόλεις τῶν ἰπέων καὶ ὅσα ἐπεθύμησεν σαλωμων κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ οἰκοδομησαὶ ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐν τῷ λιβάνῳ καὶ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ
- 7 En Salomo heiligde het middelste des voorhofs, hetwelk voor het huis des HEEREN was, dewijl hij daar de brandofferen en het vette der dankofferen bereid had; want het koperen altaar, dat Salomo gemaakt had, kon het brandoffer, en het spijsoffer, en het vette niet vatten.
As for all the rest of the Hittites and the Amorites and the Perizzites and the Hivites and the Jebusites, who were not of Israel:
πᾶς ὁ λαὸς ὁ καταλειφθεὶς ἀπὸ τοῦ χετταίου καὶ τοῦ αμορραίου καὶ τοῦ φερεζαίου καὶ τοῦ ευαίου καὶ τοῦ ιεβουσαίου οἱ οὐκ εἰσιν ἐκ τοῦ ἰσραηλ
- 8 Salomo hield ook ter zelfder tijd het feest zeven dagen, en gans Israel met hem, een zeer grote gemeente, van den ingang af van Hamath, tot de rivier van Egypte.
Their men who were still living in the land, and whom the children of Israel had not put an end to, these Solomon put to forced work, as is done to this day;
ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν τῶν καταλειφθέντων μετ' αὐτοὺς ἐν τῇ γῆ οὐδ' οὐκ ἐξωλέθρευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς σαλωμων εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 9 En ten achtsten dage hielden zij een verbodsdag; want zij hielden de inwijding des altaars zeven dagen, en het feest zeven dagen.
But Solomon did not make use of the children of Israel as servants for his work; they were men of war, his chiefs and his captains, and captains of his war-carriages and his horsemen.
καὶ ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραηλ οὐκ ἔδωκεν σαλωμων εἰς παιδᾶς τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ὅτι αὐτοὶ ἄνδρες πολεμισταὶ καὶ ἄρχοντες καὶ δυνατοὶ καὶ ἄρχοντες ἁρμάτων καὶ ἰπέων
- 10 Doch op den drie en twintigsten dag der zevende maand liet hij het volk gaan tot hun hutten, blijde en goedsmoeds over het goede, dat de HEERE aan David en Salomo, en Zijn volk Israel gedaan had.
Now these were the chief men in authority whom King Solomon had: two hundred and fifty of them, in authority over the people.
καὶ οὗτοι ἄρχοντες τῶν προστατῶν βασιλέως σαλωμων πενήτηκοντα καὶ διακόσιοι ἐργοδιωκτοῦντες ἐν τῷ λαῷ
- 11 Alzo volbracht Salomo het huis des HEEREN, en het huis des konings; en al wat in Salomo's hart gekomen was, om in het huis des HEEREN en in zijn huis temaken, richtte hij voorspoedig uit.
Then Solomon made Pharaoh's daughter come up from the town of David to the house which he had made for her; for he said, I will not have my wife living in the house of David, king of Israel, because those places where the ark of the Lord has come are holy.
καὶ τὴν θυγατέρα φαραω σαλωμων ἀνήγαγεν ἐκ πόλεως δαυιδ εἰς τὸν οἶκον ὃν ὠκοδόμησεν αὐτῇ ὅτι εἶπεν οὐ κατοικήσει ἡ γυνὴ μου ἐν πόλει δαυιδ τοῦ βασιλέως ἰσραηλ ὅτι ἅγιός ἐστιν οὗ εἰσῆλθεν ἡ κεῖ κιβωτὸς κυρίου
- 12 En de HEERE verscheen Salomo des nachts, en Hij zeide tot hem: Ik heb uw gebed verhoord, en heb Mij deze plaats verkoren tot een offerhuis.
Then Solomon made burned offerings to the Lord on the altar of the Lord which he had put up in front of the covered way,
τότε ἀνήνεγκεν σαλωμων ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὃ ὠκοδόμησεν ἀπέναντι τοῦ ναοῦ
- 13 Zo Ik den hemel toesluite, dat er geen regen zij, of zo Ik den sprinkhaan gebiede, het land te verteren, of zo Ik pest onder Mijn volk zende;
Offering every day what had been ordered by Moses, on the Sabbaths and at the new moon and at the regular feasts three times a year, that is at the feast of unleavened bread, the feast of weeks, and the feast of tents.
καὶ κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ τοῦ ἀναφέρειν κατὰ τὰς ἐντολὰς μουσῆ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν τοῖς μηνσὶν καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἄζύμων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν σκηνῶν

- 14 En Mijn volk, over dewelken Mijn Naam genoemd wordt, zich verootmoedigt en bidt, en zij Mijn aangezicht zoeken, en zich bekeren van hun boze wegen; zo zal Ik uit den hemel horen, en hun zonden vergeven, en hun land genezen.
 And he gave the divisions of the priests their places for their work, as ordered by his father David, and to the Levites he gave their work of praise and waiting on the priests, to do what was needed day by day; and he gave the door-keepers their places in turn at every door; for so David, the man of God, had given orders.
 και ἔστησεν κατὰ τὴν κρίσιν δαυὶδ τὰς διαιρέσεις τῶν ἱερέων κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν καὶ οἱ λεῦται ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν τοῦ αἰνεῖν καὶ λειτουργεῖν κατέναντι τῶν ἱερέων κατὰ τὸν λόγον ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ καὶ οἱ πυλωροὶ κατὰ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν εἰς πόλιν καὶ πύλην ὅτι οὕτως ἐντολαὶ δαυὶδ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ
- 15 Nu zullen Mijn ogen open zijn, en Mijn oren opmerkende op het gebed dezer plaats.
 All the orders given by the king to the priests and Levites, in connection with any business or stores, were done with care.
 οὐ παρεῖλον τὰς ἐντολὰς τοῦ βασιλέως περὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν εἰς πάντα λόγον καὶ εἰς τοὺς θησαυροὺς
- 16 Want Ik heb nu dit huis verkoren en geheiligd, opdat Mijn Naam daar zij tot in eeuwigheid en Mijn ogen en Mijn hart zullen daar te allen dage zijn.
 And all the work of Solomon was complete, from the day when he put the base of the Lord's house in position, till Solomon had come to the end of building the Lord's house.
 καὶ ἡτοιμάσθη πᾶσα ἡ ἐργασία ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐθεμελιώθη ἕως οὗ ἐτελείωσεν σαλωμων τὸν οἶκον κυρίου
- 17 En u aangaande, zo gij voor Mijn aangezicht wandelen zult, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, en doen naar alles, wat Ik u geboden heb, en Mijn inzettingenen Mijn rechten houden zult;
 Then Solomon went to Ezion-geber and to Eloth by the sea in the land of Edom.
 τότε ὄχρητο σαλωμων εἰς γασιωνγαβερ καὶ εἰς τὴν αἰλαθ τὴν παραθαλασσίαν ἐν γῆ ἰδουμαία
- 18 Zo zal Ik den troon uws koninkrijks bevestigen, gelijk als Ik een verbond met uw vader David gemaakt heb, zeggende: Geen man zal u afgesneden worden, die in Israel heerse.
 And Hiram sent him, by his servants, ships and experienced seamen, who went with the servants of Solomon to Ophir and came back with four hundred and fifty talents of gold, which they took to King Solomon.
 καὶ ἀπέστειλεν χιραμ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ πλοῖα καὶ παῖδας εἰδοτάς θάλασσαν καὶ ὄχοντο μετὰ τῶν παίδων σαλωμων εἰς σοφίρα καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν τετρακόσια καὶ πενήκοντα τάλαντα χρυσοῦ καὶ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα σαλωμων
- 1 Het geschiedde nu ten einde van twintig jaren, in dewelke Salomo het huis des HEEREN en zijn huis gebouwd had,
 Now the queen of Sheba, hearing great things of Solomon, came to Jerusalem to put his wisdom to the test with hard questions; and with her came a very great train, and camels weighted down with spices, and great stores of gold and jewels: and when she came to Solomon she had talk with him of everything in her mind.
 καὶ βασίλισσα σαβα ἤκουσεν τὸ ὄνομα σαλωμων καὶ ἦλθεν τοῦ πειράσαι σαλωμων ἐν αἰνίγμασιν εἰς ἱερουσαλημ ἐν δυνάμει βαρεῖα σφόδρα καὶ κάμηλοι αἴρουνται ἄρώματα καὶ χρυσίον εἰς πλῆθος καὶ λίθον τίμιον καὶ ἦλθεν πρὸς σαλωμων καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν πάντα ὅσα ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς
- 2 Dat Salomo de steden, welke Hiram hem gegeven had, bouwde, en de kinderen Israels aldaar deed wonen.
 And Solomon gave her answers to all her questions; there was no secret which he did not make clear to her.
 καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῇ σαλωμων πάντας τοὺς λόγους αὐτῆς καὶ οὐ παρεῖλεν λόγος ἀπὸ σαλωμων ὃν οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ
- 3 Daarna toog Salomo naar Hamath-Zoba, en hij overweldigde het.
 And when the queen of Sheba had seen the wisdom of Solomon, and the house which he had made,
 καὶ εἶδεν βασίλισσα σαβα τὴν σοφίαν σαλωμων καὶ τὸν οἶκον ὃν ὠκοδόμησεν
- 4 Hij bouwde ook Thadmor in de woestijn, en al de schatsteden, die hij bouwde in Hamath.
 And the food at his table, and all his servants seated there, and those who were waiting on him in their places, and their robes, and his wine-servants and their robes, and the burned offerings which he made in the house of the Lord, there was no more spirit in her.
 καὶ τὰ βρώματα τῶν τραπεζῶν καὶ καθέδραν παίδων αὐτοῦ καὶ στάσιν λειτουργῶν αὐτοῦ καὶ ἱματισμὸν αὐτῶν καὶ οἰνοχόους αὐτοῦ καὶ στολισμὸν αὐτῶν καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα ἃ ἀνέφερον ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐξ ἑαυτῆς ἐγένετο
- 5 Ook bouwde hij het hoge Beth-horon en het neder Beth-horon, vaste steden met muren, deuren en grendelen;
 And she said to the king, The account which was given to me in my country of your acts and your wisdom was true.
 καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἤκουσα ἐν τῇ γῆ μου περὶ τῶν λόγων σου καὶ περὶ τῆς σοφίας σου
- 6 Mitsgaders Baalath, en al de schatsteden, die Salomo had, en alle wagensteden, en de steden der ruiteren, en wat de begeerte van Salomo begeerd had te bouwen, in Jeruzalem, en in den Libanon, en in het ganse land zijner heerschappij.
 But I had no faith in what was said about you, till I came and saw for myself; and truly, word was not given me of half your great wisdom; you are much greater than they said.
 καὶ οὐκ ἐπίστευσα τοῖς λόγοις ἕως οὗ ἦλθον καὶ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἰδοὺ οὐκ ἀπηγγέλη μοι ἡμισυ τοῦ πλήθους τῆς σοφίας σου προσέθηκας ἐπὶ τὴν ἀκοήν ἣν ἤκουσα

- 7 Aangaande al het volk, dat overgebleven was van de Hethieten, en de Amorieten, en de Ferezieten, en de Hevieten, en de Jebusieten, die niet uit Israel waren;
Happy are your wives and happy these your servants whose place is ever before you, hearing your words of wisdom.
 μακάριοι οἱ ἄνδρες μακάριοι οἱ παῖδες σου οὗτοι οἱ παρεστηκότες σοι διὰ παντὸς καὶ ἀκούουσιν σοφίαν σου
- 8 Uit hun kinderen, die na hen in het land overgebleven waren, welke de kinderen Israels niet verdaan hadden, die bracht Salomo op uitschot tot op dezen dag.
Praise be to the Lord your God whose pleasure it was to put you on the seat of his kingdom to be king for the Lord your God: because, in his love for Israel, it was the purpose of your God to make them strong for ever, he made you king over them, to be their judge in righteousness.
 ἔστω κύριος ὁ θεός σου ἠλόγημένος ὃς ἠθέλησέν σοι τοῦ δοῦναι σε ἐπὶ θρόνον αὐτοῦ εἰς βασιλεία τῷ κυρίῳ θεῷ σου ἐν τῷ ἀγαπήσαι κύριον τὸν θεόν σου τὸν ἰσραηλ τοῦ στήσαι αὐτὸν εἰς αἰὼνα καὶ ἔδωκέν σε ἐπ' αὐτοὺς εἰς βασιλεία τοῦ ποιῆσαι κρίμα καὶ δικαιοσύνην
- 9 Doch uit de kinderen Israels, die Salomo niet maakte tot slaven in zijn werk; (want zij waren krijgslieden, en oversten zijner hoofdlieden, en oversten zijner wagenenen zijner ruiteren);
And she gave the king a hundred and twenty talents of gold, and a great store of spices and jewels: never had such spices been seen as the queen of Sheba gave to Solomon.
 καὶ ἔδωκεν τῷ βασιλεῖ ἑκατὸν εἴκοσι τάλαντα χρυσίου καὶ ἀρώματα εἰς πλῆθος πολὺ καὶ λίθον τίμιον καὶ οὐκ ἦν κατὰ τὰ ἀρώματα ἐκεῖνα ἃ ἔδωκεν βασίλισσα σαβα τῷ βασιλεῖ σαλωμων
- 10 Uit dezen dan waren oversten der bestelden, die de koning Salomo had, tweehonderd en vijftig, die over het volk heerschappij hadden.
And the servants of Hiram and the servants of Solomon, in addition to gold from Ophir, came back with sandal-wood and jewels.
 καὶ οἱ παῖδες σαλωμων καὶ οἱ παῖδες χιραμ ἔφερον χρυσίον τῷ σαλωμων ἐκ σουφίρ καὶ ξύλα πεύκινα καὶ λίθον τίμιον
- 11 Salomo nu deed de dochter van Farao opkomen uit de stad Davids, tot het huis, dat hij voor haar gebouwd had; want hij zeide: Mijn vrouw zal in het huis van David, den koning van Israel, niet wonen, omdat de plaatsen heilig zijn, tot dewelke de ark des HEEREN gekomen is.
And with the sandal-wood the king made steps for the house of the Lord and for the king's house, and instruments of music for the makers of melody; never before had such been seen in the land of Judah.
 καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ πεύκινα ἀναβάσεις τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ κιθάρας καὶ νάβλας τοῖς ῥόδοις καὶ οὐκ ὤφθησαν τοιαῦτα ἔμπροσθεν ἐν γῆ ἰουδα
- 12 Toen offerde Salomo den HEERE brandofferen op het altaar des HEEREN, hetwelk hij voor het voorhuis gebouwd had;
And King Solomon gave the queen of Sheba all her desire, whatever she made request for, in addition to what she had taken to the king. So she went back to her country with her servants.
 καὶ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἔδωκεν τῇ βασιλίσῃ σαβα πάντα τὰ θελήματα αὐτῆς ἃ ἤτησεν ἐκτὸς πάντων ὧν ἤνεγκεν τῷ βασιλεῖ σαλωμων καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν αὐτῆς
- 13 Zelfs naar den eis van elken dag, offerende, naar het gebod van Mozes, op de sabbatten, en op de nieuwe maanden, en op de gezette hoogtijden, drie malen in hetjaar; op het feest van de ongezuurde broden, en op het feest der weken, en op het feest der loofhutten.
Now the weight of gold which came to Solomon in one year was six hundred and sixty-six talents;
 καὶ ἦν ὁ σταθμὸς τοῦ χρυσίου τοῦ ἐνεχθέντος τῷ σαλωμων ἐν ἐνιαυτῷ ἐνὶ ἑξακόσια ἑξήκοντα ἕξ τάλαντα χρυσίου
- 14 Hij stelde ook, naar de wijze zijns vaders Davids, de verdelingen der priesteren over hun dienst, en der Levieten over hun wachten, om God te prijzen, en voor depriesteren te dienen, naar den eis van elken dag; en de poortiers in hun verdelingen, aan elke poort; want alzo was het gebod van David, den man Gods.
And in addition to what he got from traders of different sorts, all the kings of Arabia and the rulers of the country gave gold and silver to Solomon.
 πλὴν τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑποταγμένων καὶ τῶν ἐμπορευομένων ὧν ἔφερον καὶ πάντων τῶν βασιλέων τῆς ἀραβίας καὶ σατραπῶν τῆς γῆς ἔφερον χρυσίον καὶ ἀργύριον τῷ βασιλεῖ σαλωμων
- 15 En men week niet van des konings gebod aan de priesteren en de Levieten, aangaande alle zaken, en aangaande de schatten.
And King Solomon made two hundred body-covers of hammered gold, every one having six hundred shekels of gold in it.
 καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων διακοσίους θυρεοὺς χρυσοῦς ἐλατούς ἑξακόσιοι χρυσοὶ καθαροὶ τῷ ἐνὶ θυρεῷ ἑξακόσιοι χρυσοὶ ἐπῆσαν ἐπὶ τὸν ἕνα θυρεόν
- 16 Alzo werd al het werk van Salomo bereid tot den dag der grondlegging van het huis des HEEREN, en tot het volbrengen van hetzelfde, dat het huis des HEEREN volmaakt werd.
And he made three hundred smaller body-covers of hammered gold, using three hundred shekels of gold for every cover, and the king put them in the house of the Woods of Lebanon.
 καὶ τριακοσίας ἀσπίδας ἐλατῦς χρυσαῦς τριακοσίων χρυσοῦν ἀνεφέρετο ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ἐκάστην καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ὁ βασιλεὺς ἐν οἴκῳ ὄρυμοῦ τοῦ λιβάνου
- 17 Toen toog Salomo naar Ezeon-Geber, en naar Eloth, aan den oever der zee, in het land Edom.
Then the king made a great ivory seat, plated with the best gold.
 καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς θρόνον ἐλεφάντινον ὀδόντων μέγαν καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸν χρυσίῳ δοκίμῳ
- 18 En Hiram zond hem, door de hand zijner knechten, schepen, mitsgaders knechten, kenners van de zee; en zij gingen met Salomo's knechten naar Ofir, en zij haalden van daar vierhonderd en vijftig talenten gouds, dewelke zij brachten tot den koning Salomo.
There were six steps up to it, and a foot-rest of gold fixed to it, and arms on the two sides of the seat, with two lions at the side of the arms.
 καὶ ἕξ ἀναβαθμοὶ τῷ θρόνῳ ἐνδεδεμένοι χρυσίῳ καὶ ἀγκῶνες ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς καθέδρας καὶ δύο λέοντες ἐστηκότες παρὰ τοὺς ἀγκῶνας

- 1 En toen de koningin van Scheba het gerucht van Salomo hoorde, kwam zij, om Salomo met raadselen te verzoeken, te Jeruzalem, met een zeer zwaar heir, enkemelen, dragende specerijen en goud in menigte, en kostelijk gesteente; en zij kwam tot Salomo, en sprak met hem al wat in haar hart was.
And Rehoboam went to Shechem, where all Israel had come together to make him king.
καὶ ἦλθεν ροβοαμ εἰς συχεμ ὅτι εἰς συχεμ ἤρχετο πᾶς ἰσραηλ βασιλεῦσαι αὐτόν
- 2 En Salomo verklaarde haar al haar woorden; en geen ding was er verborgen voor Salomo, dat hij haar niet verklaarde.
And when Jeroboam, the son of Nebat, had news of it, (for he was in Egypt where he had gone in flight from King Solomon,) he came back from Egypt.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ιεροβοαμ υἱὸς ναβατ καὶ αὐτὸς ἐν αἰγύπτῳ ὡς ἐφυγεν ἀπὸ προσώπου σαλωμων τοῦ βασιλέως καὶ κατόκησεν ιεροβοαμ ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἀπέστρεψεν ιεροβοαμ ἐξ αἰγύπτου
- 3 Als nu de koningin van Scheba zag de wijsheid van Salomo, en het huis, dat hij gebouwd had,
And they sent for him; and Jeroboam and all Israel came to Rehoboam and said,
καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτόν καὶ ἦλθεν ιεροβοαμ καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἰσραηλ πρὸς ροβοαμ λέγοντες
- 4 En de spijsz zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hun kledingen, en zijn schenkers, en hun kledingen, en zijn opgang, waardoor hijjopping in het huis des HEEREN, zo was in haar geen geest meer.
Your father put a hard yoke on us: if you will make the conditions under which your father kept us down less cruel, and the weight of the yoke he put on us less hard, then we will be your servants.
ὁ πατήρ σου ἐσκήρυνεν τὸν ζυγὸν ἡμῶν καὶ νῦν ἄφες ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρὸς σου τῆς σκληρᾶς καὶ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ αὐτοῦ τοῦ βαρέος οὗ ἔδωκεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ δουλεύσομεν σοι
- 5 En zij zeide tot den koning: Het is een waarachtig woord geweest, dat ik in mijn land gehoord heb, van uw zaken en van uw wijsheid.
And he said to them, Come to me again after three days. So the people went away.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς πορεύεσθε ἕως τριῶν ἡμερῶν καὶ ἔρχεσθε πρὸς με καὶ ἀπήλθεν ὁ λαός
- 6 En ik heb hun woorden niet geloofd, totdat ik gekomen ben, en mijn ogen dat gezien hebben; en zie, de helft van de grootheid uwer wijsheid is mij niet aangezegd; gij hebt overtroffen het gerucht, dat ik gehoord heb.
Then King Rehoboam took the opinion of the old men who had been with Solomon his father when he was living, and said, In your opinion, what answer am I to give to this people?
καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς ροβοαμ τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἐστηκότας ἐναντίον σαλωμων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ ζῆν αὐτὸν λέγων πῶς ὑμεῖς βουλευέσθε τοῦ ἀποκριθῆναι τῷ λαῷ τούτῳ λόγον
- 7 Welgelukzalig zijn uw mannen, en welgelukzalig deze uw knechten, die geduriglijk voor uw aangezicht staan, en uw wijsheid horen.
And they said to him, If you are kind to this people, pleasing them and saying good words to them, then they will be your servants for ever.
καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ λέγοντες εἴαν ἐν τῇ σήμερον γένῃ εἰς ἀγαθὸν τῷ λαῷ τούτῳ καὶ εὐδοκίᾳ καὶ λαλήσῃς αὐτοῖς λόγους ἀγαθοὺς καὶ ἔσονταί σοι παῖδες πάσας τὰς ἡμέρας
- 8 Geloofd zij de HEERE, uw God, Die behagen in u gehad heeft, om u op Zijn troon, den HEERE, uw God, tot een koning te zetten; overmits uw God Israel bemint, om hetzelfde tot in eeuwigheid op te richten, zo heeft Hij u tot een koning over hen gesteld, om recht en gerechtigheid te doen.
But he gave no attention to the opinion of the old men, but went to the young men of his generation who were waiting before him.
καὶ κατέλιπεν τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων οἱ συνεβουλεύσαντο αὐτῷ καὶ συνεβουλεύσαντο μετὰ τῶν παιδαρίων τῶν συνεκτραφέντων μετ' αὐτοῦ τῶν ἐστηκότων ἐναντίον αὐτοῦ
- 9 En zij gaf de koning honderd en twintig talenten goude, en specerijen in grote menigte, en kostelijk gesteente; en er was gelijk deze specerij, die de koningin van Scheba den koning Salomo gaf, geen geweest.
And he said to them, What is your opinion? What answer are we to give to this people who have said to me, Make less the weight of the yoke which your father put on us?
καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί ὑμεῖς βουλευέσθε καὶ ἀποκριθήσομαι λόγον τῷ λαῷ τούτῳ οἱ ἐλάλησαν πρὸς με λέγοντες ἄνες ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ οὗ ἔδωκεν ὁ πατήρ σου ἐφ' ἡμᾶς
- 10 Verder ook Hurams knechten, en Salomo's knechten, die goud brachten uit Ofir, brachten alghummimhout en edelgesteente.
And the young men of his generation said to him, This is the answer to give to the people who came to you saying, Your father put a hard yoke on us, but will you make it less; say to them, My little finger is thicker than my father's body;
καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὰ παιδάρια τὰ ἐκτραφέντα μετ' αὐτοῦ οὕτως λαλήσεις τῷ λαῷ τῷ λαλήσαντι πρὸς σέ λέγων ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν τὸν ζυγὸν ἡμῶν καὶ σὺ ἄφες ἀφ' ἡμῶν οὕτως ἐρεῖς ὁ μικρὸς δάκτυλός μου παχύτερος τῆς ὀσφύος τοῦ πατρὸς μου
- 11 En de koning maakte van dat alghummimhout hoge gangen tot het huis des HEEREN en tot het huis des konings, mitsgaders harpen en luiten voor de zangers; desgelijks ook was te voren in het land van Juda niet geweest.
If my father put a hard yoke on you, I will make it harder: my father gave you punishment with whips, but I will give you blows with snakes.
καὶ νῦν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ζυγῷ βαρεῖ καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπὶ τὸν ζυγὸν ὑμῶν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις
- 12 En de koning Salomo gaf de koningin van Scheba al haar behagen, wat zij begeerde, behalve hetgeen zij tot den koning gebracht had; zo keerde zij, en toog naar haar land, zij en haar knechten.
So Jeroboam and all the people came to Rehoboam on the third day, as the king had given orders, saying, Come to me again on the third day.
καὶ ἦλθεν ιεροβοαμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς ροβοαμ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς λέγων ἐπιστρέψατε πρὸς με τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ

- 13 Het gewicht nu van het goud, dat voor Salomo op een jaar inkwam, was zeshonderd zes en zestig talenten gouds;
And the king gave them a rough answer. So King Rehoboam gave no attention to the suggestion of the old men,
καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς σκληρὰ καὶ ἐγκατέλιπεν ὁ βασιλεὺς ροβοαμ τὴν βουλὴν τῶν πρεσβυτέρων
- 14 Behalve dat zij van de kramers en de kooplieden inbrachten; ook brachten alle koningen van Arabie, en de vorsten deszelven lands, goud en zilver aan Salomo.
But gave them the answer put forward by the young men, saying, My father made your yoke hard, but I will make it harder; my father gave you punishment with whips, but I will give it with snakes.
καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τὴν βουλὴν τῶν νεωτέρων λέγων ὁ πατήρ μου ἐβάρυνεν τὸν ζυγὸν ὑμῶν καὶ ἐγὼ προσθήσω ἐπ' αὐτόν ὁ πατήρ μου ἐπαίδευσεν ὑμᾶς ἐν μάστιγι καὶ ἐγὼ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις
- 15 Daartoe maakte de koning Salomo tweehonderd rondassen van geslagen goud; zeshonderd sikkelen van geslagen goud liet hij opwegen tot elke rondas.
So the king did not give ear to the people; for this came about by the purpose of God, so that the Lord might give effect to his word which he had said by Ahijah the Shilonite to Jeroboam, the son of Nebat.
καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοῦ λαοῦ ὅτι ἦν μεταστροφή παρὰ τοῦ θεοῦ λέγων ἀνέστησεν κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ αἰα τοῦ σιλωνίτου περὶ ιεροβοαμ υἱοῦ ναβατ
- 16 Insgelijks driehonderd schilden van geslagen goud; driehonderd sikkelen gouds liet hij opwegen tot elk schild; en de koning legde ze in het huis des wouds van den Libanon.
And when all Israel saw that the king would give no attention to them, the people in answer said to the king, What part have we in David? what is our heritage in the son of Jesse? every man to your tents, O Israel; now see to your house, David. So all Israel went to their tents.
καὶ παντὸς ἰσραηλ ὅτι οὐκ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν καὶ ἀπεκρίθη ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλέα λέγων τίς ἡμῖν μερίς ἐν δαυὶδ καὶ κληρονομία ἐν οὐκίᾳ ἰεσσαὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου ἰσραηλ νῦν βλέπε τὸν οὐκίαν σου δαυὶδ καὶ ἐπορεύθη πᾶς ἰσραηλ εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ
- 17 Nog maakte de koning een groten elpenbenen troon, en hij overtoog denzelven met louter goud.
But Rehoboam was still king over those of the children of Israel who were living in the towns of Judah.
καὶ ἄνδρες ἰσραηλ οἱ κατοικοῦντες ἐν πόλεσιν ἰουδα καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῶν ροβοαμ
- 18 En de troon had zes trappen en een voetbank van goud, aan den troon vast zijnde, en leuning en leuning aan beide zijden, tot de zitplaats toe; en twee leeuwen stonden bij de leuning.
Then Rehoboam sent Adoniram, the overseer of the forced work; and he was stoned to death by all Israel. And King Rehoboam went quickly and got into his carriage to go in flight to Jerusalem.
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ροβοαμ τὸν ἀδωνιραμ τὸν ἐπὶ τοῦ φόρου καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ λίθοις καὶ ἀπέθανεν καὶ ὁ βασιλεὺς ροβοαμ ἔσπευσεν τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ἄρμα τοῦ φυγεῖν εἰς ἱερουσαλημ
- 19 En twaalf leeuwen stonden daar aan beide zijden, op de zes trappen; desgelijks is in geen koninkrijk gemaakt geweest.
So Israel was turned away from the family of David to this day.
καὶ ἠθέτησεν ἰσραηλ ἐν τῷ οἴκῳ δαυὶδ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 1 En Rehabeam toog naar Sichern; want het ganse Israel was te Sichern gekomen, om hem koning te maken.
And Rehoboam came to Jerusalem, and got together the men of Judah and Benjamin, a hundred and eighty thousand of his best fighting-men, to make war against Israel and get the kingdom back for Rehoboam.
καὶ ἦλθεν ροβοαμ εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἐξεκκλησίασεν τὸν ἰουδα καὶ βενιαμιν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας νεανίσκων ποιοῦντων πόλεμον καὶ ἐπολέμει πρὸς ἰσραηλ τοῦ ἐπιστρέψαι τὴν βασιλείαν τῷ ροβοαμ
- 2 Het geschiedde nu, als Jerobeam, de zoon van Nebat, dat hoorde (dezelve nu was in Egypte, alwaar hij van het aangezicht van den koning Salomo gevloeden was), dat Jerobeam uit Egypte weerkeerde;
But the word of the Lord came to Shemaiah, the man of God, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς σαμαϊαν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ λέγων
- 3 Want zij zonden henen, en lieten hem roepen; zo kwam Jerobeam met het ganse Israel, en zij spraken tot Rehabeam, zeggende:
Say to Rehoboam, the son of Solomon, king of Judah, and to all Israel in Judah and Benjamin,
εἶπὸν πρὸς ροβοαμ τὸν τοῦ σαλωμων καὶ πρὸς πάντα ἰουδα καὶ βενιαμιν λέγων
- 4 Uw vader heeft ons juk hard gemaakt, nu dan, maak gij uws vaders harden dienst, en zijn zwaar juk, dat hij ons opgelegd heeft, lichter, en wij zullen u dienen.
The Lord has said, You are not to go to war against your brothers: let every man go back to his house, for this thing is my purpose. So they gave ear to the words of the Lord and were turned back from fighting against Jeroboam.
τάδε λέγει κύριος οὐκ ἀναβήσθε καὶ οὐ πολεμήσετε πρὸς τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν ἀποστρέφετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ ὅτι παρ' ἐμοῦ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ἐπήκουσαν τοῦ λόγου κυρίου καὶ ἀπεστράφησαν τοῦ μὴ πορευθῆναι ἐπὶ ιεροβοαμ

- 5 En hij zeide tot hen: Komt over drie dagen weder tot mij. En het volk ging heen.
Now Rehoboam kept in Jerusalem, building walled towns in Judah.
καὶ κατέκτισεν ροβοαμ εἰς ἱερουσαλημ καὶ ὑποκόδομησεν πόλεις τειχήρεις ἐν τῇ ἰουδαίᾳ
- 6 En de koning Rehabeam hield raad met de oudsten, die gestaan hadden voor het aangezicht van zijn vader Salomo, als hij leefde, zeggende: Hoe raadt gijlieden, datmen dit volk antwoorden zal?
He was the builder of Beth-lehem and Etam and Tekoa
καὶ ὑποκόδομησεν τὴν βαιθλεεμ καὶ τὴν αἰταμ καὶ τὴν θεκωε
- 7 En zij spraken tot hem, zeggende: Indien gij dit volk goedertieren en jegens hen goedwillig wezen zult, en tot hen goede woorden spreken, zo zullen zij te allen dageuw knechten zijn.
And Beth-zur and Soco and Adullam
καὶ τὴν βαιθσουρα καὶ τὴν σοκωθ καὶ τὴν οδολλαμ
- 8 Maar hij verliet den raad der oudsten, dien zij hem geraden hadden; en hij hield raad met de jongelingen, die met hem opgewassen waren, die voor zijn aangezichtstonden.
And Gath and Mareshah and Ziph
καὶ τὴν γεθ καὶ τὴν μαρισαν καὶ τὴν ζιφ
- 9 En hij zeide tot hen: Wat raadt gijlieden, dat wij dit volk antwoorden zullen, die tot mij gesproken hebben, zeggende: Maak het juk, dat uw vader ons opgelegd heeft,lichter?
And Adoraim and Lachish and Azekah
καὶ τὴν ἀδωραϊμ καὶ τὴν λαχισ καὶ τὴν ἀζηκα
- 10 En de jongelingen die met hem opgewassen waren, spraken tot hem, zeggende: Alzo zult gij zeggen tot dat volk, die tot u gesproken heeft, zeggende: Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar maak gij het over ons lichter; alzo zult gij tot hen spreken: Mijn kleinste vinger zal dikker zijn dan mijns vaders lenden.
And Zorah and Aijalon and Hebron, walled towns in Judah and Benjamin.
καὶ τὴν σοραα καὶ τὴν αἰαλων καὶ τὴν χεβρων ἣ ἔστιν τοῦ ἰουδα καὶ βενιαμιν πόλεις τειχήρεις
- 11 Indien nu mijn vader een zwaar juk op u heeft doen laden, zo zal ik boven uw juk nog daartoe doen; mijn vader heeft u met geselen gekastijd, maar ik zal u metschorpioenen kastijden.
And he made the walled towns strong, and he put captains in them and stores of food, oil, and wine.
καὶ ὠχύρωσεν αὐτὰς τείχεσιν καὶ ἔδωκεν ἐν αὐταῖς ἡγουμένους καὶ παραθέσεις βρωμάτων ἔλαιον καὶ οἶνον
- 12 Zo kwam Jerobeam en al het volk tot Rehabeam, op den derden dag, gelijk als de koning gesproken had, zeggende: Komt weder tot mij op den derden dag.
And in every town he put stores of body-covers and spears, and made them very strong. And Judah and Benjamin were his.
κατὰ πόλιν καὶ κατὰ πόλιν θυρεοὺς καὶ δόρατα καὶ κατίσχυσεν αὐτὰς εἰς πλῆθος σφόδρα καὶ ἦσαν αὐτῷ ἰουδα καὶ βενιαμιν
- 13 En de koning antwoordde hun hardelijk; want de koning Rehabeam verliet den raad der oudsten.
And the priests and Levites who were in all Israel came together to him from every part of their country.
καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται οἳ ἦσαν ἐν παντὶ ἰσραηλ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων τῶν ὀρίων
- 14 En hij sprak tot hen naar den raad der jongelingen, zeggende: Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal nog daarboven toedoen; mijn vader heeft u metgeselen gekastijd, maar ik zal u met schorpioenen kastijden.
For the Levites gave up their living-places and their property, and came to Judah and Jerusalem; for Jeroboam and his sons had sent them away, not letting them be priests to the Lord; ὅτι ἐγκατέλιπον οἱ λευῖται τὰ σκηνώματα τῆς κατασχέσεως αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν πρὸς ἰουδαν εἰς ἱερουσαλημ ὅτι ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἱεροβοαμ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τοῦ μὴ λειτουργεῖν κυρίῳ
- 15 Alzo hoorde de koning naar het volk niet; want deze omwenteling was van God, opdat de HEERE Zijn woord bevestigde, hetwelk Hij door den dienst van Ahia, denSiloniet, gesproken had tot Jerobeam, den zoon van Nebat.
And he himself made priests for the high places, and for the images of he-goats and oxen which he had made.
καὶ κατέστησεν ἑαυτῷ ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ τοῖς ματαίοις καὶ τοῖς μόσχοις ἃ ἐποίησεν ἱεροβοαμ
- 16 Toen het ganse volk Israel zag, dat de koning naar hen niet hoorde, zo antwoordde het volk den koning, zeggende: Wat deel hebben wij aan David? Ja, geen ervehebben wij aan den zoon van Isai; een ieder naar uw tenten, o Israel! Voorzie nu uw huis, o David! Zo ging het ganse Israel naar zijn tenten.
And after them, from all the tribes of Israel, all those whose hearts were fixed and true to the Lord, the God of Israel, came to Jerusalem to make offerings to the Lord, the God of their fathers.
καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ φυλῶν ἰσραηλ οἳ ἔδωκαν καρδίαν αὐτῶν τοῦ ζητῆσαι κύριον θεὸν ἰσραηλ καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσαλημ θῦσαι κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν
- 17 Doch aangaande de kinderen van Israel, die in de steden van Juda woonden, over die regeerde Rehabeam ook.
So they went on increasing the power of the kingdom of Judah, and made Rehoboam, the son of Solomon, strong for three years; and for three years they went in the ways of David and Solomon.
καὶ κατίσχυσεν τὴν βασιλείαν ἰουδα καὶ κατίσχυσεν ροβοαμ τὸν τοῦ σαλωμων εἰς ἔτη τρία ὅτι ἐπορεύθη ἐν ταῖς ὁδοῖς δαυιδ καὶ σαλωμων ἔτη τρία

- 18** Toen zond de koning Rehabeam Hadoram, die over de schatting was; en de kinderen Israels stenigden hem met stenen, dat hij stierf; maar de koning Rehabeamverkloekte zich, om op een wagen te klimmen, dat hij naar Jeruzalem vluchtte.
 And Rehoboam took as his wife Mahalath, the daughter of Jerimoth, the son of David and of Abihail, the daughter of Eliab, the son of Jesse;
 και ἔλαβεν ἑαυτῷ ροβοαμ γυναῖκα τὴν μολλαθ θυγατέρα ιεριμουθ υἱοῦ δαυιδ αβαιαν θυγατέρα ελιαβ τοῦ ιεσσαί
- 19** Alzo vielen de Israelieten van het huis van David af, tot op dezen dag.
 And she had sons by him, Jeush, Shemariah, and Zaham.
 και ἔτεκεν αὐτῷ υἱοὺς τὸν ιαουσ καὶ τὸν σαμαριαν καὶ τὸν ρολλαμ
- 1** Toen nu Rehabeam te Jeruzalem gekomen was, vergaderde hij het huis van Juda en Benjamin, eenhonderd en tachtig duizend, uitgelezenen, geoeffend ten oorlog, omtegen Israel te strijden, opdat hij het koninkrijk weder aan Rehabeam bracht.
 Now when Rehoboam's position as king had been made certain, and he was strong, he gave up the law of the Lord, and all Israel with him.
 και ἐγένετο ὡς ἠτοιμάσθη ἡ βασιλεία ροβοαμ καὶ ὡς κατεκρατήθη ἐγκατέλιπεν τὰς ἐντολάς κυρίου καὶ πᾶς ἰσραηλ μετ' αὐτοῦ
- 2** Doch het woord des HEEREN geschiedde tot Semaja, den man Gods, zeggende:
 Now in the fifth year of King Rehoboam, Shishak, king of Egypt, came up against Jerusalem, because of their sin against the Lord,
 και ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ροβοαμ ἀνέβη σουσακιμ βασιλεὺς αἰγύπτου ἐπὶ ιερουσαλημ ὅτι ἡμαρτον ἐναντίον κυρίου
- 3** Zeg tot Rehabeam, den zoon van Salomo, den koning van Juda, en tot het ganse Israel in Juda en Benjamin, zeggende:
 With twelve hundred war-carriages and sixty thousand horsemen: and the people who came with him out of Egypt were more than might be numbered: Lubim and Sukkiim and Ethiopians.
 ἐν χιλίοις καὶ διακοσίοις ἄρμασιν καὶ ἐξήκοντα χιλιάσιν ἵππων καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τοῦ πλήθους τοῦ ἐλθόντος μετ' αὐτοῦ ἐξ αἰγύπτου λίβυες τρωγλοδοῦται καὶ αιθίοπες
- 4** Zo zegt de HEERE: Gij zult niet optrekken, noch strijden tegen uw broederen; een ieder kere weder tot zijn huis, want deze zaak is van Mij geschied. En zij hoordende woorden des HEEREN, en zij keerden weder van tegen Jerobeam te trekken.
 And he took the walled towns of Judah, and came as far as Jerusalem.
 και κατεκράτησαν τῶν πόλεων τῶν ὄχυρῶν αἱ ἦσαν ἐν ιουδα καὶ ἦλθεν εἰς ιερουσαλημ
- 5** Rehabeam nu woonde te Jeruzalem; en hij bouwde steden tot vastigheden in Juda.
 Now Shemaiah the prophet came to Rehoboam and the chiefs of Judah, who had come together in Jerusalem because of Shishak, and said to them, The Lord has said, Because you have given me up, I have given you up into the hands of Shishak.
 και σαμαιας ὁ προφήτης ἦλθεν πρὸς ροβοαμ καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας ιουδα τοὺς συναχθέντας εἰς ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου σουσακιμ καὶ εἶπεν αὐτοῖς οὕτως εἶπεν κύριος ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με κάθ ὡ ἐγκαταλείψω ὑμᾶς ἐν χειρὶ σουσακιμ
- 6** Hij bouwde nu Bethlehem, en Etham, en Thekoa,
 Then the chiefs of Israel and the king made themselves low and said, The Lord is upright.
 και ἠσχύνθησαν οἱ ἄρχοντες ἰσραηλ καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπαν δίκαιος ὁ κύριος
- 7** En Beth-Zur, en Socho, en Adullam,
 And the Lord, seeing that they had made themselves low, said to Shemaiah, They have made themselves low: I will not send destruction on them, but in a short time I will give them salvation, and will not let loose my wrath on Jerusalem by the hand of Shishak.
 και ἐν τῷ ἰδεῖν κύριον ὅτι ἐνετράπησαν καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς σαμαιαν λέγων ἐνετράπησαν οὐ καταφερῶ αὐτούς καὶ δώσω αὐτοὺς ὡς μικρὸν εἰς σωτηρίαν καὶ οὐ μὴ στάξῃ ὁ θυμὸς μου ἐν ιερουσαλημ
- 8** En Gath, en Maresa, en Zif,
 But still they will become his servants, so that they may see how different my yoke is from the yoke of the kingdoms of the lands.
 ὅτι ἔσονται εἰς παῖδας καὶ γνώσονται τὴν δουλείαν μου καὶ τὴν δουλείαν τῆς βασιλείας τῆς γῆς
- 9** En Adoraim, en Lachis, en Azeka,
 So Shishak, king of Egypt, came up against Jerusalem and took away all the stored wealth of the house of the Lord and the king's house: he took everything away, and with the rest the gold body-covers which Solomon had made.
 και ἀνέβη σουσακιμ βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ ἔλαβεν τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως τὰ πάντα ἔλαβεν καὶ ἔλαβεν τοὺς θυρεοὺς τοὺς χρυσοὺς οὓς ἐποίησεν σαλωμων

- 10 En Zora, en Ajalon, en Hebron; dewelke in Juda en in Benjamin de vaste steden waren.
And in their place King Rehoboam had other body-covers made of brass and gave them into the care of the captains of the armed men who were stationed at the door of the king's house.
καὶ ἐποίησεν ροβοαμ θυρεοὺς χαλκοῦς ἀντ' αὐτῶν καὶ κατέστησεν ἐπ' αὐτὸν σουσακιμ ἄρχοντας παρατρεχόντων τοὺς φυλάσσοντας τὸν πυλῶνα τοῦ βασιλέως
- 11 En hij sterkte deze vastigheden, en legde oversten daarin, en schatten van spijs, en olie, en wijn;
And whenever the king went into the house of the Lord, the armed men went with him taking the body-covers, and then took them back to their room.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσελθεῖν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου εἰσπορεύοντο οἱ φυλάσσοντες καὶ οἱ παρατρέχοντες καὶ οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς ἀπάντησιν τῶν παρατρεχόντων
- 12 En in elke stad rondassen en spiesen, en sterkte ze gans zeer; zo was Juda, en Benjamin zijne.
And when he made himself low, the wrath of the Lord was turned back from him, and complete destruction did not come on him, for there was still some good in Judah.
καὶ ἐν τῷ ἐντραπήναι αὐτὸν ἀπεστράφη ἀπ' αὐτοῦ ὄργη κυρίου καὶ οὐκ εἰς καταφθορὰν εἰς τέλος καὶ γὰρ ἐν ἰουδα ἦσαν λόγοι ἀγαθοί
- 13 Daartoe de priesteren en de Levieten, die in het ganse Israel waren, stelden zich bij hem uit al hun landpalen.
So King Rehoboam made himself strong in Jerusalem and was ruling there. Rehoboam was forty-one years old when he became king, and he was ruling for seventeen years in Jerusalem, the town which the Lord had made his out of all the tribes of Israel, to put his name there; and his mother's name was Naamah, an Ammonite woman.
καὶ κατίσχυσεν ροβοαμ ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐβασίλευσεν καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἐνὸς ἐτῶν ροβοαμ ἐν τῷ βασιλεύσει αὐτὸν καὶ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ ἐν τῇ πόλει ἣ ἐξελέξατο κύριος ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ ἐκ πασῶν φυλῶν υἱῶν ἰσραηλ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ νοομμα ἢ αμμωνίτις
- 14 Want de Levieten verlieten hun voorsteden en hun bezitting, en kwamen in Juda en in Jeruzalem; want Jerobeam en zijn zonen hadden hen verstoten, van hetpriesterdom des HEEREN te mogen bedienen.
And he did evil because his heart was not true to the Lord.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ὅτι οὐ κατεύθυνεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον
- 15 En hij had zich priesteren gesteld voor de hoogte, en voor de duivelen, en voor de kalveren, die hij gemaakt had.
Now the acts of Rehoboam, first and last, are they not recorded in the words of Shemaiah the prophet and Iddo the seer? And there were wars between Rehoboam and Jeroboam all their days.
καὶ λόγοι ροβοαμ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰδοῦ γεγραμμένοι ἐν τοῖς λόγοις σαμια τοῦ προφήτου καὶ ἀδδω τοῦ ὀρώντος καὶ πράξεις αὐτοῦ καὶ ἐπολέμηι ροβοαμ τὸν ἱεροβοαμ πάσας τὰς ἡμέρας
- 16 Na die kwamen ook uit alle stammen van Israel te Jeruzalem, die hun hart begaven, om den HEERE, den God Israels, te zoeken, dat zij den HEERE, den Godhunner vaderen, offerande deden.
And Rehoboam went to rest with his fathers, and was put into the earth in the town of David; and Abijah his son became king in his place.
καὶ ἀπέθανεν ροβοαμ καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυὶδ καὶ ἐβασίλευσεν αβια υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 1 Het geschiedde nu, als Rehabeam het koninkrijk bevestigd had, en hij sterk geworden was, dat hij de wet des HEEREN verliet, en gans Israel met hem.
In the eighteenth year of King Jeroboam, Abijah became king over Judah.
ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ἱεροβοαμ ἐβασίλευσεν αβια ἐπὶ ἰουδαν
- 2 Daarom geschiedde het, in het vijfde jaar van den koning Rehabeam, dat Sisak, de koning van Egypte, tegen Jeruzalem optoog (want zij hadden overtreden tegenden HEERE),
He was king in Jerusalem for three years; his mother's name was Maacah, the daughter of Uriel of Gibeah. And there was war between Abijah and Jeroboam.
ἔτη τρία ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ μααχα θυγάτηρ ουριηλ ἀπὸ γαβαων καὶ πόλεμος ἦν ἀνὰ μέσον αβια καὶ ἀνὰ μέσον ἱεροβοαμ
- 3 Met duizend en tweehonderd wagenen, en met zestig duizend ruiteren; en des volks was geen getal, dat met hem kwam uit Egypte, Libiers, Suchieten en Moren;
And Abijah went out to the fight with an army of men of war, four hundred thousand of his best men; and Jeroboam put his forces in line against him, eight hundred thousand of his best men of war.
καὶ παρετάξατο αβια τὸν πόλεμον ἐν δυνάμει πολεμισταῖς δυνάμεως τετρακοσίας χιλιάσιν ἀνδρῶν δυνατῶν καὶ ἱεροβοαμ παρετάξατο πρὸς αὐτὸν πόλεμον ἐν ὀκτακοσίας χιλιάσιν δυνατοὶ πολεμισταὶ ἰ δυνάμεως
- 4 En hij nam de vaste steden in, die Juda had, en hij kwam tot Jeruzalem toe.
And Abijah took up his position on Mount Zemaraim, in the hill-country of Ephraim, and said, Give ear to me, O Jeroboam and all Israel:
καὶ ἀνέστη αβια ἀπὸ τοῦ ὄρους σομορον ὃ ἐστὶν ἐν τῷ ὄρει εφραιμ καὶ εἶπεν ἀκούσατε ἱεροβοαμ καὶ πᾶς ἰσραηλ
- 5 Toen kwam Semaja, de profeet, tot Rehabeam en de oversten van Juda, die te Jeruzalem verzameld waren, uit oorzaak van Sisak, en hij zeide tot hen: Alzo zegt deHEERE: Gij hebt Mij verlaten, daarom heb Ik u ook verlaten in de hand van Sisak.
Is it not clear to you that the Lord, the God of Israel, gave the rule over Israel to David and to his sons for ever, by an agreement made with salt?
οὐχ ὑμῖν γνῶναι ὅτι κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἔδωκεν βασιλείαν ἐπὶ τὸν ἰσραηλ εἰς τὸν αἰῶνα τῷ δαυὶδ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ διαθήκην ἀλόγ

- 6 Toen verootmoedigden zich de oversten van Israel en de koning, en zij zeiden: De HEERE is rechtvaardig.
But Jeroboam, the son of Nebat, the servant of Solomon, the son of David, took up arms against his lord.
καὶ ἀνέστη ιεροβοαμ ὁ τοῦ ναβατ ὁ παῖς σαλωμων τοῦ δαυιδ καὶ ἀπέστη ἀπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ
- 7 Als nu de HEERE zag, dat zij zich verootmoedigden, geschiedde het woord des HEEREN tot Semaja, zeggende: Zij hebben zich verootmoedigd, Ik zal hen nietverderven; maar Ik zal hun in kort ontkoming geven, dat Mijn grimmigheid over Jeruzalem door de hand van Sisak niet zal uitgegoten worden.
And certain foolish and good-for-nothing men were joined with him, and made themselves strong against Rehoboam, the son of Solomon, when he was young and untested and not able to keep them back.
καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἄνδρες λοιμοὶ υἱοὶ παράνομοι καὶ ἀντέστη πρὸς ροβοαμ τὸν τοῦ σαλωμων καὶ ροβοαμ ἦν νεώτερος καὶ δευλὸς τῇ καρδίᾳ καὶ οὐκ ἀντέστη κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ
- 8 Doch zij zullen hem tot knechten zijn, opdat zij onderkennen Mijn dienst, en den dienst van de koninkrijken der landen.
And now it is your purpose to put yourselves against the authority which the Lord has put into the hands of the sons of David, and you are a very great number, and you have with you the gold oxen which Jeroboam made to be your gods.
καὶ νῦν λέγετε ὑμεῖς ἀντιστήναι κατὰ πρόσωπον βασιλείας κυρίου διὰ χειρὸς υἱῶν δαυιδ καὶ ὑμεῖς πλῆθος πολὺ καὶ μεθ' ὑμῶν μόσχοι χρυσοὶ οὓς ἐποίησεν ὑμῖν ιεροβοαμ εἰς θεοῦς
- 9 Zo toog Sisak, de koning van Egypte, op tegen Jeruzalem; en hij nam de schatten van het huis des HEEREN en de schatten van het huis des konings weg; hij namalles weg; hij nam ook al de gouden schilden weg, die Salomo gemaakt had.
And after driving out the priests of the Lord, the sons of Aaron and the Levites, have you not made priests for yourselves as the people of other lands do? so that anyone who comes to make himself priest by offering an ox or seven sheep, may be a priest of those who are no gods.
ἢ οὐκ ἐξεβάλατε τοὺς ἱερεῖς κυρίου τοὺς υἱοὺς ααρων καὶ τοὺς λευίτας καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ἱερεῖς ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς πᾶς ὁ προσπορευόμενος πληρῶσαι τὰς χεῖρας ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν καὶ κριοῖς ἐπ' τὰ καὶ ἐγίνετο εἰς ἱερέα τῷ μὴ ὄντι θεῷ
- 10 En de koning Rehabeam maakte, in plaats van die, koperen schilden; en hij beval die onder de hand van de oversten der trawanten, die de deur van het huis deskonings bewaarden.
But as for us, the Lord is our God, and we have not been turned away from him; we have priests who do the work of the Lord, even the sons of Aaron and the Levites in their places;
καὶ ἡμεῖς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν οὐκ ἐγκατελίπομεν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ λειτουργοῦσιν τῷ κυρίῳ οἱ υἱοὶ ααρων καὶ οἱ λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν
- 11 En het geschiedde, zo wanneer de koning in het huis des HEEREN ging, dat de trawanten kwamen, en die droegen, en die wederbrachten in der trawantenwachtkamer.
By whom burned offerings and perfumes are sent up in smoke before the Lord every morning and every evening; and they put out the holy bread on its table and the gold support for the lights with its lights burning every evening; for we keep the orders given to us by the Lord our God, but you have gone away from him.
θυμιῶσιν τῷ κυρίῳ ὀλοκαυτώματα πρωὶ καὶ δεῖλης καὶ θυμίαμα συνθέσεως καὶ προθέσεις ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς καθαρᾶς καὶ ἡ λυχνία ἢ χρυσῆ καὶ οἱ λυχνιοὶ τῆς καύσεως ἀνάψαι δεῖλης ὅτι φυλάσσομεν ἡμεῖς τὰς φυλακὰς κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετε αὐτόν
- 12 En als hij zich verootmoedigde, keerde de toorn des HEEREN van hem af, opdat Hij hem niet ten uiterste toe verdierf; ook waren in Juda nog goede dingen.
And now God is with us at our head, and his priests with their loud horns sounding against you. O children of Israel, do not make war on the Lord, the God of your fathers, for it will not go well for you.
καὶ ἰδοὺ μεθ' ἡμῶν ἐν ἀρχῇ κύριος καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ αἱ σάλπιγγες τῆς σημασίας τοῦ σημαίνειν ἐφ' ὑμᾶς οἱ υἱοὶ τοῦ ἰσραηλ πολεμήσετε πρὸς κύριον θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν ὅτι οὐκ εὐδοθήσεται ὑμῖν
- 13 Zo versterkte zich de koning Rehabeam in Jeruzalem, en regeerde; want Rehabeam was een en veertig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde zeventienjaren in Jeruzalem, de stad, die de HEERE uit alle stammen van Israel verkoren had, om Zijn Naam daar te zetten; en de naam zijner moeder was Naama, eenAmmonietische.
But Jeroboam had put some of his men to make a surprise attack on them from the back, so some were facing Judah and others were stationed secretly at their back.
καὶ ιεροβοαμ ἀπέστρεψεν τὸ ἔνεδρον ἐλθεῖν αὐτῶν ἐκ τῶν ὀπισθεν καὶ ἐγένετο ἔμπροσθεν ἰουδα καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκ τῶν ὀπισθεν
- 14 En hij deed dat kwaad was, dewijl hij zijn hart niet richtte, om den HEERE te zoeken.
And Judah, turning their faces, saw that they were being attacked in front and at the back; and they gave a cry for help to the Lord, while the priests were sounding their horns.
καὶ ἀπέστρεψεν ἰουδας καὶ ἰδοὺ αὐτοῖς ὁ πόλεμος ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐκ τῶν ὀπισθεν καὶ ἐβόησαν πρὸς κύριον καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπισαν ταῖς σάλπιγγιν
- 15 De geschiedenissen nu van Rehabeam, de eerste en de laatste, zijn die niet geschreven in de woorden van Semaja, den profeet, en Iddo, den ziener, verhalende degeslachtsregisteren; daartoe de krijgen van Rehabeam en Jerobeam in al hun dagen?
And the men of Judah gave a loud cry; and at their cry, God put fear into Jeroboam and all Israel before Abijah and Judah.
καὶ ἐβόησαν ἄνδρες ἰουδα καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βοᾷν ἄνδρας ἰουδα καὶ κύριος ἐπάταξεν τὸν ιεροβοαμ καὶ τὸν ἰσραηλ ἐναντίον αβια καὶ ἰουδα
- 16 En Rehabeam ontsliep met zijn vaderen, en werd begraven in de stad Davids; en zijn zoon Abia werd koning in zijn plaats. 2 Kronieken 13
And the children of Israel went in flight before Judah, and God gave them up into their hands.
καὶ ἔφυγον οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἀπὸ προσώπου ἰουδα καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν

- 1 In het achtttiende jaar van den koning Jerobeam, zo werd Abia koning over Juda.
So Abijah went to rest with his fathers, and they put him into the earth in the town of David, and Asa his son became king in his place; in his time the land was quiet for ten years.
καὶ ἐποίησεν τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ
- 2 Hij regeerde drie jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Michaja, de dochter van Uriel, van Gibeaj; en er was krijg tussen Abia en tussen Jerobeam.
And Asa did what was good and right in the eyes of the Lord his God;
καὶ ἀπέστησεν τὰ θυσιαστήρια τῶν ἀλλοτρίων καὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ συνέτριψεν τὰς στήλας καὶ ἐξέκοψεν τὰ ἄλση
- 3 En Abia bond den strijd aan met een heir van strijdbare helden, vierhonderd duizend uitgelezen mannen; en Jerobeam stelde tegen hem de slagorde, metachthonderd duizend uitgelezen mannen, kloeke helden.
For he took away the altars of strange gods and the high places, and had the upright stones broken and the wood pillars cut down;
καὶ εἶπεν τῷ ἰουδα ἐκζητῆσαι τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ ποιῆσαι τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολάς
- 4 En Abia maakte zich op van boven den berg Zemaraim, dewelke is in het gebergte van Efraim; en hij zeide: Hoort mij toe, Jerobeam, en gans Israel!
And he made Judah go after the Lord, the God of their fathers, and keep his laws and his orders.
καὶ ἀπέστησεν ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων ἰουδα τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἰδῶλα καὶ εἰρήνευσεν
- 5 Staat het u niet toe te weten, dat de HEERE, de God Israels, het koninkrijk over Israel aan David gegeven heeft, tot in eeuwigheid, hem en zijn zonen, met eenzoutverbond?
And he took away the high places and the sun-images from all the towns of Judah; and the kingdom was quiet under his rule.
πόλεις τειχίρεις ἐν γῆ ἰουδα ὅτι εἰρήνευσεν ἡ γῆ καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ πόλεμος ἐν τοῖς ἔτεσιν τούτοις ὅτι κατέπαυσεν αὐτῷ κύριος
- 6 Evenwel is Jerobeam, de zoon van Nebat, de knecht van Salomo, den zoon van David, opgestaan, en heeft gerebelleerd tegen zijn heer.
He made walled towns in Judah, for the land was quiet and there were no wars in those years, because the Lord had given him rest.
καὶ εἶπεν τῷ ἰουδα οἰκοδομήσωμεν τὰς πόλεις ταύτας καὶ ποιήσωμεν τείχη καὶ πύργους καὶ πύλας καὶ μοχλοὺς ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύσωμεν ὅτι καθὼς ἐξεζητήσαμεν κύριον θεὸν ἡμῶν ἐξεζήτησεν ἡμᾶς καὶ κατέπαυσεν ἡμᾶς κυκλόθεν καὶ εὐδόωσεν ἡμῖν
- 7 Daartoe hebben zich ijdele mannen, kinderen Belials, tot hem vergaderd, en hebben zich sterk gemaakt tegen Rehabeam, den zoon van Salomo, als Rehabeam jongwas en teder van hart, dat hij zich tegen hen niet kon versterken.
He said to Judah, Let us make these towns, building walls round them with towers and doors and locks. The land is still ours, because we have been true to the Lord our God; we have been true to him and he has given us rest on every side. So they went on building and all went well for them.
καὶ ἐγένετο τῷ ἀσα δύναμις ὀπλοφόρων αἰρόντων θυρεοὺς καὶ δόρατα ἐν γῆ ἰουδα τριακόσσια χιλιάδες καὶ ἐν γῆ βενιαμιν πελτασταὶ καὶ τοξῶται διακόσσια καὶ πεντήκοντα χιλιάδες πάντες οὗτοι πολεμιστὰὶ δυνάμειος
- 8 En nu, gij denkt u te versterken tegen het koninkrijk des HEEREN, hetwelk in de hand is der zonen van David; gij zijt wel een grote menigte, maar gij hebt goudenkalveren bij u, die u Jerobeam tot goden gemaakt heeft.
And Asa had an army of three hundred thousand men of Judah armed with body-covers and spears, and two hundred and eighty thousand of Benjamin armed with body-covers and bows; all these were men of war.
καὶ ἐξῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ζαρε ὁ αἰθίοψ ἐν δυνάμει ἐν χιλίαις χιλιάσιν καὶ ἄρμασιν τριακοσίοις καὶ ἦλθεν ἕως μαρισα
- 9 Hebt gij niet de priesteren des HEEREN, de zonen van Aaron, en de Levieten uitgedreven, en hebt u priesteren gemaakt, gelijk de volken der landen? Een iegelijk, die komt om zijn hand te vullen met een jong rund en zeven rammen, die wordt priester dergenen, die geen goden zijn.
And Zerah the Ethiopian, with an army of a million, and three hundred war-carriages, came out against them to Mareshah.
καὶ ἐξῆλθεν ἀσα εἰς συνάντησιν αὐτῶν καὶ παρετάξατο πόλεμον ἐν τῇ φάραγγι κατὰ βορρᾶν μαρισης
- 10 Maar ons aangaande, de HEERE is onze God, en wij hebben Hem niet verlaten; en de priesters, die den HEERE dienen, zijn de zonen van Aaron, en de Levieten zijn in het werk.
And Asa went out against him, and they put their forces in position in the valley north of Mareshah.
καὶ ἐβόησεν ἀσα πρὸς κύριον θεὸν αὐτοῦ καὶ εἶπεν κύριε οὐκ ἄδυναται παρὰ σοὶ σφῶζεν ἐν πολλοῖς καὶ ἐν ὀλίγοις κατισχύσων ἡμᾶς κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὅτι ἐπὶ σοὶ πεποιθήμεν καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἢ λθᾶμεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν μὴ κατισχύσᾶτω πρὸς σὲ ἄνθρωπος
- 11 En zij steken aan voor den HEERE brandofferen, op elken morgen en op elken avond, ook reukwerk van welriekende specerijen, nevens de toerichting des broodsop de reine tafel, en den gouden kandelaar en zijn lampen, om die op elken avond te doen branden; want wij nemen waar de wacht des HEEREN, onzes Gods; maar gij hebt Hem verlaten.
And Asa made prayer to the Lord his God and said, Lord, you only are able to give help against the strong to him who has no strength; come to our help, O Lord our God, for our hope is in you, and in your name we have come out against this great army. O Lord, you are our God; let not man's power be greater than yours.
καὶ ἐπάταξεν κύριος τοὺς αἰθίοπας ἐναντίον ἰουδα καὶ ἔφηνον οἱ αἰθίοπες

- 12 Daarom ziet, God is met ons aan de spitse, en Zijn priesteren met de trompetten des geklanks, om tegen u alarmgeklank te maken; o kinderen Israels, strijdt niettegen den HEERE, den God uwer vaderen, want gij zult geen voorspoed hebben.
So the Lord sent fear on the Ethiopians before Asa and Judah; and the Ethiopians went in flight.
καὶ κατεδίωξεν ασα καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἕως γεδωρ καὶ ἔπεσον αἰθίοπες ὥστε μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς περιποίησιν ὅτι συντριβήσαν ἐνόπιον κυρίου καὶ ἐναντίον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ ἐσκόλευσαν σκῦλα πολλὰ
- 13 Maar Jerobeam deed een achterlage omwenden, om van achter hen te komen; zo waren zij voor het aangezicht van Juda, en de achterlage was achter hen.
And Asa and the people who were with him went after them as far as Gerar; and so great was the destruction among the Ethiopians that they were not able to get their army together again, for they were broken before the Lord and before his army; and they took away a great amount of their goods.
καὶ ἐξέκοψαν τὰς κόμας αὐτῶν κύκλω γεδωρ ὅτι ἐγενήθη ἔκστασις κυρίου ἐπ' αὐτούς καὶ ἐσκόλευσαν πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν ὅτι πολλὰ σκῦλα ἐγενήθη αὐτοῖς
- 14 Toen nu Juda omzag, ziet, zo hadden zij den strijd voor en achter; en zij riepen tot den HEERE, en de priesters trompetten met de trompetten.
And they overcame all the towns round Gerar, because the Lord sent fear on them; and they took away their goods from the towns, for there were stores of wealth in them.
καὶ γε σκηνῶς κτήσεων τοὺς αμαζονεῖς ἐξέκοψαν καὶ ἔλαβον πρόβατα πολλὰ καὶ καμήλους καὶ ἐπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλημ
- 1 Zo ontsliep Abia met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids, en zijn zoon Asa werd koning in zijn plaats. In zijn dagen was het land tien jaren stil.
And the spirit of God came on Azariah, the son of Oded;
καὶ ἀζαριας υἱὸς ὠδηδ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου
- 2 En Asa deed dat goed en dat recht was in de ogen des HEEREN, zijns Gods.
And he came face to face with Asa and said to him, Give ear to me, Asa and all Judah and Benjamin: the Lord is with you while you are with him; if your heart's desire is for him, he will be near you, but if you give him up, he will give you up.
καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν ασα καὶ παντὶ ἰουδα καὶ βενιαμιν καὶ εἶπεν ἀκούσατέ μου ασα καὶ πᾶς ἰουδα καὶ βενιαμιν κύριος μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτὸν εὐρεθήσεται ὑμῖν καὶ ἐὰν ἐγκαταλίπητε αὐτὸν ἐγκαταλείψει ὑμᾶς
- 3 Want hij nam de altaren der vreemden, en de hoogten weg, en brak de opgerichte beelden, en hieuw de bossen af.
Now for a long time Israel has been without the true God, and without a teaching priest and without the law;
καὶ ἡμέραι πολλαὶ τῷ ἰσραηλ ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ καὶ οὐχ ἱερέως ὑποδεκνύοντος καὶ ἐν οὐ νόμῳ
- 4 En hij zeide tot Juda, dat zij den HEERE, den God hunner vaderen, zoeken, en dat zij de wet en het gebod doen zouden.
But when in their trouble they were turned to the Lord, the God of Israel, searching after him, he let their search be rewarded.
καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον θεὸν ἰσραηλ καὶ εὐρεθήσεται αὐτοῖς
- 5 Hij nam ook weg uit alle steden van Juda de hoogten en de zonnebeelden; en het koninkrijk was voor hem stil.
In those times there was no peace for him who went out or for him who came in, but great trouble was on all the people of the lands.
καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ οὐκ ἔστιν εἰρήνη τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ ὅτι ἔκστασις κυρίου ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας
- 6 Daartoe bouwde hij vaste steden in Juda; want het land was stil, en er was geen oorlog in die jaren tegen hem, dewijl de HEERE hem rust gaf.
And they were broken by divisions, nation against nation and town against town, because God sent all sorts of trouble on them.
καὶ πολεμήσει ἔθνος πρὸς ἔθνος καὶ πόλις πρὸς πόλιν ὅτι ὁ θεὸς ἐξέστησεν αὐτοὺς ἐν πάσῃ θλίψει
- 7 Want hij zeide tot Juda: Laat ons deze steden bouwen, en muren daarom trekken, en torens, deuren en grendelen, terwijl het land nog is voor ons aangezicht; wantwij hebben den HEERE, onzen God, gezocht, wij hebben Hem gezocht, en Hij heeft ons rondom henen rust gegeven. Zo bouwden zij en hadden voorspoed.
But be you strong and let not your hands be feeble, for your work will be rewarded.
καὶ ὑμεῖς ἰσχύσατε καὶ μὴ ἐκλύεσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν ὅτι ἔστιν μισθὸς τῇ ἐργασίᾳ ὑμῶν
- 8 Asa nu had een heir van driehonderd duizend uit Juda, rondas en spies dragende, en tweehonderd en tachtig duizend uit Benjamin, het schild dragende en den boogspannende; al dezen waren kloeke helden.
And Asa, hearing these words of Azariah, the son of Oded the prophet, took heart and put away all the disgusting things out of all the land of Judah and Benjamin, and out of the towns which he had taken from the hill-country of Ephraim; and he made new again the altar of the Lord in front of the covered way of the Lord's house.
καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν προφητείαν ἀδαδ τοῦ προφήτου καὶ κατίσχυσεν καὶ ἐξέβαλεν τὰ βδελύγματα ἀπὸ πάσης τῆς γῆς ἰουδα καὶ βενιαμιν καὶ ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν κατέσχευεν ἐν ὄρει εφραϊμ καὶ ἐνεκαίνισεν τὸ θυσιαστήριον κυρίου ὃ ἦν ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ κυρίου

- 9 En Zerah, de Moor, kwam tegen hen uit, met een heir van duizend maal duizend, en driehonderd wagenen; en hij kwam tot Maresa toe.
 And he got together all Judah and Benjamin and those of Ephraim and Manasseh and Simeon who were living with them; for numbers of them came to him out of Israel when they saw that the Lord his God was with him.
 και ἐξεκκλησίασεν τὸν ἰουδαὶν καὶ βενιαμὶν καὶ τοὺς προσηλύτους τοὺς παροικοῦντας μετ' αὐτοῦ ἀπὸ εφραιμ καὶ ἀπὸ μανασση καὶ ἀπὸ συμεων ὅτι προσετέθησαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τοῦ ἰσραὴλ ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτοὺς ὅτι κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ
- 10 Toen toog Asa tegen hem uit; en zij stelden de slagorde in het dal Zefatha bij Maresa.
 So they came together at Jerusalem in the third month, in the fifteenth year of the rule of Asa.
 και συνήχθησαν εἰς ἱερουσαλημ ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἐν τῷ πεντεκαϊδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ασα
- 11 En Asa riep tot den HEERE, zijn God, en zeide: HEERE, het is niets bij U, te helpen hetzij den machtige, hetzij den krachteloze; help ons, o HEERE, onze God! Want wij steunen op U, en in Uw Naam zijn wij gekomen tegen deze menigte; o HEERE! Gij zijt onze God; laat den sterfelijken mens tegen U niets vermogen.
 And that day they made offerings to the Lord of the things they had taken in war, seven hundred oxen and seven thousand sheep.
 και ἔθυσεν τῷ κυρίῳ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῶν σκύλων ὧν ἤνεγκαν μόσχους ἑπτακοσίους καὶ πρόβατα ἑπτακισχίλια
- 12 En de HEERE plaagde de Moren voor Asa en voor Juda; en de Moren vloten.
 And they made an agreement to be true to the Lord, the God of their fathers, with all their heart and all their soul;
 και διήλθεν ἐν διαθήκῃ ζητῆσαι κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
- 13 Asa nu en het volk, dat met hem was, jaagden hen na tot Gerar toe; en zo velen vielen er van de Moren, dat er voor hen geen hervatting was; want zij warenverbroken voor den HEERE en voor Zijn leger; en zij droegen zeer veel roofs daarvan.
 And that anyone, small or great, man or woman, who was not true to the Lord, the God of Israel, would be put to death.
 και πᾶς ὃς ἐὰν μὴ ἐκζητήσῃ κύριον θεὸν ἰσραὴλ ἀποθάνεται ἀπὸ νεωτέρου ἕως πρεσβυτέρου ἀπὸ ἀνδρῶς ἕως γυναικός
- 14 En zij sloegen alle steden rondom Gerar; want de verschrikking des HEEREN was over hen; en zij beroofden al de steden, omdat veel roofs in dezelve was.
 And they made an oath to the Lord, with a loud voice, sounding wind-instruments and horns.
 και ὤμοσαν ἐν τῷ κυρίῳ ἐν φωνῇ μεγάλῃ καὶ ἐν σάλπιγγιν καὶ ἐν κερατίνας
- 15 En zij sloegen ook de tenten van het vee, en voerden weg schapen in menigte, en kemelen; en kwamen weder te Jeruzalem.
 And all Judah was glad because of the oath, for they had taken it with all their heart, turning to the Lord with all their desire; and he was with them and gave them rest on every side.
 και ἠψυχώθησαν πᾶς ἰουδα περὶ τοῦ ὄρκου ὅτι ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὤμοσαν καὶ ἐν πάσῃ θελήσει ἐζήτησαν αὐτὸν καὶ εὗρέθη αὐτοῖς καὶ κατέπαυσεν αὐτοῖς κύριος κυκλόθεν
- 1 Toen kwam de Geest Gods op Azaria, den zoon van Oded.
 In the thirty-sixth year of the rule of Asa, Baasha, king of Israel, went up against Judah, building Ramah so that no one was able to go out or in to Asa, king of Judah.
 και ἐν τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας ασα ἀνέβη βαασα βασιλεὺς ἰσραὴλ ἐπὶ ἰουδαὶν καὶ ὀκοδόμησεν τὴν ραμα τοῦ μὴ δοῦναι ἔξοδον καὶ εἴσοδον τῷ ασα βασιλεὶ ἰουδα
- 2 En hij ging uit, Asa tegen, en hij zeide tot hem: Hoort mij, Asa, en gans Juda, en Benjamin! De HEERE is met ulieden, terwijl gij met Hem zijt; en zo gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar zo gij Hem verlaat, Hij zal u verlaten.
 Then Asa took silver and gold out of the stores of the Lord's house and of the king's store-house, and sent to Ben-hadad, king of Aram, at Damascus, saying,
 και ἔλαβεν ασα χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐκ θησαυρῶν οἴκου κυρίου καὶ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ ἀδερ βασιλέως συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν δαμασκῷ λέγων
- 3 Israel nu is vele dagen geweest zonder den waren God, en zonder een lerenden priester, en zonder de wet.
 Let there be an agreement between me and you as there was between my father and your father: see, I have sent you silver and gold; go and put an end to your agreement with Baasha, king of Israel, so that he may give up attacking me.
 διάθου διαθήκην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρὸς μου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρὸς σου ἰδοὺ ἀπέσταλκά σοι χρυσίον καὶ ἀργύριον δεῦρο καὶ διασκέδασον ἀπ' ἐμοῦ τὸν βαασα βασιλεὶα ἰσραὴλ καὶ ἀπελθέτω ἀπ' ἐμοῦ
- 4 Maar als zij zich in hun nood bekeerden tot den HEERE, den God Israels, en Hem zochten, zo werd Hij van hen gevonden.
 And Ben-hadad did as King Asa said, and sent the captains of his armies against the towns of Israel, attacking Ijon and Dan and Abel-maim, and all the store-towns of Naphtali.
 και ἤκουσεν υἱὸς ἀδερ τοῦ βασιλέως ασα καὶ ἀπέστειλεν τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις ἰσραὴλ καὶ ἐπάταξεν τὴν ἰων καὶ τὴν δαν καὶ τὴν ἀβελμαιν καὶ πάσας τὰς περιχώρους νεφθαλα
- 5 En in die tijden was er geen vrede voor dengene, die uitging, en dengene, die inkwam; maar vele beroerten waren over al de inwoners van die landen;
 Then Baasha, hearing of it, put a stop to the building of Ramah, and let his work come to an end.
 και ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι βαασα ἀπέλιπεν τοῦ μηκέτι οἰκοδομεῖν τὴν ραμα καὶ κατέπαυσεν τὸ ἔργον αὐτοῦ

- 6 Dat volk tegen volk, en stad tegen stad in stukken gestoten werden; want God had hen met allen angst verschrikt.
Then King Asa, with all Judah, took away the stones and wood with which Baasha was building Ramah, and he made use of them for building Geba and Mizpah.
καὶ ἀσα ὁ βασιλεὺς ἔλαβεν πάντα τὸν ἰουδαν καὶ ἔλαβεν τοὺς λίθους τῆς ραμα καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς ἃ ἠκοδόμησεν βαασα καὶ ἠκοδόμησεν ἐν αὐτοῖς τὴν γαβαε καὶ τὴν μισφα
- 7 Daarom weest gij sterk, en laat uw handen niet verslappen; want er is loon naar uw werk.
At that time Hanani the seer came to Asa, king of Judah, and said to him, Because you have put your faith in the king of Aram and not in the Lord your God, the army of the king of Aram has got away out of your hands.
καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν ἀνανι ὁ προφήτης πρὸς ἀσα βασιλέα ἰουδα καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλέα συρίας καὶ μὴ πεποιθέναι σε ἐπὶ κύριον θεόν σου διὰ τοῦτο ἐσώθη δύναμις σου ἐκ τῆς χειρὸς σου
- 8 Als nu Asa deze woorden hoorde, en de profetie van den profeet Oded, sterkte hij zich, en hij deed weg de verfoeiselen uit het ganse land van Juda en Benjamin, enuit de steden, die hij van het gebergte van Efraim genomen had, en vernieuwde het altaar des HEEREN, dat voor het voorhuis des HEEREN was.
Were not the Ethiopians and the Lubim a very great army, with war-carriages and horsemen more than might be numbered? but because your faith was in the Lord, he gave them up into your hands.
οὐχ οἱ αἰθίοπες καὶ λίβυες ἦσαν εἰς δύναμιν πολλήν εἰς θάρσος εἰς ἰπτεῖς εἰς πλῆθος σφόδρα καὶ ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ κύριον παρέδοκεν εἰς τὰς χεῖράς σου
- 9 En hij vergaderde het ganse Juda en Benjamin, en de vreemdelingen met hen uit Efraim, en Manasse, en uit Simeon; want uit Israel vielen zij tot hem in menigte, als zij zagen, dat de HEERE, zijn God, met hem was.
For the eyes of the Lord go this way and that, through all the earth, letting it be seen that he is the strong support of those whose hearts are true to him. In this you have done foolishly, for from now you will have wars.
ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῆ κατισχύσαι ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος
- 10 En zij vergaderden zich te Jeruzalem, in de derde maand, in het vijftiende jaar van het koninkrijk van Asa.
Then Asa was angry with the seer, and put him in prison, burning with wrath against him because of this thing. And at the same time Asa was cruel to some of the people.
καὶ ἐθυμώθη ἀσα τῷ προφήτῃ καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακὴν ὅτι ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐλυμήνατο ἀσα ἐν τῷ λαῷ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
- 11 En zij offerden den HEERE ten zelfden dage van den roof, dien zij gebracht hadden, zevenhonderd runderen en zeven duizend schapen.
Now the acts of Asa, first and last, are recorded in the book of the kings of Judah and Israel.
καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι ἀσα οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι γεγραμμένοι ἐν βιβλίῳ βασιλέων ἰουδα καὶ ἰσραηλ
- 12 En zij traden in een verbond, dat zij den HEERE, den God hunner vaderen, zoeken zouden met hun ganse hart en met hun ganse ziel.
In the thirty-ninth year of his rule, Asa had a very bad disease of the feet; but he did not go to the Lord for help in his disease, but to medical men.
καὶ ἐμαλακίσθη ἀσα ἐν τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοὺς πόδας ἕως σφόδρα ἐμαλακίσθη καὶ ἐν τῇ μαλακίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἐζήτησεν κύριον ἀλλὰ τοὺς ἰατροὺς
- 13 En al wie den HEERE, den God Israels, niet zou zoeken, zou gedood worden, van den kleine tot den grote, en van den man tot de vrouw toe.
So Asa went to rest with his fathers, and death came to him in the forty-first year of his rule.
καὶ ἐκοιμήθη ἀσα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτελεύτησεν ἐν τῷ ἐνάτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ
- 14 En zij zwoeren den HEERE met luider stem en met gejuich, desgelijks met trompetten en met bazuinen.
And they put him into the resting-place which he had made for himself in the town of David, in a bed full of sweet perfumes of all sorts of spices, made by the perfumer's art, and they made a great burning for him.
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὤρυξεν ἑαυτῷ ἐν πόλει δαυὶδ καὶ ἐκοίμισαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἐπλησαν ἀρωμάτων καὶ γένῃ μύρων μυρεψῶν καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην ἕως σφόδρα
- 1 In het zes en dertigste jaar van het koninkrijk van Asa, toog Baesa, de koning van Israel, op tegen Juda, en bouwde Rama, opdat hij niemand toeliet uit te gaan en inte komen tot Asa, den koning van Juda.
And Jehoshaphat his son became king in his place, and made himself strong against Israel.
καὶ ἐβασίλευσεν ἰωσαφατ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ καὶ κατίσχυσεν ἰωσαφατ ἐπὶ τὸν ἰσραηλ
- 2 Toen bracht Asa het zilver en het goud voort, uit de schatten van het huis des HEEREN en van het huis des konings, en zond tot Benhadad, den koning van Syrie, die te Damaskus woonde, zeggende:
He put forces in all the walled towns of Judah, and responsible chiefs in the land of Judah and in the towns of Ephraim, which Asa his father had taken.
καὶ ἔδωκεν δύναμιν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ἰουδα ταῖς ὄχραις καὶ κατέστησεν ἠγουμένους ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ἰουδα καὶ ἐν πόλεσιν εφραϊμ ὡς προκατελάβετο ἀσα ὁ πατὴρ αὐτοῦ

- 3 Er is een verbond tussen mij en tussen u, en tussen mijn vader en tussen uw vader; zie, ik zend u zilver en goud, ga heen, maak uw verbond te niet met Baesa, denkoning van Israel, dat hij van tegen mij aftrekke.
And the Lord was with Jehoshaphat, because he went in the early ways of his father, not turning to the Baals,
καὶ ἐγένετο κύριος μετὰ ἰωσαφατ ὅτι ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ταῖς πρώταις καὶ οὐκ ἐξεζήτησεν τὰ εἰδωλα
- 4 En Benhadad hoorde naar den koning Asa, en zond de oversten der heiren, die hij had, tegen de steden van Israel, en zij sloegen Ijon, en Dan, en Abel-Maim, en alleschatsteden van Nafthali.
But turning to the God of his father and keeping his laws, and not doing as Israel did.
ἀλλὰ κύριον τὸν θεὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐξεζήτησεν καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπορεύθη καὶ οὐχ ὡς τοῦ ἰσραηλ τὰ ἔργα
- 5 En het geschiedde, als Baesa zulks hoorde, dat hij affliet van Rama te bouwen, en zijn werk staakte.
So the Lord made his kingdom strong; and all Judah gave offerings to Jehoshaphat, and he had great wealth and honour.
καὶ κατηύθυνεν κύριος τὴν βασιλείαν ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν πᾶς ἰουδα δῶρα τῷ ἰωσαφατ καὶ ἐγένετο αὐτῷ πλοῦτος καὶ δόξα πολλή
- 6 Toen nam de koning Asa gans Juda, en zij droegen weg de stenen van Rama, en het hout daarvan, waarmede Baesa gebouwd had; en hij bouwde daarmede Gebaen Mizpa.
His heart was lifted up in the ways of the Lord; and he went so far as to take away the high places and the wood pillars out of Judah.
καὶ ὑψώθη καρδία αὐτοῦ ἐν ὁδοῦ κυρίου καὶ ἔτι ἐξῆρεν τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς ἰουδα
- 7 En in denzelfden tijd kwam de ziener Hanani tot Asa, den koning van Juda, en hij zeide tot hem: Omdat gij gesteund hebt op den koning van Syrie, en niet gesteund hebt op den HEERE, uw God, daarom is het heir des konings van Syrie uit uw hand ontkomen.
In the third year of his rule he sent Benhail and Obadiah and Zechariah and Nethanel and Micaiah, his captains, as teachers into the towns of Judah;
καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀπέστειλεν τοὺς ἡγουμένους αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν δυνατῶν τὸν αβδιαν καὶ ζαχαριαν καὶ ναθαναηλ καὶ μυχαιαν διδάσκειν ἐν πόλεσιν ἰουδα
- 8 Waren niet de Moren en de Libiers een groot heir met zeer veel wagenen en ruiteren? Toen gij nochtans op den HEERE steundet, heeft Hij hen in uw handgegeven.
And with them, Shemaiah and Nathaniah and Zebadiah and Asahel and Shemiramoth and Jehonathan and Adonijah and Tobijah and Tob-adonijah, the Levites; and Elishama and Jehoram the priests.
καὶ μετ' αὐτῶν οἱ λευῖται σαμουιας καὶ ναθανιας καὶ ζαβδίας καὶ ασηλ καὶ σεμιραμωθ καὶ ἰωνθαν καὶ αδωνιας καὶ τωβιας οἱ λευῖται καὶ μετ' αὐτῶν ελισαμα καὶ ἰωραμ οἱ ἱερεῖς
- 9 Want den HEERE aangaande, Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen aan degenen, welker hart volkomen is tot Hem; gij hebt hierinzottelijk gedaan; want van nu af zullen oorlogen tegen u zijn.
And they gave teaching in Judah and had the book of the law of the Lord with them; they went through all the towns of Judah teaching the people.
καὶ ἐδίδασκον ἐν ἰουδα καὶ μετ' αὐτῶν βύβλος νόμου κυρίου καὶ διήλθον ἐν ταῖς πόλεσιν ἰουδα καὶ ἐδίδασκον τὸν λαόν
- 10 Doch Asa werd toornig tegen den ziener, en leidde hem in het gevangenhuis; want hij was hierover tegen hem ontsteld; daartoe onderdrukte Asa enigen uit het volkter zelfder tijd.
And the fear of the Lord was on all the kingdoms of the lands round Judah, so that they made no wars against Jehoshaphat.
καὶ ἐγένετο ἔκστασις κυρίου ἐπὶ πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς ταῖς κύκλῳ ἰουδα καὶ οὐκ ἐπολέμουν πρὸς ἰωσαφατ
- 11 En ziet, de geschiedenissen van Asa, de eerste met de laatste, ziet, zij zijn beschreven in het boek der koningen van Juda en Israel.
And some of the Philistines took offerings to Jehoshaphat, and made him payments of silver; and the Arabians gave him flocks, seven thousand, seven hundred sheep, and seven thousand, seven hundred he-goats.
καὶ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων ἔφερον τῷ ἰωσαφατ δῶρα καὶ ἀργύριον καὶ δόματα καὶ οἱ ἄραβες ἔφερον αὐτῷ κριοὺς προβάτων ἑπτακισχίλιους ἑπτακοσίους
- 12 Asa nu werd, in het negen en dertigste jaar van zijn koninkrijk, krank aan zijn voeten; tot op het hoogste toe was zijn krankheid; daartoe ook zocht hij den HEERE niet in zijn krankheid, maar de medicijnmeesters.
Jehoshaphat became greater and greater, and made strong towers and store-towns in Judah.
καὶ ἦν ἰωσαφατ πορευόμενος μεῖζων ἕως εἰς ὕψος καὶ ὑποδόμησεν οἰκῆσεις ἐν τῇ ἰουδαίᾳ καὶ πόλεις ὀχυράς
- 13 Alzo ontsliep Asa met zijn vaderen; en hij stierf in het een en veertigste jaar zijner regering.
He had much property in the towns of Judah; he had forces of armed men, great and strong, in Jerusalem.
καὶ ἔργα πολλὰ ἐγένετο αὐτῷ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ καὶ ἄνδρες πολεμιστᾶι δυνατοὶ ἰσχύοντες ἐν ἱερουσαλημ
- 14 En zij begroeven hem in zijn graf, dat hij voor zich gegraven had in de stad Davids, en legden hem op het bed, hetwelk hij gevuld had met specerijen, en dat vanverscheidene soorten, naar apothekerskunst toebereid; en zij brandden over hem een ganse grote branding. 2 Kronieken 17
This is the number of them, listed by their families, the captains of thousands of Judah: Adnah, the captain, and with him three hundred thousand men of war;
καὶ οὗτος ἀριθμὸς αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν τῷ ἰουδα χιλίαρχοι εἰς τὸν ἄρχον καὶ μετ' αὐτοῦ υἱοὶ δυνατοὶ δυνάμεως τριακόσαιοι χιλιάδες

- 1** En zijn zoon Josafat werd koning in zijn plaats, en hij sterkte zich tegen Israel.
Now Jehoshaphat had great wealth and honour, and his son was married to Ahab's daughter.
καὶ ἐγενήθη τῷ ἰωσαφατ ἔτι πλοῦτος καὶ δόξα πολλή καὶ ἐπεγαμβρεύσατο ἐν οἴκῳ αχααβ
- 2** En hij legde krijgsvolk in alle vaste steden van Juda, en legde bezettingen in het land van Juda, en in de steden van Efraim, die zijn vader Asa ingenomen had.
And after some years he went down to Samaria to see Ahab. And Ahab made a feast for him and the people who were with him, putting to death great numbers of sheep and oxen; and he got Jehoshaphat to go with him to Ramoth-gilead.
καὶ κατέβη διὰ τέλους ἐτὼν πρὸς αχααβ εἰς σαμάρειαν καὶ ἔθυσεν αὐτῷ αχααβ πρόβατα καὶ μόσχους πολλοὺς καὶ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ καὶ ἠπάτα αὐτὸν τοῦ συναναβῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς ραμωθ τῆς γαλααδίτιδος
- 3** En de HEERE was met Josafat; want hij wandelde in de vorige wegen zijns vaders Davids, en zocht de Baals niet.
For Ahab, king of Israel, said to Jehoshaphat, king of Judah, Will you go with me to Ramoth-gilead? And he said, I am as you are, and my people as your people; we will be with you in the war.
καὶ εἶπεν αχααβ βασιλεὺς ἰσραηλ πρὸς ἰωσαφατ βασιλέα ἰουδα πορευθή μετ' ἐμοῦ εἰς ραμωθ τῆς γαλααδίτιδος καὶ εἶπεν αὐτῷ ὡς ἐγὼ οὕτως καὶ σύ ὡς ὁ λαός σου καὶ ὁ λαός μου μετὰ σοῦ εἰς πόλεμον
- 4** Maar hij zocht den God zijns vaders, en wandelde in Zijn geboden, en niet naar het doen van Israel.
Then Jehoshaphat said to the king of Israel, Let us now get directions from the Lord.
καὶ εἶπεν ἰωσαφατ πρὸς βασιλέα ἰσραηλ ζήτησον δὴ σήμερον τὸν κύριον
- 5** En de HEERE bevestigde het koninkrijk in zijn hand, en gans Juda gaf Josafat geschenken; en hij had rijkdom en eer in menigte.
So the king of Israel got together all the prophets, four hundred men, and said to them, Am I to go to Ramoth-gilead to make war or not? And they said, Go up: for God will give it into the hands of the king.
καὶ συνήγαγεν ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ τοὺς προφῆτας τετρακοσίους ἄνδρας καὶ εἶπεν αὐτοῖς εἰ πορευθῶ εἰς ραμωθ γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω καὶ εἶπαν ἀνάβαινε καὶ δώσει ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως
- 6** En zijn hart verhief zich in de wegen des HEEREN; en hij nam verder de hoogten en de bossen uit Juda weg.
But Jehoshaphat said, Is there no other prophet of the Lord here from whom we may get directions?
καὶ εἶπεν ἰωσαφατ οὐκ ἔστιν ἄλλος προφήτης τοῦ κυρίου ἔτι καὶ ἐπιζητήσομεν παρ' αὐτοῦ
- 7** In het derde jaar nu zijner regering zond hij tot zijn vorsten, tot Ben-chail, en tot Obadja, en tot Zecharja, en tot Nathaneel, en tot Michaja, opdat men zou leren in desteden van Juda.
And the king of Israel said to Jehoshaphat, There is still one man by whom we may get directions from the Lord, but I have no love for him, because he has never been a prophet of good to me, but only of evil: he is Micaiah, the son of Imla. And Jehoshaphat said, Let not the king say so.
καὶ εἶπεν βασιλεὺς ἰσραηλ πρὸς ἰωσαφατ ἔτι ἀνὴρ εἷς τοῦ ζητήσαι τὸν κύριον δι' αὐτοῦ καὶ ἐγὼ ἐμίσησα αὐτόν ὅτι οὐκ ἔστιν προφητεῶν περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ ὅτι πάντα αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἰς κακὰ οὗτος μυχιαῖς υἱὸς ἰεμλα καὶ εἶπεν ἰωσαφατ μὴ λαλείτω ὁ βασιλεὺς οὕτως
- 8** En met hen de Levieten, Semaja en Nethanja, en Zebadja, en Asael, en Semiramoth, en Jonathan, en Adonia, en Tobia, en Tob-Adonia de Levieten, en met hen depriesters Elisama en Joram.
Then the king of Israel sent for one of his unsexed servants and said, Go quickly and come back with Micaiah, the son of Imla.
καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ἰσραηλ εὐνοῦχον ἓνα καὶ εἶπεν τάχος μυχιαῖαν υἱὸν ἰεμλα
- 9** En zij leerden in Juda, en het wetboek des HEEREN was bij hen; en zij gingen rondom in alle steden van Juda, en leerden onder het volk.
Now the king of Israel and Jehoshaphat, the king of Judah, were seated on their seats of authority, dressed in their robes, by the doorway into Samaria; and all the prophets were acting as prophets before them.
καὶ βασιλεὺς ἰσραηλ καὶ ἰωσαφατ βασιλεὺς ἰουδα καθήμενοι ἕκαστος ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ ἐνδεδυμένοι στολὰς καθήμενοι ἐν τῷ εὐρυχώρῳ θύρας πόλης σαμαρείας καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτεον ἐναντίον αὐτῶν
- 10** En een verschrikking des HEEREN werd over alle koninkrijken der landen, die rondom Juda waren, dat zij niet krijgden tegen Josafat.
And Zedekiah, the son of Chenaanah, made himself iron horns and said, The Lord says, Pushing back the Aramaeans with these, you will put an end to them completely.
καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ σεδεκίας υἱὸς χανανα κέρατα σιδηρᾶ καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἐν τούτοις κερατιεῖς τὴν συρίαν ἕως ἂν συντελεσθῇ
- 11** En van de Filistijnen brachten zij Josafat geschenken met het opgelegde geld; ook brachten hem de Arabieren klein vee, zeven duizend en zevenhonderd rammen, enzeven duizend en zevenhonderd bokken.
And all the prophets said the same thing, saying, Go up to Ramoth-gilead, and it will go well for you, for the Lord will give it into the hands of the king.
καὶ πάντες οἱ προφῆται ἐπροφήτεον οὕτως λέγοντες ἀνάβαινε εἰς ραμωθ γαλααδ καὶ εὐδοθήσῃ καὶ δώσει κύριος εἰς χεῖρας τοῦ βασιλέως

- 12 Alzo nam Josafat toe, en werd ten hoogste groot; daartoe bouwde hij in Juda burchten en schatsteden.
Now the servant who had gone to get Micaiah said to him, See now, all the prophets with one voice are saying good things to the king; so let your words be like theirs, and say good things.
καὶ ὁ ἄγγελος ὁ πορευθεὶς τοῦ καλέσαι τὸν μιχαϊαν ἐλάλησεν αὐτῷ λέγων ἰδοὺ ἐλάλησαν οἱ προφῆται ἐν στόματι ἐνὶ ἀγαθὰ περὶ τοῦ βασιλέως καὶ ἔστωσαν δὴ οἱ λόγοι σου ὡς ἐνὸς αὐτῶν καὶ λαλήσεις ἀγαθὰ
- 13 En hij had veel werks in de steden van Juda, en krijgslieden, kloeke helden in Jeruzalem.
And Micaiah said, By the living Lord, whatever the Lord says to me I will say.
καὶ εἶπεν μιχαϊας ζῆ κύριος ὅτι ὁ ἐὰν εἴπῃ ὁ θεὸς πρὸς με αὐτὸ λαλήσω
- 14 Dit nu is hun telling, naar de huizen hunner vaderen. In Juda waren oversten der duizenden: Adna de overste, en met hem waren driehonderd duizend kloeke helden.
When he came to the king, the king said to him, Micaiah, are we to go to Ramoth-gilead to make war or not? And he said, Go up, and it will go well for you; and they will be given up into your hands.
καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς μιχαϊα εἰ πορευθῶ εἰς ραμωθ γαλααδ εἰς πόλεμον ἢ ἐπίσχω καὶ εἶπεν ἀνάβαινε καὶ εὐδοῦσαις καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας ὑμῶν
- 15 Naast hem nu was de overste Johanan; en met hem waren tweehonderd tachtig duizend;
And the king said to him, Have I not, again and again, put you on your oath to say nothing to me but what is true in the name of the Lord?
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ποσάκις ὀρκίζω σε ἵνα μὴ λαλήσης πρὸς με πλὴν ἀλήθειαν ἐν ὀνόματι κυρίου
- 16 En naast hem was Amasia, de zoon van Zichri, die zich vrijwillig den HEERE overgegeven had; en met hem waren tweehonderd duizend kloeke helden.
Then he said, I saw all Israel wandering on the mountains like sheep without a keeper; and the Lord said, These have no master: let them go back, every man to his house in peace.
καὶ εἶπεν εἶδον τὸν ἰσραὴλ διεσπαρμένους ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς πρόβατα οἷς οὐκ ἔστιν ποιμὴν καὶ εἶπεν κύριος οὐκ ἔχουσιν ἡγούμενον ἀναστρέψουσιν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ
- 17 En uit Benjamin was Eljada, een kloek held; en met hem tweehonderd duizend, die met boog en schild gewapend waren.
And the king of Israel said to Jehoshaphat, Did I not say that he would not be a prophet of good to me, but of evil?
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἰσραὴλ πρὸς ἰωσαφατ οὐκ εἶπά σοι ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ ἀγαθὰ ἀλλ' ἢ κακὰ
- 18 En naast hem was Jozabad; en met hem waren honderd en tachtig duizend, ten krijge toegerust.
Then he said, Give ear now to the word of the Lord: I saw the Lord seated on his seat of power, and all the army of heaven in their places, at his right hand and at his left.
καὶ εἶπεν οὐχ οὕτως ἀκούσατε λόγον κυρίου εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ πᾶσα δύναμις τοῦ οὐρανοῦ εἰστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ
- 19 Dezen waren in den dienst des konings; behalve degenen, die de koning in de vaste steden door gans Juda gezet had. 2 Kronieken 18
And the Lord said, How may Ahab, king of Israel, be tricked into going up to Ramoth-gilead to his death? And one said one thing and one another.
καὶ εἶπεν κύριος τίς ἀπατήσει τὸν αχααβ βασιλέα ἰσραὴλ καὶ ἀναβήσεται καὶ πεσεῖται ἐν ραμωθ γαλααδ καὶ εἶπεν οὕτως οὕτως καὶ οὕτως εἶπεν οὕτως
- 1 Josafat nu had rijkdom en eer in overvloed; en hij verzwagerde zich aan Achab.
And Jehoshaphat, king of Judah, went back to his house in Jerusalem in peace.
καὶ ἀπέστρεψεν ἰωσαφατ βασιλεὺς ἰουδα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς ἱερουσαλημ
- 2 En ten einde van enige jaren toog hij af tot Achab naar Samaria; en Achab slachtte schapen en runderen voor hem in menigte, en voor het volk, dat met hem was; en hij porde hem aan, om op te trekken naar Ramoth in Gilead.
And Jehu, the son of Hanani the seer, went to King Jehoshaphat and said to him, Is it right for you to go to the help of evil-doers, loving the haters of the Lord? because of this, the wrath of the Lord has come on you.
καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ ἰουῶ ὁ τοῦ ἀνανι ὁ προφήτης καὶ εἶπεν αὐτῷ βασιλεῦ ἰωσαφατ εἰ ἁμαρτωλῶ σὺ βοηθεῖς ἢ μισουμένῳ ὑπὸ κυρίου φιλιάζεις διὰ τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ σὲ ὀργὴ παρὰ κυρίου
- 3 Want Achab, de koning van Israel, zeide tot Josafat, den koning van Juda: Zult gij met mij gaan naar Ramoth in Gilead? En hij zeide tot hem: Zo zal ik zijn, gelijk gij zijt, en gelijk uw volk is, zal mijn volk zijn, en wij zullen met u zijn in dezen krijg.
But still there is some good in you, for you have put away the wood pillars out of the land, and have given your heart to the worship of God.
ἀλλ' ἢ λόγοι ἀγαθοὶ ἠυρέθησαν ἐν σοὶ ὅτι ἐξῆρας τὰ ἄλση ἀπὸ τῆς γῆς ἰουδα καὶ κατηύθυνας τὴν καρδίαν σου ἐκζητῆσαι τὸν κύριον
- 4 Verder zeide Josafat tot den koning van Israel: Vraag toch als heden naar het woord des HEEREN.
And Jehoshaphat was living in Jerusalem; and he went out again among the people, from Beer-sheba to the hill-country of Ephraim, guiding them back to the Lord, the God of their fathers.
καὶ κατῴκησεν ἰωσαφατ ἐν ἱερουσαλημ καὶ πάλιν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λαὸν ἀπὸ βηρσαβεε ἕως ὄρους εφραϊμ καὶ ἐπέστρεψεν αὐτοὺς ἐπὶ κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν

- 5 Toen vergaderde de koning van Israel de profeten, vierhonderd mannen, en hij zeide tot hen: Zullen wij tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zal ik het nalaten? En zij zeiden: Trek op, want God zal hen in de hand des konings geven.
 And he put judges through all the land, in every walled town of Judah,
 και κατέστησεν κριτάς ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ἰουδα ταῖς ὄχυραῖς ἐν πόλει και πόλει
- 6 Maar Josafat zeide: Is hier niet nog een profeet des HEEREN, dat wij van hem vragen mochten?
 And said to the judges, Take care what you do, for you are judging not for man but for the Lord, and he is with you in the decisions you give.
 και εἶπεν τοῖς κριταῖς ἴδετε τί ὑμεῖς ποιεῖτε ὅτι οὐκ ἀνθρώπων ὑμεῖς κρίνετε ἀλλ' ἢ τῷ κυρίῳ και μεθ' ὑμῶν λόγοι τῆς κρίσεως
- 7 Toen zeide de koning van Israel tot Josafat: Er is nog een man, om door hem den HEERE te vragen; maar ik haat hem, want hij profeteert over mij niets goeds, maar altijd kwaad; deze is Micha, de zoon van Jimla. En Josafat zeide: de koning zegge niet alzo.
 So now let the fear of the Lord be in you; do your work with care; for in the Lord our God there is no evil, or respect for high position, or taking of payment to do wrong.
 και νῦν γενέσθω φόβος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς και φυλάσσετε και ποιήσετε ὅτι οὐκ ἔστιν μετὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀδικία οὐδὲ θαυμάσια πρόσωπον οὐδὲ λαβεῖν δῶρα
- 8 Toen riep de koning van Israel een kamerling, en hij zeide: Haal haastelijk Micha, den zoon van Jimla.
 Then in Jerusalem he gave authority to certain of the Levites and the priests and the heads of families of Israel to give decisions for the Lord, and in the causes of those living in Jerusalem.
 και γὰρ ἐν ἱερουσαλημ κατέστησεν ἰωσαφατ τῶν ἱερέων και τῶν λευιτῶν και τῶν πατριαρχῶν ἰσραηλ εἰς κρίσιν κυρίου και κρίναι τοὺς κατοικοῦντας ἐν ἱερουσαλημ
- 9 De koning van Israel nu en Josafat, de koning van Juda, zaten elk op zijn troon, bekleed met hun klederen, en zij zaten op het plein, aan de deur der poort van Samaria; en al de profeten profeteerden in hun tegenwoordigheid.
 And he gave them their orders, saying, You are to do your work in the fear of the Lord, in good faith and with a true heart.
 και ἐνετείλατο πρὸς αὐτοὺς λέγων οὕτως ποιήσετε ἐν φόβῳ κυρίου ἐν ἀληθείᾳ και ἐν πλήρει καρδίᾳ
- 10 En Zedekia, de zoon van Kenaana, had zich ijzeren hoornen gemaakt, en hij zeide: Zo zegt de HEERE: Met deze zult gij de Syriërs stoten, totdat gij hen gansverdaan zult hebben.
 And if any cause comes before you from your brothers living in their towns, where the death punishment is in question, or where there are questions of law or order, or rules or decisions, make them take care that they are not in the wrong before the Lord, so that wrath may not come on you and on your brothers; do this and you yourselves will not be in the wrong.
 πᾶς ἀνὴρ κρίσιν τὴν ἐλθοῦσαν ἐφ' ὑμᾶς τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν κατοικοῦντων ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀνὰ μέσον αἵματος αἶμα και ἀνὰ μέσον προστάγματος και ἐντολῆς και δικαιώματα και κρίματα και αἱ διαστελεῖσθε αὐτοῖς και οὐχ ἁμαρτήσονται τῷ κυρίῳ και οὐκ ἔσται ἐφ' ὑμᾶς ὀργή και ἐπὶ τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν οὕτως ποιήσετε και οὐχ ἁμαρτήσεσθε
- 11 En al de profeten profeteerden alzo, zeggende: Trek op naar Ramoth in Gilead, en gij zult voorspoedig zijn, want de HEERE zal hen in de hand des konings geven.
 And now, Amariah, the chief priest, is over you in all questions to do with the Lord; and Zebadiah the son of Ishmael, the head of the family of Judah, in everything to do with the king's business; and the Levites will be overseers for you. Be strong to do the work; and may the Lord be with the upright.
 και ἰδοὺ αμαριας ὁ ἱερεὺς ἡγούμενος ἐφ' ὑμᾶς εἰς πᾶν λόγον κυρίου και ζαβδιας υἱὸς ἰσμαηλ ὁ ἡγούμενος εἰς οἶκον ἰουδα πρὸς πᾶν λόγον βασιλέως και οἱ γραμματεῖς και οἱ λευῖται πρὸ προσώπου ὑμῶν ἰσχύσατε και ποιήσατε και ἔσται κύριος μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ
- 1 En Josafat, de koning van Juda, keerde met vrede weder naar zijn huis te Jeruzalem.
 Now after this, the children of Moab and the children of Ammon, and with them some of the Meunim, made war against Jehoshaphat.
 και μετὰ ταῦτα ἦλθον οἱ υἱοὶ μοαβ και οἱ υἱοὶ αμμων και μετ' αὐτῶν ἐκ τῶν μιναιῶν πρὸς ἰωσαφατ εἰς πόλεμον
- 2 En Jehu, de zoon van Hanani, de ziener, ging uit, hem tegen, en zeide tot den koning Josafat: Zoudt gij den goddeloze helpen, en die den HEERE haten, liefhebben? Nu is daarom over u van het aangezicht des HEEREN grote toornigheid.
 And they came to Jehoshaphat with the news, saying, A great army is moving against you from Edom across the sea; and now they are in Hazazon-tamar (which is En-gedi).
 και ἦλθον και ὑπέδειξαν τῷ ἰωσαφατ λέγοντες ἦκει ἐπὶ σὲ πλῆθος πολὺ ἐκ πέραν τῆς θαλάσσης ἀπὸ συρίας και ἰδοὺ εἰσιν ἐν ασασανθαμαρ αὕτη ἔστιν ἐνγαδδι
- 3 Evenwel goede dingen zijn bij u gevonden; want gij hebt de bossen uit het land weggedaan, en uw hart gericht om God te zoeken.
 Then Jehoshaphat, in his fear, went to the Lord for directions, and gave orders all through Judah for the people to go without food.
 και ἐφοβήθη και ἔδωκεν ἰωσαφατ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον και ἐκήρυξεν νηστείαν ἐν παντὶ ἰουδα
- 4 Josafat nu woonde in Jeruzalem; en hij toog wederom uit door het volk, van Ber-seba af tot het gebergte van Efraim toe, en deed hen wederkeren tot den HEERE, hunner vaderen God.
 And Judah came together to make prayer for help from the Lord; from every town of Judah they came to give worship to the Lord.
 και συνήχθη ἰουδας ἐκζητῆσαι τὸν κύριον και ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων ἰουδα ἦλθον ζητῆσαι τὸν κύριον
- 5 En hij stelde richters in het land, in alle vaste steden van Juda, van stad tot stad.
 And Jehoshaphat took his place in the meeting of Judah and Jerusalem, in the house of the Lord in front of the new open space,
 και ἀνέστη ἰωσαφατ ἐν ἐκκλησίᾳ ἰουδα ἐν ἱερουσαλημ ἐν οἴκῳ κυρίου κατὰ πρόσωπον τῆς ἀλλῆς τῆς καινῆς

- 6 En hij zeide tot de richters: Ziet wat gij doet, want gij houdt het gericht niet den mens, maar den HEERE; en Hij is bij u in de zaak van het gericht.
And said, O Lord, the God of our fathers, are you not God in heaven? are you not ruler over all the kingdoms of the nations? and in your hands are power and strength so that no one is able to keep his place against you.
καὶ εἶπεν κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν οὐχὶ σὺ εἶ θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ σὺ κυριεύεις πασῶν τῶν βασιλειῶν τῶν ἐθνῶν καὶ ἐν τῇ χειρὶ σου ἰσχύς δυναστείας καὶ οὐκ ἔστιν πρὸς σὲ ἀντιστῆναι
- 7 Nu dan, de verschrikking des HEEREN zij op ulieden; neemt waar, en doet het; want bij den HEERE, onzen God, is geen onrecht, noch aanneming van personen, noch ontvanging van geschenken.
Did you not, O Lord our God, after driving out the people of this land before your people Israel, give it to the seed of Abraham, your friend, for ever?
οὐχὶ σὺ εἶ ὁ κύριος ὁ ἐξολοθρεύσας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ προσώπου τοῦ λαοῦ σου ἰσραὴλ καὶ ἔδωκας αὐτὴν σπέρματι αβραὰμ τῷ ἡγαπημένῳ σου εἰς τὸν αἰῶνα
- 8 Daartoe stelde Josafat ook te Jeruzalem enige van de Levieten, en van de priesteren, en van de hoofden der vaderen van Israel, over het gericht des HEEREN, enover rechtsgeschillen, als zij weder te Jeruzalem gekomen waren.
And they made it their living-place, building there a holy house for your name, and saying,
καὶ κατέκησαν ἐν αὐτῇ καὶ ᾠκοδόμησαν ἐν αὐτῇ ἅγίασμα τῷ ὀνόματί σου λέγοντες
- 9 En hij gebood hun, zeggende: Doet alzo in de vreze des HEEREN, met getrouwheid en met een volkomen hart.
If evil comes on us, the sword, or punishment, or disease, or need of food, we will come to this house and to you, (for your name is in this house,) crying to you in our trouble, and you will give us salvation in answer to our cry.
ἐὰν ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακὰ ῥομφαία κρίσις θάνατος λιμός στησόμεθα ἐναντίον τοῦ οἴκου τούτου καὶ ἐναντίον σου ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ καὶ βοησόμεθα πρὸς σὲ ἀπὸ τῆς θλίψεως καὶ ἀκ οὔση καὶ σώσεις
- 10 En in alle geschil, hetwelk van uw broederen, die in hun steden wonen, tot u zal komen, tussen bloed en bloed, tussen wet en gebod, en inzettingen en rechten, zovermaant hen, dat zij niet schuldig worden aan den HEERE, en een grote toornigheid over u en over uw broederen zij; doet alzo, en gij zult niet schuldig worden.
And now, see, the children of Ammon and Moab and the people of Mount Seir, whom you kept Israel from attacking when they came out of Egypt, so that turning to one side they did not send destruction on them:
καὶ νῦν ἰδοὺ υἱοὶ ἀμμων καὶ μοαβ καὶ ὄρος σηρ εἰς οὓς οὐκ ἔδωκας τῷ ἰσραὴλ διελθεῖν δι' αὐτῶν ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου ὅτι ἐξέκλιναν ἀπ' αὐτῶν καὶ οὐκ ἐξωλέθρευσαν αὐτούς
- 11 En ziet, Amarja, den hoofdpriester, is over u in alle zaak des HEEREN; en Zebadja, de zoon van Ismael, de vorst van het huis van Juda, in alle zaak des konings; ook zijn de ambtlieden, de Levieten, voor uw aangezicht; weest sterk en doet het, en de HEERE zal met den goede zijn.
See now, how as our reward they have come to send us out of your land which you have given us as our heritage.
καὶ νῦν ἰδοὺ αὐτοὶ ἐπιχειροῦσιν ἐφ' ἡμᾶς ἐξελθεῖν ἐκβαλεῖν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἧς ἔδωκας ἡμῖν
- 1 Het geschiedde nu na dezen, dat de kinderen Moabs, en de kinderen Ammons, en het hen anderen benevens de Ammonieten, kwamen tegen Josafat ten strijde.
And Jehoshaphat went to rest with his fathers, and his body was put into the earth in the town of David. And Jehoram his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ἰωσαφατ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει δαυὶδ καὶ ἐβασίλευσεν ἰωραμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 2 Toen kwamen er, die Josafat boodschapten, zeggende: Daar komt een grote menigte tegen u van gene zijde der zee, uit Syrie, en zie, zij zijn te Hazezon-Thamar, hetwelk is Engedi.
And he had brothers, sons of Jehoshaphat, Azariah, Jehiel, Zechariah, Azariah, Michael, and Shephatiah; all these were sons of Jehoshaphat, king of Israel.
καὶ αὐτῷ ἀδελφοὶ υἱοὶ ἰωσαφατ ἕξ αζαριας καὶ ιηλ καὶ ζαχαριας καὶ αζαριας καὶ μιχαὴλ καὶ σαφατίας πάντες οὗτοι υἱοὶ ἰωσαφατ βασιλέως ἰουδα
- 3 Josafat nu vreesde, en stelde zijn aangezicht, om den HEERE te zoeken; en hij riep een vasten uit in gans Juda.
And their father gave them much silver and gold and things of great value, as well as walled towns in Judah; but the kingdom he gave to Jehoram, because he was the oldest.
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ πατήρ αὐτῶν δόματα πολλὰ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ὅπλα μετὰ πόλεων τετειχισμένων ἐν ἰουδα καὶ τὴν βασιλείαν ἔδωκεν τῷ ἰωραμ ὅτι οὗτος ὁ πρωτότοκος
- 4 En Juda werd vergaderd, om van den HEERE hulp te zoeken; ook kwamen zij uit alle steden van Juda, om den HEERE te zoeken.
Now when Jehoram had taken his place over his father's kingdom, and had made his position safe, he put all his brothers to death with the sword, as well as some of the princes of Israel.
καὶ ἀνέστη ἰωραμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ ἐκραταιώθη καὶ ἀπέκτεινεν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχόντων ἰσραὴλ
- 5 En Josafat stond in de gemeente van Juda en Jeruzalem, in het huis des HEEREN, voor het nieuwe voorhof.
Jehoram was thirty-two years old when he became king; and he was ruling in Jerusalem for eight years.
ὄντος αὐτοῦ τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν κατέστη ἰωραμ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ
- 6 En hij zeide: O, HEERE, God onzer vaderen, zijt Gij niet de God in den hemel? Ja, Gij zijt de Heerser over alle koninkrijken der heidenen; en in Uw hand is kracht ensterkte, zodat niemand zich tegen U stellen kan.
He went in the ways of the kings of Israel, and did as the family of Ahab did, for the daughter of Ahab was his wife; and he did evil in the eyes of the Lord.
καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς βασιλέων ἰσραὴλ ὡς ἐποίησεν οἶκος αχααβ ὅτι θυγάτηρ αχααβ ἦν αὐτοῦ γυνὴ καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου

- 7 Hebt Gij niet, onze God, de inwoners dezes lands van voor het aangezicht van Uw volk Israel verdreven, en dat aan het zaad van Abraham, Uw liefhebber, tot ineeuwigheid gegeven?
But it was not the Lord's purpose to send destruction on the family of David, because of the agreement he had made with David, when he said he would give to him and to his sons a light for ever.
καὶ οὐκ ἐβούλετο κύριος ἐξολεθρευσαὶ τὸν οἶκον δαυιδ διὰ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο τῷ δαυιδ καὶ ὡς εἶπεν αὐτῷ δοῦναι αὐτῷ λύχνον καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας
- 8 Zij nu hebben daarin gewoond, en zij hebben U daarin een heiligdom gebouwd voor Uw Naam, zeggende:
In his time Edom made themselves free from the rule of Judah, and took a king for themselves.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀπέστη ἐδομ ἀπὸ τοῦ ἰουδα καὶ ἐβασίλευσαν ἐφ' ἑαυτοὺς βασιλεύα
- 9 Indien over ons enig kwaad komt, het zwaard des oordeels, of pestilentie, of honger, wij zullen voor dit huis, en voor Uw aangezicht staan, dewijl Uw Naam in dithuis is; en wij zullen uit onze benauwdheid tot U roepen, en Gij zult verhoren en verlossen.
Then Jehoram went over with his captains and all his war-carriages ... made an attack by night on the Edomites, whose forces were all round him ... on the captains of the war-carriages.
καὶ ὄχρετο ἰωραμ μετὰ τῶν ἀρχόντων καὶ πᾶσα ἡ ἵππος μετ' αὐτοῦ καὶ ἐγένετο καὶ ἠγέρθη νυκτὸς καὶ ἐπάταξεν ἐδομ τὸν κυκλοῦντα αὐτὸν καὶ τοὺς ἀρχοντας τῶν ἀρμάτων καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκιώματα αὐτῶν
- 10 En nu, zie de kinderen Ammons, en Moab, en die van het gebergte Seir, door dewelken Gij Israel niet toeliet te trekken, als zij uit Egypteland togen, maar zij wekenden hen, en verdelgden hen niet;
So Edom made themselves free from the rule of Judah, to this day: and at the same time Libnah made itself free from his rule; because he was turned away from the Lord, the God of his fathers.
καὶ ἀπέστη ἀπὸ ἰουδα ἐδομ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης τότε ἀπέστη λωμνα ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπὸ χειρὸς αὐτοῦ ὅτι ἐγκατέλειπεν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτοῦ
- 11 Zie dan, zij vergelden het ons, komende om ons uit Uw erve, die Gij ons te erven gegeven hebt, te verdrijven.
And more than this, he made high places in the mountains of Judah, teaching the people of Jerusalem to go after false gods, and guiding Judah away from the true way.
καὶ γὰρ αὐτὸς ἐποίησεν ὑψηλὰ ἐν πόλεσιν ἰουδα καὶ ἐξεπόρνευσεν τοὺς κατοικοῦντας ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἀπεπλάνησεν τὸν ἰουδαν
- 12 O, onze God, zult Gij geen recht tegen hen oefenen? want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte, die tegen ons komt, en wij weten niet, wat wij doen zullen; maar onze ogen zijn op U.
And a letter came to him from Elijah the prophet, saying, The Lord, the God of your father David, says, Because you have not kept to the ways of your father Jehoshaphat or the ways of Asa, king of Judah,
καὶ ἦλθεν αὐτῷ ἐγγραφή παρὰ ἡλίου τοῦ προφήτου λέγων τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς δαυιδ τοῦ πατρός σου ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπορεύθης ἐν ὁδοῖς ἰωσαφατ τοῦ πατρός σου καὶ ἐν ὁδοῖς ἀσα βασιλέως ἰουδα
- 13 En gans Juda stond voor het aangezicht des HEEREN, ook hun kinderkens, hun vrouwen en hun zonen.
But have gone in the way of the kings of Israel, and have made Judah and the people of Jerusalem go after false gods, as the family of Ahab did: and because you have put to death your father's sons, your brothers, who were better than yourself:
καὶ ἐπορεύθης ἐν ὁδοῖς βασιλέων ἰσραηλ καὶ ἐξεπόρνευσας τὸν ἰουδαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν ἱερουσαλημ ὡς ἐξεπόρνευσεν οἶκος ἀχααβ καὶ τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς τοῦ πατρός σου τοὺς ἀγαθοὺς ὑπὲρ σὲ ἀπέκτεινας
- 14 Toen kwam de Geest des HEEREN in het midden der gemeente, op Jahaziel, den zoon van Zecharja, den zoon van Benaja, den zoon van Jehiel, den zoon van Matthanja, den Leviet, uit de zonen van Asaf;
Now, truly, the Lord will send a great destruction on your people and your children and your wives and everything which is yours:
ἰδοὺ κύριος πατάξει σε πληγὴν μεγάλην ἐν τῷ λαῷ σου καὶ ἐν τοῖς υἱοῖς σου καὶ ἐν γυναῖξίν σου καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἀποσκευῇ σου
- 15 En hij zeide: Merkt op, geheel Juda, en gij, inwoners van Jeruzalem, en gij, koning Josafat! Alzo zegt de HEERE tot ulieden: Vreest gijlieden niet, en wordt nietontzet vanwege deze grote menigte; want de strijd is niet uwe, maar Gods.
And you yourself will undergo the cruel pains of a disease in your stomach, so that day by day your inside will be falling out because of the disease.
καὶ σὺ ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ ἐν νόσῳ κοιλίας ἕως οὗ ἐξέλθῃ ἡ κοιλία σου μετὰ τῆς μαλακίας ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας
- 16 Trekt morgen tot hen af; ziet, zij komen op bij den opgang van Ziz; en gij zult hen vinden in het einde des dals, voor aan de woestijn van Jeruel.
Then the Philistines and the Arabians, who are by Ethiopia, were moved by the Lord to make war on Jehoram;
καὶ ἐπήγειρεν κύριος ἐπὶ ἰωραμ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ τοὺς ἄραβας καὶ τοὺς ὁμόρους τῶν αἰθίοπων
- 17 Gij zult in dezen strijd niet te strijden hebben; stelt uzelf, staat en ziet het heil des HEEREN met u, o Juda en Jeruzalem! Vreest niet, en ontzet u niet, gaatmorgen uit, hun tegen, want de HEERE zal met u wezen.
And they came up against Judah, forcing a way into it, and took away all the goods in the king's house, as well as his sons and his wives; so that he had no son but only Jehoahaz, the youngest.
καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ ἰουδαν καὶ κατεδυνάστευον καὶ ἀπέστρεψαν πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν ἣν εὔρον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ οὐ κατελείφθη αὐτῷ υἱὸς ἀλλ' ἡ οχοζίας ὁ μικρότατος τῶν υἱῶν αὐτοῦ

- 18 Toen neigde zich Josafat met het aangezicht ter aarde; en gans Juda en de inwoners van Jeruzalem vielen neder voor het aangezicht des HEEREN, aanbiddendeden HEERE.
And after all this the Lord sent on him a disease of the stomach from which it was impossible for him to be made well.
καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ἐπάταξεν αὐτὸν κύριος εἰς τὴν κοιλίαν μαλακία ἐν ἣ οὐκ ἔστιν ἰατρεία
- 19 En de Levieten uit de kinderen der Kahathieten, en uit de kinderen der Korahieten, stonden op, om den HEERE, den God Israels, met luider stem ten hoogste teprijzen.
And time went on, and after two years, his inside falling out because of the disease, he came to his death in cruel pain. And his people made no burning for him like the burning made for his fathers.
καὶ ἐγένετο ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας καὶ ὡς ἦλθεν καιρὸς τῶν ἡμερῶν ἡμέρας δύο ἐξῆλθεν ἡ κοιλία αὐτοῦ μετὰ τῆς νόσου καὶ ἀπέθανεν ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ καὶ οὐκ ἐποίησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐκφορὰν καθ' ὡς ἐκφορὰν πατέρων αὐτοῦ
- 20 En zij maakten zich des morgens vroeg op, en togen uit naar de woestijn van Thekoa; en als zij uittogen, stond Josafat en zeide: Hoort mij, o Juda, en gij, inwonersvan Jeruzalem! Geloof in den HEERE, uw God, zo zult gij bevestigd worden; gelooft aan Zijn profeten, en gij zult voorspoedig zijn.
He was thirty-two years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for eight years: and at his death he was not regretted; they put his body into the earth in the town of David, but not in the resting-place of the kings.
ἦν τριάκοντα καὶ δύο ἐτῶν ὅτε ἐβασίλευσεν καὶ ὀκτῶ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐπορεύθη ἐν οὐκ ἐπαίνῳ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυὶδ καὶ οὐκ ἐν τάφοις τῶν βασιλέων
- 1 Daarna ontsliep Josafat met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen in de stad Davids; en zijn zoon Joram werd koning in zijn plaats.
And the people of Jerusalem made Ahaziah, his youngest son, king in his place, for the band of men who came with the Arabians to the army had put all the older sons to death. So Ahaziah, the son of Jehoram, became king.
καὶ ἐβασίλευσαν οἱ κατοικοῦντες ἐν ἱερουσαλημ τὸν οχοζιαν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μικρὸν ἀντ' αὐτοῦ ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινεν τὸ ληστήριον τὸ ἐπελθὼν ἐπ' αὐτούς οἱ ἄραβες καὶ οἱ αλιμαζοὶ νεῖς καὶ ἐβασίλευσεν οχοζίας υἱὸς ἰωραμ βασιλέως ἰουδα
- 1 Daarna ontsliep Josafat met zijn vaderen, en werd begraven bij zijn vaderen in de stad Davids; en zijn zoon Joram werd koning in zijn plaats.
And the people of Jerusalem made Ahaziah, his youngest son, king in his place, for the band of men who came with the Arabians to the army had put all the older sons to death. So Ahaziah, the son of Jehoram, became king.
καὶ ἐβασίλευσαν οἱ κατοικοῦντες ἐν ἱερουσαλημ τὸν οχοζιαν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μικρὸν ἀντ' αὐτοῦ ὅτι πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἀπέκτεινεν τὸ ληστήριον τὸ ἐπελθὼν ἐπ' αὐτούς οἱ ἄραβες καὶ οἱ αλιμαζοὶ νεῖς καὶ ἐβασίλευσεν οχοζίας υἱὸς ἰωραμ βασιλέως ἰουδα
- 2 Ahaziah was twenty-two years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for one year. His mother's name was Athaliah, the daughter of Omri.
ὦν εἴκοσι ἐτῶν οχοζίας ἐβασίλευσεν καὶ ἑνιαυτὸν ἓνα ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ γοθολια θυγάτηρ ἀμβρι
- 2 En hij had broederen, Josafats zonen, Azarja, en Jehiel, en Zecharja, en Azarjahu, en Michael, en Sefatja; deze allen waren zonen van Josafat, den koning vanIsrael.
Ahaziah was twenty-two years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for one year. His mother's name was Athaliah, the daughter of Omri.
ὦν εἴκοσι ἐτῶν οχοζίας ἐβασίλευσεν καὶ ἑνιαυτὸν ἓνα ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ γοθολια θυγάτηρ ἀμβρι
- 2 En hij had broederen, Josafats zonen, Azarja, en Jehiel, en Zecharja, en Azarjahu, en Michael, en Sefatja; deze allen waren zonen van Josafat, den koning vanIsrael.
Ahaziah was twenty-two years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for one year. His mother's name was Athaliah, the daughter of Omri.
ὦν εἴκοσι ἐτῶν οχοζίας ἐβασίλευσεν καὶ ἑνιαυτὸν ἓνα ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ γοθολια θυγάτηρ ἀμβρι
- 3 En hun vader had hun vele gaven gegeven van zilver, en van goud, en van kostelijkheden, met vaste steden in Juda; maar het koninkrijk gaf hij Joram, omdat hij deerstgeborene was.
He went in the ways of the family of Ahab, for his mother was his teacher in evil-doing.
καὶ οὗτος ἐπορεύθη ἐν ὁδοῦ οἴκου ἀχααβ ὅτι μήτηρ αὐτοῦ ἦν σύμβουλος τοῦ ἀμαρτάνειν
- 3 En hun vader had hun vele gaven gegeven van zilver, en van goud, en van kostelijkheden, met vaste steden in Juda; maar het koninkrijk gaf hij Joram, omdat hij deerstgeborene was.
He went in the ways of the family of Ahab, for his mother was his teacher in evil-doing.
καὶ οὗτος ἐπορεύθη ἐν ὁδοῦ οἴκου ἀχααβ ὅτι μήτηρ αὐτοῦ ἦν σύμβουλος τοῦ ἀμαρτάνειν
- 4 Als Joram tot het koninkrijk zijns vaders opgekomen was, en zich versterkt had, zo doodde hij al zijn broederen met het zwaard, mitsgaders ook enige van devorsten van Israel.
And he did evil in the eyes of the Lord, as the family of Ahab did; for after the death of his father they were his guides to his destruction.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου ὡς οἶκος ἀχααβ ὅτι αὐτοὶ ἦσαν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ σύμβουλοι τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτόν
- 4 Als Joram tot het koninkrijk zijns vaders opgekomen was, en zich versterkt had, zo doodde hij al zijn broederen met het zwaard, mitsgaders ook enige van devorsten van Israel.
And he did evil in the eyes of the Lord, as the family of Ahab did; for after the death of his father they were his guides to his destruction.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου ὡς οἶκος ἀχααβ ὅτι αὐτοὶ ἦσαν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ σύμβουλοι τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτόν

- 5 Twee en dertig jaar was Joram oud, toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaren te Jeruzalem.
Acting on their suggestion, he went with Jehoram, son of Ahab, king of Israel, to make war on Hazael, king of Aram, at Ramoth-gilead: and Joram was wounded by the bowmen.
καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ἐπορεύθη καὶ ἐπορεύθη μετὰ ἰωραμ υἱοῦ ἀχααβ εἰς πόλεμον ἐπὶ ἀζαηλ βασιλέα συρίας εἰς ραμα γαλααδ καὶ ἐπάταξαν οἱ τοξῶται τὸν ἰωραμ
- 5 Twee en dertig jaar was Joram oud, toen hij koning werd, en hij regeerde acht jaren te Jeruzalem.
Acting on their suggestion, he went with Jehoram, son of Ahab, king of Israel, to make war on Hazael, king of Aram, at Ramoth-gilead: and Joram was wounded by the bowmen.
καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ἐπορεύθη καὶ ἐπορεύθη μετὰ ἰωραμ υἱοῦ ἀχααβ εἰς πόλεμον ἐπὶ ἀζαηλ βασιλέα συρίας εἰς ραμα γαλααδ καὶ ἐπάταξαν οἱ τοξῶται τὸν ἰωραμ
- 6 En hij wandelde in de weg der koningen van Israel, gelijk als het huis van Achab deed; want hij had de dochter van Achab tot een vrouw; en hij deed dat kwaadwas in de ogen des HEEREN.
And he went back to Jezreel to get well from the wounds which they had given him at Ramah when he was fighting against Hazael, king of Aram. And Ahaziah, the son of Jehoram, king of Judah, went down to Jezreel to see Jehoram, the son of Ahab, because he was ill.
καὶ ἐπέστρεψεν ἰωραμ τοῦ ἰατρευθῆναι εἰς ἰεζραελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ σύροι ἐν ραμα ἐν τῷ πολεμῶν αὐτὸν πρὸς ἀζαηλ βασιλέα συρίας καὶ οχοζίας υἱὸς ἰωραμ βασιλεὺς ἰουδα κατ' ἔβη θεάσασθαι τὸν ἰωραμ υἱὸν ἀχααβ εἰς ἰεζραελ ὅτι ἥρρώσκει
- 6 En hij wandelde in de weg der koningen van Israel, gelijk als het huis van Achab deed; want hij had de dochter van Achab tot een vrouw; en hij deed dat kwaadwas in de ogen des HEEREN.
And he went back to Jezreel to get well from the wounds which they had given him at Ramah when he was fighting against Hazael, king of Aram. And Ahaziah, the son of Jehoram, king of Judah, went down to Jezreel to see Jehoram, the son of Ahab, because he was ill.
καὶ ἐπέστρεψεν ἰωραμ τοῦ ἰατρευθῆναι εἰς ἰεζραελ ἀπὸ τῶν πληγῶν ὧν ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ σύροι ἐν ραμα ἐν τῷ πολεμῶν αὐτὸν πρὸς ἀζαηλ βασιλέα συρίας καὶ οχοζίας υἱὸς ἰωραμ βασιλεὺς ἰουδα κατ' ἔβη θεάσασθαι τὸν ἰωραμ υἱὸν ἀχααβ εἰς ἰεζραελ ὅτι ἥρρώσκει
- 7 Doch de HEERE wilde het huis Davids niet verderven, om des verbonds wil, dat Hij met David gemaakt had; en gelijk als Hij gezegd had, hem en zijn zonen te allendage een lamp te zullen geven.
Now by the purpose of God, Ahaziah's journey to see Jehoram was the cause of his downfall: for when he came there, he went out with Jehoram against Jehu, the son of Nimshi, who had been marked out by the Lord for the destruction of the family of Ahab.
καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένετο καταστροφή οχοζία ἐλθεῖν πρὸς ἰωραμ καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐξῆλθεν μετ' αὐτοῦ ἰωραμ πρὸς ἰου υἱὸν ναμεσσι χριστὸν κυρίου τὸν οἶκον ἀχααβ
- 7 Doch de HEERE wilde het huis Davids niet verderven, om des verbonds wil, dat Hij met David gemaakt had; en gelijk als Hij gezegd had, hem en zijn zonen te allendage een lamp te zullen geven.
Now by the purpose of God, Ahaziah's journey to see Jehoram was the cause of his downfall: for when he came there, he went out with Jehoram against Jehu, the son of Nimshi, who had been marked out by the Lord for the destruction of the family of Ahab.
καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐγένετο καταστροφή οχοζία ἐλθεῖν πρὸς ἰωραμ καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐξῆλθεν μετ' αὐτοῦ ἰωραμ πρὸς ἰου υἱὸν ναμεσσι χριστὸν κυρίου τὸν οἶκον ἀχααβ
- 8 In zijn dagen vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda, en zij maakten over zich een koning.
Now when Jehu was effecting the punishment of the family of Ahab, he came to the princes of Judah and the sons of Ahaziah's brothers, the servants of Ahaziah, and put them to death.
καὶ ἐγένετο ὡς ἐξεδίκησεν ἰου τὸν οἶκον ἀχααβ καὶ εὗρεν τοὺς ἄρχοντας ἰουδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς οχοζία λειτουργοῦντας τῷ οχοζία καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς
- 8 In zijn dagen vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda, en zij maakten over zich een koning.
Now when Jehu was effecting the punishment of the family of Ahab, he came to the princes of Judah and the sons of Ahaziah's brothers, the servants of Ahaziah, and put them to death.
καὶ ἐγένετο ὡς ἐξεδίκησεν ἰου τὸν οἶκον ἀχααβ καὶ εὗρεν τοὺς ἄρχοντας ἰουδα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς οχοζία λειτουργοῦντας τῷ οχοζία καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς
- 9 Daarom toog Joram voort met zijn oversten, en al de wagenen met hem; en hij maakte zich des nachts op, en sloeg de Edomieten, die rondom hem waren, en de oversten der wagenen.
And he went in search of Ahaziah; and when they came where he was, (for he was in a secret place in Samaria,) they took him to Jehu and put him to death; then they put his body to rest in the earth, for they said, He is the son of Jehoshaphat, whose heart was true to the Lord. So the family of Ahaziah had no power to keep the kingdom.
καὶ εἶπεν τοῦ ζητῆσαι τὸν οχοζίαν καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἰατρευόμενον ἐν σαμαρεία καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς ἰου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν καὶ ἔθαψαν αὐτόν ὅτι εἶπαν υἱὸς ἰωσαφατ ἐστὶν ὃς ἐζήτησεν τὸν κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἦν ἐν οἴκῳ οχοζία κατισχύσαι δύναμιν περὶ τῆς βασιλείας
- 9 Daarom toog Joram voort met zijn oversten, en al de wagenen met hem; en hij maakte zich des nachts op, en sloeg de Edomieten, die rondom hem waren, en de oversten der wagenen.
And he went in search of Ahaziah; and when they came where he was, (for he was in a secret place in Samaria,) they took him to Jehu and put him to death; then they put his body to rest in the earth, for they said, He is the son of Jehoshaphat, whose heart was true to the Lord. So the family of Ahaziah had no power to keep the kingdom.
καὶ εἶπεν τοῦ ζητῆσαι τὸν οχοζίαν καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἰατρευόμενον ἐν σαμαρεία καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς ἰου καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν καὶ ἔθαψαν αὐτόν ὅτι εἶπαν υἱὸς ἰωσαφατ ἐστὶν ὃς ἐζήτησεν τὸν κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἦν ἐν οἴκῳ οχοζία κατισχύσαι δύναμιν περὶ τῆς βασιλείας
- 10 Evenwel vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda, tot op dezen dag; toen ter zelfder tijd viel Libna af, van onder zijn gebied, want hij had den HEERE, den God zijner vaderen, verlaten.
Now when Athaliah, the mother of Ahaziah, saw that her son was dead, she had all the rest of the seed of the kingdom of Judah put to death.
καὶ γοθολια ἡ μήτηρ οχοζία εἶδεν ὅτι τέθνηκεν αὐτῆς ὁ υἱὸς καὶ ἠγέρθη καὶ ἀπώλεσεν πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας ἐν οἴκῳ ἰουδα

- 10 Evenwel vielen de Edomieten af van onder het gebied van Juda, tot op dezen dag; toen ter zelfder tijd viel Libna af, van onder zijn gebied, want hij had den HEERE, den God zijner vaderen, verlaten.
Now when Athaliah, the mother of Ahaziah, saw that her son was dead, she had all the rest of the seed of the kingdom of Judah put to death.
καὶ γοθολια ἡ μήτηρ οχοζια εἶδεν ὅτι τέθνηκεν αὐτῆς ὁ υἱός καὶ ἠγέρθη καὶ ἀπόλεσεν πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας ἐν οἴκῳ ἰουδα
- 11 Ook maakte hij hoogten op de bergen van Juda; en hij deed de inwoners van Jeruzalem hoereren, ja, hij dreef Juda daartoe.
But Jehoshabeath, the daughter of the king, secretly took Joash, the son of Ahaziah, away from among the king's sons who were put to death, and put him and the woman who took care of him in a bedroom. So Jehoshabeath, the daughter of King Jehoram, the wife of Jehoiada the priest and sister of Ahaziah, kept him safe from Athaliah, so that she did not put him to death.
καὶ ἔλαβεν ἰωσαβεθ ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τὸν ἰωασ υἱὸν οχοζια καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων καὶ ἔδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ εἰς ταμίειον τῶν κλιῶν καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἰωσαβεθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως ἰωραμ ἀδελφῆ οχοζιου γυνὴ ἰωδαε τοῦ ἱερέως καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου γοθολιας καὶ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν
- 11 Ook maakte hij hoogten op de bergen van Juda; en hij deed de inwoners van Jeruzalem hoereren, ja, hij dreef Juda daartoe.
But Jehoshabeath, the daughter of the king, secretly took Joash, the son of Ahaziah, away from among the king's sons who were put to death, and put him and the woman who took care of him in a bedroom. So Jehoshabeath, the daughter of King Jehoram, the wife of Jehoiada the priest and sister of Ahaziah, kept him safe from Athaliah, so that she did not put him to death.
καὶ ἔλαβεν ἰωσαβεθ ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τὸν ἰωασ υἱὸν οχοζια καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων καὶ ἔδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ εἰς ταμίειον τῶν κλιῶν καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἰωσαβεθ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως ἰωραμ ἀδελφῆ οχοζιου γυνὴ ἰωδαε τοῦ ἱερέως καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου γοθολιας καὶ οὐκ ἀπέκτεινεν αὐτόν
- 12 Zo kwam een schrift tot hem van den profeet Elia, zeggende: Alzo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Omdat gij in de wegen van uw vader Josafat, en in de wegen van Asa, den koning van Juda, niet gewandeld hebt;
And she kept him safe with her in the house of God for six years, while Athaliah was ruling the land.
καὶ ἦν μετ' αὐτῆς ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ κατακεκρυμμένος ἕξ ἔτη καὶ γοθολια ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς
- 12 Zo kwam een schrift tot hem van den profeet Elia, zeggende: Alzo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Omdat gij in de wegen van uw vader Josafat, en in de wegen van Asa, den koning van Juda, niet gewandeld hebt;
And she kept him safe with her in the house of God for six years, while Athaliah was ruling the land.
καὶ ἦν μετ' αὐτῆς ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ κατακεκρυμμένος ἕξ ἔτη καὶ γοθολια ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς
- 1 Doch in het zevende jaar versterkte zich Jojada, en nam de oversten der honderden, Azarja, den zoon van Jeroham en Ismael, den zoon van Johanan, en Azarja, den zoon van Obed, en Maaseja, den zoon van Adaja en Elisafat, den zoon van Zichri, met zich in een verbond.
In the seventh year, Jehoiada made himself strong, and made an agreement with the captains of hundreds, Azariah, the son of Jeroham, Ishmael, the son of Jehohanan, Azariah, the son of Obed, Maaseiah, the son of Adajah, and Elishaphat, the son of Zichri.
καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐκραταίωσεν ἰωδαε καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους τὸν αζαριαν υἱὸν ἰωραμ καὶ τὸν ἰσμαηλ υἱὸν ἰωαναν καὶ τὸν αζαριαν υἱὸν ωβηδ καὶ τὸν μαασαϊαν υἱὸν αδαϊα καὶ τὸν ελι σαφαν υἱὸν ζαχαρια μετ' αὐτοῦ εἰς οἶκον
- 1 En de inwoners van Jeruzalem maakten Ahazia, zijn kleinsten zoon, koning in zijn plaats; want een bende, die met de Arabieren in het leger gekomen was, had al deersten gedood. Ahazia dan, de zoon van Joram, de koning van Juda, regeerde.
In the seventh year, Jehoiada made himself strong, and made an agreement with the captains of hundreds, Azariah, the son of Jeroham, Ishmael, the son of Jehohanan, Azariah, the son of Obed, Maaseiah, the son of Adajah, and Elishaphat, the son of Zichri.
καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐκραταίωσεν ἰωδαε καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους τὸν αζαριαν υἱὸν ἰωραμ καὶ τὸν ἰσμαηλ υἱὸν ἰωαναν καὶ τὸν αζαριαν υἱὸν ωβηδ καὶ τὸν μαασαϊαν υἱὸν αδαϊα καὶ τὸν ελι σαφαν υἱὸν ζαχαρια μετ' αὐτοῦ εἰς οἶκον
- 2 Twee en veertig jaar was Ahazia oud, toen hij koning werd, en hij regeerde een jaar te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Athalia, een dochter van Omri.
And they went through Judah, getting together the Levites and the heads of families in Israel from all the towns of Judah, and they came to Jerusalem.
καὶ ἐκύκλωσαν τὸν ἰουδα καὶ συνήγαγον τοὺς λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ἰουδα καὶ ἄρχοντας πατριῶν τοῦ ἰσραηλ καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσαλημ
- 2 And they went through Judah, getting together the Levites and the heads of families in Israel from all the towns of Judah, and they came to Jerusalem.
καὶ ἐκύκλωσαν τὸν ἰουδα καὶ συνήγαγον τοὺς λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ἰουδα καὶ ἄρχοντας πατριῶν τοῦ ἰσραηλ καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσαλημ
- 2 Die togen om in Juda, en vergaderden de Levieten uit alle steden van Juda, en de hoofden der vaderen van Israel, en zij kwamen naar Jeruzalem.
And they went through Judah, getting together the Levites and the heads of families in Israel from all the towns of Judah, and they came to Jerusalem.
καὶ ἐκύκλωσαν τὸν ἰουδα καὶ συνήγαγον τοὺς λευίτας ἐκ πασῶν τῶν πόλεων ἰουδα καὶ ἄρχοντας πατριῶν τοῦ ἰσραηλ καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσαλημ

- 3 En die ganze gemeente maakte een verbond in het huis Gods, met den koning; en hij zeide tot hen: Ziet, de zoon des konings zal koning zijn, gelijk als de HEERE vande zonen van David gesproken heeft.
And all the people made an agreement with the king in the house of God. And he said to them, Truly, the king's son will be king, as the Lord has said about the sons of David.
καὶ διέθεντο πᾶσα ἐκκλησία ἰουδα διαθήκη ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰδοὺ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως βασιλευσάτω καθὼς ἐλάλησεν κ ὕριος ἐπὶ τὸν οἶκον δαυιδ
- 3 Hij wandelde ook in de wegen van het huis van Achab; want zijn moeder was zijn raadgeefster, om goddelooslijk te handelen.
And all the people made an agreement with the king in the house of God. And he said to them, Truly, the king's son will be king, as the Lord has said about the sons of David.
καὶ διέθεντο πᾶσα ἐκκλησία ἰουδα διαθήκη ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰδοὺ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως βασιλευσάτω καθὼς ἐλάλησεν κ ὕριος ἐπὶ τὸν οἶκον δαυιδ
- 4 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, gelijk het huis van Achab; want zij waren zijn raadgevers, na den dood zijns vaders, hem ten verderve.
This is what you are to do: let a third of you, of the priests and Levites, who come in on the Sabbath, keep the doors;
νῦν ὁ λόγος οὗτος ὃν ποιήσετε τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσπορευέσθεσαν τὸ σάββατον τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ εἰς τὰς πύλας τῶν εἰσόδων
- 4 Dit is de zaak, die gij doen zult: een derde deel van u, die op den sabbat ingaan, van de priesteren en van de Levieten, zullen tot poortiers der dorpelen zijn;
This is what you are to do: let a third of you, of the priests and Levites, who come in on the Sabbath, keep the doors;
νῦν ὁ λόγος οὗτος ὃν ποιήσετε τὸ τρίτον ἐξ ὑμῶν εἰσπορευέσθεσαν τὸ σάββατον τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ εἰς τὰς πύλας τῶν εἰσόδων
- 5 Hij wandelde ook in hun raad, en toog henen met Joram, den zoon van Achab, den koning van Israel, tot den strijd tegen Hazael, den koning van Syrie, bij Ramoth inGilead; en de Syriers sloegen Joram.
And a third are to be stationed at the king's house; and a third at the doorway of the horses: while all the people are waiting in the open spaces round the house of the Lord.
καὶ τὸ τρίτον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν ἀνυαῖς οἴκου κυρίου
- 5 En een derde deel zal zijn aan het huis des konings; en een derde deel aan de Fondamentpoort; en al het volk zal in de voorhoven zijn van het huis des HEEREN.
And a third are to be stationed at the king's house; and a third at the doorway of the horses: while all the people are waiting in the open spaces round the house of the Lord.
καὶ τὸ τρίτον ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τῇ μέσῃ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν ἀνυαῖς οἴκου κυρίου
- 6 En hij keerde weder om zich te laten genezen te Jizreel; want hij had wonden, die men hem bij Rama geslagen had, als hij streed tegen Hazael, den koning vanSyrie; en Azarja, de zoon van Joram, den koning van Juda, kwam af, om Joram, den zoon van Achab, te Jizreel te bezien, want hij was krank.
But let no one come into the house of the Lord but only the priests and those of the Levites who have work to do there; they may go in for they are holy; but the rest of the people are to keep the orders of the Lord.
καὶ μὴ εἰσελθέτω εἰς οἶκον κυρίου ἐὰν μὴ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ οἱ λειτουργοῦντες τῶν λευιτῶν αὐτοὶ εἰσελεύσονται ὅτι ἅγιοι εἰσιν καὶ πᾶς ὁ λαὸς φυλασσέτω φυλακὰς κυρίου
- 6 Maar dat niemand kome in het huis des HEEREN, dan de priesteren en de Levieten, die dienen; die zullen ingaan, want zij zijn heilig; maar al het volk zal de wacht des HEEREN waarnemen.
But let no one come into the house of the Lord but only the priests and those of the Levites who have work to do there; they may go in for they are holy; but the rest of the people are to keep the orders of the Lord.
καὶ μὴ εἰσελθέτω εἰς οἶκον κυρίου ἐὰν μὴ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ οἱ λειτουργοῦντες τῶν λευιτῶν αὐτοὶ εἰσελεύσονται ὅτι ἅγιοι εἰσιν καὶ πᾶς ὁ λαὸς φυλασσέτω φυλακὰς κυρίου
- 7 De vertreding nu van Ahazia was van God, dat hij tot Joram kwam; want als hij gekomen was, toog hij met Joram uit tot Jehu, den zoon van Nimsi, denwelken deHEERE gezalfd had, om het huis van Achab uit te roeien.
And the Levites are to make a circle round the king, every man being armed; and any man who comes into the house is to be put to death; you are to keep with the king when he comes in and when he goes out.
καὶ κυκλώσουσιν οἱ λευῖται τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνδρὸς σκευὸς ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὸν οἶκον ἀποθανεῖται καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου
- 7 De Levieten nu zullen de koning rondom omsingelen, een ieder met zijn wapenen in zijn hand; en die tot het huis inkomt, zal gedood worden; doch weest gijlieden bijden koning, als hij inkomt en uitgaat.
And the Levites are to make a circle round the king, every man being armed; and any man who comes into the house is to be put to death; you are to keep with the king when he comes in and when he goes out.
καὶ κυκλώσουσιν οἱ λευῖται τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνδρὸς σκευὸς ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὸν οἶκον ἀποθανεῖται καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως εἰσπορευομένου καὶ ἐκπορευομένου

- 8 Zo geschiedde het, als Jehu het oordeel uitvoerde tegen het huis van Achab, dat hij de vorsten van Juda en de zonen der broederen van Ahazia, die Ahazia dienden, vond, en die doodde.
So the Levites and all Judah did as Jehoiada the priest had given them orders: every one took with him his men, those who were to come in and those who were to go out on the Sabbath; for Jehoiada had not sent away the divisions.
καὶ ἐποίησαν οἱ λευῖται καὶ πᾶς ἰουδα κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο ἰωδαε ὁ ἱερεὺς καὶ ἔλαβον ἕκαστος τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ σαββάτου ἕως ἐξόδου τοῦ σαββάτου ὅτι οὐ κατέλυσε ἰωδαε τὰς ἐφημερίας
- 8 En de Levieten en gans Juda deden naar alles, wat de priester Jojada geboden had; en zij namen een ieder zijn mannen, die op den sabbat inkwamen, met degenen, die op den sabbat uitgingen; want de priester Jojada had aan de verdelingen geen verlof gegeven.
So the Levites and all Judah did as Jehoiada the priest had given them orders: every one took with him his men, those who were to come in and those who were to go out on the Sabbath; for Jehoiada had not sent away the divisions.
καὶ ἐποίησαν οἱ λευῖται καὶ πᾶς ἰουδα κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο ἰωδαε ὁ ἱερεὺς καὶ ἔλαβον ἕκαστος τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ σαββάτου ἕως ἐξόδου τοῦ σαββάτου ὅτι οὐ κατέλυσε ἰωδαε τὰς ἐφημερίας
- 9 Verder gaf de priester Jojada aan de oversten der honderden de spiesen, en de rondassen, en de schilden, die van den koning David geweest waren, die in het huis Gods waren.
Then Jehoiada the priest gave to the captains of hundreds the spears and body-covers which had been King David's and which were kept in the house of God.
καὶ ἔδωκεν τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ὄπλα ἃ ἦν τοῦ βασιλέως δαυὶδ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ
- 9 Daarna zocht hij Ahazia, en zij kregen hem (want hij was verstoken in Samaria), en zij brachten hem tot Jehu, en zij doodden hem, en begroeven hem; want zij zeiden: Hij is de zoon van Josafat, die den HEERE met zijn ganse hart gezocht heeft. Zo had het huis van Ahazia niemand, die kracht behield tot het koninkrijk.
Then Jehoiada the priest gave to the captains of hundreds the spears and body-covers which had been King David's and which were kept in the house of God.
καὶ ἔδωκεν τὰς μαχαίρας καὶ τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ὄπλα ἃ ἦν τοῦ βασιλέως δαυὶδ ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ
- 10 En hij stelde al het volk, en een ieder met zijn geweer in zijn hand, van de rechterzijde van het huis tot de linkerzijde van het huis, naar het altaar, en naar het huis, bijden koning rondom.
And he put all the people in position, every man with his instruments of war in his hand, from the right side of the house to the left, by the altar and the house and all round the king.
καὶ ἔστησεν πάντα τὸν λαὸν ἕκαστον ἐν τοῖς ὄπλοις αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὀμίας τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ
- 10 Toen Athalia, de moeder van Ahazia, zag, dat haar zoon dood was, zo maakte zij zich op, en bracht al het koninklijke zaad van het huis van Juda om.
And he put all the people in position, every man with his instruments of war in his hand, from the right side of the house to the left, by the altar and the house and all round the king.
καὶ ἔστησεν πάντα τὸν λαὸν ἕκαστον ἐν τοῖς ὄπλοις αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀμίας τοῦ οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς ὀμίας τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τὸν βασιλέα κύκλῳ
- 11 Maar Jozabath, de dochter des konings, nam Joas, den zoon van Ahazia, en stal hem uit het midden van des konings zonen, die gedood werden, en zette hem en zijnvoedster in een slaapkamer; zo verborg hem Jozabath, de dochter van den koning Joram, de huisvrouw van den priester Jojada (want zij was de zuster van Ahazia), voor Athalia, dat zij hem niet doodde.
Then they made the king's son come out, and they put the crown on his head and gave him the arm-bands and made him king: and Jehoiada and his sons put the holy oil on him and said, Long life to the king.
καὶ ἐξήγαγεν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ βασιλείον καὶ τὰ μαρτύρια καὶ ἐβασίλευσαν καὶ ἔχρισαν αὐτὸν ἰωδαε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ εἶπαν ζήτω ὁ βασιλεὺς
- 11 Toen brachten zij des Konings zoon voor, en zetten hem de kroon op, en gaven hem de getuigenis, en zij maakten hem koning; en Jojada en zijn zonen zalfden hem, en zeiden: De koning leve!
Then they made the king's son come out, and they put the crown on his head and gave him the arm-bands and made him king: and Jehoiada and his sons put the holy oil on him and said, Long life to the king.
καὶ ἐξήγαγεν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ βασιλείον καὶ τὰ μαρτύρια καὶ ἐβασίλευσαν καὶ ἔχρισαν αὐτὸν ἰωδαε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ εἶπαν ζήτω ὁ βασιλεὺς
- 12 Toen nu Athalia hoorde de stem des volks, dat toeliep en den koning roemde, kwam zij tot het volk in het huis des HEEREN.
Now Athaliah, hearing the noise of the people running and praising the king, came to the people in the house of the Lord:
καὶ ἤκουσεν γοθοῦλια τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ τῶν τρεχόντων καὶ ἐξομολογουμένων καὶ αἰνούοντων τὸν βασιλέα καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου
- 12 En hij was bij hen verstoken in het huis Gods zes jaren; en Athalia regeerde over het land.
Now Athaliah, hearing the noise of the people running and praising the king, came to the people in the house of the Lord:
καὶ ἤκουσεν γοθοῦλια τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ τῶν τρεχόντων καὶ ἐξομολογουμένων καὶ αἰνούοντων τὸν βασιλέα καὶ εἰσῆλθεν πρὸς τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου
- 13 En zij zag toe; en ziet, de koning stond bij zijn pilaar, aan de ingang; en de oversten en de trompetten waren bij den koning; en al het volk des lands was blijde, en blies met de trompetten; en de zangers waren er met muzikale instrumenten, en gaven te kennen, dat men lofzingen zou; toen verscheurde Athalia haar klederen, en zij riep: Verraad, verraad!
And looking, she saw the king in his place by the pillar at the doorway, and the captains and the horns by his side; and all the people of the land were giving signs of joy and sounding the horns; and the makers of melody were playing on instruments of music, taking the chief part in the song of praise. Then Athaliah, violently parting her robes, said, Broken faith, broken faith!
καὶ εἶδεν καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς εἰσόδου οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ σάλπιγγες περὶ τὸν βασιλέα καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἠψάλλετο καὶ ἐσάλπισαν ἐν ταῖς σάλπιγγιν καὶ οἱ ᾄδοντες ἐν τοῖς ὄργάνοις ψῶδοι καὶ ὑμνοῦντες αἶνον καὶ διέρρηξεν γοθοῦλια τὴν στολὴν αὐτῆς καὶ ἐβόησεν καὶ εἶπεν ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε

- 14 Maar de priester Jojada bracht de oversten der honderden, die over het heir gesteld waren, uit, en zeide tot hen: Brengt ze uit tot buiten de ordeningen, en die haarvolgt, zal met het zwaard gedood worden; want de priester had gezegd: Gij zult ze in het huis des HEEREN niet doden.
Then Jehoiada the priest gave orders to the captains of hundreds who had authority over the army, saying, Take her outside the lines, and let anyone who goes after her be put to death with the sword. For the priest said, Let her not be put to death in the house of the Lord.
καὶ ἐξῆλθεν ἰωδαε ὁ ἱερεὺς καὶ ἐνετείλατο ἰωδαε ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχουσιν καὶ τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς δυνάμεως καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἐκβάλετε αὐτὴν ἐκτὸς τοῦ οἴκου καὶ εἰσέλθατε ὀπίσω αὐτῆς καὶ ἀποθανέτω μαχαίρᾳ ὅτι εἶπεν ὁ ἱερεὺς μὴ ἀποθανέτω ἐν οἴκῳ κυρίου
- 15 En zij legden de handen aan haar, en zij ging naar den ingang van de Paardenpoort, naar het huis des konings; en zij doodden ze daar.
So they put their hands on her, and she went to the king's house by the doorway of the king's horses; and there she was put to death.
καὶ ἔδωκαν αὐτῇ ἄνεσιν καὶ διῆλθεν διὰ τῆς πύλης τῶν ἵππῶν τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὴν ἐκεῖ
- 16 En Jojada maakte een verbond tussen zich, en tussen al het volk, en tussen den koning, dat zij den HEERE tot een volk zouden zijn.
And Jehoiada made an agreement between the Lord and all the people and the king, that they would be the Lord's people.
καὶ διέθετο ἰωδαε διαθήκην ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ βασιλέως εἶναι λαὸν τῷ κυρίῳ
- 17 Daarna ging al het volk in het huis van Baal, en braken dat af; en zijn altaren en zijn beelden verbraken zij, en Matthan, den priester van Baal, sloegen zij dood voorde altaren.
Then all the people went to the house of Baal and had it pulled down, and its altars and images broken up; and Mattan, the priest of Baal, they put to death before the altars.
καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον βααλ καὶ κατέσπασαν αὐτὸν καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἰδῶλα αὐτοῦ ἐλέπτυναν καὶ τὸν ματθαν ἱερέα τῆς βααλ ἐθανάτωσαν ἐναντίον τῶν θυσιαστηρίων αὐτοῦ
- 18 Jojada nu bestelde de ambten in het huis des HEEREN, onder de hand der Levietische priesteren, die David in het huis des HEEREN afgedeeld had, om debrandofferen des HEEREN te offeren, gelijk in de wet van Mozes geschreven is, met blijdschap en met gezang, naar de instelling van David.
And Jehoiada put the work and the care of the house of the Lord into the hands of the priests and the Levites, who had been grouped in divisions by David to make burned offerings to the Lord, as it is recorded in the law of Moses, with joy and song as David had said.
καὶ ἐνεχείρησεν ἰωδαε ὁ ἱερεὺς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου διὰ χειρὸς ἱερέων καὶ λευιτῶν καὶ ἀνέστησεν τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν ὡς διέστειλεν δαυὶδ ἐπὶ τὸν οἶκον κυρίου καὶ ἀνεπέψατο ὀλοκαυτώματα κυρίῳ καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ μουσῆ ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐν ψαλμοῖς διὰ χειρὸς δαυὶδ
- 19 En hij stelde de poortiers aan de poorten van het huis des HEEREN, opdat niemand, in enig ding onrein zijnde, inkwame.
And he put door-keepers at the doors of the Lord's house, to see that no one who was unclean in any way might come in.
καὶ ἔστησαν οἱ πυλωροὶ ἐπὶ τὰς πύλας οἴκου κυρίου καὶ οὐκ εἰσελεύσεται ἀκάθαρτος εἰς πᾶν πρᾶγμα
- 20 En hij nam de oversten der honderden, en de machtigen, en die heerschappij hadden onder het volk, en al het volk des lands, en bracht den koning van het huis des HEEREN af, en zij kwamen door het midden der hoge poort in het huis des konings; en zij zetten den koning op den troon des koninkrijks.
Then he took the captains of hundreds and the chiefs and the rulers of the people and all the people of the land, and they came down with the king from the house of the Lord through the higher doorway into the king's house, and put the king on the seat of the kingdom.
καὶ ἔλαβεν τοὺς πατριάρχας καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ ἀνεβίβασαν τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου καὶ εἰσῆλθεν διὰ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐκάθισαν τὸν βασιλέα ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς βασιλείας
- 21 En al het volk des lands was blijde, en de stad werd stil, nadat zij Athalia met het zwaard gedood hadden.
So all the people of the land were glad and the town was quiet, for they had put Athaliah to death with the sword.
καὶ ἠψυχώθη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς καὶ ἡ πόλις ἡσύχασεν καὶ τὴν γοθολιαν ἐθανάτωσαν μαχαίρᾳ
- 1 Joas was zeven jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde veertig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Zibja, van Ber-seba.
Joash was seven years old when he became king, and he was ruling for forty years in Jerusalem: his mother's name was Zibiah of Beer-sheba.
ὦν ἑπτὰ ἔτων ἰωας ἐν τῷ βασιλευδαίᾳ αὐτὸν καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ σαβια ἐκ βηρσαβε
- 2 En Joas deed dat recht was in de ogen des HEEREN, al de dagen van den priester Jojada.
And Joash did what was right in the eyes of the Lord as long as Jehoiada the priest was living.
καὶ ἐποίησεν ἰωας τὸ εὐθεὸς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας ἰωδαε τοῦ ἱερέως
- 3 En Jojada nam voor hem twee vrouwen; en hij gewon zonen en dochteren.
And Jehoiada took two wives for him, and he became the father of sons and daughters.
καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἰωδαε γυναῖκας δύο καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας

- 4 Het geschiedde nu na dezen, dat het in het hart van Joas was, het huis des HEEREN te vernieuwen.
Now after this Joash had a desire to put the house of the Lord into good order again;
καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα καὶ ἐγένετο ἐπὶ καρδίαν ἰωᾶς ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου
- 5 Zo vergaderde hij de priesteren en de Levieten, en zeide tot hen: Trekt uit tot de steden van Juda, en vergadert geld van het ganse Israel, om het huis uws Gods tebetere van jaar tot jaar; en gijlieden, haast tot deze zaak; maar de Levieten haastten niet.
And getting together the priests and Levites, he said to them, Go out into the towns of Judah year by year, and get from all Israel money to keep the house of your God in good condition; and see that this is done without loss of time. The Levites, however, were slow in doing so.
καὶ συνήγαγεν τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἐξέλθατε εἰς τὰς πόλεις ἰουδα καὶ συναγάγετε ἀπὸ παντὸς ἰσραηλ ἀργύριον κατισχύσαι τὸν οἶκον κυρίου ἐνιαυτὸν κατ' ἐνιαυτὸν καὶ σπεύσατε λαλῆσαι καὶ οὐκ ἔσπευσαν οἱ λευῖται
- 6 En de koning riep Jojada, het hoofd, en zeide tot hem: Waarom hebt gij geen onderzoek gedaan bij de Levieten, dat zij uit Juda en uit Jeruzalem inbrengen zouden deschatting van Mozes, den knecht des HEEREN, en van de gemeente van Israel, voor de tent der getuigenis?
Then the king sent for Jehoiada, the chief priest, and said to him, Why have you not given the Levites orders that the tax fixed by Moses, the servant of the Lord, and by the meeting of Israel, for the Tent of witness, is to be got in from Judah and Jerusalem and handed over?
καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς ἰωᾶς τὸν ἰωδαε τὸν ἄρχοντα καὶ εἶπεν αὐτῷ διὰ τί οὐκ ἐπεσκέψω περὶ τῶν λευιτῶν τοῦ εἰσενέγκαι ἀπὸ ἰουδα καὶ ἱερουσαλημ τὸ κεκριμένον ὑπὸ μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ὃ τε ἐξεκκλησίασεν τὸν ἰσραηλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου
- 7 Want als Athalia goddelooslijk handelde, hadden haar zonen het huis Gods opengebroke, ja, zelfs alle geheiligde dingen van het huis des HEEREN besteed aan deBaals.
For the house of the Lord had been broken up by Athaliah, that evil woman, and her sons; and all its holy things they had given to the Baals.
ὅτι γοθολια ἦν ἡ ἄνομος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς κατέσπασαν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ γὰρ τὰ ἅγια οἴκου κυρίου ἐποίησαν ταῖς βααλιμ
- 8 En de koning gebood, en zij maakten een kist, en stelden die buiten aan de poort van het huis des HEEREN.
So at the king's order they made a chest and put it outside the doorway of the house of the Lord.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς γενηθήτω γλωσσόκομον καὶ τεθήτω ἐν πύλῃ οἴκου κυρίου ἕξω
- 9 En men deed uitroeping in Juda en in Jeruzalem, dat men den HEERE inbrengen zou de schatting van Mozes, den knecht Gods, over Israel in de woestijn.
And an order was sent out through all Judah and Jerusalem that payment was to be made to the Lord of the tax which Moses, the servant of God, had put on Israel in the waste land.
καὶ κηρυζήτωσαν ἐν ἰουδα καὶ ἐν ἱερουσαλημ εἰσενέγκαι κυρίῳ καθὼς εἶπεν μωυσῆς παῖς τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸν ἰσραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 10 Toen verblijdden zich alle oversten en al het volk, en zij brachten in, en wierpen in de kist, totdat men voleind had.
And all the chiefs and all the people came gladly and put their money into the chest, till they had all given.
καὶ ἔδωκαν πάντες ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς καὶ εἰσέφερον καὶ ἐνέβαλλον εἰς τὸ γλωσσόκομον ἕως οὗ ἐπληρώθη
- 11 Het geschiedde nu ter tijd, als hij de kist, naar des konings bevel, door de hand der Levieten, inbracht, en als zij zagen, dat er veel gelds was, dat de schrijver deskonings kwam, en de bestelde van de hoofdpriester, en de kist ledig maakten, en die opnamen, en die wederbrachten aan haar plaats; also deden zij van dag tot dag, en verzamelden geld in menigte;
So when the chest was taken to the king's servants by the Levites, and they saw that there was much money in it, the king's scribe and the chief priest's servant took the money out, and put the chest back in its place. They did this day by day, and got together a great amount of money.
καὶ ἐγένετο ὡς εἰσέφερον τὸ γλωσσόκομον πρὸς τοὺς προστάτας τοῦ βασιλέως διὰ χειρὸς τῶν λευιτῶν καὶ ὡς εἶδον ὅτι ἐπλεόνασεν τὸ ἀργύριον καὶ ἦλθεν ὁ γραμματεὺς τοῦ βασιλέως καὶ ὁ προστάτης τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ ἐξεκένωσαν τὸ γλωσσόκομον καὶ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ οὕτως ἐποίουν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας καὶ συνήγαγον ἀργύριον πολὺ
- 12 Hetwelk de koning en Jojada gaven aan dengenen, die het werk van den dienst van het huis des HEEREN verzorgden; en zij huurden houwens en timmerlieden, omhet huis des HEEREN te vernieuwen, mitsgaders ook werkmeesters in ijzer en koper, om het huis des HEEREN te beteren.
Then the king and Jehoiada gave it to those who were responsible for getting the work done on the Lord's house, and with it they got wall-builders and woodworkers and metal-workers to put the house of the Lord in good order again.
καὶ ἔδωκεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς καὶ ἰωδαε ὁ ἱερεὺς τοῖς ποιούσιν τὰ ἔργα εἰς τὴν ἐργασίαν οἴκου κυρίου καὶ ἐμισθοῦντο λατόμους καὶ τέκτονας ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ χαλκεῖς σιδήρου καὶ χαλκοῦ ἐπισκευάσαι τὸν οἶκον κυρίου
- 13 Zo deden de verzorgers van het werk, dat de betering des werks door hun hand toenam; en zij herstelden het huis Gods in zijn gestaltenis, en maakten het vast.
So the workmen did their work, making good what was damaged and building up the house of God till it was strong and beautiful again.
καὶ ἐποίουν οἱ ποιῶντες τὰ ἔργα καὶ ἀνέβη μῆκος τῶν ἔργων ἐν χερσὶν αὐτῶν καὶ ἀνέστησαν τὸν οἶκον κυρίου ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτοῦ καὶ ἐνίσχυσαν

- 14 Als zij nu voleind hadden, brachten zij voor den koning en Jojada het overige des gelds, waarvan hij vaten maakte voor het huis des HEEREN, vaten om te dienen te offeren, en rookschalen, en gouden en zilveren vaten; en zij offerden geduriglijk brandofferen in het huis des HEEREN al de dagen van Jojada.
And when the work was done, they took the rest of the money to the king and Jehoiada, and it was used for making the vessels for the house of the Lord, all the vessels needed for the offerings, the spoons and the vessels of gold and silver. And as long as Jehoiada was living, the regular burned offerings were offered in the house of the Lord.
καὶ ὡς συνετέλεσαν ἤνεγκαν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς ἰωδαε τὸ κατάλοιπον τοῦ ἀργυρίου καὶ ἐποίησαν σκευὴ εἰς οἶκον κυρίου σκευὴ λειτουργικὰ ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσίας χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ καὶ ἀνήνεγκαν ὀλοκαυτώσεις ἐν οἴκῳ κυρίου διὰ παντὸς πάσας τὰς ἡμέρας ἰωδαε
- 15 En Jojada werd oud en zat van dagen, en stierf; hij was honderd en dertig jaren oud, toen hij stierf.
But Jehoiada became old and full of days, and he came to his end; he was a hundred and thirty years old at the time of his death.
καὶ ἐγήρασεν ἰωδαε πλήρης ἡμερῶν καὶ ἐτελεύτησεν ὢν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἔτων ἐν τῷ τελευτᾷ αὐτόν
- 16 En zij begroeven hem in de stad Davids, bij de koningen; want hij had goed gedaan in Israel, beide aan God en zijn huize.
And they put him into his last resting-place in the town of David, among the kings, because he had done good in Israel for God and for his house.
καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυὶδ μετὰ τῶν βασιλέων ὅτι ἐποίησεν ἀγαθοσύνην μετὰ ἰσραὴλ καὶ μετὰ τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ
- 17 Maar na den dood van Jojada kwamen de vorsten van Juda, en bogen zich neder voor den koning; toen hoorde de koning naar hen.
Now after the death of Jehoiada, the chiefs of Judah came and went down on their faces before the king. Then the king gave ear to them.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν ἰωδαε εἰσῆλθον οἱ ἄρχοντες ἰουδα καὶ προσεκύνησαν τὸν βασιλέα τότε ἐπήκουσεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς
- 18 Zo verlieten zij het huis des HEEREN, des Gods hunner vaderen, en dienden de bossen en de afgoden; toen was een grote toornigheid over Juda en Jeruzalem, omdeze hun schuld.
And they gave up the house of the Lord God of their fathers, and became worshippers of pillars of wood and of the images; and because of this sin of theirs, wrath came on Judah and Jerusalem.
καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ ἐδούλευον ταῖς ἀσάτραις καὶ τοῖς εἰδώλοις καὶ ἐγένετο ὀργὴ ἐπὶ ἰουδα καὶ ἐπὶ ἱερουσαλημ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ
- 19 Doch Hij zond profeten onder hen, om hen tot den HEERE te doen wederkeren; die betuigden tegen hen, maar zij neigden de oren niet.
And the Lord sent them prophets to make them come back to him; and they gave witness against them, but they would not give ear.
καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς προφήτας ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ διεμαρτύραντο αὐτοῖς καὶ οὐκ ἤκουσαν
- 20 En de Geest Gods toog Zacharia aan, den zoon van Jojada, den priester, die boven het volk stond, en hij zeide tot hen: Zo zegt God: Waarom overtreedt gij degeboden des HEEREN? Daarom zult gij niet voorspoedig zijn; dewijl gij den HEERE verlaten hebt, zo zal Hij u verlaten.
Then the spirit of God came on Zechariah, the son of Jehoiada the priest, and, getting up before the people, he said to them, God has said, Why do you go against the orders of the Lord, so that everything goes badly for you? because you have given up the Lord, he has given you up.
καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐνέδυσεν τὸν ἀζαριαν τὸν τοῦ ἰωδαε τὸν ἱερέα καὶ ἀνέστη ἐπάνω τοῦ λαοῦ καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος τί παραπορεύεσθε τὰς ἐντολὰς κυρίου καὶ οὐκ εὐδοθήσεσθε ὅτι ἐγκατελίπετε τὸν κύριον καὶ ἐγκαταλείψει ὑμᾶς
- 21 En zij maakten een verbintenis tegen hem, en stenigden hem met stenen door het gebod des konings, in het voorhof van het huis des HEEREN.
But when they had made a secret design against him, he was stoned with stones, by the king's order, in the outer square of the Lord's house.
καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν δι' ἐντολῆς ἰωας τοῦ βασιλέως ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου
- 22 Zo gedacht de koning Joas niet der weldadigheid, die zijn vader Jojada aan hem gedaan had, maar doodde zijn zoon; dewelke, als hij stierf, zeide: De HEERE zal het zien en zoeken!
So King Joash did not keep in mind how good Jehoiada his father had been to him, but put his son to death. And in the hour of his death he said, May the Lord see it and take payment!
καὶ οὐκ ἐμνήσθη ἰωας τοῦ ἔλεους οὗ ἐποίησεν μετ' αὐτοῦ ἰωδαε ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ὡς ἀπέθνησκεν εἶπεν ἴδοι κύριος καὶ κρινάτω
- 23 Daarom geschiedde het met den omgang des jaars, dat de heirkraft van Syrie tegen hem optoog, en zij kwamen tot Juda en Jeruzalem, en verdierven uit het volk alde vorsten des volks; en zij zonden al hun roof tot den koning van Damaskus.
Now in the spring, the army of the Aramaeans came up against him; they came against Judah and Jerusalem, putting to death all the great men of the people and sending all the goods they took from them to the king of Damascus.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν δύναμις συρίας καὶ ἦλθεν ἐπὶ ἰουδα καὶ ἐπὶ ἱερουσαλημ καὶ κατέφθειραν πάντας τοὺς ἄρχοντας τοῦ λαοῦ ἐν τῷ λαῷ καὶ πάντα τὰ σκεῦα αὐτῶν ἀπέστειλαν τῷ βασιλεὶ δαμασκοῦ
- 24 Hoewel de heirkraft van Syrie met weinig mannen kwam, evenwel gaf de HEERE in hun hand een heirkraft van grote menigte, dewijl zij den HEERE, den Godhunner vaderen, verlaten hadden; alzo voerden zij de oordelen uit tegen Joas.
For though the army of Aram was only a small one, the Lord gave a very great army into their hands, because they had given up the Lord, the God of their fathers. So they put into effect the punishment of Joash.
ὅτι ἐν ὀλίγοις ἀνδράσιμιν παρεγένετο δύναμις συρίας καὶ ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν δύναμιν πολλὴν σφόδρα ὅτι ἐγκατέλιπον κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ μετὰ ἰωας ἐποίησεν κρίμματα

- 25 En toen zij van hem getogen waren (want zij lieten hem in grote krankheden), maakten zijn knechten, om het bloed der zonen van den priester Jojada, eenverbintenis tegen hem, en zij sloegen hem dood op zijn bed, dat hij stierf; en zij begroeven hem in de stad Davids, maar zij begroeven hem niet in de graven derkoningen.
 And when they had gone away from him, (for he was broken with disease,) his servants made a secret design against him because of the blood of the son of Jehoiada the priest, and they put him to death on his bed; and they put his body into the earth in the town of David, but not in the resting-place of the kings.
 και μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἐγκαταλιπεῖν αὐτὸν ἐν μαλακίαις μεγάλαις καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν αἵμασιν υἱοῦ ἰωδαε τοῦ ἱερέως καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ καὶ ἀπέθανεν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν πόλει δαυιδ καὶ οὐκ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ τῶν βασιλέων
- 26 Dezen nu zijn, die een verbintenis tegen hem maakten: Zabad, de zoon van Simeath, de Ammonietische, en Jozabad, de zoon van Simrith, de Moabietische.
 Those who made designs against him were Zabad, the son of Shimeath, an Ammonite woman, and Jehozabad, the son of Shimrith, a Moabite woman.
 και οἱ ἐπιθέμενοι ἐπ' αὐτὸν ζαβεδ ὁ τοῦ σαμαθ ὁ αμμωνίτης καὶ ἰωζαβεδ ὁ τοῦ σομαρωθ ὁ μοαβίτης
- 27 Aangaande nu zijn zonen, en de grootheid van den last, hem opgelegd, en het gebouw van het huis Gods, ziet, zij zijn geschreven in de historie van het boek derkoningen; en zijn zoon Amazia werd koning in zijn plaats.
 Now the story of his sons, and all the words said by the prophet against him, and the building up again of the Lord's house, are recorded in the account in the book of the kings. And Amaziah his son became king in his place.
 και οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντες καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ πέντε καὶ τὰ λοιπὰ ἰδοὺ γεγραμμένα ἐπὶ τὴν γραφὴν τῶν βασιλέων καὶ ἐβασίλευσεν αμασιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 1 Amazia, vijf en twintig jaren oud zijnde, werd koning, en regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Joaddan, van Jeruzalem.
 Amaziah was twenty-five years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for twenty-nine years; his mother's name was Jehoaddan of Jerusalem.
 ὦν πέντε καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐβασίλευσεν αμασιας καὶ εἴκοσι ἑννέα ἐτὴ ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ ἰωαδεν ἀπὸ ἱερουσαλημ
- 2 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, doch niet met een volkomen hart.
 He did what was right in the eyes of the Lord, but his heart was not completely true to the Lord.
 και ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου ἀλλ' οὐκ ἐν καρδίᾳ πλήρει
- 3 Het geschiedde nu, als het koninkrijk aan hem gesterkt was, dat hij zijn knechten, die den koning, zijn vader, geslagen hadden, doodde.
 Now when he became strong in the kingdom, he put to death those men who had taken the life of the king his father.
 και ἐγένετο ὡς κατέστη ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐθανάτωσεν τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς φονεύσαντας τὸν βασιλέα πατέρα αὐτοῦ
- 4 Doch hun kinderen doodde hij niet, maar hij deed, gelijk in de wet, in het boek van Mozes, geschreven is, waar de HEERE geboden heeft, zeggende: De vaderszullen niet sterven om de kinderen, en de kinderen zullen niet sterven om de vaders; maar een ieder zal om zijn zonde sterven.
 But he did not put their children to death, for he kept the orders of the Lord recorded in the book of the law of Moses, saying, The fathers are not to be put to death for their children or the children for their fathers, but a man is to be put to death for the sin which he himself has done.
 και τοὺς υἱοὺς αὐτῶν οὐκ ἀπέκτεινεν κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ νόμου κυρίου καθὼς γέγραπται ὡς ἐνετείλατο κύριος λέγων οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων ἀλλ' ἢ ἕκαστος τῆ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανοῦνται
- 5 En Amazia vergaderde Juda, en stelde hen, naar de huizen der vaderen, tot oversten van duizenden en tot oversten van honderden, door gans Juda en Benjamin; enhij monsterde hen, van twintig jaren oud en daarboven, en vond hen driehonderd duizend uitgelezenen, uittrekkende ten heire, handelende spies en rondas.
 Then Amaziah got all Judah together and put them in order by their families, even all Judah and Benjamin, under captains of thousands and captains of hundreds: and he had those of twenty years old and over numbered, and they came to three hundred thousand of the best fighting-men, trained for war and in the use of the spear and the body-cover.
 και συνήγαγεν αμασιας τὸν οἶκον ἰουδα καὶ ἀνέστησεν αὐτοὺς κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν εἰς χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους ἐν παντὶ ἰουδα καὶ ἱερουσαλημ καὶ ἠρίθμησεν αὐτοὺς ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἰ ἐπάνω καὶ εὔρεν αὐτοὺς τριακοσίας χιλιάδας δυνατοὺς ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον κρατοῦντας δόρυ καὶ θυρεὸν
- 6 Daartoe huurde hij uit Israel honderd duizend kloeke helden, voor honderd talenten zilvers.
 And for a hundred talents of silver, he got a hundred thousand fighting-men from Israel.
 και ἐμισθώσατο ἀπὸ ἰσραηλ ἑκατὸν χιλιάδας δυνατοὺς ἰσχυρὶ ἑκατὸν ταλάντων ἀργυρίου
- 7 Maar er kwam een man Gods tot hem, zeggende: O, koning! laat het heir van Israel met u niet gaan; want de HEERE is niet met Israel, met alle kinderen vanEphraim.
 But a man of God came to him, saying, O king, let not the army of Israel go with you; for the Lord is not with Israel, that is, the children of Ephraim.
 και ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν λέγων βασιλεῦ οὐδὲ πορεύσεται μετὰ σοῦ δύναμις ἰσραηλ ὅτι οὐκ ἔστιν κύριος μετὰ ἰσραηλ πάντων τῶν υἱῶν εφραιμ
- 8 Maar zo gij gaat, doe het, wees sterk ten strijde; God zal u doen vallen voor den vijand; want in God is kracht, om te helpen en om te doen vallen.
 But go yourself, and be strong in war; God will not let you go down before those who are fighting against you; for God has power to give help or to send you down before your attackers.
 ὅτι ἐὰν ὑπολάβῃς κατισχυᾶσαι ἐν τούτοις καὶ τροπώσεται σε κύριος ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὅτι ἔστιν παρὰ κυρίου καὶ ἰσχυᾶσαι καὶ τροπώσασθαι

- 9 En Amazia zeide tot den man Gods: Maar wat zal men doen met de honderd talenten, die ik aan de benden van Israel gegeven heb? En de man Gods zeide: DeHEERE heeft meer dan dit, om u te geven.
Then Amaziah said to the man of God, But what is to be done about the hundred talents which I have given for the armed band of Israel? And the man of God in answer said, God is able to give you much more than this.
καὶ εἶπεν αμασιας τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ θεοῦ καὶ τί ποιήσω τὰ ἑκατὸν τάλαντα ἃ ἔδωκα τῇ δυνάμει ἰσραηλ καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἔστιν τῷ κυρίῳ δοῦναί σοι πλεῖστα τούτων
- 10 Toen scheidde Amazia die af, te weten de benden, die uit Efraim tot hem gekomen waren, dat zij naar hun plaats gingen; daarom ontstak hun toorn zeer tegen Juda, en zij keerden weder tot hun plaats in hittigheid des toorns.
So Amaziah, separating the armed band which had come to him from Ephraim, sent them back again; which made them very angry with Judah, and they went back burning with wrath.
καὶ διεχώρισεν αμασιας τῇ δυνάμει τῇ ἐλθοῦσῃ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ εφραιμ ἀπελθεῖν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ ἐθυμώθησαν σφόδρα ἐπὶ ἰουδαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ἐν ὀργῇ θυμοῦ
- 11 Amazia nu sterkte zich, en leidde zijn volk uit, en toog in het Zoutdal, en sloeg van de kinderen van Seir tien duizend.
Then Amaziah took heart, and went out at the head of his people and came to the Valley of Salt, where he put to death ten thousand of the children of Seir;
καὶ αμασιας κατίσχυσεν καὶ παρέλαβεν τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν κοιλάδα τῶν ἁλῶν καὶ ἐπάταξεν ἐκεῖ τοὺς υἱοὺς σιμρ δέκα χιλιάδας
- 12 Daartoe vingden de kinderen van Juda tien duizend levend, en brachten ze op de hoogte der steenrots, en stieten hen van de spits der steenrots af, dat zij allenbarstten.
And ten thousand more the children of Israel took living, and made them go up to the top of the rock, pushing them down from the top of the rock so that their bodies were broken by the fall.
καὶ δέκα χιλιάδας ἐζώγησαν οἱ υἱοὶ ἰουδα καὶ ἔφερον αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ κρημοῦ καὶ κατεκρήμνιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ κρημοῦ καὶ πάντες διερρήγυντο
- 13 Maar de mannen der benden, die Amazia had doen wederkeren, dat zij met hem in den strijd niet zouden trekken, die deden een inval in de steden van Juda, van Samaria af tot Beth-horon toe, en sloegen van hen drie duizend, en roofden veel roofof.
But the men of the band which Amaziah sent back and did not take with him to the fight, made attacks on the towns of Judah from Samaria to Beth-horon, putting to death three thousand of their people and taking away a great store of their goods.
καὶ οἱ υἱοὶ τῆς δυνάμεως οὓς ἀπέστρεψεν αμασιας τοῦ μὴ πορευθῆναι μετ' αὐτοῦ εἰς πόλεμον καὶ ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις ἰουδα ἀπὸ σαμαρείας ἕως βαιθωρον καὶ ἐπάταξαν ἐν αὐτοῖς τρεῖς χιλιάδας καὶ αἰ ἐσκύλευσαν σκύλα πολλὰ
- 14 Het geschiedde nu, nadat Amazia van het slaan der Edomieten gekomen was, en dat hij de goden der kinderen van Seir medegebracht had, dat hij die zich tot godenstelde, en zich voor dezelve neder boog en dien rookte.
Now when Amaziah came back from the destruction of the Edomites, he took the gods of the children of Seir and made them his gods, worshipping them and burning offerings before them.
καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἐλθεῖν αμασιαν πατάξαντα τὴν ἰδουμαίαν καὶ ἦνεγκεν πρὸς αὐτοὺς τοὺς θεοὺς υἱῶν σιμρ καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἑαυτῷ εἰς θεοὺς καὶ ἐναντίον αὐτῶν προσεκύνει καὶ αὐτοῖς αὐτὸς ἔθουεν
- 15 Toen ontstak de toorn des HEEREN tegen Amazia; en Hij zond tot hem een profeet, die zeide tot hem: Waarom hebt gij de goden van dat volk gezocht, die hun volk niet gered hebben uit uw hand?
And so the wrath of the Lord was moved against Amaziah, and he sent a prophet to him, who said, Why have you gone after the gods of the people who have not given their people salvation from your hands?
καὶ ἐγένετο ὀργὴ κυρίου ἐπὶ αμασιαν καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ προφήτας καὶ εἶπαν αὐτῷ τί ἐζήτησας τοὺς θεοὺς τοῦ λαοῦ οἱ οὐκ ἐξείλαντο τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρὸς σου
- 16 En het geschiedde, als hij tot hem sprak, dat hij hem zeide: Heeft men u tot des konings raadgever gesteld? Houd gij op; waarom zouden zij u slaan? Toen hield de profeet op, en zeide: Ik merk, dat God besloten heeft u te verderven, dewijl gij dit gedaan, en naar mijn raad niet gehoord hebt.
But while he was talking to him the king said to him, Have we made you one of the king's government? say no more, or it will be the cause of your death. Then the prophet gave up protesting, and said, It is clear to me that God's purpose is your destruction, because you have done this and have not given ear to my words.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ μὴ σύμβουλον τοῦ βασιλέως δέδωκά σε πρόσεχε μὴ μαστιγωθῆς καὶ ἐσιώπησεν ὁ προφήτης καὶ εἶπεν ὅτι γινώσκω ὅτι ἐβούλετο ἐπὶ σοὶ τοῦ καταφθεῖραι σε ὅτι ἐποίησας τοῦτο καὶ οὐκ ἐπήκουσας τῆς συμβουλίας μου
- 17 En Amazia, de koning van Juda, werd te rade, dat hij zond tot Joas, den zoon van Joahaz, den zoon van Jehu, den koning van Israel, om te zeggen: Kom, laat onselkanders aangezicht zien.
Then Amaziah, king of Judah, acting on the suggestion of his servants, sent to Joash, the son of Jehoahaz, the son of Jehu, king of Israel, saying, Come, let us have a meeting face to face.
καὶ ἐβουλεύσατο αμασιας καὶ ἀπέστειλεν πρὸς ἰωασ υἱὸν ἰωαχαζ υἱοῦ ἰου βασιλέα ἰσραηλ λέγων δεῦρο ὀφθῶμεν προσώποις
- 18 Maar Joas, de koning van Israel, zond tot Amazia, den koning van Juda, om te zeggen: De distel, die op den Libanon is, zond tot den ceder, die op den Libanon is, om te zeggen: Geef uw dochter mijn zoon ter vrouw; maar het gedierte des velds, dat op den Libanon is, ging voorbij, en vertrad de distel.
And Joash, king of Israel, sent to Amaziah, king of Judah, saying, The thorn-tree in Lebanon sent to the cedar in Lebanon, saying, Give your daughter to my son for a wife: and a beast from the woodland in Lebanon went by, crushing the thorn under his feet.
καὶ ἀπέστειλεν ἰωασ βασιλεὺς ἰσραηλ πρὸς αμασιαν βασιλέα ἰουδα λέγων ὁ ἀχουχ ὁ ἐν τῷ λιβάνῳ ἀπέστειλεν πρὸς τὴν κέδρον τὴν ἐν τῷ λιβάνῳ λέγων δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα καὶ αἰ ἰδοὺ ἐλεύσεται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τὰ ἐν τῷ λιβάνῳ καὶ ἤλθαν τὰ θηρία καὶ κατεπάτησαν τὸν ἀχουχ

- 19 Gij zegt: Zie, gij hebt de Edomieten geslagen; daarom heeft uw hart u verheven, om te roemen; nu, blijf in uw huis; waarom zoudt gij u in het kwaad mengen, dat gijvallen zoudt; gij en Juda met u?
 You say, See, I have overcome Edom; and your heart is lifted up with pride: now keep in your country; why do you make causes of trouble, putting yourself, and Judah with you, in danger of downfall?
 εἶπας ἰδοὺ ἐπάταξας τὴν ἰδουμαίαν καὶ ἐπαίρει σε ἡ καρδία ἢ βαρεῖα νῦν κáθησο ἐν οἴκῳ σου καὶ ἵνα τί συμβάλλεις ἐν κακίᾳ καὶ πεσῆ σὺ καὶ ἰουδας μετὰ σοῦ
- 20 Doch Amazia hoorde niet, want het was van God, opdat Hij hen in hun hand gave, overmits zij de goden der Edomieten gezocht hadden.
 But Amaziah gave no attention; and this was the purpose of God, so that he might give them up into the hands of Joash, because they had gone after the gods of Edom.
 καὶ οὐκ ἤκουσεν αμασιας ὅτι παρὰ κυρίου ἐγένετο τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας ὅτι ἐξεζήτησεν τοὺς θεοὺς τῶν ἰδουμαίων
- 21 Zo toog Joas, de koning van Israel, op, en hij en Amazia, de koning van Juda, zagen elkanders aangezichten te Beth-Semes, dat in Juda is.
 And so Joash, king of Israel, went up; and he and Amaziah, king of Judah, came face to face at Beth-shemesh in Judah.
 καὶ ἀνέβη ἰωας βασιλεὺς ἰσραηλ καὶ ὄφθησαν ἀλλήλοις αὐτὸς καὶ αμασιας βασιλεὺς ἰουδα ἐν βαιθσαμυς ἣ ἐστὶν τοῦ ἰουδα
- 22 En Juda werd geslagen voor het aangezicht van Israel; en zij vloden een iegelijk in zijn tenten.
 And Judah was overcome before Israel, and they went in flight, every man to his tent.
 καὶ ἐτροπώθη ἰουδας κατὰ πρόσωπον ἰσραηλ καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὸ σκίνωμα
- 23 En Joas, de koning van Israel, greep Amazia, den koning van Juda, den zoon van Joas, den zoon van Joahaz, te Beth-Semes; en hij bracht hem te Jeruzalem, en hij brak aan den muur van Jeruzalem, van de poort van Efraim tot aan de Hoekpoort, vierhonderd ellen.
 And Joash, king of Israel, made Amaziah, king of Judah, the son of Joash, the son of Jehoahaz, prisoner at Beth-shemesh, and took him to Jerusalem; and he had the wall of Jerusalem pulled down from the doorway of Ephraim to the doorway in the angle, four hundred cubits.
 καὶ τὸν αμασιαν βασιλέα ἰουδα τὸν τοῦ ἰωας κατέλαβεν ἰωας βασιλεὺς ἰσραηλ ἐν βαιθσαμυς καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς ἱερουσαλημ καὶ κατέσπασεν ἀπὸ τοῦ τείχους ἱερουσαλημ ἀπὸ πύλης εφραιμ ἕως πύλης γωνίας τετρακοσίους πήχεις
- 24 Daartoe nam hij al het goud, en het zilver, en al de vaten, die in het huis Gods gevonden werden, bij Obed-Edom, en de schatten van het huis des konings, mitsgaders gijzelaars, en hij keerde weder naar Samaria.
 And he took all the gold and silver and all the vessels which were in the house of the Lord, under the care of Obed-edom, and all the wealth from the king's house, as well as those whose lives would be the price of broken faith, and went back to Samaria.
 καὶ πᾶν τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πάντα τὰ σκεῦη τὰ εὐρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ παρὰ τῷ αβδεδομ καὶ τοὺς θησαυροὺς οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν συμμιξέων καὶ ἐπέστρεψεν εἰς σαμάρειαν
- 25 Amazia nu, de zoon van Joas, de koning van Juda, leefde na den dood van Joas, den zoon van Joahaz, den koning van Israel, vijftien jaren.
 Amaziah, son of Joash, king of Judah, went on living for fifteen years after the death of Joash, the son of Jehoahaz, king of Israel.
 καὶ ἔζησεν αμασιας ὁ τοῦ ἰωας βασιλεὺς ἰουδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ἰωας τὸν τοῦ ἰωαχαζ βασιλέα ἰσραηλ ἔτη δέκα πέντε
- 26 Het overige nu der geschiedenissen van Amazia, de eerste en de laatste, ziet, zijn die niet geschreven in het boek der koningen van Juda en Israel?
 Now the rest of the acts of Amaziah, first and last, are they not recorded in the book of the kings of Judah and Israel?
 καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αμασιου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίου βασιλέων ἰουδα καὶ ἰσραηλ
- 27 Van den tijd nu af, dat Amazia afgeweken was van achter den HEERE, zo maakten zij in Jeruzalem een verbintenis tegen hem; doch hij vluchtte naar Lachis. Toen zonden zij hem na tot Lachis, en doodden hem aldaar.
 Now from the time when Amaziah gave up worshipping the Lord, they made secret designs against him in Jerusalem; and he went in flight to Lachish: but they sent to Lachish after him and put him to death there.
 καὶ ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἀπέστη αμασιας ἀπὸ κυρίου καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ ἐπιθεσιν καὶ ἔφυγεν ἀπὸ ἱερουσαλημ εἰς λαχίς καὶ ἀπέστειλαν κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς λαχίς καὶ ἐθανάτωσαν αὐτὸν ἐκεῖ
- 28 En zij brachten hem op paarden, en begroeven hem bij zijn vaderen in de stad van Juda.
 And they took his body on horseback and put it into the earth with his fathers in the town of David.
 καὶ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἵππων καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει δαυιδ
- 1 Toen nam het ganse volk van Juda Uzzia (die nu zestien jaren oud was), en maakte hem koning in de plaats van zijn vader Amazia.
 Then all the people of Judah took Uzziah, who was sixteen years old, and made him king in place of his father Amaziah.
 καὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν οὐζιαν καὶ αὐτὸς δέκα καὶ ἕξ ἐτῶν καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ αμασιου

- 2 Dezelve bouwde Eloth, en bracht ze weder aan Juda, nadat de koning met zijn vaderen ontslapen was.
He was the builder of Eloth, which he got back for Judah after the death of the king.
 αὐτὸς ἔκοδόμησεν τὴν αἰλαθ αὐτὸς ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ ἰουδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ
- 3 Zestien jaren was Uzzia oud, toen hij koning werd, en hij regeerde twee en vijftig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jecholia, van Jeruzalem.
Uzziah was sixteen years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for fifty-two years; his mother's name was Jecholia of Jerusalem.
 υἱὸς δέκα ἕξ ἐτῶν ἐβασίλευσεν οὐζίας καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ χαλια ἀπὸ ἱερουσαλημ
- 4 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader Amazia gedaan had.
He did what was right in the eyes of the Lord, as his father Amaziah had done.
 καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν αμασιας ὁ πατὴρ αὐτοῦ
- 5 Want hij begaf zich om God te zoeken, in de dagen van Zacharia, die verstandig was in de gezichten Gods; in de dagen nu, dat hij den HEERE zocht, maakte hemGod voorspoedig.
He gave himself to searching after God in the days of Zechariah, who made men wise in the fear of God; and as long as he was true to the Lord, God made things go well for him.
 καὶ ἦν ἐκζητῶν τὸν κύριον ἐν ταῖς ἡμέραις ζαχαριου τοῦ συνιότητος ἐν φόβῳ κυρίου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐζήτησεν τὸν κύριον καὶ εὐόδωσεν αὐτῷ κύριος
- 6 Want hij toog uit, en krijgde tegen de Filistijnen, en brak den muur van Gath, en den muur van Jabne, en den muur van Asdod; daartoe bouwde hij steden in Asdod, en onder de Filistijnen.
He went out and made war against the Philistines, pulling down the walls of Gath and Jabneh and Ashdod, and building towns in the country round Ashdod and among the Philistines.
 καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἐπολέμησεν πρὸς τοὺς ἄλλοφύλους καὶ κατέσπασεν τὰ τεῖχη γαθ καὶ τὰ τεῖχη ιαβνη καὶ τὰ τεῖχη ἀζώτου καὶ ἔκοδόμησεν πόλεις ἀζώτου καὶ ἐν τοῖς ἄλλοφύλοις
- 7 En God hielp hem tegen de Filistijnen, en tegen de Arabieren, die te Gur-Baal woonden, en tegen de Meunieten.
And God gave him help against the Philistines, and against the Arabians living in Gur-baal, and against the Meunim.
 καὶ κατίσχυσεν αὐτὸν κύριος ἐπὶ τοὺς ἄλλοφύλους καὶ ἐπὶ τοὺς ἄραβας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς πέτρας καὶ ἐπὶ τοὺς μιναιούς
- 8 En de Ammonieten gaven Uzzia geschenken; en zijn naam ging tot den ingang van Egypte, want hij sterkte zich ten hoogste.
The Ammonites gave offerings to Uzziah: and news of him went out as far as the limit of Egypt; for he became very great in power.
 καὶ ἔδωκαν οἱ μιναιὸι δῶρα τῷ οὐζία καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως εἰσόδου αἰγύπτου ὅτι κατίσχυσεν ἕως ἄνω
- 9 Daartoe bouwde Uzzia torens te Jeruzalem, aan de Hoekpoort en aan de Dalpoort, en aan de hoeken; en hij sterkte ze.
Uzziah made towers in Jerusalem, at the doorway in the angle and at the doorway in the valley and at the turn of the wall, arming them.
 καὶ ἔκοδόμησεν οὐζίας πύργους ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς γωνίας καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τῆς φάραγγος καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν καὶ κατίσχυσεν
- 10 Hij bouwde ook torens in de woestijn, en hieuw vele putten uit, overmits hij veel vee had, beide in de laagten en in de effene velden; akkerlieden en wijngaardeniersop de bergen en op de vruchtbare velden; want hij was een liefhebber van den land bouw.
And he put up towers in the waste land and made places for storing water, for he had much cattle, in the low hills and in the table land; and he had farmers and vine-keepers in the mountains and in the fertile land, for he was a lover of farming.
 καὶ ἔκοδόμησεν πύργους ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐλάτῳμην λάκκους πολλοὺς ὅτι κτήνη πολλὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ ἐν σεφηλα καὶ ἐν τῇ πεδινῇ καὶ ἀμπελουργοὶ ἐν τῇ ὄρεινῇ καὶ ἐν τῷ καρμηλήῳ ὅτι φιλογεωργοὶ ἦν
- 11 Verder had Uzzia een heirkraft van geoefenden ten oorlog, uittrekkende ten heire bij benden, naar het getal hunner monsterring, daar de hand van Jeiel, denschrijver, en Mahaseja, den ambtman; onder de hand van Hananja, een van de vorsten des konings.
In addition, Uzziah had an army of fighting-men who went out to war in bands, as they had been listed by Jeiel the scribe and Maaseiah the ruler, under the authority of Hananiah, one of the king's captains.
 καὶ ἐγένετο τῷ οὐζία δυνάμεις ποιοῦσαι πόλεμον καὶ ἐκπορευόμεναι εἰς παράταξιν εἰς ἀριθμὸν καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν διὰ χειρὸς ἱηλ τοῦ γραμματέως καὶ μασσαίου τοῦ κριτοῦ διὰ χειρὸς ἀνανιου τοῦ διὰ ἀδόχου τοῦ βασιλέως
- 12 Het gehele getal van de hoofden der vaderen, der strijdbare helden, was twee duizend en zeshonderd.
The heads of families, the strong men of war, were two thousand, six hundred.
 πᾶς ὁ ἀριθμὸς τῶν πατριάρχων τῶν δυνατῶν εἰς πόλεμον δισχιλιοὶ ἑξακόσιοι
- 13 En onder hun hand was een krijgshair van driehonderd zeven duizend en vijfhonderd, die met strijdbare kracht zich ten oorlog oefenden, om den koning tegen denvijand te helpen.
And under their orders was a trained army of three hundred and seven thousand, five hundred, of great strength in war, helping the king against any who came against him.
 καὶ μετ' αὐτῶν δύναμις πολεμικὴ τριακόσιοι χιλιάδες καὶ ἑπτακισχιλιοὶ πεντακόσιοι οὗτοι οἱ ποιοῦντες πόλεμον ἐν δυνάμει ἰσχύος βοηθῆσαι τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τοὺς ὑπεναντίους

- 14 En Uzzia bereidde voor hen, voor het ganse heir, schilden, en spiesen, en helmen, en pantsieren, en bogen, zelfs tot de slingerstenen toe.
 And Uzziah had all these forces armed with body-covers and spears and head-covers and coats of metal and bows and stones for sending from leather bands.
 και ἠτοίμαζεν αὐτοῖς οὐζίας πάση τῇ δυνάμει θυρεοῦς καὶ δόρατα καὶ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ τόξα καὶ σφενδόνας εἰς λίθους
- 15 Hij maakte ook te Jeruzalem kunstige werken, bedenking van kunstige werkmeesters, dat zij op de torens en op de hoeken zijn zouden, om met pijlen en met grotestenen, te schieten; zo ging zijn naam tot verre toe uit, want hij werd wonderlijk geholpen, totdat hij sterk was.
 And in Jerusalem he made machines, the invention of expert men, to be placed on the towers and angles of the walls for sending arrows and great stones. And his name was honoured far and wide; for he was greatly helped till he was strong.
 και ἐποίησεν ἐν ἱερουσαλημ μηχανὰς μεμηχανευμένας λογιστοῦ τοῦ εἶναι ἐπὶ τῶν πύργων καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν βάλλειν βέλεσιν καὶ λίθοις μεγάλοις καὶ ἠκούσθη ἡ κατασκευὴ αὐτῶν ἕως πόρρου ὅτι ἔθα υμαστώθη τοῦ βοηθηθῆναι ἕως οὐ κατίσχυσεν
- 16 Maar als hij sterk geworden was, verhief zich zijn hart tot verdervens toe, en hij overtrad tegen den HEERE, zijn God; want hij ging in den tempel des HEEREN, omte roken op het reukaltaar.
 But when he had become strong, his heart was lifted up in pride, causing his destruction; and he did evil against the Lord his God; for he went into the Temple of the Lord for the purpose of burning perfumes on the altar of perfumes.
 και ὡς κατίσχυσεν ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ τοῦ καταφθεῖραι καὶ ἠδίκησεν ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου θυμιάσαι ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν θυμιαμάτων
- 17 Doch Azaria, de priester, ging hem na, en met hem des HEEREN priesters, tachtig kloeke mannen.
 And Azariah the priest went in after him, with eighty of the Lord's priests, who were strong men;
 και εἰσῆλθεν ὀπίσω αὐτοῦ αζαριᾶς ὁ ἱερεὺς καὶ μετ' αὐτοῦ ἱερεῖς τοῦ κυρίου ὀγδοήκοντα υἱοὶ δυνατοὶ
- 18 En zij wederstonden den koning Uzzia, en zeiden tot hem: Het komt u niet toe, Uzzia, den HEERE te roken, maar den priesteren, Aarons zonen, die geheiligd zijn, om te roken; ga uit het heiligdom, want gij hebt overtreden, en het zal u niet tot eer zijn van den HEERE God.
 And they made protests to Uzziah the king, and said to him, The burning of perfumes, Uzziah, is not your business but that of the priests, the sons of Aaron, who have been made holy for this work: go out of the holy place, for you have done wrong, and it will not be to your honour before God.
 και ἔστησαν ἐπὶ οὐζιαν τὸν βασιλεῦσα καὶ εἶπαν αὐτῷ οὐ σοὶ οὐζία θυμιάσαι τῷ κυρίῳ ἀλλ' ἢ τοῖς ἱερεῦσιν υἱοῖς ααρων τοῖς ἡγιασμένοις θυμιάσαι ἔξελθε ἐκ τοῦ ἁγιάσματος ὅτι ἀπέστης ἀπὸ κυρίου καὶ οὐ κ' ἔσται σοι τοῦτο εἰς δόξαν παρὰ κυρίου θεοῦ
- 19 Toen werd Uzzia toornig, en het reukwerk was in zijn hand, om te roken; als hij nu toornig werd tegen de priesteren, rees de melaatsheid op aan zijn voorhoofd, voorhet aangezicht der priesteren in het huis des HEEREN, van boven het reukaltaar.
 Then Uzziah was angry; and he had in his hand a vessel for burning perfume; and while his wrath was bitter against the priests, the mark of the leper's disease came out on his brow, before the eyes of the priests in the house of the Lord by the altar of perfumes.
 και ἐθυμώθη οὐζίας καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ θυμιατήριον τοῦ θυμιάσαι ἐν τῷ ναῷ καὶ ἐν τῷ θυμωθῆναι αὐτὸν πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ ἡ λέπρα ἀνέτειλεν ἐν τῷ μετώπῳ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν ἱερέων ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπάνω τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων
- 20 Alstoen zag de hoofdpriester Azaria op hem, en al de priesteren en ziet, hij was melaats aan zijn voorhoofd, en zij stieten hem met der haast van daar, ja hij zelf werd ook gedreven uit te gaan, omdat de HEERE hem geplaagd had.
 And Azariah, the chief priest, and all the priests, looking at him, saw the mark of the leper on his brow, and they sent him out quickly and he himself went out straight away, for the Lord's punishment had come on him.
 και ἐπέστρεψεν ἐπ' αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ὁ πρῶτος καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ἰδοὺ αὐτὸς λεπρὸς ἐν τῷ μετώπῳ καὶ κατέσπευσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ γὰρ αὐτὸς ἔσπευσεν ἔξελθεῖν ὅτι ἠλεγξεν αὐτὸν κύριος
- 21 Alzo was de koning Uzzia melaats tot aan den dag zijns doods; en melaats zijnde, woonde hij in een afgezonderd huis, want hij was van het huis des HEERENafgesneden; Jotham nu, zijn zoon, was over het huis des konings, richtende het volk des lands.
 So King Uzziah was a leper till the day of his death, living separately in his private house; for he was cut off from the house of God; and Jotham his son was ruling over his house, judging the people of the land.
 και ἦν οὐζίας ὁ βασιλεὺς λεπρὸς ἕως ἡμέρας τῆς τελευτῆς αὐτοῦ καὶ ἐν οἴκῳ ἀφουσσωθ' ἐκάθητο λεπρὸς ὅτι ἀπεσχίσθη ἀπὸ οἴκου κυρίου καὶ ἰωθαμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κρίνων τὸν λαὸν τῆς γῆς
- 22 Het overige nu der geschiedenissen van Uzzia, de eerste en de laatste, heeft de profeet Jesaja, de zoon van Amos, beschreven.
 Now the rest of the acts of Uzziah, first and last, were recorded by Isaiah the prophet, the son of Amoz.
 και οἱ λοιποὶ λόγοι οὐζιου οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι γεγραμμένοι ὑπὸ ἱεσοῦ τοῦ προφήτου

- 23 En Uzzia ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem bij zijn vaderen, in het veld van de begrafenis, die van de koningen was; want zij zeiden: hij is melaats; en zijn zoon Jotham werd koning in zijn plaats.
 So Uzziah went to rest with his fathers; and they put his body into the earth in the field used for the resting-place of the kings, for they said, He is a leper: and Jotham his son became king in his place.
 και ἐκοιμήθη οὐζίας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς ταφῆς τῶν βασιλέων ὅτι εἶπαν ὅτι λεπρός ἐστὶν καὶ ἐβασίλευσεν ἰωαθαμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτὸν
- 1 Jotham was vijf en twintig jaren oud, toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Jerusa, een dochter van Zadok.
 Jotham was twenty-five years old when he became king; and he was ruling in Jerusalem for sixteen years; and his mother's name was Jerushah, the daughter of Zadok.
 υἱὸς εἴκοσι πέντε ἐτῶν ἰωαθαμ ἐν τῷ βασιλευσάσῃ αὐτὸν καὶ δέκα ἕξ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἱερουσα θυγάτηρ σαδοκ
- 2 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader Uzzia gedaan had, behalve dat hij in den tempel des HEEREN niet ging; en het volkverdief zich nog.
 He did what was right in the eyes of the Lord, as his father Uzziah had done; but he did not go into the Temple of the Lord. And the people still went on in their evil ways.
 και ἐποίησεν τὸ εὐθές ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν οὐζίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀλλ' οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν κυρίου καὶ ἔτι ὁ λαὸς κατεφθείρετο
- 3 Dezelve bouwde de hoge poorten aan het huis des HEEREN; hij bouwde ook veel aan den muur van Ofel.
 He put up the higher doorway of the house of the Lord, and did much building on the wall of the Ophel.
 αὐτὸς ἑκοδόμησεν τὴν πύλιν οἴκου κυρίου τὴν ὑψηλὴν καὶ ἐν τείχει τοῦ οφλα ἑκοδόμησεν πολλὰ
- 4 Daartoe bouwde hij steden op het gebergte van Juda; en in de wouden bouwde hij burchten en torens.
 In addition, he made towns in the hill-country of Judah, and strong buildings and towers in the woodlands.
 και πόλεις ἑκοδόμησεν ἐν ὄρει ἰουδα καὶ ἐν τοῖς δρυμοῖς καὶ οἰκίσεις καὶ πύργους
- 5 Hij krijgde ook tegen den koning der kinderen Ammons, en had de overhand over hen, zodat de kinderen Ammons in datzelfde jaar hem gaven honderd talentenzilvers, en tien duizend kor tarwe, en tien duizend gerst; dit brachten hem de kinderen Ammons wederom, ook in het tweede en in het derde jaar.
 He went to war with the king of the children of Ammon and overcame them. That year, the children of Ammon gave him a hundred talents of silver, and ten thousand measures of grain and ten thousand measures of barley. And the children of Ammon gave him the same amount the second year and the third.
 αὐτὸς ἐμαγέσατο πρὸς βασιλέα υἱὸν αμμων καὶ κατίσχυσεν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐδίδουν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αμμων κατ' ἐνιαυτὸν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ δέκα χιλιάδας κόρον πυροῦ καὶ κριθῶν δέκα χιλιάδας ταῦτα ἔφερον αὐτῷ βασιλεὺς αμμων κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει καὶ τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ
- 6 Alzo versterkte zich Jotham; want hij richtte zijn wegen voor het aangezicht des HEEREN, zijns Gods.
 So Jotham became strong, because in all his ways he made the Lord his guide.
 και κατίσχυσεν ἰωαθαμ ὅτι ἠτοίμασεν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἐναντι κυρίου θεοῦ αὐτοῦ
- 7 Het overige nu der geschiedenissen van Jotham, en al zijn krijgen, en zijn wegen, ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Israel en Juda.
 Now the rest of the acts of Jotham, and all his wars and his ways, are recorded in the book of the kings of Israel and Judah.
 και οἱ λοιποὶ λόγοι ἰωαθαμ καὶ ὁ πόλεμος καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων ἰουδα καὶ ἰσραὴλ
- 9 En Jotham ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad Davids; en zijn zoon Achaz werd koning in zijn plaats.
 And Jotham went to rest with his fathers, and they put his body into the earth in the town of David; and Ahaz his son became king in his place.
 και ἐκοιμήθη ἰωαθαμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυὶδ καὶ ἐβασίλευσεν ἀχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 1 Achaz was twintig jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde zestien jaren te Jeruzalem; en hij deed niet dat recht was in de ogen des HEEREN, gelijk zijn vader David;
 Ahaz was twenty years old when he became king, and he was ruling in Jerusalem for sixteen years; he did not do what was right in the eyes of the Lord, like David his father:
 υἱὸς εἴκοσι ἐτῶν ἀχαζ ἐν τῷ βασιλευσάσῃ αὐτὸν καὶ δέκα ἕξ ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἐποίησεν τὸ εὐθές ἐνώπιον κυρίου ὡς δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ
- 2 Maar hij wandelde in de wegen der koningen van Israel; daartoe maakte hij ook gegotene beelden voor de Baals.
 But he went in the ways of the kings of Israel and made images of metal for the Baals.
 και ἐπορεύθη κατὰ τὰς ὁδοὺς βασιλέων ἰσραὴλ καὶ γὰρ γλυπτὰ ἐποίησεν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν
- 3 Dezelve rookte ook in het dal des zoons van Hinnom; en hij brandde zijn zonen in het vuur, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels uit de bezitting verdreven had.
 More than this, he had offerings burned in the valley of the son of Hinnom, and made his children go through fire, copying the disgusting ways of the nations whom the Lord had sent out of the land before the children of Israel.
 και ἔθυσεν ἐν γαιβεννομ καὶ διήγειν τὰ τέκνα αὐτοῦ διὰ πυρὸς κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξωλέθρευσεν κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραὴλ

- 4 Ook offerde hij en rookte op de hoogten en op de heuvelen, mitsgaders onder alle groen geboomte.
And he made offerings and had perfumes burned in the high places and on the hills and under every green tree.
καὶ ἔθυμία ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ ἐπὶ τῶν δομάτων καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους
- 5 Daarom gaf hem de HEERE, zijn God, in de hand des konings van Syrie, dat zij hem sloegen, en van hem gevankelijk wegvoerden een grote menigte vangevangenen, die zij te Damaskus brachten. En hij werd ook gegeven in de hand des konings van Israel, die hem sloeg met een groten slag.
So the Lord his God gave him up into the hands of the king of Aram; and they overcame him, and took away a great number of his people as prisoners to Damascus. Then he was given into the hands of the king of Israel, who sent great destruction on him.
καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ διὰ χειρὸς βασιλέως συρίας καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ καὶ ἠχμαλώτευσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν πολλήν καὶ ἤγαγεν εἰς δαμασκόν καὶ γὰρ εἰς τὰς χεῖρας βασιλέως ἰσραὴλ παρέδωκεν αὐτόν καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῷ πληγὴν μεγάλην
- 6 Want Pekah, de zoon van Remalia, sloeg in Juda honderd en twintig duizend dood op een dag, allen strijdbare mannen, omdat zij den HEERE, den God hunnervaderen, verlaten hadden.
For Pekah, the son of Remaliah, in one day put to death a hundred and twenty thousand men of Judah, all of them good fighting-men; because they had given up the Lord, the God of their fathers.
καὶ ἀπέκτεινεν φακεὶ ὁ τοῦ ρομελία βασιλεὺς ἰσραὴλ ἐν ἰουδα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν ἰσχύι ἐν τῷ αὐτοῦ καταλαβεῖν τὸν κύριον θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν
- 7 En Zichri, een geweldig man van Efraim, sloeg Maaseja, den zoon des konings, dood, en Azirkam, den huisoverste, mitsgaders Elkana, den tweede na den koning.
And Zichri, a great fighting-man of Ephraim, put to death Maaseiah, the king's son, and Azrikam, the controller of his house, and Elkanah, who was second in authority to the king.
καὶ ἀπέκτεινεν ἐξεκρι ὁ δυνατὸς τοῦ εφραιμ τὸν μασσαϊαν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ τὸν εσδρικαμ ἡγούμενον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ τὸν ελκανα τὸν διάδοχον τοῦ βασιλέως
- 8 En de kinderen Israels voerden van hun broederen gevankelijk weg tweehonderd duizend, vrouwen, zonen en dochteren, en plunderden ook veel roofof van hen; en zij brachten den roof te Samaria.
And the children of Israel took away as prisoners from their brothers, two hundred thousand, women and sons and daughters, and a great store of their goods, and took them to Samaria.
καὶ ἠχμαλώτισαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τριακοσίας χιλιάδας γυναῖκας υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ σκύλα πολλὰ ἐσκόλευσαν ἐξ αὐτῶν καὶ ἤνεγκαν τὰ σκύλα εἰς σαμάρειαν
- 9 Aldaar nu was een profeet des HEEREN, wiens naam was Oded; die ging uit, het heir tegen, dat naar Samaria kwam, en zeide tot hen: Ziet, door de grimmigheiddes HEEREN, des Gods uwer vaderen, over Juda, heeft Hij hen in uw hand gegeven, en gij hebt hen doodgeslagen in toornigheid, die tot aan den hemel raakt.
But a prophet of the Lord was there, named Oded; and he went out in front of the army which was coming into Samaria and said to them, Truly, because the Lord, the God of your fathers, was angry with Judah, he gave them up into your hands, and you have put them to death in an outburst of wrath stretching up to heaven.
καὶ ἐκεῖ ἦν ὁ προφήτης τοῦ κυρίου ὠδηδ ὄνομα αὐτῷ καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἐρχομένων εἰς σαμάρειαν καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰδοὺ ὀργὴ κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν ἐπὶ τὸν ἰουδα ἡ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν καὶ ἀπεκτείνετε ἐν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ ἕως τῶν οὐρανῶν ἔφθακεν
- 10 Daartoe denkt gij nu de kinderen van Juda en Jeruzalem u tot slaven en slavinnen te onderwerpen; zijt gij het niet alleenlijk? Bij ulieden zijn schulden tegen den HEERE, uw God.
And now your purpose is to keep the children of Judah and Jerusalem as men-servants and women-servants under your yoke: but are there no sins against the Lord your God to be seen among yourselves?
καὶ νῦν υἱοὺς ἰουδα καὶ ἱερουσαλημ ὑμεῖς λέγετε κατακτήσεσθαι εἰς δούλους καὶ δούλας οὐκ ἰδοὺ εἰμι μεθ' ὑμῶν μαρτυρῆσαι κυρίῳ θεῷ ὑμῶν
- 11 Nu dan, hoort mij, en brengt de gevangenen weder, die gij van uw broederen gevankelijk weggevoerd hebt; want de hitte van des HEEREN toorn is over u.
And now give ear to me, and send back the prisoners whom you have taken from your brothers: for the wrath of the Lord is burning against you.
καὶ νῦν ἀκούσατέ μου καὶ ἀποστρέψατε τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἠχμαλώτευσατε τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὅτι ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐφ' ὑμῖν
- 12 Toen maakten zich mannen op van de hoofden der kinderen van Efraim, Azaria, de zoon van Johanan, Berechja, de zoon van Meshillemoth Jehizkia, de zoon van Shallum, and Amasa the son of Hadlai, put themselves against those who had come from the war,
καὶ ἀνέστησαν ἄρχοντες ἀπὸ τῶν υἱῶν εφραιμ οὐδία ὁ τοῦ ἰωανου καὶ βαραχίας ὁ τοῦ μοσολαμωθ καὶ ἐζεκιὰς ὁ τοῦ σελλημ καὶ αμασίας ὁ τοῦ χοδλι ἐπὶ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ τοῦ πολέμου
- 13 En zij zeiden tot hen: Gij zult deze gevangenen hier niet inbrengen, tot een schuld over ons tegen den HEERE; denkt gijlieden toe te doen tot onze zonden en tot onzeschulden, hoewel wij vele schulden hebben, en de hitte des toorns over Israel is?
And said to them, You are not to let these prisoners come here; for what you are designing to do will be a cause of sin against the Lord to us, making even greater our sin and our wrongdoing, which now are great enough, and his wrath is burning against Israel.
καὶ εἶπαν αὐτοῖς οὐ μὴ εἰσαγάγητε τὴν αἰχμαλωσίαν ὧδε πρὸς ἡμᾶς ὅτι εἰς τὸ ἁμαρτάνειν τῷ κυρίῳ ἐφ' ἡμᾶς ὑμεῖς λέγετε προσθεῖναι ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἄγνοιαν ὅτι πολλὴ ἡ ἁμαρτία ἡμῶν καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ
- 14 Toen lieten de toegerusten de gevangenen en de roofof voor het aangezicht der oversten en der ganse gemeente.
So the armed men gave up the prisoners and the goods they had taken to the heads and the meeting of the people.
καὶ ἀφῆκαν οἱ πολεμισταὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὰ σκύλα ἐναντίον τῶν ἀρχόντων καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας

- 15 De mannen nu, die met namen uitgedrukt zijn, maakten zich op, en grepen de gevangenen, en kleedden van den roof al hun naakten; en zij kleedden hen, enschoeiden hen, en spijsden hen, en drenkten hen, en zalfden hen, en voerden ze op ezelen, allen die zwak waren, en brachten hen te Jericho, de Palmstad, bij hunbroederen; daarna keerden zij weder naar Samaria.
 And those men who have been named went up and took the prisoners, clothing those among them who were uncovered, with things from the goods which had been taken in the war, and putting robes on them and shoes on their feet; and they gave them food and drink and oil for their bodies, and seating all the feeble among them on asses, they took them to Jericho, the town of palm-trees, to their people, and then went back to Samaria.
 και ανέστησαν ἄνδρες οἱ ἐπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι καὶ ἀντελάβοντο τῆς αἰχμαλωσίας καὶ πάντας τοὺς γυμνοὺς περιέβαλον ἀπὸ τῶν σκώλων καὶ ἐνέδυσαν αὐτοὺς καὶ ὑπέδησαν αὐτοὺς καὶ ἔδωκαν φαγ εἶν καὶ ἀλείψασθαι καὶ ἀντελάβοντο ἐν ὑποζυγίοις παντὸς ἀσθενούντος καὶ κατέστησαν αὐτοὺς εἰς ἱερὶχω πόλιν φοινίκων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς σαμάρειαν
- 16 Ter zelfder tijd zond de koning Achaz tot de koningen van Assyrie, dat zij hem helpen zouden.
 At that time King Ahaz sent for help to the king of Assyria.
 ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀπέστειλεν ἀχαζ πρὸς βασιλέα ἀσσοῦρ βοηθῆσαι αὐτῷ
- 17 Daarenboven waren ook de Edomieten gekomen, en hadden Juda geslagen en gevangenen gevankelijk weggevoerd.
 For the Edomites had come again, attacking Judah and taking away prisoners.
 καὶ ἐν τούτῳ ὅτι ἰδοῦμαιοὶ ἐπέθεντο καὶ ἐπάταξαν ἐν ἰουδα καὶ ἠχμαλώτισαν αἰχμαλωσίαν
- 18 Daartoe waren de Filistijnen in de steden der laagte en het zuiden van Juda ingevallen, en hadden ingenomen Beth-Semes, en Ajalon, en Gederoth, en Socho en haaronderhorige plaatsen, en Timna en haar onderhorige plaatsen, en Gimzo en haar onderhorige plaatsen; en zij woonden aldaar.
 And the Philistines, forcing their way into the towns of the lowlands and the south of Judah, had taken Beth-shemesh and Aijalon and Gederoth and Soco, with their daughter-towns, as well as Timnah and Gimzo and their daughter-towns, and were living there.
 καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἐπέθεντο ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς πεδινῆς καὶ ἀπὸ λιβὸς τοῦ ἰουδα καὶ ἔλαβον τὴν βαιθσαμὺς καὶ τὴν αἰλὼν καὶ τὴν γαδηρωθ καὶ τὴν σωχω καὶ τὰς κόμας αὐτῆς καὶ τὴν θαμνα καὶ τὰς κ ὶμας αὐτῆς καὶ τὴν γαμζω καὶ τὰς κόμας αὐτῆς καὶ κατέκρησαν ἐκεῖ
- 19 Want de HEERE vernederde Juda, om der wille van Achaz, den koning Israels; want hij had Juda afgetrokken, dat het gans zeer overtrad tegen den HEERE.
 For the Lord made Judah low, because of Ahaz, king of Israel; for he had given up all self-control in Judah, sinning greatly against the Lord.
 ὅτι ἐταπεινώσεν κύριος τὸν ἰουδαν δι' ἀχαζ βασιλέα ἰουδα ὅτι ἀπέστη ἀποστάσει ἀπὸ κυρίου
- 20 En Tiglath-Pilneser, de koning van Assyrie, kwam tot hem; doch hij benauwde hem, en sterkte hem niet.
 Then Tiglath-pileser, king of Assyria, came to him, but was a cause of trouble and not of strength to him.
 καὶ ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν θαγλαθφελλασαρ βασιλεὺς ἀσσοῦρ καὶ ἐπάταξεν αὐτόν
- 21 Want Achaz nam een deel van het huis des HEEREN, en van het huis des konings en der vorsten, hetwelk hij den koning van Assyrie gaf; maar hij hielp hem niet.
 For Ahaz took a part of the wealth from the house of the Lord, and from the house of the king and of the great men, and gave it to the king of Assyria; but it was no help to him.
 καὶ ἔλαβεν ἀχαζ τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰ ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ ἔδωκεν τῷ βασιλεῖ ἀσσοῦρ καὶ οὐκ εἰς βοήθειαν αὐτῷ
- 22 Ja, ter tijd, als men hem benauwde, zo maakte hij des overtredens tegen den HEERE nog meer; dit was de koning Achaz.
 And in the time of his trouble, this same King Ahaz did even more evil against the Lord.
 ἀλλ' ἢ τῷ θλιβῆναι αὐτὸν καὶ προσέθηκεν τοῦ ἀποστήναι ἀπὸ κυρίου καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
- 23 Want hij offerde den goden van Damaskus, die hem geslagen hadden, en zeide: Omdat de goden der koningen van Syrie hen helpen, zal ik hun offeren, opdat zij mij ook helpen; maar zij waren hem tot zijn val, mitsgaders aan gans Israel.
 For he made offerings to the gods of Damascus, who were attacking him, and said, Because the gods of the kings of Aram are giving them help, I will make offerings to them so that they may give me help. But they were the cause of his downfall, and of that of all Israel.
 ἐκζητήσω τοὺς θεοὺς δαμασκού τοὺς τύποντάς με καὶ εἶπεν ὅτι θεοὶ βασιλέως συρίας αὐτοὶ κατισχύσουσιν αὐτούς αὐτοῖς τοίνυν θύσω καὶ ἀντιλήμψονται μου καὶ αὐτοὶ ἐγένοντο αὐτῷ εἰς σκῶλον καὶ αἰ παντὶ ἰσραηλ
- 24 En Achaz verzamelde de vaten van het huis Gods, en hieuw de vaten van het huis Gods in stukken, en sloot de deuren van het huis des HEEREN toe; daartoemaakte hij zich altaren in alle hoeken van Jeruzalem.
 And Ahaz got together the vessels of the house of God, cutting up all the vessels of the house of God, and shutting the doors of the Lord's house; and he made altars in every part of Jerusalem.
 καὶ ἀπέστησεν ἀχαζ τὰ σκεῆ οἴκου κυρίου καὶ κατέκοψεν αὐτὰ καὶ ἐκλείσεν τὰς θύρας οἴκου κυρίου καὶ ἐποίησεν ἐναντῷ θυσιαστήρια ἐν πάσῃ γωνίᾳ ἐν ἱερουσαλημ
- 25 Ook maakte hij in elke stad van Juda hoogten, om anderen goden te roken; alzo verwekte hij den HEERE, zijner vaderen God, tot toorn.
 And in every town of Judah he made high places where perfumes were burned to other gods, awaking the wrath of the Lord, the God of his fathers.
 καὶ ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἐν ἰουδα ἐποίησεν ὑψηλὰ θυμιᾶν θεοῖς ἄλλοτρίοις καὶ παρόργισαν κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν

- 26 Het overige nu der geschiedenissen, en al zijn wegen, de eerste en de laatste, ziet, zij zijn geschreven in het boek der koningen van Juda en Israel.
Now the rest of his acts and all his ways, first and last, are recorded in the book of the kings of Judah and Israel.
καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι αὐτοῦ καὶ αἱ πράξεις αὐτοῦ αἱ πρῶται καὶ αἱ ἔσχαται ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων ἰουδα καὶ ἰσραηλ.
- 27 En Achaz ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad te Jeruzalem; maar zij brachten hem niet in de graven der koningen van Israel; en zijn zoon Jehizkia werd koning in zijn plaats.
And Ahaz went to rest with his fathers, and they put his body into the earth in Jerusalem; but they did not put him in the resting-place of the kings of Israel: and Hezekiah his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη ἀχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν πόλει δαυιδ ὅτι οὐκ εἰσήνεγκαν αὐτὸν εἰς τοὺς τάφους τῶν βασιλέων ἰσραηλ καὶ ἐβασίλευσεν ἐζεκιας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 1 Jehizkia werd koning, vijf en twintig jaren oud zijnde, en regeerde negen en twintig jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Abia, een dochter van Zacharia.
Hezekiah became king when he was twenty-five years old; and he was king in Jerusalem for twenty-nine years; and his mother's name was Abijah, the daughter of Zechariah.
καὶ ἐζεκιας ἐβασίλευσεν ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἑννέα ἐτὴ ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ ἀββα θυγάτηρ ζαχαρια
- 2 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, naar alles, wat zijn vader David gedaan had.
He did what was right in the eyes of the Lord, as his father David had done.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν δαυιδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ
- 3 Dezelve deed in het eerste jaar zijner regering, in de eerste maand, de deuren van het huis des HEEREN open, en beterde ze.
In the first year of his rule, in the first month, opening the doors of the Lord's house, he made them strong.
καὶ ἐγένετο ὡς ἔσθη ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἀνέφωξεν τὰς θύρας οἴκου κυρίου καὶ ἐπεσκεύασεν αὐτάς
- 4 En hij bracht de priesteren en de Levieten in, en hij verzamelde ze in de Ooststraat.
And he sent for the priests and the Levites, and got them together in the wide place on the east side,
καὶ εἰσήγαγεν τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς λευίτας καὶ κατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς
- 5 En hij zeide tot hen: Hoort mij, o Levieten; heiligt nu uzelfen, en heiligt het huis des HEEREN, des Gods uwer vaderen, en brengt de onreinheid uit van het heiligdom.
And said to them, Give ear to me, O Levites: now make yourselves holy, and make holy the house of the Lord, the God of your fathers, and take away everything unclean from the holy place.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀκούσατε οἱ λευῖται νῦν ἁγνίσθητε καὶ ἁγνίσατε τὸν οἶκον κυρίου θεοῦ τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ ἐκβάλετε τὴν ἀκαθαρσίαν ἐκ τῶν ἁγίων
- 6 Want onze vaders hebben overtreden, en gedaan dat kwaad was in de ogen des HEEREN, onzes Gods, en hebben Hem verlaten, en zij hebben hun aangezichten van den tabernakel des HEEREN omgewend, en hebben den nek toegekeerd.
For our fathers have done evil, sinning in the eyes of the Lord our God, and have given him up, turning away their faces from the house of the Lord, and turning their backs on him.
ὅτι ἀπέστησαν οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν καὶ ἀπέστρεψαν τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῆς σκηνῆς κυρίου καὶ ἔδωκαν ἀχένα
- 7 Ook hebben zij de deuren van het voorhuis toegesloten, en de lampen uitgeblust en het reukwerk niet gerookt; en het brandoffer hebben zij in het heiligdom aan de God Israels niet geofferd.
The doors of his house have been shut and the lights put out; no perfumes have been burned or offerings made to the God of Israel in his holy place.
καὶ ἀπέκλεισαν τὰς θύρας τοῦ ναοῦ καὶ ἔσβησαν τοὺς λύχνους καὶ θυμίαμα οὐκ ἔθυμίασαν καὶ ὀλοκαυτώματα οὐ προσήνεγκαν ἐν τῷ ἁγίῳ θεῷ ἰσραηλ
- 8 Daarom is een grote toorn des HEEREN over Juda en Jeruzalem geweest; en Hij heeft hen overgegeven ter beroering, ter verwoesting en ter aanfluiting, gelijk als gij ziet met uw ogen.
And so the wrath of the Lord has come on Judah and Jerusalem, and he has given them up to be a cause of fear and wonder and shame, as your eyes have seen.
καὶ ὀργίσθη ὀργῇ κύριος ἐπὶ τὸν ἰουδαν καὶ ἐπὶ τὴν ἱερουσαλημ καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς ἔκστασιν καὶ εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς συρισμόν ὡς ὑμεῖς ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν
- 9 Want ziet, onze vaders zijn door het zwaard gevallen; daartoe onze zonen, en onze dochteren, en onze vrouwen zijn daarom in gevangenis geweest.
For see, our fathers have been put to death with the sword, and our sons and daughters and wives have been taken away prisoners because of this.
καὶ ἰδοὺ πεπλήγασιν οἱ πατέρες ὑμῶν μαχαίρα καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν γῆ οὐκ αὐτῶν ὃ καὶ νῦν ἐστὶν
- 10 Nu is het in mijn hart een verbond te maken met den HEERE, den God Israels, opdat de hitte Zijns toorns van ons afkere.
Now it is my purpose to make an agreement with the Lord, the God of Israel, so that the heat of his wrath may be turned away from us.
ἐπὶ τούτοις νῦν ἐστὶν ἐπὶ καρδίας διαθέσθαι διαθήκην κυρίου θεοῦ ἰσραηλ καὶ ἀποστρέψει τὴν ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν
- 11 Mijn zonen, weest nu niet traag; want de HEERE heeft u verkoren, dat gij voor Zijn aangezicht staan zoudt, om Hem te dienen; en opdat gij Hem dienaars en wiersokers zoudt wezen.
My sons, take care now: for you have been marked out by the Lord to come before him and to be his servants, burning offerings to him.
καὶ νῦν μὴ διαλίπητε ὅτι ἐν ὑμῖν ἤρέτικεν κύριος στήναι ἐναντίον αὐτοῦ λειτουργεῖν καὶ εἶναι αὐτῷ λειτουργοῦντας καὶ θυμιῶντας

- 12 Toen maakten zich de Levieten op, Mahath, de zoon van Amasai, en Joel, de zoon van Azarja, van de kinderen der Kahathieten; en van de kinderen van Merari, Kis, de zoon van Abdi, en Azarja, de zoon van Jehaleel; en van de Gersonieten, Joah, de zoon van Zimma, en Eden, de zoon van Joah;
Then the Levites took their places; Mahath, the son of Amasai, and Joel, the son of Azariah, among the Kohathites; and of the sons of Merari, Kish, the son of Abdi, and Azariah, the son of Jehalleel; and of the Gershonites, Joah, the son of Zimmah, and Eden, the son of Joah;
καὶ ἀνέστησαν οἱ λευῖται μααθ ὁ τοῦ αμασι καὶ ιωηλ ὁ τοῦ αζαριου ἐκ τῶν υἱῶν κααθ καὶ ἐκ τῶν υἱῶν μεραρι κίς ὁ τοῦ αβδι καὶ αζαριας ὁ τοῦ ιαλλεληλ καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν γεδσωνι ιωα ὁ τοῦ ζεμμαθ κ αὶ ιωδαν ὁ τοῦ ιωαχα
- 13 En van de kinderen van Elizafan, Shimri en Jeiel; en van de kinderen van Asaf, Zecharja en Mattanja;
And of the sons of Elizaphan, Shimri and Jeuel; and of the sons of Asaph, Zechariah and Mattaniah;
καὶ τῶν υἱῶν ελισταφαν σαμβρι καὶ ιηλ καὶ τῶν υἱῶν ασαφ ζαχαριας καὶ μαθθανιας
- 14 En van de kinderen van Heman, Jehiel en Simei; en van de kinderen van Jeduthun, Semaja en Uzziel.
And of the sons of Heman, Jehuel and Shimei; and of the sons of Jeduthun, Shemaiah and Uzziel.
καὶ τῶν υἱῶν αιμαν ιηλ καὶ σεμεῖ καὶ τῶν υἱῶν ιδιθων σαμαιας καὶ οζιηλ
- 15 En zij verzamelden hun broederen, en heiligden zich, en kwamen, naar het gebod des konings, door de woorden des HEEREN, om het huis des HEEREN tereinigen.
And they got their brothers together and made themselves holy, and went in, as the king had said by the word of the Lord, to make the house of the Lord clean.
καὶ συνήγαγον τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν καὶ ἡγνίσθησαν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως διὰ προστάγματος κυρίου καθαρίσαι τὸν οἶκον κυρίου
- 16 Maar de priesteren gingen binnen in het huis des HEEREN, om dat te reinigen, en zij brachten uit in het voorhof van het huis des HEEREN al de onreinigheid, die zij in den tempel des HEEREN vonden; en de Levieten namen ze op, om naar buiten uit te brengen, in de beek Kidron.
And the priests went into the inner part of the house of the Lord to make it clean, and everything unclean which was to be seen in the Temple of the Lord they took out into the outer square of the Lord's house, and the Levites got it together and took it away to the stream Kidron.
καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς ἔσω εἰς τὸν οἶκον κυρίου ἡγνίσαι καὶ ἐξέβαλον πᾶσαν τὴν ἀκαθαρσίαν τὴν εὐρεθεῖσαν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου καὶ ἐδέξαντο οἱ λευῖται ἐκβαλεῖν εἰς τὸ ν χειμάρρον κεδρων ἔξω
- 17 Zij begonnen nu te heiligen op den eersten der eerste maand, en op den achtsten dag der maand kwamen zij in het voorhuis des HEEREN, en heiligden het huis des HEEREN in acht dagen; en op den zestienden dag der eerste maand maakten zij een einde.
On the first day of the first month the work of making the house holy was started, and on the eighth day they came to the covered way of the Lord; in eight days they made the Lord's house holy, and on the sixteenth day of the first month the work was done.
καὶ ἤρξαντο τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ νουμηνία τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἡγνίσαι καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ τοῦ μηνὸς εἰσῆλθαν εἰς τὸν ναὸν κυρίου καὶ ἡγνισαν τὸν οἶκον κυρίου ἐν ἡμέραις ὀκτὼ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου συνετέλεσαν
- 18 Daarna kwamen zij binnen tot den koning Hizkia, en zeiden: Wij hebben het gehele huis des HEEREN gereinigd, mitsgaders het brandofferaltaar met al zijngereedschap, en de tafel der toerichting met al haar gereedschap.
Then they went in to King Hezekiah and said, We have made all the house of the Lord clean, as well as the altar of burned offerings with all its vessels, and the table for the holy bread, with all its vessels.
καὶ εἰσῆλθαν ἔσω πρὸς ἐζεκιαν τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν ἡγνίσασμεν πάντα τὰ ἐν οἴκῳ κυρίου τὸ θυσιαστήριον τῆς ὀλοκαυτώσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ καὶ τὴν τράπεζαν τῆς προθέσεως καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς
- 19 Alle gereedschap ook, dat de koning Achaz, onder zijn koninkrijk, door zijn overtreding weggegooid had, hebben wij bereid en geheiligd; en zie, zij zijn voor het altaar des HEEREN.
And all the vessels which were turned out by King Ahaz in his sin while he was king, we have put in order and made holy, and now they are in their places before the altar of the Lord.
καὶ πάντα τὰ σκεύη ἃ ἐμίανεν αχαζ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἀποστασίᾳ αὐτοῦ ἡτοιμάκαμεν καὶ ἡγνίκαμεν ἰδοὺ ἐστὶν ἐναντίον τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου
- 20 Toen maakte zich de koning Jehizkia vroeg op, en verzamelde de oversten der stad, en hij ging op in het huis des HEEREN.
Then Hezekiah the king got up early, and got together the great men of the town, and went up to the house of the Lord.
καὶ ὄρθρισεν ἐζεκιας ὁ βασιλεὺς καὶ συνήγαγεν τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου
- 21 En zij brachten zeven varren, en zeven rammen, en zeven lammeren, en zeven geitenbokken ten zondoffer voor het koninkrijk, en voor het heiligdom, en voor Juda; en hij zeide tot de zonen van Aaron, de priesteren, dat zij die op het altaar des HEEREN zouden offeren.
And they took with them seven oxen and seven male sheep and seven lambs and seven he-goats as a sin-offering for the kingdom and for the holy house and for Judah. And he gave orders to the sons of Aaron, the priests, that these were to be offered on the altar of the Lord.
καὶ ἀνήνεγκεν μόσους ἑπτὰ κριοὺς ἑπτὰ ἀμνοὺς ἑπτὰ χιμάρους αἰγῶν ἑπτὰ περὶ ἁμαρτίας περὶ τῆς βασιλείας καὶ περὶ τῶν ἁγίων καὶ περὶ ἰσραηλ καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς ααρων τοῖς ἱερεῦσιν ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου

- 22 Zo slachtten zij de runderen, en de priesters ontvingen het bloed, en spregden het op het altaar; zij slachtten ook de rammen, en spregden het bloed op het altaar; insgelijks slachtten zij de lammeren, en spregden het bloed op het altaar.
So they put the oxen to death and their blood was given to the priests to be drained out against the altar; then they put the male sheep to death, draining out their blood against the altar, and they put the lambs to death, draining out their blood against the altar.
καὶ ἔθυσαν τοὺς μόσχους καὶ ἐδέξαντο οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα καὶ προσέχεον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἔθυσαν τοὺς κριοὺς καὶ προσέχεον τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἔθυσαν τοὺς ἀμνοὺς καὶ περιέχεον τὸ αἷμα τῷ θυσιαστηρίῳ
- 23 Daarna brachten zij de bokken bij, ten zondoffer, voor het aangezicht des konings en der gemeente, en zij legden hun handen op dezelve.
Then they took the he-goats for the sin-offering, placing them before the king and the meeting of the people, and they put their hands on them:
καὶ προσήγαγον τοὺς χιμάρους τοὺς περὶ ἁμαρτίας ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπ' αὐτούς
- 24 En de priesteren slachtten ze, en ontzondigden met derzelve bloed op het altaar, om verzoening te doen voor het ganze Israel; want de koning had dat brandoffer endat zondoffer voor gans Israel bevolen.
And the priests put them to death, and made a sin-offering with their blood on the altar, to take away the sin of all Israel: for the king gave orders that the burned offering and the sin-offering were for all Israel.
καὶ ἔθυσαν αὐτούς οἱ ἱερεῖς καὶ ἐξιλίαντο τὸ αἷμα αὐτῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐξιλίαντο περὶ παντὸς ἰσραηλ ὅτι περὶ παντὸς ἰσραηλ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἡ ὀλοκαύτωσις καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας
- 25 En hij stelde de Levieten in het huis des HEEREN, met cimbalen, met luiten en harpen, naar het gebod van David, en van Gad, den ziener des konings, en van Nathan, den profeet; want dit gebod was van de hand des HEEREN, door de hand Zijner profeten.
Then he put the Levites in their places in the house of the Lord, with brass and corded instruments of music as ordered by David and Gad, the king's seer, and Nathan the prophet: for the order was the Lord's, given by his prophets.
καὶ ἔστησεν τοὺς λευίτας ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν νάβλαις καὶ ἐν κινύραις κατὰ τὴν ἐντολὴν δαυὶδ τοῦ βασιλέως καὶ γὰρ τοῦ ὀρώντος τῷ βασιλεῖ καὶ ναθαν τοῦ προφήτου ὅτι δι' ἐντολῆς κυρίου τὸ πρόσταγμα ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν
- 26 De Levieten nu stonden met de instrumenten van David, en de priesters met de trompetten.
So the Levites took their places with David's instruments, and the priests with their horns.
καὶ ἔστησαν οἱ λευῖται ἐν ὄργάνοις δαυὶδ καὶ οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγγιν
- 27 En Hizkia beval, dat men het brandoffer op het altaar zou offeren; ten tijde nu, als dat brandoffer begon, begon het gezang des HEEREN met de trompetten en met de instrumenten van David, den koning van Israel.
And Hezekiah gave the word for the burned offering to be offered on the altar. And when the burned offering was started, then the song of the Lord was started, with the blowing of horns and with all the instruments of David, king of Israel.
καὶ εἶπεν ἐζεκιας ἀνεγγκαί τὴν ὀλοκαύτωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀναφέρειν τὴν ὀλοκαύτωσιν ἤρξαντο ἄδειν κυρίῳ καὶ αἱ σάλπιγγες πρὸς τὰ ὄργανα δαυὶδ βασιλέως ἰσραηλ
- 28 De ganze gemeente nu boog zich neder, als men het gezang zong, en met trompetten trompette; dit alles totdat het brandoffer voleind was.
And all the people gave worship, to the sound of songs and the blowing of horns; and this went on till the burned offering was ended.
καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία προσεκύνει καὶ οἱ ψαλτφοδοὶ ἄδοντες καὶ αἱ σάλπιγγες σαλπίζουσαι ἕως οὗ συνετελέσθη ἡ ὀλοκαύτωσις
- 29 Als men nu geeindigd had te offeren, bukten de koning en allen, die bij hem gevonden waren, en bogen zich neder.
And at the end of the offering, the king and all who were present with him gave worship with bent heads.
καὶ ὡς συνετέλεσαν ἀναφέροντες ἔκαμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ εὐρεθέντες καὶ προσεκύνησαν
- 30 Daarna zeide de koning Jehizkia, en de oversten, tot de Levieten, dat zij den HEERE loven zouden, met de woorden van David en van Asaf, den ziener; en zij loofden tot blijdschap toe; en neigden hun hoofden, en bogen zich neder.
Then King Hezekiah and the captains gave orders to the Levites to give praise to God in the words of David and Asaph the seer. And they made songs of praise with joy, and with bent heads gave worship.
καὶ εἶπεν ἐζεκιας ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες τοῖς λευίταις ὑμνεῖν τὸν κύριον ἐν λόγοις δαυὶδ καὶ ασαφ τοῦ προφήτου καὶ ὕμνον ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἔπεσον καὶ προσεκύνησαν
- 31 En Jehizkia antwoordde en zeide: Nu hebt gij uw handen den HEERE gevuld, treedt toe, en brengt slachtofferen en lofferen tot het huis des HEEREN; en degemeente bracht slachtofferen en lofferen en alle vrijwilligen van harte brandofferen.
Then Hezekiah made answer and said, Now that you have given yourselves to the Lord, come near and take offerings and praise-offerings into the house of the Lord. So all the people took in offerings and praise-offerings: and those whose hearts were moved, took in burned offerings.
καὶ ἀπεκρίθη ἐζεκιας καὶ εἶπεν νῦν ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν κυρίῳ προσάγαγετε καὶ φέρετε θυσίας καὶ αἰνέσεως εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία θυσίας καὶ αἰνέσεως εἰς οἶκον κυρίου καὶ πᾶς πρόθυμος τῇ καρδίᾳ ὀλοκάντωσις

- 32 En het getal der brandofferen, die de gemeente bracht, was zeventig runderen, honderd rammen, tweehonderd lammeren; deze alle den HEERE ten brandoffer.
The number of burned offerings which the people took in was seventy oxen, a hundred male sheep, and two hundred lambs: all these were for burned offerings to the Lord.
καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῆς ὀλοκαυτώσεως ἧς ἀνήνεγκεν ἡ ἐκκλησία μόσχοι ἑβδομήκοντα κριοὶ ἑκατὸν ἄμνοι διακόσιοι εἰς ὀλοκαύτων κυρίῳ πάντα ταῦτα
- 33 Nog waren der geheiligde dingen zeshonderd runderen en drie duizend schapen.
And the holy things were six hundred oxen and three thousand sheep.
καὶ οἱ ἡγιασμένοι μόσχοι ἑξακόσιοι πρόβατα τρισχίλια
- 34 Doch van de priesteren waren er te weinig, en zij konden al den brandofferen de huid niet aftrekken; daarom hielpen hen hun broederen, de Levieten, totdat het werk geëindigd was, en totdat de andere priesters zich geheiligd hadden; want de Levieten waren rechter van hart, om zich te heiligen, dan de priesteren.
There were not enough priests for the work of cutting up all the burned offerings; so their brothers the Levites gave them help till the work was done and the priests had made themselves holy: for the Levites were more upright in heart to make themselves holy than the priests.
ἀλλ' ἢ οἱ ἱερεῖς ὀλίγοι ἦσαν καὶ οὐκ ἐδύνατο δεῖραι τὴν ὀλοκαύτωση καὶ ἀντελάβοντο αὐτῶν οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ λευῖται ἕως οὗ συνετελέσθη τὸ ἔργον καὶ ἕως οὗ ἡγγίσθησαν οἱ ἱερεῖς ὅτι οἱ λευῖται προθύμως ἡγγίσθησαν παρὰ τοὺς ἱερεῖς
- 35 En ook waren de brandofferen in menigte, met het vet der dankofferen, en met de drankofferen, voor de brandofferen; alzo werd de dienst van het huis des HEEREN besteld.
And there was a great amount of burned offerings, with the fat of the peace-offerings and the drink offerings for every burned offering. So the work of the Lord's house was put in order.
καὶ ἡ ὀλοκαύτωσις πολλὴ ἐν τοῖς στέασι τῆς τελειώσεως τοῦ σωτηρίου καὶ τῶν σπονδῶν τῆς ὀλοκαυτώσεως καὶ κατωρθώθη τὸ ἔργον ἐν οἴκῳ κυρίου
- 36 Jehizkia nu en al het volk verblijdden zich over hetgeen God het volk voorbereid had; want deze zaak geschiedde haastelijk.
And Hezekiah and all the people were full of joy, because God had made the people ready: for the thing was done suddenly.
καὶ ἠϋφράνθη εὐεχίας καὶ πᾶς ὁ λαὸς διὰ τὸ ἡτοιμακέναι τὸν θεὸν τῷ λαῷ ὅτι ἐξάπινα ἐγένετο ὁ λόγος
- 1 Daarna zond Jehizkia tot het ganse Israel en Juda, en schreef ook brieven tot Efraim en Manasse, dat zij zouden komen tot het huis des HEEREN te Jeruzalem, omden HEERE, den God Israels, pascha te houden.
Then Hezekiah sent word to all Israel and Judah, and sent letters to Ephraim and Manasseh, requesting them to come to the house of the Lord at Jerusalem, to keep the Passover to the Lord, the God of Israel.
καὶ ἀπέστειλεν εὐεχίας ἐπὶ πάντα ἰσραὴλ καὶ ἰουδαν καὶ ἐπιστολάς ἔγραψεν ἐπὶ τὸν εφραϊμ καὶ μανασση ἔλθειν εἰς οἶκον κυρίου εἰς ἱερουσαλημ ποιῆσαι τὸ φασεκ τῷ κυρίῳ θεῷ ἰσραὴλ
- 2 Want de koning had raad gehouden met zijn oversten en de ganse gemeente te Jeruzalem, om het pascha te houden, in de tweede maand.
For the king, after discussion with his chiefs and all the body of the people in Jerusalem, had made a decision to keep the Passover in the second month.
καὶ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἡ ἐν ἱερουσαλημ ποιῆσαι τὸ φασεκ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ
- 3 Want zij hadden het niet kunnen houden te dierzelfder tijd, omdat de priesteren zich niet genoeg geheiligd hadden, en het volk zich niet verzameld had te Jeruzalem.
It was not possible to keep it at that time, because not enough priests had made themselves holy, and the people had not come together in Jerusalem.
οὐ γὰρ ἠδυνάσθησαν αὐτὸ ποιῆσαι ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅτι οἱ ἱερεῖς οὐχ ἡγγίσθησαν ἱκανοὶ καὶ ὁ λαὸς οὐ συνήχθη εἰς ἱερουσαλημ
- 4 En deze zaak was recht in de ogen des konings, en in de ogen der ganse gemeente.
And the thing was right in the eyes of the king and all the people.
καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἐναντίον τῆς ἐκκλησίας
- 5 Zo stelden zij zulks, dat men een stem door gans Israel, van Ber-seba tot Dan, zou laten doorgaan, opdat zij zouden komen om het pascha den HEERE, den GodIsraels, te houden in Jeruzalem; want zij hadden het in lang niet gehouden, gelijk het geschreven was.
So it was ordered that word was to be sent out through all Israel, from Beer-sheba to Dan, that they were to come to keep the Passover to the Lord, the God of Israel, at Jerusalem: because they had not kept it in great numbers in agreement with the law.
καὶ ἔστησαν λόγον διελθεῖν κήρυγμα ἐν παντὶ ἰσραὴλ ἀπὸ βηρσαβεε ἕως δαν ἐλθόντας ποιῆσαι τὸ φασεκ κυρίῳ θεῷ ἰσραὴλ ἐν ἱερουσαλημ ὅτι πλῆθος οὐκ ἐποίησεν κατὰ τὴν γραφὴν
- 6 De lopers dan gingen henen met de brieven van de hand des konings en zijner vorsten, door gans Israel en Juda, en naar het gebod des konings, zeggende: Gij, kinderen Israels, bekeert u tot den HEERE, den God van Abraham, Izak en Israel, zo zal Hij Zich keren tot de ontkomenen, die ulieden overgebleven zijn uit de hand der koningen van Assyrie.
So runners went with letters from the king and his chiefs through all Israel and Judah, by the order of the king, saying, O children of Israel, come back again to the Lord, the God of Abraham, Isaac, and Israel, so that he may come again to that small band of you which has been kept safe out of the hands of the kings of Assyria.
καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρέχοντες σὺν ταῖς ἐπιστολαῖς παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων εἰς πάντα ἰσραὴλ καὶ ἰουδαν κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως λέγοντες υἱοὶ ἰσραὴλ ἐπιστρέψατε πρὸς θεὸν ἄβρααμ καὶ ἰσαακ καὶ ἰσραὴλ καὶ ἐπιστρέψετε τοὺς ἀνασσοφμένους τοὺς καταλειφθέντας ἀπὸ χειρὸς βασιλέως ἀσσοφ

- 7 En zijt niet als uw vaders en als uw broeders, die tegen den HEERE, den God hunner vaderen, overtreden hebben; waarom Hij hen tot verwoesting overgegeven heeft, gelijk als gij ziet.
Do not be like your fathers and your brothers, who were sinners against the Lord, the God of their fathers, so that he made them a cause of fear, as you see.
καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν οἱ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ πατέρων αὐτῶν καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς ἐρήμωσιν καθὼς ὑμεῖς ὄρατε
- 8 Verhardt nu ulieder nek niet, gelijk uw vaderen; geeft den HEERE de hand, en komt tot Zijn heiligdom, hetwelk Hij geheiligd heeft tot in eeuwigheid, en dient den HEERE, uw God; zo zal de hitte Zijns toorns van u afkeren.
Now do not be hard-hearted, as your fathers were; but give yourselves to the Lord, and come into his holy place, which he has made his for ever, and be the servants of the Lord your God, so that the heat of his wrath may be turned away from you.
καὶ νῦν μὴ σκληρύνετε τοὺς τραχήλους ὑμῶν δότε δόξαν κυρίῳ τῷ θεῷ καὶ εἰσέλθατε εἰς τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ ὃ ἡγίασεν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ δουλεύσατε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ ἀποστρέψαι ἀφ' ὑμῶν θοὸν ὀργῆς
- 9 Want als gij u bekeert tot den HEERE, zullen uw broeders en uw kinderen barmhartigheid vinden voor het aangezicht dergenen, die hen gevangen hebben, zodat zijin dit land zullen wederkomen; want de HEERE, uw God, is genadig en barmhartig, en zal het aangezicht van u niet afwenden, zo gij u tot Hem bekeert.
For if you come back to the Lord, those who took away your brothers and your children will have pity on them, and let them come back to this land: for the Lord your God is full of grace and mercy, and his face will not be turned away from you if you come back to him.
ὅτι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ὑμᾶς πρὸς κύριον οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἔσονται ἐν οἰκτιρμοῖς ἔναντι πάντων τῶν αἰχμαλωτισάντων αὐτούς καὶ ἀποστρέψαι εἰς τὴν γῆν ταύτην ὅτι ἐλεήμων καὶ οἱ κτίρμων κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ οὐκ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν ἐὰν ἐπιστρέψωμεν πρὸς αὐτόν
- 10 Zo gingen de lopers door, van stad tot stad, door het land van Efraim en Manasse, tot Zebulon toe; doch zij belachten hen, en bespotten hen.
So the runners went from town to town through all the country of Ephraim and Manasseh as far as Zebulun: but they were laughed at and made sport of.
καὶ ἦσαν οἱ τρέχοντες διαπορευόμενοι πόλιν ἐκ πόλεως ἐν τῷ ὄρει εφραϊμ καὶ μανασση καὶ ἕως ζαβουλων καὶ ἐγένοντο ὡς καταγελῶντες αὐτῶν καὶ καταμωκόμενοι
- 11 Evenwel verootmoedigden zich sommigen van Aser, en Manasse, en van Zebulon, en kwamen te Jeruzalem.
However, some of Asher and Manasseh and Zebulun put away their pride and came to Jerusalem.
ἀλλὰ ἄνθρωποι ἀσση καὶ ἀπὸ μανασση καὶ ἀπὸ ζαβουλων ἐνετράπησαν καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσαλημ
- 12 Ook was de hand Gods in Juda, hun enerlei hart gevende, dat zij het gebod des konings en der vorsten deden, naar het woord des HEEREN.
And in Judah the power of God gave them one heart to do the orders of the king and the captains, which were taken as the word of the Lord.
καὶ ἐν ἰουδα ἐγένετο χεὶρ κυρίου δοῦναι αὐτοῖς καρδίαν μίαν ἐλθεῖν τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἀρχόντων ἐν λόγῳ κυρίου
- 13 En te Jeruzalem verzamelde zich veel volks, om het feest der ongezuurde broden te houden, in de tweede maand, een zeer grote gemeente.
So a very great number of people came together at Jerusalem to keep the feast of unleavened bread in the second month.
καὶ συνήχθησαν εἰς ἱερουσαλημ λαὸς πολλὸς τοῦ ποιῆσαι τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα
- 14 En zij maakten zich op, en namen de altaren weg, die te Jeruzalem waren; daartoe namen zij alle rooktuig weg, hetwelk zij in de beek Kidron wierpen.
And they got to work and took away all the altars in Jerusalem, and they put all the vessels for burning perfumes into the stream Kidron.
καὶ ἀνέστησαν καὶ καθεῖλαν τὰ θυσιαστήρια τὰ ἐν ἱερουσαλημ καὶ πάντα ἐν οἷς ἐθυμῶσαν τοῖς ψευδέσιν κατέσπασαν καὶ ἔρριψαν εἰς τὸν χειμάρρον κεδρων
- 15 Toen slachtten zij het pascha, op den veertienden der tweede maand; en de priesters en de Levieten waren beschaamd geworden, en hadden zich geheiligd, en hadden brandofferen gebracht in het huis des HEEREN.
Then on the fourteenth day of the second month they put the Passover lambs to death: and the priests and the Levites were shamed, and made themselves holy and took burned offerings into the house of the Lord.
καὶ ἔθυσαν τὸ φασεκ τῆ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἐνετράπησαν καὶ ἠγνίσθησαν καὶ εἰσήνεγκαν ὀλοκαυτώματα εἰς οἶκον κυρίου
- 16 En zij stonden in hun stand, naar hun wijze, naar de wet van Mozes, den man Gods; de priesters sprenghen het bloed, dat nemende uit de hand der Levieten.
And they took their places in their right order, as it was ordered in the law of Moses, the man of God: the priests draining out on the altar the blood given them by the Levites.
καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν μουσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἱερεῖς ἐδέχοντο τὰ αἵματα ἐκ χειρὸς τῶν λευιτῶν
- 17 Want een menigte was in die gemeente, die zich niet geheiligd hadden; daarom waren de Levieten over de slachting der paaslammeren, voor iedereen, die niet reinwas, om die den HEERE te heiligen.
For there were still a number of the people there who had not made themselves holy: so the Levites had to put Passover lambs to death for those who were not clean, to make them holy to the Lord.
ὅτι πλῆθος τῆς ἐκκλησίας οὐχ ἠγνίσθη καὶ οἱ λευῖται ἦσαν τοῦ θύειν τὸ φασεκ παντὶ τῷ μὴ δυναμένῳ ἀγνισθῆναι τῷ κυρίῳ

- 18 Want een menigte des volks, velen van Efraim en Manasse, Issaschar en Zebulon, hadden zich niet gereinigd, maar aten het pascha, niet gelijk geschreven is. Doch Jehizkia bad voor hen, zeggende: De HEERE, die goed is, make verzoening voor dien.
For a great number of the people from Ephraim and Manasseh, Issachar and Zebulun, had not made themselves clean, but they took the Passover meal, though not in the right way. For Hezekiah had made prayer for them, saying, May the good Lord have mercy on everyone
ὅτι τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ἀπὸ εφραιμ καὶ μανασση καὶ ισσαχαρ καὶ ζαβουλων οὐκ ἠγνίσθησαν ἀλλὰ ἔφαγον τὸ φασεκ παρὰ τὴν γραφὴν καὶ προσηύξατο ἐξεκίας περὶ αὐτῶν λέγων κύριος ὁ ἀγαθὸς ἐξὶ ἀσάσθω ὑπὲρ
- 19 Die zijn ganse hart gericht heeft, om God den HEERE, den God zijner vaderen, te zoeken, hoewel niet naar de reinigheid des heiligdoms.
Who, with all his heart, is turned to God the Lord, the God of his fathers, even if he has not been made clean after the rules of the holy place.
πάσης καρδίας κατευθυνούσης ἐκζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ οὐ κατὰ τὴν ἀγνείαν τῶν ἁγίων
- 20 En de HEERE verhoorde Jehizkia, en heelde het volk.
And the Lord gave ear to Hezekiah, and made the people well.
καὶ ἐπήκουσεν κύριος τῷ ἐζεκια καὶ ἰάσατο τὸν λαόν
- 21 Zo hielden de kinderen Israels, die te Jeruzalem gevonden werden, het feest der ongezuurde broden, zeven dagen, met grote blijdschap. De Levieten nu en depriesteren prezen den HEERE, dag op dag, met sterk luidende instrumenten des HEEREN.
So the children of Israel who were present in Jerusalem kept the feast of unleavened bread for seven days with great joy: and the Levites and the priests gave praise to the Lord day by day, making melody to the Lord with loud instruments.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ οἱ εὐρεθέντες ἐν ἱερουσαλημ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ μεγάλῃ καὶ καθυμνοῦντες τῷ κυρίῳ ἡμέραν καθ' ἡμέραν καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἐν ὄργάνοις τῷ κυρίῳ
- 22 En Jehizkia sprak naar het hart van alle Levieten, die verstand hadden in de goede kennis des HEEREN; en zij aten de offeranden des gezetten hoogtijds zevendagen, offerende dankofferen, en lovende den HEERE, den God hunner vaderen.
And Hezekiah said kind words to the Levites who were expert in the ordering of the worship of the Lord: so they kept the feast for seven days, offering peace-offerings and praising the Lord, the God of their fathers.
καὶ ἐλάλησεν ἐζεκιας ἐπὶ πᾶσαν καρδίαν τῶν λευιτῶν καὶ τῶν συνιόντων σύνεσιν ἀγαθὴν τῷ κυρίῳ καὶ συνετέλεσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας θύοντες θυσίας σωτηρίου καὶ ἐξομολογούμενοι τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων αὐτῶν
- 23 Als nu de ganse gemeente raad gehouden had, om andere zeven dagen te houden, hielden zij nog zeven dagen met blijdschap.
And by the desire of all the people, the feast went on for another seven days, and they kept the seven days with joy.
καὶ ἐβουλεύσατο ἡ ἐκκλησία ἅμα ποιῆσαι ἑπτὰ ἡμέρας ἄλλας καὶ ἐποίησαν ἑπτὰ ἡμέρας ἐν εὐφροσύνῃ
- 24 Want Jehizkia, de koning van Juda, gaf de gemeente duizend varren en zeven duizend schapen; en de vorsten gaven de gemeente duizend varren en tien duizendschapen; de priesteren nu hadden zich in menigte geheiligd.
For Hezekiah, king of Judah, gave to the people for offerings, a thousand oxen and seven thousand sheep; and the rulers gave a thousand oxen and ten thousand sheep; and a great number of priests made themselves holy.
ὅτι ἐζεκιας ἀπήρξατο τῷ ἰουδα τῇ ἐκκλησίᾳ μόσχους χιλίους καὶ ἑπτακισχίλια πρόβατα καὶ οἱ ἄρχοντες ἀπήρξαντο τῷ λαῷ μόσχους χιλίους καὶ πρόβατα δέκα χιλιάδας καὶ τὰ ἅγια τῶν ἱερέων εἰς πληθός
- 25 En de ganse gemeente van Juda verblijdde zich, mitsgaders de priesteren en de Levieten, en de gehele gemeente dergenen, die uit Israel gekomen waren; ook devreemdelingen, die uit het land van Israel gekomen waren, en die in Juda woonden.
And all the people of Judah, with the priests and the Levites, and those who had come from Israel, and men from other lands who had come from Israel or who were living in Judah, were glad with great joy.
καὶ ἠϋφράνθη πᾶσα ἡ ἐκκλησία οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πᾶσα ἡ ἐκκλησία ἰουδα καὶ οἱ εὐρεθέντες ἐξ ἰσραηλ καὶ οἱ προσήλυτοι οἱ ἐλθόντες ἀπὸ γῆς ἰσραηλ καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ἰουδα
- 26 Zo was er grote blijdschap te Jeruzalem; want van de dagen van Salomo, den zoon van David, den koning van Israel, was desgelijks in Jeruzalem niet geweest.
So there was great joy in Jerusalem: for nothing like this had been seen in Jerusalem from the time of Solomon, the son of David, king of Israel.
καὶ ἐγένετο εὐφροσύνῃ μεγάλῃ ἐν ἱερουσαλημ ἀπὸ ἡμερῶν σαλωμων υἱοῦ δαυὶδ βασιλέως ἰσραηλ οὐκ ἐγένετο τοιαύτη ἑορτὴ ἐν ἱερουσαλημ
- 27 Toen stonden de Levietische priesteren op, en zegenden het volk; en hun stem werd gehoord; want hun gebed kwam tot Zijn heilige woning in den hemel. 2 Kronieken 31
Then the priests and the Levites gave the people a blessing: and the voice of their prayer went up to the holy place of God in heaven.
καὶ ἀνέστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται καὶ ἠλόγησαν τὸν λαόν καὶ ἐπήκουσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν καὶ ἦλθεν ἡ προσευχὴ αὐτῶν εἰς τὸ κατοικητήριον τὸ ἅγιον αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν

- 1 Als zij nu voleind hadden, togen alle Israëlieten, die er gevonden werden, uit, tot de steden van Juda, en braken de opgerichte beelden, en hieuwen de bossen af, en wierpen de hoogten en de altaren af, uit gans Juda en Benjamin, ook in Ephraim en Manasse, totdat zij alles te niet gemaakt hadden; daarna keerden al de kinderen Israels weder, een ieder tot zijn bezitting in hun steden.
Now when all this was over, all the men of Israel who were present went out into the towns of Judah, causing the stone pillars to be broken up and the wood pillars to be cut down, pulling down the high places and the altars in all Judah and Benjamin, as well as in Ephraim and Manasseh, till all were gone. Then all the children of Israel went back to their towns, every man to his property.
καὶ ὡς συνετελέσθη πάντα ταῦτα ἐξῆλθεν πᾶς ἰσραηλ οἱ εὐρεθέντες ἐν πόλεσιν ἰουδα καὶ συνέτριψαν τὰς στήλας καὶ ἐξέκοψαν τὰ ἄλση καὶ κατέσπασαν τὰ ὑψηλὰ καὶ τοὺς βωμοὺς ἀπὸ πάσης τῆς ἰουδαίας καὶ βενιαμιν καὶ ἐξ εφραϊμ καὶ ἀπὸ μανασση ἕως εἰς τέλος καὶ ἐπέστρεψαν πᾶς ἰσραηλ ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν
- 2 En Hizkia bestelde de verdelingen der priesteren en der Levieten, naar hun verdelingen, een ieder naar zijn dienst, de priesteren en de Levieten tot het brandoffer entot de dankofferen, om te dienen, en om te loven, en om te prijzen in de poort van de legers des HEEREN;
Then Hezekiah put in order the divisions of the priests and Levites, every man in his division, in relation to his work, for the burned offerings and peace-offerings, and for the ordering of worship and for giving praise at the doors of the Lord's house.
καὶ ἔταξεν ἐζεκιας τὰς ἐφημερίας τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ τὰς ἐφημερίας ἐκάστου κατὰ τὴν ἑαυτοῦ λειτουργίαν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς λευίταις εἰς τὴν ὀλοκαύτωσιν καὶ εἰς τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου καὶ αἰνεῖν καὶ ἐξομολογεῖσθαι καὶ λειτουργεῖν ἐν ταῖς πόλεις ἐν ταῖς αὐλαῖς οἴκου κυρίου
- 3 Ook het deel des konings van zijn have tot de brandofferen, tot de brandofferen des morgens en des avonds, en de brandofferen der sabbatten, en der nieuwemaanden, en der gezette hoogtijden; gelijk geschreven is in de wet des HEEREN.
And he gave the king's part of his private property for the burned offerings, that is, for the morning and evening offerings, and the offerings for the Sabbath and the new moons and the regular feasts, as it is recorded in the law of the Lord.
καὶ μέρος τοῦ βασιλέως ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ εἰς τὰς ὀλοκαυτώσεις τὴν πρωινήν καὶ τὴν δειλινήν καὶ ὀλοκαυτώσεις εἰς σάββατα καὶ εἰς τὰς νομηνίας καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ νόμῳ κυρίου
- 4 En hij zeide tot het volk, tot de inwoners van Jeruzalem, dat zij het deel der priesteren en Levieten geven zouden, opdat zij versterkt mochten worden in de wet des HEEREN.
In addition, he gave orders to the people of Jerusalem to give to the priests and Levites that part which was theirs by right, so that they might be strong in keeping the law of the Lord.
καὶ εἶπεν τῷ λαῷ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν ἱερουσαλημ δοῦναι τὴν μερίδα τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν ὅπως κατισχύσωσιν ἐν τῇ λειτουργίᾳ οἴκου κυρίου
- 5 Toen nu dat woord uitbrak, brachten de kinderen Israels vele eerstelingen van koren, most, en olie, en honig, en van al de inkomsten des velds; ook brachten zij detienden van alles in met menigte.
And when the order was made public, straight away the children of Israel gave, in great amounts, the first-fruits of their grain and wine and oil and honey, and of the produce of their fields; and they took in a tenth part of everything, a great store.
καὶ ὡς προσέταξεν τὸν λόγον ἐπλεόνασαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἀπαρχὴν σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ μέλιτος καὶ πᾶν γένημα ἀγροῦ καὶ ἐπιδέκατα πάντα εἰς πλῆθος ἤνεγκαν
- 6 En de kinderen van Israel en Juda, die in de steden van Juda woonden, brachten ook tienden der runderen en der schapen, en tienden der heilige dingen, die den HEERE, hun God, geheiligd waren, en maakten vele hopen.
And the children of Israel and Judah, who were living in the towns of Judah came with the tenth part of their oxen and sheep, and a tenth of all the holy things which were to be given to the Lord their God, and put them in great masses.
οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ ἰουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἰουδα καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν ἐπιδέκατα μόσχων καὶ προβάτων καὶ ἐπιδέκατα αἰγῶν καὶ ἡγίασαν τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ εἰσήνεγκαν καὶ ἔθηκαν σωροὺς σωροῦς
- 7 In de derde maand begonnen zij den grond van die hopen te leggen, en in de zevende maand voleindden zij.
The first store of things was put down in the third month, and in the seventh month the masses were complete.
ἐν τῷ μηνὶ τῷ τρίτῳ ἤρξαντο οἱ σωροὶ θεμελιουῖσθαι καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ συνετελέσθησαν
- 8 Toen nu Jehizkia en de vorsten kwamen en die hopen zagen, zegenden zij den HEERE en Zijn volk Israel.
And when Hezekiah and the rulers came and saw all the store of goods, they gave praise to the Lord and to his people Israel.
καὶ ἦλθεν ἐζεκιας καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ εἶδον τοὺς σωροὺς καὶ ἠλόγησαν τὸν κύριον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἰσραηλ
- 9 En Jehizkia ondervraagde de priesteren en de Levieten aangaande die hopen.
Then Hezekiah put questions to the priests and Levites about the store of goods.
καὶ ἐπυνθάνετο ἐζεκιας τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν ὑπὲρ τῶν σωρῶν
- 10 En Azaria, de hoofdpriester, van het huis van Zadok, sprak tot hem en zeide: Van dat men deze heffing begonnen heeft tot het huis des HEEREN te brengen, is erte eten geweest en verzadigd te worden, ja, over te houden tot overvloed toe; want de HEERE heeft Zijn volk gezegend, zodat deze veelheid overgebleven is.
And Azariah, the chief priest, of the family of Zadok, said in answer, From the time when the people first came with their offerings into the house of the Lord, we have had food enough, and more than enough: for the blessing of the Lord is on his people; and there is this great store which has not been used.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἀζαριᾶς ὁ ἱερεὺς ὁ ἄρχων εἰς οἶκον σαδοκ καὶ εἶπεν ἐξ οὗ ἤρκαται ἡ ἀπαρχὴ φέρεσθαι εἰς οἶκον κυρίου ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ κατελίπομεν ὅτι κύριος ἠλόγησεν τὸν λαὸν αὐτὸν καὶ κατελίπομεν ἔτι τὸ πλεῆθος τοῦτο

- 11 Toen zeide Jehizkia, dat men kameren aan het huis des HEEREN bereiden zou; en zij bereidden ze.
Then Hezekiah said that store-rooms were to be made ready in the house of the Lord; and this was done.
καὶ εἶπεν εζεκιας ἐτοιμάσαι παστοφόρια εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἡτοίμασαν
- 12 Daarin brachten zij die heffing, en de tienden, en de geheiligde dingen, in getrouwigheid; en daarover was Chonanja, de Leviet, overste, en Simei, zijn broeder, detweede.
And in them they put all the offerings and the tenths and the holy things, keeping nothing back, and over them was Conaniah the Levite, with Shimei his brother second to him.
καὶ εἰσήνεγκαν ἐκεῖ τὰς ἀπαρχὰς καὶ τὰ ἐπιδέκατα ἐν πίστει καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπιστάτης χωνενιας ὁ λευίτης καὶ σεμεὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεγόμενος
- 13 Maar Jehiel, en Azazja, en Nahath, en Asahel, en Jerimoth, en Jozabad, en Eliel, en Jismachja, en Mahath, en Benaia, waren opzieners, onder de hand van Chonanjaen Simei, zijn broeder; door het bevel van den koning Jehizkia en van Azaria, den overste van het huis Gods.
And Jehiel and Azaziah and Nahath and Asahel and Jerimoth and Jozabad and Eliel and Ismachiah and Mahath and Benaiah were overseers, under the directions of Conaniah and Shimei his brother, by the order of Hezekiah the king and Azariah, the ruler of the house of God.
καὶ υἱλ καὶ οζαζιας καὶ ναεθ καὶ ασαηλ καὶ ιεριμοθ καὶ ιωζαβαθ καὶ εληλ καὶ σαμαχια καὶ μααθ καὶ βαναιας καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καθεσταμένοι διὰ χωνενιου καὶ σεμεὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καθὼς προσ ἔταξεν ὁ βασιλεὺς εζεκιας καὶ αζαριας ὁ ἡγούμενος οἴκου κυρίου
- 14 En Kore, de zoon van Jimna, de Leviet, de poortier tegen het oosten, was over de vrijwillige gaven Gods, om het heoffer des HEEREN en het allerheiligste uit tedelen.
And Kore, the son of Imnah the Levite, the keeper of the east door, had control of the offerings freely given to God, and the distribution of the offerings of the Lord and the most holy things.
καὶ κορη ὁ τοῦ ιεμνα ὁ λευίτης ὁ πυλωρὸς κατὰ ἀνατολὰς ἐπὶ τῶν δομάτων δοῦναι τὰς ἀπαρχὰς κυρίῳ καὶ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων
- 15 En aan zijn hand waren Eden, en Minjamin, en Jesua, en Semaja, Amarja en Sechanja, in de steden der priesteren, met getrouwigheid, om aan hun broederen in deverdelingen, zowel aan de kleinen als de groten, uit te delen:
And under him were Eden and Miniamin and Jeshua and Shemaiah and Amariah and Shecaniah, in the towns of the priests, who were made responsible for giving it to all their brothers, by divisions, to small and great:
διὰ χειρὸς οδομ καὶ βενιαμιν καὶ ἰησοῦς καὶ σεμεὶ καὶ αμαριας καὶ σεχονιας διὰ χειρὸς τῶν ἱερέων ἐν πίστει δοῦναι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν κατὰ τὰς ἐφημερίας κατὰ τὸν μέγαν καὶ τὸν μικρὸν
- 16 (Benevens die gesteld waren in het geslachtsregister der manspersonen, drie jaren oud en daarboven) allen, die in het huis des HEEREN gingen, tot het dagelijkse werk op elken dag, voor hun dienst, in hun wachten, naar hun verdelingen.
As well as to all the males, of three years old and over, listed by their families, who went into the house of the Lord to do what was needed day by day, for their special work with their divisions.
ἐκτὸς τῆς ἐπιγονῆς τῶν ἀρσενικῶν ἀπὸ τριετοῦς καὶ ἐπάνω παντὶ τῷ εἰσπορευομένῳ εἰς οἶκον κυρίου εἰς λόγον ἡμερῶν εἰς ἡμέραν εἰς λειτουργίαν ἐφημερίας διατάξεως αὐτῶν
- 17 En met die gesteld waren in het geslachtsregister der priesteren naar het huis hunner vaderen, ook de Levieten van twintig jaren oud en daarboven, in hun wachten, naar hun verdelingen;
And the families of the priests were listed by their fathers' names, but the Levites, of twenty years old and over, were listed in relation to their work in their divisions;
οὗτος ὁ καταλογισμὸς τῶν ἱερέων κατ' οἴκους πατριῶν καὶ οἱ λευῖται ἐν ταῖς ἐφημερίαις αὐτῶν ἀπὸ εικοσαετοῦς καὶ ἐπάνω ἐν διατάξει
- 18 Ook tot de geslachtsrekening met al hun kinderkens, hun vrouwen, en hun zonen, en hun dochteren, door de ganse gemeente; want zij hadden zich in hun ambt inheiligheid geheiligd.
And in the lists were all their little ones and their wives and their sons and daughters, through all the people: they made themselves holy in the positions which they were given.
ἐν καταλογίαις ἐν πάσῃ ἐπιγονῇ υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων αὐτῶν εἰς πᾶν τὸ πλῆθος ὅτι ἐν πίστει ἤγνισαν τὸ ἅγιον
- 19 Ook waren onder de kinderen van Aaron, de priesteren, op de velden der voorsteden hunner steden, in elke stad, mannen, die met namen uitgedrukt waren, om aan alle manspersonen onder de priesteren en aan allen, die in het geslachtsregister onder de Levieten gesteld waren, delen te geven.
And as for the sons of Aaron, the priests, living in the country on the outskirts of their towns, every different town there were men, marked out by name, to give their part of the goods to all the males among the priests, and to all who were listed among the Levites.
τοῖς υἱοῖς ααρων τοῖς ιερατέουσιν καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει καὶ πόλει ἄνδρες οἱ ὀνομάσθησαν ἐν ὀνόματι δοῦναι μερίδα παντὶ ἀρσενικῷ ἐν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ παντὶ καταριθμουμένῳ ἐν τοῖς λευίταις
- 20 En alzo deed Jehizkia in geheel Juda; en hij deed dat goed, en recht, en waarachtig was, voor het aangezicht des HEEREN, zijns Gods.
This Hezekiah did through all Judah; he did what was good and right and true before the Lord his God.
καὶ ἐποίησεν οὕτως εζεκιας ἐν παντὶ ἰουδα καὶ ἐποίησεν τὸ καλὸν καὶ τὸ εὐθεὺς ἐναντίον τοῦ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ
- 21 En in alle werk, dat hij begon in den dienst van het huis Gods, en in de wet en in het gebod, om zijn God te zoeken, deed hij met zijn ganse hart, en had voorspoed. 2 Kronieken 32
And for everything he undertook, in connection with the work of the house of God and his law and orders, he got directions from God and did it with serious purpose; and things went well for him.
καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ ἐν ᾧ ἤρξατο ἐν ἐργασίᾳ ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν τῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν ἐξεζήτησεν τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐξ ὅλης ψυχῆς αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν καὶ εὐδοθή

- 1 Na deze geschiedenissen en derzelver bevestiging, kwam Sanherib, de koning van Assyrie, en toog in Juda, en legerde zich tegen de vaste steden, en dacht ze totzich af te scheuren.
Now after these things and this true-hearted work, Sennacherib, king of Assyria, came into Judah, and put his army in position before the walled towns of Judah, designing to make his way into them by force.
καὶ μετὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἦλθεν σενναχηριμ βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ἦλθεν ἐπὶ ἰουδαὶν καὶ παρενέβαλεν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς τευχίρεις καὶ εἶπεν προκαταλαβέσθαι αὐτάς
- 2 Jehizkia nu ziende, dat Sanherib kwam, en zijn aangezicht was tot den krijg tegen Jeruzalem;
And when Hezekiah saw that Sennacherib had come for the purpose of fighting against Jerusalem,
καὶ εἶδεν ἐξεκίας ὅτι ἦκει σενναχηριμ καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πολεμῆσαι ἐπὶ ἱερουσαλημ
- 3 Zo hield hij raad met zijn vorsten en zijn helden, om de fonteinwateren te stoppen, die buiten de stad waren; en zij hielpen hem.
He took up with his rulers and men of war the question of stopping up the water-springs outside the town; and they gave him their support.
καὶ ἐβουλεύσατο μετὰ τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῦ καὶ τῶν δυνατῶν ἐμφοράζει τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν ἃ ἦν ἔξω τῆς πόλεως καὶ συνεπίσχυσαν αὐτῷ
- 4 Want veel volks werd vergaderd, dat al de fonteinen stopte, mitsgaders de beek, die door het midden des lands henenvloeiende, zeggende: Waarom zouden de koningen van Assyrie komen, en veel waters vinden?
So they got together a great number of people, and had all the water-springs and the stream flowing through the land stopped up, saying, Why let the kings of Assyria come and have much water?
καὶ συνήγαγεν λαὸν πολλὸν καὶ ἐνέφραζεν τὰ ὕδατα τῶν πηγῶν καὶ τὸν ποταμὸν τὸν διορίζοντα διὰ τῆς πόλεως λέγων μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς ἀσσοῦρ καὶ εὕρη ὕδωρ πολλὸν καὶ κατασχῆται
- 5 Zo versterkte hij zich, en bouwde den gehelen muur op, die gebroken was, dien hij optrok tot aan de torens, met een anderen muur daarbuiten, en hij versterkte Milloin de stad Davids; en hij maakte geweer en schilden in menigte.
Then he took heart, building up the wall where it was broken down, and making its towers higher, and building another wall outside; and he made strong the Millo in the town of David, and got together a great store of all sorts of instruments of war.
καὶ κατίσχυσεν ἐξεκίας καὶ ἠκοδόμησεν πᾶν τὸ τεῖχος τὸ κατεσκαμμένον καὶ πύργους καὶ ἔξω προτείχισμα ἄλλο καὶ κατίσχυσεν τὸ ἀνάλημμα πόλεως δαυὶδ καὶ κατεσκεύασεν ὄπλα πολλὰ
- 6 En hij stelde krijgsoversten over het volk, en hij vergaderde hen tot zich in de straat der stadspoort, en sprak naar hun hart, zeggende:
And he put war chiefs over the people, and sent for them all to come together to him in the wide place at the doorway into the town, and to give them heart he said to them,
καὶ ἔθετο ἄρχοντας τοῦ πολέμου ἐπὶ τὸν λαόν καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως τῆς φάραγγος καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν λέγων
- 7 Zijt sterk, en hebt een goeden moed, vreest niet, en ontzet u niet, voor het aangezicht des konings van Assyrie, noch voor het aangezicht der ganse menigte, die methem is; want met ons is er meer, dan met hem.
Be strong and take heart; have no fear, and do not be troubled on account of the king of Assyria and all the great army with him: for there is a greater with us.
ισχύσατε καὶ ἀνδρίζεσθε μὴ πτοηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως ἀσσοῦρ καὶ ἀπὸ προσώπου παντὸς τοῦ ἔθνους τοῦ μετ' αὐτοῦ ὅτι μετ' ἡμῶν πλείονες ἢ μετ' αὐτοῦ
- 8 Met hem is een vreselijke arm, maar met ons is de HEERE, onze God, om ons te helpen, en om onze krijgen te krijgen. En het volk steunde op de woorden van Jehizkia, den koning van Juda.
With him is an arm of flesh; but we have the Lord our God, helping us and fighting for us. And the people put their faith in what Hezekiah, king of Judah, said.
μετ' αὐτοῦ βραχίονες σάρκινوي μετ' ἡμῶν δὲ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ σώζειν καὶ τοῦ πολεμεῖν τὸν πόλεμον ἡμῶν καὶ κατεθάρασεν ὁ λαὸς ἐπὶ τοῖς λόγοις ἐξεκίου βασιλέως ἰουδα
- 9 Na dezen zond Sanherib, de koning van Assyrie, zijn knechten naar Jeruzalem,, doch hij zelf was voor Lachis, en al zijn heerschappij met hem) tot Jehizkia, den koning van Juda, en tot het ganse Juda, dat te Jeruzalem was, zeggende:
After this, Sennacherib, king of Assyria, sent his servants to Jerusalem (at that time he was stationed with all his army in front of Lachish), to say to Hezekiah and all the men of Judah in Jerusalem,
καὶ μετὰ ταῦτα ἀπέστειλεν σενναχηριμ βασιλεὺς ἀσσυρίων τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἐπὶ ἱερουσαλημ καὶ αὐτὸς ἐπὶ λαχίς καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλεν πρὸς ἐζεκιαν βασιλέα ἰουδα καὶ πρὸς πάντα ἰουδαὶν τὸν ἐν ἱερουσαλημ λέγων
- 10 Zo zegt Sanherib, de koning van Assyrie: Waarom vertrouwt gij, dat gij te Jeruzalem blijft in de vesting?
Sennacherib, king of Assyria, says, In what are you placing your hope, waiting here in the walled town of Jerusalem?
οὕτως λέγει σενναχηριμ ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐπὶ τίνι ὑμεῖς πεποιθότε καὶ κάθησθε ἐν τῇ περιοχῇ ἐν ἱερουσαλημ
- 11 Ruit u Jehizkia niet op, dat hij u overgeve, om door honger en door dorst te sterven, zeggende: De HEERE, onze God, zal ons uit de hand des konings van Assyrieredden?
Is it not Hezekiah who has got you to do it, causing your death from need of food and water, by saying, The Lord our God will give us salvation out of the hands of the king of Assyria?
οὐχὶ ἐξεκίας ἀπατᾷ ὑμᾶς τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς εἰς θάνατον καὶ εἰς λιμὸν καὶ εἰς δίψαν λέγων κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν σώσει ὑμᾶς ἐκ χειρὸς βασιλέως ἀσσοῦρ
- 12 Heeft niet dezelfde Jehizkia Zijn hoogten en Zijn altaren weggenomen, en tot Juda en tot Jeruzalem gesproken, zeggende: Voor het enige altaar zult gij onederbuigen, en daarop roken?
Has not this same Hezekiah taken away his high places and his altars, saying to Judah and Jerusalem, Give worship before one altar only, burning offerings on it?
οὐχ οὗτός ἐστιν ἐξεκίας ὃς περιεῖλεν τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ καὶ τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῷ ἰουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἱερουσαλημ λέγων κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου τούτου προσκυνήσετε καὶ ἐπ' αὐτῷ θυμιάσετε

- 13 Weet gij niet, wat ik gedaan heb, en mijn vaderen aan alle volken der landen? Hebben de goden van de natien dier landen hun land enigszins kunnen redden uit mijnhand?
 Have you no knowledge of what I and my fathers have done to all the peoples of every land? were the gods of the nations of those lands able to keep their land from falling into my hands?
 οὐ γνώσεσθε ὃ τι ἐποίησα ἐγὼ καὶ οἱ πατέρες μου πᾶσι τοῖς λαοῖς τῶν χωρῶν μὴ δυνάμειοι ἠδύναντο θεοὶ τῶν ἐθνῶν πάσης τῆς γῆς σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου
- 14 Wie is er onder alle goden derzelver natien, dewelke mijn vaders verbannen hebben, die zijn volk heeft kunnen redden uit mijn hand, dat uw God u uit mijn hand zou kunnen redden?
 Who was there among all the gods of those nations, which my fathers put to destruction, who was able to keep his people safe from my hands? and is it possible that your God will keep you safe from my hands?
 τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν τούτων οὓς ἐξωλέθρευσαν οἱ πατέρες μου μὴ ἠδύναντο σῶσαι τὸν λαὸν αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου ὅτι δυνήσεται ὁ θεὸς ὑμῶν σῶσαι ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μου
- 15 Nu dan, dat Jehizkia ulieden niet bedriege, en dat hij u op zulk een wijze niet opruie, en geloof hem niet; want geen god van enige natie en koninkrijk heeft zijn volk uit mijn hand en mijner vaderen hand kunnen redden; hoeveel te min zal uw God u uit mijn hand kunnen redden?
 So do not be tricked by Hezekiah or let him get you to do this, and do not put any faith in what he says: for no god of any nation or kingdom has been able to keep his people safe from my hands, or the hands of my fathers: how much less will your God keep you safe from my hands!
 νῦν μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς ἐξεκίας καὶ μὴ πεποιθῆναι ὑμᾶς ποιεῖτω κατὰ ταῦτα καὶ μὴ πιστεύετε αὐτῷ ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὁ θεὸς παντὸς ἔθνους καὶ βασιλείας τοῦ σῶσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς μου καὶ ἐκ χειρὸς πατέρων μου ὅτι ὁ θεὸς ὑμῶν οὐ μὴ σώσει ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μου
- 16 Daartoe spraken zijn knechten nog meer tegen God, den HEERE, en tegen Zijn knecht Jehizkia.
 And his servants said even more against the Lord God and against his servant Hezekiah.
 καὶ ἔτι ἐλάλησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐπὶ κύριον θεὸν καὶ ἐπὶ ἐξεκίαν παῖδα αὐτοῦ
- 17 Ook schreef hij brieven, om den HEERE, den God Israels, te honen en om tegen Hem te spreken, zeggende: Gelijk de goden van de natien der landen, die hun volk uit mijn hand niet gered hebben, alzo zal de God van Jehizkia Zijn volk uit mijn hand niet redden.
 And he sent letters, in addition, to put shame on the Lord, the God of Israel, and to say evil against him, saying, As the gods of the nations of other lands have not been able to keep their people safe from my hands, no more will the God of Hezekiah keep his people safe from my hands.
 καὶ βιβλίον ἔγραψεν ὀνειδίξεν τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ καὶ εἶπεν περὶ αὐτοῦ λέγων ὡς θεοὶ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς οὐκ ἐξείλαντο τοὺς λαοὺς αὐτῶν ἐκ χειρὸς μου οὕτως οὐ μὴ ἐξέληται ὁ θεὸς ἐξεκίου λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς μου
- 18 En zij riepen met luider stem, in het Joods, tegen het volk van Jeruzalem, dat op den muur was, om die bevreesd te maken en die te beroeren, opdat zij de stad mochten innemen.
 These things they said, crying out with a loud voice in the Jews' language, to the people of Jerusalem who were on the wall, with the purpose of troubling them and putting fear into them, so that they might take the town;
 καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαῖστί ἐπὶ λαὸν ἱερουσαλὴμ τὸν ἐπὶ τοῦ τείχους τοῦ φοβῆσαι αὐτοὺς καὶ κατασπάσαι ὅπως προκαταλάβονται τὴν πόλιν
- 19 En zij spraken van den God van Jeruzalem, als van de goden der volkeren der aarde, een werk van mensenhanden.
 Talking of the God of Jerusalem as if he was like the gods of the peoples of the earth, the work of men's hands.
 καὶ ἐλάλησεν ἐπὶ θεὸν ἱερουσαλὴμ ὡς καὶ ἐπὶ θεοὺς λαῶν τῆς γῆς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων
- 20 Maar de koning Jehizkia en de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, baden daartegen, en zij riepen naar den hemel.
 And Hezekiah the king, and Isaiah the prophet, the son of Amoz, made prayer because of this, crying out to heaven.
 καὶ προσήξατο ἐξεκίας ὁ βασιλεὺς καὶ ἠσαίας υἱὸς ἀμοὺς ὁ προφήτης περὶ τούτων καὶ ἐβόησεν εἰς τὸν οὐρανόν
- 21 En de HEERE zond een engel, die alle strijdbare helden, en vorsten, en oversten in het leger des konings van Assyrie verdelgde. Zo is hij met schaamte desaangezichts in zijn land wedergekeerd; en als hij in het huis zijns gods ingegaan was, zo velden hem daar met het zwaard, die uit zijn lijf voortgekomen waren.
 And the Lord sent an angel who put to death all the men of war and the chiefs and the captains in the army of the king of Assyria. So he went back to his country in shame. And when he came into the house of his god, his sons, the offspring of his body, put him to death there with the sword.
 καὶ ἀπέστειλεν κύριος ἄγγελον καὶ ἐξέτριψεν πᾶν δυνατὸν πολεμιστὴν καὶ ἄρχοντα καὶ στρατηγὸν ἐν τῇ παρεμβολῇ βασιλέως ἀσσοῦρ καὶ ἀπέστρεψεν μετὰ αἰσχύνης προσώπου εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐξελεθόντων ἐκ κοιλίας αὐτοῦ κατέβαλον αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ
- 22 Alzo verloste de HEERE Jehizkia en de inwoners van Jeruzalem, uit de hand van Sanherib, den koning van Assyrie, en uit de hand van allen; en Hij geleidde hen rondom heen.
 So the Lord gave Hezekiah and the people of Jerusalem salvation from the power of Sennacherib, the king of Assyria, and from all others, giving them rest on every side.
 καὶ ἔσωσεν κύριος ἐξεκίαν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν ἱερουσαλὴμ ἐκ χειρὸς σενναχηριμ βασιλέως ἀσσοῦρ καὶ ἐκ χειρὸς πάντων καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κυκλόθεν
- 23 En velen brachten geschenken tot den HEERE te Jeruzalem, en kostelijkheden tot Jehizkia, den koning van Juda, zodat hij daarna voor de ogen van alle heidenen verheven werd.
 And great numbers came to Jerusalem with offerings for the Lord, and things of great price for Hezekiah, king of Judah: so that he was honoured among all nations from that time.
 καὶ πολλοὶ ἔφερον δῶρα τῷ κυρίῳ εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ δόματα τῷ ἐξεκία βασιλεῖ Ἰουδα καὶ ὑπερήρηθη κατ' ὀφθαλμοὺς πάντων τῶν ἐθνῶν μετὰ ταῦτα

- 24 In die dagen werd Jehizkia krank tot stervens toe, en hij bad tot den HEERE, Die sprak tot hem, en Hij gaf hem een wonderteken.
In those days Hezekiah was ill and near death; and he made prayer to the Lord, and the Lord in answer gave him a sign.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἠρρώσθησεν εζεκιας ἕως θανάτου καὶ προσήξατο πρὸς κύριον καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ σημεῖον ἔδωκεν αὐτῷ
- 25 Maar Jehizkia deed gene vergelding, naar de weldaad aan hem geschied, dewijl zijn hart verheven werd; daarom werd over hem, en over Juda en Jeruzalem, eengrote toornigheid.
But Hezekiah did not do as had been done to him; for his heart was lifted up in pride; and so wrath came on him and on Judah and Jerusalem.
καὶ οὐ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα ὃ ἔδωκεν αὐτῷ ἀνταπέδωκεν εζεκιας ἀλλὰ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ὀργή καὶ ἐπὶ ἰουδα καὶ ἱερουσαλημ
- 26 Doch Jehizkia verootmoedigde zich om de verheffing zijns harten, hij en de inwoners van Jeruzalem, zodat de grote toornigheid des HEEREN over hen niet kwam inde dagen van Jehizkia.
But then, Hezekiah, in sorrow for what he had done, put away his pride; and he and all Jerusalem made themselves low, so that the wrath of the Lord did not come on them in Hezekiah's life-time.
καὶ ἐταπεινώθη εζεκιας ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλημ καὶ οὐκ ἐπήλθεν ἐπ' αὐτούς ὀργή κυρίου ἐν ταῖς ἡμέραις εζεκιου
- 27 Jehizkia nu had zeer veel rijkdom en eer; en hij maakte zich schatkameren voor zilver en voor goud, en voor kostelijk gesteente, en voor specerijen, en voor schilden, en voor alle begerlijk gereedschap;
And Hezekiah had very great wealth and honour; and he made himself store-houses for his gold and silver and jewels and spices, and for body-covers and all sorts of beautiful vessels.
καὶ ἐγένετο τῷ εζεκια πλοῦτος καὶ δόξα πολλή σφόδρα καὶ θησαυροὺς ἐποίησεν ἐαυτῷ ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ καὶ τοῦ λίθου τοῦ τιμίου καὶ εἰς τὰ ἄρώματα καὶ ὀπλοθήκας καὶ εἰς σκεῆ ἐπιθυμητὰ
- 28 Ook schathuizen voor de inkomsten van koren, en most, en olie; en stallen voor allerlei beesten, en kooien voor de kudden.
And store-houses for the produce of grain and wine and oil; and buildings for all sorts of beasts and flocks.
καὶ πόλεις εἰς τὰ γενήματα σίτου καὶ ἐλαίου καὶ οἴνου καὶ φάτνας παντὸς κτήνους καὶ μάνδρας εἰς τὰ ποίμνια
- 29 Daartoe had hij zich steden gemaakt, mitsgaders bezitting van schapen en runderen in menigte; want God gaf hem zeer grote have.
And he made towns for himself, and got together much property in flocks and herds: for God had given him great wealth.
καὶ πόλεις ἅς ὠκοδόμησεν αὐτῷ καὶ ἀποσκευὴν προβάτων καὶ βοῶν εἰς πλῆθος ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ κύριος ἀποσκευὴν πολλὴν σφόδρα
- 30 Doch Jehizkia stopte ook den opperuitgang der wateren van Gihon, en leidde ze recht af beneden naar het westen der stad Davids; want Jehizkia had voorspoed in al zijn werk.
It was Hezekiah who had the higher spring of the water of Gihon stopped, and the water taken down on the west side of the town of David. In everything he undertook, Hezekiah did well.
αὐτὸς εζεκιας ἐνέφραξεν τὴν ἐξοδὸν τοῦ ὕδατος γιῶν τὸ ἄνω καὶ κατηύθυνεν αὐτὰ κάτω πρὸς λίβα τῆς πόλεως δαυὶδ καὶ εὐοδόθη εζεκιας ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ
- 31 Maar het is alzo, als de gezanten der vorsten van Babel, die tot hem gezonden hadden, om te vragen naar dat wonderteken, dat in het land geschied was, bij hemwaren, verliet hem God, om hem te verzoeken, om te weten al wat in zijn hart was.
However, in the business of the representatives sent by the rulers of Babylon to get news of the wonder which had taken place in the land, God gave up guiding him, testing him to see what was in his heart.
καὶ οὕτως τοῖς πρεσβευταῖς τῶν ἀρχόντων ἀπὸ βαβυλωνος τοῖς ἀποσταλεῖσιν πρὸς αὐτὸν πυθέσθαι παρ' αὐτοῦ τὸ τέρας ὃ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐγκατέλιπεν αὐτὸν κύριος τοῦ πειράσαι αὐτὸν εἰδὲνα ἰ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ
- 32 Het overige nu der geschiedenissen van Jehizkia, en zijn goeddadigheden, ziet, die zijn geschreven in het gezicht van den profeet Jesaja, den zoon van Amoz, en in het boek der koningen van Juda en Israel.
Now the rest of the acts of Hezekiah, and the good he did, are recorded in the vision of Isaiah the prophet, the son of Amoz, and in the book of the kings of Judah and Israel.
καὶ τὰ κατάλοιπα τῶν λόγων εζεκιου καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἰδοὺ γέγραπται ἐν τῇ προφητείᾳ ἠσαιου υἱοῦ αμωσ τοῦ προφήτου καὶ ἐπὶ βιβλίου βασιλέων ἰουδα καὶ ἰσραηλ
- 33 En Jehizkia ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in het hoogste van de graven der zonen van David; daartoe deden gans Juda en de inwoners van Jeruzalem hem eer aan in zijn dood; en zijn zoon Manasse werd koning in zijn plaats.
So Hezekiah went to rest with his fathers, and they put his body into the higher part of the resting-places of the sons of David: and all Judah and the people of Jerusalem gave him honour at his death. And Manasseh his son became king in his place.
καὶ ἐκοιμήθη εζεκιας μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ἀναβάσει τάφων υἱῶν δαυὶδ καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἔδωκαν αὐτῷ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ πᾶς ἰουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐβασίλευσεν μανασσης υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 1 Manasse was twaalf jaren oud, als hij koning werd, en regeerde vijf en vijftig jaren te Jeruzalem.
Manasseh was twelve years old when he became king, and he was ruling for fifty-five years in Jerusalem.
ὦν δέκα δύο ἐτῶν μανασσης ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ πεντήκοντα πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ
- 2 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, naar de gruwelen der heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels uit de bezittingverdreven had.
He did evil in the eyes of the Lord, copying the disgusting ways of the nations whom the Lord had sent out of the land before the children of Israel.
καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν οὓς ἐξωλέθρευσεν κύριος ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ἰσραηλ

- 3 Want hij bouwde de hoogten weder op, die zijn vader Jehizkia afgebroken had, en richtte den Baals altaren op, en maakte bossen, en boog zich neder voor al hetheid des hemels, en diende ze;
 For he put up again the high places which had been pulled down by his father Hezekiah; and he made altars for the Baals, and pillars of wood, and was a worshipper and servant of all the stars of heaven;
 και ἐπέστρεψεν και ἠκοδόμησεν τὰ ὑψηλά ἃ κατέσπασεν ἐζεκιας ὁ πατήρ αὐτοῦ και ἔστησεν στήλας ταῖς βααλιμ και ἐποίησεν ἄλση και προσεκύνησεν πάση τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ και ἐδούλευσεν αὐτοῖς
- 4 En bouwde altaren in het huis des HEEREN, van hetwelk de HEERE gezegd had: Te Jeruzalem zal Mijn Naam zijn tot in eeuwigheid.
 And he made altars in the house of the Lord, of which the Lord had said, In Jerusalem will my name be for ever.
 και ἠκοδόμησεν θυσιαστήρια ἐν οἴκῳ κυρίου οὐ εἶπεν κύριος ἐν ἱερουσαλημ ἔσται τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα
- 5 Daartoe bouwde hij altaren voor al het heil des hemels, in beide de voorhoven van het huis des HEEREN.
 And he made altars for all the stars of heaven in the two outer squares of the house of the Lord.
 και ἠκοδόμησεν θυσιαστήρια πάση τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου κυρίου
- 6 En hij deed zijn zonen door het vuur gaan, in het dal des zoons van Hinnom, en pleegde guichelarij, en gaf op vogelgeschrei acht, en toverde, en hij steldewaarzeggers en duivelskunstenaars; en hij deed zeer veel kwaads in de ogen des HEEREN, om Hem tot toorn te verwekken.
 More than this, he made his children go through the fire in the valley of the son of Hinnom; and he made use of secret arts, and signs for reading the future, and unnatural powers, and gave positions to those who had control of spirits and to wonder-workers: he did much evil in the eyes of the Lord, moving him to wrath.
 και αὐτὸς διήγαγεν τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν πυρὶ ἐν γαι-βαναι-εννομ και ἐκκληδονίζετο και οἰωνίζετο και ἐφαρμακεύετο και ἐποίησεν ἐγγαστριμύθους και ἐπαιδοῦς ἐπλήθυνεν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ παροργίσει αὐτόν
- 7 Hij stelde ook de gelijkenis van een gesneden beeld, die hij gemaakt had, in het huis Gods, van hetwelk God gezegd had tot David en tot zijn zoon Salomo: In dit huis, en te Jeruzalem, dat Ik uit alle stammen van Israel verkoren heb, zal Ik Mijn Naam zetten tot in eeuwigheid.
 And he put the image he had made in the house of God, the house of which God had said to David and to Solomon his son, In this house, and in Jerusalem, the town which I have made mine out of all the tribes of Israel, will I put my name for ever:
 και ἔθηκεν τὸ γλυπτὸν και τὸ χωνευτὸν εἰκόνα ἣν ἐποίησεν ἐν οἴκῳ θεοῦ οὐ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς δαυιδ και πρὸς σαλωμων υἱὸν αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ και ἱερουσαλημ ἦν ἐξελεξάμην ἐκ πασῶν φυλῶν ἰσραηλ θήσω τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν αἰῶνα
- 8 En Ik zal den voet van Israel niet meer doen wijken van het land, dat Ik uw vaderen besteld heb; alleenlijk zo zij waarnemen te doen, al hetgeen Ik hun geboden heb, naar de ganse wet, en inzettingen, en rechten, door de hand van Mozes.
 And never again will I let the feet of Israel be moved out of the land which I have given to their fathers; if only they will take care to do all my orders, even all the law and the orders and the rules given to them by Moses.
 και οὐ προσθήσω σαλευσαι τὸν πόδα ἰσραηλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν πλην ἐὰν φυλάσσονται τοῦ ποιῆσαι πάντα ἃ ἐνετείλαμην αὐτοῖς κατὰ πάντα τὸν νόμον και τὰ προστάγματα και αἱ τὰ κρίματα ἐν χειρὶ μουσῆ
- 9 Zo deed Manasse Juda en de inwoners te Jeruzalem dwalen, dat zij erger deden dan de heidenen, die de HEERE voor het aangezicht der kinderen Israels verdelgdhad.
 And Manasseh made Judah and the people of Jerusalem go out of the true way, so that they did more evil than those nations whom the Lord gave up to destruction before the children of Israel.
 και ἐπλάνησεν μανασσης τὸν ἰουδα και τοὺς κατοικοῦντας ἐν ἱερουσαλημ τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔθνη ἃ ἐξῆρην κύριος ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραηλ
- 10 De HEERE sprak wel tot Manasse en tot zijn volk; maar zij merkten daar niet op.
 And the word of the Lord came to Manasseh and his people, but they gave no attention.
 και ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ μανασση και ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ και οὐκ ἐπήκουσαν
- 11 Daarom bracht de HEERE over hen de krijgsoversten, die de koning van Assyrie had, dewelke Manasse gevangen namen onder de doornen; en zij bonden hem met twee koperen ketenen, en voerden hem naar Babel.
 So the Lord sent against them the captains of the army of Assyria, who made Manasseh a prisoner and took him away in chains to Babylon.
 και ἤγαγεν κύριος ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας τῆς δυνάμεως βασιλέως ἀσσοῦρ και κατέλαβον τὸν μανασση ἐν δεσμοῖς και ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις και ἤγαγον εἰς βαβυλῶνα
- 12 En als hij hem benauwde, bad hij het aangezicht des HEEREN, zijns Gods, ernstelijk aan, en vernederde zich zeer voor het aangezicht van den God zijner vaderen,
 And crying out to the Lord his God in his trouble, he made himself low before the God of his fathers,
 και ὡς ἐθλίβη ἐζήτησεν τὸ πρόσωπον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ και ἐταπεινώθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου θεοῦ τῶν πατέρων αὐτοῦ
- 13 En bad Hem; en Hij liet Zich van hem verbidden, en hoorde zijn smeking, en Hij bracht hem weder te Jeruzalem, in zijn koninkrijk. Toen erkende Manasse, dat de HEERE God is.
 And made prayer to him; and in answer to his prayer God let him come back to Jerusalem and to his kingdom. Then Manasseh was certain that the Lord was God.
 και προσήξατο πρὸς αὐτόν και ἐπήκουσεν αὐτοῦ και ἐπήκουσεν τῆς βοῆς αὐτοῦ και ἐπέστρεψεν αὐτόν εἰς ἱερουσαλημ ἐπὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ και ἔγνω μανασσης ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεός

- 14 En na dezen bouwde hij den buitenmuur aan de stad Davids, aan de westzijde van Gihon in het dal, en tot den ingang van de Vispoort, en omsingelde Ofel, enverhief dien zeer; hij legde ook krijgsoversten in alle vaste steden in Juda.
 After this he made an outer wall for the town of David, on the west side of Gihon in the valley, as far as the way into the town by the fish doorway; and he put a very high wall round the Ophel; and he put captains of the army in all the walled towns of Judah.
 και μετὰ ταῦτα ὤκοδόμησεν τεῖχος ἕξω τῆς πόλεως δαυιδ ἀπὸ λιβὸς κατὰ γιων ἐν τῷ χειμάρρῳ καὶ ἐκπορευομένων τὴν πόλιν τὴν κυκλόθεν καὶ εἰς τὸ οφλα καὶ ὑψωσεν σφόδρα καὶ κατέστησεν ἄρχοντας τῆς δυνάμεως ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ταῖς τευχίρασιν ἐν ἰουδα
- 15 En hij nam de vreemde goden en die gelijkenis uit het huis des HEEREN weg, mitsgaders al de altaren, die hij gebouwd had op den berg van het huis des HEEREN, en te Jeruzalem; en hij wierp ze buiten de stad.
 He took away the strange gods and the image out of the house of the Lord, and all the altars he had put up on the hill of the Lord's house and in Jerusalem, and put them out of the town.
 και περιεῖλεν τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτριούς καὶ τὸ γλυπτὸν ἐξ οἴκου κυρίου καὶ πάντα τὰ θυσιαστήρια ἃ ὤκοδόμησεν ἐν ὄρει οἴκου κυρίου καὶ ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἕξω τῆς πόλεως
- 16 En hij richtte het altaar des HEEREN toe, en offerde daarop dankofferen en lofferen, en zeide tot Juda, dat zij den HEERE, den God Israels, dienen zouden.
 And he put the altar of the Lord in order, offering peace-offerings and praise-offerings on it, and said that all Judah were to be servants of the Lord, the God of Israel.
 και κατόρθωσεν τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ ἐθυσίασεν ἐπ' αὐτὸ θυσίαν σωτηρίου καὶ αἰνέσεως καὶ εἶπεν τῷ ἰουδα τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ ἰσραηλ
- 17 Maar het volk offerde nog op de hoogten, hoewel aan den HEERE, hun God.
 However, the people still made offerings in the high places, but only to the Lord their God.
 πλην ὁ λαὸς ἔτι ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν πλην κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν
- 18 Het overige nu der geschiedenissen van Manasse, en zijn gebed tot zijn God, ook de woorden der zieners, die tot hem gesproken hebben in den Naam van den HEERE, den God Israels, ziet, die zijn in de geschiedenissen der koningen van Israel;
 Now the rest of the acts of Manasseh, and his prayer to his God, and the words which the seers said to him in the name of the Lord, the God of Israel, are recorded among the acts of the kings of Israel.
 και τὰ λοιπὰ τῶν λόγων μανασση καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἢ πρὸς τὸν θεὸν καὶ λόγοι τῶν ὀρώντων λαλούντων πρὸς αὐτὸν ἐπ' ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἰσραηλ ἰδοὺ ἐπὶ λόγων
- 19 En zijn gebed, en hoe God Zich van hem heeft laten verbidden, ook al zijn zonde, en zijn overtreding, en de plaatsen, waarop hij hoogten gebouwd, en bossen engesneden beelden gesteld heeft, eer hij vernederd werd, ziet, dat is beschreven in de woorden der zieners.
 And the prayer which he made to God, and how God gave him an answer, and all his sin and his wrongdoing, and the places where he made high places and put up pillars of wood and images, before he put away his pride, are recorded in the history of the seers.
 προσευχῆς αὐτοῦ καὶ ὡς ἐπήκουσεν αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ καὶ αἱ ἀπστάσεις αὐτοῦ καὶ οἱ τόποι ἐφ' οἷς ὤκοδόμησεν τὰ ὑψηλὰ καὶ ἔστησεν ἐκεῖ ἄλση καὶ γλυπτὰ πρὸ τοῦ ἐπιστρέψαι ἰδοὺ ἢ γέγραπται ἐπὶ τῶν λόγων τῶν ὀρώντων
- 20 En Manasse ontsliep met zijn vaderen, en zij begroeven hem in zijn huis; en zijn zoon Amon werd koning in zijn plaats.
 So Manasseh went to rest with his fathers, and they put his body to rest in his house, and Amon his son became king in his place.
 και ἐκοιμήθη μανασσης μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν παραδείσῳ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἀμων υἱὸς αὐτοῦ
- 21 Amon was twee en twintig jaren oud, als hij koning werd, en regeerde twee jaren te Jeruzalem.
 Amon was twenty-two years old when he became king; and he was ruling for two years in Jerusalem.
 ὦν εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν ἀμων ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ δύο ἔτη ἐβασύλευσεν ἐν ἱερουσαλημ
- 22 En hij deed dat kwaad was in de ogen des HEEREN, gelijk als zijn vader Manasse gedaan had; want Amon offerde al den gesneden beelden, die zijn vader Manasse gemaakt had, en diende ze.
 He did evil in the eyes of the Lord, as Manasseh his father had done; and Amon made offerings to all the images which his father Manasseh had made, and was their servant.
 και ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου ὡς ἐποίησεν μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ πᾶσιν τοῖς εἰδώλοις οἷς ἐποίησεν μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔθυσεν ἀμων καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς
- 23 Maar hij vernederde zich niet voor het aangezicht des HEEREN, gelijk Manasse, zijn vader, zich vernederd had; maar deze Amon vermenigvuldigde de schuld.
 He did not make himself low before the Lord, as his father Manasseh had done, but went on sinning more and more.
 και οὐκ ἐταπεινώθη ἐναντίον κυρίου ὡς ἐταπεινώθη μανασσης ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὅτι υἱὸς αὐτοῦ ἀμων ἐπλήθυνεν πλημμέλειαν
- 24 En zijn knechten maakten een verbintenis tegen hem, en doodden hem in zijn huis.
 And his servants made a secret design against him, and put him to death in his house.
 και ἐπέθεντο αὐτῷ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ

- 25 Maar het volk des lands sloeg hen allen, die de verbintenis tegen den koning Amon gemaakt hadden; en het volk des lands maakte zijn zoon Josia koning in zijn plaats.
But the people of the land put to death all those who had taken part in the design against King Amon, and made his son Josiah king in his place.
καὶ ἐπάταξεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς ἐπιθεμένους ἐπὶ τὸν βασιλέα αμὼν καὶ ἐβασίλευσεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν ἰωσὶαν υἱὸν αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 1 Josia was acht jaren oud, toen hij koning werd, en regeerde een en dertig jaren te Jeruzalem.
Josiah was eight years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for thirty-one years.
ὄν ὀκτῶ ἐτῶν ἰωσίας ἐν τῷ βασιλεῦσαι αὐτὸν καὶ τριάκοντα ἐν ἔτος ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ
- 2 En hij deed dat recht was in de ogen des HEEREN, en wandelde in de wegen van zijn vader David, en week niet af ter rechter hand, noch ter linkerhand.
And he did what was right in the eyes of the Lord, walking in the ways of his father David, without turning to the right hand or to the left.
καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐναντίον κυρίου καὶ ἐπορεύθη ἐν ὁδοῖς δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐξέκλινεν δεξιὰ καὶ ἀριστερά
- 3 Want in het achtste jaar zijner regering, toen hij nog een jongeling was, begon hij den God zijns vaders Davids te zoeken; en in het twaalfde jaar begon hij Juda en Jeruzalem van de hoogten en de bossen, en de gesneden en de gegoten beelden te reinigen.
In the eighth year of his rule, while he was still young, his heart was first turned to the God of his father David; and in the twelfth year he undertook the clearing away of all the high places and the pillars and the images of wood and metal from Judah and Jerusalem.
καὶ ἐν τῷ ὀγδόῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἔτι παιδάριον ἤρξατο τοῦ ζητῆσαι κύριον τὸν θεὸν δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἤρξατο τοῦ καθαρίσαι τὸν ἰουδαν καὶ τὴν ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν καὶ τῶν ἄλσεων καὶ ἀπὸ τῶν χωνευτῶν
- 4 En men brak voor zijn aangezicht af de altaren der Baals; en de zonnebeelden, die omhoog boven dezelve waren, hieuw hij af; de bossen ook, en de gesneden en gegoten beelden verbrak, en vergruisde, en strooide hij op de graven dergenen, die hun geofferd hadden.
He had the altars of the Baals broken down, while he himself was present; and the sun-images which were placed on high over them he had cut down; and the pillars of wood and the metal images he had broken up and crushed to dust, dropping the dust over the resting-places of the dead who had made offerings to them.
καὶ κατέσπασεν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὰ θυσιαστήρια τῶν βααλμ καὶ τὰ ὑψηλὰ τὰ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἔκοψεν τὰ ἄλση καὶ τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ συνέτριψεν καὶ ἐλέπτυνεν καὶ ἔρριψεν ἐπὶ πρόσωπον τῶν μνημάτων τῶν θυσιαζόντων αὐτοῖς
- 5 En de beenderen der priesteren verbrandde hij op hun altaren; en hij reinigde Juda en Jeruzalem.
And he had the bones of the priests burned on their altars, and so he made Judah and Jerusalem clean.
καὶ ὅσα ἱερέων κατέκαυσεν ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ ἐκαθάρισεν τὸν ἰουδαν καὶ τὴν ἱερουσαλὴμ
- 6 Daartoe in de steden van Manasse, en Ephraim, en Simeon, ja, tot Nafthali toe, in haar woeste plaatsen rondom,
And in all the towns of Manasseh and Ephraim and Simeon as far as Naphtali, he made waste their houses round about.
καὶ ἐν πόλεσιν εφραϊμ καὶ μανασση καὶ σιμεων καὶ νεφθαλι καὶ τοῖς τόποις αὐτῶν κύκλῳ
- 7 Brak hij ook de altaren af en de bossen, en de gesneden beelden stampte hij, die vergruizende, en al de zonnebeelden hieuw hij af in het ganse land van Israel; daarna keerde hij weder naar Jeruzalem.
He had the altars and the pillars of wood pulled down and the images crushed to dust, and all the sun-images cut down, through all the land of Israel, and then he went back to Jerusalem.
καὶ κατέσπασεν τὰ ἄλση καὶ τὰ θυσιαστήρια καὶ τὰ εἰδῶλα κατέκοψεν λεπτὰ καὶ πάντα τὰ ὑψηλὰ ἔκοψεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς ἰσραηλ καὶ ἀπέστρεψεν εἰς ἱερουσαλὴμ
- 8 In het achttiende jaar nu zijner regering als hij het land en het huis gereinigd had, zond hij Safan, den zoon van Azalia, en Maaseja, den overste der stad, en Joha, den zoon van Joahaz, den kanselier, om het huis des HEEREN, zijns Gods, te verbeteren.
Now in the eighteenth year of his rule, when the land and the house had been made clean, he sent Shaphan, the son of Azaliah, and Maaseiah, the ruler of the town, and Joah, the son of Joahaz, the recorder, to make good what was damaged in the house of the Lord his God.
καὶ ἐν τῷ ὀκτωκαιδέκατῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ τοῦ καθαρίσαι τὴν γῆν καὶ τὸν οἶκον ἀπέστειλεν τὸν σαφαν υἱὸν εσελια καὶ τὸν μαασιαν ἄρχοντα τῆς πόλεως καὶ τὸν ἰωσαχ υἱὸν ἰωσαχὰς τὸν ὑπομνηματογράφον αὐτοῦ κραταίωσαι τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ
- 9 En zij kwamen tot Hilkiah, den hogepriester, en zij gaven het geld, dat ten huize Gods gebracht was, hetwelk de Levieten, die den dorpel bewaarden, vergaderd hadden uit de hand van Manasse en Ephraim, en uit het ganse overblijfsel van Israel, en uit gans Juda en Benjamin, en te Jeruzalem wedergekomen waren;
And they came to Hilkiah, the chief priest, and gave him all the money which had been taken into the house of God, which the Levites, the keepers of the door, had got from Manasseh and Ephraim and those of Israel who had not been taken away as prisoners, and from all Judah and Benjamin and the people of Jerusalem.
καὶ ἦλθον πρὸς χελκιαν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ ἔδωκαν τὸ ἀργύριον τὸ εἰσενεχθὲν εἰς οἶκον θεοῦ ὃ συνήγαγον οἱ λευῖται φυλάσσοντες τὴν πύλην ἐκ χειρὸς μανασση καὶ εφραϊμ καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ ἀπὸ παντὸς καταλοίπου ἐν ἰσραηλ καὶ υἱῶν ἰουδα καὶ βενιαμιν καὶ οἰκούντων ἐν ἱερουσαλὴμ

- 10 Zij nu gaven het in de hand der verzorgers van het werk, die besteld waren over het huis des HEEREN, en deze gaven dat dengenen, die het werk deden, diearbeidden aan het huis des HEEREN, om het huis te vermaken en te verbeteren.
And they gave it to the overseers of the work of the Lord's house, and the overseers gave it to the workmen working in the house, for building it up and making good what was damaged;
καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα ποιούντων τὰ ἔργα οἱ καθεσταμένοι ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ποιῶσι τὰ ἔργα οἱ ἐποίουν ἐν οἴκῳ κυρίου ἐπισκευάσαι κατισχύσαι τὸν οἶκον
- 11 Want zij gaven het den werkmeesters en de bouwlieden, om gehouwen stenen te kopen, en hout tot de samenvoegingen, en om de huizen te zolderen, die dekoningen van Juda verdorven hadden.
Even to the woodworkers and builders to get cut stone and wood for joining the structure together and for making boards for the houses which the kings of Judah had given up to destruction.
καὶ ἔδωκαν τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις ἀγοράσαι λίθους τετραπέδους καὶ ξύλα εἰς δοκοὺς στεγᾶσαι τοὺς οἴκους οὓς ἐξωλέθρευσαν βασιλεῖς ἰουδα
- 12 En die mannen handelden trouwelijk in dit werk; en de bestelden over dezelve waren Jahath en Obadja, Levieten van de kinderen van Merari, mitsgaders Zachariaen Mesullam, van de kinderen der Kohathieten, om het werk voort te drijven; en die Levieten waren allen verstandig op instrumenten van muziek.
And the men did the work well; and those who had authority over them were Jahath and Obadiah, Levites of the sons of Merari, and Zechariah and Meshullam, of the sons of the Kohathites, who were to be responsible for seeing that the work was done; and others of the Levites, who were expert with instruments of music,
καὶ οἱ ἄνδρες ἐν πίστει ἐπὶ τῶν ἔργων καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐπίσκοποι ἰεθ καὶ αβδίας οἱ λευῖται ἐξ υἱῶν μεραρι καὶ ζαχαρίας καὶ μοσολαμ ἐκ τῶν υἱῶν καθ ἐπισκοπεῖν καὶ πᾶς λευίτης πᾶς συνίων ἐν ὀργάνοις ψῳδῶν
- 13 Zij waren ook over de lastdragers, en de voortdrijvers van allen, die in enig werk arbeidden; want uit de Levieten waren schrijvers, en ambtlieden, en poortiers.
Had authority over the transport workers, giving directions to all who were doing any sort of work; and among the Levites there were scribes and overseers and door-keepers.
καὶ ἐπὶ τῶν νοτοφόρων καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποιούντων τὰ ἔργα ἐργασίᾳ καὶ ἐργασίᾳ καὶ ἀπὸ τῶν λευιτῶν γραμματεῖς καὶ κριταὶ καὶ πυλωροὶ
- 14 En als zij het geld uitnamen, dat in het huis des HEEREN gebracht was, vond de priester Hilkia het wetboek des HEEREN, gegeven door de hand van Mozes.
Now when they were taking out the money which had come into the Lord's house, Hilkiah the priest came across the book of the law of the Lord, which he had given by the mouth of Moses.
καὶ ἐν τῷ ἐκφέρειν αὐτοὺς τὸ ἀργύριον τὸ εἰσοδιασθὲν εἰς οἶκον κυρίου εὔρεν γελκίας ὁ ἱερεὺς βιβλίον νόμου κυρίου διὰ χειρὸς μουσῆ
- 15 En Hilkia antwoordde en zeide tot Safan, de schrijver: Ik heb het wetboek gevonden in het huis des HEEREN. En Hilkia gaf Safan dat boek.
Then Hilkiah said to Shaphan the scribe, I have made discovery of the book of the law in the house of the Lord. And Hilkiah gave the book to Shaphan.
καὶ ἀπεκρίθη γελκίας καὶ εἶπεν πρὸς σαφαν τὸν γραμματέα βιβλίον νόμου εὔρον ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκεν γελκίας τὸ βιβλίον τῷ σαφαν
- 16 En Safan droeg dat boek tot den koning; daarbenevens bracht hij nog den koning bescheid weder, zeggende: Al wat in de hand uwer knechten gegeven is, dat doenzij;
And Shaphan took the book to the king; and he gave him an account of what had been done, saying, Your servants are doing all they have been given to do;
καὶ εἰσήνεγκεν σαφαν τὸ βιβλίον πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀπέδωκεν ἔτι τῷ βασιλεῖ λόγον πᾶν τὸ δοθὲν ἀργύριον ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν ποιούντων τὸ ἔργον
- 17 En zij hebben het geld samengestort, dat in het huis des HEEREN gevonden is, en hebben het gegeven in de hand der bestelden, en in de hand dengenen, die hetwerk maakten.
They have taken out all the money which was in the Lord's house and have given it to the overseers and to the workmen.
καὶ ἐχώνευσαν τὸ ἀργύριον τὸ εὔρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ ἔδωκαν ἐπὶ χεῖρα τῶν ἐπισκόπων καὶ ἐπὶ χεῖρα τῶν ποιούντων ἐργασίαν
- 18 Voorts gaf Safan, de schrijver, den koning te kennen, zeggende: Hilkia, de priester, heeft mij een boek gegeven. En Safan las daarin voor het aangezicht deskonings.
Then Shaphan the scribe said to the king, Hilkiah the priest has given me a book; and he made a start at reading some of it to the king.
καὶ ἀπήγγειλεν σαφαν ὁ γραμματεὺς τῷ βασιλεῖ λέγων βιβλίον ἔδωκέν μοι γελκίας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀνέγνω αὐτὸ σαφαν ἐναντίον τοῦ βασιλέως
- 19 Het geschiedde nu, als de koning de woorden der wet hoorde, dat hij zijn klederen scheurde.
And the king, hearing the words of the law, took his robe in his hands, violently parting it as a sign of his grief.
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τοῦ νόμου καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
- 20 En de koning gebood Hilkia, en Ahikam, den zoon van Safan, en Abdon, den zoon van Micha, en Safan, den schrijver, en Asaja, den knecht des konings, zeggende:
And he gave orders to Hilkiah and to Ahikam, the son of Shaphan, and Abdon, the son of Micah, and Shaphan the scribe and Asaiah, the king's servant, saying,
καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ γελκία καὶ τῷ αχικαμ υἱῷ σαφαν καὶ τῷ αβδὼν υἱῷ μιχαία καὶ τῷ σαφαν τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ ασαία παιδὶ τοῦ βασιλέως λέγων
- 21 Gaat heen, vraagt den HEERE voor mij, en voor het overgeblevene in Israel en in Juda, over de woorden dezes boeks, dat gevonden is; want de grimmigheid desHEEREN is groot, die over ons uitgegoten is, omdat onze vaders niet hebben gehouden het woord des HEEREN, om te doen naar al hetgeen in dat boekgeschreven is.
Go and get directions from the Lord for me and for those who are still in Israel and for Judah, about the words of this book which has come to light; for great is the wrath of the Lord which has been let loose on us, because our fathers have not kept the word of the Lord or done what is recorded in this book.
πορεύθητε ζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ καὶ περὶ παντὸς τοῦ καταλειφθέντος ἐν ἰσραὴλ καὶ ἰουδα περὶ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τοῦ εὔρεθέντος ὅτι μέγας ὁ θυμὸς κυρίου ἐκκέκασται ἐν ἡμῖν διότι οὐκ εἰσήκουσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τῶν λόγων κυρίου τοῦ ποιῆσαι κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ

- 22 Toen ging Hilkia henen, en die des konings waren, tot de profetes Hulda, de huisvrouw van Sallum, den zoon van Tokhath, den zoon van Hasra, denklederbewaarder. Zij nu woonde te Jeruzalem in het tweede deel; en zij spraken zulks tot haar.
 So Hilkiah, and those whom the king sent, went to Huldah the woman prophet, the wife of Shallum, the son of Tokhath, the son of Hasrah, the keeper of the robes (now she was living in Jerusalem, in the second part of the town); and they had talk with her about this thing.
 και ἐπορεύθη χελκίας και οἱς εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς οὐδαν τὴν προφήτιν γυναῖκα σελλημ υἱοῦ θακουαθ υἱοῦ χελλης φυλάσσουσιν τὰς στολὰς και αὐτὴ κατόκει ἐν ιερουσαλημ ἐν μασανα και ἐλάλησα ν αὐτῇ κατὰ ταῦτα
- 23 En zij zeide tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Zegt den man, die ulieden tot mij gezonden heeft:
 And she said to them, The Lord, the God of Israel, has said, Say to the man who sent you to me,
 και εἶπεν αὐτοῖς οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ εἶπατε τῷ ἀνδρὶ τῷ ἀποστείλαντι ὑμᾶς πρὸς με
- 24 Zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal kwaad over deze plaats en over haar inwoners brengen; al de vloeken, die geschreven zijn in het boek, dat men voor het aangezichtdes konings van Juda gelezen heeft.
 These are the words of the Lord: See, I will send evil on this place and on its people, even all the curses in the book which they have been reading before the king of Judah;
 οὕτως λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοὺς πάντας λόγους τοὺς γεγραμμένους ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἀνεγνωσμένῳ ἐναντίον τοῦ βασιλέως ἰουδα
- 25 Daarom dat zij Mij verlaten, en anderen goden gerookt hebben, opdat zij Mij tot toorn verwekten met alle werken hunner handen; zo zal Mijn grimmigheid uitgegoten worden tegen deze plaats, en niet uitgeblust worden.
 Because they have given me up, burning offerings to other gods and moving me to wrath by all the works of their hands; so my wrath is let loose on this place and will not be put out.
 ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με και ἐθυμίασαν θεοῖς ἄλλοτριῖς ἵνα παροργίσωσιν με ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν και ἐξεκαύθη ὁ θυμὸς μου ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ και οὐ σβεσθήσεται
- 26 Maar tot den koning van Juda, die ulieden gezonden heeft, om den HEERE te vragen, tot hem zult gij also zeggen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Aangaandede woorden, die gij hebt gehoord;
 But to the king of Judah who sent you to get directions from the Lord, say, This is what the Lord, the God of Israel, has said: Because you have given ear to my words,
 και ἐπὶ βασιλείᾳ ἰουδα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς τοῦ ζητῆσαι τὸν κύριον οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ τοὺς λόγους οὓς ἤκουσας
- 27 Omdat uw hart week geworden is, en gij u voor het aangezicht Gods vernederd hebt, als gij Zijn woorden hoordet tegen deze plaats en tegen haar inwoners, en hebtu vernederd voor Mijn aangezicht, en uw klederen gescheurd, en geweend voor Mijn aangezicht, zo heb Ik u ook verhoord, spreekt de HEERE.
 And your heart was soft, and you made yourself low before God, on hearing his words about this place and its people, and with weeping and signs of grief have made yourself low before me, I have given ear to you, says the Lord God.
 και ἐνετράπη ἡ καρδία σου και ἐταπεινώθηκες ἀπὸ προσώπου μου ἐν τῷ ἀκούσαι σε τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον και ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὸν και ἐταπεινώθηκες ἐναντίον μου και διέερρηξας τὰ ἱμάτιά σου και ἐκλαυσας κατεναντίον μου και ἐγὼ ἤκουσα φησιν κύριος
- 28 Zie, Ik zal u verzamelen tot uw vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden, en uw ogen zullen al dat kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats enover haar inwoners brengen zal. En zij brachten den koning dit antwoord weder.
 See, I will let you go to your fathers, and be put in your last resting-place in peace, and your eyes will not see all the evil which I will send on this place and on its people. So they took this news back to the king.
 ἰδοὺ προστίθημι σε πρὸς τοὺς πατέρας σου και προστεθήσῃ πρὸς τὰ μνήματά σου ἐν εἰρήνῃ και οὐκ ὄψονται οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν πᾶσιν τοῖς κακοῖς οἷς ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον και ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὸν και ἀπέδωκαν τῷ βασιλεῖ λόγον
- 29 Toen zond de koning henen, en verzamelde alle oudsten van Juda en Jeruzalem.
 Then the king sent and got together all the responsible men of Judah and of Jerusalem.
 και ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς και συνήγαγεν τοὺς πρεσβυτέρους ἰουδα και ιερουσαλημ
- 30 En de koning ging op in het huis des HEEREN, en al de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem, mitsgaders de priesters en de Levieten, en al het volk, vanden grote tot den kleine toe; en men las voor hun oren al de woorden van het boek des verbonds, dat in het huis des HEEREN gevonden was.
 And the king went up to the house of the Lord, with all the men of Judah and the people of Jerusalem, and the priests and the Levites and all the people, small and great; and they were present at his reading of the book of the law which had come to light in the house of the Lord.
 και ἀνέβη ὁ βασιλεὺς εἰς οἶκον κυρίου και πᾶς ἰουδα και οἱ κατοικοῦντες ιερουσαλημ και οἱ ιερεῖς και οἱ λευῖται και πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μεγάλου ἕως μικροῦ και ἀνέγνω ἐν ὧσιν αὐτῶν τοὺς πάντας λόγους βιβλίου τῆς διαθήκης τοῦ εὐρεθέντος ἐν οἴκῳ κυρίου
- 31 En de koning stond in zijn standplaats, en maakte een verbond voor des HEEREN aangezicht, om den HEERE na te wandelen, en om Zijn geboden, en Zijn getuigenissen, en Zijn inzettingen, met zijn ganse hart en met zijn ganse ziel, te onderhouden, doende de woorden des verbonds, die in datzelve boek geschreven zijn.
 Then the king, taking his place by the pillar, made an agreement before the Lord, to go in the way of the Lord, and to keep his orders and his decisions and his rules with all his heart and with all his soul, and to keep the words of the agreement recorded in this book.
 και ἔστη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν στῦλον και διέθετο διαθήκην ἐναντίον κυρίου τοῦ πορευθῆναι ἐνώπιον κυρίου τοῦ φυλάσσειν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ και μαρτύρια αὐτοῦ και προστάγματα αὐτοῦ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ και ἐν ὅλῃ ψυχῇ τοὺς λόγους τῆς διαθήκης τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τῷ βιβλίῳ τούτῳ

- 32 En hij deed allen, die te Jeruzalem en in Benjamin gevonden werden, staan; en de inwoners van Jeruzalem deden naar het verbond van God, den God hunnervaderen.
And he made all the people in Jerusalem and Benjamin give their word to keep it. And the people of Jerusalem kept the agreement of God, the God of their fathers.
 και ἔστησεν πάντας τοὺς εὐρεθέντας ἐν ἱερουσαλημ καὶ βενιαμιν καὶ ἐποίησαν οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλημ διαθήκην ἐν οἴκῳ κυρίου θεοῦ πατέρων αὐτῶν
- 33 Josia dan deed alle gruwelen weg uit alle landen, die der kinderen Israels waren, en maakte allen, die in Israel gevonden werden, te dienen; te dienen den HEERE, hun God; al zijn dagen weken zij niet af van den HEERE, den God hunner vaderen, na te volgen.
Josiah took away all the disgusting things out of all the lands of the children of Israel, and made all who were in Israel servants of the Lord their God. And as long as he was living they were true to the Lord, the God of their fathers.
 και περιεῦλεν ἰωσίας τὰ πάντα βδελύγματα ἐκ πάσης τῆς γῆς ἣ ἦν υἱῶν ἰσραηλ καὶ ἐποίησεν πάντας τοὺς εὐρεθέντας ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐν ἰσραηλ τοῦ δουλεύειν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ οὐκ ἐξέκλινεν ἀπὸ ὀπισθεν κυρίου θεοῦ πατέρων αὐτοῦ
- 1 Daarna hield Josia het pascha den HEERE te Jeruzalem; en zij slachtten het pascha op den veertienden der eerste maand.
And Josiah kept a Passover to the Lord in Jerusalem; on the fourteenth day of the first month they put the Passover lamb to death.
 και ἐποίησεν ἰωσίας τὸ φασεχ τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ καὶ ἔθυσαν τὸ φασεχ τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου
- 2 En hij stelde de priesteren op hun wachten; en hij sterkte hen tot den dienst van het huis des HEEREN.
And he gave the priests their places, making them strong for the work of the house of God.
 και ἔστησεν τοὺς ἱερεῖς ἐπὶ τὰς φυλακὰς αὐτῶν καὶ κατίσχυσεν αὐτοὺς εἰς τὰ ἔργα οἴκου κυρίου
- 3 En hij zeide tot de Levieten, die gans Israel onderwezen, die den HEERE heilig waren: Zet de heilige ark in het huis, hetwelk Salomo, de zoon van David, de koning van Israel, gebouwd heeft; gij hebt geen last op de schouderen; dient nu den HEERE, uw God, en Zijn volk Israel;
And he said to the Levites, the teachers of all Israel, who were holy to the Lord, See, the holy ark is in the house which Solomon, the son of David, king of Israel, made; it will no longer have to be transported on your backs: now be the servants of the Lord your God and his people Israel,
 και εἶπεν τοῖς λευίταις τοῖς δυνατοῖς ἐν παντὶ ἰσραηλ τοῦ ἁγιασθῆναι αὐτοὺς τῷ κυρίῳ καὶ ἔθηκαν τὴν κιβωτὸν τὴν ἁγίαν εἰς τὸν οἶκον ὃν ὠκοδόμησεν σαλωμων υἱὸς δαυιδ τοῦ βασιλέως ἰσραηλ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἄρα ἐπ' ὤμων οὐθέν νῦν οὖν λειτουργήσατε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ ἰσραηλ
- 4 En bereidt u naar de huizen uwer vaderen, naar uw verdelingen, naar het voorschrift van David, den koning van Israel, en naar de beschrijving van zijn zoon Salomo;
And make yourselves ready in your divisions, by your families, as it is ordered in the writings of David, king of Israel, and of Solomon his son;
 και ἐτοιμάσθητε κατ' οἴκους πατριῶν ὑμῶν καὶ κατὰ τὰς ἐφημερίας ὑμῶν κατὰ τὴν γραφὴν δαυιδ βασιλέως ἰσραηλ καὶ διὰ χειρὸς σαλωμων υἱοῦ αὐτοῦ
- 5 En staat in het heiligdom, naar de onderscheiding der vaderlijke huizen, voor uw broederen, het volk, en naar de afdeling van de vaderlijke huizen der Levieten;
And take your positions in the holy place, grouped in the families of your brothers, the children of the people, and for every division let there be a part of a family of the Levites.
 και στήτε ἐν τῷ οἴκῳ κατὰ τὰς διαίρέσεις οἴκων πατριῶν ὑμῶν τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν υἱοῖς τοῦ λαοῦ καὶ μερὶς οἴκου πατριᾶς τοῖς λευίταις
- 6 En slacht het pascha, en heiligt u, en bereidt dat voor uw broederen, doende naar het woord des HEEREN, door de hand van Mozes.
And put the Passover lamb to death, and make yourselves holy, and make it ready for your brothers, so that the orders given by the Lord through Moses may be done.
 και θύσατε τὸ φασεχ καὶ τὰ ἅγια ἐτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸν λόγον κυρίου διὰ χειρὸς μουσῆ
- 7 En Josia gaf voor het volk, van klein vee, lammeren en jonge geitenbokken, die alle tot paasofferen, naar al hetgeen er gevonden werd, in getal dertig duizend; maar van runderen drie duizend; dit was van des konings have.
And Josiah gave lambs and goats from the flock as Passover offerings for all the people who were present, to the number of thirty thousand, and three thousand oxen: these were from the king's private property.
 και ἀπῆρξατο ἰωσίας τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ πρόβατα καὶ ἄμνοὺς καὶ ἐρίφους ἀπὸ τῶν τέκνων τῶν αἰγῶν πάντα εἰς τὸ φασεχ εἰς πάντας τοὺς εὐρεθέντας εἰς ἀριθμὸν τριάκοντα χιλιάδας καὶ μύσχων τρεῖς χιλιάδας ταῦτα ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ βασιλέως
- 8 Ook gaven zijn vorsten tot een vrijwillig offer voor het volk, voor de priesteren, en voor de Levieten; Hilkia, en Zacharia, en Jehiel, de oversten van het huis Gods, gaven den priesteren tot paasofferen, twee duizend en zeshonderd klein vee, en driehonderd runderen.
And his captains freely gave an offering to the people, the priests, and the Levites. Hilkiah and Zechariah and Jehiel, the rulers of the house of God, gave to the priests for the Passover offerings two thousand, six hundred small cattle and three hundred oxen.
 και οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἀπῆρξαντο τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ λευίταις ἔδωκεν γελκίας καὶ ζαχαρίας καὶ ιηλ οἱ ἄρχοντες οἴκου τοῦ θεοῦ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ φασεχ πρόβατα καὶ ἄμνοὺς καὶ ἐρίφους διςχίλια ἑξακόσια καὶ μύσχους τριακοσίους

- 9 Daartoe Chonanja, en Semaja, en Nethaneel, zijn broeders, mitsgaders Hasabja, en Jeiel, en Jozabad, de oversten der Levieten, gaven den Levieten tot paasofferen, vijf duizend klein vee en vijfhonderd runderen.
And Conaniah and Shemaiah and Nethanel, his brothers, and Hashabiah and Jeiel and Jozabad, the chiefs of the Levites, gave to the Levites for the Passover offerings five thousand small cattle and five hundred oxen.
καὶ χωνενας καὶ βαναϊας καὶ σαμιαῖς καὶ ναθαναὴλ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ ασαβια καὶ ιιηλ καὶ ιωζαβαδ ἄρχοντες τῶν λευιτῶν ἀπήρξαντο τοῖς λευίταις εἰς τὸ φασεχ πρόβατα πεντακισχίλια καὶ μόσχους πεντακοσίους
- 10 Alzo werd de dienst toebereid; en de priesteren stonden in hun standplaats, en de Levieten in hun verdelingen, naar het gebod des konings.
So everything was made ready and the priests took their places with the Levites in their divisions, as the king had said.
καὶ κατορθώθη ἡ λειτουργία καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὴν στάσιν αὐτῶν καὶ οἱ λευῖται ἐπὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως
- 11 Daarna slachtte men het pascha, en de priesters sprengden het bloed uit hun handen, en de Levieten trokken de huiden af.
And they put the Passover lambs to death, the blood being drained out by the priests when it was given to them, and the Levites did the skinning.
καὶ ἔθυσαν τὸ φασεχ καὶ προσέχευαν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐκ χειρῶς αὐτῶν καὶ οἱ λευῖται ἐξέδειραν
- 12 En zij namen het brandoffer daar af, opdat zij die naar de verdelingen der vaderlijke huizen, aan het volk geven mochten, om den HEERE te offeren, gelijkgeschreven is in het boek van Mozes; en alzo met de runderen.
And they took away the burned offerings, so that they might give them to be offered to the Lord for the divisions of the families of the people, as it is recorded in the book of Moses. And they did the same with the oxen.
καὶ ἠτοίμασαν τὴν ὀλοκαύτωσιν παραδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν διαίρεσιν κατ' οἴκους πατριῶν τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ τοῦ προσάγειν τῷ κυρίῳ ὡς γέγραπται ἐν βιβλίῳ μουσῆ καὶ οὕτως εἰς τὸ προῖ
- 13 En zij kookten het pascha bij het vuur, naar het recht; maar de andere heilige dingen kookten zij in potten, en in ketels, en in pannen; en zij deelden het haastelijkonder al het volk.
And the Passover lamb was cooked over the fire, as it says in the law; and the holy offerings were cooked in pots and basins and vessels, and taken quickly to all the people.
καὶ ὤπτησαν τὸ φασεχ ἐν πυρὶ κατὰ τὴν κρίσιν καὶ τὰ ἅγια ἤψησαν ἐν τοῖς χαλκείοις καὶ ἐν τοῖς λέβησιν καὶ εὐδοθή καὶ ἔδραμον πρὸς πάντα τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ
- 14 Daarna bereidden zij ook voor zichzelf en voor de priesteren; want de priesters, de zonen van Aaron, waren tot aan den nacht in het offeren der brandofferen endes vets; daarom bereidden de Levieten voor zichzelf, en voor de priesteren, de zonen van Aaron.
And after that, they made ready for themselves and for the priests; for the priests, the sons of Aaron, were offering the burned offerings and the fat till night; so the Levites made ready what was needed for themselves and for the priests, the sons of Aaron.
καὶ μετὰ τὸ ἐτοιμάσαι αὐτοῖς καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ὅτι οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἀναφέρειν τὰ στέατα καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα ἕως νυκτός καὶ οἱ λευῖται ἠτοίμασαν αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν υἱοῖς ααρων
- 15 En de zangers, de zonen van Asaf, waren in hun standplaats, naar het gebod van David, en Asaf, en Heman, en Jeduthun, den ziener des konings, mitsgaders depoortiers aan elke poort; zij behoefden niet te wijken van hun dienst, overmits hun broeders, de Levieten, voor hen bereidden.
And the sons of Asaph, the makers of melody, were in their places, as ordered by David and Asaph and Heman and Jeduthun, the king's seer; and the door-keepers were stationed at every door: there was no need for them to go away from their places, for their brothers the Levites made ready for them.
καὶ οἱ ψαλτφοδοὶ υἱοὶ ασαφ ἐπὶ τῆς στάσεως αὐτῶν κατὰ τὰς ἐντολάς δαυιδ καὶ ασαφ καὶ αιμαν καὶ ιδιθων οἱ προφήται τοῦ βασιλέως καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ πυλωροὶ πύλης καὶ πύλης οὐκ ἦν αὐτοῖς κα νείσθαι ἀπὸ τῆς λειτουργίας ἁγίων ὅτι οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ λευῖται ἠτοίμασαν αὐτοῖς
- 16 Alzo werd de ganse dienst des HEEREN op denzelfden dag beschikt, om pascha te houden, en brandofferen op het altaar des HEEREN te offeren, naar het gebod van den koning Josia.
So everything needed for the worship of the Lord was made ready that same day, for the keeping of the Passover and the offering of burned offerings on the altar of the Lord, as King Josiah had given orders.
καὶ κατορθώθη καὶ ἠτοιμάσθη πᾶσα ἡ λειτουργία κυρίου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοῦ ποιῆσαι τὸ φασεχ καὶ ἐνεγκεῖν τὰ ὀλοκαυτώματα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως ιωσια
- 17 En de kinderen Israels, die er gevonden werden, hielden het pascha ter zelfder tijd, en het feest der ongezuurde broden, zeven dagen.
And all the children of Israel who were present kept the Passover and the feast of unleavened bread at that time for seven days.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ οἱ εὐρεθέντες τὸ φασεχ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἄζύμων ἐπὶ τὰς ἡμέρας
- 18 Daar was ook geen pascha als dat in Israel gehouden, van de dagen van Samuel, den profeet, af; en geen koningen van Israel hadden zulk een pascha gehouden, gelijk dat Josia hield met de priesters en de Levieten, en gans Juda en Israel, dat er gevonden werd, en de inwoners van Jeruzalem.
No Passover like it had been kept in Israel from the days of Samuel the prophet; and not one of the kings of Israel had ever kept a Passover like the one kept by Josiah and the priests and the Levites and all those of Judah and Israel who were present, and the people of Jerusalem.
καὶ οὐκ ἐγένετο φασεχ ὁμοιον αὐτῷ ἐν ἰσραηλ ἀπὸ ἡμερῶν σαμουηλ τοῦ προφήτου καὶ πάντες βασιλεῖς ἰσραηλ οὐκ ἐποίησαν ὡς τὸ φασεχ ὃ ἐποίησεν ιωσιας καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πᾶς ἰουδα καὶ ἰσραηλ ὁ εὐρεθείς καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν ἱερουσαλημ τῷ κυρίῳ

- 19 In het achtttiende jaar van het koninkrijk van Josia, werd dit pascha gehouden.
In the eighteenth year of the rule of Josiah this Passover was kept.
 τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ἰωσια [19α] καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους καὶ τοὺς γνώστας καὶ τὰ θαραφιν καὶ τὰ εἰδῶλα καὶ τὰ καρασιμ ἃ ἦν ἐν γῆ ἰουδα καὶ ἐν ἱερουσαλημ ἐνεπύρισεν ὁ βασιλεὺς ἰωσιας ἵνα στήσῃ τοὺς λόγους τοῦ νόμου τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ τοῦ βιβλίου οὗ εἶπεν γελκίας ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου [19β] ὁμοίως αὐτῷ οὐκ ἐγενήθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὅς ἐπέστρεψεν πρὸς κύριον ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ ἰσχύϊ αὐτοῦ κατὰ πάντα τὸν νόμον μουσῆ καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἀνέστη ὁμοίως αὐτῷ [19ξ] πλὴν οὐκ ἀπεστράφη κύριος ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου οὗ ὀργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ ἰουδα ἐπὶ πάντα τὰ παροργίσματα ἃ παρῴργισεν μανασσης [19δ] καὶ εἶπεν κύριος καὶ γε τὸν ἰουδαν ἀποστήσω ἀπὸ προσώπου μου καθὼς ἀπέστησα τὸν ἰσραηλ καὶ ἀποσάμην τὴν πόλιν ἣν ἐξελεξάμην τὴν ἱερουσαλημ καὶ τὸν οἶκον ὃν εἶπα ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ
- 20 Na dit alles, toen Josia het huis toebereid had, toog Necho, de koning van Egypte, op, om te krijgen tegen Karchemis, aan den Frath; en Josia toog uit hem tegemoet.
After all this, and after Josiah had put the house in order, Neco, king of Egypt, went up to make war at Carchemish by the river Euphrates; and Josiah went out against him.
 καὶ ἀνέβη φαραω νεχω βασιλεὺς αἰγύπτου ἐπὶ τὸν βασιλέα ἄσσυρίων ἐπὶ τὸν ποταμὸν εὐφράτην καὶ ἐπορεύθη ὁ βασιλεὺς ἰωσιας εἰς συνάντησιν αὐτῷ
- 21 Toen zond hij boden tot hem, zeggende: Wat heb ik met u te doen, gij, koning van Juda? Wat u aangaat, ik ben heden tegen u niet, maar tegen een huis, dat oorlogvoert tegen mij; en God heeft gezegd, dat ik mij haasten zou; houd u af van God, Die met mij is, opdat Hij u niet verderve.
But he sent representatives to him, saying, What have I to do with you, O king of Judah? I have not come against you this day, but against those with whom I am at war; and God has given me orders to go forward quickly: keep out of God's way, for he is with me, or he will send destruction on you.
 καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἀγγέλους λέγων τί ἐμοὶ καὶ σοὶ βασιλεῦ ἰουδα οὐκ ἐπὶ σέ ἦκω σήμερον πόλεμον ποιῆσαι καὶ ὁ θεὸς εἶπεν κατασπεύσαι με πρόσεχε ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ μὴ καταφθεῖρῃ σε
- 22 Doch Josia keerde zijn aangezicht niet van hem; maar hij verstelde zich, om tegen hem te strijden, en hoorde niet naar de woorden van Necho uit den mond van God; maar hij kwam om te strijden in het dal Megiddo.
However, Josiah would not go back; but keeping to his purpose of fighting against him, and giving no attention to the words of Neco, which came from God, he went forward to the fight in the valley of Megiddo.
 καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ἰωσιας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλ' ἡ πολεμεῖν αὐτὸν ἐκραιπώθη καὶ οὐκ ἤκουσεν τῶν λόγων νεχω διὰ στόματος θεοῦ καὶ ἦλθεν τοῦ πολεμῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ μαγεδῶν
- 23 En de schutters schoten den koning Josia. Toen zeide de koning tot zijn knechten: Voert mij weg, want ik ben zeer gewond.
And the bowmen sent their arrows at King Josiah, and the king said to his servants, Take me away, for I am badly wounded.
 καὶ ἐτόξευσαν οἱ τοξῶται ἐπὶ βασιλέα ἰωσιαν καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς παισὶν αὐτοῦ ἐξαγάγετέ με ὅτι ἐπόνεσα σφόδρα
- 24 En zijn knechten namen hem weg van den wagen, en voerden hem op den tweeden wagen, dien hij had, en brachten hem te Jeruzalem; en hij stierf, en werd begraven in de graven zijner vaderen; en gans Juda en Jeruzalem bedreven rouw over Josia.
So his servants took him out of the line of war-carriages, and put him in his second carriage and took him to Jerusalem, where he came to his end, and they put his body in the resting-place of his fathers. And in all Judah and Jerusalem there was great weeping for Josiah.
 καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἄρματος καὶ ἀνεβίβασαν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα τὸ δευτερεῶν ὃ ἦν αὐτῷ καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἀπέθανεν καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ πᾶς ἰουδα καὶ ἱερουσαλημ ἐπένησαν ἐπὶ ἰωσιαν
- 25 En Jeremia maakte een klaaglied over Josia; desgelijks alle zangers en zangeressen spraken in hun klaagliederen van Josia, tot op dezen dag; want zij gaven ze toteen inzetting in Israel; en ziet, zij zijn geschreven in de klaagliederen.
And Jeremiah made a song of grief for Josiah; and to this day Josiah is named by all the makers of melody, men and women, in their songs of grief; they made it a rule in Israel; and the songs are recorded among the songs of grief.
 καὶ ἐθρήνησεν ἱερεμιας ἐπὶ ἰωσιαν καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἀρχουσαι θρήνον ἐπὶ ἰωσιαν ἕως τῆς σήμερον καὶ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς πρόσταγμα ἐπὶ ἰσραηλ καὶ ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ τῶν θρήνων
- 26 Het overige nu der geschiedenissen van Josia, en zijn goeddadigheden, naar dat geschreven is in de wet des HEEREN;
Now the rest of the acts of Josiah, and the good he did, in keeping with what is recorded in the law of the Lord,
 καὶ ἦσαν οἱ λόγοι ἰωσια καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ γεγραμμένα ἐν νόμῳ κυρίου
- 27 Zijn geschiedenissen dan, de eerste en de laatste, ziet, die zijn geschreven in het boek der koningen van Israel en van Juda. 2 Kronieken 35
And all his acts, first and last, are recorded in the book of the kings of Israel and Judah.
 καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ ἔσχατοι ἰδοὺ γεγραμμένοι ἐπὶ βιβλίῳ βασιλέων ἰσραηλ καὶ ἰουδα
- 1 Daarna hield Josia het pascha den HEERE te Jeruzalem; en zij slachtten het pascha op den veertienden der eerste maand.
Then the people of the land took Jehoahaz, the son of Josiah, and made him king in Jerusalem in place of his father.
 καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς τῆς γῆς τὸν ἰωαχὰς υἱὸν ἰωσίου καὶ ἔχρισαν αὐτὸν καὶ κατέστησαν αὐτὸν εἰς βασιλέα ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν ἱερουσαλημ

- 2 En hij stelde de priesteren op hun wachten; en hij sterkte hen tot den dienst van het huis des HEEREN.
Jehoahaz was twenty-three years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for three months.
 υἱὸς εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν ἰωαχαζ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ [2α] καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἀμιταλ θυγάτηρ ἱερεμίου ἐκ λοβενα [2β] καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ [2ξ] καὶ ἔδησεν αὐτὸν φαραὼ νεχωσ ἐν δεβλαθα ἐν γῆ Ἐμαθ τοῦ μὴ βασιλεύειν αὐτὸν ἐν ἱερουσαλὴμ
- 3 En hij zeide tot de Levieten, die gans Israel onderwezen, die den HEERE heilig waren: Zet de heilige ark in het huis, hetwelk Salomo, de zoon van David, de koning van Israel, gebouwd heeft; gij hebt geen last op de schouderen; dient nu den HEERE, uw God, en Zijn volk Israel;
Then the king of Egypt took the kingdom from him in Jerusalem, and put on the land a tax of a hundred talents of silver and a talent of gold.
 καὶ μετήγαγεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐπέβαλεν φόρον ἐπὶ τὴν γῆν ἑκατὸν τάλαντα ἀργυρίου καὶ τάλαντον χρυσοῦ
- 4 En bereid u naar de huizen uwer vaderen, naar uw verdelingen, naar het voorschrift van David, den koning van Israel, en naar de beschrijving van zijn zoon Salomo;
And the king of Egypt made Eliakim his brother king over Judah and Jerusalem, changing his name to Jehoiakim. And Neco took his brother Jehoahaz away to Egypt.
 καὶ κατέστησεν φαραὼ νεχωσ τὸν ἐλιακὶμ υἱὸν ἰωσίου βασιλέα ἰουδα ἀντὶ ἰωσίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ μετέστρεψεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰωακὶμ καὶ τὸν ἰωαχαζ ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔλαβεν φαραὼ νεχωσ καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ [4α] καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον ἔδωκαν τῷ φαραῶ τότε ἤρξατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι τοῦ δοῦναι τὸ ἀργύριον ἐπὶ στόμα φαραῶ καὶ ἕκαστος κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον παρὰ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς δοῦναι τῷ φαραῶ νεχωσ
- 5 En staat in het heiligdom, naar de onderscheiding der vaderlijke huizen, voor uw broederen, het volk, en naar de afdeling van de vaderlijke huizen der Levieten;
Jehoiakim was twenty-five years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for eleven years, and he did evil in the eyes of the Lord his God.
 ὢν εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἰωακὶμ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ ζεχωρα θυγάτηρ νηριου ἐκ ραμα καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ [5α] ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἦλθεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς τὴν γῆν καὶ ἦν αὐτῷ δουλεύων τρία ἔτη καὶ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ [5β] καὶ ἀπέστειλεν κύριος ἐπ' αὐτοὺς τοὺς χαλδαίους καὶ ληστήρια σύρων καὶ ληστήρια μοαβιτῶν καὶ υἱὸν ἀμμων καὶ τῆς σαμαρείας καὶ ἀπέστησαν μετὰ τὸν λόγον τοῦτον κατὰ τὸν λόγον κυρίου ἐν χειρὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν προφητῶν [5ξ] πληρὸς θυμὸς κυρίου ἦν ἐπὶ ἰουδα τοῦ ἀποστήσαι αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ διὰ τὰς ἀμαρτίας μανασση ἐν πᾶσιν οἷς ἐποίησεν [5δ] καὶ ἐν αἵματι ἀθώφ ὃ ἐξέχεεν ἰωακὶμ καὶ ἔπλησεν τὴν ἱερουσαλὴμ αἵματος ἀθώφου καὶ οὐκ ἠθέλησεν κύριος ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς
- 6 En slacht het pascha, en heiligt u, en bereid dat voor uw broederen, doende naar het woord des HEEREN, door de hand van Mozes.
Nebuchadnezzar, king of Babylon, came up against him, and took him away in chains to Babylon.
 καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν χαλκαῖς πέλαις καὶ ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα
- 7 En Josia gaf voor het volk, van klein vee, lammeren en jonge geitenbokken, die alle tot paasofferen, naar al hetgeen er gevonden werd, in getal dertig duizend; maar van runderen drie duizend; dit was van des konings have.
And Nebuchadnezzar took away some of the vessels of the Lord's house, and put them in the house of his god in Babylon.
 καὶ μέρος τῶν σκευῶν οἴκου κυρίου ἀπήνεγκεν εἰς βαβυλῶνα καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐν τῷ ναφ αὐτοῦ ἐν βαβυλῶνι
- 8 Ook gaven zijn vorsten tot een vrijwillig offer voor het volk, voor de priesteren, en voor de Levieten; Hilkia, en Zacharia, en Jehiel, de oversten van het huis Gods, gaven den priesteren tot paasofferen, twee duizend en zeshonderd klein vee, en driehonderd runderen.
Now the rest of the acts of Jehoiakim and the disgusting things he did, and all there is to be said against him, are recorded in the book of the kings of Israel and Judah; and Jehoiachin his son became king in his place.
 καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων ἰωακὶμ καὶ πάντα ἃ ἐποίησεν οὐκ ἰδοῦ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα καὶ ἐκοιμήθη ἰωακὶμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν γαβζα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν ἰεχονίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
- 9 Daartoe Chonanja, en Semaja, en Nethaneel, zijn broeders, mitsgaders Hasabja, en Jeiel, en Jozabad, de oversten der Levieten, gaven den Levieten tot paasofferen, vijf duizend klein vee en vijfhonderd runderen.
Jehoiachin was eighteen years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for three months and ten days, and he did evil in the eyes of the Lord.
 υἱὸς ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν ἰεχονίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ τρίμηνον καὶ δέκα ἡμέρας ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου
- 10 Alzo werd de dienst toebereid; en de priesteren stonden in hun standplaats, en de Levieten in hun verdelingen, naar het gebod des konings.
In the spring of the year King Nebuchadnezzar sent and took him away to Babylon, with the beautiful vessels of the house of the Lord, and made Zedekiah, his father's brother, king over Judah and Jerusalem.
 καὶ ἐπιστρέφοντος τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ναβουχοδονοσορ καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς βαβυλῶνα μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμητῶν οἴκου κυρίου καὶ ἐβασίλευσεν σεδεκίαν ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ ἰουδα καὶ ἱερουσαλὴμ
- 11 Daarna slachtte men het pascha, en de priesters sprengden het bloed uit hun handen, en de Levieten trokken de huden af.
Zedekiah was twenty-one years old when he became king; he was ruling in Jerusalem for eleven years.
 ἐτῶν εἴκοσι ἑνὸς σεδεκίας ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλὴμ

- 12 En zij namen het brandoffer daar af, opdat zij die naar de verdelingen der vaderlijke huizen, aan het volk geven mochten, om den HEERE te offeren, gelijkgeschreven is in het boek van Mozes; en alzo met de runderen.
 He did evil in the eyes of the Lord, and did not make himself low before Jeremiah the prophet who gave him the word of the Lord.
 και ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου θεοῦ αὐτοῦ οὐκ ἐνέτράπη ἀπὸ προσώπου ιερεμίου τοῦ προφήτου και ἐκ στόματος κυρίου
- 13 En zij kookten het pascha bij het vuur, naar het recht; maar de andere heilige dingen kookten zij in potten, en in ketels, en in pannen; en zij deelden het haastelijkonder al het volk.
 And he took up arms against King Nebuchadnezzar, though he had made him take an oath by God; but he made his neck stiff and his heart hard, turning away from the Lord, the God of Israel.
 ἐν τῷ τὰ πρὸς τὸν βασιλέα ναβουχοδονοσορ ἀθετήσαι ἃ ὥρικισεν αὐτὸν κατὰ τοῦ θεοῦ και ἐσκλήρυνεν τὸν τράχηλον αὐτοῦ και τὴν καρδίαν αὐτοῦ κατίσχυσεν τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον θεὸν ἰσραηλ
- 14 Daarna bereidden zij ook voor zichzelf en voor de priesteren; want de priesters, de zonen van Aaron, waren tot aan den nacht in het offeren der brandofferen endes vets; daarom bereidden de Levieten voor zichzelf, en voor de priesteren, de zonen van Aaron.
 And more than this, all the great men of Judah and the priests and the people made their sin great, turning to all the disgusting ways of the nations; and they made unclean the house of the Lord which he had made holy in Jerusalem.
 και πάντες οἱ ἐνδοξοὶ ἰουδα και οἱ ἱερεῖς και ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐπλήθυναν τοῦ ἀθετήσαι ἀθετήματα βδελυγμάτων ἐθνῶν και ἐμίαναν τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν ἱερουσαλημ
- 15 En de zangers, de zonen van Asaf, waren in hun standplaats, naar het gebod van David, en Asaf, en Heman, en Jeduthun, den ziener des konings, mitsgaders depoortiers aan elke poort; zij behoefden niet te wijken van hun dienst, overmits hun broeders, de Levieten, voor hen bereidden.
 And the Lord, the God of their fathers, sent word to them by his servants, sending early and frequently, because he had pity on his people and on his living-place;
 και ἐξαπέστειλεν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν ἐν χειρὶ προφητῶν ὀρθρίζων και ἀποστέλλων τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ὅτι ἦν φειδόμενος τοῦ λαοῦ αὐτοῦ και τοῦ ἀγιάσματος αὐτοῦ
- 16 Alzo werd de ganse dienst des HEEREN op denzelfden dag beschikt, om pascha te houden, en brandofferen op het altaar des HEEREN te offeren, naar het gebodvan den koning Josia.
 But they put shame on the servants of God, making sport of his words and laughing at his prophets, till the wrath of God was moved against his people, till there was no help.
 και ἦσαν μυκτηρίζοντες τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ και ἐξουδευνῶντες τοὺς λόγους αὐτοῦ και ἐμπαίζοντες ἐν τοῖς προφήταις αὐτοῦ ἕως ἀνέβη ὁ θυμὸς κυρίου ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἕως οὐκ ἦν ἴαμα
- 17 En de kinderen Israels, die er gevonden werden, hielden het pascha ter zelfder tijd, en het feest der ongezuurde broden, zeven dagen.
 So he sent against them the king of the Chaldeans, who put their young men to death with the sword in the house of their holy place, and had no pity for any, young man or virgin, old man or white-haired: God gave them all into his hands.
 και ἤγαγεν ἐπ' αὐτοὺς βασιλέα χαλδαίων και ἀπέκτεινεν τοὺς νεανίσκους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἐν οἴκῳ ἀγιάσματος αὐτοῦ και οὐκ ἐφείσατο τοῦ σεδεκιου και τὰς παρθένους αὐτῶν οὐκ ἠλέησαν και τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν ἀπήγαγον τὰ πάντα παρέδωκεν ἐν χερσὶν αὐτῶν
- 18 Daar was ook geen pascha als dat in Israel gehouden, van de dagen van Samuel, den profeet, af; en geen koningen van Israel hadden zulk een pascha gehouden, gelijk dat Josia hield met de priesters en de Levieten, en gans Juda en Israel, dat er gevonden werd, en de inwoners van Jeruzalem.
 And all the vessels of the house of God, great and small, and the stored wealth of the Lord's house and the wealth of the king and his chiefs, he took away to Babylon.
 και πάντα τὰ σκεῦη οἴκου θεοῦ τὰ μεγάλα και τὰ μικρὰ και τοὺς θησαυροὺς και πάντα τοὺς θησαυροὺς βασιλέως και μεγιστάνων πάντα εἰσήνεγκεν εἰς βαβυλῶνα
- 19 In het achttiende jaar van het koninkrijk van Josia, werd dit pascha gehouden.
 And the house of God was burned and the wall of Jerusalem broken down; all its great houses were burned with fire and all its beautiful vessels given up to destruction.
 και ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου και κατέσκαψεν τὸ τεῖχος ἱερουσαλημ και τὰς βάρεις αὐτῆς ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ και πᾶν σκεῦος ὥραϊον εἰς ἀφανισμόν
- 20 Na dit alles, toen Josia het huis toebereid had, toog Necho, de koning van Egypte, op, om te krijgen tegen Karchemis, aan den Frath; en Josia toog uit hem tegemoet.
 And all who had not come to death by the sword he took away prisoners to Babylon; and they became servants to him and to his sons till the kingdom of Persia came to power:
 και ἀπόκισεν τοὺς καταλοίπους εἰς βαβυλῶνα και ἦσαν αὐτῷ και τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς δούλους ἕως βασιλείας μῆδων
- 21 Toen zond hij boden tot hem, zeggende: Wat heb ik met u te doen, gij, koning van Juda? Wat u aangaat, ik ben heden tegen u niet, maar tegen een huis, dat oorlogvoert tegen mij; en God heeft gezegd, dat ik mij haasten zou; houd u af van God, Die met mij is, opdat Hij u niet verderve.
 So that the words of the Lord, which he said by the mouth of Jeremiah, might come true, till the land had had pleasure in her Sabbaths; for as long as she was waste the land kept the Sabbath, till seventy years were complete.
 τοῦ πληρωθῆναι λόγον κυρίου διὰ στόματος ιερεμίου ἕως τοῦ προσδέξασθαι τὴν γῆν τὰ σάββατα αὐτῆς σαββατίσαι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς ἐσαββάτισεν εἰς συμπλήρωσιν ἐτῶν ἑβδομήκοντα

- 22 Doch Josia keerde zijn aangezicht niet van hem; maar hij verstelde zich, om tegen hem te strijden, en hoorde niet naar de woorden van Necho uit den mond van God; maar hij kwam om te strijden in het dal Megiddo.
Now in the first year of Cyrus, king of Persia, in order that the words which the Lord had said by the mouth of Jeremiah might come true, the spirit of Cyrus, king of Persia, was moved by the Lord, and he made a public statement and had it given out through all his kingdom and put in writing, saying,
ἔτους πρώτου κύρου βασιλέως περσῶν μετὰ τὸ πληρωθῆναι ῥῆμα κυρίου διὰ στόματος ἱερεμίου ἐξήγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα κύρου βασιλέως περσῶν καὶ παρήγγειλεν κηρύξαι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐν γραπτῷ λέγων
- 23 En de schutters schoten den koning Josia. Toen zeide de koning tot zijn knechten: Voert mij weg, want ik ben zeer gewond.
Cyrus, king of Persia, has said, All the kingdoms of the earth have been given to me by the Lord, the God of heaven; and he has made me responsible for building a house for him in Jerusalem, which is in Judah. Whoever there is among you of all his people, may the Lord his God be with him and let him go up.
τάδε λέγει κύριος βασιλεὺς περσῶν πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκέν μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ αὐτὸς ἐνετείλατό μοι οἰκοδομησάμεν αὐτῷ οἶκον ἐν ἱερουσαλὴμ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ τίς ἐξ ὑμῶν ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἔσται ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἀναβήτω .
- 1 In het eerste jaar nu van Kores, koning van Perzie, opdat volbracht wierd het woord des HEEREN, uit den mond van Jeremia, verwekte de HEERE den geest van Kores, koning van Perzie, dat hij een stem liet doorgaan door zijn ganse koninkrijk, zelfs ook in geschrift, zeggende:
Now in the first year of Cyrus, king of Persia, in order that the word of the Lord given by the mouth of Jeremiah might come true, the spirit of Cyrus, king of Persia, was moved by the Lord, so that he made a public statement through all his kingdom, and put it in writing, saying,
καὶ ἤγαγεν ἰωσίας τὸ πασχα ἐν ἱερουσαλὴμ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ καὶ ἔθυσεν τὸ πασχα τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου
- 2 Zo zegt Kores, koning van Perzie: De HEERE, de God des hemels, heeft mij alle koninkrijken der aarde gegeven; en Hij heeft mij bevolen Hem een huis te bouwen te Jeruzalem, hetwelk in Juda is.
These are the words of Cyrus, king of Persia: The Lord God of heaven has given me all the kingdoms of the earth; and he has made me responsible for building a house for him in Jerusalem, which is in Judah.
στήσας τοὺς ἱερεῖς κατ' ἐφημερίας ἐστολισμένους ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ κυρίου
- 3 Wie is onder ulieden van al Zijn volk? Zijn God zij met hem, en hij trekke op naar Jeruzalem, dat in Juda is, en hij bouwe het huis des HEEREN, des Gods van Israel; Hij is de God, Die te Jeruzalem woont.
Whoever there is among you of his people, may his God be with him, and let him go up to Jerusalem, which is in Judah, and take in hand the building of the house of the Lord, the God of Israel; he is the God who is in Jerusalem.
καὶ εἶπεν τοῖς λευίταις ἱεροδοῦλοις τοῦ ἰσραὴλ ἀγίασαι ἑαυτοὺς τῷ κυρίῳ ἐν τῇ θέσει τῆς ἀγίας κιβωτοῦ τοῦ κυρίου ἐν τῷ οἴκῳ ᾧ ᾠκοδόμησεν σαλωμων ὁ τοῦ δαυὶδ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔσται ὑμῖν ἄραι ἐπ' ὄμων αὐτῆν
- 4 En al wie achterblijven zou in enige plaatsen, waar hij als vreemdeling verkeert, dien zullen de lieden zijner plaats bevorderlijk zijn met zilver, en met goud, en methave, en met beesten; benevens een vrijwillige gave, voor het huis Gods, Die te Jeruzalem woont.
And whoever there may be of the rest of Israel, living in any place, let the men of that place give him help with offerings of silver and gold and goods and beasts, in addition to the offering freely given for the house of God in Jerusalem.
καὶ νῦν λατρεύετε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν καὶ θεραπεύετε τὸ ἔθνος αὐτοῦ ἰσραὴλ καὶ ἐτοιμάσατε κατὰ τὰς πατριὰς καὶ τὰς φυλάς ὑμῶν κατὰ τὴν γραφὴν δαυὶδ βασιλέως ἰσραὴλ καὶ κατὰ τὴν μεγαλειότητα σαλωμων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
- 5 Toen maakten zich op de hoofden der vaderen van Juda en Benjamin, en de priesteren en de Levieten, benevens een iegelijk, wiens geest God verwekte, dat zij optrokken om te bouwen het huis des HEEREN, die te Jeruzalem woont.
Then the heads of families of Judah and Benjamin, with the priests and the Levites, got ready, even all those whose spirits were moved by God to go up and take in hand the building of the Lord's house in Jerusalem.
καὶ σπάντες ἐν τῷ ἱερῷ κατὰ τὴν μεριδάρχίαν τὴν πατρικὴν ὑμῶν τῶν λευιτῶν τῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐν τάξει
- 6 Allen nu, die rondom hen waren, sterkten hunlieder handen met zilveren vaten, met goud, met have, en met beesten, en met kostelijkheden; behalve alles, wat vrijwillig gegeven werd.
And all their neighbours gave them help with offerings of vessels of silver and gold and goods and beasts and things of great value, in addition to what was freely offered.
θύσατε τὸ πασχα καὶ τὰς θυσίας ἐτοιμάσατε τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν καὶ ποιήσατε τὸ πασχα κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ κυρίου τὸ δοθὲν τῷ μουσῇ
- 7 Ook bracht de koning Kores uit, de vaten van het huis des HEEREN, die Nebukadnezar uit Jeruzalem had uitgevoerd, en had gesteld in het huis zijns gods.
And Cyrus the king got out the vessels of the house of the Lord which Nebuchadnezzar had taken from Jerusalem and put in the house of his gods;
καὶ ἔδωρῆσατο ἰωσίας τῷ λαῷ τῷ εὐρεθέντι ἀρῶν καὶ ἐρίφων τριάκοντα χιλιάδας μόσχους τρισχιλίους ταῦτα ἐκ τῶν βασιλικῶν ἐδόθη κατ' ἐπαγγελίαν τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ λευίταις
- 8 En Kores, de koning van Perzie, bracht ze uit door de hand van Mithredath, den schatmeester, die ze aan Sesbazar, den vorst van Juda, toetelde.
Even these Cyrus made Mithredath, the keeper of his wealth, get out, and he gave them, after numbering them, to Sheshbazzar, the ruler of Judah.
καὶ ἔδωκεν γελκίας καὶ ζαχαρίας καὶ ἡσηλὸς οἱ ἐπιστάται τοῦ ἱεροῦ τοῖς ἱερεῦσιν εἰς πασχα πρόβατα δισχίλια ἑξακόσια μόσχους τριακοσίους

- 9 En dit is hun getal: dertig gouden bekkens, duizend zilveren bekkens, negen en twintig messen;
 And this is the number of them: there were thirty gold plates, a thousand silver plates, twenty-nine knives,
 και ιεχονιας και σαμιας και ναθαναηλ ο αδελφος και ασαβιας και οχιηλος και ιωραμ χιλιαρχοι εδωκαν τοις λευιταις εις πασχα πρόβατα πεντακιςχίλια μόσχοις επτακοσίους
- 10 Dertig gouden bekens, vierhonderd en tien andere zilveren bekens; andere vaten, duizend.
 Thirty gold basins, four hundred and ten silver basins, and a thousand other vessels.
 και ταυτα τα γενόμενα ευπρεπώς εστησαν οι ιερείς και οι λευιται
- 1 Dit zijn de kinderen van dat landschap, die optogen uit de gevangenis, van de weggevoerden, die Nebukadnezar, koning van Babel, weggevoerd had naar Babel, dienaar Jeruzalem en Juda zijn wedergekeerd, een iegelijk naar zijn stad;
 Now these are the people of the divisions of the kingdom, among those who had been made prisoners by Nebuchadnezzar, king of Babylon, and taken away to Babylon, who went back to Jerusalem and Judah, everyone to his town;
 βασιλεύοντος κύρου περσών ετους πρώτου εις συντέλειαν ρήματος κυρίου εν στόματι ιερεμιου ηγειρεν κύριος το πνευμα κύρου βασιλέως περσών και εκήρυξεν εν όλη τη βασιλεία αυτού και ἅμα δια γραπτῶν λέγων
- 2 Dewelken kwamen met Zerubbabel, Jesua, Nehemia, Seraja, Reelaja, Mordechai, Bilsan, Mizpar, Bigvai, Rehum en Baena. Dit is het getal der mannen des volks van Israel.
 Who went with Zerubbabel, Jeshua, Nehemiah, Seraiah, Reelaiah, Mordecai, Bilshan, Mispar, Bigvai, Rehum, Baanah, The number of the men of the people of Israel:
 τάδε λέγει ο βασιλεύς περσών κύρος ἐμὲ ἀνέδειξεν βασιλέα τῆς οἰκουμένης ο κύριος τοῦ ισραηλ κύριος ο ὑψιστος και ἐσήμηνέν μοι οἰκοδομησαι αὐτῶ οἶκον ἐν ιερουσαλημ τῆ ἐν τῆ ιουδαία
- 3 De kinderen van Paros, twee duizend honderd twee en zeventig.
 The children of Parosh, two thousand, one hundred and seventy-two.
 εἴ τις ἐστιν οὖν ἡμῶν ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἔστω ο κύριος αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ και ἀναβὰς εις την ιερουσαλημ την ἐν τῆ ιουδαία οἰκοδομείτω τὸν οἶκον τοῦ κυρίου τοῦ ισραηλ οὗτος ο κύριος ο κατασκηνωσας ἐν ιερουσαλημ
- 4 De kinderen van Sefatja, driehonderd twee en zeventig.
 The children of Shephatiah, three hundred and seventy-two.
 ὅσοι οὖν κατὰ τόπους οἰκοῦσιν βοηθείτωσαν αὐτῶ οἱ ἐν τῶ τόπῳ αὐτοῦ ἐν χρυσίῳ και ἐν ἀργυρίῳ ἐν δόσεσιν μεθ' ἵππων και κτηνῶν σὺν τοῖς ἄλλοις τοῖς κατ' εὐχὰς προστεθειμένοις εις τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου τὸ ἐν ιερουσαλημ
- 5 De kinderen van Arach, zevenhonderd vijf en zeventig.
 The children of Arah, seven hundred and seventy-five.
 και καταστάντες οι ἀρχιφυλοι τῶν πατριῶν τῆς ιουδα και βενιαμιν φυλῆς και οι ιερείς και οι λευιται και πάντων ὧν ηγειρεν κύριος το πνευμα ἀναβῆναι οἰκοδομησαι οἶκον τῶ κυρίῳ τὸν ἐν ιερουσαλημ
- 6 De kinderen van Pahath-Moab, van de kinderen van Jesua-Joab, twee duizend achthonderd en twaalf.
 The children of Pahath-moab, of the children of Jeshua and Joab, two thousand, eight hundred and twelve.
 και οι περικύκλω αὐτῶν ἐβοήθησαν ἐν πᾶσιν ἀργυρίῳ και χρυσίῳ ἵπποις και κτήνεσιν και εὐχαῖς ὡς πλείσταις πολλῶν ὧν ο νοῦς ἠγέρθη
- 7 De kinderen van Elam, duizend tweehonderd vier en vijftig.
 The children of Elam, a thousand, two hundred and fifty-four.
 και ο βασιλεύς κύρος ἐξήνεγκεν τὰ ἱερὰ σκευή τοῦ κυρίου ἃ μετήγαγεν ναβουχοδονοσορ ἐξ ιερουσαλημ και ἀπηρέισατο αὐτὰ ἐν τῶ ἑαυτοῦ εἰδωλίῳ
- 8 De kinderen van Zattu, negenhonderd zestig.
 The children of Zattu, nine hundred and forty-five.
 ἐξενέγκας δὲ αὐτὰ κύρος ο βασιλεύς περσών παρέδωκεν αὐτὰ μιθριδάτῃ τῶ ἑαυτοῦ γαζοφύλακι διὰ δὲ τούτου παρεδόθησαν σαναβασσάρῳ προστάτῃ τῆς ιουδαίας
- 9 De kinderen van Zakkai, zevenhonderd zestig.
 The children of Zaccai, seven hundred and sixty.
 ο δὲ τούτων ἀριθμὸς ἦν σπονδεῖα χρυσᾶ χίλια σπονδεῖα ἀργυρᾶ χίλια θυίσκαι ἀργυραῖ εἴκοσι ἐννέα
- 10 De kinderen van Bani, zeshonderd twee en veertig.
 The children of Bani, six hundred and forty-two.
 φιάλαι χρυσαῖ τριάκοντα ἀργυραῖ δισχίλια τετρακόσκιαι δέκα και ἄλλα σκευή χίλια

- 11 De kinderen van Bebai, zeshonderd drie en twintig.
The children of Bebai, six hundred and twenty-three.
τὰ δὲ πάντα σκευὴ διεκομίσθη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ πεντακισχίλια τετρακόσια ἐξήκοντα ἑννέα ἀνηνέχθη δὲ ὑπὸ σαναβασάρου ἅμα τοῖς ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκ βαβυλῶνος εἰς ιεροσόλυμα
- 12 De kinderen van Azgad, duizend tweehonderd twee en twintig.
The children of Azgad, a thousand, two hundred and twenty-two.
ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ ἀρταξέρξου τοῦ περσῶν βασιλέως χρόνοις κατέγραψεν αὐτῷ κατὰ τῶν κατοικούντων ἐν τῇ ἰουδαίᾳ καὶ ιερουσαλημ βεσλεμος καὶ μιθραδάτης καὶ ταβελλιος καὶ ραουμος καὶ βεελτέεμος καὶ σαμσαῖος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τούτοις συντασσόμενοι οἰκοῦντες δὲ ἐν σαμαρείᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις τόποις τὴν ὑπογεγραμμένην ἐπιστολήν
- 13 De kinderen van Adonikam, zeshonderd zes en zestig.
The children of Adonikam, six hundred and sixty-six.
βασιλεῖ ἀρταξέρξῃ κυρίῳ οἱ παῖδές σου ραουμος ὁ τὰ προσπίπτοντα καὶ σαμσαῖος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῆς βουλῆς αὐτῶν κριταὶ οἱ ἐν κοίλῃ συρίᾳ καὶ φοινίκη
- 14 De kinderen van Bigvai, twee duizend zes en vijftig.
The children of Bigvai, two thousand and fifty-six.
καὶ νῦν γνωστὸν ἔστω τῷ κυρίῳ βασιλεῖ διότι οἱ ἰουδαῖοι ἀναβάντες παρ' ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς ἐλθόντες εἰς ιερουσαλημ τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν καὶ πονηρὰν οἰκοδομοῦσιν τὰς τε ἀγορὰς αὐτῆς καὶ τὰ τείχη θεραπεύουσιν καὶ ναὸν ὑποβάλλονται
- 15 De kinderen van Adin, vierhonderd vier en vijftig.
The children of Adin, four hundred and fifty-four.
ἐὰν οὖν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ καὶ τὰ τείχη συντελεσθῇ φορολογίαν οὐ μὴ ὑπομείνωσιν δοῦναι ἀλλὰ καὶ βασιλεῦσιν ἀντιστήσονται
- 16 De kinderen van Ater, van Hizkia, acht en negentig.
The children of Ater, of Hezekiah, ninety-eight.
καὶ ἐπεὶ ἐνεργεῖται τὰ κατὰ τὸν ναὸν καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνομεν μὴ ὑπεριδεῖν τὸ τοιοῦτο ἀλλὰ προσφωνῆσαι τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ὅπως ἂν φαίνηταί σοι ἐπισκεφθῇ ἐν τοῖς ἀπὸ τῶν πατέρων σου βιβλίοις
- 17 De kinderen van Bezai, driehonderd drie en twintig.
The children of Bezai, three hundred and twenty-three.
καὶ εὐρήσεις ἐν τοῖς ὑπομνηματισμοῖς τὰ γεγραμμένα περὶ τούτων καὶ γνώσῃ ὅτι ἡ πόλις ἦν ἐκεῖνη ἀποστάτις καὶ βασιλεῖς καὶ πόλεις ἐνοχλοῦσα καὶ οἱ ἰουδαῖοι ἀποστάται καὶ πολιορκίας συνιστάμενοι ἐν αὐτῇ ἔτι ἐξ αἰῶνος δι' ἣν αἰτίαν καὶ ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη
- 18 De kinderen van Jora, honderd en twaalf.
The children of Jorah, a hundred and twelve.
νῦν οὖν ὑποδείκνυμέν σοι κύριε βασιλεῦ διότι ἐὰν ἡ πόλις αὕτη οἰκοδομηθῇ καὶ τὰ ταύτης τείχη ἀνασταθῇ κάθοδος σοι οὐκέτι ἔσται εἰς κοίλην συρίαν καὶ φοινίκην
- 19 De kinderen van Hasum, tweehonderd drie en twintig.
The children of Hashum, two hundred and twenty-three.
τότε ἀντέγραψεν ὁ βασιλεὺς ραούμῳ τῷ γράφοντι τὰ προσπίπτοντα καὶ βεελτέεμῳ καὶ σαμσαίῳ γραμματεῖ καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς συντασσομένοις καὶ οἰκοῦσιν ἐν τῇ σαμαρείᾳ καὶ συρίᾳ καὶ φοινίκη τὰ ὑπογεγραμμένα
- 20 De kinderen van Gibbar, vijf en negentig.
The children of Gibbar, ninety-five.
ἀνέγνων τὴν ἐπιστολήν ἣν πεπόμφατε πρὸς με
- 21 De kinderen van Bethlehem, honderd drie en twintig.
The children of Beth-lehem, a hundred and twenty-three.
ἐπέταξα οὖν ἐπισκέψασθαι καὶ εὐρέθη ὅτι ἔστιν ἡ πόλις ἐκεῖνη ἐξ αἰῶνος βασιλεῦσιν ἀντιπαράτασσουσα καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀποστάσεις καὶ πολέμους ἐν αὐτῇ συντελοῦντες
- 22 De mannen van Netofa, zes en vijftig.
The men of Netophah, fifty-six.
καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ καὶ σκληροὶ ἦσαν ἐν ιερουσαλημ κυριεύοντες καὶ φορολογοῦντες κοίλην συρίαν καὶ φοινίκην

- 23 De mannen van Anathoth, honderd acht en twintig.
The men of Anathoth, a hundred and twenty-eight.
νῦν οὖν ἐπέταξα ἀποκολλῆσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοῦ οἰκοδομῆσαι τὴν πόλιν
- 24 De kinderen van Azmaveth, twee en veertig.
The children of Azmaveth, forty-two.
καὶ προνοηθῆναι ὅπως μὴθὲν παρὰ ταῦτα γένηται καὶ μὴ προβῆ ἐπὶ πλεῖον τὰ τῆς κακίας εἰς τὸ βασιλεῖς ἐνοχληῆσαι
- 25 De kinderen van Kirjath-Arim, Cefira en Beeroth, zevenhonderd drie en veertig.
The children of Kiriath-arim, Chephirah, and Beeroth, seven hundred and forty-three.
τότε ἀναγνωσθέντων τῶν παρὰ τοῦ βασιλέως ἀρταξέρξου γραφέντων ὁ ραουμος καὶ σαμασιος ὁ γραμματεὺς καὶ οἱ τοῦτοις συντασσόμενοι ἀναζεύξαντες κατὰ σπουδὴν εἰς ἱερουσαλημ μεθ' ἵππου καὶ ὄχλου παρατάξεως ἤρξαντο κωλύειν τοὺς οἰκοδομοῦντας
- 26 De kinderen van Rama en Gaba, zeshonderd een en twintig.
The children of Ramah and Geba, six hundred and twenty-one.
καὶ ἤρχει ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν ἱερουσαλημ μέχρι τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς βασιλείας δαρείου τοῦ περσῶν βασιλέως
- 1 Toen nu de zevende maand aankwam, en de kinderen Israels in de steden waren, verzamelde zich het volk, als een enig man, te Jeruzalem.
And when the seventh month came, and the children of Israel were in the towns, the people came together like one man to Jerusalem.
καὶ βασιλεὺς δαρείος ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ὑπ' αὐτὸν καὶ πᾶσιν τοῖς οἰκογενέσιν αὐτοῦ καὶ πᾶσιν τοῖς μεγιστᾶσιν τῆς μηδίας καὶ τῆς περσίδος
- 2 En Jesua, de zoon van Jozadak, maakte zich op, en zijn broederen, de priesters en Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en zijn broederen, en zij bouwden het altaar des Gods van Israel, om daarop brandofferen te offeren, gelijk geschreven is in de wet van Mozes, den man Gods.
Then Jeshua, the son of Jozadak, and his brothers the priests, and Zerubbabel, the son of Shealtiel, with his brothers, got up and made the altar of the God of Israel for burned offerings as is recorded in the law of Moses, the man of God.
καὶ πᾶσιν τοῖς σατράπαις καὶ στρατηγοῖς καὶ τοπάρχαις τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς μέχρι τῆς αἰθιοπίας ἐν ταῖς ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ σατραπείαις
- 3 En zij vestigden het altaar op zijn stelling, maar met verschrikking, die over hen was, vanwege de volken der landen; en zij offerden daarop brandofferen den HEERE, brandofferen des morgens en des avonds.
They put the altar on its base; for fear was on them because of the people of the countries: and they made burned offerings on it to the Lord, even burned offerings morning and evening.
καὶ ἐφόρσαν καὶ ἐπίοσαν καὶ ἐμπλησθέντες ἀνέλυσαν ὁ δὲ δαρείος ὁ βασιλεὺς ἀνέλυσεν εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ ἐκοιμήθη καὶ ἐξυπνος ἐγένετο
- 4 En zij hielden het feest der loofhutten, gelijk geschreven is; en zij offerden brandofferen dag bij dag in getal, naar het recht, van elk dagelijks op zijn dag.
And they kept the feast of tents, as it is recorded, making the regular burned offerings every day by number, as it is ordered; for every day what was needed.
τότε οἱ τρεῖς νεανίσκοι οἱ σωματοφύλακες οἱ φυλάσσοντες τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως εἶπαν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον
- 5 Daarna ook het gedurig brandoffer, en van de nieuwe maanden, en van alle gezette hoogtijden des HEEREN, die geheiligd waren; ook van een ieder, die vrijwillig offerande den HEERE vrijwilliglijk offerde.
And after that, the regular burned offering and the offerings for the new moons and all the fixed feasts of the Lord which had been made holy, and the offering of everyone who freely gave his offering to the Lord.
εἰπόμεν ἕκαστος ἡμῶν ἓνα λόγον ὃς ὑπερισχύσει καὶ οὐ ἂν φανῆ τὸ ῥῆμα αὐτοῦ σοφώτερον τοῦ ἑτέρου δώσει αὐτῷ δαρείος ὁ βασιλεὺς δωρεὰς μεγάλας καὶ ἐπινίκια μεγάλα
- 6 Van den eersten dag af der zevende maand begonnen zij den HEERE brandofferen te offeren; doch de grond van den tempel des HEEREN was niet gelegd.
From the first day of the seventh month they made a start with the burned offerings, but the base of the Temple of the Lord had still not been put in its place.
καὶ πορφύραν περιβάλεσθαι καὶ ἐν χρυσώμασιν πίνειν καὶ ἐπὶ χρυσῷ καθεῦδειν καὶ ἄρμα χρυσογάλινον καὶ κίδαριν βυσσίνην καὶ μανιάκην περὶ τὸν τράχηλον
- 7 Zo gaven zij geld aan de houters en werkmeesters, ook spijs en drank, en olie, aan de Sidoniers en aan de Tyriers, om cederenhout van den Libanon te brengen aande zee naar Jafo, naar de vergunning van Kores, koning van Perzie, aan hen.
And they gave money to the stoneworkers and woodworkers; and meat and drink and oil to the people of Zidon and of Tyre, for the transport of cedar-trees from Lebanon to the sea, to Joppa, as Cyrus, king of Persia, had given them authority to do.
καὶ δεύτερος καθιέται δαρείου διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ καὶ συγγενῆς δαρείου κληθήσεται

- 8 In het tweede jaar nu hunner aankomst ten huize Gods te Jeruzalem, in de tweede maand, begonnen Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en Jesua, de zoon van Jozadak, en de overige hunner broederen, de priesters en de Levieten, en allen, die uit de gevangenis te Jeruzalem gekomen waren; en zij stelden de Levieten, vantwintig jaren oud en daarboven, om opzicht te nemen over het werk van des HEEREN huis.
 Now in the second year of their coming into the house of God in Jerusalem, in the second month, the work was taken in hand by Zerubbabel, the son of Shealtiel, and Jeshua, the son of Jozadak, and the rest of their brothers the priests and the Levites, and all those who had come from the land where they were prisoners to Jerusalem: and they made the Levites, of twenty years old and over, responsible for overseeing the work of the house of the Lord.
 και τότε γράψαντες ἕκαστος τὸν ἑαυτοῦ λόγον ἐσφραγίσαντο καὶ ἔθηκαν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον δαρείου τοῦ βασιλέως καὶ εἶπαν
- 9 Toen stond Jesua, zijn zonen en zijn broederen, en Kadmiel met zijn zonen, kinderen van Juda, als een man, om opzicht te hebben over degenen, die het werk dedenaan het huis Gods, met de zonen van Henadad, hun zonen en hun broederen, de Levieten.
 Then Jeshua with his sons and his brothers, Kadmiel with his sons, the sons of Hodaviah, together took up the work of overseeing the workmen in the house of God: the sons of Henadad with their sons and their brothers, the Levites.
 ὅταν ἐγερθῆ ὁ βασιλεὺς δόσουσιν αὐτῷ τὸ γράμμα καὶ ὃν ἂν κρίνῃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ τρεῖς μεγιστᾶνες τῆς περσίδος ὅτι ὁ λόγος αὐτοῦ σοφώτερος αὐτῷ δοθήσεται τὸ νίκος καθὼς γέγραπται
- 10 Als nu de bouwlieden den grond van des HEEREN tempel legden, zo stelden zij de priesteren, aangekleed zijnde, met trompetten, en de Levieten, Asafs zonen, metcimbalen, om den HEERE te loven, naar de instelling van David, den koning van Israel.
 And when the builders put in position the base of the Temple of the Lord, the priests, dressed in their robes, took their places with horns, and the Levites, the sons of Asaph, with brass instruments, to give praise to the Lord in the way ordered by David, king of Israel.
 ὁ εἷς ἔγραψεν ὑπερισχύει ὁ οἶνος
- 11 En zij zongen bij beurten, met den HEERE te loven en te danken, dat Hij goedig is, dat Zijn weldadigheid tot in eeuwigheid is over Israel. En al het volk juichte met groot gejuich, als men den HEERE loofde over de grondlegging van het huis des HEEREN.
 And they gave praise to the Lord, answering one another in their songs and saying, For he is good, for his mercy to Israel is eternal. And all the people gave a great cry of joy, when they gave praise to the Lord, because the base of the Lord's house was put in place.
 ὁ ἕτερος ἔγραψεν ὑπερισχύει ὁ βασιλεύς
- 12 Maar velen van de priesteren, en de Levieten, en hoofden der vaderen, die oud waren, die het eerste huis gezien hadden, dit huis in zijn grondlegging voor hun ogen zijnde, weenden met luider stem; maar velen verhieven de stem met gejuich en met vreugde.
 But a number of the priests and Levites and the heads of families, old men who had seen the first house, when the base of this house was put down before their eyes, were overcome with weeping; and a number were crying out with joy:
 ὁ τρίτος ἔγραψεν ὑπερισχύουσιν αἱ γυναῖκες ὑπὲρ δὲ πάντα νικᾷ ἡ ἀλήθεια
- 13 Zodat het volk niet onderkende de stem van het gejuich der vreugde, van de stem des geweens van het volk; want het volk juichte met groot gejuich, dat de stem totvan verre gehoord werd. Ezra 4
 So that in the ears of the people the cry of joy was mixed with the sound of weeping; for the cries of the people were loud and came to the ears of those who were a long way off.
 καὶ ὅτε ἐξηγέρθη ὁ βασιλεὺς λαβόντες τὸ γράμμα ἔδωκαν αὐτῷ καὶ ἀνέγνω
- 1 Toen nu de wederpartijders van Juda en Benjamin hoorden, dat de kinderen der gevangenis den HEERE, den God Israels, den tempel bouwden;
 Now news came to the haters of Judah and Benjamin that the people who had come back were building a Temple to the Lord, the God of Israel;
 καὶ ἤρξατο ὁ δεῦτερος λαλεῖν ὁ εἶπας περὶ τῆς ἰσχύος τοῦ βασιλέως
- 2 Zo kwamen zij aan tot Zerubbabel, en tot de hoofden der vaderen, en zeiden tot hen: Laat ons met ulieden bouwen, want wij zullen uw God zoeken, gelijk gijliedenook hebben wij Hem geofferd sinds de dagen van Esar-Haddon, den koning van Assur, die ons herwaarts heeft doen optrekken.
 Then they came to Zerubbabel and to the heads of families, and said to them, Let us take part in the building with you; for we are servants of your God, even as you are; and we have been making offerings to him from the days of Esar-haddon, king of Assyria, who put us here.
 ὧ ἄνδρες οὐχ ὑπερισχύουσιν οἱ ἄνθρωποι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν κατακρατοῦντες καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς
- 3 Maar Zerubbabel, en Jesua, en de overige hoofden der vaderen van Israel zeiden tot hen: Het betaamt niet, dat gijlieden en wij onzen God een huis bouwen; maar wij alleen zullen het den HEERE, den God Israels, bouwen, gelijk als de koning Kores, koning van Perzie, ons geboden heeft.
 But Zerubbabel and Jeshua and the rest of the heads of families in Israel said to them, You have no part with us in the building of a house for our God; we ourselves will do the work together for the Lord, the God of Israel, as Cyrus, king of Persia, has given us orders.
 ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπερισχύει καὶ κυριεύει αὐτῶν καὶ δεσπόζει αὐτῶν καὶ πᾶν ὃ ἐν εἶπῃ αὐτοῖς ἐνακούουσιν
- 4 Evenwel maakte het volk des lands de handen des volks van Juda slap, en verstoorde hen in het bouwen;
 Then the people of the land made the hands of the people of Judah feeble, troubling them with fear in their building;
 ἐὰν εἶπῃ αὐτοῖς ποιῆσαι πόλεμον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον ποιούσιν ἐὰν δὲ ἐξαποστείλῃ αὐτοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους βαδίζουσιν καὶ κατεργάζονται τὰ ὄρη καὶ τὰ τείχη καὶ τοὺς πύργους

- 5 En zij huurden tegen hen raadslieden, om hun raad te vernietigen, al de dagen van Kores, koning van Perzie, tot aan het koninkrijk van Darius, den koning van Perzie.
And they gave payment to men who made designs against them and kept them from effecting their purpose, all through the time of Cyrus, king of Persia, till Darius became king.
 φονεύουσιν καὶ φονεύονται καὶ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως οὐ παραβαίνουσιν ἐὰν δὲ νικήσωσιν τῷ βασιλεῖ κομίζουσιν πάντα καὶ ὅσα ἐν προνομεύσωσιν καὶ τὰ ἄλλα πάντα
- 6 En onder het koninkrijk van Ahasveros, in het begin zijns koninkrijks, schreven zij een aanklacht tegen de inwoners van Juda en Jeruzalem.
And in the time of Ahasuerus, when he first became king, they put on record a statement against the people of Judah and Jerusalem.
 καὶ ὅσοι οὐ στρατεύονται οὐδὲ πολεμοῦσιν ἀλλὰ γεωργοῦσιν τὴν γῆν πάλιν ὅταν σπείρωσι θερίσαντες ἀναφέρουσιν τῷ βασιλεῖ καὶ ἕτερος τὸν ἕτερον ἀναγκάζοντες ἀναφέρουσι τοὺς φόρους τῷ βασιλεῖ
- 7 En in de dagen van Arthahsasta schreef Bislam, Mithredath, Tabeel, en de overigen van zijn gezelschap, aan Arthahsasta, koning van Perzie; en de schrift desbriefs was in het Syrisch geschreven, en in het Syrisch uitgelegd.
And in the time of Artaxerxes, Bishlam, Mithredath, Tabeel, and the rest of his friends, sent a letter to Artaxerxes, king of Persia, writing it in the Aramaean writing and language.
 καὶ αὐτὸς εἷς μόνος ἐστὶν ἐὰν εἴπῃ ἀποκτεῖναι ἀποκτείνουσιν εἶπεν ἀφεῖναι ἀφίουςιν
- 8 Rehum, de kanselier, en Simsai, de schrijver, schreven een brief tegen Jeruzalem, aan den koning Arthahsasta, op deze manier:
Rehum, the chief ruler, and Shimshai the scribe, sent a letter against Jerusalem, to Artaxerxes the king;
 εἶπε πατάζει τύπτουσιν εἶπεν ἐρημῶσαι ἐρημοῦσιν εἶπεν οἰκοδομησαι οἰκοδομοῦσιν
- 9 Toen Rehum, de kanselier, en Simsai, de schrijver, en de overigen van hun gezelschap, de Dinaieten, de Afarsathchieten, de Tarpelieten, de Afarsieten, de Archevieten, de Babyloniers, de Susanchieten, de Dehavieten, de Elamieten,
The letter was sent by Rehum, the chief ruler, and Shimshai the scribe and their friends; the Dinaites and the Apharsathchites, the Tarpelites, the Apharsites, the Archevites, the Babylonians, the Shushanchites, the Dehaites, the Elamites,
 εἶπεν ἐκκόψαι ἐκκόπτουσιν εἶπεν φυτεύσαι φυτεύουσιν
- 10 En de overige volkeren, die de grote en vermaarde Asnappar heeft vervoerd, en doen wonen in de stad van Samaria, ook de overigen, aan deze zijde der rivier, enop zulken tijd.
And the rest of the nations which the great and noble Osnappar took over and put in Samaria and the rest of the country over the river:
 καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ καὶ αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐνακούουσιν
- 11 Dit is een afschrift des briefs, dien zij aan hem, aan den koning Arthahsasta, zonden: Uw knechten, de mannen aan deze zijde der rivier, en op zulken tijd.
This is a copy of the letter which they sent to Artaxerxes the king: Your servants living across the river send these words:
 πρὸς δὲ τούτοις αὐτὸς ἀνάκειται ἐσθίει καὶ πίνει καὶ καθεύδει αὐτοὶ δὲ τηροῦσιν κύκλῳ περὶ αὐτὸν καὶ οὐ δύνανται ἕκαστος ἀπελθεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ οὐδὲ παρακούουσιν αὐτοῦ
- 12 Den koning zij bekend, dat de Joden, die van u zijn opgetogen, tot ons gekomen zijn te Jeruzalem, bouwende die rebelle en die boze stad, waarvan zij de murenvoltrekken, en de fundamenten samenvoegen.
We give news to the king that the Jews who came from you have come to us at Jerusalem; they are building up again that uncontrolled and evil town; the walls are complete and they are joining up the bases.
 ὃ ἄνδρες πῶς οὐχ ὑπερισχύει ὁ βασιλεὺς ὅτι οὕτως ἐπακουστός ἐστιν καὶ ἐσίγησεν
- 13 Zo zij nu den koning bekend, indien dezelve stad zal worden opgebouwd, en de muren voltrokken, dat zij den cijns, ouden impost, en tol niet zullen geven, en gij zultaan de inkomsten der koningen schade aanbrengen.
The king may be certain that when the building of this town and its walls is complete, they will give no tax or payment in goods or forced payments, and in the end it will be a cause of loss to the kings.
 ὁ δὲ τρίτος ὁ εἶπας περὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀληθείας οὗτός ἐστιν ζοροβαβελ ἤρξατο λαλεῖν
- 14 Nu, omdat wij salaris uit het paleis trekken, en het ons niet betaamt des konings oneer te zien, daarom hebben wij gezonden, en dit den koning bekend gemaakt;
Now because we are responsible to the king, and it is not right for us to see the king's honour damaged, we have sent to give the king word of these things,
 ἄνδρες οὐ μέγας ὁ βασιλεὺς καὶ πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁ οἶνος ἰσχύει τίς οὐδὲν ὁ δεσπότης αὐτῶν ἢ τίς ὁ κυριεύων αὐτῶν οὐχ αἱ γυναῖκες
- 15 Opdat men zoeke in het boek der kronieken uwer vaderen, zo zult gij vinden in het boek der kronieken, en weten, dat dezelve stad een rebelle stad geweest is, enden koningen en landschappen schade aanbrengende, en dat zij daarbinnen afval gesticht hebben, van oude tijden af; daarom is dezelve stad verwoest.
So that search may be made in the book of the records of your fathers: and you will see in the book of the records that this town has been uncontrolled, and a cause of trouble to kings and countries, and that there were outbursts against authority there in the past: for which reason the town was made waste.
 αἱ γυναῖκες ἐγέννησαν τὸν βασιλέα καὶ πάντα τὸν λαόν ὃς κυριεύει τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς

- 16 Wij maken dan de koning bekend, dat, zo dezelve stad zal worden opgebouwd, en haar muren voltrokken, gij daardoor geen deel zult hebben aan deze zijde der rivier.
We give you word, that if the building of this town and its walls is made complete, there will be an end of your power in the country across the river.
καὶ ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο καὶ αὐταὶ ἐξέθρεψαν αὐτοὺς τοὺς φυτεύοντας τοὺς ἀμπελῶνας ἐξ ὧν ὁ οἶνος γίνεται
- 17 De koning zond antwoord aan Rehum, den kanselier, en Simsai, den schrijver, en de overigen van hun gezelschappen, die te Samaria woonden; mitsgaders aan de overigen van deze zijde der rivier aldus: Vrede, en op zulken tijd.
Then the king sent an answer to Rehum, the chief ruler, and Shimshai the scribe, and their friends living in Samaria, and to the rest of those across the river, saying, Peace to you:
καὶ αὐταὶ ποιῶσιν τὰς στολὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ αὐταὶ ποιῶσιν δόξαν τοῖς ἀνθρώποις καὶ οὐ δύνανται οἱ ἄνθρωποι εἶναι χωρὶς τῶν γυναικῶν
- 18 De brief, dien gij aan ons geschikt hebt, is duidelijk voor mij gelezen.
And now the sense of the letter which you sent to us has been made clear to me,
ἐὰν δὲ συναγάγῳσιν χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὥραϊον καὶ ἰδῶσιν γυναῖκα μίαν καλὴν τῷ εἶδει καὶ τῷ κάλλει
- 19 En als van mij bevel gegeven was, hebben zij gezocht en gevonden, dat dezelve stad zich van oude tijden af tegen de koningen heeft verheven, en rebellie en afvaldaarin gesticht is.
And I gave orders for a search to be made, and it is certain that in the past this town has made trouble for kings, and that outbursts against authority have taken place there.
καὶ ταῦτα πάντα ἀφέντες εἰς αὐτὴν ἐγκέχηναν καὶ χάσκοντες τὸ στόμα θεωροῦσιν αὐτήν καὶ πάντες αὐτήν αἰρετίζουσιν μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ πᾶν πρᾶγμα ὥραϊον
- 20 Ook zijn er machtige koningen geweest over Jeruzalem, die geheerst hebben overal aan gene zijde der rivier; en hun is cijns, oude impost en tol gegeven.
Further, there have been great kings in Jerusalem, ruling over all the country across the river, to whom they gave taxes and payments in goods and forced payments.
ἄνθρωπος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἐγκαταλείπει ὃς ἐξέθρεψεν αὐτόν καὶ τὴν ἰδίαν χώραν καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν γυναῖκα κολλᾶται
- 21 Geef dan nu bevel, om diezelfde mannen te beletten, dat diezelfde stad niet opgebouwd worde, totdat van mij bevel zal worden gegeven.
Give an order now, that these men are to do nothing more, and that the building of the town is to be stopped, till I give an order.
καὶ μετὰ τῆς γυναικὸς ἀφίησι τὴν ψυχὴν καὶ οὔτε τὸν πατέρα μέμνηται οὔτε τὴν μητέρα οὔτε τὴν χώραν
- 22 Weest gewaarschuwd, van feil in dezen te begaan; waarom zou het verderf tot schade der koningen aanwassen?
Be certain to do this with all care: do not let trouble be increased to the king's damage.
καὶ ἐντεῦθεν δεῖ ὑμᾶς γνῶναι ὅτι αἱ γυναῖκες κυριεύουσιν ὑμῶν οὐχὶ πονεῖτε καὶ μοχθεῖτε καὶ πάντα ταῖς γυναῖξιν δίδοτε καὶ φέρετε
- 23 Toen, van dat het afschrift des briefs van den koning Arthahsasta voor Rehum, en Simsai, den schrijver, en hun gezelschappen gelezen was, togen zij in haast naar Jeruzalem tot de Joden, en beletten hen met arm en geweld.
Then, after reading the king's letter, Rehum and Shimshai the scribe and their friends went quickly to Jerusalem, to the Jews, and had them stopped by force.
καὶ λαμβάνει ἄνθρωπος τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐκπορεύεται ἐξοδεύειν καὶ ληστεύειν καὶ κλέπτειν καὶ εἰς τὴν θάλασσαν πλεῖν καὶ ποταμούς
- 24 Toen hield het werk op van het huis Gods, Die te Jeruzalem woont, ja, het hield op tot in het tweede jaar van het koninkrijk van Darius, den koning van Perzie.
So the work of the house of God at Jerusalem came to an end; so it was stopped, till the second year of the rule of Darius, king of Persia.
καὶ τὸν λέοντα θεωρεῖ καὶ ἐν σκότει βαδίζει καὶ ὅταν κλέψῃ καὶ ἀρπάσῃ καὶ λοποδυτήσῃ τῇ ἐρωμένη ἀποφέρει
- 1 Haggai nu, de profeet, en Zacharia, de zoon van Iddo, profeteerden tot de Joden, die in Juda en te Jeruzalem waren; in den naam Gods van Israel profeteerden zij tot hen.
Now the prophets Haggai and Zechariah, the son of Iddo, were preaching to the Jews in Judah and Jerusalem in the name of the God of Israel.
μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελέγησαν ἀναβῆναι ἀρχηγοὶ οἴκου πατριῶν κατὰ φυλὰς αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν
- 2 Toen maakten zich op Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en Jesua, de zoon van Jozadak, en begonnen te bouwen het huis Gods, Die te Jeruzalem woont; en methen de profeten Gods, die hen ondersteunden.
Then Zerubbabel, the son of Shealtiel, and Jeshua, the son of Jozadak, got up and made a start at building the house of God at Jerusalem: and the prophets of God were with them, helping them.
καὶ δαρεῖος συναπέστειλεν μετ' αὐτῶν ἰπτεῖς χιλίους ἕως τοῦ ἀποκαταστήσαι αὐτοὺς εἰς ἱερουσαλὴμ μετ' εἰρήνης καὶ μετὰ μουσικῶν τυμπάνων καὶ αὐλῶν
- 3 Te dier tijd kwam tot hen Thathnai, de landvoogd aan deze zijde der rivier, en Sthar-Boznai, en hun gezelschap, en zeiden aldus tot hen: Wie heeft ulieden bevelgegeven dit huis te bouwen, en dezen muur te voltrekken?
At the same time, Tattenai, ruler of the land across the river, and Shethar-bozenai, and their men, came to them and said, Who gave you orders to go on building this house and this wall?
καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν παίζοντες καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς συναναβῆναι μετ' ἐκείνων
- 4 Toen zeiden wij aldus tot hen, en welke de namen waren der mannen, die dit gebouw bouwden.
Then they said these words to them: What are the names of the men who are at work on this building?
καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀναβαινόντων κατὰ πατριὰς αὐτῶν εἰς τὰς φυλὰς ἐπὶ τὴν μεριδάρχίαν αὐτῶν

- 5 Doch het oog huns Gods was over de oudsten der Joden, dat zij hun niet beletten, totdat de zaak aan Darius kwam, en zij alsdan daarover een brief wederbrachten.
But the eye of their God was on the chiefs of the Jews, and they did not make them give up working till the question had been put before Darius and an answer had come by letter about it.
οἱ ἱερεῖς υἱοὶ φινεεζ υἱοῦ ααρων ἰησοῦς ὁ τοῦ ἰωσηδεκ τοῦ σαραιου καὶ ἰωακὴμ ὁ τοῦ ζοροβαβελ τοῦ σαλαθιηλ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ δαυὶδ ἐκ τῆς γενεᾶς φαρεζ φυλῆς δὲ ἰουδα
- 6 Afschrift des briefs, dien Thathnai, de landvoogd aan deze zijde der rivier, met Sthar-Boznai, en zijn gezelschap, de Afarsechaiten, die aan deze zijde der rivierwaren, aan den koning Darius zond.
This is a copy of the letter which Tattenai, the ruler of the land across the river, and Shethar-bozenai and his friends the Apharsachites, living across the river, sent to Darius the king:
ὁς ἐλάλησεν ἐπὶ δαρείου τοῦ βασιλέως περσῶν λόγους σοφοῦς ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ μηνὶ νισαν τοῦ πρώτου μηνός
- 7 Zij zonden een verhaal aan hem; en daarin was aldus geschreven: Den koning Darius zij alle vrede.
They sent him a letter saying, To Darius the king, all peace:
εἰσὶν δὲ οὗτοι ἐκ τῆς ἰουδαίας οἱ ἀναβάντες ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς παροικίας οὗς μετόκισεν ναβουχοδοноσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς βαβυλῶνα
- 8 Den koning zij bekend, dat wij getogen zijn naar het landschap Juda, ten huize des groten Gods, hetwelk gebouwd wordt met grote stenen, en het hout wordt gelegd in de wanden; en datzelve werk wordt ras gedaan, en gaat voorspoediglijk door hun handen voort.
This is to give the king word that we went into the land of Judah, to the house of the great God, which is made of great stones, and has its walls supported with wood, and the work is going on with industry, and they are doing it well.
καὶ ἐπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλημ καὶ τὴν λοιπὴν ἰουδαίαν ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν οἱ ἐλθόντες μετὰ ζοροβαβελ καὶ ἰησοῦ νεμίου ζαραιου ρησαιου ἐνηνιοῦ μαρδοχαιου βεελσαρου ασφαρασου βορολ
ιου ροῖμου βαανα τῶν προηγουμένων αὐτῶν
- 9 Toen hebben wij denzelven oudsten gevraagd, en aldus tot hen gezegd: Wie heeft ulieden bevel gegeven dit huis te bouwen, en dezen muur te voltrekken?
Then we said to the men responsible, who gave you authority for the building of this house and these walls?
ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους καὶ οἱ προηγούμενοι αὐτῶν υἱοὶ φοροζ δύο χιλιάδες καὶ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα δύο
- 10 Wijders hebben wij hun ook hun namen afgevraagd, dat wij ze u bekend maakten; dat wij mochten overschrijven de namen der mannen, die hoofden onder hen zijn.
And we made request for their names, so that we might send you word, and give you the names of the men at the head of them.
υἱοὶ σαφατ τετρακόσιοι ἑβδομήκοντα δύο υἱοὶ αρεε ἑπτακόσιοι πενήκοντα ἕξ
- 11 En zij hebben ons dusdanig antwoord wedergegeven, zeggende: Wij zijn knechten van den God des hemels en der aarde, en bouwen het huis, dat vele jaren voordezen is gebouwd geweest; want een groot koning van Israel had het gebouwd en voltrokken.
And they made answer to us, saying, We are the servants of the God of heaven and earth, and we are building the house which was put up in times long past and was designed and made complete by a great king of Israel.
υἱοὶ φααθμωαβ εἰς τοὺς υἱοὺς ἰησοῦ καὶ ἰωαβ δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δέκα δύο
- 12 Maar nadat onze vaders den God des hemels hadden vertoornd, heeft Hij hen gegeven in de hand van Nebukadnezar, den koning van Babel, den Chaldeer; dewelke dat huis heeft vernield, en het volk naar Babel weggevoerd.
But when the God of heaven was moved to wrath by our fathers, he gave them up into the hands of Nebuchadnezzar, king of Babylon, the Chaldaean, who sent destruction on this house and took the people away into Babylon.
υἱοὶ ὠλαμου χίλιοι διακόσιοι πενήκοντα τέσσαρες υἱοὶ ζατου ἑννακόσιοι τεσσαράκοντα ἑννέα υἱοὶ χορβε ἑπτακόσιοι ἑννέα υἱοὶ βανὶ ἑξακόσιοι τεσσαράκοντα ὀκτώ
- 13 Doch in het eerste jaar van Kores, koning van Babel, heeft de koning Kores bevel gegeven dit huis Gods te bouwen.
But in the first year of Cyrus, king of Babylon, Cyrus the king gave an order for the building of this house of God;
υἱοὶ βηβαι ἑξακόσιοι εἴκοσι τρεῖς υἱοὶ ασγαδ χίλιοι τριακόσιοι εἴκοσι δύο
- 14 Ja, de vaten van Gods huis, welke van goud en zilver waren, die Nebukadnezar uit den tempel, die te Jeruzalem was, had weggenomen en dezelve gebracht in den tempel van Babel, die heeft de koning Kores uitgehaald uit den tempel van Babel, en zij zijn gegeven aan een, wiens naam was Sesbazar, dien hij tot een landvoogd had gesteld.
And the gold and silver vessels of the house of God, which Nebuchadnezzar took from the Temple which was in Jerusalem, and put into the house of his god in Babylon, these Cyrus the king took from the house of his god in Babylon, and gave to one named Sheshbazzar, whom he had made ruler;
υἱοὶ αδωνικαμ ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἑπτὰ υἱοὶ βαγοι δισχίλιοι ἑξήκοντα ἕξ υἱοὶ αδινου τετρακόσιοι πενήκοντα τέσσαρες
- 15 En hij zeide tot hem: Neem deze vaten, ga ze afvoeren in den tempel, die te Jeruzalem is, en laat het huis Gods gebouwd worden op zijn plaats.
And he said to him, Go, take these vessels, and put them in the Temple in Jerusalem, and let the house of God be put up again in its place.
υἱοὶ ατηρ εζεκίου ἑννήκοντα δύο υἱοὶ κιλαν καὶ αζητας ἑξήκοντα ἑπτὰ υἱοὶ αζουρου τετρακόσιοι τριακόνα δύο

- 16 Toen kwam dezelve Sesbazar; hij legde de fondamenten van het huis Gods, Die te Jeruzalem woont; en er is van toen af tot nu toe gebouwd, doch niet volbracht.
Then this same Sheshbazzar came and put the house of God in Jerusalem on its bases: and from that time till now the building has been going on, but it is still not complete.
υιοι αννιας εκατον εις υιοι αρου υιοι βασαι τριακοσιοι εικοσι τρεις υιοι αριθου εκατον δεκα δυο
- 17 Zo het dan nu den koning goeddunkt, laat er gezocht worden in het schathuis des konings aldaar, dat te Babel is, of het zij, dat een bevel van den koning Koresgegeven zij, om dit huis Gods te Jeruzalem te bouwen; en dat men des konings believen hiervan tot ons zende.
So now, if it seems good to the king, let search be made in the king's store-house at Babylon, to see if it is true that an order was given by Cyrus the king for the building of this house of God at Jerusalem, and let the king send us word of his pleasure in connection with this business.
υιοι βαιτηρους τρισχιλιοι πεντε υιοι εκ βαιθλωμων εκατον εικοσι τρεις
- 1 Toen gaf de koning Darius bevel; en zij zochten in de kanselarij, waar de schatten waren weggelegd, in Babel.
Then Darius the king gave an order and a search was made in the house of the records, where the things of value were stored up in Babylon.
εν δε τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς τοῦ δαρείου βασιλείας ἐπροφήτευσεν ἀγγαῖος καὶ ζαχαρίας ὁ τοῦ εδδι οἱ προφηται ἐπὶ τοὺς ἰουδαίους τοὺς ἐν τῇ ἰουδαίᾳ καὶ ἱερουσαλημ ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἰσραηλ ἐπ' αὐτούς
- 2 En te Achmetha, in de burcht, die in het landschap Medie is, werd een rol gevonden; en daarin was aldus geschreven: GEDACHTENIS:
And at Achmetha, in the great house of the king in the land of Media, they came across a roll, in which this statement was put on record:
τότε στάς ζοροβαβελ ὁ τοῦ σαλαθηλ καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ἰωσεδεκ ἤρξαντο οἰκοδομεῖν τὸν οἶκον τοῦ κυρίου τὸν ἐν ἱερουσαλημ συνόντων τῶν προφητῶν τοῦ κυρίου βοηθούτων αὐτοῖς
- 3 In het eerste jaar van den koning Kores, gaf de koning Kores dit bevel: Het huis Gods te Jeruzalem, dat huis zal gebouwd worden, ter plaatse, waar zij offerandenofferen, en de fondamenten daarvan zullen zwaar zijn; zijn hoogte van zestig ellen, en zijn breedte van zestig ellen;
In the first year of Cyrus the king, Cyrus the king made an order: In connection with the house of God at Jerusalem, let the house be put up, the place where they make offerings, and let the earth for the bases be put in place; let it be sixty cubits high and sixty cubits wide;
ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ παρῆν πρὸς αὐτούς σισίννης ὁ ἔπαρχος συρίας καὶ φοινίκης καὶ σαθραβουζάνης καὶ οἱ συνέταιροι καὶ εἶπαν αὐτοῖς
- 4 Met drie rijen van groten steen, en een rij van nieuw hout; en de onkosten zullen uit des konings huis gegeven worden.
With three lines of great stones and one line of new wood supports; and let the necessary money be given out of the king's store-house;
τίνος ὑμῖν συντάξαντος τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομεῖτε καὶ τὴν στέγην ταύτην καὶ τάλλα πάντα ἐπιτελεῖτε καὶ τίνες εἰσὶν οἱ οἰκοδόμοι οἱ ταῦτα ἐπιτελοῦντες
- 5 Daartoe zal men ook de gouden en zilveren vaten van het huis Gods, die Nebukadnezar uit den tempel, die te Jeruzalem was, heeft weggevoerd, en naar Babelgebracht, wedergeven, dat zij gaan naar den tempel, die te Jeruzalem is, aan zijn plaats, en men zal ze afvoeren ten huize Gods.
And let the gold and silver vessels from the house of God, which Nebuchadnezzar took from the Temple at Jerusalem to Babylon, be given back and taken again to the Temple at Jerusalem, every one in its place, and put them in the house of God.
καὶ ἔσχοσαν χάριν ἐπισκοπῆς γενομένης ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν παρὰ τοῦ κυρίου οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἰουδαίων
- 6 Nu, gij Thathnai, landvoogd aan gene zijde der rivier, gij Sthar-Boznai, met ulieder gezelschap, gij Afarsechaiten, die aan gene zijde der rivier zijt, weest verre vandaar!
So now, Tattenai, ruler of the land across the river, and Shethar-bozenai and your people the Apharsachites across the river, keep far from that place:
καὶ οὐκ ἐκωλύθησαν τῆς οἰκοδομῆς μέχρι τοῦ ὑποσημανθῆναι δαρεῖω περὶ αὐτῶν καὶ προσφωνηθῆναι
- 7 Laat hen aan den arbeid van dit huis Gods; dat de landvoogd der Joden en de oudsten der Joden dit huis Gods bouwen aan zijn plaats.
Let the work of this house of God go on; let the ruler of the Jews and their responsible men put up this house of God in its place.
ἀντίγραφον ἐπιστολῆς ἧς ἔγραψεν δαρεῖω καὶ ἀπέστειλεν σισίννης ὁ ἔπαρχος συρίας καὶ φοινίκης καὶ σαθραβουζάνης καὶ οἱ συνέταιροι οἱ ἐν συρίᾳ καὶ φοινίκη ἡγεμόνες
- 8 Ook wordt van mij bevel gegeven, wat gijlieden doen zult aan de oudsten dezer Joden, om dit huis Gods te bouwen; te weten, dat uit des konings goederen, van dencijns aan gene zijde der rivier, de onkosten dezen mannen spoediglijk gegeven worden, opdat men hen niet belette.
Further, I give orders as to what you are to do for the responsible men of the Jews in connection with the building of this house of God: that from the king's wealth, that is, from the taxes got together in the land over the river, the money needed is to be given to these men readily, so that their work may not be stopped.
βασιλεῖ δαρεῖω χάρειν πάντα γνωστὰ ἔστω τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ ὅτι παραγενόμενοι εἰς τὴν χώραν τῆς ἰουδαίας καὶ ἐλθόντες εἰς ἱερουσαλημ τὴν πόλιν κατελάβομεν τῆς αἰχμαλωσίας τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἰουδαίων ἐν ἱερουσαλημ τῇ πόλει οἰκοδομοῦντας οἶκον τῷ κυρίῳ μέγαν καινὸν διὰ λίθων ξυστῶν πολυτελῶν ξύλων τιθεμένων ἐν τοῖς τοίχοις
- 9 En wat nodig is, als jonge runderen, en rammen, en lammeren, tot brandofferen aan den God des hemels, tarwe, zout, wijn en olie, naar het zeggen der priesteren, die te Jeruzalem zijn, dat het hun dag bij dag gegeven worde, dat er geen feil zij;
And whatever they have need of, young oxen and sheep and lambs, for burned offerings to the God of heaven, grain, salt, wine, and oil, whatever the priests in Jerusalem say is necessary, is to be given to them day by day regularly:
καὶ τὰ ἔργα ἐκεῖνα ἐπὶ σπουδῆς γυγνόμενα καὶ εὐδοοῦμενον τὸ ἔργον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ ἐν πάσῃ δόξῃ καὶ ἐπιμελείᾳ συντελοῦμενα

- 10 Opdat zij offeranden van liefelijken reuk aan den God des hemels offeren, en bidden voor het leven des konings en zijner kinderen.
So that they may make offerings of a sweet smell to the God of heaven, with prayers for the life of the king and of his sons.
τότε ἐπυθονόμεθα τῶν πρεσβυτέρων τούτων λέγοντες τίνος ἡμῖν προστάξαντος οἰκοδομεῖτε τὸν οἶκον τοῦτον καὶ τὰ ἔργα ταῦτα θεμελιούτε
- 11 Voorts wordt bevel van mij gegeven, dat al dengene, die dit woord zal veranderen, een hout uit zijn huis zal gerukt en opgericht worden, waaraan hij zal wordenopgehangen; en zijn huis zal om diens wille tot een drekhuop gemaakt worden.
And I have given orders that if anyone makes any change in this word, one of the supports is to be pulled out of his house, and he is to be lifted up and fixed to it; and his house is to be made waste for this;
ἐπηρωτήσαμεν οὖν αὐτοὺς εἶνεκεν τοῦ γνωρίσαι σοὶ καὶ γράψαι σοὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀφηγουμένους καὶ τὴν ὀνοματογραφίαν ἠτοῦμεν αὐτοὺς τῶν προκαθηγουμένων
- 12 De God nu, die Zijn Naam aldaar heeft doen wonen, werpe ter neder alle koningen en volken, die hun hand zullen uitstrekken, om te veranderen en te verderven dithuis Gods, dat te Jeruzalem is. Ik, Darius, heb het bevel gegeven, dat het spoediglijk gedaan worde.
And may the God who has made it a resting-place for his name send destruction on all kings and peoples whose hands are outstretched to make any change in this or to do damage to this house of God at Jerusalem. I, Darius, have given this order, let it be done with all care.
οὐ δὲ ἀπεκρίθησαν ἡμῖν λέγοντες ἡμεῖς ἐσμεν παῖδες τοῦ κυρίου τοῦ κτίσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
- 13 Toen deden Thathnai, de landvoogd aan gene zijde der rivier, Sthar-Boznai, en hun gezelschap, spoediglijk alzo, naar hetgeen de koning Darius gezonden had.
Then Tattenai, the ruler across the river, and Shethar-bozenai and their people, because of the order given by King Darius, did as he had said with all care.
καὶ ἠκοδομήτη οὗ οἶκος ἐμπροσθεν ἐτῶν πλειόνων διὰ βασιλείως τοῦ ἰσραηλ μεγάλου καὶ ἰσχυροῦ καὶ ἐπετελέσθη
- 14 En de oudsten der Joden bouwden en gingen voorspoediglijk voort, door de profetie van den profet Haggai en Zacharia, den zoon van Iddo; en zij bouwden envoltrokken het, naar het bevel van den God Israels, en naar het bevel van Kores, en Darius, en Arthahsasta, koning van Perzie.
And the responsible men of the Jews went on with their building, and did well, helped by the teaching of Haggai the prophet and Zechariah, the son of Iddo. They went on building till it was complete, in keeping with the word of the God of Israel, and the orders given by Cyrus, and Darius, and Artaxerxes, king of Persia.
καὶ ἐπεὶ οἱ πατέρες ἡμῶν παραπικράναντες ἡμαρτον εἰς τὸν κύριον τοῦ ἰσραηλ τὸν οὐράνιον παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ναβουχοδοנוσορ βασιλέως βαβυλῶνος βασιλέως τῶν χυλδαίων
- 15 En dit huis werd volbracht op den derden dag der maand Adar; datzelve was het zesde jaar van het koninkrijk van den koning Darius.
And the building of this house was complete on the third day of the month Adar, in the sixth year of the rule of Darius the king.
τὸν τε οἶκον καθελόντες ἐνεπύρισαν καὶ τὸν λαὸν ἠγχαλωτέυσαν εἰς βαβυλῶνα
- 16 En de kinderen Israels, de priesteren en Levieten, en de overige kinderen der gevangenis deden de inwijding van dit huis Gods met vreugde.
And the children of Israel, the priests and the Levites, and the rest of those who had come back, kept the feast of the opening of this house of God with joy.
ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει βασιλεύοντος κύρου χώρας βαβυλωνίας ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς κύρος οἰκοδομησάτω τὸν οἶκον τοῦτον
- 17 En zij offerden, ter inwijding van dit huis Gods, honderd runderen, tweehonderd rammen, vierhonderd lammeren en twaalf geitenbokken, ten zondoffer voor gansIsrael, naar het getal der stammen Israels.
And they gave as offerings at the opening of this house of God a hundred oxen, two hundred sheep, four hundred lambs; and for a sin-offering for all Israel, twelve he-goats, being the number of the tribes of Israel.
καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ ἃ ἐξήνεγκεν ναβουχοδοנוσορ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἀπηρεύαστο αὐτὰ ἐν τῷ ἑαυτοῦ ναφὶ πάλιν ἐξήνεγκεν αὐτὰ κύρος ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν βαβυλῶνι καὶ παρεδόθη ζοροβαβελ καὶ σαναβασσάρῳ τῷ ἐπάρχῳ
- 18 En zij stelden de priesteren in hun onderscheidingen, en de Levieten in hun verdelingen, tot den dienst Gods, Die te Jeruzalem is, naar het voorschrift des boeks vanMozes.
And they put the priests in their divisions and the Levites in their order, for the worship of God at Jerusalem; as it is recorded in the book of Moses.
καὶ ἐπετάγη αὐτῷ ἀνεγέκασαι πάντα τὰ σκευὴ ταῦτα ἀποθεῖναι ἐν τῷ ναφὶ τῷ ἐν ἱερουσαλημ καὶ τὸν ναὸν τοῦ κυρίου τοῦτον οἰκοδομηθῆναι ἐπὶ τοῦ τόπου
- 19 Ook hielden de kinderen der gevangenis het pascha, op den veertienden der eerste maand.
And the children of Israel who had come back kept the Passover on the fourteenth day of the first month.
τότε ὁ σαναβάσσαρος ἐκεῖνος παραγενόμενος ἐνεβάλετο τοὺς θεμελίους τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἀπ' ἐκεῖνου μέχρι τοῦ νῦν οἰκοδομούμενος οὐκ ἔλαβεν συντέλειαν
- 20 Want de priesters en de Levieten hadden zich gereinigd als een enig man; zij waren allen rein; en zij slachtten het pascha voor alle kinderen der gevangenis, en voorhun broederen, de priesteren, en voor zichzelf.
For the priests and the Levites had made themselves clean together; they were all clean: and they put the Passover lamb to death for all those who had come back, and for their brothers the priests and for themselves.
νῦν οὖν εἰ κρίνεται βασιλεὺς ἐπισκεπήτω ἐν τοῖς βασιλικαῖς βιβλιοφυλακίαις τοῦ κυρίου βασιλέως τοῖς ἐν βαβυλῶνι

- 21 Alzo aten de kinderen Israels, die uit de gevangenis wedergekomen waren, mitsgaders al wie zich van de onreinigheid der heidenen des lands tot hen afgezonderd had, om den HEERE, den God Israels, te zoeken.
 And the children of Israel, who had come back, and all those who were joined to them, after separating themselves from the evil ways of the people of the land to become the servants of the Lord, the God of Israel, took food together,
 και ἐὰν εὐρίσκηται μετὰ τῆς γνώμης κύρου τοῦ βασιλέως γενομένην τὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ ἐν ἱερουσαλημ καὶ κρίνηται τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ἡμῶν προσφωνησάτω ἡμῖν περὶ τούτων
- 22 En zij hielden het feest der ongezuurde broden zeven dagen, met blijdschap; want de HEERE had hen verblijd, en het hart des konings van Assur tot hen gewend, om hun handen te sterken in het huis Gods, des Gods van Israel.
 And kept the feast of unleavened bread for seven days with joy: for the Lord had made them full of joy, by turning the heart of the king of Assyria to them to give them help in the work of the house of God, the God of Israel.
 τότε ὁ βασιλεὺς δαρεῖος προσέταξεν ἐπισκέψασθαι ἐν τοῖς βασιλικαῖς βιβλιοφυλακίαις τοῖς κειμένους ἐν βαβυλῶνι καὶ εὐρέθη ἐν ἐκβατάνοις τῆ βάρει τῆ ἐν μηδίᾳ χώρα τόμος εἷς ἐν ᾧ ὑπεμνημάτιστο τάδε
- 1 Na deze geschiedenissen nu, in het koninkrijk van Arthahsasta, koning van Perzie: Ezra, de zoon van Seraja, den zoon van Azarja, den zoon van Hilkia,
 Now after these things, when Artaxerxes was king of Persia, Ezra, the son of Seraiah, the son of Azariah, the son of Hilkiah,
 τότε σισίνης ὁ ἐπαρχὸς κοίλης συρίας καὶ φοινίκης καὶ σαθραβουζάνης καὶ οἱ συνέταιροι κατακολουθήσαντες τοῖς ὑπὸ τοῦ βασιλέως δαρείου προσταγεῖσιν
- 2 Den zoon van Sallum, den zoon van Zadok, den zoon van Ahitub,
 The son of Shallum, the son of Zadok, the son of Ahitub,
 ἐπεστάτων τῶν ἱερῶν ἔργων ἐπιμελέστερον συνεργοῦντες τοῖς πρεσβυτέροις τῶν ἰουδαίων καὶ ἱεροστάταις
- 3 Den zoon van Amarja, den zoon van Azarja, den zoon van Merajoth,
 The son of Amariah, the son of Azariah, the son of Meraioth,
 καὶ εὐδοα ἐγένετο τὰ ἱερὰ ἔργα προφητευόντων ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου τῶν προφητῶν
- 4 Den zoon van Zerahja, den zoon van Uzzi, den zoon van Bukki,
 The son of Zeremiah, the son of Uzzi, the son of Bukki,
 καὶ συνετέλεσαν ταῦτα διὰ προσταγήματος τοῦ κυρίου θεοῦ ἰσραηλ
- 5 Den zoon van Abisua, den zoon van Pinehas, den zoon van Eleazar, den zoon van Aaron, den hoofdpriester.
 The son of Abishua, the son of Phinehas, the son of Eleazar, the son of Aaron the chief priest:
 καὶ μετὰ τῆς γνώμης κύρου καὶ δαρείου καὶ ἀρταξέρξου βασιλέως περσῶν συνετελέσθη ὁ οἶκος ὁ ἅγιος ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος μηνὸς ἀπαρ τοῦ ἕκτου ἔτους βασιλέως δαρείου
- 6 Deze Ezra toog op uit Babel; en hij was een vaardig schriftgeleerde in de wet van Mozes, die de HEERE, de God Israels, gegeven heeft; en de koning gaf hem, naar de hand des HEEREN, zijns Gods, over hem, al zijn verzoek.
 This Ezra went up from Babylon; and he was a scribe, expert in the law of Moses which the Lord, the God of Israel, had given: and the king, moved by the Lord his God, gave him whatever he made request for.
 καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας οἱ προστεθέντες ἀκολούθως τοῖς ἐν τῇ μουσέως βίβλῳ
- 7 Ook sommigen van de kinderen Israels, en van de priesteren en de Levieten, en de zangers, en de poortiers, en de Nethinim, togen op naar Jeruzalem, in het zevende jaar van den koning Arthahsasta.
 And some of the children of Israel went up, with some of the priests and the Levites and the music-makers and the door-keepers and the Nethinim, to Jerusalem, in the seventh year of Artaxerxes the king.
 καὶ προσήνεγκαν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ ἱεροῦ τοῦ κυρίου ταύρους ἑκατὸν κριοὺς διακοσίους ἄρνας τετρακοσίους
- 8 En hij kwam te Jeruzalem in de vijfde maand; dat was het zevende jaar dezes konings.
 And he came to Jerusalem in the fifth month, in the seventh year of the king's rule.
 χιμάρους ὑπὲρ ἀμαρτίας παντὸς τοῦ ἰσραηλ δώδεκα πρὸς ἀριθμὸν ἐκ τῶν φυλάρχων τοῦ ἰσραηλ δώδεκα
- 9 Want op den eersten der eerste maand was het begin des optochts uit Babel, en op den eersten der vijfde maand kwam hij te Jeruzalem, naar de goede hand zijns Gods over hem.
 For, starting his journey from Babylon on the first day of the first month, he came to Jerusalem on the first day of the fifth month, by the good help of his God.
 καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἐστολισμένοι κατὰ φυλὰς ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ κυρίου θεοῦ ἰσραηλ ἀκολούθως τῇ μουσέως βίβλῳ καὶ οἱ θυρωροὶ ἐφ' ἐκάστου πυλῶνος
- 10 Want Ezra had zijn hart gericht, om de wet des HEEREN te zoeken en te doen, en om in Israel te leren de inzettingen en de rechten.
 For Ezra had given his mind to learning the law of the Lord and doing it, and to teaching his rules and decisions in Israel.
 καὶ ἠγάγosan οἱ υἱοὶ ἰσραηλ τῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τὸ πασχα ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ πρώτου μηνὸς ὅτι ἠγνίσθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἅμα

- 11 Dit is nu het afschrift des briefs, dien de koning Arthahsasta gaf aan Ezra, den priester, den schriftgeleerde; den schriftgeleerde van de woorden der geboden desHEEREN, en Zijn inzettingen over Israel:
Now this is a copy of the letter which King Artaxerxes gave to Ezra, the priest and the scribe, who put into writing the words of the orders of the Lord, and of his rules for Israel:
καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τῆς αἰχμαλωσίας οὐχ ἠγνίσθησαν ὅτι οἱ λευῖται ἅμα πάντες ἠγνίσθησαν
- 12 Arthahsasta koning der koningen, aan Ezra, den priester, den schriftgeleerde der wet van den God des hemels, volkomen vrede en op zulken tijd.
Artaxerxes, king of kings, to Ezra the priest, scribe of the law of the God of heaven, all peace;
καὶ ἔθυσαν τὸ πασχα πᾶσιν τοῖς υἱοῖς τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἑαυτοῖς
- 13 Van mij wordt bevel gegeven, dat al wie vrijwillig is in mijn koninkrijk, van het volk van Israel, en van deszelfs priesteren en Levieten, om te gaan naar Jeruzalem, dat hij met u ga.
And now it is my order that all those of the people of Israel, and their priests and Levites in my kingdom, who are ready and have a desire to go to Jerusalem, are to go with you.
καὶ ἐπάγοσαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας πάντες οἱ χωρισθέντες ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς ζητοῦντες τὸν κύριον
- 14 Dewijl gij van voor den koning en zijn zeven raadsheren gezonden zijt, om onderzoek te doen in Judea, en te Jeruzalem, naar de wet uws Gods, die in uw hand is;
Because you are sent by the king and his seven wise men, to get knowledge about Judah and Jerusalem, as you are ordered by the law of your God which is in your hand;
καὶ ἠγάγοσαν τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων ἑπτὰ ἡμέρας εὐφραϊνόμενοι ἔναντι τοῦ κυρίου
- 15 En om henen te brengen het zilver en goud, dat de koning en zijn raadsheren vrijwilliglijk gegeven hebben aan den God Israels, Wiens woning te Jeruzalem is;
And to take with you the silver and gold freely offered by the king and his wise men to the God of Israel, whose Temple is in Jerusalem,
ὅτι μετέστραψεν τὴν βουλὴν τοῦ βασιλέως ἄσσυρίων ἐπ' αὐτοὺς κατισχύσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα κυρίου θεοῦ ἰσραηλ
- 1 Dit nu zijn de hoofden hunner vaders, met hun geslachtsrekening, die met mij uit Babel optogen, onder het koninkrijk van den koning Arthahsasta.
Now these are the heads of families who were listed of those who went up with me from Babylon, when Artaxerxes was king.
καὶ μεταγενέστερος τούτων βασιλεύοντος ἀρταξέρξου τοῦ περσῶν βασιλέως προσέβη εσδρας σαραιου τοῦ ἐξερίου τοῦ χελκιου τοῦ σαλημου
- 2 Van de kinderen van Pinehas, Gersom; van de kinderen van Ithamar, Daniel; van de kinderen van David, Hattus.
Of the sons of Phinehas, Gershom; of the sons of Ithamar, Daniel; of the sons of David, Hattush;
τοῦ σαδδουκου τοῦ αχιτωβ τοῦ αμαριου τοῦ οζιου τοῦ βοκκα τοῦ αβισουε τοῦ φινεες τοῦ ελεαζαρ τοῦ ααρων τοῦ πρώτου ἱερέως
- 3 Van de kinderen van Sechanja, van de kinderen van Paros, Zacharja; en met hem werden bij geslachtsregisters gerekend, aan manspersonen, honderd en vijftig.
Of the sons of Shecaniah; of the sons of Parosh, Zechariah; and with him were listed a hundred and fifty males.
οὗτος εσδρας ἀνέβη ἐκ βαβυλῶνος ὡς γραμματεὺς εἰσφοῦς ὧν ἐν τῷ μωυσέως νόμῳ τῷ ἐκδεδομένῳ ὑπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ ἰσραηλ
- 4 Van de kinderen van Pahath-Moab, Eliehoenai, van de zoon van Zerahja; en met hem tweehonderd manspersonen.
Of the sons of Pahath-moab, Eliehoenai, the son of Zerahiah; and with him two hundred males.
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς δόξαν εὐρόντος χάριν ἔναντιον αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἀξιώματα αὐτοῦ
- 5 Van de kinderen van Sechanja, de zoon van Jahaziel; en met hem driehonderd manspersonen.
Of the sons of Shecaniah, the son of Jahaziel; and with him three hundred males.
καὶ συνανέβησαν ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραηλ καὶ τῶν ἱερέων καὶ λευιτῶν καὶ ἱεροψαλτῶν καὶ θυρωρῶν καὶ ἱεροδούλων εἰς ἱεροσόλυμα ἔτους ἐβδόμου βασιλεύοντος ἀρταξέρξου ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ οὗτος ἐνὶ αὐτῷ ἐβδόμος τῷ βασιλεῖ
- 6 En van de kinderen van Adin, Ebed, de zoon van Jonathan; en met hem vijftig manspersonen.
And of the sons of Adin, Ebed, the son of Jonathan; and with him fifty males.
ἐξελθόντες γὰρ ἐκ βαβυλῶνος τῇ νομηνίᾳ τοῦ πρώτου μηνὸς ἐν τῇ νομηνίᾳ τοῦ πέμπτου μηνὸς παρεγένοντο εἰς ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς εὐδοίαν παρὰ τοῦ κυρίου ἐπ' αὐτῷ
- 7 En van de kinderen van Elam, Jesaja, de zoon van Athalja; en met hem zeventig manspersonen.
And of the sons of Elam, Jeshaiiah; the son of Athaliah; and with him seventy males.
ὁ γὰρ εσδρας πολλὴν ἐπιστήμην περιεῖχεν εἰς τὸ μηδὲν παραλιπεῖν τῶν ἐκ τοῦ νόμου κυρίου καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν διδάξαι τὸν πάντα ἰσραηλ πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα
- 8 En van de kinderen van Sefatja, Zebadja, de zoon van Michael; en met hem tachtig manspersonen.
And of the sons of Shephatiah, Zebadiah, the son of Michael; and with him eighty males.
προσπεσόντος δὲ τοῦ γραφέντος προστάγματος παρὰ ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως πρὸς εσδραν τὸν ἱερέα καὶ ἀναγνώστην τοῦ νόμου κυρίου οὗ ἔστιν ἀντίγραφον τὸ ὑποκείμενον

- 9 En van de kinderen van Joab, Obadja, de zoon van Jehiel; en met hem tweehonderd en achttien manspersonen.
Of the sons of Joab, Obadiah, the son of Jehiel; and with him two hundred and eighteen males.
βασιλεὺς ἀρταξέρξης εσδρα τῷ ἱερεὶ καὶ ἀναγνώστη τοῦ νόμου κυρίου χαίρειν
- 10 En van de kinderen van Selomith, de zoon van Josifja; en met hem honderd en zestig manspersonen.
And of the sons of Shelomith, the son of Josiphiah; and with him a hundred and sixty males.
καὶ τὰ φιλόνηρα ἐγὼ κρίνας προσέταξα τοὺς βουλομένους ἐκ τοῦ ἔθνους τῶν ἰουδαίων αἰρετίζοντας καὶ τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ τῶν δὲ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ συμπορεύεσθαί σοι εἰς ἱεροῦσαλημ
- 11 En van de kinderen van Babai, Zacharja, de zoon van Bebai; en met hem acht en twintig manspersonen.
And of the sons of Bebai, Zechariah, the son of Bebai; and with him twenty-eight males.
ὅσοι οὖν ἐνθυμοῦνται συνεξορμάτωσαν καθάπερ δέδοκται ἔμοί τε καὶ τοῖς ἐπτά φίλοις συμβουλευταῖς
- 12 En van de kinderen van Azgad, Johanan, de zoon van Katan; en met hem honderd en tien manspersonen.
And of the sons of Azgad, Johanan, the son of Hakkatan; and with him a hundred and ten males.
ὅπως ἐπισκέψονται τὰ κατὰ τὴν ἰουδαίαν καὶ ἱερουσαλημ ἀκολούθως ᾧ ἔχει ἐν τῷ νόμῳ τοῦ κυρίου
- 13 En van de laatste kinderen van Adonikam, welke namen deze waren: Elifelet, Jehiel, en Semaja; en met hen zestig manspersonen.
And of the sons of Adonikam, the last, whose names were Eliphelet, Jeuel, and Shemaiah; and with them sixty males.
καὶ ἀπενεγκεῖν δῶρα τῷ κυρίῳ τοῦ ἰσραὴλ ἃ ἠύξάμην ἐγὼ τε καὶ οἱ φίλοι εἰς ἱερουσαλημ καὶ πᾶν χρυσίον καὶ ἀργύριον ὃ ἐν εὐρεθῇ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς βαβυλωνίας τῷ κυρίῳ εἰς ἱερουσαλημ σὺν τῷ δεδωρημένῳ ὑπὸ τοῦ ἔθνους εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ κυρίου αὐτῶν τὸ ἐν ἱερουσαλημ
- 14 En van de kinderen van Bigvai, Uthai en Zabbud; en met hen zeventig manspersonen.
And of the sons of Bigvai, Uthai and Zabbud; and with them seventy males.
συναχθῆναι τό τε χρυσίον καὶ ἀργύριον εἰς ταύρους καὶ κριοὺς καὶ ἄρνας καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα
- 15 En ik vergaderde hen aan de rivier, gaande naar Ahava, en wij legerden ons aldaar drie dagen; toen lette ik op het volk en de priesteren, en vond aldaar geen van de kinderen van Levi.
And I made them come together by the river flowing to Ahava; and we were there in tents for three days: and after viewing the people and the priests I saw that no sons of Levi were there.
ὥστε προσενεγκεῖν θυσίας ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ κυρίου αὐτῶν τὸ ἐν ἱερουσαλημ
- 16 Zo zond ik tot Eliezer, tot Ariel, tot Semaja, en tot Elnathan, en tot Jarib, en tot Elnathan, en tot Nathan, en tot Zacharja, en tot Mesullam, de hoofden; en tot Jojariben tot Elnathan, de leraars;
Then I sent for Eliezer and Ariel and Shemaiah and Elnathan Jarib and Elnathan and Nathan and Zechariah and Meshullam, all responsible men; and for Joiarib and Elnathan, who were wise men.
καὶ πάντα ὅσα ἂν βούλη μετὰ τῶν ἀδελφῶν σου ποιῆσαι χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ ἐπιτέλει κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ σου
- 17 En ik gaf hun bevel aan Iddo, het hoofd in de plaats Chasifja; en ik legde de woorden in hun mond, om te zeggen tot Iddo, zijn broeder, en de Nethinim, in de plaats Chasifja, dat zij ons brachten dienaars voor het huis onzes Gods.
And I sent them to Iddo the chief at the place Casiphia, and gave them orders what to say to Iddo and his brothers the Nethinim at the place Casiphia, so that they might come back to us with men to do the work of the house of our God.
καὶ τὰ ἱερὰ σκευὴ τοῦ κυρίου τὰ διδόμενά σοι εἰς τὴν χρεῖαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐν ἱερουσαλημ
- 18 En zij brachten ons, naar de goede hand onzes Gods over ons, een man van verstand, van de kinderen van Mahli, den zoon van Levi, den zoon van Israel; namelijk Serebja, met zijn zonen en broederen, achttien;
And by the help of our God they got for us Ish-sechel, one of the sons of Mahli, the son of Levi, the son of Israel; and Sherebiah with his sons and brothers, eighteen;
καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἂν ὑποπίπτῃ σοι εἰς τὴν χρεῖαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ σου δώσεις ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γαζοφυλακίου
- 19 En Hasabja, en met hem Jesaja, van de kinderen van Merari, met zijn broederen, en hun zonen, twintig;
And Hashabiah, and with him Jeshaiah of the sons of Merari, his brothers and their sons, twenty;
κἀγὼ δὲ ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς προσέταξα τοῖς γαζοφύλαξι συρίας καὶ φοινίκης ἵνα ὅσα ἂν ἀποστειλῇ εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἀναγνώστης τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου ἐπιμελῶς διδῶσιν αὐτῷ ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν
- 20 En van Nethinim, die David en de vorsten ten dienste der Levieten gegeven hadden, tweehonderd en twintig Nethinim, die allen bij namen genoemd werden.
And of the Nethinim, to whom David and the captains had given the work of helping the Levites, two hundred and twenty Nethinim, all of them specially named.
ὁμοίως δὲ καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν καὶ οἴνου μετρητῶν ἑκατὸν καὶ ἅλα ἐκ πλήθους

- 21 Toen riep ik aldaar een vasten uit aan de rivier Ahava, opdat wij ons verootmoedigden voor het aangezicht onzes Gods, om van Hem te verzoeken een rechten weg, voor ons, en voor onze kinderkens, en voor al onze have.
Then I gave orders for a time of going without food, there by the river Ahava, so that we might make ourselves low before our God in prayer, requesting from him a straight way for us and for our little ones and for all our substance.
πάντα τὰ κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ νόμον ἐπιτελεσθήτω ἐπιμελῶς τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ ἕνεκα τοῦ μὴ γενέσθαι ὀργὴν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν
- 22 Want ik schaamde mij van den koning een heir en ruiters te begeren, om ons te helpen van den vijand, op den weg; omdat wij tot den koning hadden gesproken, zeggende: De hand onzes Gods is ten goede over allen, die Hem zoeken, maar Zijn sterkte en Zijn toorn over allen, die Hem verlaten.
For I would not, for shame, make request to the king for a band of armed men and horsemen to give us help against those who might make attacks on us on the way: for we had said to the king, The hand of our God is on his servants for good, but his power and his wrath are against all those who are turned away from him.
καὶ ὑμῖν δὲ λέγεται ὅπως πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς λευίταις καὶ ἱεροψάλταις καὶ θυρωροῖς καὶ ἱεροδούλοις καὶ πραγματικοῖς τοῦ ἱεροῦ τούτου μηδεμία φορολογία μηδὲ ἄλλη ἐπιβολὴ γίνηται καὶ ἐξουσίαν μηδένα ἔχειν ἐπιβαλεῖν τι τούτοις
- 23 Alzo vastten wij; en verzochten zulks van onzen God; en Hij liet zich van ons verbidden.
So we went without food, requesting our God for this: and his ear was open to our prayer.
καὶ σὺ εσδρα κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ θεοῦ ἀνάδειξον κριτὰς καὶ δικαστὰς ὅπως δικάζωσιν ἐν ὅλῃ συρίᾳ καὶ φοινίκη πάντας τοὺς ἐπισταμένους τὸν νόμον τοῦ θεοῦ σου καὶ τοὺς μὴ ἐπισταμένους δὲ διδάξεις
- 24 Toen scheidde ik twaalf uit van de oversten der priesteren: Serebja Hasabja, en tien van hun broederen met hen.
So I put on one side twelve of the chiefs of the priests, Sherebiah, Hashabiah, and ten of their brothers with them,
καὶ πάντες ὅσοι ἐν παραβαίνωσι τὸν νόμον τοῦ θεοῦ σου καὶ τὸν βασιλικὸν ἐπιμελῶς κολασθήσονται ἐάν τε καὶ θανάτῳ ἐάν τε καὶ τιμωρίᾳ ἢ ἀργυρικῇ ζημίᾳ ἢ ἀπαγωγῇ
- 25 En ik woog hun toe het zilver, en het goud, en de vaten, zijnde de offering van het huis onzes Gods die de koning en zijn raadsheren, en zijn vorsten, en gans Israel, die er gevonden werden, geofferd hadden;
And gave to them by weight the silver and the gold and the vessels, all the offering for the house of our God which the king and his wise men and his captains and all Israel there present had given:
εὐλογητὸς μόνος ὁ κύριος ὁ δοὺς ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως δοξάσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν ἐν ἱερουσαλημ
- 26 Ik woog dan aan hun hand zeshonderd en vijftig talenten zilvers, en honderd zilveren vaten in talenten; aan goud, honderd talenten;
Measuring into their hands six hundred and fifty talents of silver, and silver vessels, a hundred talents' weight, and a hundred talents of gold,
καὶ ἐμὲ ἐτίμησεν ἐναντι τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συμβουλευόντων καὶ πάντων τῶν φίλων καὶ μεγιστάνων αὐτοῦ
- 27 En twintig gouden bekens, tot duizend drachmen; en twee vaten van blinkend goed koper, begerlijk als goud.
And twenty gold basins, of a thousand darics, and two vessels of the best bright brass, equal in value to gold.
καὶ ἐγὼ εὐθαρσῆς ἐγενόμην κατὰ τὴν ἀντίλημψιν κυρίου τοῦ θεοῦ μου καὶ συνήγαγον ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἄνδρας ὥστε συναναβῆναί μοι
- 28 En ik zeide tot hen: Gij zijt heilig den HEERE, en deze vaten zijn heilig; ook dit zilver en dit goud, de vrijwillige gave, den HEERE, den God uwer vaderen.
And I said to them, You are holy to the Lord and the vessels are holy: and the silver and the gold are an offering freely given to the Lord, the God of your fathers.
καὶ οὗτοι οἱ προηγούμενοι κατὰ τὰς πατριὰς αὐτῶν καὶ τὰς μεριδαρχίας οἱ ἀναβάντες μετ' ἐμοῦ ἐκ βαβυλῶνος ἐν τῇ βασιλείᾳ ἀρταξέρξου τοῦ βασιλέως
- 29 Waakt en bewaart het, totdat gij het opweegt, in tegenwoordigheid van de oversten der priesteren en Levieten, en der vorsten der vaderen van Israel, te Jeruzalem, in de kameren van des HEEREN huis.
Take care of them and keep them, till you put them on the scales before the chiefs of the priests and the Levites and the chiefs of the families of Israel, in Jerusalem, in the rooms of the house of the Lord.
ἐκ τῶν υἱῶν φινεεσ γαρσομος ἐκ τῶν υἱῶν ιεταμαρου γαμηλος ἐκ τῶν υἱῶν δαυιδ αττους ὁ σχενιου
- 30 Toen ontvingen de priesters en de Levieten het gewicht des zilvers en des gouds, en der vaten, om te brengen te Jeruzalem, ten huize onzes Gods.
So the priests and the Levites took the weight of silver and gold and the vessels, to take them to Jerusalem into the house of our God.
ἐκ τῶν υἱῶν φορος ζαχαρίας καὶ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ γραφῆς ἄνδρες ἑκατὸν πενήκοντα
- 31 Alzo verreïden wij van de rivier Ahava, op den twaalfden der eerste maand, om te gaan naar Jeruzalem; en de hand onzes Gods was over ons, en redde ons vande hand des vijands, en desgenen, die ons lagen legde op den weg.
Then we went away from the river of Ahava on the twelfth day of the first month, to go to Jerusalem; and the hand of our God was on us, and he gave us salvation from our haters and those who were waiting to make an attack on us by the way.
ἐκ τῶν υἱῶν φαθμοαβ ελιαωνιας ζαραιου καὶ μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι

- 32 En wij kwamen te Jeruzalem; en wij bleven aldaar drie dagen.
 And we came to Jerusalem and were there for three days.
 ἐκ τῶν υἰῶν ζαθως σεχενιας ιεζηλου και μετ' αὐτοῦ ἄνδρες τριακόσιοι ἐκ τῶν υἰῶν αδινου βην-ιωναθου και μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι πενήκοντα
- 33 Op den vierden dag nu werd gewogen het zilver, en het goud, en de vaten, in het huis onzes Gods, aan de hand van Meremoth, den zoon van Uria, den priester, enmet hem Eleazar, de zoon van Pinehas; en met hem Jozabad, de zoon van Jesua, en Noadja, de zoon van Binnui, de Levieten.
 And on the fourth day, the silver and the gold and the vessels were measured out by weight in the house of our God into the hands of Meremoth, the son of Uria, the priest; and with him was Eleazar, the son of Phinehas; and with them were Jozabad, the son of Jeshua, and Noadiah, the son of Binnui, the Levites;
 ἐκ τῶν υἰῶν ηλαμ ιεσιας γοθολιου και μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα
- 34 Naar het getal en naar het gewicht van dat alles; en het ganse gewicht werd ter zelfder tijd opgeschreven.
 All was handed over by number and by weight: and the weight was put on record at that time.
 ἐκ τῶν υἰῶν σαφατιου ζαριας μιχαηλου και μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑβδομήκοντα
- 35 En de weggevoerden, die uit de gevangenis gekomen waren, offerden den God Israels brandofferen; twaalf varren voor gans Israel, zes en negentig rammen, zevenen zeventig lammeren, twaalf bokken ten zondoffer; alles ten brandoffer den HEERE.
 And those who had been prisoners, who had come back from a strange land, made burned offerings to the God of Israel, twelve oxen for all Israel, ninety-six male sheep, seventy-seven lambs, twelve he-goats for a sin-offering: all this was a burned offering to the Lord.
 ἐκ τῶν υἰῶν ιωαβ αβαδιας ιεζηλου και μετ' αὐτοῦ ἄνδρες διακόσιοι δέκα δύο
- 36 Daarna gaven zij de wetten des konings aan des konings stadhouders en landvoogden aan deze zijde der rivier; en zij bevorderden het volk en het huis Gods. Ezra 9
 And they gave the king's orders to the king's captains and the rulers across the river, and they gave the people and the house of God the help which was needed.
 ἐκ τῶν υἰῶν βανι ασσαλιμωθ ιωσαφιου και μετ' αὐτοῦ ἄνδρες ἑκατὸν ἐξήκοντα
- 1 Als nu deze dingen voleind waren, traden de vorsten tot mij toe, zeggende: Het volk Israels, en de priesters, en de Levieten, zijn niet afgezonderd van de volkendezer landen, naar hun gruwelen, namelijk van de Kanaanieten, de Hethieten, de Ferezieten, de Jebusieten, de Ammonieten, de Moabieten, de Egyptenaren enAmorieten.
 Now after these things were done, the captains came to me and said, The people of Israel and the priests and Levites have not kept themselves separate from the people of the lands, but have taken part in the disgusting ways of the Canaanites, the Hittites, the Perizzites, the Jebusites, the Ammonites, the Moabites, the Egyptians, and the Amorites.
 και ἀναστὰς εσδρας ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύθη εἰς τὸ παστοφόριον ιωαναν τοῦ ελιασιβου
- 2 Want zij hebben van hun dochteren genomen voor zichzelf en voor hun zonen, zodat zich vermengd hebben het heilig zaad met de volken dezer landen; ja, dehand der vorsten en overheden is de eerste geweest in deze overtreding.
 For they have taken their daughters for themselves and for their sons, so that the holy seed has been mixed with the peoples of the lands; and in fact the captains and rulers have been the first to do this evil.
 και αὐλισθεῖς ἐκεῖ ἄρτου οὐκ ἐγεύσατο οὐδὲ ὕδωρ ἔπιεν πενθῶν ὑπὲρ τῶν ἀνομιῶν τῶν μεγάλων τοῦ πλήθους
- 3 Als ik nu deze zaak hoorde, scheurde ik mijn kleed en mijn mantel; en ik trok van het haar mijns hoofds en mijns baards uit, en zat verbaasd neder.
 And hearing this, with signs of grief and pulling out the hair of my head and my chin, I took my seat on the earth deeply troubled.
 και ἐγένετο κήρυγμα ἐν ὅλῃ τῇ ιουδαίᾳ και ιερουσαλημ πᾶσι τοῖς ἐκ τῆς αιχμαλωσίας συναχθῆναι εἰς ιερουσαλημ
- 4 Toen verzamelden zich tot mij allen, die voor de woorden van den God Israels beefden, om de overtreding der weggevoerden; doch ik bleef verbaasd zitten tot aanhet avondoffer.
 Then everyone who went in fear of the words of the God of Israel, because of the sin of those who had come back, came together to me; and I kept where I was, overcome with grief, till the evening offering.
 και ὅσοι ἂν μὴ ἀπαντήσωσιν ἐν δυσὶν ἢ τρισὶν ἡμέραις κατὰ τὸ κρίμα τῶν προκαθημένων πρεσβυτέρων ἀνιερωθήσονται τὰ κτήνη αὐτῶν και αὐτοὶ ἀλλοτριωθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους τῆς αιχμαλωσίας
- 5 En omtrent het avondoffer stond ik op uit mijn bedruktheid, als ik nu mijn kleed en mijn mantel gescheurd had; en ik boog mij op mijn knieën, en breidde mijn handenuit tot den HEERE, mijn God.
 And at the evening offering, having made myself low before God, I got up, and with signs of grief, falling down on my knees, with my hands stretched out to the Lord my God,
 και ἐπισυνήχθησαν οἱ ἐκ τῆς φυλῆς ιουδα και βενιαμιν ἐν τρισὶν ἡμέραις εἰς ιερουσαλημ οὗτος ὁ μὴν ἕνατος τῆ εἰκάδι τοῦ μηνός
- 6 En ik zeide: Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood, om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd totboven ons hoofd, en onze schuld is groot geworden tot aan den hemel.
 I said, O my God, shame keeps me from lifting up my face to you, my God: for our sins are increased higher than our heads and our evil-doing has come up to heaven.
 και συνεκάθισαν πᾶν τὸ πλήθος ἐν τῇ εὐρυχώρῳ τοῦ ἱεροῦ τρέμοντες διὰ τὸν ἐνεστῶτα χειμῶνα

- 7 Van de dagen onzer vadersen af zijn wij in grote schuld tot op dezen dag; en wij zijn om onze ongerechtigheden overgegeven, wij, onze koningen en onze priesters, inde hand van de koningen der landen, in zwaard, in gevangenis, en in roof, en in schaamte des aangezichts, gelijk het is te dezen dage.
From the days of our fathers till this day we have been great sinners; and for our sins, we and our kings and our priests have been given up into the hands of the kings of the lands, to the sword and to prison and to loss of goods and to shame of face, as it is this day.
καὶ ἀναστάς ἐσθρας εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς ἠνομήσατε καὶ συνόκισατε γυναῖκας ἀλλογενεῖς τοῦ προσθεῖναι ἀμαρτίαν τῷ Ἰσραὴλ.
- 8 En nu is er, als een klein ogenblik, een genade geschied van den HEERE, onzen God, om ons een ontkoming over te laten, en ons een nagel te geven in Zijn heiligeplaats, om onze ogen te verlichten, o onze God, en om ons een weinig levens te geven in onze dienstbaarheid.
And now for a little time grace has come to us from the Lord our God, to let a small band of us get free and to give us a nail in his holy place, so that our God may give light to our eyes and a measure of new life in our prison chains.
καὶ νῦν δότε ὁμολογίαν δόξαν τῷ κυρίῳ θεῷ τῶν πατέρων ἡμῶν
- 9 Want wij zijn knechten; doch in onze dienstbaarheid heeft ons onze God niet verlaten; maar Hij heeft weldadigheid tot ons geneigd voor het aangezicht der koningen van Perzie, dat Hij ons een weinig levens gawe, om het huis onzes Gods te verhogen, en de woestigheden van hetzelfde op te richten, en om ons een tuin te geven in Juda en te Jeruzalem.
For we are servants; but our God has not been turned away from us in our prison, but has had mercy on us before the eyes of the kings of Persia, to give us new strength to put up again the house of our God and to make fair its waste places, and to give us a wall in Judah and Jerusalem.
καὶ ποιήσατε τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ χωρίσθητε ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλογενῶν
- 10 En nu, wat zullen wij zeggen, o onze God! na dezen? Want wij hebben Uw geboden verlaten,
And now, O our God, what are we to say after this? for we have not kept your laws,
καὶ ἐφώνησαν ἅπαν τὸ πλῆθος καὶ εἶπον μεγάλη τῇ φωνῇ οὕτως ὡς εἶρηκας ποιήσομεν
- 11 Die Gij geboden hadt door den dienst Uwer knechten, de profeten, zeggende: Het land, waar gijlieden inkomt, om dat te erven, is een vuil land, door de vuiligheid vande volken der landen, om hun gruwelen, waarmede zij dat vervuild hebben, van het ene einde tot het andere einde, met hun onreinigheid.
Which you gave to your servants the prophets, saying, The land into which you are going, to take it for a heritage, is an unclean land, because of the evil lives of the peoples of the land and their disgusting ways, which have made the land unclean from end to end.
ἀλλὰ τὸ πλῆθος πολὺ καὶ ἡ ὥρα χειμερινή καὶ οὐκ ἰσχύομεν στήναι αἴθριοι καὶ οὐχ εὐρομεν καὶ τὸ ἔργον ἡμῖν οὐκ ἔστιν ἡμέρας μιᾶς οὐδὲ δύο ἐπὶ πλεῖον γὰρ ἡμάρτομεν ἐν τούτοις
- 12 Zo zult gij nu uw dochteren niet geven aan hun zonen, en hun dochteren niet nemen voor uw zonen, en zult hun vrede en hun best niet zoeken, tot in eeuwigheid; opdat gij sterk wordt, en het goede des lands eet, en uw kinderen doet erven tot in eeuwigheid.
So now do not give your daughters to their sons or take their daughters for your sons or do anything for their peace or well-being for ever; so that you may be strong, living on the good of the land, and handing it on to your children for a heritage for ever.
στήτωσαν δὲ οἱ προηγούμενοι τοῦ πλῆθους καὶ πάντες οἱ ἐκ τῶν κατοικιῶν ἡμῶν ὅσοι ἔχουσιν γυναῖκας ἀλλογενεῖς παραγεννητήτωσαν λαβόντες χρόνον
- 13 En na alles, wat over ons gekomen is, om onze boze werken, en om onze grote schuld, omdat Gij, o onze God! belet hebt, dat wij niet te onder zijn vanwege onze ongerechtigheid, en hebt ons een ontkoming gegeven, als deze is;
And after everything which has come on us because of our evil-doing and our great sin, and seeing that the punishment which you, O God, have given us, is less than the measure of our sins, and that you have kept from death those of us who are here;
καὶ ἐκάστου δὲ τόπου τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς κριτὰς ἕως τοῦ λῦσαι τὴν ὀργὴν τοῦ κυρίου ἀφ' ἡμῶν τοῦ πράγματος τούτου
- 14 Zullen wij nu wederkeren, om Uw geboden te vernietigen, en ons te verzwageren met de volken dezer gruwelen? Zoudt Gij niet tegen ons toornen tot verterens toe, dat er geen overblijfsel noch ontkoming zij?
Are we again to go against your orders, taking wives from among the people who do these disgusting things? would you not be angry with us till our destruction was complete, till there was not one who got away safe?
ἰωναθας ἀζαηλου καὶ ιεζίας θοκανου ἐπεδέξαντο κατὰ ταῦτα καὶ μοσολλαμος καὶ λευις καὶ σαββαταιος συνεβράβευσαν αὐτοῖς
- 15 O HEERE, God van Israel! Gij zijt rechtvaardig; want wij zijn overgelaten ter ontkoming, als het is te dezen dage. Zie, wij zijn voor Uw aangezicht in onze schuld; want er is niemand, die voor Uw aangezicht zou kunnen bestaan, om zulks. Ezra 10
O Lord God of Israel, righteousness is yours; we are only a small band which has been kept from death, as at this day: see, we are before you in our sin; for no one may keep his place before you because of this.
καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα ταῦτα οἱ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας

- 1 De geschiedenissen van Nehemia, zoon van Hachalja. En het geschiedde in de maand Chisleu, in het twintigste jaar, als ik te Susan in het paleis was;
The history of Nehemiah, the son of Hachaliah. Now it came about, in the month Chisleu, in the twentieth year, when I was in Shushan, the king's town,
 και ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει κύρου τοῦ βασιλέως περσῶν τοῦ τελεσθῆναι λόγον κυρίου ἀπὸ στόματος ιερεμιου ἐξήγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα κύρου βασιλέως περσῶν και παρήγγειλεν φωνὴν ἐν πάσῃ βασιλείᾳ αὐτοῦ και γε ἐν γραπτῷ λέγων
- 2 Zo kwam Hanani, een van mijn broederen, hij en sommige mannen uit Juda, en ik vraagde hen naar de Joden, die ontkomen waren (die overgebleven waren van degevangenis), en naar Jeruzalem.
That Hanani, one of my brothers, came with certain men from Judah; and in answer to my request for news of the Jews who had been prisoners and had got away, and of Jerusalem,
 οὕτως εἶπεν κύρος βασιλεὺς περσῶν πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς ἔδωκεν μοι κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ και αὐτὸς ἐπεσκέψατο ἐπ' ἐμὲ τοῦ οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἶκον ἐν ιερουσαλημ τῇ ἐν τῇ ιουδαίᾳ
- 3 En zij zeiden tot mij: De overgeblevenen, die van de gevangenis aldaar in het landschap zijn overgebleven, zijn in grote ellende en in versmaadheid; en Jeruzalemsmuur is verscheurd, en haar poorten zijn met vuur verbrand.
They said to me, The small band of Jews now living there in the land are in great trouble and shame: the wall of Jerusalem has been broken down, and its doorways burned with fire.
 τίς ἐν ὑμῖν ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ και ἔσται ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ και ἀναβήσεται εἰς ιερουσαλημ τὴν ἐν τῇ ιουδαίᾳ και οἰκοδομησάτω τὸν οἶκον θεοῦ ισραηλ αὐτὸς ὁ θεὸς ὁ ἐν ιερουσαλημ
- 4 En het geschiedde, als ik deze woorden hoorde, zo zat ik neder, en weende, en bedreef rouw, enige dagen; en ik was vastende en biddende voor het aangezicht vanden God des hemels.
Then, after hearing these words, for some days I gave myself up to weeping and sorrow, seated on the earth; and taking no food I made prayer to the God of heaven,
 και πᾶς ὁ καταλειπόμενος ἀπὸ πάντων τῶν τόπων οὗ αὐτὸς παροικεῖ ἐκεῖ και λήμψονται αὐτὸν ἄνδρες τοῦ τόπου αὐτοῦ ἐν ἀργυρίῳ και χρυσίῳ και ἀποσκευῇ και κτήνεσιν μετὰ τοῦ ἔκουσιου εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν ιερουσαλημ
- 5 En ik zeide: Och, HEERE, God des hemels, Gij, grote en vreselijke God! Die het verbond en de goedertierenheid houdt dien, die Hem liefhebben, en Zijn gebodenhouden.
And said, O Lord, the God of heaven, the great God, greatly to be feared, keeping faith and mercy with those who have love for him and are true to his laws:
 και ἀνέστησαν ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῷ ιουδα και βενιαμιν και οἱ ιερεῖς και οἱ λεῦϊται πάντων ὧν ἐξήγειρεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν τοῦ ἀναβῆναι οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν ιερουσαλημ
- 6 Laat toch Uw oor opmerkende, en Uw ogen open zijn, om te horen naar het gebed Uws knechts, dat ik heden voor Uw aangezicht bid, dag en nacht, voor de kinderen Israels, Uw knechten; en ik doe belijdenis over de zonden der kinderen Israels, die wij tegen U gezondigd hebben; ook ik en mijns vaders huis, wij hebbengezondigd.
Let your ear now take note and let your eyes be open, so that you may give ear to the prayer of your servant, which I make before you at this time, day and night, for the children of Israel, your servants, while I put before you the sins of the children of Israel, which we have done against you: truly, I and my father's people are sinners.
 και πάντες οἱ κυκλόθεν ἐνίσχυσαν ἐν χερσίν αὐτῶν ἐν σκεύεσιν ἀργυρίου ἐν χρυσῷ ἐν ἀποσκευῇ και ἐν κτήνεσιν και ἐν ξενίοις πάρεξ τῶν ἐν ἔκουσιῶν
- 7 Wij hebben het ganselijk tegen U verdorven; en wij hebben niet gehouden de geboden, noch de inzettingen, noch de rechten, die Gij Uw knecht Mozes geboden hebt.
We have done great wrong against you, and have not kept the orders, the rules, and the decisions, which you gave to your servant Moses.
 και ὁ βασιλεὺς κύρος ἐξήνεγκεν τὰ σκεῦη οἴκου κυρίου ἃ ἔλαβεν ναβουχοδοносор ἀπὸ ιερουσαλημ και ἔδωκεν αὐτὰ ἐν οἴκῳ θεοῦ αὐτοῦ
- 8 Gedenk toch des woords, dat Gij Uw knecht Mozes geboden hebt, zeggende: Gijlieden zult overtreden, Ik zal u onder de volken verstrooien.
Keep in mind, O Lord, the order you gave your servant Moses, saying, If you do wrong I will send you wandering among the peoples:
 και ἐξήνεγκεν αὐτὰ κύρος βασιλεὺς περσῶν ἐπὶ χεῖρα μυθράτου γασβαρηνου και ἠρίθμησεν αὐτὰ τῷ σασαβασαρ ἄρχοντι τοῦ ιουδα
- 9 En gij zult u tot Mij bekeren, en Mijn geboden houden, en die doen; al waren uw verdrevenen aan het einde des hemels, Ik zal hen vandaar verzamelen, en zal zebrenge tot de plaats, die Ik verkoren heb, om Mijn Naam aldaar te doen wonen.
But if you come back to me and keep my orders and do them, even if those of you who have been forced out are living in the farthest parts of heaven, I will get them from there, and take them back to the place marked out by me for the resting-place of my name.
 και οὗτος ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ψυκτῆρες χρυσοῦ τριάκοντα και ψυκτῆρες ἀργυροῦ χίλιοι παρηλλαγμένα ἐννέα και εἴκοσι
- 10 Zij zijn toch Uw knechten en Uw volk, dat Gij verlost hebt door Uw grote kracht en door Uw sterke hand.
Now these are your servants and your people, whom you have made yours by your great power and by your strong hand.
 κεφουρη χρυσοῦ τριάκοντα και ἀργυροῦ διακόσιοι και σκεῦη ἕτερα χίλια
- 1 Toen geschiedde het in de maand Nisan, in het twintigste jaar van den koning Arthahsasta, als er wijn voor zijn aangezicht was, dat ik den wijn opnam, en gaf hemden koning; nu was ik nooit treurig geweest voor zijn aangezicht.
And it came about in the month Nisan, in the twentieth year of Artaxerxes the king, when wine was before him, that I took up the wine and gave it to the king. Now I had never before been sad when the king was present.
 και οὗτοι οἱ υἱοὶ τῆς χώρας οἱ ἀναβαίνοντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἀποικίας ἧς ἀπόκισεν ναβουχοδοносор βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς βαβυλῶνα και ἐπέστρεψαν εἰς ιερουσαλημ και ιουδα ἀνὴρ εἰς πόλιν αὐτοῦ

- 2 Zo zeide de koning tot mij: Waarom is uw aangezicht treurig, zo gij toch niet krank zijt? Dit is niet dan treurigheid des harten. Toen vreesde ik gans zeer.
And the king said to me, Why is your face sad, seeing that you are not ill? this is nothing but sorrow of heart. Then I was full of fear;
οἱ ἦλθον μετὰ ζοροβαβελ ἰησοῦς νεεμίας σαραιας ρεελιας μαρδοχαιος βαλασαν μασφαρ βαγουι ρεουμ βαανα ἀνδρῶν ἀριθμὸς λαοῦ ἰσραηλ.
- 3 En ik zeide tot de koning: De koning leve in eeuwigheid! Hoe zou mijn aangezicht niet treurig zijn, daar de stad, de plaats der begravenissen mijner vaderen, woest is, en haar poorten met vuur verteerd zijn?
And said to the king, May the king be living for ever: is it not natural for my face to be sad, when the town, the place where the bodies of my fathers are at rest, has been made waste and its doorways burned with fire?
υἱὸι φοροζ δισχίλιοι ἑκατὸν ἑβδομήκοντα δύο
- 4 En de koning zeide tot mij: Wat verzoekt gij nu? Toen bad ik tot God van den hemel.
Then the king said to me, What is your desire? So I made prayer to the God of heaven.
υἱὸι σαφατια τριακόσιοι ἑβδομήκοντα δύο
- 5 En ik zeide tot den koning: Zo het den koning goeddunkt, en zo uw knecht voor uw aangezicht aangenaam is, dat gij mij zendt naar Juda, naar de stad der begravenissen mijner vaderen, dat ik ze bouwe.
And I said to the king, If it is the king's pleasure, and if your servant has your approval, send me to Judah, to the town where the bodies of my fathers are at rest, so that I may take in hand the building of it.
υἱὸι ἠρα ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε
- 6 Toen zeide de koning tot mij, daar de koningin nevens hem zat: Hoe lang zal uw reis wezen, en wanneer zult gij wederkomen? En het behaagde den koning, dat hij mij zond, als ik hem zekeren tijd gesteld had.
And the king said to me (the queen being seated by his side), How long will your journey take, and when will you come back? So the king was pleased to send me, and I gave him a fixed time.
υἱὸι φαθμοαβ τοῖς υἱοῖς ἰησοῦε ἰωαβ δισχίλιοι ὀκτακόσιοι δέκα δύο
- 7 Voorts zeide ik tot den koning: Zo het den koning goeddunkt, dat men mij brieven geve aan de landvoogden aan gene zijde der rivier, dat zij mij overgeleiden, totdat ik in Juda zal gekomen zijn;
Further, I said to the king, If it is the king's pleasure, let letters be given to me for the rulers across the river, so that they may let me go through till I come to Judah;
υἱὸι αἰλαμ χῆλιοι διακόσιοι πενήκοντα τέσσαρες
- 8 Ook een brief aan Asaf, den bewaarder van den lusthof, denwelken de koning heeft, dat hij mij hout geve om te zolderen de poorten van het paleis, dat aan het huis is, en tot de stadsmuur, en tot het huis, waar ik intrekken zal. En de koning gaf ze mij, naar de goede hand mijns Gods over mij.
And a letter to Asaph, the keeper of the king's park, so that he may give me wood to make boards for the doors of the tower of the house, and for the wall of the town, and for the house which is to be mine. And the king gave me this, for the hand of my God was on me.
υἱὸι ζαθουα ἔννακόσιοι τεσσαράκοντα πέντε
- 9 Toen kwam ik tot de landvoogden aan gene zijde der rivier, en gaf hun de brieven des konings. En de koning had oversten des heirs en ruiteren met mij gezonden.
Then I came to the rulers of the lands across the river and gave them the king's letters. Now the king had sent with me captains of the army and horsemen.
υἱὸι ζακχου ἑπτακόσιοι ἑξήκοντα
- 10 Toen nu Sanballat, de Horoniet, en Tobia, de Ammonietische knecht dat hoorden, mishagde het hun met groot mishagen, dat er een mens gekomen was, om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israels.
And Sanballat the Horonite and Tobiah the servant, the Ammonite, hearing of it, were greatly troubled because a man had come to the help of the children of Israel.
υἱὸι βανουι ἑξακόσιοι τεσσαράκοντα δύο
- 11 En ik kwam te Jeruzalem, en was daar drie dagen.
So I came to Jerusalem and was there three days.
υἱὸι βαβι ἑξακόσιοι εἴκοσι τρεῖς
- 12 Daarna maakte ik mij des nachts op, ik en weinig mannen met mij, en ik gaf geen mens te kennen, wat mijn God in mijn hart gegeven had, om aan Jeruzalem te doen; en er was geen dier met mij, dan het dier, waarop ik reed.
And in the night I got up, taking with me a small band of men; I said nothing to any man of what God had put into my heart to do for Jerusalem: and I had no beast with me but the one on which I was seated.
υἱὸι ασγαδ τρισχίλιοι διακόσιοι εἴκοσι δύο

- 13 En ik trok uit bij nacht door de Dalpoort, en voorbij de Drakenfontein, en naar de Mistpoort, en ik brak aan de muren van Jeruzalem, dewelke verscheurd waren, en haar poorten met vuur verteerd.
And I went out by night, through the doorway of the valley, and past the dragon's water-spring as far as the place where waste material was put, viewing the walls of Jerusalem which were broken down, and the doorways which had been burned with fire.
υιοι αδωνικαμ εξακόσιοι εξήκοντα εξ
- 14 En ik ging voort naar de Fonteinpoort, en naar des konings vijver; doch daar was geen plaats voor het dier, om onder mij voort te gaan.
Then I went on to the door of the fountain and to the king's pool: but there was no room for my beast to get through.
υιοι βαγοι δυσχίλιοι πενήκοντα εξ
- 15 Toen ging ik op, des nachts, door de beek, en ik brak aan den muur; en ik keerde weder, en kwam in de Dalpoort; alzo keerde ik wederom.
Then in the night, I went up by the stream, viewing the wall; then turning back, I went in by the door in the valley, and so came back.
υιοι αδιν τετρακόσιοι πενήκοντα τέσσαρες
- 16 En de overheden wisten niet, waar ik heengegaan was, en wat ik deed; want ik had tot nog toe den Joden, en den priesteren, en den edelen, en overheden, en den anderen, die het werk deden, niets te kennen gegeven.
And the chiefs had no knowledge of where I had been or what I was doing; and I had not then said anything to the Jews or to the priests or the great ones or the chiefs or the rest of those who were doing the work.
υιοι ατηρ τῷ εζεκια ενενήκοντα όκτώ
- 17 Toen zeide ik tot hen: Gijlieden ziet de ellende, waarin wij zijn, dat Jeruzalem woest is, en haar poorten met vuur verbrand zijn; komt, en laat ons Jeruzalems muuropbouwen; opdat wij niet meer een versmaadheid zijn.
Then I said to them, You see what a bad condition we are in; how Jerusalem is a waste, and its doorways burned with fire: come, let us get to work, building up the wall of Jerusalem, so that we may no longer be put to shame.
υιοι βασου τριακόσιοι είκοσι τρείς
- 18 En ik gaf hun te kennen de hand mijns Gods, Die goed over mij geweest was, als ook de woorden des konings, die hij tot mij gesproken had. Toen zeiden zij: Laatons op zijn, dat wij bouwen; en zij sterkten hun handen ten goede.
Then I gave them an account of how the hand of my God was on me, helping me; and of the king's words which he had said to me. And they said, Let us get to work on the building. So they made their hands strong for the good work.
υιοι ιωρα εκατόν δέκα δύο
- 19 Als nu Sanballat, de Horoniet, en Tobia, de Ammonietische knecht, en Gesem, de Arabier, dit hoorden, zo bespotten zij ons, en verachtten ons; en zij zeiden: Wat isdit voor een ding, dat gijlieden doet? Wilt gijlieden tegen den koning rebelleren?
But Sanballat the Horonite and Tobiah the servant, the Ammonite, and Geshem the Arabian, hearing of it, made sport of us, laughing at us and saying, What are you doing? will you go against the king?
υιοι ασεμ διακόσιοι είκοσι τρείς
- 20 Toen gaf ik hun tot antwoord, en zeide tot hen: God van den hemel, Die zal het ons doen gelukken, en wij, Zijn knechten, zullen ons opmaken en bouwen; maargijlieden hebt geen deel, noch gerechtigheid, noch gedachtenis in Jeruzalem
Then answering them I said, The God of heaven, he will be our help; so we his servants will go on with our building: but you have no part or right or any name in Jerusalem.
υιοι γαβερ ενενήκοντα πέντε
- 1 En Eljasib, de hogepriester, maakte zich op met zijn broederen, de priesteren, en zij bouwden de Schaapspoort; zij heiligden ze, en richtten haar deuren op; ja, zij heiligden ze tot aan den toren Mea, tot aan den toren Hananeel.
Then Eliashib, the chief priest, got up with his brothers the priests, and took in hand the building of the sheep doorway; they made it holy and put its doors in position; as far as the tower of Hammeah they made it holy, even to the tower of Hananel.
και εφθασεν ο μην ο εβδομος και οι υιοι ισραηλ εν πόλεσιν αυτών και συνήχθη ο λαος ως άνηρ εις εις ιερουσαλημ
- 2 En aan zijn hand bouwden de mannen van Jericho; ook bouwde aan zijn hand Zacchur, de zoon van Imri.
And by his side the men of Jericho were building. And after them, Zaccur, the son of Imri.
και άνεστη ιησοϋς ο του ιωσηδεκ και οι αδελφοι αυτου ιερεις και ζοροβαβελ ο του σαλαθηλ και οι αδελφοι αυτου και φικοδόμησαν το θυσιαστήριον θεου ισραηλ του άνεγκαι επ' αυτό ολοκαυτώσει ς κατὰ τὰ γεγραμμένα εν νόμω μουση άνθρώπου του θεου

- 3 De Vispoort nu bouwden de kinderen van Senaa; zij zolderden die, en richtten haar deuren op, met haar sloten en haar grendelen.
The sons of Hassenaah were the builders of the fish doorway; they put its boards in place and put up its doors, with their locks and rods.
 και ἠτοίμασαν τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ ὅτι ἐν καταπλήξει ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λαῶν τῶν γαιῶν καὶ ἀνέβη ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαύτως τῷ κυρίῳ τὸ πρῶν καὶ εἰς ἐσπέραν
- 4 En aan hun hand verbeterde Meremoth, de zoon van Uria, den zoon van Koz; en aan hun hand verbeterde Mesullam, de zoon van Berechja, den zoon van Mesezabeel; en aan hun hand verbeterde Zadok, zoon van Baena.
By their side Meremoth, the son of Uria, the son of Hakkoz, was making good the walls. Then Meshullam, the son of Berechiah, the son of Meshezabel; and by him, Zadok, the son of Baena.
 και ἐποίησαν τὴν ἑορτὴν τῶν σκηνῶν κατὰ τὸ γεγραμμένον καὶ ὀλοκαυτώσεις ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ἐν ἀριθμῷ ὡς ἡ κρίσις λόγον ἡμέρας ἐν ἡμέρᾳ αὐτοῦ
- 5 Voorts aan hun hand verbeterden de Thekoieten; maar hun voortreffelijken brachten hun hals niet tot den dienst huns Heeren.
Near them, the Tekoites were at work; but their chiefs did not put their necks to the work of their Lord.
 και μετὰ τοῦτο ὀλοκαυτώσεις ἐνδελειχισμοῦ καὶ εἰς τὰς νομηνιας καὶ εἰς πάσας ἑορτὰς τὰς ἡγιασμένας καὶ παντὶ ἐκουσιαζομένῳ ἐκούσιον τῷ κυρίῳ
- 6 En de Oude poort verbeterden Jojada, de zoon van Paseah, en Mesullam, de zoon van Besodja; deze zolderden zij, en richtten haar deuren op, met haar sloten en haar grendelen.
Joiada, the son of Paseah, and Meshullam, the son of Besodeiah, made good the old doorway; they put its boards in place and put up its doors, with their locks and rods.
 ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου ἤρξαντο ἀναφέρειν ὀλοκαυτώσεις τῷ κυρίῳ καὶ ὁ οἶκος κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη
- 7 En aan hun hand verbeterden Melatja, de Gibeoniet, en Jadon, de Meronothiet, de mannen van Gibeon en van Mizpa; tot aan den stoel des landvoogds aan deezijde der rivier.
By their side were working Melatiah the Gibeonite and Jadon the Meronothite, the men of Gibeon and of Mizpah from the seat of the ruler across the river.
 και ἔδωκαν ἀργύριον τοῖς λατόμοις καὶ τοῖς τέκτοσιν καὶ βρώματα καὶ ποτὰ καὶ ἔλαιον τοῖς σηδανι καὶ τοῖς σωριν ἐνέγκαι ζύλα κέδρινα ἀπὸ τοῦ λιβάνου πρὸς θάλασσαν ἰόπησ κατ' ἐπιχώρησιν κύρου βασιλέως περσῶν ἐπ' αὐτούς
- 8 Aan zijn hand verbeterde Uzziel, de zoon van Harhoja, een der goudsmiden, en aan zijn hand verbeterde Hananja, de zoon van een der apothekers; en zij lieten Jeruzalem tot aan den brede muur.
Near them was working Uzziel, the son of Harhaiah, the gold-worker. And by him was Hananiah, one of the perfume-makers, building up Jerusalem as far as the wide wall.
 και ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τοῦ ἐλθεῖν αὐτοὺς εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ εἰς ἱερουσαλημ ἐν μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἤρξαντο ζοροβαβελ ὁ τοῦ σαλαθιηλ καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ἰωσεδεκ καὶ οἱ κατάλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἔστησαν τοὺς λευῖτας ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἑπάνω ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ κυρίου
- 9 En aan hun hand verbeterde Refaja, de zoon van Hur, overste des halven deels van Jeruzalem.
Near them was working Rephaiah, the son of Hur, the ruler of half Jerusalem.
 και ἔστη ἰησοῦς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καθμιηλ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ υἱοὶ ἰουδα ἐπὶ τοὺς ποιοῦντας τὰ ἔργα ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ υἱοὶ ἠναδαδ υἱοὶ αὐτῶν καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ λευῖται
- 10 Voorts aan hun hand verbeterde Jedaja, de zoon van Herumaf, en tegenover zijn huis; en aan zijn hand verbeterde Hattus, de zoon van Hasabneja.
By his side was Jedaiah, the son of Harumaph, opposite his house. And by him was Hattush, the son of Hashabneiah.
 και ἐθεμελίωσαν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς ἐστολισμένοι ἐν σάλπιγγιν καὶ οἱ λευῖται υἱοὶ ασαφ ἐν κυμβάλοις τοῦ αἰνεῖν τὸν κύριον ἐπὶ χεῖρας δαυὶδ βασιλέως ἰσραηλ
- 11 De andere mate verbeterden Malchia, de zoon van Harim, en Hassub, de zoon van Pahath-Moab; daartoe den Bakoventoren.
Malchijah, the son of Harim, and Hasshub, the son of Pahath-moab, were working on another part, and the tower of the ovens.
 και ἀπεκρίθησαν ἐν αἴνῳ καὶ ἀνθομολογήσει τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθόν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ ἰσραηλ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐσήμαινον φωνὴν μεγάλην αἰνεῖν τῷ κυρίῳ ἐπὶ θεμελιώσει οἴκου κυρίου
- 12 En aan zijn hand verbeterde Sallum, de zoon van Lohes, overste van het andere halve deel van Jeruzalem, hij en zijn dochteren.
Near them was Shallum, the son of Hallohesh, the ruler of half Jerusalem, with his daughters.
 και πολλοὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ τῶν λευιτῶν καὶ ἄρχοντες τῶν πατριῶν οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἶδον τὸν οἶκον τὸν πρῶτον ἐν θεμελιώσει αὐτοῦ καὶ τοῦτον τὸν οἶκον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἐκλειον φωνὴν μεγάλην καὶ ὄχλος ἐν σημασίᾳ μετ' εὐφροσύνης τοῦ ὑψώσαι ὧδὴν
- 13 De Dalpoort verbeterden Hanun, en de inwoners van Zanoah; zij bouwden die, en richtten haar deuren op, met haar sloten en haar grendelen; daartoe duizend ellenaan den muur, tot aan de Mistpoort.
Hanun and the people of Zanoah were working on the doorway of the valley; they put it up and put up its doors, with their locks and rods, and a thousand cubits of wall as far as the doorway where the waste material was placed.
 και οὐκ ἦν ὁ λαὸς ἐπιγινώσκων φωνὴν σημασίας τῆς εὐφροσύνης ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ τοῦ λαοῦ ὅτι ὁ λαὸς ἐκραύγασεν φωνὴν μεγάλην καὶ ἡ φωνὴ ἠκούετο ἕως ἀπὸ μακρόθεν
- 1 Maar het geschiedde, als Sanballat gehoord had, dat wij den muur bouwden, zo ontstak hij, en werd zeer toornig; en hij bespottte de Joden.
Now, Sanballat, hearing that we were building the wall, was very angry, and in his wrath made sport of the Jews.
 και ἤκουσαν οἱ θλίβοντες ἰουδα καὶ βενιαμιν ὅτι οἱ υἱοὶ τῆς ἀπουκίας οἰκοδομοῦσιν οἶκον τῷ κυρίῳ θεῷ ἰσραηλ

- 2 En sprak in de tegenwoordigheid zijner broederen en van het heir van Samaria, en zeide: Wat doen deze amechtige Joden? Zal men hen laten geworden? Zullen zij offeren? Zullen zij het in een dag voleinden? Zullen zij de steentjes uit de stoffopen levend maken, daar zij verbrand zijn?
 And in the hearing of his countrymen and the army of Samaria he said, What are these feeble Jews doing? will they make themselves strong? will they make offerings? will they get the work done in a day? will they make the stones which have been burned come again out of the dust?
 και ἤγγισαν πρὸς ζοροβαβελ και πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν πατριῶν και εἶπαν αὐτοῖς οἰκοδομήσομεν μεθ' ὑμῶν ὅτι ὡς ὑμεῖς ἐκζητοῦμεν τῷ θεῷ ὑμῶν και αὐτῷ ἡμεῖς θυσιάζομεν ἀπὸ ἡμερῶν ασαραδδὸν βασιλέως ασσουρ τοῦ ἐνέγκαντος ἡμᾶς ὧδε
- 3 En Tobia, den Ammoniet, was bij hem, en zeide: Al is het, dat zij bouwen, zo er een vos opkwame, hij zou hun stenen muur wel verscheuren.
 Now Tobiah the Ammonite was by him, and he said, Such is their building that if a fox goes up it, their stone wall will be broken down.
 και εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ζοροβαβελ και ἰησοῦς και οἱ κατάλοιποι τῶν ἀρχόντων τῶν πατριῶν τοῦ ἰσραηλ οὐχ ἡμῖν και ὑμῖν τοῦ οἰκοδομήσαι οἶκον τῷ θεῷ ἡμῶν ὅτι ἡμεῖς αὐτοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἰκοδομήσομεν τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ὡς ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος ὁ βασιλεὺς περσῶν
- 4 Hoor, o onze God! dat wij zeer veracht zijn, en keer hun versmaadheid weder op hun hoofd, en geef hen over tot een roof in een land der gevangenis.
 Give ear, O our God, for we are looked down on: let their words of shame be turned back on themselves, and let them be given up to wasting in a land where they are prisoners:
 και ἦν ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐκλύον τὰς χεῖρας τοῦ λαοῦ ἰουδα και ἐνεπόδιζον αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν
- 5 En dek hun ongerechtigheid niet toe; en hun zonde worde niet uitgedelgd van voor Uw aangezicht, want zij hebben U getergd, staande tegenover de bouwlieden.
 Let not their wrongdoing be covered or their sin washed away from before you: for they have made you angry before the builders.
 και μισθοῦμενοι ἐπ' αὐτοὺς βουλεύόμενοι τοῦ διασκεδάσαι βουλήν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας κύριον βασιλέως περσῶν και ἕως βασιλείας δαρείου βασιλέως περσῶν
- 6 Doch wij bouwden den muur, zodat de ganse muur samengevoegd werd tot zijn helft toe; want het hart des volks was om te werken.
 So we went on building the wall; and all the wall was joined together half-way up: for the people were working hard.
 και ἐν βασιλείᾳ ασσουηρου ἐν ἀρχῇ βασιλείας αὐτοῦ ἔγραψαν ἐπιστολὴν ἐπὶ οἰκοῦντας ἰουδα και ἱερουσαλημ
- 7 En het geschiedde, als Sanballat, en Tobia, en de Arabieren, en de Ammonieten, en de Asdodieten hoorden, dat de verbetering aan de muren van Jeruzalem toenam, dat de scheuren begonnen gestopt te worden, zo ontstaken zij zeer;
 But when it came to the ears of Sanballat and Tobiah and the Arabians and the Ammonites and the Ashdodites, that the building of the walls of Jerusalem was going forward and the broken places were being made good, they were full of wrath;
 και ἐν ἡμέραις αρθασασθα ἔγραψεν ἐν εἰρήνῃ μιθραδάτη ταβηηλ σὺν και τοῖς λοιποῖς συνδούλοις αὐτοῦ πρὸς αρθασασθα βασιλέα περσῶν ἔγραψεν ὁ φορολόγος γραφὴν συριστὶ και ἡρμηνευμένην
- 8 En zij maakten allen te zamen een verbintenis, dat zij zouden komen om tegen Jeruzalem te strijden, en een verbijstering daarin te maken.
 And they made designs, all of them together, to come and make an attack on Jerusalem, causing trouble there.
 ραουμ βααλταμ και σαμσαι ὁ γραμματεὺς ἔγραψαν ἐπιστολὴν μίαν κατὰ ἱερουσαλημ τῷ αρθασασθα βασιλεῖ
- 9 Maar wij baden tot onzen God, en zetten wacht tegen hen, dag en nacht, hunnenthalve.
 But we made our prayer to God, and had men on watch against them day and night because of them.
 τὰδε ἔκρινεν ραουμ βααλταμ και σαμσαι ὁ γραμματεὺς και οἱ κατάλοιποι σύνδουλοι ἡμῶν διναῖοι αφαρσαθαχαῖοι ταρφαλλαῖοι αφαρσαῖοι αρχυαῖοι βαβυλώνιοι σουσαναχαῖοι οἱ εἰσιν ἡλαμαῖοι
- 10 Toen zeide Juda: De kracht der dragers is vervallen, en des stofs is veel, zodat wij aan den muur niet zullen kunnen bouwen.
 And Judah said, The strength of the workmen is giving way, and there is much waste material; it is impossible for us to put up the wall.
 και οἱ κατάλοιποι ἐθνῶν ὧν ἀπόκισεν ασενναφαρ ὁ μέγας και ὁ τίμιος και κατόκισεν αὐτοὺς ἐν πόλεσιν τῆς σομορων και τὸ κατάλοιπον πέραν τοῦ ποταμοῦ
- 11 Nu hadden onze vijanden gezegd: Zij zullen het niet weten, noch zien, totdat wij in het midden van hen komen, en slaan hen dood; alzo zullen wij het werk doenophouden.
 And those who were against us said, Without their knowledge and without their seeing us, we will come among them and put them to death, causing the work to come to a stop.
 αὕτη ἡ διαταγὴ τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν πρὸς αρθασασθα βασιλέα παῖδες σου ἄνδρες πέραν τοῦ ποταμοῦ
- 12 En het geschiedde, als de Joden, die bij hen woonden, kwamen, dat zij het ons wel tienmaal zeiden, uit al de plaatsen, door dewelke gij tot ons wederkeert.
 And it came about that when the Jews who were living near them came, they said to us ten times, From all directions they are coming against us.
 γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ ὅτι οἱ ἰουδαῖοι ἀναβάντες ἀπὸ σοῦ ἐφ' ἡμᾶς ἤλθοσαν εἰς ἱερουσαλημ τὴν πόλιν τὴν ἀποστάτιν και πονηρὰν οἰκοδομοῦσιν και τὰ τεῖχη αὐτῆς κατηρτισμένοι εἰσὶν και θεμελίωσιν αὐτῆς ἀνύψωσαν
- 13 Daarom zette ik in de benedenste plaatsen achter den muur, en op de hoogten, en ik zette het volk naar de geslachten, met hun zwaarden, hun spiesen en hunbogen.
 So in the lowest part of the space at the back of the walls, in the open places, I put the people by families, with their swords, their spears, and their bows.
 νῦν οὖν γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη ἀνοικοδομηθῇ και τὰ τεῖχη αὐτῆς καταρτισθῶσιν φόροι οὐκ ἔσονται σοι οὐδὲ δώσουσιν και τοῦτο βασιλεῖς κακοποιεῖ

- 14 En ik zag toe, en maakte mij op, en zeide tot de edelen, en tot de overheden, en tot het overige des volks: Vreest niet voor hun aangezicht; denkt aan dien groten envreselijken HEERE, en strijdt voor uw broederen, uw zonen en uw dochteren, uw vrouwen en uw huizen.
And after looking, I got up and said to the great ones and to the chiefs and to the rest of the people, Have no fear of them: keep in mind the Lord who is great and greatly to be feared, and take up arms for your brothers, your sons, and your daughters, your wives and your houses.
καὶ ἀσημοσύνην βασιλέως οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν ἰδεῖν διὰ τοῦτο ἐπέμψαμεν καὶ ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ
- 15 Daarna geschiedde het, als onze vijanden hoorden, dat het ons bekend was geworden, en God hun raad te niet gemaakt had, zo keerden wij allen weder tot denmuur, een iegelijk tot zijn werk.
And when it came to the ears of those who were against us, that we had knowledge of their designs and that God had made their purpose come to nothing, we all went back to the wall, everyone to his work
ἵνα ἐπισκέψηται ἐν βιβλίῳ ὑπομνηματισμοῦ τῶν πατέρων σου καὶ εὐρήσεις καὶ γνώση ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη πόλις ἀποστάτις καὶ κακοποιούσα βασιλεῖς καὶ χώρας καὶ φυγάδια δούλων ἐν μέσῳ αὐτῆς ἀπὸ χρόνων αἰῶνος διὰ ταῦτα ἡ πόλις αὕτη ἠρημώθη
- 16 En het geschiedde van dien dag af, dat de helft mijner jongens doende waren aan het werk, en de helft van hen hielden de spiesen, en de schilden, en de bogen, ende pantsiers; en de oversten waren achter het ganse huis van Juda.
And from that time, half of my servants were doing their part of the work, and half kept the spears and body-covers and the bows and the metal war-dresses; and the chiefs were at the back of the men of Judah.
γνωρίζομεν οὖν ἡμεῖς τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐὰν ἡ πόλις ἐκείνη οἰκοδομηθῆ καὶ τὰ τείχη αὐτῆς καταρτισθῆ οὐκ ἔστιν σοι εἰρήνη
- 17 Die aan den muur bouwden, en die den last droegen, en die oplaadden, waren een ieder met zijn ene hand doende aan het werk, en de andere hield het geweer.
Those who were building the wall and those who were moving material did their part, everyone working with one hand, with his spear in the other;
καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς πρὸς ραουμ βααλταμ καὶ σαμσαι γραμματέα καὶ τοὺς καταλοῖπους συνδούλους αὐτῶν τοὺς οἰκοῦντας ἐν σαμαρείᾳ καὶ τοὺς καταλοῖπους πέραν τοῦ ποταμοῦ εἰρήνην καὶ φησιν
- 18 En de bouwers hadden een iegelijk zijn zwaard aan zijn lenden gegord, en bouwden; maar die met de bazuin blies, was bij mij.
Every builder was working with his sword at his side. And by my side was a man for sounding the horn.
ὁ φορολόγος ὃν ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς ἐκλήθη ἔμπροσθεν ἐμοῦ
- 19 En ik zeide tot de edelen, en tot de overheden, en tot het overige des volks: Het werk is groot en wijd; en wij zijn op den muur afgezonderd, de een ver van denander;
And I said to the great ones and the chiefs and the rest of the people, The work is great and widely spaced and we are far away from one another on the wall:
καὶ παρ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη καὶ ἐπεσκεψάμεθα καὶ εὗραμεν ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη ἀφ' ἡμερῶν αἰῶνος ἐπὶ βασιλεῖς ἐπαίρεται καὶ ἀποστάσεις καὶ φυγάδια γίνονται ἐν αὐτῇ
- 20 Ter plaatse, waar gij het geluid der bazuin zult horen, daarheen zult gij u tot ons verzamelen; onze God zal voor ons strijden.
Wherever you may be when the horn is sounded, come here to us; our God will be fighting for us.
καὶ βασιλεῖς ἰσχυροὶ γίνονται ἐπὶ ἱερουσαλημ καὶ ἐπικρατοῦντες ὅλης τῆς ἐσπέρας τοῦ ποταμοῦ καὶ φόροι πλήρεις καὶ μέρος δίδοται αὐτοῖς
- 21 Alzo waren wij doende aan het werk; en de helft van hen hielden de spiesen, van het opgaan des dageraads tot het voortkomen der sterren toe.
So we went on with the work: and half of them had spears in their hands from the dawn of the morning till the stars were seen.
καὶ νῦν θέτε γνώμην καταργῆσαι τοὺς ἄνδρας ἐκείνους καὶ ἡ πόλις ἐκείνη οὐκ οἰκοδομηθήσεται ἔτι ὅπως ἀπὸ τῆς γνώμης
- 22 Ook zeide ik te dier tijd tot het volk: Een iegelijk vernachte met zijn jongen binnen Jeruzalem, opdat zij ons des nachts ter wacht zijn, en des daags aan het werk.
And at the same time I said to the people, Let everyone with his servant come inside Jerusalem for the night, so that at night they may keep watch for us, and go on working by day.
πεφυλαγμένοι ἦτε ἄνεσιν ποιῆσαι περὶ τούτου μήποτε πληθυνθῆ ἀφανισμὸς εἰς κακοποίησιν βασιλεῦσιν
- 23 Voorts noch ik, noch mijn broederen, noch mijn jongelingen, noch de mannen van de wacht, die achter mij waren, wij trokken onze klederen niet uit; een iegelijk hadzijn geweer en water.
So not one of us, I or my brothers or my servants or the watchmen who were with me, took off his clothing, everyone went armed to the water.
τότε ὁ φορολόγος τοῦ ἀρθασασθα βασιλέως ἀνέγνω ἐνώπιον ραουμ καὶ σαμσαι γραμματέως καὶ συνδούλων αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν σπουδῆ εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἐν ἰουδα καὶ κατήγγησαν αὐτοὺς ἐν ἵπποις καὶ δυνάμει
- 1 Maar het geroep des volks en hunner vrouwen was groot, tegen hun broederen, de Joden.
Then there was a great outcry from the people and their wives against their countrymen the Jews.
καὶ ἐπροφήτευσεν ἀγγαῖος ὁ προφήτης καὶ ζαχαρίας ὁ τοῦ ἀδδω προφητεῖαν ἐπὶ τοὺς ἰουδαίους τοὺς ἐν ἰουδα καὶ ἱερουσαλημ ἐν ὀνόματι θεοῦ ἰσραηλ ἐπ' αὐτούς
- 2 Want er waren, die zeiden: Onze zonen, en onze dochteren, wij zijn velen; daarom hebben wij koren opgenomen, opdat wij eten en leven.
For there were some who said, We, our sons and our daughters, are a great number: let us get grain, so that we may have food for our needs.
τότε ἀνέστησαν ζοροβαβελ ὁ τοῦ σαλαθηλ καὶ ἰησοῦς ὁ υἱὸς ἰωσεδεκ καὶ ἤρξαντο οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τὸν ἐν ἱερουσαλημ καὶ μετ' αὐτῶν οἱ προφῆται τοῦ θεοῦ βοηθοῦντες αὐτοῖς

- 3 Ook waren er, die zeiden: Wij verpanden onze akkers, en onze wijngaarden, en onze huizen, opdat wij in dezen honger koren mogen opnemen.
And there were some who said, We are giving our fields and our vine-gardens and our houses for debt: let us get grain because we are in need.
 ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς θαναταὶ ἐπαρχοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ σαβαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ τοῖα εἶπαν αὐτοῖς τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον τοῦτον καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι
- 4 Desgelijks waren er, die zeiden: Wij hebben geld ontleend tot des konings cijns, op onze akkers en onze wijngaarden.
And there were others who said, We have given up our fields and our vine-gardens to get money for the king's taxes.
 τότε ταῦτα εἶπосαν αὐτοῖς τίνα ἐστὶν τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν οἰκοδομούντων τὴν πόλιν ταύτην
- 5 Nu is toch ons vlees als het vlees onzer broederen, onze kinderen zijn als hun kinderen; en ziet, wij onderwerpen onze zonen en onze dochteren tot dienstknechten; ja, er zijn enige van onze dochteren onderworpen, dat zij in de macht onzer handen niet zijn; en anderen hebben onze akkers en onze wijngaarden.
But our flesh is the same as the flesh of our countrymen, and our children as their children: and now we are giving our sons and daughters into the hands of others, to be their servants, and some of our daughters are servants even now: and we have no power to put a stop to it; for other men have our fields and our vine-gardens.
 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν αἰχμαλωσίαν ἰουδα καὶ οὐ κατήργησαν αὐτοὺς ἕως γνώμῃ τῷ δαρεῖφ ἀπηνέχθη καὶ τότε ἀπεστάλη τῷ φορολόγῳ ὑπὲρ τοῦτου
- 6 Toen ik nu hun geroep en deze woorden hoorde, ontstak ik zeer.
And on hearing their outcry and what they said I was very angry.
 διασάφῃσις ἐπιστολῆς ἧς ἀπέστειλεν θαναταὶ ὁ ἐπαρχοῦ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ σαβαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν ἀφασαχαῖοι οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ δαρεῖφ τῷ βασιλεῖ
- 7 En mijn hart beraadslaagde in mij; daarna twistte ik met de edelen, en met de overheden, en zeide tot hen: Gijlieden vordert een last, een iegelijk van zijn broeder. Voorts belegde ik een grote vergadering tegen hen.
And after turning it over in my mind, I made a protest to the chiefs and the rulers, and said to them, Every one of you is taking interest from his countryman. And I got together a great meeting of protest.
 ῥῆσιν ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν καὶ τάδε γέγραπται ἐν αὐτῷ δαρεῖφ τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πᾶσα
- 8 En ik zeide tot hen: Wij hebben onze broederen, de Joden, die aan de heidenen verkocht waren, naar ons vermogen wedergekocht; en zoudt gijlieden ook uwbroederen verkopen, of zouden zij aan ons verkocht worden? Toen zwegen zij, en vonden geen antwoord.
And I said to them, We have given whatever we were able to give, to make our brothers the Jews free, who were servants and prisoners of the nations: and would you now give up your brothers for a price, and are they to become our property? Then they said nothing, answering not a word.
 γνωστὸν ἔστω τῷ βασιλεῖ ὅτι ἐπορεύθημεν εἰς τὴν ἰουδαίαν χώραν εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου καὶ αὐτὸς οἰκοδομεῖται λίθοις ἐκλεκτοῖς καὶ ξύλα ἐντίθεται ἐν τοῖς τοίχοις καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖνο ἐπιδέξιον γίνεται καὶ εὐοδοῦται ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν
- 9 Voorts zeide ik: De zaak is niet goed, die gijlieden doet; zoudt gij niet wandelen in de vreze onzes Gods, om de versmading der heidenen, onze vijanden?
And I said, What you are doing is not good: is it not the more necessary for you to go in the fear of our God, because of the shame which the nations may put on us?
 τότε ἠρωτήσαμεν τοὺς πρεσβυτέρους ἐκείνους καὶ οὕτως εἶπαμεν αὐτοῖς τίς ἔθηκεν ὑμῖν γνώμην τὸν οἶκον τοῦτον οἰκοδομῆσαι καὶ τὴν χορηγίαν ταύτην καταρτίσασθαι
- 10 Ik, mijn broederen, en mijn jongens, vorderen wij ook geld en koren van hen? Laat ons toch dezen last nalaten.
Even I and my servants have been taking interest for the money and the grain we have let them have. So now, let us give up this thing.
 καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἠρωτήσαμεν αὐτοὺς γνωρίσαι σοι ὥστε γράψαι σοι τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχόντων αὐτῶν
- 11 Geeft hun toch als heden weder hun akkers, hun wijngaarden, hun olijfgaarden en hun huizen; en het honderdste deel van het geld, en van het koren, den most en de olie, die gij hun hebt afgevorderd.
Give back to them this very day their fields, their vine-gardens, their olive-gardens, and their houses, as well as a hundredth part of the money and the grain and the wine and the oil which you have taken from them.
 καὶ τοιοῦτο ῥῆμα ἀπεκρίθησαν ἡμῖν λέγοντες ἡμεῖς ἐσμεν δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ οἰκοδομοῦμεν τὸν οἶκον ὃς ἦν ὀκοδομημένος πρὸ τούτου ἔτη πολλά καὶ βασιλεὺς τοῦ ἰσραὴλ μῆλας ὀκοδόμησεν αὐτὸν καὶ κατηρτίσαστο αὐτὸν
- 12 Toen zeiden zij: Wij zullen het wedergeven, en van hen niets zoeken; wij zullen alzo doen, als gij zegt. En ik riep de priesteren, en deed hen zweren, dat zij doenzouden naar dit woord.
Then they said, We will give them back, and take nothing for them; we will do as you say. Then I sent for the priests and made them take an oath that they would keep this agreement.
 αὐτοῖς ἀφ' ὅτε δὲ παρώργισαν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ναβουχοδονοσορ βασιλέως βαβυλώνος τοῦ χαλδαίου καὶ τὸν οἶκον τοῦτον κατέλυσεν καὶ τὸν λαὸν ἀπέκισεν εἰς βαβυλώνα

- 13 Ook schudde ik mijn boezem uit, en zeide: Alzo schudde God uit allen man, die dit woord niet zal bevestigen, uit zijn huis en uit zijn arbeid, en hij zij alzo uitgeschuden ledig. En de ganse gemeente zeide: Amen! En zij prezen de HEERE. En het volk deed naar dit woord.
And shaking out the folds of my robe, I said, So may God send out from his house and his work every man who does not keep this agreement; even so let him be sent out and made as nothing. And all the meeting of the people said, So be it, and gave praise to the Lord. And the people did as they had said.
ἀλλ' ἐν ἔτει πρῶτῳ κύρου τοῦ βασιλέως κύρος ὁ βασιλεὺς ἔθετο γνώμην τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦτον οἰκοδομηθῆναι
- 14 Ook van dien dag af, dat hij mij bevolen heeft hun landvoogd te zijn in het land Juda, van het twintigste jaar af, tot het twee en dertigste jaar van den koningArthasasta, zijnde twaalf jaren, heb ik, met mijn broederen, het des landvoogds niet gegeten.
Now from the time when I was made ruler of the people in the land of Judah, from the twentieth year till the thirty-second year of Artaxerxes the king, for twelve years, I and my servants have never taken the food which was the right of the ruler.
καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ ἃ ναβουχοδοноσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ οἴκου τοῦ ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς ναὸν τοῦ βασιλέως ἐξήνεγκεν αὐτὰ κύρος ὁ βασιλεὺς ἀπὸ ναοῦ τοῦ βασιλέως καὶ ἔδωκεν τῷ σασαβασαρ τῷ θησαυροφύλακι τῷ ἐπὶ τοῦ θησαυροῦ
- 15 En de vorige landvoogden, die voor mij geweest zijn, hebben het volk bezwaard, en van hen genomen aan brood en wijn, daarna veertig zilveren sikkelen; ookheersten hun jongens over het volk; maar ik heb alzo niet gedaan, om der vreze Gods wil.
But earlier rulers who were before me made the people responsible for their upkeep, and took from them bread and wine at the rate of forty shekels of silver; and even their servants were lords over the people: but I did not do so, because of the fear of God.
καὶ εἶπεν αὐτῷ πάντα τὰ σκεύη λαβὲ καὶ πορεύου θές αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν ἱερουσαλημ εἰς τὸν ἑαυτῶν τόπον
- 16 Daartoe heb ik ook aan het werk dezes muurs verbeterd, en wij hebben geen land gekocht; en al mijn jongens zijn aldaar verzameld geweest tot het werk.
And I kept on with the work of this wall, and we got no land for ourselves: and all my servants were helping with the work.
τότε σασαβασαρ ἐκεῖνος ἦλθεν καὶ ἔδωκεν θεμελίους τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἀπὸ τότε ἕως τοῦ νῦν ὠκοδομήθη καὶ οὐκ ἐτελέσθη
- 17 Ook zijn van de Joden en van de overheden honderd en vijftig man, en die van de heidenen, die rondom ons zijn, tot ons kwamen, aan mijn tafel geweest.
And more than this, a hundred and fifty of the Jews and the rulers were guests at my table, in addition to those who came to us from the nations round about us.
καὶ νῦν εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν ἐπισκεπήτω ἐν οἴκῳ τῆς γάζης τοῦ βασιλέως βαβυλωνῶνος ὅπως γνῶς ὅτι ἀπὸ βασιλέως κύρου ἐτέθη γνώμη οἰκοδομήσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν ἱερουσαλημ καὶ γνοῦς ὁ βασιλεὺς περὶ τούτου πεμψάτω πρὸς ἡμᾶς
- 1 Voorts is het geschied, als van Sanballat, en Tobia, en van Gesem, den Arabier, en van onze andere vijanden gehoord was, dat ik den muur gebouwd had, en datgeen scheur daarin was overgelaten; ook had ik tot dezen tijd toe de deuren niet opgezet in de poorten;
Now when word was given to Sanballat and Tobiah and to Geshem the Arabian and to the rest of our haters, that I had done the building of the wall and that there were no more broken places in it (though even then I had not put up the doors in the doorways);
τότε δαρείος ὁ βασιλεὺς ἔθηκεν γνώμην καὶ ἐπεσκέψατο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ὅπου ἡ γάζα κεῖται ἐν βαβυλωνί
- 2 Zo zond Sanballat, en Gesem, tot mij, om te zeggen: Kom en laat ons te zamen vergaderen in de dorpen, in het dal Ono. Maar zij dachten mij kwaad te doen.
Sanballat and Geshem sent to me saying, Come, let us have a meeting in one of the little towns in the lowland of Ono. But their purpose was to do me evil.
καὶ εὐρέθη ἐν πόλει ἐν τῇ βάρει τῆς μῆδων πόλεως κεφαλὴς μία καὶ τοῦτο ἦν γεγραμμένον ἐν αὐτῇ ὑπόμνημα
- 3 En ik zond boden tot hen, om te zeggen: Ik doe een groot werk, zodat ik niet zal kunnen afkomen; waarom zou dit werk ophouden, terwijl ik het zou nalaten, en totulieden afkomen?
And I sent men to them saying, I am doing a great work, so that it is not possible for me to come down: is the work to be stopped while I go away from it and come down to you?
ἐν ἔτει πρῶτῳ κύρου βασιλέως κύρος ὁ βασιλεὺς ἔθηκεν γνώμην περὶ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν ἱερουσαλημ οἶκος οἰκοδομηθήτω καὶ τόπος οὗ θυσιάζουσιν τὰ θυσιάσματα καὶ ἔθηκεν ἔπαρμα ὕψος πήχεις ἐξήκοντα πλάτος αὐτοῦ πήχεων ἐξήκοντα
- 4 Zij zonden nu wel viermaal tot mij, op dezelfde wijze. En ik antwoordde hun op dezelfde wijze.
And four times they sent to me in this way, and I sent them the same answer.
καὶ δόμοι λίθινοι κραταιοὶ τρεῖς καὶ δόμος ξύλινος εἷς καὶ ἡ δαπάνη ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως δοθήσεται
- 5 Toen zond Sanballat tot mij op dezelfde wijze, ten vijfden male, zijn jongen, met een open brief in zijn hand.
Then Sanballat sent his servant to me a fifth time with an open letter in his hand;
καὶ τὰ σκεύη οἴκου τοῦ θεοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ἃ ναβουχοδοноσορ ἐξήνεγκεν ἀπὸ οἴκου τοῦ ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐκόμισεν εἰς βαβυλώνα καὶ δοθήτω καὶ ἀπελθάτω εἰς τὸν ναὸν τὸν ἐν ἱερουσαλημ ἐπὶ τόπου οὗ ἐτέθη ἐν οἴκῳ τοῦ θεοῦ

- 6 Daarin was geschreven: Het is onder de volken gehoord, en Gasmu zegt: Gij en de Joden denkt te rebelleren, daarom bouwt gij den muur, en gij zult hun ten koningzijn; naar dat deze zaken zijn.
And in it these words were recorded: It is said among the nations, and Geshem says so, that you and the Jews are hoping to make yourselves free from the king's authority; and that this is why you are building the wall: and they say that it is your purpose to be their king;
νῦν δώσετε ἔπαρχοι πέραν τοῦ ποταμοῦ σαθαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν ἀφαρσαχαῖοι οἱ ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ μακρὰν ὄντες ἐκεῖθεν
- 7 Dat gij ook profeten hebt besteld, om van u te Jeruzalem uit te roepen, zeggende: Hij is koning in Juda. Nu zal het van den koning gehoord worden, naar dat deezaken zijn; kom dan nu, en laat ons te zamen raadslaan.
And that you have prophets preaching about you in Jerusalem, and saying, There is a king in Judah: now an account of these things will be sent to the king. So come now, and let us have a discussion.
ἄφετε τὸ ἔργον οἴκου τοῦ θεοῦ οἱ ἀφηγούμενοι τῶν ἰουδαίων καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἰουδαίων οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον οἰκοδομεῖτωσαν ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ
- 8 Doch ik zond tot hem, om te zeggen: Er is van al zulke zaken, als gij zegt, niets geschied; maar gij versiert ze uit uw hart.
Then I sent to him, saying, No such things as you say are being done, they are only a fiction you have made up yourself.
καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη μήποτε τι ποιήσετε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἰουδαίων τοῦ οἰκοδομήσαι οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον καὶ ἀπὸ ὑπαρχόντων βασιλέως τῶν φόρων πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐπιμελῶς διαπάνη ἔστω διδομένη τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τὸ μὴ καταργηθῆναι
- 9 Want zij allen zochten ons vreesachtig te maken, zeggende: Hun handen zullen van het werk aflaten, dat het niet zal gedaan worden; nu dan, sterk mijn handen!
For they were hoping to put fear in us, saying, Their hands will become feeble and give up the work so that it may not get done. But now, O God, make my hands strong.
καὶ ὃ ἂν ὑστέρημα καὶ υἱοὺς βοῶν καὶ κριῶν καὶ ἄμνοους εἰς ὀλοκαυτώσεις τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ πυρούς ἅλας οἶνον ἔλαιον κατὰ τὸ ῥῆμα τῶν ἱερέων τῶν ἐν ἱερουσαλημ ἔστω διδόμενον αὐτοῖς ἡμέραν ἐν ἡμέρᾳ ὃ ἐὰν αἰτήσωσιν
- 10 Als ik nu kwam in het huis van Semaja, den zoon van Delaja, den zoon van Mehetabeel (hij nu was besloten), zo zeide hij: Laat ons samenkomen in het huis Gods, in het midden des tempels, en laat ons de deuren des tempels toesluiten; want zij zullen komen om u te doden, ja, bij nacht zullen zij komen, om u te doden.
And I went to the house of Shemaiah, the son of Delaiah, the son of Mehetabel, who was shut up; and he said, Let us have a meeting in the house of God, inside the Temple, and let the doors be shut: for they will come to put you to death; truly, in the night they will come to put you to death.
ἵνα ὧσιν προσφέροντες εὐωδίας τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ προσεύχονται εἰς ζωὴν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ
- 11 Maar ik zeide: Zou een man, als ik, vlieden? En wie is er, zijnde als ik, die in den tempel zou gaan, dat hij levend bleve? Ik zal er niet ingaan.
And I said, Am I the sort of man to go in flight? what man, in my position, would go into the Temple to keep himself safe? I will not go in.
καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὡς ἀλλάξει τὸ ῥῆμα τοῦτο καθαιρεθήσεται ξύλον ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ καὶ ὀρθωμένος παγήσεται ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὁ οἶκος αὐτοῦ τὸ κατ' ἐμὲ ποιηθήσεται
- 12 Want ik merkte, en ziet, God had hem niet gezonden; maar hij sprak deze profetie tegen mij, omdat Tobia en Sanballat hem gehoord hadden.
Then it became clear to me that God had not sent him: he had given this word of a prophet against me himself: and Tobiah and Sanballat had given him money to do so.
καὶ ὁ θεός οὗ κατασκευοῖ τὸ ὄνομα ἐκεῖ καταστρέψει πάντα βασιλέα καὶ λαόν ὡς ἔκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀλλάξει ἢ ἀφανίσαι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐκεῖνον τὸν ἐν ἱερουσαλημ ἐγὼ δαρείος ἔθηκα γνώμη ν ἐπιμελῶς ἔσται
- 13 Daarom was hij gehoord, opdat ik zou vrezēn, en alzo doen, en zondigen; opdat zij iets zouden hebben tot een kwaden naam, opdat zij mij zouden honen.
For this reason they had given him money, in order that I might be overcome by fear and do what he said and do wrong, and so they would have reason to say evil about me and put shame on me.
τότε θανατῶναι ἔπαρχος πέραν τοῦ ποταμοῦ σαθαρβουζανα καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ πρὸς ὃ ἀπέστειλεν δαρείος ὁ βασιλεὺς οὕτως ἐποίησαν ἐπιμελῶς
- 14 Gedenk, mijn God, aan Tobia en aan Sanballat, naar deze zijn werken; en ook aan de profetes Noadja, en aan de andere profeten, die mij gezocht hebben vreesachtig te maken.
Keep in mind, O my God, Tobiah and Sanballat and what they did, and Noadiah, the woman prophet, and the rest of the prophets whose purpose was to put fear into me.
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἰουδαίων ὠκοδομοῦσαν καὶ οἱ λευῖται ἐν προφητεῖᾳ ἀγγαίου τοῦ προφήτου καὶ ζαχαρίου υἱοῦ ἀδδω καὶ ἀνφοκοδόμησαν καὶ κατηρτίσαντο ἀπὸ γνώμης θεοῦ ἰσραηλ καὶ ἀπὸ γνώμης κύρου καὶ δαρείου καὶ ἀρθασασθα βασιλέων περσῶν
- 15 De muur nu werd volbracht, op den vijf en twintigsten van Elul, in twee en vijftig dagen.
So the wall was complete on the twenty-fifth day of the month Elul, in fifty-two days.
καὶ ἐτέλεσαν τὸν οἶκον τοῦτον ἕως ἡμέρας τρίτης μηνὸς ἁδαρ ὃ ἐστὶν ἔτος ἕκτον τῆ βασιλείᾳ δαρείου τοῦ βασιλέως
- 16 En het geschiedde, als al onze vijanden dit hoorden, zo vreesden al de heidenen, die rondom ons waren, en zij vervielen zeer in hun ogen; want zij merkten, dat ditwerk van onzen God gedaan was.
And when our haters had news of this, all the nations round about us were full of fear and were greatly shamed, for they saw that this work had been done by our God.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται καὶ οἱ κατάλοιποι υἱῶν ἀποικεσίας ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ἐν εὐφροσύνῃ

- 17 Ook schreven in die dagen edelen van Juda vele brieven, die naar Tobia gingen; en die van Tobia kwamen tot hen.
And further, in those days the chiefs of Judah sent a number of letters to Tobiah, and his letters came to them.
καὶ προσήνεγκαν εἰς τὰ ἑγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ μόσχους ἑκατὸν κριοὺς διακοσίους ἄμνους τετρακοσίους χιμάρους αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας ὑπὲρ παντὸς Ἰσραὴλ δώδεκα εἰς ἀριθμὸν φυλῶν Ἰσραὴλ
- 18 Want velen in Juda hadden hem gezworen, omdat hij was een schoonzoon van Sechanja, den zoon van Arah; en zijn zoon Johanan had genomen de dochter van Mesullam, den zoon van Berechja.
For in Judah there were a number of people who had made an agreement by oath with him, because he was the son-in-law of Shecaniah, the son of Arah; and his son Jehohanan had taken as his wife the daughter of Meshullam, the son of Berechiah.
καὶ ἔστησαν τοὺς ἱερεῖς ἐν διαμρέσειν αὐτῶν καὶ τοὺς λευίτας ἐν μερισμοῖς αὐτῶν ἐπὶ δουλείᾳ θεοῦ τοῦ ἐν ἱερουσαλημ κατὰ τὴν γραφὴν βιβλίου μουσῆ
- 19 Ook verhaalden zij zijn goeddadigheden voor mijn aangezicht, en mijn woorden brachten zij uit tot hem. Tobia dan zond brieven, om mij vreesachtig te maken. Nehemia 7
And they said much before me of the good he had done, and gave him accounts of my words. And Tobiah sent letters with the purpose of causing me fear.
καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ τῆς ἀποικεσίας τὸ πασχα τῆ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου
- 1 Voorts geschiedde het, als de muur gebouwd was, dat ik de deuren oprichtte, en de poortiers, en de zangers, en de Levieten werden besteld.
Now when the building of the wall was complete and I had put up the doors, and the door-keepers and the music-makers and the Levites had been given their places,
καὶ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν βασιλείᾳ ἀρθασασθα βασιλέως περσῶν ἀνέβη εσδρας υἱὸς σαριαίου υἱοῦ ἀζαρίου υἱοῦ ἐλκία
- 2 En ik gaf bevel aan mijn broeder Hanani, en aan Hananja, den overste van den burg te Jeruzalem, want hij was als een man van getrouwheid, en godvrezendeboven velen.
I made my brother Hanani, and Hananiah, the ruler of the tower, responsible for the government of Jerusalem: for he was a man of good faith, fearing God more than most.
υἱοῦ σαλουμ υἱοῦ σαδδουκ υἱοῦ ἀχιτωβ
- 3 En ik zeide tot hen: Laat de poorten van Jeruzalem niet geopend worden, totdat de zon heet wordt, en terwijl zij daarbij staan, laat hen de deuren sluiten, betast gij zedan; en dat men wachten zette, inwoners van Jeruzalem, een iegelijk op zijn wacht, en een iegelijk tegenover zijn huis.
And I said to them, Do not let the doors of Jerusalem be open till the sun is high; and while the watchmen are in their places, let the doors be shut and locked: and let the people of Jerusalem be put on watch, every one in his watch, opposite his house.
υἱοῦ σαμαρια υἱοῦ εσρια υἱοῦ μαρερωθ
- 4 De stad nu was wijd van ruimte en groot; doch des volks was weinig daarbinnen; en de huizen waren niet gebouwd.
Now the town was wide and great: but the people in it were only a small number, and the houses had not been put up.
υἱοῦ ζαρια υἱοῦ σαουα υἱοῦ βοκκί
- 5 Zo gaf mijn God in mijn hart, dat ik de edelen, en de overheden, en het volk verzamelde, om de geslachten te rekenen; en ik vond het geslachtsregister dergenen, die in het eerst waren opgetogen, en vond daarin geschreven aldus:
And my God put it into my heart to get together the rulers and the chiefs and the people so that they might be listed by families. And I came across a record of the names of those who came up at the first, and in it I saw these words:
υἱοῦ ἀβισουε υἱοῦ φινεεζ υἱοῦ ελαζαρ υἱοῦ ααρων τοῦ ἱερέως τοῦ πρώτου
- 6 Dit zijn de kinderen van dat landschap, die optogen uit de gevangenis der weggevoerden, die Nebukadnezar, koning van Babel, weggevoerd had, en diewedergekeerd zijn naar Jeruzalem en naar Juda, een iegelijk tot zijn stad;
These are the people of the divisions of the kingdom, among those who had been made prisoners by Nebuchadnezzar, the king of Babylon, and taken away by him, who went back to Jerusalem and Judah, every one to his town;
αὐτοὺς εσδρας ἀνέβη ἐκ βαβυλώνας καὶ αὐτοὺς γραμματεὺς ταχὺς ἐν νόμῳ μουσῆ ὃν ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς ὅτι χεῖρ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐν πᾶσιν οἷς ἐξήτει αὐτός
- 7 Dewelke kwamen met Zerubbabel, Jesua, Nehemia, Azaria, Raamja, Nahamani, Mordechai, Bilshan, Mispereth, Bigvai, Nehim en Baena. Dit is het getal der mannen van het volk van Israel.
Who came with Zerubbabel, Jeshua, Nehemiah, Azariah, Raamiah, Nahamani, Mordecai, Bilshan, Mispereth, Bigvai, Nehum, Baanah. The number of the men of the people of Israel:
καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἀπὸ τῶν ἱερέων καὶ ἀπὸ τῶν λευιτῶν καὶ οἱ ἄδοντες καὶ οἱ πλωροὶ καὶ οἱ ναθιμ εἰς ἱερουσαλημ ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῷ ἀρθασασθα τῷ βασιλεῖ
- 8 De kinderen van Parhos waren twee duizend, honderd twee en zeventig;
The children of Parosh, two thousand, one hundred and seventy-two.
καὶ ἦλθοσαν εἰς ἱερουσαλημ τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τοῦτο ἔτος ἑβδομον τῷ βασιλεῖ
- 9 De kinderen van Sefatja, driehonderd twee en zeventig;
The children of Shephatiah, three hundred and seventy-two.
ὅτι ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου αὐτοὺς ἐθεμελίωσεν τὴν ἀνάβασιν τὴν ἀπὸ βαβυλώνας ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πέμπτου ἦλθοσαν εἰς ἱερουσαλημ ὅτι χεῖρ θεοῦ αὐτοῦ ἦν ἀγαθὴ ἐπ' αὐτόν

- 10 De kinderen van Arach, zeshonderd twee en vijftig;
The children of Arah, six hundred and fifty-two.
ὅτι ἐσθρας ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ζητῆσαι τὸν νόμον καὶ ποιεῖν καὶ διδάσκειν ἐν ἰσραὴλ προστάγματα καὶ κρίματα
- 11 De kinderen van Pahath-Moab, van de kinderen van Jesua en Joab, twee duizend, achthonderd en achttien;
The children of Pahath-moab, of the children of Jeshua and Joab, two thousand, eight hundred and eighteen.
καὶ αὕτη ἡ διασάφησις τοῦ διατάγματος οὗ ἔδωκεν ἀρθασασθα τῷ ἐσδρα τῷ ἱερεὶ τῷ γραμματεῖ βιβλίου λόγων ἐντολῶν κυρίου καὶ προσταγμάτων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ.
- 12 De kinderen van Elam, duizend, tweehonderd vier en vijftig;
The children of Elam, a thousand, two hundred and fifty-four.
ἀρθασασθα βασιλεὺς βασιλέων ἐσδρα γραμματεῖ νόμου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ τετέλεσται ὁ λόγος καὶ ἡ ἀπόκρισις
- 13 De kinderen van Zattu, achthonderd vijf en veertig;
The children of Zattu, eight hundred and forty-five.
ἀπ' ἐμοῦ ἐτέθη γνώμη ὅτι πᾶς ὁ ἐκουσιαζόμενος ἐν βασιλείᾳ μου ἀπὸ λαοῦ ἰσραὴλ καὶ ἱερέων καὶ λευιτῶν πορευθῆναι εἰς ἱερουσαλὴμ μετὰ σοῦ πορευθῆναι
- 14 De kinderen van Zakkai, zeshonderd en zestig;
The children of Zaccai, seven hundred and sixty.
ἀπὸ προσώπου τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἐπτὰ συμβούλων ἀπεστάλη ἐπισκέψασθαι ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν καὶ εἰς ἱερουσαλὴμ νόμῳ θεοῦ αὐτῶν τῷ ἐν χειρὶ σου
- 15 De kinderen van Binnui, zeshonderd acht en veertig;
The children of Binnui, six hundred and forty-eight.
καὶ εἰς οἶκον κυρίου ἀργύριον καὶ χρυσίον ὃ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σύμβουλοι ἠκούσιασθησαν τῷ θεῷ τοῦ ἰσραὴλ τῷ ἐν ἱερουσαλὴμ κατασκευνοῦντι
- 16 De kinderen van Bebai, zeshonderd acht en twintig;
The children of Bebai, six hundred and twenty-eight.
καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον ὃ τι ἐὰν εὕρης ἐν πάσῃ χώρᾳ βαβυλῶνος μετὰ ἐκουσιασμοῦ τοῦ λαοῦ καὶ ἱερέων τῶν ἐκουσιαζομένων εἰς οἶκον θεοῦ τὸν ἐν ἱερουσαλὴμ
- 17 De kinderen van Azgad, twee duizend, driehonderd twee en twintig;
The children of Azgad, two thousand, three hundred and twenty-two.
καὶ πᾶν προσπορευόμενον τοῦτον ἐτοιμῶς ἔνταξον ἐν βιβλίῳ τούτῳ μόσχους κριοὺς ἀμνοὺς καὶ θυσίας αὐτῶν καὶ σπονδὰς αὐτῶν καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ θυσιαστηρίου τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ὑμῶν τοῦ ἐν ἱερουσαλὴμ
- 18 De kinderen van Adonikam, zeshonderd zeven en zestig;
The children of Adonikam, six hundred and sixty-seven.
καὶ εἴ τι ἐπὶ σὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς σου ἀγαθυνθῆ ἔν καταλοιπῷ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου ποιῆσαι ὡς ἀρεστὸν τῷ θεῷ ὑμῶν ποιήσατε
- 19 De kinderen van Bigvai, twee duizend, zeven en zestig;
The children of Bigvai, two thousand and sixty-seven.
καὶ τὰ σκεύη τὰ διδόμενά σοι εἰς λειτουργίαν οἴκου θεοῦ παράδος ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν ἱερουσαλὴμ
- 20 De kinderen van Adin, zeshonderd vijf en vijftig;
The children of Adin, six hundred and fifty-five.
καὶ κατάλοιπον χρείας οἴκου θεοῦ σου ὃ ἂν φανῆ σοι δοῦναι δώσεις ἀπὸ οἴκων γάζης βασιλέως
- 21 De kinderen van Ater, van Hizkia, acht en negentig;
The children of Ater, of Hezekiah, ninety-eight.
καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἐγὼ ἀρθασασθα βασιλεὺς ἔθηκα γνώμην πάσαις ταῖς γάζαις ταῖς ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ ὅτι πᾶν ὃ ἂν αἰτήσῃ ὑμᾶς ἐσθρας ὁ ἱερεὺς καὶ γραμματεὺς τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ ἐτοιμῶς γιγνέσθω
- 22 De kinderen van Hassum, driehonderd acht en twintig;
The children of Hashum, three hundred and twenty-eight.
ἕως ἀργυρίου ταλάντων ἑκατὸν καὶ ἕως πυροῦ κόρων ἑκατὸν καὶ ἕως οἴνου βάδων ἑκατὸν καὶ ἕως ἐλαίου βάδων ἑκατὸν καὶ ἄλλας οὗ οὐκ ἔστιν γραφή

- 23 De kinderen van Bezai, driehonderd vier en twintig;
The children of Bezai, three hundred and twenty-four.
πάν ὃ ἐστὶν ἐν γνώμῃ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ γινέσθω προσέχετε μὴ τις ἐπιχειρήσῃ εἰς οἶκον θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ μήποτε γένηται ὀργὴ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν υἰῶν αὐτοῦ
- 24 De kinderen van Harif, honderd en twaalf;
The children of Hariph, a hundred and twelve.
καὶ ὑμῖν ἐγνωρίσται ἐν πᾶσιν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς λευίταις ἕδουσιν πυλωροῖς ναθιμι καὶ λειτουργοῖς οἴκου θεοῦ τούτου φόρος μὴ ἔστω σοι οὐκ ἐξουσιάσεις καταδουλοῦσθαι αὐτούς
- 25 De kinderen van Gibeon, vijf en negentig;
The children of Gibeon, ninety-five.
καὶ σύ ἐσθρα ὡς ἡ σοφία τοῦ θεοῦ ἐν χειρὶ σου κατάστησον γραμματεῖς καὶ κριτὰς ἵνα ᾧσιν κρίνοντες παντὶ τῷ λαῷ τῷ ἐν πέρα τοῦ ποταμοῦ πᾶσιν τοῖς εἰδόσιν νόμον τοῦ θεοῦ σου καὶ τῷ μὴ εἰδότι γ νοριεῖτε
- 26 De mannen van Bethlehem en Netofa, honderd acht en tachtig;
The men of Beth-lehem and Netophah, a hundred and eighty-eight.
καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ ᾗ ποιῶν νόμον τοῦ θεοῦ καὶ νόμον τοῦ βασιλέως ἐτόμως τὸ κρίμα ἔσται γινόμενον ἐξ αὐτοῦ ἂν τε εἰς θάνατον ἂν τε εἰς παιδείαν ἂν τε εἰς ζημίαν τοῦ βίου ἂν τε εἰς δεσμά
- 27 De mannen van Anathoth, honderd acht en twintig;
The men of Anathoth, a hundred and twenty-eight.
εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ὃς ἔδωκεν οὕτως ἐν καρδίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ δοξάσαι τὸν οἶκον κυρίου τὸν ἐν ἱερουσαλημ
- 28 De mannen van Beth-Azmaveth, twee en veertig;
The men of Beth-azmaveth, forty-two.
καὶ ἐπ' ἐμὲ ἐκλινεν ἔλεος ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ βασιλέως καὶ τῶν συμβούλων αὐτοῦ καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων τοῦ βασιλέως τῶν ἐπηρμένων καὶ ἐγὼ ἐκραταιώθην ὡς χεὶρ θεοῦ ἡ ἀγαθὴ ἐπ' ἐμὲ καὶ συνῆξ α ἀπὸ ἰσραηλ ἄρχοντας ἀναβῆναι μετ' ἐμοῦ
- 1 Als nu de zevende maand aankwam, en de kinderen Israels in hun steden waren,
And when the seventh month came, the children of Israel were in their towns. And all the people came together like one man into the wide place in front of the water-doorway; and they made a request to Ezra the scribe that he would put before them the book of the law of Moses which the Lord had given to Israel.
καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες πατριῶν αὐτῶν οἱ ὁδηγοὶ ἀναβαίνοντες μετ' ἐμοῦ ἐν βασιλείᾳ ἀρθασασθα τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος
- 2 Zo verzamelde zich al het volk als een enig man op de straat voor de Waterpoort; en zij zeiden tot Ezra, den schriftgeleerde, dat hij het boek der wet van Mozes zouhalen, die de HEERE Israel geboden had.
And Ezra the priest put the law before the meeting of the people, before the men and women and all those who were able to take it in, on the first day of the seventh month.
ἀπὸ υἰῶν φινεες γηρσομ ἀπὸ υἰῶν ιθαμαρ δανηλ ἀπὸ υἰῶν δαυιδ ατους
- 3 En Ezra, de priester, bracht de wet voor de gemeente, beiden mannen en vrouwen, en allen, die verstandig waren om te horen, op den eersten dag der zevendemaand.
He was reading it in the wide place in front of the water-doorway, from early morning till the middle of the day, in the hearing of all those men and women whose minds were able to take it in; and the ears of all the people were open to the book of the law.
ἀπὸ υἰῶν σαχανια ἀπὸ υἰῶν φορος ζαχαριας καὶ μετ' αὐτοῦ τὸ σύστρεμμα ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα
- 4 En hij las daarin voor de straat, die voor de Waterpoort is, van het morgen licht aan tot op den middag, voor de mannen en vrouwen, en de verstandigen; en de orendes gansen volks waren naar het wetboek.
And Ezra the scribe took his place on a tower of wood which they had made for the purpose; and by his side were placed Mattithiah and Shema and Anaiah and Uriah and Hilkiah and Maaseiah on the right; and on the left, Pedaiah and Mishael and Malchijah and Hashum and Hashbaddanah, Zechariah and Meshullam.
ἀπὸ υἰῶν φααθμοαβ ελιανα υἰὸς ζαρια καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιοι τὰ ἀρσενικά
- 5 En Ezra, de schriftgeleerde, stond op een hogen houten stoel, dien zij tot die zaak gemaakt hadden, en nevens hem stond Mattithja, en Sema, en Anaja, en Uria, enHilkia, en Maaseja, aan zijn rechterhand; en aan zijn linkerhand Pedaja, en Misael, en Malchia, en Hasum, en Hasbaddana, Zacharja en Mesullam.
And Ezra took the book, opening it before the eyes of all the people (for he was higher than the people); and when it was open, all the people got to their feet:
ἀπὸ υἰῶν ζαθοης σεχενιας υἰὸς αζιηλ καὶ μετ' αὐτοῦ τριακόσιοι τὰ ἀρσενικά

- 6 En Ezra opende het boek voor de ogen des gansen volks, want hij was boven al het volk; en als hij het opende, stond al het volk.
And Ezra gave praise to the Lord, the great God. And all the people in answer said, So be it, so be it; lifting up their hands; and with bent heads they gave worship to the Lord, going down on their faces to the earth.
καὶ ἀπὸ υἱῶν ἀδιν ὠβηθ υἱὸς ἰωναθαν καὶ μετ' αὐτοῦ πενήκοντα τὰ ἄρσενικά
- 7 En Ezra loofde den HEERE, den groten God; en al het volk antwoordde: Amen, amen! met opheffing hunner handen, en neigden zich, en aanbaden den HEERE, met de aangezichten ter aarde.
And Jeshua and Bani and Sherebiah and Jamin, Akkub, Shabbethai, Hodiah, Maaseiah, Kelita, Azariah, Jozabad, Hanan, Pelaiah, and the Levites made the law clear to the people: and the people kept in their places.
καὶ ἀπὸ υἱῶν ἡλαμ ἰεσαία υἱὸς αθελια καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἄρσενικά
- 8 Jesua nu, en Bani, en Serebja, Jamin, Akkub, Sabbethai, Hodia, Maaseja, Kelita, Azaria, Jozabad, Hanan, Pelaja, en de Levieten onderwezen het volk in de wet. Enhet volk stond op zijn standplaats.
And they gave out the words of the book the law of God, clearly, and gave the sense of it, so that their minds were able to take it in.
καὶ ἀπὸ υἱῶν σαφατια ζαβδία υἱὸς μιχαηλ καὶ μετ' αὐτοῦ ὀγδοήκοντα τὰ ἄρσενικά
- 9 En zij lazen in het boek, in de wet Gods, duidelijk; en den zin verklarende, zo maakten zij, dat men het verstond in het lezen.
And Nehemiah, who was the Tirshatha, and Ezra, the priest and scribe, and the Levites who were the teachers of the people, said to all the people, This day is holy to the Lord your God; let there be no sorrow or weeping; for all the people were weeping on hearing the words of the law.
καὶ ἀπὸ υἱῶν ἰωαβ αβαδία υἱὸς ἰηλ καὶ μετ' αὐτοῦ διακόσιοι δέκα ὀκτὼ τὰ ἄρσενικά
- 10 En Nehemia (dezelve is Hattirsatha) en Ezra, de priester, de schriftgeleerde, en de Levieten, die het volk onderwezen, zeiden tot al het volk: Deze dag is denHEERE, uw God, heilig; bedrijft dan geen rouw, en weent niet; want al het volk weende, als zij de woorden der wet hoorden.
Then he said to them, Go away now, and take the fat for your food and the sweet for your drink, and send some to him for whom nothing is made ready: for this day is holy to our Lord: and let there be no grief in your hearts; for the joy of the Lord is your strong place.
καὶ ἀπὸ υἱῶν βαανι σαλιμουθ υἱὸς ἰωσεφια καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν ἐξήκοντα τὰ ἄρσενικά
- 11 Voorts zeide hij tot hen: Gaat, eet het vette, en drinkt het zoete, en zendt delen dengenen, voor welken niets bereid is, want deze dag is onzen Heere heilig; zobedroeft u niet, want de blijdschap des HEEREN, die is uw sterkte.
So the Levites made all the people quiet, saying, Be quiet, for the day is holy; and do not give way to grief.
καὶ ἀπὸ υἱῶν βαβι ζαχαρια υἱὸς βαβι καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ὀκτὼ τὰ ἄρσενικά
- 12 En de Levieten stilden al het volk, zeggende: Zwijgt, want deze dag is heilig, daarom bedroeft u niet.
And all the people went away to take food and drink, and to send food to others, and to be glad, because the words which were said to them had been made clear.
καὶ ἀπὸ υἱῶν ασγαδ ἰωαναν υἱὸς ακαταν καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν δέκα τὰ ἄρσενικά
- 13 Toen ging al het volk henen om te eten, en om te drinken, en om delen te zenden, en om grote blijdschap te maken; want zij hadden de woorden verstaan, die menhun had bekend gemaakt.
And on the second day the heads of families of all the people and the priests and the Levites came together to Ezra the scribe, to give attention to the words of the law.
καὶ ἀπὸ υἱῶν αδονικαμ ἔσχατοι καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀλιφαλατ ἰηλ καὶ σαμαια καὶ μετ' αὐτῶν ἐξήκοντα τὰ ἄρσενικά
- 14 En des anderen daags verzamelden zich de hoofden der vaderen van het ganse volk, de priesters en de Levieten, tot Ezra, den schriftgeleerde, en dat, om verstandte bekomen in de woorden der wet.
And they saw that it was recorded in the law that the Lord had given orders by Moses, that the children of Israel were to have tents for their living-places in the feast of the seventh month:
καὶ ἀπὸ υἱῶν βαγο ουθι καὶ μετ' αὐτοῦ ἑβδομήκοντα τὰ ἄρσενικά
- 15 En zij vonden in de wet geschreven, dat de HEERE door de hand van Mozes geboden had, dat de kinderen Israels in loofhutten zouden wonen, op het feest in dezevende maand;
And that they were to give out an order, and make it public in all their towns and in Jerusalem, saying, Go out to the mountain and get olive branches and branches of field olives and of myrtle, and palm branches and branches of thick trees, to make tents, as it says in the book.
καὶ συνῆξα αὐτοὺς πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν ἐρχόμενον πρὸς τὸν ἐνι καὶ παρενεβάλομεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς καὶ συνῆκα ἐν τῷ λαῷ καὶ ἐν τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἀπὸ υἱῶν λευι οὐχ εὔρον ἐκεῖ
- 16 En dat zij het zouden luidbaar maken, en een stem laten doorgaan door al hun steden, en te Jeruzalem, zeggende: Gaat uit op het gebergte, en haalt takken vanolijfbomen, en takken van andere olieachtige bomen, en takken van mirtebomen, en takken van palmbomen, en takken van andere dichte bomen, om loofhutten temaken, als er geschreven is.
And the people went out and got them and made themselves tents, every one on the roof of his house, and in the open spaces and in the open squares of the house of God, and in the wide place of the water-doorway, and the wide place of the doorway of Ephraim.
καὶ ἀπέστειλα τῷ ελσαζαρ τῷ αρηηλ τῷ σαμαια καὶ τῷ αλωναμ καὶ τῷ ιαριβ καὶ τῷ ελναθαν καὶ τῷ ναθαν καὶ τῷ ζαχαρια καὶ τῷ μεσουλαμ ἄνδρας καὶ τῷ ιωαριβ καὶ τῷ ελναθαν συνίοντας

- 17 Alzo ging het volk uit en haalden ze, en maakten zich loofhutten, een iegelijk op zijn dak, en in hun voorhoven, en in de voorhoven van Gods huis, en op de straat der Waterpoort, en op de straat van Efraimspoort.
All the people who had been prisoners and had come back, made tents and were living in them: for from the time of Jeshua, the son of Nun, till that day, the children of Israel had not done so. And there was very great joy.
καὶ ἐξήνεγκα αὐτοὺς ἐπὶ ἄρχοντος ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου καὶ ἔθηκα ἐν στόματι αὐτῶν λόγους λαλήσαι πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν τοὺς ναθιμ ἐν ἀργυρίῳ τοῦ τόπου τοῦ ἐνέγκαι ἡμῖν ἄδοντας εἰς οἶκον θεοῦ ἡμῶν
- 18 En de ganse gemeente dergenen, die uit de gevangenis waren wedergekomen, maakten loofhutten, en woonden in die loofhutten; want de kinderen Israels haddenalzo niet gedaan sinds de dagen van Jesua, den zoon van Nun, tot op dezen dag toe; en er was zeer grote blijdschap.
And day by day, from the first day till the last, he was reading from the book of the law of God. And they kept the feast for seven days: and on the eighth day there was a holy meeting, as it is ordered in the law.
καὶ ἦλθοσαν ἡμῖν ὡς χεῖρ θεοῦ ἡμῶν ἀγαθὴ ἐφ' ἡμᾶς ἀνὴρ σαχωλ ἀπὸ υἰῶν μοολι υἱοῦ λευι υἱοῦ ἰσραηλ καὶ ἀρχὴν ἦλθοσαν υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὀκτωκαίδεκα
- 1 Voorts op den vier en twintigsten dag dezer maand verzamelden zich de kinderen Israels met vasten en met zakken, en aarde was op hen.
Now on the twenty-fourth day of this month the children of Israel came together, taking no food and putting haircloth and dust on their bodies.
καὶ ὡς ἐτελέσθη ταῦτα ἤγγισαν πρὸς με οἱ ἄρχοντες λέγοντες οὐκ ἐχωρίσθη ὁ λαὸς ἰσραηλ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἀπὸ λαῶν τῶν γαιῶν ἐν μακρύμασιν αὐτῶν τῷ χανανι ὁ εθι ὁ φερεζι ὁ ἰβουσι ὁ αμμωνι ὁ μοαβι ὁ μοσερι καὶ ὁ αμορι
- 2 En het zaad Israels scheidde zich af van alle vreemden. En zij stonden, en deden belijdenis van hun zonden en hunner vaderen ongerechtigheden.
And the seed of Israel made themselves separate from all the men of other nations, publicly requesting forgiveness for their sins and the wrongdoing of their fathers.
ὅτι ἐλάβοσαν ἀπὸ θυγατέρων αὐτῶν ἑαυτοῖς καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ παρήχθη σπέρμα τὸ ἅγιον ἐν λαοῖς τῶν γαιῶν καὶ χεῖρ τῶν ἀρχόντων ἐν τῇ ἀσυνθεσίᾳ ταύτῃ ἐν ἀρχῇ
- 3 Want als zij opgestaan waren op hun standplaats, zo lazen zij in het wetboek des HEEREN, huns Gods, een vierendeel van den dag; en op een ander vierendeel deden zij belijdenis, en aanbaden den HEERE, hun God.
And for a fourth part of the day, upright in their places, they were reading from the book of the law of their God; and for a fourth part of the day they were requesting forgiveness and worshipping the Lord their God.
καὶ ὡς ἤκουσα τὸν λόγον τοῦτον διέρρηξα τὰ ἱμάτιά μου καὶ ἐπαλλόμην καὶ ἔτιλλον ἀπὸ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἀπὸ τοῦ πάγωνός μου καὶ ἐκαθήμην ἡμεράζων
- 4 Jesua nu, en Bani, Kadmiel, Sebanja, Bunni, Serebja, Bani en Chenani, stonden op het hoge gestoelte der Levieten, en riepen met luider stem tot den HEERE, hun God;
Then Jeshua, and Bani, Kadmiel, Shebaniah, Bunni, Sherebiah, Bani, and Chenani took their places on the steps of the Levites, crying in a loud voice to the Lord their God.
καὶ συνήχθησαν πρὸς με πᾶς ὁ δῶκων λόγον θεοῦ ἰσραηλ ἐπὶ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας καὶ ἐγὼ καθήμενος ἡμεράζων ἕως τῆς θυσίας τῆς ἑσπερινῆς
- 5 En de Levieten, Jesua, en Kadmiel, Bani, Hasabneja; Serebja, Hodia, Sebanja, Petahja, zeiden: Staat op, looft den HEERE, uw God, van eeuwigheid tot in eeuwigheid; en men love den Naam Uwer heerlijkheid, die verhoogd is boven allen lof en prijs!
Then the Levites, Jeshua, and Kadmiel, Bani, Hashabneiah, Sherebiah, Hodiah, Shebaniah, and Pethahiah said, Get up and give praise to the Lord your God for ever and ever. Praise be to your great name which is lifted up high over all blessing and praise.
καὶ ἐν θυσίᾳ τῇ ἑσπερινῇ ἀνέστην ἀπὸ ταπεινώσεώς μου καὶ ἐν τῷ διαρρηξάί με τὰ ἱμάτιά μου καὶ ἐπαλλόμην καὶ κλίνω ἐπὶ τὰ γόνατά μου καὶ ἐκπετάζω τὰς χεῖράς μου πρὸς κύριον τὸν θεόν
- 6 Gij zijt die HEERE alleen, Gij hebt gemaakt den hemel, den hemel der hemelen, en al hun heir, de aarde en al wat daarop is, de zeeën en al wat daarin is, en Gij maakt die allen levend; en het heir der hemelen aanbidt U.
You are the Lord, even you only; you have made heaven, the heaven of heavens with all their armies, the earth and all things in it, the seas and everything in them; and you keep them from destruction: and the armies of heaven are your worshippers.
καὶ εἶπα κύριε ἡσχύνθην καὶ ἐνετράπην τοῦ ὑψώσαι τὸ πρόσωπόν μου πρὸς σέ ὅτι αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῶν καὶ αἱ πλημμέλειαι ἡμῶν ἐμεγαλύνθησαν ἕως εἰς οὐρανόν
- 7 Gij zijt die HEERE, de God, Die Abram hebt verkoren, en hem uit Ur der Chaldeen uitgevoerd; en Gij hebt zijn naam gesteld Abraham.
You are the Lord, the God, who took Abram and made him yours, guiding him from Ur of the Chaldees, and gave him the name of Abraham;
ἀπὸ ἡμερῶν πατέρων ἡμῶν ἔσμεν ἐν πλημμελείᾳ μεγάλῃ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις ἡμῶν παρεδόθημεν ἡμεῖς καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν ἐν χειρὶ βασιλέων τῶν ἐθνῶν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν διαρπαγῇ καὶ ἐν αἰσχύνῃ προσώπου ἡμῶν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη
- 8 En Gij hebt zijn hart getrouw gevonden voor Uw aangezicht, en hebt een verbond met hem gemaakt, dat Gij zoudt geven het land der Kanaanieten, der Hethieten, der Amorieten, en der Ferezieten, en der Jebusieten, en der Girgasieten, dat Gij het zijn zade zoudt geven; en Gij hebt Uw woorden bevestigd, omdat Gijrechtvaardig zijt.
You saw that his heart was true to you, and made an agreement with him to give the land of the Canaanite, the Hittite, the Amorite and the Perizzite and the Jebusite and the Girgashite, even to give it to his seed, and you have done what you said; for righteousness is yours:
καὶ νῦν ἐπιεικέυσαστο ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῦ καταλαβεῖν ἡμῖν εἰς σωτηρίαν καὶ δοῦναι ἡμῖν στήριγμα ἐν τόπῳ ἀγιάσματος αὐτοῦ τοῦ φωτίσαι ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ δοῦναι ζωοποίησιν μικρὰν ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν

- 9 En Gij hebt aangezien onzer vaderen ellende in Egypte, en Gij hebt hun geroep gehoord aan de Schelfzee;
And you saw the trouble of our fathers in Egypt, and their cry came to your ears by the Red Sea;
 ὅτι δοῦλοι ἔσμεν καὶ ἐν τῇ δουλείᾳ ἡμῶν οὐκ ἐγκατέλειπεν ἡμᾶς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ ἐκλινεν ἐφ' ἡμᾶς ἕλεος ἐνώπιον βασιλέων περσῶν δοῦναι ἡμῖν ζωοποίησιν τοῦ ὑψῶσαι αὐτοὺς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ἀναστήσῃ τὰ ἔρημα αὐτῆς καὶ τοῦ δοῦναι ἡμῖν φραγμὸν ἐν ἰουδα καὶ ἐν ἱερουσαλημ
- 10 En Gij hebt tekenen en wonderen gedaan aan Farao, en aan al zijn knechten, en aan al het volk zijns lands; want Gij wist, dat zij trotselijk tegen hen handelden; en Gij hebt U een Naam gemaakt, als het is te dezen dage.
And you did signs and wonders on Pharaoh and all his servants and all the people of his land; for you saw how cruel they were to them. So you got yourself a name as it is today.
 τί εἶπωμεν ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ τοῦτο ὅτι ἐγκατελίπομεν ἐντολὰς σου
- 11 En Gij hebt de zee voor hun aangezicht gekliefd, dat zij in het midden der zee op het droge zijn doorgegaan; en hun vervolgers hebt Gij in de diepten geworpen, alsoen steen in sterke wateren.
By you the sea was parted before them, so that they went through the sea on dry land; and those who went after them went down into the deep, like a stone into great waters.
 ἃς ἔδωκας ἡμῖν ἐν χειρὶ δούλων σου τῶν προφητῶν λέγων ἡ γῆ εἰς ἡν εἰσπορεύεσθε κληρονομήσαι αὐτήν γῆ μετακινουμένη ἔστιν ἐν μετακινήσει λαῶν τῶν ἔθνων ἐν μακρῶν μασιῶν αὐτῶν ὧν ἐπλησαν αὐτήν ἀπὸ στόματος ἐπὶ στόμα ἐν ἀκαθαρσίαις αὐτῶν
- 12 En Gij hebt ze des daags geleid met een wolkkolom, en des nachts met een vuurkolom, om hen te lichten op den weg, waarin zij zouden wandelen.
And you went before them by day in a pillar of cloud, and in a pillar of fire by night, to give them light on the way they were to go.
 καὶ νῦν τὰς θυγατέρας ὑμῶν μὴ δῶτε τοῖς υἱοῖς αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων αὐτῶν μὴ λάβητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν καὶ οὐκ ἐκζητήσετε εἰρήνην αὐτῶν καὶ ἀγαθὸν αὐτῶν ἕως αἰῶνος ὅπως ἐνισχύσητε καὶ αἱ φάγητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ κληροδοτήσητε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν ἕως αἰῶνος
- 13 En Gij zijt neergedaald op den berg Sinai, en hebt met hen gesproken uit den hemel; en Gij hebt hun gegeven rechtmatige rechten, en getrouwe wetten, goeieinzettingen en geboden.
And you came down on Mount Sinai, and your voice came to them from heaven, giving them right decisions and true laws, good rules and orders:
 καὶ μετὰ πᾶν τὸ ἐρχόμενον ἐφ' ἡμᾶς ἐν ποιήμασιν ἡμῶν τοῖς πονηροῖς καὶ ἐν πλημμελείᾳ ἡμῶν τῇ μεγάλῃ ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν ὅτι ἐκούφισας ἡμῶν τὰς ἀνομίας καὶ ἔδωκας ἡμῖν σωτηρίαν
- 14 En Gij hebt Uw heiligen sabbat bekend gemaakt; en Gij hebt hun geboden, en inzettingen en een wet bevolen, door de hand van Uw knecht Mozes.
And you gave them word of your holy Sabbath, and gave them orders and rules and a law, by the hand of Moses your servant:
 ὅτι ἐπεστρέψαμεν διασκεδάσαι ἐντολὰς σου καὶ ἐπιγαμβρεῦσαι τοῖς λαοῖς τῶν γαιῶν μὴ παροξυνθῆς ἐν ἡμῖν ἕως συντελείας τοῦ μὴ εἶναι ἐγκατάλειμμα καὶ διασφζόμενον
- 15 En Gij hebt hun brood uit den hemel gegeven voor hun honger, en hun water uit de steenrots voortgebracht voor hun dorst; en Gij hebt tot hen gezegd, dat zij zouden ingaan om te erven het land, waarover Gij Uw hand ophieft, dat Gij het hun zoudt geven.
And you gave them bread from heaven when they were in need, and made water come out of the rock for their drink, and gave them orders to go in and take for their heritage the land which your hand had been lifted up to give them.
 κύριε ὁ θεὸς ἰσραηλ δίκαιος σὺ ὅτι κατελείφθημεν διασφζόμενοι ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη ἰδοὺ ἡμεῖς ἐναντίον σου ἐν πλημμελείαις ἡμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν στήναι ἐνώπιόν σου ἐπὶ τούτῳ
- 1 Tot de verzegelingen nu waren: Nehemia Hattirsatha, zoon van Hachalja, en Zidkia,
Now those who put down their names were Nehemiah the Tirshatha, the son of Hacaliah, and Zedekiah,
 καὶ ὡς προσήζατο ἐσθρας καὶ ὡς ἐξηγόρευσεν κλαίων καὶ προσευχόμενος ἐνώπιον οἴκου τοῦ θεοῦ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ ἰσραηλ ἐκκλησία πολλὴ σφόδρα ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ νεανίσκοι ὅτι ἔκλαυσεν ὁ λαὸς καὶ ὑψώσεν κλαίων
- 2 Seraja, Azarja, Jeremia,
Seraiah, Azariah, Jeremiah,
 καὶ ἀπεκρίθη σεχενίας υἱὸς υἱῶν ἡλαμ καὶ εἶπεν τῷ ἐσθρα ἡμεῖς ἠσυνθετήσαμεν τῷ θεῷ ἡμῶν καὶ ἐκαθήσαμεν γυναῖκας ἄλλοτριᾶς ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς καὶ νῦν ἔστιν ὑπομονὴ τῷ ἰσραηλ ἐπὶ τῷ τῷ
- 3 Pashur, Amarja, Malchia,
Pashhur, Amariah, Malchijah,
 καὶ νῦν διαθώμεθα διαθήκην τῷ θεῷ ἡμῶν ἐκβαλεῖν πάσας τὰς γυναῖκας καὶ τὰ γενόμενα ἐξ αὐτῶν ὡς ἂν βούλη ἀνάστηθι καὶ φοβέρισον αὐτοὺς ἐν ἐντολαῖς θεοῦ ἡμῶν καὶ ὡς ὁ νόμος γεννηθήτω
- 4 Hattus, Sebanja, Malluch,
Hattush, Shebaniah, Malluch,
 ἀνάστα ὅτι ἐπὶ σὲ τὸ ῥῆμα καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ κραταιοῦ καὶ ποιήσον
- 5 Harim, Meremoth, Obadja,
Harim, Meremoth, Obadiah,
 καὶ ἀνέστη ἐσθρας καὶ ὄρκισεν τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἱερεῖς καὶ λευίτας καὶ πάντα ἰσραηλ τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ ὅμοσαν

- 6 **Daniel, Ginnethon, Baruch,**
Daniel, Ginnethon, Baruch,
καὶ ἀνέστη εσδρας ἀπὸ προσώπου οἴκου τοῦ θεοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς γαζοφυλάκιον ἰωαναν υἱοῦ ελισουβ καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖ ἄρτον οὐκ ἔφαγεν καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιεν ὅτι ἐπένθει ἐπὶ τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας
- 7 **Mesullam, Abia, Mijamin,**
Meshullam, Abijah, Mijamin,
καὶ παρήνεγκαν φωνὴν ἐν ἰουδα καὶ ἐν ἱερουσαλημ πᾶσιν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀποικίας τοῦ συναθροισθῆναι εἰς ἱερουσαλημ
- 8 **Maazia, Bilgai, Semaja. Dit waren de priesters.**
Maaziah, Bilgai, Shemaiah; these were the priests.
καὶ πᾶς ὅς ἂν μὴ ἔλθῃ εἰς τρεῖς ἡμέρας ὡς ἡ βουλή τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀναθεματισθήσεται πᾶσα ἡ ὑπαρξίς αὐτοῦ καὶ αὐτὸς διασταλήσεται ἀπὸ ἐκκλησίας τῆς ἀποικίας
- 9 **En de Levieten, namelijk: Jesua, zoon van Azanja, Binnui; van de zonen van Henadad, Kadmiel;**
And the Levites: by name, Jeshua, the son of Azaniah, Binnui, of the sons of Henadad, Kadmiel,
καὶ συνήχθησαν πάντες ἄνδρες ἰουδα καὶ βενιαμιν εἰς ἱερουσαλημ εἰς τὰς τρεῖς ἡμέρας οὗτος ὁ μὴν ὁ ἔνατος ἐν εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐκάθισεν πᾶς ὁ λαὸς ἐν πλατείᾳ οἴκου τοῦ θεοῦ ἀπὸ θορύβου αὐτῶν περι τοῦ ῥήματος καὶ ἀπὸ τοῦ χειμῶνος
- 10 **En hun broederen: Sebanja, Hodia, Kelita, Pelaja, Hanan,**
And their brothers, Shebaniah, Hodiah, Kelita, Pelaiah, Hanan,
καὶ ἀνέστη εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὑμεῖς ἠσυνθετήκατε καὶ ἐκάθισατε γυναῖκας ἀλλοτρίας τοῦ προσθεῖναι ἐπὶ πλημμέλειαν ἰσραηλ.
- 11 **Micha, Rehob, Hasabja,**
Mica, Rehob, Hashabiah,
καὶ νῦν δότε αἰνεσιν κυρίῳ τῷ θεῷ τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ ποιήσατε τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ διαστάλητε ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἀλλοτρίων
- 12 **Zakkur, Serebja, Sebanja,**
Zaccur, Sherebiah, Shebaniah,
καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶσα ἡ ἐκκλησία καὶ εἶπαν μέγα τοῦτο τὸ ῥήμά σου ἐφ' ἡμᾶς ποιῆσαι
- 13 **Hodia, Bani, Beninu;**
Hodiah, Bani, Beninu.
ἀλλὰ ὁ λαὸς πολὺς καὶ ὁ καιρὸς χειμερινός καὶ οὐκ ἔστιν δύναμις στῆναι ἔξω καὶ τὸ ἔργον οὐκ εἰς ἡμέραν μίαν καὶ οὐκ εἰς δύο ὅτι ἐπληθύναμεν τοῦ ἀδικῆσαι ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ
- 14 **De hoofden des volks: Parhos, Pahath-Moab, Elam, Zatthu, Bani,**
The chiefs of the people: Parosh, Pahath-moab, Elam, Zattu, Bani,
στήτωσαν δὴ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν τῇ πάσῃ ἐκκλησίᾳ καὶ πάντες οἱ ἐν πόλεσιν ἡμῶν ὡς ἐκάθισεν γυναῖκας ἀλλοτρίας ἐλθέτωσαν εἰς καιροὺς ἀπὸ συνταγῶν καὶ μετ' αὐτῶν πρεσβύτεροι πόλεως καὶ πόλεως καὶ κριταὶ τοῦ ἀποστρέψαι ὀργὴν θυμοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξ ἡμῶν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου
- 15 **Bunni, Azgad, Bebai,**
Bunni, Azgad, Bebai,
πλὴν ἰωναθαν υἱὸς ασαηλ καὶ ιαζία υἱὸς θεκουε μετ' ἐμοῦ περὶ τούτου καὶ μεσουλαμ καὶ σαβαθα ὁ λευίτης βοηθῶν αὐτοῖς
- 16 **Adonia, Bigvai, Adin,**
Adonijah, Bigvai, Adin,
καὶ ἐποίησαν οὗτως υἱοὶ τῆς ἀποικίας καὶ διεστάλησαν εσδρας ὁ ἱερεὺς καὶ ἄνδρες ἄρχοντες πατριῶν τῷ οἴκῳ καὶ πάντες ἐν ὀνόμασιν ὅτι ἐπέστρεψαν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δεκάτου ἐκζητήσαι τὸ ῥήμα
- 17 **Ater, Hizkia, Azzur,**
Ater, Hezekiah, Azzur,
καὶ ἐτέλεσαν ἐν πᾶσιν ἀνδράσιν οἱ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας ἕως ἡμέρας μιᾶς τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου
- 18 **Hodia, Hasum, Bezai,**
Hodiah, Hashum, Bezai,
καὶ εὑρέθησαν ἀπὸ υἱῶν τῶν ἱερέων οἱ ἐκάθισαν γυναῖκας ἀλλοτρίας ἀπὸ υἱῶν ἰησοῦ υἱοῦ ἰωσεδεκ καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ μαασα καὶ ελιεζερ καὶ ιαριβ καὶ γαδालια

- 19 Harif, Anathoth, Nebai,
Hariph, Anathoth, Nobai,
καὶ ἔδωκαν χεῖρα αὐτῶν τοῦ ἐξενέγκαι γυναῖκας αὐτῶν καὶ πλημμελείας κριὸν ἐκ προβάτων περὶ πλημμελήσεως αὐτῶν
- 20 Magpias, Mesullam, Hezir,
Magpiash, Meshullam, Hezir,
καὶ ἀπὸ υἰῶν ἐμμηρ ἀνανι καὶ ζαβδία
- 21 Mesezabeel, Zadok, Jaddua,
Meshezabel, Zadok, Jaddua,
καὶ ἀπὸ υἰῶν ἡραμ μασαία καὶ ἐλία καὶ σαμαία καὶ ιηλ καὶ οἶζα
- 22 Pelatja, Hanan, Anaja,
Pelatiah, Hanan, Anaiah,
καὶ ἀπὸ υἰῶν φασουρ ἐλιωηναί μασαία καὶ ἰσμαηλ καὶ ναθαναηλ καὶ ἰωζαβαδ καὶ ἡλασα
- 23 Hosea, Hananja, Hassub,
Hoshea, Hananiah, Hasshub,
καὶ ἀπὸ τῶν λευιτῶν ἰωζαβαδ καὶ σαμου καὶ κωλία αὐτὸς κωλιτας καὶ φαθαία καὶ ἰδομ καὶ ἐλιεζερ
- 24 Hallohes, Pilha, Sobek,
Hallohesh, Pilha, Shobek,
καὶ ἀπὸ τῶν ἄδόντων ἐλισταφ καὶ ἀπὸ τῶν πυλωρῶν σελλημ καὶ τελημ καὶ ὠδοε
- 25 Rehum, Hasabna, Maaseja,
Rehum, Hashabnah, Maaseiah,
καὶ ἀπὸ ἰσραηλ ἀπὸ υἰῶν φοροῦ ραμία καὶ ἰαζία καὶ μελχία καὶ μεαμιν καὶ ἐλεαζαρ καὶ ἀσαβία καὶ βαναία
- 26 En Ahia, Hanan, Anan,
And Ahiah, Hanan, Anan,
καὶ ἀπὸ υἰῶν ἡλαμ μαθανία καὶ ζαχαρία καὶ ἰαῖηλ καὶ ἀβδία καὶ ἰαρμωθ καὶ ἡλία
- 27 Malluch, Harim, Baana.
Malluch, Harim, Baanah.
καὶ ἀπὸ υἰῶν ζαθουα ἐλιωηναί ἐλισουβ μαθανία καὶ ἰαρμωθ καὶ ζαβαδ καὶ οἶζα
- 28 En het overige des volks, de priesteren, de Levieten, de poortiers, de zangers, de Nethinim, en al wie zich van de volken der landen had afgescheiden tot Gods wet, hun vrouwen, hun zonen en hun dochteren, al wie wetenschap en verstand had;
And the rest of the people, the priests, the Levites, the door-keepers, the music-makers, the Nethinim, and all those who had made themselves separate from the peoples of the lands, to keep the law of God, their wives, their sons, and their daughters, everyone who had knowledge and wisdom;
καὶ ἀπὸ υἰῶν βαβὶ ἰωαναν ἀνανία καὶ ζαβου οθαλί
- 29 Die hielden zich aan hun broederen, hun voortreffelijken, en kwamen in den vloek en in den eed, dat zij zouden wandelen in de wet Gods, die gegeven is door de hand van den knecht Gods, Mozes; en dat zij zouden houden, en dat zij zouden doen al de geboden des HEEREN, onzes Heeren, en Zijn rechten en Zijn inzettingen;
They were united with their brothers, their rulers, and put themselves under a curse and an oath, to keep their steps in the way of God's law, which was given by Moses, the servant of God, and to keep and do all the orders of the Lord, our Lord, and his decisions and his rules;
καὶ ἀπὸ υἰῶν βανουὶ μεσουλαμ μαλουχ ἀδαίας ἰασουβ καὶ σαλουία καὶ ρημωθ
- 30 En dat wij onze dochteren niet zouden geven aan de volken des lands, noch hun dochteren nemen voor onze zonen.
And that we would not give our daughters to the peoples of the lands, or take their daughters for our sons;
καὶ ἀπὸ υἰῶν φασθμωαβ ἐδενε χαληλ βαναία μασαία μαθανία βεσεληλ καὶ βανουὶ καὶ μανασση

- 31 Ook als de volken des lands waren en alle koren op den sabbatdag ten verkoop brengen, dat wij op den sabbat, of op een anderen heiligen dag van hen niet zouden nemen; en dat wij het zevende jaar zouden vrij laten, mitsgaders allerhande bezwaarnis.
And if the peoples of the lands come to do trade in goods or food on the Sabbath day, that we would do no trade with them on the Sabbath or on a holy day: and that in the seventh year we would take no payment from any debtor.
καὶ ἀπὸ υἰῶν ἡραμ ἐλιξερ ἰεσσα μελγια σαμαα σεμεων
- 32 Voorts zetten wij ons geboden op, ons opleggende een derde deel van een sikkel in het jaar, tot den dienst van het huis onzes Gods;
And we made rules for ourselves, taxing ourselves a third of a shekel every year for the upkeep of the house of our God;
βενιαμιν μαλουχ σαμαρια
- 33 Tot het brood der toerichting, en het gedurig spijsoffer, en tot het gedurig brandoffer, der sabbatten, der nieuwe maanden, tot de gezette hoogtijden, en tot de heiligedingen, en tot de zondofferen, om verzoening te doen over Israel; en tot alle werk van het huis onzes Gods.
For the holy bread, and for the regular meal offering and the regular burned offering on the Sabbaths and at the new moon and the fixed feasts, and for the sin-offerings to take away the sin of Israel, and for all the work of the house of our God.
καὶ ἀπὸ υἰῶν ἡραμ μαθανι μαθαθα ζαβεδ ἐλιφαλεθ ἰεραμι μανασση σεμεϊ
- 34 Ook wierpen wij de loten, onder de priesters, de Levieten en het volk, over het offer van het hout, dat men brengen zou ten huize onzes Gods, naar het huis onzervaderen, op bestemde tijden, jaar op jaar, om te branden op het altaar des HEEREN, onzes Gods, gelijk het in de wet geschreven is;
And we, the priests and the Levites and the people, made selection, by the decision of the Lord, of those who were to take the wood offering into the house of God, by families at the regular times, year by year, to be burned on the altar of the Lord our God, as it is recorded in the law;
ἀπὸ υἰῶν βανι μοοδι αμραμ ουηλ
- 35 Dat wij ook de eerstelingen onzes lands en de eerstelingen van alle vrucht van al het geboomte, jaar op jaar, zouden brengen ten huize des HEEREN;
And to take the first-fruits of our land, and the first-fruits of every sort of tree, year by year, into the house of the Lord;
βαναια βαδαια χελια
- 36 En de eerstgeborenen onzer zonen en onzer beesten, gelijk het in de wet geschreven is; en dat wij de eerstgeborenen onzer runderen en onzer schapen zouden brengen ten huize onzes Gods, tot de priesteren, die in het huis onzes Gods dienen.
As well as the first of our sons and of our cattle, as it is recorded in the law, and the first lambs of our herds and of our flocks, which are to be taken to the house of our God, to the priests who are servants in the house of our God:
ουεχωα ἰεραμοθ ελιασιβ
- 37 En dat wij de eerstelingen onzes deegs, en onze heofferen, en de vrucht aller bomen, most en olie, zouden brengen tot de priesteren, in de kameren van het huis onzes Gods, en de tienden onzes lands tot de Levieten; en dat dezelfde Levieten de tienden zouden hebben in alle steden onzer landbouwerij;
And that we would take the first of our rough meal, and our lifted offerings, and the fruit of every sort of tree, and wine and oil, to the priests, to the rooms of the house of our God; and the tenth of the produce of our land to the Levites; for they, the Levites, take a tenth in all the towns of our ploughed land.
μαθανια μαθαναι καὶ ἐποίησαν
- 38 En dat er een priester, een zoon van Aaron, bij de Levieten zou zijn, als de Levieten de tienden ontvangen; en dat de Levieten de tienden zouden opbrengen ten huize onzes Gods, in de kameren van het schathuis.
And the priest, the son of Aaron, is to be with the Levites, when the Levites take the tenths: and the Levites are to take a tenth of the tenths into the house of our God, to the rooms, into the store-house;
οἱ υἱοὶ βανουι καὶ οἱ υἱοὶ σεμεϊ
- 39 Want de kinderen Israels en de kinderen van Levi moeten heoffer van koren, most en olie in die kameren brengen, omdat aldaar de vaten des heiligdoms zijn, en depriesteren, die dienen, en de poortiers, en de zangers; dat wij also het huis onzes Gods niet zouden verlaten.
For the children of Israel and the children of Levi are to take the lifted offering of the grain and wine and oil into the rooms where the vessels of the holy place are, together with the priests and the door-keepers and the makers of music: and we will not give up caring for the house of our God.
καὶ σελεμια καὶ νathan καὶ αδαια
- 1 Voorts woonden de oversten des volks te Jeruzalem; maar het overige des volks wierpen loten, om uit tien een uit te brengen, die in de heilige stad Jeruzalem zouwonen, en negen delen in de andere steden.
And the rulers of the people were living in Jerusalem: the rest of the people made selection, by the decision of chance, of one out of every ten to be living in Jerusalem, the holy town; the other nine to go to the other towns.
λόγοι νεεμια υἱοῦ ἀχαλια καὶ ἐγένετο ἐν μηνὶ χασεηλου ἔτους εἰκοστοῦ καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν σουσαν αβιρα

- 2 En het volk zegende al de mannen, die vrijwilliglijk aanboden te Jeruzalem te wonen.
 And the people gave a blessing to all the men who were freely offering to take up their places in Jerusalem.
 και ἦλθεν ανανι εἰς ἀπὸ ἀδελφῶν μου αὐτὸς και ἄνδρες ιουδα και ἠρώτησα αὐτοὺς περι τῶν σωθέντων οἱ καταλείφθησαν ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας και περι ιερουσαλημ
- 3 En dit zijn de hoofden van het landschap, die te Jeruzalem woonden; (maar in de steden van Juda woonden, een iegelijk op zijn bezitting, in hun steden, Israel, depriesters, en de Levieten, en de Nethinim, en de kinderen der knechten van Salomo).
 Now these are the chiefs of the divisions of the country who were living in Jerusalem: but in the towns of Judah everyone was living on his heritage in the towns, that is, Israel, the priests, the Levites, the Nethinim, and the children of Solomon's servants.
 και εἶποσαν πρὸς με οἱ καταλειπόμενοι οἱ καταλειφθέντες ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἐκεῖ ἐν τῇ χώρᾳ ἐν πονηρία μεγάλη και ἐν ὀνειδισμῷ και τεῖχῃ ιερουσαλημ καθηρημένα και αἱ πύλαι αὐτῆς ἐνεπρήσθησαν ἐν πυρί
- 4 Te Jeruzalem dan woonden sommigen van de kinderen van Juda, en van de kinderen van Benjamin. Van de kinderen van Juda: Athaja, de zoon van Uzzia, den zoonvan Zacharja, den zoon van Amarja, den zoon van Sefatja, den zoon van Mahalaleel, van de kinderen van Perez;
 And in Jerusalem there were living certain of the children of Judah and of Benjamin. Of the children of Judah: Athaiah, the son of Uzziah, the son of Zechariah, the son of Amariah, the son of Shephatiah, the son of Mahalalel, of the children of Perez;
 και ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι με τοὺς λόγους τούτους ἐκάθισα και ἔκλυσσα και ἐπένθησα ἡμέρας και ἡμῖν νηστεύον και προσευχόμενος ἐνώπιον θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ
- 5 En Maaseja, de zoon van Baruch, den zoon van Kol-hose, den zoon van Hazaja, den zoon van Adaja, den zoon van Jojarib, den zoon van Zacharja, den zoon van Siloni.
 And Maaseiah, the son of Baruch, the son of Col-hozeh, the son of Hazaiah, the son of Adaiah, the son of Jojarib, the son of Zechariah, the son of the Shilonite.
 και εἶπα μὴ δὴ κύριε ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἰσχυρὸς ὁ μέγας και ὁ φοβερός φυλάσσωσιν τὴν διαθήκην και τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν και τοῖς φυλάσσωσιν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
- 6 Alle kinderen van Perez, die te Jeruzalem woonden, waren vierhonderd acht en zestig dappere mannen.
 All the sons of Perez living in Jerusalem were four hundred and sixty-eight men of good position.
 ἔστω δὴ τὸ οὖς σου προσέχον και οἱ ὀφθαλμοί σου ἀνεωγμένοι τοῦ ἀκοῦσαι προσευχῆν δούλου σου ἢ ἐγὼ προσεύχομαι ἐνώπιόν σου σήμερον ἡμέραν και νύκτα περι υἱῶν ισραηλ δούλων σου και ἐξ ἀγορεύω ἐπὶ ἀμαρτίας υἱῶν ισραηλ ὡς ἡμάρτομέν σοι και ἐγὼ και ὁ οἶκος πατρὸς μου ἡμάρτομεν
- 7 En dit zijn de kinderen van Benjamin: Sallu, de zoon van Mesullam, den zoon van Joed, den zoon van Pedaja, den zoon van Kolaja, den zoon van Maaseja, den zoonvan Ithiel, den zoon van Jesaja;
 And these are the sons of Benjamin: Sallu, the son of Meshullam, the son of Joed, the son of Pedaiiah, the son of Kolaiah, the son of Maaseiah, the son of Ithiel, the son of Jeshaiiah.
 διαλύσει διελύσαμεν πρὸς σέ και οὐκ ἐφυλάξαμεν τὰς ἐντολὰς και τὰ προστάγματα και τὰ κρίματα ἃ ἐνετείλω τῷ μουσῆ παιδί σου
- 8 En na hem Gabbai, Sallai; negenhonderd acht en twintig.
 And after him Gabbai, Sallai, nine hundred and twenty-eight.
 μνήσθητι δὴ τὸν λόγον ὃν ἐνετείλω τῷ μουσῆ παιδί σου λέγων ὑμεῖς ἐὰν ἀσυνθετήσητε ἐγὼ διασκορπιῶ ὑμᾶς ἐν τοῖς λαοῖς
- 9 En Joel, de zoon van Zichri, was opziener over hen; en Judah, de zoon van Senua, was de tweede over de stad.
 And Joel, the son of Zichri, was their overseer; and Judah, the son of Hassenuah, was second over the town.
 και ἐὰν ἐπιστρέψητε πρὸς με και φυλάξητε τὰς ἐντολὰς μου και ποιήσητε αὐτάς ἐὰν ἦ ἡ διασπορὰ ὑμῶν ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἐκεῖθεν συνάξω αὐτοὺς και εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον ὃν ἐξελεξάμην κατασκηνῶσαι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ
- 10 Van de priesteren: Jedaja, de zoon van Jojarib, Jachin;
 Of the priests: Jedaiah, the son of Jojarib, Jachin,
 και αὐτοὶ παῖδές σου και λαός σου οὐς ἐλυτρώσω ἐν δυνάμει σου τῇ μεγάλῃ και ἐν τῇ χειρὶ σου τῇ κραταιᾷ
- 11 Seraja, de zoon van Hilkia, den zoon van Mesullam, den zoon van Zadok, den zoon van Merajoth, den zoon van Ahitub, was voorganger van Gods huis;
 Seraiah, the son of Hilkiah, the son of Meshullam, the son of Zadok, the son of Meraioth, the son of Ahitub, the ruler of the house of God,
 μὴ δὴ κύριε ἀλλ' ἔστω τὸ οὖς σου προσέχον εἰς τὴν προσευχῆν τοῦ δούλου σου και εἰς τὴν προσευχῆν παιδῶν σου τῶν θελόντων φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου και εὐδόωσον δὴ τῷ παιδί σου σήμερον και ὁ δὲ αὐτὸν εἰς οἰκτιρμὸς ἐνώπιον τοῦ ἀνδρός τούτου και ἐγὼ ἡμῖν οἰνοχόος τῷ βασιλεῖ
- 1 Dit nu zijn de priesters en de Levieten, die met Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, en Jesua, optogen: Seraja, Jeremia, Ezra,
 Now these are the priests and the Levites who went up with Zerubbabel, the son of Shealtiel, and Jeshua: Seraiah, Jeremiah, Ezra,
 και ἐγένετο ἐν μηνὶ νισαν ἔτους εικοστοῦ ἀρθασασθα βασιλεῖ και ἦν ὁ οἶνος ἐνώπιον ἐμοῦ και ἔλαβον τὸν οἶνον και ἔδωκα τῷ βασιλεῖ και οὐκ ἦν ἕτερος ἐνώπιον αὐτοῦ
- 2 Amarja, Malluch, Hattus,
 Amariah, Malluch, Hattush,
 και εἶπέν μοι ὁ βασιλεὺς διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου πονηρὸν και οὐκ εἶ μετριάζων οὐκ ἔστιν τοῦτο εἰ μὴ πονηρία καρδίας και ἐφοβήθην πολὺ σφόδρα

- 3 Sechanja, Rehum, Meremoth,
Shecaniah, Rehum, Meremoth,
καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα ζήτω διὰ τί οὐ μὴ γένηται πονηρὸν τὸ πρόσωπόν μου διότι ἡ πόλις οἴκος μνημείων πατέρων μου ἠρημόθη καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς κατεβρόθησαν ἐν πυρὶ
- 4 Iddo, Ginnethoi, Abia,
Iddo, Ginnethoi, Abijah,
καὶ εἶπέν μοι ὁ βασιλεὺς περὶ τίνος τοῦτο σὺ ζητεῖς καὶ προσηξάμην πρὸς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ
- 5 Mijamin, Maadja, Bilga,
Mijamin, Maadiah, Bilgah,
καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν καὶ εἰ ἀγαθὸν θήσεται ὁ παῖς σου ἐνώπιόν σου ὥστε πέμψαι αὐτὸν εἰς ἰουδα εἰς πόλιν μνημείων πατέρων μου καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν
- 6 Semaja, en Jojarib, Jedaja,
Shemaiah, and Joiarib, Jedaiah,
καὶ εἶπέν μοι ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ παλλακὴ ἡ καθήμενὴ ἐχόμενα αὐτοῦ ἕως πότε ἔσται ἡ πορεία σου καὶ πότε ἐπιστρέψεις καὶ ἠγαθύνθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλὲν με καὶ ἔδωκα αὐτῷ ὄρον
- 7 Sallu, Amok, Hilkia, Jedaja; dat waren de hoofden der priesteren, en hun broederen, in de dagen van Jesua.
Sallu, Amok, Hilkia, Jedaiah. These were the chiefs of the priests and of their brothers in the days of Jeshua.
καὶ εἶπα τῷ βασιλεῖ εἰ ἐπὶ τὸν βασιλέα ἀγαθὸν δότω μοι ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ ὥστε παραγαγεῖν με ἕως ἔλθω ἐπὶ ἰουδα
- 8 En de Levieten waren: Jesua, Binnui, Kadmiel, Serebja, Juda, Matthanja; hij en zijn broederen waren over de dankzeggingen.
And the Levites: Jeshua, Binnui, Kadmiel, Sherebiah, Judah, and Mattaniah, who was over the music-makers, he and his brothers.
καὶ ἐπιστολὴν ἐπὶ ἀσαφὸς φύλακα τοῦ παραδείσου ὅς ἐστιν τῷ βασιλεῖ ὥστε δοῦναί μοι ζύλα στεγᾶσαι τὰς πύλας καὶ εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως καὶ εἰς οἶκον ὃν εἰσελεύσομαι εἰς αὐτόν καὶ ἔδωκέν μοι ὁ βασιλεὺς ὡς χειρὸς θεοῦ ἡ ἀγαθὴ
- 9 En Bakbukja, en Unni, hun broederen, waren tegen hen over in de wachten.
And Bakbukiah and Unno, their brothers, were opposite them in their watches.
καὶ ἦλθον πρὸς τοὺς ἐπάρχους πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰς ἐπιστολὰς τοῦ βασιλέως καὶ ἀπέστειλεν μετ' ἐμοῦ ὁ βασιλεὺς ἀρχηγὸς δυνάμεως καὶ ἱππεῖς
- 10 Jesua nu gewon Jojakim, en Jojakim gewon Eljasib, en Eljasib gewon Jojada,
And Jeshua was the father of Joiakim, and Joiakim was the father of Eliashib, and Eliashib was the father of Joiada,
καὶ ἤκουσεν συναβαλλὰτ ὁ ἀρωνὶ καὶ τωβία ὁ δοῦλος ὁ ἀμμωνὶ καὶ πονηρὸν αὐτοῖς ἐγένετο ὅτι ἦκει ἄνθρωπος ζητῆσαι ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ
- 11 En Jojada gewon Jonathan, en Jonathan gewon Jaddua.
And Joiada was the father of Jonathan, and Jonathan was the father of Jaddua.
καὶ ἦλθον εἰς ἱερουσαλημ καὶ ἤμην ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς
- 12 En in de dagen van Jojakim waren priesters, hoofden der vaderen: van Seraja was Meraja; van Jeremia, Hananja;
And in the days of Joiakim there were priests, heads of families: of Seraiah, Meraiah; of Jeremiah, Hananiah;
καὶ ἀνέστην νυκτὸς ἐγὼ καὶ ἄνδρες ὀλίγοι μετ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἀπήγγελα ἀνθρώπῳ τί ὁ θεὸς δίδωσιν εἰς καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι μετὰ τοῦ ἰσραὴλ καὶ κτήνος οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ εἰ μὴ τὸ κτήνος ᾧ ἐγὼ ἐπιβαίνω ἐπ' αὐτῷ
- 13 Van Ezra, Mesullam; van Amarja, Johanan;
Of Ezra, Meshullam; of Amariah, Jehohanan;
καὶ ἐξῆλθον ἐν πύλῃ τοῦ γωλιλα καὶ πρὸς στόμα πηγῆς τῶν συκῶν καὶ εἰς πύλιν τῆς κοπρίας καὶ ἤμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει ἱερουσαλημ ὃ αὐτοὶ καθαιροῦσιν καὶ πύλαι αὐτῆς κατεβρόθησαν πυρὶ
- 14 Van Melichu, Jonathan; van Sebanja, Jozef;
Of Malluchi, Jonathan; of Shebaniah, Joseph;
καὶ παρήλθον ἐπὶ πύλιν τοῦ αἰν καὶ εἰς κολυμβήθραν τοῦ βασιλέως καὶ οὐκ ἦν τόπος τῷ κτήνῳ παρελθεῖν ὑποκάτω μου
- 15 Van Harim, Adna; van Merajoth, Helkai;
Of Harim, Adna; of Meraioth, Helkai;
καὶ ἤμην ἀναβαίνων ἐν τῷ τείχει χειμάρρου νυκτὸς καὶ ἤμην συντρίβων ἐν τῷ τείχει καὶ ἤμην ἐν πύλῃ τῆς φάραγγος καὶ ἐπέστρεψα

- 16** Van Iddo, Zacharia; van Ginnethon, Mesullam;
Of Iddo, Zechariah; of Ginnethon, Meshullam;
καὶ οἱ φυλάσσοντες οὐκ ἔγνωσαν τί ἐπορεύθη καὶ τί ἐγὼ ποιῶ καὶ τοῖς ἰουδαίοις καὶ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ τοῖς ἐντίμοις καὶ τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοῖς καταλοίποις τοῖς ποιῶσιν τὰ ἔργα ἕως τότε οὐκ ἀπήγγειλα
- 17** Van Abia, Zichri; van Minjamin, van Moadja, Piltai;
Of Abijah, Zichri; of Miniamin, of Moadiah, Piltai;
καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς ὑμεῖς βλέπετε τὴν πονηρίαν ἐν ἧ ἔσμεν ἐν αὐτῇ πῶς ἱερουσαλημ ἔρημος καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐδόθησαν πυρὶ δεῦτε καὶ διοικοδομήσωμεν τὸ τεῖχος ἱερουσαλημ καὶ οὐκ ἐσόμεθα ἐτι ὄνειδος
- 18** Van Bilga, Sammua; van Semaja, Jonathan;
Of Bilgah, Shammua; of Shemaiah, Jehonathan;
καὶ ἀπήγγειλα αὐτοῖς τὴν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἣ ἐστὶν ἀγαθὴ ἐπ' ἐμέ καὶ τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως οὓς εἶπέν μοι καὶ εἶπα ἀναστῶμεν καὶ οἰκοδομήσωμεν καὶ ἐκραταιώθησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν εἰς ἀγαθόν
- 19** En van Jojarib, Matthenai; van Jedaja, Uzzi;
And of Joiarib, Mattenai; of Jedaiah, Uzzi;
καὶ ἤκουσεν σαναβαλλὰτ ὁ ἀρωνὶ καὶ τωβία ὁ δοῦλος ὁ ἀμμωνι καὶ γησαμ ὁ ἀραβὶ καὶ ἐξεγέλασαν ἡμᾶς καὶ ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς καὶ εἶπαν τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ὑμεῖς ποιεῖτε ἢ ἐπὶ τὸν βασιλέα ὑμεῖς ἀποστατεῖτε
- 20** Van Sallai, Kallai; van Amok, Heber;
Of Sallai, Kallai; of Amok, Eber;
καὶ ἐπέστρεψα αὐτοῖς λόγον καὶ εἶπα αὐτοῖς ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ αὐτὸς εὐδοῶσει ἡμῖν καὶ ἡμεῖς δοῦλοι αὐτοῦ καθαροὶ καὶ οἰκοδομήσωμεν καὶ ὑμῖν οὐκ ἐστὶν μερὶς καὶ δικαιοσύνη καὶ μνημόσυνον ἐν ἱερουσαλημ
- 1** Te dien dage werd er gelezen in het boek van Mozes, voor de oren des volks; en daarin werd geschreven gevonden, dat de Ammonieten en Moabieten niet zouden komen in de gemeente Gods, tot in eeuwigheid;
On that day there was a reading from the book of Moses in the hearing of the people; and they saw that it said in the book that no Ammonite or Moabite might ever come into the meeting of God;
καὶ ἀνέστη ἐλισουβ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ ἱερεῖς καὶ ἔκοδόμησαν τὴν πύλην τὴν προβατικὴν αὐτοὶ ἡγίασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ ἕως πύργου τῶν ἑκατὸν ἡγίασαν ἕως πύργου ἀνανεηλ
- 2** Omdat zij den kinderen Israels niet waren tegengekomen met brood en met water, ja, Bileam tegen hen gehuurd hadden, om hen te vloeken, hoewel onze God den vloek omkeerde in een zegen.
Because they did not give the children of Israel bread and water when they came to them, but got Balaam to put a curse on them: though the curse was turned into a blessing by our God.
καὶ ἐπὶ χεῖρας υἰῶν ἀνδρῶν ἱερὶχω καὶ ἐπὶ χεῖρας υἰῶν ζακχυρ υἱοῦ αμαρι
- 3** Zo geschiedde het, als zij deze wet hoorden, dat zij alle vermengeling van Israel afscheidden.
So after hearing the law, they took out of Israel all the mixed people.
καὶ τὴν πύλην τὴν ἰχθυηρὰν ἔκοδόμησαν υἱοὶ ἰσάνα αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλειῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς
- 4** Eljasib nu, de priester, die gesteld was over de kamer van het huis onzes Gods, was voor dezen nabestaande van Tobia geworden.
Now before this, Eliashib the priest, who had been placed over the rooms of the house of our God, being a friend of Tobiah,
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχευεν ἀπὸ ραμωθ υἱὸς οὐρια υἱοῦ ακωσ καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχευεν μοσολλαμ υἱὸς βαραχιου υἱοῦ μασεζεβηλ καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχευεν σαδοκ υἱὸς βααυα
- 5** En hij had hem een grote kamer gemaakt, alwaar zij te voren henenleiden het spijsoffer, den wierook en de vaten, en de tienden van koren, van most en van olie, diebevolen waren voor de Levieten, en de zangers, en de poortiers, mitsgaders het heffer der priesteren.
Had made ready for him a great room, where at one time they kept the meal offerings, the perfume, and the vessels and the tenths of the grain and wine and oil which were given by order to the Levites and the music-makers and the door-keepers, and the lifted offerings for the priests.
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν κατέσχευαν οἱ θεκωῖν καὶ ἀδωρημ οὐκ εἰσήνεγκαν τράχηλον αὐτῶν εἰς δουλείαν αὐτῶν
- 6** Doch in dit alles was ik niet te Jeruzalem; want in het twee en dertigste jaar van Arthahsasta, koning van Babel, kwam ik tot den koning; maar ten einde vansomme dagen verkreeg ik weder verlof van den koning.
But all this time I was not at Jerusalem: for in the thirty-second year of Artaxerxes, king of Babylon, I went to the king; and after some days, I got the king to let me go,
καὶ τὴν πύλην τοῦ ἰσάνα ἐκράτησαν ἰοῖδα υἱὸς φασεκ καὶ μεσουλαμ υἱὸς βασωδια αὐτοὶ ἐστέγασαν αὐτὴν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλειῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς

- 8 En het mishaagde mij zeer; zo wierp ik al het huisraad van Tobia buiten, uit de kamer.
And it was evil in my eyes: so I had all Tobiah's things put out of the room.
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν ἀνανίας υἱὸς τοῦ ροκεῖμ καὶ κατέλιπον ἱερουσαλημ ἕως τοῦ τείχους τοῦ πλατέος
- 9 Voorts gaf ik bevel, en zij reinigden de kameren; en ik bracht daar weder in de vaten van Gods huis, met het spijsoffer en den wierook.
Then I gave orders, and they made the rooms clean: and I put back in them the vessels of the house of God, with the meal offerings and the perfume.
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν ραφαῖα ἄρχων ἡμίσεους περιχώρου ἱερουσαλημ
- 10 Ook vernam ik, dat der Levieten deel hun niet gegeven was; zodat de Levieten en de zangers, die het werk deden, gevloeden waren, een iegelijk naar zijn akker.
And I saw that the Levites had not been given what was needed for their support; so that the Levites and the music-makers, who did the work, had gone away, everyone to his field.
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτῶν ἐκράτησεν ἰεδαῖα υἱὸς ερωμαφ καὶ κατέναντι οἰκίας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν αἰνὸς υἱὸς ἀσβανία
- 11 En ik twistte met de overheden, en zeide: Waarom is het huis Gods verlaten? Doch ik vergaderde hen, en herstelde ze in hun stand.
Then I made protests to the chiefs, and said, Why has the house of God been given up? And I got them together and put them in their places.
καὶ δεῦτερος ἐκράτησεν μελχίας υἱὸς ἡραμ καὶ ἀσουβ υἱὸς φααθμοαβ καὶ ἕως πύργου τῶν θαννουριμ
- 12 Toen bracht gans Juda de tienden van het koren, en van den most, en van de olie, in de schatten.
Then all Judah came with the tenth part of the grain and wine and oil and put it into the store-houses.
καὶ ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν σαλουμ υἱὸς ἀλλωης ἄρχων ἡμίσεους περιχώρου ἱερουσαλημ αὐτὸς καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ
- 13 En ik stelde tot schatmeesters over de schatten, Selemja, den priester, en Zadok, den schrijver, en Pedaja, uit de Levieten; en aan hun hand Hanan, den zoon van Zakkur, den zoon van Matthanja; want zij werden getrouw geacht, en hun werd opgelegd aan hun broederen uit te delen.
And I made controllers over the store-houses, Shelemiah the priest and Zadok the scribe, and of the Levites, Pedajah: and with them was Hanan, the son of Zaccur the son of Mattaniah: they were taken to be true men and their business was the distribution of these things to their brothers.
τὴν πόλιν τῆς φάραγγος ἐκράτησαν ἀνουν καὶ οἱ κατοικοῦντες ζανω αὐτοὶ ὠκοδόμησαν αὐτήν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς καὶ χιλιούς πῆχεις ἐν τῷ τείχει ἕως πύλης τῆς κοπρίας
- 14 Gedenk mijner, mijn God, in dezen; en delg mijn weldadigheden niet uit, die ik aan het huis mijns Gods en aan Zijn wachten gedaan heb.
Keep me in mind, O my God, in connection with this, and do not let the good which I have done for the house of my God and its worship go from your memory completely.
καὶ τὴν πόλιν τῆς κοπρίας ἐκράτησεν μελχία υἱὸς ρηαβ ἄρχων περιχώρου βηθαγαριμ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐσκέπασαν αὐτήν καὶ ἔστησαν θύρας αὐτῆς καὶ κλεῖθρα αὐτῆς καὶ μοχλοὺς αὐτῆς
- 15 In dezelfde dagen zag ik in Juda, die persen traden op den sabbat, en die garven inbrachten, die zij op ezels laadden; als ook wijn, druiven en vijgen, en allen last, dienzij te Jeruzalem inbrachten op den sabbatdag; en ik betuigde tegen hen ten dage, als zij eetwaren verkochten.
In those days, I saw in Judah some who were crushing grapes on the Sabbath, and getting in grain and putting it on asses; as well as wine and grapes and figs and all sorts of goods which they took into Jerusalem on the Sabbath day: and I gave witness against them on the day when they were marketing food.
καὶ τὸ τείχος κολυμβήθρας τῶν κωδίων τῆ κουρᾶ τοῦ βασιλέως καὶ ἕως τῶν κλιμάκων τῶν καταβαινουσῶν ἀπὸ πόλεως δαυιδ
- 16 Daar waren ook Tyriërs binnen, die vis aanbrachten, en alle koopwaren, die zij op den sabbat verkochten aan de kinderen van Juda en te Jeruzalem.
And there were men of Tyre there, who came with fish and all sorts of goods, trading with the children of Judah and in Jerusalem on the Sabbath.
ὁπίσω αὐτοῦ ἐκράτησεν νεεμίας υἱὸς ἀζαβουχ ἄρχων ἡμίσεους περιχώρου βηθσορ ἕως κήπου τάφου δαυιδ καὶ ἕως τῆς κολυμβήθρας τῆς γεγρονίας καὶ ἕως βηθαγαγαριμ
- 17 Zo twistte ik met de edelen van Juda, en zeide tot hen: Wat voor een boos ding is dit, dat gijlieden doet, en ontheiligt den sabbatdag?
Then I made protests to the chiefs of Judah, and said to them, What is this evil which you are doing, not keeping the Sabbath day holy?
ὁπίσω αὐτοῦ ἐκράτησαν οἱ λευῖται ραουμ υἱὸς βανι ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἐκράτησεν ἀσβανία ἄρχων ἡμίσεους περιχώρου κεῖλα τῷ περιχώρῳ αὐτοῦ
- 18 Deden niet uw vaders alzo, en onze God bracht al dit kwaad over ons en over deze stad? En gijlieden maakt de hittige gramschap nog meer over Israel, ontheiligende den sabbat.
Did not your fathers do the same, and did not our God send all this evil on us and on this town? but you are causing more wrath to come on Israel by not keeping the Sabbath holy.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν ἀδελφοὶ αὐτῶν βενι υἱὸς ἡναδαδ ἄρχων ἡμίσεους περιχώρου κεῖλα
- 19 Het geschiedde nu, als de poorten van Jeruzalem schaduw gaven, voor den sabbat, dat ik bevel gaf, en de deuren werden gesloten; en ik beval, dat zij ze niet zouden openendoen tot na den sabbat; en ik stelde van mijn jongens aan de poorten, opdat er geen last zou inkomen op den sabbatdag.
And so, when the streets of Jerusalem were getting dark before the Sabbath, I gave orders for the doors to be shut and not to be open again till after the Sabbath: and I put some of my servants by the door so that nothing might be taken in on the Sabbath day.
καὶ ἐκράτησεν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ ἀζουρ υἱὸς ἰησοῦ ἄρχων τοῦ μασφε μέτρον δεῦτερον πύργου ἀναβάσεως τῆς συναπτούσης τῆς γωνίας

- 20 Toen vernachtten de kramers, en de verkopers van alle koopwaren, buiten voor Jeruzalem, eens of tweemaal.
So the traders in all sorts of goods took their night's rest outside Jerusalem once or twice.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν βαρουχ υἱὸς ζαβου μέτρον δεῦτερον ἀπὸ τῆς γωνίας ἕως θύρας βηθελισουβ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου
- 21 Zo betuigde ik tegen hen, en zeide tot hen: Waarom vernacht gijlieden tegenover den muur? Zo gij het weder doet, zal ik de hand aan u slaan. Van dien tijd afkwamen zij niet op den sabbat.
Then I gave witness against them and said, Why are you waiting all night by the wall? if you do so again I will have you taken prisoners. From that time they did not come again on the Sabbath.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν μεραμωθ υἱὸς ουρια υἱοῦ ακως μέτρον δεῦτερον ἀπὸ θύρας βηθελισουβ ἕως ἐκλείψεως βηθελισουβ
- 22 Voorts zeide ik tot de Levieten, dat zij zich zouden reinigen, en de poorten komen wachten, om den sabbatdag te heiligen. Gedenk mijner ook in dezen, mijn God! enverschoon mij naar de veelheid Uwer goedertierenheid.
And I gave the Levites orders to make themselves clean and come and keep the doors and make the Sabbath holy. Keep this in mind to my credit, O my God, and have mercy on me, for great is your mercy.
καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς ἄνδρες αχεχαρ
- 23 Ook zag ik in die dagen Joden, die Asdodische, Ammonietische en Moabietische vrouwen bij zich hadden doen wonen.
And in those days I saw the Jews who were married to women of Ashdod and Ammon and Moab:
καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν βενιαμιν καὶ σουβ κατέναντι οἴκου αὐτῶν μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν αζαρια υἱὸς μαασηα υἱοῦ ανανια ἐχόμενα οἴκου αὐτοῦ
- 24 En hun kinderen spraken half Asdodisch, en zij konden geen Joods spreken, maar naar de taal eens iegelijken volks.
And their children were talking half in the language of Ashdod; they had no knowledge of the Jews' language, but made use of the language of the two peoples.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν βανι υἱὸς ηναδαδ μέτρον δεῦτερον ἀπὸ βηθαζαρια ἕως τῆς γωνίας καὶ ἕως τῆς καμπῆς
- 25 Zo twistte ik met hen, en vloekte hen, en sloeg sommige mannen van hen, en plukte hun het haar uit; en ik deed hen zweren bij God: Indien gij uw dochteren hunzonen zult geven, en indien gij van hun dochteren voor uw zonen of voor u zult nemen!
And I took up the cause against them, cursing them and giving blows to some of them and pulling out their hair; and I made them take an oath by God, saying, You are not to give your daughters to their sons or take their daughters for your sons or for yourselves.
φαλαλ υἱοῦ ευζαι ἐξ ἐναντίας τῆς γωνίας καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως ὁ ἀνώτερος ὁ τῆς αὐλῆς τῆς φυλακῆς καὶ μετ' αὐτὸν φαδαια υἱὸς φορος
- 26 Heeft niet Salomo, de koning van Israel, daarin gezondigd, hoewel er onder vele heidenen geen koning was, gelijk hij, en hij zijn God lief was, en God hem ten koningover gans Israel gesteld had? Ook hem deden de vreemde vrouwen zondigen.
Was it not in these things that Solomon, king of Israel, did wrong? among a number of nations there was no king like him, and he was dear to his God, and God made him king over all Israel: but even he was made to do evil by strange women.
καὶ οἱ ναθιμι ἦσαν οἰκοῦντες ἐν τῷ οφθαλ ἕως κήπου πύλης τοῦ ὕδατος εἰς ἀνατολάς καὶ ὁ πύργος ὁ ἐξέχων
- 27 Zouden wij dan naar ulieden horen, dat gij al dit grote kwaad zoudt doen, overtredende tegen onzen God, doende vreemde vrouwen bij u wonen?
Are we then without protest to let you do all this great evil, sinning against our God by taking strange women for your wives?
μετ' αὐτὸν ἐκράτησαν οἱ θεκωιν μέτρον δεῦτερον ἐξ ἐναντίας τοῦ πύργου τοῦ μεγάλου τοῦ ἐξέχοντος καὶ ἕως τοῦ τείχους τοῦ οφθα
- 28 Ook was er een van de kinderen van Jojada, den zoon van Eliashib, den hogepriester, schoonzoon geworden van Sanballat, den Horoniet; daarom jaagde ik hem vanmij weg.
And one of the sons of Joiada, the son of Eliashib, the chief priest, was son-in-law to Sanballat the Horonite: so I sent him away from me.
ἀνώτερον πύλης τῶν ἵππων ἐκράτησαν οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἐξ ἐναντίας οἴκου αὐτοῦ
- 29 Gedenk aan hen, mijn God, omdat zij het priesterschap hebben verontreinigd, ja, het verbond des priesters en der Levieten.
Keep them in mind, O my God, because they have put shame on the priests' name and on the agreement of the priests and the Levites.
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν σαδδουκ υἱὸς εμμηρ ἐξ ἐναντίας οἴκου αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν σαμαια υἱὸς σεχενια φύλαξ τῆς πύλης τῆς ἀνατολῆς
- 30 Alzo reinigde ik hen van alle vreemden; en ik bestelde de wachten der priesteren en der Levieten, elk op zijn werk;
So I made them clean from all strange people, and had regular watches fixed for the priests and for the Levites, everyone in his work;
μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν ανανια υἱὸς σελεμια καὶ ανουμ υἱὸς σελεφ ὁ ἔκτος μέτρον δεῦτερον μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν μεσουλαμ υἱὸς βαρχια ἐξ ἐναντίας γαζοφυλακίου αὐτοῦ
- 1 Het geschiedde nu in de dagen van Ahasveros, (hij is die Ahasveros, dewelke regeerde van Indie af tot aan Morenland toe, honderd zeven en twintiglandschappen).
Now it came about in the days of Ahasuerus, (that Ahasuerus who was ruler of a hundred and twenty-seven divisions of the kingdom, from India as far as Ethiopia:)
καὶ ἐγένετο μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἐν ταῖς ἡμέραις ἀρταξέρξου οὗτος ὁ ἀρταξέρξης ἀπὸ τῆς ἰνδικῆς ἑκατὸν εἴκοσι ἐπτὰ χωρῶν ἐκράτησεν

- 2 In die dagen, als de koning Ahasveros op den troon zijns koninkrijks zat, die op den burg Susan was;
That in those days, when King Ahasuerus was ruling in Shushan, his strong town,
ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις ὅτε ἐθρονίσθη ὁ βασιλεὺς ἀρταξέρξης ἐν σοῦσοις τῆ πόλει
- 3 In het derde jaar zijner regering maakte hij een maaltijd al zijn vorsten en zijn knechten; de macht van Perzie en Medie, de grootste heren en de oversten der landschappen waren voor zijn aangezicht;
In the third year of his rule he gave a feast to all his captains and his servants; and the captains of the army of Persia and Media, the great men and the rulers of the divisions of his kingdom, were present before him;
ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει βασιλεύοντος αὐτοῦ δοχὴν ἐποίησεν τοῖς φίλοις καὶ τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν καὶ τοῖς περσῶν καὶ μῆδων ἐνδόξοις καὶ τοῖς ἄρχουσιν τῶν σατραπῶν
- 4 Als hij vertoonde den rijkdom der heerlijkheid zijns rijks, en de kostelijkheid des sieraads zijner grootheid, vele dagen lang, honderd en tachtig dagen.
And for a long time, even a hundred and eighty days, he let them see all the wealth and the glory of his kingdom and the great power and honour which were his.
καὶ μετὰ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖξαι αὐτοῖς τὸν πλοῦτον τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τὴν δόξαν τῆς εὐφροσύνης τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ ἐπὶ ἡμέρας ἑκατὸν ὀγδοήκοντα
- 5 Toen nu die dagen vervuld waren, maakte de koning een maaltijd al den volke, dat gevonden werd op den burg Susan, van den grootste tot den kleinste, zeven dagenlang, in het voorhof van den hof van het koninklijk paleis.
And at the end of that time, the king gave a feast for all the people who were present in Shushan, the king's town, small as well as great, for seven days, in the outer square of the garden of the king's house.
ὅτε δὲ ἀνεπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ γάμου ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον τοῖς ἔθνεσιν τοῖς εὐρεθεῖσιν εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ ἡμέρας ἕξ ἐν αὐτῇ οἴκου τοῦ βασιλέως
- 6 Er waren witte, groene en hemelsblauwe behangselen, gevat aan fijn linnen en purperen banden, in zilveren ringen, en aan marmeren pilaren; de bedsteden waren van goud en zilver, op een vloer van porfier steen, en van marmer, en albast, en kostelijke stenen.
There were fair hangings of white and green and blue, fixed with cords of purple and the best linen to silver rings and pillars of polished stone: the seats were of gold and silver on a floor of red and white and yellow and black stone.
κεκοσμημένη βυσσίνους καὶ καρπασίνους τεταμένους ἐπὶ σχοινίοις βυσσίνους καὶ πορφυροῖς ἐπὶ κύβοις χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς ἐπὶ στόλοις παρίνοις καὶ λιθίνοις κλίβαις χρυσαῖ καὶ ἀργυραῖ ἐπὶ λιθοστρώτου σμαραγδίτου λίθου καὶ πιννίνου καὶ παρίνου λίθου καὶ στρωματῶν διαφανεῖς ποικίλως διηθησμένα κύκλω ῥόδα πεπασμένα
- 7 En men gaf te drinken in vaten van goud, en het ene vat was anders dan het andere vat; en er was veel koninklijke wijn, naar des konings vermogen.
And they gave them drink in gold vessels, every vessel being different, and wine of the kingdom, freely given by the king.
ποτήρια χρυσαῖ καὶ ἀργυραῖ καὶ ἀνθρώκινον κυλίκιον προκειμένον ἀπὸ ταλάντων τρισημυρίων οἶνος πολλὸς καὶ ἡδύς ὃν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐπινεν
- 8 En het drinken geschiedde naar de wet, dat niemand dwong; want alzo had de koning vastelijk bevolen aan alle groten zijns huizes, dat zij doen zouden naar den wil van een iegelijk.
And the drinking was in keeping with the law; no one was forced: for the king had given orders to all the chief servants of his house to do as was pleasing to every man.
ὁ δὲ πότος οὗτος οὐ κατὰ προκειμένον νόμον ἐγένετο οὗτος δὲ ἠθέλησεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπέταξεν τοῖς οἰκονόμοις ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων
- 9 De koningin Vasthi maakte ook een maaltijd voor de vrouwen in het koninklijk huis, hetwelk de koning Ahasveros had.
And Vashti the queen gave a feast for the women in the house of King Ahasuerus.
καὶ ἀστὴν ἡ βασίλισσα ἐποίησε πότον ταῖς γυναῖξιν ἐν τοῖς βασιλείοις ὅπου ὁ βασιλεὺς ἀρταξέρξης
- 10 Op den zevenden dag, toen des konings hart vrolijk was van den wijn, zeide hij tot Mehuman, Biztha, Charbona, Bigtha en Abagtha, Zethar en Charchas, de zevenkamerlingen, dienende voor het aangezicht van den koning Ahasveros,
On the seventh day, when the heart of the king was glad with wine, he gave orders to Mehuman, Biztha, Harbona, Bigtha, and Abagtha, Zethar, and Carcas, the seven unsexed servants who were waiting before Ahasuerus the king,
ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἡδέως γενόμενος ὁ βασιλεὺς εἶπεν τῷ αμαν καὶ βαζαν καὶ θαρρα καὶ βωραζη καὶ ζαθολθα καὶ αβαταζα καὶ θαραβα τοῖς ἐπὶ εὐνούχοις τοῖς διακόνοις τοῦ βασιλέως ἀρταξέρξου
- 11 Dat zij Vasthi, de koningin, zouden brengen voor het aangezicht des konings, met de koninklijke kroon, om den volken en den vorsten haar schoonheid te tonen; want zij was schoon van aangezicht.
That Vashti the queen was to come before him, crowned with her crown, and let the people and the captains see her: for she was very beautiful.
εἰσαγαγεῖν τὴν βασίλισσαν πρὸς αὐτὸν βασιλεύειν αὐτὴν καὶ περιθεῖναι αὐτῇ τὸ διάδημα καὶ δεῖξαι αὐτὴν πᾶσιν τοῖς ἄρχουσιν καὶ τοῖς ἔθνεσιν τὸ κάλλος αὐτῆς ὅτι καλὴ ἦν
- 12 Doch de koningin Vasthi weigerde te komen op het woord des konings, hetwelk door den dienst der kamerlingen haar aangezegd was. Toen werd de koning zeer verbolgen, en zijn grimmigheid ontstak in hem.
But when the servants gave her the king's order, Vashti the queen said she would not come: then the king was very angry, and his heart was burning with wrath.
καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτοῦ ἀστὴν ἡ βασίλισσα ἔλθειν μετὰ τῶν εὐνούχων καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς καὶ ὀργίσθη

- 3 En de koning bestelde toezieners in al de landschappen zijns koninkrijks, dat zij vergaderen alle jonge dochters, maagden, schoon van aangezicht, tot den burg Susan, tot het huis der vrouwen, onder de hand van Hegai, des konings kamerling, bewaarder der vrouwen; en men geve haar haar versierselen.
 Let the king give authority to certain men in all the divisions of his kingdom, to get together all the fair young virgins and send them to Shushan, the king's town, to the women's house, under the care of Hegai, the king's servant, the keeper of the women: and let the things needed for making them clean be given to them;
 και καταστήσει ὁ βασιλεὺς κομάρχας ἐν πάσαις ταῖς χώραις τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ ἐπιεξάτωσαν κοράσια παρθενικὰ καλὰ τῷ εἶδει εἰς σουσαν τὴν πόλιν εἰς τὸν γυναικῶνα καὶ παραδοθήτωσαν τῷ εὐνοῦχῳ τοῦ βασιλέως τῷ φύλακι τῶν γυναικῶν καὶ δοθῆτω σμῆγμα καὶ ἡ λοιπὴ ἐπιμέλεια
- 4 En de jonge dochter, die in des konings oog schoon wezen zal, worde koningin in stede van Vasthi. Deze zaak nu was goed in de ogen des konings, en hij deed alzo.
 And let the girl who is pleasing to the king be queen in place of Vasthi. And the king was pleased with this suggestion; and he did so.
 καὶ ἡ γυνὴ ἣ ἂν ἀρέσῃ τῷ βασιλεῖ βασιλεύσει ἀντὶ αστιν καὶ ἤρεσεν τῷ βασιλεῖ τὸ πρᾶγμα καὶ ἐποίησεν οὕτως
- 5 Er was een Joods man op den burg Susan, wiens naam was Mordechai, een zoon van Jair, den zoon van Simei, den zoon van Kis, een man van Jemini;
 Now there was a certain Jew in Shushan named Mordecai, the son of Jair, the son of Shimei, the son of Kish, a Benjamite;
 καὶ ἄνθρωπος ἦν ἰουδαῖος ἐν σουσοῖς τῇ πόλει καὶ ὄνομα αὐτῷ μαρδοχαῖος ὁ τοῦ αἵρου τοῦ σεμεῖου τοῦ κισαίου ἐκ φυλῆς βενιαμιν
- 6 Die weggevoerd was van Jeruzalem met de weggevoerden, die weggevoerd waren met Jechonia, den koning van Juda, denwelken Nebukadnezar, de koning van Babel, had weggevoerd.
 Who had been taken away from Jerusalem among those who had been made prisoner with Jechoniah, king of Judah, when Nebuchadnezzar, king of Babylon, had taken him away.
 ὃς ἦν αἰχμάλωτος ἐξ ἱερουσαλήμ ἦν ἡχμαλώτευσεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος
- 7 En hij was het, die opvoedde Hadassa (deze is Esther, de dochter zijns ooms); want zij had geen vader noch moeder; en zij was een jonge dochter, schoon vangedaante, en schoon van aangezicht; en als haar vader en haar moeder stierven, had Mordechai ze zich tot een dochter aangenomen.
 And he had been a father to Hadassah, that is Esther, the daughter of his father's brother: for she had no father or mother, and she was very beautiful; and when her father and mother were dead, Mordecai took her for his daughter.
 καὶ ἦν τοῦτῳ παῖς θρηπτή θυγάτηρ αμινάδαβ ἀδελφοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ὄνομα αὐτῇ εσθηρ ἐν δὲ τῷ μεταλλάξει αὐτῆς τοὺς γονεῖς ἐπαίδευσεν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ ἦν τὸ κοράσιον καλὸν τῷ εἶδει
- 8 Het geschiedde nu, toen het woord des konings en zijn wet ruchtbaar was, en toen vele jonge dochters samenvergaderd werden op den burg Susan, onder de hand van Hegai, werd Esther ook genomen in des konings huis, onder de hand van Hegai, den bewaarder der vrouwen.
 So when the order made by the king was publicly given out, and a number of girls had been placed in the care of Hegai in the king's house in Shushan, Esther was taken into the king's house and put in the care of Hegai, the keeper of the women.
 καὶ ὅτε ἠκούσθη τὸ τοῦ βασιλέως πρόσταγμα συνήχθησαν κοράσια πολλὰ εἰς σουσαν τὴν πόλιν ὑπὸ χεῖρα γαι καὶ ἤχθη εσθηρ πρὸς γαι τὸν φύλακα τῶν γυναικῶν
- 9 En die jonge dochter was schoon in zijn ogen, en zij verkreeg gunst voor zijn aangezicht; daarom haastte hij met haar versierselen en met haar delen haar te geven, en zeven aanzienlijke jonge dochters haar te geven uit het huis des konings; en hij verplaatste haar en haar jonge dochters naar het beste van het huis der vrouwen.
 And he was pleased with the girl and was kind to her; and he quickly gave her what was needed for making her clean, and the things which were hers by right, and seven servant-girls who were to be hers from the king's house: and he had her and her servant-girls moved to the best place in the women's part of the house.
 καὶ ἤρεσεν αὐτῷ τὸ κοράσιον καὶ εὗρεν χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἔσπευσεν αὐτῇ δοῦναι τὸ σμῆγμα καὶ τὴν μερίδα καὶ τὰ ἐπὶ τὰ κοράσια τὰ ἀποδεδειγμένα αὐτῇ ἐκ βασιλικῆς καὶ ἐχρήσατο αὐτῇ καλῶς καὶ ταῖς ἄβραις αὐτῆς ἐν τῷ γυναικῶνι
- 10 Esther had haar volk en haar maagschap niet te kennen gegeven; want Mordechai had haar geboden, dat zij het niet zou te kennen geven.
 Esther had not said what family or people she came from, for Mordecai had given her orders not to do so.
 καὶ οὐχ ὑπέδειξεν εσθηρ τὸ γένος αὐτῆς οὐδὲ τὴν πατρίδα ὁ γὰρ μαρδοχαῖος ἐνετείλατο αὐτῇ μὴ ἀπαγγεῖλαι
- 11 Mordechai nu wandelde allen dag voor het voorhof van het huis der vrouwen, om te vernemen naar den welstand van Esther, en wat met haar geschieden zou.
 And every day Mordecai took his walk before the square of the women's house, to see how Esther was and what would be done to her.
 καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ὁ μαρδοχαῖος περιπάτει κατὰ τὴν αὐλὴν τὴν γυναικείαν ἐπισκοπῶν τί εσθηρ συμβήσεται
- 12 Als nu de beurt van elke jonge dochter naakte, om tot den koning Ahasveros te komen, nadat haar twaalf maanden lang naar de wet der vrouwen geschied was; want alzo werden vervuld de dagen harer versieringen, zes maanden met mirre-olie, en zes maanden met specerijen, en met andere versierselen der vrouwen;
 Now every girl, when her turn came, had to go in to King Ahasuerus, after undergoing, for a space of twelve months, what was ordered by the law for the women (for this was the time necessary for making them clean, that is, six months with oil of myrrh and six months with sweet perfumes and such things as are needed for making women clean):
 οὗτος δὲ ἦν καιρὸς κορασίου εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα ὅταν ἀναπληρώσῃ μῆνας δέκα δύο οὕτως γὰρ ἀναπληροῦνται αἱ ἡμέραι τῆς θεραπείας μῆνας ἕξ ἀλειφόμεναι ἐν σμυρνίνῳ ἐλαίῳ καὶ μῆνας ἕξ ἐν τοῖς ἄρώμασιν καὶ ἐν τοῖς σμῆγμασιν τῶν γυναικῶν

- 13 Daarmede kwam dan de jonge dochter tot den koning; al wat zij zeide, werd haar gegeven, dat zij daarmede ging uit het huis der vrouwen tot het huis des konings.
And in this way the girl went in to the king; whatever she had a desire for was given to her to take with her from the women's house into the house of the king.
 και τότε εισπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα και ὁ ἐὰν εἶπῃ παραδώσει αὐτῇ συνεισέρχασθαι αὐτῇ ἀπὸ τοῦ γυναικῶνος ἕως τῶν βασιλείων
- 14 Des avonds ging zij daarin, en des morgens ging zij weder naar het tweede huis der vrouwen, onder de hand van Saasgaz, den kamerling des konings, bewaarderder bijwijven, zij kwam niet weder tot den koning, ten ware de koning lust tot haar had, en zij bij name geroepen werd.
In the evening she went, and on the day after she came back to the second house of the women, into the keeping of Shaashgaz, one of the king's unsexed servants who had the care of the king's wives: only if the king had delight in her and sent for her by name did she go in to him again.
 δεῖλις εισπορεύεται και πρὸς ἡμέραν ἀποτρέχει εἰς τὸν γυναικῶνα τὸν δευτέρου οὐ γὰρ ὁ εὐνοῦχος τοῦ βασιλέως ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν και οὐκέτι εισπορεύεται πρὸς τὸν βασιλέα ἐὰν μὴ κληθῆ ὄνομα τι
- 15 Als de beurt van Esther, de dochter van Abichail, den oom van Mordechai, (die hij zich ter dochter genomen had) naakte, dat zij tot den koning komen zou, begeerde zij niet met al, dan wat Hegai, des konings kamerling, de bewaarder der vrouwen, zeide; en Esther verkreeg genade in de ogen van allen, die haar zagen.
Now when the time came for Esther, the daughter of Abihail, his father's brother, whom Mordecai had taken as his daughter, to go in to the king, she made request for nothing but what Hegai, the king's servant and keeper of the women, had given her. And Esther was looked on kindly by all who saw her.
 ἐν δὲ τῷ ἀναπληροῦσθαι τὸν χρόνον εσθῆρ τῆς θυγατρὸς αμινάδαβ ἀδελφοῦ πατρὸς μαρδοχαίου εισελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα οὐδὲν ἠθέτησεν ὣν αὐτῇ ἐνετείλατο ὁ εὐνοῦχος ὁ φύλαξ τῶν γυναικῶν ἦν γὰρ εσθῆρ εὐρίσκουσα χάριν παρὰ πάντων τῶν βλέπόντων αὐτήν
- 16 Alzo werd Esther genomen tot den koning Ahasveros, tot zijn koninklijk huis, in de tiende maand, welke is de maand Tebeth, in het zevende jaar zijns rijks.
So Esther was taken in to King Ahasuerus in his house in the tenth month, which is the month Tebeth, in the seventh year of his rule.
 και εισῆλθεν εσθῆρ πρὸς ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα τῷ δωδεκάτῳ μηνί ὅς ἐστιν ἄδαρ τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ
- 17 En de koning beminde Esther boven alle vrouwen, en zij verkreeg genade en gunst voor zijn aangezicht, boven alle maagden; en hij zette de koninklijke kroon ophaar hoofd, en hij maakte haar koningin in de plaats van Vasthi.
And Esther was more pleasing to the king than all the women, and to his eyes she was fairer and more full of grace than all the other virgins: so he put his crown on her head and made her queen in place of Vasthi.
 και ἠράσθη ὁ βασιλεὺς εσθῆρ και εὔρεν χάριν παρὰ πάσας τὰς παρθένους και ἐπέθηκεν αὐτῇ τὸ διάδημα τὸ γυναικεῖον
- 18 Toen maakte de koning een groten maaltijd al zijn vorsten en zijn knechten, den maaltijd van Esther; en hij gaf den landschappen rust, en hij gaf geschenken naardes konings vermogen.
Then the king gave a great feast for all his captains and his servants, even Esther's feast; and he gave orders through all the divisions of his kingdom for a day of rest from work, and gave wealth from his store.
 και ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς πότον πᾶσι τοῖς φίλοις αὐτοῦ και ταῖς δυνάμεσιν ἐπὶ ἡμέρας ἑπτὰ και ὕψωσεν τοὺς γάμους εσθῆρ και ἄφεσιν ἐποίησεν τοῖς ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
- 19 Toen ten anderen male maagden vergaderd werden, zo zat Mordechai in de poort des konings.
And when the virgins came together in the second house of the women, Mordecai took his seat in the doorway of the king's house.
 ὁ δὲ μαρδοχαῖος ἐθεράπευεν ἐν τῇ αὐλῇ
- 20 Esther nu had haar maagschap en haar volk niet te kennen gegeven, gelijk als Mordechai haar geboden had; want Esther deed het bevel van Mordechai, gelijk alstoen zij bij hem opgevoed werd.
Esther had still said nothing of her family or her people, as Mordecai had given her orders; for Esther did what Mordecai said, as when she was living with him.
 ἡ δὲ εσθῆρ οὐχ ὑπέδειξεν τὴν πατρίδα αὐτῆς οὕτως γὰρ ἐνετείλατο αὐτῇ μαρδοχαῖος φοβεῖσθαι τὸν θεὸν και ποιεῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ καθὼς ἦν μετ' αὐτοῦ και εσθῆρ οὐ μετέλλαξεν τὴν ἀγωγὴν αὐτῆς
- 21 In die dagen, als Mordechai in de poort des konings zat, werden Bigthan en Theres, twee kamerlingen des konings van de dorpelwachters, zeer toornig, en zij zochten de hand te slaan aan den koning Ahasveros.
In those days, while Mordecai was seated at the king's doorway, two of the king's servants, Bigthan and Teresh, keepers of the door, being angry, were looking for a chance to make an attack on King Ahasuerus.
 και ἐλυπήθησαν οἱ δύο εὐνοῦχοι τοῦ βασιλέως οἱ ἀρχισωματοφύλακες ὅτι προήχθη μαρδοχαῖος και ἐξήτουν ἀποκτεῖναι ἀρταξέρξην τὸν βασιλέα
- 22 En deze zaak werd Mordechai bekend gemaakt, en hij gaf ze de koningin Esther te kennen; en Esther zeide het den koning in Mordechai's naam.
And Mordecai, having knowledge of their purpose, sent word of it to Esther the queen; and Esther gave the news to the king in Mordecai's name.
 και ἐδηλώθη μαρδοχαῖῳ ὁ λόγος και ἐσημάνεν εσθῆρ και αὐτῇ ἐνεφάνισεν τῷ βασιλεῖ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς
- 23 Als men de zaak onderzocht, is het zo bevonden, en zij beiden werden aan een galg gehangen; en het werd in de kronieken geschreven voor het aangezicht des konings.
And when the thing had been looked into, it was seen to be true, and the two of them were put to death by hanging on a tree: and it was put down in the records before the king.
 ὁ δὲ βασιλεὺς ἤτασεν τοὺς δύο εὐνοῦχους και ἐκρέμασεν αὐτούς και προσέταξεν ὁ βασιλεὺς καταχωρίσαι εἰς μνημόσυνον ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ ὑπὲρ τῆς εὐνοίας μαρδοχαίου ἐν ἐγκωμίῳ

- 1 Na deze geschiedenissen maakte de koning Ahasveros Haman groot, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, en hij verhoogde hem, en hij zette zijn stoel boven alde vorsten, die bij hem waren.
After these things, by the order of the king, Haman, the son of Hammedatha the Agagite, was lifted up and given a position of honour and a higher place than all the other captains who were with him.
μετὰ δὲ ταῦτα ἐδόξασεν ὁ βασιλεὺς ἀρταξέρξης αμαν αμαδαθου βουγαῖον καὶ ὕψωσεν αὐτόν καὶ ἐπροτοβάθρει πάντων τῶν φίλων αὐτοῦ
- 2 En al de knechten des konings, die in de poort des konings waren, neigden en bogen zich neder voor Haman; want de koning had alzo van hem bevolen; maar Mordechai neigde zich niet, en boog zich niet neder.
And all the king's servants who were in the king's house went down to the earth before Haman and gave him honour: for so the king had given orders. But Mordecai did not go down before him or give him honour.
καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ αὐλῇ προσεκύνουν αὐτῷ οὕτως γὰρ προσέταξεν ὁ βασιλεὺς ποιῆσαι ὁ δὲ μαρδοχαῖος οὐ προσεκύνει αὐτῷ
- 3 Toen zeiden de knechten des konings, die in de poort des konings waren, tot Mordechai: Waarom overtreedt gij des konings gebod?
Then the king's servants who were in the king's house said to Mordecai, Why do you go against the king's order?
καὶ ἐλάλησαν οἱ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως τῷ μαρδοχαίῳ μαρδοχαῖε τί παρακούεις τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα
- 4 Het geschiedde nu, toen zij dit van dag tot dag tot hem zeiden, en hij naar hen niet hoorde, zo gaven zij het Haman te kennen, opdat zij zagen, of de woorden van Mordechai bestaan zouden; want hij had hun te kennen gegeven, dat hij een Jood was.
Now when they had said this to him day after day and he gave no attention, they let Haman have news of it, to see if Mordecai's behaviour would be overlooked: for he had said to them that he was a Jew.
καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐλάλουν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπήκουεν αὐτῶν καὶ ὑπέδειξαν τῷ αμαν μαρδοχαῖον τοῖς τοῦ βασιλέως λόγοις ἀντιπασόμενον καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς ὁ μαρδοχαῖος ὅτι ιουδαῖός ἐστιν
- 5 Toen Haman zag, dat Mordechai zich niet neigde, noch zich voor hem nederboog, zo werd Haman vervuld met grimmigheid.
And when Haman saw that Mordecai did not go down before him and give him honour, Haman was full of wrath.
καὶ ἐπιγνοὺς αμαν ὅτι οὐ προσκυνεῖ αὐτῷ μαρδοχαῖος ἐθυμώθη σφόδρα
- 6 Doch hij verachtte in zijn ogen, dat hij aan Mordechai alleen de hand zou slaan (want men had hem het volk van Mordechai aangewezen); maar Haman zocht al de Joden, die in het ganse koninkrijk van Ahasveros waren, namelijk het volk van Mordechai, te verdelgen.
But it was not enough for him to make an attack on Mordecai only; for they had made clear to him who Mordecai's people were; so Haman made it his purpose to put an end to all the Jews, even Mordecai's people, through all the kingdom of Ahasuerus.
καὶ ἐβουλεύσατο ἀφανίσει πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν ἀρταξέρξου βασιλείαν ιουδαίους
- 7 In de eerste maand (deze is de maand Nisan) in het twaalfde jaar van den koning Ahasveros, wierp men het Pur, dat is, het lot, voor Hamans aangezicht, van dag tot dag, en van maand tot maand, tot de twaalfde maand toe; deze is de maand Adar.
In the first month, the month Nisan, in the twelfth year of King Ahasuerus, from day to day and from month to month they went on looking for a sign given by Pur (that is chance) before Haman, till the sign came out for the thirteenth day of the twelfth month, the month Adar.
καὶ ἐποίησεν ψήφισμα ἐν ἔτει δωδεκάτῳ τῆς βασιλείας ἀρταξέρξου καὶ ἔβαλεν κλήρους ἡμέραν ἐξ ἡμέρας καὶ μῆνα ἐκ μηνός ὥστε ἀπολέσει ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὸ γένος μαρδοχαίου καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην τοῦ μηνός ὅς ἐστιν ἀδαρ
- 8 Want Haman had tot den koning Ahasveros gezegd: Er is een volk, verstrooid en verdeeld onder de volken in al de landschappen uws koninkrijks; en hun wetten zijn verscheiden van de wetten aller volken; ook doen zij des konings wetten niet; daarom is het den koning niet oorbaar hen te laten blijven.
And Haman said to King Ahasuerus, There is a certain nation living here and there in small groups among the people in all the divisions of your kingdom; their laws are different from those of any other nation, and they do not keep the king's laws: for this reason it is not right for the king to let them be.
καὶ ἐλάλησεν πρὸς τὸν βασιλέα ἀρταξέρξην λέγων ὑπάρχει ἔθνος διεσπαρμένον ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ σου οἱ δὲ νόμοι αὐτῶν ἐξάλλοι παρὰ πάντα τὰ ἔθνη τῶν δὲ νόμων τοῦ βασιλέως παρὰ τοὺς οὐ συμφέρει τῷ βασιλεῖ εἶσαι αὐτούς
- 9 Indien het den koning goeddunkt, laat er geschreven worden, dat men hen verdoe; zo zal ik tien duizend talenten zilvers opwegen in de handen dergenen, die het werk doen, om in des konings schatten te brengen.
If it is the king's pleasure, let a statement ordering their destruction be put in writing: and I will give to those responsible for the king's business, ten thousand talents of silver for the king's store-house.
εἰ δοκεῖ τῷ βασιλεῖ δογματισάτω ἀπολέσει αὐτούς κἀγὼ διαγράψω εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τοῦ βασιλέως ἀργυρίου τάλαντα μύρια
- 10 Toen trok de koning zijn ring van zijn hand, en hij gaf hem aan Haman, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, der Joden tegenpartijder.
And the king took his ring from his hand and gave it to Haman, the son of Hammedatha the Agagite, the hater of the Jews.
καὶ περιελόμενος ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον ἔδωκεν εἰς χεῖρα τῷ αμαν σφραγίσαι κατὰ τῶν γεγραμμένων κατὰ τῶν ιουδαίων

- 11 En de koning zeide tot Haman: Dat zilver zij u geschonken, ook dat volk, om daarmee te doen, naar dat het goed is in uw ogen.
And the king said to Haman, The money is yours, and the people, to do with them whatever seems right to you.
 και εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ αμιαν τὸ μὲν ἀργύριον ἔχε τῷ δὲ ἔθνει χρῶ ὡς βοῦλει
- 12 Toen werden de schrijvers des konings geroepen, in de eerste maand, op den dertienden dag derzelve, en er werd geschreven naar alles, wat Haman beval, aan destadhouders des konings, en aan de landvoogden, die over elk landschap waren, en aan de vorsten van elk volk, elk landschap naar zijn schrift, en elk volk naar zijnspraak; er werd geschreven in den naam van den koning Ahasveros, en het werd met des konings ring verzegeld.
Then on the thirteenth day of the first month, the king's scribes were sent for, and they put in writing Haman's orders to all the king's captains and the rulers of every division of his kingdom and the chiefs of every people: for every division of the kingdom in the writing commonly used there, and to every people in the language which was theirs; it was signed in the name of King Ahasuerus and stamped with the king's ring.
 και ἐκλήθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ βασιλέως μηνὶ πρώτῳ τῇ τρισκαιδεκάτῃ και ἔγραψαν ὡς ἐπέταξεν αμιαν τοῖς στρατηγοῖς και τοῖς ἄρχουσιν κατὰ πᾶσαν χώραν ἀπὸ ἰνδικῆς ἕως τῆς αἰθιοπίας ταῖς ἐκ αὐτὸν εἰκοσι ἐπτὰ χώραις τοῖς τε ἄρχουσι τῶν ἐθνῶν κατὰ τὴν αὐτῶν λέξιν δι' ἄρταξέρξου τοῦ βασιλέως
- 13 De brieven nu werden gezonden door de hand der lopers tot al de landschappen des konings, dat men zou verdelgen, doden en verdoen al de Joden, van den jongetot den oude toe, de kleine kinderen en de vrouwen, op een dag, op den dertienden der twaalfde maand (deze is de maand Adar), en dat men hun buit zou roven.
And letters were sent by the runners into every division of the kingdom ordering the death and destruction of all Jews, young and old, little children and women, on the same day, even the thirteenth day of the twelfth month, the month Adar, and the taking of all their goods by force.
 και ἀπεστάλη διὰ βιβλιαφόρων εἰς τὴν ἄρταξέρξου βασιλείαν ἀφανίσαι τὸ γένος τῶν ἰουδαίων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μηνὸς δωδεκάτου ὅς ἐστιν αδαρ και διαρπάσαι τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν
- 14 De inhoud van het schrift was, dat er een wet zou gegeven worden in alle landschappen, openbaar aan alle volken, dat zij tegen denzelfden dag zouden gereed zijn.
A copy of the writing, to be made public in every part of the kingdom, was sent out to all the peoples, so that they might be ready when that day came.
 τὰ δὲ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν ἐξετίθετο κατὰ χώραν και προσετάγη πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἐτοιμοὺς εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην
- 15 De lopers gingen uit, voortgedrongen zijnde door het woord des konings, en de wet werd uitgegeven in den burg Susan. En de koning en Haman zaten en dronken, doch de stad Susan was verward.
The runners went out quickly by the king's order, and a public statement was made in Shushan: and the king and Haman took wine together: but the town of Shushan was troubled.
 ἐσπεύδeto δὲ τὸ πρᾶγμα και εἰς σουσαν ὁ δὲ βασιλεὺς και αμιαν ἐκωθονίζοντο ἐταράσσeto δὲ ἡ πόλις
- 1 Na deze geschiedenissen maakte de koning Ahasveros Haman groot, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, en hij verhoogde hem, en hij zette zijn stoel boven alde vorsten, die bij hem waren.
Now when Mordecai saw what was done, pulling off his robe, he put on haircloth, with dust on his head, and went out into the middle of the town, crying out with a loud and bitter cry.
 ὁ δὲ μαρδοχαῖος ἐπιγνοὺς τὸ συντελούμενον διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ και ἐνεδύσατο σάκκον και κατεπάσατο σποδὸν και ἐκηδήσας διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως ἔβρα φωνῇ μεγάλη αἶρεται ἔθνος μὴ ἰδὲν ἡδικηκός
- 2 En al de knechten des konings, die in de poort des konings waren, neigden en bogen zich neder voor Haman; want de koning had alzo van hem bevolen; maar Mordechai neigde zich niet, en boog zich niet neder.
And he came even before the king's doorway; for no one might come inside the king's door clothed in haircloth.
 και ἦλθεν ἕως τῆς πόλης τοῦ βασιλέως και ἔστη οὐ γὰρ ἦν ἐξὸν αὐτῷ εἰσελθεῖν εἰς τὴν αὐλήν σάκκον ἔχοντι και σποδὸν
- 3 Toen zeiden de knechten des konings, die in de poort des konings waren, tot Mordechai: Waarom overtreedt gij des konings gebod?
And in every part of the kingdom, wherever the king's word and his order came, there was great sorrow among the Jews, and weeping and crying and going without food; and numbers of them were stretched on the earth covered with dust and haircloth.
 και ἐν πάσῃ χώρᾳ οὗ ἐξετίθετο τὰ γράμματα κραυγὴ και κοπετὸς και πένθος μέγα τοῖς ἰουδαίοις σάκκον και σποδὸν ἔστρωσαν ἑαυτοῖς
- 4 Het geschiedde nu, toen zij dit van dag tot dag tot hem zeiden, en hij naar hen niet hoorde, zo gaven zij het Haman te kennen, opdat zij zagen, of de woorden van Mordechai bestaan zouden; want hij had hun te kennen gegeven, dat hij een Jood was.
And Esther's women and her servants came and gave her word of it. Then great was the grief of the queen: and she sent robes for Mordecai, so that his clothing of haircloth might be taken off; but he would not have them.
 και εἰσῆλθον αἱ ἄβραι και οἱ εὐνοῦχοι τῆς βασιλείσεως και ἀνήγγειλαν αὐτῇ και ἐταράχθη ἀκούσασα τὸ γεγονός και ἀπέστειλεν στολίσαι τὸν μαρδοχαῖον και ἀφελέσθαι αὐτοῦ τὸν σάκκον ὁ δὲ οὐκ ἐπέεισθη
- 5 Toen Haman zag, dat Mordechai zich niet neigde, noch zich voor hem nederboog, zo werd Haman vervuld met grimmigheid.
Then Esther sent for Hathach, one of the king's unsexed servants whom he had given her for waiting on her, and she gave him orders to go to Mordecai and see what this was and why it was.
 ἡ δὲ εσθηρ προσεκαλέσατο αγραθαῖον τὸν εὐνοῦχον αὐτῆς ὅς παρεστήκει αὐτῇ και ἀπέστειλεν μαθεῖν αὐτῇ παρὰ τοῦ μαρδοχαίου τὸ ἀκριβές

- 7 In de eerste maand (deze is de maand Nisan) in het twaalfde jaar van den koning Ahasveros, wierp men het Pur, dat is, het lot, voor Hamans aangezicht, van dagtot dag, en van maand tot maand, tot de twaalfde maand toe; deze is de maand Adar.
And Mordecai gave him an account of what had taken place, and of the amount of money which Haman had said he would put into the king's store for the destruction of the Jews.
 ὁ δὲ μαρδοχαῖος ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸ γεγονός καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἣν ἐπαγγέλιτο αὐτῷ τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν γάζαν ταλάντων μυρίων ἵνα ἀπολέσῃ τοὺς ἰουδαίους
- 8 Want Haman had tot den koning Ahasveros gezegd: Er is een volk, verstrooid en verdeeld onder de volken in al de landschappen uws koninkrijks; en hun wetten zijn verscheiden van de wetten aller volken; ook doen zij des konings wetten niet; daarom is het den koning niet oorbaar hen te laten blijven.
And he gave him the copy of the order which had been given out in Shushan for their destruction, ordering him to let Esther see it, and to make it clear to her; and to say to her that she was to go in to the king, requesting his mercy, and making prayer for her people.
 καὶ τὸ ἀντίγραφον τὸ ἐν σοῦσσις ἐκτεθὲν ὑπὲρ τοῦ ἀπολέσθαι αὐτοὺς ἔδωκεν αὐτῷ δεῖξαι τῇ εσθῆρ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐντελευσθαι αὐτῇ εἰσελθούσῃ παραιτήσασθαι τὸν βασιλέα καὶ ἀξιῶσαι αὐτὸν περὶ τοῦ λαοῦ μνησθεῖσα ἡμερῶν ταπεινώσεώς σου ὡς ἐτράφης ἐν χειρὶ μου διότι αὐτὸν ὁ δευτερεύων τῷ βασιλεῖ ἐλάλησεν καθ' ἡμῶν εἰς θάνατον ἐπικάλει τὸν κύριον καὶ λάλησον τῷ βασιλεῖ περὶ ἡμῶν καὶ ῥύσαι ἡμᾶς ἐκ θανάτου
- 9 Indien het den koning goeddunkt, laat er geschreven worden, dat men hen verdoe; zo zal ik tien duizend talenten zilvers opwegen in de handen dergenen, die hetwerk doen, om in des konings schatten te brengen.
And Hathach came back and gave Esther an account of what Mordecai had said.
 εἰσελθὼν δὲ ὁ ἀγραθαῖος ἐλάλησεν αὐτῇ πάντας τοὺς λόγους τούτους
- 10 Toen trok de koning zijn ring van zijn hand, en hij gaf hem aan Haman, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, der Joden tegenpartijder.
Then Esther sent Hathach to say to Mordecai:
 εἶπεν δὲ εσθῆρ πρὸς ἀγραθαῖον πορευέθητι πρὸς μαρδοχαῖον καὶ εἰπὸν ὅτι
- 11 En de koning zeide tot Haman: Dat zilver zij u geschonken, ook dat volk, om daarmede te doen, naar dat het goed is in uw ogen.
It is common knowledge among all the king's servants and the people of every part of the kingdom, that if anyone, man or woman, comes to the king in his inner room without being sent for, there is only one law for him, that he is to be put to death; only those to whom the king's rod of gold is stretched out may keep their lives: but I have not been sent for to come before the king these thirty days.
 τὰ ἔθνη πάντα τῆς βασιλείας γινώσκει ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἢ γυνὴ ὅς εἰσελεύσεται πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν ἄκλητος οὐκ ἔστιν αὐτῷ σωτηρία πλὴν ὃ ἐκτείνει ὁ βασιλεὺς τὴν χρυσοῖν ῥάβδον οὗτος σωθήσεται κἀγὼ οὐ κέκλημαι εἰσελθεῖν πρὸς τὸν βασιλέα εἰσὶν αὐταὶ ἡμέραι τριάκοντα
- 12 Toen werden de schrijvers des konings geroepen, in de eerste maand, op den dertienden dag derzelve, en er werd geschreven naar alles, wat Haman beval, aan destadhouders des konings, en aan de landvoogden, die over elk landschap waren, en aan de vorsten van elk volk, elk landschap naar zijn schrift, en elk volk naar zijnspraak; er werd geschreven in den naam van den koning Ahasveros, en het werd met des konings ring verzegeld.
And they said these words to Mordecai.
 καὶ ἀπήγγειλεν ἀγραθαῖος μαρδοχαίῳ πάντας τοὺς λόγους εσθῆρ
- 13 De brieven nu werden gezonden door de hand der lopers tot al de landschappen des konings, dat men zou verdelgen, doden en verdoen al de Joden, van den jongetot den oude toe, de kleine kinderen en de vrouwen, op een dag, op den dertienden der twaalfde maand (deze is de maand Adar), en dat men hun buit zou roven.
Then Mordecai sent this answer back to Esther: Do not have the idea that you in the king's house will be safe from the fate of all the Jews.
 καὶ εἶπεν μαρδοχαῖος πρὸς ἀγραθαῖον πορευέθητι καὶ εἰπὸν αὐτῇ εσθῆρ μὴ εἴπῃς σεαυτῇ ὅτι σωθήσῃ μόνῃ ἐν τῇ βασιλείᾳ παρὰ πάντας τοὺς ἰουδαίους
- 14 De inhoud van het schrift was, dat er een wet zou gegeven worden in alle landschappen, openbaar aan alle volken, dat zij tegen denzelfden dag zouden gereed zijn.
If at this time you say nothing, then help and salvation will come to the Jews from some other place, but you and your father's family will come to destruction: and who is to say that you have not come to the kingdom even for such a time as this?
 ὡς ὅτι ἐὰν παρακοῆς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἄλλοθεν βοήθεια καὶ σκέπη ἔσται τοῖς ἰουδαίοις σὺ δὲ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου ἀπολείσθῃ καὶ τίς οἶδεν εἰ εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐβασίλευσας
- 15 De lopers gingen uit, voortgedrongen zijnde door het woord des konings, en de wet werd uitgegeven in den burg Susan. En de koning en Haman zaten en dronken, doch de stad Susan was verward.
 Esther 5
Then Esther sent them back to Mordecai with this answer:
 καὶ ἐξαπέστειλεν εσθῆρ τὸν ἥκοντα πρὸς αὐτὴν πρὸς μαρδοχαῖον λέγουσα
- 1 Het geschiedde nu aan den derden dag, dat Esther een koninklijk kleeft aantrok, en stond in het binnenste voorhof van des konings huis, tegenover het huis des konings; de koning nu zat op zijn koninklijken troon, in het koninklijke huis, tegenover de deur van het huis.
Now on the third day, Esther put on her queen's robes, and took her place in the inner room of the king's house, facing the king's house: and the king was seated on his high seat in the king's house, facing the doorway of the house.
 καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ὡς ἐπαύσατο προσευχομένη ἐξεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς θεραπείας καὶ περιεβάλετο τὴν δόξαν αὐτῆς

- 2 En het geschiedde, toen de koning de koningin Esther zag, staande in het voorhof, verkreeg zij genade in zijn ogen, zodat de koning den gouden scepter, die in zijnhand was, Esther toereikte; en Esther naderde, en roerde de spits des scepters aan.
 And when the king saw Esther the queen waiting in the inner room, looking kindly on her he put out the rod of gold in his hand to her. So Esther came near and put her fingers on the top of the rod.
 και ἄρας τὴν χρυσοῦν ῥάβδον ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῆς καὶ ἠπάσατο αὐτὴν καὶ εἶπεν λάλησον μοι
- 3 Toen zeide de koning tot haar: Wat is u, koningin Esther! of wat is uw verzoek? Het zal u gegeven worden, ook tot de helft des koninkrijks.
 Then the king said, What is your desire, Queen Esther, and what is your request? I will give it to you, even to the half of my kingdom.
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τί θέλεις εσθῆρ καὶ τί σοῦ ἐστιν τὸ ἀξίωμα ἕως τοῦ ἡμίσεως τῆς βασιλείας μου καὶ ἔσται σοι
- 4 Esther nu zeide: Indien het den koning goeddunkt, zo kome de koning met Haman heden tot den maaltijd, dien ik hem bereid heb.
 And Esther in answer said, If it seems good to the king, let the king and Haman come today to the feast which I have made ready for him.
 εἶπεν δὲ εσθῆρ ἡμέρα μου ἐπίσημος σήμερόν ἐστιν εἰ οὖν δοκεῖ τῷ βασιλεῖ ἐλθάτω καὶ αὐτὸς καὶ αμὰν εἰς τὴν δοχὴν ἣν ποιήσω σήμερον
- 5 Toen zeide de koning: Doet Haman spoeden, dat hij het bevel van Esther doe. Als nu de koning met Haman tot den maaltijd, dien Esther bereid had, gekomen was,
 Then the king said, Let Haman come quickly, so that what Esther has said may be done. So the king and Haman came to the feast which Esther had made ready.
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς κατασπεύσατε αμὰν ὅπως ποιήσωμεν τὸν λόγον εσθῆρ καὶ παραγίνονται ἀμφοτέροι εἰς τὴν δοχὴν ἣν εἶπεν εσθῆρ
- 6 Zo zeide de koning tot Esther op den maaltijd des wijns: Wat is uw bede? en zij zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? Het zal geschieden, ook tot de helft des koninkrijks.
 And while they were drinking wine the king said to Esther, What is your prayer? for it will be given to you and what is your request? for it will be done, even to the half of my kingdom.
 ἐν δὲ τῷ πότῳ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς εσθῆρ τί ἐστιν βασιλίσσα εσθῆρ καὶ ἔσται σοι ὅσα ἀξιοῖς
- 7 Toen antwoordde Esther, en zeide: Mijn bede en verzoek is:
 Then Esther said in answer, My prayer and my request is this:
 καὶ εἶπεν τὸ αἴτημά μου καὶ τὸ ἀξίωμά μου
- 8 Indien ik genade gevonden heb in de ogen des konings, en indien het den koning goeddunkt, mij te geven mijn bede, en mijn verzoek te doen, zo kome de koning met Haman tot den maaltijd, dien ik hem bereiden zal; zo zal ik morgen doen naar het bevel des konings.
 If I have the king's approval, and if it is the king's pleasure to give me my prayer and do my request, let the king and Haman come to the feast which I will make ready for them, and tomorrow I will do as the king has said.
 εἰ εὖρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐλθάτω ὁ βασιλεὺς καὶ αμὰν ἐπὶ τὴν αὔριον εἰς τὴν δοχὴν ἣν ποιήσω αὐτοῖς καὶ αὔριον ποιήσω τὰ αὐτά
- 9 Toen ging Haman ten zelfden dage uit, vrolijk en goedsmoeds; maar toen Haman Mordechai zag in de poort des konings, en dat hij niet opstond, noch zich voor hembewoog, zo werd Haman vervuld met grimmigheid op Mordechai.
 Then on that day Haman went out full of joy and glad in heart; but when he saw Mordecai in the king's doorway, and he did not get to his feet or give any sign of fear before him, Haman was full of wrath against Mordecai.
 καὶ ἐξῆλθεν ὁ αμὰν ἀπὸ τοῦ βασιλέως ὑπερχαρῆς εὐφραινόμενος ἐν δὲ τῷ ἰδεῖν αμὰν μαρδοχαῖον τὸν ἰουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ ἐθυμώθη σφόδρα
- 10 Doch Haman bedwong zich, en hij kwam tot zijn huis; en hij zond henen, en liet zijn vrienden komen, en Zeres, zijn huisvrouw.
 But controlling himself, he went to his house; and he sent for his friends and Zeresh, his wife.
 καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰ ἴδια ἐκάλεσεν τοὺς φίλους καὶ ζωσαρὰν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
- 11 En Haman vertelde hun de heerlijkheid zijns rijkdoms, en de veelheid zijner zonen, en alles, waarin de koning hem groot gemaakt had, en waarin hij hem verhevenhad boven de vorsten en knechten des konings.
 And he gave them an account of the glories of his wealth, and the number of children he had, and the ways in which he had been honoured by the king, and how he had put him over the captains and servants of the king.
 καὶ ὑπέδειξεν αὐτοῖς τὸν πλοῦτον αὐτοῦ καὶ τὴν δόξαν ἣν ὁ βασιλεὺς αὐτῷ περιέθηκεν καὶ ὡς ἐποίησεν αὐτὸν πρωτεύειν καὶ ἡγεῖσθαι τῆς βασιλείας
- 12 Verder zeide Haman: Ook heeft de koningin Esther niemand met den koning doen komen tot den maaltijd, dien zij bereid heeft, dan mij; en ik ben ook tegen morgen van haar met den koning genodigd.
 And Haman said further, Truly, Esther the queen let no man but myself come in to the feast which she had made ready for the king; and tomorrow again I am to be her guest with the king.
 καὶ εἶπεν αμὰν οὐ κέκληκεν ἡ βασιλίσσα μετὰ τοῦ βασιλέως οὐδένα εἰς τὴν δοχὴν ἀλλ' ἢ ἐμέ καὶ εἰς τὴν αὔριον κέκλημαι
- 13 Doch dit alles baat mij niet, zo langen tijd als ik den Jood Mordechai zie zitten in de poort des konings.
 But all this is nothing to me while I see Mordecai the Jew seated by the king's doorway.
 καὶ ταῦτά μοι οὐκ ἀρέσκει ὅταν ἴδω μαρδοχαῖον τὸν ἰουδαῖον ἐν τῇ αὐλῇ

- 14 Toen zeide zijn huisvrouw Zeres tot hem, mitsgaders al zijn vrienden: Men make een galg, vijftig ellen hoog, en zeg morgen aan den koning, dat men Mordechaidaaraan hange; ga dan vrolijk met den koning tot dien maaltijd. Deze raad nu dacht Haman goed, en hij deed de galg maken. Esther 6
 Then his wife Zeres and all his friends said to him, Let a pillar, fifty cubits high, be made ready for hanging him, and in the morning get the king to give orders for the hanging of Mordecai: then you will be able to go to the feast with the king with a glad heart. And Haman was pleased with the suggestion, and he had the pillar made.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν ζωσαρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ φίλοι κοπήτω σοι ξύλον πηχῶν πενήκοντα ὄρθρου δὲ εἰπὸν τῷ βασιλεῖ καὶ κρεμασθήτω μαρδοχαῖος ἐπὶ τοῦ ξύλου σὺ δὲ εἰσελθε εἰς τὴν δοχὴν σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ εὐφραίνου καὶ ἤρεσεν τὸ ῥῆμα τῷ αμαν καὶ ἠτοιμάσθη τὸ ξύλον
- 1 In denzelfden nacht was de slaap van den koning geweken, en hij zeide, dat men het boek der gedachtenissen, de kronieken, brengen zou; en zij werden in detegenwoordigheid des konings gelezen. That night the king was unable to get any sleep; and he sent for the books of the records; and while some one was reading them to the king,
 ὁ δὲ κύριος ἀπέστησεν τὸν ὕπνον ἀπὸ τοῦ βασιλέως τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ εἶπεν τῷ διδασκάλῳ αὐτοῦ εἰσφέρειν γράμματα μνημόσυνα τῶν ἡμερῶν ἀναγινώσκειν αὐτῷ
- 2 En men vond geschreven, dat Mordechai had te kennen gegeven van Bigthana en Theres, twee kamerlingen des konings, uit de dorpelwachters, die de handzochten te leggen aan den koning Ahasveros. It came out that it was recorded in the book how Mordecai had given word of the designs of Bigthana and Teresh, two of the king's servants, keepers of the door, by whom an attack on the king had been designed.
 εἶδεν δὲ τὰ γράμματα τὰ γραφέντα περὶ μαρδοχαίου ὡς ἀπήγγειλεν τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν δύο εὐνούχων τοῦ βασιλέως ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτοὺς καὶ ζητήσαι ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας ἄρταξέρξη
- 3 Toen zeide de koning: Wat eer en verhoging is Mordechai hierover gedaan? En de jongelingen des konings, zijn dienaars, zeiden: Aan hem is niets gedaan. And the king said, What honour and reward have been given to Mordecai for this? Then the servants who were waiting on the king said, Nothing has been done for him.
 εἶπεν δὲ ὁ βασιλεύς τίνα δόξαν ἢ χάριν ἐποιήσαμεν τῷ μαρδοχαίῳ καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως οὐκ ἐποίησας αὐτῷ οὐδέν
- 4 Toen zeide de koning: Wie is in het voorhof? (Haman nu was gekomen in het buitenvoorhof van het huis des konings, om den koning te zeggen, dat men Mordechaizou hangen aan de galg, die hij hem had doen bereiden.) Then the king said, Who is in the outer room? Now Haman had come into the outer room to get the king's authority for the hanging of Mordecai on the pillar which he had made ready for him.
 ἐν δὲ τῷ πυνθάνεσθαι τὸν βασιλέα περὶ τῆς εὐνοίας μαρδοχαίου ἰδοῦ αμαν ἐν τῇ αὐλῇ εἶπεν δὲ ὁ βασιλεύς τίς ἐν τῇ αὐλῇ ὁ δὲ αμαν εἰσηλθὼν εἶπεν τῷ βασιλεῖ κρεμάσαι τὸν μαρδοχαῖον ἐπὶ τῷ ξύλῳ ᾧ ἠτοίμασεν
- 5 En des konings jongelingen zeiden tot hem: Zie, Haman staat in het voorhof. Toen zeide de koning: Dat hij inkome. And the king's servants said to him, See, Haman is waiting in the outer room. And the king said, Let him come in.
 καὶ εἶπαν οἱ διάκονοι τοῦ βασιλέως ἰδοῦ αμαν ἔστηκεν ἐν τῇ αὐλῇ καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς καλέσατε αὐτόν
- 6 Als Haman ingekomen was, zo zeide de koning tot hem: Wat zal men met dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft? Toen zeide Haman in zijnhart: Tot wien heeft de koning een welbehagen, om hem eer te doen, meer dan tot mij? So Haman came in. And the king said to him, What is to be done to the man whom the king has delight in honouring? Then the thought came into Haman's mind, Whom, more than myself, would the king have pleasure in honouring?
 εἶπεν δὲ ὁ βασιλεύς τῷ αμαν τί ποιήσω τῷ ἀνθρώπῳ ὃν ἐγὼ θέλω δοξάσαι εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ αμαν τίνα θέλει ὁ βασιλεύς δοξάσαι εἰ μὴ ἐμέ
- 7 Daarom zeide Haman tot den koning: Den man, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft, And Haman, answering the king, said, For the man whom the king has delight in honouring,
 εἶπεν δὲ πρὸς τὸν βασιλέα ἄνθρωπον ὃν ὁ βασιλεύς θέλει δοξάσαι
- 8 Zal men het koninklijke kleed brengen, dat de koning pleegt aan te trekken, en het paard, waarop de koning pleegt te rijden; en dat de koninklijke kroon op zijn hoofdgezet worde. Let them take the robes which the king generally puts on, and the horse on which the king goes, and the crown which is on his head:
 ἐνεγκάτωσαν οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως στολὴν βυσσινὴν ἣν ὁ βασιλεύς περιβάλλεται καὶ ἵππον ἐφ' ὃν ὁ βασιλεύς ἐπιβαίνει
- 9 En men zal dat kleed en dat paard geven in de hand van een uit de vorsten des konings, van de grootste heren, en men zal het dien man aantrekken, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft; en men zal hem op dat paard doen rijden door de straten der stad, en men zal voor hem roepen: Alzo zal men dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft! And let the robes and the horse be given to one of the king's most noble captains, so that they may put them on the man whom the king has delight in honouring, and let him go on horseback through the streets of the town, with men crying out before him, So let it be done to the man whom the king has delight in honouring.
 καὶ δότω ἐνὶ τῶν φίλων τοῦ βασιλέως τῶν ἐνδόξων καὶ στολισάτω τὸν ἄνθρωπον ὃν ὁ βασιλεύς ἀγαπᾷ καὶ ἀναβιβάσάτω αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ κηρυσσέτω διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως λέγων οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ βασιλεύς δοξάζει

- 10 Toen zeide de koning tot Haman: Haast u, neem dat kleed, en dat paard, gelijk als gij gesproken hebt, en doe also aan Mordechai, den Jood, dien aan de poort deskonings zit; en laat niet een woord vallen van alles, wat gij gesproken hebt.
Then the king said to Haman, Go quickly, and take the robes and the horse, as you have said, and do even so to Mordecai the Jew, who is seated at the king's doorway: see that you do everything as you have said.
εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ αμαν καθὼς ἐλάλησας οὕτως ποιήσον τῷ μαρδοχαίῳ τῷ ἰουδαίῳ τῷ θεραπεύοντι ἐν τῇ αὐλῇ καὶ μὴ παραπεσάτω σου λόγος ὧν ἐλάλησας
- 11 En Haman nam dat kleed en dat paard, en trok het kleed Mordechai aan, en deed hem rijden door de straten der stad, en hij riep voor hem: Alzo zal men dien mandoen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft!
Then Haman took the robes and the horse, and dressing Mordecai in the robes, he made him go on horseback through the streets of the town, crying out before him, So let it be done to the man whom the king has delight in honouring.
ἔλαβεν δὲ αμαν τὴν στολὴν καὶ τὸν ἵππον καὶ ἐστόλισεν τὸν μαρδοχαῖον καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ διήλθεν διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως καὶ ἐκήρυσσεν λέγων οὕτως ἔσται παντὶ ἀνθρώπῳ ὃν ὁ βασιλεὺς θέλει δοξάσαι
- 12 Daarna keerde Mordechai wederom tot de poort des konings; maar Haman werd voortgedreven naar zijn huis, treurig en met bedekten hoofde.
And Mordecai came back to the king's doorway. But Haman went quickly back to his house, sad and with his head covered.
ἐπέστρεψεν δὲ ὁ μαρδοχαῖος εἰς τὴν αὐλὴν αμαν δὲ ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια λυπούμενος κατὰ κεφαλῆς
- 13 En Haman vertelde aan zijn huisvrouw Zeres en al zijn vrienden al wat hem wedervaren was. Toen zeiden hem zijn wijzen, en Zeres, zijn huisvrouw: Indien Mordechai, voor wiens aangezicht gij hebt begonnen te vallen, van het zaad der Joden is, zo zult gij tegen hem niet vermogen; maar gij zult gewisselijk voor zijnaangezicht vallen.
And Haman gave his wife Zeresh and all his friends an account of what had taken place. Then his wise men and his wife Zeresh said to him, If Mordecai, who is starting to get the better of you, is of the seed of the Jews, you will not be able to do anything against him, but you will certainly go down before him.
καὶ διηγήσατο αμαν τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ ζωσαρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς φίλοις καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ φίλοι καὶ ἡ γυνὴ εἰ ἐκ γένους ἰουδαίων μαρδοχαῖος ἦρξαι ταπεινοῦσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ πᾶσων πεσῆ οὐ μὴ δύνῃ αὐτὸν ἀμύνασθαι ὅτι θεὸς ζῶν μετ' αὐτοῦ
- 14 Toen zij nog met hem spraken, zo kwamen des konings kamerlingen nabij, en zij haastten Haman tot den maaltijd te brengen, dien Esther bereid had.
While they were still talking, the king's servants came to take Haman to the feast which Esther had made ready.
ἔτι αὐτῶν λαλούντων παραγίνονται οἱ εὐνοῦχοι ἐπισπεύδοντες τὸν αμαν ἐπὶ τὸν πότον ὃν ἠτοίμασεν εσθηρ
- 1 Toen de koning met Haman gekomen was, om te drinken met de koningin Esther;
So the king and Haman came to take wine with Esther the queen.
εἰσῆλθεν δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ αμαν συμπιεῖν τῇ βασιλίσῃ
- 2 Zo zeide de koning tot Esther, ook op den tweeden dag, op den maaltijd des wijns: Wat is uw bede, koningin Esther? en zij zal u gegeven worden; en wat is uw verzoek? Het zal geschieden, ook tot de helft des koninkrijks.
And the king said to Esther again on the second day, while they were drinking, What is your prayer, Queen Esther? for it will be given to you; and what is your request? for it will be done, even to the half of my kingdom.
εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς εσθηρ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἐν τῷ πότῳ τί ἐστὶν εσθηρ βασίλισσα καὶ τί τὸ αἴτημά σου καὶ τί τὸ ἀξιώμά σου καὶ ἔστω σοι ἕως τοῦ ἡμίσεως τῆς βασιλείας μου
- 3 Toen antwoordde de koningin Esther, en zeide: Indien ik, o koning, genade in uw ogen gevonden heb, en indien het den koning goeddunkt, men geve mij mijn leven, om mijner bede wil, en mijn volk, om mijns verzoeks wil.
Then Esther the queen, answering, said, If I have your approval, O king, and if it is the king's pleasure, let my life be given to me in answer to my prayer, and my people at my request:
καὶ ἀποκριθεῖσα εἶπεν εἰ εὐρον χάριν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως δοθήτω ἡ ψυχὴ μου τῷ αἰτήματί μου καὶ ὁ λαός μου τῷ ἀξιώματί μου
- 4 Want wij zijn verkocht, ik en mijn volk, dat men ons verdelge, dode en ombrenge. Indien wij nog tot knechten en tot dienstmaagden waren verkocht geweest, ik zougezwegen hebben, ofschoon de onderdrukker de schade des konings geenszins zou kunnen vergoeden.
For we are given up, I and my people, to destruction and death and to be cut off. If we had been taken as men-servants and women-servants for a price, I would have said nothing, for our trouble is little in comparison with the king's loss.
ἐπράθημεν γὰρ ἐγὼ τε καὶ ὁ λαός μου εἰς ἀπόλειαν καὶ διαρπαγὴν καὶ δουλείαν ἡμεῖς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας καὶ παρήκουσα οὐ γὰρ ἄξιός ὁ διάβολος τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως
- 5 Toen sprak de koning Ahasveros, en zeide tot de koningin Esther: Wie is die, en waar is diezelfde, die zijn hart vervuld heeft, om alzo te doen?
Then King Ahasuerus said to Esther the queen, Who is he and where is he who has had this evil thought in his heart?
εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς τίς οὗτος ὅστις ἐτόλμησεν ποιῆσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτο

- 6 En Esther zeide: De man, de onderdrukker en vijand, is deze boze Haman! Toen verschrikte Haman voor het aangezicht des konings en der koningin.
And Esther said, Our hater and attacker is this evil Haman. Then Haman was full of fear before the king and the queen.
 εἶπεν δὲ εσθηρ ἄνθρωπος ἐχθρὸς αμῶν ὁ πονηρὸς οὗτος αμῶν δὲ ἐταράχθη ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης
- 7 En de koning stond op in zijn grimmigheid van den maaltijd des wijns, en ging naar den hof van het paleis. En Haman bleef staan, om van de koningin Esther, aangaande zijn leven verzoek te doen; want hij zag, dat het kwaad van de koning over hem ten volle besloten was.
And the king in his wrath got up from the feast and went into the garden: and Haman got to his feet to make a prayer for his life to Esther the queen: for he saw that the king's purpose was evil against him.
 ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξάνεστη ἐκ τοῦ συμποσίου εἰς τὸν κήπον ὁ δὲ αμῶν παρητεῖτο τὴν βασιλίσσαν ἑώρα γὰρ ἑαυτὸν ἐν κακοῖς ὄντα
- 8 Toen de koning wederkwam uit den hof van het paleis in het huis van den maaltijd des wijns, zo was Haman gevallen op het bed, waarop Esther was. Toen zeide de koning: Zou hij ook wel de koningin verkrachten bij mij in het huis? Het woord ging uit des konings mond, en zij bedekten Hamans aangezicht.
Then the king came back from the garden into the room where they had been drinking; and Haman was stretched out on the seat where Esther was. Then the king said, Is he taking the queen by force before my eyes in my house? And while the words were on the king's lips, they put a cloth over Haman's face.
 ἐπέστρεψεν δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ κήπου αμῶν δὲ ἐπιπετόκει ἐπὶ τὴν κλίνην ἀξιώων τὴν βασιλίσσαν εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς ὥστε καὶ τὴν γυναῖκα βιάζει ἐν τῇ οἰκίᾳ μου αμῶν δὲ ἀκούσας διετράπη τῷ προσώπῳ
- 9 En Charbona, een van de kamerlingen, voor het aanschijn des konings staande, zeide: Ook zie, de galg, welke Haman gemaakt heeft voor Mordechai, die goed voordien koning gesproken heeft, staat bij Hamans huis, vijftig ellen hoog. Toen zeide de koning: Hang hem daaraan.
Then Harbonah, one of the unsexed servants waiting before the king, said, See, the pillar fifty cubits high, which Haman made for Mordecai, who said a good word for the king, is still in its place in Haman's house. Then the king said, Put him to death by hanging him on it.
 εἶπεν δὲ βουγαθαν εἷς τῶν ἐνούχων πρὸς τὸν βασιλέα ἰδοὺ καὶ ξύλον ἠτοίμασεν αμῶν μαρδοχαίῳ τῷ λαλήσαντι περὶ τοῦ βασιλέως καὶ ὄρθωται ἐν τοῖς αμῶν ξύλον πηχῶν πενήκοντα εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς σταυρωθήτω ἐπ' αὐτοῦ
- 10 Alzo hingen zij Haman aan de galg, die hij voor Mordechai had doen bereiden; en de grimmigheid des konings werd gestild. Esther 8
So Haman was put to death by hanging him on the pillar he had made for Mordecai. Then the king's wrath became less.
 καὶ ἐκρεμάσθη αμῶν ἐπὶ τοῦ ξύλου ὃ ἠτοίμασεν μαρδοχαίῳ καὶ τότε ὁ βασιλεὺς ἐκόπασεν τοῦ θυμοῦ
- 1 Te dienzelfden dage gaf de koning Ahasveros aan de koningin Esther het huis van Haman, den vijand der Joden; en Mordechai kwam voor het aangezicht des konings, want Esther had te kennen gegeven, wat hij voor haar was.
That day the king gave all the family of Haman, the hater of the Jews, to Esther the queen. And Mordecai came before the king, for Esther had made clear what he was to her.
 καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ὁ βασιλεὺς ἀρταξέρξης ἐδωρήσατο εσθηρ ὅσα ὑπῆρχεν αμῶν τῷ διαβόλῳ καὶ μαρδοχαῖος προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως ὑπέδειξεν γὰρ εσθηρ ὅτι ἐνοικεῖται αὐτῇ
- 2 En de koning toog zijn ring af, dien hij van Haman genomen had, en gaf hem aan Mordechai; en Esther stelde Mordechai over het huis van Haman.
And the king took off his ring, which he had taken from Haman, and gave it to Mordecai. And Esther put Mordecai over the family of Haman.
 ἔλαβεν δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν δακτύλιον ὃν ἀφείλατο αμῶν καὶ ἔδωκεν αὐτὸν μαρδοχαίῳ καὶ κατέστησεν εσθηρ μαρδοχαῖον ἐπὶ πάντων τῶν αμῶν
- 3 En Esther sprak verder voor het aangezicht des konings, en zij viel voor zijn voeten, en zij weende, en zij smeekte hem, dat hij de boosheid van Haman, den Agagiet, en zijn gedachte, die hij tegen de Joden gedacht had, zou wegnemen.
Then Esther again came before the king, falling down at his feet, and made request to him with weeping, that he would put a stop to the evil purposes of Haman the Agagite and the designs which he had made against the Jews.
 καὶ προσθεῖσα ἐλάλησεν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἠξίου ἀφελεῖν τὴν αμῶν κακίαν καὶ ὅσα ἐποίησεν τοῖς ἰουδαίοις
- 4 De koning nu reikte den gouden scepter Esther toe. Toen rees Esther op, en zij stond voor het aangezicht des konings.
Then the king put out the rod of gold to Esther, and she got up before the king.
 ἐξέτεινεν δὲ ὁ βασιλεὺς εσθηρ τὴν ράβδον τὴν χρυσοῦν ἐξηγέρθη δὲ εσθηρ παρεστηκέναι τῷ βασιλεῖ
- 5 En zij zeide: Indien het den koning goedgevindt, en indien ik genade voor mijn aangezicht gevonden heb en deze zaak voor den koning recht is, en ik in zijn ogenaangenaam ben, dat er geschreven worde, dat de brieven en de gedachte van Haman, den zoon van Hammedatha, den Agagiet, wederroepen worden, welke hij geschreven heeft, om de Joden om te brengen, die in al de landschappen des konings zijn.
And she said, If it is the king's pleasure and if I have his approval and this thing seems right to the king and I am pleasing to him, then let letters be sent giving orders against those which Haman, the son of Hammedatha the Agagite, sent out for the destruction of the Jews in all divisions of the kingdom:
 καὶ εἶπεν εσθηρ εἰ δοκεῖ σοι καὶ εὔρον χάριν πεμφθῆτω ἀποστραφῆναι τὰ γράμματα τὰ ἀπεσταλμένα ὑπὸ αμῶν τὰ γραφέντα ἀπολέσθαι τοὺς ἰουδαίους οἳ εἰσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου

- 6 Want hoe zal ik vermogen, dat ik aanzie het kwaad, dat mijn volk treffen zal? En hoe zal ik vermogen, dat ik aanzie het verderf van mijn geslacht?
 For how is it possible for me to see the evil which is to overtake my nation? how may I see the destruction of my people?
 πὼς γὰρ δυνήσομαι ἰδεῖν τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου καὶ πὼς δυνήσομαι σωθῆναι ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πατρίδος μου
- 7 Toen zeide de koning Ahasveros tot de koningin Esther en tot Mordechai, den Jood: Ziet, het huis van Haman heb ik Esther gegeven, en hem heeft men aan de galggehangen, omdat hij zijn hand aan de Joden geslagen had.
 Then King Ahasuerus said to Esther the queen and to Mordecai the Jew, See now, I have given Esther the family of Haman, and he has come to his death by hanging, because he made an attack on the Jews.
 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς εσθηρ εἰ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αμῶν ἔδωκα καὶ ἐχαρισάμην σοι καὶ αὐτὸν ἐκρέμασα ἐπὶ ξύλου ὅτι τὰς χεῖρας ἐπήνεγκε τοῖς ἰουδαίοις τί ἔτι ἐπιζητεῖς
- 8 Schrijft dan gijlieden voor de Joden, zoals het goed is in uw ogen, in des konings naam, en verzegelt het met des konings ring; want het schrift, dat in des koningsnaam geschreven, en met des konings ring verzegeld is, is niet te wederroepen.
 So now send a letter about the Jews, writing whatever seems good to you, in the king's name, and stamping it with the king's ring: for a writing signed in the king's name and stamped with the king's ring may not be changed.
 γράψατε καὶ ὑμεῖς ἐκ τοῦ ὀνόματός μου ὡς δοκεῖ ὑμῖν καὶ σφραγίσατε τῷ δακτυλίῳ μου ὅσα γὰρ γράφεται τοῦ βασιλέως ἐπιτάξαντος καὶ σφραγισθῆ τῷ δακτυλίῳ μου οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀντειπεῖν
- 9 Toen werden des konings schrijvers geroepen, ter zelfder tijd, in de derde maand (zij is de maand Sivan), op den drie en twintigsten derzelve, en er werd geschrevennaar alles, wat Mordechai gebood, aan de Joden, en aan de stadhouders, en landvoogden, en oversten der landschappen, die van Indie af tot aan Morenlandstrekken, honderd zeven en twintig landschappen, een ieder landschap naar zijn schrift, een ieder volk naar zijn spraak; ook aan de Joden naar hun schrift en naarhun spraak.
 Then at that time, on the twenty-third day of the third month, which is the month Sivan, the king's scribes were sent for; and everything ordered by Mordecai was put in writing and sent to the Jews and the captains and the rulers and the chiefs of all the divisions of the kingdom from India to Ethiopia, a hundred and twenty-seven divisions, to every division in the writing commonly used there, and to every people in their language, and to the Jews in their writing and their language.
 ἐκλήθησαν δὲ οἱ γραμματεῖς ἐν τῷ πρώτῳ μηνί ὃς ἐστὶ νῆσα τρίτη καὶ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ ἐγράφη τοῖς ἰουδαίοις ὅσα ἐνετείλατο τοῖς οἰκονόμοις καὶ τοῖς ἄρχουσιν τῶν σατραπῶν ἀπὸ τῆς Ἰνδίας ἕως τῆς αἰθιοπίας ἑκατὸν εἴκοσι ἐπτὰ σατραπειῶν κατὰ χώραν καὶ χώραν κατὰ τὴν ἑαυτῶν λέξιν
- 10 En men schreef in den naam van den koning Ahasveros, en men verzegelde het met des konings ring; en men zond de brieven door de hand der lopers te paard,rijdende op snelle kemelen, op muilieren, van merrien geteeld;
 The letters were sent in the name of King Ahasuerus and stamped with his ring, and they were taken by men on horseback, going on the quick-running horses used for the king's business, the offspring of his best horses:
 ἐγράφη δὲ διὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἐσφραγίσθη τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ καὶ ἐξαπέστειλαν τὰ γράμματα διὰ βιβλιαφόρων
- 11 Dat de koning den Joden toeliet, die in elke stad waren, zich te vergaderen, en voor hun leven te staan, om te verdelgen, om te doden en om om te brengen allemacht des volks en des landschaps, die hen benauwen zou, de kleine kinderen en de vrouwen, en hun buit te roven;
 In these letters the king gave authority to the Jews in every town to come together and make a fight for their lives, and to send death and destruction on the power of any people in any part of the kingdom attacking them or their children or their women, and to take their goods from them by force,
 ὡς ἐπέταξεν αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς νόμοις αὐτῶν ἐν πάσῃ πόλει βοηθῆσαι τε αὐτοῖς καὶ χρῆσθαι τοῖς ἀντιδίκους αὐτῶν καὶ τοῖς ἀντικειμένους αὐτῶν ὡς βούλονται
- 12 Op een dag in al de landschappen van den koning Ahasveros, op den dertienden der twaalfde maand; deze is de maand Adar.
 On one day in every division of the kingdom of Ahasuerus, that is, on the thirteenth day of the twelfth month, the month Adar.
 ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ ἀρταξέρξου τῇ τρισκαιδεκάτῃ τοῦ δωδεκάτου μηνός ὃς ἐστὶν ἀδαρ
- 13 De inhoud van dit schrift was: dat een wet zou gegeven worden in alle landschappen, openbaar aan alle volken; en dat de Joden gereed zouden zijn tegen dien dag,om zich te wreken aan hun vijanden.
 A copy of the writing, to be made public as an order in every division of the kingdom, was given out to all the peoples, so that the Jews might be ready when that day came to give punishment to their haters.
 τὰ δὲ ἀντίγραφα ἐκτιθέσθωσαν ὀφθαλμοφανῶς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ ἐτοίμους τε εἶναι πάντας τοὺς ἰουδαίους εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν πολεμῆσαι αὐτῶν τοὺς ὑπεναντίους
- 14 De lopers, die op snelle kemelen reden en op muilieren, togen snellijk uit, aangedreven zijnde door het woord des konings. Deze wet nu werd gegeven op den burgSusan.
 So the men went out on the quick-running horses used on the king's business, wasting no time and forced on by the king's order; and the order was given out in Shushan, the king's town.
 οἱ μὲν οὖν ἵππεῖς ἐξῆλθον σπεύδοντες τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως λεγόμενα ἐπιτελεῖν ἐξετέθη δὲ τὸ πρόσταγμα καὶ ἐν σοῦσοις

- 15 En Mordechai ging uit van voor het aangezicht des konings in een hemelsblauw en wit koninklijk kleed, en met een grote gouden kroon, en met een opperkleed van fijn linnen en purper; en de stad Susan juichte en was vrolijk.
And Mordecai went out from before the king, dressed in king-like robes of blue and white, and with a great crown of gold and clothing of purple and the best linen: and all the town of Shushan gave loud cries of joy.
ὁ δὲ μαρδοχαῖος ἐξῆλθεν ἐστολισμένος τὴν βασιλικὴν στολὴν καὶ στέφανον ἔχων χρυσοῦν καὶ διάδημα βύσσινον πορφυροῦν ἰδόντες δὲ οἱ ἐν σοῦσοις ἐχάρησαν
- 16 Bij de Joden was licht, en blijdschap, en vreugde, en eer;
And the Jews had light and joy and honour.
τοῖς δὲ ἰουδαίοις ἐγένετο φῶς καὶ εὐφροσύνη
- 17 Ook in alle en een ieder landschap, en in alle en een iedere stad, ter plaatse, waar des konings woord en zijn wet aankwam, daar was bij de Joden blijdschap en vreugde, maaltijden en vrolijke dagen; en velen uit de volken des lands werden Joden, want de vreeze der Joden was op hen gevallen. Esther 9
And in every part of the kingdom and in every town, wherever the king's letter and his order came, the Jews were glad with great joy, and had a feast and a good day. And a great number of the people of the land became Jews: for the fear of the Jews had come on them.
κατὰ πόλιν καὶ χώραν οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα οὗ ἂν ἐξετέθη τὸ ἔκθεμα χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τοῖς ἰουδαίοις κῶθον καὶ εὐφροσύνη καὶ πολλοὶ τῶν ἐθνῶν περιετέμοντο καὶ ἰουδαίων διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων
- 1 In de twaalfde maand nu (dezelve is de maand Adar), op den dertienden dag derzelve, toen des konings woord en zijn wet nabij gekomen was, dat men het doenzou, ten dage, als de vijanden der Joden hoopten over hen te heersen, zo is het omgekeerd, want de Joden heersten over hun haters.
Now on the thirteenth day of the twelfth month, which is the month Adar, when the time came for the king's order to be put into effect, on the very day when the haters of the Jews had been hoping to have rule over them; though the opposite had come about, and the Jews had rule over their haters;
ἐν γὰρ τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ τρισκαίδεκάτῃ τοῦ μηνός ὅς ἐστιν ἀδάρ παρῆν τὰ γράμματα τὰ γραφέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως
- 2 Want de Joden vergaderden zich in hun steden, in al de landschappen van den koning Ahasveros, om de hand te slaan aan degenen, die hun verderf zochten; enniemand bestond voor hen, want hunliederschrik was op al die volken gevallen.
On that day, the Jews came together in their towns through all the divisions of the kingdom of Ahasuerus, for the purpose of attacking all those who were attempting evil against them: and everyone had to give way before them, for the fear of them had come on all the peoples.
ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπόλοντο οἱ ἀντικείμενοι τοῖς ἰουδαίοις οὐδεὶς γὰρ ἀντέστη φοβούμενος αὐτούς
- 3 En al de oversten der landschappen, en de stadhouders, en landvoogden, en die het werk des konings deden, verhieven de Joden; want de vreeze van Mordechai wasop hen gevallen.
And all the chiefs and the captains and the rulers and those who did the king's business gave support to the Jews; because the fear of Mordecai had come on them.
οἱ γὰρ ἄρχοντες τῶν σατραπῶν καὶ οἱ τύραννοι καὶ οἱ βασιλικοὶ γραμματεῖς ἐτίμων τοὺς ἰουδαίους ὁ γὰρ φόβος μαρδοχαίου ἐνέκειτο αὐτοῖς
- 4 Want Mordechai was groot in het huis des konings, en zijn gerucht ging uit door alle landschappen; want die man, Mordechai, werd doorgaans groter.
For Mordecai was great in the king's house, and word of him went out through every part of the kingdom: for the man Mordecai became greater and greater.
προσέπεσεν γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ
- 5 De Joden nu sloegen op al hun vijanden, met den slag des zwaards, en der doding, en der verderving; en zij deden met hun haters naar hun welbehagen.
So the Jews overcame all their attackers with the sword and with death and destruction, and did to their haters whatever they had a desire to do.
- 6 En in den burg Susan hebben de Joden gedood en omgebracht vijfhonderd mannen.
And in Shushan the Jews put to death five hundred men.
καὶ ἐν σοῦσοις τῇ πόλει ἀπέκτειναν οἱ ἰουδαῖοι ἄνδρας πεντακοσίους
- 7 En Parsandatha, en Dalfon, en Asfata,
They put to death Parshandatha, Dalphon, Aspatha,
τόν τε φαρσαννεστῆν καὶ δελφὸν καὶ φασγα
- 8 En Poratha, en Adalia, en Aridatha,
Poratha, Adalia, Aridatha,
καὶ φαρδαθα καὶ βαρεα καὶ σαρβαχα
- 9 En Parmashta, en Arisai, en Aridai, en Vaizatha,
Parmashta, Arisai, Aridai, and Vaizatha,
καὶ μαρμασιμα καὶ αρουφαιον καὶ αρσαιον καὶ ζαβουθαιθαν

- 10 De tien zonen van Haman, den zoon van Hammedatha, den vijand der Joden, doodden zij; maar zij sloegen hun handen niet aan den roof.
The ten sons of Haman the son of Hammedatha, the hater of the Jews; but they put not a hand on any of their goods.
τοὺς δέκα υἱοὺς αμαν αμαδαθου βουγαίου τοῦ ἐχθροῦ τῶν ἰουδαίων καὶ διήρπασαν
- 11 Ten zelfden dage kwam voor den koning het getal der gedoden op den burg Susan.
On that day the number of those who had been put to death in the town of Shushan was given to the king.
ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐπεδόθη ὁ ἀριθμὸς τῷ βασιλεῖ τῶν ἀπολωλότων ἐν σοῦσοις
- 12 En de koning zeide tot de koningin Esther: Te Susan op den burg hebben de Joden gedood en omgebracht vijfhonderd mannen en de tien zonen van Haman; wathebben zij in al de andere landschappen des konings gedaan? Wat is nu uw bede? en het zal u gegeven worden; of wat is verder uw verzoek? het zal geschieden.
And the king said to Esther the queen, The Jews have put five hundred men to death in Shushan, as well as the ten sons of Haman: what then have they done in the rest of the kingdom! Now what is your prayer? for it will be given to you; what other request have you? and it will be done.
εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς πρὸς εσθηρ ἀπόλεσαν οἱ ἰουδαῖοι ἐν σοῦσοις τῇ πόλει ἄνδρας πεντακοσίους ἐν δὲ τῇ περιχώρῳ πῶς οἶει ἐχρήσαντο τί οὖν ἀξιόεις ἔτι καὶ ἔσται σοι
- 13 Toen zeide Esther: Dunkt het den koning goed, men late ook morgen den Joden, die te Susan zijn, toe, te doen naar het gebod van heden; en men hange de tienzonen van Haman aan de galg.
Then Esther said, If it is the king's pleasure, let authority be given to the Jews in Shushan to do tomorrow as has been done today, and let orders be given for the hanging of Haman's ten sons.
καὶ εἶπεν εσθηρ τῷ βασιλεῖ δοθήτω τοῖς ἰουδαίοις χρήσθαι ὡσαύτως τὴν αὔριον ὥστε τοὺς δέκα υἱοὺς κρεμάσαι αμαν
- 14 Toen zeide de koning, dat men also doen zou; en er werd een gebod gegeven te Susan, en men hing de tien zonen van Haman op.
And the king said that this was to be done, and the order was given out in Shushan, and the hanging of Haman's ten sons was effected.
καὶ ἐπέτρεψεν οὕτως γενέσθαι καὶ ἐξέθηκε τοῖς ἰουδαίοις τῆς πόλεως τὰ σώματα τῶν υἱῶν αμαν κρεμάσαι
- 15 En de Joden, die te Susan waren, vergaderden ook op den veertienden dag der maand Adar, en zij doodden te Susan driehonderd mannen; maar zij sloegen hunhand niet aan den roof.
For the Jews who were in Shushan came together again on the fourteenth day of the month Adar and put to death three hundred men in Shushan; but they put not a hand on their goods.
καὶ συνήχθησαν οἱ ἰουδαῖοι ἐν σοῦσοις τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ αδαρ καὶ ἀπέκτειναν ἄνδρας τριακοσίους καὶ οὐδὲν διήρπασαν
- 16 De overige Joden nu, die in de landschappen des konings waren, vergaderden, opdat zij stonden voor hun leven, en rust hadden van hun vijanden, en zij dooddenonder hun haters vijf en zeventig duizend; maar zij sloegen hun hand niet aan den roof.
And the other Jews in every division of the kingdom came together, fighting for their lives, and got salvation from their haters and put seventy-five thousand of them to death; but they did not put a hand on their goods.
οἱ δὲ λοιποὶ τῶν ἰουδαίων οἱ ἐν τῇ βασιλείᾳ συνήχθησαν καὶ ἑαυτοῖς ἐβοήθουν καὶ ἀνεπαύσαντο ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀπόλεσαν γὰρ αὐτῶν μυρίους πεντακισχιλίους τῇ τρισκαίδεκάτῃ τοῦ αδαρ καὶ οὐδὲν διήρπασαν
- 17 Dit geschiedde op den dertienden dag der maand Adar; en op de veertienden derzelve rustten zij, en zij maakten denzelve een dag der maaltijden en der vreugde.
This they did on the thirteenth day of the month Adar; and on the fourteenth day of the same month they took their rest, and made it a day of feasting and joy.
καὶ ἀνεπαύσαντο τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἤγον αὐτὴν ἡμέραν ἀναπαύσεως μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης
- 18 En de Joden, die te Susan waren, vergaderden op den dertienden derzelve, en op den veertienden derzelve; en zij rustten op den vijftienden derzelve, en zij maaktendenzelve een dag der maaltijden en der vreugde.
But the Jews in Shushan came together on the thirteenth and on the fourteenth day of the month; and on the fifteenth day they took their rest, and made it a day of feasting and joy.
οἱ δὲ ἰουδαῖοι οἱ ἐν σοῦσοις τῇ πόλει συνήχθησαν καὶ τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ καὶ οὐκ ἀνεπαύσαντο ἤγον δὲ καὶ τὴν πεντεκαίδεκάτην μετὰ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης
- 19 Daarom maakten de Joden van de dorpen, die in de dorpsteden woonden, den veertienden dag der maand Adar ter vreugde en maaltijden, en een vrolijken dag, ender zending van delen aan elkander.
So the Jews of the country places living in unwalled towns make the fourteenth day of the month Adar a day of feasting and joy and a good day, a day for sending offerings one to another.
διὰ τοῦτο οὖν οἱ ἰουδαῖοι οἱ διεσπαρμένοι ἐν πάσῃ χώρᾳ τῇ ἔξω ἄγουσιν τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην τοῦ αδαρ ἡμέραν ἀγαθὴν μετ' εὐφροσύνης ἀποστέλλοντες μερίδας ἕκαστος τῷ πλησίον οἱ δὲ κατοικιοῦντες ἐν ταῖς μητροπόλεσιν καὶ τὴν πεντεκαίδεκάτην τοῦ αδαρ ἡμέραν εὐφροσύνης ἀγαθὴν ἄγουσιν ἐξαποστέλλοντες μερίδας τοῖς πλησίον
- 20 En Mordechai beschreef deze geschiedenissen; en hij zond brieven aan al de Joden, die in al de landschappen van den koning Ahasveros waren, dien, die nabij, endien, die verre waren,
And Mordecai sent letters to all the Jews in every division of the kingdom of Ahasuerus, near and far,
ἔγραψεν δὲ μαρδοχαῖος τοὺς λόγους τούτους εἰς βιβλίον καὶ ἐξαπέστειλεν τοῖς ἰουδαίοις ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ ἀρταξέρξου βασιλείᾳ τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν
- 21 Om over hen te bevestigen, dat zij zouden onderhouden den veertienden dag der maand Adar, en den vijftienden dag derzelve, in alle en in ieder jaar;
Ordering them to keep the fourteenth day of the month Adar and the fifteenth day of the same month, every year,
στήσαι τὰς ἡμέρας ταύτας ἀγαθὰς ἄγειν τε τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην καὶ τὴν πεντεκαίδεκάτην τοῦ αδαρ

- 22 Naar de dagen, in dewelke de Joden tot rust gekomen waren van hun vijanden, en de maand, die hun veranderd was van droefenis in blijdschap, en van rouw in eenvrolijken dag; dat zij dezelve dagen maken zouden tot dagen der maaltijden, en der vreugde, en der zending van delen aan elkander, en der gaven aan de armen.
As days on which the Jews had rest from their haters, and the month which for them was turned from sorrow to joy, and from weeping to a good day: and that they were to keep them as days of feasting and joy, of sending offerings to one another and good things to the poor.
ἐν γὰρ ταύταις ταῖς ἡμέραις ἀνεπαύσαντο οἱ ἰουδαῖοι ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ τὸν μῆνα ἐν ᾧ ἐστράφη αὐτοῖς ὃς ἦν ἄδαρ ἀπὸ πένθους εἰς χαρὰν καὶ ἀπὸ ὀδύνης εἰς ἀγαθὴν ἡμέραν ἄγειν ὅλον ἀγαθὰς ἡμέρας γάμων καὶ εὐφροσύνης ἐξαποστέλλοντας μερίδας τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πτωχοῖς
- 23 En de Joden namen aan te doen, wat zij begonnen hadden, en dat Mordechai aan hen geschreven had.
And the Jews gave their word to go on as they had been doing and as Mordecai had given them orders in writing;
καὶ προσεδέξαντο οἱ ἰουδαῖοι καθὼς ἔγραψεν αὐτοῖς ὁ μαρδοχαῖος
- 24 Omdat Haman, de zoon van Hammedatha, den Agagiet, aller Joden vijand, tegen de Joden gedacht had hen om te brengen; en dat hij het Pur, dat is, het lot hadgeworpen, om hen te verslaan, en om hen om te brengen.
Because Haman, the son of Hammedatha the Agagite, the hater of all the Jews, had made designs for their destruction, attempting to get a decision by Pur (that is, chance) with a view to putting an end to them and cutting them off;
πῶς αμὰν αμαδαθου ὁ μακεδὼν ἐπολέμει αὐτούς καθὼς ἔθετο ψήφισμα καὶ κλῆρον ἀφανίσει αὐτούς
- 25 Maar als zij voor den koning gekomen was, heeft hij door brieven bevolen, dat zijn boze gedachte, die hij gedacht had over de Joden, op zijn hoofd zou wederkeren; en men heeft hem en zijn zonen aan de galg gehangen.
But when the business was put before the king, he gave orders by letters that the evil design which he had made against the Jews was to be turned against himself; and that he and his sons were to be put to death by hanging.
καὶ ὡς εἰσηλθεν πρὸς τὸν βασιλεῖα λέγων κρεμάσαι τὸν μαρδοχαῖον ὅσα δὲ ἐπεχείρησεν ἐπάξει ἐπὶ τοὺς ἰουδαίους κακὰ ἐπ' αὐτὸν ἐγένοντο καὶ ἐκρεμάσθη αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ
- 26 Daarom noemt men die dagen Purim, van den naam van dat Pur. Hierom, vanwege al de woorden van dien brief, en hetgeen zij zelve daarvan gezien hadden, en wat tot hen overgekomen was, So these days were named Purim, after the name of Pur. And so, because of the words of this letter, and of what they had seen in connection with this business, and what had come to them, διὰ τοῦτο ἐπεκλήθησαν αἱ ἡμέραι αὗται φρουραὶ διὰ τοὺς κλήρους ὅτι τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν καλοῦνται φρουραὶ διὰ τοὺς λόγους τῆς ἐπιστολῆς ταύτης καὶ ὅσα πεπόνθασιν διὰ ταῦτα καὶ ὅσα αὐτοῖς ἐγένετο
- 27 Bevestigden de Joden, en namen op zich en op hun zaad, en op allen, die zich tot hen vervoegen zouden, dat men het niet overtrade, dat zij deze twee dagen zouden houden, naar het voorschrift derzelve, en naar den bestemden tijd derzelve, in alle en ieder jaar;
The Jews made a rule and gave an undertaking, causing their seed and all those who were joined to them to do the same, so that it might be in force for ever, that they would keep those two days, as ordered in the letter, at the fixed time every year;
καὶ ἔστησεν καὶ προσεδέχοντο οἱ ἰουδαῖοι ἐφ' ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῖς προσθεθεμένοις ἐπ' αὐτῶν οὐδὲ μὴν ἄλλως χρήσονται αἱ δὲ ἡμέραι αὗται μνημόσυνον ἐπιτελούμενον κατὰ τὰ γενεὰν καὶ γενεὰν καὶ πόλιν καὶ πατριὰν καὶ χώραν
- 28 Dat deze dagen gedacht zouden worden en onderhouden, in alle en elk geslacht, elk huisgezin, elk landschap en elke stad; en dat deze dagen van Purim niet zouden overtreden worden onder de Joden, en dat de gedachtenis derzelve geen einde nemen zou bij hun zaad.
And that those days were to be kept in memory through every generation and every family, in every division of the kingdom and every town, that there might never be a time when these days of Purim would not be kept among the Jews, or when the memory of them would go from the minds of their seed.
αἱ δὲ ἡμέραι αὗται τῶν φρουρῶν ἀχθήσονται εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν οὐ μὴ ἐκλίπη ἐκ τῶν γενεῶν
- 29 Daarna schreef de koningin Esther, de dochter van Abichail, en Mordechai, de Jood, met alle macht, om dezen brief van Purim ten tweeden male te bevestigen.
Then Esther the queen, daughter of Abihail, and Mordecai the Jew, sent a second letter giving the force of their authority to the order about the Purim.
καὶ ἔγραψεν εσθηρ ἡ βασίλισσα θυγάτηρ αμιναδαβ καὶ μαρδοχαῖος ὁ ἰουδαῖος ὅσα ἐποίησαν τὸ τε στερέωμα τῆς ἐπιστολῆς τῶν φρουρῶν
- 30 En hij zond de brieven aan al de Joden, in de honderd zeven en twintig landschappen van het koninkrijk van Ahasveros, met woorden van vrede en trouw;
And he sent letters to all the Jews in the hundred and twenty-seven divisions of the kingdom of Ahasuerus, with true words of peace,
- 31 Dat zij deze dagen van Purim bevestigen zouden op hun bestemde tijden, gelijk als Mordechai, de Jood, over hen bevestigd had, en Esther, de koningin, en gelijk als zij het bevestigd hadden voor zichzelf en voor hun zaad; de zaken van het vasten en hunlieder geroep.
Giving the force of law to these days of Purim at their fixed times, as they had been ordered by Mordecai the Jew and Esther the queen, and in keeping with the rules they had made for themselves and their seed, in connection with their time of going without food and their cry for help.
καὶ μαρδοχαῖος καὶ εσθηρ ἡ βασίλισσα ἔστησαν ἑαυτοῖς καθ' ἑαυτῶν καὶ τότε στήσαντες κατὰ τῆς ὑγιείας αὐτῶν καὶ τὴν βουλήν αὐτῶν

- 32 En het bevel van Esther bevestigde de geschiedenissen van deze Purim, en het werd in een boek geschreven.
The order given by Esther gave the force of law to the rules about the Purim; and it was recorded in the book.
καὶ ἐσθῆρ λόγῳ ἔστησεν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐγράφη εἰς μνημόσυνον
- 1 Daarna legde de koning Ahasveros schatting op het land, en de eilanden der zee.
And King Ahasuerus put a tax on the land and on the islands of the sea.
ἔγραψεν δὲ ὁ βασιλεὺς τέλη ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης
- 2 Al de werken nu zijner macht en zijns gewelds, en de verklaring der grootheid van Mordechai, denwelken de koning groot gemaakt heeft, zijn die niet geschreven in het boek der kronieken der koningen van Medie en Perzie?
And all his acts of power and his great strength and the full story of the high place which the king gave Mordecai, are they not recorded in the book of the history of the kings of Media and Persia?
καὶ τὴν ἰσχὴν αὐτοῦ καὶ ἀνδραγαθίαν πλοῦτόν τε καὶ δόξαν τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἰδοὺ γέγραπται ἐν βιβλίῳ βασιλέων περσῶν καὶ μῆδων εἰς μνημόσυνον
- 1 Er was een man in het land Uz, zijn naam was Job; en dezelve man was oprecht, en vroom, en godvrezende, en wijkende van het kwaad.
There was a man in the land of Uz whose name was Job. He was without sin and upright, fearing God and keeping himself far from evil.
ἄνθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ αὐσιτιδὶ ᾧ ὄνομα ἰωβ καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀληθινός ἄμεμπτος δίκαιος θεοσεβῆς ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος
- 2 En hem werden zeven zonen en drie dochteren geboren.
And he had seven sons and three daughters.
ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς
- 3 Daartoe was zijn vee zeven duizend schapen, en drie duizend kemelen, en vijfhonderd juk ossen, en vijfhonderd ezellen; ook was zijn dienstvolk zeer veel; zodat deze man groter was dan al die van het oosten.
And of cattle he had seven thousand sheep and goats, and three thousand camels, and a thousand oxen, and five hundred she-asses, and a very great number of servants. And the man was greater than any of the sons of the east.
καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια κάμηλοι τρισχίλια ζεύγη βοῶν πεντακόσια ὄνοι θήλειαι νομάδες πεντακόσιαι καὶ ὑπηρεσία πολλὴ σφόδρα καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εὐγενῆς τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν
- 4 En zijn zonen gingen, en maakten maaltijden in ieders huis op zijn dag; en zij zonden henen, en nodigden hun drie zusteren, om met hen te eten en te drinken.
His sons regularly went to one another's houses, and every one on his day gave a feast: and at these times they sent for their three sisters to take part in their feasts with them.
συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους ἐποιοῦσαν πότον καθ' ἑκάστην ἡμέραν συμπαραλαμβάνοντες ἅμα καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν ἐσθίειν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν
- 5 Het geschiedde dan, als de dagen der maaltijden omgegaan waren, dat Job henzond, en hen heiligde en des morgens vroeg opstond, en brandofferden offerdenaar hun aller getal; want Job zeide: Misschien hebben mijn kinderen gezondigd, en God in hun hart gezegend. Alzo deed Job al die dagen.
And at the end of their days of feasting, Job sent and made them clean, getting up early in the morning and offering burned offerings for them all. For, Job said, It may be that my sons have done wrong and said evil of God in their hearts. And Job did this whenever the feasts came round.
καὶ ὡς ἂν συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου ἀπέστειλεν ἰωβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς ἀνιστάμενος τὸ πρωὶ καὶ προσέφερον περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν καὶ μόσχον ἓνα περὶ ἁμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν ἔλεγεν γὰρ ἰωβ μήποτε οἱ υἱοὶ μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς θεόν οὕτως οὖν ἐποίει ἰωβ πάσας τὰς ἡμέρας
- 6 Er was nu een dag, als de kinderen Gods kwamen, om zich voor den HEERE te stellen, dat de satan ook in het midden van hen kwam.
And there was a day when the sons of the gods came together before the Lord, and the Satan came with them.
καὶ ὡς ἐγένετο ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἰδοὺ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστήνα ἐνώπιον τοῦ κυρίου καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν μετ' αὐτῶν
- 7 Toen zeide de HEERE tot den satan; Van waar komt gij? En de satan antwoordde den HEERE, en zeide: Van om te trekken op de aarde, en van die tedoorwandelen.
And the Lord said to the Satan, Where do you come from? And the Satan said in answer, From wandering this way and that on the earth, and walking about on it.
καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ πόθεν παραγέγονας καὶ ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ εἶπεν περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρεμι
- 8 En de HEERE zeide tot den satan: Hebt gij ook acht geslagen op Mijn knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad.
And the Lord said to the Satan, Have you taken note of my servant Job, for there is no one like him on the earth, a man without sin and upright, fearing God and keeping himself far from evil?
καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος προσέσχες τῇ διανοίᾳ σου κατὰ τοῦ παιδός μου ἰωβ ὅτι οὐκ ἔστιν κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωπος ἄμεμπτος ἀληθινός θεοσεβῆς ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος
- 9 Toen antwoordde de satan den HEERE, en zeide: Is het om niet, dat Job God vreest?
And the Satan said in answer to the Lord, Is it for nothing that Job is a god-fearing man?
ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος καὶ εἶπεν ἐναντίον τοῦ κυρίου μὴ δωρεὰν σέβεται ἰωβ τὸν θεόν

- 10 Hebt Gij niet een betuining gemaakt voor hem, en voor zijn huis, en voor al wat hij heeft rondom? Het werk zijner handen hebt Gij gezegend, en zijn vee is innenigte uitgebroken in den lande.
Have you yourself not put a wall round him and his house and all he has on every side, blessing the work of his hands, and increasing his cattle in the land?
 οὐ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς οἰκίας αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξω πάντων τῶν ὄντων αὐτῷ κύκλῳ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς
- 11 Maar toch strek nu Uw hand uit, en tast aan alles, wat hij heeft; zo hij U niet in Uw aangezicht zal zegenen?
But now, put out your hand against all he has, and he will be cursing you to your face.
 ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χειρὰ σου καὶ ἄψαι πάντων ὧν ἔχει εἰ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει
- 12 En de HEERE zeide tot den satan: Zie, al wat hij heeft, zij in uw hand; alleen aan hem strek uw hand niet uit. En de satan ging uit van het aangezicht des HEEREN.
And the Lord said to the Satan, See, I give all he has into your hands, only do not put a finger on the man himself. And the Satan went out from before the Lord.
 τότε εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ ἰδοὺ πάντα ὅσα ἔστιν αὐτῷ δίδωμι ἐν τῇ χειρὶ σου ἀλλὰ αὐτοῦ μὴ ἄψη καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος παρὰ τοῦ κυρίου
- 13 Er was nu een dag, als zijn zonen en zijn dochteren aten, en wijn dronken in het huis van hun broeder, den eerstgeborene.
And there was a day when his sons and daughters were feasting in the house of their oldest brother,
 καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη οἱ υἱοὶ ἰωβ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου
- 14 Dat een bode tot Job kwam, en zeide: De runderen waren ploegende, en de ezellen weidende aan hun zijden.
And a man came to Job, and said, The oxen were ploughing, and the asses were taking their food by their side:
 καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθεν πρὸς ἰωβ καὶ εἶπεν αὐτῷ τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἠροτρία καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμενα αὐτῶν
- 15 Doch de Sabeers deden een inval, en namen ze, en sloegen de jongeren met de scherpte des zwaards; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
And the men of Sheba came against them and took them away, putting the young men to the sword, and I was the only one who got away safe to give you the news.
 καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλωτεύοντες ἠχμαλώτευσαν αὐτὰς καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι
- 16 Als deze nog sprak, zo kwam een ander, en zeide: Het vuur Gods viel uit den hemel, en ontstak onder de schapen en onder de jongeren, en verteerde ze; en ikben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
And this one was still talking when another came, and said, The fire of God came down from heaven, burning up the sheep and the goats and the young men completely, and I was the only one who got away safe to give you the news.
 ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπεν πρὸς ἰωβ πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσεν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοίως καὶ σωθεὶς ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι
- 17 Als deze nog sprak, zo kwam een ander, en zeide: De Chaldeen stelden drie hopen, en vielen op de kemelen aan, en namen ze, en sloegen de jongeren met descherpte des zwaards; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
And this one was still talking when another came, and said, The Chaldaeans made themselves into three bands, and came down on the camels and took them away, putting the young men to the sword, and I was the only one who got away safe to give you the news.
 ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπεν πρὸς ἰωβ οἱ ἰππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς καὶ ἐκύκλωσαν τὰς καμήλους καὶ ἠχμαλώτευσαν αὐτὰς καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις ἐσώθη δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι
- 18 Als deze nog sprak, zo kwam een ander, en zeide: Uw zonen en uw dochteren aten, en dronken wijn, in het huis van hun broeder, den eerstgeborene;
And this one was still talking when another came, and said, Your sons and your daughters were feasting together in their oldest brother's house,
 ἔτι τούτου λαλοῦντος ἄλλος ἄγγελος ἔρχεται λέγων τῷ ἰωβ τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου ἐσθιόντων καὶ πινόντων παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ
- 19 En zie, een grote wind kwam van over de woestijn, en stiet aan de vier hoeken van het huis, en het viel op de jongelingen, dat ze stierven; en ik ben maar alleenontkomen, om het u aan te zeggen.
When a great wind came rushing from the waste land against the four sides of the house, and it came down on the young men, and they are dead; and I was the only one who got away safe to give you the news.
 ἐξαίφνης πνεῦμα μέγα ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἦψατο τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς οἰκίας καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παιδία σου καὶ ἐτελεύτησαν ἐσώθη δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι
- 20 Toen stond Job op, en scheurde zijn mantel, en schoor zijn hoofd, en viel op de aarde, en boog zich neder;
Then Job got up, and after parting his clothing and cutting off his hair, he went down on his face to the earth, and gave worship, and said,
 οὕτως ἀναστὰς ἰωβ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκέρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ πεσὼν χαμαὶ προσεκύνησεν καὶ εἶπεν
- 21 En hij zeide: Naakt ben ik uit mijner moeders buik gekomen, en naakt zal ik daarhenen wederkeren. De HEERE heeft gegeven, en de HEERE heeft genomen;de Naam des HEEREN zij geloofd!
With nothing I came out of my mother's body, and with nothing I will go back there; the Lord gave and the Lord has taken away; let the Lord's name be praised.
 αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ ὁ κύριος ἔδωκεν ὁ κύριος ἀφείλατο ὡς τῷ κυρίῳ ἔδοξεν οὕτως καὶ ἐγένετο εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον

- 1** Wederom was er een dag, als de kinderen Gods kwamen, om zich voor den HEERE te stellen, dat de satan ook in het midden van hen kwam, om zich voordien HEERE te stellen.
And there was a day when the sons of the gods came together before the Lord, and the Satan came with them.
 ἐγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὐτῆ καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἔναντι κυρίου καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν παραστῆναι ἔναντίον τοῦ κυρίου
- 2** Toen zeide de HEERE tot den satan: Van waar komt gij? En de satan antwoordde den HEERE, en zeide: Van om te trekken op de aarde, en van die tedoorwandelen.
And the Lord said to the Satan, Where do you come from? And the Satan said in answer, From wandering this way and that on the earth, and walking about on it.
 καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ πόθεν σὺ ἔρχῃ τότε εἶπεν ὁ διάβολος ἐνώπιον τοῦ κυρίου διαπορευθεὶς τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν σύμπασαν γῆν
- 3** En de HEERE zeide tot den satan: Hebt gij ook acht geslagen op Mijn knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man, oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad; en hij houdt nog vast aan zijn oprechtheid, hoewel gij Mij tegen hem opgehitst hebt, om hem te verslinden zonderoorzaak.
And the Lord said to the Satan, Have you taken note of my servant Job, for there is no one like him on the earth, a man without sin and upright, fearing God and keeping himself far from evil? and he still keeps his righteousness, though you have been moving me to send destruction on him without cause.
 εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον προσέειπεν οὖν τῷ θεράποντί μου ἰωβ ὅτι οὐκ ἔστιν κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἄνθρωπος ἄκακος ἀληθινός ἄμειπτος θεοσεβής ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κακοῦ ἐτι δὲ ἔχεται ἀκακίας σὺ δὲ εἶπας τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ διὰ κενῆς ἀπολέσει
- 4** Toen antwoordde de satan den HEERE, en zeide: Huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven.
And the Satan said in answer to the Lord, Skin for skin, all a man has he will give for his life.
 ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπεν τῷ κυρίῳ δέρμα ὑπὲρ δέρματος ὅσα ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκτείσσει
- 5** Doch strek nu Uw hand uit, en tast zijn gebeente en zijn vlees aan; zo hij U niet in Uw aangezicht zal zegenen!
But now, if you only put your hand on his bone and his flesh, he will certainly be cursing you to your face.
 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀποστειλάς τὴν χειρὰ σου ἄψαι τῶν ὀστέων αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ εἰ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει
- 6** En de HEERE zeide tot den satan: Zie, hij zij in uw hand, doch verschoon zijn leven.
And the Lord said to the Satan, See, he is in your hands, only do not take his life.
 εἶπεν δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ ἰδοὺ παραδίδωμί σοι αὐτόν μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον
- 7** Toen ging de satan uit van het aangezicht des HEEREN, en sloeg Job met boze zweren, van zijn voetzool af tot zijn schedel toe.
And the Satan went out from before the Lord, and sent on Job an evil disease covering his skin from his feet to the top of his head.
 ἐξῆλθεν δὲ ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ κυρίου καὶ ἐπαισεν τὸν ἰωβ ἔλκει πονηρῶ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς
- 8** En hij nam zich een potscherf, om zich daarmee te schrabben, en hij zat neder in het midden der as.
And he took a broken bit of a pot, and, seated in the dust, was rubbing himself with the sharp edge of it.
 καὶ ἔλαβεν ὄστρακον ἵνα τὸν ἰχώρα ξύη καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἕξω τῆς πόλεως
- 9** Toen zeide zijn huisvrouw tot hem: Houdt gij nog vast aan uw oprechtheid? Zegen God, en sterf.
And his wife said to him, Are you still keeping your righteousness? Say a curse against God, and put an end to yourself.
 χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μέχρι τίνος καρτερήσεις λέγων [9α] ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἐτι μικρὸν προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου [9β] ἰδοὺ γὰρ ἠφάνισται σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς υἱοὶ καὶ θυγατέρες ἐμῆς κουλίας ὠδίνες καὶ πόνοι οὐδ' εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόχθων [9ξ] σὺ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκολήκων κάθησαι διανυκτερεύων αἴθριος [9δ] κά γὼ πλανήτις καὶ λάτρις τόπου ἐκ τόπου περιερχομένη καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας προσδεχομένη τὸν ἦλιον πότε δύσεται ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόχθων καὶ τῶν ὀδυνῶν αἱ με νῦν συνέχουσιν [9ε] ἀλλὰ εἰπόν τι ῥῆμα εἰς κύριον καὶ τελευτᾷ
- 10** Maar hij zeide tot haar: Gij spreekt als een der zottinnen spreekt; ja, zouden wij het goede van God ontvangen, en het kwade niet ontvangen? In dit alleszondigde Job met zijn lippen niet.
And he said to her, You are talking like one of the foolish women. If we take the good God sends us, are we not to take the evil when it comes? In all this Job kept his lips from sin.
 ὁ δὲ ἐμβλέψας εἶπεν αὐτῇ ὥσπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλησας εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου τὰ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν ἐν πᾶσιν τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ οὐδὲν ἤμαρτεν ἰωβ τ τοῖς χεῖλαισιν ἔναντίον τοῦ θεοῦ
- 11** Als nu de drie vrienden van Job gehoord hadden al dit kwaad, dat over hem gekomen was, kwamen zij, ieder uit zijn plaats, Elifaz, de Themaniet, en Bildad, deSuhiet, en Zofar, de Naamathiet; en zij waren het eens geworden, dat zij kwamen om hem te beklagen, en om hem te vertroosten.
And Job's three friends had word of all this evil which had come on him. And they came every one from his place, Eliphaz the Temanite, and Bildad the Shuhite, and Zophar the Naamathite. So they came together to a meeting-place, in order that they might go and make clear to Job their grief for him, and give him comfort.
 ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ ἐπελθόντα αὐτῷ παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας πρὸς αὐτόν ἐλιφας ὁ θαιμανῶν βασιλεὺς βαλδαδ ὁ σαυχαίων τύραννος σοφαρ ὁ μιναῖ ὠν βασιλεὺς καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν ὁμοθυμαδὸν τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπισκέψασθαι αὐτόν

- 12 En toen zij hun ogen van verre ophieven, kenden zij hem niet, en hieven hun stem op, en weenden; daartoe scheurden zij een ieder zijn mantel, en strooiden stof op hun hoofden naar den hemel.
And lifting up their eyes when they were still far off, it did not seem that the man they saw was Job because of the change in him. And they gave way to bitter weeping, with signs of grief, and put dust on their heads.
 ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν οὐκ ἐπέγνωσαν καὶ βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν ῥήξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολὴν καὶ καταπασάμενοι γῆν
- 13 Alzo zaten zij met hem op de aarde, zeven dagen en zeven nachten; en niemand sprak tot hem een woord, want zij zagen, dat de smart zeer groot was.
And they took their seats on the earth by his side for seven days and seven nights: but no one said a word to him, for they saw that his pain was very great.
 παρεκάθισαν αὐτῷ ἐπὶ τὰ ἡμέρας καὶ ἐπὶ τὰ νύκτας καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐλάλησεν ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα
- 1 Daarna opende Job zijn mond, en vervloekte zijn dag.
Then, opening his mouth, and cursing the day of his birth,
 μετὰ τοῦτο ἤνοιξεν ἰωβ τὸ στόμα αὐτοῦ
- 2 Want Job antwoordde en zeide:
Job made answer and said,
 καὶ κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ λέγων
- 3 De dag verga, waarin ik geboren ben, en de nacht, waarin men zeide: Een knechtje is ontvangen;
Let destruction take the day of my birth, and the night on which it was said, A man child has come into the world.
 ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα ἐν ἣ ἔγεννήθην καὶ ἡ νύξ ἐν ἣ εἶπαν ἰδοῦ ἄρσεν
- 4 Diezelve dag zij duisternis; dat God naar hem niet vrage van boven; en dat geen glans over hem schijne;
That day--let it be dark; let not God take note of it from on high, and let not the light be shining on it;
 ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἶη σκότος καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ κύριος ἄνωθεν μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος
- 5 Dat de duisternis en des doods schaduw hem verontreinigen; dat wolken over hem wonen; dat hem verschrikken de zwarte dampen des dags!
Let the dark and the black night take it for themselves; let it be covered with a cloud; let the dark shades of day send fear on it.
 ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιὰ θανάτου ἐπέλθοι ἐπ' αὐτὴν γνόφος
- 6 Diezelve nacht, donkerheid neme hem in; dat hij zich niet verheuge onder de dagen des jaars; dat hij in het getal der maanden niet kome!
That night--let the thick dark take it; let it not have joy among the days of the year; let it not come into the number of the months.
 καταραθεῖ ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ ἐκείνη ἀπενέγκαιτο αὐτὴν σκότος μὴ εἶη εἰς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ μηδὲ ἀριθμηθεῖ εἰς ἡμέρας μηνῶν
- 7 Ziet, diezelve nacht zij eenzaam; dat geen vrolijk gezang daarin kome;
As for that night, let it have no fruit; let no voice of joy be sounded in it;
 ἀλλὰ ἡ νύξ ἐκείνη εἶη ὀδύνη καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ' αὐτὴν εὐφροσύνη μηδὲ χαρμονή
- 8 Dat hem vervloeken de vervloekers des dags, die bereid zijn hun rouw te verwekken;
Let it be cursed by those who put a curse on the day; who are ready to make Leviathan awake.
 ἀλλὰ καταράσαιο αὐτὴν ὁ καταρώμενος τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ μέγα κῆτος χειρώσασθαι
- 9 Dat de sterren van zijn schemertijd verduisterd worden; hij wachte naar het licht, en het worde niet; en hij zie niet de oogleden des dageraads!
Let its morning stars be dark; let it be looking for light, but may it not have any; let it not see the eyes of the dawn.
 σκοτωθεῖ τὰ ἄστρα τῆς νυκτὸς ἐκείνης ὑπομείναι καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι καὶ μὴ ἴδοι ἑωσφόρον ἀνατέλλοντα
- 10 Omdat hij niet toegesloten heeft de deuren mijns buiks, noch verborgen de moeite van mijn ogen.
Because it did not keep the doors of my mother's body shut, so that trouble might be veiled from my eyes.
 ὅτι οὐ συνέκλεισεν πύλας γαστρὸς μητρὸς μου ἀπήλλαξεν γὰρ ἂν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου
- 11 Waarom ben ik niet gestorven van de baarmoeder af, en heb den geest gegeven, als ik uit den buik voortkwam?
Why did death not take me when I came out of my mother's body, why did I not, when I came out, give up my last breath?
 διὰ τί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύτησα ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλόμην

- 12 **Waarom zijn mij de knieën voorgekomen, en waartoe de borsten, opdat ik zuigen zou?**
Why did the knees take me, or why the breasts that they might give me milk?
 ἵνα τί δὲ συνήνησάν μοι γόνατα ἵνα τί δὲ μαστοῦς ἐθήλασα
- 13 **Want nu zou ik nederliggen, en stil zijn; ik zou slapen, dan zou voor mij rust wezen;**
For then I might have gone to my rest in quiet, and in sleep have been in peace,
 νῦν ἂν κοιμηθεὶς ἡσύχασα ὑπνώσας δὲ ἀνεπαυσάμην
- 14 **Met de koningen en raadsheren der aarde, die voor zich woeste plaatsen bebouwden;**
With kings and the wise ones of the earth, who put up great houses for themselves;
 μετὰ βασιλέων βουλευτῶν γῆς οἱ ἡγαυριῶντο ἐπὶ ξίφειν
- 15 **Of met de vorsten, die goud hadden, die hun huizen met zilver vervulden.**
Or with rulers who had gold, and whose houses were full of silver;
 ἢ μετὰ ἀρχόντων ὧν πολλὸς ὁ χρυσὸς οἱ ἐπλησαν τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀργυρίου
- 16 **Of als een verborgene misdracht, zou ik niet zijn; als de kinderkens, die het licht niet gezien hebben.**
Or as a child dead at birth I might never have come into existence; like young children who have not seen the light.
 ἢ ὥσπερ ἔκτρομα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς ἢ ὥσπερ νήπιοι οἱ οὐκ εἶδον φῶς
- 17 **Daar houden de bozen op van beroering, en daar rusten de vermoeiden van kracht;**
There the passions of the evil are over, and those whose strength has come to an end have rest.
 ἐκεῖ ἀσεβεῖς ἐξέκαυσαν θυμὸν ὀργῆς ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατάκοποι τῷ σώματι
- 18 **Daar zijn de gebondenen te zamen in rust; zij horen de stem des drijvers niet.**
There the prisoners are at peace together; the voice of the overseer comes not again to their ears.
 ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰώνιοι οὐκ ἤκουσαν φωνὴν φορολόγου
- 19 **De kleine en de grote is daar; en de knecht vrij van zijn heer.**
The small and the great are there, and the servant is free from his master.
 μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐστιν καὶ θεράπων οὐ δεδουκῶς τὸν κύριον αὐτοῦ
- 20 **Waarom geeft Hij den ellendigen het licht, en het leven den bitterlijk bedroefden van gemoed?**
Why does he give light to him who is in trouble, and life to the bitter in soul;
 ἵνα τί γὰρ δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς ζωὴ δὲ ταῖς ἐν ὀδύναϊς ψυχαῖς
- 21 **Die verlangen naar den dood, maar hij is er niet; en graven daarnaar meer dan naar verborgene schatten;**
To those whose desire is for death, but it comes not; who are searching for it more than for secret wealth;
 οἱ ὁμείρονται τοῦ θανάτου καὶ οὐ τυγχάνουσιν ἀνορύσσοντες ὥσπερ θησαυροῦς
- 22 **Die blijde zijn tot opspringens toe, en zich verheugen, als zij het graf vinden;**
Who are glad with great joy, and full of delight when they come to their last resting-place;
 περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο ἐὰν κατατόχωσιν
- 23 **Aan den man, wiens weg verborgen is, en dien God overdekt heeft?**
To a man whose way is veiled, and who is shut in by God?
 θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπωμα συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς κατ' αὐτοῦ
- 24 **Want voor mijn brood komt mijn zuchting; en mijn brullingen worden uitgestort als water.**
In place of my food I have grief, and cries of sorrow come from me like water.
 πρὸ γὰρ τῶν σίτων μου στεναγμὸς μοι ἦκει δακρύω δὲ ἐγὼ συνεχόμενος φόβῳ
- 25 **Want ik vreesde een vreze, en zij is mij aangekomen; en wat ik schroomde, is mij overkomen.**
For I have a fear and it comes on me, and my heart is greatly troubled.
 φόβος γὰρ ὃν ἐφρόντισα ἤλθεν μοι καὶ ὃν ἐδεδοίκειν συνήνησέν μοι

- 26 Ik was niet gerust; en was niet stil, en rustte niet; en de beroering is gekomen.
I have no peace, no quiet, and no rest; nothing but pain comes on me.
οὔτε εἰρήνευσα οὔτε ἡσύχασα οὔτε ἀνεπασάμην ἦλθεν δὲ μοι ὄργή
- 1 Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:
And Eliphaz the Temanite made answer and said,
ὕπολαβὸν δὲ ἐλιφας ὁ θαιμανίτης λέγει
- 2 Zo wij een woord opnemen tegen u, zult gij verdrietig zijn? Nochtans wie zal zich van woorden kunnen onthouden?
If one says a word, will it be a weariness to you? but who is able to keep from saying what is in his mind?
μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑποίσει
- 3 Zie, gij hebt velen onderwezen, en gij hebt slappe handen gesterkt;
Truly, you have been a helper to others, and you have made feeble hands strong;
εἰ γὰρ σὺ ἐνουθέτησας πολλοὺς καὶ χεῖρας ἀσθενοῦς παρεκάλεσας
- 4 Uw woorden hebben den struikelende opgericht, en de krommende knieën hebt gij vastgesteld;
He who was near to falling has been lifted up by your words, and you have given strength to bent knees.
ἀσθενοῦντάς τε ἐξανεστήσας ῥήμασιν γόνυσίν τε ἀδυνατοῦσιν θάρσος περιέθηκας
- 5 Maar nu komt het aan u, en gij zijt verdrietig; het raakt tot u, en gij wordt beroerd.
But now it has come on you and it is a weariness to you; you are touched by it and your mind is troubled.
νῦν δὲ ἦκει ἐπὶ σὲ πόνος καὶ ἦψατό σου σὺ δὲ ἐσπούδασας
- 6 Was niet uw vreze Gods uw hoop, en de oprechtheid uwer wegen uw verwachting?
Is not your fear of God your support, and your upright way of life your hope?
πότερον οὐχ ὁ φόβος σοῦ ἐστιν ἐν ἀφροσύνῃ καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ ἡ ἀκακία τῆς ὁδοῦ σου
- 7 Gedenk toch, wie is de onschuldige, die vergaan zij; en waar zijn de oprechten verdeldg?
Have you ever seen destruction come to an upright man? or when were the god-fearing ever cut off?
μνήσθητι οὐδὲν τίς καθαρὸς ὢν ἀπόλετο ἢ πότε ἀληθινοὶ ὀλόρριζοι ἀπόλοντο
- 8 Maar gelijk als ik gezien heb: die ondeugd ploegen, en moeite zaaien, maaien dezelve.
What I have seen is that those by whom trouble has been ploughed, and evil planted, get the same for themselves.
καθ' ὃν τρόπον εἶδον τοὺς ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα οἱ δὲ σπείροντες αὐτὰ ὀδύνας θεριοῦσιν ἑαυτοῖς
- 9 Van den adem Gods vergaan zij, en van het geblaas van Zijn neus worden zij verdaan.
By the breath of God destruction takes them, and by the wind of his wrath they are cut off.
ἀπὸ προστάγματος κυρίου ἀπολοῦνται ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθήσονται
- 10 De brulling des leeuws, en de stem des fellen leeuws, en de tanden der jonge leeuwen worden verbroken.
Though the noise of the lion and the sounding of his voice, may be loud, the teeth of the young lions are broken.
σθένος λέοντος φωνὴ δὲ λεαίνης γαυρίαμα δὲ δρακόντων ἐσβέσθη
- 11 De oude leeuw vergaat, omdat er geen roof is, en de jongens eens oudachtigen leeuws worden verstrooid.
The old lion comes to his end for need of food, and the young of the she-lion go wandering in all directions.
μυρμηκολέων ὄλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βορὰν σκύμοι δὲ λεόντων ἔλιπον ἀλλήλους
- 12 Voorts is tot mij een woord heimelijk gebracht, en mijn oor heeft een weinigje daarvan gevat;
A word was given to me secretly, and the low sound of it came to my ears.
εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγγένοι ἐν λόγοις σου οὐθὲν ἂν σοι τούτων κακὸν ἀπὴντησεν πότερον οὐ δέξεται μοι τὸ οὖς ἐξαισία παρ' αὐτοῦ
- 13 Onder de gedachten van de gezichten des nachts, als diepe slaap valt op de mensen;
In troubled thoughts from visions of the night, when deep sleep comes on men,
φόβοι δὲ καὶ ἡχὼ νυκτερινῆ ἐπιπίπτων φόβος ἐπ' ἀνθρώπους

- 14 Kwam mij schrik en beving over, en verschrikte de veelheid mijner beenderen.
Fear came on me and shaking, and my bones were full of trouble;
φρίκη δέ μοι συνήνησεν καὶ τρόμος καὶ μέγας μου τὰ ὀστᾶ συνέσεισεν
- 15 Toen ging voorbij mijn aangezicht een geest; hij deed het haar mijns vleses te berge rijzen.
And a breath was moving over my face; the hair of my flesh became stiff:
καὶ πνεῦμα ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπήλθεν ἔφριξαν δέ μου τρίχες καὶ σάρκες
- 16 Hij stond, doch ik kende zijn gedaante niet; een beeltenis was voor mijn ogen; er was stilte, en ik hoorde een stem, zeggende:
Something was present before me, but I was not able to see it clearly; there was a form before my eyes: a quiet voice came to my ears, saying:
ἀνέστην καὶ οὐκ ἐπέγνων εἶδον καὶ οὐκ ἦν μορφή πρὸ ὀφθαλμῶν μου ἀλλ' ἡ αὖραν καὶ φωνὴν ἤκουον
- 17 Zou een mens rechtvaardiger zijn dan God? Zou een man reiner zijn dan zijn Maker?
May a man be upright before God? or a man be clean before his Maker?
τί γάρ μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς ἐναντίον κυρίου ἢ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπος ἀνὴρ
- 18 Zie, op Zijn knechten zou Hij niet vertrouwen; hoewel Hij in Zijn engelen klaarheid gesteld heeft.
Truly, he puts no faith in his servants, and he sees error in his angels;
εἰ κατὰ παιδῶν αὐτοῦ οὐ πιστεύει κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σκολιόν τι ἐπενόησεν
- 19 Hoeveel te min op degenen, die lemen huizen bewonen, welker grondslag in het stof is? Zij worden verbrijzeld voor de motten.
How much more those living in houses of earth, whose bases are in the dust! They are crushed more quickly than an insect;
τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας πηλίνας ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἔσμεν ἐπαισεν αὐτοὺς σιτὸς τρόπον
- 20 Van den morgen tot den avond worden zij vermorzeld; zonder dat men er acht op slaat, vergaan zij in eeuwigheid.
Between morning and evening they are completely broken; they come to an end for ever, and no one takes note.
καὶ ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας οὐκέτι εἰσὶν παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο
- 21 Verreist niet hun uitnemendheid met hen? Zij sterven, maar niet in wijsheid.
If their tent-cord is pulled up, do they not come to an end, and without wisdom?
ἐνεφύσησεν γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξηράνθησαν ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν
- 1 Roep nu, zal er iemand zijn, die u antwoorde? En tot wien van de heiligen zult gij u keren?
Give now a cry for help; is there anyone who will give you an answer? and to which of the holy ones will you make your prayer?
ἐπικάλεσαι δὲ εἴ τίς σοι ὑπακούσεται ἢ εἴ τινα ἀγγέλων ἁγίων ὄψη
- 2 Want den dwaze brengt de toornigheid om, en de ijver doodt den slechte.
For wrath is the cause of death to the foolish, and he who has no wisdom comes to his end through passion.
καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναρῆι ὀργὴ πεπλανημένον δὲ θανατοῖ ζήλος
- 3 Ik heb gezien een dwaas wortelende; doch terstond vervloekte ik zijn woning.
I have seen the foolish taking root, but suddenly the curse came on his house.
ἐγὼ δὲ ἐώρακα ἄφρονος ρίζαν βάλλοντας ἀλλ' εὐθὺς ἐβρόθη αὐτῶν ἡ διαίτα
- 4 Verre waren zijn zonen van heil; en zij werden verbrijzeld in de poort, en er was geen verlosser.
Now his children have no safe place, and they are crushed before the judges, for no one takes up their cause.
πόρρω γένοιτο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας κολαβρισθεῖσαν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσσόνων καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος
- 5 Wiens oogst de hongerige verteerde, dien hij ook tot uit de doornen gehaald had; de struikrover slokte hun vermogen in.
Their produce is taken by him who has no food, and their grain goes to the poor, and he who is in need of water gets it from their spring.
ἂ γὰρ ἐκεῖνοι συνήγαγον δίκαιοι ἔδονται αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξάιρετοι ἔσονται ἐκσιφωνισθεῖη αὐτῶν ἡ ἰσχὺς
- 6 Want uit het stof komt het verdriet niet voort, en de moeite spruit niet uit de aarde;
For evil does not come out of the dust, or trouble out of the earth;
οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς γῆς κόπος οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνος

- 7 Maar de mens wordt tot moeite geboren; gelijk de spranken der vurige kolen zich verheffen tot vliegen.
But trouble is man's fate from birth, as the flames go up from the fire.
ἀλλὰ ἄνθρωπος γεννᾶται κόπῳ νεοσσοὶ δὲ γυπὸς τὰ ὑψηλὰ πέτονται
- 8 Doch ik zou naar God zoeken, en tot God mijn aanspraak richten;
But as for me, I would make my prayer to God, and I would put my cause before him:
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθῆσομαι κυρίου κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι
- 9 Die grote dingen doet, die men niet doorzoeken kan; wonderen, die men niet tellen kan;
Who does great things outside our knowledge, wonders without number:
τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς
- 10 Die den regen geeft op de aarde, en water zendt op de straten;
Who gives rain on the earth, and sends water on the fields:
τὸν διδόντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν ἀποστέλλοντα ὕδωρ ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν
- 11 Om de vernederden te stellen in het hoge; dat de rouwdragenden door heil verheven worden.
Lifting up those who are low, and putting the sad in a safe place;
τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος καὶ ἀπολωλότας ἐξεγείροντα
- 12 Hij maakt te niet de gedachten der arglistigen; dat hun handen niet een ding uitrichten.
Who makes the designs of the wise go wrong, so that they are unable to give effect to their purposes.
διαλλάσσοντα βουλὰς πανούργων καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀληθές
- 13 Hij vangt de wijzen in hun arglistigheid; dat de raad der verdraaiden gestort wordt.
He takes the wise in their secret designs, and the purposes of the twisted are cut off suddenly.
ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει βουλὴν δὲ πολυπλόκων ἐξέστησεν
- 14 Des daags ontmoeten zij de duisternis, en gelijk des nachts tasten zij in de middag.
In the daytime it becomes dark for them, and in the sunlight they go feeling about as if it was night.
ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος τὸ δὲ μεσημβρινὸν ψηλαφήσασαν ἴσα νυκτί
- 15 Maar Hij verlost den behoeftige van het zwaard, van hun mond, en van de hand des sterken.
But he keeps safe from their sword those who have no father, and the poor from the power of the strong.
ἀπόλιντο δὲ ἐν πολέμῳ ἀδύνατος δὲ ἐξέλθοι ἐκ χειρὸς δυνάστου
- 16 Zo is voor den arme verwachting; en de boosheid stopt haar mond toe.
So the poor man has hope, and the mouth of the evil-doer is stopped.
εἷη δὲ ἀδυνάτῳ ἐλπίς ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφραχθεῖη
- 17 Zie, gelukzalig is de mens, denwelken God straft; daarom verwerp de kastijding des Almachtigen niet.
Truly, that man is happy who has training from the hand of God: so do not let your heart be shut to the teaching of the Ruler of all.
μακάριος δὲ ἄνθρωπος ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος νοθεύτημα δὲ παντοκράτορος μὴ ἀπαναίνου
- 18 Want Hij doet smart aan, en Hij verbindt; Hij doorwondt, en Zijn handen helen.
For after his punishment he gives comfort, and after wounding, his hands make you well.
αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν ἐπαισεν καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο
- 19 In zes benauwdheden zal Hij u verlossen, en in de zevende zal u het kwaad niet aanroeren.
He will keep you safe from six troubles, and in seven no evil will come near you.
ἑξάκις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελεῖται ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ οὐ μὴ ἄψηταί σου κακόν
- 20 In den honger zal Hij u verlossen van den dood, en in den oorlog van het geweld des zwaards.
When there is need of food he will keep you from death, and in war from the power of the sword.
ἐν λιμῷ ῥύσεται σε ἐκ θανάτου ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδήρου λύσει σε

- 21 Tegen den gesel der tong zult gij verborgen wezen, en gij zult niet vrezen voor de verwoesting, als zij komt.
He will keep you safe from the evil tongue; and you will have no fear of wasting when it comes.
ἀπὸ μάλιστα γλώσσης σε κρύψει καὶ οὐ μὴ φοβηθῆς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων
- 22 Tegen de verwoesting en tegen den honger zult gij lachen, en voor het gedierte der aarde zult gij niet vrezen.
You will make sport of destruction and need, and will have no fear of the beasts of the earth.
ἀδίκων καὶ ἀνόμων καταγελάση ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῆς
- 23 Want met de stenen des velds zal uw verbond zijn, en het gedierte des velds zal met u bevredigd zijn.
For you will be in agreement with the stones of the earth, and the beasts of the field will be at peace with you.
θήρες γὰρ ἄγριοι εἰρηνεύσουσίν σοι
- 24 En gij zult bevinden, dat uw tent in vrede is; en gij zult uw woning verzorgen, en zult niet feilen.
And you will be certain that your tent is at peace, and after looking over your property you will see that nothing is gone.
εἶτα γνώση ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος ἢ δὲ δίαίτα τῆς σκηνῆς σου οὐ μὴ ἀμάρτη
- 25 Ook zult gij bevinden, dat uw zaad menigvuldig wezen zal, en uw spruiten als het kruid der aarde.
You will be certain that your seed will be great, and your offspring like the plants of the earth.
γνώση δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου τὰ δὲ τέκνα σου ἔσται ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ
- 26 Gij zult in ouderdom ten grave komen, gelijk de korenhoop te zijner tijd opgevoerd wordt.
You will come to your last resting-place in full strength, as the grain is taken up to the crushing-floor in its time.
ἐλεύση δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σίτος ὄρμιος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος ἢ ὥσπερ θιμωνιά ἄλωνος καθ' ὅραν συγκομισθεῖσα
- 27 Zie dit, wij hebben het doorzocht, het is alzo; hoor het, en bemerk gij het voor u.
See, we have made search with care, and it is so; it has come to our ears; see that you take note of it for yourself.
ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιγνιάσαμεν ταῦτα ἔστιν ἃ ἀκηκόαμεν σὺ δὲ γνώθι σεαυτῷ εἴ τι ἔπραξας
- 1 Maar Job antwoordde en zeide:
And Job made answer and said,
ὕπολαβὸν δὲ ἰωβ λέγει
- 2 Och, of mijn verdriet recht gewogen wierd, en men mijn ellende samen in een weegschaal ophief!
If only my passion might be measured, and put into the scales against my trouble!
εἰ γάρ τις ἰστών στήσαι μου τὴν ὀργὴν τὰς δὲ ὀδύνας μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν
- 3 Want het zou nu zwaarder zijn dan het zand der zeeën; daarom worden mijn woorden opgezwolgen.
For then its weight would be more than the sand of the seas: because of this my words have been uncontrolled.
καὶ δὴ ἄμμου παραλίᾳ βαρύτερα ἔσται ἄλλ' ὡς εἰκεν τὰ ῥήματά μου ἔστιν φαῦλα
- 4 Want de pijlen des Almachtigen zijn in mij, welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt; de verschrikkingen Gods rusten zich tegen mij.
For the arrows of the Ruler of all are present with me, and their poison goes deep into my spirit: his army of fears is put in order against me.
βέλη γὰρ κυρίου ἐν τῷ σώματί μου ἔστιν ὧν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα ὅταν ἀρξῶμαι λαλεῖν κεντοῦσί με
- 5 Rochelt ook de woudezel bij het jonge gras? Loeit de os bij zijn voeder?
Does the ass of the fields give out his voice when he has grass? or does the ox make sounds over his food?
τί γάρ μὴ διὰ κενῆς κεκράζεται ὄνος ἄγριος ἄλλ' ἢ τὰ σίτα ζητῶν εἰ δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα
- 6 Wordt ook het onsmakelijke gegeten zonder zout? Is er smaak in het witte des dooiers?
Will a man take food which has no taste without salt? or is there any taste in the soft substance of purslain?
εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἀλός εἰ δὲ καὶ ἔστιν γεῦμα ἐν ῥήμασιν κενοῖς
- 7 Mijn ziel weigert uw woorden aan te roeren; die zijn als mijn laffe spijs.
My soul has no desire for such things, they are as disease in my food.
οὐ δύναται γὰρ παύσασθαι μου ἡ ψυχὴ βρόμον γὰρ ὄρω τὰ σίτά μου ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος

- 8 Och, of mijn begeerte kwame, en dat God mijn verwachting gawe;
If only I might have an answer to my prayer, and God would give me my desire!
 εἰ γὰρ δόξη καὶ ἔλθοι μου ἡ αἴτησις καὶ τὴν ἐλπίδα μου δόξη ὁ κύριος
- 9 En dat het Gode beliefte, dat Hij mij verbrijzelde, Zijn hand losliet, en een einde met mij maakte!
If only he would be pleased to put an end to me; and would let loose his hand, so that I might be cut off!
 ἀρξάμενος ὁ κύριος τρωσάτω με εἰς τέλος δὲ μὴ με ἀνελέτω
- 10 Dat zou nog mijn troost zijn, en zou mij verkwikken in den weedom, zo Hij niet spaarde; want ik heb de redenen des Heiligen niet verborgen gehouden.
So I would still have comfort, and I would have joy in the pains of death, for I have not been false to the words of the Holy One.
 εἴη δέ μου πόλις τάφος ἐφ' ἧς ἐπὶ τειχέων ἠλλόμην ἐπ' αὐτῆς οὐ μὴ φείσωμαι οὐ γὰρ ἐψευσάμην ῥήματα ἅγια θεοῦ μου
- 11 Wat is mijn kracht, dat ik hopen zou? Of welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou?
Have I strength to go on waiting, or have I any end to be looking forward to?
 τίς γὰρ μου ἡ ἰσχὺς ὅτι ὑπομένω ἢ τίς μου ὁ χρόνος ὅτι ἀνέχεται μου ἡ ψυχὴ
- 12 Is mijn kracht stenen kracht? Is mijn vlees staal?
Is my strength the strength of stones, or is my flesh brass?
 μὴ ἰσχὺς λίθων ἢ ἰσχὺς μου ἢ αἱ σάρκες μου εἰσιν χάλκεαι
- 13 Is dan mijn hulp niet in mij, en is de wijsheid uit mij verdreven?
I have no help in myself, and wisdom is completely gone from me.
 ἢ οὐκ ἐπ' αὐτῷ ἐπεποίθειν βοήθεια δὲ ἀπ' ἐμοῦ ἄπεστιν
- 14 Aan hem, die versmolten is, zou van zijn vriend weldadigheid geschieden; of hij zou de vreze des Almachtigen verlaten.
He whose heart is shut against his friend has given up the fear of the Ruler of all.
 ἀπείπατό με ἔλεος ἐπισκοπῆ δὲ κυρίου ὑπερεῖδέν με
- 15 Mijn broeders hebben trouwelooslijk gehandeld als een beek; als de storting der beken gaan zij door;
My friends have been false like a stream, like streams in the valleys which come to an end:
 οὐ προσεῖδόν με οἱ ἐγγύτατοί μου ὥσπερ χειμάρρους ἐκλείπων ἢ ὥσπερ κῦμα παρήλθόν με
- 16 Die verdonkerd zijn van het ijs, en in dewelke de sneeuw zich verbergt.
Which are dark because of the ice, and the snow falling into them;
 οἵτινές με διευλαβούντο νῦν ἐπιπεπτώκασίν μοι ὥσπερ χιῶν ἢ κρύσταλλος πεπηγώς
- 17 Ten tijde, als zij van hitte vervlieten, worden zij uitgedelgd; als zij warm worden, verdwijnen zij uit haar plaats.
Under the burning sun they are cut off, and come to nothing because of the heat.
 καθὼς τακεῖσα θερμῆς γενομένης οὐκ ἐπεγνώσθη ὅπερ ἦν
- 18 De gangen haars wegs wenden zich ter zijde af; zij lopen op in het woeste, en vergaan.
The camel-trains go out of their way; they go up into the waste and come to destruction.
 οὕτως καὶ γὰρ κατελείφθη ὑπὸ πάντων ἀπολόμην δὲ καὶ ἐξουκος ἐγενόμην
- 19 De reizigers van Thema zien ze, de wandelaars van Scheba wachten op haar.
The camel-trains of Tema were searching with care, the bands of Sheba were waiting for them:
 ἴδετε ὁδοὺς θαιμανῶν ἀτραποὺς σαβῶν οἱ διορῶντες
- 20 Zij worden beschaamd, omdat elkeen vertrouwde; als zij daartoe komen, zo worden zij schaamrood.
They were put to shame because of their hope; they came and their hope was gone.
 καὶ αἰσχύνην ὀφειλήσουσιν οἱ ἐπὶ πόλεσιν καὶ χρήμασιν πεποιθότες
- 21 Voorwaar, alzo zijt gijlieden mij nu niets geworden; gij hebt gezien de ontzetting, en gij hebt gevreesd.
So have you now become to me; you see my sad condition and are in fear.
 ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεημόνως ὥστε ἰδόντες τὸ ἐμὸν τραῦμα φοβήθητε

- 22 Heb ik gezegd: Brengt mij, en geeft geschenken voor mij van uw vermogen?
 Did I say, Give me something? or, Make a payment for me out of your wealth?
 τί γάρ μή τι ὑμᾶς ἤτησα ἢ τῆς παρ' ὑμῶν ἰσχύος ἐπιδέομαι
- 23 Of bevrijdt mij van de hand des verdrukkers, en verlost mij van de hand der tirannen?
 Or, Get me out of the power of my hater? or, Give money so that I may be free from the power of the cruel ones?
 ὥστε σῶσαί με ἐξ ἐχθρῶν ἢ ἐκ χειρὸς δυναστῶν ρύσασθαί με
- 24 Leert mij, en ik zal zwijgen, en geeft mij te verstaan, waarin ik gedwaald heb.
 Give me teaching and I will be quiet; and make me see my error.
 διδάξατέ με ἐγὼ δὲ κωφεύσω εἰ τι πεπλάνημαι φράσατέ μοι
- 25 O, hoe krachtig zijn de rechte redenen! Maar wat bestraft het bestraffen, dat van ulieden is?
 How pleasing are upright words! but what force is there in your arguments?
 ἀλλ' ὡς ἔουκεν φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα οὐ γὰρ παρ' ὑμῶν ἰσχὴν αἰτοῦμαι
- 26 Zult gij, om te bestraffen, woorden bedenken, en zullen de redenen des mismoedigen voor wind zijn?
 My words may seem wrong to you, but the words of him who has no hope are for the wind.
 οὐδὲ ὁ ἔλεγχος ὑμῶν ῥήμασίν με παύσει οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥήματος ἀνέξομαι
- 27 Ook werpt gij u op een wees; en gij graaft tegen uw vriend.
 Truly, you are such as would give up the child of a dead man to his creditors, and would make a profit out of your friend.
 πύλην ὅτι ἐπ' ὀρφανῶ ἐπιτίπτετε ἐνἄλλεσθε δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑμῶν
- 28 Maar nu, belijft het u, wendt u tot mij, en het zal voor ulieder aangezicht zijn, of ik liege.
 Now then, let your eyes be turned to me, for truly I will not say what is false to your face.
 νυνὶ δὲ εἰσβλέψας εἰς πρόσωπα ὑμῶν οὐ ψεύσομαι
- 29 Keert toch weder, laat er geen onrecht wezen, ja, keert weder; nog zal mijn gerechtigheid daarin zijn.
 Let your minds be changed, and do not have an evil opinion of me; yes, be changed, for my righteousness is still in me.
 καθίστατε δὴ καὶ μὴ εἶη ἄδικον καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε
- 30 Zou onrecht op mijn tong wezen? Zou mijn gehemelte niet de ellenden te verstaan geven?
 Is there evil in my tongue? is not the cause of my trouble clear to me?
 οὐ γὰρ ἔστιν ἐν γλώσσῃ μου ἄδικον ἢ ὁ λάρυγξ μου οὐχὶ σύνεσιν μελετᾷ
- 1 Heeft niet de mens een strijd op de aarde, en zijn zijn dagen niet als de dagen des dagloners?
 Has not man his ordered time of trouble on the earth? and are not his days like the days of a servant working for payment?
 πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὥσπερ μισθίου ἀθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ
- 2 Gelijk de dienstknecht hijgt naar de schaduw, en gelijk de dagloner verwacht zijn werkloon;
 As a servant desiring the shades of evening, and a workman looking for his payment:
 ἢ ὥσπερ θεράπων δεδουκῶς τὸν κύριον αὐτοῦ καὶ τετευχῶς σκιάς ἢ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμένων τὸν μισθὸν αὐτοῦ
- 3 Alzo zijn mij maanden der ijdelheid ten erve geworden, en nachten der moeite zijn mij voorbereid.
 So I have for my heritage months of pain to no purpose, and nights of weariness are given to me.
 οὕτως κἀγὼ ὑπέμεινα μήνας κενοῦς νύκτες δὲ ὀδυνῶν δεδομέναί μοι εἰσιν
- 4 Als ik te slapen lig, dan zeg ik: Wanneer zal ik opstaan, en Hij den avond afgemeten hebben? En ik word zat van woelingen tot aan den schemertijd.
 When I go to my bed, I say, When will it be time to get up? but the night is long, and I am turning from side to side till morning light.
 ἐὰν κοιμηθῶ λέγω πότε ἡμέρα ὡς δ' ἂν ἀναστῶ πάλιν πότε ἐσπέρα πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνῶν ἀπὸ ἐσπέρας ἕως πρωΐ
- 5 Mijn vlees is met het gewormte en met het gruis des stofs bekleed; mijn huid is gekliefd en verachtelijk geworden.
 My flesh is covered with worms and dust; my skin gets hard and then is cracked again.
 φύρεται δέ μου τὸ σῶμα ἐν σαπρία σκωλίκων τήκω δὲ βόλακας γῆς ἀπὸ ἰχῶρος ζύων

- 6 Mijne dagen zijn lichter geweest dan een weversspooel, en zijn vergaan zonder verwachting.
My days go quicker than the cloth-worker's thread, and come to an end without hope.
 ὁ δὲ βίος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος λαλιᾶς ἀπόλωλεν δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι
- 7 Gedenk, dat mijn leven een wind is; mijn oog zal niet wederkomen, om het goede te zien.
O, keep in mind that my life is wind; my eye will never again see good.
 μνήσθητι οὖν ὅτι πνεῦμά μου ἡ ζωὴ καὶ οὐκέτι ἐπανελεύσεται ὁ ὀφθαλμός μου ἰδεῖν ἀγαθόν
- 8 Het oog desgenen, die mij nu ziet, zal mij niet zien; uw ogen zullen op mij zijn; maar ik zal niet meer zijn.
The eye of him who sees me will see me no longer: your eyes will be looking for me, but I will be gone.
 οὐ περιβλέψεται με ὀφθαλμός ὀρθόντος με οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἐν ἐμοί καὶ οὐκέτι εἰμι
- 9 Een wolk vergaat en vaart henen; also die in het graf daalt, zal niet weder opkomen.
A cloud comes to an end and is gone; so he who goes down into the underworld comes not up again.
 ὥσπερ νέφος ἀποκαθάρθεν ἀπ' οὐρανοῦ ἐὰν γὰρ ἄνθρωπος καταβῆ εἰς ἄδην οὐκέτι μὴ ἀναβῆ
- 10 Hij zal niet meer wederkeren tot zijn huis, en zijn plaats zal hem niet meer kennen.
He will not come back to his house, and his place will have no more knowledge of him.
 οὐδ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ ἐτι εἰς τὸν ἴδιον οἶκον οὐδὲ μὴ ἐπιγῶ αὐτὸν ἐτι ὁ τόπος αὐτοῦ
- 11 Zo zal ik ook mijn mond niet wederhouden, ik zal spreken in benauwdheid mijns geestes; ik zal klagen in bitterheid mijner ziel.
So I will not keep my mouth shut; I will let the words come from it in the pain of my spirit, my soul will make a bitter outcry.
 ἀτὰρ οὖν οὐδὲ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου λαλήσω ἐν ἀνάγκῃ ὧν ἀνοίξω πικρίαν ψυχῆς μου συνεχόμενος
- 12 Ben ik dan een zee, of walvis, dat Gij om mij wachten zet?
Am I a sea, or a sea-beast, that you put a watch over me?
 πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων ὅτι κατέταξας ἐπ' ἐμὲ φυλακὴν
- 13 Wanneer ik zeg: Mijn bedstede zal mij vertroosten, mijn leger zal van mijn klacht wat wegnemen;
When I say, In my bed I will have comfort, there I will get rest from my disease;
 εἶπα ὅτι παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαντὸν ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου
- 14 Dan ontzet Gij mij met dromen, en door gezichten verschrikt Gij mij;
Then you send dreams to me, and visions of fear;
 ἐκφοβεῖς με ἐνυπνίους καὶ ἐν ὁράμασίν με καταπλήσσεις
- 15 Zodat mijn ziel de verworging kiest; den dood meer dan mijn beenderen.
So that a hard death seems better to my soul than my pains.
 ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ δὲ θανάτου τὰ ὀστά μου
- 16 Ik versmaad ze, ik zal toch in der eeuwigheid niet leven; houd op van mij, want mijn dagen zijn ijdelheid.
I have no desire for life, I would not be living for ever! Keep away from me, for my days are as a breath.
 οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι ἵνα μακροθυμήσω ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ κενός γάρ μου ὁ βίος
- 17 Wat is de mens, dat Gij hem groot acht, en dat Gij Uw hart op hem zet?
What is man, that you have made him great, and that your attention is fixed on him,
 τί γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι ἐμεγάλυνας αὐτὸν ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτὸν
- 18 En dat Gij hem bezoekt in elken morgenstond; dat Gij hem in elken ogenblik beproeft?
And that your hand is on him every morning, and that you are testing him every minute?
 ἢ ἐπισκοπῆν αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως τὸ πρῶν καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς
- 19 Hoe lang keert Gij U niet af van mij, en laat niet van mij af, totdat ik mijn speeksel inzwelge?
How long will it be before your eyes are turned away from me, so that I may have a minute's breathing-space?
 ἕως τίνος οὐκ ἔῤῃς με οὐδὲ προΐῃ με ἕως ἂν καταπίω τὸν πτύελόν μου ἐν ὀδύνῃ

- 20 Heb ik gezondigd, wat zal ik U doen, o Mensenhoeder? Waarom hebt Gij mij U tot een tegenloop gesteld, dat ik mijzelven tot een last zij?
 If I have done wrong, what have I done to you, O keeper of men? why have you made me a mark for your blows, so that I am a weariness to myself?
 εἰ ἐγὼ ἤμαρτον τί δύνamai σοι πρᾶξιαι ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων διὰ τί ἔθου με κατεντευκτὴν σου εἰμι δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον
- 21 En waarom vergeeft Gij niet mijn overtreding, en doet mijn ongerechtigheid niet weg? Want nu zal ik in het stof liggen; en Gij zult mij vroeg zoeken, maar ik zal niet zijn.
 And why do you not take away my sin, and let my wrongdoing be ended? for now I go down to the dust, and you will be searching for me with care, but I will be gone.
 καὶ διὰ τί οὐκ ἐποιήσω τῆς ἀνομίας μου λήθην καὶ καθαρισμόν τῆς ἀμαρτίας μου νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι ὀρθρίζων δὲ οὐκέτι εἰμί
- 1 Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:
 Then Bildad the Shuhite made answer and said,
 ὑπολαβὼν δὲ βαλδαδ ὁ σανχίτης λέγει
- 2 Hoe lang zult gij deze dingen spreken, en de redenen uws monds een geweldige wind zijn?
 How long will you say these things, and how long will the words of your mouth be like a strong wind?
 μέχρι τίνος λαλήσεις ταῦτα πνεῦμα πολυρῆμον τοῦ στόματός σου
- 3 Zou dan God het recht verkeren, en zou de Almachtige de gerechtigheid verkeren?
 Does God give wrong decisions? or is the Ruler of all not upright in his judging?
 μή ὁ κύριος ἀδικήσει κρίνων ἢ ὁ τὰ πάντα ποιήσας ταραάζει τὸ δίκαιον
- 4 Indien uw kinderen gezondigd hebben tegen Hem, Hij heeft hen ook in de hand hunner overtreding geworpen.
 If your children have done evil against him, then their punishment is from his hand.
 εἰ οἱ υἱοὶ σου ἤμαρτον ἐναντίον αὐτοῦ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν
- 5 Maar indien gij naar God vroeg zoekt, en tot den Almachtige om genade bidt;
 If you will make search for God with care, and put your request before the Ruler of all;
 σὺ δὲ ὀρθρίζε πρὸς κύριον παντοκράτορα δεόμενος
- 6 Zo gij zuiver en recht zijt, gewisselijk zal Hij nu opwaken, om uwentwil, en Hij zal de woning uwer gerechtigheid volmaken.
 If you are clean and upright; then he will certainly be moved to take up your cause, and will make clear your righteousness by building up your house again.
 εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινὸς δεήσεως ἐπακούσεται σου ἀποκαταστήσει δὲ σοὶ δίαιταν δικαιοσύνης
- 7 Uw beginsel zal wel gering zijn; maar uw laatste zal zeer vermeerderd worden.
 And though your start was small, your end will be very great.
 ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου ὀλίγα τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα
- 8 Want vraag toch naar het vorige geslacht, en bereid u tot de onderzoeking hunner vaderen.
 Put the question now to the past generations, and give attention to what has been searched out by their fathers:
 ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην ἐξιχνίασον δὲ κατὰ γένος πατέρων
- 9 Want wij zijn van gisteren en weten niet; dewijl onze dagen op de aarde een schaduw zijn.
 (For we are but of yesterday, and have no knowledge, because our days on earth are gone like a shade:)
 χθιστοὶ γὰρ ἔσμεν καὶ οὐκ οἶδαμεν σκιὰ γὰρ ἐστὶν ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ βίος
- 10 Zullen die u niet leren, tot u spreken, en uit hun hart redenen voortbrengen?
 Will they not give you teaching, and say words of wisdom to you?
 ἢ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσιν καὶ ἀναγγελοῦσιν καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσιν ῥήματα
- 11 Verheft zich de bieze zonder slijk? Groeit het rietgras zonder water?
 Will the river-plant come up in its pride without wet earth? will the grass get tall without water?
 μὴ θάλλει πάπυρος ἄνευ ὕδατος ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ πότου
- 12 Als het nog in zijn groenigheid is, hoewel het niet afgesneden wordt, nochtans verdort het voor alle gras.
 When it is still green, without being cut down, it becomes dry and dead before any other plant.
 ἔτι ὄν ἐπὶ ῥίξης καὶ οὐ μὴ θερισθῆ πρὸ τοῦ πειεῖν πᾶσα βοτάνη οὐχὶ ξηραίνεται

- 13 Alzo zijn de paden van allen, die God vergeten; en de verwachting des huichelaars zal vergaan.
So is the end of all who do not keep God in mind; and the hope of the evil-doer comes to nothing:
οὕτως τοῖνυν ἔσται τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπιλανθανομένων τοῦ κυρίου ἐλπίς γὰρ ἀσεβοῦς ἀπολεῖται
- 14 Van denwelke zijn hoop walgen zal; en zijn vertrouwen zal zijn een huis der spinnekop.
Whose support is cut off, and whose hope is no stronger than a spider's thread.
ἀοίκητος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἡ σκηνή
- 15 Hij zal op zijn huis leunen, maar het zal niet bestaan; hij zal zich daaraan vasthouden, maar het zal niet staande blijven.
He is looking to his family for support, but it is not there; he puts his hope in it, but it comes to nothing.
ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μὴ στῆ ἐπιλαβομένου δὲ αὐτοῦ οὐ μὴ ὑπομείνῃ
- 16 Hij is sappig voor de zon, en zijn scheuten gaan over zijn hof uit.
He is full of strength before the sun, and his branches go out over his garden.
ὕγρὸς γὰρ ἔστιν ὑπὸ ἡλίου καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥάδαμος αὐτοῦ ἐξελεύσεται
- 17 Zijn wortelen worden bij de springader ingevlochten; hij ziet een stenige plaats.
His roots are twisted round the stones, forcing their way in between them.
ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται ἐν δὲ μέσῳ χαλίκων ζήσεται
- 18 Maar als God hem verslindt uit zijn plaats, zo zal zij hem loochenen, zeggende: Ik heb u niet gezien.
If he is taken away from his place, then it will say, I have not seen you.
ἐὰν καταπίῃ ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν οὐχ ἑώρακας τοιαῦτα
- 19 Zie, dat is vreugde zijns wegs; en uit het stof zullen anderen voortspruiten.
Such is the joy of his way, and out of the dust another comes up to take his place.
ὅτι καταστροφή ἀσεβοῦς τοιαύτη ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει
- 20 Zie, God zal den oprechte niet verwerpen; Hij vat ook de boosdoeners niet bij de hand;
Truly, God will not give up him who is without sin, and will not take evil-doers by the hand.
ὁ γὰρ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσεται τὸν ἄκακον πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέξεται
- 21 Totdat Hij uw mond met gelach vervulle, en uw lippen met gejuich.
The time will come when your mouth will be full of laughing, and cries of joy will come from your lips.
ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος τὰ δὲ χεῖλη αὐτῶν ἐξομολογήσεως
- 22 Uw haters zullen met schaamte bekleed worden; en de tent der goddelozen zal niet meer zijn.
Your haters will be clothed with shame, and the tent of the sinner will not be seen again.
οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύνῃν δίατα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται
- 1 Maar Job antwoordde en zeide:
And Job made answer and said,
ὕπολαβὸν δὲ ἰωβ λέγει
- 2 Waarlijk, ik weet, dat het zo is; want hoe zou de mens rechtvaardig zijn bij God?
Truly, I see that it is so: and how is it possible for a man to get his right before God?
ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι οὕτως ἔστιν πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ
- 3 Zo Hij lust heeft, om met hem te twisten, niet een uit duizend zal hij Hem beantwoorden.
If a man was desiring to go to law with him, he would not be able to give him an answer to one out of a thousand questions.
ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ ἵνα μὴ ἀντεῖπῃ πρὸς ἓνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων
- 4 Hij is wijs van hart, en sterk van kracht; wie heeft zich tegen Hem verhard, en vrede gehad?
He is wise in heart and great in strength: who ever made his face hard against him, and any good came of it?
σοφὸς γὰρ ἔστιν διανοία κραταιὸς τε καὶ μέγας τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐτοῦ ὑπέμεινεν

- 5 Die de bergen verzet, dat zij het niet gewaar worden, Die ze omkeert in Zijn toorn;
It is he who takes away the mountains without their knowledge, overturning them in his wrath:
ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἶδασιν ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὄργῃ
- 6 Die de aarde beweegt uit haar plaats, dat haar pilaren schudden;
Who is moving the earth out of its place, so that its pillars are shaking:
ὁ σειῶν τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἐκ θεμελίων οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς σαλεύονται
- 7 Die de zon gebiedt, en zij gaat niet op; en verzegelt de sterren;
Who gives orders to the sun, and it does not give its light; and who keeps the stars from shining.
ὁ λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ οὐκ ἀνατέλλει κατὰ δὲ ἄστρον κατασφραγίζει
- 8 Die alleen de hemelen uitbreidt, en treedt op de hoogten der zee;
By whose hand the heavens were stretched out, and who is walking on the waves of the sea:
ὁ ταυῦσας τὸν οὐρανὸν μόνος καὶ περιπατῶν ὡς ἐπ' ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης
- 9 Die den Wagen maakt, den Orion, en het Zevengesternte, en de binnenkameren van het Zuiden;
Who made the Bear and Orion, and the Pleiades, and the store-houses of the south:
ὁ ποιῶν πλειάδα καὶ ἔσπερον καὶ ἄρκτουῖρον καὶ ταμίαια νότου
- 10 Die grote dingen doet, die men niet doorzoeken kan; en wonderen, die men niet tellen kan.
Who does great things not to be searched out; yes, wonders without number.
ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα ἔνδοξά τε καὶ ἐξαισία ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς
- 11 Zie, Hij zal voor mij henegaan, en ik zal Hem niet zien; en Hij zal voorbijgaan, en ik zal Hem niet merken.
See, he goes past me and I see him not: he goes on before, but I have no knowledge of him.
ἐὰν ὑπερβῆ με οὐ μὴ ἴδω καὶ ἐὰν παρέλθῃ με οὐδ' ὧς ἔγνω
- 12 Zie, Hij zal roven, wie zal het Hem doen wedergeven? Wie zal tot Hem zeggen: Wat doet Gij?
If he puts out his hand to take, by whom may it be turned back? who may say to him, What are you doing?
ἐὰν ἀπαλλάξῃ τίς ἀποστρέψει ἢ τίς ἐρεῖ αὐτῷ τί ἐποίησας
- 13 God zal Zijn toorn niet afkeren; onder Hem worden gebogen de hovaardige helpers.
God's wrath may not be turned back; the helpers of Rahab were bent down under him.
αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὄργην ὑπ' αὐτοῦ ἐκάμθησαν κήτη τὰ ὑπ' οὐρανόν
- 14 Hoeveel te min zal ik Hem antwoorden, en mijn woorden uitkiezen tegen Hem?
How much less may I give an answer to him, using the right words in argument with him?
ἐὰν δέ μου ὑπακούσῃται ἢ διακρινεῖ τὰ ῥήματά μου
- 15 Denwelken ik, zo ik rechtvaardig ware, niet zou antwoorden; mijn Rechter zal ik om genade bidden.
Even if my cause was good, I would not be able to give an answer; I would make request for grace from him who was against me.
ἐὰν τε γὰρ ὁ δίκαιος οὐκ εἰσακούσεται μου τοῦ κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι
- 16 Indien ik roep, en Hij mij antwoordt; ik zal niet geloven, dat Hij mijn stem ter ore genomen heeft.
If I had sent for him to be present, and he had come, I would have no faith that he would give ear to my voice.
ἐὰν τε καλέσω καὶ ὑπακούσῃ οὐ πιστεύω ὅτι εἰσακήκοέν μου
- 17 Want Hij vermorzelt mij door een onweder, en vermenigvuldigt mijn wonden zonder oorzaak.
For I would be crushed by his storm, my wounds would be increased without cause.
μὴ γνόφω με ἐκτρίψῃ πολλὰ δέ μου τὰ συντρίμματα πεποίηκεν διὰ κενῆς
- 18 Hij laat mij niet toe mijn adem te verhalen; maar Hij verzadigt mij met bitterheden.
He would not let me take my breath, but I would be full of bitter grief.
οὐκ ἔῃ γὰρ με ἀναπνεῦσαι ἐνέπλησεν δέ με πικρίας

- 19 Zo het aan de kracht komt, zie, Hij is sterk; en zo het aan het recht komt, wie zal mij dagvaarden?
 If it is a question of strength, he says, Here I am! and if it is a question of a cause at law, he says, Who will give me a fixed day?
 ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύι κρατεῖ τίς οὖν κρίματι αὐτοῦ ἀντιστήσεται
- 20 Zo ik mij rechtvaardig, mijn mond zal mij verdoemen; ben ik oprecht, Hij zal mij toch verkeerd verklaren.
 Though I was in the right, he would say that I was in the wrong; I have done no evil; but he says that I am a sinner.
 ἐὰν γὰρ ὃ δίκαιος τὸ στόμα μου ἀσεβήσῃ ἐάν τε ὃ ἄμειπτος σκολιὸς ἀποβήσομαι
- 21 Ben ik oprecht, zo acht ik toch mijn ziel niet; ik versmaad mijn leven.
 I have done no wrong; I give no thought to what becomes of me; I have no desire for life.
 εἶτε γὰρ ἡσέβησα οὐκ οἶδα τῆ ψυχῆ πλὴν ὅτι ἀφαιρεῖται μου ἡ ζωὴ
- 22 Dat is een ding, daarom zeg ik: Den oprechte en den goddeloze verdoet Hij.
 It is all the same to me; so I say, He puts an end to the sinner and to him who has done no wrong together.
 διὸ εἶπον μέγαν καὶ δυνάστην ἀπολλύει ὀργή
- 23 Als de gesel haastelijk doodt, bespot Hij de verzoeking der onschuldigen.
 If death comes suddenly through disease, he makes sport of the fate of those who have done no wrong.
 ὅτι φαῦλοι ἐν θανάτῳ ἐξαισῖν ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται
- 24 De aarde wordt gegeven in de hand des goddelozen; Hij overdekt het aangezicht harer rechteren; zo niet, wie is Hij dan?
 The land is given into the power of the evil-doer; the faces of its judges are covered; if not by him, then who has done it?
 παραδίδονται γὰρ εἰς χεῖρας ἀσεβοῦς πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει εἰ δὲ μὴ αὐτός τίς ἐστιν
- 25 En mijn dagen zijn lichter geweest dan een looper; zij zijn weggevloden, zij hebben het goede niet gezien.
 My days go quicker than a post-runner: they go in flight, they see no good.
 ὁ δὲ βίος μου ἐστιν ἐλαφρότερος δρομέως ἀπέδρασαν καὶ οὐκ εἶδον
- 26 Zij zijn voorbijgevaren met jachtschepen; gelijk een arend naar het aas toevliegt.
 They go rushing on like reed-boats, like an eagle dropping suddenly on its food.
 ἣ καὶ ἐστιν ναυσὶν ἰχνος ὁδοῦ ἢ ἀετοῦ πετομένου ζητοῦντος βοράν
- 27 Indien mijn zeggen is: Ik zal mijn klacht vergeten, en ik zal mijn gebaar laten varen, en mij verkwikken;
 If I say, I will put my grief out of mind, I will let my face be sad no longer and I will be bright;
 ἐάν τε γὰρ εἶπω ἐπιλήσομαι λαλῶν συγκύψας τῷ προσώπῳ στενάξω
- 28 Zo schroom ik voor al mijn smarten; ik weet, dat Gij mij niet onschuldig zult houden.
 I go in fear of all my pains; I am certain that I will not be free from sin in your eyes.
 σείομαι πᾶσιν τοῖς μέλεσιν οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ ἀθῶν με ἐάσεις
- 29 Ik zal toch goddeloos zijn; waarom dan zal ik ijdellijk arbeiden?
 You will not let me be clear of sin! why then do I take trouble for nothing?
 ἐπειδὴ δὲ εἰμι ἀσεβῆς διὰ τί οὐκ ἀπέθανον
- 30 Indien ik mij wasse met sneeuwwater, en mijn handen zuivere met zeep;
 If I am washed with snow water, and make my hands clean with soap;
 ἐὰν γὰρ ἀπολούσωμαι χιόνι καὶ ἀποκαθάρωμαι χερσὶν καθαραῖς
- 31 Dan zult Gij mij in de gracht induiken, en mijn klederen zullen van mij gruwen.
 Then you will have me pushed into the dust, so that I will seem disgusting to my very clothing.
 ἱκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας ἐβδελύξατο δέ με ἡ στολή
- 32 Want Hij is niet een man, als ik, dien ik antwoorden zou, zo wij te zamen in het gericht kwamen.
 For he is not a man as I am, that I might give him an answer, that we might come together before a judge.
 οὐ γὰρ εἶ ἄνθρωπος κατ' ἐμέ ᾧ ἀντικρινούμαι ἵνα ἔλθωμεν ὁμοθυμαδὸν εἰς κρίσιν

- 33 Er is geen scheidsmansman tussen ons, die zijn hand op ons beiden leggen mocht.
There is no one to give a decision between us, who might have control over us.
εἶθε ἢν ὁ μεσίτης ἡμῶν καὶ ἐλέγχων καὶ διακούων ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων
- 34 Dat Hij van op mij Zijn roede wegdoe, en dat Zijn verschrikking mij niet verbaasd make;
Let him take away his rod from me and not send his fear on me:
ἀπαλλαξάτω ἀπ' ἐμοῦ τὴν ῥάβδον ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ μὴ με στροβεῖτω
- 35 Zo zal ik spreken, en Hem niet vrezen; want zodanig ben ik niet bij mij.
Then I would say what is in my mind without fear of him; for there is no cause of fear in myself.
καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ ἀλλὰ λαλήσω οὐ γὰρ οὕτω συνεπίσταμαι
- 1 Mijn ziel is verdrietig over mijn leven; ik zal mijn klacht op mij laten; ik zal spreken in bitterheid mijner ziel.
My soul is tired of life; I will let my sad thoughts go free in words; my soul will make a bitter outcry.
κάμων τῇ ψυχῇ μου στένων ἐπαφήσω ἐπ' αὐτὸν τὰ ῥήματά μου λαλήσω πικρία ψυχῆς μου συνεχόμενος
- 2 Ik zal tot God zeggen: Verdoem mij niet; doe mij weten, waarover Gij met mij twist.
I will say to God, Do not put me down as a sinner; make clear to me what you have against me.
καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον μὴ με ἀσεβεῖν δίδασκε καὶ διὰ τί με οὕτως ἐκρινας
- 3 Is het U goed, dat Gij verdrukt, dat Gij verwerpt den arbeid Uwer handen, en over den raad der goddelozen schijnsel geeft?
What profit is it to you to be cruel, to give up the work of your hands, looking kindly on the design of evil-doers?
ἢ καλὸν σοι ἐὰν ἀδικήσω ὅτι ἀπείπω ἔργα χειρῶν σου βουλῇ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες
- 4 Hebt Gij vleeselijke ogen, ziet Gij, gelijk een mens ziet?
Have you eyes of flesh, or do you see as man sees?
ἢ ὡσπερ βροτὸς ὀρᾷ καθορᾷς ἢ καθὼς ὀρᾷ ἄνθρωπος βλέψη
- 5 Zijn Uw dagen als de dagen van een mens? Zijn Uw jaren als de dagen eens mans?
Are your days as the days of man, or your years like his,
ἢ ὁ βίος σου ἀνθρώπινός ἐστιν ἢ τὰ ἔτη σου ἀνδρός
- 6 Dat Gij onderzoekt naar mijn ongerechtigheid, en naar mijn zonde verneemt?
That you take note of my sin, searching after my wrongdoing,
ὅτι ἀνεξήτησας τὴν ἀνομίαν μου καὶ τὰς ἀμαρτίας μου ἐξιχνίασας
- 7 Het is Uw wetenschap, dat ik niet goddeloos ben; nochtans is er niemand, die uit Uw hand verlosse.
Though you see that I am not an evil-doer; and there is no one who is able to take a man out of your hands?
οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ ἠσέβησα ἀλλὰ τίς ἐστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν σου ἐξαιρούμενος
- 8 Uw handen doen mij smart aan, hoewel zij mij gemaakt hebben, te zamen rondsom mij zijn zij, en Gij verslindt mij.
Your hands made me, and I was formed by you, but then, changing your purpose, you gave me up to destruction.
αἱ χεῖρές σου ἐπλασάν με καὶ ἐποίησάν με μετὰ ταῦτα μεταβαλὼν με ἐπαισας
- 9 Gedenk toch, dat Gij mij als leem bereid hebt, en mij tot stof zult doen wederkeren.
O keep in mind that you made me out of earth; and will you send me back again to dust?
μνήσθητι ὅτι πηλὸν με ἐπλασας εἰς δὲ γῆν με πάλιν ἀποστρέφεις
- 10 Hebt Gij mij niet als melk gegoten, en mij als een kaas doen runnen?
Was I not drained out like milk, becoming hard like cheese?
ἢ οὐχ ὡσπερ γάλα με ἤμελξας ἐτύρωσας δέ με ἴσα τυρῶ
- 11 Met vel en vlees hebt Gij mij bekleed; met beenderen ook en zenuwen hebt Gij mij samengevlochten;
By you I was clothed with skin and flesh, and joined together with bones and muscles.
δέρμα καὶ κρέας με ἐνέδυσας ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις με ἐνείρας

- 12 Benevens het leven hebt Gij weldadigheid aan mij gedaan, en Uw opzicht heeft mijn geest bewaard.
You have been kind to me, and your grace has been with me, and your care has kept my spirit safe.
ζωὴν δὲ καὶ ἔλεος ἔθου παρ' ἐμοί ἢ δὲ ἐπισκοπὴ σου ἐφόλαξέν μου τὸ πνεῦμα
- 13 Maar deze dingen hebt Gij verborgen in Uw hart; ik weet, dat dit bij U geweest is.
But you kept these things in the secret of your heart; I am certain this was in your thoughts:
ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐθέν
- 14 Indien ik zondig, zo zult Gij mij waarnemen, en van mijn misdaad zult Gij mij niet onschuldig houden.
That, if I did wrong, you would take note of it, and would not make me clear from sin:
ἐάν τε γὰρ ἀμάρτω φυλάσσεις με ἀπὸ δὲ ἀνομίας οὐκ ἀθῶόν με πεποίηκας
- 15 Zo ik goddeloos ben, wee mij! En ben ik rechtvaardig, ik zal mijn hoofd niet opheffen; ik ben zat van schande, maar aanzie mijn ellende.
That, if I was an evil-doer, the curse would come on me; and if I was upright, my head would not be lifted up, being full of shame and overcome with trouble.
ἐάν τε γὰρ ἀσεβῆς ὃ οἶμοι ἐάν τε ὃ δίκαιος οὐ δύναμαι ἀνακύψαι πλήρης γὰρ ἀτιμίας εἰμί
- 16 Want zij verheft zich; gelijk een felle leeuw jaagt Gij mij; Gij keert weder en stelt U wonderlijk tegen mij.
And that if there was cause for pride, you would go after me like a lion; and again put out your wonders against me:
ἀγρεύομαι γὰρ ὡσπερ λέων εἰς σφαγὴν πάλιν δὲ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις
- 17 Gij vernieuwt Uw getuigen tegenover mij, en vermenigvuldigt Uw toorn tegen mij; verwisselingen, ja, een heirleger, zijn tegen mij.
That you would send new witnesses against me, increasing your wrath against me, and letting loose new armies on me.
ἐπανακαινίζων ἐπ' ἐμὲ τὴν ἑτασίμ μου ὀργῇ δὲ μεγάλῃ μοι ἐχρήσω ἐπήγαγες δὲ ἐπ' ἐμὲ πειρατήρια
- 18 En waarom hebt Gij mij uit de baarmoeder voortgebracht? Och, dat ik den geest gegeven had, en geen oog mij gezien had!
Why then did you make me come out of my mother's body? It would have been better for me to have taken my last breath, and for no eye to have seen me,
ἵνα τί οὖν ἐκ κοιλίας με ἐξήγαγες καὶ οὐκ ἀπέθανον ὀφθαλμὸς δέ με οὐκ εἶδεν
- 19 Ik zou zijn, alsof ik niet geweest ware; van moeders buik zou ik tot het graf gebracht zijn geweest.
And for me to have been as if I had not been; to have been taken from my mother's body straight to my last resting-place.
καὶ ὡσπερ οὐκ ὦν ἐγενόμην διὰ τί γὰρ ἐκ γαστρὸς εἰς μνήμα οὐκ ἀπηλλάγην
- 20 Zijn mijn dagen niet weinig? Houd op, zet van mij af, dat ik mij een weinig verkwikke;
Are not the days of my life small in number? Let your eyes be turned away from me, so that I may have a little pleasure,
ἢ οὐκ ὀλίγος ἐστὶν ὁ χρόνος τοῦ βίου μου ἕασόν με ἀναπαύσασθαι μικρὸν
- 21 Eer ik henega (en niet wederkom) in een land der duisternis en der schaduw des doods;
Before I go to the place from which I will not come back, to the land where all is dark and black,
πρὸ τοῦ με πορευθῆναι ὅθεν οὐκ ἀναστρέψω εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφεράν
- 22 Een stikdonker land, als de duisternis zelve, de schaduw des doods, en zonder ordeningen, en het geeft schijnsel als de duisternis.
A land of thick dark, without order, where the very light is dark.
εἰς γῆν σκότους αἰωνίου οὐ οὐκ ἐστὶν φέγγος οὐδὲ ὀραὴν ζωὴν βροτῶν
- 1 Toen antwoordde Zofar, de Naamathiet, en zeide:
Then Zophar the Naamathite made answer and said,
ὕπολαβὸν δὲ σοφὰρ ὁ μιναιὸς λέγει
- 2 Zou de veelheid der woorden niet beantwoord worden, en zou een klapachtig man recht hebben?
Are all these words to go unanswered? and is a man seen to be right because he is full of talk?
ὃ τὰ πολλὰ λέγων καὶ ἀντακούσεται ἢ καὶ ὃ εὐλαλος οἰεταὶ εἶναι δίκαιος εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος
- 3 Zouden uw leugenen de lieden doen zwijgen, en zoudt gij spotten, en niemand u beschamen?
Are your words of pride to make men keep quiet? and are you to make sport, with no one to put you to shame?
μὴ πολὺς ἐν ῥήμασιν γίνου οὐ γὰρ ἐστὶν ὃ ἀντικρινόμενός σοι

- 4 Want gij hebt gezegd: Mijn leer is zuiver, en ik ben rein in uw ogen.
You may say, My way is clean, and I am free from sin in your eyes.
μὴ γὰρ λέγε ὅτι καθαρὸς εἰμι τοῖς ἔργοις καὶ ἄμεμπτος ἐναντίον αὐτοῦ
- 5 Maar gewisselijk, och, of God sprak, en Zijn lippen tegen u opende;
But if only God would take up the word, opening his lips in argument with you;
ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος λαλήσῃ πρὸς σέ καὶ ἀνοίξῃ χεῖλῃ αὐτοῦ μετὰ σοῦ
- 6 En u bekend maakte de verborgenheden der wijsheid, omdat zij dubbel zijn in wezen! Daarom weet, dat God voor u vergeet van uw ongerechtigheid.
And would make clear to you the secrets of wisdom, and the wonders of his purpose!
εἶτα ἀναγγελεῖ σοὶ δύναμιν σοφίας ὅτι διπλοῦς ἔσται τῶν κατὰ σέ καὶ τότε γνώσῃ ὅτι ἄξιός σοι ἀπέβη ἀπὸ κυρίου ὧν ἡμέρηκας
- 7 Zult gij de onderzoeking Gods vinden? Zult gij tot de volmaaktheid toe den Almachtige vinden?
Are you able to take God's measure, to make discovery of the limits of the Ruler of all?
ἢ ἴχνος κυρίου εὐρήσεις ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου ἃ ἐποίησεν ὁ παντοκράτωρ
- 8 Zij is als de hoogten der hemelen, wat kunt gij doen? Dieper dan de hel, wat kunt gij weten?
They are higher than heaven; what is there for you to do? deeper than the underworld, and outside your knowledge;
ὕψηλός ὁ οὐρανός καὶ τί ποιήσεις βαθύτερα δὲ τῶν ἐν ᾧδου τί οἶδας
- 9 Langer dan de aarde is haar maat, en breder dan de zee.
Longer in measure than the earth, and wider than the sea.
ἢ μακρότερα μέτρου γῆς ἢ εὐρους θαλάσσης
- 10 Indien Hij voorbijgaat, opdat Hij overlevere of vergadere, wie zal dan Hem afkeren?
If he goes on his way, shutting a man up and putting him to death, who may make him go back from his purpose?
ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα τίς ἐρεῖ αὐτῷ τί ἐποίησας
- 11 Want Hij kent de ijdele lieden en Hij ziet de ondeugd; zou Hij dan niet aanmerken?
For in his eyes men are as nothing; he sees evil and takes note of it.
αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνόμων ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρόψεται
- 12 Dan zal een verstandeloos man kloekzinnig worden; hoewel de mens als het veulen eens woudezels geboren is.
And so a hollow-minded man will get wisdom, when a young ass of the field gets teaching.
ἄνθρωπος δὲ ἄλλως νήχεται λόγους βροτὸς δὲ γεννητὸς γυναικὸς ἴσα ὄνθ' ἐρημίτη
- 13 Indien gij uw hart bereid hebt, zo breid uw handen tot Hem uit.
But if you put your heart right, stretching out your hands to him;
εἰ γὰρ σὺ καθαρὰν ἔθου τὴν καρδίαν σου ὑπτιάζεις δὲ χεῖρας πρὸς αὐτόν
- 14 Indien er ondeugd in uw hand is, doe die verre weg; en laat het onrecht in uw tenten niet wonen.
If you put far away the evil of your hands, and let no wrongdoing have a place in your tent;
εἰ ἀνομόν τί ἐστιν ἐν χερσίν σου πόρρω ποίησον αὐτὸ ἀπὸ σοῦ ἀδικία δὲ ἐν διαίτη σου μὴ ἀλισθήτω
- 15 Want dan zult gij uw aangezicht opheffen uit de gebreken, en zult vast wezen, en niet vrezen.
Then truly your face will be lifted up, with no mark of sin, and you will be fixed in your place without fear:
οὕτως γὰρ ἀναλάμψει σου τὸ πρόσωπον ὥσπερ ὕδωρ καθαρὸν ἐκδύση δὲ ῥύπον καὶ οὐ μὴ φοβηθῆς
- 16 Want gij zult de moeite vergeten, en harer gedenken als der wateren, die voorbijgegaan zijn.
For your sorrow will go from your memory, like waters flowing away:
καὶ τὸν κόπον ἐπιλήσῃ ὥσπερ κῦμα παρελθὸν καὶ οὐ πτοηθήσῃ
- 17 Ja, uw tijd zal klaarder dan de middag oprijzen; gij zult uitvliegen, als de morgenstond zult gij zijn.
And your life will be brighter than day; though it is dark, it will become like the morning.
ἢ δὲ εὐχὴ σου ὥσπερ ἑωσφόρος ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνατελεῖ σοὶ ζωὴ

- 18 En gij zult vertrouwen, omdat er verwachting zal zijn; en gij zult graven, gerustelijk zult gij slapen;
And you will be safe because there is hope; after looking round, you will take your rest in quiet;
πεποιθώς τε ἔση ὅτι ἔστιν σοι ἐλπίς ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀναφανείται σοι εἰρήνη
- 19 En gij zult nederliggen, en niemand zal u verschrikken; en velen zullen uw aangezicht smeken.
Sleeping with no fear of danger; and men will be desiring to have grace in your eyes;
ἡσυχάσεις γὰρ καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολέμων σε μεταβαλλόμενοι δὲ πολλοὶ σου δεηθήσονται
- 20 Maar de ogen der goddelozen zullen bezwijken, en de toevlucht zal van hen vergaan; en hun verwachting zal zijn de uitblazing der ziel.
But the eyes of the evil-doers will be wasting away; their way of flight is gone, and their only hope is the taking of their last breath.
σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει ἢ γὰρ ἐλπίς αὐτῶν ἀπώλεια ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακίησονται
- 1 Maar Job antwoordde en zeide:
And Job made answer and said,
ὕπολαβὼν δὲ ἰωβ λέγει
- 2 Trouwens, omdat gijlieden het volk zijt, zo zal de wijsheid met ulieden sterven!
No doubt you have knowledge, and wisdom will come to an end with you.
εἶτα ὑμεῖς ἔστε ἄνθρωποι ἢ μεθ' ὑμῶν τελευτήσει σοφία
- 3 Ik heb ook een hart even als gijlieden, ik zwicht niet voor u; en bij wien zijn niet dergelijke dingen?
But I have a mind as well as you; I am equal to you: yes, who has not knowledge of such things as these?
κάμοι μὲν καρδία καθ' ὑμᾶς ἔστιν
- 4 Ik ben het, die zijn vriend een spot is, maar roepende tot God, Die hem verhoort; de rechtvaardige en oprechte is een spot.
It seems that I am to be as one who is a cause of laughing to his neighbour, one who makes his prayer to God and is answered! the upright man who has done no wrong is to be made sport of!
δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ ἄμεμπτος ἐγενήθη εἰς χλεύασμα
- 5 Hij is een verachte fakkel, naar de mening desgenen, die gerust is; hij is gereed met den voet te struikelen.
In the thought of him who is in comfort there is no respect for one who is in trouble; such is the fate of those whose feet are slipping.
εἰς χρόνον γὰρ τακτὸν ἠτοιμάστω πεσεῖν ὑπὸ ἄλλους οἴκους τε αὐτοῦ ἐκπορευῆσθαι ὑπὸ ἀνόμων
- 6 De tenten der verwoesters hebben rust, en die Gode tergen, hebben verzekerdheden, om hetgene God met Zijn hand toebrenge.
There is wealth in the tents of those who make destruction, and those by whom God is moved to wrath are safe; even those whose god is their strength.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μηδεὶς πεποιθέτω πονηρὸς ὢν ἀθῶος ἔσεσθαι ὅσοι παροργίζουσιν τὸν κύριον ὡς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσται
- 7 En waarlijk, vraag toch de beesten, en elkeen van die zal het u leren; en het gevogelte des hemels, dat zal het u te kennen geven.
But put now a question to the beasts, and get teaching from them; or to the birds of the heaven, and they will make it clear to you;
ἀλλὰ δὴ ἐπερώτησον τετράποδα ἐὰν σοι εἴπωσιν πετεινὰ δὲ οὐρανοῦ ἐὰν σοι ἀσαγγείλωσιν
- 8 Of spreek tot de aarde, en zij zal het u leren; ook zullen het u de vissen der zee vertellen.
Or to the things which go flat on the earth, and they will give you wisdom; and the fishes of the sea will give you news of it.
ἐκδιήγησαι δὲ γῆ ἐὰν σοι φράση καὶ ἐξηγήσονται σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης
- 9 Wie weet niet uit alle deze, dat de hand des HEEREN dit doet?
Who does not see by all these that the hand of the Lord has done this?
τίς οὐκ ἔγνω ἐν πᾶσι τούτοις ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησεν ταῦτα
- 10 In Wiens hand de ziel is van al wat leeft, en de geest van alle vlees des mensen.
In whose hand is the soul of every living thing, and the breath of all flesh of man.
εἰ μὴ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ψυχὴ πάντων τῶν ζώντων καὶ πνεῦμα παντὸς ἀνθρώπου
- 11 Zal niet het oor de woorden proeven, gelijk het gehemelte voor zich de spijs smaakt?
Are not words tested by the ear, even as food is tasted by the mouth?
οὐδ' ἔστι γὰρ ῥήματα διακρίνει λάρυγξ δὲ σῖτα γεύεται

- 12 In de stokouden is de wijsheid, en in de langheid der dagen het verstand.
 Old men have wisdom, and a long life gives knowledge.
 ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία ἐν δὲ πολλῷ βίῳ ἐπιστήμη
- 13 Bij Hem is wijsheid en macht; Hij heeft raad en verstand.
 With him there is wisdom and strength; power and knowledge are his.
 παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύναμις αὐτῷ βουλὴ καὶ σύνεσις
- 14 Ziet, Hij breekt af, en het zal niet herbouwd worden; Hij besluit iemand, en er zal niet opengedaan worden.
 Truly, there is no building up of what is pulled down by him; when a man is shut up by him, no one may let him loose.
 ἐὰν καταβάλλῃ τίς οἰκοδομήσει ἐὰν κλείσῃ κατὰ ἀνθρώπων τίς ἀνοίξει
- 15 Ziet, Hij houdt de wateren op, en zij drogen uit; ook laat Hij ze uit, en zij keren de aarde om.
 Truly, he keeps back the waters and they are dry; he sends them out and the earth is overturned.
 ἐὰν κωλύσῃ τὸ ὕδωρ ξηρανεῖ τὴν γῆν ἐὰν δὲ ἐπαφῇ ἀπόλεσεν αὐτὴν καταστρέψας
- 16 Bij Hem is kracht en wijsheid; Zijns is de dwalende, en die doet dwalen.
 With him are strength and wise designs; he who is guided into error, together with his guide, are in his hands;
 παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις
- 17 Hij voert de raadsheren beroofd weg, en de rechters maakt Hij uitzinnig,
 He takes away the wisdom of the wise guides, and makes judges foolish;
 διάγων βουλευτὰς αἰχμαλώτους κριτὰς δὲ γῆς ἐξέστησεν
- 18 Den band der koningen maakt Hij los, en Hij bindt den gordel aan hun lenden.
 He undoes the chains of kings, and puts his band on them;
 καθιζάνων βασιλεῖς ἐπὶ θρόνους καὶ περιέδησεν ζώνη ὀσφύας αὐτῶν
- 19 Hij voert de oversten beroofd weg, en de machtigen keert Hij om.
 He makes priests prisoners, overturning those in safe positions;
 ἐξαποστέλλων ἱερεῖς αἰχμαλώτους δυνάστας δὲ γῆς κατέστρεψεν
- 20 Hij beneemt den getrouwen de spraak, en der ouden oordeel neemt Hij weg.
 He makes the words of responsible persons without effect, and takes away the good sense of the old;
 διαλλάσσει χεῖλη πιστῶν σύνεσιν δὲ πρεσβυτέρων ἔγνω
- 21 Hij giet verachting over de prinsen uit, en Hij verslapt den riem der geweldigen.
 He puts shame on chiefs, and takes away the power of the strong;
 ἐκχέων ἀτιμίαν ἐπ' ἄρχοντας ταπεινοὺς δὲ ἴασατο
- 22 Hij openbaart de diepten uit de duisternis, en des doods schaduw brengt Hij voort in het licht.
 Uncovering deep things out of the dark, and making the deep shade bright;
 ἀνακαλύπτων βαθέα ἐκ σκότους ἐξήγαγεν δὲ εἰς φῶς σκιὰν θανάτου
- 23 Hij vermenigvuldigt de volken, en verderft ze; Hij breidt de volken uit, en leidt ze.
 Increasing nations, and sending destruction on them; making wide the lands of peoples, and then giving them up.
 πλανῶν ἔθνη καὶ ἀπολλύων αὐτὰ καταστρωννύων ἔθνη καὶ καθοδηγῶν αὐτὰ
- 24 Hij neemt het hart van de hoofden des volks der aarde weg, en doet hen dwalen in het woeste, waar geen weg is.
 He takes away the wisdom of the rulers of the earth, and sends them wandering in a waste where there is no way.
 διαλλάσσει καρδίας ἀρχόντων γῆς ἐπλάνησεν δὲ αὐτοὺς ὁδῷ ἣ οὐκ ἦδεισαν
- 25 Zij tasten in de duisternis, waar geen licht is; en Hij doet hen dwalen, als een dronkaard.
 They go feeling about in the dark without light, wandering without help like those overcome with wine.
 ψηλαφήσασιν σκότος καὶ μὴ φῶς πλανηθεῖσαν δὲ ὥσπερ ὁ μεθύων

- 1 Ziet, dat alles heeft mijn oog gezien, mijn oor gehoord en verstaan.
Truly, my eye has seen all this, word of it has come to my ear, and I have knowledge of it.
ἰδοὺ ταῦτα ἑώρακέν μου ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἀκήκοέν μου τὸ οὖς
- 2 Gelijk gijlieden het weet, weet ik het ook; ik zwicht niet voor u.
The same things are in my mind as in yours; I am equal to you.
καὶ οἶδα ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε καὶ οὐκ ἄσυνετώτερός εἰμι ὑμῶν
- 3 Maar ik zal tot den Almachtige spreken, en ben belust mij te verdedigen voor God.
But I would have talk with the Ruler of all, and my desire is to have an argument with God.
οὐ μὴν δὲ ἄλλ' ἐγὼ πρὸς κύριον λαλήσω ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν βούληται
- 4 Want gewisselijk, gij zijt leugenstoffeerders; gij allen zijt nietige medicijnmeesters.
But you put a false face on things; all your attempts to put things right are of no value.
ὑμεῖς δὲ ἔστε ἰατροὶ ἄδικοι καὶ ἰαταὶ κακῶν πάντες
- 5 Och, of gij gans stilzweegt! Dat zou ulieden voor wijsheid wezen.
If only you would keep quiet, it would be a sign of wisdom!
εἴη δὲ ὑμῖν κωφεῦσαι καὶ ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς σοφίαν
- 6 Hoort toch mijn verdediging, en merkt op de twistingen mijner lippen.
Give ear to the argument of my mouth, and take note of the words of my lips.
ἀκούσατε ἔλεγχον στόματός μου κρίσιν δὲ χειλέων μου προσέχετε
- 7 Zult gij voor God onrecht spreken, en zult gij voor Hem bedriegerij spreken?
Will you say in God's name what is not right, and put false words into his mouth?
πότερον οὐκ ἐναντι κυρίου λαλεῖτε ἐναντι δὲ αὐτοῦ φθέγγεσθε δόλον
- 8 Zult gij Zijn aangezicht aannemen? Zult gij voor God twisten?
Will you have respect for God's person in this cause, and put yourselves forward as his supporters?
ἢ ὑποστελεῖσθε ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γένεσθε
- 9 Zal het goed zijn, als Hij u zal onderzoeken? Zult gij met Hem spotten, gelijk men met een mens spot?
Will it be good for you to be searched out by him, or have you the thought that he may be guided into error like a man?
καλὸν γε ἐὰν ἐξιχνιάσῃ ὑμᾶς εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε αὐτῷ
- 10 Hij zal u gewisselijk bestraffen, zo gij in het verborgene het aangezicht aanneemt.
He will certainly put you right, if you have respect for persons in secret.
οὐθὲν ἤττον ἐλέγξει ὑμᾶς εἰ δὲ καὶ κρυφῆ πρόσωπα θαυμάσετε
- 11 Zal u niet Zijn hoogheid verschrikken, en Zijn vreze over u vallen?
Will not his glory put you in fear, so that your hearts will be overcome before him?
πότερον οὐχὶ δεινὰ αὐτοῦ στροβήσῃ ὑμᾶς φόβος δὲ παρ' αὐτοῦ ἐπιπείσεται ὑμῖν
- 12 Uw gedachtenissen zijn gelijk as, uw hoogten als hoogten van leem.
Your wise sayings are only dust, and your strong places are only earth.
ἀποβήσεται δὲ ὑμῶν τὸ ἀγαυρίαμα ἴσα σποδῷ τὸ δὲ σῶμα πήλινον
- 13 Houdt stil van mij, opdat ik spreke, en er ga over mij, wat het zij.
Keep quiet, and let me say what is in my mind, whatever may come to me.
κωφεύσατε ἵνα λαλήσω καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ
- 14 Waarom zou ik mijn vlees in mijn tanden nemen, en mijn ziel in mijn hand stellen?
I will take my flesh in my teeth, and put my life in my hand.
ἀναλάβω τὰς σάρκας μου τοῖς ὀδοῦσιν ψυχὴν δὲ μου θήσω ἐν χειρὶ

- 15 Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen? Evenwel zal ik mijn wegen voor Zijn aangezicht verdedigen.
 Truly, he will put an end to me; I have no hope; but I will not give way in argument before him;
 εάν με χειρώσῃται ὁ δυνάστης ἐπεὶ καὶ ἤρκεται ἢ μὴν λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ
- 16 Ook zal Hij mij tot zaligheid zijn; maar een huichelaar zal voor Zijn aangezicht niet komen.
 And that will be my salvation, for an evil-doer would not come before him,
 καὶ τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν οὐ γὰρ ἐναντίον αὐτοῦ δόλος εἰσελεύσεται
- 17 Hoort naarstiglijk mijn rede, en mijn aanwijzing met uw oren.
 Give ear with care to my words, and keep what I say in your minds.
 ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥήματά μου ἀναγγεῶν γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων
- 18 Ziet nu, ik heb het recht ordentelijk gesteld; ik weet, dat ik rechtvaardig zal verklaard worden.
 See now, I have put my cause in order, and I am certain that I will be seen to be right.
 ἰδοὺ ἐγὼ ἐγγύς εἰμι τοῦ κρίματός μου οἶδα ἐγὼ ὅτι δίκαιος ἀναφανοῦμαι
- 19 Wie is hij, die met mij twist? Wanneer ik nu zweeg, zo zou ik den geest geven.
 Is any one able to take up the argument against me? If so, I would keep quiet and give up my breath.
 τίς γὰρ ἐστὶν ὁ κριθησόμενός μοι ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκλείψω
- 20 Alleenlijk doe twee dingen niet met mij; dan zal ik mij van Uw aangezicht niet verbergen.
 Only two things do not do to me, then I will come before your face:
 δεῦν δέ μοι χρῆσι τότε ἀπὸ τοῦ προσώπου σου οὐ κρυβήσομαι
- 21 Doe Uw hand verre van op mij, en Uw verschrikking make mij niet verbaasd.
 Take your hand far away from me; and let me not be overcome by fear of you.
 τὴν χεῖρα ἀπ' ἐμοῦ ἀπέχου καὶ ὁ φόβος σου μὴ με καταπλησέτω
- 22 Roep dan, en ik zal antwoorden; of ik zal spreken, en geef mij antwoord.
 Then at the sound of your voice I will give answer; or let me put forward my cause for you to give me an answer.
 εἶτα καλέσεις ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι ἢ λαλήσεις ἐγὼ δέ σοι δώσω ἀνταπόκρισιν
- 23 Hoeveel misdaden en zonden heb ik? Maak mijn overtreding en mijn zonden mij bekend.
 What is the number of my evil-doings and my sins? give me knowledge of them.
 πόσαι εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἀνομίαι μου δίδαξόν με τίνες εἰσὶν
- 24 Waarom verbergt Gij Uw aangezicht, en houdt mij voor Uw vijand?
 Why is your face veiled from me, as if I was numbered among your haters?
 διὰ τί ἀπ' ἐμοῦ κρύπτῃ ἡγήσῃ δέ με ὑπεναντίον σοι
- 25 Zult Gij een gedreven blad verbrijzelen, en zult Gij een drogen stoppel vervolgen?
 Will you be hard on a leaf in flight before the wind? will you make a dry stem go more quickly on its way?
 ἢ ὡς φύλλον κινούμενον ὑπὸ ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ ἢ ὡς χόρτω φερομένῳ ὑπὸ πνεύματος ἀντίκεισάι μοι
- 26 Want Gij schrijft tegen mij bittere dingen; en Gij doet mij erven de misdaden mijner jonkheid.
 For you put bitter things on record against me, and send punishment on me for the sins of my early years;
 ὅτι κατέγραψας κατ' ἐμοῦ κακά περιέθηκας δέ μοι νεότητος ἁμαρτίας
- 27 Gij legt ook mijn voeten in den stok, en neemt waar al mijn paden; Gij drukt U in de wortelen mijner voeten,
 And you put chains on my feet, watching all my ways, and making a limit for my steps;
 ἔθου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα εἰς δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου
- 28 En hij veroudert als een verrotting, als een kleed, dat de mot opeet.
 Though a man comes to nothing like a bit of dead wood, or like a robe which has become food for the worm.
 ὁ παλαιούται ἴσα ἀσκῶ ἢ ὥσπερ ἱμάτιον σιτόβρωτον

- 1 De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen, en zat van onrust.
As for man, the son of woman, his days are short and full of trouble.
βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος καὶ πλήρης ὀργῆς
- 2 Hij komt voort als een bloem, en wordt afgesneden; ook vlucht hij als een schaduw, en bestaat niet.
He comes out like a flower, and is cut down: he goes in flight like a shade, and is never seen again.
ἢ ὡσπερ ἄνθος ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν ἀπέδρα δὲ ὡσπερ σκιά καὶ οὐ μὴ στῆ
- 3 Nog doet Gij Uw ogen over zulk een open; en Gij betreft mij in het gericht met U.
Is it on such a one as this that your eyes are fixed, with the purpose of judging him?
οὐχὶ καὶ τούτου λόγον ἐποιήσω καὶ τοῦτον ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐν κρίματι ἐνώπιόν σου
- 4 Wie zal een reine geven uit den onreine? Niet een.
If only a clean thing might come out of an unclean! But it is not possible.
τίς γὰρ καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου ἄλλ' οὐθεὶς
- 5 Dewijl zijn dagen bestemd zijn, het getal zijn maanden bij U is, en Gij zijn bepalingen gemaakt hebt, die hij niet overgaan zal;
If his days are ordered, and you have knowledge of the number of his months, having given him a fixed limit past which he may not go;
ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρὰ σοὶ εἰς χρόνον ἔθου καὶ οὐ μὴ ὑπερβῆ
- 6 Wend U van hem af, dat hij rust hebbe, totdat hij als een dagloner aan zijn dag een welgevallen hebbe.
Let your eyes be turned away from him, and take your hand from him, so that he may have pleasure at the end of his day, like a servant working for payment.
ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ ἵνα ἡσυχάσῃ καὶ εὐδοκίῃ τὸν βίον ὡσπερ ὁ μισθωτὸς
- 7 Want voor een boom, als hij afgehouden wordt, is er verwachting, dat hij zich nog zal veranderen, en zijn scheut niet zal ophouden.
For there is hope of a tree; if it is cut down, it will come to life again, and its branches will not come to an end.
ἔστιν γὰρ δένδρῳ ἐλπίς ἐὰν γὰρ ἐκκοπῆ ἔτι ἐπανθήσει καὶ ὁ ῥάδαμος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλίπῃ
- 8 Indien zijn wortel in de aarde veroudert, en zijn stam in het stof versterft;
Though its root may be old in the earth, and its cut-off end may be dead in the dust;
ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῆ ἡ ῥίζα αὐτοῦ ἐν δὲ πέτρῃ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτοῦ
- 9 Hij zal van den reuk der wateren weder uitspruiten, en zal een tak maken, gelijk een plant.
Still, at the smell of water, it will make buds, and put out branches like a young plant.
ἀπὸ ὀσμῆς ὕδατος ἀνήσει ποιήσει δὲ θερισμὸν ὡσπερ νεόφυτον
- 10 Maar een man sterft, als hij verzwakt is, en de mens geeft den geest, waar is hij dan?
But man comes to his death and is gone: he gives up his spirit, and where is he?
ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ὄχετο πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκέτι ἔστιν
- 11 De wateren verlopen uit een meer, en een rivier droogt uit en verdort;
The waters go from a pool, and a river becomes waste and dry;
χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα ποταμὸς δὲ ἐρημωθείς ἐξηράνθη
- 12 Alzo ligt de mens neder, en staat niet op; totdat de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet opwaken, noch uit hun slaap opgewekt worden.
So man goes down to his last resting-place and comes not again: till the heavens come to an end, they will not be awake or come out of their sleep.
ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴ ἀναστῆ ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς οὐ μὴ συρραφῆ καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν
- 13 Och, of Gij mij in het graf verstaakt, mij verborgt, totdat Uw toorn zich afkeerde; dat Gij mij een bepaling steldet, en mijner gedachtig waart!
If only you would keep me safe in the underworld, putting me in a secret place till your wrath is past, giving me a fixed time when I might come to your memory again!
εἰ γὰρ ὄφελον ἐν ᾧδῃ με ἐφύλαξας ἐκρυψας δέ με ἕως ἂν παύσῃται σου ἡ ὀργὴ καὶ τάξῃ μοι χρόνον ἐν ᾧ μνησθῆναι μου ποιήσῃ
- 14 Als een man gestorven is, zal hij weder leven? Ik zou al de dagen mijns strijds hopen, totdat mijn verandering komen zou.
If death takes a man, will he come to life again? All the days of my trouble I would be waiting, till the time came for me to be free.
ἐὰν γὰρ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος ζήσεται συντελέσας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ ὑπομένῳ ἕως ἂν πάλιν γένομαι

- 15 Dat Gij zoudt roepen, en ik U zou antwoorden, dat Gij tot het werk Uwer handen zoudt begerig zijn.
At the sound of your voice I would give an answer, and you would have a desire for the work of your hands.
εἶτα καλέσεις ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ ἀποποιῶ
- 16 Maar nu telt Gij mijn treden; Gij bewaart mij niet om mijner zonden wil.
For now my steps are numbered by you, and my sin is not overlooked.
ἠρίθμησας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ σε οὐδὲν τῶν ἁμαρτιῶν μου
- 17 Mijn overtreding is in een bundeltje verzegeld, en Gij pakt mijn ongerechtigheid opeen.
My wrongdoing is corded up in a bag, and my sin is shut up safe.
ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλλαντίῳ ἐπεσημήνω δέ εἶ τι ἄκων παρέβην
- 18 En voorwaar, een berg vallende vergaat, en een rots wordt versted uit haar plaats;
But truly a mountain falling comes to dust, and a rock is moved from its place;
καὶ πλὴν ὄρος πίπτον διαπεσεῖται καὶ πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς
- 19 De wateren vermalen de stenen, het stof der aarde overstelpt het gewas, dat van zelf daaruit voortkomt; alzo verderft Gij de verwachting des mensen.
The stones are crushed small by the force of the waters; the dust of the earth is washed away by their overflowing; and so you put an end to the hope of man.
λίθους ἔλεαναν ὕδατα καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὑπτια τοῦ χόματος τῆς γῆς καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπόλεσας
- 20 Gij overweldigt hem in eeuwigheid, en hij gaat heen; veranderende zijn gelaat, zo zendt Gij hem weg.
You overcome him for ever, and he is gone; his face is changed in death, and you send him away.
ὥσας αὐτὸν εἰς τέλος καὶ ὄχρετο ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον καὶ ἐξάπεστειλας
- 21 Zijn kinderen komen tot eer, en hij weet het niet; of zij worden klein, en hij let niet op hen.
His sons come to honour, and he has no knowledge of it; they are made low, but he is not conscious of it.
πολλῶν δὲ γενομένων τῶν υἱῶν αὐτοῦ οὐκ οἶδεν ἐὰν δὲ ὀλίγοι γένωνται οὐκ ἐπίσταται
- 22 Maar zijn vlees, nog aan hem zijnde, heeft smart; en zijn ziel, in hem zijnde, heeft rouw.
Only his flesh still has pain, and his soul is sad.
ἀλλ' ἢ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἤλγησαν ἢ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένθησεν
- 1 Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:
And Eliphaz the Temanite made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ελιφας ὁ θαιμανίτης λέγει
- 2 Zal een wijs man winderige wetenschap voor antwoord geven, en zal hij zijn buik vullen met oostenwind?
Will a wise man make answer with knowledge of no value, or will he give birth to the east wind?
πότερον σοφὸς ἀπόκρισιν δώσει συνέσεως πνεύματος καὶ ἐνέπλησεν πόνον γαστρὸς
- 3 Bestraffende door woorden, die niet baten, en door redenen, met dewelke hij geen voordeel doet?
Will he make arguments with words in which is no profit, and with sayings which have no value?
ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν οἷς οὐ δεῖ ἐν λόγοις οἷς οὐδὲν ὄφελος
- 4 Ja, gij vernietigt de vreze, en neemt het gebed voor het aangezicht Gods weg.
Truly, you make the fear of God without effect, so that the time of quiet worship before God is made less by your outcry.
οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἐναντι τοῦ κυρίου
- 5 Want uw mond leert uw ongerechtigheid, en gij hebt de tong der arglistigen verkoren.
For your mouth is guided by your sin, and you have taken the tongue of the false for yourself.
ἔνοχος εἶ ῥήμασιν στόματός σου οὐδὲ διέκρινας ῥήματα δυναστῶν
- 6 Uw mond verdoemt u, en niet ik; en uw lippen getuigen tegen u.
It is by your mouth, even yours, that you are judged to be in the wrong, and not by me; and your lips give witness against you.
ἐλέγξει σε τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ ἐγὼ τὰ δὲ χεῖλι σου καταμαρτυρήσουσίν σου

- 7 Zijt gij de eerste een mens geboren? Of zijt gij voor de heuvelen voortgebracht?
Were you the first man to come into the world? or did you come into being before the hills?
τί γάρ μὴ πρῶτος ἀνθρώπων ἐγενήθης ἢ πρὸ θινῶν ἐπάγης
- 8 Hebt gij den verborgen raad Gods gehoord, en hebt gij de wijsheid naar u getrokken?
Were you present at the secret meeting of God? and have you taken all wisdom for yourself?
ἢ σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας εἰς δὲ σὲ ἀφίκετο σοφία
- 9 Wat weet gij, dat wij niet weten? Wat verstaat gij, dat bij ons niet is?
What knowledge have you which we have not? is there anything in your mind which is not in ours?
τί γὰρ οἶδας ὃ οὐκ οἶδαμεν ἢ τί συνίεις ὃ οὐχὶ καὶ ἡμεῖς
- 10 Onder ons is ook een grijze, ja, een stokoude, meerder van dagen dan uw vader.
With us are men who are grey-haired and full of years, much older than your father.
καὶ γε πρεσβύτης καὶ γε παλαιὸς ἐν ἡμῖν βαρύτερος τοῦ πατρὸς σου ἡμέραις
- 11 Zijn de vertroostingén Gods u te klein, en schuilt er enige zaak bij u?
Are the comforts of God not enough for you, and the gentle word which was said to you?
ὀλίγα ὧν ἡμάρτηκας μεμαστῖγῶσαι μεγάλως ὑπερβαλλόντως λελάληκας
- 12 Waarom rukt uw hart u weg, en waarom wenken uw ogen?
Why is your heart uncontrolled, and why are your eyes lifted up;
τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοὶ σου
- 13 Dat gij uw geest keert tegen God, en zulke redenen uit uw mond laat uitgaan.
So that you are turning your spirit against God, and letting such words go out of your mouth?
ὄτι θυμὸν ἔρρηξας ἔναντι κυρίου ἐξήγαγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα
- 14 Wat is de mens, dat hij zuiver zou zijn, en die geboren is van een vrouw, dat hij rechtvaardig zou zijn?
What is man, that he may be clean? and how may the son of woman be upright?
τίς γὰρ ὦν βροτὸς ὅτι ἔσται ἄμemptos ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικὸς
- 15 Zie, op Zijn heiligen zou Hij niet vertrouwen, en de hemelen zijn niet zuiver in Zijn ogen.
Truly, he puts no faith in his holy ones, and the heavens are not clean in his eyes;
εἰ κατὰ ἁγίων οὐ πιστεύει οὐρανὸς δὲ οὐ καθαρὸς ἐναντίον αὐτοῦ
- 16 Hoeveel te meer is een man gruwelijk en stinkende, die het onrecht indrinkt als water?
How much less one who is disgusting and unclean, a man who takes in evil like water!
ἔα δὲ ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθαρτος ἀνὴρ πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῶ
- 17 Ik zal u wijzen, hoor mij aan, en hetgeen ik gezien heb, dat zal ik vertellen;
Take note and give ear to my words; and I will say what I have seen:
ἀναγγελῶ δὲ σοὶ ἀκούε μου ἃ δὴ ἐώρακα ἀναγγελῶ σοὶ
- 18 Hetwelk de wijzen verkondigd hebben, en men voor hun vaderen niet verborgen heeft;
(The things which wise men have got from their fathers, and have not kept secret from us;
ἃ σοφοὶ ἐροῦσιν καὶ οὐκ ἔκρυψαν πατέρας αὐτῶν
- 19 Denwelken alleen het land gegeven was, en door welker midden niemand vreemds doorging.
For only to them was the land given, and no strange people were among them:)
αὐτοῖς μόνοις ἐδόθη ἡ γῆ καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἀλλογενῆς ἐπ' αὐτούς
- 20 Te allen dage doet de goddeloze zichzelf weedom aan; en weinige jaren in getal zijn voor den tiran weggelegd.
The evil man is in pain all his days, and the number of the years stored up for the cruel is small.
πᾶς ὁ βίος ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι ἔτη δὲ ἀριθμητὰ δεδομένα δυνάστη

- 21 Het geluid der verschrikkingen is in zijn oren; in den vrede zelven komt de verwoester hem over.
A sound of fear is in his ears; in time of peace destruction will come on him:
ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ ἐν ὠσίν αὐτοῦ ὅταν δοκῇ ἤδη εἰρηνεύειν ἤξει αὐτοῦ ἢ καταστροφή
- 22 Hij gelooft niet uit de duisternis weder te keren, maar dat hij beloerd wordt ten zwaarde.
He has no hope of coming safe out of the dark, and his fate will be the sword;
μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκότους ἐντέταται γὰρ ἤδη εἰς χεῖρας σιδήρου
- 23 Hij zwerft heen en weder om brood, waar het zijn mag; hij weet, dat bij zijn hand gereed is de dag der duisternis.
He is wandering about in search of bread, saying, Where is it? and he is certain that the day of trouble is ready for him:
κατατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυψίν οἶδεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μένει εἰς πτόμα ἡμέρα δὲ αὐτὸν σκοτεινὴ στροβήσει
- 24 Angst en benauwdheid verschrikken hem; zij overweldigt hem, gelijk een koning, bereid ten strijde.
He is greatly in fear of the dark day, trouble and pain overcome him:
ἀνάγκη δὲ καὶ θλίψις αὐτὸν καθέξει ὥσπερ στρατηγὸς πρωτοστάτης πίπτων
- 25 Want hij strekt tegen God zijn hand uit, en tegen den Almachtige stelt hij zich geweldiglijk aan.
Because his hand is stretched out against God, and his heart is lifted up against the Ruler of all,
ὅτι ἤρκεν χεῖρας ἐναντίον τοῦ κυρίου ἐναντι δὲ κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν
- 26 Hij loopt tegen Hem aan met den hals, met zijn dikke, hoog verhevene schilden.
Running against him like a man of war, covered by his thick breastplate; even like a king ready for the fight,
ἔδραμεν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ὕβρει ἐν πάχει νότου ἀσπίδος αὐτοῦ
- 27 Omdat hij zijn aangezicht met zijn vet bedekt heeft, en rimpelen gemaakt om de weekdarmen;
Because his face is covered with fat, and his body has become thick;
ὅτι ἐκάλυπεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρίων
- 28 En heeft bewoond verdelgde steden, en huizen, die men niet bewoonde, die gereed waren tot steen hopen te worden.
And he has made his resting-place in the towns which have been pulled down, in houses where no man had a right to be, whose fate was to become masses of broken walls.
ἀύλισθει δὲ πόλεις ἐρήμους εἰσελθοὶ δὲ εἰς οἴκους ἀοικήτους ἃ δὲ ἐκεῖνοι ἠτόίμασαν ἄλλοι ἀποίσονται
- 29 Hij zal niet rijk worden, en zijn vermogen zal niet bestaan; en hun volmaaktheid zal zich niet uitbreiden op de aarde.
He does not get wealth for himself, and is unable to keep what he has got; the heads of his grain are not bent down to the earth.
οὔτε μὴ πλουτισθῆ οὔτε μὴ μείνῃ αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ τὴν γῆν σικῶν
- 30 Hij zal van de duisternis niet ontwijken, de vlam zal zijn scheut verdrogen; hij zal wijken door het geblaas zijnsmonds.
He does not come out of the dark; his branches are burned by the flame, and the wind takes away his bud.
οὐδὲ μὴ ἐκφύγῃ τὸ σκότος τὸν βλαστὸν αὐτοῦ μαράναι ἄνεμος ἐκπέσει δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος
- 31 Hij betrouwe niet op ijdelheid, waardoor hij verleid wordt; want ijdelheid zal zijn vergelding wezen.
Let him not put his hope in what is false, falling into error: for he will get deceit as his reward.
μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπομενεῖ κενὰ γὰρ ἀποβήσεται αὐτῷ
- 32 Als zijn dag nog niet is, zal hij vervuld worden; want zijn tak zal niet groenen.
His branch is cut off before its time, and his leaf is no longer green.
ἢ τομῇ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρήσεται καὶ ὁ ῥάδαμος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκάσῃ
- 33 Men zal zijn onrijpe druiven afrukken, als van een wijnstok, en zijn bloeisel afwerpen, als van een olijfboom.
He is like a vine whose grapes do not come to full growth, or an olive-tree dropping its flowers.
τρυγηθεῖ δὲ ὥσπερ ὄμφαξ πρὸ ὥρας ἐκπέσει δὲ ὡς ἄνθος ἐλαίας
- 34 Want de vergadering der huichelaren wordt eenzaam, en het vuur verteert de tenten der geschenken.
For the band of the evil-doers gives no fruit, and the tents of those who give wrong decisions for reward are burned with fire.
μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος πῦρ δὲ καύσει οἴκους δωροδεκτῶν

- 35 Zijn ontvangen moeite, en baren ijdelheid, en hun buik richt bedrog aan.
Evil has made them with child, and they give birth to trouble; and the fruit of their body is shame for themselves.
ἐν γαστρὶ δὲ λήμνεται ὀδύνας ἀποβήσεται δὲ αὐτῷ κενά ἢ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑποίσει δόλον
- 1 Maar Job antwoordde en zeide:
And Job made answer and said,
ὕπολαβὼν δὲ ἰωβ λέγει
- 2 Ik heb vele dergelijke dingen gehoord; gij allen zijt moeilijke vertroosters.
Such things have frequently come to my ears: you are comforters who only give trouble.
ἀκήκοα τοιαῦτα πολλά παρακλήτορες κακῶν πάντες
- 3 Zal er een einde zijn aan de winderige woorden? Of wat stijft u, dat gij alzo antwoordt?
May words which are like the wind be stopped? or what is troubling you to make answer to them?
τί γάρ μὴ τάξις ἐστὶν ῥήμασιν πνεύματος ἢ τί παρενοχλήσει σοι ὄτι ἀποκρίνη
- 4 Zou ik ook, als gijlieden, spreken, indien uw ziel ware in mijner ziele plaats? Zou ik woorden tegen u samenhopen, en zou ik over u met mijn hoofd schudden?
It would not be hard for me to say such things if your souls were in my soul's place; joining words together against you, and shaking my head at you:
κἀγὼ καθ' ὑμᾶς λαλήσω εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχή ὑμῶν ἀντὶ τῆς ἐμῆς εἴτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασιν κινήσω δὲ καθ' ὑμῶν κεφαλῆν
- 5 Ik zou u versterken met mijn mond, en de beweging mijner lippen zou zich inhouden.
I might give you strength with my mouth, and not keep back the comfort of my lips.
εἴη δὲ ἰσχύς ἐν τῷ στόματί μου κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι
- 6 Zo ik spreek, mijn smart wordt niet ingehouden; en houd ik op, wat gaat er van mij weg?
If I say what is in my mind, my pain becomes no less: and if I keep quiet, how much of it goes from me?
ἐὰν γὰρ λαλήσω οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα ἐὰν δὲ καὶ σιωπήσω τί ἔλαττον τρωθήσομαι
- 7 Gewisselijk, Hij heeft mij nu vermoeid; Gij hebt mijn ganse vergadering verwoest.
But now he has overcome me with weariness and fear, and I am in the grip of all my trouble.
νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκεν μωρόν σεσηπότα
- 8 Dat Gij mij rimpelachtig gemaakt hebt, is tot een getuige; en mijn magerheid staat tegen mij op, zij getuigt in mijn aangezicht.
It has come up as a witness against me, and the wasting of my flesh makes answer to my face.
καὶ ἐπελάβου μου εἰς μαρτύριον ἐγενήθη καὶ ἀνέστη ἐν ἔμοι τὸ ψεῦδος μου κατὰ πρόσωπόν μου ἀνταπεκρίθη
- 9 Zijn toorn verscheurt, en Hij haat mij; Hij knerst over mij met Zijn tanden; mijn wederpartijder scherpt zijn ogen tegen mij.
I am broken by his wrath, and his hate has gone after me; he has made his teeth sharp against me: my haters are looking on me with cruel eyes;
ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέν με ἔβρουξεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας βέλη πειρατῶν αὐτοῦ ἐπ' ἔμοι ἔπεσεν
- 10 Zij gapen met hun mond tegen mij; zij slaan met smaadheid op mijn kinnebakken; zij vervullen zich te zamen aan mij.
Their mouths are open wide against me; the blows of his bitter words are falling on my face; all of them come together in a mass against me.
ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο ὄξει ἔπαισέν με εἰς σιαγόνα ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ' ἔμοι
- 11 God heeft mij den verkeerde overgegeven, en heeft mij afgewend in de handen der goddelozen.
God gives me over to the power of sinners, sending me violently into the hands of evil-doers.
παρέδωκεν γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδίκου ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔρριψέν με
- 12 Ik had rust, maar Hij heeft mij verbroken, en bij mijn nek gegrepen, en mij verpletterd; en Hij heeft mij Zich tot een doelwit opgericht.
I was in comfort, but I have been broken up by his hands; he has taken me by the neck, shaking me to bits; he has put me up as a mark for his arrows.
εἰρηνεύοντα διεσκέδασέν με λαβὼν με τῆς κόμης διέτιλεν κατέστησέν με ὥσπερ σκοπὸν
- 13 Zijn schutters hebben mij omringd; Hij heeft mijn nieren doorspletten, en niet gespaard; Hij heeft mijn gal op de aarde uitgegoten.
His bowmen come round about me; their arrows go through my body without mercy; my life is drained out on the earth.
ἐκύκλωσάν με λόγχοις βάλλοντες εἰς νεφρούς μου οὐ φειδόμενοι ἐξέχεαν εἰς τὴν γῆν τὴν χολήν μου

- 14 Hij heeft mij gebroken met breuk op breuk; Hij is tegen mij aangelopen als een geweldige.
I am broken with wound after wound; he comes rushing on me like a man of war.
κατέβαλόν με πτώμα ἐπὶ πτώματι ἔδραμον πρὸς με δυνάμενοι
- 15 Ik heb een zak over mijn huid genaaid; ik heb mijn hoorn in het stof gedaan.
I have made haircloth the clothing of my skin, and my horn is rolled in the dust.
σάκκον ἔρραψα ἐπὶ βύρσης μου τὸ δὲ σθένος μου ἐν γῆ ἐσβέσθη
- 16 Mijn aangezicht is gans bemodderd van wenen, en over mijn oogleden is des doods schaduw.
My face is red with weeping, and my eyes are becoming dark;
ἡ γαστήρ μου συγκέκαυται ἀπὸ κλαυθμοῦ ἐπὶ δὲ βλεφάροις μου σκιά
- 17 Daar toch geen wrevel in mijn handen is, en mijn gebed zuiver is.
Though my hands have done no violent acts, and my prayer is clean.
ἄδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσίν μου εὐχὴ δέ μου καθαρά
- 18 O, aarde! bedek mijn bloed niet; en voor mijn geroep zij geen plaats.
O earth, let not my blood be covered, and let my cry have no resting-place!
γῆ μὴ ἐπικαλύψῃς ἐφ' αἷματι τῆς σαρκός μου μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου
- 19 Ook nu, zie, in den hemel is mijn Getuige, en mijn Getuige in de hoogten.
Even now my witness is in heaven, and the supporter of my cause is on high.
καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου ὁ δὲ συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις
- 20 Mijn vrienden zijn mijn bespotters; doch mijn oog druipt tot God.
My friends make sport of me; to God my eyes are weeping,
ἀφικουτό μου ἡ δέησις πρὸς κύριον ἔναντι δὲ αὐτοῦ στάζοι μου ὁ ὀφθαλμός
- 21 Och, mocht men rechten voor een man met God, gelijk een kind des mensen voor zijn vriend.
So that he may give decision for a man in his cause with God, and between a son of man and his neighbour.
εἴη δὲ ἔλεγχος ἀνδρὶ ἔναντι κυρίου καὶ υἱὸς ἀνθρώπου τῷ πλησίον αὐτοῦ
- 22 Want weinige jaren in getal zullen er nog aankomen, en ik zal het pad henengaan, waardoor ik niet zal wederkeren.
For in a short time I will take the journey from which I will not come back.
ἔτη δὲ ἀριθμητὰ ἤκασιν ὁδοῦ δέ ἤ οὐκ ἐπαναστραφήσομαι πορεύσομαι
- 1 Mijn geest is verdorven, mijn dagen worden uitgeblust, de graven zijn voor mij.
My spirit is broken, my days are ended, the last resting-place is ready for me.
ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος δέομαι δὲ ταφῆς καὶ οὐ τυγχάνω
- 2 Zijn niet bespotters bij mij, en overnacht niet mijn oog in hunlieder verbittering?
Truly, those who make sport of me are round about me, and my eyes become dark because of their bitter laughing.
λίσσομαι κάμων καὶ τί ποιήσας
- 3 Zet toch bij, stel mij een borg bij U; wie zal hij zijn? Dat in mijn hand geklapt worde.
Be pleased, now, to be responsible for me to yourself; for there is no other who will put his hand in mine.
ἔκλεψαν δέ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριαι τίς ἐστὶν οὗτος τῇ χειρὶ μου συνδεθήτω
- 4 Want hun hart hebt Gij van kloek verstand verborgen; daarom zult Gij hen niet verhogen.
You have kept their hearts from wisdom: for this cause you will not give them honour.
ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ φρονήσεως διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς
- 5 Die met vleiging den vrienden wat aanzegt, ook zijner kinderen ogen zullen versmachten.
As for him who is false to his friend for a reward, light will be cut off from the eyes of his children.
τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας ὀφθαλμοὶ δέ μου ἐφ' υἱοῖς ἐτάκησαν

- 6 Doch Hij heeft mij tot een spreekwoord der volken gesteld; zodat ik een trommelslag ben voor ieders aangezicht.
He has made me a word of shame to the peoples; I have become a mark for their sport.
ἔθου δέ με θρόλημα ἐν ἔθνεσιν γέλως δὲ αὐτοῖς ἀπέβην
- 7 Daarom is mijn oog door verdriet verdonkerd, en al mijn ledematen zijn gelijk een schaduw.
My eyes have become dark because of my pain, and all my body is wasted to a shade.
πεπώρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου πεπολιόρκημαι μεγάλως ὑπὸ πάντων
- 8 De oprechten zullen hierover verbaasd zijn, en de onschuldige zal zich tegen den huichelaar opmaken;
The upright are surprised at this, and he who has done no wrong is troubled because of the evil-doers.
θαῦμα ἔσχεν ἀληθινοὺς ἐπὶ τούτῳ δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπανασταίῃ
- 9 En de rechtvaardige zal zijn weg vasthouden, en die rein van handen is, zal in sterkte toenemen.
Still the upright keeps on his way, and he who has clean hands gets new strength.
σχοίῃ δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδὸν καθαρὸς δὲ χεῖρας ἀνάλοβοι θάρσος
- 10 Maar toch gij allen, keert weder, en komt nu; want ik vind onder u geen wijze.
But come back, now, all of you, come; and I will not see a wise man among you.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε καὶ δεῦτε δὴ οὐ γὰρ εὕρισκω ἐν ὑμῖν ἀληθές
- 11 Mijn dagen zijn voorbijgegaan; uitgerukt zijn mijn gedachten, de bezittingen mijns harten.
My days are past, my purposes are broken off, even the desires of my heart.
αἱ ἡμέραι μου παρήλθον ἐν βρόμῳ ἐρράγη δὲ τὰ ἄρθρα τῆς καρδίας μου
- 12 Den nacht verstellen zij in den dag; het licht is nabij den ondergang vanwege de duisternis.
They are changing night into day; they say, The light is near the dark.
νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκαν φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώπου σκότους
- 13 Zo ik wacht, het graf zal mijn huis wezen; in de duisternis zal ik mijn bed spreiden.
If I am waiting for the underworld as my house, if I have made my bed in the dark;
ἐὰν γὰρ ὑπομείνω ἄδης μου ὁ οἶκος ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωταί μου ἡ στρωμνὴ
- 14 Tot de groeve roep ik: Gij zijt mijn vader! Tot het gewormte: Mijn moeder, en mijn zuster!
If I say to the earth, You are my father; and to the worm, My mother and my sister;
θάνατον ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἶναι μητέρα δέ μου καὶ ἀδελφὴν σαπρίαν
- 15 Waar zou dan nu mijn verwachting wezen? Ja, mijn verwachting, wie zal ze aanschouwen?
Where then is my hope? and who will see my desire?
ποῦ οὖν μου ἔτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς ἢ τὰ ἀγαθὰ μου ὄψομαι
- 16 Zij zullen ondervaren met de handbomen des grafs, als er rust te zamen in het stof wezen zal. Job 18
Will they go down with me into the underworld? Will we go down together into the dust?
ἢ μετ' ἐμοῦ εἰς ἄδην καταβήσονται ἢ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ χώματος καταβήσόμεθα
- 1 Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:
Then Bildad the Shuhite made answer and said,
ὕπολαβὸν δὲ βαλδαδ ὁ σανχίτης λέγει
- 2 Hoe lang is het, dat gijlieden een einde van woorden zult maken? Merkt op, en daarna zullen wij spreken.
How long will it be before you have done talking? Get wisdom, and then we will say what is in our minds.
μέχρι τίνος οὐ παύση ἐπίσχες ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν
- 3 Waarom worden wij geacht als beesten, en zijn onrein in ulieder ogen?
Why do we seem as beasts in your eyes, and as completely without knowledge?
διὰ τί ὡσπερ τετράποδα σεσιωπήκαμεν ἐναντίον σου

- 4 O gij, die zijn ziel verscheurt door zijn toorn! Zal om uwentwil de aarde verlaten worden, en zal een rots versted worden uit haar plaats?
But come back, now, come: you who are wounding yourself in your passion, will the earth be given up because of you, or a rock be moved out of its place?
κέκρηται σοι ὀργή τί γάρ ἐάν σὺ ἀποθάνῃς ἀοίκητος ἢ ὑπ' οὐρανόν ἢ καταστραφήσεται ὄρη ἐκ θεμελίων
- 5 Ja, het licht der goddelozen zal uitgeblust worden, en de vonk zijns vuurs zal niet glinsteren.
For the light of the sinner is put out, and the flame of his fire is not shining.
καὶ φῶς ἀσεβῶν σβεσθήσεται καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ
- 6 Het licht zal verduisteren in zijn tent, en zijn lamp zal over hem uitgeblust worden.
The light is dark in his tent, and the light shining over him is put out.
τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διαίτῃ ὃ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθήσεται
- 7 De treden zijner macht zullen benauwd worden, en zijn raad zal hem nederwerpen.
The steps of his strength become short, and by his design destruction overtakes him.
θηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή
- 8 Want met zijn voeten zal hij in het net geworpen worden, en zal in het wargaren wandelen.
His feet take him into the net, and he goes walking into the cords.
ἐμβέβληται δὲ ὁ ποὺς αὐτοῦ ἐν παγίδι ἐν δικτύῳ ἐλιχθεῖη
- 9 De strik zal hem bij de verzenen vatten; de struikrover zal hem overweldigen.
His foot is taken in the net; he comes into its grip.
ἐλθοῖσαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν διψῶντας
- 10 Zijn touw is in de aarde verborgen, en zijn val op het pad.
The twisted cord is put secretly in the earth to take him, and the cord is placed in his way.
κέκρυπται ἐν τῇ γῆ σχοινίον αὐτοῦ καὶ ἡ σύλλημψις αὐτοῦ ἐπὶ τρίβων
- 11 De beroeringen zullen hem rondom verschrikken, en hem verstrooien op zijn voeten.
He is overcome by fears on every side, they go after him at every step.
κύκλω ὀλέσαισαν αὐτὸν ὀδύνας πολλοὶ δὲ περὶ πόδας αὐτοῦ ἔλθοῖσαν ἐν λιμῷ στενῷ
- 12 Zijn macht zal hongerig wezen, en het verderf is bereid aan zijn zijde.
His strength is made feeble for need of food, and destruction is waiting for his falling footstep.
πτῶμα δὲ αὐτῷ ἡτοίμασται ἐξαισίον
- 13 De eerstgeborene des doods zal de grendelen zijner huid verteren, zijn grendelen zal hij verteren.
His skin is wasted by disease, and his body is food for the worst of diseases.
βρωθείησαν αὐτοῦ κλώνες ποδῶν κατέδετα δὲ τὰ ὥραϊα αὐτοῦ θάνατος
- 14 Zijn vertrouwen zal uit zijn tent uitgerukt worden; zulks zal hem doen treden tot den koning der verschrikkingen.
He is pulled out of his tent where he was safe, and he is taken away to the king of fears.
ἐκραγείη δὲ ἐκ διαίτης αὐτοῦ ἴσσις σχοίη δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτία βασιλικῆ
- 15 Zij zal wonen in zijn tent, waar zij de zijne niet is; zijn woning zal met zwavel overstrooid worden.
In his tent will be seen that which is not his, burning stone is dropped on his house.
κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ κατασπαρήσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ θείῳ
- 16 Van onder zullen zijn wortelen verdorren, en van boven zal zijn tak afgesneden worden.
Under the earth his roots are dry, and over it his branch is cut off.
ὑποκάτωθεν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται καὶ ἐπάνωθεν ἐπιπεσεῖται θερισμὸς αὐτοῦ
- 17 Zijn gedachtenis zal vergaan van de aarde, en hij zal geen naam hebben op de straten.
His memory is gone from the earth, and in the open country there is no knowledge of his name.
τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς καὶ ὑπάρχει ὄνομα αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω

- 18 Men zal hem stoten van het licht in de duisternis, en men zal hem van de wereld verjagen.
He is sent away from the light into the dark; he is forced out of the world.
ἀπόσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος
- 19 Hij zal geen zoon, noch neef hebben onder zijn volk; en niemand zal in zijn woningen overig zijn.
He has no offspring or family among his people, and in his living-place there is no one of his name.
οὐκ ἔσται ἐπίγνωστος ἐν λαῷ αὐτοῦ οὐδὲ σεφωσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος αὐτοῦ ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι
- 20 Over zijn dag zullen de nakomelingen verbaasd zijn, en de ouden met schrik bevangen worden.
At his fate those of the west are shocked, and those of the east are overcome with fear.
ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι πρότους δὲ ἔσχεν θαῦμα
- 21 Gewisselijk, zodanige zijn de woningen des verkeerden, en dit is de plaats desgenen die God niet kent.
Truly, these are the houses of the sinner, and this is the place of him who has no knowledge of God.
οὗτοί εἰσιν οἴκοι ἀδίκων οὗτος δὲ ὁ τόπος τῶν μὴ εἰδόντων τὸν κύριον
- 1 Maar Job antwoordde en zeide:
And Job made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ἰωβ λέγει
- 2 Hoe lang zult gijlieden mijn ziel bedroeven, en mij met woorden verbrijzelen?
How long will you make my life bitter, crushing me with words?
ἕως τίνος ἔγκοπον ποιήσετε ψυχὴν μου καὶ καθαιρεῖτε με λόγοις
- 3 Gij hebt nu tienmaal mij schande aangedaan; gij schaamt u niet, gij verhardt u tegen mij.
Ten times now you have made sport of me; it gives you no sense of shame to do me wrong.
γῶτε μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ με οὕτως καταλαλεῖτέ μου οὐκ αἰσχυρόμενοί με ἐπίκεισθέ μοι
- 4 Maar ook het zij waarlijk, dat ik gedwaald heb, mijn dwaling zal bij mij vernachten.
And, truly, if I have been in error, the effect of my error is only on myself.
ναὶ δὴ ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ ἐπλανήθην παρ' ἐμοὶ δὲ ἀλλίσκεται πλάνος [4α] λαλήσαι ῥῆμα ὃ οὐκ ἔδει τὰ δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ
- 5 Indien gijlieden waarlijk u verheft tegen mij, en mijn smaad tegen mij drijft;
If you make yourselves great against me, using my punishment as an argument against me,
ἔα δὲ ὅτι ἐπ' ἐμοὶ μεγαλύνεσθε ἐνάλλεσθε δὲ μοι ὄνειδει
- 6 Weet nu, dat God mij heeft omgekeerd, en mij met Zijn net omsingeld.
Be certain that it is God who has done me wrong, and has taken me in his net.
γῶτε οὖν ὅτι ὁ κύριός ἐστιν ὁ ταραξίας ὀχύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ' ἐμὲ ὑψώσεν
- 7 Ziet, ik roep, geweld! doch word niet verhoord; ik schreeuw, doch er is geen recht.
Truly, I make an outcry against the violent man, but there is no answer: I give a cry for help, but no one takes up my cause.
ἰδοὺ γελῶ ὄνειδει καὶ οὐ λαλήσω κεκράζομαι καὶ οὐδαμοῦ κρίμα
- 8 Hij heeft mijn weg toegemuurd, dat ik niet doorgaan kan, en over mijn paden heeft Hij duisternis gesteld.
My way is walled up by him so that I may not go by: he has made my roads dark.
κύκλω περιφοδόμημαι καὶ οὐ μὴ διαβῶ ἐπὶ πρόσωπόν μου σκότος ἔθετο
- 9 Mijn eer heeft Hij van mij afgetrokken, en de kroon mijns hoofds heeft Hij weggenomen.
He has put off my glory from me, and taken the crown from my head.
τὴν δὲ δόξαν ἀπ' ἐμοῦ ἐξέδυσεν ἀφείλεν δὲ στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου
- 10 Hij heeft mij rondom afgebroken, zodat ik henenga, en heeft mijn verwachting als een boom weggerukt.
I am broken down by him on every side, and I am gone; my hope is uprooted like a tree.
διέσπασέν με κύκλω καὶ ὀχόμην ἐξέκοψεν δὲ ὥσπερ δένδρον τὴν ἐλπίδα μου

- 11 Daartoe heeft Hij Zijn toorn tegen mij ontstoken, en mij bij Zich geacht als Zijn vijanden.
His wrath is burning against me, and I am to him as one of his haters.
δεινῶς δὲ μοι ὄργῃ ἐχρήσατο ἠγήσατο δὲ με ὡσπερ ἐχθρόν
- 12 Zijn benden zijn te zamen aangekomen, en hebben tegen mij haar weg gebaad, en hebben zich gelegerd rondom mijn tent.
His armies come on together, they make their road high against me, and put up their tents round mine.
ὁμοθυμαδὸν δὲ ἦλθον τὰ πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ ταῖς ὁδοῖς μου ἐκύκλωσάν με ἐγκάθετοι
- 13 Mijn broeders heeft Hij verre van mij gedaan; en die mij kennen, zekerlijk, zij zijn van mij vervreemd.
He has taken my brothers far away from me; they have seen my fate and have become strange to me.
ἀπ' ἐμοῦ δὲ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ φίλοι δὲ μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν
- 14 Mijn nabestaanden houden op, en mijn bekenden vergeten mij.
My relations and my near friends have given me up, and those living in my house have put me out of their minds.
οὐ προσεποιήσαντό με οἱ ἐγγύτατοί μου καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου
- 15 Mijn huisgenoten en mijn dienstmaagden achten mij voor een vreemde; een uitlander ben ik in hun ogen.
I am strange to my women-servants, and seem to them as one from another country.
γαίtones οικίας θεραπείαι τέ μου ἀλλογενῆς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν
- 16 Ik riep mijn knecht, en hij antwoordde niet; ik smeekte met mijn mond tot hem.
At my cry my servant gives me no answer, and I have to make a prayer to him.
θεράποντά μου ἐκάλεσα καὶ οὐχ ὑπήκουσεν στόμα δὲ μου ἐδέετο
- 17 Mijn adem is mijn huisvrouw vreemd; en ik smee om der kinderen mijns buiks wil.
My breath is strange to my wife, and I am disgusting to the offspring of my mother's body.
καὶ ἰκέτευον τὴν γυναῖκά μου προσεκαλούμην δὲ κολακεύων υἱοὺς παλλακίδων μου
- 18 Ook versmaden mij de jonge kinderen; sta ik op, zo spreken zij mij tegen.
Even young children have no respect for me; when I get up their backs are turned on me.
οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποιήσαντο ὅταν ἀναστῶ κατ' ἐμοῦ λαλοῦσιν
- 19 Alle mensen mijns heimelijken raads hebben een gruwel aan mij; en die ik liefhad, zijn tegen mij gekeerd.
All the men of my circle keep away from me; and those dear to me are turned against me.
ἐβδελύξαντο δὲ με οἱ εἰδότες με οὐς δὴ ἠγαπήκειν ἐπανεστήσαν μοι
- 20 Mijn gebeente kleeft aan mijn huid en aan mijn vlees; en ik ben ontkomen met de huid mijner tanden.
My bones are joined to my skin, and I have got away with my flesh in my teeth.
ἐν δέρματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου τὰ δὲ ὀστά μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται
- 21 Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, o gij, mijn vrienden! want de hand Gods heeft mij aangeraakt.
Have pity on me, have pity on me, O my friends! for the hand of God is on me.
ἐλεήσατέ με ἐλεήσατέ με ὃ φίλοι χεῖρ γὰρ κυρίου ἢ ἀψαμένη μου ἐστιν
- 22 Waarom vervolgt gij mij als God, en wordt niet verzadigd van mijn vlees?
Why are you cruel to me, like God, for ever saying evil against me?
διὰ τί δέ με διώκετε ὡσπερ καὶ ὁ κύριος ἀπὸ δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπίλασθε
- 23 Och, of nu mijn woorden toch opgeschreven wierden. Och, of zij in een boek ook wierden ingetekend!
If only my words might be recorded! if they might be put in writing in a book!
τίς γὰρ ἂν δόξῃ γραφῆναι τὰ ῥήματά μου τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα
- 24 Dat zij met een ijzeren griffie en lood voor eeuwig in een rots gehouwen wierden!
And with an iron pen and lead be cut into the rock for ever!
ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολίβῳ ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυφῆναι

- 25 Want ik weet: mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan;
But I am certain that he who will take up my cause is living, and that in time to come he will take his place on the dust;
οἶδα γὰρ ὅτι ἀέναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς
- 26 En als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen;
And ... without my flesh I will see God;
ἀναστήσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀνατλῶν ταῦτα παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνετελέσθη
- 27 Denwelken ik voor mij aanschouwen zal, en mijn ogen zien zullen, en niet een vreemde; mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.
Whom I will see on my side, and not as one strange to me. My heart is broken with desire.
ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπίσταμαι ἃ ὁ ὀφθαλμός μου ἐόρακεν καὶ οὐκ ἄλλος πάντα δέ μοι συνετέλεσται ἐν κόλπῳ
- 28 Voorwaar, gij zoudt zeggen: Waarom vervolgen wij hem? Nademaal de wortel der zaak in mij gevonden wordt.
If you say, How cruel we will be to him! because the root of sin is clearly in him:
εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε τί ἐροῦμεν ἔναντι αὐτοῦ καὶ ρίζαν λόγου εὔρησομεν ἐν αὐτῷ
- 29 Schroomt u vanwege het zwaard; want de grimmigheid is over de misdaden des zwaards; opdat gij weet, dat er een gericht zij. Job 20
Be in fear of the sword, for the sword is the punishment for such things, so that you may be certain that there is a judge.
εὐλαβήθητε δὴ καὶ ὑμεῖς ἀπὸ ἐπικαλύματος θυμὸς γὰρ ἐπ' ἀνόμους ἐπελεύσεται καὶ τότε γνώσονται ποῦ ἐστὶν αὐτῶν ἡ ὕλη
- 1 Toen antwoordde Zofar, de Naamathiet, en zeide:
Then Zophar the Naamathite made answer and said,
ὕπολαβὸν δὲ σοφὰρ ὁ μιναιὸς λέγει
- 2 Daarom doen mijn gedachten mij antwoorden, en over zulks is mijn verhaasten in mij.
For this cause my thoughts are troubling me and driving me on.
οὐχ οὕτως ὑπελάμβανον ἀντερεῖν σε ταῦτα καὶ οὐχὶ συνίετε μᾶλλον ἢ καὶ ἐγώ
- 3 Ik heb aangehoord een bestraffing, die mij schande aandoet; maar de geest zal uit mijn verstand voor mij antwoorden.
I have to give ear to arguments which put me to shame, and your answers to me are wind without wisdom.
παιδείαν ἐντροπῆς μου ἀκούσομαι καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεταιί μοι
- 4 Weet gij dit? Van altoos af, van dat God den mens op de wereld gezet heeft,
Have you knowledge of this from early times, when man was placed on the earth,
μὴ ταῦτα ἔγνωσ ἀπὸ τοῦ ἔτι ἀφ' οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς
- 5 Dat het gejuich de goddelozen van nabij geweest is, en de vreugde des huichelaars voor een ogenblik?
That the pride of the sinner is short, and the joy of the evil-doer but for a minute?
εὐφροσύνη γὰρ ἀσεβῶν πτόμα ἐξαισίον χαρμονῆ δὲ παρανόμων ἀπόλεια
- 6 Wanneer zijn hoogheid tot den hemel toe opklomme, en zijn hoofd tot aan de wolken raakte;
Though he is lifted up to the heavens, and his head goes up to the clouds;
ἐὰν ἀναβῆ εἰς οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα ἢ δὲ θυσία αὐτοῦ νεφῶν ἄψηται
- 7 Zal hij, gelijk zijn drek, in eeuwigheid vergaan; die hem gezien hadden, zullen zeggen: Waar is hij?
Like the waste from his body he comes to an end for ever: those who have seen him say, Where is he?
ὅταν γὰρ δοκῆ ἦδη κατεστηρίχθαι τότε εἰς τέλος ἀπολεῖται οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐροῦσιν ποῦ ἐστὶν
- 8 Hij zal wegvlieden als een droom, dat men hem niet vinden zal, en hij zal verjaagd worden als een gezicht des nachts.
He is gone like a dream, and is not seen again; he goes in flight like a vision of the night.
ὥσπερ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὔρεθῆ ἔπη δὲ ὥσπερ φάσμα νυκτερινόν
- 9 Het oog, dat hem zag, zal het niet meer doen; en zijn plaats zal hem niet meer aanschouwen.
The eye which saw him sees him no longer; and his place has no more knowledge of him.
ὀφθαλμὸς παρέβλεψεν καὶ οὐ προσθήσει καὶ οὐκέτι προσνοήσει αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ

- 10 Zijn kinderen zullen zoeken den armen te behagen; en zijn handen zullen zijn vermogen moeten weder uitkeren.
His children are hoping that the poor will be kind to them, and his hands give back his wealth.
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὀλέσαισαν ἤττονες αἱ δὲ χεῖρες αὐτοῦ πυρσεύσαισαν ὀδύνας
- 11 Zijn beenderen zullen vol van zijn verborgene zonden zijn; van welke elkeen met hem op het stof nederliggen zal.
His bones are full of young strength, but it will go down with him into the dust.
ὁστὰ αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χώματος κοιμηθήσεται
- 12 Indien het kwaad in zijn mond zoet is, hij dat verbergt, onder zijn tong,
Though evil-doing is sweet in his mouth, and he keeps it secretly under his tongue;
ἐὰν γλυκανθῆ ἢ ἐν στόματι αὐτοῦ κακία κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ
- 13 Hij dat spaart, en hetzelve niet verlaat, maar dat in het midden van zijn gehemelte inhoudt;
Though he takes care of it, and does not let it go, but keeps it still in his mouth;
οὐ φείσεται αὐτῆς καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει αὐτὴν καὶ συνέξει αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ
- 14 Zijn spijsze zal in zijn ingewand veranderd worden; gal der adderen zal zij in het binnenste van hem zijn.
His food becomes bitter in his stomach; the poison of snakes is inside him.
καὶ οὐ μὴ δυνηθῆ βοηθήσαι ἑαυτῷ χολῆ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ
- 15 Hij heeft goed ingeslokt, maar zal het uitspuwen; God zal het uit zijn buik uitdrijven.
He takes down wealth as food, and sends it up again; it is forced out of his stomach by God.
πλοῦτος ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεσθήσεται ἐξ οἰκίας αὐτοῦ ἐξελεύσει αὐτὸν ἄγγελος
- 16 Het vergif der adderen zal hij zuigen; de tong der slang zal hem doden.
He takes the poison of snakes into his mouth, the tongue of the snake is the cause of his death.
θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφεως
- 17 De stromen, rivieren, beken van honig en boter zal hij niet zien.
Let him not see the rivers of oil, the streams of honey and milk.
μὴ ἴδοι ἄμελξιν νομάδων μηδὲ νομάς μέλιτος καὶ βουτύρου
- 18 Den arbeid zal hij wedergeven en niet inslokken; naar het vermogen zijner verandering, zo zal hij van vreugde niet opspringen.
He is forced to give back the fruit of his work, and may not take it for food; he has no joy in the profit of his trading.
εἰς κενὰ καὶ μάταια ἐκοπίασεν πλοῦτον ἐξ οὗ οὐ γεύσεται ὥσπερ στρίφνος ἀμάσητος ἀκατάποτος
- 19 Omdat hij onderdrukt heeft, de armen verlaten heeft, een huis geroofd heeft, dat hij niet opgebouwd had;
Because he has been cruel to the poor, turning away from them in their trouble; because he has taken a house by force which he did not put up;
πολλῶν γὰρ ἀδυνάτων οἴκους ἐθλασεν δίαίταν δὲ ἤρπασεν καὶ οὐκ ἔστησεν
- 20 Omdat hij geen rust in zijn buik gekend heeft, zo zal hij van zijn gewenst goed niet uitbehouden.
There is no peace for him in his wealth, and no salvation for him in those things in which he took delight.
οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ σωθήσεται
- 21 Er zal niets overig zijn, dat hij ete; daarom zal hij niet wachten naar zijn goed.
He had never enough for his desire; for this cause his well-being will quickly come to an end.
οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ διὰ τοῦτο οὐκ ἀνήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθὰ
- 22 Als zijn genoegzaamheid zal vol zijn, zal hem bang zijn; alle hand des ellendigen zal over hem komen.
Even when his wealth is great, he is full of care, for the hand of everyone who is in trouble is turned against him.
ὅταν δὲ δοκῆ ἤδη πεπληρώσθαι θλιβήσεται πᾶσα δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται
- 23 Er zij wat om zijn buik te vullen; God zal over hem de hitte Zijns toorns zenden, en over hem regenen op zijn spijsze.
God gives him his desire, and sends the heat of his wrath on him, making it come down on him like rain.
εἴ πως πληρώσει γαστέρα αὐτοῦ ἐπαποστελεῖται ἐπ' αὐτὸν θυμὸν ὀργῆς νίψαι ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας

- 24 Hij zij gevloeden van de ijzeren wapenen, de stalen boog zal hem doorschieten.
He may go in flight from the iron spear, but the arrow from the bow of brass will go through him;
καὶ οὐ μὴ σωθῆ ἕκ χειρὸς σιδήρου τρώσαι αὐτὸν τόξον χάλκειον
- 25 Men zal het zwaard uittrekken, het zal uit het lijf uitgaan, en glinsterende uit zijn gal voortkomen; verschrikkingen zullen over hem zijn.
He is pulling it out, and it comes out of his back; and its shining point comes out of his side; he is overcome by fears.
διεξέλθωι δὲ διὰ σώματος αὐτοῦ βέλος ἀστραπαὶ δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ περιπατήσασαν ἐπ' αὐτῷ φόβοι
- 26 Alle duisternis zal verborgen zijn in zijn schuilplaatsen; een vuur, dat niet opgeblazen is, zal hem verteren; den overigen in zijn tent zal het kwalijk gaan.
All his wealth is stored up for the dark: a fire not made by man sends destruction on him, and on everything in his tent.
πᾶν δὲ σκότος αὐτῷ ὑπομείναι κατέδετα αὐτὸν πῦρ ἄκαυστον κακῶσαι δὲ αὐτοῦ ἐπήλυτος τὸν οἶκον
- 27 De hemel zal zijn ongerechtigheid openbaren, en de aarde zal zich tegen hem opmaken.
The heavens make clear his sin, and the earth gives witness against him.
ἀνακαλύψαι δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς ἀνομίας γῆ δὲ ἐπανασταίη αὐτῷ
- 28 De inkomste van zijn huis zal weggevoerd worden; het zal al henenvloeien in den dag Zijns toorns.
The produce of his house is taken away into another country, like things given into the hands of others in the day of wrath.
ἐκλύσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπόλεια εἰς τέλος ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθωι αὐτῷ
- 29 Dit is het deel des goddelozen mensen van God, en de erve zijner redenen van God. Job 21
This is the reward of the evil man, and the heritage given to him by God.
αὕτη ἡ μερίς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου καὶ κτῆμα ὑπαρχόντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου
- 1 Maar Job antwoordde en zeide:
Then Job made answer and said,
ὑπολαβὼν δὲ ἰωβ λέγει
- 2 Hoort aandachtelijk mijn rede, en laat dit zijn uw vertroosting.
Give attention with care to my words; and let this be your comfort.
ἀκούσατε ἀκούσατέ μου τῶν λόγων ἵνα μὴ ἤ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παράκλησις
- 3 Verdraagt mij, en ik zal spreken; en nadat ik gesproken zal hebben, spot dan.
Let me say what is in my mind, and after that, go on making sport of me.
ἄρατέ με ἐγὼ δὲ λαλήσω εἴτ' οὐ καταγελάσατέ μου
- 4 Is (mij aangaande) mijn klacht tot den mens? Doch of het zo ware, waarom zou mijn geest niet verdrietig zijn?
As for me, is my outcry against man? is it then to be wondered at if my spirit is troubled?
τί γάρ μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἔλεγξις ἢ διὰ τί οὐ θυμωθήσομαι
- 5 Ziet mij aan, en wordt verbaasd, en legt de hand op den mond.
Take note of me and be full of wonder, put your hand on your mouth.
εἰσβλέψαντες εἰς ἐμὲ θαυμάσατε χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνι
- 6 Ja, wanneer ik daaraan gedenk, zo word ik beroerd, en mijn vlees heeft een gruwen gevat.
At the very thought of it my flesh is shaking with fear.
ἐάν τε γάρ μνησθῶ ἐσπούδακα ἔχουσιν δέ μου τὰς σάρκας ὀδύναι
- 7 Waarom leven de goddelozen, worden oud, ja, worden geweldig in vermogen?
Why is life given to the evil-doers? why do they become old and strong in power?
διὰ τί ἀσεβεῖς ζῶσιν πεπαλαίωνται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ
- 8 Hun zaad is bestendig met hen voor hun aangezicht, en hun spruiten zijn voor hun ogen.
Their children are ever with them, and their offspring before their eyes.
ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχὴν τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς

- 9 Hun huizen hebben vrede zonder vreze, en de roede Gods is op hen niet.
Their houses are free from fear, and the rod of God does not come on them.
οἱ οἴκοι αὐτῶν εὐθηνοῦσιν φόβος δὲ οὐδαμοῦ μάλιστα δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς
- 10 Zijn stier bespringt, en mist niet; zijn koe kalft, en misdraagt niet.
Their ox is ready at all times to give seed; their cow gives birth, without dropping her young.
ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ ὠμοτόκησεν διεσώθη δὲ αὐτῶν ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφαλεν
- 11 Hun jonge kinderen zenden zij uit als een kudde, en hun kinderen huppelen.
They send out their young ones like a flock, and their children have pleasure in the dance,
μένουσιν δὲ ὡς πρόβατα αἰώνια τὰ δὲ παῖδιά αὐτῶν προσπαίζουσιν
- 12 Zij heffen op met de trommel en de harp, en zij verblijden zich op het geluid des orgels.
They make songs to the instruments of music, and are glad at the sound of the pipe.
ἀναλαμβάντες ψαλτήριον καὶ κιθάραν καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ
- 13 In het goede verslijten zij hun dagen; en in een ogenblik dalen zij in het graf.
Their days come to an end without trouble, and suddenly they go down to the underworld.
συνετέλεσαν δὲ ἐν ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν ἐν δὲ ἀναπαύσει ἤδου ἐκοιμήθησαν
- 14 Nochtans zeggen zij tot God: Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust.
Though they said to God, Go away from us, for we have no desire for the knowledge of your ways.
λέγει δὲ κυρίῳ ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ ὁδοῦς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι
- 15 Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? En wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanlopen zouden?
What is the Ruler of all, that we may give him worship? and what profit is it to us to make prayer to him?
τί ἰκανός ἐστι δουλεύσομεν αὐτῷ καὶ τίς ὠφέλεια ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ
- 16 Doch ziet, hun goed is niet in hun hand; de raad der goddelozen is verre van mij.
Truly, is not their well-being in their power? (The purpose of the evil-doers is far from me.)
ἐν χερσὶν γὰρ ἦν αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ
- 17 Hoe dikwijls geschiedt het, dat de lamp der goddelozen uitgeblust wordt, en hun verderf hun overkomt; dat God hun smarten uitdeelt in Zijn toorn!
How frequently is the light of the evil-doers put out, or does trouble come on them? how frequently does his wrath take them with cords?
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν λύχνος σβεσθήσεται ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφή ὠδίνες δὲ αὐτοὺς ἔξουσιν ἀπὸ ὀργῆς
- 18 Dat zij gelijk stro worden voor den wind, en gelijk kaf, dat de wervelwind wegsteelt;
How frequently are they as dry stems before the wind, or as grass taken away by the storm-wind?
ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα πρὸ ἀνέμου ἢ ὥσπερ κονιορτός ἐν ὑφέλιατο λαΐλαψ
- 19 Dat God Zijn geweld weglegt, voor Zijn kinderen, hem vergeldt, dat hij het gewaar wordt;
You say, God keeps punishment stored up for his children. Let him send it on the man himself, so that he may have the punishment of it!
ἐκλίποι υἱὸς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἀνταποδώσει πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται
- 20 Dat zijn ogen zijn ondergang zien, en hij drinkt van de grimmigheid des Almachtigen!
Let his eyes see his trouble, and let him be full of the wrath of the Ruler of all!
ἴδοισαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὴν ἑαυτοῦ σφαγὴν ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθείη
- 21 Want wat lust zou hij na zich aan zijn huis hebben, als het getal zijner maanden afgesneden is?
For what interest has he in his house after him, when the number of his months is ended?
ὅτι τί θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν καὶ ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ διηρέθησαν
- 22 Zal men God wetenschap leren, daar Hij de hogen richt?
Is anyone able to give teaching to God? for he is the judge of those who are on high.
πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην αὐτοῦ δὲ φόνους διακρινεῖ

- 23 Deze sterft in de kracht zijner volkomenheid, daar hij gans stil en gerust was;
 One comes to his end in complete well-being, full of peace and quiet:
 οὗτος ἀποθανεῖται ἐν κράτει ἀπολοσύνης αὐτοῦ ὅλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθηνῶν
- 24 Zijn melkvaten waren vol melk, en het merg zijner benen was bevochtigd.
 His buckets are full of milk, and there is no loss of strength in his bones.
 τὰ δὲ ἔγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται
- 25 De ander daarentegen sterft met een bittere ziel, en hij heeft van het goede niet gegeten.
 And another comes to his end with a bitter soul, without ever tasting good.
 ὁ δὲ τελευτᾷ ὑπὸ πικρίας ψυχῆς οὐ φαγὼν οὐδὲν ἀγαθόν
- 26 Zij liggen te zamen neder in het stof, en het gewormte overdekt ze.
 Together they go down to the dust, and are covered by the worm.
 ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοιμῶνται σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν
- 27 Ziet, ik weet ulieder gedachten, en de boze verdichtselen, waarmede gij tegen mij geweld doet.
 See, I am conscious of your thoughts, and of your violent purposes against me;
 ὥστε οἶδα ὑμᾶς ὅτι τόλμη ἐπικεισθέ μοι
- 28 Want gij zult zeggen: Waar is het huis van den prins, en waar is de tent van de woningen der goddelozen?
 For you say, Where is the house of the ruler, and where is the tent of the evil-doer?
 ὅτι ἔρεῖτε ποῦ ἐστὶν οἶκος ἄρχοντος καὶ ποῦ ἐστὶν ἡ σκέπη τῶν σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν
- 29 Hebt gijlieden niet gevraagd de voorbijgaanden op den weg, en kent gij hun tekenen niet?
 Have you not put the question to the travellers, and do you not take note of their experience?
 ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδὸν καὶ τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε
- 30 Dat de boze onttrokken wordt ten dage des verderfs; dat zij ten dage der verbolgenheden ontvoerd worden.
 How the evil man goes free in the day of trouble, and has salvation in the day of wrath?
 ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπολείας κουφίζεται ὁ πονηρὸς εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσονται
- 31 Wie zal hem in het aangezicht zijn weg vertonen? Als hij wat doet, wie zal hem vergelden?
 Who will make his way clear to his face? and if he has done a thing, who gives him punishment for it?
 τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ προσώπου αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐποίησεν τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ
- 32 Eindelijk wordt hij naar de graven gebracht, en is gedurig in den aardhoop.
 He is taken to his last resting-place, and keeps watch over it.
 καὶ αὐτὸς εἰς τάφους ἀπνέχθη καὶ ἐπὶ σορῶ ἠγρύπνησεν
- 33 De kluiten des dals zijn hem zoet, en hij trekt na zich alle mensen; en dergenen, die voor hem geweest zijn, is geen getal.
 The earth of the valley covering his bones is sweet to him, and all men come after him, as there were unnumbered before him.
 ἐγλυκάνθησαν αὐτῷ χάλικες χειμάρρον καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναριθμητοὶ
- 34 Hoe vertroost gij mij dan met ijdelheid, dewijl in uw antwoorden overtreding overig is? Job 22
 Why then do you give me comfort with words in which there is no profit, when you see that there is nothing in your answers but deceit?
 πῶς δὲ παρακαλεῖτέ με κενά τὸ δὲ ἐμὲ καταπαύσασθαι ἀφ' ὑμῶν οὐδέν
- 1 Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:
 Then Eliphaz the Temanite made answer and said,
 ὑπολαβὼν δὲ ἐλιφας ὁ θαιμανίτης λέγει
- 2 Zal ook een man Gode voordelig zijn? Maar voor zichzelf zal de verstandige voordelig zijn.
 Is it possible for a man to be of profit to God? No, for a man's wisdom is only of profit to himself.
 πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην

- 3 Is het voor den Almachtige nuttigheid, dat gij rechtvaardig zijt; of gewin, dat gij uw wegen volmaakt?
Is it of any interest to the Ruler of all that you are upright? or is it of use to him that your ways are without sin?
τί γὰρ μέλει τῷ κυρίῳ ἐὰν σὺ ἦσθα τοῖς ἔργοις ἄμεμπτος ἢ ὠφέλεια ὅτι ἀπλώσης τὴν ὁδὸν σου
- 4 Is het om uw vreze, dat Hij u bestraft, dat Hij met u in het gericht komt?
Is it because you give him honour that he is sending punishment on you and is judging you?
ἢ λόγον σου ποιούμενος ἐλέγξει σε καὶ συνεισελεύσεται σοι εἰς κρίσιν
- 5 Is niet uw boosheid groot, en uwer ongerechtigheden geen einde?
Is not your evil-doing great? and there is no end to your sins.
πότερον οὐχ ἡ κακία σου ἐστὶν πολλή ἀναρίθμητοι δέ σοῦ εἰσὶν αἱ ἁμαρτία
- 6 Want gij hebt uw broeders zonder oorzaak pand afgenomen, en de klederen der naakten hebt gij uitgetogen.
For you have taken your brother's goods when he was not in your debt, and have taken away the clothing of those who have need of it.
ἠνεχύραζες δὲ τοὺς ἀδελφοὺς σου διὰ κενῆς ἀμφίβιασιν δὲ γυμνῶν ἀφείλου
- 7 Den moede hebt gij geen water te drinken gegeven, en van den hongerige hebt gij het brood onthouden.
You do not give water to the tired traveller, and from him who has no food you keep back bread.
οὐδὲ ὕδωρ διψῶντας ἐπότισας ἀλλὰ πεινόντων ἐστέρησας ψωμόν
- 8 Maar was er een man van geweld, voor dien was het land, en een aanzienlijk persoon woonde daarin.
For it was the man with power who had the land, and the man with an honoured name who was living in it.
ἐθαύμασας δὲ τινῶν πρόσωπον ὤκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς
- 9 De weduwen hebt gij ledig weggezonden, en de armen der wezen zijn verbrijzeld.
You have sent widows away without hearing their cause, and you have taken away the support of the child who has no father.
χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενὰς ὀρφανοὺς δὲ ἐκάκωσας
- 10 Daarom zijn strikken rondom u, en vervaardheid heeft u haastelijk beroerd.
For this cause nets are round your feet, and you are overcome with sudden fear.
τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες καὶ ἐσπούδασέν σε πόλεμος ἐξαίσιος
- 11 Of gij ziet de duisternis niet, en des water overvloed bedekt u.
Your light is made dark so that you are unable to see, and you are covered by a mass of waters.
τὸ φῶς σοι σκότος ἀπέβη κοιμηθέντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυψε
- 12 Is niet God in de hoogte der hemelen? Zie toch het opperste der sterren aan, dat zij verheven zijn.
Is not God as high as heaven? and see the stars, how high they are!
μὴ οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπεινώσεν
- 13 Daarom zegt gij: Wat weet er God van? Zal Hij door de donkerheid oordelen?
And you say, What knowledge has God? is he able to give decisions through the deep dark?
καὶ εἶπας τί ἔγνω ὁ ἰσχυρὸς ἢ κατὰ τοῦ γνόφου κρινεῖ
- 14 De wolken zijn Hem een verbergend, dat Hij niet ziet; en Hij bewandelt den omgang der hemelen.
Thick clouds are covering him, so that he is unable to see; and he is walking on the arch of heaven.
νέφη ἀποκρυφῆ αὐτοῦ καὶ οὐχ ὀραθήσεται καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύσεται
- 15 Hebt gij het pad der eeuw waargenomen, dat de ongerechtige lieden betreden hebben?
Will you keep the old way by which evil men went?
μὴ τρίβον αἰώνιον φυλάξεις ἢν ἐπάτησαν ἄνδρες ἄδικοι
- 16 Die rimpelachtig gemaakt zijn, als het de tijd niet was; een vloed is over hun grond uitgestort;
Who were violently taken away before their time, who were overcome by the rush of waters:
οἱ συνελήφθησαν ἄωροι ποταμὸς ἐπιρρέων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν

- 17 Die zeiden tot God: Wijk van ons! En wat had de Almachtige hun gedaan?
Who said to God, Go away from us; and, What is the Ruler of all able to do to us?
οἱ λέγοντες κύριος τί ποιήσει ἡμῖν ἢ τί ἐπάξεται ἡμῖν ὁ παντοκράτωρ
- 18 Hij had immers hun huizen met goed gevuld; daarom is de raad der goddelozen verre van mij.
Though he made their houses full of good things: but the purpose of the evil-doers is far from me!
ὄς δὲ ἐνέπλησεν τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν βουλὴ δὲ ἀσεβῶν πόρρω ἀπ' αὐτοῦ
- 19 De rechtvaardigen zagen het, en waren blijde, en de onschuldige bespotten hen;
The upright saw it and were glad: and those who had done no wrong made sport of them,
ιδόντες δίκαιοι ἐγένεσαν ἄμεμπτος δὲ ἐμυκτήρισεν
- 20 Dewijl onze stand niet verdelgd is, maar het vuur hun overblijfsel verteerd heeft.
Saying, Truly, their substance is cut off, and their wealth is food for the fire.
εἰ μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν καὶ τὸ κατάλειμμα αὐτῶν καταφάγεται πῦρ
- 21 Gewen u toch aan Hem, en heb vrede; daardoor zal u het goede overkomen.
Put yourself now in a right relation with him and be at peace: so will you do well in your undertakings.
γενεὸς δὴ σκληρὸς ἐὰν ὑπομείνης εἴτ' ὁ καρπὸς σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς
- 22 Ontvang toch de wet uit Zijn mond, en leg Zijn redenen in uw hart.
Be pleased to take teaching from his mouth, and let his words be stored up in your heart.
ἐκλαβε δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξηγορίαν καὶ ἀνάλαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου
- 23 Zo gij u bekeert tot den Almachtige, gij zult gebouwd worden; doe het onrecht verre van uw tenten.
If you come back to the Ruler of all, making yourself low before him; if you put evil far away from your tents;
ἐὰν δὲ ἐπιστραφῆς καὶ ταπεινώσης σεαυτὸν ἔναντι κυρίου πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου τὸ ἄδικον
- 24 Dan zult gij het goud op het stof leggen, en het goud van Ofir bij den rotssteen der beken;
And put your gold in the dust, even your gold of Ophir among the rocks of the valleys;
θήσῃ ἐπὶ χώματι ἐν πέτρᾳ καὶ ὡς πέτρα χεიმάρρους ὠφει
- 25 Ja, de Almachtige zal uw overvloedig goud zijn, en uw krachtig zilver zijn;
Then the Ruler of all will be your gold, and his teaching will be your silver;
ἔσται οὖν σου ὁ παντοκράτωρ βοηθὸς ἀπὸ ἐχθρῶν καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργύριον πεπυρωμένον
- 26 Want dan zult gij u over den Almachtige verlustigen, en gij zult tot God uw aangezicht opheffen.
For then you will have delight in the Ruler of all, and your face will be lifted up to God.
εἶτα παρρησιασθήσῃ ἔναντι κυρίου ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἰλαρῶς
- 27 Gij zult tot Hem ernstiglijk bidden, en Hij zal u verhoren; en gij zult uw geloften betalen.
You will make your prayer to him, and be answered; and you will give effect to your oaths.
εὐξαμένου δὲ σου πρὸς αὐτὸν εἰσακουσεται σου δώσει δὲ σοι ἀποδοῦναι τὰς εὐχὰς
- 28 Als gij een zaak besluit, zo zal zij u bestendig zijn; en op uw wegen zal het licht schijnen.
Your purposes will come about, and light will be shining on your ways.
ἀποκαταστήσει δὲ σοι διαίταν δικαιοσύνης ἐπὶ δὲ ὁδοῖς σου ἔσται φέγγος
- 29 Als men iemand vernederen zal, en gij zeggen zult: Het zij verhoging; dan zal God den nederige van ogen behouden.
For God makes low those whose hearts are lifted up, but he is a saviour to the poor in spirit.
ὅτι ἐταπεινώσεν αὐτὸν καὶ ἐρεῖς ὑπερηφανεύσατο καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει
- 30 Ja, Hij zal dien bevrijden, die niet onschuldig is, want hij wordt bevrijd door de zuiverheid uwer handen.
He makes safe the man who is free from sin, and if your hands are clean, salvation will be yours.
ρύσεται ἀθῶον καὶ διασώθητι ἐν καθαραῖς χερσίν σου

- 1 Maar Job antwoordde en zeide:
And Job made answer and said,
ὕπολαβὸν δὲ ἰωβ λέγει
- 2 Ook heden is mijn klacht wederspanning; mijn plage is zwaar boven mijn zuchten.
Even today my outcry is bitter; his hand is hard on my sorrow.
καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ χειρός μου ἡ ἐλεγχίς ἐστιν καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ
- 3 Och, of ik wist, dat ik Hem vinden zou, ik zou tot Zijn stoel komen;
If only I had knowledge of where he might be seen, so that I might come even to his seat!
τίς δ' ἄρα γνοίη ὅτι εὗροίμι αὐτὸν καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος
- 4 Ik zou het recht voor Zijn aangezicht ordentelijk voorstellen, en mijn mond zou ik met verdedigingen vervullen.
I would put my cause in order before him, and my mouth would be full of arguments.
ἐπιμοι δὲ ἐμαυτοῦ κρίμα τὸ δὲ στόμα μου ἐμπλήσαιμι ἐλέγχων
- 5 Ik zou de redenen weten, die Hij mij antwoorden zou; en verstaan, wat Hij mij zeggen zou.
I would see what his answers would be, and have knowledge of what he would say to me.
γνώφην δὲ ῥήματα ἃ μοι ἐρεῖ αἰσθοίμην δὲ τίνα μοι ἀπαγγελεῖ
- 6 Zou Hij naar de grootheid Zijner macht met mij twisten? Neen; maar Hij zou acht op mij slaan.
Would he make use of his great power to overcome me? No, but he would give attention to me.
καὶ εἰ ἐν πολλῇ ἰσχύϊ ἐπελεύσεται μοι εἴτα ἐν ἀπειλῇ μοι οὐ χρήσεται
- 7 Daar zou de oprechte met Hem pleiten; en ik zou mij in eeuwigheid van mijn Rechter vrijmaken.
There an upright man might put his cause before him; and I would be free for ever from my judge.
ἀλήθεια γὰρ καὶ ἐλεγχος παρ' αὐτοῦ ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος τὸ κρίμα μου
- 8 Zie, ga ik voorwaarts, zo is Hij er niet, of achterwaarts, zo verneem ik Hem niet.
See, I go forward, but he is not there; and back, but I do not see him;
εἰς γὰρ πρῶτα πορεύσομαι καὶ οὐκέτι εἰμί τὰ δὲ ἐπ' ἐσχάτοις τί οἶδα
- 9 Als Hij ter linkerhand werkt, zo aanschouw ik Hem niet; bedekt Hij Zich ter rechterhand, zo zie ik Hem niet.
I am looking for him on the left hand, but there is no sign of him; and turning to the right, I am not able to see him.
ἀριστερὰ ποιήσαντος αὐτοῦ καὶ οὐ κατέσχον περιβαλεῖ δεξιά καὶ οὐκ ὄψομαι
- 10 Doch Hij kent den weg, die bij mij is; Hij beproeve mij; als goud zal ik uitkomen.
For he has knowledge of the way I take; after I have been tested I will come out like gold.
οἶδεν γὰρ ἤδη ὁδὸν μου διέκρινεν δέ με ὥσπερ τὸ χρυσίον
- 11 Aan Zijn gang heeft mijn voet vastgehouden; Zijn weg heb ik bewaard, en ben niet afgeweken.
My feet have gone in his steps; I have kept in his way, without turning to one side or to the other.
ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλασιν αὐτοῦ ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνω
- 12 Het gebod Zijner lippen heb ik ook niet weggedaan; de redenen Zijns monds heb ik meer dan mijn bescheiden deel weggelegd.
I have never gone against the orders of his lips; the words of his mouth have been stored up in my heart.
ἀπὸ ἐνταλμάτων αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ παρέλθω ἐν δὲ κόλπῳ μου ἐκρυψα ῥήματα αὐτοῦ
- 13 Maar is Hij tegen iemand, wie zal dan Hem afkeren? Wat Zijn ziel begeert, dat zal Hij doen.
But his purpose is fixed and there is no changing it; and he gives effect to the desire of his soul.
εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἐκρινεν οὕτως τίς ἐστιν ὁ ἀντειπὼν αὐτῷ ὃ γὰρ αὐτὸς ἠθέλησεν καὶ ἐποίησεν
- 14 Want Hij zal volbrengen, dat over mij bescheiden is; en diergelijke dingen zijn er vele bij Hem.
For what has been ordered for me by him will be gone through to the end: and his mind is full of such designs.

- 15 Hierom word ik voor Zijn aangezicht beroerd; aanmerk het, en vrees voor Hem;
 For this cause I am in fear before him, my thoughts of him overcome me.
 διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα νουθετούμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ [15a] ἐπὶ τοῦτῳ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπυδασθῶ κατανοήσω καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ
- 16 Want God heeft mijn hart week gemaakt, en de Almachtige heeft mij beroerd;
 For God has made my heart feeble, and my mind is troubled before the Ruler of all.
 κύριος δὲ ἐμαλάκυνεν τὴν καρδίαν μου ὁ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέν με
- 17 Omdat ik niet uitgedelgd ben voor de duisternis, en dat Hij van mijn aangezicht de donkerheid bedekt heeft. Job 24
 For I am overcome by the dark, and by the black night which is covering my face.
 οὐ γὰρ ἦδειν ὅτι ἐπελεύσεται μοι σκότος πρὸ προσώπου δέ μου ἐκάλυπεν γνόφος
- 1 Waarom zouden van den Almachtige de tijden niet verborgen zijn, dewijl zij, die Hem kennen, Zijn dagen niet zien?
 Why are times not stored up by the Ruler of all, and why do those who have knowledge of him not see his days?
 διὰ τί δὲ κύριον ἔλαθον ὄραι
- 2 Zij tasten de landpalen aan; de kudden roven zij, en weiden ze.
 The landmarks are changed by evil men, they violently take away flocks, together with their keepers.
 ἀσεβεῖς δὲ ὄριον ὑπερέβησαν ποιμνιον σὺν ποιμένι ἀρπάσαντες
- 3 Den ezel der wezen drijven zij weg; den os ener weduwe nemen zij te pand.
 They send away the ass of him who has no father, they take the widow's ox for debt.
 ὑποζύγιον ὄρφανῶν ἀπήγαγον καὶ βοῦν χήρας ἠνεχύρασαν
- 4 Zij doen de nooddruftigen wijken van den weg; te zamen versteken zich de ellendigen des lands.
 The crushed are turned out of the way; all the poor of the earth go into a secret place together.
 ἐξέκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας ὁμοθυμαδὸν ἐκρύβησαν πραεῖς γῆς
- 5 Ziet, zij zijn woudezels in de woestijn; zij gaan uit tot hun werk, makende zich vroeg op ten roof; het vlakke veld is hem tot spijs, en den jongeren.
 Like asses in the waste land they go out to their work, looking for food with care; from the waste land they get bread for their children.
 ἀπέβησαν δὲ ὡσπερ ὄνοι ἐν ἀγρῷ ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελθόντες τὴν ἐναυτῶν πρᾶξιν ἠδύνθη αὐτῷ ἄρτος εἰς νεωτέρους
- 6 Op het veld maaien zij zijn voeder, en den wijnberg des goddelozen lezen zij af.
 They get mixed grain from the field, and they take away the late fruit from the vines of those who have wealth.
 ἀγρὸν πρὸ ὥρας οὐκ αὐτῶν ὄντα ἐθέρισαν ἀδύνατοι δὲ ἀμπελώνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ ἠργάσαντο
- 7 Den naakten laten zij vernachten zonder kleding, die geen deksel heeft tegen de koude.
 They take their rest at night without clothing, and have no cover in the cold.
 γυμνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων ἀμφίαισιν δὲ ψυχῆς αὐτῶν ἀφείλαντο
- 8 Van den stroom der bergen worden zij nat, en zonder toevlucht zijnde, omhelzen zij de steenrotsen.
 They are wet with the rain of the mountains, and get into the cracks of the rock for cover.
 ἀπὸ ψεκᾶδων ὄρεων ὑγραίνονται παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σκέπην πέτραν περιεβάλλοντο
- 9 Zij rukken het weesje van de borst, en dat over den arme is, nemen zij te pand.
 The child without a father is forced from its mother's breast, and they take the young children of the poor for debt.
 ἤρπασαν ὄρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ ἐκπετωκότα δὲ ἐταπεινώσαν
- 10 Den naakte doen zij weggaan zonder kleed, en hongerig, die garven dragen.
 Others go about without clothing, and though they have no food, they get in the grain from the fields.
 γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως πεινόντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφείλαντο
- 11 Tussen hun muren persen zij olie uit, treden de wijnpersen, en zijn dorstig.
 Between the lines of olive-trees they make oil; though they have no drink, they are crushing out the grapes.
 ἐν στενοῖς ἀδίκως ἐνήθρευσαν ὄδον δὲ δικαίαν οὐκ ἤδεισαν

- 12 Uit de stad zuchten de lieden, en de ziel der verwonden schreeuwt uit; nochtans beschikt God niets ongerijmds.
From the town come sounds of pain from those who are near death, and the soul of the wounded is crying out for help; but God does not take note of their prayer.
οἱ ἐκ πόλεως καὶ οἰκῶν ἰδίων ἐξεβάλλοντο ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναζεν μέγα αὐτὸς δὲ διὰ τί τούτων ἐπισκοπῆν οὐ πεποιήται
- 13 Zij zijn onder de wederstrevers des lichts; zij kennen Zijn wegen niet, en zij blijven niet op Zijn paden.
Then there are those who are haters of the light, who have no knowledge of its ways, and do not go in them.
ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ᾔδεισαν οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῆς ἐπορεύθησαν
- 14 Met het licht staat de moorder op, doodt den arme en den nooddruftige; en des nachts is hij als een dief.
He who is purposing death gets up before day, so that he may put to death the poor and those in need.
γνωὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος καὶ νυκτὸς ἔσται ὡς κλέπτης
- 15 Ook neemt het oog des overspelers de schemering waar, zeggende: Geen oog zal mij zien; en hij legt een deksel op het aangezicht.
And the man whose desire is for the wife of another is waiting for the evening, saying, No eye will see me; and he puts a cover on his face. And in the night the thief goes about;
καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ ἐφύλαξεν σκότος λέγων οὐ προσνοήσει με ὀφθαλμὸς καὶ ἀποκρυβὴν προσώπου ἔθετο
- 16 In de duisternis doorgraaft hij de huizen, die zij zich des daags afgetekend hadden; zij kennen het licht niet.
In the dark he makes holes in the walls of houses: in the daytime they are shutting themselves up, they have no knowledge of the light.
διώρυξεν ἐν σκότει οἰκίας ἡμέρας ἐσφράγισαν αὐτοῦς οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς
- 17 Want de morgenstond is hun te zamen de schaduw des doods; als men hen kent, zijn zij in de strikken van des doods schaduw.
For the middle of the night is as morning to them, they are not troubled by the fear of the dark.
ὅτι ὁμοθυμαδὸν τὸ πρωὶ αὐτοῖς σκιὰ θανάτου ὅτι ἐπιγνώσεται ταραχὰς σκιᾶς θανάτου
- 18 Hij is licht op het vlakke der wateren; vervloekt is hun deel op de aarde; hij wendt zich niet tot den weg der wijngaarden.
They go quickly on the face of the waters; their heritage is cursed in the earth; the steps of the crusher of grapes are not turned to their vine-garden.
ἐλαφρὸς ἔστιν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος καταραθεῖη ἡ μερίς αὐτῶν ἐπὶ γῆς
- 19 De droogte mitsgaders de hitte nemen de sneeuwwateren weg; also het graf dergenen, die gezondigd hebben.
Snow waters become dry with the heat: so do sinners go down into the underworld.
ἀναφανεῖη δὲ τὰ φυτὰ αὐτῶν ἐπὶ γῆς ξηρὰ ἀγκαλίδα γὰρ ὀρφανῶν ἤρπασαν
- 20 De baarmoeder vergeet hem, het gewormte is hem zoet, zijns wordt niet meer gedacht; en het onrecht wordt gebroken als een hout.
The public place of his town has no more knowledge of him, and his name has gone from the memory of men: he is rooted up like a dead tree.
εἴτ' ἀνεμνήσθη αὐτοῦ ἡ ἁμαρτία ὥσπερ δὲ ὀμίγλη δρόσου ἀφανῆς ἐγένετο ἀποδοθεῖη δὲ αὐτῷ ἃ ἔπραξεν συντριβεῖη δὲ πᾶς ἄδικος ἴσα ξύλω ἀνιάτω
- 21 De onvruchtbare, die niet baart, teert hij af, en aan de weduwe doet hij niets goeds.
He is not kind to the widow, and he has no pity for her child.
στεῖραν γὰρ οὐκ εὖ ἐποίησεν καὶ γύναιον οὐκ ἠλέησεν
- 22 Ook trekt hij de machtigen door zijn kracht; staat hij op, zo is men des levens niet zeker.
But God by his power gives long life to the strong; he gets up again, though he has no hope of life.
θυμῷ δὲ κατέστρεψεν ἀδυνάτους ἀναστὰς τοιγαροῦν οὐ μὴ πιστεῦσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς
- 23 Stelt hem God in gerustigheid, zo steunt hij daarop; nochtans zijn Zijn ogen op hun wegen.
He takes away his fear of danger and gives him support; and his eyes are on his ways.
μαλακισθεὶς μὴ ἐπιζέτω ὑγιασθῆναι ἀλλὰ πεσεῖται νόσω
- 24 Zij zijn een weinig tijds verheven, daarna is er niemand van hen; zij worden nedergedrukt; gelijk alle anderen worden zij besloten; en gelijk de top ener aarworden zij afgesneden.
For a short time they are lifted up; then they are gone; they are made low, they are pulled off like fruit, and like the heads of grain they are cut off.
πολλοὺς γὰρ ἐκάκωσεν τὸ ὕψωμα αὐτοῦ ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι ἢ ὥσπερ στάχυν ἀπὸ καλάμης αὐτόματος ἀποπεσῶν
- 25 Indien het nu zo niet is, wie zal mij leugenachtig maken, en mijn rede tot niet brengen?
And if it is not so, now, who will make it clear that my words are false, and that what I say is of no value?
εἰ δὲ μὴ τίς ἐστιν ὁ φάμενος ψευδῆ με λέγειν καὶ θήσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά μου

- 1 Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:
Then Bildad the Shuhite made answer and said,
ὕπολαβὸν δὲ βαλδαδ ὁ σανχίτης λέγει
- 2 Heerschappij en vreze zijn bij Hem, Hij maakt vrede in Zijn hoogten.
Rule and power are his; he makes peace in his high places.
τί γὰρ προοίμιον ἢ φόβος παρ' αὐτοῦ ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν ἐν ὑψίστῳ
- 3 Is er een getal Zijner benden? En over wien staat Zijn licht niet op?
Is it possible for his armies to be numbered? and on whom is not his light shining?
μὴ γὰρ τις ὑπολάβοι ὅτι ἔστιν παρέλκυσις πειραταῖς ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἔνεδρα παρ' αὐτοῦ
- 4 Hoe zou dan een mens rechtvaardig zijn bij God, en hoe zou hij zuiver zijn, die van een vrouw geboren is?
How then is it possible for man to be upright before God? or how may he be clean who is a son of woman?
πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἐναντὶ κυρίου ἢ τίς ἂν ἀποκαθαρίσαι ἑαυτὸν γεννητὸς γυναικός
- 5 Zie, tot de maan toe, en zij zal geen schijnsel geven; en de sterren zijn niet zuiver in Zijn ogen.
See, even the moon is not bright, and the stars are not clean in his eyes:
εἰ σελήνη συντάσσει καὶ οὐκ ἐπιφάσκει ἄστρα δὲ οὐ καθαρὰ ἐναντίον αὐτοῦ
- 6 Hoeveel te min de mens, die een made is, en des mensen kind, die een worm is!
How much less man who is an insect, and the son of man who is a worm!
ἕα δὲ ἄνθρωπος σαπρία καὶ υἱὸς ἀνθρώπου σκόληξ
- 1 Maar Job antwoordde en zeide:
Then Job made answer and said,
ὕπολαβὸν δὲ ἰωβ λέγει
- 2 Hoe hebt gij geholpen dien, die zonder kracht is, en behouden den arm, die zonder sterkte is?
How have you given help to him who has no power! how have you been the salvation of the arm which has no strength!
τίني πρόσκεισαι ἢ τίني μέλλεις βοηθεῖν πότερον οὐχ ᾧ πολλὴ ἰσχὺς καὶ ᾧ βραχίων κραταιός ἔστιν
- 3 Hoe hebt gij hem geraden, die geen wijsheid heeft, en de zaak, alzo zij is, ten volle bekend gemaakt?
How have you given teaching to him who has no wisdom, and fully made clear true knowledge!
τίني συμβεβούλευσαι οὐχ ᾧ πᾶσα σοφία ἢ τίνη ἐπακολουθήσεις οὐχ ᾧ μεγίστη δύναμις
- 4 Aan wien hebt gij die woorden verhaald? En wiens geest is van u uitgegaan?
To whom have your words been said? and whose spirit came out from you?
τίνη ἀνήγγειλας ῥήματα πνοὴ δὲ τίνοσ ἐστὶν ἢ ἐξελοῦσα ἐκ σοῦ
- 5 De doden zullen geboren worden van onder de wateren, en hun inwoners.
The shades in the underworld are shaking; the waters and those living in them.
μὴ γίγαντες μαιωθήσονται ὑποκάτωθεν ὕδατος καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ
- 6 De hel is naakt voor Hem, en geen deksel is er voor het verderf.
The underworld is uncovered before him, and Destruction has no veil.
γυμνὸς ὁ ᾄδης ἐπόπιον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔστιν περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ
- 7 Hij breidt het noorden uit over het woeste; Hij hangt de aarde aan een niet.
By his hand the north is stretched out in space, and the earth is hanging on nothing.
ἐκτεινὼν βορέαν ἐπ' οὐδὲν κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός
- 8 Hij bindt de wateren in Zijn wolken; nochtans scheurt de wolk daaronder niet.
By him the waters are shut up in his thick clouds, and the cloud does not give way under them.
δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐρράγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ

- 9 Hij houdt het vlakke Zijns troons vast; Hij spreidt Zijn wolk daarover.
By him the face of his high seat is veiled, and his cloud stretched out over it.
ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ
- 10 Hij heeft een gezet perk over het vlakke der wateren rondom afgetekend, tot aan de voleinding toe des lichts met de duisternis.
By him a circle is marked out on the face of the waters, to the limits of the light and the dark.
πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους
- 11 De pilaren des hemels sidderen, en ontzetten zich voor Zijn schelden.
The pillars of heaven are shaking, and are overcome by his sharp words.
στῦλοι οὐρανοῦ ἐπετάσθησαν καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμῆσεως αὐτοῦ
- 12 Door Zijn kracht klieft Hij de zee, en door Zijn verstand verslaat Hij haar verheffing.
By his power the sea was made quiet; and by his wisdom Rahab was wounded.
ἰσχύι κατέπαυσεν τὴν θάλασσαν ἐπιστήμη δὲ ἔτρωσε τὸ κῆτος
- 13 Door Zijn Geest heeft Hij de hemelen versierd; Zijn hand heeft de langwemelende slang geschapen.
By his wind the heavens become bright: by his hand the quickly moving snake was cut through.
κλειθρα δὲ οὐρανοῦ δεδόικασιν αὐτὸν προστάγματι δὲ ἐθανάτωσεν δράκοντα ἀποστάτην
- 14 Ziet, dit zijn maar uiterste einden Zijner wegen; en wat een klein stukje der zaak hebben wij van Hem gehoord? Wie zou dan den donder Zijner mogendhedenverstaan? Job 27
See, these are only the outskirts of his ways; and how small is that which comes to our ears about him! But the thunder of his acts of power is outside all knowledge.
ἰδοὺ ταῦτα μέρη ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ἱκμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ σθένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς οἶδεν ὅποτε ποιήσει
- 1 En Job ging voort zijn spreuk op te heffen, en zeide:
And Job again took up the word and said,
ἔτι δὲ προσθεὶς ἰωβ εἶπεν τῷ προοιμίῳ
- 2 Zo waarachtig als God leeft, Die mijn recht weggenomen heeft, en de Almachtige, Die mijner ziel bitterheid heeft aangedaan!
By the life of God, who has taken away my right; and of the Ruler of all, who has made my soul bitter;
ζῆ κύριος ὅς οὕτω με κέκρικεν καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου τὴν ψυχὴν
- 3 Zo lang als mijn adem in mij zal zijn, en het geblaas Gods in mijn neus;
(For all my breath is still in me, and the spirit of God is my life;)
ἢ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς μου ἐνούσης πνεῦμα δὲ θεῖον τὸ περιόν μοι ἐν ῥίσιν
- 4 Indien mijn lippen onrecht zullen spreken, en indien mijn tong bedrog zal uitspreken!
Truly, there is no deceit in my lips, and my tongue does not say what is false.
μὴ λαλήσειν τὰ χεῖλη μου ἄνομα οὐδὲ ἡ ψυχὴ μου μελετήσεται ἄδικα
- 5 Het zij verre van mij, dat ik ulieden rechtvaardigen zou; totdat ik den geest zal gegeven hebben, zal ik mijn oprechtheid van mij niet wegdoen.
Let it be far from me! I will certainly not say that you are right! I will come to death before I give up my righteousness.
μὴ μοι εἴη δικαίους ὑμᾶς ἀποφῆναι ἕως ἂν ἀποθάνω οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν
- 6 Aan mijn gerechtigheid zal ik vasthouden, en zal ze niet laten varen; mijn hart zal die niet versmaden van mijn dagen.
I will keep it safe, and will not let it go: my heart has nothing to say against any part of my life.
δικαιοσύνη δὲ προσέχων οὐ μὴ προῶμαι οὐ γὰρ σύνοιδα ἐμαυτῷ ἄτοπα πράξας
- 7 Mijn vijand zij als de goddeloze, en die zich tegen mij opmaakt, als de verkeerde.
Let my hater be like the evil man, and let him who comes against me be as the sinner.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ εἴησαν οἱ ἐχθροί μου ὥσπερ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀσεβῶν καὶ οἱ ἐπ' ἐμὲ ἐπανιστανόμενοι ὥσπερ ἡ ἀπόλεια τῶν παρανόμων
- 8 Want wat is de verwachting des huichelaars, als hij zal gierig geweest zijn, wanneer God zijn ziel zal uittrekken?
For what is the hope of the sinner when he is cut off, when God takes back his soul?
καὶ τίς γὰρ ἐστὶν ἐλπίς ἀσεβεῖ ὅτι ἐπέχει πεποιθὸς ἐπὶ κύριον ἄρα σωθήσεται

- 9 Zal God zijn geroep horen, als benauwdheid over hem komt?
Will his cry come to the ears of God when he is in trouble?
ἢ τὴν δέησιν αὐτοῦ εἰσακούσεται κύριος ἢ ἐπελθοῦσης αὐτῷ ἀνάγκης
- 10 Zal hij zich verlustigen in den Almachtige? Zal hij God aanroepen te aller tijd?
Will he take delight in the Ruler of all, and make his prayer to God at all times?
μὴ ἔχει τινὰ παρρησίαν ἔναντι αὐτοῦ ἢ ὡς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ εἰσακούσεται αὐτοῦ
- 11 Ik zal ulieden leren van de hand Gods; wat bij den Almachtige is, zal ik niet verhelelen.
I will give you teaching about the hand of God; I will not keep secret from you what is in the mind of the Ruler of all.
ἀλλὰ δὴ ἀναγγελωῦ ἡμῖν τί ἐστὶν ἐν χειρὶ κυρίου ἃ ἐστὶν παρὰ παντοκράτορι οὐ ψεύσομαι
- 12 Ziet, gij zelve allen hebt het gezien; en waarom wordt gij dus door ijdelheid verijdeld?
Truly, you have all seen it yourselves; why then have you become completely foolish?
ἰδοὺ δὴ πάντες οἴδατε ὅτι κενὰ κενοὶς ἐπιβάλλετε
- 13 Dit is het deel des goddelozen mensen bij God, en de erve der tirannen, die zij van den Almachtige ontvangen zullen.
This is the punishment of the evil-doer from God, and the heritage given to the cruel by the Ruler of all.
αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου κτήμα δὲ δυναστῶν ἐλεύσεται παρὰ παντοκράτορος ἐπ' αὐτούς
- 14 Indien zijn kinderen vermenigvuldigen, het is ten zwaarde; en zijn spruiten zullen van brood niet verzadigd worden.
If his children are increased, it is for the sword; and his offspring have not enough bread.
ἐὰν δὲ πολλοὶ γένωνται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς σφαγὴν ἔσονται ἐὰν δὲ καὶ ἀνδρωθῶσιν προσαιτήσουσιν
- 15 Zijn overgeblevenen zullen in den dood begraven worden, en zijn weduwen zullen niet wenen.
When those of his house who are still living come to their end by disease, they are not put into the earth, and their widows are not weeping for them.
οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ ἐν θανάτῳ τελευτήσουσιν χήρας δὲ αὐτῶν οὐθεὶς ἐλεήσει
- 16 Zo hij zilver opgehoopt zal hebben als stof, en kleding bereid als leem;
Though he may get silver together like dust, and make ready great stores of clothing;
ἐὰν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον ἴσα δὲ πηλῷ ἐτοιμάσῃ χρυσίον
- 17 Hij zal ze bereiden, maar de rechtvaardige zal ze aantrekken, en de onschuldige zal het zilver delen.
He may get them ready, but the upright will put them on, and he who is free from sin will take the silver for a heritage.
ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληθινοὶ καθέξουσιν
- 18 Hij bouwt zijn huis als een motte, en als een hoeder de hutte maakt.
His house has no more strength than a spider's thread, or a watchman's tent.
ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥσπερ σῆτες καὶ ὥσπερ ἀράχνη
- 19 Rijk ligt hij neder, en wordt niet weggenomen; doet hij zijn ogen open, zo is hij er niet.
He goes to rest full of wealth, but does so for the last time: on opening his eyes, he sees it there no longer.
πλούσιος κοιμηθεὶς καὶ οὐ προσθήσει ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διήνοιξεν καὶ οὐκ ἔστιν
- 20 Verschrikkingen zullen hem als wateren aangrijpen; des nachts zal hem een wervelwind wegstelen.
Fears overtake him like rushing waters; in the night the storm-wind takes him away.
συνήνησαν αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ αἱ ὀδύνας νυκτὶ δὲ ὑφέλατο αὐτὸν γνόφος
- 21 De oostenwind zal hem wegvoeren, dat hij henegaat, en zal hem wegstormen uit zijn plaats.
The east wind takes him up and he is gone; he is forced violently out of his place.
ἀναλήμψεται αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται καὶ λικμήσει αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ
- 22 En God zal dit over hem werpen, en niet sparen; van Zijn hand zal hij snellijk vlieden.
God sends his arrows against him without mercy; he goes in flight before his hand.
καὶ ἐπιρρίψει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται ἐκ χειρὸς αὐτοῦ φυγῆ φεύζεται

- 23 Een ieder zal over hem met zijn handen klappen, en over hem fluiten uit zijn plaats. Job 28
Men make signs of joy because of him, driving him from his place with sounds of hissing.
κροτήσῃ ἐπ' αὐτοῦ χεῖρας αὐτοῦ καὶ συριεῖ αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ
- 1 Gewisselijk, er is voor het zilver een uitgang, en een plaats voor het goud, dat zij smelten.
Truly there is a mine for silver, and a place where gold is washed out.
ἔστιν γὰρ ἀργυρίῳ τόπος ὅθεν γίνεται τόπος δὲ χρυσίῳ ὅθεν διηθεῖται
- 2 Het ijzer wordt uit stof genomen, en uit steen wordt koper gegoten.
Iron is taken out of the earth, and stone is changed into brass by the fire.
σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται
- 3 Het einde, dat God gesteld heeft voor de duisternis, en al het uiterste onderzoekt hij; het gesteente der donkerheid en der schaduw des doods.
Man puts an end to the dark, searching out to the farthest limit the stones of the deep places of the dark.
τάξις ἔθετο σκότει καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται λίθος σκοτία καὶ σκιά θανάτου
- 4 Breekt er een beek door, bij dengene, die daar woont, de wateren vergeten zijnde van den voet, worden van den mens uitgeput, en gaan weg.
He makes a deep mine far away from those living in the light of day; when they go about on the earth, they have no knowledge of those who are under them, who are hanging far from men, twisting from side to side on a cord.
διακοπή χεიმάρρου ἀπὸ κονίας οἱ δὲ ἐπιλανθανόμενοι ὁδὸν δικαίαν ἠσθένησαν ἐκ βροτῶν
- 5 Uit de aarde komt het brood voort, en onder zich wordt zij veranderd, alsof zij vuur ware.
As for the earth, bread comes out of it; but under its face it is turned up as if by fire.
γῆ ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος ὑποκάτω αὐτῆς ἐστράφη ὡσεὶ πῦρ
- 6 Haar stenen zijn de plaats van den saffier, en zij heeft stofjes van goud.
Its stones are the place of sapphires, and it has dust of gold.
τόπος σαφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς καὶ χῶμα χρυσίον αὐτῷ
- 7 De roofvogel heeft het pad niet gekend, en het oog der kraai heeft het niet gezien.
No bird has knowledge of it, and the hawk's eye has never seen it.
τρίβος οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινὸν καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν ὀφθαλμὸς γυπὸς
- 8 De jonge hoogmoedige dieren hebben het niet betreden, de felle leeuw is daarover niet heengegaan.
The great beasts have not gone over it, and the cruel lion has not taken that way.
οὐκ ἐπάτησαν αὐτὴν υἱοὶ ἀλαζόνων οὐ παρήλθεν ἐπ' αὐτῆς λέων
- 9 Hij legt zijn hand aan de keiachtige rots, hij keert de bergen van den wortel om.
Man puts out his hand on the hard rock, overturning mountains by the roots.
ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινεν χεῖρα αὐτοῦ κατέστρεψεν δὲ ἐκ ριζῶν ὄρη
- 10 In de rotsstenen houwt hij stromen uit, en zijn oog ziet al het kostelijke.
He makes deep ways, cut through the rock, and his eye sees everything of value.
δίνας δὲ ποταμῶν ἔρρηξεν πᾶν δὲ ἔντιμον εἶδέν μου ὁ ὀφθαλμὸς
- 11 Hij bindt de rivier toe, dat niet een traan uitkomt, en het verborgene brengt hij uit in het licht.
He keeps back the streams from flowing, and makes the secret things come out into the light.
βάθη δὲ ποταμῶν ἀνεκάλυψεν ἔδειξεν δὲ ἑαυτοῦ δύναμιν εἰς φῶς
- 12 Maar de wijsheid, van waar zal zij gevonden worden? En waar is de plaats des verstands?
But where may wisdom be seen? and where is the resting-place of knowledge?
ἢ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη ποῖος δὲ τόπος ἔστιν τῆς ἐπιστήμης

- 13 De mens weet haar waarde niet, en zij wordt niet gevonden in het land der levenden.
 Man has not seen the way to it, and it is not in the land of the living.
 οὐκ οἶδεν βροτὸς ὁδὸν αὐτῆς οὐδὲ μὴ εὐρεθῆ ἔν ἀνθρώποις
- 14 De afgrond zegt: Zij is in mij niet; en de zee zegt: Zij is niet bij mij.
 The deep waters say, It is not in me: and the sea says, It is not with me.
 ἄβυσσος εἶπεν οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί καὶ θάλασσα εἶπεν οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ
- 15 Het gesloten goud kan voor haar niet gegeven worden, en met zilver kan haar prijs niet worden opgewogen.
 Gold may not be given for it, or a weight of silver in payment for it.
 οὐ δώσει συγκλεισμὸν ἀντ' αὐτῆς καὶ οὐ σταθήσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς
- 16 Zij kan niet geschat worden tegen fijn goud van Ofir, tegen den kostelijken Schoham, en den Saffier.
 It may not be valued with the gold of Ophir, with the onyx of great price, or the sapphire.
 καὶ οὐ συμβασταχθήσεται χρυσίῳ ωφίρ ἐν ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαφείρῳ
- 17 Men kan het goud of het kristal haar niet gelijk waarden; ook is zij niet te verwisselen voor een kleinood van dicht goud.
 Gold and glass are not equal to it in price, and it may not be exchanged for jewels of the best gold.
 οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκεῦη χρυσᾶ
- 18 De Ramoth en Gabisch zal niet gedacht worden; want de trek der wijsheid is meerder dan der Robijnen.
 There is no need to say anything about coral or crystal; and the value of wisdom is greater than that of pearls.
 μετέωρα καὶ γαβίς οὐ μνησθήσεται καὶ ἔλκυσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα
- 19 Men kan de Topaas van Morenland haar niet gelijk waarden; en bij het fijn louter goud kan zij niet geschat worden.
 The topaz of Ethiopia is not equal to it, and it may not be valued with the best gold.
 οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ τοπάζιον αἰθιοπίας χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταχθήσεται
- 20 Die wijsheid dan, van waar komt zij, en waar is de plaats des verstands?
 From where then does wisdom come, and where is the resting-place of knowledge?
 ἢ δὲ σοφία πόθεν εὐρέθη ποῖος δὲ τόπος ἐστὶν τῆς συνέσεως
- 21 Want zij is verholen voor de ogen aller levenden, en voor het gevogelte des hemels is zij verborgen.
 For it is kept secret from the eyes of all living, unseen by the birds of the air.
 λέληθεν πάντα ἄνθρωπον καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη
- 22 Het verderf en de dood zeggen: Haar gerucht hebben wij met onze oren gehoord.
 Destruction and Death say, We have only had word of it with our ears.
 ἢ ἀπώλεια καὶ ὁ θάνατος εἶπαν ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῆς τὸ κλέος
- 23 God verstaat haar weg, en Hij weet haar plaats.
 God has knowledge of the way to it, and of its resting-place;
 ὁ θεὸς εὖ συνέστησεν αὐτῆς τὴν ὁδὸν αὐτὸς δὲ οἶδεν τὸν τόπον αὐτῆς
- 24 Want Hij schouwt tot aan de einden der aarde, Hij ziet onder al de hemelen.
 For his eyes go to the ends of the earth, and he sees everything under heaven.
 αὐτὸς γὰρ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν ἐφορᾷ εἰδὼς τὰ ἐν τῇ γῆ πάντα ἃ ἐποίησεν
- 25 Als Hij den wind het gewicht maakte, en de wateren opwoog in mate;
 When he made a weight for the wind, measuring out the waters;
 ἀνέμων σταθμὸν ὕδατός τε μέτρα
- 26 Als Hij den regen een gezette orde maakte, en een weg voor het weerlicht der donderen;
 When he made a law for the rain, and a way for the thunder-flames;
 ὅτε ἐποίησεν οὕτως ὑετὸν ἠρίθμησεν καὶ ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνᾶς

- 27 Toen zag Hij haar, en vertelde ze; Hij schikte ze, en ook doorzocht Hij ze.
Then he saw it, and put it on record; he gave it its fixed form, searching it out completely.
τότε εἶδεν αὐτὴν καὶ ἐξηγήσατο αὐτὴν ἐτοιμάσας ἐξιχνίασεν
- 28 Maar tot den mens heeft Hij gezegd: Zie, de vreze des HEEREN is de wijsheid, en van het kwade te wijken is het verstand. Job 29
And he said to man, Truly the fear of the Lord is wisdom, and to keep from evil is the way to knowledge.
εἶπεν δὲ ἀνθρώπῳ ἰδοὺ ἡ θεοσεβεία ἐστὶν σοφία τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστὶν ἐπιστήμη
- 1 En Job ging voort zijn spreuk op te heffen, en zeide:
And Job again took up the word and said,
ἔτι δὲ προσθεὶς ἰωβ εἶπεν τῷ προοιμίῳ
- 2 Och, of ik ware, gelijk in de vorige maanden, gelijk in de dagen, toen God mij bewaarde!
If only I might again be as I was in the months which are past, in the days when God was watching over me!
τίς ἂν με θεὸς ἐπιβλέπων ἡμερῶν ὧν με ὁ θεὸς ἐφύλαξεν
- 3 Toen Hij Zijn lamp deed schijnen over mijn hoofd, en ik bij Zijn licht de duisternis doorwandelde;
When his light was shining over my head, and when I went through the dark by his light.
ὡς ὅτε ἦν ὁ λύχνος αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς μου ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορεύομην ἐν σκότει
- 4 Gelijk als ik was in de dagen mijner jonkheid, toen Gods verborgenheid over mijn tent was;
As I was in my flowering years, when my tent was covered by the hand of God;
ὅτε ἤμην ἐπιβρίθων ὁδοῖς ὅτε ὁ θεὸς ἐπισκοπῆν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου
- 5 Toen de Almachtige nog met mij was, en mijn jongens rondom mij;
While the Ruler of all was still with me, and my children were round me;
ὅτε ἤμην ὑλώδης λίαν κύκλῳ δέ μου οἱ παῖδες
- 6 Toen ik mijn gangen wies in boter, en de rots bij mij oliebeken uitgoot;
When my steps were washed with milk, and rivers of oil were flowing out of the rock for me.
ὅτε ἐχέοντό μου αἱ ὁδοὶ βουτύρῳ τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γάλακτι
- 7 Toen ik uitging naar de poort door de stad, toen ik mijn stoel op de straat liet bereiden.
When I went out of my door to go up to the town, and took my seat in the public place,
ὅτε ἐξεπορεύομην ὄρθριος ἐν πόλει ἐν δὲ πλατείαις ἐτίθητό μου ὁ δίφρος
- 8 De jongens zagen mij, en verstaken zich, en de stokouden rezen op en stonden.
The young men saw me, and went away, and the old men got up from their seats;
ἰδόντες με νεανίσκοι ἐκρύβησαν πρεσβῦται δὲ πάντες ἔστησαν
- 9 De oversten hielden de woorden in, en leidden de hand op hun mond.
The rulers kept quiet, and put their hands on their mouths;
ἀδροὶ δὲ ἐπαύσαντο λαλοῦντες δάκτυλον ἐπιθέντες ἐπὶ στόματι
- 10 De stem der vorsten verstak zich, en hun tong kleefde aan hun gehemelte.
The chiefs kept back their words, and their tongues were joined to the roofs of their mouths.
οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με καὶ γλώσσα αὐτῶν τῷ λάρυγγι αὐτῶν ἐκολλήθη
- 11 Als een oor mij hoorde, zo hield het mij gelukzalig; als mij een oog zag, zo getuigde het van mij.
For when it came to their ears, men said that I was truly happy; and when their eyes saw, they gave witness to me;
ὅτι οὗς ἤκουσεν καὶ ἐμακάρισέν με ὀφθαλμὸς δὲ ἰδὼν με ἐξέκλινεν
- 12 Want ik bevrijdde den ellendige, die riep, en den wees, die geen helper had.
For I was a saviour to the poor when he was crying for help, to the child with no father, and to him who had no supporter.
διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου καὶ ὀρφανῷ ᾧ οὐκ ἦν βοηθός ἐβοήθησα

- 13 De zegen desgenen, die verloren ging, kwam op mij; en het hart der weduwe deed ik vrolijk zingen.
The blessing of him who was near to destruction came on me, and I put a song of joy into the widow's heart.
εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ' ἐμὲ ἔλθοι στόμα δὲ χήρας με εὐλόγησεν
- 14 Ik bekleedde mij met gerechtigheid, en zij bekleedde mij; mijn oordeel was als een mantel en vorstelijke hoed.
I put on righteousness as my clothing, and was full of it; right decisions were to me a robe and a head-dress.
δικαιοσύνην δὲ ἐνεδεδύκειν ἡμφιασάμην δὲ κρίμα ἴσα διπλοῖδι
- 15 Den blinden was ik tot ogen, en den kreupelen was ik tot voeten.
I was eyes to the blind, and feet to him who had no power of walking.
ὀφθαλμὸς ἦμην τυφλῶν ποὺς δὲ χωλῶν
- 16 Ik was den nooddruftigen een vader; en het geschil, dat ik niet wist, dat onderzocht ik.
I was a father to the poor, searching out the cause of him who was strange to me.
ἐγὼ ἦμην πατὴρ ἀδυνάτων δίκην δὲ ἦν οὐκ ἦδεν ἐξιχνίασα
- 17 En ik verbrak de baktanden des verkeerden, en wierp den roof uit zijn tanden.
By me the great teeth of the evil-doer were broken, and I made him give up what he had violently taken away.
συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων ἐκ δὲ μέσου τῶν ὀδόντων αὐτῶν ἄρπαγμα ἐξέσπασα
- 18 En ik zeide: Ik zal in mijn nest den geest geven, en ik zal de dagen vermenigvuldigen als het zand.
Then I said, I will come to my end with my children round me, my days will be as the sand in number;
εἶπα δὲ ἡ ἡλικία μου γηράσει ὥσπερ στέλεχος φοίνικος πολὺν χρόνον βιώσω
- 19 Mijn wortel was uitgebreid aan het water, en dauw vernachtte op mijn tak.
My root will be open to the waters, and the night mist will be on my branches,
ἡ ρίζα μου διήνοικται ἐπὶ ὕδατος καὶ δρόσος ἀύλισθήσεται ἐν τῷ θερισιμῷ μου
- 20 Mijn heerlijkheid was nieuw bij mij, en mijn boog veranderde zich in mijn hand.
My glory will be ever new, and my bow will be readily bent in my hand.
ἡ δόξα μου καινὴ μετ' ἐμοῦ καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύσεται
- 21 Zij hoorden mij aan, en wachtten, en zwegen op mijn raad.
Men gave ear to me, waiting and keeping quiet for my suggestions.
ἐμοῦ ἀκούσαντες προσέσχον ἐσιώπησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλῇ
- 22 Na mijn woord spraken zij niet weder, en mijn rede drupte op hen.
After I had said what was in my mind, they were quiet and let my words go deep into their hearts;
ἐπὶ δὲ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο περιχαρεῖς δὲ ἐγίνοντο ὅποταν αὐτοῖς ἐλάλουν
- 23 Want zij wachtten naar mij, gelijk naar den regen, en sperden hun mond open, als naar den spaden regen.
They were waiting for me as for the rain, opening their mouths wide as for the spring rains.
ὥσπερ γῆ διψῶσα προσδεχομένη τὸν ὑετὸν οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλίαν
- 24 Lachte ik hun toe, zij geloofden het niet; en het licht mijns aangezichts deden zij niet nedervallen.
I was laughing at them when they had no hope, and the light of my face was never clouded by their fear.
ἐὰν γελάσω πρὸς αὐτοὺς οὐ μὴ πιστεύσωσιν καὶ φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν
- 25 Verkoos ik hun weg, zo zat ik bovenaan, en woonde als een koning onder de benden, als een, die treurigen vertroost.
I took my place as a chief, guiding them on their way, and I was as a king among his army. ...
ἐξελεξάμην ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἐκάθισα ἄρχων καὶ κατεσκήνουν ὥσει βασιλεὺς ἐν μονοζώνοις ὃν τρόπον παθεινοὺς παρακαλῶν
- 1 Maar nu lachen over mij minderen dan ik van dagen, welker vaderen ik versmaad zou hebben, om bij de honden mijner kudde te stellen.
But now those who are younger than I make sport of me; those whose fathers I would not have put with the dogs of my flocks.
νυνὶ δὲ κατεγέλασαν μου ἐλάχιστοι νῦν νουθετοῦσιν με ἐν μέρει ὧν ἐξουθένουν πατέρας αὐτῶν οὓς οὐχ ἡγησάμην εἶναι ἀξίους κυνῶν τῶν ἐμῶν νομάδων

- 2 Waartoe zou mij ook geweest zijn de krachten hunner handen? Zij was door ouderdom in hen vergaan.
Of what use is the strength of their hands to me? all force is gone from them.
καί γε ἰσχὺς χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι ἐπ' αὐτοῦς ἀπόλετο συντέλεια
- 3 Die door gebrek en honger eenzaam waren, vliedende naar dorre plaatsen, in het donkere, woeste en verwoeste.
They are wasted for need of food, biting the dry earth; their only hope of life is in the waste land.
ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ἄγονοι οἱ φεύγοντες ἀνυδρὸς ἐχθρὸς συνοχὴν καὶ ταλαιπωρίαν
- 4 Die ziltige kruiden plukten bij de struiken, en welker spijs was de wortel der jeneveren.
They are pulling off the salt leaves from the brushwood, and making a meal of roots.
οἱ περικλώντες ἄλιμα ἐπὶ ἠχοῦντι οἴτινες ἄλιμα ἦν αὐτῶν τὰ σῖτα ἄτιμοι δὲ καὶ πεφασλισμένοι ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ οἱ καὶ ρίζας ξύλων ἐμασῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου
- 5 Zij werden uit het midden uitgedreven; (men jouwde over hen, als over een dief),
They are sent out from among their townsmen, men are crying after them as thieves
ἐπανεστησάν μοι κλέπται
- 6 Opdat zij wonen zouden in de kloven der dalen, de holen des stofs en der steenrotsen.
They have to get a resting-place in the hollows of the valleys, in holes of the earth and rocks.
ὧν οἱ οἴκοι αὐτῶν ἦσαν τρωγλαὶ πετρῶν
- 7 Zij schreeuwden tussen de struiken; onder de netelen vergaderden zij zich.
They make noises like asses among the brushwood; they get together under the thorns.
ἀνὰ μέσον εὐήχων βοήσονται οἱ ὑπὸ φρύγανα ἄγρια διητῶντο
- 8 Zij waren kinderen der dwazen, en kinderen van geen naam; zij waren geslagen uit den lande.
They are sons of shame, and of men without a name, who have been forced out of the land.
ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων ὄνομα καὶ κλέος ἐσβεσμένον ἀπὸ γῆς
- 9 Maar nu ben ik hun een snarenspeel geworden, en ik ben hun tot een klapwoord.
And now I have become their song, and I am a word of shame to them.
νυνὶ δὲ καθάρα ἐγὼ εἰμι αὐτῶν καὶ ἐμὲ θρόλημα ἔχουσιν
- 10 Zij hebben een gruwel aan mij, zij maken zich verre van mij, ja, zij onthouden het speeksel niet van mijn aangezicht.
I am disgusting to them; they keep away from me, and put marks of shame on me.
ἐβδελύξαντο δέ με ἀποστάντες μακρὰν ἀπὸ δὲ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο πτύελον
- 11 Want Hij heeft mijn zeel losgemaakt, en mij bedrukt; daarom hebben zij den breidel voor mijn aangezicht afgeworpen.
For he has made loose the cord of my bow, and put me to shame; he has sent down my flag to the earth before me.
ἀνοιξας γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέν με καὶ χαλινὸν τοῦ προσώπου μου ἐξαπέστειλαν
- 12 Ter rechterhand staat de jeugd op, stoten mijn voeten uit, en banen tegen mij hun verderfelijke wegen.
The lines of his men of war put themselves in order, and make high their ways of destruction against me:
ἐπὶ δεξιῶν βλαστοῦ ἐπανεστησαν πόδα αὐτῶν ἐξετείναν καὶ ὄδοποίησαν ἐπ' ἐμὲ τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν
- 13 Zij breken mijn pad af, zij bevorderen mijn ellende; zij hebben geen helper van doen.
They have made waste my roads, with a view to my destruction; his bowmen come round about me;
ἐξετρίβησαν τρίβοι μου ἐξέδυσεν γὰρ μου τὴν στολήν
- 14 Zij komen aan, als door een wijde breuk; onder de verwoesting rollen zij zich aan.
As through a wide broken place in the wall they come on, I am overturned by the shock of their attack.
βέλεσιν αὐτοῦ κατηκόντισέν με κέχηται μοι ὡς βούλεται ἐν ὁδύνας πέφυρμαι
- 15 Men is met verschrikkingen tegen mij gekeerd; elk een vervolgt als een wind mijn edele ziel, en mijn heil is als een wolk voorbijgegaan.
Fears have come on me; my hope is gone like the wind, and my well-being like a cloud.
ἐπιστρέφονται δέ μου αἱ ὁδύνας ὄχητό μου ἡ ἐλπίς ὥσπερ πνεῦμα καὶ ὥσπερ νέφος ἡ σωτηρία μου

- 16 Daaron stort zich nu mijn ziel in mij uit; de dagen des druks grijpen mij aan.
But now my soul is turned to water in me, days of trouble overtake me:
καὶ νῦν ἐπ' ἐμὲ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχὴ μου ἔχουσιν δὲ με ἡμέραι ὀδυνῶν
- 17 Des nachts doorboort Hij mijn beenderen in mij, en mijn polsaderen rusten niet.
The flesh is gone from my bones, and they give me no rest; there is no end to my pains.
νυκτὶ δὲ μου τὰ ὀστέα συγκέκασται τὰ δὲ νεῦρά μου διαλέλυται
- 18 Door de veelheid der kracht is mijn kleed veranderd; Hij omgordt mij als de kraag mijns roks.
With great force he takes a grip of my clothing, pulling me by the neck of my coat.
ἐν πολλῇ ἰσχύϊ ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου περιέσχεν με
- 19 Hij heeft mij in het slijk geworpen, en ik ben gelijk geworden als stof en as.
Truly God has made me low, even to the earth, and I have become like dust.
ἤγησαι δὲ με ἴσα πηλῶ ἐν γῆ καὶ σποδοῦ μου ἡ μερίς
- 20 Ik schrei tot U, maar Gij antwoordt mij niet; ik sta, maar Gij acht niet op mij.
You give no answer to my cry, and take no note of my prayer.
κέκραγα δὲ πρὸς σὲ καὶ οὐκ εἰσακούεις μου ἔστησαν καὶ κατενόησάν με
- 21 Gij zijt veranderd in een wrede tegen mij; door de sterkte Uwer hand wederstaat Gij mij hatelijk.
You have become cruel to me; the strength of your hand is hard on me.
ἐπέβης δὲ μοι ἀνελεημόνως χειρὶ κραταῖᾳ με ἐμαστίγωσας
- 22 Gij heft mij op in den wind; Gij doet mij daarop rijden, en Gij versmelt mij het wezen.
Lifting me up, you make me go on the wings of the wind; I am broken up by the storm.
ἔταξας δὲ με ἐν ὀδύναϊς καὶ ἀπέρριψάς με ἀπὸ σωτηρίας
- 23 Want ik weet, dat Gij mij ter dood brengen zult, en tot het huis der samenkomst aller levenden.
For I am certain that you will send me back to death, and to the meeting-place ordered for all living.
οἶδα γὰρ ὅτι θάνατός με ἐκτρίψει οἰκία γὰρ παντὶ θνητῶ γῆ
- 24 Maar Hij zal tot een aardhoop de hand niet uitsteken; is er bij henlieden geschrei in zijn verdrukking?
Has not my hand been stretched out in help to the poor? have I not been a saviour to him in his trouble?
εἰ γὰρ ὄφελον δυναίμην ἐμαυτὸν χειρώσασθαι ἢ δεηθεῖς γε ἐτέρου καὶ ποιήσει μοι τοῦτο
- 25 Weende ik niet over hem, die harde dagen had? Was mijn ziel niet beangst over den nooddrufftige?
Have I not been weeping for the crushed? and was not my soul sad for him who was in need?
ἐγὼ δὲ ἐπὶ παντὶ ἀδυνάτῳ ἐκλαυσα ἐστέναξα δὲ ἰδὼν ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις
- 26 Nochtans toen ik het goede verwachtte, zo kwam het kwade; toen ik hoopte naar het licht, zo kwam de donkerheid.
For I was looking for good, and evil came; I was waiting for light, and it became dark.
ἐγὼ δὲ ἐπέχων ἀγαθοῖς ἰδοῦ συνήνησάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν
- 27 Mijn ingewand ziedt, en is niet stil; de dagen der verdrukking zijn mij voorgekomen.
My feelings are strongly moved, and give me no rest; days of trouble have overtaken me.
ἡ κοιλία μου ἐξέξεσεν καὶ οὐ σιωπήσεται προέφθασάν με ἡμέραι πτωχείας
- 28 Ik ga zwart daarheen, niet van de zon; opstaande schreeuw ik in de gemeente.
I go about in dark clothing, uncomforted; I get up in the public place, crying out for help.
στένων πεπόρευμαι ἀνευ φιμοῦ ἔστηκα δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ κεκραγώς
- 29 Ik ben den draken een broeder geworden, en een metgezel der jonge struisen.
I have become a brother to the jackals, and go about in the company of ostriches.
ἀδελφὸς γέγονα σειρήνων ἐταῖρος δὲ στρουθῶν

- 30 Mijn huid is zwart geworden over mij, en mijn gebeente is ontstoken van dorrigheid.
My skin is black and dropping off me; and my bones are burning with the heat of my disease.
τὸ δὲ δέρμα μου ἐσκότῳται μεγάλως τὰ δὲ ὀστά μου ἀπὸ καύματος
- 31 Hierom is mijn harp tot een rouwklage geworden, en mijn orgel tot een stem der wenenden. Job 31
And my music has been turned to sorrow, and the sound of my pipe into the noise of weeping.
ἀπέβη δὲ εἰς πάθος μου ἡ κιθάρα ὁ δὲ ψαλμός μου εἰς κλαυθμὸν ἐμοί
- 1 Ik heb een verbond gemaakt met mijn ogen; hoe zou ik dan acht gegeven hebben op een maagd?
I made an agreement with my eyes; how then might my eyes be looking on a virgin?
διαθήκηην ἐθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένον
- 2 Want wat is het deel Gods van boven, of de erve des Almachtigen uit de hoogten?
For what is God's reward from on high, or the heritage given by the Ruler of all from heaven?
καὶ τί ἐμέρισεν ὁ θεὸς ἀπάνωθεν καὶ κληρονομία ἱκανοῦ ἐξ ὑψίστων
- 3 Is niet het verderf voor den sinner, ja, wat vreemds voor de werkers der ongerechtigheid?
Is it not trouble for the sinner, and destruction for the evil-doers?
οὐχὶ ἀπόλεια τῷ ἀδίκῳ καὶ ἀπαλλοτριώσεις τοῖς ποιῶσιν ἀνομίαν
- 4 Ziet Hij niet mijn wegen, en telt Hij niet al mijn treden?
Does he not see my ways, and are not my steps all numbered?
οὐχὶ αὐτὸς ὄψεται ὁδὸν μου καὶ πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριθμῆσεται
- 5 Zo ik met ijdelheid omgegaan heb, en mijn voet gesnelde heeft tot bedriegerij;
If I have gone in false ways, or my foot has been quick in working deceit;
εἰ δὲ ἤμην πεπορευμένος μετὰ γελοιαστῶν εἰ δὲ καὶ ἐσπούδασεν ὁ πούς μου εἰς δόλον
- 6 Hij wege mij op, in een rechte weegschaal, en God zal mijn oprechtheid weten.
(Let me be measured in upright scales, and let God see my righteousness:)
ἰσταίη με ἄρα ἐν ζυγῷ δίκαιῳ οἶδεν δὲ ὁ κύριος τὴν ἀκακίαν μου
- 7 Zo mijn gang uit den weg geweken is, en mijn hart mijn ogen nagevolgd is, en aan mijn handen iets aankleeft;
If my steps have been turned out of the way, or if my heart went after my eyes, or if the property of another is in my hands;
εἰ ἐξέκλινεν ὁ πούς μου ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου εἰ δὲ καὶ ταῖς χερσίν μου ἠψάμην δώρων
- 8 Zo moet ik zaaien, maar een ander eten, en mijn spruiten moeten uitgeworteld worden!
Let me put seed in the earth for another to have the fruit of it, and let my produce be uprooted.
σπείρωμι ἄρα καὶ ἄλλοι φάγοισαν ἄρριζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς
- 9 Zo mijn hart verlost is geweest tot een vrouw, of ik aan mijns naasten deur geloerd heb;
If my heart went after another man's wife, or if I was waiting secretly at my neighbour's door;
εἰ ἐξηκολούθησεν ἡ καρδία μου γυναικὶ ἀνδρὸς ἐτέρου εἰ καὶ ἐγκάθετος ἐγενόμην ἐπὶ θύραις αὐτῆς
- 10 Zo moet mijn huisvrouw met een ander malen, en anderen zich over haar krommen!
Then let my wife give pleasure to another man and let others make use of her body.
ἀρέσει ἄρα καὶ ἡ γυνή μου ἐτέρῳ τὰ δὲ νηπία μου ταπεινωθεῖη
- 11 Want dat is een schandelijke daad, en het is een misdaad bij de rechters.
For that would be a crime; it would be an act for which punishment would be measured out by the judges:
θυμὸς γὰρ ὀργῆς ἀκατάσχετος τὸ μιᾶναι ἀνδρὸς γυναῖκα
- 12 Want dat is een vuur, hetwelk tot de verderving toe verteert, en al mijn inkomen uitgeworteld zou hebben.
It would be a fire burning even to destruction, and taking away all my produce.
πῦρ γὰρ ἐστὶν καιόμενον ἐπὶ πάντων τῶν μερῶν οὗ δ' ἂν ἐπέλθῃ ἐκ ριζῶν ἀπόλεσεν

- 13 Zo ik versmaad heb het recht mijns knechts, of mijner dienstmaagd, als zij geschil hadden met mij;
If I did wrong in the cause of my man-servant, or my woman-servant, when they went to law with me;
εἰ δὲ καὶ ἐφασύλισα κρίμα θεράποντός μου ἢ θεραπαίνης κρινομένων αὐτῶν πρός με
- 14 (Want wat zou ik doen, als God opstond? En als Hij bezoeking deed, wat zou ik Hem antwoorden?
What then will I do when God comes as my judge? and what answer may I give to his questions?
τί γὰρ ποιήσω ἐὰν ἔτασίν μου ποιήσῃται ὁ κύριος ἐὰν δὲ καὶ ἐπισκοπήν τίνα ἀπόκρισιν ποιήσομαι
- 15 Heeft Hij niet, Die mij in den buik maakte, hem ook gemaakt en Een ons in de baarmoeder bereid?)
Did not God make him as well as me? did he not give us life in our mothers' bodies?
πότερον οὐχ ὡς καὶ ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρὶ καὶ ἐκεῖνοι γεγόνασιν γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ
- 16 Zo ik den armen hun begeerte onthouden heb, of de ogen der weduwe laten versmachten;
If I kept back the desire of the poor; if the widow's eye was looking for help to no purpose;
ἀδύνατοι δὲ χρεῖαν ἦν ποτ' εἶχον οὐκ ἀπέτυχον χήρας δὲ τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα
- 17 En mijn bete alleen gegeten heb, zodat de wees daarvan niet gegeten heeft;
If I kept my food for myself, and did not give some of it to the child with no father;
εἰ δὲ καὶ τὸν ψωμὸν μου ἔφαγον μόνος καὶ οὐχὶ ὀρφανῶ μετέδωκα
- 18 (Want van mijn jonkheid af is hij bij mij opgetogen, als bij een vader, en van mijner moeders buik af heb ik haar geleid;)
(For I was cared for by God as by a father from my earliest days; he was my guide from the body of my mother;)
ὅτι ἐκ νεότητός μου ἐξέτρεφον ὡς πατὴρ καὶ ἐκ γαστρὸς μητρὸς μου ὠδήγησα
- 19 Zo ik iemand heb zien omkomen, omdat hij zonder kleding was, en dat de nooddruftige geen deksel had;
If I saw one near to death for need of clothing, and that the poor had nothing covering him;
εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖδον γυμνὸν ἀπολλύμενον καὶ οὐκ ἡμφίασα
- 20 Zo zijn lenden mij niet gezegend hebben, toen hij van de vellen mijner lammeren verwarmd werd;
If his back did not give me a blessing, and the wool of my sheep did not make him warm;
ἀδύνατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με ἀπὸ δὲ κουρᾶς ἀμνῶν μου ἐθερμάνθησαν οἱ ὄμοι αὐτῶν
- 21 Zo ik mijn hand tegen den wees bewogen heb, omdat ik in de poort mijn hulp zag;
If my hand had been lifted up against him who had done no wrong, when I saw that I was supported by the judges;
εἰ ἐπήρα ὀρφανῶ χεῖρα πεποιθὸς ὅτι πολλή μοι βοήθεια περίεστιν
- 22 Mijn schouder valle van het schouderbeen, en mijn arm breke van zijn pijp af!
May my arm be pulled from my body, and be broken from its base.
ἀποσταίη ἄρα ὁ ὄμος μου ἀπὸ τῆς κλειδός ὁ δὲ βραχίον μου ἀπὸ τοῦ ἀγκωνός μου συντριβείη
- 23 Want het verderf Gods was bij mij een schrik, en ik vermocht niet vanwege Zijn hoogheid.
For the fear of God kept me back, and because of his power I might not do such things.
φόβος γὰρ κυρίου συνέσχεν με καὶ ἀπὸ τοῦ λήμματος αὐτοῦ οὐχ ὑποίσω
- 24 Zo ik het goud tot mijn hoop gezet heb, of tot het fijn goud gezegd heb: Gij zijt mijn vertrouwen;
If I made gold my hope, or if I ever said to the best gold, I have put my faith in you;
εἰ ἔταξα χρυσίον ἰσχύν μου εἰ δὲ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ ἐπεποιθήσα
- 25 Zo ik blijde ben geweest, omdat mijn vermogen groot was, en omdat mijn hand geweldig veel verkregen had;
If I was glad because my wealth was great, and because my hand had got together a great store;
εἰ δὲ καὶ εὐφράνθην πολλοῦ πλοῦτος μοι γενομένου εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριθμήτοις ἐθέμην χεῖρά μου
- 26 Zo ik het licht aangezien heb, wanneer het scheen, of de maan heerlijk voortgaande;
If, when I saw the sun shining, and the moon moving on its bright way,
ἢ οὐχ ὀρῶ μὲν ἥλιον τὸν ἐπιφασκοντα ἐκλείποντα σελήνην δὲ φθίνουσαν οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστιν

- 27 En mijn hart verlokt is geweest in het verborgen, dat mijn hand mijn mond gekust heeft;
A secret feeling of worship came into my heart, and my hand gave kisses from my mouth;
καὶ εἰ ἠπατήθη λάθρα ἡ καρδία μου εἰ δὲ καὶ χεῖρά μου ἐπιθεῖς ἐπὶ στόματί μου ἐφίλησα
- 28 Dat ware ook een misdaad bij den rechter; want ik zou den God van boven verzaakt hebben.
That would have been another sin to be rewarded with punishment by the judges; for I would have been false to God on high.
καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἀνομία ἡ μέγιστη λογισθεῖη ὅτι ἐψευσάμην ἐναντίον κυρίου τοῦ ὑψίστου
- 29 Zo ik verblijd ben geweest in de verdrukking mijns haters, en mij opgewekt heb, als het kwaad hem vond;
If I was glad at the trouble of my hater, and gave cries of joy when evil overtook him;
εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρῆς ἐγενόμην πτώματι ἐχθρῶν μου καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου εὐγῆ
- 30 (Ook heb ik mijn gehemelte niet toegelaten te zondigen, mits door een vloek zijn ziel te begeren).
(For I did not let my mouth give way to sin, in putting a curse on his life;)
ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου τὴν κατάραν μου θρυληθεῖην δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου κακούμενος
- 31 Zo de lieden mijner tent niet hebben gezegd: Och, of wij van zijn vlees hadden, wij zouden niet verzadigd worden;
If the men of my tent did not say, Who has not had full measure of his meat?
εἰ δὲ καὶ πολλάκις εἶπον αἱ θεράπαιναί μου τίς ἂν δόη ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ πλησθῆναι λίαν μου χρηστοῦ ὄντος
- 32 De vreemdeling overnachtte niet op de straat; mijn deuren opende ik naar den weg;
The traveller did not take his night's rest in the street, and my doors were open to anyone on a journey;
ἔξω δὲ οὐκ ἠϋλίζετο ξένος ἢ δὲ θύρα μου παντὶ ἐλθόντι ἀνέφωκτο
- 33 Zo ik, gelijk Adam, mijn overtredingen bedekt heb, door eigenliefde mijn misdaad verbergende!
If I kept my evil doings covered, and my sin in the secret of my breast,
εἰ δὲ καὶ ἀμαρτῶν ἀκουσίως ἐκρυψα τὴν ἀμαρτίαν μου
- 34 Zeker, ik kon wel een grote menigte geweldiglijk onderdrukt hebben; maar de verachtste der huisgezinnen zou mij afgeschrikt hebben; zodat ik gewezen zou hebben, en ter deure niet uitgegaan zijn.
For fear of the great body of people, or for fear that families might make sport of me, so that I kept quiet, and did not go out of my door;
οὐ γὰρ διετράπιεν πολυλογίαν πλήθους τοῦ μὴ ἐξαγορευσαί ἐνώπιον αὐτῶν εἰ δὲ καὶ εἶασα ἀδύνατον ἐξελεῖν θύραν μου κόλπῳ κενῷ
- 35 Och, of ik een hadde, die mij hoorde! Zie, mijn oogmerk is, dat de Almachtige mij antwoorde, en dat mijn tegenpartij een boek schrijve.
If only God would give ear to me, and the Ruler of all would give me an answer! or if what he has against me had been put in writing!
τίς δόη ἀκούοντά μου χεῖρα δὲ κυρίου εἰ μὴ ἐδεδοίκειν συγγραφὴν δὲ ἣν εἶχον κατὰ τινος
- 36 Zou ik het niet op mijn schouder dragen? Ik zou het op mij binden als een kroon.
Truly I would take up the book in my hands; it would be to me as a crown;
ἐπ' ὅμοις ἂν περιθέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον
- 37 Het getal mijner treden zou ik hem aanwijzen; als een vorst zou ik tot hem naderen.
I would make clear the number of my steps, I would put it before him like a prince! The words of Job are ended.
καὶ εἰ μὴ ῥήξας αὐτὴν ἀπέδωκα οὐθὲν λαβὼν παρὰ χρεοφειλέτου
- 38 Zo mijn land tegen mij roept, en zijn voren te zamen wenen;
If my land has made an outcry against me, or the ploughed earth has been in sorrow;
εἰ ἐπ' ἐμοί ποτε ἡ γῆ ἐστέναζεν εἰ δὲ καὶ οἱ ἀύλακες αὐτῆς ἐκλαυσαν ὁμοθυμαδόν
- 39 Zo ik zijn vermogen gegeten heb zonder geld, en de ziel zijner akkerlieden heb doen hijgen;
If I have taken its produce without payment, causing the death of its owners;
εἰ δὲ καὶ τὴν ἰσχὴν αὐτῆς ἔφαγον μόνος ἄνευ τιμῆς εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυρίου τῆς γῆς ἐκβαλὼν ἐλύπησα
- 40 Dat voor tarwe distelen voortkomen, en voor gerst stinkkruid! De woorden van Job hebben een einde.
Then in place of grain let thorns come up, and in place of barley evil-smelling plants.
ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη ἀντὶ δὲ κριθῆς βᾶτος καὶ ἐπαύσατο ἰωβ ῥήμασιν

- 1 Toen hielden de drie mannen op van Job te antwoorden, dewijl hij in zijn ogen rechtvaardig was.
So these three men gave no more answers to Job, because he seemed to himself to be right.
ἡσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι ἀντειπεῖν ἰωβ ἦν γὰρ ἰωβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν
- 2 Zo ontstak de toorn van Elihu, den zoon van Baracheel, den Buziet, van het geslacht van Ram; tegen Job werd zijn toorn ontstoken, omdat hij zijn ziel meerrechtvaardigde dan God.
And Elihu, the son of Barachel the Buzite, of the family of Ram, was angry, burning with wrath against Job, because he seemed to himself more right than God;
ὠργίσθη δὲ ἐλιους ὁ τοῦ βαραχιηλ ὁ βουζιτης ἐκ τῆς συγγενείας ραμ τῆς αουσιτιδος χώρας ὠργίσθη δὲ τῷ ἰωβ σφόδρα διότι ἀπέφηνεν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον κυρίου
- 3 Zijn toorn ontstak ook tegen zijn drie vrienden, omdat zij, geen antwoord vindende, nochtans Job verdoemden.
And he was angry with his three friends, because they had been unable to give him an answer, and had not made Job's sin clear.
καὶ κατὰ τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα διότι οὐκ ἠδυνήθησαν ἀποκριθῆναι ἀντίθετα ἰωβ καὶ ἔθεντο αὐτὸν εἶναι ἀσεβῆ
- 4 Doch Elihu had gewacht op Job in het spreken, omdat zij ouder van dagen waren dan hij.
Now Elihu had kept quiet while Job was talking, because they were older than he;
ἐλιους δὲ ὑπέμεινεν δοῦναι ἀπόκρισιν ἰωβ ὅτι πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσιν ἡμέραις
- 5 Als dan Elihu zag, dat er geen antwoord was in den mond van die drie mannen, ontstak zijn toorn.
And when Elihu saw that there was no answer in the mouth of the three men, he was very angry.
καὶ εἶδεν ἐλιους ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόκρισις ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ αὐτοῦ
- 6 Hierom antwoordde Elihu, de zoon van Baracheel, den Buziet, en zeide: Ik ben minder van dagen, maar gijlieden zijt stokouden; daarom heb ik geschroomd en gevreesd, ulieden mijn gevoelen te vertonen.
And Elihu, the son of Barachel the Buzite, made answer and said, I am young, and you are very old, so I was in fear, and kept myself from putting my knowledge before you.
ὕπολαβὸν δὲ ἐλιους ὁ τοῦ βαραχιηλ ὁ βουζιτης εἶπεν νεώτερος μὲν εἰμι τῷ χρόνῳ ὑμεῖς δὲ ἔστε πρεσβύτεροι διὸ ἡσύχασα φοβηθεὶς τοῦ ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιστήμην
- 7 Ik zeide: Laat de dagen spreken, en de veelheid der jaren wijsheid te kennen geven.
I said to myself, It is right for the old to say what is in their minds, and for those who are far on in years to give out wisdom.
εἶπα δὲ ὅτι ὁ χρόνος ἔστιν ὁ λαλῶν ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν οἶδαςιν σοφίαν
- 8 Zekerlijk de geest, die in den mens is, en de inblazing des Almachtigen, maakt henlieden verstandig.
But truly it is the spirit in man, even the breath of the Ruler of all, which gives them knowledge.
ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς πνοή δὲ παντοκράτορός ἐστιν ἡ διδάσκουσα
- 9 De groten zijn niet wijs, en de ouden verstaan het recht niet.
It is not the old who are wise, and those who are full of years have not the knowledge of what is right.
οὐχ οἱ πολυχρόνιοι εἰσιν σοφοὶ οὐδ' οἱ γέροντες οἶδαςιν κρίμα
- 10 Daarom zeg ik: Hoor naar mij; ik zal mijn gevoelen ook vertonen.
So I say, Give ear to me, and I will put forward my knowledge.
διὸ εἶπα ἀκούσατέ μου καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν ἃ οἶδα
- 11 Ziet, ik heb gewacht op ulieder woorden; ik heb het oor gewend tot ulieder aanmerkingen, totdat gij redenen uitgezocht hadt.
I was waiting for your words, I was giving ear to your wise sayings; while you were searching out what to say,
ἐνωτίζεσθέ μου τὰ ῥήματα ἔρω γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων ἄχρι οὗ ἐτάσητε λόγους
- 12 Als ik nu acht op u gegeven heb, ziet, er is niemand, die Job overreedde, die uit ulieden zijn redenen beantwoordde;
I was taking note; and truly not one of you was able to make clear Job's error, or to give an answer to his words.
καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ ἰωβ ἐλέγχων ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὑμῶν
- 13 Opdat gij niet zegt: Wij hebben de wijsheid gevonden; God heeft hem nedergestoten, geen mens.
Take care that you do not say, Wisdom is here; God may overcome him, but not man.
ἵνα μὴ εἴπητε εὔρομεν σοφίαν κυρίῳ προσθέμενοι

- 14 Nu heeft hij tegen mij geen woorden gericht, en met ulieder woorden zal ik hem niet beantwoorden.
I will not put forward words like these, or make use of your sayings in answer to him.
ἀνθρώπων δὲ ἐπετρέψατε λαλήσαι τοιαῦτα ῥήματα
- 15 Zij zijn ontzet, zij antwoorden niet meer; zij hebben de woorden van zich verzet.
Fear has overcome them, they have no more answers to give; they have come to an end of words.
ἐπτοήθησαν οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους
- 16 Ik heb dan gewacht, maar zij spreken niet; want zij staan stil; zij antwoorden niet meer.
And am I to go on waiting while they have nothing to say? while they keep quiet and give no more answers?
ὕπεμεινα οὐ γὰρ ἐλάλησαν ὅτι ἔστησαν οὐκ ἀπεκρίθησαν
- 17 Ik zal mijn deel ook antwoorden, ik zal mijn gevoelens ook vertonen.
I will give my answer; I will put forward my knowledge:
ὕπολαβὼν δὲ ἐλιους λέγει
- 18 Want ik ben der woorden vol; de geest mijns buiks benauwt mij.
For I am full of words, I am unable to keep in my breath any longer:
πάνιν λαλήσω πλήρης γὰρ εἰμι ῥημάτων ὀλέκει γὰρ με τὸ πνεῦμα τῆς γαστρὸς
- 19 Ziet, mijn buik is als de wijn, die niet geopend is; gelijk nieuwe lederen zakken zou hij bersten.
My stomach is like wine which is unable to get out; like skins full of new wine, it is almost burst.
ἢ δὲ γαστήρ μου ὥσπερ ἀσκὸς γλεῦκος ζέων δεδεμένος ἢ ὥσπερ φουσητὴρ χαλκῆος ἐρρηγῶς
- 20 Ik zal spreken, opdat ik voor mij lucht krijg; ik zal mijn lippen openen, en zal antwoorden.
Let me say what is in my mind, so that I may get comfort; let me give answer with open mouth.
λαλήσω ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοιξάς τὰ χεῖλη
- 21 Och, dat ik niemands aangezicht aanneme, en tot den mens geen bijnamen gebruike!
Let me not give respect to any man, or give names of honour to any living.
ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυθῶ ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ
- 22 Want ik weet geen bijnamen te gebruiken; in kort zou mijn Maker mij wegnemen.
For I am not able to give names of honour to any man; and if I did, my Maker would quickly take me away.
οὐ γὰρ ἐπίσταμαι θαυμάσαι πρόσωπον εἰ δὲ μὴ καὶ ἐμὲ σῆτες ἔδονται
- 1 En gewisselijk, o Job! hoor toch mijn redenen, en neem al mijn woorden ter ore.
And now, O Job, give ear to my words, and take note of all I say.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον ἰωβ τὰ ῥήματά μου καὶ λαλιὰν ἐνωτίζου μου
- 2 Zie nu, ik heb mijn mond opengedaan; mijn tong spreekt onder mijn gehemelte.
See, now my mouth is open, my tongue gives out words.
ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου
- 3 Mijn redenen zullen de oprechtheid mijns harten, en de wetenschap mijner lippen, wat zuiver is, uitspreken.
My heart is overflowing with knowledge, my lips say what is true.
καθαρά μου ἡ καρδία ῥήμασιν σύνεσις δὲ χεῖλέων μου καθαρὰ νοήσει
- 4 De Geest Gods heeft mij gemaakt, en de adem des Almachtigen heeft mij levend gemaakt.
The spirit of God has made me, and the breath of the Ruler of all gives me life.
πνεῦμα θεῖον τὸ ποιήσάν με πνοῇ δὲ παντοκράτορος ἡ διδάσκουσά με
- 5 Zo gij kunt, antwoord mij; schik u voor mijn aangezicht, stel u.
If you are able, give me an answer; put your cause in order, and come forward.
ἐὰν δύνῃ δός μοι ἀπόκρισιν πρὸς ταῦτα ὑπόμεινον στήθι κατ' ἐμὲ καὶ ἐγὼ κατὰ σέ

- 6 Zie, ik ben Godes, gelijk gij; uit het leem ben ik ook afgesneden.
See, I am the same as you are in the eyes of God; I was cut off from the same bit of wet earth.
ἐκ πηλοῦ διήρτισαι σὺ ὡς καὶ ἐγὼ ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρτίσμεθα
- 7 Zie, mijn verschrikking zal u niet beroeren, en mijn hand zal over u niet zwaar zijn.
Fear of me will not overcome you, and my hand will not be hard on you.
οὐχ ὁ φόβος μου σε στροβήσει οὐδὲ ἡ χεὶρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί
- 8 Zeker, gij hebt gezegd voor mijn oren, en ik heb de stem der woorden gehoord;
But you said in my hearing, and your voice came to my ears:
πλὴν εἶπας ἐν ὧσίν μου φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα
- 9 Ik ben rein, zonder overtreding; ik ben zuiver, en heb geen misdaad.
I am clean, without sin; I am washed, and there is no evil in me:
διότι λέγεις καθαρὸς εἰμι οὐχ ἁμαρτῶν ἄμεμπτος δέ εἰμι οὐ γὰρ ἠνόμησα
- 10 Zie, Hij vindt oorzaken tegen mij, Hij houdt mij voor Zijn vijand.
See, he is looking for something against me; in his eyes I am as one of his haters;
μέμψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὗρεν ἡγήται δέ με ὡσπερ ὑπεναντίον
- 11 Hij legt mijn voeten in den stok; Hij neemt al mijn paden waar.
He puts chains on my feet; he is watching all my ways.
ἔθετο δὲ ἐν ζύλῳ τὸν πόδα μου ἐφύλαξεν δέ μου πάσας τὰς ὁδοὺς
- 12 Zie, hierin zijt gij niet rechtvaardig, antwoord ik u; want God is meerder dan een mens.
Truly, in saying this you are wrong; for God is greater than man.
πῶς γὰρ λέγεις δίκαιός εἰμι καὶ οὐκ ἐπακήκοέν μου αἰώνιος γὰρ ἔστιν ὁ ἐπάνω βροτῶν
- 13 Waarom hebt gij tegen Hem getwist? Want Hij antwoordt niet van al Zijn daden.
Why do you put forward your cause against him, saying, He gives no answer to any of my words?
λέγεις δὲ διὰ τί τῆς δίκης μου οὐκ ἐπακήκοεν πᾶν ῥῆμα
- 14 Maar God spreekt eens of tweemaal; doch men let niet daarop.
For God gives his word in one way, even in two, and man is not conscious of it:
ἐν γὰρ τῷ ἅπαξ λαλήσαι ὁ κύριος ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἐνύπνιον
- 15 In den droom, door het gezicht des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt, in de sluimering op het leger;
In a dream, in a vision of the night, when deep sleep comes on men, while they take their rest on their beds;
ἢ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ ὡς ὅταν ἐπιπίπτῃ δεινὸς φόβος ἐπ' ἀνθρώπους ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κοίτης
- 16 Dan openbaart Hij het voor het oor der lieden, en Hij verzegelt hun kastijdung;
Then he makes his secrets clear to men, so that they are full of fear at what they see;
τότε ἀνακαλύπτει νοῦν ἀνθρώπων ἐν εἶδεσιν φόβου τοιοῦτοις αὐτοὺς ἐξεφόβησεν
- 17 Opdat Hij den mens afwende van zijn werk, en van den man de hovaardij verberge;
In order that man may be turned from his evil works, and that pride may be taken away from him;
ἀποστρέψαι ἄνθρωπον ἐξ ἀδικίας τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐρρύσατο
- 18 Dat Hij zijn ziel van het verderf afhoude; en zijn leven, dat het door het zwaard niet doorga.
To keep back his soul from the underworld, and his life from destruction.
ἐφείσατο δὲ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ
- 19 Ook wordt hij gestraft met smart op zijn leger, en de sterke menigte zijner beenderen;
Pain is sent on him as a punishment, while he is on his bed; there is no end to the trouble in his bones;
πάλιν δὲ ἤλεγξεν αὐτὸν ἐν μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης καὶ πλῆθος ὀστέων αὐτοῦ ἐνάρκησεν

- 20 Zodat zijn leven het brood zelf verfoeit, en zijn ziel de begeerlijke spijs;
He has no desire for food, and his soul is turned away from delicate meat;
 πᾶν δὲ βρωτὸν αἴτου οὐ μὴ δύνηται προσδέξασθαι καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρωσὶν ἐπιθυμήσει
- 21 Dat zijn vlees verdwijnt uit het gezicht, en zijn beenderen, die niet gezien werden, uitsteken;
His flesh is so wasted away, that it may not be seen, and his bones. ...
 ἕως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες καὶ ἀποδείξῃ τὰ ὀστά αὐτοῦ κενά
- 22 En zijn ziel nadert ten verderve, en zijn leven tot de dingen, die doden.
And his soul comes near to the underworld, and his life to the angels of death.
 ἤγγισεν δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἢ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾗδη
- 23 Is er dan bij Hem een Gezant, een Uitlegger, een uit duizend, om den mens zijn rechten plicht te verkondigen;
If now there may be an angel sent to him, one of the thousands which there are to be between him and God, and to make clear to man what is right for him;
 ἐὰν ὧσιν χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι εἰς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν ἐὰν νοήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστραφῆναι ἐπὶ κύριον ἀναγγεῖλη δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυτοῦ μέμνιν τὴν δὲ ἄνοιαν αὐτοῦ δεῖξῃ
- 24 Zo zal Hij hem genadig zijn, en zeggen: Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden.
And if he has mercy on him, and says, Let him not go down to the underworld, I have given the price for his life:
 ἀνθέξεται τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτὸν εἰς θάνατον ἀνανεώσει δὲ αὐτὸν τὸ σῶμα ὥσπερ ἄλοιφὴν ἐπὶ τοίχῳ τὰ δὲ ὀστά αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ
- 25 Zijn vlees zal frisser worden dan het was in de jeugd; hij zal tot de dagen zijner jonkheid wederkeren.
Then his flesh becomes young again, and he comes back to the days of his early strength;
 ἀπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥσπερ νηπίου ἀποκαταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις
- 26 Hij zal tot God ernstiglijk bidden, Die in hem een welbehagen nemen zal, en zijn aangezicht met gejuich aanzien; want Hij zal den mens zijn gerechtigheidwedergeven.
He makes his prayer to God, and he has mercy on him; he sees God's face with cries of joy; he gives news of his righteousness to men;
 εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον καὶ δεκτῷ αὐτῷ ἔσται εἰσελευσεται δὲ προσώπῳ καθαρῷ σὺν ἐξηγορίᾳ ἀποδώσει δὲ ἀνθρώποις δικαιοσύνην
- 27 Hij zal de mensen aanschouwen, en zeggen: Ik heb gezondigd, en het recht verkeerd, hetwelk mij niet heeft gebaat;
He makes a song, saying, I did wrong, turning from the straight way, but he did not give me the reward of my sin.
 εἶτα τότε ἀπομέμψεται ἄνθρωπος αὐτὸς ἑαυτῷ λέγων οἷα συνετέλουν καὶ οὐκ ἄξια ἦταςέν με ὧν ἤμαρτον
- 28 Maar God heeft mijn ziel verlost, dat zij niet voere in het verderf, zodat mijn leven het licht aanziet.
He kept my soul from the underworld, and my life sees the light in full measure.
 σῶσον ψυχὴν μου τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν καὶ ἡ ζωὴ μου φῶς ὄψεται
- 29 Zie, dit alles werkt God tweemaal of driemaal met een man;
Truly, God does all these things to man, twice and three times,
 ἰδοὺ πάντα ταῦτα ἐργᾶται ὁ ἰσχυρὸς ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός
- 30 Opdat hij zijn ziel afkere van het verderf, en hij verlicht worde met het licht der levenden.
Keeping back his soul from the underworld, so that he may see the light of life.
 ἀλλ' ἐρρύσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου ἵνα ἡ ζωὴ μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν
- 31 Merk op, o Job! Hoor naar mij; zwijg, en ik zal spreken.
Take note O Job, give ear to me; keep quiet, while I say what is in my mind.
 ἐνωτίζου ἰωβ καὶ ἄκουέ μου κώφευσον καὶ ἐγὼ εἰμι λαλήσω
- 32 Zo er redenen zijn, antwoord mij; spreek, want ik heb lust u te rechtvaardigen.
If you have anything to say, give me an answer; for it is my desire that you may be judged free from sin.
 εἰ εἰσὶν λόγοι ἀποκρίθητί μοι λάλησον θέλω γὰρ δικαιωθῆναι σε
- 33 Zo niet, hoor naar mij; zwijg, en ik zal u wijsheid leren. Job 34
If not, give attention to me, and keep quiet, and I will give you wisdom.
 εἰ μὴ σὺ ἄκουσόν μου κώφευσον καὶ διδάξω σε σοφίαν

- 1 Verder antwoordde Elihu, en zeide:
And Elihu made answer and said,
ὕπολαβὸν δὲ ελιους λέγει
- 2 Hoort, gij wijzen, mijn woorden, en gij verstandigen, neigt de oren naar mij.
Give ear, you wise, to my words; and you who have knowledge, give attention to me;
ἀκούσατέ μου σοφοί ἐπιστάμενοι ἐνωτίζεσθε τὸ καλόν
- 3 Want het oor proeft de woorden, gelijk het gehemelte de spijs smaakt.
For words are tested by the ear, as food is tasted by the mouth.
ὅτι οὗς λόγους δοκιμάζει καὶ λάρυγξ γεύεται βρωσιν
- 4 Laat ons kiezen voor ons, wat recht is; laat ons kennen onder ons wat goed is.
Let us make the decision for ourselves as to what is right; let us have the knowledge among ourselves of what is good.
κρίσιν ἐλώμεθα ἑαυτοῖς γνῶμεν ἀνὰ μέσον ἑαυτῶν ὃ τι καλόν
- 5 Want Job heeft gezegd: Ik ben rechtvaardig, en God heeft mijn recht weggenomen.
For Job has said, I am upright, and it is God who has taken away my right;
ὅτι εἶρηκεν ἰωβ δίκαιός εἰμι ὁ κύριος ἀπήλλαξέν μου τὸ κρίμα
- 6 Ik moet liegen in mijn recht; mijn pijn is smartelijk zonder overtreding.
Though I am right, still I am in pain; my wound may not be made well, though I have done no wrong.
ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ ἀδικίας
- 7 Wat man is er, gelijk Job? Hij drinkt de bespotting in als water;
What man is like Job, a man who freely makes sport of God,
τίς ἀνὴρ ὥσπερ ἰωβ πίνων μυκτηρισμὸν ὥσπερ ὕδωρ
- 8 En gaat over weg in gezelschap met de werkers der ongerechtigheid, en wandelt met goddeloze lieden.
And goes in the company of evil-doers, walking in the way of sinners?
οὐχ ἁμαρτῶν οὐδὲ ἀσεβήσας ἢ ὁδοῦ κοινωνήσας μετὰ ποιούντων τὰ ἄνομα τοῦ πορευθῆναι μετὰ ἀσεβῶν
- 9 Want hij heeft gezegd: Het baat een man niet, als hij welbehagen heeft aan God.
For he has said, It is no profit to a man to take delight in God.
μὴ γὰρ εἴπης ὅτι οὐκ ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρός καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κυρίου
- 10 Daarom, gij, lieden van verstand, hoort naar mij: Verre zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht!
Now then, you wise, take note; you men of knowledge, give ear to me. Let it be far from God to do evil, and from the Ruler of all to do wrong.
διό συνετοὶ καρδίας ἀκούσατέ μου μὴ μοι εἴη ἔναντι κυρίου ἀσεβῆσαι καὶ ἔναντι παντοκράτορος ταράξει τὸ δίκαιον
- 11 Want naar het werk des mensen vergeldt Hij hem, en naar eens ieders weg doet Hij het hem vinden.
For he gives to every man the reward of his work, and sees that he gets the fruit of his ways.
ἀλλὰ ἀποδοῖ ἀνθρώπῳ καθὰ ποιῶν ἕκαστος αὐτῶν καὶ ἐν τρίβῳ ἀνδρός εὐρήσει αὐτόν
- 12 Ook waarlijk, God handelt niet goddelooslijk, en de Almachtige verkeert het recht niet.
Truly, God does not do evil, and the Ruler of all is not a false judge.
οἴη δὲ τὸν κύριον ἄτοπα ποιήσῃν ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν
- 13 Wie heeft Hem gesteld over de aarde, en wie heeft de ganse wereld geschikt?
Who put the earth into his care, or made him responsible for the world?
ὃς ἐποίησεν τὴν γῆν τίς δέ ἐστιν ὁ ποιῶν τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ τὰ ἐνόντα πάντα
- 14 Indien Hij Zijν hart tegen hem zette, zijn geest en zijn adem zou Hij tot Zich vergaderen;
If he made his spirit come back to him, taking his breath into himself again,
εἰ γὰρ βούλοιο συνέχειν καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐτῷ κατασχεῖν

- 15 Alle vlees zou tegelijk den geest geven, en de mens zou tot stof wederkeren.
All flesh would come to an end together, and man would go back to the dust.
τελευτήσῃ πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδὸν πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελεύσεται ὅθεν καὶ ἐπλάσθη
- 16 Zo er dan verstand bij u is, hoor dit; neig de oren tot de stem mijner woorden.
If you are wise, take note of this; give ear to the voice of my words.
εἰ δὲ μὴ νοουθετῆ ἄκουε ταῦτα ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων
- 17 Zou hij ook, die het recht haat, den gewonde verbinden, en zoudt gij den zeer Rechtvaardige verdoemen?
How may a hater of right be a ruler? and will you say that the upright Ruler of all is evil?
ἰδὲ σὺ τὸν μισοῦντα ἄνομα καὶ τὸν ὀλλύντα τοὺς πονηροὺς ὄντα αἰώνιον δίκαιον
- 18 Zou men tot een koning zeggen: Gij Belial; tot de prinsen: Gij goddelozen!
He who says to a king, You are an evil-doer; and to rulers, You are sinners;
ἀσεβῆς ὁ λέγων βασιλεῖ παρανομεῖς ἀσεβέστατε τοῖς ἄρχουσιν
- 19 Hoe dan tot Dien, Die het aangezicht der vorsten niet aanneemt, en den rijke voor den arme niet kent? Want zij zijn allen Zijner handen werk.
Who has no respect for rulers, and who gives no more attention to those who have wealth than to the poor, for they are all the work of his hands.
ὅς οὐκ ἐπησχύνθη πρόσωπον ἐντίμου οὐδὲ οἶδεν τιμὴν θέσθαι ἀδροῖς θαυμασθῆναι πρόσωπα αὐτῶν
- 20 In een ogenblik sterven zij; zelfs ter middernacht wordt een volk geschud, dat het doorga; en de machtige wordt weggenomen zonder hand.
Suddenly they come to an end, even in the middle of the night: the blow comes on the men of wealth, and they are gone, and the strong are taken away without the hand of man.
κενὰ δὲ αὐτοῖς ἀποβήσεται τὸ κεκραγένοι καὶ δεῖσθαι ἀνδρὸς ἐχρήσαντο γὰρ παρανόμως ἐκκλινομένων ἀδυνάτων
- 21 Want Zijn ogen zijn op ieders wegen, en Hij ziet al zijn treden.
For his eyes are on the ways of a man, and he sees all his steps.
αὐτὸς γὰρ ὁρατῆς ἐστὶν ἔργων ἀνθρώπων λέληθεν δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν πράσσουσιν
- 22 Er is geen duisternis, en er is geen schaduw des doods, dat aldaar de werkers der ongerechtigheid zich verbergen mochten.
There is no dark place, and no thick cloud, in which the workers of evil may take cover.
οὐδὲ ἔσται τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς ποιῶντας τὰ ἄνομα
- 23 Gewisselijk, Hij legt den mens niet te veel op, dat hij tegen God in het gericht zou mogen treden.
For he does not give man a fixed time to come before him to be judged.
ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα θήσει ἔτι ὁ γὰρ κύριος πάντας ἐφορᾷ
- 24 Hij vermorzelt de geweldigen, dat men het niet doorzoeken kan, en stelt anderen in hun plaats.
He sends the strong to destruction without searching out their cause, and puts others in their place.
ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα ἐνδοξά τε καὶ ἐξαισία ὧν οὐκ ἐστὶν ἀριθμὸς
- 25 Daarom dat Hij hun werken kent, zo keert Hij hen des nachts om, en zij worden verbrijzeld.
For he has knowledge of their works, overturning them in the night, so that they are crushed.
ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα καὶ στρέψει νύκτα καὶ ταπεινωθήσονται
- 26 Hij klopt hen samen als goddelozen, in een plaats, waar aanschouwers zijn;
The evil-doers are broken by his wrath, he puts his hand on them with force before the eyes of all onlookers.
ἔσβεσεν δὲ ἀσεβεῖς ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ
- 27 Daarom dat zij van achter Hem afgeweken zijn, en geen Zijner wegen verstaan hebben;
Because they did not go after him, and took no note of his ways,
ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ δικαιώματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν
- 28 Opdat Hij op hem het geroep des armen brenge, en het geroep der ellendigen verhoore.
So that the cry of the poor might come up to him, and the prayer of those in need come to his ears.
τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὸν κραυγὴν πένητος καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται

- 29 Als Hij stilt, wie zal dan beroeren? Als Hij het aangezicht verbergt, wie zal Hem dan aanschouwen, zowel voor een volk, als voor een mens alleen?
...
καὶ αὐτὸς ἡσυχίαν παρέξει καὶ τίς καταδικάζεται καὶ κρύψει πρόσωπον καὶ τίς ὄψεται αὐτόν καὶ κατὰ ἔθνους καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ
- 30 Opdat de huichelachtige mens niet meer regere, en geen strikken des volks zijn.
...
βασιλεύων ἀνθρώπων ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ
- 31 Zekerlijk heeft hij tot God gezegd: Ik heb Uw straf verdragen, ik zal het niet verderven.
...
ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ὁ λέγων εἴληφα οὐκ ἐνεχυράσω
- 32 Behalve wat ik zie, leer Gij mij; heb ik onrecht gewrocht, ik zal het niet meer doen.
...
ἄνευ ἐμαυτοῦ ὄψομαι σὺ δεῖξόν μοι εἰ ἀδικίαν ἤργασάμην οὐ μὴ προσθήσω
- 33 Zal het van u zijn, hoe Hij iets vergelden zal, dewijl gij Hem versmaadt? Zoudt gij dan verkiezen, en niet ik? Wat weet gij dan? Spreek.
...
μὴ παρὰ σοῦ ἀποτεῖσει αὐτήν ὅτι ἀπόση ὅτι σὺ ἐκλέξῃ καὶ οὐκ ἐγὼ καὶ τί ἔγνωσ λάλησον
- 34 De lieden van verstand zullen met mij zeggen, en een wijs man zal naar mij horen;
Men of knowledge, and all wise men, hearing me, will say,
διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσιν ταῦτα ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἀκήκοέν μου τὸ ῥῆμα
- 35 Dat Job niet met wetenschap gesproken heeft, en zijn woorden niet met kloek verstand geweest zijn.
Job's words do not come from knowledge; they are not the fruit of wisdom.
ιωβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλάλησεν τὰ δὲ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ
- 36 Mijn Vader, laat Job beproefd worden tot het einde toe, om zijner antwoorden wil onder de ongerechte lieden.
May Job be tested to the end, because his answers have been like those of evil men.
οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μάθε ἰωβ μὴ δῶς ἔτι ἀνταπόκρισιν ὥσπερ οἱ ἄφρονες
- 37 Want tot zijn zonde zou hij nog overtreding bijvoegen; hij zou onder ons in de handen klappen, en hij zou zijn redenen vermenigvuldigen tegen God. Job 35
For in addition to his sin, he is uncontrolled in heart; before our eyes he makes sport of God, increasing his words against him.
ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἀμαρτίας ἡμῶν ἀνομία δὲ ἐφ' ἡμῖν λογισθήσεται πολλὰ λαλούντων ῥήματα ἐναντίον τοῦ κυρίου
- 1 Elihu antwoordde verder, en zeide:
And Elihu made answer and said,
ὀπολαβὸν δὲ ελιους λέγει
- 2 Houdt gij dat voor recht, dat gij gezegd hebt: Mijn gerechtigheid is meerder dan Gods?
Does it seem to you to be right, and righteousness before God, to say,
τί τοῦτο ἠγήσω ἐν κρίσει σὺ τίς εἶ ὅτι εἶπας δίκαιός εἰμι ἐναντι κυρίου
- 3 Want gij hebt gezegd: Wat zou zij u baten? Wat meer voordeel zal ik daarmee doen, dan met mijn zonde?
What profit is it to me, and how am I better off than if I had done wrong?
ἢ ἐρεῖς τί ποιήσω ἀμαρτῶν
- 4 Ik zal u antwoord geven, en uw vrienden met u.
I will make answer to you and to your friends:
ἐγὼ σοὶ δώσω ἀπόκρισιν καὶ τοῖς τρισὶν φίλοις σου
- 5 Bemerken den hemel en zie; en aanschouw de bovenste wolken, zij zijn hoger dan gij.
Let your eyes be turned to the heavens, and lifted up to see the skies; they are higher than you.
ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἰδέ κατάμαθε δὲ νέφη ὡς ὑψηλὰ ἀπὸ σοῦ

- 6 Indien gij zondigt, wat bedrijft gij tegen Hem? Indien uw overtredingen menigvuldig zijn, wat doet gij Hem?
 If you have done wrong, is he any the worse for it? and if your sins are great in number, what is it to him?
 εἰ ἡμαρτες τί πράξεις εἰ δὲ καὶ πολλὰ ἠνόμησας τί δύνασαι ποιῆσαι
- 7 Indien gij rechtvaardig zijt, wat geeft gij Hem, of wat ontvangt Hij uit uw hand?
 If you are upright, what do you give to him? or what does he take from your hand?
 ἐπεὶ δὲ οὖν δίκαιος εἶ τί δώσεις αὐτῷ ἢ τί ἐκ χειρὸς σου λήμψεται
- 8 Uw goddeloosheid zou zijn tegen een man, gelijk gij zijt, en uw gerechtigheid voor eens mensen kind.
 Your evil-doing may have an effect on a man like yourself, or your righteousness on a son of man.
 ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἢ ἀσέβειά σου καὶ υἱῷ ἀνθρώπου ἢ δικαιοσύνη σου
- 9 Vanwege hun grootheid doen zij de onderdrukten roepen; zij schreeuwen vanwege den arm der groten.
 Because the hand of the cruel is hard on them, men are making sounds of grief; they are crying out for help because of the arm of the strong.
 ἀπὸ πλήθους συκοφαντούμενοι κεκράζονται βοήσονται ἀπὸ βραχίονος πολλῶν
- 10 Maar niemand zegt: Waar is God, mijn Maker, Die de psalmen geeft in den nacht?
 But no one has said, Where is God my Maker, who gives songs in the night;
 καὶ οὐκ εἶπεν ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με ὁ κατατάσων φυλακὰς νυκτερινὰς
- 11 Die ons geleerder maakt dan de beesten der aarde, en ons wijzer maakt dan het gevogelte des hemels?
 Who gives us more knowledge than the beasts of the earth, and makes us wiser than the birds of the heaven?
 ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς ἀπὸ δὲ πετεινῶν οὐρανοῦ
- 12 Daar roepen zij; maar Hij antwoordt niet, vanwege den hoogmoed der bozen.
 There they are crying out because of the pride of the evil-doers, but he gives them no answer.
 ἐκεῖ κεκράζονται καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃ καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν
- 13 Gewisselijk zal God de ijdelheid niet verhoren, en de Almachtige zal die niet aanschouwen.
 But God will not give ear to what is false, or the Ruler of all take note of it;
 ἄτοπα γὰρ οὐ βούλεται ὁ κύριος ἰδεῖν αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ ὁρατῆς ἐστίν
- 14 Dat gij ook gezegd hebt: Gij zult Hem niet aanschouwen; er is nochtans gericht voor Zijn aangezicht, wacht gij dan op Hem.
 How much less when you say that you do not see him; that the cause is before him, and you are waiting for him.
 τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα καὶ σώσει με κρίθητι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ εἰ δύνασαι αἰνέσαι αὐτόν ὡς ἔστιν
- 15 Maar nu, dewijl het niets is, dat Zijn toorn Job bezocht heeft, en Hij hem niet zeer in overvloed doorkend heeft;
 And now ... ;
 καὶ νῦν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος ὄργην αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔγνω παραπτώματι σφόδρα
- 16 Zo heeft Job in ijdelheid zijn mond geopend, en zonder wetenschap woorden vermenigvuldigd.
 And Job's mouth is open wide to give out what is of no profit, increasing words without knowledge.
 καὶ ἰωβ ματαίως ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει
- 1 Elihu ging nog voort, en zeide:
 And Elihu went on to say,
 προσθεὶς δὲ ελιουὺς ἔτι λέγει
- 1 Ook beeft hierover mijn hart, en springt op uit zijn plaats.
 And Elihu went on to say,
 προσθεὶς δὲ ελιουὺς ἔτι λέγει
- 2 Hoort met aandacht de beweging Zijner stem, en het geluid, dat uit Zijn mond uitgaat!
 Give me a little more time, and I will make it clear to you; for I have still something to say for God.
 μεῖνόν με μικρὸν ἔτι ἵνα διδάξω σε ἔτι γὰρ ἐν ἐμοί ἐστιν λέξις

- 2 Verbeid mij een weinig, en ik zal u aanwijzen, dat er nog redenen voor God zijn.
Give me a little more time, and I will make it clear to you; for I have still something to say for God.
μεϊνόν με μικρόν ἐτι ἵνα διδάξω σε ἐτι γὰρ ἐν ἐμοί ἐστιν λέξις
- 3 Dat zendt Hij rechtuit onder den gansen hemel, en Zijn licht over de einden der aarde.
I will get my knowledge from far, and I will give righteousness to my Maker.
ἀναλαβὸν τὴν ἐπιστήμην μου μακρὰν ἔργους δέ μου δίκαια ἐρῶ
- 3 Ik zal mijn gevoelen van verre ophalen, en mijn Schepper gerechtigheid toewijzen.
I will get my knowledge from far, and I will give righteousness to my Maker.
ἀναλαβὸν τὴν ἐπιστήμην μου μακρὰν ἔργους δέ μου δίκαια ἐρῶ
- 4 Want voorwaar, mijn woorden zullen geen valsheid zijn; een, die oprecht is van gevoelen, is bij u.
For truly my words are not false; one who has all knowledge is talking with you.
ἐπ' ἀληθείας καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδίκως συνίεις
- 4 Daarna brult Hij met de stem; Hij dondert met de stem Zijner hoogheid, en vertrekt die dingen niet, als Zijn stem zal gehoord worden.
For truly my words are not false; one who has all knowledge is talking with you.
ἐπ' ἀληθείας καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδίκως συνίεις
- 5 Zie, God is geweldig, nochtans versmaadt Hij niet; geweldig is Hij in kracht des harten.
Truly, God gives up the hard-hearted, and will not give life to the sinner.
γίγνωσκε δὲ ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσεται τὸν ἄκακον δυνατὸς ἰσχύι καρδίας
- 5 God dondert met Zijn stem zeer wonderlijk; Hij doet grote dingen, en wij begrijpen ze niet.
Truly, God gives up the hard-hearted, and will not give life to the sinner.
γίγνωσκε δὲ ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσεται τὸν ἄκακον δυνατὸς ἰσχύι καρδίας
- 6 Hij laat den goddeloze niet leven, en het recht der ellendigen beschikt Hij.
His eyes are ever on the upright, and he gives to the crushed their right;
ἀσεβῆ οὐ μὴ ζωοποιήσει καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει
- 6 Want Hij zegt tot de sneeuw: Wees op de aarde; en tot den plasregens des regens; dan is er de plasregen Zijner sterke regenen.
His eyes are ever on the upright, and he gives to the crushed their right;
ἀσεβῆ οὐ μὴ ζωοποιήσει καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει
- 7 Hij onttrekt Zijn ogen niet van den rechtvaardige, maar met de koningen zijn zij in den troon; daar zet Hij hen voor altoos, en zij worden verheven.
Lifting them up to the seat of kings, and making them safe for ever.
οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον καὶ καθιεῖ αὐτοὺς εἰς νεῖκος καὶ ὑψωθήσονται
- 7 Dan zegelt Hij de hand van ieder mens toe, opdat Hij kenne al de lieden Zijns werks.
Lifting them up to the seat of kings, and making them safe for ever.
οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον καὶ καθιεῖ αὐτοὺς εἰς νεῖκος καὶ ὑψωθήσονται
- 8 En het gedierte gaat in de loerplaatsen, en blijft in zijn holen.
And if they have been prisoned in chains, and taken in cords of trouble,
καὶ εἰ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συσχεθήσονται ἐν σχοινίοις πενίας
- 8 En zo zij, gebonden zijnde in boeien, vast gehouden worden met banden der ellende;
And if they have been prisoned in chains, and taken in cords of trouble,
καὶ εἰ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις συσχεθήσονται ἐν σχοινίοις πενίας
- 9 Dan geeft Hij hun hun werk te kennen, en hun overtredingen, omdat zij de overhand genomen hebben;
Then he makes clear to them what they have done, even their evil works in which they have taken pride.
καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν ὅτι ἰσχύσουσιν

- 9 Uit de binnenkamer komt de wervelwind, en van de verstrooiende winden de koude.
Then he makes clear to them what they have done, even their evil works in which they have taken pride.
καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν ὅτι ἰσχύουσιν
- 10 En Hij openbaart het voor hunlieder oor ter tucht, en zegt, dat zij zich van de ongerechtigheid bekeren zouden.
Their ear is open to his teaching, and he gives them orders so that their hearts may be turned from evil.
ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται καὶ εἶπεν ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ ἀδικίας
- 10 Door zijn geblaas geeft God de vorst, zodat de brede wateren verstijfd worden.
Their ear is open to his teaching, and he gives them orders so that their hearts may be turned from evil.
ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται καὶ εἶπεν ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ ἀδικίας
- 11 Indien zij horen, en Hem dienen, zo zullen zij hun dagen eindigen in het goede, en hun jaren in liefelijkheden.
If they give ear to his voice, and do his word, then he gives them long life, and years full of pleasure.
ἐὰν ἀκούσωσιν καὶ δουλεύσωσιν συντελέσωσιν τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις
- 11 Ook vermoeit Hij de dikke wolken door klaarheid; Hij verstroot de wolk Zijns lichts.
If they give ear to his voice, and do his word, then he gives them long life, and years full of pleasure.
ἐὰν ἀκούσωσιν καὶ δουλεύσωσιν συντελέσωσιν τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις
- 12 Die keert zich dan naar Zijn wijzen raad door ommegangen, dat zij doen al wat Hij ze gebiedt, op het vlakke der wereld, op de aarde.
But if not, they come to their end, and give up their breath without knowledge.
ἀσβεῖς δὲ οὐ διασφύζει παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον καὶ διότι νουθετούμενοι ἀνήκοοι ἦσαν
- 12 Maar zo zij niet horen, zo gaan zij door het zwaard door, en zij geven den geest zonder kennis.
But if not, they come to their end, and give up their breath without knowledge.
ἀσβεῖς δὲ οὐ διασφύζει παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον καὶ διότι νουθετούμενοι ἀνήκοοι ἦσαν
- 13 Hetzij dat Hij die tot een roede, of tot Zijn land, of tot weldadigheid beschikt.
Those who have no fear of God keep wrath stored up in their hearts; they give no cry for help when they are made prisoners.
καὶ ὑποκριταὶ καρδία τάξουσιν θυμὸν οὐ βοήσονται ὅτι ἔδησεν αὐτούς
- 13 En die met het hart huichelachtig zijn, leggen toorn op; zij roepen niet, als Hij hen gebonden heeft.
Those who have no fear of God keep wrath stored up in their hearts; they give no cry for help when they are made prisoners.
καὶ ὑποκριταὶ καρδία τάξουσιν θυμὸν οὐ βοήσονται ὅτι ἔδησεν αὐτούς
- 14 Hun ziel zal in de jonkheid sterven, en hun leven onder de schandjongens.
They come to their end while they are still young, their life is short like that of those who are used for sex purposes in the worship of their gods.
ἀποθάνουσι τοῖνον ἐν νεότητι ἢ ψυχὴ αὐτῶν ἢ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων
- 14 Neem dit, o Job, ter ore; sta, en aanmerk de wonderen Gods.
They come to their end while they are still young, their life is short like that of those who are used for sex purposes in the worship of their gods.
ἀποθάνουσι τοῖνον ἐν νεότητι ἢ ψυχὴ αὐτῶν ἢ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων
- 15 Weet gij, wanneer God over dezelve orde stelt, en het licht Zijner wolk laat schijnen?
He makes the wrong done to the poor the way of their salvation, opening their ears by their trouble.
ἀνθ' ὧν ἔθλιψαν ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον κρίμα δὲ πραέων ἐκθήσει
- 15 Hij zal den ellendige in zijn ellende vrijmaken, en in de onderdrukking zal Hij het voor hunlieder oor openbaren.
He makes the wrong done to the poor the way of their salvation, opening their ears by their trouble.
ἀνθ' ὧν ἔθλιψαν ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον κρίμα δὲ πραέων ἐκθήσει
- 16 Alzo zou Hij ook u afgekeerd hebben van den mond des angstes tot de ruimte, onder dewelke geen benauwing zou geweest zijn; en het gerecht uwer tafel zouvol vettigheid geweest zijn.
...
- καὶ προσέτι ἠπάτησέν σε ἐκ στόματος ἐχθροῦ ἄβυσσος κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς καὶ κατέβη τράπεζά σου πλήρης πίότητος

- 16 Hebt gij wetenschap van de opwegingen der dikke wolken; de wonderheden Desgenen, Die volmaakt is in wetenschappen?
 ...
 και προσέτι ἠπάτησέν σε ἐκ στόματος ἐχθροῦ ἄβυσσος κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς καὶ κατέβη τράπεζά σου πλήρης πίότητος
- 17 Maar gij hebt het gericht des goddelozen vervuld; het gericht en het recht houden u vast.
 ...
 οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα
- 17 Hoe uw klederen warm worden, als Hij de aarde stil maakt uit het zuiden?
 ...
 οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα
- 18 Hebt gij met Hem de hemelen uitgespannen, die vast zijn, als een gegoten spiegel?
 ...
 θυμὸς δὲ ἐπ' ἀσεβεῖς ἔσται δι' ἀσέβειαν δώρων ὧν ἐδέχοντο ἐπ' ἀδικίας
- 18 Omdat er grimmigheid is, wacht u, dat Hij u misschien niet met een klopp wegstote; zodat u een groot rantsoen er niet zou afbrengen.
 ...
 θυμὸς δὲ ἐπ' ἀσεβεῖς ἔσται δι' ἀσέβειαν δώρων ὧν ἐδέχοντο ἐπ' ἀδικίας
- 19 Zou Hij uw rijkdom achten, dat gij niet in benauwdheid zoudt zijn; of enige versterkingen van kracht?
 ...
 μή σε ἐκκλινάτω ἐκὼν ὁ νοῦς δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων καὶ πάντας τοὺς κραταιοῦντας ἰσχύον
- 19 Onderricht ons, wat wij Hem zeggen zullen; want wij zullen niets ordentelijk voorstellen kunnen vanwege de duisternis.
 ...
 μή σε ἐκκλινάτω ἐκὼν ὁ νοῦς δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων καὶ πάντας τοὺς κραταιοῦντας ἰσχύον
- 20 Zal het Hem verteld worden, als ik zo zou spreken? Denkt iemand dat, gewisselijk, hij zal verslonden worden.
 ...
 μὴ ἐξελεύσῃς τὴν νύκτα τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ' αὐτῶν
- 20 Haak niet naar dien nacht, als de volken van hun plaats opgenomen worden.
 ...
 μὴ ἐξελεύσῃς τὴν νύκτα τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ' αὐτῶν
- 21 Wacht u, wend u niet tot ongerechtigheid; overmits gij ze in dezen verkoren heb, uit oorzaak van de ellende.
 Take care not to be turned to sin, for you have taken evil for your part in place of sorrow.
 ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξεῖς ἄτοπα ἐπὶ τοῦτον γὰρ ἐξείλω ἀπὸ πτωχείας
- 21 En nu ziet men het licht niet als het helder is in den hemel, als de wind doorgaat, en dien zuivert;
 Take care not to be turned to sin, for you have taken evil for your part in place of sorrow.
 ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξεῖς ἄτοπα ἐπὶ τοῦτον γὰρ ἐξείλω ἀπὸ πτωχείας
- 22 Zie, God verhoogt door Zijn kracht; wie is een Leraar, gelijk Hij?
 Truly God is lifted up in strength; who is a ruler like him?
 ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσει ἐν ἰσχύι αὐτοῦ τίς γάρ ἐστιν κατ' αὐτὸν δυνάστης
- 22 Als van het noorden het goud komt; maar bij God is een vreselijke majesteit!
 Truly God is lifted up in strength; who is a ruler like him?
 ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσει ἐν ἰσχύι αὐτοῦ τίς γάρ ἐστιν κατ' αὐτὸν δυνάστης
- 23 Wie heeft Hem gesteld over Zijn weg? Of wie heeft gezegd: Gij hebt onrecht gedaan?
 Who ever gave orders to him, or said to him, You have done wrong?
 τίς δὲ ἐστιν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα ἢ τίς ὁ εἶπας ἔπραξεν ἄδικα

- 23 Den Almachtige, Dien kunnen wij niet uitvinden; Hij is groot van kracht; doch door gericht en grote gerechtigheid verdrukt Hij niet.
Who ever gave orders to him, or said to him, You have done wrong?
τίς δέ ἐστιν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα ἢ τίς ὁ εἶπας ἔπραξεν ἄδικα
- 24 Daarom vreze Hem de lieden; Hij ziet geen wijzen van harte aan. Job 38
See that you give praise to his work, about which men make songs.
μνήσθητι ὅτι μεγάλη ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα ὧν ἤρξαν ἄνδρες
- 24 Gedenk, dat gij Zijn werk groot maakt, hetwelk de lieden aanschouwen.
See that you give praise to his work, about which men make songs.
μνήσθητι ὅτι μεγάλη ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα ὧν ἤρξαν ἄνδρες
- 25 Alle mensen zien het aan; de mens schouwt het van verre.
All people are looking on it; man sees it from far.
πᾶς ἄνθρωπος εἶδεν ἐν ἑαυτῷ ὅσοι τιτρωσκόμενοι εἰσὶν βροτοί
- 26 Zie, God is groot, en wij begrijpen het niet; er is ook geen onderzoeking van het getal Zijner jaren.
Truly, God is great, greater than all our knowledge; the number of his years may not be searched out.
ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς πολὺς καὶ οὐ γνωσόμεθα ἀριθμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπέραντος
- 27 Want Hij trekt de druppelen der wateren op, die den regen na zijn damp uitgieten;
For he takes up the drops from the sea; he sends them through his mist as rain,
ἀριθμηταὶ δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ καὶ ἐπιχυθήσονται ὑετῷ εἰς νεφέλην
- 28 Welke de wolken uitgieten, en over den mens overvloediglijk afdruipten.
Flowing down from the sky, and dropping on the peoples.
ῥυήσονται παλαιώματα ἐσκίασεν δὲ νέφη ἐπὶ ἀμυθῆτων βροτῶν [8α] ὥραν ἔθετο κτήνεσιν οἶδασιν δὲ κοίτης τάξιν [8β] ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταται σου ἡ διάνοια οὐδὲ διαλλάσσειται σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος
- 29 Kan men ook verstaan de uitbreidingen der wolken, en de krakingen Zijner hutte?
And who has knowledge of how the clouds are stretched out, or of the thunders of his tent?
καὶ ἐὰν συνῆ ἀπεκτάσεις νεφέλης ἰσότητα σκηνῆς αὐτοῦ
- 30 Zie, Hij breidt over hem Zijn licht uit, en de wortelen der zee bedekt Hij.
See, he is stretching out his mist, covering the tops of the mountains with it.
ἰδοὺ ἐκτείνει ἐπ' αὐτὸν ἠδω καὶ ῥιζώματα τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν
- 31 Want daardoor richt Hij de volken; Hij geeft spijs ten overvloede.
For by these he gives food to the peoples, and bread in full measure.
ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαοὺς δώσει τροφήν τῷ ἰσχύοντι
- 32 Met handen bedekt Hij het licht, en doet aan hetzelfde verbod door dengene, die tussen doorkomt.
He takes the light in his hands, sending it against the mark.
ἐπὶ χειρῶν ἐκάλυψεν φῶς καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἀπαντῶντι
- 33 Daarvan verkondigt Zijn geklater, en het vee; ook van den opgaanden damp Job 37
The thunder makes clear his passion, and the storm gives news of his wrath.
ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φύλον αὐτοῦ κτήσις καὶ περὶ ἀδικίας
- 1 Daarna antwoordde de HEERE Job uit een onweder, en zeide:
At this my heart is shaking; it is moved out of its place.
καὶ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου καὶ ἀπερρή ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς

- 2 **Wie is hij, die den raad verduistert met woorden zonder wetenschap?**
Give ear to the rolling noise of his voice; to the hollow sound which goes out of his mouth.
 ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὄργῃ θυμοῦ κυρίου καὶ μελέτη ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξελεύσεται
- 3 **Gord nu, als een man, uw lenden, zo zal Ik u vragen, en onderricht Mij.**
He sends it out through all the heaven, and his thunder-flame to the ends of the earth.
 ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀρχὴ αὐτοῦ καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς
- 4 **Waar waart gij, toen Ik de aarde grondde? Geef het te kennen, indien gij kloek van verstand zijt.**
After it a voice is sounding, thundering out the word of his power; he does not keep back his thunder-flames; from his mouth his voice is sounding.
 ὁπίσω αὐτοῦ βοήσεται φωνὴ βροντήσῃ ἐν φωνῇ ὕβρεως αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτοῦς ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ
- 5 **Wie heeft haar maten gezet, want gij weet het; of wie heeft over haar een richtsnoer getrokken?**
He does wonders, more than may be searched out; great things of which we have no knowledge;
 βροντήσῃ ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θαυμάσια ἐποίησεν γὰρ μεγάλα ἃ οὐκ ἤδεμεν
- 6 **Waarop zijn haar grondvesten nedergezonden, of wie heeft haar hoeksteen gelegd?**
For he says to the snow, Make the earth wet; and to the rain-storm, Come down.
 συντάσσει χιόνι γίνου ἐπὶ τῆς γῆς καὶ χεიმῶν ὑετός καὶ χεიმῶν ὑετῶν δυναστείας αὐτοῦ
- 7 **Toen de morgensterren te zamen vrolijk zongen, en al de kinderen Gods juichten.**
He puts an end to the work of every man, so that all may see his work.
 ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει ἵνα γινῶ πᾶς ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν
- 8 **Of wie heeft de zee met deuren toegesloten, toen zij uitbrak, en uit de baarmoeder voortkwam?**
Then the beasts go into their holes, and take their rest.
 εἰσηλθεν δὲ θηρία ὑπὸ σκέπην ἠσύχασαν δὲ ἐπὶ κοίτης
- 9 **Toen Ik de wolk tot haar kleding stelde, en de donkerheid tot haar windeldoek;**
Out of its place comes the storm-wind, and the cold out of its store-houses.
 ἐκ ταμείων ἐπέρχονται δῖναι ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων ψύχος
- 10 **Toen Ik voor haar met Mijns besluit de aarde doorbrak, en zette grendel en deuren;**
By the breath of God ice is made, and the wide waters are shut in.
 καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν βούληται
- 11 **En zeide: Tot hertoe zult gij komen, en niet verder, en hier zal hij zich stellen tegen den hoogmoed uwer golven.**
The thick cloud is weighted with thunder-flame, and the cloud sends out its light;
 καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλη διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐτοῦ
- 12 **Hebt gij van uw dagen den morgenstond geboden? Hebt gij den dageraad zijn plaats aangewezen;**
And it goes this way and that, round about, turning itself by his guiding, to do whatever he gives orders to be done, on the face of his world of men,
 καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει ἐν θεβουλαθῶ εἰς ἔργα αὐτῶν πάντα ὅσα ἂν ἐντεῖλαιται αὐτοῖς ταῦτα συντέτακται παρ' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς
- 13 **Opdat hij de einden der aarde vatten zou; en de goddelozen uit haar uitgeschud zouden worden?**
For a rod, or for a curse, or for mercy, causing it to come on the mark.
 ἐὰν εἰς παιδείαν ἐὰν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐὰν εἰς ἔλεος εὐρήσει αὐτόν
- 14 **Dat zij veranderd zou worden gelijk zegelleem, en zij gesteld worden als een kleed?**
Give ear to this, O Job, and keep quiet in your place; and take note of the wonders worked by God.
 ἐνωτίζου ταῦτα ἰωβ στηθὶ νουθετοῦ δύναμιν κυρίου
- 15 **En dat van de goddelozen hun licht geweerd worde, en de hoge arm worde gebroken?**
Have you knowledge of God's ordering of his works, how he makes the light of his cloud to be seen?
 οἶδαμεν ὅτι ὁ θεὸς ἔθετο ἔργα αὐτοῦ φῶς ποιήσας ἐκ σκότους

- 16 Zijt gij gekomen tot aan de oorsprongen der zee, en hebt gij in het onderste des afgronds gewandeld?
Have you knowledge of the balancings of the clouds, the wonders of him who has all wisdom?
ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν ἐξαΐσια δὲ πτώματα πονηρῶν
- 17 Zijn u de poorten des doods ontdekt, en hebt gij gezien de poorten van de schaduw des doods?
You, whose clothing is warm, when the earth is quiet because of the south wind,
σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμὴ ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς
- 18 Zijt gij met uw verstand gekomen tot aan de breedte der aarde? Geef het te kennen, indien gij dit alles weet.
Will you, with him, make the skies smooth, and strong as a polished looking-glass?
στερεώσεις μετ' αὐτοῦ εἰς παλαιώματα ἰσχυραὶ ὡς ὄρασις ἐπιχύσεως
- 19 Waar is de weg, daar het licht woont? En de duisternis, waar is haar plaats?
Make clear to me what we are to say to him; we are unable to put our cause before him, because of the dark.
διὰ τί δίδαξόν με τί ἐροῦμεν αὐτῷ καὶ πανσώμεθα πολλὰ λέγοντες
- 20 Dat gij dat brengen zoudt tot zijn pale, en dat gij merken zoudt de paden zijns huizes?
How may he have knowledge of my desire for talk with him? or did any man ever say, May destruction come on me?
μὴ βίβλος ἢ γραμματεὺς μοι παρέστηκεν ἵνα ἄνθρωπον ἐστηκῶς κατασιωπήσω
- 21 Gij weet het, want gij waart toen geboren, en uw dagen zijn veel in getal.
And now the light is not seen, for it is dark because of the clouds; but a wind comes, clearing them away.
πᾶσιν δ' οὐχ ὄρατὸν τὸ φῶς τηλαυγές ἐστιν ἐν τοῖς παλαιώμασιν ὡσπερ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν
- 22 Zijt gij gekomen tot de schatkameren der sneeuw, en hebt gij de schatkameren des hagels gezien?
A bright light comes out of the north; God's glory is greatly to be feared.
ἀπὸ βορρᾶ νέφη χρυσουγόντα ἐπὶ τούτοις μεγάλη ἢ δόξα καὶ τιμὴ παντοκράτορος
- 23 Dien Ik ophoude tot den tijd der benauwdheid, tot den dag des strijds en des oorlogs!
There is no searching out of the Ruler of all: his strength and his judging are great; he is full of righteousness, doing no wrong.
καὶ οὐχ εὐρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον τῇ ἰσχύι αὐτοῦ ὃ τὰ δίκαια κρίνων οὐκ οἶει ἐπακούειν αὐτόν
- 24 Waar is de weg, daar het licht verdeeld wordt, en de oostenwind zich verstrooit op de aarde?
For this cause men go in fear of him; he has no respect for any who are wise in heart.
διὸ φοβηθήσονται αὐτόν οἱ ἄνθρωποι φοβηθήσονται δὲ αὐτόν καὶ οἱ σοφοὶ καρδίᾳ
- 1 Zult gij voor den ouden leeuw roof jagen, of de graagheid der jonge leeuwen vervullen?
And the Lord made answer to Job out of the storm-wind, and said,
μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι ἐλιουν τῆς λέξεως εἶπεν ὁ κύριος τῷ ἰωβ διὰ λαίλαπος καὶ νεφῶν
- 2 Als zij nederbukken in de holen, en in den kuil zitten, ter loering?
Who is this who makes the purpose of God dark by words without knowledge?
τίς οὗτος ὁ κρύπτων με βουλὴν συνέχων δὲ ῥήματα ἐν καρδίᾳ ἐμῇ δὲ οἶεται κρύπτειν
- 3 Wie bereidt de raaf haar kost, als haar jongen tot God schreeuwen, als zij dwalen, omdat er geen eten is?
Get your strength together like a man of war; I will put questions to you, and you will give me the answers.
ζῶσαι ὡσπερ ἄνθρωπὸν τὴν ὄσφυν σου ἐρωτήσω δέ σε σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι
- 4 Weet gij den tijd van het baren der steengeiten? Hebt gij waargenomen den arbeid der hinden?
Where were you when I put the earth on its base? Say, if you have knowledge.
ποῦ ἦς ἐν τῷ θεμελιοῦν με τὴν γῆν ἀπάγγελον δέ μοι εἰ ἐπίστη σύνεσιν
- 5 Zult gij de maanden tellen, die zij vervullen, en weet gij den tijd van haar baren?
By whom were its measures fixed? Say, if you have wisdom; or by whom was the line stretched out over it?
τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς εἰ οἶδας ἢ τίς ὁ ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς

- 6 Als zij zich krommen, haar jongen met versplijting voortbrengen, haar smarten uitwerpen?
On what were its pillars based, or who put down its angle-stone,
ἐπὶ τίνοις οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπήγασι τὶς δὲ ἐστὶν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς
- 7 Haar jongen worden kloek, worden groot door het koren; zij gaan uit, en keren niet weder tot dezelve.
When the morning stars made songs together, and all the sons of the gods gave cries of joy?
ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα ἤνεσάν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοι μου
- 8 Wie heeft den woudezel vrij henengezonden, en wie heeft de banden des wilden ezels gelost?
Or where were you when the sea came to birth, pushing out from its secret place;
ἔφραξα δὲ θάλασσαν πύλαις ὅτε ἐμαίμασσαν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένη
- 9 Dien Ik de wildernis tot zijn huis besteld heb, en het ziltige tot zijn woningen.
When I made the cloud its robe, and put thick clouds as bands round it,
ἐθέμην δὲ αὐτῇ νέφος ἀμφίαισιν ὀμίχλη δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα
- 10 Hij belacht het gewoel der stad; het menigerlei getier des drijvers hoort hij niet.
Ordering a fixed limit for it, with locks and doors;
ἐθέμην δὲ αὐτῇ ὄρια περιθεις κλειθρα καὶ πύλας
- 11 Dat hij uitspeurt op de bergen, is zijn weide; en hij zoekt allerlei groensel na.
And said, So far you may come, and no farther; and here the pride of your waves will be stopped?
εἶπα δὲ αὐτῇ μέχρι τούτου ἐλεύσῃ καὶ οὐχ ὑπερβῆσῃ ἀλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεται σου τὰ κύματα
- 12 Zal de eenhoorn u willen dienen? Zal hij vernachten aan uw kribbe?
Have you, from your earliest days, given orders to the morning, or made the dawn conscious of its place;
ἤ ἐπὶ σοῦ συντέταχα φέγγος πρωινόν ἐωσφόρος δὲ εἶδεν τὴν ἑαυτοῦ τάξιν
- 13 Zult gij den eenhoorn met zijn touw aan de voren binden? Zal hij de laagten achter u eggen?
So that it might take a grip of the skirts of the earth, shaking all the evil-doers out of it?
ἐπιλαβέσθαι πταρύγων γῆς ἐκτινάξαι ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς
- 14 Zult gij op hem vertrouwen, omdat zijn kracht groot is, en zult gij uw arbeid op hem laten?
It is changed like wet earth under a stamp, and is coloured like a robe;
ἤ σὺ λαβὼν γῆν πηλὸν ἐπλάσας ζῶον καὶ λαλητὸν αὐτὸν ἔθου ἐπὶ γῆς
- 15 Zult gij hem geloven, dat hij uw zaad zal wederbrengen, en vergaderen tot uw dorsvloer?
And from the evil-doers their light is kept back, and the arm of pride is broken.
ἀφείλας δὲ ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ φῶς βραχίονα δὲ ὑπερηφάνων συνέτριψας
- 16 Zijn an u de verheugelijke vleugelen der pauwen? Of de vederen des ooievaars, en des struisvogels?
Have you come into the springs of the sea, walking in the secret places of the deep?
ἤλθες δὲ ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης ἐν δὲ ἴχνεσιν ἀβύσσου περιεπάτησας
- 17 Dat zij haar eieren in de aarde laat, en in het stof die verwarmt.
Have the doors of death been open to you, or have the door-keepers of the dark ever seen you?
ἀνοίγονται δὲ σοι φόβῳ πύλαι θανάτου πυλωροὶ δὲ ᾄδου ἰδόντες σε ἐπηξάν
- 18 En vergeet, dat de voet die drukken kan, en de dieren des velds die vertrappen kunnen?
Have you taken note of the wide limits of the earth? Say, if you have knowledge of it all.
νενουθέτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς ὑπ' οὐρανόν ἀνάγγελον δὴ μοι πόσις τίς ἐστὶν
- 19 Zij verhardt zich tegen haar jongen, alsof zij de hare niet waren; haar arbeid is te vergeefs, omdat zij zonder vreze is.
Which is the way to the resting-place of the light, and where is the store-house of the dark;
ποιῶ δὲ γῆ ἀλιζέται τὸ φῶς σκότους δὲ ποῖος ὁ τόπος

- 20 Want God heeft haar van wijsheid ontbloot, en heeft haar des verstands niet medegedeeld.
So that you might take it to its limit, guiding it to its house?
εἰ ἀγάγοις με εἰς ὄρια αὐτῶν εἰ δὲ καὶ ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν
- 21 Als het tijd is, verheft zij zich in de hoogte; zij belacht het paard en zijn rijder.
No doubt you have knowledge of it, for then you had come to birth, and the number of your days is great.
οἶδα ἄρα ὅτι τότε γεγέννησαι ἀριθμὸς δὲ ἐτῶν σου πολὺς
- 22 Zult gij het paard sterkte geven? Kunt gij zijn hals met donder bekleden?
Have you come into the secret place of snow, or have you seen the store-houses of the ice-drops,
ἦλθες δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος θησαυροὺς δὲ χαλάζης ἐόρακας
- 23 Zult gij het beroeren als een sprinkhaan? De pracht van zijn gesnuif is een verschrikking.
Which I have kept for the time of trouble, for the day of war and fighting?
ἀπόκειται δὲ σοι εἰς ὄραν ἐχθρῶν εἰς ἡμέραν πολέμου καὶ μάχης
- 24 Het graaft in den grond, en het is vrolijk in zijn kracht; en trekt uit, den geharnaste tegemoet.
Which is the way to the place where the wind is measured out, and the east wind sent out over the earth?
πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πάχη ἢ διασκεδάννυται νότος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν
- 25 Het belacht de vreeze, en wordt niet ontsteld, en keert niet wederom vanwege het zwaard.
By whom has the way been cut for the flowing of the rain, and the flaming of the thunder;
τίς δὲ ἠτοίμασεν ὑετῶ λάβρω ῥύσιν ὁδὸν δὲ κυδοιμῶν
- 26 Tegen hem ratelt de pijlkoker, het vlamig ijzer des spies en der lans.
Causing rain to come on a land where no man is living, on the waste land which has no people;
τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ γῆν οὗ οὐκ ἀνὴρ ἔρημον οὗ οὐχ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ
- 27 Met schudding en beroering slokt het de aarde op, en gelooft niet, dat het is het geluid der bazuin.
To give water to the land where there is waste and destruction, and to make the dry land green with young grass?
τοῦ χορτάσαι ἄβατον καὶ ἀοίκητον καὶ τοῦ ἐκβλαστήσαι ἔξοδον γλόης
- 28 In het volle geklank der bazuin, zegt het: Heah! en ruikt den krijg van verre, den donder der vorsten en het gejuich.
Has the rain a father? or who gave birth to the drops of night mist?
τίς ἐστὶν ὑετοῦ πατὴρ τίς δὲ ἐστὶν ὁ τετοκῶς βόλους δρόσου
- 29 Vliegt de sperwer door uw verstand, en breidt hij zijn vleugelen uit naar het zuiden?
Out of whose body came the ice? and who gave birth to the cold mist of heaven?
ἐκ γαστρὸς δὲ τίος ἐκπορεύεται ὁ κρύσταλλος πάχην δὲ ἐν οὐρανῶ τίς τέτοκεν
- 30 Is het naar uw bevel, dat de arend zich omhoog verheft, en dat hij zijn nest in de hoogte maakt?
The waters are joined together, hard as a stone, and the face of the deep is covered.
ἢ καταβαίνει ὡσπερ ὕδωρ ῥέον πρόσωπον δὲ ἀβύσσου τίς ἐπηξεν
- 31 Hij woont en vernacht in de steenrots, op de scherpte der steenrots en der vaste plaats.
Are the bands of the Pleiades fixed by you, or are the cords of Orion made loose?
συνῆκας δὲ δεσμὸν πλειάδος καὶ φραγμὸν ὠρίωνος ἦνοιξας
- 32 Van daar speurt hij de spijs op; zijn ogen zien van verre af.
Do you make Mazzaroth come out in its right time, or are the Bear and its children guided by you?
ἤ διανοίξεις μαζουρωθ ἐν καιρῶ αὐτοῦ καὶ ἔσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἄξεις αὐτά
- 33 Ook zuipen zijn jongen bloed; en waar verslagenen zijn, daar is hij.
Have you knowledge of the laws of the heavens? did you give them rule over the earth?
ἐπίστασαι δὲ τροπὰς οὐρανοῦ ἢ τὰ ὑπ' οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα

- 34 En de HEERE antwoordde Job, en zeide:
Is your voice sent up to the cloud, so that you may be covered by the weight of waters?
καλέσεις δὲ νέφος φωνῆ καὶ τρόμφ ὕδατος λάβρω ὑπακούσεται σου
- 35 Is het twisten met den Almachtige onderrichten? Wie God bestraft, die antwoorde daarop.
Do you send out the thunder-flames, so that they may go, and say to you, Here we are?
ἀποστελεῖς δὲ κεραυνούς καὶ πορεύσονται ἐροῦσιν δέ σοι τί ἐστίν
- 36 Toen antwoordde Job den HEERE, en zeide:
Who has put wisdom in the high clouds, or given knowledge to the lights of the north?
τίς δὲ ἔδωκεν γυναιξίν ὑφάσματος σοφίαν ἢ ποικιλικτὴν ἐπιστήμην
- 37 Zie, ik ben te gering; wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond.
By whose wisdom are the clouds numbered, or the water-skins of the heavens turned to the earth,
τίς δὲ ὁ ἀριθμῶν νέφη σοφία οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν ἐκλινεν
- 38 Eenmaal heb ik gesproken, maar zal niet antwoorden; of tweemaal, maar zal niet voortvaren. Job 40
When the earth becomes hard as metal, and is joined together in masses?
κέχυται δὲ ὡσπερ γῆ κόνια κεκόλληκα δὲ αὐτὸν ὡσπερ λίθω κύβον
- 1 En de HEERE antwoordde Job uit een onweder, en zeide:
\38:39\Do you go after food for the she-lion, or get meat so that the young lions may have enough,
εἰ ἔγνωσ καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφων πέτρας ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλάφων
- 2 Gord nu als een man uw lenden; Ik zal u vragen, en onderricht Mij.
\38:40\When they are stretched out in their holes, and are waiting in the brushwood?
ἠρίθμησας δὲ αὐτῶν μῆνας πλήρεις τοκετοῦ ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἔλυσας
- 3 Zult gij ook Mij oordeel te niet maken? Zult Gij Mij verdoemen, opdat gij rechtvaardig zijt?
\38:41\Who gives in the evening the meat he is searching for, when his young ones are crying to God; when the young lions with loud noise go wandering after their food?
ἐξέθρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδιά ἐξὼ φόβου ὠδῖνας αὐτῶν ἐξαποστελεῖς
- 4 Hebt gij een arm gelijk God? En kunt gij, gelijk Hij, met de stem donderen?
\39:1\Have you knowledge of the rock-goats? or do you see the roes giving birth to their young?
ἀπορρήξουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν πληθυνθήσονται ἐν γεννηματι ἐξελεύσονται καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς
- 5 Versier u nu met voortreffelijkheid en hoogheid, en bekleed u met majesteit en heerlijkheid!
\39:2\Is the number of their months fixed by you? or is the time when they give birth ordered by you?
τίς δὲ ἐστίν ὁ ἀφεις ὄνον ἄγριον ἐλεύθερον δεσμούς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν
- 6 Strooi de verbolgenheden uws toorns uit, en zie allen hoogmoedige, en verneder hem!
\39:3\They are bent down, they give birth to their young, they let loose the fruit of their body.
ἐθέμην δὲ τὴν δίαitan αὐτοῦ ἐρημον καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἄλμυρίδα
- 7 Zie allen hoogmoedige, en breng hem ten onder; en verpletter de goddelozen in hun plaats!
\39:4\Their young ones are strong, living in the open country; they go out and do not come back again.
καταγελῶν πολυογλίας πόλεως μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων
- 8 Verberg hen te zamen in het stof; verbind hun aangezichten in het verborgen!
\39:5\Who has let the ass of the fields go free? or made loose the bands of the loud-voiced beast?
κατασκέπεται ὄρη νομὴν αὐτοῦ καὶ ὀπίσω παντὸς χλωροῦ ζητεῖ
- 9 Dan zal Ik ook u loven, omdat uw rechterhand u zal verlost hebben.
\39:6\To whom I have given the waste land for a heritage, and the salt land as a living-place.
βουλήσεται δὲ σοι μονόκερος δουλεῦσαι ἢ κοιμηθῆναι ἐπὶ φάτνης σου

- 10 Zie nu Behemoth, welken Ik gemaakt heb nevens u; hij eet hooi, gelijk een rund.
 \39:7He makes sport of the noise of the town; the voice of the driver does not come to his ears;
 δήσεις δὲ ἐν ἱμάσι ζυγὸν αὐτοῦ ἢ ἐλκύσει σου αὐλακας ἐν πεδίῳ
- 11 Zie toch, zijn kracht is in zijn lenden, en zijn macht in den navel zijns buiks.
 \39:8He goes looking for his grass-lands in the mountains, searching out every green thing.
 πέποιθας δὲ ἐπ' αὐτῷ ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου
- 12 Als het hem lust, zijn staart is als een ceder; de zenuwen zijner schaamte zijn doorvlochten.
 \39:9Will the ox of the mountains be your servant? or is his night's resting-place by your food-store?
 πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπόρον εἰσοίσει δὲ σου τὸν ἄλωνα
- 13 Zijn beenderen zijn als vast koper; zijn gebeenten zijn als ijzeren handbomen.
 \39:10Will he be pulling your plough with cords, turning up the valleys after you?
 πτέρυξ τερπομένων νελασα ἐν συλλάβῃ ασιδα καὶ νεσσα
- 14 Hij is een hoofdstuk der wegen Gods; Die hem gemaakt heeft, heeft hem zijn zwaard aangehecht.
 \39:11Will you put your faith in him, because his strength is great? will you give the fruit of your work into his care?
 ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ φά αὐτῆς καὶ ἐπὶ χοῦν θάλπει
- 15 Omdat de bergen hem voeder voortbrengen, daarom spelen al de dieren des velds aldaar.
 \39:12Will you be looking for him to come back, and get in your seed to the crushing-floor?
 καὶ ἐπελάθετο ὅτι ποὺς σκορπιεῖ καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει
- 16 Onder schaduwwachtige bomen ligt hij neder, in een schuilplaats des riets en des slijks.
 \39:13Is the wing of the ostrich feeble, or is it because she has no feathers,
 ἀπεσκήρυνεν τὰ τέκνα αὐτῆς ὥστε μὴ ἑαυτῇ εἰς κενὸν ἐκοπίασεν ἄνευ φόβου
- 17 De schaduwwachtige bomen bedekken hem, elkeen met zijn schaduw; de beekwilgen omringen hem.
 \39:14That she puts her eggs on the earth, warming them in the dust,
 ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ θεὸς σοφίαν καὶ οὐκ ἐμέρισεν αὐτῇ ἐν τῇ συνέσει
- 18 Zie, hij doet de rivier geweld aan, en verhaast zich niet; hij vertrouwt, dat hij de Jordaen in zijn mond zou kunnen intrekken.
 \39:15Without a thought that they may be crushed by the foot, and broken by the beasts of the field?
 κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει καταγέλασται ἵππου καὶ τοῦ ἐπιβάτου αὐτοῦ
- 19 Zou men hem voor zijn ogen kunnen vangen? Zou men hem met strikken den neus doorboren kunnen?
 \39:16She is cruel to her young ones, as if they were not hers; her work is to no purpose; she has no fear.
 ἢ σὺ περιέθηκας ἵππῳ δύναμιν ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ φόβον
- 20 Zult gij den Leviathan met den angel trekken, of zijn tong met een koord, dat gij laat nederzinken?
 \39:17For God has taken wisdom from her mind, and given her no measure of knowledge.
 περιέθηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν δόξαν δὲ στηθῶν αὐτοῦ τόλμη
- 21 Zult gij hem een bieze in den neus leggen, of met een doorn zijn kaak doorboren?
 \39:18When she is shaking her wings on high, she makes sport of the horse and of him who is seated on him.
 ἀνορύσσω ἐν πεδίῳ γαυριᾷ ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδῖον ἐν ἰσχύι
- 22 Zal hij aan u veel smekingingen maken? Zal hij zachtjes tot u spreken?
 \39:19Do you give strength to the horse? is it by your hand that his neck is clothed with power?
 συναντῶν βέλει καταγελάει καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἀπὸ σιδήρου
- 23 Zal hij een verbond met u maken? Zult gij hem aannemen tot een eeuwigen slaaf?
 \39:20Is it through you that he is shaking like a locust, in the pride of his loud-sounding breath?
 ἐπ' αὐτῷ γαυριᾷ τόξον καὶ μάχαιρα

- 24 Zult gij met hem spelen gelijk met een vogeltje, of zult gij hem binden voor uw jonge dochters?
 \39:21\He is stamping with joy in the valley; he makes sport of fear.
 και ὀργῆ ἀφανιεῖ τὴν γῆν καὶ οὐ μὴ πιστεύσῃ ἕως ἂν σημάνη σάλπιγξ
- 25 Zullen de metgezellen over hem een maaltijd bereiden? Zullen zij hem delen onder de kooplieden?
 \39:22\In his strength he goes out against the arms of war, turning not away from the sword.
 σάλπιγγος δὲ σημαινούσης λέγει εὗγε πόρρωθεν δὲ ὀσφραίνεται πολέμου σὺν ἄλματι καὶ κραυγῇ
- 26 Zult gij zijn huid met haken vullen, of met een visserskrauwel zijn hoofd?
 \39:23\The bow is sounding against him; he sees the shining point of spear and arrow.
 ἐκ δὲ τῆς σῆς ἐπιστήμης ἔστηκεν ἰέραξ ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος καθορῶν τὰ πρὸς νότον
- 27 Leg uw hand op hem, gedenk des strijds, doe het niet meer.
 \39:24\Shaking with passion, he is biting the earth; he is not able to keep quiet at the sound of the horn;
 ἐπὶ δὲ σφ̄ προστάγματι ὑποῦται ἀετός γὺν δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς αὐτοῦ καθεσθεις ἀυλίζεται
- 28 Zie, zijn hoop zal feilen; zal hij ook voor zijn gezicht nedergeslagen worden?
 \39:25\When it comes to his ears he says, Aha! He is smelling the fight from far off, and hearing the thunder of the captains, and the war-cries.
 ἐπ' ἔξοχῇ πέτρας καὶ ἀποκρύφω
- 1 Niemand is zo koen, dat hij hem opwekken zou; wie is dan hij, die zich voor Mijn aangezicht stellen zou?
 \40:6\Then the Lord made answer to Job out of the storm-wind, and said,
 καὶ ἀπεκρίθη κύριος ὁ θεὸς τῷ ἰωβ καὶ εἶπεν
- 2 Wie heeft Mij voorgeweten, dat Ik hem zou vergelden? Wat onder den gansen hemel is, is het Mijne.
 \40:7\Get your strength together like a man of war: I will put questions to you, and you will give me the answers.
 μὴ κρίσιν μετὰ ἱκανοῦ ἐκκλινεῖ ἐλέγχων θεὸν ἀποκριθήσεται αὐτήν
- 3 Ik zal zijn leden niet verzwijgen, noch het verhaal zijner sterkte, noch de bevalligheid zijner gestaltenis.
 \40:8\Will you even make my right of no value? will you say that I am wrong in order to make clear that you are right?
 ὑπολαβὼν δὲ ἰωβ λέγει τῷ κυρίῳ
- 4 Wie zou het opperste zijns kleeds ontdekken? Wie zou met zijn dubbelen breidel hem aankomen?
 \40:9\Have you an arm like God? have you a voice of thunder like his?
 τί ἔτι ἐγὼ κρίνομαι νοουθετούμενος καὶ ἐλέγχων κύριον ἀκούων τοιαῦτα οὐθὲν ὧν ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦτα χεῖρα θήσω ἐπὶ στόματι μου
- 5 Wie zou de deuren zijns aangezichts opendoen? Rondom zijn tanden is verschrikking.
 \40:10\Put on the ornaments of your pride; be clothed with glory and power:
 ἄπαξ λελάληκα ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω
- 6 Zeer uitnemend zijn zijn sterke schilden, elkeen gesloten als met een nauwdrukkend zegel.
 \40:11\Let your wrath be overflowing; let your eyes see all the sons of pride, and make them low.
 ἔτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπεν τῷ ἰωβ ἐκ τοῦ νέφους
- 7 Het een is zo na aan het andere, dat de wind daar niet kan tussen komen.
 \40:12\Send destruction on all who are lifted up, pulling down the sinners from their places.
 μὴ ἀλλὰ ζῶσαι ὡσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου ἐρωτήσω δέ σε σὺ δέ μοι ἀποκριθήτι
- 8 Zij kleven aan elkander, zij vatten zich samen, dat zij zich niet scheiden.
 \40:13\Let them be covered together in the dust; let their faces be dark in the secret place of the underworld.
 μὴ ἀποποιῶ μου τὸ κρίμα οἶει δέ με ἄλλως σοι κεχηματικένας ἢ ἵνα ἀναφανῆς δίκαιος
- 9 Elk een zijner niezingen doet een licht schijnen; en zijn ogen zijn als de oogleden des dagersaads.
 \40:14\Then I will give praise to you, saying that your right hand is able to give you salvation.
 ἧ βραχίον σοὶ ἐστὶν κατὰ τοῦ κυρίου ἢ φωνῆ κατ' αὐτὸν βροντᾶς

- 10 Uit zijn mond gaan fakkelen, vurige vonken raken er uit.
 \40:15\See now the Great Beast, whom I made, even as I made you; he takes grass for food, like the ox.
 ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφίεσαι
- 11 Uit zijn neusgaten komt rook voort, als uit een ziedende pot en ruimen ketel.
 \40:16\His strength is in his body, and his force in the muscles of his stomach.
 ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὀργῆ πᾶν δὲ ὑβριστὴν ταπεινώσον
- 12 Zijn adem zou kolen doen vlammen, en een vlam komt uit zijn mond voort.
 \40:17\His tail is curving like a cedar; the muscles of his legs are joined together.
 ὑπερήφανον δὲ σβέσον σῆψον δὲ ἀσεβεῖς παραχρῆμα
- 13 In zijn hals herbergt de sterkte; voor hem springt zelfs de droefheid van vreugde op.
 \40:18\His bones are pipes of brass, his legs are like rods of iron.
 κρύψον δὲ εἰς γῆν ἕξω ὀμοθυμαδὸν τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας ἐμπλησον
- 14 De stukken van zijn vlees kleven samen; elkeen is vast in hem, het wordt niet bewogen.
 \40:19\He is the chief of the ways of God, made by him for his pleasure.
 ὁμολογήσω ἄρα ὅτι δύναται ἡ δεξιὰ σου σῶσαι
- 15 Zijn hart is vast gelijk een steen; ja, vast gelijk een deel van den ondersten molensteen.
 \40:20\He takes the produce of the mountains, where all the beasts of the field are at play.
 ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία παρὰ σοὶ χόρτον ἴσα βουσὶν ἐσθίει
- 16 Van zijn verheffen schromen de sterken; om zijner doorbrekingen wille ontzondigen zij zich.
 \40:21\He takes his rest under the trees of the river, and in the pool, under the shade of the water-plants.
 ἰδοὺ δὴ ἰσχυρὸς αὐτοῦ ἐπ' ὀσφύϊ ἡ δὲ δύναμις ἐπ' ὀμφαλοῦ γαστροῦ
- 17 Raakt hem iemand met het zwaard, dat zal niet bestaan, spies, schicht noch pantsier.
 \40:22\He is covered by the branches of the trees; the grasses of the stream are round him.
 ἔστησεν οὐρανὸν ὡς κυβάρισσον τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπέλεκται
- 18 Hij acht het ijzer voor stro, en het staal voor verrot hout.
 \40:23\Truly, if the river is overflowing, it gives him no cause for fear; he has no sense of danger, even if Jordan is rushing against his mouth.
 αἱ πλευραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χάλκεια ἡ δὲ ῥάχϊς αὐτοῦ σίδηρος χυτὸς
- 19 De pijl zal hem niet doen vlieden, de slingerstenen worden hem in stoppelen veranderd.
 \40:24\Will anyone take him when he is on the watch, or put metal teeth through his nose?
 τοῦτ' ἔστιν ἀρχὴ πλάσματος κυρίου πεποιημένον ἐγκαταπαίττεισθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ
- 20 De werpstenen worden van hem geacht als stoppelen, en hij belacht de drilling der lans.
 \41:1\Is it possible for Leviathan to be pulled out with a fish-hook, or for a hook to be put through the bone of his mouth?
 ἐπελθὼν δὲ ἐπ' ὄρος ἀκρότομον ἐποίησεν χαρμονὴν τετράποσιν ἐν τῷ ταρτάρῳ
- 21 Onder hem zijn scherpe scherven; hij spreidt zich op het puntachtige, als op slijk.
 \41:2\Will you put a cord into his nose, or take him away with a cord round his tongue?
 ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα κοιμᾶται παρὰ πάπυρον καὶ κάλαμον καὶ βούτομον
- 22 Hij doet de diepte zieden gelijk een pot; hij stelt de zee als een apothekerskokerij.
 \41:3\Will he make prayers to you, or say soft words to you?
 σκιάζονται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρα μεγάλα σὺν ῥαδάμοις καὶ κλώνες ἄγνου
- 23 Achter zich verlicht hij het pad; men zou den afgrond voor grijzigheid houden.
 \41:4\Will he make an agreement with you, so that you may take him as a servant for ever?
 ἐὰν γένηται πλήμυρα οὐ μὴ αἰσθηθῆ ἔπειθεν ὅτι προσκρούσει ὁ ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ

- 24 Op de aarde is niets met hem te vergelijken, die gemaakt is om zonder schrik te wezen.
 \41:5\Will you make sport with him, as with a bird? or put him in chains for your young women?
 ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ δέξεται αὐτόν ἐνσκολιευόμενος τρήσει ῥίνα
- 25 Hij aanziet alles, wat hoog is, hij is een koning over alle jonge hoogmoedige dieren. Job 42
 \41:6\Will the fishermen make profit out of him? will they have him cut up for the traders?
 ἄξιεις δὲ δράκοντα ἐν ἀγκίστρῳ περιθήσεις δὲ φορβεῖν περὶ ῥίνα αὐτοῦ
- 1 Toen antwoordde Job den HEERE, en zeide:
 \41:10\He is so cruel that no one is ready to go against him. Who then is able to keep his place before me?
 οὐχ ἑόρακας αὐτόν οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεθαύμακας
- 2 Ik weet, dat Gij alles vermoogt, en dat geen van Uw gedachten kan afgesneden worden.
 \41:11\Who ever went against me, and got the better of me? There is no one under heaven!
 οὐ δέδοκας ὅτι ἠτοίμασταί μοι τίς γάρ ἐστιν ὁ ἐμοὶ ἀντιστάς
- 3 Wie is hij, zegt Gij, die den raad verbergt zonder wetenschap? Zo heb ik dan verhaald, hetgeen ik niet verstond, dingen, die voor mij te wonderbaar waren, die ik niet wist.
 \41:12\I will not keep quiet about the parts of his body, or about his power, and the strength of his frame.
 ἢ τίς ἀντιστήσεται μοι καὶ ὑπομενεῖ εἰ πᾶσα ἡ ὑπ' οὐρανὸν ἐμῆ ἐστιν
- 4 Hoor toch, en ik zal spreken; ik zal U vragen, en onderricht Gij mij.
 \41:13\Who has ever taken off his outer skin? who may come inside his inner coat of iron?
 οὐ σιωπήσομαι δι' αὐτόν καὶ λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτοῦ
- 5 Met het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U mijn oog.
 \41:14\Who has made open the doors of his face? Fear is round about his teeth.
 τίς ἀποκαλύψει πρόσωπον ἐνδύσεως αὐτοῦ εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι
- 6 Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as.
 \41:15\His back is made of lines of plates, joined tight together, one against the other, like a stamp.
 πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει κύκλω ὀδόντων αὐτοῦ φόβος
- 7 Het geschiedde nu, nadat de HEERE die woorden tot Job gesproken had, dat de HEERE tot Elifaz, den Themaniet, zeide: Mijn toorn is ontstoken tegen u, entegen uw twee vrienden, want gijlieden hebt niet recht van Mij gesproken, gelijk Mijn knecht Job.
 \41:16\One is so near to the other that no air may come between them.
 τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἀσπίδες γάλκεια σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥσπερ συμρίτης λίθος
- 8 Daarom neemt nu voor ulieden zeven varren en zeven rammen, en gaat henen tot Mijn knecht Job, en offert brandoffer voor ulieden, en laat Mijn knecht Jobvoor ulieden bidden; want zekerlijk, Ik zal zijn aangezicht aannemen, opdat Ik aan ulieden niet doe naar uw dwaasheid; want gijlieden hebt niet recht van Mijgesproken, gelijk Mijn knecht Job.
 \41:17\They take a grip of one another; they are joined together, so that they may not be parted.
 εἷς τοῦ ἐνὸς κολλῶνται πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν
- 9 Toen gingen Elifaz, de Themaniet, en Bildad, de Suhiet, en Zofar, de Naamathiet, henen, en deden, gelijk als de HEERE tot hen gesproken had; en de HEERE nam het aangezicht van Job aan.
 \41:18\His sneezings give out flames, and his eyes are like the eyes of the dawn.
 ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ προσκολληθήσεται συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν
- 10 En de HEERE wendde de gevangenis van Job, toen hij gebeden had voor zijn vrienden; en de HEERE vermeerderde al hetgeen Job gehad had tot dubbelzoveel.
 \41:19\Out of his mouth go burning lights, and flames of fire are jumping up.
 ἐν πταρμῷ αὐτοῦ ἐπιφάσκειται φέγγος οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος ἑωσφόρου
- 11 Ook kwamen tot hem al zijn broeders, en al zijn zusters, en allen, die hem te voren gekend hadden, en aten brood met hem in zijn huis, en beklaagden hem, en vertroostten hem over al het kwaad, dat de HEERE over hem gebracht had; en zij gaven hem een iegelijk een stuk gelds, een iegelijk ook een goudenvoorhoofdsiersel.
 \41:20\Smoke comes out of his nose, like a pot boiling on the fire.
 ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται λαμπάδες καιόμεναι καὶ διαρριπτοῦνται ἐσχάραι πυρός

- 12 En de HEERE zegende Jobs laatste meer dan zijn eerste; want hij had veertien duizend schapen, en zes duizend kemelen, en duizend juk runderen, en duizendezelinnen.
 \41:21\His breath puts fire to coals, and a flame goes out of his mouth.
 ἐκ μυκτῆρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς καμίνου καιομένης πυρὶ ἀνθρώπων
- 13 Daartoe had hij zeven zonen en drie dochteren.
 \41:22\Strength is in his neck, and fear goes dancing before him.
 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀνθρακες φλῶξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται
- 14 En hij noemde den naam der eerste Jemima, en den naam der tweede Kezia, en den naam der derde Keren-Happuch.
 \41:23\The plates of his flesh are joined together, fixed, and not to be moved.
 ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ ἀλλίζεται δύναμις ἔμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει ἀπόλεια
- 15 En er werden zo schone vrouwen niet gevonden in het ganse land, als de dochteren van Job; en haar vader gaf haar erfdeel onder haar broederen.
 \41:24\His heart is as strong as a stone, hard as the lower crushing-stone.
 σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληται καταχέει ἐπ' αὐτὸν οὐ σαλευθήσεται
- 16 En Job leefde na dezen honderd en veertig jaren, dat hij zag zijn kinderen, en de kinderen zijner kinderen, tot in vier geslachten.
 \41:25\When he gets ready for the fight, the strong are overcome with fear.
 ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡς λίθος ἔστηκεν δὲ ὥσπερ ἄκμων ἀνήλατος
- 1 Welgelukzalig is de man, die niet wandelt in de raad der goddelozen, noch staat op den weg der zondaren, noch zit in het gestoelte der spotters;
 Happy is the man who does not go in the company of sinners, or take his place in the way of evil-doers, or in the seat of those who do not give honour to the Lord.
 μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν καὶ ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν οὐκ ἔσθη καὶ ἐπὶ καθέδραν λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν
- 2 Maar zijn lust is in des HEEREN wet, en hij overdenkt Zijn wet dag en nacht.
 But whose delight is in the law of the Lord, and whose mind is on his law day and night.
 ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός
- 3 Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, en welks blad niet afvalt; en al wat hij doet, zal wel gelukken.
 He will be like a tree planted by the rivers of water, which gives its fruit at the right time, whose leaves will ever be green; and he will do well in all his undertakings.
 καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφτυμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὕδάτων ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῇ κατευδοθήσεται
- 4 Alzo zijn de goddelozen niet, maar als het kaf, dat de wind henendrijft.
 The evil-doers are not so; but are like the dust from the grain, which the wind takes away.
 οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς οὐχ οὕτως ἀλλ' ἢ ὡς ὁ χνοὺς ὃν ἐκρπτεῖ ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς
- 5 Daarom zullen de goddelozen niet bestaan in het gericht, noch de zondaars in de vergadering der rechtvaardigen.
 For this cause there will be no mercy for sinners when they are judged, and the evil-doers will have no place among the upright,
 διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει οὐδὲ ἀμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ δικαίων
- 1 Waarom woeden de heidenen, en bedenken de volken ijdelheid?
 Why are the nations so violently moved, and why are the thoughts of the people so foolish?
 ἵνα τί ἐφύσασαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά
- 2 De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen te zamen tegen den HEERE, en tegen Zijn Gezalfde, zeggende:
 The kings of the earth have taken their place, and the rulers are fixed in their purpose, against the Lord, and against the king of his selection, saying,
 παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ διάψαλμα
- 3 Laat ons hun banden verscheuren, en hun touwen van ons werpen.
 Let their chains be broken, and their cords taken from off us.
 διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν καὶ ἀπορρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν
- 4 Die in den hemel woont, zal lachen; de HEERE zal hen bespotten.
 Then he whose seat is in the heavens will be laughing: the Lord will make sport of them.
 ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτούς καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς

- 5 Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, en in Zijn grimmigheid zal Hij hen verschrikken.
Then will his angry words come to their ears, and by his wrath they will be troubled:
τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταραΐξει αὐτοὺς
- 6 Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, den berg Mijner heiligheid.
But I have put my king on my holy hill of Zion.
ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ σιων ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ
- 7 Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd.
I will make clear the Lord's decision: he has said to me, You are my son, this day have I given you being.
διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου κύριος εἶπεν πρὸς με υἱός μου εἶ σύ ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε
- 8 Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting.
Make your request to me, and I will give you the nations for your heritage, and the farthest limits of the earth will be under your hand.
αἴτησαι παρ' ἐμοῦ καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς
- 9 Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter; Gij zult hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat.
They will be ruled by you with a rod of iron; they will be broken like a potter's vessel.
ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ράβδῳ σιδηρᾷ ὡς σκεῦος κεραμέως συντρίψεις αὐτοὺς
- 10 Nu dan, gij koningen, handelt verstandiglijk; laat u tuchtigen, gij rechters der aarde!
So now be wise, you kings: take his teaching, you judges of the earth.
καὶ νῦν βασιλεῖς σύνετε παιδεύθητε πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν
- 11 Dient den HEERE met vreze, en verheugt u met beving.
Give worship to the Lord with fear, kissing his feet and giving him honour,
δοουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ
- 12 Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op den weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Welgelukzalig zijn allen, die op Hembetrouwen.
For fear that he may be angry, causing destruction to come on you, because he is quickly moved to wrath. Happy are all those who put their faith in him.
δράξασθε παιδείας μήποτε ὀργισθῇ κύριος καὶ ἀπολειθῆτε ἐξ ὁδοῦ δικαίας ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ
- 1 Een psalm van David, als hij vlood voor het aangezicht van zijn zoon Absalom.
&ItA Psalm. Of David. When he went in flight from Absalom his son.&gtf\
ψαλμὸς τῷ δαυιδ ὁπότε ἀπεδιδρασκεν ἀπὸ προσώπου ἀβεσσαλωμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
- 2 O HEERE! hoe zijn mijn tegenpartijders vermenigvuldigd; velen staan tegen mij op.
\3:1\Lord, how greatly are they increased who make attacks on me! in great numbers they come against me.
κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με πολλοὶ ἐναντίστανται ἐπ' ἐμέ
- 3 Velen zeggen van mijn ziel: Hij heeft geen heil bij God. Sela.
\3:2\Unnumbered are those who say of my soul, There is no help for him in God. (Selah.)
πολλοὶ λέγουσιν τῇ ψυχῇ μου οὐκ ἔστιν σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ διάψαλμα
- 4 Doch Gij, HEERE! zijt een Schild voor mij, mijn eer, en Die mijn hoofd opheft.
\3:3\But your strength, O Lord, is round me, you are my glory and the lifter up of my head.
σύ δέ κύριε ἀντιλήμπτωρ μου εἶ δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλὴν μου
- 5 Ik riep met mijn stem tot den HEERE, en Hij verhoorde mij van den berg Zijner heiligheid. Sela.
\3:4\I send up a cry to the Lord with my voice, and he gives me an answer from his holy hill. (Selah.)
φωνῆ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα καὶ ἐπήκουσέν μου ἐξ ὄρους ἁγίου αὐτοῦ διάψαλμα
- 6 Ik lag neder en sliep; ik ontwaakte, want de HEERE ondersteunde mij.
\3:5\I took my rest in sleep, and then again I was awake; for the Lord was my support.
ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα ἐξηγέρθην ὅτι κύριος ἀντιλήμψεταιί μου

- 7 Ik zal niet vrezen voor tienduizenden des volks, die zich rondom tegen mij zetten.
 \3:6\I will have no fear, though ten thousand have come round me, putting themselves against me.
 οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων μοι
- 8 Sta op, HEERE, verlos mij, mijn God; want Gij hebt al mijn vijanden op het kinnebakken geslagen; de tanden der goddelozen hebt Gij verbroken.
 \3:7\Come to me, Lord; keep me safe, O my God; for you have given all my haters blows on their face-bones; the teeth of the evil-doers have been broken by you.
 ἀνάστα κύριε σῶσόν με ὁ θεός μου ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως ὀδόντας ἀμαρτωλῶν συνέτριψας
- 9 Het heil is des HEEREN; Uw zegen is over Uw volk. Sela.
 \3:8\Salvation comes from the Lord; your blessing is on your people. (Selah.)
 τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth.
 <To the chief music-maker on corded instruments. A Psalm. Of David.>\
 εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς ᾠδῆ τῷ δαυὶδ
- 2 Als ik roep, verhoor mij, o God mijner gerechtigheid! In benauwdheid hebt Gij mij ruimte gemaakt; wees mij genadig, en hoor mijn gebed.
 \4:1\Give answer to my cry, O God of my righteousness; make me free from my troubles; have mercy on me, and give ear to my prayer.
 ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέν μου ὁ θεός τῆς δικαιοσύνης μου ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς μοι οἰκτιρήσόν με καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου
- 3 Gij, mannen, hoe lang zal mijn eer tot schande zijn? Hoe lang zult gij de ijdelheid beminnen, de leugen zoeken? Sela.
 \4:2\O you sons of men, how long will you go on turning my glory into shame? how long will you give your love to foolish things, going after what is false? (Selah.)
 υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε βαρυκάρδιοι ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος διάψαλμα
- 4 Weet toch, dat de HEERE Zich een gunstgenoot heeft afgezonderd; de HEERE zal horen, als ik tot Hem roep.
 \4:3\See how the Lord has made great his mercy for me; the Lord will give ear to my cry.
 καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσεν κύριος τὸν ὄσιον αὐτοῦ κύριος εἰσακούσεται μου ἐν τῷ κεκραγένοι με πρὸς αὐτόν
- 5 Zijt beroerd, en zondigt niet; spreekt in ulieder hart op uw leger, en zijt stil. Sela.
 \4:4\Let there be fear in your hearts, and do no sin; have bitter feelings on your bed, but make no sound. (Selah.)
 ὀργίξεσθε καὶ μὴ ἀμαρτάνετε λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατανύγητε διάψαλμα
- 6 Offert offeranden der gerechtigheid, en vertrouwt op den HEERE.
 \4:5\Give the offerings of righteousness, and put your faith in the Lord.
 θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης καὶ ἐπίστευτε ἐπὶ κύριον
- 7 Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien? Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o HEERE!
 \4:6\There are numbers who say, Who will do us any good? the light of his face has gone from us.
 πολλοὶ λέγουσιν τίς δεῖξει ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου κύριε
- 8 Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven, meer dan ter tijd, als hun koren en hun most vermenigvuldigd zijn.
 \4:7\Lord, you have put joy in my heart, more than they have when their grain and their wine are increased.
 ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου ἀπὸ καιροῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν
- 9 Ik zal in vrede te zamen nederliggen en slapen; want Gij, o HEERE! alleen zult mij doen zeker wonen.
 \4:8\I will take my rest on my bed in peace, because you only, Lord, keep me safe.
 ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω ὅτι σὺ κύριε κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατώκισάς με
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Nechoth.
 <To the chief music-maker on wind instruments. A Psalm. Of David.>\
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς κληρονομώσεως ψαλμὸς τῷ δαυὶδ
- 2 O HEERE, neem mijn redenen ter ore; versta mijn overdenking.
 \5:1\Give ear to my words, O Lord; give thought to my heart-searchings.
 τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι κύριε σῶνες τῆς κραυγῆς μου

- 3 Merk op de stem mijns geroeps, o mijn Koning en mijn God! Want tot U zal ik bidden.
 \5:2\Let the voice of my cry come to you, my King and my God; for to you will I make my prayer.
 πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ θεός μου ὅτι πρὸς σέ προσεύξομαι κύριε
- 4 Des morgens, HEERE, zult Gij mijn stem horen; des morgens zal ik mij tot U schikken, en wacht houden.
 \5:3\My voice will come to you in the morning, O Lord; in the morning will I send my prayer to you, and keep watch.
 τὸ πρωὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου τὸ πρωὶ παραστήσομαί σοι καὶ ἐπόψομαι
- 5 Want Gij zijt geen God, Die lust heeft aan goddeloosheid; de boze zal bij U niet verkeren.
 \5:4\For you are not a God who takes pleasure in wrongdoing; there is no evil with you.
 ὅτι οὐχὶ θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ οὐδὲ παροικήσει σοι πονηρευόμενος
- 6 De onzinnigen zullen voor Uw ogen niet bestaan; Gij haat alle werkers der ongerechtigheid.
 \5:5\The sons of pride have no place before you; you are a hater of all workers of evil.
 οὐ διαμενοῦσιν παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐμίσησας πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν
- 7 Gij zult de leugensprekers verdoen; van den man des bloeds en des bedrogs heeft de HEERE een gruwel.
 \5:6\You will send destruction on those whose words are false; the cruel man and the man of deceit are hated by the Lord.
 ἀπολείς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος ἀνδρῶν αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται κύριος
- 8 Maar ik zal door de grootheid Uwer goedertierenheid in Uw huis ingaan; ik zal mij buigen naar het paleis Uwer heiligheid, in Uw vreze.
 \5:7\But as for me, I will come into your house, in the full measure of your mercy; and in your fear I will give worship, turning my eyes to your holy Temple.
 ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίον σου ἐν φόβῳ σου
- 9 HEERE! Leid mij in Uw gerechtigheid, om mijner verspieters wil; richt Uw weg voor mijn aangezicht.
 \5:8\Be my guide, O Lord, in the ways of your righteousness, because of those who are against me; make your way straight before my face.
 κύριε ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐνεκα τῶν ἐχθρῶν μου κατεῦθνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου
- 10 Want in hun mond is niets rechts, hun binnenste is enkel verderving, hun keel is een open graf, met hun tong vlieën zij.
 \5:9\For no faith may be put in their words; their inner part is nothing but evil; their throat is like an open place for the dead; smooth are the words of their tongues.
 ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια ἢ καρδία αὐτῶν ματαία τάφος ἀνεργημένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν
- 11 Verklaar hen schuldig, o God; laat hen vervallen van hun raadslagen; drijf hen henen om de veelheid hunner overtredingen, want zij zijn wederspanning tegen U.
 \5:10\Send them to destruction, O Lord; let their evil designs be the cause of their fall; let them be forced out by all their sins; because they have gone against your authority.
 κρίνον αὐτούς ὁ θεὸς ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσβεβίων αὐτῶν ἔξωσον αὐτούς ὅτι παρεπίκρανάν σε κύριε
- 12 Maar laat verblijd zijn allen, die op U betrouwen, tot in eeuwigheid; laat hen juichen, omdat Gij hen overdekt; en laat in U van vreugde opspringen, die UwNaam liefhebben.
 \5:11\But let all those who put their faith in you be glad with cries of joy at all times, and let all the lovers of your name be glad in you.
 καὶ εὐφρανθήτωσαν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς καὶ καυχῆσονται ἐν σοὶ πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου
- 13 Want Gij, HEERE, zult den rechtvaardige zegenen; Gij zult hem met goedgunstigheid kronen, als met een rondas.
 \5:12\For you, Lord, will send a blessing on the upright man; your grace will be round him, and you will be his strength.
 ὅτι σὺ εὐλογήσεις δίκαιον κύριε ὡς ὀπλῷ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth, op de Scheminith.
 <To the chief music-maker on corded instruments, on the Sheminith. A Psalm. Of David.>\
 εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ὑπερ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ δαυιδ
- 2 O HEERE, straf mij niet in Uw toorn, en kastijd mij niet in Uw grimmigheid!
 \6:1\O Lord, do not be bitter with me in your wrath; do not send punishment on me in the heat of your passion.
 κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με
- 3 Wees mij genadig, HEERE, want ik ben verzwakt; genees mij, HEERE, want mijn beenderen zijn verschrikt.
 \6:2\Have mercy on me, O Lord, for I am wasted away: make me well, for even my bones are troubled.
 ἐλέησόν με κύριε ὅτι ἀσθενής εἰμι ἴασαί με κύριε ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστέα μου

- 4 Ja, mijn ziel is zeer verschrikt; en Gij, HEERE, hoe lange?
 \6:3\My soul is in bitter trouble; and you, O Lord, how long?
 και ή ψυχή μου ἐταράχθη σφόδρα και σύ κύριε ἕως πότε
- 5 Keer weder, HEERE, red mijn ziel; verlos mij, om Uwer goedertierenheid wil.
 \6:4\Come back, O Lord, make my soul free; O give me salvation because of your mercy.
 ἐπίστρεψον κύριε ῥύσαι τήν ψυχὴν μου σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου
- 6 Want in de dood is Uwer geen gedachtenis; wie zal U loven in het graf?
 \6:5\For in death there is no memory of you; in the underworld who will give you praise?
 ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου ἐν δὲ τῷ ἄδη τίς ἐξομολογήσεται σοι
- 7 Ik ben moede van mijn zuchten; ik doe mijn bed den gansen nacht zwemmen; ik doornat mijn bedstede met mijn tranen.
 \6:6\The voice of my sorrow is a weariness to me; all the night I make my bed wet with weeping; it is watered by the drops flowing from my eyes.
 ἐκοπίασα ἐν τῷ στεναγμῷ μου λούσω καθ' ἑκάστην νύκτα τήν κλίνην μου ἐν δάκρυσίν μου τήν στρωμνήν μου βρέξω
- 8 Mijn oog is doorknaagd van verdriet, is veroud, vanwege al mijn tegenpartijders.
 \6:7\My eyes are wasting away with trouble; they are becoming old because of all those who are against me.
 ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπαλαιώθη ἐν πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς μου
- 9 Wijk van mij, al gij werkers der ongerechtigheid; want de HEERE heeft de stem mijns geweens gehoord.
 \6:8\Go from me, all you workers of evil; for the Lord has given ear to the voice of my weeping.
 ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τήν ἀνομίαν ὅτι εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθοῦ μου
- 10 De HEERE heeft mijn smeking gehoord; de HEERE zal mijn gebed aannemen.
 \6:9\The Lord has given ear to my request; the Lord has let my prayer come before him.
 εἰσήκουσεν κύριος τῆς δεήσεώς μου κύριος τήν προσευχὴν μου προσεδέξατο
- 11 Al mijn vijanden zullen zeer beschaamd en verbaasd worden; zij zullen terugkeren, zij zullen in een ogenblik beschaamd worden.
 \6:10\Let all those who are against me be shamed and deeply troubled; let them be turned back and suddenly put to shame.
 αἰσχυνθείησαν και ταραχθείησαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροὶ μου ἀποστραφείησαν και κατααἰσχυνθείησαν σφόδρα διὰ τάχους
- 1 Davids Schiggajon, dat hij den HEERE gezongen heeft, over de woorden van Cusch, den zoon van Jemini.
 <Shiggaijon of David; a song which he made to the Lord, about the words of Cush the Benjamite.>
 ψαλμὸς τῷ δαυιδ ὃν ἤσεν τῷ κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων χουσι υἱοῦ ιεμενι
- 2 HEERE, mijn God, op U betrouw ik; verlos mij van al mijn vervolgers, en red mij.
 \7:1\O Lord my God, I put my faith in you; take me out of the hands of him who is cruel to me, and make me free;
 κύριε ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ ἤλπισα σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με και ῥύσαι με
- 3 Opdat hij mijn ziel niet rove als een leeuw, verscheurende, terwijl er geen verlosser is.
 \7:2\So that he may not come rushing on my soul like a lion, wounding it, while there is no one to be my saviour.
 μήποτε ἀρπάσῃ ὡς λέων τήν ψυχὴν μου μὴ ὄντος λυτρουμένου μηδὲ σφύζοντος
- 4 HEERE, mijn God, indien ik dat gedaan heb, indien er onrecht in mijn handen is;
 \7:3\O Lord my God, if I have done this; if my hands have done any wrong;
 κύριε ὁ θεός μου εἰ ἐποίησα τοῦτο εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν χερσίν μου
- 5 Indien ik kwaad vergolden heb dien, die vrede met mij had; (ja, ik heb dien gered die mij zonder oorzaak benauwde!)
 \7:4\If I have given back evil to him who did evil to me, or have taken anything from him who was against me without cause;
 εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδούσιν μοι κακά ἀποπέσειν ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός
- 6 Zo vervolge de vijand mijn ziel, en achterhale ze, en vertrede mijn leven ter aarde, en doe mijn eer in het stof wonen! Sela.
 \7:5\Let my hater go after my soul and take it; let my life be crushed to the earth, and my honour into the dust. (Selah.)
 καταδιώξαι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τήν ψυχὴν μου και καταλάβοι και καταπατήσῃ εἰς γῆν τήν ζωὴν μου και τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκηνώσει διάψαλμα

- 7 Sta op, HEERE, in Uw toorn, verhef U om de verbolgenheden mijner benauwers, en ontwaak tot mij; Gij hebt het gericht bevolen.
 \7:6\Come up, Lord, in your wrath; be lifted up against my haters; be awake, my God, give orders for the judging.
 ἀνάστηθι κύριε ἐν ὀργῇ σου ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν μου ἐξεγέρθητι κύριε ὁ θεός μου ἐν προστάγματι ᾧ ἐνετείλω
- 8 Zo zal de vergadering der volken U omsingelen; keer dan boven haar weder in de hoogte.
 \7:7\The meeting of the nations will be round you; take your seat, then, over them, on high.
 καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστραψον
- 9 De HEERE zal den volken recht doen; richt mij, HEERE, naar mijn gerechtigheid, en naar mijn oprechtheid, die bij mij is.
 \7:8\The Lord will be judge of the peoples; give a decision for me, O Lord, because of my righteousness, and let my virtue have its reward.
 κύριος κρινεῖ λαούς κρινόν με κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί
- 10 Laat toch de boosheid der goddelozen een einde nemen, maar bevestig den rechtvaardige, Gij, Die harten en nieren beproeft, o rechtvaardige God!
 \7:9\O let the evil of the evil-doer come to an end, but give strength to the upright: for men's minds and hearts are tested by the God of righteousness.
 συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἀμαρτωλῶν καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροῦς ὁ θεός
- 11 Mijn schild is bij God, Die de oprechten van hart behoudt.
 \7:10\God, who is the saviour of the upright in heart, is my breastplate.
 δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ
- 12 God is een rechtvaardige Rechter, en een God, Die te allen dage toornt.
 \7:11\God is the judge of the upright, and is angry with the evil-doers every day.
 ὁ θεὸς κριτῆς δίκαιος καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' ἐκάστην ἡμέραν
- 13 Indien hij zich niet bekeert, zo zal Hij Zijn zwaard wetten; Hij heeft Zijn boog gespannen, en dien bereid.
 \7:12\If a man is not turned from his evil, he will make his sword sharp; his bow is bent and ready.
 ἐὰν μὴ ἐπιστραφήτε τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιβώσει τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινεν καὶ ἠτοίμασεν αὐτὸ
- 14 En heeft dodelijke wapenen voor hem gereed gemaakt; Hij zal Zijn pijlen tegen de hittige vervolgers te werk stellen.
 \7:13\He has made ready for him the instruments of death; he makes his arrows flames of fire.
 καὶ ἐν αὐτῷ ἠτοίμασεν σκευὴ θανάτου τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο
- 15 Ziet, hij is in arbeid van ongerechtigheid, en is zwanger van moeite, hij zal leugen baren.
 \7:14\That man is a worker of evil; the seed of wrongdoing has given birth to deceit.
 ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν συνέλαβεν πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν
- 16 Hij heeft een kuil gedolven, en dien uitgegraven, maar hij is gevallen in de groeve, die hij gemaakt heeft.
 \7:15\He has made a hole deep in the earth, and is falling into the hole which he has made
 λάκκον ὄρυξεν καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο
- 17 Zijn moeite zal op zijn hoofd wederkeren, en zijn geweld op zijn schedel nederdalen.
 \7:16\His wrongdoing will come back to him, and his violent behaviour will come down on his head.
 ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ κορυφῆν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται
- 18 Ik zal den HEERE loven naar Zijn gerechtigheid, en den Naam des HEEREN, des Allerhoogsten, psalmzingen.
 \7:17\I will give praise to the Lord for his righteousness; I will make a song to the name of the Lord Most High.
 ἐξομολογήσομαι κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Gitthith.
 <To the chief music-maker on the Gittith. A Psalm. Of David.>
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν ψαλμὸς τῷ δαυὶδ
- 2 O HEERE, onze Heere! hoe heerlijk is Uw Naam op de ganze aarde! Gij, die Uw majesteit gesteld hebt boven de hemelen.
 \8:1\O Lord, our Lord, whose glory is higher than the heavens, how noble is your name in all the earth!
 κύριε ὁ κύριος ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομα σου ἐν πάσῃ τῇ γῆ ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπὲρ ἄνω τῶν οὐρανῶν

- 3 Uit de mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, om Uwer tegenpartijen wil, om den vijand en wraakgierige te doen ophouden.
 \8:2\You have made clear your strength even out of the mouths of babies at the breast, because of those who are against you; so that you may put to shame the cruel and violent man.
 ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλύσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητὴν
- 4 Als ik Uw hemel aanzie, het werk Uwer vingeren, de maan en de sterren, die Gij bereid hebt;
 \8:3\When I see your heavens, the work of your fingers, the moon and the stars, which you have put in their places;
 ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανοὺς ἔργα τῶν δακτύλων σου σελήνην καὶ ἀστέρας ἃ σὺ ἐθεμελίωσας
- 5 Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt?
 \8:4\What is man, that you keep him in mind? the son of man, that you take him into account?
 τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι μνησθήσῃ αὐτοῦ ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτη αὐτόν
- 6 En hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen, en hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond?
 \8:5\For you have made him only a little lower than the gods, crowning him with glory and honour.
 ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν
- 7 Gij doet hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder zijn voeten gezet;
 \8:6\You have made him ruler over the works of your hands; you have put all things under his feet;
 καὶ κατέστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ
- 8 Schapen en ossen, alle die; ook mede de dieren des velds.
 \8:7\All sheep and oxen, and all the beasts of the field;
 πρόβατα καὶ βόας πάσας ἐτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου
- 9 Het gevogelte des hemels, en de vissen der zee; hetgeen de paden der zeeën doorwandelt.
 \8:8\The birds of the air and the fish of the sea, and whatever goes through the deep waters of the seas.
 τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν
- 10 O HEERE, onze Heere! hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde!
 \8:9\O Lord, our Lord, how noble is your name in all the earth!
 κύριε ὁ κύριος ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op Muth-Labben.
 &ItTo the chief music-maker on Muthlabben. A Psalm. Of David.>\
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ ψαλμὸς τῷ δαυιδ
- 2 Ik zal den HEERE loven met mijn ganse hart; ik zal al Uw wonderen vertellen.
 \9:1\I will give you praise, O Lord, with all my heart; I will make clear all the wonder of your works.
 ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου
- 3 In U zal ik mij verblijden, en van vreugde opspringen; ik zal Uw Naam psalmzingen, o Allerhoogste!
 \9:2\I will be glad and have delight in you: I will make a song of praise to your name, O Most High.
 εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε
- 4 Omdat mijn vijanden achterwaarts gekeerd, gevallen en vergaan zijn van Uw aangezicht.
 \9:3\When my haters are turned back, they will be broken and overcome before you.
 ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρὸν μου εἰς τὰ ὀπίσω ἀσθενήσουσιν καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου
- 5 Want Gij hebt mijn recht en mijn rechtszaak afgedaan; Gij hebt gezeten op den troon, o Rechter, der gerechtigheid.
 \9:4\For you gave approval to my right and my cause; you were seated in your high place judging in righteousness.
 ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην
- 6 Gij hebt de heidenen gescholden, den goddeloze verdaan, hun naam uitgedelgd, tot in eeuwigheid en altoos.
 \9:5\You have said sharp words to the nations, you have sent destruction on the sinners, you have put an end to their name for ever and ever.
 ἐπετίμησας ἔθνεσιν καὶ ἀπόλετο ὁ ἀσεβῆς τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

- 7 O vijand! zijn de verwoestingen voleind in eeuwigheid, en hebt gij de steden uitgeroeid? Hunlieder gedachtenis is met hen vergaan.
 \9:6\You have given their towns to destruction; the memory of them has gone; they have become waste for ever.
 τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος καὶ πόλεις καθεῖλες ἀπόλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ' ἤχους
- 8 Maar de HEERE zal in eeuwigheid zitten; Hij heeft Zijn troon bereid ten gerichte.
 \9:7\But the Lord is King for ever: he has made ready his high seat for judging.
 καὶ ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει ἠτοιμάσεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ
- 9 En Hij Zelf zal de wereld richten in gerechtigheid, en de volken oordelen in rechtmatigheden.
 \9:8\And he will be the judge of the world in righteousness, giving true decisions for the peoples.
 καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι
- 10 En de HEERE zal een Hoog Vertrek zijn voor de verdrukten, een Hoog Vertrek in tijden van benauwdheid.
 \9:9\The Lord will be a high tower for those who are crushed down, a high tower in times of trouble;
 καὶ ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει
- 11 En die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen, omdat Gij, HEERE, niet hebt verlaten degenen, die U zoeken.
 \9:10\And those who have knowledge of your name will put their faith in you; because you, Lord, have ever given your help to those who were waiting for you.
 καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σέ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἐκζητοῦντάς σε κύριε
- 12 Psalmzingt den HEERE, Die te Sion woont; verkondigt onder de volken Zijn daden.
 \9:11\Make songs of praise to the Lord, whose house is in Zion: make his doings clear to the people.
 ψάλατε τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν σιων ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ
- 13 Want Hij zoekt de bloedstortingen, Hij gedenkt derzelve; Hij vergeet het geroep der ellendigen niet.
 \9:12\When he makes search for blood, he has them in his memory: he is not without thought for the cry of the poor.
 ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη οὐκ ἐπέλαθετο τῆς κραυγῆς τῶν πενήτων
- 14 Wees mij genadig, HEERE, zie mijn ellende aan, van mijn haters mij aangedaan, Gij, Die mij verhoogt uit de poorten des doods;
 \9:13\Have mercy on me, O Lord, and see how I am troubled by my haters; let me be lifted up from the doors of death;
 ἐλέησόν με κύριε ἰδὲ τὴν ταπεινώσιν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου
- 15 Opdat ik Uw gansen lof in de poorten der dochter van Sion vertelle, dat ik mij verheuge in Uw heil.
 \9:14\So that I may make clear all your praise in the house of the daughter of Zion: I will be glad because of your salvation.
 ὅπως ἂν ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς σιων ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου
- 16 De heidenen zijn gezonken in de groeve, die zij gemaakt hadden; hunlieder voet is gevangen in het net, dat zij verborgen hadden.
 \9:15\The nations have gone down into the hole which they made: in their secret net is their foot taken.
 ἐνεπάγησαν ἔθνη ἐν διαθορᾷ ἣ ἐποίησαν ἐν παγίδι ταύτη ἣ ἔκρυσαν συνελήμφθη ὁ ποὺς αὐτῶν
- 17 De HEERE is bekend geworden; Hij heeft recht gedaan; de goddeloze is verstrikt in het werk zijner handen! Higgajon, Sela.
 \9:16\The Lord has given knowledge of himself through his judging: the evil-doer is taken in the net which his hands had made. (Higgaion. Selah.)
 γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήμφθη ὁ ἁμαρτωλὸς ὃδὴ διαψάλματος
- 18 De goddelozen zullen terugkeren, naar de hel toe, alle godvergetende heidenen.
 \9:17\The sinners and all the nations who have no memory of God will be turned into the underworld.
 ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾗδην πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ
- 19 Want de nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn.
 \9:18\For the poor will not be without help; the hopes of those in need will not be crushed for ever.
 ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχὸς ἢ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολείται εἰς τὸν αἰῶνα
- 20 Sta op, HEERE, laat de mens zich niet versterken; laat de heidenen voor Uw aangezicht geoordeeld worden.
 \9:19\Up! O Lord; let not man overcome you: let the nations be judged before you.
 ἀνάστηθι κύριε μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου

- 21 O HEERE! jaag hun vreze aan; laat de heidenen weten, dat zij mensen zijn. Sela. Psalmen 10
 19:20 Put them in fear, O Lord, so that the nations may see that they are only men. (Selah.)
 κατάστησον κύριε νομοθέτην ἐπ' αὐτούς γνώτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποι εἰσιν διάψαλμα
- 1 O HEERE! waarom staat Gij van verre? waarom verbergt Gij U in tijden van benauwdheid?
 Why do you keep far away, O Lord? why are you not to be seen in times of trouble?
 εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα πᾶς ἐρεῖτε τῆ ψυχῇ μου μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίου
- 2 De goddeloze vervolgt hittiglijk in hoogmoed de ellendige; laat hen gegrepen worden in de aanslagen, die zij bedacht hebben.
 The evil-doer in his pride is cruel to the poor; let him be taken by the tricks of his invention.
 ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον ἠτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῆ καρδίᾳ
- 3 Want de goddeloze roemt over den wens zijner ziel; hij zegent den gierigaard, hij lastert den HEERE.
 For the evil-doer is lifted up because of the purpose of his heart, and he whose mind is fixed on wealth is turned away from the Lord, saying evil against him.
 ὅτι ἂ κατηρτίσω καθελὼν ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησεν
- 4 De goddeloze, gelijk hij zijn neus omhoog steekt, onderzoekt niet; al zijn gedachten zijn, dat er geen God is.
 The evil-doer in his pride says, God will not make a search. All his thoughts are, There is no God.
 κύριος ἐν ναφ ἄγιφ αὐτοῦ κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων
- 5 Zijn wegen maken ten allen tijde smarte; Uw oordelen zijn een hoogte, verre van hem; al zijn tegenpartijders, die blaast hij aan.
 His ways are ever fixed; your decisions are higher than he may see: as for his haters, they are as nothing to him.
 κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἄσεβῆ ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν
- 6 Hij zegt in zijn hart; Ik zal niet wankelen; want ik zal van geslacht tot geslacht in geen kwaad zijn.
 He has said in his heart, I will not be moved: through all generations I will never be in trouble.
 ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταγίδος ἡ μερίς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν
- 7 Zijn mond is vol van vloek, en bedriegerijen, en list; onder zijn tong is moeite en ongerechtigheid.
 His mouth is full of cursing and deceit and false words: under his tongue are evil purposes and dark thoughts.
 ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν εὐθύτητα εἶδεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. Ik betrouw op den HEERE; hoe zegt gijlieden tot mijn ziel: Zwerft henen naar ulieder gebergte, als eenvogel?
 <For the chief music-maker. Of David.> In the Lord put I my faith; how will you say to my soul, Go in flight like a bird to the mountain?
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ δαυιδ
- 2 Want ziet, de goddelozen spannen den boog, zij schikken hun pijlen op de pees, om in het donkere te schieten naar de oprechten van harte.
 See, the bows of the evil-doers are bent, they make ready their arrows on the cord, so that they may send them secretly against the upright in heart.
 σῶσόν με κύριε ὅτι ἐκλέλοιπεν ὄσιοι ὅτι ὠλιγόθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἰῶν τῶν ἀνθρώπων
- 3 Zekerlijk, de fondamente worden omgestoten; wat heeft de rechtvaardige bedreven?
 If the bases are broken down, what is the upright man to do?
 μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ χεῖλη δόλια ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησεν
- 4 De HEERE is in het paleis Zijner heiligheid, des HEEREN troon is in den hemel; Zijn ogen aanschouwen, Zijn oogleden proeven de mensenkinderen.
 The Lord is in his holy Temple, the Lord's seat is in heaven; his eyes are watching and testing the children of men.
 ἐξολεθρεύσει κύριος πάντα τὰ χεῖλη τὰ δόλια καὶ γλώσσας μεγαλορήμονα
- 5 De HEERE proeft den rechtvaardige; maar den goddeloze, en dien, die geweld liefheeft, haat Zijn ziel.
 The Lord puts the upright and the sinner to the test, but he has hate in his soul for the lover of violent acts.
 τοὺς εἰπόντας τὴν γλώσσαν ἡμῶν μεγαλυνόμεν τὰ χεῖλη ἡμῶν παρ' ἡμῶν ἐστιν τίς ἡμῶν κύριός ἐστιν
- 6 Hij zal op de goddelozen regenen strikken, vuur en zwavel; en een geweldige stormwind zal het deel huns bekens zijn.
 On the evil-doer he will send down fire and flames, and a burning wind; with these will their cup be full.
 ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων νῦν ἀναστήσομαι λέγει κύριος θήσομαι ἐν σωτηρίᾳ παρρησίασομαι ἐν αὐτῷ

- 7 Want de HEERE is rechtvaardig, Hij heeft gerechtigheden lief; Zijn aangezicht aanschouwt den oprechte. Psalmen 12
For the Lord is upright; he is a lover of righteousness: the upright will see his face.
τὰ λόγια κυρίου λόγια ἀγνά ἀργύριον πεπυρωμένον δοκίμιον τῆ γῆ κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Scheminith.
<For the chief music-maker on the Sheminith. A Psalm. Of David.>
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ
- 2 Behoud, o HEERE; want de goedertierene ontbreekt, want de getrouwen zijn weinig geworden onder de mensenkinderen.
\\12:1\Send help, Lord, for mercy has come to an end; there is no more faith among the children of men.
ἕως πότε κύριε ἐπιλήση μου εἰς τέλος ἕως πότε ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ
- 3 Zij spreken valsheid, een ieder met zijn naaste, met vleierende lippen; zij spreken met een dubbel hart.
\\12:2\Everyone says false words to his neighbour: their tongues are smooth in their talk, and their hearts are full of deceit.
ἕως τίνος θήσομαι βουλάς ἐν ψυχῇ μου ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ
- 4 De HEERE snijde af alle vleierende lippen, de grootsprekende tong.
\\12:3\The smooth lips and the tongue of pride will be cut off by the Lord.
ἐπιβλεψὼν εἰσάκουσόν μου κύριε ὁ θεός μου φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον
- 5 Die daar zeggen: Wij zullen de overhand hebben met onze tong; onze lippen zijn onze! Wie is heer over ons?
\\12:4\They have said, With our tongues will we overcome; our lips are ours: who is lord over us?
μήποτε εἶπη ὁ ἐχθρός μου ἴσχυσα πρὸς αὐτόν οἱ θλιβόντες με ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ
- 6 Om de verwoesting der ellendigen, om het kermen der nooddruftigen, zal Ik nu opstaan, zegt de HEERE; Ik zal in behoudenis zetten, dien hij aanblaast.
\\12:5\Because of the crushing of the poor and the weeping of those in need, now will I come to his help, says the Lord; I will give him the salvation which he is desiring.
ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἔλει σου ἤλπισα ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἕως τῷ κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester.
<To the chief music-maker. A Psalm. Of David.> Will you for ever put me out of your memory, O Lord? will your face for ever be turned away from me?
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστιν θεός διέφθειραν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός
- 2 Hoe lang, HEERE, zult Gij mij steeds vergeten? Hoe lang zult Gij Uw aangezicht voor mij verbergen?
How long is my soul to be in doubt, with sorrow in my heart all the day? how long will he who is against me be given power over me?
κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστιν συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν
- 3 Hoe lang zal ik raadslagen voornemen in mijn ziel, droefenis in mijn hart bij dag? Hoe lang zal mijn vijand over mij verhoogd zijn?
Let my voice come before you, and give me an answer, O Lord my God; let your light be shining on me, so that the sleep of death may not overtake me;
πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρεώθησαν οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός τάφος ἀνεφγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν ὧν τὸ στόμα ἄρᾳς καὶ πικρίας γέμει ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν καὶ ὀδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν
- 4 Aanschouw, verhoor mij, HEERE, mijn God; verlicht mijn ogen, opdat ik in de dood niet ontslope;
And he who is against me may not say, I have overcome him; and those who are troubling me may not be glad when I am moved.
οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν οἱ κατεσθιόντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο
- 5 Opdat niet mijn vijand zegge: Ik heb hem overmocht; mijn tegenpartijders zich verheugen, wanneer ik zou wankelen.
But I have had faith in your mercy; my heart will be glad in your salvation.
ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ οὗ οὐκ ἦν φόβος ὅτι ὁ θεὸς ἐν γενεᾷ δικαία
- 6 Maar ik vertrouw op Uw goedertierenheid; mijn hart zal zich verheugen in Uw heil; ik zal den HEERE zingen, omdat Hij aan mij welgedaan heeft.
I will make a song to the Lord, because he has given me my reward.
βουλήν πτωχοῦ κατησχύνατε ὅτι κύριος ἔλπισ ἀποῦ ἔστιν

- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij verderven het, zij maken het gruwelijk met hun werk; er isniemand, die goed doet.
<To the chief music-maker. Of David.> The foolish man has said in his heart, God will not do anything. They are unclean, they have done evil works; there is not one who does good.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ κύριε τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ σου
- 2 De HEERE heeft uit den hemel nedergezien op de mensenkinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God zocht.
The Lord was looking down from heaven on the children of men, to see if there were any who had wisdom, searching after God.
πορευόμενος ἄωμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ
- 3 Zij zijn allen afgeweken, te zamen zijn zij stinkende geworden; er is niemand, die goed doet, ook niet een.
They have all gone out of the way together; they are unclean, there is not one who does good, no, not one.
ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσει αὐτοῦ οὐδὲ ἐποίησεν τῷ πλησίον αὐτοῦ κακὸν καὶ ὀνειδισμόν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἔγγιστα αὐτοῦ
- 4 Hebben dan alle werkers der ongerechtigheid geen kennis, die mijn volk opeten, alsof zij brood aten? Zij roepen den HEERE niet aan.
Have all the workers of evil no knowledge? they take my people for food as they would take bread; they make no prayer to the Lord.
ἐξουδένονται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος τοὺς δὲ φοβουμένους κύριον δοξάζει ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἄθετῶν
- 5 Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard; want God is bij het geslacht des rechtvaardigen.
Then were they in great fear: for God is in the generation of the upright.
τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ καὶ δῶρα ἐπ' ἀθώους οὐκ ἔλαβεν ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα
- 1 Een psalm van David. HEERE, wie zal verkeren in Uw tent? Wie zal wonen op den berg Uwer heiligheid?
<A Psalm. Of David.> Lord, who may have a resting-place in your tent, a living-place on your holy hill?
στηλογραφία τῷ δαυιδ φύλαξόν με κύριε ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα
- 2 Die oprecht wandelt, en gerechtigheid werkt, en die met zijn hart de waarheid spreekt;
He who goes on his way uprightly, doing righteousness, and saying what is true in his heart;
εἶπα τῷ κυρίῳ κύριός μου εἶ σὺ ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρεῖαν ἔχεις
- 3 Die met zijn tong niet achterklapt, zijn metgezellen geen kwaad doet, en geen smaadrede opneemt tegen zijn naaste;
Whose tongue is not false, who does no evil to his friend, and does not take away the good name of his neighbour;
τοῖς ἀγίοις τοῖς ἐν τῇ γῆ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς
- 4 In wiens ogen de verworpene veracht is, maar hij eert degenen, die den HEERE vrezen; heeft hij gezworen tot zijn schade, evenwel verandert hij niet;
Who gives honour to those who have the fear of the Lord, turning away from him who has not the Lord's approval. He who takes an oath against himself, and makes no change.
ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν οὐ μὴ συναγάγῃ τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἰμάτων οὐδὲ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου
- 5 Die zijn geld niet geeft op woeker, en geen geschenk neemt tegen den onschuldige. Die deze dingen doet, zal niet wankelen in eeuwigheid.
He who does not put out his money at interest, or for payment give false decisions against men who have done no wrong. He who does these things will never be moved.
κύριος ἡ μερίς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί
- 1 Een gouden kleinood van David. Bewaar mij, o God! want ik betrouw op U.
<Michtam. Of David.> Keep me safe, O God: for in you I have put my faith.
προσευχὴ τοῦ δαυιδ εἰσάκουσον κύριε τῆς δικαιοσύνης μου πρόσχευ τῇ δεήσει μου ἐνώτισαι τῆς προσευχῆς μου οὐκ ἐν χεῖεσιν δολίοις
- 2 O mijn ziel! gij hebt tot den HEERE gezegd: Gij zijt de HEERE, mijn goedheid raakt niet tot U;
O my soul, you have said to the Lord, You are my Lord: I have no good but you.
ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου ἐξέλθοι οἱ ὀφθαλμοί μου ιδέτωσαν εὐθύτητα
- 3 Maar tot de heiligen, die op de aarde zijn, en de heerlijken, in dewelke al mijn lust is.
As for the saints who are in the earth, they are the noble in whom is all my delight.
ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν μου ἐπεσκέψω νυκτός ἐπύρωσάς με καὶ οὐχ εὐρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδικία
- 4 De smarten dergenen, die een anderen God begiftigen, zullen vermenigvuldigd worden; ik zal hun drankofferen van bloed niet offeren, en hun namen op mijnlippen niet nemen.
Their sorrows will be increased who go after another god: I will not take drink offerings from their hands, or take their names on my lips.
ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληρὰς

- 5 De HEERE is het deel mijner erve, en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot.
The Lord is my heritage and the wine of my cup; you are the supporter of my right.
κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ταῖς τρίβους σου ἵνα μὴ σαλευθῶσιν τὰ διαβήματά μου
- 6 De snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden.
Fair are the places marked out for me; I have a noble heritage.
ἐγὼ ἐκέκραξα ὅτι ἐπήκουσάς μου ὁ θεός κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοὶ καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου
- 7 Ik zal den HEERE loven, Die mij raad heeft gegeven; zelfs bij nacht onderwijzen mij mijn nieren.
I will give praise to the Lord who has been my guide; knowledge comes to me from my thoughts in the night.
θαυμάσωσον τὰ ἐλέη σου ὁ σφῶζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σὲ ἐκ τῶν ἀνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ σου
- 8 Ik stel den HEERE geduriglijk voor mij, omdat Hij aan mijn rechterhand is, zal ik niet wankelen.
I have put the Lord before me at all times; because he is at my right hand, I will not be moved.
φύλαξόν με ὡς κόραν ὀφθαλμοῦ ἐν σκέπη τῶν πτερύγων σου σκεπάσεις με
- 9 Daarom is mijn hart verblijd, en mijn eer verheugt zich; ook zal mijn vlees zeker wonen.
Because of this my heart is glad, and my glory is full of joy: while my flesh takes its rest in hope.
ἀπὸ προσώπου ἁσεβῶν τῶν ταλαιπωρησάντων με οἱ ἐχθροὶ μου τὴν ψυχὴν μου περιέσχον
- 10 Want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten; Gij zult niet toelaten, dat Uw Heilige de verderving zie.
For you will not let my soul be prisoned in the underworld; you will not let your loved one see the place of death.
τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν
- 11 Gij zult mij het pad des levens bekend maken; verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht; liefelijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk. Psalmen 17
You will make clear to me the way of life; where you are joy is complete; in your right hand there are pleasures for ever and ever.
ἐκβάλλοντές με νυκτὶ περιεκύκλωσάν με τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλίνειν ἐν τῇ γῆ
- 1 Een gebed van David. HEERE! hoor de gerechtigheid, merk op mijn geschrei, neem ter ore mijn gebed, met onbedriegelijke lippen gesproken.
<A Prayer. Of David.> Let my cause come to your ears, O Lord, give attention to my cry; give ear to my prayer which goes not out from false lips.
εἰς τὸ τέλος τῷ παιδὶ κυρίου τῷ δαυὶδ ἃ ἐλάλησεν τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ψῆδης ταύτης ἐν ἡμέρᾳ ἧ ἔρρησαστο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς σαουλ
- 2 Laat mijn recht van voor Uw aangezicht uitgaan, laat Uw ogen de billijkheden aanschouwen.
Be my judge; for your eyes see what is right.
καὶ εἶπεν ἀγαπήσω σε κύριε ἢ ἰσχύς μου
- 3 Gij hebt mijn hart geproefd, des nachts bezocht, Gij hebt mij getoetst. Gij vindt niets; hetgeen ik gedacht heb, overtreedt mijn mond niet.
You have put my heart to the test, searching me in the night; you have put me to the test and seen no evil purpose in me; I will keep my mouth from sin.
κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγὴ μου καὶ ῥύστης μου ὁ θεός μου βοηθός μου καὶ ἐλπιδὴ ἐπ' αὐτὸν ὑπερασπιστὴς μου καὶ κέρας σωτηρίας μου ἀντιλήμπτωρ μου
- 4 Aangaande de handelingen des mensen, ik heb mij, naar het woord Uwer lippen, gewacht voor de paden des inbrekers;
As for the works of men, by the word of your lips I have kept myself from the ways of the violent.
αἰνῶν ἐπικαλέσομαι κύριον καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι
- 5 Houdende mijn gangen in Uw sporen, opdat mijn voetstappen niet zouden wankelen.
I have kept my feet in your ways, my steps have not been turned away.
περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου καὶ χεῖμαρροι ἀνομίας ἐξετάραζάν με
- 6 Ik roep U aan, omdat Gij mij verhoort; o God! neig Uw oor tot mij; hoor mijn rede.
My cry has gone up to you, for you will give me an answer, O God: let your ear be turned to me, and give attention to my words.
ὠδῖνες ἧδου περιεκύκλωσάν με προέφθασάν με παγίδες θανάτου
- 7 Maak Uw weldadigheden wonderbaar, Gij, Die verlost degenen, die op U betrouwen, van degenen, die tegen Uw rechterhand opstaan!
Make clear the wonder of your mercy, O saviour of those who put their faith in your right hand, from those who come out against them.
καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐκέκραξα ἠκούσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου καὶ ἡ κραυγὴ μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὄτα αὐτοῦ

- 8 Bewaar mij als het zwart des oogappels, verberg mij onder de schaduw Uwer vleugelen,
Keep me as the light of your eyes, covering me with the shade of your wings,
καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθησαν ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός
- 9 Voor het aangezicht der goddelozen, die mij verwoesten, mijner doodsvijanden, die mij omringen.
From the evil-doers who are violent to me, and from those who are round me, desiring my death.
ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν ἄνθρωκες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ
- 10 Met hun vet besluiten zij zich, met hun mond spreken zij hovaardelijk.
They are shut up in their fat: with their mouths they say words of pride.
καὶ ἔκλινεν οὐρανὸν καὶ κατέβη καὶ γνώφος ὑπὸ τοῦς πόδας αὐτοῦ
- 11 In onze gang hebben zij ons nu omsingeld, zij zetten hun ogen op ons ter aarde nederbukkende.
They have made a circle round our steps: their eyes are fixed on us, forcing us down to the earth;
καὶ ἐπέβη ἐπὶ χερουβιν καὶ ἐπετάσθη ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων
- 12 Hij is gelijk als een leeuw, die begeert te roven, en als een jonge leeuw, zittende in verborgen plaatsen.
Like a lion desiring its food, and like a young lion waiting in secret places.
καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφῆν αὐτοῦ κύκλω αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων
- 13 Sta op, HEERE, kom zijn aangezicht voor, vel hem neder; bevrijd mijn ziel met Uw zwaard van den goddeloze;
Up! Lord, come out against him, make him low, with your sword be my saviour from the evil-doer.
ἀπὸ τῆς τηλαυγίσεως ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διήλθον χάλασα καὶ ἄνθρωκες πυρός
- 14 Met Uw hand van de lieden, o HEERE! van de lieden, die van de wereld zijn, welker deel in dit leven is, welker buik Gij vervult met Uw verborgen schat; de kinderen worden verzadigd, en zij laten hun overschot hun kinderkens achter.
With your hand, O Lord, from men, even men of the world, whose heritage is in this life, and whom you make full with your secret wealth: they are full of children; after their death their offspring take the rest of their goods.
καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύριος καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ
- 15 Maar ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken.
As for me, I will see your face in righteousness: when I am awake it will be joy enough for me to see your form.
καὶ ἐξαπέστειλεν βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτοὺς καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνεν καὶ συνετάραξεν αὐτούς
- 1 Voor den opperzangmeester, een psalm van David, de knecht des HEEREN, die de woorden dezes lieds tot den HEERE gesproken heeft, ten dage, als de HEERE hem gered had uit de hand van al zijn vijanden, en uit de hand van Saul.
<To the chief music-maker. Of the servant of the Lord, of David, who said the words of this song to the Lord on the day when the Lord made him free from the hand of all his haters, and from the hand of Saul; and he said,>
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυὶδ
- 2 Hij zeide dan: Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte!
18:1I will give you my love, O Lord, my strength.
οἱ οὐρανοὶ διηγούνται δόξαν θεοῦ ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα
- 3 De HEERE is mijn Steenrots, en mijn Burg, en mijn Uithelper; mijn God, mijn Rots, op Welken ik betrouw; mijn Schild, en de Hoorn mijns heils, mijn HoogVertrek.
18:2The Lord is my Rock, my walled town, and my saviour; my God, my Rock, in him will I put my faith; my breastplate, and the horn of my salvation, and my high tower.
ἡμέρα τῆ ἡμέρα ἐρεύγεται ῥῆμα καὶ νῦξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γυνῶσιν
- 4 Ik riep den HEERE aan, Die te prijzen is, en werd verlost van mijn vijanden.
18:3I will send up my cry to the Lord, who is to be praised; so will I be made safe from those who are against me.
οὐκ εἰσὶν λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν
- 5 Banden des dood hadden mij omvangen, en beken Belials verschrikten mij.
18:4The cords of death were round me, and the seas of evil put me in fear.
εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξηλθεν ὁ φόβος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ

- 6 **Banden der hel omringden mij, strikken des doods bejegenden mij.**
 \18:5\The cords of hell were round me: the nets of death came on me.
 και αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ
- 7 **Als mij bange was, riep ik den HEERE aan, en riep tot mijn God; Hij hoorde mijn stem uit Zijn paleis, en mijn geroep voor Zijn aangezicht kwam in Zijn oren.**
 \18:6\In my trouble my voice went up to the Lord, and my cry to my God: my voice came to his hearing in his holy Temple, and my prayer came before him, even into his ears.
 ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἐξόδος αὐτοῦ καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ὅς ἀποκρυβήσεται τὴν θέρμην αὐτοῦ
- 8 **Toen daverde en beefde de aarde, en de gronden der bergen beroerden zich en daverden, omdat Hij ontstoken was.**
 \18:7\Then trouble and shock came on the earth; and the bases of the mountains were moved and shaking, because he was angry.
 ὁ νόμος τοῦ κυρίου ἄμωμος ἐπιστρέφων ψυχὰς ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ σοφίζουσα νήπια
- 9 **Rook ging op van Zijn neus, en een vuur uit Zijn mond verteerde; kolen werden daarvan aangestoken.**
 \18:8\There went up a smoke from his nose, and a fire of destruction from his mouth: flames were lighted by it.
 τὰ δικαιώματα κυρίου εὐθεῖα εὐφραίνοντα καρδίαν ἡ ἐντολὴ κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα ὀφθαλμούς
- 10 **En Hij boog den hemel, en daalde neder, en donkerheid was onder Zijn voeten.**
 \18:9\The heavens were bent, so that he might come down; and it was dark under his feet.
 ὁ φόβος κυρίου ἀγνός διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινὰ δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό
- 11 **En Hij voer op een cherub, en vloog; ja, Hij vloog snelijk op de vleugelen des winds.**
 \18:10\And he went in flight through the air, seated on a storm-cloud: going quickly on the wings of the wind.
 ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίων καὶ λίθων τίμιον πολὺν καὶ γλυκότερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον
- 12 **Duisternis zette Hij tot Zijn verberging; rondom Hem was Zijn tent, duisterheid der wateren, wolken des hemels.**
 \18:11\He made the dark his secret place; his tent round him was the dark waters and thick clouds of the skies.
 καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτὰ ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή
- 13 **Van den glans, die voor Hem was, dreven Zijn wolken daarhenen, hagel en vurige kolen.**
 \18:12\Before his shining light his dark clouds went past, raining ice and fire.
 παραπτώματα τίς συνήσει ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με
- 14 **En de HEERE donderde in den hemel, en de Allerhoogste gaf Zijn stem, hagel en vurige kolen.**
 \18:13\The Lord made thunder in the heavens, and the voice of the Highest was sounding out: a rain of ice and fire.
 καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φέσει τοῦ δούλου σου ἐὰν μὴ μου κατακυριεύσωσιν τότε ἄμωμος ἔσομαι καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης
- 15 **En Hij zond Zijn pijlen uit, en verstrooide ze; en Hij vermenigvuldigde de bliksemen, en verschrikte ze.**
 \18:14\He sent out his arrows, driving them in all directions; by his flames of fire they were troubled.
 καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διὰ παντός κύριε βοηθὲ μου καὶ λυτρωτὰ μου
- 1 **Een psalm van David, voor den opperzangmeester.**
 <To the chief music-maker. A Psalm. Of David.>
 εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυὶδ
- 2 **De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk.**
 \19:1\The heavens are sounding the glory of God; the arch of the sky makes clear the work of his hands.
 ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ ἰακωβ
- 3 **De dag aan den dag stort overvloediglijk spraak uit, en de nacht aan den nacht toont wetenschap.**
 \19:2\Day after day it sends out its word, and night after night it gives knowledge.
 ἐξαποστεῖλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου καὶ ἐκ σιων ἀντιλάβοιτό σου
- 4 **Geen spraak, en geen woorden zijn er, waar hun stem niet wordt gehoord.**
 \19:3\There are no words or language; their voice makes no sound.
 μνησθεὶ πάσης θυσίας σου καὶ τὸ ὀλοκαύτωμά σου πιανάτω διάψαλμα

- 5 Hun richtsnoer gaat uit over de ganse aarde, en hun redenen aan het einde der wereld; Hij heeft in dezelve een tent gesteld voor de zon.
 \19:4\Their line has gone out through all the earth, and their words to the end of the world. In them has he put a tent for the sun,
 δόχη σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου καὶ πᾶσαν τὴν βουλὴν σου πληρώσαι
- 6 En die is als een bruidegom, uitgaande uit zijn slaapkamer; zij is vrolijk als een held, om het pad te lopen.
 \19:5\Who is like a newly married man coming from his bride-tent, and is glad like a strong runner starting on his way.
 ἀγαλλιασόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου καὶ ἐν ὀνόματι θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου
- 7 Haar uitgang is van het einde des hemels, en haar omloop tot aan de einden deszelven; en niets is verborgen voor haar hitte.
 \19:6\His going out is from the end of the heaven, and his circle to the ends of it; there is nothing which is not open to his heat.
 νῦν ἔργων ὅτι ἔσωσεν κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ ἑπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ ἐν δυναστείας ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ
- 8 De wet des HEEREN is volmaakt, bekerende de ziel; de getuigenis des HEEREN is gewis, den slechten wijsheid gevende.
 \19:7\The law of the Lord is good, giving new life to the soul: the witness of the Lord is certain, giving wisdom to the foolish.
 οὗτοι ἐν ἄρμασιν καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα
- 9 De bevelen des HEEREN zijn recht, verblijdende het hart; het gebod des HEEREN is zuiver, verlichtende de ogen.
 \19:8\The orders of the Lord are right, making glad the heart: the rule of the Lord is holy, giving light to the eyes.
 αὐτοὶ συνποδίσθησαν καὶ ἔπασαν ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν
- 10 De vreze des HEEREN is rein, bestaande tot in eeuwigheid, de rechten des HEEREN zijn waarheid, samen zijn zij rechtvaardig.
 \19:9\The fear of the Lord is clean, and has no end; the decisions of the Lord are true and full of righteousness.
 κύριε σῶσον τὸν βασιλέα σου καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν ἐν ἧ ἡμέρᾳ ἐπικαλεσόμεθά σε
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester.
 &l\To the chief music-maker. A Psalm. Of David.&g\l
 εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ
- 2 De HEERE verhore u in den dag der benauwdheid; de Naam van den God Jakobs zette u in een hoog vertrek.
 \20:1\May the Lord give ear to you in the day of trouble; may you be placed on high by the name of the God of Jacob;
 κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα
- 3 Hij zende uw hulp uit het heiligdom, en ondersteune u uit Sion.
 \20:2\May he send you help from the holy place, and give you strength from Zion;
 τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ καὶ τὴν θέλησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν διάψαλμα
- 4 Hij gedenke al uwer spijsofferen, en make uw brandoffer tot as. Sela.
 \20:3\May he keep all your offerings in mind, and be pleased with the fat of your burned offerings; (Selah.)
 ὅτι προέφθασας αὐτόν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου
- 5 Hij geve u naar uw hart, en vervulle al uw raad.
 \20:4\May he give you your heart's desire, and put all your purposes into effect.
 ζωὴν ἠτήσατό σε καὶ ἔδωκας αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἶωνα αἰῶνος
- 6 Wij zullen juichen over Uw heil, en de vaandelen opsteken in den Naam onzes Gods. De HEERE vervulle al uw begeerten.
 \20:5\We will be glad in your salvation, and in the name of our God we will put up our flags: may the Lord give you all your requests.
 μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτόν
- 7 Alsnu weet ik, dat de HEERE Zijn Gezalfde behoudt; Hij zal Hem verhoren uit den hemel Zijner heiligheid; het heil Zijner rechterhand zal zijn metmogendheden.
 \20:6\Now am I certain that the Lord gives salvation to his king; he will give him an answer from his holy heaven with the strength of salvation in his right hand.
 ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν εἰς αἶωνα αἰῶνος εὐφρανεῖς αὐτόν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου
- 8 Dezen vermelden van wagens, en die van paarden; maar wij zullen vermelden van den Naam des HEEREN, onzes Gods.
 \20:7\Some put their faith in carriages and some in horses; but we will be strong in the name of the Lord our God.
 ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπίκει ἐπὶ κύριον καὶ ἐν τῷ ἔλεει τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῆ

- 9 Zij hebben zich gekromd, en zijn gevallen; maar wij zijn gerezen en staande gebleven.
 \20:8\They are bent down and made low; but we have been lifted up.
 εὐρεθείη ἡ χεὶρ σου πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς σου ἡ δεξιὰ σου εὖροι πάντας τοὺς μισοῦντάς σε
- 10 O HEERE! behoud; die Koning verhore ons ten dage van ons roepen.
 \20:9\Come to our help, Lord: let the king give ear to our cry.
 θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester.
 <To the chief music-maker. A Psalm. Of David.>\n
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ἀντιλήμψεως τῆς ἐσθινῆς ψαλμὸς τῷ δαυιδ
- 2 O HEERE! de koning is verblijd over Uw sterkte; en hoezeer is hij verheugd over Uw heil!
 \21:1\The king will be glad in your strength, O Lord; how great will be his delight in your salvation!
 ὁ θεὸς ὁ θεὸς μου πρόσχευς μοι ἵνα τί ἐγκατέλιπες με μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτώματων μου
- 3 Gij hebt hem zijns harten wens gegeven, en de uitspraak zijner lippen hebt Gij niet geweerd. Sela.
 \21:2\You have given him his heart's desire, and have not kept back the request of his lips. (Selah.)
 ὁ θεὸς μου κεκράζομαι ἡμέρας καὶ οὐκ εἰσακοῦση καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί
- 4 Want Gij komt hem voor met zegeningen van het goede; op zijn hoofd zet Gij een kroon van fijn goud.
 \21:3\For you go before him with the blessings of good things: you put a crown of fair gold on his head.
 σὺ δὲ ἐν ἀγίοις κατοικεῖς ὁ ἐπαινος ἰσραηλ.
- 5 Het leven heeft hij van U begeerd. Gij hebt het hem gegeven; lengte van dagen, eeuwiglijk en altoos.
 \21:4\He made request to you for life, and you gave it to him, long life for ever and ever.
 ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἤλπισαν καὶ ἐρρύσω αὐτούς
- 6 Groot is zijn eer door Uw heil; majesteit en heerlijkheid hebt Gij hem toegevoegd.
 \21:5\His glory is great in your salvation: honour and authority have you put on him.
 πρὸς σὲ ἐέκκραξαν καὶ ἐσώθησαν ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατησχύνθησαν
- 7 Want Gij zet hem tot zegeningen in eeuwigheid; Gij vervrolijkt hem door vreugde met Uw aangezicht.
 \21:6\For you have made him a blessing for ever: you have given him joy in the light of your face.
 ἐγὼ δὲ εἰμι σκόληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος ὄνειδος ἀνθρώπου καὶ ἐξουδένημα λαοῦ
- 8 Want de koning vertrouwt op den HEERE, en door de goedertierenheid des Allerhoogsten zal hij niet wankelen.
 \21:7\For the king has faith in the Lord, and through the mercy of the Most High he will not be moved.
 πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με ἐλάλησαν ἐν χεῖλεσιν ἐκίνησαν κεφαλὴν
- 9 Uw hand zal alle vijanden vinden; uw rechterhand zal uw haters vinden.
 \21:8\Your hand will make a search for all your haters; your right hand will be hard on all those who are against you.
 ἤλπισεν ἐπὶ κύριον ῥυσάσθω αὐτόν σωσάτω αὐτόν ὅτι θέλει αὐτόν
- 10 Gij zult hen zetten als een vurige oven ter tijd uws toornigen aangezichts; de HEERE zal hen in Zijn toorn verslinden, en het vuur zal hen verteren.
 \21:9\You will make them like a flaming oven before you; the Lord in his wrath will put an end to them, and they will be burned up in the fire.
 ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπᾶσας με ἐκ γαστροῦς ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητροῦς μου
- 11 Gij zult hun vrucht van de aarde verdoen, en hun zaad van de kinderen der mensen.
 \21:10\Their fruit will be cut off from the earth, and their seed from among the children of men.
 ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην ἐκ μήτρας ἐκ κοιλίας μητροῦς μου θεός μου εἶ σὺ
- 12 Want zij hebben kwaad tegen U aangelegd; zij hebben een schandelijke daad bedacht, doch zullen niets vermogen.
 \21:11\For their thoughts were bitter against you: they had an evil design in their minds, which they were not able to put into effect.
 μὴ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ ὅτι θλίψις ἐγγύς ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν

- 13 Want Gij zult hen zetten tot een wit; met Uw pezen zult Gij het op hun aangezicht toelleggen.
 \21:12\Their backs will be turned when you make ready the cords of your bow against their faces.
 περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοί ταῦροι πίονες περιέσχον με
- 14 Verhoog U, HEERE! in Uw sterkte; zo zullen wij zingen, en Uw macht met psalmen loven.
 \21:13\Be lifted up, O Lord, in your strength; so will we make songs in praise of your power.
 ἤνοιξαν ἐπ' ἐμέ τὸ στόμα αὐτῶν ὡς λέων ὁ ἀρπάζων καὶ ὠρυόμενος
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op Aijeleth hasschachar.
 <To the chief music-maker on Aijeleth-hash-shahar. A Psalm. Of David.>
 ψαλμὸς τῷ δαυιδ κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδὲν με ὑστερήσει
- 2 Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten, verre zijnde van mijn verlossing, van de woorden mijns brullens?
 \22:1\My God, my God, why are you turned away from me? why are you so far from helping me, and from the words of my crying?
 εἰς τόπον γλῶσς ἐκεῖ με κατεσκίηωσεν ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρησέν με
- 3 Mijn God! Ik roep des daags, maar Gij antwoordt niet; en des nachts, en ik heb geen stilte.
 \22:2\O my God, I make my cry in the day, and you give no answer; and in the night, and have no rest.
 τὴν ψυχὴν μου ἐπέστρεψεν ὠδήγησέν με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ
- 4 Doch Gij zijt heilig, wonende onder de lofzangen Israels.
 \22:3\But you are holy, O you who are seated among the praises of Israel.
 ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου οὐ φοβηθήσομαι κακὰ ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου αὐταὶ με παρεκάλεσαν
- 5 Op U hebben onze vaders vertrouwd; zij hebben vertrouwd, en Gij hebt hen uitgeholpen.
 \22:4\Our fathers had faith in you: they had faith and you were their saviour.
 ἠτοιμάσας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξ ἐναντίας τῶν θλιβόντων με ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον ὡς κράτιστον
- 6 Tot U hebben zij geroepen, en zijn uitgered; op U hebben zij vertrouwd, en zijn niet beschaamd geworden.
 \22:5\They sent up their cry to you and were made free: they put their faith in you and were not put to shame.
 καὶ τὸ ἔλεός σου καταδιώξεταί με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου καὶ τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν
- 1 Een psalm van David. De HEERE is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.
 <A Psalm. Of David.> The Lord takes care of me as his sheep; I will not be without any good thing.
 ψαλμὸς τῷ δαυιδ τῆς μιᾶς σαββάτων τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ
- 2 Hij doet mij nederliggen in grazige weiden; Hij voert mij zachtjes aan zeer stille wateren.
 He makes a resting-place for me in the green fields: he is my guide by the quiet waters.
 αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτὴν καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἠτοιμάσεν αὐτήν
- 3 Hij verkwikt mijn ziel; Hij leidt mij in het spoor der gerechtigheid, om Zijns Naams wil.
 He gives new life to my soul: he is my guide in the ways of righteousness because of his name.
 τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου καὶ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ
- 4 Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.
 Yes, though I go through the valley of deep shade, I will have no fear of evil; for you are with me, your rod and your support are my comfort.
 ἀθῶος χερσίν καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ ὅς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ
- 5 Gij richt de tafel toe voor mijn aangezicht, tegenover mijn tegenpartijders; Gij maakt mijn hoofd vet met olie, mijn beker is overvloeiende.
 You make ready a table for me in front of my haters: you put oil on my head; my cup is overflowing.
 οὗτος λήμψεται εὐλογίαν παρὰ κυρίου καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σωτήρος αὐτοῦ
- 6 Immers zullen mij het goede en de weldadigheid volgen al de dagen mijns levens; en ik zal in het huis des HEEREN blijven in lengte van dagen
 Truly, blessing and mercy will be with me all the days of my life; and I will have a place in the house of the Lord all my days.
 αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτὸν ζητούντων τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ἰακωβ διάψαλμα

- 1 Een psalm van David. De aarde is des HEEREN, mitsgaders haar volheid, de wereld, en die daarin wonen.
<ItA Psalm. Of David.> The earth is the Lord's, with all its wealth; the world and all the people living in it.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ πρὸς σέ κύριε ἦρα τὴν ψυχὴν μου ὁ θεός μου
- 2 Want Hij heeft ze geground op de zeeën, en heeft ze gevestigd op de rivieren.
For by him it was based on the seas, and made strong on the deep rivers.
ἐπὶ σοὶ πέποιθα μὴ καταισχυθεῖην μηδὲ καταγελασάτωσάν μου οἱ ἐχθροὶ μου
- 3 Wie zal klimmen op den berg des HEEREN, en wie zal staan in de plaats Zijner heiligheid?
Who may go up into the hill of the Lord? and who may come into his holy place?
καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυθῶσιν αἰσχυθήτωσαν πάντες οἱ ἀνομοῦντες διὰ κενῆς
- 4 Die rein van handen, en zuiver van hart is, die zijn ziel niet opheft tot ijdelheid, en die niet bedriegelijk zweert;
He who has clean hands and a true heart; whose desire has not gone out to foolish things, who has not taken a false oath.
τὰς ὁδοὺς σου κύριε γνώρισόν μοι καὶ τὰς τρίβους σου διδάξόν με
- 5 Die zal den zegen ontvangen van den HEERE, en gerechtigheid van den God zijns heils.
He will have blessing from the Lord, and righteousness from the God of his salvation.
ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου καὶ διδάξόν με ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός ὁ σωτήρ μου καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν
- 6 Dat is het geslacht dergenen, die naar Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken, dat is Jakob! Sela.
This is the generation of those whose hearts are turned to you, even to your face, O God of Jacob. (Selah.)
μνήσθητι τῶν οἰκτιρῶν σου κύριε καὶ τὰ ἔλεη σου ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν
- 7 Heft uw hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga!
Let your heads be lifted up, O doors; be lifted up, O you eternal doors: that the King of glory may come in.
ἀμαρτίας νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῆς κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί μου σὺ ἕνεκα τῆς χρηστότητός σου κύριε
- 8 Wie is de Koning der ere? De HEERE, sterk en geweldig, de HEERE, geweldig in den strijd.
Who is the King of glory? The Lord of strength and power, the Lord strong in war.
χρηστὸς καὶ εὐθὺς ὁ κύριος διὰ τοῦτο νομοθετήσει ἀμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ
- 9 Heft uw hoofden op, gij poorten, ja, heft op, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der ere inga!
Let your heads be lifted up, O doors; let them be lifted up, O you eternal doors: that the King of glory may come in.
ὁδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει διδάξει πραεῖς ὁδοὺς αὐτοῦ
- 10 Wie is Hij, deze Koning der ere? De HEERE der heirscharen, Die is de Koning der ere. Sela.
Who is the King of glory? The Lord of armies, he is the King of glory. (Selah.)
πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς ἐκζητοῦσιν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ
- 1 Een psalm van David. Aleph. Tot U, o HEERE! hef ik mijn ziel op.
<Of David.> To you, O Lord, my soul is lifted up.
τοῦ δαυιδ κρινόν με κύριε ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐλπίζων οὐ μὴ ἄσθενήσω
- 2 Beth. Mijn God! op U vertrouw ik; laat mij niet beschaamd worden; laat mijn vijanden niet van vreugde opspringen over mij.
O my God, I have put my faith in you, let me not be shamed; let not my haters be glorying over me.
δοκίμασόν με κύριε καὶ πείρασόν με πύρωσον τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου
- 3 Gimel. Ja, allen, die U verwachten, zullen niet beschaamd worden; zij zullen beschaamd worden, die trouwelooslijk handelen zonder oorzaak.
Let no servant of yours be put to shame; may those be shamed who are false without cause.
ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐστὶν καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου
- 4 Daleth. HEERE! maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden.
Make your steps clear to me, O Lord; give me knowledge of your ways.
οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εισέλθω

- 5 He. Vau. Leid mij in Uw waarheid, en leer mij, want Gij zijt de God mijns heils; U verwacht ik den ganse dag.
Be my guide and teacher in the true way; for you are the God of my salvation; I am waiting for your word all the day.
ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω
- 6 Zain. Gedenk, HEERE! Uwer barmhartigheden en Uwer goedertierenheden, want die zijn van eeuwigheid.
O Lord, keep in mind your pity and your mercies; for they have been from the earliest times.
νίψομαι ἐν ἄθροις τὰς χεῖράς μου καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου κύριε
- 7 Cheth. Gedenk niet der zonden mijner jonkheid, noch mijner overtredingen; gedenk mijner naar Uw goedertierenheid, om Uwer goedheid wil, o HEERE!
Do not keep in mind my sins when I was young, or my wrongdoing: let your memory of me be full of mercy, O Lord, because of your righteousness.
τοῦ ἀκοῦσαι φωνὴν αἰνέσεως καὶ διηγῆσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου
- 8 Teth. De HEERE is goed en recht; daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in den weg.
Good and upright is the Lord: so he will be the teacher of sinners in the way.
κύριε ἡγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου
- 9 Jod. Hij zal de zachtmoedigen leiden in het recht, en Hij zal den zachtmoedigen Zijn weg leren.
He will be an upright guide to the poor in spirit: he will make his way clear to them.
μὴ συναπολέσης μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχὴν μου καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωὴν μου
- 10 Caph. Alle paden des HEEREN zijn goedertierenheid en waarheid, dengenen, die Zijn verbond en Zijn getuigenissen bewaren.
All the ways of the Lord are mercy and good faith for those who keep his agreement and his witness.
ὧν ἐν χερσὶν ἀνομία ἢ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων
- 11 Lamed. Om Uws Naams wil, HEERE! zo vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot.
Because of your name, O Lord, let me have forgiveness for my sin, which is very great.
ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην λύτρωσαί με καὶ ἐλέησόν με
- 12 Mem. Wie is de man, die den HEERE vreest? Hij zal hem onderwijzen in den weg, dien hij zal hebben te verkiezen.
If a man has the fear of the Lord, the Lord will be his teacher in the way of his pleasure.
ὁ γὰρ πούς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε κύριε
- 1 Een psalm van David! Doe mij recht, HEERE! want ik wandel in mijn oprechtigheid; en ik vertrouw op den HEERE, ik zal niet wankelen.
<Of David.> O Lord, be my judge, for my behaviour has been upright: I have put my faith in the Lord, I am not in danger of slipping.
τοῦ δαυὶδ πρὸ τοῦ χρισθῆναι κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου τίνα φοβηθήσομαι κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου ἀπὸ τίνος δειλιάσω
- 2 Proef mij, HEERE, en verzoek mij; toets mijn nieren en mijn hart.
Put me in the scales, O Lord, so that I may be tested; let the fire make clean my thoughts and my heart.
ἐν τῷ ἐγγίξειν ἐπ' ἐμὲ κακοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου οἱ θλιβόντές με καὶ οἱ ἐχθροὶ μου αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ ἔπεσαν
- 3 Want Uw goedertierenheid is voor mijn ogen, en ik wandel in Uw waarheid.
For your mercy is before my eyes; and I have gone in the way of your good faith.
ἐὰν παρατάξῃται ἐπ' ἐμὲ παρεμβολὴ οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδία μου ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω
- 4 Ik zit niet bij ijdele lieden, en met bedekte lieden ga ik niet om.
I have not taken my seat with foolish persons, and I do not go with false men.
μίαν ἡτησάμην παρὰ κυρίου ταύτην ἐκζητήσω τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα τοῦ κυρίου καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ
- 5 Ik haat de vergadering der boosdoeners, en bij de goddelozen zit ik niet.
I have been a hater of the band of wrongdoers, and I will not be seated among sinners.
ὅτι ἔκρουσέν με ἐν σκηνῇ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου ἐσκέπασέν με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ ἐν πέτρᾳ ὕψωσέν με
- 6 Ik was mijn handen in onschuld, en ik ga rondom uw altaar, o HEERE!
I will make my hands clean from sin; so will I go round your altar, O Lord;
καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσεν τὴν κεφαλὴν μου ἐπ' ἐχθρούς μου ἐκύκλωσα καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ θυσίαν ἀλαλαγμοῦ ἔσομαι καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ

- 7 Om te doen horen de stem des lofs, en om te vertellen al Uw wonderen.
That I may give out the voice of praise, and make public all the wonders which you have done.
εισάκουσον κύριε τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα ἐλέησόν με καὶ εἰσάκουσόν μου
- 8 HEERE! ik heb lief de woning van Uw huis, en de plaats des tabernakels Uwer eer.
Lord, your house has been dear to me, and the resting-place of your glory.
σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου ἐξήτησεν τὸ πρόσωπόν μου τὸ πρόσωπόν σου κύριε ζητήσω
- 9 Raap mijn ziel niet weg met de zondaren, noch mijn leven met de mannen des bloeds;
Let not my soul be numbered among sinners, or my life among men of blood;
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου βοηθός μου γενοῦ μὴ ἀποσκορακίσῃς με καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου
- 10 In welke handen schandelijk bedrijf is, en welke rechterhand vol geschenken is.
In whose hands are evil designs, and whose right hands take money for judging falsely.
ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με ὁ δὲ κύριος προσελάβετό με
- 11 Maar ik wandel in mijn oprechtheid, verlos mij dan en wees mij genadig.
But as for me, I will go on in my upright ways: be my saviour, and have mercy on me.
νομοθέτησόν με κύριε τῇ ὁδῷ σου καὶ ὁδήγησόν με ἐν τριβῷ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου
- 12 Mijn voet staat op effen baan; ik zal den HEERE loven in de vergaderingen.
I have a safe resting-place for my feet; I will give praise to the Lord in the meetings of the people.
μὴ παραδῶς με εἰς ψυχᾶς θλιβόντων με ὅτι ἐπανεστήσαν μοι μάρτυρες ἄδικοι καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἐαυτῇ
- 1 Een psalm van David. De HEERE is mijn Licht en mijn Heil, voor wien zou ik vrezen? De HEERE is mijns levens kracht, voor wien zou ik vervaard zijn?
<Of David.> The Lord is my light and my salvation; who is then a cause of fear to me? the Lord is the strength of my life; who is a danger to me?
τοῦ δαυὶδ πρὸς σέ κύριε ἐκέκραξα ὁ θεός μου μὴ παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ μήποτε παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον
- 2 Als de bozen, mijn tegenpartijen, en mijn vijanden tegen mij, tot mij naderden, om mijn vlees te eten, stieten zij zelve aan, en vielen.
When evil-doers, even my haters, came on me to put an end to me, they were broken and put to shame.
εισάκουσον τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ δεεσθαί με πρὸς σέ ἐν τῷ με αἶρειν χεῖράς μου πρὸς ναὸν ἁγίον σου
- 3 Ofschoon mij een leger belegerde, mijn hart zou niet vrezen; ofschoon een oorlog tegen mij opstond, zo vertrouwt ik hierop.
Even if an army came against me with its tents, my heart would have no fear: if war was made on me, my faith would not be moved.
μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρτωλῶν τὴν ψυχὴν μου καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσῃς με τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίων αὐτῶν κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν
- 4 Een ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de liefelijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel.
One prayer have I made to the Lord, and this is my heart's desire; that I may have a place in the house of the Lord all the days of my life, looking on his glory, and getting wisdom in his Temple.
δὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς
- 5 Want Hij versteekt mij in Zijn hut, ten dage des kwaads; Hij verbergt mij in het verborgene Zijner tent; Hij verhoogt mij op een rotssteen.
For in the time of trouble he will keep me safe in his tent: in the secret place of his tent he will keep me from men's eyes; high on a rock he will put me.
ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ καθελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς
- 6 Ook nu zal mijn hoofd verhoogd worden boven mijn vijanden, die rondom mij zijn, en ik zal in Zijn tent offeranden des geklanks offeren; ik zal zingen, ja, psalmzingen den HEERE.
And now my head will be lifted up higher than my haters who are round me: because of this I will make offerings of joy in his tent; I will make a song, truly I will make a song of praise to the Lord.
εὐλογητὸς κύριος ὅτι εἰσήκουσεν τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου
- 7 Hoor, HEERE! mijn stem, als ik roep; en wees mij genadig, en antwoord mij.
O Lord, let the voice of my cry come to your ears: have mercy on me, and give me an answer.
κύριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου καὶ ἐβοηθήθην καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου καὶ ἐκ θελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ

- 8 Mijn hart zegt tot U: Gij zegt: Zoek Mijn aangezicht; ik zoek Uw aangezicht, o HEERE!
When you said, Make search for my face, my heart said to you, For your face will I make my search.
κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ὑπερασπιστῆς τῶν σωτηριῶν τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστὶν
- 9 Verberg Uw aangezicht niet voor mij, keer Uw knecht niet af in toorn; Gij zijt mijn Hulp geweest, begeef mij niet, en verlaat mij niet, o God mijns heils!
Let not your face be covered from me; do not put away your servant in wrath; you have been my help: do not give me up or take your support from me, O God of my salvation.
σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου καὶ ποιμανὸν αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος
- 1 Een psalm van David. Tot U roep ik, HEERE! mijn Rotssteen, houd U niet als doof van mij af; opdat ik niet, zo Gij U van mij stil houdt, vergeleken worde metdegenen, die in den kuil nederdalen.
<Of David.> My cry goes up to you, O Lord, my Rock; do not keep back your answer from me, so that I may not become like those who go down into the underworld.
ψαλμὸς τῷ δαυιδ ἑξοδίου σκηνης ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὶ θεοῦ ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν
- 2 Hoor de stem mijner smekingen, als ik tot U roep, als ik mijn handen ophef naar de aanspraakplaats Uwer heiligheid.
Give ear to the voice of my prayer, when I am crying to you, when my hands are lifted up to your holy place.
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγία αὐτοῦ
- 3 Trek mij niet weg met de goddelozen, en met de werkers der ongerechtigheid, die van vrede spreken met hun naasten, maar kwaad is in hun hart.
Do not take me away with the sinners and the workers of evil, who say words of peace to their neighbours, but evil is in their hearts.
φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησεν κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν
- 4 Geef hun naar hun doen, en naar de boosheid hunner handelingen; geef hun naar hunner handen werk; doe hun vergelding tot hen wederkeren.
Give them the right reward of their acts, and of their evil doings: give them punishment for the works of their hands, let them have their full reward.
φωνὴ κυρίου ἐν ἰσχύι φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ
- 5 Omdat zij niet letten op de daden des HEEREN, noch op het werk Zijner handen, zo zal Hij hen afbreken en zal hen niet bouwen.
Because they have no respect for the works of the Lord, or for the things which his hands have made, they will be broken down and not lifted up by him.
φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους καὶ συντρίψει κύριος τὰς κέδρους τοῦ λίβανου
- 6 Geloofd zij de HEERE, want Hij heeft de stem mijner smekingen gehoord.
May the Lord be praised, because he has given ear to the voice of my prayer.
καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον τὸν λίβανον καὶ ὁ ἠγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκεράτων
- 7 De HEERE is mijn Sterkte en mijn Schild; op Hem heeft mijn hart vertrouwd, en ik ben geholpen; dies springt mijn hart van vreugde, en ik zal Hem met mijngesang loven.
The Lord is my strength and my breastplate, my heart had faith in him and I am helped; for this cause my heart is full of rapture, and I will give him praise in my song.
φωνὴ κυρίου διακόπτοντος φλόγα πυρός
- 8 De HEERE is hunlieder Sterkte, en Hij is de Sterkheid der verlossingen Zijns Gezalfdens.
The Lord is their strength, and a strong place of salvation for his king.
φωνὴ κυρίου συσσειόντος ἔρημον καὶ συσσειεὶ κύριος τὴν ἔρημον καδης
- 9 Verlos Uw volk, en zegen Uw erve, en weid hen, en verhef hen tot in eeuwigheid.
Be a saviour to your people, and send a blessing on your heritage: be their guide, and let them be lifted up for ever.
φωνὴ κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους καὶ ἀποκαλύψει δρυμοὺς καὶ ἐν τῷ ναφ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν
- 1 Een psalm van David. Geeft den HEERE, gij kinderen der machtigen! geeft den HEERE eer en sterkte.
<A Psalm. Of David.> Give to the Lord, you sons of the gods, give to the Lord glory and strength.
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἑγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου τῷ δαυιδ
- 2 Geeft den HEERE de eer Zijns Naams, aanbidt den HEERE in de heerlijkheid des heilighdoms.
Give to the Lord the full glory of his name; give him worship in holy robes.
ὑψώσω σε κύριε ὅτι ὑπέλαβές με καὶ οὐκ ἠύφρανας τοὺς ἐχθρούς μου ἐπ' ἐμέ
- 3 De stem des HEEREN is op de wateren, de God der ere dondert; de HEERE is op de grote wateren.
The voice of the Lord is on the waters: the God of glory is thundering, the Lord is on the great waters.
κύριε ὁ θεός μου ἐκέκραξα πρὸς σέ καὶ ἴασω με

- 4 De stem des HEEREN is met kracht, de stem des HEEREN is met heerlijkheid.
The voice of the Lord is full of power; the voice of the Lord has a noble sound.
κύριε ἀνήγαγες ἐξ ἄβου τὴν ψυχὴν μου ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον
- 5 De stem des HEEREN breekt de cederen; ja, de HEERE verbreekt de cederen van Libanon.
By the voice of the Lord are the cedar-trees broken, even the cedars of Lebanon are broken by the Lord.
ψάλατε τῷ κυρίῳ οἱ ὅσοι αὐτοῦ καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγιωσύνης αὐτοῦ
- 6 En Hij doet ze huppelen als een kalf, de Libanon en Sirjon als een jongen eenhoorn.
He makes them go jumping about like a young ox; Lebanon and Sirion like a young mountain ox.
ὄτι ὄργῃ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ τὸ ἐσπέρας ἀυλισθήσεται κλαυθμὸς καὶ εἰς τὸ πρωὶ ἀγαλλίασις
- 7 De stem des HEEREN houwt er vlammen vuurs uit.
At the voice of the Lord flames of fire are seen.
ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα
- 8 De stem des HEEREN doet de woestijn beven; de HEERE doet de woestijn Kades beven.
At the voice of the Lord there is a shaking in the waste land, even a shaking in the waste land of Kadesh.
κύριε ἐν τῷ θελήματι σου παρέσχον τῷ κάλλει μου δύναμιν ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσωπόν σου καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος
- 9 De stem des HEEREN doet de hinden jongen werpen, en ontbloot de wouden; maar in Zijn tempel zegt Hem een iegelijk eer.
At the voice of the Lord the roes give birth, the leaves are taken from the trees: in his Temple everything says, Glory.
πρὸς σέ κύριε κεκραῶμαι καὶ πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι
- 10 De HEERE heeft gezeten over den watervloed; ja, de HEERE zit, Koning in eeuwigheid.
The Lord had his seat as king when the waters came on the earth; the Lord is seated as king for ever.
τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου ἐν τῷ καταβῆναί με εἰς διαφθοράν μὴ ἐξομολογήσεται σοὶ χοῦς ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου
- 11 De HEERE zal Zijn volk sterkte geven; de HEERE zal Zijn volk zegenen met vrede.
The Lord will give strength to his people; the Lord will give his people the blessing of peace.
ἤκουσεν κύριος καὶ ἠλέησέν με κύριος ἐγενήθη βοηθός μου
- 1 Een psalm, een lied der inwijding van Davids huis.
&ItA Psalm. A Song at the blessing of the House. Of David.>\
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ ἐκστάσεως
- 2 Ik zal U verhogen, HEERE, want Gij hebt mij opgetrokken, en mijn vijanden over mij niet verblijd.
\30:1\I will give you praise and honour, O Lord, because through you I have been lifted up; you have not given my haters cause to be glad over me.
ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα μὴ κατασχυνθεῖν εἰς τὸν αἰῶνα ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαι με καὶ ἐξελοῦ με
- 3 HEERE, mijn God! ik heb tot U geroepen, en Gij hebt mij genezen.
\30:2\O Lord my God, I sent up my cry to you, and you have made me well.
κλῖνον πρὸς με τὸ οὖς σου τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαι με γενεῶ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σῶσαί με
- 4 HEERE! Gij hebt mijn ziel uit het graf opgevoerd; Gij hebt mij bij het leven behouden, dat ik in den kuil niet ben nedergedaald.
\30:3\O Lord, you have made my soul come again from the underworld: you have given me life and kept me from going down among the dead.
ὄτι κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σὺ καὶ ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὀδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με
- 5 Psalmzingt den HEERE, gij Zijn gunstgenoten! en zegt lof ter gedachtenis Zijner heiligheid.
\30:4\Make songs to the Lord, O you saints of his, and give praise to his holy name.
ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης ἧς ἐκρυσάν μοι ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου
- 6 Want een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheit; des avonds vernacht het geweest, maar des morgens is er gejuich.
\30:5\For his wrath is only for a minute; in his grace there is life; weeping may be for a night, but joy comes in the morning.
εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου ἐλυτρώσω με κύριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας

- 7 Ik zeide wel in mijn voorspoed: Ik zal niet wankelen in eeuwigheid.
 \30:6\When things went well for me I said, I will never be moved.
 ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητος διὰ κενῆς ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα
- 8 Want, HEERE! Gij hadt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet; maar toen Gij Uw aangezicht verborgt, werd ik verschrikt.
 \30:7\Lord, by your grace you have kept my mountain strong: when your face was turned from me I was troubled.
 ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ὅτι ἐπέιδες τὴν ταπεινώσιν μου ἕσσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχὴν μου
- 9 Tot U, HEERE! riep ik, en ik smeekte tot den HEERE:
 \30:8\My voice went up to you, O Lord; I made my prayer to the Lord.
 καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου
- 10 Wat gewin is er in mijn bloed, in mijn nederdalen tot de groeve? Zal U het stof loven? Zal het Uw waarheid verkondigen?
 \30:9\What profit is there in my blood if I go down into the underworld? will the dust give you praise, or be a witness to your help?
 ἐλέησόν με κύριε ὅτι θλιβόμαι ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου ἡ ψυχὴ μου καὶ ἡ γαστήρ μου
- 11 Hoor, HEERE! en wees mij genadig; HEERE! wees mij een Helper.
 \30:10\Give ear to me, O Lord, and have mercy on me: Lord, be my helper.
 ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὀδύῃ ἡ ζωὴ μου καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς ἠσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχὺς μου καὶ τὰ ὀστέα μου ἐταράχθησαν
- 12 Gij hebt mij mijn wecklage veranderd in een rei; Gij hebt mijn zak ontbonden, en mij met blijdschap omgord;
 \30:11\By you my sorrow is turned into dancing; you have taken away my clothing of grief, and given me robes of joy;
 παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος καὶ τοῖς γείτοσίν μου σφόδρα καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου οἱ θεωροῦντές με ἕξω ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ
- 13 Opdat mijn eer U psalmzinge, en niet zwijge. HEERE, mijn God! in eeuwigheid zal ik U loven. Psalmen 31
 \30:12\So that my glory may make songs of praise to you and not be quiet. O Lord my God, I will give you praise for ever.
 ἐπελήσθη ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας ἐγενήθην ὡσεὶ σκευὸς ἀπολωλώς
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester.
 <To the chief music-maker. A Psalm. Of David.>
 τῷ δαυιδ συνέσεως μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι
- 2 Op U, o HEERE! betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid; help mij uit door Uw gerechtigheid.
 \31:1\In you, O Lord, have I put my hope; let me never be shamed; keep me safe in your righteousness.
 μακάριος ἀνὴρ οὗ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος
- 3 Neig Uw oor tot mij, red mij haastelijk; wees mij tot een sterke Rotssteen, tot een zeer vast Huis, om mij te behouden.
 \31:2\Let your ear be turned to me; take me quickly out of danger; be my strong Rock, my place of strength where I may be safe.
 ὅτι ἐσίγησα ἐπαλαιώθη τὰ ὀστέα μου ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην τὴν ἡμέραν
- 4 Want Gij zijt mijn Steenrots en mijn Burg; leid mij dan, en voer mij, om Uws Naams wil.
 \31:3\For you are my Rock and my strong tower; go in front of me and be my guide, because of your name.
 ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμὲ ἡ χεὶρ σου ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἄκανθαν διάψαλμα
- 5 Doe mij uitgaan uit het net, dat zij voor mij verborgen hebben, want Gij zijt mijn Sterkte.
 \31:4\Take me out of the net which they have put ready for me secretly; for you are my strength.
 τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυψα εἶπα ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ καὶ σὺ ἀφήκας τὴν ἀσέβειαν τῆς ἁμαρτίας μου διάψαλμα
- 6 In Uw hand beveel ik mijn geest; Gij hebt mij verlost, HEERE, Gij, God der waarheid!
 \31:5\Into your hands I give my spirit; you are my saviour, O Lord God for ever true.
 ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πᾶς ὁσὶος πρὸς σὲ ἐν καιρῷ εὐθέτω πληρὴ ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιούσιν
- 7 Ik haat degenen, die op valse ijdelheden acht nemen, en ik betrouw op den HEERE.
 \31:6\I am full of hate for those who go after false gods; but my hope is in the Lord.
 σὺ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με τὸ ἀγαλλιάμα μου λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με διάψαλμα

- 8 Ik zal mij verheugen en verblijden in Uw goedertierenheid, omdat Gij mijn ellende hebt aangezien, en mijn ziel in benauwdheden gekend;
 \31:7\I will be glad and have delight in your mercy; because you have seen my trouble; you have had pity on my soul in its sorrows;
 συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτη ἣ πορεύσῃ ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου
- 9 En mij niet hebt overgeleverd in de hand des vijands; Gij hebt mijn voeten doen staan in de ruimte.
 \31:8\And you have not given me into the hand of my hater; you have put my feet in a wide place.
 μὴ γίνεσθε ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος οἷς οὐκ ἔστιν σύνεσις ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄγξει τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ
- 10 Wees mij genadig, HEERE! want mij is bange; van verdriet is doorknaagd mijn oog, mijn ziel en mijn buik.
 \31:9\Have mercy on me, O Lord, for I am in trouble; my eyes are wasted with grief, I am wasted in soul and body.
 πολλὰ αἰ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει
- 11 Want mijn leven is verteerd van droefenis, en mijn jaren van zuchten; mijn kracht is vervallen door mijn ongerechtigheid, en mijn beenderen zijn doorknaagd.
 \31:10\My life goes on in sorrow, and my years in weeping; my strength is almost gone because of my sin, and my bones are wasted away.
 εὐφράνθητε ἐπὶ κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι καὶ καυχᾶσθε πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ
- 1 Een onderwijzing van David. Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is.
 <Of David. Maschil.> Happy is he who has forgiveness for his wrongdoing, and whose sin is covered.
 τῷ δαυὶδ ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν τῷ κυρίῳ τοῖς εὐθεῖσι πρέπει ἀίνεσις
- 2 Welgelukzalig is de mens, dien de HEERE de ongerechtigheid niet toerekent, en in wiens geest geen bedrog is.
 Happy is the man in whom the Lord sees no evil, and in whose spirit there is no deceit.
 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ
- 3 Toen ik zweeg, werden mijn beenderen verouderd, in mijn brullen den gansen dag.
 When I kept my mouth shut, my bones were wasted, because of my crying all through the day.
 ἤσατε αὐτῷ ἤσμα καινόν καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ
- 4 Want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij; mijn sap werd veranderd in zomerdroogten. Sela.
 For the weight of your hand was on me day and night; my body became dry like the earth in summer. (Selah.)
 ὅτι εὐθὺς ὁ λόγος τοῦ κυρίου καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει
- 5 Mijn zonde maakte ik U bekend, en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zeide: Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor den HEERE; en Gijvergaaft de ongerechtigheid mijner zonde.
 Sela.
 I made my wrongdoing clear to you, and did not keep back my sin. I said, I will put it all before the Lord; and you took away my wrongdoing and my sin. (Selah.)
 ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης ἡ γῆ
- 6 Hierom zal U ieder heilige aanbidden in vindenstijd; ja, in een overloop van grote wateren zullen zij hem niet aanraken.
 For this cause let every saint make his prayer to you at a time when you are near: then the overflowing of the great waters will not overtake him.
 τῷ λόγῳ τοῦ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερέωθησαν καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν
- 7 Gij zijt mij een Verbergings; Gij behoedt mij voor benauwdheid; Gij omringt mij met vrolijke gezangen van bevrijding. Sela.
 You are my safe and secret place; you will keep me from trouble; you will put songs of salvation on the lips of those who are round me. (Selah.)
 συνάγων ὡς ἀσκὸν ὕδατα θαλάσσης τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους
- 8 Ik zal u onderwijzen, en u leren van den weg, dien gij gaan zult; Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn.
 I will give you knowledge, teaching you the way to go; my eye will be your guide.
 φοβηθήτω τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην
- 9 Weest niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, hetwelk geen verstand heeft, welks muil men breidelt met toom en gebit, opdat het tot u niet genake.
 Do not be like the horse or the ass, without sense; ...
 ὅτι αὐτὸς εἶπεν καὶ ἐγενήθησαν αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν

- 10 De goddeloze heeft veel smarten, maar die op den HEERE vertrouwt, dien zal de goedertierenheid omringen.
The sinner will be full of trouble; but mercy will be round the man who has faith in the Lord.
κύριος διασκεδάζει βουλάς ἐθνῶν ἄθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν καὶ ἄθετεῖ βουλάς ἀρχόντων
- 11 Verblijdt u in den HEERE, en verheugt u, gij rechtvaardigen! en zingt vrolijk, alle gij oprechten van harte!
Be glad in the Lord with joy, you upright men; give cries of joy, all you whose hearts are true.
ἡ δὲ βουλή τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει λογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ εἰς γενεάν καὶ γενεάν
- 1 Gij rechtvaardigen! zingt vrolijk in den HEERE; lof betaamt den oprechten.
Be glad in the Lord, O doers of righteousness; for praise is beautiful for the upright.
τῷ δαυὶδ ὅποτε ἠλλοίωσεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντίον ἀβιμελεχ καὶ ἀπέλυσεν αὐτόν καὶ ἀπῆλθεν
- 2 Looft den HEERE met de harp; psalmzingt Hem met de luit, en het tiensnarig instrument.
Give praise to the Lord on the corded instrument; make melody to him with instruments of music.
εὐλόγησω τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ διὰ παντός ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου
- 3 Zingt Hem een nieuw lied; speelt wel met vrolijk geschal.
Make a new song to him; playing expertly with a loud noise.
ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεσθήσεται ἡ ψυχὴ μου ἀκουσάτωσαν πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν
- 4 Want des HEEREN woord is recht, en al Zijn werk getrouw.
For the word of the Lord is upright, and all his works are certain.
μεγαλύνετε τὸν κύριον σὺν ἐμοί καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό
- 5 Hij heeft gerechtigheid en gericht lief; de aarde is vol van de goedertierenheid des HEEREN.
His delight is in righteousness and wisdom; the earth is full of the mercy of the Lord.
ἐξεζήτησα τὸν κύριον καὶ ἐπήκουσέν μου καὶ ἐκ πασῶν τῶν παρειακῶν μου ἐρρύσατό με
- 6 Door het Woord des HEEREN zijn de hemelen gemaakt, en door den Geest Zijns monds al hun heir.
By the word of the Lord were the heavens made; and all the army of heaven by the breath of his mouth.
προσέλθατε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ κατασχυνθῇ
- 7 Hij vergadert de wateren der zee als op een hoop; Hij stelt den afgronden schatkameren.
He makes the waters of the sea come together in a mass; he keeps the deep seas in store-houses.
οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξεν καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν
- 8 Laat de ganse aarde voor den HEERE vrezē; laat alle inwoners van de wereld voor Hem schrikken.
Let the earth be full of the fear of the Lord; let all the people of the world be in holy fear of him.
παρεμβάλει ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ ῥύσεται αὐτούς
- 9 Want Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er.
For he gave the word, and it was done; by his order it was fixed for ever.
γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν
- 10 De HEERE vernietigt den raad der heidenen; Hij breekt de gedachten der volken.
The Lord undoes the designs of the nations; he makes the thoughts of the peoples without effect.
φοβήθητε τὸν κύριον οἱ ἅγιοι αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν
- 11 Maar de raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid, de gedachten Zijns harten van geslacht tot geslacht.
The Lord's purpose is eternal, the designs of his heart go on through all the generations of man.
πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντός ἀγαθοῦ διάψαλμα
- 12 Welgelukzalig is het volk, welks God de HEERE is; het volk, dat Hij Zich ten erve verkoren heeft.
Happy is the nation whose God is the Lord; and the people whom he has taken for his heritage.
δεῦτε τέκνα ἀκούσατέ μου φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς

- 13 De HEERE schouwt uit den hemel, en ziet alle mensenkinderen.
The Lord is looking down from heaven; he sees all the sons of men;
τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωὴν ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθὰς
- 14 Hij ziet uit van Zijn vaste woonplaats op alle inwoners der aarde.
From his house he keeps watch on all who are living on the earth;
παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ καὶ χεῖλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον
- 15 Hij formeert hun aller hart; Hij let op al hun werken.
He makes all their hearts; their works are clear to him.
ἐκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιήσον ἀγαθόν ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν
- 16 Een koning wordt niet behouden door een groot heir; een held wordt niet gered door grote kracht;
A king's salvation is not in the power of his army; a strong man does not get free by his great strength.
ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὄτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν
- 17 Het paard feilt ter overwinning, en bevrijdt niet door zijn grote sterkte.
A horse is a false hope; his great power will not make any man free from danger.
πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιόντας κακά τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν
- 18 Ziet, des HEEREN oog is over degenen, die Hem vrezen, op degenen, die op Zijn goedertierenheid hopen.
See, the eye of the Lord is on those in whose hearts is the fear of him, on those whose hope is in his mercy;
ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς
- 19 Om hun ziel van den dood te redden, en om hen bij het leven te houden in den honger.
To keep their souls from death; and to keep them living in time of need.
ἐγγὺς κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει
- 20 Onze ziel verbeidt den HEERE: Hij is onze Hulp en ons Schild.
Our souls are waiting for the Lord; he is our help and our salvation.
πολλὰ αἰ θλίψεις τῶν δικαίων καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτούς
- 21 Want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op den Naam Zijner heiligheid vertrouwen.
For in him our hearts have joy; in his holy name is our hope.
κύριος φυλάσσει πάντα τὰ ὀστά αὐτῶν ἐν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται
- 22 Uw goedertierenheid, HEERE! zij over ons; gelijk als wij op U hopen.
Let your mercy be on us, O Lord, as we are waiting for you.
θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρός καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημμελήσουσιν
- 1 Een psalm van David, als hij zijn gelaat veranderd had voor het aangezicht van Abimelech, die hem wegjoeg, dat hij doorging.
<Of David. When he made a change in his behaviour before Abimelech, who sent him away, and he went.>
τῷ δαυιδ δίκασον κύριε τοὺς ἀδικοῦντάς με πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με
- 2 Aleph. Ik zal den HEERE loven te aller tijd; Zijn lof zal geduriglijk in mijn mond zijn.
\34:1\I will be blessing the Lord at all times; his praise will be ever in my mouth.
ἐπιλαβοῦ ὄπλου καὶ θυρεοῦ καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν μου
- 3 Beth. Mijn ziel zal zich beroemen in den HEERE; de zachtmoedigen zullen het horen en verblijd zijn.
\34:2\My soul will say great things of the Lord: the poor in spirit will have knowledge of it and be glad.
ἔκχεον ῥομφαίαν καὶ σύγκλεισον ἐξ ἐναντίας τῶν καταδικόντων με εἰπὸν τῇ ψυχῇ μου σωτηρία σου ἐγὼ εἰμι
- 4 Gimel. Maakt den HEERE met mij groot, en laat ons Zijn Naam samen verhogen.
\34:3\O give praise to the Lord with me; let us be witnesses together of his great name.
αἰσχυρῆθησαν καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυρῆθησαν οἱ λογιζόμενοί μοι κακά

- 5 Daleth. Ik heb den HEERE gezocht, en Hij heeft mij geantwoord, en mij uit al mijn vrezen gered.
 \34:4\I was searching for the Lord, and he gave ear to my voice, and made me free from all my fears.
 γεννηθήτωσαν ὡσεὶ χνοὺς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς
- 6 He. Vau. Zij hebben op Hem gezien, ja, Hem als een waterstroom aangelopen; en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden.
 \34:5\Let your eyes be turned to him and you will have light, and your faces will not be shamed.
 γεννηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίσημα καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτούς
- 7 Zain. Deze ellendige riep, en de HEERE hoorde; en Hij verloste hem uit al zijn benauwdheden.
 \34:6\This poor man's cry came before the Lord, and he gave him salvation from all his troubles.
 ὅτι δωρεὰν ἔκρυσάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν μάτην ὠνειδίσαν τὴν ψυχὴν μου
- 8 Cheth. De Engel des HEEREN legert Zich rondom degenen, die Hem vrezen, en rukt hen uit.
 \34:7\The angel of the Lord is ever watching over those who have fear of him, to keep them safe.
 ἐλθέτω αὐτοῖς παγίς ἦν οὐ γινώσκουσιν καὶ ἡ θήρα ἦν ἔκρυσαν συλλαβέτω αὐτούς καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσοῦνται ἐν αὐτῇ
- 9 Teth. Smaakt en ziet, dat de HEERE goed is; welgelukzalig is de man, die op Hem vertrouwt.
 \34:8\By experience you will see that the Lord is good; happy is the man who has faith in him.
 ἡ δὲ ψυχὴ μου ἀγαλλάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ τερφθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ
- 10 Jod. Vreest den HEERE, gij Zijn heiligen! want die Hem vrezen, hebben geen gebrek.
 \34:9\Keep yourselves in the fear of the Lord, all you his saints; for those who do so will have no need of anything.
 πάντα τὰ ὅσα μου ἐροῦσιν κύριε τίς ὁμοίός σοι ῥύόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν
- 11 Caph. De jonge leeuwen lijden armoede, en hongeren; maar die den HEERE zoeken, hebben geen gebrek aan enig goed.
 \34:10\The young lions are in need and have no food; but those who are looking to the Lord will have every good thing.
 ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι ἃ οὐκ ἐγίνωσκον ἠρώτων με
- 12 Lamed. Komt, gij, kinderen! hoort naar mij! ik zal u des HEEREN vrede leren.
 \34:11\Come, children, give attention to me; I will be your teacher in the fear of the Lord.
 ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ καλῶν καὶ ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου
- 13 Mem. Wie is de man, die lust heeft ten leven, die dagen liefheeft, om het goede te zien?
 \34:12\What man has a love of life, and a desire that his days may be increased so that he may see good?
 ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοῦ παρενοχλεῖν μοι ἐνεδύομαι σάκκον καὶ ἐταπεινῶν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου καὶ ἡ προσευχὴ μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφήσεται
- 14 Nun. Bewaar uw tong van het kwaad, en uw lippen van bedrog te spreken.
 \34:13\Keep your tongue from evil, and your lips from words of deceit.
 ὡς πλησίον ὡς ἀδελφῶν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστου ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων οὕτως ἐταπεινούμην
- 15 Samech. Wijk af van het kwaad, en doe het goede; zoek den vrede, en jaag dien na.
 \34:14\Be turned from evil, and do good; make a search for peace, desiring it with all your heart.
 καὶ κατ' ἐμοῦ ἠὲ ὑφ' ἄνθησαν καὶ συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες καὶ οὐκ ἔγνων διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενόησαν
- 16 Ain. De ogen des HEEREN zijn op de rechtvaardigen, en Zijn oren tot hun geroep.
 \34:15\The eyes of the Lord are on the upright, and his ears are open to their cry.
 ἐπείρασάν με ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμὸν ἔβρυσαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν
- 17 Pe. Het aangezicht des HEEREN is tegen degenen, die kwaad doen, om hun gedachtenis van de aarde uit te roeien.
 \34:16\The face of the Lord is against those who do evil, to take away the memory of them from the earth.
 κύριε πότε ἐπόνη ἀποκατάστησον τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ μου
- 18 Tsade. Zij roepen, en de HEERE hoort, en Hij redt hen uit al hun benauwdheden.
 \34:17\The cry of the upright comes before the Lord, and he takes them out of all their troubles.
 ἐξομολογήσομαι σοι κύριε ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε

- 19 Koph. De HEERE is nabij de gebrokenen van harte, en Hij behoudt de verslagenen van geest.
 \34:18\The Lord is near the broken-hearted; he is the saviour of those whose spirits are crushed down.
 μη ἐπιχαρείσάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ἀδίκως οἱ μισοῦντές με δωρεὰν καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς
- 20 Resch. Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen; maar uit alle die redt hem de HEERE.
 \34:19\Great are the troubles of the upright: but the Lord takes him safely out of them all.
 ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν καὶ ἐπ' ὄργην δόλους διελογίζοντο
- 21 Schin. Hij bewaart al zijn beenderen; niet een van die wordt gebroken.
 \34:20\He keeps all his bones: not one of them is broken.
 καὶ ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν εἶπαν εὗγε εὗγε εἶδαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν
- 22 Thau. De boosheid zal den goddeloze doden; en die den rechtvaardige haten, zullen schuldig verklaard worden.
 \34:21\Evil will put an end to the sinner, and those who are haters of righteousness will come to destruction.
 εἶδες κύριε μὴ παρασιωπήσης κύριε μὴ ἀποστής ἀπ' ἐμοῦ
- 23 De HEERE verlost de ziel Zijner knechten; en allen, die op Hem betrouwen, zullen niet schuldig verklaard worden.
 \34:22\The Lord will be the saviour of the souls of his servants, and no one who has faith in him will be put to shame.
 ἐξεγέρθητι κύριε καὶ πρόσχευε τῇ κρίσει μου ὁ θεός μου καὶ ὁ κύριός μου εἰς τὴν δικὴν μου
- 1 Een psalm van David. Twist, HEERE! met mijn twisters; strijd met mijn bestrijders.
 &ItOf David.> O Lord, be on my side against those who are judging me; be at war with those who make war against me.
 εἰς τὸ τέλος τῷ δούλῳ κυρίου τῷ δαυὶδ
- 2 Grijp het schild en de rondas, en sta op tot mijn hulp.
 Be a breastplate to me, and give me your help.
 φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἀμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ
- 3 En breng de spies voort, en sluit den weg toe, mijn vervolgers tegemoet; zeg tot mijn ziel: Ik ben uw Heil.
 Take up your spear and keep back my attackers; say to my soul, I am your salvation.
 ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ εὐρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι
- 4 Laat hen beschaamd en te schande worden, die mijn ziel zoeken; laat hen achterwaarts gedreven en schaamrood worden, die kwaad tegen mij bedenken.
 Let them be overcome and put to shame who make attempts to take my soul; let those who would do me damage be turned back and made foolish.
 τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος οὐκ ἐβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῶναι
- 5 Laat hen worden als kaf voor den wind, en de Engel des HEEREN drijve hen weg.
 Let them be like dust from the grain before the wind; let the angel of the Lord send them in flight.
 ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ παρέστη πάση ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ τῇ δὲ κακία οὐ προσώχθισεν
- 6 Hun weg zij duister en gans slibberig; en de Engel des HEEREN vervolge hen.
 Let their way be dark and full of danger; let them be troubled by the angel of the Lord.
 κύριε ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν
- 7 Want zij hebben zonder oorzaak de groeve van hun net voor mij verborgen; zij hebben zonder oorzaak gegraven voor mijn ziel.
 For without cause they have put a net ready for me secretly, in which to take my soul.
 ἡ δικαιοσύνη σου ὡσεὶ ὄρη θεοῦ τὰ κρίματά σου ἄβυσσος πολλή ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις κύριε
- 8 De verwoesting overkome hem, dat hij het niet wete, en zijn net, dat hij verborgen heeft, vange hemzelven; hij valle daarin met verwoesting.
 Let destruction come on them without their knowledge; let them be taken themselves in their secret nets, falling into the same destruction.
 ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου ὁ θεός οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπῃ τῶν πτερυγῶν σου ἐλπιοῦσιν
- 9 Zo zal mijn ziel zich verheugen in den HEERE; zij zal vrolijk zijn in Zijn heil.
 And my soul will have joy in the Lord; it will be glad in his salvation.
 μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος τοῦ οἴκου σου καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐτούς

- 10 Al mijn beenderen zullen zeggen: HEERE, wie is U gelijk! U, Die den ellendige redt van dien, die sterker is dan hij, en den ellendige en nooddruftige van zijnberover.
All my bones will say, Lord, who is like you? The saviour of the poor man from the hands of the strong, of him who is poor and in need from him who takes his goods.
ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς
- 11 Wrevelige getuigen staan er op; hetgeen ik niet weet, eisen zij van mij.
False witnesses got up: they put questions to me about crimes of which I had no knowledge.
παράτεινον τὸ ἑλὸς σου τοῖς γινώσκουσίν σε καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ
- 12 Zij vergelden mij kwaad voor goed, de beroving mijner ziel.
They gave me back evil for good, troubling my soul.
μὴ ἐλθέτω μοι πῶς ὑπερηφανίας καὶ χεῖρ ἁμαρτωλῶν μὴ σαλεύσαι με
- 13 Mij aangaande daarentegen, als zij krank waren, was een zak mijn kleed; ik kwelde mijn ziel met vasten, en mijn gebed keerde weder in mijn boezem.
But as for me, when they were ill I put on the clothing of sorrow: I went without food and was sad, and my prayer came back again to my heart.
ἐκεῖ ἔπεσον οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνονται στῆναι
- 1 Een psalm van David, den knecht des HEEREN, voor den opperzangmeester.
&lfto the chief music-maker. Of the servant of the Lord. Of David.&gfl
τοῦ δαυὶδ μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις μηδὲ ζήλου τοὺς ποιῶντας τὴν ἀνομίαν
- 2 De overtreding des goddelozen spreekt in het binnenste van mijn hart: Er is geen vreze Gods voor zijn ogen.
\36:1\The sin of the evil-doer says in his heart, There is no fear of the Lord before his eyes.
ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται καὶ ὡσεὶ λάχανα γλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται
- 3 Want hij vleit zichzelf in zijn ogen, als men zijn ongerechtigheid bevindt, die te haten is.
\36:2\For he takes comfort in the thought that his sin will not be uncovered and hated.
ἐλπισον ἐπὶ κύριον καὶ ποιεὶ χρηστότητα καὶ κατασκίνου τὴν γῆν καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς
- 4 De woorden zijns monds zijn onrecht en bedrog; hij laat na te verstaan tot weldoen.
\36:3\In the words of his mouth are evil and deceit; he has given up being wise and doing good.
κατατρύφησον τοῦ κυρίου καὶ δώσει σοὶ τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου
- 5 Hij bedenkt onrecht op zijn leger; hij stelt zich op een weg, die niet goed is; het kwaad verwerpt hij niet.
\36:4\He gives thought to evil on his bed; he takes a way which is not good; he is not a hater of evil.
ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν ὁδὸν σου καὶ ἐλπισον ἐπ' αὐτόν καὶ αὐτὸς ποιήσει
- 6 O HEERE! Uw goedertierenheid is tot in de hemelen; Uw waarheid tot de bovenste wolken toe.
\36:5\Your mercy, O Lord, is in the heavens, and your strong purpose is as high as the clouds.
καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν
- 7 Uw gerechtigheid is als de bergen Gods; Uw oordelen zijn een grote afgrond; HEERE! Gij behoudt mensen en beesten.
\36:6\Your righteousness is like the mountains of God; your judging is like the great deep; O Lord, you give life to man and beast.
ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ καὶ ἰκέτευσον αὐτόν μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας
- 8 Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen.
\36:7\How good is your loving mercy, O God! the children of men take cover under the shade of your wings.
παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν μὴ παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι
- 9 Zij worden dronken van de vettigheid Uws huizes; en Gij drenkt hen uit de beek Uwer wellusten.
\36:8\The delights of your house will be showered on them; you will give them drink from the river of your pleasures.
ὅτι οἱ πονηρεύομενοι ἐξολεθρευθήσονται οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσιν γῆν
- 10 Want bij U is de fontein des levens; in Uw licht zien wij het licht.
\36:9\For with you is the fountain of life: in your light we will see light.
καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὔρης

- 11 Strek Uw goedertierenheid uit over degenen, die U kennen, en Uw gerechtigheid over de oprechten van hart.
 \36:10\O let there be no end to your loving mercy to those who have knowledge of you, or of your righteousness to the upright in heart.
 οἱ δὲ πρᾶεῖς κληρονομήσουσιν γῆν καὶ κατατροφήσουσιν ἐπὶ πλήθει εἰρήνης
- 12 De voet der hovaardigen kome niet over mij, en de hand der goddelozen doe mij niet omzwerven.
 \36:11\Let not the foot of pride come against me, or the hand of the evil-doers put me out of my place.
 παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον καὶ βρῶξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ
- 13 Aldaar zijn de werkers der ongerechtigheid gevallen; zij zijn nedergestoten, en kunnen niet weder opstaan.
 \36:12\There the workers of evil have come down: they have been made low, and will not be lifted up.
 ὁ δὲ κύριος ἐκγελάσεται αὐτὸν ὅτι προβλέπει ὅτι ἤξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ
- 1 Een psalm van David. Aleph. Ontsteek u niet over de boosdoeners; benijd hen niet, die onrecht doen.
 <Of David.> Do not be angry because of the wrongdoers, or have envy of the workers of evil.
 ψαλμὸς τῷ δαυιδ εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου
- 2 Want als gras zullen zij haast worden afgesneden, en als de groene grasscheutjes zullen zij afvallen.
 For they will quickly be cut down like grass, and become dry like the green plants.
 κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με
- 3 Beth. Vertrouw op den HEERE, en doe het goede; bewoon de aarde, en voed u met getrouwigheid.
 Have faith in the Lord, and do good; be at rest in the land, and go after righteousness.
 ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι καὶ ἐπεστήρισας ἐπ' ἐμέ τὴν χεῖρά σου
- 4 En verlustig u in den HEERE, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten.
 So will your delight be in the Lord, and he will give you your heart's desires.
 οὐκ ἔστιν ἴσσις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου οὐκ ἔστιν εἰρήνη τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου
- 5 Gimel. Wentel uw weg op den HEERE, en vertrouw op Hem; Hij zal het maken;
 Put your life in the hands of the Lord; have faith in him and he will do it.
 ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου ὡσεὶ φορτίον βαρὸν ἐβαρύνθησαν ἐπ' ἐμέ
- 6 En zal uw gerechtigheid doen voortkomen als het licht, en uw recht als den middag.
 And he will make your righteousness be seen like the light, and your cause like the shining of the sun.
 προσώξεσαν καὶ ἐσάπησαν οἱ μῶλωπές μου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου
- 7 Daleth. Zwijg den HEERE, en verbeid Hem; ontsteek u niet over dengene, wiens weg voorspoedig is; over een man, die listige aanslagen uitvoert.
 Take your rest in the Lord, waiting quietly for him; do not be angry because of the man who does well in his evil ways, and gives effect to his bad designs.
 ἔταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμεν
- 8 He. Laat af van toorn, en verlaat de grimmigheid; ontsteek u niet, immers niet, om kwaad te doen.
 Put an end to your wrath and be no longer bitter; do not give way to angry feeling which is a cause of sin.
 ὅτι αἱ ψυαὶ μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἴσσις ἐν τῇ σαρκί μου
- 9 Want de boosdoeners zullen uitgeroeid worden, maar die den HEERE verwachten, die zullen de aarde erfelijk bezitten.
 For the evil-doers will be cut off: but those who have faith in the Lord will have the earth for their heritage.
 ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα ὀρούμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου
- 10 Vau. En nog een weinig, en de goddeloze zal er niet zijn; en gij zult acht nemen op zijn plaats, maar hij zal er niet wezen.
 For in a short time the evil-doer will be gone: you will go searching for his place, and it will not be there.
 κύριε ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου καὶ ὁ στεναγμὸς μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβη
- 11 De zachtmoedigen daarentegen zullen de aarde erfelijk bezitten, en zich verlustigen over groten vrede.
 But the gentle will have the earth for their heritage; they will take their delight in peace without measure.
 ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐγκατέλιπέν με ἡ ἰσχὺς μου καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ

- 12 Zain. De goddeloze bedenkt listige aanslagen tegen den rechtvaardige, en hij knerst over hem met zijn tanden.
The sinner has evil designs against the upright, lifting up the voice of wrath against him.
οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν καὶ οἱ ἔγγιστα μου ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν
- 13 De Heere belacht hem, want Hij ziet, dat zijn dag komt.
He will be laughed at by the Lord, who sees that his day is coming.
καὶ ἐξεβίασαντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν μου καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητος καὶ δολιότητος ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν
- 14 Cheth. De goddelozen hebben het zwaard uitgetrokken, en hun boog gespannen, om den ellendige en nooddruftige neder te vellen, om te slachten, die oprecht van weg zijn.
The evil-doers have taken out their swords, their bows are bent; for crushing the poor, and to put to death those who are upright in their ways.
ἐγὼ δὲ ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ
- 15 Hun zwaard zal in hunlieder hart gaan; en hun bogen zullen verbroken worden.
But their swords will be turned into their hearts, and their bows will be broken.
καὶ ἐγενόμεν ὡσεὶ ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἔλεγμούς
- 16 Teth. Het weinige, dat de rechtvaardige heeft, is beter dan de overvloed veler goddelozen.
The little which the good man has is better than the wealth of evil-doers.
ὅτι ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα σὺ εἰσακούση κύριε ὁ θεός μου
- 17 Want de armen der goddelozen zullen verbroken worden; maar de HEERE ondersteunt de rechtvaardigen.
For the arms of the evil-doers will be broken: but the Lord is the support of the good.
ὅτι εἶπα μήποτε ἐπιχαρῶσίν μοι οἱ ἔχθροί μου καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησαν
- 18 Jod. De HEERE kent de dagen der oprechten; en hun erfenis zal in eeuwigheid blijven.
The days of the upright are numbered by the Lord, and their heritage will be for ever.
ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἔτοιμος καὶ ἡ ἀλγηδὼν μου ἐνώπιόν μου διὰ παντός
- 19 Zij zullen niet beschaamd worden in den kwade tijd, en in de dagen des hongers zullen zij verzadigd worden.
They will not be shamed in the evil time, and in the days when all are in need of food they will have enough.
ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ ἀναγγεῶ καὶ μερμηνήσω ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου
- 20 Caph. Maar de goddelozen zullen vergaan, en de vijanden des HEEREN zullen verdwijnen, als het kostelijkste der lammeren; met den rook zullen zij verdwijnen.
But the wrongdoers will come to destruction, and the haters of the Lord will be like the fat of lambs, they will be burned up; they will go up in smoke, and never again be seen.
οἱ δὲ ἔχθροί μου ζῶσιν καὶ κεκραταίνονται ὑπὲρ ἐμέ καὶ ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως
- 21 Lamed. De goddeloze ontleent en geeft niet weder; maar de rechtvaardige ontfermt zich, en geeft.
The sinner takes money and does not give it back; but the upright man has mercy, and gives to others.
οἱ ἀνταποδιδόντες κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν ἐνδιέβαλλον με ἐπεὶ κατεδίωκον δικαιοσύνην καὶ ἀπέρριψάν με τὸν ἀγαπητὸν ὡσεὶ νεκρὸν ἐβδελυγμένον
- 22 Want zijn gezegenden zullen de aarde erfelijk bezitten; maar zijn vervloekten zullen uitgeroeid worden.
Those who have his blessing will have the earth for their heritage; but those who are cursed by him will be cut off.
μὴ ἐγκαταλίπης με κύριε ὁ θεός μου μὴ ἀποστῆς ἀπ' ἐμοῦ
- 23 Mem. De gangen deszelven mans worden van den HEERE bevestigd; en Hij heeft lust aan zijn weg.
The steps of a good man are ordered by the Lord, and he takes delight in his way.
πρόσχευ εἰς τὴν βοήθειάν μου κύριε τῆς σωτηρίας μου
- 1 Een psalm van David, om te doen gedenken.
&ltA Psalm. Of David. To keep in memory.&gt
εἰς τὸ τέλος τῷ ἰδιθουν φῶδῃ τῷ δαυιδ
- 2 O HEERE! straf mij niet in Uw groten toorn, en kastijd mij niet in Uw grimmigheid.
\38:\O Lord, be not bitter with me in your wrath; let not your hand be on me in the heat of your passion.
εἶπα φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσση μου ἐθέμην τῷ στόματί μου φυλακὴν ἐν τῷ συστήναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου

- 3 Want Uw pijlen zijn in mij gedaald, en Uw hand is op mij nedergedaald.
 \38:2\For your arrows have gone into my flesh, and I am crushed under the weight of your hand.
 έκωφώθην και έταπεινώθην και έσίγησα έξ άγαθών και τὸ άλγημά μου άνεκαινίσθη
- 4 Er is niets geheels in mijn vlees, vanwege Uw gramschap; er is geen vrede in mijn beenderen, vanwege mijn zonde.
 \38:3\My flesh is wasted because of your wrath; and there is no peace in my bones because of my sin.
 έθερμάνθη ή καρδιά μου έντός μου και έν τή μελέτη μου έκκαυθήσεται πῦρ έλλάλησα έν γλώσση μου
- 5 Want mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden.
 \38:4\For my crimes have gone over my head; they are like a great weight which is more than my strength.
 γνώρισόν μοι κύριε τὸ πέρας μου και τὸν άριθμὸν τῶν ήμερῶν μου τίς έστιν ίνα γνώ τί ύστερῶ έγώ
- 6 Mijn etterbuilen stinken, zij zijn vervuild, vanwege mijn dwaasheid.
 \38:5\My wounds are poisoned and evil-smelling, because of my foolish behaviour.
 ιδου παλαιστῆς έθου τῆς ήμέρας μου και ή ύπόστασις μου ώσει οὐθεν έννόπιόν σου πλην τὰ σύμπαντα ματαιότης πᾶς άνθρωπος ζῶν διάψαλμα
- 7 Ik ben krom geworden, ik ben uitermate zeer nedergebogen; ik ga den gansen dag in het zwart.
 \38:6\I am troubled, I am made low; I go weeping all the day.
 μέντοιγε έν εικόνη διαπορεύεται άνθρωπος πλην μάτην ταρασσονται θησαυρίζει και οὐ γινώσκει τίμη συνάζει αυτᾶ
- 8 Want mijn darmen zijn vol van een verachtelijke plage, en er is niets geheels in mijn vlees.
 \38:7\For my body is full of burning; all my flesh is unhealthy.
 και νῦν τίς ή ύπομονή μου οὐχι ὁ κύριος και ή ύπόστασις μου παρά σου έστιν
- 9 Ik ben verzwakt, en uitermate zeer verbrijzeld; ik brul van het geruis mijns harten.
 \38:8\I am feeble and crushed down; I gave a cry like a lion because of the grief in my heart.
 από πασῶν τῶν άνομιῶν μου ρῦσαι με ὄνειδος άφρονι έδωκάς με
- 10 HEERE! voor U is al mijn begeerte; en mijn zuchten is voor U niet verborgen.
 \38:9\Lord, all my desire is before you; my sorrow is not kept secret from you.
 έκωφώθην και οὐκ ήνοιξα τὸ στόμα μου ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με
- 11 Mijn hart keert om en om, mijn kracht heeft mij verlaten; en het licht mijner ogen, ook zij zelven zijn niet bij mij.
 \38:10\My heart goes out in pain, my strength is wasting away; as for the light of my eyes, it is gone from me.
 απόστησον άπ' έμοῦ τῆς μάστιγῆς σου από τῆς ισχύος τῆς χειρός σου έγώ έξέλιπον
- 12 Mijn liefhebbers en mijn vrienden staan van tegenover mijn plage, en mijn nabestaanden staan van verre.
 \38:11\My lovers and my friends keep away from my disease; my relations keep far away.
 έν έλεγμοῖς ύπερ άνομίας έπαιδευσας άνθρωπον και έξέτηξας ώς άράχνην τήν ψυχήν αυτου πλην μάτην ταρασσεται πᾶς άνθρωπος διάψαλμα
- 13 En die mijn ziel zoeken, leggen mij strikken; en die mijn kwaad zoeken, spreken verdervingen, en zij overdenken den gansen dag listen.
 \38:12\Those who have a desire to take my life put nets for me; those who are designing my destruction say evil things against me, all the day their minds are full of deceit.
 εισάκουσον τῆς προσευχῆς μου κύριε και τῆς δεήσεώς μου ένώτισαι τῶν δακρῶν μου μη παρασιωπήσης ὅτι πάροικος έγώ ειμι παρά σοι και παρεπίδημος καθὼς πάντες οι πατέρες μου
- 14 Ik daarentegen ben als een dove, ik hoor niet, en als een stomme, die zijn mond niet opendoet.
 \38:13\But I kept my ears shut like a man without hearing; like a man without a voice, never opening his mouth.
 άνες μοι ίνα αναψύξω πρὸ του με άπελθειν και οὐκέτι μη υπάρξω
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, voor Jeduthun.
 <To the chief music-maker. Of Jeduthun. A Psalm. Of David.>\
 εις τὸ τέλος τῶ δαυιδ ψαλμός
- 2 Ik zeide: Ik zal mijn wegen bewaren, dat ik niet zondige met mijn tong; ik zal mijn mond met een breidel bewaren, terwijl de goddeloze nog tegenover mij is.
 \39:1\I said, I will give attention to my ways, so that my tongue may do no wrong; I will keep my mouth under control, while the sinner is before me.
 ύπομένων υπέμεινα τὸν κύριον και προσέσχεν μοι και εισήκουσεν τῆς δεήσεώς μου

- 3 Ik was verstomd door stilzwijgen, ik zweeg van het goede; maar mijn smart werd verzwaard.
 \39:2\I made no sound, I said no word, even of good; and I was moved with sorrow.
 και ἀνήγαγόν με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας και ἀπὸ πληοῦ ἰλῶος και ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου και κατηύθυνεν τὰ διαβήματά μου
- 4 Mijn hart werd heet in mijn binnenste, een vuur ontbrandde in mijn overdenking; toen sprak ik met mijn tong:
 \39:3\My heart was burning in my breast; while I was deep in thought the fire was lighted; then I said with my tongue,
 και ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ἕσμα καινόν ὕμνον τῷ θεῷ ἡμῶν ὄψονται πολλοὶ και φοβηθήσονται και ἐλπιοῦσιν ἐπὶ κύριον
- 5 HEERE! maak mij bekend mijn einde, en welke de mate mijner dagen zij; dat ik wete, hoe vergankelijk ik zij.
 \39:4\Lord, give me knowledge of my end, and of the measure of my days, so that I may see how feeble I am.
 μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐστιν τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπίς αὐτοῦ και οὐκ ἐνέβλεψεν εἰς ματαιότητα και μανίας ψευδεῖς
- 6 Zie, Gij hebt mijn dagen een handbreed gesteld, en mijn leeftijd is als niets voor U; immers is een ieder mens, hoe vast hij staat, enkel ijdelheid. Sela.
 \39:5\You have made my days no longer than a hand's measure; and my years are nothing in your eyes; truly, every man is but a breath. (Selah.)
 πολλὰ ἐποίησας σύ κύριε ὁ θεός μου τὰ θαυμάσιά σου και τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστιν τίς ὁμοιωθήσεται σοι ἀπήγγειλα και ἐλάλησα ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμῶν
- 7 Immers wandelt de mens als in een beeld, immers woelen zij ijdelijk; men brengt bijeen, en men weet niet, wie het naar zich nemen zal.
 \39:6\Truly, every man goes on his way like an image; he is troubled for no purpose: he makes a great store of wealth, and has no knowledge of who will get it.
 θυσίαν και προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας ὡτία δὲ κατηρίσω μοι ὀλοκαῦτωμα και περὶ ἀμαρτίας οὐκ ἤτησας
- 8 En nu, wat verwacht ik, o HEERE! Mijn hoop, die is op U.
 \39:7\And now, Lord, what am I waiting for? my hope is in you.
 τότε εἶπον ἰδοὺ ἤκω ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ
- 9 Verlos mij van al mijn overtredingen; en stel mij niet tot een smaad des dwazen.
 \39:8\Make me free from all my sins; do not let me be shamed by the man of evil behaviour.
 τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου ὁ θεός μου ἐβουλήθην και τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου
- 10 Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan.
 \39:9\I was quiet, and kept my mouth shut; because you had done it.
 εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλη ἰδοὺ τὰ χεῖρά μου οὐ μὴ κωλύσω κύριε σὺ ἔγνωσ
- 11 Neem Uw plage van op mij weg, ik ben bezweken van de bestrijding Uwer hand.
 \39:10\No longer let your hand be hard on me; I am wasted by the blows of your hand.
 τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὴν ἀλήθειάν σου και τὸ σωτήριόν σου εἶπα οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου και τὴν ἀλήθειάν σου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς
- 12 Kastijdt Gij iemand met straffingen om de ongerechtigheid, zo doet Gij zijn bevalligheid smelten als een mot; immers is een ieder mens ijdelheid. Sela.
 \39:11\By the weight of your wrath against man's sin, the glory of his form is wasted away; truly every man is but a breath. (Selah.)
 σὺ δὲ κύριε μὴ μακρόνης τοὺς οἰκτιρισμούς σου ἀπ' ἐμοῦ τὸ ἔλεός σου και ἡ ἀλήθειά σου διὰ παντὸς ἀντελάβοντό μου
- 13 Hoor, HEERE! mijn gebed, en neem mijn geroep ter ore; zwijg niet tot mijn tranen; want ik ben een vreemdeling bij U, een bijwoner, gelijk al mijn vaders.
 \39:12\Let my prayer come to your ears, O Lord, and give attention to my cry, make an answer to my weeping: for my time here is short before you, and in a little time I will be gone, like all my fathers.
 ὅτι περιέσχον με κακὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι μου και οὐκ ἠδυνήθην τοῦ βλέπειν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου και ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέν με
- 14 Wend U van mij af, dat ik mij verkwikke, eer dat ik heenga, en ik niet meer zij.
 \39:13\Let your wrath be turned away from me, so that I may be comforted, before I go away from here, and become nothing.
 εὐδόκησον κύριε τοῦ ῥύσασθαί με κύριε εἰς τὸ βοηθησαί μοι πρόσχες
- 1 Davids psalm, voor den opperzangmeester.
 &lfto the chief music-maker. Of David. A Psalm.>\
 εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυὶδ

- 2 Ik heb den HEERE lang verwacht; en Hij heeft Zich tot mij geneigd, en mijn geroep gehoord.
 \40:1\When I was waiting quietly for the Lord, his heart was turned to me, and he gave ear to my cry.
 μακάριος ὁ συνίων ἐπὶ πτωχῶν καὶ πένητα ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ κύριος
- 3 En Hij heeft mij uit een ruisenden kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijn voeten op een rotssteen gesteld, Hij heeft mijn gangen vastgemaakt.
 \40:2\He took me up out of a deep waste place, out of the soft and sticky earth; he put my feet on a rock, and made my steps certain.
 κύριος διαφυλάξει αὐτὸν καὶ ζῆσαι αὐτὸν καὶ μακαρίσαι αὐτὸν ἐν τῇ γῆ καὶ μὴ παραδῶῃ αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ
- 4 En Hij heeft een nieuw lied in mijn mond gegeven, een lofzang onzen Gode; velen zullen het zien, en vrezen, en op den HEERE vertrouwen.
 \40:3\And he put a new song in my mouth, even praise to our God; numbers have seen it with fear, and put their faith in the Lord.
 κύριος βοηθήσαι αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὁδύνης αὐτοῦ ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρεψας ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ
- 5 Welgelukzalig is de man, die den HEERE tot zijn vertrouwen stelt, en niet omziet naar de hovaardigen, en die tot leugen afwijken.
 \40:4\Happy is the man who has faith in the Lord, and does not give honour to the men of pride or to those who are turned away to deceit.
 ἐγὼ εἶπα κύριε ἐλέησόν με ἴσασαι τὴν ψυχὴν μου ὅτι ἡμαρτόν σοι
- 6 Gij, o HEERE, mijn God! hebt Uw wonderen en Uw gedachten aan ons vele gemaakt, men kan ze niet in orde bij U verhalen; zal ik ze verkondigen enuitspreken, zo zijn zij menigvuldiger dan dat ik ze zou kunnen vertellen.
 \40:5\O Lord my God, great are the wonders which you have done in your thought for us; it is not possible to put them out in order before you; when I would give an account of them, their number is greater than I may say.
 οἱ ἐχθροὶ μου εἶπαν κακά μοι πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ
- 7 Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer; Gij hebt mij de oren doorboord; brandoffer en zondoffer hebt Gij niet geeist.
 \40:6\You had no desire for offerings of beasts or fruits of the earth; ears you made for me: for burned offerings and sin offerings you made no request.
 καὶ εἰ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν μάτην ἐλάλει ἡ καρδιά αὐτοῦ συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει
- 8 Toen zeide ik: Zie, ik kom; in de rol des boeks is van mij geschreven.
 \40:7\Then I said, See, I come; it is recorded of me in the roll of the book,
 ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατ' ἐμοῦ ἐπιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροὶ μου κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι
- 9 Ik heb lust, o mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden mijns ingewands.
 \40:8\My delight is to do your pleasure, O my God; truly, your law is in my heart.
 λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστήναι
- 10 Ik boodschap de gerechtigheid in de grote gemeente; zie, mijn lippen bedwing ik niet; HEERE! Gij weet het.
 \40:9\I have given news of righteousness in the great meeting; O Lord, you have knowledge that I have not kept back my words.
 καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν ἤλπισα ὁ ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν
- 11 Uw gerechtigheid bedek ik niet in het midden mijns harten; Uw waarheid en Uw heil spreek ik uit; Uw weldadigheid en Uw trouw verheel ik niet in de grotegemeente.
 \40:10\Your righteousness has not been folded away in my heart; I have made clear your true word and your salvation; I have not kept secret your mercy or your faith from the great meeting.
 σὺ δὲ κύριε ἐλέησόν με καὶ ἀνάστησόν με καὶ ἀναποδώσω αὐτοῖς
- 12 Gij, o HEERE! zult Uw barmhartigheden van mij niet onthouden; laat Uw weldadigheid en Uw trouw mij geduriglijk behoeden.
 \40:11\Take not away your gentle mercies from me, O Lord; let your mercy and your faith keep me safe for ever.
 ἐν τούτῳ ἔγνω ὅτι τεθέληκάς με ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῆ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ
- 13 Want kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven; mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dande haren mijns hoofds, en mijn hart heeft mij verlaten.
 \40:12\For unnumbered evils are round about me; my sins have overtaken me, so that I am bent down with their weight; they are more than the hairs of my head, my strength is gone because of them.
 ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα
- 14 Het behage U, HEERE! mij te verlossen; HEERE! haast U tot mijn hulp.
 \40:13\Be pleased, O Lord, to take me out of danger; O Lord, come quickly and give me help.
 εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα γένοιτο γένοιτο

- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester.
<To the chief music-maker. A Psalm. Of David.>
εἰς τὸ τέλος εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς κορε
- 2 Welgelukzalig is hij, die zich verstandiglijk gedraagt jegens een ellendige; de HEERE zal hem bevrijden ten dage des kwaads.
\\41:1\\Happy is the man who gives thought to the poor; the Lord will be his saviour in the time of trouble.
ὄν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σέ ὁ θεός
- 3 De HEERE zal hem bewaren, en zal hem bij het leven behouden; hij zal op aarde gelukzalig gemaakt worden. Geef hem ook niet over in zijner vijandenbegeerte.
\\41:2\\The Lord will keep him safe, and give him life; the Lord will let him be a blessing on the earth, and will not give him into the hand of his haters.
ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν θεὸν τὸν ζῶντα πότε ἤξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ
- 4 De HEERE zal hem ondersteunen op het ziekbed; in zijn krankheid verandert Gij zijn ganse leger.
\\41:3\\The Lord will be his support on his bed of pain: by you will all his grief be turned to strength.
ἐγενήθη μοι τὰ δάκρυά μου ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ποῦ ἐστὶν ὁ θεός σου
- 5 Ik zeide: O HEERE! wees mij genadig; genees mijn ziel, want ik heb tegen U gezondigd.
\\41:4\\I said, Lord, have mercy on me; make my soul well, because my faith is in you.
ταῦτα ἐμνήσθην καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμὲ τὴν ψυχὴν μου ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκιῆς θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἤχου ἑορτάζοντος
- 6 Mijn vijanden spreken kwaad van mij, zeggende: Wanneer zal hij sterven, en zijn naam vergaan?
\\41:5\\My haters say evil against me, When will he be dead, and his name come to an end?
ἵνα τί περιλῦπος εἶ ψυχὴ καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ σωτήριον τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου
- 7 En zo iemand van hen komt, om mij te zien, hij spreekt valsheid; zijn hart vergadert zich onrecht; gaat hij uit naar buiten, hij spreekt er van.
\\41:6\\If one comes to see me, deceit is in his heart; he keeps a store of evil, which he makes public in every place.
πρὸς ἐμαυτὸν ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη διὰ τοῦτο μνησθήσομαι σου ἐκ γῆς ἰορδάνου καὶ ἐρμωνιμ ἀπὸ ὄρου μικροῦ
- 8 Al mijn haters mompelen te zamen tegen mij; ze bedenken tegen mij, hetgeen mij kwaad is, zeggende:
\\41:7\\All my haters are talking secretly together against me; they are designing my downfall.
ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται εἰς φωνὴν τῶν καταρρακτῶν σου πάντες οἱ μετεωρισμοὶ σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διήλθον
- 9 Een Belialsstuk kleeft hem aan; en hij, die nederligt, zal niet weder opstaan.
\\41:8\\They say, He has an evil disease, which will not let him go: and now that he is down he will not get up again.
ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ νυκτὸς ᾧδὴ παρ' ἐμοὶ προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου
- 10 Zelfs de man mijns vredes, op welken ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft de verzenen tegen mij grotelijks verheven.
\\41:9\\Even my dearest friend, in whom I had faith, who took bread with me, is turned against me.
ἐρῶ τῷ θεῷ ἀντιλήμπτωρ μου εἶ διὰ τί μου ἐπελάθου ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου
- 11 Maar Gij, o HEERE! wees mij genadig, en richt mij op; en ik zal het hun vergelden.
\\41:10\\But you, O Lord, have mercy on me, lifting me up, so that I may give them their punishment.
ἐν τῷ καταθλάσαι τὰ ὀστέα μου ὠνείδισάν με οἱ θλιβόντές με ἐν τῷ λέγειν αὐτοῦς μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ποῦ ἐστὶν ὁ θεός σου
- 12 Hierbij weet ik, dat Gij lust aan mij hebt, dat mijn vijand over mij niet zal juichen.
\\41:11\\By this I see that you have pleasure in me, because my hater does not overcome me.
ἵνα τί περιλῦπος εἶ ψυχὴ καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου
- 1 Een onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
<To the chief music-maker. Maschil. Of the sons of Korah.>
ψαλμὸς τῷ δαυὶδ κρινόμεν ὁ θεός καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐχ ὀσίου ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥύσαι με
- 2 Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God!
\\42:1\\Like the desire of the roe for the water-streams, so is my soul's desire for you, O God.
ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός κραταίωμά μου ἵνα τί ἀπόσω με καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου

- 3 Mijn ziel dorst naar God, naar den levenden God; wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?
 \42:2\My soul is dry for need of God, the living God; when may I come and see the face of God?
 ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου αὐτά με ὠδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἁγίον σου καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου
- 4 Mijn tranen zijn mij tot spijs dag en nacht; omdat zij den gansen dag tot mij zeggen: Waar is uw God?
 \42:3\My tears have been my food day and night, while they keep saying to me, Where is your God?
 καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν θεὸν τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου ἐξομολογήσομαι σοι ἐν κιθάρᾳ ὁ θεὸς ὁ θεός μου
- 5 Ik gedenk daaraan, en stort mijn ziel uit in mij, omdat ik placht heen te gaan onder de schare, en met hen te treden naar Gods huis, met een stem van vreugdegezang en lof, onder de feesthoudende menigte.
 \42:4\Let my soul be overflowing with grief when these things come back to my mind, how I went in company to the house of God, with the voice of joy and praise, with the song of those who were keeping the feast.
 ἵνα τί περίλυπος εἶ ψυχὴ καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ σωτήριον τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου
- 1 Doe mij recht, o God! en twist Gij mijn twistzaak; bevrijd mij van het ongoedertieren volk, van den man des bedrogs en des onrechts.
 Be my judge, O God, supporting my cause against a nation without religion; O keep me from the false and evil man.
 εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς κορε εἰς σύνεσιν ψαλμός
- 2 Want Gij zijt de God mijner sterkte; waarom verstoot Gij mij dan? Waarom ga ik steeds in het zwart, vanwege des vijands onderdrukking?
 You are the God of my strength; why have you put me from you? why do I go in sorrow because of the attacks of my haters?
 ὁ θεός ἐν τοῖς ὥσιν ἡμῶν ἠκούσαμεν οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν ἔργον ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις
- 3 Zend Uw licht en Uw waarheid, dat die mij leiden; dat zij mij brengen tot den berg Uwer heiligheid, en tot Uw woningen;
 O send out your light and your true word; let them be my guide: let them take me to your holy hill, and to your tents.
 ἡ χεὶρ σου ἔθνη ἐξωλέθρευσεν καὶ κατεφύτευσας αὐτούς ἐκάκωσας λαοὺς καὶ ἐξέβαλες αὐτούς
- 4 En dat ik inga tot Gods altaar, tot den God der blijdschap mijner verheuging, en U met de harp love, o God, mijn God!
 Then I will go up to the altar of God, to the God of my joy; I will be glad and give praise to you on an instrument of music, O God, my God.
 οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς ἀλλ' ἡ δεξιὰ σου καὶ ὁ βραχίον σου καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς
- 5 Wat buigt gij u neder, o mijn ziel! en wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God. Psalmen 44
 Why are you crushed down, O my soul? and why are you troubled in me? put your hope in God, for I will again give him praise who is my help and my God.
 σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας ἰακωβ
- 1 Een onderwijzing, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
 <To the chief music-maker. Of the sons of Korah Maschil.>
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τοῖς υἱοῖς κορε εἰς σύνεσιν ᾠδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ
- 2 O God! wij hebben het met onze oren gehoord, onze vaders hebben het ons verteld: Gij hebt een werk gewrocht in hun dagen, in de dagen van ouds.
 \44:1\It has come to our ears, O God, our fathers have given us the story, of the works which you did in their days, in the old times,
 ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ ἢ γλώσσά μου κάλαμος γραμματέως ὄξυγράφου
- 3 Gij hebt de heidenen met Uw hand uit de bezitting verdreven, maar henlieden geplamt; Gij hebt de volken geplaat, henlieden daarentegen doen voortschieten.
 \44:2\Uprooting the nations with your hand, and planting our fathers in their place; cutting down the nations, but increasing the growth of your people.
 ὥρατος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐξεχύθη χάρις ἐν χεῖρεσίν σου διὰ τοῦτο εὐλόγησέν σε ὁ θεός εἰς τὸν αἶωνα
- 4 Want zij hebben het land niet geerfd door hun zwaard, en hun arm heeft hun geen heil gegeven; maar Uw rechterhand, en Uw arm, en het licht Uws aangezichts, omdat Gij een welbehagen in hen hadt.
 \44:3\For they did not make the land theirs by their swords, and it was not their arms which kept them safe; but your right hand, and your arm, and the light of your face, because you had pleasure in them.
 περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου δυνατὴ τῇ ὥραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου
- 5 Gij Zelf zijt mijn Koning, o God! gebied de verlossingen Jakobs.
 \44:4\You are my King and my God; ordering salvation for Jacob.
 καὶ ἔντεινον καὶ κατευοδοῦ καὶ βασίλευε ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πραύτητος καὶ δικαιοσύνης καὶ ὀδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιὰ σου

- 6 Door U zullen wij onze wederpartijders met hoornen stoten; in Uw Naam zullen wij vertreden, die tegen ons opstaan.
 \44:5\Through you will we overcome our haters; by your name will they be crushed under our feet who are violent against us.
 τὰ βέλη σου ἠκουημένα δυνατέ λαοὶ ὑποκάτω σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως
- 7 Want ik vertrouw niet op mijn boog, en mijn zwaard zal mij niet verlossen.
 \44:6\I will not put faith in my bow, my sword will not be my salvation.
 ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου
- 8 Maar Gij verlost ons van onze wederpartijders, en Gij maakt onze haters beschaamd.
 \44:7\But it is you who have been our saviour from those who were against us, and have put to shame those who had hate for us.
 ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεὸς ὁ θεὸς σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου
- 9 In God roemen wij den gansen dag, en Uw Naam zullen wij loven in eeuwigheid. Sela.
 \44:8\Our pride is in God at all times, to his name we give praise for ever. (Selah.)
 σμύρνα καὶ στακτή καὶ κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου ἀπὸ βάρεων ἐλεφαντίνων ἐξ ὧν ἠψφρανάν σε
- 10 Maar nu hebt Gij ons verstoten en te schande gemaakt, dewijl Gij met onze krijgshereen niet uittrekt.
 \44:9\But now you have sent us away from you, and put us to shame; you do not go out with our armies.
 θυγατέρες βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου ἐν ἱματισμῷ διαχρῶσφ περιβεβλημένη πεποικιλμένη
- 11 Gij doet ons achterwaarts keren van den wederpartijder; en onze haters beroven ons voor zich.
 \44:10\Because of this we are turned back by the attacker: those who have hate for us take our goods for themselves.
 ἄκουσον θύγατερ καὶ ἰδὲ καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου
- 12 Gij geeft ons over als schapen ter spijze, en Gij verstroot ons onder de heidenen.
 \44:11\You have made us like sheep which are taken for meat; we are put to flight among the nations.
 ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ κύριός σου
- 13 Gij verkoopt Uw volk om geen waardij; en Gij verhoogt hun prijs niet.
 \44:12\You let your people go for nothing; your wealth is not increased by their price.
 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ θυγατέρες τύρου ἐν δώροις τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ
- 14 Gij stelt ons onze naburen tot smaad, tot spot en schimp dengenen, die rondom ons zijn.
 \44:13\You have made us to be looked down on by our neighbours, we are laughed at and shamed by those who are round about us.
 πᾶσα ἡ δόξα αὐτῆς θυγατρὸς βασιλέως ἔσωθεν ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη πεποικιλμένη
- 15 Gij stelt ons tot een spreekwoord onder de heidenen, tot een hoofdschudding onder de volken.
 \44:14\Our name is a word of shame among the nations, a sign for the shaking of heads among the peoples.
 ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονται σοι
- 16 Mijn schande is den gansen dag voor mij, en de schaamte mijns aangezichts bedekt mij;
 \44:15\My downfall is ever before me, and I am covered with the shame of my face;
 ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως
- 17 Om de stem des honers en des lasteraars, vanwege den vijand en den wraakgierige.
 \44:16\Because of the voice of him who says sharp and bitter words; because of the hater and him who is the instrument of punishment.
 ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἐγενήθησάν σοι υἱοὶ καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν
- 18 Dit alles is ons overkomen, nochtans hebben wij U niet vergeten, noch velselijk gehandeld tegen Uw verbond.
 \44:17\All this has come on us, but still we have kept you in our memory; and we have not been false to your word.
 μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονται σοι εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
- 1 Een onderwijzing, een lied der liefde, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach, op Schoschannim.
 <To the chief music-maker; put to Shoshannim. Of the sons of Korah. Maschil. A Song of loves.>
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν κορε ὑπὲρ τῶν κρυφίων ψαλμός

- 2 Mij hart geeft een goede rede op; ik zegge mijn gedichten uit van een Koning; mijn tong is een pen eens vaardigen schrijvers.
 \45:1\My heart is flowing over with good things; my words are of that which I have made for a king; my tongue is the pen of a ready writer.
 ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις βοηθὸς ἐν θλίψεσιν ταῖς εὐρούσαις ἡμᾶς σφόδρα
- 3 Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in Uw lippen; daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid.
 \45:2\You are fairer than the children of men; grace is flowing through your lips; for this cause the blessing of God is with you for ever.
 διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα ἐν τῷ ταρασσεσθαι τὴν γῆν καὶ μετατίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν
- 4 Gord Uw zwaard aan de heup, o Held! Uw Majesteit en Uw heerlijkheid.
 \45:3\Put on your sword, make it ready at your side, O strong chief, with your glory and power.
 ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ διάψαλμα
- 5 En rijd voorspoediglijk in Uw heerlijkheid, op het woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid; en Uw rechterhand zal U vreselijke dingen leren.
 \45:4\And go nobly on in your power, because you are good and true and without pride; and your right hand will be teaching you things of fear.
 τοῦ ποταμοῦ τὰ ὀρμήματα εὐφραίνουσιν τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ ἠγάσεν τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος
- 6 Uw pijlen zijn scherp; volken zullen onder U vallen; zij treffen in het hart van des Konings vijanden.
 \45:5\Your arrows are sharp in the heart of the king's haters; because of them the peoples are falling under you.
 ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς οὐ σαλευθήσεται βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τὸ πρὸς πρωί
- 7 Uw troon, o God! is eeuwiglijk en altoos; de scepter Uws Koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid.
 \45:6\Your seat of power, O God, is for ever and ever; the rod of your kingdom is a rod of honour.
 ἐταράχθησαν ἔθνη ἐκλίναν βασιλείαι ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ ἔσαλεύθη ἡ γῆ
- 8 Gij hebt gerechtigheid lief, en haat goddeloosheid; daarom heeft U, o God! Uw God gezalft met vreugdeolie, boven Uw medegenoten.
 \45:7\You have been a lover of righteousness and a hater of evil: and so God, your God, has put the oil of joy on your head, lifting you high over all other kings.
 κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν ἀντιλήμπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς ἰακωβ διάψαλμα
- 9 Al Uw klederen zijn mirre, en aloe, en kassie; uit de elpenbenen paleizen, van waar zij U verblijden.
 \45:8\Your robes are full of the smell of all sorts of perfumes and spices; music from the king's ivory houses has made you glad.
 δεῦτε ἴδετε τὰ ἔργα κυρίου ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς
- 10 Dochters van koningen zijn onder Uw kostelijke staatsdochteren; de Koningin staat aan Uw rechterhand, in het fijnste goud van Ofir.
 \45:9\Kings' daughters are among your noble women: on your right is the queen in gold of Ophir.
 ἀνταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν περᾶτων τῆς γῆς τόξον συντρίψει καὶ συγκλάσει ὄπλον καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρί
- 11 Hoor, o Dochter! en zie, en neig uw oor; en vergeet uw volk en uws vaders huis.
 \45:10\O daughter, give thought and attention, and let your ear be open; no longer keep in mind your people, and your father's house;
 σχολάσατε καὶ γνώτε ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῆ
- 12 Zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid; dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neder.
 \45:11\So will the king have a great desire for you, seeing how beautiful you are; because he is your lord, give him honour.
 κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν ἀντιλήμπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς ἰακωβ
- 1 Een lied op Alamothe, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
 <To the chief music-maker. Of the sons of Korah; put to Alamothe. A Song.>
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν υἱῶν κορε ψαλμὸς
- 2 God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtelijk bevonden een Hulp in benauwdheden.
 \46:1\God is our harbour and our strength, a very present help in trouble.
 πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας ἀλαλάξατε τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως
- 3 Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart der zeeen;
 \46:2\For this cause we will have no fear, even though the earth is changed, and though the mountains are moved in the heart of the sea;
 ὅτι κύριος ὕψιστος φοβερὸς βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν

- 4 Laat haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen daveren, door derzelve verheffing! Sela.
 \46:3\Though its waters are sounding and troubled, and though the mountains are shaking with their violent motion. (Selah.)
 ὑπέταξεν λαοὺς ἡμῖν καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν
- 5 De beekjes der rivier zullen verblijden de stad Gods, het heiligdom der woningen des Allerhoogsten.
 \46:4\There is a river whose streams make glad the resting-place of God, the holy place of the tents of the Most High.
 ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ τὴν καλλονὴν ἰακωβ ἣν ἠγάπησεν διάψαλμα
- 6 God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen; God zal haar helpen in het aanbreken van den morgenstond.
 \46:5\God has taken his place in her; she will not be moved: he will come to her help at the dawn of morning.
 ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος
- 7 De heidenen raasden, de koninkrijken bewogen zich; Hij verhief Zijn stem, de aarde versmolt.
 \46:6\The nations were angry, the kingdoms were moved; at the sound of his voice the earth became like wax.
 ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ψάλατε ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν ψάλατε
- 8 De HEERE der heirscharen is met ons; de God van Jakob is ons een Hoog Vertrek. Sela.
 \46:7\The Lord of armies is with us; the God of Jacob is our high tower. (Selah.)
 ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεὸς ψάλατε συνετῶς
- 9 Komt, aanschouwt de daden des HEEREN, Die verwoestingen op aarde aanricht.
 \46:8\Come, see the works of the Lord, the destruction which he has made in the earth.
 ἐβασίλευσεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς κάθηται ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ
- 10 Die de oorlogen doet ophouden tot aan het einde der aarde, de boog verbreekt, en de spies aan twee slaat, de wagenen met vuur verbrandt.
 \46:9\He puts an end to wars over all the earth; by him the bow is broken, and the spear cut in two, and the carriage burned in the fire.
 ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ θεοῦ ἀβρααμ ὅτι τοῦ θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν
- 1 Een psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
 <To the chief music-maker. A Psalm. Of the sons of Korah.>
 ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς κορε δευτέρα σαββάτου
- 2 Al gij volken, klapt in de hand; juicht Gode met een stem van vreugdegezing.
 \47:1\O make a glad noise with your hands, all you peoples; letting your voices go up to God with joy.
 μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ
- 3 Want de HEERE, de Allerhoogste, is vreselijk, een groot Koning over de ganse aarde.
 \47:2\For the Lord Most High is to be feared; he is a great King over all the earth.
 εὖ ῥιζῶν ἀγαλλιᾶματι πάσης τῆς γῆς ὄρη σιων τὰ πλευρὰ τοῦ βορρᾶ ἢ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου
- 4 Hij brengt de volken onder ons, en de natien onder onze voeten.
 \47:3\He will put down the peoples under us, and the nations under our feet.
 ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκειται ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς
- 5 Hij verkiest voor ons onze erfenis, de heerlijkheid van Jakob, dien Hij heeft liefgehad. Sela.
 \47:4\He will give us our heritage, the glory of Jacob who is dear to him. (Selah.)
 ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς συνήχθησαν ἤλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό
- 6 God vaart op met gejuich, de HEERE met geklank der bazuin.
 \47:5\God has gone up with a glad cry, the Lord with the sound of the horn.
 αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν ἐταράχθησαν ἐσαλεύθησαν
- 7 Psalmzingt Gode, psalmzingt! Psalmzingt onzen Koning, psalmzingt!
 \47:6\Give praises to God, make songs of praise; give praises to our King, make songs of praise.
 τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν ἐκεῖ ᾠδῖνες ὡς τικτούσης

- 8 Want God is een Koning der ganze aarde; psalmzingt met een onderwijzing!
 \47:7\For God is the King of all the earth; make songs of praise with knowledge.
 ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις πλοῖα θαρσις
- 9 God regeert over de heidenen; God zit op den troon Zijner heiligheid.
 \47:8\God is the ruler over the nations; God is on the high seat of his holy rule.
 καθάπερ ἠκούσαμεν οὕτως εἶδομεν ἐν πόλει κυρίου τῶν δυνάμεων ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν ὁ θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα διάψαλμα
- 10 De edelen der volken zijn verzameld tot het volk van den God van Abraham; want de schilden der aarde zijn Godes. Hij is zeer verheven!
 \47:9\The rulers of the peoples have come together, with the people of the God of Abraham; because the powers of the earth are God's: he is lifted up on high.
 ὑπελάβομεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου
- 1 Een lied, een psalm, voor de kinderen van Korach.
 &ItA Song. A Psalm. Of the sons of Korah.&gtf\
 εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς κορε ψαλμός
- 2 De HEERE is groot en zeer te prijzen, in de stad onzes Gods, op den berg Zijner heiligheid.
 \48:1\Great is the Lord and greatly to be praised, in the town of our God, in his holy mountain.
 ἀκούσατε ταῦτα πάντα τὰ ἔθνη ἐνοτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην
- 3 Schoon van gelegenheid, een vreugde der ganze aarde is de berg Sion, aan de zijden van het noorden; de stad des groten Konings.
 \48:2\Beautiful in its high position, the joy of all the earth, is the mountain of Zion, the mountain of God, the town of the great King.
 οἱ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλοῦσιος καὶ πένης
- 4 God is in haar paleizen; Hij is er bekend voor een Hoog Vertrek.
 \48:3\In its buildings God is seen to be a high tower.
 τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν
- 5 Want ziet, de koningen waren vergaderd; zij waren te zamen doorgetogen.
 \48:4\For see! the kings came together by agreement, they were joined together.
 κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου
- 6 Gelijk zij het zagen, alzo waren zij verwonderd; zij werden verschrikt, zij haastten weg.
 \48:5\They saw it, and so were full of wonder; they were troubled, and went quickly away in fear.
 ἴνα τί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ ἢ ἀνομία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με
- 7 Beving greep hen aldaar aan, smart als van een barende vrouw.
 \48:6\Shaking came on them and pain, as on a woman in childbirth.
 οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλοῦτου αὐτῶν καυχόμενοι
- 8 Met een oostenwind verbreekt Gij de schepen van Tharsis.
 \48:7\By you the ships of Tarshish are broken as by an east wind.
 ἀδελφός οὐ λυτροῦται λυτρώσεται ἄνθρωπος οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξέλασμα αὐτοῦ
- 9 Gelijk wij gehoord hadden, alzo hebben wij gezien in de stad des HEEREN der heirscharen, in de stad onzes Gods; God zal haar bevestigen tot in eeuwigheid.Sela.
 \48:8\As it came to our ears so have we seen it, in the town of the Lord of armies, in the town of our God; God will keep it fixed for ever. (Selah.)
 καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ
- 10 O God! wij gedenken Uwer weldadigheid, in het midden Uws tempels.
 \48:9\Our thoughts were of your mercy, O God, while we were in your Temple.
 καὶ ἐκόπασεν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ζήσεται εἰς τέλος ὅτι οὐκ ὄφεται καταφθοράν ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀποθνήσκοντας
- 11 Gelijk Uw Naam is, o God! alzo is Uw roem tot aan de einden der aarde; Uw rechterhand is vol van gerechtigheid.
 \48:10\As your name is, O God, so is your praise to the ends of the earth; your right hand is full of righteousness.
 ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων καὶ ἄνοος ἀπολοῦνται καὶ καταλείψουσιν ἄλλοτρίους τὸν πλοῦτον αὐτῶν

- 12 Laat de berg Sion blijde zijn; laat de dochteren van Juda zich verheugen, om Uwer oordelen wil.
 \48:11\Let there be joy in the mountain of Zion, and let the daughters of Judah be glad, because of your wise decisions.
 και οι τάφοι αυτών οικίαι αυτών εις τον αιωνα σκηνώματα αυτών εις γενεάν και γενεάν επεκαλέσαντο τα όνόματα αυτών επι των γαιών αυτών
- 13 Gaat rondom Sion, en omringt haar; telt haar torens;
 \48:12\Make your way about Zion, and go round it, numbering its towers.
 και ανθρωπος εν τιμη ών ου συνηκεν παρασυνεβλήθη τοις κτήνεσιν τοις ανοήτοις και ώμοιώθη αυτοίς
- 14 Zet uw hart op haar vesting; beschouwt onderscheidenlijk haar paleizen, opdat gij het aan het navolgende geslacht vertelt.
 \48:13\Take note of its strong walls, looking well at its fair buildings; so that you may give word of it to the generation which comes after.
 αυτη η όδος αυτών σκάνδαλον αυτοίς και μετα ταυτα εν τῷ στόματι αυτών εδδοκήσουσιν διάψαλμα
- 15 Want deze God is onze God eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe.
 \48:14\Because this God is our God for ever and ever: he will be our guide.
 ώς πρόβατα εν ᾧδη εθεντο θάνατος ποιμαίνει αυτούς και κατακυριεύσουσιν αυτών οι ευθεις το πρωι και η βοήθεια αυτών παλαιωθήσεται εν τῷ ᾧδη εκ της δόξης αυτών
- 1 Een psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
 &ItAlamoth. To the chief music-maker. Of the sons of Korah. A Psalm.&gfl
 ψαλμός τῷ ασαφ θεός θεών κύριος ἐλάλησεν και ἐκάλεσεν την γην από ανατολών ηλίου και μέχρι δυσμῶν
- 2 Hoort dit, alle gij volken! neemt ter ore, alle inwoners der wereld,
 \49:1\Give attention to this, all you peoples; let your ears be open, all you who are living in the world.
 εκ σιων η ευπρέπεια της ωραιότητος αυτοῦ ο θεός εμφανώς ηξει
- 3 Zowel slechten als aanzienlijken, te zamen rijk en arm!
 \49:2\High and low together, the poor, and those who have wealth.
 ο θεός ημών και ου παρασιωπήσεται πῦρ εναντίον αυτοῦ καθήσεται και κύκλω αυτοῦ καταγις σφόδρα
- 4 Mijn mond zal enkel wijsheid spreken, en de overdenking mijns harten zal vol verstand zijn.
 \49:3\From my mouth will come words of wisdom; and in the thoughts of my heart will be knowledge.
 προσκαλέσεται τον ουρανὸν ανω και την γην διακρίναι τον λαὸν αυτοῦ
- 5 Ik zal mijn oor neigen tot een spreuk; ik zal mijn verborgene rede openen op de harp.
 \49:4\I will put my teaching into a story; I will make my dark sayings clear with music.
 συναγάγετε αυτῷ τους όσιους αυτοῦ τους διατιθεμένους την διαθήκην αυτοῦ επι θυσίας
- 6 Waarom zou ik vrezen in kwade dagen, als de ongerechten, die op de hielen zijn, mij omringen?
 \49:5\What cause have I for fear in the days of evil, when the evil-doing of those who are working for my downfall is round about me?
 και αναγγελοῦσιν οι ουρανοι την δικαιοσύνην αυτοῦ οτι ο θεός κριτής εστιν διάψαλμα
- 7 Aangaande degenen, die op hun goed vertrouwen; en op de veelheid huns rijkdoms roemen;
 \49:6\Even of those whose faith is in their wealth, and whose hearts are lifted up because of their stores.
 ακουσον λαός μου και λαλήσω σοι ισραηλ και διαμαρτύρομαί σοι ο θεός ο θεός σου ειμι εγω
- 8 Niemand van hen zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen; hij zal Gode zijn rantsoen niet kunnen geven;
 \49:7\Truly, no man may get back his soul for a price, or give to God the payment for himself;
 ουκ επι ταίς θυσίαις σου ἐλέγξω σε τα δε ολοκαυτώματά σου ενώπιόν μου εστιν δια παντός
- 9 (Want de verlossing hunner ziel is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden);
 \49:8\Because it takes a great price to keep his soul from death, and man is not able to give it.)
 ου δέξομαι εκ του οικου σου μόσχους ουδέ εκ των ποιμνίων σου χιμάρους
- 10 Dat hij ook voortaan geduriglijk zou leven, en de verderving niet zien.
 \49:9\So that he might have eternal life, and never see the underworld.
 οτι εμά εστιν πάντα τα θηρία του δρυμοῦ κτήνη εν τοις ὄρεσιν και βόες

- 11 Want hij ziet, dat de wijzen sterven, dat te zamen een dwaas en een onvernunftige omkomen, en hun goed anderen nalaten.
 \49:10\For he sees that wise men come to their end, and foolish persons of low behaviour come to destruction together, letting their wealth go to others.
 ἔγνωκα πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὠραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστίν
- 12 Hun binnenste gedachte is, dat hun huizen zullen zijn in eeuwigheid, hun woningen van geslacht tot geslacht; zij noemen de landen naar hun namen.
 \49:11\The place of the dead is their house for ever, and their resting-place through all generations; those who come after them give their names to their lands.
 ἐὰν πεινάσω οὐ μὴ σοι εἴπω ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς
- 13 De mens nochtans, die in waarde is, blijft niet; hij wordt gelijk als de beesten, die vergaan.
 \49:12\But man, like the animals, does not go on for ever; he comes to an end like the beasts.
 μὴ φάγομαι κρέα ταύρων ἢ αἶμα τράγων πίομαι
- 14 Deze hun weg is een dwaasheid van hen; nochtans hebben hun nakomelingen een welbehagen in hun woorden. Sela.
 \49:13\This is the way of the foolish; their silver is for those who come after them, and their children get the pleasure of their gold. (Selah.)
 θῶσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου
- 15 Men zet hen als schapen in het graf, de dood zal hen afweiden; en de oprechten zullen over hen heersen in dien morgenstond; en het graf zal hun gedaanteverslijten, elk uit zijn woning.
 \49:14\Death will give them their food like sheep; the underworld is their fate and they will go down into it; their flesh is food for worms; their form is wasted away; the underworld is their resting-place for ever.
 καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως καὶ ἐξελοῦμαι σε καὶ δοξάσεις με διάψαλμα
- 16 Maar God zal mijn ziel van het geweld des grafsv lossen, want Hij zal mij opnemen. Sela.
 \49:15\But God will get back my soul; for he will take me from the power of death. (Selah.)
 τῷ δὲ ἀμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός ἴνα τί σὺ διηγῆ τὰ δικαιώματά μου καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ στόματός σου
- 17 Vrees niet, wanneer een man rijk wordt, wanneer de eer van zijn huis groot wordt;
 \49:16\Have no fear when wealth comes to a man, and the glory of his house is increased;
 σὺ δὲ ἐμίσησας παιδείαν καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω
- 18 Want hij zal in zijn sterven niet met al medenemen, zijn eer zal hem niet nadalen.
 \49:17\For at his death, he will take nothing away; his glory will not go down after him.
 εἰ ἐθεόρεις κλέπτην συνέτρεχες αὐτῷ καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθεις
- 19 Hoewel hij zijn ziel in zijn leven zegent, en zij u loven, omdat gij uzelf goed doet;
 \49:18\Though he might have pride in his soul in his life-time, and men will give you praise if you do well for yourself,
 τὸ στόμα σου ἐπλεόνασεν κακίαν καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκεν δολιότητα
- 20 Zo zal zij toch komen tot het geslacht harer vaderen; tot in eeuwigheid zullen zij het licht niet zien.
 \49:19\He will go to the generation of his fathers; he will not see the light again.
 καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρὸς σου ἐτίθεις σκάνδαλον
- 21 De mens, die in waarde is, en geen verstand heeft, wordt gelijk als de beesten, die vergaan. Psalmen 50
 \49:20\Man, like the animals, does not go on for ever; he comes to an end like the beasts.
 ταῦτα ἐποίησας καὶ ἐσίγησα ὑπέλαβες ἀνομίαν ὅτι ἔσομαι σοι ὄμοιος ἐλέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου
- 1 Een psalm van Asaf. De God der goden, de HEERE spreekt, en roept de aarde, van den opgang der zon tot aan haar ondergang.
 &ItA Psalm. Of Asaph.> The God of gods, even the Lord, has sent out his voice, and the earth is full of fear; from the coming up of the sun to its going down.
 εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυὶδ
- 2 Uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende.
 From Zion, most beautiful of places, God has sent out his light.
 ἐν τῷ ἔλθειν πρὸς αὐτὸν ναθάν τὸν προφήτην ἠνίκα εἰσηλθεν πρὸς βηρσαβεε

- 3 **Onze God zal komen en zal niet zwijgen; een vuur voor Zijn aangezicht zal verteren, en rondom Hem zal het zeer stormen.**
Our God will come, and will not keep quiet; with fire burning before him, and storm-winds round him.
 ἐλέησόν με ὁ θεός κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου
- 4 **Hij zal roepen tot den hemel van boven, en tot de aarde, om Zijn volk te richten.**
His voice will go out to the heavens and to the earth, for the judging of his people:
 ἐπὶ πλεῖον πλυνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου καὶ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας μου καθάρισόν με
- 5 **Verzamelt Mij Mijn gunstgenoten, die Mijn verbond maken met offerande!**
Let my saints come together to me; those who have made an agreement with me by offerings.
 ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω καὶ ἡ ἀμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶν διὰ παντός
- 6 **En de hemelen verkondigen Zijn gerechtigheid; want God Zelf is Rechter. Sela.**
And let the heavens make clear his righteousness; for God himself is the judge. (Selah.)
 σοὶ μόνῳ ἡμαρτον καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε
- 7 **Hoort, Mijn volk! en Ik zal spreken; Israel! en Ik zal onder u betuigen; Ik, God, ben uw God.**
Give ear, O my people, to my words; O Israel, I will be a witness against you; I am God, even your God.
 ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήμφθην καὶ ἐν ἀμαρτίας ἐκίσθησέν με ἡ μήτηρ μου
- 8 **Om uw offeranden zal Ik u niet straffen, want uw brandofferen zijn steeds voor Mij.**
I will not take up a cause against you because of your offerings, or because of your burned offerings, which are ever before me.
 ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας τὰ ἄδελφα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι
- 9 **Ik zal uit uw huis geen var nemen, noch bokken uit uw kooien;**
I will take no ox out of your house, or he-goats from your flocks;
 ῥαντιεῖς με ὑσώπω καὶ καθαρισθήσομαι πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι
- 10 **Want al het gedierte des wouds is Mijn, de beesten op duizend bergen.**
For every beast of the woodland is mine, and the cattle on a thousand hills.
 ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην ἀγαλλιᾶσονται ὅστᾳ τεταπεινωμένα
- 11 **Ik ken al het gevogelte der bergen, en het wild des velds is bij Mij.**
I see all the birds of the mountains, and the beasts of the field are mine.
 ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν μου καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον
- 12 **Zo Mij hongerde, Ik zou het u niet zeggen; want Mijn is de wereld en haar volheid.**
If I had need of food, I would not give you word of it; for the earth is mine and all its wealth.
 καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί ὁ θεός καὶ πνεῦμα εὐθές ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου
- 13 **Zou Ik stierenvlees eten, of bokkenbloed drinken?**
Am I to take the flesh of the ox for my food, or the blood of goats for my drink?
 μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ
- 14 **Offert Gode dank, en betaalt den Allerhoogste uw geloften.**
Make an offering of praise to God; keep the agreements which you have made with the Most High;
 ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου καὶ πνεύματι ἠγεμονικῷ στήρισόν με
- 15 **En roept Mij aan in den dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eren.**
Let your voice come up to me in the day of trouble; I will be your saviour, so that you may give glory to me.
 διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσιν
- 16 **Maar tot den goddeloze zegt God: Wat hebt gij Mijn inzettingen te vertellen, en neemt Mijn verbond in uw mond?**
But to the sinner, God says, What are you doing, talking of my laws, or taking the words of my agreement in your mouth?
 ῥῶσαι με ἐξ αἱμάτων ὁ θεὸς ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου ἀγαλλιᾶσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου

- 17 Dewijl gij de kastijding haat, en Mijn woorden achter u henenwerpt.
Seeing that you have no desire for my teaching, turning your back on my words.
κύριε τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου
- 18 Indien gij een dief ziet, zo loopt gij met hem; en uw deel is met de overspelers.
When you saw a thief, you were in agreement with him, and you were joined with those who took other men's wives.
ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν ἔδωκα ἂν ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις
- 19 Uw mond slaat gij in het kwade, en uw tong koppelt bedrog.
You have given your mouth to evil, your tongue to words of deceit.
θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουθενώσει
- 20 Gij zit, gij spreekt tegen uw broeder; tegen den zoon uwer moeder geeft gij lastering uit.
You say evil of your brother; you make false statements against your mother's son.
ἀγάθυνον κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν σιών καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη ἱερουσαλήμ
- 21 Deze dingen doet gij, en Ik zwijg; gij meent, dat Ik te enenmale ben, gelijk gij; Ik zal u straffen, en zal het ordentelijk voor uw ogen stellen.
These things have you done, and I said nothing; it seemed to you that I was such a one as yourself; but I will make a protest against you, and put them in order before your eyes.
τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester.
<To the chief music-maker. A Psalm. Of David.>
εἰς τὸ τέλος συνέσεως τῷ δαυὶδ
- 2 Toen de profeet Nathan tot hem was gekomen, nadat hij tot Bathseba was ingegaan.
¶1\When Nathan the prophet came to him, after he had gone in to Bath-sheba.>
ἐν τῷ ἐλθεῖν δωηκ τὸν ἰδουμαῖον καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ σαουλ καὶ εἰπεῖν αὐτῷ ἦλθεν δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον ἀβιμελεχ
- 3 Wees mij genadig, o God! naar Uw goedertierenheid; delg mijn overtreding uit, naar de grootheid Uwer barmhartigheden.
¶1\Have pity on me, O God, in your mercy; out of a full heart, take away my sin.
τί ἐγκουχῶ ἐν κακίᾳ ὁ δυνατὸς ἀνομίαν ὄλην τὴν ἡμέραν
- 4 Was mij wel van mijn ongerechtigheid, en reinig mij van mijn zonde.
¶1:2\Let all my wrongdoing be washed away, and make me clean from evil.
ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου ὥσει ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον
- 5 Want ik ken mijn overtredingen, en mijn zonde is steeds voor mij.
¶1:3\For I am conscious of my error; my sin is ever before me.
ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθοσύνην ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλήσαι δικαιοσύνην διάψαλμα
- 6 Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan, dat kwaad is in Uw ogen; opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken, en rein zijt in Uw richten.
¶1:4\Against you, you only, have I done wrong, working that which is evil in your eyes; so that your words may be seen to be right, and you may be clear when you are judging.
ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ γλῶσσαν δολίαν
- 7 Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen.
¶1:5\Truly, I was formed in evil, and in sin did my mother give me birth.
διὰ τοῦτο ὁ θεὸς καθελεῖ σε εἰς τέλος ἐκτίλει σε καὶ μεταναστεύσει σε ἀπὸ σκηνώματος καὶ τὸ ῥίζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων διάψαλμα
- 8 Zie, Gij hebt lust tot waarheid in het binnenste, en in het verborgene maakt Gij mij wijsheid bekend.
¶1:6\Your desire is for what is true in the inner parts: in the secrets of my soul you will give me knowledge of wisdom.
καὶ ὄψονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται καὶ ἐπ' αὐτὸν γελάσονται καὶ ἐροῦσιν
- 9 Ontzondig mij met hysop, en ik zal rein zijn; was mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw.
¶1:7\Make me free from sin with hyssop: let me be washed whiter than snow.
ἰδοὺ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἔθετο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦ πλοῦτου αὐτοῦ καὶ ἐδυναμώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ

- 10 Doe mij vreugde en blijdschap horen; dat de beenderen zich verheugen, die Gij verbrijzeld hebt.
 \51:8\Make me full of joy and rapture; so that the bones which have been broken may be glad.
 ἐγὼ δὲ ὤσει ἐλαία κατὰκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
- 11 Verberg Uw aangezicht van mijn zonden, en delg uit al mijn ongerechtigheden.
 \51:9\Let your face be turned from my wrongdoing, and take away all my sins.
 ἐξομολογήσομαι σοι εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι ἐποίησας καὶ ὑπομῶν τὸ ὄνομά σου ὅτι χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὀσίων σου
- 1 Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester.
 <To the chief music-maker. Maschil. Of David.\
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελεθ συνέσεως τῷ δαυὶδ
- 2 Als Doeg, de Edomiet, gekomen was, en Saul te kennen gegeven, en tot hem gezegd had: David is gekomen ten huize van Achimelech.
 \52:1\When Doeg the Edomite came to Saul saying, David has come to the house of Ahimelech.>\
 εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστιν θεός διεφάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἀνομίαις οὐκ ἔστιν ποιῶν ἀγαθόν
- 3 Wat beroemt gij u in het kwaad, o gij geweldige? Gods goedertierenheid duurt toch den gansen dag.
 \52:1\Why do you take pride in wrongdoing, lifting yourself up against the upright man all the day?
 ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστιν συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν
- 4 Uw tong denkt enkel schade als een geslepen scheermes, werkende bedrog.
 \52:2\Purposing destruction, using deceit; your tongue is like a sharp blade.
 πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρεώθησαν οὐκ ἔστιν ποιῶν ἀγαθόν οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός
- 5 Gij hebt het kwade liever dan het goede, de leugen, dan gerechtigheid te spreken. Sela.
 \52:3\You have more love for evil than for good, for deceit than for works of righteousness. (Selah.)
 οὐχὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν οἱ ἔσθοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου τὸν θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο
- 6 Gij hebt lief alle woorden van verslinding, en een tong des bedrogs.
 \52:4\Destruction is in all your words, O false tongue.
 ἐκεῖ φοβηθήσονται φόβον οὗ οὐκ ἦν φόβος ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὅσα ἀνθρωπαρέσκων κατησχύνθησαν ὅτι ὁ θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς
- 7 God zal u ook afbreken in eeuwigheid; Hij zal u wegrapen en u uit de tent uitrukken; ja, Hij zal u uitwortelen uit het land der levenden. Sela.
 \52:5\But God will put an end to you for ever; driving you out from your tent, uprooting you from the land of the living. (Selah.)
 τίς δώσει ἐκ σίων τὸ σωτήριον τοῦ ἰσραὴλ ἐν τῷ ἐπιστρέφει κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀγαλλιάσεται ἰακωβ καὶ εὐφρανθήσεται ἰσραὴλ
- 1 Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op Machalath.
 <To the chief music-maker; put to Mahalath. Maschil. Of David.>\
 εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ δαυὶδ
- 2 De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God; zij verderven het, en zij bedrijven gruwelijk onrecht; er is niemand, die goed doet.
 \53:1\The foolish man has said in his heart, God will not do anything. They are unclean, they have done evil works; there is not one who does good.
 ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ζιφαιούς καὶ εἰπεῖν τῷ σαουλ οὐκ ἰδοὺ δαυὶδ κέκρυπται παρ' ἡμῖν
- 3 God heeft van den hemel nedergezien op de mensenkinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God zocht.
 \53:2\God was looking down from heaven on the children of men, to see if there were any who had wisdom, searching after God.
 ὁ θεός ἐν τῷ ὀνόματί σου σώσον με καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρίνον με
- 4 Een ieder van hen is teruggekeerd, te zamen zijn zij stinkende geworden, er is niemand, die goed doet, ook niet een.
 \53:3\Every one of them has gone back; they are unclean: there is not one who does good, no, not one.
 ὁ θεός εισάκουσον τῆς προσευχῆς μου ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου
- 5 Hebben dan de werkers der ongerechtigheid geen kennis, die Mij volk opeten, alsof zij brood aten? Zij roepen God niet aan.
 \53:4\Have the workers of evil no knowledge? they take my people for food, as they would take bread; they make no prayer to God.
 ὅτι ἀλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου οὐ προέθεντο τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν διάψαλμα

- 6 Aldaar zijn zij met vervaardheid vervaard geworden, waar geen vervaardheid was; want God heeft de beenderen desgenen, die u belegerde, verstrooid; gij hebthen beschaamd gemaakt, want God heeft hen verworpen.
 \53:5\They were in great fear, where there was no cause for fear: for the bones of those who make war on you have been broken by God; you have put them to shame, because God has no desire for them.
 ἰδοὺ γὰρ ὁ θεὸς βοηθεῖ μοι καὶ ὁ κύριος ἀντιλήμπτωρ τῆς ψυχῆς μου
- 7 Och, dat Israels verlossingen uit Sion kwamen! Als God de gevangenen Zijns volks zal doen wederkeren, dan zal zich Jakob verheugen, Israel zal verblijd zijn.
 \53:6\May the salvation of Israel come out of Zion! When the fate of his people is changed by God, Jacob will have joy, and Israel will be glad.
 ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολέθρευσον αὐτούς
- 1 Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth;
 <To the chief music-maker; on Neginoth. Maschil. Of David.\
- εις τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ δαυὶδ
- 2 Als de Zifieten gekomen waren, en tot Saul gezegd hadden: Verbergt zich David niet bij ons?
 \54:1\When the Ziphites came and said to Saul, Is not David keeping himself secret among us?>\
- ἐνώτισαι ὁ θεός τὴν προσευχὴν μου καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν δέησίν μου
- 3 O God! verlos mij door Uw Naam, en doe mij recht door Uw macht.
 \54:1\Let your name be my salvation, O God; let my cause be judged by your strength.
- πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου ἔλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου καὶ ἐταράχθην
- 4 O God! hoor mijn gebed; neig de oren tot de redenen mijns monds.
 \54:2\Let my prayer come before you, O God; give ear to the words of my mouth.
- ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλοῦ ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμέ ἀνομίαν καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκόντων μοι
- 5 Want vreemden staan tegen mij op, en tirannen zoeken mijn ziel; zij stellen God niet voor hun ogen. Sela.
 \54:3\For men who are going after me have come out against me, violent men are purposing to take my soul; they have not put God before their eyes. (Selah.)
- ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί καὶ δειλία θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ
- 6 Ziet, God is mij een Helper; de Heere is onder degenen, die mijn ziel ondersteunen.
 \54:4\See, God is my helper: the Lord is the great supporter of my soul.
- φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμέ καὶ ἐκάλυψέν με σκότος
- 7 Hij zal dit kwaad mijn verspieders vergelden; roei hen uit door Uw waarheid.
 \54:5\Let the evil works of my haters come back on them again; let them be cut off by your good faith.
- καὶ εἶπα τίς δώσει μοι πτέρυγας ὥσει περιστερῶς καὶ πετασθήσομαι καὶ καταπαύσω
- 8 Ik zal U met vrijwilligheid offeren; ik zal Uw Naam, o HEERE! loven, want Hij is goed.
 \54:6\Freely will I make my offerings to you; I will give praise to your name, O Lord, for it is good.
- ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων καὶ ἠὺλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ διάψαλμα
- 9 Want Hij heeft mij gered uit alle benauwdheid; en mijn oog heeft gezien op mijn vijanden. Psalmen 55
 \54:7\Because it has been my saviour from all my trouble; and my eyes have seen the punishment of my haters.
- προσεδεχόμεν τὸν σφύζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταγιγίδω
- 1 Een onderwijzing van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth.
 <To the chief music-maker, on Neginoth. Maschil. Of David.>\
- εις τὸ τέλος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμακρυσμένου τῷ δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν ὅποτε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν γεθ
- 2 O God! neem mijn gebed ter oren, en verberg U niet voor mijn smeking.
 \55:1\Give hearing to my prayer, O God; and let not your ear be shut against my request.
- ἐλέησόν με κύριε ὅτι κατεπάτησέν με ἄνθρωπος ὅλην τὴν ἡμέραν πολέμων ἔθλιψέν με

- 3 Merk op mij, en verhoor mij; ik bedrijf misbaar in mijn klacht, en maak getier;
 \55:2\Give thought to me, and let my prayer be answered: I have been made low in sorrow;
 κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους
- 4 Om den roep des vijands, vanwege de beangstiging des goddelozen; want zij schuiven ongerechtigheid op mij, en in toorn haten zij mij.
 \55:3\I am troubled because of the voice of the cruel ones, because of the loud cry of the evil-doers; for they put a weight of evil on me, and they are cruel in their hate for me.
 ἡμέρας φοβηθήσομαι ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ ἐλπῶ
- 5 Mijn hart smart in het binnenste van mij, en verschrikkingen des doods zijn op mij gevallen.
 \55:4\My heart is deeply wounded, and the fear of death has come on me.
 ἐν τῷ θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους μου ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι σάρξ
- 6 Vrees en beving komt mij aan, en gruwen overdekt mij;
 \55:5\Fear and shaking have come over me, with deep fear I am covered.
 ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσσοντο κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν
- 7 Zodat ik zeg: Och, dat mij iemand vleugelen, als ener duive, gawe! ik zou henenvliegen, waar ik blijven mocht.
 \55:6\And I said, If only I had wings like a dove! for then I would go in flight from here and be at rest.
 παροικήσουσιν καὶ κατακρύψουσιν αὐτοὶ τὴν πτέρναν μου φυλάξουσιν καθάπερ ὑπέμειναν τὴν ψυχὴν μου
- 8 Ziet, ik zou ver wegzwerfen, ik zou vernachten in de woestijn. Sela.
 \55:7\I would go wandering far away, living in the waste land. (Selah.)
 ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις αὐτούς ἐν ὄργῃ λαοὺς κατὰξιος ὁ θεός
- 9 Ik zou haasten, dat ik ontkwame, van den drijvenden wind, van den storm.
 \55:8\I would quickly take cover from the driving storm and from the violent wind.
 τὴν ζοὴν μου ἐξήγγειλά σοι ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου
- 10 Verslind hen, HEERE! deel hun tong; want ik zie wrevel en twist in de stad.
 \55:9\Send destruction on them, O Lord, make a division of tongues among them: for I have seen fighting and violent acts in the town.
 ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω ἐν ἧ ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε ἰδοὺ ἔργων ὅτι θεός μου εἶ σύ
- 11 Dag en nacht omringen zij haar op haar muren; en ongerechtigheid en overlast is binnen in haar.
 \55:10\By day and night they go round the town, on the walls; trouble and sorrow are in the heart of it.
 ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω ῥῆμα ἐπὶ τῷ κυρίῳ αἰνέσω λόγον
- 12 Enkel verderving is binnen in haar; en list en bedrog wijkt niet van haar straat.
 \55:11\Evil is there; cruel rule and deceit are ever in the streets.
 ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος
- 13 Want het is geen vijand, die mij hoont, anders zou ik het hebben gedragen; het is mijn hater niet, die zich tegen mij groot maakt, anders zou ik mij voor hemverborgen hebben.
 \55:12\For it was not my hater who said evil of me; that would have been no grief to me; it was not one outside the number of my friends who made himself strong against me, or I would have kept myself from him in a secret place;
 ἐν ἐμοὶ ὁ θεός αἱ εὐχαὶ ἄς ἀποδώσω αἰνέσεώς σοι
- 14 Maar gij zijt het, o mens, als van mijn waardigheid, mijn leidsman en mijn bekende!
 \55:13\But it was you, my equal, my guide, my well-loved friend.
 ὅτι ἐρρῶσω τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου καὶ τοὺς πόδας μου ἐξ ὀλισθήματος τοῦ εὐαρεστῆσαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων
- 1 Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, op Jonath Elem Rechokim; als de Filistijnen hem gegrepen hadden te Gath.
 <To the chief music-maker; put to Jonath elem rehoekim. Of David. Michtam. When the Philistines took him in Gath.>
 εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρης τῷ δαυιδ εἰς στηλογραφίαν ἐν τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου σαουλ εἰς τὸ σπῆλαιον

- 2 Wees mij genadig, o God! want de mens zoekt mij op te slokken; den gansen dag dringt mij de bestrijder.
 \56:1\Have mercy on me, O God, for man is attempting my destruction; every day he makes cruel attacks against me.
 ἐλέησόν με ὁ θεός ἐλέησόν με ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχὴ μου καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερόγων σου ἐλπῶ ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία
- 3 Mijn verspieters zoeken mij den gansen dag op te slokken; want ik heb veel bestrijders, o Allerhoogste!
 \56:2\My haters are ever ready to put an end to me; great numbers are lifting themselves up against me.
 κεκραῶμαι πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὑψιστὸν τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με
- 4 Ten dage, als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen.
 \56:3\In the time of my fear, I will have faith in you.
 ἐξαπέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέν με ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με διάψαλμα ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ
- 5 In God zal ik Zijn woord prijzen; ik vertrouw op God, ik zal niet vrezen; wat zoude mij vlees doen?
 \56:4\In God will I give praise to his word; in God have I put my hope; I will have no fear of what flesh may do to me.
 καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ μέσου σκύμων ἐκοιμήθην τεταραγμένους υἱοὶ ἀνθρώπων οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὄπλον καὶ βέλη καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαιρα ὀξεῖα
- 6 Den gansen dag verdraaien zij mijn woorden; al hun gedachten zijn tegen mij ten kwade.
 \56:5\Every day they make wrong use of my words; all their thoughts are against me for evil.
 ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου
- 7 Zij rotten samen, zij versteken zich, zij passen op mijn hielen; als die op mijn ziel wachten.
 \56:6\They come together, they are waiting in secret places, they take note of my steps, they are waiting for my soul.
 παγίδα ἠτοίμασαν τοῖς ποσίν μου καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχὴν μου ὠρυζαν πρὸ προσώπου μου βόθρον καὶ ἐπέεσαν εἰς αὐτόν διάψαλμα
- 8 Zouden zij om hun ongerechtigheid vrijgaan? Stort de volken neder in toorn, o God!
 \56:7\By evil-doing they will not get free from punishment. In wrath, O God, let the peoples be made low.
 ἐτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεός ἐτοίμη ἡ καρδία μου ἄσομαι καὶ ψαλῶ
- 9 Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in uw fles; zijn zij niet in Uw register?
 \56:8\You have seen my wanderings; put the drops from my eyes into your bottle; are they not in your record?
 ἐξεγέρθητι ἡ δόξα μου ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα ἐξεγεροθήσομαι ὄρθρου
- 10 Dan zullen mijn vijanden achterwaarts keren, ten dage als ik roepen zal; dit weet ik, dat God met mij is.
 \56:9\When I send up my cry to you, my haters will be turned back; I am certain of this, for God is with me.
 ἐξομολογήσομαι σοὶ ἐν λαοῖς κύριε ψαλῶ σοὶ ἐν ἔθνεσιν
- 11 In God zal ik het woord prijzen; in den HEERE zal ik het woord prijzen.
 \56:10\In God will I give praise to his word; in the Lord will I give praise to his word.
 ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου
- 12 Ik vertrouw op God, ik zal niet vrezen; wat zou mij de mens doen?
 \56:11\In God have I put my hope, I will have no fear of what man may do to me.
 ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου
- 1 Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Altascheth; als hij voor Sauls aangezicht vlood in de spelonk.
 <To the chief music-maker; put to Al-tashheth. Michtam. Of David. When he went in flight from Saul, in the hole of the rock.>
 εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρης τῷ δαυιδ εἰς στηλογραφίαν
- 2 Wees mij genadig, o God! Wees mij genadig, want mijn ziel betrouwt op U, en ik neem mijn toevlucht onder de schaduw Uwer vleugelen, totdat de verdervingen zullen voorbij zijn gegaan.
 \57:1\Have mercy on me, O God, have mercy on me; for the hope of my soul is in you: I will keep myself safely under the shade of your wings, till these troubles are past.
 εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε εὐθεῖα κρίνετε οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων
- 3 Ik zal roepen tot God, den Allerhoogste, tot God, Die het aan mij voleinden zal.
 \57:2\I will send up my cry to the Most High God; to God who does all things for me.
 καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν

- 4 Hij zal van den hemel zenden, en mij verlossen, te schande makende dengene, die mij zoekt op te slokken. Sela. God zal Zijn goedertierenheid en Zijn waarheidzenden.
 \57:3\He will send from heaven, and take me from the power of him whose desire is for my destruction. God will send out his mercy and his good faith.
 ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας ἐπλανήθησαν ἀπὸ γαστροῦ ἐλάλησαν ψεῦδη
- 5 Mijn ziel is in het midden der leeuwen, ik lig onder stokebranden, mensenkinderen, welker tanden spiesen en pijlen zijn, en hun tong een scherp zwaard.
 \57:4\My soul is among lions; I am stretched out among those who are on fire, even the sons of men, whose teeth are spears and arrows, and whose tongue is a sharp sword.
 θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς καὶ βουούσης τὰ ὄτα αὐτῆς
- 6 Verhef U boven de hemelen, o God! Uw eer zij over de ganse aarde.
 \57:5\O God, be lifted up higher than the heavens; let your glory be over all the earth.
 ἦτις οὐκ εἰσακούσεται φωνὴν ἐπαδόντων φαρμάκου τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ
- 7 Zij hebben een net bereid voor mijn gangen, mijn ziel was nedergebukt; zij hebben een kuil voor mijn aangezicht gegraven; zij zijn er midden in gevallen. Sela.
 \57:6\They have made ready a net for my steps; my soul is bent down; they have made a great hole before me, and have gone down into it themselves. (Selah.)
 ὁ θεὸς συνέτριψεν τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν κύριος
- 8 Mijn hart is bereid, o God! mijn hart is bereid; ik zal zingen, en psalmzingen.
 \57:7\My heart is fixed, O God, my heart is fixed; I will make songs, and give praise.
 ἐξουδενωθήσονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν
- 9 Waak op, mijn eer! waak op, gij, luit en harp! ik zal in den dageraad opwaken.
 \57:8\You are my glory; let the instruments of music be awake; I myself will be awake with the dawn.
 ὡσεὶ κηρὸς ὁ τακεῖς ἀνταναιρεθήσονται ἐπέπεσε πῦρ καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον
- 10 Ik zal U loven onder de volken, o Heere! ik zal U psalmzingen onder de natien.
 \57:9\I will give you praise, O Lord, among the peoples; I will make songs to you among the nations.
 πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον ὡσεὶ ζῶντας ὡσεὶ ἐν ὄργῃ καταπίεται ὑμᾶς
- 11 Want Uw goedertierenheid is groot tot aan de hemelen, en Uw waarheid tot aan de bovenste wolken.
 \57:10\For your mercy is great, stretching up to the heavens, and your righteousness goes up to the clouds.
 εὐφρανθήσεται δίκαιος ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν ἀσεβῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίγεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ
- 12 Verhef U boven de hemelen, o God! Uw eer zij over de ganse aarde. Psalmen 58
 \57:11\Be lifted up, O God, higher than the heavens, let your glory be over all the earth.
 καὶ ἔρει ἄνθρωπος εἰ ἄρα ἔστιν καρπὸς τῷ δικαίῳ ἄρα ἔστιν ὁ θεὸς κρίνων αὐτούς ἐν τῇ γῆ
- 1 Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Altascheth.
 <To the chief music-maker; put to Al-tashheth. Michtam. Of David.>\
 εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρης τῷ δαυιδ εἰς στηλογραφίαν ὅποτε ἀπέστειλεν σαουλ καὶ ἐφύλαξεν τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν
- 2 Spreekt gijlieden waarlijk gerechtigheid, gij, vergadering? Oordeelt gij billijkheden, gij, mensenkinderen?
 \58:1\Is there righteousness in your mouths, O you gods? are you upright judges, O you sons of men?
 ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ὁ θεός καὶ ἐκ τῶν ἐπανιστανομένων ἐπ' ἐμὲ λύτρωσαί με
- 3 Ja, gij werkt ongerechtigheden in het hart; gij weegt het geweld uwer handen op de aarde.
 \58:2\The purposes of your hearts are evil; your hands are full of cruel doings on the earth.
 ῥῶσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμάτων σωσόν με
- 4 De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan; de leugensprekers dolen van moeders buik aan.
 \58:3\The evil-doers are strange from the first; from the hour of their birth they go out of the true way, saying false words.
 ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχὴν μου ἐπέθεντο ἐπ' ἐμὲ κραταιοὶ οὔτε ἡ ἀνομία μου οὔτε ἡ ἁμαρτία μου κύριε
- 5 Zij hebben vurig venijn, naar gelijkheid van vurig slangenvenijn; zij zijn als een dove adder, die haar oren toestopt;
 \58:4\Their poison is like the poison of a snake; they are like the adder, whose ears are shut;
 ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατεύθυναν ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησίν μου καὶ ἰδέ

- 6 Opdat zij niet hore naar de stem der belezers, desgenen, die ervaren is met bezwingen om te gaan.
 \58:5\Who will not be moved by the voice of the wonder-worker, however great are his powers.
 και σύ κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραὴλ πρόσχευε τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ ἔθνη μὴ οἰκτιρήσης πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν διάψαλμα
- 7 O God! verbreek hun tanden in hun mond; breek af de baktanden der jonge leeuwen, o HEERE!
 \58:6\O God, let their teeth be broken in their mouths; let the great teeth of the young lions be pulled out, O Lord.
 ἐπιστρέψουσιν εἰς ἐσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων καὶ κυκλώσουσιν πόλιν
- 8 Laat hen smelten als water, laat hen daarhenen drijven; legt hij zijn pijlen aan, laat hen zijn, alsof zij afgesneden waren.
 \58:7\Let them be turned to liquid like the ever-flowing waters; let them be cut off like the grass by the way.
 ἰδοὺ ἀποφθέγγονται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτῶν ὅτι τίς ἤκουσεν
- 9 Laat hem henengaan, als een smeltende slak; laat hen, als ener vrouwe misdraacht, de zon niet aanschouwen.
 \58:8\Let them be like an after-birth which is turned to water and comes to an end; like the fruit of a woman who gives birth before her time, let them not see the sun.
 και σύ κύριε ἐκγελάσῃ αὐτοὺς ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη
- 10 Eer dan uw potten den doornstruik gewaar worden, zal Hij hem als levend, als in heten toorn wegstormen.
 \58:9\Before they are conscious of it, let them be cut down like thorns; let a strong wind take them away like waste growth.
 τὸ κράτος μου πρὸς σὲ φυλάξω ὅτι ὁ θεὸς ἀντιλήμπτωρ μου εἶ
- 11 De rechtvaardige zal zich verblijden, als hij de wraak aanschouwt; hij zal zijn voeten wassen in het bloed des goddelozen.
 \58:10\The upright man will be glad when he sees their punishment; his feet will be washed in the blood of the evil-doer.
 ὁ θεὸς μου τὸ ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με ὁ θεὸς δεῖξει μοι ἐν τοῖς ἔχθροῖς μου
- 12 En de mens zal zeggen: Immers is er vrucht voor den rechtvaardige; immers is er een God, Die op de aarde richt. Psalmen 59
 \58:11\So that men will say, Truly there is a reward for righteousness; truly there is a God who is judge on the earth.
 μὴ ἀποκτείνης αὐτοὺς μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ λαοῦ μου διασκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου καὶ κατάγαγε αὐτοὺς ὁ ὑπερασπιστὴς μου κύριε
- 1 Een gouden kleinood van David, voor den opperzangmeester, Altascheth; toen Saul gezonden had, die zijn huis bewaren zouden, om hem te doden.
 <To the chief music-maker; put to At-tashheth. Michtam. Of David. When Saul sent, and they were watching the house, to put him to death.>\
 εἰς τὸ τέλος τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι εἰς στηλογραφίαν τῷ δαυὶδ εἰς διδασχὴν
- 2 Red mij van mijn vijanden, o mijn God! stel mij in een hoog vertrek voor degenen, die tegen mij opstaan.
 \59:1\Take me out of the hands of the cruel ones, O my God; keep me safe from those who come up against me.
 ὁπότε ἐνεπύρισεν τὴν μεσοποταμίαν συρίας καὶ τὴν συρίαν σοβα καὶ ἐπέστρεψεν ἰωαβ καὶ ἐπάταξεν τὴν φάραγγα τῶν ἁλῶν δώδεκα χιλιάδας
- 3 Red mij van de werkers der ongerechtigheid, en verlos mij van de mannen des bloeds.
 \59:2\Take me out of the power of the workers of evil, and keep me safe from the men of blood.
 ὁ θεὸς ἀπόσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς ὀργίσεως καὶ οἰκτιρήσεως ἡμᾶς
- 4 Want zie, zij leggen mijner ziel lagen; sterken rotten zich tegen mij; zonder mijn overtreding, en zonder mijn zonde, o HEERE!
 \59:3\For see, they are watching in secret for my soul; the strong have come together against me? but not because of my sin, or my evil-doing, O Lord.
 συνέσεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτὴν ἴσασι τὰ συντρίμματα αὐτῆς ὅτι ἐσαλεύθη
- 5 Zij lopen en bereiden zich zonder mijn misdaad; waak op mij tegemoet, en zie.
 \59:4\For no sin of mine they go quickly and get themselves ready; be awake and come to my help, and see.
 ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρὰ ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως
- 6 Ja, Gij HEERE, God der heirscharen, God Israels! ontwaak, om al deze heidenen te bezoeken; wees niemand van hen genadig, die trouwelooslijkongerechtigheid bedrijven. Sela.
 \59:5\You, O Lord God of armies, are the God of Israel; come now and give punishment to the nations; have no mercy on any workers of deceit. (Selah.)
 ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου διάψαλμα
- 7 Tegen den avond keren zij weder, zij tieren als een hond, en zij gaan rondom de stad.
 \59:6\They come back in the evening; they make a noise like a dog, and go round the town.
 ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου

- 8 Zie, zij storten overvloediglijk uit met hun mond; zwaarden zijn op hun lippen; want wie hoort het?
 \59:7See, hate is dropping from their lips; curses are on their tongues: they say, Who gives attention to it?
 ó θεός ἐλάλησεν ἐν τῷ ἀγίῳ αὐτοῦ ἀγαλλιάσομαι καὶ διαμεριῶ σικιμα καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκινηῶν διαμετρήσω
- 9 Maar Gij, HEERE! zult hen belachen; Gij zult alle heidenen bespotten.
 \59:8But you are laughing at them, O Lord; you will make sport of all the nations.
 ἐμός ἐστιν γαλααδ καὶ ἐμός ἐστιν μανασση καὶ εφραϊμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου ἰουδας βασιλεύς μου
- 10 Tegen zijn sterkte zal ik op U wachten; want God is mijn Hoog Vertrek.
 \59:9O my strength, I will put my hope in you; because God is my strong tower.
 μοαβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου ἐπὶ τὴν ἰδουμαϊαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν
- 11 De God mijner goedertierenheid zal mij voorkomen; God zal mij op mijn verspieders doen zien.
 \59:10The God of my mercy will go before me: God will let me see my desire effected on my haters.
 τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς τίς ὀδηγήσει με ἕως τῆς ἰδουμαίας
- 12 Dood hen niet, opdat mijn volk het niet vergete; doe hen omzwerven door Uw macht, en werp hen neder, o Heere, ons Schild!
 \59:11Put them not to death, for so my people will keep the memory of them: let them be sent in all directions by your power; make them low, O Lord our saviour.
 οὐχὶ σὺ ὁ θεός ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεός ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν
- 13 Om de zonde huns monds, om het woord hunner lippen; en laat hen gevangen worden in hun hoogmoed; en om den vloek, en om de leugen, die zij vertellen.
 \59:12Because of the sin of their mouths and the word of their lips, let them even be taken in their pride; and for their curses and their deceit,
 δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου
- 14 Verteer hen in grimmigheid; verteer hen, dat zij er niet zijn, en laat hen weten, dat God heerser is in Jakob, ja, tot aan de einden der aarde. Sela.
 \59:13Put an end to them in your wrath, put an end to them, so that they may not be seen again; let them see that God is ruling in Jacob and to the ends of the earth. (Selah.)
 ἐν δὲ τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν καὶ αὐτὸς ἐξουθενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς
- 1 Een gouden kleinood van David tot lering, voor den opperzangmeester, op Schusan Eduth;
 <To the chief music-maker; put to Shushan-eduth. Michtam. Of David.\
- 2 Als hij gevochten had met de Syriërs van Mesopotamie, en met de Syriërs van Zoba; en Joab wederkwam, en de Edomieten sloeg in het Zoutdal, twaalfduizend.
 \60:1For teaching. When he was fighting against Aram-naharaim and Aramzobah, when Joab came back, and put twelve thousand of the Edomites to death, in the Valley of Salt.>
- 3 O God! Gij hadt ons verstoten, Gij hadt ons gescheurd, Gij zijt toornig geweest; keer weder tot ons.
 \60:1God, you have put us away from you, you have sent us in all directions, you have been angry; O be turned to us again.
 ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σὲ ἐκέκραξα ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν μου ἐν πέτρᾳ ὑψώσάς με
- 4 Gij hebt het land geschud, Gij hebt het gespleten; genees zijn breuken, want het wankelt.
 \60:2By the power of your hand the earth is shaking and broken; make it strong again, for it is moved.
 ὠδήγησάς με ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ
- 5 Gij hebt Uw volk een harde zaak doen zien; Gij hebt ons gedrenkt met zwijmelwijn.
 \60:3You have made the people see hard times; you have given us the wine of shaking for our drink.
 παρourkeῖσω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας σκεπασθήσομαι ἐν σκέπη τῶν πτερυγῶν σου διάψαλμα
- 6 Maar nu hebt Gij dengenen, die U vrezen, een banier gegeven, om die op te werpen, vanwege de waarheid. Sela.
 \60:4Give a safe place to those who have fear of you, where they may go in flight from before the bow. (Selah.)
 ὅτι σὺ ὁ θεός εἰσήκουσας τῶν εὐχῶν μου ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου
- 7 Opdat Uw beminden zouden bevrijd worden; geef heil door Uw rechterhand, en verhoor ons.
 \60:5So that your loved ones may be made safe, let your right hand be my salvation, and give me an answer.
 ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας βασιλέως προσθήσεις ἔτι αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γενεᾶς

- 8 God heeft gesproken in Zijn heiligdom; dies zal ik van vreugde opspringen; ik zal Sichem delen, en het dal van Sukkoth zal ik afmeten.
 \60:6\God has said in his holy place, I will be glad: I will make a division of Shechem, and the valley of Succoth will be measured out.
 διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει
- 9 Gilead is mijn, en Manasse is mijn, en Ephraim is de sterkte mijns hoofds; Juda is mijn wetgever.
 \60:7\Gilead is mine, and Manasseh is mine; and Ephraim is the strength of my head; Judah is my law-giver;
 οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τοῦ ἀποδοῦναι με τὰς εὐχὰς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op de Neginoth.
 <To the chief music-maker. On a corded instrument. Of David.>\
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ ἰδιθουν ψαλμὸς τῷ δαυὶδ
- 2 O God! hoor mijn geschrei, merk op mijn gebed.
 \61:1\Let my cry come to you, O God; let your ears be open to my prayer.
 οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγῆσεται ἡ ψυχὴ μου παρ' αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν μου
- 3 Van het einde des lands roep ik tot U als mijn hart overstelpt is; leid mij op een rotssteen, die mij te hoog zou zijn.
 \61:2\From the end of the earth will I send up my cry to you, when my heart is overcome: take me to the rock which is over-high for me.
 καὶ γὰρ αὐτὸς θεὸς μου καὶ σωτήρ μου ἀντιλήμπτωρ μου οὐ μὴ σαλευθῶ ἐπὶ πλεῖον
- 4 Want Gij zijt mij een Toevlucht geweest, een sterke Toren voor den vijand.
 \61:3\For you have been my secret place, and my high tower from those who made war on me.
 ἕως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον φονεῦτε πάντες ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ
- 5 Ik zal in Uw hut verkeren in eeuwigheden; ik zal mijn toevlucht nemen in het verborgene Uwer vleugelen. Sela.
 \61:4\I will make your tent my resting-place for ever: I will keep myself under the cover of your wings. (Selah.)
 πλὴν τὴν τιμὴν μου ἐβουλεύσαντο ἀπόσασθαι ἑδραμον ἐν ψεύδει τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογοῦσαν καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶντο διάψαλμα
- 6 Want Gij, o God! hebt gehoord naar mijn geloften; Gij hebt mij gegeven de erfenis dergenen, die Uw Naam vrezen.
 \61:5\For you, O God, have made answer to my prayers; you have given me the heritage of those who give honour to your name.
 πλὴν τῷ θεῷ ὑποτάγηθι ἡ ψυχὴ μου ὅτι παρ' αὐτοῦ ἡ ὑπομονὴ μου
- 7 Gij zult dagen tot des konings dagen toedoen; zijn jaren zullen zijn als van geslacht tot geslacht;
 \61:6\You will give the king long life; and make his years go on through the generations.
 ὅτι αὐτὸς θεὸς μου καὶ σωτήρ μου ἀντιλήμπτωρ μου οὐ μὴ μεταναστεύσω
- 8 Hij zal eeuwiglijk voor Gods aangezicht zitten; bereid goedertierenheid en waarheid, dat zij hem behoeden.
 \61:7\May the seat of his authority be before God for ever; may mercy and righteousness keep him safe.
 ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ
- 9 Zo zal ik Uw Naam psalmzingen in eeuwigheid; opdat ik mijn geloften betale, dag bij dag.
 \61:8\So will I make songs in praise of your name for ever, giving to God that which is right day by day.
 ἐλπίσατε ἐπ' αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ ἐκχέετε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν ὁ θεὸς βοηθὸς ἡμῶν διάψαλμα
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, over Jeduthun.
 <To the chief music-maker. After Jeduthun. A Psalm. Of David.>\
 ψαλμὸς τῷ δαυὶδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ἰουδαίας
- 2 Immers is mijn ziel stil tot God; van Hem is mijn heil.
 \62:1\My soul, put all your faith in God; for from him comes my salvation.
 ὁ θεὸς ὁ θεὸς μου πρὸς σὲ ὀρθρίζω ἐδίψησέν σοι ἡ ψυχὴ μου ποσαπλῶς σοι ἡ σὰρξ μου ἐν γῆ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ
- 3 Immers is Hij mijn Rotssteen en mijn Heil, mijn Hoog Vertrek, ik zal niet grotelijks wankelen.
 \62:2\He only is my Rock and my salvation; he is my high tower; I will not be greatly moved.
 οὕτως ἐν τῷ ἀγίῳ ὤφθην σοι τοῦ ἰδεῖν τὴν δυνάμιν σου καὶ τὴν δόξαν σου

- 4 Hoe lang zult gijlieden kwaad aanstichten tegen een man? Gij allen zult gedood worden; gij zult zijn als een ingebogen wand, een aangestoten muur.
 \62:3\How long will you go on designing evil against a man? running against him as against a broken wall, which is on the point of falling?
 ὅτι κρείσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωᾶς τὰ χεῖλη μου ἐπαινεῖσουσίν σε
- 5 Zij raadslagen slechts, om hem van zijn hoogheid te verstoten; zij hebben behagen in leugen; met hun mond zegenen zij; maar met hun binnenste vloeken zij.Sela.
 \62:4\Their only thought is to put him down from his place of honour; their delight is in deceit: blessing is in their mouths but cursing in their hearts. (Selah.)
 οὕτως εὐλογῆσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου ἐν τῷ ὀνόματί σου ἂρῶ τὰς χεῖράς μου
- 6 Doch gij, o mijn ziel! zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting.
 \62:5\My soul, put all your faith in God; for from him comes my hope.
 ὡσεὶ στέατος καὶ πιότιτος ἐμπλησθεῖη ἡ ψυχὴ μου καὶ χεῖλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου
- 7 Hij is immers mijn Rotssteen en mijn Heil, mijn Hoog Vertrek; ik zal niet wankelen.
 \62:6\He only is my Rock and my salvation; he is my high tower; I will not be greatly moved.
 εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου ἐν τοῖς ὄρθοις ἐμελέτων εἰς σέ
- 8 In God is mijn Heil en mijn Eer; de Rotssteen mijner sterkte, mijn Toevlucht is in God.
 \62:7\In God is my salvation, and my glory; the Rock of my strength, and my safe place.
 ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι
- 9 Vertrouw op Hem te aller tijd, o gij volk! Stort ulieder hart uit voor Zijn aangezicht; God is ons een Toevlucht. Sela.
 \62:8\Have faith in him at all times, you people; let your hearts go flowing out before him: God is our safe place. (Selah.)
 ἐκολλήθη ἡ ψυχὴ μου ὀπίσω σου ἐμοῦ ἀντελάβετο ἡ δεξιὰ σου
- 10 Immers zijn de gemene lieden ijdelheid, de grote lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen, zouden zij samen lichter zijn dan de ijdelheid.
 \62:9\Truly men of low birth are nothing, and men of high position are not what they seem; if they are put in the scales together they are less than a breath.
 αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς
- 11 Vertrouwt niet op onderdrukking, noch op roverij; wordt niet ijdel, als het vermogen overvloedig aanwast, en zet er het hart niet op.
 \62:10\Have no faith in the rewards of evil-doing, or in profits wrongly made: if your wealth is increased, do not put your hopes on it.
 παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται
- 12 God heeft een ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord: dat de sterkte Godes is.
 \62:11\Once has God said, twice has it come to my ears, that power is God's:
 ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ ἐπαινεσθήσεται πᾶς ὁ ὀμνῶν ἐν αὐτῷ ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα
- 1 Een psalm van David, als hij was in de woestijn van Juda.
 &ItA Psalm. Of David. When he was in the waste land of Judah.>\
 εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυὶδ
- 2 O God! Gij zijt mijn God! ik zoek U in den dageraad; mijn ziel dorst naar U; mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water.
 \63:1\O God, you are my God; early will I make my search for you: my soul is dry for need of you, my flesh is wasted with desire for you, as a dry and burning land where no water is;
 εἰσάκουσον ὁ θεὸς τῆς φωνῆς μου ἐν τῷ δεεσθαί με ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν μου
- 3 Voorwaar, ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende Uw sterkheid en Uw eer;
 \63:2\To see your power and your glory, as I have seen you in the holy place.
 ἐσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευομένων ἀπὸ πλήθους ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν
- 4 Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen.
 \63:3\Because your mercy is better than life, my lips will give you praise.
 οἵτινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν πρᾶγμα πικρὸν
- 5 Alzo zou ik U loven in mijn leven; in Uw Naam zou ik mijn handen opheffen.
 \63:4\So will I go on blessing you all my life, lifting up my hands in your name.
 τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτὸν καὶ οὐ φοβηθήσονται

6 Mijn ziel zou als met smear en vettigheid verzadigd worden, en mijn mond zou roemen met vrolijk zingende lippen.

¶63:5\My soul will be comforted, as with good food; and my mouth will give you praise with songs of joy;

ἐκκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν διηγῆσαντο τοῦ κρύψαι παγίδας εἶπαν τίς ὄψεται αὐτούς

7 Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken.

¶63:6\When the memory of you comes to me on my bed, and when I give thought to you in the night-time.

ἐξηρευνήσαν ἀνομίας ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει προσελεύσεται ἄνθρωπος καὶ καρδία βαθεῖα

8 Want Gij zijt mij een hulp geweest; en in de schaduw Uwer vleugelen zal ik vrolijk zingen.

¶63:7\Because you have been my help, I will have joy in the shade of your wings.

καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός βέλος νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν

9 Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw rechterhand ondersteunt mij.

¶63:8\My soul keeps ever near you: your right hand is my support.

καὶ ἐξησθένησαν ἐπ' αὐτούς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν ἐταράχθησαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς

10 Maar dezen, die mijn ziel zoeken tot verwoesting, zullen komen in de onderste plaatsen der aarde.

¶63:9\But those whose desire is my soul's destruction will go down to the lower parts of the earth.

καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλαν τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνήκαν

11 Men zal hen storten door het geweld des zwaards; zij zullen de vossen ten deel worden.

¶63:10\They will be cut off by the sword; they will be food for foxes.

εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν καὶ ἐπαινεσθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ

1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester.

&¶To the chief music-maker. A Psalm. Of David.&¶

εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυιδ ᾠδὴ ἱερεμιου καὶ ιεζεκιηλ ἐκ τοῦ λόγου τῆς παροικίας ὅτε ἐμελλον ἐκπορεύεσθαι

2 Hoor, o God! mijn stem in mijn geklag; behoed mijn leven voor des vijands schrik.

¶64:1\O God, let the voice of my grief come to your ear: keep my life from the fear of those who are against me.

σοὶ πρέπει ὕμνος ὁ θεός ἐν σιων καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν ἱερουσαλημ

3 Verberg mij voor den heimelijken raad der boosdoeners, voor de oproerigheid van de werkers der ongerechtigheid.

¶64:2\Keep me safe from the secret purpose of wrongdoers; from the band of the workers of evil;

εἰσάκουσον προσευχῆς μου πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἤξει

4 Die hun tong scherpen als een zwaard, een bitter woord aanleggen als hun pijl;

¶64:3\Who make their tongues sharp like a sword, and whose arrows are pointed, even bitter words;

λόγοι ἀνομῶν ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς καὶ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἰλάσῃ

5 Om in verborgen plaatsen den oprechte te schieten; haastig schieten zij naar hem, en vrezen niet.

¶64:4\So that in secret they may let loose their arrows at the upright, suddenly and unseen.

μακάριος ὃν ἐξελέξω καὶ προσλάβω κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου πληθυσόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου ἅγιος ὁ ναός σου θαυμαστός ἐν δικαιοσύνῃ

6 Zij sterken zichzelf in een boze zaak; zij houden spraak van strikken te verbergen; zij zeggen: Wie zal ze zien?

¶64:5\They make themselves strong in an evil purpose; they make holes for secret nets; they say, Who will see it,

ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ θεός ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἢ ἐλπίς πάντων τῶν περᾶτων τῆς γῆς καὶ ἐν θαλάσῃ μακράν

7 Zij doorzoeken allerlei schalkheid; ten uiterste doorzoeken zij, wat te doorzoeken is; zelfs het binnenste eens mans, en het diepe hart.

¶64:6\Or make discovery of our secret purpose? The design is framed with care; and the inner thought of a man, and his heart, is deep.

ἐτοιμάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ

8 Maar God zal hen haastig met een pijl schieten; hun plagen zijn er.

¶64:7\But God sends out an arrow against them; suddenly they are wounded.

ὁ συνταράσσων τὸ κύτος τῆς θαλάσσης ἤχους κυμάτων αὐτῆς ταραχθήσονται τὰ ἔθνη

- 9 En hun tong zal hen doen aanstoten tegen zichzelf; een ieder, die hen ziet, zal zich wegpakken.
 \64:8\The evil of their tongues is the cause of their fall; all those who see them are shaking their heads at them.
 και φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου ἐξόδους προΐας καὶ ἐσπέρας τέρψεις
- 10 En alle mensen zullen vrezen, en Gods werk verkondigen, en Zijn doen verstandelijk aanmerken.
 \64:9\And in fear men make public the works of God; and giving thought to his acts they get wisdom.
 ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέθυσας αὐτὴν ἐπλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτὴν ὁ ποταμὸς τοῦ θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων ἡτοιμάσας τὴν τροφὴν αὐτῶν ὅτι οὕτως ἡ ἑτοιμασία σου
- 11 De rechtvaardige zal zich verblijden in den HEERE, en op Hem betrouwen; en alle oprechten van hart zullen zich beroemen.
 \64:10\The upright will be glad in the Lord and have hope in him; and all the lovers of righteousness will give him glory.
 τοὺς ἀυλακας αὐτῆς μέθυσον πλήθυνον τὰ γενήματα αὐτῆς ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα
- 1 Een psalm van David, een lied, voor den opperzangmeester.
 <To the chief music-maker. A Psalm. Of David. A Song.>\
 εἰς τὸ τέλος ψᾶλμοῦ ἀναστάσεως ἀλαλάζατε τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ
- 2 De lofzang is in stilheid tot U, o God! in Sion; en U zal de gelofte betaald worden.
 \65:1\It is right for you, O God, to have praise in Zion: to you let the offering be made.
 ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ
- 3 Gij hoort het gebed; tot U zal alle vlees komen.
 \65:2\To you, O hearer of prayer, let the words of all flesh come.
 εἶπατε τῷ θεῷ ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου
- 4 Ongerechte dingen hadden de overhand over mij; maar onze overtredingen, die verzoent Gij.
 \65:3\Evils have overcome us: but as for our sins, you will take them away.
 πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι καὶ ψαλάτωσάν σοι ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί σου διάψαλμα
- 5 Welgelukzalig is hij, dien Gij verkiest, en doet naderen, dat hij wone in Uw voorhoven; wij zullen verzadigd worden met het goed van Uw huis, met het heilige van Uw paleis.
 \65:4\Happy is the man of your selection, to whom you give a resting-place in your house; we will be full of the good things out of your holy place.
 δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων
- 6 Vreselijke dingen zult Gij ons in gerechtigheid antwoorden, o God onzes heils! o Vertrouwen aller einden der aarde, en der verre gelegenen aan de zee!
 \65:5\You will give us an answer in righteousness by great acts of power, O God of our salvation; you who are the hope of all the ends of the earth, and of the far-off lands of the sea;
 ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηρὰν ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί ἐκεῖ εὐφρανθήσόμεθα ἐπ' αὐτῷ
- 7 Die de bergen vastzet door Zijn kracht, omgord zijnde met macht.
 \65:6\The God by whose strength the mountains are fixed; who is robed with power:
 τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς διάψαλμα
- 8 Die het bruisen der zeeen stilt, het bruisen harer golven, en het rumoer der volken.
 \65:7\Who makes the loud voice of the sea quiet, and puts an end to the sound of its waves.
 εὐλογεῖτε ἔθνη τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ ἀκουτίσασθε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ
- 9 En die op de einden wonen, vrezen voor Uw tekenen; Gij doet de uitgangen des morgens en des avonds juichen.
 \65:8\Those in the farthest parts of the earth have fear when they see your signs: the outgoings of the morning and evening are glad because of you.
 τοῦ θεμένου τὴν ψυχὴν μου εἰς ζωὴν καὶ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου
- 10 Gij bezoekt het land, en hebbende het begerig gemaakt, verrijkt Gij het grotelijks; de rivier Gods is vol waters; wanneer Gij het alzo bereid hebt, maakt Gijhunlieder koren gereed.
 \65:9\You have given your blessing to the earth, watering it and making it fertile; the river of God is full of water: and having made it ready, you give men grain.
 ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς ὁ θεός ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον
- 11 Gij maakt zijn omgeploegde aarde dronken; Gij doet ze dalen in zijn voren; Gij maakt het week door de druppelen; Gij zegent zijn uitspruitel.
 \65:10\You make the ploughed lands full of water; you make smooth the slopes: you make the earth soft with showers, sending your blessing on its growth.
 εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα ἔθου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν

- 12 Gij kroont het jaar Uwer goedheid; en Uw voetstappen druipen van vettigheid.
 \65:11\The year is crowned with the good you give; life-giving rain is dropping from your footsteps,
 ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχὴν
- 13 Zij bedruipen de weiden der woestijn; en de heuvelen zijn aangevuld met verheuging.
 \65:12\Falling on the grass of the waste land: and the little hills are glad on every side.
 εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὀλοκαυτώμασιν ἀποδώσω σοι τὰς εὐχὰς μου
- 14 De velden zijn bekleed met kudden, en de dalen zijn bedekt met koren; zij juichen, ook zingen zij.
 \65:13\The grass-land is thick with flocks; the valleys are full of grain; they give glad cries and songs of joy.
 ὡς διέστειλεν τὰ χεῖλη μου καὶ ἐλάλησεν τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου
- 1 Een lied, een psalm, voor den opperzangmeester. Juicht Gode, gij ganse aarde!
 <To the chief music-maker. A Song. A Psalm.> Send up a glad cry to God, all the earth:
 εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς ᾠδῆς
- 2 Psalmzingt de eer Zijns Naams; geeft eer Zijn lof.
 Make a song in honour of his name: give praise and glory to him.
 ὁ θεὸς οἰκτιρήσῃ ἡμᾶς καὶ εὐλογήσῃ ἡμᾶς ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς διάψαλμα
- 3 Zegt tot God: Hoe vreselijk zijt Gij in Uw werken! Om de grootheid Uwer sterkte zullen zich Uw vijanden geveinsdelijk aan U onderwerpen.
 Say to God, How greatly to be feared are your works! because of your great power your haters are forced to put themselves under your feet.
 τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῆ τὴν ὀδὸν σου ἐν πᾶσιν ἔθνεσιν τὸ σωτήριόν σου
- 4 De ganse aarde aanbidde U, en psalmzinge U; zij psalmzinge Uw Naam. Sela.
 Let all the earth give you worship, and make songs to you; let them make songs to your name. (Selah.)
 ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεὸς ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες
- 5 Komt en ziet Gods daden; Hij is vreselijk van werking aan de mensenkinderen.
 Come and see the works of God: he is to be feared in all he does to the children of men.
 εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῆ ὁδηγήσεις διάψαλμα
- 6 Hij heeft de zee veranderd in het droge; zij zijn te voet doorgestaan door de rivier; daar hebben wij ons in Hem verblijd.
 The sea was turned into dry land: they went through the river on foot: there did we have joy in him.
 ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεὸς ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες
- 7 Hij heerst eeuwiglijk met Zijn macht; Zijn ogen houden wacht over de heidenen; laat de afvalligen niet verhoogd worden. Sela.
 He is ruling in power for ever; his eyes are watching the nations: may his haters have no strength against him. (Selah.)
 γῆ ἔδωκεν τὸν καρπὸν αὐτῆς εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν
- 8 Looft, gij volken! onzen God; en laat horen de stem Zijns roems.
 Give blessings to our God, O you peoples, let the voice of his praise be loud;
 εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεὸς καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς
- 1 Een psalm, een lied, voor den opperzangmeester, op de Neginoth.
 <To the chief music-maker. With corded instruments. A Psalm. A Song.>
 εἰς τὸ τέλος τῷ δαυὶδ ψαλμὸς ᾠδῆς
- 2 God zij ons genadig en zegene ons; Hij doe Zijn aanschijn aan ons lichten. Sela.
 \67:1\May God give us mercy and blessing, and let the light of his face be shining on us; (Selah.)
 ἀναστήτω ὁ θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ καὶ φυγέτωσαν οἱ μισοῦντες αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
- 3 Opdat men op de aarde Uw weg kenne, onder alle heidenen Uw heil.
 \67:2\So that men may see your way on the earth, and your salvation among all nations.
 ὡς ἐκλείπει καρπὸς ἐκλιπέτωσαν ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς οὕτως ἀπόλιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ

- 4 De volken zullen U, o God! loven; de volken, altemaal, zullen U loven.
 \67:3\Let the peoples give you praise, O God; let all the peoples give you praise.
 και οι δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν ἀγαλλιᾶσθωσαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ
- 5 De natien zullen zich verblijden en juichen, omdat Gij de volken zult richten in rechtmatigheid; en de natien op de aarde die zult Gij leiden. Sela.
 \67:4O let the nations be glad, and make song of joy; for you will be the judge of the peoples in righteousness, guiding the nations of the earth. (Selah.)
 ἄσατε τῷ θεῷ ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν κύριος ὄνομα αὐτῷ και ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ παραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
- 6 De volken zullen U, o God! loven; de volken, altemaal, zullen U loven.
 \67:5\Let the peoples give you praise, O God; let all the peoples give you praise.
 τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν και κριτοῦ τῶν χηρῶν ὁ θεὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ
- 7 De aarde geeft haar gewas; God, onze God, zal ons zegenen.
 \67:6\The earth has given her increase; and God, even our God, will give us his blessing.
 ὁ θεὸς κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις
- 8 God zal ons zegenen; en alle einden der aarde zullen Hem vrezen.
 \67:7\God will give us his blessing; so let all the ends of the earth be in fear of him.
 ὁ θεὸς ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου ἐν τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ διάψαλμα
- 1 Een psalm, een lied van David, voor den opperzangmeester.
 <To the chief music-maker. Of David. A Psalm. A Song.>\
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων τῷ δαυιδ
- 2 God zal opstaan, Zijn vijanden zullen verstrooid worden, en Zijn haters zullen van Zijn aangezicht vlieden.
 \68:1\Let God be seen, and let his haters be put to flight; let those who are against him be turned back before him.
 σώσόν με ὁ θεός ὅτι εἰσήλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου
- 3 Gij zult hen verdrijven, gelijk rook verdreven wordt; gelijk was voor het vuur smelt, zullen de goddelozen vergaan van Gods aangezicht.
 \68:2\Let them be like smoke before the driving wind; as wax turning soft before the fire, so let them come to an end before the power of God.
 ἐνεπάγην εἰς ἰλὸν βυθοῦ και οὐκ ἔστιν ὑπόστασις ἤλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης και καταγιγῆς κατεπόντισέν με
- 4 Maar de rechtvaardigen zullen zich verblijden; zij zullen van vreugde opspringen voor Gods aangezicht, en van blijdschap vrolijk zijn.
 \68:3\But let the upright be glad; let them have delight before God; let them be full of joy.
 ἐκοπίασα κράζων ἐβραγγίσαεν ὁ λάρυγξ μου ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ τὸν θεόν μου
- 5 Zingt Gode, psalmzingt Zijn Naam; hoogt de wegen voor Dien, Die in de vlakken velden rijdt, omdat Zijn Naam is HEERE; en springt op van vreugde voor Zijnaangezicht.
 \68:4\Make songs to God, make songs of praise to his name; make a way for him who comes through the waste lands; his name is Jah; be glad before him.
 ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως ἃ οὐχ ἤρπασα τότε ἀπετίγγουν
- 6 Hij is een Vader der wezen, en een Rechter der weduwen; God, in de woonstede Zijner heiligheid.
 \68:5A father to those who have no father, a judge of the widows, is God in his holy place.
 ὁ θεός σου ἔγνωσ τὴν ἀφροσύνην μου και αἱ πλημμέλειαι μου ἀπὸ σου οὐκ ἐκρύβησαν
- 7 Een God, Die de eenzamen zet in een huisgezin, uitvoert, die in boeien gevangen zijn; maar de afvalligen wonen in het dorre.
 \68:6\Those who are without friends, God puts in families; he makes free those who are in chains; but those who are turned away from him are given a dry land.
 μὴ αἰσχνυθῆσαν ἐπ' ἔμοι οἱ ὑπομένοντές σε κύριε κύριε τῶν δυνάμεων μὴ ἐντραπείσαν ἐπ' ἔμοι οἱ ζητοῦντές σε ὁ θεός τοῦ ἰσραηλ
- 8 O God! toen Gij voor het aangezicht Uws volks uittoogt, toen Gij daarhenen tradt in de woestijn; Sela.
 \68:7O God, when you went out before your people, wandering through the waste land; (Selah.)
 ὅτι ἔνεκα σου ὑπήνεγκα ὀνειδισμόν ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου
- 9 Daverde de aarde, ook dropen de hemelen voor Gods aanschijn; zelfs deze Sinai, voor het aanschijn Gods, des Gods van Israel.
 \68:8\The earth was shaking and the heavens were streaming, because God was present; even Sinai itself was moved before God, the God of Israel.
 ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθη τῶν ἀδελφοῖς μου και ξένος τῶν υἱοῖς τῆς μητρὸς μου

- 10 Gij hebt zeer milden regen doen druipen, o God! en Gij hebt Uw erfenis gesterkt, als zij mat was geworden.
 \68:9\You, O God, did freely send the rain, giving strength to the weariness of your heritage.
 ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέν με καὶ οἱ ὄνειδισμοὶ τῶν ὄνειδιζόντων σε ἐπέπεσαν ἐπ' ἐμέ
- 11 Uw hoop woonde daarin; Gij bereiddet ze door Uw goedheid voor den ellendige, o God!
 \68:10\Those whose resting-place was there, even the poor, were comforted by your good things, O God.
 καὶ συνέκαμψα ἐν νηστεία τὴν ψυχὴν μου καὶ ἐγενήθη εἰς ὄνειδισμόν ἐμοί
- 12 De HEERE gaf te spreken; der boodschappers van goede tijdingen was een grote heerschaar.
 \68:11\The Lord gives the word; great is the number of the women who make it public.
 καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκων καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν
- 13 De koningen der heirscharen vloden weg, zij vloden weg; en zij, die te huis bleef, deelde den roof uit.
 \68:12\Kings of armies quickly go in flight; and the women in the houses make a division of their goods.
 κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλῃ καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πίνοντες τὸν οἶνον
- 14 Al laagt gijlieden tussen twee rijen van stenen, zo zult gij toch worden als vleugelen ener duive, overdekt met zilver, en welker vederen zijn met uitgegravengeluwen goud.
 \68:13\Will you take your rest among the flocks? like the wings of a dove covered with silver, and its feathers with yellow gold.
 ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ κύριε καιρὸς εὐδοκίας ὁ θεὸς ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου
- 15 Als de Almachtige de koningen daarin verstrooide, werd zij sneeuw wit als op Zalmon.
 \68:14\When the Most High put the kings to flight, it was as white as snow in Salmon.
 σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ ἵνα μὴ ἐμπαγῶ ῥυσθειῆν ἐκ τῶν μισούντων με καὶ ἐκ τοῦ βάθους τῶν ὑδάτων
- 16 De berg Basan is een berg Gods; de berg Basan is een bultige berg.
 \68:15\A hill of God is the hill of Bashan; a hill with high tops is the hill of Bashan.
 μὴ με καταποντισιάτῳ καταγίς ὕδατος μηδὲ καταπιέτῳ με βυθός μηδὲ συσχέτῳ ἐπ' ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ
- 17 Waarom springt gij op, gij bultige bergen? Deze berg heeft God begeerd tot Zijn woning; ook zal er de HEERE wonen in eeuwigheid.
 \68:16\Why are you looking with envy, you high hills, on the hill desired by God as his resting-place? truly, God will make it his house for ever.
 εἰσάκουσόν μου κύριε ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου κατὰ τὸ πλήθος τῶν οἰκτιρῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ
- 18 Gods wagenen zijn tweemaal tien duizend, de duizenden verdubbeld. De Heere is onder hen, een Sinai in heiligheid!
 \68:17\The war-carriage of God is among Israel's thousands; the Lord has come from Sinai to the holy place.
 μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ παιδός σου ὅτι θλίβομαι ταχὺ ἐπάκουσόν μου
- 19 Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook dewederhorigen om bij U te wonen, o HEERE God!
 \68:18\You have gone up on high, taking your prisoners with you; you have taken offerings from men; the Lord God has taken his place on the seat of his power.
 πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥύσαι με
- 20 Geloofd zij de HEERE; dag bij dag overlaadt Hij ons. Die God is onze Zaligheid. Sela.
 \68:19\Praise be to the Lord, who is our support day by day, even the God of our salvation. (Selah.)
 σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὄνειδισμόν μου καὶ τὴν αἰσχύνην μου καὶ τὴν ἐντροπὴν μου ἐναντίον σου πάντες οἱ θλίβοντές με
- 21 Die God is ons een God van volkomene Zaligheid; en bij den HEERE, den Heere, zijn uitkomsten tegen den dood.
 \68:20\Our God is for us a God of salvation; his are the ways out of death.
 ὄνειδισμόν προσεδόκησεν ἡ ψυχὴ μου καὶ ταλαιπωρίαν καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον καὶ οὐχ ὑπῆρξεν καὶ παρακαλοῦντας καὶ οὐχ εὔρον
- 22 Voorzeker zal God den kop Zijner vijanden verslaan, den harigen schedel desgenen, die in zijn schulden wandelt.
 \68:21\The heads of the haters of God will be crushed; even the head of him who still goes on in his evil ways.
 καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος
- 23 De Heere heeft gezegd: Ik zal wederbrengen uit Basan; Ik zal wederbrengen uit de diepten der zee;
 \68:22\The Lord said, I will make them come back from Bashan, and from the deep parts of the sea;
 γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον

- 24 Opdat gij uw voet, ja, de tong uwer honden, moogt steken in het bloed van de vijanden, van een iegelijk van hen.
 \68:23\So that your foot may be red with blood, and the tongues of your dogs with the same.
 σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντός σύγκαμψον
- 25 O God! zij hebben Uw gangen gezien, de gangen mijns Gods, mijns Konings, in het heiligdom.
 \68:24\We see your going, O God: even the going of my God, my King, into the holy place.
 ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργὴν σου καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβοι αὐτούς
- 26 De zangers gingen voor, de speellieden achter, in het midden de trommelende maagden.
 \68:25\The makers of songs go before, the players of music come after, among the young girls playing on brass instruments.
 γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἡρρημωμένη καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν
- 27 Looft God in de gemeenten, den Heere, gij, die zijt uit den springader van Israel!
 \68:26\Give praise to God in the great meeting; even the Lord, you who come from the fountain of Israel.
 ὅτι ὄν σὺ ἐπάταξας αὐτοὶ κατεδίωξαν καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυματιῶν σου προσέθηκαν
- 28 Daar is Benjamin de kleine, die over hen heerste, de vorsten van Juda, met hun vergadering, de vorsten van Zebulun, de vorsten van Nafthali.
 \68:27\There is little Benjamin ruling them, the chiefs of Judah and their army, the rulers of Zebulun and the rulers of Naphtali.
 πρόσθεος ἀνομίαν ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου
- 29 Uw God heeft uw sterkte geboden; sterk, o God, wat Gij aan ons gewrocht hebt!
 \68:28\O God, send out your strength; the strength, O God, with which you have done great things for us,
 ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφήτωσαν
- 30 Om Uws tempels wil te Jeruzalem, zullen U de koningen geschenk toebrengen.
 \68:29\Out of your Temple in Jerusalem.
 πτωχὸς καὶ ἄλγων εἰμι ἐγὼ καὶ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου σου ὁ θεὸς ἀντελάβετό μου
- 31 Scheld het wild gedierte des riets, de vergadering der stieren met de kalveren der volken; en dien, die zich onderwerpt met stukken zilvers; Hij heeft de volkenverstrooid, die lust hebben in oorlogen.
 \68:30\Say sharp words to the beast among the water-plants, the band of strong ones, with the lords of the peoples, put an end to the people whose delight is in war.
 αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μετ' ὀδῆς μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει
- 32 Prinselijke gezanten zullen komen uit Egypte; Morenland zal zich haasten zijn handen tot God uit te strekken.
 \68:31\Kings will give you offerings, they will come out of Egypt; from Pathros will come offerings of silver; Ethiopia will be stretching out her hands to God.
 καὶ ἀρέσει τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὀπλάς
- 33 Gij koninkrijken der aarde, zingt Gode; psalmzingt den Heere! Sela.
 \68:32\Make songs to God, you kingdoms of the earth; O make songs of praise to the Lord; (Selah.)
 ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐκζητήσατε τὸν θεόν καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν
- 34 Dien, Die daar rijdt in den hemel der hemelen, Die van ouds is; ziet, Hij geeft Zijn stem, een stem der sterkte.
 \68:33\To him who goes or the clouds of heaven, the heaven which was from earliest times; he sends out his voice of power.
 ὅτι εἰσήκουσεν τῶν πενήτων ὁ κύριος καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν
- 35 Geeft Gode sterkte! Zijn hoogheid is over Israel, en Zijn sterkte in de bovenste wolken.
 \68:34\Make clear that strength is God's: he is lifted up over Israel, and his power is in the clouds.
 αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἔρποντα ἐν αὐτοῖς
- 36 O God! Gij zijt vreselijk uit Uw heiligdommen; de God Israels, Die geeft den volke sterkte en krachten. Geloofd zij God!
 \68:35\O God, you are to be feared in your holy place: the God of Israel gives strength and power to his people. Praise be to God.
 ὅτι ὁ θεὸς σώσει τὴν σιών καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ πόλεις τῆς ἰουδαίας καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ καὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, op Schoschannim.
 <To the chief music-maker; put to Shoshannim. Of David.>
 εἰς τὸ τέλος τῷ δαυὶδ εἰς ἀνάμνησιν

- 2 Verlos mij, o God! want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel.
 \69:1\Be my saviour, O God; because the waters have come in, even to my neck.
 εἰς τὸ σῶσαί με κύριον ὁ θεός εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχευς
- 3 Ik ben gezonken in grondeloze modder, waar men niet kan staan; ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt mij.
 \69:2\My feet are deep in the soft earth, where there is no support; I have come into deep waters, the waves are flowing over me.
 αἰσχυνθείσαν καὶ ἐντραπειήσαν οἱ ζητοῦντές μου τὴν ψυχὴν ἀποστραφείσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθείσαν οἱ βουλόμενοί μοι κακά
- 4 Ik ben vermoeid van mijn roepen, mijn keel is ontstoken, mijn ogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijn God.
 \69:3\I am tired with my crying; my throat is burning; my eyes are wasted with waiting for my God.
 ἀποστραφείσαν παραυτίκα αἰσχυρόμενοι οἱ λέγοντές μοι εὗγε εὗγε
- 5 Die mij zonder oorzaak haten, zijn meer dan de haren mijns hoofds; die mij zoeken te vernielen, die mij om valse oorzaken vijand zijn, zijn machtig geworden; wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven.
 \69:4\Those who have hate for me without cause are greater in number than the hairs of my head; those who are against me, falsely desiring my destruction, are very strong; I gave back what I had not taken away.
 ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε καὶ λεγέτωσαν διὰ παντός μεγαλυνθήτω ὁ θεός οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου
- 6 O God! Gij weet van mijn dwaasheid, en mijn schulden zijn voor U niet verborgen.
 \69:5\O God, you see how foolish I am; and my wrongdoing is clear to you.
 ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένης ὁ θεός βοήθησόν μοι βοηθός μου καὶ ῥόστis μου εἶ σύ κύριε μὴ χρονίσης
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester, om te doen gedenken.
 <To the chief music-maker. Of David. To keep in memory.>
 τῷ δαυιδ υἱῶν ιωαδαβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων ὁ θεός ἐπὶ σοὶ ἤλπισα μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα
- 2 Haast U, o God, om mij te verlossen, o HEERE, tot mijn hulp.
 \70:1\Let your salvation come quickly, O God; come quickly to my help, O Lord.
 ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῶσαί με καὶ ἐξελοῦ με κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με
- 3 Laat hen beschaamd en schaamrood worden, die mijn ziel zoeken; laat hen achterwaarts gedreven en te schande worden, die lust hebben aan mijn kwaad.
 \70:2\Let those who go after my soul have shame and trouble; let those who have evil designs against me be turned back and made foolish.
 γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν καὶ εἰς τόπον ὄχυρόν τοῦ σῶσαί με ὅτι στερέωμά μου καὶ καταφυγὴ μου εἶ σύ
- 4 Laat hen terugkeren tot loon hunner beschaming, die daar zeggen: Ha, ha!
 \70:3\Let those who say Aha, aha! be turned back as a reward of their shame.
 ὁ θεός μου ῥῶσαί με ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ ἐκ χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος
- 5 Laat in U vrolijk en verblijd zijn allen, die U zoeken; laat de liefhebbers Uws heils geduriglijk zeggen: God zij groot gemaakt!
 \70:4\Let all those who are looking for you be glad and have joy in you; let the lovers of your salvation ever say, May God be great.
 ὅτι σὺ εἶ ἡ ὑπομονὴ μου κύριε κύριος ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου
- 6 Doch ik ben ellendig en nooddruftig; o God, haast U tot mij; Gij zijt mijn Hulp en mijn Bevrijder; HEERE, vertoef niet!
 \70:5\But I am poor and in need; come to me quickly, O God; you are my help and my saviour; let there be no waiting, O Lord.
 ἐπὶ σὲ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστροῦ ἐκ κοιλίας μητροῦ μου σὺ μου εἶ σκεπαστής ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου διὰ παντός
- 1 Op U, o HEERE! betrouw ik; laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid.
 In you, O Lord, have I put my hope; let me never be shamed.
 εἰς σαλωμων ὁ θεός τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως
- 2 Red mij door Uw gerechtigheid, en bevrijd mij; neig Uw oor tot mij, en verlos mij.
 Keep me safe in your righteousness, and come to my help; give ear to my voice, and be my saviour.
 κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοὺς πτωχοὺς σου ἐν κρίσει

- 3 Wees mij tot een Rotssteen, om daarin te wonen, om geduriglijk daarin te gaan; Gij hebt bevel gegeven, om mij te verlossen, want Gij zijt mijn Steenrots en mijn Burg.
Be my strong Rock, the strong place of my salvation; for you are my Rock, and my safe place.
 ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου καὶ οἱ βουνοὶ ἐν δικαιοσύνῃ
- 4 Mijn God, bevrijd mij van de hand des goddelozen, van de hand desgenen, die verkeerdelijk handelt, en des opgeblazenen.
O my God, take me out of the hand of the sinner, out of the hand of the evil and cruel man.
 κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων καὶ ταπεινώσει συκοφάντην
- 5 Want Gij zijt mijn Verwachting, Heere, HEERE! mijn Vertrouwen van mijn jeugd aan.
For you are my hope, O Lord God; I have had faith in you from the time when I was young.
 καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν
- 6 Op U heb ik gesteund van den buik aan; van mijner moeders ingewand aan zijt Gij mijn Uithelper; mijn lof is geduriglijk van U.
You have been my support from the day of my birth; you took me out of my mother's body; my praise will be ever of you.
 καὶ καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον καὶ ὠσει σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν
- 7 Ik ben velen als een wonder geweest; doch Gij zijt mijn sterke Toevlucht.
I am a wonder to all; but you are my strong tower.
 ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη καὶ πλήθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῆ ἡ σελήνη
- 8 Laat mijn mond vervuld worden met Uw lof, den ganzen dag met Uw heerlijkheid.
My mouth will be full of your praise and glory all the day.
 καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης
- 9 Verwerp mij niet in den tijd des ouderdoms; verlaat mij niet, terwijl mijn kracht vergaat.
Do not give me up when I am old; be my help even when my strength is gone.
 ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται αἰθίορες καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσιν
- 10 Want mijn vijanden spreken van mij, en die op mijn ziel loeren, beraadslagen te zamen,
For my haters are waiting secretly for me; and those who are watching for my soul are banded together in their evil designs,
 βασιλεῖς θαρσις καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσουσιν βασιλεῖς ἀράβων καὶ σαβα δῶρα προσάξουσιν
- 11 Zeggende: God heeft hem verlaten; jaagt na, en grijpt hem, want er is geen verlosser.
Saying, God has given him up; go after him and take him, for he has no helper.
 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς πάντα τὰ ἔθνη δουλεύουσιν αὐτῷ
- 12 O God, wees niet verre van mij; mijn God! haast U tot mijn hulp.
O God, be not far from me; O my God, come quickly to my help.
 ὅτι ἐρρύσατο πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου καὶ πένητα ᾧ οὐχ ὑπῆρχεν βοηθός
- 13 Laat hen beschaamd worden, laat hen verteerd worden, die mijn ziel tegen zijn; laat hen met smaad en schande overdekt worden, die mijn kwaad zoeken.
Let those who say evil against my soul be overcome and put to shame; let my haters be made low and have no honour.
 φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει
- 14 Doch ik zal geduriglijk hopen, en zal al Uw lof nog groter maken.
But I will go on ever hoping, and increasing in all your praise.
 ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ ἐντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ
- 15 Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen, den ganzen dag Uw heil; hoewel ik de getallen niet weet.
My mouth will make clear your righteousness and your salvation all the day; for they are more than may be measured.
 καὶ ζήσεται καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσοῦ τῆς ἀραβίας καὶ προσεῦξονται περὶ αὐτοῦ διὰ παντός ὄλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν
- 16 Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen.
I will give news of the great acts of the Lord God; my words will be of your righteousness, and of yours only.
 ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῆ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς

- 17 O God! Gij hebt mij geleerd van mijn jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik Uw wonderen.
O God, you have been my teacher from the time when I was young; and I have been talking of your works of wonder even till now.
ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν
- 18 Daarom ook, terwijl de ouderdom en grijsheid daar is, verlaat mij niet, o God, totdat ik dezen geslachte verkondige Uw arm, allen nakomelingen Uw macht.
Now when I am old and grey-headed, O God, give me not up; till I have made clear your strength to this generation, and your power to all those to come.
εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἰσραηλ ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος
- 19 Ook is Uw gerechtigheid, o God, tot in de hoogte; Gij, Die grote dingen gedaan hebt; o God! wie is U gelijk?
Your righteousness, O God, is very high; you have done great things; O God, who is like you?
καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ γένοιτο γένοιτο
- 20 Gij, Die mij veel benauwdheden en kwaden hebt doen zien, zult mij weder levend maken, en zult mij weder ophalen uit de afgronden der aarde.
You, who have sent great and bitter troubles on me, will give me life again, lifting me up from the deep waters of the underworld.
ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι δαυὶδ τοῦ υἱοῦ ἰεσσαί
- 1 Voor Salomo. O God! geef den koning Uw rechten, en Uw gerechtigheid den zoon des konings.
<Of Solomon.> Give the king your authority, O God, and your righteousness to the king's son.
ψαλμὸς τῷ ασαφ ὡς ἀγαθὸς τῷ ἰσραηλ ὁ θεὸς τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ
- 2 Zo zal hij Uw volk richten met gerechtigheid, en Uw ellendigen met recht.
May he be a judge of your people in righteousness, and make true decisions for the poor.
ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου
- 3 De bergen zullen den volke vrede dragen, ook de heuvelen, met gerechtigheid.
May the mountains give peace to the people, and the hills righteousness.
ὅτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις εἰρήνην ἀμαρτωλῶν θεωρῶν
- 4 Hij zal de ellendigen des volks richten; hij zal de kinderen des nooddrufftigen verlossen, en den verdrukker verbrijzelen.
May he be a judge of the poor among the people, may he give salvation to the children of those who are in need; by him let the violent be crushed.
ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις τῷ θανάτῳ αὐτῶν καὶ στερῆμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν
- 5 Zij zullen U vrezen, zolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht.
May his life go on as long as the sun and moon, through all generations.
ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσὶν καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγωθήσονται
- 6 Hij zal nederdalen als een regen op het nagras, als de druppelen, die de aarde bevochtigen.
May he come down like rain on the cut grass; like showers watering the earth.
διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία περιέβαλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν
- 7 In zijn dagen zal de rechtvaardige bloeien, en de veelheid van vrede, totdat de maan niet meer zij.
In his days may the upright do well, living in peace as long as there is a moon in heaven.
ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν διήλθοσαν εἰς διάθεσιν καρδίας
- 8 En hij zal heersen van de zee tot aan de zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde.
Let his kingdom be from sea to sea, from the River to the ends of the earth.
διενοήθησαν καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν
- 9 De ingezetenen van dorre plaatsen zullen voor zijn aangezicht knielen, en zijn vijanden zullen het stof lekken.
Let those who are against him go down before him; and let his haters be low in the dust.
ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διήλθεν ἐπὶ τῆς γῆς
- 10 De koningen van Tharsis en de eilanden zullen geschenken aanbrengen; de koningen van Scheba en Seba zullen vereringen toevoeren.
Let the kings of Tarshish and of the islands come back with offerings; let the kings of Sheba and Seba give of their stores.
διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου ἐνταῦθα καὶ ἡμέραι πλήρεις εὐρεθήσονται αὐτοῖς

- 11 Ja, alle koningen zullen zich voor hem nederbuigen, alle heidenen zullen hem dienen.
Yes, let all kings go down before him; let all nations be his servants.
καὶ εἶπαν πῶς ἔγνω ὁ θεός καὶ εἰ ἔστιν γνώσις ἐν τῷ ὑψίστῳ
- 12 Want hij zal den nooddruftige redden, die daar roept, mitsgaders den ellendige, en die geen helper heeft.
For he will be a saviour to the poor in answer to his cry; and to him who is in need, without a helper.
ἰδοὺ οὗτοι ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθνηοῦνται εἰς τὸν αἰῶνα κατέσχον πλοῦτου
- 13 Hij zal den arme en nooddruftige verschonen, en de zielen der nooddruftigen verlossen.
He will have pity on the poor, and be the saviour of those who are in need.
καὶ εἶπα ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου καὶ ἐνψάμην ἐν ἀθόοις τὰς χεῖράς μου
- 14 Hij zal hun zielen van list en geweld bevrijden, en hun bloed zal dierbaar zijn in zijn ogen.
He will keep their souls free from evil designs and violent attacks; and their blood will be of value in his eyes.
καὶ ἐγενόμην μεμαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς προΐας
- 15 En hij zal leven; en men zal hem geven van het goud van Scheba, en men zal geduriglijk voor hem bidden; den gansen dag zal men hem zegenen.
May he have long life, and may gold from Sheba be given to him: may prayers be made for him at all times; may blessings be on him every day.
εἰ ἔλεγον διηγῆσομαι οὕτως ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἦσυνθέτηκα
- 16 Is er een hand vol koren in het land op de hoogte der bergen, de vrucht daarvan zal ruisen als de Libanon; en die van de stad zullen bloeien als het kruid deraarde.
May there be wide-stretching fields of grain in the land, shaking on the top of the mountains, full of fruit like Lebanon: may its stems be unnumbered like the grass of the earth.
καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι τοῦτο κόπος ἔστιν ἐναντίον μου
- 17 Zijn naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal zijn naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in hem gezegend worden; alleheidenen zullen hem welgelukzalig roemen.
May his name go on for ever, as long as the sun: may men be blessing themselves by him; may all nations be blessing his name.
ἕως εἰσελθῶ εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν
- 18 Geloofd zij de HEERE God, de God Israels, Die alleen wonderen doet.
Praise be to the Lord God, the God of Israel, the only doer of wonders.
πλὴν διὰ τὰς δολιότητας ἔθου αὐτοῖς κατέβαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρθῆναι
- 19 En geloofd zij de Naam Zijner heerlijkheid tot in eeuwigheid; en de ganze aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld. Amen, ja, amen.
Praise to the glory of his noble name for ever; let all the earth be full of his glory. So be it, So be it.
πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν ἐξάπινα ἐξέλιπον ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν
- 20 De gebeden van David, den zoon van Isai, hebbende een einde. Psalmen 73
The prayers of David, the son of Jesse, are ended. &ltA Psalm. Of Asaph.&gt
ὡσεὶ ἐνόπνιον ἐξεγειρομένου κύριε ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις
- 1 Een psalm van Asaf. Immers is God Israel goed, dengenene, die rein van harte zijn.
Truly, God is good to Israel, even to such as are clean in heart.
συνέσεως τῷ ασαφ ἵνα τί ἀπόσω ὁ θεός εἰς τέλος ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου
- 2 Maar mij aangaande, mijn voeten waren bijna uitgeweken; mijn treden waren bijkans uitgeschoten.
But as for me, my feet had almost gone from under me; I was near to slipping;
μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου ἧς ἐκτίσω ἀπ' ἀρχῆς ἐλατρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου ὄρος σιων τοῦτο ὃ κατεσκίνωσας ἐν αὐτῷ
- 3 Want ik was nijdig op de dwazen, ziende der goddelozen vrede.
Because of my envy of the men of pride, when I saw the well-being of the wrongdoers.
ἐπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου

- 4 Want er zijn geen banden tot hun dood toe, en hun kracht is fris.
For they have no pain; their bodies are fat and strong.
καὶ ἐνεκαυχῆσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου ἔθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα καὶ οὐκ ἔγνωσαν
- 5 Zij zijn niet in de moeite als andere mensen, en worden met andere mensen niet geplaagd.
They are not in trouble as others are; they have no part in the unhappy fate of men.
ὥς εἰς τὴν εἴσοδον ὑπεράνω
- 6 Daarom omringt hen de hovaardij als een keten; het geweld bedekt hen als een gewaad.
For this reason pride is round them like a chain; they are clothed with violent behaviour as with a robe.
ὥς ἐν ὄρουμῳ ξύλων ἀξίναις ἐξέκοψαν τὰς θύρας αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραζαν αὐτήν
- 7 Hun ogen puilen uit van vet; zij gaan de inbeeldingen des harten te boven.
Their eyes are bursting with fat; they have more than their heart's desire.
ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ τὸ ἀγιαστήριόν σου εἰς τὴν γῆν ἐβεβήλωσαν τὸ σκῆνωμα τοῦ ὀνόματός σου
- 8 Zij mergelen de lieden uit, en spreken boselijk van verdrukking; zij spreken uit de hoogte.
Their thoughts are deep with evil designs; their talk from their seats of power is of cruel acts.
εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἢ συγγένεια αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ δεῦτε καὶ κατακαύσωμεν πάσας τὰς ἑορτὰς τοῦ θεοῦ ἀπὸ τῆς γῆς
- 9 Zij zetten hun mond tegen den hemel, en hun tong wandelt op de aarde.
Their mouth goes up to heaven; their tongues go walking through the earth.
τὰ σημεῖα ἡμῶν οὐκ εἶδομεν οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης καὶ ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι
- 10 Daarom keert zich Zijn volk hiertoe, als hun wateren eens vollen bekens worden uitgedrukt,
For this reason they are full of bread; and water is ever flowing for them.
ἕως πότε ὁ θεὸς ὀνειδιεῖ ὁ ἐχθρὸς παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος
- 11 Dat zij zeggen: Hoe zou het God weten, en zou er wetenschap zijn bij den Allerhoogste?
And they say, How will the Lord see this? is there knowledge in the Most High?
ἵνα τί ἀποστρέφεις τὴν χειρὰ σου καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος
- 12 Ziet, dezen zijn goddeloos; nochtans hebben zij rust in de wereld; zij vermenigvuldigen het vermogen.
Truly, such are the sinners; they do well at all times, and their wealth is increased.
ὁ δὲ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς
- 13 Immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd, en mijn handen in onschuld gewassen.
As for me, I have made my heart clean to no purpose, washing my hands in righteousness;
σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος
- 14 Dewijl ik den gansen dag geplaagd ben, en mijn straffing is er alle morgens.
For I have been troubled all the day; every morning have I undergone punishment.
σὺ συνέθλασας τὰς κεφαλὰς τοῦ δράκοντος ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς αἰθιοπῖν
- 15 Indien ik zou zeggen: Ik zal ook also spreken; ziet, zo zou ik trouweloos zijn aan het geslacht Uwer kinderen.
If I would make clear what it is like, I would say, You are false to the generation of your children.
σὺ διέρρηξας πηγὰς καὶ χειμάρρους σὺ ἐξήρανας ποταμοὺς ἠθαμ
- 16 Nochtans heb ik gedacht om dit te mogen verstaan; maar het was moeite in mijn ogen;
When my thoughts were turned to see the reason of this, it was a weariness in my eyes;
σὴ ἔστιν ἡ ἡμέρα καὶ σὴ ἔστιν ἡ νύξ σὺ κατηρτίσω φαῦσιν καὶ ἥλιον
- 17 Totdat ik in Gods heiligdommen inging, en op hun einde merkte.
Till I went into God's holy place, and saw the end of the evil-doers.
σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὅρια τῆς γῆς θέρος καὶ ἔαρ σὺ ἔπλασας αὐτὰ

- 18 Immers zet Gij hen op gladde plaatsen; Gij doet hen vallen in verwoestingen.
You put their feet where there was danger of slipping, so that they go down into destruction.
μνήσθητι ταύτης ἐχθρὸς ὠνειδίσειεν τὸν κύριον καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνεν τὸ ὄνομά σου
- 19 Hoe worden zij als in een ogenblik tot verwoesting, nemen een einde, worden te niet van verschrikkingen!
How suddenly are they wasted! fears are the cause of their destruction.
μὴ παραδῶς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου μὴ ἐπιλάβῃ εἰς τέλος
- 20 Als een droom na het ontwaken! Als Gij opwaakt, o Heere, dan zult Gij hun beeld verachten.
As a dream when one is awake, they are ended; they are like an image gone out of mind when sleep is over.
ἐπίβλεπον εἰς τὴν διαθήκην σου ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν
- 21 Als mijn hart opgezwollen was, en ik in mijn nieren geprikkeld werd,
My heart was made bitter, and I was pained by the bite of grief:
μὴ ἀποστραφήτω τεταπεινωμένος κατησχυμένος πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσιν τὸ ὄνομά σου
- 22 Toen was ik onvernünftig, en wist niets; ik was een groot beest bij U.
As for me, I was foolish, and without knowledge; I was like a beast before you.
ἀνάστα ὁ θεὸς δίκασον τὴν δίκην σου μνήσθητι τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν ὑπὸ ἄφρονος ὄλην τὴν ἡμέραν
- 23 Ik zal dan geduriglijk bij U zijn; Gij hebt mijn rechterhand gevat;
But still I am ever with you; you have taken me by my right hand.
μὴ ἐπιλάβῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου ἢ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε ἀνέβη διὰ παντὸς πρὸς σέ
- 1 Een onderwijzing, voor Asaf. O God! waarom verstoot Gij in eeuwigheid? Waarom zou Uw toorn roken tegen de schapen Uwer weide?
<Maschil. Of Asaph.> Of God, why have you put us away from you for ever? why is the fire of your wrath smoking against the sheep who are your care?
εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρης ψαλμὸς τῷ ασαφ ᾠδῆς
- 2 Gedenk aan Uw vergadering, die Gij van ouds verworven hebt; de roede Uwer erfenis, die Gij verlost hebt; den berg Sion, waarop Gij gewoond hebt.
Keep in mind your band of worshippers, for whom you gave payment in the days which are past, whom you took for yourself as the people of your heritage; even this mountain of Zion, which has been your resting-place.
ἐξομολογησόμεθα σοι ὁ θεὸς ἐξομολογησόμεθα καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου
- 3 Hef Uw voeten op tot de eeuwige verwoestingen; de vijand heeft alles in het heiligdom verdorven.
Go up and see the unending destruction; all the evil which your haters have done in the holy place;
διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου ὅταν λάβω καιρὸν ἐγὼ εὐθύτητας κρινῶ
- 4 Uw wederpartijders hebben in het midden van Uw vergaderplaatsen gebruld; zij hebben hun tekenen tot tekenen gesteld.
Sending out their voices like lions among your worshippers; they have put up their signs to be seen.
ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς διάψαλμα
- 5 Een ieder werd er bekend als een, die de bijlen omhoog aanbrengt in de dichtigheid van een geboomte.
They are cutting down, like a man whose blade is lifted up against the thick trees.
εἶπα τοῖς παρανομοῦσιν μὴ παρανομεῖτε καὶ τοῖς ἀμαρτάνουσιν μὴ ὑψοῦτε κέρας
- 6 Alzo hebben zij nu derzelver graveerselen samen met houwelen en beukhamers in stukken geslagen.
Your doors are broken down with hammers and iron blades.
μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικίαν
- 7 Zij hebben Uw heiligdommen in het vuur gezet; ter aarde toe hebben zij de woning Uws Naams ontheilgd.
They have put on fire your holy place; they have made the place of your name unclean, pulling it down to the earth.
ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξόδων οὔτε ἀπὸ δυσμῶν οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων

- 8 Zij hebben in hun hart gezegd: Laat ze ons te zamen uitplunderen; zij hebben alle Gods vergaderplaatsen in het land verbrand.
They have said in their hearts, Let us put an end to them all together; they have given over to the fire all God's places of worship in the land.
ὅτι ὁ θεὸς κριτῆς ἐστὶν τοῦτον ταπεινοὶ καὶ τοῦτον ὑποῖ
- 9 Wij zien onze tekenen niet; er is geen profeet meer, noch iemand bij ons, die weet, hoe lang.
We do not see our signs: there is no longer any prophet, or anyone among us to say how long.
ὄτι ποιτήριον ἐν χειρὶ κυρίου οἴνου ἀκράτου πλήρες κεράσματος καὶ ἐκκλινεν ἐκ τοῦτου εἰς τοῦτο πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκένωθη πίνονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς
- 10 Hoe lang, o God! zal de wederpartijder smaden? Zal de vijand Uw Naam in eeuwigheid lasteren?
O God, how long will those who are against us say cruel things? will the hater go on looking down on your name for ever?
ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα ψαλῶ τῷ θεῷ ἰακωβ
- 11 Waarom trekt Gij Uw hand, ja, Uw rechterhand af? Trek haar uit het midden van Uw boezem; maak een einde.
Why are you keeping back your hand, and covering your right hand in your robe?
καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν συγκλάσω καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου
- 1 Voor den opperzangmeester, Altascheth; een psalm, een lied, voor Asaf.
<To the chief music-maker; put to Al-tashheth. A Psalm. Of Asaph. A Song.>
εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ ασαφ ᾠδὴ πρὸς τὸν ἀσύριον
- 2 Wij loven U, o God; wij loven, dat Uw Naam nabij is; men vertelt Uw wonderen.
175:1\To you, O God, we give praise, to you we give praise: and those who give honour to your name make clear your works of power.
γλωσσῶς ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ὁ θεὸς ἐν τῷ ἰσραηλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ
- 3 Als ik het bestemde ambt zal ontvangen hebben, zo zal ik gans recht richten.
175:2\When the right time has come, I will be the judge in righteousness.
καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν σιῶν
- 4 Het land en al zijn inwoners waren versmolten; maar ik heb zijn pilaren vastgemaakt. Sela.
175:3\When the earth and all its people become feeble, I am the support of its pillars. (Selah.)
ἐκεῖ συνέτριψεν τὰ κράτη τῶν τόξων ὄπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον διάψαλμα
- 5 Ik heb gezegd tot de onzinnigen: Weest niet onzinnig; en tot de goddelozen: Verhoogt den hoorn niet.
175:4\I say to the men of pride, Let your pride be gone: and to the sinners, Let not your horn be lifted up.
φωτίζεις σὺ θαναμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων
- 6 Verhoogt uw hoorn niet omhoog; spreekt niet met stijven hals.
175:5\Let not your horn be lifted up: let no more words of pride come from your outstretched necks.
ἐταράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνητοι τῇ καρδίᾳ ὑπνωσαν ὑπνον αὐτῶν καὶ οὐχ εὔρον οὐδὲν πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πλοῦτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν
- 7 Want het verhogen komt niet uit het oosten, noch uit het westen, noch uit de woestijn;
175:6\For honour does not come from the east, or from the west, or uplifting from the south;
ἀπὸ ἐπιτιμησέως σου ὁ θεὸς ἰακωβ ἐνόσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοὺς ἵππους
- 8 Maar God is Rechter; Hij vernedert dezen, en verhoogt genen.
175:7\But God is the judge, putting down one, and lifting up another.
σὺ φοβερὸς εἶ καὶ τίς ἀντιστήσεται σοὶ ἀπὸ τότε ἢ ὀργή σου
- 9 Want in des HEEREN hand is een beker, en de wijn is beroerd, vol van mengeling, en Hij schenkt daaruit; doch alle goddelozen der aarde zullen zijndroesemen uitzuigende drinken.
175:8\For in the hand of the Lord is a cup, and the wine is red; it is well mixed, overflowing from his hand: he will make all the sinners of the earth take of it, even to the last drop.
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν γῆ ἐφοβήθη καὶ ἠσύχασεν
- 10 En ik zal het in eeuwigheid verkondigen; ik zal den God Jakobs psalmzingen.
175:9\But I will ever be full of joy, making songs of praise to the God of Jacob.
ἐν τῷ ἀναστήνῃ εἰς κρίσιν τὸν θεὸν τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πρᾶεις τῆς γῆς διάψαλμα

- 11 En ik zal alle hoornen der goddelozen afhouden; de hoornen des rechtvaardigen zullen verhoogd worden.
 \75:10By him will all the horns of the sinners be cut off; but the horns of the upright will be lifted up.
 ὅτι ἐνθῦμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεται σοι καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἑορτάσει σοι
- 1 Een psalm, een lied van Asaf, voor den opperzangmeester, op de Neginoth.
 &ItTo the chief music-maker; put to Neginoth. A Psalm. Of Asaph. A Song.>\
 εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ ἰδιθουν τῷ ασαφ ψαλμός
- 2 God is bekend in Juda; Zijn Naam is groot in Israel.
 \76:1In Judah is the knowledge of God; his name is great in Israel,
 φωνῆ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα φωνῆ μου πρὸς τὸν θεόν καὶ προσέσχεν μοι
- 3 En in Salem is Zijn hut, en Zijn woning in Sion.
 \76:2In Salem is his tent, his resting-place in Zion.
 ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα ταῖς χερσίν μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἠπατήθην ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυχὴ μου
- 4 Aldaar heeft Hij verbroken de vurige pijlen van den boog, het schild, en het zwaard, en den krijg. Sela.
 \76:3There were the arrows of the bow broken, there he put an end to body-cover, sword, and fight. (Selah.)
 ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράνθην ἠδολέσχησα καὶ ὀλιγοψύχησεν τὸ πνεῦμά μου διάψαλμα
- 5 Gij zijt doorluchtiger en heerlijker dan de rooffbergen.
 \76:4You are shining and full of glory, more than the eternal mountains.
 προκατελάβοντο φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοί μου ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλάλησα
- 6 De stouthartigen zijn beroofd geworden; zij hebben hun slaap gesluimerd; en geen van de dappere mannen hebben hun handen gevonden.
 \76:5Gone is the wealth of the strong, their last sleep has overcome them; the men of war have become feeble.
 διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνήσθην καὶ ἐμελέτησα
- 7 Van Uw schelden, o God van Jakob! is samen wagen en paard in slaap gezonken.
 \76:6At the voice of your wrath, O God of Jacob, deep sleep has overcome carriage and horse.
 νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν καὶ ἔσκαλλεν τὸ πνεῦμά μου
- 8 Gij, vreselijk zijt Gij; en wie zal voor Uw aangezicht bestaan, van den tijd Uws toorns af?
 \76:7You, you are to be feared; who may keep his place before you in the time of your wrath?
 μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπόσεται κύριος καὶ οὐ προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι
- 9 Gij deedt een oordeel horen uit den hemel; de aarde vreesde en werd stil,
 \76:8From heaven you gave your decision; the earth, in its fear, gave no sound,
 ἢ εἰς τέλος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν
- 10 Als God opstond ten oordeel, om alle zachtmoedigen der aarde te verlossen. Sela.
 \76:9When God took his place as judge, for the salvation of the poor on the earth. (Selah.)
 ἢ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτιρῆσαι ὁ θεὸς ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμούς αὐτοῦ διάψαλμα
- 11 Want de grimmigheid des mensen zal U loffelijk maken; het overblijfsel der grimmigheden zult Gij opbinden.
 \76:10The ... will give you praise; the rest of ...
 καὶ εἶπα νῦν ἠρξάμην αὐτῆ ἢ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου
- 12 Doet geloften en betaalt ze den HEERE, uw God, gij allen, die rondom Hem zijt! Laat hen Dien, Die te vrezen is, geschenken brengen;
 \76:11Give to the Lord your God what is his by right; let all who are round him give offerings to him who is to be feared.
 ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου
- 13 Die den geest der vorsten als druiven afsnijdt; Die den koningen der aarde vreselijk is.
 \76:12He puts an end to the wrath of rulers; he is feared by the kings of the earth.
 καὶ μελετήσω ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις σου καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασίν σου ἀδολεσχίσω

- 1 Een psalm van Asaf, voor den opperzangmeester, over Jeduthun.
<To the chief music-maker. After Jeduthun. Of Asaph. A Psalm.>
συνέσεως τῷ ασαφ προσέχετε λαός μου τὸν νόμον μου κλίνετε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου
- 2 Mijn stem is tot God, en ik roep; mijn stem is tot God, en Hij zal het oor tot mij neigen.
∇77:1∇I was crying to God with my voice; even to God with my voice, and he gave ear to me.
ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου φθέγγομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς
- 3 Ten dage mijner benauwdheid zocht ik den HEERE; mijn hand was des nachts uitgestrekt, en liet niet af; mijn ziel weigerde getroost te worden.
∇77:2∇In the day of my trouble, my heart was turned to the Lord: my hand was stretched out in the night without resting; my soul would not be comforted.
ὄσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτὰ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν διηγῆσαντο ἡμῖν
- 4 Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar; peinsde ik, zo werd mijn ziel overstelpt. Sela.
∇77:3∇I will keep God in memory, with sounds of grief; my thoughts are troubled, and my spirit is overcome. (Selah.)
οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνέσεις τοῦ κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ ἐποίησεν
- 5 Gij houdt mijn ogen wakende; ik was verslagen, en sprak niet.
∇77:4∇You keep my eyes from sleep; I am so troubled that no words come.
καὶ ἀνέστησεν μαρτύριον ἐν ἰακωβ καὶ νόμον ἔθετο ἐν ἰσραὴλ ὄσα ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν τοῦ γνωρίσαι αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν
- 6 Ik overdacht de dagen van ouds, de jaren der eeuwen.
∇77:5∇My thoughts go back to the days of the past, to the years which are gone.
ὅπως ἂν γνῶ γενεὰ ἑτέρα υἱοὶ οἱ τεχνησόμενοι καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν
- 7 Ik dacht aan mijn snarenspeel; in den nacht overlegde ik in mijn hart, en mijn geest onderzocht:
∇77:6∇The memory of my song comes back to me in the night; my thoughts are moving in my heart; my spirit is searching with care.
ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν καὶ μὴ ἐπιλάβονται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσουσιν
- 8 Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn?
∇77:7∇Will the Lord put me away for ever? will he be kind no longer?
ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα γενεὰ ἣτις οὐ κατηύθυνεν τὴν καρδίαν αὐτῆς καὶ οὐκ ἐπιστάθη μετὰ τοῦ θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς
- 9 Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht?
∇77:8∇Is his mercy quite gone for ever? has his word come to nothing?
υἱοὶ εφραϊμ ἐντείνοντες καὶ βάλλοντες τόξοις ἐστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου
- 10 Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten? Sela.
∇77:9∇Has God put away the memory of his pity? are his mercies shut up by his wrath? (Selah.)
οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι
- 11 Daarna zeide ik: Dit krenkt mij; maar de rechterhand des Allerhoogsten verandert.
∇77:10∇And I said, It is a weight on my spirit; but I will keep in mind the years of the right hand of the Most High.
καὶ ἐπελάθοντο τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς
- 12 Ik zal de daden des HEEREN gedenken; ja, ik zal gedenken Uw wonderen van ouds her;
∇77:11∇I will keep in mind the works of Jah: I will keep the memory of your wonders in the past.
ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίησεν θαυμάσια ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ τάνεως
- 13 En zal al Uw werken betrachten, en van Uw daden spreken.
∇77:12∇I will give thought to all your work, while my mind goes over your acts of power.
διέρρηξεν θάλασσαν καὶ διήγαγεν αὐτοὺς ἔστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἄσκον
- 14 O God! Uw weg is in het heiligdom; wie is een groot God, gelijk God?
∇77:13∇Your way, O God, is holy: what god is so great as our God?
καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας καὶ ὄλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός

- 15 Gij zijt die God, Die wonder doet; Gij hebt Uw sterkte bekend gemaakt onder de volken.
 \77:14\You are the God who does works of power: you have made your strength clear to the nations.
 διέρρηξεν πέτραν ἐν ἐρήμῳ καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ
- 16 Gij hebt Uw volk door Uw arm verlost; de kinderen van Jakob en van Jozef. Sela.
 \77:15\With your arm you have made your people free, the sons of Jacob and Joseph. (Selah.)
 καὶ ἐξήγαγεν ὕδωρ ἐκ πέτρας καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα
- 17 De wateren zagen U, o God! de wateren zagen U, zij beefden; ook waren de afgronden beroerd.
 \77:16\The waters saw you, O God; the waters saw you, they were in fear: even the deep was troubled.
 καὶ προσέθεντο ἔτι τοῦ ἀμαρτάνειν αὐτῷ παρεπίκραναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνδρῶν
- 18 De dikke wolken goten water uit; de bovenste wolken gaven geluid; ook gingen Uw pijlen daarhenen.
 \77:17\The clouds sent out water; the skies gave out a sound; truly, your arrows went far and wide.
 καὶ ἐξεπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν τοῦ αἰτήσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν
- 19 Het geluid Uws donders was in het ronde; de bliksemen verlichtten de wereld; de aarde werd beroerd en daverde.
 \77:18\The voice of your thunder went rolling on; the world was flaming with the light of the storm; the earth was shaking.
 καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ καὶ εἶπαν μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς ἐτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ
- 20 Uw weg was in de zee, en Uw pad in grote wateren, en Uw voetstappen werden niet bekend.
 \77:19\Your way was in the sea, and your road in the great waters; there was no knowledge of your footsteps.
 ἐπεὶ ἐπάταξεν πέτραν καὶ ἐρρύησαν ὕδατα καὶ χεῖμαρροι κατεκλύσθησαν μὴ καὶ ἄρτον δύναται δοῦναι ἢ ἐτοιμάσαι τράπεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ
- 21 Gij leidde Uw volk, als een kudde door de hand van Mozes en Aaron.
 \77:20\You were guiding your people like a flock, by the hand of Moses and Aaron.
 διὰ τοῦτο ἤκουσεν κύριος καὶ ἀνεβάλετο καὶ πῦρ ἀνήφθη ἐν ἰακωβ καὶ ὄργη ἀνέβη ἐπὶ τὸν ἰσραηλ
- 1 Een onderwijzing van Asaf. O mijn volk! neem mijn leer ter oren; neigt ulieder oor tot de redenen mijns monds.
 <Maschil. Of Asaph.> Give ear, O my people, to my law; let your ears be bent down to the words of my mouth.
 ψαλμὸς τῷ ασαφ ὁ θεὸς ἤλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἁγίων σου ἔθεντο ἱερουσαλημ εἰς ὀπωροφυλάκιον
- 2 Ik zal mijn mond opendoen met spreuken; ik zal verborgenheden overvloediglijk uitstorten, van ouds her;
 Opening my mouth I will give out a story, even the dark sayings of old times;
 ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας τῶν ὀσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς
- 3 Die wij gehoord hebben en weten ze, en onze vaders ons verteld hebben.
 Which have come to our hearing and our knowledge, as they were given to us by our fathers.
 ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς ὕδωρ κύκλῳ ἱερουσαλημ καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων
- 4 Wij zullen het niet verbergen voor hun kinderen, voor het navolgende geslacht, vertellende de loffelijkheden des HEEREN, en Zijn sterkheid, en Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft.
 We will not keep them secret from our children; we will make clear to the coming generation the praises of the Lord and his strength, and the great works of wonder which he has done.
 ἐγενήθημεν ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν
- 5 Want Hij heeft een getuigenis opgericht in Jakob, en een wet gesteld in Israel; die Hij onzen vaders geboden heeft, dat zij ze hun kinderen zouden bekendmaken;
 He put up a witness in Jacob, and made a law in Israel; which he gave to our fathers so that they might give knowledge of them to their children;
 ἕως πότε κύριε ὀργισθήσῃ εἰς τέλος ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ ζῆλός σου
- 6 Opdat het navolgende geslacht die weten zou, de kinderen, die geboren zouden worden; en zouden opstaan, en vertellen ze hun kinderen;
 So that the generation to come might have knowledge of them, even the children of the future, who would give word of them to their children;
 ἔκχεον τὴν ὀργὴν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ γινώσκοντά σε καὶ ἐπὶ βασιλείας αἰ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο
- 7 En dat zij hun hoop op God zouden stellen, en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren;
 So that they might put their hope in God, and not let God's works go out of their minds, but keep his laws;
 ὅτι κατέφαγον τὸν ἰακωβ καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν

- 8 En dat zij niet zouden worden gelijk hun vaders, een wederhorig en wederspannig geslacht; een geslacht, dat zijn hart niet richtte, en welks geest niet getrouwwas met God.
And not be like their fathers, a stiff-necked and uncontrolled generation; a generation whose heart was hard, whose spirit was not true to God.
μη μνησθῆς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου ὅτι ἐπτώχευσάμεν σφόδρα
- 9 (De kinderen van Ephraim, gewapende boogschutters, keerden om ten dage des strijds.)
The children of Ephraim, armed with bows, were turned back on the day of the fight.
βοήθησον ἡμῖν ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἕνεκα τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου κύριε ῥῦσαι ἡμᾶς καὶ ἰλάσθητι ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου
- 10 Zij hielden Gods verbond niet, en weigerden te wandelen in Zijn wet.
They were not ruled by God's word, and they would not go in the way of his law;
μήποτε εἴπωσιν τὰ ἔθνη ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἢ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου
- 11 En zij vergaten Zijn daden, en Zijn wonderen, die Hij hun had doen zien.
They let his works go out of their memory, and the wonders which he had made them see.
εἰσελθάτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίονός σου περιποιήσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων
- 12 Voor hun vaderen had Hij wonder gedaan, in Egypteland, in het veld van Zoan.
He did great works before the eyes of their fathers, in the land of Egypt, in the fields of Zoan.
ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν ἐπταπλασίονα εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν τὸν ὀνειδισμόν αὐτῶν ὃν ὠνείδισάν σε κύριε
- 13 Hij kliefde de zee, en deed er hen doorgaan; en de wateren deed Hij staan als een hoop.
The sea was cut in two so that they might go through; the waters were massed together on this side and on that.
ἡμεῖς δὲ λαὸς σου καὶ πρόβατα τῆς νομῆς σου ἀνθομολογησόμεθά σοι εἰς τὸν αἰῶνα εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἴνεσίν σου
- 1 Een psalm van Asaf. O God! Heidenen zijn gekomen in Uw erfenis; zij hebben den tempel Uwer heiligheid verontreinigd; zij hebben Jeruzalem tot steenhopengesteld.
<A Psalm. Of Asaph.> O God, the nations have come into your heritage; they have made your holy Temple unclean; they have made Jerusalem a mass of broken walls.
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων μαρτύριον τῷ ἀσαφ ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ ἀσσυρίου
- 2 Zij hebben de dode lichamen Uwer knechten aan het gevogelte des hemels tot spijs gegeven; het vlees Uwer gunstgenoten aan het gedierte des lands.
They have given the bodies of your servants as food to the birds of the air, and the flesh of your saints to the beasts of the earth.
ὁ ποιμαίνων τὸν ἰσραὴλ πρόσχευς ὁ ὀδηγῶν ὡσεὶ πρόβατα τὸν ἰωσηφ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶν ἐμφάνηθι
- 3 Zij hebben hun bloed rondom Jeruzalem als water vergoten; en er was niemand, die hen begroef.
Their blood has been flowing like water round about Jerusalem; there was no one to put them in their last resting-place.
ἐναντίον εφραϊμ καὶ βενιαμὴν καὶ μανασσὴ ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἔλθε εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς
- 4 Wij zijn onzen naburen een smaadheid geworden; een spot en schimp dien, die rondom ons zijn.
We are looked down on by our neighbours, we are laughed at and made sport of by those who are round us.
ὁ θεὸς ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου καὶ σωθήσμεθα
- 5 Hoe lang, HEERE? Zult Gij eeuwiglijk toornen? Zal Uw ijver als vuur branden?
How long, O Lord? will you be angry for ever? will your wrath go on burning like fire?
κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἕως πότε ὀργίζη ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου
- 6 Stort Uw grimmigheid uit over de heidenen, die U niet kennen, en over de koninkrijken, die Uw Naam niet aanroepen.
Let your wrath be on the nations who have no knowledge of you, and on the kingdoms who have not made prayer to your name.
ψωμειὶς ἡμᾶς ἄρτον δακρύων καὶ ποτιεὶς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ
- 7 Want men heeft Jakob opgegeten, en zij hebben zijn liefelijke woning verwoest.
For they have taken Jacob for their meat, and made waste his house.
ἔθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς
- 8 Gedenk ons de vorige misdaden niet; haast U, laat Uw barmhartigheden ons voorkomen; want wij zijn zeer dun geworden.
Do not keep in mind against us the sins of our fathers; let your mercy come to us quickly, for we have been made very low.
κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον ἡμᾶς καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου καὶ σωθήσμεθα διάψαλμα

- 9 Help ons, o God onzes heils! ter oorzake van de eer Uws Naams; en red ons, en doe verzoening over onze zonden, om Uws Naams wil.
Give us help, O God of our salvation, for the glory of your name; take us out of danger and give us forgiveness for our sins, because of your name.
ἀμπελον ἐξ αἰγύπτου μετήρας ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύτευσας αὐτήν
- 10 Waarom zouden de heidenen zeggen: Waar is hun God? Laat de wraak des vergoten bloeds Uwer knechten onder de heidenen voor onze ogen bekendworden.
Why may the nations say, Where is their God? Let payment for the blood of your servants be made openly among the nations before our eyes.
ὠδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς καὶ κατεφύτευσας τὰς ρίζας αὐτῆς καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ
- 11 Laat het gekerm der gevangenen voor Uw aanschiĳn komen; behoud overig de kinderen des doods, naar de grootheid Uws arms.
Let the cry of the prisoner come before you; with your strong arm make free the children of death;
ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ
- 12 En geef onze naburen zevenvoudig weder in hun schoot hun smaad, waarmede zij U, o Heere! gesmaad hebben.
And give punishment seven times over into the breast of our neighbours for the bitter words which they have said against you, O Lord.
ἐξέτεινεν τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης καὶ ἕως ποταμοῦ τὰς παραφυάδας αὐτῆς
- 13 Zo zullen wij, Uw volk en de schapen Uwer weide, U loven in eeuwigheid, van geslacht tot geslacht; wij zullen Uw roem vertellen.
So we your people, and the sheep of your flock, will give you glory for ever: we will go on praising you through all generations.
ἴνα τί καθέλιες τὸν φραγμὸν αὐτῆς καὶ τρυγῶσιν αὐτήν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδὸν
- 1 Voor den opperzangmeester, op Schoschannim; een getuigenis, een psalm van Asaf.
<To the chief music-maker; put to Shoshannim-eduth. Of Asaph. A Psalm.>
εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν τῷ ασαφ ψαλμός
- 2 O Herder Israels! neem ter ore, Die Jozef als schapen leiddet; Die tussen de cherubim zit, verschĳn blinkende.
Give ear, O Keeper of Israel, guiding Joseph like a flock; you who have your seat on the winged ones, let your glory be seen.
ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν ἀλαλάξατε τῷ θεῷ ἰακωβ
- 3 Wek Uw macht op voor het aangezicht van Ephraim, en Benjamin, en Manasse, en kom tot onze verlossing.
Before Ephraim and Benjamin and Manasseh, let your strength be awake from sleep, and come as our salvation.
λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας
- 4 O God! breng ons weder, en laat Uw aanschiĳn lichten, zo zullen wij verlost worden.
Take us back again, O God; let us see the shining of your face, and let us be safe.
σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι ἐν εὐσήμεν ἡμέρᾳ ἑορτῆς ἡμῶν
- 5 O HEERE, God der heirscharen! hoe lang zult Gij roken tegen het gebed Uws volks?
O Lord God of armies, how long will your wrath be burning against the rest of your people?
ὄτι πρόσταγμα τῷ ἰσραὴλ ἐστὶν καὶ κρίμα τῷ θεῷ ἰακωβ
- 6 Gij spĳst hen met tranenbrood, en drenkt hen met tranen uit een drieling.
You have given them the bread of weeping for food; for their drink you have given them sorrow in great measure.
μαρτύριον ἐν τῷ ἰωσήφ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς αἰγύπτου γλώσσαν ἦν οὐκ ἔγνω ἠκουσεν
- 7 Gij hebt ons onzen naburen tot een twist gesteld, en onze vijanden spotten onder zich.
You make us a cause of war among our neighbours; our haters are laughing at us among themselves.
ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νότον αὐτοῦ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδοῦλευσαν
- 8 O God der heirscharen! breng ons weder, en laat Uw aangezicht lichten; zo zullen wij verlost worden.
Take us back again, O God of armies; let us see the shining of your face, and let us be safe.
ἐν θλίψει ἐπεκαλέσω με καὶ ἐρρυσάμην σε ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταγίδος ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας διάψαλμα
- 9 Gij hebt een wĳnstok uit Egypte overgebracht, hebt de heidenen verdreven, en hebt denzelven geplant;
You took a vine out of Egypt: driving out the nations, and planting it in their land.
ἄκουσον λαός μου καὶ διαμαρτύρομαί σοι ἰσραὴλ ἐὰν ἀκούσης μου

- 10 Gij hebt de plaats voor hem bereid, en zijn wortelen doen inwortelen, zodat hij het land vervuld heeft.
 \80:9\You made ready a place for it, so that it might take deep root, and it sent out its branches over all the land.
 οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφατος οὐδὲ προσκυνήσεις θεῶ ἄλλοτρίῳ
- 11 De bergen zijn met zijn schaduw bedekt geweest, en zijn ranken waren als cederbomen Gods.
 \80:10\The mountains were covered with its shade, and the great trees with its branches.
 ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεὸς σου ὁ ἀναγαγὼν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου πλάτυνον τὸ στόμα σου καὶ πληρώσω αὐτό
- 12 Hij schoot zijn ranken uit tot aan de zee, en zijn scheuten tot aan de rivier.
 \80:11\It sent out its arms to the Sea, and its branches to the River.
 καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαὸς μου τῆς φωνῆς μου καὶ ἰσραηλ οὐ προσέσχεν μοι
- 13 Waarom hebt Gij zijn muren doorgebroken, zodat allen, die den weg voorbijgaan, hem plukken?
 \80:12\Why are its walls broken down by your hands, so that all who go by may take its fruit?
 καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν πορεύονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν
- 14 Het zwijn uit het woud heeft hem uitgewroet, en het wild des velds heeft hem afgeweid.
 \80:13\It is uprooted by the pigs from the woods, the beasts of the field get their food from it.
 εἰ ὁ λαὸς μου ἤκουσέν μου ἰσραηλ ταῖς ὁδοῖς μου εἰ ἐπορεύθη
- 15 O God der heirscharen! keer toch weder; aanschouw uit den hemel, en zie, en bezoek dezen wijnstok,
 \80:14\Come back, O God of armies: from heaven let your eyes be turned to this vine, and give your mind to it,
 ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπεινώσω καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον τὴν χειρὰ μου
- 16 En den stam, dien Uw rechterhand geplant heeft, en dat om den zoon, dien Gij U gesterkt hebt!
 \80:15\Even to the tree which was planted by your right hand, and to the branch which you made strong for yourself.
 οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐνψύσαντο αὐτῷ καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα
- 17 Hij is met vuur verbrand; hij is afgehouden; zij komen om van het schelden Uws aangezichts.
 \80:16\It is burned with fire; it is cut down: they are made waste by the wrath of your face.
 καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς
- 1 Voor den opperzangmeester, op de Gittith, een psalm van Asaf.
 <To the chief music-maker; put to the Gittith. Of Asaph.>
 ψαλμὸς τῷ ασαφ ὁ θεὸς ἔστι ἐν συναγωγῇ θεῶν ἐν μέσῳ δὲ θεοῦ διακρίνει
- 2 Zingt vrolijk Gode, onze Sterkte; juicht den God van Jakob.
 \81:1\Make a song to God our strength: make a glad cry to the God of Jacob.
 ἕως πότε κρίνετε ἀδικίαν καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε διάψαλμα
- 3 Heft een psalm op, en geeft de trommel; de liefelijke harp met de luit.
 \81:2\Take up the melody, playing on an instrument of music, even on corded instruments.
 κρίνατε ὄρφανὸν καὶ πτωχὸν ταπεινὸν καὶ πένητα δικαιώσατε
- 4 Blaast de bazuin in de nieuwe maan, ter bestemder tijd, op onzen feestdag.
 \81:3\Let the horn be sounded in the time of the new moon, at the full moon, on our holy feast-day:
 ἐξέλεσθε πένητα καὶ πτωχὸν ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε
- 5 Want dit is een inzetting in Israel, een recht van den God Jakobs.
 \81:4\For this is a rule for Israel, and a law of the God of Jacob.
 οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν ἐν σκότει διαπορεύονται σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς
- 6 Hij heeft het gezet tot een getuigenis in Jozef, als Hij uitgetogen was tegen Egypteland; alwaar ik gehoord heb een spraak, die ik niet verstond;
 \81:5\He gave it to Joseph as a witness, when he went out over the land of Egypt; then the words of a strange tongue were sounding in my ears.
 ἐγὼ εἶπα θεοὶ ἔστε καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες

- 7 Ik heb zijn schouder van den last onttrokken; zijn handen zijn van de potten ontslagen.
 \81:6I took the weight from his back; his hands were made free from the baskets.
 ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πίπτετε
- 8 In de benauwdheid riept gij, en Ik hielp u uit; Ik antwoordde u uit de schuilplaats des donders; Ik beproefde u aan de wateren van Meriba. Sela.
 \81:7You gave a cry in your trouble, and I made you free; I gave you an answer in the secret place of the thunder; I put you to the test at the waters of Meribah. (Selah.)
 ἀνάστα ὁ θεός κρῖνον τὴν γῆν ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν
- 1 Een psalm van Asaf. God staat in de vergadering Godes; Hij oordeelt in het midden der goden;
 <A Psalm. Of Asaph.> God is in the meeting-place of God; he is judging among the gods.
 ᾠδὴ ψαλμοῦ τῷ ασαφ
- 2 Hoe lang zult gijlieden onrecht oordelen, en het aangezicht der goddelozen aannemen? Sela.
 How long will you go on judging falsely, having respect for the persons of evil-doers? (Selah.)
 ὁ θεός τίς ὁμοιωθήσεται σοὶ μὴ σιγήσης μηδὲ καταπραύνης ὁ θεός
- 3 Doet recht den arme en den wees; rechtvaardigt den verdrukte en den arme.
 Give ear to the cause of the poor and the children without fathers; let those who are troubled and in need have their rights.
 ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ἤχησαν καὶ οἱ μισοῦντές σε ἤραν κεφαλὴν
- 4 Verlost den arme en den behoeftige, rukt hem uit der goddelozen hand.
 Be the saviour of the poor and those who have nothing; take them out of the hand of the evil-doers.
 ἐπὶ τὸν λαόν σου κατεπανουργέυσαντο γνώμην καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου
- 5 Zij weten niet, en verstaan niet; zij wandelen steeds in duisternis; dies wankelen alle fondamenten der aarde.
 They have no knowledge or sense; they go about in the dark: all the bases of the earth are moved.
 εἶπαν δεῦτε καὶ ἐξολεθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους καὶ οὐ μὴ μνησθῆ τὸ ὄνομα ἰσραηλ ἔτι
- 6 Ik heb wel gezegd: Gij zijt goden; en gij zijt allen kinderen des Allerhoogsten;
 I said, You are gods; all of you are the sons of the Most High:
 ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμοιοῖα ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ σοῦ διαθήκην διέθεντο
- 7 Nochtans zult gij sterven als een mens; en als een van de vorsten zult gij vallen.
 But you will come to death like men, falling like one of the rulers of the earth.
 τὰ σκηνώματα τῶν ἰδουμαίων καὶ οἱ ἰσραηλῖται μωαβ καὶ οἱ αἰθιοπιοὶ
- 8 Sta op, o God! oordeel het aardrijk, want Gij bezit alle natien. Psalmen 83
 Up! O God, come as judge of the earth; for all the nations are your heritage.
 γεβαλ καὶ αμμων καὶ αμαλῆκ καὶ ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικοῦντων τύρον
- 1 Een lied, een psalm van Asaf.
 <A Song. A Psalm. Of Asaph.>
- 2 O God! zwijg niet, houd U niet als doof, en zijt niet stil, o God!
 \83:1O God, do not keep quiet: let your lips be open and take no rest, O God.
 ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου κύριε τῶν δυνάμεων
- 3 Want zie, Uw vijanden maken getier, en Uw haters steken het hoofd op.
 \83:2For see! those who make war on you are out of control; your haters are lifting up their heads.
 ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς ἀλλὰς τοῦ κυρίου ἢ καρδίᾳ μου καὶ ἡ σὰρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα
- 4 Zij maken listiglijk een heimelijken aanslag tegen Uw volk, en beraadslagen zich tegen Uw verborgen.
 \83:3They have made wise designs against your people, talking together against those whom you keep in a secret place.
 καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν καὶ τρυγῶν νοσσιᾶν ἑαυτῇ οὗ θήσει τὰ νοσσία αὐτῆς τὰ θυσιαστήρια σου κύριε τῶν δυνάμεων ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ θεός μου

- 5 Zij hebben gezegd: Komt, en laat ons hen uitroeien, dat zij geen volk meer zijn; dat aan den naam Israels niet meer gedacht worde.
 \83:4\They have said, Come, let us put an end to them as a nation; so that the name of Israel may go out of man's memory.
 μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσίν σε διάψαλμα
- 6 Want zij hebben in het hart te zamen geraadslaagd; tegen U hebben zij een verbond gemaakt;
 \83:5\For they have all come to an agreement; they are all joined together against you:
 μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐστὶν ἢ ἀντίλημψις αὐτοῦ παρὰ σοῦ κύριε ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο
- 7 De tenten van Edom en der Ismaelieten, Moab en de Hagarenen;
 \83:6\The tents of Edom and the Ishmaelites; Moab and the Hagarites;
 ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ κλαυθμῶνος εἰς τόπον ὃν ἔθετο καὶ γὰρ εὐλογίας δώσει ὁ νομοθετῶν
- 8 Gebal, en Ammon, en Amalek, Palestina met de inwoners van Tyrus.
 \83:7\Gebal and Ammon and Amalek; the Philistines and the people of Tyre;
 πορεύσονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν ὀφθήσεται ὁ θεὸς τῶν θεῶν ἐν σίων
- 9 Ook heeft zich Assur bij hen gevoegd; zij zijn den kinderen van Lot tot een arm geweest. Sela.
 \83:8\Assur is joined with them; they have become the support of the children of Lot. (Selah.)
 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου ἐνώτισαι ὁ θεὸς ἰακωβ διάψαλμα
- 10 Doe hun als Midian, als Sisera, als Jabin aan de beek Kison;
 \83:9\Do to them what you did to the Midianites; what you did to Sisera and Jabin, at the stream of Kishon:
 ὑπερασπιστὰ ἡμῶν ἰδέ ὁ θεὸς καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου
- 11 Die verdelgd zijn te Endor; zij zijn geworden tot drek der aarde.
 \83:10\Who came to destruction at En-dor; their bodies became dust and waste.
 ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ὑπὲρ χιλιάδας ἐξελεξάμην παραρριπτέσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ μᾶλλον ἢ οἰκεῖν ἐν σκηνώμασιν ἀμαρτωλῶν
- 12 Maak hen en hun prinsen als Oreb en als Zeeb, en al hun vorsten als Zebah en als Zalmuna;
 \83:11\Make their chiefs like Oreb and Zeeb; and all their rulers like Zebah and Zalmunna:
 ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος ὁ θεός χάριν καὶ δόξαν δώσει κύριος οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοὺς πορευομένους ἐν ἀκακίᾳ
- 13 Die zeiden: Laat ons de schone woningen Gods voor ons in erfelijke bezitting nemen.
 \83:12\Who have said, Let us take for our heritage the resting-place of God.
 κύριε τῶν δυνάμεων μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ
- 1 Voor den opperzangmeester, op de Gittith; een psalm, voor de kinderen van Korach.
 <To the chief music-maker; put to the Gittith A Psalm. Of the sons of Korah.>\
 εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς κορε ψαλμός
- 2 Hoe liefelijk zijn Uw woningen, o HEERE der heirscharen!
 \84:1\How dear are your tents, O Lord of armies!
 εὐδόκησας κύριε τὴν γῆν σου ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν ἰακωβ
- 3 Mijn ziel is begerig, en bezwijkt ook van verlangen, naar de voorhoven des HEEREN; mijn hart en mijn vlees roepen uit tot den levenden God.
 \84:2\The passion of my soul's desire is for the house of the Lord; my heart and my flesh are crying out for the living God.
 ἀφήκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου ἐκάλυψας πάσας τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν διάψαλμα
- 4 Zelfs vindt de mus een huis, en de zwaluw een nest voor zich, waar zij haar jongen legt, bij Uw altaren, HEERE der heirscharen, mijn Koning, en mijn God!
 \84:3\The little birds have places for themselves, where they may put their young, even your altars, O Lord of armies, my King and my God.
 κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργὴν σου ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ σου
- 5 Welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis wonen; zij prijzen U gestadiglijk. Sela.
 \84:4\Happy are they whose resting-place is in your house: they will still be praising you. (Selah.)
 ἐπίστρεψον ἡμᾶς ὁ θεὸς τῶν σωτηριῶν ἡμῶν καὶ ἀπόστρεψον τὸν θυμὸν σου ἀφ' ἡμῶν

- 6 Welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in U is, in welker hart de gebaande wegen zijn.
 \84:5\Happy is the man whose strength is in you; in whose heart are the highways to Zion.
 μη εις τον αιωνα οργισθηση ημιν η διατενεις την οργην σου απο γενεας εις γενεαν
- 7 Als zij door het dal der moerbezenbomen doorgaan, stellen zij Hem tot een fontein; ook zal de regen hen gans rijkelijk overdekken.
 \84:6\Going through the valley of balsam-trees, they make it a place of springs; it is clothed with blessings by the early rain.
 ο θεος συ επιστρεψας ζωσεις ημας και ο λαος σου ευφρανθησεται επι σοι
- 8 Zij gaan van kracht tot kracht; een iegelijk van hen zal verschijnen voor God in Sion.
 \84:7\They go from strength to strength; every one of them comes before God in Zion.
 δειζον ημιν κυριε το ελεος σου και το σωτηριον σου δωης ημιν
- 9 HEERE, God der heirscharen! hoor mijn gebed; neem het ter oren, o God van Jakob! Sela.
 \84:8\O Lord God of armies, let my prayer come to you: give ear, O God of Jacob. (Selah.)
 ακουσομαι τι λαλησει εν εμοι κυριος ο θεος οτι λαλησει ειρηνην επι τον λαον αυτου και επι τους οσιους αυτου και επι τους επιστρεφοντας προς αυτον καρδιαν
- 10 O God, ons Schild! zie, en aanschouw het aangezicht Uws gezalfden.
 \84:9\O God, let your eyes be on him who is our safe cover, and let your heart be turned to your king.
 πλην εγγυς των φοβουμενων αυτον το σωτηριον αυτου του κατασκηνωσαι δοξαν εν τη γη ημων
- 11 Want een dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan den dorpel in het huis mijns Gods te wezen, dan lang te wonen in de tenten dergoddeloosheid.
 \84:10\For a day in your house is better than a thousand. It is better to be a door-keeper in the house of my God, than to be living in the tents of sin.
 ελεος και αληθεια συνητησαν δικαιοσυνη και ειρηνη κατεφιλησαν
- 12 Want God, de HEERE, is een Zon en Schild; de HEERE zal genade en eer geven; Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen.
 \84:11\The Lord God is our sun and our strength: the Lord will give grace and glory: he will not keep back any good thing from those whose ways are upright.
 αληθεια εκ της γης ανετειλεν και δικαιοσυνη εκ του ουρανου διεκυψεν
- 13 HEERE der heirscharen! welgelukzalig is de mens, die op U vertrouwt. Psalmen 85
 \84:12\O Lord of armies, happy is the man whose hope is in you.
 και γαρ ο κυριος δωσει χρηστικότητα και η γη ημων δωσει τον καρπον αυτης
- 1 Een psalm, voor den opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.
 <To the chief music-maker. A Psalm. Of the sons of Korah.>\
 προσευχη τω δαυιδ κλινον κυριε το ους σου και επακουσον μου οτι πτωχος και πενης ειμι εγω
- 2 Gij zijt Uw lande gunstig geweest, HEERE! de gevangenis van Jakob hebt Gij gewend.
 \85:1\Lord, you were good to your land: changing the fate of Jacob.
 φυλαξον την ψυχην μου οτι οσιος ειμι σωσον τον δουλον σου ο θεος μου τον ελπίζοντα επι σε
- 3 De misdaad Uws volks hebt Gij weggenomen; Gij hebt al hun zonden bedekt. Sela.
 \85:2\The wrongdoing of your people had forgiveness; all their sin had been covered. (Selah.)
 ελεησον με κυριε οτι προς σε κεκραζομαι ολην την ημεραν
- 4 Gij hebt weggenomen al Uw verbolgenheid; Gij hebt U gewend van de hittigheid Uws toorns.
 \85:3\You were no longer angry: you were turned from the heat of your wrath.
 ευφρανον την ψυχην του δουλου σου οτι προς σε κυριε ηρα την ψυχην μου
- 5 Breng ons weder, o God onzes heils! en doe te niet Uw toornigheid over ons.
 \85:4\Come back to us, O God of our salvation, and be angry with us no longer.
 οτι συ κυριε χρηστος και επιεικης και πολυελεος πασι τοις επικαλουμενοις σε
- 6 Zult Gij eeuwiglijk tegen ons toornen? Zult Gij Uw toorn uitstrekken van geslacht tot geslacht?
 \85:5\Will you go on being angry with us for ever? will you keep your wrath against us through all the long generations?
 ενωτισαι κυριε την προσευχην μου και προσχες τη φωνη της δεησεως μου

- 7 Zult Gij ons niet weder levend maken, opdat Uw volk zich in U verblijde?
 \85:6\Will you not give us life again, so that your people may be glad in you?
 ἐν ἡμέρῃ θλίψεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ ὅτι εἰσήκουσάς μου
- 8 Toon ons Uw goedertierenheid, o HEERE, en geef ons Uw heil.
 \85:7\Let us see your mercy, O Lord, and give us your salvation.
 οὐκ ἔστιν ὁμοίός σοι ἐν θεοῖς κύριε καὶ οὐκ ἔστιν κατὰ τὰ ἔργα σου
- 9 Ik zal horen, wat God, de HEERE, spreken zal; want Hij zal tot Zijn volk en tot Zijn gunstgenoten van vrede spreken; maar dat zij niet weder tot dwaasheidkeren.
 \85:8\I will give ear to the voice of the Lord; for he will say words of peace to his people and to his saints; but let them not go back to their foolish ways.
 πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐποίησας ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου κύριε καὶ δοξάσουσιν τὸ ὄνομά σου
- 10 Zekerlijk, Zijn heil is nabij degenen, die Hem vrezen, opdat in ons land eer wone.
 \85:9\Truly, his salvation is near to his worshippers; so that glory may be in our land.
 ὅτι μέγας εἶ σὺ καὶ ποιῶν θαυμάσια σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ὁ μέγας
- 11 De goedertierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten; de gerechtigheid en vrede zullen elkander kussen.
 \85:10\Mercy and faith have come together; righteousness and peace have given one another a kiss.
 ὁδήγησόν με κύριε τῇ ὁδῷ σου καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου εὐφρανθήτω ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου
- 12 De waarheid zal uit de aarde spruiten, en gerechtigheid zal van den hemel nederzien.
 \85:11\Faith comes up from the earth like a plant; righteousness is looking down from heaven.
 ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ὁ θεὸς μου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα
- 13 Ook zal de HEERE het goede geven; en ons land zal zijn vrucht geven.
 \85:12\The Lord will give what is good; and our land will give its increase.
 ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ καὶ ἔρρῶσω τὴν ψυχὴν μου ἐξ ἕξι κατωτάτου
- 14 De gerechtigheid zal voor Zijn aangezicht henegaan, en Hij zal ze zetten op den weg Zijner voetstappen. Psalmen 86
 \85:13\Righteousness will go before him, making a way for his footsteps.
 ὁ θεὸς παράνομοι ἐπανεστήσαν ἐπ' ἐμέ καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐξήτησαν τὴν ψυχὴν μου καὶ οὐ προέθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν
- 1 Een gebed van David. HEERE! neig Uw oor, verhoor mij; want ik ben ellendig en nooddruftig.
 <A Prayer. Of David.> Let your ears be open to my voice, O Lord, and give me an answer; for I am poor and in need.
 τοῖς υἱοῖς κορε ψαλμὸς ψδῆς οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσιν τοῖς ἁγίοις
- 2 Bewaar mijn ziel, want ik ben Uw gunstgenoot, o Gij, mijn God! verlos Uw knecht die op U vertrouwt.
 Keep my soul, for I am true to you; O my God, give salvation to your servant, whose hope is in you.
 ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας σιων ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα ἰακωβ
- 3 Zijt mij genadig, HEERE! want ik roep tot U den gansen dag.
 Have mercy on me, O Lord; for my cry goes up to you all the day.
 δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ θεοῦ διάψαλμα
- 4 Verheug de ziel Uws knechts; want tot U, HEERE! verhef ik mijn ziel.
 Make glad the soul of your servant; for it is lifted up to you, O Lord.
 μνησθήσομαι ρααβ καὶ βαβυλώνος τοῖς γνώσκοσίν με καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ τύρος καὶ λαὸς αἰθιοπῶν οὗτοι ἐγενήθησαν ἐκεῖ
- 5 Want Gij, HEERE! zijt goed, en gaarne vergevende, en van grote goedertierenheid allen, die U aanroepen.
 You are good, O Lord, and full of forgiveness; your mercy is great to all who make their cry to you.
 μήτηρ σιων ἐρεῖ ἄνθρωπος καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτήν ὁ ὕψιστος
- 6 HEERE! neem mijn gebed ter ore, en merk op de stem mijner smekingen.
 O Lord, give ear to my prayer; and take note of the sound of my requests.
 κύριος διηγησεται ἐν γραφῇ λαῶν καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ διάψαλμα

- 7 In den dag mijner benauwdheid roep ik U aan, want Gij verhoort mij.
In the day of my trouble I send up my cry to you; for you will give me an answer.
ὡς εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί
- 1 Een psalm, een lied voor de kinderen van Korach. Zijn grondslag is op de bergen der heiligheid.
<Of the sons of Korah. A Psalm. A Song.> This house is resting on the holy mountain.
ὥδῃ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς κοραε εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ μαελεθ τοῦ ἀποκριθῆναι συνέσεως αιμαν τῷ ισραηλίτῃ
- 2 De HEERE bemint de poorten van Sion boven alle woningen van Jakob.
The Lord has more love for the doors of Zion than for all the tents of Jacob.
κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου
- 3 Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods! Sela.
Noble things are said of you, O town of God. (Selah.)
εἰσελάτῳ ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου κλίνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέξιόν μου κύριε
- 4 Ik zal Rahab en Babel vermelden, onder degenen, die Mij kennen; ziet, de Filistijn, en de Tyrier, met den Moor, deze is aldaar geboren.
Rahab and Babylon will be named among those who have knowledge of me; see, Philistia and Tyre, with Ethiopia; this man had his birth there.
ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχή μου καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ ἄδῃ ἤγγισεν
- 5 En van Sion zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren; en de Allerhoogste Zelf zal hen bevestigen.
And of Zion it will be said, This or that man had his birth there; and the Most High will make her strong.
προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον ἐγενήθην ὡς ἄνθρωπος ἄβοήθητος ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος
- 6 De HEERE zal hen rekenen in het opschrijven der volken, zeggende: Deze is aldaar geboren. Sela.
The Lord will keep in mind, when he is writing the records of the people, that this man had his birth there. (Selah.)
ὡσεὶ τραυματῖαι ἐρριμμένοι καθεδόντες ἐν τάφῳ ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἀπόσθησαν
- 7 En de zangers, gelijk de speellieden, mitsgaders al mijn fonteinen, zullen binnen u zijn. Psalmen 88
The players on instruments will be there, and the dancers will say, All my springs are in you.
ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου
- 1 Een lied, een psalm voor de kinderen van Korach, voor den opperzangmeester, op Machalath Leannoth; een onderwijzing van Heman, den Ezrahiet.
<A Song. A Psalm. Of the sons of Korah. To the chief music-maker; put to Mahalath Leannoth. Maschil. Of Heman the Ezrahite.>
συνέσεως αιθαν τῷ ισραηλίτῃ
- 2 O HEERE, God mijns heils! bij dag, bij nacht roep ik voor U.
88:1O Lord, God of my salvation, I have been crying to you for help by day and by night:
τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα ἤσομαι εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου
- 3 Laat mijn gebed voor Uw aanschijn komen; neig Uw oor tot mijn geschrei.
88:2Let my prayer come before you; give ear to my cry:
ὅτι εἶπας εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου
- 4 Want mijn ziel is der tegenheden zat, en mijn leven raakt tot aan het graf.
88:3For my soul is full of evils, and my life has come near to the underworld.
διεθέμην διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου ὥμοσα δαυὶδ τῷ δοῦλῳ μου
- 5 Ik ben gerekend met degenen, die in de kuil nederdalen; ik ben geworden als een man, die krachteloos is;
88:4I am numbered among those who go down into the earth; I have become like a man for whom there is no help:
ἕως τοῦ αἰῶνος ἐτοιμάσω τὸ σπέρμα σου καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον σου διάψαλμα
- 6 Afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die Gij niet meer gedenkt, en zij zijn afgesneden van Uw hand.
88:5My soul is among the dead, like those in the underworld, to whom you give no more thought; for they are cut off from your care.
ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου κύριε καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων

- 7 Gij hebt mij in den ondersten kuil gelegd, in duisternissen, in diepten.
 \88:6\You have put me in the lowest deep, even in dark places.
 ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ κυρίῳ καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν νείοις θεοῦ
- 8 Uw grimmigheid ligt op mij; Gij hebt mij nedergedrukt met al Uw baren. Sela.
 \88:7\The weight of your wrath is crushing me, all your waves have overcome me. (Selah.)
 ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλή ἁγίων μέγας καὶ φοβερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλω αὐτοῦ
- 9 Mijn bekenden hebt Gij verre van mij gedaan, Gij hebt mij hun tot een groten gruwel gesteld; ik ben besloten, en kan niet uitkomen.
 \88:8\You have sent my friends far away from me; you have made me a disgusting thing in their eyes: I am shut up, and not able to come out.
 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων τίς ὁμοίός σοι δυνατὸς εἶ κύριε καὶ ἡ ἀλήθεια σου κύκλω σου
- 10 Mijn oog treurt vanwege verdrukking; HEERE! ik roep tot U den gansen dag; ik strek mijn handen uit tot U.
 \88:9\My eyes are wasting away because of my trouble: Lord, my cry has gone up to you every day, my hands are stretched out to you.
 σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραΰνεις
- 11 Zult Gij wonder doen aan de doden? Of zullen de overledenen opstaan, zullen zij U loven? Sela.
 \88:10\Will you do works of wonder for the dead? will the shades come back to give you praise? (Selah.)
 σὺ ἐταπείνωσας ὡς τρουματίαν ὑπερήφανον καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς ἐχθρούς σου
- 12 Zal Uw goedertierenheid in het graf verteld worden, Uw getrouwheid in het verderf?
 \88:11\Will the story of your mercy be given in the house of the dead? will news of your faith come to the place of destruction?
 σοὶ εἰσιν οἱ οὐρανοὶ καὶ σὴ ἐστὶν ἡ γῆ τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας
- 13 Zullen Uw wonderen bekend worden in de duisternis, en Uw gerechtigheid in het land der vergetelheid?
 \88:12\May there be knowledge of your wonders in the dark? or of your righteousness where memory is dead?
 τὸν βορρᾶν καὶ θαλάσσης σὺ ἔκτισας θαβωρ καὶ ἐρμων ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται
- 14 Maar ik, HEERE! roep tot U, en mijn gebed komt U voor in den morgenstond.
 \88:13\But to you did I send up my cry, O Lord; in the morning my prayer came before you.
 σὸς ὁ βραχίον μετὰ δυναστείας κραταιωθήτω ἡ χεὶρ σου ὑψωθήτω ἡ δεξιὰ σου
- 15 HEERE! waarom verstoot Gij mijn ziel, en verbergt Uw aanschijn voor mij?
 \88:14\Lord, why have you sent away my soul? why is your face covered from me?
 δικαιοσύνη καὶ κρίμα ἐτοιμασία τοῦ θρόνου σου ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύεται πρὸ προσώπου σου
- 16 Van der jeugd aan ben ik bedrukt en doodbrakende; ik draag Uw vervaarnissen, ik ben twijfelmoedig.
 \88:15\I have been troubled and in fear of death from the time when I was young; your wrath is hard on me, and I have no strength.
 μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλλαγμὸν κύριε ἐν τῷ φωτι τοῦ προσώπου σου πορεύονται
- 17 Uw hittige toornigheden gaan over mij; Uw verschrikkingen doen mij vergaan.
 \88:16\The heat of your wrath has gone over me; I am broken by your cruel punishments.
 καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται
- 18 Den gansen dag omringen zij mij als water; te zamen omgeven zij mij.
 \88:17\They are round me all the day like water; they have made a circle about me.
 ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν εἶ σὺ καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν
- 19 Gij hebt vriend en metgezel verre van mij gedaan; mijn bekenden zijn in duisternis. Psalmen 89
 \88:18\You have sent my friends and lovers far from me; I am gone from the memory of those who are dear to me.
 ὅτι τοῦ κυρίου ἡ ἀντίληψις καὶ τοῦ ἁγίου ἰσραὴλ βασιλέως ἡμῶν
- 1 Een onderwijzing van Ethan, den Ezrahiet.
 <Maschil. Of Ethan the Ezrahite.>
 προσευχὴ τοῦ μουσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ κύριε καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ

- 2 Ik zal de goedertierenheid des HEEREN eeuwiglijk zingen; ik zal Uw waarheid met mijn mond bekend maken, van geslacht tot geslacht.
 \89:1\My song will be of the mercies of the Lord for ever: with my mouth will I make his faith clear to all generations.
 πρὸ τοῦ ὄρη γενηθῆναι καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ
- 3 Want ik heb gezegd: Uw goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden; in de hemelen zelve hebt Gij Uw waarheid bevestigd, zeggende:
 \89:2\For you have said, Mercy will be made strong for ever; my faith will be unchanging in the heavens.
 μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπεινώσιν καὶ εἶπας ἐπιστρέψατε υἱοὶ ἀνθρώπων
- 4 Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene; Ik heb Mijn knecht David gezworen:
 \89:3\I have made an agreement with the man of my selection, I have made an oath to David my servant;
 ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου ὡς ἡ ἡμέρα ἡ ἐχθὲς ἦτις διήλθεν καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί
- 5 Ik zal uw zaad tot in eeuwigheid bevestigen, en uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht. Sela.
 \89:4\I will make your seed go on for ever, your kingdom will be strong through all generations. (Selah.)
 τὰ ἐξουθενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται τὸ πρῶτὸ ὡσεὶ χλόη παρέλθοι
- 6 Dies loven de hemelen Uw wonderen, o HEERE! ook is Uw getrouwheid in de gemeente der heiligen.
 \89:5\In heaven let them give praise for your wonders, O Lord; and your unchanging faith among the saints.
 τὸ πρῶτὸ ἀνθήσκει καὶ παρέλθοι τὸ ἐσπέρας ἀποπέσοι σκληρυνθεὶ καὶ ξηρανθεὶ
- 7 Want wie mag in den hemel tegen den HEERE geschat worden? Wie is den HEERE gelijk, onder de kinderen der sterken?
 \89:6\For who is there in the heavens in comparison with the Lord? who is like the Lord among the sons of the gods?
 ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν
- 8 God is grotelijks geducht in den raad der heiligen, en vreselijk boven allen, die rondom Hem zijn.
 \89:7\God is greatly to be feared among the saints, and to be honoured over all those who are about him.
 ἔθου τῆς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου
- 9 O HEERE, God der heirscharen! wie is als Gij, grootmachtig, o HEERE! en Uw getrouwheid is rondom U.
 \89:8\O Lord God of armies, who is strong like you, O Jah? and your unchanging faith is round about you.
 ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξελίπομεν καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνην ἐμελέτων
- 10 Gij heerst over de opgeblazenheid der zee; wanneer haar baren zich verheffen, zo stilt Gij ze.
 \89:9\You have rule over the sea in storm; when its waves are troubled, you make them calm.
 αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν ἐν αὐτοῖς ἐβδομήκοντα ἔτη ἐὰν δὲ ἐν δυναστεῖαις ὀδοήκοντα ἔτη καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος ὅτι ἐπήλθεν πραύτης ἐφ' ἡμᾶς καὶ παιδευθησόμεθα
- 11 Gij hebt Rahab verbrijzeld als een verslagene; Gij hebt Uw vijanden verstrooid met den arm Uwer sterkte.
 \89:10\Rahab was crushed by you like one wounded to death; with your strong arm you put to flight all your haters.
 τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου τὸν θυμὸν σου
- 12 De hemel is Uwe, ook is de aarde Uwe; de wereld en haar volheid, die hebt Gij gegrond.
 \89:11\Yours are the heavens, and the earth is yours; you have made the world, and everything which is in it.
 ἐξαριθμήσασθαι τὴν δεξιάν σου οὕτως γνώρισον καὶ τοὺς πεπεδημένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ
- 13 Het noorden en het zuiden, die hebt Gij geschapen; Thabor en Hermon juichen in Uw Naam.
 \89:12\You have made the north and the south; Tabor and Hermon are sounding with joy at your name.
 ἐπίστρεψον κύριε ἕως πότε καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου
- 14 Gij hebt een arm met macht; Uw hand is sterk, Uw rechterhand is hoog.
 \89:13\Yours is an arm of power; strong is your hand and high your right hand.
 ἐνεπλήσθημεν τὸ πρῶτὸ τοῦ ἐλέους σου καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν
- 15 Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons; goedertierenheid en waarheid gaan voor Uw aanschijn henen.
 \89:14\The seat of your kingdom is resting on righteousness and right judging; mercy and good faith come before your face.
 εὐφράνθημεν ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπεινώσας ἡμᾶς ἐτῶν ὧν εἶδομεν κακὰ

- 16 Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent; o HEERE! zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen.
 \89:15 Happy are the people who have knowledge of the holy cry: the light of your face, O Lord, will be shining on their way.
 και ιδε̄ επῑ το̄υς δούλους σου καῑ τᾱ εργᾱ σου καῑ ο̄δηγησον̄ το̄υς υιο̄υς αῡτω̄ν
- 17 Zij zullen zich den gansen dag verheugen in Uw Naam, en door Uw gerechtigheid verhoogd worden.
 \89:16 In your name will they have joy all the day: in your righteousness will they be lifted up.
 καῑ ε̄στω̄ η̄ λαμπρότης κυριοῡ τοῡ θεοῡ η̄μων̄ ε̄φ' η̄μᾱς καῑ τᾱ εργᾱ των̄ χειρων̄ η̄μων̄ κατε̄υθουν̄ ε̄φ' η̄μᾱς
- 1 Een gebed van Mozes, den man Gods. HEERE! Gij zijt ons geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht.
 <A Prayer of Moses, the man of God.> Lord, you have been our resting-place in all generations.
 αῑνος̄ ω̄δης̄ τῷ̄ δαυιδ̄ ο̄ κατοικων̄ εν̄ βοηθεῑα τοῡ ῡπιστοῡ εν̄ σκε̄πη τοῡ θεοῡ τοῡ οῡρανοῡ αῡλισθη̄σεται
- 2 Eer de bergen geboren waren, en Gij de aarde en de wereld voortgebracht hadt, ja, van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God.
 Before the mountains were made, before you had given birth to the earth and the world, before time was, and for ever, you are God.
 ε̄ρεῑ τῷ̄ κυριῷ̄ αν̄τλη̄μπτω̄ρ μοῡ εῑ καῑ καταφυγη̄ μοῡ ο̄ θεός μοῡ ε̄λπιῶ̄ ε̄π' αῡτόν
- 3 Gij doet den mens wederkeren tot verbrijzeling, en zegt: Keert weder, gij mensenkinderen!
 You send man back to his dust; and say, Go back, you children of men.
 ὅτι αῡτο̄ς ρύσεταῑ με̄ εκ̄ παγιδος̄ θηρευτων̄ καῑ ἀπο̄ λόγοῡ ταραχώδους
- 4 Want duizend jaren zijn in Uw ogen als de dag van gisteren, als hij voorbijgegaan is, en als een nachtwak.
 For to you a thousand years are no more than yesterday when it is past, and like a watch in the night.
 εν̄ το̄ις μεταφ̄ρε̄νοις αῡτοῦ̄ επισκιᾱσεῑ σοῑ καῑ ῡπο̄ τὰς̄ πτε̄ρυγας̄ αῡτοῦ̄ ε̄λπιεις̄ ὀπλω̄ κυκλώσεῑ σε̄ η̄ ἀλήθειᾱ αῡτοῦ̄
- 5 Gij overstroomt hen; zij zijn gelijk een slaap; in den morgenstond zijn zij gelijk het gras, dat verandert;
 ...
 οὐ φοβη̄θη̄ση̄ ἀπο̄ φόβοῡ νυκτερινοῦ̄ ἀπο̄ βέλους̄ πετομένοῡ ἡμέρας
- 6 In den morgenstond bloeit het, en het verandert; des avonds wordt het afgesneden, en het verdort.
 In the morning it is green; in the evening it is cut down, and becomes dry.
 ἀπο̄ πράγματος̄ διαπορευομένοῡ εν̄ σκότεῑ ἀπο̄ συμπτώματος̄ καῑ δαιμονίοῡ μεσημβρινοῦ̄
- 7 Want wij vergaan door Uw toorn; en door Uw grimmigheid worden wij verschrikt.
 We are burned up by the heat of your passion, and troubled by your wrath.
 πεσεῑταῑ εκ̄ τοῡ κλίτους̄ σοῡ χιλιάς̄ καῑ μυριάς̄ εκ̄ δεξιῶ̄ν σοῡ πρὸς̄ σέ̄ δε̄ οὐκ̄ ἐγγῑει
- 8 Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, onze heimelijke zonden in het licht Uws aanschijns.
 You have put our evil doings before you, our secret sins in the light of your face.
 πλη̄ν̄ το̄ις̄ ὀφθαλμο̄ις̄ σοῡ κατανοήσεις̄ καῑ ανταπο̄δοσιν̄ ἁμαρτωλῶ̄ν̄ ὄψη
- 9 Want al onze dagen gaan henen door Uw verbolgenheid; wij brengen onze jaren door als een gedachte.
 For all our days have gone by in your wrath; our years come to an end like a breath.
 ὅτῑ σύ̄ κύριε̄ η̄ ἐλπίς̄ μοῡ τὸν̄ ῡπιστον̄̄ ε̄θοῡ καταφυγη̄ν σοῡ
- 10 Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaren, of, zo wij zeer sterk zijn, tachtig jaren; en het uitnemendste van die is moeite en verdriet; want hetwordt snellijk afgesneden, en wij vliegen daarheen.
 The measure of our life is seventy years; and if through strength it may be eighty years, its pride is only trouble and sorrow, for it comes to an end and we are quickly gone.
 οὐ̄ προσε̄λεύσεταῑ πρὸς̄ σέ̄ κακά̄ καῑ μάλιστᾱ οὐκ̄ ἐγγῑεῑ τῷ̄ σκηνώματῑ σοῡ
- 11 Wie kent de sterkte Uws toorns, en Uw verbolgenheid, naardat Gij te vrezen zijt?
 Who has knowledge of the power of your wrath, or who takes note of the weight of your passion?
 ὅτῑ το̄ις̄ ἀγγέλοις̄ αῡτοῦ̄ ἐντελε̄ιταῑ περῑ σοῦ̄ τοῦ̄ διαφυλάξαῑ σε̄ εν̄ πάσαις̄ τᾱις̄ ὁδο̄ις̄ σοῡ

- 12 Leer ons also onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen.
So give us knowledge of the number of our days, that we may get a heart of wisdom.
ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου
- 13 Keer weder, HEERE! tot hoe lange? en het berouwe U over Uw knechten.
Come back, O Lord; how long? let your purpose for your servants be changed.
ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα
- 14 Verzadig ons in den morgenstond met Uw goedertierenheid, zo zullen wij juichen, en verblijd zijn in al onze dagen.
In the morning give us your mercy in full measure; so that we may have joy and delight all our days.
ὄτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισεν καὶ ῥύσομαι αὐτόν σκεπάσω αὐτόν ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου
- 15 Verblijd ons naar de dagen, in dewelke Gij ons gedrukt hebt, naar de jaren, in dewelke wij het kwaad gezien hebben.
Make us glad in reward for the days of our sorrow, and for the years in which we have seen evil.
ἐπικαλέσεται με καὶ εἰσακούσομαι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει καὶ ἐξελοῦμαι καὶ δοξάσω αὐτόν
- 16 Laat Uw werk aan Uw knechten gezien worden, en Uw heerlijkheid over hun kinderen.
Make your work clear to your servants, and your glory to their children.
μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου
- 1 Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen.
Happy is he whose resting-place is in the secret of the Lord, and under the shade of the wings of the Most High;
ψαλμὸς ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου
- 2 Ik zal tot den HEERE zeggen: Mijn Toevlucht en mijn Burg! mijn God, op Welken ik vertrouw!
Who says of the Lord, He is my safe place and my tower of strength: he is my God, in whom is my hope.
ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε
- 3 Want Hij zal u redden van den strik des vogelvangers, van de zeer verderfelijke pestilentie.
He will take you out of the bird-net, and keep you safe from wasting disease.
τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρῶτὸν τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα
- 4 Hij zal u dekken met Zijn vlerken, en onder Zijn vleugelen zult gij betrouwen; Zijn waarheid is een rondas en beukelaar.
You will be covered by his feathers; under his wings you will be safe: his good faith will be your salvation.
ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ
- 5 Gij zult niet vrezen voor den schrik des nachts, voor den pijn, die des daags vliegt;
You will have no fear of the evil things of the night, or of the arrow in flight by day,
ὄτι εὐφρανάς με κύριε ἐν τῷ ποιήματί σου καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι
- 6 Voor de pestilentie, die in de donkerheid wandelt; voor het verderf, dat op den middag verwoest.
Of the disease which takes men in the dark, or of the destruction which makes waste when the sun is high.
ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου κύριε σφόδρα ἐβαθύνθησαν οἱ διαλογισμοὶ σου
- 7 Aan uw zijden zullen er duizend vallen, en tien duizend aan uw rechterhand; tot u zal het niet genaken.
You will see a thousand falling by your side, and ten thousand at your right hand; but it will not come near you.
ἀνὴρ ἄφρων οὐ γνώσεται καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα
- 8 Alleenlijk zult gij het met uw ogen aanschouwen; en gij zult de vergelding der goddelozen zien.
Only with your eyes will you see the reward of the evil-doers.
ἐν τῷ ἀνατεῖλαι τοὺς ἀμαρτωλοὺς ὡς χόρτον καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ὅπως ἂν ἐξολεθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
- 9 Want Gij, HEERE! zijt mijn Toevlucht! De Allerhoogste hebt gij gesteld tot uw Vertrek;
Because you have said, I am in the hands of the Lord, the Most High is my safe resting-place;
σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν αἰῶνα κύριε

- 10 U zal geen kwaad wedervaren, en geen plage zal uw tent naderen.
No evil will come on you, and no disease will come near your tent.
ὅτι ἰδοὺ οἱ ἔχθροί σου ἀπολοῦνται καὶ διασκορπισθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν
- 11 Want Hij zal Zijn engelen van u bevelen, dat zij u bewaren in al uw wegen.
For he will give you into the care of his angels to keep you wherever you go.
καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος τὸ κέρασ μου καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλαίῳ πίονι
- 12 Zij zullen u op de handen dragen, opdat gij uw voet aan geen steen stoot.
In their hands they will keep you up, so that your foot may not be crushed against a stone.
καὶ ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἔχθροῖς μου καὶ ἐν τοῖς ἐπανιστανομένοις ἐπ' ἐμὲ πονηρευομένοις ἀκούσεται τὸ οὖς μου
- 13 Op den fellen leeuw en de adder zult gij treden, gij zult den jongen leeuw en den draak vertreden.
You will put your foot on the lion and the snake; the young lion and the great snake will be crushed under your feet.
δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει ὡσεὶ κέδρος ἢ ἐν τῷ λιβάνῳ πληθυνθήσεται
- 14 Dewijl hij Mij zeer bemint, spreek God, zo zal Ik hem uithelpen; Ik zal hem op een hoogte stellen, want hij kent Mijn Naam.
Because he has given me his love, I will take him out of danger: I will put him in a place of honour, because he has kept my name in his heart.
πεφτυμένοι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν
- 15 Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem verhoren; in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn. Ik zal er hem uittrekken, en zal hem verheerlijken.
When his cry comes up to me, I will give him an answer: I will be with him in trouble; I will make him free from danger and give him honour.
ἐτι πληθυνθήσονται ἐν γῆρει πίονι καὶ εὐπαθοῦντες ἔσονται
- 16 Ik zal hem met langheid der dagen verpaidigen, en Ik zal hem Mijn heil doen zien. Psalmen 92
With long life will he be rewarded; and I will let him see my salvation.
τοῦ ἀναγγεῖλαι ὅτι εὐθὴς κύριος ὁ θεός μου καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ
- 1 Een psalm, een lied, op den sabbatdag.
&ltA Psalm. A Song for the Sabbath.&gt
εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου ὅτε κατῴκηται ἡ γῆ αἶνος ᾠδῆς τῷ δαυιδ ὁ κύριος ἐβασίλευσεν εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο ἐνεδύσατο κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο καὶ γὰρ ἔσπερέωσεν τὴν οἰκουμένην ἥτις οὐ σαλευθήσεται
- 2 Het is goed, dat men den HEERE love, en Uw Naam psalmzinge, o Allerhoogste!
92:1It is a good thing to give praise to the Lord, and to make melody to your name, O Most High;
ἔτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ
- 3 Dat men in den morgenstond Uw goedertierenheid verkondige, en Uw getrouwheid in de nachten;
92:2To make clear your mercy in the morning, and your unchanging faith every night;
ἐπήραν οἱ ποταμοὶ κύριε ἐπήραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν
- 4 Op het tiensnarig instrument en op de luit, met een voorbedacht lied op de harp.
92:3On a ten-corded instrument, and on an instrument of music with a quiet sound.
ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος
- 5 Want Gij hebt mij verblijd, HEERE! met Uw daden, ik zal juichen over de werken Uwer handen.
92:4For you, O Lord, have made me glad through your work; I will have joy in the works of your hands.
τὰ μαρτύριά σου ἐπιστώθησαν σφόδρα τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἀγίασμα κύριε εἰς μακρότητα ἡμερῶν
- 1 De HEERE regeert, Hij is met hoogheid bekleed; de HEERE is bekleed met sterkte, Hij heeft Zich omgord. Ook is de wereld bevestigd, zij zal niet wankelen.
The Lord is King; he is clothed with glory; the Lord is clothed with strength; power is the cord of his robe; the world is fixed, so that it may not be moved.
ψαλμός τῷ δαυιδ τετράδι σαββάτων ὁ θεὸς ἐκδικήσεων κύριος ὁ θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο

- 2 Van toen af is Uw troon bevestigd, Gij zijt van eeuwigheid af.
The seat of your power has been from the past; you are eternal.
ὑψώθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις
- 3 De rivieren verheffen, o HEERE! de rivieren verheffen haar bruisen; de rivieren verheffen haar aanstoting.
The rivers send up, O Lord, the rivers send up their voices; they send them up with a loud cry.
ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ κύριε ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχῆσονται
- 4 Doch de HEERE in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van grote wateren, dan de geweldige baren der zee.
The Lord in heaven is stronger than the noise of great waters, yes, he is stronger than the great waves of the sea.
φθέγγονται καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν λαλήσουσιν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν
- 5 Uw getuigenissen zijn zeer getrouw; de heiligheid is Uw huize sierlijk, HEERE! tot lange dagen.
Your witness is most certain; it is right for your house to be holy, O Lord, for ever.
τὸν λαόν σου κύριε ἐταπείνωσαν καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν
- 1 O God der wraken! o HEERE, God der wraken! verschijn blinkende.
O God, in whose hands is punishment, O God of punishment, let your shining face be seen.
αἶνος ᾠδῆς τῷ δαυὶδ δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ κυρίῳ ἀλαλάζωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτήρι ἡμῶν
- 2 Gij, Rechter der aarde! verhef U; breng vergelding weder over de hovaardigen.
Be lifted up, O judge of the earth; let their reward come to the men of pride.
προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάζωμεν αὐτῷ
- 3 Hoe lang zullen de goddelozen, o HEERE! hoe lang zullen de goddelozen van vreugde opspringen?
How long will sinners, O Lord, how long will sinners have joy over us?
ὅτι θεὸς μέγας κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεοὺς
- 4 Uitgieten? hard spreken? alle werkers der ongerechtigheid zich beroemen?
Words of pride come from their lips; all the workers of evil say great things of themselves.
ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσιν
- 5 O HEERE! zij verbrijzelen Uw volk, en zij verdrukken Uw erfdeel.
Your people are crushed by them, O Lord, your heritage is troubled,
ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ θάλασσα καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν
- 6 De weduwe en den vreemdeling doden zij, en zij vermoorden de wezen.
They put to death the widow and the guest, they take the lives of children who have no father;
δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς
- 7 En zeggen: De HEERE ziet het niet, en de God van Jakob merkt het niet.
And they say, Jah will not see it, the God of Jacob will not give thought to it.
ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς αὐτοῦ καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε
- 8 Aanmerkt, gij onvernunftigen onder het volk! en gij dwazen! wanneer zult gij verstandig worden?
Give your mind to my words, you who are without wisdom among the people; you foolish men, when will you be wise?
μὴ σκληρόνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 9 Zou Hij, Die het oor plant, niet horen? zou Hij, Die het oog formeert, niet aanschouwen?
Has he by whom your ears were planted no hearing? or is he blind by whom your eyes were formed?
οὐκ ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐδοκίμασαν καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου
- 10 Zou Hij, Die de heidenen tuchtigt, niet straffen, Hij, Die den mens wetenschap leert?
He who is the judge of the nations, will he not give men the reward of their acts, even he who gives knowledge to man?
τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεῇ ἐκείνῃ καὶ εἶπα ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου

- 11** De HEERE weet de gedachten des mensen, dat zij ijdelheid zijn.
The Lord has knowledge of the thoughts of man, for they are only a breath.
 ὡς ὄμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου
- 1** Komt, laat ons den HEERE vrolijk zingen; laat ons juichen den Rotssteen onzes heils.
O come, let us make songs to the Lord; sending up glad voices to the Rock of our salvation.
 ὅτε ὁ οἶκος ψκοδομεῖτο μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ᾧδῆ τῷ δαυιδ ἄσατε τῷ κυρίῳ ἄσμα καινόν ἄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ
- 2** Laat ons Zijn aangezicht tegemoet gaan met lof; laat ons Hem juichen met psalmen.
Let us come before his face with praises; and make melody with holy songs.
 ἄσατε τῷ κυρίῳ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ
- 3** Want de HEERE is een groot God; ja, een groot Koning boven alle goden;
For the Lord is a great God, and a great King over all gods.
 ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ
- 4** In Wiens hand de diepste plaatsen der aarde zijn, en de hoogten der bergen zijn Zijne;
The deep places of the earth are in his hand; and the tops of the mountains are his.
 ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα φοβερὸς ἐστὶν ἐπὶ πάντας τοὺς θεοὺς
- 5** Wiens ook de zee is, want Hij heeft ze gemaakt; en Zijn handen hebben het droge geformeerd.
The sea is his, and he made it; and the dry land was formed by his hands.
 ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἔθνῶν δαυμόνια ὁ δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν
- 6** Komt, laat ons aanbidden en nederbukken; laat ons knielen voor den HEERE, Die ons gemaakt heeft.
O come, let us give worship, falling down on our knees before the Lord our Maker.
 ἐξομολόγησις καὶ ὄραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ ἀγιοσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἀγιάσματι αὐτοῦ
- 7** Want Hij is onze God, en wij zijn het volk Zijner weide, en de schapen Zijner hand. Heden, zo gij Zijn stem hoort,
For he is our God; and we are the people to whom he gives food, and the sheep of his flock. Today, if you would only give ear to his voice!
 ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ αἱ πατριαὶ τῶν ἔθνῶν ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμὴν
- 8** Verhardt uw hart niet, gelijk te Meriba, gelijk ten dage van Massa in de woestijn;
Let not your hearts be hard, as at Meribah, as in the day of Massah in the waste land;
 ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς ἀλύας αὐτοῦ
- 9** Waar Mij uw vaders verzochten, Mij beproefden, ook Mijne werk zagen.
When your fathers put me to the test and saw my power and my work.
 προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν ἀλλῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ
- 10** Veertig jaren heb Ik verdriet gehad aan dit geslacht, en heb gezegd: Zij zijn een volk, dwalende van hart, en zij kennen Mijne wegen niet.
For forty years I was angry with this generation, and said, They are a people whose hearts are turned away from me, for they have no knowledge of my ways;
 εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὁ κύριος ἐβασίλευσεν καὶ γὰρ κατώρθωσεν τὴν οἰκουμένην ἣτις οὐ σαλευθήσεται κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθῆτητι
- 11** Daarom heb Ik in Mijne toorn gezworen: Zo zij in Mijne rust zullen ingaan!
And I made an oath in my wrath, that they might not come into my place of rest.
 εὐφρανέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλῆρωμα αὐτῆς
- 1** Zingt den HEERE een nieuw lied; zingt de HEERE, gij ganse aarde!
O make a new song to the Lord; let all the earth make melody to the Lord.
 τῷ δαυιδ ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ καθίσταται ὁ κύριος ἐβασίλευσεν ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί
- 2** Zingt den HEERE, looft Zijn Naam; boodschapt Zijn heil van dag tot dag.
Make songs to the Lord, blessing his name; give the good news of his salvation day by day.
 νεφέλη καὶ γνόφος κύκλω αὐτοῦ δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατώρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ

- 3 Vertelt onder de heidenen Zijn eer, onder alle volken Zijn wonderen.
Make clear his glory to the nations, and his wonders to all the peoples.
 πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται καὶ φλογεῖ κύκλῳ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ
- 4 Want de HEERE is groot, en zeer te prijzen; Hij is vreselijk boven alle goden.
For the Lord is great, and greatly to be praised; he is more to be feared than all other gods.
 ἔφαναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένην εἶδεν καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ
- 5 Want al de goden der volken zijn afgoden; maar de HEERE heeft de hemelen gemaakt.
For all the gods of the nations are false gods; but the Lord made the heavens.
 τὰ ὄρη ἐτάκησαν ὡσεὶ κηρὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου ἀπὸ προσώπου κυρίου πάσης τῆς γῆς
- 6 Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht, sterkte en sieraad in Zijn heiligdom.
Honour and glory are before him: strong and fair is his holy place.
 ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ εἶδον πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ
- 7 Geeft den HEERE, gij geslachten der volken! geeft den HEERE eer en sterkte.
Give to the Lord, O you families of the peoples, give to the Lord glory and strength.
 αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνῶντες τοῖς γλυπτοῖς οἱ ἐγκυχόμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν προσκυνήσατε αὐτῷ πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ
- 8 Geeft den HEERE de eer Zijns Naams; brengt offer, en komt in Zijn voorhoven.
Give to the Lord the glory of his name; take with you an offering and come into his house.
 ἤκουσεν καὶ εὐφράνθη σίων καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες τῆς ἰουδαίας ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου κύριε
- 9 Aanbidt den HEERE in de heerlijkheid des heiligdoms; schrikt voor Zijn aangezicht, gij ganse aarde.
O give worship to the Lord in holy robes; be in fear before him, all the earth.
 ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ ὑψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν σφόδρα ὑπερψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεοὺς
- 10 Zegt onder de heidenen: De HEERE regeert; ook zal de wereld bevestigd worden, zij zal niet bewogen worden; Hij zal de volken richten in alle rechtmatigheid.
Say among the nations, The Lord is King; yes, the world is ordered so that it may not be moved; he will be an upright judge of the peoples.
 οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον μισεῖτε πονηρὸν φυλάσσει κύριος τὰς ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς
- 11 Dat de hemelen zich verblijden, en de aarde zich verheuge, dat de zee bruike met haar volheid.
Let the heavens have joy and the earth be glad; let the sea be thundering with all its waters;
 φῶς ἀνέτειλεν τῷ δικαίῳ καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη
- 12 Dat het veld huppele van vreugde met al wat er in is, dat dan al de bomen des wouds juichen.
Let the field be glad, and everything which is in it; yes, let all the trees of the wood be sounding with joy,
 εὐφράνθητε δίκαιοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἀγιοσύνης αὐτοῦ
- 1 De HEERE regeert, de aarde verheuge zich; dat veel eilanden zich verblijden.
The Lord is King, let the earth have joy; let all the sea-lands be glad.
 ψαλμὸς τῷ δαυὶδ ἤσατε τῷ κυρίῳ ἥσμα καινόν ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν κύριος ἕσωσεν αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ καὶ ὁ βραχίον ὁ ἅγιος αὐτοῦ
- 2 Rondom Hem zijn wolken en donkerheid, gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Zijns troons.
Dark clouds are round him; his kingdom is based on righteousness and right judging.
 ἐγνώρισεν κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ ἐναντίον τῶν ἔθνῶν ἀπεκάλυψεν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ
- 3 Een vuur gaat voor Zijn aangezicht heen, en het steekt Zijn wederpartijen rondom aan brand.
Fire goes before him, burning up all those who are against him round about.
 ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ ἰακωβ καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 4 Zijn bliksemen verlichten de wereld; het aardrijk ziet ze en het beeft.
His bright flames give light to the world; the earth saw it with fear.
 ἀλαλάξατε τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ ἤσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε

- 5 De bergen smelten als was voor het aanschijn des HEEREN, voor het aanschijn des HEEREN der ganse aarde.
The mountains became like wax at the coming of the Lord, at the coming of the Lord of all the earth.
ψάλατε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρα ἐν κιθάρα καὶ φωνῇ ψαλμοῦ
- 6 De hemelen verkondigen Zijn gerechtigheid, en alle volken zien Zijn eer.
The heavens gave out the news of his righteousness, and all the people saw his glory.
ἐν σάλπιγγιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ σάλπιγγος κερατίνης ἀλαλάξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως κυρίου
- 7 Beschamd moeten wezen allen, die de beelden dienen, die zich op afgoden beroemen; buigt u neder voor Hem, alle gij goden!
Shamed be all those who give worship to images, and take pride in false gods; give him worship, all you gods.
σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ
- 8 Sion heeft gehoord, en het heeft zich verblijd, en de dochteren van Juda hebben zich verheugd vanwege Uw oordelen, o HEERE!
Zion gave ear and was glad; and the daughters of Judah were full of joy, because of your decisions, O Lord.
ποταμοὶ κροτήσουσιν χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται
- 9 Want Gij, HEERE! zijt de Allerhoogste over de gehele aarde; Gij zijt zeer hoog verheven boven alle goden.
For you, Lord, are most high over the earth; you are lifted up over all other gods.
ὅτι ἦκει κρίναι τὴν γῆν κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι
- 1 Een psalm. Zingt den HEERE een nieuw lied; want Hij heeft wonderen gedaan; Zijn rechterhand, en de arm Zijner heiligheid, heeft Hem heil gegeven.
&Ita Psalm.> O make a new song to the Lord, because he has done works of wonder; with his right hand, and with his holy arm, he has overcome.
ψαλμὸς τῷ δαυὶδ ὁ κύριος ἐβασίλευσεν ὀργιζέσθωσαν λαοὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χειρῶν σαλευθήτω ἡ γῆ
- 2 De HEERE heeft Zijn heil bekend gemaakt; Hij heeft Zijn gerechtigheid geopenbaard voor de ogen der heidenen.
The Lord has given to all the knowledge of his salvation; he has made clear his righteousness in the eyes of the nations.
κύριος ἐν σιων μέγας καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαοὺς
- 3 Hij is gedachtig geweest Zijner goedertierenheid, en Zijner waarheid aan het huis Israels; en al de einden der aarde hebben gezien het heil onzes Gods.
He has kept in mind his mercy and his unchanging faith to the house of Israel; all the ends of the earth have seen the salvation of our God.
ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιόν ἐστιν
- 4 Juicht den HEERE, gij ganse aarde! roept uit van vreugde, en zingt vrolijk, en psalmzingt.
Let all the earth send out a glad cry to the Lord; sounding with a loud voice, and praising him with songs of joy.
καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν ἰακωβ σὺ ἐποίησας
- 5 Psalmzingt den HEERE met de harp, met de harp en met de stem des gezangs,
Make melody to the Lord with instruments of music; with a corded instrument and the voice of song.
ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ ὅτι ἅγιός ἐστιν
- 6 Met trompetten en bazuinengeklank; juicht voor het aangezicht des Konings, des HEEREN.
With wind instruments and the sound of the horn, make a glad cry before the Lord, the King.
μουσῆς καὶ ααρῶν ἐν τοῖς ἱερῶσιν αὐτοῦ καὶ σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον καὶ αὐτὸς ἐπήκουσεν αὐτῶν
- 7 De zee bruis met haar volheid, de wereld met degenen, die daarin wonen.
Let the sea be thundering, with all its waters; the world, and all who are living in it;
ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς ἐφύλασσαν τὰ μαρτύρια αὐτοῦ καὶ τὰ προστάγματα ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς
- 8 Dat de rivieren met de handen klappen, dat tegelijk de gebergten vreugde bedrijven,
Let the streams make sounds of joy with their hands; let the mountains be glad together,
κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν σὺ ἐπήκουες αὐτῶν ὁ θεός σου εὐλόγος ἐγένου αὐτοῖς καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν
- 9 Voor het aangezicht des HEEREN, want Hij komt, om de aarde te richten; Hij zal de wereld richten in gerechtigheid, en de volken in alle rechtmatigheid.
Before the Lord, for he has come as judge of the earth; judging the world in righteousness, and giving true decisions for the peoples.
ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ ὅτι ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν

- 1 De HEERE regeert, dat de volken beven; Hij zit tussen de cherubim; de aarde bewege zich.
The Lord is King; let the peoples be in fear: his seat is on the winged ones; let the earth be moved.
ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ πάσα ἡ γῆ
- 2 De HEERE is groot in Sion, en Hij is hoog boven alle volken.
The Lord is great in Zion; he is high over all the nations.
δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει
- 3 Dat zij Uw groten en vreselijken Naam loven, die heilig is;
Let them give praise to your name, for it is great and to be feared; holy is he.
γινῶτε ὅτι κύριος αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτοῦ
- 4 En de sterkte des Konings, die het recht lief heeft. Gij hebt billijkheden bevestigd, Gij hebt recht en gerechtigheid gedaan in Jakob.
The king's power is used for righteousness; you give true decisions, judging rightly in the land of Jacob.
εἰσέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ
- 5 Verheft den HEERE, onzen God, en buigt u neder voor de voetbank Zijner voeten; Hij is heilig!
Give high honour to the Lord our God, worshipping at his feet; holy is he.
ὅτι χρηστός κύριος εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ ἔως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ
- 1 Een lofzang. Gij ganse aarde! juicht den HEERE.
<A Psalm of Praise.> Make a glad sound to the Lord, all the earth.
τῷ δαυιδ ψαλμὸς ἔλεος καὶ κρίσιν ᾤσομαι σοι κύριε
- 2 Dient den HEERE met blijdschap, komt voor Zijn aanschijs met vrolijk gezang.
Give worship to the Lord with joy; come before him with a song.
ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ πότε ἤξις πρὸς με διεπορευόμην ἐν ἀκακία καρδίας μου ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου
- 3 Weet, dat de HEERE is God; Hij heeft ons gemaakt (en niet wij), Zijn volk en de schapen Zijner weide.
Be certain that the Lord is God; it is he who has made us, and we are his; we are his people, and the sheep to whom he gives food.
οὐ προεθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον ποιοῦντας παραβάσεις ἐμίσησα
- 4 Gaat in tot Zijn poorten met lof, in Zijn voorhoven met lofgezing; looft Hem, prijst Zijn Naam.
Come into his doors with joy, and into his house with praise; give him honour, blessing his name.
οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδιά σκαμβή ἐκκλίνοντος ἀπ' ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον
- 5 Want de HEERE is goed; Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid, en Zijn getrouwheid van geslacht tot geslacht. Psalmen 101
For the Lord is good, and his mercy is never-ending; his faith is unchanging through all generations.
τὸν καταλαοῦντα λάθρα τοῦ πλησίου αὐτοῦ τοῦτον ἐξεδίωκον ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδία τούτῳ οὐ συνήσθιον
- 1 Een psalm van David. Ik zal van goedertierenheid en recht zingen; U zal ik psalmzingen, o HEERE!
<A Psalm. Of David.> I will make a song of mercy and righteousness; to you, O Lord, will I make melody.
προσευχὴ τῷ πτωχῷ ὅταν ἀκηδιάσῃ καὶ ἐναντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ
- 2 Ik zal verstandelijk handelen in den oprechten weg; wanneer zult Gij tot mij komen? Ik zal in het midden mijns huizes wandelen, in oprechtheid mijns harten.
I will do wisely in the way of righteousness: O when will you come to me? I will be walking in my house with a true heart.
εἰσάκουσον κύριε τῆς προσευχῆς μου καὶ ἡ κραυγὴ μου πρὸς σὲ ἐλθάτω
- 3 Ik zal geen Belials-stuk voor mijn ogen stellen; ik haat het doen der afvalligen, het zal mij niet aankleven.
I will not put any evil thing before my eyes; I am against all turning to one side; I will not have it near me.
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα θλίβωμαι κλίνον τὸ οὖς σου πρὸς με ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἐπικαλέσωμαι σε ταχὺ εἰσάκουσόν μου
- 4 Het verkeerde hart zal van mij wijken; den boze zal ik niet kennen.
The false heart I will send away from me: I will not have an evil-doer for a friend.
ὅτι ἐξέλιπον ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν

- 5 Die zijn naaste in het heimelijke achterklapt; dien zal ik verdelgen; die hoog van ogen is, en trots van hart, die zal ik niet vermogen.
I will put to death anyone who says evil of his neighbour secretly; the man with a high look and a heart of pride is disgusting to me.
ἐπλήγη ὡσεὶ γόρτος καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδία μου ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου
- 6 Mijn ogen zullen zijn op de getrouwen in het land, dat zij bij mij zitten; die in den oprechten weg wandelt, die zal mij dienen.
My eyes will be on those of good faith in the land, so that they may be living in my house; he who is walking in the right way will be my servant.
ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ μου ἐκολλήθη τὸ ὄστουν μου τῇ σαρκί μου
- 7 Wie bedrog pleegt, zal binnen mijn huis niet blijven; die leugenen spreekt, zal voor mijn ogen niet bevestigd worden.
The worker of deceit will not come into my house; the false man will have no place before my eyes.
ὁμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῶ ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ
- 8 Allen morgen zal ik alle goddelozen des lands verdelgen, om uit de stad des HEEREN alle werkers der ongerechtigheid uit te roeien. Psalmen 102
Morning by morning will I put to death all the sinners in the land, so that all evil-doers may be cut off from Jerusalem.
ἠγγρύπησα καὶ ἐγενήθην ὡσεὶ στρουθίον μονάζον ἐπὶ δώματι
- 1 Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is, en zijn klacht uitstort voor het aangezicht des HEEREN.
&ItA Prayer of the man who is in trouble, when he is overcome, and puts his grief before the Lord.&gfl
τῷ δαυὶδ εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ
- 2 O HEERE! hoor mijn gebed, en laat mijn geroep tot U komen.
Give ear to my prayer, O Lord, and let my cry come to you.
εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις αὐτοῦ
- 3 Verberg Uw aangezicht niet voor mij, neig Uw oor tot mij ten dage mijner benauwdheid; ten dagen als ik roep, verhoor mij haastelijk.
Let not your face be veiled from me in the day of my trouble; give ear to me, and let my cry be answered quickly.
τὸν εὐλατεῦοντα πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους σου
- 4 Want mijn dagen zijn vergaan als rook, en mijn gebeenten zijn uitgebrand als een haard.
My days are wasted like smoke, and my bones are burned up as in a fire.
τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν σου τὸν σταφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς
- 5 Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat ik vergeten heb mijn brood te eten.
My heart is broken; it has become dry and dead like grass, so that I give no thought to food.
τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου
- 6 Mijn gebeente kleeft aan mijn vlees, vanwege de stem mijns zuchtens.
Because of the voice of my sorrow, my flesh is wasted to the bone.
ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ κύριος καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις
- 7 Ik ben een roerdomp der woestijn gelijk geworden, ik ben geworden als een steenuil der wildernissen.
I am like a bird living by itself in the waste places; like the night-bird in a waste of sand.
ἐγνώρισεν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ μουσῇ τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ. τὰ θελήματα αὐτοῦ
- 8 Ik waak, en ben geworden als een eenzame mus op het dak.
I keep watch like a bird by itself on the house-top.
οἰκτίρων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος μακρόθυμος καὶ πολυέλεος
- 9 Mijn vijanden smaden mij al den dag; die tegen mij razen, zweren bij mij.
My haters say evil of me all day; those who are violent against me make use of my name as a curse.
οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνιεῖ
- 10 Want ik eet as als brood, en vermeng mijn drank met tranen.
I have had dust for bread and my drink has been mixed with weeping:
οὐ κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν

- 11 Vanwege Uw verstoordheid en Uw groten toorn; want Gij hebt mij verheven, en mij weder nedergeworpen.
 \102:10\Because of your passion and your wrath, for I have been lifted up and then made low by you.
 ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς ἐκραταίωσεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν
- 12 Mijn dagen zijn als een afgaande schaduw, en ik verdor als gras.
 \102:11\My days are like a shade which is stretched out; I am dry like the grass.
 καθ' ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν
- 13 Maar Gij, HEERE! blijft in eeuwigheid, en Uw gedachtenis van geslacht tot geslacht.
 \102:12\But you, O Lord, are eternal; and your name will never come to an end.
 καθὼς οἰκτίζει πατὴρ υἱοὺς οἰκτίρησεν κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν
- 14 Gij zult opstaan, Gij zult U ontfemen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen.
 \102:13\You will again get up and have mercy on Zion: for the time has come for her to be comforted.
 ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν μνήσθητι ὅτι χυρὸς ἐσμεν
- 15 Want Uw knechten hebben een welgevallen aan haar stenen, en hebben medelijden met haar gruis.
 \102:14\For your servants take pleasure in her stones, looking with love on her dust.
 ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ οὕτως ἐξανθήσει
- 16 Dan zullen de heidenen den Naam des HEEREN vrezen, en alle koningen der aarde Uw heerlijkheid.
 \102:15\So the nations will give honour to the name of the Lord, and all the kings of the earth will be in fear of his glory:
 ὅτι πνεῦμα διηλθεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρξει καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ
- 17 Als de HEERE Sion zal opgebouwd hebben, in Zijn heerlijkheid zal verschenen zijn,
 \102:16\When the Lord has put up the walls of Zion, and has been been in his glory;
 τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοὺς υἰῶν
- 18 Zich gewend zal hebben tot het gebed desgenen, die gans ontbloot is, en niet versmaad hebben hunlieder gebed;
 \102:17\When he has given ear to the prayer of the poor, and has not put his request on one side.
 τοῖς φυλάσσουσιν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς
- 19 Dat zal geschreven worden voor het navolgende geslacht; en het volk, dat geschapen zal worden, zal den HEERE loven;
 \102:18\This will be put in writing for the coming generation, and the people of the future will give praise to the Lord.
 κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἠτοίμασεν τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει
- 20 Omdat Hij uit de hoogte Zijns heilighdoms zal hebben nederwaarts gezien; dat de HEERE uit den hemel op de aarde geschouwd zal hebben;
 \102:19\For from his holy place the Lord has seen, looking down on the earth from heaven;
 εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ δυνατοὶ ἰσχύι ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ
- 21 Om het zuchten der gevangenen te horen, om los te maken de kinderen des doods;
 \102:20\Hearing the cry of the prisoner, making free those for whom death is ordered;
 εὐλογεῖτε τὸν κύριον πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ λειτουργοὶ αὐτοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ
- 22 Opdat men den Naam des HEEREN vertelle te Sion, en Zijn lof te Jeruzalem;
 \102:21\So that they may give out the name of the Lord in Zion, and his praise in Jerusalem;
 εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον
- 1 Een psalm van David. Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam.
 <Of David.> Give praise to the Lord, O my soul; let everything in me give praise to his holy name.
 τῷ δαυιδ εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον κύριε ὁ θεός μου ἐμεγαλύνθησιν σφόδρα ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδώσω
- 2 Loof den HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden;
 Give praise to the Lord, O my soul; let not all his blessings go from your memory.
 ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἰμάτιον ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν

- 3 Die al uw ongerechtigheid vergeeft, die al uw krankheden geneest;
He has forgiveness for all your sins; he takes away all your diseases;
ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῶα αὐτοῦ ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων
- 4 Die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden;
He keeps back your life from destruction, crowning you with mercy and grace.
ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέγον
- 5 Die uw mond verzadigt met het goede, uw jeugd vernieuwt als eens arends.
He makes your mouth full of good things, so that your strength is made new again like the eagle's.
ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
- 6 De HEERE doet gerechtigheid en gericht al denegenen, die onderdrukt worden.
The Lord gives decisions in righteousness for all who are in trouble.
ἄβυσσος ὡς ἰμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα
- 7 Hij heeft Mozes Zijn wegen bekend gemaakt, den kinderen Israels Zijn daden.
He gave knowledge of his way to Moses, and made his acts clear to the children of Israel.
ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεῦζονται ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν
- 8 Barmhartig en genadig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid.
The Lord is kind and full of pity, not quickly made angry, but ever ready to have mercy.
ἀναβαίνουσιν ὄρη καὶ καταβαίνουσιν πεδία εἰς τόπον ὃν ἐθεμελίωσας αὐτοῖς
- 9 Hij zal niet altoos twisten, noch eeuwiglijk den toorn behouden.
His feeling will no longer be bitter; he will not keep his wrath for ever.
ὄριον ἔθου ὃ οὐ παρελεύσονται οὐδὲ ἐπιστρέψουσιν καλύψαι τὴν γῆν
- 10 Hij doet ons niet naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden.
He has not given us the punishment for our sins, or the reward of our wrongdoing.
ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα
- 11 Want zo hoog de hemel is boven de aarde, is Zijn goedertierenheid geweldig over degenen, die Hem vrezen.
For as the heaven is high over the earth, so great is his mercy to his worshippers.
ποτιοῦσιν πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν
- 12 Zo ver het oosten is van het westen, zo ver doet Hij onze overtredingen van ons.
As far as the east is from the west, so far has he put our sins from us.
ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσιν φωνήν
- 13 Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen, die Hem vrezen.
As a father has pity on his children, so the Lord has pity on his worshippers.
ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῶων αὐτοῦ ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ
- 14 Want Hij weet, wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde, dat wij stof zijn.
For he has knowledge of our feeble frame; he sees that we are only dust.
ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσιν καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς
- 15 De dagen des mensen zijn als het gras, gelijk een bloem des velds, alzo bloeit hij.
As for man, his days are as grass: his beautiful growth is like the flower of the field.
καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου τοῦ ἰλαρῆναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει
- 16 Als de wind daarover gegaan is, zo is zij niet meer, en haar plaats kent haar niet meer.
The wind goes over it and it is gone; and its place sees it no longer.
χορτασθήσεται τὰ ζύλα τοῦ πεδίου αἱ κέδροι τοῦ λιβάνου ἃς ἐφύτευσεν

- 17 Maar de goedertierenheid des HEEREN is van eeuwigheid en tot eeuwigheid over degenen, die Hem vrezen, en Zijn gerechtigheid aan kindskinderen;
But the mercy of the Lord is eternal for his worshippers, and their children's children will see his righteousness;
ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύσουσιν τοῦ ἐρωδιοῦ ἢ οἰκία ἡγεῖται αὐτῶν
- 18 Aan degenen, die Zijn verbond houden, en die aan Zijn bevelen denken, om die te doen.
If they keep his agreement, and have his laws in mind to do them.
ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις πέτρα καταφυγή τοῖς χοιρογυλλίοις
- 19 De HEERE heeft Zijn troon in de hemelen bevestigd, en Zijn Koninkrijk heerst over alles.
The Lord has made ready his high seat in the heavens; his kingdom is ruling over all.
ἐποίησεν σελήνην εἰς καιρούς ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ
- 20 Looft den HEERE, Zijn engelen! gij krachtige helden, die Zijn woord doet, gehoorzamende de stem Zijns woords.
Give praise to the Lord, you his angels, who are great in strength, doing his orders, and waiting for his voice.
ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο νόξ ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ
- 21 Looft den HEERE, al Zijn heirscharen! gij Zijn dienaars, die Zijn welbehagen doet!
Give praise to the Lord, all you his armies; and you his servants who do his pleasure.
σκύμνοι ὠρυόμενοι ἀρπάσαι καὶ ζητήσαι παρὰ τοῦ θεοῦ βρῶσιν αὐτοῖς
- 22 Looft den HEERE, al Zijn werken! aan alle plaatsen Zijner heerschappij. Loof den HEERE, mijn ziel!
Give praise to the Lord, all his works, in all places under his rule: give praise to the Lord, O my soul.
ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ συνήχθησαν καὶ ἐν ταῖς μάνδραις αὐτῶν κοιτασθήσονται
- 1 Loof den HEERE, mijn ziel! O HEERE, mijn God! Gij zijt zeer groot, Gij zijt bekleed met majesteit en heerlijkheid.
Give praise to the Lord, O my soul. O Lord my God, you are very great; you are robed with honour and power.
ἀλληλουα ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἔργα αὐτοῦ
- 2 Hij bedekt Zich met het licht, als met een kleed; Hij rekt den hemel uit als een gordijn.
You are clothed with light as with a robe; stretching out the heavens like a curtain:
ἤσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ διηγῆσαθε πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ
- 3 Die Zijn opperzalen zoldert in de wateren, Die van de wolken Zijn wagen maakt, Die op de vleugelen des winds wandelt.
The arch of your house is based on the waters; you make the clouds your carriage; you go on the wings of the wind:
ἐπαινείσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν κύριον
- 4 Hij maakt Zijn engelen geesten, Zijn dienaars tot een vlamvend vuur.
He makes winds his angels, and flames of fire his servants.
ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κραταιώθητε ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός
- 5 Hij heeft de aarde geground op haar grondvesten; zij zal nimmermeer noch eeuwiglijk wankelen.
He has made the earth strong on its bases, so that it may not be moved for ever and ever;
μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὃν ἐποίησεν τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ
- 6 Gij hadt ze met den afgrond als een kleed overdekt; de wateren stonden boven de bergen.
Covering it with the sea as with a robe: the waters were high over the mountains;
σπέρμα αβρααμ δοῦλοι αὐτοῦ υἱοὶ ἰακωβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ
- 7 Van Uw schelden vloden zij, zij haastten zich weg voor de stem Uws donders.
At the voice of your word they went in flight; at the sound of your thunder they went away in fear;
αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῆ τὰ κρίματα αὐτοῦ
- 8 De bergen rezen op, de dalen daalden, ter plaatse, die Gij voor hen geground hadt.
The mountains came up and the valleys went down into the place which you had made ready for them.
ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ λόγου οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς

- 9 Gij hebt een paal gesteld, dien zij niet overgaan zullen; zij zullen de aarde niet weder bedekken.
You made a limit over which they might not go, so that the earth would never again be covered by them.
ὄν διέθετο τῷ αβρααμ καὶ τοῦ ὄρκου αὐτοῦ τῷ ἰσαακ
- 10 Die de fonteinen uitzendt door de dalen, dat zij tussen de gebergten henen wandelen.
You sent the springs into the valleys; they are flowing between the hills.
καὶ ἔστησεν αὐτὴν τῷ ἰακωβ εἰς πρόσταγμα καὶ τῷ ἰσραηλ διαθήκην αἰώνιον
- 11 Zij drenken al het gedierte des velds; de woudezels breken er hun dorst mede.
They give drink to every beast of the field; the mountain asses come to them for water.
λέγων σοὶ δώσω τὴν γῆν χανααν σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν
- 12 Bij dezelve woont het gevogelte des hemels, een stem gevende van tussen de takken.
The birds of the air have their resting-places by them, and make their song among the branches.
ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθμῷ βραχεῖς ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ
- 13 Hij drenkt de bergen uit Zijn opperzalen; de aarde wordt verzadigd van de vrucht Uwer werken.
He sends down rain from his store-houses on the hills: the earth is full of the fruit of his works.
καὶ διήλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον
- 14 Hij doet het gras uitspruiten voor de beesten, en het kruid tot dienst des mensen, doende het brood uit de aarde voortkomen.
He makes the grass come up for the cattle, and plants for the use of man; so that bread may come out of the earth;
οὐκ ἀφήκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτοὺς καὶ ἠλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς
- 15 En den wijn, die het hart des mensen verheugt, doende het aangezicht blinken van olie; en het brood, dat het hart des mensen sterkt.
And wine to make glad the heart of man, and oil to make his face shining, and bread giving strength to his heart.
μὴ ἄπτεσθε τῶν χριστῶν μου καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε
- 16 De bomen des HEEREN worden verzadigd, de cederbomen van Libanon, die Hij geplant heeft;
The trees of the Lord are full of growth, the cedars of Lebanon of his planting;
καὶ ἐκάλεσεν λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν πᾶν στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν
- 17 Alwaar de vogeltjes nestelen; des ooievaars huis zijn de dennebomen.
Where the birds have their resting-places; as for the stork, the tall trees are her house.
ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον εἰς δοῦλον ἐπράθη ἰωσηφ
- 18 De hoge bergen zijn voor de steenbokken; de steenrotsen zijn een vertrek voor de konijnen.
The high hills are a safe place for the mountain goats, and the rocks for the small beasts.
ἐταπεινώσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ σίδηρον διήλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
- 19 Hij heeft de maan gemaakt tot de gezette tijden, de zon weet haar ondergang.
He made the moon for a sign of the divisions of the year; teaching the sun the time of its going down.
μέχρι τοῦ ἔλθειν τὸν λόγον αὐτοῦ τὸ λόγιον κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν
- 20 Gij beschikt de duisternis, en het wordt nacht, in denwelken al het gedierte des wouds uittreedt:
When you make it dark, it is night, when all the beasts of the woods come quietly out of their secret places.
ἀπέστειλεν βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν ἄρχων λαῶν καὶ ἀφήκεν αὐτόν
- 21 De jonge leeuwen, briesende om een roof, en om hun spijs van God te zoeken.
The young lions go thundering after their food; searching for their meat from God.
κατέστησεν αὐτόν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτίσεως αὐτοῦ
- 22 De zon opgaande, maken zij zich weg, en liggen neder in hun hollen.
The sun comes up, and they come together, and go back to their secret places to take their rest.
τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίαι

- 23 De mens gaat dan uit tot zijn werk, en naar zijn arbeid tot den avond toe.
Man goes out to his work, and to his business, till the evening.
καὶ εἰσῆλθεν ἰσραηλ εἰς αἴγυπτον καὶ ἰακωβ παρόκησεν ἐν γῆ χαμ
- 24 Hoe groot zijn Uw werken, o HEERE! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt; het aardrijk is vol van Uw goederen.
O Lord, how great is the number of your works! in wisdom you have made them all; the earth is full of the things you have made.
καὶ ἠΰξησεν τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ
- 25 Deze zee, die groot en wijd van ruimte is, daarin is het wriemelende gedierte, en dat zonder getal, kleine gedierten met grote.
There is the great, wide sea, where there are living things, great and small, more than may be numbered.
μετέστρεψεν τὴν καρδίαν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ
- 26 Daar wandelen de schepen, en de Leviathan, dien Gij geformeerd hebt, om daarin te spelen.
There go the ships; there is that great beast, which you have made as a plaything.
ἐξαπέστειλεν μουσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ ααρων ὃν ἐξελέξατο αὐτόν
- 27 Zij allen wachten op U, dat Gij hun hun spijsze geeft te zijner tijd.
All of them are waiting for you, to give them their food in its time.
ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους τῶν σημείων αὐτοῦ καὶ τῶν τεράτων ἐν γῆ χαμ
- 28 Geeft Gij ze hun, zij vergaderen ze; doet Gij Uw hand open, zij worden met goed verzadigd.
They take what you give them; they are full of the good things which come from your open hand.
ἐξαπέστειλεν σκότος καὶ ἐσκότασεν καὶ παρεπύκρναν τὸς λόγους αὐτοῦ
- 29 Verbergt Gij Uw aangezicht, zij worden verschrikt; neemt Gij hun adem weg, zij sterven, en zij keren weder tot hun stof.
If your face is veiled, they are troubled; when you take away their breath, they come to an end, and go back to the dust.
μετέστρεψεν τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἶμα καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἰχθύας αὐτῶν
- 30 Zendt Gij Uw Geest uit, zo worden zij geschapen, en Gij vernieuwt het gelaat des aardrijks.
If you send out your spirit, they are given life; you make new the face of the earth.
ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους ἐν τοῖς ταμείοις τῶν βασιλέων αὐτῶν
- 31 De heerlijkheid des HEEREN zij tot in der eeuwigheid; de HEERE verblijde Zich in Zijn werken.
Let the glory of the Lord be for ever; let the Lord have joy in his works:
εἶπεν καὶ ἦλθεν κυνόμενα καὶ σκνίπες ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῶν
- 32 Als Hij de aarde aanschouwt, zo beeft zij; als Hij de bergen aanroert, zo roken zij.
At whose look the earth is shaking; at whose touch the mountains send out smoke.
ἔθετο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῆ αὐτῶν
- 33 Ik zal den HEERE zingen in mijn leven; ik zal mijn God psalmzingen, terwijl ik nog ben.
I will make songs to the Lord all my life; I will make melody to my God while I have my being.
καὶ ἐπάταξεν τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκᾶς αὐτῶν καὶ συνέτριψεν πᾶν ξύλον ὀρίου αὐτῶν
- 34 Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn; ik zal mij in den HEERE verblijden.
Let my thoughts be sweet to him: I will be glad in the Lord.
εἶπεν καὶ ἦλθεν ἀκρις καὶ βροῦχος οὐ οὐκ ἦν ἀριθμὸς
- 35 De zondaars zullen van de aarde verdaan worden, en de goddelozen zullen niet meer zijn. Loof den HEERE, mijn ziel! Hallelujah!
Let sinners be cut off from the earth, and let all evil-doers come to an end. Give praise to the Lord, O my soul. Give praise to the Lord.
καὶ κατέφαγεν πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῆ αὐτῶν καὶ κατέφαγεν τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν
- 1 Looft den HEERE, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken.
O give praise to the Lord; give honour to his name, talking of his doings among the peoples.
ἀλληλοῦσα ἐξομολογήσθε τῷ κυρίῳ ὅτι χρηστός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

- 2 Zingt Hem, psalmzingt Hem, spreekt aandachtelijk van al Zijn wonderen.
 Let your voice be sounding in songs and melody; let all your thoughts be of the wonder of his works.
 τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ
- 3 Roemt u in den Naam Zijner heiligheid; het hart dergenen, die den HEERE zoeken, verblijde zich.
 Have glory in his holy name; let the hearts of those who are searching after the Lord be glad.
 μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν καὶ ποιῶντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ
- 4 Vraagt naar den HEERE en Zijn sterkte; zoekt Zijn aangezicht geduriglijk.
 Let your search be for the Lord and for his strength; let your hearts ever be turned to him.
 μνήσθητι ἡμῶν κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου
- 5 Gedenkt Zijner wonderen, die Hij gedaan heeft, Zijner wondertekenen, en der oordelen Zijns monds.
 Keep in mind the great works which he has done; his wonders, and the decisions of his mouth;
 τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ τῆς κληρονομίας σου
- 6 Gij zaad van Abraham, Zijn knecht, gij kinderen van Jakob, Zijn uitverkorene!
 O you seed of Abraham, his servant, you children of Jacob, his loved ones.
 ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν ἠνομήσαμεν ἠδικήσαμεν
- 7 Hij is de HEERE, onze God; Zijn oordelen zijn over de gehele aarde.
 He is the Lord our God: he is judge of all the earth.
 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους τοῦ ἔλεους σου καὶ παρεπύκρναν ἀναβαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ
- 8 Hij gedenkt Zijns verbonds tot in der eeuwigheid, des woords, dat Hij ingesteld heeft, tot in duizend geslachten;
 He has kept his agreement in mind for ever, the word which he gave for a thousand generations;
 καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ
- 9 Des verbonds, dat Hij met Abraham heeft gemaakt, en Zijns eeds aan Izak;
 The agreement which he made with Abraham, and his oath to Isaac;
 καὶ ἐπετίμησεν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ καὶ ἐξηράνθη καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ
- 10 Welken Hij ook gesteld heeft aan Jakob tot een inzetting, aan Israel tot een eeuwig verbond,
 And he gave it to Jacob for a law, and to Israel for an eternal agreement;
 καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντων καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ
- 11 Zeggende: Ik zal u geven het land Kanaan, het snoer van ulieder erfdeel.
 Saying, To you will I give the land of Canaan, the measured line of your heritage:
 καὶ ἐκάλυπεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς εἰς ἕξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη
- 12 Als zij weinig mensen in getal waren, ja, weinig en vreemdelingen daarin;
 When they were still small in number, and strange in the land;
 καὶ ἐπίστευσαν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ καὶ ἦσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ
- 13 En wandelden van volk tot volk, van het ene koninkrijk tot het andere volk;
 When they went about from one nation to another, and from one kingdom to another people.
 ἐτάχυναν ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ
- 14 Hij liet geen mens toe hen te onderdrukken; ook bestrafte Hij koningen om hunnentwil, zeggende:
 He would not let anyone do them wrong; he even kept back kings because of them,
 καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἐπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ
- 15 Tast Mijn gezalfden niet aan, en doet Mijn profeten geen kwaad.
 Saying, Put not your hand on those who have been marked with my holy oil, and do my prophets no wrong.
 καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἶτμα αὐτῶν καὶ ἐξαπέστειλεν πλησμονὴν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν

- 16 Hij riep ook een honger in het land; Hij brak allen staf des broods.
 And he took away all food from the land, so that the people were without bread.
 και παρώργισαν μουσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ και ἀαρων τὸν ἅγιον κυρίου
- 17 Hij zond een man voor hun aangezicht henen; Jozef werd verkocht tot een slaaf.
 He sent a man before them, even Joseph, who was given as a servant for a price:
 ἠνοίχθη ἡ γῆ και κατέπιεν δαθαν και ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν αβιρων
- 18 Men drukte zijn voeten in den stok; zijn persoon kwam in de ijzers.
 His feet were fixed in chains; his neck was put in iron bands;
 και ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν φλόξ κατέφλεξεν ἀμαρτωλούς
- 19 Tot den tijd toe, dat Zijn woord kwam, heeft hem de rede des HEEREN doorlouterd.
 Till the time when his word came true; he was tested by the word of the Lord.
 και ἐποίησαν μόσχον ἐν χωρηβ και προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ
- 20 De koning zond, en deed hem ontslaan; de heerser der volken liet hem los.
 The king sent men to take off his chains; even the ruler of the people, who let him go free.
 και ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἔσθοντος χόρτον
- 21 Hij zette hem tot een heer over zijn huis, en tot een heerser over al zijn goed;
 He made him lord of his house, and ruler over everything he had;
 ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σφύζοντος αὐτοῦς τοῦ ποιήσαντος μέγала ἐν αἰγύπτῳ
- 22 Om zijn vorsten te binden naar zijn lust, en zijn oudsten te onderwijzen.
 To give his chiefs teaching at his pleasure, and so that his law-givers might get wisdom from him.
 θαυμαστὰ ἐν γῆ χαμ φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς
- 23 Daarna kwam Israel in Egypte, en Jakob verkeerde als vreemdeling in het land van Cham.
 Then Israel came into Egypt, and Jacob was living in the land of Ham.
 και εἶπεν τοῦ ἐξολεθρευσαὶ αὐτοῦς εἰ μὴ μουσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ ἔσται ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ ἀποστρέψαι τὴν ὀργὴν αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐξολεθρευσαὶ
- 24 En Hij deed Zijn volk zeer wassen, en maakte het machtiger dan Zijn tegenpartijders.
 And his people were greatly increased, and became stronger than those who were against them.
 και ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητὴν οὐκ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ
- 25 Hij keerde hun hart om, dat zij Zijn volk haatten, dat zij met Zijn knechten listiglijk handelden.
 Their hearts were turned to hate against his people, so that they made secret designs against them.
 και ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου
- 26 Hij zond Mozes, Zijn knecht, en Aaron, dien Hij verkoren had.
 He sent Moses, his servant, and Aaron, the man of his selection.
 και ἐπῆρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ αὐτοῖς τοῦ καταβαλεῖν αὐτοῦς ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 27 Zij deden onder hen de bevelen Zijner tekenen, en de wonderwerken in het land van Cham.
 He let his signs be seen among the people, and his wonders in the land of Ham.
 και τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν και διασκορπίσαι αὐτοῦς ἐν ταῖς χώραις
- 28 Hij zond duisternis, en maakte het duister; en zij waren Zijn woord niet wederspannig.
 He sent black night and made it dark; and they did not go against his word.
 και ἐτελέσθησαν τῷ βελεφρωρ και ἔφαγον θυσίας νεκρῶν
- 29 Hij keerde hun wateren in bloed, en Hij doodde hun vissen.
 At his word their waters were turned to blood, and he sent death on all their fish.
 και παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν και ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτώσις

- 30 Hun land bracht vorse voort in overvloed, tot in de binnenste kameren hunner koningen.
Their land was full of frogs, even in the rooms of the king.
 και ἔστη φινεες και ἐξιλιάσατο και ἐκόπασεν ἡ θραῦσις
- 31 Hij sprak, en er kwam een vermenging van ongedierte, luizen, in hun ganse landpale.
He gave the word, and there came the dog-fly, and insects over all the land.
 και ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην εἰς γενεάν και γενεάν ἕως τοῦ αἰῶνος
- 32 Hij maakte hun regen tot hagel, vlammig vuur in hun land.
He gave them ice for rain, and flaming fire in their land.
 και παρόργισαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀντιλογίας και ἐκακώθη μουσῆς δι' αὐτούς
- 33 En Hij sloeg hun wijnstok en hun vijgeboom, en Hij brak het geboomte hunner landpalen.
He gave their vines and their fig-trees to destruction, and the trees of their land were broken down.
 ὅτι παρεπύκρναν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ και διέστειλεν ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ
- 34 Hij sprak, en er kwamen sprinkhanen en kevers, en dat zonder getal;
At his word the locusts came, and young locusts more than might be numbered,
 οὐκ ἐξωλέθρευσαν τὰ ἔθνη ἃ εἶπεν κύριος αὐτοῖς
- 35 Die al het kruid in hun land opaten, ja, aten de vrucht hunner landbouwe op.
And put an end to all the plants of their land, taking all the fruit of the earth for food.
 και ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν και ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν
- 36 Hij versloeg ook alle eerstgeborenen in hun land, de eerstelingen al hunner krachten.
He put to death the first child of every family in the land, the first-fruits of their strength.
 και ἐδόύλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν και ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον
- 37 En Hij voerde hen uit met zilver en goud; en onder hun stammen was niemand, die struikelde.
He took his people out with silver and gold: there was not one feeble person among them.
 και ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν και τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαμονίοις
- 38 Egypte was blijde, als zij uittrokken, want hun verschrikking was op hen gevallen.
Egypt was glad when they went; for the fear of them had come down on them.
 και ἐξέχεαν αἶμα ἀθῶν αἶμα υἱῶν αὐτῶν και θυγατέρων ὧν ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς χανααν και ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασιν
- 39 Hij breidde een wolk uit tot een deksel, en vuur om den nacht te verlichten.
A cloud was stretched over them for a cover; and he sent fire to give light in the night.
 και ἐμάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν και ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν
- 40 Zij baden, en Hij deed kwakkelen komen, en Hij verzadigde hen met hemels brood.
At the people's request he sent birds, and gave them the bread of heaven for food.
 και ὀργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ και ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ
- 41 Hij opende een steenrots, en er vloeiden wateren uit, die gingen door de dorre plaatsen als een rivier.
His hand made the rock open, and the waters came streaming out; they went down through the dry places like a river.
 και παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἔθνῶν και ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς
- 42 Want Hij dacht aan Zijn heilig woord, aan Abraham, Zijn knecht.
For he kept in mind his holy word, and Abraham, his servant.
 και ἔθλιψαν αὐτοὺς οἱ ἔθροιοὶ αὐτῶν και ἐταπεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν
- 43 Alzo voerde Hij Zijn volk uit met vrolijkheid, Zijn uitverkorenen met gejuich.
And he took his people out with joy, the men of his selection with glad cries:
 πλεονάκις ἐρρύσατο αὐτούς αὐτοὶ δὲ παρεπύκρναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν και ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν

- 44 En Hij gaf hun de landen der heidenen, zodat zij in erfenis bezaten den arbeid der volken;
And gave them the lands of the nations; and they took the work of the peoples for a heritage;
καὶ εἶδεν ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν
- 45 Opdat zij Zijn inzettingen onderhielden, en Zijn wetten bewaarden. Hallelujah! Psalmen 106
So that they might keep his orders, and be true to his laws. Give praise to the Lord.
καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ καὶ μετεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ
- 1 Hallelujah! Looft den HEERE, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
Let the Lord be praised. O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
ἀλλήλουα ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι χρηστός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 2 Wie zal de mogendheden des HEEREN uitspreken, al Zijn lof verkondigen?
Who is able to give an account of the great acts of the Lord, or to make clear all his praise?
εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου οὗς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ
- 3 Welgelukzalig zijn zij, die het recht onderhouden, die te aller tijd gerechtigheid doet.
Happy are they whose decisions are upright, and he who does righteousness at all times.
ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης
- 4 Gedenk mijner, o HEERE! naar het welbehagen tot Uw volk, bezoek mij met Uw heil;
Keep me in mind, O Lord, when you are good to your people; O let your salvation come to me;
ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ ὁδὸν πόλεως κατοικητηρίου οὐχ εὖρον
- 5 Opdat ik aanschouwe het goede Uwer uitverkorenen; opdat ik mij verblijde met de blijdschap Uws volks; opdat ik mij beroeme met Uw erfdeel.
So that I may see the well-being of the people of your selection, and have a part in the joy of your nation, and take pride in your heritage.
πεινῶντες καὶ διψῶντες ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλιπεν
- 6 Wij hebben gezondigd, mitsgaders onze vaderen, wij hebben verkeerdelijk gedaan; wij hebben goddelooslijk gehandeld.
We are sinners like our fathers, we have done wrong, our acts are evil.
καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς
- 7 Onze vaders in Egypte hebben niet gelet op Uw wonderen; zij zijn der menigte Uwer goedertierenheid niet gedachtig geweest; maar zij waren wederspannig aande zee, bij de Schelfzee.
Our fathers did not give thought to your wonders in Egypt; they did not keep in memory the great number of your mercies, but gave you cause for wrath at the sea, even at the Red Sea.
καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθείαν τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου
- 8 Doch Hij verloste hen om Zijns Naams wil, opdat Hij Zijn mogendheid bekend maakte.
But he was their saviour because of his name, so that men might see his great power.
ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων
- 9 En Hij schold de Schelfzee, zodat zij verdroogde, en Hij deed hen wandelen door de afgronden, als door een woestijn.
By his word the Red Sea was made dry: and he took them through the deep waters as through the waste land.
ὅτι ἐχόρτασεν ψυχὴν κενὴν καὶ ψυχὴν πεινώσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν
- 10 En Hij verloste hen uit de hand des haters, en Hij bevrijdde hen van de hand des vijands.
And he took them safely out of the hands of their haters, and kept them from the attacks of those who were against them.
καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ
- 11 En de wateren overdekten hun wederpartijders; niet een van hen bleef over.
And the waters went over their haters; all of them came to an end.
ὅτι παρεπικραναν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν
- 12 Toen geloofden zij aan Zijn woorden; zij zongen Zijn lof.
Then they had faith in his words; they gave him songs of praise.
καὶ ἐταπεινώθη ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν ἠσθένησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν

- 13 Doch zij vergaten haast Zijn werken, zij verbeidden naar Zijn raad niet.
But their memory of his works was short; not waiting to be guided by him,
καὶ ἐκέκραζαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς
- 14 Maar zij werden belust met lust in de woestijn, en zij verzochten God in de wildernis.
They gave way to their evil desires in the waste land, and put God to the test in the dry places.
καὶ ἐξήγαγεν αὐτούς ἐκ σκοτόυς καὶ σκιᾶς θανάτου καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέρρηξεν
- 15 Toen gaf Hij hun hun begeerte; maar Hij zond aan hun zielen een magerheid.
And he gave them their request, but sent a wasting disease into their souls.
ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἔλεῃ αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων
- 16 En zij benijdden Mozes in het leger, en Aaron, den heilige des HEEREN.
They were full of envy against Moses among the tents, and against Aaron, the holy one of the Lord.
ὅτι συνέτριψεν πύλας χαλκᾶς καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέκλασεν
- 17 De aarde deed zich open, en verslond Dathan, en overdekte de vergadering van Abiram.
The earth opening put an end to Dathan, covering up Abiram and his band.
ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας αὐτῶν διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν
- 18 En een vuur brandde onder hun vergadering, een vlam stak de goddelozen aan brand.
And a fire was lighted among their tents; the sinners were burned up by the flames.
πάν βρῶμα ἐβδελύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου
- 19 Zij maakten een kalf bij Horeb, en zij bogen zich voor een gegoten beeld.
They made a young ox in Horeb, and gave worship to an image of gold.
καὶ ἐκέκραζαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς
- 20 En zij veranderden hun Eer in de gedaante van een os, die gras eet.
And their glory was changed into the image of an ox, whose food is grass.
ἀπέστειλεν τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἰάσατο αὐτούς καὶ ἐρρύσατο αὐτούς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν
- 21 Zij vergaten God, hun Heiland, Die grote dingen gedaan had in Egypte;
They had no memory of God their saviour, who had done great things in Egypt;
ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἔλεῃ αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων
- 22 Wonderdaden in het land van Cham; vreselijke dingen aan de Schelfzee.
Works of wonder in the land of Ham, and things of fear by the Red Sea.
καὶ θυσάτωσαν θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἐξαγγελιάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει
- 23 Dies Hij zeide, dat Hij hen verdelgen zou, ten ware Mozes, Zijn uitverkorene, in de scheure voor Zijn aangezicht gestaan had, om Zijn grimmigheid af te keren, dat Hij hen niet verdierf.
And he was purposing to put an end to them if Moses, his special servant, had not gone up before him, between him and his people, turning back his wrath, to keep them from destruction.
οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐν πλοίοις ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς
- 24 Zij versmaadden ook het gewenste land; zij geloofden Zijn woord niet.
They were disgusted with the good land; they had no belief in his word;
αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα κυρίου καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ
- 25 Maar zij murmureerden in hun tenten; naar de stem des HEEREN hoorden zij niet.
Talking against him secretly in their tents, they did not give ear to the voice of the Lord.
εἶπεν καὶ ἔστη πνεῦμα καταγίδος καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς
- 26 Dies hief Hij tegen hen Zijn hand op, zwerende dat Hij hen nedervellen zou in de woestijn;
So he made an oath against them, to put an end to them in the waste land:
ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων ἢ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο

- 27 En dat Hij hun zaad zou nedervellen onder de heidenen, en hen verstrooien zou door de landen.
That their children might be mixed among the nations, and sent away into other lands.
ἐταράχθησαν ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη
- 28 Ook hebben zij zich gekoppeld aan Baal-Peor, en zij hebben de offeranden der doden gegeten.
And they were joined to Baal-peor, and took part in the offerings to the dead.
καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοῦς καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτοῦς
- 29 En zij hebben den HEERE tot toorn verwekt met hun daden, zodat de plaag een inbreuk onder hen deed.
So they made him angry by their behaviour; and he sent disease on them.
καὶ ἐπέταξεν τῇ καταγίδι καὶ ἔστη εἰς αὖραν καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς
- 30 Toen stond Pinehas op, en hij oefende gericht, en de plaag werd opgehouden.
Then Phinehas got up, and made prayer for them; and the disease went no farther.
καὶ εὐφράνθησαν ὅτι ἠσύχασαν καὶ ὠδήγησεν αὐτοῦς ἐπὶ λιμένα θελήματος αὐτῶν
- 31 En het is hem gerekend tot gerechtigheid, van geslacht tot geslacht tot in eeuwigheid.
And all the generations coming after him kept the memory of his righteousness for ever.
ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων
- 32 Zij maakten Hem ook zeer toornig aan het twistwater, en het ging Mozes kwalijk om hunnentwil.
They made God angry again at the waters of Meribah, so that Moses was troubled because of them;
ὕψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν
- 33 Want zij verbitterden zijn geest, zodat hij wat onbedachtelijk voortbracht met zijn lippen.
For they made his spirit bitter, and he said unwise things.
ἔθετο ποταμοῦς εἰς ἔρημον καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν
- 34 Zij hebben die volken niet verdelgd, die de HEERE hun gezegd had;
They did not put an end to the peoples, as the Lord had said;
γῆν καρποφόρον εἰς ἄλμην ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ
- 35 Maar zij vermengden zich met de heidenen, en leerden derzelve werken.
But they were joined to the nations, learning their works.
ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων καὶ γῆν ἀνδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων
- 36 En zij dienden hun afgoden, en zij werden hun tot een strik.
And they gave worship to images; which were a danger to them:
καὶ κατόκισεν ἐκεῖ πεινῶντας καὶ συνεστήσαντο πόλιν κατοικεσίας
- 37 Daarenboven hebben zij hun zonen en hun dochteren den duivelen geofferd.
They even made offerings of their sons and their daughters to evil spirits,
καὶ ἔπειραν ἀγροῦς καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας καὶ ἐποίησαν καρπὸν γενήματος
- 38 En zij hebben onschuldig bloed vergoten, het bloed hunner zonen en hunner dochteren, die zij den afgoden van Kanaan hebben opgeofferd; zodat het land doordeze bloedschulden is ontheilig geworden.
And gave the blood of their sons and their daughters who had done no wrong, offering them to the images of Canaan; and the land was made unclean with blood.
καὶ ἐλόγησεν αὐτοῦς καὶ ἐπλήθυνθησαν σφόδρα καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμίκρυνεν
- 39 En zij ontreinigden zich door hun werken, en zij hebben gehoereerd door hun daden.
So they became unclean through their works, going after their evil desires.
καὶ ὀλιγόθησαν καὶ ἐκακώθησαν ἀπὸ θλίψεως κακῶν καὶ ὀδύνης

- 40 Dies is de toorn des HEEREN ontstoken tegen Zijn volk, en Hij heeft een gruwel gehad aan Zijn erfdeel.
Then the wrath of the Lord was burning against his people, and he was angry with his heritage.
ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἄρχοντας καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ
- 41 En Hij gaf hen in de hand der heidenen, en hun haters heersten over hen.
And he gave them into the hands of the nations; and they were ruled by their haters.
καὶ ἐβοήθησεν πένητι ἐκ πτωχείας καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα πατριάς
- 42 En hun vijanden hebben hen verdrukt, en zij zijn vernederd geworden onder hun hand.
By them they were crushed, and made low under their hands.
ὄψονται εὐθεῖς καὶ εὐφρανθήσονται καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς
- 43 Hij heeft hen menigmaal gered; maar zij verbitterden Hem door hun raad, en werden uitgeteerd door hun ongerechtigheid.
Again and again he made them free; but their hearts were turned against his purpose, and they were overcome by their sins.
τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα καὶ συνήσουσιν τὰ ἐλέη τοῦ κυρίου
- 1 Looft den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
ὦδὴ ψαλμοῦ τῷ δαυὶδ
- 2 Dat zulks de bevrijden des HEEREN zeggen, die Hij van de hand der wederpartijders bevrijd heeft.
Let those whose cause the Lord has taken up say so, his people whom he has taken out of the hands of their haters;
ἐτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεὸς ἐτοίμη ἡ καρδία μου ἕσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου
- 3 En die Hij uit de landen verzameld heeft, van het oosten en van het westen, van het noorden en van de zee.
Making them come together out of all the lands, from the east and from the west, from the north and from the south.
ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κιθάρα ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου
- 4 Die in de woestijn dwaalden, in een weg der wildernis, die geen stad ter woning vonden;
They were wandering in the waste places; they saw no way to a resting-place.
ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύριε καὶ ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν
- 5 Zij waren hongerig, ook dorstig; hun ziel was in hen overstelpt.
Their souls became feeble for need of food and drink.
ὅτι μέγα ἐπάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου
- 6 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid, die zij hadden, heeft Hij hen gered uit hun angsten;
Then they sent up their cry to the Lord in their sorrow, and he gave them salvation out of all their troubles;
ὕψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεὸς καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου
- 7 En Hij leidde hen op een rechten weg, om te gaan tot een stad ter woning.
Guiding them in the right way, so that they might come into the town of their resting-place.
ὅπως ἂν ῥυθῶσιν οἱ ἀγαπητοὶ σου σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου
- 8 Laat hen voor den HEERE Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen der mensen.
Let men give praise to the Lord for his mercy, and for the wonders which he does for the children of men!
ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ὑψωθήσομαι καὶ διαμεριῶ σικιμα καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω
- 9 Want Hij heeft de dorstige ziel verzadigd, en de hongerige ziel met goed vervuld;
He gives its desire to the unresting soul, so that it is full of good things.
ἐμός ἐστιν γαλαὰ καὶ ἐμός ἐστιν μανασση καὶ εφραϊμ ἀντίλημψις τῆς κεφαλῆς μου ἰουδας βασιλεὺς μου
- 10 Die in duisternis en de schaduw des doods zaten, gebonden met verdrukking en ijzer;
Those who were in the dark, in the black night, in chains of sorrow and iron;
μοαβ λέβηθ τῆς ἐλπίδος μου ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν

- 11 Omdat zij wederspanning waren geweest tegen Gods geboden, en den raad des Allerhoogsten onwaardiglijk verworpen hadden.
Because they went against the words of God, and gave no thought to the laws of the Most High:
τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς τίς ὀδηγήσει με ἕως τῆς ἰδουμαίας
- 12 Waarom Hij hun het hart door zwaarigheid vernederd heeft; zij zijn gestruikeld, en er was geen helper.
So that he made their hearts weighted down with grief; they were falling, and had no helper.
οὐχὶ σὺ ὁ θεός ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ὁ θεός ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν
- 13 Doch roepende tot den HEERE in de benauwdheid, die zij hadden, verloste Hij hen uit hun angsten.
Then they sent up their cry to the Lord in their sorrow, and he gave them salvation out of all their troubles.
δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου
- 14 Hij voerde hen uit de duisternis en de schaduw des doods, en Hij brak hun banden.
He took them out of the dark and the black night, and all their chains were broken.
ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν καὶ αὐτὸς ἐξουθενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν
- 1 Een lied, een psalm van David.
<A Song. A Psalm. Of David.>\
- εἰς τὸ τέλος τῷ δαυὶδ ψαλμός ὁ θεός τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσης
- 2 O God! mijn hart is bereid; ik zal zingen en psalmzingen, ook mijn eer.
\108:1\O God, my heart is fixed; I will make songs and melody, even with my glory.
ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμὲ ἠνοιχθήν ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσση δολία
- 3 Waak op, gij luit en harp! ik zal in den dageraad opwaken.
\108:2\Give out your sounds, O corded instruments: the dawn will be awaking with my song.
καὶ λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν
- 4 Ik zal U loven onder de volken, o HEERE! en ik zal U psalmzingen onder de natien.
\108:3\I will give you praise, O Lord, among the peoples; I will make melody to you among the nations.
ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με ἐνδιέβαλλόν με ἐγὼ δὲ προσευχόμεν
- 5 Want Uw goedertierenheid is groot tot boven de hemelen, en Uw waarheid tot aan de bovenste wolken.
\108:4\For your mercy is higher than the heavens: and your unchanging faith than the clouds.
καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν καὶ μίσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου
- 6 Verhef U, o God! boven de hemelen, en Uw eer over de ganse aarde.
\108:5\Be lifted up, O God, higher than the heavens; let your glory be over all the earth.
κατάστησον ἐπ' αὐτὸν ἁμαρτωλῶν καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ
- 7 Opdat Uw beminden bevrijd worden; geef heil door Uw rechterhand, en verhoor ons.
\108:6\Let your right hand be stretched out for salvation, and give me an answer, so that your loved ones may be safe from danger.
ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλθῃ καταδικασμένος καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν
- 8 God heeft gesproken in Zijn heiligdom, dies zal ik van vreugde opspringen; ik zal Sichem delen, en het dal van Sukkoth zal ik afmeten.
\108:7\This is the word of the holy God: I will be glad; I will make Shechem a heritage, measuring out the valley of Succoth.
γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος
- 9 Gilead is mijn, Manasse is mijn, en Ephraim is de sterkte mijns hoofds; Juda is mijn wetgever.
\108:8\Gilead is mine; Manasseh is mine; Ephraim is the strength of my head; Judah is my law-giver;
γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὄρφανοὶ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα
- 10 Moab is mijn waspot; op Edom zal ik mijn schoen werpen; over Palestina zal ik juichen.
\108:9\Moab is my washpot; on Edom is the resting-place of my shoe; over Philistia will I send out a glad cry.
σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν

- 11 Wie zal mij voeren in een vaste stad? Wie zal mij leiden tot in Edom?
 \108:10\Who will take me into the strong town? who will be my guide into Edom?
 ἐξερευνησάτω δανειστής πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ διαρπασάτωσαν ἄλλότριοι τοὺς πόρους αὐτοῦ
- 12 Zult Gij het niet zijn, o God! Die ons verstoten hadt, en Die niet uittoogt, o God! met onze heirkrachten?
 \108:11\Have you not sent us away from you, O God? and you go not out with our armies.
 μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντιλήμπτωρ μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ
- 13 Geef Gij ons hulp uit de benauwdheid; want des mensen heil is ijdelheid.
 \108:12\Give us help in our trouble; for there is no help in man.
 γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς ἐξολέθρευσιν ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθήτω τὸ ὄνομα αὐτοῦ
- 14 In God zullen wij kloeke daden doen, en Hij zal onze wederpartijders vertreden. Psalmen 109
 \108:13\With God we will do great things; for by him will our haters be crushed underfoot.
 ἀνανησθεῖη ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐναντι κυρίου καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθεῖη
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. O God mijns lofs! zwijg niet.
 <To the chief music-maker. Of David. A Psalm.> God of my praise, let my prayer be answered;
 τῷ δαυιδ ψαλμός εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου
- 2 Want de mond des goddelozen en de mond des bedrogs zijn tegen mij opengedaan; zij hebben met mij gesproken met een valse tong.
 For the mouth of the sinner is open against me in deceit: his tongue has said false things against me.
 ῥάβδον δυνάμεώς σου ἐξαποστελεῖ κύριος ἐκ σιων καὶ κατακυριεύει ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου
- 3 En met hatelijke woorden hebben zij mij omsingeld; ja, zij hebben mij bestreden zonder oorzaak.
 Words of hate are round about me; they have made war against me without cause.
 μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου ἐν ταῖς λαμπρότησιν τῶν ἁγίων ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐξεγέννησά σε
- 4 Voor mijn liefde, staan zij mij tegen; maar ik was steeds in het gebed.
 For my love they give me back hate; but I have given myself to prayer.
 ὄμοσεν κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται σὺ εἶ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδεκ
- 5 En zij hebben mij kwaad voor goed opgelegd, en haat voor mijn liefde.
 They have put on me evil for good; hate in exchange for my love.
 κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς
- 6 Stel een goddeloze over hem, en de satan sta aan zijn rechterhand.
 Put an evil man over him; and let one be placed at his right hand to say evil of him.
 κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσιν πληρώσει πτώματα συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν
- 7 Als hij gericht wordt, zo ga hij schuldig uit, en zijn gebed zij tot zonde.
 When he is judged, let the decision go against him; and may his prayer become sin.
 ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδοῖ πῖεται διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλὴν
- 1 Een psalm van David. De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwervoeten.
 <A Psalm. Of David.> The Lord said to my lord, Be seated at my right hand, till I put all those who are against you under your feet.
 ἀλληλουα ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὄλῃ καρδίᾳ μου ἐν βουλῇ εὐθειῶν καὶ συναγωγῇ
- 2 De HEERE zal de scepter Uwer sterkte zenden uit Sion, zeggende: Heers in het midden Uwer vijanden.
 The Lord will send out the rod of your strength from Zion; be king over your haters.
 μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ
- 3 Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkracht, in heilig sieraad; uit de baarmoeder des dageraads zal U de dauw Uwer jeugd zijn.
 Your people give themselves gladly in the day of your power; like the dew of the morning on the holy mountains is the army of your young men.
 ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

- 4 De HEERE heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen; Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek.
The Lord has made an oath, and will not take it back. You are a priest for ever, after the order of Melchizedek.
μνειαν ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρων ὁ κύριος
- 5 De HEERE is aan Uw rechterhand; Hij zal koningen verslaan ten dage Zijns toorns.
In the day of his wrath kings will be wounded by the Lord at your right hand.
τροφήν ἔδωκεν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ
- 6 Hij zal recht doen onder de heidenen; Hij zal het vol dode lichamen maken; Hij zal verslaan dengene, die het hoofd is over een groot land.
He will be judge among the nations, the valleys will be full of dead bodies; the head over a great country will be wounded by him.
ἰσχὺν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγγειλεν τῷ λαῷ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἔθνῶν
- 7 Hij zal op den weg uit de beek drinken; daarom zal Hij het hoofd omhoog heffen.
He will take of the stream by the way; so his head will be lifted up.
ἔργα χειρῶν αὐτοῦ ἀλήθεια καὶ κρίσις πιστὰί πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ
- 1 Hallelujah! Aleph. Ik zal den HEERE loven van ganser harte; Beth. In den raad en vergadering der oprechten.
Let the Lord be praised. I will give praise to the Lord with all my heart, among the upright, and in the meeting of the people.
ἀλληλουα μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα
- 2 Gimel. De werken des HEEREN zijn groot; Daleth. zij worden gezocht van allen, die er lust in hebben.
The works of the Lord are great, searched out by all those who have delight in them.
δυνατὸν ἐν τῇ γῆ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ γενεὰ εὐθείων εὐλογηθήσεται
- 3 He. Zijn doen is majesteit en heerlijkheid; Vau. en zijn gerechtigheid bestaat in der eeuwigheid.
His work is full of honour and glory; and his righteousness is unchanging for ever.
δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
- 4 Zain. Hij heeft Zijn wonderen een gedachtenis gemaakt; Cheth. de HEERE is genadig en barmhartig.
Certain for ever is the memory of his wonders: the Lord is full of pity and mercy.
ἐξανέτελεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν ἐλεήμων καὶ οἰκτίρων καὶ δίκαιος
- 5 Teth. Hij heeft degenen, die Hem vrezten, spijs gegeven; Jod. Hij gedenkt in der eeuwigheid aan Zijn verbond.
He has given food to his worshippers; he will keep his agreement in mind for ever.
χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτίρων καὶ κυχρῶν οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει
- 6 Caph. Hij heeft de kracht Zijner werken Zijn volke bekend gemaakt; Lamed. hun gevende de erve der heidenen.
He has made clear to his people the power of his works, giving them the heritage of the nations.
ὄτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος
- 7 Mem. De werken Zijner handen zijn waarheid en oordeel; Nun. al Zijn bevelen zijn getrouw.
The works of his hands are faith and righteousness; all his laws are unchanging.
ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται ἐτοιμία ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον
- 8 Samech. Zij zijn ondersteund voor altoos, en in eeuwigheid; Ain. zijnde gedaan in waarheid en oprechtigheid.
They are fixed for ever and ever, they are done in faith and righteousness.
ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῆ ἕως οὐ ἐπίδη ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ
- 9 Pe. Hij heeft Zijn volke verlossing gezonden; Tsade. Hij heeft Zijn verbond in eeuwigheid geboden; Koph. Zijn Naam is heilig en vreselijk.
He has sent salvation to his people; he has given his word for ever: holy is his name and greatly to be feared.
ἐσκόρπισεν ἔδωκεν τοῖς πένησιν ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ
- 10 Resch. De vreeze des HEEREN is het beginsel der wijsheid; Schin. allen, die ze doen, hebben goed verstand; Thau. Zijn lof bestaat tot in der eeuwigheid Psalmen 112
The fear of the Lord is the best part of wisdom: all those who keep his laws are wise: his praise is eternal.
ἀμαρτωλὸς ὕψεται καὶ ὀργισθήσεται τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ βρῦξει καὶ τακίησεται ἐπιθυμία ἀμαρτωλῶν ἀπολείται

- 1 Hallelujah! Aleph. Welgelukzalig is de man, die den HEERE vreest; Beth. die groten lust heeft in Zijn geboden.
 Let the Lord be praised. Happy is the man who gives honour to the Lord, and has great delight in his laws.
 ἀλληλουια αἰνεῖτε παῖδες κύριον αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου
- 2 Gimel. Zijn zaad zal geweldig zijn op aarde; Daleth. het geslacht der oprechten zal gezegend worden.
 His seed will be strong on the earth; blessings will be on the generation of the upright.
 εἶη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος
- 3 He. In zijn huis zal have en rijkdom wezen; Vau. en zijn gerechtigheid bestaat in eeuwigheid.
 A store of wealth will be in his house, and his righteousness will be for ever.
 ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου
- 4 Zain. Den oprechten gaat het licht op in de duisternis; Cheth. Hij is genadig, en barmhartig, en rechtvaardig.
 For the upright there is a light shining in the dark; he is full of grace and pity.
 ὕψηλός ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος ἐπὶ τοὺς οὐρανούς ἡ δόξα αὐτοῦ
- 5 Teth. Wel dien man, die zich ontfertmt en uitleent; Jod. hij beschikt zijn zaken met recht.
 All is well for the man who is kind and gives freely to others; he will make good his cause when he is judged.
 τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐν ὕψηλοῖς κατοικῶν
- 6 Caph. Zekerlijk, hij zal in der eeuwigheid niet wankelen; Lamed. de rechtvaardige zal in eeuwige gedachtenis zijn.
 He will not ever be moved; the memory of the upright will be living for ever.
 καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῆ
- 7 Mem. Hij zal voor geen kwaad gerucht vrezzen; Nun. zijn hart is vast, betrouwende op den HEERE.
 He will have no fear of evil news; his heart is fixed, for his hope is in the Lord.
 ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχὸν καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα
- 8 Samech. Zijn hart, wel ondersteund zijnde, zal niet vrezzen; Ain. totdat hij op zijn wederpartijen zie.
 His heart is resting safely, he will have no fear, till he sees trouble come on his haters.
 τοῦ καθίσει αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ
- 9 Pe. Hij strooit uit, hij geeft den nooddruftige; Tsade. zijn gerechtigheid bestaat in eeuwigheid; Koph. zijn hoorn zal verhoogd worden in eer.
 He has given with open hands to the poor; his righteousness is for ever; his horn will be lifted up with honour.
 ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ μητέρα τέκνων εὐφραινομένην
- 1 Hallelujah! Looft, gij knechten des HEEREN! looft den Naam des HEEREN.
 Let the Lord be praised. O you servants of the Lord, give praise to the name of the Lord.
 ἀλληλουια ἐν ἐξόδῳ ἰσραηλ ἐξ αἰγύπτου οἴκου ἰακωβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου
- 2 De Naam des HEEREN zij geprezen, van nu aan tot in der eeuwigheid.
 Let blessing be on the name of the Lord, from this time and for ever.
 ἐγενήθη ἰουδαία ἅγιασμα αὐτοῦ ἰσραηλ ἐξουσία αὐτοῦ
- 3 Van den opgang der zon af tot haar nedergang, zij de Naam des HEEREN geloofd.
 From the coming up of the sun to its going down, the Lord's name is to be praised.
 ἡ θάλασσα εἶδεν καὶ ἔφυγεν ὁ ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω
- 4 De HEERE is hoog boven alle heidenen, boven de hemelen is Zijn heerlijkheid.
 The Lord is high over all nations, and his glory is higher than the heavens.
 τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡσεὶ κριοὶ καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων
- 5 Wie is gelijk de HEERE, onze God? Die zeer hoog woont.
 Who is like the Lord our God, who is seated on high,
 τί σοὶ ἐστὶν θάλασσα ὅτι ἔφυγες καὶ σοὶ ἰορδάνη ὅτι ἀνεχώρησας εἰς τὰ ὀπίσω

- 6 Die zeer laag ziet, in den hemel en op de aarde.
Looking down on the heavens, and on the earth?
τὰ ὄρη ὅτι ἐσκιρτήσατε ὡσεὶ κριοὶ καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων
- 7 Die den geringe uit het stof opricht, en den nooddruftige uit den drek verhoogt;
He takes the poor man out of the dust, lifting him up from his low position;
ἀπὸ προσώπου κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ἰακωβ
- 8 Om te doen zitten bij de prinsen, bij de prinsen Zijns volks.
To give him a place among the rulers, even with the rulers of his people.
τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας ὑδάτων καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων
- 9 Die de onvruchtbare doet wonen met een huisgezin, een blijde moeder van kinderen. Hallelujah!
He gives the unfertile woman a family, making her a happy mother of children. Give praise to the Lord.
μὴ ἡμῖν κύριε μὴ ἡμῖν ἀλλ' ἡ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου
- 1 Toen Israel uit Egypte toog, het huis Jakobs van een volk, dat een vreemde taal had;
When Israel came out of Egypt, the children of Jacob from a people whose language was strange to them;
ἀλληλοῖα ἠγάπησα ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου
- 2 Zo werd Juda tot Zijn heiligdom, Israel Zijn volkomene heerschappij.
Judah became his holy place, and Israel his kingdom.
ὅτι ἐκλινεν τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοὶ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι
- 3 De zee zag het, en vlood; de Jordaan keerde achterwaarts.
The sea saw it, and went in flight; Jordan was turned back.
περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου κίνδυνοι ἕξου εὔροσάν με θλίψιν καὶ ὀδύνην εὔρον
- 4 De bergen sprongen als rammen, de heuvelen als lammeren.
The mountains were jumping like goats, and the little hills like lambs.
καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην ὃ κύριε ῥῦσαι τὴν ψυχὴν μου
- 5 Wat was u, gij zee! dat gij vloodt? gij Jordaan! dat gij achterwaarts keerdet?
What was wrong with you, O sea, that you went in flight? O Jordan, that you were turned back?
ἐλεήμων ὁ κύριος καὶ δίκαιος καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλεᾷ
- 6 Gij bergen, dat gij opsprongt als rammen? gij heuvelen! als lammeren?
You mountains, why were you jumping like goats, and you little hills like lambs?
φυλάσσω τὰ νήπια ὁ κύριος ἐταπεινώθη καὶ ἔσωσέν με
- 7 Beef, gij aarde! voor het aangezicht des Heeren, voor het aangezicht van den God Jakobs;
Be troubled, O earth, before the Lord, before the God of Jacob;
ἐπίστρεψον ἡ ψυχὴ μου εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου ὅτι κύριος ἐηργέτησέν σε
- 8 Die den rotssteen veranderde in een watervloed, den keisteen in een waterfontein.
Who made the rock into a water-spring, and the hard stone into a fountain.
ὅτι ἐξείλατο τὴν ψυχὴν μου ἐκ θανάτου τοὺς ὀφθαλμοὺς μου ἀπὸ δακρύων καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος
- 1 Niet ons, o HEERE! niet ons, maar Uw Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil.
Not to us, O Lord, not to us, but to your name let glory be given, because of your mercy and your unchanging faith.
ἀλληλοῖα ἐπίστευσα διὸ ἐλάλησα ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθη σφόδρα
- 2 Waarom zouden de heidenen zeggen: Waar is nu hun God?
Why may the nations say, Where is now their God?
ἐγὼ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης

- 3 Onze God is toch in den hemel, Hij doet al wat Hem behaagt.
But our God is in heaven: he has done whatever was pleasing to him.
τί ανταποδώσω τῷ κυρίῳ περι πάντων ὧν ανταπέδωκέν μοι
- 4 Hunlieder afgoden zijn zilver en goud, het werk van des mensen handen;
Their images are silver and gold, the work of men's hands.
ποτήριον σωτηρίου λήψομαι και τὸ ὄνομα κυρίου επικαλέσομαι
- 6 Oren hebben zij, maar horen niet; zij hebben een neus, maar zij rieken niet;
They have ears, but no hearing; they have noses, but no sense of smell;
τίμιος ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ
- 7 Hun handen hebben zij, maar tasten niet; hun voeten, maar gaan niet; zij geven geen geluid door hun keel.
They have hands without feeling, and feet without power of walking; and no sound comes from their throat.
ὦ κύριε ἐγὼ δοῦλος σός ἐγὼ δοῦλος σός και υἱὸς τῆς παιδείας σου διέρρηξας τοὺς δεσμούς μου
- 8 Dat die hen maken hun gelijk worden, en al wie op hen vertrouwt.
Those who make them are like them; and so is everyone who puts his faith in them.
σοὶ θύσω θυσίαν αἰνέσεως
- 9 Israel! vertrouw gij op den HEERE; Hij is hun Hulp en hun Schild.
O Israel, have faith in the Lord: he is their help and their breastplate.
τάς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
- 10 Gij huis van Aaron! vertrouw op den HEERE; Hij is hun Hulp en hun Schild.
O house of Aaron, have faith in the Lord: he is their help and their breastplate.
ἐν ἀβραῖς οἴκου κυρίου ἐν μέσῳ σου ιερουσαλημ
- 1 Ik heb lief, want de HEERE hoort mijn stem, mijn smekingen;
I have given my love to the Lord, because he has given ear to the voice of my cry and my prayer.
ἀλληλουια αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη ἐπαινέσατε αὐτόν πάντες οἱ λαοί
- 2 Want Hij neigt Zijn oor tot mij; dies zal ik Hem in mijn dagen aanroepen.
He has let my request come before him, and I will make my prayer to him all my days.
ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς και ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα
- 1 Looft den HEERE, alle heidenen; prijst Hem, alle natien!
Let all the nations give praise to the Lord: let all the people give him praise.
ἀλληλουια ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι ἀγαθός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 2 Want Zijn goedertierenheid is geweldig over ons, en de waarheid des HEEREN is in der eeuwigheid! Hallelujah! Psalmen 118
For great is his mercy to us, and his faith is unchanging for ever. Praise be to the Lord.
εἰπάτω δὴ οἶκος ἰσραηλ ὅτι ἀγαθός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 1 Looft den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
ἀλληλουια α# αλφ μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδοῦ οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου
- 2 Dat Israel nu zegge, dat Zijn goedertierenheid in der eeuwigheid is.
Let Israel now say, that his mercy is unchanging for ever.
μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν
- 3 Het huis van Aaron zegge nu, dat Zijn goedertierenheid in der eeuwigheid is.
Let the house of Aaron now say, that his mercy is unchanging for ever.
οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν

- 4 Dat degenen, die den HEERE vrezen, nu zeggen, dat Zijn goedertierenheid in der eeuwigheid is.
 Let all worshippers of the Lord now say, that his mercy is unchanging for ever.
 σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου φυλάξασθαι σφόδρα
- 5 Uit de benauwdheid heb ik den HEERE aangeroepen; de HEERE heeft mij verhoord, stellende mij in de ruimte.
 I made my prayer to the Lord in my trouble: and the Lord gave me an answer, and put me in a wide place.
 ὄφελον κατευθυνθείσαν αἱ ὁδοὶ μου τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου
- 6 De HEERE is bij mij, ik zal niet vrezen; wat zal mij een mens doen?
 The Lord is on my side; I will have no fear: what is man able to do to me?
 τότε οὐ μὴ ἐπαισχυθῶ ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου
- 7 De HEERE is bij mij onder degenen, die mij helpen; daarom zal ik mijn lust zien aan degenen, die mij haten.
 The Lord is my great helper: I will see my desire against my haters.
 ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν εὐθύτητι καρδίας ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου
- 8 Het is beter tot den HEERE toevlucht te nemen, dan op den mens te vertrouwen.
 It is better to have faith in the Lord than to put one's hope in man.
 τὰ δικαιώματά σου φυλάξω μὴ με ἐγκαταλίπης ἕως σφόδρα
- 9 Het is beter tot den HEERE toevlucht te nemen, dan op prinsen te vertrouwen.
 It is better to have faith in the Lord than to put one's hope in rulers.
 β# βῆθ ἐν τίνι κατορθώσει ὁ νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φυλάσσεσθαι τοὺς λόγους σου
- 10 Alle heidenen hadden mij omringd; het is in den Naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.
 All the nations have come round me; but in the name of the Lord I will have them cut down.
 ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξεζήτησά σε μὴ ἀπόση με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου
- 11 Zij hadden mij omringd, ja, zij hadden mij omringd; het is in den Naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.
 They are round me, yes, they are all about me; but in the name of the Lord I will have them cut down.
 ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυσα τὰ λόγια σου ὅπως ἂν μὴ ἀμάρτω σοι
- 12 Zij hadden mij omringd als bijen; zij zijn uitgeblust als een doornenvuur; het is in den Naam des HEEREN, dat ik ze verhouwen heb.
 They are round me like bees; but they are put out like a fire among thorns; for in the name of the Lord I will have them cut down.
 εὐλογητὸς εἶ κύριε διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου
- 13 Gij hadt mij zeer hard gestoten, tot vallens toe, maar de HEERE heeft mij geholpen.
 I have been hard pushed by you, so that I might have a fall: but the Lord was my helper.
 ἐν τοῖς χεῖλεσίν μου ἐξήγγειλα πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου
- 14 De HEERE is mijn Sterkte en Psalm, want Hij is mij tot heil geweest.
 The Lord is my strength and my song; he has become my salvation.
 ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ
- 15 In de tenten der rechtvaardigen is een stem des gejuichs en des heils; de rechterhand des HEEREN doet krachtige daden.
 The sound of joy and salvation is in the tents of the upright; the right hand of the Lord does works of power.
 ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω καὶ κατανοήσω τὰς ὁδοὺς σου
- 16 De rechterhand des HEEREN is verhoogd; de rechterhand des HEEREN doet krachtige daden.
 The right hand of the Lord is lifted up; the right hand of the Lord does works of power.
 ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου μελετήσω οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου
- 17 Ik zal niet sterven, maar leven; en ik zal de werken des HEEREN vertellen.
 Life and not death will be my part, and I will give out the story of the works of the Lord.
 γ# γιμαλ ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου

- 3 Ook geen onrecht werken, maar wandelen in Zijn wegen.
They do no evil; they go in his ways.
τί δοθείη σοι καὶ τί προστεθείη σοι πρὸς γλώσσαν δολίαν
- 4 HEERE! Gij hebt geboden, dat men Uw bevelen zeer bewaren zal.
You have put your orders into our hearts, so that we might keep them with care.
τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα σὺν τοῖς ἄνθραξιν τοῖς ἐρημικοῖς
- 5 Och, dat mijn wegen gericht werden, om Uw inzettingen te bewaren!
If only my ways were ordered so that I might keep your rules!
οἴμοι ὄτι ἡ παροιμία μου ἐμακρύνθη κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων κηδαρ
- 6 Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op al Uw geboden.
Then I would not be put to shame, as long as I have respect for all your teaching.
πολλὰ παρόκησεν ἡ ψυχή μου
- 7 Ik zal U loven in oprechtheid des harten, als ik de rechten Uwer gerechtigheid geleerd zal hebben.
I will give you praise with an upright heart in learning your right decisions.
μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς ἐπολέμουν με δωρεάν
- 1 Een lied op Hammaaloth. Ik heb tot den HEERE geroepen in mijn benauwdheid, en Hij heeft mij verhoord.
<A Song of the going up.> In my trouble my cry went up to the Lord, and he gave me an answer.
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη πόθεν ἦξει ἡ βοήθειά μου
- 2 O HEERE! red mijn ziel van de valse lippen, van de bedriegelijke tong.
O Lord, be the saviour of my soul from false lips, and from the tongue of deceit.
ἡ βοήθειά μου παρὰ κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
- 3 Wat zal U de bedriegelijke tong geven, of wat zal zij U toevoegen?
What punishment will he give you? what more will he do to you, you false tongue?
μὴ δῶς εἰς σάλον τὸν πόδα σου μηδὲ νυστάξει ὁ φυλάσσων σε
- 4 Scherpe pijlen eens machtigen, mitsgaders gloeiende jeneverkolen.
Sharp arrows of the strong, and burning fire.
ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν ἰσραηλ
- 5 O, wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech, dat ik in de tenten Kedars wone.
Sorrow is mine because I am strange in Meshech, and living in the tents of Kedar.
κύριος φυλάξει σε κύριος σκέπη σου ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου
- 6 Mijn ziel heeft lang gewoond bij degenen, die den vrede haten.
My soul has long been living with the haters of peace.
ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα
- 7 Ik ben vreedzaam; maar als ik spreek, zijn zij aan den oorlog.
I am for peace: but when I say so, they are for war.
κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ φυλάξει τὴν ψυχὴν σου
- 1 Een lied Hammaaloth. Ik hef mijn ogen op naar de bergen, van waar mijn hulp komen zal.
<A Song of the going up.> My eyes are lifted up to the hills: O where will my help come from?
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσιν μοι εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα
- 2 Mijn hulp is van den HEERE, Die hemel en aarde gemaakt heeft.
Your help comes from the Lord, who made heaven and earth.
ἐστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς ἀύλαις σου ἱερουσαλημ

- 3 Hij zal uw voet niet laten wankelen; uw Bewaarder zal niet sluimeren.
 May he not let your foot be moved: no need of sleep has he who keeps you.
 ιερουσαλημ οικοδομουμένη ως πόλις ἧς ἡ μετοχή αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό
- 4 Ziet, de Bewaarder Israels zal niet sluimeren, noch slapen.
 See, the eyes of Israel's keeper will not be shut in sleep.
 ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν αἱ φυλαὶ φυλαὶ κυρίου μαρτύριον τῷ Ἰσραὴλ τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματι κυρίου
- 5 De HEERE is uw Bewaarder, de HEERE is uw Schaduw, aan uw rechterhand.
 The Lord is your keeper; the Lord is your shade on your right hand.
 ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν θρόνοι ἐπὶ οἶκον δαυὶδ
- 6 De zon zal u des daags niet steken, noch de maan des nachts.
 You will not be touched by the sun in the day, or by the moon at night.
 ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν ιερουσαλημ καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσίν σε
- 7 De HEERE zal u bewaren van alle kwaad; uw ziel zal Hij bewaren.
 The Lord will keep you safe from all evil; he will take care of your soul.
 γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσίν σου
- 8 De HEERE zal uw uitgang en uw ingang bewaren, van nu aan tot in der eeuwigheid.
 The Lord will keep watch over your going out and your coming in, from this time and for ever.
 ἕνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίων μου ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ
- 1 Een lied Hammaaloth, van David. Ik verblijd mij in degenen, die tot mij zeggen: Wij zullen in het huis des HEEREN gaan.
 &Ita Song of the going up. Of David.> I was glad because they said to me, We will go into the house of the Lord.
 ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ
- 2 Onze voeten zijn staande in uw poorten, o Jeruzalem!
 At last our feet were inside your doors, O Jerusalem!
 ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν ὡς ὀφθαλμοὶ παιδείσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἕως οὗ οἰκτιρήσαι ἡμᾶς
- 3 Jeruzalem is gebouwd, als een stad, die wel samengevoegd is;
 O Jerusalem, you are like a town which is well joined together;
 ἐλέησον ἡμᾶς κύριε ἐλέησον ἡμᾶς ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουθενώσεως
- 4 Waarheen de stammen opgaan, de stammen des HEEREN, tot de getuigenis Israels, om den Naam des HEEREN te danken.
 To which the tribes went up, even the tribes of the Lord, for a witness to Israel, to give praise to the name of the Lord.
 ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνούσιν καὶ ἡ ἐξουθενώσις τοῖς ὑπερηφάνοις
- 1 Een lied op Hammaaloth. Ik hef mijn ogen op tot U, Die in de hemelen zit.
 &Ita Song of the going up.> To you my eyes are lifted up, even to you whose seat is in the heavens.
 ᾠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν εἰπάτω δὴ Ἰσραὴλ
- 2 Zie, gelijk de ogen der knechten zijn op de hand hunner heren; gelijk de ogen der dienstmaagd zijn op de hand harer vrouw; also zijn onze ogen op den HEERE, onze God, totdat Hij ons genadig zij.
 See! as the eyes of servants are turned to the hands of their masters, and the eyes of a servant-girl to her owner, so our eyes are waiting for the Lord our God, till he has mercy on us.
 εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν ἐν τῷ ἐπαναστήναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς
- 3 Zijt ons genadig, o HEERE! zijt ons genadig, want wij zijn der verachting veel te zat.
 Have mercy on us, O Lord, have mercy on us: for all men are looking down on us.
 ἄρα ζῶντας ἂν κατέπιον ἡμᾶς ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς
- 4 Onze ziel is veel te zat des spots der weelderigen, der verachting der hovaardigen. Psalmen 124
 For long enough have men of pride made sport of our soul.
 ἄρα τὸ ὕδωρ κατεπόντισεν ἡμᾶς χεῖμαρρον διήλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν

- 1 Een lied Hammaaloth, van David. Ten ware de HEERE, Die bij ons geweest is, zegge nu Israel,
&ItA Song of the going up. Of David.> If it had not been the Lord who was on our side (let Israel now say);
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὄρος σιων οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν ἱερουσαλημ
- 2 Ten ware de HEERE, Die bij ons geweest is, als de mensen tegen ons opstonden;
If it had not been the Lord who was on our side, when men came up against us;
ὄρη κύκλω αὐτῆς καὶ κύριος κύκλω τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος
- 3 Toen zouden zij ons levend verslonden hebben, als hun toorn tegen ons ontstak.
They would have made a meal of us while still living, in the heat of their wrath against us:
ὄτι οὐκ ἀφήσει τὴν ῥάβδον τῶν ἀμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κληρὸν τῶν δικαίων ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι ἐν ἀνομίᾳ χειρὰς αὐτῶν
- 4 Toen zouden ons de wateren overlopen hebben; een stroom zou over onze ziel gegaan zijn.
We would have been covered by the waters; the streams would have gone over our soul;
ἀγάθυνον κύριε τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ
- 5 Toen zouden de stoute wateren over onze ziel gegaan zijn.
Yes, the waters of pride would have gone over our soul.
τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιὰς ἀπάξει κύριος μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραηλ
- 1 Een lied Hammaaloth. Die op den HEERE vertrouwen, zijn als de berg Sion, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid.
&ItA Song of the going up.> Those whose hope is in the Lord are like the mountain of Zion, which may not be moved, but keeps its place for ever.
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν σιων ἐγενήθημεν ὡς παρακεκλιμένοι
- 2 Rondom Jeruzalem zijn bergen; alzo is de HEERE rondom Zijn volk, van nu aan tot in der eeuwigheid.
As the mountains are round about Jerusalem, so the Lord is round about his people, from this time and for ever.
τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν
- 3 Want de scepter der goddeloosheid zal niet rusten op het lot der rechtvaardigen; opdat de rechtvaardigen hun handen niet uitstrekken tot onrecht.
For the rod of sinners will not be resting on the heritage of the upright; so that the upright may not put out their hands to evil.
ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι
- 4 HEERE! doe den goeden wel, en dengenen, die oprecht zijn in hun harten.
Do good, O Lord, to those who are good, and to those who are upright in heart.
ἐπίστρεψον κύριε τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμάρρους ἐν τῷ νότῳ
- 5 Maar die zich neigen tot hun kromme wegen, die zal de HEERE weg doen gaan met de werkers der ongerechtigheid. Vrede zal over Israel zijn!
But as for such as are turned out of the straight way, the Lord will take them away with the workers of evil. Let peace be on Israel.
οἱ σπεύροντες ἐν δάκρυσιν ἐν ἀγαλλιάσει θεριούσιν
- 1 Een lied Hammaaloth. Als de HEERE de gevangenen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen, die dromen.
&ItA Song of the going up.> When the Lord made a change in Zion's fate, we were like men in a dream.
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν τῷ σαλωμῶν ἐὰν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον εἰς μάτην ἔκοτίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες αὐτόν ἐὰν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν εἰς μάτην ἠγρόνησεν ὁ φυλάσσων
- 2 Toen werd onze mond vervuld met lachen, en onze tong met gejuich; toen zeide men onder de heidenen: De HEERE heeft grote dingen aan dezen gedaan.
Then our mouths were full of laughing, and our tongues gave a glad cry; they said among the nations, The Lord has done great things for them.
εἰς μάτην ὑμῖν ἐστιν τοῦ ὀρθοῦν ἐγείρεσθαι μετὰ τὸ καθῆσθαι οἱ ἔσθοντες ἄρτον ὀδύνης ὅταν δῶ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὑπνον
- 3 De HEERE heeft grote dingen bij ons gedaan; dies zijn wij verblijd.
The Lord has done great things for us; because of which we are glad.
ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου υἱοῖ ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστροῦ
- 4 O HEERE! wend onze gevangenis, gelijk waterstromen in het zuiden.
Let our fate be changed, O Lord, like the streams in the South.
ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων

- 5 Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien.
Those who put in seed with weeping will get in the grain with cries of joy.
μακάριος άνθρωπος ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν οὐ καταισχυθήσονται ὅταν λαλώσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλῃ
- 1 Een lied Hammaaloth, van Salomo. Zo de HEERE het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan; zo de HEERE de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter.
&ItA Song of the going up. > If the Lord is not helping the builders, then the building of a house is to no purpose: if the Lord does not keep the town, the watchman keeps his watch for nothing.
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ
- 2 Het is tevergeefs, dat gijlieden vroeg opstaat, laat opblijft, eet brood der smarten; het is alzo, dat Hij het Zijn beminden als in den slaap geeft.
It is of no use for you to get up early, and to go late to your rest, with the bread of sorrow for your food; for the Lord gives to his loved ones in sleep.
τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι μακάριος εἶ καὶ καλῶς σοι ἔσται
- 3 Ziet, de kinderen zijn een erfdeel des HEEREN; des buiks vrucht is een beloning.
See, sons are a heritage from the Lord; the fruit of the body is his reward.
ἡ γυνὴ σου ὡς ἄμπελος εὐθηνούσα ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου οἱ υἱοὶ σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλω τῆς τραπέζης σου
- 4 Gelijk de pijlen zijn in de hand eens helds, zodanig zijn de zonen der jeugd.
Like arrows in the hand of a man of war, are the children of the young.
ἰδοὺ οὕτως εὐλόγηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον
- 5 Welgelukzalig is de man, die zijn pijlkoker met dezelve gevuld heeft; zij zullen niet beschaamd worden, als zij met de vijanden spreken zullen in de poort.
Happy is the man who has a good store of them; he will not be put to shame, but his cause will be supported by them against his haters.
εὐλογήσαι σε κύριος ἐκ σιων καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ ἱερουσαλημ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου
- 1 Een lied Hammaaloth. Welgelukzalig is een iegelijk, die den HEERE vreest, die in Zijn wegen wandelt.
&ItA Song of the going up. > Happy is the worshipper of the Lord, who is walking in his ways.
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου εἶπάτω δὴ ἰσραηλ
- 2 Want gij zult eten den arbeid uwer handen; welgelukzalig zult gij zijn, en het zal u welgaan.
You will have the fruit of the work of your hands: happy will you be, and all will be well for you.
πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι
- 3 Uw huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijden van uw huis; uw kinderen als olijfplanten rondom uw tafel.
Your wife will be like a fertile vine in the inmost parts of your house: your children will be like olive plants round your table.
ἐπὶ τοῦ νότου μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν
- 4 Ziet, alzo zal zekerlijk die man gezegend worden, die den HEERE vreest.
See! this is the blessing of the worshipper of the Lord.
κύριος δίκαιος συνέκοψεν ἀγένας ἁμαρτωλῶν
- 5 De HEERE zal u zegenen uit Sion, en gij zult het goede van Jeruzalem aanschouwen al de dagen uws levens;
May the Lord send you blessing out of Zion: may you see the good of Jerusalem all the days of your life.
αἰσχυθήτωσαν καὶ ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω πάντες οἱ μισοῦντες σιων
- 6 En gij zult uw kinds kinderen zien. Vrede over Israel!
May you see your children's children. Peace be on Israel.
γενηθήτωσαν ὡς χόρτος δωμάτων ὃς πρὸ τοῦ ἐκπασθῆναι ἐξηράνηθη
- 1 Een lied Hammaaloth. Zij hebben mij dikwijls benauwd van mijn jeugd af, zegge nu Israel;
&ItA Song of the going up. > Great have been my troubles from the time when I was young (let Israel now say);
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σε κύριε

- 2 Zij hebben mij dikwijls van mijn jeugd af benauwd; evenwel hebben zij mij niet overmocht.
Great have been my troubles from the time when I was young, but my troubles have not overcome me.
κύριε εισάκουσον τῆς φωνῆς μου γεννηθῆτω τὰ ὄτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου
- 3 Ploegers hebben op mijn rug geploegd; zij hebben hun voren lang getogen.
The ploughmen were ploughing on my back; long were the wounds they made.
ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσῃ κύριε κύριε τίς ὑποστήσεται
- 4 De HEERE, Die rechtvaardig is, heeft de touwen der goddelozen afgehouden.
The Lord is true: the cords of the evil-doers are broken in two.
ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἰλασμός ἐστιν
- 5 Laat hen beschaamd en achterwaarts gedreven worden, allen, die Sion haten.
Let all the haters of Zion be shamed and turned back.
ἔνεκεν τοῦ νόμου σου ὑπέμεινά σε κύριε ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ μου εἰς τὸν λόγον σου
- 6 Laat hen worden als gras op de daken, hetwelk verdort, eer men het uittrekt;
Let them be like the grass on the house-tops, which is dry before it comes to full growth.
ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ φυλακῆς πρωίας μέχρι νυκτός ἀπὸ φυλακῆς πρωίας ἐλπιάτω ἰσραηλ ἐπὶ τὸν κύριον
- 7 Waarmede de maaier zijn hand niet vult, noch de garvenbinder zijn arm;
He who gets in the grain has no use for it; and they do not make bands of it for the grain-stems.
ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ τὸ ἔλεος καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις
- 8 En die voorbijgaan, niet zeggen: De zegen des HEEREN zij bij u! Wij zegenen ulieden in den Naam des HEEREN.
And those who go by do not say, The blessing of the Lord be on you; we give you blessing in the name of the Lord.
καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν ἰσραηλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ
- 1 Een lied Hammaaloth. Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE!
<A Song of the going up.> Out of the deep have I sent up my cry to you, O Lord.
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν τῷ δαυιδ κύριε οὐχ ὑψώθη μου ἡ καρδία οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ
- 2 HEERE! hoor naar mijn stem; laat Uw oren opmerkende zijn op de stem mijner smekingen.
Lord, let my voice come before you: let your ears be awake to the voice of my prayer.
εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν ἀλλὰ ὑψῶσα τὴν ψυχὴν μου ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ ὡς ἀνταπόδοσις ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου
- 3 Zo Gij, HEERE! de ongerechtigheden gadeslaat; HEERE! wie zal bestaan?
O Jah, if you took note of every sin, who would go free?
ἐλπιάτω ἰσραηλ ἐπὶ τὸν κύριον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος
- 1 Een lied Hammaaloth, van David. O HEERE! mijn hart is niet verheven, en mijn ogen zijn niet hoog; ook heb ik niet gewandeld in dingen mij te groot en tewonderlijk.
<A Song of the going up. Of David.> Lord, there is no pride in my heart and my eyes are not lifted up; and I have not taken part in great undertakings, or in things over-hard for me.
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν μνήσθητι κύριε τοῦ δαυιδ καὶ πάσης τῆς πρᾶυττος αὐτοῦ
- 2 Zo ik mijn ziel niet heb gezet en stil gehouden, gelijk een gespeend kind bij zijn moeder! Mijn ziel is als een gespeend kind in mij.
See, I have made my soul calm and quiet, like a child on its mother's breast; my soul is like a child on its mother's breast.
ὡς ὄμοσεν τῷ κυρίῳ ἠῤῥατο τῷ θεῷ ἰακωβ
- 3 Israel hope op den HEERE van nu aan tot in der eeuwigheid. Psalmen 132
O Israel, have hope in the Lord, from this time and for ever.
εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκῆνωμα οἴκου μου εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου
- 1 Een lied Hammaaloth. O HEERE! gedenk aan David, aan al zijn lijden;
<A Song of the going up.> Lord, give thought to David, and to all his troubles;
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν τῷ δαυιδ ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοῦς ἐπὶ τὸ αὐτό

- 2 Dat hij den HEERE gezworen heeft, den Machtige Jakobs gelofte gedaan heeft, zeggende:
How he made an oath to the Lord, and gave his word to the great God of Jacob, saying,
ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα τὸν πώγωνα τὸν ααρων τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ῥιν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ
- 3 Zo ik in de tent mijns huizes inga, zo ik op de koets van mijn bed klimme!
Truly, I will not come into my house, or go to my bed,
ὡς δρόσος αερμων ἢ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη σιων ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλογίαν καὶ ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος
- 1 Een lied Hammaaloth, van David. Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook samenwonen.
&ItA Song of the going up. Of David.> See how good and how pleasing it is for brothers to be living together in harmony!
ὥδῃ τῶν ἀναβαθμῶν ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες οἱ δοῦλοι κυρίου οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἀύλαις οἴκου θεοῦ ἡμῶν
- 2 Het is, gelijk de kostelijke olie op het hoofd, nederdalende op den baard, den baard van Aaron, die nederdaalt tot op den zoom zijner klederen.
It is like oil of great price on the head, flowing down over the face, even Aaron's face: coming down to the edge of his robe;
ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας ἡμῶν εἰς τὰ ἅγια καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον
- 3 Het is gelijk de dauw van Hermon, en die nederdaalt op de bergen van Sion, want de HEERE gebiedt aldaar den zegen en het leven tot in der eeuwigheid.
Like the dew of Hermon, which comes down on the mountains of Zion: for there the Lord gave orders for the blessing, even life for ever.
εὐλογήσει σε κύριος ἐκ σιων ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
- 1 Een lied Hammaaloth. Ziet, looft den HEERE, alle gij knechten des HEEREN! gij, die allen nacht in het huis des HEEREN staat.
&ItA Song of the going up.> Give praise to the Lord, all you servants of the Lord, who take your places in the house of the Lord by night.
ἀλληλουα αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου αἰνεῖτε δοῦλοι κυρίου
- 2 Heft uw handen op naar het heiligdom, en looft den HEERE.
Give praise to the Lord, lifting up your hands in his holy place.
οἱ ἐστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἀύλαις οἴκου θεοῦ ἡμῶν
- 3 De HEERE zegene u uit Sion, Hij, Die den hemel en de aarde gemaakt heeft.
May the Lord, who made heaven and earth, send you blessing out of Zion,
αἰνεῖτε τὸν κύριον ὅτι ἀγαθὸς κύριος ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὅτι καλόν
- 1 Hallelujah! Prijst den Naam des HEEREN, prijst Hem, gij knechten des HEEREN!
Let the Lord be praised. O you servants of the Lord, give praise to the name of the Lord.
ἀλληλουα ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι χρηστός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 2 Gij, die staat in het huis des HEEREN, in de voorhoven van het huis onzes Gods!
You who are in the house of the Lord, and in the open spaces of the house of our God,
ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 3 Looft den HEERE, want de HEERE is goed; psalmzingt Zijn Naam, want Hij is liefelijk.
Give praise to Jah, for he is good: make melody to his name, for it is pleasing.
ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 4 Want de HEERE heeft Zich Jakob verkoren, Israel tot Zijn eigendom.
For the Lord has taken Jacob for himself, and Israel for his property.
τῷ ποιῶντι θαυμάσια μέγαλα μόνῳ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 5 Want ik weet, dat de HEERE groot is, en dat onze Heere boven alle goden is.
I know that the Lord is great, and that our Lord is greater than all other gods.
τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 6 Al wat den HEERE behaagt, doet Hij, in de hemelen, en op de aarde, in de zeeën en alle afgronden.
The Lord has done whatever was pleasing to him, in heaven, and on the earth, in the seas and in all the deep waters.
τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

- 7 Hij doet dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen; Hij brengt den wind uit Zijn schatkameren voort.
He makes the mists go up from the ends of the earth; he makes thunder-flames for the rain; he sends out the winds from his store-houses.
τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 8 Die de eerstgeborenen van Egypte sloeg, van den mens af tot het vee toe.
He put to death the first-fruits of Egypt, of man and of beast.
τὸν ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 9 Hij zond tekenen en wonderen in het midden van u, o Egypte! tegen Farao en tegen al zijn knechten.
He sent signs and wonders among you, O Egypt, on Pharaoh, and on all his servants.
τὴν σελήνην καὶ τὰ ἄστρα εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 10 Die veel volken sloeg, en machtige koningen doodde;
He overcame great nations, and put strong kings to death;
τῷ πατάξαντι αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 11 Sihon, den koning der Amorieten, en Og, den koning van Basan, en al de koninkrijken van Kanaan,
Sihon, king of the Amorites, and Og, king of Bashan, and all the kingdoms of Canaan;
καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 12 En Hij gaf hun land ten erve, ten erve aan Zijn volk Israel.
And gave their land for a heritage, even for a heritage to Israel his people.
ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 13 O HEERE! Uw Naam is in eeuwigheid; HEERE! Uw gedachtenis is van geslacht tot geslacht.
O Lord, your name is eternal; and the memory of you will have no end.
τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν εἰς διαιρέσεις ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 14 Want de HEERE zal Zijn volk richten, en het zal Hem berouwen over Zijn knechten.
For the Lord will be judge of his people's cause; his feelings will be changed to his servants.
καὶ διαγαγόντι τὸν Ἰσραὴλ διὰ μέσου αὐτῆς ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 15 De afgoden der heidenen zijn silver en goud, een werk van mensenhanden.
The images of the nations are silver and gold, the work of men's hands.
καὶ ἐκτινάξαντι φαραῶ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθρὰν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 16 Zij hebben een mond, maar spreken niet; zij hebben ogen, maar zien niet;
They have mouths, but no voice, they have eyes, but they do not see;
τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ τῷ ἐξαγαγόντι ὕδωρ ἐκ πέτρας ἀκροτόμου ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 17 Oren hebben zij, maar horen niet; ook is er geen adem in hun mond.
They have ears, but no hearing; and there is no breath in their mouths.
τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 18 Dat die ze maken, hun gelijk worden, en al wie op hen vertrouwt.
Those who make them are like them; and so is everyone who puts his hope in them.
καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιούς ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 19 Gij huis Israels! looft den HEERE; gij huis Aarons! looft den HEERE.
Give praise to the Lord, O children of Israel: give praise to the Lord, O sons of Aaron:
τὸν σὺν βασιλείᾳ τῶν ἀμορραίων ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 20 Gij huis van Levi! looft den HEERE; gij die den HEERE vreest! looft den HEERE.
Give praise to the Lord, O sons of Levi: let all the worshippers of the Lord give him praise.
καὶ τὸν ὄγ βασιλείᾳ τῆς βασαν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ

- 21** Geloofd zij de HEERE uit Sion, Die te Jeruzalem woont. Hallelujah!
Praise be to the Lord out of Zion, even to the Lord whose house is in Jerusalem, Let the Lord be praised.
 καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
- 1** Looft den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid;
O give praise to the Lord, for he is good: for his mercy is unchanging for ever.
 τῷ δαυιδ ἐπὶ τῶν ποταμῶν βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς σιων
- 2** Looft den God der goden; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
O give praise to the God of gods: for his mercy is unchanging for ever.
 ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν
- 3** Looft den Heere der heren; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
O give praise to the Lord of lords: for his mercy is unchanging for ever.
 ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεῦσαντες ἡμᾶς λόγους ῥόδων καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον ᾄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν ῥόδων σιων
- 4** Dien, Die alleen grote wonderen doet; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
To him who only does great wonders: for his mercy is unchanging for ever.
 πῶς ᾄσωμεν τὴν ῥόδην κυρίου ἐπὶ γῆς ἄλλοτρίας
- 5** Dien, die de hemelen met verstand gemaakt heeft; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
To him who by wisdom made the heavens: for his mercy is unchanging for ever.
 ἐὰν ἐπιλάβωμαι σου ιερουσαλημ ἐπιλησθείη ἡ δεξιὰ μου
- 6** Dien, Die de aarde op het water uitgespannen heeft; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
To him by whom the earth was stretched out over the waters: for his mercy is unchanging for ever.
 κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου ἐὰν μὴ σου μνησθῶ ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν ιερουσαλημ ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου
- 7** Dien, Die de grote lichten heeft gemaakt; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
To him who made great lights: for his mercy is unchanging for ever.
 μνησθητι κύριε τῶν υἰῶν ἐδωμ τὴν ἡμέραν ιερουσαλημ τῶν λεγόντων ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε ἕως ὁ θεμέλιος ἐν αὐτῇ
- 8** De zon tot heerschappij op den dag; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
The sun to have rule by day: for his mercy is unchanging for ever.
 θυγάτηρ βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν
- 9** De maan en sterren tot heerschappij in den nacht; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.
The moon and the stars to have rule by night: for his mercy is unchanging for ever.
 μακάριος ὃς κρατήσῃ καὶ ἑδαφιεῖ τὰ νηπιά σου πρὸς τὴν πέτραν
- 1** Aan de rivieren van Babel, daar zaten wij, ook weenden wij, als wij gedachten aan Sion.
By the rivers of Babylon we were seated, weeping at the memory of Zion,
 τῷ δαυιδ ἐξομολογήσομαι σοι κύριε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ὅτι ἤκουσας τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου καὶ ἐναντίον ἀγγέλων ψαλῶ σοι
- 2** Wij hebben onze harpen gehangen aan de wilgen, die daarin zijn.
Hanging our instruments of music on the trees by the waterside.
 προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίων σου καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τῷ ἔλεει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν ὄνομα τὸ λόγιόν σου
- 3** Als zij, die ons aldaar gevangen hielden, de woorden eens lieds van ons begeerden, en zij, die ons overhoop geworpen hadden, vreugd, zeggende: Zingt ons een van de liederen Sions;
For there those who had taken us prisoners made request for a song; and those who had taken away all we had gave us orders to be glad, saying, Give us one of the songs of Zion.
 ἐν ᾗ ἂν ἡμέρα ἐπικαλέσωμαι σε ταχὺ ἐπάκουσόν μου πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου ἐν δυνάμει
- 4** Wij zeiden: Hoe zouden wij een lied des HEEREN zingen in een vreemd land?
How may we give the Lord's song in a strange land?
 ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου

- 5 Indien ik u vergeet, o Jeruzalem! zo vergete mijn rechterhand zichzelf!
If I keep not your memory, O Jerusalem, let not my right hand keep the memory of its art.
καὶ ἄσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς κυρίου ὅτι μεγάλη ἡ δόξα κυρίου
- 6 Mijn tong kleve aan mijn gehemelte, zo ik aan u niet gedenke, zo ik Jeruzalem niet verheffe boven het hoogste mijner blijdschap!
If I let you go out of my thoughts, and if I do not put Jerusalem before my greatest joy, let my tongue be fixed to the roof of my mouth.
ὅτι ὑψηλὸς κύριος καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει
- 7 HEERE! gedenk aan de kinderen van Edom, aan den dag van Jeruzalem; die daar zeiden: Ontbloot ze, ontbloot ze, tot haar fundament toe!
O Lord, keep in mind against the children of Edom the day of Jerusalem; how they said, Let it be uncovered, uncovered even to its base.
ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως ζήσεις με ἐπ' ὄργην ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖρά σου καὶ ἔσωσέν με ἡ δεξιὰ σου
- 8 O dochter van Babel! die verwoest zult worden, welgelukzalig zal hij zijn, die u uw misdaad vergelden zal, die gij aan ons misdaan hebt.
O daughter of Babylon, whose fate is destruction; happy is the man who does to you what you have done to us.
κύριος ἀνταποδώσει ὑπὲρ ἐμοῦ κύριε τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρῆς
- 1 Een psalm van David. Ik zal U loven met mijn gehele hart; in de tegenwoordigheid der goden zal ik U psalmzingen.
<Of David.> I will give you praise with all my heart: I will make melody to you before the gods.
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυὶδ κύριε ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνωσ με
- 2 Ik zal mij nederbuigen naar het paleis Uwer heiligheid, en ik zal Uw Naam loven, om Uw goedertierenheid en om Uw waarheid; want Gij hebt vanwege Uw gansen Naam Uw woord groot gemaakt.
I will give worship before your holy Temple, praising your name for your mercy and for your unchanging faith: for you have made your word greater than all your name.
σὺ ἔγνωσ τὴν καθέδραν μου καὶ τὴν ἐγερεῖν μου σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμοὺς μου ἀπὸ μακρόθεν
- 3 Ten dage, als ik riep, zo hebt Gij mij verhoord; Gij hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel.
When my cry came to your ears you gave me an answer, and made me great with strength in my soul.
τὴν τριβὸν μου καὶ τὴν σχοῖνόν μου σὺ ἐξιχνίασας καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου προεῖδες
- 4 Alle koningen der aarde zullen U, o HEERE! loven, wanneer zij gehoord zullen hebben de redenen Uws monds.
All the kings of the earth will give you praise, O Lord, when the words of your mouth come to their ears.
ὅτι οὐκ ἔστιν λόγος ἐν γλώσσει μου
- 5 En zij zullen zingen van de wegen des HEEREN, want de heerlijkheid des HEEREN is groot.
They will make songs about the ways of the Lord; for great is the glory of the Lord.
ἰδοὺ κύριε σὺ ἔγνωσ πάντα τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα σὺ ἐπλασάς με καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου
- 6 Want de HEERE is hoog, nochtans ziet Hij de nederige aan, en den verhevene kent Hij van verre.
Though the Lord is high, he sees those who are low; and he has knowledge from far off of those who are lifted up.
ἐθαυμαστώθη ἡ γνώσις σου ἐξ ἐμοῦ ἐκραταιώθη οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς αὐτήν
- 7 Als ik wandel in het midden der benauwdheid, maakt Gij mij levend; Uw hand strekt Gij uit tegen den toorn mijner vijanden, en Uw rechterhand behoudt mij.
Even when trouble is round me, you will give me life; your hand will be stretched out against the wrath of my haters, and your right hand will be my salvation.
ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω
- 8 De HEERE zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE! is in der eeuwigheid; en laat niet varen de werken Uwer handen.
The Lord will make all things complete for me: O Lord, your mercy is eternal; do not give up the works of your hands.
ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν σὺ εἶ ἐκεῖ ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ἕδην πάρει
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester. HEERE! Gij doorgrondt en kent mij.
<To the chief music-maker. A Psalm. Of David.> O Lord, you have knowledge of me, searching out all my secrets.
εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ δαυὶδ
- 2 Gij weet mijn zitten en mijn opstaan; Gij verstaat van verre mijn gedachten.
You have knowledge when I am seated and when I get up, you see my thoughts from far away.
ἐξελοῦ με κύριε ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥύσαι με

- 3 Gij omringt mijn gaan en mijn liggen; en Gij zijt al mijn wegen gewend.
You keep watch over my steps and my sleep, and have knowledge of all my ways.
οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ ὄλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέμους
- 4 Als er nog geen woord op mijn tong is, zie, HEERE! Gij weet het alles.
For there is not a word on my tongue which is not clear to you, O Lord.
ἠκόνησαν γλῶσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφρα ἰδῶν ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν διάψαλμα
- 5 Gij bezet mij van achteren en van voren, en Gij zet Uw hand op mij.
I am shut in by you on every side, and you have put your hand on me.
φύλαξόν με κύριε ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων ἐξελοῦ με οἵτινες ἐλογίσαντο ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου
- 6 De kennis is mij te wonderbaar, zij is hoog, ik kan er niet bij.
Such knowledge is a wonder greater than my powers; it is so high that I may not come near it.
ἔκρυσαν ὑπερήφανοι παρὰ μοι καὶ σχοινία διέτειναν παρὰ μοι τοῖς ποσίν μου ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι διάψαλμα
- 7 Waar zou ik heengaan voor Uw Geest en waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht?
Where may I go from your spirit? how may I go in flight from you?
εἶπα τῷ κυρίῳ θεὸς μου εἰ σὺ ἐνώτισαι κύριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου
- 8 Zo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt daar.
If I go up to heaven, you are there: or if I make my bed in the underworld, you are there.
κύριε κύριε δύναμις τῆς σωτηρίας μου ἐπεσκίασας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου
- 9 Nam ik vleugelen des dageraads, woonde ik aan het uiterste der zee;
If I take the wings of the morning, and go to the farthest parts of the sea;
μὴ παραδῶς με κύριε ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἀμαρτωλῶ διελογίσαντο κατ' ἐμοῦ μὴ ἐγκαταλίπης με μήποτε ὑψωθῶσιν διάψαλμα
- 10 Ook daar zou Uw hand mij geleiden, en Uw rechterhand zou mij houden.
Even there will I be guided by your hand, and your right hand will keep me.
ἢ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐτῶν κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς
- 11 Indien ik zeide: De duisternis zal mij immers bedekken; dan is de nacht een licht om mij.
If I say, Only let me be covered by the dark, and the light about me be night;
πεσοῦνται ἐπ' αὐτούς ἄνθρωποι ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς ἐν ταλαιπωρίας οὐ μὴ ὑποστῶσιν
- 12 Ook verduistert de duisternis voor U niet; maar de nacht licht als de dag; de duisternis is als het licht.
Even the dark is not dark to you; the night is as bright as the day: for dark and light are the same to you.
ἀνὴρ γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς διαφθοράν
- 13 Want Gij bezit mijn nieren; Gij hebt mij in mijner moeders buik bedekt.
My flesh was made by you, and my parts joined together in my mother's body.
ἔγνωσεν ὅτι ποιῆσει κύριος τὴν κρίσιν τοῦ πτωχοῦ καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων
- 14 Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben; wonderlijk zijn Uw werken! ook weet het mijn ziel zeer wel.
I will give you praise, for I am strangely and delicately formed; your works are great wonders, and of this my soul is fully conscious.
πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου καὶ κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου
- 1 Een psalm van David, voor den opperzangmeester.
<To the chief music-maker. A Psalm. Of David.>
ψαλμὸς τῷ δαυὶδ κύριε ἐκέκραξα πρὸς σέ εἰσάκουσόν μου πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ
- 2 Red mij, HEERE! van den kwaden mens; behoed mij voor den man alles gewelds;
\140:1\O Lord, take me out of the power of the evil man; keep me safe from the violent man:
κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή

- 3 Die veel kwaads in het hart denken, allen dag samenkomen om te oorlogen.
 \140:2\For their hearts are full of evil designs; and they are ever making ready causes of war.
 θεοῦ κύριε φυλακὴν τῷ στόματί μου καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χεῖρά μου
- 4 Zij scherpen hun tong, als een slang; heet addervergift is onder hun lippen. Sela.
 \140:3\Their tongues are sharp like the tongue of a snake; the poison of snakes is under their lips. (Selah.)
 μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις ἀνομίαν καὶ οὐ μὴ συνδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν
- 5 Bewaar mij, HEERE! van de handen des goddelozen; behoed mij van den man alles gewelds; van hen, die mijn voeten denken weg te stoten.
 \140:4\O Lord, take me out of the hands of sinners; keep me safe from the violent man: for they are designing my downfall.
 παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχὴ μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν
- 6 De hovaardigen hebben mij een strik verborgen, en koorden; zij hebben een net uitgespreid aan de zijde des wegs; valstrikken hebben zij mij gezet. Sela.
 \140:5\The men of pride have put secret cords for my feet; stretching nets in my way, so that they may take me with their tricks. (Selah.)
 κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἠδύνθησαν
- 7 Ik heb tot den HEERE gezegd: Gij zijt mijn God; neem ter ore, o HEERE! de stem mijner smekingen.
 \140:6\I have said to the Lord, You are my God: give ear, O Lord, to the voice of my prayer.
 ὡσεὶ πάχος γῆς διερράγη ἐπὶ τῆς γῆς διεσκοπισθη τὰ ὀστά ἡμῶν παρὰ τὸν ᾄδην
- 8 HEERE, Heere, Sterkte mijns heils! Gij hebt mijn hoofd bedekt ten dage der wapening.
 \140:7\O Lord God, the strength of my salvation, you have been a cover over my head in the day of the fight.
 ὅτι πρὸς σέ κύριε κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ σέ ἤλπισα μὴ ἀντανέλης τὴν ψυχὴν μου
- 9 Geef, HEERE! de begeerten des goddelozen niet; bevorder zijn kwaad voornemen niet; zij zouden zich verheffen. Sela.
 \140:8\O Lord, give not the wrongdoer his desire; give him no help in his evil designs, or he may be uplifted in pride. (Selah.)
 φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν
- 10 Aangaande het hoofd dergenen, die mij omringen, de overlast hunner lippen overdekte hen.
 \140:9\As for those who come round me, let their heads be covered by the evil of their lips.
 πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρω αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ κατὰ μόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως οὗ ἂν παρέλθω
- 1 Een psalm van David. HEERE! ik roep U aan, haast U tot mij; neem mijn stem ter ore, als ik tot U roep.
 &ItA Psalm. Of David.&gt Lord, I have made my cry to you; come to me quickly; give ear to my voice, when it goes up to you.
 συνέσεως τῷ δαυιδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ προσευχῆ
- 2 Mijn gebed worde gesteld als reukwerk voor Uw aangezicht, de opheffing mijner handen als het avondoffer.
 Let my prayer be ordered before you like a sweet smell; and let the lifting up of my hands be like the evening offering.
 φωνῆ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα φωνῆ μου πρὸς κύριον ἐδεήθην
- 3 HEERE! zet een wacht voor mijn mond, behoed de deur mijner lippen.
 O Lord, keep a watch over my mouth; keep the door of my lips.
 ἐκχεῶ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου τὴν θλίψιν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ
- 4 Neig mijn hart niet tot een kwade zaak, om enigen handel in goddeloosheid te handelen, met mannen, die ongerechtigheid werken; en dat ik niet ete van hunlekkernijen.
 Keep my heart from desiring any evil thing, or from taking part in the sins of the evil-doers with men who do wrong: and let me have no part in their good things.
 ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου καὶ σὺ ἔγνωσ τὰς τρίβους μου ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἢ ἐπορευόμην ἐκρυσαν παγίδα μοι
- 5 De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn; en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn, het zal mijn hoofd niet breken; want nog zal ook mijn gebedvoor hen zijn in hun tegenspoeden.
 Let the upright give me punishment; and let the god-fearing man put me in the right way; but I will not let the oil of sinners come on my head: when they do evil I will give myself to prayer.
 κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχὴν μου
- 6 Hun rechters zijn aan de zijde der steenrots vrijgelaten geweest, en hebben gehoord mijn redenen, dat zij aangenaam waren.
 When destruction comes to their judges by the side of the rock, they will give ear to my words, for they are sweet.
 ἐκέκραξα πρὸς σέ κύριε εἶπα σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου μερίς μου ἐν γῆ ζώντων

- 7 Onze beenderen zijn verstrooid aan den mond des grafs, gelijk of iemand op de aarde iets gekloofd en verdeeld had.
Our bones are broken up at the mouth of the underworld, as the earth is broken by the plough.
πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα ῥύσαι με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ
- 8 Doch op U zijn mijn ogen, HEERE, Heere! op U betrouw ik, ontbloot mijn ziel niet.
But my eyes are turned to you, O Lord God: my hope is in you; let not my soul be given up to death.
ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου κύριε ἐμὲ ὑπομενοῦσιν δίκαιοι ἕως οὗ ἀνταποδοῦς μοι
- 1 Een onderwijzing van David, een gebed, als hij in de spelonk was.
<Maschil. Of David. A prayer when he was in the hole of the rock.>\
ψαλμὸς τῷ δαυιδ ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς καταδιώκει κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου
- 2 Ik riep met mijn stem tot den HEERE; ik smeekte tot den HEERE met mijn stem.
142:1\The sound of my cry went up to the Lord; with my voice I made my prayer for grace to the Lord.
καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν
- 3 Ik stortte mijn klacht uit voor Zijn aangezicht; ik gaf te kennen voor Zijn aangezicht mijn benauwdheid.
142:2\I put all my sorrows before him; and made clear to him all my trouble.
ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχὴν μου ἐταπεινώσεν εἰς γῆν τὴν ζωὴν μου ἐκάθισέν με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροῦς αἰῶνος
- 4 Als mijn geest in mij overstelpt was, zo hebt Gij mijn pad gekend. Zij hebben mij een strik verborgen op den weg, dien ik gaan zou.
142:3\When my spirit is overcome, your eyes are on my goings; nets have been secretly placed in the way in which I go.
καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδιά μου
- 5 Ik zag uit ter rechterhand, en ziet, zo was er niemand, die mij kende, er was geen ontvlieden voor mij; niemand zorgde voor mijn ziel.
142:4\Looking to my right side, I saw no man who was my friend: I had no safe place; no one had any care for my soul.
ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου ἐν ποιήμασιν τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων
- 6 Tot U riep ik, o HEERE! ik zeide: Gij zijt mijn Toevlucht, mijn Deel in het land der levenden.
142:5\I have made my cry to you, O Lord; I have said, You are my safe place, and my heritage in the land of the living.
διεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς σέ ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ ἄνδρός σοι διάψαλμα
- 7 Let op mijn geschrei, want ik ben zeer uitgeteerd; red mij van mijn vervolgers, want zij zijn machtiger dan ik.
142:6\Give ear to my cry, for I am made very low: take me out of the hands of my haters, for they are stronger than I.
ταχὺ εἰσάκουσόν μου κύριε ἐξέλιπεν τὸ πνεῦμά μου μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ ὁμοιωθῆσμαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον
- 8 Voer mijn ziel uit de gevangenis, om Uw Naam te loven; de rechtvaardigen zullen mij omringen, wanneer Gij wel bij mij zult gedaan hebben.
142:7\Take my soul out of prison, so that I may give praise to your name: the upright will give praise because of me; for you have given me a full reward.
ἀκουστὸν ποίησόν μοι τὸ πρῶτὸ ἔλεός σου ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα γνώρισόν μοι κύριε ὁδὸν ἐν ἣ πορεύομαι ὅτι πρὸς σέ ἤρα τὴν ψυχὴν μου
- 1 Een psalm van David. O HEERE! hoor mijn gebed, neig de oren tot mijn smekingen; verhoor mij naar Uw waarheid, naar Uw gerechtigheid.
<A Psalm. Of David.> Let my prayer come to you, O Lord; give ear to my requests for your grace; keep faith with me, and give me an answer in your righteousness;
τῷ δαυιδ πρὸς τὸν γολιαδ εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς μου ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον
- 2 En ga niet in het gericht met Uw knecht; want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn.
Let not your servant come before you to be judged; for no man living is upright in your eyes.
ἔλεός μου καὶ καταφυγὴ μου ἀντιλήμπτωρ μου καὶ ῥύσῃς μου ὑπερασπιστὴς μου καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα ὁ ὑποτάσσων τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ
- 3 Want de vijand vervolgt mijn ziel, hij vertreedt mijn leven ter aarde; hij legt mij in duisternissen, als degenen, die over lang dood zijn.
The evil man has gone after my soul; my life is crushed down to the earth: he has put me in the dark, like those who have long been dead.
κύριε τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι λογίζῃ αὐτόν
- 4 Daarom wordt mijn geest overstelpt in mij, mijn hart is verbaasd in het midden van mij.
Because of this my spirit is overcome; and my heart is full of fear.
ἄνθρωπος ματαιότητι ὁμοιώθη αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ σκιά παράγουσιν

- 5 Ik gedenk aan de dagen van ouds; ik overleg al Uw daden; ik spreek bij mijzelf van de werken Uwer handen.
I keep in mind the early days of the past, giving thought to all your acts, even to the work of your hands.
κύριε κλῖνον οὐρανοῦς σου καὶ κατάρηθι ἄψαι τῶν ὀρέων καὶ καπνισθήσονται
- 6 Ik breid mijn handen uit tot U; mijn ziel is voor U als een dorstig land. Sela.
My hands are stretched out to you: my soul is turned to you, like a land in need of water. (Selah.)
ἄστραπον ἀστραπὴν καὶ σκορπιεῖς αὐτοῦς ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συνταράξεις αὐτοῦς
- 7 Verhoor mij haastelijk, HEERE! mijn geest bezwijkt; verberg Uw aangezicht niet van mij, want ik zou gelijk worden dengenen, die in den kuil dalen.
Be quick in answering me, O Lord, for the strength of my spirit is gone: let me see your face, so that I may not be like those who go down into the underworld.
ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν ἐκ χειρὸς υἱῶν ἄλλοτρίων
- 8 Doe mij Uw goedertierenheid in den morgenstond horen, want ik betrouw op U; maak mij bekend den weg, dien ik te gaan heb, want ik hef mijn ziel tot U op.
Let the story of your mercy come to me in the morning, for my hope is in you: give me knowledge of the way in which I am to go; for my soul is lifted up to you.
ὦν τὸ στόμα ἐλάλησεν ματαιότητα καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας
- 9 Red mij, HEERE! van mijn vijanden; bij U schuil ik.
O Lord, take me out of the hands of my haters; my soul is waiting for you.
ὁ θεὸς ᾧδὴν καινὴν ἤσομαί σοι ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ σοι
- 10 Leer mij Uw welbehagen doen, want Gij zijt mijn God! Uw goede Geest geleide mij in een effen land.
Give me teaching so that I may do your pleasure; for you are my God: let your good Spirit be my guide into the land of righteousness.
τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλευσὶν τῷ λυτρουμένῳ δαυὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς
- 11 O HEERE! maak mij levend, om Uws Naams wil; voer mijn ziel uit de benauwdheid, om Uw gerechtigheid.
Give me life, O Lord, because of your name; in your righteousness take my soul out of trouble.
ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἄλλοτρίων ὧν τὸ στόμα ἐλάλησεν ματαιότητα καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας
- 12 En roei mijn vijanden uit, om Uw goedertierenheid, en breng hen om, allen, die mijn ziel beangstigen; want ik ben Uw knecht. Psalmen 144
And in your mercy put an end to my haters, and send destruction on all those who are against my soul; for I am your servant.
ὦν οἱ υἱοὶ ὡς νεφούτα ἠδρουμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν αἱ θυγατέρες αὐτῶν κεκαλλωπισμένοι περικεκοσμημένοι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ
- 1 Een psalm van David. Gezegend zij de HEERE, mijn Rotssteen, Die mijn handen onderwijst ten strijde, mijn vingeren ten oorlog;
<A Psalm. Of David.> Praise be to the God of my strength, teaching my hands the use of the sword, and my fingers the art of fighting:
αἰνεσις τῷ δαυὶδ ὑψώσω σε ὁ θεὸς μου ὁ βασιλεὺς μου καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
- 2 Mijn Goedertierenheid en mijn Burg, mijn Hoog Vertrek en mijn Bevrijder voor mij, mijn Schild, en op Wien ik mij betrouwe; Die mijn volk aan mij onderwerpt!
He is my strength, and my Rock; my high tower, and my saviour; my keeper and my hope: he gives me authority over my people.
καθ' ἐκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
- 3 O HEERE! wat is de mens, dat Gij hem kent, het kind des mensen, dat Gij het acht?
Lord, what is man, that you keep him in mind? or the son of man that you take him into account?
μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν πέρας
- 4 De mens is der ijdelheid gelijk; zijn dagen zijn als een voorbijgaande schaduw.
Man is like a breath: his life is like a shade which is quickly gone.
γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου καὶ τὴν δυνάμιν σου ἀπαγγελοῦσιν
- 5 Neig Uw hemelen, HEERE! en daal neder; raak de bergen aan, dat zij roken.
Come down, O Lord, from your heavens: at your touch let the mountains give out smoke.
τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἀγιωσύνης σου λαλήσουσιν καὶ τὰ θαυμάσια σου διηγῆσονται
- 6 Bliksem bliksem, en verstrooi hen; zend Uw pijlen uit, en verdoe hen.
With your storm-flames send them in flight: send out your arrows for their destruction.
καὶ τὴν δυνάμιν τῶν φοβερῶν σου ἐροῦσιν καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγῆσονται

- 7 Steek Uw handen van de hoogte uit; ontzet mij, en ruk mij uit de grote wateren, uit de hand der vreemden;
Put out your hand from on high; make me free, take me safely out of the great waters, and out of the hands of strange men;
μνήμην τοῦ πλήθους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύζονται καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται
- 8 Welker mond leugen spreekt, en hun rechterhand is een rechterhand der valsheid.
In whose mouths are false words, and whose right hand is a right hand of deceit.
οἰκτιρῶν καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος μακρόθυμος καὶ πολυέλεος
- 9 O God! ik zal U een nieuw lied zingen; met de luit en het tiensnarig instrument zal ik U psalmzingen.
I will make a new song to you, O God; I will make melody to you on an instrument of ten cords.
χρηστὸς κύριος τοῖς σύμψασιν καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ
- 10 Gij, die den koningen overwinning geeft, Die Zijn knecht David ontzet van het boze zwaard;
It is God who gives salvation to kings; and who kept his servant David from the wounding sword.
ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε πάντα τὰ ἔργα σου καὶ οἱ ὄσιοί σου εὐλογησάτωσάν σε
- 11 Ontzet mij en red mij van de hand der vreemden, welker mond leugen spreekt, en hun rechterhand is een rechterhand der valsheid;
Make me free, and take me out of the hands of strange men, in whose mouths are false words, and whose right hand is a right hand of deceit.
δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσιν καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσιν
- 12 Opdat onze zonen zijn als planten, welke groot geworden zijn in hun jeugd; onze dochter als hoekstenen, uitgehouwen naar de gelijkenis van een paleis.
Our sons are like tall young plants; and our daughters like the shining stones of a king's house;
τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου
- 13 Dat onze winkelen vol zijnde, den enen voorraad na den anderen uitgeven; dat onze kudden bij duizenden werpen, ja, bij tienduizenden op onze hoevenvermenigvuldigen.
Our store-houses are full of all good things; and our sheep give birth to thousands and ten thousands in our fields.
ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ [13a] πιστὸς κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ καὶ ὁσῖος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ
- 14 Dat onze ossen wel geladen zijn; dat geen inbreuk, noch uitval, noch gekrijs zij op onze straten.
Our oxen are well weighted down; our cows give birth safely; there is no going out, and there is no cry of sorrow in our open places.
ὑποστηρίζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας καὶ ἀνορθοὶ πάντας τοὺς κατερραγμένους
- 15 Welgelukzalig is het volk, dien het alzo gaat; welgelukzalig is het volk, wiens God de HEERE is. Psalmen 145
Happy is the nation whose ways are so ordered: yes, happy is the nation whose God is the Lord.
οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσιν καὶ σὺ δίδως τὴν τροφήν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ
- 1 Een lofzang van David. Aleph. O mijn God, Gij Koning! ik zal U verhogen, en Uw Naam loven in eeuwigheid en altoos.
<A Song of praise. Of David.> Let me give glory to you, O God, my King; and blessing to your name for ever and ever.
ἀλληλουα αγγαίου καὶ ζαχαρίου αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον
- 2 Beth. Te allen dage zal ik U loven, en Uw Naam prijzen in eeuwigheid en altoos.
Every day will I give you blessing, praising your name for ever and ever.
αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου ψαλῶ τῷ θεῷ μου ἕως ὑπάρχω
- 3 Gimel. De HEERE is groot en zeer te prijzen, en Zijn grootheid is ondoorgrondelijk.
Great is the Lord, and greatly to be praised; his power may never be searched out.
μὴ πεποιθατε ἐπ' ἄρχοντας καὶ ἐφ' υἱοὺς ἀνθρώπων οἷς οὐκ ἔστιν σωτηρία
- 4 Daleth. Geslacht aan geslacht zal Uw werken roemen; en zij zullen Uw mogendheden verkondigen.
One generation after another will give praise to your great acts, and make clear the operation of your strength.
ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν
- 5 He. Ik zal uitspreken de heerlijkheid der eer Uwer majesteit, en Uw wonderlijke daden.
My thoughts will be of the honour and glory of your rule, and of the wonder of your works.
μακάριος σὺ ὁ θεὸς ἰακωβ βοηθὸς ἡ ἐλπίς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ

- 6 Vau. En zij zullen vermelden de kracht Uwer vreselijke daden; en Uw grootheid, die zal ik vertellen.
Men will be talking of the power and fear of your acts; I will give word of your glory.
τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα
- 7 Zain. Zij zullen de gedachtenis der grootheid Uwer goedheid overvloediglijk uitstorten, en zij zullen Uw gerechtigheid met gejuich verkondigen.
Their sayings will be full of the memory of all your mercy, and they will make songs of your righteousness.
ποιούντα κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις διδόντα τροφὴν τοῖς πεινώσιν κύριος λύει πεπεδημένους
- 8 Cheth. Genadig en barmhartig is de HEERE, lankmoedig en groot van goedertierenheid.
The Lord is full of grace and pity; not quickly angry, but great in mercy.
κύριος ἀνορθοῖ καταεραγμένους κύριος σοφοῖ τυφλοῦς κύριος ἀγαπᾷ δικαίους
- 9 Teth. De HEERE is aan allen goed, en Zijn barmhartigheden zijn over al Zijn werken.
The Lord is good to all men; and his mercies are over all his works.
κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήμψεται καὶ ὁδὸν ἀμαρτωλῶν ἀφανίει
- 10 Jod. Al Uw werken, HEERE, zullen U loven, en Uw gunstgenoten zullen U zegenen.
All the works of your hands give praise to you, O Lord; and your saints give you blessing.
βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα ὁ θεός σου σίων εἰς γενεὰν καὶ γενεάν
- 1 Hallelujah! O mijn ziel! prijs den HEERE.
Let the Lord be praised. Give praise to the Lord, O my soul.
ἀλληλουῖα ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου αἰνεῖτε τὸν κύριον ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνθείη αἴνεσις
- 2 Ik zal den HEERE prijzen in mijn leven; ik zal mijn God psalmzingen, terwijl ik nog ben.
While I have breath I will give praise to the Lord: I will make melody to my God while I have my being.
οἰκοδομῶν ἱερουσαλημ ὁ κύριος καὶ τὰς διασπορὰς τοῦ Ἰσραὴλ ἐπισυνάξει
- 3 Vertrouwt niet op prinsen, op des mensen kind, bij hetwelk geen heil is.
Put not your faith in rulers, or in the son of man, in whom there is no salvation.
ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτῶν
- 4 Zijn geest gaat uit, hij keert wederom tot zijn aarde; te dienzelfden dage vergaan zijn aanslagen.
Man's breath goes out, he is turned back again to dust; in that day all his purposes come to an end.
ὁ ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν
- 5 Welgelukzalig is hij, die den God Jakobs tot zijn Hulp heeft, wiens verwachting op den HEERE, zijn God is;
Happy is the man who has the God of Jacob for his help, whose hope is in the Lord his God:
μέγας ὁ κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀριθμός
- 6 Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en al wat in dezelve is; Die trouwe houdt in der eeuwigheid.
Who made heaven and earth, the sea, and all things in them; who keeps faith for ever:
ἀναλαμβάνων πρᾶξις ὁ κύριος ταπεινῶν δὲ ἀμαρτωλοῦς ἕως τῆς γῆς
- 7 Die den verdrukte recht doet, Die den hongerige brood geeft; de HEERE maakt de gevangenen los.
Who gives their rights to those who are crushed down; and gives food to those who are in need of it: the Lord makes the prisoners free;
ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ἐν κιθάρᾳ
- 8 De HEERE opent de ogen der blinden; de HEERE richt de gebogenen op; de HEERE heeft de rechtvaardigen lief.
The Lord makes open the eyes of the blind; the Lord is the lifter up of those who are bent down; the Lord is a lover of the upright;
τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις τῷ ἐτοιμάζοντι τῇ γῆ ὑετόν τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρει χόρτον καὶ γλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων
- 9 De HEERE bewaart de vreemdelingen; Hij houdt den wees en de weduwe staande; maar der goddelozen weg keert Hij om.
The Lord takes care of those who are in a strange land; he gives help to the widow and to the child who has no father; but he sends destruction on the way of sinners.
διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν

- 10** De HEERE zal in eeuwigheid regeren; uw God, o Sion! is van geslacht tot geslacht. Hallelujah!
The Lord will be King for ever; your God, O Zion, will be King through all generations. Praise be to the Lord.
 οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου θελήσει οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ
- 1** Looft den HEERE, want onzen God te psalmzingen is goed, dewijl Hij liefelijk is; de lof is betamelijk.
Give praise to the Lord; for it is good to make melody to our God; praise is pleasing and beautiful.
 ἀλληλουια ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου ἐπαίνει ἱερουσαλὴμ τὸν κύριον αἶνει τὸν θεόν σου σίων
- 2** De HEERE bouwt Jeruzalem; Hij vergadert Israels verdrevenen.
The Lord is building up Jerusalem; he makes all the outlaws of Israel come together.
 ὅτι ἐνίσχυσεν τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου εὐλόγησεν τοὺς υἱοὺς σου ἐν σοί
- 3** Hij geneest de gebrokenen van hart, en Hij verbindt hen in hun smarten.
He makes the broken-hearted well, and puts oil on their wounds.
 ὁ τιθεὶς τὰ ὄρια σου εἰρήνην καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε
- 4** Hij telt het getal der sterren; Hij noemt ze allen bij namen.
He sees the number of the stars; he gives them all their names.
 ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῆ ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ
- 5** Onze Heere is groot en van veel kracht; Zijns verstands is geen getal.
Great is our Lord, and great his power; there is no limit to his wisdom.
 τοῦ διδόντος χιόνα ὡσεὶ ἔριον ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν πάσσοντος
- 6** De HEERE houdt de zachtmoedigen staande; de goddelozen vernedert Hij, tot de aarde toe.
The Lord gives help to the poor in spirit; but he sends sinners down in shame.
 βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμούς κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται
- 7** Zingt den HEERE bij beurte met dankzegging; psalmzingt onzen God op de harp.
Make songs of praise to the Lord; make melody to our God with instruments of music.
 ἀποστελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ τήξει αὐτὰ πνεῦσαι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ῥύησεται ὕδατα
- 8** Die de hemelen met wolken bedekt, Die voor de aarde regen bereidit; Die het gras op de bergen doet uitspruiten;
By his hand the heaven is covered with clouds and rain is stored up for the earth; he makes the grass tall on the mountains.
 ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ ἰακωβ δίκαιώματα καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ ἰσραὴλ
- 9** Die het vee zijn voeder geeft; aan de jonge raven, als zij roepen.
He gives food to every beast, and to the young ravens in answer to their cry.
 οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς
- 1** Hallelujah! Looft den HEERE uit de hemelen; looft Hem in de hoogste plaatsen!
Give praise to the Lord. Let the Lord be praised from the heavens: give him praise in the skies.
 ἀλληλουια ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις
- 2** Looft Hem, al Zijn engelen! Looft Hem, al Zijn heirscharen!
Give praise to him, all you his angels: give praise to him, all his armies.
 αἰνεῖτε αὐτὸν πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ αἰνεῖτε αὐτὸν πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ
- 3** Looft Hem, zon en maan! Looft Hem, alle gij lichtende sterren!
Give praise to him, you sun and moon: give praise to him, all you stars of light.
 αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος καὶ σελήνη αἰνεῖτε αὐτὸν πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς
- 4** Looft Hem, gij hemelen der hemelen! en gij wateren, die boven de hemelen zijt!
Give praise to him, you highest heavens, and you waters which are over the heavens.
 αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν

- 5 Dat zij den Naam des HEEREN loven; want als Hij het beval, zo werden zij geschapen.
 Let them give praise to the name of the Lord: for he gave the order, and they were made.
 αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου ὅτι αὐτὸς εἶπεν καὶ ἐγενήθησαν αὐτὸς ἐνετεύλατο καὶ ἐκτίσθησαν
- 6 En Hij heeft ze bevestigd voor altoos in eeuwigheid; Hij heeft hun een orde gegeven, die geen van hen zal overtreden.
 He has put them in their places for ever; he has given them their limits which may not be broken.
 ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος πρόσταγμα ἔθετο καὶ οὐ παρελεύσεται
- 7 Looft den HEERE, van de aarde; gij walvissen en alle afgronden!
 Give praise to the Lord from the earth, you great sea-beasts, and deep places:
 αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῆς γῆς δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι
- 8 Vuur en hagel, sneeuw en damp; gij stormwind, die Zijn woord doet!
 Fire and rain of ice, snow and mists; storm-wind, doing his word:
 πῦρ χάλαζα χιών κρύσταλλος πνεῦμα καταγίδος τὰ ποιῶντα τὸν λόγον αὐτοῦ
- 9 Gij bergen en alle heuvelen; vruchtbomen en alle cederbomen!
 Mountains and all hills; fruit-trees and all trees of the mountains:
 τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοὶ ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι
- 10 Het wild gedierte en alle vee; kruipend gedierte en gevleugeld gevogelte!
 Beasts and all cattle; insects and winged birds:
 τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη ἔρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά
- 11 Gij koningen der aarde, en alle volken, gij vorsten, en alle rechters der aarde!
 Kings of the earth, and all peoples; rulers and all judges of the earth:
 βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοὶ ἄρχοντες καὶ πάντες κριταὶ γῆς
- 12 Jongelingen en ook maagden; gij ouden met de jongen!
 Young men and virgins; old men and children:
 νεανίσκοι καὶ παρθένοι πρεσβῦται μετὰ νεωτέρων
- 13 Dat zij den Naam des HEEREN loven; want Zijn Naam alleen is hoog verheven; Zijn majesteit is over de aarde en den hemel.
 Let them give glory to the name of the Lord: for his name only is to be praised: his kingdom is over the earth and the heaven.
 αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου ἢ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ
- 14 En Hij heeft den hoorn Zijns volks verhoogd, den roem al Zijner gunstgenoten, der kinderen Israels, des volks, dat nabij Hem is. Hallelujah!
 He has put on high the horn of his people, for the praise of all his saints; even the children of Israel, a people which is near to him. Let the Lord be praised.
 καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ. λαῶ ἐγγίζοντι αὐτῷ
- 1 Hallelujah! Zingt den HEERE een nieuw lied; Zijn lof zij in de gemeente Zijner gunstgenoten.
 Let the Lord be praised. Make a new song to the Lord, let his praise be in the meeting of his saints.
 ἀλληλουῖα ἤσατε τῷ κυρίῳ ἕσμα καινόν ἢ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων
- 2 Dat Israel zich verblijde in Dengene, Die hem gemaakt heeft; dat de kinderen Sions zich verheugen over hun Koning.
 Let Israel have joy in his maker; let the children of Zion be glad in their King.
 εὐφρανθήτω ἰσραηλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν καὶ υἱοὶ σιων ἀγαλλιᾶσθωσαν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν
- 3 Dat zij Zijn Naam loven op de fluit; dat zij Hem psalmzingen op de trommel en harp.
 Let them give praise to his name in the dance: let them make melody to him with instruments of brass and corded instruments of music.
 αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ ἐν τυμπάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ
- 4 Want de HEERE heeft een welgevallen aan Zijn volk; Hij zal de zachtmoedigen versieren met heil.
 For the Lord has pleasure in his people: he gives the poor in spirit a crown of salvation.
 ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ καὶ ὑψώσει πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ

- 5 Dat Zijn gunstgenoten van vreugde opspringen, om die eer; dat zij juichen op hun legers.
Let the saints have joy and glory: let them give cries of joy on their beds.
καυχῆσονται ὅσοι ἐν δόξῃ καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν
- 6 De verheffingen Gods zullen in hun keel zijn; en een tweesnijdend zwaard in hun hand;
Let the high praises of God be in their mouths, and a two-edged sword in their hands;
αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν
- 7 Om wraak te doen over de heidenen, en bestraffingen over de volken;
To give the nations the reward of their sins, and the peoples their punishment;
τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐλεγμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς
- 8 Om hun koningen te binden met ketenen, en hun achtbaren met ijzeren boeien;
To put their kings in chains, and their rulers in bands of iron;
τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς
- 9 Om het beschreven recht over hen te doen. Dit zal de heerlijkheid van al Zijn gunstgenoten zijn. Hallelujah!
To give them the punishment which is in the holy writings: this honour is given to all his saints. Praise be to the Lord.
τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἔγγραπτον δόξα αὐτῆ ἐστὶν πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ
- 1 Hallelujah! Looft God in Zijn heiligdom; looft Hem in het uitspansel Zijner sterkte!
Let the Lord be praised. Give praise to God in his holy place: give him praise in the heaven of his power.
ἀλληλουῖα αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι δυνάμεως αὐτοῦ
- 2 Looft Hem vanwege Zijn mogendheden; looft Hem naar de menigvuldigheid Zijner grootheid!
Give him praise for his acts of power: give him praise in the measure of his great strength.
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ
- 3 Looft Hem met geklank der bazuin; looft Hem met de luit en met de harp!
Give him praise with the sound of the horn: give him praise with corded instruments of music.
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ
- 4 Looft Hem met de trommel en fluit; looft Hem met snarenspeel en orgel!
Give him praise with instruments of brass and in the dance: give him praise with horns and corded instruments.
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ
- 5 Looft Hem met hel klinkende cimbalen; looft Hem met cimbalen van vreugdegeluid!
Give him praise with the loud brass: give him praise with the high-sounding brass.
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ
- 1 De spreuken van Salomo, den zoon van David, den koning van Israel,
The wise sayings of Solomon, the son of David, king of Israel.
παροιμίαι σαλωμῶντος υἱοῦ δαυὶδ ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ
- 2 Om wijsheid en tucht te weten; om te verstaan redenen des verstands;
To have knowledge of wise teaching; to be clear about the words of reason:
γνῶναι σοφίαν καὶ παιδείαν νοῆσαι τε λόγους φρονήσεως
- 3 Om aan te nemen onderwijs van goed verstand, gerechtigheid, en recht, en billijkheden;
To be trained in the ways of wisdom, in righteousness and judging truly and straight behaviour:
δέξασθαι τε στροφὰς λόγων νοῆσαι τε δικαιοσύνην ἀληθῆ καὶ κρίμα κατευθύνειν
- 4 Om den slechten kloekzinnigheid te geven, den jongeling wetenschap en bedachtzaamheid.
To make the simple-minded sharp, and to give the young man knowledge, and serious purpose:
ἵνα δῶ ἀκάκοις πανουργίαν παιδί δὲ νέφω αἴσθησίν τε καὶ ἔννοιαν

- 5 Die wijs is, zal horen, en zal in lere toenemen; en die verstandig is, zal wijzen raad bekomen.
(The wise man, hearing, will get greater learning, and the acts of the man of good sense will be wisely guided:)
τῶνδε γὰρ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται
- 6 Om te verstaan een spreuk en de uitlegging, de woorden der wijzen en hun raadsele.
To get the sense of wise sayings and secrets, and of the words of the wise and their dark sayings.
νοήσει τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα
- 7 De vrees des HEEREN is het beginsel der wetenschap; de dwazen verachten wijsheid en tucht.
The fear of the Lord is the start of knowledge: but the foolish have no use for wisdom and teaching.
ἀρχὴ σοφίας φόβος θεοῦ σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτὴν εὐσεβεία δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν
- 8 Mijn zoon! hoor de tucht uws vaders, en verlaat de leer uwer moeder niet;
My son, give ear to the training of your father, and do not give up the teaching of your mother:
ἄκουε υἱέ παιδείαν πατρός σου καὶ μὴ ἀπόση θεσμοὺς μητρός σου
- 9 Want zij zullen uw hoofd een aangenaam toevoegsel zijn, en ketenen aan uw hals.
For they will be a crown of grace for your head, and chain-ornaments about your neck.
στέφανον γὰρ χαρίτων δέξει σὴ κορυφῇ καὶ κλοιὸν χρύσειον περὶ σφ̄ τραχήλῳ
- 10 Mijn zoon! indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet;
My son, if sinners would take you out of the right way, do not go with them.
υἱέ μὴ σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς μηδὲ βουληθῆς ἐὰν παρακαλέσωσί σε λέγοντες
- 11 Indien zij zeggen: Ga met ons, laat ons loeren op bloed, ons versteken tegen den onschuldige, zonder oorzaak;
If they say, Come with us; let us make designs against the good, waiting secretly for the upright, without cause;
ἔλθε μεθ' ἡμῶν κοινώνησον αἵματος κρύψωμεν δὲ εἰς γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως
- 12 Laat ons hen levend verslinden, als het graf; ja, geheel en al, gelijk die in den kuil nederdalen;
Let us overcome them living, like the underworld, and in their strength, as those who go down to death;
καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὡσπερ ᾄδης ζῶντα καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς
- 13 Alle kostelijk goed zullen wij vinden, onze huizen zullen wij met roof vullen.
Goods of great price will be ours, our houses will be full of wealth;
τὴν κτήσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελῆ καταλάβόμεθα πλήσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων
- 14 Gij zult uw lot midden onder ons werpen; wij zullen allen een buidel hebben.
Take your chance with us, and we will all have one money-bag:
τὸν δὲ σὸν κληρὸν βάλε ἐν ἡμῖν κοινὸν δὲ βαλλάντιον κτησόμεθα πάντες καὶ μαρσίπιον ἐν γενηθήτῳ ἡμῖν
- 15 Mijn zoon! wandel niet met hen op den weg; weer uw voet van hun pad.
My son, do not go with them; keep your feet from their ways:
μὴ πορευθῆς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν ἐκκλινὸν δὲ τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν
- 16 Want hun voeten lopen ten boze; en zij haasten zich om bloed te storten.
For their feet are running after evil, and they are quick to take a man's life.
οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσιν καὶ ταχινοὶ τοῦ ἐκχεῖν αἷμα
- 17 Zekerlijk, het net wordt tevergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte;
Truly, to no purpose is the net stretched out before the eyes of the bird:
οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς
- 18 En deze loeren op hun eigen bloed, en versteken zich tegen hun zielen.
And they are secretly waiting for their blood and making ready destruction for themselves.
αὐτοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακὰ ἢ δὲ καταστροφὴ ἀνδρῶν παρανόμων κακὴ

- 19 Zo zijn de paden van een iegelijk, die gierigheid pleegt; zij zal de ziel van haar meester vangen.
Such is the fate of everyone who goes in search of profit; it takes away the life of its owners.
αὐται αἱ ὁδοὶ εἰσιν πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται
- 20 De opperste Wijsheid roept overluid daar buiten; Zij verheft haar stem op de straten.
Wisdom is crying out in the street; her voice is loud in the open places;
σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται ἐν δὲ πλατεῖαις παρρησίαν ἄγει
- 21 Zij roept in het voorste der woeligen; aan de deuren der poorten spreekt Zij Haar redenen in de stad;
Her words are sounding in the meeting-places, and in the doorways of the town:
ἐπ' ἄκρων δὲ τειγέων κηρύσσεται ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαρροῦσα λέγει
- 22 Gij slechten! hoe lang zult gij de slechtigheid beminnen, en de spotters voor zich de spotternij begeren, en de zotten wetenschap haten?
How long, you simple ones, will foolish things be dear to you? and pride a delight to the haters of authority? how long will the foolish go on hating knowledge?
ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχονται τῆς δικαιοσύνης οὐκ αἰσχυνθήσονται οἱ δὲ ἄφρονες τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταὶ ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἰσθησιν
- 23 Keert u tot Mijn bestraffing; ziet, Ik zal Mijn Geest ulieden overvloediglijk uitstorten; Ik zal Mijn woorden u bekend maken.
Be turned again by my sharp words: see, I will send the flow of my spirit on you, and make my words clear to you.
καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχους ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον
- 24 Dewijl Ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt; Mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte;
Because your ears were shut to my voice; no one gave attention to my out-stretched hand;
ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ οὐχ ὑπηκούσατε καὶ ἐξέτεινον λόγους καὶ οὐ προσείχετε
- 25 En gij al Mijn raad verworpen, en Mijn bestraffing niet gewild hebt;
You were not controlled by my guiding, and would have nothing to do with my sharp words:
ἀλλὰ ἀκίρους ἐποιεῖτε ἐμᾶς βουλὰς τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχους ἠπειθήσατε
- 26 Zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen; Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt.
So in the day of your trouble I will be laughing; I will make sport of your fear;
τοιγαροῦν κἀγὼ τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελᾶσομαι καταχαροῦμαι δέ ἤνικα ἂν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος
- 27 Wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benauwdheid en angst overkomt;
When your fear comes on you like a storm, and your trouble like a rushing wind; when pain and sorrow come on you.
καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφρον θόρυβος ἢ δὲ καταστροφή ὁμοίως καταγίδι παρῆ καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλίψις καὶ πολιορκία ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος
- 28 Dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal niet antwoorden; zij zullen Mij vroeg zoeken, maar zullen Mij niet vinden;
Then I will give no answer to their cries; searching for me early, they will not see me:
ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν ζητήσουσιν με κακοὶ καὶ οὐχ εὐρήσουσιν
- 29 Daarom, dat zij de wetenschap gehaat hebben, en de vreze des HEEREN niet hebben verkoren.
For they were haters of knowledge, and did not give their hearts to the fear of the Lord:
ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν τὸν δὲ φόβον τοῦ κυρίου οὐ προσείλαντο
- 30 Zij hebben in Mijn raad niet bewilligd; al Mijn bestraffingen hebben zij versmaad;
They had no desire for my teaching, and my words of protest were as nothing to them.
οὐδὲ ἠθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς ἐμυκτῆριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους
- 31 Zo zullen zij eten van de vrucht van hun weg, en zich verzadigen met hun raadslagen.
So the fruit of their way will be their food, and with the designs of their hearts they will be made full.
τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρποὺς καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται
- 32 Want de afkering der slechten zal hen doden, en de voorspoed der zotten zal hen verderven.
For the turning back of the simple from teaching will be the cause of their death, and the peace of the foolish will be their destruction.
ἀνθ' ὧν γὰρ ἠδίκουν νηπίους φονευθήσονται καὶ ἐξετασμός ἀσεβεῖς ὀλεῖ

- 1 Mij zoon! zo gij mijn redenen aanneemt, en mijn geboden bij u weglegt;
My son, if you will take my words to your heart, storing up my laws in your mind;
υιέ ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ
- 2 Om uw oren naar wijsheid te doen opmerken; zo gij uw hart tot verstandigheid neigt;
So that your ear gives attention to wisdom, and your heart is turned to knowledge;
ὕπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νοουθέτησιν τῷ υἱῷ σου
- 3 Ja, zo gij tot het verstand roept, uw stem verheft tot de verstandigheid;
Truly, if you are crying out for good sense, and your request is for knowledge;
ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ καὶ τῇ συνέσει δῶς φωνὴν σου τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλη τῇ φωνῇ
- 4 Zo gij haar zoekt als zilver, en naspeurt als verborgen schatten;
If you are looking for her as for silver, and searching for her as for stored-up wealth;
καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον καὶ ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσῃς αὐτήν
- 5 Dan zult gij de vreze des HEEREN verstaan, en zult de kennis van God vinden.
Then the fear of the Lord will be clear to you, and knowledge of God will be yours.
τότε συνήσεις φόβον κυρίου καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ εὐρήσεις
- 6 Want de HEERE geeft wijsheid; uit Zijn mond komt kennis en verstand.
For the Lord gives wisdom; out of his mouth come knowledge and reason:
ὅτι κύριος δίδωσιν σοφίαν καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνώσις καὶ σύνεσις
- 7 Hij legt weg voor de oprechten een bestendig wezen; Hij is een Schild dengenen, die oprechtelijk wandelen;
He has salvation stored up for the upright, he is a breastplate to those in whom there is no evil;
καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν ὑπερασπιεῖ τὴν πορείαν αὐτῶν
- 8 Opdat zij de paden des rechts houden; en Hij zal den weg Zijner gunstgenoten bewaren.
He keeps watch on the ways which are right, and takes care of those who have the fear of him.
τοῦ φυλάξει ὁδοὺς δικαιομάτων καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐτὸν διαφυλάξει
- 9 Dan zult gij verstaan gerechtigheid, en recht, en billijkheden, en alle goed pad.
Then you will have knowledge of righteousness and right acting, and upright behaviour, even of every good way.
τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξονας ἀγαθούς
- 10 Als de wijsheid in uw hart zal gekomen zijn, en de wetenschap voor uw ziel zal liefelijk zijn;
For wisdom will come into your heart, and knowledge will be pleasing to your soul;
ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν ἢ δὲ αἴσθησις τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξη
- 11 Zo zal de bedachtzaamheid over u de wacht houden, de verstandigheid zal u behoeden;
Wise purposes will be watching over you, and knowledge will keep you;
βουλὴ καλὴ φυλάξει σε ἐννοια δὲ ὅσια τηρήσει σε
- 12 Om u te redden van den kwaden weg, van den man, die verkeerdheden spreekt;
Giving you salvation from the evil man, from those whose words are false;
ἵνα ῥύσῃται σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν
- 13 Van degenen, die de paden der oprechtheid verlaten, om te gaan in de wegen der duisternis;
Who give up the way of righteousness, to go by dark roads;
ὧ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς σκότους
- 14 Die blijde zijn in het kwaad doen, zich verheugen in de verkeerdheden des kwaden;
Who take pleasure in wrongdoing, and have joy in the evil designs of the sinner;
οἱ εὐφραίνόμενοι ἐπὶ κακοῖς καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφή κακῇ

- 15 Welker paden verkeerd zijn, en afwijkende in hun sporen;
Whose ways are not straight, and whose footsteps are turned to evil:
ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν
- 16 Om u te redden van de vreemde vrouw, van de onbekende, die met haar redenen vleit;
To take you out of the power of the strange woman, who says smooth words with her tongue;
τοῦ μακράν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης
- 17 Die den leidsman harer jonkheid verlaat, en het verbond haars Gods vergeet;
Who is false to the husband of her early years, and does not keep the agreement of her God in mind:
οὐκ ἔτι σε καταλάβῃ κακὴ βουλή ἢ ἀπολείπουσα διδασκαλίαν νεότητος καὶ διαθήκην θεῖαν ἐπιλησμένη
- 18 Want haar huis helt naar den dood, en haar paden naar de overledenen.
For her house is on the way down to death; her footsteps go down to the shades:
ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς καὶ παρὰ τῷ ᾄδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄζοντας αὐτῆς
- 19 Allen die tot haar ingaan, zullen niet wederkomen, en zullen de paden des levens niet aantreffen;
Those who go to her do not come back again; their feet do not keep in the ways of life:
πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν οὐδὲ μὴ καταλάβουσιν τρίβους εὐθείας οὐ γὰρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς
- 20 Opdat gij wandelt op den weg der goeden, en houdt de paden der rechtvaardigen.
So that you may go in the way of good men, and keep in the footsteps of the upright.
εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθὰς εὑροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείους
- 21 Want de vromen zullen de aarde bewonen, en de oprechten zullen daarin overblijven;
For the upright will be living in the land, and the good will have it for their heritage.
χρηστοὶ ἔσονται οἰκίτηρες γῆς ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν καὶ ὅσιοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ
- 22 Maar de goddelozen zullen van de aarde uitgeroeid worden, en de trouwelozen zullen er van uitgerukt worden.
But sinners will be cut off from the land, and those whose acts are false will be uprooted.
ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται οἱ δὲ παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς
- 1 Mijn zoon! vergeet mijn wet niet, maar uw hart beware mijn geboden.
My son, keep my teaching in your memory, and my rules in your heart:
οὐκ ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου τὰ δὲ ῥήματά μου τηρεῖτω σὴ καρδία
- 2 Want langheid van dagen, en jaren van leven, en vrede zullen zij u vermeerderen.
For they will give you increase of days, years of life, and peace.
μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσίν σοι
- 3 Dat de goedertierenheid en de trouw u niet verlaten; bind ze aan uw hals, schrijf zij op de tafel uws harten.
Let not mercy and good faith go from you; let them be hanging round your neck, recorded on your heart;
ἐλεημοσύνη καὶ πίστις μὴ ἐκλιπέτωσάν σε ἄφασαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῶ τραχήλῳ καὶ εὐρήσεις χάριν
- 4 En vind gunst en goed verstand, in de ogen Gods en der mensen.
So you will have grace and a good name in the eyes of God and men.
καὶ προνοῶ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων
- 5 Vertrouw op den HEERE met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet.
Put all your hope in God, not looking to your reason for support.
ἴσθι πεποιθὼς ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ ἐπὶ δὲ σῆ σοφία μὴ ἐπαίρου
- 6 Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken.
In all your ways give ear to him, and he will make straight your footsteps.
ἐν πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδοὺς σου ὃ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκώπη

- 7 Zijt niet wijs in uw ogen; vrees den HEERE, en wijk van het kwade.
Put no high value on your wisdom: let the fear of the Lord be before you, and keep yourself from evil:
μη ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ φοβοῦ δὲ τὸν θεὸν καὶ ἐκκλίνε ἀπὸ παντὸς κακοῦ
- 8 Het zal een medicijn voor uw navel zijn, en een bevochtiging voor uw beenderen.
This will give strength to your flesh, and new life to your bones.
τότε ἴσσις ἔσται τῷ σώματί σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου
- 9 Vereer den HEERE van uw goed, en van de eerstelingen al uwer inkomsten;
Give honour to the Lord with your wealth, and with the first-fruits of all your increase:
τίμα τὸν κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης
- 10 Zo zullen uw schuren met overvloed vervuld worden, en uw perskuipen van most overlopen.
So your store-houses will be full of grain, and your vessels overflowing with new wine.
ἵνα πίμπληται τὰ ταμίειά σου πλησμονῆς σίτου οἴνου δὲ αἱ ληνοὶ σου ἐκβλύζωσιν
- 11 Mijn zoon! verwerp de tucht des HEEREN niet, en wees niet verdrietig over Zijn kastijding;
My son, do not make your heart hard against the Lord's teaching; do not be made angry by his training:
οὐδέ μὴ ὀλιγόρει παιδείας κυρίου μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος
- 12 Want de HEERE kastijdt dengene, dien Hij liefheeft, ja, gelijk een vader den zoon, in denwelken hij een welbehagen heeft.
For to those who are dear to him the Lord says sharp words, and makes the son in whom he has delight undergo pain.
ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται
- 13 Welgelukzalig is de mens, die wijsheid vindt, en de mens, die verstandigheid voortbrengt!
Happy is the man who makes discovery of wisdom, and he who gets knowledge.
μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὔρεν σοφίαν καὶ θνητὸς ὃς εἶδεν φρόνησιν
- 14 Want haar koophandel is beter dan de koophandel van zilver, en haar inkomst dan het uitgegraven goud.
For trading in it is better than trading in silver, and its profit greater than bright gold.
κρεῖττον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου θησαυροῦς
- 15 Zij is kostelijker dan robijnen en al; wat u lusten mag, is met haar niet te vergelijken.
She is of more value than jewels, and nothing for which you may have a desire is fair in comparison with her.
τιμιωτέρα δὲ ἔστιν λίθων πολυτελῶν οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν εὐγνωστός ἔστιν πᾶσιν τοῖς ἐργίζουσιν αὐτῇ πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἔστιν
- 16 Langheid der dagen is in haar rechterhand, in haar linkerhand rijkdom en eer.
Long life is in her right hand, and in her left are wealth and honour.
μηκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα [16a] ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ
- 17 Haar wegen zijn wegen der liefeljkheid, en al haar paden vrede.
Her ways are ways of delight, and all her goings are peace.
αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλάι καὶ πάντες οἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ
- 18 Zij is een boom des levens dengenen, die ze aangrijpen, en elkeen, die ze vasthoudt, wordt gelukzalig.
She is a tree of life to all who take her in their hands, and happy is everyone who keeps her.
ξύλον ζωῆς ἔστι πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτὴν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφαλῆς
- 19 De HEERE heeft de aarde door wijsheid gegrond, de hemelen door verstandigheid bereid.
The Lord by wisdom put in position the bases of the earth; by reason he put the heavens in their place.
ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν ἠτοίμασεν δὲ οὐρανοὺς ἐν φρονήσει
- 20 Door Zijn wetenschap zijn de afgronden gekloofd, en de wolken druipen dauw.
By his knowledge the deep was parted, and dew came dropping from the skies.
ἐν αἰσθήσει ἄβυσσοι ἐρράγησαν νέφη δὲ ἐρρύησαν δρόσους

- 21 Mijn zoon! laat ze niet afwijken van uw ogen; bewaar de bestendige wijsheid en bedachtzaamheid.
My son, keep good sense, and do not let wise purpose go from your eyes.
 υἱέ μὴ παραρρυῆς τήρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν καὶ ἔννοιαν
- 22 Want zij zullen het leven voor uw ziel zijn, en een aangenaamheid voor uw hals.
So they will be life for your soul, and grace for your neck.
 ἴνα ζήσῃ ἡ ψυχὴ σου καὶ χάρις ἧ περὶ σῶ τραχήλω [22a] ἔσται δὲ ἱασίς ταῖς σαρκί σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς σοῖς ὀστέοις
- 23 Dan zult gij uw weg zeker wandelen, en gij zult uw voet niet stoten.
Then you will go safely on your way, and your feet will have no cause for slipping.
 ἴνα πορεύῃ πεποιθῶς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδοὺς σου ὃ δὲ ποὺς σου οὐ μὴ προσκόψῃ
- 24 Zo gij nederligt, zult gij niet schrikken; maar gij zult nederliggen en uw slaap zal zoet wezen.
When you take your rest you will have no fear, and on your bed sleep will be sweet to you.
 ἐὰν γὰρ κάθῃ ἄφοβος ἔσῃ ἐὰν δὲ καθεύδῃς ἡδέως ὑπνώσεις
- 25 Vrees niet voor haastigen schrik, noch voor de verwoesting der goddelozen, als zij komt.
Have no fear of sudden danger, or of the storm which will come on evil-doers:
 καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν οὐδὲ ὀρμῆς ἄσεβῶν ἐπερχομένης
- 26 Want de HEERE zal met uw hoop wezen, en Hij zal uw voet bewaren van gevangen te worden.
For the Lord will be your hope, and will keep your foot from being taken in the net.
 ὃ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου καὶ ἐρείσει σὸν πόδα ἴνα μὴ σαλευθῆς
- 27 Onthoud het goed van zijn meesters niet, als het in het vermogen uwer hand is te doen.
Do not keep back good from those who have a right to it, when it is in the power of your hand to do it.
 μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῆ ἠνίκα ἂν ἔχη ἡ χεὶρ σου βοηθεῖν
- 28 Zeg niet tot uw naaste: Ga heen, en kom weder, en morgen zal ik geven, dewijl het bij u is.
Say not to your neighbour, Go, and come again, and tomorrow I will give; when you have it by you at the time.
 μὴ εἴπῃς ἐπανελθῶν ἐπάνηκε καὶ αὔριον δώσω δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιούσα
- 29 Smeed geen kwaad tegen uw naaste, aangezien hij met vertrouwen bij u woont.
Do not make evil designs against your neighbour, when he is living with you without fear.
 μὴ τεκτήνῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ παροικοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί
- 30 Twist met een mens niet zonder oorzaak, zo hij u geen kwaad gedaan heeft.
Do not take up a cause at law against a man for nothing, if he has done you no wrong.
 μὴ φιλεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην μὴ τι εἰς σὲ ἐργάσῃται κακόν
- 31 Zijt niet nijdig over een man des gewelds, en verkies geen van zijn wegen.
Have no envy of the violent man, or take any of his ways as an example.
 μὴ κτήσῃ κακῶν ἀνδρῶν ὀνειδῆ μηδὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν
- 32 Want de afwijker is den HEERE een gruwel; maar Zijn verborgenheid is met den oprechte.
For the wrong-hearted man is hated by the Lord, but he is a friend to the upright.
 ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι κυρίου πᾶς παράνομος ἐν δὲ δίκαιοις οὐ συνεδριάζει
- 33 De vloek des HEEREN is in het huis des goddelozen; maar de woning der rechtvaardigen zal Hij zegenen.
The curse of the Lord is on the house of the evil-doer, but his blessing is on the tent of the upright.
 κατὰρα θεοῦ ἐν οἴκοις ἄσεβῶν ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται
- 34 Zekerlijk, de spotters zal Hij bespotten, maar den zachtmoedigen zal Hij genade geven.
He makes sport of the men of pride, but he gives grace to the gentle-hearted.
 κύριος ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν

- 35 De wijzen zullen eer beerven; maar elkeen der zotten neemt schande op zich.
The wise will have glory for their heritage, but shame will be the reward of the foolish.
δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὑψώσαν ἀτιμίαν
- 1 Hoort, gij kinderen! de tucht des vaders, en merkt op, om verstand te weten.
Give ear, my sons, to the teaching of a father; give attention so that you may have knowledge:
ἀκούσατε παῖδες παιδείαν πατρὸς καὶ προσέχετε γνῶναι ἔννοιαν
- 2 Dewijl ik ulieden goede leer geve, verlaat mijn wet niet.
For I give you good teaching; do not give up the knowledge you are getting from me.
δῶρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε
- 3 Want ik was mijns vaders zoon, teder, en een enige voor het aangezicht mijner moeder.
For I was a son to my father, a gentle and an only one to my mother.
υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κατὰ πατρὶ ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός
- 4 Hij nu leerde mij, en zeide tot mij: Uw hart houde mijn woorden vast, onderhoud mijn geboden, en leef.
And he gave me teaching, saying to me, Keep my words in your heart; keep my rules so that you may have life:
οἱ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν
- 5 Verkrijg wijsheid, verkrijg verstand; vergeet niet, en wijk niet van de redenen mijns monds.
Get wisdom, get true knowledge; keep it in memory, do not be turned away from the words of my mouth.
φύλασσε ἐντολὰς μὴ ἐπιλάβῃ μηδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος
- 6 Verlaat ze niet, en zij zal u behoeden; heb ze lief, en zij zal u bewaren.
Do not give her up, and she will keep you; give her your love, and she will make you safe.
μηδὲ ἐγκαταλίπῃς αὐτήν καὶ ἀνθέξεται σου ἐράσθητι αὐτῆς καὶ τηρήσει σε
- 8 Verhef ze, en zij zal u verhogen; zij zal u vereren, als gij haar omhelzen zult.
Put her in a high place, and you will be lifted up by her; she will give you honour, when you give her your love.
περιχαράκωσον αὐτήν καὶ ὑψώσει σε τίμησον αὐτήν ἵνα σε περιλάβῃ
- 9 Zij zal uw hoofd een aangenaam toevoegsel geven, een sierlijke kroon zal zij u leveren.
She will put a crown of grace on your head, giving you a head-dress of glory.
ἵνα δῶ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων στεφάνῳ δὲ τρυφῆς ὑπερασπίση σου
- 10 Hoor, mijn zoon! en neem mijn redenen aan, en de jaren des levens zullen u vermenigvuldigd worden.
Give ear, O my son, and let your heart be open to my sayings; and long life will be yours.
ἄκουε υἱέ καὶ δέξαι ἐμοῦς λόγους καὶ πληθυνθήσεται ἔτη ζωῆς σου ἵνα σοὶ γένωνται πολλοὶ ὅδοι βίου
- 11 Ik onderwijs u in den weg der wijsheid; ik doe u treden in de rechte sporen.
I have given you teaching in the way of wisdom, guiding your steps in the straight way.
ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε ἐμβιβάζω δὲ σε τροχιαῖς ὀρθαῖς
- 12 In uw gaan zal uw tred niet benauwd worden, en indien gij loopt, zult gij niet struikelen.
When you go, your way will not be narrow, and in running you will not have a fall.
ἐὰν γὰρ πορεύῃ οὐ συγκλεισθήσεται σοὶ τὰ διαβήματα ἐὰν δὲ τρέχῃς οὐ κοπιήσεις
- 13 Grijp de tucht aan, laat niet af; bewaar ze, want zij is uw leven.
Take learning in your hands, do not let her go; keep her, for she is your life.
ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας μὴ ἀφῆς ἀλλὰ φύλαξον αὐτήν σεαυτῷ εἰς ζωὴν σου
- 14 Kom niet op het pad der goddelozen, en tred niet op den weg der bozen.
Do not go in the road of sinners, or be walking in the way of evil men.
ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς μηδὲ ζηλώσης ὁδοὺς παρανόμων

- 15 Verwerp dien, ga er niet door; wijk er van, en ga voorbij.
 Keep far from it, do not go near; be turned from it, and go on your way.
 ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσιν μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ ἐκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαζον
- 16 Want zij slapen niet, zo zij geen kwaad gedaan hebben; en hun slaap wordt weggenomen, zo zij niet iemand hebben doen struikelen.
 For they take no rest till they have done evil; their sleep is taken away if they have not been the cause of someone's fall.
 οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν ἀφήρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν καὶ οὐ κοιμῶνται
- 17 Want zij eten brood der goddeloosheid, en drinken wijn van enkel geweld.
 The bread of evil-doing is their food, the wine of violent acts their drink.
 οἶδε γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας οἶνω δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται
- 18 Maar het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe.
 But the way of the upright is like the light of early morning, getting brighter and brighter till the full day.
 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσιν προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν ἕως κατορθώσῃ ἡ ἡμέρα
- 19 De weg der goddelozen is als donkerheid, zij weten niet, waarover zij struikelen zullen.
 The way of sinners is dark; they see not the cause of their fall.
 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναὶ οὐκ οἶδασιν πῶς προσκόπτουσιν
- 20 Mijn zoon! merk op mijn woorden, neig uw oor tot mijn redenen.
 My son, give attention to my words; let your ear be turned to my sayings.
 υἱέ ἐμῇ ῥήσει πρόσεχε τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλε σὸν οὖς
- 21 Laat ze niet wijken van uw ogen, behoud ze in het midden uws harten.
 Let them not go from your eyes; keep them deep in your heart.
 ὅπως μὴ ἐκλίπωσιν σε αἱ πηγαὶ σου φύλασσε αὐτὰς ἐν σῇ καρδίᾳ
- 22 Want zij zijn het leven dengenen, die ze vinden, en een medicijn voor hun gehele vlees.
 For they are life to him who gets them, and strength to all his flesh.
 ζωὴ γὰρ ἐστὶν τοῖς εὐρίσκουσιν αὐτὰς καὶ πάση σαρκὶ ἴασις
- 23 Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens.
 And keep watch over your heart with all care; so you will have life.
 πάση φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς
- 24 Doe de verkeerdheid des monds van u weg, en doe de verdraaidheid der lippen verre van u.
 Put away from you an evil tongue, and let false lips be far from you.
 περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα καὶ ἄδικα χεῖλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄψοσαι
- 25 Laat uw ogen rechtuit zien, en uw oogleden zich recht voor u heen houden.
 Keep your eyes on what is in front of you, looking straight before you.
 οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὀρθὰ βλέπετωσαν τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια
- 26 Weeg den gang uws voets, en laat al uw wegen wel gevestigd zijn.
 Keep a watch on your behaviour; let all your ways be rightly ordered.
 ὀρθὰς τροχιάς ποίει σοῖς ποσὶν καὶ τὰς ὁδοὺς σου κατεύθυνε
- 27 Wijk niet ter rechter hand of ter linkerhand, wend uw voet af van het kwade.
 Let there be no turning to the right or to the left, keep your feet from evil.
 μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερά ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς [27α] ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ θεός διεστραμμένα δὲ εἰσὶν αἱ ἐξ ἀριστερῶν [27β] αὐτὸς δὲ ὀρθὰς ποιῆσει τὰς τροχιάς σου τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει

- 1 Mijn zoon! merk op mijn wijsheid, neig uw oor tot mijn verstand;
My son, give attention to my wisdom; let your ear be turned to my teaching:
υιέ ἐμῆ σοφία πρόσεχε ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς
- 2 Opdat gij alle bedachtzaamheid behoudt, en uw lippen wetenschap bewaren.
So that you may be ruled by a wise purpose, and your lips may keep knowledge.
ἵνα φυλάξης ἔννοιαν ἀγαθὴν αἰσθησιν δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλομαι σοι
- 3 Want de lippen der vreemde vrouw druppen honigzeem, en haar gehemelte is gladder dan olie.
For honey is dropping from the lips of the strange woman, and her mouth is smoother than oil;
μὴ πρόσεχε φαύλη γυναικί μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης ἢ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα
- 4 Maar het laatste van haar is bitter als alsem, scherp als een tweesnijdend zwaard.
But her end is bitter as wormwood, and sharp as a two-edged sword;
ὑστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὐρήσεις καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου
- 5 Haar voeten dalen naar den dood, haar treden houden de hel vast.
Her feet go down to death, and her steps to the underworld;
τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες κατάγουσιν τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ᾗδην τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐρείδεται
- 6 Opdat gij het pad des levens niet zoudt wegen, zijn haar gangen ongestadig, dat gij het niet merkt.
She never keeps her mind on the road of life; her ways are uncertain, she has no knowledge.
ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται σφαλεραὶ δὲ αἱ τροχιαὶ αὐτῆς καὶ οὐκ εὐγνωστοὶ
- 7 Nu dan, gij kinderen! hoort naar mij, en wijkt niet van de redenen mijns monds.
Give ear to me then, my sons, and do not put away my words from you.
νῦν οὖν υιέ ἄκουέ μου καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσης ἐμοὺς λόγους
- 8 Maak uw weg verre van haar, en nader niet tot de deur van haar huis;
Go far away from her, do not come near the door of her house;
μακρὰν ποιήσον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδὸν μὴ ἐγγίσης πρὸς θύραις οἴκων αὐτῆς
- 9 Opdat gij anderen uw eer niet geeft, en uw jaren den wrede;
For fear that you may give your honour to others, and your wealth to strange men:
ἵνα μὴ πρόη ἄλλοις ζωὴν σου καὶ σὸν βίον ἀνελεήμοσιν
- 10 Opdat de vreemden zich niet verzadigen van uw vermogen, en al uw smartelijke arbeid niet kome in het huis des onbekenden;
And strange men may be full of your wealth, and the fruit of your work go to the house of others;
ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἄλλοτριοὶ σῆς ἰσχύος οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους ἄλλοτρίων εἰσέλθωσιν
- 11 En gij in uw laatste brult, als uw vlees, en uw lijf verteerd is;
And you will be full of grief at the end of your life, when your flesh and your body are wasted;
καὶ μεταμεληθήσῃ ἐπ' ἐσχάτων ἡνίκα ἂν κατατριβῶσιν σάρκες σώματός σου
- 12 En zegt: Hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart de bestraffing versmaad!
And you will say, How was teaching hated by me, and my heart put no value on training;
καὶ ἐρεῖς πῶς ἐμίσησα παιδείαν καὶ ἐλέγχους ἐξέκλιεν ἡ καρδιά μου
- 13 En heb niet gehoord naar de stem mijner onderwijzers, noch mijn oren geneigd tot mijn leraars!
I did not give attention to the voice of my teachers, my ear was not turned to those who were guiding me!
οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου
- 14 Ik ben bijna in alle kwaad geweest, in het midden der gemeente en der vergadering!
I was in almost all evil in the company of the people.
παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς

- 15 Drink water uit uw bak, en vloeden uit het midden van uw bornput;
Let water from your store and not that of others be your drink, and running water from your fountain.
πίνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς
- 16 Laat uw fonteinen zich buiten verspreiden, en de waterbeken op de straten;
Let not your springs be flowing in the streets, or your streams of water in the open places.
μὴ ὑπερεκχεῖσθω σοὶ τὰ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα
- 17 Laat ze de uwe alleen zijn, en van geen vreemde met u.
Let them be for yourself only, not for other men with you.
ἔστω σοὶ μόνῳ ὑπάρχοντα καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοὶ
- 18 Uw springader zij gezegend; en verblijd u vanwege de huisvrouw uwer jeugd;
Let blessing be on your fountain; have joy in the wife of your early years.
ἡ πηγὴ σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοὶ ἰδίᾳ καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου
- 19 Een zeer liefelijke hinde, en een aangenaam steengeitje; laat u haar borsten te allen tijd dronken maken; dool steeds in haar liefde.
As a loving hind and a gentle doe, let her breasts ever give you rapture; let your passion at all times be moved by her love.
ἔλαφος φιλίας καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὀμιλεῖτω σοὶ ἡ δὲ ἰδίᾳ ἠγείσθω σου καὶ συνέστω σοὶ ἐν παντὶ καιρῷ ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστὸς ἔση
- 20 En waarom zoudt gij, mijn zoon, in een vreemde dolen, en den schoot der onbekende omvangen?
Why let yourself, my son, go out of the way with a strange woman, and take another woman in your arms?
μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἰδίας
- 21 Want eens iegelijks wegen zijn voor de ogen des HEEREN, en Hij weegt al zijne gangen.
For a man's ways are before the eyes of the Lord, and he puts all his goings in the scales.
ἐνώπιον γὰρ εἰσιν τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός εἰς δὲ πάσας τὰς τροχίους αὐτοῦ σκοπεῖται
- 22 Den goddeloze zullen zijn ongerechtigheden vangen, en met de banden zijner zonden zal hij vastgehouden worden.
The evil-doer will be taken in the net of his crimes, and prisoned in the cords of his sin.
παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσιν σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται
- 23 Hij zal sterven, omdat hij zonder tucht geweest is, en in de grootheid zijner dwaasheid zal hij verdwalen.
He will come to his end for need of teaching; he is so foolish that he will go wandering from the right way.
οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδεύτων ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερρίφη καὶ ἀπόλετο δι' ἀφροσύνην
- 1 Mijn zoon! zo gij voor uw naaste borg geworden zijt, voor een vreemde uw hand toegeklapt hebt;
My son, if you have made yourself responsible for your neighbour, or given your word for another,
οὐκ ἐάν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ
- 2 Gij zijt verstrikt met de redenen uws monds; gij zijt gevangen met de redenen uws monds.
You are taken as in a net by the words of your mouth, the sayings of your lips have overcome you.
παγίς γὰρ ἰσχυρὰ ἄνδρὶ τὰ ἴδια χεῖλῃ καὶ ἀλίσκεται χεῖλεσιν ἰδίου στόματος
- 3 Doe nu dit, mijn zoon! en red u, dewijl gij in de hand uws naasten gekomen zijt; ga, onderwerp uzelf, en sterk uw naaste.
Do this, my son, and make yourself free, because you have come into the power of your neighbour; go without waiting, and make a strong request to your neighbour.
ποιεῖ οὐκ ἐάν ἐγὼ σοὶ ἐντέλλομαι καὶ σῶζου ἡκεῖς γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον ἴθι μὴ ἐκλόμενος παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου ὃν ἐνεγυήσω
- 4 Laat uw ogen geen slaap toe, noch uw oogleden sluimering.
Give no sleep to your eyes, or rest to them;
μὴ δῶς ὕπνον σοῖς ὄμμασιν μηδὲ ἐπινυστάξης σοῖς βλεφάρους
- 5 Red u, als een ree uit de hand des jagers, en als een vogel uit de hand des vogelvangers.
Make yourself free, like the roe from the hand of the archer, and the bird from him who puts a net for her.
ἵνα σῶξῃ ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος

- 6 Ga tot de mier, gij luiaard! zie haar wegen, en word wijs;
Go to the ant, you hater of work; give thought to her ways and be wise:
ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα ὃ ὀκνηρὸ καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος
- 7 Dewelke, geen overste, ambtman noch heerser hebbende,
Having no chief, overseer, or ruler,
ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὢν
- 8 Haar brood bereidt in den zomer, haar spijs vergadert in den oogst.
She gets her meat in the summer, storing up food at the time of the grain-cutting.
ἐτοιμάζεται θέρους τὴν τροφήν πολλήν τε ἐν τῷ ἀμήτῳ ποιεῖται τὴν παράθεσιν [8a] ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶν τὴν τε ἐργασίαν ὡς σεμνήν ποιεῖται [8β] ἧς τοὺς πόνοὺς βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται ποθεινὴ δὲ ἐστὶν πᾶσιν καὶ ἐπίδοξος [8ξ] καίπερ οὐσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενῆς τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη
- 9 Hoe lang zult gij, luiaard, nederliggen? Wanneer zult gij van uw slaap opstaan?
How long will you be sleeping, O hater of work? when will you get up from your sleep?
ἕως τίνος ὀκνηρὸ κατάκεισαι πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ
- 10 Een weinig slapens, een weinig sluimerens, een weinig handvouwens, al nederliggende;
A little sleep, a little rest, a little folding of the hands in sleep:
ὀλίγον μὲν ὑπνοῖς ὀλίγον δὲ κάθῃσαι μικρὸν δὲ νυστάζεις ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίξῃ χερσὶν στήθῃ
- 11 Zo zal uw armoede u overkomen als een wandelaar, en uw gebrek als een gewapend man.
Then loss will come on you like an outlaw, and your need like an armed man
εἴτ' ἐμπαράγινεται σοι ὥσπερ κακὸς ὀδοιπόρος ἡ πενία καὶ ἡ ἔνδεια ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς [11a] ἐὰν δὲ ἄσκητος ἦς ἤξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμητός σου ἡ δὲ ἔνδεια ὥσπερ κακὸς δρομεὺς ἀπαντομολήσει
- 12 Een Belialsmens, een ondeugdzaam man gaat met verkeerdheid des monds om;
A good-for-nothing man is an evil-doer; he goes on his way causing trouble with false words;
ἀνὴρ ἄφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοῦς οὐκ ἀγαθᾶς
- 13 Wenkt met zijn ogen, spreekt met zijn voeten, leert met zijn vingeren;
Making signs with his eyes, rubbing with his feet, and giving news with his fingers;
ὁ δ' αὐτὸς ἐννευεὶ ὀφθαλμῷ σημαίνει δὲ ποδὶ διδάσκει δὲ ἐννεύμασιν δακτύλων
- 14 In zijn hart zijn verkeerdheden, hij smeedt te aller tijd kwaad; hij werpt twisten in.
His mind is ever designing evil: he lets loose violent acts.
δισεστραμμένη δὲ καρδία τεκταίνεται κακὰ ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησιν πόλει
- 15 Daarom zal zijn verderf haastelijk komen; hij zal schielijk verbroken worden, dat er geen genezen aan zij.
For this cause his downfall will be sudden; quickly he will be broken, and there will be no help for him.
διὰ τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνίατος
- 16 Deze zes haat de HEERE; ja, zeven zijn Zijn Ziel een gruwel:
Six things are hated by the Lord; seven things are disgusting to him:
ὅτι χαίρει πᾶσιν οἷς μισεῖ ὁ κύριος συντριβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς
- 17 Hoge ogen, een valse tong, en handen, die onschuldig bloed vergieten;
Eyes of pride, a false tongue, hands which take life without cause;
ὀφθαλμὸς ὕβριστοῦ γλῶσσα ἄδικος χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου
- 18 Een hart, dat ondeugdzaame gedachten smeedt; voeten, die zich haasten, om tot kwaad te lopen;
A heart full of evil designs, feet which are quick in running after sin;
καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμὸς κακοῦ καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν

- 19 Een vals getuige, die leugenen blaast; en die tussen broederen krakelen inwerpt.
A false witness, breathing out untrue words, and one who lets loose violent acts among brothers.
ἐκκαίει ψεύδη μάρτυς ἄδικος καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν
- 20 Mijn zoon, bewaar het gebod uws vaders, en verlaat de wet uwer moeder niet.
My son, keep the rule of your father, and have in memory the teaching of your mother:
υἱέ φύλασσε νόμους πατρὸς σου καὶ μὴ ἀπόση θεσμοὺς μητρὸς σου
- 21 Bind ze steeds aan uw hart, hecht ze aan uw hals.
Keep them ever folded in your heart, and have them hanging round your neck.
ἄφαψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῆ ψυχῇ διὰ παντὸς καὶ ἐγκλοῖώσαι ἐπὶ σῶ τραχήλῳ
- 22 Als gij wandelt, zal dat u geleiden; als gij nederligt, zal het over u de wacht houden; als gij wakker wordt, zal hetzelfde met u spreken.
In your walking, it will be your guide; when you are sleeping, it will keep watch over you; when you are awake, it will have talk with you.
ἡνίκα ἂν περιπατῆς ἐπάγου αὐτήν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω ὡς δ' ἂν καθεύδης φυλασσέτω σε ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλήῃ σοι
- 23 Want het gebod is een lamp, en de wet is een licht, en de bestraffingen der tucht zijn de weg des levens;
For the rule is a light, and the teaching a shining light; and the guiding words of training are the way of life.
ὅτι λόγος ἐντολῆ νόμου καὶ φῶς καὶ ὁδὸς ζωῆς ἐλεγχος καὶ παιδεία
- 24 Om u te bewaren voor de kwade vrouw, voor het gevlei der vreemde tong.
They will keep you from the evil woman, from the smooth tongue of the strange woman.
τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας
- 25 Begeer haar schoonheid niet in uw hart, en laat ze u niet vangen met haar oogleden.
Let not your heart's desire go after her fair body; let not her eyes take you prisoner.
μὴ σε νικίση κάλλους ἐπιθυμία μηδὲ ἀγρευθῆς σοὶς ὀφθαλμοῖς μηδὲ συναρπασθῆς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων
- 26 Want door een vrouw, die een hoer is, komt men tot een stuk broods; en eens mans huisvrouw jaagt de kostelijke ziel.
For a loose woman is looking for a cake of bread, but another man's wife goes after one's very life.
τιμὴ γὰρ πόρνης ὄση καὶ ἐνὸς ἄρτου γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει
- 27 Zal iemand vuur in zijn boezem nemen, dat zijn klederen niet verbrand worden?
May a man take fire to his breast without burning his clothing?
ἀποδήσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει
- 28 Zal iemand op kolen gaan, dat zijn voeten niet branden?
Or may one go on lighted coals, and his feet not be burned?
ἢ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνθρώκων πυρὸς τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύσει
- 29 Alzo die tot zijns naasten huisvrouw ingaat; al wie haar aanroert, zal niet onschuldig gehouden worden.
So it is with him who goes in to his neighbour's wife; he who has anything to do with her will not go free from punishment.
οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὑπάνδρου οὐκ ἄθρωθήσεται οὐδὲ πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς
- 30 Men doet een dief geen verachting aan, als hij steelt om zijn ziel te vullen, dewijl hij honger heeft;
Men do not have a low opinion of a thief who takes food when he is in need of it:
οὐ θαυμαστὸν ἐν ἀλῶ τις κλέπτων κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν
- 31 En gevonden zijnde, vergeldt hij het zevenvoudig; hij geeft al het goed van zijn huis.
But if he is taken in the act he will have to give back seven times as much, giving up all his property which is in his house.
ἐν δὲ ἀλῶ ἀποτείσει ἑπταπλάσια καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοὺς ῥύσεται ἑαυτόν
- 32 Maar die met een vrouw overspel doet, is verstandeloos; hij verderft zijn ziel, die dat doet;
He who takes another man's wife is without all sense: he who does it is the cause of destruction to his soul.
ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φρενῶν ἀπόλειαν τῆ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται

- 33 **Plage en schande zal hij vinden, en zijn smaad zal niet uitgewist worden.**
Wounds will be his and loss of honour, and his shame may not be washed away.
ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα
- 34 **Want jaloersheid is een grimmigheid des mans; en in den dag der wraak zal hij niet verschonen.**
For bitter is the wrath of an angry husband; in the day of punishment he will have no mercy.
μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως
- 35 **Hij zal geen verzoening aannemen; en hij zal niet bewilligen, ofschoon gij het geschenk vergroot.**
He will not take any payment; and he will not make peace with you though your money offerings are increased.
οὐκ ἀνταλλάσσεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν οὐδὲ μὴ διαλυθῆ πολλῶν δώρων
- 1 **Mijn zoon, bewaar mijn redenen, en leg mijn geboden bij u weg.**
My son, keep my sayings, and let my rules be stored up with you.
υἱέ φύλασσε ἐμοὺς λόγους τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ [1α] υἱέ τίμα τὸν κύριον καὶ ἰσχύσεις πλην δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον
- 2 **Bewaar mijn geboden, en leef, en mijn wet als den appel uwer ogen.**
Keep my rules and you will have life; let my teaching be to you as the light of your eyes;
φύλαξον ἐμὰς ἐντολὰς καὶ βιώσεις τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὀμμάτων
- 3 **Bind ze aan uw vingeren, schrijf ze op de tafels uws harten.**
Let them be fixed to your fingers, and recorded in your heart.
περίθου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου
- 4 **Zeg tot de wijsheid: Gij zijt mijn zuster; en heet het verstand uw bloedvriend;**
Say to wisdom, You are my sister; let knowledge be named your special friend:
εἶπον τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφὴν εἶναι τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποιῆσαι σεαυτῷ
- 5 **Opdat zij u bewaren voor een vreemde vrouw, voor de onbekende, die met haar redenen vleit.**
So that they may keep you from the strange woman, even from her whose words are smooth.
ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἄλλοτριᾶς καὶ πονηρᾶς ἂν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάληται
- 6 **Want door het venster van mijn huis, door mijn tralie keek ik uit;**
Looking out from my house, and watching through the window,
ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα
- 7 **En ik zag onder de slechten; ik merkte onder de jonge gezellen een verstandelozen jongeling;**
I saw among the young men one without sense,
ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῆ φρενῶν
- 8 **Voorbijgaande op de straat, nevens haar hoek, en hij trad op den weg van haar huis.**
Walking in the street near the turn of her road, going on the way to her house,
παρὰπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς
- 9 **In de schemering, in den avond des daags, in den zwarten nacht en de donkerheid;**
At nightfall, in the evening of the day, in the black dark of the night.
καὶ λαλοῦντα ἐν σκότει ἐσπερινῷ ἠνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερινῆ ἦ καὶ γνοφώδης
- 10 **En ziet, een vrouw ontmoette hem in hoerenversiersel, en met het hart op haar hoede;**
And the woman came out to him, in the dress of a loose woman, with a designing heart;
ἡ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῷ εἶδος ἔχουσα πορνικὸν ἢ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας
- 11 **Deze was woelachtig en wederstrevig, haar voeten bleven in haar huis niet;**
She is full of noise and uncontrolled; her feet keep not in her house.
ἀνεπερωμένη δὲ ἐστιν καὶ ἄσωτος ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς

- 12 Nu buiten, dan op de straten zijnde, en bij alle hoeken loerende;
Now she is in the street, now in the open spaces, waiting at every turning of the road.
χρόνον γάρ τινα ἔξω ῥέμβεται χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεῦει
- 13 En zij greep hem aan, en kuste hem; zij sterkte haar aangezicht, en zeide tot hem:
So she took him by his hand, kissing him, and without a sign of shame she said to him:
εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτὸν ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ
- 14 Dankoffers zijn bij mij, ik heb heden mijn geloften betaald;
I have a feast of peace-offerings, for today my oaths have been effected.
θυσία εἰρηνικὴ μοί ἐστιν σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχὰς μου
- 15 Daarom ben ik uitgegaan u tegemoet, om uw aangezicht naarstiglijk te zoeken, en ik heb u gevonden.
So I came out in the hope of meeting you, looking for you with care, and now I have you.
ἔνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὐρηκά σε
- 16 Ik heb mijn bedstede met tapijtsieraad toegemaakt, met uitgehouwen werken, met fijn linnen van Egypte;
My bed is covered with cushions of needlework, with coloured cloths of the cotton thread of Egypt;
κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς ἀπ' αἰγύπτου
- 17 Ik heb mijn leger met mirre, aloe en kaneel welriekende gemaakt;
I have made my bed sweet with perfumes and spices.
διέρραγκα τὴν κοίτην μου κρόκῳ τὸν δὲ οἶκόν μου κινναμώμῳ
- 18 Kom, laat ons dronken worden van minnen tot den morgen toe; laat ons ons vrolijk maken in grote liefde.
Come, let us take our pleasure in love till the morning, having joy in love's delights.
ἔλθε καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι
- 19 Want de man is niet in zijn huis, hij is een verren weg getogen;
For the master of the house is away on a long journey:
οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ πεπόμενος δὲ ὁδὸν μακρὰν
- 20 Hij heeft een bundel gelds in zijn hand genomen; ten bestemden dage zal hij naar zijn huis komen.
He has taken a bag of money with him; he is coming back at the full moon.
ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 21 Zij bewoog hem door de veelheid van haar onderricht, zij dreef hem aan door het gevele harer lippen.
With her fair words she overcame him, forcing him with her smooth lips.
ἀπεπλάνησεν δὲ αὐτὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ βρόχους τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν
- 22 Hij ging haar straks achterna, gelijk een os ter slachting gaat, en gelijk een dwaas tot de tuchtiging der boeien.
The simple man goes after her, like an ox going to its death, like a roe pulled by a cord;
ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεφωθεὶς ὡσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται καὶ ὡσπερ κύων ἐπὶ δεσμοῦς
- 23 Totdat hem de pijn zijn lever doorsneed; gelijk een vogel zich haast naar den strik, en niet weet, dat dezelve tegen zijn leven is.
Like a bird falling into a net; with no thought that his life is in danger, till an arrow goes into his side.
ἢ ὡς ἔλαφος τοξεύματι πεπληγὸς εἰς τὸ ἦπαρ σπεύδει δὲ ὡσπερ ὄρνειον εἰς παγίδα οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει
- 24 Nu dan, kinderen, hoort naar mij, en luistert naar de redenen mijns monds.
So now, my sons, give ear to me; give attention to the sayings of my mouth;
νῦν οὖν νιέ ἄκουέ μου καὶ πρόσεχε ῥήμασιν στόματός μου
- 25 Laat uw hart tot haar wegen niet wijken, dwaalt niet op haar paden.
Let not your heart be turned to her ways, do not go wandering in her footsteps.
μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου

- 26 Want zij heeft veel gewonden nedergeveld, en al haar gedoden zijn machtig vele.
For those wounded and made low by her are great in number; and all those who have come to their death through her are a great army.
πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκεν καὶ ἀναρίθμητοὶ εἰσιν οὗς πεφόνευκεν
- 27 Haar huis zijn wegen des grafs, dalende naar de binnenkamers des doods.
Her house is the way to the underworld, going down to the rooms of death.
ὁδοὶ ἄδου ὁ οἶκος αὐτῆς κατάγουσαι εἰς τὰ ταμίεια τοῦ θανάτου
- 1 Roept de Wijsheid niet, en verheft niet de Verstandigheid Haar stem?
Is not wisdom crying out, and the voice of knowledge sounding?
σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ
- 2 Op de spits der hoge plaatsen, aan den weg, ter plaatse, waar paden zijn, staat Zij;
At the top of the highways, at the meeting of the roads, she takes her place;
ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστὶν ἀνὰ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἔστηκεν
- 3 Aan de zijde der poorten, voor aan de stad, aan den ingang der deuren roept Zij overluide;
Where the roads go into the town her cry goes out, at the doorways her voice is loud:
παρὰ γὰρ πόλεις δυναστῶν παρεδρεύει ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται
- 4 Tot u, o mannen! roep Ik, en Mijn stem is tot de mensenkinderen.
I am crying out to you, O men; my voice comes to the sons of men.
ὕμᾱς ὃ ἄνθρωποι παρακαλῶ καὶ προίεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων
- 5 Gij slechten! verstaat kloekzinnigheid, en gij zotten! verstaat met het hart.
Become expert in reason, O you simple ones; you foolish ones, take training to heart.
νοήσατε ἄκακοι πανουργίαν οἱ δὲ ἀπαιδευτοὶ ἔνθεσθε καρδίαν
- 6 Hoort, want ik zal vorstelijke dingen spreken, en de opening Mijner lippen zal enkel billijkheid zijn.
Give ear, for my words are true, and my lips are open to give out what is upright.
εἰσακούσατέ μου σεμνὰ γὰρ ἔρῶ καὶ ἀνοίσω ἀπὸ χειλέων ὀρθά
- 7 Want Mijn gehemelte zal de waarheid bedachtelijk uitspreken, en de goddeloosheid is Mijn lippen een gruwel.
For good faith goes out of my mouth, and false lips are disgusting to me.
ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ φάρυγξ μου ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ
- 8 Al de redenen Mijns monds zijn in gerechtigheid; er is niets verdraaids, noch verkeerd in.
All the words of my mouth are righteousness; there is nothing false or twisted in them.
μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες
- 9 Zij zijn alle recht voor dengene, die verstandig is, en rechtmatig voor degenen, die wetenschap vinden.
They are all true to him whose mind is awake, and straightforward to those who get knowledge.
πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσιν καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γνῶσιν
- 10 Neemt Mijn tucht aan, en niet zilver, en wetenschap, meer dan het uitgelezen uitgegraven goud.
Take my teaching, and not silver; get knowledge in place of the best gold.
λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίου δεδοκιμασμένον ἀνθαιρεῖσθε δὲ αἴσθησιν χρυσίου καθαροῦ
- 11 Want wijsheid is beter dan robijnen, en al wat men begeren mag, is met haar niet te vergelijken.
For wisdom is better than jewels, and all things which may be desired are nothing in comparison with her.
κρείσσω γὰρ σοφία λίθων πολυτελῶν πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστὶν
- 12 Ik, Wijsheid, woon bij de kloekzinnigheid, en vinde de kennis van alle bedachtzaamheid.
I, wisdom, have made wise behaviour my near relation; I am seen to be the special friend of wise purposes.
ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα βουλήν καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην

- 13 De vreze des HEEREN is, te haten het kwade, de hovaardigheid, en den hoogmoed, en den kwaden weg; Ik haat ook den mond der verkeerdheden.
The fear of the Lord is seen in hating evil: pride, a high opinion of oneself, the evil way, and the false tongue, are displeasing to me.
φόβος κυρίου μισεῖ ἀδικίαν ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοῦς πονηρῶν μεμίσηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοῦς κακῶν
- 14 Raad en het wezen zijn Mijne; Ik ben het Verstand, Mijne is de Sterkte.
Wise design and good sense are mine; reason and strength are mine.
ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια ἐμὴ φρόνησις ἐμὴ δὲ ἰσχὺς
- 15 Door Mij regeren de koningen, en de vorsten stellen gerechtigheid.
Through me kings have their power, and rulers give right decisions.
δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσιν καὶ οἱ δυνάσται γράφουσιν δικαιοσύνην
- 16 Door Mij heersen de heersers, en de prinsen, al de rechters der aarde.
Through me chiefs have authority, and the noble ones are judging in righteousness.
δι' ἐμοῦ μεγιστάνες μεγαλύνονται καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς
- 17 Ik heb lief, die Mij liefhebben; en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden.
Those who have given me their love are loved by me, and those who make search for me with care will get me.
ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρήσουσιν
- 18 Rijkdom en eer is bij Mij, duurzaam goed en gerechtigheid.
Wealth and honour are in my hands, even wealth without equal and righteousness.
πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει καὶ κτήσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη
- 19 Mijn vrucht is beter dan uitgegraven goud, en dan dicht goud; en Mijn inkomen dan uitgelezen zilver.
My fruit is better than gold, even than the best gold; and my increase is more to be desired than silver.
βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίου καὶ λίθον τίμιον τὰ δὲ ἐμὰ γενήματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ
- 20 Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts;
I go in the road of righteousness, in the way of right judging:
ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ καὶ ἀνὰ μέσον τριβῶν δικαιώματος ἀναστρέφομαι
- 21 Opdat Ik Mijn liefhebbers doe beerven dat bestendig is, en Ik zal hun schatkameren vervullen.
So that I may give my lovers wealth for their heritage, making their store-houses full.
ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὑπαρξίν καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν [21α] ἐὰν ἀναγγείλω ὑμῖν τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμησαί
- 22 De HEERE bezat Mij in het beginsel Zijns wegs, voor Zijn werken, van toen aan.
The Lord made me as the start of his way, the first of his works in the past.
κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ
- 23 Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest; van den aanvang, van de oudheden der aarde aan.
From eternal days I was given my place, from the birth of time, before the earth was.
πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέν με ἐν ἀρχῇ
- 24 Ik was geboren, als de afgronden nog niet waren, als nog geen fonteinen waren, zwaar van water;
When there was no deep I was given birth, when there were no fountains flowing with water.
πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων
- 25 Aler de bergen ingevest waren, voor de heuvelen was Ik geboren.
Before the mountains were put in their places, before the hills was my birth:
πρὸ τοῦ ὄρη ἐδρασθῆναι πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾶ με
- 26 Hij had de aarde nog niet gemaakt, noch de velden, noch de aanvang van de stofjes der wereld.
When he had not made the earth or the fields or the dust of the world.
κύριος ἐποίησεν χώρας καὶ ἀοικήτους καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανόν

- 27 Toen Hij de hemelen bereidde, was Ik daar; toen Hij een cirkel over het vlakke des afgronds beschreef;
When he made ready the heavens I was there: when he put an arch over the face of the deep:
ήνίκα ήτοιμάζεν τὸν οὐρανὸν συμπαρήμην αὐτῷ καὶ ὅτε ἀφώριζεν τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων
- 28 Toen Hij de opperwolken van boven vestigde; toen Hij de fonteinen des afgronds vastmaakte;
When he made strong the skies overhead: when the fountains of the deep were fixed:
ήνίκα ισχυρὰ ἐποίει τὰ ἄνω νέφη καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανὸν
- 29 Toen Hij der zee haar perk zette, opdat de wateren Zijn bevel niet zouden overtreden; toen Hij de grondvesten der aarde stelde;
When he put a limit to the sea, so that the waters might not go against his word: when he put in position the bases of the earth:
καὶ ισχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς
- 30 Toen was Ik een voedsterling bij Hem, en Ik was dagelijks Zijn vermaken, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende;
Then I was by his side, as a master workman: and I was his delight from day to day, playing before him at all times;
ἤμην παρ' αὐτῷ ἀρμόζουσα ἐγὼ ἤμην ἢ προσέχαιρεν καθ' ἡμέραν δὲ εὐφρανόμην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ
- 31 Spelende in de wereld Zijns aardrijks, en Mijn vermakenen zijn met de mensenkinderen.
Playing in his earth; and my delight was with the sons of men.
ὅτε εὐφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων
- 32 Nu dan, kinderen! hoort naar Mij; want welgelukzalig zijn zij, die Mijn wegen bewaren.
Give ear to me then, my sons: for happy are those who keep my ways.
νῦν οὖν νιέ ἀκουέ μου
- 34 Welgelukzalig is de mens, die naar Mij hoort, dagelijks wakende aan Mijn poorten, waarnemende de posten Mijner deuren.
Happy is the man who gives ear to me, watching at my doors day by day, keeping his place by the pillars of my house.
μακάριος ἀνὴρ ὃς εἰσακούσεται μου καὶ ἄνθρωπος ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καθ' ἡμέραν τῶν σταθμῶν ἐμῶν εἰσόδων
- 35 Want die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van den HEERE.
For whoever gets me gets life, and grace from the Lord will come to him.
αἱ γὰρ ἐξοδοὶ μου ἐξοδοὶ ζωῆς καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ κυρίου
- 36 Maar die tegen Mij zondigt, doet zijn ziel geweld aan; allen, die Mij haten, hebben den dood lief.
But he who does evil to me, does wrong to his soul: all my haters are in love with death.
οἱ δὲ εἰς ἐμὲ ἀμαρτάνοντες ἀσεβοῦσιν τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσιν θάνατον
- 1 De opperste Wijsheid heeft Haar huis gebouwd; Zij heeft Haar zeven pilaren gehouwen.
Wisdom has made her house, putting up her seven pillars.
ἡ σοφία ὀικοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον καὶ ὑπήρτισεν στύλους ἑπτὰ
- 2 Zij heeft Haar slachtvee geslacht. Zij heeft Haar wijn gemengd; ook heeft Zij Haar tafel toegericht.
She has put her fat beasts to death; her wine is mixed, her table is ready.
ἐσφαζεν τὰ ἑαυτῆς θύματα ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον καὶ ἠτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν
- 3 Zij heeft Haar dienstmaagden uitgezonden; Zij nodigt op de tinnen van de hoogten der stad:
She has sent out her women-servants; her voice goes out to the highest places of the town, saying,
ἀπέστειλεν τοὺς ἑαυτῆς δούλους συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα λέγουσα
- 4 Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts! Tot de verstandeloze zegt Zij:
Whoever is simple, let him come in here; and to him who has no sense, she says:
ὃς ἐστὶν ἄφρων ἐκκλινάτω πρὸς με καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν
- 5 Komt, eet van Mijn brood, en drinkt van den wijn, dien Ik gemengd heb.
Come, take of my bread, and of my wine which is mixed.
ἔλθατε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων καὶ πίετε οἶνον ὃν ἐκέρασα ὑμῖν

- 6 Verlaat de slechtigheden, en leeft; en treedt in den weg des verstands.
Give up the simple ones and have life, and go in the way of knowledge.
ἀπολείπετε ἀφροσύνην καὶ ζήσεσθε καὶ ζητήσατε φρόνησιν ἵνα βιώσητε καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν
- 7 Wie den spotter tuchtigt, behaalt zich schande; en die den goddeloze bestraft, zijn schandvlek.
He who gives teaching to a man of pride gets shame for himself; he who says sharp words to a sinner gets a bad name.
ὁ παιδεύων κακοῦς λήμνεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμῆσεται ἑαυτόν
- 8 Bestraf den spotter niet, opdat hij u niet hate; bestraf den wijze, en hij zal u liefhebben.
Do not say sharp words to a man of pride, or he will have hate for you; make them clear to a wise man, and you will be dear to him.
μὴ ἐλεγγε κακοῦς ἵνα μὴ μισῶσίν σε ἐλεγγε σοφόν καὶ ἀγαπήσει σε
- 9 Leer den wijze, zo zal hij nog wijzer worden; onderwijs den rechtvaardige, zo zal hij in leer toenemen.
Give teaching to a wise man, and he will become wiser; give training to an upright man, and his learning will be increased.
δίδου σοφῷ ἀφορμὴν καὶ σοφώτερος ἔσται γνώριζε δικαίῳ καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι
- 10 De vreze des HEEREN is het beginsel der wijsheid, en de wetenschap der heiligen is verstand.
The fear of the Lord is the start of wisdom, and the knowledge of the Holy One gives a wise mind
ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου καὶ βουλή ἀγίων σύνεσις [10a] τὸ γὰρ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθὴς
- 11 Want door Mij zullen uw dagen vermenigvuldigen, en de jaren des levens zullen u toegedaan worden.
For by me your days will be increased, and the years of your life will be long.
τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολλὴν ζήσεις χρόνον καὶ προστεθήσεται σοὶ ἔτη ζωῆς σου
- 12 Indien gij wijs zijt, gij zijt wijs voor uzelf; en zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen.
If you are wise, you are wise for yourself; if your heart is full of pride, you only will have the pain of it.
ὐιέ ἐὰν σοφὸς γένη σεαυτῷ σοφὸς ἔση καὶ τοῖς πλησίον ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῆς μόνος ἀναντλήσεις κακά [12a] ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν οὗτος ποιμανεῖ ἀνέμους ὁ δ' αὐτὸς διώζεται ὄρνεα πετόμενα [12β] ἀπέλειπε γὰρ ὁδοῦ τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελώνος τοῦς δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται [12ξ] διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσιν συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπία ν
- 13 Een zotte vrouw is woelachtig, de slechtigheid zelve, en weet niet met al.
The foolish woman is full of noise; she has no sense at all.
γυνὴ ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεῆς ψωμοῦ γίνεται ἢ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνῃν
- 14 En zij zit aan de deur van haar huis, op een stoel, op de hoge plaatsen der stad;
Seated at the door of her house, in the high places of the town,
ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις
- 15 Om te roepen degenen, die op den weg voorbijgaan, die hun paden recht maken, zeggende:
Crying out to those who go by, going straight on their way, she says:
προσκαλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
- 16 Wie is slecht? Hij kere zich herwaarts; en tot den verstandeloze zegt zij:
Whoever is simple, let him come in here: and to him who is without sense, she says:
ὃς ἐστὶν ὑμῶν ἀφρονέστατος ἐκκλινάτω πρὸς με ἐνδεέσι δὲ φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα
- 17 De gestolen wateren zijn zoet, en het verborgen brood is liefelijk.
Drink taken without right is sweet, and food in secret is pleasing.
ἄρτων κρυφίων ἠδέως ἄψασθε καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ
- 18 Maar hij weet niet, dat aldaar doden zijn; haar genoden zijn in de diepten der hel.
But he does not see that the dead are there, that her guests are in the deep places of the underworld.
ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῆ ὄλλονται καὶ ἐπὶ πέτευρον ἤδου συναντᾷ [18a] ἀλλὰ ἀποπήδησον μὴ ἐγγρονίσης ἐν τῷ τόπῳ μηδὲ ἐπιστήσης τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν [18β] οὕτως γὰρ διαβήση ὁ δὼρ ἀλλότριον καὶ ὑπερβήση ποταμὸν ἀλλότριον [18ξ] ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίης [18δ] ἵνα πολλὴν ζήσης χρόνον προστεθῆ δέ σοι ἔτη ζωῆς

- 1 De spreuken van Salomo. Een wijs zoon verblijdt den vader; maar een zot zoon is zijner moeder droefheid.
A wise son makes a glad father, but a foolish son is a sorrow to his mother.
υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρὶ
- 2 Schatten der goddeloosheid doen geen nut; maar de gerechtigheid redt van den dood.
Wealth which comes from sin is of no profit, but righteousness gives salvation from death.
οὐκ ὠφελήσουσιν θησαυροὶ ἀνόμους δικαιοσύνη δὲ ρύσεται ἐκ θανάτου
- 3 De HEERE laat de ziel des rechtvaardigen niet hongeren; maar de have der goddelozen stoot Hij weg.
The Lord will not let the upright be in need of food, but he puts far from him the desire of the evil-doers.
οὐ λιμοκτονήσει κύριος ψυχὴν δικαίαν ζῶν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει
- 4 Die met een bedriegelijke hand werkt, wordt arm; maar de hand der vlijtigen maakt rijk.
He who is slow in his work becomes poor, but the hand of the ready worker gets in wealth.
πενία ἄνδρα ταπεινοὶ χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν [4a] υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται
- 5 Die in den zomer vergadert, is een verstandig zoon; maar die in den oogst vast slaapt, is een zoon die beschaamd maakt.
He who in summer gets together his store is a son who does wisely; but he who takes his rest when the grain is being cut is a son causing shame.
δισσῶθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων ἀνεμόφορος δὲ γίνεται ἐν ἀμῆτι υἱὸς παράνομος
- 6 Zegeningen zijn op het hoofd des rechtvaardigen; maar het geweld bedekt den mond der goddelozen.
Blessings are on the head of the upright, but the face of sinners will be covered with sorrow.
εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον
- 7 De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn; maar de naam der goddelozen zal verrotten.
The memory of the upright is a blessing, but the name of the evil-doer will be turned to dust.
μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται
- 8 Die wijs van hart is, neemt de geboden aan; maar die dwaas is van lippen, zal omgeworpen worden.
The wise-hearted man will let himself be ruled, but the man whose talk is foolish will have a fall.
σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολὰς ὁ δὲ ἄστεγος χεῖλεσιν σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται
- 9 Die in oprechtheid wandelt, wandelt zeker; maar die zijn wegen verkeert, zal bekend worden.
He whose ways are upright will go safely, but he whose ways are twisted will be made low.
ὃς πορεύεται ἀπλῶς πορεύεται πεποιθὼς ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωσθήσεται
- 10 Die met het oog wenkt, richt smart aan; en een dwaas van lippen zal omgeworpen worden.
He who makes signs with his eyes is a cause of trouble, but he who makes a man see his errors is a cause of peace.
ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου συνάγει ἀνδράσι λύπας ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας εἰρηνοποιεῖ
- 11 De mond des rechtvaardigen is een springader des levens; maar het geweld bedekt den mond der goddelozen.
The mouth of the upright man is a fountain of life, but the mouth of the evil-doer is a bitter cup.
πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπόλεια
- 12 Haat verwekt krakelen; maar de liefde dekt alle overtredingen toe.
Hate is a cause of violent acts, but all errors are covered up by love.
μῖσος ἐγείρει νεῖκος πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία
- 13 In de lippen des verstandigen wordt wijsheid gevonden; maar op den rug des verstandelozen de roede.
In the lips of him who has knowledge wisdom is seen; but a rod is ready for the back of him who is without sense.
ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον
- 14 De wijzen leggen wetenschap weg; maar den mond des dwazen is de versterking nabij.
Knowledge is stored up by the wise, but the mouth of the foolish man is a destruction which is near.
σοφοὶ κρύψουσιν αἴσθησιν στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβὴ

- 15 Des rijken goed is een stad zijner sterkte; de armoede der geringen is hun versterking.
The property of the man of wealth is his strong town: the poor man's need is his destruction.
 κτήσις πλουσίων πόλις ὀχυρά συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία
- 16 Het werk des rechtvaardigen is ten leven; de inkomst des goddelozen is ter zonde.
The work of the upright gives life: the increase of the evil-doer is a cause of sin.
 ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτία
- 17 Het pad tot het leven is desgenen die de tucht bewaart; maar die de bestraffing verlaat, doet dwalen.
He who takes note of teaching is a way of life, but he who gives up training is a cause of error.
 ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται
- 18 Die den haat bedekt, is van valse lippen, en die een kwaad gerucht voortbrengt, is een zot.
Hate is covered up by the lips of the upright man, but he who lets out evil about another is foolish.
 καλύπτουσιν ἔχθραν χεῖλη δίκαια οἱ δὲ ἐκφέροντες λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν
- 19 In de veelheid der woorden ontbreekt de overtreding niet; maar die zijn lippen wederhoudt, is kloek verstandig.
Where there is much talk there will be no end to sin, but he who keeps his mouth shut does wisely.
 ἐκ πολλολογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔση
- 20 De tong des rechtvaardigen is uitgelezen zilver; het hart der goddelozen is weinig waard.
The tongue of the upright man is like tested silver: the heart of the evil-doer is of little value.
 ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείπει
- 21 De lippen des rechtvaardigen voeden er velen; maar de dwazen sterven door gebrek van verstand.
The lips of the upright man give food to men, but the foolish come to death for need of sense.
 χεῖλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά οἱ δὲ ἄφρονες ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν
- 22 De zegen des HEEREN, die maakt rijk; en Hij voegt er geen smart bij.
The blessing of the Lord gives wealth: hard work makes it no greater.
 εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου αὐτὴ πλουτίζει καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ
- 23 Het is voor den zot als spel, schandelijkheid te doen; maar voor een man van verstand, wijsheid te plegen.
It is sport to the foolish man to do evil, but the man of good sense takes delight in wisdom.
 ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά ἢ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν
- 24 De vreeze des goddelozen, die zal hem overkomen; maar de begeerte der rechtvaardigen zal God geven.
The thing feared by the evil-doer will come to him, but the upright man will get his desire.
 ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῆς περιφέρεται ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκτὴ
- 25 Gelijk een wervelwind voorbijgaat, alzo is de goddeloze niet meer; maar de rechtvaardige is een eeuwige grondvest.
When the storm-wind is past, the sinner is seen no longer, but the upright man is safe for ever.
 παραπορευομένης καταγίδος ἀφανίζεται ἀσεβῆς δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σφίζεται εἰς τὸν αἰῶνα
- 26 Gelijk edik den tanden, en gelijk rook den ogen is zo is de luie dengenen, die hem uitzenden.
Like acid drink to the teeth and as smoke to the eyes, so is the hater of work to those who send him.
 ὡσπερ ὄμφαξ ὀδοῦσι βλαβερὸν καὶ καπνὸς ὄμμασιν οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτὴν
- 27 De vreeze des HEEREN vermeedert de dagen; maar de jaren der goddelozen worden verkort.
The fear of the Lord gives long life, but the years of the evil-doer will be cut short.
 φόβος κυρίου προστίθησιν ἡμέρας ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγοθήσεται
- 28 De hoop der rechtvaardigen is blijdschap; maar de verwachting der goddelozen zal vergaan.
The hope of the upright man will give joy, but the waiting of the evil-doer will have its end in sorrow.
 ἐγχορρίζει δίκαιοις εὐφροσύνη ἐλπίς δὲ ἀσεβῶν ὄλλεται

- 29 De weg des HEEREN is voor den oprechte sterkte; maar voor de werkers der ongerechtigheid versterking.
The way of the Lord is a strong tower for the upright man, but destruction to the workers of evil.
ὁχύρωμα ὁσίου φόβος κυρίου συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά
- 30 De rechtvaardige zal in eeuwigheid niet bewogen worden; maar de goddelozen zullen de aarde niet bewonen.
The upright man will never be moved, but evil-doers will not have a safe resting-place in the land.
δίκαιος τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδώσει ἀσεβεῖς δὲ οὐκ οικήσουσιν γῆν
- 31 De mond des rechtvaardigen brengt overvloediglijk wijsheid voort; maar de tong der verkeerdheden zal uitgerooid worden.
The mouth of the upright man is budding with wisdom, but the twisted tongue will be cut off.
στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται
- 32 De lippen des rechtvaardigen weten wat welgevallig is; maar de mond der goddelozen enkel verkeerdheid.
The lips of the upright man have knowledge of what is pleasing, but twisted are the mouths of evil-doers.
χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται
- 1 Een bedriegelijke weegschaal is den HEERE een gruwel; maar een volkomen weegsteen is Zijn welgevallen.
Scales of deceit are hated by the Lord, but a true weight is his delight.
ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνόπιον κυρίου στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ
- 2 Als de hovaardigheid komt, zal de schande ook komen; maar met de ootmoedigen is wijsheid.
When pride comes, there comes shame, but wisdom is with the quiet in spirit.
οὐ ἂν εἰσέλθῃ ὕβρις ἐκεῖ καὶ ἀτιμία στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν
- 3 De oprechtheid der oprechten leidt hen; maar de verkeerdheid der trouwelozen verstoort hen.
The righteousness of the upright will be their guide, but the twisted ways of the false will be their destruction.
ἀποθανῶν δίκαιος ἔλιπεν μετὰ μελον πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια
- 5 De gerechtigheid des oprechten maakt zijn weg recht; maar de goddeloze valt door zijn goddeloosheid.
The righteousness of the good man will make his way straight, but the sin of the evil-doer will be the cause of his fall.
δικαιοσύνη ἀμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδοῦς ἀσεβεία δὲ περιπίπτει ἀδικία
- 6 De gerechtigheid der vromen zal hen redden; maar de trouwelozen worden gevangen in hun verkeerdheid.
The righteousness of the upright will be their salvation, but the false will themselves be taken in their evil designs.
δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύεται αὐτοὺς τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐτῶν ἀλίσκονται παράνομοι
- 7 Als de goddeloze mens sterft, vergaat zijn verwachting; zelfs is de allersterkste hoop vergaan.
At the death of an upright man his hope does not come to an end, but the hope of the evil-doer comes to destruction.
τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται
- 8 De rechtvaardige wordt uit benauwdheid bevrijd; en de goddeloze komt in zijn plaats.
The upright man is taken out of trouble, and in his place comes the sinner.
δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής
- 9 De huichelaar verderft zijn naaste door den mond; maar door wetenschap worden de rechtvaardigen bevrijd.
With his mouth the evil man sends destruction on his neighbour; but through knowledge the upright are taken out of trouble.
ἐν στόματι ἀσεβῶν παγίς πολιταῖς αἴσθησις δὲ δικαίων εὖοδος
- 10 Een stad springt op van vreugde over het welvaren der rechtvaardigen; en als de goddelozen vergaan, is er gejuich.
When things go well for the upright man, all the town is glad; at the death of sinners, there are cries of joy.
ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατὸρθωσεν πόλις
- 11 Door den zegen der oprechten wordt een stad verheven; maar door den mond der goddelozen wordt zij verbroken.
By the blessing of the upright man the town is made great, but it is overturned by the mouth of the evil-doer.
στόμασιν δὲ ἀσεβῶν κατεσκάφη

- 12 Die verstandeloos is, veracht zijn naaste; maar een man van groot verstand zwijgt stil.
He who has a poor opinion of his neighbour has no sense, but a wise man keeps quiet.
μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεῆς φρενῶν ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει
- 13 Die als een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke; maar die getrouw is van geest, bedekt de zaak.
He who goes about talking of others makes secrets public, but the true-hearted man keeps things covered.
ἀνὴρ δίγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ πιστὸς δὲ πνοῆ κρύπτει πράγματα
- 14 Als er geen wijze raadslagen zijn, vervalt het volk; maar de behoudenis is in de veelheid der raadslieden.
When there is no helping suggestion the people will have a fall, but with a number of wise guides they will be safe.
οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ
- 15 Als iemand voor een vreemde borg geworden is, hij zal zekerlijk verbroken worden; maar wie degenen haat, die in de hand klappen, is zeker.
He who makes himself responsible for a strange man will undergo much loss; but the hater of such undertakings will be safe.
πονηρὸς κακοποιεῖ ὅταν συμμείξῃ δικαίῳ μισεῖ δὲ ἦχον ἀσφαλείας
- 16 Een aangename huisvrouw houdt de eer vast, gelijk de geweldigen den rijkdom vasthouden.
A woman who is full of grace is honoured, but a woman hating righteousness is a seat of shame: those hating work will undergo loss, but the strong keep their wealth.
γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια πλοῦτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλοῦτο
- 17 Een goedertieren mens doet zijn ziel wel; maar die wreed is, beroert zijn vlees.
The man who has mercy will be rewarded, but the cruel man is the cause of trouble to himself.
τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων
- 18 De goddeloze doet een vals werk; maar voor degene, die gerechtigheid zaait, is trouwe loon.
The sinner gets the payment of deceit; but his reward is certain who puts in the seed of righteousness.
ἀσεβῆς ποιεῖ ἔργα ἄδικα σπέρμα δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας
- 19 Alzo is de gerechtigheid ten leven, gelijk die het kwade najaagt, naar zijn dood jaagt.
So righteousness gives life; but he who goes after evil gets death for himself.
υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον
- 20 De verkeerden van hart zijn den HEERE een gruwel; maar de oprechten van weg zijn Zijn welgevallen.
The uncontrolled are hated by the Lord, but those whose ways are without error are his delight
βδέλυγμα κυρίῳ διεστραμμένα ὁδοὶ προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
- 21 Hand aan hand zal de boze niet onschuldig zijn; maar het zaad der rechtvaardigen zal ontkomen.
Certainly the evil-doer will not go free from punishment, but the seed of the upright man will be safe.
χειρὶ χειρᾶς ἐμβάλων ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήμψεται μισθὸν πιστόν
- 22 Een schone vrouw, die van rede afwijkt, is een gouden bagge in een varkenssnuif.
Like a ring of gold in the nose of a pig, is a beautiful woman who has no sense.
ὥσπερ ἐνώτιον ἐν ῥίνι ὕος οὕτως γυναικὶ κακόφρονι κάλλος
- 23 De begeerte der rechtvaardigen is alleenlijk het goede; maar de verwachting der goddelozen is verbolgenheid.
The desire of the upright man is only for good, but wrath is waiting for the evil-doer.
ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθὴ ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται
- 24 Er is een, die uitstrooit, denwelken nog meer toegedaan wordt; en een, die meer inhoudt dan recht is, maar het is tot gebrek.
A man may give freely, and still his wealth will be increased; and another may keep back more than is right, but only comes to be in need.
εἰσὶν οἱ τὰ ἴδια σπείροντες πλείονα ποιοῦσιν εἰσὶν καὶ οἱ συνάγοντες ἐλαττονοῦνται
- 25 De zegenende ziel zal vet gemaakt worden; en die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden.
He who gives blessing will be made fat, but the curser will himself be cursed.
ψυχὴ εὐλογουμένη πᾶσα ἀπλή ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων

- 26 Wie koren inhoudt, dien vloekt het volk; maar de zegening zal zijn over het hoofd des verkopers.
He who keeps back grain will be cursed by the people; but a blessing will be on the head of him who lets them have it for a price.
 ó συνέχων σίτον ὑπολίποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος
- 27 Wie het goede vroeg nazoekt, zoekt welgevalligheid; maar wie het kwade natracht, dien zal het overkomen.
He who, with all his heart, goes after what is good is searching for grace; but he who is looking for trouble will get it.
 τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθὴν ἐκζητοῦντα δὲ κακὰ καταλήμψεται αὐτόν
- 28 Wie op zijn rijkdom vertrouwt, die zal vallen; maar de rechtvaardigen zullen groenen als loof.
He who puts his faith in wealth will come to nothing; but the upright man will be full of growth like the green leaf.
 ó πεποιθὼς ἐπὶ πλοῦτῳ οὗτος πεσεῖται ὁ δὲ ἀντιλαμβάνόμενος δικαίων οὗτος ἀνατελεῖ
- 29 Wie zijn huis beroert, zal wind erven; en de dwaas zal een knecht zijn desgenen, die wijs van hart is.
The troubler of his house will have the wind for his heritage, and the foolish will be servant to the wise-hearted.
 ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονομήσει ἄνεμον δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ
- 30 De vrucht des rechtvaardigen is een boom des levens; en wie zielen vangt, is wijs.
The fruit of righteousness is a tree of life, but violent behaviour takes away souls.
 ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχὰ παρανόμων
- 31 Ziet, den rechtvaardige wordt vergolden op de aarde, hoeveel te meer den goddeloze en zondaar! Spreuken 12
If the upright man is rewarded on earth, how much more the evil-doer and the sinner!
 εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σφύζεται ὁ ἀσεβῆς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται
- 1 Wie de tucht liefheeft, die heeft de wetenschap lief; maar wie de bestraffing haat, is onvernuftig.
A lover of training is a lover of knowledge; but a hater of teaching is like a beast.
 ὁ ἀγαπῶν παιδείαν ἀγαπᾷ αἴσθησιν ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων
- 2 De goede zal een welgevallen trekken van den HEERE; maar een man van schandelijke verdichtselen zal Hij verdoemen.
A good man has grace in the eyes of the Lord; but the man of evil designs gets punishment from him.
 κρείσσων ὁ εὐρὼν χάριν παρὰ κυρίῳ ἀνὴρ δὲ παράνομος παρασιωπηθήσεται
- 3 De mens zal niet bevestigd worden door goddeloosheid; maar de wortel der rechtvaardigen zal niet bewogen worden.
No man will make himself safe through evil-doing; but the root of upright men will never be moved.
 οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου αἰ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρθήσονται
- 4 Een kloeke huisvrouw is een kroon haars heren; maar die beschaamt maakt, is als verrotting in zijn beenderen.
A woman of virtue is a crown to her husband; but she whose behaviour is a cause of shame is like a wasting disease in his bones.
 γυνὴ ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ὡσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώλης οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσιν γυνὴ κακοποιός
- 5 Der rechtvaardigen gedachten zijn recht; der goddelozen raadslagen zijn bedrog.
The purposes of upright men are right, but the designs of evil-doers are deceit.
 λογισμοὶ δικαίων κρίματα κυβερνώσιν δὲ ἀσεβεῖς δόλους
- 6 De woorden der goddelozen zijn om op bloed te loeren; maar de mond der oprechten zal ze redden.
The words of sinners are destruction for the upright; but the mouth of upright men is their salvation.
 λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς
- 7 De goddelozen worden omgekeerd, dat zij niet meer zijn; maar het huis der rechtvaardigen zal bestaan.
Evil-doers are overturned and never seen again, but the house of upright men will keep its place.
 οὗ ἂν στραφῇ ἀσεβῆς ἀφανίζεται οἴκοι δὲ δικαίων παραμένουσιν
- 8 Een ieder zal geprezen worden, naardat zijn verstandigheid is; maar die verkeerd van hart is, zal tot verachting wezen.
A man will be praised in the measure of his wisdom, but a wrong-minded man will be looked down on.
 στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός νοθοκαρδῖος δὲ μυκτηρίζεται

- 9 Beter is, die zich gering acht, en een knecht heeft, dan die zichzelf eert, en des broods gebrek heeft.
He who is of low position and has a servant, is better than one who has a high opinion of himself and is in need of bread.
κρείσσω ἄνθρωπος ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου
- 10 De rechtvaardige kent het leven van zijn beest; maar de barmhartigheden der goddelozen zijn wreed.
An upright man has thought for the life of his beast, but the hearts of evil-doers are cruel.
δίκαιος οἰκτίζει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα
- 11 Die zijn land bouwt, zal van brood verzadigd worden; maar die ijdele mensen volgt, is verstandeloos.
He who does work on his land will not be short of bread; but he who goes after foolish men is without sense.
ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν [11a] ὅς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὄχυρώμασιν καταλείψει ἀτιμίαν
- 12 De goddeloze begeert het net der bozen; maar de wortel der rechtvaardigen zal uitgeven.
The resting-place of the sinner will come to destruction, but the root of upright men is for ever.
ἐπιθυμία ἀσεβῶν κακαὶ αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὄχυρώμασιν
- 13 In de overtreding der lippen is de strik des bozen; maar de rechtvaardige zal uit de benauwdheid uitkomen.
In the sin of the lips is a net which takes the sinner, but the upright man will come out of trouble.
δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδα ἁμαρτωλὸς ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος [13a] ὁ βλέπων λεία ἐλεηθήσεται ὁ δὲ συναντῶν ἐν πόλαις ἐκθλίψει ψυχὰς
- 14 Een ieder wordt van de vrucht desmonds met goed verzadigd; en de vergelding van des mensen handen zal hij tot zich wederbrengen.
From the fruit of his mouth will a man have good food in full measure, and the work of a man's hands will be rewarded.
ἀπὸ καρπῶν στόματος ψυχὴ ἀνδρὸς πλησθήσεται ἀγαθῶν ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ
- 15 De weg des dwazen is recht in zijn ogen; maar die naar raad hoort, is wijs.
The way of the foolish man seems right to him? but the wise man gives ear to suggestions.
ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός
- 16 De toorn des dwazen wordt ten zelve dage bekend; maar die kloekzinnig is, bedekt de schande.
A foolish man lets his trouble be openly seen, but a sharp man keeps shame secret.
ἄφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν πανοῦργος
- 17 Die waarheid voortbrengt, maakt gerechtigheid bekend; maar een getuige der valsheden, bedrog.
The breathing out of true words gives knowledge of righteousness; but a false witness gives out deceit.
ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος
- 18 Daar is een, die woorden als steken van een zwaard onbedachtelijk uitspreekt; maar de tong der wijzen is medicijn.
There are some whose uncontrolled talk is like the wounds of a sword, but the tongue of the wise makes one well again.
εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσιν μαχαίρα γλώσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται
- 19 Een waarachtige lip zal bevestigd worden in eeuwigheid; maar een valse tong is maar voor een ogenblik.
True lips are certain for ever, but a false tongue is only for a minute.
χείλη ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν μάρτυς δὲ ταχὺς γλώσσαν ἔχει ἄδικον
- 20 Bedrog is in het hart dergenen, die kwaad smeden; maar degenen die vrede raden, hebben blijdschap.
Deceit is in the heart of those whose designs are evil, but for those purposing peace there is joy.
δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακὰ οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται
- 21 Den rechtvaardigen zal geen leed wedervaren; maar de goddelozen zullen met kwaad vervuld worden.
No trouble will come to upright men, but sinners will be full of evil.
οὐκ ἄρᾶσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν
- 22 Valse lippen zijn den HEERE een gruwel; maar die trouwelijk handelen, zijn Zijn welgevallen.
False lips are hated by the Lord, but those whose acts are true are his delight.
βδέλυγμα κυρίῳ χεῖλη ψευδῆ ὁ δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ

- 23 Een kloekzinnig mens bedekt de wetenschap; maar het hart der zotten roept dwaasheid uit.
A sharp man keeps back his knowledge; but the heart of foolish men makes clear their foolish thoughts.
άνηρ συνετός θρόνος αισθήσεως καρδία δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραΐς
- 24 De hand der vlijtigen zal heersen; maar de bedriegers zullen onder cijns wezen.
The hand of the ready worker will have authority, but he who is slow in his work will be put to forced work.
χειρ ἐκλεκτῶν κρατήσει εὐχερῶς δόλιοι δὲ ἔσονται εἰς προνομίην
- 25 Bekommernis in het hart des mensen buigt het neder; maar een goed woord verblijdt het.
Care in the heart of a man makes it weighted down, but a good word makes it glad.
φοβερὸς λόγος καρδίαν ταραύσσει ἀνδρὸς δικαίου ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν
- 26 De rechtvaardige is voortreffelijker dan zijn naaste; maar de weg der goddelozen doet hen dwalen.
The upright man is a guide to his neighbour, but the way of evil-doers is a cause of error to them.
ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται αἱ δὲ γνώμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς ἀμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά ἢ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς
- 27 Een bedrieger zal zijn jachtvang niet braden; maar het kostelijk goed des mensen is des vlijtigen.
He who is slow in his work does not go in search of food; but the ready worker gets much wealth.
οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θήρας κτήμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρὸς
- 28 In het pad der gerechtigheid is het leven; en in den weg van haar voetpad is de dood niet. Spreuken 13
In the road of righteousness is life, but the way of the evil-doer goes to death.
ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωὴ ὁδοὶ δὲ μνησικᾶκων εἰς θάνατον
- 1 Een wijs zoon hoort de tucht des vaders; maar een spotter hoort de bestraffing niet.
A wise son is a lover of teaching, but the ears of the haters of authority are shut to sharp words.
υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρὶ υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ
- 2 Een ieder zal van de vrucht desmonds het goede eten; maar de ziel der trouwelozen het geweld.
A man will get good from the fruit of his lips, but the desire of the false is for violent acts.
ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθὸς ψυχαὶ δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι
- 3 Die zijn mond bewaart, behoudt zijn ziel; maar voor hem is verstering, die zijn lippen wijd opendoet.
He who keeps a watch on his mouth keeps his life; but he whose lips are open wide will have destruction.
ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὃ δὲ προπετῆς χειλεσιν πτοήσει ἑαυτόν
- 4 De ziel des luiaards is begerig, doch er is niets; maar de ziel der vlijtigen zal vet gemaakt worden.
The hater of work does not get his desires, but the soul of the hard workers will be made fat.
ἐν ἐπιθυμίᾳ ἐστὶν πᾶς ἀεργὸς χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπιμελείᾳ
- 5 De rechtvaardige haat leugentaal; maar de goddeloze maakt zich stinkende, en doet zich schaamte aan.
The upright man is a hater of false words: the evil-doer gets a bad name and is put to shame.
λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος ἀσεβῆς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἔξει παρρησίαν
- 6 De gerechtigheid bewaart den oprechte van weg; maar de goddeloosheid zal den zondaar omkeren.
Righteousness keeps safe him whose way is without error, but evil-doers are overturned by sin.
δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἀμαρτία
- 7 Er is een, die zichzelf rijk maakt, en niet met al heeft, en een, die zichzelf arm maakt, en heeft veel goed.
A man may be acting as if he had wealth, but have nothing; another may seem poor, but have great wealth.
εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ
- 8 Het rantsoen van ieders ziel is zijn rijkdom; maar de arme hoort het schelden niet.
A man will give his wealth in exchange for his life; but the poor will not give ear to sharp words.
λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν

- 9 Het licht der rechtvaardigen zal zich verblijden; maar de lamp der goddelozen zal uitgeblust worden.
There is a glad dawn for the upright man, but the light of the sinner will be put out.
 φῶς δικαίους διὰ παντός φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέννυται [9a] ψυχὰι δόλῳι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις δίκαιοι δὲ οἰκτίρουν καὶ ἐλεῶσιν
- 10 Door hovaardigheid maakt men niet dan gekijf; maar bij de beradenen is wijsheid.
The only effect of pride is fighting; but wisdom is with the quiet in spirit.
 κακὸς μεθ' ὕβρεως πρᾶσσει κακά οἱ δὲ ἐαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί
- 11 Goed, van ijdelheid gekomen, zal verminderd worden; maar die met de hand vergadert, zal het vermeerderen.
Wealth quickly got will become less; but he who gets a store by the work of his hands will have it increased.
 ὕπαρξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται ὁ δὲ συνάγων ἐαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται δίκαιος οἰκτίρει καὶ κυχρᾷ
- 12 De uitgestelde hoop krenkt het hart; maar de begeerte, die komt, is een boom des levens.
Hope put off is a weariness to the heart; but when what is desired comes, it is a tree of life.
 κρείσσων ἐναρχόμενος βοηθὸν καρδίᾳ τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος δένδρον γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθή
- 13 Die het woord veracht, die zal verdorven worden; maar wie het gebod vreest, dien zal vergolden worden.
He who makes sport of the word will come to destruction, but the respecter of the law will be rewarded.
 ὃς καταφρονεῖ πράγματος καταφρονηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολὴν οὗτος ὑγιαίνει [13a] υἱῷ δολίῳ οὐδὲν ἔσται ἀγαθὸν οἰκέτη δὲ σοφῷ εὐδοοὶ ἔσονται πράξεις καὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁ δὸς αὐτοῦ
- 14 Des wijzen leer is een springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods.
The teaching of the wise is a fountain of life, turning men away from the nets of death.
 νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς ὁ δὲ ἄνοους ὑπὸ παγίδος θανεῖται
- 15 Goed verstand geeft aangenaamheid; maar de weg der trouwelozen is streng.
Wise behaviour gets approval, but the way of the false is their destruction.
 σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσιν χάριν τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς ὁδοῦ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ
- 16 Al wie kloekzinnig is, handelt met wetenschap; maar een zot breidt dwaasheid uit.
A sharp man does everything with knowledge, but a foolish man makes clear his foolish thoughts.
 πᾶς πανούργος πρᾶσσει μετὰ γνώσεως ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἐαυτοῦ κακίαν
- 17 Een goddeloze bode zal in het kwaad vallen; maar een trouw gezant is medicijn.
A man taking false news is a cause of trouble, but he who gives news rightly makes things well.
 βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακά ἄγγελος δὲ πιστὸς ῥύσεται αὐτόν
- 18 Armoede en schande is desgenen, die de tucht verwerpt; maar die de bestraffing waarneemt; zal geeerd worden.
Need and shame will be the fate of him who is uncontrolled by training; but he who takes note of teaching will be honoured.
 πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται
- 19 De begeerte, die geschiedt, is zoet voor de ziel; maar het is den zotten een gruwel van het kwade af te wijken.
To get one's desire is sweet to the soul, but to give up evil is disgusting to the foolish.
 ἐπιθυμία εὐσεβῶν ἡδύνουσιν ψυχὴν ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως
- 20 Die met de wijzen omgaat, zal wijs worden; maar die der zotten metgezel is, zal verbroken worden.
Go with wise men and be wise: but he who keeps company with the foolish will be broken.
 ὁ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσται ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται
- 21 Het kwaad zal de zondaars vervolgen; maar den rechtvaardige zal men goed vergelden.
Evil will overtake sinners, but the upright will be rewarded with good.
 ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά τοὺς δὲ δικαίους καταλήμψεται ἀγαθά

- 22 De goede zal zijner kinders kinderen doen erven; maar het vermogen des zondaars is voor de rechtvaardige weggelegd.
The heritage of the good man is handed down to his children's children; and the wealth of the sinner is stored up for the upright man.
ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει υἱοῦς υἱῶν θησαυρίζεται δὲ δικαίους πλοῦτος ἄσεβων
- 23 Het ploegen der armen geeft veelheid der spijze; maar daar is een, die verteerd wordt door gebrek van oordeel.
There is much food in the ploughed land of the poor; but it is taken away by wrongdoing.
δίκαιοι ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά ἄδικοι δὲ ἀπολούνται συντόμως
- 24 Die zijn roede inhoudt, haat zijn zoon; maar die hem liefheeft, zoekt hem vroeg met tuchtiging.
He who keeps back his rod is unkind to his son: the loving father gives punishment with care.
ὃς φεῖδεται τῆς βακτηρίας μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει
- 25 De rechtvaardige eet tot verzadiging zijner ziel toe; maar de buik der goddelozen zal gebrek hebben.
The upright man has food to the full measure of his desire, but there will be no food for the stomach of evil-doers.
δίκαιος ἔσθων ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ψυχαὶ δὲ ἄσεβων ἐνδεεῖς
- 1 Elke wijze vrouw bouwt haar huis; maar die zeer dwaas is, breekt het af met haar handen.
Wisdom is building her house, but the foolish woman is pulling it down with her hands.
σοφαὶ γυναῖκες ἑκοδόμησαν οἶκους ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψεν ταῖς χερσὶν αὐτῆς
- 2 Die in zijn oprechtheid wandelt, vreest den HEERE; maar die afwijkt in zijn wegen, veracht Hem.
He who goes on his way in righteousness has before him the fear of the Lord; but he whose ways are twisted gives him no honour.
ὁ πορευόμενος ὀρθῶς φοβέται τὸν κύριον ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται
- 3 In den mond des dwazen is een roede des hoogmoeds; maar de lippen der wijzen bewaren hen.
In the mouth of the foolish man is a rod for his back, but the lips of the wise will keep them safe.
ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὑβρεως χεῖλη δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς
- 4 Als er geen ossen zijn, zo is de krib rein; maar door de kracht van den os is der inkomsten veel.
Where there are no oxen, their food-place is clean; but much increase comes through the strength of the ox.
οὐ μὴ εἰσὶν βόες φάτναι καθαραὶ οὐδὲ πολλὰ γενήματα φανερὰ βοῶς ἰσχύς
- 5 Een waarachtig getuige zal niet liegen; maar een vals getuige blaast leugens.
A true witness does not say what is false, but a false witness is breathing out deceit.
μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται ἐκκαίει δὲ ψεύδη μάρτυς ἄδικος
- 6 De spotter zoekt wijsheid, en er is gene; maar de wetenschap is voor den verstandige licht.
The hater of authority, searching for wisdom, does not get it; but knowledge comes readily to the open-minded man.
ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὐρήσεις αἴσθησις δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερῆς
- 7 Ga weg van de tegenwoordigheid eens zotten mans; want gij zoudt bij hem geen lippen der wetenschap merken.
Go away from the foolish man, for you will not see the lips of knowledge.
πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι ὄπλα δὲ αἰσθήσεως χεῖλη σοφά
- 8 De wijsheid des kloekzinnigen is zijn weg te verstaan; maar dwaasheid der zotten is bedriegerij.
The wisdom of the man of good sense makes his way clear; but the unwise behaviour of the foolish is deceit.
σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ἄνοια δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ
- 9 Elke dwaas zal de schuld verbloemen; maar onder de oprechten is goedwilligheid.
In the tents of those hating authority there is error, but in the house of the upright man there is grace.
οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσιν καθαρισμὸν οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί
- 10 Het hart kent zijn eigen bittere droefheid; en een vreemde zal zich met deszelfs blijdschap niet vermengen.
No one has knowledge of a man's grief but himself; and a strange person has no part in his joy.
καρδία ἀνδρὸς αἰσθητικὴ λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ ὅταν δὲ εὐφραίνεται οὐκ ἐπιμείγνεται ὕβρει

- 11 Het huis der goddelozen zal verdelgd worden; maar de tent der oprechten zal bloeien.
The house of the sinner will be overturned, but the tent of the upright man will do well.
οικίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται σκηναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται
- 12 Er is een weg, die iemand recht schijnt; maar het laatste van dien zijn wegen des doods.
There is a way which seems straight before a man, but its end is the ways of death.
ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ ὀρθὴ εἶναι παρὰ ἀνθρώποις τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ἕδου
- 13 Het hart zal ook in het lachen smart hebben; en het laatste van die blijdschap is droefheid.
Even while laughing the heart may be sad; and after joy comes sorrow.
ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμείγνυται λύπη τελευταία δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται
- 14 Die afkerig van hart is, zal van zijn wegen verzadigd worden; maar een goed man van zichzelf.
He whose heart is turned away will have the reward of his ways in full measure; but a good man will have the reward of his doings.
τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκάρδιος ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός
- 15 De slechte gelooft alle woord; maar de kloekzinnige merkt op zijn gang.
The simple man has faith in every word, but the man of good sense gives thought to his footsteps.
ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ πανούργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν
- 16 De wijze vreest, en wijkt van het kwade; maar de zot is oplopende toornig, en zorgeloos.
The wise man, fearing, keeps himself from evil; but the foolish man goes on in his pride, with no thought of danger.
σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθὸς μείγνυται ἀνόμῳ
- 17 Die haastig is tot toorn, zal dwaasheid doen; en een man van schandelijke verdichtselen zal gehaat worden.
He who is quickly angry will do what is foolish, but the man of good sense will have quiet.
ὀξύθυμος πρᾶσσει μετὰ ἀβουλίας ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει
- 18 De slechten erven dwaasheid; maar de kloekzinnigen zullen zich met wetenschap kronen.
Foolish behaviour is the heritage of the simple, but men of good sense are crowned with knowledge.
μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν οἱ δὲ πανούργοι κρατήσουσιν αἰσθήσεως
- 19 De kwaden buigen voor het aangezicht der goeden neder, en de goddelozen voor de poorten des rechtvaardigen.
The knees of the evil are bent before the good; and sinners go down in the dust at the doors of the upright.
ὀλισθήσουσιν κακοὶ ἔναντι ἀγαθῶν καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσιν θύρας δικαίων
- 20 De arme wordt zelfs van zijn vriend gehaat; maar de liefhebbers des rijken zijn vele.
The poor man is hated even by his neighbour, but the man of wealth has numbers of friends.
φίλοι μισήσουσιν φίλους πτωχοῦς φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί
- 21 Die zijn naaste veracht, zondigt; maar die zich der nederigen ontfermt, die is welgelukzalig.
He who has no respect for his neighbour is a sinner, but he who has pity for the poor is happy.
ὁ ἀτιμάζων πένητας ἁμαρτάνει ἔλεων δὲ πτωχοῦς μακαριστός
- 22 Dwalen zij niet, die kwaad stichten? Maar weldadigheid en trouw is voor degenen, die goed stichten.
Will not the designers of evil come into error? But mercy and good faith are for the designers of good.
πλανώμενοι τεκταίνουσι κακὰ ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοὶ οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν ἐλεημοσύνη δὲ καὶ πίστις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς
- 23 In allen smartelijke arbeid is overschot; maar het woord der lippen strekt alleen tot gebrek.
In all hard work there is profit, but talk only makes a man poor.
ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστιν περισσόν ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάληγτος ἐν ἐνδείᾳ ἔσται
- 24 Der wijzen kroon is hun rijkdom; de dwaasheid der zotten is dwaasheid.
Their wisdom is a crown to the wise, but their foolish behaviour is round the head of the unwise.
στέφανος σοφῶν πανούργος ἣ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακὴ

- 25 Een waarachtig getuige redt de zielen; maar die leugens blaast, is een bedrieger.
A true witness is the saviour of lives; but he who says false things is a cause of deceit.
 ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός ἐκκαίει δὲ ψεύδη δόλιος
- 26 In de vreze des HEEREN is een sterk vertrouwen, en Hij zal Zijn kinderen een Toevlucht wezen.
For him in whose heart is the fear of the Lord there is strong hope: and his children will have a safe place.
 ἐν φόβῳ κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα
- 27 De vreze des HEEREN is een springader des levens, om af te wijken van de strikken des doods.
The fear of the Lord is a fountain of life, by which one may be turned from the nets of death.
 πρόσταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου
- 28 In de menigte des volks is des konings heerlijkheid; maar in gebrek van volk is eens vorsten versterking.
A king's glory is in the number of his people: and for need of people a ruler may come to destruction.
 ἐν πολλῷ ἔθνει δόξα βασιλέως ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου
- 29 De lankmoedige is groot van verstand; maar die haastig is van gemoed, verheft de dwaasheid.
He who is slow to be angry has great good sense; but he whose spirit is over-quick gives support to what is foolish.
 μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων
- 30 Een gezond hart is het leven des vleses; maar nijd is verrotting der beenderen.
A quiet mind is the life of the body, but envy is a disease in the bones.
 πρᾶϋθυμος ἀνὴρ καρδίας ἱατρός σῆς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητικὴ
- 31 Die den arme verdrukt, smaadt deszelfs Maker; maar die zich des nooddruftigen ontfermt, eert Hem.
He who is hard on the poor puts shame on his Maker; but he who has mercy on those who are in need gives him honour.
 ὁ συκοφαντῶν πένητα παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτὸν ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεᾷ πτωχόν
- 32 De goddeloze zal heengedreven worden in zijn kwaad; maar de rechtvaardige vertrouwt zelfs in zijn dood.
The sinner is overturned in his evil-doing, but the upright man has hope in his righteousness.
 ἐν κακίᾳ αὐτοῦ ἀποσθήσεται ἀσεβῆς ὁ δὲ πεποιθὼς τῇ ἑαυτοῦ ὀσιότητι δίκαιος
- 33 Wijsheid rust in het hart des verstandigen; maar wat in het binnenste der zotten is, wordt bekend.
Wisdom has her resting-place in the mind of the wise, but she is not seen among the foolish.
 ἐν καρδίᾳ ἀγαθῆ ἀνδρὸς σοφία ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκειται
- 34 Gerechtigheid verhoogt een volk, maar de zonde is een schandvlek der natien.
By righteousness a nation is lifted up, but sin is a cause of shame to the peoples.
 δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτίαι
- 35 Het welbehagen des konings is over een verstandigen knecht; maar zijn verbolgenheid zal zijn over dengene, die beschaamd maakt.
The king has pleasure in a servant who does wisely, but his wrath is against him who is a cause of shame.
 δεκτὸς βασιλεῖ ὑπηρετῆς νοήμων τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν
- 1 Een zacht antwoord keert de grimmigheid af; maar een smartend woord doet den toorn oprijzen.
By a soft answer wrath is turned away, but a bitter word is a cause of angry feelings.
 ὀργὴ ἀπόλλυσιν καὶ φρονίμους ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμὸν λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς
- 2 De tong der wijzen maakt de wetenschap goed; maar de mond der zotten stort overvloediglijk dwaasheid uit.
Knowledge is dropping from the tongue of the wise; but from the mouth of the foolish comes a stream of foolish words.
 γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγελεῖ κακά
- 3 De ogen des HEEREN zijn in alle plaatsen, beschouwende de kwaden en de goeden.
The eyes of the Lord are in every place, keeping watch on the evil and the good.
 ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου σκοπεῖουσιν κακοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς

- 4 De medicijn der tong is een boom des levens; maar de verkeerdheid in dezelve is een breuk in den geest.
A comforting tongue is a tree of life, but a twisted tongue is a crushing of the spirit.
ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς ὃ δὲ συντηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος
- 5 Een dwaas zal de tucht zijns vaders versmaden; maar die de bestraffing waarneemt, zal kloekzinniglijk handelen.
A foolish man puts no value on his father's training; but he who has respect for teaching has good sense.
ἄφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρός ὃ δὲ φυλάσσει ἐντολὰς πανουργότερος
- 6 In het huis des rechtvaardigen is een grote schat; maar in des goddelozen inkomst is beroerte.
In the house of the upright man there is a great store of wealth; but in the profits of the sinner there is trouble.
ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς πολλή οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλόρριζοι ἐκ γῆς ὀλοῦνται οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται
- 7 De lippen der wijzen zullen de wetenschap uitstrooien; maar het hart der zotten niet alzo.
The lips of the wise keep knowledge, but the heart of the foolish man is not right.
χεῖλη σοφῶν δέδεταί αἰσθήσει καρδία δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς
- 8 Het offer der goddelozen is den HEERE een gruwel; maar het gebed der oprechten is Zijn welgevallen.
The offering of the evil-doer is disgusting to the Lord, but the prayer of the upright man is his delight.
θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ εὐχαὶ δὲ κατευθυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτῷ
- 9 De weg der goddelozen is den HEERE een gruwel; maar dien, die de gerechtigheid najaagt, zal Hij liefhebben.
The way of the evil-doer is disgusting to the Lord, but he who goes after righteousness is dear to him.
βδέλυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς διώκοντας δὲ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ
- 10 De tucht is onaangenaam voor dengene die het pad verlaat; en die de bestraffing haat, zal sterven.
There is bitter punishment for him who is turned from the way; and death will be the fate of the hater of teaching.
παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων οἱ δὲ μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς
- 11 De hel en het verderf zijn voor den HEERE; hoeveel te meer de harten van des mensenkinderen?
Before the Lord are the underworld and destruction: how much more, then, the hearts of the children of men!
ἄδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ τῷ κυρίῳ πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδία τῶν ἀνθρώπων
- 12 De spotter zal niet liefhebben, die hem bestraft; hij zal niet gaan tot de wijzen.
The hater of authority has no love for teaching; he will not go to the wise.
οὐκ ἀγαπήσει ἀπαιδευτὸς τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὀμιλήσει
- 13 Een vrolijk hart zal het aangezicht blijde maken; maar door de smart des harten wordt de geest verslagen.
A glad heart makes a shining face, but by the sorrow of the heart the spirit is broken.
καρδίας εὐφροαινομένης πρόσωπον θάλλει ἐν δὲ λύπαις οὐσῆς σκυθρωπάζει
- 14 Een verstandig hart zal de wetenschap opzoeken; maar de mond der zotten zal met dwaasheid gevoed worden.
The heart of the man of good sense goes in search of knowledge, but foolish things are the food of the unwise.
καρδία ὀρθὴ ζητεῖ αἰσθησὶν στόμα δὲ ἀπαιδευτῶν γνῶσεται κακά
- 15 Al de dagen des bedrukten zijn kwaad; maar een vrolijk hart is een gedurige maaltijd.
All the days of the troubled are evil; but he whose heart is glad has an unending feast.
πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσιν διὰ παντός
- 16 Beter is weinig met de vreze des HEEREN, dan een grote schat, en onrust daarbij.
Better is a little with the fear of the Lord, than great wealth together with trouble.
κρείσων μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου ἢ θησαυροὶ μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας
- 17 Beter is een gerecht van groen moes, waar ook liefde is, dan een gemeste os, en haat daarbij.
Better is a simple meal where love is, than a fat ox and hate with it.
κρείσων ξενισμὸς λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν ἢ παράθεσις μόσχων μετὰ ἔχθρας

- 18 Een grimmig man zal gekijf verwekken; maar de lankmoedige zal den twist stillen.
An angry man makes men come to blows, but he who is slow to get angry puts an end to fighting.
άνηρ θυμώδης παρασκευάζει μάχας μακρόθυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπαύνει [18a] μακρόθυμος άνηρ κατασβέσει κρίσεις ὁ δὲ ἀσεβῆς ἐγείρει μᾶλλον
- 19 De weg des luiaards is als een doornheg; maar het pad der oprechten is wel gebaad.
Thorns are round the way of the hater of work; but the road of the hard worker becomes a highway.
ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις αἱ δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι
- 20 Een wijs zoon zal den vader verblijden; maar een zot mens veracht zijn moeder.
A wise son makes a glad father, but a foolish man has no respect for his mother.
υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα υἱὸς δὲ ἄφρων μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ
- 21 De dwaasheid is den verstandelozē blijdschap; maar een man van verstand zal recht wandelen.
Foolish behaviour is joy to the unwise; but a man of good sense makes his way straight.
ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν άνηρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται
- 22 De gedachten worden vernietigd, als er geen raad is; maar door veelheid der raadslieden zal elkeen bestaan.
Where there are no wise suggestions, purposes come to nothing; but by a number of wise guides they are made certain.
ὕπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμώντες συνέδρια ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή
- 23 Een man heeft blijdschap in het antwoord zijns monds; en hoe goed is een woord op zijn tijd!
A man has joy in the answer of his mouth: and a word at the right time, how good it is!
οὐ μὴ ὑπακούσῃ ὁ κακὸς αὐτῇ οὐδὲ μὴ εἴπῃ καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ
- 24 De weg des levens is den verstandige naar boven; opdat hij afwijke van de hel, beneden.
Acting wisely is the way of life, guiding a man away from the underworld.
ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ἕδου σωθῆ
- 25 Het huis der hovaardigen zal de HEERE afrukken; maar de landpale der weduwe zal Hij vastzetten.
The house of the man of pride will be uprooted by the Lord, but he will make safe the heritage of the widow.
οἶκος ὕβριστῶν κατασπᾶ κύριος ἐστήρισεν δὲ ὄριον χήρας
- 26 Des bozen gedachten zijn den HEERE een gruwel; maar der reinen zijn liefelijke redenen.
Evil designs are disgusting to the Lord, but the words of the clean-hearted are pleasing.
βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος ἀγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί
- 27 Die gierigheid pleegt, beroert zijn huis; maar die geschenken haat, zal leven.
He whose desires are fixed on profit is a cause of trouble to his family; but he who has no desire for offerings will have life.
ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήμπτης ὁ δὲ μισῶν δώρων λήμψεις σφίζεται [27a] ἐλεημοσύνας καὶ πιστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτία τῷ δὲ φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ
- 28 Het hart des rechtvaardigen bedenkt zich, om te antwoorden; maar de mond der goddelozen zal overvloediglijk kwade dingen uitstorten.
The heart of the upright gives thought to his answer; but from the mouth of the evil-doer comes a stream of evil things.
καρδία δικαίων μελετῶσιν πιστεῖς στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά [28a] δεκταὶ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται
- 29 De HEERE is ver van de goddelozen; maar het gebed der rechtvaardigen zal Hij verhoren.
The Lord is far from sinners, but his ear is open to the prayer of the upright.
μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν εὐχαῖς δὲ δικαίων ἐπακούει [29a] κρείσσων ὀλίγη λήμψεις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γενήματα μετὰ ἀδικίας [29β] καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθωθῆ τὰ διαβήματα αὐτοῦ
- 30 Het licht der ogen verblijdt het hart; een goed gerucht maakt het gebeente vet.
The light of the eyes is a joy to the heart, and good news makes the bones fat.
θεορῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν φήμη δὲ ἀγαθὴ παιίνει ὀστᾶ

- 32 Die de tucht verwerpt, die versmaadt zijn ziel; maar die de bestraffing hoort, krijgt verstand.
He who will not be controlled by training has no respect for his soul, but he who gives ear to teaching will get wisdom.
 ὃς ἀποθεῖται παιδείαν μισεῖ ἐαυτόν ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ
- 33 De vreze des HEEREN is de tucht der wijsheid; en de nederigheid gaat voor de eer.
The fear of the Lord is the teaching of wisdom; and a low opinion of oneself goes before honour.
 φόβος θεοῦ παιδεία καὶ σοφία καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ
- 2 Alle wegen des mans zijn zuiver in zijn ogen; maar de HEERE weegt de geesten.
All a man's ways are clean to himself; but the Lord puts men's spirits into his scales.
 πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερά παρα τῷ θεῷ οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται
- 5 Al wie hoog is van hart, is den HEERE een gruwel; hand aan hand, zal hij niet onschuldig zijn.
Everyone who has pride in his heart is disgusting to the Lord: he will certainly not go free from punishment.
 ἀκάθαρτος παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος χειρὶ δὲ χεῖρας ἐμβάλων ἀδίκως οὐκ ἄθωωθήσεται
- 7 Als iemands wegen den HEERE behagen, zo zal Hij ook zijn vijanden met hem bevredigen.
When a man's ways are pleasing to the Lord, he makes even his haters be at peace with him.
 ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θῦειν θυσίας
- 8 Beter is een weinig met gerechtigheid, dan de veelheid der inkomsten zonder recht.
Better is a little with righteousness, than great wealth with wrongdoing.
 ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὐρήσει γινῶσιν μετὰ δικαιοσύνης οἱ δὲ ὀρθῶς ζητούντες αὐτὸν εὐρήσουσιν εἰρήνην
- 9 Het hart des mensen overdenkt zijn weg; maar de HEERE stiert zijn gang.
A man may make designs for his way, but the Lord is the guide of his steps.
 πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ δικαιοσύνης φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβῆς εἰς ἡμέραν κακῆν
- 10 Waarzegging is op de lippen des konings; zijn mond zal niet overtreden in het gericht.
Decision is in the lips of the king: his mouth will not go wrong in judging.
 μαντεῖον ἐπὶ χειλεσιν βασιλέως ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῆ τὸ στόμα αὐτοῦ
- 11 Een rechte waag en weegschaal zijn des HEEREN; alle weegstenen des zaks zijn Zijn werk.
True measures and scales are the Lord's: all the weights of the bag are his work.
 ῥοπή ζυγοῦ δικαιοσύνη παρὰ κυρίῳ τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμα δίκαια
- 12 Het is der koningen gruwel goddeloosheid te doen; want door gerechtigheid wordt de troon bevestigd.
Evil-doing is disgusting to kings: for the seat of the ruler is based on righteousness.
 βδέλυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακά μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἐτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς
- 13 De lippen der gerechtigheid zijn het welgevallen der koningen; en elkeen van hen zal liefhebben dien, die rechte dingen spreekt.
Lips of righteousness are the delight of kings; and he who says what is upright is dear to him.
 δεκτὰ βασιλεῖ χειρὶ δίκαια λόγους δὲ ὀρθοῦς ἀγαπᾷ
- 14 De grimmigheid des konings is als de boden des doods; maar een wijs man zal die verzoenen.
The wrath of the king is like those who give news of death, but a wise man will put peace in place of it.
 θυμὸς βασιλέως ἀγγελος θανάτου ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν
- 15 In het licht van des konings aangezicht is leven; en zijn welgevallen is als een wolk des spaden regens.
In the light of the king's face there is life; and his approval is like a cloud of spring rain.
 ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὡσπερ νέφος ὄψιμον
- 16 Hoeveel beter is het wijsheid te bekomen, dan uitgegraven goud, en uitnemender, verstand te bekomen, dan zilver!
How much better it is to get wisdom than gold! and to get knowledge is more to be desired than silver.
 νοσσιαὶ σοφίας αἰρετώτεροι χρυσοῦ νοσσιαὶ δὲ φρονήσεως αἰρετώτεροι ὑπὲρ ἀργύριον

- 17 De baan der oprechten is van het kwaad af te wijken; hij behoedt zijn ziel, die zijn weg bewaart.
The highway of the upright is to be turned away from evil: he who takes care of his way will keep his soul.
 τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν μῆκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης ὁ δεχόμενος παιδεῖαν ἐν ἀγαθοῖς ἔσται ὁ δὲ φυλάσσει ἐλέγχους σοφισθήσεται ὃς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδοὺς τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν ἀγαπῶν δὲ ζώην αὐτοῦ φείσεται στόματος αὐτοῦ
- 18 Hovaardigheid is voor de verbreking, en hoogheid des geestes voor den val.
Pride goes before destruction, and a stiff spirit before a fall.
 πρὸ συντριβῆς ἡγείται ὕβρις πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη
- 19 Het is beter nederig van geest te zijn met de zachtmoedigen, dan roof te delen met de hovaardigen.
Better it is to have a gentle spirit with the poor, than to take part in the rewards of war with men of pride.
 κρείσσειν πραῦθυμος μετὰ ταπεινώσεως ἢ ὃς διαιρεῖται σκῦλα μετὰ ὕβριστῶν
- 20 Die op het woord verstandelijk let, zal het goede vinden; en die op den HEERE vertrouwt, is welgelukzalig.
He who gives attention to the law of right will get good; and whoever puts his faith in the Lord is happy.
 συνετὸς ἐν πράγμασιν εὐρετὴς ἀγαθῶν πεποιθὸς δὲ ἐπὶ θεῷ μακαριστὸς
- 21 De wijze van hart zal verstandig genoemd worden; en de zoetheid der lippen zal de lering vermeerderen.
The wise-hearted will be named men of good sense: and by pleasing words learning is increased.
 τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φάλους καλοῦσιν οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ἀκούσονται
- 22 Het verstand dergenen, die het bezitten, is een springader des levens; maar de tucht der dwazen is dwaasheid.
Wisdom is a fountain of life to him who has it; but the punishment of the foolish is their foolish behaviour.
 πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις παιδεία δὲ ἀφρόνων κακὴ
- 23 Het hart eens wijzen maakt zijn mond verstandig, en zal op zijn lippen de lering vermeerderen.
The heart of the wise man is the teacher of his mouth, and gives increased learning to his lips.
 καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος ἐπὶ δὲ χεῖλεσιν φορέσει ἐπιγνωμοσύνην
- 24 Liefelijke redenen zijn een honigraat, zoet voor de ziel, en medicijn voor het gebeente.
Pleasing words are like honey, sweet to the soul and new life to the bones.
 κηρία μέλιτος λόγοι καλοὶ γλύκασμα δὲ αὐτῶν ἴασις ψυχῆς
- 25 Er is een weg, die iemand recht schijnt; maar het laatste van dien zijn wegen des doods.
There is a way which seems straight before a man, but its end is the ways of death.
 εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρὶ τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ἕδου
- 26 De ziel des arbeidzamen werkt voor zichzelf; want zijn mond buigt zich voor hem.
The desire of the working man is working for him, for his need of food is driving him on.
 ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται ἑαυτοῦ τὴν ἀπώλειαν ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν
- 27 Een Belialsman graaft kwaad; en op zijn lippen is als brandend vuur.
A good-for-nothing man is a designer of evil, and in his lips there is a burning fire.
 ἀνὴρ ἄφρων ὀρῶσει ἑαυτῷ κακὰ ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων θησαυρίζει πῦρ
- 28 Een verkeerd man zal krakeel inwerpen; en een oorblazer scheidt den voornaamsten vriend.
A man of twisted purposes is a cause of fighting everywhere: and he who says evil secretly makes trouble between friends.
 ἀνὴρ σκολιὸς διαπέμπεται κακὰ καὶ λαμπτήρα δόλου πυρσεύει κακοῖς καὶ διαχωρίζει φίλους
- 29 Een man des gewelds verlost zijn naaste, en hij leidt hem in een weg, die niet goed is.
A violent man puts desire of evil into his neighbour's mind, and makes him go in a way which is not good.
 ἀνὴρ παράνομος ἀποπειράται φίλον καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς

- 30 Hij sluit zijn ogen, om verkeerdheden te bedenken; zijn lippen bijtende, volbrengt hij het kwaad.
 He whose eyes are shut is a man of twisted purposes, and he who keeps his lips shut tight makes evil come about.
 στρηρίζων ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λογίζεται διεστραμμένα ὀρίζει δὲ τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά οὗτος κάμινός ἐστιν κακίας
- 31 De grijsheid is een sierlijke kroon; zij wordt op den weg der gerechtigheid gevonden.
 The grey head is a crown of glory, if it is seen in the way of righteousness.
 στέφανος καυχῆσεως γῆρας ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὐρίσκεται
- 32 De lankmoedige is beter dan de sterke; en die heerst over zijn geest, dan die een stad inneemt.
 He who is slow to be angry is better than a man of war, and he who has control over his spirit than he who takes a town.
 κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσσων καταλαμβανομένου πόλιν
- 33 Het lot wordt in den schoot geworpen; maar het gehele beleid daarvan is van den HEERE.
 A thing may be put to the decision of chance, but it comes about through the Lord.
 εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκους παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια
- 1 Een droge bete, en rust daarbij, is beter, dan een huis vol van geslachte beesten met twist.
 Better a bit of dry bread in peace, than a house full of feasting and violent behaviour.
 κρείσσων ψωμὸς μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ ἢ οἶκος πλήρης πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης
- 2 Een verstandig knecht zal heersen over een zoon, die beschaamd maakt, en in het midden der broederen zal hij erfenis delen.
 A servant who does wisely will have rule over a son causing shame, and will have his part in the heritage among brothers.
 οἰκέτης νοήμων κρατήσει δεσποτῶν ἀφρόνων ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη
- 3 De smeltkroes is voor het zilver, en de oven voor het goud; maar de HEERE proeft de harten.
 The heating-pot is for silver and the oven-fire for gold, but the Lord is the tester of hearts.
 ὡσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ
- 4 De boosdoener merkt op de ongerechte lip; een leugenaar neigt het oor tot de verkeerde tong.
 A wrongdoer gives attention to evil lips, and a man of deceit gives ear to a damaging tongue.
 κακὸς ὑπακούει γλώσσης παρανόμων δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χεῖλεσιν ψευδέσιν
- 5 Die den arme bespot, smaadt deszelfs Maker; die zich verblijdt in het verderf, zal niet onschuldig zijn.
 Whoever makes sport of the poor puts shame on his Maker; and he who is glad because of trouble will not go free from punishment.
 ὁ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀθωοθήσεται ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται
- 6 De kroon de ouden zijn de kindskinderen, en der kinderen sieraad zijn hun vaderen.
 Children's children are the crown of old men, and the glory of children is their fathers.
 στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν [6a] τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός
- 7 Een voortreffelijke lip past een dwaze niet, veelmin een prins een leugenachtige lip.
 Fair words are not to be looked for from a foolish man, much less are false lips in a ruler.
 οὐχ ἀρμόσει ἄφρονι χεῖλη πιστὰ οὐδὲ δικαίῳ χεῖλη ψευδῆ
- 8 Het geschenk is in de ogen zijner heren een aangenaam gesteente; waarhenen het zich zal wenden, zal het wel gedijen.
 An offering of money is like a stone of great price in the eyes of him who has it: wherever he goes, he does well.
 μισθὸς χαρίτων ἢ παιδεία τοῖς χρωμένοις οὐ δ' ἂν ἐπιστρέψη εὐδοθηθήσεται
- 9 Die de overtreding toedekt, zoekt liefde; maar die de zaak weder ophaalt, scheidt den voornaamsten vriend.
 He who keeps a sin covered is looking for love; but he who keeps on talking of a thing makes division between friends.
 ὃς κρύπτει ἀδικήματα ζητεῖ φιλίαν ὃς δὲ μισεῖ κρύπτειν διίστησιν φίλους καὶ οἰκείους
- 10 De bestraffing gaat dieper in den verstandige, dan den zot honderd maal te slaan.
 A word of protest goes deeper into one who has sense than a hundred blows into a foolish man.
 συντρίβει ἀπειλή καρδίαν φρονίμου ἄφρων δὲ μαστιγῶθεις οὐκ αἰσθάνεται

- 11 Zekerlijk, de wederspannige zoekt het kwaad; maar een wrede bode zal tegen hem gezonden worden.
An uncontrolled man is only looking for trouble, so a cruel servant will be sent against him.
 ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός ὁ δὲ κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα ἐπέμψει αὐτῷ
- 12 Dat een beer, die van jongen beroofd is, een man tegemoet kome, maar niet een zot in zijn dwaasheid.
It is better to come face to face with a bear whose young ones have been taken away than with a foolish man acting foolishly.
 ἐμπεσεῖται μέρμυρα ἀνδρὶ νοήμονι οἱ δὲ ἄφρονες διαλογοῦνται κακὰ
- 13 Die kwaad voor goed vergeldt, het kwaad zal van zijn huis niet wijken.
If anyone gives back evil for good, evil will never go away from his house.
 ὅς ἀποδίδωσιν κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν οὐ κινήσεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ
- 14 Het begin des krakeels is gelijk een, die het water opening geeft; daarom verlaat den twist, eer hij zich vermengt.
The start of fighting is like the letting out of water: so give up before it comes to blows.
 ἐξουσίαν δίδωσιν λόγοις ἀρχὴ δικαιοσύνης προηγείται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη
- 15 Wie den goddeloze rechtvaardigt, en den rechtvaardige verdoemt, zijn den HEERE een gruwel, ja, die beiden.
He who gives a decision for the evil-doer and he who gives a decision against the upright, are equally disgusting to the Lord.
 ὅς δίκαιον κρίνει τὸν ἄδικον ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτός παρὰ θεῷ
- 16 Waarom toch zou in de hand des zots het koopgeld zijn, om wijsheid te kopen, dewijl hij geen verstand heeft?
How will money in the hand of the foolish get him wisdom, seeing that he has no sense?
 ἵνα τί ὑπῆρξεν χρήματα ἄφρονι κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται [16a] ὅς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον ζητεῖ συντριβὴν ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ
- 17 Een vriend heeft te aller tijd lief; en een broeder wordt in de benauwdheid geboren.
A friend is loving at all times, and becomes a brother in times of trouble.
 εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι ἀδελφοὶ δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται
- 18 Een verstandeloos mens klapt in de hand, zich borg stellende bij zijn naaste.
A man without sense gives his hand in an agreement, and makes himself responsible before his neighbour.
 ἀνὴρ ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ ὡς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ἐγγύη τὸν ἑαυτοῦ φίλον
- 19 Die het gekijf liefheeft, heeft de overtreding lief; die zijn deur verhoogt, zoekt verbreking.
The lover of fighting is a lover of sin: he who makes high his doorway is looking for destruction.
 φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις
- 20 Wie verdraaid is van hart, zal het goede niet vinden; en die verkeerd is met zijn tong, zal in het kwaad vallen.
Nothing good comes to him whose heart is fixed on evil purposes: and he who has an evil tongue will come to trouble.
 ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς ἀνὴρ εὐμετάβολος γλώσση ἐμπεσεῖται εἰς κακὰ
- 21 Wie een zot genereert, die zal hem tot droefheid zijn; en de vader des dwazen zal zich niet verblijden.
He who has an unwise son gets sorrow for himself, and the father of a foolish son has no joy.
 καρδιά δὲ ἄφρονος ὀδύνη τῷ κεκτημένῳ αὐτὴν οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ ἀπαιδεύτῳ υἱὸς δὲ φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ
- 22 Een blij hart zal een medicijn goed maken; maar een verslagen geest zal het gebeente verdrogen.
A glad heart makes a healthy body, but a crushed spirit makes the bones dry.
 καρδιά εὐφροινωμένη εὐεκτεῖν ποιεῖ ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστά
- 23 De goddeloze zal het geschenk uit den schoot nemen, om de paden des rechts te buigen.
A sinner takes an offering out of his robe, to get a decision for himself in a cause.
 λαμβάνοντος δῶρα ἐν κόλπῳ ἀδίκως οὐ κατευοδοῦνται ὁδοὶ ἀσεβῆς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης
- 24 In het aangezicht des verstandigen is wijsheid; maar de ogen des zots zijn in het einde der aarde.
Wisdom is before the face of him who has sense; but the eyes of the foolish are on the ends of the earth.
 πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς

- 25 Een zotte zoon is een verdriet voor zijn vader, en bittere droefheid voor degene, die hem gebaard heeft.
A foolish son is a grief to his father, and bitter pain to her who gave him birth.
ὄργη πατρὶ υἱὸς ἄφρων καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ
- 26 Het is niet goed, den rechtvaardige ook te doen boeten, dat de prinsen iemand slaan zouden om hetgeen recht is.
To give punishment to the upright is not good, or to give blows to the noble for their righteousness.
ζημιῶν ἄνδρα δίκαιον οὐ καλόν οὐδὲ ὄσιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις
- 27 Wie wetenschap weet, houdt zijn woorden in; en een man van verstand is kostelijk van geest.
He who has knowledge says little: and he who has a calm spirit is a man of good sense.
ὃς φεῖδεται ῥῆμα προέσθαι σκληρόν ἐπιγνώμων μακρόθυμος δὲ ἀνὴρ φρόνιμος
- 28 Een dwaas zelfs, die zwijgt, zal wijs geacht worden, en die zijn lippen toesluit, verstandig. Spreuken 18
Even the foolish man, when he keeps quiet, is taken to be wise: when his lips are shut he is credited with good sense.
ἀνοήτω ἐπερωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθήσεται ἐνεὸν δὲ τις ἐαυτὸν ποιήσας δόξει φρόνιμος εἶναι
- 1 Die zich afzondert, tracht naar wat begeerlijks; hij vermengt zich in alle bestendige wijsheid.
He who keeps himself separate for his private purpose goes against all good sense.
προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται
- 2 De zot heeft geen lust aan verstandigheid, maar daarin, dat zijn hart zich ontdekt.
A foolish man has no pleasure in good sense, but only to let what is in his heart come to light.
οὐ χρεῖαν ἔχει σοφίας ἐνδεῆς φρενῶν μᾶλλον γὰρ ἄγεται ἀφροσύνη
- 3 Als de goddeloze komt, komt ook de verachting en met schande versmaadheid.
When the evil-doer comes, a low opinion comes with him, and with the loss of honour comes shame.
ὅταν ἔλθῃ ἀσεβῆς εἰς βάθος κακῶν καταφρονεῖ ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος
- 4 De woorden van den mond eens mans zijn diepe wateren; en de springader der wijsheid is een uitstortende beek.
The words of a man's mouth are like deep waters: the fountain of wisdom is like a flowing stream.
ὔδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός ποταμὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς
- 5 Het is niet goed, het aangezicht des goddelozen aan te nemen, om den rechtvaardige in het gericht te buigen.
To have respect for the person of the evil-doer is not good, or to give a wrong decision against the upright.
θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν οὐδὲ ὄσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει
- 6 De lippen des zots komen in twist, en zijn mond roept naar slagen.
A foolish man's lips are a cause of fighting, and his mouth makes him open to blows.
χειλὴ ἀφρονος ἄγουσιν αὐτὸν εἰς κακά τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται
- 7 De mond des zots is hemzelven een verstoring, en zijn lippen een strik zijner ziel.
The mouth of a foolish man is his destruction, and his lips are a net for his soul.
στόμα ἀφρονος συντριβὴ αὐτῷ τὰ δὲ χεῖλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ
- 8 De woorden des oorblazers zijn als dergenen, die geslagen zijn, en die dalen in het binnenste des buiks.
The words of one who says evil of his neighbour secretly are like sweet food, and go down into the inner parts of the stomach.
ὀκηροὺς καταβάλλει φόβος ψυχῆ δὲ ἀνδρογόνων πεινάσουσιν
- 9 Ook die zich slap aanstelt in zijn werk, die is een broeder van een doorbrenger.
He who does not give his mind to his work is brother to him who makes destruction.
ὁ μὴ ἰώμενος ἐαυτὸν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀδελφός ἐστιν τοῦ λυμαινομένου ἐαυτόν
- 10 De Naam des HEEREN is een Sterke Toren; de rechtvaardige zal daarhenen lopen, en in een Hoog Vertrek gesteld worden.
The name of the Lord is a strong tower: the upright man running into it is safe.
ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχύος ὄνομα κυρίου αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται

- 11 Des rijken goed is de stad zijner sterkte, en als een verheven muur in zijn inbeelding.
The property of a man of wealth is his strong town, and it is as a high wall in the thoughts of his heart.
ὑπαρξίς πλουσίου ἀνδρὸς πόλις ὄχυρά ἢ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει
- 12 Voor de verbreking zal des mensen hart zich verheffen; en de nederigheid gaat voor de eer.
Before destruction the heart of man is full of pride, and before honour goes a gentle spirit.
πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρὸς καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται
- 13 Die antwoord geeft, eer hij zal gehoord hebben, dat is hem dwaasheid en schande.
To give an answer before hearing is a foolish thing and a cause of shame.
ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστὶν καὶ ὄνειδος
- 14 De geest eens mans zal zijn krankheid ondersteunen; maar een verslagen geest, wie zal dien opheffen?
The spirit of a man will be his support when he is ill; but how may a broken spirit be lifted up?
θυμὸν ἀνδρὸς κρατύνει θεράπων φρόνιμος ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει
- 15 Het hart der verstandigen bekomt wetenschap, en het oor der wijzen zoekt wetenschap.
The heart of the man of good sense gets knowledge; the ear of the wise is searching for knowledge.
καρδία φρονίμου κτάται αἴσθησιν ὅσα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν
- 16 De gift des mensen maakt hem ruimte, en zij geleidt hem voor het aangezicht der groten.
A man's offering makes room for him, letting him come before great men.
δόμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει αὐτὸν καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτὸν
- 17 Die de eerste is in zijn twistzaak, schijnt rechtvaardig te zijn; maar zijn naaste komt, en hij onderzoekt hem.
The man who first puts his cause before the judge seems to be in the right; but then his neighbour comes and puts his cause in its true light.
δικαίος ἑαυτοῦ κατηγορῶς ἐν πρωτολογίᾳ ὡς δ' ἂν ἐπιβάλλῃ ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται
- 18 Het lot doet de geschillen ophouden, en maakt scheiding tussen machtigen.
The decision of chance puts an end to argument, parting the strong.
ἀντιλογίας παύει κληρὸς ἐν δὲ δυνάσταις ὀρίζει
- 19 Een broeder is wederspanniger dan een sterke stad; en de geschillen zijn als een grendel van een paleis.
A brother wounded is like a strong town, and violent acts are like a locked tower.
ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὄχυρά καὶ ὑψηλῆ ἰσχύει δὲ ὡσπερ τεθεμελιωμένον βασιλείων
- 20 Van de vrucht van ieders mond zal zijn buik verzadigd worden; hij zal verzadigd worden van de inkomst zijner lippen.
With the fruit of a man's mouth his stomach will be full; the produce of his lips will be his in full measure.
ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνὴρ πίμπλησιν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται
- 21 Dood en leven zijn in het geweld der tong; en een ieder, die ze liefheeft, zal haar vrucht eten.
Death and life are in the power of the tongue; and those to whom it is dear will have its fruit for their food.
θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης οἱ δὲ κρατοῦντες αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς
- 22 Die een vrouw gevonden heeft, heeft een goede zaak gevonden, en hij heeft welgevallen getrokken van den HEERE.
Whoever gets a wife gets a good thing, and has the approval of the Lord.
ὃς εὔρεν γυναῖκα ἀγαθὴν εὔρεν χάριτας ἔλαβεν δὲ παρὰ θεοῦ ἰλαρότητα [22α] ὃς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθὴν ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ ὃ δὲ κατέχων μοιχαλίδα ἄφρον καὶ ἀσεβῆς
- 3 De dwaasheid des mensen zal zijn weg verkeren; en zijn hart zal zich tegen den HEERE vergrammen.
By his foolish behaviour a man's ways are turned upside down, and his heart is bitter against the Lord.
ἀφροσύνη ἀνδρὸς λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ
- 4 Het goed brengt veel vrienden toe; maar de arme wordt van zijn vriend gescheiden.
Wealth makes a great number of friends; but the poor man is parted from his friend.
πλοῦτος προστίθησιν φίλους πολλοὺς ὃ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου λείπεται

- 5 Een vals getuige zal niet onschuldig zijn; en die leugen blaast, zal niet ontkomen.
A false witness will not go without punishment, and the breather out of deceit will not go free.
μάρτυς ψευδῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται ὁ δὲ ἐγκαλῶν ἀδίκως οὐ διαφεύξεται
- 6 Velen smeken het aangezicht des prinsen; en een ieder is een vriend desgenen, die giften geeft.
Great numbers will make attempts to get the approval of a ruler: and every man is the special friend of him who has something to give.
πολλοὶ θεραπεύουσιν πρόσωπα βασιλέων πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρὶ
- 7 Al de broeders des armen haten hem; hoeveel te meer gaan zijn vrienden verre van hem! Hij loopt hen na met woorden die niets zijn.
All the brothers of the poor man are against him: how much more do his friends go far from him! ...
πᾶς ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ καὶ φιλίας μακρὰν ἔσται ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγεῖ ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὐρήσει αὐτὴν ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν ὃς δὲ ἐρεθίζει λόγους οὐ σωθήσεται
- 8 Die verstand bekomt, heeft zijn ziel lief; hij neemt de verstandigheid waar, om het goede te vinden.
He who gets wisdom has love for his soul: he who keeps good sense will get what is truly good.
ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτὸν ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν εὐρήσει ἀγαθὰ
- 9 Een vals getuige zal niet onschuldig zijn; en die leugen blaast, zal vergaan.
A false witness will not go without punishment, and the breather out of deceit will be cut off.
μάρτυς ψευδῆς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται ὃς δ' ἂν ἐκκαύσῃ κακίαν ἀπολείται ὑπ' αὐτῆς
- 10 De weelde staat een zot niet wel; hoeveel te min een knecht te heersen over vorsten!
Material comfort is not good for the foolish; much less for a servant to be put over rulers.
οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή καὶ ἐν οἰκέτης ἄρξεται μεθ' ὕβρεως δυναστεύειν
- 11 Het verstand des mensen vertrekt zijn toorn; en zijn sieraad is de overtreding voorbij te gaan.
A man's good sense makes him slow to wrath, and the overlooking of wrongdoing is his glory.
ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις
- 12 Des konings gramschap is als het brullen eens jongen leeuws; maar zijn welgevallen is als dauw op het kruid.
The king's wrath is like the loud cry of a lion, but his approval is like dew on the grass.
βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ οὕτως τὸ ἰλαρὸν αὐτοῦ
- 13 Een zotte zoon is zijn vader grote ellende; en de kijvingen ener vrouw als een gestadig druipen.
A foolish son is the destruction of his father; and the bitter arguments of a wife are like drops of rain falling without end.
αἰσχύνῃ πατρὶ υἱὸς ἄφρων καὶ οὐχ ἀγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας
- 14 Huis en goed is een erve van de vaderen; maar een verstandige vrouw is van den HEERE.
House and wealth are a heritage from fathers, but a wife with good sense is from the Lord.
οἶκον καὶ ὑπαρξιν μερίζουσιν πατέρες παισὶν παρὰ δὲ θεοῦ ἀρμόζεται γυνὴ ἀνδρὶ
- 15 Luiheid doet in diepen slaap vallen; en een bedriegelijke ziel zal hongeren.
Hate of work sends deep sleep on a man: and he who has no industry will go without food.
δειλία κατέχει ἀνδρογύναιον ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει
- 16 Die het gebod bewaart, bewaart zijn ziel; die zijn wegen veracht, zal sterven.
He who keeps the law keeps his soul; but death will be the fate of him who takes no note of the word.
ὃς φυλάσσει ἐντολήν τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολείται
- 17 Die zich des armen ontfermt, leent den HEERE, en Hij zal hem zijn weldaad vergelden.
He who has pity on the poor gives to the Lord, and the Lord will give him his reward.
δανίζει θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχὸν κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ

- 18 Tuchtig uw zoon, als er nog hoop is; maar verhef uw ziel niet, om hem te doden.
Give your son training while there is hope; let not your heart be purposing his death.
παίδευε υἱόν σου οὕτως γὰρ ἔσται εὐελπὶς εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῆ ψυχῆ σου
- 19 Die groot is van grimmigheid, zal straf dragen; want zo gij hem uitredt, zo zult gij nog moeten voortvaren.
A man of great wrath will have to take his punishment: for if you get him out of trouble you will have to do it again.
κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται ἐὰν δὲ λοιμεύηται καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει
- 20 Hoor raad, en ontvang tucht, opdat gij in uw laatste wijs zijt.
Let your ear be open to suggestion and take teaching, so that at the end you may be wise.
ἄκουε υἱέ παιδείαν πατρὸς σου ἵνα σοφὸς γένη ἐπ' ἐσχάτων σου
- 21 In het hart des mans zijn veel gedachten; maar de raad des HEEREN, die zal bestaan.
A man's heart may be full of designs, but the purpose of the Lord is unchanging.
πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός ἡ δὲ βουλή τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει
- 22 De wens des mensen is zijn weldadigheid; maar de arme is beter dan een leugenachtig man.
The ornament of a man is his mercy, and a poor man is better than one who is false.
καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος ψεύστης
- 23 De vreeze des HEEREN is ten leven; want men zal verzadigd zijnde vernachten; met het kwaad zal men niet bezocht worden.
The fear of the Lord gives life: and he who has it will have need of nothing; no evil will come his way.
φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρὶ ὃ δὲ ἄφοβος ἀλλισθήσεται ἐν τόποις οὐκ ἐπισκοπεῖται γνώσις
- 24 Een luiaard verbergt de hand in den boezem, en hij zal ze niet weder aan zijn mond brengen.
The hater of work puts his hand deep into the basin, and will not even take it to his mouth again.
ὃ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσαγάγῃ αὐτάς
- 25 Sla de spotter, zo zal de slechte kloekzinnig worden; en bestraf den verstandige, hij zal wetenschap begrijpen.
When blows overtake the man of pride, the simple will get sense; say sharp words to the wise, and knowledge will be made clear to him.
λοιμοῦ μαστιγουμένου ἄφρων πανουργότερος γίνεται ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἀνδρα φρόνιμον νοήσει αἴσθησιν
- 26 Wie de vader verwoest, of de moeder verjaagt, is een zoon, die beschaamd maakt, en schande aandoet.
He who is violent to his father, driving away his mother, is a son causing shame and a bad name.
ὃ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπωθοῦμενος μητέρα αὐτοῦ καταισχνυθήσεται καὶ ἐπονεΐδιστος ἔσται
- 27 Laat af, mijn zoon, horende de tucht, af te dwalen van de redenen der wetenschap.
A son who no longer gives attention to teaching is turned away from the words of knowledge.
υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξαι παιδείαν πατρὸς μελετήσει ῥήσεις κακάς
- 28 Een Belialsgetuige bespot het recht; en de mond der goddelozen slokt de ongerechtigheid in.
A good-for-nothing witness makes sport of the judge's decision: and the mouth of evil-doers sends out evil like a stream.
ὃ ἐγγυόμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίζει δίκαιωμα στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσεις
- 29 Gerichten zijn voor de spotters bereid, en slagen voor den rug der zotten.
Rods are being made ready for the man of pride, and blows for the back of the foolish.
ἐτοιμάζονται ἀκολάστοις μάστιγες καὶ τιμωρίαι ὅμοις ἀφρόνων
- 1 De wijn is een spotter, de sterke drank is woelachtig; al wie daarin dwaalt, zal niet wijs zijn.
Wine makes men foolish, and strong drink makes men come to blows; and whoever comes into error through these is not wise.
ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὕβριστικὸν μέθη πᾶς δὲ ὃ συμμειγνόμενος αὐτῇ οὐκ ἔσται σοφός
- 2 De schrik des konings is als het brullen eens jongen leeuws; die zich tegen hem vergramt, zondigt tegen zijn ziel.
The wrath of a king is like the loud cry of a lion: he who makes him angry does wrong against himself.
οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος ὃ δὲ παροξύνων αὐτὸν ἀμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν

- 3 Het is eer voor een man, van twist af te blijven; maar ieder dwaas zal er zich in mengen.
It is an honour for a man to keep from fighting, but the foolish are ever at war.
δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφασθαι λοιδορίας πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται
- 4 Om den winter zal de luiaard niet ploegen; daarom zal hij bedelen in den oogst, maar er zal niet zijn.
The hater of work will not do his ploughing because of the winter; so at the time of grain-cutting he will be requesting food and will get nothing.
ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται ὡσαύτως καὶ ὁ δανιζόμενος σίτον ἐν ἀμήτῳ
- 5 De raad in het hart eens mans is als diepe wateren; maar een man van verstand zal dien uithalen.
The purpose in the heart of a man is like deep water, but a man of good sense will get it out.
ὔδωρ βαθὴ βουλή ἐν καρδίᾳ ἀνδρὸς ἀνήρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν
- 6 Elk van de menigte der mensen roept zijn weldadigheid uit; maar wie zal een recht trouwen man vinden?
Most men make no secret of their kind acts: but where is a man of good faith to be seen?
μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὐρεῖν
- 7 De rechtvaardige wandelt steeds in zijn oprechtheid; welgelukzalig zijn zijn kinderen na hem.
An upright man goes on in his righteousness: happy are his children after him!
ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνῃ μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείπει
- 8 Een koning, zittende op den troon des gericht, verstroot alle kwaad met zijn ogen.
A king on the seat of judging puts to flight all evil with his eyes.
ὅταν βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρὸν
- 9 Wie kan zeggen: Ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van mijn zonde?
Who is able to say, I have made my heart clean, I am free from my sin?
τίς καυχῆσεται ἀγνήν ἔχειν τὴν καρδίαν ἢ τίς παρρησιάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁμαρτιῶν [9α] κακολογοῦντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄγονται σκότος [9β] μερίς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται [9ζ] μὴ εἴπῃς τείσομαι τὸν ἐχθρὸν ἀλλὰ ὑπόμεινον τὸν κύριον ἵνα σοι βοηθήσῃ
- 10 Tweeerlei weegsteen, tweeerlei efa is den HEERE een gruwel, ja die beide.
Unequal weights and unequal measures, they are all disgusting to the Lord.
στάθμιον μέγα καὶ μικρὸν καὶ μέτρα δισσά ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα
- 11 Een jongen zal ook door zijn handelingen zich bekend maken, of zijn werk zuiver, en of het recht zal wezen.
Even a child may be judged by his doings, if his work is free from sin and if it is right.
καὶ ὁ ποιῶν αὐτὰ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται νεανίσκος μετὰ ὀσίου καὶ εὐθεΐα ἢ ὁδὸς αὐτοῦ
- 12 Een horend oor, en een ziend oog heeft de HEERE gemaakt, ja, die beide.
The hearing ear and the seeing eye are equally the Lord's work.
οὓς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὄρᾳ κυρίου ἔργα καὶ ἀμφότερα
- 13 Heb den slaap niet lief, opdat gij niet arm wordt; open uw ogen, verzadig u met brood.
Do not be a lover of sleep, or you will become poor: keep your eyes open, and you will have bread enough.
μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν ἵνα μὴ ἐξαρθῆς διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσῃτι ἄρτων
- 23 Tweeerlei weegsteen is den HEERE een gruwel, en de bedriegelijke weegschaal is niet goed.
Unequal weights are disgusting to the Lord, and false scales are not good.
βδέλυγμα κυρίῳ δισσὸν στάθμιον καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ
- 24 De treden des mans zijn van den HEERE; hoe zou dan een mens zijn weg verstaan?
A man's steps are of the Lord; how then may a man have knowledge of his way?
παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ διαβήματα ἀνδρὶ θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσῃ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ

- 25 Het is een strik des mensen, dat hij het heilige verslindt, en na gedane geloften, onderzoek te doen.
It is a danger to a man to say without thought, It is holy, and, after taking his oaths, to be questioning if it is necessary to keep them.
παγίς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ἰδίων ἀγίασαι μετὰ γὰρ τὸ εὔξασθαι μετανοεῖν γίνεται
- 26 Een wijs koning verstrooit de goddelozen, en hij brengt het rad over hen.
A wise king puts evil-doers to flight, and makes their evil-doing come back on them.
λικμήτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφὸς καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν
- 27 De ziel des mensen is een lamp des HEEREN, doorzoekende al de binnenkamers des buiks.
The Lord keeps watch over the spirit of man, searching all the deepest parts of the body.
φῶς κυρίου πνοὴ ἀνθρώπων ὃς ἐρευνᾷ ταμίεια κοιλίας
- 28 Weldadigheid en waarheid bewaren den koning; en door weldadigheid ondersteunt hij zijn troon.
Mercy and good faith keep the king safe, and the seat of his power is based on upright acts.
ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βασιλεῖ καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ
- 29 Der jongelingen sieraad is hun kracht, en der ouden heerlijkheid is de grijsheid.
The glory of young men is their strength, and the honour of old men is their grey hairs.
κόσμος νεανίας σοφία δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολυαῖ
- 30 Gezwollen der wonde zijn in den boze een zuivering, mitsgaders de slagen van het binnenste des buiks.
By the wounds of the rod evil is taken away, and blows make clean the deepest parts of the body.
ὕπωμα καὶ συντρίμματα συναντᾷ κακοῖς πληγαὶ δὲ εἰς ταμίεια κοιλίας
- 1 Des konings hart is in de hand des HEEREN als waterbeken. Hij neigt het tot al wat Hij wil.
The king's heart in the hands of the Lord is like the water streams, and by him it is turned in any direction at his pleasure.
ὥσπερ ὀρμὴ ὕδατος οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ οὗ ἂν θέλων νεύσῃ ἐκεῖ ἐκκλινεν αὐτήν
- 2 Alle weg des mensen is recht in zijn ogen; maar de HEERE weegt de harten.
Every way of a man seems right to himself, but the Lord is the tester of hearts.
πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος κατευθύνει δὲ καρδίας κύριος
- 3 Gerechtigheid en recht te doen is bij den HEERE uitgelezen dan offer.
To do what is right and true is more pleasing to the Lord than an offering.
ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἶμα
- 4 Hoogheid der ogen, en trotsheid des harten, en de ploeging der goddelozen, zijn zonde.
A high look and a heart of pride, *** of the evil-doer is sin.
μεγαλόφρων ἐφ' ὕβρει θρασυκάρδιος λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτία
- 6 Te arbeiden om schatten met een valse tong, is een voortgedrevene ijdelheid dergenen, die den dood zoeken.
He who gets stores of wealth by a false tongue, is going after what is only breath, and searching for death.
ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσση ψευδεῖ μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας θανάτου
- 7 De verwoesting der goddelozen zal hen doorsnijden, omdat zij weigeren recht te doen.
By their violent acts the evil-doers will be pulled away, because they have no desire to do what is right.
ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ δίκαια
- 8 De weg des mensen is gans verkeerd en vreemd; maar het werk des zuiveren is recht.
Twisted is the way of him who is full of crime; but as for him whose heart is clean, his work is upright.
πρὸς τοὺς σκολιούς σκολιὰς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός ἀγνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ
- 9 Het is beter te wonen op een hoek van het dak, dan met een kijfachtige huisvrouw, en dat in een huis van gezelschap.
It is better to be living in an angle of the house-top, than with a bitter-tongued woman in a wide house.
κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου ἢ ἐν κεκονιαμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ

- 10 De ziel des goddelozen begeert het kwaad; zijn naaste krijgt geen genade in zijn ogen.
The desire of the evil-doer is fixed on evil: he has no kind feeling for his neighbour.
ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων
- 11 Als men den spotter straft, wordt de slechte wijs; en als men den wijze onderricht, neemt hij wetenschap aan.
When the man of pride undergoes punishment, the simple man gets wisdom; and by watching the wise he gets knowledge.
ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος συνίων δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν
- 12 De rechtvaardige let verstandelijk op des goddelozen huis, als God de goddelozen in het kwaad stort.
The Upright One, looking on the house of the evil-doer, lets sinners be overturned to their destruction.
συνίει δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν καὶ φανλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς
- 13 Die zijn oor stopt voor het geschrei des armen, die zal ook roepen, en niet verhoord worden.
He whose ears are stopped at the cry of the poor, will himself get no answer to his cry for help.
ὃς φράσσει τὰ ὄτα τοῦ μὴ ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων
- 14 Een gift in het verborgene houdt den toorn onder, en een geschenk in den schoot de sterke grimmigheid.
By a secret offering wrath is turned away, and the heat of angry feelings by money in the folds of the robe.
δόσις λάθριος ἀνατρέπει ὀργὰς δώρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν
- 15 Het is den rechtvaardige een blijdschap recht te doen; maar voor de werkers der ongerechtigheid is het verschrikking.
It is a joy to the good man to do right, but it is destruction to the workers of evil.
εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργους
- 16 Een mens, die van den weg des verstands afdwaalt, zal in de gemeente der doden rusten.
The wanderer from the way of knowledge will have his resting-place among the shades.
ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται
- 17 Die blijdschap liefheeft, die zal gebrek lijden; die wijn en olie liefheeft, zal niet rijk worden.
The lover of pleasure will be a poor man: the lover of wine and oil will not get wealth.
ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον
- 18 De goddeloze is een rantsoen voor de rechtvaardigen, en de trouweloze voor de oprechten.
The evil-doer will be given as a price for the life of the good man, and the worker of deceit in the place of the upright.
περικάθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος
- 19 Het is beter te wonen in een woest land, dan bij een zeer kijfachtige en toornige huisvrouw.
It is better to be living in a waste land, than with a bitter-tongued and angry woman.
κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν γῆ ἐρήμῳ ἢ μετὰ γυναῖκος μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου
- 20 In des wijzen woning is een gewenste schat, en olie; maar een zot mens verslindt zulks.
There is a store of great value in the house of the wise, but it is wasted by the foolish man.
θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν
- 21 Die rechtvaardigheid en weldadigheid najaagt, zal het leven, rechtvaardigheid en eer vinden.
He who goes after righteousness and mercy will get life, righteousness, and honour.
ὁδὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὐρήσει ζωὴν καὶ δόξαν
- 22 De wijze beklimt de stad der geweldigen, en werpt de sterkte huns vertrouwens neder.
A wise man goes up into the town of the strong ones, and overcomes its strength in which they put their faith.
πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σοφὸς καὶ καθεῖλεν τὸ ὀχύρωμα ἐφ' ᾧ ἐπεποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς
- 23 Die zijn mond en zijn tong bewaart, bewaart zijn ziel van benauwdheden.
He who keeps watch over his mouth and his tongue keeps his soul from troubles.
ὃς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

- 24 Die een hovaardig pocher is, zijn naam is spotter; hij gaat met hovaardige verbolgenheid te werk.
The man of pride, lifted up in soul, is named high-hearted; he is acting in an outburst of pride.
θρασύς και αὐθάδης και ἀλαζῶν λοιμὸς καλεῖται ὃς δὲ μνησικακεῖ παράνομος
- 25 De begeerte des luiaards zal hem doden, want zijn handen weigeren te werken.
The desire of the hater of work is death to him, for his hands will do no work.
ἐπιθυμία ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι
- 26 Den gansen dag begeert hij begeerlijke dingen; maar de rechtvaardige zal geven, en niet inhouden.
All the day the sinner goes after his desire: but the upright man gives freely, keeping nothing back.
ἀσεβῆς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακὰς ὃ δὲ δίκαιος ἐλεᾷ και οἰκτῖρει ἀφειδῶς
- 27 Het offer der goddelozen is een gruwel; hoeveel te meer, als zij het met een schandelijk voornemen brengen!
The offering of evil-doers is disgusting: how much more when they give it with an evil purpose!
θυσία ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ και γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς
- 28 Een leugenachtig getuige zal vergaan; en een man, die hoort, zal spreken tot overwinning.
A false witness will be cut off, ...
μάρτυς ψευδῆς ἀπολείται ἀνὴρ δὲ ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει
- 29 Een goddeloos man sterkt zich in zijn aangezicht; maar de oprechte, die maakt zijn weg vast.
The evil-doer makes his face hard, but as for the upright, he gives thought to his way.
ἀσεβῆς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπῳ ὃ δὲ εὐθῆς αὐτὸς συνίει τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ
- 30 Er is geen wijsheid, en er is geen verstand, en er is geen raad tegen den HEERE.
Wisdom and knowledge and wise suggestions are of no use against the Lord.
οὐκ ἔστιν σοφία οὐκ ἔστιν ἀνδρεία οὐκ ἔστιν βουλή πρὸς τὸν ἀσεβῆ
- 31 Het paard wordt bereid tegen den dag des strijds; maar de overwinning is des HEEREN.
The horse is made ready for the day of war, but power to overcome is from the Lord.
ἵππος ἐτοιμάζεται εἰς ἡμέραν πολέμου παρὰ δὲ κυρίου ἢ βοήθεια
- 1 De naam is uitgelezen dan grote rijkdom, de goede gunst dan zilver en dan goud.
A good name is more to be desired than great wealth, and to be respected is better than silver and gold.
αἰρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολὺς ὑπερ δὲ ἀργύριον και χρυσίον χάρις ἀγαθή
- 2 Rijken en armen ontmoeten elkander; de HEERE heeft hen allen gemaakt.
The man of wealth and the poor man come face to face: the Lord is the maker of them all.
πλούσιος και πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις ἀμφοτέρους δὲ ὁ κύριος ἐποίησεν
- 3 Een kloekzinnig mens ziet het kwaad, en verbergt zich; maar de slechten gaan henen door, en worden gestraft.
The sharp man sees the evil and takes cover: the simple go straight on and get into trouble.
πανούργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς παιδεύεται οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν
- 4 Het loon der nederigheid, met de vreze des HEEREN, is rijkdom, en eer, en leven.
The reward of a gentle spirit and the fear of the Lord is wealth and honour and life.
γενεὰ σοφίας φόβος κυρίου και πλοῦτος και δόξα και ζωὴ
- 5 Doornen en strikken, zijn in den weg des verkeerden; die zijn ziel bewaart, zal zich verre van die maken.
Thorns and nets are in the way of the twisted: he who keeps watch over his soul will be far from them.
τρίβολοι και παγίδες ἐν ὁδοῖς σκολιαῖς ὃ δὲ φυλάσσω τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν
- 7 De rijke heerst over de armen; en die ontleent, is des leners knecht.
The man of wealth has rule over the poor, and he who gets into debt is a servant to his creditor.
πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσιν και οἰκέται ἰδίοις δεσπότηις δανιοῦσιν

- 8 Die onrecht zaait, zal moeite maaien; en de roede zijner verbolgenheid zal een einde nemen.
By planting the seed of evil a man will get in the grain of sorrow, and the rod of his wrath will be broken.
ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακὰ πλῆγῃν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει [8a] ἄνδρα ἰλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ θεὸς ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει
- 9 Die goed van oog is, die zal gezegend worden; want hij heeft van zijn brood den armen gegeven.
He who is kind will have a blessing, for he gives of his bread to the poor.
ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκεν τῷ πτωχῷ [9a] νίκην καὶ τιμὴν περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων
- 10 Drijf den spotter uit, en het gekijf zal weggaan, en het geschil met de schande zal ophouden.
Send away the man of pride, and argument will go out; truly fighting and shame will come to an end.
ἐκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμὸν καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος ὅταν γὰρ καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ πάντας ἀτιμάζει
- 11 Die de reinheid des harten liefheeft, wiens lippen aangenaam zijn, diens vriend is de koning.
He whose heart is clean is dear to the Lord; for the grace of his lips the king will be his friend.
ἀγαπᾷ κύριος ὁσίας καρδίας δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι χεῖλεσιν ποιμαίνει βασιλεὺς
- 12 De ogen des HEEREN bewaren de wetenschap; maar de zaken des trouwelozen zal Hij omkeren.
The eyes of the Lord keep knowledge, but by him the acts of the false man will be overturned.
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ κυρίου διατηροῦσιν αἴσθησιν φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος
- 13 De luiaard zegt: Er is een leeuw buiten; ik mocht op het midden der straten gedood worden!
The hater of work says, There is a lion outside: I will be put to death in the streets.
προφασίζεται καὶ λέγει ὀκνηρὸς λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί
- 14 De mond der vreemde vrouwen is een diepe gracht; op welken de HEERE vergramd is, zal daarin vallen.
The mouth of strange women is a deep hole: he with whom the Lord is angry will go down into it.
βόθρος βαθὺς στόμα παρανόμου ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν [14a] εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σκολιᾶς καὶ κακῆς
- 15 De dwaasheid is in het hart des jongen gebonden; de roede der tucht zal ze verre van hem wegdoen.
Foolish ways are deep-seated in the heart of a child, but the rod of punishment will send them far from him.
ἄνοια ἐξῆπται καρδίας νέου ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ
- 16 Die den arme verdrukt, om het zijne te vermeerderen, en den rijke geeft, komt zekerlijk tot gebrek.
He who is cruel to the poor for the purpose of increasing his profit, and he who gives to the man of wealth, will only come to be in need.
ὁ συκοφαντῶν πένητα πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ δίδωσιν δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσοι
- 17 Neig uw oor, en hoor de woorden der wijzen, en stel uw hart tot mijn wetenschap;
Let your ear be bent down for hearing my words, and let your heart give thought to knowledge.
λόγοις σοφῶν παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον ἵνα γνῶς ὅτι καλοὶ εἰσιν
- 18 Want het is liefelijk, als gij die in uw binnenste bewaart; zij zullen samen op uw lippen gepast worden.
For it is a delight to keep them in your heart, to have them ready on your lips.
καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου εὐφρανουσίν σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χεῖλεσιν
- 19 Opdat uw vertrouwen op den HEERE zij, maak ik u die heden bekend; gij ook maak ze bekend.
So that your faith may be in the Lord, I have made them clear to you this day, even to you.
ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύριον ἢ ἐλπίς καὶ γνωρίση σοι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
- 20 Heb ik u niet heerlijke dingen geschreven van allerlei raad en wetenschap?
Have I not put in writing for you thirty sayings, with wise suggestions and knowledge,
καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρισσῶς εἰς βουλὴν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου

- 21 Om u bekend te maken de zekerheid van de redenen der waarheid; opdat gij de redenen der waarheid antwoorden moogt dengenen, die u zenden.
To make you see how certain are true words, so that you may give a true answer to those who put questions to you?
διδάσκω σὺν σε ἀληθῆ λόγων καὶ γινῶσιν ἀγαθὴν ὑπακοῦειν τοῦ ἀποκρίνεσθαι λόγους ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι
- 22 Berouf den arme niet, omdat hij arm is; en verbrijzel den ellendige niet in de poort.
Do not take away the property of the poor man because he is poor, or be cruel to the crushed ones when they come before the judge:
μὴ ἀποβιάζου πένητα πτωχὸς γάρ ἐστιν καὶ μὴ ἀτιμίας ἀσθενῆ ἐν πύλαις
- 23 Want de HEERE zal hun twistzaak twisten, en Hij zal dengenen, die hen beroven, de ziel roven.
For the Lord will give support to their cause, and take the life of those who take their goods.
ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσλον ψυχῆν
- 24 Vergezelschap u niet met een grammoedige, en ga niet om met een zeer grimmig man;
Do not be friends with a man who is given to wrath; do not go in the company of an angry man:
μὴ ἴσθι ἐταῖρος ἀνδρὶ θυμῶδει φίλω δὲ ὀργίλω μὴ συναυλίζου
- 25 Opdat gij zijn paden niet leert, en een strik over uw ziel haalt.
For fear of learning his ways and making a net ready for your soul.
μήποτε μάθης τῶν ὁδῶν αὐτοῦ καὶ λάβῃς βρόχους τῆ σῆ ψυχῆ
- 26 Wees niet onder degenen, die in de hand klappen, onder degenen, die voor schulden borg zijn.
Be not one of those who give their hands in an agreement, or of those who make themselves responsible for debts:
μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυρόμενος πρόσωπον
- 27 Zo gij niet hadt om te betalen, waarom zou men uw bed van onder u wegnemen?
If you have nothing with which to make payment, he will take away your bed from under you.
ἐὰν γὰρ μὴ ἔχῃς πόθεν ἀποτέσεως λήμψονται τὸ στρώμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου
- 28 Zet de oude palen niet terug, die uw vaderen gemaakt hebben.
Let not the old landmark be moved which your fathers have put in place.
μὴ μέταρτε ὄρια αἰῶνια ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου
- 29 Hebt gij een man gezien, die vaardig in zijn werk is? Hij zal voor het aangezicht der koningen gesteld worden; voor het aangezicht der ongeachte lieden zal hij niet gesteld worden.
Have you seen a man who is expert in his business? he will take his place before kings; his place will not be among low persons.
ὄρατικὸν ἄνδρα καὶ ὄξυν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι καὶ μὴ παρεστάναι ἀνδράσι νωθοῖς
- 1 Als gij aangezeten zult zijn om met een heerser te eten, zo zult gij scherpelijk letten op dengene, die voor uw aangezicht is.
When you take your seat at the feast with a ruler, give thought with care to what is before you;
ἐὰν καθίσῃς δεῖπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυναστῶν νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι
- 2 En zet een mes aan uw keel, indien gij een gulzig mens zijt;
And put a knife to your throat, if you have a strong desire for food.
καὶ ἐπιβάλλε τὴν χειρὰ σου εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρασκευάσαι
- 3 Laat u niet gelusten zijner smakelijke spijzen, want het is een leugenachtig brood.
Have no desire for his delicate food, for it is the bread of deceit.
εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ ταῦτα γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς
- 4 Vermoei u niet om rijk te worden; sta af van uw vernuft.
Take no care to get wealth; let there be an end to your desire for money.
μὴ παρεκτείνου πένης ὧν πλουσίω τῆ δὲ σῆ ἐννοίᾳ ἀπόσχου
- 5 Zult gij uw ogen laten vliegen op hetgeen niets is? Want het zal zich gewisselijk vleugelen maken gelijk een arend, die naar den hemel vliegt.
Are your eyes lifted up to it? it is gone: for wealth takes to itself wings, like an eagle in flight up to heaven.
ἐὰν ἐπιστήσης τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν οὐδαμοῦ φανεῖται κατεσκευάσαι γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ

- 6 Eet het brood niet desgenen, die boos is van oog, en wees niet belust op zijn smakelijke spijzen;
Do not take the food of him who has an evil eye, or have any desire for his delicate meat:
μὴ συνδεῖναι ἀνδρὶ βασκάνῳ μηδὲ ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ
- 7 Want gelijk hij bedacht heeft in zijn ziel, also zal hij tot u zeggen: Eet en drink! maar zijn hart is niet met u;
For as the thoughts of his heart are, so is he: Take food and drink, he says to you; but his heart is not with you.
ὄν τρόπον γὰρ εἶ τις καταπίοι τρίχα οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει
- 8 Uw bete, die gij gegeten hebt, zoudt gij uitspuwen; en gij zoudt uw liefelijke woorden verderven.
The food which you have taken will come up again, and your pleasing words will be wasted.
μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμὸν σου μετ' αὐτοῦ ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλοὺς
- 9 Spreek niet voor het oor van een zot, want hij zou het verstand uwer woorden verachten.
Say nothing in the hearing of a foolish man, for he will put no value on the wisdom of your words.
εἰς ὧτα ἄφρονος μηδὲν λέγε μήποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λόγους σου
- 10 Zet de oude palen niet terug; en kom op de akkers der wezen niet;
Do not let the landmark of the widow be moved, and do not go into the fields of those who have no father;
μὴ μεταθῆς ὄρια αἰώνια εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς
- 11 Want hun Verlosser is sterk; Die zal hun twistzaak tegen u twisten.
For their saviour is strong, and he will take up their cause against you.
ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταῖός ἐστιν καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ
- 12 Begeef uw hart tot de tucht, en uw oren tot de redenen der wetenschap.
Give your heart to teaching, and your ears to the words of knowledge.
δοῦς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου τὰ δὲ ὧτά σου ἐτοίμασον λόγοις αἰσθήσεως
- 13 Weer de tucht van den jongen niet; als gij hem met de roede zult slaan, zal hij niet sterven.
Do not keep back training from the child: for even if you give him blows with the rod, it will not be death to him.
μὴ ἀπόσχῃ νήπιον παιδεύειν ὅτι ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν ῥάβδῳ οὐ μὴ ἀποθάνῃ
- 14 Gij zult hem met de roede slaan, en zijn ziel van de hel redden.
Give him blows with the rod, and keep his soul safe from the underworld.
σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ
- 15 Mijn zoon! zo uw hart wijs is, mijn hart zal blijde zijn, ja, ik.
My son, if your heart becomes wise, I, even I, will be glad in heart;
οὐ ἐὰν σοφὴ γένηται σου ἡ καρδία εὐφρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν
- 16 En mijn nieren zullen van vreugde opspringen, als uw lippen billijkheden spreken zullen.
And my thoughts in me will be full of joy when your lips say right things.
καὶ ἐνδιατριπνεῖ λόγοις τὰ σὰ χεῖλη πρὸς τὰ ἐμὰ χεῖλη ἐὰν ὀρθὰ ὦσιν
- 17 Uw hart zij niet nijdig over de zondaren; maar zijt ten allen dage in de vreze des HEEREN.
Have no envy of sinners in your heart, but keep in the fear of the Lord all through the day;
μὴ ζηλοῦτω ἡ καρδία σου ἀμαρτωλοὺς ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν
- 18 Want zekerlijk, er is een beloning; en uw verwachting zal niet afgesneden worden.
For without doubt there is a future, and your hope will not be cut off.
ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτὰ ἔσται σοι ἔκγονα ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται
- 19 Hoor gij, mijn zoon! en word wijs, en richt uw hart op den weg.
Give ear, my son, and be wise, guiding your heart in the right way.
ἄκουε οὐκ ἐὰν σοφὸς γίνου καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας

- 20 Zijt niet onder de wijnzuipers, noch onder de vleesvreter;
Do not be among those who give themselves to wine-drinking, or among those who make themselves full with meat:
μη ἴσθι οἰνοπότης μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς
- 21 Want een zuiper en vraat zal arm worden; en de sluimering doet verscheurde klederen dragen.
For those who take delight in drink and feasting will come to be in need; and through love of sleep a man will be poorly clothed.
πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύσει καὶ ἐνδύσεται διερρηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης
- 22 Hoor naar uw vader, die u gewonnen heeft; en veracht uw moeder niet, als zij oud geworden is.
Give ear to your father whose child you are, and do not keep honour from your mother when she is old.
ἄκουε υἱέ πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέν σου ἡ μήτηρ
- 24 De vader des rechtvaardigen zal zich zeer verheugen; en die een wijzen zoon gewint, zal zich over hem verblijden.
The father of the upright man will be glad, and he who has a wise child will have joy because of him.
καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
- 25 Laat uw vader zich verblijden, ook uw moeder; en laat haar zich verheugen, die u gebaard heeft.
Let your father and your mother be glad, let her who gave you birth have joy.
εὐφραινέσθω ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοὶ καὶ χαίρετω ἡ τεκοῦσά σε
- 26 Mijn zoon! geef mij uw hart, en laat uw ogen mijn wegen bewaren.
My son, give me your heart, and let your eyes take delight in my ways.
δόξ μοι υἱέ σὴν καρδίαν οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρεῖτωσαν
- 27 Want een hoer is een diepe gracht, en een vreemde vrouw is een enge put.
For a loose woman is a deep hollow, and a strange woman is a narrow water-hole.
πιθὸς γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον
- 28 Ook loert zij als een rover; en zij vermenigvuldigt de trouwelozen onder de mensen.
Yes, she is waiting secretly like a beast for its food, and deceit by her is increased among men.
οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται
- 29 Bij wien is wee? bij wien och arme? bij wien gekijf? bij wien het beklag? bij wien wonden zonder oorzaak? bij wien de roodheid der ogen?
Who says, Oh! who says, Ah! who has violent arguments, who has grief, who has wounds without cause, whose eyes are dark?
τίνοι οὐαί τίνοι θόρυβος τίνοι κρίσις τίνοι ἀηδία καὶ λέσχει τίνοι συντριμμάτα διὰ κενῆς τίνος πέλειοι οἱ ὀφθαλμοί
- 30 Bij degenen, die bij den wijn vertoeven; bij degenen, die komen om gemengde drank na te zoeken.
Those who are seated late over the wine: those who go looking for mixed wine.
οὐ τῶν ἐγγρονιζόντων ἐν οἴνοις οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται
- 31 Zie den wijn niet aan, als hij zich rood vertoont, als hij in den beker zijn verve geeft, als hij recht opgaat;
Keep your eyes from looking on the wine when it is red, when its colour is bright in the cup, when it goes smoothly down:
μη μεθύσκεσθε οἶνον ἀλλὰ ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δίκαιοις καὶ ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις ἐὰν γὰρ εἰς τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῶς τοὺς ὀφθαλμούς σου ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος ὑπέρου
- 32 In zijn einde zal hij als een slang bijten, en steken als een adder.
In the end, its bite is like that of a snake, its wound like the wound of a poison-snake.
τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγὼς ἐκτείνεται καὶ ὥσπερ ὑπὸ κερᾶστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἰός
- 33 Uw ogen zullen naar vreemde vrouwen zien, en uw hart zal verkeerdheden spreken.
Your eyes will see strange things, and you will say twisted things.
οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὅταν ἴδωσιν ἀλλοτρίαν τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά
- 34 En gij zult zijn, gelijk een, die in het hart van de zee slaapt; en gelijk een, die in het opperste van den mast slaapt.
Yes, you will be like him who takes his rest on the sea, or on the top of a sail-support.
καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι

- 35 Men heeft mij geslagen, zult gij zeggen, ik ben niet ziek geweest; men heeft mij gebeukt, ik heb het niet gevoeld; wanneer zal ik opwaken? Ik zal hem nog meer zoeken!
They have overcome me, you will say, and I have no pain; they gave me blows without my feeling them: when will I be awake from my wine? I will go after it again.
 ἐρεῖς δὲ τύπτουσίν με καὶ οὐκ ἐπόνεσα καὶ ἐνέπαιζάν μοι ἐγὼ δὲ οὐκ ἤδειν πότε ὀρθρος ἔσται ἵνα ἐλθῶν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι
- 1 Zijt niet nijdig over de boze lieden, en laat u niet gelusten, om bij hen te zijn.
Have no envy for evil men, or any desire to be with them:
 οὐδέ μὴ ζηλώσης κακοῦς ἄνδρας μηδὲ ἐπιθυμήσης εἶναι μετ' αὐτῶν
- 2 Want hun hart bedenkt verwoesting, en hun lippen spreken moeite.
For the purposes of their hearts are destruction, and their lips are talking of trouble.
 ψεύδη γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν καὶ πόνους τὰ χεῖλη αὐτῶν λαλεῖ
- 3 Door wijsheid wordt een huis gebouwd, en door verstandigheid bevestigd;
The building of a house is by wisdom, and by reason it is made strong:
 μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται
- 4 En door wetenschap worden de binnenkameren vervuld met alle kostelijk en liefelijk goed.
And by knowledge its rooms are full of all dear and pleasing things.
 μετὰ αἰσθήσεως ἐπιμπλάται ταμίεια ἐκ παντὸς πλοῦτου τιμίου καὶ καλοῦ
- 5 Een wijs man is sterk; en een man van wetenschap maakt de kracht vast.
A wise man is strong; and a man of knowledge makes strength greater.
 κρείσσων σοφὸς ἰσχυροῦ καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου
- 6 Want door wijze raadsragen zult gij voor u den krijg voeren, en in de veelheid der raadgevers is de overwinning.
For by wise guiding you will overcome in war: and in a number of wise guides there is salvation.
 μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς
- 7 Alle wijsheid is voor den dwaze te hoog; hij zal in de poort zijn mond niet opendoen.
Wisdom is outside the power of the foolish: he keeps his mouth shut in the public place.
 σοφία καὶ ἔννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος κυρίου
- 8 Die denkt om kwaad te doen, dien zal men een meester van schandelijke verdichtselen noemen.
He whose purposes are bad will be named a man of evil designs.
 ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις ἀπαιδεύτοις συναπτᾷ θάνατος
- 9 De gedachte der dwaasheid is zonde; en een spotter is den mens een gruwel.
The purpose of the foolish is sin: and the hater of authority is disgusting to others.
 ἀποθνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῶ ἐμολυνθήσεται
- 10 Vertoon gij u slap ten dage uwer benauwdheid, uw kracht is nauw.
If you give way in the day of trouble, your strength is small.
 ἐν ἡμέρᾳ κακῆ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἕως ἂν ἐκλίπῃ
- 11 Red degenen, die ter dood gegrepen zijn; want zij wankelen ter doding, zo gij u onthoudt.
Be the saviour of those who are given up to death, and do not keep back help from those who are slipping to destruction.
 ῥῶσαι ἀγομένους εἰς θάνατον καὶ ἐκπρίου κτεινομένους μὴ φείση
- 12 Wanneer gij zegt: Ziet, wij weten dat niet; zal Hij, Die de harten weegt, dat niet merken? En Die uwe ziel gadeslaat, zal Hij het niet weten? Want Hij zal den mens vergelden naar zijn werk.
If you say, See, we had no knowledge of this: does not the tester of hearts give thought to it? and he who keeps your soul, has he no knowledge of it? and will he not give to every man the reward of his work?
 ἐὰν δὲ εἴπῃς οὐκ οἶδα τοῦτον γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει καὶ ὁ πλάσας πνοῆν πᾶσιν αὐτὸς οἶδεν πάντα ὡς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ

- 13 Eet honig, mijn zoon! want hij is goed, en honigzeem is zoet voor uw gehemelte.
My son, take honey, for it is good; and the flowing honey, which is sweet to your taste:
φάγε μέλι υἱέ ἀγαθὸν γὰρ κηρίον ἵνα γλυκανθῆ σου ὁ φάρυγξ
- 14 Zodatig is de kennis der wijsheid voor uw ziel; als gij ze vindt, zo zal er beloning wezen, en uw verwachting zal niet afgesneden worden.
So let your desire be for wisdom: if you have it, there will be a future, and your hope will not be cut off.
οὕτως αἰσθήση σοφίαν τῇ σῆ ψυχῇ ἐὰν γὰρ εὐρύης ἔσται καλῆ ἢ τελευτή σου καὶ ἐλπίς σε οὐκ ἐγκαταλείψει
- 15 Loer niet, o goddeloze! op de woning des rechtvaardigen; verwoest zijn legerplaats niet.
Do not keep a secret watch, O evil-doer, against the fields of the upright man, or send destruction on his resting-place:
μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῆ δικαίων μηδὲ ἀπατηθῆς χορτάσια κοιλίας
- 16 Want de rechtvaardige zal zevenmaal vallen, en opstaan; maar de goddelozen zullen in het kwaad nederstruikelen.
For an upright man, after falling seven times, will get up again: but trouble is the downfall of the evil.
ἐπτάκι γὰρ πεσεῖται ὁ δίκαιος καὶ ἀναστήσεται οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς
- 17 Verblijd u niet als uw vijand valt; en als hij nederstruikelt, laat uw hart zich niet verheugen;
Do not be glad at the fall of your hater, and let not your heart have joy at his downfall:
ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρὸς σου μὴ ἐπιχαρῆς αὐτῷ ἐν δὲ τῷ ὑποσκελισματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου
- 18 Opdat het de HEERE niet zie, en het kwaad zij in Zijn ogen en Hij Zijn toorn van hem afkere.
For fear that the Lord may see it, and it may be evil in his eyes, and his wrath may be turned away from him.
ὅτι ὄψεται κύριος καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ
- 19 Ontsteek u niet over de boosdoeners; zijt niet nijdig over de goddelozen.
Do not be troubled because of evil-doers, or have envy of sinners:
μὴ χεῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς μηδὲ ζήλου ἀμαρτωλοῦς
- 20 Want de kwade zal geen beloning hebben, de lamp der goddelozen zal uitgeblust worden.
For there will be no future for the evil man; the light of sinners will be put out.
οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πονηρῶν λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται
- 21 Mijn zoon! vrees den HEERE en den koning; vermeng u niet met hen, die naar verandering staan;
My son, go in fear of the Lord and the king: have nothing to do with those who are in high positions:
φοβοῦ τὸν θεόν υἱέ καὶ βασιλέα καὶ μηθετέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσης
- 22 Want hun verderf zal haastelijk ontstaan; en wie weet hun beider ondergang?
For their downfall will come suddenly; and who has knowledge of the destruction of those in high positions?
ἐξαίφνης γὰρ τεύσσονται τοὺς ἀσεβεῖς τὰς δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται [22a] λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτός ἔσται δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν [22β] μηδὲν ψευδὸς ἀπὸ γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω καὶ οὐδὲν ψευδὸς ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθῃ [22ξ] μάχαιρα γλώσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη ὅς δ' ἂν παραδοθῆ συντριβήσεται [22δ] ἐὰν γὰρ ὀξυνθῆ ὁ θυμὸς αὐτοῦ σὺν νεύροις ἀνθρώπου ἀναλίσκει [22ε] καὶ ὅστ' ἀνθρώπων κατατρώγει καὶ συγκαίει ὥσπερ φλόξ ὥστε ἄβρωτα εἶναι νεοσσοῖς ἀετῶν
- 23 Deze spreuken zijn ook van de wijzen. Het aangezicht in het gericht te kennen, is niet goed.
These are more sayings of the wise: To have respect for a person's position when judging is not good.
ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν
- 24 Die tot den goddeloze zegt: Gij zijt rechtvaardig; dien zullen de volken vervloeken, de natien zullen hem gram zijn.
He who says to the evil-doer, You are upright, will be cursed by peoples and hated by nations.
ὁ εἰπὼν τὸν ἀσεβῆ δίκαιός ἐστιν ἐπικατάρματος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη
- 25 Maar voor degenen, die hem bestraffen, zal liefelijkheid zijn; en de zegen des goeds zal op hem komen.
But those who say sharp words to him will have delight, and a blessing of good will come on them.
οἱ δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται ἐπ' αὐτούς δὲ ἤξει εὐλογία ἀγαθή

- 26 Men zal de lippen kussen desgenen, die rechte woorden antwoordt.
He gives a kiss with his lips who gives a right answer.
χείλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς
- 27 Beschik uw werk daarbuiten, en bereid het voor u op den akker, en bouw daarna uw huis.
Put your work in order outside, and make it ready in the field; and after that, see to the building of your house.
ἐτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ πορεύου κατόπισθέν μου καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου
- 28 Wees niet zonder oorzaak getuige tegen uw naaste; want zoudt gij verleiden met uw lip?
Do not be a violent witness against your neighbour, or let your lips say what is false.
μὴ ἴσθι ψευδῆς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην μηδὲ πλατύνου σοῖς χεῖλεσιν
- 29 Zeg niet: Gelijk als hij mij gedaan heeft, zo zal ik hem doen; ik zal een ieder vergelden naar zijn werk.
Say not, I will do to him as he has done to me; I will give the man the reward of his work.
μὴ εἴπῃς ὃν τρόπον ἐχρήσατό μοι χρῆσομαι αὐτῷ τείσομαι δὲ αὐτὸν ἃ με ἠδίκησεν
- 30 Ik ging voorbij den akker eens luiaards, en voorbij den wijngaard van een verstandeloos mens;
I went by the field of the hater of work, and by the vine-garden of the man without sense;
ὥσπερ γεώργιον ἀνήρ ἄφρων καὶ ὥσπερ ἀμπελῶν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν
- 31 En ziet, hij was gans opgeschoten van distelen; zijn gedaante was met netelen bedekt, en zijn stenen scheidsmuur was afgebroken.
And it was all full of thorns, and covered with waste plants, and its stone wall was broken down.
ἐὰν ἀφῆς αὐτὸν χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσει ὅλος καὶ γίνεται ἐκκλειμμένος οἱ δὲ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται
- 32 Als ik dat aanschouwde, nam ik het ter harte; ik zag het, en nam onderwijzing aan;
Then looking at it, I gave thought: I saw, and I got teaching from it.
ὑστερον ἐγὼ μετενόησα ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν
- 33 Een weinig slapens, een weinig sluimerens, en weinig handvouwens, al nederliggende;
A little sleep, a little rest, a little folding of the hands in sleep:
ὀλίγον νυστάζω ὀλίγον δὲ καθυπνῶ ὀλίγον δὲ ἐναγκαλιζομαι χερσίν στήθη
- 34 Zo zal uw armoede u overkomen, als een wandelaar, en uw velerlei gebrek als een gewapend man.
So loss will come on you like an outlaw, and your need like an armed man.
ἐὰν δὲ τοῦτο ποιῆς ἦξει προπορευομένη ἡ πενία σου καὶ ἡ ἐνδεΐα σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς
- 1 De woorden van Agur, den zoon van Jake; een last. De man spreekt tot Ithiel, tot Ithiel en Uchal.
The words of Agur, the son of Jakeh, from Massa. The man says: I am full of weariness, O God, I am full of weariness; O God, I have come to an end:
τοὺς ἔμοῦς λόγους υἱέ φοβήθητι καὶ δεξάμενος αὐτοὺς μετανόει τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσιν θεῷ καὶ παύομαι
- 2 Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand; en ik heb geen mensenverstand;
For I am more like a beast than any man, I have no power of reasoning like a man:
ἀφρονέστατος γάρ εἰμι πάντων ἀνθρώπων καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί
- 3 En ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend.
I have not got wisdom by teaching, so that I might have the knowledge of the Holy One.
θεὸς δεδίδαχέν με σοφίαν καὶ γνώσιν ἁγίων ἐγνώκα
- 4 Wie is ten hemel opgeklommen, en nedergedaald? Wie heeft den wind in Zijn vuisten verzameld? Wie heeft de wateren in een kleed gebonden? Wie heeft al de einden deraarde gesteld? Hoe is Zijn Naam, en hoe is de Naam Zijns Zoons, zo gij het weet?
Who has gone up to heaven and come down? who has taken the winds in his hands, imprisoning the waters in his robe? by whom have all the ends of the earth been fixed? what is his name, and what is his son's name, if you are able to say?
τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ τίς ἐκράτησεν πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς τί ὄνομα αὐτῷ ἢ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ ἵνα γνῶς

- 5 Alle rede Gods is doorlouterd; Hij is een Schild dengenegen, die op Hem betrouwen.
Every word of God is tested: he is a breastplate to those who put their faith in him.
πάντες λόγοι θεοῦ πεπυρωμένοι ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν
- 6 Doe niet tot Zijn woorden, opdat Hij u niet bestraffe, en gij leugenachtig bevonden wordt.
Make no addition to his words, or he will make clear your error, and you will be seen to be false.
μὴ προσθήῃς τοῖς λόγοις αὐτοῦ ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδοῦς γένη
- 7 Twee dingen heb ik van U begeerd, onthoud ze mij niet, eer ik sterve:
I have made request to you for two things; do not keep them from me before my death:
δύο αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με
- 8 Ijdelheid en leugentaal doe verre van mij; armoede of rijkdom geef mij niet; voed mij met het brood mijns bescheiden deels;
Put far from me all false and foolish things: do not give me great wealth or let me be in need, but give me only enough food:
μάταιον λόγον καὶ ψευδῆ μακράν μου ποιήσον πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μὴ μοι δῶς σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη
- 9 Opdat ik, zat zijnde, U dan niet verloochene, en zegge: Wie is de HEERE? of dat ik, verarmd zijnde, dan niet stele, en den Naam mijns Gods aantaste.
For fear that if I am full, I may be false to you and say, Who is the Lord? or if I am poor, I may become a thief, using the name of my God wrongly.
ἵνα μὴ πλησθεὶς ψευδοῦς γένομαι καὶ εἶπω τίς με ὄρῃ ἢ πενηθεὶς κλέψω καὶ ὁμώσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ
- 10 Achterklap niet van den knecht bij zijn heer, opdat hij u niet vloeke, en gij schuldig wordt.
Do not say evil of a servant to his master, or he will put a curse on you, and you will get into trouble.
μὴ παραδῶς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότης μήποτε καταράσῃται σε καὶ ἀφανισθῇς
- 11 Daar is een geslacht, dat zijn vader vervloekt, en zijn moeder niet zegent;
There is a generation who put a curse on their father, and do not give a blessing to their mother.
ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται τὴν δὲ μητέρα οὐκ εὐλογεῖ
- 12 Een geslacht, dat rein in zijn ogen is, en van zijn drek niet gewassen is;
There is a generation who seem to themselves to be free from sin, but are not washed from their unclean ways.
ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει τὴν δὲ ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιπεν
- 13 Een geslacht, welks ogen hoog zijn, en welks oogleden verheven zijn;
There is a generation, O how full of pride are their eyes! O how their brows are lifted up!
ἔκγονον κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει τοῖς δὲ βλεφάρους αὐτοῦ ἐπαίρεται
- 14 Een geslacht, welks tanden zwaarden, en welks baktanden messen zijn, om de ellendigen van de aarde en de nooddruftigen van onder de mensen te verteren.
There is a generation whose teeth are like swords, their strong teeth like knives, for the destruction of the poor from the earth, and of those who are in need from among men.
ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει καὶ τὰς μύλας τομίδας ὥστε ἀναλίσκειν καὶ κατεσθίειν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων
- 15 De bloedzuiger heeft twee dochters: Geef, geef! Deze drie dingen worden niet verzadigd; ja, vier zeggen niet: Het is genoeg!
The night-spirit has two daughters, Give, give. There are three things which are never full, even four which never say, Enough:
τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι καὶ αἱ τρεῖς αὐτὰ οὐκ ἐνεπιμπλασαν αὐτήν καὶ ἡ τετάρτη οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν ἰκανόν
- 16 Het graf, de gesloten baarmoeder, de aarde, die van water niet verzadigd wordt, en het vuur zegt niet: Het is genoeg!
The underworld, and the woman without a child; the earth which never has enough water, and the fire which never says, Enough.
ἄδης καὶ ἔρως γυναικὸς καὶ τάρταρος καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλαμένη ὕδατος καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἰπωσὶν ἄρκεῖ
- 17 Het oog, dat den vader bespot, of de gehoorzaamheid der moeder veracht, dat zullen de raven der beek uitpikken, en des arends jongen zullen het eten.
The eye which makes sport of a father, and sees no value in a mother when she is old will be rooted out by the ravens of the valley, and be food for the young eagles.
ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατρός καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός ἐκκόψαισαν αὐτόν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων καὶ καταφάγοισαν αὐτόν νεοσσοὶ ἀετῶν
- 18 Deze drie dingen zijn voor mij te wonderlijk, ja, vier, die ik niet weet:
There are three things, the wonder of which overcomes me, even four things outside my knowledge:
τρία δὲ ἐστὶν ἀδύνατά μοι νοῆσαι καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω

- 19 De weg eens arends in den hemel; de weg ener slang op een rotssteen; de weg van een schip in het hart der zee; en de weg eens mans bij een maagd.
The way of an eagle in the air; the way of a snake on a rock; the way of a ship in the heart of the sea; and the way of a man with a girl.
ἴχνη ἀετοῦ πετομένου καὶ ὁδοῦς ὄφeos ἐπὶ πέτρας καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορούσης καὶ ὁδοῦς ἀνδρὸς ἐν νεότητι
- 20 Alzo is de weg ener overspelige vrouw; zij eet en wist haar mond, en zegt: Ik heb geen ongerechtigheid gewrocht!
This is the way of a false wife; she takes food, and, cleaning her mouth, says, I have done no wrong.
τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος ἢ ὅταν πράξῃ ἀπονησαμένη οὐδὲν φησιν πεπραχέναι ἄτοπον
- 21 Om drie dingen ontroert zich de aarde, ja, om vier, die zij niet dragen kan:
For three things the earth is moved, and there are four which it will not put up with:
διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν
- 22 Om een knecht, als hij regeert; en een dwaas, als hij van brood verzadigd is;
A servant when he becomes a king; a man without sense when his wealth is increased;
ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ καὶ ἄφρων πλησθῇ σιτίων
- 23 Om een hatelijke vrouw, als zij getrouwd wordt; en een dienstmaagd, als zij erfgenaam is van haar vrouw.
A hated woman when she is married; and a servant-girl who takes the place of her master's wife.
καὶ οἰκέτις ἐὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν καὶ μισητὴ γυνὴ ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ
- 24 Deze vier zijn van de kleinste der aarde; doch dezelve zijn wijs, met wijsheid wel voorzien.
There are four things which are little on the earth, but they are very wise:
τέσσαρα δὲ ἐστὶν ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς ταῦτα δὲ ἐστὶν σοφώτερα τῶν σοφῶν
- 25 De mieren zijn een onsterk volk; evenwel bereiden zij in de zomer haar spijs.
The ants are a people not strong, but they put by a store of food in the summer;
οἱ μύρμηκες οἷς μὴ ἐστὶν ἰσχὺς καὶ ἐτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν
- 26 De konijnen zijn een machteloos volk; nochtans stellen zij hun huis in den rotssteen.
The conies are only a feeble people, but they make their houses in the rocks;
καὶ οἱ χοιρογύλλιοι ἔθνος οὐκ ἰσχυρόν οἱ ἐποίησαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους
- 27 De sprinkhanen hebben geen koning; nochtans gaan zij allen uit, zich verdelende in hopen.
The locusts have no king, but they all go out in bands;
ἀβασίλευτόν ἐστιν ἡ ἀκρις καὶ ἐκστρατεύει ἀφ' ἑνὸς κελεύσματος εὐτάκτως
- 28 De spinnekop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen.
You may take the lizard in your hands, but it is in kings' houses.
καὶ καλαβώτης χερσὶν ἐρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασιν βασιλέως
- 29 Deze drie maken een goeden tred; ja, vier zijn er, die een goeden gang maken;
There are three things whose steps are good to see, even four whose goings are fair:
τρία δὲ ἐστὶν ἃ εὐδόως πορεύεται καὶ τὸ τέταρτον ὃ καλῶς διαβαίνει
- 30 De oude leeuw geweldig onder de gedierten, die voor niemand zal wederkeren;
The lion, which is strongest among beasts, not turning from his way for any;
σκῦμος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ καταπτήσει κτήνος
- 31 Een windhond van goede lenden, of een bok; en een koning, die niet tegen te staan is.
The war-horse, and the he-goat, and the king when his army is with him.
καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὐψυχος καὶ τράγος ἠγούμενος αἰπολίου καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει
- 32 Zo gij dwaselijk gehandeld hebt, met u te verheffen, en zo gij kwaad bedacht hebt, de hand op den mond!
If you have done foolishly in lifting yourself up, or if you have had evil designs, put your hand over your mouth.
ἐὰν πρόη σεαυτὸν εἰς εὐφροσύνην καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης ἀτιμασθήσῃ

33 Want de drukking der melk brengt boter voort, en de drukking van den neus brengt bloed voort, en de drukking des toorns brengt twist voort. Spreuken 31

The shaking of milk makes butter, and the twisting of the nose makes blood come: so the forcing of wrath is a cause of fighting.

ἄμελγε γάλα καὶ ἔσται βούτυρον ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς μυκτῆρας ἐξελεύσεται αἷμα ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι

1 De woorden van de koning Lemuel; de last, maarmede zijn moeder hem onderwees.

The words of Lemuel, king of Massa: the teaching which he had from his mother.

οἱ ἔμοι λόγοι εἰρηνται ὑπὸ θεοῦ βασιλέως χρηματισμός ὃν ἐπαίδευσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ

2 Wat, o mijn zoon, en wat, o zoon mijns buiks? ja, wat, o zoon mijner geloften?

What am I to say to you, O Lemuel, my oldest son? and what, O son of my body? and what, O son of my oaths?

τί τέκνον τηρήσεις τί ῥήσεις θεοῦ πρωτογενές σοὶ λέγω υἱέ τί τέκνον ἐμῆς κοιλίας τί τέκνον ἐμῶν εὐχῶν

3 Geeft aan de vrouwen uw vermogen niet, noch uw wegen, om koningen te verdelgen.

Do not give your strength to women, or your ways to that which is the destruction of kings.

μὴ δῶς γυναῖξι σὸν πλοῦτον καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλίαν

4 Het komt den koningen niet toe, o Lemuel! het komt den koningen niet toe wijn te drinken, en den prinsen, sterken drank te begeren;

It is not for kings, O Lemuel, it is not for kings to take wine, or for rulers to say, Where is strong drink?

μετὰ βουλῆς πάντα ποιεῖ μετὰ βουλῆς οἰνοπότει οἱ δυνάσται θυμώδεις εἰσὶν οἶνον δὲ μὴ πινέτωσαν

5 Opdat hij niet drinke, en het gezette vergeete, en de rechtzaak van alle verdrukten verandere.

For fear that through drinking they may come to have no respect for the law, wrongly judging the cause of those who are in trouble.

ἵνα μὴ πίνοντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας καὶ ὀρθὰ κρίναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς

6 Geeft sterken drank dengene, die verloren gaat, en wijn dengenene, die bitterlijk bedroefd van ziel zijn;

Give strong drink to him who is near to destruction, and wine to him whose soul is bitter:

δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις καὶ οἶνον πίνειν τοῖς ἐν ὀδύναις

7 Dat hij drinke, en zijn armoede vergeete, en zijner moeite niet meer gedenke.

Let him have drink, and his need will go from his mind, and the memory of his trouble will be gone.

ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι

8 Open uw mond voor den stomme, voor de rechtzaak van allen, die omkomen zouden.

Let your mouth be open for those who have no voice, in the cause of those who are ready for death.

ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ καὶ κρίνε πάντας ὑγιῶς

9 Open uw mond; oordeel gerechtelijk, en doe den verdrukten en nooddruftige recht.

Let your mouth be open, judging rightly, and give right decisions in the cause of the poor and those in need.

ἄνοιγε σὸν στόμα καὶ κρίνε δικαίως διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ

10 Aleph. Wie zal een deugdelyke huisvrouw vinden? Want haar waardij is verre boven de robijnen.

Who may make discovery of a woman of virtue? For her price is much higher than jewels.

γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὐρήσει τιμιωτέρα δὲ ἔστιν λίθων πολυτελῶν ἢ τοιαύτη

11 Beth. Het hart haars heren vertrouwt op haar, zodat hem geen goed zal ontbreken.

The heart of her husband has faith in her, and he will have profit in full measure.

θαρσεῖ ἐπ' αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἡ τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει

12 Gimel. Zij doet hem goed en geen kwaad, al de dagen haars levens.

She does him good and not evil all the days of her life.

ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον

13 Daleth. Zij zoekt wol en vlas, en werkt met lust harer handen.

She gets wool and linen, working at the business of her hands.

μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὐχρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς

- 14 He. Zij is als de schepen eens koopmans; zij doet haar brood van verre komen.
She is like the trading-ships, getting food from far away.
ἐγένετο ὡσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν συνάγει δὲ αὕτη τὸν βίον
- 15 Vau. En zij staat op, als het nog nacht is, en geeft haar huis spijs, en haar dienstmaagden het bescheiden deel.
She gets up while it is still night, and gives meat to her family, and their food to her servant-girls.
καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν καὶ ἔδωκεν βρώματα τῷ οἴκῳ καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίαις
- 16 Zain. Zij denkt om een akker, en krijgt hem; van de vrucht harer handen plant zij een wijngaard.
After looking at a field with care, she gets it for a price, planting a vine-garden with the profit of her work.
θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσεν κτῆμα
- 17 Cheth. Zij gordt haar lenden met kracht, en zij versterkt haar armen.
She puts a band of strength round her, and makes her arms strong.
ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὀσφὸν αὐτῆς ἤρεισεν τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον
- 18 Teth. Zij smaakt, dat haar koophandel goed is; haar lamp gaat des nachts niet uit.
She sees that her marketing is of profit to her: her light does not go out by night.
ἐγεύσατο ὅτι καλὸν ἔστιν τὸ ἐργάζεσθαι καὶ οὐκ ἀποσβέννεται ὅλην τὴν νύκτα ὁ λύχνος αὐτῆς
- 19 Jod. Zij steekt haar handen uit naar de spil, en haar handpalmen vatten den spinrok.
She puts her hands to the cloth-working rod, and her fingers take the wheel.
τοὺς πῆγεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον
- 20 Caph. Zij breidt haar handpalm uit tot den ellendige; en zij steekt haar handen uit tot den nooddruftige.
Her hands are stretched out to the poor; yes, she is open-handed to those who are in need.
χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξεν πένητι καρπὸν δὲ ἐξέτεινεν πτωχῷ
- 21 Lamed. Zij vreest voor haar huis niet vanwege de sneeuw; want haar ganse huis is met dubbele klederen gekleed.
She has no fear of the snow for her family, for all those in her house are clothed in red.
οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὅταν που χρονίῃ πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδιδύσκονται
- 22 Mem. Zij maakt voor zich tapijtsieraad; haar kleding is fijn linnen en purper.
She makes for herself cushions of needlework; her clothing is fair linen and purple.
δισσὰς χλαίνας ἐποίησεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα
- 23 Nun. Haar man is bekend in de poorten, als hij zit met de oudsten des lands.
Her husband is a man of note in the public place, when he takes his seat among the responsible men of the land.
περιβλεπτος δὲ γίνεται ἐν πόλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς
- 24 Samech. Zij maakt fijn lijnwaad en verkoopt het; en zij levert den koopman gordelen.
She makes linen robes and gets a price for them, and traders take her cloth bands for a price.
σινδόνας ἐποίησεν καὶ ἀπέδοτο περιζώματα δὲ τοῖς χαναναίοις
- 25 Ain. Sterkte en heerlijkheid zijn haar kleding; en zij lacht over den nakomenden dag.
Strength and self-respect are her clothing; she is facing the future with a smile.
στόμα αὐτῆς διήνοιξεν προσεχόντως καὶ ἐννόμως καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσει αὐτῆς
- 26 Pe. Zij doet haar mond open met wijsheid; en op haar tong is leer der goeddadigheid.
Her mouth is open to give out wisdom, and the law of mercy is on her tongue.
ἰσχὸν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις
- 27 Tsade. Zij beschouwt de gangen van haar huis; en het brood der luiheid eet zij niet.
She gives attention to the ways of her family, she does not take her food without working for it.
στεγναὶ διατριβαὶ οἴκου αὐτῆς σίτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγεν

- 28 Koph. Haar kinderen staan op, en roemen haar welgelukzalig; ook haar man, en hij prijst haar, zeggende:
Her children get up and give her honour, and her husband gives her praise, saying,
τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσιμος ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἀνέστησεν τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἐπλούτησαν καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐτήν
- 29 Resch. Vele dochteren hebben deugdelijke gehandeld; maar gij gaat die allen te boven.
Unnumbered women have done well, but you are better than all of them.
πολλὰι θυγατέρες ἐκτίσαντο πλοῦτον πολλὰι ἐποίησαν δυνατὰ σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας
- 30 Schin. De bevalligheid is bedrog, en de schoonheid ijdelheid; maar een vrouw, die den HEERE vreest, die zal geprezen worden.
Fair looks are a deceit, and a beautiful form is of no value; but a woman who has the fear of the Lord is to be praised.
ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται φόβον δὲ κυρίου αὕτη αἰνεῖτω
- 1 De woorden van den prediker, den zoon van David, den koning te Jeruzalem.
The words of the Preacher, the son of David, king in Jerusalem.
ῥήματα ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ δαυὶδ βασιλέως ἰσραὴλ ἐν ἱερουσαλημ
- 2 Ijdelheid der ijdelheden, zegt de prediker; ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid.
All is to no purpose, said the Preacher, all the ways of man are to no purpose.
ματαιότης ματαιοτήτων εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής ματαιότης ματαιοτήτων τὰ πάντα ματαιότης
- 3 Wat voordeel heeft de mens van al zijn arbeid, dien hij arbeidt onder de zon?
What is a man profited by all his work which he does under the sun?
τίς περισσεία τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον
- 4 Het ene geslacht gaat, en het andere geslacht komt; maar de aarde staat in der eeuwigheid.
One generation goes and another comes; but the earth is for ever.
γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν αἰῶνα ἔστηκεν
- 5 Ook rijst de zon op, en de zon gaat onder, en zij hijgt naar haar plaats, waar zij oprees.
The sun comes up and the sun goes down, and goes quickly back to the place where he came up.
καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἔλκει
- 6 Zij gaat naar het zuiden, en zij gaat om naar het noorden; de wind gaat steeds omgaande, en de wind keert weder tot zijn omgangen.
The wind goes to the south, turning back again to the north; circling round for ever.
ἀνατέλλων αὐτὸς ἐκεῖ πορεύεται πρὸς νότον καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν κυκλοῖ κυκλῶν πορεύεται τὸ πνεῦμα καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα
- 7 Al de beken gaan in de zee, nochtans wordt de zee niet vol; naar de plaats, waar de beken heengaan, derwaarts gaande keren zij weder.
All the rivers go down to the sea, but the sea is not full; to the place where the rivers go, there they go again.
πάντες οἱ χεῖμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔσται ἐμπιπλαμένη εἰς τόπον οὗ οἱ χεῖμαρροι πορεύονται ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσιν τοῦ πορευθῆναι
- 8 Al deze dingen worden zo moede, dat het niemand zou kunnen uitspreken; het oog wordt niet verzadigd met zien; en het oor wordt niet vervuld van horen.
All things are full of weariness; man may not give their story: the eye has never enough of its seeing, or the ear of its hearing.
πάντες οἱ λόγοι ἔγκοποι οὐ δύνησεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν καὶ οὐκ ἐμπληθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν καὶ οὐ πληρωθήσεται οὖς ἀπὸ ἀκροάσεως
- 9 Hetgeen er geweest is, hetzelfde zal er zijn, en hetgeen er gedaan is, hetzelfde zal er gedaan worden; zodat er niets nieuws is onder de zon.
That which has been, is that which is to be, and that which has been done, is that which will be done, and there is no new thing under the sun.
τί τὸ γεγονός αὐτὸ τὸ γενησόμενον καὶ τί τὸ πεποιημένον αὐτὸ τὸ ποιηθόμενον καὶ οὐκ ἔστιν πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον
- 10 Is er enig ding, waarvan men zou kunnen zeggen: Ziet dat, het is nieuw? Het is alreeds geweest in de eeuwen, die voor ons geweest zijn.
Is there anything of which men say, See, this is new? It has been in the old time which was before us.
ὅς λαλήσει καὶ ἐρεῖ ἰδὲ τοῦτο καινόν ἐστιν ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἐμπροσθεν ἡμῶν
- 11 Er is geen gedachtenis van de voorgaande dingen; en van de navolgende dingen, die zijn zullen, van dezelve zal ook geen gedachtenis zijn bij degenen, die namaals wezenzullen.
There is no memory of those who have gone before, and of those who come after there will be no memory for those who are still to come after them.
οὐκ ἔστιν μνήμη τοῖς πρώτοις καὶ γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις οὐκ ἔσται αὐτοῖς μνήμη μετὰ τῶν γενησομένων εἰς τὴν ἐσχάτην

- 12 Ik, prediker, was koning over Israel te Jeruzalem.
I, the Preacher, was king over Israel in Jerusalem.
ἐγὼ ἐκκλησιαστῆς ἐγενόμην βασιλεὺς ἐπὶ ἰσραηλ ἐν ἱερουσαλημ
- 13 En ik begaf mijn hart om met wijsheid te onderzoeken, en na te speuren al wat er geschiedt onder den hemel. Deze moeilijke bezigheid heeft God den kinderen der mensengegeven, om zich daarin te bekommeren.
And I gave my heart to searching out in wisdom all things which are done under heaven: it is a hard thing which God has put on the sons of men to do.
καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν ὅτι περισπασμὸν πονηρὸν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ
- 14 Ik zag al de werken aan, die onder de zon geschieden; en ziet, het was al ijdelheid en kwelling des geestes.
I have seen all the works which are done under the sun; all is to no purpose, and desire for wind.
εἶδον σὺν πάντα τὰ ποιήματα τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος
- 15 Het kromme kan niet recht gemaakt worden; en hetgeen ontbreekt, kan niet geteld worden.
That which is bent may not be made straight, and that which is not there may not be numbered.
διεστραμμένον οὐ δυνήσεται τοῦ ἐπικοσμηθῆναι καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται τοῦ ἀριθμηθῆναι
- 16 Ik sprak met mijn hart, zeggende: Zie, ik heb wijsheid vergroot en vermeerderd, boven allen, die voor mij te Jeruzalem geweest zijn; en mijn hart heeft veel wijsheid en wetenschap gezien.
I said to my heart, See, I have become great and am increased in wisdom more than any who were before me in Jerusalem--yes, my heart has seen much wisdom and knowledge.
ἐλάλησα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου τῷ λέγειν ἐγὼ ἰδοὺ ἐμεγαλύνθην καὶ προσέθηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν οἱ ἐγένοντο ἔμπροσθέν μου ἐν ἱερουσαλημ καὶ καρδία μου εἶδεν πολλά σοφίαν καὶ γνῶσιν
- 17 En ik begaf mijn hart om wijsheid en wetenschap te weten, onzinnigheden en dwaasheid; ik ben gewaar geworden, dat ook dit een kwelling des geestes is.
And I gave my heart to getting knowledge of wisdom, and of the ways of the foolish. And I saw that this again was desire for wind.
καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην ἕργων ὅτι καὶ γε τοῦτ' ἔστιν προαίρεσις πνεύματος
- 1 Ik zeide in mijn hart: Nu, welaan, ik zal u beproeven door vreugde; derhalve zie het goede aan; maar zie, ook dat was ijdelheid.
I said in my heart, I will give you joy for a test; so take your pleasure--but it was to no purpose.
εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου δεῦρο δὴ πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἰδὲ ἐν ἀγαθῷ καὶ ἰδοὺ καὶ γε τοῦτο ματαιότης
- 2 Tot het lachen zeide ik: Gij zijt onzinnig, en tot de vreugde: Wat maakt deze?
Of laughing I said, It is foolish; and of joy--What use is it?
τῷ γέλωτι εἶπα περιφορὰν καὶ τῇ εὐφροσύνῃ τί τοῦτο ποιεῖς
- 3 Ik heb in mijn hart nagespeurd, om mijn vlees op te houden in den wijn, (nochtans leidende mijn hart in wijsheid) en om de dwaasheid vast te houden, totdat ik zou zien wat den kinderen der mensen het best ware, dat zij doen zouden onder den hemel, gedurende het getal der dagen huns levens.
I made a search with my heart to give pleasure to my flesh with wine, still guiding my heart with wisdom, and to go after foolish things, so that I might see what was good for the sons of men to do under the heavens all the days of their life.
κατεσκεψάμην ἐν καρδίᾳ μου τοῦ ἐλκύσαι εἰς οἶνον τὴν σάρκα μου καὶ καρδία μου ὠδήγησεν ἐν σοφίᾳ καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' ἀφροσύνη ἕως οὗ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου ὃ ποιήσω σὺν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν
- 4 Ik maakte mij grote werken, ik bouwde mij huizen, ik plantte mij wijngaarden.
I undertook great works, building myself houses and planting vine-gardens.
ἐμεγάλυνα ποιήμᾳ μου ὀικοδόμησά μοι οἴκους ἐφύτευσά μοι ἀμπελώνας
- 5 Ik maakte mij hoven en lusthoven, en ik plantte bomen in dezelve, van allerlei vrucht.
I made myself gardens and fruit gardens, planting in them fruit-trees of all sorts.
ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους καὶ ἐφύτευσά ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ
- 6 Ik maakte mij vijvers van wateren, om daarmee te bewateren het woud, dat met bomen groende.
I made pools to give water for the woods with their young trees.
ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὑδάτων τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα

- 7 Ik kreeg knechten en maagden, en ik had kinderen des huizes; ook had ik een groot bezit van runderen en schapen, meer dan allen, die voor mij te Jeruzalem geweest waren.
I got men-servants and women-servants, and they gave birth to sons and daughters in my house. I had great wealth of herds and flocks, more than all who were in Jerusalem before me.
ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι καὶ γε κτήσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλή ἐγένετό μοι ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθέν μου ἐν ἱερουσαλημ
- 8 Ik vergaderde mij ook zilver en goud, en kleynoden der koningen en der landschappen; ik bestelde mij zangers en zangeressen, en wellustigheden der mensenkinderen, snarenspeel, ja, allerlei snarenspeel.
I got together silver and gold and the wealth of kings and of countries. I got makers of song, male and female; and the delights of the sons of men--girls of all sorts to be my brides.
συνήγαγόν μοι καὶ γε ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν ἐποίησά μοι ἄδοντας καὶ ἄδούσας καὶ ἐντροφήματα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας
- 9 En ik werd groot, en nam toe, meer dan iemand, die voor mij te Jeruzalem geweest was; ook bleef mijn wijsheid mij bij.
And I became great; increasing more than all who had been before me in Jerusalem, and my wisdom was still with me.
καὶ ἐμεγαλύνθη καὶ προσέθηκα παρὰ πάντας τοὺς γενομένους ἔμπροσθέν μου ἐν ἱερουσαλημ καὶ γε σοφία μου ἐστάθη μοι
- 10 En al wat mijn ogen begeerden, dat ontrok ik hun niet; ik wederhield mijn hart niet van enige blijdschap, maar mijn hart was verblijd vanwege al mijn arbeid; en dit was mijn deelvan al mijn arbeid.
And nothing which was desired by my eyes did I keep from them; I did not keep any joy from my heart, because my heart took pleasure in all my work, and this was my reward.
καὶ πᾶν ὃ ἤτησαν οἱ ὀφθαλμοὶ μου οὐχ ὑφέλλον ἀπ' αὐτῶν οὐκ ἀτεκώλυσα τὴν καρδίαν μου ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης ὅτι καρδιά μου εὐφράνθη ἐν παντί μόχθῳ μου καὶ τοῦτο ἐγένετο μερίς μου ἀπὸ παντὸς μόχθου μου
- 11 Toen wendde ik mij tot al mijn werken, die mijn handen gemaakt hadden, en tot den arbeid, dien ik werkende gearbeid had; ziet, het was al ijdelheid en kwelling des geestes, endaar in was geen voordeel onder de zon.
Then I saw all the works which my hands had made, and everything I had been working to do; and I saw that all was to no purpose and desire for wind, and there was no profit under the sun.
καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσιν ποιήμασιν μου οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου καὶ ἐν μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος καὶ οὐκ ἔστιν περισσεῖα ὑπὸ τὸν ἥλιον
- 12 Daarna wendde ik mij, om te zien wijsheid, ook onzinnigheden en dwaasheid; want hoe zou een mens, die den koning nakomen zal, doen hetgeen alrede gedaan is?
And I went again in search of wisdom and of foolish ways. What may the man do who comes after the king? The thing which he has done before.
καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ περιφορὰν καὶ ἄφροσύνην ὅτι τίς ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλής τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν
- 13 Toen zag ik, dat de wijsheid uitnemendheid heeft boven de dwaasheid, gelijk het licht uitnemendheid heeft boven de duisternis.
Then I saw that wisdom is better than foolish ways--as the light is better than the dark.
καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ἔστιν περισσεῖα τῆ σοφία ὑπὲρ τὴν ἄφροσύνην ὡς περισσεῖα τοῦ φωτὸς ὑπὲρ τὸ σκότος
- 14 De ogen des wijzen zijn in zijn hoofd, maar de zot wandelt in de duisternis. Toen bemerkte ik ook, dat enerlei geval hun allen bejegent.
The wise man's eyes are in his head, but the foolish man goes walking in the dark; but still I saw that the same event comes to them all.
τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ καὶ ὁ ἄφρων ἐν σκότει πορεύεται καὶ ἔγνω καὶ ἐγὼ ὅτι συνάντημα ἐν συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς
- 15 Dies zeide ik in mijn hart: Gelijk het den dwaze bejegent, zal het ook mijzelf bejegenen; waarom heb ik dan toen meer naar wijsheid gestaan? Toen sprak ik in mijn hart, datook hetzelfde ijdelheid was.
Then said I in my heart: As it comes to the foolish man, so will it come to me; so why have I been wise overmuch? Then I said in my heart: This again is to no purpose.
καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρονος καὶ γε ἐμοὶ συναντήσεται μοι καὶ ἵνα τί ἐσοφισάμην ἐγὼ τότε περισσὸν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου διότι ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης
- 16 Want er zal in eeuwigheid niet meer gedachtenis van een wijze, dan van een dwaas zijn; aangezien hetgeen nu is, in de toekomstige dagen allemaal vergeten wordt; en hoesterft de wijze met den zot?
Of the wise man, as of the foolish man, there is no memory for ever, seeing that those who now are will have gone from memory in the days to come. See how death comes to the wise as to the foolish!
ὅτι οὐκ ἔστιν μνήμη τοῦ σοφοῦ μετὰ τοῦ ἄφρονος εἰς αἰῶνα καθότι ἴδη αἱ ἡμέραι αἱ ἐρχόμεναι τὰ πάντα ἐπελήσθη καὶ πῶς ἀποθάνεται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος
- 17 Daarom haatte ik dit leven, want dit werk dacht mij kwaad, dat onder de zon geschiedt; want het is al ijdelheid en kwelling des geestes.
So I was hating life, because everything under the sun was evil to me: all is to no purpose and desire for wind.
καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωὴν ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμὲ τὸ ποιῆμα τὸ πεποιμημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος
- 18 Ik haatte ook al mijn arbeid, dien ik bearbeid had onder de zon, dat ik dien zou achterlaten aan een mens, die na mij wezen zal.
Hate had I for all my work which I had done, because the man who comes after me will have its fruits.
καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σὺν πάντα μόχθῳ μου ὃν ἐγὼ μόχθῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι ἀφίω αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινομένῳ μετ' ἐμέ

- 19 Want wie weet, of hij wijs zal zijn, of dwaas? Evenwel zal hij heersen over al mijn arbeid, dien ik bearbeit heb en dien ik wijselijk beleid heb onder de zon. Dat is ook ijdelheid.
And who is to say if that man will be wise or foolish? But he will have power over all my work which I have done and in which I have been wise under the sun. This again is to no purpose.
 και τίς οἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων καὶ ἐξουσιάζεται ἐν παντὶ μόχθῳ μου ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ γε τοῦτο ματαιότης
- 20 Daarom keerde ik mij om, om mijn hart te doen wanhopen over al den arbeid, dien ik bearbeit heb onder de zon.
So my mind was turned to grief for all the trouble I had taken and all my wisdom under the sun.
 και ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τῇ καρδίᾳ μου ἐπὶ παντὶ τῷ μόχθῳ ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον
- 21 Want er is een mens, wiens arbeid in wijsheid, en in wetenschap, en in geschikkelijkheid is; nochtans zal hij die overgeven tot zijn deel, aan een mens, die daaraan niet gearbeidheeft. Dit is ook ijdelheid en een groot kwaad.
Because there is a man whose work has been done with wisdom, with knowledge, and with an expert hand; but one who has done nothing for it will have it for his heritage. This again is to no purpose and a great evil.
 ὅτι ἔστιν ἄνθρωπος οὗ μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ καὶ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ πονηρία μεγάλη
- 22 Wat heeft toch die mens van al zijn arbeid, en van de kwellingen zijns harten, dien hij is bearbeitende onder de zon?
What does a man get for all his work, and for the weight of care with which he has done his work under the sun?
 ὅτι τί γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ ᾧ αὐτὸς μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον
- 23 Want al zijn dagen zijn smarten, en zijn bezigheid is verdriet; zelfs des nachts rust zijn hart niet. Datzelve is ook ijdelheid.
All his days are sorrow, and his work is full of grief. Even in the night his heart has no rest. This again is to no purpose.
 ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ καὶ γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ γε τοῦτο ματαιότης ἐστίν
- 24 Is het dan niet goed voor den mens, dat hij ete en drinke, en dat hij zijn ziel het goede doe genieten in zijn arbeid? Ik heb ook gezien, dat zulks van de hand Gods is.
There is nothing better for a man than taking meat and drink, and having delight in his work. This again I saw was from the hand of God.
 οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν ἀνθρώπῳ ὃ φάγεται καὶ ὃ πίεται καὶ ὃ δείξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ καὶ γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστίν
- 25 (Want wie zou er van eten, of wie zou zich daartoe haasten, meer dan ik zelf?)
Who may take food or have pleasure without him?
 ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς φείσεται πάρεξ αὐτοῦ
- 26 Want Hij geeft wijsheid, en wetenschap, en vreugde den mens, die goed is voor Zijn aangezicht; maar den zondaar geeft Hij bezigheid om te verzamelen en te vergaderen, opdatHij het geve dien, die goed is voor Gods aangezicht. Dit is ook ijdelheid en kwelling des geestes.
To the man with whom he is pleased, God gives wisdom and knowledge and joy; but to the sinner he gives the work of getting goods together and storing up wealth, to give to him in whom God has pleasure. This again is to no purpose and desire for wind.
 ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκεν σοφίαν καὶ γνώσιν καὶ εὐφροσύνην καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκεν περισπασμὸν τοῦ προσθεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίσεις πνεύματος
- 1 Alles heeft een bestemden tijd, en alle voornemen onder den hemel heeft zijn tijd.
For everything there is a fixed time, and a time for every business under the sun.
 τοῖς πᾶσιν χρόνος καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν
- 2 Er is een tijd om geboren te worden, en een tijd om te sterven; een tijd om te planten, en een tijd om het geplante uit te roeien;
A time for birth and a time for death; a time for planting and a time for uprooting;
 καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκτίλαι πεφυτευμένον
- 3 Een tijd om om te doden, en een tijd om te genezen; een tijd om af te breken, en een tijd om te bouwen;
A time to put to death and a time to make well; a time for pulling down and a time for building up;
 καιρὸς τοῦ ἀποκτείνειν καὶ καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι
- 4 Een tijd om te wenen, en een tijd om te lachen; een tijd om te kermen, en een tijd om op te springen;
A time for weeping and a time for laughing; a time for sorrow and a time for dancing;
 καιρὸς τοῦ κλαῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ γελᾶσαι καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι

- 5 Een tijd om stenen weg te werpen, en een tijd om stenen te vergaderen; een tijd om te omhelzen, en een tijd om verre te zijn van omhelzen;
A time to take stones away and a time to get stones together; a time for kissing and a time to keep from kissing;
 καιρός τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρός τοῦ συναγαγεῖν λίθους καιρός τοῦ περιλαβεῖν καὶ καιρός τοῦ μακρυνθῆναι ἀπὸ περιλήψεως
- 6 Een tijd om te zoeken, en een tijd om verloren te laten gaan; een tijd om te bewaren, en een tijd om weg te werpen;
A time for search and a time for loss; a time to keep and a time to give away;
 καιρός τοῦ ζητῆσαι καὶ καιρός τοῦ ἀπολέσαι καιρός τοῦ φυλάξαι καὶ καιρός τοῦ ἐκβαλεῖν
- 7 Een tijd om te scheuren, en een tijd om toe te naaien; een tijd om te zwijgen, en een tijd om te spreken;
A time for undoing and a time for stitching; a time for keeping quiet and a time for talk;
 καιρός τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρός τοῦ ῥάψαι καιρός τοῦ σιγᾶν καὶ καιρός τοῦ λαλεῖν
- 8 Een tijd om lief te hebben, en een tijd om te haten; een tijd van oorlog, en een tijd van vrede.
A time for love and a time for hate; a time for war and a time for peace.
 καιρός τοῦ φιλεῖν καὶ καιρός τοῦ μισῆσαι καιρός πολέμου καὶ καιρός εἰρήνης
- 9 Wat voordeel heeft hij, die werkt, van hetgeen hij arbeitet?
What profit has the worker in the work which he does?
 τίς περισσεία τοῦ ποιῶντος ἐν οἷς αὐτὸς μοχθεῖ
- 10 Ik heb gezien de bezigheid, die God den kinderen der mensen gegeven heeft, om zichzelf daarmede te bekommeren.
I saw the work which God has put on the sons of man.
 εἶδον σὺν τὸν περισπασμὸν ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ
- 11 Hij heeft ieder ding schoon gemaakt op zijn tijd; ook heeft Hij de eeuw in hun hart gelegd, zonder dat een mens het werk, dat God gemaakt heeft, kan uitvinden, van het begin tothet einde toe.
He has made everything right in its time; but he has made their hearts without knowledge, so that man is unable to see the works of God, from the first to the last.
 σὺν τὰ πάντα ἐποίησεν καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ γε σὺν τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ὅπως μὴ εὗρη ὁ ἄνθρωπος τὸ ποίημα ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους
- 12 Ik heb gemerkt, dat er niets beters voor henlieden is, dan zich te verblijden, en goed te doen in zijn leven.
I am certain that there is nothing better for a man than to be glad, and to do good while life is in him.
 ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν αὐτοῖς εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ
- 13 Ja ook, dat ieder mens ete en drinke, en het goede geniete van al zijn arbeid, Dit is een gave Gods.
And for every man to take food and drink, and have joy in all his work, is a reward from God.
 καὶ γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὃς φάγεται καὶ πίνεται καὶ ἴδη ἀγαθὸν ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ δόμα θεοῦ ἔστιν
- 14 Ik weet, dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn, en er is niet toe te doen, noch is er af te doen; en God doet dat, opdat men vreze voor Zijn aangezicht.
I am certain that whatever God does will be for ever. No addition may be made to it, nothing may be taken from it; and God has done it so that man may be in fear before him.
 ἔγνων ὅτι πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς αὐτὰ ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστιν προσθεῖναι καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
- 15 Hetgeen geweest is, dat is nu, en wat wezen zal, dat is alrede geweest; en God zoekt het weggedrevene.
Whatever is has been before, and what is to be is now; because God makes search for the things which are past.
 τὸ γενόμενον ἤδη ἔστιν καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι ἤδη γέγονεν καὶ ὁ θεὸς ζητήσει τὸν διωκόμενον
- 16 Verder heb ik ook gezien onder de zon, ter plaatse des gericht, aldaar was goddeloosheid; en ter plaatse der gerechtigheid, aldaar was goddeloosheid.
And again, I saw under the sun, in the place of the judges, that evil was there; and in the place of righteousness, that evil was there.
 καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον τῆς κρίσεως ἐκεῖ ὁ ἀσεβής καὶ τόπον τοῦ δικαίου ἐκεῖ ὁ ἀσεβής
- 17 Ik zeide in mijn hart: God zal den rechtvaardige en den goddeloze oordelen; want aldaar is de tijd voor alle voornemen, en over alle werk.
I said in my heart, God will be judge of the good and of the bad; because a time for every purpose and for every work has been fixed by him.
 εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῆ κρινεῖ ὁ θεὸς ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι
- 18 Ik zeide in mijn hart van de positie der menskinderen, dat God hen zal verklaren, en dat zij zullen zien, dat zij als de beesten zijn aan zichzelf.
I said in my heart, It is because of the sons of men, so that God may put them to the test and that they may see themselves as beasts.
 ἐκεῖ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου περὶ λαλιῶν υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεὸς καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι αὐτοὶ κτήνη εἰσὶν καὶ γε αὐτοῖς

- 19 Want wat den kinderen der mensen wedervaart, dat wedervaart ook den beesten; en enerlei wedervaart hun beiden; gelijk die sterft, alzo sterft deze, en zij allen hebben enerleiadem, en de uitnemendheid der mensen boven de beesten is geen; want allen zijn zij ijdelheid.
Because the fate of the sons of men and the fate of the beasts is the same. As is the death of one so is the death of the other, and all have one spirit. Man is not higher than the beasts; because all is to no purpose.
ὅτι συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ συνάντημα τοῦ κτήνους συνάντημα ἐν αὐτοῖς ὡς ὁ θάνατος τούτου οὕτως ὁ θάνατος τούτου καὶ πνεῦμα ἐν τοῖς πᾶσιν καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ κτήνος οὐδὲν ὅτι τὰ πάντα ματαιότης
- 20 Zij gaan allen naar een plaats; zij zijn allen uit het stof, en zij keren allen weder tot het stof.
All go to one place, all are of the dust, and all will be turned to dust again.
τὰ πάντα πορεύεται εἰς τόπον ἓνα τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοῦς καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν
- 21 Wie merkt, dat de adem van de kinderen der mensen opvaart naar boven, en de adem der beesten nederwaarts vaart in de aarde?
Who is certain that the spirit of the sons of men goes up to heaven, or that the spirit of the beasts goes down to the earth?
καὶ τίς οἶδεν πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ εἰς ἄνω καὶ πνεῦμα τοῦ κτήνους εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν
- 22 Dies ik gezien heb, dat er niets beters is, dan dat de mens zich verblijde in zijn werken, want dat is zijn deel; want wie zal hem daarhenen brengen, dat hij ziet, hetgeen na hemgeschieden zal?
So I saw that there is nothing better than for a man to have joy in his work--because that is his reward. Who will make him see what will come after him?
καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν εἰ μὴ ὁ εὐφρανθήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἐὰν γένηται μετ' αὐτόν
- 1 Daarna wende ik mij, en zag aan al de onderdrukkingen, die onder de zon geschieden; en ziet, er waren de tranen der verdrukten, en dergenen, die geen trooster hadden; enaan de zijde hunner verdrukters was macht, zij daarentegen hadden geen vertrooster.
And again I saw all the cruel things which are done under the sun; there was the weeping of those who have evil done to them, and they had no comforter: and from the hands of the evil-doers there went out power, but they had no comforter.
καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον σὺν πάσας τὰς συκοφαντίας τὰς γινομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντούμενων καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτὸς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν
- 2 Dies prees ik de doden, die alrede gestorven waren, boven de levenden, die tot nog toe levend zijn.
So my praise was for the dead who have gone to their death, more than for the living who still have life.
καὶ ἐπήνεσα ἐγὼ σὺν τοὺς τεθνηκότας τοὺς ἦδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως τοῦ νῦν
- 3 Ja, hij is beter dan die beiden, die nog niet geweest is, die niet gezien heeft het boze werk, dat onder de zon geschiedt.
Yes, happier than the dead or the living seemed he who has not ever been, who has not seen the evil which is done under the sun.
καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους ὅστις οὐπω ἐγένετο ὃς οὐκ εἶδεν σὺν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον
- 4 Verder zag ik al den arbeid en alle geschikkelijkheid des werks, dat het den mens nijd van zijn naaste aanbrengt. Dat is ook ijdelheid en kwelling des geestes.
And I saw that the cause of all the work and of everything which is done well was man's envy of his neighbour. This again is to no purpose and a desire for wind.
καὶ εἶδον ἐγὼ σὺν πάντα τὸν μόχθον καὶ σὺν πᾶσαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος ὅτι αὐτὸ ζῆλος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἐταίρου αὐτοῦ καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαιρέσεις πνεύματος
- 5 De zot vouwt zijn handen samen, en eet zijn eigen vlees.
The foolish man, folding his hands, takes the flesh of his body for food.
ὁ ἄφρων περιέλαβεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφαγεν τὰς σάρκας αὐτοῦ
- 6 Een hand vol met rust is beter, dan beide de vuisten vol met arbeid en kwelling des geestes.
One hand full of rest is better than two hands full of trouble and desire for wind.
ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πλήρωμα δύο δρακῶν μόχθου καὶ προαιρέσεως πνεύματος
- 7 Ik wendde mij wederom, en ik zag een ijdelheid onder de zon;
Then I came back, and I saw an example of what is to no purpose under the sun.
καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον

- 8 Daar is er een, en geen tweede; hij heeft ook geen kind, noch broeder; nochtans is van al zijn arbeid geen einde; ook wordt zijn oog niet verzadigd van den rijkdom, en zegt niet: Voor wien arbeide ik toch, en doe mijn ziel gebrek hebben van het goede? Dit is ook ijdelheid, en het is een moeilijke bezigheid.
It is one who is by himself, without a second, and without son or brother; but there is no end to all his work, and he has never enough of wealth. For whom, then, am I working and keeping myself from pleasure? This again is to no purpose, and a bitter work.
ἔστιν εἷς καὶ οὐκ ἔστιν δεύτερος καὶ γε υἱὸς καὶ ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ καὶ οὐκ ἔστιν περασμὸς τῷ παντὶ μόθῳ αὐτοῦ καὶ γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπίπλαται πλούτου καὶ τίς ἐγὼ μοχθῶ καὶ στερεῖ σκωτὴν ψυχῆν μου ἀπὸ ἀγαθωσύνης καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ περισπασμὸς πονηρὸς ἔστιν
- 9 Twee zijn beter dan een; want zij hebben een goede beloning van hun arbeid;
Two are better than one, because they have a good reward for their work.
ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἓνα οἷς ἔστιν αὐτοῖς μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόθῳ αὐτῶν
- 10 Want indien zij vallen, de een richt zijn metgezel op; maar wee den ene, die gevallen is, want er is geen tweede om hem op te helpen.
And if one has a fall, the other will give him a hand; but unhappy is the man who is by himself, because he has no helper.
ὅτι ἂν πέσωσιν ὁ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτοχον αὐτοῦ καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἐνὶ ὄταν πέσῃ καὶ μὴ ἦ δεύτερος τοῦ ἐγείραι αὐτόν
- 11 Ook, indien twee te zamen liggen, zo hebben zij warmte; maar hoe zou een alleen warm worden?
So again, if two are sleeping together they are warm, but how may one be warm by himself?
καὶ γε ἂν κοιμηθῶσιν δύο καὶ θέρμη αὐτοῖς καὶ ὁ εἷς πῶς θερμανθῆ
- 12 En indien iemand den een mocht overweldigen, zo zullen de twee tegen hem bestaan; en een drievoudig snoer wordt niet haast gebroken.
And two attacked by one would be safe, and three cords twisted together are not quickly broken.
καὶ ἂν ἐπικραταιωθῆ ὁ εἷς οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἔντριτον οὐ ταχέως ἀπορραγίσεται
- 13 Beter is een arm en wijs jongeling, dan een oud en zot koning, die niet weet van meer vermaand te worden.
A young man who is poor and wise is better than a king who is old and foolish and will not be guided by the wisdom of others.
ἀγαθὸς παῖς πένης καὶ σοφὸς ὑπὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν ἔτι
- 14 Want een komt uit het gevangenhuis, om koning te zijn; daar ook een, die in zijn koninkrijk geboren is, verarmt.
Because out of a prison the young man comes to be king, though by birth he was only a poor man in the kingdom.
ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμίων ἐξελεύσεται τοῦ βασιλεῦσαι ὅτι καὶ γε ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγενήθη πένης
- 15 Ik zag al de levenden wandelen onder de zon, met de jongeling, den tweede, die in diens plaats staan zal.
I saw all the living under the sun round the young man who was to be ruler in place of the king.
εἶδον σὺν πάντας τοὺς ζῶντας τοὺς περιπατοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου ὃς στήσεται ἀντ' αὐτοῦ
- 16 Er is geen einde van al het volk, van allen, die voor hen geweest zijn; de nakomelingen zullen zich ook over hem niet verblijden; gewisselijk, dat is ook ijdelheid en kwelling desgeestes.
There was no end of all the people, of all those whose head he was, but they who come later will have no delight in him. This again is to no purpose and desire for wind.
οὐκ ἔστιν περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ τοῖς πᾶσιν ὅσοι ἐγένοντο ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐν αὐτῷ ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος
- 17 Bewaar uw voet, als gij tot het huis Gods ingaat, en zijt liever nabij om te horen, dan om der zotten slachtoffer te geven; want zij weten niet, dat zij kwaad doen. Prediker 5
5:1\Put your feet down with care when you go to the house of God, for it is better to give ear than to make the burned offerings of the foolish, whose knowledge is only of doing evil.
φύλαξον πόδα σου ἐν ᾧ ἂν πορεύῃ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρόνων θυσία σου ὅτι οὐκ εἰσιν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν
- 1 Wees niet te snel met uw mond, en uw hart haaste niet een woord voort te brengen voor Gods aangezicht; want God is in den hemel, en gij zijt op de aarde; daarom laat uw woorden weinig zijn.
5:2\Be not unwise with your mouth, and let not your heart be quick to say anything before God, because God is in heaven and you are on the earth--so let not the number of your words be great.
μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματι σου καὶ καρδία σου μὴ ταχυνάτω τοῦ ἐξενέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι ὁ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ σὺ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τούτῳ ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι
- 2 Want gelijk de droom komt door veel bezigheid, also de stem des zots door de veelheid der woorden.
5:3\As a dream comes from much business, so the voice of a foolish man comes with words in great number.
ὅτι παραγίνεται ἐνύπνιον ἐν πλήθει περισπασμοῦ καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πλήθει λόγων
- 3 Wanneer gij een gelofte aan God zult beloofd hebben, stel niet uit dezelve te betalen; want Hij heeft geen lust aan zotten; wat gij zult beloofd hebben, betaal het.
5:4\When you take an oath before God, put it quickly into effect, because he has no pleasure in the foolish; keep the oath you have taken.
καθὼς ἂν εὗξῃ εὐχὴν τῷ θεῷ μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν ὅτι οὐκ ἔστιν θέλημα ἐν ἄφροσιν σὺν ὅσα ἂν εὗξῃ ἀπόδος

- 4 Het is beter, dat gij niet belooft, dan dat gij belooft en niet betaalt.
 \5:5\It is better not to take an oath than to take an oath and not keep it.
 ἀγαθὸν τὸ μὴ εὐξασθαι σε ἢ τὸ εὐξασθαι σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι
- 5 Laat uw mond niet toe, dat hij uw vlees zou doen zondigen; en zeg niet voor het aangezicht des engels, dat het een dwaling was; waarom zou God grotelijks toornen, om uwerstemme wille, en verderven het werk uwer handen?
 \5:6\Let not your mouth make your flesh do evil. And say not before the angel, It was an error. So that God may not be angry with your words and put an end to the work of your hands.
 μὴ ὀψὲς τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν σάρκα σου καὶ μὴ εἰπῆς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι ἀγνοία ἐστὶν ἵνα μὴ ὀργισθῇ ὁ θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου καὶ διαφθεῖρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου
- 6 Want gelijk in de veelheid der dromen ijdelheden zijn, alzo in veel woorden; maar vrees gij God!
 \5:7\Because much talk comes from dreams and things of no purpose. But let the fear of God be in you.
 ὅτι ἐν πλῆθει ἐνουπνίων καὶ ματαιότητες καὶ λόγοι πολλοὶ ὅτι σὺν τὸν θεὸν φοβοῦ
- 7 Indien gij de onderdrukking des armen, en de beroving des gerichts en der gerechtigheid ziet in een landschap, verwonder u niet over zulk een voornemen; want die hoger is dan de hoge, neemt er acht op; en daar zijn hogen boven henlieden.
 \5:8\If you see the poor under a cruel yoke, and law and right being violently overturned in a country, be not surprised, because one authority is keeping watch on another and there are higher than they.
 ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἀρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς ἐν χώρᾳ μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ φυλάξει καὶ ὑψηλοὶ ἐπ' αὐτοῦς
- 8 Het voordeel des aardrijks is voor allen: de koning zelfs wordt van het veld gediend.
 \5:9\It is good generally for a country where the land is worked to have a king.
 καὶ περισσεία γῆς ἐν παντί ἐστὶ βασιλευδὲς τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου
- 9 Die het geld liefheeft, wordt van het geld niet zat; en wie den overvloed liefheeft, wordt van het inkomen niet zat. Dit is ook ijdelheid.
 \5:10\He who has a love for silver never has enough silver, or he who has love for wealth, enough profit. This again is to no purpose.
 ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου καὶ τίς ἠγάπησεν ἐν πλῆθει αὐτῶν γένημα καὶ γε τοῦτο ματαιότης
- 10 Waar het goed vermenigvuldigt, daar vermenigvuldigen ook die het eten; wat nuttigheid hebben dan de bezitters daarvan, dan het gezicht hunner ogen?
 \5:11\When goods are increased, the number of those who take of them is increased; and what profit has the owner but to see them?
 ἐν πλῆθει τῆς ἀγαθοσύνης ἐπληθύνθησαν ἐσθοντες αὐτὴν καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ' αὐτῆς ὅτι ἄλλ' ἢ τοῦ ὄραν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ
- 11 De slaap des arbeiders is zoet, hij hebbe weinig of veel gegeten; maar de zateid des rijken laat hem niet slapen.
 \5:12\The sleep of a working man is sweet, if he has little food or much; but to him who is full, sleep will not come.
 γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτησῆσαι οὐκ ἐστὶν ἀφίων αὐτὸν τοῦ ὑπνώσαι
- 12 Er is een kwaad, dat krankheid aanbrengt, hetwelk ik zag onder de zon: rijkdom van zijn bezitters bewaard tot hun eigen kwaad.
 \5:13\There is a great evil which I have seen under the sun--wealth kept by the owner to be his downfall.
 ἐστὶν ἀρρωστία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον πλοῦτον φυλασσόμενον τῷ παρ' αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτοῦ
- 13 Of de rijkdom zelf vergaat door een moeilijke bezigheid; en hij gewint een zoon, en er is niet met al in zijn hand.
 \5:14\And I saw the destruction of his wealth by an evil chance; and when he became the father of a son he had nothing in his hand.
 καὶ ἀπολείται ὁ πλοῦτος ἐκεῖνος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ καὶ ἐγέννησεν υἴον καὶ οὐκ ἐστὶν ἐν χειρὶ αὐτοῦ οὐδέν
- 14 Gelijk als hij voortgekomen is uit zijner moeders buik, alzo zal hij naakt wederkeren, gaande gelijk hij gekomen was; en hij zal niet medenemen van zijn arbeid, dat hij met zijnhand zou wegdragen.
 \5:15\As he came from his mother at birth, so does he go again; he gets from his work no reward which he may take away in his hand.
 καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνὸς ἐπιστρέψει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἦκε καὶ οὐδὲν οὐ λήμψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἵνα πορευθῇ ἐν χειρὶ αὐτοῦ
- 15 Daarom is dit ook een kwaad, dat krankheid aanbrengt; dat hij in alle manier, gelijk hij gekomen is, alzo heengaat; en wat voordeel is het hem, dat hij in den wind gearbeidheeft?
 \5:16\And this again is a great evil, that in all points as he came so will he go; and what profit has he in working for the wind?
 καὶ γε τοῦτο πονηρὰ ἀρρωστία ὥσπερ γὰρ παρεγένετο οὕτως καὶ ἀπελεύσεται καὶ τίς περισσεία αὐτῷ ἢ μοχθεῖ εἰς ἄνεμον
- 16 Dat hij ook alle dagen in duisternis gegeten heeft; en dat hij veel verdriets gehad heeft, ook zijn krankheid, en onstuimigen toorn?
 \5:17\All his days are in the dark, and he has much sorrow, pain, disease, and trouble.
 καὶ γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ πένθει καὶ θυμῷ πολλῷ καὶ ἀρρωστία καὶ χόλῳ

- 17 Ziet, wat ik gezien heb, een goede zaak, die schoon is: te eten en te drinken, en te genieten het goede van al zijn arbeid, die hij bearbeit heeft onder de zon, gedurende het getalder dagen zijns levens, hetwelk God hem geeft; want dat is zijn deel.
 \5:18\This is what I have seen: it is good and fair for a man to take meat and drink and to have joy in all his work under the sun, all the days of his life which God has given him; that is his reward.
 ἰδοὺ ὃ εἶδον ἐγὼ ἀγαθὸν ὃ ἐστὶν καλὸν τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πίνειν καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ ᾧ ἂν μοχθῆ ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀριθμῶν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ ὃν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς ὅτι αὐτὸ μέρος αὐτοῦ
- 18 Ook een iegelijk mens, aan denwelken God rijkdom en goederen gegeven heeft, en Hij geeft hem de macht, om daarvan te eten, en om zijn deel te nemen, en om zich teverheugen van zijn arbeid, datzelve is een gave van God.
 \5:19\Every man to whom God has given money and wealth and the power to have pleasure in it and to do his part and have joy in his work: this is given by God.
 καὶ γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος ᾧ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ ἐξουσίασεν αὐτὸν τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ τοῦτο δόμα θεοῦ ὃ ἐστὶν
- 19 Want hij zal niet veel gedenken aan de dagen zijns levens, dewijl hem God hem verhoort in de blijdschap zijns harten.
 \5:20\He will not give much thought to the days of his life; because God lets him be taken up with the joy of his heart.
 ὅτι οὐ πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς περισπᾷ αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ
- 1 Er is een kwaad, dat ik gezien heb onder de zon, en het is veel onder de mensen:
 There is an evil which I have seen under the sun, and it is hard on men;
 ἐστὶν πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ πολλή ἐστὶν ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον
- 2 Een man, denwelken God gegeven heeft rijkdom, en goederen, en eer; en hij heeft voor zijn ziel aan geen ding gebrek, van alles wat hij begeert; en God geeft hem de machtniet, om daarvan te eten, maar dat een vreemd man dat opeet. Dit is ook ijdelheid en een kwade smart.
 A man to whom God gives money, wealth, and honour so that he has all his desires but God does not give him the power to have joy of it, and a strange man takes it. This is to no purpose and an evil disease.
 ἀνὴρ ᾧ δόσωι αὐτῷ ὁ θεὸς πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν καὶ οὐκ ἐστὶν ὑστερῶν τῆ ψυχῆ αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὧν ἐπιθυμῆσει καὶ οὐκ ἐξουσίασει αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ ὅτι ἀνὴρ ξένος φάσκει αὐτὸν τοῦτο ματαιότης καὶ ἀρρωστία πονηρὰ ἐστὶν
- 3 Indien een man honderd kinderen gewon, en vele jaren leefde, zodat de dagen zijner jaren veel waren, doch zijn ziel niet verzadigd werd van het goed, en hij ook geenbegravenis had; ik zeg, dat een misdraacht beter is dan hij.
 If a man has a hundred children, and his life is long so that the days of his years are great in number, but his soul takes no pleasure in good, and he is not honoured at his death; I say that a birth before its time is better than he.
 ἐὰν γεννήσῃ ἀνὴρ ἑκατὸν καὶ ἔτη πολλὰ ζήσεται καὶ πλήθος ὃ τι ἔσονται ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ψυχὴ αὐτοῦ οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης καὶ γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ εἶπα ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρομα
- 4 Want met ijdelheid komt zij, en in duisternis gaat zij weg, en met duisternis wordt haar naam bedekt.
 In wind it came and to the dark it will go, and with the dark will its name be covered.
 ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθεν καὶ ἐν σκοτει πορεύεται καὶ ἐν σκοτει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται
- 5 Ook heeft zij de zon niet gezien, noch bekend; zij heeft meer rust dan hij.
 Yes, it saw not the sun, and it had no knowledge; it is better with this than with the other.
 καὶ γε ἥλιον οὐκ εἶδεν καὶ οὐκ ἔγνω ἀνάπαυσις τοῦτῳ ὑπὲρ τοῦτον
- 6 Ja, al leefde hij schoon tweemaal duizend jaren, en het goede niet zag; gaan zij niet allen naar een plaats?
 And though he goes on living a thousand years twice over and does not see good, are not the two going to the same place?
 καὶ εἰ ἐξῆσεν χιλίων ἐτῶν καθόδους καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδεν μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα τὰ πάντα πορεύεται
- 7 Al de arbeid des mensen is voor zijn mond; en nochtans wordt de begeerlijkheid niet vervuld.
 All the work of man is for his mouth, and still he has a desire for food.
 πᾶς μόχθος τοῦ ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ καὶ γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται
- 8 Want wat heeft de wijze meer dan de zot? Wat heeft de arme meer, die voor de levenden weet te wandelen?
 What have the wise more than the foolish? and what has the poor man by walking wisely before the living?
 ὅτι τίς περισσεῖα τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα διότι ὁ πένης οἶδεν πορευθῆναι κατέναντι τῆς ζωῆς

- 9 Beter is het aanzien der ogen, dan het wandelen der begeerlijkheid. Dit is ook ijdelheid en kwelling des geestes.
What the eyes see is better than the wandering of desire. This is to no purpose and a desire for wind.
 ἀγαθὸν ὄραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῆ καὶ γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος
- 10 Wat ook iemand zij, alrede is zijn naam genoemd, en het is bekend, dat hij een mens is; en dat hij niet kan rechten met dien, die sterker is dan hij.
That which is, has been named before, and of what man is there is knowledge. He has no power against one stronger than he.
 εἰ τι ἐγένετο ἤδη κέκληται ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἐγνώσθη ὅ ἐστιν ἄνθρωπος καὶ οὐ δυνήσεται τοῦ κριθῆναι μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ ὑπὲρ αὐτόν
- 11 Voorwaar, er zijn veel dingen, die de ijdelheid vermeerderen; wat heeft de mens te meer daarvan?
There are words without number for increasing what is to no purpose, but what is man profited by them?
 ὅτι εἰσὶν λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες ματαιότητα τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ
- 12 Want wie weet, wat goed is voor den mens in dit leven, gedurende het getal der dagen van het leven zijner ijdelheid, welke hij doorbrengt als een schaduw? Want wie kan den mens aanzeggen, wat na hem wezen zal onder de zon?
Who is able to say what is good for man in life all the days of his foolish life which he goes through like a shade? who will say what is to be after him under the sun?
 ὅτι τίς οἶδεν τί ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ ἀριθμῶν ἡμερῶν ζωῆς ματαιότητος αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτὸς ἐν σκιᾷ ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον
- 1 Beter is een goede naam, dan goede olie, en de dag des doods, dan de dag dat iemand geboren wordt.
A good name is better than oil of great price, and the day of death than the day of birth.
 ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθὸν καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ἡμέραν γενέσεως αὐτοῦ
- 2 Het is beter te gaan in het klaaghuis, dan te gaan in het huis des maaltijds; want in hetzelfde is het einde aller mensen, en de levende legt het in zijn hart.
It is better to go to the house of weeping, than to go to the house of feasting; because that is the end of every man, and the living will take it to their hearts.
 ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους ἢ ὅτι πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου καθότι τοῦτο τέλος παντὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ ζῶν δώσει εἰς καρδίαν αὐτοῦ
- 3 Het treuren is beter dan het lachen; want door de droefheid des aangezichts wordt het hart gebeterd.
Sorrow is better than joy; when the face is sad the mind gets better.
 ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα ὅτι ἐν κακίᾳ προσώπου ἀγαθονθῆσεται καρδία
- 4 Het hart der wijzen is in het klaaghuis; maar het hart der zotten in het huis der vreugde.
The hearts of the wise are in the house of weeping; but the hearts of the foolish are in the house of joy.
 καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους καὶ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης
- 5 Het is beter te horen het bestraffen des wijzen, dan dat iemand hore het gezang der dwazen.
It is better to take note of the protest of the wise, than for a man to give ear to the song of the foolish.
 ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμησιν σοφοῦ ὑπὲρ ἀνδρα ἀκούοντα ἕσμα ἀφρόνων
- 6 Want gelijk het geluid der doornen onder een pot is, alzo is het lachen eens zots. Dit is ook ijdelheid.
Like the cracking of thorns under a pot, so is the laugh of a foolish man; and this again is to no purpose.
 ὅτι ὡς φωνὴ τῶν ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν λέβητα οὕτως γέλως τῶν ἀφρόνων καὶ γε τοῦτο ματαιότης
- 7 Voorwaar, de onderdrukking zou wel een wijze dol maken; en het geschenk verderft het hart.
The wise are troubled by the ways of the cruel, and the giving of money is the destruction of the heart.
 ὅτι ἡ συκοφαντία περιφέρει σοφὸν καὶ ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν εὐτονίας αὐτοῦ
- 8 Het einde van een ding is beter dan zijn begin; de lankmoedige is beter dan de hoogmoedige.
The end of a thing is better than its start, and a gentle spirit is better than pride.
 ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ ὑψηλὸν πνεῦματι
- 9 Zijt niet haastig in uw geest om te toornen; want de toorn rust in den boezem der dwazen.
Be not quick to let your spirit be angry; because wrath is in the heart of the foolish.
 μὴ σπεύσης ἐν πνεύματι σου τοῦ θυμοῦσθαι ὅτι θυμὸς ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται

- 10 Zeg niet: Wat is er, dat de vorige dagen beter geweest zijn, dan deze? Want gij zoudt naar zulks niet uit wijsheid vragen.
Say not, Why were the days which have gone by better than these? Such a question comes not from wisdom.
μη εἰπῆς τί ἐγένετο ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ πρότεροι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου
- 11 De wijsheid is goed met een erfdeel; en degenen, die de zon aanschouwen, hebben voordeel daarvan.
Wisdom together with a heritage is good, and a profit to those who see the sun.
ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληροδοσίας καὶ περισσεΐα τοῖς θεωροῦσιν τὸν ἥλιον
- 12 Want de wijsheid is tot een schaduw, en het geld is tot een schaduw; maar de uitnemendheid der wetenschap is, dat de wijsheid haar bezitters het leven geeft.
Wisdom keeps a man from danger even as money does; but the value of knowledge is that wisdom gives life to its owner.
ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιά τοῦ ἀργυρίου καὶ περισσεΐα γνώσεως τῆς σοφίας ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς
- 13 Aanmerk het werk Gods; want wie kan recht maken, dat Hij krom gemaakt heeft?
Give thought to the work of God. Who will make straight what he has made bent?
ιδεὲ τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ ὅτι τίς δυνήσεται τοῦ κοσμησαὶ ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν
- 14 Geniet het goede ten dage des voorspoeds, maar ten dage des tegenspoeds, zie toe; want God maakt ook den een tegenover den ander, ter oorzaak dat de mens niet zou vinden iets, dat na hem zal zijn.
In the day of wealth have joy, but in the day of evil take thought: God has put the one against the other, so that man may not be certain what will be after him.
ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθοσύνης ζῆθι ἐν ἀγαθῷ καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακίας ἰδέ καὶ γε σὺν τούτῳ σύμφωνον τούτῳ ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλιᾶς ἵνα μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος ὀπίσω αὐτοῦ μηδὲν
- 15 Dit alles heb ik gezien in de dagen mijner ijdelheid; er is een rechtvaardige, die in zijn gerechtigheid omkomt; daarentegen is er een goddeloze, die in zijn boosheid zijn dagenverlengt.
These two have I seen in my life which is to no purpose: a good man coming to his end in his righteousness, and an evil man whose days are long in his evil-doing.
σὺν τὰ πάντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός μου ἔστιν δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ καὶ ἔστιν ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτοῦ
- 16 Wees niet al te rechtvaardig, noch houd uzelf al te wijs; waarom zoudt gij verwoesting over u brengen?
Be not given overmuch to righteousness and be not over-wise. Why let destruction come on you?
μη γίνου δίκαιος πολὺ καὶ μὴ σοφίζου περισσά μήποτε ἐκπλαγῆς
- 17 Wees niet al te goddeloos, noch wees al te dwaas; waarom zoudt gij sterven buiten uw tijd?
Be not evil overmuch, and be not foolish. Why come to your end before your time?
μη ἀσεβήσης πολὺ καὶ μὴ γίνου σκληρὸς ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν οὐ καιρῷ σου
- 18 Het is goed, dat gij daaraan vasthoudt, en trek ook uw hand van dit niet af; want die God vreest, dien ontgaat dat al.
It is good to take this in your hand and not to keep your hand from that; he who has the fear of God will be free of the two.
ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαι σε ἐν τούτῳ καὶ γε ἀπὸ τούτου μὴ ἀνῆς τὴν χεῖρά σου ὅτι φοβούμενος τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ πάντα
- 19 De wijsheid versterkt den wijze meer dan tien heerschappers, die in een stad zijn.
Wisdom makes a wise man stronger than ten rulers in a town.
ἡ σοφία βοηθήσει τῷ σοφῷ ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει
- 20 Voorwaar, er is geen mens rechtvaardig op aarde, die goed doet, en niet zondigt.
There is no man on earth of such righteousness that he does good and is free from sin all his days.
ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν δίκαιος ἐν τῇ γῆ ὅς ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται
- 21 Geef ook uw hart niet tot alle woorden, die men spreekt, opdat gij niet hoort, dat uw knecht u vloekt.
Do not give ear to all the words which men say, for fear of hearing the curses of your servant.
καὶ γε εἰς πάντας τοὺς λόγους οὐς λαλήσουσιν μὴ θῆς καρδίαν σου ὅπως μὴ ἀκούσης τοῦ δούλου σου καταρωμένου σε
- 22 Want uw hart heeft ook veelmalen bekend, dat gij ook anderen gevloekt hebt.
Your heart has knowledge how frequently others have been cursed by you.
ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεται σε καὶ καθόδους πολλὰς κακώσει καρδίαν σου ὅπως καὶ γε σὺ κατηράσω ἑτέρους
- 23 Dit alles heb ik met wijsheid verzocht; ik zeide: Ik zal wijsheid bekomen, maar zij was nog verre van mij.
All this I have put to the test by wisdom; I said, I will be wise, but it was far from me.
πάντα ταῦτα ἐπείρασα ἐν τῇ σοφίᾳ εἶπα σοφισθήσομαι

- 24 Hetgeen verre af is, en zeer diep, wie zal dat vinden?
Far off is true existence, and very deep; who may have knowledge of it?
 και αὐτὴ ἑμακρύνθη ἀπ' ἑμοῦ μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν καὶ βαθὺ βάθος τὶς εὐρήσει αὐτό
- 25 Ik keerde mij om, en mijn hart, om te weten, en om na te sporen, en te zoeken wijsheid en een sluitrede; en om te weten de goddeloosheid der zotheid, en de dwaasheid deronzinnigheden.
I gave my mind to knowledge and to searching for wisdom and the reason of things, and to the discovery that sin is foolish, and that to be foolish is to be without one's senses.
 ἐκκλῶσα ἐγὼ καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γνῶναι καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ ζητῆσαι σοφίαν καὶ ψῆφον καὶ τοῦ γνῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην καὶ σκληρίαν καὶ περιφοράν
- 26 En ik vond een bitterder ding, dan de dood: een vrouw, welker hart netten en garen, en haar handen banden zijn; wie goed is voor Gods aangezicht, zal van haar ontkomen; daarentegen de zondaar zal van haar gevangen worden.
And I saw a thing more bitter than death, even the woman whose heart is full of tricks and nets, and whose hands are as bands. He with whom God is pleased will get free from her, but the sinner will be taken by her.
 και εὐρίσκω ἐγὼ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον σὺν τὴν γυναῖκα ἣτις ἐστὶν θηρεῦματα καὶ σαγήνα καρδία αὐτῆς δεσμοὶ χεῖρες αὐτῆς ἀγαθὸς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ἔξαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς καὶ ἄμαρτ ἄνων συλλημφθήσεται ἐν αὐτῇ
- 27 Ziet, dit heb ik gevonden, zegt de prediker, het ene bij het andere, om de sluitrede te vinden;
Look! this I have seen, said the Preacher, taking one thing after another to get the true account,
 ἰδὲ τοῦτο εὔρον εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής μία τῇ μιᾷ τοῦ εὐρεῖν λογισμὸν
- 28 Dewelke mijn ziel nog zoekt, maar ik heb haar niet gevonden: een man uit duizend heb ik gevonden; maar een vrouw onder die allen heb ik niet gevonden.
For which my soul is still searching, but I have it not; one man among a thousand have I seen; but a woman among all these I have not seen.
 ὃν ἔτι ἐζήτησεν ἡ ψυχὴ μου καὶ οὐχ εὔρον ἄνθρωπον ἓνα ἀπὸ χιλίων εὔρον καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις οὐχ εὔρον
- 29 Alleenlijk ziet, dit heb ik gevonden, dat God den mens recht gemaakt heeft, maar zij hebben veel vonden gezocht.
This only have I seen, that God made men upright, but they have been searching out all sorts of inventions.
 πλὴν ἰδὲ τοῦτο εὔρον ὁ ἐποίησεν ὁ θεὸς σὺν τὸν ἄνθρωπον εὐθὴ καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλοὺς
- 1 Wie is gelijk de wijze, en wie weet de uitlegging der dingen? De wijsheid der mensen verlicht zijn aangezicht, en de stuursheid zijns aangezichts wordt daardoor veranderd.
Who is like the wise man? and to whom is the sense of anything clear? A man's wisdom makes his face shining, and his hard face will be changed.
 τὶς οἶδεν σοφοὺς καὶ τὶς οἶδεν λύσιν ῥήματος σοφία ἀνθρώπου φωτιεῖ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀναιδὴς πρόσωπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται
- 2 Ik zeg: Neem acht op de mond des konings; doch naar de gelegenheid van den eed Gods.
I say to you, Keep the king's law, from respect for the oath of God.
 στόμα βασιλέως φύλαξον καὶ περὶ λόγου ὄρκου θεοῦ μὴ σπουδάσης
- 3 Haast u niet weg te gaan van zijn aangezicht; blijf niet staande in een kwade zaak; want al wat hem lust, doet hij.
Be not quick to go from before him. Be not fixed in an evil design, because he does whatever is pleasing to him.
 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύση μὴ στῆς ἐν λόγῳ πονηρῷ ὅτι πᾶν ὃ ἐὰν θελήσῃ ποιήσῃ
- 4 Waar het woord des konings is, daar is heerschappij; en wie zal tot hem zeggen: Wat doet gij?
The word of a king has authority; and who may say to him, What is this you are doing?
 καθὼς λαλεῖ βασιλεὺς ἐξουσιάζων καὶ τὶς ἐρεῖ αὐτῷ τί ποιήσεις
- 5 Wie het gebod onderhoudt, zal niets kwaads gewaar worden; en het hart eens wijzen zal tijd en wijze weten.
Whoever keeps the law will come to no evil: and a wise man's heart has knowledge of time and of decision.
 ὁ φυλάσσει ἐντολὴν οὐ γνώσεται ῥῆμα πονηρὸν καὶ καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδία σοφοῦ
- 6 Want een ieder voornemen heeft tijd en wijze, dewijl het kwaad des mensen veel is over hem.
For every purpose there is a time and a decision, because the sorrow of man is great in him.
 ὅτι παντὶ πράγματι ἔστιν καιρὸς καὶ κρίσις ὅτι γνώσις τοῦ ἀνθρώπου πολλὴ ἐπ' αὐτόν
- 7 Want hij weet niet, wat er geschieden zal; want wie zal het hem te kennen geven, wanneer het geschieden zal?
No one is certain what is to be, and who is able to say to him when it will be?
 ὅτι οὐκ ἔστιν γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον ὅτι καθὼς ἔσται τὶς ἀναγγελεῖ αὐτῷ

- 8 Er is geen mens, die heerschappij heeft over den geest, om den geest in te houden; en hij heeft geen heerschappij over den dag des doods; ook geen geweer in dezen strijd; ook zal de goddeloosheid haar meesters niet verlossen.
No man has authority over the wind, to keep the wind; or is ruler over the day of his death. In war no man's time is free, and evil will not keep the sinner safe.
οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύματι τοῦ κολῦσαι σὺν τῷ πνεύματι καὶ οὐκ ἔστιν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ τοῦ θανάτου καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστολή ἐν τῷ πολέμῳ καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν παρ' αὐτῆς
- 9 Dit alles heb ik gezien, toen ik mijn hart begaf tot alle werk, dat onder de zon geschiedt: er is een tijd, dat de ene mens over den anderen mens heerst, hem ten kwade.
All this have I seen, and have given my heart to all the work which is done under the sun: there is a time when man has power over man for his destruction.
καὶ σὺν πᾶν τοῦτο εἶδον καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου εἰς πᾶν ποίημα ὃ πεποιῆται ὑπὸ τὸν ἥλιον τὰ ὅσα ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος ἐν ἄνθρωπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν
- 10 Alzo heb ik ook gezien de goddelozen, die begraven waren, en degenen, die kwamen, en uit de plaats des Heiligen gingen, die werden vergeten in die stad, in dewelke zij rechtgedaan hadden. Dit is ook ijdelheid.
And then I saw evil men put to rest, taken even from the holy place; and they went about and were praised in the town because of what they had done. This again is to no purpose.
καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰσαχθέντας καὶ ἐκ τόπου ἁγίου ἐπορεύθησαν καὶ ἐπηνέθησαν ἐν τῇ πόλει ὅτι οὕτως ἐποίησαν καὶ γε τοῦτο ματαιότης
- 11 Omdat niet haastelijk het oordeel over de boze daad geschiedt, daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen.
Because punishment for an evil work comes not quickly, the minds of the sons of men are fully given to doing evil.
ὅτι οὐκ ἔστιν γινομένη ἀντίρρησης ἀπὸ τῶν ποιούντων τὸ πονηρὸν ταχὺ διὰ τοῦτο ἐπιηροφηρήθη καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν
- 12 Hoewel een zondaar honderd maal kwaad doet, en God hem de dagen verlengt; zo weet ik toch, dat het dien zal welgaan, die God vrezen, die voor Zijn aangezicht vrezen.
Though a sinner does evil a hundred times and his life is long, I am certain that it will be well for those who go in fear of God and are in fear before him.
ὅς ἡμαρτεν ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῷ ὅτι καὶ γε γινώσκω ἐγὼ ὅτι ἔσται ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν θεόν ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
- 13 Maar den goddeloze zal het niet welgaan, en hij zal de dagen niet verlengen; hij zal zijn gelijk een schaduw, omdat hij voor Gods aangezicht niet vreest.
But it will not be well for the evil-doer; he will not make his days long like a shade, because he has no fear before God.
καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιᾷ ὅς οὐκ ἔστιν φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ
- 14 Er is nog een ijdelheid, die op aarde geschiedt: dat er zijn rechtvaardigen, dien het wedervaart naar het werk der goddelozen, en er zijn goddelozen, dien het wedervaart naar het werk der rechtvaardigen. Ik zeg, dat dit ook ijdelheid is.
There is a thing which is to no purpose done on the earth: that there are good men to whom is given the same punishment as those who are evil, and there are evil men who get the reward of the good. I say that this again is to no purpose.
ἔστιν ματαιότης ἡ πεποιῆται ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν καὶ εἰσὶν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς ὡς ποίημα τῶν δικαίων εἶπα ὅτι καὶ γε τοῦτο ματαιότης
- 15 Daarom prees ik de blijdschap, dewijl de mens niets beters heeft onder de zon, dan te eten, en te drinken, en blijde te zijn; want dat zal hem aankleven van zijn arbeid, de dagenzijns levens, die hem God geeft onder de zon.
So I gave praise to joy, because there is nothing better for a man to do under the sun than to take meat and drink and be happy; for that will be with him in his work all the days of his life which God gives him under the sun.
καὶ ἐπήνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνην ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι εἰ μὴ τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ αὐτὸ συμπροσέσται αὐτῷ ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἡμέρας ζῶντος αὐτοῦ ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον
- 16 Als ik mijn hart begaf, om wijsheid te weten, en om aan te zien de bezigheid, die op de aarde geschiedt, dat men ook, des daags of des nachts, den slaap niet ziet met zijneogen;
When I gave my mind to the knowledge of wisdom and to seeing the business which is done on the earth (and there are those whose eyes see not sleep by day or by night),
ἐν οἷς ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ γινῶναι σοφίαν καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περισπασμὸν τὸν πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι καὶ γε ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ ὕπνον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ οὐκ ἔστιν βλέπων
- 17 Toen zag ik alle werk Gods, dat de mens niet kan uitvinden, het werk, dat onder de zon geschiedt, om hetwelk een mens arbeidt om te zoeken, maar hij zal het niet uitvinden; ja, indien ook een wijze zeide, dat hij het zou weten, zo zal hij het toch niet kunnen uitvinden.
Then I saw all the work of God, and that man may not get knowledge of the work which is done under the sun; because, if a man gives hard work to the search he will not get knowledge, and even if the wise man seems to be coming to the end of his search, still he will be without knowledge.
καὶ εἶδον σὺν πάντα τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ ὅτι οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος τοῦ εὑρεῖν σὺν τῷ ποίημα τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅσα ἂν μοχθήσῃ ὁ ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι καὶ οὐχ εὑρήσει καὶ γε ὅσα ἂν εἶπῃ ὁ σοφὸς τοῦ γινῶναι οὐ δυνήσεται τοῦ εὑρεῖν

- 1** Zekerlijk, dit alles heb ik in mijn hart gelegd, opdat ik dit alles klaarlijk mocht verstaan, dat de rechtvaardigen, en de wijzen, en hun werken in de hand Gods zijn; ook liefde, ookhaat, weet de mens niet uit al hetgeen voor zijn aangezicht is.
All this I took to heart, and my heart saw it all: that the upright and the wise and their works are in the hand of God; and men may not be certain if it will be love or hate; all is to no purpose before them.
ὅτι σὺν πᾶν τούτῳ ἔδωκα εἰς καρδίαν μου καὶ καρδία μου σὺν πᾶν εἶδεν τούτῳ ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ καὶ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ θεοῦ καὶ γε ἀγάπην καὶ γε μῖσος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν
- 2** Alle ding wedervaart hun, gelijk aan alle anderen; enerlei wedervaart den rechtvaardige en den goddeloze, den goede en den reine, als den onreine; zo dien, die offert, als dien, die niet offert; gelijk den goede, alzo ook den zondaar, dien, die zweert, gelijk dien, die den eed vreest.
Because to all there is one event, to the upright man and to the evil, to the clean and to the unclean, to him who makes an offering and to him who makes no offering; as is the good so is the sinner; he who takes an oath is as he who has fear of it.
ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσιν συνάντημα ἐν τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἀσεβεῖ τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ καὶ τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι ὡς ὁ ἀγαθός ὡς ὁ ἀμαρτάνων ὡς ὁ ὀμνύων καθὼς ὁ τὸν ὄρκον φοβούμενος
- 3** Dit is een kwaad onder alles, wat onder de zon geschiedt, dat enerlei ding allen wedervaart, en dat ook het hart der mensenkinderen vol boosheid is, en dat er in hun levenszinnigheden zijn in hun hart; en daarna moeten zij naar de doden toe.
This is evil in all things which are done under the sun: that there is one fate for all, and the hearts of the sons of men are full of evil; while they have life their hearts are foolish, and after that--to the dead.
τούτῳ πονηρὸν ἐν παντὶ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι συνάντημα ἐν τοῖς πᾶσιν καὶ γε καρδία υἰῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς
- 4** Want voor dengene, die vergezelschap is bij alle levenden, is er hoop; want een levende hond is beter dan een dode leeuw.
For him who is joined to all the living there is hope; a living dog is better than a dead lion.
ὅτι τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάντα τοὺς ζῶντας ἔστιν ἐλπίς ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν αὐτὸς ἀγαθὸς ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν
- 5** Want de levenden weten, dat zij sterven zullen, maar de doden weten niet met al; zij hebben ook geen loon meer, maar hun gedachtenis is vergeten.
The living are conscious that death will come to them, but the dead are not conscious of anything, and they no longer have a reward, because there is no memory of them.
ὅτι οἱ ζῶντες γινώσκονται ὅτι ἀποθανοῦνται καὶ οἱ νεκροὶ οὐκ εἰσὶν γινώσκοντες οὐδὲν καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός ὅτι ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐτῶν
- 6** Ook is alrede hun liefde, ook hun haat, ook hun nijdigheid vergaan; en zij hebben geen deel meer in deze eeuw in alles, wat onder de zon geschiedt.
Their love and their hate and their envy are now ended; and they have no longer a part for ever in anything which is done under the sun.
καὶ γε ἀγάπη αὐτῶν καὶ γε μῖσος αὐτῶν καὶ γε ζήλος αὐτῶν ἤδη ἀπώλετο καὶ μερίς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς αἰῶνα ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον
- 7** Ga dan heen, eet uw brood met vreugde, en drink uw wijn van goeder harte; want God heeft alrede een behagen aan uw werken.
Come, take your bread with joy, and your wine with a glad heart. God has taken pleasure in your works.
δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ ἄρτον σου καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου ὅτι ἤδη εὐδόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιήματά σου
- 8** Laat uw klederen te allen tijd wit zijn, en laat op uw hoofd geen olie ontbreken.
Let your clothing be white at all times, and let not your head be without oil.
ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου λευκά καὶ ἔλαιον ἐπὶ κεφαλῇν σου μὴ ὑστερησάτω
- 9** Geniet het leven met de vrouw, die gij liefhebt, al de dagen uws ijdelens, welke God u gegeven heeft onder de zon, al uw ijdele dagen; want dit is uw deel in dit leven, en van uw arbeid, dien gij arbeidt onder de zon.
Have joy with the woman of your love all the days of your foolish life which he gives you under the sun. Because that is your part in life and in your work which you do under the sun.
ιδὲ ζωὴν μετὰ γυναῖκος ἧς ἠγάπησας πάσας ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου τὰς δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον πάσας ἡμέρας ματαιότητός σου ὅτι αὐτὸ μερίς σου ἐν τῇ ζωῇ σου καὶ ἐν τῷ μόθῳ σου ᾧ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον
- 10** Alles, wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht; want er is geen werk, noch verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf, daar gij heengaat.
Whatever comes to your hand to do with all your power, do it because there is no work, or thought, or knowledge, or wisdom in the place of the dead to which you are going.
πάντα ὅσα ἂν εὕρη ἡ χεὶρ σου τοῦ ποιῆσαι ὡς ἡ δύναμις σου ποιήσον ὅτι οὐκ ἔστιν ποίημα καὶ λογισμός καὶ γνώσις καὶ σοφία ἐν ᾗδῃ ὅπου σὺ πορεύῃ ἐκεῖ

- 11 Ik keerde mij, en zag onder de zon, dat de loop niet is der snellen, noch de strijd der helden, noch ook de spijs der wijzen, noch ook de rijkdom der verstandigen, noch ook degunst der welwetenden, maar dat tijd en toeval aan alle dezen wedervaart;
 And again I saw under the sun that the reward goes not to him who is quick, or the fruits of war to the strong; and there is no bread for the wise, or wealth for men of learning, or respect for those who have knowledge; but time and chance come to all.
 ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρόμος καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος καὶ γε οὐ τοῖς σοφοῖς ἄρτος καὶ γε οὐ τοῖς συνετοῖς πλοῦτος καὶ γε οὐ τοῖς γινώσκουσιν χάρις ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάντημα συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς
- 12 Dat ook de mens zijn tijd niet weet, gelijk de vissen, die gevangen worden met het boze net; en gelijk de vogelen, die gevangen worden met den strik; gelijk die, alzo worden de kinderen der mensen verstrikt, ter bozer tijd, wanneer derzelve haastelijk over hen valt.
 Even man has no knowledge of his time; like fishes taken in an evil net, or like birds taken by deceit, are the sons of men taken in an evil time when it comes suddenly on them.
 ὅτι καὶ γε οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τὸν καιρὸν αὐτοῦ ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ κακῷ καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου εἰς καιρὸν πονηρὸν ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ἄφνω
- 13 Ook heb ik onder de zon deze wijsheid gezien, en zij was groot bij mij:
 This again I have seen under the sun as wisdom and it seemed great to me.
 καὶ γε τοῦτο εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ μεγάλη ἐστὶν πρὸς με
- 14 Er was een kleine stad, en weinig lieden waren daarin; en een groot koning kwam tegen haar, en hij omsingelde ze, en hij bouwde grote vastigheden tegen haar.
 There was a little town and the number of its men was small, and there came a great king against it and made an attack on it, building works of war round about it.
 πόλις μικρὰ καὶ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι καὶ ἔλθη ἐπ' αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτὴν καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακας μεγάλους
- 15 En men vond daar een armen wijzen man in, die de stad verlost door zijn wijsheid; maar geen mens gedacht denzelven armen man.
 Now there was in the town a poor, wise man, and he, by his wisdom, kept the town safe. But no one had any memory of that same poor man.
 καὶ εὗρη ἐν αὐτῇ ἄνδρα πένητα σοφὸν καὶ διασώσει αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος ἐκεῖνου
- 16 Toen zeide ik: Wijsheid is beter dan kracht, hoewel de wijsheid des armen veracht, en zijn woorden niet waren gehoord geweest.
 Then I said, Wisdom is better than strength, but the poor man's wisdom is not respected, and his words are not given a hearing.
 καὶ εἶπα ἐγὼ ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν καὶ σοφία τοῦ πένητος ἐξουδενωμένη καὶ λόγοι αὐτοῦ οὐκ εἰσὶν ἀκουόμενοι
- 17 De woorden der wijzen moeten in stilheid aangehoord worden, meer dan het geroep desgenen, die over de zotten heerst.
 The words of the wise which come quietly to the ear are noted more than the cry of a ruler among the foolish.
 λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται ὑπὲρ κραυγῆν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις
- 18 De wijsheid is beter dan de krijgswapenen, maar een enig zondaar verderft veel goeds.
 Wisdom is better than instruments of war, but one sinner is the destruction of much good.
 ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκευὴ πολέμου καὶ ἁμαρτάνων εἷς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν
- 1 Een dode vlieg doet de zalf des apothekers stinken en opwellen; alzo een weinig dwaasheid een man, die kostelijk is van wijsheid en van eer.
 Dead flies make the oil of the perfumer give out an evil smell; more valued is a little wisdom than the great glory of the foolish.
 μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσιν σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος τίμιον ὀλίγον σοφίας ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλης
- 2 Het hart des wijzen is tot zijn rechterhand, maar het hart eens zots is tot zijn linkerhand.
 The heart of the wise man goes in the right direction; but the heart of a foolish man in the wrong.
 καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ καὶ καρδία ἄφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ
- 3 En ook wanneer de dwaas op den weg wandelt, zijn hart ontbreekt hem, en hij zegt tot een iegelijk, dat hij dwaas is.
 And when the foolish man is walking in the way, he has no sense and lets everyone see that he is foolish.
 καὶ γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄφρον πορεύηται καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει καὶ ἅ λογίζεται πάντα ἀφροσύνη ἐστὶν
- 4 Als de geest des heersers tegen u oprijst, verlaat uw plaats niet; want het is medicijn, het stilt grote zonden.
 If the wrath of the ruler is against you, keep in your place; in him who keeps quiet even great sins may be overlooked.
 ἐὰν πνεῦμα τοῦ ἐξουσιαζόντος ἀναβῇ ἐπὶ σέ τόπον σου μὴ ἀφῆς ὅτι ἴαμα καταπαύσει ἁμαρτίας μεγάλας

- 5 Er is nog een kwaad, dat ik gezien heb onder de zon, als een dwaling, die van het aangezicht des oversten voortkomt.
There is an evil which I have seen under the sun, like an error which comes by chance from a ruler:
 ἔστιν πονηρία ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον ὡς ἀκούσιον ὃ ἐξῆλθεν ἀπὸ προσώπου τοῦ ἐξουσιάζοντος
- 6 Een dwaas wordt gezet in grote hoogheden, maar de rijken zitten in de laagte.
The foolish are placed in high positions, but men of wealth are kept low.
 ἐδόθη ὁ ἄφρων ἐν ὑψητοῖς μεγάλοις καὶ πλούσιοι ἐν ταπεινῶ καθήσονται
- 7 Ik heb knechten te paard gezien, en vorsten, gaande als knechten op de aarde.
I have seen servants on horses, and rulers walking on the earth as servants.
 εἶδον δούλους ἐφ' ἵππους καὶ ἄρχοντας πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς
- 8 Wie een kuil graaft, zal daarin vallen; en wie een muur doorbreekt, een slang zal hem bijten.
He who makes a hole for others will himself go into it, and for him who makes a hole through a wall the bite of a snake will be a punishment.
 ὁ ὀρύσσων βόθρον ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται καὶ καθαροῦντα φραγμὸν δήξεται αὐτὸν ὄφις
- 9 Wie stenen wegdraagt, zal smart daardoor lijden; wie hout klieft, zal daardoor in gevaar zijn.
He who gets out stones from the earth will be damaged by them, and in the cutting of wood there is danger.
 ἐξαίρων λίθους διαπονηθήσεται ἐν αὐτοῖς σχίζων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς
- 10 Indien hij het ijzer heeft stomp gemaakt, en hij slijpt de snede niet, dan moet hij meerder kracht te werk stellen; maar de wijsheid is een uitnemende zaak, om iets recht temaken.
If the iron has no edge, and he does not make it sharp, then he has to put out more strength; but wisdom makes things go well.
 ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ σιδήριον καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξεν καὶ δυνάμεις δυναμώσει καὶ περισσεῖα τοῦ ἀνδρείου σοφία
- 11 Indien de slang gebeten heeft, eer der bezwering geschied is, dan is er geen nuttigheid voor den allerwelsprekendsten bezweerder.
If a snake gives a bite before the word of power is said, then there is no longer any use in the word of power.
 ἐὰν δάκῃ ὁ ὄφις ἐν οὐ ψιθυρισμῷ καὶ οὐκ ἔστιν περισσεῖα τῷ ἐπέδοντι
- 12 De woorden van een wijzen mond zijn aangenaam; maar de lippen van een zot verslinden hemzelve.
The words of a wise man's mouth are sweet to all, but the lips of a foolish man are his destruction.
 λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις καὶ χεῖλη ἄφρονος καταποντιοῦσιν αὐτόν
- 13 Het begin der woorden zijns monds is dwaasheid, en het einde zijns monds is boze delligheid.
The first words of his mouth are foolish, and the end of his talk is evil crime.
 ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη καὶ ἐσχάτη στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά
- 14 De dwaas maakt wel veel woorden; maar de mens weet niet, wat het zij, dat geschieden zal; en wat na hem geschieden zal, wie zal het hem te kennen geven?
The foolish are full of words; man has no knowledge of what will be; and who is able to say what will be after him?
 καὶ ὁ ἄφρων πληθύνει λόγους οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τί τὸ γενόμενον καὶ τί τὸ ἐσόμενον ὀπίσω αὐτοῦ τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ
- 15 De arbeid der zotten maakt een iegelijk van hen moede; dewijl zij niet weten naar de stad te gaan.
The work of the foolish will be a weariness to him, because he has no knowledge of the way to the town.
 μόχθος τῶν ἀφρόνων κοπώσει αὐτούς ὅς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν
- 16 Wee u, land! welks koning een kind is, en welks vorsten tot in den morgenstond eten!
Unhappy is the land whose king is a boy, and whose rulers are feasting in the morning.
 οὐαὶ σοι πόλις ἧς ὁ βασιλεὺς σου νεώτερος καὶ οἱ ἄρχοντές σου ἐν πρωΐᾳ ἐσθίουσιν
- 17 Welgelukzalig zijt gij, land! welks koning een zoon der edelen is, en welks vorsten ter rechter tijd eten, tot sterkte en niet tot drinkerij.
Happy is the land whose ruler is of noble birth, and whose chiefs take food at the right time, for strength and not for feasting.
 μακαρία σύ γῆ ἧς ὁ βασιλεὺς σου υἱὸς ἐλευθέρων καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται ἐν δυνάμει καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται
- 18 Door grote luiheid verzwakt het gebint, en door slapheid der handen wordt het huis doorlekkende.
When no work is done the roof goes in, and when the hands do nothing water comes into the house.
 ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις καὶ ἐν ἀργίᾳ χειρῶν στάξει ἡ οἰκία

- 19 Men maakt maaltijden om te lachen, en de wijn verheugt de levenden, en het geld verantwoordt alles.
A feast is for laughing, and wine makes glad the heart; but by the one and the other money is wasted.
εις γέλωτα ποιῶσιν ἄρτον καὶ οἶνος εὐφραίνει ζῶντας καὶ τοῦ ἀργυρίου ἐπακούσεται σὺν τὰ πάντα
- 20 Vloek den koning niet, zelfs in uw gedachten, en vloek den rijke niet in het binnenste uwer slaapkamer; want het gevogelte des hemels zou de stem wegvoeren, en hetgeveugelde zou het woord te kennen geven. Prediker 11
Say not a curse against the king, even in your thoughts; and even secretly say not a curse against the man of wealth; because a bird of the air will take the voice, and that which has wings will give news of it.
καὶ γε ἐν συνειδήσει σου βασιλέα μὴ καταράση καὶ ἐν ταμειοῖς κοιτώνων σου μὴ καταράση πλοῦσιον ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει σὺν τὴν φωνὴν καὶ ὁ ἔχων τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λόγον
- 1 Werp uw brood uit op het water, want gij zult het vinden na vele dagen.
Put out your bread on the face of the waters; for after a long time it will come back to you again.
ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος ὅτι ἐν πλήθει τῶν ἡμερῶν ἐρήσεις αὐτόν
- 2 Geef een deel aan zeven, ja, ook aan acht; want gij weet niet, wat kwaad op de aarde wezen zal.
Give a part to seven or even to eight, because you have no knowledge of the evil which will be on the earth.
δὸς μερίδα τοῖς ἐπτά καὶ γε τοῖς ὀκτώ ὅτι οὐ γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν ἐπὶ τὴν γῆν
- 3 Als de wolken vol geworden zijn, zo storten zij plasregen uit op de aarde; en als de boom naar het zuiden, of als hij naar het noorden valt, in de plaats, waar de boom valt, daar zal hij wezen.
If the clouds are full of rain, they send it down on the earth; and if a tree comes down to the south, or the north, in whatever place it comes down, there it will be.
ἐὰν πληρωθῶσιν τὰ νέφη ὕετοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχέουσιν καὶ ἐὰν πέση ξύλον ἐν τῷ νότῳ καὶ ἐὰν ἐν τῷ βορρᾷ τόπῳ οὐ πεσεῖται τὸ ξύλον ἐκεῖ ἔσται
- 4 Wie op den wind acht geeft, die zal niet zaaien, en wie op de wolken ziet, die zal niet maaïen.
He who is watching the wind will not get the seed planted, and he who is looking at the clouds will not get in the grain.
τηρῶν ἄνεμον οὐ σπερεῖ καὶ βλέπων ἐν ταῖς νεφέλαις οὐ θερίσει
- 5 Gelijk gij niet weet, welke de weg des winds zij, of hoedanig de beenderen zijn in den buik van een zwangere vrouw, alzo weet gij het werk Gods niet, Die het alles maakt.
As you have no knowledge of the way of the wind, or of the growth of the bones in the body of her who is with child, even so you have no knowledge of the works of God who has made all.
ἐν οἷς οὐκ ἔστιν γινώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύματος ὡς ὅσα ἐν γαστρὶ τῆς κυοφορούσης οὕτως οὐ γνώση τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ ὅσα ποιήσει σὺν τὰ πάντα
- 6 Zaai uw zaad in den morgenstond, en trek uw hand des avonds niet af; want gij weet niet, wat recht wezen zal, of dit of dat, of dat die beide te zamen goed zijn zullen.
In the morning put your seed into the earth, and till the evening let not your hand be at rest; because you are not certain which will do well, this or that--or if the two will be equally good.
ἐν πρωΐᾳ σπεῖρον τὸ σπέρμα σου καὶ εἰς ἑσπέραν μὴ ἀφέτω ἡ χεὶρ σου ὅτι οὐ γινώσκεις ποῖον στοιχήσει ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο καὶ ἐὰν τὰ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀγαθὰ
- 7 Verder, het licht is zoet, en het is den ogen goed de zon te aanschouwen;
Truly the light is sweet, and it is good for the eyes to see the sun.
καὶ γλυκὸ τὸ φῶς καὶ ἀγαθὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ βλέπειν σὺν τὸν ἥλιον
- 8 Maar indien de mens veel jaren heeft, en verblijdt zich in die allen, zo laat hem ook gedenken aan de dagen der duisternis, want die zullen veel zijn; en al wat zal gekomen is, is ijdelheid.
But even if a man's life is long and he has joy in all his years, let him keep in mind the dark days, because they will be great in number. Whatever may come is to no purpose.
ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται καὶ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τοῦ σκότους ὅτι πολλὰ ἔσονται πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης
- 9 Verblijd u, o jongeling! in uw jeugd, en laat uw hart zich vermaken in de dagen uwer jongelingschap, en wandel in de wegen uws harten, en in de aanschouwingen uwer ogen; maar weet, dat God, om al deze dingen, u zal doen komen voor het gericht.
Have joy, O young man, while you are young; and let your heart be glad in the days of your strength, and go in the ways of your heart, and in the desire of your eyes; but be certain that for all these things God will be your judge.
εὐφραίνου νεανίσκε ἐν νεότητί σου καὶ ἀγαθυνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις νεότητός σου καὶ περιπάτει ἐν ὁδοῖς καρδίας σου καὶ ἐν ὁράσει ὀφθαλμῶν σου καὶ γνώθι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἄξει σε ὁ θεὸς ἐν κρίσει
- 10 Zo doe dan de toornigheid wijken van uw hart, en doe het kwade weg van uw vlees, want de jeugd, en de jonkheid is ijdelheid. Prediker 12
So put away trouble from your heart, and sorrow from your flesh; because the early years and the best years are to no purpose.
καὶ ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου καὶ παράγαγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου ὅτι ἡ νεότης καὶ ἡ ἄνοια ματαιότης

- 1 En gedenk aan de Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen, en de jaren naderen, van dewelke gij zeggen zult: Ik heb geen lust in dezelve.
Let your mind be turned to your Maker in the days of your strength, while the evil days come not, and the years are far away when you will say, I have no pleasure in them;
 και μνήσθητι τοῦ κτίσαντός σε ἐν ἡμέραις νεότητός σου ἕως ὅτου μὴ ἔλθωσιν ἡμέραι τῆς κακίας καὶ φθάσωσιν ἔτη ἐν οἷς ἔρεῖς οὐκ ἔστιν μοι ἐν αὐτοῖς θέλημα
- 2 Eer dan de zon, en het licht, en de maan, en de sterren verduisterd worden, en de wolken wederkomen na den regen.
While the sun, or the light, or the moon, or the stars, are not dark, and the clouds come not back after the rain;
 ἕως οὗ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες καὶ ἐπιστρέψωσιν τὰ νέφη ὀπίσω τοῦ ὕετοῦ
- 3 In den dag, wanneer de wachters des huizes zullen beven, en de sterke mannen zichzelf zullen krommen, en de maalsters zullen stilstaan, omdat zij minder geworden zijn, endie door de vensteren zien, verduisterd zullen worden;
In the day when the keepers of the house are shaking for fear, and the strong men are bent down, and the women who were crushing the grain are at rest because their number is small, and those looking out of the windows are unable to see;
 ἐν ἡμέρᾳ ἧ ἂν σαλευθῶσιν φύλακες τῆς οἰκίας καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς δυνάμεως καὶ ἤρρησαν αἱ ἀλήθουςαι ὅτι ὀλιγόθησαν καὶ σκοτάσουσιν αἱ βλέπουσαι ἐν ταῖς ὁπαῖς
- 4 En de twee deuren naar de straat zullen gesloten worden, als er is een nederig geluid der maling, en hij opstaat op de stem van het vogeltje, en al de zangeressen nedergebogen zullen worden.
When the doors are shut in the street, and the sound of the crushing is low, and the voice of the bird is soft, and the daughters of music will be made low;
 και κλείσουσιν θύρας ἐν ἀγορᾷ ἐν ἀσθενείᾳ φωνῆς τῆς ἀληθοῦσης καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου καὶ ταπεινωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ὕψματος
- 5 Ook wanneer zij voor de hoogte zullen vrezzen, en dat er verschrikkingen zullen zijn op den weg, en de amandelboom zal bloeien, en dat de sprinkhaan zichzelf een last zalwezen, en dat de lust zal vergaan; want de mens gaat naar zijn eeuwig huis, en de rouwklagers zullen in de straat omgaan.
And he is in fear of that which is high, and danger is in the road, and the tree is white with flower, and the least thing is a weight, and desire is at an end, because man goes to his last resting-place, and those who are sorrowing are in the streets;
 και γε ἀπὸ ὕψους ὄψονται καὶ θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς καὶ διασκεδασθῇ ἡ κάπαρις ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι
- 6 Eer dat het zilveren koord ontketend wordt, en de gulden schaal in stukken gestoten wordt, en de kruik aan de springader gebroken wordt, en het rad aan den bornput in stukkengestoten wordt;
Before ever the silver cord is cut, or the vessel of gold is broken, or the pot is broken at the fountain, or the wheel broken at the water-hole;
 ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ σχοινίον τοῦ ἀργυρίου καὶ συνθλαβῇ ἀνθέμιον τοῦ χρυσοῦ καὶ συντριβῇ ὕδρια ἐπὶ τὴν πηγὴν καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον
- 7 En dat het stof wederom tot aarde keert, als het geweest is; en de geest weder tot God keert, Die hem gegeven heeft.
And the dust goes back to the earth as it was, and the spirit goes back to God who gave it.
 και ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ὡς ἦν καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν θεόν ὃς ἔδωκεν αὐτό
- 8 Ijdelheid der ijdelheden, zegt de prediker; het is al ijdelheid!
All things are to no purpose, says the Preacher, all is to no purpose.
 ματαιότης ματαιοτήτων εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής τὰ πάντα ματαιότης
- 9 En voorts, dewijl de prediker wijs geweest is, zo leerde hij het volk nog wetenschap, en merkte op, en onderzocht; hij stelde vele spreuken in orde.
And because the Preacher was wise he still gave the people knowledge; searching out, testing, and putting in order a great number of wise sayings.
 και περισσὸν ὅτι ἐγένετο ἐκκλησιαστής σοφός ἐτι ἐδίδασκεν γνῶσιν σὺν τὸν λαόν καὶ οὓς ἐξίχιάσεται κόσμιον παραβολῶν
- 10 De prediker zocht aangename woorden uit te vinden, en het geschrevene is recht, woorden der waarheid.
The Preacher made search for words which were pleasing, but his writing was in words upright and true.
 πολλὰ ἐζήτησεν ἐκκλησιαστής τοῦ εὐρεῖν λόγους θελήματος καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος λόγους ἀληθείας
- 11 De woorden der wijzen zijn gelijk prikkelen, en gelijk nagelen, diep ingeslagen van de meesters der verzamelingen, die gegeven zijn van den enigen Herder.
The words of the wise are pointed, and sayings grouped together are like nails fixed with a hammer; they are given by one guide.
 λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα καὶ ὡς ἤλοι πεφορτεμένοι οἱ παρὰ τῶν συναγαγμάτων ἐδόθησαν ἐκ ποιμένου ἑνὸς καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν
- 12 En wat boven dezelve is, mijn zoon! wees gewaarschuwd; van vele boeken te maken is geen einde, en veel lezens is vermoeiing des vleses.
And further, my son, take note of this: of the making of books there is no end, and much learning is a weariness to the flesh.
 υἱέ μου φύλαξαι ποιῆσαι βιβλία πολλά οὐκ ἔστιν περασμός καὶ μελέτη πολλὴ κόπωσης σαρκός

- 13 Van alles, wat gehoord is, is het einde van de zaak: Vrees God, en houd Zijn geboden, want dit betaamt allen mensen.
This is the last word. All has been said. Have fear of God and keep his laws; because this is right for every man.
τέλος λόγου τὸ πᾶν ἀκούεται τὸν θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ φύλασσε ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος
- 1 Het Hooglied, hetwelk van Salomo is.
The song of Songs, which is Solomon's.
ᾠσμα ᾠσμάτων ὃ ἐστὶν τῷ σαλωμων
- 2 Hij kusse mij met de kussen Zijns monds; want Uw uitnemende liefde is beter dan wijn.
Let him give me the kisses of his mouth: for his love is better than wine.
φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αὐτοῦ ὅτι ἀγαθοὶ μαστοὶ σου ὑπὲρ οἶνον
- 3 Uw olien zijn goed tot reuk, Uw naam is een olie, die uitgestort wordt; daarom hebben U de maagden lief.
Sweet is the smell of your perfumes; your name is as perfume running out; so the young girls give you their love.
καὶ ὀσμὴ μύρων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου διὰ τοῦτο νεάνιδες ἠγάπησάν σε
- 4 Trek mij, wij zullen U nalopen! De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkameren; wij zullen ons verheugen en in U verblijden; wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden, meer dan den wijn; de oprechten hebben U lief.
Take me to you, and we will go after you: the king has taken me into his house. We will be glad and full of joy in you, we will give more thought to your love than to wine: rightly are they your lovers.
ἐλκυσάν σε ὀπίσω σου εἰς ὀσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν εἰσηνεγέεν με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμίειον αὐτοῦ ἀγαλλιασόμεθα καὶ εὐφρανθόμεν ἐν σοὶ ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον εὐθύτης ἠγάπησεν σε
- 5 Ik ben zwart, doch liefelijk (gij dochteren van Jeruzalem!), gelijk de tenten van Kedar, gelijk de gordijnen van Salomo.
I am dark, but fair of form, O daughters of Jerusalem, as the tents of Kedar, as the curtains of Solomon.
μέλαινά εἰμι καὶ καλὴ θυγατέρες ἱερουσαλημ ὡς σκηνώματα κηδαρ ὡς δέρρεις σαλωμων
- 6 Ziet mij niet aan, dat ik zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen; de kinderen mijner moeder waren tegen mij ontstoken, zij hebben mij gezet tot een hoederin der wijngaarden. Mijn wijngaard, dien ik heb, heb ik niet gehoed.
Let not your eyes be turned on me, because I am dark, because I was looked on by the sun; my mother's children were angry with me; they made me the keeper of the vine-gardens; but my vine-garden I have not kept.
μὴ βλέψητέ με ὅτι ἐγὼ εἰμι μεμελανωμένη ὅτι παρέβλεψέν με ὁ ἥλιος υἱοὶ μητρὸς μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοὶ ἔθεντό με φυλάκισαν ἐν ἀμπελώσιν ἀμπελῶνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα
- 7 Zeg mij aan, Gij, Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in den middag; want waarom zou ik zijn als een, die zich bedekt bij de kudden Uwermetgezellen?
Say, O love of my soul, where you give food to your flock, and where you make them take their rest in the heat of the day; why have I to be as one wandering by the flocks of your friends?
ἀπάγγελόν μοι ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου ποῦ ποιμαίνεις ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ μήποτε γένωμαι ὡς περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις ἐταίρων σου
- 8 Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen! zo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uw geiten bij de woningen der herderen.
If you have not knowledge, O most beautiful among women, go on your way in the footsteps of the flock, and give your young goats food by the tents of the keepers.
ἐὰν μὴ γνῶς σεαυτὴν ἢ καλὴ ἐν γυναιξίν ἐξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων καὶ ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου ἐπὶ σκηνώμασιν τῶν ποιμένων
- 9 Mijn vriendin! Ik vergelijk u bij de paarden aan de wagens van Faraο.
I have made a comparison of you, O my love, to a horse in Pharaoh's carriages.
τῇ ἵππῳ μου ἐν ἄρμασιν φαραω ὁμοίωσά σε ἢ πλησίον μου
- 10 Uw wangen zijn liefelijk in de spangen, uw hals in de parelsnoeren.
Your face is a delight with rings of hair, your neck with chains of jewels.
τί ὡραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνες τράχηλός σου ὡς ὀρμίσκοι
- 11 Wij zullen u gouden spangen maken, met zilveren stipjes.
We will make you chains of gold with ornaments of silver.
ὁμοιώματα χρυσοῦ ποιήσομέν σοι μετὰ στιγμάτων τοῦ ἀργυρίου

- 12 Terwijl de Koning aan Zijn ronde tafel is, geeft mijn nardus zijn reuk.
While the king is seated at his table, my spices send out their perfume.
ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ νάρδος μου ἔδωκεν ὄσμην αὐτοῦ
- 13 Mijn Liefste is mij een bundeltje mirre, dat tussen mijn borsten vernacht.
As a bag of myrrh is my well-loved one to me, when he is at rest all night between my breasts.
ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοὶ ἀνά μέσον τῶν μαστῶν μου ἀλισθησεται
- 14 Mijn Liefste is mij een tros van Cyprus, in de wijngaarden van En-gedi.
My love is to me as a branch of the cypress-tree in the vine-gardens of En-gedi.
βότρυς τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοὶ ἐν ἀμπελῶσιν εγγαδδι
- 15 Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin! Zie, gij zijt schoon; uw ogen zijn duiven ogen.
See, you are fair, my love, you are fair; you have the eyes of a dove.
ἰδοὺ εἶ καλή ἢ πλησίον μου ἰδοὺ εἶ καλή ὀφθαλμοὶ σου περιστεραι
- 16 Zie, gij zijt schoon, mijn Liefste, ja, liefelijk; ook groent onze bedstede.
See, you are fair, my loved one, and a pleasure; our bed is green.
ἰδοὺ εἶ καλός ὁ ἀδελφιδός μου καὶ γε ὠραῖος πρὸς κλίνη ἡμῶν σύσκιος
- 1 Ik ben een Roos van Saron, een Lelie der dalen.
I am a rose of Sharon, a flower of the valleys.
ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου κρίνον τῶν κοιλάδων
- 2 Gelijk een lelie onder de doornen, alzo is Mijn vriendin onder de dochteren.
As the lily-flower among the thorns of the waste, so is my love among the daughters.
ὡς κρίνον ἐν μέσῳ ἀκανθῶν οὕτως ἢ πλησίον μου ἀνά μέσον τῶν θυγατέρων
- 3 Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit er onder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet.
As the apple-tree among the trees of the wood, so is my loved one among the sons. I took my rest under his shade with great delight, and his fruit was sweet to my taste.
ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνά μέσον τῶν υἱῶν ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεθύμησα καὶ ἐκάθισα καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκὺς ἐν λάρυγγί μου
- 4 Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij.
He took me to the house of wine, and his flag over me was love.
εἰσαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην
- 5 Ondersteunt gijlieden mij met de flessen, versterkt mij met de appelen, want ik ben krank van liefde.
Make me strong with wine-cakes, let me be comforted with apples; I am overcome with love.
στηρίσατέ με ἐν ἀμόραις στοιβάσατέ με ἐν μήλοις ὅτι τετρομένη ἀγάπης ἐγὼ
- 6 Zijn linkerhand zijt onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelze mij.
His left hand is under my head, and his right hand is round about me.
εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν μου καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήμψεται με
- 7 Ik bezweer u, gij, dochteren van Jeruzalem! die bij de reeen, of bij de hinden des velds zijt, dat gij die liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het dezelve luste!
I say to you, O daughters of Jerusalem, by the roes of the field, do not let love be moved till it is ready.
ὄρκισα ὑμᾶς θυγατέρες ιερουσαλημ ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ισχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως οὗ θελήσῃ
- 8 Dat is de stem mijns Liefsten, ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen!
The voice of my loved one! See, he comes dancing on the mountains, stepping quickly on the hills.
φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου ἰδοὺ οὗτος ἦκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς
- 9 Mijn Liefste is gelijk een ree, of een welp der herten; ziet, Hij staat achter onzen muur, kijkende uit de vensteren, blinkende uit de tralien.
My loved one is like a roe; see, he is on the other side of our wall, he is looking in at the windows, letting himself be seen through the spaces.
ὁμοίος ἐστὶν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι ἢ νεβρῶ ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη βαιθηλ ἰδοὺ οὗτος ἔστηκεν ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων ἐκκύπτων διὰ τῶν δικτύων

- 10 Mijn Liefste antwoordt, en zegt tot mij: Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone, en kom!
My loved one said to me, Get up, my love, my fair one, and come away.
ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου καὶ λέγει μοι ἀνάστα ἐλθέ ἡ πλησίον μου καλή μου περιστερὰ μου
- 11 Want zie, de winter is voorbij, de plasregen is over, hij is overgegaan;
For, see, the winter is past, the rain is over and gone;
ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμῶν παρήλθεν ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν ἐπορεύθη ἑαυτῷ
- 12 De bloemen worden gezien in het land, de zangtijd genaakt, en de stem der tortelduif wordt gehoord in ons land.
The flowers are come on the earth; the time of cutting the vines is come, and the voice of the dove is sounding in our land;
τὰ ἄνθη ὤφθη ἐν τῇ γῆ καιρὸς τῆς τομῆς ἐφθακεν φωνὴ τοῦ τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ γῆ ἡμῶν
- 13 De vijgeboom brengt zijn jonge vijgjes voort, en de wijnstokken geven reuk met hun jonge druifjes. Sta op, Mijn vriendin! Mijn schone, en kom!
The fig-tree puts out her green fruit and the vines with their young fruit give a good smell. Get up from your bed, my beautiful one, and come away.
ἡ συκὴ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν ἔδωκαν ὀσμὴν ἀνάστα ἐλθέ ἡ πλησίον μου καλή μου περιστερὰ μου
- 14 Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgene ener steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet, en uw gedaante is liefelijk.
O my dove, you are in the holes of the mountain sides, in the cracks of the high hills; let me see your face, let your voice come to my ears; for sweet is your voice, and your face is fair.
καὶ ἐλθέ σύ περιστερὰ μου ἐν σκέπη τῆς πέτρας ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνὴν σου ὅτι ἡ φωνὴ σου ἡδέια καὶ ἡ ὄψις σου ὠραία
- 15 Vangt gijlieden ons de vossen, de kleine vossen, die de wijngaarden verderven, want onze wijngaarden hebben jonge druifjes.
Take up for us the foxes, the little foxes, which do damage to the vines; our vines have young grapes.
πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας μικροὺς ἀφανίζοντας ἀμπελώνας καὶ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσιν
- 16 Mijn Liefste is mijn, en ik ben Zijn, Die weidt onder de lelien,
My loved one is mine, and I am his: he takes his food among the flowers.
ἀδελφιδός μου ἐμοὶ κάγω αὐτῷ ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις
- 17 Totdat de dag aankomt, en de schaduwen vlieden; keer om, mijn Liefste! wordt Gij gelijk een ree, of een welp der herten, op de bergen van Bether. Hooglied 3
Till the evening comes, and the sky slowly becomes dark, come, my loved one, and be like a roe on the mountains of Bether.
ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαὶ ἀπόστρεψον ὁμοιώθητι σύ ἀδελφιδέ μου τῷ δόρκωνι ἢ νεβρῷ ἐλάφον ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων
- 1 Ik zocht des nachts op mijn leger Hem, Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet; ik zeide:
By night on my bed I was looking for him who is the love of my soul: I was looking for him, but I did not see him.
ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυξὶ ἐξήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου ἐξήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου
- 2 Ik zal nu opstaan, en in de stad omgaan, in de wijken en in de straten; ik zal Hem zoeken, Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet.
I will get up now and go about the town, in the streets and in the wide ways I will go after him who is the love of my soul: I went after him, but I did not see him.
ἀναστήσομαι διὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου ἐξήτησα αὐτόν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν
- 3 De wachters, die in de stad omgingen, vonden mij: ik zeide: Hebt gij Dien gezien, Dien mijn ziel liefheeft?
The watchmen who go about the town came by me; to them I said, Have you seen him who is my heart's desire?
εὔροσάν με οἱ τηροῦντες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει μὴ ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου εἶδετε
- 4 Toen ik een weinigje van hen weggegaan was, vond ik Hem, Dien mijn ziel liefheeft; ik hield Hem vast, en liet Hem niet gaan, totdat ik Hem in mijner moeders huis gebrachthad, en in de binnenste kamer van degene, die mij gebaard heeft.
I was but a little way from them, when I came face to face with him who is the love of my soul. I took him by the hands, and did not let him go, till I had taken him into my mother's house, and into the room of her who gave me birth.
ὡς μικρὸν ὅτε παρήλθον ἀπ' αὐτῶν ἕως οὗ εὔρον ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου ἐκράτησα αὐτόν καὶ οὐκ ἀφίσω αὐτόν ἕως οὗ εἰσήγαγον αὐτόν εἰς οἶκον μητρὸς μου καὶ εἰς ταμίειον τῆς συλλαβούσης με
- 5 Ik bezweer u, gij dochteren van Jeruzalem! die bij de reeen of bij de hinden des velds zijt, dat gij de liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het haar luste!
I say to you, O daughters of Jerusalem, by the roes of the field, let not love be moved till it is ready.
ὄρκισα ὑμᾶς θυγατέρες ἱερουσαλημ ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ ἔὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ

- 6 Wie is zij, die daar opkomt uit de woestijn, als rookpilaren, beroekt met mirre en wierook, en met allerlei poeder des kruideniers?
Who is this coming out of the waste places like pillars of smoke, perfumed with sweet spices, with all the spices of the trader?
τίς αὐτή ἢ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου ὡς στελέχη καπνοῦ θεθυμιαμένη σμύρναν καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρρεψοῦ
- 7 Ziet, het bed, dat Salomo heeft, daar zijn zestig helden rondom van de helden van Israel;
See, it is the bed of Solomon; sixty men of war are about it, of the army of Israel,
ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ σαλωμων ἐξήκοντα δυνατοὶ κύκλω αὐτῆς ἀπὸ δυνατῶν ἰσραηλ
- 8 Die altemaal zwaarden houden, geleerd ten oorlog, elk hebbende zijn zwaard aan zijn heup, vanwege den schrik des nachts.
All of them armed with swords, trained in war; every man has his sword at his side, because of fear in the night.
πάντες κατέχοντες ῥομφαίαν δεδιδαγμένοι πόλεμον ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ ἀπὸ θάμβους ἐν νυξίν
- 9 De koning Salomo heeft zich een koets gemaakt van het hout van Libanon.
King Solomon made himself a bed of the wood of Lebanon.
φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς σαλωμων ἀπὸ ξύλων τοῦ λιβάνου
- 10 De pilaren derzelve maakte hij van zilver, haar vloer van goud, haar gehemelte van purper; het binnenste was bespreid met de liefde van de dochteren van Jeruzalem.
He made its pillars of silver, its base of gold, its seat of purple, the middle of it of ebony.
στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ χρύσειον ἐπίβασις αὐτοῦ πορφύρᾳ ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον ἀγάπην ἀπὸ θυγατέρων ἱερουσαλημ
- 11 Gaat uit, en aanschouwt, gij, dochteren van Sion! den koning Salomo, met de kroon, waarmede Hem Zijn moeder kroonde op den dag Zijner bruiloft, en op den dag der vreugdeZijns harten.
Go out, O daughters of Jerusalem, and see King Solomon, with the crown which his mother put on his head on the day when he was married, and on the day of the joy of his heart.
ἐξέλθατε καὶ ἴδετε ἐν τῷ βασιλείᾳ σαλωμων ἐν τῷ στεφάνῳ ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ
- 1 Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin! zie, gij zijt schoon; uw ogen zijn duiven ogen tussen uw vlechten; uw haar is als een kudde geiten, die het gras van den berg Gileads afscheren.
See, you are fair, my love, you are fair; you have the eyes of a dove; your hair is as a flock of goats, which take their rest on the side of Gilead.
ἰδοὺ εἶ καλὴ ἡ πλησίον μου ἰδοὺ εἶ καλὴ ὀφθαλμοὶ σου περιστεραὶ ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν αἱ ἀπεκαλύφθησαν ἀπὸ τοῦ γαλααδ
- 2 Uw tanden zijn als een kudde schapen, die geschoren zijn, die uit de wasstede opkomen; die al te zamen tweelingen voortbrengen, en geen onder hen is jongeloos.
Your teeth are like a flock of sheep whose wool is newly cut, which come up from the washing; every one has two lambs, and there is not one without young.
ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς
- 3 Uw lippen zijn als een scharlaken snoer, en uw spraak is liefelijk; de slaap uws hoofds is als een stuk van een granaatappel tussen uw vlechten.
Your red lips are like a bright thread, and your mouth is fair of form; the sides of your head are like pomegranate fruit under your veil.
ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χεῖλη σου καὶ ἡ λαλιά σου ὠραία ὡς λέπυρον τῆς ῥόας μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου
- 4 Uw hals is als Davids toren, die gebouwd is tot ophanging van wapentuig, waar duizend rondassen aan hangen, altemaal zijnde schilden der helden.
Your neck is like the tower of David made for a store-house of arms, in which a thousand breastplates are hanging, breastplates for fighting-men.
ὡς πύργος δαυὶδ τράχηλός σου ὁ ὀκκοδομημένος εἰς θαλιπῶθ χίλιοι θυρεοὶ κρέμανται ἐπ' αὐτόν πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν
- 5 Uw twee borsten zijn gelijk twee welpen, tweelingen van een ree, die onder de lelien weiden.
Your two breasts are like two young roes of the same birth, which take their food among the lilies.
δύο μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοὶ δορκάδος οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις
- 6 Totdat de dag aankomt, en de schaduwen vlieden, zal Ik gaan tot den mirreberg, en tot den wierookheuvel.
Till the evening comes, and the sky slowly becomes dark, I will go to the mountain of myrrh, and to the hill of frankincense.
ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί πορεύσομαι ἑμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης καὶ πρὸς τὸν βουνὸν τοῦ λιβάνου
- 7 Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u.
You are all fair, my love; there is no mark on you.
ὅλη καλὴ εἶ ἡ πλησίον μου καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοὶ

- 8 Bij Mij van den Libanon af, o bruid! kom bij Mij van den Libanon af; zie van den top van Amana, van den top van Senir en van Hermon, van de woningen der leeuwinnen, van debergen der luipaarden.
Come with me from Lebanon, my bride, with me from Lebanon; see from the top of Amana, from the top of Senir and Hermon, from the places of the lions, from the mountains of the leopards.
δεῦρο ἀπὸ λιβάνου νόμφη δεῦρο ἀπὸ λιβάνου ἐλεύση καὶ διελεύση ἀπὸ ἀρχῆς πίστεως ἀπὸ κεφαλῆς σανιρ καὶ ερμιων ἀπὸ μανδρῶν λεόντων ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων
- 9 Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid! gij hebt Mij het hart genomen, met een van uw ogen, met een keten van uw hals.
You have taken away my heart, my sister, my bride; you have taken away my heart, with one look you have taken it, with one chain of your neck!
ἐκαρδίωσας ἡμᾶς ἀδελφή μου νόμφη ἐκαρδίωσας ἡμᾶς ἐνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου ἐν μιᾷ ἐνθέματι τραχήλων σου
- 10 Hoe schoon is uw uitnemende liefde, Mijn zuster, o bruid! hoeveel beter is uw uitnemende liefde dan wijn, en de reuk uwer olien dan alle specerijen!
How fair is your love, my sister! How much better is your love than wine, and the smell of your oils than any perfume!
τί ἐκαλλιώθησαν μαστοὶ σου ἀδελφή μου νόμφη τί ἐκαλλιώθησαν μαστοὶ σου ἀπὸ οἴνου καὶ ὀσμῆ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα
- 11 Uw lippen, o bruid! druppen van honigzeem; honig en melk is onder uw tong, en de reuk uwer klederen is als de reuk van Libanon.
Your lips are dropping honey; honey and milk are under your tongue; and the smell of your clothing is like the smell of Lebanon.
κηρίον ἀποστάζουσιν χεῖλι σου νόμφη μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου καὶ ὀσμῆ ἱματίων σου ὡς ὀσμῆ λιβάνου
- 12 Mijn zuster, o bruid! gij zijt een besloten hof, een besloten wel, een verzegelde fontein.
A garden walled-in is my sister, my bride; a garden shut up, a spring of water stopped.
κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφή μου νόμφη κῆπος κεκλεισμένος πηγῆ ἐσφραγισμένη
- 13 Uw scheuten zijn een paradijs van granaatappelen, met edele vruchten, cyprus met nardus;
The produce of the garden is pomegranates; with all the best fruits, henna and spikenard,
ἀποστολαὶ σου παράδεισος ῥόδων μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων κόπροι μετὰ νάρδων
- 14 Nardus en saffraan, kalmus en kaneel, met allerlei bomen van wierook, mirre en aloe, mitsgaders alle voornaamste specerijen.
Spikenard and saffron; calamus and cinnamon, with all trees of frankincense; myrrh and aloes, with all the chief spices.
νάρδος καὶ κρόκος κάλαμος καὶ κιννάμωμον μετὰ πάντων ξύλων τοῦ λιβάνου σμύρνα ἀλωθ μετὰ πάντων πρώτων μύρων
- 15 O fontein der hoven, put der levende wateren, die uit Libanon vloeien!
You are a fountain of gardens, a spring of living waters, and flowing waters from Lebanon.
πηγὴ κήπων φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ροιζοῦντος ἀπὸ τοῦ λιβάνου
- 16 Ontwaak, noordenwind! en kom, Gij zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame, en ate zijn edele vruchten!
Be awake, O north wind; and come, O south, blowing on my garden, so that its spices may come out. Let my loved one come into his garden, and take of his good fruits.
ἐξεγέρθητι βορρᾶ καὶ ἔρχου νότε διάπνευσον κηπόν μου καὶ ρευσάτωσαν ἀρώματά μου καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ
- 1 Ik ben in Mijn hof gekomen, o Mijn zuster, o bruid! Ik heb Mijn mirre geplukt met Mijn specerij; Ik heb Mijn honigraten met Mijn honig gegeten; Ik heb Mijn wijn, mitsgaders Mijnmelk gedronken. Eet, vrienden! drinkt, en wordt dronken, o liefsten!
I have come into my garden, my sister, my bride; to take my myrrh with my spice; my wax with my honey; my wine with my milk. Take meat, O friends; take wine, yes, be overcome with love.
εἰσηλθὼν εἰς κηπόν μου ἀδελφή μου νόμφη ἐτρύγησα σμύρναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός μου ἔπιον οἶνον μου μετὰ γάλακτός μου φάγετε πλησιοὶ καὶ πίετε καὶ μεθύσθητε ἀδελφοί
- 2 Ik sliep, maar mijn hart waakte, de stem mijns Liefsten, Die klopte, was: Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn volmaakte! want Mijn hoofd is vervuld metdauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen.
I am sleeping, but my heart is awake; it is the sound of my loved one at the door, saying, Be open to me, my sister, my love, my dove, my very beautiful one; my head is wet with dew, and my hair with the drops of the night.
ἐγὼ καθεύδω καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου κρούει ἐπὶ τὴν θύραν ἀνοιζόν μοι ἀδελφή μου ἡ πλησίον μου περιστερά μου τελεία μου ὅτι ἡ κεφαλὴ μου ἐπλήσθη δρόσου καὶ οἱ βόστρυχοί μου ψεκᾶδων νυκτός
- 3 Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weder aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, hoe zal ik ze weder bezoedelen?
I have put off my coat; how may I put it on? My feet are washed; how may I make them unclean?
ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου πῶς ἐνδύσωμαι αὐτόν ἐνψάμην τοὺς πόδας μου πῶς μολυνῶ αὐτούς

- 4 Mijn Liefste trok Zijn hand van het gat der deur; en mijn ingewand werd ontroerd om Zijnentwil.
My loved one put his hand on the door, and my heart was moved for him.
ἀδελφιδός μου ἀπέστειλεν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς καὶ ἡ κοιλία μου ἐθροήθη ἐπ' αὐτόν
- 5 Ik stond op, om mijn Liefste open te doen; en mijn handen drupten van mirre, en mijn vingers van vloeïende mirre, op de handvaten des slots.
I got up to let my loved one in; and my hands were dropping with myrrh, and my fingers with liquid myrrh, on the lock of the door.
ἀνέστην ἐγὼ ἀνοῖξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν δάκτυλοί μου σμύρναν πλήρη ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλειθροῦ
- 6 Ik deed mijn Liefste open, maar mijn Liefste was geweken, Hij was doorgegaan; mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet, ik riep Hem, doch Hij antwoordde mij niet.
I made the door open to my loved one; but my loved one had taken himself away, and was gone, my soul was feeble when his back was turned on me; I went after him, but I did not come near him; I said his name, but he gave me no answer.
ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου ἀδελφιδός μου παρήλθεν ψυχὴ μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἐζήτησα αὐτόν καὶ οὐχ εὔρον αὐτόν ἐκάλεσα αὐτόν καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου
- 7 De wachters, die in de stad omgingen, vonden mij, zij sloegen mij, zij verwondden mij; de wachters op de muren namen mijn sluier van mij.
The keepers who go about the town overtook me; they gave me blows and wounds; the keepers of the walls took away my veil from me.
εὔροσάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει ἐπάταξαν με ἐτραυμάτισάν με ἦραν τὸ θέριστρόν μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν τειχέων
- 8 Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem! indien gij mijn Liefste vindt, wat zult gij Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.
I say to you, O daughters of Jerusalem, if you see my loved one, what will you say to him? That I am overcome with love.
ὄρκισα ὑμᾶς θυγατέρες ιερουσαλημ ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ισχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ ἐὰν εὔρητε τὸν ἀδελφιδόν μου τί ἀπαγγεῖλητε αὐτῷ ὅτι τετρωμένη ἀγάπης εἰμι ἐγὼ
- 9 Wat is uw Liefste meer dan een ander liefste, o gij schoonste onder de vrouwen! wat is uw Liefste meer dan een ander liefste, dat gij ons zo bezworen hebt!
What is your loved one more than another, O fairest among women? What is your loved one more than another, that you say this to us?
τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ ὅτι οὕτως ὄρκισας ἡμᾶς
- 10 Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tien duizend.
My loved one is white and red, the chief among ten thousand.
ἀδελφιδός μου λευκὸς καὶ πυρρὸς ἐκλελοχισμένος ἀπὸ μυριάδων
- 11 Zijn hoofd is van het fijnste goud, van het dichtste goud; Zijn haarlokken zijn gekruld, zwart als een raaf.
His head is as the most delicate gold; his hair is thick, and black as a raven.
κεφαλὴ αὐτοῦ χρυσίον καὶ φαῶ βόστρυχοι αὐτοῦ ἐλάται μέλανες ὡς κόραξ
- 12 Zijn ogen zijn als der duiven bij de waterstromen, met melk gewassen, staande als in kasjes der ringen.
His eyes are as the eyes of doves by the water streams, washed with milk, and rightly placed.
ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς περιστεραὶ ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων λελουσμένα ἐν γάλακτι καθήμενοι ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων
- 13 Zijn wangen zijn als een bed van specerijen, als welriekende torentjes; Zijn lippen zijn als lelien, druppelende van vloeïende mirre.
His face is as beds of spices, giving out perfumes of every sort; his lips like lilies, dropping liquid myrrh.
σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύουσαι μυρεψικά χεῖλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν πλήρη
- 14 Zijn handen zijn als gouden ringen, gevuld met turkoois; Zijn buik is als blinkend elpenbeen, overtoegen met saffieren.
His hands are as rings of gold ornamented with beryl-stones; his body is as a smooth plate of ivory covered with sapphires.
χεῖρες αὐτοῦ τορευταὶ χρυσαὶ πεπληρωμένα ἑρπυλὶα αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ λίθου σαπφείρου
- 15 Zijn schenkelen zijn als marmeren pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud; Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de cederen.
His legs are as pillars of stone on a base of delicate gold; his looks are as Lebanon, beautiful as the cedar-tree.
κνήμαι αὐτοῦ στῦλοι μαρμάρινοι τεθεμελιωμένοι ἐπὶ βάσεις χρυσαῶς εἶδος αὐτοῦ ὡς λίβανος ἐκλεκτός ὡς κέδροι
- 16 Zijn gehemelte is enkel zoetigheid, en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste; ja, zulk een is mijn Vriend, gij dochters van Jeruzalem!
His mouth is most sweet; yes, he is all beautiful. This is my loved one, and this is my friend, O daughters of Jerusalem.
φάρυγγς αὐτοῦ γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπιθυμία οὗτος ἀδελφιδός μου καὶ οὗτος πλησίον μου θυγατέρες ιερουσαλημ

- 1 Waar is uw Liefste heengegaan, o gij schoonste onder de vrouwen? Waarheen heeft uw Liefste het aangezicht gewend, opdat wij Hem met u zoeken?
Where is your loved one gone, O most fair among women? Where is your loved one turned away, that we may go looking for him with you?
ποῦ ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδός σου ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ
- 2 Mijn Liefste is afgegaan in Zijn hof, tot de specerijbedden, om te weiden in de hoven, en om de lelien te verzamelen.
My loved one is gone down into his garden, to the beds of spices, to take food in the gardens, and to get lilies.
ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς κήπον αὐτοῦ εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος ποιμαίνειν ἐν κήποις καὶ συλλέγειν κρίνα
- 3 Ik ben mijns Liefsten, en mijn Liefste is mijn, Die onder de lelien weidt.
I am for my loved one, and my loved one is for me; he takes food among the lilies.
ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ἀδελφιδός μου ἐμοὶ ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις
- 4 Gij zijt schoon, Mijn vriendin, gelijk Thirza, liefelijk als Jeruzalem, schrikkelijk als slagorden met banieren.
You are beautiful, O my love, as Tirzah, as fair as Jerusalem; you are to be feared like an army with flags.
καλὴ εἶ ἡ πλησίον μου ὡς εὐδοκία ὠραία ὡς ἱερουσαλημ θάμβος ὡς τεταγμένα
- 5 Wend uw ogen van Mij af, want zij doen Mij geweld aan; uw haar is als een kudde geiten, die het gras van Gilead afscheren.
Let your eyes be turned away from me; see, they have overcome me; your hair is as a flock of goats which take their rest on the side of Gilead.
ἀπόστρεψον ὀφθαλμούς σου ἀπεναντίον μου ὅτι αὐτοὶ ἀνεπέρωσάν με τρίχομά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν αἱ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ γαλααδ
- 6 Uw tanden zijn als een kudde schapen, die uit de wasstede opkomen, die al te zamen tweelingen voortbrengen, en onder dezelve is geen jongeloos.
Your teeth are like a flock of sheep which come up from the washing; every one has two lambs, and there is not one without young.
ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων αἱ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς
- 7 Uw wangen zijn als een stuk van een granaatappel tussen uw vlechten.
Like pomegranate fruit are the sides of your head under your veil.
ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χειλῆ σου καὶ ἡ λαλιά σου ὠραία ὡς λέπυρον τῆς ῥόας μῆλόν σου ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου
- 8 Er zijn zestig koninginnen en tachtig bijwijven, en maagden zonder getal.
There are sixty queens, and eighty servant-wives, and young girls without number.
ἐξήκοντά εἰσιν βασίλισσαι καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαὶ καὶ νεάνιδες ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός
- 9 Een enige is Mijn duive, Mijn volmaakte, de enige harer moeder, zij is de zuivere dergenen, die haar gebaard heeft; als de dochters haar zien, zo zullen zij haar welgelukzaligroemen, de koninginnen en de bijwijven; en zij zullen haar prijzen.
My dove, my very beautiful one, is but one; she is the only one of her mother, she is the dearest one of her who gave her birth. The daughters saw her, and gave her a blessing; yes, the queens and the servant-wives, and they gave her praises.
μία ἔστιν περιστερὰ μου τελεία μου μία ἔστιν τῇ μητρὶ αὐτῆς ἐκλεκτὴ ἔστιν τῇ τεκοῦσῃ αὐτῆς εἶδον αὐτὴν θυγατέρες καὶ μακαριοῦσιν αὐτὴν βασίλισσαι καὶ παλλακαὶ καὶ αἰνέσουσιν αὐτήν
- 10 Wie is zij, die er uitziet als de dageraad, schoon, gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren?
Who is she, looking down as the morning light, fair as the moon, clear as the sun, who is to be feared like an army with flags?
τίς αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὡσεὶ ὄρθρος καλὴ ὡς σελήνη ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος θάμβος ὡς τεταγμένα
- 11 Ik ben tot den notenhof afgegaan om de groene vruchten der vallei te zien; om te zien, of de wijnstok bloeide, de granaatbomen uitbotten.
I went down into the garden of nuts to see the green plants of the valley, and to see if the vine was in bud, and the pomegranate-trees were in flower.
εἰς κήπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν γενήμασιν τοῦ χειμάρρου ἰδεῖν εἰ ἦνθησεν ἡ ἄμπελος ἐξήνθησεν αἱ ῥοαὶ ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί
- 12 Eer ik het wist, zette mij mijn ziel op de wagens van mijn vrijwillig volk.
Before I was conscious of it, ...
οὐκ ἔγνων ἡ ψυχὴ μου ἔθετό με ἄρματα αμινδαβ
- 1 Hoe schoon zijn uw gangen in de schoenen, gij prinsendochter! de omdraaiingen uwer heupen zijn als kostelijke ketens, zijnde het werk van de handen eens kunstenaars.
How beautiful are your feet in their shoes, O king's daughter! The curves of your legs are like jewels, the work of the hands of a good workman:
ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε ἡ σουλαμίτις ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε καὶ ὀψόμεθα ἐν σοὶ τί ὄψεσθε ἐν τῇ σουλαμίτιδι ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν

- 2 Uw navel is als een ronde beker, dien geen drank ontbreekt; uw buik is als een hoop tarwe, rondom bezet met lelien.
Your stomach is a store of grain with lilies round it, and in the middle a round cup full of wine.
τί ὠραιώθησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασιν θύγατερ ναδαβ ῥυθμοὶ μηρῶν σου ὅμοιοι ὀρμίσκοις ἔργῳ χειρῶν τεχνίτου
- 3 Uw twee borsten zijn als twee welpen, tweelingen van een ree.
Your two breasts are like two young roes of the same birth.
ὄμφαλός σου κρατήρ τορευτὸς μὴ ὑστερούμενος κρᾶμα κοιλία σου θιμωνιά σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις
- 4 Uw hals is als een elpenbenen toren, uw ogen zijn als de vijvers te Hesbon, bij de poort van Bath-rabbim; uw neus is als de toren van Libanon, die tegen Damaskus ziet.
Your neck is as a tower of ivory; your eyes like the waters in Heshbon, by the doorway of Bath-rabbim; your nose is as the tower on Lebanon looking over Damascus:
δύο μαστοὶ σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοὶ δορκάδος
- 5 Uw hoofd op u is als Karmel, en de haarband uws hoofds als purper; de koning is als gebonden op de galerijen.
Your head is like Carmel, and the hair of your head is like purple, in whose net the king is prisoner.
τράχηλός σου ὡς πύργος ἐλεφάντινος ὀφθαλμοὶ σου ὡς λίμναι ἐν εσεβων ἐν πύλαις θυγατρὸς πολλῶν μυκτῆρ σου ὡς πύργος τοῦ λιβάνου σκοπεύων πρόσωπον δαμασκῶ
- 6 Hoe schoon zijt gij, en hoe liefelijk zijt gij, o liefde, in wellusten!
How beautiful and how sweet you are, O love, for delight.
κεφαλή σου ἐπὶ σὲ ὡς κάρμηλος καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς
- 7 Deze uw lengte is te vergelijken bij een palmboom, en uw borsten bij druif trossen.
You are tall like a palm-tree, and your breasts are like the fruit of the vine.
τί ὠραιώθης καὶ τί ἠδύνθης ἀγάπη ἐν τρυφαῖς σου
- 8 Ik zeide: Ik zal op den palmboom klimmen, ik zal zijn takken grijpen; zo zullen dan uw borsten zijn als druif trossen aan den wijnstok, en de reuk van uw neus als appelen.
I said, Let me go up the palm-tree, and let me take its branches in my hands: your breasts will be as the fruit of the vine, and the smell of your breath like apples;
τοῦτο μέγεθός σου ὠμοιώθη τῷ φοίνικι καὶ οἱ μαστοὶ σου τοῖς βότρυσιν
- 9 En uw gehemelte als goede wijn, die recht tot mijn Beminde gaat, doende de lippen der slapenden spreken.
And the roof of your mouth like good wine flowing down smoothly for my loved one, moving gently over my lips and my teeth.
εἶπα ἀναβήσομαι ἐν τῷ φοίνικι κρατήσω τῶν ὕψεων αὐτοῦ καὶ ἔσονται δὴ μαστοὶ σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου καὶ ὀσμὴ ῥίνός σου ὡς μήλα
- 10 Ik ben mijns Liefsten, en Zijn genegenheid is tot mij.
I am for my loved one, and his desire is for me.
καὶ λάρυγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαθὸς πορευόμενος τῷ ἀδελφιδῷ μου εἰς εὐθύτητα ἱκανούμενος χεῖλεσίν μου καὶ ὄδοῦσιν
- 11 Kom, mijn Liefste! laat ons uitgaan in het veld, laat ons vernachten op de dorpen.
Come, my loved one, let us go out into the field; let us take rest among the cypress-trees.
ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου καὶ ἐπ' ἐμὲ ἡ ἐπιστροφή αὐτοῦ
- 12 Laat ons vroeg ons opmaken naar de wijnbergen, laat ons zien, of de wijnstok bloeit, de jonge druifjes zich opendoen, de granaatappelbomen uitbotten; daar zal ik U mijnuitnemende liefde geven.
Let us go out early to the vine-gardens; let us see if the vine is in bud, if it has put out its young fruit, and the pomegranate is in flower. There I will give you my love.
ἐλθέ ἀδελφιδέ μου ἐξέλθωμεν εἰς ἀγρόν ἀλισθῶμεν ἐν κόμαις
- 13 De dudaim geven reuk, en aan onze deuren zijn allerlei edele vruchten, nieuwe en oude; o mijn Liefste! die heb ik voor U weggelegd.
The mandrakes give out a sweet smell, and at our doors are all sorts of good fruits, new and old, which I have kept for my loved one.
ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελώνας ἴδωμεν εἰ ἦνθησεν ἡ ἀμπελος ἦνθησεν ὁ κυπρισμός ἦνθησαν αἱ ῥόαι ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστοὺς μου σοί
- 1 Och, dat Gij mij als een Broeder waart, zuigende de borsten mijner moeder! dat ik U op de straat vond, ik zou U kussen, ook zouden zij mij niet verachten.
Oh that you were my brother, who took milk from my mother's breasts! When I came to you in the street, I would give you kisses; yes, I would not be looked down on.
τίς δόφη σε ἀδελφιδόν μου θηλάζοντα μαστοὺς μητρὸς μου εὐροδῶσά σε ἔξω φιλήσω σε καὶ γε οὐκ ἐξουδενώσουσίν μοι
- 2 Ik zou U leiden, ik zou U brengen in mijner moeders huis, Gij zoudt mij leren; ik zou U van specerijwijn te drinken geven, en van het sap van mijn granaatappelen.
I would take you by the hand into my mother's house, and she would be my teacher. I would give you drink of spiced wine, drink of the pomegranate.
παραλήψομαί σε εἰσάξω σε εἰς οἶκον μητρὸς μου καὶ εἰς ταμίειον τῆς συλλαβούσης με ποτιῶ σε ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ ἀπὸ νόματος ῥοῶν μου

- 3 Zijn linkerhand zij onder mijn hoofd, en Zijn rechterhand omhelze mij.
His left hand would be under my head, and his right hand about me.
εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν μου καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήμψεται με
- 4 Ik bezweer u, gij dochteren van Jeruzalem! dat gij die liefde niet opwekt, noch wakker maakt, totdat het dezelve lust!
I say to you, O daughters of Jerusalem, do not let love be moved till it is ready.
ὄρκισα ὑμᾶς θυγατέρες ἱερουσαλημ ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ τί ἐγείρητε καὶ τί ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην ἕως ἂν θελήσῃ
- 5 Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en liefelijk leunt op haar Liefste? Onder den appelboom heb ik u opgewekt, daar heeft u uw moeder met smart voortgebracht, daarheeft zij u met smart voortgebracht, die u gebaard heeft.
Who is this, who comes up from the waste places, resting on her loved one? It was I who made you awake under the apple-tree, where your mother gave you birth; there she was in pain at your birth.
τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα λελευκανθισμένη ἐπιστηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε ἐκεῖ ὠδίνησέν σε ἡ μήτηρ σου ἐκεῖ ὠδίνησέν σε ἡ τεκοῦσά σου
- 6 Zet mij als een zegel op Uw hart, als een zegel op Uw arm; want de liefde is sterk als de dood; de ijver is hard als het graf; haar kolen zijn vurige kolen, vlammen des HEEREN.
Put me as a sign on your heart, as a sign on your arm; love is strong as death, and wrath bitter as the underworld: its coals are coals of fire; violent are its flames.
θές με ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου ὅτι κραταῖα ὡς θάνατος ἀγάπη σκληρὸς ὡς ἄδης ζῆλος περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρὸς φλόγες αὐτῆς
- 7 Vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen; ja, de rivieren zouden ze niet verdrinken; al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem teeenmale verachten.
Much water may not put out love, or the deep waters overcome it: if a man would give all the substance of his house for love, it would be judged a price not great enough.
ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν ἐὰν δῶ ἀνὴρ τὸν πάντα βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν
- 8 Wij hebben een kleine zuster, die nog geen borsten heeft; wat zullen wij onze zuster doen in dien dag, als men van haar spreken zal?
We have a young sister, and she has no breasts; what are we to do for our sister in the day when she is given to a man?
ἀδελφὴ ἡμῖν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχει τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἐὰν λαληθῇ ἐν αὐτῇ
- 9 Zo zij een muur is, wij zullen een paleis van zilver op haar bouwen; en zo zij een deur is, wij zullen haar rondom bezetten met cederen planken.
If she is a wall, we will make on her a strong base of silver; and if she is a door, we will let her be shut up with cedar-wood.
εἰ τεῖχος ἐστὶν οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλλξεις ἀργυρᾶς καὶ εἰ θύρα ἐστὶν διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα κεδρίνην
- 10 Ik ben een muur en mijn borsten zijn als torens. Toen was ik in Zijn ogen als een, die vrede vindt.
I am a wall, and my breasts are like towers; then was I in his eyes as one to whom good chance had come.
ἐγὼ τεῖχος καὶ μαστοὶ μου ὡς πύργοι ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ὡς εὐρίσκουσα εἰρήνην
- 11 Salomo had een wijngaard, te Baal-Hamon; hij gaf dezen wijngaard aan de hoeders, een ieder bracht voor deszelfs vrucht duizend zilverlingen.
Solomon had a vine-garden at Baal-hamon; he let out the vine-garden to keepers; every one had to give a thousand bits of silver for its fruit.
ἀμπελῶν ἐγενήθη τῷ σαλωμων ἐν βεελαμων ἔδωκεν τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τηροῦσιν ἀνὴρ οἷσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου
- 12 Mijn wijngaard, dien ik heb, is voor mijn aangezicht; de duizend zilverlingen zijn voor u, o Salomo! maar tweehonderd zijn voor de hoeders van deszelfs vrucht.
My vine-garden, which is mine, is before me: you, O Solomon, will have the thousand, and those who keep the fruit of them two hundred.
ἀμπελῶν μου ἐμὸς ἐνώπιόν μου οἱ χίλιοι σοὶ σαλωμων καὶ οἱ διακόσιοι τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν αὐτοῦ
- 13 O gij bewoonster der hoven! de metgezellen merken op uw stem; doe ze Mij horen.
You who have your resting-place in the gardens, the friends give ear to your voice; make me give ear to it.
ὁ καθήμενος ἐν κήποις ἐταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου ἀκούτισόν με
- 1 Het gezicht van Jesaja, den zoon van Amoz, hetwelk hij zag over Juda en Jeruzalem, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz en Hizkia, de koningen van Juda.
The vision of Isaiah, the son of Amoz, which he saw about Judah and Jerusalem, in the days of Uzziah, Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah.
ὄρασις ἦν εἶδεν ἠσαιας υἱὸς αμοῦς ἦν εἶδεν κατὰ τῆς ἰουδαίας καὶ κατὰ ἱερουσαλημ ἐν βασιλείᾳ οἰοῦ καὶ ἰωθαμ καὶ ἀχαζ καὶ ἐζεκιου οἱ ἐβασίλευσαν τῆς ἰουδαίας
- 2 Hoort, gij hemelen! en neem ter ore, gij aarde! want de HEERE spreekt: Ik heb kinderen groot gemaakt en verhoogd; maar zij hebben tegen Mij overtreden.
Give ear, O heavens, and you, O earth, to the word which the Lord has said: I have taken care of my children till they became men, but their hearts have been turned away from me.
ἄκουε οὐρανέ καὶ ἐνωτίζου γῆ ὅτι κύριος ἐλάλησεν υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὑψωσα αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν

- 3 Een os kent zijn bezitter, en een ezel de krib zijns heren; maar Israel heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet.
Even the ox has knowledge of its owner, and the ass of the place where its master puts its food: but Israel has no knowledge, my people give no thought to me.
 ἔγνω βοῦς τὸν κτησάμενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ ἰσραηλ δέ με οὐκ ἔγνω καὶ ὁ λαὸς με οὐ συνήκεν
- 4 Wee het zondige volk, het volk van zware ongerechtigheid, het zaad der boosdoeners, de verdervende kinderen! Zij hebben den HEERE verlaten, zij hebben den Heilige Israelsgelasterd, zij hebben zich vervreemd, wijkende achterwaarts.
O nation full of sin, a people weighted down with crime, a generation of evil-doers, false-hearted children: they have gone away from the Lord, they have no respect for the Holy One of Israel, their hearts are turned back from him.
 οὐαὶ ἔθνος ἀμαρτωλὸν λαὸς πλήρης ἀμαρτιῶν σπέρμα πονηρὸν υἱοὶ ἄνομοι ἐγκατελίπατε τὸν κύριον καὶ παρωργίσατε τὸν ἅγιον τοῦ ἰσραηλ
- 5 Waartoe zoudt gij meer geslagen worden? Gij zoudt des afvals des te meer maken; het ganse hoofd is krank, en het ganse hart is mat.
Why will you have more and more punishment? why keep on in your evil ways? Every head is tired and every heart is feeble.
 τί ἔτι πληγῆτε προστιθέντες ἀνομίαν πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύπην
- 6 Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan hetzelfde; maar wonden, en striemen, en etterbuilen, die niet uitgedrukt noch verbonden zijn, en geen derzelve is met olie verzacht.
The body, from head to foot, is all diseased; it is a mass of open wounds, marks of blows, and broken flesh: the flow of blood has not been stopped, and no oil has been put on the wounds.
 ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὔτε τραῦμα οὔτε μώλωψ οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα οὐκ ἔστιν μάλαγμα ἐπιθεῖναι οὔτε ἔλαιον οὔτε καταδέσμιος
- 7 Uw aardrijk is een verwoesting, uw steden zijn met het vuur verbrand; uw land verteren de vreemden in uw tegenwoordigheid, en een verwoesting is er, als een omkering door devreemden.
Your country has become waste; your towns are burned with fire; as for your land, it is overturned before your eyes, made waste and overcome by men from strange lands.
 ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος αἱ πόλεις ὑμῶν πυρικάστοι τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἀλλότριοι κατεσθίουσιν αὐτήν καὶ ἠρήμωται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἀλλοτρίων
- 8 En de dochter van Sion is overgebleven als een hutje in den wijngaard, als een nachthutje in den komkommerhof als een belegerde stad.
And the daughter of Zion has become like a tent in a vine-garden, like a watchman's house in a field of fruit, like a town shut in by armies.
 ἐγκαταλειφθήσεται ἡ θυγάτηρ σιων ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι καὶ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἐν σικυηράτῳ ὡς πόλις πολιορκουμένη
- 9 Zo niet de HEERE der heirscharen ons nog een weinig overblijfsel had gelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zouden Gomorra gelijk zijn geworden.
If the Lord of armies had not kept some at least of us safe, we would have been like Sodom, and the fate of Gomorrah would have been ours.
 καὶ εἰ μὴ κύριος σαβαωθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα ὡς σοδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ ὡς γομορρα ἂν ὁμοιώθημεν
- 10 Hoort des HEEREN woord, gij oversten van Sodom! neemt ter ore de wet onzes Gods, gij volk van Gomorra!
Give ear to the word of the Lord, you rulers of Sodom; let your hearts be turned to the law of our God, you people of Gomorrah.
 ἀκούσατε λόγον κυρίου ἄρχοντες σοδομων προσέχετε νόμον θεοῦ λαὸς γομορρας
- 11 Waartoe zal Mij zijn de veelheid uwer slachtoffers? zegt de HEERE; Ik ben zat van de brandoffers der rammen, en het smeer der vette beesten, en heb geen lust aan het bloedder varren, noch der lammeren, noch der bokken.
What use to me is the number of the offerings which you give me? says the Lord; your burned offerings of sheep, and the best parts of fat cattle, are a weariness to me; I take no pleasure in the blood of oxen, or of lambs, or of he-goats.
 τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν λέγει κύριος πλήρης εἰμι ὀλοκαυτωμάτων κριῶν καὶ στέαρ ἄρνων καὶ αἷμα ταύρων καὶ τράγων οὐ βούλομαι
- 12 Wanneer gijlieden voor Mijn aangezicht komt te verschijnen, wie heeft zulks van uw hand geest, dat gij Mijn voorhoven betreden zoudt?
At whose request do you come before me, making my house unclean with your feet?
 οὐδ' ἂν ἐρχησθε ὀφθῆναι μοι τίς γὰρ ἐξεζήτησεν ταῦτα ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν πατεῖν τὴν αὐλήν μου
- 13 Brengt niet meer vergeefs offer, het reukwerk is Mij een gruwel; de nieuwe maanden, en sabbatten, en het bijeenroepen der vergaderingen vermag Ik niet, het isongerechtigheid, zelfs de verbodsdagen.
Give me no more false offerings; the smoke of burning flesh is disgusting to me, so are your new moons and Sabbaths and your holy meetings.
 οὐ προσθήσεσθε ἂν φέριτε σεμιδαλιν μάταιον θυμίαμα βδέλυγμά μοι ἔστιν τὰς νομιμίας ὑμῶν καὶ τὰ σάββατα καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι νηστειαν καὶ ἀργίαν
- 14 Uw nieuwe maanden en uw gezette hoogtijden haat Mijn ziel, zij zijn Mij tot een last; Ik ben moede geworden, die te dragen.
Your new moons and your regular feasts are a grief to my soul: they are a weight in my spirit; I am crushed under them.
 καὶ τὰς νομιμίας ὑμῶν καὶ τὰς εορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐγενήθητέ μοι εἰς πλησμονὴν οὐκέτι ἀνήσω τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν

- 15 En als gijlieden uw handen uitbreidt, verberg Ik Mijn ogen voor u; ook wanneer gij het gebed vermenigvuldigt, hoor Ik niet; want uw handen zijn vol bloed.
And when your hands are stretched out to me, my eyes will be turned away from you: even though you go on making prayers, I will not give ear: your hands are full of blood.
ὅταν τὰς χεῖρας ἐκτείνῃτε πρὸς με ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐὰν πληθύνῃτε τὴν δέησιν οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις
- 16 Wast u, reinigt u, doet de boosheid uwer handelingen van voor Mijn ogen weg, laat af van kwaad te doen.
Be washed, make yourselves clean; put away the evil of your doings from before my eyes; let there be an end of sinning;
λούσασθε καθαροὶ γένησθε ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν
- 17 Leert goed doen, zoekt het recht, helpt den verdrukke, doet den wees recht, handelt de twistzaak der weduwe.
Take pleasure in well-doing; let your ways be upright, keep down the cruel, give a right decision for the child who has no father, see to the cause of the widow.
μάθετε καλὸν ποιεῖν ἐκζητήσατε κρίσιν ῥύσασθε ἀδικούμενον κρίνατε ὀρφανῶ καὶ δικαιοῦσατε χήραν
- 18 Komt dan, en laat ons samen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.
Come now, and let us have an argument together, says the Lord: how may your sins which are red like blood be white as snow? how may their dark purple seem like wool?
καὶ δεῦτε καὶ διελεγχθῶμεν λέγει κύριος καὶ ἐὰν ᾧσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικῶν ὡς χιόνα λευκανῶ ἐὰν δὲ ᾧσιν ὡς κόκκινον ὡς ἔριον λευκανῶ
- 19 Indien gijlieden willig zijt en hoort, zo zult gij het goede dezes lands eten.
If you will give ear to my word and do it, the good things of the land will be yours;
καὶ ἐὰν θέλητε καὶ εἰσακούσητέ μου τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε
- 20 Maar indien gij weigert, en wederspanning zijt, zo zult gij van het zwaard gegeten worden; want de mond des HEEREN heeft het gesproken.
But if your hearts are turned against me, I will send destruction on you by the sword; so the Lord has said.
ἐὰν δὲ μὴ θέλητε μηδὲ εἰσακούσητέ μου μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα
- 21 Hoe is de getrouwe stad tot een hoer geworden! Zij was vol recht, gerechtigheid herbergde daarin, maar nu doodslagers.
The upright town has become untrue; there was a time when her judges gave right decisions, when righteousness had a resting-place in her, but now she is full of those who take men's lives.
πῶς ἐγένετο πόρνη πόλις πιστῆ σίων πλήρης κρίσεως ἐν ἣ δικαιοσύνη ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ νῦν δὲ φονευταί
- 22 Uw zilver is geworden tot schuim; uw wijn is vermengd met water.
Your silver is no longer true metal, your wine is mixed with water.
τὸ ἀργύριον ὑμῶν ἀδόκιμον οἱ κάπηλοί σου μίγξουσι τὸν οἶνον ὕδατι
- 23 Uw vorsten zijn afvalligen, en metgezellen der dieven, een ieder van hen heeft de geschenken lief, en zij jagen de vergeldingen na; den wezen doen zij geen recht, en detwistzaak der weduwen komt voor hen niet.
Your chiefs have gone against the Lord, they have become friends of thieves; every one of them is looking for profit and going after rewards; they do not give right decisions for the child who has no father, and they do not let the cause of the widow come before them.
οἱ ἄρχοντές σου ἀπειθοῦσιν κοινωνοὶ κλεπτῶν ἀγαπῶντες δῶρα διώκοντες ἀνταπόδομα ὀρφανοῖς οὐ κρίνοντες καὶ κρίσιν χηρῶν οὐ προσέχοντες
- 24 Daarom spreekt de Heere, HEERE der heirscharen, de Machtige Israels: O wee! Ik zal Mij troosten van Mijn wederpartijders. Ik zal Mij wreken van Mijn vijanden.
For this reason the Lord, the Lord of armies, the Strong One of Israel, has said, I will put an end to my haters, and send punishment on those who are against me;
διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ἰσραηλ οὐ παύσεται γὰρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις καὶ κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω
- 25 En Ik zal Mijn hand tegen u keren, en Ik zal uw schuim op het allerreinste afzuiveren, en Ik zal al uw tin wegnemen.
And my hand will again be on you, washing away what is unclean as with soap, and taking away all your false metal;
καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ πυρῶσω σε εἰς καθαρὸν τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας ἀπολέσω καὶ ἀφελῶ πάντα ἀνόμους ἀπὸ σοῦ καὶ πάντα ὑπερηφάνους ταπεινώσω
- 26 En Ik zal u uw rechters wedergeven, als in het eerste, en uw raadslieden als in den beginne; daarna zult gij een stad der gerechtigheid, een getrouwe stad, genoemd worden.
And I will give you judges again as at the first, and wise guides as in the past; then you will be named, The Town of Righteousness, the true town.
καὶ ἐπιστήσω τοὺς κριτάς σου ὡς τὸ πρότερον καὶ τοὺς συμβούλους σου ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς καὶ μετὰ ταῦτα κληθήσῃ πόλις δικαιοσύνης μητρόπολις πιστῆ σίων
- 27 Sion zal door recht verlost worden, en haar wederkerenden door gerechtigheid.
Upright acts will be the price of Zion's forgiveness, and by righteousness will men be living there.
μετὰ γὰρ κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλωσία αὐτῆς καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης

- 28 Maar er zal verbreking zijn der overtreders, en der zondaars te zamen; en die den HEERE verlaten, zullen omkomen.
But a common destruction will overtake sinners and evil-doers together, and those who have gone away from the Lord will be cut off.
 και συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα καὶ οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν κύριον συντελεσθήσονται
- 29 Want zij zullen beschaamd worden om der eiken wil, die gijlieden begeerd hebt, en gij zult schaamrood worden, om der hoven wil, die gij verkoren hebt.
For you will be put to shame because of the trees of your desire, and because of the gardens of your pleasure.
 διότι αἰσχυνθήσονται ἐπὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο καὶ ἐπησχύνθησαν ἐπὶ τοῖς κήποις αὐτῶν ἃ ἐπεθύμησαν
- 30 Want gij zult zijn als een eik, welks bladeren afvallen, en als een hof, die geen water heeft.
For you will be like a tree whose leaves have become dry, and like a garden without water.
 ἔσονται γὰρ ὡς τερέβινθος ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων
- 1 Het woord, dat Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft over Juda en Jeruzalem.
The word which Isaiah, the son of Amoz, saw about Judah and Jerusalem.
 ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ἡσaiαν υἱὸν αμοῦ περι τῆς ἰουδαίας καὶ περι ἱερουσαλημ
- 2 En het zal geschieden in het laatste der dagen, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen, en dat hij zal verheven worden boven deheuvelen, en tot denzelven zullen alle heidenen toevloeien.
And it will come about in the last days, that the mountain of the Lord will be placed on the top of the mountains, and be lifted up over the hills; and all nations will come to it.
 ὅτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυρίου καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐπ' ἄκρων τῶν ὄρεων καὶ ὑψωθήσεται ὑπὲρ ἁνῶν τῶν βουνῶν καὶ ἤξουσιν ἐπ' αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη
- 3 En vele volken zullen heengaan en zeggen: Komt, laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, tot het huis van den God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en dat wij wandelen in Zijn paden; want uit Sion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jeruzalem.
And the peoples will say, Come, and let us go up to the mountain of the Lord, to the house of the God of Jacob: and he will give us knowledge of his ways, and we will be guided by his word; for out of Zion the law will go out, and the word of the Lord from Jerusalem.
 καὶ πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσιν δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἰακωβ καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ ἐκ γὰρ σιων ἐξελεύσεται ἡ νόμος καὶ λόγος κυρίου ἐξ ἱερουσαλημ
- 4 En Hij zal rechten onder de heidenen, en bestraffen vele volken; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen; het ene volk zal tegen het andere volkgeen zwaard opheffen, en zij zullen geen oorlog meer leren.
And he will be the judge between the nations, and the peoples will be ruled by his decisions: and their swords will be turned into plough-blades, and their spears into vine-knives: no longer will the nations be turning their swords against one another, and the knowledge of war will be gone for ever.
 καὶ κρινεῖ ἀνὰ μέσον τῶν ἐθνῶν καὶ ἐλέγξει λαὸν πολὺν καὶ συγκόψουσιν τὰς μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰς ζιβίνας αὐτῶν εἰς δρέπανα καὶ οὐ λήμψεται ἔτι ἔθνος ἐπ' ἔθνος μάχαιραν καὶ οὐ μὴ μᾶθωσιν ἔτι πολεμεῖν
- 5 Komt, gij huis van Jakob, en laat ons wandelen in het licht des HEEREN.
O family of Jacob, come, and let us go in the light of the Lord.
 καὶ νῦν ὁ οἶκος τοῦ ἰακωβ δεῦτε πορευθῶμεν τῷ φωτὶ κυρίου
- 6 Maar Gij hebt Uw volk, het huis van Jakob, verlaten, want zij zijn vervuld met goddeloosheid, meer dan het oosten, en zij zijn guichelaars gelijk de Filistijnen, en aan de kinderender vreemden tonen zij hun behagen.
For you, O Lord, have given up your people, the family of Jacob, because they are full of the evil ways of the east, and make use of secret arts like the Philistines, and are friends with the children of strange countries.
 ἀνήκεν γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ ὅτι ἐνεπλήσθη ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἡ χώρα αὐτῶν κληδονισμῶν ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύλων καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη αὐτοῖς
- 7 En hun land is vervuld met zilver en goud, en hunner schatten is geen einde; hun land is ook vervuld met paarden, en hunner wagenen is geen einde.
And their land is full of silver and gold, and there is no end to their stores; their land is full of horses, and there is no end to their carriages.
 ἐνεπλήσθη γὰρ ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν θησαυρῶν αὐτῶν καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ ἵππων καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν ἀρμάτων αὐτῶν
- 8 Ook is hun land vervuld met afgoden; voor het werk hunner handen buigen zij zich neder, voor hetgeen hun vingeren gemaakt hebben.
Their land is full of images; they give worship to the work of their hands, even to that which their fingers have made.
 καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν

- 9 Daar bukt zich de gemene man, en de aanzienlijke man vernedert zich; daarom zult Gij het hun niet vergeven.
And the poor man's head is bent, and the great man goes down on his face: for this cause there will be no forgiveness for their sin.
καὶ ἔκυψεν ἄνθρωπος καὶ ἐταπεινώθη ἀνὴρ καὶ οὐ μὴ ἀνήσω αὐτούς
- 10 Ga in den rotssteen, en verberg u in het stof, vanwege den schrik des HEEREN, en om de heerlijkheid Zijner majesteit.
Go into a hole in the rock, covering yourselves with dust, in fear of the Lord, before the glory of his power.
καὶ νῦν εἰσελθετε εἰς τὰς πέτρας καὶ κρύπτεσθε εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ὅταν ἀναστῆ θραῦσαι τὴν γῆν
- 11 De hoge ogen de mensen zullen vernederd worden, en de hoogheid der mannen zal nedergebogen worden; en de HEERE alleen zal in dien dag verheven zijn.
The high looks of man will be put to shame, and the pride of men will be made low, and only the Lord will be lifted up in that day.
οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ κυρίου ὑψηλοὶ ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός καὶ ταπεινωθήσεται τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
- 12 Want de dag des HEEREN der heirscharen zal zijn tegen allen hovaardige en hoge, en tegen allen verhevene, opdat hij vernederd worde;
For the day of the Lord of armies is coming on all the pride of men, and on all who are high and lifted up;
ἡμέρα γὰρ κυρίου σαβαωθ ἐπὶ πάντα ὕβριστὴν καὶ ὑπερήφανον καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον καὶ ταπεινωθήσονται
- 13 En tegen alle hoge en verhevene cederen van Libanon, en tegen alle eiken van Basan;
And on all the high trees of Lebanon, and on all the strong trees of Bashan;
καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ μετεώρων καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον βαλάνου βασαν
- 14 En tegen alle hoge bergen, en tegen alle verhevene heuvelen;
And on all the high mountains, and on all the hills which are lifted up;
καὶ ἐπὶ πᾶν ὄρος καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν
- 15 En tegen allen hogen toren, en tegen allen vasten muur;
And on every high tower, and on every strong wall;
καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλὸν καὶ ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλὸν
- 16 En tegen alle schepen van Tarsis, en tegen alle gewenste schilderijen.
And on all the ships of Tarshish, and on all the fair boats.
καὶ ἐπὶ πᾶν πλοῖον θαλάσσης καὶ ἐπὶ πᾶσαν θέαν πλοίων κάλλους
- 17 En de hoogheid der mensen zal gebogen, en de hoogheid der mannen zal vernederd worden; en de HEERE alleen zal in die dag verheven zijn.
And the high looks of man will be put to shame, and the pride of men will be made low: and only the Lord will be lifted up in that day.
καὶ ταπεινωθήσεται πᾶς ἄνθρωπος καὶ πεσεῖται ὕψος ἀνθρώπων καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
- 18 En elkeen der afgoden zal ganselijk vergaan.
And the images will never be seen again.
καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψουσιν
- 19 Dan zullen zij in de spelonken der rotsstenen gaan, en in de holen der aarde, vanwege den schrik des HEEREN, en vanwege de heerlijkheid Zijner majesteit, wanneer Hij Zichopmaken zal, om de aarde te verschrikken.
And men will go into cracks of the rocks, and into holes of the earth, for fear of the Lord, and before the glory of his power, when he comes out of his place, shaking the earth with his strength.
εἰσενέγκαντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰς τρώγλας τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ὅταν ἀναστῆ θραῦσαι τὴν γῆν
- 20 In dien dag zal de mens zijn zilveren afgoden, en zijn gouden afgoden, welke zij zich gemaakt hadden, om zich daarvoor neder te buigen, wegwerpen voor de mollen en devledermuizen;
In that day men will put their images of silver and of gold, which they made for worship, in the keeping of the beasts of the dark places;
τῇ γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησαν προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς νυκτερίσιν
- 21 Gaande in de reten der rotsen en in de kloven der steenrotsen, vanwege den schrik des HEEREN, en vanwege de heerlijkheid Zijner majesteit, wanneer Hij Zich opmaken zal, om de aarde geweldiglijk te verschrikken.
To take cover in the cracks of the rocks, and in the holes of the hills, for fear of the Lord, and before the glory of his power, when he comes out of his place, shaking the earth with his strength.
τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ὅταν ἀναστῆ θραῦσαι τὴν γῆν

- 1 Want ziet, de Heere, HEERE der heirscharen, zal van Jeruzalem en van Juda wegnemen den stok en den staf, allen stok des broods, en allen stok des waters;
For the Lord, the Lord of armies, is about to take away from Jerusalem and from Judah all their support; their store of bread and of water;
ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς ἰουδαίας καὶ ἀπὸ ἱερουσαλημ ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσιν ἰσχὴν ἄρτου καὶ ἰσχὴν ὕδατος
- 2 Den held en den krijgsman, den rechter en den profeet, en den waarzegger, en den oude;
The strong man and the man of war; the judge and the prophet; the man who has knowledge of secret arts, and the man who is wise because of his years;
γίγαντα καὶ ἰσχύοντα καὶ ἄνθρωπον πολεμιστὴν καὶ δικαστὴν καὶ προφήτην καὶ στοχαστὴν καὶ πρεσβύτερον
- 3 Den overste van vijftig, en den aanzienlijke, en den raadsman, en den wijze onder de werkmeesters, en dien, die kloek ter tale is.
The captain of fifty, and the man of high position, and the wise guide, and the wonder-worker, and he who makes use of secret powers.
καὶ πενητὸν ἀρχοντα καὶ θαυμαστὸν σύμβουλον καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα καὶ συνετὸν ἀκροατὴν
- 4 En Ik zal jongelingen stellen tot hun vorsten, en kinderen zullen over hen heersen;
And I will make children their chiefs, and foolish ones will have rule over them.
καὶ ἐπιστήσω νεανίσκους ἄρχοντας αὐτῶν καὶ ἐμπαίκτηι κυριεύσουσιν αὐτῶν
- 5 En het volk zal gedrongen worden, de een zal zijn tegen den ander, en een iegelijk tegen zijn naaste; de jongeling zal stout zijn tegen den oude, de verachte tegen den eerlijke.
And the people will be crushed, every one by his neighbour; the young will be full of pride against the old, and those of low position will be lifted up against the noble.
καὶ συμπεσεῖται ὁ λαὸς ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ προσκόψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτερον ὁ ἄτιμος πρὸς τὸν ἐντιμον
- 6 Wanneer iemand zijn broeder uit het huis zijns vaders zal aangrijpen, zeggende: Gij hebt een kleed, wees ons ten overste, laat toch dezen aanstoot onder uw hand wezen;
When one man puts his hand on another in his father's house, and says, You have clothing, be our ruler and be responsible for us in our sad condition:
ὅτι ἐπιλήμψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ οἰκείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ λέγων ἱμάτιον ἔχεις ἀρχηγός ἡμῶν γενοῦ καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ ἔστω
- 7 Zo zal hij in dien dag zijn hand opheffen, zeggende: Ik kan geen heelmeeester wezen; er is ook geen brood en geen kleed in mijn huis; zet mij niet tot een overste des volks.
Then he will say with an oath, I will not be a helper, for in my house there is no bread or clothing; I will not let you make me a ruler of the people.
καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκ ἔσομαι σου ἀρχηγός οὐ γὰρ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄρτος οὐδὲ ἱμάτιον οὐκ ἔσομαι ἀρχηγός τοῦ λαοῦ τούτου
- 8 Want Jeruzalem heeft aangestoten, en Juda is gevallen, dewijl hun tong en handelingen tegen den HEERE zijn, om de ogen Zijner heerlijkheid te verbitteren.
For Jerusalem has become feeble, and destruction has come on Judah, because their words and their acts are against the Lord, moving the eyes of his glory to wrath.
ὅτι ἀνεῖται ἱερουσαλημ καὶ ἡ ἰουδαία συμπτώσκει καὶ αἱ γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες διότι νῦν ἐταπεινώθη ἡ δόξα αὐτῶν
- 9 Het gelaat huns aangezichts getuigt tegen hen, en hun zonden spreken zij vrij uit, gelijk Sodom; zij verbergen ze niet. Wee hunlieder ziel; want zij doen zichzelf kwaad.
Their respect for a man's position is a witness against them; and their sin is open to the view of all; like that of Sodom, it is not covered. A curse on their soul! for the measure of their sin is full.
καὶ ἡ αἰσχὺνὴ τοῦ προσώπου αὐτῶν ἀντέστη αὐτοῖς τὴν δὲ ἁμαρτίαν αὐτῶν ὡς σοδομων ἀνήγγειλαν καὶ ἐνεφάνισαν οὐαὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν διότι βεβούλευται βουλὴν πονηρὰν καθ' ἑαυτῶν
- 10 Zegt den rechtvaardige, dat het hem wel gaan zal; dat zij de vrucht hunner werken zullen eten.
Happy is the upright man! for he will have joy of the fruit of his ways.
εἰπόντες δὴσόμεν τὸν δίκαιον ὅτι δύσχητος ἡμῖν ἔστιν τοίνυν τὰ γενήματα τῶν ἔργων αὐτῶν φάγονται
- 11 Wee den goddeloze, het zal hem kwalijk gaan, want de vergelding zijner handen zal hem geschieden.
Unhappy is the sinner! for the reward of his evil doings will come on him.
οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ
- 12 De drijvers Mijns volks zijn kinderen, en vrouwen heersen over hetzelfde. O Mijn volk! die u leiden, verleiden u, en den weg uwer paden slokken zij in.
As for my people, their ruler is acting like a child, and those who have authority over them are women. O my people, your guides are the cause of your wandering, turning your footsteps out of the right way.
λαὸς μου οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμώνται ὑμᾶς καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν λαὸς μου οἱ μακαρίζοντες ὑμᾶς πλανῶσιν ὑμᾶς καὶ τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν ταράσσουν
- 13 De HEERE stelt Zich om te pleiten, en Hij staat, om de volken te richten.
The Lord is ready to take up his cause against his people, and is about to come forward as their judge.
ἀλλὰ νῦν καταστήσεται εἰς κρίσιν κύριος καὶ στήσει εἰς κρίσιν τὸν λαὸν αὐτοῦ

- 14 De HEERE komt ten gerichte tegen de oudsten Zijns volks en deszelfs vorsten, want gijlieden hebt dezen wijngaard verteerd; de roef des ellendigen is in uwe huizen.
The Lord comes to be the judge of their responsible men and of their rulers: it is you who have made waste the vine-garden, and in your houses is the property of the poor which you have taken by force.
αὐτὸς κύριος εἰς κρίσιν ἤξει μετὰ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ ὑμεῖς δὲ τί ἐνεπυρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ ἡ ἀρπαγὴ τοῦ πτωχοῦ ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν
- 15 Wat is ulieden, dat gij Mijn volk verbrijzelt, en de aangezichten der ellendigen vermaalt? spreekt de Heere, HEERE der heirscharen.
By what right are you crushing my people, and putting a bitter yoke on the necks of the poor? This is the word of the Lord, the Lord of armies.
τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου καὶ τὸ πρόσωπον τῶν πτωχῶν καταισχύνετε
- 16 Verder zegt de HEERE: Daarom dat de dochteren van Sion zich verheffen, en gaan met uitgestrekte hals, en lonken met de ogen, al gaande en trippelende daarhenen treden, en alsof haar voeten gebonden waren.
Again, the Lord has said, Because the daughters of Zion are full of pride, and go with outstretched necks and wandering eyes, with their foot-chains sounding when they go:
τάδε λέγει κύριος ἄνθ' ὧν ὑψώθησαν αἱ θυγατέρες σιων καὶ ἐπορεύθησαν ὑψηλῶ τραχήλῳ καὶ ἐν νεύμασιν ὀφθαλμῶν καὶ τῇ πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας καὶ τοῖς ποσὶν ἅμα παίζουσαι
- 17 Zo zal de HEERE den schedel der dochteren van Sion schurftig maken, en de HEERE zal haar schaamte ontbloten.
The Lord will send disease on the heads of the daughters of Zion, and the Lord will let their secret parts be seen.
καὶ ταπεινώσει ὁ θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας σιων καὶ κύριος ἀποκαλύψει τὸ σχῆμα αὐτῶν
- 18 Ten zelfden dage zal de HEERE wegnemen het sieraad der kousebanden, en de netjes, en de maantjes.
In that day the Lord will take away the glory of their foot-rings, and their sun-jewels, and their moon-ornaments,
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ἀφελεῖ κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν καὶ τοὺς κόσμους αὐτῶν καὶ τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς κοσμήμβους καὶ τοὺς μηνίσκους
- 19 De reukdoosjes, en de kleine ketentjes, en de glinsterende kledingen,
The ear-rings, and the chains, and the delicate clothing,
καὶ τὸ κάθεμα καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν
- 20 De hoofdkroning, en de armversierselen, en de bindselen, en de reukballetjes, en de oorringen,
The head-bands, and the arm-chains, and the worked bands, and the perfume-boxes, and the jewels with secret powers,
καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ κόσμου τῆς δόξης καὶ τοὺς χλιδῶνας καὶ τὰ ψέλια καὶ τὸ ἐμπλόκιον καὶ τὰ περιδέξια καὶ τοὺς δακτυλίους καὶ τὰ ἐνώτια
- 21 De ringen en de voorhoofdsierselen,
The rings, and the nose-jewels,
καὶ τὰ περιπόρφυρα καὶ τὰ μεσοπόρφυρα
- 22 De wisselklederen, en de manteltjes, en de hoedjes, en de buidels,
The feast-day dresses, and the robes, and the wide skirts, and the handbags,
καὶ τὰ ἐπιβλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν καὶ τὰ διαφανῆ λακωνικὰ
- 23 De spiegels, en de fijn-linnen deksels, en de hulledoeken, en de sluiers.
The looking-glasses, and the fair linen, and the high head-dresses, and the veils.
καὶ τὰ βύσσινα καὶ τὰ ὑακίνθινα καὶ τὰ κόκκινα καὶ τὴν βύσσον σὺν χρυσίῳ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθοφασμένα καὶ θέριστρα κατάκλιτα
- 24 En het zal geschieden, dat er voor specerij stank zal zijn, en lossigheid voor een gordel, en kaalheid in plaats van haarvlechten, en omgording eens zaks in plaats van een wijdenrok, en verbranding in plaats van schoonheid.
And in the place of sweet spices will be an evil smell, and for a fair band a thick cord; for a well-dressed head there will be the cutting-off of the hair, and for a beautiful robe there will be the clothing of sorrow; the mark of the prisoner in place of the ornaments of the free.
καὶ ἔσται ἀντὶ ὀσμῆς ἡδέιας κοινορτός καὶ ἀντὶ ζώνης σχοινίῳ ζώσῃ καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσίου φαλάκρωμα ἕξις διὰ τὰ ἔργα σου καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου περιζώσῃ σάκκον
- 25 Uw mannen zullen door het zwaard vallen, en uw helden in den strijd.
Your men will be put to the sword, and your men of war will come to destruction in the fight.
καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος ὃν ἀγαπᾷς μαχαίρᾳ πεσεῖται καὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν μαχαίρᾳ πεσοῦνται

- 26 En haar poorten zullen treuren, en leed dragen, en zij zal, ledig gemaakt zijnde, op de aarde zitten. Jesaja 4
 And in the public places of her towns will be sorrow and weeping; and she will be seated on the earth, waste and uncovered.
 και ταπεινωθήσονται και πενήσουσιν αἱ θῆκαι τοῦ κόσμου ὑμῶν και καταλειφθήσῃ μόνῃ και εἰς τὴν γῆν ἑδαφισθήσῃ
- 1 En te dien dage zullen zeven vrouwen een man aangrijpen, zeggende: Ons brood zullen wij eten, en met onze klederen zullen wij bekleed zijn, laat ons alleenlijk naar uw naamgenoemd worden, neem onze smaadheid weg.
 And in that day seven women will put their hands on one man, saying, There will be no need for you to give us food or clothing, only let us go under your name, so that our shame may be taken away.
 και ἐπιλήμψονται ἐπὶ τὰ γυναῖκες ἀνθρώπου ἐνὸς λέγουσαι τὸν ἄρτον ἡμῶν φαγόμεθα και τὰ ἱμάτια ἡμῶν περιβαλούμεθα πλὴν τὸ ὄνομα τὸ σὸν κεκλήσθω ἐφ' ἡμᾶς ἄφελε τὸν ὄνειδισμὸν ἡμῶν
- 2 Te dien dage zal des HEEREN SPRUIT zijn tot sieraad en tot heerlijkheid, en de vrucht der aarde tot voortreffelijkheid en tot versiering dengenen, die het ontkomen zullen in Israel.
 In that day will the young growth of the Lord be beautiful in glory, and the fruit of the earth will be the pride of those who are still living in Israel.
 τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἐπιλάμψει ὁ θεὸς ἐν βουλή μετὰ δόξης ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ὑψῶσαι και δοξάσαι τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ἰσραὴλ
- 3 En het zal geschieden, dat de overgeblevene in Sion, en de overgelatene in Jeruzalem zal heilig geheten worden, een iegelijk, die geschreven is ten leven te Jeruzalem;
 And it will come about that the rest of the living in Zion, and of those who have been kept from destruction in Jerusalem, will be named holy, even everyone who has been recorded for life in Jerusalem:
 και ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν σιων και τὸ καταλειφθὲν ἐν ἱερουσαλημ ἅγιοι κληθήσονται πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν ἐν ἱερουσαλημ
- 4 Als de Heere zal afgewassen hebben den drek der dochteren van Sion, en de bloedschulden van Jeruzalem zal verdreven hebben uit derzelve midden, door den Geest desoordeels, en door den Geest der uitbranding.
 When Zion has been washed from her sin by the Lord, and Jerusalem made clean from her blood by a judging and a burning wind.
 ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἰῶν και τῶν θυγατέρων σιων και τὸ αἷμα ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου αὐτῶν ἐν πνεύματι κρίσεως και πνεύματι καύσεως
- 5 En de HEERE zal over alle woning van den berg Sions, en over haar vergaderingen, scheppen een wolk des daags, en een rook, en den glans eens vlammen vuers desnachts; want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen.
 And over every living-place on Mount Zion, all over all her meetings, the Lord will make a cloud and smoke by day, and the shining of a flaming fire by night, for over all, the glory of the Lord will be a cover and a tent;
 και ἤξει και ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους σιων και πάντα τὰ περικύκλω αὐτῆς σκιάσει νεφέλῃ ἡμέρας και ὡς καπνοῦ και ὡς φωτὸς πυρὸς καιομένου νυκτὸς πάσῃ τῇ δόξῃ σκεπασθήσεται
- 6 En daar zal een hut zijn tot een schaduw des daags tegen de hitte, en tot een toevlucht, en tot een verberging tegen den vloed en tegen den regen.
 And a shade in the daytime from the heat, and a safe cover from storm and from rain.
 και ἔσται εἰς σκιὰν ἀπὸ καύματος και ἐν σκέπῃ και ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος και ὕετοῦ
- 1 Nu zal ik mijn Beminde een lied mijns Liefsten zingen van Zijn wijngaard; Mijn Beminde heeft een wijngaard op een vetten heuvel.
 Let me make a song about my loved one, a song of love for his vine-garden. My loved one had a vine-garden on a fertile hill:
 ἄσω δὴ τῷ ἡγαπημένῳ ἤσμα τοῦ ἀγαπητοῦ τῷ ἀμπελώνι μου ἀμπελῶν ἐγενήθη τῷ ἡγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόφῳ πῖονι
- 2 En Hij heeft dien omtuind, en van stenen gezuiverd, en Hij heeft hem beplant met edele wijnstokken; en Hij heeft in deszelfs midden een toren gebouwd, en ook een wijnbakdaarin uitgehouwen; en Hij heeft verwacht, dat hij goede druiven zou voortbrengen, maar hij heeft stinkende druiven voortgebracht.
 And after working the earth of it with a spade, he took away its stones, and put in it a very special vine; and he put up a watchtower in the middle of it, hollowing out in the rock a place for the grape-crushing; and he was hoping that it would give the best grapes, but it gave common grapes.
 και φραγμὸν περιέθηκα και ἐχαράκωσα και ἐφύτευσα ἄμπελον σωρηχ και ὀκοδόμησα πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ και προλήνιον ὄρωξα ἐν αὐτῷ και ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλὴν ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας
- 3 Nu dan, gij inwoners van Jeruzalem, en gij mannen van Juda, oordeelt toch tussen Mij en tussen Mijn wijngaard.
 And now, you people of Jerusalem and you men of Judah, be the judges between me and my vine-garden.
 και νῦν ἄνθρωπος τοῦ Ἰουδα και οἱ ἐνοικοῦντες ἐν ἱερουσαλημ κρίνατε ἐν ἐμοὶ και ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμπελώνος μου
- 4 Wat is er meer te doen aan Mijn wijngaard, hetwelk Ik aan hem niet gedaan heb? Waarom heb Ik verwacht, dat hij goede druiven voortbrengen zou, en hij heeft stinkendedruiven voortgebracht?
 Is there anything which might have been done for my vine-garden which I have not done? why then, when I was hoping for the best grapes did it give me common grapes?
 τί ποιήσω ἔτι τῷ ἀμπελώνι μου και οὐκ ἐποίησα αὐτῷ διότι ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλὴν ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας
- 5 Nu dan, Ik zal ulieden nu bekend maken, wat Ik Mijn wijngaard doen zal; Ik zal zijn tuin wegnemen, opdat hij zij tot afweiding; zijn muur zal Ik verscheuren, opdat hij zij totvertreding.
 And now, this is what I will do to my vine-garden: I will take away the circle of thorns round it, and it will be burned up; its wall will be broken down and the beasts of the field will go through it;
 νῦν δὲ ἀναγγελωῦ ὑμῖν τί ποιήσω τῷ ἀμπελώνι μου ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ και ἔσται εἰς διαπαγὴν και καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ και ἔσται εἰς καταπάτημα

- 6 En Ik zal hem tot woestheid maken; hij zal niet besnoeid, noch omgehakt worden, maar distelen en doornen zullen daarin opgaan; en Ik zal den wolken gebieden, dat zij geenregen daarop regenen.
And I will make it waste; its branches will not be touched with the knife, or the earth worked with the spade; but blackberries and thorns will come up in it: and I will give orders to the clouds not to send rain on it.
καὶ ἀνήσω τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ οὐ μὴ τμηθῆ οὐδὲ μὴ σκαφῆ καὶ ἀναβήσεται εἰς αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθα καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι εἰς αὐτὸν ὑετόν
- 7 Want de wijngaard van den HEERE der heirscharen is het huis van Israel, en de mannen van Juda zijn een plant Zijner verlustigingen; en Hij heeft gewacht naar recht, maar ziet, het is schurftheid, naar gerechtigheid, maar ziet, het is geschreeuw.
For the vine-garden of the Lord of armies is the people of Israel, and the men of Judah are the plant of his delight: and he was looking for upright judging, and there was blood; for righteousness, and there was a cry for help.
ὁ γὰρ ἀμπελῶν κυρίου σαβαωθ οἶκος τοῦ ἰσραηλ ἐστίν καὶ ἄνθρωπος τοῦ ἰουδα νεόφυτος ἠγαπημένον ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίσιν ἐποίησεν δὲ ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην ἀλλὰ κραυγὴν
- 8 Wee dengenen, die huis aan huis trekken, akker aan akker brengen, totdat er geen plaats meer zij, en dat gijlieden alleen inwoners gemaakt wordt in het midden des lands!
Cursed are those who are joining house to house, and putting field to field, till there is no more living-space for any but themselves in all the land!
οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες ἵνα τοῦ πλησίου ἀφέλωνται τι μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς
- 9 Voor mijn oren heeft de HEERE der heirscharen gesproken: Zo niet vele huizen tot verwoesting zullen worden, de grote en de treffelijke zonder inwoner!
The Lord of armies has said to me secretly, Truly, numbers of great and fair houses will be waste, with no one living in them.
ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὄτα κυρίου σαβαωθ ταῦτα ἐν γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαὶ εἰς ἔρημον ἔσονται μεγάλαι καὶ καλαὶ καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς
- 10 Ja, tien bunderen wijngaards zullen een enig bath geven, en een homer zaads zal een efa geven.
For ten fields of vines will only give one measure of wine, and a great amount of seed will only give a small measure of grain.
οὗ γὰρ ἐργῶνται δέκα ζεύγη βοῶν ποιήσει κεράμιον ἓν καὶ ὁ στείρων ἀρτάβας ἕξ ποιήσει μέτρα τρία
- 11 Wee dengenen, die, zich vroeg opmakende in den morgenstond, sterken drank najagen, en vertoeven tot in de schemering, totdat de wijn hen heeft verhit!
Cursed are those who get up early in the morning to give themselves up to strong drink; who keep on drinking far into the night till they are heated with wine!
οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τὸ πρωὶ καὶ τὸ σικερα διώκοντες οἱ μένοντες τὸ ὄψε ὁ γὰρ οἶνος αὐτοῦς συγκαύσει
- 12 En harpen en luiten, trommelen en pijpen, en wijn zijn in hun maaltijden; maar zij aanschouwen het werk des HEEREN niet, en zij zien niet op het maaksel Zijner handen.
And corded instruments and wind-instruments and wine are in their feasts: but they give no thought to the work of the Lord, and they are not interested in what his hands are doing.
μετὰ γὰρ κιθάρας καὶ ψαλτηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον πίνουσιν τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ ἐμβλέπουσιν καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσιν
- 13 Daarom zal mijn volk gevankelijk weggevoerd worden, omdat het geen wetenschap heeft; en deszelfs heerlijken zullen honger lijden, en hun menigte zal verdorren van dorst.
For this cause my people are taken away as prisoners into strange countries for need of knowledge: and their rulers are wasted for need of food, and their loud-voiced feasters are dry for need of water.
τοῖνον αιχμάλωτος ὁ λαὸς μου ἐγενήθη διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοῦς τὸν κύριον καὶ πλῆθος ἐγενήθη νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψαν ὕδατος
- 14 Daarom zal het graf zichzelf wijd opensperren, en zijn mond opendoen, zonder maat; opdat nederdale haar heerlijkheid, en haar menigte, met haar gedruis, en die in haar vanvreugde opspringt.
For this cause the underworld has made wide its throat, opening its mouth without limit: and her glory, and the noise of her masses, and her loud-voiced feasters, will go down into it.
καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ᾄδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διήνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλιπεῖν καὶ καταβήσονται οἱ ἐνδοξοὶ καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοιμοὶ αὐτῆς
- 15 Dan zal de gemene man nedergebogen worden, en de aanzienlijke man zal vernederd worden, en de ogen der hovaardigen zullen vernederd worden.
And the poor man's head is bent, and the great man goes down on his face, and the eyes of pride are put to shame:
καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος καὶ ἀτιμασθήσεται ἄνθρωπος καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται
- 16 Doch de HEERE der heirscharen zal verhoogd worden door het recht; en God, die Heilige, zal geheiligd worden door gerechtigheid.
But the Lord of armies is lifted up as judge, and the Holy God is seen to be holy in righteousness.
καὶ ὑψωθήσεται κύριος σαβαωθ ἐν κρίματι καὶ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δικαιοσύνῃ
- 17 En de lammeren zullen weiden naar hun wijze, en de vreemdelingen zullen de woeste plaatsen der vetten eten.
Then the lambs will get food as in their grass-lands, and the fat cattle will be feasting in the waste places.
καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι καὶ τὰς ἐρήμους τῶν ἀπειλημένων ἄρνες φάγονται
- 18 Wee dengenen, die de ongerechtigheid trekken met koorden der ijdelheid, en de zonde als met dikke wagenzelen!
Cursed are those who make use of ox-cords for pulling the evil thing, and the bands of a young ox for their sin!
οὐαὶ οἱ ἐπισπώμενοι τὰς ἀμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ καὶ ὡς ζυγοῦ ἰμάντι δαμάλεως τὰς ἀνομίας

- 19 Die daar zeggen: Dat Hij haaste, dat Hij Zijn werk bespoedige, opdat wij het zien; en laat naderen en komen den raadslag des Heiligen van Israel, dat wij het vernemen!
Who say, Let him do his work quickly, let him make it sudden, so that we may see it: let the design of the Holy One of Israel come near, so that it may be clear to us.
οἱ λέγοντες τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει ἵνα ἴδωμεν καὶ ἐλθάτω ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου ἰσραηλ ἵνα γνῶμεν
- 20 Wee dengenen, die het kwade goed heten, en het goede kwaad; die duisternis tot licht stellen, en het licht tot duisternis; die het bittere tot zoet stellen, en het zoete tot bitterheid!
Cursed are those who give the name of good to evil, and of evil to what is good: who make light dark, and dark light: who make bitter sweet, and sweet bitter!
οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν οἱ τιθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ φῶς σκότος οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρὸν
- 21 Wee dengenen, die in hun ogen wijs, en bij zichzelf verstandig zijn!
Cursed are those who seem wise to themselves, and who take pride in their knowledge!
οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον ἑαυτῶν ἐπιστήμονες
- 22 Wee dengenen, die helden zijn om wijn te drinken, en die kloeke mannen zijn om sterken drank te mengen!
Cursed are those who are strong to take wine, and great in making mixed drinks!
οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὕμῶν οἱ τὸν οἶνον πίνοντες καὶ οἱ δυνάσται οἱ κεραυνῶντες τὸ σικερα
- 23 Die den goddeloze rechtvaardigen om een geschenk, en de gerechtigheid der rechtvaardigen van dezelve afwenden.
Who for a reward give support to the cause of the sinner, and who take away the righteousness of the upright from him.
οἱ δικαιοῦντες τὸν ἄσεβῆ ἔνεκεν δώρων καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου αἴροντες
- 24 Daarom, gelijk de tong des vuurs den stoppel verteert, en het kaf door de vlam verdaan wordt, also zal hun wortel als een uittering wezen; en hun bloem zal als stof opvaren; omdat zij verwerpen de wet des HEEREN der heirscharen, en de rede des Heiligen van Israel versmaden.
For this cause, as the waste of the grain is burned up by tongues of fire, and as the dry grass goes down before the flame, so their root will be like the dry stems of grain, and their flower will go up in dust: because they have gone against the law of the Lord of armies, and have given no honour to the word of the Holy One of Israel.
διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλὰμῃ ὑπὸ ἄνθρακος πυρὸς καὶ συγκαυθήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀνεμίνης ἢ ῥίζα αὐτῶν ὡς χνοῦς ἔσται καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσεται οὐ γὰρ ἠθέλησαν τὸν νόμον κυρίου σβασθῆ ἀλλὰ τὸ λόγιον τοῦ ἁγίου ἰσραηλ παρώξυναν
- 25 Daarom is de toorn des HEEREN ontstoken tegen Zijn volk, en Hij heeft tegen hetzelfde Zijn hand uitgestrekt, en Hij heeft het geslagen, zodat de bergen hebben gebeefd, en hundode lichamen zijn geworden als drek in het midden der straten. Om dit alles keert zich Zijn toorn niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt.
For this reason the wrath of the Lord has been burning against his people, and his hand has been stretched out against them in punishment, and the hills were shaking, and their dead bodies were like waste in the open places of the town.
καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σβασθῆ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐπέβαλεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς καὶ ἐπάταξεν αὐτούς καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη καὶ ἐγενήθη τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν ὡς κοπρία ἐν μέσῳ ὁδοῦ καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλὴ
- 26 Want Hij zal een banier opwerpen onder de heidenen van verre, en Hij zal hen herwaarts sissen van het einde der aarde; en ziet, haastelijk, snellijk zullen zij aankomen.
And he will let a flag be lifted up as a sign to a far-off nation, whistling to them from the ends of the earth: and they will come quickly and suddenly.
τογαροῦν ἀρεῖ σύσσημον ἐν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς μακρὰν καὶ συριεῖ αὐτοῖς ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἐρχονται
- 27 Geen moede, en geen struikelende zal onder hen wezen; niemand zal sluimeren noch slapen, noch de gordel zijner lendenen ontbonden worden, noch de schoenriem zijnerschoenen afgescheurd worden.
There is no weariness among them, and no man is feeble-footed: they come without resting or sleeping, and the cord of their shoes is not broken.
οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ κοπιάσουσιν οὐδὲ νυστάξουσιν οὐδὲ κοιμηθήσονται οὐδὲ λύσουσιν τὰς ζώνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτῶν οὐδὲ μὴ ῥαγῶσιν οἱ ἱμάντες τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν
- 28 Welker pijlen scherp zullen zijn, en al hun bogen gespannen; hunner paarden hoeven zullen als een rots geacht zijn, en hun raderen als een wervelwind.
Their arrows are sharp, and every bow is bent: the feet of their horses are like rock, and their wheels are like a rushing storm.
ὡν τὰ βέλη ὀξεῖά ἐστιν καὶ τὰ τόξα αὐτῶν ἐντεταμένα οἱ πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα ἐλογίσθησαν οἱ τροχοὶ τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ὡς καταγίς
- 29 Hun gebrul zal zijn als van een ouden leeuw, en zij zullen brullen als de jonge leeuwen, en zij zullen briesen, en den roof aangrijpen en wegvoeren; en er zal geen verlosser zijn.
The sound of their armies will be like the voice of a lion, and their war-cry like the noise of young lions: with loud cries they will come down on their food and will take it away safely, and there will be no one to take it out of their hands.
ὀρμῶσιν ὡς λέοντες καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνος λέοντος καὶ ἐπλήμψεται καὶ βοήσει ὡς θηρίου καὶ ἐκβαλεῖ καὶ οὐκ ἔσται ὁ ῥυόμενος αὐτούς

- 30 En zij zullen tegen hetzelfde te dien dage bruisen, als het bruisen der zee. Dan zal men de aarde aanzien, maar ziet, er zal duisternis en benauwdheid zijn, en het licht zalverduisterd worden in hun verwoestingen.
And his voice will be loud over him in that day like the sounding of the sea: and if a man's eyes are turned to the earth, it is all dark and full of trouble; and the light is made dark by thick clouds.
και βοήσει δι' αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς φωνὴ θαλάσσης κυμαινούσης καὶ ἐμβλέψονται εἰς τὴν γῆν καὶ ἰδοὺ σκότος σκληρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν
- 1 In het jaar, toen de koning Uzzia stierf, zo zag ik den Heere, zittende op een hogen en verheven troon, en Zijn zomen vervullende den tempel.
In the year of King Uzziah's death I saw the Lord seated in his place, high and lifted up, and the Temple was full of the wide skirts of his robe.
καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ οὗ ἀπέθανεν οὐζίας ὁ βασιλεὺς εἶδον τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ
- 2 De serafs stonden boven Hem; een iegelijk had zes vleugelen; met twee bedekte ieder zijn aangezicht, en met twee bedekte hij zijn voeten, en met twee vloog hij.
Over him were the winged ones: every one had six wings; two for covering his face, two for covering his feet, and two for flight.
καὶ σεραφιν εἰστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνὶ καὶ ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνὶ καὶ ταῖς μὲν δυσὶν κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον καὶ ταῖς δυσὶν κατεκάλυπτον τοὺς πόδας καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέταντο
- 3 En de een riep tot den ander, en zeide: Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen! De ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol!
And one said in a loud voice to another, Holy, holy, holy, is the Lord of armies: all the earth is full of his glory.
καὶ ἐκέκραγον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔλεγον ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος σαβαωθ πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ
- 4 Zodat de posten der dorpels zich bewogen van de stem des roependen; en het huis werd vervuld met rook.
And the bases of the door-pillars were shaking at the sound of his cry, and the house was full of smoke.
καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς ἧς ἐκέκραγον καὶ ὁ οἶκος ἐπλήσθη καπνοῦ
- 5 Toen zeide ik: Wee mij, want ik verga! dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen gezien.
Then I said, The curse is on me, and my fate is destruction; for I am a man of unclean lips, living among a people of unclean lips; for my eyes have seen the King, the Lord of armies.
καὶ εἶπα ὃ τάλας ἐγὼ ὅτι κατανένυγμαί ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ καὶ τὸν βασιλέα κύριον σαβαωθ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου
- 6 Maar een van de serafs vloog tot mij, en had een gloeiende kool in zijn hand, die hij met de tang van het altaar genomen had.
Then a winged one came to me with a burning coal in his hand, which he had taken from off the altar with the fire-spoon.
καὶ ἀπεστάλη πρὸς με ἐν τῶν σεραφιν καὶ ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου
- 7 En hij roerde mijn mond daarmede aan, en zeide: Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd; alzo is uw misdaad van u geweken, en uw zonde is verzoend.
And after touching my mouth with it, he said, See, your lips have been touched with this; and your evil is taken away, and you are made clean from sin.
καὶ ἤψατο τοῦ στόματός μου καὶ εἶπεν ἰδοὺ ἤψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὴν ἀνομίαν σου καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ
- 8 Daarna hoorde ik de stem des Heeren, dewelke zeide: Wien zal Ik zenden, en wie zal voor Ons henengaan? Toen zeide ik: Zie, hier ben ik, zend mij henen.
And the voice of the Lord came to my ears, saying, Whom am I to send, and who will go for us? Then I said, Here am I, send me.
καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς κυρίου λέγοντος τίνα ἀποστείλω καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἶπα ἰδοὺ εἰμι ἐγὼ ἀποστείλόν με
- 9 Toen zeide Hij: Ga henen, en zeg tot dit volk: Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar merkt niet.
And he said, Go, and say to this people, You will go on hearing, but learning nothing; you will go on seeing, but without getting wiser.
καὶ εἶπεν πορεύθητι καὶ εἰπὸν τῷ λαῷ τούτῳ ἀκοῆ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε καὶ βλέποντες βλέπετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε
- 10 Maak het hart dezes volks vet, en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen, opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere, en Hij het geneze.
Make the hearts of this people fat, and let their ears be stopped, and their eyes shut; for fear that they may see with their eyes, and be hearing with their ears, and their heart may become wise, and they may be turned to me and made well.
ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου καὶ τοῖς ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ ἰάσωμαι αὐτούς
- 11 Toen zeide ik: Hoe lang, Heere? En Hij zeide: Totdat de steden verwoest worden, zodat er geen inwoner zij, en de huizen, dat er geen mens zij, en dat het land met verwoestingverstrooid worde.
Then I said, Lord, how long? And he said in answer, Till the towns are waste and unpeopled, and the houses have no men, and the land becomes completely waste,
καὶ εἶπα ἕως πότε κύριε καὶ εἶπεν ἕως ἂν ἐρημωθῶσιν πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι καὶ οἶκοι παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος
- 12 Want de HEERE zal die mensen verre wegdoen, en de verlaten zal groot wezen in het binnenste des lands.
And the Lord has taken men far away, and there are wide waste places in the land.
καὶ μετὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ θεὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ οἱ καταλειφθέντες πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς

- 13 Doch nog een tiende deel zal daarin zijn, en het zal wederkeren, en zijn om af te weiden; maar gelijk de eik, en gelijk de haageik, in dewelke na de afwerping der bladeren nogsteunsel is, alzo zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn.
And even if there is still a tenth part in it, it will again be burned, like a tree of the woods whose broken end is still in the earth after the tree has been cut down (the holy seed is the broken end).
καὶ ἔτι ἐπ' αὐτῆς ἔστιν τὸ ἐπιδέκατον καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομίην ὡς τερέβινθος καὶ ὡς βάλανος ὅταν ἐκπέσῃ ἀπὸ τῆς θήκης αὐτῆς
- 1 Het geschiedde nu in de dagen van Achaz, den zoon van Jotham, den zoon van Uzzia, den koning van Juda, dat Rezin, de koning van Syrie, en Pekah, de zoon van Remalia, dekonink van Israel, optoog naar Jeruzalem, ten oorlog tegen haar; maar hij vermocht met strijden niet tegen haar.
Now it came about in the days of Ahaz, the son of Jotham, the son of Uzziah, king of Judah, that Rezin, the king of Aram, and Pekah, the son of Remaliah, the king of Israel, came up to Jerusalem to make war against it, but were not able to overcome it.
καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἀχαζ τοῦ ἰωθαμ τοῦ υἱοῦ οὐζίου βασιλέως ἰουδα ἀνέβη ρασσων βασιλεὺς ἀραμ καὶ φακεε υἱὸς ρομελίου βασιλεὺς ἰσραηλ ἐπὶ ἱερουσαλημ πολεμήσαι αὐτὴν καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι αὐτήν
- 2 Als men den huize Davids boodschapte, zeggende: De Syriers rusten op Efraim, zo bewoog zich zijn hart en het hart zijns volks, gelijk de bomen des wouds bewogen worden vanden wind.
And word came to the family of David that Aram had put up its tents in Ephraim. And the king's heart, and the hearts of his people, were moved, like the trees of the wood shaking in the wind.
καὶ ἀνηγγέλη εἰς τὸν οἶκον δαυιδ λέγοντες συνεφώνησεν ἀραμ πρὸς τὸν εφραιμ καὶ ἐξέστη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ὃν τρόπον ὅταν ἐν δρυμῷ ζύλων ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ
- 3 En de HEERE zeide tot Jesaja: Ga nu uit, Achaz tegemoet, gij en uw zoon, Schear-Jaschub, aan het einde van den watergang des oppersten vijvers, aan den hogen weg van hetveld des vollers;
Then the Lord said to Isaiah, Go out now, you and Shear-jashub, your son, and you will come across Ahaz at the end of the stream flowing from the higher pool, in the highway of the washerman's field;
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ἠσαιαν ἐξελθε εἰς συνάντησιν ἀχαζ σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς ἰασουβ ὁ υἱὸς σου πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἄνω ὁδοῦ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως
- 4 En zeg tot hem: Wacht u, en zijt gerust, vrees niet, en uw hart worde niet week, vanwege die twee staarten dezer rokende vuurbranden; vanwege de ontsteking des toorns van Rezin en der Syriers, en van den zoon van Remalia;
And say to him, Take care and be quiet; have no fear, and do not let your heart be feeble, because of these two ends of smoking fire-wood, because of the bitter wrath of Rezin and Aram, and of the son of Remaliah.
καὶ ἐρεῖς αὐτῷ φύλαξαι τοῦ ἠσυχάσαι καὶ μὴ φοβοῦ μηδὲ ἡ ψυχὴ σου ἀσθενεῖτω ἀπὸ τῶν δύο ζύλων τῶν δαλῶν τῶν καπνιζομένων τούτων ὅταν γὰρ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ μου γένηται πάλιν ἰάσομαι
- 5 Omdat de Syrier kwaad tegen u beraadslaagd heeft, met Efraim en den zoon van Remalia, zeggende:
Because Aram has made evil designs against you, saying,
καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀραμ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ρομελίου ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλήν πονηρὰν περὶ σοῦ λέγοντες
- 6 Laat ons optrekken tegen Juda, en het verdriet aandoen, en het onder ons delen, en den zoon van Tabeal koning maken in het midden van hen.
Let us go up against Judah, troubling her, and forcing our way into her, and let us put up a king in her, even the son of Tabeal:
ἀναβησόμεθα εἰς τὴν ἰουδαίαν καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς ἀποστρέφομεν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς καὶ βασιλεύσομεν αὐτῆς τὸν υἱὸν ταβηλ
- 7 Alzo zegt de Heere HEERE: Het zal niet bestaan, en het zal niet geschieden.
This is the word of the Lord God: This design will not come about or be effected.
τάδε λέγει κύριος σαβαωθ οὐ μὴ ἐμμεῖνῃ ἡ βουλή αὕτη οὐδὲ ἔσται
- 8 Maar Damaskus zal het hoofd van Syrie zijn, en Rezin het hoofd van Damaskus; en in nog vijf en zestig jaren zal Efraim verbroken worden, dat het geen volk zij.
For the head of Aram is Damascus, and the head of Damascus is Rezin (and in sixty-five years from now Ephraim will be broken, and will no longer be a people):
ἀλλ' ἡ κεφαλὴ ἀραμ δαμασκός ἀλλ' ἔτι ἐξήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἐκλείψει ἡ βασιλεία εφραιμ ἀπὸ λαοῦ
- 9 Ondertussen zal Samaria Efraims hoofd zijn, en de zoon van Remalia het hoofd van Samaria. Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk, gij zult niet bevestigd worden.
And the head of Ephraim is Samaria, and the head of Samaria is Remaliah's son. If you will not have faith, your kingdom will be broken.
καὶ ἡ κεφαλὴ εφραιμ σομορων καὶ ἡ κεφαλὴ σομορων υἱὸς τοῦ ρομελίου καὶ ἐὰν μὴ πιστεύσητε οὐδὲ μὴ συνῆτε
- 10 En de HEERE voer voort te spreken tot Achaz, zeggende:
And Isaiah said again to Ahaz,
καὶ προσέθετο κύριος λαλήσαι τῷ ἀχαζ λέγων
- 11 Eis u een teken van den HEERE, uw God; eis beneden in de diepte, of eis boven uit de hoogte.
Make a request to the Lord your God for a sign, a sign in the deep places of the underworld, or in the high heavens.
αἰτήσαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος

- 12 Doch Achaz zeide: Ik zal het niet eisen, en ik zal den HEERE niet verzoeken.
But Ahaz said, I will not put the Lord to the test by making such a request.
καὶ εἶπεν ἀχάζ οὐ μὴ αἰτήσω οὐδ' οὐ μὴ πειράσω κύριον
- 13 Toen zeide hij: Hoort gijlieden nu, gij, huis van David! is het ulieden te weinig, dat gij de mensen moede maakt, dat gij ook mijn God moede maakt?
And he said, Give ear now, O family of David: is it not enough that you are driving men to disgust? will you do the same to my God?
καὶ εἶπεν ἀκούσατε δὴ οἶκος δαυὶδ μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα
- 14 Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven; ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren, en Zijn naam IMMANUEL heten.
For this cause the Lord himself will give you a sign; a young woman is now with child, and she will give birth to a son, and she will give him the name Immanuel.
διὰ τοῦτο δώσει κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐμμανουήλ
- 15 Boter en honig zal Hij eten, totdat Hij wete te verwerpen het kwade, en te verkiezen het goede.
Butter and honey will be his food, when he is old enough to make a decision between evil and good.
βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν ἢ προελέσθαι πονηρὰ ἐκλέξεται τὸ ἀγαθόν
- 16 Zekerlijk, eer dit Knechtje weet te verwerpen het kwade, en te verkiezen het goede, zal dat land, waarover gij verdrietig zijt, verlaten zijn van zijn twee koningen.
For before the child is old enough to make a decision between evil and good, the land whose two kings you are now fearing will have become waste.
διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἀπειθεῖ πονηρίᾳ τοῦ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ ἢν σὺ φοβῆ ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων
- 17 Doch de HEERE zal over u, en over uw volk, en over uws vaders huis, dagen doen komen, hoedanige niet gekomen zijn van dien dag af, dat Efraim van Juda is afgeweken, doorden koning van Assyrie.
The Lord is about to send on you, and on your people, and on your father's house, such a time of trouble as there has not been from the days of the separating of Ephraim from Judah; even the coming of the king of Assyria.
ἀλλὰ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἡμέρας αἷ οὕτω ἦκασιν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφεῖλεν εφραὶμ ἀπὸ ἰουδα τὸν βασιλεῖα τῶν ἀσσυρίων
- 18 Want het zal te dien dage geschieden, dat de HEERE zal toesissen de vliegen, die aan het einde der rivieren van Egypte zijn, en de bijen die in het land van Assur zijn.
And it will be in that day that the Lord will make a piping sound for the fly which is in the end of the rivers of Egypt, and for the bee which is in the land of Assyria.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ συριεῖ κύριος μυῖαις ὁ κυριεύει μέρους ποταμοῦ αἰγύπτου καὶ τῇ μελίσῃ ἣ ἔστιν ἐν χώρᾳ ἀσσυρίων
- 19 En zij zullen komen, en zij allen zullen rusten in de woeste dalen, en in de kloven der steenrotsen, en in al de doornhagen, en in alle geprezenen plaatsen.
And they will come, covering all the waste valleys, and the holes of the rocks, and the thorns, and all the watering-places.
καὶ ἐλεύσονται πάντες καὶ ἀναπαύσονται ἐν ταῖς φάραγγι τῆς χώρας καὶ ἐν ταῖς τρώγλαις τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς πᾶσαν ῥαγάδα καὶ ἐν παντὶ ξύλω
- 20 Te dien dage zal de Heere door een gehuurd scheermes, hetwelk aan gene zijde der rivier is, door den koning van Assyrie, afscheren het hoofd, en het haar der voeten; ja, hetzal ook den baard gans wegnemen.
In that day will the Lord take away the hair of the head and of the feet, as well as the hair of the face, with a blade got for a price from the other side of the River; even with the king of Assyria.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ξυρήσει κύριος τῷ ξυρῷ τῷ μεγάλῳ καὶ μεμεθυμένῳ ὃ ἔστιν πέραν τοῦ ποταμοῦ βασιλέως ἀσσυρίων τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς τρίχας τῶν ποδῶν καὶ τὸν πάγωνα ἀφελεῖ
- 21 En het zal geschieden te dien dage, dat iemand een koetje in het leven zal behouden hebben, en twee schapen;
And it will be in that day that a man will give food to a young cow and two sheep;
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ θρέψει ἄνθρωπος δάμαλιν βοῶν καὶ δύο πρόβατα
- 22 En het zal geschieden, dat hij vanwege de veelheid der melk, die zij geven zullen, boter zal eten; ja, een ieder, die overgebleven zal zijn in het midden des lands, die zal boter en honig eten.
And they will give so much milk that he will be able to have butter for his food: for butter and honey will be the food of all who are still living in the land.
καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλεῖστον ποιεῖν γάλα βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ τῆς γῆς
- 23 Ook zal het te dienzelfden dage geschieden, dat iedere plaats, alwaar duizend wijnstokken geweest zijn, van duizend zilverlingen, tot doornen en distelen zal zijn;
And it will be in that day that in every place where before there were a thousand vines valued at a thousand shekels of silver, there will be nothing but blackberries and thorns.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ πᾶς τόπος οὗ ἂν ὦσιν χίλια ἄμπελοι χιλίων σίκλων εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἄκανθα
- 24 Dat men met pijlen en met den boog aldaar zal moeten gaan; want het ganse land zal doornen en distelen zijn.
Men will come there with bows and arrows, because all the land will be full of blackberries and thorns.
μετὰ βέλους καὶ τοξεύματος εἰσελεύσονται ἐκεῖ ὅτι χέρσος καὶ ἄκανθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ

- 25 Ook al de bergen, die men met houwelen pleegt om te hakken, daar zal men niet komen uit vrees der doornen en der distelen; maar die zullen wezen tot inzending van den os, en tot vertreding van het kleinvee. Jesaja 8
 And they will send out the oxen and the sheep on all the hills which before were worked with the spade, ... fear of blackberries and thorns.
 και πᾶν ὄρος ἀροτριώμενον ἀροτριαθήσεται καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος ἔσται γὰρ ἀπὸ τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης εἰς βόσκημα προβάτου καὶ εἰς καταπάτημα βοός
- 1 Verder zeide de HEERE tot mij: Neem u een grote rol, en schrijf daarop met eens mensen griffel: Haastende tot den roof, is hij spoedig tot den buit!
 And the Lord said to me, Take a great writing-board, and on it put down in common letters, Maher-shalal-hash-baz;
 και εἶπεν κύριος πρὸς με λαβὲ σεαυτῷ τόμον καινοῦ μεγάλου καὶ γράψον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου τοῦ ὀξέως προνομῆν ποιῆσαι σκύλων πάρεστιν γάρ
- 2 Toen nam ik mij getrouwe getuigen, Uria, den priester, en Zacharia, den zoon van Jeberechja.
 And take true witnesses to the writing, Uriah the priest, and Zechariah, the son of Jeberechiah.
 και μάρτυράς μοι ποιήσον πιστοὺς ἀνθρώπους τὸν ουριαν καὶ τὸν ζαχαριαν υἱὸν βαραχιου
- 3 En ik was tot de profetesse genaderd, die werd zwanger, en baarde een zoon; en de HEERE zeide tot mij: Noem zijn naam MAHER-SCHALAL, CHAZ-BAZ.
 And I went in to my wife, and she became with child, and gave birth to a son. Then the Lord said to me, Give him the name Maher-shalal-hash-baz,
 και προσῆλθον πρὸς τὴν προφῆτιν καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν καὶ ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν κύριός μοι κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ταχέως σκύλευσον ὀξέως προνόμευσον
- 4 Want eer dat knechtje zal kunnen roepen: Mijn vader! of, mijn moeder! zal men den rijkdom van Damaskus, en den buit van Samaria dragen voor het aangezicht van den koning van Assur.
 For before the child is able to say, Father, or, Mother, the wealth of Damascus and the goods of Samaria will be taken away by the king of Assyria.
 διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πατέρα ἢ μητέρα λήμψεται δύναμις δαμασκού καὶ τὰ σκύλα σαμαρείας ἐναντι βασιλέως ἀσσυρίων
- 5 En de HEERE sprak nog verder tot mij, zeggende:
 And the Lord said again to me,
 και προσέθετο κύριος λαλήσαί μοι ἔτι
- 6 Dewijl dit volk veracht de wateren van Siloa, die zachtjes gaan, en er vreugde is bij Rezin en den zoon van Remaliah;
 Because this people will have nothing to do with the softly-flowing waters of Shiloah, and have fear of Rezin and Remaliah's son;
 διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ τοῦ σιλωαμ τὸ πορευόμενον ἡσυχῇ ἀλλὰ βούλεσθαι ἔχειν τὸν ρασσων καὶ τὸν υἱὸν ρομελιου βασιλέα ἐφ' ὑμῶν
- 7 Daarom ziet, zo zal de Heere over hen doen opkomen die sterke en geweldige wateren der rivier, den koning van Assyrie en al zijn heerlijkheid; en hij zal opkomen over al zijnstromen, en gaan over al zijn oevers;
 For this cause the Lord is sending on them the waters of the River, deep and strong, even the king of Assyria and all his glory: and it will come up through all its streams, overflowing all its edges:
 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἀνάγει κύριος ἐφ' ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ πολὺ τὸν βασιλέα τῶν ἀσσυρίων καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν καὶ περιπατήσεται ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν
- 8 En hij zal doortrekken in Juda, hij zal het overstromen, en er doorgaan, hij zal tot aan den hals reiken; en de uitstrekingen zijner vleugelen zullen vervullen de breedte uws lands, o Immanuel!
 And it will come on into Judah; rushing on and overflowing, till the waters are up to the neck; *** and his outstretched wings will be covering the land from side to side: for God is with us.
 και ἀφελεί ἀπὸ τῆς ἰουδαίας ἀνθρώπων ὅς δυνήσεται κεφαλὴν ἄραι ἢ δυνατὸν συντελέσασθαι τι καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς χώρας σου μεθ' ἡμῶν ὁ θεός
- 9 Vergezelt u te zamen, gij volken! doch wordt verbroken; en neemt ter ore, allen gij, die in verre landen zijt, omgordt u, doch wordt verbroken; omgordt u, doch wordt verbroken!
 Have knowledge, O peoples, and be in fear; give ear, all you far-off parts of the earth:
 γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττάσθε ἐπακούσατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς ἰσχυρότερες ἡττάσθε ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε πάλιν ἡττηθήσεσθε
- 10 Beraadslaagt een raad, doch hij zal vernietigd worden; spreek een woord, doch het zal niet bestaan; want God is met ons!
 Let your designs be formed, and they will come to nothing; give your orders, and they will not be effected: for God is with us.
 και ἦν ἂν βουλευθήσεσθε βουλὴν διασκεδάσει κύριος καὶ λόγον ὃν ἐὰν λαλήσητε οὐ μὴ ἐμμεῖνη ὑμῖν ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος ὁ θεός
- 11 Want alzo heeft de HEERE tot mij gezegd, met een sterke hand, en Hij onderwees mij van niet te wandelen op den weg dezes volks, zeggende:
 For the Lord, controlling me with a strong hand, gave me orders not to go in the way of this people, saying,
 οὕτως λέγει κύριος τῇ ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειθοῦσιν τῇ πορείᾳ τῆς ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τοῦτου λέγοντες
- 12 Gijlieden zult niet zeggen: Een verbintenis, van alles, waar dit volk van zegt: Het is een verbintenis; en vreest gijlieden hun vrees niet, en verschrikt niet.
 Do not say, It is holy, about everything of which this people says, It is holy; and do not be in fear of what they go in fear of.
 μήποτε εἶπητε σκληρὸν πᾶν γὰρ ὃ ἐὰν εἶπῃ ὁ λαὸς οὗτος σκληρὸν ἔστιν τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ οὐ μὴ φοβηθῆτε οὐδὲ μὴ παραχθῆτε

- 13 Den HEERE der heirscharen, Dien zult gijlieden heiligen, en Hij zij uw vreze, en Hij zij uw verschrikking.
But let the Lord of armies be holy to you, and go in fear of him, giving honour to him.
κύριον αὐτὸν ἀγιάσατε καὶ αὐτὸς ἔσται σου φόβος
- 14 Dan zal Hij ulieden tot een Heiligdom zijn; maar tot een steen des aanstoots en tot een rotssteen der struikeling den twee huizen van Israel, tot een strik en tot een net deninwoners te Jeruzalem.
And he will be for a holy place: but for a stone of falling and a rock of trouble to the two houses of Israel, and to the men of Jerusalem, for a net in which they may be taken.
καὶ ἐὰν ἐπ' αὐτῷ πεποιθὸς ᾖ ἔσται σοι εἰς ἀγίασμα καὶ οὐχ ὡς λίθου προσκόμματος συναντήσεσθε αὐτῷ οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι ὃ δὲ οἶκος ἰακωβ ἐν παγίδι καὶ ἐν κουλιάσματι ἐγκαθήμενοι ἐν ἱερουσαλημ
- 15 En velen onder hen zullen struikelen, en vallen, en verbroken worden, en zullen verstrikt en gevangen worden.
And numbers of them, falling on the stone, will be broken, and will be taken in the net.
διὰ τοῦτο ἀδυνατήσουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοὶ καὶ πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται καὶ ἐγγιούσιν καὶ ἀλώσονται ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες
- 16 Bind de getuigenis toe; verzegel de wet onder mijn leerlingen.
Let my teaching be kept secret: and my words be given to my disciples only.
τότε φανεροὶ ἔσονται οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον τοῦ μὴ μαθεῖν
- 17 Daarom zal ik den Heere verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob, en ik zal Hem verwachten.
And I will be waiting for the Lord, whose face is veiled from the house of Jacob, and I will be looking for him.
καὶ ἐρεῖ μὲν ὁ θεὸς τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου ἰακωβ καὶ πεποιθὸς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ
- 18 Ziet, ik en de kinderen, die mij de HEERE gegeven heeft, zijn tot tekenen en tot wonderen in Israel, van den HEERE der heirscharen, Die op den berg Sion woont.
See, I and the children whom the Lord has given me, are for signs and for wonders in Israel from the Lord of armies, whose resting-place is in Mount Zion.
ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός καὶ ἔσται εἰς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οἴκῳ ἰσραηλ παρὰ κυρίου σαβαωθ ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει σιών
- 19 Wanneer zij dan tot ulieden zeggen zullen: Vraagt waarzeggers en duivelskunstenaars, die daar piepen, en binnensmonds mompelen; zo zegt: Zal niet een volk zijn God vragen?zal men voor de levenden de doden vragen?
And when they say to you, Make request for us to those who have control of spirits, and to those wise in secret arts, who make hollow bird-like sounds; is it not right for a people to make request to their gods, to make request for the living to the dead?
καὶ ἐὰν εἴπωσιν πρὸς ὑμᾶς ζητήσατε τοὺς ἀπὸ τῆς γῆς φωνοῦντας καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους τοὺς κενολογοῦντας οἱ ἐκ τῆς κοιλίας φωνοῦσιν οὐκ ἔθνος πρὸς θεὸν αὐτοῦ τί ἐκζητοῦσιν περὶ τῶν ζώντων τοὺς νεκρούς
- 20 Tot de wet en tot de getuigenis! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben.
Then say to them, Put your faith in the teaching and the witness. ... If they do not say such things. ... For him there is no dawn. ...
νόμον γὰρ εἰς βοήθειαν ἔδωκεν ἵνα εἴπωσιν οὐχ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο περὶ οὗ οὐκ ἔστιν δῶρα δοῦναι περὶ αὐτοῦ
- 21 En een ieder van hen zal daar doorgaan, hard gedrukt en hongerig; en het zal geschieden, wanneer hem hongert, en hij zeer toornig zal zijn, dan zal hij vloeken op zijn koning enop zijn God, als hij opwaarts zal zien;
And he will go through the land in bitter trouble and in need of food; and when he is unable to get food, he will become angry, cursing his king and his God, and his eyes will be turned to heaven on high;
καὶ ἦξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμός καὶ ἔσται ὡς ἂν πεινάσητε λυπηθήσεσθε καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα καὶ τὰ παταχρα καὶ ἀναβλέψονται εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω
- 22 Als hij de aarde aanschouwen zal, ziet, er zal benauwdheid en duisternis zijn; hij zal verduisterd zijn door angst, en voortgedreven door donkerheid.
And he will be looking down on the earth, and there will be trouble and dark clouds, black night where there is no seeing.
καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται καὶ ἰδοὺ θλίψις καὶ στενοχωρία καὶ σκότος ἀπορία στενὴ καὶ σκότος ὥστε μὴ βλέπειν
- 1 Het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; degenen, die wonen in het land van de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen.
In earlier times he made the land of Zebulun and the land of Naphtali of small value, but after that he gave it glory, by the way of the sea, on the other side of Jordan, Galilee of the nations.
ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει ἴδετε φῶς μέγα οἱ κατοικοῦντες ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς
- 2 Gij hebt dit volk vermenigvuldigd, maar Gij hebt de blijdschap niet groot gemaakt; zij zullen nochtans blijde wezen voor Uw aangezicht, gelijk men zich verblijdt in den oogst, gelijk men verheugd is, wanneer men de buit uitdeelt.
The people who went in the dark have seen a great light, and for those who were living in the land of the deepest night, the light is shining.
τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ὃ κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου ὡς οἱ εὐφρανόμενοι ἐν ἀμῆτῳ καὶ ὃν τρόπον οἱ διαιρούμενοι σκόλα

- 3 Want het juk van hun last, en den stok hunner schouders, en den staf desgenen, die hen dreef, hebt Gij verbroken, gelijk ten dage der Midianieten;
You have made them very glad, increasing their joy. They are glad before you as men are glad in the time of getting in the grain, or when they make division of the goods taken in war.
διότι ἀφήρηται ὁ ζυγὸς ὁ ἐπ' αὐτῶν κείμενος καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπαιτούντων διεσκέδασεν κύριος ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ μαδιαμ
- 4 Toen de ganse strijd dergenen, die streden, met gedruis geschiedde, en de klederen in het bloed gewenteld en verbrand werden, tot een voedsel des vuurs.
For by your hand the yoke on his neck and the rod on his back, even the rod of his cruel master, have been broken, as in the day of Midian.
ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην δόλω καὶ ἰμάτιον μετὰ καταλλαγῆς ἀποτείσουσιν καὶ θελήσουσιν εἰ ἐγενήθησαν πυρκαυστοί
- 5 Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijñ schouder; en men noemt Zijñ naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader dereeuwigheid, Vredevorst;
For every boot of the man of war with his sounding step, and the clothing rolled in blood, will be for burning, food for the fire.
ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης βουλῆς ἄγγελος ἐγὼ γὰρ ἄξω εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας εἰρήνην καὶ ὑγίαιαν αὐτῶ
- 6 Der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op den troon van David en in zijn koninkrijk, om dat te bevestigen, en dat te sterken met gericht en metgerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid toe. De ijver des HEEREN der heirscharen zal zulks doen.
For to us a child has come, to us a son is given; and the government has been placed in his hands; and he has been named Wise Guide, Strong God, Father for ever, Prince of Peace.
μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ὄριον ἐπὶ τὸν θρόνον δαυὶδ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ κατορθῶσαι αὐτὴν καὶ ἀντιλαβέσθαι αὐτῆς ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον ὁ ζῆλος κυρίου σαβαωθ ποιήσει ταῦτα
- 7 De Heere heeft een woord gezonden in Jakob, en het is gevallen in Israel.
Of the increase of his rule and of peace there will be no end, on the seat of David, and in his kingdom; to make it strong, supporting it with wise decision and righteousness, now and for ever. By the fixed purpose of the Lord of armies this will be done.
θάνατον ἀπέστειλεν κύριος ἐπὶ ἰακωβ καὶ ἦλθεν ἐπὶ ἰσραηλ
- 8 En al dit volk zal het gewaar worden, Efraim en de inwoner van Samaria; in hoogmoed en grootsheid des harten, zeggende:
The Lord has sent a word to Jacob, and it has come on Israel;
καὶ γνώσονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ εφραιμ καὶ οἱ ἐγκαθήμενοι ἐν σαμαρείᾳ ἐφ' ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέγοντες
- 9 De tichelstenen zijn gevallen, maar met uitgehouwen stenen zullen wij wederom bouwen; de wilde vijgebomen zijn afgehouden, maar wij zullen ze in cederen veranderen;
And all the people will have experience of it, even Ephraim and the men of Samaria, who say in the pride of their uplifted hearts,
πλίνθοι πεπτώκασιν ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λίθους καὶ ἐκκόψωμεν συκαμίνας καὶ κέδρους καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πύργον
- 10 Want de HEERE zal Rezens tegenpartijders tegen hem verheffen, en Hij zal zijn vijanden samen vermengen:
The bricks have come down, but we will put up buildings of cut stone in their place: the sycamores are cut down, but they will be changed to cedars.
καὶ ῥάξει ὁ θεὸς τοὺς ἐπανιστανομένους ἐπ' ὄρος σιών ἐπ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν διασκεδάσει
- 11 De Syriers van voren, en de Filistijnen van achteren, dat zij Israel opeten met vollen mond. Om dit alles keert Zijñ toorn zich niet af, maar Zijñ hand is nog uitgestrekt.
For this cause the Lord has made strong the haters of Israel, driving them on to make war against him;
συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ τοὺς ἔλληνας ἀφ' ἡλίου δυσμῶν τοὺς κατεσθίοντας τὸν ἰσραηλ ὄλω τῶ στόματι ἐπὶ τοῦτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλῆ
- 12 Want dit volk keert zich niet tot Dien, Die het slaat, en den HEERE der heirscharen zoeken zij niet.
Aram on the east, and the Philistines on the west, who have come against Israel with open mouths. For all this his wrath is not turned away, but his hand is stretched out still.
καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἀπεστράφη ἕως ἐπλήγη καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐξεζήτησαν
- 13 Daarom zal de HEERE afhouden uit Israel den kop en den staart, den tak en de bieze, op een dag.
But the heart of the people was not turned to him who sent punishment on them, and they made no prayer to the Lord of armies.
καὶ ἀφεῖλεν κύριος ἀπὸ ἰσραηλ κεφαλὴν καὶ οὐράν μέγαν καὶ μικρὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ
- 14 (De oude en aanzienlijke, die is de kop; maar de profeet, die valsheid leert, die is de staart.)
For this cause the Lord took away from Israel head and tail, high and low, in one day.
πρεσβύτην καὶ τοὺς τὰ πρόσωπα θαυμάζοντας αὐτὴ ἡ ἀρχὴ καὶ προφήτην διδάσκοντα ἄνομα οὗτος ἡ οὐρά
- 15 Want de leiders dezes volks zijn verleiders, en die van hen geleid worden, worden ingeslokt.
The man who is honoured and responsible is the head, and the prophet who gives false teaching is the tail.
καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν τοῦτον πλανῶντες καὶ πλανῶσιν ὅπως καταπίωσιν αὐτοὺς

- 16 Daaron zal zich de Heere niet verblijden over hun jongelingen, en hunner wezen en hunner weduwen zal Hij zich niet ontfermen, want zij zijn allen te zamen huichelaars enboosdoeners, en alle mond spreekt dwaasheid. Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt.
For the guides of this people are the cause of their wandering from the right way, and those who are guided by them come to destruction.
διὰ τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ θεὸς καὶ τοὺς ὄρφανούς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει ὅτι πάντες ἄνομοι καὶ πονηροὶ καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἄδικα ἐπὶ πᾶσιν τοῦτο ἰς οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή
- 17 Want de goddeloosheid brandt als vuur, doornen en distelen zal zij verteren, en zal aansteken de verwarde struiken des wouds, die zich verheven hebben als de verheffing des rooks.
For this cause the Lord will have no pleasure in their young men, and no pity on their widows and the children without fathers: for they are all haters of God and evil-doers, and foolish words come from every mouth. For all this his wrath is not turned away, but his hand is stretched out still.
καὶ καθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία καὶ ὡς ἄγρωστις ξηρὰ βρωθήσεται ὑπὸ πυρὸς καὶ καθήσεται ἐν τοῖς δάσσει τοῦ ὄρυμοῦ καὶ συγκатаφάγεται τὰ κύκλω τῶν βουνῶν πάντα
- 18 Vanwege de verbolgenheid des HEEREN der heirscharen, zal het land verduisterd worden; en het volk zal zijn als een voedsel des vuurs: de een zal den ander niet verschonen.
For evil was burning like a fire; the blackberries and thorns were burned up; the thick woods took fire, rolling up in dark clouds of smoke.
διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου συγκέκασται ἡ γῆ ὅλη καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ὑπὸ πυρὸς κατακεκαυμένος ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει
- 19 Zo hij ter rechterhand snijdt, zal hij toch hongeren, en zo hij ter linkerhand eet, zal hij toch niet verzadigd worden; een iegelijk zal het vlees zijns arms eten;
The land was dark with the wrath of the Lord of armies: the people were like those who take men's flesh for food.
ἀλλὰ ἐκκλινεῖ εἰς τὰ δεξιὰ ὅτι πεινάσει καὶ φάγεται ἐκ τῶν ἀριστερῶν καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῆ ἄνθρωπος ἔσθων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος αὐτοῦ
- 20 Manasse Efraim, en Efraim Manasse, en zij zullen te zamen tegen Juda zijn. Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt. Jesaja 10
On the right a man was cutting off bits and was still in need; on the left a man took a meal but had not enough; no man had pity on his brother; every man was making a meal of the flesh of his neighbour.
φάγεται γὰρ μανασση τοῦ εφραιμ καὶ εφραιμ τοῦ μανασση ὅτι ἅμα πολιορκήσουσιν τὸν ἰουδαν ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή
- 1 Wee den genen, die ongerechte inzettingen inzetten, en den schrijvers, die moeite voorschrijven;
Cursed are those who make evil decisions, and the writers who make the records of their cruel acts:
οὐαὶ τοῖς γράφουσιν πονηρίαν γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν
- 2 Om de armen van het recht af te wenden, en om het recht der ellendigen Mijns volks te roven, opdat de weduwen hun buit worden, en opdat zij de wezen mogen plunderen!
Who do wrong to the poor in their cause, and take away the right of the crushed among my people, so that they may have the property of widows, and get under their power those who have no father.
ἐκκλίνοντες κρίσιν πτωχῶν ἀρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου ὥστε εἶναι αὐτοῖς χήραν εἰς ἀρπαγὴν καὶ ὄρφανὸν εἰς προνομίην
- 3 Maar wat zult gijlieden doen ten dage der bezoeking, en der verwoesting, die van verre komen zal? Tot wien zult gij vlieden om hulp, en waar zult gij uw heerlijkheid laten?
And what will you do in the day of punishment, and in the destruction which is coming from far? to whom will you go for help, and what will become of your glory?
καὶ τί ποιήσουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς ἡ γὰρ θλίψις ὑμῖν πόρρωθεν ἦξει καὶ πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν
- 4 Dat elkeen zich niet zou buigen onder de gevangenen, en vallen onder de gedoden? Om dit alles keert Zijn toorn zich niet af, maar Zijn hand is nog uitgestrekt.
... For all this his wrath is not turned away, but his hand is stretched out still.
τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἐπαγωγὴν ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή
- 5 Wee den Assyrier, die de roede Mijns toorns is, en Mijn grimmigheid is een stok in hun hand!
Ho! Assyrian, the rod of my wrath, the instrument of my punishment!
οὐαὶ ἀσσυρίοις ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου καὶ ὀργῆς ἐστὶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν
- 6 Ik zal hem zenden tegen een huichelachtig volk, en Ik zal hem bevel geven tegen het volk Mijner verbolgenheid; opdat hij den roof rove, en plundere de plundering, en stelle hetter vertreding, gelijk het slijk der straten.
I will send him against a nation of wrongdoers, and against the people of my wrath I will give him orders, to take their wealth in war, crushing them down like the dust in the streets.
τὴν ὀργὴν μου εἰς ἔθνος ἄνομον ἀποστελῶ καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ συντάξω ποιήσαι σκῦλα καὶ προνομίην καὶ καταπατεῖν τὰς πόλεις καὶ θεῖναι αὐτὰς εἰς κονιορτόν
- 7 Hoewel hij het zo niet meent, en zijn hart also niet denkt, maar hij zal in zijn hart hebben te verdelgen, en uit te roeien niet weinige volken.
But this is not what is in his mind, and this is not his design; but his purpose is destruction, and the cutting off of more and more nations.
αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως ἐνεθυμήθη καὶ τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελόγισται ἀλλὰ ἀπαλλάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔθνη ἐξολοθρεῦσαι οὐκ ὀλίγα

- 8 Want hij zegt: Zijn niet mijn vorsten al te zamen koningen?
For he says, Are not all my captains kings?
καὶ ἐὰν εἴπωσιν αὐτῷ σὺ μόνος εἶ ἄρχων
- 9 Is niet Kalno gelijk Karchemis? Is Hamath niet gelijk Arfad? Is niet Samaria gelijk Damaskus?
Will not the fate of Calno be like that of Carchemish? is not Hamath as Arpad? is not Samaria as Damascus?
καὶ ἐρεῖ οὐκ ἔλαβον τὴν χώραν τὴν ἐπάνω βαβυλῶνος καὶ χαλανῆ οὗ ὁ πύργος ὀκδομηθή καὶ ἔλαβον ἀραβίαν καὶ δαμασκὸν καὶ σαμαρείαν
- 10 Gelijk als mijn hand gevonden heeft de koninkrijken der afgoden, ofschoon hun gesneden beelden beter zijn, dan die van Jeruzalem, en dan die van Samaria;
As my hand has come on the kingdoms of the images, whose pictured images were more in number than those of Jerusalem and Samaria;
ὃν τρόπον ταύτας ἔλαβον ἐν τῇ χειρὶ μου καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς λήμψομαι ὀλολύξατε τὰ γλυπτὰ ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐν σαμαρείᾳ
- 11 Gelijk als ik gedaan heb aan Samaria en aan haar afgoden, zou ik also niet kunnen doen aan Jeruzalem en aan haar afgoden?
So, as I have done to Samaria and her images, I will do to Jerusalem and her images.
ὃν τρόπον γὰρ ἐποίησα σαμαρείᾳ καὶ τοῖς χειροποιήτοις αὐτῆς οὕτως ποιήσω καὶ ἱερουσαλημ καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῆς
- 12 Want het zal geschieden, als de HEERE een einde zal gemaakt hebben van al Zijn werk op den berg Sion en te Jeruzalem, dan zal Ik te huis zoeken de vrucht van de grootsheiddes harten van den koning van Assyrie, en de pracht van de hoogheid zijner ogen.
For this cause it will be that, when the purpose of the Lord against Mount Zion and Jerusalem is complete, I will send punishment on the pride of the heart of the king of Assyria, and on the glory of his uplifted eyes.
καὶ ἔσται ὅταν συντελέσῃ κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει σιων καὶ ἐν ἱερουσαλημ ἐπάξει ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν τὸν ἄρχοντα τῶν ἀσσυρίων καὶ ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ
- 13 Omdat hij gezegd heeft: Door de kracht mijner hand heb ik het gedaan, en door mijn wijsheid, want ik ben verstandig; en ik heb de landpalen der volken weggenomen, en heb hun voorraad geroofd, en heb als een geweldige de inwoners doen nederdalen;
For he has said, By the strength of my hand I have done it, and by my knowledge, for I am wise: and I have taken away the limits of the peoples' lands, and the stores of their wealth have become mine; and I have made towns low in the dust, sending destruction on those living in them;
εἶπεν γὰρ τῇ ἰσχύϊ ποιήσω καὶ τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως ἀφελῶ ὄρια ἐθνῶν καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν προνομεύσω καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας
- 14 En mijn hand heeft gevonden het vermogen der volken, als een nest, en ik heb het ganze aardrijk samengeraapt, gelijk men de eieren die verlaten zijn, samenraapt; en er isniemand geweest, die een vleugel verroerde, of den bek opendeed, of piepte.
And I have put my hands on the wealth of the peoples, as on the place where a bird has put her eggs; and as a man may take the eggs from which a bird has gone, so I have taken all the earth for myself: and not a wing was moved, and not a mouth gave out a sound.
καὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήμψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιὰν καὶ ὡς καταλελειμμένα ὧν ἀρῶ καὶ οὐκ ἔστιν ὅς διαφεύξεται με ἢ ἀντεῖπῃ μοι
- 15 Zal een bijl zich beroemen tegen dien, die daarmede houwt? Zal een zaag pochen tegen dien, die ze trekt? Alsof een staf bewoog degenen, die hem opheffen? Als men eenstok opheft, is het geen hout?
Will the axe say high-sounding words against him who is using it, or the blade be full of pride against him who is cutting with it? As if a rod had the power of shaking him who is using it, or as if a stick might take up him who is not wood.
μὴ δοξασθήσεται ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ ἢ ὕψοθήσεται πρίων ἄνευ τοῦ ἔλκοντος αὐτόν ὡσαύτως ἐάν τις ἄρῃ ῥάβδον ἢ ξύλον
- 16 Daarom zal de Heere HEERE der heirscharen onder zijn vetten een magerheid zenden; en onder zijn heerlijkheid zal Hij een brand doen branden, als den brand des vuurs.
For this cause the Lord, the Lord of armies, will make his fat become wasted; and in his inner parts a fire will be lighted like a burning flame.
καὶ οὐχ οὕτως ἀλλὰ ἀποστειλεῖ κύριος σαβαωθ εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καιόμενον καυθήσεται
- 17 Want het Licht van Israel zal tot een vuur zijn, en zijn Heilige tot een vlam, welke in brand steken en verteren zal zijn doornen en zijn distelen, op een dag.
And the light of Israel will be for a fire, and his Holy One for a flame: wasting and burning up his thorns in one day.
καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ ἰσραηλ εἰς πῦρ καὶ ἀγίασει αὐτόν ἐν πυρὶ καιομένῳ καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
- 18 Ook zal Hij verteren de heerlijkheid zijns wouds en zijns vruchtbaren velds; van de ziel af, tot het vlees toe; en hij zal zijn, gelijk als wanneer een vaandrager versmelt.
And he will put an end to the glory of his woods and of his planted fields, soul and body together; and it will be as when a man is wasted by disease.
ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ καὶ οἱ ὄρυμοὶ καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκῶν καὶ ἔσται ὁ φεύγων ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης
- 19 En de overgebleven bomen zijns wouds zullen weinig in getal zijn, ja, een jongen zou ze opschrijven.
And the rest of the trees of his wood will be small in number, so that a child may put them down in writing.
καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ' αὐτῶν ἔσονται ἀριθμὸς καὶ παιδίον γράψει αὐτούς

- 20 En het zal geschieden te dien dage, dat het overblijfsel van Israel, en de ontcomenen van het huis Jakobs niet meer steunen zullen op dien, die ze geslagen heeft; maar zij zullen steunen op den HEERE, den Heilige Israels, oprechtelijk.
 And it will be in that day that the rest of Israel, and those of Jacob who have come safely through these troubles, will no longer go for help to him whose rod was on their back, but their faith will be in the Lord, the Holy One of Israel.
 και ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκέτι προστεθήσεται τὸ καταλειφθὲν ἰσραηλ καὶ οἱ σωθέντες τοῦ ἰακωβ οὐκέτι μὴ πεποιθότες ὧσιν ἐπὶ τοὺς ἀδικήσαντας αὐτούς ἀλλὰ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ἅγιον τοῦ ἰσραηλ τῇ ἀληθείᾳ
- 21 Het overblijfsel zal wederkeren, het overblijfsel van Jakob, tot den sterken God!
 The rest, even the rest of Jacob, will come back to the Strong God.
 και ἔσται τὸ καταλειφθὲν τοῦ ἰακωβ ἐπὶ θεὸν ἰσχύοντα
- 22 Want ofschoon uw volk, o Israel! is gelijk het zand der zee, zo zal toch maar het overblijfsel daarvan wederkeren; de verdelging is vastelijk besloten, overvloeiende met gerechtigheid.
 For though your people, O Israel, are as the sand of the sea, only a small number will come back: for the destruction is fixed, overflowing in righteousness.
 και ἐὰν γένηται ὁ λαὸς ἰσραηλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τὸ κατάλειμμα αὐτῶν σωθήσεται λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμων ἐν δικαιοσύνῃ
- 23 Want een verdelging, die vastelijk besloten is, zal de Heere HEERE der heirscharen doen in het midden dezes gansen lands.
 For the Lord, the Lord of armies, is about to make destruction complete in all the land.
 ὅτι λόγον συντετημένον ποιήσει ὁ θεὸς ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλη
- 24 Daarom zegt de Heere HEERE der heirscharen alzo: Vreest niet, gij Mijn volk, dat te Sion woont! voor Assur, als hij u met de roede zal slaan, en hij zijn staf tegen u zal opheffen, naar de wijze der Egyptenaren;
 For this cause the Lord, the Lord of armies, says, O my people living in Zion, have no fear of the Assyrian, even if his rod comes on your back, and his stick is lifted up as in Egypt.
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος σαβαωθ μὴ φοβοῦ ὁ λαός μου οἱ κατοικοῦντες ἐν σιων ἀπὸ ἀσσυρίων ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε πληγὴν γὰρ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν αἰγύπτου
- 25 Want nog een klein weinig, zo zal volbracht worden de gramschap, en Mijn toorn tot hun vernieling.
 For in a very short time my passion will be over, and my wrath will be turned to their destruction.
 ἔτι γὰρ μικρὸν καὶ παύσεται ἡ ὀργὴ ὁ δὲ θυμὸς μου ἐπὶ τὴν βουλήν αὐτῶν
- 26 Want de HEERE der heirscharen zal tegen hem een gesel verwekken, gelijk de slachting van Midian was aan de rots van Oreb; en gelijk Zijn staf over de zee was, denwelken Hij verheffen zal, naar de wijze der Egyptenaren.
 And the Lord of armies will be shaking a whip against him, as when he overcame Midian at the rock of Oreb: and his rod will be lifted up against them as it was against the Egyptians.
 και ἐπεγερεῖ ὁ θεὸς ἐπ' αὐτούς κατὰ τὴν πληγὴν τὴν μαδιὰμ ἐν τόπῳ θλίψεως καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ θάλασσαν εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κατ' αἰγύπτου
- 27 En het zal geschieden ten zelfden dage, dat zijn last zal afwijken van uw schouder, en zijn juk van uw Hals; en het juk zal verdorven worden, om des Gezalfden wil.
 And in that day the weight which he put on your back will be taken away, and his yoke broken from off your neck.
 και ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀφαιρεθήσεται ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὤμου σου καὶ καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν
- 28 Hij komt te Ajath, hij trekt door Migron; te Michmas legt hij zijn gereedschap af.
 He has gone up from Pene-Rimmon, he has come to Aiath; he has gone past Migron, at Michmash he puts his forces in order.
 ἦξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν αγγαὶ καὶ παρελεύσεται εἰς μαγεδω καὶ ἐν μαμας θήσει τὰ σκεύη αὐτοῦ
- 29 Zij trekken door den doorgang, te Geba houden zij hun vernachting; Rama beeft, Gibea Sauls vlucht.
 They have gone across the mountain; Geba will be our resting-place tonight, they say: Ramah is shaking with fear; Gibeah of Saul has gone in flight.
 και παρελεύσεται φάραγγα καὶ ἦξει εἰς αγγαὶ φόβος λήμψεται ραμα πόλιν σαουλ φεύζεται
- 30 Roep luide met uw stem, gij dochter van Gallim! laat ze horen tot Lais toe, o ellendige Anathoth!
 Give a loud cry, daughter of Gallim; let Laishah give ear; let Anathoth give answer to her.
 ἡ θυγάτηρ γαλλίμ ἐπακούσεται λαισα ἐπακούσεται ἀναθωθ
- 31 Madmena vliedt weg, de inwoners van Gebim vluchten met hopen.
 Madmenah has gone; the men of Gebim are putting their goods in a safe place.
 ἐξέστη μαδεβηνα καὶ οἱ κατοικοῦντες γιββίρ παρακαλεῖτε

- 32 Nog een dag blijft hij te Nob; hij zal zijn hand bewegen tegen den berg der dochter van Sion, den heuvel van Jeruzalem.
 This very day he is stopping at Nob; he is shaking his hand against the mountain of the daughter of Zion, the hill of Jerusalem.
 σήμερα εν ὁδῷ τοῦ μείναι τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε τὸ ὄρος τὴν θυγατέρα σίων καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν ἱερουσαλημ
- 33 Doch ziet, de Heere HEERE der heirscharen zal met geweld de takken afkappen, en die hoog van gestalte zijn, zullen nedergehouden worden; en de verhevenen zullen vernederd worden.
 See, the Lord, the Lord of armies, is cutting off his branches with a great noise, and his strong ones are falling and his high ones are coming down.
 ἰδοὺ γὰρ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει συντριβήσονται καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται
- 34 En Hij zal met ijzer de verwarde struiken des wouds omhouden; en de Libanon zal vallen door den Heerlijke.
 And he is cutting down the thick places of the wood with an axe, and Lebanon with its tall trees is coming down.
 καὶ πεσοῦνται οἱ ὑψηλοὶ μαχαίρᾳ ὁ δὲ λίβανος σὺν τοῖς ὑψηλοῖς πεσεῖται
- 1 Want er zal een Rijsje voortkomen uit den afgehouden tronk van Isai, en een Scheut uit zijn wortelen zal Vrucht voortbrengen.
 And there will come a rod out of the broken tree of Jesse, and a branch out of his roots will give fruit.
 καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ρίζης ἰεσσαὶ καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ρίζης ἀναβήσεται
- 2 En op Hem zal de Geest des HEEREN rusten, de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des HEEREN.
 And the spirit of the Lord will be resting on him, the spirit of wisdom and good sense, the spirit of wise guiding and strength, the spirit of knowledge and of the fear of the Lord;
 καὶ ἀναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας
- 3 En Zijn rieken zal zijn in de vreze des HEEREN; en Hij zal naar het gezicht Zijner ogen niet richten; Hij zal ook naar het gehoor Zijner oren niet bestraffen.
 And he will not be guided in his judging by what he sees, or give decisions by the hearing of his ears:
 ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου θεοῦ οὐ κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ οὐδὲ κατὰ τὴν λαλιὰν ἐλέγξει
- 4 Maar Hij zal de armen met gerechtigheid richten, en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen; doch Hij zal de aarde slaan met de roede Zijnsmonds, en met den adem Zijner lippen zal Hij den goddeloze doden.
 But he will do right in the cause of the poor, and give wise decisions for those in the land who are in need; and the rod of his mouth will come down on the cruel, and with the breath of his lips he will put an end to the evil-doer.
 ἀλλὰ κρινεῖ ταπεινῶ κρίσιν καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς τῆς γῆς καὶ πατάξει γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἐν πνεύματι διὰ χειλέων ἀνελεῖ ἀσεβῆ
- 5 Want gerechtigheid zal de gordel Zijner lendenen zijn; ook zal de waarheid de gordel Zijner lendenen zijn.
 And righteousness will be the cord of his robe, and good faith the band round his breast.
 καὶ ἔσται δικαιοσύνη ἔξωσμένος τὴν ὀσφὸν αὐτοῦ καὶ ἀληθεία εἰλημένος τὰς πλευράς
- 6 En de wolf zal met het lam verkeren, en de luipaard bij den geitenbok nederliggen; en het kalf, en de jonge leeuw, en het mestvee te zamen, en een klein jongske zal ze drijven.
 And the wolf will be living with the lamb, and the leopard will take his rest with the young goat; and the lion will take grass for food like the ox; and the young lion will go with the young ones of the herd; and a little child will be their guide.
 καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος μετὰ ἀρνός καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ καὶ μοσχάριον καὶ ταῦρος καὶ λέων ἅμα βοσκηθήσονται καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει αὐτούς
- 7 De koe en de berin zullen te zamen weiden, haar jongen zullen te zamen nederliggen, en de leeuw zal stro eten, gelijk de os.
 And the cow and the bear will be friends while their young ones are sleeping together.
 καὶ βοῦς καὶ ἄρκος ἅμα βοσκηθήσονται καὶ ἅμα τὰ παιδιά αὐτῶν ἔσονται καὶ λέων καὶ βοῦς ἅμα φάγονται ἄχυρα
- 8 En een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een adder; en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken in de kuil van den basilisk.
 And the child at the breast will be playing by the hole of the snake, and the older child will put his hand on the bright eye of the poison-snake.
 καὶ παιδίον νήπιον ἐπὶ τρύγλιν ἀσπίδων καὶ ἐπὶ κοίτην ἐκγόνων ἀσπίδων τὴν χειρὰ ἐπιβαλεῖ
- 9 Men zal nergens leed doen noch verderven op den gansen berg Mijner heiligheid; want de aarde zal vol van kennis des HEEREN zijn, gelijk de wateren den bodem der zeebedekken.
 There will be no cause of pain or destruction in all my holy mountain: for the earth will be full of the knowledge of the Lord as the sea is covered by the waters.
 καὶ οὐ μὴ κατοποιήσωσιν οὐδὲ μὴ δύνονται ἀπολέσαι οὐδὲνα ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμπασα τοῦ γῶναι τὸν κύριον ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψει θαλάσσης
- 10 Want het zal geschieden ten zelve dage, dat de heidenen naar den Wortel van Isai, Die staan zal tot een banier der volken, zullen vragen, en Zijn rust zal heerlijk zijn.
 And in that day, the eyes of the nations will be turned to the root of Jesse which will be lifted up as the flag of the peoples; and his resting-place will be glory.
 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ρίζα τοῦ ἰεσσαὶ καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιούσιν καὶ ἔσται ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῦ τιμὴ

- 11 Want het zal geschieden te dien dage, dat de Heere ten anderen male Zijn hand aanleggen zal om weder te verwerven het overblijfsel Zijns volks, hetwelk overgebleven zal zijn van Assyrie, en van Egypte, en van Pathros, en van Morenland, en van Elam, en van Sinear, en van Hamath, en van de eilanden der zee.
 And in that day the hand of the Lord will be stretched out the second time to get back the rest of his people, from Assyria, and from Egypt, and from Pathros, and from Cush, and from Elam, and from Shinar, and from Hamath, and from the sea-lands.
 και ἔσται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσθήσει κύριος τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλώσαι τὸ καταλειφθὲν ὑπόλοιπον τοῦ λαοῦ ὃ ἂν καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν ἀσσυρίων καὶ ἀπὸ αἰγύπτου καὶ βαβυλωνίας καὶ αἰθιοπίας καὶ ἀπὸ αἰλαμιτῶν καὶ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολῶν καὶ ἐξ ἀραβίας
- 12 En Hij zal een banier oprichten onder de heidenen, en Hij zal de verdrevenen van Israel verzamelen, en de verstrooiden uit Juda vergaderen, van de vier einden des aardrijks.
 And he will put up a flag as a sign to the nations, and he will get together those of Israel who had been sent away, and the wandering ones of Judah, from the four ends of the earth.
 καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη καὶ συνάξει τοὺς ἀπολωμένους ἰσραηλ καὶ τοὺς διεσπαρμένους τοῦ ἰουδα συνάξει ἐκ τῶν τεσσάρων πτερύγων τῆς γῆς
- 13 En de nijd van Efraim zal wegwijken, en de tegenpartijders van Juda zullen uitgeroeid worden; Efraim zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraim niet benauwen.
 And the envy of Ephraim will be gone, and those who make trouble for Judah will come to an end: Ephraim will have no more envy of Judah, and there will be an end of Judah's hate for Ephraim.
 καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ ζῆλος εφραϊμ καὶ οἱ ἐχθροὶ ἰουδα ἀπολοῦνται εφραϊμ οὐ ζηλώσει ἰουδαν καὶ ἰουδας οὐ θλίψει εφραϊμ
- 14 Maar zij zullen den Filistijnen op den schouder vliegen tegen het westen, en zij zullen te zamen die van het oosten beroven; aan Edom en Moab zullen zij hun handen slaan, ende kinderen Ammons zullen hun gehoorzaam zijn.
 And they will be united in attacking the Philistines on the west, and together they will take the goods of the children of the east: their hand will be on Edom and Moab; and the children of Ammon will be under their rule.
 καὶ πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἄλλοφύλων θάλασσαν ἅμα προνομεύουσιν καὶ τοὺς ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ ἰδουμαίαν καὶ ἐπὶ μοαβ πρῶτον τὰς χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν οἱ δὲ υἱοὶ ἀμμων πρῶτοι ὑπακούσονται
- 15 Ook zal de HEERE den inham der zee van Egypte verbannen, en Hij zal Zijn hand bewegen tegen de rivier, door de sterkte Zijns winds; en Hij zal dezelve slaan in de zevenstromen, en Hij zal maken, dat men met schoenen daardoor zal gaan.
 And the Lord will make the tongue of the Egyptian sea completely dry; and with his burning wind his hand will be stretched out over the River, and it will be parted into seven streams, so that men may go over it with dry feet.
 καὶ ἐρημώσει κύριος τὴν θάλασσαν αἰγύπτου καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ καὶ πατάξει ἐπὶ τὰ φάραγγας ὥστε διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασιν
- 16 En er zal een gebaande weg zijn voor het overblijfsel Zijns volks, dat overgebleven zal zijn van Assur, gelijk als Israel geschiedde ten dage, toen het uit Egypteland optoog. Jesaja 12
 And there will be a highway for the rest of his people from Assyria; as there was for Israel in the day when he came up out of the land of Egypt.
 καὶ ἔσται δίοδος τῇ καταλειφθέντι μου λαῷ ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἔσται τῇ ἰσραηλ ὡς ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 1 En te dienzelfden dage zult gij zeggen: Ik dank U, HEERE! dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij.
 And in that day you will say I will give praise to you, O Lord; for though you were angry with me, your wrath is turned away, and I am comforted.
 καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εὐλογήσω σε κύριε διότι ὠργίσθης μοι καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμὸν σου καὶ ἠλέησάς με
- 2 Ziet, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de Heere HEERE is mijn Sterkte en mijn Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden.
 See, God is my salvation; I will have faith in the Lord, without fear: for the Lord Jah is my strength and song; and he has become my salvation.
 ἰδοὺ ὁ θεὸς μου σωτήρ μου κύριος πεποιθὸς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ καὶ σωθήσομαι ἐν αὐτῷ καὶ οὐ φοβηθήσομαι διότι ἡ δόξα μου καὶ ἡ αἴνεσίς μου κύριος καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν
- 3 En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteynen des heils;
 So with joy will you get water out of the springs of salvation.
 καὶ ἀντλήσετε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου
- 4 En zult te dienzelfden dage zeggen: Dankt den HEERE, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken! vermeldt, dat Zijn Naam verhoogd is.
 And in that day you will say, Give praise to the Lord, let his name be honoured, give word of his doings among the peoples, say that his name is lifted up.
 καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑμνεῖτε κύριον βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀναγγεῖλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ μνησθεσθε ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ
- 5 Psalmzingt den HEERE, want Hij heeft heerlijk dingen gedaan; zulks zij bekend op den gansen aardbodem.
 Make a song to the Lord; for he has done noble things: give news of them through all the earth.
 ὑμνήσατε τὸ ὄνομα κυρίου ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν ἀναγγεῖλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῆ
- 6 Juich en zing vrolijk, gij inwoneres van Sion! want de Heilige Israels is groot in het midden van u.
 Let your voice be sounding in a cry of joy, O daughter of Zion, for great is the Holy One of Israel among you.
 ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφραίνεσθε οἱ κατοικοῦντες σιων ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ ἰσραηλ ἐν μέσῳ αὐτῆς

- 1 De last van Babel, dien Jesaja, de zoon van Amoz, gezien heeft.
The word of the Lord about Babylon which Isaiah, the son of Amoz, saw.
ὄρασις ἦν εἶδεν ἠσαιας υἱὸς ἀμὼς κατὰ βαβυλῶνος
- 2 Heft op een banier, op een hogen berg; verheft een stem tot hen; beweegt de hand omhoog, dat zij intrekken door de deuren der prinsen.
Put up a flag on a clear mountain-top, make a loud outcry to them, give directions with the hand, so that they may go into the doors of the great ones.
ἐπ' ὄρους πεδινῶ ἀράτε σημεῖον ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῖς μὴ φοβεῖσθε παρακαλεῖτε τῇ χειρὶ ἀνοιξατε οἱ ἄρχοντες
- 3 Ik heb aan Mijn geheiligden bevel gegeven; ook heb Ik tot Mijn toorn geroepen Mijn helden, de vrolijkjen Mijner hoogheid.
I have given orders to my holy ones, I have sent out my men of war, those of mine who take pride in their power, to give effect to my wrath.
ἐγὼ συντάσσω καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς ἡγιασμένοι εἰσὶν καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς γίγαντες ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμὸν μου χαίροντες ἅμα καὶ ὕβριζοντες
- 4 Er is een ruisende stem op de bergen, gelijk eens groten volks; een stem van gedruis der koninkrijken, der verzamelde heidenen; de HEERE der heerschen monstert hetkrijgshier.
The noise of great numbers in the mountains, like the noise of a strong people! The noise of the kingdoms of the nations meeting together! The Lord of armies is numbering his forces for war.
φωνὴ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν ὄρεων ὁμοία ἐθνῶν πολλῶν φωνὴ βασιλείων καὶ ἐθνῶν συνηγμένων κύριος σαβαωθ ἐντέταται ἔθνη ὀπλομάχῳ
- 5 Zij komen uit verre lande, van het einde des hemels; de HEERE en de instrumenten Zijner gramschap, om dat ganse land te verderven.
They come from a far country, from the farthest part of heaven, even the Lord and the instruments of his wrath, with destruction for all the land.
ἔρχεσθαι ἐκ γῆς πόρρωθεν ἀπ' ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ κύριος καὶ οἱ ὀπλομάχοι αὐτοῦ τοῦ καταφθεῖραι τὴν οἰκουμένην ὅλην
- 6 Huilt gijlieden, want de dag des HEEREN is nabij; hij komt als een verwoesting van den Almachtige.
Send out a cry of grief; for the day of the Lord is near; it comes as destruction from the Most High.
ὀλοῦζετε ἐγγὺς γὰρ ἡ ἡμέρα κυρίου καὶ συντριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἦξει
- 7 Daarom zullen alle handen slap worden, en aller mensen hart zal versmelten;
For this cause all hands will be feeble, and every heart of man be turned to water;
διὰ τοῦτο πᾶσα χεὶρ ἐκλυθήσεται καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει
- 8 En zij zullen verschrikt worden, smarten en weenen zullen hen aangrijpen, zij zullen bang zijn als een barende vrouw; een iegelijk zal over zijn naaste verbaasd zijn; hunaangezichten zullen vlamme aangezichten zijn.
Their hearts will be full of fear; pains and sorrows will overcome them; they will be in pain like a woman in childbirth; they will be shocked at one another; their faces will be like flames.
καὶ παραχθήσονται οἱ πρέσβεις καὶ ὠδίνες αὐτούς ἔξουσιν ὡς γυναικὸς τικτούσης καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἐκστήσονται καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλῶξ μεταβαλοῦσιν
- 9 Ziet, de dag des HEEREN komt, gruwelijk, met verbolgenheid en hittigen toorn, om het land te stellen tot verwoesting, en deszelfs zondaars daaruit te verdelen.
See, the day of the Lord is coming, cruel, with wrath and burning passion: to make the land a waste, driving the sinners in it to destruction.
ἰδοὺ γὰρ ἡμέρα κυρίου ἀνάτατος ἔρχεται θυμοῦ καὶ ὀργῆς θεῖναι τὴν οἰκουμένην ὅλην ἐρημιον καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσει ἐξ αὐτῆς
- 10 Want de sterren des hemels en zijn gesternten zullen haar licht niet laten lichten; de zon zal verduisterd worden, wanneer zij zal opgaan, en de maan zal haar licht niet latenschijnen.
For the stars of heaven and its bright armies will not give their light: the sun will be made dark in his journey through the heaven, and the moon will keep back her light.
οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ὠρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς οὐ δώσουσιν καὶ σκοτισθήσεται τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς
- 11 Want Ik zal over de wereld de boosheid bezoeken, en over de goddelozen hun ongerechtigheid; en Ik zal den hoogmoed der stouten doen ophouden, en de hovaardij der tirannen zal Ik vernederen.
And I will send punishment on the world for its evil, and on the sinners for their wrongdoing; and I will put an end to all pride, and will make low the power of the cruel.
καὶ ἐντελοῦμαι τῇ οἰκουμένην ὅλην κακὰ καὶ τοῖς ἀσεβέσιν τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω
- 12 Ik zal maken, dat een man dierbaarder zal zijn dan dicht goud, en een mens dan fijn goud van Ofir.
I will make men so small in number, that a man will be harder to get than gold, even the best gold of Ophir.
καὶ ἔσονται οἱ καταλειμμένοι ἐντιμοὶ μᾶλλον ἢ τὸ χρυσιὸν τὸ ἄπυρον καὶ ὁ ἄνθρωπος μᾶλλον ἐντιμὸς ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ ἐκ σουφίρ
- 13 Daarom zal Ik den hemel beroeren, en de aarde zal bewogen worden van haar plaats, vanwege de verbolgenheid des HEEREN der heerschen, en vanwege den dag Zijnhittigen toorns.
For this cause the heavens will be shaking, and the earth will be moved out of its place, in the wrath of the Lord of armies, and in the day of his burning passion.
ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσεται καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ τῶν θεμελίων αὐτῆς διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου σαβαωθ τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἂν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ

- 14 En een iegelijk zal zijn als een verjaagde ree, en als een schaap, dat niemand vergadert; een iegelijk zal naar zijn volk omzien, en een iegelijk zal naar zijn land vluchten.
And it will be that, like a roe in flight, and like wandering sheep, they will go every man to his people and to his land.
καὶ ἔσονται οἱ καταλειμμένοι ὡς δορκάδιον φεύγον καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι καὶ ἄνθρωπον εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ δι-
ῶσαι
- 15 Al wie gevonden wordt, zal doorstoken worden, en al wie daarbij gevoegd is, zal door het zwaard vallen.
Everyone who is overtaken will have a spear put through him, and everyone who goes in flight will be put to the sword.
ὁς γὰρ ἂν ἀλφῆ ἡτηθήσεται καὶ οἵτινες συνηγμένοι εἰσὶν μαχαίρα πεσοῦνται
- 16 Ook zullen hun kinderkens voor hun ogen verpletterd worden; hun huizen zullen geplunderd, en hun vrouwen geschonden worden.
Their young children will be broken up before their eyes; their goods will be taken away, and their wives made the property of others.
καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν ῥάξουσιν καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνομεύσουσιν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἔξουσιν
- 17 Ziet, Ik zal de Meden tegen hen verwekken, die het zilver niet zullen achten, en aan het goud zullen zij geen lust hebben.
See, I am driving the Medes against them, who put no value on silver and have no pleasure in gold.
ἰδοὺ ἐπεγείρω ὑμῖν τοὺς μήδους οἳ οὐ λογίζονται ἀργύριον οὐδὲ χρυσίου χρεῖαν ἔχουσιν
- 18 Maar hun bogen zullen de jongelingen verpletteren, en zij zullen zich niet ontfemen over de vrucht des buiks; hun oog zal de kinderen niet verschonen.
In their hands are bows and spears; they are cruel, violently putting the young men to death, and crushing the young women; they have no pity for children, and no mercy for the fruit of the body.
τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσιν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν οὐ μὴ ἐλεήσωσιν οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις οὐ φείσονται οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
- 19 Alzo zal Babel, het sieraad der koninkrijken, de heerlijkheid, de hovaardigheid der Chaldeen, zijn gelijk als God Sodom en Gomorra omgekeerd heeft.
And Babylon, the glory of kingdoms, the beautiful town which is the pride of the Chaldaeans, will be like God's destruction of Sodom and Gomorrah.
καὶ ἔσται βαβυλῶν ἢ καλεῖται ἐνδοξος ὑπὸ βασιλέως χαλδαίων ὃν τρόπον κατέστρεψεν ὁ θεὸς σοδομα καὶ γομορρα
- 20 Daar zal geen woonplaats zijn in der eeuwigheid, en zij zal niet bewoond worden van geslacht tot geslacht; en de Arabier zal daar geen tent spannen, en de herders zullen er nietlegeren.
People will never be living in it again, and it will have no more men from generation to generation: the Arab will not put up his tent there; and those who keep sheep will not make it a resting-place for their flocks.
οὐ κατοικηθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον οὐδὲ μὴ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν οὐδὲ μὴ διέλθωσιν αὐτὴν ἄραβες οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ ἀναπαύσονται ἐν αὐτῇ
- 21 Maar daar zullen nederliggen de wilde dieren der woestijnen, en hun huizen zullen vervuld worden met schrikkelijke gedierten, en daar zullen de jonge struisen wonen, en deduivelen zullen er huppelen.
But the beasts of the waste land will have their holes there; and the houses will be full of crying jackals, and ostriches will have their place there, and evil spirits will be dancing there.
καὶ ἀναπαύσονται ἐκεῖ θηρία καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκίαι ἤχου καὶ ἀναπαύσονται ἐκεῖ σειρήνες καὶ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται
- 22 En wilde dieren der eilanden zullen in zijn verlaten plaatsen elkander toeroepen, mitsgaders de draken in de wellustige paleizen; hun tijd toch is nabij om te komen, en hundagen zullen niet vertogen worden. Jesaja 14
And wolves will be answering one another in their towers, and jackals in their houses of pleasure: her time is near, and her days of power will quickly be ended.
καὶ ὀνοκένταυροι ἐκεῖ κατοικήσουσιν καὶ νοσσοποιήσουσιν ἔχνοι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ χρονεῖ
- 1 Want de HEERE zal Zich over Jakob ontfemen, en Hij zal Israel nog verkiesen, en Hij zal hen in hun land zetten; en de vreemdeling zal zich tot hen vervoegen, en zij zullen hethuis van Jakob aanhangen.
For the Lord will have mercy on Jacob, and will again make Israel his special people, and will put them in their land; and the man from a strange country will take his place among them and be joined to the family of Jacob.
καὶ ἐλεήσει κύριος τὸν ἰακωβ καὶ ἐκλέξεται ἔτι τὸν ἰσραηλ καὶ ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ὁ γῶρας προστεθήσεται πρὸς αὐτοὺς καὶ προστεθήσεται πρὸς τὸν οἶκον ἰακωβ
- 2 En de volken zullen hen aannemen, en in hun plaats brengen; en het huis Israels zal hen erfelijk bezitten in het land des HEEREN tot knechten en tot maagden; en zij zullengevangen houden degenen, die hen gevangen hielden, en zij zullen heersen over hun drijvers.
And the people will take them with them to their place: and the children of Israel will give them a heritage in the Lord's land as men-servants and women-servants, making them prisoners whose prisoners they were; and they will be rulers over their masters.
καὶ λήμνονται αὐτοὺς ἔθνη καὶ εἰσάξουσιν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν καὶ κατακληρονομήσουσιν καὶ πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ θεοῦ εἰς δούλους καὶ δούλας καὶ ἔσονται αἰχμάλωτοι οἳ αἰχμαλωτεύσα-
ντες αὐτοὺς καὶ κυριεύθησονται οἱ κυριεύσαντες αὐτῶν

- 3 En het zal geschieden ten dage, wanneer u de HEERE rust geven zal van uw smart, en van uw beroering, en van de harde dienstbaarheid, waarin men u heeft doen dienen;
And it will be, in the day when the Lord gives you rest from your sorrow, and from your trouble, and from the hard yoke which they had put on you,
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναπαύσει σε ὁ θεὸς ἐκ τῆς ὀδύνης καὶ τοῦ θυμοῦ σου καὶ τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς ἧς ἐδοῦλευσας αὐτοῖς
- 4 Dan zult gij deze spreuk opnemen tegen den koning van Babel, en zeggen: Hoe houdt de drijver op? Hoe houdt de goudene op?
That you will take up this bitter song against the king of Babylon, and say, How has the cruel overseer come to an end! He who was lifted up in pride is cut off;
καὶ λήμψη τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλέα βαβυλωνος καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πῶς ἀναπέπαιται ὁ ἀπαιτῶν καὶ ἀναπέπαιται ὁ ἐπισπουδαστής
- 5 De HEERE heeft den stok der goddelozen gebroken, den scepter der heersers.
The stick of the evil-doers, the rod of the rulers, is broken by the Lord;
συνέτριψεν ὁ θεὸς τὸν ζυγὸν τῶν ἀμαρτωλῶν τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων
- 6 Die de volken plaagde in verbolgenheid met een plaag zonder ophouden, die in toorn over de heidenen heerste, die wordt vervolgd, zonder dat het iemand afweren kan.
He whose rod was on the peoples with an unending wrath, ruling the nations in passion, with an uncontrolled rule.
πατάξας ἔθνος θυμῷ πληγῇ ἀνιάτῳ παίων ἔθνος πληγῆν θυμοῦ ἢ οὐκ ἐφείσατο
- 7 De ganze aarde rust, zij is stil; zij maken groot geschal met gejuich.
All the earth is at rest and is quiet: they are bursting into song.
ἀνεπαύσατο πεποιθῶς πᾶσα ἡ γῆ βοᾷ μετ' εὐφροσύνης
- 8 Ook verheugen zich de dennen over u, en de cederen van Libanon, zeggende: Sinds dat gij daar nederligt, komt niemand tegen ons op, die ons afhouwe.
Even the trees of the wood are glad over you, the trees of Lebanon, saying, From the time of your fall no wood-cutter has come up against us with an axe.
καὶ τὰ ξύλα τοῦ λιβάνου εὐφράνθησαν ἐπὶ σοὶ καὶ ἡ κέδρος τοῦ λιβάνου ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι οὐκ ἀνέβη ὁ κόπτων ἡμᾶς
- 9 De hel van onderen was beroerd om uwentwil, om u tegemoet te gaan, als gij kwaamt; zij wekt om uwentwil de doden op, al de bokken der aarde; zij doet al de koningen der heidenen van hun tronen opstaan.
The underworld is moved at your coming: the shades of the dead are awake before you, even the strong ones of the earth; all the kings of the world have got up from their seats.
ὁ ᾄδης κάτωθεν ἐπικράνθη συναντήσας σοὶ συνηγέρθησάν σοι πάντες οἱ γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς οἱ ἐγείραντες ἐκ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντας βασιλεῖς ἐθνῶν
- 10 Die altgader zullen antwoorden, en tot u zeggen: Gij zijt ook krank geworden, gelijk wij, gij zijt ons gelijk geworden.
They all make answer and say to you, Have you become feeble like us? have you been made even as we are?
πάντες ἀποκριθήσονται καὶ ἐροῦσίν σοι καὶ σὺ ἕάλως ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθης
- 11 Uw hovaardij is in de hel nedergestort, met het geklank uwer luiten; de maden zullen onder u gestrooid worden, en de wormen zullen u bedekken.
Your pride has gone down into the underworld, and the noise of your instruments of music; the worms are under you, and your body is covered with them.
κατέβη δὲ εἰς ᾄδου ἡ δόξα σου ἡ πολλή σου εὐφροσύνη ὑποκάτω σου στρώσουσιν σῆψιν καὶ τὸ κατακάλυμά σου σκώληξ
- 12 Hoe zijt gij uit den hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! hoe zijt gij ter aarde nedergehouden, gij, die de heidenen krenktet!
How great is your fall from heaven, O shining one, son of the morning! How are you cut down to the earth, low among the dead bodies!
πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἑωσφόρος ὁ πρῶι ἀνατέλλων συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀποστέλλων πρὸς πάντα τὰ ἔθνη
- 13 En ziedet in uw hart: Ik zal ten hemel opklimmen, ik zal mijn troon boven de sterren Gods verhogen; en ik zal mij zetten op den berg der samenkomst aan de zijden van hetnoorden.
For you said in your heart, I will go up to heaven, I will make my seat higher than the stars of God; I will take my place on the mountain of the meeting-place of the gods, in the inmost parts of the north.
σὺ δὲ εἶπας ἐν τῇ διανοίᾳ σου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν ἄστρον τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου καθιῶ ἐν ὄρει ὑψηλῷ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ τὰ πρὸς βορρᾶν
- 14 Ik zal boven de hoogten der wolken klimmen, ik zal den Allerhoogste gelijk worden.
I will go higher than the clouds; I will be like the Most High.
ἀναβήσομαι ἐπάνω τῶν νεφελῶν ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ
- 15 Ja, in de hel zult gij nedergestoten worden, aan de zijden van den kuil!
But you will come down to the underworld, even to its inmost parts.
νῦν δὲ εἰς ᾄδου καταβήση καὶ εἰς τὰ θεμέλια τῆς γῆς

- 16 Die u zien zullen, zullen u aanschouwen, zij zullen op u letten, en zeggen: Is dat die man, die de aarde beroerde, die de koninkrijken deed beven?
Those who see you will be looking on you with care, they will be in deep thought, saying, Is this the troubler of the earth, the shaker of kingdoms?
οἱ ἰδόντες σε θαυμάσουσιν ἐπὶ σοὶ καὶ ἐροῦσιν οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὁ παροξύνων τὴν γῆν σείων βασιλεῖς
- 17 Die de wereld als een woestijn stelde, en derzelve steden verstoorde, die zijn gevangenen niet liet los gaan naar huis toe?
Who made the world a waste, overturning its towns; who did not let his prisoners loose from the prison-house.
ὁ θεὸς τὴν οἰκουμένην ὅλην ἔρημον καὶ τὰς πόλεις καθείλεν τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσεν
- 18 Al de koningen der heidenen, zij allen liggen neder met eer, een iegelijk in zijn huis;
All the kings of the earth are at rest in glory, every man in his house,
πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἔθνων ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
- 19 Maar gij zijt verworpen van uw graf, als een gruwelijke scheut, als een kleed der gedoden, die met het zwaard doorstoken zijn; als die nederdalen in een steenkul, als eenvertreden dood lichaam.
But you, like a birth before its time, are stretched out with no resting-place in the earth; clothed with the bodies of the dead who have been put to the sword, who go down to the lowest parts of the underworld; a dead body, crushed under foot.
σὺ δὲ ῥιφήση ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος μετὰ πολλῶν τεθνηκότων ἐκκεκεντημένων μαχαίραις καταβαινόντων εἰς ἄδου ὃν τρόπον ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρὸν
- 20 Gij zult bij dezelve niet gevoegd worden in de begrafenis; want gij hebt uw land verdorven, en uw volk gedood; het zaad der boosdoeners zal in der eeuwigheid niet genoemd worden.
As for your fathers, you will not be united with them in their resting-place, because you have been the cause of destruction to your land, and of death to your people; the seed of the evil-doer will have no place in the memory of man.
οὕτως οὐδὲ σὺ ἔση καθαρὸς διότι τὴν γῆν μου ἀπόλεσας καὶ τὸν λαόν μου ἀπέκτεινας οὐ μὴ μείνης εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον σπέρμα πονηρὸν
- 21 Maakt de slachting voor zijn kinderen gereed, om hunner vaderen ongerechtigheid wil; dat zij niet opstaan, en de aarde erven, en de wereld vervullen met steden;
Make ready a place of death for his children, because of the evil-doing of their father; so that they may not come up and take the earth for their heritage, covering the face of the world with waste places.
ἐτοίμασον τὰ τέκνα σου σφαγήναι ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πατρὸς σου ἵνα μὴ ἀναστῶσιν καὶ τὴν γῆν κληρονομήσωσιν καὶ ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πόλεων
- 22 Want Ik zal tegen hen opstaan, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal van Babel uitroeien den naam en het overblijfsel, en den zoon en den zoonszoon, spreekt de HEERE.
For I will come up against them, says the Lord of armies, cutting off from Babylon name and offspring, son and son's son, says the Lord.
καὶ ἐπαναστήσομαι αὐτοῖς λέγει κύριος σαβαωθ καὶ ἀπολῶ αὐτῶν ὄνομα καὶ κατάλειμμα καὶ σπέρμα τάδε λέγει κύριος
- 23 En Ik zal hen stellen tot een erve der nachtuilen, en tot waterpoelen; en Ik zal hen met een bezem des verderfs uitvagen, spreekt de HEERE der heirscharen.
And I will make you a heritage for the hedgehog, and pools of water: and I will go through it with the brush of destruction, says the Lord of armies.
καὶ θήσω τὴν βαβυλωνίαν ἔρημον ὥστε κατοικεῖν ἐχίνους καὶ ἔσται εἰς οὐδέν καὶ θήσω αὐτὴν πληθὺ βάραθρον εἰς ἀπόλειαν
- 24 De HEERE der heirscharen heeft gezworen, zeggende: Indien niet, gelijk Ik gedacht heb, het alzo geschiede, en gelijk Ik beraadslaagd heb, het bestaan zal!
The Lord has taken an oath, saying, My design will certainly come about, and my purpose will be effected:
τάδε λέγει κύριος σαβαωθ ὃν τρόπον εἶρηκα οὕτως ἔσται καὶ ὃν τρόπον βεβούλευμαι οὕτως μενεῖ
- 25 Dat Ik Assur in Mijn land zal verbreken, en hem op Mijn bergen vertreden; opdat zijn juk van hen afwijke, en zijn last van hun schouder wijke.
To let the Assyrian be broken in my land, and crushed under foot on my mountains: there will his yoke be taken away from them, and his rule over them come to an end.
τοῦ ἀπολέσαι τοὺς ἀσσυρίους ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέων μου καὶ ἔσονται εἰς καταπάτημα καὶ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφαιρεθήσεται
- 26 Dit is de raadslag, die beraadslaagd is over dat ganse land; en dit is de hand, die uitgestrekt is over alle volken.
This is the purpose for all the earth: and this is the hand stretched out over all nations.
αὕτη ἡ βουλή ἦν βεβούλευται κύριος ἐπὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ αὕτη ἡ χεὶρ ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς οἰκουμένης
- 27 Want de HEERE der heirscharen heeft het in Zijn raad besloten, wie zal het dan breken? en Zijn hand is uitgestrekt, wie zal ze dan keren?
For it is the purpose of the Lord of armies, and who will make it of no effect? when his hand is stretched out, by whom may it be turned back?
ἂ γὰρ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλευται τίς διασκεδάσει καὶ τὴν χεῖρα τὴν ὑψηλὴν τίς ἀποστρέψει
- 28 In het jaar, toen de koning Achaz stierf, geschiedde deze last.
In the year of the death of King Ahaz this word came to the prophet:
τοῦ ἔτους οὗ ἀπέθανεν ἀχαζ ὁ βασιλεὺς ἐγενήθη τὸ ῥῆμα τοῦτο

- 29 Verheug u niet, gij gans Palestina! dat de roede die u sloeg, gebroken is; want uit de wortel der slang zal een basilisk voortkomen, en haar vrucht zal een vurige vliegende draakzijn.
Be not glad, O Philistia, all of you, because the rod which was on you is broken: for out of the snake's root will come a poison-snake, and its fruit will be a winged poison-snake.
μη εὐφρανθείητε πάντες οἱ ἀλλόφυλοι συνετριβή γὰρ ὁ ζυγὸς τοῦ παίοντος ὑμᾶς ἐκ γὰρ σπέρματος ὄφεων ἐξελεύσεται ἔκγονα ἀσπίδων καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφεις πετόμενοι
- 30 En de eerstgeborenen der armen zullen weiden, en de nooddruftigen zullen zeker nederliggen; uw wortel daarentegen zal Ik door den honger doden, en uw overblijfsel zal hijombrengen.
And the poorest of the land will have food, and those in need will be given a safe resting-place: but your seed will come to an end for need of food, and the rest of you will be put to the sword.
καὶ βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ πτωχοὶ δὲ ἄνδρες ἐπ' εἰρήνης ἀναπαύσονται ἀνελεῖ δὲ λιμῶ τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ κατάλειμμά σου ἀνελεῖ
- 31 Huil, gij poort, schreeuw, gij stad! gij zijt gesmolten, gij gans Palestina! want van het noorden komt een rook, en er is geen eenzame in zijn samenkomsten.
Send out a cry, O door! Make sounds of sorrow, O town! All your land has come to nothing, O Philistia; for there comes a smoke out of the north, and everyone keeps his place in the line.
ὀλολύζετε πύλαι πόλεων κεκραγέτωσαν πόλεις τεταραγμένοι οἱ ἀλλόφυλοι πάντες ὅτι καπνὸς ἀπὸ βορρᾶ ἔρχεται καὶ οὐκ ἔστιν τοῦ εἶναι
- 32 Wat zal men dan antwoorden den boden des volks? Dat de HEERE Sion gegrond heeft, opdat de bedrukten Zijns volks een toevlucht daarin hebben zouden.
What answer, then, will my people give to the representatives of the nation? That the Lord is the builder of Zion, and she will be a safe place for the poor of his people.
καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἔθνῶν ὅτι κύριος ἐθεμελίωσεν σιων καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπεινοὶ τοῦ λαοῦ
- 1 De last van Moab. Zekerlijk, in den nacht is Ar-Moabs verwoest, zij is uitgeroeid; zekerlijk, in den nacht is Kir-Moabs verwoest, zij is uitgeroeid!
The word about Moab. For in a night Ar of Moab has become waste, and is seen no longer; for in a night Kir of Moab has become waste, and is seen no longer.
τὸ ῥήμα τὸ κατὰ τῆς μοαβίτιδος νυκτὸς ἀπολεῖται ἢ μοαβίτις νυκτὸς γὰρ ἀπολεῖται τὸ τεῖχος τῆς μοαβίτιδος
- 2 Hij gaat op naar Baith en Dibon, en naar Bamoth, om te wenen; over Nebo en over Medeba zal Moab huilen; op al hun hoofden is kaalheid, aller baard is afgesneden.
The daughter of Dibon has gone up to the high places, weeping: Moab is sounding her cry of sorrow over Nebo, and over Medeba: everywhere the hair of the head and of the face is cut off.
λπεῖσθε ἐφ' ἑαυτοῖς ἀπολεῖται γὰρ καὶ δηβὼν οὐ ὁ βομὸς ὑμῶν ἐκεῖ ἀναβήσεσθε κλαίειν ἐπὶ ναβὰν τῆς μοαβίτιδος ὀλολύζετε ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φαλάκρωμα πάντες βραχίονες κατατετμημένοι
- 3 Op hun wijken hebben zij zakken aangegord; op hun daken en op hun straten huilen zij altemaal, afgaande met geweene.
In their streets they are covering themselves with haircloth: on the tops of their houses, and in their public places, there is crying and bitter weeping.
ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε ἐπὶ τῶν δωματίων αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς πάντες ὀλολύζετε μετὰ κλαυθμοῦ
- 4 Zo Hesbon als Eleale schreeuwt, hun stem wordt gehoord tot Jahaz toe; daarom maken de toegerusten van Moab een geschrei, eens iegelijks ziel in hem is kwalijk gesteld.
Heshbon is crying out, and Elealeh; their voice is sounding even to Jahaz: for this cause the heart of Moab is shaking; his soul is shaking with fear.
ὅτι κέκραγεν εσεβων καὶ ελεαλη ἕως ιασσα ἠκούσθη ἢ φωνὴ αὐτῶν διὰ τοῦτο ἢ ὄσφὺς τῆς μοαβίτιδος βοᾷ ἢ ψυχὴ αὐτῆς γνώσεται
- 5 Mijn hart schreeuwt over Moab, haar grendelen zijn naar Zoar toe, de driejarige vaars; want hij gaat op met geweene naar den opgang van Luhith, want op den weg naar Horonaim verwekken zij een jammergeschrei.
My heart is crying out for Moab; her people go in flight to Zoar, and to Eglath-shelishiyah: for they go up with weeping by the slope of Luhith; on the way to Horonaim they send up a cry of destruction.
ἢ καρδία τῆς μοαβίτιδος βοᾷ ἐν αὐτῇ ἕως σηγωγ δάμαλις γὰρ ἔστιν τριετῆς ἐπὶ δὲ τῆς ἀναβάσεως τῆς λουιθ πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται τῇ ὁδῷ αρονιμ βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός
- 6 Want de wateren van Nimrim zullen enkel verwoesting wezen; want het gras is verdord, het tedere gras is vergaan, er is geen groente.
The waters of Nimrim will become dry: for the grass is burned up, the young grass is coming to an end, every green thing is dead.
τὸ ὕδωρ τῆς νεριμ ἐρημον ἔσται καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείπει χόρτος γὰρ χλωρὸς οὐκ ἔσται
- 7 Daarom zullen zij den overvloed, dien zij vergaderd hebben, en hetgeen zij weggelegd hebben, aan de beek der wilgen voeren.
For this cause they will take away their wealth, and the stores they have got together, over the stream of the water-plants.
μη καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν φάραγγα ἄραβας καὶ λήμψονται αὐτήν
- 8 Want dat geschreeuw zal omgaan door de landpale van Moab, haar gehuil tot Eglaim toe, ja, tot Beer-Elim toe zal haar gehuil zijn.
For the cry has gone round the limits of Moab; as far as to Eglaim and Beer-elim.
συνῆψεν γὰρ ἢ βοῆ τὸ ὄριον τῆς μοαβίτιδος τῆς αγαλλιμ καὶ ὀλολυγμὸς αὐτῆς ἕως τοῦ φρέατος τοῦ αιλιμ
- 9 Want de wateren van Dimon zijn vol bloeds, want Ik zal Dimon nog meer toeschikken: te weten leeuwen over de ontkomenen van Moab, mitsgaders over het overblijfsel des lands.
For the waters of Dimon are full of blood: and I'm sending even more on Moab, a lion on those of Moab who go in flight, and on the rest of the land.
τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ρεμμων πλησθήσεται αἵματος ἐπάξω γὰρ ἐπὶ ρεμμων ἄραβας καὶ ἄρῶ τὸ σπέρμα μοαβ καὶ αριηλ καὶ τὸ κατάλοιπον αδαμα

- 1 Zendt de lammeren van den heerser des lands van Sela af, naar de woestijn henen, tot den berg der dochter van Sion.
And they will send ... to the mountain of the daughter of Zion.
ἀποστελῶ ὡς ἔρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν μὴ πέτρα ἔρημός ἐστιν τὸ ὄρος σιων
- 2 Anderszins zal het geschieden, dat de dochteren van Moab aan de veren van Arnon zullen zijn, als een zwerfende vogel, uit het nest gedreven zijnde.
For the daughters of Moab will be like wandering birds, like a place from which the young birds have gone in flight, at the ways across the Arnon.
ἔση γὰρ ὡς πεταينوῦ ἀνιπαταμένου νεοσσός ἀφηρημένος θύγατερ μοαβ ἔπειτα δέ ἀρνῶν
- 3 Brengt een raad aan, houdt gericht, maakt uw schaduw op het midden van den middag, gelijk van den nacht; verbergt de verdrevenen, en meldt den omzwerfende niet.
Give wise directions, make a decision; let your shade be as night in full day: keep safe those who are in flight; do not give up the wandering ones.
πλείονα βουλεύου ποιεῖτε σκέπην πένθους αὐτῆ διὰ παντός ἐν μεσημβρινῇ σκοτία φεύγουσιν ἐξέστησαν μὴ ἀπαχθῆς
- 4 Laat mijn verdrevenen onder u verkeren, o Moab! wees gij hun een schuilplaats voor het aangezicht des verstoorders; want de onderdrukker heeft een einde, de verstoring is teniet geworden, de vertreders zijn van de aarde verdaan.
Let those who have been forced out of Moab have a resting-place with you; be a cover to them from him who is making waste their land: till the cruel ones are cut off, and wasting has come to an end, and those who take pleasure in crushing the poor are gone from the land.
παροικῆσουσίν σοι οἱ φυγάδες μοαβ ἔσονται σκέπη ὑμῖν ἀπὸ προσώπου διώκοντος ὅτι ἦρθη ἡ συμμαχία σου καὶ ὁ ἄρχων ἀπόλετο ὁ καταπατῶν ἐπὶ τῆς γῆς
- 5 Want er zal een troon bevestigd worden in goedertierenheid, en op denzelfen zal bestendig een zitten in de tent van David, een, die oordeelt en het recht zoekt, en vaardig is tergerechtigheid.
Then a king's seat will be based on mercy, and one will be seated on it in the tent of David for ever; judging uprightly, and quick to do righteousness.
καὶ διορθωθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος καὶ καθίεται ἐπ' αὐτοῦ μετὰ ἀληθείας ἐν σκηνῇ δαυὶδ κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύδων δικαιοσύνην
- 6 Wij hebben gehoord de hovaardij van Moab, hij is zeer hovaardig; zijn hoogmoed, en zijn hovaardij, en zijn verbolgenheid, zijn alzo zijn grendelen niet.
We have had word of the pride of Moab, how great it is; how he is lifted up in pride and passion: his high words about himself are false.
ἠκούσαμεν τὴν ὕβριν μοαβ ὕβριστῆς σφόδρα τὴν ὑπερηφανίαν ἐξήρας οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου
- 7 Daarom zal Moab over Moab huilen, altemaal zullen zij huilen; over de fondamenten van Kir-Hareseth zult gijlieden zuchten, gewisselijk, zij zijn gebroken.
For this cause everyone in Moab will give cries of grief for Moab: crushed to the earth, they will be weeping for the men of Kir-hareseth.
οὐχ οὕτως ὀλολύξει μοαβ ἐν γὰρ τῇ μοαβίτιδι πάντες ὀλολύξουσιν τοῖς κατοικοῦσιν δεσεθ μελετήσεις καὶ οὐκ ἐντραπήση
- 8 Want de velden van Hesbon zijn verflauwd, ook de wijnstok van Sibma, de heren der heidenen hebben zijn uitgelezen planten verpletterd; zij reiken tot Jaezer toe, zij dwalen doorde woestijn; hun scheuten zijn uitgespreid, zij zijn gegaan over zee.
For the fields of Heshbon are waste, the vine of Sibmah is dead; the lords of nations were overcome by the produce of her vines; her vine-plants went as far as Jazer, and came even to the waste land; her branches were stretched out to the sea.
τὰ πεδία εσεβων πενήθει ἀμπελος σεβαμα καταπίνοντες τὰ ἔθνη καταπατήσατε τὰς ἀμπέλους αὐτῆς ἕως ιαζηρ οὐ μὴ συνάψητε πλανήθητε τὴν ἔρημον οἱ ἀπεσταλμένοι ἐγκατελείφθησαν διέβησαν γὰρ τὴν ἔρημον
- 9 Daarom between ik, in de wening over Jaezer, den wijnstok van Sibma, ik maak u doornat met mijn tranen, o Hesbon en Eleale! want het vreugdegeschrei over uwzomervruchten en over uw oogst is gevallen;
For this cause my sorrow for the vine of Sibmah will be like the weeping for Jazer: my eyes are dropping water on you, O Heshbon and Elealeh! For they are sounding the war-cry over your summer fruits and the getting in of your grain;
διὰ τοῦτο κλαύσομαι ὡς τὸν κλαυθμὸν ιαζηρ ἄμπελον σεβαμα τὰ δένδρα σου κατέβαλεν εσεβων καὶ ελεαλη ὅτι ἐπὶ τῷ θερισμῷ καὶ ἐπὶ τῷ τρυγῆτῳ σου καταπατήσω καὶ πάντα πεσοῦνται
- 10 Alzo dat de blijdschap en vrolijkheid weggenomen is van het vruchtbare veld, en in de wijngaarden wordt niet gezongen, noch enig gejuich gemaakt; de druiven treden tredtgeen wijn uit in de wijnbakken, ik heb het vreugdegeschrei doen ophouden.
And all joy is gone; no longer are they glad for the fertile field; and in the vine-gardens there are no songs or sounds of joy: the crushing of grapes has come to an end, and its glad cry has been stopped.
καὶ ἄρθῆσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα ἐκ τῶν ἀμπελώνων σου καὶ ἐν τοῖς ἀμπελώσιν σου οὐ μὴ εὐφρανθήσονται καὶ οὐ μὴ πατήσουσιν οἶνον εἰς τὰ ὑπολήνια πέπανται γάρ
- 11 Daarom rommelt mijn ingewand over Moab, als een harp, en mijn binnenste over Kir-heres.
For this cause the cords of my heart are sounding for Moab, and I am full of sorrow for Kir-heres.
διὰ τοῦτο ἡ κοιλία μου ἐπὶ μοαβ ὡς κιθάρα ἠχήσει καὶ τὰ ἐντός μου ὡσεὶ τεῖχος ὃ ἐνεκαίνισας

- 12 En het zal geschieden, als men zien zal, dat Moab vermoeid is geworden op de hoogten, dan zal hij in zijn heiligdom gaan om te aanbidden, maar hij zal niet vermogen.
And when Moab goes up to the high place, and makes prayer in the house of his god, it will have no effect.
καὶ ἔσται εἰς τὸ ἐντραπήναί σε ὅτι ἐκοπίασεν μοαβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ χειροποίητα αὐτῆς ὥστε προσεύξασθαι καὶ οὐ μὴ δύνηται ἐξελεῖσθαι αὐτόν
- 13 Dit is het woord, dat de HEERE tegen Moab gesproken heeft, van toen af.
This is the word which the Lord said about Moab in the past.
τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ μοαβ ὁπότε καὶ ἐλάλησεν
- 14 Maar nu spreekt de HEERE, zeggende: Binnen drie jaren (als de jaren eens huurlings), dan zal de eer van Moab verachtzaam gemaakt worden, met al die grote menigte; en het overblijfsel zal klein, weinig, onmachtig wezen. Jesaja 17
But now the Lord has said, In three years, the years of a servant working for payment, the glory of Moab, all that great people, will be turned to shame, and the rest of Moab will be very small and without honour.
καὶ νῦν λέγω ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα μοαβ ἐν παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ καὶ καταλειφθήσεται ὀλιγοστός καὶ οὐκ ἔντιμος
- 1 De last van Damaskus. Ziet, Damaskus zal weggenomen worden, dat zij geen stad meer zij, maar zij zal een vervallen steenhoop zijn.
The word about Damascus. See, they have made Damascus a town no longer; it has become a waste place.
τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ δαμασκὸῦ ἰδοὺ δαμασκὸς ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων καὶ ἔσται εἰς πτώσιν
- 2 De steden van Aroer zullen verlaten worden; voor de kudden zullen zij wezen, die zullen daar nederliggen, en niemand zal ze verschrikken.
Her towns are unpeopled for ever; there the flocks take their rest in peace, without fear.
καταλειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπαυσιν καὶ οὐκ ἔσται ὁ διώκων
- 3 En de vesting zal ophouden van Efraim, en het koninkrijk van Damaskus, en het overblijfsel der Syriers; zij zullen zijn gelijk de heerlijkheid der kinderen Israels, spreekt de HEEREder heirscharen.
The strong tower has gone from Ephraim, and the kingdom from Damascus: the rest of Aram will come to destruction, and be made like the glory of the children of Israel, says the Lord of armies.
καὶ οὐκέτι ἔσται ὄχυρά τοῦ καταφυγεῖν εφραϊμ καὶ οὐκέτι ἔσται βασιλεία ἐν δαμασκῷ καὶ τὸ λοιπὸν τῶν σύρων ἀπολείται οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ τῆς δόξης αὐτῶν τάδε λέγει κύριος σαβαωθ
- 4 En het zal geschieden te dien dage, dat de heerlijkheid van Jakob verdund zal worden, en dat de vettigheid van zijn vlees mager worden zal.
And it will be in that day that the glory of Jacob will be made small, and the strength of his body will become feeble.
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλειψίς τῆς δόξης ἰακωβ καὶ τὰ πῖνα τῆς δόξης αὐτοῦ σεισθήσεται
- 5 Want hij zal zijn, gelijk wanneer een maaier het staande koren verzamelt, en zijn arm aren afmaait; ja, hij zal zijn, gelijk wanneer iemand aren leest in het dal Refraim.
And it will be like a man cutting the growth of his grain, pulling together the heads of the grain with his arm; even as when they get in the grain in the valley of Rephaim.
καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμητὸν ἐστηκότα καὶ σπέρμα σταχύων ἐν τῷ βραχίονι αὐτοῦ ἀμήσῃ καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν ἐν φάραγγι στερεᾷ
- 6 Doch een nalezing zal daarin overig blijven, gelijk in de afschudding eens olijfbooms, twee of drie bezen in den top der opperste twijg, en vier of vijf aan zijn vruchtbare takken, spreekt de HEERE, de God Israels.
But it will be like a man shaking an olive-tree, something will still be there, two or three berries on the top of the highest branch, four or five on the outside branches of a fertile tree, says the Lord, the God of Israel.
καὶ καταλειφθῆ ἐν αὐτῇ καλάμῃ ἢ ὡς ῥῶγες ἐλαίας δύο ἢ τρεῖς ἐπ' ἄκρου μετεώρου ἢ τέσσαρες ἢ πέντε ἐπὶ τῶν κλάδων αὐτῶν καταλειφθῆ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ
- 7 Te dien dage zal de mens zien naar Dien, Die hem gemaakt heeft, en zijn ogen zullen op den Heilige Israels zien.
In that day a man's heart will be turned to his Maker, and his eyes to the Holy One of Israel.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποιθὼς ἔσται ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον τοῦ ἰσραὴλ ἐμβλέψονται
- 8 En hij zal niet aanschouwen de altaren, het werk zijner handen, ook hetgeen zijn vingeren gemaakt hebben, zal hij niet aanzien, noch de bossen, noch de zonnebeelden.
He will not be looking to the altars, the work of his hands, or to the wood pillars or to the sun-images which his fingers have made.
καὶ οὐ μὴ πεποιθότες ὄσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν καὶ οὐκ ὄψονται τὰ δένδρα αὐτῶν οὐδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν
- 9 Te dien dage zullen zijn sterke steden zijn, als een verlaten struik, en opperste tak, welke zij verlaten hebben, om der kinderen Israels wil, hoewel daar verwoesting zal wezen.
In that day your towns will be like the waste places of the Hivites and the Amorites which the children of Israel took for a heritage, and they will come to destruction.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται αἱ πόλεις σου ἐγκαταλειμμένα ὃν τρόπον ἐγκατέλιπον οἱ αμορραῖοι καὶ οἱ εὐαῖοι ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ ἔσονται ἔρημοι

- 10 Want gij hebt den God uws heils vergeten, en niet gedacht aan den Rotssteen uwer sterkte; daarom zult gij wel liefelijke planten planten, en gij zult hem met uitlandse ranken bezetten;
For you have not given honour to the God of your salvation, and have not kept in mind the Rock of your strength; for this cause you made a garden of Adonis, and put in it the vine-cuttings of a strange god;
διότι κατέλιπες τὸν θεὸν τὸν σωτήρᾶ σου καὶ κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμήθησθες διὰ τοῦτο φυτεύσεις φύτευμα ἄπιστον καὶ σπέρμα ἄπιστον
- 11 Ten dage, als gij ze zult geplant hebben, zult gij die doen wassen, en in den morgenstond zult gij uw zaad doen bloeien; doch het zal maar een hoop van het gemaaide zijn, inden dag der krankheid en der pijnlijke smart.
In the day of your planting you were watching its growth, and in the morning your seed was flowering: but its fruit is wasted away in the day of grief and bitter sorrow.
τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἣ ἂν φυτεύσῃς πλανηθήσῃ τὸ δὲ πρῶτὶ ἐὼν σπεύρησιν ἀνθήσει εἰς ἀμητὸν ἣ ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ καὶ ὡς πατήρ ἀνθρώπου κληρώσῃ τοῖς υἱοῖς σου
- 12 Wee der veelheid der grote volken, die daar bruisen, gelijk de zeeën bruisen; en wee het geruis der natien, die daar ruisen, gelijk de geweldige wateren ruisen!
Ah! the voice of peoples, like the loud sounding of the seas, and the thundering of great nations rushing on like the bursting out of waters!
οὐαὶ πλῆθος ἔθνῶν πολλῶν ὡς θάλασσα κυμαίνουσα οὕτως ταραχθήσεσθε καὶ νῶτος ἔθνῶν πολλῶν ὡς ὕδωρ ἠχῆσει
- 13 De natien zullen wel ruisen, gelijk grote wateren ruisen; doch Hij zal hem schelden, zo zal hij verre wegvlieden, ja, hij zal gejaagd worden, als het kaf der bergen van den wind, engeljik een kloot van den wervelwind.
But he will put a stop to them, and make them go in flight far away, driving them like the waste of the grain on the tops of the mountains before the wind, and like the circling dust before the storm.
ὡς ὕδωρ πολλὸ ἔθνη πολλὰ ὡς ὕδατος πολλοῦ βία καταφερομένου καὶ ἀποσκορακιεῖ αὐτὸν καὶ πόρρω αὐτὸν διώζεται ὡς χυθὸν ἀχύρου λικμώντων ἀπέναντι ἀνέμου καὶ ὡς κονιορτὸν τροχοῦ καταγιγῆσθαι φέρουσα
- 14 Ten tijde des avonds, ziet, zo is er verschrikking, eer het morgen is, is hij er niet meer. Dit is het deel dergenen, die ons beroven, en het lot dergenen, die ons plunderen.
In the evening there is fear, and in the morning they are gone. This is the fate of those who take our goods, and the reward of those who violently take our property for themselves.
πρὸς ἑσπέραν ἔσται πένθος πρὶν ἢ πρῶτὶ καὶ οὐκ ἔσται αὐτῇ ἢ μερὶς τῶν ὑμᾶς προνομευσάντων καὶ κληρονομία τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν
- 1 Wee het land, dat schaduwachtig is aan de frontieren, dat aan de zijde der rivieren van Morenland is;
Ho! land of the sounding of wings, on the other side of the rivers of Ethiopia;
οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες ἐπέκεινα ποταμῶν αἰθιοπίας
- 2 Dat gezanten zendt over de zee, en in schepen van biezen op de wateren! Gaat henen, gij snelle boden! tot een volk, dat getrokken is en geplukt, tot een volk, dat vreselijk is vandat het was en voortaan; een volk van regel en regel, en van vertreding, welks land de rivieren beroven.
Which sends its representatives by the sea, even in ships of papyrus on the waters. Go back quickly, O representatives, to a nation tall and smooth, to a people causing fear through all their history; a strong nation, crushing down its haters, whose land is cut through by rivers.
ὁ ἀποστέλλων ἐν θαλάσῃ ὄμηρα καὶ ἐπιστολὰς βυβλίνας ἐπάνω τοῦ ὕδατος πορεύσονται γὰρ ἄγγελοι κοῦφοι πρὸς ἔθνος μετέωρον καὶ ξένον λαὸν καὶ χαλεπὸν τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα ἔθνος ἀνέλπιστον καὶ ἰ καταπεπατημένον νῦν οἱ ποταμοὶ τῆς γῆς
- 3 Allen gij ingezetenen der wereld, en gij inwoners der aarde! als men de banier zal oprichten op de bergen, zult gijlieden het zien, en als de bazuin zal blazen, zult gijlieden hethoren.
All you peoples of the world, and you who are living on the earth, when a flag is lifted up on the mountains, give attention; and when the horn is sounded, give ear.
πάντες ὡς χώρα κατοικουμένη κατοικηθήσεται ἡ χώρα αὐτῶν ὡσεὶ σημεῖον ἀπὸ ὄρους ἀρθῆ ὡς σάλπιγγος φωνὴ ἀκουστὸν ἔσται
- 4 Want alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Ik zal stil zijn, en zien in Mijn woning, als de glinsterende hitte op den regen, als een wolk des dauws in de hitte des oogstes;
For this is what the Lord has said to me: I will be quiet, watching from my place; like the clear heat when the sun is shining, like a mist of dew in the heat of summer.
ὅτι οὕτως εἶπέν μοι κύριος ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει ὡς φῶς καύματος μεσημβρίας καὶ ὡς νεφέλη δρόσου ἡμέρας ἀμήτου ἔσται
- 5 Want voor den oogst, als de botte volkomen is, en de onrijpe druif rijp wordt na den bloesem, zo zal Hij de ranken met snoeimessen afsnijden, en de takken wegdoen, enafkappen.
For before the time of getting in the grapes, after the opening of the bud, when the flower has become a grape ready for crushing, he will take away the small branches with knives, cutting down and taking away the wide-stretching branches.
πρὸ τοῦ θερισμοῦ ὅταν συντελεσθῆ ἄνθος καὶ ὄμφαξ ἀνθήσῃ ἄνθος ὄμφακίζουσα καὶ ἀφελεῖ τὰ βοτρυδία τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις καὶ τὰς κληματίδας ἀφελεῖ καὶ κατακόψει
- 6 Zij zullen te zamen gelaten worden den roofvogelen der bergen, en den dieren der aarde; en de roofvogelen zullen op hen overzomereren, en alle dieren der aarde zullen daaropoverwinteren.
They will be for the birds of the mountains, and for the beasts of the earth: the birds will come down on them in the summer, and the beasts of the earth in the winter.
καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς ἐπ' αὐτὸν ἦξει

- 7 Te dien tijd zal den HEERE der heirscharen een geschenk gebracht worden van het volk, dat getrokken is en geplukt, en van het volk, dat vreselijk is van dat het was en voortaan; een volk van regel en regel, en van vertreding, welks land de rivieren beroven; tot de plaats van den Naam des HEEREN der heirscharen, tot den berg Sion.
In that time an offering will be made to the Lord of armies from a people tall and smooth, causing fear through all their history; a strong nation, crushing down its haters, whose land is cut through by rivers, an offering taken to the place of the name of the Lord of armies, even Mount Zion.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνευχθήσεται δῶρα κυρίῳ σαβαωθ ἐκ λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετιλμένου καὶ ἀπὸ λαοῦ μεγάλου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον ὃ ἐστὶν ἐν μέρει ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον οὗ τὸ ὄνομα κυρίου σαβαωθ ἐπεκλήθη ὄρος σίων
- 1 De last van Egypte. Ziet, de HEERE rijdt op een snelle wolk, en Hij zal in Egypte komen; en de afgoden van Egypte zullen bewogen worden van Zijn aangezicht, en het hart der Egyptenaren zal smelten in het binnenste van hen.
The word about Egypt. See, the Lord is seated on a quick-moving cloud, and is coming to Egypt: and the false gods of Egypt will be troubled at his coming, and the heart of Egypt will be turned to water.
ὄρασις αἰγύπτου ἰδοὺ κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης καὶ ἦξει εἰς αἴγυπτον καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτῶν ἠττηθήσεται ἐν αὐτοῖς
- 2 Want Ik zal de Egyptenaren tegen de Egyptenaren verwarren, dat zij zullen strijden een iegelijk tegen zijn broeder, en een iegelijk tegen zijn naaste, stad tegen stad, koninkrijk tegen koninkrijk.
And I will send the Egyptians against the Egyptians: and they will be fighting every one against his brother, and every one against his neighbour; town against town, and kingdom against kingdom.
καὶ ἐπεγερθήσονται αἰγύπτιοι ἐπ' αἰγυπτίους καὶ πολεμήσει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ πόλις ἐπὶ πόλιν καὶ νομὸς ἐπὶ νομόν
- 3 En de geest der Egyptenaren zal uitgeledigd worden in het binnenste van hen, en hun raad zal Ik verslinden; dan zullen zij hun afgoden vragen, en den bezweerders, en den waarzeggers, en den duivelskunstenars.
And the spirit of Egypt will be troubled in her, and I will make her decisions without effect: and they will be turning to the false gods, and to those who make hollow sounds, and to those who have control of spirits, and to those who are wise in secret arts.
καὶ παραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς καὶ τὴν βουλήν αὐτῶν διασκεδάσω καὶ ἐπερωτήσουσιν τοὺς θεοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας καὶ τοὺς ἔγγρας τριτύθους
- 4 En Ik zal de Egyptenaars besluiten in de hand van harde heren, en een strenge koning zal over hen heersen, spreekt de Heere HEERE der heirscharen.
And I will give the Egyptians into the hand of a cruel lord; and a hard king will be their ruler, says the Lord, the Lord of armies.
καὶ παραδώσω αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀνθρώπων κυρίων σκληρῶν καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐτῶν τάδε λέγει κύριος σαβαωθ
- 5 En zij zullen de wateren uit de zee doen vergaan, en de rivier zal verzippen en verdrogen.
And the waters of the sea will be cut off, and the river will become dry and waste:
καὶ πίνονται οἱ αἰγύπτιοι ὕδωρ τὸ παρὰ θάλασσαν ὃ δὲ ποταμὸς ἐκλείψει καὶ ξηρανθήσεται
- 6 Zij zullen ook de rivieren verre teruggedrijven, zij zullen ze uithozen, en de gedamde stromen opdrogen; het riet en het schilf zullen verwelken.
And the rivers will have an evil smell; the stream of Egypt will become small and dry: all the water-plants will come to nothing.
καὶ ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ διώρυγες τοῦ ποταμοῦ καὶ ξηρανθήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος καὶ ἐν παντὶ ἔλει καλάμου καὶ παπύρου
- 7 Het papiergewas bij de stromen, aan de oevers der stromen, en al het gezaaide aan de stromen, zal verdrogen; het zal weggestoten worden, en niet meer zijn.
The grass-lands by the Nile, and everything planted by the Nile, will become dry, or taken away by the wind, and will come to an end.
καὶ τὸ ἄχι τὸ γλωρὸν πᾶν τὸ κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ καὶ πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφορον
- 8 En de vissers zullen treuren, en allen, die den angel in de stromen werpen, zullen rouw maken; en die het werpnet uitbreiden op de wateren, zullen kwijnen.
The fishermen will be sad, and all those who put fishing-lines into the Nile will be full of grief, and those whose nets are stretched out on the waters will have sorrow in their hearts.
καὶ στενάξουσιν οἱ ἄλειες καὶ στενάξουσιν πάντες οἱ βάλλοντες ἄγκιστρον εἰς τὸν ποταμὸν καὶ οἱ βάλλοντες σαγήνας καὶ οἱ ἀμφιβολεῖς πενήσουσιν
- 9 En de werkers in het fijne vlas zullen beschaamd worden, ook de wevers van de witte stof.
And all the workers in linen thread, and those who make cotton cloth, will be put to shame.
καὶ αἰσχὺνὴ λήμψεται τοὺς ἐργαζομένους τὸ λίνον τὸ σχιστὸν καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν βύσσον
- 10 En zij zullen met hun fondamente[n] verbrijzeld worden, allen, die voor loon lustige staande wateren maken.
And the makers of twisted thread will be crushed, and those who ... will be sad in heart.
καὶ ἔσονται οἱ διαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὁδῷ καὶ πάντες οἱ τὸν ζῦθον ποιοῦντες λυπηθήσονται καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσιν

- 11 Gewisselijk, de vorsten van Zoan zijn dwazen, de raad der wijzen, der raadgevers van Farao, is onvernunftig geworden; hoe kunt gijlieden dan zeggen tot Farao; Ik ben een zonder wijzen, een zoon der oude koningen?
The chiefs of Zoan are completely foolish; the wisest guides of Pharaoh have become like beasts: how do you say to Pharaoh, I am the son of the wise, the offspring of early kings?
καὶ μοροὶ ἔσονται οἱ ἄρχοντες τάνεως οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως ἢ βουλή αὐτῶν μωρανθήσεται πῶς ἐρεῖτε τῷ βασιλεῖ υἱοὶ συνετῶν ἡμεῖς υἱοὶ βασιλέων τῶν ἐξ ἀρχῆς
- 12 Waar zijn nu uw wijzen? Dat zij u nu te kennen geven of vernemen, wat de HEERE der heirscharen beraadslaagd heeft tegen Egypte.
Where, then, are your wise men? let them make clear to you, let them give you knowledge of the purpose of the Lord of armies for Egypt.
ποῦ εἰσιν νῦν οἱ σοφοὶ σου καὶ ἀναγγελάτωσάν σοι καὶ εἰπάτωσαν τί βεβούλευται κύριος σαβαωθ ἐπ' αἴγυπτον
- 13 De vorsten van Zoan zijn zot geworden, de vorsten van Nof zijn bedrogen; zij zullen ook Egypte doen dwalen, tot den uitersten hoek zijner stammen.
The chiefs of Zoan have become foolish, the chiefs of Noph are tricked, the heads of her tribes are the cause of Egypt's wandering out of the way.
ἐξέλιπον οἱ ἄρχοντες τάνεως καὶ ὑψώθησαν οἱ ἄρχοντες μέμφους καὶ πλανήσουσιν αἴγυπτον κατὰ φυλάς
- 14 De HEERE heeft een zeer verkeerden geest ingeschonken in het midden van hen, en zij hebben Egypte doen dwalen in al zijn doen, gelijk een dronkaard zich om en om wenteltin zijn uitspuwsel.
The Lord has sent among them a spirit of error: and by them Egypt is turned out of the right way in all her doings, as a man overcome by wine is uncertain in his steps.
κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦμα πλανήσεως καὶ ἐπλάνησαν αἴγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν ὡς πλανᾶται ὁ μεθύων καὶ ὁ ἐμῶν ἅμα
- 15 En er zal geen werk wezen voor de Egyptenaren, hetwelk het hoofd of de staart, de tak of de bieze doen mag.
And in Egypt there will be no work for any man, head or tail, high or low, to do.
καὶ οὐκ ἔσται τοῖς αἰγυπτίοις ἔργον ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ οὐράν ἀρχὴν καὶ τέλος
- 16 Te dien dage zullen de Egyptenaars zijn als de vrouwen; en zij zullen beven en vrezen vanwege de beweging van de hand des HEEREN der heirscharen, welke Hij tegen henbewegen zal.
In that day the Egyptians will be like women: and the land will be shaking with fear because of the waving of the Lord's hand stretched out over it.
τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἔσονται οἱ αἰγύπτιοι ὡς γυναῖκες ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς κυρίου σαβαωθ ἣν αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς
- 17 En het land van Juda zal den Egyptenaren tot een schrik zijn; zo wie het vermelden zal, die zal in zichzelf bevreesd wezen vanwege den raad des HEEREN der heirscharen, dien Hij tegen hen beraadslaagd heeft.
And the land of Judah will become a cause of great fear to Egypt; whenever its name comes to mind, Egypt will be in fear before the Lord of armies because of his purpose against it.
καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν ἰουδαίων τοῖς αἰγυπτίοις εἰς φόβητρον πᾶς ὃς ἐάν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς φοβηθήσονται διὰ τὴν βουλὴν ἣν βεβούλευται κύριος ἐπ' αὐτήν
- 18 Te dien dage zullen er vijf steden in Egypteland zijn, sprekende de spraak van Kanaan, en zwerende den HEERE der heirscharen; een zal genoemd zijn een stad der versterking.
In that day there will be five towns in the land of Egypt using the language of Canaan, and making oaths to the Lord of armies; and one of them will be named, The Town of the Sun.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἔσονται πέντε πόλεις ἐν αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ χανανίτιδι καὶ ὀμνύουσαι τῷ ὀνόματι κυρίου πόλις-ασεδεκ κληθήσεται ἢ μία πόλις
- 19 Te dien dage zal de HEERE een altaar hebben in het midden van Egypteland, en een opgericht teken aan haar landpalen voor den HEERE.
In that day there will be an altar to the Lord in the middle of the land of Egypt, and a pillar to the Lord at the edge of the land.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἔσται θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ ἐν χώρᾳ αἰγυπτίων καὶ στήλη πρὸς τὸ ὄριον αὐτῆς τῷ κυρίῳ
- 20 En het zal zijn tot een teken, en tot een getuigenis den HEERE der heirscharen in Egypteland, want zij zullen tot den HEERE roepen vanwege de verdrukkingen, en Hij zal hun een Heiland en Meester zenden, Die zal hen verlossen.
And it will be a sign and a witness to the Lord of armies in the land of Egypt: when they are crying out to the Lord because of their cruel masters, then he will send them a saviour and a strong one to make them free.
καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν αἰῶνα κυρίῳ ἐν χώρᾳ αἰγύπτου ὅτι κεκράζονται πρὸς κύριον διὰ τοὺς θλίβοντας αὐτούς καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς κύριος ἄνθρωπον ὃς σώσει αὐτούς κρινὼν σώσει αὐτούς
- 21 En de HEERE zal den Egyptenaren bekend worden, en de Egyptenaars zullen den HEERE kennen te dien dage; en zij zullen Hem dienen met slachtoffer, en spijsoffer, en zij zullen den HEERE een gelofte beloven en betalen.
And the Lord will give the knowledge of himself to Egypt, and the Egyptians will give honour to the Lord in that day; they will give him worship with offerings and meal offerings, and will take an oath to the Lord and give effect to it.
καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος τοῖς αἰγυπτίοις καὶ γνώσονται οἱ αἰγύπτιοι τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ καὶ ποιήσουσιν θυσίας καὶ εὐξονται εὐχὰς τῷ κυρίῳ καὶ ἀποδώσουσιν
- 22 En de HEERE zal de Egyptenaars dapper slaan, en genezen; en zij zullen zich tot den HEERE bekeren, en Hij zal Zich van hen verbidden laten, en Hij zal hen genezen.
And the Lord will send punishment on Egypt, and will make them well again; and when they come back to the Lord he will give ear to their prayer and take away their disease.
καὶ πατάξει κύριος τοὺς αἰγυπτίους πληγῇ μεγάλῃ καὶ ἰάσεται αὐτούς ἰάσει καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον καὶ εἰσακουσεται αὐτῶν καὶ ἰάσεται αὐτούς

- 23 Te dien dage zal er een gebaande weg wezen van Egypte in Assyrie, dat de Assyriërs in Egypte, en de Egyptenaars in Assyrie komen zullen; en de Egyptenaars zullen met de Assyriërs den Heere dienen.
In that day there will be a highway out of Egypt to Assyria, and Assyria will come into Egypt, and Egypt will come into Assyria; and the Egyptians will give worship to the Lord together with the Assyrians.
 τῆ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἔσται ὁδὸς αἰγύπτου πρὸς ἀσσυρίους καὶ εἰσελεύσονται ἀσσύριοι εἰς αἴγυπτον καὶ αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς ἀσσυρίους καὶ δουλεύσουσιν οἱ αἰγύπτιοι τοῖς ἀσσυρίοις
- 24 Te dien dage zal Israel de derde wezen met de Egyptenaren en met de Assyriërs, een zegen in het midden van het land.
In that day Israel will be the third together with Egypt and Assyria, a blessing in the earth:
 τῆ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἔσται ἰσραὴλ τρίτος ἐν τοῖς ἀσσυρίοις καὶ ἐν τοῖς αἰγυπτίοις εὐλογημένος ἐν τῇ γῆ
- 25 Want de HEERE der heirscharen zal hen zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk, de Egyptenaars, en de Assyriërs, het werk Mijner handen, en Israel, Mijn erfdeel! Jesaja 20
Because of the blessing of the Lord of armies which he has given them, saying, A blessing on Egypt my people, and on Assyria the work of my hands, and on Israel my heritage.
 ἦν εὐλόγησεν κύριος σαβαωθ λέγων εὐλογημένος ὁ λαὸς μου ὁ ἐν αἰγύπτῳ καὶ ὁ ἐν ἀσσυρίοις καὶ ἡ κληρονομία μου ἰσραὴλ
- 1 In het jaar, toen Tartan naar Asdod kwam, als hem Sargon, de koning van Assyrie gezonden had, toen hij krijg voerde tegen Asdod, en het innam;
In the year when the Tartan came to Ashdod, sent by Sargon, king of Assyria, and made war against it and took it;
 τοῦ ἔτους οὗ εἰσῆλθεν ταναθαν εἰς ἄζωτον ἠνίκα ἀπεστάλη ὑπὸ ἀρνα βασιλέως ἀσσυρίων καὶ ἐπολέμησεν τὴν ἄζωτον καὶ κατελάβετο αὐτήν
- 2 Ter zelfder tijd sprak de HEERE, door den dienst van Jesaja, den zoon van Amoz, zeggende: Ga heen, en ontbind den zak van uw lendenen, en doe uw schoenen van uw voeten. En hij deed alzo, gaande naakt en barvevoets.
At that time the word of the Lord came to Isaiah, the son of Amoz, saying, Go, and take off your robe, and your shoes from your feet; and he did so, walking unclothed and without shoes on his feet.
 τότε ἐλάλησεν κύριος πρὸς ἠσαιαν λέγων πορεύου καὶ ἄφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου καὶ τὰ σανδάλια σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου καὶ ἐποίησεν οὕτως πορευόμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος
- 3 Toen zeide de HEERE: Gelijk als Mijn knecht Jesaja naakt en barvevoets wandelt, drie jaren, tot een teken en wonder over Egypte en over Morenland;
And the Lord said, As my servant Isaiah has gone unclothed and without shoes for three years as a sign and a wonder to Egypt and Ethiopia,
 καὶ εἶπεν κύριος ὃν τρόπον πεπόρευται ἠσαιας ὁ παῖς μου γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος τρία ἔτη ἔσται σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς αἰγυπτίοις καὶ αἰθίοψιν
- 4 Alzo zal de koning van Assyrie voortdrijven de gevangenen der Egyptenaren, en de Moren, die weggevoerd zullen worden, jongen en ouden, naakt en barvevoets, en met blote billen, den Egyptenaren tot schaamte.
So will the king of Assyria take away the prisoners of Egypt and those forced out of Ethiopia, young and old, unclothed and without shoes, and with backs uncovered, to the shame of Egypt.
 ὅτι οὕτως ἄξει βασιλεὺς ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν αἰγύπτου καὶ αἰθίοπων νεανίσκους καὶ πρεσβύτες γυμνοὺς καὶ ἀνυπόδετους ἀνακεκαλυμμένους τὴν αἰσχύνην αἰγύπτου
- 5 En zij zullen verschrikken en beschaamd zijn van de Moren, op dewelke zij zagen, en van de Egyptenaars, hun roem.
And they will be full of fear, and will no longer have faith in Ethiopia which was their hope, or in Egypt which was their glory.
 καὶ αἰσχυνθήσονται ἠττηθέντες οἱ αἰγύπτιοι ἐπὶ τοῖς αἰθίοψιν ἐφ' οἷς ἦσαν πεποιθότες οἱ αἰγύπτιοι ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα
- 6 En de inwoners van dit eiland zullen te dien dage zeggen: Ziet, alzo is het gegaan dien, op welken wij zagen, werwaarts wij henenvloden om hulp, om gered te worden van hetaangezicht des konings van Assyrie; hoe zullen wij dan ontkomen?
And those living by the sea will say in that day, See the fate of our hope to whom we went for help and salvation from the king of Assyria: what hope have we then of salvation?
 καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἰδοὺ ἡμεῖς ἤμεν πεποιθότες τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς εἰς βοήθειαν οἱ οὐκ ἐδύναντο σωθῆναι ἀπὸ βασιλέως ἀσσυρίων καὶ πῶς ἡμεῖς σωθόμεθα
- 1 De last der woestijn aan de zee. Gelijk de wervelwinden in het zuiden henen doorgaan, zal hij uit de woestijn komen, uit een vreselijk land.
The word about the waste land. As storm-winds in the South go rushing through, it comes from the waste land, from the land greatly to be feared.
 τὸ ὄραμα τῆς ἐρήμου ὡς καταγίς δι' ἐρήμου διέλθοι ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς φοβερῶν
- 2 Een hard gezicht is mij te kennen gegeven: die trouweloze handelt trouwelooslijk, en die verstoorder verstoort; trek op, o Elam! beleger ze, o Media! Ik heb al haar zuchtig doenophouden.
A vision of fear comes before my eyes; the worker of deceit goes on in his false way, and the waster goes on making waste. Up! Elam; to the attack! Media; I have put an end to her sorrow.
 τὸ ὄραμα καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖ ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ ἐπ' ἐμοὶ οἱ αὐλαμίται καὶ οἱ πρέσβεις τῶν περσῶν ἐπ' ἐμὲ ἔρχονται νῦν στενάξω καὶ παρακαλέσω ἑμαυτὸν
- 3 Daarom zijn mijn lendenen vol van grote krankheid, bange weenen hebben mij aangegrepen, gelijk de bange weenen van een, die baart; ik krom mij van horen, ik word ontsteld van het aanzien.
For this cause I am full of bitter grief; pains like the pains of a woman in childbirth have come on me: I am bent down with sorrow at what comes to my ears; I am shocked by what I see.
 διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκλύσεως καὶ ὠδίνες ἔλαβόν με ὡς τὴν τίκτουςαν ἠδίκησα τὸ μὴ ἀκούσαι ἐσπούδασα τὸ μὴ βλέπειν

- 4 Mijn hart dwaalt, gruwen verschrikt mij, de schemering, waar ik naar verlangd heb, stelt Hij mij tot beving.
My mind is wandering, fear has overcome me: the evening of my desire has been turned into shaking for me.
ἡ καρδία μου πλανᾶται καὶ ἡ ἀνομία με βαπτίζει ἡ ψυχὴ μου ἐφέστηκεν εἰς φόβον
- 5 Bereid de tafel, zie toe, gij wachter! eet, drink; maakt u op, gij vorsten, bestrijkt het schild!
They make ready the table, they put down the covers, they take food and drink. Up! you captains; put oil on your breastplates.
ἐτοίμασον τὴν τράπεζαν πίετε φάγετε ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες ἐτοιμάσατε θυρεοὺς
- 6 Want aldus heeft de Heere tot mij gezegd: Ga heen, zet een wachter, laat hem aanzeggen, wat hij ziet.
For so has the Lord said to me, Go, let a watchman be placed; let him give word of what he sees:
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος πρὸς με βαδίσας σεαυτῷ στήσον σκοπὸν καὶ ὁ ἄν ἴδῃς ἀνάγγελον
- 7 En hij zag een wagen, een paar ruiters, een wagen met ezels, een wagen met kemels; en hij merkte zeer nauw op, met grote opmerking.
And when he sees war-carriages, horsemen by twos, war-carriages with asses, war-carriages with camels, let him give special attention.
καὶ εἶδον ἀναβάτας ἰππεῖς δύο ἀναβάτην ὄνου καὶ ἀναβάτην καμήλου ἀκρόασαι ἀκρόασιν πολλήν
- 8 En hij riep: Een leeuw, Heere! ik sta op den wachttoren geduriglijk bij dag, en op mijn hoede zet ik mij ganse nachten.
And the watchman gave a loud cry, O my lord, I am on the watchtower all day, and am placed in my watch every night:
καὶ κάλεσον ουριαν εἰς τὴν σκοπιὰν κυρίου καὶ εἶπεν ἔστην διὰ παντὸς ἡμέρας καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἔστην ὅλην τὴν νύκτα
- 9 En zie nu, daar komt een wagen mannen, en een paar ruiters! Toen antwoordde hij, en zeide: Babel is gevallen, zij is gevallen! en al de gesneden beelden harer goden heeft Hijverbroken tegen de aarde.
See, here come war-carriages with men, horsemen by twos: and in answer he said, Babylon is made low, is made low, and all her images are broken on the earth.
καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται ἀναβάτης συνωρίδος καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν πέτωκεν βαβυλῶν καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς συνετρίβησαν εἰς τὴν γῆν
- 10 O mijn dorsing, en de tarwe mijns dorsvloers! wat ik gehoord heb van den HEERE der heirscharen, den God Israels, dat heb ik ulieden aangezegd.
O my crushed ones, the grain of my floor! I have given you the word which came to me from the Lord of armies, the God of Israel.
ἀκούσατε οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ ὀδυνώμενοι ἀκούσατε ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαωθ ὁ θεὸς τοῦ ἰσραηλ ἀνήγγειλεν ἡμῖν
- 11 De last van Duma. Men roept tot mij uit Seir: Wachter! wat is er van den nacht? Wachter! wat is er van den nacht?
The word about Edom. A voice comes to me from Seir, Watchman, how far gone is the night? how far gone is the night?
τὸ ὄραμα τῆς ἰδουμαίας πρὸς ἐμὲ καλεῖ παρὰ τοῦ σιρη φυλάσσετε ἐπάλλξεις
- 12 De wachter zeide: De morgenstond is gekomen, en het is nog nacht; wilt gijlieden vragen, vraagt; keert weder, komt.
The watchman says, The morning has come, but night is still to come: if you have questions to put, put them, and come back again.
φυλάσσω τὸ πρωὶ καὶ τὴν νύκτα ἐὰν ζητῆς ζήτηι καὶ παρ' ἐμοὶ οἶκει
- 13 De last tegen Arabie. In het woud van Arabie zult gijlieden vernachten, o gij reizende gezelschappen van Dedanieten!
The word about Arabia. In the thick woods of Arabia will be your night's resting-place, O travelling bands of Dedanites!
ἐν τῷ δρυμῷ ἐσπέρας κοιμηθήσῃ ἐν τῇ ὀδῷ δαιδαν
- 14 Komt den dorstige tegemoet met water; de inwoners des lands van Thema zijn den vluchtende met zijn brood bejegend.
Give water to him who is in need of water; give bread, O men of the land of Tema, to those in flight.
εἰς συνάντησιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ θαιμαν ἄρτοις συναντᾶτε τοῖς φεύγουσιν
- 15 Want zij vluchten voor de zwaarden, voor het uitgetrokken zwaard, en voor den gespannen boog, en voor de zwarigheid des krijgs.
For they are in flight from the sharp sword, and the bent bow, and from the trouble of war.
διὰ τὸ πλῆθος τῶν φευγόντων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλανομένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῆς μαχαίρας καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πεπτοκότων ἐν τῷ πολέμῳ
- 16 Want alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Nog binnen een jaar, gelijk de jaren eens dagloners zijn, zo zal de heerlijkheid van Kedar ten ondergaan.
For so has the Lord said to me, In a year, by the years of a servant working for payment, all the glory of Kedar will come to an end:
ὅτι οὕτως εἶπέν μοι κύριος ἔτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς μισθοῦ ἐκλείψει ἡ δόξα τῶν υἰῶν κηδαρ

- 17 En het overgebleven getal der schutters, de helden der Kedarenen, zullen minder worden, want de HEERE, de God Israels, heeft het gesproken.
And the rest of the bowmen, the men of war of the children of Kedar, will be small in number: for the Lord, the God of Israel, has said it.
καὶ τὸ κατάλοιπον τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυρῶν υἰῶν κηδαρ ἔσται ὀλίγον διότι κύριος ἐλάλησεν ὁ θεὸς ἰσραηλ
- 1 De last van het dal des gezichts. Wat is u nu, dat gij altgeder op de daken klimt?
The word about the valley of vision. Why have all your people gone up to the house-tops?
τὸ ῥῆμα τῆς φάραγγος σιων τί ἐγένετό σοι νῦν ὅτι ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα
- 2 Gij, die vol van groot gedruis waart, gij woelige stad, gij, vrolijk huppelende stad! Uw verslagenen zijn niet verslagen met het zwaard, noch gestorven in den strijd.
You, who are full of loud voices, a town of outcries, given up to joy; your dead men have not been put to the sword, or come to their death in war.
μάτια ἐνεπλήσθη ἡ πόλις βοῶντων οἱ τραυματῖαι σου οὐ τραυματῖαι μαχαίρας οὐδὲ οἱ νεκροὶ σου νεκροὶ πολέμου
- 3 Al uw oversten zijn te zamen weggevluht; zij zijn van de schutters gebonden, allen, die in u gevonden zijn, zijn samengebonden, zij zijn van verre gevloeden.
All your rulers ... have gone in flight; all your strong ones have gone far away.
πάντες οἱ ἄρχοντές σου πεφεύγασιν καὶ οἱ ἀλόντες σκληρῶς δεδεμένοι εἰσὶν καὶ οἱ ἰσχύοντες ἐν σοὶ πόρρω πεφεύγασιν
- 4 Daarom zeg ik: Wendt het gezicht van mij af; laat mij bitterlijk wenen; dringt niet aan, om mij te troosten over de versterking der dochteren mijns volks.
For this cause I have said, Let your eyes be turned away from me in my bitter weeping; I will not be comforted for the wasting of the daughter of my people.
διὰ τοῦτο εἶπα ἄφετέ με πικρῶς κλαύσομαι μὴ κατισχύσητε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου
- 5 Want het is een dag van beroering, en van vertreding, en van verwarring van den Heere, den HEERE der heirscharen, in het dal des gezicht, een dag van ontmuring des muurs, en van geschreeuw naar het gebergte toe.
For it is a day of trouble and of crushing down and of destruction from the Lord, the Lord of armies, in the valley of vision; ...
ὅτι ἡμέρα ταραχῆς καὶ ἀπολείας καὶ καταπατήματος καὶ πλάνησις παρὰ κυρίου σαβαωθ ἐν φάραγγι σιων πλανῶνται ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη
- 6 Want Elam heeft den pijlkoker genomen, de man is op den wagen, er zijn ruiters; en Kir ontbloot het schild.
And Elam was armed with arrows, and Aram came on horseback; and the breastplate of Kir was uncovered.
οἱ δὲ αἰλαμίται ἔλαβον φερέτρας ἀναβάται ἄνθρωποι ἐφ' ἵπποις καὶ συναγωγή παρατάξεως
- 7 En het zal geschieden, dat uw uitgelezen dalen vol wagenen zullen zijn, en dat de ruiters zich gewisselijk zullen zetten ter poorten aan.
And your most fertile valleys were full of war-carriages, and the horsemen took up their positions in front of the town.
καὶ ἔσονται αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου πλησθήσονται ἀρμάτων οἱ δὲ ἵπποις ἐμφράξουσι τὰς πύλας σου
- 8 En hij zal het deksel van Juda ontdekken; en te dien dage zult gij zien naar de wapenen in het huis des wouds.
He took away the cover of Judah; and in that day you were looking with care at the store of arms in the house of the woods.
καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰς πύλας ἰουδα καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους τῆς πόλεως
- 9 En gijlieden zult bezien de reten der stad Davids, omdat zij vele zijn; en gij zult de wateren des ondersten vijvers vergaderen.
And you saw all the broken places in the wall of the town of David: and you got together the waters of the lower pool.
καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰ κρητὰ τῶν οἴκων τῆς ἄκρας δαυὶδ καὶ εἶδον ὅτι πλείους εἰσὶν καὶ ὅτι ἀπέστρεψαν τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας εἰς τὴν πόλιν
- 10 Gij zult ook de huizen van Jeruzalem tellen; en gij zult huizen afbreken, om de muren te bevestigen.
And you had the houses of Jerusalem numbered, pulling down the houses to make the wall stronger.
καὶ ὅτι καθείλουσιν τοὺς οἴκους ἱερουσαλημ εἰς ὄχύρωμα τοῦ τείχους τῆ πόλει
- 11 Ook zult gij een gracht maken tussen beide de muren, voor de wateren des ouden vijvers; maar gij zult niet opwaarts zien op Dien, Die zulks gedaan heeft, noch aanmerken Dien, Die dat van verre tijden geformeerd heeft.
And you made a place between the two walls for storing the waters of the old pool: but you gave no thought to him who had done this, and were not looking to him by whom it had been purposed long before.
καὶ ἐποιήσατε: ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀνὰ μέσον τῶν δύο τειχέων ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας καὶ οὐκ ἐνεβλέψατε εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτὴν καὶ τὸν κτίσαντα αὐτὴν οὐκ εἶδετε
- 12 En te dien dage zal de Heere, de HEERE der heirscharen, roepen tot geweene, en tot rouwklage, en tot kaalheid, en tot omgording des zaks.
And in that day the Lord, the Lord of armies, was looking for weeping, and cries of sorrow, cutting off of the hair, and putting on the clothing of grief:
καὶ ἐκάλεσεν κύριος σαβαωθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κλαυθμὸν καὶ κοπετὸν καὶ ξύρησιν καὶ ζῶσιν σάκκων

- 13 Maar ziet, er is vreugde en blijdschap met runderen te doden, en schapen te kelen, vlees te eten, en wijn te drinken, en te zeggen: Laat ons eten en drinken, want morgen zullen wij sterven.
But in place of these there was joy and delight, oxen and sheep were being made ready for food, there was feasting and drinking: men said, Now is the time for food and wine, for tomorrow death comes.
αὐτοὶ δὲ ἐποίησαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα σφάζοντες μόσχους καὶ θύοντες πρόβατα ὅστε φαγεῖν κρέα καὶ πιεῖν οἶνον λέγοντες φάγωμεν καὶ πίωμεν αὐριον γὰρ ἀποθνήσκομεν
- 14 Maar de HEERE der heirscharen heeft Zich voor mijn oren geopenbaard, zeggende: Indien ulieden deze ongerechtigheid verzoend wordt, totdat gij sterft! zegt de Heere, de HEERE der heirscharen.
And the Lord of armies said to me secretly, Truly, this sin will not be taken from you till your death, says the Lord, the Lord of armies.
καὶ ἀνακεκαλυμμένα ταῦτά ἐστιν ἐν τοῖς ὤσιν κυρίου σαβαωθ ὅτι οὐκ ἀφεθήσεται ὑμῖν αὕτη ἡ ἁμαρτία ἕως ἂν ἀποθάνητε
- 15 Alzo zegt de Heere, de HEERE der heirscharen: Ga heen, ga in tot dien schatmeester, tot Sebna, den hofmeester, en spreek:
The Lord, the Lord of armies, says, Go to this person in authority, this Shebna, who is over the house; who has made himself a resting-place on high, cutting out a place for himself in the rock, and say,
τάδε λέγει κύριος σαβαωθ πορεύου εἰς τὸ παστοφόριον πρὸς σομναν τὸν ταμίαν καὶ εἰπὸν αὐτῷ
- 16 Wat hebt gij hier, of wien hebt gij hier, dat gij u hier een graf uitgehouwen hebt als die zijn graf in de hoogte uithouwt, die een woning voor zich op een rotssteen laat aftekenen?
Who are you, and by what right have you made for yourself a resting-place here?
τί σὺ ὄδε καὶ τί σοὶ ἐστιν ὄδε ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ὄδε μνημεῖον καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκηνήν
- 17 Zie, de HEERE zal u wegwerpen met een mannelijke wegwerping, en Hij zal u ganselijk overdekken.
See, O strong man, the Lord will send you violently away, gripping you with force,
ἰδοὺ δὴ κύριος σαβαωθ ἐκβαλεῖ καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα καὶ ἀφελεῖ τὴν στολήν σου
- 18 Hij zal u gewisselijk voortrollen, gelijk men een bal rolt, in een land, wijd van begrip; aldaar zult gij sterven, en aldaar zullen uw heerlijke wagenen zijn, o gij schandvlek van hethuis uws heren!
Twisting you round and round like a ball he will send you out into a wide country: there you will come to your end, and there will be the carriages of your pride, O shame of your lord's house!
καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἔνδοξον καὶ ρίψει σε εἰς χώραν μεγάλην καὶ ἀμέτρητον καὶ ἐκεῖ ἀποθάνῃ καὶ θήσῃ τὸ ἄρμα σου τὸ καλὸν εἰς ἀτιμίαν καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἄρχοντός σου εἰς καταπάτημα
- 19 En Ik zal u afstoten van uw staat, en van uw stand zal Hij u verstoren.
And I will have you forced out of your place of authority, and pulled down from your position.
καὶ ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ τῆς στάσεώς σου
- 20 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Mijn knecht, Eljakim, den zoon van Hilkia, roepen zal.
And in that day I will send for my servant, Eliakim, the son of Hilkiah:
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καλέσω τὸν παῖδά μου ελιακίμ τὸν τοῦ χελκίου
- 21 En Ik zal hem met uw rok bekleden, en Ik zal hem met uw gordel sterken, en uw heerschappij zal Ik in zijn hand geven; en hij zal den inwoneren te Jeruzalem en den huize van Juda tot een vader zijn.
And I will put your robe on him, and put your band about him, and I will give your authority into his hand: and he will be a father to the men of Jerusalem, and to the family of Judah.
καὶ ἐνδώσω αὐτὸν τὴν στολήν σου καὶ τὸν στέφανόν σου δώσω αὐτῷ καὶ τὸ κράτος καὶ τὴν οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔσται ὡς πατὴρ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν ἱερουσαλημ καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν ἰουδα
- 22 En Ik zal den sleutel van het huis van David op zijn schouder leggen; en hij zal opendoen, en niemand zal sluiten, en hij zal sluiten, en niemand zal opendoen.
And I will give the key of the family of David into his care; and what he keeps open will be shut by no one, and what he keeps shut no one will make open.
καὶ δώσω τὴν δόξαν δαυιδ αὐτῷ καὶ ἄρξει καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων
- 23 En Ik zal hem als een nagel inslaan in een vaste plaats; en hij zal wezen tot een stoel der eer voor het huis zijns vaders.
And I will put him like a nail in a safe place; and he will be for a seat of glory to his father's family.
καὶ στήσω αὐτὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ καὶ ἔσται εἰς θρόνον δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
- 24 En men zal aan hem hangen alle heerlijkheid van het huis zijns vaders, der uitspruitelingen en der afkomelingen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al devaten der flessen.
And all the glory of his father's family will be hanging on him, all their offspring, every small vessel, even the cups and the basins.
καὶ ἔσται πεποιθὸς ἐπ' αὐτὸν πᾶς ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι αὐτῷ

- 25 Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zal die nagel, die aan een vaste plaats gestoken was, weggenomen worden; en hij zal afgehouden worden, en hij zal vallen, en de last, die daaraan is, zal afgesneden worden; want de HEERE heeft het gesproken. Jesaja 23
 In that day, says the Lord of armies, will the nail fixed in a safe place give way; and it will be cut down, and in its fall the weight hanging on it will be cut off, for the Lord has said it.
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὰδε λέγει κύριος σαβαωθ κινήσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐστηριγμένος ἐν τόπῳ πιστῷ καὶ πεσεῖται καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ δόξα ἢ ἐπ' αὐτόν ὅτι κύριος ἐλάλησεν
- 1 De last van Tyrus. Huilt, gij schepen van Tarsis! want zij is verwoest, dat er geen huis meer is, dat niemand er meer ingaat; uit het land Chittim is het aan hen openbaargeworden.
 The word about Tyre. Let a cry of sorrow go up, O ships of Tarshish, because your strong place is made waste; on the way back from the land of Kittim the news is given to them.
 τὸ ὄραμα τύρου ὀλολύζετε πλοῖα καρχηδόνας ὅτι ἀπόλετο καὶ οὐκέτι ἔρχονται ἐκ γῆς κιτιαίων ἦκται αἰχμάλωτος
- 2 Zwijgt, gij inwoners des eilands! gij, die de kooplieden van Sidon, over zee varende, vervulden,
 Send out a cry of grief, you men of the sea-land, traders of Zidon, who go over the sea, whose representatives are on great waters;
 τίνοι ὁμοιοὶ γεγονασιν οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ μεταβόλοι φοινίκης διαπερῶντες τὴν θάλασσαν
- 3 En wiens inkomst was het zaad van Sichor over de grote wateren, de oogst der rivier; en zij was de markt der heidenen.
 Who get in the seed of Shihor, whose wealth is the trade of the nations.
 ἐν ὕδατι πολλῷ σπέρμα μεταβόλων ὡς ἀμητοῦ εἰσφερομένου οἱ μεταβόλοι τῶν ἐθνῶν
- 4 Word beschaamd, o Sidon! want de zee spreekt, ja, de sterkte der zee, zeggende: Ik heb geen barensnood gehad, ik heb ook niet gebaard, en ik heb geen jongelingen grootgemaakt, en geen jonge dochters opgebracht.
 Be shamed, O Zidon: for the sea, the strong place of the sea has said, I have not been with child, or given birth; I have not taken care of young men, or kept watch over the growth of virgins.
 αἰσχύνθητι σιδὼν εἶπεν ἡ θάλασσα ἢ δὲ ἰσχύς τῆς θαλάσσης εἶπεν οὐκ ὤδινον οὐδὲ ἔτεκον οὐδὲ ἐξέθρεψα νεανίσκους οὐδὲ ὑψώσα παρθένους
- 5 Gelijk als geweest is de tijding van Egypte, zal men ook in weedom zijn, als men van Tyrus horen zal.
 When the news comes to Egypt they will be bitterly pained at the fate of Tyre.
 ὅταν δὲ ἀκουστὸν γένηται αἰγύπτῳ λήμψεται αὐτοὺς ὀδύνη περὶ τύρου
- 6 Vaart over naar Tarsis, huilt, gij inwoners des eilands!
 Go over to Tarshish; give cries of sorrow, O men of the sea-land.
 ἀπέλθατε εἰς καρχηδόνα ὀλολύζατε οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ
- 7 Is dit uw vrolijk huppelende stad? welker oudheid wel van oude dagen af is; maar haar eigen voeten zullen haar verre wegdragen, om in vreemdelingschap te verkeren.
 Is this the town which was full of joy, whose start goes back to times long past, whose wanderings took her into far-off countries?
 οὐχ αὕτη ἦν ὑμῶν ἡ ὕβρις ἢ ἀπ' ἀρχῆς πρὶν ἢ παραδοθῆναι αὐτήν
- 8 Wie heeft dit beraadslaagd over Tyrus, die kronende stad, welker kooplieden vorsten zijn, welker handelaars de heerlijkste in het land zijn?
 By whom was this purposed against Tyre, the crowning town, whose traders are chiefs, whose business men are honoured in the land?
 τίς ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ τύρον μὴ ἦσσαν ἐστὶν ἢ οὐκ ἰσχύει οἱ ἔμποροι αὐτῆς ἔνδοξοι ἄρχοντες τῆς γῆς
- 9 De HEERE der heirscharen heeft het beraadslaagd, opdat Hij ontheilige de hovaardij van alle sieraad, om al de heerlijksten der aarde verachtelijk te maken.
 It was the purpose of the Lord of armies to put pride to shame, to make sport of the glory of those who are honoured in the earth.
 κύριος σαβαωθ ἐβουλεύσατο παραλῦσαι πᾶσαν τὴν ὕβριν τῶν ἐνδόξων καὶ ἀτιμάσαι πᾶν ἔνδοξον ἐπὶ τῆς γῆς
- 10 Ga door naar uw land, als een rivier, gij dochter van Tarsis! er is geen gordel meer.
 Let your land be worked with the plough, O daughter of Tarshish; there is no longer any harbour.
 ἐργάζου τὴν γῆν σου καὶ γὰρ πλοῖα οὐκέτι ἔρχεται ἐκ καρχηδόνας
- 11 Hij heeft Zijn hand uitgestrekt over de zee, Hij heeft de koninkrijken beroerd; de HEERE heeft bevel gegeven tegen Kanaan, om haar sterkten te verdelgen.
 His hand is stretched out over the sea, the kingdoms are shaking: the Lord has given orders about Canaan, to make waste its strong places.
 ἢ δὲ χεὶρ σου οὐκέτι ἰσχύει κατὰ θάλασσαν ἢ παροξύνουσα βασιλεῖς κύριος σαβαωθ ἐνετείλατο περὶ χανααν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν
- 12 En Hij heeft gezegd: Gij zult niet meer vrolijk huppelen, o gij verdruchte maagd, gij dochter van Sidon! Naar Chittim toe, maak u op, vaar over; ook zult gij aldaar geen rust hebben.
 And he said, There is no more joy for you, O crushed virgin daughter of Zidon: up! go over to Kittim; even there you will have no rest.
 καὶ ἐροῦσιν οὐκέτι μὴ προσθήτε τοῦ ὕβριζεν καὶ ἀδικεῖν τὴν θυγατέρα σιδῶνος καὶ ἐὰν ἀπέλθῃς εἰς κιτιεῖς οὐδὲ ἐκεῖ σοι ἀνάπαυσις ἔσται

- 13 Ziet, het land der Chaldeen; dit volk was er niet; Assur heeft het gefondeerd voor degenen, die in de wildernissen woonden; zij richtten hun sterkten op, en bouwden hun paleizen, maar Hij heeft het tot een vervallen hoop gesteld.
...
καὶ εἰς γῆν χαλδαίων καὶ αὕτη ἠρήμωται ἀπὸ τῶν ἀσσυρίων οὐδὲ ἐκεῖ σοι ἀνάπαυσις ἔσται ὅτι ὁ τοῖχος αὐτῆς πέπτωκεν
- 14 Huilt, gij schepen van Tarsis! want ulieder sterkte is verstoord.
Let a cry of sorrow go up, O ships of Tarshish: because your strong place is made waste.
ὀλολύζετε πλοῖα καρχηδόνας ὅτι ἀπόλετο τὸ ὄχυρόμα ὑμῶν
- 15 En het zal geschieden te dien dage, dat Tyrus zal vergeten worden zeventig jaren, gelijk eens konings dagen; maar ten einde van zeventig jaren zal in Tyrus als een hoerenlied zijn:
And it will be in that day that Tyre will go out of mind for seventy years, that is, the days of one king: after the end of seventy years it will be for Tyre as in the song of the loose woman.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη καταλειφθήσεται τύρος ἑπτὰ ἑβδομήκοντα ὡς χρόνος βασιλείας ὡς χρόνος ἀνθρώπου καὶ ἔσται μετὰ ἑβδομήκοντα ἑπτὰ ἔσται τύρος ὡς ἄσμα πόρνης
- 16 Neem de harp, ga in de stad rondom, gij vergeten hoer! speel wel, zing veel liederen, opdat uwer gedacht worde!
Take an instrument of music, go about the town, O loose woman who has gone out from the memory of man; make sweet melody with songs, so that you may come back to men's minds.
λαβὲ κιθάραν ῥέμβευσον πόλεις πόρνη ἐπιλεησμένη καλῶς κιθάρισον πολλὰ ᾄσον ἵνα σου μνεῖα γένηται
- 17 Want het zal geschieden ten einde van zeventig jaren, dat de HEERE Tyrus zal bezoeken, en dat zij wederkeren zal tot haar hoerenloon, en zij zal hoerrij bedrijven met allekoninkrijken der aarde, die op den aardbodem zijn.
And it will be after the end of seventy years, that the Lord will have mercy on Tyre, and she will go back to her trade, acting as a loose woman with all the kingdoms of the world on the face of the earth.
καὶ ἔσται μετὰ ἑβδομήκοντα ἑπτὰ ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ θεὸς τύρου καὶ πάλιν ἀποκατασταθήσεται εἰς τὸ ἀρχαῖον καὶ ἔσται ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς οἰκουμένης
- 18 En haar koophandel en haar hoerenloon zal den HEERE heilig zijn, het zal niet ten schat vergaderd noch opgesloten worden; maar haar koophandel zal wezen voor hen, dievoor den HEERE wonen, opdat zij eten tot verzadiging, en dat zij durig deksel hebben.
And her goods and her trade will be holy to the Lord: they will not be kept back or stored up; for her produce will be for those living in the Lord's land, to give them food for their needs, and fair clothing.
καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἐμπορία καὶ ὁ μισθὸς ἅγιον τῷ κυρίῳ οὐκ αὐτοῖς συναχθήσεται ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦσιν ἔναντι κυρίου πᾶσα ἡ ἐμπορία αὐτῆς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι εἰς συμβολὴν μνημόσυνον ἔναντι κυρίου
- 1 Ziet, de HEERE maakt het land ledig, en Hij maakt het woest; en Hij keert deszelfs gestaltenis om, en Hij verstroot zijn inwoners.
See, the Lord is making the earth waste and unpeopled, he is turning it upside down, and sending the people in all directions.
ἰδοὺ κύριος καταφθείρει τὴν οἰκουμένην καὶ ἐρημώσει αὐτὴν καὶ ἀνακαλύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ
- 2 En gelijk het volk, alzo zal de priester wezen; gelijk de knecht, alzo zijn heer; gelijk de dienstmaagd, alzo haar vrouw; gelijk de koper, alzo de verkoper; gelijk de lener, alzo deontlener; gelijk de woekeraar, alzo die, van welken hij woeker ontvangt.
And it will be the same for the people as for the priest; for the servant as for his master; and for the woman-servant as for her owner; the same for the one offering goods for a price as for him who takes them; the same for him who gives money at interest and for him who takes it; the same for him who lets others have the use of his property as for those who make use of it.
καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος καὶ ἡ θεραπαινὴ ὡς ἡ κυρία ἔσται ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλὼν καὶ ὁ δανειζὼν ὡς ὁ δανειζόμενος καὶ ὁ ὀφείλων ὡς ὁ ὀφείλων
- 3 Dat land zal ganselijk ledig gemaakt worden, en het zal ganselijk beroofd worden; want de HEERE heeft dit woord gesproken.
The earth will be completely waste and without men; for this is the word of the Lord.
φορθᾶ φθαρήσεται ἡ γῆ καὶ προνομῆ προνομευθήσεται ἡ γῆ τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα
- 4 Het land treurt, het verwelkt; het aardrijk kweelt, het verwelkt; de hoogsten van het volk des lands kwelen.
The earth is sorrowing and wasting away, the world is full of grief and wasting away, the high ones of the earth come to nothing.
ἐπένησεν ἡ γῆ καὶ ἐφθάρη ἡ οἰκουμένη ἐπένησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς
- 5 Want het land is bevekt vanwege zijn inwoners; want zij overtreden de wetten, zij veranderen de inzettingen, zij vernietigen het eeuwig verbond.
The earth has been made unclean by those living in it; because the laws have not been kept by them, the orders have been changed, and the eternal agreement has been broken.
ἡ δὲ γῆ ἠνόμησεν διὰ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν διότι παρέβησαν τὸν νόμον καὶ ἠλλαξαν τὰ προστάγματα διαθήκης αἰώνιον
- 6 Daarom verteert de vloek het land, en die daarin wonen, zullen verwoest worden; daarom zullen de inwoners des lands verbrand worden, en er zullen weinig mensen overblijven.
For this cause the earth is given up to the curse, and those in it are judged as sinners: for this cause those living on the earth are burned up, and the rest are small in number.
διὰ τοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν ὅτι ἡμάρτοσαν οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ γῇ καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι

- 7 De most treurt, de wijnstok kweelt, allen die blijhartig waren, zuchten.
The new wine is thin, the vine is feeble, and all the glad-hearted make sounds of grief.
πενθήσει οἶνος πενήσει ἄμπελος στενάξουσιν πάντες οἱ εὐφρανόμενοι τὴν ψυχὴν
- 8 De vreugde der trommelen rust; het geluid der vrolijk huppelenden houdt op, de vreugde der harp rust.
The pleasing sound of all instruments of music has come to an end, and the voices of those who are glad.
πέπαυται εὐφροσύνη τυμπάνων πέπαυται αὐθάδεια καὶ πλοῦτος ἀσεβῶν πέπαυται φωνὴ κιθάρας
- 9 Zij zullen geen wijn drinken met gezang; de sterke drank zal bitter zijn dengenen, die hem drinken.
There is no more drinking of wine with a song; strong drink will be bitter to those who take it.
ἠσχύνθησαν οὐκ ἔπιον οἶνον πικρὸν ἐγένετο τὸ σικερα τοῖς πίνουσιν
- 10 De woeste stad is verbroken, al de huizen staan gesloten, dat er niemand inkomen kan.
The town is waste and broken down: every house is shut up, so that no man may come in.
ἠρημώθη πᾶσα πόλις κλείσει οἰκίαν τοῦ μὴ εἰσελθεῖν
- 11 Er is een klagelijk geroep op de straten, om des wijns wil; alle blijdschap is verduisterd, de vreugde des lands is heengevaren.
There is a crying in the streets because of the wine; there is an end of all delight, the joy of the land is gone.
ὀλολύετε περὶ τοῦ οἴνου πανταχῆ πέπαυται πᾶσα εὐφροσύνη τῆς γῆς
- 12 Verwoesting is in de stad overgebleven, en met gekraak wordt de poort in stukken verbroken.
In the town all is waste, and in the public place is destruction.
καὶ καταλειφθῆσονται πόλεις ἔρημοι καὶ οἴκοι ἐγκαταλειμμένοι ἀπολοῦνται
- 13 Want in het binnenste van het land, in het midden dezer volken, zal het also wezen, gelijk de afschudding des olijfbooms, gelijk de nalezingen, wanneer de wijnoogst geëindigd is.
For it will be in the heart of the earth among the peoples, like the shaking of an olive-tree, as the last of the grapes after the getting-in is done.
ταῦτα πάντα ἔσται ἐν τῇ γῆ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν ὃν τρόπον ἂν τις καλαμῆσται ἐλαίαν οὕτως καλαμῆσονται αὐτοὺς καὶ ἐὰν παύσῃται ὁ τρύγητος
- 14 Die zullen hun stem opheffen, zij zullen vrolijk zingen; vanwege de heerlijkheid des HEEREN zullen zij juichen van de zee af.
But those will be making sounds of joy; they will be crying loudly from the sea for the glory of the Lord.
οὕτοι φωνῆ βοήσονται οἱ δὲ καταλειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐφρανθήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου παραχθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης
- 15 Daarom eert den HEERE in de valleien, in de eilanden der zee den Naam des HEEREN, des Gods van Israel.
Give praise to the Lord in the east, to the name of the Lord, the God of Israel, in the sea-lands.
διὰ τοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν ταῖς νήσοις ἔσται τῆς θαλάσσης τὸ ὄνομα κυρίου ἐνδοξον ἔσται κύριε ὁ θεὸς ἰσραηλ
- 16 Van het uiterste einde der aarde horen wij psalmen, tot verheerlijking des Rechtvaardigen. Doch nu zeg ik: Ik word mager, ik word mager, wee mij! de trouwelozen handelentrouwelooslijk, en met trouweloosheid handelen de trouwelozen trouwelooslijk.
From the farthest part of the earth comes the sound of songs, glory to the upright. But I said, I am wasting away, wasting away, the curse is on me! The false ones go on in their false way, yes, they go on acting falsely.
ἀπὸ τῶν περὶ τῆς γῆς τέρατα ἠκούσαμεν ἐλπίς τῷ εὐσεβεῖ καὶ ἐροῦσιν οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν οἱ ἀθετοῦντες τὸν νόμον
- 17 De vrees, en de kuil, en de strik over u, o inwoners des lands!
Fear, and death, and the net, are come on you, O people of the earth.
φόβος καὶ βόθυνος καὶ παγὶς ἐφ' ὑμᾶς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς
- 18 En het zal geschieden, zo wie voor de stem der vreeze vlieden zal, die zal in den kuil vallen; en die uit den kuil opklimt, die zal in den strik gevangen worden; want de sluizen in de hoogte zijn opengedaan, en de fondamenten der aarde zullen beven.
And it will be that he who goes in flight from the sound of fear will be overtaken by death; and he who gets free from death will be taken in the net: for the windows on high are open, and the bases of the earth are shaking.
καὶ ἔσται ὁ φεύγων τὸν φόβον ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον ὁ δὲ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου ἀλώσεται ὑπὸ τῆς παγίδος ὅτι θυρίδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠνεώχθησαν καὶ σεισθήσεται τὰ θεμέλια τῆς γῆς
- 19 De aarde zal ganselijk verbroken worden, de aarde zal ganselijk vaneen gescheurd worden, de aarde zal ganselijk bewogen worden.
The earth is completely broken, it is parted in two, it is violently moved.
ταραχῆ παραχθήσεται ἡ γῆ καὶ ἀπορία ἀπορηθήσεται ἡ γῆ

- 20 De aarde zal ganselijk waggelen, gelijk een dronkaard, en zij zal heen en weder bewogen worden, gelijk een nachthut; en haar overtreding zal zwaar op haar zijn, en zij zal vallen, en niet weder opstaan.
The earth will be moving uncertainly, like a man overcome by drink; it will be shaking like a tent; and the weight of its sin will be on it, crushing it down so that it will not get up again.
ἐκλινεν καὶ σεισθήσεται ὡς ὀπωροφυλάκιον ἡ γῆ ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν καὶ πεσεῖται καὶ οὐ μὴ δύνηται ἀναστῆναι κατίσχυσεν γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἡ ἀνομία
- 21 En het zal geschieden te dien dage, dat de HEERE bezoeking doen zal over de heirscharen des hogen in de hoogte, en over de koningen des aardbodems op den aardbodem.
And in that day the Lord will send punishment on the army of the high ones on high, and on the kings of the earth on the earth.
καὶ ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς
- 22 En zij zullen samenvergaderd worden, gelijk de gevangenen in een put, en zij zullen besloten worden in een gevangenis, maar na vele dagen weder bezocht worden.
And they will be got together, like prisoners in the prison-house; and after a long time they will have their punishment.
καὶ συνάξουσιν καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὄχυρόμα καὶ εἰς δεσμοτήριον διὰ πολλῶν γενεῶν ἐπισκοπῆ ἔσται αὐτῶν
- 23 En de maan zal schaamrood worden, en de zon zal beschaamd worden, als de HEERE der heirscharen regeren zal op den berg Sion en te Jeruzalem, en voor zijn oudsten zal heerlijkheid zijn.
Then the moon will be veiled, and the sun put to shame; for the Lord of armies will be ruling in Mount Zion and in Jerusalem, and before his judges he will let his glory be seen.
καὶ τακῆσεται ἡ πλίνθος καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος ὅτι βασιλεύσει κύριος ἐν σιων καὶ ἐν ἱερουσαλημ καὶ ἐνώπιον τῶν πρεσβυτέρων δοξασθήσεται
- 1 HEERE! Gij zijt mijn God, U zal ik verhogen, Uw Naam zal ik loven, want Gij hebt wonder gedaan; Uw raadslagen van verre zijn waarheid en vastigheid.
O Lord, you are my God; I will give praise to you, I will give honour to your name; for you have done great acts of power; your purposes in the past have been made true and certain in effect.
κύριε ὁ θεὸς μου δοξάσω σε ἐμνήσω τὸ ὄνομά σου ὅτι ἐποίησας θαυμαστὰ πράγματα βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινὴν γένοιτο κύριε
- 2 Want Gij hebt van de stad een steenhoop gemaakt; de vaste stad tot een vervallen hoop; het paleis der vreemdelingen, dat het geen stad meer zij, in eeuwigheid zal zij nietherbouwd worden.
For you have made a town a waste place: a strong town a mass of broken walls; the tower of the men of pride has come to an end; it will never be put up again.
ὅτι ἔθηκας πόλεις εἰς χῶμα πόλεις ὄχυράς τοῦ πεσεῖν αὐτῶν τὰ θεμέλια τῶν ἀσεβῶν πόλεις εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδομηθῆ
- 3 Daarom zal U een machtig volk eren, de stad der tirannische volken zal U vrezen.
For this cause will the strong people give glory to you, the town of the cruel ones will be in fear of you.
διὰ τοῦτο εὐλογήσει σε ὁ λαὸς ὁ πτωχὸς καὶ πόλεις ἀνθρώπων ἀδικουμένων εὐλογήσουσιν σε
- 4 Want Gij zijt den arme een Sterkte geweest, een Sterkte den nooddruftige, als hem bange was; een Toevlucht tegen den vloed, een Schaduw tegen de hitte; want het blazen der tirannen is als een vloed tegen een wand.
For you have been a strong place for the poor and the crushed in their trouble, a safe place from the storm, a shade from the heat, when the wrath of the cruel ones is like a winter storm.
ἐγένετο γὰρ πάση πόλει ταπεινῆ βοήθης καὶ τοῖς ἀθυμήσασιν διὰ ἔνδειαν σκέπη ἀπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν ῥύση αὐτοὺς σκέπη διψόντων καὶ πνεῦμα ἀνθρώπων ἀδικουμένων
- 5 Gelijk de hitte in een dorre plaats, zult Gij de onstuimigheid der vreemdelingen nederdrukken; gelijk de hitte door de schaduw ener dikke wolk, zal het gezang der tirannen vernederd worden.
As heat by the shade of a cloud, the noise of the men of pride has been made quiet by you; as heat by the shade of a cloud, the song of the cruel ones has been stopped.
εὐλογήσουσιν σε ὡς ἄνθρωποι ὀλιγόψυχοι διψῶντες ἐν σιων ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν οἷς ἡμᾶς παρέδωκας
- 6 En de HEERE der heirscharen zal op dezen berg allen volken een vetten maaltijd maken, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn.
And in this mountain will the Lord of armies make for all peoples a feast of good things, a feast of wines long stored, of good things sweet to the taste, of wines long kept and tested.
καὶ ποιήσει κύριος σαβαωθ πάσι τοῖς ἔθνεσιν ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο πίνονται εὐφροσύνην πίνονται οἶνον χρίσονται μύρον
- 7 En Hij zal op dezen berg verslinden het bewindsel des aangezichts, waarmede alle volken bewonden zijn, en het deksel, waarmede alle natien bedekt zijn.
And in this mountain he will put an end to the shade covering the face of all peoples, and the veil which is stretched over all nations.
ἐν τῷ ὄρει τοῦτῳ παράδος ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσιν ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη
- 8 Hij zal den dood verslinden tot overwinning, en de Heere HEERE zal de tranen van alle aangezichten afwissen; en Hij zal de smaadheid Zijns volks van de ganse aardewegnemen; want de HEERE heeft het gesproken.
He has put an end to death for ever; and the Lord God will take away all weeping; and he will put an end to the shame of his people in all the earth: for the Lord has said it.
κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας καὶ πάλιν ἀφείλεν ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ ἀφείλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν
- 9 En men zal te dien dage zeggen: Ziet, Deze is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken. Deze is de HEERE, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn zaligheid.
And in that day it will be said, See, this is our God; we have been waiting for him, and he will be our saviour: this is the Lord in whom is our hope; we will be glad and have delight in his salvation.
καὶ ἐροῦσιν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐφ' ᾧ ἠλπίζομεν καὶ ἠγαλλιώμεθα καὶ εὐφρανθήσομεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν

- 10 Want de hand des HEEREN zal op dezen berg rusten; maar Moab zal onder Hem verdorst worden, gelijk het stro verdorst wordt tot mest.
For in this mountain will the hand of the Lord come to rest, and Moab will be crushed down in his place, even as the dry stems of the grain are crushed under foot in the waste place.
ὄτι ἀνάψουσιν δόσσει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο καὶ καταπατηθήσεται ἡ μωαβίτις ὄν τρόπον πατοῦσιν ἄλωνα ἐν ἀμάξιαις
- 11 En Hij zal Zijn handen uitbreiden in het midden van hen, gelijk als een zwemmer die uitbreidt om te zwemmen, en Hij zal hun hoogmoed vernederen met de lagen hunnerhanden.
And if he puts out his hands, like a man stretching out his hands in swimming, the Lord will make low his pride, however expert his designs.
καὶ ἀνήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὄν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπεινώσων τοῦ ἀπολέσαι καὶ ταπεινώσει τὴν ὕβριν αὐτοῦ ἐφ' ἃ τὰς χεῖρας ἐπέβαλεν
- 12 En Hij zal de hoge vesten uwer muren buigen, vernederen, ja, Hij zal ze ter aarde tot het stof toe doen reiken.
And the strong tower of your walls has been broken by him, made low, and crushed even to the dust.
καὶ τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου σου ταπεινώσει καὶ καταβήσεται ἕως τοῦ ἐδάφους
- 1 Te dien dage zal dit lied gezongen worden in het land van Juda; Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen.
In that day will this song be made in the land of Judah: We have a strong town; he will make salvation our walls and towers.
τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ᾄσονται τὸ ᾄσμα τοῦτο ἐπὶ γῆς ἰουδα λέγοντες ἰδοὺ πόλις ὄχυρά καὶ σωτήριον ἡμῶν θήσει τείχος καὶ περίτειχος
- 2 Doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk daarin ga, hetwelk de getrouwigheden bewaart.
Let the doors be open, so that the upright nation which keeps faith may come in.
ἀνοιξατε πόλιν εἰσελθᾶτω λαὸς φυλάσσω δικαιοσύνην καὶ φυλάσσω ἀλήθειαν
- 3 Het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd.
The man whose heart is unmoved you will keep in peace, because his hope is in you.
ἀντιλαμβανόμενος ἀληθείας καὶ φυλάσσω εἰρήνην ὅτι ἐπὶ σοὶ
- 4 Vertrouwt op den HEERE tot in der eeuwigheid; want in den Heere HEERE is een eeuwige rotssteen.
Let your hope be in the Lord for ever: for the Lord Jah is an unchanging Rock.
ἤλπισαν κύριε ἕως τοῦ αἰῶνος ὁ θεὸς ὁ μέγας ὁ αἰώνιος
- 5 Want Hij buigt de hooggezeten neder, de verheven stad; Hij vernedert ze, Hij vernedert ze tot de aarde toe, Hij doet ze tot aan het stof reiken.
For he has made low those who are lifted up, all the people of the town of pride: he makes it low, crushing it down to the earth; he makes it low in the dust.
ὃς ταπεινώσας κατήγαγε τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν ὑψηλοῖς πόλεις ὄχυρά καταβαλεῖς καὶ κατὰξεις ἕως ἐδάφους
- 6 De voet zal ze vertreden, de voeten des ellendigen, de treden der armen.
It will be crushed under the feet of the poor and the steps of those who are in need.
καὶ πατήσουσιν αὐτοὺς πόδες πρᾶεων καὶ ταπεινῶν
- 7 Het pad des rechtvaardigen is geheel effen, den gang des rechtvaardigen weegt Gij recht.
The way of the good man is straight; the road of the upright is made smooth by you.
ὁδὸς εὐσεβῶν εὐθεῖα ἐγένετο καὶ παρεσκευασμένη ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν
- 8 Wij hebben ook in den weg Uwer gerichten, U, o HEERE! verwacht; tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel.
We have been waiting for you, O Lord; the desire of our soul is for the memory of your name.
ἡ γὰρ ὁδὸς κυρίου κρίσις ἠλπίσαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου καὶ ἐπὶ τῇ μνηεῖᾳ
- 9 Met mijn ziel heb ik U begeerd in den nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer Uw gerichten op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid.
In the night the desire of my soul has been for you; early will my spirit be searching for you; for when your punishments come on the earth, the people of the world will get the knowledge of righteousness.
ἢ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ ὁ θεός διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς
- 10 Wordt den goddeloze genade bewezen, hij leert evenwel geen gerechtigheid, hij drijft onrecht in een gans richtig land, en hij ziet de hoogheid des HEEREN niet aan.
Even if you are kind to the evil-doer, he will not go after righteousness; even in the land of the upright he will still go on in his wrongdoing, and will not see the glory of the Lord.
πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβὴς οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσῃ ἀρθήτω ὁ ἀσεβὴς ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου

- 11 HEERE! is Uw hand verhoogd, zij zien het niet; maar zij zullen het zien, en beschaamd worden, vanwege den ijver over Uw volk, ook zal het vuur Uw wederpartijders verteren.
 Lord, your hand is lifted up, but they do not see: let them see ... yes, your haters will be burned up in the fire.
 κύριε ὑψηλὸς σου ὁ βραχίων καὶ οὐκ ᾔδεισαν γνόντες δὲ αἰσχυρθήσονται ζήλος λήμνεται λαὸν ἀπαίδευτον καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται
- 12 HEERE! Gij zult ons vrede bestellen, want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgericht.
 Lord, you will give us peace: for all our works are the outcome of your purpose.
 κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν εἰρήνην δὸς ἡμῖν πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν
- 13 HEERE, onze God! andere heren, behalve Gij, hebben over ons geheerst; doch door U alleen gedenken wij Uws Naams.
 O Lord, our God, other lords than you have had rule over us; but in you only is our salvation, and no other name will we take on our lips.
 κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν κτήσαι ἡμᾶς κύριε ἐκτὸς σοῦ ἄλλον οὐκ οἶδαμεν τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν
- 14 Dood zijnde zullen zij niet weder leven, overleden zijnde zullen zij niet opstaan; daarom hebt Gij hen bezocht, en hebt hen verdeld, en Gij hebt al hun gedachtenis doen vergaan.
 The dead will not come back to life: their spirits will not come back to earth; for this cause you have sent destruction on them, so that the memory of them is dead.
 οἱ δὲ νεκροὶ ζῶν οὐ μὴ ἴδωσιν οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀναστήσωσιν διὰ τοῦτο ἐπήγαγες καὶ ἀπόλεσας καὶ ἦρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν
- 15 Gij, o HEERE! hadt dit volk vermeerderd, Gij hadt dit volk vermeerderd; Gij waart verheerlijkt geworden; maar Gij hebt hen in al de einden des aardrijks verre weggedaan.
 You have made the nation great, O Lord, you have made it great; glory is yours: you have made wide the limits of the land.
 πρόσθεσ αὐτοῖς κακὰ κύριε πρόσθεσ κακὰ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς
- 16 HEERE! in benauwdheid hebben zij U bezocht; zij hebben hun stil gebed uitgestort, als Uw tuchtiging over hen was.
 Lord, in trouble our eyes have been turned to you, we sent up a prayer when your punishment was on us.
 κύριε ἐν θλίψει ἐμνήσθην σου ἐν θλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡμῖν
- 17 Gelijk een bevruchte vrouw, als zij nadert tot het baren, smarten heeft, en schreeuwt in haar weenen, alzo zijn wij geweest, o HEERE! vanwege Uw aangezicht.
 As a woman with child, whose time is near, is troubled, crying out in her pain; so have we been before you, O Lord.
 καὶ ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν καὶ ἐπὶ τῇ ὠδίνι αὐτῆς ἐκέκραξεν οὕτως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου διὰ τὸν φόβον σου κύριε
- 18 Wij waren bevrucht, wij hadden de smarten, maar wij hebben niet dan wind gebaard; wij deden het land geen behoudenis aan, en de inwoners der wereld vielen niet neder.
 We have been with child, we have been in pain, we have given birth to wind; no salvation has come to the earth through us, and no children have come into the world.
 ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινήσαμεν καὶ ἐτέκομεν πνεῦμα σωτηρίας σου ἐποίησαμεν ἐπὶ τῆς γῆς ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς
- 19 Uw doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan; waakt op en juicht, gij, die in het stof woont! want uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden, en het landzal de overledenen uitwerpen.
 Your dead will come back; their dead bodies will come to life again. Those in the dust, awaking from their sleep, will send out a song; for your dew is a dew of light, and the earth will give birth to the shades.
 ἀναστήσονται οἱ νεκροὶ καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ ἢ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἴαμα αὐτοῖς ἐστὶν ἢ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πεσεῖται
- 20 Ga henen, mijn volk! ga in uw binnenste kamers, en sluit uw deuren na u toe; verberg u als een klein ogenblik, totdat de gramschap overga.
 Come, my people, into your secret places, and let your doors be shut: keep yourself safe for a short time, till his wrath is over.
 βάδιζε λαὸς μου εἰσελθε εἰς τὰ ταμίειά σου ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ κυρίου
- 21 Want ziet, de HEERE zal uit Zijn plaats uitgaan, om de ongerechtigheid van de inwoners der aarde over hen te bezoeken; en de aarde zal haar bloed ontdekken, en zal haardoodgeslagenen niet langer bedekt houden.
 For the Lord is coming out of his place to send punishment on the people of the earth for their evil-doing: the earth will let the blood drained out on her be seen, and will keep her dead covered no longer.
 ἰδοὺ γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐπάγει τὴν ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ αἷμα αὐτῆς καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀνηρημένους
- 1 Te dien dage zal de HEERE met Zijn hard, en groot, en sterk zwaard bezoeken den Leviathan, de langwemelende slang, ja, den Leviathan, de kromme slomme slang; en Hij zalden draak, die in de zee is, doden.
 In that day the Lord, with his great and strong and cruel sword, will send punishment on Leviathan, the quick-moving snake, and on Leviathan, the twisted snake; and he will put to death the dragon which is in the sea.
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν καὶ τὴν μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν σκολιὸν καὶ ἀνελεῖ τὸν δράκοντα

- 2 Te dien dage zal er een wijngaard van roden wijn zijn; zingt van denzelven bij beurte.
In that day it will be said, A vine-garden of delight, make a song about it.
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἀμπελῶν καλὸς ἐπιθύμημα ἐξάρχειν κατ' αὐτῆς
- 3 Ik, de HEERE, behoeve dien, alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen; opdat de vijand hem niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag.
I, the Lord, am watching it; I will give it water at all times: I will keep it night and day, for fear that any damage comes to it.
 ἐγὼ πόλις ἰσχυρὰ πόλις πολιορκουμένη μάτην ποτιῶ αὐτὴν ἀλώσεται γὰρ νυκτὸς ἡμέρας δὲ πεσεῖται τὸ τεῖχος
- 4 Grimmigheid is bij Mij niet; wie zou Mij als een doorn en distel in oorlog stellen, dat Ik tegen hem zou aanvallen, en hem te gelijk verbranden zou?
My passion is over: if the thorns were fighting against me, I would make an attack on them, and they would be burned up together.
 οὐκ ἔστιν ἢ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς τίς με θήσει φυλάσσειν καλὰμην ἐν ἀγρῷ διὰ τὴν πολεμίαν ταύτην ἠθέτηκα αὐτὴν τοίνυν διὰ τοῦτο ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς πάντα ὅσα συνέταξεν κατακέκαυμαι
- 5 Of hij moest Mij sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken.
Or let him put himself under my power, and make peace with me.
 βοήσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ ποιήσωμεν εἰρήνην
- 6 In de toekomstige zal Jakob wortelen schieten, Israel zal bloeien en groeien; en zij zullen de wereld met inkomsten vervullen.
In days to come Jacob will take root: Israel will put out buds and flowers; and the face of the world will be full of fruit.
 οἱ ἐρχόμενοι τέκνα ἰακωβ βλαστήσει καὶ ἐξανθήσει ἰσραὴλ καὶ ἐμπλησθήσεται ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ
- 7 Heeft Hij hem geslagen, gelijk Hij dien geslagen heeft, die hem sloeg? Is hij gedood, gelijk zijn gedoden gedood zijn geworden?
Is his punishment like the punishment of those who overcame him? or are his dead as great in number as those he put to the sword?
 μὴ ὡς αὐτὸς ἐπάταξεν καὶ αὐτὸς οὕτως πληγήσεται καὶ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν οὕτως ἀναιρεθήσεται
- 8 Met mate hebt Gij met hem getwist, wanneer Gij hem wegstiet; als Hij hem wegnam door Zijn harden wind, in den dag des oostenwinds.
Your anger against her has been made clear by driving her away; he has taken her away with his storm-wind in the day of his east wind.
 μαχόμενος καὶ ὀνειδίξων ἐξαποστελεῖ αὐτοῦς οὐ σὺ ἦσθα ὁ μελετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ ἀνελεῖν αὐτοῦς πνεύματι θυμοῦ
- 9 Daarom zal daardoor de ongerechtigheid van Jakob verzoend worden, en dit is de ganse vrucht, dat Hij deszelfs zonde zal wegdoen, wanneer Hij al de stenen des altaar makenzal als verstrooide kalkstenen, de bossen en de zonnebeelden zullen niet bestaan.
So by this will the sin of Jacob be covered, and this is all the fruit of taking away his punishment; when all the stones of the altar are crushed together, so that the wood pillars and the sun-images will not be put up again.
 διὰ τοῦτο ἀφαιρεθήσεται ἡ ἀνομία ἰακωβ καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ εὐλογία αὐτοῦ ὅταν ἀφέλωμαι αὐτοῦ τὴν ἀμαρτίαν ὅταν θῶσιν πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κατακεκομμένους ὡς κονίαν λεπτήν καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ δένδρα αὐτῶν καὶ τὰ εἶδωλα αὐτῶν ἐκκεκομμένα ὡσπερ δρυμὸς μακρὰν
- 10 Want de vaste stad zal eenzaam, de woonstede zal verstoten en verlaten worden, gelijk een woestijn; daar zullen de kalveren weiden, en daar zullen zij nederliggen, en zullenhaar takken verslinden.
For the strong town is without men, an unpeopled living-place; and she has become a waste land: there the young ox will take his rest, and its branches will be food for him.
 τὸ κατοικοῦμενον ποίμνιον ἀνεμόνον ἔσται ὡς ποίμνιον καταλειμμένον καὶ ἔσται πολὺν χρόνον εἰς βόσκημα καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται
- 11 Als haar takken verdord zullen zijn, zullen zij afgebroken worden, en de vrouwen, komende, zullen ze aansteken; want het is geen volk van enig verstand; daarom zal Hij, Die hetgemaakt heeft, Zich deszelven niet ontfermen, en Die het geformeerd heeft, zal aan hetzelfde geen genade bewijzen.
When its branches are dry they will be broken off; the women will come and put fire to them: for it is a foolish people; for this cause he who made them will have no mercy on them, and he whose work they are will not have pity on them.
 καὶ μετὰ χρόνον οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν γλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι γυναῖκες ἐρχόμεναι ἀπὸ θεᾶς δεῦτε οὐ γὰρ λαὸς ἔστιν ἔχων σύνεσιν διὰ τοῦτο οὐ μὴ οἰκτιρήσῃ ὁ ποιήσας αὐτοῦς οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτοῦ ὅς οὐ μὴ ἐλεήσει
- 12 En het zal te dien dage geschieden, dat de HEERE dorsen zal, van den stroom der rivier af tot aan de rivier van Egypte; doch gijlieden zult opgelezen worden, een bij een, o gijkinderen Israels!
And it will be in that day that the Lord will get together his grain, from the River to the stream of Egypt, and you will be got together with care, O children of Israel.
 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ συμφράξει κύριος ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως ῥινόκοροῦρον ἡμεῖς δὲ συναγάγετε τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ κατὰ ἓνα ἓνα

- 13 En het zal te dien dage geschieden, dat er met een grote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen, die in het land van Assur verloren zijn, en de heengedrevenen in hetland van Egypte; en zij zullen den HEERE aanbidden op den heiligen berg te Jeruzalem.
 And it will be in that day that a great horn will be sounded; and those who were wandering in the land of Assyria, and those who had been sent away into the land of Egypt, will come; and they will give worship to the Lord in the holy mountain at Jerusalem.
 και ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ σαλπιοῦσιν τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ και ἤξουσιν οἱ ἀπολόμενοι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀσσυρίων και οἱ ἀπολόμενοι ἐν αἰγύπτῳ και προσκυνήσουσιν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν ἱερουσαλῆμ
- 1 Wee de hovaardige kroon der dronkenen van Efraim, welker heerlijk sieraad is een afvallende bloem, die daar is op het hoofd der zeer vette vallei, der geslagenen van den wijn.
 Ho! crown of pride of those who are given up to wine in Ephraim, and the dead flower of his glory which is on the head of those who are overcome by strong drink!
 οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως οἱ μισθῶτοὶ εφραιμ τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέος οἱ μεθύοντες ἄνευ οἴνου
- 2 Ziet, de Heere heeft een sterke en machtige, er is gelijk een hagelvloed, een poort des verderfs; gelijk een vloed der sterke wateren; die overvloeien, zal Hij ze ter aardenederwerpen met de hand.
 See, the Lord has a strong and cruel one; like a rain of ice, a storm of destruction, like the overflowing of a strong river, he will violently overcome them.
 ἰδοὺ ἰσχυρὸν και σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου ὡς χάλαζα καταφερομένη οὐκ ἔχουσα σκέπην βία καταφερομένη ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σύρον χώραν τῇ γῆ ποιήσει ἀνάπαυσιν ταῖς χερσὶν
- 3 De hovaardige kronen der dronkenen van Efraim zullen met voeten vertreden worden.
 The crown of pride of those who are given up to wine in Ephraim will be crushed under foot;
 και τοῖς ποσὶν καταπατηθήσεται ὁ στέφανος τῆς ὕβρεως οἱ μισθῶτοὶ τοῦ εφραιμ
- 4 En de afvallende bloem zijns heerlijken sieraads, die op het hoofd der zeer vette vallei is, zal zijn gelijk een vroegrijpe vrucht voor den zomer, welke, wanneer ze iemand ziet, terwijl zij nog in zijn hand is, slokt hij ze op.
 And the dead flower of his glory, which is on the head of the fertile valley, will be like the first early fruit before the summer; which a man takes and puts in his mouth the minute he sees it.
 και ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ' ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ ὡς πρόδρομος σύκου ὁ ἰδὼν αὐτὸ πρὶν ἢ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν
- 5 Te dien dage zal de HEERE der heirscharen tot een heerlijke Kroon en tot een sierlijken Krans zijn den overgeblevenen Zijns volks.
 In that day will the Lord of armies be a crown of glory, and a fair ornament, to the rest of his people;
 τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἔσται κύριος σαβαωθ ὁ στέφανος τῆς ἐλπίδος ὁ πλακεὶς τῆς δόξης τῷ καταλειφθέντι μου λαῷ
- 6 En tot een Geest des oordeels dien, die ten oordeel zit, en tot een sterkte dengenen, die den strijd afkeren tot de poort toe.
 And a spirit of wisdom to the judge, and strength to those who keep back the attackers at the door of the town.
 καταλειφθήσονται ἐπὶ πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν και ἰσχὺν κωλύων ἀνελεῖν
- 7 En ook dwalen dezen van den wijn, en zij dolen van den sterken drank; de priester en de profeet dwalen van den sterken drank; zij zijn verslonden van den wijn, zij dolen vansterken drank; zij dwalen in het gezicht; zij waggelen in het gericht.
 And further, these are uncertain through wine, and have gone out of the right way through strong drink: the priest and the prophet are uncertain through strong drink, they are overcome by wine, they have gone out of the way through strong drink; their vision is false, they go wrong in their decisions.
 οὗτοι γὰρ οἶνω πεπλανημένοι εἰσὶν ἐπλανήθησαν διὰ τὸ σικερα ἱερεὺς και προφήτης ἐξέστησαν διὰ τὸν οἶνον ἐσεισθησαν ἀπὸ τῆς μέθης τοῦ σικερα ἐπλανήθησαν τοῦτ' ἔστι φάσμα
- 8 Want alle tafels zijn vol van uitpuwsel en van drek, zodat er geen plaats schoon is.
 For all the tables are covered with coughed-up food, so that there is not a clean place.
 ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν αὐτῆ γὰρ ἡ βουλὴ ἔνεκεν πλεονεξίας
- 9 Wien zou Hij dan de kennis leren, en wien zou Hij het gehoorde te verstaan geven? Den gespeenden van de melk, den afgetrokkenen van de borsten?
 To whom will he give knowledge? and to whom will he make clear the word? Will it be to those who have newly given up milk, and who have only now been taken from the breast?
 τίνοι ἀνηγγελάμεν κακὰ και τίνοι ἀνηγγελάμεν ἀγγελίαν οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος οἱ ἀπεσπασμένοι ἀπὸ μαστοῦ
- 10 Want het is gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig.
 For it is one rule after another; one line after another; here a little, there a little.
 θλίψιν ἐπὶ θλίψιν προσδέχου ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἔτι μικρὸν ἔτι μικρὸν
- 11 Daarom zal Hij door belachelijke lippen, en door een andere tong tot dit volk spreken;
 No, but with broken talk, and with a strange tongue, he will give his word to this people:
 διὰ φανλισμὸν χειλέων διὰ γλώσσης ἑτέρας ὅτι λαλήσουσιν τῷ λαῷ τούτῳ

- 12 Tot dewelken Hij gezegd heeft: Dit is de rust, geeft den moeden rust, en dit is de verkwikking; doch zij hebben niet willen horen.
To whom he said, This is the rest, give rest to him who is tired; and by this you may get new strength; but they would not give ear.
λέγοντες αὐτῷ τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα τῷ πεινῶντι καὶ τοῦτο τὸ σύντριμμα καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν
- 13 Zo zal hun het woord des HEEREN zijn; gebod op gebod, gebod op gebod, regel op regel, regel op regel, hier een weinig, daar een weinig; opdat zij heengaan, en achterwaartsvalen, en verbreken, en verstrikt en gevangen worden.
For this cause the word of the Lord will be to them rule after rule, line after line, here a little, there a little; so that they may go on their way, and falling back may be broken, and taken in the net.
καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον κυρίου τοῦ θεοῦ θλίψις ἐπὶ θλίψιν ἑλπίς ἐπ' ἑλπίδι ἔτι μικρὸν ἔτι μικρὸν ἵνα πορευθῶσιν καὶ πέσωσιν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ κινδυνεύσουσιν καὶ συντριβήσονται καὶ ἀλώσονται
- 14 Daarom, hoort des HEEREN woord, gij bespotters, gij heersers over dit volk, dat te Jeruzalem is!
Give ear then to the word of the Lord, you men of pride, the rulers of this people in Jerusalem:
διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου ἄνδρες τεθλιμμένοι καὶ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τοῦτου τοῦ ἐν ἱερουσαλημ
- 15 Omdat gijlieden zegt: Wij hebben een verbond met den dood gemaakt, en met de hel hebben wij een voorzichtig verdrag gemaakt; wanneer de overvloeïende gesel doortrekkenzal, zal hij tot ons niet komen; want wij hebben de leugen ons tot een toevlucht gesteld, en onder de valsheid hebben wij ons verborgen.
Because you have said, We have made death our friend, and with the underworld we have made an agreement; when the overflowing waters come through they will not come near us; for we are looking to false words for help, taking cover in what is untrue:
ὅτι εἶπατε ἐποιήσαμεν διαθήκην μετὰ τοῦ ᾄδου καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συνθήκας καταγίς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς ἐθήκαμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα
- 16 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik leg een grondsteen in Sion, een beproefden steen, een kostelijken hoeksteen, die wel vast gegroundvest is; wie gelooft, die zal niethaasten.
For this cause says the Lord God, See, I am placing in Zion as a base, a stone, a tested stone, an angle-stone which is certain and of great value: and he who has faith will not give way.
διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια σίων λίθον πολυτελεῖ ἑκλεκτὸν ἀκρογωνιαίον ἐντιμον εἰς τὰ θεμέλια αὐτῆς καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχνυθῆ
- 17 En Ik zal het gericht stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid naar het paslood; en de hagel zal de toevlucht der leugen wegvagen, en de wateren zullen de schuilplaatsverloopen.
And I will make right decision the measuring-line, and righteousness the weight: and the ice-storm will take away the safe place of false words, and the secret place will be covered by the flowing waters.
καὶ θήσω κρίσιν εἰς ἐλπίδα ἣ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς καὶ οἱ πεποιθότες μάτην ψεύδει ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταγίς
- 18 En ulieder verbond met den dood zal te niet worden, en uw voorzichtig verdrag met de hel zal niet bestaan; wanneer de overvloeïende gesel doortrekken zal, dan zult gijliedenvan denzelven vertreden worden.
And the help you were looking for from death will come to nothing, and your agreement with the underworld will be broken; when the overflowing waters come through, then you will be overcome by them.
μὴ καὶ ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου καὶ ἣ ἐλπίς ὑμῶν ἢ πρὸς τὸν ᾄδην οὐ μὴ ἐμμεῖνη καταγίς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ ἔσεσθε αὐτῇ εἰς καταπάτημα
- 19 Van den tijd af, als hij doortrekt, zal hij ulieden wegnemen, want allen morgen zal hij doortrekken, bij dag en bij nacht; en het zal geschieden, dat het gerucht te verstaan, enkelberoering wezen zal.
Whenever they come through they will overtake you; for they will come through morning after morning, by day and by night: and the news will be nothing but fear.
ὅταν παρέλθῃ λήμψεται ὑμᾶς πρὸι πρὸι παρελεύσεται ἡμέρας καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἑλπίς πονηρὰ μάθετε ἀκούειν
- 20 Want het bed zal korter zijn, dan dat men zich daarop uitstrekken kunne; en het deksel zal te smal wezen, als men zich daaronder voegt.
For the bed is not long enough for a man to be stretched out on: and the cover is not wide enough for him to be covered with.
στενοχωροῦμενοι οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι αὐτοὶ δὲ ἀσθενοῦμεν τοῦ ἡμᾶς συναχθῆναι
- 21 Want de HEERE zal Zich opmaken, gelijk op den berg Perazim, Hij zal beroerd zijn, gelijk in het dal van Gibeon, om Zijn werk te doen, Zijn werk zal vreemd zijn; en om Zijn daadte doen, Zijn daad zal vreemd zijn!
For the Lord will come up as on Mount Perazim, he will be moved to wrath as in the valley of Gibeon; so that he may do his work--strange is his work; and give effect to his act--unnatural is his act.
ὥσπερ ὄρος ἀσεβῶν ἀναστήσεται καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι γαβων μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ πικρίας ἔργον ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως χρήσεται καὶ ἡ πικρία αὐτοῦ ἀλλοτρία
- 22 Nu dan, drijft den spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden; want ik heb van den Heere HEERE der heirscharen gehoord een verdelging, ja, een, die vast besloten is over het ganze land.
And now, take care that you do not make sport of him, or your bands will be made strong; for I have had word from the Lord, the Lord of armies, of an end, of a complete end, which is to come on all the land.
καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθεῖτε μηδὲ ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοὶ διότι συντετελεσμένα καὶ συντετημένα πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαωθ ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν

- 23 **Neemt ter ore en hoort mijn stem, merkt op en hoort mijn rede!**
Let your ears be open to my voice; give attention to what I say.
 ἐνωτίζεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου προσέχετε καὶ ἀκούετε τοὺς λόγους μου
- 24 **Ploegt de ploeger den gehelen dag om te zaaien? Opent en egt hij zijn land den gehelen dag?**
Is the ploughman for ever ploughing? does he not get the earth ready and broken up for the seed?
 μὴ ὄλην τὴν ἡμέραν μέλλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν ἢ σπόρον προετοιμάσει πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν
- 25 **Is het niet also? Wanneer hij het bovenste van hetzelfde effen gemaakt heeft, dan strooit hij wikken, en spreidt komijn, of hij werpt er van de beste tarwe in, of uitgelezen gerst, of spelt, elk aan zijn plaats.**
When the face of the earth has been levelled, does he not put in the different sorts of seed, and the grain in lines, and the barley in its place, and the spelt at the edge?
 οὐχ ὅταν ὁμαλίση αὐτῆς τὸ πρόσωπον τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον καὶ κύμινον καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν καὶ κριθὴν καὶ ζέαν ἐν τοῖς ὀρίοις σου
- 26 **En zijn God onderricht hem van de wijze, Hij leert hem.**
For his God is his teacher, giving him the knowledge of these things.
 καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου καὶ εὐφρανθήσῃ
- 27 **Want men dorst de wikken niet met den dorswagen, en men laat het wagenrad niet rondom over het komijn gaan; maar de wikken slaat men uit met een staf, en het komijn meteen stok;**
For the fitches are not crushed with a sharp instrument, and a cart-wheel is not rolled over the cummin; but the grain of the fitches is hammered out with a stick, and of the cummin with a rod.
 οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον οὐδὲ τροχὸς ἀμάξης περιιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον ἀλλὰ ῥάβδῳ ἐκτινάσσεται τὸ μελάνθιον τὸ δὲ κύμινον
- 28 **Het brood koren moet verbrijzeld worden, maar hij dorst het niet geduriglijk dorsende; noch hij breekt het met het wiel zijn wagens, noch hij verbrijzeld het met zijn paarden.**
Is the grain for bread crushed? He does not go on crushing it for ever, but he lets his cart-wheels and his horses go over it without crushing it.
 μετὰ ἄρτου βρωθήσεται οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ἐγὼ ὑμῖν ὀργισθήσομαι οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καταπατήσῃ ὑμᾶς
- 29 **Zulks komt ook voort van den HEERE der heirscharen; Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad.**
This comes from the Lord of armies, purposing wonders, and wise in all his acts.
 καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαωθ ἐξῆλθεν τὰ τέρατα βουλεύσασθε ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν
- 1 **Wee Ariel, Ariel! de stad, waarin David gelegerd heeft; doet jaar tot jaar; laat ze feestofferen slachten.**
Ho! Ariel, Ariel, the town against which David made war; put year to year, let the feasts come round:
 οὐαὶ πόλις αριηλ ἦν δαυιδ ἐπολέμησεν συναγάγετε γενήματα ἐνιαυτὸν ἐπ' ἐνιαυτὸν φάγεσθε γὰρ σὺν μοαβ
- 2 **Evenwel zal Ik Ariel beangstigen, en er zal treuring en droefheid wezen, en die stad zal Mij gelijk Ariel zijn.**
And I will send trouble on Ariel, and there will be weeping and cries of grief; and she will be to me as Ariel.
 ἐκθλίψω γὰρ αριηλ καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ πλοῦτος ἐμοί
- 3 **Want Ik zal een leger in het rond om u slaan, en Ik zal u belegeren met bolwerken, en Ik zal vestingen tegen u opwerpen.**
And I will make war on you like David, and you will be shut in by earthworks, and I will make towers round you.
 καὶ κυκλώσω ὡς δαυιδ ἐπὶ σὲ καὶ βαλῶ περὶ σὲ χάρακα καὶ θήσω περὶ σὲ πύργους
- 4 **Dan zult gij vernederd worden, gij zult uit de aarde spreken, en uw spraak zal uit het stof zachtjes voortkomen; en uw stem zal zijn uit de aarde als van een tovenaar, en uw spraakzal uit het stof piepen.**
And you will be made low, and your voice will come out of the earth, and your words will be low out of the dust; and your voice will come out of the earth like that of a spirit, making bird-like noises out of the dust.
 καὶ ταπεινωθήσονται οἱ λόγοι σου εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται καὶ ἔσται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ τῆς γῆς ἡ φωνὴ σου καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνὴ σου ἀσθενήσῃ
- 5 **En de menigte uwer vreemde soldaten zal zijn gelijk dun stof, en de menigte der tirannen als voorbijvliegend kaf; en het zal in een ogenblik haastelijk geschieden.**
And the army of your attackers will be like small dust, and all the cruel ones like dry stems gone before the wind; suddenly it will come about.
 καὶ ἔσται ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν καὶ ὡς χυτὸς φερόμενος καὶ ἔσται ὡς στιγμὴ παραχρήμα
- 6 **Gij zult van den HEERE der heirscharen bezocht worden met donder, en met aardbeving, en groot geluid, met wervelwind, en onweder, en de vlam eens verterenden vuurs.**
The Lord of armies will come in with thunder and earth-shaking and great noise, with rushing wind and storm, and the flame of burning fire.
 παρὰ κυρίου σαβαωθ ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσται μετὰ βροντῆς καὶ σεισμοῦ καὶ φωνῆς μεγάλης καταγιγῆς φερομένη καὶ φλόξ πυρὸς κατεσθίουσα

- 7 En gelijk de droom van een nachtgezicht is, alzo zal de veelheid aller heidenen zijn, die tegen Ariel strijden zullen; zelfs allen, die tegen haar en haar vestingen strijden, en haar beangstigen zullen.
And all the nations making war on Ariel, and all those who are fighting against her and shutting her in with their towers, will be like a dream, like a vision of the night.
 και ἔσται ὡς ὁ ἐνυπνιαζόμενος ἐν ὕπνῳ ὁ πλοῦτος τῶν ἐθνῶν πάντων ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ αἰνῆλ και πάντες οἱ στρατευσάμενοι ἐπὶ ἱερουσαλημ και πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτὴν και θλιβόντες αὐτήν
- 8 Het zal alzo zijn, gelijk wanneer een hongerige droomt, en ziet, hij eet; maar als hij ontwaakt, zo is zijn ziel ledig; of, gelijk als wanneer een dorstige droomt, en ziet, hij drinkt; maar als hij ontwaakt, ziet, zo is hij nog mat, en zijn ziel is begerig; alzo zal de menigte aller heidenen zijn, die tegen den berg Sion krijgen.
And it will be like a man desiring food, and dreaming that he is feasting; but when he is awake there is nothing in his mouth: or like a man in need of water, dreaming that he is drinking; but when he is awake he is feeble and his soul is full of desire: so will all the nations be which make war on Mount Zion.
 και ἔσονται ὡς οἱ ἐν ὕπνῳ πίνοντες και ἔσθοντες και ἐξαναστάντων μάταιον αὐτῶν τὸ ἐνὸπνιον και ὃν τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν ὡς πίνων και ἐξαναστάς ἔτι διψᾷ ἢ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος πάντων τῶν ἐθνῶν ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ τὸ ὄρος σιων
- 9 Zij vertoeven, daarom verwondert u; zij zijn vrolijk, derhalve roept gijlieden; zij zijn dronken, maar niet van wijn; zij waggelen, maar niet van sterken drank.
Be surprised and full of wonder; let your eyes be covered and be blind: be overcome, but not with wine; go with uncertain steps, but not because of strong drink.
 ἐκλύθητε και ἔκστητε και κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σικερα οὐδὲ ἀπὸ οἴνου
- 10 Want de HEERE heeft over ulieden uitgegoten een geest des diepen slaaps, en Hij heeft uw ogen toegesloten; de profeten, en uw hoofden, en de zieners heeft Hij verblind.
For the Lord has sent on you a spirit of deep sleep; and by him your eyes, the prophets, are shut, and your heads, the seers, are covered.
 ὅτι πεπότικεν ὑμᾶς κύριος πνεύματι κατανύξεως και καμύσει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν και τῶν προφητῶν αὐτῶν και τῶν ἀρχόντων αὐτῶν οἱ ὀρώντες τὰ κρυπτά
- 11 Daarom is ulieden alle gezicht geworden als de woorden van een verzegeld boek, hetwelk men geeft aan een, die lezen kan, zeggende: Lees toch dit; en hij zegt: Ik kan niet, want het is verzegeld.
And the vision of all this has become to you like the words of a book which is shut, which men give to one who has knowledge of writing, saying, Make clear to us what is in the book: and he says, I am not able to, for the book is shut:
 και ἔσονται ὑμῖν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγισμένου τούτου ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα λέγοντες ἀνάγνωθι ταῦτα και ἐρεῖ οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι ἐσφράγισται γάρ
- 12 Of men geeft het boek aan een, die niet lezen kan, zeggende: Lees toch dit; en hij zegt: Ik kan niet lezen.
And they give it to one without learning, saying, Make clear to us what is in the book: and he says, I have no knowledge of writing.
 και δοθήσεται τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπισταμένου γράμματα και ἐρεῖ αὐτῷ ἀνάγνωθι τοῦτο και ἐρεῖ οὐκ ἐπίσταμαι γράμματα
- 13 Want de Heere heeft gezegd: Daarom dat dit volk tot Mij nadert met zijn mond, en zij Mij met hun lippen eren, doch hun hart verre van Mij doen; en hun vreze, waarmede zij Mijvrezten, mensengeboden zijn, die hun geleerd zijn;
And the Lord said, because this people come near to me with their mouths, and give honour to me with their lips, but their heart is far from me, and their fear of me is false, a rule given them by the teaching of men;
 και εἶπεν κύριος ἐγγίξει μοι ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χεῖλεσιν αὐτῶν τιμῶσίν με ἢ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ μάτην δὲ σέβονται με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων και διδασκαλίας
- 14 Daarom, ziet, Ik zal voorts wonderlijk handelen met dit volk, wonderlijk en wonderbaarlijk; want de wijsheid zijner wijzen zal vergaan, en het verstand zijner verstandigen zal zich verbergen.
For this cause I will again do a strange thing among this people, a thing to be wondered at: and the wisdom of their wise men will come to nothing, and the sense of their guides will no longer be seen.
 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν λαὸν τοῦτον και μεταθήσω αὐτοὺς και ἀπολώ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν και τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν κρύψω
- 15 Wee dengenen, die zich diep versteken willen voor den HEERE, hun raad verbergende; en welker werken in duisterheid geschieden, en zij zeggen: Wie ziet ons, en wie kentons?
Cursed are those who go deep to keep their designs secret from the Lord, and whose works are in the dark, and who say, Who sees us? and who has knowledge of our acts?
 οὐαὶ οἱ βαθέως βουλήν ποιῶντες και οὐ διὰ κυρίου οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ βουλήν ποιῶντες και ἔσται ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν και ἐροῦσιν τίς ἡμᾶς ἐώρακεν και τίς ἡμᾶς γινώσκει ἢ ἢ ἡμεῖς ποιῶμεν
- 16 Ulieder omkeren is, alsof de pottenbakker geacht werd als leem, dat het maaxsel zeide van zijn maker: Hij heeft mij niet gemaakt; en het geformeerde vat van zijn pottenbakkerzeide: Hij verstaat het niet.
You are turning things upside down! Is the wet earth the same to you as the one who is forming it? will the thing made say of him who made it, He made me not: or the thing formed say of him who gave it form, He has no knowledge?
 οὐχ ὡς ὁ πηλὸς τοῦ κεραμέως λογισθήσεθε μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι οὐ σύ με ἐπλασας ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι οὐ συνετῶς με ἐποίησας
- 17 Is het niet nog om een klein weinig, dat de Libanon in een vruchtbaar veld zal veranderd worden, en het vruchtbare veld voor een woud geacht zal worden?
In a very short time Lebanon will become a fertile field, and the fertile field will seem like a wood.
 οὐκέτι μικρὸν και μετατεθήσεται ὁ λίβανος ὡς τὸ ὄρος τὸ χερμελ και τὸ ὄρος τὸ χερμελ εἰς ὄρυμὸν λογισθήσεται

- 18 En te dien dage zullen de doven horen de woorden des Boeks; en de ogen der blinden, zijnde uit de donkerheid en uit de duisternis, zullen zien.
And in that day those whose ears are stopped will be hearing the words of the book; and the eyes of the blind will see through the mist and the dark.
καὶ ἀκούσονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λόγους βιβλίου καὶ οἱ ἐν τῷ σκότει καὶ οἱ ἐν τῇ ὀμίχλῃ ὀφθαλμοὶ τυφλῶν βλέψονται
- 19 En de zachtmoedigen zullen vreugde op vreugde hebben in den HEERE; en de behoeftigen onder de mensen zullen zich in de Heilige Israels verheugen.
And the poor will have their joy in the Lord increased, and those in need will be glad in the Holy One of Israel.
καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύριον ἐν εὐφροσύνῃ καὶ οἱ ἀνηλιτισμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης
- 20 Wanneer de tiran een einde zal hebben, en dat het met den bespotter uit zal zijn, en dat allen, die tot ongerechtigheid waken, uitgeroeid zullen zijn;
For the cruel one has come to nothing; and those who make sport of the Lord are gone; and those who are watching to do evil are cut off:
ἐξέλιπεν ἄνομος καὶ ἀπόλετο ὑπερήφανος καὶ ἐξωλεθρεύθησαν οἱ ἀνομοῦντες ἐπὶ κακίᾳ
- 21 Die een mens schuldig maken om een woord, en leggen dien strikken, die hen bestraft in de poort; en die den rechtvaardige verdrijven in het woeste.
Who give help to a man in a wrong cause, and who put a net for the feet of him who gives decisions in the public place, taking away a man's right without cause.
καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπου ἐν λόγῳ πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πόλεις πρόσκομμα θήσουσιν καὶ ἐπλαγίασαν ἐν ἀδίκους δίκαιον
- 22 Daarom zegt de HEERE, Die Abraham verlost heeft, tot het huis van Jakob alzo: Jakob zal nu niet meer beschaamd worden, en nu zal zijn aangezicht niet meer bleek worden;
For this reason the Lord, the saviour of Abraham, says about the family of Jacob, Jacob will not now be put to shame, or his face be clouded with fear.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον ἰακωβ ὃν ἀφόρισεν ἐξ αβρααμ οὐ νῦν αἰσχυνθήσεται ἰακωβ οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ ἰσραηλ
- 23 Want als hij zijn kinderen, het werk Mijner handen, zien zal in het midden van hen, zullen zij Mijn Naam heiligen; en zij zullen den Heilige Jakobs heiligen, en den God van Israelvrezten.
But when they, the children of Jacob, see the work of my hands among them, they will give honour to my name; yes, they will give honour to the Holy One of Jacob, and go in fear of the God of Israel.
ἀλλ' ὅταν ἴδωσιν τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου δι' ἐμὲ ἁγιάσουσιν τὸ ὄνομά μου καὶ ἁγιάσουσιν τὸν ἅγιον ἰακωβ καὶ τὸν θεὸν τοῦ ἰσραηλ φοβηθήσονται
- 24 En die dwalende van geest zijn, zullen tot verstand komen, en de murmureerders zullen de lering aannemen.
Those whose hearts were turned away from him will get knowledge, and those who made an outcry against him will give attention to his teaching.
καὶ γνώσονται οἱ τῷ πνεύματι πλανώμενοι σύνεσιν οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν καὶ αἱ γλώσσαι αἱ ψελλίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην
- 1 Wee den kinderen, die afvallen, spreekt de HEERE, om een raadslog te maken, maar niet uit Mij, en om zich met een bedekking te bedekken, maar niet uit Mijn Geest, omzonde tot zonde te doen;
Ho! uncontrolled children, says the Lord, who give effect to a purpose which is not mine, and who make an agreement, but not by my spirit, increasing their sin:
οὐαὶ τέκνα ἀποστάται τάδε λέγει κύριος ἐποιήσατε βουλήν οὐ δι' ἐμοῦ καὶ συνθήκας οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου προσθεῖναι ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας
- 2 Die gaan, om af te trekken in Egypte, en vragen Mijn mond niet; om zich te sterken met de macht van Farao, en om hun toevlucht te nemen onder de schaduw van Egypte.
Who make a move to go down into Egypt, without authority from me; who are looking to the strength of Pharaoh for help, and whose hope is in the shade of Egypt.
οἱ πορευόμενοι καταβῆναι εἰς αἴγυπτον ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπήρωτησαν τοῦ βοηθηθῆναι ὑπὸ φαραω καὶ σκεπασθῆναι ὑπὸ αἰγυπτίων
- 3 Want de sterkte van Farao zal ulieden tot schaamte zijn, en die toevlucht onder de schaduw van Egypte tot schande.
And the strength of Pharaoh will be your shame, and your hope in the shade of Egypt will come to nothing.
ἔσται γὰρ ὑμῖν ἡ σκέπη φαραω εἰς αἰσχύνην καὶ τοῖς πεπειθόσιν ἐπ' αἴγυπτον ὄνειδος
- 4 Wanneer zijn vorsten zullen geweest zijn tot Zoan, en zijn gezanten zullen gekomen zijn tot nabij Chanes;
For his chiefs are at Zoan, and his representatives have come to Hanes.
ὅτι εἰσὶν ἐν τάνει ἀρχηγοὶ ἄγγελοι πονηροὶ μάτην κοπίδουσιν
- 5 Hij zal hen allen beschaamd maken door een volk, dat hun geen nut kan doen, noch tot hulp, noch tot voordeel, maar tot schande en ook tot smaadheid zijn zal.
For they have all come with offerings to a people of no use to them, in whom is no help or profit, but only shame and a bad name.
πρὸς λαόν ὃς οὐκ ὠφελήσει αὐτοὺς οὔτε εἰς βοήθειαν οὔτε εἰς ὠφέλειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος
- 6 De last der beesten, van het zuiden, naar het land des angstes, en der benauwdheid, van waar de sterke leeuw en de oude leeuw is, de basilisk en de vurige vliegende draak; hun goederen zullen zij voeren op den rug der veulens, en hun schatten op de bulten der kemelen, tot het volk, dat hun geen nut doen zal.
The word about the Beasts of the South. Through the land of trouble and grief, the land of the she-lion and the voice of the lion, of the snake and the burning winged snake, they take their wealth on the backs of young asses, and their stores on camels, to a people in whom is no profit.
ἡ ὄρασις τῶν τετραπόδων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ θλίψει καὶ τῇ στενοχωρίᾳ λέων καὶ σκύμνος λέοντος ἐκείθεν καὶ ἀσπίδες καὶ ἔκγονα ἀσπίδων πετομένων οἱ ἔφερον ἐπ' ὄνων καὶ καμήλων τὸν πλοῦτον αὐτῶν πρὸς ἔθνος ὃ οὐκ ὠφελήσει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν ἀλλὰ εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος

- 7 Want Egypte zal ijdelijk en te vergeefs helpen; daarom heb Ik hierover geroepen; Stilzitten zal hun sterkte zijn.
For there is no use or purpose in the help of Egypt: so I have said about her, She is Rahab, who has come to an end.
αιγύπτιοι μάταια και κενὰ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς ἀπάγγελον αὐτοῖς ὅτι ματαία ἡ παράκλησις ὑμῶν αὐτῆ
- 8 Nu dan, ga henen, schrijf voor hen op een tafel, en teken het in een boek, opdat het blijve tot den laatsten dag, voor altoos, tot in eeuwigheid.
Now go, put it in writing before them on a board, and make a record of it in a book, so that it may be for the future, a witness for all time to come.
νῦν οὖν καθίσεις γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα και εἰς βιβλίον ὅτι ἔσται εἰς ἡμέρας καιρῶν ταῦτα και ἕως εἰς τὸν αἰῶνα
- 9 Want het is een wederspanning volk; het zijn leugenachtige kinderen; kinderen, die des HEEREN wet niet horen willen.
For they are an uncontrolled people, false-hearted, who will not give ear to the teaching of the Lord:
ὅτι λαὸς ἀπειθής ἐστὶν υἱοὶ ψευδεῖς οἱ οὐκ ἠβούλοντο ἀκούειν τὸν νόμον τοῦ θεοῦ
- 10 Die daar zeggen tot de zieners: Ziet niet; en tot de schouwers: Schouwt ons niet, wat recht is; spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegerijen.
Who say to the seers, See not; and to the prophets, Do not give us word of what is true, but say false things to give us pleasure:
οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις μὴ ἀναγγέλλετε ἡμῖν και τοῖς τὰ ὀράματα ὀρθῶν μὴ λαλεῖτε ἡμῖν ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε και ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν
- 11 Wijk af van den weg, maakt u van de baan; laat den Heilige Israels van ons ophouden!
Get out of the good way, turning from the right road; do not keep the Holy One of Israel before our minds.
και ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον και ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν ἅγιον τοῦ ἰσραηλ
- 12 Daarom, zo zegt de Heilige Israels: Omdat gijlieden dit woord verwerpt, en vertrouwt op onderdrukking en verkeerdheid, en steunt daarop:
For this cause the Holy One of Israel says, Because you will not give ear to this word, and are looking for help in ways of deceit and evil, and are putting your hope in them:
διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ὁ ἅγιος τοῦ ἰσραηλ ὅτι ἠπειθήσατε τοῖς λόγοις τούτοις και ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει και ὅτι ἐγόγγυσας και πεποιθὼς ἐγένου ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ
- 13 Daarom zal ulieden deze misdaad zijn gelijk een vallende scheur, uitwaarts gebogen in een hogen muur, welks breuk haastelijk in een ogenblik komen zal.
This sin will be to you like a crack in a high wall, causing its fall suddenly and in a minute.
διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἡ ἀμαρτία αὐτῆ ὡς τεῖχος πίπτον παραχρῆμα πόλεως ὀχυρᾶς ἐαλωκυίας ἧς παραχρῆμα πάρεστιν τὸ πτόμα
- 14 Ja, Hij zal ze verbreken, gelijk een pottenbakkerskruij verbroken wordt; in het brijzelen zal Hij niet verschonen; alzo dat van haar verbrijzeling niet een scherf zal gevonden worden, om vuur uit den haard te nemen, of om water te scheppen uit een gracht.
And he will let it be broken as a potter's vessel is broken: it will be smashed to bits without mercy; so that there will not be a bit in which one may take fire from the fireplace, or water from the spring.
και τὸ πτόμα αὐτῆς ἔσται ὡς σύντριμμα ἀγγείου ὀστρακίνου ἐκ κεραμίου λεπτὰ ὥστε μὴ εὐρεῖν ἐν αὐτοῖς ὄστρακον ἐν ᾧ πῦρ ἀρεῖς και ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρὸν
- 15 Want alzo zegt de Heere HEERE, de Heilige Israels: Door wederkering en rust zoudt gijlieden behouden worden, in stilheid en in vertrouwen zou uw sterkte zijn; doch gij hebt nietgewild.
For the Lord, the Holy One of Israel, said, In quiet and rest is your salvation: peace and hope are your strength: but you would not have it so.
οὕτω λέγει κύριος ὁ ἅγιος τοῦ ἰσραηλ ὅταν ἀποστραφεῖς στενάξῃς τότε σωθήσῃ και γνώσῃ ποῦ ἦσθα ὅτε ἐπεποιθεῖς ἐπὶ τοῖς ματαίοις ματαία ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη και οὐκ ἠβούλεσθε ἀκούειν
- 16 En gij zegt: Neen, maar op paarden zullen wij vlieden; daarom zult gij vlieden! En: Op snelle paarden zullen wij rijden; daarom zullen uw vervolgers ook snel zijn!
Saying, No, for we will go in flight on horses; so you will certainly go in flight: and, We will go on the backs of quick-running beasts; so those who go after you will be quick-footed.
ἀλλ' εἶπατε ἐφ' ἵππων φευξόμεθα διὰ τοῦτο φεύξεσθε και εἶπατε ἐπὶ κούφοις ἀναβάται ἐσόμεθα διὰ τοῦτο κούφοι ἐσονται οἱ διώκοντες ὑμᾶς
- 17 Een duizend van het schelden van een enige, van het schelden van vijf zult gij allen vlieden; totdat gij overgelaten wordt, gelijk een mast op den top van een berg, en als een banier op een heuvel.
A thousand will go in fear before one; even before five you will go in flight: till you are like a pillar by itself on the top of a mountain, and like a flag on a hill.
διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται χίλιοι και διὰ φωνὴν πέντε φεύξονται πολλοὶ ἕως ἂν καταλειφθῆτε ὡς ἰστὸς ἐπ' ὄρους και ὡς σημαίαν φέρων ἐπὶ βουνοῦ
- 18 En daarom zal de HEERE wachten, opdat Hij u genadig zij, en daarom zal Hij verhoogd worden, opdat Hij Zich over ulieden ontferme, want de HEERE is een God des gerichts; welgelukzalig zijn die allen, die Hem verwachten.
For this cause the Lord will be waiting, so that he may be kind to you; and he will be lifted up, so that he may have mercy on you; for the Lord is a God of righteousness: there is a blessing on all whose hope is in him.
και πάλιν μενεῖ ὁ θεὸς τοῦ οἰκτιρῆσαι ὑμᾶς και διὰ τοῦτο ὑπωθήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς διότι κριτῆς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστὶν και ποῦ καταλείπετε τὴν δόξαν ὑμῶν μακάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐν αὐτῷ
- 19 Want het volk zal in Sion wonen, te Jeruzalem; gij zult ganselijk niet wenen; gewisselijk zal Hij u genadig zijn op de stem uws geroeps; zo haast Hij die horen zal, zal Hij uantwoorden.
O people, living in Zion, at Jerusalem, your weeping will be ended; he will certainly have mercy on you at the sound of your cry; when it comes to his ear, he will give you an answer.
διότι λαὸς ἅγιος ἐν σιων οἰκήσει και ἱερουσαλημ κλαυθμῷ ἐκλαυσεν ἐλεήσόν με ἐλεήσει σε τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου ἠνίκα εἶδεν ἐπήκουσέν σου

- 20 De Heere zal ulieden wel brood der benauwdheid, en wateren der verdrukking geven; maar uw leraars zullen niet meer als met vleugelen wegvliegen, maar uw ogen zullen uwleraars zien;
 And though the Lord will give you the bread of trouble and the water of grief, you will no longer put your teacher on one side, but you will see your teacher:
 και δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον θλίψεως και ὕδωρ στενόν και οὐκέτι μὴ ἐγγίσωσιν σοι οἱ πλανῶντές σε ὅτι οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται τοὺς πλανῶντάς σε
- 21 En uw oren zullen horen het woord desgenen, die achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelven; als gij zoudt afwijken ter rechterhand of ter linkerhand.
 And at your back, when you are turning to the right hand or to the left, a voice will be sounding in your ears, saying, This is the way in which you are to go.
 και τὰ ὠτά σου ἀκούσονται τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων οἱ λέγοντες αὕτη ἡ ὁδός πορευθῶμεν ἐν αὐτῇ εἴτε δεξιὰ εἴτε ἀριστερά
- 22 En gijlieden zult voor onrein houden het deksel uwer zilveren gesneden beelden, en het overtreksel uwer gouden gegoten beelden; gij zult ze wegwerpen gelijk een maanstondigkleed, en tot elk van die zeggen: Henen uit!
 And you will make unclean what is covering your pictured images of silver, and the plating of your images of gold: you will send them away as an unclean thing, saying, Be gone!
 και ἐξαρεῖς τὰ εἰδῶλα τὰ περιηργυρωμένα και τὰ περιεχρυσωμένα λεπτά ποιήσεις και λικημίσεις ὡς ὕδωρ ἀποκαθημένης και ὡς κόπρον ὡσεις αὐτά
- 23 Dan zal Hij uw zaad, waarmede gij het land bezaaid hebt, regen geven, en brood van des lands inkomen, en hetzelve zal vet en smoutig zijn; uw vee zal te dien dage in een wijdelandouwe weiden.
 And he will give rain for your seed, so that you may put it in the earth; and you will have bread from the produce of the earth, good and more than enough for your needs: in that day the cattle will get their food in wide grass-lands.
 τότε ἔσται ὁ ἕτερος τῷ σπέρματι τῆς γῆς σου και ὁ ἄρτος τοῦ γενήματος τῆς γῆς σου ἔσται πλησμονή και λιπαρός και βοσκηθήσεται σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τόπον πίονα και εὐρύχωρον
- 24 En de ossen, en ezelveulens, die het land bouwen, zullen zuiver voeder eten, hetwelk verschud is met de werpschoffel en met de wan.
 And the oxen and the young asses which are used for ploughing, will have salted grain which has been made free from the waste with fork and basket.
 οἱ ταῦροι ὑμῶν και οἱ βόες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν φάγονται ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριθῇ λελικμημένα
- 25 En er zullen op allen hogen berg, en op allen verhevenen heuvel beekjes en watervlieten zijn, in den dag der grote slachting, wanneer de torens vallen zullen.
 And there will be rivers and streams of water on every tall mountain and on every high hill, in the day when great numbers are put to the sword, when the towers come down.
 και ἔσται ἐπὶ παντός ὄρους ὑψηλοῦ και ἐπὶ παντός βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅταν ἀπόλωνται πολλοὶ και ὅταν πέσωσιν πύργοι
- 26 En het licht der maan zal zijn als het licht der zon, en het licht der zon zal zevenvoudig zijn als het licht van zeven dagen; ten dage als de HEERE de breuk Zijns volks zal verbinden, en de wonde, waarmede het geslagen is, genezen.
 And the light of the moon will be as the light of the sun, and the light of the sun will be seven times greater, as the light of seven days, in the day when the Lord puts oil on the wounds of his people, and makes them well from the blows they have undergone.
 και ἔσται τὸ φῶς τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου και τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔσται ἑπταπλάσιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἰάσεται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ και τὴν ὀδύνην τῆς πληγῆς σου ἰάσεται
- 27 Ziet, de Naam des HEEREN komt van verre, Zijn toorn brandt, en de last is zwaar; Zijn lippen zijn vol gramschap, en Zijn tong, als een verterend vuur;
 See, the name of the Lord is coming from far, burning with his wrath, with thick smoke going up: his lips are full of passion, and his tongue is like a burning fire:
 ἰδοὺ τὸ ὄνομα κυρίου διὰ χρόνου ἔρχεται πολλοῦ καιόμενος ὁ θυμὸς μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ τὸ λόγιον ὀργῆς πλήρες και ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ ἔδεται
- 28 En Zijn adem is als een overlopende beek, die tot aan den hals toe raakt; om de heidenen te schudden met een schudding der ijdelheid, en als een misleidende toom in dekinnebakkens der volken.
 And his breath is as an overflowing stream, coming up even to the neck, shaking the nations for their destruction, like the shaking of grain in a basket: and he will put a cord in the mouths of the people, turning them out of their way.
 και τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον ἤξει ἕως τοῦ τραχήλου και διαιρεθήσεται τοῦ ἔθνη ταράξει ἐπὶ πλανήσει ματαία και διώξεται αὐτοὺς πλάνησις και λήμψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν
- 29 Er zal een lofzang bij ulieden zijn, gelijk in den nacht, wanneer het feest geheiligd wordt; en blijdschap des harten, gelijk van een, die met pijpen wandelt, om te komen tot den berg des HEEREN, tot den Rotssteen van Israel.
 You will have a song, as in the night when a holy feast is kept; and you will be glad in heart, as when they go with music of the pipe to the mountain of the Lord, the Rock of Israel.
 μὴ διὰ παντός δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνεσθαι και εἰσπορεύεσθαι εἰς τὰ ἁγία μου διὰ παντός ὡσεὶ ἐορτάζοντας και ὡσεὶ εὐφραينوμένους εἰσελθεῖν μετὰ αὐλοῦ εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου πρὸς τὸν θεὸν τοῦ ἰσραηλ
- 30 En de HEERE zal Zijn heerlijke stem doen horen, en de nederlating Zijns arms doen zien, met grimmigheid van toorn, en een vlam van verterend vuur, stralen, en een vloed, enhagelstenen.
 And the Lord will send out the sound of his great voice, and they will see his arm stretched out, with the heat of his wrath, and the flame of a burning fire; with a cloud-burst, and storm, and a rain of ice.
 και ἀκουστήν ποιήσει ὁ θεὸς τὴν δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ και τὸν θυμὸν τοῦ βραχίονος αὐτοῦ δεῖξει μετὰ θυμοῦ και ὀργῆς και φλογὸς κατεσθιούσης κεραυνώσει βιαίως και ὡς ὕδωρ και χάλαζα συγκταφερομένη βίᾳ

- 31 Want door de stem des HEEREN zal Assur te morzel geslagen worden, die met de roede sloeg.
For through the voice of the Lord the Assyrian will be broken, and the Lord's rod will be lifted up against him.
διὰ γὰρ φωνὴν κυρίου ἠττηθήσονται Ἀσσύριοι τῇ πληγῇ ἣ ἂν πατάξῃ αὐτούς
- 32 En alwaar die gegroundveste staf doorgegaan zal zijn (op welken de HEERE dien zal hebben doen rusten), daar zal men met trommelen en harpen zijn; want met bewegendebestrijdingen zal Hij tegen hen strijden.
And every blow of the rod of his punishment, which the Lord will send on him, will be with the sound of music: and with the waving of his sword the Lord will make war against him.
καὶ ἔσται αὐτῷ κυκλόθεν ὄθεν ἢ αὐτῷ ἡ ἐλπίς τῆς βοήθειας ἐφ' ἣ αὐτὸς ἐπεποιθεὶ αὐτοὶ μετὰ αὐλῶν καὶ κιθάρης πολέμησους αὐτὸν ἐκ μεταβολῆς
- 33 Want Tofeth is van gisteren bereid; ja, hij is ook voor den koning bereid; Hij heeft hem diep en wijd gemaakt, het vuur en hout van zijn brandstapel is veel; de adem des HEERENZal hem aansteken als een zwavelstroom. Jesaja 31
For a place of fire has long been ready; yes, it has been made ready for the king; he has made it deep and wide: it is massed with fire and much wood; the breath of the Lord, like a stream of fire, puts a light to it.
σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀπαιτηθῆσθαι μὴ καὶ σοὶ ἠτοιμάσθη βασιλεύειν φάραγγα βαθεῖαν ξύλα κείμενα πῦρ καὶ ξύλα πολλά ὁ θυμὸς κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ θεοῦ καιομένη
- 1 Wee dengenen, die in Egypte om hulp aftrekken, en steunen op paarden, en vertrouwen op wagenen, omdat er vele zijn, en op ruiters, omdat die zeer machtig zijn; en zien niet opden Heilige Israels, en zoeken den HEERE niet.
Cursed are those who go down to Egypt for help, and who put their faith in horses; looking to war-carriages for salvation, because of their numbers; and to horsemen, because they are very strong; but they are not looking to the Holy One of Israel, or turning their hearts to the Lord;
οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ βοήθειαν οἱ ἐφ' ἵπποις πεποιθότες καὶ ἐφ' ἄρμασιν ἔστιν γὰρ πολλά καὶ ἐφ' ἵπποις πλῆθος σφόδρα καὶ οὐκ ἦσαν πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὸν θεὸν οὐκ ἐξεζήτησαν
- 2 Nochtans is Hij ook wijs, en Hij doet het kwaad komen, en trekt Zijn woorden niet terug; maar Hij zal Zich opmaken tegen het huis der boosdoeners, en tegen de hulp dergenen, die ongerechtigheid werken.
Though he is wise, and able to send evil, and his purpose will not be changed; but he will go against the house of the evil-doers, and against those to whom they are looking for help.
καὶ αὐτὸς σοφὸς ἦγεν ἐπ' αὐτούς κακὰ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐ μὴ ἀθετηθῇ καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ' οἴκους ἀνθρώπων πονηρῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τὴν ματαίαν
- 3 Want de Egyptenaren zijn mensen, en geen God, en hun paarden zijn vlees, en geen geest; en de HEERE zal Zijn hand uitstrekken, dat de helper struikelen zal, en die geholpenwordt, zal nedervallen, en zij zullen al te zamen te niet komen.
For the Egyptians are men, and not God; and their horses are flesh, and not spirit: and when the Lord's hand is stretched out, the helper and he who is helped will come down together.
αἰγύπτιον ἀνθρώπων καὶ οὐ θεὸν ἵππων σάρκας καὶ οὐκ ἔστιν βοήθεια ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς καὶ κοπιήσουσιν οἱ βοηθοῦντες καὶ ἅμα πάντες ἀπολοῦνται
- 4 Want alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Gelijk als een leeuw, en een jonge leeuw over zijn roof brult, wanneer schoon een volle menigte der herderen samengeroepen wordttegen hem, verschrikt hij voor hun stem niet, en vernedert zich niet vanwege hun veelheid; alzo zal de HEERE der heirscharen nederdalen, om te strijden voor den berg Sions envoor haar heuvel.
For the Lord has said to me, As a lion, or a young lion, makes an angry noise over his food, and if a band of herdsmen come out against him, he will not be in fear of their voices, or give up his food for their noise: so the Lord of armies will come down to make war against Mount Zion and its hill.
ὅτι οὕτως εἶπέν μοι κύριος ὃν τρόπον ἐάν βοήσῃ ὁ λέων ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ τῇ θήρᾳ ἢ ἔλαβεν καὶ κεκράξῃ ἐπ' αὐτῇ ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ ἠττήθησαν καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπὶ τοῖς ὄρεσιν οὕτως καταβήσεται κύριος σαβαωθ ἐπιστρατεύσει ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σιών ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς
- 5 Gelijk vliegende vogelen, alzo zal de HEERE der heirscharen Jeruzalem beschutten, beschuttende zal Hij haar ook verlossen, doorgaande zal Hij haar ook uithelpen.
Like birds with outstretched wings, so will the Lord of armies be a cover to Jerusalem; he will be a cover and salvation for it, going over it he will keep it from danger.
ὡς ὄρνεα πετόμενα οὕτως ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ ἱερουσαλὴμ καὶ ἐξελεῖται καὶ περιποιήσεται καὶ σώσει
- 6 Bekeert u tot Hem, van Denwelken de kinderen Israels diep afgeweken zijn.
Come back to him who has been so deeply sinned against by the children of Israel.
ἐπιστρέφητε οἱ τὴν βαθεῖαν βουλὴν βουλευόμενοι καὶ ἄνομον
- 7 Want te dien dage zullen zij verwerpen, een ieder zijn zilveren afgoden en zijn gouden afgoden, welke u uw handen tot zonde gemaakt hadden;
For in that day they will all give up their images of silver and of gold, the sin which they made for themselves.
ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χειροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ ἃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες αὐτῶν
- 8 En Assur zal vallen door het zwaard, niet eens mans, en het zwaard, niet eens mensen, zal hem verteren; en hij zal voor het zwaard vlieden, en zijn jongelingen zullen versmelten.
Then the Assyrian will come down by the sword, but not of man; the sword, not of men, will be the cause of his destruction: and he will go in flight from the sword, and his young men will be put to forced work.
καὶ πεσεῖται Ἀσσοῦρ οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς οὐδὲ μάχαιρα ἀνθρώπου καταφάγεται αὐτὸν καὶ φευξεται οὐκ ἀπὸ προσώπου μαχαιρᾶς οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται εἰς ἥττημα

- 9 En hij zal van vreze doorgaan naar zijn rotssteen, en zijn vorsten zullen voor de banier verschrikken, spreekt de HEERE, die te Sion vuur, en te Jeruzalem een oven heeft.
And his rock will come to nothing because of fear, and his chiefs will go in flight from the flag, says the Lord, whose fire is in Zion, and his altar in Jerusalem.
πέτρα γὰρ περιλημφθήσονται ὡς χάρακι καὶ ἠττηθήσονται ὁ δὲ φεύγων ἀλώσεται τάδε λέγει κύριος μακάριος ὃς ἔχει ἐν σιων σπέρμα καὶ οἰκείου ἐν ιερουσαλημ
- 1 Ziet, een koning zal regeren in gerechtigheid, en de vorsten zullen heersen naar recht.
See, a king will be ruling in righteousness, and chiefs will give right decisions.
ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει καὶ ἄρχοντες μετὰ κρίσεως ἄρξουσιν
- 2 En die man zal zijn als een verberging tegen den wind, en een schuilplaats tegen den vloed, als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zwaren rotssteen in eendorstig land.
And a man will be as a safe place from the wind, and a cover from the storm; as rivers of water in a dry place, as the shade of a great rock in a waste land.
καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ κρυβήσεται ὡς ἀφ' ὕδατος φερομένου καὶ φανήσεται ἐν σιων ὡς ποταμὸς φερόμενος ἐνδοξος ἐν γῆ διώσῃ
- 3 En de ogen dergenen, die zien, zullen niet teruzzien, en de oren dergenen, die horen, zullen opmerken.
And the eyes of those who see will not be shut, and those who have hearing will give ear to the word.
καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιθότες ἐπ' ἀνθρώποις ἀλλὰ τὰ ὅσα δόσουσιν ἀκούειν
- 4 En het hart der onbedachtzamen zal de wetenschap verstaan, en de tong der stamelenden zal vaardig zijn, om bescheidenlijk te spreken.
The man of sudden impulses will become wise in heart, and he whose tongue is slow will get the power of talking clearly.
καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τοῦ ἀκούειν καὶ αἱ γλώσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην
- 5 De dwaas zal niet meer genoemd worden milddadig, en de gierige zal niet meer mild geheten worden.
The foolish man will no longer be named noble, and they will not say of the false man that he is a man of honour.
καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν τῷ μορφῷ ἄρχειν καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν οἱ ὑπηρέται σου σίγα
- 6 Want een dwaas spreekt dwaasheid, en zijn hart doet ongerechtigheid, om huichelarij te plegen, en om dwaling te spreken tegen den HEERE, om de ziel des hungerigen ledigte laten, en den dorstige drank te doen ontbreken.
For the foolish man will say foolish things, having evil thoughts in his heart, working what is unclean, and talking falsely about the Lord, to keep food from him who is in need of it, and water from him whose soul is desiring it.
ὁ γὰρ μορὸς μορὰ λαλήσει καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μάταια νοήσει τοῦ συντελεῖν ἄνομα καὶ λαλεῖν πρὸς κύριον πλάνησιν τοῦ διασπεῖραι ψυχὰς πεινώσας καὶ τὰς ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς ποιῆσαι
- 7 En eens gierigaards ganse gereedschap is kwaad; hij beraadslaagt schandelijke verdichtselen, om de ellendigen te bederven met valse redenen, en het recht, als de armespreek.
The designs of the false are evil, purposing the destruction of the poor man by false words, even when he is in the right.
ἡ γὰρ βουλή τῶν πονηρῶν ἄνομα βουλευέσεται καταφείρει ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκους καὶ διασκεδάσαι λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει
- 8 Maar een milddadige beraadslaagt milddadigheden, en staat op milddadigheden.
But the noble-hearted man has noble purposes, and by these he will be guided.
οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ ἐβουλευσαντο καὶ αὐτῆ ἡ βουλή μενεῖ
- 9 Staat op, gij geruste vrouwen, hoort mijn stem; gij dochters, die zo zeker zijt, neemt mijn redenen ter ore.
Give ear to my voice, you women who are living in comfort; give attention to my words, you daughters who have no fear of danger.
γυναῖκες πλούσαι ἀνάστητε καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου θυγατέρες ἐν ἐλπίδι ἀκούσατε τοὺς λόγους μου
- 10 Vele dagen over het jaar zult gij beroerd zijn, gij dochters, die zo zeker zijt, want de wijnoogst zal uit zijn, er zal geen inzameling komen.
In not much more than a year, you, who are not looking for evil, will be troubled: for the produce of the vine-gardens will be cut off, and there will be no getting in of the grapes.
ἡμέρας ἐνιαυτοῦ μνεῖαν ποιήσασθε ἐν ὀδύνη μετ' ἐλπίδος ἀνήλωται ὁ τρύγητος πέπανται ὁ σπόρος καὶ οὐκέτι μὴ ἔλθῃ
- 11 Beeft, gij geruste vrouwen; weest beroerd, dochters, die zo zeker zijt; trekt u uit, en ontbloot u, en gordt zakken om uw lendenen.
Be shaking with fear, you women who are living in comfort; be troubled, you who have no fear of danger: take off your robes and put on clothing of grief.
ἔκστητε λυπήθητε αἱ πεποιθυῖαι ἐκδύσασθε γυμναὶ γένεσθε περιζώσασθε σάκκους τὰς ὀσφύας
- 12 Men zal rouwklagen over de borsten, over de gewenste akkers, over de vruchtbare wijnstokken.
Have sorrow for the fields, the pleasing fields, the fertile vine;
καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε ἀπὸ ἀγροῦ ἐπιθυμήματος καὶ ἀμπέλου γενήματος

- 13 Op het land mijns volks zal de doorn en de distel opgaan; ja, op alle vreugdehuizen, in de vrolijk huppelende stad.
And for the land of my people, where thorns will come up; even for all the houses of joy in the glad town.
ή γη τοῦ λαοῦ μου ἄκανθα καὶ γόρτος ἀναβήσεται καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρθήσεται πόλις πλουσία
- 14 Want het paleis zal verlaten zijn, het gewoel der stad zal ophouden; Ofel en de wachttorens zullen tot spelonken zijn, tot in der eeuwigheid, een vreugde der woudezelen, eenweide der kudden.
For the fair houses will have no man living in them; the town which was full of noise will become a waste; the hill and the watchtower will be unpeopled for ever, a joy for the asses of the woods, a place of food for the flocks;
οἴκοι ἐγκαταλελειμμένοι πλοῦτον πόλεως καὶ οἴκους ἐπιθυμητοὺς ἀφήσουσιν καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι σπήλαια ἕως τοῦ αἰῶνος εὐφροσύνη ὄνων ἀγρίων βοσκήματα ποιμένων
- 15 Totdat over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte; dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden, en het vruchtbare veld zal voor een woud geacht worden.
Till the spirit comes on us from on high, and the waste land becomes a fertile field, and the fertile field is changed into a wood.
ἕως ἂν ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς πνεῦμα ἀφ' ὕψηλοῦ καὶ ἔσται ἔρημος ὁ χερμελ καὶ ὁ χερμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται
- 16 En het recht zal in de woestijn wonen, en de gerechtigheid zal op het vruchtbare veld verblijven.
Then in the waste land there will be an upright rule, and righteousness will have its place in the fertile field.
καὶ ἀναπαύσεται ἐν τῇ ἐρήμῳ κρίμα καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ καρμύλῳ κατοικήσει
- 17 En het werk der gerechtigheid zal vrede zijn; en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid.
And the work of righteousness will be peace; and the effect of an upright rule will be to take away fear for ever.
καὶ ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη καὶ κρατῆσει ἡ δικαιοσύνη ἀνάπαντι καὶ πεποιθότες ἕως τοῦ αἰῶνος
- 18 En mijn volk zal in een woonplaats des vredes wonen, en in welverzekerde woningen, en in stille geruste plaatsen.
And my people will be living in peace, in houses where there is no fear, and in quiet resting-places.
καὶ κατοικήσει ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης καὶ ἐνοικήσει πεποιθὸς καὶ ἀναπαύσονται μετὰ πλούτου
- 19 Maar het zal hagelen, waar men afgaat in het woud, en de stad zal laag worden in de laagte.
But the tall trees will come down with a great fall, and the town will be low in a low place.
ἡ δὲ χάλαζα ἐὰν καταβῆ οὐκ ἐφ' ἡμᾶς ἦξει καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιθότες ὡς οἱ ἐν τῇ πεδινῇ
- 20 Welgelukzalig zijt gijlieden, die aan alle wateren zaait; gij, die den voet des osses en des ezels derwaarts henenzendt! Jesaja 33
Happy are you who are planting seed by all the waters, and sending out the ox and the ass.
μακάριοι οἱ σπείροντες ἐπὶ πᾶν ὕδωρ οὐ βοῦς καὶ ὄνος πατεῖ
- 1 Wee u, gij verwoester, die niet verwoest zijt, en gij, die trouwelooslijk handelt, waar men niet trouwelooslijk tegen u gehandeld heeft! Als gij het verwoesten zult volbracht hebben, zult gij verwoest worden; als gij het trouweloos handelen zult voleind hebben, zal men trouwelooslijk tegen u handelen.
Ho! you who make waste those who did not make you waste; acting falsely to those who were not false to you. When you have come to an end of wasting, you will be made waste, and after your false acts, they will do the same to you.
οὐαὶ τοῖς ταιλαιπωροῦσιν ἡμᾶς ἡμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταιλαιπόρους καὶ ὁ ἀθετῶν ἡμᾶς οὐκ ἀθετεῖ ἀλώσονται οἱ ἀθετοῦντες καὶ παραδοθήσονται καὶ ὡς σῆς ἐπὶ ἱματίου οὕτως ἠττηθήσονται
- 2 HEERE, wees ons genadig, wij hebben op U gewacht; wees hun arm allen morgen, daartoe onze behoudenis ten tijde der benauwdheid.
O Lord, have mercy on us; for we have been waiting for your help: be our strength every morning, our salvation in time of trouble.
κύριε ἐλέησον ἡμᾶς ἐπὶ σοὶ γὰρ πεποιθαμεν ἐγενήθη τὸ σπέρμα τῶν ἀπειθοῦντων εἰς ἀπόλειαν ἡ δὲ σωτηρία ἡμῶν ἐν καιρῷ θλίψεως
- 3 Van het geluid des rumoers zullen de volken wegvlieden; van Uw verhoging zullen de heidenen verstrooid worden.
At the loud noise the peoples have gone in flight; at your coming up the nations have gone in all directions.
διὰ φωνὴν τοῦ φόβου σου ἐξέστησαν λαοὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη
- 4 Dan zal ulieder buit verzameld worden, gelijk de kevers verzameld worden; men zal daarin ginds en weder huppelen, gelijk de sprinkhanen ginds en weder huppelen.
And the goods taken in war will be got together like the massing of young locusts; men will be rushing on them like the rushing of locusts.
νῦν δὲ συναχθήσεται τὰ σκῦλα ἡμῶν μικροῦ καὶ μεγάλου ὃν τρόπον ἐὰν τις συναγάγῃ ἀκρίδας οὕτως ἐμπαΐξουσιν ἡμῖν
- 5 De HEERE is verheven, want Hij woont in de hoogte; Hij heeft Sion vervuld met gericht en gerechtigheid.
The Lord is lifted up; his place is on high: he has made Zion full of righteousness and true religion.
ἅγιος ὁ θεὸς ὁ κατοικῶν ἐν ὑψηλοῖς ἐνεπλήσθη σιων κρίσεως καὶ δικαιοσύνης

- 6 En het zal geschieden, dat de vastigheid uwer tijden, de sterkte van uw behoudenissen zal zijn wijsheid en kennis; de vreze des HEEREN zal zijn schat zijn.
And she will have no more fear of change, being full of salvation, wisdom, and knowledge: the fear of the Lord is her wealth.
 ἐν νόμῳ παραδοθήσονται ἐν θησαυροῖς ἡ σωτηρία ἡμῶν ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον οὗτοί εἰσιν θησαυροὶ δικαιοσύνης
- 7 Ziet, hun allersterksten roepen daar buiten; de boden des vredes wenen bitterlijk.
See, the men of war are sorrowing outside the town: those who came looking for peace are weeping bitterly.
 ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν αὐτοὶ φοβηθήσονται οὗς ἐφοβεῖσθε φοβηθήσονται ἀφ' ὑμῶν ἄγγελοι γὰρ ἀποσταλήσονται ἀξιοῦντες εἰρήνην πικρῶς κλαίοντες παρακαλοῦντες εἰρήνην
- 8 De gebaande wegen zijn verwoest, die door de paden gaat, houdt op; hij vernietigt het verbond, hij veracht de steden, hij acht geen mens.
The highways are waste, no man is journeying there: the agreement is broken, he has made sport of the towns, he has no thought for man.
 ἐρημωθήσονται γὰρ αἱ τούτων ὁδοὶ πέπναιται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν καὶ ἡ πρὸς τούτους διαθήκη αἴρεται καὶ οὐ μὴ λογίσηθε αὐτοὺς ἀνθρώπους
- 9 Het land treurt, het kweelt; de Libanon schaamt zich, hij verwelkt; Saron is geworden als een woestijn; zo Basan als Karmel zijn geschud.
The earth is sorrowing and wasting away; Lebanon is put to shame and has become waste; Sharon is like the Arabah; and in Bashan and Carmel the leaves are falling.
 ἐπένησεν ἡ γῆ ἡσχύνθη ὁ λίβανος ἔλη ἐγένετο ὁ σαρὼν φανερά ἐστὶ ἡ γαλιλαία καὶ ὁ κάρμηλος
- 10 Nu zal Ik opstaan, zegt de HEERE, nu zal Ik verhoogd worden, nu zal Ik verheven worden.
Now will I come forward, says the Lord; now will I be lifted up; now will my power be seen.
 νῦν ἀναστήσομαι λέγει κύριος νῦν δοξαστήσομαι νῦν ὑψωθήσομαι
- 11 Gijlieden gaat met stro zwanger, gij zult stoppelen baren; uw geest zal u als vuur verslinden.
Your designs will be without profit, and their effect will be nothing: you will be burned up by the fire of my breath.
 νῦν ὄψεσθε νῦν αἰσθηθήσεσθε ματαία ἐστὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν πῦρ ὑμᾶς κατέδετα
- 12 En de volken zullen zijn als de verbrandingen des kalks; als afgehouden doornen zullen zij met het vuur verbrand worden.
And the peoples will be like the burning of chalk: as thorns cut down, which are burned in the fire.
 καὶ ἔσονται ἔθνη κατακεκαυμένα ὡς ἄκανθα ἐν ἀγρῷ ἐρριμμένη καὶ κατακεκαυμένη
- 13 Hoort gijlieden, die verre zijt, wat Ik gedaan heb; en gijlieden, die nabij zijt, bekent Mijn macht!
Give ear, you who are far off, to what I have done: see my power, you who are near.
 ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν ἃ ἐποίησα γνώσονται οἱ ἐγγίζοντες τὴν ἰσχὺν μου
- 14 De zondaren te Sion zijn verschrikt; beving heeft de huichelaren aangegrepen; zij zeggen: Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bijeen eeuwigen gloed wonen kan?
The sinners in Zion are full of fear; the haters of God are shaking with wonder. Who among us may keep his place before the burning fire? who among us may see the eternal burnings?
 ἀπέστησαν οἱ ἐν σιὼν ἄνομοι λήμψεται τρόμος τοὺς ἀσεβεῖς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν ὅτι πῦρ καίεται τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον
- 15 Die in gerechtigheden wandelt, en die billijkheden spreekt; die het gewin der onderdrukkingen verwerpt; die zijn handen uitschudt, dat zij geen geschenken behouden; die zijnoor stopt, dat hij geen bloedschulden hore, en zijn ogen toesluit; dat hij het kwade niet aanzie;
He whose ways are true, and whose words are upright; he who gives no thought to the profits of false acts, whose hands have not taken rewards, who will have no part in putting men to death, and whose eyes are shut against evil;
 πορευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ λαλῶν εὐθεῖαν ὁδὸν μισῶν ἀνομίαν καὶ ἀδικίαν καὶ τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων βαρύνων τὰ ὦτα ἵνα μὴ ἀκούσῃ κρίσιν αἵματος καμμῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ ἴδῃ ἀδικίαν
- 16 Die zal in de hoogten wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn; zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis.
He will have a place on high: he will be safely shut in by the high rocks: his bread will be given to him; his waters will be certain.
 οὗτος οἰκήσει ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς ἄρτος αὐτῷ δοθήσεται καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πιστόν
- 17 Uw ogen zullen den Koning zien in Zijn schoonheid; zij zullen een ver gelegen land zien.
Your eyes will see the king in his glory: they will be looking on a far-stretching land.
 βασιλέα μετὰ δόξης ὄψεσθε καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται γῆν πόρρωθεν
- 18 Uw hart zal de verschrikking overdenken, zeggende: Waar is de schrijver? Waar is de betaalsheer? Waar is hij, die de torens telt?
Your heart will give thought to the cause of your fear: where is the scribe, where is he who made a record of the payments, where is he by whom the towers were numbered?
 ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσει φόβον ποῦ εἰσιν οἱ γραμματικοὶ ποῦ εἰσιν οἱ συμβουλευόντες ποῦ ἐστὶν ὁ ἀριθμῶν τοὺς τρεφομένους

- 19 Gij zult niet meer dat stuurse volk zien, het volk, dat zo diep van spraak is, dat men het niet horen kan, van belachelijke tong, hetwelk men niet verstaan kan.
Never again will you see the cruel people, a people whose tongue has no sense for you; whose language is strange to you.
μικρὸν καὶ μέγαν λαὸν ᾧ οὐ συμβουλευέσαντο οὐδὲ ἤδει βαθύφωνον ὥστε μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφασλισμένος καὶ οὐκ ἔστιν τῷ ἀκούοντι σύνεσις
- 20 Schouwt Sion aan, de stad onzer bijeenkomsten; uw ogen zullen Jeruzalem zien, een geruste woonplaats, een tent, die niet ter neder geworpen zal worden, welker pinnen in eeuwigheid niet zullen uitgetogen worden, en van welke zelen geen verscheurd worden.
Let your eyes be resting on Zion, the town of our holy feasts: you will see Jerusalem, a quiet resting-place, a tent which will not be moved, whose tent-pins will never be pulled up, and whose cords will never be broken.
ἰδοὺ σίων ἡ πόλις τὸ σωτήριον ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὄψονται ἱερουσαλημ πόλις πλουσία σκηναὶ αἱ οὐ μὴ σεισθῶσιν οὐδὲ μὴ κινηθῶσιν οἱ πάσσαλοι τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαρραγῶσιν
- 21 Maar de HEERE zal aldaar bij ons heerlijk zijn, het zal zijn een plaats van rivieren, van wijde stromen; geen roeischip zal daar doorkomen, en geen treffelijk schip zal daarovervaren.
But there the Lord will be with us in his glory, ... wide rivers and streams; where no boat will go with blades, and no fair ship will be sailing.
ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν τόπος ὑμῖν ἔσται ποταμοὶ καὶ διώρυγες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδὸν οὐδὲ πορεύσεται πλοῖον ἐλαῦνον
- 22 Want de HEERE is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze Koning. Hij zal ons behouden.
For the Lord is our judge, the Lord is our law-giver, the Lord is our king; he will be our saviour.
ὁ γὰρ θεὸς μου μέγας ἔστιν οὐ παρελεύσεται με κύριος κριτῆς ἡμῶν κύριος ἄρχων ἡμῶν κύριος βασιλεὺς ἡμῶν κύριος οὗτος ἡμᾶς σώσει
- 23 Uw touwen zijn slap geworden, zij zullen hun mastboom niet kunnen recht stijf houden, zij zullen het zeil niet uitspannen; dan zal de roof van een overvloedigen buit uitgedeeld worden, zelfs zullen de lammen den roof roven.
Your cords have become loose; they were not able to make strong the support of their sails, the sail was not stretched out: then the blind will take much property, the feeble-footed will make division of the goods of war.
ἐρράγησαν τὰ σχοινία σου ὅτι οὐκ ἐνίσχυσεν ὁ ἰστός σου ἔκλινεν οὐ χαλάσει τὰ ἰστία οὐκ ἄρει σημεῖον ἕως οὗ παραδοθῇ εἰς προνομήν τοίνυν πολλοὶ χῶλοι προνομήν ποιήσουσιν
- 24 En geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek, want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben. Jesaja 34
And the men of Zion will not say, I am ill: for its people will have forgiveness for their sin.
καὶ οὐ μὴ εἴπῃ κοπιῶ ὁ λαὸς ὁ ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς ἀφέθη γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία
- 1 Nadert, gij heidenen, om te horen, en gij volken, luistert toe; de aarde hore, en haar volheid, de wereld en al wat daaruit voortkomt.
Come near, you nations, and give ear; take note, you peoples: let the earth and everything in it give ear; the world and all those living in it.
προσαγάγετε ἔθνη καὶ ἀκούσατε ἄρχοντες ἀκουσάτω ἡ γῆ καὶ οἱ ἐν αὐτῇ ἡ οἰκουμένη καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ
- 2 Want de verbolgenheid des HEEREN is over al de heidenen, en grimmigheid over al hun heir; Hij heeft hen verbannen, Hij heeft ze ter slachting overgegeven.
For the Lord is angry with all the nations, and his wrath is burning against all their armies: he has put them to the curse, he has given them to destruction.
διότι θυμὸς κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν τοῦ ἀπολέσει αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς σφαγὴν
- 3 En hun verslagenen zullen weggegooid worden, en van hun dode lichamen zal hun stank opgaan; en de bergen zullen smelten van hun bloed.
Their dead bodies will be thick on the face of the earth, and their smell will come up, and the mountains will be flowing with their blood, and all the hills will come to nothing.
οἱ δὲ τραυματῖαι αὐτῶν ῥιφήσονται καὶ οἱ νεκροὶ καὶ ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὀσμὴ καὶ βραχίσειται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν
- 4 En al het heir der hemelen zal uitteren, en de hemelen zullen toegerold worden, gelijk een boek, en al hun heir zal afvallen, gelijk een blad van den wijnstok afvalt, en gelijk eenvijg afvalt van den vijgeboom.
And the heavens will be rolled together like the roll of a book: and all their army will be gone, like a dead leaf from the vine, or a dry fruit from the fig-tree.
καὶ ἐλιγήσειται ὁ οὐρανὸς ὡς βιβλίον καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμπέλου καὶ ὡς πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς
- 5 Want Mijn zwaard is dronken geworden in den hemel; ziet, het zal ten oordeel nederdalen op Edom, en op het volk, hetwelk Ik verbannen heb.
For my sword in heaven is full of wrath: see, it is coming down on Edom, in punishment on the people of my curse.
ἐμεθύσθη ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ ἰδοὺ ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν καταβήσεται καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως
- 6 Het zwaard des HEEREN is vol van bloed, het is vet geworden van smeer, van het bloed der lammen en der bokken, van het smeer der nieren van de rannen; want de HEERE heeft een slachtoffer te Bozra, en een grote slachting in het land der Edomieten.
The sword of the Lord is full of blood, it is fat with the best of the meat, with the blood of lambs and goats, with the best parts of the sheep: for the Lord has a feast in Bozrah, and much cattle will be put to death in the land of Edom.
ἡ μάχαιρα κυρίου ἐνεπλήσθη αἵματος ἐπαχύνθη ἀπὸ στέατος ἀρνῶν καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν ὅτι θυσία κυρίῳ ἐν βοσρῶ καὶ σφαγὴ μεγάλη ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ

- 7 En de eenhoornen zullen met hen afgaan, en de varren met de stieren; en hun land zal doordronken zijn van het bloed, en hun stof zal van het smeer vet gemaakt worden.
And the strong oxen will go down to death together with the smaller cattle.
 και συμπεσοῦνται οἱ ἄδροι μετ' αὐτῶν καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι καὶ μεθυσθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται
- 8 Want het zal zijn de dag der wraak des HEEREN, een jaar der vergeldingen, om Sions twistzaak.
For it is the day of the Lord's punishment, when he gives payment for the wrongs done to Zion.
 ἡμέρα γὰρ κρίσεως κυρίου καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταποδόσεως κρίσεως σιων
- 9 En hun beken zullen in pek verkeerd worden, en hun stof in zwavel; ja, hun aarde zal tot brandend pek worden.
And its streams will be turned into boiling oil, and its dust into burning stone, and all the land will be on fire.
 καὶ στραφήσονται αὐτῆς αἱ φάραγγες εἰς πίσσαν καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ γῆ καιομένη ὡς πίσσα
- 10 Het zal des nachts of des daags niet uitgeblust worden, tot in der eeuwigheid zal zijn rook opgaan; van geslacht tot geslacht zal het woest zijn, tot in eeuwigheid der eeuwighedenzal niemand daar doorgaan.
It will not be put out day or night; its smoke will go up for ever: it will be waste from generation to generation; no one will go through it for ever.
 νυκτὸς καὶ ἡμέρας καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς ἄνω εἰς γενεὰς ἐρημωθήσεται καὶ εἰς χρόνον πολὺν
- 11 Maar de roerdomp en de nachtuil zullen het erfelijk bezitten, en de schuifuit, en de raaf zal daarin wonen; want Hij zal een richtsnoer der woestigheid over hen trekken, en eenrichtlood der ledigheid.
But the birds of the waste land will have their place there; it will be a heritage for the bittern and the raven: and it will be measured out with line and weight as a waste land.
 καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ ὄρνεα καὶ ἐχίνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες καὶ ἐπιβλήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας ἐρήμου καὶ ὄνοκένταυροι οικήσουσιν ἐν αὐτῇ
- 12 Hun edelen (doch zij zijn er niet) zullen zij tot het koninkrijk roepen, maar al hun vorsten zullen niets zijn.
The jackals will be there, and her great ones will be gone; they will say, There is no longer a kingdom there, and all her chiefs will have come to an end.
 οἱ ἄρχοντες αὐτῆς οὐκ ἔσονται οἱ γὰρ βασιλεῖς αὐτῆς καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς καὶ οἱ μεγιστάνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλειαν
- 13 En in hun paleizen zullen doornen opgaan, netelen en distelen in hun vestingen; en het zal een woning der draken zijn, een zaal voor de jongen der struisen.
And thorns will come up in her fair houses, and waste plants in her strong towers: and foxes will make their holes there, and it will be a meeting-place for ostriches.
 καὶ ἀναφύσει εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκάνθινα ξύλα καὶ εἰς τὰ ὄχυράματα αὐτῆς καὶ ἔσται ἑπαυλις σειρήνων καὶ αὐλὴ στρουθῶν
- 14 En de wilde dieren der woestijnen zullen de wilde dieren der eilanden daar ontmoeten, en de duivel zal zijn metgezel toeroepen; ook zal het nachtgedierte zich aldaarnederzetten, en het zal een rustplaats voor zich vinden.
And the beasts of the waste places will come together with the jackals, and the evil spirits will be crying to one another, even the night-spirit will come and make her resting-place there.
 καὶ συναντήσουσιν δαιμόνια ὄνοκενταύροις καὶ βοήσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον ἐκεῖ ἀναπαύσονται ὄνοκένταυροι εὔρον γὰρ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν
- 15 Daar zal de wilde meerle nestelen en leggen, en haar jongen uitbikken, en onder haar schaduw vergaderen; ook zullen aldaar de gieren met elkaar verzameld worden.
The arrowsnake will make her hole and put her eggs there, and get her young together under her shade: there the hawks will come together by twos.
 ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχίνος καὶ ἔσωσεν ἡ γῆ τὰ παιδία αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας ἐκεῖ ἔλαφοι συνήντησαν καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων
- 16 Zoekt in het boek des HEEREN, en leest; niet een van dezen zal er feilen, het een noch het ander zal men missen; want mijn mond zelf heeft het geboden, en Zijn Geest Zelf zalze samenbrengen.
See what is recorded in the book of the Lord: all these will be there, not one without the other: the mouth of the Lord has given the order, and his spirit has made them come together.
 ἀριθμῶ παρήλθον καὶ μία αὐτῶν οὐκ ἀπώλετο ἕτερα τὴν ἕτεραν οὐκ ἐξήτησαν ὅτι κύριος ἐνετείλατο αὐτοῖς καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν αὐτάς
- 17 Want Hij Zelf heeft voor hen het lot geworpen, en Zijn hand heeft het hun uitgedeeld met het richtsnoer; tot in der eeuwigheid zullen zij dat erfelijk bezitten, van geslacht totgeslacht zullen zij daarin wonen.
And he has given them their heritage, and by his hand it has been measured out to them: it will be theirs for ever, their resting-place from generation to generation.
 καὶ αὐτὸς ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κληροῦς καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ διμερίσει βόσκεισθαι εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον κληρονομήσετε εἰς γενεὰς γενεῶν ἀναπαύσονται ἐπ' αὐτῆς
- 1 De woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn, en de wildernis zal zich verheugen, en zal bloeien als een roos.
The waste land and the dry places will be glad; the lowland will have joy and be full of flowers.
 εὐφράνητι ἔρημος διψῶσα ἀγαλλιάσθω ἔρημος καὶ ἀνθείτω ὡς κρίνον

- 2 Zij zal lustig bloeien, en zich verheugen, ja, met verheuging, en juichen; de heerlijkheid van Libanon is haar gegeven, het sieraad van Karmel en Saron; zij zullen zien de heerlijkheid des HEEREN, het sieraad onzes Gods.
It will be flowering like the rose; it will be full of delight and songs; the glory of Lebanon will be given to it; the pride of Carmel and Sharon: they will see the glory of the Lord, the power of our God.
καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιᾶσεται τὰ ἔρημα τοῦ ἰορδάνου καὶ ἡ δόξα τοῦ λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ καρμήλου καὶ ὁ λαὸς μου ὄψεται τὴν δόξαν κυρίου καὶ τὸ ὕψος τοῦ θεοῦ
- 3 Versterkt de slappe handen, en stelt de struikelende knieën vast.
Make strong the feeble hands, give support to the shaking knees.
ισχύσατε χεῖρες ἀνεμῆναι καὶ γόνατα παραλελυμένα
- 4 Zegt den onbedachtzamen van harte: Weest sterk, en vreest niet; ziet, ulieder God zal ter wrake komen met de vergelding Gods. Hij zal komen en ulieden verlossen.
Say to those who are full of fear, Be strong and take heart: see, your God will give punishment; the reward of God will come; he himself will come to be your saviour.
παρακαλέσατε οἱ ὀλιγόψυχοι τὴν διανοίαν ἰσχύσατε μὴ φοβεῖσθε ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσιν καὶ ἀνταποδοῖαι αὐτοὺς ἤξει καὶ σώσει ἡμᾶς
- 5 Alsdan zullen der blinden ogen opengedaan worden, en der doven oren zullen geopend worden.
Then the eyes of the blind will see, and the ears which are stopped will be open.
τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν καὶ ὅτα κωφῶν ἀκούσονται
- 6 Alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong des stommen zal juichen; want in de woestijn zullen wateren uitbarsten, en beken in de wildernis.
Then will the feeble-footed be jumping like a roe, and the voice which was stopped will be loud in song: for in the waste land streams will be bursting out, and waters in the dry places.
τότε ἀλείται ὡς ἔλαφος ὁ χαλός καὶ τρανὴ ἔσται γλῶσσα μογιλάων ὅτι ἐρράγη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ φάραγξ ἐν γῆ διψώσῃ
- 7 En het dorre land zal tot staand water worden, en het dorstige land tot springaders der wateren; in de woningen der draken, waar zij gelegen hebben, zal gras met riet en biezen zijn.
And the burning sand will become a pool, and the dry earth springs of waters: the fields where the sheep take their food will become wet land, and water-plants will take the place of grass.
καὶ ἡ ἀνυδρὸς ἔσται εἰς ἔλη καὶ εἰς τὴν διψώσαν γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται ἐκεῖ εὐφροσύνη ὀρνέων ἐπαυλις καλάμου καὶ ἔλη
- 8 En aldaar zal een verheven baan en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden; de onreine zal er niet doorgaan, maar hij zal voor deze zijn; die dezen weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen.
And a highway will be there; its name will be, The Holy Way; the unclean and the sinner may not go over it, and those who go on it will not be turned out of the way by the foolish.
ἐκεῖ ἔσται ὁδὸς καθαρὰ καὶ ὁδὸς ἀγία κληθήσεται καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος οὐδὲ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς ἀκάθαρτος οἱ δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται ἐπ' αὐτῆς καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν
- 9 Er zal geen leeuw zijn, en geen verscheurend gedierte zal daarop komen, noch aldaar gevonden worden; maar de verlost en zullen daarop wandelen.
No lion will be there, or any cruel beast; they will not be seen there; but those for whom the Lord has given a price,
καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων οὐδὲ τῶν θηρίων τῶν πονηρῶν οὐ μὴ ἀναβῆ ἔπ' αὐτὴν οὐδὲ μὴ εὐρεθῆ ἐκεῖ ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι
- 10 En de vrijgekochten des HEEREN zullen wederkeren, en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden.
Even those whom he has made free, will come back again; they will come with songs to Zion; on their heads will be eternal joy; delight and joy will be theirs, and sorrow and sounds of grief will be gone for ever.
καὶ συνηγμένοι διὰ κύριον ἀποστραφήσονται καὶ ἤξουσιν εἰς σιων μετ' εὐφροσύνης καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν ἐπὶ γὰρ κεφαλῆς αὐτῶν αἶνεσις καὶ ἀγαλλίαμα καὶ εὐφροσύνη καταλήμψεται αὐτοὺς ἀπέδρα ὁδὸν καὶ λύπη καὶ στεναγμός
- 1 En het geschiedde in het veertiende jaar van den koning Hizkia, dat Sanherib, de koning van Assyrie, optoog tegen alle vaste steden van Juda, en nam ze in.
And it came about in the fourteenth year of King Hezekiah that Sennacherib, king of Assyria, came up against all the walled towns of Judah and took them.
καὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεσκαίδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος εζεκιου ἀνέβη σενναχηριμ βασιλεὺς ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς ἰουδαίας τὰς ὀχυράς καὶ ἔλαβεν αὐτάς
- 2 En de koning van Assyrie zond Rabsake van Lachis naar Jeruzalem tot den koning Hizkia, met een zwaar heir; en hij stond aan den watergang des oppersten vijvers, aan den hogen weg van het veld des vollers.
And the king of Assyria sent the Rab-shakeh from Lachish to Jerusalem to King Hezekiah with a strong force, and he took up his position by the stream of the higher pool, by the highway of the washerman's
καὶ ἀπέστειλεν βασιλεὺς ἀσσυρίων ρασηακην ἐκ λαχισ εἰς ἱερουσαλημ πρὸς τὸν βασιλέα εζεκιαν μετὰ δυνάμειος πολλῆς καὶ ἔστη ἐν τῷ ὕδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως

- 3 Toen ging tot hem uit Eliakim, de zoon van Hilkia, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier.
And there came out to him Eliakim, the son of Hilkiah, who was over the house, and Shebna the scribe, and Joah, the son of Asaph, the recorder.
 και ἐξῆλθεν πρὸς αὐτὸν ελιακιμ ὁ τοῦ χειλκιου ὁ οἰκονόμος καὶ σομνας ὁ γραμματεὺς καὶ ιωαχ ὁ τοῦ ασαφ ὁ ὑπομνηματογράφος
- 4 En Rabsake zeide tot hen: Zegt nu tot Hizkia: Zo zegt de grote koning, de koning van Assyrie: Wat vertrouwen is dit, waarmee gij vertrouwt;
And the Rab-shakeh said to them, Say now to Hezekiah, These are the words of the great king, the king of Assyria: In what are you placing your hope?
 και εἶπεν αὐτοῖς ραφακῆς εἶπατε εζεκια τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς ἀσσυρίων τί πεποιθὼς εἶ
- 5 Ik mocht zeggen (doch het is een woord der lippen): Er is raad en macht tot den oorlog; op wien vertrouwt gij nu, dat gij tegen mij rebelleert?
You say you have a design and strength for war, but these are only words: now to whom are you looking for support, that you have gone against my authority?
 μὴ ἐν βουλῇ ἢ λόγοις χειλέων παράταξις γίνεται καὶ νῦν ἐπὶ τίνι πέποιθας ὅτι ἀπειθεῖς μοι
- 6 Zie, gij vertrouwt op dien gebrokenen rietstaf, op Egypte; op denwelken zo iemand leunt, zo zal hij in zijn hand gaan en die doorboren; alzo is Faraο, de koning van Egypte, aldengenen, die op hem vertrouwen.
See, you are basing your hope on that broken rod of Egypt, which will go into a man's hand if he makes use of it for a support; for so is Pharaoh, king of Egypt, to all who put their faith in him.
 ἰδοὺ πεποιθὼς εἶ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύτην ἐπ' αἴγυπτον ὃς ἂν ἐπ' αὐτὴν ἐπιστηρισθῇ εἰσελεύσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ οὕτως ἐστὶν φαραω βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ
- 7 Maar zo gij tot mij zegt: Wij vertrouwen op den HEERE, onzen God; is Hij Die niet, Wiens hoogten en Wiens altaren Hizkia weggenomen heeft, en Die tot Juda en tot Jeruzalemgezegd heeft: Voor dit altaar zult gij u nederbuigen?
And if you say to me, Our hope is in the Lord our God; is it not he whose high places and altars Hezekiah has taken away, saying to Judah and Jerusalem that worship may only be given before this altar?
 εἰ δὲ λέγετε ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν πεποιθαμεν
- 8 Nu dan, wed toch met mijn heer, den koning van Assyrie; en ik zal u twee duizend paarden geven, zo gij voor u de ruiters daarop zult kunnen geven.
And now, take a chance with my master, the king of Assyria, and I will give you two thousand horses, if you are able to put horsemen on them.
 νῦν μείχητε τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ ἀσσυρίων καὶ δώσω ὑμῖν δισχιλίαν ἵππων εἰ δυνήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας ἐπ' αὐτούς
- 9 Hoe zoudt gij dan het aangezicht van een enigen vorst, van de geringste knechten mijns heren, afkeren? Maar gij vertrouwt op Egypte, om de wagenen en om de ruiteren.
How then may you put to shame the least of my master's servants? and you have put your hope in Egypt for war-carriages and horsemen:
 και πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι εἰς πρόσωπον τοπάρχου ἑνός οἰκέται εἰσὶν οἱ πεποιθότες ἐπ' αἰγυπτίους εἰς ἵππον καὶ ἀναβάτην
- 10 En nu ben ik zonder den HEERE opgetogen tegen dit land, om dat te verderven. De HEERE heeft tot mij gezegd: Trek op tegen dat land, en verderf het.
And have I now come to send destruction on this land without the Lord's authority? It was the Lord himself who said to me, Go up against this land and make it waste.
 και νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύτην πολεμῆσαι αὐτήν
- 11 Toen zeide Eliakim, en Sebna, en Joah tot Rabsake: Spreek toch tot uw knechten in het Syrisch, want wij verstaan het wel; en spreek niet met ons in het Joods, voor de oren desvolks, dat op den muur is.
Then Eliakim and Shebna and Joah said to the Rab-shakeh, Please make use of the Aramaean language in talking to your servants, for we are used to it, and do not make use of the Jews' language in the hearing of the people on the wall.
 και εἶπεν πρὸς αὐτὸν ελιακιμ καὶ σομνας καὶ ιωαχ λάλησον πρὸς τοὺς παῖδάς σου συριστὶ ἀκούομεν γὰρ ἡμεῖς καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς ἰουδαῖστὶ καὶ ἵνα τί λαλεῖς εἰς τὰ ὄτα τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐπὶ τῷ τείχει
- 12 Maar Rabsake zeide: Heeft mijn heer mij tot uw heer en tot u gezonden, om deze woorden te spreken? Is het niet tot de mannen, die op den muur zitten, dat zij met ulieden hundrek eten, en hun water drinken zullen?
But the Rab-shakeh said, Is it to your master or to you that my master has sent me to say these words? has he not sent me to the men seated on the wall? for they are the people who will be short of food with you when the town is shut in.
 και εἶπεν ραφακῆς πρὸς αὐτούς μὴ πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέν με ὁ κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθημένους ἐπὶ τῷ τείχει ἵνα φάγωσι ἢ κόπρον καὶ πῖωσιν οὖρον μεθ' ἡμῶν ἅμα
- 13 Alzo stond Rabsake, en riep met luider stem in het Joods, en zeide: Hoort de woorden des groten konings, des konings van Assyrie!
Then the Rab-shakeh got up and said with a loud voice in the Jews' language, Give ear to the words of the great king, the king of Assyria:
 και ἔστη ραφακῆς καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ ἰουδαῖστὶ καὶ εἶπεν ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως ἀσσυρίων

- 14 Alzo zegt de koning: Dat Hizkia u niet bedriege, want hij zal u niet kunnen redden.
This is what the king says: Do not be tricked by Hezekiah, for there is no salvation for you in him.
τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς ἐξεκίας λόγοις οἱ οὐ δυνήσονται ρύσασθαι ὑμᾶς
- 15 Daartoe, dat Hizkia u niet doe vertrouwen op den HEERE, zeggende: De HEERE zal ons zekerlijk redden; deze stad zal niet in de hand des konings van Assyrie gegeven worden.
And do not let Hezekiah make you put your faith in the Lord, saying, The Lord will certainly keep us safe, and this town will not be given into the hands of the king of Assyria.
καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν ἐξεκίας ὅτι ρύσεται ὑμᾶς ὁ θεὸς καὶ οὐ μὴ παραδοθῆ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως ἀσσυρίων
- 16 Hoort naar Hizkia niet; want alzo zegt de koning van Assyrie: Handelt met mij door een geschenk, en komt tot mij uit, en eet, een ieder van zijn wijnstok, en een ieder van zijn vijgeboom, en drinkt een ieder het water zijns bornputs;
Do not give ear to Hezekiah, for this is what the king of Assyria says, Make peace with me, and come out to me; and everyone will be free to take the fruit of his vine and of his fig-tree, and the water of his spring;
μὴ ἀκούετε ἐξεκιου τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων εἰ βούλεσθε εὐλογηθῆναι ἐκπορεύεσθε πρὸς με καὶ φάγεσθε ἕκαστος τὴν ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκᾶς καὶ πίεσθε ὕδωρ τοῦ λάκκου ὑμῶν
- 17 Totdat ik kom en u haal in een land, als ulieder land is, een land van koren en van most, een land van brood en van wijngaarden.
Till I come and take you away to a land like yours, a land of grain and wine, a land of bread and vine-gardens.
ἕως ἂν ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς ἡ γῆ ὑμῶν γῆ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώνων
- 18 Dat Hizkia ulieden niet verleide, zeggende: De HEERE zal ons redden; hebben de goden der volken, een ieder zijn land, gered uit de hand des konings van Assyrie?
Give no attention to Hezekiah when he says to you, The Lord will keep us safe. Has any one of the gods of the nations kept his land from falling into the hands of the king of Assyria?
μὴ ὑμᾶς ἀπατάτω ἐξεκίας λέγων ὁ θεὸς ὑμῶν ρύσεται ὑμᾶς μὴ ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως ἀσσυρίων
- 19 Waar zijn de goden van Hamath en Arpad? Waar zijn de goden van Sefarvaim? Hebben zij ook Samaria van mijn hand gered?
Where are the gods of Hamath and of Arpad? where are the gods of Sepharvaim? where are the gods of Samaria? and have they kept Samaria out of my hand?
ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς αἰμαθ καὶ αρφαθ καὶ ποῦ ὁ θεὸς τῆς πόλεως σεπφαριμ μὴ ἐδύναντο ρύσασθαι σαμάρειαν ἐκ χειρὸς μου
- 20 Welke zijn ze onder al de goden dezer landen, die hun land uit mijn hand gered hebben, dat de HEERE Jeruzalem uit mijn hand zou redden?
Who among all the gods of these countries have kept their country from falling into my hand, to give cause for the thought that the Lord will keep Jerusalem from falling into my hand?
τίς τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν τούτων ἐρρύσατο τὴν γῆν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς μου ὅτι ρύσεται ὁ θεὸς ἱερουσαλημ ἐκ χειρὸς μου
- 21 Doch zij zwegen stil, en antwoordden hem niet een woord; want het gebod des konings was, zeggende: Gij zult hem niet antwoorden.
But they kept quiet and gave him no answer: for the king's order was, Give him no answer.
καὶ ἐσιώπησαν καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον διὰ τὸ προστάζει τὸν βασιλέα μηδένα ἀποκριθῆναι
- 22 Toen kwam Eljakim, de zoon van Hilkiah, de hofmeester, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaph, de kanselier, tot Hizkia met gescheurde klederen; en zij gaven hemde woorden van Rabsake te kennen. Jesaja 37
Then Eliakim, the son of Hilkiah, who was over the house, and Shebna the scribe, and Joah, the son of Asaph, the recorder, came to Hezekiah with their clothing parted as a sign of grief, and gave him an account of what the Rab-shakeh had said.
καὶ εἰσῆλθεν ελιακιμ ὁ τοῦ χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ σομνας ὁ γραμματεὺς τῆς δυνάμεως καὶ ιωαχ ὁ τοῦ ασαφ ὁ ὑπομνηματογράφος πρὸς ἐζεκιαν ἐσχισμένοι τοὺς χιτῶνας καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους ραψακου
- 1 En het geschiedde, als de koning Hizkia dat hoorde, zo scheurde hij zijn klederen, en bedekte zich met een zak, en ging in het huis des HEEREN.
And on hearing it Hezekiah took off his robe and put on haircloth and went into the house of the Lord.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκούσαι τὸν βασιλέα ἐζεκιαν ἐσχισεν τὰ ἱμάτια καὶ σάκκον περιβάλετο καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον κυρίου
- 2 Daarna zond hij Eljakim, den hofmeester, en Sebna, den schrijver, en de oudsten der priesteren, met zakken bedekt, tot Jesaja, den profeet, den zoon van Amoz;
And he sent Eliakim, who was over the house, and Shebna the scribe, and the chief priests, dressed in haircloth, to Isaiah the prophet, the son of Amoz.
καὶ ἀπέστειλεν ελιακιμ τὸν οἰκονόμον καὶ σομναν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλημένους σάκκους πρὸς ἠσαιαν υἱὸν αμωζ τὸν προφήτην
- 3 En zij zeiden tot hem: Alzo zegt Hizkia: Deze dag is een dag der benauwdheid, en der schelding, en der lastering; want de kinderen zijn gekomen tot aan de geboorte, en er is geen kracht om te baren.
And they said to him, Hezekiah says, This day is a day of trouble and punishment and shame: for the children are ready to come to birth, but there is no strength to give birth to them.
καὶ εἶπαν αὐτῷ τάδε λέγει ἐζεκίας ἡμέρα θλίψεως καὶ ὄνειδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα ὅτι ἦκει ἡ ὥδιν τῇ τικτούσῃ ἰσχὸν δὲ οὐκ ἔχει τοῦ τεκεῖν

- 4 Misschien zal de HEERE, uw God, horen de woorden van Rabsake, denwelken zijn heer, de koning van Assyrie, gezonden heeft, om den levenden God te honen, en te scheldenmet woorden, die de HEERE, uw God, gehoord heeft; hef dan een gebed op voor het overblijfsel, dat gevonden wordt.
 It may be that the Lord your God will give ear to the words of the Rab-shakeh, whom the king of Assyria, his master, has sent to say evil things against the living God, and will make his words come to nothing: so make your prayer for the rest of the people.
 εισακούσαι κύριος ὁ θεός σου τοὺς λόγους ραφακου οὗς ἀπέστειλεν βασιλεὺς ἀσσυρίων ὄνειδιζεν θεὸν ζῶντα καὶ ὄνειδιζεν λόγους οὗς ἤκουσεν κύριος ὁ θεός σου καὶ δεηθήσῃ πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλειμμένων τούτων
- 5 En de knechten van den koning Hizkia kwamen tot Jesaja.
 So the servants of King Hezekiah came to Isaiah.
 καὶ ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς ἠσαιαν
- 6 En Jesaja zeide tot hen: Zo zult gijlieden tot uw heer zeggen: Zo zegt de HEERE: Vrees niet voor de woorden, die gij gehoord hebt, waarmede Mij de dienaars des konings van Assyrie gelasterd hebben.
 And Isaiah said to them, This is what you are to say to your master: The Lord says, Be not troubled by the words which the servants of the king of Assyria have said against me in your hearing.
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἠσαιας οὕτως ἔρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν τάδε λέγει κύριος μὴ φοβηθῆς ἀπὸ τῶν λόγων ὧν ἤκουσας οὗς ὄνειδισάν με οἱ πρέσβεις βασιλέως ἀσσυρίων
- 7 Zie, Ik zal een geest in hem geven, dat hij een gerucht horen zal, en weder in zijn land keren; en Ik zal hem door het zwaard in zijn land vellen.
 See, I will put a spirit into him, and bad news will come to his ears, and he will go back to his land; and there I will have him put to death.
 ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς αὐτὸν πνεῦμα καὶ ἀκούσας ἀγγελίαν ἀποστραφήσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ γῆ αὐτοῦ
- 8 Zo kwam Rabsake weder, en hij vond den koning van Assyrie strijdende tegen Libna; want hij had gehoord, dat hij van Lachis vertrokken was.
 So the Rab-shakeh went back, and when he got there the king of Assyria was making war against Libnah: for it had come to his ears that the king of Assyria had gone away from Lachish.
 καὶ ἀπέστρεψεν ραφακης καὶ κατέλαβεν πολιορκοῦντα τὸν βασιλέα λομναν καὶ ἤκουσεν βασιλεὺς ἀσσυρίων ὅτι
- 9 Als hij nu hoorde van Tirhaka, den koning van Cusch, zeggen: Hij is uitgetogen, om tegen u te strijden; toen hij zulks hoorde, zo zond hij weder boden tot Hizkia, zeggende:
 And when news came to him that Tirhakah, king of Ethiopia, had made an attack on him, ... And he sent representatives to Hezekiah, king of Judah, saying,
 ἐξῆλθεν θαρακα βασιλεὺς αἰθιοπίων πολιορκῆσαι αὐτὸν καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψεν καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς ἐζεκιαν λέγων
- 10 Zo zult gijlieden spreken tot Hizkia, den koning van Juda, zeggende: Laat u uw God niet bedriegen, op Welken gij vertrouwt, zeggende: Jeruzalem zal in de hand des konings van Assyrie niet gegeven worden.
 This is what you are to say to Hezekiah, king of Judah: Let not your God, in whom is your faith, give you a false hope, saying, Jerusalem will not be given into the hands of the king of Assyria.
 οὕτως ἔρεῖτε ἐζεκια βασιλεῖ τῆς ἰουδαίας μὴ σε ἀπατάτω ὁ θεός σου ἐφ' ᾧ πεποιθώς εἶ ἐπ' αὐτῷ λέγων οὐ μὴ παραδοθῆ ἱερουσαλημ εἰς χεῖρας βασιλέως ἀσσυρίων
- 11 Zie, gij hebt gehoord, wat de koningen van Assyrie aan alle landen gedaan hebben, die verbannende; en zoudt gij gered worden?
 No doubt the story has come to your ears of what the kings of Assyria have done to all lands, putting them to the curse: and will you be kept safe from their fate?
 ἢ οὐκ ἤκουσας ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς ἀσσυρίων πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἀπώλεσαν
- 12 Hebben de goden der volken die mijn vaders verdorven hebben, dezelve gered, als Gozan, en Haran, en Rezep, en de kinderen van Eden, die in Telassar waren?
 Did the gods of the nations keep safe those on whom my fathers sent destruction, Gozan and Haran and Rezep, and the children of Eden who were in Telassar?
 μὴ ἐρρύσαντο αὐτούς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὗς οἱ πατέρες μου ἀπώλεσαν τὴν τε γοζαν καὶ χαρραν καὶ ραφες αἱ εἰσιν ἐν χώρᾳ θεμαδ
- 13 Waar is de koning van Hamath, en de koning van Arpad, en de koning der stad Sefarvaim, Hena en Ivva?
 Where is the king of Hamath, and the king of Arpad, and the king of the town of Sepharvaim, of Hena, and Ivva?
 ποῦ εἰσιν οἱ βασιλεῖς αιμαθ καὶ αρφαθ καὶ πόλεως σεφαριμ αναγ ουγανα
- 14 Als nu Hizkia de brieven uit der boden hand ontvangen, en die gelezen had, ging hij op in het huis des HEEREN; en Hizkia breidde die uit voor het aangezicht des HEEREN.
 And Hezekiah took the letter from the hands of those who had come with it; and after reading it, Hezekiah went up to the house of the Lord, opening the letter there before the Lord,
 καὶ ἔλαβεν ἐζεκιας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἤνοιξεν αὐτὸ ἐναντίον κυρίου
- 15 En Hizkia bad tot den HEERE, zeggende:
 And he made prayer to the Lord, saying,
 καὶ προσεύξατο ἐζεκιας πρὸς κύριον λέγων

- 16 O HEERE der heerscharen, Gij, God van Israel, Die tussen de cherubim woont! Gij Zelf, Gij alleen zijt de God van alle koninkrijken der aarde; Gij hebt den hemel en de aardegemaakt!
O Lord of armies, the God of Israel, seated between the winged ones, you only are the God of all the kingdoms of the earth; you have made heaven and earth.
κύριε σαβαωθ ὁ θεὸς ἰσραηλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβὶν σὺ θεὸς μόνος εἶ πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν
- 17 O HEERE! neig Uw oor en hoor, HEERE! doe Uw ogen open, en zie; en hoor al de woorden van Sanherib, die gezonden heeft om den levenden God te honen.
Let your ear be turned to us, O Lord; let your eyes be open, O Lord, and see: take note of all the words of Sennacherib who has sent men to say evil against the living God.
εἰσάκουσον κύριε εἰσβλεψὼν κύριε καὶ ἰδὲ τοὺς λόγους οὓς ἀπέστειλεν σενναχηριμ ὀνειδίξειν θεὸν ζῶντα
- 18 Waarlijk, HEERE! hebben de koningen van Assyrie al de landen, mitsgaders derzelve landerijen verwoest;
Truly, O Lord, the kings of Assyria have made waste all the nations and their lands,
ἐπ' ἀληθείας γὰρ ἠρήμωσαν βασιλεῖς ἀσσυρίων τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὴν χώραν αὐτῶν
- 19 En hebben hun goden in het vuur geworpen; want zij waren geen goden, maar het werk van mensenheden, hout en steen; daarom hebben zij die verdorven.
And have given their gods to the fire: for they were no gods, but wood and stone, the work of men's hands; so they have given them to destruction.
καὶ ἐνέβαλον τὰ εἰδῶλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ οὐ γὰρ θεοὶ ἦσαν ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθοι καὶ ἀπόλεσαν αὐτούς
- 20 Nu dan, HEERE, onze God, verlos ons uit zijn hand, zo zullen alle koninkrijken der aarde weten, dat Gij alleen de HEERE zijt.
But now, O Lord our God, give us salvation from his hand, so that it may be clear to all the kingdoms of the earth that you, and you only, are the Lord.
σὺ δὲ κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν ἵνα γνῶ ἅσα βασιλεία τῆς γῆς ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος
- 21 Toen zond Jesaja, de zoon van Amoz, tot Hizkia, om te zeggen: Alzo zegt de HEERE, de God Israels: Dat gij tot Mij gebeden hebt tegen Sanherib, den koning van Assyrie, heb Ikgehoord.
Then Isaiah, the son of Amoz, sent to Hezekiah, saying, The Lord, the God of Israel, says, The prayer you have made to me against Sennacherib, king of Assyria, has come to my ears.
καὶ ἀπεστάλη ἠσαιας υἱὸς αμοὺς πρὸς ἐζεκιαν καὶ εἶπεν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἤκουσα ἃ προσηύξατο πρὸς με περὶ σενναχηριμ βασιλέως ἀσσυρίων
- 22 Dit is het woord, dat de HEERE over hem gesproken heeft: De jonkvrouw, de dochter van Sion, veracht u, zij bespot u, de dochter van Jeruzalem schudt het hoofd achter u.
This is the word which the Lord has said about him: In the eyes of the virgin daughter of Zion you are shamed and laughed at; the daughter of Jerusalem has made sport of you.
οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐφ' αὐτῆς σε καὶ ἐμυκτήρισέν σε παρθένος θυγάτηρ σιών ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησεν θυγάτηρ ἱερουσαλήμ
- 23 Wien hebt gij gehoond, en gij gelasterd, en tegen Wien hebt gij de stem verheven, en uw ogen omhoog opgeheven? Tegen den Heilige Israels!
Against whom have you said evil and bitter things? and against whom has your voice been loud and your eyes lifted up? even against the Holy One of Israel.
τίνα ὀνειδίσας καὶ παρῶξνας ἢ πρὸς τίνα ὑψώσας τὴν φωνὴν σου καὶ οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς τὸν ἅγιον τοῦ ἰσραηλ
- 24 Door middel uwer dienstknechten hebt gij den HEERE gehoond, en gezegd: Ik heb met de menigte mijner wagenen beklommen de hoogte der bergen, de zijden van Libanon; en ik zal zijn hoge cederbomen en zijn uitgelezen dennebomen afhouden; en zal komen tot zijn uiterste hoogte, in het woud zijns schonen velds.
You have sent your servants with evil words against the Lord, and have said, With all my war-carriages I have come up to the top of the mountains, to the inmost parts of Lebanon; and its tall cedars will be cut down, and the best trees of its woods: I will come up into his highest places, into his thick woods.
ὅτι δι' ἀγγέλων ὀνειδίσας κύριον σὺ γὰρ εἶπας τῷ πλήθει τῶν ἀρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων καὶ εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ λιβάνου καὶ ἔκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ καὶ τὸ κάλλος τῆς κυπαρίσσου καὶ εἰσήλθον εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ
- 25 Ik heb gegraven en de wateren gedronken; en ik heb met mijn voetzolen alle rivieren der belegerde plaatsen verdroogd.
I have made water-holes and taken their waters, and with my foot I have made all the rivers of Egypt dry.
καὶ ἔθηκα γέφυραν καὶ ἠρήμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος
- 26 Hebt gij niet gehoord, dat Ik zulks lang te voren gedaan heb, en dat van de oude dagen af geformeerd heb? Nu heb Ik dat doen komen, dat gij zoudt zijn, om de vaste steden te verstoren tot woeste hopen.
Has it not come to your ears how I did it long before, purposing it in times long past? Now I have given effect to my design, so that by you strong towns might be turned into masses of broken walls.
οὐ ταῦτα ἤκουσας πάλαι ἃ ἐγὼ ἐποίησα ἐξ ἀρχαίων ἡμερῶν συνέταξα νῦν δὲ ἐπέδειξα ἐξερημῶσαι ἔθνη ἐν ὄχυροῖς καὶ ἐνοικοῦντας ἐν πόλεσιν ὄχυραῖς
- 27 Daarom waren haar inwoners handeloos, zij waren verslagen en beschaamd; zij waren als het gras des velds en de groene grasscheutjes, als het hooi der daken, en het brandkoren, eer het overeind staat.
This is why their townsmen had no power, they were broken and put to shame; they were like the grass of the field, or a green plant; like the grass on the house-tops, which a cold wind makes waste.
ἀνῆκα τὰς χεῖρας καὶ ἐξηράνθησαν καὶ ἐγένοντο ὡς χόρτος ξηρὸς ἐπὶ δωμάτων καὶ ὡς ἀγρωστὶς

- 28 Maar Ik weet uw zitten, en uw uitgaan, en uw inkomen, en uw woeden tegen Mij.
But I have knowledge of your getting up and your resting, of your going out and your coming in.
νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου καὶ τὴν ἐξοδὸν σου καὶ τὴν εἰσοδὸν σου ἐγὼ ἐπίσταμαι
- 29 Om uw woeden tegen Mij, en dat uw woeling voor Mijn oren opgekomen is, zo zal Ik Mijn haak in uw neus leggen, en Mijn gebit in uw lippen, en Ik zal u doen wederkeren doordien weg, door denwelken gij gekomen zijt.
Because your wrath against me and your pride have come to my ears, I will put my hook in your nose and my cord in your lips, and I will make you go back by the way you came.
ὁ δὲ θυμὸς σου ὃν ἐθυμώθης καὶ ἡ πικρία σου ἀνέβη πρὸς με καὶ ἐμβάλῳ φιδόν εἰς τὴν ῥινά σου καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χεῖλη σου καὶ ἀποστρέψω σε τῆ ὁδοῦ ἣ ἦλθες ἐν αὐτῇ
- 30 En dat zij u een teken, dat men in dit jaar, wat van zelf gewassen is, eten zal, en in het tweede jaar, wat daarvan weder uitspruit; maar zaait in het derde jaar, en maait, en plantwijngaarden, en eet hun vruchten.
And this will be the sign to you: you will get your food this year from what comes up of itself, and in the second year from the produce of the same; and in the third year you will put in your seed, and get in the grain, and make vine-gardens, and take of their fruit.
τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον φάγε τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἃ ἔσπαρκας τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ τὸ κατάλειμμα τῷ δὲ τρίτῳ σπείραντες ἀμήσατε καὶ φυτεύσατε ἀμπελώνας καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν
- 31 Want het ontkomene, dat overgebleven is van het huis van Juda, zal wederom nederwaarts wortelen, en het zal opwaarts vrucht dragen.
And those of Judah who are still living will again take root in the earth, and give fruit.
καὶ ἔσονται οἱ καταλειμμένοι ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φυήσουσιν ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσουσιν σπέρμα ἄνω
- 32 Want van Jeruzalem zal het overblijfsel uitgaan, en het ontkomene van den berg Sion; de ijver des HEEREN der heirscharen zal dit doen.
For from Jerusalem those who have been kept safe will go out, and those who are still living will go out of Mount Zion: by the fixed purpose of the Lord of armies this will be done.
ὅτι ἐξ ἱερουσαλὴμ ἐξελεύσονται οἱ καταλειμμένοι καὶ οἱ σωζόμενοι ἐξ ὄρους σιων ὁ ζῆλος κυρίου σαβαωθ ποιήσει ταῦτα
- 33 Daarom, zo zegt de HEERE van den koning van Assyrie: Hij zal in deze stad niet komen, noch daar een pijl inschieten; ook zal hij met geen schild daarvoor komen, en zal geen wal daartegen opwerpen.
For this cause the Lord says about the king of Assyria, He will not come into this town, or send an arrow against it; he will not come before it with arms, or put up an earthwork against it.
διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλείᾳ ἀσσυρίων οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐδὲ μὴ βάλλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος οὐδὲ μὴ ἐπιβάλῃ ἐπ' αὐτὴν θυρεὸν οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα
- 34 Door den weg, dien hij gekomen is, door dien zal hij wederkeren; maar in deze stad zal hij niet komen, zegt de HEERE.
By the way he came he will go back, and he will not get into this town.
ἀλλὰ τῆ ὁδοῦ ἣ ἦλθεν ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται τάδε λέγει κύριος
- 35 Want Ik zal deze stad beschermen, om die te verlossen, om Mijntwil, en om Davids, Mijns knechts wil.
For I will keep this town safe, for my honour, and for the honour of my servant David.
ὑπερασπιῶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ σώσαι αὐτὴν δι' ἐμέ καὶ διὰ δαυὶδ τὸν παῖδά μου
- 36 Toen voer de engel des HEEREN uit, en sloeg in het leger van Assyrie honderd vijf en tachtig duizend. En toen zij zich des morgens vroeg opmaakten, ziet, die allen waren dodelichamen.
And the angel of the Lord went out and put to death in the army of the Assyrians a hundred and eighty-five thousand men: and when the people got up early in the morning, there was nothing to be seen but dead bodies.
καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς τῶν ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας καὶ ἑξαναστάντες τὸ πρωὶ εὔρον πάντα τὰ σώματα νεκρά
- 37 Zo vertrok Sanherib, de koning van Assyrie, en toog henen, en keerde weder; en hij bleef te Nineve.
Sennacherib, king of Assyria, went back to his place at Nineveh.
καὶ ἀποστραφεὶς ἀπῆλθεν βασιλεὺς ἀσσυρίων καὶ ᾤκησεν ἐν νινεveh
- 38 Het geschiedde nu, als hij in het huis van Nisroch, zijn god, zich nederboog, dat Adramelech en Sarezer, zijn zonen, hem met het zwaard versloegen; doch zij ontkwamen in hetland van Ararat; en Esar-Haddon, zijn zoon, werd koning in zijn plaats. Jesaja 38
And it came about, when he was worshipping in the house of Nisroch his god, that his sons Adrammelech and Sharezer put him to death with the sword, and they went in flight into the land of Ararat. And Esar-haddon, his son, became king in his place.
καὶ ἐν τῷ αὐτῷ προσκυνεῖν ἐν τῷ οἴκῳ νασαραχ τὸν παταχρον αὐτοῦ ἀδραμελεχ καὶ σαρασαρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις αὐτοὶ δὲ διεσώθησαν εἰς ἀρμενίαν καὶ ἐβασίλευσεν ασορδαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ

- 1 In die dagen werd Hizkia krank tot stervens toe; en de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, kwam tot hem, en zeide tot hem: Alzo zegt de HEERE: Geef bevel aan uw huis; want gijzult sterven, en niet leven.
In those days Hezekiah was ill and near death. And Isaiah the prophet, the son of Amoz, came to him, and said to him, The Lord says, Put your house in order; for your death is near.
ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἐμαλακίσθη ἐζεκιας ἕως θανάτου καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν ἠσαιας υἱὸς αμοῦς ὁ προφήτης καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν τάδε λέγει κύριος τάξει περὶ τοῦ οἴκου σου ἀποθνήσκεις γὰρ σὺ καὶ οὐ ζήσῃ
- 2 Toen keerde Hizkia zijn aangezicht om naar den wand, en hij bad tot den HEERE.
And Hezekiah, turning his face to the wall, made his prayer to the Lord, saying,
καὶ ἀπέστρεψεν ἐζεκιας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον καὶ προσήύξατο πρὸς κύριον
- 3 En hij zeide: Och HEERE, gedenk toch, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld, en wat goed in Uw ogen is, gedaan heb. En Hizkia weenedegans zeer.
O Lord, keep in mind how I have been true to you with all my heart, and have done what is good in your eyes. And Hezekiah gave way to bitter weeping.
λέγων μνήσθητι κύριε ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου μετὰ ἀληθείας ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα καὶ ἔκλαυσεν ἐζεκιας κλαυθμῷ μεγάλῳ
- 4 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Jesaja, zeggende:
Then the word of the Lord came to Isaiah, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἠσαιαν λέγων
- 5 Ga henen, en zeg tot Hizkia: Zo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien; zie, Ik zal vijftien jaren tot uw dagen toedoen;
Go to Hezekiah, and say, The Lord, the God of David, your father, says, Your prayer has come to my ears, and I have seen your weeping: see, I will give you fifteen more years of life.
πορεύθητι καὶ εἰπὸν ἐζεκια τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς δαυὶδ τοῦ πατρὸς σου ἠκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς σου καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου ἰδοὺ προστίθιμι πρὸς τὸν χρόνον σου ἕτη δέκα πέντε
- 6 En Ik zal u uit de hand des konings van Assyrie verlossen, mitsgaders deze stad; en Ik zal deze stad beschermen.
And I will keep you and this town safe from the hands of the king of Assyria: and I will keep watch over this town.
καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως ἀσσυρίων σώσω σε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης ὑπερασπιῶ
- 7 En dit zal u een teken zijn van den HEERE, dat de HEERE het woord, dat Hij gesproken heeft, doen zal:
And Isaiah said, This is the sign the Lord will give you, that he will do what he has said:
τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ὁ θεὸς ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο
- 8 Zie, Ik zal de schaduw der graden, die met de zon in de graden van Achaz' zonnwijzer nederwaarts gegaan is, tien graden achterwaarts doen keren. Dies is de zon tien gradenteruggekeerd, in de graden, die zij nederwaarts gegaan was.
See, I will make the shade which has gone down on the steps of Ahaz with the sun, go back ten steps. So the shade went back the ten steps by which it had gone down.
τὴν σκιάν τῶν ἀναβαθμῶν οὓς κατέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμούς τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς δέκα ἀναβαθμούς καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμούς οὓς κατέβη ἢ σκιά
- 9 Dit is het schrift van Hizkia, koning van Juda, toen hij ziek geweest en van zijn ziekte genezen was.
The writing of Hezekiah, king of Judah, after he had been ill, and had got better from his disease.
προσευχὴ ἐζεκιου βασιλέως τῆς ἰουδαίας ἠνίκα ἐμαλακίσθη καὶ ἀνέστη ἐκ τῆς μαλακίας αὐτοῦ
- 10 Ik zeide: Vanwege de afsnijding mijner dagen, zal ik tot de poorten des grafs heengaan, ik word beroofd van het overige mijner jaren.
I said, In the quiet of my days I am going down into the underworld: the rest of my years are being taken away from me.
ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου ἐν πύλαις ᾗδου καταλείψω τὰ ἕτη τὰ ἐπίλοιπα
- 11 Ik zeide: Ik zal den HEERE niet meer zien, den HEERE, in het land der levenden; ik zal de mensen niet meer aanschouwen met de inwoners der wereld.
I said, I will not see the Lord, even the Lord in the land of the living: I will not see man again or those living in the world.
εἶπα οὐκέτι μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς οὐκέτι μὴ ἴδω ἄνθρωπον
- 12 Mijn levenstijd is weggetogen, en van mij weggevoerd gelijk eens herders hut; ik heb mijn leven afgesneden, gelijk een wever zijn web; Hij zal mij afsnijden, als van den drom;van den dag tot den nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben.
My resting-place is pulled up and taken away from me like a herdsman's tent: my life is rolled up like a linen-worker's thread; I am cut off from the cloth on the frame: from day even to night you give me up to pain.
ἐκ τῆς συγγενείας μου κατέλιπον τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ ὥσπερ ὁ καταλύων σκηνὴν πήξας τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐμοῦ ἐγένετο ὡς ἰστός ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ παρεδόθη

- 13 Ik stelde mij voor tot den morgenstond toe; gelijk een leeuw, alzo zal Hij al mijn beenderen breken; van den dag tot den nacht, zult Gij mij ten einde gebracht hebben.
I am crying out with pain till the morning; it is as if a lion was crushing all my bones.
ἕως πρωὶ ὡς λέοντι οὕτως τὰ ὀστᾶ μου συνέτριψεν ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως τῆς νυκτὸς παρεδόθην
- 14 Gelijk een kraan of zwaluw, alzo piepte ik; ik kirde als een duif; mijn ogen verhieven zich omhoog; o HEERE! ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg.
I make cries like a bird; I give out sounds of grief like a dove: my eyes are looking up with desire; O Lord, I am crushed, take up my cause.
ὡς χελιδῶν οὕτως φωνήσω καὶ ὡς περιστερὰ οὕτως μελετήσω ἐξέλιπον γὰρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον ὃς ἐξεΐλατό με
- 15 Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzo heeft Hij het gedaan; ik zal nu al zoetjes voorttreden al mijn jaren, vanwege de bitterheid mijner ziel.
What am I to say? seeing that it is he who has done it: all my time of sleeping I am turning from side to side without rest.
καὶ ἀφείλατό μου τὴν ὀδύνην τῆς ψυχῆς
- 16 Heere, bij deze dingen leeft men, en in dit alles is het leven van mijn geest; want Gij hebt mij gezond gemaakt en mij genezen.
O Lord, for this cause I am waiting for you, give rest to my spirit: make me well again, and let me come back to life.
κύριε περι αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι καὶ ἐξήγειράς μου τὴν πνοήν καὶ παρακληθεὶς ἔζησα
- 17 Zie, in vrede is mij de bitterheid bitter geweest; maar Gij hebt mijn ziel liefelijk omhelsd, dat zij in de groeve der vertering niet kwame; want Gij hebt al mijn zonden achter Uw ruggeworpen.
See, in place of peace my soul had bitter sorrow. but you have kept back my soul from the underworld; for you have put all my sins out of your memory.
εἴλου γὰρ μου τὴν ψυχὴν ἵνα μὴ ἀπόληται καὶ ἀπέρριψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρτίας μου
- 18 Want het graf zal U niet loven, de dood zal U niet prijzen; die in den kuil nederdalen, zullen op Uw waarheid niet hopen.
For the underworld is not able to give you praise, death gives you no honour: for those who go down into the underworld there is no hope in your mercy.
οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾧδου αἰνέσουσιν σε οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσιν σε οὐδὲ ἐλπιούσιν οἱ ἐν ᾧδου τὴν ἐλεημοσύνην σου
- 19 De levende, de levende, die zal U loven, gelijk ik heden doe; de vader zal den kinderen Uw waarheid bekend maken.
The living, the living man, he will give you praise, as I do this day: the father will give the story of your mercy to his children.
οἱ ζῶντες εὐλογήσουσιν σε ὃν τρόπον κἀγὼ ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδία ποιήσω ἃ ἀναγγελοῦσιν τὴν δικαιοσύνην σου
- 20 De HEERE was gereed om mij te verlossen; daarom zullen wij op mijn snarenspeel spelen; al de dagen onzes levens, in het huis des HEEREN.
O Lord, quickly be my saviour; so we will make my songs to corded instruments all the days of our lives in the house of the Lord.
κύριε τῆς σωτηρίας μου καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλτηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ
- 21 Jesaja nu had gezegd: Laat men nemen een klomp vijgen, en tot een pleister op het gezwel maken, en hij zal genezen.
And Isaiah said, Let them take a cake of figs, and put it on the diseased place, and he will get well.
καὶ εἶπεν ἠσαιας πρὸς ἐζεκιαν λαβὲ παλάθην ἐκ σύκων καὶ τρίψον καὶ κατάπλασαι καὶ ὑγιῆς ἔσῃ
- 22 En Hizkia had gezegd: Welk zal het teken zijn, dat ik ten huize des HEEREN zal opgaan?
And Hezekiah said, What is the sign that I will go up to the house of the Lord?
καὶ εἶπεν ἐζεκιαις τοῦτο τὸ σημεῖον ὅτι ἀναβήσομαι εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ
- 1 Te dien tijd zond Merodach Baladan, de zoon van Baladan, de koning van Babel, brieven en een geschenk aan Hizkia; want hij had gehoord dat hij krank geweest en weder sterkgeworden was.
At that time Merodach-baladan, the son of Baladan, king of Babylon, sent letters with an offering to Hezekiah, because he had news that Hezekiah had been ill, and was well again.
ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀπέστειλεν μαρωδαχ υἱὸς τοῦ λααδαν ὁ βασιλεὺς τῆς βαβυλωνίας ἐπιστολάς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα ἐζεκια ἤκουσεν γὰρ ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου καὶ ἀνέστη
- 2 En Hizkia verblijdde zich over hen, en hij toonde hun zijn schathuis, het zilver, en het goud, en de specerijen, en de beste olie, en zijn ganse wapenhuis, en al wat gevonden werd in zijn schatten; er was geen ding in zijn huis, noch in zijn ganse heerschappij, dat Hizkia hun niet toonde.
And Hezekiah was glad at their coming, and let them see all his store of wealth, the silver and the gold and the spices and the oil, and all the house of his arms, and everything there was in his stores: there was nothing in all his house or his kingdom which he did not let them see.
καὶ ἐχάρη ἐπ' αὐτοῖς ἐζεκιαις χαρὰν μεγάλην καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τοῦ νεχωθα καὶ τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων καὶ τοῦ μύρου καὶ τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν τῆς γάζης καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἦν οὐθέν ὃ οὐκ ἔδειξεν ἐζεκιαις ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
- 3 Toen kwam de profeet Jesaja tot den koning Hizkia, en zeide tot hem: Wat hebben die mannen gezegd, en van waar zijn zij tot u gekomen? En Hizkia zeide: Zij zijn uit verre landen tot mij gekomen, uit Babel.
Then Isaiah the prophet came to King Hezekiah, and said to him, What did these men say, and where did they come from? And Hezekiah said, They came from a far country, even from Babylon.
καὶ ἦλθεν ἠσαιας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλεῖα ἐζεκιαν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι καὶ πόθεν ἦκασιν πρὸς σέ καὶ εἶπεν ἐζεκιαις ἐκ γῆς πόρρωθεν ἦκασιν πρὸς με ἐκ βαβυλώνας

- 4 En hij zeide: Wat hebben zij gezien in uw huis? En Hizkia zeide: Zij hebben alles gezien, wat in mijn huis is; geen ding is er in mijn schatten, dat ik hun niet getoond heb.
And he said, What have they seen in your house? And Hezekiah said in answer, They saw everything in my house: there is nothing among my stores which I did not let them see.
καὶ εἶπεν ἠσαιας τί εἶδον ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ εἶπεν ἐζεκιας πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἶδον ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου
- 5 Toen zeide Jesaja tot Hizkia: Hoor het woord des HEEREN der heirscharen.
Then said Isaiah to Hezekiah, Give ear to the word of the Lord of armies:
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἠσαιας ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου σαβαωθ
- 6 Zie, de dagen komen, dat al wat in uw huis is, en wat uw vaders opgelegd hebben tot een schat tot op dezen dag, naar Babel weggevoerd zal worden; er zal niets overgelaten worden, zegt de HEERE.
Truly, the days are coming when everything in your house, and whatever your fathers have put in store till this day, will be taken away to Babylon: all will be gone.
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ λήμψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἰς βαβυλῶνα ἥξει καὶ οὐδὲν οὐ μὴ καταλίπωσιν εἶπεν δὲ ὁ θεὸς
- 7 Daartoe zullen zij van uw zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen zult, nemen, dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van Babel.
And your sons, even your offspring, will they take away to be unsexed servants in the house of the king of Babylon.
ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου ὧν ἐγέννησας λήμψονται καὶ ποιήσουσιν σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν βαβυλωνίων
- 8 Maar Hizkia zeide tot Jesaja: Het woord des HEEREN, dat gij gesproken hebt, is goed. Ook zeide hij: Doch het zij vrede en waarheid in mijn dagen!
Then said Hezekiah to Isaiah, Good is the word of the Lord which you have said. And he said in his heart, There will be peace and quiet in my days.
καὶ εἶπεν ἐζεκιας πρὸς ἠσαιαν ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν γενέσθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου .
- 1 Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen.
Give comfort, give comfort, to my people, says your God.
παρακαλεῖτε παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου λέγει ὁ θεός
- 2 Spreek naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe, dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des HEEREN dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden.
Say kind words to the heart of Jerusalem, crying out to her that her time of trouble is ended, that her punishment is complete; that she has been rewarded by the Lord's hand twice over for all her sins.
ἱερεῖς λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν ἱερουσαλημ παρακαλέσατε αὐτήν ὅτι ἐπλήσθη ἡ ταπεινότης αὐτῆς λέλυται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία ὅτι ἐδέξατο ἐκ χειρὸς κυρίου διπλᾶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς
- 3 Een stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des HEEREN, maakt recht in de wildernis een baan voor onzen God!
A voice of one crying, Make ready in the waste land the way of the Lord, make level in the lowland a highway for our God.
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 4 Alle dalen zullen verhoogd worden, en alle bergen en heuvelen zullen vernederd worden; en wat krom is, dat zal recht, en wat hobbeltig is, dat zal tot een vallei gemaakt worden.
Let every valley be lifted up, and every mountain and hill be made low, and let the rough places become level, and the hilltops become a valley,
πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται καὶ ἔσται πάντα τὰ σκολιά εἰς εὐθείαν καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία
- 5 En de heerlijkheid des HEEREN zal geopenbaard worden; en alle vlees te gelijk zal zien, dat het de mond des HEEREN gesproken heeft.
And the glory of the Lord will be made clear, and all flesh will see it together, for the mouth of the Lord has said it.
καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα κυρίου καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ὅτι κύριος ἐλάλησεν
- 6 Een stem zegt: Roept! En hij zegt: Wat zal ik roepen? Alle vlees is gras, en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds.
A voice of one saying, Give a cry! And I said, What is my cry to be? All flesh is grass, and all its strength like the flower of the field.
φωνὴ λέγοντος βόησον καὶ εἶπα τί βοήσω πᾶσα σὰρξ χόρτος καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου
- 7 Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des HEEREN daarin blaast; voorwaar, het volk is gras.
The grass becomes dry, the flower is dead; because the breath of the Lord goes over it: truly the people is grass.
ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν
- 8 Het gras verdort, de bloem valt af; maar het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid.
The grass is dry, the flower is dead; but the word of our God is eternal.
τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα

- 9 O Sion, gij verkondigster van goede boodschap, klim op een hogen berg; o Jeruzalem, gij verkondigster van goede boodschap, hef uw stem op met macht, hef ze op, vrees niet, zeg den steden van Juda: Zie hier is uw God!
 You who give good news to Zion, get up into the high mountain; you who give good news to Jerusalem, let your voice be strong; let it be sounding without fear; say to the towns of Judah, See, your God!
 ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι ὁ εὐαγγελιζόμενος σιών ὑψώσον τῇ ἰσχύϊ τὴν φωνήν σου ὁ εὐαγγελιζόμενος ἱερουσαλήμ ὑψώσατε μὴ φοβεῖσθε εἰπὸν ταῖς πόλεσιν ἰουδα ἰδοὺ ὁ θεὸς ὑμῶν
- 10 Ziet, de Heere HEERE zal komen tegen den sterke, en Zijn arm zal heersen; ziet, Zijn loon is bij Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.
 See, the Lord God will come as a strong one, ruling in power: see, those made free by him are with him, and those whom he has made safe go before him.
 ἰδοὺ κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται καὶ ὁ βραχίων μετὰ κυριείας ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἔργον ἐναντίον αὐτοῦ
- 11 Hij zal Zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen, en in Zijn schoot dragen; de zogenden zal Hij zachtjes leiden.
 He will give food to his flock like a keeper of sheep; with his arm he will get it together, and will take up the lambs on his breast, gently guiding those which are with young.
 ὡς ποιμὴν ποιμανεῖ τὸ ποιμνιον αὐτοῦ καὶ τῷ βραχίονι αὐτοῦ συναξει ἄρνας καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας παρακαλέσει
- 12 Wie heeft de wateren met Zijn vuist gemeten, en van de hemelen met de span de maat genomen, en heeft met een drieling het stof der aarde begrepen, en de bergen gewogen in een waag, en de heuvelen in een weegschaal?
 In the hollow of whose hand have the waters been measured? and who is able to take the heavens in his stretched-out fingers? who has got together the dust of the earth in a measure? who has taken the weight of the mountains, or put the hills into the scales?
 τίς ἐμέτρησεν τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί τίς ἔστησεν τὰ ὄρη σταθμῷ καὶ τὰς νάπας ζυγῷ
- 13 Wie heeft den Geest des HEEREN bestierd, en wie heeft Hem als Zijn raadsman onderwezen?
 By whom has the spirit of the Lord been guided, or who has been his teacher?
 τίς ἔγνω νοῦν κυρίου καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος ἐγένετο ὡς συμβιβῆ αὐτόν
- 14 Met wien heeft Hij raad gehouden, die Hem verstand zou geven, en Hem zou leren van het pad des rechts, en Hem wetenschap zou leren, en Hem zou bekend maken den wegdes veelvoudigen verstands?
 Who gave him suggestions, and made clear to him the right way? who gave him knowledge, guiding him in the way of wisdom?
 ἢ πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο καὶ συνεβίβασεν αὐτόν ἢ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρίσιν ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς ἔδειξεν αὐτῷ
- 15 Ziet, de volken zijn geacht als een druppel van een emmer, en als een stofje van de weegschaal; ziet, Hij werpt de eilanden henen als dun stof!
 See, the nations are to him like a drop hanging from a bucket, and like the small dust in the scales: he takes up the islands like small dust.
 εἰ πάντα τὰ ἔθνη ὡς σταγὼν ἀπὸ κάδου καὶ ὡς ῥοπή ζυγοῦ ἐλογίσθησαν καὶ ὡς σίελος λογισθήσονται
- 16 En de Libanon is niet genoegzaam om te branden, en zijn gedierte is niet genoegzaam ten brandoffer.
 And Lebanon is not enough to make a fire with, or all its cattle enough for a burned offering.
 ὁ δὲ λίβανος οὐχ ἰκανὸς εἰς καύσιν καὶ πάντα τὰ τετράποδα οὐχ ἰκανὰ εἰς ὀλοκάρπωσιν
- 17 Alle volken zijn als niets voor Hem; en zij worden bij Hem geacht minder dan niet, en ijdelheid.
 All the nations are as nothing before him; even less than nothing, a thing of no value.
 καὶ πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδὲν εἰσι καὶ εἰς οὐθὲν ἐλογίσθησαν
- 18 Bij wien dan zult gij God vergelijken, of wat gelijkenis zult gij op Hem toepassen?
 Whom then is God like, in your opinion? or what will you put forward as a comparison with him?
 τίνι ὁμοιώσατε κύριον καὶ τίνι ὁμοιώματι ὁμοιώσατε αὐτόν
- 19 De werkmeester giet een beeld, en de goudsmid overtrekt het met goud, en giet er zilveren ketenen toe.
 The workman makes an image, and the gold-worker puts gold plates over it, and makes silver bands for it.
 μὴ εἰκόνα ἐποίησεν τέκτων ἢ χρυσοχόος χωνεύσας χρυσίον περιεχρῦσεν αὐτόν ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν
- 20 Die verarmd is, dat hij niet te offeren heeft, die kiest een hout uit, dat niet verrotte; hij zoekt zich een wijzen werkmeester, om een beeld te bereiden, dat niet wankele.
 The wise workman makes selection of the mulberry-tree of the offering, a wood which will not become soft; so that the image may be fixed to it and not be moved.
 ξύλον γὰρ ἄσηπτον ἐκλέγεται τέκτων καὶ σοφῶς ζητεῖ πῶς στήσει αὐτοῦ εἰκόνα καὶ ἵνα μὴ σαλευῖται

- 21 Weet gijlieden niet? Hoort gij niet? Is het u van den beginne aan niet bekend gemaakt! Hebt gij op de grondvesten der aarde niet gelet?
 Have you no knowledge of it? has it not come to your ears? has not news of it been given to you from the first? has it not been clear to you from the time when the earth was placed on its base?
 οὐ γνώσατε οὐκ ἀκούσατε οὐκ ἀνηγγέλη ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς
- 22 Hij is het, Die daar zit boven den kloot der aarde, en derzelve inwoners zijn als sprinkhanen; Hij is het, Die de hemelen uitspant als een dunnen doek, en breidt ze uit als een tent, om te bewonen;
 It is he who is seated over the arch of the earth, and the people in it are as small as locusts; by him the heavens are stretched out like an arch, and made ready like a tent for a living-place.
 ὁ κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρίδες ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν καὶ διατείνας ὡς σκηνὴν κατοικεῖν
- 23 Die de vorsten te niet maakt; de richters der aarde maakt Hij tot ijdelheid.
 He makes rulers come to nothing; the judges of the earth are of no value.
 ὁ διδοὺς ἄρχοντας εἰς οὐδὲν ἄρχειν τὴν δὲ γῆν ὡς οὐδὲν ἐποίησεν
- 24 Ja, zij worden niet geplant, ja, zij worden niet gezaaid, ja, hun afgehouden stam wortelt niet in de aarde; ook als Hij op hen blazen zal, zo zullen zij verdorren, en een stormwindzal hen als een stoppel wegnemen.
 They have only now been planted, and their seed put into the earth, and they have only now taken root, when he sends out his breath over them and they become dry, and the storm-wind takes them away like dry grass.
 οὐ γὰρ μὴ σπείρωσιν οὐδὲ μὴ φυτεύσωσιν οὐδὲ μὴ ῥιζωθῆ εἰς τὴν γῆν ἢ ῥίζα αὐτῶν ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξηράνθησαν καὶ καταγίς ὡς φρύγανα ἀναλήμψεται αὐτοὺς
- 25 Bij wien dan zult gijlieden Mij vergelijken, dien Ik gelijk zij? zegt de Heilige.
 Who then seems to you to be my equal? says the Holy One.
 νῦν οὖν τί με ὁμοιώσατε καὶ ὑψωθήσομαι εἶπεν ὁ ἅγιος
- 26 Heft uw ogen op omhoog, en ziet, Wie deze dingen geschapen heeft; Die in getal hun heir voortbrengt; Die ze alle bij name roept, vanwege de grootheid Zijner krachten, en omdat Hij sterk van vermogen is; er wordt er niet een gemist.
 Let your eyes be lifted up on high, and see: who has made these? He who sends out their numbered army: who has knowledge of all their names: by whose great strength, because he is strong in power, all of them are in their places.
 ἀναβλέψατε εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ ἴδετε τίς κατέδειξεν πάντα ταῦτα ὁ ἐκφέρων κατὰ ἀριθμὸν τὸν κόσμον αὐτοῦ πάντας ἐπ' ὀνόματι καλέσει ἀπὸ πολλῆς δόξης καὶ ἐν κράτει ἰσχύος οὐδὲ ν σε ἔλαθεν
- 27 Waarom zegt gij dan, o Jakob! en spreekt, o Israel! mijn weg is voor den HEERE verborgen, en mijn recht gaat van mijn God voorbij?
 Why do you say, O Jacob, such words as these, O Israel, The Lord's eyes are not on my way, and my God gives no attention to my cause?
 μὴ γὰρ εἶπες ἰακωβ καὶ τί ἐλάλησας ἰσραηλ ἀπεκρύβη ἡ ὁδός μου ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ ὁ θεός μου τὴν κρίσιν ἀφεῖλεν καὶ ἀπέστη
- 28 Weet gij het niet? Hebt gij niet gehoord, dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is geen doorgronding van Zijnverstand.
 Have you no knowledge of it? has it not come to your ears? The eternal God, the Lord, the Maker of the ends of the earth, is never feeble or tired; there is no searching out of his wisdom.
 καὶ νῦν οὐκ ἔγνως εἰ μὴ ἤκουσας θεὸς αἰώνιος ὁ θεὸς ὁ κατασκευάσας τὰ ἄκρα τῆς γῆς οὐ πεινάσει οὐδὲ κοπιήσει οὐδὲ ἔστιν ἐξέυρεσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ
- 29 Hij geeft den moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft.
 He gives power to the feeble, increasing the strength of him who has no force.
 διδοὺς τοῖς πεινῶσιν ἰσχὴν καὶ τοῖς μὴ ὀδυνωμένοις λύπην
- 30 De jongen zullen moede en mat worden, en de jongelingen zullen gewisselijk vallen;
 Even the young men will become feeble and tired, and the best of them will come to the end of his strength;
 πεινάσουσιν γὰρ νεώτεροι καὶ κοπιήσουσιν νεανίσκοι καὶ ἐκλεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται
- 31 Maar dien den HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen lopen, en niet moede worden; zij zullen wandelen, en niet mat worden.
 But those who are waiting for the Lord will have new strength; they will get wings like eagles: running, they will not be tired, and walking, they will have no weariness.
 οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν θεὸν ἀλλάξουσιν ἰσχὴν πτεροφυήσουσιν ὡς ἀετοὶ δραμοῦνται καὶ οὐ κοπιήσουσιν βαδιοῦνται καὶ οὐ πεινάσουσιν
- 1 Zwijgt voor Mij, gij eilanden! en laat de volken de kracht vernieuwen; laat ze toetreden, laat ze dan spreken; laat ons samen ten gerichte naderen.
 Come quietly before me, O sea-lands, and let the peoples get together their strength: let them come near; then let them say what they have to say: let us put forward our cause against one another.
 ἐγκαινίσετε πρὸς με νῆσοι οἱ γὰρ ἄρχοντες ἀλλάξουσιν ἰσχὴν ἐγγισάτωσαν καὶ λαλησάτωσαν ἅμα τότε κρίσιν ἀναγγελάτωσαν

- 2 Wie heeft van den opgang dien rechtvaardige verwekt? heeft hem geroepen op zijn voet? de heidenen voor zijn aangezicht gegeven, en gemaakt, dat hij over koningen heerste? heeft ze zijn zwaard gegeven als stof, zijn boog als een voortgedreven stoppel?
 Who sent out from the east one who is right wherever he goes? he gives the nations into his hands, and makes him ruler over kings; he gives them as the dust to his sword, as dry stems before the wind to his bow.
 τίς ἐξήγειρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην ἐκάλεσεν αὐτὴν κατὰ πόδας αὐτοῦ καὶ πορεύσεται δώσει ἐναντίον ἔθνῶν καὶ βασιλεῖς ἐκστήσει καὶ δώσει εἰς γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν καὶ ὡς φρύγανα ἐξώσμη ἓνα τὰ τόξα αὐτῶν
- 3 Dat hij ze najaagde en doortrok met vrede, door een pad, hetwelk hij met zijn voeten niet gegaan had?
 He goes after them safely, not touching the road with his feet.
 καὶ διώξεται αὐτοὺς καὶ διελεύσεται ἐν εἰρήνῃ ἢ ὁδοῦ τῶν ποδῶν αὐτοῦ
- 4 Wie heeft dit gewrocht en gedaan, roepende de geslachten van den beginne? Ik, de HEERE, Die de Eerste ben, en met den Laatste ben Ik Dezelfde.
 Whose purpose and work was it? His who sent out the generations from the start. I the Lord, the first, and with the last, I am he.
 τίς ἐνήργησεν καὶ ἐποίησεν ταῦτα ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρχῆς ἐγὼ θεὸς πρῶτος καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγὼ εἰμι
- 5 De eilanden zagen het, en zij vreesden; de einden der aarde beefden; zij naderden en kwamen toe;
 The sea-lands saw it, and were in fear; the ends of the earth were shaking: they came near.
 εἶδσαν ἔθνη καὶ ἐφοβήθησαν τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἤγγισαν καὶ ἤλθοσαν ἅμα
- 6 De een hielp den ander, en zeide tot zijn metgezel: Wees sterk!
 They gave help everyone to his neighbour; and everyone said to his brother, Take heart!
 κρίνων ἕκαστος τῷ πλησίον καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθήσαι καὶ ἐρεῖ
- 7 En de werkmester versterkte den goudsmid; die met den hamer glad maakt, dien, die op het aambeeld slaat, zeggende van het soldeersel: Het is goed; daarna maakt hij het vast met nagelen, dat het niet wankele.
 So the metal-worker put heart into the gold-worker, and he who was hammering the metal smooth said kind words to the iron-worker, saying of the plate, It is ready: and he put it together with nails, so that there might be no slipping.
 ἴσχυσεν ἀνὴρ τέκτων καὶ χαλκεὺς τύπτων σφόδρῃ ἅμα ἐλαύνων ποτὲ μὲν ἐρεῖ σύμβλημα καλὸν ἐστὶν ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἡλοῖς θήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινήσονται
- 8 Maar gij, Israel, Mijn knecht! gij Jakob, dien Ik verkoren heb! het zaad van Abraham, Mijn liefhebber!
 But as for you, Israel, my servant, and you, Jacob, whom I have taken for myself, the seed of Abraham my friend:
 σὺ δὲ Ἰσραὴλ παῖς μου ἰακωβ ὃν ἐξελεξάμην σπέρμα αβρααμ ὃν ἠγάπησα
- 9 Gij, welken Ik gegrepen heb van de einden der aarde, en uit haar bijzonderste geroepen heb; en zeide tot u: Gij zijt Mijn knecht; u heb Ik uitverkoren, en heb u niet verworpen.
 You whom I have taken from the ends of the earth, and sent for from its farthest parts, saying to you, You are my servant, whom I have taken for myself, and whom I have not given up:
 οὐ ἄντελαβόμεν ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἐκ τῶν σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσά σε καὶ εἶπά σοι παῖς μου εἶ ἐξελεξάμην σε καὶ οὐκ ἐγκατέλιπόν σε
- 10 Vrees niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid.
 Have no fear, for I am with you; do not be looking about in trouble, for I am your God; I will give you strength, yes, I will be your helper; yes, my true right hand will be your support.
 μὴ φοβοῦ μετὰ σοῦ γὰρ εἰμι μὴ πλανῶ ἐγὼ γὰρ εἰμι ὁ θεός σου ὁ ἐνισχύσας σε καὶ ἐβοήθησά σοι καὶ ἠσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου
- 11 Ziet, zij zullen beschaamd en te schande worden, allen, die tegen u ontstoken zijn; zij zullen worden als niet, en die lieden, die met u twisten, zullen vergaan.
 Truly, all those who are angry with you will be made low and put to shame: those desiring to do you wrong will come to nothing and never again be seen.
 ἰδοὺ αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου
- 12 Gij zult hen zoeken, maar zult hen niet vinden; de lieden, die met u kijven, zullen worden als niet, en die lieden, die met u oorloggen, als een nietig ding.
 You will make search for your haters but they will not be there; those who make war against you will be as nothing and will come to destruction.
 ζητήσεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ εὔρησ τούτους ἀνθρώπους οἱ παροινήσουσιν εἰς σέ ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμοῦντές σε
- 13 Want Ik, de HEERE, uw God, grijp uw rechterhand aan, Die tot u zeg: Vrees niet, Ik help u.
 For I, the Lord your God, have taken your right hand in mine, saying to you, Have no fear; I will be your helper.
 ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ κρατῶν τῆς δεξιᾶς σου ὁ λέγων σοι μὴ φοβοῦ

- 14 Vrees niet, gij wormpje Jakobs, gij volkje Israels! Ik help u, spreek de HEERE, en uw Verlosser is de Heilige Israels!
Have no fear, you worm Jacob, and you men of Israel; I will be your helper, says the Lord, even he who takes up your cause, the Holy One of Israel.
ιακωβ ὀλιγοστός ἰσραηλ ἐγὼ ἐβοήθησά σοι λέγει ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενός σε ἰσραηλ
- 15 Ziet, Ik heb u tot een scherpe nieuwe dorsslede gesteld, die scherpe pinnen heeft; gij zult bergen dorsen en vermalen, en heuvelen zult gij stellen gelijk kaf.
See, I will make you like a new grain-crushing instrument with teeth, crushing the mountains small, and making the hills like dry stems.
ἰδοὺ ἐποίησά σε ὡς τροχὸς ἀμάξης ἀλοῶντας καινοὺς πριστηροειδεῖς καὶ ἀλοήσεις ὄρη καὶ λεπτυνεῖς βουνοὺς καὶ ὡς χνοὺν θήσεις
- 16 Gij zult ze wannen, en de wind zal ze wegnemen, en de stormwind zal ze verstrooien; maar gij zult u verheugen in den HEERE; in den Heilige Israels zult gij u roemen.
You will send the wind over them, and it will take them away; they will go in all directions before the storm-wind; you will have joy in the Lord, and be glad in the Holy One of Israel.
καὶ λικμήσεις καὶ ἄνεμος λήμψεται αὐτούς καὶ καταίγῃ διασπερεῖ αὐτούς σὺ δὲ εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις ἰσραηλ καὶ ἀγαλλιάσονται
- 17 De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst; Ik, de HEERE zal hen verhoren, Ik, de God Israels, zal hen niet verlaten.
The poor and crushed are looking for water where no water is, and their tongue is dry for need of it: I the Lord will give ear to their prayer, I the God of Israel will not give them up.
οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἐνδεεῖς ζητήσουσιν γὰρ ὕδωρ καὶ οὐκ ἔσται ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνθη ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ἐγὼ ἐπακούσομαι ὁ θεὸς ἰσραηλ καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς
- 18 Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleien; Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten.
I will make rivers on the dry mountain-tops, and fountains in the valleys: I will make the waste land a pool of water, and the dry land springs of water.
ἀλλὰ ἀνοίξω ἐπὶ τῶν ὄρεων ποταμοὺς καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγὰς ποιήσω τὴν ἔρημον εἰς ἔλη καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγοῖς
- 19 Ik zal in de woestijn den cederboom, den sittimboom, en den mirteboom, en den olieachtigen boom zetten; Ik zal in de wildernis stellen den denneboom, den beuk, en den busboom te gelijk;
I will put in the waste land the cedar, the acacia, the myrtle, and the olive-tree; and in the lowland will be planted the fir-tree, the plane, and the cypress together:
θήσω εἰς τὴν ἄνυδρον γῆν κέδρον καὶ πύξον καὶ μυρσίνην καὶ κυπάρισσον καὶ λεύκην
- 20 Opdat zij zien, en bekennen, en overleggen, en te gelijk verstaan, dat de hand des HEEREN zulks gedaan, en dat de Heilige Israels zulks geschapen heeft.
So that they may see and be wise and give their mind to it, and that it may be clear to them all that the hand of the Lord has done this, and that the Holy One of Israel has made it.
ἵνα ἴδωσιν καὶ γνῶσιν καὶ ἐννοηθῶσιν καὶ ἐπιστῶνται ἅμα ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησεν ταῦτα πάντα καὶ ὁ ἅγιος τοῦ ἰσραηλ κατέδειξεν
- 21 Brengt ulieder twistzaak voor, zegt de HEERE; brengt uw vaste bewijsredenen bij, zegt de Koning van Jakob.
Put forward your cause, says the Lord; let your strong argument come out, says the King of Jacob.
ἐγγίξει ἡ κρίσις ὑμῶν λέγει κύριος ὁ θεὸς ἠγγισαν αἱ βουλαὶ ὑμῶν λέγει ὁ βασιλεὺς ἰακωβ
- 22 Laat hen voortbrengen en ons verkondigen de dingen, die gebeuren zullen; verkondigt de vorige dingen, welke die geweest zijn, opdat wij het ter harte nemen, en het eindedaarvan weten; of doet ons de toekomstige dingen horen.
Let the future be made clear to us: give us news of the past things, so that we may give thought to them; or of the things to come, so that we may see if they are true.
ἐγγισάτωσαν καὶ ἀναγγελάτωσαν ὑμῖν ἃ συμβήσεται ἢ τὰ πρότερα τίνα ἦν εἶπατε καὶ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν καὶ γνωσόμεθα τί τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἐπερχόμενα εἶπατε ἡμῖν
- 23 Verkondigt dingen, die hierna komen zullen, opdat wij weten, dat gij goden zijt; ja, doet goed, en doet kwaad, dat wij verbaasd staan, en te zamen toezien.
Give us word of what will be after this, so that we may be certain that you are gods: yes, do good or do evil, so that we may all see it and be surprised.
ἀναγγεῖλατε ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ' ἑσχάτου καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοὶ ἐστε εὖ ποιήσατε καὶ κακώσατε καὶ θαυμάσομεθα καὶ ὀψόμεθα ἅμα
- 24 Ziet, gijlieden zijt minder dan niet, en ulieder werk is erger dan een adder; hij is een gruwel, die ulieden verkiest.
But you are nothing, and your work is of no value: foolish is he who takes you for his gods.
ὅτι πῶθεν ἐστὲ ὑμεῖς καὶ πῶθεν ἡ ἐργασία ὑμῶν ἐκ γῆς βδέλυγμα ἐξελέξαντο ὑμᾶς
- 25 Ik verwek een van het noorden, en hij zal opkomen van den opgang der zon; hij zal Mijn Naam aanroepen; en hij zal komen over de overheden als over leem, en gelijk eenpottenbakker het slijk treedt.
I have sent for one from the north, and from the dawn he has come; in my name he will get rulers together and go against them; they will be like dust, even as the wet earth is stamped on by the feet of the potter.
ἐγὼ δὲ ἠγγειρα τὸν ἀπὸ βορρᾶ καὶ τὸν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες καὶ ὡς πηλὸς κεραμέως καὶ ὡς κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλὸν οὕτως καταπατηθήσεσθε

- 26 Wie heeft wat verkondigd van den beginne aan, dat wij het weten mogen, of van te voren, dat wij zeggen mogen: Hij is rechtvaardig; maar er is niemand, die het verkondigt, ookniemand, die wat horen doet, ook niemand, die ulieder woorden hoort.
Who has given knowledge of it from the first, so that we may be certain of it? and from the start, so that we may say, His word is true? There is no one who gives news, or says anything, or who gives ear to your words.
τίς γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς ἵνα γνῶμεν καὶ τὰ ἔμπροσθεν καὶ ἐροῦμεν ὅτι ἀληθῆ ἔστιν οὐκ ἔστιν ὁ προλέγων οὐδὲ ὁ ἀκούων ὑμῶν τοὺς λόγους
- 27 Ik, de Eerste zeg tot Sion: Zie, zie ze daar! en tot Jeruzalem; Ik zal een blijden boodschapper geven.
I was the first to give word of it to Zion, and I gave the good news to Jerusalem.
ἀρχὴν σίων δώσω καὶ ἱερουσαλημ παρακαλέσω εἰς ὀδόν
- 28 Want Ik zag toe, maar er was niemand, zelfs onder dezen, maar er was geen raadgever, dat Ik hen zou vragen, en zij Mij antwoord geven zouden.
And I saw that there was no man, even no wise man among them, who might give an answer to my questions.
ἀπὸ γὰρ τῶν ἐθνῶν ἰδοὺ οὐδεὶς καὶ ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν οὐκ ἦν ὁ ἀναγγέλλων καὶ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτοὺς πόθεν ἔστε οὐ μὴ ἀποκριθῶσιν μοι
- 29 Ziet, zij zijn allemaal ijdelheid, hun werken zijn een nietig ding, hun gegoten beelden zijn wind, en een ijdel ding.
Truly they are all nothing, their works are nothing and of no value: their metal images are of no more use than wind.
εἰσὶν γὰρ οἱ ποιῶντες ὑμᾶς καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς
- 1 Ziet, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziel een welbehagen heeft! Ik heb Mijn geest op Hem gegeven; Hij zal het recht den heidenenvoortbrengen.
See my servant, whom I am supporting, my loved one, in whom I take delight: I have put my spirit on him; he will give the knowledge of the true God to the nations.
ιακωβ ὁ παῖς μου ἀντιλήψομαι αὐτοῦ ἰσραηλ ὁ ἐκλεκτός μου προσεδέξατο αὐτόν ἢ ψυχὴ μου ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἐξοίσει
- 2 Hij zal niet schreeuwen, noch Zijn stem verheffen, noch Zijn stem op de straat horen laten.
He will make no cry, his voice will not be loud: his words will not come to men's ears in the streets.
οὐ κεκράξεται οὐδὲ ἀνήσει οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἢ φωνὴ αὐτοῦ
- 3 Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen; met waarheid zal Hij het recht voortbrengen.
He will not let a crushed stem be quite broken, and he will not let a feebly burning light be put out: he will go on sending out the true word to the peoples.
κάλαμον τεθλασμένον οὐ συντρίψει καὶ λίνον καπνιζόμενον οὐ σβέσει ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν ἐξοίσει κρίσιν
- 4 Hij zal niet verdonkerd worden, en Hij zal niet verbroken worden, totdat Hij het recht op aarde zal hebben besteld; en de eilanden zullen naar Zijn leer wachten.
His light will not be put out, and he will not be crushed, till he has given the knowledge of the true God to the earth, and the sea-lands will be waiting for his teaching.
ἀναλάμψει καὶ οὐ θραυσθήσεται ἕως ἂν θῆ ἐπὶ τῆς γῆς κρίσιν καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιῶσιν
- 5 Alzo zegt God, de HEERE, Die de hemelen geschapen, en dezelve uitgebreid heeft, Die de aarde uitgespannen heeft, en wat daaruit voortkomt; Die den volke, dat daarop is, denadem geeft, en den geest dengenen, die daarop wandelen:
God the Lord, even he who made the heavens, measuring them out on high; stretching out the earth, and giving its produce; he who gives breath to the people on it, and life to those who go about on it, says:
οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πῆξας αὐτόν ὁ στερεώσας τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ ἐπ' αὐτῆς καὶ πνεῦμα τοῖς πατοῦσιν αὐτήν
- 6 Ik, de HEERE, heb u geroepen in gerechtigheid, en Ik zal u bij uw hand grijpen; en Ik zal u behoeden, en Ik zal u geven tot een Verbond des volks, tot een Licht der heidenen.
I the Lord have made you the vessel of my purpose, I have taken you by the hand, and kept you safe, and I have given you to be an agreement to the people, and a light to the nations:
ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ καὶ κρατήσω τῆς χειρὸς σου καὶ ἐνισχύσω σε καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους εἰς φῶς ἐθνῶν
- 7 Om te openen de blinde ogen, om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis, die in duisternis zitten.
To give eyes to the blind, to make free the prisoners from the prison, to let out those who are shut up in the dark.
ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς τυφλῶν ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμένους καὶ ἐξ οἴκου φυλακῆς καθημένους ἐν σκότει
- 8 Ik ben de HEERE, dat is Mijn Naam; en Mijn eer zal Ik geen anderen geven, noch Mijn lof den gesneden beelden.
I am the Lord; that is my name: I will not give my glory to another, or my praise to pictured images.
ἐγὼ κύριος ὁ θεός τοῦτό μου ἔστιν τὸ ὄνομα τὴν δόξαν μου ἐτέρω οὐ δώσω οὐδὲ τὰς ἀρετάς μου τοῖς γλυπτοῖς
- 9 Ziet, de voorgaande dingen zijn gekomen, en nieuwe dingen verkondig Ik; eer dat zij uitspruiten, doe Ik ulieden die horen.
See, the things said before have come about, and now I give word of new things: before they come I give you news of them.
τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἤκασιν καὶ καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγελέω καὶ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν

- 10 Zingt den HEERE een nieuw lied, Zijn lof van het einde der aarde; gij, die ter zee vaart, en al wat daarin is, gij eilanden en hun inwoners.
Make a new song to the Lord, and let his praise be sounded from the end of the earth; you who go down to the sea, and everything in it, the sea-lands and their people.
 ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ ὕμνον καινόν ἢ ἀρχὴ αὐτοῦ δοξάζετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πλείοντες αὐτὴν αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτάς
- 11 Laat de woestijn en haar steden de stem verheffen, met de dorpen, die Kedar bewoont; laat hen juichen, die in de rotsstenen wonen, en van den top der bergen af schreeuwen.
Let the waste land and its flocks be glad, the tent-circles of Kedar; let the people of the rock give a glad cry, from the top of the mountains let them make a sound of joy.
 εὐφράνθητι ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς ἐπαύλεις καὶ οἱ κατοικοῦντες κηδάρ εὐφρανθήσονται οἱ κατοικοῦντες πέτραν ἀπ' ἄκρων τῶν ὄρεων βοήσουσιν
- 12 Laat ze den HEERE de eer geven, en Zijn lof in de eilanden verkondigen.
Let them give glory to the Lord, sounding his praise in the sea-lands.
 δώσουσιν τῷ θεῷ δόξαν τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις ἀναγγελοῦσιν
- 13 De HEERE zal uittrekken als een held; Hij zal den ijver opwekken als een krijgsman; Hij zal juichen, ja, Hij zal een groot getier maken; Hij zal Zijn vijanden overweldigen.
The Lord will go out as a man of war, he will be moved to wrath like a fighting-man: his voice will be strong, he will give a loud cry; he will go against his attackers like a man of war.
 κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐξελεύσεται καὶ συντρίψει πόλεμον ἐπεγερεῖ ζῆλον καὶ βοήσεται ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος
- 14 Ik heb van ouds gezwegen, Ik heb Mij stil gehouden en Mij ingehouden; Ik zal uitschreeuwen, als een, die baart, Ik zal ze verwoesten, en te zamen opslokken.
I have long been quiet, I have kept myself in and done nothing: now I will make sounds of pain like a woman in childbirth, breathing hard and quickly.
 ἐσιώπησα μὴ καὶ αἰεὶ σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι ἐκαρτέρησα ὡς ἡ τίκτουσα ἐκστήσω καὶ ξηρανῶ ἅμα
- 15 Ik zal bergen en heuvelen woest maken, en al hun gras zal Ik doen verdorren; en Ik zal de rivieren tot eilanden maken, en de poelen uitdrogen.
I will make waste mountains and hills, drying up all their plants; and I will make rivers dry, and pools dry land.
 καὶ θήσω ποταμοὺς εἰς νήσους καὶ ἔλη ξηρανῶ
- 16 En Ik zal de blinden leiden door den weg, dien zij niet geweten hebben, Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezichtten licht maken, en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal hen niet verlaten.
And I will take the blind by a way of which they had no knowledge, guiding them by roads strange to them: I will make the dark places light before them, and the rough places level. These things will I do and will not give them up.
 καὶ ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ ἣ οὐκ ἔγνωσαν καὶ τρίβους οὓς οὐκ ᾔδεισαν πατήσαι ποιήσω αὐτοὺς ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς φῶς καὶ τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς
- 17 Maar die zich op gesneden beelden verlaten, die tot de gegoten beelden zeggen: Gij zijt onze goden; die zullen achterwaarts keren, en met schaamte beschaamd worden.
They will be turned back and be greatly shamed who put their hope in pictured images, who say to metal images, You are our gods.
 αὐτοὶ δὲ ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω αἰσχύνθητε αἰσχύνην οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς οἱ λέγοντες τοῖς χωνευτοῖς ὑμεῖς ἐστε θεοὶ ἡμῶν
- 18 Hoort, gij doven! en schouwt aan, gij blinden! om te zien.
Give ear, you whose ears are shut; and let your eyes be open, you blind, so that you may see.
 οἱ κωφοὶ ἀκούσατε καὶ οἱ τυφλοὶ ἀναβλέψατε ἰδεῖν
- 19 Wie is er blind als Mijn knecht, en doof, gelijk Mijn bode, dien Ik zende? Wie is blind, gelijk de volmaakte, en blind, gelijk de knecht des HEEREN?
Who is blind, but my servant? who has his ears stopped, but he whom I send? who is blind as my true one, or who has his ears shut like the Lord's servant?
 καὶ τίς τυφλὸς ἄλλ' ἢ οἱ παῖδες μου καὶ κωφοὶ ἄλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες αὐτῶν καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ
- 20 Gij ziet wel veel dingen, maar gij bewaart ze niet; of schoon hij de oren opendoet, zo hoort hij toch niet.
Seeing much, but keeping nothing in mind; his ears are open, but there is no hearing.
 εἶδετε πλεονάκις καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε ἠνοιγμένα τὰ ὄτα καὶ οὐκ ἠκούσατε
- 21 De HEERE had lust aan hem, om Zijner gerechtigheid wil; Hij maakte hem groot door de wet, en Hij maakte hem heerlijk.
It was the Lord's pleasure, because of his righteousness, to make the teaching great and give it honour.
 κύριος ὁ θεὸς ἐβούλετο ἵνα δικαιωθῇ καὶ μεγαλύνῃ αἴνεσιν καὶ εἶδον

- 22 Maar nu is het een beroofd en geplunderd volk; zij zijn allen verstrikt in de holen, en verstoken in de gevangenhuizen; zij zijn tot een roof geworden, en er is niemand, die ze redt; tot een plundering, en niemand zegt: Geeft ze weder.
 But this is a people whose property has been taken away from them by force; they are all taken in holes, and shut up in prisons: they are made prisoners, and no one makes them free; they are taken by force and no one says, Give them back.
 και ἐγένετο ὁ λαὸς πεπρονουεμένος καὶ διηρπασμένος ἢ γὰρ παγίς ἐν τοῖς ταμείοις πανταχοῦ καὶ ἐν οἴκοις ἅμα ὅπου ἔκρυψαν αὐτούς ἐγένοντο εἰς προνομίην καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἄρπαγμα καὶ οὐκ ἦν ὁ λέγων ἀπόδος
- 23 Wie onder ulieden neemt zulks ter oren? Wie merkt op en hoort, wat hierna zijn zal?
 Who is there among you who will give ear to this? who will give attention to it for the time to come?
 τίς ἐν ὑμῖν ὃς ἐνωτιεῖται ταῦτα εἰσακούσεται εἰς τὰ ἐπερχόμενα
- 24 Wie heeft Jakob tot een plundering overgegeven, en Israel den rovers? Is het niet de HEERE, Hij, tegen Wien wij gezondigd hebben? Want zij wilden niet wandelen in Zijnwegen, en zij hoorden niet naar Zijn wet.
 Who gave up Jacob to those who took away his goods, and Israel to his attackers? Did not the Lord? he against whom they did wrong, and in whose ways they would not go, turning away from his teaching.
 τίς ἔδωκεν εἰς διαρπαγὴν ἰακωβ καὶ ἰσραηλ τοῖς προνομεύουσιν αὐτόν οὐχὶ ὁ θεὸς ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ καὶ οὐκ ἐβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πορεύεσθαι οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ
- 25 Daarom heeft Hij over hen uitgestort de grimmigheid Zijns toorns en de macht des oorlogs; en Hij heeft ze rondom in vlam gezet, doch zij merken het niet; en Hij heeft ze inbrand gestoken, doch zij nemen het niet ter harte.
 For this reason he let loose on him the heat of his wrath, and his strength was like a flame; and it put fire round about him, but he did not see it; he was burned, but did not take it to heart.
 καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτούς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ καὶ κατίσχυσεν αὐτούς πόλεμος καὶ οἱ συμφλέγοντες αὐτούς κύκλω καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν οὐδὲ ἔθεντο ἐπὶ ψυχὴν
- 1 Maar nu, alzo zegt de HEERE, uw Schepper, o Jakob! en uw Formeerder, o Israel! vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn.
 But now, says the Lord your Maker, O Jacob, and your life-giver, O Israel: have no fear, for I have taken up your cause; naming you by your name, I have made you mine.
 καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε ἰακωβ ὁ πλάσας σε ἰσραηλ μὴ φοβοῦ ὅτι ἐλυτρώσάμην σε ἐκάλεσά σε τὸ ὄνομά σου ἐμὸς εἶ σύ
- 2 Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal uniet aansteken.
 When you go through the waters, I will be with you; and through the rivers, they will not go over you: when you go through the fire, you will not be burned; and the flame will have no power over you.
 καὶ ἐὰν διαβαίνης δι' ὕδατος μετὰ σοῦ εἰμι καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσίν σε καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ πυρός οὐ μὴ κατακαυθῆς φλόξ οὐ κατακαύσει σε
- 3 Want Ik ben de HEERE, uw God, de Heilige Israels, uw Heiland; Ik heb Egypte, Morenland en Seba gegeven tot uw losgeld in uw plaats.
 For I am the Lord your God, the Holy One of Israel, your saviour; I have given Egypt as a price for you, Ethiopia and Seba for you.
 ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς σου ὁ ἅγιος ἰσραηλ ὁ σφύζων σε ἐποίησά σου ἄλλαγμα αἴγυπτον καὶ αἰθιοπίαν καὶ σοῖνην ὑπὲρ σοῦ
- 4 Van toen af, dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest, en Ik heb u liefgehad; daarom heb Ik mensen in uw plaats gegeven, en volken in plaats van uwziel.
 Because of your value in my eyes, you have been honoured, and loved by me; so I will give men for you, and peoples for your life.
 ἀφ' οὗ ἔντιμος ἐγένου ἐναντίον μου ἐδοξάσθης κἀγὼ σε ἠγάπησα καὶ δώσω ἀνθρώπους πολλοὺς ὑπὲρ σοῦ καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς σου
- 5 Vrees niet, want Ik ben met u; Ik zal uw zaad van den opgang brengen, en Ik zal u verzamelen van den ondergang.
 Have no fear, for I am with you: I will take your seed from the east, and get you together from the west;
 μὴ φοβοῦ ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι ἀπὸ ἀνατολῶν ἄξω τὸ σπέρμα σου καὶ ἀπὸ δυσμῶν συνάξω σε
- 6 Ik zal zeggen tot het noorden: Geef; en tot het zuiden: Houd niet terug; breng Mijn zonen van verre, en Mijn dochters van het einde der aarde;
 I will say to the north, Give them up; and to the south, Do not keep them back; send back my sons from far, and my daughters from the end of the earth;
 ἐρῶ τῷ βορρῆ ἄγε καὶ τῷ λιβί μὴ κώλυε ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ γῆς πόρρωθεν καὶ τὰς θυγατέρας μου ἀπ' ἄκρων τῆς γῆς
- 7 Een ieder, die naar Mijn Naam genoemd is, en dien Ik geschapen heb tot Mijn eer, dien Ik geformeerd heb, dien Ik ook gemaakt heb.
 Every one who is named by my name, and whom I have made for my glory, who has been formed and designed by me.
 πάντας ὅσοι ἐπικέκληνται τῷ ὀνόματί μου ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκευάσα αὐτὸν καὶ ἔπλασα καὶ ἐποίησα αὐτόν
- 8 Breng voort het blinde volk, hetwelk ogen heeft, en de doven, die oren hebben.
 Send out the blind people who have eyes, and those who have ears, but they are shut.
 καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλόν καὶ ὀφθαλμοὶ εἰσιν ὡσαύτως τυφλοὶ καὶ κωφοὶ τὰ ὅτα ἔχοντες

- 9 Laat al de heidenen samen vergaderd worden, en laat de volken verzameld worden; wie onder hen zal dit verkondigen? Of laat hen ons doen horen de vorige dingen, laat hen hun getuigen voortbrengen, opdat zij gerechtvaardigd worden, en men het hore en zegge: Het is de waarheid.
Let all the nations come together, and let the peoples be present: who among them is able to make this clear, and give us word of earlier things? let their witnesses come forward, so that they may be seen to be true, and that they may give ear, and say, It is true.
πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ δικαιοθήτωσαν καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ
- 10 Gijlieden zijt Mijn getuigen, spreek de HEERE, en Mijn knecht, dien Ik uitverkoren heb; opdat gij het weet, en Mij gelooft, en verstaat, dat Ik Dezelve ben, dat voor Mij geen Godgeformeerd is, en na Mij geen zijn zal.
You are my witnesses, says the Lord, and my servant whom I have taken for myself: so that you may see and have faith in me, and that it may be clear to you that I am he; before me there was no God formed, and there will not be after me.
γένεσθέ μοι μάρτυρες καὶ γὰρ μάρτυς λέγει κύριος ὁ θεός καὶ ὁ παῖς ὃν ἐξελεξάμην ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύητε καὶ συνῆτε ὅτι ἐγώ εἰμι ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος θεός καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται
- 11 Ik, Ik ben de HEERE, en er is geen Heiland behalve Mij.
I, even I, am the Lord; and there is no saviour but me.
ἐγὼ ὁ θεός καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος ἐμοῦ σῶζων
- 12 Ik heb verkondigd, en Ik heb verlost, en Ik heb het doen horen, en geen vreemd god was onder ulieden; en gij zijt Mijn getuigen, spreek de HEERE, dat Ik God ben.
I gave the word, and made it clear, and there was no strange god among you: for this reason you are my witnesses, says the Lord.
ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα ὠνειδίσα καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἄλλότριος ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες καὶ γὰρ μάρτυς λέγει κύριος ὁ θεός
- 13 Ook eer de dag was, ben Ik, en er is niemand, die uit Mijn hand redden kan; Ik zal werken, en wie zal het keren?
From time long past I am God, and from this day I am he: there is no one who is able to take you out of my hand: when I undertake a thing, by whom will my purpose be changed?
ἔτι ἀπ' ἀρχῆς καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαιρούμενος ποιήσω καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό
- 14 Alzo zegt de HEERE, uw Verlosser, de Heilige Israels: Om ulieder wil heb Ik naar Babel gezonden, en heb hen allen vluchtig doen nederdalen, te weten de Chaldeen, in deschepen, op welke zij juichten.
The Lord, who has taken up your cause, the Holy One of Israel, says, Because of you I have sent to Babylon, and made all their seers come south, and the Chaldaeans whose cry is in the ships.
οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς ὁ ἅγιος ἰσραηλ ἕνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς βαβυλῶνα καὶ ἐπεγερῶ πάντας φεύγοντας καὶ χaldaῖοι ἐν πλοίοις δεθήσονται
- 15 Ik ben de HEERE, uw Heilige; de Schepper van Israel, ulieder Koning.
I am the Lord, your Holy One, the Maker of Israel, your King.
ἐγὼ κύριος ὁ θεός ὁ ἅγιος ὑμῶν ὁ καταδείξας ἰσραηλ βασιλέα ὑμῶν
- 16 Alzo zegt de HEERE, Die in de zee een weg, en in de sterke wateren een pad maakte;
This is the word of the Lord, who makes a way in the sea, and a road through the deep waters;
οὕτως λέγει κύριος ὁ διδοὺς ὁδὸν ἐν θαλάσῃ καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῶ τρίβον
- 17 Die wagenen en paarden, heir en macht voortbracht; te zamen zijn zij nedergelegene, zij zullen niet weder opstaan, zij zijn uitgeblust, gelijk een vlaswiek zijn zij uitgegaan.
Who sends out the war-carriages and the horses, the army with all its force; they have come down, they will not get up again; like a feebly burning light they are put out.
ὁ ἐξαγαγὼν ἄρματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον ἰσχυρόν ἀλλὰ ἐκοιμήθησαν καὶ οὐκ ἀναστήσονται ἐσβέσθησαν ὡς λίνον ἐσβεσμένον
- 18 Gedenkt der vorige dingen niet, en overlegt de oude dingen niet.
Give no thought to the things which are past; let the early times go out of your minds.
μὴ μνημονεύετε τὰ πρότα καὶ τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε
- 19 Ziet, Ik zal wat nieuws maken, nu zal het uitspruiten, zult gijlieden dat niet weten? Ja, Ik zal in de woestijn een weg leggen, en rivieren in de wildernis.
See, I am doing a new thing; now it is starting; will you not take note of it? I will even make a way in the waste land, and rivers in the dry country.
ἰδοὺ ποιῶ καινὰ ἃ νῦν ἀνατελεῖ καὶ γνώσεσθε αὐτὰ καὶ ποιήσω ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποταμούς
- 20 Het gedierte des velds zal Mij eren, de draken en de jonge struisen; want Ik zal in de woestijn wateren geven, en rivieren in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorenen drinkente geven.
The beasts of the field will give me honour, the jackals and the ostriches: because I send out waters in the waste land, and rivers in the dry country, to give drink to the people whom I have taken for myself:
εὐλογήσει με τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ σειρήνες καὶ θυγατέρες στρουθῶν ὅτι ἔδωκα ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ ποταμούς ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποτίσαι τὸ γένος μου τὸ ἐκλεκτόν

- 21 Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen.
Even the people whom I made to be the witnesses of my praise.
λαόν μου ὃν περιποιησάμην τὰς ἀρετὰς μου διηγεῖσθαι
- 22 Doch gij hebt Mij niet aangeroepen, o Jakob! als gij u tegen Mij vermoeid hebt, o Israel!
But you have made no prayer to me, O Jacob: and you have given no thought to me, O Israel.
οὐ νῦν ἐκάλεσά σε ἰακωβ οὐδὲ κοπιᾶσαι σε ἐποίησα ἰσραηλ
- 23 Mij hebt gij niet gebracht het kleine vee uwer brandofferen, en met uw slachtofferen hebt gij Mij niet geeerd; Ik heb u Mij niet doen dienen met spijsoffer, en Ik heb u nietvermoeid met wierook.
You have not made me burned offerings of sheep, or given me honour with your offerings of beasts; I did not make you servants to give me an offering, and I did not make you tired with requests for perfumes.
οὐκ ἔμοι πρόβατα τῆς ὀλοκαρπώσεώς σου οὐδὲ ἐν ταῖς θυσίαις σου ἐδόξασάς με οὐδὲ ἔγκοπον ἐποίησά σε ἐν λιβάνῳ
- 24 Mij hebt gij geen kalmus voor geld gekocht, en met het vette uwer slachtoffers hebt gij Mij niet gedrenkt; maar gij hebt Mij arbeid gemaakt, met uw zonden, gij hebt Mij vermoeidmet uw ongerechtigheden.
You have not got me sweet-smelling plants with your money, or given me pleasure with the fat of your offerings: but you have made me a servant to your sins, and you have made me tired with your evil doings.
οὐδὲ ἐκτήσω μοι ἀργυρίου θυμίαμα οὐδὲ τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν σου ἐπεθύμησα ἀλλὰ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου προέστην σου
- 25 Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, om Mijntwil, en Ik gedenk uwer zonden niet.
I, even I, am he who takes away your sins; and I will no longer keep your evil doings in mind.
ἐγὼ εἰμι ἐγὼ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι
- 26 Maakt Mij indachtig, laat ons te zamen richten, vertelt gij uw redenen, opdat gij moogt gerechtvaardigd worden.
Put me in mind of this; let us take up the cause between us: put forward your cause, so that you may be seen to be in the right.
σὺ δὲ μνήσθητι καὶ κριθῶμεν λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος ἵνα δικαιωθῆς
- 27 Uw eerste vader heeft gezondigd, en uw uitleggers hebben tegen Mij overtreden.
Your first father was a sinner, and your guides have gone against my word.
οἱ πατέρες ὑμῶν πρῶτοι καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ
- 28 Daarom zal Ik de oversten des heiligdoms ontheiligen, en Jakob ten ban overgeven, en Israel tot beschimpingen. Jesaja 44
Your chiefs have made my holy place unclean, so I have made Jacob a curse, and Israel a thing of shame.
καὶ ἐμίαναν οἱ ἄρχοντες τὰ ἁγία μου καὶ ἔδωκα ἀπολέσαι ἰακωβ καὶ ἰσραηλ εἰς ὄνειδισμόν
- 1 Maar hoor nu Mijn knecht Jakob, en Israel, dien Ik verkoren heb!
And now, give ear, O Jacob my servant, and Israel whom I have taken for myself:
νῦν δὲ ἄκουσον παῖς μου ἰακωβ καὶ ἰσραηλ ὃν ἐξελεξάμην
- 2 Zo zegt de HEERE, uw Maker, en uw Formeerder van den buik af, Die u helpt: Vrees niet, o Jakob, Mijn knecht, en gij, Jeshurun, dien Ik uitverkoren heb!
The Lord who made you, forming you in your mother's body, the Lord, your helper, says, Have no fear, O Jacob my servant, and you, Jeshurun, whom I have taken for myself.
οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ κοιλίας ἔτι βοηθηθήσῃ μὴ φοβοῦ παῖς μου ἰακωβ καὶ ὁ ἡγαπημένος ἰσραηλ ὃν ἐξελεξάμην
- 3 Want Ik zal water gieten op de dorstigen, en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen.
For I will send water on the land needing it, and streams on the dry earth: I will let my spirit come down on your seed, and my blessing on your offspring.
ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ ἐπιθήσω τὸ πνευμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα σου καὶ τὰς εὐλογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου
- 4 En zij zullen uitspruiten tussen in het gras, als de wilgen aan de waterbeken.
And they will come up like grass in a well-watered field, like water-plants by the streams.
καὶ ἀνατελοῦσιν ὡσεὶ χόρτος ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὡς ἰτέα ἐπὶ παραρρέον ὕδωρ
- 5 Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN; en die zal zich noemen met den naam van Jakob; en gene zal met zijn hand schrijven: Ik ben des HEEREN, en zich toenoemen met den naam van Israel.
One will say, I am the Lord's; and another will give himself the name, Jacob; another will put a mark on his hand, I am the Lord's, and another will take the name of Israel for himself.
οὕτως ἐρεῖ τοῦ θεοῦ εἰμι καὶ οὕτως βοήσεται ἐπὶ τῷ ὀνόματι ἰακωβ καὶ ἕτερος ἐπιγράψει τοῦ θεοῦ εἰμι ἐπὶ τῷ ὀνόματι ἰσραηλ

- 6 Zo zegt de HEERE, de Koning van Israel, en zijn Verlosser, de HEERE der heirscharen: Ik ben de Eerste, en Ik ben de Laatste, en behalve Mij is er geen God.
The Lord, the King of Israel, even the Lord of armies who has taken up his cause, says, I am the first and the last, and there is no God but me.
 οὕτως λέγει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραηλ ὁ ῥυσάμενος αὐτὸν θεὸς σαβαωθ ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα πλὴν ἐμοῦ οὐκ ἔστιν θεός
- 7 En wie zal, gelijk als Ik, roepen en het verkondigen, en het ordentelijk voor Mij stellen, sedert dat Ik een eeuwig volk gesteld heb? en laat ze de toekomstige dingen, en die komenzullen, hun verkondigen.
If there is one like me, let him come forward and say it, let him make it clear and put it in order before me: who has made clear in the past the things to come? let him make clear the future to me.
 τίς ὡσπερ ἐγὼ στήτω καλεσάτω καὶ ἐτοιμασάτω μοι ἀπ' οὗ ἐποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τὰ ἐπερχόμενα πρὸ τοῦ ἔλθειν ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν
- 8 Verschrikt niet, en vreest niet; heb Ik het u van toen af niet doen horen en verkondigd? Want gijlieden zijt Mijn getuigen: is er ook een God behalve Mij? Immers, er is geen andererssteen: Ik ken er geen?
Have no fear, be strong in heart; have I not made it clear to you in the past, and let you see it? and you are my witnesses. Is there any God but me, or a Rock of whom I have no knowledge?
 μὴ παρακαλύπτεσθε οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἠνωτίσασθε καὶ ἀπήγγεila ὑμῖν μάρτυρες ὑμεῖς ἐστε εἰ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ καὶ οὐκ ἦσαν τότε
- 9 De formeerders van gesneden beelden zijn al te zamen ijdelheid, en hun gewenste dingen doen geen nut; ja, zij zelve zijn hun getuigen; zij zien niet, en zij weten niet, daaromzullen zij beschaamd worden.
Those who make a pictured image are all of them as nothing, and the things of their desire will be of no profit to them: and their servants see not, and have no knowledge; so they will be put to shame.
 οἱ πλάσσοντες καὶ γλύφοντες πάντες μάταιοι οἱ ποιοῦντες τὰ καταθῆμα αὐτῶν ἃ οὐκ ὠφελήσει αὐτοὺς ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται
- 10 Wie formeert een god, en giet een beeld, dat geen nut doet?
Whoever makes a god, makes nothing but a metal image in which there is no profit.
 πάντες οἱ πλάσσοντες θεὸν καὶ γλύφοντες ἀνωφελῆ
- 11 Ziet, al hun medegenoten zullen beschaamd worden, want de werkmeesters zijn uit de mensen; dat zij zich altemaal vergaderen, dat zij opstaan, zij zullen verschrikken, zij zullente zamen beschaamd worden.
Truly, all those who make use of secret arts will be put to shame, and their words of power are only words of men: let them all come forward together; they will all be in fear and be put to shame.
 καὶ πάντες ὅθεν ἐγένοντο ἐξηράνθησαν καὶ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθήτωσαν πάντες καὶ στήτωσαν ἅμα ἐντραπήτωσαν καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα
- 12 De ijzersmid maakt een bijl, en werkt in den gloed, en formeert het met hamers, en werkt het met zijn sterken arm; ook lijdt hij honger, totdat hij krachteloos wordt, hij drinkt geenwater, totdat hij amechtig wordt.
The iron-worker is heating the metal in the fire, giving it form with his hammers, and working on it with his strong arm: then for need of food his strength gives way, and for need of water he becomes feeble.
 ὅτι ὠξυνεν τέκτων σίδηρον σκεπάρνω εἰργάσατο αὐτὸ καὶ ἐν τερέτρῳ ἔτρησεν αὐτὸ εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ πεινάσει καὶ ἀσθενήσει καὶ οὐ μὴ πῖη ὕδωρ ἐκλεξάμενος
- 13 De timmerman trekt het richtsnoer uit, hij tekent het af met den draad, hij maakt het effen met de schaven, en tekent het met den passer, en maakt het naar de beeltenis eensmans, naar de schoonheid van een mens, dat het in het huis blijve.
The woodworker is measuring out the wood with his line, marking it out with his pencil: after smoothing it with his plane, and making circles on it with his instrument, he gives it the form and glory of a man, so that it may be placed in the house.
 τέκτων ξύλον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ καὶ ἐν κόλλῃ ἐρρυθμίσει αὐτὸ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφήν ἀνδρὸς καὶ ὡς ὠραιότητα ἀνθρώπου στησαι αὐτὸ ἐν οἴκῳ
- 14 Als hij zich cederen afhout, zo neemt hij een cypressenboom of een eik, en hij versterkt zich onder de bomen des wouds; hij plant een olmboom, en de regen maakt dien groot.
He has cedars cut down for himself, he takes an oak and lets it get strong among the trees of the wood; he has an ash-tree planted, and the rain gives it growth.
 ὃ ἔκοψεν ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ ὃ ἐφύτευσεν κύριος καὶ ὑετὸς ἐμήκυνεν
- 15 Dan is het voor den mens om te verbranden, dan neemt hij daarvan, en warmt er zich bij; ook ontsteekt hij het, en bakt er brood bij; daarenboven maakt hij er een god van, enbuigt zich daarvoor, hij maakt er een gesneden beeld van, en knielt er voor neder.
Then it will be used to make a fire, so that a man may get warm; he has the oven heated with it and makes bread: he makes a god with it, to which he gives worship: he makes a pictured image out of it, and goes down on his face before it.
 ἵνα ἢ ἀνθρώποις εἰς καθῆναι καὶ λαβὼν ἀπ' αὐτοῦ ἐθερμάνθη καὶ καύσαντες ἔψαν ἄρτους ἐπ' αὐτῶν τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο εἰς θεοὺς καὶ προσκυνοῦσιν αὐτούς
- 16 Zijn helft brandt hij in het vuur, bij de andere helft daarvan eet hij vlees; hij braadt een gebrad, en hij wordt verzadigd; ook warmt hij zichzelf, en hij zegt: Hei! ik ben warmgeworden, ik heb het vuur gezien!
With part of it he makes a fire, and on the fire he gets meat cooked and takes a full meal: he makes himself warm, and says, Aha! I am warm, I have seen the fire:
 οὗ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν πυρὶ καὶ καύσαντες ἔψαν ἄρτους ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας ὀπτήσας ἔφαγεν καὶ ἐνεπλήσθη καὶ θερμανθεὶς εἶπεν ἡδὺ μοι ὅτι ἐθερμάνθη καὶ εἶδον πῦρ

- 17 Het overige nu daarvan maakt hij tot een god, tot zijn gesneden beeld; hij knielt er voor neder, en buigt zich, en bidt het aan, en zegt: Red mij, want gij zijt mijn god!
 And the rest of it he makes into a god, even his pictured image: he goes down on his face before it, giving worship to it, and making prayer to it, saying, Be my saviour; for you are my god.
 τὸ δὲ λοιπὸν ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτὸν καὶ προσκυνεῖ αὐτῷ καὶ προσεύχεται λέγων ἔξελοῦ με ὅτι θεὸς μου εἶ σύ
- 18 Zij weten niet, en verstaan niet, want het heeft hun ogen bestreken, dat zij niet zien, en hun harten, dat zij niet verstaan.
 They have no knowledge or wisdom; for he has put a veil over their eyes, so that they may not see; and on their hearts, so that they may not give attention.
 οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν καὶ τοῦ νοῆσαι τῆ καρδίᾳ αὐτῶν
- 19 En niemand van hen brengt het in zijn hart, en er is noch kennis noch verstand, dat hij zeggen zou: De helft daarvan heb ik verbrand in het vuur, ja, ook op de kolen daarvan heb ik brood gebakken, ik heb vlees daarbij gebraden, en heb het gegeten; en zou ik het overblijfsel daarvan tot een gruwel maken, zou ik nederknielen voor hetgeen van een boomgekomen is?
 And no one takes note, no one has enough knowledge or wisdom to say, I have put part of it in the fire, and made bread on it; I have had a meal of the flesh cooked with it: and am I now to make the rest of it into a false god? am I to go down on my face before a bit of wood?
 καὶ οὐκ ἔλογίσατο τῆ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐδὲ ἀνελογίσατο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ οὐδὲ ἔγνω τῆ φρονήσει ὅτι τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ καὶ ἔφαγεν ἐπὶ τῶν ἀνθρώκων αὐτοῦ ἄρτους καὶ ὀπτήσας κρέα ς ἔφαγεν καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησεν καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ
- 20 Hij voedt zich met as, het bedrogen hart heeft hem ter zijde afgeleid; zodat hij zijn ziel niet redden kan, noch zeggen: Is er niet een leugen in mijn rechterhand?
 As for him whose food is the dust of a dead fire, he has been turned from the way by a twisted mind, so that he is unable to keep himself safe by saying, What I have here in my hand is false.
 γινῶτε ὅτι σποδὸς ἡ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ πλανῶνται καὶ οὐδεὶς δύναται ἐξελέσθαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἴδετε οὐκ ἐρεῖτε ὅτι ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου
- 21 Gedenk aan deze dingen, o Jakob, en Israel! Want gij zijt Mijn knecht, Ik heb u geformeerd; gij zijt Mijn knecht, Israel, gij zult van Mij niet vergeten worden.
 Keep these things in mind, O Jacob; and you Israel, for you are my servant: I have made you; you are my servant; O Israel, I will not let you go out of my memory.
 μνήσθητι ταῦτα ἰακωβ καὶ ἰσραηλ ὅτι παῖς μου εἶ σύ ἔπλασά σε παῖδά μου καὶ σύ ἰσραηλ μὴ ἐπιλανθάνου μου
- 22 Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk; keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost.
 I have put your evil doings out of my mind like a thick cloud, and your sins like a mist: come back to me; for I have taken up your cause.
 ἰδοὺ γὰρ ἀπήλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνομίας σου καὶ ὡς γνόφον τὰς ἀμαρτίας σου ἐπιστράφητι πρὸς με καὶ λυτρώσομαι σε
- 23 Zingt met vreugde, gij hemelen! want de HEERE heeft het gedaan; juicht, gij benedenste delen der aarde! gij bergen! maakt een groot gedreun met vreugdegezang, gij bossen, en alle geboomte daarin! Want de HEERE heeft Jakob verlost, en Zich heerlijk gemaakt in Israel.
 Make a song, O heavens, for the Lord has done it: give a loud cry, you deep parts of the earth: let your voices be loud in song, you mountains, and you woods with all your trees: for the Lord has taken up the cause of Jacob, and will let his glory be seen in Israel.
 εὐφράνθητε οὐρανοὶ ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν ἰσραηλ. σαλπίζατε θεμέλια τῆς γῆς βοήσατε ὄρη εὐφροσύνην οἱ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν αὐτοῖς ὅτι ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν ἰακωβ καὶ ἰσραηλ δοῦσα θήσεται
- 24 Alzo zegt de HEERE, uw Verlosser, en die u geformeerd heeft van den buik af: Ik ben de HEERE, Die alles doet, Die den hemel uitbreidt, Ik alleen, en Die de aarde uitspant doorMijzelfen;
 The Lord, who has taken up your cause, and who gave you life in your mother's body, says, I am the Lord who makes all things; stretching out the heavens by myself, and giving the earth its limits; who was with me?
 οὕτως λέγει κύριος ὁ λυτρούμενός σε καὶ ὁ πλάσων σε ἐκ κοιλίας ἐγὼ κύριος ὁ συντελῶν πάντα ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος καὶ ἔστερέωσα τὴν γῆν τὶς ἕτερος
- 25 Die de tekenen der leugendichters vernietigt, en de waarzeggers dol maakt; Die de wijzen achterwaarts doet keren, en Die hun wetenschap verdwaast;
 Who makes the signs of those who give word of the future come to nothing, so that those who have knowledge of secret arts go off their heads; turning the wise men back, and making their knowledge foolish:
 διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστριμύθων καὶ μαντείας ἀπὸ καρδίας ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ ὀπίσω καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν μορεύων
- 26 Die het woord Zijns knechts bevestigt, en den raad Zijner boden volbrengt; Die tot Jeruzalem zegt: Gij zult bewoond worden; en tot de steden van Juda: Gij zult herbouwd worden, en Ik zal haar verwoeste plaatsen oprichten.
 Who makes the word of his servants certain, and gives effect to the purposes of his representatives; who says of Jerusalem, Her people will come back to her; and of the towns of Judah, I will give orders for their building, and will make her waste places fertile again:
 καὶ ἰσθῶν ῥήματα παιδὸς αὐτοῦ καὶ τὴν βουλὴν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ἀληθεύων ὁ λέγων ἱερουσαλημ κατοικηθήσῃ καὶ ταῖς πόλεσιν τῆς ἰουδαίας οἰκοδομηθήσεσθε καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ
- 27 Die tot de diepte zegt: Verdroog, en uw rivieren zal Ik verdrogen.
 Who says to the deep, Be dry, and I will make your rivers dry:
 ὁ λέγων τῇ ἀβύσσῳ ἐρημωθήσῃ καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ

- 28 Die van Cores zegt: Hij is Mijn herder, en hij zal al Mijn welgevallen volbrengen; zeggende ook tot Jeruzalem: Word gebouwd; en tot den tempel: Word geground.
Who says of Cyrus, He will take care of my sheep, and will do all my pleasure: who says of Jerusalem, I will give the word for your building; and of the Temple, Your bases will be put in place.
ὁ λέγων κύρω φρονεῖν καὶ πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει ὁ λέγων ιερουσαλημ οἰκοδομηθήσῃ καὶ τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμελιώσω
- 1 Alzo zegt de HEERE tot Zijn gezalfde, tot Cores, wiens rechterhand Ik vat, om de volken voor zijn aangezicht neder te werpen; en Ik zal de lendenen der koningen ontbinden, omvoor zijn aangezicht de deuren te openen, en de poorten zullen niet gesloten worden:
The Lord says to the man of his selection, to Cyrus, whom I have taken by the right hand, putting down nations before him, and taking away the arms of kings; making the doors open before him, so that the ways into the towns may not be shut;
οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου κύρω οὐ ἐκράτησα τῆς δεξιᾶς ἐπακούσαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη καὶ ἰσχὸν βασιλέων διαρρήξω ἀνοιξῶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ θύρας καὶ πόλεις οὐ συγκλεισθήσονται
- 2 Ik zal voor uw aangezicht gaan, en Ik zal de kromme wegen recht maken; de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan.
I will go before you, and make the rough places level: the doors of brass will be broken, and the iron rods cut in two:
ἐγὼ ἔμπροσθέν σου πορεύσομαι καὶ ὄρη ὀμαλιῶ θύρας χαλκᾶς συντρίψω καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συγκλάσω
- 3 En Ik zal u geven de schatten, die in de duisternissen zijn, en de verborgene rijkdommen; opdat gij moogt weten, dat Ik de HEERE ben, Die u bij uw naam roept, de God vanIsrael;
And I will give you the stores of the dark, and the wealth of secret places, so that you may be certain that I am the Lord, who gave you your name, even the God of Israel.
καὶ δώσω σοι θησαυροὺς σκοτεινούς ἀποκρύφους ἀόρατους ἀνοιξῶ σοι ἵνα γνῷς ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου θεὸς ἰσραηλ
- 4 Om Jakobs, Mijns knechts wil, en Israels, Mijns uitverkorenen; ja, Ik riep u bij uw naam, Ik noemde u toe, hoewel gij Mij niet kendet.
Because of Jacob my servant, and Israel whom I have taken for myself, I have sent for you by name, giving you a name of honour, though you had no knowledge of me.
ἔνεκεν ἰακώβ τοῦ παιδός μου καὶ ἰσραηλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου ἐγὼ καλέσω σε τῷ ὀνόματί σου καὶ προσδέξομαι σε σὺ δὲ οὐκ ἔγνωσες με
- 5 Ik ben de HEERE, en niemand meer, buiten Mij is er geen God; Ik zal u gorden, hoewel gij Mij niet kent.
I am the Lord, and there is no other; there is no God but me: I will make you ready for war, though you had no knowledge of me:
ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι πλὴν ἐμοῦ θεός καὶ οὐκ ἦδεις με
- 6 Opdat men wete, van den opgang der zon en van den ondergang, dat er buiten Mij niets is, Ik ben de HEERE, en niemand meer.
So that they may see from the east and from the west that there is no God but me: I am the Lord, and there is no other.
ἵνα γνῶσιν οἱ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ δυσμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν πλὴν ἐμοῦ ἐγὼ κύριος ὁ θεός καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι
- 7 Ik formeer het licht, en schep de duisternis; Ik maak den vrede en schep het kwaad, Ik, de HEERE, doe al deze dingen.
I am the giver of light and the maker of the dark; causing blessing, and sending troubles; I am the Lord, who does all these things.
ἐγὼ ὁ κατασκευάσας φῶς καὶ ποιήσας σκότος ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ κτίζων κακά ἐγὼ κύριος ὁ θεός ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα
- 8 Drupt, gij hemelen! van boven af, en dat de wolken vloeien van gerechtigheid; en de aarde opene zich, en dat allerlei heil uitwasse, en gerechtigheid te zamen uitspruiten; Ik, deHEERE, heb ze geschapen.
Let righteousness come down, O heavens, from on high, and let the sky send it down like rain: let the earth be open to give the fruit of salvation, causing righteousness to come up with it; I the Lord have made it come about.
εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν καὶ αἱ νεφέλαι βράνátωσαν δικαιοσύνην ἀνατειλάτω ἡ γῆ ἔλεος καὶ δικαιοσύνην ἀνατειλάτω ἅμα ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ κτίσας σε
- 9 Wee dien, die met zijn Formeerder twist, gelijk een potscherf met aarden potscherven! Zal ook het leem tot zijn formeerder zeggen: Wat maakt gij? of zal uw werk zeggen: Hijheeft geen handen?
Cursed is he who has an argument with his Maker, the pot which has an argument with the Potter! Will the wet earth say to him who is working with it, What are you doing, that your work has nothing by which it may be gripped?
ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς πηλὸν κεραμέως μὴ ὁ ἄροτριῶν ἀροτριάσει τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν μὴ ἐρεῖ ὁ πηλὸς τῷ κεραμεῖ τί ποιεῖς ὅτι οὐκ ἐργάζῃ οὐδὲ ἔχεις χεῖρας
- 10 Wee dien, die tot den vader zegt: Wat genereert gij? en tot de vrouw: Wat baart gij?
Cursed is he who says to a father, To what are you giving life? or to a woman, What are you in birth-pains with?
ὁ λέγων τῷ πατρὶ τί γεννήσεις καὶ τῇ μητρὶ τί ὠδινήσεις
- 11 Alzo zegt de HEERE, de Heilige Israels, en deszelfs Formeerder: Zij hebben Mij van toekomstige dingen gevraagd; van Mijn kinderen, zoudt gij Mij van het werk Mijner handenbevel geven?
The Lord, the Holy One of Israel, and his Maker, says, Will you put a question to me about the things which are to come, or will you give me orders about my sons, and the work of my hands?
ὅτι οὕτως λέγει κύριος ὁ θεός ὁ ἅγιος ἰσραηλ ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα ἐρωτήσατέ με περὶ τῶν υἰῶν μου καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου καὶ περὶ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντειλάσθῃ μοι

- 12 Ik heb de aarde gemaakt, en Ik heb den mens daarop geschapen; Ik ben het! Mijn handen hebben de hemelen uitgebreid, en Ik heb al hun heir bevel gegeven.
I have made the earth, forming man on it: by my hands the heavens have been stretched out, and all the stars put in their ordered places.
ἐγὼ ἐποίησα γῆν καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς ἐγὼ τῇ χειρὶ μου ἐστερέωσα τὸν οὐρανὸν ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἀστροῖς ἐνετειλάμην
- 13 Ik heb hem verwekt in gerechtigheid, en al zijn wegen zal Ik recht maken; hij zal Mijn stad bouwen, en hij zal Mijn gevangenen loslaten, niet voor prijs, noch voor geschenk, zeggde HEERE der heirscharen.
I have sent him out to overcome the nations, and I will make all his ways straight: I will give him the work of building my town, and he will let my prisoners go free, without price or reward, says the Lord of armies.
ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δικαιοσύνης βασιλέα καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι οὗτος οἰκοδομήσει τὴν πόλιν μου καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπιστρέψει οὐ μετὰ λύτρων οὐδὲ μετὰ δόρων εἶπεν κύριος σαβαωθ
- 14 Alzo zegt de HEERE: De arbeid der Egyptenaren en de koophandel der Moren en der Sabeers, der mannen van grote lengte, zullen tot u overkomen, en zij zullen de uwe zijn, zij zullen u navolgen, in boeien zullen zij overkomen; en zij zullen zich voor u buigen, zij zullen u smeken, zeggende: Gewisselijk, God is in u, en er is anders geen God meer.
The Lord says, The workmen of Egypt, and the traders of Ethiopia, and the tall Sabaeans, will come over the sea to you, and they will be yours; they will go after you; in chains they will come over: and they will go down on their faces before you, and will make prayer to you, saying, Truly, God is among you; and there is no other God.
οὕτως λέγει κύριος σαβαωθ ἑκοπίασεν αἴγυπτος καὶ ἐμπορία αἰθιοπῶν καὶ οἱ σεβειν ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ σὲ διαβήσονται καὶ σοὶ ἔσονται δοῦλοι καὶ ὀπίσω σου ἀκολουθήσουσιν δεδεμένοι χειροπέδας καὶ προσκυνήσουσιν σοὶ καὶ ἐν σοὶ προσεύξονται ὅτι ἐν σοὶ ὁ θεὸς ἐστὶν καὶ ἐροῦσιν οὐκ ἐστὶν θεὸς πλὴν σοῦ
- 15 Voorwaar, Gij zijt een God, Die Zich verborgen houdt, de God Israels, de Heiland.
Truly, you have a secret God, the God of Israel is a Saviour!
σὺ γὰρ εἶ θεὸς καὶ οὐκ ᾔδειμεν ὁ θεὸς τοῦ ἰσραηλ σωτήρ
- 16 Zij zullen beschaamd en ook tot schande worden, zij allen; te zamen zullen zij met schande heengaan, die de afgoden maken.
All those who have gone against him will be put to shame; the makers of images will be made low.
αἰσχυνθήσονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ καὶ πορεύσονται ἐν αἰσχύνῃ ἐγκαινίζεσθε πρὸς με νῆσοι
- 17 Maar Israel wordt verlost door den HEERE, met een eeuwige verlossing; gijlieden zult niet beschaamd noch tot schande worden, tot in alle eeuwigheden.
But the Lord will make Israel free with an eternal salvation: you will not be put to shame or made low for ever and ever.
ἰσραηλ σφύζεται ὑπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον οὐκ αἰσχυνθήσονται οὐδὲ μὴ ἐντραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος
- 18 Want alzo zegt de HEERE, Die de hemelen geschapen heeft, Die God, Die de aarde geformeerd, en Die ze gemaakt heeft; Hij heeft ze bevestigd, Hij heeft ze niet geschapen, datzij ledig zijn zou, maar heeft ze geformeerd, opdat men daarin wonen zou: Ik ben de HEERE, en niemand meer.
For this is the word of the Lord who made the heavens; he is God; the maker and designer of the earth; who made it not to be a waste, but as a living-place for man: I am the Lord, and there is no other.
οὕτως λέγει κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν οὗτος ὁ θεὸς ὁ καταδείξας τὴν γῆν καὶ ποιήσας αὐτήν αὐτὸς διώρισεν αὐτήν οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτήν ἀλλὰ κατοικεῖσθαι ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι
- 19 Ik heb niet in het verborgene gesproken, in een donkere plaats der aarde; Ik heb tot het zaad van Jakob niet gezegd: Zoekt Mij te vergeefs; Ik ben de HEERE, Die gerechtigheidspreekt, Die rechtmatige dingen verkondigt.
I have not given my word in secret, in a place in the underworld; I did not say to the seed of Jacob, Go into a waste land to make request of me: I the Lord say what is true, my word is righteousness.
οὐκ ἐν κρυφῇ λελάληκα οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι ἰακωβ μάταιον ζητήσατε ἐγὼ εἰμι ἐγὼ εἰμι κύριος λαλῶν δικαιοσύνην καὶ ἀναγγέλλων ἀλήθειαν
- 20 Verzamelt u, en komt, treedt hier toe samen, gijlieden, die van de heidenen ontkomen zijt! Zij weten niets, die hun houten gesneden beelden dragen, en een god aanbidden, dieniet verlossen kan.
Come together, even come near, you nations who are still living: they have no knowledge who take up their image of wood, and make prayer to a god in whom is no salvation.
συνάχθητε καὶ ἦκετε βουλευσασθε ἅμα οἱ σφύζομενοι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἰρῶντες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν καὶ προσευχόμενοι ὡς πρὸς θεοῦ οἱ οὐ σφύζουσιν
- 21 Verkondigt en treedt hier toe, ja, beraadslaagt samen: wie heeft dat laten horen van ouds her? Wie heeft dat van toen af verkondigd? Ben Ik het niet, de HEERE? en er is geen God meer behalve Mij, een rechtvaardig God, en een Heiland, niemand is er dan Ik.
Give the word, put forward your cause, let us have a discussion together: who has given news of this in the past? who made it clear in early times? did not I, the Lord? and there is no God but me; a true God and a saviour; there is no other.
εἰ ἀναγγελοῦσιν ἐγγισάτωσαν ἵνα γνῶσιν ἅμα τίς ἀκουστὴ ἐποίησεν ταῦτα ἀπ' ἀρχῆς τότε ἀνηγγέλη ὑμῖν ἐγὼ ὁ θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ δίκαιος καὶ σωτήρ οὐκ ἔστιν ἄρα ἐξ ἐμοῦ
- 22 Wendt U naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde! want Ik ben God, en niemand meer.
Let your hearts be turned to me, so that you may have salvation, all the ends of the earth: for I am God, and there is no other.
ἐπιστρέφητε πρὸς με καὶ σωθήσεσθε οἱ ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος

- 23 Ik heb gezwoeren bij Mijzelf, er is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond gegaan, en het zal niet wederkeren: dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong Mij zal zweren.
By myself have I taken an oath, a true word has gone from my mouth, and will not be changed, that to me every knee will be bent, and every tongue will give honour.
κατ' ἑμαυτοῦ ὀμνύω ἢ μὴν ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματός μου δικαιοσύνη οἱ λόγοι μου οὐκ ἀποστραφήσονται ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ καὶ ἐξομολογήσεται πᾶσα γλῶσσα τῷ θεῷ
- 24 Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen; maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstokenzijn.
Only in the Lord will Jacob overcome and be strong: together all those who were angry with him will be put to shame and come to destruction.
λέγων δικαιοσύνη καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν ἤξουσιν καὶ αἰσχυνθήσονται πάντες οἱ ἀφορίζοντες ἑαυτοὺς
- 25 Maar in den HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad van Israel.
In the Lord will all the seed of Israel get their rights, and they will give glory to him.
ἀπὸ κυρίου δικαιοθήσονται καὶ ἐν τῷ θεῷ ἐνδοξασθήσονται πᾶν τὸ σπέρμα τῶν υἰῶν Ἰσραὴλ
- 1 Bel is gekromd, Nebo wordt nedergebogen, hun afgoden zijn geworden voor de dieren en voor de beesten; uw opgeladen pakken zijn een last voor de vermoeide beesten.
Bel is bent down, Nebo is falling; their images are on the beasts and on the cattle: the things which you took about have become a weight to the tired beast.
ἔπεσε βηλ συνετρίβη δαγων ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς θηρία καὶ κτήνη αἴρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι
- 2 Samen zijn zij nedergebogen, zij zijn gekromd, zij hebben den last niet kunnen redden, maar zijzelfen zijn in de gevangenis gegaan.
They are bent down, they are falling together: they were not able to keep their images safe, but they themselves have been taken prisoner.
καὶ πεινῶντι καὶ ἐκλελυμένῳ οὐκ ἰσχύοντι ἅμα οἱ οὐ δυνήσονται σωθῆναι ἀπὸ πολέμου αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἦχθησαν
- 3 Hoor naar Mij, o huis van Jakob, en het ganse overblijfsel van het huis Israels! die van Mij gedragen zijt van den buik aan, en opgenomen van de baarmoeder af.
Give ear to me, O family of Jacob, and all the rest of the people of Israel, who have been supported by me from their birth, and have been my care from their earliest days:
ἀκούσατέ μου οἶκος τοῦ Ἰακωβ καὶ πᾶν τὸ κατάλοιπον τοῦ Ἰσραὴλ οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας καὶ παιδευόμενοι ἐκ παιδίου
- 4 En tot de ouderdom toe zal Ik Dezelfde zijn, ja, tot de grijsheid toe zal Ik ulieden dragen; Ik heb het gedaan, en Ik zal u opnemen, en Ik zal dragen en redden.
Even when you are old I will be the same, and when you are grey-haired I will take care of you: I will still be responsible for what I made; yes, I will take you and keep you safe.
ἕως γήρους ἐγὼ εἰμι καὶ ἕως ἂν καταγῆράσητε ἐγὼ εἰμι ἐγὼ ἀνέχομαι ὑμῶν ἐγὼ ἐποίησα καὶ ἐγὼ ἀνήσω ἐγὼ ἀναλήμφομαι καὶ σώσω ὑμᾶς
- 5 Wien zoudt gijlieden Mij nabeelden, en evangelijk maken, en Mij vergelijken, dat wij elkander gelijken zouden?
Who in your eyes is my equal? or what comparison will you make with me?
τίني με ὁμοιώσατε ἴδετε τεχνάσασθε οἱ πλανώμενοι
- 6 Zij verkwisten het goud uit de beurs, en wegen het zilver met de waag; zij huren een goudsmid, en die maakt het tot een god, zij knielen neder, ook buigen zij zich daarvoor.
As for those who take gold out of a bag, and put silver in the scales, they give payment to a gold-worker, to make it into a god; they go down on their faces and give it worship.
οἱ συμβαλλόμενοι χρυσίον ἐκ μαρσιππίου καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ στήσουσιν ἐν σταθμῷ καὶ μισθωσάμενοι χρυσοχόον ἐποίησαν χειροποίητα καὶ κύψαντες προσκυνοῦσιν αὐτοῖς
- 7 Zij nemen hem op den schouder, zij dragen hem, en zetten hem aan zijn plaats; daar staat hij, hij wijkt van zijn stede niet; ja, roept iemand tot hem, zo antwoordt hij niet, hij verlosthem niet uit zijn benauwdheid.
They put him on their backs, and take him up, and put him in his fixed place, from which he may not be moved; if a man gives a cry for help to him, he is unable to give an answer, or get him out of his trouble.
αἴρουν αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ πορεύονται ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ μένει οὐ μὴ κινηθῆ καὶ ὡς ἂν βοήσῃ πρὸς αὐτόν οὐ μὴ εἰσακούσῃ ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ αὐτόν
- 8 Gedenkt hieraan, en houdt u kloekelijk, brengt het weder in het hart, o gij overtreders!
Keep this in mind and be shamed; let it come back to your memory, you sinners.
μνήσθητε ταῦτα καὶ στενάξατε μετανοήσατε οἱ πεπλανημένοι ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ
- 9 Gedenkt der vorige dingen van oude tijden af, dat Ik God ben, en er is geen God meer, en er is niet gelijk Ik;
Let the things which are past come to your memory: for I am God, and there is no other; I am God, and there is no one like me;
καὶ μνήσθητε τὰ πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ θεός καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι πλὴν ἐμοῦ
- 10 Die van den beginne aan verkondigt het einde, en van ouds af die dingen, die nog niet geschied zijn; Die zegt: Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen.
Making clear from the first what is to come, and from past times the things which have not so far come about; saying, My purpose is fixed, and I will do all my pleasure;
ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν αὐτὰ γενέσθαι καὶ ἅμα συνετελέσθη καὶ εἶπα πᾶσά μου ἢ βουλή στήσεται καὶ πάντα ὅσα βεβούλευμαι ποιήσω

- 11 Die een roofvogel roept van het oosten, een man mijns raads uit verre lande; ja, Ik heb het gesproken, Ik zal het ook doen opkomen; Ik heb het geformeerd, Ik zal het ook doen.
Sending for a bird of strong flight from the east, the man of my purpose from a far country; I have said it, and I will give effect to it; the thing designed by me will certainly be done.
καλῶν ἀπ' ἀνατολῶν πετεινὸν καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευμαι ἐλάλησα καὶ ἤγαγον ἔκτισα καὶ ἐποίησα ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐδόωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
- 12 Hoort naar Mij, gij stijven van harte, gij, die verre van de gerechtigheid zijt!
Give ear to me, you feeble-hearted, who have no faith in my righteousness:
ἀκούσατέ μου οἱ ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν οἱ μακρὰν ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης
- 13 Ik breng Mij gerechtigheid nabij, zij zal niet verre wezen, en Mij heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil geven in Sion, aan Israel Mij heerlijkheid.
My righteousness is near, it is not far off; salvation will come quickly; and I will make Zion free, and give Israel my glory.
ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην μου καὶ τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ δέδωκα ἐν σιων σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ εἰς δόξαμα
- 1 Daal af, en zit in het stof, gij jonkvrouw, dochter van Babel! zit op de aarde, er is geen troon meer, gij dochter der Chaldeen! want gij zult niet meer genaamd worden de tedere, noch de wellustige.
Come and take your seat in the dust, O virgin daughter of Babylon; come down from your seat of power, and take your place on the earth, O daughter of the Chaldaeans: for you will never again seem soft and delicate.
κατάβηθι κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν παρθένος θυγάτηρ βαβυλῶνος εἰσελθε εἰς τὸ σκότος θυγάτηρ χαλδαίων ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ κληθῆναι ἀπαλὴ καὶ τρυφερά
- 2 Neem de molen, en maal meel; ontdek uw vlechten, ontbloot de enkelen, ontdek de schenkelen, ga door de rivieren.
Take the crushing-stones and get the meal crushed: take off your veil, put away your robe, let your legs be uncovered, go through the rivers.
λαβὲ μύλον ἄλεσον ἄλευρον ἀποκάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου ἀνακάλυψαι τὰς πολιὰς ἀνάσφραι τὰς κνήμας διάβηθι ποταμούς
- 3 Uw schaamte zal ontdekt worden, ook zal uw schande gezien worden; Ik zal wraak nemen, en Ik zal op u niet aanvallen als een mens.
The shame of your unclothed condition will be seen by all: I will give punishment without mercy,
ἀνακαλυφθήσεται ἡ αἰσχὺνὴ σου φανήσονται οἱ ὄνειδισμοὶ σου τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήψομαι οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις
- 4 Onzes Verlossers Naam is HEERE der heirscharen, de Heilige Israels.
Says the Lord who takes up our cause; the Lord of armies is his name, the Holy One of Israel.
εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος σαβαωθ ὄνομα αὐτῷ ἅγιος Ἰσραὴλ
- 5 Zit stilzwigende, en ga in de duisternis, gij dochter der Chaldeen! want gij zult niet meer genoemd worden koningin der koninkrijken.
Be seated in the dark without a word, O daughter of the Chaldaeans: for you will no longer be named, The Queen of Kingdoms.
κάθισον κατανευγμένη εἰσελθε εἰς τὸ σκότος θυγάτηρ χαλδαίων οὐκέτι μὴ κληθῆς ἰσχυρὴ βασιλείας
- 6 Ik was op Mij volk zeer toornig, Ik ontheiligde Mij erve, en Ik gaf hen over in uw hand; doch gij beweest hun geen barmhartigheden, ja, zelfs over den oude maaktet gij uw jukzeer zwaar.
I was angry with my people, I put shame on my heritage, and gave them into your hands: you had no mercy on them; you put a cruel yoke on those who were old;
παρωξύνθη ἐπὶ τῷ λαῷ μου ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου ἐγὼ ἔδωκα εἰς τὴν χεῖρά σου σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος τοῦ πρεσβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα
- 7 En gij ziedet: Ik zal koningin zijn in eeuwigheid; tot nog toe hebt gij deze dingen niet in uw hart genomen, gij hebt aan het einde daarvan niet gedacht.
And you said, I will be a queen for ever: you did not give attention to these things, and did not keep in mind what would come after.
καὶ εἶπας εἰς τὸν αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου οὐδὲ ἐμνήσθης τὰ ἔσχατα
- 8 Nu dan, hoor dit, gij weelderige! die zo zeker woont, die in haar hart zegt: Ik ben het, en niemand meer dan ik: ik zal geen weduwe zitten, noch de beroving van kinderen kennen.
So now take note of this, you who are given up to pleasure, living without fear of evil, saying in your heart, I am, and there is no one like me; I will never be a widow, or have my children taken from me.
νῦν δὲ ἄκουσον ταῦτα ἡ τρυφερά ἡ καθημένη πεποιθυῖα ἡ λέγουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν ἕτέρα οὐ καθιῶ χήρα οὐδὲ γνώσομαι ὄρφανείαν
- 9 Doch deze beide dingen zullen u in een ogenblik overkomen, op een dag, de beroving van kinderen en weduwschap; volkomenlijk zullen zij u overkomen, vanwege de veelheid uwer toverijen, vanwege de menigte uwer bezweringen.
But these two things will come on you suddenly in one day, the loss of children and of husband: in full measure they will come on you, for all your secret arts, and all your wonders.
νῦν δὲ ἦξει ἐξαίφνης ἐπὶ σὲ τὰ δύο ταῦτα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ χηρεία καὶ ἀτεκνία ἦξει ἐξαίφνης ἐπὶ σὲ ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐν τῇ ἰσχύϊ τῶν ἐπασιδῶν σου σφόδρα
- 10 Want gij hebt op uw boosheid vertrouwd; gij hebt gezegd: Niemand ziet mij; uw wijsheid en uw wetenschap heeft u afkerig gemaakt; en gij hebt in uw hart gezegd: Ik ben het, en niemand meer dan ik.
For you had faith in your evil-doing; you said, No one sees me; by your wisdom and knowledge you have been turned out of the way: and you have said in your heart, I am, and there is no other.
τῇ ἐλπίδι τῆς πονηρίας σου σὺ γὰρ εἶπας ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν ἕτέρα γνώθι ὅτι ἡ σύνεσις τούτων καὶ ἡ πορνεία σου ἔσται σοὶ αἰσχὺνὴ καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν ἕτέρα

- 11 Daarom zal er over u een kwaad komen, gij zult den dageraad daarvan niet weten; en een verderf zal er op u vallen, hetwelk gij niet zult kunnen verzoenen; want er zal snellijk eenonstuimige verwoesting over u komen, dat gij het niet weten zult.
Because of this evil will come on you, which may not be turned away for any price: and trouble will overtake you, from which no money will give salvation: destruction will come on you suddenly, without your knowledge.
καὶ ἦξει ἐπὶ σὲ ἀπόλεια καὶ οὐ μὴ γνῶς βόθυνος καὶ ἐμπεσῆ εἰς αὐτόν καὶ ἦξει ἐπὶ σὲ ταλαιπωρία καὶ οὐ μὴ δυνήσῃ καθαρὰ γενέσθαι καὶ ἦξει ἐπὶ σὲ ἐξαπίνης ἀπόλεια καὶ οὐ μὴ γνῶς
- 12 Sta nu met uw bezwingen, en met de veelheid uwer toverijen, waarin gij gearbeid hebt van uw jeugd af; of gij misschien voordeel kondet doen, of gij misschien u kondetsterken.
Go on now with your secret arts, and all your wonder-working, to which you have given yourself up from your earliest days; it may be that they will be of profit to you, or by them you may put fear into your attackers.
στήθι νῦν ἐν ταῖς ἐπαιδαῖς σου καὶ τῇ πολλῇ φαρμακεῖα σου ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου εἰ δυνήσῃ ὠφεληθῆναι
- 13 Gij zijt moede geworden in de veelheid uwer raadslagen; laat nu opstaan, die den hemel waarnemen, die in de sterren kijken, die naar de nieuwe manen voorzeggen; en laat zeu verlossen van die dingen, die over u komen zullen.
But your mind is troubled by the number of your guides: let them now come forward for your salvation: the measurers of the heavens, the watchers of the stars, and those who are able to say from month to month what things are coming on you.
κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου στήτωσαν καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ οἱ ὀρθῶντες τοὺς ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι
- 14 Ziet, zij zullen zijn als stoppelen, het vuur zal ze verbranden, zij zullen zichzelf niet kunnen rukken uit de macht der vlam; het zal geen kool zijn om bij te warmen, geen vuur om daarvoor neder te zitten.
Truly, they have become like dry stems, they have been burned in the fire; they are not able to keep themselves safe from the power of the flame: it is not a coal for warming them, or a fire by which a man may be seated.
ἰδοὺ πάντες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ κατακαίσονται καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός ὅτι ἔχεις ἄνθρακας πυρός κάθισαι ἐπ' αὐτούς
- 15 Alzo zullen zij u zijn, met dewelke gij gearbeid hebt, uw handelaars van uw jeugd aan, elk zal zijns weegs dwalen, niemand zal u verlossen.
Small profit have you had from those who, from your earliest days, got great profit out of you; they have gone in flight, every one straight before him, and you have no saviour.
οὗτοι ἔσονται σοι βοήθεια ἐκοπίσας ἐν τῇ μεταβολῇ σου ἐκ νεότητος ἄνθρωπος καθ' ἑαυτὸν ἐπλανήθη σοι δὲ οὐκ ἔσται σωτηρία
- 1 Hoort dit, gij huis van Jakob, die genoemd wordt met den naam van Israel, en uit de wateren van Juda voortgekomen zijt! die daar zweert bij den Naam des HEEREN, envermeldt den God Israels, maar niet in waarheid, noch in gerechtigheid.
Give ear to this, O family of Jacob, you who are named by the name of Israel, and have come out of the body of Judah; who take oaths by the name of the Lord, and make use of the name of the God of Israel, but not truly and not in good faith.
ἀκούσατε ταῦτα οἶκος ἰακωβ οἱ κεκλημένοι τῷ ὀνόματι ἰσραηλ καὶ οἱ ἐξ ἰουδα ἐξελθόντες οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἰσραηλ μνησκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης
- 2 Ja, van de heilige stad worden zij genoemd, en zij steunen op den God Israels; HEERE der heerscharen is Zijn Naam.
For they say that they are of the holy town, and put their faith in the God of Israel: the Lord of armies is his name.
καὶ ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας καὶ ἐπὶ τῷ θεῷ τοῦ ἰσραηλ ἀντιστηριζόμενοι κύριος σαβαωθ ὄνομα αὐτῷ
- 3 De vorige dingen heb Ik verkondigd van toen af, en uit Mijn mond zijn zij voortgekomen, en Ik heb ze doen horen; Ik heb ze snellijk gedaan, en zij zijn gekomen;
I gave word in the past of the things which came about; they came from my mouth, and I made them clear: suddenly I did them, and they came about.
τὰ πρότερα ἔτι ἀνήγγελα καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθεν καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο ἐξάπινα ἐποίησα καὶ ἐπῆλθεν
- 4 Omdat Ik wist, dat gij hard zijt, en uw nek een ijzeren zenuw is, en uw voorhoofd koper;
Because I saw that your heart was hard, and that your neck was an iron cord, and your brow brass;
γινώσκω ἐγὼ ὅτι σκληρὸς εἶ καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου καὶ τὸ μέτωπόν σου χαλκοῦν
- 5 Daarom heb Ik het u van toen af verkondigd, eer dat het kwam, heb Ik het u doen horen; opdat gij niet misschien zoudt zeggen: Mijn afgod heeft die dingen gedaan, of mijngesneden beeld, of mijn gegoten beeld heeft ze bevolen.
For this reason I made it clear to you in the past, before it came I gave you word of it: for fear that you might say, My god did these things, and my pictured and metal images made them come about.
καὶ ἀνήγγελά σοι πάλαι πρὶν ἔλθειν ἐπὶ σὲ ἀκουστὸν σοι ἐποίησα μὴ εἶπης ὅτι τὰ εἰδωλά μου ἐποίησαν καὶ μὴ εἶπης ὅτι τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετείλατό μοι
- 6 Gij hebt het gehoord, aanmerkt dat alles; zult gijlieden het ook niet verkondigen? Van nu af doe Ik u nieuwe dingen horen, en verborgen dingen, en die gij niet geweten hebt.
All this has come to your ears and you have seen it; will you not give witness to it? I am now making clear new things, even secret things, of which you had no knowledge.
ἠκούσατε πάντα καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε ἀλλὰ καὶ ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν ἃ μέλλει γίνεσθαι καὶ οὐκ εἶπας

- 7 Nu zijn zij geschapen, en niet van toen af, en voor dezen dag hebt gij ze ook niet gehoord; opdat gij niet misschien zeggen zoudt: Ziet, ik heb ze geweten.
They have only now been effected, and not in the past: and before this day they had not come to your ears; for fear that you might say, I had knowledge of them.
νῦν γίνεται καὶ οὐ πάλαι καὶ οὐ προτέραις ἡμέραις ἤκουσας αὐτὰ μὴ εἶπης ὅτι ναὶ γινώσκω αὐτὰ
- 8 Ook hebt gij ze niet gehoord, ook hebt gij ze niet geweten, ook van toen af is uw oor niet geopend geweest; want Ik heb geweten, dat gij gans trouwelooslijk handelen zoudt, endat gij van den buik af een overtreder genaamd zijt.
Truly you had no word of them, no knowledge of them; no news of them in the past had come to your ears; because I saw how false was your behaviour, and that your heart was turned against me from your earliest days.
οὔτε ἔγνωσ οὔτε ἠπίστω οὔτε ἀπ' ἀρχῆς ἠνοιξά σου τὰ ὄτα ἔγων γὰρ ὅτι ἀθετῶν ἀθετήσεις καὶ ἄνομος ἔτι ἐκ κοιλίας κληθήσῃ
- 9 Om Mijns Naams wil zal Ik Mijn toorn langer uitstellen, en om Mijns roems wil zal Ik, u ten goede, Mij bedwingen, opdat Ik u niet afhouwe.
Because of my name I will put away my wrath, and for my praise I will keep myself from cutting you off.
ἔνεκεν τοῦ ἔμοῦ ὀνόματος δεῖξω σοι τὸν θυμὸν μου καὶ τὰ ἔνδοξά μου ἐπάξω ἐπὶ σοὶ ἵνα μὴ ἐξολεθρεύσω σε
- 10 Ziet, Ik heb u gelouterd, doch niet als zilver, Ik heb u gekeurd in den smeltkroes der ellende.
See, I have been testing you for myself like silver; I have put you through the fire of trouble.
ἰδοὺ ἐππρακά σε οὐχ ἔνεκεν ἀργυρίου ἐξειλάμην δέ σε ἐκ καμίνου πτωχείας
- 11 Om Mijnentwil, om Mijnentwil zal Ik het doen, want hoe zou Hij ontheiligd worden? en Ik zal Mijn eer aan geen ander geven.
For myself, even because of my name, I will do it; for I will not let my name be shamed; and my glory I will not give to another.
ἔνεκεν ἔμοῦ ποιήσω σοι ὅτι τὸ ἔμὸν ὄνομα βεβηλοῦται καὶ τὴν δόξαν μου ἐτέρῳ οὐ δώσω
- 12 Hoor naar Mij, o Jakob! en gij Israel, Mijn geroepene! Ik ben Dezelfde; Ik ben de Eerste, ook ben Ik de Laatste.
Give ear to me, Jacob, and Israel, my loved one; I am he, I am the first and I am the last.
ἄκουέ μου ἰακωβ καὶ ἰσραηλ ὃν ἐγὼ καλῶ ἐγὼ εἰμι πρῶτος καὶ ἐγὼ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα
- 13 Ook heeft Mijn hand de aarde gegrond, en Mijn rechterhand heeft de hemelen met de palm afgemeten; wanneer Ik ze roep, staan zij daar te zamen.
Yes, by my hand was the earth placed on its base, and by my right hand the heavens were stretched out; at my word they take up their places.
καὶ ἡ χεὶρ μου ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν καὶ ἡ δεξιὰ μου ἐσταρέωσεν τὸν οὐρανὸν καλέσω αὐτοὺς καὶ στήσονται ἅμα
- 14 Vergadert u, gij allen, en hoort; wie onder hen heeft deze dingen verkondigd? De HEERE heeft hem lief, Hij zal Zijñ welbehagen tegen Babel doen, en Zijñ arm zal tegen deChaldeen zijn.
Come together, all of you, and give ear; who among you has given news of these things? the Lord's loved one will do his pleasure with Babylon, and with the seed of the Chaldaeans.
καὶ συναχθήσονται πάντες καὶ ἀκούσονται τίς αὐτοῖς ἀνήγγειλεν ταῦτα ἀγαπῶν σε ἐποίησα τὸ θέλημά σου ἐπὶ βαβυλῶνα τοῦ ἄραι σπέρμα χaldaίων
- 15 Ik, Ik heb het gesproken, ook heb Ik hem geroepen; Ik zal hem doen komen, en hij zal voorspoedig zijn op zijn weg.
I, even I, have given the word; I have sent for him: I have made him come, and have given effect to his undertakings.
ἐγὼ ἐλάλησα ἐγὼ ἐκάλεσα ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐδόσω τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
- 16 Nadert gijlieden tot Mij, hoort dit: Ik heb van den beginne niet in het verborgene gesproken, maar van dien tijd af, dat het geschied is, ben Ik daar; en nu, de Heere HEERE, enZijn Geest heeft Mij gezonden.
Come near to me, and give ear to this; from the start I did not keep it secret; from the time of its coming into existence I was there: and now the Lord God has sent me, and given me his spirit.
προσαγάγετε πρὸς με καὶ ἀκούσατε ταῦτα οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ ἐλάλησα οὐδὲ ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ ἠνίκα ἐγένετο ἐκεῖ ἤμην καὶ νῦν κύριος ἀπέσταλκέν με καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ
- 17 Alzo zegt de HEERE, uw Verlosser, de Heilige Israels: Ik ben de HEERE, uw God, Die u leert, wat nut is, Die u leidt op den weg, dien gij gaan moet.
The Lord who takes up your cause, the Holy One of Israel, says, I am the Lord your God, who is teaching you for your profit, guiding you by the way in which you are to go.
οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ ἅγιος ἰσραηλ ἐγὼ εἰμι ὁ θεός σου δέδειχά σοι τοῦ εὐρεῖν σε τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύῃ ἐν αὐτῇ
- 18 Och, dat gij naar Mijn geboden geluisterd hadt! zo zou uw vrede geweest zijn als een rivier, en uw gerechtigheid als de golven der zee.
If only you had given ear to my orders, then your peace would have been like a river, and your righteousness as the waves of the sea:
καὶ εἰ ἤκουσας τῶν ἐντολῶν μου ἐγένετο ἂν ὡσεὶ ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ὡς κύμα θαλάσσης
- 19 Ook zou uw zaad geweest zijn als het zand, en die uit uw ingewanden voortkomen als deszelfs steentjes; wiens naam niet zou worden afgehouden, noch verdelgd van voor Mijnaangezicht.
Your seed would have been like the sand, and your offspring like the dust: your name would not be cut off or come to an end before me.
καὶ ἐγένετο ἂν ὡς ἡ ἄμμος τὸ σπέρμα σου καὶ τὰ ἐκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς ὁ χοῦς τῆς γῆς οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολεθρευθῆς οὐδὲ ἀπολείται τὸ ὄνομά σου ἐνώπιόν μου

- 20 Gaat uit van Babel, vliedt van de Chaldeen, verkondigt met de stemme des gejuichs, doet zulks horen, brengt het uit tot aan het einde der aarde, zegt: De HEERE heeft Zijn knecht Jakob verlost!
Go out of Babylon, go in flight from the Chaldeans; with the sound of song make it clear, give the news, let the word go out even to the end of the earth: say, The Lord has taken up the cause of his servant Jacob.
ἔξελθε ἐκ βαβυλῶνος φεύγων ἀπὸ τῶν χαλδαίων φωνῆν εὐφροσύνης ἀναγγεῖλατε καὶ ἀκουστὸν γενέσθω τοῦτο ἀπαγγεῖλατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς λέγετε ἑρρύσατο κύριος τὸν δούλον αὐτοῦ ἰακωβ
- 21 En: Zij hadden geen dorst, toen Hij hen leidde door de woeste plaatsen; Hij deed hun water uit den rotssteen vlieten; als Hij den rotssteen kliefde, zo vloeiden de waterendaarhenen.
They had no need of water when he was guiding them through the waste lands: he made water come out of the rock for them: the rock was parted and the waters came flowing out.
καὶ ἐὰν διψήσωσιν δι' ἑρήμου ἄξει αὐτοὺς ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐξάξει αὐτοῖς σχισθήσεται πέτρα καὶ ῥυήσεται ὕδωρ καὶ πίεται ὁ λαὸς μου
- 22 Maar de goddelozen hebben geen vrede, zegt de HEERE.
There is no peace, says the Lord, for the evil-doers.
οὐκ ἔστιν χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν λέγει κύριος
- 1 Hoort naar Mij, gij eilanden! en luistert toe, gij volken van verre! De HEERE heeft Mij geroepen van den buik af, van Mijner moeders ingewand af heeft Hij Mijn Naam gemeld.
Give ear, O sea-lands, to me; and take note, you peoples from far: I have been marked out by the Lord from the first; when I was still in my mother's body, he had my name in mind:
ἀκούσατέ μου νῆσος καὶ προσέχετε ἔθνη διὰ χρόνον πολλοῦ στήσεται λέγει κύριος ἐκ κοιλίας μητρὸς μου ἐκάλεσεν τὸ ὄνομά μου
- 2 En Hij heeft Mijn mond gemaakt als een scherp zwaard, onder de schaduw Zijner hand heeft Hij Mij bedekt; en Hij heeft Mij tot een zuiveren pijl gesteld, in Zijn pijlkoker heeft Hij Mij verborgen.
And he has made my mouth like a sharp sword, in the shade of his hand he has kept me; and he has made me like a polished arrow, keeping me in his secret place;
καὶ ἔθηκεν τὸ στόμα μου ὡσεὶ μάχαιραν ὄξειαν καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔκρυψέν με ἔθηκεν με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἐσκεπάσεν με
- 3 En Hij heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Knecht, Israel, door Welken Ik verheerlijkt zal worden.
And he said to me, You are my servant, Israel, in whom my glory will be seen;
καὶ εἶπέν μοι δούλος μου εἶ σύ ἰσραηλ καὶ ἐν σοὶ δοξασθήσομαι
- 4 Doch Ik zeide: Ik heb te vergeefs gearbeid, Ik heb Mijn kracht onnuttelijk en ijdelijk toegebracht; gewisselijk, Mijn recht is bij den HEERE, en Mijn werkloon is bij Mijn God.
And I said, I have undergone weariness for nothing, I have given my strength for no purpose or profit: but still the Lord will take up my cause, and my God will give me my reward.
καὶ ἐγὼ εἶπα κενῶς ἐκοπίασα καὶ εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν μου διὰ τοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ κυρίῳ καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον τοῦ θεοῦ μου
- 5 En nu zegt de HEERE, Die Mij Zich van moeders buik af tot een Knecht geformeerd heeft, dat Ik Jakob tot Hem wederbrengen zou; maar Israel zal zich niet verzamelen laten; nochtans zal Ik verheerlijkt worden in de ogen des HEEREN, en Mijn God zal Mijn Sterkte zijn.
And now, says the Lord, who made me his servant when I was still in my mother's body, so that I might make Jacob come back to him, and so that Israel might come together to him: and I was honoured in the eyes of the Lord, and my God became my strength.
καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοιλίας δούλον ἐαυτῷ τοῦ συναγαγεῖν τὸν ἰακωβ καὶ ἰσραηλ πρὸς αὐτὸν συναχθήσομαι καὶ δοξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου καὶ ὁ θεὸς μου ἔσται μου ἰσχύς
- 6 Verder zeide Hij: Het is te gering, dat Gij Mij een Knecht zoudt zijn, om op te richten de stammen van Jakob, en om weder te brengen de bewaarden in Israel; Ik heb U ookgegeven tot een Licht der heidenen, om Mijn heil te zijn tot aan het einde der aarde.
It is not enough for one who is my servant to put the tribes of Jacob again in their place, and to get back those of Israel who have been sent away: my purpose is to give you as a light to the nations, so that you may be my salvation to the end of the earth.
καὶ εἶπέν μοι μέγα σοὶ ἔστιν τοῦ κληθῆναί σε παῖδά μου τοῦ στήσαι τὰς φυλὰς ἰακωβ καὶ τὴν διασπορὰν τοῦ ἰσραηλ ἐπιστρέψαι ἰδοὺ τέθεικά σε εἰς διαθήκην γένους εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς
- 7 Alzo zegt de HEERE, de Verlosser van Israel, Zijn Heilige, tot de verachte ziel, tot Dien, aan Welken het volk een gruwel heeft, tot den Knecht dergenen, die heersen: Koningen zullen het zien en opstaan, ook vorsten, en zij zullen zich voor U buigen; om des HEEREN wil, Die getrouw is, om den Heilige Israels, Die U verkoren heeft.
The Lord who takes up Israel's cause, even his Holy One, says to him whom men make sport of, who is hated by the nations, a servant of rulers: Kings will see and get up from their places, and chiefs will give worship: because of the Lord who keeps faith; even the Holy One of Israel who has taken you for himself.
οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ θεὸς ἰσραηλ ἀγιάσατε τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν δούλων τῶν ἀρχόντων βασιλεῖς ὄψονται αὐτὸν καὶ ἀναστήσονται ἀρχόντες καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕνεκεν κυρίου ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος ἰσραηλ καὶ ἐξελεξάμενη σε
- 8 Alzo zegt de HEERE: In dien tijd des welbehagens heb Ik U verhoord, en ten dage des heils heb Ik U geholpen; en Ik zal U bewaren, en Ik zal U geven tot een verbond des volks, om het aardrijk op te richten, om de verwoeste erfenissen te doen beerven;
This is the word of the Lord: I have given ear to you at a good time, and I have been your helper in a day of salvation: and I will keep you safe, and will make you a glory for the people, putting the land in order, and giving them the heritages which now are waste;
οὕτως λέγει κύριος καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην ἐθνῶν τοῦ καταστήσαι τὴν γῆν καὶ κληρονομήσαι κληρονομίαν ἑρήμου

- 9 Om te zeggen tot de gebondenen: Gaat uit; tot hen, die in duisternis zijn: Komt te voorschijn; zij zullen op de wegen weiden, en op alle hoge plaatsen zal hun weide wezen.
Saying to those who are in chains, Go free; to those who are in the dark, Come out into the light. They will get food by the way wherever they go, and have grass-lands on all the dry mountain-tops.
λέγοντα τοῖς ἐν δεσμοῖς ἐξέλθατε καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει ἀνακαλυφθῆναι καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν βοσκηθήσονται καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβους ἡ νομὴ αὐτῶν
- 10 Zij zullen niet hongeren, noch dorsten, en de hitte en de zon zal hen niet steken; want hun Ontfermer zal ze leiden, en Hij zal hen aan de springaders der wateren zachtjes leiden.
They will not be in need of food or drink, or be troubled by the heat or the sun: for he who has mercy on them will be their guide, taking them by the springs of water.
οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ διψήσουσιν οὐδὲ πατάξει αὐτοὺς καύσων οὐδὲ ὁ ἥλιος ἀλλὰ ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει καὶ διὰ πηγῶν ὑδάτων ἄξει αὐτούς
- 11 En Ik zal al Mijn bergen tot een weg maken, en Mijn banen zullen verhoogd zijn.
And I will make all my mountains a way, and my highways will be lifted up.
καὶ θήσω πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν καὶ πᾶσαν τρίβον εἰς βόσκημα αὐτοῖς
- 12 Zie, deze zullen van verre komen; en zie, die van het noorden en van het westen, en geen uit het land van Sinim.
See, these are coming from far; and these from the north and the west; and these from the land of Sinim.
ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν ἔρχονται οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ οὗτοι ἀπὸ θαλάσσης ἄλλοι δὲ ἐκ γῆς περσῶν
- 13 Juicht, gij hemelen! en verheug u, gij aarde! en gij bergen! maakt gedreun met gejuich; want de HEERE heeft Zijn volk vertroost, en Hij zal Zich over Zijn ellendigen ontfermen.
Let your voice be loud in song, O heavens; and be glad, O earth; make sounds of joy, O mountains, for the Lord has given comfort to his people, and will have mercy on his crushed ones.
εὐφραίνεσθε οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν
- 14 Doch Sion zegt: De HEERE heeft mij verlaten, en de HEERE heeft mij vergeten.
But Zion said, The Lord has given me up, I have gone from his memory.
εἶπεν δὲ σίων ἐγκατέλιπέν με κύριος καὶ ὁ κύριος ἐπλάθετό μου
- 15 Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over den zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten.
Will a woman give up the child at her breast, will she be without pity for the fruit of her body? yes, these may, but I will not let you go out of my memory.
μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς εἰ δὲ καὶ ἐπιλάθοιτο ταῦτα γυνὴ ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαί σου εἶπεν κύριος
- 16 Zie, Ik heb u in de beide handpalmen gegraveerd; uw muren zijn steeds voor Mij.
See, your name is marked on my hands; your walls are ever before me.
ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου ἐζωγράφησά σου τὰ τείχη καὶ ἐνώπιόν μου εἶ διὰ παντός
- 17 Uw zonen zullen zich haasten; maar uw verstoorders en uw verwoesters zullen van u uitgaan.
Your builders are coming quickly; your haters and those who made you waste will go out of you.
καὶ ταχὺ οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν καθρέθης καὶ οἱ ἐρημώσαντές σε ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται
- 18 Hef uw ogen op rondom, en zie, alle deze vergaderen zich, zij komen tot u; Zo waarachtig als Ik leef, spreek de HEERE, zekerlijk, gij zult u met alle dezen als met een sieraadbekleden, en gij zult ze u aanbinden, gelijk een bruid.
Let your eyes be lifted up round about, and see: they are all coming together to you. By my life, says the Lord, truly you will put them all on you as an ornament, and be clothed with them like a bride.
ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἰδὲ πάντας ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἤλθοσαν πρὸς σέ ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος ὅτι πάντας αὐτοὺς ἐνδόση καὶ περιθήσῃ αὐτοὺς ὡς κόσμον νόμφης
- 19 Want in uw woeste en uw eenzame plaatsen, en uw verstoord land, gewisselijk, nu zult gij benauwd worden van inwoners; en die u verslonden, zullen zich verre van u maken.
For though the waste places of your land have been given to destruction, now you will not be wide enough for your people, and those who made you waste will be far away.
ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ διεφθαρμένα καὶ τὰ πεπτωκότα νῦν στενοχωρήσει ἀπὸ τῶν κατοικοῦντων καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σοῦ οἱ καταπίνοντές σε
- 20 Nog zullen de kinderen, waarvan gij beroofd waart, zeggen voor uw oren: De plaats is mij te nauw, wijk van mij, dat ik wonen moge.
The children to whom you gave birth in other lands will say in your ears, The place is not wide enough for me: make room for me to have a resting-place.
ἐροῦσιν γὰρ εἰς τὰ ὦτά σου οἱ υἱοὶ σου οὗς ἀπολώλεκας στενός μοι ὁ τόπος ποίησόν μοι τόπον ἵνα κατοικήσω
- 21 En gij zult zeggen in uw hart: Wie heeft mij dezen gegeneerd, aangezien ik van kinderen beroofd en eenzaam was? Ik was in de gevangenis gegaan, en weggeweken; wie heeft mij dan deze opgevoed? Ziet, ik was alleen overgelaten, waar waren dezen?
Then you will say in your heart, Who has given me all these children? when my children had been taken from me, and I was no longer able to have others, who took care of these? when I was by myself, where then were these?
καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ καρδίᾳ σου τίς ἐγέννησέν μοι τούτους ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ χήρα τούτους δὲ τίς ἐξέθρεψέν μοι ἐγὼ δὲ κατελείφθην μόνη οὗτοι δέ μοι ποῦ ἦσαν

- 22 Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal Mijn hand opheffen tot de heidenen, en tot de volken zal Ik Mijn banier opsteken; dan zullen zij uw zonen in de armen brengen, en uw dochters zullen op den schouders gedragen worden.
This is the word of the Lord God: See, I will make a sign with my hand to the nations, and put up my flag for the peoples; and they will take up your sons on their beasts, and your daughters on their backs.
οὕτως λέγει κύριος ἰδοὺ αἶρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χειρὰ μου καὶ εἰς τὰς νῆσους ἄρω σύσσημόν μου καὶ ἄξουσιν τοὺς υἱοὺς σου ἐν κόλπῳ τὰς δὲ θυγατέρας σου ἐπ' ὤμων ἀροῦσιν
- 23 En koningen zullen uw voedsterheren zijn, hun vorstinnen uw zoogvrouwen; zij zullen zich voor u buigen met het aangezicht ter aarde, en zij zullen het stof uwer voeten lekken; engij zult weten, dat Ik de HEERE ben, dat zij niet beschaamd zullen worden die Mij verwachten.
And kings will take care of you, and queens will give you their milk: they will go down on their faces before you, kissing the dust of your feet; and you will be certain that I am the Lord, and that those who put their hope in me will not be shamed.
καὶ ἔσονται βασιλεῖς τιθηνοὶ σου αἱ δὲ ἄρχουσαι τροφοὶ σου ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσίν σοι καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λείξουσιν καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος καὶ οὐκ αἰσχυνθήσῃ
- 24 Zou ook een machtige de vangst ontnomen worden, of zouden de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen?
Will the goods of war be taken from the strong man, or the prisoners of the cruel one be let go?
μὴ λήμψεται τις παρὰ γίγαντος σκῦλα καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως σωθήσεται
- 25 Doch alzo zegt de HEERE: Ja, de gevangenen des machtigen zullen hem ontnomen worden, en de vangst des tirans zal ontkomen; want met uw twisters zal Ik twisten, en uw kinderen zal Ik verlossen.
But the Lord says, Even the prisoners of the strong will be taken from him, and the cruel made to let go his goods: for I will take up your cause against your haters, and I will keep your children safe.
οὕτως λέγει κύριος ἐὰν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα λήμψεται σκῦλα λαμβάνων δὲ παρὰ ἰσχύοντος σωθήσεται ἐγὼ δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ καὶ ἐγὼ τοὺς υἱοὺς σου ῥύσομαι
- 26 En Ik zal uw verdrukkers spijzen met hun eigen vlees, en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden, als van zoeten wijn; en alle vlees zal gewaar worden, dat Ik, de HEERE, uw Heiland ben, en uw Verlosser, de Machtige Jakobs.
And the flesh of your attackers will be taken by themselves for food; and they will take their blood for drink, as if it was sweet wine: and all men will see that I the Lord am your saviour, even he who takes up your cause, the Strong One of Jacob.
καὶ φάγονται οἱ θλίψαντές σε τὰς σάρκας αὐτῶν καὶ πίνονται ὡς οἶνον νέον τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ μεθυσθήσονται καὶ αἰσθανθήσεται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ῥυσάμενός σε καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος ἰακωβ
- 1 Alzo zegt de HEERE: Waar is de scheidbrief van ulieder moeder, waarmede Ik haar weggezonden heb? Of wie is er van Mijn schuldeisers, aan wien Ik u verkocht heb? Ziet, om uw ongerechtigheden zijt gij verkocht, en om uw overtredingen is uw moeder weggezonden.
This is the word of the Lord: Where is the statement which I gave your mother when I put her away? or to which of my creditors have I given you for money? It was for your sins that you were given into the hands of others, and for your evil-doing was your mother put away.
οὕτως λέγει κύριος ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς μητρὸς ὑμῶν ᾧ ἐξαπέστειλα αὐτήν ἢ τίνι ὑπόχρῳ πέπρακα ὑμᾶς ἰδοὺ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ἐπράθητε καὶ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν
- 2 Waarom kwam Ik, en er was niemand, waarom riep Ik, en niemand antwoordde? Is Mijn hand dus gans kort geworden, dat zij niet verlossen kan, of is er in Mij geen kracht om uitte redden? Ziet, door Mijn schelding maak Ik de zee droog, Ik stel de rivieren tot een woestijn, dat haar vis stinkt, omdat er geen water is, en sterft van dorst.
Why, then, when I came, was there no man? and no one to give answer to my voice? has my hand become feeble, so that it is unable to take up your cause? or have I no power to make you free? See, at my word the sea becomes dry, I make the rivers a waste land: their fish are dead for need of water, and make an evil smell.
τί ὅτι ἦλθον καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος ἐκάλεσα καὶ οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ μου τοῦ ῥύσασθαι ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελέσθαι ἰδοὺ τῇ ἀπειλῇ μου ἐξερημώσω τὴν θάλασσαν καὶ θήσω ποταμοὺς ἐρήμους καὶ ξηρανθήσονται οἱ ἰχθύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ καὶ ἀποθανοῦνται ἐν δίψει
- 3 Ik bekleed den hemel met zwartheid, en stel een zak tot zijn deksel.
By me the heavens are clothed with black, and I make haircloth their robe.
καὶ ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος καὶ θήσω ὡς σάκκον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ
- 4 De Heere HEERE heeft Mij een tong der geleerden gegeven, opdat Ik wete met den moede een woord ter rechter tijd te spreken; Hij wekt allen morgen, Hij wekt Mij het oor, dat Ik hore, gelijk die geleerd worden.
The Lord God has given me the tongue of those who are experienced, so that I may be able to give the word a special sense for the feeble: every morning my ear is open to his teaching, like those who are experienced:
κύριος δίδωσίν μοι γλώσσαν παιδείας τοῦ γνῶναι ἐν καιρῷ ἠνίκα δεῖ εἰπεῖν λόγον ἔθικέν μοι πρωὶ προσέθηκέν μοι ὥτιόν ἀκούειν
- 5 De Heere HEERE heeft Mij het oor geopend, en Ik ben niet wederspannig, Ik wijk niet achterwaarts.
And I have not put myself against him, or let my heart be turned back from him.
καὶ ἡ παιδεία κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὦτα ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπειθῶ οὐδὲ ἀντιλέγω

- 6 Ik geef Mijn rug dengenegen, die Mij slaan, en Mijn wangen dengenegen, die Mij het haar uitplukken; Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en speeksel.
I was offering my back to those who gave me blows, and my face to those who were pulling out my hair: I did not keep my face covered from marks of shame.
τὸν νῶτόν μου δέδωκα εἰς μάστιγας τὰς δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνῃς ἐμπτυσμάτων
- 7 Want de Heere HEERE helpt Mij, daarom word Ik niet te schande; daarom heb Ik Mijn aangezicht gesteld als een keisteen, want Ik weet, dat Ik niet zal beschaamd worden.
For the Lord God is my helper; I will not be put to shame: so I have made my face like a rock, and I am certain that he will give me my right.
καὶ κύριος βοηθός μου ἐγενήθη διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην ἀλλὰ ἔθηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς στερεὰν πέτραν καὶ ἔγνων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνθῶ
- 8 Hij is nabij, Die Mij rechtvaardigt, wie zal met Mij twisten? Laat ons te zamen staan; wie heeft een rechtzaak tegen Mij? hij kome herwaarts tot Mij.
He who takes up my cause is near; who will go to law with me? let us come together before the judge: who is against me? let him come near to me.
ὅτι ἐγγίξει ὁ δικαίωσας με τίς ὁ κρινόμενός μοι ἀντιστήτω μοι ἅμα καὶ τίς ὁ κρινόμενός μοι ἐγγισάτω μοι
- 9 Ziet, de Heere HEERE helpt Mij, wie is het, die Mij zal verdoemen? Ziet, zij zullen altemaal als een kleed verouden, die mot zal hen eten.
See, the Lord God is my helper; who will give a decision against me? truly, all of them will become old like a robe; they will be food for the worm.
ἰδοὺ κύριος βοηθεῖ μοι τίς κακώσει με ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε καὶ ὡς σῆς καταφάγεται ὑμᾶς
- 10 Wie is er onder ulieden, die den HEERE vreest, die naar de stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op den Naam desHEEREN, en steune op zijn God.
Who among you has the fear of the Lord, giving ear to the voice of his servant who has been walking in the dark and has no light? Let him put his faith in the name of the Lord, looking to his God for support.
τίς ἐν ὑμῖν ὁ φοβούμενος τὸν κύριον ἀκουσάτω τῆς φωνῆς τοῦ παιδὸς αὐτοῦ οἱ πορευόμενοι ἐν σκότει οὐκ ἔστιν αὐτοῖς φῶς πεποιθότε ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ θεῷ
- 11 Ziet, gij allen, die een vuur aansteekt, die u met spranken omgordt! wandelt in de vlam van uw vuur, en in de spranken, die gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van Mijn hand, insmart zult gijlieden liggen.
See, all you who make a fire, arming yourselves with burning branches: go in the flame of your fire, and among the branches you have put a light to. This will you have from my hand, you will make your bed in sorrow.
ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε καὶ κατισχύετε φλόγα πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν καὶ τῇ φλογὶ ἧ ἔξεκαύσατε δι' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε
- 1 Hoort naar Mij, gij, die de gerechtigheid najaagt, gij, die den HEERE zoekt! aanschouwt den rotssteen, waaruit gijlieden gehouwen zijt, en de holligheid des bornputs, waaruit gijgegraven zijt.
Give ear to me, you who are searching for righteousness, who are looking for the Lord: see the rock from which you were cut out, and the hole out of which you were taken.
ἀκούσατέ μου οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον καὶ ζητοῦντες τὸν κύριον ἐμβλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέτραν ἣν ἐλατομήσατε καὶ εἰς τὸν βόθυνον τοῦ λάκκου ὃν ὠρύξατε
- 2 Aanschouwt Abraham, ulieder vader, en Sara, die ulieden gebaard heeft; want Ik riep hem, toen hij nog alleen was, en Ik zegende hem, en Ik vermenigvuldigde hem.
Let your thoughts be turned to Abraham, your father, and to Sarah, who gave you birth: for when he was but one, my voice came to him, and I gave him my blessing, and made him a great people.
ἐμβλέψατε εἰς ἀβραὰμ τὸν πατέρα ὑμῶν καὶ εἰς σαρραν τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς ὅτι εἶς ἦν καὶ ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ εὐλόγησα αὐτὸν καὶ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐπλήθυνα αὐτόν
- 3 Want de HEERE zal Sion troosten, Hij zal troosten al haar woeste plaatsen, en Hij zal haar woestijn maken als Eden, en haar wildernis als den hof des HEEREN; vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en een stem des gezangs.
For the Lord has given comfort to Zion: he has made glad all her broken walls; making her waste places like Eden, and changing her dry land into the garden of the Lord; joy and delight will be there, praise and the sound of melody.
καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω σιών καὶ παρεκάλεσα πάντα τὰ ἔρημα αὐτῆς καὶ θήσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παράδεισον κυρίου εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὐρήσουσιν ἐν αὐτῇ ἐξομολόγησιν καὶ φωνὴν αἰνέσεως
- 4 Luistert naar Mij, Mijn volk! en Mijn lieden, neigt naar Mij het oor! want een wet zal van Mij uitgaan, en Ik zal Mijn recht doen rusten tot een licht der volken.
Give attention to me, O my people; and give ear to me, O my nation; for teaching will go out from me, and the knowledge of the true God will be a light to the peoples.
ἀκούσατέ μου ἀκούσατε λαός μου καὶ οἱ βασιλεῖς πρὸς με ἐνωτίσασθε ὅτι νόμος παρ' ἐμοῦ ἐξελεύσεται καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἔθνων
- 5 Mijn gerechtigheid is nabij, Mijn heil trekt uit, en Mijn armen zullen de volken richten; op Mij zullen de eilanden wachten, en op Mijn arm zullen zij hopen.
Suddenly will my righteousness come near, and my salvation will be shining out like the light; the sea-lands will be waiting for me, and they will put their hope in my strong arm.
ἐγγίξει ταχὺ ἡ δικαιοσύνη μου καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου ἔθνη ἐλπιούσιν ἐμὲ νῆσοι ὑπομενοῦσιν καὶ εἰς τὸν βραχίονά μου ἐλπιούσιν

- 6 Heft ulieder ogen op naar den hemel, en aanschouwt de aarde beneden; want de hemel zal als een rook verdwijnen, en de aarde zal als een kleed verouden, en haar inwoners zullen van gelijken sterven; maar Mijn heil zal in eeuwigheid zijn, Mijn gerechtigheid zal niet verbroken worden.
 Let your eyes be lifted up to the heavens, and turned to the earth which is under them: for the heavens will go in flight like smoke, and the earth will become old like a coat, and its people will come to destruction like insects: but my salvation will be for ever, and my righteousness will not come to an end.
 ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ ἐμβλέψατε εἰς τὴν γῆν κάτω ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώθη ἢ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεται οἱ δὲ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὡς περ ταῦτα ἀποθανοῦνται τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται ἢ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλείπῃ
- 7 Hoort naar Mij, gijlieden, die de gerechtigheid kent, gij volk, in welks hart Mijn wet is! vreest niet de smaadheid van den mens, en voor hun smaadredenen ontzet u niet.
 Give ear to me, you who have knowledge of righteousness, in whose heart is my law; have no fear of the evil words of men, and give no thought to their curses.
 ἀκούσατέ μου οἱ εἰδότες κρίσιν λαὸς μου οὐ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν μὴ φοβεῖσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων καὶ τῷ φαλισμῷ αὐτῶν μὴ ἠττάσθε
- 8 Want de mot zal ze opeten als een kleed, en het schietwormpje zal ze opeten als wol; maar Mijn gerechtigheid zal in eeuwigheid zijn, en Mijn heil van geslacht tot geslachten.
 For like a coat they will be food for the insect, the worm will make a meal of them like wool: but my righteousness will be for ever, and my salvation to all generations.
 ὡς περ γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου καὶ ὡς ἔρια βρωθήσεται ὑπὸ σιτῶς ἢ δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεάς γενεῶν
- 9 Ontwaak, ontwaak, trek sterkte aan, Gij arm des HEEREN! ontwaak als in de verledene dagen, als in de geslachten van ouds; zijt Gij het niet, Die Rahab uitgehouwen hebt, Dieden zeedraak verword hebt?
 Awake! awake! put on strength, O arm of the Lord, awake! as in the old days, in the generations long past. Was it not by you that Rahab was cut in two, and the dragon Wounded?
 ἐξεγείρου ἐξεγείρου ἱεροῦσαλημ καὶ ἐνδύσαι τὴν ἰσχὸν τοῦ βραχιονός σου ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας ὡς γενεὰ αἰῶνος οὐ σὺ εἶ
- 10 Zijt Gij het niet, Die de zee, de wateren des groten afgronds, droog gemaakt hebt? Die de diepten der zee gemaakt hebt tot een weg, opdat de verlostenden daardoor gingen?
 Did you not make the sea dry, the waters of the great deep? did you not make the deep waters of the sea a way for the Lord's people to go through?
 ἢ ἐρημοῦσα θάλασσαν ὕδωρ ἀβύσσου πλῆθος ἢ θείσα τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ὁδὸν διαβάσεως ῥυομένοις
- 11 Alzo zullen de vrijgekochten des HEEREN wederkeren, en met gejuich tot Sion komen; en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vreugde en blijdschap zullen zijaangrijpen, treuring en zuchting zullen wegvlieden.
 Those whom the Lord has made free will come back with songs to Zion; and on their heads will be eternal joy: delight and joy will be theirs, and sorrow and sounds of grief will be gone for ever.
 καὶ λελυτρωμένοις ὑπὸ γὰρ κυρίου ἀποστραφήσονται καὶ ἤξουσιν εἰς σιων μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου ἐπὶ γὰρ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ἀγαλλίασις καὶ αἴνεσις καὶ εὐφροσύνη καταλήμψεται αὐτοὺς ἀπέδρα ὁδὸν καὶ λύπη καὶ στεναγμός
- 12 Ik, Ik ben het, Die u troost; wie zijt gij, dat gij vreest voor den mens, die sterven zal? en voor eens mensen kind, dat hooi worden zal?
 I, even I, am your comforter: are you so poor in heart as to be in fear of man who will come to an end, and of the son of man who will be like grass?
 ἐγὼ εἰμι ἐγὼ εἰμι ὁ παρακαλῶν σε γινώθι τίνα εὐλαβήθεισα ἐφοβήθης ἀπὸ ἀνθρώπου θνητοῦ καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου οἷ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθησαν
- 13 En vergeet den HEERE, Die u gemaakt heeft, Die de hemelen heeft uitgebreid, en de aarde gegrond heeft, en vreest geduriglijk den gansen dag, vanwege de grimmigheid desbenaauwers, wanneer hij zich bereidt om te verderven? Waar is dan de grimmigheid desbenaauwers?
 And you have given no thought to the Lord your Maker, by whom the heavens were stretched out, and the earth placed on its base; and you went all day in fear of the wrath of the cruel one, when he was making ready for your destruction. And where is the wrath of the cruel one?
 καὶ ἐπείλαθον θεὸν τὸν ποιήσαντά σε τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν καὶ ἐφόβου ἄει πάσας τὰς ἡμέρας τὸ πρόσωπον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλίβοντός σε ὃν τρόπον γὰρ ἐβουλεύσατο τοῦ ὄψαι σε καὶ νῦν τοῦ ὀ θυμὸς τοῦ θλίβοντός σε
- 14 De omzwevende gevangene zal haastelijk los gelaten worden; en hij zal in den kuil niet sterven, en zijn brood zal hem niet ontbreken.
 The prisoner, bent under his chain, will quickly be made free, and will not go down into the underworld, and his bread will not come to an end.
 ἐν γὰρ τῷ σφύζεσθαί σε οὐ στήσεται οὐδὲ χρονεῖ
- 15 Want Ik ben de HEERE, uw God, Die de zee klieft, dat haar golven bruisen; HEERE der heirscharen is Zijn Naam.
 For I am the Lord your God, who makes the sea calm when its waves are thundering: the Lord of armies is his name.
 ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ ταρασσών τὴν θάλασσαν καὶ ἠχῶν τὰ κύματα αὐτῆς κύριος σαβαωθ ὄνομά μοι
- 16 En Ik leg Mijn woorden in uw mond, en bedek u onder de schaduw Mijner hand; om den hemel te planten, en om de aarde te gronden, en om te zeggen tot Sion: Gij zijt Mijnvolk.
 And I have put my words in your mouth, covering you with the shade of my hand, stretching out the heavens, and placing the earth on its base, and saying to Zion, You are my people.
 θήσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς χειρὸς μου σκεπάσω σε ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐρανὸν καὶ ἐθεμελίωσα τὴν γῆν καὶ ἐρεῖ σιων λαὸς μου εἶ σύ

- 17 Waak op, waak op, sta op, Jeruzalem! gij, die gedronken hebt van de hand des HEEREN den beker Zijner grimmigheid; den droesem van den beker der zwijmeling hebt gijgedronken, ja, uitgezogen.
Awake! awake! up! O Jerusalem, you who have taken from the Lord's hand the cup of his wrath; tasting in full measure the wine which overcomes.
ἐξεγείρου ἐξεγείρου ἀνάστηθι ιερουσαλημ ἢ πιούσα τὸ ποτήριον τοῦ θυμοῦ ἐκ χειρὸς κυρίου τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας
- 18 Er is niemand van al de kinderen, die zij gebaard heeft, die haar zachtjes leidt; en niemand van al de kinderen, die zij opgevoed heeft, die haar bij de hand grijpt.
She has no one among all her children to be her guide; not one of the sons she has taken care of takes her by the hand.
καὶ οὐκ ἦν ὁ παρακαλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων σου ὧν ἔτεκες καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλαμβανόμενος τῆς χειρὸς σου οὐδὲ ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν σου ὧν ὕψωσας
- 19 Deze twee dingen zijn u wedervaren, wie heeft medelijden met u? Er is verwoesting, en verbreking, en honger, en zwaard, door wien zal Ik u troosten?
These two things have come on you; who will be weeping for you? wasting and destruction; death from need of food, and from the sword; how may you be comforted?
δύο ταῦτα ἀντικείμενά σοι τίς σοι συλλυπηθήσεται πτώμα καὶ σύντριμμα λιμὸς καὶ μάχαιρα τίς σε παρακαλέσει
- 20 Uw kinderen zijn in bezwijming gevallen, zij liggen vooraan op alle straten, gelijk een wilde os in het net; zij zijn vol van de grimmigheid des HEEREN, van de schelding uwsGods.
Your sons are overcome, like a roe in a net; they are full of the wrath of the Lord, the punishment of your God.
οἱ υἱοὶ σοῦ οἱ ἀπορούμενοι οἱ καθεύδοντες ἐπ' ἄκρον πάσης ἐξόδου ὡς σευτλίον ἠμίεθον οἱ πλήρεις θυμοῦ κυρίου ἐκκελυμένοι διὰ κυρίου τοῦ θεοῦ
- 21 Daarom hoort nu dit, gij bedrukten! en gij dronkenen, maar niet van wijn!
So now give ear to this, you who are troubled and overcome, but not with wine:
διὰ τοῦτο ἄκουε τεταπεινωμένη καὶ μεθύουσα οὐκ ἀπὸ οἴνου
- 22 Alzo zegt uw Heere, de HEERE en uw God, Die Zijns volks zaak twisten zal: Zie, Ik neem den beker der zwijmeling van uw hand, den droesem van den beker Mijnergrimmigheid; gij zult dien voortaan niet meer drinken.
This is the word of the Lord your master, even your God who takes up the cause of his people: See, I have taken out of your hand the cup which overcomes, even the cup of my wrath; it will not again be given to you:
οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ κρίνων τὸν λαὸν αὐτοῦ ἰδοὺ εἴληφα ἐκ τῆς χειρὸς σου τὸ ποτήριον τῆς πτώσεως τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ καὶ οὐ προσθήσῃ ἔτι πλεῖν αὐτό
- 23 Maar Ik zal hem dien, die u bedroefd hebben, in de hand zetten, die tot uw ziel zeiden: Buig u neder, dat wij over u gaan; en gij legdet uw rug neder als aarde, en als een straatdergenen, die daarover gaan. Jesaja 52
And I will put it into the hand of your cruel masters, and of those whose yoke has been hard on you; who have said to your soul, Down on your face! so that we may go over you: and you have given your backs like the earth, even like the street, for them to go over.
καὶ ἐμβαλῶ αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδικησάντων σε καὶ τῶν ταπεινωσάντων σε οἱ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου κύψον ἵνα παρέλθωμεν καὶ ἔθηκας ἴσα τῇ γῆ τὰ μετάφρενά σου ἔξω τοῖς παραπορευομένοις
- 1 Waak op, waak op, trek uw sterkte aan, o Sion! trek uw sierlijke klederen aan, o Jeruzalem, gij heilige stad? want in u zal voortaan geen onbesnedene noch onreine meer komen.
Awake! awake! put on your strength, O Zion; put on your beautiful robes, O Jerusalem, the holy town: for from now there will never again come into you the unclean and those without circumcision.
ἐξεγείρου ἐξεγείρου σιων ἔνδυσαι τὴν ἰσχύν σου σιων καὶ ἔνδυσαι τὴν δόξαν σου ιερουσαλημ πόλις ἡ ἁγία οὐκέτι προστεθήσεται διελθεῖν διὰ σοῦ ἀπερίτμητος καὶ ἀκάθαρτος
- 2 Schud u uit het stof, maak u op, zit neder, o Jeruzalem! maak u los van de banden van uw hals, gij gevangene dochter van Sion!
Make yourself clean from the dust; up! and take the seat of your power, O Jerusalem: the bands of your neck are loose, O prisoned daughter of Zion.
ἐκτίναξαι τὸν χοῦν καὶ ἀνάστηθι κάθισον ιερουσαλημ ἐκδυσαι τὸν δεσμὸν τοῦ τραχήλου σου ἡ αἰχμάλωτος θυγάτηρ σιων
- 3 Want zo zegt de HEERE; Gijlieden zijt om niet verkocht, gij zult ook zonder geld gelost worden.
For the Lord says, You were given for nothing, and you will be made free without price.
ὅτι τάδε λέγει κύριος δωρεὰν ἐπράθητε καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου λυτρωθήσεσθε
- 4 Want zo zegt de Heere HEERE: In vorige tijden trok Mijn volk af in Egypte, om als vreemdeling aldaar te verkeren; en Assur heeft hetzelve om niet onderdrukt.
For the Lord God says, My people went down at first into Egypt, to get a place for themselves there: and the Assyrian put a cruel yoke on them without cause.
οὕτως λέγει κύριος εἰς αἴγυπτον κατέβη ὁ λαός μου τὸ πρότερον παρourkeῖσαι ἐκεῖ καὶ εἰς ἄσσυριους βία ἤχθησαν
- 5 En nu, wat heb Ik hier te doen? spreekt de HEERE, dewijl Mijn volk om niet weggenomen is, en degenen die over hetzelve heersen, het doen huilen, spreekt de HEERE, en MijnNaam geduriglijk den gansen dag gelasterd wordt;
Now then, what have I here? says the Lord, for my people are taken away without cause; they are made waste and give cries of sorrow, says the Lord, and all the day the nations put shame on my name.
καὶ νῦν τί ὧδέ ἐστε τάδε λέγει κύριος ὅτι ἐλήμφθη ὁ λαός μου δωρεὰν θουμάζετε καὶ ὀλολύζετε τάδε λέγει κύριος δι' ὑμᾶς διὰ παντὸς τὸ ὄνομά μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν

- 6 Daaron zal Mijn volk, daarom zal het Mijn Naam in dien dag kennen, dat Ik het Zelf ben, Die spreekt: Zie, hier ben Ik.
 For this cause I will make my name clear to my people; in that day they will be certain that it is my word which comes to them; see, here am I.
 διὰ τοῦτο γινώσεται ὁ λαός μου τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτι ἐγὼ εἰμι αὐτὸς ὁ λαῶν πάρεμι
- 7 Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschapt, die den vrede doet horen; desgenen, die goede boodschap brengt van het goede, die heil doethoren; desgenen, die tot Sion zegt: Uw God is Koning.
 How beautiful on the mountains are the feet of him who comes with good news, who gives word of peace, saying that salvation is near; who says to Zion, Your God is ruling!
 ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὄρεων ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοῆν εἰρήνης ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθὰ ὅτι ἀκουστήν ποιήσω τὴν σωτηρίαν σου λέγων σιων βασιλεύσει σου ὁ θεός
- 8 Er is een stem uwer wachters; zij verheffen de stem, zij juichen te zamen; want zij zullen oog aan oog zien, als de HEERE Sion wederbrengen zal.
 The voice of your watchmen! their voices are loud in song together; for they will see him, eye to eye, when the Lord comes back to Zion.
 ὅτι φωνὴ τῶν φυλασσόντων σε ὑψώθη καὶ τῇ φωνῇ ἅμα εὐφρανθήσονται ὅτι ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄψονται ἡνίκα ἂν ἐλεήσῃ κύριος τὴν σιων
- 9 Maakt een geschal, juicht te zamen, gij woeste plaatsen van Jeruzalem! want de HEERE heeft Zijn volk getroost, Hij heeft Jeruzalem verlost.
 Give sounds of joy, make melody together, waste places of Jerusalem: for the Lord has given comfort to his people, he has taken up the cause of Jerusalem.
 ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα τὰ ἔρημα ιερουσαλημ ὅτι ἠλέησεν κύριος αὐτὴν καὶ ἐρρύσατο ιερουσαλημ
- 10 De HEERE heeft Zijn heiligen arm ontbloot voor de ogen aller heidenen; en al de einden der aarde zullen zien het heil onzes Gods.
 The Lord has let his holy arm be seen by the eyes of all nations; and all the ends of the earth will see the salvation of our God.
 καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὸν βραχίονα αὐτοῦ τὸν ἅγιον ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἄκρα τῆς γῆς τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ
- 11 Vertrekt, vertrekt, gaat uit van daar, raakt het onreine niet aan; gaat uit het midden van hen, reinigt u, gij, die de vaten des HEEREN draagt!
 Away! away! go out from there, touching no unclean thing; go out from among her; be clean, you who take up the vessels of the Lord.
 ἀπόστητε ἀπόστητε ἐξέλθατε ἐκείθεν καὶ ἀκαθάρτον μὴ ἅπτεσθε ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῆς ἀφορίσθητε οἱ φέροντες τὰ σκεύη κυρίου
- 12 Want gijlieden zult niet met haast uitgaan, noch met der vlucht henengaan; want de HEERE zal voor ulieder aangezicht henentrekken, en de God van Israel zal uw achtertochtwezen.
 For you will not go out suddenly, and you will not go in flight: for the Lord will go before you, and the God of Israel will come after you to keep you.
 ὅτι οὐ μετὰ ταραχῆς ἐξελεύσεσθε οὐδὲ φυγῇ πορεύσεσθε πορεύεται γὰρ πρότερος ὑμῶν κύριος καὶ ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ
- 13 Ziet, Mijn Knecht zal verstandelijk handelen; Hij zal verhoogd en verheven, ja, zeer hoog worden.
 See, my servant will do well in his undertakings, he will be honoured, and lifted up, and be very high.
 ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται σφόδρα
- 14 Gelijk als velen zich over u ontzet hebben, alzo verdorven was Zijn gelaat, meer dan van iemand, en Zijn gedaante, meer dan van andere mensenkinderen;
 As peoples were surprised at him, And his face was not beautiful, so as to be desired: his face was so changed by disease as to be unlike that of a man, and his form was no longer that of the sons of men.
 ὃν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοὶ οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ ἀνθρώπων τὸ εἶδος σου καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων
- 15 Alzo zal Hij vele heidenen besprengen, ja, de koningen zullen hun mond over Hem toehouden; want denwelken het niet verkondigd was, die zullen het zien, en welken het nietgehoord hebben, die zullen het verstaan. Jesaja 53
 So will nations give him honour; kings will keep quiet because of him: for what had not been made clear to them they will see; and they will give their minds to what had not come to their ears.
 οὕτως θαυμάσονται ἔθνη πολλὰ ἐπ' αὐτῷ καὶ συνέξουσιν βασιλεῖς τὸ στόμα αὐτῶν ὅτι οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περι αὐτοῦ ὄψονται καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσιν
- 1 Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard?
 Who would have had faith in the word which has come to our ears, and to whom had the arm of the Lord been unveiled?
 κύριε τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη
- 2 Want Hij is als een rijsje voor Zijn aangezicht opgeschoten, en als een wortel uit een dorre aarde; Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was ergeen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben.
 For his growth was like that of a delicate plant before him, and like a root out of a dry place: he had no grace of form, to give us pleasure;
 ἀνηγγείλαμεν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς παιδίον ὡς ῥίζα ἐν γῆ διψώσῃ οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ οὐδὲ δόξα καὶ εἶδομεν αὐτόν καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος

- 3 Hij was veracht, en de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten, en verzocht in krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht, en wij hebben Hem niet geacht.
Men made sport of him, turning away from him; he was a man of sorrows, marked by disease; and like one from whom men's faces are turned away, he was looked down on, and we put no value on him.
ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον ἐκλείπον παρὰ πάντας ἀνθρώπους ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν ὅτι ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἠτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη
- 4 Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen; doch wij achtten Hem, dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was.
But it was our pain he took, and our diseases were put on him: while to us he seemed as one diseased, on whom God's punishment had come.
οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾷται καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κακώσει
- 5 Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is onsgenezing geworden.
But it was for our sins he was wounded, and for our evil doings he was crushed: he took the punishment by which we have peace, and by his wounds we are made well.
αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ μεμάλαικισται διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτὸν τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν
- 6 Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg; doch de HEERE heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen.
We all went wandering like sheep; going every one of us after his desire; and the Lord put on him the punishment of us all.
πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν
- 7 Als dezelve geeist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezichtzijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.
Men were cruel to him, but he was gentle and quiet; as a lamb taken to its death, and as a sheep before those who take her wool makes no sound, so he said not a word.
καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγῆν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἀφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ
- 8 Hij is uit den angst en uit het gericht weggenomen; en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Want Hij is afgesneden uit het land der levenden; om de overtreding Mijns volks is de plageop Hem geweest.
They took away from him help and right, and who gave a thought to his fate? for he was cut off from the land of the living: he came to his death for the sin of my people.
ἐν τῇ ταπεινώσει ἢ κρίσει αὐτοῦ ἤρθη τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται ὅτι αἶρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀνομιῶν τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον
- 9 En men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, en Hij is bij den rijke in Zijn dood geweest, omdat Hij geen onrecht gedaan heeft, noch bedrog in Zijn mond geweest is.
And they put his body into the earth with sinners, and his last resting-place was with the evil-doers, though he had done no wrong, and no deceit was in his mouth.
καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ
- 10 Doch het behaagde den HEERE Hem te verbrijzelen; Hij heeft Hem krank gemaakt; als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, Hij zal de dagenverlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan.
And the Lord was pleased ... see a seed, long life, ... will do well in his hand. ...
καὶ κύριος βούλεται καθαρῶσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς ἐὰν ὄψεται περὶ ἁμαρτίας ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον καὶ βούλεται κύριος ἀφελεῖν
- 11 Om den arbeid Zijner ziel zal Hij het zien, en verzadigd worden; door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, want Hij zal hunongerechtigheden dragen.
... made clear his righteousness before men ... had taken their sins on himself.
ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ δεῖξαι αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα πολλοῖς καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει
- 12 Daarom zal Ik Hem een deel geven van velen, en Hij zal de machtigen als een roof delen, omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in den dood, en met de overtreders is geteldgeweest, en Hij veler zonden gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft.
For this cause he will have a heritage with the great, and he will have a part in the goods of war with the strong, because he gave up his life, and was numbered with the evil-doers; taking on himself the sins of the people, and making prayer for the wrongdoers.
διὰ τοῦτο αὐτὸς κληρονομήσει πολλοὺς καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα ἀνθ' ὧν παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκεν καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν παρεδόθη
- 1 Zing vrolijk, gij onvruchtbare, die niet gebaard hebt! maak geschal met vrolijk gezang, en juich, die geen barensood gehad hebt! want de kinderen der eenzame zijn meer, dande kinderen der getrouwde, zegt de HEERE.
Let your voice be loud in song, O woman without children; make melody and sounds of joy, you who did not give birth: for the children of her who had no husband are more than those of the married wife, says the Lord.
εὐφράνηθι στεῖρα ἢ οὐ τικτούσα ῥῆξον καὶ βόησον ἢ οὐκ ὠδίνουσα ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μάλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα εἶπεν γὰρ κύριος

- 2 Maak de plaats uwer tenten wijd, en dat men de gordijnen uwer woningen uitbreide, verhinder het niet; maak uw koorden lang, en steek uw pinnen vast in.
Make wide the place of your tent, and let the curtains of your house be stretched out without limit: make your cords long, and your tent-pins strong.
πλάτυνον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς σου καὶ τῶν αὐλαίων σου πῆξον μὴ φείσῃ μάκρυνον τὰ σχοινίσματά σου καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυσον
- 3 Want gij zult uitbreken ter rechterhand en ter linkerhand; en uw zaad zal de heidenen erven, en zij zullen de verwoeste steden doen bewonen.
For I will make wide your limits on the right hand and on the left; and your seed will take the nations for a heritage, and make the waste towns full of people.
ἐτι εἰς τὰ δεξιὰ καὶ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον καὶ τὸ σπέρμα σου ἔθνη κληρονομήσει καὶ πόλεις ἠρημωμένας κατοικιεῖς
- 4 Vrees niet, want gij zult niet beschaamd worden, en word niet schaamrood, want gij zult niet te schande worden; maar gij zult de schaamte uwer jonkheid vergeten, en den maad uws weduwschaps zult gij niet meer gedenken.
Have no fear; for you will not be shamed or without hope: you will not be put to shame, for the shame of your earlier days will go out of your memory, and you will no longer keep in mind the sorrows of your widowed years.
μὴ φοβοῦ ὅτι κατησχύνθης μηδὲ ἐντραπήῃς ὅτι ὄνειδίσθης ὅτι αἰσχύνῃν αἰώνιον ἐπιλήσῃ καὶ ὄνειδος τῆς χηρείας σου οὐ μὴ μνησθήσῃ
- 5 Want uw Maker is uw Man, HEERE der heirscharen is Zijn Naam; en de Heilige Israels is uw Verlosser; Hij zal de God des gansen aardbodems genaamd worden.
For your Maker is your husband; the Lord of armies is his name: and the Holy One of Israel is he who takes up your cause; he will be named the God of all the earth.
ὅτι κύριος ὁ ποιῶν σε κύριος σαβαωθ ὄνομα αὐτῶ καὶ ὁ ῥυσάμενός σε αὐτὸς θεὸς ἰσραὴλ πάση τῇ γῆ κληθήσεται
- 6 Want de HEERE heeft u geroepen, als een verlaten vrouw en bedroefde van geest; nochtans zijt gij de huisvrouw der jeugd, hoewel gij versmaad zijt geweest, zegt uw God.
For the Lord has made you come back to him, like a wife who has been sent away in grief of spirit; for one may not give up the wife of one's early days.
οὐχ ὡς γυναῖκα καταλειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέν σε κύριος οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος μεμισμημένην εἶπεν ὁ θεός σου
- 7 Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten; maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen.
For a short time I gave you up; but with great mercies I will take you back again.
χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε καὶ μετὰ ἐλέους μεγάλου ἐλεήσω σε
- 8 In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE, uw Verlosser.
In overflowing wrath my face was veiled from you for a minute, but I will have pity on you for ever, says the Lord who takes up your cause.
ἐν θυμῶ μικρῶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ καὶ ἐν ἐλέει αἰώνιῳ ἐλεήσω σε εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος
- 9 Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal.
For this is like the days of Noah to me: for as I took an oath that the waters of Noah would never again go over the earth, so have I taken an oath that I will not again be angry with you, or say bitter words to you.
ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ νοε τοῦτο μοί ἐστιν καθότι ὅμοσα αὐτῶ ἐν τῶ χρόνῳ ἐκείνῳ τῇ γῆ μὴ θυμωθήσεσθαι ἐπὶ σοὶ ἔτι μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου
- 10 Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer.
For the mountains may be taken away, and the hills be moved out of their places, but my love will not be taken from you, or my agreement of peace broken, says the Lord, who has had mercy on you.
τὰ ὄρη μεταστήσεσθαι οὐδὲ οἱ βουνοὶ σου μετακινήσονται οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοὶ ἔλεος ἐκλείψει οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστή εἶπεν γὰρ κύριος ἕλεός σοι
- 11 Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste! zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten.
O troubled one, storm-crushed, uncomforted! see, your stones will be framed in fair colours, and your bases will be sapphires.
ταπεινὴ καὶ ἀκατάστατος οὐ παρεκλήθης ἰδοὺ ἐγὼ ἐτοιμάζω σοὶ ἄνθρακα τὸν λίθον σου καὶ τὰ θεμέλιά σου σάφειρον
- 12 En uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken, en uw poorten van robijnstenen, en uw ganse landpale van aangename stenen.
I will make your towers of rubies, and your doors of carbuncles, and the wall round you will be of all sorts of beautiful stones.
καὶ θήσω τὰς ἐπάλξεις σου ἴασπιν καὶ τὰς πύλας σου λίθους κρυστάλλου καὶ τὸν περίβολόν σου λίθους ἐκλεκτοῦς
- 13 En al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn.
And all your builders will be made wise by the Lord; and great will be the peace of your children.
καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς σου διδακτοὺς θεοῦ καὶ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ τὰ τέκνα σου

- 14 Gij zult door gerechtigheid bevestigd worden; wees verre van verdrukking, want gij zult niet vrezen; en verre van verschrikking, want zij zal tot u niet naken.
All your rights will be made certain to you: have no fear of evil, and destruction will not come near you.
καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου καὶ οὐ φοβηθήσῃ καὶ τρόμος οὐκ ἐγγεῖ σοι
- 15 Ziet, zij zullen zich zekerlijk vergaderen, doch niet uit Mij; wie zich tegen u vergaderen zal, die zal om uwentwil vallen.
See, they may be moved to war, but not by my authority: all those who come together to make an attack on you, will be broken against you.
ἰδοὺ προσήλυτοι προσελεύσονται σοι δι' ἐμοῦ καὶ ἐπὶ σὲ καταφεύξονται
- 16 Zie, Ik heb den smid geschapen, die de kolen in het vuur opblaast, en die het instrument voortbrengt tot zijn werk; ook heb Ik den verderver geschapen, om te vernielen.
See, I have made the iron-worker, blowing on the burning coals, and making the instrument of war by his work; and I have made the waster for destruction.
ἰδοὺ ἐγὼ κτιζῶ σε οὐχ ὡς χαλκεὺς φυσῶν ἄνθρακας καὶ ἐκφέρων σκευὸς εἰς ἔργον ἐγὼ δὲ ἔκτισά σε οὐκ εἰς ἀπώλειαν φθεῖραι
- 17 Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong, die in gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN, en hungerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE. Jesaja 55
No instrument of war which is formed against you will be of any use; and every tongue which says evil against you will be judged false. This is the heritage of the servants of the Lord, and their righteousness comes from me, says the Lord.
πᾶν σκευὸς φθαρτὸν ἐπὶ σὲ οὐκ εὐδοῶσω καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ εἰς κρίσιν πάντας αὐτοὺς ἠτιτήσεις οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ ἔστιν κληρονομία τοῖς θεραπεύουσιν κύριον καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι λέγει κύριος
- 1 O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!
Ho! everyone in need, come to the waters, and he who has no strength, let him get food: come, get bread without money; wine and milk without price.
οἱ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον βαδίσαντες ἀγοράσατε καὶ πῖτε ἀνεὺ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἴνου καὶ στέαρ
- 2 Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtiglijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel invettigheid zich verlustigen.
Why do you give your money for what is not bread, and the fruit of your work for what will not give you pleasure? Give ear to me, so that your food may be good, and you may have the best in full measure.
ἴνα τί τιμᾶσθε ἀργυρίου καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονὴν ἀκούσατέ μου καὶ φάγεσθε ἀγαθὰ καὶ ἐντρύφησιν ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν
- 3 Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden van David.
Give ear, and come to me, take note with care, so that your souls may have life: and I will make an eternal agreement with you, even the certain mercies of David.
προσέχετε τοῖς ὠτίοις ὑμῶν καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου ἐπακούσατέ μου καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον τὰ ὅσα δαυὶδ τὰ πιστὰ
- 4 Ziet, Ik heb hem tot een getuige der volken gegeven, een vorst en gebieder der volken.
See, I have given him as a witness to the peoples, a ruler and a guide to the nations.
ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν δέδωκα αὐτόν ἄρχοντα καὶ προστάσσοντα ἔθνεσιν
- 5 Ziet, gij zult een volk roepen, dat gij niet kendet, en het volk, dat u niet kende, zal tot u lopen, om des HEEREN uws Gods wil, en om des Heiligen Israels wil, want Hij heeft uverheerlijkt.
See, you will send for a nation of which you had no knowledge, and those who had no knowledge of you will come running to you, because of the Lord your God, and because of the Holy One of Israel, for he has given you glory.
ἔθνη ἃ οὐκ ᾔδεισάν σε ἐπικαλέσονται σε καὶ λαοὶ οἳ οὐκ ἐπίστανταί σε ἐπὶ σὲ καταφεύξονται ἕνεκεν τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἁγίου ἰσραὴλ ὅτι ἐδόξασέν σε
- 6 Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is.
Make search for the Lord while he is there, make prayer to him while he is near:
ζητήσατε τὸν θεὸν καὶ ἐν τῷ εὐρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε ἡνίκα δ' ἂν ἐγγίξῃ ὑμῖν
- 7 De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich Zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeftmenigvuldiglijk.
Let the sinner give up his way, and the evil-doer his purpose: and let him come back to the Lord, and he will have mercy on him; and to our God, for there is full forgiveness with him.
ἀπολιπέτω ὁ ἀσεβὴς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ ἄνηρ ἄνομος τὰς βουλάς αὐτοῦ καὶ ἐπιστραφήτω ἐπὶ κύριον καὶ ἐλεηθήσεται ὅτι ἐπὶ πολλὰ ἀφήσει τὰς ἀμαρτίας ὑμῶν
- 8 Want Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE.
For my thoughts are not your thoughts, or your ways my ways, says the Lord.
οὐ γὰρ εἰσιν αἱ βουλαὶ μου ὡσπερ αἱ βουλαὶ ὑμῶν οὐδὲ ὡσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν αἱ ὁδοὶ μου λέγει κύριος

- 9 Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn gedachten dan ulieder gedachten.
For as the heavens are higher than the earth, so are my ways higher than your ways, and my thoughts than your thoughts.
ἀλλ' ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς οὕτως ἀπέχει ἡ ὁδὸς μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς διανοίας μου
- 10 Want gelijk de regen en de sneeuw van den hemel nederdaalt, en derwaarts niet wederkeert; maar doorvochtigt de aarde, en maakt, dat zij voortbrengt en uitspruite, en zaadgeve den zaaier, en brood den eter;
For as the rain comes down, and the snow from heaven, and does not go back again, but gives water to the earth, and makes it fertile, giving seed to the planter, and bread for food;
ὡς γὰρ ἂν καταβῆ ὑετὸς ἢ χιὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῆ ἕως ἂν μεθύσῃ τὴν γῆν καὶ ἐκτέκῃ καὶ ἐκβλαστήσῃ καὶ δῶ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν
- 11 Alzo zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen, hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zende.
So will my word be which goes out of my mouth: it will not come back to me with nothing done, but it will give effect to my purpose, and do that for which I have sent it.
οὕτως ἔσται τὸ ῥῆμά μου ὃ ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου οὐ μὴ ἀποστραφῆ ἕως ἂν συντελεσθῇ ὅσα ἠθέλησα καὶ εὐδοώσω τὰς ὁδοὺς σου καὶ τὰ ἐντάλματά μου
- 12 Want in blijdschap zult gijlieden uittrekken, en met vrede voortgeleid worden; de bergen en heuvelen zullen geschal maken met vrolijk gezang voor uw aangezicht, en alle bomendes velds zullen de handen samenklappen.
For you will go out with joy, and be guided in peace: the mountains and the hills will make melody before you, and all the trees of the fields will make sounds of joy.
ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε καὶ ἐν χαρᾷ διδαχθήσεσθε τὰ γὰρ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐπικροτήσῃ τοῖς κλάδοις
- 13 Voor een doorn zal een denneboom opgaan, voor een distel zal een mirteboom opgaan; en het zal den HEERE wezen tot een naam, tot een eeuwig teken, dat niet uitgeroeid zal worden.
In place of the thorn will come up the fir-tree, and in place of the blackberry the myrtle: and it will be to the Lord for a name, for an eternal sign which will not be cut off.
καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη καὶ ἔσται κύριος εἰς ὄνομα καὶ εἰς σημεῖον αἰώνιον καὶ οὐκ ἐκλείψει
- 1 O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!
The Lord says, Let your way of life be upright, and let your behaviour be rightly ordered: for my salvation is near, and my righteousness will quickly be seen.
τάδε λέγει κύριος φυλάσσεσθε κρίσιν ποιήσατε δικαιοσύνην ἡγγίσει γὰρ τὸ σωτήριόν μου παραγίνεσθαι καὶ τὸ ἑλεός μου ἀποκαλυφθῆναι
- 2 Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort aandachtiglijk naar Mij, en eet het goede, en laat uw ziel invettigheid zich verlustigen.
Happy is the man who does this, and the son of man whose behaviour is so ordered; who keeps the Sabbath holy, and his hand from doing any evil.
μακάριος ἄνθρωπος ὁ ποῖων ταῦτα καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντεχόμενος αὐτῶν καὶ φυλάσσων τὰ σάββατα μὴ βεβηλοῦν καὶ διατηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ ποιεῖν ἀδίκημα
- 3 Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort, en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden van David.
And let not the man from a strange country, who has been joined to the Lord, say, The Lord will certainly put a division between me and his people: and let not the unsexed man say, See, I am a dry tree.
μὴ λεγέτω ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσκειμένος πρὸς κύριον ἀφοριεῖ με ἄρα κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος ὅτι ἐγὼ εἰμι ξύλον ξηρὸν
- 4 Ziet, Ik heb hem tot een getuige der volken gegeven, een vorst en gebieder der volken.
For the Lord says, As for the unsexed who keep my Sabbaths, and give their hearts to pleasing me, and keep their agreement with me:
τάδε λέγει κύριος τοῖς εὐνοῦχοις ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάββατά μου καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης μου
- 5 Ziet, gij zult een volk roepen, dat gij niet kendet, en het volk, dat u niet kende, zal tot u lopen, om des HEEREN uws Gods wil, en om des Heiligen Israels wil, want Hij heeft uverheerlijkt.
I will give to them in my house, and inside my walls, a place and a name better than that of sons and daughters; I will give them an eternal name which will not be cut off.
δώσω αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχει μου τόπον ὀνομαστὸν κρείττω υἱῶν καὶ θυγατέρων ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐκλείψει
- 6 Zoekt den HEERE, terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan, terwijl Hij nabij is.
And as for those from a strange country, who are joined to the Lord, to give worship to him and honour to his name, to be his servants, even everyone who keeps the Sabbath holy, and keeps his agreement with me:
καὶ τοῖς ἀλλογενέσι τοῖς προσκειμένοις κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ καὶ ἀγαπᾶν τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ εἶναι αὐτῷ εἰς δούλους καὶ δούλας καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους τὰ σάββατά μου μὴ βεβηλοῦν καὶ ἀντεχόμενους τῆς διαθήκης μου
- 7 De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich Zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeftmenigvuldiglijk.
I will make them come to my holy mountain, and will give them joy in my house of prayer; I will take pleasure in the burned offerings which they make on my altar: for my house will be named a house of prayer for all peoples.
εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ τῆς προσευχῆς μου τὰ ὀλοκαυτώματα αὐτῶν καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν ἔσονται δεκταὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου μου ὃ γὰρ οἶκός μου οἷκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν

- 8 Want Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE.
The Lord God, who gets together the wandering ones of Israel, says, I will get together others in addition to those of Israel who have come back.
εἶπεν κύριος ὁ συνάγων τοὺς διεσπαρμένους ἰσραηλ ὅτι συνάξω ἐπ' αὐτὸν συναγωγὴν
- 9 Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn gedachten dan ulieder gedachten.
All you beasts of the field, come together for your meat, even all you beasts of the wood.
πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια δεῦτε φάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ
- 10 Want gelijk de regen en de sneeuw van den hemel nederdaalt, en derwaarts niet wederkeert; maar doorvochtigt de aarde, en maakt, dat zij voortbrengt en uitspruikt, en zaadgeeft den zaaier, en brood den eter;
His watchmen are blind, they are all without knowledge; they are all dogs without tongues, unable to make a sound; stretched out dreaming, loving sleep.
ἴδετε ὅτι πάντες ἐκτετύφλωνται οὐκ ἔγνωσαν φρονήσῃα πάντες κύνες ἐνεοί οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν ἐνυπνιαζόμενοι κοίτην φιλοῦντες νυστάζει
- 11 Alzo zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen, hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zende.
Yes, the dogs are for ever looking for food; while these, the keepers of the sheep, are without wisdom: they have all gone after their pleasure, every one looking for profit; they are all the same.
καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ οὐκ εἰδότες πλησμονὴν καὶ εἰσὶν πονηροὶ οὐκ εἰδότες σύνεσιν πάντες ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ
- 1 Alzo zegt de HEERE: Bewaart het recht, en doet gerechtigheid; want Mijn heil is nabij om te komen, en Mijn gerechtigheid om geopenbaard te worden.
The upright man goes to his death, and no one gives a thought to it; and god-fearing men are taken away, and no one is troubled by it; for the upright man is taken away because of evil-doing, and goes into peace.
ἴδετε ὡς ὁ δίκαιος ἀπόλετο καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ καὶ ἄνδρες δίκαιοι αἴρονται καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ ἀπὸ γὰρ προσώπου ἀδικίας ἦρται ὁ δίκαιος
- 2 Welgelukzalig is de mens, die zulks doet, en des mensen kind, dat daaraan vasthoudt; die den sabbat houdt, zodat gij dien niet ontheiligt, en die zijn hand bewaart van enig kwaad te doen.
They are at rest in their last resting-places, every one going straight before him.
ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφή αὐτοῦ ἦρται ἐκ τοῦ μέσου
- 3 En de vreemde, die zich tot den HEERE gevoegd heeft, spreke niet, zeggende: De HEERE heeft mij gans en al van Zijn volk gescheiden; en de gesnedene zegge niet: Ziet, ikben een dorre boom.
But come near, you sons of her who is wise in secret arts, the seed of her who is false to her husband, and of the loose woman.
ὁμεῖς δὲ προσαγάγετε ὧδε υἱοὶ ἄνομοι σπέρμα μοιγῶν καὶ πόρνης
- 4 Want alzo zegt de HEERE van de gesnedenen, die Mijn sabbatten houden, en verkiezen hetgeen, waartoe Ik lust heb, en vasthouden aan Mijn verbond;
Of whom do you make sport? against whom is your mouth open wide and your tongue put out? are you not uncontrolled children, a false seed,
ἐν τίνι ἐνετροφήσατε καὶ ἐπὶ τίνα ἠνοίζατε τὸ στόμα ὑμῶν καὶ ἐπὶ τίνα ἐχάλασατε τὴν γλῶσσαν ὑμῶν οὐχ ὁμεῖς ἐστε τέκνα ἀπωλείας σπέρμα ἄνομοι
- 5 Ik zal hen ook in Mijn huis en binnen Mijn muren een plaats en een naam geven, beter dan der zonen en dan der dochteren; een eeuwigen naam zal Ik een ieder van hen geven, die niet uitgeroeid zal worden.
You who are burning with evil desire among the oaks, under every green tree; putting children to death in the valleys, under the cracks of the rocks?
οἱ παρακαλοῦντες ἐπὶ τὰ εἰδῶλα ὑπὸ δένδρα δασέα σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν ταῖς φάραγξιν ἀνὰ μέσον τῶν πετρῶν
- 6 En de vreemden, die zich tot den HEERE voegen, om Hem te dienen, en om den Naam des HEEREN lief te hebben, om Hem tot knechten te zijn; al wie den sabbat houdt, dathij dien niet ontheilige, en die aan Mijn verbond vasthouden;
Among the smooth stones of the valley is your heritage; they, even they, are your part: even to them have you made a drink offering and a meal offering. Is it possible for such things to be overlooked by me?
ἐκείνη σου ἡ μερίς οὗτός σου ὁ κληρὸς κάκεινους ἐξέχεας σπονδὰς κάκεινους ἀνήνεγκας θυσίας ἐπὶ τούτοις οὐκ ὀργισθήσομαι
- 7 Die zal Ik ook brengen tot Mijn heiligen berg, en Ik zal hen verheugen in Mijn bedehuis; hun brandoffers en hun slachtoffers zullen aangenaam wezen op Mijn altaar; want Mijnhuis zal een bedehuis genoemd worden voor alle volken.
You have put your bed on a high mountain: there you went up to make your offering.
ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν καὶ μετέωρον ἐκεῖ σου ἡ κοίτη κάκει ἀνεβίβασας θυσίας
- 8 De Heere HEERE, Die de verdrevenen van Israel vergadert, spreekt: Ik zal tot hem nog meer vergaderen, nevens hen, die tot hem vergaderd zijn.
And on the back of the doors and on the pillars you have put your sign: for you have been false to me with another; you have made your bed wide, and made an agreement with them; you had a desire for their bed where you saw it
καὶ ὀπίσω τῶν σταθμῶν τῆς θύρας σου ἔθηκας μνημόσυνά σου ὧν ὅτι ἐὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀποστής πλείον τι ἔξεις ἡγάπησας τοὺς κοιμωμένους μετὰ σοῦ

- 9 Al gij gedierten des velds, komt om te eten, ja, al gij gedierten in het woud!
And you went to Melech with oil and much perfume, and you sent your representatives far off, and went as low as the underworld.
καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ' αὐτῶν καὶ πολλοὺς ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις ὑπὲρ τὰ ὄρια σου καὶ ἀπέστρεψας καὶ ἐταπεινώθης ἕως ἄδου
- 10 Hun wachters zijn allen blind, zij weten niet; zij allen zijn stomme honden, zij kunnen niet bassen; zij zijn slaperig, zij liggen neder, zij hebben het sluimeren lief.
You were tired with your long journeys; but you did not say, There is no hope: you got new strength, and so you were not feeble.
ταῖς πολυοδίαις σου ἐκοπίσασας καὶ οὐκ εἶπας παύσομαι ἐνισχύουσα ὅτι ἐπραξας ταῦτα διὰ τοῦτο οὐ κατεδείθης μου
- 11 En deze honden zijn sterk van begeerte, zij kunnen niet verzadigd worden, ja, het zijn herders, die niet verstaan kunnen; zij allen keren zich naar hun weg, elkeen naar zijn gewin, elk uit zijn einde.
And of whom were you in fear, so that you were false, and did not keep me in mind, or give thought to it? Have I not been quiet, keeping myself secret, and so you were not in fear of me?
σύ τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης καὶ ἐψεύσω με καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου οὐδὲ ἔλαβές με εἰς τὴν διάνοιαν οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου κἀγὼ σε ἰδὼν παρορῶ καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης
- 12 Komt herwaarts, zeggen zij: ik zal wijn halen, en wij zullen sterken drank zuipen; en de dag van morgen zal zijn als deze, ja, groter, veel treffelijker.
I will make clear what your righteousness is like and your works; you will have no profit in them.
κἀγὼ ἀπαγγεῶ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ τὰ κακά σου ἃ οὐκ ὠφελήσουσιν σε
- 1 De rechtvaardige komt om, en er is niemand, die het ter harte neemt; en de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het kwaad.
Make a loud cry, do not be quiet, let your voice be sounding like a horn, and make clear to my people their evil doings, and to the family of Jacob their sins.
ἀναβόησον ἐν ἰσχύι καὶ μὴ φείσῃ ὡς σάλπιγγα ὑψωσον τὴν φωνὴν σου καὶ ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ τῷ οἴκῳ Ἰακωβ τὰς ἀνομίας αὐτῶν
- 2 Hij zal ingaan in den vrede; zij zullen rusten op hun slaapsteden, een iegelijk, die in zijn oprechtheid gewandeld heeft.
Though they make prayer to me every day, and take pleasure in the knowledge of my ways: like a nation which has done righteousness, and has not given up the rules of their God, they make requests to me for the right orders, it is their delight to come near to God.
ἐμὲ ἡμέραν ἕξ ἡμέρας ζητοῦσιν καὶ γινῶναι μου τὰς ὁδοὺς ἐπιθυμοῦσιν ὡς λαὸς δικαιοσύνην πεποιηκώς καὶ κρίσιν θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλελοιπώς αἰτοῦσιν με νῦν κρίσιν δικαίαν καὶ ἐγγίξιν θεῷ ἐπιθυμοῦσιν
- 3 Doch nadert gijlieden hier toe, gij kinderen der guichelares! gij overspelig zaad, en gij, die hoererij bedrijft!
They say, Why have we kept ourselves from food, and you do not see it? why have we kept ourselves from pleasure, and you take no note of it? If, in the days when you keep from food, you take the chance to do your business, and get in your debts;
λέγοντες τί ὅτι ἐνηστεύσαμεν καὶ οὐκ εἶδες ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔγνωσ ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὐρίσκετε τὰ θελήματα ὑμῶν καὶ πάντα τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπὸνύσσετε
- 4 Over wien maakt gij u lustig, over wien spert gij den mond wijd open en steekt de tong lang uit? Zijt gij niet kinderen der overtreding, een zaad der valsheid?
If keeping from food makes you quickly angry, ready for fighting and giving blows with evil hands; your holy days are not such as to make your voice come to my ears on high.
εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινὸν ἵνα τί μοι νηστεύετε ὡς σήμερον ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν ὑμῶν
- 5 Die hittig zijt in de eikenbossen, onder allen groenen boom; slachtende de kinderen aan de beken, onder de hoeken der steenrotsen.
Have I given orders for such a day as this? a day for keeping yourselves from pleasure? is it only a question of the bent head, of putting on haircloth, and being seated in the dust? is this what seems to you a holy day, well-pleasing to the Lord?
οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ οὐδ' ἂν κάμψης ὡς κρίκον τὸν τράχηλόν σου καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃ οὐδ' οὕτως καλέσετε νηστείαν δεκτὴν
- 6 Aan de gladde stenen der beken is uw deel, die, die zijn uw lot; ook stort gij denzelven drankoffer uit, gij offert hun spijsoffer; zou Ik Mij over deze dingen troosten laten?
Is not this the holy day for which I have given orders: to let loose those who have wrongly been made prisoners, to undo the bands of the yoke, and to let the crushed go free, and every yoke be broken?
οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην λέγει κύριος ἀλλὰ λῶε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας διάλυε στραγγαλιὰς βιαιῶν συναλλαγμάτων ἀπόστειλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει καὶ πᾶσαν συγγραφὴν ἄδικον διάσπα
- 7 Gij stelt uw leger op een hogen en verhevenen berg; ook klimt gij derwaarts op, om slachtoffer te offeren.
Is it not to give your bread to those in need, and to let the poor who have no resting-place come into your house? to put a robe on the unclothed one when you see him, and not to keep your eyes shut for fear of seeing his flesh?
διάρρηστε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἰσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου ἐὰν ἴδῃς γυμνὸν περίβαλε καὶ ἀπὸ τῶν οικείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψη

- 8 En achter de deur en posten zet gij uw gedenkteken; want van Mij wijkende ontdekt gij u, en klimt op; gij maakt uw leger wijd, en maakt u een verbond met enigen uit dezelve, gij hebt hun leger lief in elke plaats, die gij ziet.
Then will light be shining on you like the morning, and your wounds will quickly be well: and your righteousness will go before you, and the glory of the Lord will come after you.
τότε ραγήσεται πρόμιον τὸ φῶς σου καὶ τὰ ἰάματά σου ταχὺ ἀνατελεῖ καὶ προπορεύσεται ἔμπροσθέν σου ἡ δικαιοσύνη σου καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ σε
- 9 En gij trekt met olie tot den koning, en gij vermenigvuldigt uw welriekende zalven; en gij zendt uw gezanten verre weg, en vernedert u tot de hel toe.
Then at the sound of your voice, the Lord will give an answer; at your cry he will say, Here am I. If you take away from among you the yoke, the putting out of the finger of shame, and the evil word;
τότε βοήση καὶ ὁ θεὸς εἰσακούσεται σου ἔτι λαλοῦντός σου ἐρεῖ ἰδοὺ πάρεμι ἐν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν καὶ ῥῆμα γογγυσμοῦ
- 10 Gij zijt vermoeid door uw grote reis, maar gij zegt niet: Het is buiten hoop; gij hebt het leven uwer hand gevonden, daarom wordt gij niet ziek.
And if you give your bread to those in need of it, so that the troubled one may have his desire; then you will have light in the dark, and your night will be as the full light of the sun:
καὶ δῶς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσης τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότειν τὸ φῶς σου καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία
- 11 Maar voor wien hebt gij geschroomd of gevreesd? Want gij hebt gelogen, en zijt Mijner niet gedachtig geweest, gij hebt Mij op uw hart niet gelegd; is het niet, om dat Ik zwijg, endat van ouds af, en gij vreest Mij niet?
And the Lord will be your guide at all times; in dry places he will give you water in full measure, and will make strong your bones; and you will be like a watered garden, and like an ever-flowing spring.
καὶ ἔσται ὁ θεὸς σου μετὰ σοῦ διὰ παντός καὶ ἐμπλησθήσῃ καθάπερ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ σου καὶ τὰ ὀστά σου πιανθήσεται καὶ ἔση ὡς κήπος μεθύων καὶ ὡς πηγὴ ἣν μὴ ἐξέλιπεν ὕδωρ καὶ τὰ ὀστά σου ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ καὶ πιανθήσεται καὶ κληρονομήσουσι γενεῶς γενεῶν
- 12 Ik zal uw gerechtigheid bekend maken, en uw werken, dat zij u geen nut doen zullen.
And your sons will be building again the old waste places: you will make strong the bases of old generations: and you will be named, He who puts up the broken walls, and, He who makes ready the ways for use.
καὶ οἰκοδομηθήσονται σου αἱ ἔρημοι αἰώνιοι καὶ ἔσται σου τὰ θεμέλια αἰώνια γενεῶν γενεῶς καὶ κληθήσῃ οἰκοδόμος φραγμῶν καὶ τοὺς τρίβους τοὺς ἀνὰ μέσον παύσεις
- 13 Wanneer gij roepen zult, zo laat die, die van u vergaderd zijn, u redden; doch de wind zal hen allen wegvoeren, de ijdelheid zal hen wegnemen. Maar die op Mij betrouwt, die zalhet aardrijk erven, en Mijn heiligen berg erfelijk bezitten.
If you keep the Sabbath with care, not doing your business on my holy day; and if the Sabbath seems to you a delight, and the new moon of the Lord a thing to be honoured; and if you give respect to him by not doing your business, or going after your pleasure, or saying unholy words;
ἐν ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου ἀπὸ τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ θελήματά σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἁγίᾳ καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερά ἅγια τῷ θεῷ σου οὐκ ἄρεις τὸν πόδα σου ἐπ' ἔργω οὐδὲ λαλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ τοῦ στόματός σου
- 14 En men zal zeggen: Verhoogt de baan, verhoogt de baan, bereidt den weg, neemt den aanstoot uit den weg Mijns volks.
Then the Lord will be your delight; and I will put you on the high places of the earth; and I will give you the heritage of Jacob your father: for the mouth of the Lord has said it.
καὶ ἔση πεποιθὸς ἐπὶ κύριον καὶ ἀναβιβάσει σε ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ ψωμιεῖ σε τὴν κληρονομίαν ἰακωβ τοῦ πατρὸς σου τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα
- 1 Roep uit de keel, houd niet in, verhef uw stem als een bazuin, en verkondig Mijn volk hun overtreding, en het huis Jakobs hun zonden.
Truly, the Lord's hand has not become short, so that he is unable to give salvation; and his ear is not shut from hearing:
μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι ἢ ἐβάρυνεν τὸ οὖς αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι
- 2 Hoewel zij Mij dagelijks zoeken, en een lust hebben aan de kennis Mijner wegen, als een volk, dat gerechtigheid doet en het recht zijns Gods niet verlaat, vragen zij Mij naar rechten der gerechtigheid; zij hebben een lust tot God te naderen;
But your sins have come between you and your God, and by your evil doings his face has been veiled from you, so that he will give you no answer.
ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διστῶσιν ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι
- 3 Zeggende: Waarom vasten wij, en Gij ziet het niet aan, waarom kwellen wij onze ziel, en Gij weet het niet? Ziet, ten dage, wanneer gijlieden vast, zo vindt gij uw lust, en gij eistgestrengelijk al uw arbeid.
For your hands are unclean with blood, and your fingers with sin; your lips have said false things, and your tongue gives out deceit.
αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυμμένα αιματι καὶ οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίας τὰ δὲ χεῖλη ὑμῶν ἐλάλησεν ἀνομίαν καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ
- 4 Ziet, tot twist en gekijf vast gijlieden, en om goddelooslijk met de vuist te slaan; vast niet gelijk heden, om uw stem te doen horen in de hoogte.
No one puts forward an upright cause, or gives a true decision: their hope is in deceit, and their words are false; they are with child with sin, and give birth to evil.
οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια οὐδὲ ἔστιν κρίσις ἀληθινὴ πεποιθασιν ἐπὶ ματαίους καὶ λαλοῦσιν κενά ὅτι κούουσιν πόνον καὶ τίκτουςιν ἀνομίαν

- 5 Zou het zulk een vasten zijn, dat Ik verkiezen zou, dat de mens zijn ziel een dag kwelle, dat hij zijn hoofd kromme gelijk een bieze, en een zak en as onder zich spreide? Zoudt gijdat een vasten heten, en een dag den HEERE aangenaam?
They give birth to snake's eggs, and make spider's threads: whoever takes their eggs for food comes to his death, and the egg which is crushed becomes a poison-snake.
 ὧ ἀσπίδων ἔρρηξαν καὶ ἰσπὼν ἀράχνης ὑφαίνουσιν καὶ ὁ μέλλων τῶν ὧν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὖριον εὔρεν καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκος
- 6 Is niet dit het vasten, dat Ik verkies: dat gij losmaakt de knopen der goddeloosheid, dat gij ontdoet de banden des juks, en dat gij vrij loslaat de verpletterden, en alle jukverscheurt?
Their twisted threads will not make clothing, and their works will give them nothing for covering themselves: their works are works of sin, and violent acts are in their hands.
 ὁ ἰσπὼς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον οὐδὲ μὴ περιβάλλονται ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας
- 7 Is het niet, dat gij den hongerige uw brood mededeelt, en de armen, verdrevenen in huis brengt? Als gij een naakte ziet, dat gij hem dekt, en dat gij u voor uw vlees niet verbergt?
Their feet go quickly to evil, and they take delight in the death of the upright; their thoughts are thoughts of sin; wasting and destruction are in their ways.
 οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ πονηρίαν τρέχουσιν ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ ἀφρόνων σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
- 8 Dan zal uw licht voortbreken als de dageraad, en uw genezing zal snellijk uitspruiten; en uw gerechtigheid zal voor uw aangezicht heengaan, en de heerlijkheid des HEEREN zal uw achtertocht wezen.
They have no knowledge of the way of peace, and there is no sense of what is right in their behaviour: they have made for themselves ways which are not straight; whoever goes in them has no knowledge of peace.
 καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ οἶδασιν καὶ οὐκ ἔστιν κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν αἱ γὰρ τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι ἄς διοδεύουσιν καὶ οὐκ οἶδασιν εἰρήνην
- 9 Dan zult gij roepen, en de HEERE zal antwoorden; gij zult schreeuwen, en Hij zal zeggen: Ziet, hier ben Ik. Zo gij uit het midden van u wegdoet het juk, het uitsteken des vingers, en het spreken der ongerechtigheid;
For this cause our right is far from us, and righteousness does not overtake us: we are looking for light, but there is only the dark; for the shining of the sun, but our way is in the night.
 διὰ τοῦτο ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη ὑπομεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος μείναντες αὐγὴν ἐν ἄωρίᾳ περιεπάτησαν
- 10 En zo gij uw ziel opent voor den hongerige, en de bedrukte ziel verzadigt; dan zal uw licht in de duisternis opgaan, en uw donkerheid zal zijn als de middag.
We go on our way, like blind men feeling for the wall, even like those who have no eyes: we are running against things in daylight as if it was evening; our place is in the dark like dead men.
 ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῦτον καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλμῶν ψηλαφήσουσιν καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ ὡς ἀποθνήσκοντες στενάξουσιν
- 11 En de HEERE zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten, en uw beenderen vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterde hof, en als eenspringader der wateren, welker wateren niet ontbreken.
We make noises of grief, like bears, and sad sounds like doves: we are looking for our right, but it is not there; for salvation, but it is far from us.
 ὡς ἄρκος καὶ ὡς περιστέρῃ ἅμα πορεύσονται ἀνεμείναμεν κρίσιν καὶ οὐκ ἔστιν σωτηρία μακρὰν ἀφέστηκεν ἀφ' ἡμῶν
- 12 En die uit u voortkomen, zullen bouwen de oude verwoeste plaatsen; de fondamenten, van geslacht tot geslacht verwoest, zult gij oprichten; en gij zult genaamd worden: Die debressen toemuurt, die de paden weder opmaakt, om te bewonen.
For our evil doings are increased before you, and our sins give witness against us: for our evil doings are with us, and we have knowledge of our sins:
 πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀνομία ἐναντίον σου καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν καὶ τὰ ἀδικήματα ἡμῶν ἐγνωμεν
- 13 Indien gij uw voet van den sabbat afkeert, van te doen uw lust op Mijn heiligen dag; en indien gij den sabbat noemt een verlustiging, opdat de HEERE geheiligd worde, Die teeren is; en indien gij dien eert, dat gij uw wegen niet doet, en uw eigen lust niet vindt, noch een woord daarvan spreekt;
We have gone against the Lord, and been false to him, turning away from our God, our words have been uncontrolled, and in our hearts are thoughts of deceit.
 ἡσεβήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα καὶ ἀπέστημεν ἀπὸ ὀπισθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλαλήσαμεν ἄδικα καὶ ἠπειθήσαμεν ἐκύομεν καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν λόγους ἀδίκους
- 14 Dan zult gij u verlustigen in den HEERE, en Ik zal u doen rijden op de hoogten der aarde, en Ik zal u spijzigen met de erve van uw vader Jakob; want de mond des HEEREN heefthet gesproken.
And the right is turned back, and righteousness is far away: for good faith is not to be seen in the public places, and upright behaviour may not come into the town.
 καὶ ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν καὶ ἡ δικαιοσύνη μακρὰν ἀφέστηκεν ὅτι καταναλώθη ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια καὶ δι' εὐθείας οὐκ ἠδύναντο διελεῖν
- 1 Ziet, de hand des HEEREN is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen; en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen horen.
Up! let your face be bright, for your light has come, and the glory of the Lord is shining on you.
 φωτίζου φωτίζου ἱερουσαλημ ἦκει γὰρ σου τὸ φῶς καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν
- 2 Maar uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uw God, en uw zonden verbergen het aangezicht van ulieden, dat Hij niet hoort.
For truly, the earth will be dark, and the peoples veiled in blackest night; but the Lord will be shining on you, and his glory will be seen among you.
 ἰδοὺ σκότος καὶ γνόφος καλύψει γῆν ἐπ' ἔθνη ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται

- 3 Want uw handen zijn met bloed bevekt; en uw vingeren met ongerechtigheid; uw lippen spreken valsheid, uw tong dicht onrecht.
And nations will come to your light, and kings to your bright dawn.
 και πορεύονται βασιλείς τῷ φωτί σου και ἔθνη τῇ λαμπρότητί σου
- 4 Er is niemand, die voor de gerechtigheid roept, en niemand, die voor de waarheid in het gericht zich begeeft; zij vertrouwen op ijdelheid, en spreken leugen; met moeite zijn zij zwanger, en zij baren ongerechtigheid.
Let your eyes be lifted up, and see: they are all coming together to you: your sons will come from far, and your daughters taken with loving care.
 ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμούς σου και ἰδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου ἰδοὺ ἦκασιν πάντες οἱ υἱοὶ σου μακρόθεν και αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται
- 5 Zij broeden basiliskus-eieren uit, en zij weven spinnewebben; die van hun eieren eet, moet sterven, en als het in stukken gedrukt wordt, er berst een adder uit.
Then you will see, and be bright with joy, and your heart will be shaking with increase of delight: for the produce of the sea will be turned to you, the wealth of the nations will come to you.
 τότε ὄψη και φοβηθήση και ἐκστήση τῇ καρδίᾳ ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σέ πλοῦτος θαλάσσης και ἔθνων και λαῶν και ἤξουσιν σοι
- 6 Hun webben deugen niet tot klederen, en zij zullen zichzelf niet kunnen dekken met hun werken; hun werken zijn werken der ongerechtigheid, en een maaksel des wrevels is in hun handen.
You will be full of camel-trains, even the young camels of Midian and Ephah; all from Sheba will come, with gold and spices, giving word of the great acts of the Lord.
 ἀγέλαι καμηλῶν και καλύψουσιν σε κάμηλοι μαδιαμ και γαιφα πάντες ἐκ σαβα ἤξουσιν φέροντες χρυσίον και λίβανον οἴσουσιν και τὸ σωτήριον κυρίου εὐαγγελιοῦνται
- 7 Hun voeten lopen tot het kwade, en zij haasten om onschuldig bloed te vergieten; hun gedachten zijn gedachten der ongerechtigheid, verstoring en verbreking is op hun banen.
All the flocks of Kedar will come together to you, the sheep of Nebaioth will be ready for your need; they will be pleasing offerings on my altar, and my house of prayer will be beautiful.
 και πάντα τὰ πρόβατα κηδαρ συναχθήσονται σοι και κριοὶ ναβαιωθ ἤξουσιν σοι και ἀνευχθήσεται δεκτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου και ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξασθήσεται
- 8 Den weg des vredes kennen zij niet; en er is geen recht in hun gangen; hun paden maken zij verkeerd voor zich zelve, al wie daarop gaat, die kent den vrede niet.
Who are these coming like a cloud, like a flight of doves to their windows?
 τίνες οἶδε ὡς νεφέλαι πέτανται και ὡς περιστερὰὶ σὺν νεοσοῖς
- 9 Daarom is het recht verre van ons, en de gerechtigheid achterhaalt ons niet; wij wachten op het licht, maar ziet, er is duisternis, op een groten glans, maar wij wandelen in donkerheden.
Vessels of the sea-lands are waiting for me, and the ships of Tarshish first, so that your sons may come from far, and their silver and gold with them, to the place of the name of the Lord your God, and to the Holy One of Israel, because he has made you beautiful.
 ἐμὲ νῆσοι ὑπέμειναν και πλοῖα θαρσις ἐν πρώτοις ἀγαγεῖν τὰ τέκνα σου μακρόθεν και τὸν ἄργυρον και τὸν χρυσὸν μετ' αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον και διὰ τὸν ἅγιον τοῦ ἰσραηλ ἔνδοξον εἶναι
- 10 Wij tasten naar den wand, gelijk de blinden, en, gelijk die geen ogen hebben, tasten wij; wij stoten ons op den middag, als in de schemering, wij zijn in woeste plaatsen gelijk dedoden.
And men from strange countries will be building up your walls, and their kings will be your servants: for in my wrath I sent punishment on you, but in my grace I have had mercy on you.
 και οἰκοδομήσουσιν ἄλλογενεῖς τὰ τεῖχη σου και οἱ βασιλεῖς αὐτῶν παραστήσονται σοι διὰ γὰρ ὀργῆν μου ἐπάταξά σε και διὰ ἔλεον ἠγάπησά σε
- 11 Wij brommen allen gelijk als de beren, en wij kirren doorgaans gelijk de duiven; wij wachten naar recht, maar er is geen, naar heil, maar het is verre van ons.
Your doors will be open at all times; they will not be shut day or night; so that men may come into you with the wealth of the nations, with their kings at their head.
 και ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου διὰ παντός ἡμέρας και νυκτὸς οὐ κλεισθήσονται εἰσαγαγεῖν πρὸς σέ δύναμιν ἔθνων και βασιλεῖς ἀγομένους
- 12 Want onze overtredingen zijn vele voor U, en onze zonden getuigen tegen ons; want onze overtredingen zijn bij ons, en onze ongerechtigheden kennen wij;
For the nation or kingdom which will not be your servant will come to destruction; such nations will be completely waste.
 τὰ γὰρ ἔθνη και οἱ βασιλεῖς οἵτινες οὐ δουλεύουσιν σοι ἀπολοῦνται και τὰ ἔθνη ἐρημία ἐρημωθήσονται
- 13 Het overtreden en het liegen tegen den HEERE, en het achterwaarts wijken van onzen God; het spreken van onderdrukking en afval, het ontvangen en het dichten van valsewoorden uit het hart.
The glory of Lebanon will come to you, the cypress, the plane, and the sherrin-tree together, to make my holy place beautiful; and the resting-place of my feet will be full of glory.
 και ἡ δόξα τοῦ λιβάνου πρὸς σέ ἤξει ἐν κυπαρίσσω και πεύκῃ και κέδρῳ ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου
- 14 Daarom is het recht achterwaarts geweken, en de gerechtigheid staat van verre; want de waarheid struikelt op de straat, en wat recht is, kan er niet ingaan.
And the sons of those who were cruel to you will come before you with bent heads; and those who made sport of you will go down on their faces at your feet; and you will be named, The Town of the Lord, The Zion of the Holy One of Israel.
 και πορεύονται πρὸς σέ δεδουκότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε και παροξυνάντων σε και κληθήσῃ πόλις κυρίου σίων ἁγίου ἰσραηλ
- 15 Ja, de waarheid ontbreekt er, en wie van het boze wijkt, stelt zich tot een roof; en de HEERE zag het, en het was kwaad in Zijn ogen, dat er geen recht was.
And though you were turned away from, and hated, and had no helper, I will make you a pride for ever, a joy from generation to generation.
 διὰ τὸ γεγενῆσθαι σε ἐγκαταλελειμμένην και μεμισημένην και οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν και θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς

- 16 Dewijl Hij zag, dat er niemand was, zo ontzette Hij Zich, omdat er geen voorbidder was; daarom bracht Hem Zijn arm heil aan, en Zijn gerechtigheid ondersteunde Hem.
And you will take the milk of the nations, flowing from the breast of kings; and you will see that I, the Lord, am your saviour, and he who takes up your cause, the Strong One of Jacob.
καὶ θηλάσεις γάλα ἐθνῶν καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ σὸς σε καὶ ἐξαιρούμενός σε θεὸς ἰσραὴλ
- 17 Want Hij trok gerechtigheid aan als een pantser, en den helm des heils zette Hij op Zijn hoofd, en de klederen der wraak trok Hij aan tot kleding, en Hij deed den ijver aan alseen mantel.
In place of brass, I will give gold, and for iron silver, and for wood brass, and for stones iron: and I will make Peace your judge, and Righteousness your overseer.
καὶ ἀντὶ χαλκοῦ οἶσω σοι χρυσίον ἀντὶ δὲ σιδήρου οἶσω σοι ἀργύριον ἀντὶ δὲ ξύλων οἶσω σοι χαλκόν ἀντὶ δὲ λίθων σίδηρον καὶ δώσω τοὺς ἄρχοντάς σου ἐν εἰρήνῃ καὶ τοὺς ἐπισκόπους σου ἐν δικαίῳ σὺν ἡ
- 18 Even naar de werken, even daarnaar zal Hij vergelden, grimmigheid aan Zijn wederpartijders, vergelding aan Zijn vijanden; den eilanden zal Hij het loon vergelden.
Violent acts will no longer be seen in your land, wasting or destruction in your limits; but your walls will be named, Salvation, and your doors Praise.
καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται ἐτι ἀδικία ἐν τῇ γῆ σου οὐδὲ σύντριμμα οὐδὲ ταλαιπωρία ἐν τοῖς ὀρίοις σου ἀλλὰ κληθήσεται σωτήριον τὰ τεῖχη σου καὶ αἱ πύλαι σου γλύμμα
- 19 Dan zullen zij den Naam des HEEREN vrezen van den nedergang, en Zijn heerlijkheid van den opgang der zon; als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest desHEEREN de banier tegen hen oprichten.
The sun will not be your light by day, and the moon will no longer be bright for you by night: but the Lord will be to you an eternal light, and your God your glory.
καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας οὐδὲ ἀνατολή σελήνης φωτιεῖ σοι τὴν νύκτα ἀλλ' ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον καὶ ὁ θεὸς δόξα σου
- 20 En er zal een Verlosser tot Sion komen, namelijk voor hen, die zich bekeren van de overtreding in Jakob, spreekt de HEERE.
Your sun will never again go down, or your moon keep back her light: for the Lord will be your eternal light, and the days of your sorrow will be ended.
οὐ γὰρ δύσεται ὁ ἥλιός σοι καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει ἔσται γὰρ κύριός σοι φῶς αἰώνιον καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους σου
- 21 Mij aangaande, dit is Mijn Verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op u is, en Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken, nochvan den mond van uw zaad, noch van den mond van het zaad uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe.
Your people will all be upright, the land will be their heritage for ever; the branch of my planting, the work of my hands, to be for my glory.
καὶ ὁ λαός σου πᾶς δίκαιος καὶ δι' αἰῶνος κληρονομήσουσιν τὴν γῆν φυλάσσω τὸ φύτευμα ἔργα χειρῶν αὐτοῦ εἰς δόξαν
- 1 Maak u op, word verlicht, want uw Licht komt, en de heerlijkheid des HEEREN gaat over u op.
The spirit of the Lord is on me, because I am marked out by him to give good news to the poor; he has sent me to make the broken-hearted well, to say that the prisoners will be made free, and that those in chains will see the light again;
πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ οὐ εἶνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι τοὺς συντρυμιμένους τῇ καρδίᾳ κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεςιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν
- 2 Want zie, de duisternis zal de aarde bedekken, en donkerheid de volken; doch over u zal de HEERE opgaan, en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden.
To give knowledge that the year of the Lord's good pleasure has come, and the day of punishment from our God; to give comfort to all who are sad;
καλέσαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτὸν καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας
- 3 En de heidenen zullen tot uw licht gaan, en koningen tot den glans, die u is opgegaan.
To give them a fair head-dress in place of dust, the oil of joy in place of the clothing of grief, praise in place of sorrow; so that they may be named trees of righteousness, the planting of the Lord, and so that he may have glory.
δοθῆναι τοῖς πενθοῦσιν σιων δόξαν ἀντὶ σποδοῦ ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν καταστολὴν δόξης ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας καὶ κληθήσονται γενεαὶ δικαιοσύνης φύτευμα κυρίου εἰς δόξαν
- 4 Hef uw ogen rondom op, en zie, die allen zijn vergaderd, zij komen tot u; uw zonen zullen van verre komen, en uw dochters zullen aan uw zijde gevoedsterd worden.
And they will be building again the old broken walls, and will make new the old waste places, and will put up again the towns which have been waste for long generations.
καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας ἐξηρημωμένας πρότερον ἐξαστήσουσιν καὶ καινοῦσιν πόλεις ἐρήμους ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς
- 5 Dan zult gij het zien en samenvloeien, en uw hart zal vervaard zijn en verwijd worden; want de menigte de zee zal tot u gekeerd worden, het heir der heidenen zal tot u komen.
And men from strange countries will be your herdsmen, and those who are not Israelites will be your ploughmen and vine-keepers.
καὶ ἤξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ πρόβατά σου καὶ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες καὶ ἀμπελοργοὶ
- 6 Een hoop kemelen zal u bedekken, de snelle kemelen van Midian en Hefa; zij allen uit Scheba zullen komen; goud en wierook zullen zij aanbrengeen, en zij zullen denovertvloeden lof des HEEREN boodschappen.
But you will be named the priests of the Lord, the servants of our God: you will have the wealth of the nations for your food, and you will be clothed with their glory.
ὁμεῖς δὲ ἱερεῖς κυρίου κληθήσεσθε λειτουργοὶ θεοῦ ἰσχύνην ἐθνῶν κατέδεσθε καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμασθήσεσθε

- 7 Al de schapen van Kedar zullen tot u verzameld worden; de rammen van Nebajoth zullen u dienen; zij zullen met welgevallen komen op Mijn altaar, en Ik zal het huis Mijnerheerlijkheid heerlijk maken.
As they had twice as much grief, and marks of shame were their heritage, so in their land they will be rewarded twice over, and will have eternal joy.
οὕτως ἐκ δευτέρας κληρονομήσουσιν τὴν γῆν καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν
- 8 Wie zijn deze, die daar komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot haar vensters?
For I, the Lord, take pleasure in upright judging; I will not put up with the violent taking away of right; and I will certainly give them their reward, and I will make an eternal agreement with them.
ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην καὶ μισῶν ἀρπάγματα ἐξ ἀδικίας καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίως καὶ διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι αὐτοῖς
- 9 Want de eilanden zullen Mij verwachten, en de schepen van Tarsis vooreerst, om uw kinderen van verre te brengen, hun zilver en hun goud met hen, tot den Naam des HEEREN uws Gods, en tot den Heilige Israels, dewijl Hij u heerlijk gemaakt heeft.
And their seed will be noted among the nations, and their offspring among the peoples: it will be clear to all who see them that they are the seed to which the Lord has given his blessing.
καὶ γνωσθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὸ σπέρμα αὐτῶν καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν πᾶς ὁ ὄρων αὐτούς ἐπιγνώσεται αὐτούς ὅτι οὗτοί εἰσιν σπέρμα ἠὲλοποιημένον ὑπὸ θεοῦ
- 10 En de vreemden zullen uw muren bouwen, en hun koningen zullen u dienen; want in Mijn verbolgenheid heb Ik u geslagen, maar in Mijn welbehagen heb Ik Mij over u ontfermd.
I will be full of joy in the Lord, my soul will be glad in my God; for he has put on me the clothing of salvation, covering me with the robe of righteousness, as the husband puts on a fair head-dress, and the bride makes herself beautiful with jewels.
καὶ εὐφροσύνη εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐνέδυσεν γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης ὡς νυμφίω περιέθηκεν μοι μίτραν καὶ ὡς νύμφην κατεκόσμησέν με κόσμῳ
- 11 En uw poorten zullen steeds openstaan, zij zullen des daags of des nachts niet toegesloten worden; opdat men tot u inbrenge het heir der heidenen, en hun koningen tot u geleid worden.
For as the earth puts out buds, and as the garden gives growth to the seeds which are planted in it, so the Lord will make righteousness and praise to be flowering before all the nations.
καὶ ὡς γῆν ἀξέουσαν τὸ ἄνθος αὐτῆς καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ οὕτως ἀνατελεῖ κύριος δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἔθνῶν
- 1 De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de Heere Mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen; Hij heeft Mij gezonden om te verbindende gebrokenen van harte, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenis;
Because of Zion I will not keep quiet, and because of Jerusalem I will take no rest, till her righteousness goes out like the shining of the sun, and her salvation like a burning light.
διὰ σιων οὐ σιωπήσομαι καὶ διὰ ἱερουσαλημ οὐκ ἀνήσω ἕως ἄν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη μου τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμπὰς καυθήσεται
- 2 Om uit te roepen het jaar van het welbehagen des HEEREN, en den dag der wraak onzes Gods; om alle treurigen te troosten;
And the nations will see your righteousness, and all kings your glory: and you will have a new name, given by the mouth of the Lord.
καὶ ὄψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου καὶ βασιλεῖς τὴν δόξαν σου καὶ καλέσει σε τὸ ὄνομά σου τὸ καινόν ὃ ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό
- 3 Om den treurigen Sions te beschikken dat hun gegeven worde sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid, het gewaad des lofs voor een benauwden geest; opdat zij genaamd worden eikebomen der gerechtigheid, een planting des HEEREN, opdat Hij verheerlijkt worde.
And you will be a fair crown in the hand of the Lord, and a king's head-dress in the hand of your God.
καὶ ἔση στέφανος κάλλους ἐν χειρὶ κυρίου καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ θεοῦ σου
- 4 En zij zullen de oude verwoeste plaatsen bouwen, de vorige verstoringen weder oprichten, en de verwoeste steden vernieuwen, die verstoord waren van geslacht tot geslacht.
You will not now be named, She who is given up; and your land will no longer be named, The waste land: but you will have the name, My pleasure is in her, and your land will be named, Married:
καὶ οὐκέτι κληθήσεται καταλειμμένη καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται ἔρημος σοὶ γὰρ κληθήσεται θέλημα ἐμόν καὶ τῇ γῆ σου οἰκουμένη
- 5 En uitlanders zullen staan, en uw kudden weiden; en vreemden zullen uw akkerlieden en uw wijngaardeniers zijn.
For as a young man takes a virgin for his wife, so will your maker be married to you: and as a husband has joy in his bride, so will the Lord your God be glad over you.
καὶ ὡς συνοικῶν νεανίσκος παρθένῳ οὕτως κατοικήσουσιν οἱ υἱοὶ σου μετὰ σοῦ καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθήσεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ σοί
- 6 Doch gijlieden zult priesters des HEEREN heten, men zal u dienaren onzes Gods noemen; gij zult het vermogen der heidenen eten, en in hun heerlijkheid zult gij u roemen.
I have put watchmen on your walls, O Jerusalem; they will not keep quiet day or night: you who are the Lord's recorders, take no rest,
καὶ ἐπὶ τῶν τειχῶν σου ἱερουσαλημ κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα οἱ δὲ διὰ τέλους οὐ σιωπήσουσιν μνησκόμοι κυρίου
- 7 Voor uw dubbele schaamte en schande zullen zij juichen over hun deel; daarom zullen zij in hun land erfelijk het dubbele bezitten; zij zullen eeuwige vreugde hebben.
And give him no rest, till he puts Jerusalem in her place to be praised in the earth.
οὐκ ἔστιν γὰρ ὑμῖν ὁμοιος ἄν διορθώσῃ καὶ ποιήσῃ ἱερουσαλημ ἀγαυρία ἐπὶ τῆς γῆς

- 8 Want Ik, de HEERE, heb het recht lief, Ik haat den roof in het brandoffer, en Ik zal geven, dat hun werk in der waarheid zal zijn; en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken.
The Lord has taken an oath by his right hand, and by the arm of his strength, Truly, I will no longer give your grain to be food for your haters; and men of strange countries will not take the wine for which your work has been done:
ὄμοσεν κύριος κατὰ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βραχίονος αὐτοῦ εἰ ἔτι δώσω τὸν σῖτόν σου καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς σου καὶ εἰ ἔτι πίνονται υἱοὶ ἀλλότριοι τὸν οἶνόν σου ἐφ' ᾧ ἐ μόχθησας
- 9 En hun zaad zal onder de heidenen bekend worden, en hun nakomelingen in het midden der volken; allen, die hen zien zullen, zullen hen kennen, dat zij zijn een zaad, dat de HEERE gezegend heeft.
But those who have got in the grain will have it for their food, and will give praise to the Lord; and those who have got in the grapes will take the wine of them in the open places of my holy house.
ἀλλ' ἢ οἱ συνάγοντες φάγονται αὐτὰ καὶ αἰνέσουσιν κύριον καὶ οἱ συνάγοντες πίνονται αὐτὰ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν ταῖς ἀγίαις μου
- 10 Ik ben zeer vrolijk in den HEERE, mijn ziel verheugt zich in mijn God, want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan; gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap.
Go through, go through the doors; make ready the way of the people; let the highway be lifted up; let the stones be taken away; let a flag be lifted up over the peoples.
πορεύεσθε διὰ τῶν πυλῶν μου καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου καὶ τοὺς λίθους τοὺς ἐκ τῆς ὁδοῦ διαρρίψατε ἐξάρατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη
- 11 Want gelijk de aarde haar spruit voortbrengt, en gelijk een hof, hetgeen in hem gezaaid is, doet uitspruiten; also zal de Heere HEERE gerechtigheid en lof doen uitspruiten voor alde volken.
The Lord has sent out word to the end of the earth, Say to the daughter of Zion, See, your saviour comes; those whom he has made free are with him, and those to whom he has given salvation go before him.
ἰδοὺ γὰρ κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς εἶπατε τῇ θυγατρὶ σιων ἰδοὺ σοὶ ὁ σωτὴρ παραγίνεται ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθὸν καὶ τὸ ἔργον πρὸ προσώπου αὐτοῦ
- 1 Om Sions wil zal ik niet zwijgen, en om Jeruzalems wil zal ik niet stil zijn; totdat haar gerechtigheid voortkome als een glans, en haar heil als een fakkel, die brandt.
Who is this who comes from Edom, with blood-red robes from Bozrah? he whose clothing is fair, stepping with pride in his great strength? I whose glory is in the right, strong for salvation.
τίς οὗτος ὁ παραγινόμενος ἐξ ἐδομ ἐρόθημα ἱματίων ἐκ βοσορ οὕτως ὠραῖος ἐν στολῇ βία μετὰ ἰσχύος ἐγὼ διαλέγομαι δικαιοσύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου
- 2 En de heidenen zullen uw gerechtigheid zien, en alle koningen uw heerlijkheid; en gij zult met een nieuwen naam genoemd worden, welken des HEEREN mond uitdrukkelijknomen zal.
Why is your clothing red, and why are your robes like those of one who is crushing the grapes?
διὰ τί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια καὶ τὰ ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ
- 3 En gij zult een sierlijke kroon zijn in de hand des HEEREN, en een koninklijke hoed in de hand uws Gods.
I have been crushing the grapes by myself, and of the peoples there was no man with me: in my wrath and in my passion, they were crushed under my feet; and my robes are marked with their life-blood, and all my clothing is red.
πλήρης καταπατημένης καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ' ἐμοῦ καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς ἐν θυμῷ καὶ κατέθλασα αὐτοὺς ὡς γῆν καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν
- 4 Tot u zal niet meer gezegd worden: De verlatene, en tot uw land zal niet meer gezegd worden: Het verwoeste; maar gij zult genoemd worden: Mijn lust is aan haar! en uw land: Het getrouwde; want de HEERE heeft een lust aan u, en uw land zal getrouwd worden.
For the day of punishment is in my heart, and the year for the payment of the price for my people has come.
ἡμέρα γὰρ ἀνταποδόσεως ἐπῆλθεν αὐτοῖς καὶ ἐνιαυτὸς λυτρώσεως πάρεστιν
- 5 Want gelijk een jongeling een jonkvrouw trouwt, also zullen uw kinderen u trouwen; en gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, also zal uw God over u vrolijk zijn.
And I saw that there was no helper, and I was wondering that no one gave them support: so my arm did the work of salvation, and my wrath was my support.
καὶ ἐπέβλεψα καὶ οὐδεὶς βοηθός καὶ προσενόησα καὶ οὐθεὶς ἀντελαμβάνετο καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ὁ βραχίον μου καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη
- 6 O Jeruzalem! Ik heb wachters op uw muren besteld, die geduriglijk al den dag en al den nacht niet zullen zwijgen. O gij, die des HEEREN doet gedenken, laat geen stilzwijgenbij ulieden wezen!
And in my passion the peoples were crushed under my feet, and broken in my wrath, and I put down their strength to the earth.
καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς τῇ ὀργῇ μου καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν
- 7 En zwijgt niet stil voor Hem, totdat Hij bevestige, en totdat Hij Jeruzalem stelle tot een lof op aarde.
I will give news of the mercies of the Lord, and his great acts, even all the things the Lord has done for us, in his great grace to the house of Israel; even all he has done for us in his unnumbered mercies.
τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθην τὰς ἀρετὰς κυρίου ἐν πᾶσιν οἷς ὁ κύριος ἡμῖν ἀνταποδίδωσιν κύριος κριτῆς ἀγαθὸς τῷ οἴκῳ ἰσραηλ. ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ

- 8 De HEERE heeft gezworen bij Zijn rechterhand, en bij den arm Zijner sterkte: indien Ik uw koren meer zal geven tot spijs voor uw vijanden, en indien de vreemden zullen drinkenuw most, waaraan gij gearbeid hebt!
For he said, Truly they are my people, children who will not be false: so he was their saviour out of all their trouble.
καὶ εἶπεν οὐχ ὁ λαός μου τέκνα οὐ μὴ ἀθετήσωσιν καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν
- 9 Maar die het inzamelen zullen, die zullen het eten, en zij zullen den HEERE prijzen; en die hem vergaderen zullen, zullen hem drinken in de voorhoven Mijns heiligdoms.
It was no sent one or angel, but he himself who was their saviour: in his love and in his pity he took up their cause, and he took them in his arms, caring for them all through the years.
ἐκ πάσης θλίψεως οὐ πρέσβυς οὐδὲ ἄγγελος ἀλλ' αὐτὸς κύριος ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ φεῖδεσθαι αὐτῶν αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος
- 10 Gaat door, gaat door, door de poorten, bereidt den weg des volks; verhoogt, verhoogt een baan, ruimt de stenen weg, steekt een banier omhoog tot de volken!
But they went against him, causing grief to his holy spirit: so he was turned against them, and made war on them.
αὐτοὶ δὲ ἠπειθήσαν καὶ παρώξυναν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ καὶ ἐστράφη αὐτοῖς εἰς ἔχθραν καὶ αὐτὸς ἐπολέμησεν αὐτούς
- 11 Ziet, de HEERE heeft doen horen, tot aan het einde der aarde: zegt de dochter van Sion: Zie, uw Heil komt; zie, Zijn loon is met Hem, en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.
Then the early days came to their minds, the days of Moses his servant: and they said, Where is he who made the keeper of his flock come up from the sea? where is he who put his holy spirit among them,
καὶ ἐμνήσθη ἡμερῶν αἰωνίων ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς γῆς τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τοῦ ἔστιν ὁ θεὸς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
- 12 En zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlost des HEEREN; en gij zult genoemd worden de gezochte, de stad, die niet verlaten is.
He who made the arm of his glory go at the right hand of Moses, by whom the waters were parted before them, to make himself an eternal name;
ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ μουσῆν ὁ βραχίον τῆς δόξης αὐτοῦ κατίσχυσεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ποιῆσαι αὐτῷ ὄνομα αἰώνιον
- 1 Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die in gerechtigheidspreek, Die machtig ben te verlossen.
¶64:2¶As when fire puts the brushwood in flames, or as when water is boiling from the heat of the fire: to make your name feared by your haters, so that the nations may be shaking before you;
ὡς κηρὸς ἀπὸ πυρὸς τήκεται καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους καὶ φανερὸν ἔσται τὸ ὄνομα κυρίου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις ἀπὸ προσώπου σου ἔθνη παραχθήσονται
- 1 Wie is Deze, Die van Edom komt met besprenkelde klederen, van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die in gerechtigheidspreek, Die machtig ben te verlossen.
O let the heavens be broken open and come down, so that the mountains may be shaking before you,\
ὡς κηρὸς ἀπὸ πυρὸς τήκεται καὶ κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους καὶ φανερὸν ἔσται τὸ ὄνομα κυρίου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις ἀπὸ προσώπου σου ἔθνη παραχθήσονται
- 2 Waarom zijt Gij rood aan Uw gewaad, en Uw klederen als van een, die in de wijnpers treedt?
¶64:3¶While you do acts of power for which we are not looking, and which have not come to the ears of men in the past.
ὅταν ποιῆς τὰ ἔνδοξα τρόμος λήμψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη
- 3 Ik heb de pers alleen getreden, en er was niemand van de volken met Mij; en Ik heb hen getreden in Mijn toorn, en heb hen vertrappt in Mijn grimmigheid; en hun kracht is gesprengd op Mijn klederen, en al Mijn gewaad heb Ik bezoedeld.
¶64:4¶The ear has not had news of, or the eye seen, ... any God but you, working for the man who is waiting for him.
ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον θεὸν πλην σοῦ καὶ τὰ ἔργα σου ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν ἔλεον
- 4 Want de dag der wraak was in Mijn hart, en het jaar Mijner verlost was gekomen.
¶64:5¶Will you not have mercy on him who takes pleasure in doing righteousness, even on those who keep in mind your ways? Truly you were angry, and we went on doing evil, and sinning against you in the past.
συναντήσεται γὰρ τοῖς ποιούσιν τὸ δίκαιον καὶ τῶν ὁδῶν σου μνησθήσονται ἰδοὺ σὺ ὀργίσθης καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν διὰ τοῦτο ἐπλανήθημεν
- 5 En Ik zag toe, en er was niemand die hielp; en Ik ontzette Mij, en er was niemand, die ondersteunde; daarom heeft Mijn arm Mij heil beschikt, en Mijn grimmigheid heeft Mijondersteund,
¶64:6¶For we have all become like an unclean person, and all our good acts are like a dirty robe: and we have all become old like a dead leaf, and our sins, like the wind, take us away.
καὶ ἐγενήθημεν ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς ὡς ράκος ἀποκαθημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν καὶ ἐξερρήθημεν ὡς φύλλα διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν οὕτως ἄνεμος οἶσει ἡμᾶς
- 6 En Ik heb de volken vertreden in Mijn toorn, en Ik heb hen dronken gemaakt in Mijn grimmigheid; en Ik heb hun kracht ter aarde doen nederdalen.
¶64:7¶And there is no one who makes prayer to your name, or who is moved to keep true to you: for your face is veiled from us, and you have given us into the power of our sins.
καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου καὶ ὁ μνησθεὶς ἀντιλαβέσθαι σου ὅτι ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν καὶ παρέδωκας ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν

- 7 Ik zal de goedertierenheden des HEEREN vermelden, den veelvoudigen lof des HEEREN, naar alles, wat de HEERE ons heeft bewezen, en de grote goedigheid aan het huis van Israel, die Hij hun bewezen heeft, naar Zijn barmhartigheden, en naar de veelheid Zijner goedertierenheden.
 \64:8\But now, O Lord, you are our father; we are the earth, and you are our maker; and we are all the work of your hand.
 και νυν κύριε πατήρ ἡμῶν σύ ἡμεῖς δὲ πηλὸς ἔργον τῶν χειρῶν σου πάντες
- 8 Want Hij zeide: Zij zijn immers Mijn volk, kinderen, die niet liegen zullen? Alzo is Hij hun geworden tot een Heiland.
 \64:9\Be not very angry, O Lord, and do not keep our sins in mind for ever: give ear to our prayer, for we are all your people.
 μὴ ὀργίζου ἡμῖν σφόδρα καὶ μὴ ἐν καιρῷ μνησθῆς ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ νυν ἐπιβλεψὼν ὅτι λαὸς σου πάντες ἡμεῖς
- 9 In al hun benaauwdheid was Hij benaauwd, en de Engel Zijns aangezichts heeft hen behouden; door Zijn liefde en door Zijn genade heeft Hij hen verlost; en Hij nam hen op, en Hij droeg hen al de dagen van ouds.
 \64:10\Your holy towns have become a waste, Zion has become a waste, Jerusalem is a mass of broken walls.
 πόλις τοῦ ἁγίου σου ἐγενήθη ἔρημος σίων ὡς ἔρημος ἐγενήθη ἱερουσαλημ εἰς κατάραν
- 10 Maar zij zijn wederspanning geworden, en zij hebben Zijn Heiligen Geest smarten aangedaan; daarom is Hij hun in een vijand verkeerd, Hij Zelf heeft tegen hen gestreden.
 \64:11\Our holy and beautiful house, where our fathers gave praise to you, is burned with fire; and all the things of our desire have come to destruction.
 ὁ οἶκος τὸ ἅγιον ἡμῶν καὶ ἡ δόξα ἣν ἠλόγησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἐγενήθη πυρκαϊστος καὶ πάντα τὰ ἐνδοξα συνέπεσεν
- 11 Nochtans dacht Hij aan de dagen van ouds, aan Mozes en Zijn volk; maar nu, waar is Hij, Die hen uit de zee opgebracht heeft, met de herders Zijner kudde? Waar is Hij, Die Zijn Heiligen Geest in het midden van hen stelde?
 \64:12\In view of all this, will you still do nothing, O Lord? will you keep quiet, and go on increasing our punishment?
 καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀνέσχου κύριε καὶ ἐσιώπησας καὶ ἐταπεινώσας ἡμᾶς σφόδρα
- 1 Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van Uw aangezicht vervloten;
 I have been ready to give an answer to those who did not make prayer to me; I have been offering myself to those who were not searching for me; I said, Here am I, here am I, to a nation which gave no respect to my name.
 ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν εἶπα ἰδοὺ εἰμι τῷ ἔθνει οἱ οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ ὄνομα
- 2 Gelijk een smeltvuur brandt, en het vuur de wateren doet opbobbelen, om Uw Naam aan Uw wederpartijders bekend te maken! Laat alzo de heidenen voor Uw aangezicht beven.
 All day my hands have been stretched out to an uncontrolled people, who go in an evil way, after the purposes of their hearts;
 ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα οἱ οὐκ ἐπορεύθησαν ὁδοῦ ἀληθινῆ ἀλλ' ὀπίσω τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν
- 3 Toen Gij vreselijke dingen deedt, die wij niet verwachtten; Gij kwaamt neder, van Uw aangezicht vervloten de bergen.
 A people who make me angry every day, making offerings in gardens, and burning perfumes on bricks.
 ὁ λαὸς οὗτος ὁ παροξύνων με ἐναντίον ἐμοῦ διὰ παντός αὐτοὶ θυσιάζουσιν ἐν τοῖς κήποις καὶ θυμῶσιν ἐπὶ ταῖς πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις ἃ οὐκ ἔστιν
- 4 Ja, van ouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o God! wat Hij doen zal dien, die op Hem wacht.
 Who are seated in the resting-places of the dead, and by night are in the secret places; who take pig's flesh for food, and have the liquid of disgusting things in their vessels.
 καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται δι' ἐνύπνια οἱ ἔσθοντες κρέα ὕια καὶ ζωμὸν θυσιῶν μεμολυμμένα πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν
- 5 Gij ontmoet den vrolijke, en die gerechtigheid doet dengenen, die Uwer gedenken op Uw wegen; zie, Gij waart verbolgen, omdat wij gezondigd hebben; in dezelve is de eeuwigheid, opdat wij behouden wierden.
 Who say, Keep away, do not come near me, for fear that I make you holy: these are a smoke in my nose, a fire burning all day.
 οἱ λέγοντες πόρρω ἀπ' ἐμοῦ μὴ ἐγγίσης μου ὅτι καθαρὸς εἰμι οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου πῦρ καίεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας
- 6 Doch wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleeft; en wij allen vallen af als een blad, en onze misdaden voeren ons henen weg als een wind.
 See, it is recorded before me, says the Lord: I will not keep back my hand, till I have sent punishment,
 ἰδοὺ γέγραπται ἐνώπιόν μου οὐ σιωπήσω ἕως ἂν ἀποδώ εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν
- 7 En er is niemand, die Uw Naam aanroept, die zich opwekt, dat hij U aangrijpe; want Gij verbergt Uw aangezicht voor ons, en Gij doet ons smelten, door middel van onze ongerechtigheden.
 For their sins and the sins of their fathers, who were burning perfumes on the mountains, and saying evil things against me on the hills: so I will take the measure of their sins, and will send the punishment for them into their breast.
 τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ τῶν πατέρων αὐτῶν λέγει κύριος οἱ ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν ὄρεων καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν ὠνεΐδισάν με ἀποδώσω τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν

- 8 Doch nu, HEERE! Gij zijt onze Vader; wij zijn leem, en Gij zijt onze pottenbakker, en wij allen zijn Uwer handen werk.
This is the word of the Lord: As the new wine is seen in the grapes, and they say, Do not send destruction on it, for a blessing is in it: so will I do for my servants, in order that I may not put an end to them all.
οὕτως λέγει κύριος ὃν τρόπον εὑρεθήσεται ὁ ῥόζος ἐν τῷ βότρυνι καὶ ἐροῦσιν μὴ λυμῆνῃ αὐτὸν ὅτι εὐλογία κυρίου ἐστὶν ἐν αὐτῷ οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δουλεύοντός μοι τούτου ἕνεκεν οὐ μὴ ἀπολέσω πάντας
- 9 HEERE! wees niet zo zeer verbolgen, en gedenk niet eeuwiglijk der ongerechtigheid; zie, aanschouw toch, wij allen zijn Uw volk.
And I will take a seed out of Jacob, and out of Judah one who will have my mountains for a heritage: and the people I have taken to be mine will have it for themselves, and my servants will have their resting-place there.
καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ ἰακωβ σπέρμα καὶ τὸ ἐξ ἰουδα καὶ κληρονομήσει τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου καὶ κληρονομήσουσιν οἱ ἐκλεκτοὶ μου καὶ οἱ δοῦλοί μου καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ
- 10 Uw heilige steden zijn een woestijn geworden, Sion is een woestijn geworden, Jeruzalem een verwoesting.
And Sharon will be a grass-land for the flocks, and the valley of Achor a resting-place for the herds: for my people whose hearts have been turned back to me.
καὶ ἔσσονται ἐν τῷ δρυμῷ ἐπαύλεις ποιμνίων καὶ φάραγξ ἀχωρ εἰς ἀνάπαυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου οἱ ἐζήτησάν με
- 11 Ons heilig en ons heerlijk huis, waarin onze vaders U loofden, is met vuur verbrand; en al onze gewenste dingen zijn tot woestheid geworden.
But as for you who have given up the Lord, who have no care for my holy mountain, who get ready a table for Chance, and make offerings of mixed wine to Fate; ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες με καὶ ἐπιλανθανόμενοι τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου καὶ ἐτοιμάζοντες τῷ δαίμονι τράπεζαν καὶ πληροῦντες τῇ τύχῃ κέρασμα
- 12 HEERE! zoudt Gij U over deze dingen inhouden, zoudt Gij stilzwijgen, en ons zozeer bedrukken? Jesaja 65
Your fate will be the sword, and you will all go down to death: because when my voice came to you, you made no answer; you did not give ear to my word; but you did what was evil in my eyes, desiring what was not pleasing to me.
ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μάχαιραν πάντες ἐν σφαγῇ πεσεῖσθε ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐχ ὑπήκουσατε ἐλάλησα καὶ παρηκούσατε καὶ ἐποιήσατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξασθε
- 1 Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; tot het volk, dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Ziet, hier ben Ik, ziet, hier ben Ik.
The Lord says, Heaven is the seat of my power, and earth is the resting-place for my feet: what sort of house will you make for me, and what place will be my resting-place?
οὕτως λέγει κύριος ὁ οὐρανός μοι θρόνος ἢ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου ποῖον οἶκον οἰκοδομήσατέ μοι ἢ ποῖος τόπος τῆς καταπαύσεώς μου
- 2 Ik heb Mijn handen uitgebreid, den gansen dag tot een wederstrevig volk, die wandelen op een weg, die niet goed is, naar hun eigen gedachten.
For all these things my hand has made, and they are mine, says the Lord; but to this man only will I give attention, to him who is poor and broken in spirit, fearing my word.
πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χεὶρ μου καὶ ἔστιν ἐμὰ πάντα ταῦτα λέγει κύριος καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω ἄλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου
- 3 Een volk, Mij geduriglijk tergende in Mijn aangezicht, in hoven offerende, en rokende op tichelstenen;
He who puts an ox to death puts a man to death; he who makes an offering of a lamb puts a dog to death; he who makes a meal offering makes an offering of pig's blood; he who makes an offering of perfumes for a sign gives worship to an image: as they have gone after their desires, and their soul takes pleasure in their disgusting things;
ὁ δὲ ἄνομος ὁ θύων μοι μόσχον ὡς ὁ ἀποκτένων κύνα ὁ δὲ ἀναφέρων σεμίδαλιον ὡς αἷμα ὕειον ὁ διδοὺς λίβανον εἰς μνημόσυνον ὡς βλάσφημος καὶ οὗτοι ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἢ ψυχή αὐτῶν ἠθέλησεν
- 4 Zittende bij de graven, zo vernachten zij bij degenen, die bewaard worden, etende zwijnenvlees, en er is sap van gruwelijke dingen in hun vaten.
So I will go after trouble for them, and will send on them what they are fearing: because no one made answer to my voice, or gave ear to my word; but they did what was evil in my eyes, going after that in which I took no pleasure.
καγὼ ἐκλέξομαι τὰ ἐμπαίγματα αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνταποδώσω αὐτοῖς ὅτι ἐκάλεσα αὐτούς καὶ οὐχ ὑπήκουσάν μου ἐλάλησα καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον μου καὶ ἃ οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξαντο
- 5 Die daar zeggen: Houd u tot uzelf, en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij. Dezen zijn een rook in Mijn neus, een vuur, den gansen dag brandende.
Give ear to the word of the Lord, you who are in fear at his word: your countrymen, hating you, and driving you out because of my name, have said, Let the Lord's glory be made clear, so that we may see your joy; but they will be put to shame.
ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ εἶπατε ἀδελφοὶ ἡμῶν τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς καὶ βδελυσομένοις ἵνα τὸ ὄνομα κυρίου δοξασθῇ καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν κάκεινοι αἰσχυρὴ θήσονται
- 6 Ziet, het is voor Mijn aangezicht geschreven; Ik zal niet zwijgen, maar Ik zal vergelden, ja, in hun boezem zal Ik vergelden;
There is a noise of war from the town, a sound from the Temple, the voice of the Lord giving punishment to his haters.
φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως φωνὴ ἐκ ναοῦ φωνὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος ἀνταπόδοσιν τοῖς ἀντικειμένοις

- 7 Uw ongerechtigheden, en uwer vaderen ongerechtigheden tegelijk, zegt de HEERE, die gerookt hebben op de bergen, en Mij smaadheid aangedaan hebben op de heuvelen; daarom zal Ik hun vorig werkloos in hun boezem weder toemeten.
Before her pains came, she gave birth; before her pains, she gave birth to a man-child.
πριν ἢ τὴν ὀδίνουσαν τεκεῖν πριν ἔλθειν τὸν πόνον τῶν ὀδίνων ἐξέφυγεν καὶ ἔτεκεν ἄρσεν
- 8 Alzo zegt de HEERE: Gelijk wanneer men most in een bos druiven vindt, men zegt: Verderf ze niet, want er is een zegen in; alzo zal Ik het om Mijner knechten wil doen, dat Ik henniet allen verderve.
When has such a story come to men's ears? who has seen such things? will a land come to birth in one day? will a nation be given birth in a minute? For when Zion's pains came on her, she gave birth to her children straight away.
τίς ἤκουσεν τοιοῦτο καὶ τίς ἐώρακεν οὕτως ἢ ὠδινεν γῆ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ ὅτι ὠδινεν καὶ ἔτεκεν σίων τὰ παιδιά αὐτῆς
- 9 En Ik zal zaad uit Jakob voortbrengen, en uit Juda een erfbezitter van Mijne bergen; en Mijne uitverkorenen zullen het erfelijk bezitten, en Mijne knechten zullen aldaar wonen.
Will I by whom the birth was started, not make it complete? says the Lord. Will I who make children come to birth, let them be kept back? says your God.
ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν προσδοκίαν ταύτην καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου εἶπεν κύριος οὐκ ἰδοὺ ἐγὼ γεννώσασα καὶ στείραν ἐποίησα εἶπεν ὁ θεός
- 10 En Saron zal tot een schaapskooi worden, en het dal van Achor tot een runderleger, voor Mijne volk, dat Mij gezocht heeft.
Have joy with Jerusalem, and be glad with her, all you her lovers: take part in her joy, all you who are sorrowing for her:
εὐφράνθητι ἱερουσαλημ καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐτήν χάριτε χαρᾶ πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' αὐτῆς
- 11 Maar gij verlaters des HEEREN, gij vergeters van den berg Mijner heiligheid, gij aanrichters ener tafel voor die bende, en gij opvullers des dranks voor dat getal!
So that you may take of the comfort flowing from her breasts, and be delighted with the full measure of her glory.
ἵνα θηλάσητε καὶ ἐμπλησθῆτε ἀπὸ μαστοῦ παρακλήσεως αὐτῆς ἵνα ἐκθηλάσαντες τρυφήσητε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς
- 12 Ik zal ulieden ook ten zwaarde tellen, dat gij allen u ter slachting zult krommen, omdat Ik geroepen heb, maar gij hebt niet geantwoord, Ik gesproken heb, maar gij hebt nietgehoord, maar hebt gedaan, dat kwaad was in Mijne ogen, en hebt verkoren hetgeen, waaraan Ik geen lust heb.
For the Lord says, See, I will make her peace like a river, and the glory of the nations like an overflowing stream, and she will take her children in her arms, gently caring for them on her knees.
ὅτι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐκκλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης καὶ ὡς χειμάρρους ἐπικλύζων δόξαν ἐθνῶν τὰ παιδιά αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται καὶ ἐπὶ γονάτων παρακληθήσονται
- 13 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Mijne knechten zullen eten, doch gijlieden zult hongeren; ziet, Mijne knechten zullen drinken, doch gijlieden zult dorsten; ziet, Mijne knechten zullen blijde zijn, doch gijlieden zult beschaamd zijn.
As to one who is comforted by his mother, so will I give you comfort: and you will be comforted in Jerusalem.
ὡς εἶ τινα μήτηρ παρακαλέσει οὕτως καὶ ἐγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς καὶ ἐν ἱερουσαλημ παρακληθήσεσθε
- 14 Ziet, Mijne knechten zullen juichen van goeder harte, maar gijlieden zult schreeuwen van weedom des harten, en van verbreking des geestes zult gij huilen.
And you will see it and your heart will be glad, and your bones will get new strength, like young grass: and the hand of the Lord will be seen at work for his servants, and his wrath against his haters.
καὶ ὄψεσθε καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά καὶ τὰ ὀστά ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ καὶ γνωσθήσεται ἡ χεὶρ κυρίου τοῖς σεβομένοις αὐτόν καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν
- 15 En gijlieden zult uw naam Mijne uitverkorenen tot een vervloeking laten; en de Heere HEERE zal ulieden doden, maar Zijn knechten zal Hij met een anderen naam noemen;
For the Lord is coming with fire, and his war-carriages will be like the storm-wind; to give punishment in the heat of his wrath, and his passion is like flames of fire.
ἰδοὺ γὰρ κύριος ὡς πῦρ ἦξει καὶ ὡς καταγίς τὰ ἄρματα αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν καὶ ἀποσκορακισμόν ἐν φλογὶ πυρός
- 16 Zodat, wie zich zegenen zal op aarde, die zal zich zegenen in den God der waarheid; en wie zal zweren op aarde, die zal zweren bij den God der waarheid, omdat de vorige benaauwdheden zullen vergeten zijn, en omdat zij voor Mijne ogen verborgen zijn.
For with fire and sword will the Lord come, judging all the earth, and his sword will be on all flesh: and great numbers will be put to death by him.
ἐν γὰρ τῷ πυρὶ κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σὰρξ πολλοὶ τραυματίαι ἔσονται ὑπὸ κυρίου
- 17 Want ziet, Ik schep nieuwe hemelen en een nieuwe aarde; en de vorige dingen zullen niet meer gedacht worden, en zullen in het hart niet opkomen.
As for those who keep themselves separate, and make themselves clean in the gardens, going after one in the middle, taking pig's flesh for food, and other disgusting things, such as the mouse: their works and their thoughts will come to an end together, says the Lord.
οἱ ἀγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι εἰς τοὺς κήπους καὶ ἐν τοῖς προθύροις ἔσθοντες κρέας ὕειον καὶ τὰ βδελύγματα καὶ τὸν νῦν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλωθήσονται εἶπεν κύριος
- 18 Maar weest gijlieden vrolijk, en verheugt u tot in der eeuwigheid in hetgeen Ik schep; want ziet, Ik schep Jeruzalem een verheuging, en haar volk een vrolijkheid.
And I am coming to get together all nations and tongues: and they will come and will see my glory.
καθὼ τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ τὸν λογισμόν αὐτῶν ἐπίσταμαι ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὰς γλώσσας καὶ ἴξουσιν καὶ ὄψονται τὴν δόξαν μου

- 19 En Ik zal Mij verheugen over Jeruzalem, en vrolijk zijn over Mijn volk; en in haar zal niet meer gehoord worden de stem der wening, noch de stem des geschreeuws.
And I will put a sign among them, and I will send those who are still living to the nations, to Tarshish, Put, and Lud, Meshech and Rosh, Tubal and Javan, to the sea-lands far away, who have not had word of me, or seen my glory; and they will give the knowledge of my glory to the nations.
καὶ καταλείψω ἐπ' αὐτῶν σημεῖα καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν σεσοσμένους εἰς τὰ ἔθνη εἰς θαρσις καὶ φουδ καὶ λουδ καὶ μωσοχ καὶ θοβελ καὶ εἰς τὴν ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς νήσους τὰς πόρρω οἱ οὐκ ἀκηκόασιν μου τὸ ὄνομα οὐδὲ ἐωράκασιν τὴν δόξαν μου καὶ ἀναγγελοῦσιν μου τὴν δόξαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
- 20 Van daar zal niet meer wezen een zuigeling van weinig dagen, noch een oud man, die zijn dagen niet zal vervullen; want een jongeling zal sterven, honderd jaren oud zijnde, maar een zondaar, honderd jaren oud zijnde, zal vervloekt worden.
And they will take your countrymen out of all the nations for an offering to the Lord, on horses, and in carriages, and in carts, and on asses, and on camels, to my holy mountain Jerusalem, says the Lord, as the children of Israel take their offering in a clean vessel into the house of the Lord.
καὶ ἄξουσιν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἔθνων δῶρον κυρίῳ μεθ' ἵππων καὶ ἀρμάτων ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων εἰς τὴν ἅγιαν πόλιν ἱερουσαλημ εἶπεν κύριος ὡς ἂν ἐνέγκαισαν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἐμοὶ τὰς θυσίας αὐτῶν μετὰ ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου
- 21 En zij zullen huizen bouwen en bewonen, en zij zullen wijngaarden planten, en derzelve vrucht eten.
And some of them will I take for priests and Levites, says the Lord.
καὶ ἀπ' αὐτῶν λήψομαι ἐμοὶ ἱερεῖς καὶ λευίτας εἶπεν κύριος
- 22 Zij zullen niet bouwen, dat het een ander bewone; zij zullen niet planten, dat het een ander ete, want de dagen Mijns volks zullen zijn als de dagen eens booms, en Mijduitverkorenen zullen het werk hunner handen verslijten.
For as the new heaven and the new earth which I will make will be for ever before me, says the Lord, so will your seed and your name be for ever.
ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ ἂ ἐγὼ ποιῶ μένει ἐνώπιόν μου λέγει κύριος οὕτως στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν καὶ τὸ ὄνομα ὑμῶν
- 23 Zij zullen niet tevergeefs arbeiden, noch baren ter verstering; want zij zijn het zaad der gezegenden des HEEREN, en hun nakomelingen met hen.
And it will be, that from new moon to new moon, and from Sabbath to Sabbath, all flesh will come to give worship before me, says the Lord.
καὶ ἔσται μήνα ἐκ μηνὸς καὶ σάββατον ἐκ σαββάτου ἤξει πᾶσα σὰρξ ἐνώπιόν μου προσκυνῆσαι ἐν ἱερουσαλημ εἶπεν κύριος
- 24 En het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen.
And they will go out to see the dead bodies of the men who have done evil against me: for their worm will ever be living, and their fire will never be put out, and they will be a thing of fear to all flesh.
καὶ ἐξελεύσονται καὶ ὄψονται τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν ἐμοί ὁ γὰρ σκόληξ αὐτῶν οὐ τελευτήσει καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται καὶ ἔσονται εἰς ὄρασιν πάση σαρκί .
- 1 De woorden van Jeremia, den zoon van Hilikia, uit de priesteren, die te Anathoth waren, in het land van Benjamin;
The words of Jeremiah, the son of Hilkiah, of the priests who were in Anathoth in the land of Benjamin:
τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ὃ ἐγένετο ἐπὶ ἱερεμῖαν τὸν τοῦ χελκιου ἐκ τῶν ἱερέων ὃς κατόκει ἐν αναθὼθ ἐν γῆ βενιαμιν
- 2 Tot welken het woord des HEEREN geschiedde, in de dagen van Josia, zoon van Amon, koning van Juda, in het dertiende jaar zijner regering.
To whom the word of the Lord came in the days of Josiah, the son of Amon, king of Judah, in the thirteenth year of his rule.
ὃς ἐγενήθη λόγος τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις ἰωσια υἱοῦ ἀμωσ βασιλέως ἰουδα ἔτους τρισκαιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ
- 3 Ook geschiedde het tot hem in de dagen van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda, totdat voleind werd het elfde jaar van Zedekia, zoon van Josia, koning van Juda; totdat Jeruzalem gevankelijk werd weggevoerd in de vijfde maand.
And it came again in the days of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah, up to the eleventh year of Zedekiah, the son of Josiah, king of Judah; till Jerusalem was taken away in the fifth month.
καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἰωακίμ υἱοῦ ἰωσια βασιλέως ἰουδα ἕως ἐνδεκάτου ἔτους σεδεκία υἱοῦ ἰωσια βασιλέως ἰουδα ἕως τῆς αἰχμαλωσίας ἱερουσαλημ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί
- 4 Het woord des HEEREN dan geschiedde tot mij, zeggende:
Now the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 5 Eer Ik u in moeders buik formeerde, heb Ik u gekend, en eer gij uit de baarmoeder voortkwaamt, heb Ik u geheiligd; Ik heb u den volken tot een profeet gesteld.
Before you were formed in the body of your mother I had knowledge of you, and before your birth I made you holy; I have given you the work of being a prophet to the nations.
πρὸ τοῦ με πλάσαι σε ἐν κοιλίᾳ ἐπίσταμαι σε καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελεθῆν ἐκ μήτρας ἡγιακά σε προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε
- 6 Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE! zie, ik kan niet spreken, want ik ben jong.
Then said I, O Lord God! see, I have no power of words, for I am a child.
καὶ εἶπα ὃ δέσποτα κύριε ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι

- 7 Maar de HEERE zeide tot mij: Zeg niet: Ik ben jong; want overal, waarhenen Ik u zenden zal, zult gij gaan, en alles, wat Ik u gebieden zal, zult gij spreken.
But the Lord said to me, Do not say, I am a child: for wherever I send you, you are to go, and whatever I give you orders to say, you are to say.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με μὴ λέγε ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι ὅτι πρὸς πάντας οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε πορεύσῃ καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι λαλήσεις
- 8 Vrees niet voor hun aangezicht, want Ik ben met u, om u te redden, spreekt de HEERE.
Have no fear because of them: for I am with you, to keep you safe, says the Lord.
μὴ φοβηθῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε λέγει κύριος
- 9 En de HEERE stak Zijn hand uit, en roerde mijn mond aan; en de HEERE zeide tot mij: Zie, Ik geef Mijn woorden in uw mond.
Then the Lord put out his hand, touching my mouth; and the Lord said to me, See, I have put my words in your mouth:
καὶ ἐξέτεινεν κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρὸς με καὶ ἤψατο τοῦ στόματός μου καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου
- 10 Zie, Ik stel u te dezen dage over de volken en over de koninkrijken, om uit te rukken, en af te breken, en te verderven, en te verstoren; ook om te bouwen en te planten.
See, this day I have put you over the nations and over the kingdoms, for uprooting and smashing down, for destruction and overturning, for building up and planting.
ἰδοὺ κατέστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ βασιλείας ἐκρίζουσιν καὶ κατασκάπτειν καὶ ἀπολλύειν καὶ ἀνοικοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν
- 11 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Wat ziet gij, Jeremia? En ik zeide: Ik zie een amandelroede.
Again the word of the Lord came to me, saying, Jeremiah, what do you see? And I said, I see a branch of an almond-tree.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων τί σὺ ὁρᾷς ιερεμια καὶ εἶπα βακτηρίαν καρυίνην
- 12 En de HEERE zeide tot mij: Gij hebt wel gezien; want Ik zal wakker zijn over Mijn woord, om dat te doen.
Then the Lord said to me, You have seen well: for I keep watch over my word to give effect to it.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με καλῶς ἐώρακας διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς
- 13 En des HEEREN woord geschiedde ten tweeden male tot mij, zeggende: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie een ziedenden pot, welks voorste deel tegen het noorden is.
And the word of the Lord came to me a second time, saying, What do you see? And I said, I see a boiling pot, and its face is from the north.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με ἐκ δευτέρου λέγων τί σὺ ὁρᾷς καὶ εἶπα λέβητα ὑποκαιόμενον καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου βορρᾶ
- 14 En de HEERE zeide tot mij: Van het noorden zal zich dit kwaad opdoen over alle inwoners des lands.
Then the Lord said to me, Out of the north evil will come, bursting out on all the people of the land.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἀπὸ προσώπου βορρᾶ ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν
- 15 Want zie, Ik roep alle geslachten der koninkrijken van het noorden, spreekt de HEERE; en zij zullen komen, en zetten een iegelijk zijn troon voor de deur der poorten van Jeruzalem, en tegen al haar muren rondom, en tegen alle steden van Juda.
For see, I will send for all the families of the kingdoms of the north, says the Lord; and they will come, everyone placing his high seat at the way into Jerusalem, and against its walls on every side, and against all the towns of Judah.
διότι ἰδοὺ ἐγὼ συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας ἀπὸ βορρᾶ τῆς γῆς λέγει κύριος καὶ ἤξουσιν καὶ θήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν ἱερουσαλημ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τεῖχη τὰ κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις ἰουδα
- 16 En Ik zal Mijn oordelen tegen hen uitspreken over al hun boosheid; dat zij Mij verlaten hebben, en anderen goden gerookt, en zich gebogen hebben voor de werken hunner handen.
And I will give my decision against them on account of all their evil-doing; because they have given me up, burning perfumes to other gods and worshipping the works of their hands.
καὶ λαλήσω πρὸς αὐτούς μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν ὡς ἐγκατέλιπόν με καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἄλλοτριῶν καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν
- 17 Gij dan, gord uw lendenen, en maakt u op, en spreek tot hen alles, wat Ik u gebieden zal; wees niet verslagen voor hun aangezicht, opdat Ik u voor hun aangezicht niet versla.
So make yourself ready, and go and say to them everything I give you orders to say; do not be overcome by fear of them, or I will send fear on you before them.
καὶ σὺ περὶζῶσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνάστηθι καὶ εἰπὸν πρὸς αὐτούς πάντα ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι μὴ φοβηθῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μηδὲ πτοηθῆς ἐναντίον αὐτῶν ὅτι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε λέγει κύριος
- 18 Want zie, Ik stel u heden tot een vaste stad, en tot een ijzeren pilaar, en tot koperen muren tegen het ganse land; tegen de koningen van Juda, tegen haar vorsten, tegen haar priesteren, en tegen het volk van het land.
For see, this day have I made you a walled town, and an iron pillar, and walls of brass, against all the land, against the kings of Judah, against its captains, against its priests, and against the people of the land.
ἰδοὺ τέθεικά σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὡς πόλιν ὀχυρὰν καὶ ὡς τεῖχος χαλκοῦν ὀχυρὸν ἅπασιν τοῖς βασιλεῦσιν ἰουδα καὶ τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ καὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς

- 2 Ga en roep voor de oren van Jeruzalem, zeggende: Zo zegt de HEERE: Ik gedenk der weldadigheid uwer jeugd, der liefde uwer ondertrouw, toen gij Mij nawandeldet in dewoestijn, in onbezaaid land.
Go and say in the ears of Jerusalem, The Lord says, I still keep the memory of your kind heart when you were young, and your love when you became my bride; how you went after me in the waste of sand, in an unplanted land.
καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου τοῦ ἐξακολουθήσαι σε τῷ ἁγίῳ Ἰσραὴλ λέγει κύριος
- 3 Israel was den HEERE een heiligheid, de eerstelingen Zijner inkomste; allen, die hem opaten, werden voor schuldig gehouden; kwaad kwam hun over, spreekt de HEERE.
Israel was holy to the Lord, the first-fruits of his increase: all who made attacks on him were judged as wrongdoers, evil came on them, says the Lord.
ἅγιος Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ ἀρχὴ γεννημάτων αὐτοῦ πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὸν πλημμελήσουσιν κακὰ ἤξει ἐπ' αὐτούς φησὶν κύριος
- 4 Hoort des HEEREN woord, gij huis van Jakob, en alle geslachten van het huis Israels!
Give ear to the words of the Lord, O sons of Jacob and all the families of Israel:
ἀκούσατε λόγον κυρίου οἶκος ἰακωβ καὶ πᾶσα πατριὰ οἴκου Ἰσραὴλ
- 5 Zo zegt de HEERE: Wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij gevonden, dat zij verre van Mij geweken zijn, en hebben de ijdelheid nagewandeld, en zij zijn ijdel geworden?
These are the words of the Lord: What evil have your fathers seen in me that they have gone far from me, and, walking after what is false, have become false?
τάδε λέγει κύριος τί εὔρωσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν
- 6 En zeiden niet: Waar is de HEERE, Die ons opvoerde uit Egypteland, Die ons leidde in de woestijn, in een land van wildernissen en kuilen, in een land van dorheid en schaduwdes doods, in een land, waar niemand doorging, en waar geen mens woonde?
And they never said, Where is the Lord, who took us up out of the land of Egypt; who was our guide through the waste of sand, through an unplanted land full of deep holes, through a dry land of deep shade, which no one went through and where no man was living?
καὶ οὐκ εἶπαν ποῦ ἐστὶν κύριος ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου ὁ καθοδηγήσας ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀπίρῳ καὶ ἀβάτῳ ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ ἀκάρπῳ ἐν γῇ ἐν ἣ οὐ διώδευσεν ἐν αὐτῇ οὐθὲν καὶ οὐκ ἀτόκησεν ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου
- 7 En Ik bracht u in een vruchtbaar land, om de vrucht van hetzelfde en het goede er van te eten; maar toen gij daarin kwaamt, verontreinigdet gij Mij land, en steltet Mij erfenis toteen gruwel.
And I took you into a fertile land, where you were living on its fruit and its wealth; but when you came in, you made my land unclean, and made my heritage a disgusting thing.
καὶ εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν κάρμηλον τοῦ φαγεῖν ὑμᾶς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ καὶ εἰσήλθατε καὶ ἐμίανατε τὴν γῆν μου καὶ τὴν κληρονομίαν μου ἔθεσθε εἰς βδέλυγμα
- 8 De priesters zeiden niet: Waar is de HEERE? en die de wet handelden, kenden Mij niet; en de herders overtraden tegen Mij; en de profeten profeteerden door Baal, en wandelden naar dingen, die geen nut doen.
The priests did not say, Where is the Lord? and those who were expert in the law had no knowledge of me: and the rulers did evil against me, and the prophets became prophets of the Baal, going after things without value.
οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν ποῦ ἐστὶν κύριος καὶ οἱ ἀντεχόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με καὶ οἱ ποιμένες ἠσέβουν εἰς ἐμέ καὶ οἱ προφῆται ἐπροφήτεον τῇ βααλ καὶ ὀπίσω ἀνωφελοῦς ἐπορεύθησαν
- 9 Daarom zal Ik nog met ulieden twisten, spreekt de HEERE; ja, met uw kinds kinderen zal Ik twisten.
For this reason, I will again put forward my cause against you, says the Lord, even against you and against your children's children.
διὰ τοῦτο ἔτι κριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς λέγει κύριος καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν ὑμῶν κριθήσομαι
- 10 Want, gaat over in de eilanden der Chitteers, en ziet toe, en zendt naar Kedar, en merkt er wel op; en ziet, of diesgelijks geschied zij?
For go over to the sea-lands of Kittim and see; send to Kedar and give deep thought to it; and see if there has ever been such a thing.
διότι διελθετε εἰς νήσους χεττιμ καὶ ἴδετε καὶ εἰς κηδαρ ἀποστείλατε καὶ νοήσατε σφόδρα καὶ ἴδετε εἰ γέγονεν τοιαῦτα
- 11 Heeft ook een volk de goden veranderd, hoewel dezelve geen goden zijn? Nochtans heeft Mij volk zijn Eer veranderd in hetgeen geen nut doet.
Has any nation ever made a change in their gods, though they are no gods? but my people have given up their glory in exchange for what is of no profit.
εἰ ἀλλάζονται ἔθνη θεοῦ αὐτῶν καὶ οὗτοι οὐκ εἰσιν θεοὶ ὁ δὲ λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐξ ἧς οὐκ ὠφελήθησονται
- 12 Ontzet u hierover, gij hemelen, en zijt verschrikt, wordt zeer woest, spreekt de HEERE.
Be full of wonder, O heavens, at this; be overcome with fear, be completely waste, says the Lord.
ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐφριξεν ἐπὶ πλεῖον σφόδρα λέγει κύριος
- 13 Want Mij volk heeft twee boosheden begaan; Mij, den Springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geenwater houden.
For my people have done two evils; they have given up me, the fountain of living waters, and have made for themselves water-holes, cut out from the rock, broken water-holes, of no use for storing water.
ὅτι δύο πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαός μου ἐμὲ ἐγκατέλιπον πηγὴν ὕδατος ζῶσης καὶ ὄρουσαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους οἱ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν

- 14 Is dan Israel een knecht, of is hij een ingeborene des huizes? Waarom is hij dan ten roof geworden?
Is Israel a servant? has he been a house-servant from birth? why has he been made waste?
μη δοῦλός ἐστιν ἰσραηλ ἢ οἰκογενής ἐστιν διὰ τί εἰς προνομήν ἐγένετο
- 15 De jonge leeuwen hebben over hem gebruld, zij hebben hun stem verheven; en zij hebben zijn land gezet in verwoesting; zijn steden zijn verbrand, dat er niemand in woont.
The young lions have made an outcry against him with a loud voice: they have made his land waste; his towns are burned up, with no one living in them.
ἐπ' αὐτὸν ὠρῶντο λέοντες καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν αὐτῶν οἱ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἔρημον καὶ αἱ πόλεις αὐτοῦ κατεσκάφησαν παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι
- 16 Ook hebben u de kinderen van Nof en Tachpanhes den schedel afgeweid.
Even the children of Noph and Tahpanhes have put shame on you.
καὶ υἱοὶ μέμφεως καὶ ταφνας ἔγνωσαν σε καὶ κατέπειζόν σου
- 17 Doet gij dit niet zelve, doordien gij den HEERE, uw God, verlaat, ten tijde als Hij u op den weg leidt?
Has not this come on you because you have given up the Lord your God, who was your guide by the way?
οὐχὶ ταῦτα ἐποίησέν σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ λέγει κύριος ὁ θεός σου
- 18 En nu, wat hebt gij te doen met den weg van Egypte, om de wateren van Sihor te drinken? En wat hebt gij te doen met den weg van Assur, om de wateren der rivier te drinken?
And now, what have you to do on the way to Egypt, to get your drink from the waters of the Nile? or what have you to do on the way to Assyria, to get your drink from the waters of the River?
καὶ νῦν τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ αἰγύπτου τοῦ πινεῖν ὕδωρ γῆων καὶ τί σοι καὶ τῇ ὁδῷ ἀσσυρίων τοῦ πινεῖν ὕδωρ ποταμῶν
- 19 Uw boosheid zal u kastijden, en uw afkeringen zullen u straffen; weet dan en ziet, dat het kwaad en bitter is, dat gij den HEERE, uw God, verlaat, en Mijn vreze niet bij u is, spreekte Heere, de HEERE der heirscharen.
The evil you yourselves have done will be your punishment, your errors will be your judge: be certain then, and see that it is an evil and a bitter thing to give up the Lord your God, and no longer to be moved by fear of me, says the Lord, the Lord of armies.
παιδεύσει σε ἡ ἀποστασία σου καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε καὶ γνῶθι καὶ ἰδὲ ὅτι πικρόν σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ λέγει κύριος ὁ θεός σου καὶ οὐκ εὐδόκησα ἐπὶ σοὶ λέγει κύριος ὁ θεός σου
- 20 Als Ik van ouds uw juk verbroken, en uw banden verscheurd had, zo zeydet gij: Ik zal niet dienen; maar op allen hogen heuvel en onder allen groenen boom loopt gij om, hoererende.
For in the past, your yoke was broken by your hands and your cords parted; and you said, I will not be your servant; for on every high hill and under every branching tree, your behaviour was like that of a loose woman
ὅτι ἀπ' αἰῶνος συνέτριψας τὸν ζυγὸν σου διέσπασας τοὺς δεσμούς σου καὶ εἶπας οὐ δουλεύσω ἀλλὰ πορεύσομαι ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου κατασκίου ἐκεῖ διαχυθήσομαι ἐν τῇ πορνείᾳ μου
- 21 Ik had u toch geplant, een edelen wijnstok, een geheel getrouw zaad; hoe zijt gij Mij dan veranderd in verbasterde ranken van een vreemden wijnstok?
But when you were planted by me, you were a noble vine, in every way a true seed: how then have you been changed into the branching plant of a strange vine?
ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον πᾶσαν ἀληθινήν πῶς ἐστράφης εἰς πικρίαν ἢ ἄμπελος ἢ ἄλλοτρία
- 22 Want, al wiest gij u met salpeter, en naamt u veel zeep, zo is toch uw ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend, spreekt de Heere HEERE.
For even if you are washed with soda and take much soap, still your evil-doing is marked before me, says the Lord God.
ἐὰν ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ πᾶσαν κεκληλιδώσει ἐν ταῖς ἀδικίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ λέγει κύριος
- 23 Hoe zegt gij: Ik ben niet verontreinigd, ik heb de Baals niet nagewandeld? Zie uw weg in het dal, ken, wat gij gedaan hebt, gij lichte, snelle kemelin, die haar wegen verdraait!
How are you able to say, I am not unclean, I have not gone after the Baals? see your way in the valley, be clear about what you have done: you are a quick-footed camel twisting her way in and out;
πῶς ἔρεῖς οὐκ ἐμίανθην καὶ ὀπίσω τῆς βααλ οὐκ ἐπορεύθην ἰδὲ τὰς ὁδοὺς σου ἐν τῷ πολυανδρίῳ καὶ γνῶθι τί ἐποίησας ὅψε φωνὴ αὐτῆς ὠλόλυξεν τὰς ὁδοὺς αὐτῆς
- 24 Zij is een woudezelin, gewend in de woestijn, naar den lust harer ziel schept zij den wind, wie zou haar ontmoeting afkeren? Allen, die haar zoeken, zullen niet moede worden, inhaer maand zullen zij haar vinden.
An untrained ass, used to the waste land, breathing up the wind in her desire; at her time, who is able to send her away? all those who are looking for her will have no need to make themselves tired; in her month they will get her.
ἐπλάτυνεν ἐφ' ὕδατα ἐρήμου ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο παρεδόθη τίς ἐπιστρέψει αὐτήν πάντες οἱ ζητοῦντες αὐτήν οὐ κοπιάσουσιν ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῆς εὐρήσουσιν αὐτήν
- 25 Bedwing uw voet van ontschoeiing, en uw keel van dorst; maar gij zegt: Het is buiten hoop; neen, want ik heb de vreemden lief, en die zal ik nawandelen!
Do not let your foot be without shoes, or your throat dry from need of water: but you said, There is no hope: no, for I have been a lover of strange gods, and after them I will go.
ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας καὶ τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίψου ἢ δὲ εἶπεν ἀνδριόθυμι ὅτι ἠγαπήκει ἄλλοτρίους καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο

- 26 Gelijk een dief beschaamd wordt, wanneer hij gevonden wordt, alzo zijn die van het huis Israels beschaamd; zij, hun koningen, hun vorsten, en hun priesters, en hun profeten;
As the thief is shamed when he is taken, so is Israel shamed; they, their kings and their rulers, their priests and their prophets;
 ὡς αἰσχὴν κλέπτου ὅταν ἄλφ οὕτως αἰσχυνθήσονται οἱ υἱοὶ ἰσραηλ αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν
- 27 Die tot een hout zeggen: Gij zijt mijn vader; en tot een steen: Gij hebt mij gegeneerd; want zij keren Mij den nek toe, en niet het aangezicht; maar ten tijde huns kwaads zeggenzij: Sta op en verlos ons.
Who say to a tree, You are my father; and to a stone, You have given me life: for their backs have been turned to me, not their faces: but in the time of their trouble they will say, Up! and be our saviour.
 τῷ ξύλῳ εἶπαν ὅτι πατήρ μου εἶ σύ καὶ τῷ λίθῳ σὺ ἐγέννησάς με καὶ ἔστρεψαν ἐπ' ἐμὲ νῶτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν ἐροῦσιν ἀνάστα καὶ σῶσον ἡμᾶς
- 28 Waar zijn dan uw goden, die gij u gemaakt hebt? Laat ze opstaan, of zij u ten tijde uws kwaads zullen verlossen; want naar het getal uwer steden zijn uw goden, o Juda!
But where are the gods you have made for yourselves? let them come, if they are able to give you salvation in the time of your trouble: for the number of your gods is as the number of your towns, O Judah.
 καὶ ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ σου οὓς ἐποίησας σεαυτῷ εἰ ἀναστήσονται καὶ σώσουσίν σε ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου ὅτι κατ' ἀριθμὸν τῶν πόλεων σου ἦσαν θεοὶ σου ἰουδα καὶ κατ' ἀριθμὸν διόδων τῆς ἱεροῦσσαλημ ἔθουον τῆ βασιλ.
- 29 Waarom twist gij tegen Mij? Gij hebt allen tegen Mij overtreden, spreekt de HEERE.
Why will you put forward your cause against me? You have all done evil against me, says the Lord.
 ἴνα τί λαλεῖτε πρὸς με πάντες ὑμεῖς ἠσεβήσατε καὶ πάντες ὑμεῖς ἠνομήσατε εἰς ἐμὲ λέγει κύριος
- 30 Tevergeefs heb Ik uw kinderen geslagen; zij hebben de tucht niet aangenomen; ulieder zwaard heeft uw profeten verteerd, als een verdorven leeuw.
I gave your children blows to no purpose; they got no good from training: your sword has been the destruction of your prophets, like a death-giving lion.
 μάτην ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν παιδείαν οὐκ ἐδέξασθε μάχαιρα κατέφαγεν τοὺς προφῆτας ὑμῶν ὡς λέων ὀλεθρεύον καὶ οὐκ ἐφοβήθητε
- 31 O geslacht, aanmerkt toch gijlieden des HEEREN woord! Ben Ik Israel een woestijn geweest, of een land der uiterste donkerheid? Waarom zegt dan Mijn volk: Wij zijn heren, wijzullen niet meer tot U komen?
O generation, see the word of the Lord. Have I been a waste land to Israel? or a land of dark night? why do my people say, We have got loose, we will not come to you again?
 ἀκούσατε λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος μὴ ἔρημος ἐγενόμην τῷ ἰσραηλ ἢ γῆ κεχερσωμένη διὰ τί εἶπεν ὁ λαός μου οὐ κυριευθησόμεθα καὶ οὐχ ἤξομεν πρὸς σὲ ἔτι
- 32 Vergeet ook een jonkvrouw haar versiersel, of een bruid haar bindselen? Nochtans heeft Mijn volk Mij vergeten, dagen zonder getal.
Is it possible for a virgin to put out of her memory her ornaments, or a bride her robes? but my people have put me out of their memories for unnumbered days.
 μὴ ἐπιλήσεται νόμφη τὸν κόσμον αὐτῆς καὶ παρθένος τὴν στηθοδεσμίδα αὐτῆς ὃ δὲ λαός μου ἐπελάθετό μου ἡμέρας ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς
- 33 Wat maakt gij uw weg goed, daar gij boelering zoekt? Waarom gij ook de booste hoeren uw wegen geleerd hebt.
With what care are your ways ordered when you are looking for love! so ... your ways.
 τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου τοῦ ζητῆσαι ἀγάπην οὐχ οὕτως ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μᾶναι τὰς ὁδοὺς σου
- 34 Ja, het bloed van de zielen der onschuldige nooddruftigen is in uw zomen gevonden; Ik heb dat niet met opgraven gevonden, maar aan alle die.
And in the skirts of your robe may be seen the life-blood of those who have done no wrong: ...
 καὶ ἐν ταῖς χερσίν σου εὐρέθησαν αἱματα ψυχῶν ἀθῶων οὐκ ἐν διορύγμασιν εὔρον αὐτοὺς ἀλλ' ἐπὶ πάσῃ δρυὶ
- 35 Nog zegt gij: Zeker, ik ben onschuldig; Zijn toorn is immers van mij afgekeerd. Ziet, Ik zal met u rechten, omdat gij zegt: Ik heb niet gezondigd.
And still you said, I have done no wrong; truly, his wrath is turned away from me. See, I will take up the cause against you, because you say, I have done no wrong.
 καὶ εἶπας ἀθῶός εἰμι ἀλλὰ ἀποστραφίτω ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σὲ ἐν τῷ λέγειν σε οὐχ ἡμάρτον
- 36 Wat reist gij veel uit, veranderende uw weg? Gij zult ook van Egypte beschaamd worden, gelijk als gij van Assur beschaamd zijt.
Why do you go about so much for the purpose of changing your way? you will be shamed on account of Egypt, as you were shamed on account of Assyria.
 τί καταφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερώσαι τὰς ὁδοὺς σου καὶ ἀπὸ αἰγύπτου καταισχυνθήσῃ καθὼς κατησχύνθησῃ ἀπὸ ασσοῦρ
- 37 Gij zult ook van hier uitgaan met uw handen op uw hoofd; want de HEERE heeft al uw vertrouwen verworpen, zodat gij daarmee niet zult gedijen. Jeremia 3
Truly, you will go out from him with your hands on your head: for the Lord has given up those in whom you have put your faith, and they will be of no help to you.
 ὅτι καὶ ἐντεῦθεν ἐξελεύσῃ καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου ὅτι ἀπόσωτο κύριος τὴν ἐλπίδα σου καὶ οὐκ εὐδοθήσῃ ἐν αὐτῇ

- 1 Men zegt: Zo een man zijn huisvrouw verlaat, en zij gaat van hem, en wordt eens anderen mans, zal hij ook tot haar nog wederkeren? Zou datzelve land niet grotelijks ontheiligd worden? Gij nu hebt met veel boeleerders gehoereerd, keer nochtans weder tot Mij, spreekt de HEERE.
They say, If a man puts away his wife and she goes from him and becomes another man's, will he go back to her again? will not that land have been made unclean? but though you have been acting like a loose woman with a number of lovers, will you now come back to me? says the Lord.
ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ καὶ γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ μὴ ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν ἔτι οὐ μαινομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη καὶ σὺ ἐξεπύρνευσας ἐν ποιμέσιν πολλοῖς καὶ ἀνέκαμπτες πρὸς με λέγει κύριος
- 2 Hef uw ogen op naar de hoge plaatsen, en zie toe, waar zijt gij niet beslapen? Gij hebt voor hen gezeten aan de wegen, als een Arabier in de woestijn; alzo hebt gij het land ontheiligd met uw hoererijen en met uw boosheid.
Let your eyes be lifted up to the open hilltops, and see; where have you not been taken by your lovers? You have been seated waiting for them by the wayside like an Arabian in the waste land; you have made the land unclean with your loose ways and your evil-doing.
ἄρον εἰς εὐθείαν τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδέ ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρθης ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς ὥσει κορώνη ἐρημουμένη καὶ ἐμίανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου καὶ ἐν ταῖς κακίαις σου
- 3 Daarom zijn de regendruppelen ingehouden, en er is geen spade regen geweest. Maar gij hebt een hoerenvoorhoofd, gij weigert schaamrood te worden.
So the showers have been kept back, and there has been no spring rain; still your brow is the brow of a loose woman, you will not let yourself be shamed.
καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ ὄψις πόρνῆς ἐγένετό σοι ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντα
- 4 Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn Vader! Gij zijt de leidsman mijner jeugd!
Will you not, from this time, make your prayer to me, crying, My father, you are the friend of my early years?
οὐχ ὡς οἶκόν με ἐκάλεσας καὶ πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου
- 5 Zal Hij in eeuwigheid den toorn behouden? Zal Hij dien gestadig bewaren? Zie, gij spreekt en doet die boosheden, en neemt de overhand.
Will he be angry for ever? will he keep his wrath to the end? These things you have said, and have done evil and have had your way.
μὴ διαμνεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἡ διαφυλαχθήσεται εἰς νεῖκος ἰδοὺ ἐλάλησας καὶ ἐποίησας τὰ πονηρὰ ταῦτα καὶ ἠδυνάσθης
- 6 Voorts zeide de HEERE tot mij, in de dagen van den koning Josia: Hebt gij gezien, wat de afgekeerde Israel gedaan heeft? Zij ging henen op allen hogen berg, en tot onder allengroenen boom, en hoereerde aldaar.
And the Lord said to me in the days of Josiah the king, Have you seen what Israel, turning away from me, has done? She has gone up on every high mountain and under every branching tree, acting like a loose woman there.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἐν ταῖς ἡμέραις ἰωσῖα τοῦ βασιλέως εἶδες ἃ ἐποίησέν μοι ἡ κατοικία τοῦ ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν ὄρος ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους καὶ ἐπύρνευσαν ἐκεῖ
- 7 En Ik zeide, nadat zij zulks alles gedaan had: Bekeer u tot Mij; maar zij bekeerde zich niet. Dit zag de trouweloze, haar zuster Juda.
And I said, After she has done all these things she will come back to me; but she did not. And her false sister Judah saw it.
καὶ εἶπα μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν ταῦτα πάντα πρὸς με ἀνάστρεψον καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν καὶ εἶδεν τὴν ἀσύνθεσιαν αὐτῆς ἢ ἀσύνθετος ἰουδα
- 8 En Ik zag, als Ik ter oorzaak van alles, waarin de afgekeerde Israel overspel bedreven had, haar verlaten, en haar haar scheidbrief gegeven had, dat de trouweloze, haar zuster Juda, niet vreesde, maar ging henen, en hoereerde zelve ook.
And though she saw that, because Israel, turning away from me, had been untrue to me, I had put her away and given her a statement in writing ending the relation between us, still Judah, her false sister, had no fear, but went and did the same.
καὶ εἶδον διότι περὶ πάντων ὧν κατελήμφθη ἐν οἷς ἐμοιχάτο ἡ κατοικία τοῦ ἰσραὴλ καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὴν καὶ ἔδωκα αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς καὶ οὐκ ἐφοβήθη ἢ ἀσύνθετος ἰουδα καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπύρνευσεν καὶ αὐτὴ
- 9 Ja, het geschiedde, vanwege het gerucht harer hoererij, dat zij het land ontheiligde; want zij bedreef overspel met steen en met hout.
So that through all her loose behaviour the land became unclean, and she was untrue, giving herself to stones and trees.
καὶ ἐγένετο εἰς οὐθὲν ἡ πορνεία αὐτῆς καὶ ἐμοίχευσεν τὸ ξύλον καὶ τὸν λίθον
- 10 En zelfs in dit alles heeft zich haar trouweloze zuster Juda tot Mij niet bekeerd met haar ganse hart, maar valselijk, spreekt de HEERE.
But for all this, her false sister Judah has not come back to me with all her heart, but with deceit, says the Lord.
καὶ ἐν πᾶσιν τούτοις οὐκ ἐπεστράφη πρὸς με ἢ ἀσύνθετος ἰουδα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει
- 11 Dies de HEERE tot mij zeide: De afgekeerde Israel heeft haar ziel gerechtvaardigd, meer dan de trouweloze Juda.
And the Lord said to me, Israel in her turning away is seen to be more upright than false Judah.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἐδικαίωσεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς ἀσυνθέτου ἰουδα

- 12 Gij henen, en roep deze woorden uit tegen het noorden, en zeg: Bekeer u, gij afgekeerde Israel! spreekt de HEERE, zo zal Ik Mijn toorn op ulieden niet doen vallen; want Ik bengoedertieren, spreekt de HEERE. Ik zal den toorn niet in eeuwigheid behouden.
Go, and give out these words to the north, and say, Come back, O Israel, though you have been turned away from me, says the Lord; my face will not be against you in wrath: for I am full of mercy, says the Lord, I will not be angry for ever.
πορεύου και ανάγνωθι τοὺς λόγους τούτους πρὸς βορρᾶν και ἐρεῖς ἐπιστρέφῃτι πρὸς με ἡ κατοικία τοῦ ἰσραηλ λέγει κύριος και οὐ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς ὅτι ἐλεήμων ἐγώ εἰμι λέγει κύριος και οὐ μνηιῶ ὑμῖν εἰς τὸν αἰῶνα
- 13 Alleen ken uw ongerechtigheid, dat gij tegen den HEERE, uw God, hebt overtreden, en uw wegen verstrooid hebt tot de vreemden, onder allen groenen boom, maar gij zijtMijner stem niet gehoorzaam geweest, spreekt de HEERE.
Only be conscious of your sin, the evil you have done against the Lord your God; you have gone with strange men under every branching tree, giving no attention to my voice, says the Lord.
πλην γνῶθι τὴν ἀδικίαν σου ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου ἠσέβησας και διέχεας τὰς ὁδοὺς σου εἰς ἄλλοτριους ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους τῆς δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας λέγει κύριος
- 14 Bekeert u, gij afkerige kinderen! spreekt de HEERE, want Ik heb u getrouwd, en Ik zal u aannemen, een uit een stad, en twee uit een geslacht, en zal u brengen te Sion.
Come back, O children who are turned away, says the Lord; for I am a husband to you, and I will take you, one from a town and two from a family, and will make you come to Zion;
ἐπιστρέφῃτε υἱοὶ ἀφεστηκότες λέγει κύριος διότι ἐγὼ κατακυριεύσω ὑμῶν και λήψομαι ὑμᾶς ἓνα ἐκ πόλεως και δύο ἐκ πατριᾶς και εἰσάξω ὑμᾶς εἰς σιών
- 15 En Ik zal ulieden herders geven naar Mijn hart; die zullen u weiden met wetenschap en verstand.
And I will give you keepers, pleasing to my heart, who will give you your food with knowledge and wisdom.
και δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου και ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης
- 16 En het zal geschieden, wanneer gij vermenigvuldigd en vruchtbaar zult geworden zijn in het land, in die dagen, spreekt de HEERE, zullen zij niet meer zeggen: De ark desverbonds des HEEREN, ook zal zij in het hart niet opkomen; en zij zullen aan haar niet denken, en haar niet bezoeken, en zij zal niet weder gemaakt worden.
And it will come about, when your numbers are increased in the land, in those days, says the Lord, that they will no longer say, The ark of the agreement of the Lord: it will not come into their minds, they will not have any memory of it, or be conscious of the loss of it, and it will not be made again.
και ἔσται ἐὰν πληθυνθῆτε και αὐξηθῆτε ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖνας λέγει κύριος οὐκ ἐροῦσιν ἔτι κιβωτὸς διαθήκης ἀγίου ἰσραηλ οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν οὐκ ὀνομασθήσεται οὐδὲ ἐπισκῆφθήσεται και οὐ ποιθήσεται ἔτι
- 17 Te dier tijd zullen zij Jeruzalem noemen, des HEEREN troon; en al de heidenen zullen tot haar vergaderd worden, om des HEEREN Naams wil, te Jeruzalem; en zij zullen nietmeer wandelen naar het goeddunken van hun boos hart.
At that time Jerusalem will be named the seat of the Lord's kingdom; and all the nations will come together to it, to the name of the Lord, to Jerusalem: and no longer will their steps be guided by the purposes of their evil hearts.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖνας και ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσιν τὴν ἱερουσαλημ θρόνος κυρίου και συναχθήσονται εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη και οὐ πορεύονται ἔτι ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρίας
- 18 In die dagen zal het huis van Juda gaan tot het huis van Israel; en zij zullen te zamen komen uit het land van het noorden, in het land, dat Ik uw vaderen ten erve gegeven heb.
In those days the family of Judah will go with the family of Israel, and they will come together out of the land of the north into the land which I gave for a heritage to your fathers.
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖνας συνελύθονται οἶκος ἰουδα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ και ἤξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς βορρᾶ και ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ τὴν γῆν ἣν κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν
- 19 Ik zeide wel: Hoe zal Ik u onder de kinderen zetten, en u geven het gewenste land, de sierlijke erfenis van de heirscharen der heidenen? Maar Ik zeide: Gij zult tot Mij roepen:Mijn Vader! en gij zult van achter Mij niet afkeren.
But I said, How am I to put you among the children, and give you a desired land, a heritage of glory among the armies of the nations? and I said, You are to say to me, My father; and not be turned away from me.
και ἐγὼ εἶπα γένοιτο κύριε ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα και δώσω σοι γῆν ἐκλεκτὴν κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἐθνῶν και εἶπα πατέρα καλέσετέ με και ἀπ' ἐμοῦ οὐκ ἀποστραφήσεθε
- 20 Waarlijk, gelijk een vrouw trouwelooslijk scheidt van haar vriend, alzo hebt gijlieden trouwelooslijk tegen Mij gehandeld, gij huis Israels! spreekt de HEERE.
Truly, as a wife is false to her husband, so have you been false to me, O Israel, says the Lord.
πλην ὡς ἀθετεῖ γυνὴ εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμέ οἶκος ἰσραηλ λέγει κύριος
- 21 Er is een stem gehoord op de hoge plaatsen, een gewezen en smekingen der kinderen Israels, omdat zij hun weg verkeerd, en den HEERE, hun God, vergeten hebben.
A voice is sounding on the open hilltops, the weeping and the prayers of the children of Israel; because their way is twisted, they have not kept the Lord their God in mind.
φωνὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυμοῦ και δεήσεως υἱῶν ἰσραηλ ὅτι ἠδίκησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπελάθοντο θεοῦ ἀγίου αὐτῶν
- 22 Keert weder, gij afkerige kinderen! Ik zal uw afkeringen genezen. Zie, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE, onze God!
Come back, you children who have been turned away, and I will take away your desire for wandering. See, we have come to you, for you are the Lord our God.
ἐπιστρέφῃτε υἱοὶ ἐπιστρέφοντες και ἰάσομαι τὰ συντρίμματα ὑμῶν ἰδοὺ δοῦλοι ἡμεῖς ἐσόμεθα σοι ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ

- 23 Waarlijk, tevergeefs verwacht men het van de heuvelen en de menigte der bergen; waarlijk, in den HEERE, onzen God, is Israels heil!
 Truly, the hills, and the noise of an army on the mountains, are a false hope: truly, in the Lord our God is the salvation of Israel.
 ὄντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βουνοὶ καὶ ἡ δύναμις τῶν ὄρεων πλὴν διὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραὴλ
- 24 Want de schaamte heeft den arbeid onzer vaderen opgegeten, van onze jeugd aan; hun schapen en hun runderen, hun zonen en hun dochteren.
 But the Baal has taken all the work of our fathers from our earliest days; their flocks and their herds, their sons and their daughters.
 ἡ δὲ αἰσχὺν κατανόησεν τοὺς μόχθους τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μόσχους αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν
- 25 Wij liggen in onze schaamte, en onze schande overdekt ons, want wij hebben tegen den HEERE, onzen God, gezondigd, wij en onze vaderen, van onze jeugd aan tot op de zondag; en wij zijn der stem des HEEREN, onzes Gods, niet gehoorzaam geweest.
 Let us be stretched on the earth in our downfall, covering ourselves with our shame: for we have been sinners against the Lord our God, we and our fathers, from our earliest years even till this day: and we have not given ear to the voice of the Lord our God.
 ἐκοιμήθημεν ἐν τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν διότι ἔναντι τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ οὐκ ὑπήκουσα μεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 1 Zo gij u bekeren zult, Israel! spreekt de HEERE, bekeer u tot Mij; en zo gij uw verfoeiselen van Mij aangezicht zult wegdoen, zo zwerft niet om.
 If you will come back, O Israel, says the Lord, you will come back to me: and if you will put away your disgusting ways, you will not be sent away from before me.
 ἐὰν ἐπιστραφῇ Ἰσραὴλ λέγει κύριος πρὸς με ἐπιστραφήσεται ἐὰν περιέλῃ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἐκ στόματος αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου μου εὐλαβηθῇ
- 2 Maar zweer: Zo waarachtig als de HEERE leeft! in waarheid, in recht en in gerechtigheid; zo zullen zich de heidenen in Hem zegenen, en zich in Hem beroemen.
 And you will take your oath, By the living Lord, in good faith and wisdom and righteousness; and the nations will make use of you as a blessing, and in you will they take a pride.
 καὶ ὁμῶς ζῆ κύριος μετὰ ἀληθείας καὶ ἐν κρίσει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῇ ἔθνη καὶ ἐν αὐτῷ αἰνέσουσιν τῷ θεῷ ἐν ἱερουσαλὴμ
- 3 Want zo zegt de HEERE tot de mannen van Juda, en tot Jeruzalem: Braakt ulieden een braakland, en zaait niet onder de doornen.
 For this is what the Lord says to the men of Judah and to Jerusalem: Get your unworked land ploughed up, do not put in your seeds among thorns.
 ὅτι τάδε λέγει κύριος τοῖς ἀνδράσιν Ἰουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἱερουσαλὴμ νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα καὶ μὴ στείρητε ἐπ' ἀκάνθαις
- 4 Besnijdt u den HEERE en doet weg de voorhuiden uwer harten, gij mannen van Juda en inwoners van Jeruzalem! opdat Mijner grimmigheid niet uitvare als een vuur, en brande, dat niemand blussen kunne, vanwege de boosheid uwer handelingen.
 Undergo a circumcision of the heart, you men of Judah and people of Jerusalem: or my wrath may come out like fire, burning so that no one is able to put it out, because of the evil of your doings.
 περιτμήθητε τῷ θεῷ ὑμῶν καὶ περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἄνδρες Ἰουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλὴμ μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμὸς μου καὶ ἐκκαυθήσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων ἀπὸ προσώπου πονηρίας ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν
- 5 Verkondigt in Juda, en laat het horen te Jeruzalem, en zegt het; ja, blaast de bazuin in het land; roept met volle stem en zegt: Verzamel ulieden, en laat ons ingaan in de vastesteden!
 Say openly in Judah, give it out in Jerusalem, and say, Let the horn be sounded in the land: crying out in a loud voice, Come together, and let us go into the walled towns.
 ἀναγγείλατε ἐν τῷ Ἰουδα καὶ ἀκουσθήτω ἐν ἱερουσαλὴμ εἶπατε σημᾶνατε ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι καὶ κεκράξατε μέγα εἶπατε συνάχθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχίρεις
- 6 Werpt de banier op naar Sion, vlucht met hopen, blijft niet staan! want Ik breng een kwaad aan van het noorden, en een grote breuk.
 Put up a flag for a sign to Zion: go in flight so that you may be safe, waiting no longer: for I will send evil from the north, and a great destruction.
 ἀναλαβόντες φεύγετε εἰς Σιών σπεύσατε μὴ στήτε ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ βορρᾶ καὶ συντριβὴν μεγάλην
- 7 De leeuw is opgekomen uit zijn haag, en de verderver der heidenen is opgetrokken, hij is uitgegaan uit zijn plaats, om uw land te stellen in verwoestingen; uw steden zullen verstoord worden, dat er niemand in wone.
 A lion has gone up from his secret place in the woods, and one who makes waste the nations is on his way; he has gone out from his place, to make your land unpeopled, so that your towns will be made waste, with no man living in them.
 ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ ἐξολεθρεύων ἔθνη ἐξῆρεν καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τοῦ θείναι τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν καὶ πόλεις καθαιρεθήσονται παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι αὐτάς
- 8 Hierom, gordt zakken aan, bedrijft misbaar en huilt; want de hittigheid van des HEEREN toorn is niet van ons afgekeerd.
 For this put on haircloth, with weeping and loud crying: for the burning wrath of the Lord is not turned back from us.
 ἐπὶ τοῦτοις περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε καὶ ἀλαλάξατε διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς κυρίου ἀφ' ὑμῶν
- 9 En het zal te dier tijd geschieden, spreekt de HEERE, dat het hart des konings en het hart der vorsten vergaan zal; en de priesters zullen zich ontzetten, en de profeten zich verwonderen.
 And it will come about in that day, says the Lord, that the heart of the king will be dead in him, and the hearts of the rulers; and the priests will be overcome with fear, and the prophets with wonder.
 καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος ἀπολείται ἡ καρδία τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδία τῶν ἀρχόντων καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκστήσονται καὶ οἱ προφῆται θαυμάσονται

- 10 Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE! waarlijk, Gij hebt dit volk en Jeruzalem grotelijks bedrogen, zeggende: Gijlieden zult vrede hebben; daar het zwaard tot aan de ziel raakt.
Then said I, Ah, Lord God! your words were not true when you said to this people and to Jerusalem, You will have peace; when the sword has come even to the soul.
καὶ εἶπα ὃ δέσποτα κύριε ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν ἱερουσαλημ λέγων εἰρήνη ἔσται ὑμῖν καὶ ἰδοὺ ἤψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς αὐτῶν
- 11 Te dier tijd zal tot dit volk en tot Jeruzalem gezegd worden: Een dorre wind van de hoge plaatsen in de woestijn, van den weg der dochter Mijns volks; niet om te wannen, nochom te zuiveren.
At that time it will be said to this people and to Jerusalem, A burning wind from the open hilltops in the waste land is blowing on the daughter of my people, not for separating or cleaning the grain;
ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἐρουσὶν τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τῇ ἱερουσαλημ πνεῦμα πλανήσεως ἐν τῇ ἐρήμῳ ὁδὸς τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου οὐκ εἰς καθαρὸν οὐδ' εἰς ἄγιον
- 12 Er zal Mij een wind komen, die hun te sterk zal zijn. Nu zal Ik ook oordelen tegen hen uitspreken.
A full wind will come for me: and now I will give my decision against them.
πνεῦμα πληρώσεως ἴξει μοι νῦν δὲ ἐγὼ λαλῶ κρίματα πρὸς αὐτούς
- 13 Ziet, hij komt op als wolken, en zijn wagenen zijn als een wervelwind, zijn paarden zijn sneller dan arenden; wee ons, want wij zijn verwoest!
See, he will come up like the clouds, and his war-carriages like the storm-wind: his horses are quicker than eagles. Sorrow is ours, for destruction has come on us.
ἰδοὺ ὡς νεφέλη ἀναβήσεται καὶ ὡς καταγίς τὰ ἄρματα αὐτοῦ κουφότεροι ἀετῶν οἱ ἵπποι αὐτοῦ οὐαὶ ἡμῖν ὅτι ταλαιπωροῦμεν
- 14 Was uw hart van boosheid, o Jeruzalem! opdat gij behouden wordt; hoe lang zult gij de gedachten uwer ijdelheid in het binnenste van u laten vernachten?
O Jerusalem, make your heart clean from evil, so that you may have salvation. How long are evil purposes to have a resting-place in you?
ἀπόπλυε ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου ἱερουσαλημ ἵνα σωθῆς ἕως πότε ὑπάρξουσιν ἐν σοὶ διαλογισμοὶ πόνων σου
- 15 Want een stem verkondigt van Dan af, en doet ellende horen van het gebergte van Ephraim.
For a voice is sounding from Dan, giving out evil from the hills of Ephraim:
διότι φωνὴ ἀναγγέλλοντος ἐκ δαν ἴξει καὶ ἀκουσθήσεται πόνος ἐξ ὄρους εφραιμ
- 16 Vermeldt den volke, ziet, doet het horen tegen Jeruzalem; daar komen hoeders uit verre landen; en zij verheffen hun stem tegen de steden van Juda.
Make this come to the minds of the nations, make a statement openly against Jerusalem, that attackers are coming from a far country and their voices will be loud against the towns of Judah.
ἀναμνήσατε ἔθνη ἰδοὺ ἤκασιν ἀναγγεῖλατε ἐν ἱερουσαλημ συστροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόθεν καὶ ἔδωκαν ἐπὶ τὰς πόλεις ἰουδα φωνὴν αὐτῶν
- 17 Als de wachters der velden zijn zij rondom tegen haar; omdat zij tegen Mij wederspanning geweest is, spreekt de HEERE.
Like keepers of a field they are against her on every side; because she has been fighting against me, says the Lord.
ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν ἐγένοντο ἐπ' αὐτὴν κύκλῳ ὅτι ἐμοῦ ἠμέλησας λέγει κύριος
- 18 Uw weg en uw handelingen hebben u deze dingen gedaan; dit is uw boosheid, dat het zo bitter is, dat het tot aan uw hart raakt.
Your ways and your doings have made these things come on you; this is your sin; truly it is bitter, going deep into your heart.
αἱ ὁδοὶ σου καὶ τὰ ἐπιτηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι αὕτη ἡ κακία σου ὅτι πικρά ὅτι ἤψατο ἕως τῆς καρδίας σου
- 19 O mijn ingewand, mijn ingewand! ik heb barenswee, o wanden mijns harten! mijn hart maakt getier in mij, ik kan niet zwijgen; want gij, mijn ziel! hoort het geluid der bazuin en het krijgsgescrei.
My soul, my soul! I am pained to my inmost heart; my heart is troubled in me; I am not able to be quiet, because the sound of the horn, the note of war, has come to my ears.
τὴν κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν μου ἀλγῶ καὶ τὰ αἰσθητήρια τῆς καρδίας μου μαιμάσσει ἡ ψυχὴ μου σπαράσσεται ἡ καρδία μου οὐ σιωπήσομαι ὅτι φωνὴν σάλπιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχὴ μου κραυγὴν πολέμου
- 20 Breuk op breuk wordt er uitgeroepen; want het ganse land is verstoord; haastelijk zijn mijn tenten verstoord, mijn gordijnen in een ogenblik!
News is given of destruction on destruction; all the land is made waste: suddenly my tents, straight away my curtains, are made waste.
καὶ ταλαιπωρίαν συντριμμὸν ἐπικαλεῖται ὅτι τεταλαιπώρηκεν πᾶσα ἡ γῆ ἄφνω τεταλαιπώρηκεν ἡ σκηνὴ διεσπάσθησαν αἱ δέρρεις μου
- 21 Hoe lang zal ik de banier zien, het geluid der bazuin horen?
How long will I go on seeing the flag and hearing the sound of the war-horn?
ἕως πότε ὄψομαι φεύγοντας ἀκούων φωνὴν σαλπύγγων
- 22 Zekerlijk, Mij volk is dwaas, Mij kennen zij niet; het zijn zotte kinderen, en zij zijn niet verstandig; wijs zijn zij om kwaad te doen, maar goed te doen weten zij niet.
For my people are foolish, they have no knowledge of me; they are evil-minded children, without sense, all of them: they are wise in evil-doing, but have no knowledge of doing good.
διότι οἱ ἠγοῦμενοι τοῦ λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ᾔδεισαν υἱοὶ ἄφρονές εἰσιν καὶ οὐ συνετοὶ σοφοὶ εἰσιν τοῦ κακοποιῆσαι τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν

- 23 Ik zag het land aan, en ziet, het was woest en ledig; ook naar den hemel, en zijn licht was er niet.
Looking at the earth, I saw that it was waste and without form; and to the heavens, that they had no light.
ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἰδοὺ οὐθέν καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ οὐκ ἦν τὰ φῶτα αὐτοῦ
- 24 Ik zag de bergen aan, en ziet, zij beefden; en al de heuvelen schudden.
Looking at the mountains, I saw them shaking, and all the hills were moved about.
εἶδον τὰ ὄρη καὶ ἦν τρέμοντα καὶ πάντας τοὺς βουνοὺς ταρασσομένους
- 25 Ik zag, en ziet, er was geen mens; en alle vogelen des hemels waren weggevlogen.
Looking, I saw that there was no man, and all the birds of heaven had gone in flight.
ἐπέβλεψα καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ἄνθρωπος καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτοεῖτο
- 26 Ik zag, en ziet, het vruchtbare land was een woestijn, en al zijn steden waren afgebroken, vanwege den HEERE, vanwege de hittigheid Zijns toorns.
Looking, I saw that the fertile field was a waste, and all its towns were broken down before the Lord and before his burning wrath.
εἶδον καὶ ἰδοὺ ὁ κάρμηλος ἔρημος καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπευρισμέναι πυρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ ἠφανίσθησαν
- 27 Want zo zegt de HEERE: Dit ganse land zal een woestijn zijn (doch Ik zal geen voleinding maken);
For this is what the Lord has said: All the land will become a waste; I will make destruction complete.
τάδε λέγει κύριος ἔρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ συντέλειαν δὲ οὐ μὴ ποιήσω
- 28 Hierom zal de aarde treuren, en de hemel daarboven zwart zijn; omdat Ik het heb gesproken, Ik heb het voorgenomen en het zal Mij niet rouwen, en Ik zal Mij daarvan nietafkeren.
The earth will be weeping for this, and the heavens on high will be black: because I have said it, and I will not go back from it; it is my purpose, and it will not be changed.
ἐπὶ τοῦτοις πενθεῖτο ἡ γῆ καὶ συσκοτάσάτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν διότι ἐλάλησα καὶ οὐ μετανοήσω ὄρημα καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς
- 29 Van het geroep der ruiteren en boogschutters vluchten al de steden; zij gaan in de wolken, en klimmen op de rotsen; al de steden zijn verlaten, zodat niemand in dezelve woont.
All the land is in flight because of the noise of the horsemen and the bowmen; they have taken cover in the woodland and up on the rocks: every town has been given up, not a man is living in them.
ἀπὸ φωνῆς ἱππέως καὶ ἐντεταμένον τόξου ἀνεχώρησεν πᾶσα χώρα εἰσέδυσαν εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέβησαν πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη οὐ κατοικεῖ ἐν αὐταῖς ἄνθρωπος
- 30 Wat zult gij dan doen, gij verwoeste? Al kleddet gij u met scharlaken, al versierdet gij u met gouden sieraad, al schuurdet gij uw ogen met blanketsel, zo zoudt gij u tochtvergeefs oppronken; de boelen versmadden u, zij zullen uw ziel zoeken.
And you, when you are made waste, what will you do? Though you are clothed in red, though you make yourself beautiful with ornaments of gold, though you make your eyes wide with paint, it is for nothing that you make yourself fair; your lovers have no more desire for you, they have designs on your life.
καὶ σὺ τί ποιήσεις ἐὰν περιβάλῃ κόκκινον καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσοῦ καὶ ἐὰν ἐγγρίσῃ στίβι τοὺς ὀφθαλμοὺς σου εἰς μάτην ὁ ὠραῖσμός σου ἀπόσαντό σε οἱ ἐρασταὶ σου τὴν ψυχὴν σου ζητοῦσιν
- 31 Want ik hoor een stem als van een vrouw, die in arbeid is, een benauwdheid als van een, die in des eersten kinds nood is, de stem van de dochter Sions; zij hijgt, zij breidt haarhanden uit, zeggende: O, wee mij nu, want mijn ziel is moede vanwege de doodslagers!
A voice has come to my ears like the voice of a woman in birth-pains, the pain of one giving birth to her first child, the voice of the daughter of Zion, fighting for breath, stretching out her hands, saying, Now sorrow is mine! for my strength is gone from me before the takers of life.
ὄτι φωνὴ ὡς ὠδινούσης ἤκουσα τοῦ στεναγμοῦ σου ὡς πρωτοτοκοῦσης φωνὴ θυγατρὸς σιων ἐκλυθήσεται καὶ παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς οἴμμοι ἐγὼ ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τοῖς ἀνηρημένοις
- 1 Gaat om door de wijken van Jeruzalem, en ziet nu toe, en verneemt, en zoekt op haar straten, of gij iemand vindt, of er een is, die recht doet, die waarheid zoekt, zo zal Ik haargenadig zijn.
Go quickly through the streets of Jerusalem, and see now, and get knowledge, and make a search in her wide places if there is a man, if there is one in her who is upright, who keeps faith; and she will have my forgiveness.
περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς ἱερουσαλημ καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατειαῖς αὐτῆς ἐὰν εὑρητε ἄνδρα εἰ ἔστιν ποιὼν κρίμα καὶ ζητῶν πίστιν καὶ ἴλεως ἔσομαι αὐτοῖς λέγει κύριος
- 2 En of zij al zeggen: Zo waarachtig als de HEERE leeft! zo zweren zij toch valselijk.
And though they say, By the living Lord; truly their oaths are false.
ζῆ κύριος λέγουσιν διὰ τοῦτο οὐκ ἐπὶ ψεύδεσιν ὀμνύουσιν

- 3 O HEERE! zien Uw ogen niet naar waarheid? Gij hebt hen geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld; Gij hebt hen verteerd, maar zij hebben geweigerd de tucht aan tenemen; zij hebben hun aangezichten harder gemaakt dan een steenrots, zij hebben geweigerd zich te bekeren.
O Lord, do not your eyes see good faith? you have given them punishment, but they were not troubled; you have sent destruction on them, but they did not take your teaching to heart: they have made their faces harder than a rock; they would not come back.
κύριε οὐκ ὀφθαλμοὶ σου εἰς πίστιν ἠμαρτίωσας αὐτούς καὶ οὐκ ἐπόνεσαν συνετέλεσας αὐτούς καὶ οὐκ ἠθέλησαν δέξασθαι παιδείαν ἑστερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἐπιτραφεῖναι
- 4 Doch ik zeide: Zekerlijk, deze zijn arm; zij handelen zottelijk, omdat zij den weg des HEEREN, het recht hun Gods niet weten.
Then I said, But these are the poor: they are foolish, for they have no knowledge of the way of the Lord or of the behaviour desired by their God.
καὶ ἐγὼ εἶπα ἴσως πτωχοὶ εἰσιν διότι οὐκ ἐδυνάσθησαν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ
- 5 Ik zal gaan tot de groten, en met hen spreken, want die weten den weg des HEEREN, het recht hun Gods; maar zij hadden te zamen het juk verbroken, en de bandenverscheurd.
I will go to the great men and have talk with them; for they have knowledge of the way of the Lord and of the behaviour desired by their God. But as for these, their one purpose is a broken yoke and burst bands.
πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἀδρούς καὶ λαλήσω αὐτοῖς ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ καὶ ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν ζυγὸν διέρρηξαν δεσμούς
- 6 Daarom heeft hen een leeuw uit het woud verslagen, een wolf der wildernissen zal hen verwoesten; een luipaard waakt tegen hun steden; al wie uit dezelve uitgaat, zalverscheurd worden; want hun overtredingen zijn vermenigvuldigd, hun afkeringen zijn machtig veel geworden.
And so a lion from the woods will put them to death, a wolf of the waste land will make them waste, a leopard will keep watch on their towns, and everyone who goes out from them will be food for the beasts; because of the great number of their sins and the increase of their wrongdoing.
διὰ τοῦτο ἔπαισεν αὐτοὺς λέων ἐκ τοῦ ὄρους καὶ λύκος ἕως τῶν οἰκιῶν ὠλέθρευσεν αὐτούς καὶ ἀρδαλις ἐγγήγησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι ἀπ' αὐτῶν θηρευθήσονται ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν ἴσχυσαν ἐν ταῖς ἀποστροφαῖς αὐτῶν
- 7 Hoe zou Ik over zulks u vergeven? Uw kinderen verlaten Mij, en zweren bij hen, die geen God zijn; als Ik hen verzadigd heb, zo bedrijven zij overspel, en verzamelen bij hopen in het hoerhuis.
How is it possible for you to have my forgiveness for this? your children have given me up, taking their oaths by those who are no gods: when I had given them food in full measure, they were false to their wives, taking their pleasure in the houses of loose women.
ποιῶ τούτων ἕως γένομαί σοι οἱ υἱοὶ σου ἐγκατέλιπόν με καὶ ὤμνον ἐν τοῖς οὐκοῖσιν θεοῖς καὶ ἐχόρτασα αὐτούς καὶ ἐμοιχῶντο καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν κατέλουν
- 8 Als welgevoederde hengsten zijn zij vroeg op; zij hunkeren een iegelijk naar zijns naasten huisvrouw.
They were full of desire, like horses after a meal of grain: everyone went after his neighbour's wife.
ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρημέτιζον
- 9 Zou Ik over die dingen geen bezoeking doen? spreekt de HEERE. Of zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk, als dit is?
Am I not to give punishment for these things? says the Lord: will not my soul take payment from such a nation as this?
μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι λέγει κύριος ἢ ἐν ἔθνει τοιοῦτῳ οὐκ ἐδικήσει ἡ ψυχὴ μου
- 10 Beklimt haar muren, en verderft ze (doch maakt geen voleinding); doet haar spitsen weg, want zij zijn des HEEREN niet.
Go up against her vines and make waste; let the destruction be complete: take away her branches, for they are not the Lord's.
ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε συντέλειαν δὲ μὴ ποιήσητε ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς ὅτι τοῦ κυρίου εἰσίν
- 11 Want het huis van Israel en het huis van Juda hebben gans trouwelooslijk tegen Mij gehandeld, spreekt de HEERE.
For the people of Israel and the people of Judah have been very false to me, says the Lord.
ὅτι ἀθετῶν ἠθέτησεν εἰς ἐμέ λέγει κύριος οἶκος ἰσραὴλ καὶ οἶκος ἰουδα
- 12 Zij verloochenen den HEERE, en zeggen: Hij is het niet, en ons zal geen kwaad overkomen, wij zullen noch zwaard noch honger zien.
They would have nothing to do with the Lord, saying, He will do nothing, and no evil will come to us; we will not see the sword or be short of food:
ἐψεύσαντο τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν καὶ εἶπαν οὐκ ἔστιν ταῦτα οὐχ ἤξει ἐφ' ἡμᾶς κακὰ καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀφόμεθα
- 13 Ja, die profeten zullen tot wind worden, want het woord is niet bij hen; hun zelven zal zo geschieden.
And the prophets will become wind, and the word is not in them; so it will be done to them.
οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς ἄνεμον καὶ λόγος κυρίου οὐχ ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς οὕτως ἔσται αὐτοῖς
- 14 Daarom zegt de HEERE, de God der heirscharen, alzo, omdat gijlieden dit woord spreekt: Ziet, Ik zal Mijn woorden in uw mond tot vuur maken, en dit volk tot hout, en het zal henverteren.
For this reason the Lord, the God of armies, has said: Because you have said this, I will make my words in your mouth a fire, and this people wood, and they will be burned up by it.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἄνθ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου πῦρ καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ξύλα καὶ καταφάγεται αὐτούς

- 15 Ziet, Ik zal over ulieden een volk van verre brengen, o huis Israels! spreekt de HEERE; het is een sterk volk, het is een zeer oud volk, een volk, welks spraak gij niet zult kennen, en niet horen, wat het spreken zal.
See, I will send you a nation from far away, O people of Israel, says the Lord; a strong nation and an old nation, a nation whose language is strange to you, so that you may not get the sense of their words.
ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ἔθνος πόρρωθεν οἴκος ἰσραηλ λέγει κύριος ἔθνος οὗ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ
- 16 Zijn pijlkoker is als een open graf; zij zijn altemaal helden.
Their arrows give certain death, they are all men of war.
πάντες ἰσχυροὶ
- 17 En het zal uw oogst en uw brood opeten, dat uw zonen en uw dochteren zouden eten; het zal uw schapen en uw runderen opeten; het zal uw wijnstok en uw vijgeboom opeten; uw vaste steden, op dewelke gij vertrouwt, zal het arm maken, door het zwaard.
They will take all the produce of your fields, which would have been food for your sons and your daughters: they will take your flocks and your herds: they will take all your vines and your fig-trees: and with the sword they will make waste your walled towns in which you put your faith.
καὶ κατέδονται τὸν θερισμὸν ὑμῶν καὶ τοὺς ἄρτους ὑμῶν καὶ κατέδονται τοὺς υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν καὶ κατέδονται τὰ πρόβατα ὑμῶν καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν καὶ κατέδονται τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς συκῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν καὶ ἀλοήσουσιν τὰς πόλεις τὰς ὄχρῶς ὑμῶν ἐφ' αἷς ὑμεῖς πεποιθάτε ἐπ' αὐταῖς ἐν ῥομφαίᾳ
- 18 Nochtans zal Ik ook in die dagen, spreekt de HEERE, geen voleinding met ulieden maken.
But even in those days, says the Lord, I will not let your destruction be complete.
καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις λέγει κύριος ὁ θεὸς σου οὐ μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν
- 19 En het zal geschieden, wanneer gij zult zeggen: Waarom heeft ons de HEERE, onze God, al deze dingen gedaan? dat gij tot hen zeggen zult: Gelijk als gijlieden Mij hebt verlaten, en vreemde goden in uw land gediend, also zult gij de uitlandse dienen, in een land, dat het uwe niet is.
And it will come about, when you say, Why has the Lord our God done all these things to us? that you will say to them, As you gave me up, making yourselves servants to strange gods in your land, so will you be servants to strange men in a land which is not yours.
καὶ ἔσται ὅταν εἴπητε τίνος ἕνεκεν ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἡμῖν ἅπαντα ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ἀνθ' ὧν ἐδουλεύσατε θεοῖς ἄλλοτρίοις ἐν τῇ γῆ ὑμῶν οὕτως δουλεύσατε ἄλλοτρίοις ἐν γῆ οὐχ ὑμῶν
- 20 Verkondigt dit in het huis van Jakob, en laat het horen in Juda, zeggende:
Say this openly in Jacob and give it out in Judah, saying,
ἀναγγεῖλατε ταῦτα εἰς τὸν οἶκον ἰακώβ καὶ ἀκουσθήτω ἐν τῷ ἰουδα
- 21 Hoort nu dit, gij dwaas en harteloos volk! die ogen hebben, maar zien niet, die oren hebben, maar horen niet.
Give ear now to this, O foolish people without sense; who have eyes but see nothing, and ears without the power of hearing:
ἀκούσατε διὴ ταῦτα λαὸς μωρὸς καὶ ἀκάρδιος ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς καὶ οὐ βλέπουσιν ὅσα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσιν
- 22 Zult gijlieden Mij niet vrezen? spreekt de HEERE; zult gij voor Mijn aangezicht niet beven? Die der zee het zand tot een paal gesteld heb, met een eeuwige inzetting, dat zijdaarover niet zal gaan; ofschoon haar golven zich bewegen, zo zullen zij toch niet vermogen, ofschoon zij bruisen, zo zullen zij toch daarover niet gaan.
Have you no fear of me? says the Lord; will you not be shaking with fear before me, who have put the sand as a limit for the sea, by an eternal order, so that it may not go past it? and though it is ever in motion, it is not able to have its way; though the sound of its waves is loud, they are not able to go past it.
μὴ ἐμὲ οὐ φοβηθήσεσθε λέγει κύριος ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ εὐλαβηθήσεσθε τὸν τάξαντα ἄμμον ὄριον τῇ θαλάσῃ πρόσταγμα αἰώνιον καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτὸ καὶ ταραχθήσεται καὶ οὐκ ἰσχύσει αὐτὸ καὶ ἠχήσουσιν τὰ κύματα αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό
- 23 Maar dit volk heeft een afvallig en wederspanning hart; zij zijn afgefallen en heengegaan;
But the heart of this people is uncontrolled and turned away from me; they are broken loose and gone.
τῷ δὲ λαῷ τούτῳ ἐγενήθη καρδία ἀνήκοος καὶ ἀπειθής καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλθουσιν
- 24 En zij zeggen niet in hun hart: Laat ons nu den HEERE, onzen God, vrezen, Die den regen geeft, zo vroegen regen als spaden regen, op Zijn tijd; Die ons de weken, de gezettetijden van den oogst, bewaart.
And they do not say in their hearts, Now let us give worship to our God, who gives the rain, the winter and the spring rain, at the right time; who keeps for us the ordered weeks of the grain-cutting.
καὶ οὐκ εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν φοβηθῶμεν διὴ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν τὸν διδόντα ἡμῖν ὑετὸν πρόμιον καὶ ὄψιμον κατὰ καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν
- 25 Uw ongerechtigheden wenden die dingen af, en uw zonden weren dat goede van ulieden.
Through your evil-doing these things have been turned away, and your sins have kept back good from you.
αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστησαν τὰ ἀγαθὰ ἀφ' ὑμῶν

- 26 Want onder Mijn volk worden goddelozen gevonden; een ieder van hen loert, gelijk zich de vogelvangers schikken; zij zetten een verderfelijken strik, zij vangen de mensen.
For there are sinners among my people: they keep watch, like men watching for birds; they put a net and take men in it.
ὅτι εὐρέθησαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσεβεῖς καὶ παγίδας ἔστησαν διαφθεῖραι ἄνδρας καὶ συναλωθάνουσιν
- 27 Gelijk een kouw vol is van gevogelte, also zijn hun huizen vol van bedrog; daarom zijn zij groot en rijk geworden.
As the fowl-house is full of birds, so are their houses full of deceit: for this reason they have become great and have got wealth.
ὡς παγὶς ἐφεισταμένη πλήρης πετεινῶν οὕτως οἱ οἴκοι αὐτῶν πλήρεις δόλου διὰ τοῦτο ἐμεγαλύνθησαν καὶ ἐπλούτησαν
- 28 Zij zijn vet, zij zijn glad, zelfs de daden der bozen gaan zij te boven; de rechtzaak richten zij niet, zelfs de rechtzaak des wezen, nochtans zijn zij voorspoedig; ook oordelen zij hetrecht der nooddruftigen niet.
They have become fat and strong: they have gone far in works of evil: they give no support to the cause of the child without a father, so that they may do well; they do not see that the poor man gets his rights.
καὶ παρέβησαν κρίσιν οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὀρφανοῦ καὶ κρίσιν χήρας οὐκ ἐκρίνοσαν
- 29 Zou Ik over die dingen geen bezoeking doen? spreekt de HEERE; zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk als dit is?
Am I not to give punishment for these things? says the Lord: will not my soul take payment from such a nation as this?
μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι λέγει κύριος ἢ ἐν ἔθνει τῷ τοιοῦτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχὴ μου
- 30 Een schrikkelijke en afschuwelijke zaak geschiedt er in het land.
A thing of wonder and fear has come about in the land;
ἔκστασις καὶ φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς
- 31 De profeten profeteren valselijk, en de priesters heersen door hun handen; en Mijn volk heeft het gaarne alzo; maar wat zult gij ten einde van dien maken?
The prophets give false words and the priests give decisions by their direction; and my people are glad to have it so: and what will you do in the end?
οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ ὁ λαός μου ἠγάπησεν οὕτως καὶ τί ποιήσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα
- 1 Vlucht met hopen, gij kinderen van Benjamin! uit het midden van Jeruzalem, en blaast de bazuin te Thekoa, en heft een vuurteken op te Beth-Cherem; want er kijkt een kwaad uitvan het noorden, en een grote breuk.
Go in flight out of Jerusalem, so that you may be safe, you children of Benjamin, and let the horn be sounded in Tekoa, and the flag be lifted up on Beth-haccherem: for evil is looking out from the north, and a great destruction.
ἐνισχύσατε υἱοὶ βενιαμὴν ἐκ μέσου τῆς ἱερουσαλημ καὶ ἐν θεκουε σημάνατε σάλπιγγι καὶ ὑπερ βαιθαχαρμα ἄρατε σημεῖον ὅτι κακὰ ἐκκέκυφεν ἀπὸ βορρᾶ καὶ συντριβὴ μεγάλη γίνεται
- 2 Ik heb wel de dochter Sions bij een schone en wellustige vrouw vergeleken.
The fair and delicate one, the daughter of Zion, will be cut off by my hand.
καὶ ἀφαιρεθήσεται τὸ ὕψος σου θύγατερ σιων
- 3 Maar er zullen herders tot haar komen met hun kudden; zij zullen tenten rondom tegen haar opslaan; zij zullen een iegelijk zijn ruimte afweiden.
Keepers of sheep with their flocks will come to her; they will put up their tents round her; everyone will get food in his place.
εἰς αὐτὴν ἤξουσιν ποιμένες καὶ τὰ ποιμνία αὐτῶν καὶ πῆξουσιν ἐπ' αὐτὴν σκηνὰς κύκλω καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ
- 4 Heiligt den krijg tegen haar, maakt u op, en laat ons optrekken op den middag; o, wee ons! want de dag heeft zich gewend, want de avondschatuwen neigen zich.
Make war ready against her; up! let us go up when the sun is high. Sorrow is ours! for the day is turned and the shades of evening are stretched out.
παρασκευάσαθε ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτὴν μεσημβρίας οὐαὶ ἡμῖν ὅτι κέκλικεν ἡ ἡμέρα ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαὶ τῆς ἑσπέρας
- 5 Maakt u op, en laat ons optrekken in den nacht, en haar paleizen verderven!
Up! let us go up by night, and send destruction on her great houses.
ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐν τῇ νυκτὶ καὶ διαφθείρωμεν τὰ θεμέλια αὐτῆς
- 6 Want zo zegt de HEERE der heirscharen: Houwt bomen af, en werpt een wal op tegen Jeruzalem; zij is de stad, die bezocht zal worden; in het midden van haar is enkelverdrukking.
For this is what the Lord of armies has said: Let trees be cut down and an earthwork be placed against Jerusalem: sorrow on the false town! inside her there is nothing but cruel ways.
ὅτι τάδε λέγει κύριος ἔκκοψον τὰ ξύλα αὐτῆς ἔκχεον ἐπὶ ἱερουσαλημ δύναμιν ὃ πόλις ψευδῆς ὅλη καταδυναστεία ἐν αὐτῇ
- 7 Gelijk een bornput zijn water opgeeft, also geeft zij haar boosheid op; geweld en verstering wordt in haar gehoord, weedom en plaging is steeds voor Mijn aangezicht.
As the spring keeps its waters cold, so she keeps her evil in her: the sound of cruel and violent behaviour is in her; before me at all times are disease and wounds.
ὡς ψύχει λάκκος ὕδωρ οὕτως ψύχει κακία αὐτῆς ἀσέβεια καὶ ταλαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς διὰ παντός πόνος καὶ μάστιγι

- 8 Laat u tuchtigen, Jeruzalem! opdat Mijn ziel niet van u afgetrokken worde, opdat Ik u niet stelle tot een woestheid, tot een onbewoond land.
Undergo teaching, O Jerusalem, or my soul will be turned away from you, and I will make you a waste, an unpeopled land.
παιδευθήσῃ ἱερουσαλὴμ μὴ ἀποστή ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ σοῦ μὴ ποιήσω σε ἄβατον γῆν ἣτις οὐ κατοικηθήσεται
- 9 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Zij zullen Israels overblijfsel vlijtiglijk nalezen, gelijk een wijnstok; breng uw hand weder, gelijk een wijnlezer, aan de korven.
This is what the Lord of armies has said: Everything will be taken from the rest of Israel as the last grapes are taken from the vine; let your hand be turned to the small branches, like one pulling off grapes.
ὅτι τὰδε λέγει κύριος καλαμᾶσθε καλαμᾶσθε ὡς ἄμπελον τὰ κατάλοιπα τοῦ ἰσραὴλ ἐπιστρέψατε ὡς ὁ τρυγῶν ἐπὶ τὸν κάρταλλον αὐτοῦ
- 10 Tot wie zal ik spreken en betuigen, dat zij het horen? Ziet, hun oor is onbesneden, dat zij niet kunnen toeluiseren; ziet, het woord des HEEREN is hun tot een smaad, zij hebbengeen lust daartoe.
To whom am I to give word, witnessing so that they may take note? see, their ears are stopped, and they are not able to give attention: see, the word of the Lord has been a cause of shame to them, they have no delight in it.
πρὸς τίνα λαλήσω καὶ διαμαρτύρωμαι καὶ ἀκούσεται ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὄτα αὐτῶν καὶ οὐ δύνανται ἀκοῦειν ἰδοὺ τὸ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὄνειδισμόν οὐ μὴ βουληθῶσιν αὐτὸ ἀκοῦσαι
- 11 Daarom ben ik vol van des HEEREN grimmigheid, ik ben moede geworden van inhouden; ik zal ze uitstorten over de kinderkens op de straat, en over de vergadering derjongelingen te zamen; want zelfs de man met de vrouw zullen gevangen worden, de oude met dien, die vol is van dagen.
For this reason I am full of the wrath of the Lord, I am tired of keeping it in: may it be let loose on the children in the street, and on the band of the young men together: for even the husband with his wife will be taken, the old man with him who is full of days.
καὶ τὸν θυμὸν μου ἐπλησα καὶ ἐπέσχον καὶ οὐ συνετέλεσα αὐτούς ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξωθεν καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλλημφθήσονται πρεσβύτερος μετὰ πλήρους ἡμερῶν
- 12 En hun huizen zullen omgewend worden tot anderen, met te zamen de akkers en vrouwen; want Ik zal Mijn hand uitstrekken tegen de inwoners dezes lands, spreekt de HEERE.
And their houses will be handed over to others, their fields and their wives together: for my hand will be stretched out against the people of the land, says the Lord.
καὶ μεταστραφήσονται αἱ οἰκίαι αὐτῶν εἰς ἑτέρους ἀγροὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὅτι ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην λέγει κύριος
- 13 Want van hun kleinste aan tot hun grootste toe pleegt een ieder van hen gierigheid, en van den profeet aan tot den priester toe bedrijft een ieder van hen valsheid.
For from the least of them even to the greatest, everyone is given up to getting money; from the prophet even to the priest, everyone is working deceit.
ὅτι ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου πάντες συνετέλεσαντο ἄνομα ἀπὸ ἱερέως καὶ ἕως ψευδοπροφήτου πάντες ἐποίησαν ψευδῆ
- 14 En zij genezen de breuk van de dochter Mijns volks op het lichtste, zeggende: Vrede, vrede! doch daar is geen vrede.
And they have made little of the wounds of my people, saying, Peace, peace; when there is no peace.
καὶ ἰῶντο τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου ἐξουθενοῦντες καὶ λέγοντες εἰρήνη εἰρήνη καὶ ποῦ ἐστὶν εἰρήνη
- 15 Zijn zij beschaamd, omdat zij gruwel bedreven hebben? Ja, zij schamen zich in het minste niet, weten ook niet van schaamrood te maken; daarom zullen zij vallen onder devallenden, ten tijde als Ik hen bezoeken zal, zullen zij struikelen, zegt de HEERE.
Let them be put to shame because they have done disgusting things. They had no shame, they were not able to become red with shame: so they will come down with those who are falling: when my punishment comes on them, they will be made low, says the Lord.
κατησχύνθησαν ὅτι ἐξελίπισαν καὶ οὐδ' ὧς καταισχυνόμενοι κατησχύνθησαν καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται εἶπεν κύριος
- 16 Zo zegt de HEERE: Staat op de wegen, en ziet toe, en vraagt naar de oude paden, waar toch de goede weg zij, en wandelt daarin; zo zult gij rust vinden voor uw ziel; maar zijzeggen: Wij zullen daarin niet wandelen.
This is what the Lord has said: Take your place looking out on the ways; make search for the old roads, saying, Where is the good way? and go in it that you may have rest for your souls. But they said, We will not go in it.
τὰδε λέγει κύριος στῆτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς καὶ ἴδετε καὶ ἐρωτήσατε τρίβους κυρίου αἰωνίους καὶ ἴδετε ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθὴ καὶ βαδίσετε ἐν αὐτῇ καὶ εὐρήσετε ἀγνισμόν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν καὶ εἶπαν οὐ πορευσόμεθα
- 17 Ik heb ook wachters over ulieden gesteld, zeggende: Luistert naar het geluid der bazuin; maar zij zeggen: Wij zullen niet luisteren.
And I put watchmen over you, saying, Give attention to the sound of the horn; but they said, We will not give attention.
κατέστακα ἐφ' ὑμᾶς σκοπούς ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος καὶ εἶπαν οὐκ ἀκουσόμεθα
- 18 Daarom hoort, gij heidenen! en verneem, o gij vergadering! wat onder hen is.
So then, give ear, you nations, and ...
διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποίμνια αὐτῶν

- 19 Hoor toe, gij aarde! Zie, Ik zal een kwaad brengen over dit volk, de vrucht hunner gedachten; want zij merken niet op Mijn woorden, en Mijn wet verwerpen zij.
Give ear, O earth: see, I will make evil come on this people, even the fruit of their thoughts, because they have not given attention to my words, and they would have nothing to do with my law.
ἀκουε γῆ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐτῶν ὅτι τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον καὶ τὸν νόμον μου ἀπόσαντο
- 20 Waartoe zal dan de wierook voor Mij uit Scheba komen, en de beste kalmus uit verre landen? Uw brandofferen zijn Mij niet behagelijk, en uw slachtofferen zijn Mij niet zoet.
To what purpose does sweet perfume come to me from Sheba, and spices from a far country? your burned offerings give me no pleasure, your offerings of beasts are not pleasing to me.
ἴνα τί μοι λίβανον ἐκ σαβα φέρετε καὶ κιννάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσιν δεκτὰ καὶ αἱ θυσίαι ὑμῶν οὐχ ἡδυνά μοι
- 21 Daarom zegt de HEERE alzoo: Ziet, Ik zal dit volk allerlei aanstoot stellen; en daaraan zullen zich stoten te zamen vaders en kinderen, de nabuur en zijn metgezel, en zullen omkomen.
For this reason the Lord has said, See, I will put stones in the way of this people: and the fathers and the sons together will go falling over them; the neighbour and his friend will come to destruction.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθένειαν καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν αὐτῇ πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα γείτων καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολοῦνται
- 22 Zo zegt de HEERE: Ziet, er komt een volk uit het land van het noorden, en een grote natie zal opgewekt worden uit de zijden der aarde.
The Lord has said, See, a people is coming from the north country, a great nation will be put in motion from the inmost parts of the earth.
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἔθνη ἐξεγερθήσεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς
- 23 Boog en spies zullen zij voeren, het is een wreed volk, en zij zullen niet barmhartig zijn; hun stem zal bruisen als de zee, en op paarden zullen zij rijden; het is toegerust, als eenman ten oorlog tegen u, o dochter van Sion!
Bows and spears are in their hands; they are cruel and have no mercy; their voice is like the thunder of the sea, and they go on horses; everyone in his place like men going to the fight, against you, O daughter of Zion.
τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν ἰταμός ἐστιν καὶ οὐκ ἐλέησει φωνὴ αὐτοῦ ὡς θάλασσα κυμαίνουσα ἐφ' ἵπποις καὶ ἄρμασιν παρατάζεται ὡς πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ θύγατερ σιών
- 24 Wij hebben zijn gerucht gehoord, onze handen zijn slap geworden; benauwdheid heeft ons aangegrepen, weedom als van een barende vrouw.
The news of it has come to our ears; our hands have become feeble: trouble has come on us and pain, like the pain of a woman in childbirth.
ἠκούσαμεν τὴν ἀκοὴν αὐτῶν παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν θλίψις κατέσχεν ἡμᾶς ὠδίνες ὡς τικτούσης
- 25 Gaat niet uit in het veld, noch wandelt op den weg; want des vijands zwaard is er, schrik van rondom!
Go not out into the field or by the way; for there is the sword of the attacker, and fear on every side.
μὴ ἐκπορεύεσθε εἰς ἀγρὸν καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδίζετε ὅτι ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παρourkei κυκλόθεν
- 26 O dochter mijns volks! gord een zak aan, en wentel u in de as, maak u rouw eens enigen zoons, een zeer bitter misbaar; want de verstoorder zal ons snellijk overkomen.
O daughter of my people, put on haircloth, rolling yourself in the dust: give yourself to sorrow, as for an only son, with most bitter cries of grief; for he who makes waste will come on us suddenly.
θύγατερ λαοῦ μου περιζῶσαι σάκκον κατάπασαι ἐν σποδῷ πένθος ἀγαπητοῦ ποίησαι σεαυτῇ κοπετὸν οἰκτρὸν ὅτι ἐξαίφνης ἦξει ταλαιπωρία ἐφ' ὑμᾶς
- 27 Ik heb u onder mijn volk gesteld, tot een wachttoren, tot een vesting; opdat gij hun weg zoudt weten en proeven.
I have made you a tester among my people, so that you may have knowledge of their way and put it to the test.
δοκιμαστὴν δέδωκά σε ἐν λαοῖς δεδοκιμασμένοις καὶ γνώση με ἐν τῷ δοκιμάσαι με τὴν ὁδὸν αὐτῶν
- 28 Zij zijn allen de afvalligsten der afvalligen, wandelende in achterklap; zij zijn koper en ijzer; zij zijn altemaal verdervers.
All of them are turned away, going about with false stories; they are brass and iron: they are all workers of deceit.
πάντες ἀνήκοοι πορευόμενοι σκολιῶς χαλκὸς καὶ σίδηρος πάντες διεφθαρμένοι εἰσὶν
- 29 De blaasbalg is verbrand, het lood is van het vuur verteerd; te vergeefs heeft de smelter zo vlijtiglijk gesmolten, dewijl de bozen niet afgetrokken zijn.
The blower is blowing strongly, the lead is burned away in the fire: they go on heating the metal to no purpose, for the evil-doers are not taken away.
ἐξέλιπεν φουσητὴρ ἀπὸ πυρός ἐξέλιπεν μόλιβος εἰς κενὸν ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ πονηρία αὐτῶν οὐκ ἐτάκη
- 30 Men noemt ze een verworpen zilver; want de HEERE heeft hen verworpen. Jeremia 7
They will be named waste silver, because the Lord has given them up.
ἀργύριον ἀποδοκιμασμένον καλέσατε αὐτούς ὅτι ἀπεδοκίμασεν αὐτοὺς κύριος
- 2 Sta in de poort van des HEEREN huis, en roep aldaar dit woord uit, en zeg: Hoort des HEEREN woord, o gans Juda! gij, die door deze poorten ingaat, om den HEERE aan te bidden.
Take your place in the doorway of the Lord's house, and give out this word there, and say, Give ear to the word of the Lord, all you of Judah who come inside these doors to give worship to the Lord.
ἀκούσατε λόγον κυρίου πᾶσα ἡ ἰουδαία

- 3 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Maakt uw wegen en uw handelingen goed, zo zal Ik ulieden doen wonen in deze plaats.
The Lord of armies, the God of Israel, says, Let your ways and your doings be changed for the better and I will let you go on living in this place.
τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ
- 4 Vertrouwt niet op valse woorden, zeggende: Des HEEREN tempel, des HEEREN tempel, des HEEREN tempel, zijn deze!
Put no faith in false words, saying, The Temple of the Lord, the Temple of the Lord, the Temple of the Lord, are these.
μὴ πεποιθατε ἐφ' ἑαυτοῖς ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς λέγοντες ναὸς κυρίου ναὸς κυρίου ἐστίν
- 5 Maar indien gij uw wegen en uw handelingen waarlijk zult goed maken; indien gij waarlijk zult recht doen tussen den man en tussen zijn naaste;
For if your ways and your doings are truly changed for the better; if you truly give right decisions between a man and his neighbour;
ὅτι ἐὰν διορθοῦντες διορθώσητε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν καὶ ποιῶντες ποιήσητε κρίσιν ἀνὰ μέσον ἀνδρῶς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ
- 6 De vreemdeling, wees en weduwe niet zult verdrukken, en geen onschuldig bloed in deze plaats vergieten; en andere goden niet zult nawandelen, ulieden ten kwade;
If you are not cruel to the man from a strange country, and to the child without a father, and to the widow, and do not put the upright to death in this place, or go after other gods, causing damage to yourselves:
καὶ προσήλυτον καὶ ὄρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύσητε καὶ αἷμα ἀθῶον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων μὴ πορεύθητε εἰς κακὸν ὑμῖν
- 7 Zo zal Ik u in deze plaats, in het land, dat Ik uw vaderen gegeven heb, doen wonen van eeuw tot eeuw.
Then I will let you go on living in this place, in the land which I gave to your fathers in the past and for ever.
καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐν γῆ ἣ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξ αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος
- 8 Ziet, gij vertrouwt u op valse woorden, die geen nut doen.
See, you put your faith in false words which are of no profit.
εἰ δὲ ὑμεῖς πεποιθατε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν ὅθεν οὐκ ὠφελήθησθε
- 9 Zult gij stelen, doodslaan en overspel bedrijven, en valselijk zweren, en Baal roken, en andere goden nawandelen, die gij niet kent?
Will you take the goods of others, put men to death, and be untrue to your wives, and take false oaths, and have perfumes burned to the Baal, and go after other gods which are strange to you;
καὶ φονεύετε καὶ μοιχᾶσθε καὶ κλέπτετε καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀδίκῳ καὶ ἐθυμιᾶτε τῇ βααλ καὶ ἐπορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων ὧν οὐκ οἶδατε τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν
- 10 En dan komen en staan voor Mijn aangezicht in dit huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, en zeggen: Wij zijn verlost, om al deze gruwelen te doen?
And come and take your place before me in this house, which is named by my name, and say, We have been made safe; so that you may do all these disgusting things?
καὶ ἦλθετε καὶ ἑστητε ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ καὶ εἶπατε ἀπεσχήμεθα τοῦ μὴ ποιεῖν πάντα τὰ βδελύγματα ταῦτα
- 11 Is dan dit huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, in uw ogen een spelonk der moordenaren? Ziet, Ik heb het ook gezien, spreekt de HEERE.
Has this house, which is named by my name, become a hole of thieves to you? Truly I, even I, have seen it, says the Lord.
μὴ σπήλαιον ληστῶν ὁ οἶκός μου οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ ἐνώπιον ὑμῶν καὶ ἐγὼ ἰδοὺ ἐώρακα λέγει κύριος
- 12 Want gaat nu henen naar Mijn plaats, die te Silo was, alwaar Ik Mijn Naam in het eerst had doen wonen; en ziet, wat Ik daaraan gedaan heb vanwege de boosheid van Mijn volkIsrael.
But go now to my place which was in Shiloh, where I put my name at first, and see what I did to it because of the evil-doing of my people Israel.
ὅτι πορεύθητε εἰς τὸν τόπον μου τὸν ἐν σιλωμ οὗ κατεσκίνωσα τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ ἔμπροσθεν καὶ ἴδετε ἃ ἐποίησα αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας λαοῦ μου ἰσραὴλ
- 13 En nu, omdat gijlieden al deze werken doet, spreekt de HEERE, en Ik tot u gesproken heb, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij niet gehoord hebt, en Ik u geroepen, maar gijniet geantwoord hebt;
And now, because you have done all these works, says the Lord, and I sent my word to you, getting up early and sending, but you did not give ear; and my voice came to you, but you gave no answer:
καὶ νῦν ἀνθ' ὧν ἐποιήσατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε
- 14 Zo zal Ik aan dit huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, waarop gij vertrouwt, en aan deze plaats, die Ik u en uw vaderen gegeven heb, doen, gelijk als Ik aan Silo gedaan heb.
For this reason I will do to the house which is named by my name, and in which you have put your faith, and to the place which I gave to you and to your fathers, as I have done to Shiloh.
καὶ ποιήσω τῷ οἴκῳ τούτῳ ὃ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐφ' ᾧ ὑμεῖς πεποιθατε ἐπ' αὐτῷ καὶ τῷ τόπῳ ὃ ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν καθὼς ἐποίησα τῇ σιλωμ
- 15 En Ik zal ulieden van Mijn aangezicht wegwerpen, gelijk als Ik al uw broederen, het ganse zaad van Efraim, weggeworpen heb.
And I will send you away from before my face, as I have sent away all your brothers, even all the seed of Ephraim.
καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου καθὼς ἀπέρριψα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν πᾶν τὸ σπέρμα εφραιμ

- 16 Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei noch gebed voor hen op, en loop Mij niet aan; want Ik zal u niet horen.
And as for you (Jeremiah), make no prayers for this people, send up no cry or prayer for them, make no request for them to me: for I will not give ear.
καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου καὶ μὴ ἀξίου τοῦ ἐλεηθῆναι αὐτοὺς καὶ μὴ εὐχου καὶ μὴ προσέλθης μοι περὶ αὐτῶν ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι
- 17 Ziet gij niet, wat zij doen in de steden van Juda, en op de straten van Jeruzalem?
Do you not see what they are doing in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem?
ἢ οὐχ ὄρας τί αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς πόλεσιν ἰουδα καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἱερουσαλημ
- 18 De kinderen lezen hout op, en de vaders steken het vuur aan, en de vrouwen kneden het deeg, om gebeelde koeken te maken voor de Melecheth des hemels, en anderengoden drankofferen te offeren, om Mij verdriet aan te doen.
The children go for wood, the fathers get the fire burning, the women are working the paste to make cakes for the queen of heaven, and drink offerings are drained out to other gods, moving me to wrath.
οἱ υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσιν ξύλα καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καίουσι πῦρ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν τριβουσιν σταῖς τοῦ ποιῆσαι χανῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρίοις ἵνα παροργίσωσιν με
- 19 Doen zij Mij verdriet aan? spreekt de HEERE. Doen zij het zichzelf niet aan, tot beschaming hun aangezichts?
Are they moving me to wrath? says the Lord; are they not moving themselves to their shame?
μὴ ἐμὲ αὐτοὶ παροργίζουσιν λέγει κύριος οὐχὶ ἑαυτοὺς ὅπως κατασχυνθῆ τὰ πρόσωπα αὐτῶν
- 20 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Mijn toorn en Mijn grimmigheid zal uitgestort worden over deze plaats, over de mensen en over de beesten, en over het geboomte desvelds, en over de vrucht des aardrijks; en zal branden, en niet uitgeblust worden.
So this is what the Lord God has said: See, my wrath and my passion will be let loose on this place, on man and beast, and on the trees of the field, and on the produce of the earth; it will be burning and will not be put out.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ὀργὴ καὶ θυμὸς μου χεῖται ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πᾶν ξύλον τοῦ ἀγροῦ αὐτῶν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς καὶ καυθήσεται καὶ οὐ σβεσθήσεται
- 21 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Doet uw brandofferen tot uw slachtofferen, en eet vlees.
These are the words of the Lord of armies, the God of Israel: Put your burned offerings with your offerings of beasts, and take flesh for your food.
τάδε λέγει κύριος τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν συναγάγετε μετὰ τῶν θυσιῶν ὑμῶν καὶ φάγετε κρέα
- 22 Want Ik heb met uw vaderen, ten dage als Ik hen uit Egypteland uitvoerde, niet gesproken, noch hun geboden van zaken des brandoffers of slachtoffers.
For I said nothing to your fathers, and gave them no orders, on the day when I took them out of Egypt, about burned offerings or offerings of beasts:
ὅτι οὐκ ἐλάλησα πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου περὶ ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσίας
- 23 Maar deze zaak heb Ik hun geboden, zeggende: Hoort naar Mijn stem, zo zal Ik u tot een God zijn, en gij zult Mij tot een volk zijn; en wandelt in al den weg, dien Ik u gebieden zal, opdat het u welga.
But this was the order I gave them, saying, Give ear to my voice, and I will be your God, and you will be my people: go in all the way ordered by me, so that all may be well for you.
ἀλλ' ἢ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνετείλαμην αὐτοῖς λέγων ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν καὶ πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς μου αἷς ἂν ἐντείλωμαι ὑμῖν ὅπως ἂν εὖ ᾖ ὑμῖν
- 24 Doch zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, maar gewandeld in de raadslagen, in het goeddunken van hun boos hart; en zij zijn achterwaarts gekeerd, en nietvoorwaarts.
But they took no note and did not give ear, but were guided by the thoughts and the pride of their evil hearts, going back and not forward.
καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐ προσέσχεν τὸ οὖς αὐτῶν ἀλλ' ἐπορεύθησαν ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ἐγενήθησαν εἰς τὰ ὀπισθεν καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔμπροσθεν
- 25 Van dien dag af, dat uw vaderen uit Egypteland zijn uitgegaan, tot op dezen dag, zo heb Ik tot u gezonden al Mijn knechten, de profeten, dagelijks vroeg op zijnde en zendende.
From the day when your fathers came out of Egypt till this day, I have sent my servants the prophets to you, getting up early every day and sending them:
ἀπ' ἧς ἡμέρας ἐξήλθοσαν οἱ πατέρες αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ἡμέρας καὶ ὄρθρου καὶ ἀπέστειλα
- 26 Doch zij hebben naar Mij niet gehoord, noch hun oor geneigd; maar zij hebben hun nek verhard, zij hebben het erger gemaakt dan hun vaders.
But still they took no note and would not give ear, but they made their necks stiff, doing worse than their fathers.
καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐ προσέσχεν τὸ οὖς αὐτῶν καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν
- 27 Ook zult gij al deze woorden tot hen spreken, maar zij zullen naar u niet horen; gij zult wel tot hen roepen, maar zij zullen u niet antwoorden.
And you are to say all these words to them, but they will not give ear to you: you will send out your voice to them, but they will give no answer.
27-28 καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦτον τοῦτο τὸ ἔθνος ὃ οὐκ ἤκουσεν τῆς φωνῆς κυρίου οὐδὲ ἐδέξατο παιδεῖαν ἐξέλιπεν ἢ πίστις ἐκ στόματος αὐτῶν

- 28 Daaron zeg tot hen: Dit is het volk, dat naar de stem des HEEREN, zijns Gods, niet hoort, en de tucht niet aanneemt; de waarheid is ondergegaan, en uitgeroeid van hun mond.
And you are to say to them, This is the nation which has not given ear to the voice of their God, or taken his teaching to heart: good faith is dead and is cut off from their mouths.
27-28
- 29 Scheer uw hoofdhaar af, o Jeruzalem! en werp het weg, en verhef een weeklacht op de hoge plaatsen; want de HEERE heeft het geslacht Zijner verbolgenheid verworpen en verlaten.
Let your hair be cut off, O Jerusalem, and let it go, and let a song of grief go up on the open hilltops; for the Lord is turned away from the generation of his wrath and has given them up.
κεῖραι τὴν κεφαλὴν σου καὶ ἀπόρριπτε καὶ ἀνάλαβε ἐπὶ χειλέων θρήνων ὅτι ἀπεδοκίμασεν κύριος καὶ ἀπόσαστο τὴν γενεὰν τὴν ποιούσαν ταῦτα
- 30 Want de kinderen van Juda hebben gedaan, dat kwaad is in Mijn ogen, spreekt de HEERE; zij hebben hun verfoeiselen gesteld in het huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, omdat te verontreinigen.
For the children of Judah have done what is evil in my eyes, says the Lord: they have put their disgusting images in the house which is named by my name, making it unclean.
ὅτι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰουδα τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ λέγει κύριος ἔταξαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτόν τοῦ μιᾶναι αὐτόν
- 31 En zij hebben gebouwd de hoogten van Topheth, dat in het dal des zoons van Hinnom is, om hun zonen en hun dochteren met vuur te verbranden; hetwelk Ik niet heb geboden, noch in Mijn hart is opgekomen.
And they have put up the high place of Topheth in the valley of the son of Hinnom, burning their sons and their daughters there in the fire; a thing which was not ordered by me and never came into my mind.
καὶ ἠκοδόμησαν τὸν βωμὸν τοῦ ταφεθ ὃς ἐστὶν ἐν φάραγγι υἱοῦ ἐννομ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἐν πυρὶ ὃ οὐκ ἐνετειλᾶμην αὐτοῖς καὶ οὐ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου
- 32 Daaron ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat het niet meer zal geheten worden Topheth, noch dal des zoons van Hinnom, maar moorddal; en zij zullen ze in Tophethbegraven, omdat er geen plaats zal zijn.
For this cause, the days are coming, says the Lord, when it will no longer be named Topheth, or, The valley of the son of Hinnom, but, The valley of Death: for they will put the dead into the earth in Topheth till there is no more room.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι βωμὸς τοῦ ταφεθ καὶ φάραγξ υἱοῦ ἐννομ ἀλλ' ἢ φάραγξ τῶν ἀνηρημένων καὶ θάψουσιν ἐν τῷ ταφεθ διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν τόπον
- 33 En de dode lichamen dezes volks zullen het gevogelte des hemels, en het gedierte der aarde tot spijsz zijn, en niemand zal ze afschrikken.
And the bodies of this people will be food for the birds of heaven and for the beasts of the earth; and there will be no one to send them away.
καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν
- 34 En Ik zal uit de steden van Juda en uit de straten van Jeruzalem doen ophouden de stem der vrolijkheid en de stem der vreugde, de stem des bruidegoms en de stem der bruid; want het land zal tot een verwoesting worden. Jeremia 8
And in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem, I will put an end to the laughing voices, the voice of joy and the voice of the newly-married man and the voice of the bride: for the land will become a waste.
καὶ καταλύσω ἐκ πόλεων ἰουδα καὶ ἐκ διόδων ἱερουσαλημ φωνὴν εὐφραϊνομένων καὶ φωνὴν χαϊρόντων φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νέμφης ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ
- 1 Ter zelfder tijd, spreekt de HEERE, zullen zij de beenderen der koningen van Juda, en de beenderen hunner vorsten, en de beenderen der priesteren, en de beenderen der profeten, en de beenderen der inwoners van Jeruzalem, uit hun graven uithalen.
At that time, says the Lord, they will take the bones of the kings of Judah, and the bones of his rulers, and the bones of the priests, and the bones of the prophets, and the bones of the people of Jerusalem out of their resting-places:
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγει κύριος ἐξοίσουσιν τὰ ὀστᾶ τῶν βασιλέων ἰουδα καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἱερέων καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν προφητῶν καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν κατοικούντων ἱερουσαλημ ἐκ τῶν τάφων αὐτῶν
- 2 En zij zullen ze uitspreiden voor de zon, en voor de maan, en voor het ganse heir des hemels, die zij liefgehad, en die zij gediend, en die zij nagewandeld, en die zij gezochthebben, en voor dewelke zij zich nedergebogen hebben; zij zullen niet verzameld noch begraven worden; tot mest op den aardbodem zullen zij zijn.
And they will put them out before the sun and the moon and all the stars of heaven, whose lovers and servants they have been, after whom they have gone, to whom they have made prayers, and to whom they have given worship: they will not be put together or placed in the earth; they will be waste on the face of the earth.
καὶ ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀστέρας καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ ἃ ἠγάπησαν καὶ οἷς ἐδοῦλευσαν καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν καὶ ὧν ἀντίεχοντο καὶ οἷς προσεκύνησαν αὐτοῖς οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται καὶ ἔσονται εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς
- 3 En de dood zal voor het leven verkoren worden, bij het ganse overblijfsel der overgeblevenen uit dit boze geslacht, in al de plaatsen der overgeblevenen, waar Ik henhenengedreven zal hebben, spreekt de HEERE der heirscharen.
And death will be desired more than life by the rest of this evil family who are still living in all the places where I have sent them away, says the Lord of armies.
ὅτι ἐίλοντο τὸν θάνατον ἢ τὴν ζωὴν καὶ πᾶσιν τοῖς καταλοιπίοις τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς ἐκείνης ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ

- 4 Zeg wijders tot hen: Zo zegt de HEERE: Zal men vallen, en niet weder opstaan? Zal men afkeren, en niet wederkeren?
Further, you are to say to them, This is what the Lord has said: Will those who are falling not be lifted up again? will he who has gone away not come back?
ὅτι τάδε λέγει κύριος μὴ ὁ πίπτων οὐκ ἀνίσταται ἢ ὁ ἀποστρέφων οὐκ ἐπιστρέφει
- 5 Waarom keert dan dit volk te Jeruzalem af met een altoosdurende afkering? Zij houden vast aan bedrog, zij weigeren weder te keren.
Why do these people of Jerusalem go back, for ever turning away? they will not give up their deceit, they will not come back.
διὰ τί ἀπέστρεψεν ὁ λαός μου οὗτος ἀποστροφὴν ἀναιδῆ καὶ κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι
- 6 Ik heb geluisterd en toegehoord, zij spreken dat niet recht is, er is niemand, die berouw heeft over zijn boosheid, zeggende: Wat heb ik gedaan? Een ieder keert zich om in zijnloop, gelijk een onbesuisd paard in den strijd.
I took note and gave ear, but no one said what is right: no man had regret for his evil-doing, saying, What have I done? everyone goes off on his way like a horse rushing to the fight.
ἐνωτίσασθε δὴ καὶ ἀκούσατε οὐχ οὕτως λαλήσουσιν οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος μετανοῶν ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ λέγων τί ἐποίησα διέλιπεν ὁ τρέχων ἀπὸ τοῦ δρόμου αὐτοῦ ὡς ἵππος κάθιδρος ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ
- 7 Zelfs een ooievaar aan den hemel weet zijn gezette tijden, en een tortelduif, en kraan, en zwaluw, nemen den tijd hunner aankomst waar; maar Mijn volk weet het recht desHEEREN niet.
Truly, the stork in the heavens is conscious of her fixed times; the dove and the swallow and the crane keep to the times of their coming; but my people have no knowledge of the law of the Lord.
καὶ ἡ ασιδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς τρυγῶν καὶ χελιδὼν ἀγροῦ στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων αὐτῶν ὁ δὲ λαός μου οὐκ ἔγνω τὰ κρίματα κυρίου
- 8 Hoe zegt gij dan: Wij zijn wijs en de wet des HEEREN is bij ons! Ziet, waarlijk tevergeefs werkt de valse pen der schriftgeleerden.
How is it that you say, We are wise and the law of the Lord is with us? But see, the false pen of the scribes has made it false.
πῶς ἐρεῖτε ὅτι σοφοὶ ἔσμεν ἡμεῖς καὶ νόμος κυρίου ἔστιν μεθ' ἡμῶν εἰς μάτην ἐγενήθη σχοῖνος ψευδῆς γραμματεῦσιν
- 9 De wijzen zijn beschaamd, verschrikt en gevangen; ziet, zij hebben des HEEREN woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?
The wise men are shamed, they are overcome with fear and taken: see, they have given up the word of the Lord; and what use is their wisdom to them?
ἡσχύνθησαν σοφοὶ καὶ ἐπτοήθησαν καὶ ἐάλωσαν ὅτι τὸν λόγον κυρίου ἀπεδοκίμασαν σοφία τίς ἔστιν ἐν αὐτοῖς
- 10 Daarom zal Ik hun vrouwen aan anderen geven, hun akkers aan andere bezitters; want van den kleinste aan tot den grootste toe pleegt een ieder van hen gierigheid; van denprofeet aan tot den priester toe bedrijft een ieder van hen valsheid.
So I will give their wives to others, and their fields to those who will take them for themselves: for everyone, from the least to the greatest, is given up to getting money; from the priest even to the prophet, everyone is false.
διὰ τοῦτο δώσω τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἑτέροις καὶ τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις
- 13 Ik zal hen voorzeker wegrapen, spreekt de HEERE; er zijn geen druiven aan den wijnstok, en geen vijgen aan den vijgeboom, ja, het blad is afgevallen; en de geboden, die Ik hungegeven heb, die overtreden zij.
I will put an end to them completely, says the Lord: there are no grapes on the vine and no figs on the fig-tree, and the leaf is dry.
καὶ συνάξουσιν τὰ γενήματα αὐτῶν λέγει κύριος οὐκ ἔστιν σταφυλὴ ἐν ταῖς ἀμπέλοις καὶ οὐκ ἔστιν σῦκα ἐν ταῖς συκαῖς καὶ τὰ φύλλα κατερρόηκεν
- 14 Waarom blijven wij zitten? Verzamel u, en laat ons ingaan in de vaste steden, en aldaar stilzwijgen; immers heeft ons de HEERE, onze God, doen stilzwijgen, en ons metgallewater gedrenkt, omdat wij tegen den HEERE gezondigd hebben.
Why are we seated doing nothing? come together, and let us go to the walled towns, and let destruction overtake us there, for the Lord our God has sent destruction on us, and given us bitter water for our drink, because we have done evil against the Lord.
ἐπὶ τί ἡμεῖς καθήμεθα συνάχθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὄχυράς καὶ ἀπορριφώμεν ὅτι ὁ θεὸς ἀπέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς ὕδωρ χολῆς ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον αὐτοῦ
- 15 Men wacht naar vrede, maar er is niets goeds, naar tijd van genezing, maar ziet, er is verschrikking.
We were looking for peace, but no good came; and for a time of well-being, but there is only a great fear.
συνήχθημεν εἰς εἰρήνην καὶ οὐκ ἦν ἀγαθὰ εἰς καιρὸν ἰάσεως καὶ ἰδοὺ σπουδὴ
- 16 Van Dan af wordt het gesnuif zijner paarden gehoord; het ganse land beeft van het geluid der briesingen zijner sterken; en zij komen daarhenen, dat zij het land opeten en diensvolheid, de stad en die daarin wonen.
The loud breathing of the horses comes to our ears from Dan: at the sound of the outcry of his war-horses, all the land is shaking with fear; for they have come, and have made a meal of the land and everything in it; the town and the people living in it.
ἐκ δαν ἀκουσόμεθα φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ ἀπὸ φωνῆς χρεμετισμοῦ ἵππασίας ἵππων αὐτοῦ ἐσεισθή πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἤξει καὶ καταφάγεται τὴν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ

- 17 Want ziet, Ik zend slangen, basilisken onder ulieden, tegen dewelke geen bezwering is; die zullen u bijten, spreekt de HEERE.
See, I will send snakes and poison-snakes among you, against which the wonder-worker has no power; and they will give you wounds which may not be made well, says the Lord.
διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις θανατοῦντας οἷς οὐκ ἔστιν ἐπῆσαι καὶ δῆξονται ὑμᾶς
- 18 Mijn verkwikking is in droefenis; mijn hart is flauw in mij.
Sorrow has come on me! my heart in me is feeble.
ἀνίατα μετ' ὀδύνης καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης
- 19 Ziet, de stem van het geschrei der dochteren mijns volks is uit zeer verren lande: Is dan de HEERE niet te Sion, is haar koning niet bij haar? Waarom hebben zij Mij vertoornd methun gesneden beelden, met ijdelheden der vreemden?
The voice of the cry of the daughter of my people comes from a far land: Is the Lord not in Zion? is not her King in her? Why have they made me angry with their images and their strange gods which are no gods?
ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς θυγατρὸς λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν σιων ἢ βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ διὰ τί παρώργισάν με ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ ἐν ματαίοις ἄλλοτριῶς
- 20 De oogst is voorbijgaande, de zomer is ten einde; nog zijn wij niet verlost.
The grain-cutting is past, the summer is ended, and no salvation has come to us.
διήλθεν θέρος παρήλθεν ἄμητος καὶ ἡμεῖς οὐ διεσώθημεν
- 21 Ik ben gebroken vanwege de breuk der dochter mijns volks; ik ga in het zwart, ontzetting heeft mij aangegrepen.
For the destruction of the daughter of my people I am broken: I am dressed in the clothing of grief; fear has taken me in its grip.
ἐπὶ συντρίμματι θυγατρὸς λαοῦ μου ἐσκοτώθην ἀπορία κατίσχυσάν με ὠδίνες ὡς τικτούσης
- 22 Is er geen balsem in Gilead? Is er geen heelmeeester aldaar? Want waarom is de gezondheid der dochter mijns volks niet gerezen? Jeremia 9
Is there no life-giving oil in Gilead? is there no expert in medical arts? why then have my people not been made well?
μὴ ῥητινὴ οὐκ ἔστιν ἐν γαλααδ ἢ ἱατρὸς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ διὰ τί οὐκ ἀνέβη ἴασις θυγατρὸς λαοῦ μου
- 1 Och, dat mijn hoofd water ware, en mijn oog een springader van tranen! zo zou ik dag en nacht bewenen de verslagenen van de dochter mijns volks.
If only my head was a stream of waters and my eyes fountains of weeping, so that I might go on weeping day and night for the dead of the daughter of my people!
τίς δῶψ μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον καὶ καταλείψω τὸν λαόν μου καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ' αὐτῶν ὅτι πάντες μοιχῶνται σύνοδος ἀθετούτων
- 2 Och, dat ik in de woestijn een herberg der wandelaars had, zo zou ik mijn volk verlaten, en van hen trekken; want zij zijn allen overspelers, een trouweloze hoop.
If only I had in the waste land a night's resting-place for travellers, so that I might go away, far from my people! for they are all untrue, a band of false men.
καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὡς τόξον ψεύδος καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξήλθοσαν καὶ ἐμὲ οὐκ ἔγνωσαν
- 3 En zij spannen hun tong als hun boog tot leugen; zij worden geweldig in het land, doch niet tot waarheid; want zij gaan voort van boosheid tot boosheid, maar Mij kennen zij niet, spreekt de HEERE.
Their tongues are bent like a bow to send out false words: they have become strong in the land, but not for good faith: they go on from evil to evil, and they have no knowledge of me, says the Lord.
ἔκαστος ἀπὸ τοῦ πλησίον αὐτοῦ φυλάσασθε καὶ ἐπ' ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποιθατε ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνη πτερνιεῖ καὶ πᾶς φίλος δολίως πορεύεται
- 4 Wacht u, een iegelijk van zijn vriend, en vertrouwt niet op enigen broeder; want elk broeder doet niet dan bedriegen, en elk vriend wandelt in achterklap.
Let everyone keep watch on his neighbour, and put no faith in any brother: for every brother will certainly be tricking his brother, and every neighbour will go about saying evil.
ἔκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαίζεται ἀλήθειαν οὐ μὴ λαλήσωσιν μεμάθηκεν ἢ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ ἠδίκησαν καὶ οὐ διέλιπον τοῦ ἐπιστρέψαι
- 5 En zij handelen bedriegelijk, een ieder met zijn vriend, en spreken de waarheid niet; zij leren hun tong leugen spreken, zij maken zich moede met verkeerdelijk te handelen.
Everyone will make sport of his neighbour with deceit, not saying what is true: their tongues have been trained to say false words; they are twisted, hating to come back.
τόκος ἐπὶ τόκῳ δόλος ἐπὶ δόλῳ οὐκ ἤθελον εἰδέναι με
- 6 Uw woning is in het midden van bedrog; door bedrog weigeren zij Mij te kennen, spreekt de HEERE.
There is wrong on wrong, deceit on deceit; they have given up the knowledge of me, says the Lord.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐτοὺς καὶ δοκιμῶ αὐτούς ὅτι ποιήσω ἀπὸ προσώπου πονηρίας θυγατρὸς λαοῦ μου
- 7 Daarom zegt de HEERE der heirscharen alzo: Ziet, Ik zal hen smelten en zal hen beproeven; want hoe zou Ik anders doen ten aanzien der dochter Mijns volks?
So the Lord of armies has said, See, I will make them soft in the fire and put them to the test; this I will do because of their evil-doing.
βολὴς τιτρώσκουσα ἢ γλῶσσα αὐτῶν δόλια τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν τῷ πλησίον αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικὰ καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἐχθραν

- 8 Hun tong is een moordpijl, zij spreekt bedrog; een ieder spreekt met zijn naaste van vrede met zijn mond, maar in zijn binnenste legt hij lagen.
His tongue is an arrow causing death; the words of his mouth are deceit: he says words of peace to his neighbour, but in his heart he is waiting secretly for him.
μή ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι λέγει κύριος ἢ ἐν λαῷ τῷ τοιοῦτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχὴ μου
- 9 Zou Ik hen om deze dingen niet bezoeken? spreekt de HEERE; zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk, als dit is?
Am I not to send punishment for these things? says the Lord: will not my soul take payment from such a nation as this?
ἐπὶ τὰ ὄρη λάβετε κοπετὸν καὶ ἐπὶ τὰς τρίβους τῆς ἐρήμου θρῆνον ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ὑπάρξεως ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἕως κτηνῶν ἐξέστησαν ὄχο ντο
- 10 Ik zal een gewezen en een weeklage opheffen over de bergen, en een klaaglied over de herdershutten der woestijn; want zij zijn afgebrand, dat er niemand doorgaat, en menhoort er geen stem van vee; van de vogelen des hemels aan tot de beesten toe zijn zij weggezworven, doorgegaan!
Give yourselves to weeping, crying out in sorrow for the mountains; and for the fields of the waste land send up a song of grief, because they are burned up, so that no one goes through; there is no sound of cattle; the bird of the heavens and the beast are in flight and are gone.
καὶ δώσω τὴν ἱερουσαλημ εἰς μετοικίαν καὶ εἰς κατοικητήριον δρακόντων καὶ τὰς πόλεις ἰουδα εἰς ἀφανισμόν θήσομαι παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι
- 11 En Ik zal Jeruzalem stellen tot steen hopen, tot een woning der draken; en de steden van Juda zal Ik stellen tot een verwoesting, zonder inwoner.
And I will make Jerusalem a mass of broken stones, the living-place of jackals; and I will make the towns of Judah a waste, with no man living there.
τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ συνετός καὶ συνέτω τοῦτο καὶ ὃ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτόν ἀναγγειλᾶτω ὑμῖν ἕνεκεν τίνος ἀπώλετο ἡ γῆ ἀνήφθη ὡς ἔρημος παρὰ τὸ μὴ διοδεύεσθαι αὐτήν
- 12 Wie is de wijze man, die dit versta? En tot wien heeft de mond des HEEREN gesproken, dat hij het verkondige, waarom het land vergaan en afgebrand zij als een woestijn, dat erniemand doorgaat?
Who is the wise man able to see this? who is he to whom the word of the Lord has come, so that he may make it clear? why is the land given to destruction and burned up like a waste place, so that no one goes through?
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου
- 13 En de HEERE zeide: Omdat zij Mijn wet, die Ik voor hun aangezicht gegeven had, verlaten hebben, en naar Mijn stem niet gehoord, noch daarnaar gewandeld hebben;
And the Lord said, Because they have given up my law which I put before them, giving no attention to my voice and not being guided by it;
ἀλλ' ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ὀπίσω τῶν εἰδώλων ἃ ἐδίδαξαν αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν
- 14 Maar hebben gewandeld naar het goeddenken huns harten, en naar de Baals, hetwelk hun vaders hun geleerd hadden.
But they have been walking in the pride of their hearts, going after the Baals, as their fathers gave them teaching.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἰδοὺ ἐγὼ ψωμῶ αὐτοὺς ἀνάγκας καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς
- 15 Daarom zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, alzo: Ziet, Ik zal dit volk spijzen met alsem, en Ik zal hen drenken met gallewater;
So the Lord of armies, the God of Israel, has said, I will give them, even this people, bitter plants for food and bitter water for drink.
καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς οὓς οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καὶ ἐπαποστελῶ ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάχαιραν ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ
- 16 En Ik zal hen verstrooien onder de heidenen, die zij niet gekend hebben, zij noch hun vaders; en Ik zal het zwaard achter hen zenden, totdat Ik hen verteerd zal hebben.
And I will send them wandering among the nations, among people strange to them and to their fathers: and I will send the sword after them till I have put an end to them.
τάδε λέγει κύριος καλέσατε τὰς θρηνοῦσας καὶ ἐλθέτωσαν καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε καὶ φθεγξάσθωσαν
- 17 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Merkt daarop, en roept klaagvrouwen, dat zij komen; en zendt henen naar de wijze vrouwen, dat zij komen.
This is what the Lord of armies has said: Take thought and send for the weeping women, so that they may come; and send for the wise women, so that they may come:
καὶ λαβέτωσαν ἐφ' ὑμᾶς θρῆνον καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν ρεῖτω ὕδωρ
- 18 En haasten, en een weeklage over ons opheffen, dat onze ogen van tranen nederdalen, en onze oogleden van water vlieten.
Let them quickly make cries of sorrow for us, so that drops may be flowing from our eyes till they are streaming with water.
ὅτι φωνὴ οἴκτου ἠκούσθη ἐν σιων πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν καθησχύνθημεν σφόδρα ὅτι ἐγκατελίπομεν τὴν γῆν καὶ ἀπερρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν
- 19 Want er is een stem van weeklage gehoord uit Sion: Hoe zijn wij verstoord! wij zijn zeer beschaamd, omdat wij het land hebben verlaten, omdat zij onze woningen hebbenomgeworpen.
For a sound of weeping goes up from Zion, a cry, How has destruction come on us? we are overcome with shame because we have gone away from our land; he has sent us out from our house.
ἀκούσατε δὴ γυναῖκες λόγον θεοῦ καὶ δεξάσθω τὰ ὄψα ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ καὶ διδάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν οἴκτον καὶ γυνὴ τὴν πλησίον αὐτῆς θρῆνον

- 20 **Hoort dan des HEEREN woord, gij vrouwen! en uw oor ontvange het woord Zijns monds, en leert uw dochters weklagen, en elke een haar metgezellin klaagliederen.**
But even now, give ear to the word of the Lord, O you women; let your ears be open to the word of his mouth, training your daughters to give cries of sorrow, everyone teaching her neighbour a song of grief.
ὅτι ἀνέβη θάνατος διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν τοῦ ἐκτρίψαι νήπια ἕξωθεν καὶ νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν
- 21 **Want de dood is geklommen in onze vensteren, hij is in onze paleizen gekomen, om de kinderkens uit te roeien van de wijken, de jongelingen van de straten.**
For death has come up into our windows, forcing its way into our great houses; cutting off the children in the streets and the young men in the wide places.
καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν καὶ ὡς χόρτος ὀπίσω θερίζοντος καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων
- 22 **Spreek: Zo spreekt de HEERE: Ja, een dood lichaam des mensen zal liggen, als mest op het open veld, en als een garve achter den maaier, die niemand opzamelt.**
The bodies of men will be falling like waste on the open fields, and like grain dropped by the grain-cutter, and no one will take them up.
τάδε λέγει κύριος μὴ καυχᾶσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ καὶ μὴ καυχᾶσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ καὶ μὴ καυχᾶσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ
- 23 **Zo zegt de HEERE: Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid, en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid; een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom;**
This is the word of the Lord: Let not the wise man take pride in his wisdom, or the strong man in his strength, or the man of wealth in his wealth:
ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχᾶσθω ὁ καυχώμενος συνίειν καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ποιῶν ἔλεος καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς ὅτι ἐν τούτοις τὸ θέλημά μου λέγει κύριος
- 24 **Maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat, en Mij kent, dat Ik de HEERE ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde, want in die dingen heb Ik lust, spreekt de HEERE.**
But if any man has pride, let it be in this, that he has the wisdom to have knowledge of me, that I am the Lord, working mercy, giving true decisions, and doing righteousness in the earth: for in these things I have delight, says the Lord.
ἰδοὺ ἡμέρα ἔρχονται λέγει κύριος καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ πάντας περιτετημένους ἀκροβυστίας αὐτῶν
- 25 **Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik bezoeking zal doen over alle besnedenen, met degenen, die de voorhuid hebben;**
See, the day is coming, says the Lord, when I will send punishment on all those who have circumcision in the flesh;
ἐπ' αἴγυπτον καὶ ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν καὶ ἐπὶ ἐδομ καὶ ἐπὶ υἱοὺς αμμων καὶ ἐπὶ υἱοὺς μοαβ καὶ ἐπὶ πάντα περικειρόμενον τὰ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα σαρκί καὶ πᾶς οἶκος ἰσραὴλ ἀπερίτμητοι καρδίας αὐτῶν
- 1 **Hoort het woord, dat de HEERE tot ulieden spreekt, o huis Israels!**
Give ear to the word which the Lord says to you, O people of Israel:
ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς οἶκος ἰσραὴλ
- 2 **Zo zegt de HEERE: Leert den weg der heidenen niet, en ontzet u niet voor de tekenen des hemels, dewijl zich de heidenen voor dezelve ontzetten.**
This is what the Lord has said: Do not go in the way of the nations; have no fear of the signs of heaven, for the nations go in fear of them.
τάδε λέγει κύριος κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν μὴ μανθάνετε καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβείσθε ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ τοῖς προσώποις αὐτῶν
- 3 **Want de inzettingen der volken zijn ijdelheid; want het is hout, dat men uit het woud gehouwen heeft, een werk van des werkmeesters handen met de bijl.**
For that which is feared by the people is foolish: it is the work of the hands of the workman; for a tree is cut down by him out of the woods with his axe.
ὅτι τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν μάταια ξύλον ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἐκκεκομμένον ἔργον τέκτονος καὶ χώνευμα
- 4 **Men pronkt het op met zilver en met goud; zij hechten ze met nagelen en met hameren, opdat het niet waggele.**
They make it beautiful with silver and gold; they make it strong with nails and hammers, so that it may not be moved.
ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα ἐστὶν ἐν σφύραις καὶ ἤλοις ἐστερέωσαν αὐτὰ καὶ οὐ κινήθησονται
- 5 **Zij zijn gelijk een palmboom van dicht werk, maar kunnen niet spreken; zij moeten gedragen worden, want zij kunnen niet gaan; vreest niet voor hen, want zij kunnen geen kwaaddoen, ook is er geen goeddoen bij hen.**
It is like a pillar in a garden of plants, and has no voice: it has to be lifted, for it has no power of walking. Have no fear of it; for it has no power of doing evil and it is not able to do any good.
αἰρόμενα ἀρθήσονται ὅτι οὐκ ἐπιβήσονται μὴ φοβηθῆτε αὐτὰ ὅτι οὐ μὴ κακοποιήσωσιν καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς
- 9 **Uitgerekt zilver wordt van Tarsis gebracht, en goud van Ufaz, tot een werk des werkmeesters en van de handen des goudsmids; hemelsblauw en purper is hun kleding, een werkder wijzen zijn zij al te zamen.**
Silver hammered into plates is sent from Tarshish, and gold from Uphaz, the work of the expert workman and of the hands of the gold-worker; blue and purple is their clothing, all the work of expert men.
ἀργύριον τορευτὸν ἐστὶν οὐ πορεύονται ἀργύριον προσβλητὸν ἀπὸ θαρσις ἧξει χρυσίον μοφαζ καὶ χεῖρ χρυσοχῶων ἔργα τεχνιτῶν πάντα ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐτὰ

- 11 (Aldus zult gijlieden tot hen zeggen: De goden, die den hemel en de aarde niet gemaakt hebben, zullen vergaan van de aarde, en van onder dezen hemel.)
This is what you are to say to them: The gods who have not made the heavens and the earth will be cut off from the earth and from under the heavens.
 οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς θεοί οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν ἀπολέσθωσαν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ τούτου
- 12 Die de aarde gemaakt heeft door Zijn kracht, Die de wereld bereid heeft door Zijn wijsheid, en den hemel uitgebreid door Zijn verstand.
He has made the earth by his power, he has made the world strong in its place by his wisdom, and by his wise design the heavens have been stretched out.
 κύριος ὁ ποιήσας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινεν τὸν οὐρανὸν
- 13 Als Hij Zijn stem geeft, zo is er een gedruis van wateren in den hemel, en Hij doet de dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen, endoet den wind voortkomen uit Zijn schatkameren.
At the sound of his voice there is a massing of waters in the heavens, and he makes the mists go up from the ends of the earth; he makes the thunder-flames for the rain, and sends out the wind from his store-houses.
 καὶ πληθος ὕδατος ἐν οὐρανῷ καὶ ἀνήγαγεν νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν καὶ ἐξήγαγεν φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ
- 14 Een ieder mens is onvernünftig geworden, zodat hij geen wetenschap heeft, een ieder goudsmid is beschaamd van het gesneden beeld; want zijn gegoten beeld is leugen; en eris geen geest in hen.
Then every man becomes like a beast without knowledge; every gold-worker is put to shame by the image he has made: for his metal image is deceit, and there is no breath in them.
 ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως κατησχόνθη πᾶς χρυσοχόος ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ ὅτι ψευδῆ ἐχώνευσαν οὐκ ἔστιν πνεῦμα ἐν αὐτοῖς
- 15 Ijdelheid zijn zij, een werk van verleidingen; ten tijde hunner bezoeking zullen zij vergaan.
They are nothing, a work of error: in the time of their punishment, destruction will overtake them.
 μάταιά ἐστιν ἔργα ἐμπεπαιγμένα ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται
- 16 Jakobs deel is niet gelijk die, want Hij is de Formeerder van alles, en Israel is de roede Zijner erfenis; HEERE der heirscharen is Zijn Naam.
The heritage of Jacob is not like these; for the maker of all things is his heritage: the Lord of armies is his name.
 οὐκ ἔστιν τοιαύτη μερίς τῷ ἰακωβ ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ κύριος ὄνομα αὐτῷ
- 17 Raap uw kramerij weg uit het land, gij inwoneres der vesting!
Get your goods together and go out of the land, O you who are shut up in the walled town.
 συνήγαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου κατοικοῦσα ἐν ἐκλεκτοῖς
- 18 Want zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal de inwoners des lands op ditmaal wegslingeren, en zal ze benauwen, opdat zij het vinden.
For the Lord has said, I will send the people in flight like a stone from the land at this time, troubling them so that they will be conscious of it.
 ὅτι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ σκελίζω τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην ἐν θλίψει ὅπως εὐρεθῆ ἡ πληγὴ σου
- 19 O, wee mij over mijn breuk! mijn plage is smartelijk; en ik had gezegd: Dit is immers een krankheid, die ik wel dragen zal!
Sorrow is mine for I am wounded! my wound may not be made well; and I said, Cruel is my disease, I may not be free from it.
 οὐαὶ ἐπὶ συντρίμματι σου ἀλγηρὰ ἡ πληγὴ σου κἀγὼ εἶπα ὄντως τοῦτο τὸ τραῦμά μου καὶ κατέλαβέν με
- 20 Mijn tent is verstoord, en al mijn zelen zijn verscheurd; mijn kinderen zijn van mij uitgegaan, en zij zijn er niet; er is niemand meer, die mijn tent uitspant, en mijn gordijnen opricht.
My tent is pulled down and all my cords are broken: my children have gone from me, and they are not: no longer is there anyone to give help in stretching out my tent and hanging up my curtains.
 ἡ σκηνή μου ἐταλαιπώρησεν ὄλετο καὶ πᾶσαι αἱ δέρρεις μου διεσπάρθησαν οἱ υἱοὶ μου καὶ τὰ πρόβατά μου οὐκ εἰσιν οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκηνῆς μου τόπος τῶν δέρρεόν μου
- 21 Want de herders zijn onvernünftig geworden, en hebben den HEERE niet gezocht; daarom hebben zij niet verstandiglijk gehandeld, en hun ganse weide is verstrooid.
For the keepers of the sheep have become like beasts, not looking to the Lord for directions: so they have not done wisely and all their flocks have been put to flight.
 ὅτι οἱ ποιμένες ἠφρονεύσαντο καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐξεζήτησαν διὰ τοῦτο οὐκ ἐνόησαν πᾶσα ἡ νομὴ καὶ διεσκορπίσθησαν
- 22 Ziet, er komt een stem des geruchts, en een groot beven uit het land van het noorden; dat men de steden van Juda zal stellen tot een verwoesting, een woning der draken.
News is going about, see, it is coming, a great shaking is coming from the north country, so that the towns of Judah may be made waste and become the living-place of jackals.
 φωνὴ ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται καὶ σεισμὸς μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ τοῦ τάξι τὰς πόλεις ἰουδα εἰς ἀφανισμόν καὶ κοίτην στρουθῶν
- 23 Ik weet, o HEERE! dat bij den mens zijn weg niet is; het is niet bij een man, die wandelt, dat hij zijn gang richte.
O Lord, I am conscious that a man's way is not in himself: man has no power of guiding his steps.
 οἶδα κύριε ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσεται καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ

- 24 Kastijd mij, HEERE! doch met mate; niet in Uw toorn, opdat Gij mij niet te niet maakt.
O Lord, put me right, but with wise purpose; not in your wrath, or you will make me small.
παίδευσον ἡμᾶς κύριε πλὴν ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ ἵνα μὴ ὀλίγους ἡμᾶς ποιήσης
- 25 Stort Uw grimmigheid uit over de heidenen, die U niet kennen, en over de geslachten, die Uw Naam niet aanroepen; want zij hebben Jakob opgegeten, ja, zij hebben hemopgegeten, en hem verteerd, en zijn woning verwoest.
Let your wrath be let loose on the nations which have no knowledge of you, and on the families who give no worship to your name: for they have made a meal of Jacob, truly they have made a meal of him and put an end to him and made his fields a waste.
ἔκχεον τὸν θυμὸν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδῶτα σε καὶ ἐπὶ γενεάς αἱ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο ὅτι κατέφαγον τὸν ἰακωβ καὶ ἐξανήλωσαν αὐτὸν καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν
- 1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is, van den HEERE, zeggende:
The word which came to Jeremiah from the Lord, saying,
ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ἱερεμῖαν λέγων
- 2 Hoort gijlieden de woorden dezès verbonds, en spreekt tot de mannen van Juda, en tot de inwoners van Jeruzalem;
Give ear to the words of this agreement, and say to the men of Judah and to the people of Jerusalem,
ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης καὶ λαλήσεις πρὸς ἄνδρας ἰουδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλημ
- 3 Zeg dan tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Vervloekt zij de man, die niet hoort de woorden deze verbonds.
The Lord, the God of Israel, has said, Let that man be cursed who does not give ear to the words of this agreement,
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἐπικατάρματος ὁ ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης
- 4 Dat Ik uw vaderen geboden heb, ten dage als Ik hen uit Egypteland, uit den ijzeroven, uitvoerde, zeggende: Zijt Mijner stem gehoorzaam, en doet dezelve, naar alles wat Ikulieden gebiede; zo zult gij Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn;
To the order which I gave your fathers on the day when I took them out of the land of Egypt, out of the oven of iron, saying, Give ear to my voice, and do all the orders I have given you: so you will be my people, and I will be your God:
ἦς ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ ἣ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐκ καμίνου τῆς σιδηρᾶς λέγων ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου καὶ ποιήσατε πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαι ὑμῖν καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν
- 5 Opdat Ik den eed bevestige, dien Ik uw vaderen gezworen heb, hun te geven een land, vloeiende van melk en honig, als het is te dezen dage. Toen antwoordde ik en zeide:Amen, o HEERE!
So that I may give effect to the oath which I made to your fathers, to give them a land flowing with milk and honey as at this day. And I said in answer, So be it, O Lord.
ὅπως στήσω τὸν ὄρκον μου ὃν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπα γένοιτο κύριε
- 6 En de HEERE zeide tot mij: Roep al deze woorden uit in de steden van Juda, en in de straten van Jeruzalem, zeggende: Hoort de woorden dezès verbonds, en doet dezelve.
And the Lord said to me, Give out these words in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem, saying, Give ear to the words of this agreement and do them.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν ἰουδα καὶ ἐξῶθεν ἱερουσαλημ λέγων ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης καὶ ποιήσατε αὐτοὺς
- 8 Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, maar hebben gewandeld, een iegelijk naar het goeddunken van hunlieder boos hart; daarom heb Ik over hen gebracht alde woorden dezès verbonds, dat Ik geboden heb te doen, maar zij niet gedaan hebben.
But they gave no attention and did not give ear, but they went on, every man in the pride of his evil heart: so I sent on them all the curses in this agreement, which I gave them orders to keep, but they did not.
καὶ οὐκ ἐποίησαν
- 9 Voorts zeide de HEERE tot mij: Er is een verbintenis bevonden onder de mannen van Juda, en onder de inwoners van Jeruzalem.
And the Lord said to me, There is an evil design at work among the men of Judah and the people of Jerusalem.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με εὐρέθη σύνδεσμος ἐν ἀνδράσιν ἰουδα καὶ ἐν τοῖς κατοικοῦσιν ἱερουσαλημ
- 10 Zij zijn wedergekeerd tot de ongerechtigheden hunner voorvaderen, die Mijn woorden geweigerd hebben te horen; en zij hebben andere goden nagewandeld, om die te dienen;het huis Israels en het huis van Juda hebben Mijn verbond gebroken, dat Ik met hun vaderen gemaakt heb.
They are turned back to the sins of their fathers, who would not give ear to my words; they have gone after other gods and become their servants: the people of Israel and the people of Judah have not kept the agreement which I made with their fathers.
ἐπεστράφησαν ἐπὶ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν πρότερον οἱ οὐκ ἠθέλον εἰσακοῦσαι τῶν λόγων μου καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ βαδίζουσιν ὀπίσω θεῶν ἄλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ διεσκέδασαν ὁ ἴκος ἰσραηλ καὶ οἶκος ἰουδα τὴν διαθήκην μου ἣν διεθέμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν

- 11 Daaronder zegt de HEERE also: Ziet, Ik zal een kwaad over hen brengen, uit hetwelk zij niet zullen kunnen uitkomen; als zij dan tot Mij zullen roepen, zal Ik naar hen niet horen.
So the Lord has said, I will send evil on them, which they will not be able to get away from; and they will send up a cry for help to me, but I will not give ear to them.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακὰ ἐξ ὧν οὐ δυνήσονται ἐξελεῖν ἐξ αὐτῶν καὶ κεκράζονται πρὸς με καὶ οὐκ εἰσακούσομαι αὐτῶν
- 12 Dan zullen de steden van Juda en de inwoners van Jeruzalem henegaan, en roepen tot de goden, dien zij gerookt hebben; maar zij zullen hen gans niet kunnen verlossen tentijde hunns kwaads.
Then the towns of Judah and the people of Jerusalem will go crying for help to the gods to whom they have been burning perfumes: but they will give them no salvation in the time of their trouble.
καὶ πορεύσονται πόλεις ἰουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλημ καὶ κεκράζονται πρὸς τοὺς θεοὺς οἷς αὐτοὶ θυμῶσιν αὐτοῖς μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν
- 13 Want naar het getal uwer steden zijn uw goden geweest, o Juda! en naar het getal der straten van Jeruzalem hebt gijlieden altaren gesteld voor die schaamte, altaren om den Baal te roken.
For the number of your gods is as the number of your towns, O Judah; and for every street in Jerusalem you have put up altars to the Baal for burning perfumes to the Baal.
ὅτι κατ' ἀριθμὸν τῶν πόλεων σου ἦσαν θεοὶ σου ἰουδα καὶ κατ' ἀριθμὸν ἐξόδων τῆς ἱερουσαλημ ἐτάξατε βωμοὺς θυμιᾶν τῇ βααλ
- 14 Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei noch gebed voor hen op; want Ik zal niet horen, ten tijde als zij over hun kwaad tot Mij zullen roepen.
And as for you, make no prayers for this people, send up no cry or prayer for them: for I will not give ear to their cry in the time of their trouble.
καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου καὶ μὴ ἀξίου περὶ αὐτῶν ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ ἐπικαλοῦνται με ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν
- 15 Wat heeft Mijne beminde in Mijne huis te doen, dewijl zij die schandelijke daad met velen doet, en het heilige vlees van u geweken is? Wanneer gij kwaad doet, dan springt gij op van vreugde.
About Judah. What have you to do in my house? is it your thought that oaths and holy flesh will get you out of your trouble? will you make yourself safe in this way?
τί ἡ ἡγαπημένη ἐν τῷ οἴκῳ μου ἐποίησεν βδέλυγμα μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἅγια ἀφελούσιν ἀπὸ σοῦ τὰς κακίας σου ἢ τοῦτοις διαφεύξῃ
- 16 De HEERE had uw naam genoemd een groenen olijfbom, schoon van liefelijke vruchten; maar nu heeft Hij met een geluid van een groot geroep een vuur om denzelven aangestoken, en zijn takken zullen verbroken worden.
You had been named by the Lord, A branching olive-tree, fair with beautiful fruit: with the noise of a great rushing he has put it on fire and its branches are broken.
ἐλαίαν ὠραίαν εὖσκιον τῷ εἶδει ἐκάλεσεν κύριος τὸ ὄνομά σου εἰς φωνὴν περιτομῆς αὐτῆς ἀνήφθη πῦρ ἐπ' αὐτήν μεγάλη ἡ θλίψις ἐπὶ σέ ἡχρώθησαν οἱ κλάδοι αὐτῆς
- 17 Want de HEERE der heirscharen, Die u heeft geplant, heeft een kwaad over u uitgesproken; om der boosheid wil van het huis Israels en van het huis van Juda, die zij onder zichbedrijven, om Mij te vertoornen, rokende den Baal.
For the Lord of armies, by whom you were planted, has given his decision for evil against you, because of the evil which the people of Israel and the people of Judah have done, In moving me to wrath by offering perfumes to the Baal.
καὶ κύριος ὁ καταφυτεύσας σε ἐλάλησεν ἐπὶ σέ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου ἰσραηλ καὶ οἴκου ἰουδα ὅτι ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσει με ἐν τῷ θυμῶν αὐτοῦ τῇ βααλ
- 18 De HEERE nu heeft het mij te kennen gegeven, dat ik het wete; toen hebt Gij mij hun handelingen doen zien.
And the Lord gave me knowledge of it and I saw it: then you made clear to me their doings.
κύριε γνώρισόν μοι καὶ γνώσομαι τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν
- 19 En ik was als een lam, als een os, die geleid wordt om te slachten; want ik wist niet, dat zij gedachten tegen mij dachten, zeggende: Laat ons den boom met zijn vruchtverderven, en laat ons hem uit het land der levenden uitroeien, dat zijn naam niet meer gedacht worde.
But I was like a gentle lamb taken to be put to death; I had no thought that they were designing evil against me, saying, Come and let us make trouble his food, cutting him off from the land of the living, so that there may be no more memory of his name.
ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι οὐκ ἔγνων ἐπ' ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρὸν λέγοντες δεῦτε καὶ ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ γῆς ζώντων καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῆ ἔτι
- 20 Maar, o HEERE der heirscharen, Gij rechtvaardige Rechter, Die de nieren en het hart proeft! laat mij Uw wraak van hen zien; want aan U heb ik mijn twistzaak ontdekt.
But, O Lord of armies, judging in righteousness, testing the thoughts and the heart, let me see your punishment come on them: for I have put my cause before you.
κύριε κρίνων δίκαια δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας ἰδοὺ μὴ παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐξ αὐτῶν ὅτι πρὸς σέ ἀπεκάλυψα τὸ δικαίωμά μου
- 21 Daaronder, zo zegt de HEERE van de mannen van Anathoth, die uw ziel zoeken, zeggende: Profeteer niet in den Naam des HEEREN, opdat gij van onze handen niet sterft.
So this is what the Lord of armies has said about the men of Anathoth who have made designs against your life, saying, You are not to be a prophet in the name of the Lord, or death will overtake you by our hands:
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ἀνδρας αναθωθ τοὺς ζητοῦντας τὴν ψυχὴν μου τοὺς λέγοντας οὐ μὴ προφητεύσης ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου εἰ δὲ μὴ ἀποθανῆ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν
- 22 Daaronder, zo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet, Ik zal bezoeking over hen doen: de jongelingen zullen door het zwaard sterven, hun zonen en hun dochteren zullen van hongerserven.
So the Lord of armies has said, See, I will send punishment on them: the young men will be put to the sword; their sons and their daughters will come to death through need of food:
ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτοὺς οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦνται καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν λιμῷ

- 23 En zij zullen geen overblijfsel hebben; want Ik zal een kwaad brengen over de mannen van Anathoth, in het jaar hunner bezoeking. **Jeremia 12**
Not one of them will keep his life, for I will send evil on the men of Anathoth in the year of their punishment.
καὶ ἐγκατάλειμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αναθὼθ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν
- 1 Gij zoudt rechtvaardig zijn, o HEERE! wanneer ik tegen U zou twisten; ik zal nochtans van Uw oordelen met U spreken; waarom is der goddelozen weg voorspoedig, waarom hebben zij rust, allen, die trouwelooslijk trouweloosheid bedrijven?
You are in the right, O Lord, when I put my cause before you: still let me take up with you the question of your decisions: why does the evil-doer do well? why are the workers of deceit living in comfort?
δίκαιος εἶ κύριε ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ πλὴν κρίματα λαλήσω πρὸς σέ τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται εὐθνήθησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα
- 2 Gij hebt ze geplant, zij zijn ook ingeworteld, zij gaan voort, ook dragen zij vrucht; Gij zijt wel nabij in hun mond, maar verre van hun nieren.
They have been planted by you, they have taken root; they go on and give fruit: you are near in their mouths but far from their thoughts.
ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν ἔτεκνοποίησαν καὶ ἐποίησαν καρπὸν ἐγγὺς εἶ σὺ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν αὐτῶν
- 3 Maar Gij, o HEERE! kent mij, Gij ziet mij, en proeft mijn hart, dat het met U is. Ruk ze uit als schapen ter slachting, en heilig ze tot den dag der doding.
But you, O Lord, have knowledge of me; you see me, searching and testing how my heart is with you: let them be pulled out like sheep to be put to death, make them ready for the day of death.
καὶ σὺ κύριε γινώσκεις με δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον σου ἄγγισον αὐτοὺς εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν
- 4 Hoe lang zal het land treuren, en het kruid des gansen velds verdorren? Vanwege de boosheid dergenen, die daarin wonen, vergaan de beesten en het gevogelte; dewijl zijzeggen: Hij ziet ons einde niet.
How long will the land have grief, and the plants of all the land be dry? because of the sins of the people living in it, destruction has overtaken the beasts and the birds; because they said, God does not see our ways.
ἕως πότε πενθήσει ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ χόρτος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ ἠφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινά ὅτι εἶπαν οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδοὺς ἡμῶν
- 5 Als gij loopt met de voetgangers, zo maken zij u moede; hoe zult gij u dan mengen met de paarden? Zo gij alleenlijk vertrouwt in een land van vrede, hoe zult gij het dan maken inde verheffing van de Jordaan?
If running with the fighting-men has made you tired, how will you be able to keep up with horses? and if in a land of peace you go in flight, what will become of you in the thick growth of Jordan?
σοὺ οἱ πόδες τρέχουσιν καὶ ἐκλύουσίν σε πῶς παρασκευάσει ἐφ' ἵπποις καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σὺ πέποιθας πῶς ποιήσεις ἐν φρυάγματι τοῦ ἰορδάνου
- 6 Want ook uw broeders en uws vaders huis, ook diezelve handelen trouwelooslijk tegen u; ook diezelve roepen u met volle stem achterna; geloof hen niet, wanneer zij vriendelijk tot u spreken.
For even your brothers, your father's family, even they have been untrue to you, crying loudly after you: have no faith in them, though they say fair words to you.
ὅτι καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς σου καὶ οὗτοι ἠθέτησαν σε καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν ἐκ τῶν ὀπίσω σου ἐπισυνήχθησαν μὴ πιστεύσης ἐν αὐτοῖς ὅτι λαλήσουσιν πρὸς σέ καλὰ
- 7 Ik heb Mijn huis verlaten, Ik heb Mijn erfenis laten varen; Ik heb de beminde Mijner ziel in de hand harer vijanden gegeven.
I have given up my house, I have let my heritage go; I have given the loved one of my soul into the hands of her haters.
ἐγκατάλειπα τὸν οἶκόν μου ἀφήκα τὴν κληρονομίαν μου ἔδωκα τὴν ἠγαπημένην ψυχὴν μου εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς
- 8 Mijn erfenis is Mij geworden als een leeuw in het woud; zij heeft haar stem tegen Mij verheven, daarom heb Ik haar gehaat.
My heritage has become like a lion in the woodland to me; her voice has been loud against me; so I have hate for her.
ἐγενήθη ἡ κληρονομία μου ἔμοι ὡς λέων ἐν δρυμῷ ἔδωκεν ἐπ' ἐμέ τὴν φωνὴν αὐτῆς διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν
- 9 Mijn erfenis is Mij een gesprenkelde vogel; de vogelen zijn rondom tegen haar; komt aan, verzamelt, al gij gedierte des velds, komt om te eten!
My heritage is like a brightly coloured bird to me; the cruel birds are attacking her on every side: go, get together all the beasts of the field, make them come for destruction.
μὴ σπήλαιον υἰάνης ἡ κληρονομία μου ἔμοι ἢ σπήλαιον κύκλω αὐτῆς βαδίσατε συναγάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν
- 10 Veel herders hebben Mijn wijngaard verdorven, zij hebben Mijn akker vertreden; zij hebben Mijn gewensten akker gesteld tot een woeste wildernis.
The keepers of sheep have been the destruction of my vine-garden, crushing my heritage under their feet; they have made my fair heritage an unplanted waste;
ποιμένες πολλοὶ διεφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου ἔδωκαν μερίδα ἐπιθυμητὴν μου εἰς ἔρημον ἄβατον
- 11 Men heeft hem gesteld tot een woestheid, verwoest zijnde treurt hij tot Mij; het ganse land is verwoest, omdat er niemand is, die het ter harte neemt.
They have made it waste; it is weeping to me, being wasted; all the land is made waste, because no man takes it to heart.
ἐτέθη εἰς ἀφανισμόν ἀπωλείας δι' ἐμέ ἀφανισμῷ ἠφανίσθη πᾶσα ἡ γῆ ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνὴρ τιθέμενος ἐν καρδίᾳ

- 12 Op alle hoge plaatsen in de woestijn zijn verstoorders gekomen, want het zwaard des HEEREN verteert van het ene einde des lands tot aan het andere einde des lands; er is geen vrede voor enig vlees.
Those who make waste have come on all the open hilltops in the waste land; for the sword of the Lord sends destruction from one end of the land to the other end of the land: no flesh has peace.
ἐπὶ πᾶσαν διεκβολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἦλθον ταλαιπωροῦντες ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου καταφάγεται ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς οὐκ ἔστιν εἰρήνη πάση σαρκί
- 13 Zij hebben tarwe gezaaid, maar doornen gemaaid; zij hebben zich gepijnigd, maar niet gevorderd; wordt alzo beschaamd vanwege ulieder inkomsten, vanwege de hittigheid vanden toorn des HEEREN.
Though good grain was planted, they have got in thorns: they have given themselves pain without profit: they will be shamed on account of their produce, because of the burning wrath of the Lord.
σπεύρατε πυροῦς καὶ ἀκάνθας θερίσατε οἱ κληροὶ αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτοὺς αἰσχύνθητε ἀπὸ καυχίσεως ὑμῶν ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἔναντι κυρίου
- 14 Alzo zegt de HEERE: Aangaande al Mijn boze naburen, die Mijn erfenis aanroeren, dewelke Ik Mijn volke Israel erfelijk gegeven heb; ziet, Ik zal hen uit hun land uitrukken, maarhet huis van Juda zal Ik uit hunlieder midden uitrukken.
This is what the Lord has said against all my evil neighbours, who put their hands on the heritage which I gave my people Israel: See, I will have them uprooted from their land, uprooting the people of Judah from among them.
ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν τῶν ἀπομένων τῆς κληρονομίας μου ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου ἰσραηλ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ τὸν ἰουδαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν
- 15 En het zal geschieden, nadat Ik hen zal uitgerukt hebben, zo zal Ik wederkeren, en Mij hunner ontfermen; en Ik zal hen wederbrengen, een iegelijk tot zijn erfenis, en een iegelijk tot zijn land.
And it will come about that, after they have been uprooted, I will again have pity on them; and I will take them back, every man to his heritage and every man to his land.
καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐτοὺς ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτοὺς καὶ κατοικίω αὐτοὺς ἕκαστον εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ ἕκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ
- 16 En het zal geschieden, indien zij de wegen Mijns volks vlijtiglijk zullen leren, zwerende bij Mijn Naam: Zo waarachtig als de HEERE leeft! gelijk als zij Mijn volk geleerd hebben tezweren bij Baal, zo zullen zij in het midden Mijns volks gebouwd worden.
And it will be that, if they give their minds to learning the ways of my people, using my name in their oaths, By the living Lord; as they have been teaching my people to take oaths by the Baal; then their place will be made certain among my people.
καὶ ἔσται ἐὰν μαθόντες μάθωσιν τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ὀμνῶν τῷ ὀνόματί μου ζῆ κύριος καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν μου ὀμνῶν τῇ βααλ καὶ οἰκοδομηθήσονται ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου
- 17 Maar indien zij niet zullen horen, zo zal Ik diezelfde natie ten enenmale uitrukken en verdoen, spreekt de HEERE. Jeremia 13
But if they will not give ear, then I will have that nation uprooted, and given to destruction, says the Lord.
ἐὰν δὲ μὴ ἐπιστρέψωσιν καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἐξάρσει καὶ ἀπολείψω
- 1 Alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Ga henen, en koop u een linnen gordel, en doe dien aan uw lenden, maar breng hem niet in het water.
This is what the Lord said to me: Go and get yourself a linen band and put it round you and do not put it in water.
τάδε λέγει κύριος βάδισον καὶ κτήσαι σεαυτῷ περιζῶμα λινούν καὶ περιθου περὶ τὴν ὀσφύν σου καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται
- 2 En ik kocht een gordel naar het woord des HEEREN, en ik deed dien aan mijn lenden.
So, as the Lord said, I got a band for a price and put it round my body.
καὶ ἐκτησάμην τὸ περιζῶμα κατὰ τὸν λόγον κυρίου καὶ περιέθηκα περὶ τὴν ὀσφύν μου
- 3 Toen geschiedde des HEEREN woord ten tweeden male tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me a second time, saying,
καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 4 Neem den gordel, dien gij gekocht hebt, die aan uw lenden is, en maak u op, en ga henen naar den Frath, en versteek dien aldaar in de klove ener steenrots.
Take the band which you got for a price, which is round your body, and go to Parah and put it in a secret place there in a hole of the rock.
λαβὲ τὸ περιζῶμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνάστηθι καὶ βάδισον ἐπὶ τὸν εὐφράτην καὶ κατακρύψον αὐτὸ ἐκεῖ ἐν τῇ τρυμαλιᾷ τῆς πέτρας
- 5 Zo ging ik henen, en verstak dien bij den Frath, gelijk als de HEERE mij geboden had.
So I went and put it in a secret place by Parah, as the Lord had said to me.
καὶ ἐπορεύθην καὶ ἐκρύψα αὐτὸ ἐν τῷ εὐφράτῃ καθὼς ἐνετείλατό μοι κύριος
- 6 Het geschiedde nu ten einde van vele dagen, dat de HEERE tot mij zeide: Maak u op, ga henen naar den Frath, en neem den gordel van daar, dien Ik u geboden heb aldaar te verstoppen.
Then after a long time, the Lord said to me, Up! go to Parah and get the band which I gave you orders to put there.
καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἀνάστηθι βάδισον ἐπὶ τὸν εὐφράτην καὶ λαβὲ ἐκεῖθεν τὸ περιζῶμα ὃ ἐνετείλάμην σοι τοῦ κατακρύψαι ἐκεῖ

- 7 Zo ging ik naar den Frath, en groef, en nam den gordel van de plaats, alwaar ik dien verstoken had; en ziet, de gordel was verdorven en deugde nergens toe.
So I went to Parah and, uncovering the hole, took the band from the place where I had put it away: and the band was damaged and of no use for anything.
καὶ ἐπορεύθην ἐπὶ τὸν εὐφράτην ποταμὸν καὶ ὄρυξα καὶ ἔλαβον τὸ περίζωμα ἐκ τοῦ τόπου οὗ κατώρυξα αὐτὸ ἐκεῖ καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένον ἦν ὃ οὐ μὴ χρησθῆ ἕως οὐθέν
- 8 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 9 Zo zegt de HEERE: Alzo zal Ik verderven de hovaardij van Juda, en die grote hovaardij van Jeruzalem.
The Lord has said, In this way I will do damage to the pride of Judah and to the great pride of Jerusalem.
τάδε λέγει κύριος οὕτω φθερῶ τὴν ὕβριν ἰουδα καὶ τὴν ὕβριν ἱερουσαλημ
- 10 Ditzelve boze volk, dat Mijn woorden weigert te horen, dat in het goeddunken zijns harten wandelt, en andere goden navolgt, om die te dienen, en voor die zich neder te buigen; dat zal worden gelijk deze gordel, die nergens toe deugt.
These evil people who say they will not give ear to my words, who go on in the pride of their hearts and have become servants and worshippers of other gods, will become like this band which is of no use for anything.
τὴν πολλὴν ταύτην ὕβριν τοὺς μὴ βουλομένους ὑπακούειν τῶν λόγων μου καὶ πορευθέντας ὀπίσω θεῶν ἀλλοτριῶν τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς καὶ ἔσονται ὡσπερ τὸ περίζωμα τοῦτο ὃ οὐ χρησθήσεται ἕως οὐθέν
- 11 Want gelijk als een gordel kleeft aan de lenden eens mans, alzo heb Ik het ganse huis Israels en het ganse huis van Juda aan Mij doen kleven, spreekt de HEERE, om Mij te zijntot een volk, en tot een naam, en tot lof, en tot heerlijkheid; maar zij hebben niet gehoord.
For as a band goes tightly round a man's body, so I made all the people of Israel and all the people of Judah tightly united to me; so that they might be a people for me and a name and a praise and a glory: but they would not give ear.
ὅτι καθάπερ κολλᾶται τὸ περίζωμα περὶ τὴν ὀσφὸν τοῦ ἀνθρώπου οὕτως ἐκόλλησα πρὸς ἐμαυτὸν τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ καὶ πᾶν οἶκον ἰουδα τοῦ γενέσθαι μοι εἰς λαὸν ὀνομαστὸν καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν καὶ οὐκ εἰσήκουσάν μου
- 12 Daarom zeg dit woord tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels: Alle flessen zullen met wijn gevuld worden. Dan zullen zij tot u zeggen: Weten wij niet zeer wel, dat alle flessen met wijn gevuld zullen worden?
So you are to say this word to them: This is the word of the Lord, the God of Israel: Every skin bottle will be full of wine; and they will say to you, Is it not quite clear to us that every skin bottle will be full of wine?
καὶ ἔρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται οἴνου καὶ ἔσται ἐν εἰπωσιν πρὸς σέ μὴ γνόντες οὐ γνωσόμεθα ὅτι πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται οἴνου
- 13 Maar gij zult tot hen zeggen: Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal alle inwoners deze lands, zelfs de koningen, die op Davids troon zitten, en de priesters, en de profeten, en alleinwoners van Jeruzalem, opvullen met dronkenschap.
Then you are to say to them, The Lord has said, I will make all the people of this land, even the kings seated on David's seat, and the priests and the prophets and all the people of Jerusalem, overcome with strong drink.
καὶ ἔρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς καθημένους υἱοὺς δαυὶδ ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφῆτας καὶ τὸν ἰουδαν καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλημ μεθύσματι
- 14 En Ik zal hen in stukken slaan, den een tegen den ander, zo de vaders als de kinderen te zamen, spreekt de HEERE; Ik zal niet verschonem noch sparen, noch Mij ontfermen, dat Ik hen niet zou verderven.
I will have them smashed against one another, fathers and sons together, says the Lord: I will have no pity or mercy, I will have no feeling for them to keep me from giving them to destruction.
καὶ διασκορπιῶ αὐτούς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ οὐκ ἐπιποθήσω λέγει κύριος καὶ οὐ φείσομαι καὶ οὐκ οἰκτιρήσω ἀπὸ διαφορᾶς αὐτῶν
- 15 Hoort en neemt ter ore, verheft u niet; want de HEERE heeft het gesproken.
Give ear and let your ears be open; be not lifted up: for these are the words of the Lord.
ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε καὶ μὴ ἐπαίρεσθε ὅτι κύριος ἐλάλησεν
- 16 Geeft eer den HEERE, uw God, eer dat Hij het duister maakt, en eer uw voeten zich stoten aan de schemerende bergen; dat gij naar licht wacht, en Hij datzelve tot een schaduwdes doods stelle, en tot een donkerheid zette.
Give glory to the Lord your God, before he makes it dark, and before your feet are slipping on the dark mountains, and, while you are looking for a light, he makes it into deep dark, into black night.
δότε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συσκοτάσαι καὶ πρὸς τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ' ὄρη σκοτεινὰ καὶ ἀναμενεῖτε εἰς φῶς καὶ ἐκεῖ σκιά θανάτου καὶ τεθήσονται εἰς σκότος

- 17 Zult gijlieden dat dan nog niet horen, zo zal mijn ziel in verborgene plaatsen wenen vanwege den hoogmoed, en mijn oog zal bitterlijk tranen, ja, van tranen nederdalen, omdatdes HEEREN kudde gevankelijk is weggevoerd.
But if you do not give ear to it, my soul will be weeping in secret for your pride; my eye will be weeping bitterly, streaming with water, because the Lord's flock has been taken away as prisoners.
ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε κεκρυμμένως κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὑβρεως καὶ κατὰξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα ὅτι συνετριβὴ τὸ ποίμνιον κυρίου
- 18 Zeg tot den koning en tot de koningin: Vernedert u, zet u neder; want uw ganse hoofdsieraad, de kroon uwer heerlijkheid, is nedergedaald.
Say to the king and to the queen-mother, Make yourselves low, be seated on the earth: for the crown of your glory has come down from your heads.
εἶπατε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύουσιν ταπεινώθητε καὶ καθίσατε ὅτι καθηρέθη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν
- 19 De steden van het zuiden zijn toegesloten, en er is niemand, die ze oent; het ganse Juda is weggevoerd, het is geheel en al weggevoerd.
The towns of the south are shut up, and there is no one to make them open: Judah is taken away as prisoners; all Judah is taken away as prisoners.
πόλεις αἱ πρὸς νότον συνεκλείσθησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων ἀπὸ κείσθη ἰουδας συνετέλεσεν ἀποικίαν τελείαν
- 20 Hef uw ogen op, en zie, die daar van het noorden komen! waar is de kudde, die u gegeven was, de schapen uwer heerlijkheid?
Let your eyes be lifted up (O Jerusalem), and see those who are coming from the north. Where is the flock which was given to you, your beautiful flock?
ἀνάλαβε ὀφθαλμούς σου ἱερουσαλημ καὶ ἰδὲ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ βορρᾶ ποῦ ἐστὶν τὸ ποίμνιον ὃ ἐδόθη σοι πρόβατα δόξης σου
- 21 Wat zult gij zeggen, wanneer Hij bezoeking over u doen zal, daar gij hem geleerd hebt tot vorsten, tot een hoofd over u te zijn; zullen u de smarten niet aangrijpen, als eenbarende vrouw?
What will you say when he puts over you those whom you yourself have made your friends? will not pains take you like a woman in childbirth?
τί ἔρεις ὅταν ἐπισκέπτονται σε καὶ σὺ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σὲ μαθήματα εἰς ἀρχὴν οὐκ ὠδίνες καθέξουσίν σε καθὼς γυναῖκα τίκτουσαν
- 22 Wanneer gij dan in uw hart zult zeggen: Waarom zijn mij deze dingen bejegend? Om de veelheid uwer ongerechtigheid, zijn uw zomen ontdekt, en uw hielen hebben geweldgeleden.
And if you say in your heart, Why have these things come on me? because of the number of your sins, your skirts have been uncovered and violent punishment overtakes you.
καὶ ἐὰν εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου διὰ τί ἀπήντησέν μοι ταῦτα διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίσθιά σου παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας σου
- 23 Zal ook een Moorman zijn huid veranderen? of een luipaard zijn vlekken? Zo zult gijlieden ook kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen.
Is it possible for the skin of the Ethiopian to be changed, or the markings on the leopard? Then it might be possible for you to do good, who have been trained to do evil.
εἰ ἀλλάσσεται αἰθίογ τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίματα αὐτῆς καὶ ὑμεῖς δυνήσεσθε εὖ ποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά
- 24 Daarom zal Ik hen verstrooien als een stoppel, die doorgaat, door een wind der woestijn.
So I will send them in all directions, as dry grass is taken away by the wind of the waste land.
καὶ διέσπειρα αὐτοὺς ὡς φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον
- 25 Dit zal uw lot, het deel uwer maten zijn van Mij, spreek de HEERE; gij, die Mij hebt vergeten, en op leugen vertrouwt.
This is your fate, the part measured out to you by me, says the Lord, because you have put me out of your memory and put your faith in what is false.
οὗτος ὁ κληρὸς σου καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοὶ λέγει κύριος ὡς ἐπελάθου μου καὶ ἤλιπυσας ἐπὶ ψεύδεσιν
- 26 Zo zal Ik ook uw zomen ontbloten boven uw aangezicht, en uw schande zal gezien worden.
So I will have your skirts uncovered before your face, in order that your shame may be seen.
καὶ ὡς ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου καὶ ὀφθήσεται ἡ ἀτιμία σου
- 27 Uw overspelen en uw hunkeringen, de schandelijkheid uws hoerdoms, op heuvelen, in het veld; Ik heb uw verfoeiselen gezien; wee u, Jeruzalem! zult gij niet rein worden? Hoelang nog na dezen?
I have seen your disgusting acts, even your false behaviour and your cries of desire and your loose ways on the hills in the field. Unhappy are you, O Jerusalem, you have no desire to be made clean; how long will you be in turning back to me?
καὶ ἡ μοιχεία σου καὶ ὁ χρεμετισμὸς σου καὶ ἡ ἀπαλλοτριώσις τῆς πορνείας σου ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐώρακα τὰ βδελύγματά σου οὐαὶ σοι ἱερουσαλημ ὅτι οὐκ ἔκαθαρίσθης ὀπίσω μου ἔως τίνος ἔτι
- 1 Het woord des HEEREN, dat tot Jeremia geschied is, over de zaken der grote droogte.
The word of the Lord came to Jeremiah when there was no water.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν περὶ τῆς ἀβροχίας
- 2 Juda treurt en haar poorten zijn verzwakt; zij zijn in het zwart gekleed ter aarde toe, en Jeruzalems geschrei klimt op.
Judah is weeping and its doors are dark with sorrow, and people are seated on the earth clothed in black; and the cry of Jerusalem has gone up.
ἐπένησεν ἡ ἰουδαία καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκενώθησαν καὶ ἐσκοτώθησαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἡ κραυγὴ τῆς ἱερουσαλημ ἀνέβη

- 3 En hun voortreffelijken zenden hun kleinen naar water; zij komen tot de grachten, zij vinden geen water, zij komen met hun vaten ledig weder; zij zijn beschaamd, ja, wordenschaamrood, en bedekken hun hoofd.
 Their great men have sent their servants for water: they come to the holes and there is no water to be seen; they come back with nothing in their vessels; they are overcome with shame and fear, covering their heads.
 και οι μεγαστάνες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἐφ' ὕδωρ ἤλθοσαν ἐπὶ τὰ φρέατα καὶ οὐχ εὔροσαν ὕδωρ καὶ ἀπέστρεψαν τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν κενά
- 4 Omdat het aardrijk gescheurd is, dewijl er geen regen op de aarde is; de akkerlieden zijn beschaamd, zij bedekken hun hoofd.
 Those who do work on the land are in fear, for there has been no rain on the land, and the farmers are shamed, covering their heads.
 και τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλιπεν ὅτι οὐκ ἦν ὑετός ἢ σχύθησαν γεωργοὶ ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν
- 5 Want ook de hinden in het veld werpen jongen, en verlaten die, omdat er geen jong gras is.
 And the roe, giving birth in the field, lets her young one be uncared for, because there is no grass.
 και ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον καὶ ἐγκατέλιπον ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη
- 6 En de woudezens staan op de hoge plaatsen, zij scheppen den wind gelijk de draken; hun ogen versmachten, omdat er geen kruid is.
 And the asses of the field on the open hilltops are opening their mouths wide like jackals to get air; their eyes are hollow because there is no grass.
 ὄνοι ἄγριοι ἔστησαν ἐπὶ νάπας εὔκυσαν ἄνεμον ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ὅτι οὐκ ἦν χόρτος ἀπὸ λαοῦ ἀδικίας
- 7 Hoewel onze ongerechtigheden tegen ons getuigen, o HEERE! doe het om Uws Naams wil; want onze afkeringen zijn menigvuldig, wij hebben tegen U gezondigd.
 Though our sins give witness against us, do something, O Lord, for the honour of your name: for again and again we have been turned away from you, we have done evil against you.
 εἰ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν κύριε ποιήσον ἡμῖν ἕνεκεν σοῦ ὅτι πολλαὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἐναντίον σοῦ ὅτι σοὶ ἡμάρτομεν
- 8 O Israels Verwachting, Zijn Verlosser in tijd van benauwdheid! waarom zoudt Gij zijn als een vreemdeling in het land, en als een reiziger, die slechts inkeert om te vernachten?
 O you hope of Israel, its saviour in time of trouble, why are you like one who is strange in the land, and like a traveller putting up his tent for a night?
 ὑπομονὴ ἰσραὴλ κύριε καὶ σφῆρις ἐν καιρῷ κακῶν ἵνα τί ἐγενήθης ὡσεὶ πάρουκος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὡς αὐτόχθων ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα
- 9 Waarom zoudt Gij zijn als een versaagd man, als een held, die niet kan verlossen? Gij zijt toch in het midden van ons, o HEERE! en wij zijn naar Uw Naam genoemd, verlaat ons niet.
 Why are you like a man surprised, like a man of war who is not able to give help? but you, O Lord, are with us, and we are named by your name; do not go away from us.
 μὴ ἔση ὥσπερ ἄνθρωπος ὑπνῶν ἢ ὡς ἀνὴρ οὐ δυνάμενος σφῆρην καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἶ κύριε καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ' ἡμᾶς μὴ ἐπιλάθῃ ἡμῶν
- 10 Alzo zegt de HEERE van dit volk: Zij hebben zo liefgehad te zwerven, zij hebben hun voeten niet bedwongen; daarom heeft de HEERE geen welgevallen aan hen, nu zal Hij hunner ongerechtigheden gedenken, en hun zonden bezoeken.
 This is what the Lord has said about this people: Even so they have been glad to go from the right way; they have not kept their feet from wandering, so the Lord has no pleasure in them; now he will keep their wrongdoing in mind and send punishment for their sins.
 οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ τούτῳ ἠγάπησαν κινεῖν πόδας αὐτῶν καὶ οὐκ ἐφείσαντο καὶ ὁ θεὸς οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς νῦν μνησθήσεται τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν
- 11 Wijders zeide de HEERE tot mij: Bid niet voor dit volk ten goede.
 And the Lord said to me, Make no prayer for this people for their good.
 και εἶπεν κύριος πρὸς με μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθὰ
- 12 Ofschoon zij vasten, Ik zal naar hun geschrei niet horen, en ofschoon zij brandoffer en spijsoffer offeren, Ik zal aan hen geen welgevallen hebben; maar door het zwaard, en doorden honger, en door de pestilentie zal Ik hen verteren.
 When they go without food, I will not give ear to their cry; when they give burned offerings and meal offerings, I will not take pleasure in them: but I will put an end to them by the sword and by need of food and by disease.
 ὅτι ἐὰν νηστεύσωσιν οὐκ εἰσακούσομαι τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας οὐκ εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντελέσω αὐτοὺς
- 13 Toen zeide ik: Ach, Heere HEERE! zie, die profeten zeggen hun: Gij zult geen zwaard zien, en gij zult geen honger hebben; maar Ik zal u een gewissen vrede geven in deze plaats.
 Then I said, Ah, Lord God! see, the prophets say to them, You will not see the sword or be short of food; but I will give you certain peace in this place.
 και εἶπα ὦ κύριε ἰδοὺ οἱ προφητῆται αὐτῶν προφητεύουσιν καὶ λέγουσιν οὐκ ὄψεσθε μάχαιραν οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν ὑμῖν ὅτι ἀλήθειαν καὶ εἰρήνην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ

- 14 En de HEERE zeide tot mij: Die profeten profeteren vals in Mijn Naam; Ik heb hen niet gezonden, noch hun bevel gegeven, noch tot hen gesproken; zij profeteren ulieden eenvals gezicht, en waarzegging, en nietigheid, en bedriegerij huns harten.
Then the Lord said to me, The prophets say false words in my name, and I gave them no orders, and I said nothing to them: what they say to you is a false vision and wonder-working words without substance, the deceit of their hearts.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ψευδῆ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς ὅτι ὀράσεις ψευδεῖς καὶ μαντείας καὶ οἰονήματα καὶ προαιρέσεις καρδίας αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν
- 15 Daarom zegt de HEERE alzo: Aangaande de profeten, die in Mijn Naam profeteren, daar Ik hen niet gezonden heb, en zij dan nog zeggen: Er zal geen zwaard noch honger in ditland zijn; diezelve profeten zullen door het zwaard en door den honger verteerd worden.
So this is what the Lord has said about the prophets who make use of my name, though I sent them not, and say, The sword and need of food will not be in this land: the sword and need of food will put an end to those prophets.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς οἱ λέγουσιν μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀποθανοῦνται καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφῆται
- 16 En het volk, tot hetwelk zij profeteren, zullen op de straten van Jeruzalem weggevoerd zijn vanwege den honger en het zwaard; en er zal niemand zijn, die hen begrave, hen, hun vrouwen, en hun zonen, en hun dochteren; alzo zal Ik hun boosheid over hen uitstorten.
And the people to whom they are prophets will be pushed out dead into the streets of Jerusalem, because there is no food, and because of the sword; and they will have no one to put their bodies into the earth, them or their wives or their sons or their daughters: for I will let loose their evil-doing on them.
καὶ ὁ λαὸς οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς καὶ ἔσονται ἐρριμμένοι ἐν ταῖς διόδοις ἱερουσαλὴμ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ καὶ οὐκ ἔσται ὁ θάπτων αὐτούς καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν καὶ ἐκχεῶ ἐπ' αὐτούς τὰ κακὰ αὐτῶν
- 17 Daarom zult gij dit woord tot hen zeggen: Mijn ogen zullen van tranen nederdalen nacht en dag, en niet ophouden; want de jonkvrouw der dochter Mijns volks is gebroken meteen grote breuk, een plage, die zeer smartelijk is.
And you are to say this word to them, Let my eyes be streaming with water night and day, and let it not be stopped; for the virgin daughter of my people is wounded with a great wound, with a very bitter blow.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦτον καταγάγετε ἐπ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός καὶ μὴ διαλιπέτωσαν ὅτι συντρίμματι συνετριβή θυγάτηρ λαοῦ μου καὶ πληγῇ ὀδυνηρᾷ σφόδρα
- 18 Zo ik uitga in het veld, ziet daar de verslagenen van het zwaard, en zo ik in de stad komen, ziet daar de zieken van honger! Ja, zowel de profeten als de priesters lopen om in hetland, en weten niet.
If I go out into the open country, there are those put to death by the sword! and if I go into the town, there are those who are diseased from need of food! for the prophet and the priest go about in the land and have no knowledge.
ἐὰν ἐξέλθω εἰς τὸ πεδῖον καὶ ἰδοὺ τραυματίαι μαχαίρας καὶ ἐὰν εἰσέλθω εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδοὺ πόνος λιμοῦ ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐπορεύθησαν εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδεισαν
- 19 Hebt Gij dan Juda ganselijk verworpen? Heeft Uw ziel een walging aan Sion? Waarom hebt Gij ons geslagen, dat er geen genezing voor ons is? Men wacht naar vrede, maar daar is niets goeds, en naar tijd van genezing, maar ziet, daar is verschrikking.
Have you completely given up Judah? is your soul turned in disgust from Zion? why have you given us blows from which there is no one to make us well? we were looking for peace, but no good came; and for a time of well-being, but there was only a great fear.
μὴ ἀποδοκιμάζων ἀπεδοκίμασας τὸν ἰουδαν καὶ ἀπὸ σιων ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἵνα τί ἐπαισας ἡμᾶς καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴασις ὑπεμείναμεν εἰς εἰρήνην καὶ οὐκ ἦν ἀγαθὰ εἰς καιρὸν ἰάσεως καὶ ἰδοὺ ταραχὴ ἢ
- 20 HEERE! wij kennen onze goddeloosheid, en onzer vaderen ongerechtigheid, want wij hebben tegen U gezondigd.
We are conscious, O Lord, of our sin and of the wrongdoing of our fathers: we have done evil against you.
ἔγνωμεν κύριε ἁμαρτήματα ἡμῶν ἀδικίας πατέρων ἡμῶν ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου
- 21 Versmaad ons niet, om Uws Naams wil; werp den troon Uwer heerlijkheid niet neder; gedenk, vernietig niet Uw verbond met ons.
Do not be turned from us in disgust, because of your name; do not put shame on the seat of your glory: keep us in mind, let not your agreement with us be broken.
κόπασον διὰ τὸ ὄνομά σου μὴ ἀπολέσης θρόνον δόξης σου μνησθητι μὴ διασκεδάσης τὴν διαθήκην σου τὴν μεθ' ἡμῶν
- 22 Zijn er onder de ijdelheden der heidenen, die doen regenen, of kan de hemel druppelen geven? Zijt Gij die niet, o HEERE, onze God? Daarom zullen wij op U wachten, want Gij doet al die dingen.
Jeremia 15
Are any of the false gods of the nations able to make rain come? are the heavens able to give showers? are you not he, O Lord our God? so we will go on waiting for you, for you have done all these things.
μὴ ἔστιν ἐν εἰδώλοις τῶν ἐθνῶν ὑετίζων καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ οὐχὶ σὺ εἶ αὐτός καὶ ὑπομενοῦμέν σε ὅτι σὺ ἐποίησας πάντα ταῦτα

- 1 Maar de HEERE zeide tot mij: Al stond Mozes en Samuel voor Mijn aangezicht, zo zou toch Mijn ziel tot dit volk niet wezen; drijf ze weg van Mijn aangezicht, en laat ze uitgaan.
Then the Lord said to me, Even if Moses and Samuel came before me, I would have no desire for this people: send them away from before me, and let them go.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἂν στη μουσῆς καὶ σαμουὴλ πρὸ προσώπου μου οὐκ ἔστιν ἡ ψυχὴ μου πρὸς αὐτούς ἐξαπόστειλον τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ἐξέλθετωσαν
- 2 En het zal geschieden, wanneer zij tot u zullen zeggen: Waarhenen zullen wij uitgaan? dat gij tot hen zult zeggen: Zo zegt de HEERE: Wie ten dood, ten dode; en wie tot hetzwaard, ten zwaarde, en wie tot den honger, ten honger; en wie ter gevangenis, ter gevangenis!
And it will be, when they say to you, Where are we to go? then you are to say to them, The Lord has said, Such as are for death, to death; and such as are for the sword, to the sword; and such as are to be in need of food, to need of food; and such as are to be taken away prisoners, to be taken away.
καὶ ἔσται ἂν εἰπωσιν πρὸς σέ ποῦ ἐξελευσόμεθα καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ὅσοι εἰς θάνατον εἰς θάνατον καὶ ὅσοι εἰς μάχαιραν εἰς μάχαιραν καὶ ὅσοι εἰς λιμὸν εἰς λιμὸν καὶ ὅσοι εἰς αἰχμᾶ αλωσίαν εἰς αἰχμαλωσίαν
- 3 Want Ik zal bezoeking over hen doen met vier geslachten, spreekt de HEERE: met het zwaard, om te doden; en met de honden, om te slepen; en met het gevogelte des hemels, en met het gedierte der aarde, om op te eten en te verderven.
And I will put over them four divisions, says the Lord: the sword causing death, dogs pulling the dead bodies about, and the birds of heaven, and the beasts of the earth to take their bodies for food and put an end to them.
καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτούς τέσσαρα εἶδη λέγει κύριος τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμὸν καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρῶσιν καὶ εἰς διαφθοράν
- 4 En Ik zal hen overgeven tot een beroering aan alle koninkrijken der aarde, vanwege Manasse, zoon van Jehizkia, koning van Juda, om hetgeen hij te Jeruzalem gedaan heeft.
And I will make them a cause of fear to all the kingdoms of the earth, because of Manasseh, the son of Hezekiah, king of Judah, and what he did in Jerusalem.
καὶ παραδώσω αὐτούς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς διὰ μανασση υἱὸν ἐζεκιου βασιλέα ἰουδα περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν ἱερουσαλημ
- 5 Want wie zou u verschonen, o Jeruzalem? of wie zou medelijden met u hebben, of wie zou aftreden, om u naar vrede te vragen?
For who will have pity on you, O Jerusalem? and who will have sorrow for you? or who will go out of his way to see how you are?
τίς φείσεται ἐπὶ σοὶ ἱερουσαλημ καὶ τίς δειλιάσει ἐπὶ σοὶ ἢ τίς ἀνακάμψει εἰς εἰρήνην σοὶ
- 6 Gij hebt Mij verlaten, spreekt de HEERE; gij zijt achterwaarts gegaan; daarom zal Ik Mijn hand tegen u uitstrekken en u verderven; Ik ben des berouwens moede geworden.
You have given me up, says the Lord, you have gone back: so my hand is stretched out against you for your destruction; I am tired of changing my purpose.
σὺ ἀπεστράφης με λέγει κύριος ὀπίσω πορεύσῃ καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου καὶ διαφθερῶ σε καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς
- 7 En Ik zal hen wannen met een wan, in de poorten des lands; Ik heb Mijn volk van kinderen beroofd en verdaan; zij zijn van hun wegen niet wedergekeerd.
And I have sent a cleaning wind on them in the public places of the land; I have taken their children from them; I have given my people to destruction; they have not been turned from their ways.
καὶ διασπερῶ αὐτούς ἐν διασπορᾷ ἐν πύλαις λαοῦ μου ἠτεκνώθησαν ἀπόλεσαν τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν
- 8 Hun weduwen zijn Mij meerder geworden dan zand der zeeën; Ik heb hun over de moeder doen komen een jongeling, een verwoester op den middag; Ik heb hem haastelijk hendoen overvallen, de stad met verschrikkingen.
I have let their widows be increased in number more than the sand of the seas: I have sent against them, against the mother and the young men, one who makes waste in the heat of the day, causing pain and fears to come on her suddenly.
ἐπληθύνθησαν χῆραι αὐτῶν ὑπὲρ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης ἐπήγαγον ἐπὶ μητέρα νεανίσκου ταλαιπωρίαν ἐν μεσημβρίᾳ ἐπέρριψα ἐπ' αὐτὴν ἐξαίφνης τρόμον καὶ σπουδὴν
- 9 Zij, die zeven baarde, is zwak geworden; zij heeft haar ziel uitgeblazen, haar zon is ondergegaan, als het nog dag was; zij is beschaamd en schaamrood geworden; en hunliederoverblijfsel zal Ik aan het zwaard overgeven, voor het aangezicht hunner vijanden, spreekt de HEERE.
The mother of seven is without strength; her spirit is gone from her, her sun has gone down while it is still day: she has been shamed and overcome: and the rest of them I will give up to the sword before their haters, says the Lord.
ἐκενώθη ἡ τίκτουσα ἐπτά ἀπεκάκησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἐπέδω ὁ ἥλιος αὐτῆ ἔτι μεσουῆς τῆς ἡμέρας κατησχύνθη καὶ ὠνειδίσθη τοὺς καταλοιπούς αὐτῶν εἰς μάχαιραν δώσω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν
- 10 Wee mij, mijn moeder, dat gij mij gebaard hebt, een man van twist, en een man van krakeel den gansen lande! Ik heb hun niet op woeker gegeven, ook hebben zij mij niet opwoeker gegeven, nog vloekt mij een ieder van hen.
Sorrow is mine, my mother, because you have given birth to me, a cause of fighting and argument in all the earth! I have not made men my creditors and I am not in debt to any, but every one of them is cursing me.
οἴμοι ἐγὼ μητὲρ ὡς τίνα με ἔτεκες ἄνδρα δικαζόμενον καὶ διακρινόμενον πάσῃ τῇ γῇ οὔτε ὠφέλησα οὔτε ὠφέλησέν με οὐδεὶς ἡ ἰσχὺς μου ἐξέλιπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με
- 11 De HEERE zeide: Zo niet uw overblijfsel ten goede zal zijn; zo Ik niet, in de tijd des kwaads en in tijd der benauwdheid, bij den vijand voor u tussenkome!
...
- γένοιτο δέσποτα κατευθυνόντων αὐτῶν εἰ μὴ παρέστην σοὶ ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐχθρόν

- 12 Zal ook enig ijzer het ijzer van het noorden of koper verbreken?
Is it possible for iron to be broken; even iron from the north, and brass?
εἰ γνωσθήσεται σίδηρος καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν
- 13 Ik zal uw vermogen en uw schatten tot een roof geven, zonder prijs; en dat om al uw zonden, en in al uw landpalen.
I will give your wealth and your stores to your attackers, without a price, because of all your sins, even in every part of your land.
ἢ ἰσχύς σου καὶ τοὺς θησαυροὺς σου εἰς προνομὴν δώσω ἀντάλλαγμα διὰ πάσας τὰς ἀμαρτίας σου καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις σου
- 14 En Ik zal u overvoeren met uw vijanden, in een land, dat gij niet kent; want een vuur is aangestoken in Mijn toorn, het zal over u branden.
They will go away with your haters into a land which is strange to you: for my wrath is on fire with a flame which will be burning on you.
καὶ καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῆ ἣ οὐκ ἤδεις ὅτι πῦρ ἐκκέκασται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου ἐφ' ὑμᾶς καυθήσεται
- 15 O HEERE! Gij weet het, gedenk mijner, en bezoek mij, en wreek mij van mijn vervolgers; neem mij niet weg in Uw lankmoedigheid over hen; weet, dat ik om Uwentwilversmaadheid drage.
O Lord, you have knowledge: keep me in mind and come to my help, and give their right reward to those who are attacking me; take me not away, for you are slow to be angry: see how I have undergone shame because of you from all those who make little of your word;
κύριε μνήσθητί μου καὶ ἐπίσκεψαί με καὶ ἀθώωσόν με ἀπὸ τῶν καταδιωκόντων με μὴ εἰς μακροθυμίαν γνῶθι ὡς ἔλαβον περὶ σοῦ ὀνειδισμὸν
- 16 Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten, en Uw woord is mij geweest tot vreugde en tot blijdschap mijns harten; want ik ben naar Uw Naam genoemd, o HEERE, God der heirscharen!
But to me your word is a joy, making my heart glad; for I am named by your name, O Lord God of armies.
ὕπὸ τῶν ἀθετούντων τοὺς λόγους σου συντέλεσον αὐτοὺς καὶ ἔσται ὁ λόγος σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καρδίας μου ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ' ἐμοὶ κύριε παντοκράτωρ
- 17 Ik heb in den raad der bespotters niet gezeten, noch ben van vreugde opgesprongen; vanwege Uw hand heb ik alleen gezeten, want Gij hebt mij met gramschap vervuld.
I did not take my seat among the band of those who are glad, and I had no joy; I kept by myself because of your hand; for you have made me full of wrath.
οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ αὐτῶν παιζόντων ἀλλὰ εὐλαβοῦμην ἀπὸ προσώπου χειρὸς σου κατὰ μόνας ἐκαθήμην ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην
- 18 Waarom is mijn pijn steeds durende, en mijn plage smartelijk? Zij weigert geheeld te worden; zoudt Gij mij ganselijk zijn als een leugenachtige, als wateren, die niet bestendig zijn?
Why is my pain unending and my wound without hope of being made well? Sorrow is mine, for you are to me as a stream offering false hope and as waters which are not certain.
ἵνα τί οἱ λυποῦντές με κατισχύουσίν μου ἢ πληγὴ μου στερεὰ πόθεν ἰαθήσομαι γινομένη ἐγενήθη μοι ὡς ὕδωρ ψευδὲς οὐκ ἔχον πίστιν
- 19 Daarom zegt de HEERE alzo: Zo gij zult wederkeren, zo zal Ik u doen wederkeren; gij zult voor Mijn aangezicht staan; en zo gij het kostelijke van het snode uittrekt, zult gij als Mijnmond zijn; laat hen tot u wederkeren, maar gij zult tot hen niet wederkeren.
For this cause the Lord has said, If you will come back, then I will again let you take your place before me; and if you give out what is of value and not that which has no value, you will be as my mouth: let them come back to you, but do not go back to them.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐὰν ἐπιστρέψης καὶ ἀποκαταστήσω σε καὶ πρὸ προσώπου μου στήση καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀναξίου ὡς στόμα μου ἔση καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ καὶ σὺ οὐκ ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς
- 20 Want Ik heb u tegen dit volk gesteld tot een koperen vasten muur; zij zullen wel tegen u strijden, maar u niet overmogen; want Ik ben met u, om u te behouden en om u uit terukken, spreekt de HEERE.
And I will make you a strong wall of brass to this people; they will be fighting against you, but they will not overcome you: for I am with you to keep you safe, says the Lord.
καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς τεῖχος ὄχυρὸν χαλκοῦν καὶ πολεμῆσουσιν πρὸς σέ καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ διότι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ σῶζειν σε
- 21 Ja, Ik zal u rukken uit de hand der bozen, en Ik zal u verlossen uit de handpalm der tirannen.
I will keep you safe from the hands of the evil-doers, and I will give you salvation from the hands of the cruel ones.
καὶ ἐξαιρεῖσθαί σε ἐκ χειρὸς πονηρῶν καὶ λυτρώσομαι σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν
- 1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
Then again the word of the Lord came to me, saying,
καὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ.
- 2 Gij zult u geen vrouw nemen, en gij zult geen zonen noch dochteren hebben in deze plaats.
You are not to take a wife for yourself or have sons or daughters in this place.
καὶ οὐ γεννηθήσεται σοὶ υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ

- 3 Want zo zegt de HEERE van de zonen en van de dochteren, die in deze plaats geboren worden; daartoe van hun moeders, die ze baren, en van hun vaders, die ze gewinnen indit land:
For this is what the Lord has said about the sons and daughters who come to birth in this place, and about their mothers who have given them birth, and about their fathers who have given life to them in this land:
ὅτι τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν υἱῶν καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννωμένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τετοκυῶν αὐτοὺς καὶ περὶ τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων αὐτοὺς ἐν τῇ γῆ ταύτῃ
- 4 Zij zullen pijnlijke doden sterven, zij zullen niet beklaagd noch begraven worden, zij zullen tot mest op den aardbodem zijn, en zij zullen door het zwaard en door den hongerverteerd worden, en hun dode lichamen zullen het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijsje zijn.
Death from evil diseases will overtake them; there will be no weeping for them and their bodies will not be put to rest; they will be like waste on the face of the earth: the sword and need of food will put an end to them; their dead bodies will be meat for the birds of heaven and for the beasts of the earth.
ἐν θανάτῳ νοσερῶ ἀποθανοῦνται οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ ἐν λιμῶ συντελεσθήσονται
- 5 Want zo zegt de HEERE: Ga niet in het huis desgenen, die een rouwmaaltijd houdt, en ga niet henen om te rouwklagen, en heb geen medelijden met hen; want Ik heb van ditvolk (spreekt de HEERE) weggenomen Mijn vrede, goedertierenheid en barmhartigheden;
For this is what the Lord has said: Do not go into the house of sorrow, do not go to make weeping or songs of grief for them: for I have taken away my peace from this people, says the Lord, even mercy and pity.
τάδε λέγει κύριος μὴ εἰσέλθῃς εἰς θίασον αὐτῶν καὶ μὴ πορευθῆς τοῦ κόψασθαι καὶ μὴ πενήσεις αὐτοὺς ὅτι ἀφέστακα τὴν εἰρήνην μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου
- 6 Zodat groten en kleinen in dit land zullen sterven, zij zullen niet begraven worden; en men zal hen niet beklagen, noch zichzelf insnijden, noch kaal maken om hunnentwil.
Death will overtake great as well as small in the land: their bodies will not be put in a resting-place, and no one will be weeping for them or wounding themselves or cutting off their hair for them:
οὐ μὴ κόψονται αὐτοὺς οὐδὲ ἐντομίδας οὐ μὴ ποιήσωσιν καὶ οὐ ξυρήσονται
- 7 Ook zal men hun niets uitdelen over den rouw, om iemand te troosten over een dode; noch hun te drinken geven uit den troostbeker, over iemands vader of over iemandsmoeder.
No one will make a feast for them in sorrow, to give them comfort for the dead, or put to their lips the cup of comfort on account of their father or their mother.
καὶ οὐ μὴ κλασθῆ ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς παράκλησιν ἐπὶ τεθνηκότι οὐ ποτιοῦσιν αὐτὸν ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ αὐτοῦ
- 8 Ga ook niet in een huis des maaltijds, om bij hen te zitten, om te eten en te drinken.
And you are not to go into the house of feasting, or be seated with them to take food or drink.
εἰς οἰκίαν πότου οὐκ εἰσελεύσῃ συγκαθίσει μετ' αὐτῶν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν
- 9 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal van deze plaats, voor ulieder ogen en in ulieder dagen, doen ophouden de stem der vreugde en de stem derblijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid.
For the Lord of armies, the God of Israel, has said, See, before your eyes and in your days I will put an end in this place to the laughing voices and the voice of joy; to the voice of the newly-married man and the voice of the bride.
διότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἰδοὺ ἐγὼ καταλύω ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης
- 10 En het zal geschieden, als gij dit volk al deze woorden zult aanzeggen, en zij tot u zeggen: Waarom spreekt de HEERE al dit grote kwaad over ons, en welke is onze misdaad, en welke is onze zonde, die wij tegen den HEERE, onzen God, gezondigd hebben?
And it will be, that when you say all these words to the people, then they will say to you, Why has the Lord done all this evil against us? what is our wrongdoing and what is our sin which we have done against the Lord our God?
καὶ ἔσται ὅταν ἀναγγεῖλῃς τῷ λαῷ τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ εἴπωσιν πρὸς σέ διὰ τί ἐλάλησεν κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα τίς ἡ ἀδικία ἡμῶν καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν ἣν ἡμάρτομεν ἐναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 11 Dat gij tot hen zult zeggen: Omdat uw vaders Mij verlaten hebben, spreekt de HEERE, en hebben andere goden nagewandeld, en die gediend, en zich voor die nedergebogen;maar Mij verlaten, en Mijn wet niet gehouden hebben;
Then you will say to them, Because your fathers have given me up, says the Lord, and have gone after other gods and become their servants and their worshippers, and have given me up and have not kept my law;
καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες ὑμῶν λέγει κύριος καὶ ὄχοντο ὀπίσω θεῶν ἄλλοτριῶν καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐμε ἐγκατέλιπον καὶ τὸν νόμον μου οὐκ ἐφυλάξαντο
- 12 En gijlieden erger gedaan hebt dan uw vaderen; want ziet, gijlieden wandelt, een iegelijk naar het goeddunken van zijn boos hart, om naar Mij niet te horen.
And you have done worse evil than your fathers; for see, every one of you is guided by the pride of his evil heart, so as not to give ear to me:
καὶ ὑμεῖς ἐπονηρεύσαθε ὑπὲρ τοὺς πατέρας ὑμῶν καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς πορεύεσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν ἄρεστών τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς τοῦ μὴ ὑπακοῦειν μου

- 13 Daaron zal Ik ulieden uit dit land werpen, in een land, dat gij niet gekend hebt, gij noch uw vaders; en aldaar zult gij andere goden dienen, dag en nacht, omdat Ik u geengenade zal geven.
For this reason I will send you away out of this land into a land which is strange to you, to you and to your fathers; there you will be the servants of other gods day and night, and you will have no mercy from me.
καὶ ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν ἣν οὐκ ᾔδειτε ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ δουλεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις οἱ οὐ δώσουσιν ὑμῖν ἔλεος
- 14 Daaron, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat er niet meer zal gezegd worden: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die de kinderen Israels uit Egypteland heeftopgevoerd!
For this cause, see, the days are coming, says the Lord, when it will no longer be said, By the living Lord, who took the children of Israel up out of the land of Egypt.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ οὐκ ἐροῦσιν ἔτι ζῆ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 15 Maar: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die de kinderen Israels heeft opgevoerd uit het land van het noorden, en uit al de landen waarhenen Hij hen gedreven had! want Ik zalhen wederbrengen in hun land, dat Ik hun vaderen gegeven heb.
But, By the living Lord, who took the children of Israel up out of the land of the north, and from all the countries where he had sent them: and I will take them back again to their land which I gave to their fathers.
ἀλλὰ ζῆ κύριος ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν
- 16 Ziet, Ik zal zenden tot veel vissers, spreekt de HEERE, die zullen hen vissen; en daarna zal Ik zenden tot veel jagers, die zullen hen jagen, van op allen berg, en van op allenheuvell, ja, uit de kloven der steenrotsen.
See, I will send for great numbers of fishermen, says the Lord, and they will take them like fish in a net; and after that, I will send for numbers of bowmen, and they will go after them, driving them from every mountain and from every hill, and out of the holes of the rocks.
ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς ἄλεις τοὺς πολλοὺς λέγει κύριος καὶ ἁλιεύσουσιν αὐτοὺς καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστέλω τοὺς πολλοὺς θηρευτὰς καὶ θηρεύσουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς ὄρους καὶ ἐπάνω παντὸς βουνοῦ καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν
- 17 Want Mijn ogen zijn op al hun wegen; zij zijn voor Mijn aangezicht niet verborgen, noch hun ongerechtigheid verholten van voor Mijn ogen.
For my eyes are on all their ways: there is no cover for them from my face, and their evil-doing is not kept secret from my eyes.
ὅτι οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδικήματα αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου
- 18 Dies zal Ik eerst hun ongerechtigheid en hun zonde dubbel vergelden, omdat zij Mijn land ontheiligd hebben; zij hebben Mijn erfenis met de dode lichamen hunner verfoeiselenen hunner gruwelen vervuld.
And I will give them the reward of their evil-doing and their sin twice over; because they have made my land unclean, and have made my heritage full of the bodies of their unholy and disgusting things.
καὶ ἀνταποδώσω διπλᾶς τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐφ' αἷς ἐβεβήλωσαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς θνησιμαίοις τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν ἐν αἷς ἐπλημμέλησαν τὴν κληρονομίαν μου
- 19 O HEERE! Gij zijt mijn Sterkte, en mijn Sterkheid, en mijn Toevlucht ten dage der benauwdheid; tot U zullen de heidenen komen van de einden der aarde, en zeggen: Immershebben onze vaders leugen erfelijk bezeten, en ijdelheid, waarin toch niets was, dat nut deed.
O Lord, my strength and my strong tower, my safe place in the day of trouble, the nations will come to you from the ends of the earth, and say, The heritage of our fathers is nothing but deceit, even false things in which there is no profit.
κύριε ἰσχύς μου καὶ βοήθειά μου καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέρᾳ κακῶν πρὸς σὲ ἔθνη ἤξουσιν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς καὶ ἐροῦσιν ὡς ψευδῆ ἐκτίσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἶδωλα καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ὄφέλημα
- 20 Zal een mens zich goden maken? Zij zijn toch geen goden.
Will a man make for himself gods which are no gods?
εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος θεοὺς καὶ οὗτοι οὐκ εἰσιν θεοί
- 21 Daaron, ziet, Ik zal hun bekend maken op ditmaal; Ik zal hun bekend maken Mijn hand en Mijn macht; en zij zullen weten, dat Mijn Naam is HEERE. Jeremia 17
For this reason, truly, I will make them see, this once I will give them knowledge of my hand and my power; and they will be certain that my name is the Lord.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ τὴν χεῖρά μου καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου καὶ γνώσονται ὅτι ὄνομά μου κύριος
- 5 Zo zegt de HEERE: Vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt, en wiens hart van den HEERE afwijkt!
This is what the Lord has said: Cursed is the man who puts his faith in man, and makes flesh his arm, and whose heart is turned away from the Lord.
ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον καὶ στηρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν καὶ ἀπὸ κυρίου ἀποστή ἡ καρδιά αὐτοῦ
- 6 Want hij zal zijn als de heide in de wildernis, die het niet gevoelt, wanneer het goede komt; maar blijft in dorre plaatsen in de woestijn, in zout en onbewoond land.
For he will be like the brushwood in the upland, and will not see when good comes; but his living-place will be in the dry places in the waste land, in a salt and unpeopled land.
καὶ ἔσται ὡς ἡ ἄγριουμρική ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ οὐκ ὄφεται ὅταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ καὶ κατασκηνώσει ἐν ἀλίμοις καὶ ἐν ἐρήμῳ ἐν γῇ ἄλυμρᾳ ἣτις οὐ κατοικεῖται

- 7 Gezegend daarentegen is de man, die op den HEERE vertrouwt, en wiens vertrouwen de HEERE is!
A blessing is on the man who puts his faith in the Lord, and whose hope the Lord is.
 και εὐλογημένος ὁ ἄνθρωπος ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ και ἔσται κύριος ἐλπίς αὐτοῦ
- 8 Want hij zal zijn als een boom, die aan het water geplant is, en zijn wortelen uitschiet aan een rivier, en gevoelt het niet, wanneer er een hitte komt, maar zijn loof blijft groen; en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en houdt niet op van vrucht te dragen.
For he will be like a tree planted by the waters, pushing out its roots by the stream; he will have no fear when the heat comes, but his leaf will be green; in a dry year he will have no care, and will go on giving fruit.
 και ἔσται ὡς ξύλον εὐθνηοῦν παρ' ὕδατα και ἐπὶ ἰκμάδα βαλεῖ ρίζας αὐτοῦ και οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καύμα και ἔσται ἐπ' αὐτῷ στελέχη ἀλσώδη ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φοβηθήσεται και οὐ διαλείψει ποιῶν καρπὸν
- 9 Arglstig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is het, wie zal het kennen?
The heart is a twisted thing, not to be searched out by man: who is able to have knowledge of it?
 βαθεῖα ἡ καρδία παρὰ πάντα και ἄνθρωπός ἐστιν και τίς γινώσεται αὐτόν
- 10 Ik, de HEERE, doorgrond het hart, en proef de nieren; en dat, om een iegelijk te geven naar zijn wegen, naar de vrucht zijner handelingen.
I the Lord am the searcher of the heart, the tester of the thoughts, so that I may give to every man the reward of his ways, in keeping with the fruit of his doings.
 ἐγὼ κύριος ἐτάζων καρδίας και δοκιμάζων νεφροὺς τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ και κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ
- 11 Gelijk een veldhoen eieren vergadert, maar broedt ze niet uit, alzo is hij, die rijkdom vergadert, doch niet met recht; in de helft zijner dagen zal hij dien moeten verlaten, en in zijnlaatste een dwaas zijn.
Like the partridge, getting eggs together but not producing young, is a man who gets wealth but not by right; before half his days are ended, it will go from him, and at his end he will be foolish.
 ἐφώνησεν πέρδιξ συνήγαγεν ἅ οὐκ ἔτεκεν ποιῶν πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν αὐτόν και ἐπ' ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων
- 12 Een troon der heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan, is de plaats onzes heilighdoms.
A seat of glory, placed on high from the first, is our holy place.
 θρόνος δόξης ὑψωμένος ἀγίασμα ἡμῶν
- 13 O HEERE, Israels Verwachting! allen, die U verlaten, zullen beschaamd worden; en die van mij afwijken, zullen in de aarde geschreven worden; want zij verlaten den HEERE, den Springader des levenden waters.
O Lord, the hope of Israel, all who give you up will be put to shame; those who go away from you will be cut off from the earth, because they have given up the Lord, the fountain of living waters.
 ὑπομονὴ ἰσραηλ κύριε πάντες οἱ καταλιπόντες σε καταισχνθήτωσαν ἀφροσθηκότες ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν ὅτι ἐγκατέλιπον πηγὴν ζωῆς τὸν κύριον
- 14 Genees mij, HEERE! zo zal ik genezen worden, behoud mij, zo zal ik behouden worden; want Gij zijt mijn Lof.
Make me well, O Lord, and I will be well; be my saviour, and I will be safe: for you are my hope.
 ἰασαί με κύριε και ἰαθήσομαι σῶσόν με και σωθήσομαι ὅτι καύχημά μου σὺ εἶ
- 15 Ziet, zij zeggen tot mij: Waar is het woord des HEEREN? Laat het nu komen!
See, they say to me, Where is the word of the Lord? let it come now.
 ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσι πρὸς με ποῦ ἐστιν ὁ λόγος κυρίου ἐλθάτω
- 16 Ik heb toch niet aangedrongen, meer dan een herder achter U betaamde; ook heb ik den dodelijken dag niet begeerd, Gij weet het; wat uit mijn lippen is gegaan, is voor Uwaangezicht geweest.
As for me, I have not said; Let the day of trouble come to them quickly; and I have not been hoping for the death-giving day; you have knowledge of what came from my lips; it was open before you.
 ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπίασα κατακολουθῶν ὀπίσω σου και ἡμέραν ἀνθρώπου οὐκ ἐπεθύμησα σὺ ἐπίστη τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου πρὸ προσώπου σου ἐστιν
- 17 Wees Gij mij niet tot een verschrikking; Gij zijt mijn Toevlucht ten dage des kwaads.
Be not a cause of fear to me: you are my safe place in the day of evil.
 μὴ γενηθῆς μοι εἰς ἀλλοτρίωσιν φειδόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ
- 18 Laat mijn vervolgers beschaamd worden, maar laat mij niet beschaamd worden; laat hen verschrikt worden, maar laat mij niet verschrikt worden; breng over hen den dag deskwaads, en verbreek hen met een dubbele verbreking.
Let them be put to shame who are attacking me, but let me not be shamed; let them be overcome with fear, but let me not be overcome: send on them the day of evil, and put them to destruction twice over.
 καταισχνθήτωσαν οἱ διώκοντές με και μὴ καταισχνθείην ἐγὼ πτοηθείσαν αὐτοὶ και μὴ πτοηθείην ἐγὼ ἐπάγαγε ἐπ' αὐτοὺς ἡμέραν πονηρὰν δισδὸν σύντριμμα σύντριψον αὐτούς

- 19 Alzo heeft de HEERE tot mij gezegd: Ga henen en sta in de poort van de kinderen des volks, door dewelke de koningen van Juda ingaan, en door dewelke zij uitgaan, ja, in allepoorten van Jeruzalem;
 This is what the Lord has said to me: Go and take your place in the doorway of Benjamin, where the kings of Judah come in and by which they go out, and in all the doorways of Jerusalem;
 τὰδε λέγει κύριος βάδισον καὶ στήθι ἐν πύλαις υἰῶν λαοῦ σου ἐν αἷς εἰσπορεύονται ἐν αὐταῖς βασιλεῖς ἰουδα καὶ ἐν αἷς ἐκπορεύονται ἐν αὐταῖς καὶ ἐν πάσαις ταῖς πύλαις ἱερουσαλημ
- 20 En zeg tot hen: Hoort des HEEREN woord, gij koningen van Juda, en gans Juda, en alle inwoners van Jeruzalem, die door deze poorten ingaat!
 And say to them, Give ear to the word of the Lord, you kings of Judah, and all the people of Jerusalem who come in by these doors:
 καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς ἀκούσατε λόγον κυρίου βασιλεῖς ἰουδα καὶ πᾶσα ἰουδαία καὶ πᾶσα ἱερουσαλημ οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις
- 21 Zo zegt de HEERE: Wacht u op uw zielen, en draagt geen last op den sabbatdag, noch brengt in door de poorten van Jeruzalem.
 This is what the Lord has said: See to yourselves, that you take up no weight on the Sabbath day, or take it in through the doors of Jerusalem;
 τὰδε λέγει κύριος φυλάσσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ μὴ αἴρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ μὴ ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις ἱερουσαλημ
- 22 Ook zult gijlieden geen last uitvoeren uit uw huizen op den sabbatdag, noch enig werk doen; maar gij zult den sabbatdag heiligen, gelijk als Ik uw vaderen geboden heb.
 And take no weight out of your houses on the Sabbath day, or do any work, but keep the Sabbath day holy, as I gave orders to your fathers;
 καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ οἰκιῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ἀγιάσατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων καθὼς ἐνετείλαμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν
- 23 Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd; maar zij hebben hun nek verhard, om niet te horen, en om de tucht niet aan te nemen.
 But they gave no attention and would not give ear, but they made their necks stiff so that they might not give ear and might not get teaching.
 καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν τοῦ μὴ ἀκοῦσαί μου καὶ τοῦ μὴ δέξασθαι παιδείαν
- 24 Het zal dan geschieden, indien gij vlijtiglijk naar Mij zult horen, spreekt de HEERE, dat gij geen last door de poorten dezer stad op den sabbatdag inbrengt, en gij den sabbatdagheiligt, dat gij geen werk daarop doet;
 And it will be, that if with all care you give ear to me, says the Lord, and take no weight through the doorways of this town on the Sabbath day, but keep the Sabbath day holy and do no work in it;
 καὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητέ μου λέγει κύριος τοῦ μὴ εἰσφέρειν βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν πᾶν ἔργον
- 25 Zo zullen door de poorten dezer stad ingaan koningen en vorsten, zittende op den troon van David, rijdende op wagenen en op paarden, zij en hun vorsten, de mannen van Judaen de inwoners van Jeruzalem; en deze stad zal bewoond worden in eeuwigheid.
 Then through the doors of this town there will come kings and princes, seated on the seat of David, going in carriages and on horseback, they and their princes, and the men of Judah and the people of Jerusalem: and this town will keep its place for ever.
 καὶ εἰσελεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμενοι ἐπὶ θρόνου δαυιδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ' ἄρμασιν καὶ ἵπποις αὐτῶν αὐτοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἄνδρες ἰουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλημ καὶ κατοικισθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς τὸν αἰῶνα
- 26 En zij zullen komen uit de steden van Juda, en uit de plaatsen rondom Jeruzalem, en uit het land van Benjamin, en uit de laagte, en van het gebergte, en van het zuiden, aanbrennende brandoffer, en slachtoffer, en spijsoffer, en wierook, en aanbrennende loffer, ten huize des HEEREN.
 And they will come from the towns of Judah, and from the places round about Jerusalem, and from the land of Benjamin, and from the lowlands, and from the mountains, and from the South, with burned offerings and offerings of beasts and meal offerings and perfume and offerings of praise, to the house of the Lord.
 καὶ ἤξουσιν ἐκ τῶν πόλεων ἰουδα καὶ κυκλόθεν ἱερουσαλημ καὶ ἐκ γῆς βενιαμιν καὶ ἐκ τῆς πεδινῆς καὶ ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐκ τῆς πρὸς νότον φέροντες ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίαν καὶ θυμιάματα καὶ μανσα καὶ λίβανον φέροντες αἶνεσιν εἰς οἶκον κυρίου
- 27 Maar indien gij naar Mij niet zult horen, om den sabbatdag te heiligen, en om geen last te dragen als gij op den sabbatdag door de poorten van Jeruzalem ingaat; zo zal Ik een vuur in haar poorten aansteken, dat de paleizen van Jeruzalem zal verteren, en niet worden uitgeblust. Jeremia 18
 But if you do not give ear to me, to keep the Sabbath day holy, and to let no weight be lifted and taken through the doors of Jerusalem on the Sabbath day: then I will put a fire in its doorways, burning up the great houses of Jerusalem, and it will never be put out.
 καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσητέ μου τοῦ ἀγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ αἴρειν βαστάγματα καὶ μὴ εἰσπορεύεσθαι ταῖς πύλαις ἱερουσαλημ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς καὶ καταφάγεται ἄμφοδα ἱερουσαλημ καὶ οὐ σβεσθήσεται
- 1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, zeggende:
 The word which came to Jeremiah from the Lord, saying,
 ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ἱερεμῖαν λέγων

- 2 Maak u op, en ga af in het huis des pottenbakkers, en aldaar zal Ik u Mijn woorden doen horen.
Up! go down to the potter's house, and there I will let my words come to your ears.
ἀνάστηθι καὶ κατέβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου
- 3 Zo ging ik af in het huis des pottenbakkers; en ziet, hij maakte een werk op de schijven.
Then I went down to the potter's house, and he was doing his work on the stones.
καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐποίει ἔργον ἐπὶ τῶν λίθων
- 4 En het vat, dat hij maakte, werd verdorven, als leem, in de hand des pottenbakkers; toen maakte hij daarvan weder een ander vat, gelijk als het recht was in de ogen des pottenbakkers te maken.
And when the vessel, which he was forming out of earth, got damaged in the hand of the potter, he made it again into another vessel, as it seemed good to the potter to make it.
καὶ διέπεσεν τὸ ἄγγειον ὃ αὐτὸς ἐποίει ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ πάλιν αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὸ ἄγγειον ἕτερον καθὼς ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι
- 5 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 6 Zal Ik ulieden niet kunnen doen, gelijk deze pottenbakker, o huis Israels? spreekt de HEERE; ziet, gelijk leem in de hand des pottenbakkers, alzo zijt gijlieden in Mijn hand, o huisIsraels!
O Israel, am I not able to do with you as this potter does? says the Lord. See, like earth in the potter's hand are you in my hands, O Israel.
εἰ καθὼς ὁ κεραμεὺς οὗτος οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς οἶκος ἰσραηλ ἰδοὺ ὡς ὁ πηλὸς τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἔστε ἐν ταῖς χερσὶν μου
- 7 In een ogenblik zal Ik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal uitrukken, en afbreken, en verdoen;
Whenever I say anything about uprooting a nation or a kingdom, and smashing it and sending destruction on it;
πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος ἢ ἐπὶ βασιλείαν τοῦ ἐξῆραι αὐτοὺς καὶ τοῦ ἀπολλύειν
- 8 Maar indien datzelve volk, over hetwelk Ik zulks gesproken heb, zich van zijn boosheid bekeert, zo zal Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik hetzelfde gedacht te doen.
If, in that very minute, that nation of which I was talking is turned away from its evil, my purpose of doing evil to them will be changed.
καὶ ἐπιστραφή τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν αὐτῶν καὶ μετανοήσω περὶ τῶν κακῶν ὧν ἐλογισάμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς
- 9 Ook zal Ik in een ogenblik spreken over een volk en over een koninkrijk, dat Ik het zal bouwen en planten;
And whenever I say anything about building up a nation or a kingdom, and planting it;
καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος καὶ ἐπὶ βασιλείαν τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι
- 10 Maar indien het doet, dat kwaad is in Mijn ogen, dat het naar Mijn stem niet hoort, zo zal Ik berouw hebben over het goede, met hetwelk Ik gezegd had hetzelfde te zullen weldoen.
If, in that very minute, it does evil in my eyes, going against my orders, then my good purpose, which I said I would do for them, will be changed.
καὶ ποιήσωσιν τὰ πονηρὰ ἐναντίον μου τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς μου καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγαθῶν ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς
- 11 Nu dan, spreek nu tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem, zeggende: Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik formeer een kwaad tegen ulieden, en denk tegen uliedeneen gedachte; zo bekeert u nu, een iegelijk van zijn bozen weg, en maakt uw wegen en uw handelingen goed.
Now, then, say to the men of Judah and to the people of Jerusalem, This is what the Lord has said: See, I am forming an evil thing against you, and designing a design against you: let every man come back now from his evil way, and let your ways and your doings be changed for the better.
καὶ νῦν εἰπὸν πρὸς ἀνδρας ἰουδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλημ ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ' ὑμᾶς κακὰ καὶ λογίζομαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ἰ καλλίονα ποιήσετε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν
- 12 Doch zij zeggen: Het is buiten hoop; maar wij zullen naar onze gedachten wandelen, en wij zullen doen, een iegelijk het goeddunken van zijn boos hart.
But they will say, There is no hope: we will go on in our designs, and every one of us will do what he is moved by the pride of his evil heart to do.
καὶ εἶπαν ἀνδριούμεθα ὅτι ὀπίσω τῶν ἀποστροφῶν ἡμῶν πορευόμεθα καὶ ἕκαστος τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν
- 13 Daarom, zo zegt de HEERE: Vraagt nu onder de heidenen; wie heeft alzulks gehoord? De jonkvrouw Israels doet een zeer afschuwelijke zaak.
So this is what the Lord has said: Make search among the nations and see who has had word of such things; the virgin of Israel has done a very shocking thing.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐρωτήσατε δὴ ἐν ἔθνεσιν τίς ἤκουσεν τοιαῦτα φρικτὰ ἃ ἐποίησεν σφόδρα παρθένος ἰσραηλ
- 14 Zal men ook om een rotssteen des velds verlaten de sneeuw van Libanon? Zullen ook de vreemde, koude, vlietende wateren verlaten worden?
Will the white snow go away from the top of Sirion? will the cold waters flowing from the mountains become dry?
μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοὶ ἢ χιῶν ἀπὸ τοῦ λιβάνου μὴ ἐκκλινεῖ ὕδωρ βιταῖως ἀνέμῳ φερόμενον

- 15 Nochtans heeft Mijn volk Mij vergeten, zij roken der ijdelheid; want zij hebben hen doen aanstoten op hun wegen, op de oude paden, opdat zij mochten wandelen in stegen vaneen weg, die niet opgehoogd is;
For my people have put me out of their memory, burning perfumes to that which is nothing; and because of this, I will put a cause of falling in their ways, even in the old roads, and will make them go on side-roads, in a way not lifted up;
ὅτι ἐπελάθοντό μου ὁ λαός μου εἰς κενὸν ἐθυμίασαν καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν σχοίνους αἰωνίους τοῦ ἐπιβῆναι τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν
- 16 Om hun land te stellen tot een ontzetting, tot eeuwige aanfluitingen; al wie daar voorbijgaat, zal zich ontzetten, en met zijn hoofd schudden.
Making their land a thing of wonder, causing sounds of surprise for ever; everyone who goes by will be overcome with wonder, shaking his head.
τοῦ τάζει τὴν γῆν αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν καὶ σύριγμα αἰώνιον πάντες οἱ διαπορευόμενοι δι' αὐτῆς ἐκστήσονται καὶ κινήσουσιν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν
- 17 Als een oostenwind zal Ik hen verstrooien voor het aangezicht des vijands; Ik zal hun den nek en niet het aangezicht laten zien, ten dage huns verderfs.
I will send them in flight, as from an east wind, before the attacker; I will let them see my back and not my face on the day of their downfall.
ὡς ἄνεμον καύσωνα διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν αὐτῶν δεῖξω αὐτοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν
- 18 Toen zeiden zij: Komt aan, laat ons gedachten tegen Jeremia denken; want de wet zal niet vergaan van den priester, noch de raad van den wijze, noch het woord van den profeet; komt aan, en laat ons hem slaan met de tong, en laat ons niet luisteren naar enige zijner woorden!
Then they said, Come, let us make a design against Jeremiah; for teaching will never be cut off from the priest, or wisdom from the wise, or the word from the prophet. Come, let us make use of his words for an attack on him, and let us give attention with care to what he says.
καὶ εἶπαν δεῦτε λογισώμεθα ἐπὶ ἱερεμῖαν λογισμὸν ὅτι οὐκ ἀπολείται νόμος ἀπὸ ἱερέως καὶ βουλή ἀπὸ συνετοῦ καὶ λόγος ἀπὸ προφήτου δεῦτε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσει καὶ ἀκουσώμεθα πάντα τὰς λόγους αὐτοῦ
- 19 HEERE! luister naar mij, en hoor naar de stem mijner twisters.
Give thought to me, O Lord, and give ear to the voice of those who put forward a cause against me.
εἰσάκουσόν μου κύριε καὶ εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τοῦ δικαιοματός μου
- 20 Zal dan kwaad voor goed vergolden worden? want zij hebben mijn ziel een kuil gegraven; gedenk, dat ik voor Uw aangezicht gestaan heb, om goed voor hen te spreken, om Uwgrimmigheid van hen af te wenden.
Is evil to be the reward of good? for they have made a deep hole for my soul. Keep in mind how I took my place before you, to say a good word for them so that your wrath might be turned away from them.
εἰ ἀνταποδίδοται ἀντὶ ἀγαθῶν κακὰ ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἐκρυσάν μοι μνήσθητι ἐστηκότος μου κατὰ πρόσωπόν σου τοῦ λαλήσαι ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαθὰ τὸ ὑ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν σου ἀπ' αὐτῶν
- 21 Daarom, geef hun zonen den honger over, en doe ze wegvloeien door het geweld des zwaards, en laat hun vrouwen van kinderen beroofd en weduwen worden, en laat hun mannen door den dood omgebracht, en hun jongelingen met het zwaard geslagen worden in den strijd.
For this cause, let their children be without food, and give them over to the power of the sword; and let their wives be without children and become widows; let their men be overtaken by death, and their young men be put to the sword in the fight.
διὰ τοῦτο δὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς λιμὸν καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μαχαίρας γενέσθωσαν αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χῆραι καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέσθωσαν ἀνηρημένοι θανάτῳ καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτωκότες μαχαίρᾳ ἐν πολέμῳ
- 22 Laat er een geschrei uit hun huizen gehoord worden, wanneer Gij haastelijk een bende over hen zult brengen; dewijl zij een kuil gegraven hebben om mij te vangen, en strikkenverborgen voor mijn voeten.
Let a cry for help go up from their houses, when you send an armed band on them suddenly: for they have made a hole in which to take me, and have put nets for my feet secretly.
γενηθήτω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν ἐπάξεις ἐπ' αὐτοὺς ληστὰς ἄφνω ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλληψίν μου καὶ παγίδας ἐκρυσαν ἐπ' ἐμέ
- 23 Doch Gij, HEERE! weet al hun raad tegen mij ten dode; maak geen verzoening over hun ongerechtigheid, en delg hun zonde niet uit van voor Uw aangezicht; maar laat hennedergeveld worden voor Uw aangezicht; handel also met hen, ten tijde Uws toorns. Jeremia 19
But you, Lord, have knowledge of all the designs which they have made against my life; let not their evil-doing be covered or their sin be washed away from before your eyes: but let it be a cause of falling before you: so do to them in the time of your wrath.
καὶ σύ κύριε ἔγνωσ ἅσασαν τὴν βουλήν αὐτῶν ἐπ' ἐμέ εἰς θάνατον μὴ ἀθώωσης τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου μὴ ἐξαλείψης γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου ἐν καιρῷ θυμοῦ σου ποιήσον ἐν αὐτοῖς
- 1 Zo zegt de HEERE: Ga henen en koop een pottenbakkerskruik, en neem tot u van de oudsten des volks, en van de oudsten der priesteren.
This is what the Lord has said: Go and get for money a potter's bottle made of earth, and take with you some of the responsible men of the people and of the priests;
τότε εἶπεν κύριος πρὸς με βᾶδισον καὶ κτήσῃ βῆκον πεπλασμένον ὀστράκινον καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἱερέων

- 2 En ga uit naar het dal des zoons van Hinnom, dat voor de deur der Zonnepoort is, en roep aldaar uit de woorden, die Ik tot u spreken zal;
 And go out to the valley of the son of Hinnom, by the way into the door of broken pots, and there say in a loud voice the words which I will give you;
 και ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πολυάνδριον υἰῶν τῶν τέκνων αὐτῶν ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῶν προθύρων πύλης τῆς χαρσιθ και ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἂν λαλήσω πρὸς σέ
- 3 En zeg: Hoort des HEEREN woord, gij koningen van Juda en inwoners van Jeruzalem! Alzo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal een kwaad brengen overdeze plaats, van hetwelk een ieder, die het hoort, zijn oren klinken zullen;
 Say, Give ear to the word of the Lord, O kings of Judah and people of Jerusalem; the Lord of armies, the God of Israel, has said, See, I will send evil on this place which will be bitter to the ears of anyone hearing of it.
 και ἐρεῖς αὐτοῖς ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου βασιλεῖς ἰουδα και ἄνδρες ἰουδα και οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλημ και οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ ὥστε παντὸς ἀκούοντος αὐτὰ ἠγήσει ἀμφότερα τὰ ὄτα αὐτοῦ
- 4 Omdat zij Mij verlaten, en deze plaats vervreemd, en andere goden daarin gerookt hebben die zij niet gekend hebben, zij, noch hun vaderen, noch de koningen van Juda; en hebben deze plaats vervuld met bloed der onschuldigen.
 Because they have given me up, and made this place a strange place, burning perfumes in it to other gods, of whom they and their fathers and the kings of Judah had no knowledge; and they have made this place full of the blood of those who have done no wrong;
 ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπον με και ἀπῆλлотρίωσαν τὸν τόπον τοῦτον και ἐθυμίασαν ἐν αὐτῷ θεοῖς ἄλλοτρίοις οἷς οὐκ ἤδεισαν αὐτοὶ και οἱ πατέρες αὐτῶν και οἱ βασιλεῖς ἰουδα ἐπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἱμάτων ἀθῶν
- 5 Want zij hebben de hoogten van Baal gebouwd, om hun zonen met vuur te verbranden, aan Baal tot brandofferen; hetwelk Ik niet geboden, noch gesproken heb, noch in Mijnhart is opgekomen?
 And they have put up the high places of the Baal, burning their sons in the fire; a thing which was not ordered by me, and it was never in my mind:
 και ἔκοδόμησαν ὑψηλὰ τῆ βααλ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ ἃ οὐκ ἐνετείλαμην οὐδὲ ἐλάλησα οὐδὲ διενεώθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου
- 6 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat deze plaats niet meer zal genoemd worden het Tofeth, of dat des zoons van Hinnom, maar Moorddal.
 For this cause, see, a time is coming, says the Lord, when this place will no longer be named Topheth, or, The valley of the son of Hinnom, but, The valley of Death.
 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος και οὐ κληθήσεται τῷ τόπῳ τούτῳ ἐτι διάπτωσις και πολυάνδριον υἱοῦ εννομ ἄλλ' ἢ πολυάνδριον τῆς σφαγῆς
- 7 Want Ik zal den raad van Juda en Jeruzalem in deze plaats verijdelen, en zal hen voor het aangezicht hunner vijanden doen vallen door het zwaard, en door de hand dergenen, die hun ziel zoeken; en Ik zal hun dode lichamen het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijze geven.
 I will make the purpose of Judah and Jerusalem come to nothing in this place; I will have them put to the sword by their haters, and by the hands of those who have designs on their life; and their dead bodies I will give to be food for the birds of heaven and the beasts of the earth.
 και σφάζω τὴν βουλήν ἰουδα και τὴν βουλήν ἱερουσαλημ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ και καταβαλῶ αὐτοὺς ἐν μαχαίρᾳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν και ἐν χερσὶν τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν και δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ και τοῖς θηρίοις τῆς γῆς
- 8 En Ik zal deze stad zetten tot een ontzetting en tot een aanfluiting; al wie voorbij haar gaat, zal zich ontzetten en fluiten over al haar plagen.
 And I will make this town a thing of wonder and a cause of surprise; everyone who goes by will be overcome with wonder and make sounds of surprise, because of all its troubles.
 και τάξω τὴν πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμόν και εἰς συριγμόν πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπ' αὐτῆς σκυθρωπάσει και συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς αὐτῆς
- 9 En Ik zal hunlieden het vlees hunner zonen en het vlees hunner dochteren doen eten, en zij zullen eten, een iegelijk het vlees zijns naasten, in de belegering en in de benauwing, waarmede hen hun vijanden, en die hun ziel zoeken, benauwen zullen.
 I will make them take the flesh of their sons and the flesh of their daughters for food, they will be making a meal of one another, because of their bitter need and the cruel grip of their haters and those who have made designs against their life.
 και ἔδονται τὰς σάρκας τῶν υἰῶν αὐτῶν και τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων αὐτῶν και ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ και ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἢ πολιορκήσουσιν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν
- 10 Dan zult gij de kruik verbreken voor de ogen der mannen, die met u gegaan zijn;
 Then let the potter's bottle be broken before the eyes of the men who have gone with you,
 και συντρίψεις τὸν βῖκον κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ
- 11 En gij zult tot hen zeggen: Zo zegt de HEERE der heirscharen: Alzo zal Ik dit volk en deze stad verbreken, gelijk als men een pottenbakkersvat verbreekt, dat niet weder geheeld kan worden; en zij zullen hen in Tofeth begraven, omdat er geen andere plaats zal zijn om te begraven.
 And say to them, This is what the Lord of armies has said: Even so will this people and this town be broken by me, as a potter's bottle is broken and may not be put together again: and the bodies of the dead will be put in the earth in Topheth, till there is no more room.
 και ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον και τὴν πόλιν ταύτην καθὼς συντρίβεται ἄγγος ὀστράκινον ὃ οὐ δυνήσεται ἰαθῆναι ἐτι

- 12 Zo zal Ik deze plaats doen, spreek de HEERE, en haar inwoners; en dat om deze stad te stellen als een Tofeth.
This is what I will do to this place, says the Lord, and to its people, making this town like Topheth:
οὕτως ποιήσω λέγει κύριος τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν αὐτῷ τοῦ δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην ὡς τὴν διαπίπτουσαν
- 13 En de huizen van Jeruzalem en de huizen der koningen van Juda zullen, gelijk alle plaatsen van Tofeth, onrein worden, met al de huizen, op welker daken zij aan al het heir deshemels gerookt en aan vreemde goden drankofferen geofferd hebben.
And the houses of Jerusalem, and the houses of the kings of Judah, which they have made unclean, will be like the place of Topheth, even all the houses on whose roofs perfumes have been burned to all the army of heaven, and drink offerings drained out to other gods.
καὶ οἱ οἴκοι ἱερουσαλημ καὶ οἱ οἴκοι βασιλέων ἰουδα ἔσονται καθὼς ὁ τόπος ὁ διαπίπτων τῶν ἀκαθαρσιῶν ἐν πάσαις ταῖς οἰκίαις ἐν αἷς ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῶν πάση τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδάς θεοῖς ἄλλοτριῖς
- 14 Toen nu Jeremia van Tofeth kwam, waarhenen hem de HEERE gezonden had, om te profeteren, stond hij in het voorhof van des HEEREN huis, en zeide tot al het volk:
Then Jeremiah came from Topheth, where the Lord had sent him to give the prophet's word; and he took his place in the open square of the Lord's house, and said to all the people,
καὶ ἦλθεν ἱερεμίας ἀπὸ τῆς διαπίτσεως οὗ ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι καὶ ἔστη ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν
- 15 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal over deze stad, en over al haar steden, al het kwaad brengen, dat Ik over haar gesproken heb; omdat zij hun nekverhard hebben, om Mijn woorden niet te horen. Jeremia 20
The Lord of armies, the God of Israel, has said: See, I will send on this town and on all her towns all the evil which I have said; because they made their necks stiff, so that they might not give ear to my words.
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰς κόμας αὐτῆς ἅπαντα τὰ κακὰ ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτήν ὅτι ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν τοῦ μὴ εἰς ἀκούειν τῶν λόγων μου
- 1 Als Pashur, de zoon van Immer, de priester (deze nu was bestelde voorganger in het huis des HEEREN), Jeremia hoorde, diezelfde woorden profeterende,
Now it came to the ears of Pashhur, the son of Immer the priest, who was chief in authority in the house of the Lord, that Jeremiah was saying these things;
καὶ ἤκουσεν πασχωρ υἱὸς ἐμμηρ ὁ ἱερεὺς καὶ οὗτος ἦν καθεσταμένος ἡγούμενος οἴκου κυρίου τοῦ ἱερεμίου προφητεῦοντος τοὺς λόγους τούτους
- 2 Zo sloeg Pashur den profet Jeremia, en hij stelde hem in de gevangenis, dewelke is in de bovenste poort van Benjamin, die aan het huis des HEEREN is.
And Pashhur gave blows to Jeremiah and had his feet chained in a framework of wood in the higher doorway of Benjamin, which was in the house of the Lord.
καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν καταρράκτην ὃς ἦν ἐν πύλῃ οἴκου ἀποτεταγμένου τοῦ ὑπερῶου ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου
- 3 Maar het geschiedde des anderen daags, dat Pashur Jeremia uit de gevangenis voortbracht; toen zeide Jeremia tot hem: De HEERE noemt uw naam niet Pashur, maar Magor-missabib.
Then on the day after, Pashhur let Jeremiah loose. Then Jeremiah said to him, The Lord has given you the name of Magor-missabib (Cause-of-fear-on-every-side), not Pashhur.
καὶ ἐξήγαγεν πασχωρ τὸν ἱερεμίαν ἐκ τοῦ καταρράκτου καὶ εἶπεν αὐτῷ ἱερεμίας οὐχὶ πασχωρ ἐκάλεσεν κύριος τὸ ὄνομά σου ἀλλ' ἢ μέτοικον
- 4 Want zo zegt de HEERE: Zie, Ik stel u tot een schrik voor uzelf en voor al uw liefhebbers; die zullen vallen door het zwaard hunner vijanden, dat het uw ogen aanzien; en Ik zal gans Juda geven in de hand des konings van Babel, die hen naar Babel gevankelijk zal wegvoeren, en slaan hen met het zwaard.
For the Lord has said, See, I will make you a cause of fear to yourself and to all your friends: they will come to their death by the sword of their haters, and your eyes will see it: and I will give all Judah into the hands of the king of Babylon, and he will take them away prisoners into Babylon and put them to the sword.
διότι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμί σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις σου καὶ πεσοῦνται ἐν μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται καὶ σὲ καὶ πάντα ἰουδαν δώσω εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ μετοικιούσιν αὐτοὺς καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν μαχαίραις
- 5 Ook zal Ik geven al het vermogen dezer stad, en al haar arbeid, en al haar kostelijkheid, en alle schatten der koningen van Juda, Ik zal ze geven in de hand hunner vijanden, die zullen ze roven, zullen ze nemen, en zullen ze brengen naar Babel.
And more than this, I will give all the wealth of this town and all its profits and all its things of value, even all the stores of the kings of Judah will I give into the hands of their haters, who will put violent hands on them and take them away to Babylon.
καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πόλεως ταύτης καὶ πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βασιλέως ἰουδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς βαβυλῶνα
- 6 En gij, Pashur, en alle inwoners van uw huis! gijlieden zult gaan in de gevangenis; en gij zult te Babel komen, en aldaar sterven, en aldaar begraven worden, gij en al uw vrienden, denwelken gij valselijk geprofeteerd hebt.
And you, Pashhur, and all who are in your house, will go away prisoners: you will come to Babylon, and there your body will be put to rest, you and all your friends, to whom you said false words.
καὶ σὺ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου πορεύεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν βαβυλῶνι ἀποθάνη καὶ ἐκεῖ ταφίση σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου οἷς ἐπροφήτευσας αὐτοῖς ψευδῆ
- 7 HEERE! Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden; Gij zijt mij te sterk geweest, en hebt overmocht; ik ben den gansen dag tot een belachen, een ieder van hen bespotmij.
O Lord, you have been false to me, and I was tricked; you are stronger than I, and have overcome me: I have become a thing to be laughed at all the day, everyone makes sport of me.
ἠπάτησάς με κύριε καὶ ἠπατήθην ἐκράτησας καὶ ἠδυνάσθης ἐγενόμην εἰς γέλωτα πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μκκτηριζόμενος

- 8 Want sinds ik spreke, roep ik uit, ik roep geweld en verstoring; omdat mij des HEEREN woord den gansen dag tot smaad en tot schimp is.
For every word I say is a cry for help; I say with a loud voice, Violent behaviour and wasting; because the word of the Lord is made a shame to me and a cause of laughing all the day.
ὅτι πικρῶ λόγῳ μου γελάσομαι ἄθεσίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπικαλέσομαι ὅτι ἐγενήθη λόγος κυρίου εἰς ὀνειδισμὸν ἐμοὶ καὶ εἰς χλευασμὸν πᾶσαν ἡμέραν μου
- 9 Dies zeide ik: Ik zal Zijner niet gedenken, en niet meer in Zijn Naam spreken; maar het werd in mijn hart als een brandend vuur, besloten in mijn beenderen; en ik bemoeide mijom te verdragen, maar konde niet.
And if I say, I will not keep him in mind, I will not say another word in his name; then it is in my heart like a burning fire shut up in my bones, and I am tired of keeping myself in, I am not able to do it.
καὶ εἶπα οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ ὄνομα κυρίου καὶ οὐ μὴ λαλήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καίομενον φλέγον ἐν τοῖς ὀστέοις μου καὶ παρεῖμαι πάντοθεν καὶ οὐ δύναμαι φέρειν
- 10 Want ik heb gehoord de naspraak van velen, van Magor-missabib, zeggende: Geef ons te kennen, en wij zullen het te kennen geven; al mijn vredegenoten nemen acht op mijnhinking; zij zeggen: Misschien zal hij overreed worden, dan zullen wij hem overmogen, en onze wraak van hem nemen.
For numbers of them say evil secretly in my hearing (there is fear on every side): they say, Come, let us give witness against him; all my nearest friends, who are watching for my fall, say, It may be that he will be taken by deceit, and we will get the better of him and give him punishment.
ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν συναθροισζομένων κυκλόθεν ἐπισύστητε καὶ ἐπισυστώμεν αὐτῷ πάντες ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ εἰ ἀπατηθήσεται καὶ δυνήσομεθα αὐτῷ καὶ ληψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ
- 11 Maar de HEERE is met mij als een verschrikkelijk Held; daarom zullen mijn vervolgers struikelen, en niets vermogen; zij zijn zeer beschaamd geworden, omdat zij nietverstandiglijk gehandeld hebben; het zal een eeuwige schande zijn, zij zal niet vergeten worden.
But the Lord is with me as a great one, greatly to be feared: so my attackers will have a fall, and they will not overcome me: they will be greatly shamed, because they have not done wisely, even with an unending shame, kept in memory for ever.
καὶ κύριος μετ' ἐμοῦ καθὼς μαχητῆς ισχύων διὰ τοῦτο ἐδίωξαν καὶ νοῆσαι οὐκ ἠδύναντο ἠσχύνθησαν σφόδρα ὅτι οὐκ ἐνόησαν ἀτιμίας αὐτῶν αἱ δι' αἰῶνος οὐκ ἐπιλησθήσονται
- 12 Gij dan, o HEERE der heirscharen, Die den rechtvaardige proeft, Die de nieren en het hart ziet, laat mij Uw wraak van hen zien, want ik heb U mijn twistzaak ontdekt.
But, O Lord of armies, testing the upright and seeing the thoughts and the heart, let me see your punishment come on them; for I have put my cause before you.
κύριε δοκιμάζων δίκαια συνίων νεφροῦς καὶ καρδίας ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν ἐν αὐτοῖς ὅτι πρὸς σέ ἀπεκάλυπα τὰ ἀπολογήματά μου
- 13 Zingt den HEERE, prijst den HEERE; want Hij heeft de ziel des nooddruftigen uit de hand der boosdoeners verlost.
Make melody to the Lord, give praise to the Lord: for he has made the soul of the poor man free from the hands of the evil-doers.
ᾄσατε τῷ κυρίῳ αἰνέσατε αὐτῷ ὅτι ἐξέλιατο ψυχὴν πένητος ἐκ χειρὸς πονηρευομένων
- 14 Vervloekt zij de dag, op welken ik geboren ben; de dag, op welken mijn moeder mij gebaard heeft, zij niet gezegend!
A curse on the day of my birth: let there be no blessing on the day when my mother had me.
ἐπικατάρατος ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἐτέχθην ἐν αὐτῇ ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ ἔτεκέν με ἡ μήτηρ μου μὴ ἔστω ἐπευκτὴ
- 15 Vervloekt zij de man, die mijn vader geboodschapt heeft, zeggende: U is een jonge zoon geboren, verblijdende hem grotelijks!
A curse on the man who gave the news to my father, saying, You have a male child; making him very glad.
ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρὶ μου λέγων ἐτέχθη σοι ἄρσεν εὐφραυνόμενος
- 16 Ja, dezelve man zij, als de steden, die de HEERE heeft omgekeerd, en het heeft Hem niet berouwd; en hij hore in den morgenstond een geroep, en op den middagtijd eengescrei.
May that man be like the towns overturned by the Lord without mercy: let a cry for help come to his ears in the morning, and the sound of war in the middle of the day;
ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡς αἱ πόλεις ἃς κατέστρεψεν κύριος ἐν θυμῷ καὶ οὐ μετεμελήθη ἀκουσάτω κραυγῆς τὸ πρωὶ καὶ ἀλλαγμοῦ μεσημβρίας
- 17 Dat Hij mij niet gedood heeft van de baarmoeder af! Of mijn moeder mijn graf geweest is, of haar baarmoeder als van een, die eeuwiglijk zwanger is!
Because he did not put me to death before my birth took place: so my mother's body would have been my last resting-place, and she would have been with child for ever.
ὅτι οὐκ ἀπέκτεινέν με ἐν μήτρᾳ μητρὸς καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ μου τάφος μου καὶ ἡ μήτρα συλλήμψεως αἰωνίας
- 18 Waarom ben ik toch uit de baarmoeder voortgekomen, om moeite en droefenis te zien, en dat mijn dagen in beschaamdheid vergaan?
Why did I come from my mother's body to see pain and sorrow, so that my days might be wasted with shame?
ἵνα τί τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ μήτρας τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ αἱ ἡμέραι μου
- 1 Het woord, dat van den HEERE geschied is tot Jeremia, als koning Zekekiah tot hem zond Pashur, den zoon van Malchia, en Zefanja, den zoon van Maaseja, den priester, zeggende:
The word which came to Jeremiah from the Lord, when King Zedekiah sent to him Pashur, the son of Malchiah, and Zephaniah, the son of Maaseiah the priest, saying,
ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ιερεμίαν ὅτε ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς σεδεκίας τὸν πασχωρ υἱὸν μελχίου καὶ σοφονίαν υἱὸν μασσαίου τὸν ἱερέα λέγων

- 2 Vraag toch den HEERE voor ons, want Nebukadrezar, de koning van Babel, strijdt tegen ons; misschien zal de HEERE met ons doen naar al Zijn wonderen, dat hij van ons optrekke.
Will you get directions from the Lord for us; for Nebuchadrezzar, king of Babylon, is making war against us; it may be that the Lord will do something for us like all the wonders he has done, and make him go away from us.
ἐπερώτησον περὶ ἡμῶν τὸν κύριον ὅτι βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐφέστηκεν ἐφ' ἡμᾶς εἰ ποιήσει κύριος κατὰ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ καὶ ἀπελεύσεται ἀφ' ἡμῶν
- 3 Toen zeide Jeremia tot hen: Zo zult gijlieden tot Zedekia zeggen:
Then Jeremiah said to them, This is what you are to say to Zedekiah:
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ἱερεμίας οὕτως ἐρεῖτε πρὸς σεδεκιαν βασιλέα ἰουδα
- 4 Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ziet, Ik zal de krijgswapenen omwenden, die in ulieder hand zijn, met dewelke gij strijdt tegen den koning van Babel en tegen de Chaldeen, die u belegeren, van buiten aan den muur; en Ik zal ze verzamelen in het midden van deze stad.
The Lord God of Israel has said, See, I am turning back the instruments of war in your hands, with which you are fighting against the king of Babylon and the Chaldaeans, who are outside the walls and shutting you in; and I will get them together inside this town.
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ μεταστρέφω τὰ ὄπλα τὰ πολεμικά ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς πρὸς τοὺς χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ τείχους εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ταύτης
- 5 En Ik Zelf zal tegen ulieden strijden, met een uitgestrekte hand en met een sterken arm, ja, met toorn, en met grimmigheid, en met grote verbolgenheid.
And I myself will be fighting against you with an outstretched hand and with a strong arm, even with angry feeling and passion and in great wrath.
καὶ πολεμήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ ἐκτεταμένῃ καὶ ἐν βραχίονι κραταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ παροργισμοῦ μεγάλου
- 6 En Ik zal de inwoners dezer stad slaan, zowel de mensen als de beesten; door een grote pestilentie zullen zij sterven.
And I will send a great disease on the people living in this town, on man and on beast, causing their death.
καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη ἐν θανάτῳ μεγάλῳ καὶ ἀποθανοῦνται
- 7 En daarna, spreekt de HEERE, zal Ik Zedekia, den koning van Juda, en zijn knechten, en het volk, en die in deze stad overgebleven zijn, van de pestilentie, van het zwaard en vanden honger, geven in de hand van Nebukadrezar, den koning van Babel, en in de hand hunner vijanden, en in de hand dergenen, die hun ziel zoeken; en hij zal ze slaan met descherpte des zwaards; hij zal ze niet sparen, noch verschonen, noch zich ontfemen.
And after that, says the Lord, I will give up Zedekiah, king of Judah, and his servants and his people, even those in the town who have not come to their end from the disease and the sword and from need of food, into the hands of Nebuchadrezzar, king of Babylon, and into the hands of their haters, and into the hands of those desiring their death: he will put them to the sword; he will not let anyone get away, he will have no pity or mercy.
καὶ μετὰ ταῦτα οὕτως λέγει κύριος δώσω τὸν σεδεκιαν βασιλέα ἰουδα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας οὐ φείσομαι ἐπ' αὐτοῖς καὶ οὐ μὴ οἰκτιρήσω αὐτούς
- 8 En tot dit volk zult gij zeggen: Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik stel voor ulieder aangezicht den weg des levens en den weg des doods.
And to this people you are to say, The Lord has said, See, I put before you the way of life and the way of death.
καὶ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου
- 9 Die in deze stad blijft, zal sterven door het zwaard, of door den honger, of door de pestilentie; maar die er uitgaat en valt tot de Chaldeen, die ulieden belegeren, die zal leven, en zijn ziel zal hem tot een buit zijn.
He who keeps in this town will come to his death by the sword and through need of food and through disease; but he who goes out and gives himself up to the Chaldaeans who are shutting you in, will go on living, and will keep his life safe.
ὁ καθήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθάνεται ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ὁ ἐκπορευόμενος προσχωρήσει πρὸς τοὺς χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς ζήσεται καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς σκῆλα καὶ ζήσεται
- 10 Want Ik heb Mijn aangezicht tegen deze stad gesteld ten kwade en niet ten goede, spreekt de HEERE; zij zal gegeven worden in de hand des konings van Babel, en hij zal ze met vuur verbranden.
For my face is turned to this town for evil and not for good, says the Lord: it will be given into the hands of the king of Babylon, and he will have it burned with fire.
διότι ἐστήρικα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος παραδοθήσεται καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυρὶ
- 11 En aangaande het huis des konings van Juda, hoort des HEEREN woord.
About the family of the king of Judah. Give ear to the word of the Lord;
ὁ οἶκος βασιλέως ἰουδα ἀκούσατε λόγον κυρίου

- 12 O huis Davids! zo zegt de HEERE: Richt des morgens recht, en verlost den beroofde uit den hand des verdrukkers; opdat Mijn gramschap niet uitvare als een vuur, en brande, dat niemand blussen kunne, vanwege de boosheid uwer handelingen.
O family of David, this is what the Lord has said: Do what is right in the morning, and make free from the hands of the cruel one him whose goods have been violently taken away, or my wrath will go out like fire, burning so that no one may put it out, because of the evil of your doings.
οἶκος δαυιδ τάδε λέγει κύριος κρίνατε τὸ πρῶτὸ κρίμα καὶ κατευθύνετε καὶ ἐξέλεσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτόν ὅπως μὴ ἀναφθῆ ὡς πῦρ ἡ ὀργή μου καὶ καυθήσεται καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων
- 13 Ziet, Ik wil aan u, gij inwoneres des dals, gij rots van het plein! spreekt de HEERE; gijlieden, die zegt: Wie zou tegen ons afkomen, of wie zou komen in onze woningen?
See, I am against you, you who are living on the rock of the valley, says the Lord; you who say, Who will come down against us? or who will get into our houses?
ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλάδα σὸρ τὴν πεδινὴν τοὺς λέγοντας τίς πτοήσει ἡμᾶς ἢ τίς εἰσελεύσεται πρὸς τὸ κατοικητήριον ἡμῶν
- 14 En Ik zal over ulieden bezoeking doen naar de vrucht uwer handelingen, spreekt de HEERE; en Ik zal een vuur aansteken in haar woud, dat zal verteren al wat rondom haar is.
I will send punishment on you in keeping with the fruit of your doings, says the Lord: and I will put a fire in her woodlands, burning up everything round about her.
καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ ὄρυμῳ αὐτῆς καὶ ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς
- 1 Alzo zegt de HEERE: Ga af in het huis des konings van Juda, en spreek aldaar dit woord.
This is what the Lord has said: Go down to the house of the king of Judah and there give him this word,
τάδε λέγει κύριος πορεύου καὶ κατάρβηθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως ἰουδα καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦτον
- 2 En zeg: Hoor het woord des HEEREN, gij koning van Juda, gij, die zit op Davids troon, gij, en uw knechten, en uw volk, die door deze poorten ingaan!
And say, Give ear to the word of the Lord, O king of Judah, seated on the seat of David, you and your servants and your people who come in by these doors.
καὶ ἐρεῖς ἄκουε λόγον κυρίου βασιλεῦ ἰουδα ὁ καθημένος ἐπὶ θρόνου δαυιδ σὺ καὶ οἱ οἰκός σου καὶ ὁ λαός σου καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ταῖς πύλαις ταύταις
- 3 Zo zegt de HEERE: Doet recht en gerechtigheid, en redt den beroofde uit de hand des verdrukkers; en onderdrukt den vreemdeling niet, den wees noch de weduwe; doet geengeweld en vergiet geen onschuldig bloed in deze plaats.
This is what the Lord has said: Do what is right, judging uprightly, and make free from the hands of the cruel one him whose goods have been violently taken away: do no wrong and be not violent to the man from a strange country and the child without a father and the widow, and let not those who have done no wrong be put to death in this place.
τάδε λέγει κύριος ποιεῖτε κρίσιν καὶ δικαιοσύνην καὶ ἐξαιρέσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτόν καὶ προσήλυτον καὶ ὄρφανόν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε καὶ μὴ ἀσεβεῖτε καὶ αἷμα ἀθῶον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ
- 4 Want indien gijlieden deze zaak ernstiglijk zult doen, zo zullen door de poorten van dit huis koningen ingaan, zittende den David op zijn troon, rijdende op wagens en op paarden, hij, en zijn knechten, en zijn volk.
For if you truly do this, then there will come in through the doors of this house kings seated on the seat of David, going in carriages and on horseback, he and his servants and his people
διότι ἐὰν ποιῶντες ποιήσητε τὸν λόγον τοῦτον καὶ εἰσελεύσονται ἐν ταῖς πύλαις τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς καθήμενοι ἐπὶ θρόνου δαυιδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ' ἁρμάτων καὶ ἵππων αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν καὶ ὁ λαός αὐτῶν
- 5 Indien gij daarentegen deze woorden niet zult horen, zo heb Ik bij Mij gezworen, spreekt de HEERE, dat dit huis tot een woestheid worden zal.
But if you do not give ear to these words, I give you my oath by myself, says the Lord, that this house will become a waste.
ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε τοὺς λόγους τούτους κατ' ἑμαυτοῦ ὅμοσα λέγει κύριος ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται ὁ οἶκος οὗτος
- 6 Want zo zegt de HEERE van het huis des konings van Juda: Gij zijt Mij een Gilead, een hoogte van Libanon; maar zo Ik u niet zette als een woestijn en onbewoonde steden!
For this is what the Lord has said about the family of the king of Judah: You are Gilead to me, and the top of Lebanon: but, truly, I will make you waste, with towns unpeopled.
ὅτι τάδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασιλέως ἰουδα γαλααδ σὺ μοι ἀρχὴ τοῦ λιβάνου ἐὰν μὴ θῶ σε εἰς ἔρημον πόλεις μὴ κατοικηθησόμενας
- 7 Want Ik zal verdervers tegen u heiligen, elk met zijn gereedschap, die zullen uw uitgelezen cederen omhouwen, en in het vuur werpen.
And I will make ready those who will send destruction on you, everyone armed for war: by them your best cedar-trees will be cut down and put in the fire.
καὶ ἐπάξω ἐπὶ σὲ ἄνδρα ὀλεθρευόντα καὶ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ καὶ ἐκκόψουσιν τὰς ἐκλεκτὰς κέδρους σου καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς τὸ πῦρ
- 8 Dan zullen veel heidenen voorbij deze stad gaan, en zullen zeggen, een ieder tot zijn naaste: Waarom heeft de HEERE alzo gedaan aan deze grote stad?
And nations from all sides will go past this town, and every man will say to his neighbour, Why has the Lord done such things to this great town?
καὶ διελεύσονται ἔθνη διὰ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐροῦσιν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ διὰ τί ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ ταύτῃ
- 9 En zij zullen zeggen: Omdat zij het verbond des HEEREN, huns Gods, hebben verlaten, en hebben zich voor andere goden nedergebogen, en die gediend.
And they will say, Because they gave up the agreement of the Lord their God, and became worshippers and servants of other gods.
καὶ ἐροῦσιν ἄνθ' ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν θεοῖς ἄλλοτριῶν καὶ ἐδοῦλεσαν αὐτοῖς

- 10 Weent niet over den dode, en beklagt hem niet; weent vrij over dien, die weggegaan is, want hij zal nimmermeer wederkomen, dat hij het land zijner geboorte zie.
Let there be no weeping for the dead, and make no songs of grief for him: but make bitter weeping for him who has gone away, for he will never come back or see again the country of his birth.
μη κλαίετε τὸν θετηκότα μηδὲ θρηγεῖτε αὐτὸν κλαύσατε κλαυθμῶ τὸν ἐκπορευόμενον ὅτι οὐκ ἐπιστρέψει ἔτι καὶ οὐ μὴ ἴδῃ τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ
- 11 Want zo zegt de HEERE van Sallum, den zoon van Josia, koning van Juda, die in de plaats van zijn vader Josia regeerde, die uit deze plaats is uitgegaan: Hij zal daarnimmermeer wederkomen.
For this is what the Lord has said about Shallum, the son of Josiah, king of Judah, who became king in place of Josiah his father, who went out from this place: He will never come back there again:
διότι τάδε λέγει κύριος ἐπὶ σελλημ υἱὸν ἰωσια τὸν βασιλευντα ἀντὶ ἰωσια τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὃς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου τούτου οὐκ ἀναστρέψει ἐκεῖ οὐκέτι
- 12 Maar in de plaats, waarhenen zij hem gevankelijk hebben weggevoerd, zal hij sterven, en dit land zal hij niet meer zien.
But death will come to him in the place where they have taken him away prisoner, and he will never see this land again.
ἀλλ' ἢ ἐν τῷ τόπῳ οὗ μετόπισθα αὐτὸν ἐκεῖ ἀποθάνεῖται καὶ τὴν γῆν ταύτην οὐκ ὄψεται ἔτι
- 13 Wee dien, die zijn huis bouwt met ongerechtigheid, en zijn opperzalen met onrecht; die zijns naasten dienst om niet gebruikt, en geeft hen zijn arbeidsloon niet!
A curse is on him who is building his house by wrongdoing, and his rooms by doing what is not right; who makes use of his neighbour without payment, and gives him nothing for his work;
ὧ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης καὶ τὰ ὑπερφᾶ αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι παρὰ τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐργᾶται δωρεὰν καὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ
- 14 Die daar zegt: Ik zal mij een zeer hoog huis bouwen, en doorluchtige opperzalen; en hij houdt zich vensteren uit, en het is bedekt met ceder, en aangestroken met menie.
Who says, I will make a wide house for myself, and rooms of great size, and has windows cut out, and has it roofed with cedar and painted with bright red.
ὀκοδόμησας σεαυτῷ οἶκον σήμετρον ὑπερφᾶ ῥιπιστα διεσταλμένα θυρίσιν καὶ ἐξυλωμένα ἐν κέδρῳ καὶ κεχρισμένα ἐν μύτῳ
- 15 Zoudt gij regeren, omdat gij u mengt met den ceder? Heeft niet uw vader gegeten en gedronken, en recht en gerechtigheid gedaan, en het ging hem toen wel?
Are you to be a king because you make more use of cedar than your father? did not your father take food and drink and do right, judging in righteousness, and then it was well for him?
μη βασιλεύσεις ὅτι σὺ παροξύνῃ ἐν ἀχαζ τῷ πατρὶ σου οὐ φάγονται καὶ οὐ πίνονται βέλτιον ἢν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην καλήν
- 16 Hij heeft de rechtzaak des ellendigen en nooddruftigen gericht, toen ging het hem wel; is dat niet Mij te kennen? spreekt de HEERE.
He was judge in the cause of the poor and those in need; then it was well. Was not this to have knowledge of me? says the Lord.
οὐκ ἔγνωσαν οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῶ οὐδὲ κρίσιν πένητος οὐ τοῦτό ἐστιν τὸ μὴ γνῶναί σε ἐμέ λέγει κύριος
- 17 Maar uw ogen en uw hart zijn niet dan op uw gierigheid, en op onschuldig bloed, om dat te vergieten, en op verdrukking en overlast, om die te doen.
But your eyes and your heart are fixed only on profit for yourself, on causing the death of him who has done no wrong, and on violent and cruel acts.
ἰδοὺ οὐκ εἰσιν οἱ ὀφθαλμοὶ σου οὐδὲ ἡ καρδία σου καλὴ ἀλλ' εἰς τὴν πλεονεξίαν σου καὶ εἰς τὸ αἷμα τὸ ἄθῳον τοῦ ἐκχέειν αὐτὸ καὶ εἰς ἀδίκημα καὶ εἰς φόνον τοῦ ποιεῖν
- 18 Daarom zegt de HEERE alzo van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda: Zij zullen hem niet beklagen: Och mijn broeder! of, och zuster! Zij zullen hem niet beklagen: Och,heer! of, och zijn majesteit!
So this is what the Lord has said about Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah: They will make no weeping for him, saying, Ah my brother! or, Ah sister! they will make no weeping for him, saying, Ah lord! or, Ah his glory!
διὰ τούτου τάδε λέγει κύριος ἐπὶ ἰωακὶμ υἱὸν ἰωσια βασιλέα ἰουδα οὐαὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον οὐ μὴ κόψονται αὐτὸν ὧ ἀδελφὲ οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτὸν οἴμμοι κύριε
- 19 Met een ezelsbegravenis zal hij begraven worden; men zal hem slepen en daarhenen werpen, verre weg van de poorten van Jeruzalem.
They will do to him what they do to the dead body of an ass; his body will be pulled out and placed on the earth outside the doors of Jerusalem.
ταφὴν ὄνου ταφήσεται συμψησθεὶς ριφήσεται ἐπέκεινα τῆς πόλης ἱερουσαλημ
- 20 Klim op den Libanon en roep, en verhef uw stem op den Basan; roep ook van de veren; maar al uw liefhebbers zijn verbroken.
Go up to Lebanon and give a cry; let your voice be loud in Bashan, crying out from Abarim; for all your lovers have come to destruction
ἀνάβηθι εἰς τὸν λίβανον καὶ κέκρασον καὶ εἰς τὴν βασαν δὸς τὴν φωνήν σου καὶ βόησον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης ὅτι συνετρίβησαν πάντες οἱ ἔρασταί σου
- 21 Ik sprak u aan in uw groten voorspoed, maar gij zeidet: Ik zal niet horen. Dit is uw weg van uw jeugd af, dat gij Mijner stem niet hebt gehoorzaamd.
My word came to you in the time of your well-being; but you said, I will not give ear. This has been your way from your earliest years, you did not give attention to my voice.
ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παραπτώσει σου καὶ εἶπας οὐκ ἀκούσομαι αὐτῆ ἡ ὁδός σου ἐκ νεότητός σου οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου
- 22 De wind zal al uw herders weiden, en uw liefhebbers zullen in de gevangenis gaan; dan zult gij zekerlijk beschaamd en te schande worden, vanwege al uw boosheid.
All the keepers of your sheep will be food for the wind, and your lovers will be taken away prisoners: truly, then you will be shamed and unhonoured because of all your evil-doing.
πάντας τοὺς ποιμένας σου ποιμανεῖ ἄνεμος καὶ οἱ ἔρασταί σου ἐν αἰγμάλωσι ἐξελεύσονται ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ καὶ ἀτιμωθήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φιλοῦντων σε

- 23 O gij, die nu op den Libanon woont, en in de cederen nestelt! hoe begenadigd zult gij zijn, als u de smarten zullen aankomen, het wee als ener barende vrouw!
O you who are living in Lebanon, making your living-place in the cedars, how greatly to be pitied will you be when pains come on you, as on a woman in childbirth!
κατοικοῦσα ἐν τῷ λιβάνῳ ἐννοσσεύουσα ἐν ταῖς κέδροις καταστενάξεις ἐν τῷ ἔλθειν σοι ὠδίνης ὡς τικτούσης
- 24 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de HEERE, ofschoon Chonia, de zoon van Jojakim, den koning van Juda, een zegelring ware aan Mijn rechterhand, zo zal Ik u toch van daarwegrukken.
By my life, says the Lord, even if Coniah, the son of Jehoiakim, king of Judah, was the ring on my right hand, even from there I would have you pulled off;
ζὼ ἐγὼ λέγει κύριος ἐὰν γενόμενος γένηται ιεχονίας υἱὸς ιωακίμ βασιλεὺς ἰουδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου ἐκεῖθεν ἐκπάσω σε
- 25 En Ik zal u geven in de hand dergenen, die uw ziel zoeken, en in de hand dergenen, voor welker aangezicht gij schrikt, namelijk in de hand van Nebukadrezar, den koning van Babel, en in de hand der Chaldeen.
And I will give you into the hands of those desiring your death, and into the hands of those whom you are fearing, even into the hands of Nebuchadrezzar, king of Babylon, and into the hands of the Chaldaeans.
καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν σου ὧν σὺ εὐλαβῆ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν εἰς χεῖρας τῶν χαλδαίων
- 26 En Ik zal u, en uw moeder, die u gebaard heeft, uitwerpen in een ander land, waarin gijlieden niet geboren zijt, en daar zult gij sterven.
I will send you out, and your mother who gave you birth, into another country not the land of your birth; and there death will come to you.
καὶ ἀπορρίψω σὲ καὶ τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν σε εἰς γῆν οὗ οὐκ ἐτέχθης ἐκεῖ καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε
- 27 En in het land, naar hetwelk hun ziel verlangt om daar weder te komen, daarhenen zullen zij niet wederkomen.
But to the land on which their soul's desire is fixed, they will never come back.
εἰς δὲ τὴν γῆν ἣν αὐτοὶ εὐχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐ μὴ ἀποστρέψωσιν
- 28 Is dan deze man Chonia een veracht, verstrooid, afgodisch beeld? Of is hij een vat, waaraan men geen lust heeft? Waarom zijn hij en zijn zaad uitgeworpen, ja, weggeworpen in een land, dat zij niet kennen?
Is this man Coniah a broken vessel of no value? is he a vessel in which there is no pleasure? why are they violently sent out, he and his seed, into a land which is strange to them?
ἠτιμώθη ιεχονίας ὡς σκευὸς οὗ οὐκ ἔστιν χρεία αὐτοῦ ὅτι ἐξερρίφη καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν ἣν οὐκ ᾔδει
- 29 O land, land, land! hoor des HEEREN woord!
O earth, earth, earth, give ear to the word of the Lord!
γῆ γῆ ἄκουε λόγον κυρίου
- 30 Zo zegt de HEERE: Schrijf dezen zelfden man kinderloos, een man, die niet voorspoedig zal zijn in zijn dagen; want er zal niemand van zijn zaad voorspoedig zijn, zittende op den troon Davids, en heersende meer in Juda. Jeremia 23
The Lord has said, Let this man be recorded as having no children, a man who will not do well in all his life: for no man of his seed will do well, seated on the seat of the kingdom of David and ruling again in Judah.
γράφον τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον ὅτι οὐ μὴ ἀύξηθῆ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄνθρωπος καθήμενος ἐπὶ θρόνου δαυὶδ ἄρχων ἔτι ἐν τῷ ἰουδα
- 1 Wee den herderen, die de schapen Mijner weide ombrengen en verstrooien! spreekt de HEERE.
A curse is on the keepers who are causing the destruction and loss of the sheep of my field, says the Lord.
ὦ οἱ ποιμένες οἱ διασκορπίζοντες καὶ ἀπολλύοντες τὰ πρόβατα τῆς νομῆς μου
- 2 Daarom zegt de HEERE, de God Israels, also van de herderen, die Mijn volk weiden: Gijlieden hebt Mijn schapen verstrooid, en hebt ze verdreven, en hebt ze niet bezocht; ziet, Ik zal over u bezoeken de boosheid uwer handelingen, spreekt de HEERE.
So this is what the Lord, the God of Israel, has said against the keepers who have the care of my people: You have let my flock be broken up, driving them away and not caring for them; see, I will send on you the punishment for the evil of your doings, says the Lord.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνοντας τὸν λαόν μου ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου καὶ ἐξώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθε αὐτὰ ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ' ὑμᾶς κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδύματα ὑμῶν
- 3 En Ik zal het overblijfsel Mijner schapen Zelf vergaderen uit al de landen, waarhenen Ik ze verdreven heb; en Ik zal ze wederbrengen tot hun kooien, en zij zullen vruchtbaar zijn, en vermenigvuldigen.
And I will get the rest of my flock together from all the countries where I have sent them, and will make them come back again to their resting-place; and they will have offspring and be increased.
καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ μου ἀπὸ πάσης τῆς γῆς οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν καὶ ἀύξηθήσονται καὶ πληθυνθήσονται

- 4 En Ik zal herderen over hen verwekken, die ze weiden zullen; en zij zullen niet meer vrezten, noch verschrikt worden, noch gemist worden, spreekt de HEERE.
And I will put over them keepers who will take care of them: never again will they be overcome with fear or be troubled, and there will not be the loss of one of them, says the Lord.
καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας οἱ ποιμανοῦσιν αὐτούς καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι οὐδὲ πτοηθήσονται λέγει κύριος
- 5 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik aan David een rechtvaardige Spruit zal verwekken; Die zal Koning zijnde regeren, en voorspoedig zijn, en recht en gerechtigheid doen op de aarde.
See, the days are coming, says the Lord, when I will give to David a true Branch, and he will be ruling as king, acting wisely, doing what is right, and judging uprightly in the land.
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ ἀναστήσω τῷ δαυὶδ ἀνατολὴν δικαίαν καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς καὶ συνήσει καὶ ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς
- 6 In Zijn dagen zal Juda verlost worden, en Israel zeker wonen; en dit zal Zijn naam zijn, waarmede men Hem zal noemen: De HEERE: ONZE GERECHTIGHEID.
In his days Judah will have salvation and Israel will be living without fear: and this is the name by which he will be named, The Lord is our righteousness.
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ σωθήσεται ἰουδας καὶ ἰσραὴλ κατασκηνώσει πεποιθώς καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὃ καλέσει αὐτὸν κύριος ἰωσεδεκ
- 7 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat zij niet meer zullen zeggen: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die de kinderen Israels uit Egypteland heeft opgevoerd.
And so, truly, the days are coming when they will say no longer, By the living Lord, who took the children of Israel up out of the land of Egypt;
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ οὐκ ἔροῦσιν ἔτι ζῆ κύριος ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 8 Maar: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die het zaad van het huis Israels heeft opgevoerd, en Die het aangebracht heeft uit het land van het noorden, en uit al de landen, waarheen Ik ze gedreven had! want zij zullen wonen in hun land.
But, By the living Lord, who took up the seed of Israel, and made them come out of the north country, and from all the countries where I had sent them; and they will be living in the land which is theirs.
ἀλλὰ ζῆ κύριος ὃς συνέγαγεν ἅπαν τὸ σπέρμα ἰσραὴλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν οὗ ἐξῴσεν αὐτούς ἐκεῖ καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτούς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν
- 9 Aangaande de profeten. Mijn hart wordt in mijn binnenste gebroken, al mijn beenderen bewegen zich; ik ben als een dronken man, en als een man, dien de wijn te boven gaat; vanwege den HEERE, en vanwege de woorden Zijner heiligheid.
About the prophets. My heart is broken in me, all my bones are shaking; I am like a man full of strong drink, like a man overcome by wine; because of the Lord, and because of his holy words.
ἐν τοῖς προφήταις συντριβὴ ἡ καρδία μου ἐν ἐμοὶ ἐσαλεύθη πάντα τὰ ὀστέα μου ἐγενήθη ὡς ἀνὴρ συντριμμένος καὶ ὡς ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυρίου καὶ ἀπὸ προσώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ
- 10 Want het land is vol overspelers, want het land treurt vanwege den vloek, de weiden der woestijn verdorren, omdat hun loop boos is, en hun macht niet recht.
For the land is full of men who are untrue to their wives; because of the curse the land is full of grief; the green fields of the waste land have become dry; and they are quick to do evil, their strength is for what is not right.
ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων ἐπένθησεν ἡ γῆ ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου καὶ ἐγένετο ὁ δρόμος αὐτῶν πονηρὸς καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὐχ οὕτως
- 11 Want beiden, profeten en priesters, zijn huichelaars; zelfs in Mijn huis vind Ik hun boosheid, spreekt de HEERE.
For the prophet as well as the priest is unclean; even in my house I have seen their evil-doing, says the Lord.
ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμολύνθησαν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πονηρίας αὐτῶν
- 12 Daarom zal hun weg hun zijn als zeer gladde plaats in de donkerheid; zij zullen aangedreven worden en daarin vallen; want Ik zal een kwaad over hen brengen in het jaarhunner bezoeking, spreekt de HEERE.
For this cause their steps will be slipping on their way: they will be forced on into the dark and have a fall there: for I will send evil on them in the year of their punishment, says the Lord.
διὰ τοῦτο γενέσθω ἡ ὁδὸς αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλίγημα ἐν γνόφῳ καὶ ὑποσκελισθήσονται καὶ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτούς κακὰ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν φησὶν κύριος
- 13 Ik heb wel ongerijmdheid gezien in de profeten van Samaria, die door Baal, profeteerden, en Mijn volk Israel verleidden.
And I have seen ways without sense in the prophets of Samaria; they became prophets of the Baal, causing my people Israel to go wrong.
καὶ ἐν τοῖς προφήταις σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα ἐπροφήτευσαν διὰ τῆς βααλ καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἰσραὴλ
- 14 Maar in de profeten van Jeruzalem zie Ik afschuwelijkheid; zij bedrijven overspel, en gaan om met valsheid, en sterken de handen der boosdoeners, opdat zij zich niet bekeren, een iegelijk van zijn boosheid; zij allen zijn Mij als Sodom, en haar inwoners als Gomorra.
And in the prophets of Jerusalem I have seen a shocking thing; they are untrue to their wives, walking in deceit, and they make strong the hands of evil-doers, so that a man may not be turned back from his evil-doing: they have all become like Sodom to me, and its people like Gomorrah.
καὶ ἐν τοῖς προφήταις ἱερουσαλὴμ ἐώρακα φρικτὰ μοιχωμένους καὶ πορευομένους ἐν ψεύδει καὶ ἀντιλαμβανομένους χειρῶν πονηρῶν τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς σοδομα καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτήν ὥσπερ γομορρα

- 15 Daarom zegt de HEERE der heirscharen van deze profeten alzo: Ziet, Ik zal hen met alsem spijzigen, en met gallewater drenken; want van Jeruzalems profeten is de huichelarijuitgegaan in het ganse land.
So this is what the Lord of armies has said about the prophets: See, I will give them a bitter plant for their food, and bitter water for their drink: for from the prophets of Jerusalem unclean behaviour has gone out into all the land.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ψομιῶ αὐτοὺς ὀδύνην καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρὸν ὅτι ἀπὸ τῶν προφητῶν ἱερουσαλημ ἐξῆλθεν μολυσμὸς πάση τῇ γῆ
- 16 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Hoort niet naar de woorden der profeten, die u profeteren; zij maken u ijdel; zij spreken het gezicht huns harten, niet uit des HEEREN mond.
This is what the Lord of armies has said: Do not give ear to the words which the prophets say to you: they give you teaching of no value: it is from themselves that their vision comes, and not out of the mouth of the Lord.
οὕτως λέγει κύριος παντοκράτωρ μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοῖς ὄρασιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσιν καὶ οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου
- 17 Zij zeggen steeds tot degenen, die Mij lasteren: De HEERE heeft het gesproken, gijlieden zult vrede hebben; en tot al wie naar zijns harten goeddenken wandelt, zeggen zij: Ulieden zal geen kwaad overkomen.
They keep on saying to those who have no respect for the word of the Lord, You will have peace; and to everyone who goes on his way in the pride of his heart, they say, No evil will come to you.
λέγουσιν τοῖς ἀποθουμένοις τὸν λόγον κυρίου εἰρήνη ἔσται ὑμῖν καὶ πᾶσιν τοῖς πορευομένοις τοῖς θελήμασιν αὐτῶν παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνη καρδίας αὐτοῦ εἶπαν οὐχ ἦξει ἐπὶ σὲ κακά
- 18 Want wie heeft in des HEEREN raad gestaan, en Zijn woord gezien of gehoord? Wie heeft Zijn woord aangemerkt en gehoord?
For which of them has knowledge of the secret of the Lord, and has seen him, and given ear to his word? which of them has taken note of his word and given attention to it?
ὅτι τίς ἔστι ἐν ὑποστήματι κυρίου καὶ εἶδεν τὸν λόγον αὐτοῦ τίς ἐνωτίσατο καὶ ἤκουσεν
- 19 Ziet, een onweder des HEEREN, een grimmigheid is uitgegaan, ja, een pijnlijk onweder, het zal blijven op der goddelozen hoofd.
See, the storm-wind of the Lord, even the heat of his wrath, has gone out, a rolling storm, bursting on the heads of the evil-doers.
ἰδοὺ σεισμὸς παρὰ κυρίου καὶ ὀργὴ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν συστρεφομένη ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἦξει
- 20 Des HEEREN toorn zal zich niet afwenden, totdat Hij zal hebben gedaan, en totdat Hij zal hebben daargesteld de gedachten Zijns harten; in het laatste der dagen zult gij metverstand daarop letten.
The wrath of the Lord will not be turned back till he has done, till he has put into effect, the purposes of his heart: in days to come you will have full knowledge of this.
καὶ οὐκέτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς κυρίου ἕως ἂν ποιήσῃ αὐτὸ καὶ ἕως ἂν ἀναστήσῃ αὐτὸ ἀπὸ ἐγχειρήματος καρδίας αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοήσουσιν αὐτά
- 21 Ik heb die profeten niet gezonden, nochtans hebben zij gelopen; Ik heb tot hen niet gesproken, nochtans hebben zij geprofeteerd.
I did not send these prophets, but they went running: I said nothing to them, but they gave out the prophet's word.
οὐκ ἀπέστειλλον τοὺς προφήτας καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτεον
- 22 Maar zo zij in Mijn raad hadden gestaan, zo zouden zij Mijn volk Mijn woorden hebben doen horen, en zouden hen afgekeerd hebben van hun bozen weg, en van de boosheidhunner handelingen.
But if they had been in my secret, then they would have made my people give ear to my words, turning them from their evil way, and from the evil of their doings.
καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει μου καὶ εἰσήκουσαν τῶν λόγων μου καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπέστρεφον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν
- 23 Ben Ik een God van nabij, spreekt de HEERE, en niet een God van verre?
Am I only a God who is near, says the Lord, and not a God at a distance?
θεὸς ἐγγίζων ἐγὼ εἰμι λέγει κύριος καὶ οὐχὶ θεὸς πόρρωθεν
- 24 Zou zich iemand in verborgene plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien? spreekt de HEERE; vervul Ik niet den hemel en de aarde? spreekt de HEERE.
In what secret place may a man take cover without my seeing him? says the Lord. Is there any place in heaven or earth where I am not? says the Lord.
εἰ κρυβήσεται ἄνθρωπος ἐν κρυφαιῖς καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν μη οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ λέγει κύριος
- 25 Ik heb gehoord, wat de profeten zeggen, die in Mijn Naam leugen profeteren, zeggende: Ik heb gedroomd, ik heb gedroomd.
My ears have been open to what the prophets have said, who say false words in my name, saying, I have had a dream, I have had a dream, I have had a dream,
ἤκουσα ἃ λαλοῦσιν οἱ προφῆται ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ λέγοντες ἠνυπνιασάμην ἐνύπνιον
- 26 Hoe lang? Is er dan een droom in het hart der profeten, die de leugen profeteren? Ja, het zijn profeten van huns harten bedriegerij.
Is (my word) in the hearts of the prophets who give out false words, even the prophets of the deceit of their hearts?
ἕως πότε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν προφητῶν τῶν προφητεύόντων ψευδῆ καὶ ἐν τῷ προφητεύειν αὐτοὺς τὰ θελήματα καρδίας αὐτῶν

- 27 Die daar denken om Mijn volk Mijn Naam te doen vergeten, door hun dromen, die zij, een ieder zijn naaste, vertellen; gelijk als hun vaders Mijn Naam vergeten hebben door Baal.
Whose purpose is to take away the memory of my name from my people by their dreams, of which every man is talking to his neighbour, as their fathers gave up the memory of my name for the Baal.
τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλαθέσθαι τοῦ νόμου μου ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν ἃ διηγοῦντο ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ βααλ.
- 28 De profeet, bij welken een droom is, die vertelle den droom; en bij welken Mijn woord is, die spreke Mijn woord waarachtiglijk; wat heeft het stro met het koren te doen? spreekde HEERE.
If a prophet has a dream, let him give out his dream; and he who has my word, let him give out my word in good faith. What has the dry stem to do with the grain? says the Lord.
ὁ προφήτης ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιον ἐστὶν διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς αὐτὸν διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ' ἀληθείας τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σίτον οὕτως οἱ λόγοι μου λέγει κύριος
- 29 Is Mijn woord niet alzo, als een vuur? spreekt de HEERE, en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat?
Is not my word like fire? says the Lord; and like a hammer, smashing the rock to bits?
οὐχὶ οἱ λόγοι μου ὥσπερ πῦρ φλέγον λέγει κύριος καὶ ὡς πέλυξ κόπτων πέτραν
- 30 Daarom, ziet, Ik wil aan de profeten, spreekt de HEERE, die Mijn woorden stelen, een ieder van zijn naaste;
For this cause I am against the prophets, says the Lord, who take my words, every one from his neighbour.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας λέγει κύριος ὁ θεὸς τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ
- 31 Ziet, Ik wil aan de profeten, spreekt de HEERE, die hun tong nemen, en spreken: Hij heeft het gesproken;
See, I am against the prophets, says the Lord, who let their tongues say, He has said.
ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν ἑαυτῶν
- 32 Ziet, Ik wil aan degenen, die valse dromen profeteren, spreekt de HEERE, en vertellen die, en verleiden Mijn volk met hun leugenen en met hun lichtvaardigheid; daar Ik hen nietgezonden, en hun niets bevolen heb, en zij dit volk gans geen nut doen, spreekt de HEERE.
See, I am against the prophets of false dreams, says the Lord, who give them out and make my people go out of the way by their deceit and their uncontrolled words: but I did not send them or give them orders; and they will be of no profit to this people, says the Lord.
ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς προφητεύοντας ἐνύπνια ψευδῆ καὶ διηγοῦντο αὐτὰ καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαὸν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετείλαμην αὐτοῖς καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσιν τὸν λαὸν τοῦτον
- 33 Wanneer dan dit volk, of een profeet, of priester u vragen zal, zeggende: Wat is des HEEREN last? Zo zult gij tot hen zeggen: Wat last? Dat Ik ulieden verlaten zal, spreekt de HEERE.
And if this people, or the prophet, or a priest, questioning you, says, What word of weight is there from the Lord? then you are to say to them, You are the word, for I will not be troubled with you any more, says the Lord.
καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσὶ σε ὁ λαὸς οὗτος ἢ ἱερεὺς ἢ προφήτης λέγων τί τὸ λῆμμα κυρίου καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς ὑμεῖς ἐστε τὸ λῆμμα καὶ ῥάξω ὑμᾶς λέγει κύριος
- 34 En aangaande den profeet, of den priester, of het volk, dat zeggen zal: Des HEEREN last; dat Ik bezoeking zal doen over dien man en over zijn huis.
And as for the prophet and the priest and the people who say, A word of weight from the Lord! I will send punishment on that man and on his house.
καὶ ὁ προφήτης καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ λαὸς οἱ ἂν εἴπωσιν λῆμμα κυρίου καὶ ἐκδικήσω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 35 Aldus zult gijlieden zeggen, een iegelijk tot zijn naaste, en een iegelijk tot zijn broeder: Wat heeft de HEERE geantwoord, en wat heeft de HEERE gesproken?
But this is what you are to say, every man to his neighbour and every man to his brother, What answer has the Lord given? and, What has the Lord said?
ὅτι οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τί ἀπεκρίθη κύριος καὶ τί ἐλάλησεν κύριος
- 36 Maar des HEEREN last zult gij niet meer gedenken; want een iegelijk zal zijn eigen woord een last zijn, dewijl gij verkeert de woorden van den levenden God, den HEERE derheirscharen, onzen God.
And you will no longer put people in mind of the word of weight of the Lord: for every man's word will be a weight on himself; for the words of the living God, of the Lord of armies, our God, have been twisted by you.
καὶ λῆμμα κυρίου μὴ ὀνομάζετε ἔτι ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώπῳ ἔσται ὁ λόγος αὐτοῦ
- 37 Aldus zult gij zeggen tot den profeet: Wat heeft u de HEERE geantwoord en wat heeft de HEERE gesproken?
This is what you are to say to the prophet, What answer has the Lord given to you? and, What has the Lord said?
καὶ διὰ τί ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
- 38 Maar dewijl gij zegt: Des HEEREN last; daarom, zo zegt de HEERE: Omdat gij dit woord zegt: Des HEEREN last, daar Ik tot u gezonden heb, zeggende: Gij zult niet zeggen: Des HEEREN last;
But if you say, The word of weight of the Lord; this is what the Lord has said: Because you say, The weight of the Lord, and I have sent to you, saying, You are not to say, The weight of the Lord;
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἀνθ' ὧν εἶπατε τὸν λόγον τοῦτον λῆμμα κυρίου καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς λέγων οὐκ ἐρεῖτε λῆμμα κυρίου

- 39 Daaron, ziet, Ik zal u ook ganselijk vergeten, en u, mitsgaders de stad, die Ik u en uw vaderen gegeven heb, van Mijn aangezicht laten varen.
For this reason, truly, I will put you completely out of my memory, and I will put you, and the town which I gave to you and to your fathers, away from before my face:
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω καὶ ῥάσσω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατέρασιν ὑμῶν
- 40 En Ik zal u eeuwige smaadheid aandoen, en eeuwige schande, die niet zal worden vergeten. Jeremia 24
And I will give you a name without honour for ever, and unending shame which will never go from the memory of men.
καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμὸν αἰώνιον καὶ ἀτιμίαν αἰώνιον ἣτις οὐκ ἐπιλησθήσεται
- 1 De HEERE deed mij zien, en ziet, er waren twee vijgenkorven, gezet voor den tempel des HEEREN; nadat Nebukadrezar, koning van Babel, gevankelijk had weggevoerd Jechonia, den zoon van Jojakim, den koning van Juda, mitsgaders de vorsten van Juda, en de timmerlieden, en de smeden van Jeruzalem, en hen te Babel gebracht had.
The Lord gave me a vision, and I saw two baskets full of figs put in front of the Temple of the Lord, after Nebuchadrezzar, king of Babylon, had taken prisoner Jeconiah, the son of Jehoiakim, king of Judah, and the chiefs of Judah, and the expert workmen and metal-workers from Jerusalem, and had taken them to Babylon.
ἔδειξέν μοι κύριος δύο καλάθους σύκων κειμένους κατὰ πρόσωπον ναοῦ κυρίου μετὰ τὸ ἀποικίσαι ναβουχοδοноσορ βασιλέα βαβυλῶνος τὸν ιεχονίαν υἱὸν ιωακίμ βασιλέα ἰουδα καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς πλουσίους ἐξ ἱερουσαλημ καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς βαβυλῶνα
- 2 In den enen korf waren zeer goede vijgen, als de eerste rijpe vijgen zijn; maar in den anderen korf waren zeer boze vijgen, die vanwege de boosheid niet konden gegeten worden.
One basket had very good figs, like the figs which first come to growth: and the other basket had very bad figs, so bad that they were of no use for food.
ὁ κάλαθος ὁ εἷς σύκων χρηστῶν σφόδρα ὡς τὰ σύκα τὰ πρόϊμα καὶ ὁ κάλαθος ὁ ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν
- 3 En de HEERE zeide tot mij: Wat ziet gij, Jeremia? En ik zeide: Vijgen; de goede vijgen zijn zeer goed, en de boze zeer boos, die vanwege de boosheid niet kunnen gegeten worden.
Then the Lord said to me, What do you see, Jeremiah? And I said, Figs; the good figs are very good, and the bad very bad, and of no use for food, they are so bad.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με τί σὺ ὄρᾳς ἱερεμια καὶ εἶπα σύκα τὰ χρηστὰ χρηστὰ λίαν καὶ τὰ πονηρὰ πονηρὰ λίαν ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν
- 4 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 5 Zo zegt de HEERE, de God Israels: Gelijk die goede vijgen, alzo zal Ik kennen de gevankelijk weggevoerden van Juda, die Ik uit deze plaats naar het land der Chaldeen heb weggeschikt, ten goede.
This is what the Lord, the God of Israel, has said: Like these good figs, so in my eyes will be the prisoners of Judah, whom I have sent from this place into the land of the Chaldaeans for their good.
τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ὡς τὰ σύκα τὰ χρηστὰ ταῦτα οὕτως ἐπιγνώσομαι τοὺς ἀποικισθέντας ἰουδα οὓς ἐξαπέσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν χαλδαίων εἰς ἀγαθὰ
- 6 En Ik zal Mijn oog op hen stellen ten goede, en zal hen wederbrengen in dit land; en Ik zal hen bouwen, en niet afbreken; en zal hen planten, en niet uitrukken.
For I will keep my eyes on them for good, and I will take them back again to this land, building them up and not pulling them down, planting them and not uprooting them.
καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγαθὰ καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθὰ καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ καθελῶ καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω
- 7 En Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen, dat Ik de HEERE ben; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn; want zij zullen zich tot Mij met hun ganse hart bekeren.
And I will give them a heart to have knowledge of me, that I am the Lord: and they will be my people, and I will be their God: for they will come back to me with all their heart.
καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἔμε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος καὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐπ' ἐμὲ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν
- 8 En gelijk de boze vijgen, die vanwege de boosheid niet kunnen gegeten worden (want aldus zegt de HEERE), alzo zal Ik maken Zedekia, den koning van Juda, mitsgaders zijnvorsten, en het overblijfsel van Jeruzalem, die in dit land zijn overgebleven, en die in Egypteland wonen;
And like the bad figs which are so bad that they are of no use for food, so I will give up Zedekiah, king of Judah, and his chiefs and the rest of Jerusalem who are still in this land, and those who are in the land of Egypt:
καὶ ὡς τὰ σύκα τὰ πονηρὰ ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν τάδε λέγει κύριος οὕτως παραδώσω τὸν σεδεκιαν βασιλέα ἰουδα καὶ τοὺς μεγιστάνας αὐτοῦ καὶ τὸ κατάλοιπον ἱερουσαλημ τοὺς ὑπολειμμένους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αἰγύπτῳ
- 9 En Ik zal hen overgeven tot een beroering ten kwade, allen koninkrijken der aarde; tot smaadheid, en tot een spreekwoord, tot een spotrede, en tot een vloek, in al de plaatsen, waarhenen Ik hen gedreven zal hebben;
I will give them up to be a cause of fear and of trouble among all the kingdoms of the earth; to be a name of shame and common talk and a cutting word and a curse in all the places wherever I will send them wandering.
καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπισμὸν εἰς πάσας τὰς βασιλείας τῆς γῆς καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς παραβολὴν καὶ εἰς μῖσος καὶ εἰς κατάραν ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς ἐκεῖ

- 10 En Ik zal onder hen zenden het zwaard, den hongersnood en de pestilentie, totdat zij verteerd zullen zijn uit het land, dat Ik hun en hun vaderen gegeven had.
And I will send the sword, and need of food, and disease, among them till they are all cut off from the land which I gave to them and to their fathers.
καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν λιμὸν καὶ τὸν θάνατον καὶ τὴν μάχαιραν ἕως ἂν ἐκλίπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα αὐτοῖς
- 1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is over het ganse volk van Juda, in het vierde jaar van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda (dit was het eerste jaar van Nebukadrezar, koning van Babel);
The word which came to Jeremiah about all the people of Judah in the fourth year of Jehoiakim, the son of Josiah king of Judah; this was the first year of Nebuchadrezzar, king of Babylon.
ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ιερεμίαν ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν ἰουδα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ ἰωακὶμ υἱοῦ ἰωσὶα βασιλέως ἰουδα
- 2 Hetwelk de profeet Jeremia gesproken heeft tot het ganse volk van Juda, en tot al de inwoners van Jeruzalem, zeggende:
This word Jeremiah gave out to all the people of Judah and to those living in Jerusalem, saying,
ὃν ἐλάλησεν πρὸς πάντα τὸν λαὸν ἰουδα καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλημ λέγων
- 3 Van het dertiende jaar van Josia, den zoon van Amon, den koning van Juda, tot op dezen dag toe (dit is het drie en twintigste jaar) is het woord des HEEREN tot mij geschied; en ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij hebt niet gehoord.
From the thirteenth year of Josiah, the son of Amon, king of Judah, even till this day, for twenty-three years, the word of the Lord has been coming to me, and I have given it to you, getting up early and talking to you; but you have not given ear.
ἐν τρισκαίδεκάτῳ ἔτει ἰωσὶα υἱοῦ ἀμὼς βασιλέως ἰουδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία ἔτη καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρθρίζων καὶ λέγων
- 4 Ook heeft de HEERE tot u gezonden al Zijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende (maar gij hebt niet gehoord, noch uw oor geneigd om te horen);
And the Lord has sent to you all his servants the prophets, getting up early and sending them; but you have not given attention and your ear has not been open to give hearing;
καὶ ἀπέστειλλον πρὸς ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προφῆτας ὀρθρου ἀποστέλλων καὶ οὐκ εἰσηκούσατε καὶ οὐ προσέσχετε τοῖς ὠσὶν ὑμῶν
- 5 Zeggende: Bekeert u toch, een iegelijk van zijn bozen weg, en van de boosheid uwer handelingen, en woont in het land, dat de HEERE u en uw vaderen gegeven heeft, van eeuwen tot eeuwen;
Saying, Come back now, everyone from his evil way and from the evil of your doings, and keep your place in the land which the Lord has given to you and to your fathers, from times long past even for ever:
λέγων ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρίας καὶ ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδεύματων ὑμῶν καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος
- 6 En wandelt andere goden niet na, om die te dienen, en u voor die neder te buigen; en vertoon niet Mij niet door uwer handen werk, opdat Ik u geen kwaad doe.
Do not go after other gods to be their servants and to give them worship, and do not make me angry with the work of your hands, causing evil to yourselves.
μὴ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἄλλοτριῶν τοῦ δουλεῦν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς ὅπως μὴ παροργίξητέ με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς
- 7 Maar gij hebt naar Mij niet gehoord, spreekt de HEERE; opdat gij Mij vertoon niet door het werk uwer handen, u zelven ten kwade.
But you have not given ear to me, says the Lord; so that you have made me angry with the work of your hands, causing evil to yourselves.
καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου
- 8 Daarom, zo zegt de HEERE der heirscharen; Omdat gij Mijn woorden niet hebt gehoord;
So this is what the Lord of armies has said: Because you have not given ear to my words,
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύσατε τοῖς λόγοις μου
- 9 Ziet, Ik zal zenden, en nemen alle geslachten van het noorden, spreekt de HEERE; en tot Nebukadrezar, den koning van Babel, Mijn knecht; en zal ze brengen over dit land, en over de inwoners van hetzelve, en over al deze volken rondom; en Ik zal ze verbannen, en zal ze stellen tot een ontzetting, en tot een aanfluiting, en tot eeuwige woestheden.
See, I will send and take all the families of the north, says the Lord, and Nebuchadrezzar, king of Babylon, my servant, and make them come against this land, and against its people, and against all these nations on every side; and I will give them up to complete destruction, and make them a cause of fear and surprise and a waste place for ever.
ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ λήψομαι τὴν πατριὰν ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐξερημώσω αὐτοὺς καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς σιργισμόν καὶ εἰς ὄνειδισμόν αἰῶνων
- 10 En Ik zal van hen doen vergaan de stem der vrolijkheid en de stem de vreugde, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, het geluid der molens en het licht der lamp.
And more than this, I will take from them the sound of laughing voices, the voice of joy, the voice of the newly-married man, and the voice of the bride, the sound of the stones crushing the grain, and the shining of lights.
καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νέμφοις ὁσμῆν μύρου καὶ φῶς λύχνου
- 11 En dit ganse land zal worden tot een woestheid, tot een ontzetting; en deze volken zullen den koning van Babel dienen zeventig jaren.
All this land will be a waste and a cause of wonder; and these nations will be the servants of the king of Babylon for seventy years.
καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν καὶ δουλεύσουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἑβδομήκοντα ἔτη

- 12 Maar het zal geschieden, als de zeventig jaren vervuld zijn, dan zal Ik over den koning van Babel, en over dat volk, spreekt de HEERE, hun ongerechtigheid bezoeken, mitsgadersover het land der Chaldeen, en zal dat stellen tot eeuwige verwoestingen.
And it will come about, after seventy years are ended, that I will send punishment on the king of Babylon, and on that nation, says the Lord, for their evil-doing, and on the land of the Chaldaeans; and I will make it a waste for ever.
καὶ ἐν τῷ πληρωθῆναι τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο φησὶν κύριος καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς ἀφανισμόν αἰώνιον
- 13 En Ik zal over dat land brengen al Mijn woorden, die Ik daarover gesproken heb; al wat in dit boek geschreven is, wat Jeremia geprofeteerd heeft over al deze volken.
And I will make that land undergo everything I have said against it, even everything recorded in this book, which Jeremiah the prophet has said against all the nations.
καὶ ἐπάξω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους μου οὓς ἐλάλησα κατ' αὐτῆς πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ
- 14 Want van hen zullen zich doen dienen, die ook machtige volken en grote koningen zijn; alzo zal Ik hun vergelden naar hun doen, en naar het werk hunner handen.
For a number of nations and great kings will make servants of them, even of them: and I will give them the reward of their acts, even the reward of the work of their hands.
ἃ ἐπροφήτευσεν ἱερεμίας ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ αἰλαμ
- 15 Want alzo heeft de HEERE, de God Israels, tot mij gezegd: Neem dezen beker des wijns der grimmigheid van Mijn hand, en geef dien te drinken al den volken, tot welke Ik uzende;
For this is what the Lord, the God of Israel, has said to me: Take the cup of the wine of this wrath from my hand, and make all the nations to whom I send you take of it.
τάδε λέγει κύριος συντριβήτω τὸ τόξον αἰλαμ ἀρχὴ δυναστείας αὐτῶν
- 16 Dat zij drinken, en beven, en dol worden, vanwege het zwaard, dat Ik onder hen zal zenden.
And after drinking it, they will go rolling from side to side, and be off their heads, because of the sword which I will send among them.
καὶ ἐπάξω ἐπὶ αἰλαμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ οὐρανοῦ καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν πᾶσιν τοῖς ἀνέμοις τούτοις καὶ οὐκ ἔσται ἔθνος ὃ οὐχ ἤξει ἐκεῖ οἱ ἐξωσμένοι αἰλαμ
- 17 En ik nam den beker van des HEEREN hand, en ik gaf te drinken al den volken, tot welke de HEERE mij gezonden had;
Then I took the cup from the Lord's hand, and gave a drink from it to all the nations to whom the Lord sent me;
καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου καὶ ἐπαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μάχαιράν μου ἕως τοῦ ἐξαναλώσει αὐτούς
- 18 Namelijk Jeruzalem en de steden van Juda, en haar koningen, en haar vorsten; om die te stellen tot een woestheid, tot een ontzetting, tot een aanfluiting en tot een vloek, gelijkhet is te dezen dage;
Jerusalem and the towns of Judah and their kings and their princes, to make them a waste place, a cause of fear and surprise and a curse, as it is this day;
καὶ θήσω τὸν θρόνον μου ἐν αἰλαμ καὶ ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλέα καὶ μεγιστᾶνας
- 19 Faraο, den koning van Egypte, en zijn knechten, en zijn vorsten, en al zijn volk;
Pharaoh, king of Egypt, and his servants and his princes and all his people;
καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αἰλαμ λέγει κύριος
- 20 En den gansen gemengden hoop, en allen koningen des lands van Uz; en allen koningen van der Filistijnen land, en Askelon, en Gaza, en Ekron, en het overblijfsel van Asdod;
And all the mixed people and all the kings of the land of Uz, and all the kings of the land of the Philistines, and Ashkelon and Gaza and Ekron and the rest of Ashdod;
ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος σεδεκιου τοῦ βασιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ αἰλαμ
- 2 Zo zegt de HEERE: Sta in het voorhof van het huis des HEEREN, en spreek tot alle steden van Juda, die komen om aan te bidden in het huis des HEEREN, al de woorden, die Iku geboden heb tot hen te spreken, doe er niet een woord af.
This is what the Lord has said: Take your place in the open square of the Lord's house and say to all the towns of Judah, who come into the Lord's house for worship, everything I give you orders to say to them: keep back not a word;
τῇ αἰγύπτῳ ἐπὶ δύναμιν φαραο νεχαο βασιλέως αἰγύπτου ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ εὐφράτῃ ἐν χαρχαμὶς ὃν ἐπάταξε ναβουχοδοноσορ βασιλεὺς βαβυλωνος ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἰωακὶμ βασιλέως ἰουδα
- 3 Misschien zullen zij horen, en zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg; zo zou Ik berouw hebben over het kwaad, dat Ik hun denk te doen vanwege de boosheid hunnerhandelingen.
It may be that they will give ear, and that every man will be turned from his evil way, so that my purpose of sending evil on them because of the evil of their doings may be changed.
ἀναλάβετε ὄπλα καὶ ἀπίδας καὶ προσάγαγετε εἰς πόλεμον
- 4 Zeg dan tot hen: Zo zegt de HEERE: Zo gijlieden naar Mij niet zult horen, dat gij wandelt in Mijn wet, die Ik voor uw aangezicht gegeven heb;
And you are to say to them, This is what the Lord has said: If you do not give ear to me and go in the way of my law which I have put before you, ἐπισάζατε τοὺς ἵππους ἐπίβητε οἱ ἵππεῖς καὶ κατὰστίτε ἐν ταῖς περικεφαλαίαις ὑμῶν προβάλετε τὰ δόρατα καὶ ἐνδύσασθε τοὺς θώρακας ὑμῶν

- 5 Horende naar de woorden Mijner knechten, de profeten, die Ik tot u zende, zelfs vroeg op zijnde en zendende; doch gij niet gehoord hebt;
 And give ear to the words of my servants the prophets whom I send to you, getting up early and sending them, though you gave no attention;
 τί ὅτι αὐτοὶ πτοοῦνται καὶ ἀποχωροῦσιν ὀπίσω διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν κοπήσονται φυγῇ ἔφυγον καὶ οὐκ ἀνέστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν λέγει κύριος
- 6 Zo zal Ik dit huis stellen als Silo, en deze stad zal Ik stellen tot een vloek allen volken der aarde.
 Then I will make this house like Shiloh, and will make this town a curse to all the nations of the earth.
 μὴ φευγέτω ὁ κοῦφος καὶ μὴ ἀνασφᾶξέσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐπὶ βορρᾶν τὰ παρὰ τὸν εὐφράτην ἠσθένησαν πεπτώκασιν
- 7 En de priesters, en de profeten, en al het volk, hoorden Jeremia deze woorden spreken in het huis des HEEREN.
 And in the hearing of the priests and the prophets and all the people, Jeremiah said these words in the house of the Lord.
 τίς οὗτος ὡς ποταμὸς ἀναβήσεται καὶ ὡς ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ
- 8 Zo geschiedde het, als Jeremia geëindigd had te spreken alles, wat de HEERE geboden had tot al het volk te spreken, dat de priesters en de profeten en al het volk hem grepen, zeggende: Gij zult den dood sterven!
 Now, when Jeremiah had come to the end of saying everything the Lord had given him orders to say to all the people, the priests and the prophets and all the people took him by force, saying, Death will certainly be your fate.
 ὕδατα αἰγύπτου ὡσεὶ ποταμὸς ἀναβήσεται καὶ εἶπεν ἀναβήσομαι καὶ κατακαλύψω γῆν καὶ ἀπολω̄ κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ
- 9 Waarom hebt gij in den Naam des HEEREN geprofeteerd, zeggende: Dit huis zal worden als Silo, en deze stad zal woest worden, dat er niemand wone? En het ganse volk werdvergaderd tegen Jeremia, in het huis des HEEREN.
 Why have you said in the name of the Lord, This house will be like Shiloh, and this land a waste with no one living in it? And all the people had come together to Jeremiah in the house of the Lord.
 ἐπίβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους παρασκευάσατε τὰ ἄρματα ἐξέλθατε οἱ μαχηταὶ αἰθιῶπων καὶ λίβρες καθωπλισμένοι ὄπλοις καὶ λυδοὶ ἀνάβητε ἐντείνετε τόξον
- 10 Als nu de vorsten van Juda deze woorden hoorden, gingen zij op uit het huis des konings naar het huis des HEEREN; en zij zetten zich bij de deur der nieuwe poort des HEEREN.
 And the rulers of Judah, hearing of these things, came up from the king's house to the house of the Lord, and took their seats by the new door of the Lord's house.
 καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδικῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ καὶ καταφάγεται ἡ μάχαιρα κυρίου καὶ ἐμπλησθήσεται καὶ μεθυσθήσεται ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν ὅτι θυσία τῷ κυρίῳ σαβαωθ ἀπὸ γῆς βορρᾶ ἐπὶ ποταμῷ εὐφράτη
- 11 Toen spraken de priesters en de profeten tot de vorsten en tot al het volk, zeggende: Aan dezen man is een oordeel des doods, want hij heeft geprofeteerd tegen deze stad, gelijkals gij met uw oren gehoord hebt.
 Then the priests and the prophets said to the rulers and to all the people, The right fate for this man is death; for he has said words against this town in your hearing.
 ἀνάβηθι γαλααδ καὶ λαβὲ ῥητινὴν τῇ παρθένῳ θυγατρὶ αἰγύπτου εἰς κενὸν ἐπλήθυνας ἰάματά σου ὠφέλεια οὐκ ἔστιν σοί
- 12 Maar Jeremia sprak tot al de vorsten en tot al het volk, zeggende: De HEERE heeft mij gezonden, om tegen dit huis en tegen deze stad te profeteren al de woorden, die gijgehoord hebt;
 Then Jeremiah said to all the rulers and to all the people, The Lord has sent me as his prophet to say against this house and against this town all the words which have come to your ears.
 ἤκουσαν ἔθνη φωνῆν σου καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ ὅτι μαχητὴς πρὸς μαχητὴν ἠσθένησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἀμφοτέρω
- 13 Nu dan, maakt uw wegen en uw handelingen goed, en gehoorzaamt de stem des HEEREN, uws Gods; zo zal het den HEERE berouwen over het kwaad, dat Hij tegen ugesproken heeft.
 So now, make a change for the better in your ways and your doings, and give ear to the voice of the Lord your God; then the Lord will let himself be turned from the decision he has made against you for evil.
 ἃ ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ ἱερεμου τοῦ ἐλθεῖν ναβουχοδοноσορ τὸν βασιλέα βαβυλῶνος τοῦ κόψαι τὴν γῆν αἰγύπτου
- 14 Doch ik, ziet, ik ben in uw handen; doet mij, als het goed, en als het recht is in uw ogen;
 As for me, here I am in your hands: do with me whatever seems good and right in your opinion.
 ἀναγγεῖλατε εἰς μάγδωλον καὶ παραγγεῖλατε εἰς μέμφιν εἶπατε ἐπίστηθι καὶ ἐτοίμασον ὅτι κατέφαγεν μάχαιρα τὴν σμίλακά σου
- 15 Maar weet voorzeker, dat gij, zo gij mij doodt, gewisselijk onschuldig bloed zult brengen op u, en op deze stad, en op haar inwoners; want in der waarheid, de HEERE heeft mijtot u gezonden, om al deze woorden voor uw oren te spreken.
 Only be certain that, if you put me to death, you will make yourselves and your town and its people responsible for the blood of one who has done no wrong: for truly, the Lord has sent me to you to say all these words in your ears.
 διὰ τί ἔφυγεν ὁ ἄπισ ὁ μύσχος ὁ ἐκλεκτός σου οὐκ ἔμεινεν ὅτι κύριος παρέλυσεν αὐτόν
- 16 Toen zeiden de vorsten en al het volk tot de priesteren en tot de profeten: Aan dezen man is geen oordeel des doods, want hij heeft tot ons gesproken in den Naam des HEEREN, onzes Gods.
 Then the rulers and all the people said to the priests and the prophets, It is not right for this man to be put to death: for he has said words to us in the name of the Lord our God.
 καὶ τὸ πλῆθός σου ἠσθένησεν καὶ ἔπεσαν καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐλάλει ἀναστῶμεν καὶ ἀναστρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν ἀπὸ προσώπου μαχίρας ἑλληνικῆς

- 17 Ook stonden er mannen op, van de oudsten des lands, en spraken tot de ganse gemeente des volks, zeggende:
Then some of the responsible men of the land got up and said to all the meeting of the people,
καλέσατε τὸ ὄνομα φαραω νεχαι βασιλέως αἰγύπτου σαων-εσβι-εμωηδ
- 18 Micha, de Morastiet, heeft in de dagen van Hizkia, koning van Juda, geprofeteerd, en tot al het volk van Juda gesproken, zeggende: Zo zegt de HEERE des heirscharen: Sion zalals een akker geploegd, en Jeruzalem tot steen hopen worden, en de berg dezès huizes tot hoogten des wouds.
Micah the Morashtite, who was a prophet in the days of Hezekiah, king of Judah, said to all the people of Judah, This is what the Lord of armies has said: Zion will become like a ploughed field, and Jerusalem will become a mass of broken walls, and the mountain of the house like the high places of the woodland.
ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος ὁ θεός ὅτι ὡς τὸ ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ὡς ὁ κάρμηλος ἐν τῇ θαλάσῃ ἦξει
- 19 Hebben ook Hizkia, de koning van Juda, en gans Juda hem ooit gedood? Vreesde hij niet den HEERE, en smeekte des HEEREN aangezicht, zodat het den HEERE berouwdeover het kwaad, dat Hij tegen hen gesproken had? Wij dan doen een groot kwaad tegen onze zielen.
Did Hezekiah and all Judah put him to death? did he not in the fear of the Lord make prayer for the grace of the Lord, and the Lord let himself be turned from the decision he had made against them for evil? By this act we might do great evil against ourselves.
σκευὴ ἀποικισμοῦ ποίησον σεαντῆ κατοικοῦσα θύγατερ αἰγύπτου ὅτι μέμφεις εἰς ἀφανισμόν ἔσται καὶ κληθήσεται οὐαὶ διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ
- 20 Er was ook een man, die in den Naam des HEEREN profeteerde, Uria, de zoon van Semaja, van Kirjath-Jearim; die profeteerde tegen deze stad en tegen dit land, naar al dewoorden van Jeremia.
And there was another man who was a prophet of the Lord, Uriah, the son of Shemaiah of Kiriath-jearim; he said against this town and against this land all the words which Jeremiah had said:
δάμαλις κεκαλλωπισμένη αἰγυπτος ἀπόσπασμα ἀπὸ βορρᾶ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν
- 21 En als de koning Jojakim, mitsgaders al zijn geweldigen, en al de vorsten zijn woorden hoorden, zocht de koning hem te doden; als Uria dat hoorde, zo vreesde hij, en vluchtte, en kwam in Egypte; And when his words came to the ears of Jehoiakim the king and all his men of war and his captains, the king would have put him to death; but Uriah, hearing of it, was full of fear and went in flight into Egypt:
καὶ οἱ μισθοῦτοὶ αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὥσπερ μύσχοι σιτευτοὶ τρεφόμενοι ἐν αὐτῇ διότι καὶ αὐτοὶ ἀπεστράφησαν καὶ ἔφυγον ὁμοθυμαδὸν οὐκ ἔστησαν ὅτι ἡμέρα ἀπολείας ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῶν
- 22 Maar de koning Jojakim zond mannen naar Egypte, Elnathan, den zoon van Achbor, en andere mannen met hem, in Egypte;
And Jehoiakim the king sent Elnathan, the son of Achbor, and certain men with him, into Egypt.
φωνῆ ὡς ὄφεως συρίζοντος ὅτι ἐν ἄμμω πορεύσονται ἐν ἀξίναις ἦξουσιν ἐπ' αὐτήν ὡς κόπτοντες ξύλα
- 23 Die voerden Uria uit Egypte, en brachten hem tot den koning Jojakim, en hij sloeg hem met het zwaard, en hij wierp zijn dood lichaam in de graven van de kinderen des volks.
And they took Uriah out of Egypt and came back with him to Jehoiakim the king; who put him to death with the sword, and had his dead body put into the resting-place of the bodies of the common people.
ἐκκόψουσιν τὸν δρυμὸν αὐτῆς λέγει κύριος ὁ θεός ὅτι οὐ μὴ εἰκασθῆ ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκρίδα καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀριθμὸς
- 24 Maar de hand van Ahikam, den zoon van Safan, was met Jeremia, dat men hem niet overgaf in de hand des volk, om hem te doden.
But Ahikam, the son of Shaphan, gave Jeremiah his help, so that he was not given into the hands of the people to be put to death.
κατησχύνθη θυγάτηρ αἰγύπτου παρεδόθη εἰς χεῖρας λαοῦ ἀπὸ βορρᾶ
- 1 In het begin des koninkrijks van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda, geschiedde dit woord tot Jeremia, van den HEERE, zeggende:
When Zedekiah, the son of Josiah, king of Judah, first became king this word came to Jeremiah from the Lord, saying,
λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἐπὶ βαβυλῶνα
- 2 Alzo zeide de HEERE tot mij: Maak u banden en jukken, en doe die aan uw hals;
This is what the Lord has said to me: Make for yourself bands and yokes and put them on your neck;
ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ μὴ κρύψητε εἴπατε ἐάλωκεν βαβυλὼν κατησχύνθη βῆλος ἢ ἀπτήτος ἢ τρυφερὰ παρεδόθη μαρωδαχ
- 3 En zend ze tot den koning van Edom, en tot den koning van Moab, en tot den koning der kinderen Ammons, en tot den koning van Tyrus, en tot den koning van Sidon; door dehand der boden, die te Jeruzalem tot Zedekia, den koning van Juda, komen.
And send them to the king of Edom, and to the king of Moab, and to the king of the children of Ammon, and to the king of Tyre, and to the king of Sidon, by their servants who come to Jerusalem, to Zedekiah, king of Judah;
ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτήν ἔθνος ἀπὸ βορρᾶ οὗτος θήσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἀφανισμόν καὶ οὐκ ἔσται ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ ἕως κτήνους

- 4 En beveel hun aan hun heren te zeggen: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Zo zult gij tot uw heren zeggen:
And give them orders to say to their masters, This is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: Say to your masters,
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἤξουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ Ἰουδα ἐπὶ τὸ αὐτὸ βαδίζοντες καὶ κλαίοντες πορεύσονται τὸν κύριον θεὸν αὐτῶν ζητοῦντες
- 5 Ik heb gemaakt de aarde, den mens en het vee, die op den aardbodem zijn, door Mijn grote kracht, en door Mijn uitgestrekte arm, en Ik geef ze aan welken het recht is in Mijnogen.
I have made the earth, and man and beast on the face of the earth, by my great power and by my outstretched arm; and I will give it to anyone at my pleasure.
ἕως σίων ἐρωτήσουσιν τὴν ὁδὸν ὧδε γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσιν καὶ ἤξουσιν καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον τὸν θεὸν διαθήκη γὰρ αἰώνιος οὐκ ἐπιλησθήσεται
- 6 En nu, Ik heb al deze landen gegeven in de hand van Nebukadnezar, den koning van Babel, Mijn knecht; zelfs ook het gedierte des velds heb Ik hem gegeven, om hem tediene.
And now I have given all these lands into the hands of Nebuchadnezzar, the king of Babylon, my servant; and I have given the beasts of the field to him for his use.
πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη ὁ λαὸς μου οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐξῴσαν αὐτούς ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν αὐτούς ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ὄχοντο ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν
- 7 En alle volken zullen hem, en zijn zoon, en zijns zoons zoon dienen, totdat ook de tijd zijns eigenen lands kome; dan zullen zich machtige volken en grote koningen van hem doendien.
And all the nations will be servants to him and to his son and to his son's son, till the time comes for his land to be overcome: and then a number of nations and great kings will take it for their use.
πάντες οἱ εὐρίσκοντες αὐτούς κατανάλισκον αὐτούς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν εἶπαν μὴ ἀνῶμεν αὐτούς ἀνθ' ὧν ἡμάρτον τῷ κυρίῳ νομῆ δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας αὐτῶν
- 8 En het zal geschieden, het volk en het koninkrijk, dat hem, Nebukadnezar, den koning van Babel, niet zal dienen, en dat zijn hals niet zal geven onder het juk des konings van Babel; over datzelve volk zal Ik, spreekt de HEERE, bezoeking doen door het zwaard, en door den honger, en door de pestilentie, totdat Ik ze zal verteerd hebben door zijn hand.
And it will come about, that if any nation does not become a servant to this same Nebuchadnezzar, king of Babylon, and does not put its neck under the yoke of the king of Babylon, then I will send punishment on that nation, says the Lord, by the sword and need of food and by disease, till I have given them into his hands.
ἀπαλωτρίωθητε ἐκ μέσου βαβυλώνος καὶ ἀπὸ γῆς χαλδαίων καὶ ἐξέλθατε καὶ γένεσθε ὡσπερ δράκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων
- 9 Gijlieden dan, hoort niet naar uw profeten, en naar uw waarzeggers, en naar uw dromers, en naar uw guichelaars, en naar uw tovenaars, dewelke tot u spreken, zeggende: Gijzult den koning van Babel niet dienen.
And you are not to give attention to your prophets or your readers of signs or your dreamers or those who see into the future or those who make use of secret arts, who say to you, You will not become servants of the king of Babylon:
ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐγείρω ἐπὶ βαβυλῶνα συναγωγὰς ἐθνῶν ἐκ γῆς βορρᾶ καὶ παρατάξονται αὐτῇ ἐκεῖθεν ἀλώσεται ὡς βολὴς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ ἐπιστρέψει κενὴ
- 10 Want zij profetieren u valsheid, om u verre uit uw land te brengen, en dat Ik u uitstote, en gij omkomt.
For they say false words to you, so that you may be sent away far from your land, and so that you may be forced out by me and come to destruction.
καὶ ἔσται ἡ χαλδαία εἰς προνομίην πάντες οἱ προνομεύοντες αὐτὴν ἐμπλησθήσονται
- 11 Maar het volk, dat zijn hals zal brengen onder het juk des konings van Babel, en hem dienen, datzelve zal Ik in zijn land laten, spreekt de HEERE, en het zal dat bouwen en daarinwonen.
But as for that nation which puts its neck under the yoke of the king of Babylon and becomes his servant, I will let that nation keep on in its land, farming it and living in it, says the Lord.
ὅτι ἠὺφραίνεσθε καὶ κατεκαυχᾶσθε διαρπάζοντες τὴν κληρονομίαν μου διότι ἐσκιρτᾶτε ὡς βοῖδια ἐν βοτάνῃ καὶ ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι
- 12 Daarna sprak ik tot Zedekia, den koning van Juda, naar al deze woorden, zeggende: Brengt uw halzen onder het juk des konings van Babel, en dient hem en zijn volk, zo zult gijleven.
And I said all this to Zedekiah, king of Judah, saying, Put your necks under the yoke of the king of Babylon and become his servants and his people, so that you may keep your lives.
ἠσχύνθη ἡ μήτηρ ὑμῶν σφόδρα μήτηρ ἐπ' ἀγαθὰ ἐσχάτη ἐθνῶν ἔρημος
- 13 Waarom zoudt gij sterven, gij en uw volk door het zwaard, door den honger en door de pestilentie, gelijk als de HEERE gesproken heeft van het volk, dat den koning van Babel niet zal dienen.
Why are you desiring death, you and your people, by the sword, and because food is gone, and by disease, as the Lord has said of the nation which does not become the servant of the king of Babylon?
ἀπὸ ὀργῆς κυρίου οὐ κατοικηθήσεται καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμόν πᾶσα καὶ πᾶς ὁ διοδεύων διὰ βαβυλώνος σκυθρωπάσει καὶ συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν πληγὴν αὐτῆς
- 14 Hoort dan niet naar de woorden der profeten, die tot u spreken, zeggende: Gij zult den koning van Babel niet dienen; want zij profetieren u valsheid.
And you are not to give ear to the prophets who say to you, You will not become servants of the king of Babylon: for what they say is not true.
παρατάξασθε ἐπὶ βαβυλῶνα κύκλῳ πάντες τείνοντες τόξον τοξεύσατε ἐπ' αὐτὴν μὴ φείσησθε ἐπὶ τοῖς τοξεύμασιν ὑμῶν
- 15 Want Ik heb ze niet gezonden, spreekt de HEERE, en zij profetieren valselijk in Mijn Naam; opdat Ik u uitstote, en gij omkomt, gij en de profeten, die u profetieren.
For I have not sent them, says the Lord, but they are saying what is false in my name, so that I might send you out by force, causing destruction to come on you and on your prophets.
κατακροτήσατε ἐπ' αὐτὴν παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς ἔπεσαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς ὅτι ἐκδίκησις παρὰ θεοῦ ἐστὶν ἐκδικεῖτε ἐπ' αὐτὴν καθὼς ἐποίησεν ποιήσατε αὐτῇ

- 16 Ook sprak ik tot de priesteren, en tot dit ganse volk, zeggende: Zo zegt de HEERE: Hoort niet naar de woorden uwer profeten, die u profeteren, zeggende: Ziet, de vaten van des HEEREN huis zullen nu haast uit Babel wedegebracht worden; want zij profeteren u valsheid.
And I said to the priests and to all the people, This is what the Lord has said: Give no attention to the words of your prophets who say to you, See, in a very little time now the vessels of the Lord's house will come back again from Babylon: for what they say to you is false.
ἐξολεθρεύσατε σπέρμα ἐκ βαβυλῶνος κατέγοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θερισμοῦ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας ἑλληνικῆς ἕκαστος εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστρέψουσιν καὶ ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φεύξεται
- 17 Hoort niet naar hen, maar dient den koning van Babel, zo zult gijlieden leven; waarom zou deze stad tot een woestheid worden?
Give no attention to them; become servants of the king of Babylon and keep yourselves from death: why let this town become a waste?
πρόβατον πλανώμενον ἰσραὴλ λέοντες ἐξῴσαν αὐτὸν ὁ πρῶτος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς ἄσσοῦρ καὶ οὗτος ὕστερον τὰ ὅσα αὐτοῦ βασιλεὺς βαβυλῶνος
- 18 Maar zo zij profeten zijn, en zo des HEEREN woord bij hen is, laat hen nu bij den HEERE der heirscharen voorbidden, opdat de vaten, die in het huis des HEEREN, en in het huisdes konings van Juda, en te Jeruzalem zijn overgebleven, niet naar Babel komen.
But if they are prophets, and if the word of the Lord is with them, let them now make request to the Lord of armies that the vessels which are still in the house of the Lord and in the house of the king of Judah and at Jerusalem, may not go to Babylon.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλεῖα βαβυλῶνος καὶ ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ καθὼς ἐξεδίκησα ἐπὶ τὸν βασιλεῖα ἄσσοῦρ
- 19 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, van de pilaren, en van de zee, en van de stellingen, en van het overige der vaten, die in deze stad zijn overgebleven,
For this is what the Lord has said about the rest of the vessels which are still in this town,
καὶ ἀποκαταστήσω τὸν ἰσραὴλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ καὶ νεμήσεται ἐν τῷ καρμῆλῳ καὶ ἐν ὄρει εφραϊμ καὶ ἐν τῷ γαλααδ καὶ πλησθήσεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
- 20 Die Nebuchadnezzar, de koning van Babel, niet heeft weggenomen, als hij Jechonia, den zoon van Jojakim, koning van Juda, van Jeruzalem, naar Babel gevankelijk wegvoerde,mitsgaders al de edelen van Juda en Jeruzalem;
Which Nebuchadnezzar, king of Babylon, did not take away, when he took Jeconiah, the son of Jehoiakim, king of Judah, a prisoner from Jerusalem to Babylon, with all the great men of Judah and Jerusalem;
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ζητήσουσιν τὴν ἀδικίαν ἰσραὴλ καὶ οὐχ ὑπάρξει καὶ τὰς ἀμαρτίας ἰουδα καὶ οὐ μὴ εὐρεθῶσιν ὅτι ἕλωσ ἐσομαι τοῖς ὑπολειμμένοις ἐπὶ τῆς γῆς λέγει κύριος
- 21 Ja, zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, van de vaten, die in het huis des HEEREN, en in het huis des konings van Juda, en te Jeruzalem zijn overgebleven:
For this is what the Lord of armies, the God of Israel, has said about the rest of the vessels in the house of the Lord and in the house of the king of Judah and at Jerusalem:
πικρῶς ἐπίβηθι ἐπ' αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτὴν ἐκδίκησον μάχαιρα καὶ ἀφάνισον λέγει κύριος καὶ ποίει κατὰ πάντα ὅσα ἐντέλλομαι σοι
- 22 Naar Babel zullen zij gebracht worden, en aldaar zullen zij zijn, tot den dag toe, dat Ik ze bezoeken zal, spreekt de HEERE; dan zal Ik ze opvoeren, en zal ze wederbrengen tot dezeplaats.
They will be taken away to Babylon, and there they will be till the day when I send their punishment on them, says the Lord. Then I will take them up and put them back in their place.
φωνὴ πολέμου καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῆ χαλδαίων
- 1 Voorts geschiedde het in hetzelfde jaar, in het begin des koninkrijks van Zedekia, koning van Juda, in het vierde jaar, in de vijfde maand, dat Hananja, zoon van Azur, de profeet, die van Gibeon was, tot mij sprak, in het huis des HEEREN, voor de ogen der priesteren en des gansen volks, zeggende:
And it came about in that year, when Zedekiah first became king of Judah, in the fourth year, in the fifth month, that Hananiah, the son of Azzur the prophet, who came from Gibeon, said to Jeremiah in the house of the Lord, before the priests and all the people,
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας χαλδαίους ἄνεμον καύσωνα διαφθείροντα
- 2 Zo spreekt de HEERE der heirscharen, de God Israels, zeggende: Ik heb het juk des konings van Babel verbroken.
These are the words of the Lord of armies, the God of Israel: By me the yoke of the king of Babylon has been broken.
καὶ ἐξαποστελῶ εἰς βαβυλῶνα ὑβριστάς καὶ καθυβρίσουσιν αὐτὴν καὶ λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐτῆς οὐαὶ ἐπὶ βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως αὐτῆς
- 3 In nog twee volle jaren zal Ik tot deze plaats wederbrengen al de vaten van het huis des HEEREN, die Nebuchadnezzar, de koning van Babel, uit deze plaats heeft weggenomen, endezelve naar Babel gebracht.
In the space of two years I will send back into this place all the vessels of the Lord's house which Nebuchadnezzar, king of Babylon, took away from this place to Babylon:
ἐπ' αὐτὴν τεινέτω ὁ τεινὼν τὸ τόξον αὐτοῦ καὶ περιθέσθω ὃ ἔστιν ὄπλα αὐτῷ καὶ μὴ φείσηθε ἐπὶ νεανίσκους αὐτῆς καὶ ἀφανίσατε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς
- 4 Ook zal Ik Jechonia, den zoon van Jojakim, koning van Juda, en allen, die gevankelijk weggevoerd zijn van Juda, die te Babel gekomen zijn, tot deze plaats wederbrengen, spreekt de HEERE; want Ik zal het juk des konings van Babel verbreken.
And I will let Jeconiah, the son of Jehoiakim, king of Judah, come back to this place, with all the prisoners of Judah who went to Babylon, says the Lord: for I will have the yoke of the king of Babylon broken.
καὶ πεσοῦνται τραυματῖα ἐν γῆ χαλδαίων καὶ κατακεκεντημένοι ἔξωθεν αὐτῆς

- 5 Toen sprak de profeet Jeremia tot den profeet Hananja, voor de ogen der priesteren, en voor de ogen des gansen volks, die in het huis des HEEREN stonden;
Then the prophet Jeremiah said to the prophet Hananiah, before the priests and all the people who had come into the house of the Lord,
διότι οὐκ ἐχήρουν ἰσραὴλ καὶ ἰουδας ἀπὸ θεοῦ αὐτῶν ἀπὸ κυρίου παντοκράτορος ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν ἁγίων ἰσραὴλ
- 6 En de profeet Jeremia zeide: Amen, de HEERE doe also! de HEERE bevestigte uw woorden, die gij geprofeteerd hebt, dat Hij de vaten van des HEEREN huis, en allen, diegevangelijk zijn weggevoerd, van Babel wederbrenge tot deze plaats!
The prophet Jeremiah said, So be it: may the Lord do so: may the Lord give effect to the words which you have said, and let the vessels of the Lord's house, and all the people who have been taken away, come back from Babylon to this place.
φεύγετε ἐκ μέσου βαβυλῶνος καὶ ἀνασώζετε ἕκαστος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ μὴ ἀπορριφῆτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς ὅτι καιρὸς ἐκδίκησεως αὐτῆς ἐστὶν παρὰ κυρίου ἀνταπόδομα αὐτὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ
- 7 Maar hoor nu dit woord, dat ik spreek voor uw oren, en voor de oren des gansen volks:
But still, give ear to this word which I am saying to you and to all the people:
ποτήριον χρυσοῦν βαβυλῶν ἐν χειρὶ κυρίου μεθύσκον πάσαν τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς ἐπίοσαν ἔθνη διὰ τοῦτο ἐσαλεύθησαν
- 8 De profeten, die voor mij en voor u van ouds geweest zijn, die hebben tegen veel landen en tegen grote koninkrijken geprofeteerd, van krijg, en van kwaad, en van pestilentie.
The prophets, who were before me and before you, from early times gave word to a number of countries and great kingdoms about war and destruction and disease.
καὶ ἄφνω ἔπεσαν βαβυλῶν καὶ συνετρίβη θρηνεῖτε αὐτὴν λάβετε ῥητὴν τῆ διαφθορᾶ αὐτῆς εἰ πὼς ἰαθήσεται
- 9 De profeet, die geprofeteerd zal hebben van vrede, als het woord van dien profeet komt, dan zal die profeet bekend worden, dat hem de HEERE in der waarheid gezonden heeft.
The prophet whose words are of peace, when his words come true, will be seen to be a prophet whom the Lord has sent.
ἰατρεύσαμεν τὴν βαβυλῶνα καὶ οὐκ ἰάθη ἐγκαταλίπομεν αὐτὴν καὶ ἀπέλωμεν ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ὅτι ἤγγισεν εἰς οὐρανὸν τὸ κρίμα αὐτῆς ἐξῆρεν ἕως τῶν ἄστρον
- 10 Toen nam de profeet Hananja het juk van den hals van den profeet Jeremia, en verbrak het.
Then Hananiah the prophet took the yoke from the neck of the prophet Jeremiah and it was broken by his hands.
ἐξήνεγκεν κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ δεῦτε καὶ ἀναγγεῖλωμεν εἰς σιών τὰ ἔργα κυρίου θεοῦ ἡμῶν
- 11 En Hananja sprak voor de ogen des gansen volks, zeggende: Zo zegt de HEERE: Alzo zal Ik verbreken het juk van Nebukadnezar, den koning van Babel, in nog twee volle jaren, van den hals al der volken. En de profeet Jeremia ging zijns wegs.
And before all the people Hananiah said, The Lord has said, Even so will I let the yoke of the king of Babylon be broken off the necks of all the nations in the space of two years. Then the prophet Jeremiah went away.
παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα πληροῦτε τὰς φαρέτρας ἠγείρεν κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως μῆδων ὅτι εἰς βαβυλῶνα ἡ ὀργὴ αὐτοῦ τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτὴν ὅτι ἐκδίκησις κυρίου ἐστὶν ἐκδίκησις λαοῦ αὐτοῦ ἐστὶν
- 12 Doch des HEEREN woord geschiedde tot Jeremia (nadat de profeet Hananja het juk van den hals van den profeet Jeremia verbroken had), zeggende:
Then after the yoke had been broken off the neck of the prophet Jeremiah by Hananiah the prophet, the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
ἐπὶ τειχῶν βαβυλῶνος ἄρατε σημεῖον ἐπιστήσατε φαρέτρας ἐγείρατε φυλακὰς ἐτοιμάσατε ὄπλα ὅτι ἐνεχείρησεν καὶ ποιήσει κύριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοῖς κατοικοῦντας βαβυλῶνα
- 13 Ga henen en spreek tot Hananja, zeggende: Zo zegt de HEERE: Houten jukken hebt gij verbroken, nu zult gij in plaats van die ijzeren jukken maken.
Go and say to Hananiah, This is what the Lord has said: Yokes of wood have been broken by you, but in their place I will make yokes of iron.
κατασκευασθήσονται ἐφ' ὕδασι πολλοῖς καὶ ἐπὶ πλήθει θησαυρῶν αὐτῆς ἦκει τὸ πέρασ σου ἀληθῶς εἰς τὰ σπλάγγα σου
- 14 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ik heb een ijzeren juk gedaan aan den hals van al deze volken, om Nebukadnezar, den koning van Babel, te dienen, en zij zullen hem dienen; ja, Ik heb hem ook het gedierde des velds gegeven.
For the Lord of armies, the God of Israel, has said: I have put a yoke of iron on the necks of all these nations, making them servants to Nebuchadnezzar, king of Babylon; and they are to be his servants: and in addition I have given him the beasts of the field.
ὅτι ὡμοσεν κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ διότι πληρώσω σε ἀνθρώπων ὥσει ἀκρίδων καὶ φεγγάζονται ἐπὶ σὲ οἱ καταβαίνοντες
- 15 En de profeet Jeremia zeide tot den profeet Hananja: Hoor nu, Hananja! de HEERE heeft u niet gezonden, maar gij hebt gemaakt, dat dit volk op leugen vertrouwt.
Then the prophet Jeremiah said to Hananiah the prophet, Give ear, now, Hananiah; the Lord has not sent you; but you are making this people put their faith in what is false.
ποιῶν γῆν ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ ἐτοιμάζων οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ ἐξέτεινεν τὸν οὐρανὸν
- 16 Daarom, zo zegt de HEERE: Zie, Ik zal u wegwerpen van den aardbodem; dit jaar zult gij sterven, omdat gij een afval gesproken hebt tegen den HEERE.
For this reason the Lord has said, See, I will send you away from off the face of the earth: this year death will overtake you, because you have said words against the Lord.
εἰς φωνὴν ἔθετο ἵχος ὕδατος ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἀνήγαγεν νεφέλας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ἀστραπὴς εἰς ὑπερὸν ἐποίησεν καὶ ἐξήγαγεν φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ

- 17 Alzo stierf de profet Hananja in datzelfde jaar, in de zevende maand. Jeremia 29
So death came to Hananiah the prophet the same year, in the seventh month.
ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως κατησχύνθη πᾶς χρυσοκόμος ἀπὸ τῶν γλυπτῶν αὐτοῦ ὅτι ψευδὴ ἐχώνευσαν οὐκ ἔστιν πνεῦμα ἐν αὐτοῖς
- 1 Voorts zijn dit de woorden des briefs, dien de profet Jeremia zond van Jeruzalem tot de overige oudsten, die gevankelijk waren weggevoerd, mitsgaders tot de priesteren, en totde profeten, en tot het ganse volk, dat Nebukadnezar van Jeruzalem gevankelijk had weggevoerd naar Babel.
Now these are the words of the letter which Jeremiah the prophet sent from Jerusalem to the responsible men among those who had been taken away, and to the priests and the prophets and to all the rest of the people whom Nebuchadnezzar had taken away prisoners from Jerusalem to Babylon;
ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους
- 2 (Nadat de koning Jechonia, en de koningin, en de kamerlingen, de vorsten van Juda en Jeruzalem, mitsgaders de timmerlieden en smeden van Jeruzalem waren uitgegaan);
(After Jeconiah the king and the queen-mother and the unsexed servants and the rulers of Judah and Jerusalem and the expert workmen and the metal-workers had gone away from Jerusalem);
τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ὕδατα ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἔσται εἰς χεიმάρρουν κατακλύζοντα καὶ κατακλύσει γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ καὶ κεκράζονται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν
- 3 Door de hand van Elasa, den zoon van Safan, en Gemarja, den zoon van Hilkia, die Zedekia, de koning van Juda, naar Babel zond, tot Nebukadnezar, den koning van Babel, zeggende:
By the hand of Elasa, the son of Shaphan, and Gemariah, the son of Hilkiah, (whom Zedekiah, king of Judah, sent to Babylon, to Nebuchadnezzar, king of Babylon,) saying,
ἀπὸ φωνῆς ὀρμῆς αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀπλῶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ σεισμοῦ τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ ἤχου τροχῶν αὐτοῦ οὐκ ἐπέστρεψαν πατέρες ἐφ' υἱοὺς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν
- 4 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, tot allen, die gevankelijk zijn weggevoerd, die Ik gevankelijk heb doen wegvoeren van Jeruzalem naar Babel:
This is what the Lord of armies, the God of Israel, has said to all those whom I have taken away prisoners from Jerusalem to Babylon:
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐρχομένῃ τοῦ ἀπολεῖσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἀφανιῶ τὴν τύρον καὶ τὴν σιδῶνα καὶ πάντας τοὺς καταλοίπους τῆς βοιωθείας αὐτῶν ὅτι ἐξολεθρεύσει κύριος τοὺς καταλοίπους τῶν νήσων
- 5 Bouwt huizen en woont daarin, en plant hoven en eet de vrucht daarvan;
Go on building houses and living in them, and planting gardens and using the fruit of them;
ἤκει φαλάκρωμα ἐπὶ γάζαν ἀπερρίφη ἀσκαλῶν καὶ οἱ κατάλοιποι ἐνακμῆ ἕως τίνος κόψεις
- 6 Neemt vrouwen, en gewint zonen en dochteren, en neemt vrouwen voor uw zonen, en geeft uw dochteren aan mannen, dat zij zonen en dochteren baren; en wordt aldaarvermenigvuldigd, en wordt niet verminderd.
Take wives and have sons and daughters, and take wives for your sons, and give your daughters to husbands, so that they may have sons and daughters; and be increased in number there and do not become less.
ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου ἕως τίνος οὐχ ἡσυχάσεις ἀποκατάστηθι εἰς τὸν κολέον σου ἀνάπαυσαι καὶ ἐπάρθητι
- 7 En zoekt den vrede der stad, waarhenen Ik u gevankelijk heb doen wegvoeren, en bidt voor haar tot den HEERE; want in haar vrede zult gij vrede hebben.
And be working for the peace of the land to which I have had you taken away prisoners, and make prayer to the Lord for it: for in its peace you will have peace.
πῶς ἡσυχάσει καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν ἀσκαλῶνα καὶ ἐπὶ τὰς παραθαλασσίους ἐπὶ τὰς καταλοίπους ἐπεγερθῆναι
- 1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, zeggende:
The word which came to Jeremiah from the Lord, saying,
τῇ ἰδουμαίᾳ τάδε λέγει κύριος οὐκ ἔστιν ἔτι σοφία ἐν θαιμαν ἀπόλετο βουλή ἐκ συνετῶν ὄχετο σοφία αὐτῶν
- 2 Zo spreekt de HEERE, de God Israels, zeggende: Schrijf u al de woorden, die Ik tot u gesproken heb, in een boek.
The Lord, the God of Israel, has said, Put down in a book all the words which I have said to you.
ἡπατήθη ὁ τόπος αὐτῶν βαθύνετε εἰς κᾶθισιν οἱ κατοικοῦντες ἐν δαιδαν ὅτι δόσκολα ἐποίησεν ἡγαγον ἐπ' αὐτὸν ἐν χρόνῳ ᾧ ἐπεσκεψάμην ἐπ' αὐτὸν
- 3 Want zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik de gevangenis van Mijn volk, Israel en Juda, wenden zal, zegt de HEERE; en Ik zal hen wederbrengen in het land, dat Ik hunvaderen gegeven heb, en zij zullen het erfelijk bezitten.
For see, the days are coming, says the Lord, when I will let the fate of my people Israel and Judah be changed, says the Lord: and I will make them come back to the land which I gave to their fathers, so that they may take it for their heritage.
ὅτι τρυγηταὶ ἤλθόν σοι οὐ καταλείψουσιν σοι καταλείμματα ὡς κλέπται ἐν νυκτὶ ἐπιθήσουσιν χεῖρα αὐτῶν
- 4 En dit zijn de woorden, die de HEERE gesproken heeft van Israel en van Juda.
And these are the words which the Lord said about Israel and about Judah.
ὅτι ἐγὼ κατέστυρα τὸν ἡσαυ ἀνεκάλυψα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν κρυβῆναι οὐ μὴ δύνονται ὄλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ γείτονος αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔστιν

- 5 Want zo zegt de HEERE: Wij horen een stem der verschrikking; er is vrees en geen vrede.
This is what the Lord has said: A voice of shaking fear has come to our ears, of fear and not of peace.
 ὑπολείπεσθαι ὄρφανόν σου ἵνα ζήσῃται καὶ ἐγὼ ζήσομαι καὶ χῆραι ἐπ' ἐμὲ πεποιθήσιν
- 6 Vraagt toch en ziet, of een manspersoon baart? Waarom zie Ik dan eens iegelijken mans handen op zijn lenden, als van een barende vrouw, en alle aangezichten veranderd inbleekheid?
Put the question and see if it is possible for a man to have birth-pains: why do I see every man with his hands gripping his sides, as a woman does when the pains of birth are on her, and all faces are turned green?
 ὅτι τὰδε εἶπεν κύριος οἷς οὐκ ἦν νόμος πιεῖν τὸ ποτήριον ἔπιον καὶ σὺ ἀθρομένη οὐ μὴ ἀθροθῆς ὅτι πίνων πίεσαι
- 7 O wee! want die dag is zo groot, dat zijns gelijke niet geweest is; en het is een tijd van benauwdheid voor Jakob; nog zal hij daaruit verlost worden.
Ha! for that day is so great that there is no day like it: it is the time of Jacob's trouble: but he will get salvation from it.
 ὅτι κατ' ἐμαυτοῦ ὄμοσα λέγει κύριος ὅτι εἰς ἄβατον καὶ εἰς ὄνειδισμόν καὶ εἰς κατάρασιν ἔση ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι εἰς αἶωνα
- 8 Want het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE der heirscharen, dat Ik zijn juk van uw hals verbreken, en uw banden verscheuren zal; en vreemden zullen zich nietmeer van hem doen dienen.
For it will come about on that day, says the Lord of armies, that his yoke will be broken off his neck, and his bands will be burst; and men of strange lands will no longer make use of him as their servant:
 ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου καὶ ἀγγέλους εἰς ἔθνη ἀπέστειλεν συνάχθητε καὶ παραγένεσθε εἰς αὐτὴν ἀνάστητε εἰς πόλεμον
- 9 Maar zij zullen dienen den HEERE, hun God, en hun koning David, dien Ik hun verwekken zal.
But they will be servants to the Lord their God and to David their king, whom I will give back to them.
 μικρὸν ἔδωκά σε ἐν ἔθνεσιν εὐκαταφρόνητον ἐν ἀνθρώποις
- 10 Gij dan, vrees niet, o Mijn knecht Jakob! spreekt de HEERE, ontzet u niet, Israel! want zie, Ik zal u uit verre landen verlossen, en uw zaad uit het land hunner gevangenis; en Jakobzal wederkomen, en stil en gerust zijn, en er zal niemand zijn, die hem verschrikke.
So have no fear, O Jacob, my servant, says the Lord; and do not be troubled, O Israel: for see, I will make you come back from far away, and your seed from the land where they are prisoners; and Jacob will come back, and will be quiet and at peace, and no one will give him cause for fear.
 ἡ παιγνία σου ἐνεχίρησέν σοι ἰταμία καρδίας σου κατέλυσε τρυμαλιὰς πετρῶν συνέλαβεν ἰσχὴν βουνοῦ ὑψηλοῦ ὅτι ὕψωσεν ὥσπερ ἀετὸς νοσσιὰν αὐτοῦ ἐκεῖθεν καθελω̄ σε
- 11 Want Ik ben met u, spreekt de HEERE, om u te verlossen; want Ik zal een voleinding maken met al de heidenen, waarhenen Ik u verstrooid heb; maar met u zal Ik geenvoleinding maken; maar Ik zal u kastijden met mate, en u niet gans onschuldig houden.
For I am with you, says the Lord, to be your saviour: for I will put an end to all the nations where I have sent you wandering, but I will not put an end to you completely: though with wise purpose I will put right your errors, and will not let you go quite without punishment.
 καὶ ἔσται ἡ ἰδουμαία εἰς ἄβατον πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπ' αὐτὴν συριεῖ
- 12 Want zo zegt de HEERE: Uw breuk is dodelijk, uw plage is smartelijk.
For the Lord has said, Your disease may not be made well and your wound is bitter.
 ὥσπερ κατεστράφη σοδομα καὶ γομορρα καὶ αἱ πάροικοι αὐτῆς εἶπεν κύριος παντοκράτωρ οὐ μὴ καθίσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος καὶ οὐ μὴ ἐνοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου
- 13 Er is niemand, die uw zaak oordeelt, aangaande het gezwel; gij hebt geen heelpleisters.
There is no help for your wound, there is nothing to make you well.
 ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἐκ μέσου τοῦ ἰορδάνου εἰς τόπον αἰθαμὶ ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς καὶ τοὺς νεανίσκους ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσατε ὅτι τίς ὥσπερ ἐγὼ καὶ τίς ἀντιστήσεται μοι καὶ τίς οὗτος ποιμὴν ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν μου
- 14 Al uw liefhebbers hebben u vergeten, zij vragen niet naar u; want Ik heb u geslagen met eens vijands plage, met de kastijding eens wreden; om de grootheid uwerongerechtigheid, omdat uw zonden machtig veel zijn.
Your lovers have no more thought for you, they go after you no longer; for I have given you the wound of a hater, even cruel punishment;
 διὰ τοῦτο ἀκούσατε βουλήν κυρίου ἣν ἐβουλεύσατο ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν καὶ λογισμὸν αὐτοῦ ὃν ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας θαιμαν ἐὰν μὴ συμψηθῶσιν τὰ ἐλάχιστα τῶν προβάτων ἐὰν μὴ ἄβατω θῆ ἐπ' αὐτὴν κατάλυσις αὐτῶν
- 15 Wat krijt gij over uw breuk, dat uw smart dodelijk is? Om de grootheid uwer ongerechtigheid, omdat uw zonden machtig veel zijn, heb Ik u deze dingen gedaan.
Why are you crying for help because of your wound? for your pain may never be taken away: because your evil-doing was so great and because your sins were increased, I have done these things to you.
 ὅτι ἀπὸ φωνῆς πτώσεως αὐτῶν ἐσεισθη ἡ γῆ καὶ κραυγὴ σου ἐν θαλάσῃ ἠκούσθη

- 16 Daaron, allen, die u opeten, zullen opgegeten worden, en al uw wederpartijders, zij allen zullen gaan in gevangenis; en die u beroven, zullen ter beroving zijn, en allen, die uplunderen, zal Ik ter plundering overgeven.
For this cause, all those who take you for their food will themselves become your food; and all your attackers, every one of them, will be taken prisoners; and those who send destruction on you will come to destruction; and all those who take away your goods by force will undergo the same themselves.
ιδου ὡσπερ ἀετὸς ὄψεται καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας ἐπ' ὄχυρῶματα αὐτῆς καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἰδουμαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσης
- 17 Want Ik zal u de gezondheid doen rijzen, en u van uw plagen genezen, spreekt de HEERE; omdat zij u noemen: De verdrevene. Het is Sion, zeggen zij; niemand vraagt naar haar.
For I will make you healthy again and I will make you well from your wounds, says the Lord; because they have given you the name of an outlaw, saying, It is Zion cared for by no man.
τοῖς υἱοῖς ἀμίων οὕτως εἶπεν κύριος μὴ υἱοὶ οὐκ εἰσιν ἐν ἰσραὴλ ἢ παραληψόμενος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς διὰ τί παρέλαβεν μελῶν τὸν γὰρ καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν ἐνοικήσει
- 18 Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal de gevangenis der tenten Jakobs wenden, en Mij over hun woningen ontfermen; en de stad zal herbouwd worden op haar hoop, en het paleis zal liggen naar zijn wijze.
The Lord has said, See, I am changing the fate of the tents of Jacob, and I will have pity on his houses; the town will be put up on its hill, and the great houses will be living-places again.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶν κύριος καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ ραββαθ θόρυβον πολέμων καὶ ἔσονται εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἀπόλειαν καὶ βομοὶ αὐτῆς ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται καὶ παραλήμψεται ἰσραὴλ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ
- 19 En van hen zal dankzegging uitgaan, en een stem der spelenden; en Ik zal hen vermeerderen, en zij zullen niet verminderd worden, en Ik zal hen verheerlijken, en zij zullen niet gering worden.
And from them will go out praise and the sound of laughing; and I will make them great in number, and they will not become less; and I will give them glory, and they will not be small.
ἀλάλαζον εσεβον ὅτι ὄλετο γὰρ κεκράξατε θυγατέρες ραββαθ περιζώσασθε σάκκους καὶ ἐπιλημπεύσασθε καὶ κόψασθε ἐπὶ μελῶν ὅτι ἐν ἀποικίᾳ βαδιεῖται οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα
- 20 En zijn zonen zullen zijn als eertijds, en zijn gemeente zal voor Mij aangezicht bevestigd worden; en Ik zal bezoeking doen over al zijn onderdrukkers.
And their children will be as they were in the old days, and the meeting of the people will have its place before me, and I will send punishment on all who are cruel to them.
τί ἀγαλλίαση ἐν τοῖς πεδίοις ἐνακιμ θυγατερ ἰταμίας ἢ πεποιθῖα ἐπὶ θησαυροῖς αὐτῆς ἢ λέγουσα τίς εἰσελεύσεται ἐπ' ἐμέ
- 21 En zijn Heerlijke zal uit hem zijn, en zijn Heerser uit het midden van hem voortkomen; en Ik zal hem doen naderen, en hij zal tot Mij genaken; want wie is hij, die met zijn hart borgworde, om tot Mij te genaken? spreekt de HEERE.
And their chief will be of their number; their ruler will come from among themselves; and I will let him be present before me, so that he may come near to me: for who may have strength of heart to come near me? says the Lord.
ιδου ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ σέ εἶπεν κύριος ἀπὸ πάσης τῆς περιοίκου σου καὶ διασπαρήσεσθε ἕκαστος εἰς πρόσωπον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων
- 23 Ziet, een onweder des HEEREN, een grimmigheid is uitgegaan, een aanhoudend onweder; het zal blijven op het hoofd der goddelozen.
See, the storm-wind of the Lord, even the heat of his wrath, has gone out, a rolling storm, bursting on the heads of the evil-doers.
τῇ κηδᾶρ βασιλίση τῆς ἀλῆς ἦν ἐπάταξεν ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος οὕτως εἶπεν κύριος ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε ἐπὶ κηδᾶρ καὶ πλήσατε τοὺς υἱοὺς κεδεμ
- 24 De hittigheid van des HEEREN toorn zal zich niet afwenden, totdat Hij gedaan, en totdat Hij daargesteld zal hebben de gedachten Zijns harten; in het laatste der dagen zult gij daarop letten.
The wrath of the Lord will not be turned back till he has done, till he has put into effect, the purposes of his heart: in days to come you will have full knowledge of this.
σκηνὰς αὐτῶν καὶ πρόβατα αὐτῶν λήμψονται ἱμάτια αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεῦῃ αὐτῶν καὶ καμήλους αὐτῶν λήμψονται ἑαυτοῖς καὶ καλέσατε ἐπ' αὐτοὺς ἀπόλειαν κυκλόθεν
- 1 Ter zelfder tijd, spreekt de HEERE, zal Ik allen geslachten Israels tot een God zijn; en zij zullen Mij tot een volk zijn.
At that time, says the Lord, I will be the God of all the families of Israel, and they will be my people.
τῇ μοαβ οὕτως εἶπεν κύριος οὐαὶ ἐπὶ ναβου ὅτι ὄλετο ἐλήμφθη καριαθαμ ἠσχύνθη αμαθ καὶ ἠττήθη
- 2 Zo zegt de HEERE: Het volk der overgeblevenen van het zwaard heeft genade gevonden in de woestijn, namelijk Israel, als Ik henenging om hem tot rust te brengen.
The Lord has said, Grace came in the waste land to a people kept safe from the sword, even to Israel on the way to his resting-place.
οὐκ ἔστιν ἔτι ἰατρεία μοαβ ἀγαυρίαμα ἐν εσεβον ἐλογίσαντο ἐπ' αὐτὴν κακὰ ἐκόψαμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔθνους καὶ παῦσιν παύσεται ὀπισθὲν σου βαδιεῖται μάχαιρα
- 3 De HEERE is mij verschenen van verre tijden! Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid.
From far away he saw the Lord: my love for you is an eternal love: so with mercy I have made you come with me.
ὅτι φωνὴ κεκραγόντων ἐξ ὠροναμ ὄλεθρος καὶ σύντριμμα μέγα
- 4 Ik zal u weder bouwen, en gij zult gebouwd worden, o jonkvrouw Israels! gij zult weder versierd zijn met uw trommelen, en uitgaan met den rei der spelenden.
I will again make new your buildings, O virgin of Israel, and you will take up your place: again you will take up your instruments of music, and go out in the dances of those who are glad.
συνετρίβη μοαβ ἀναγγεῖλατε εἰς ζογορα

- 5 Gij zult weder wijngaarden planten op de bergen van Samaria; de planters zullen planten, en de vrucht genieten.
Again will your vine-gardens be planted on the hill of Samaria: the planters will be planting and using the fruit.
ὅτι ἐπλήσθη ἀλαωθ ἐν κλαυθμῷ ἀναβήσεται κλαίον ἐν ὁδοῖς ὠρωναιμ κραυγὴν συντρίμματος ἠκούσατε
- 6 Want er zal een dag zijn, waarin de hoeders op Efraims gebergte zullen roepen: Maakt ulieden op, en laat ons opgaan naar Sion, tot den HEERE, onzen God!
For there will be a day when those who get in the grapes on the hills of Ephraim will be crying, Up! let us go up to Zion to the Lord our God.
φεύγετε καὶ σώσατε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ ἔσεσθε ὡσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ
- 7 Want zo zegt de HEERE: Roept luide over Jakob met vreugde, en juicht vanwege het hoofd der heidenen; doet het horen, lofzingt, en zegt: O HEERE! behoud Uw volk, het overblijfsel van Israel.
For the Lord has said, Make a glad song for Jacob and give a cry on the top of the mountains: give the news, give praise, and say, The Lord has given salvation to his people, even to the rest of Israel.
ἐπειδὴ ἐπεποιθεὶς ἐν ὀχυρώμασιν σου καὶ σὺ συλλημφήσῃ καὶ ἐξελεύσεται χαμῶς ἐν ἀποικίᾳ οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα
- 8 Ziet, Ik zal ze aanbrengen uit het land van het noorden, en zal hen vergaderen van de zijden der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden tezamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen.
See, I will take them from the north country, and get them from the inmost parts of the earth, and with them the blind and the feeble-footed, the woman with child and her who is in birth-pains together: a very great army, they will come back here.
καὶ ἦξει ὄλεθρος ἐπὶ πᾶσαν πόλιν καὶ πόλις οὐ μὴ σωθῆ καὶ ἀπολείται ὁ αὐλὼν καὶ ἐξολεθρευθήσεται ἡ πεδινὴ καθὼς εἶπεν κύριος
- 9 Zij zullen komen met geweene, en met smekingen zal Ik hen voeren; Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in een rechten weg, waarin zij zich niet zullen stoten; want Ik ben Israel tot een Vader, en Efraim is Mijn eerstgeborene.
They will come with weeping, and going before them I will be their guide: guiding them by streams of water in a straight way where there is no falling: for I am a father to Israel, and Ephraim is the first of my sons.
ὁότε σημεῖα τῇ μοῦσῃ ὅτι ἀφῆ ἀναφθήσεται καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβατον ἔσονται πόθεν ἔνοικος αὐτῇ
- 10 Hoort des HEEREN woord, gij heidenen! en verkondigt in de eilanden, die verre zijn, en zegt: Hij, Die Israel verstrooid heeft, zal hem weder vergaderen, en hem bewaren als eenherder zijn kudde.
Give ear to the word of the Lord, O you nations, and give news of it in the sea-lands far away, and say, He who has sent Israel wandering will get him together and will keep him as a keeper does his flock.
ἐπικατάρατος ὁ ποιῶν τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς ἐξαιρῶν μάχαιραν αὐτοῦ ἀφ' αἵματος
- 11 Want de HEERE heeft Jakob vrijgekocht, en Hij heeft hem verlost uit de hand desgenen, die sterker was dan hij.
For the Lord has given a price for Jacob, and made him free from the hands of him who was stronger than he.
ἀνεπαύσατο μοῦσῃ ἐκ παιδαρίου καὶ πεποιθὼς ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτοῦ οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἀγγεῖον καὶ εἰς ἀποικισμὸν οὐκ ὄχετο διὰ τοῦτο ἔστι γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ καὶ ὁσμὴ αὐτοῦ οὐκ ἐξέλιπε
- 12 Dies zullen zij komen, en op de hoogte van Sion juichen, en toevloeien tot des HEEREN goed, tot het koren, en tot den most, en tot de olie, en tot de jonge schapen en runderen; en hun ziel zal zijn als een gewaterde hof, en zij zullen voortaan niet meer treurig zijn.
So they will come with songs on the high places, flowing together to the good things of the Lord, to the grain and the wine and the oil, to the young ones of the flock and of the herd: their souls will be like a watered garden, and they will have no more sorrow.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶν κύριος καὶ ἀποστελῶ αὐτῷ κλίνοντας καὶ κλινούσιν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυνοῦσιν καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ συγκόψουσιν
- 13 Dan zal zich de jonkvrouw verblijden in den rei, daartoe de jongelingen en ouden te zamen; want Ik zal hunlieder rouw in vrolijkheid veranderen, en zal hen troosten, en zal henverblijden naar hun droefenis.
Then the virgin will have joy in the dance, and the young men and the old will be glad: for I will have their weeping turned into joy, I will give them comfort and make them glad after their sorrow.
καὶ κατασχυνθήσεται μοῦσῃ ἀπὸ χαμῶς ὡσπερ κατησχύνθη οἴκος ἰσραηλ ἀπὸ βαιθηλ ἐλπίδος αὐτῶν πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς
- 14 En Ik zal de ziel der priesteren met vettigheid dronken maken; en Mijn volk zal met Mijn goed verzadigd worden, spreekt de HEERE.
I will give the priests their desired fat things, and my people will have a full measure of my good things, says the Lord.
πῶς ἐρεῖτε ἰσχυροὶ ἔσμεν καὶ ἄνθρωπος ἰσχύων εἰς τὰ πολεμικά
- 15 Zo zegt de HEERE: Er is een stem gehoord in Rama, een klage, een zeer bitter geweene; Rachel weent over haar kinderen; zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, omdat zij niet zijn.
So has the Lord said: In Ramah there is a sound of crying, weeping and bitter sorrow; Rachel weeping for her children; she will not be comforted for their loss.
ὄλετο μοῦσῃ πόλις αὐτοῦ καὶ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς σφαγὴν

- 16 Zo zegt de HEERE: Bedwing uw stem van geweent, en uw ogen van tranen; want er is loon voor uw arbeid, spreekt de HEERE; want zij zullen uit des vijands land wederkomen.
The Lord has said this: Keep your voice from sorrow and your eyes from weeping: for your work will be rewarded, says the Lord; and they will come back from the land of their hater.
ἐγγὺς ἡμέρα μωαβ ἔλθειν καὶ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα
- 17 En er is verwachting voor uw nakomelingen, spreekt de HEERE; want uw kinderen zullen wederkomen tot hun landpale.
And there is hope for the future, says the Lord; and your children will come back to the land which is theirs.
κινήσατε αὐτῷ πάντες κυκλόθεν αὐτοῦ πάντες εἰδότες ὄνομα αὐτοῦ εἶπατε πῶς συνετρίβη βακτηρία εὐκλεῆς ῥάβδος μεγαλώματος
- 18 Ik heb wel gehoord, dat zich Efraim beklagt, zeggende: Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf. Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE, mijn God!
Certainly Ephraim's words of grief have come to my ears, You have given me training and I have undergone it like a young cow unused to the yoke: let me be turned and come back, for you are the Lord my God.
κατάβηθι ἀπὸ δόξης καὶ κάθισον ἐν ὑγρασίᾳ καθημένην δαιβὼν ἐκτριβήτε ὅτι ὄλετο μωαβ ἀνέβη εἰς σὲ λυμαινόμενος ὀχύρωμά σου
- 19 Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelven ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt, ik ben beschaamd, ja, ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid mijner jeugd gedragen heb.
Truly, after I had been turned, I had regret for my ways; and after I had got knowledge, I made signs of sorrow: I was put to shame, truly, I was covered with shame, because I had to undergo the shame of my early years.
ἐφ' ὁδοῦ στήθι καὶ ἐπίδε καθημένη ἐν ἀροηρ καὶ ἐρώτησον φεύγοντα καὶ σφζόμενον καὶ εἰπὸν τί ἐγένετο
- 20 Is niet Efraim Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstelijk aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand overhem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE.
Is Ephraim my dear son? is he the child of my delight? for whenever I say things against him, I still keep him in my memory: so my heart is troubled for him; I will certainly have mercy on him, says the Lord.
κατησχύνθη μωαβ ὅτι συνετρίβη ὀλόλυξον καὶ κέκραζον ἀνάγγελον ἐν ἀρνῶν ὅτι ὄλετο μωαβ
- 21 Richt u merktekenen op, stel u spitse pilaren, zet uw hart op de baan, op den weg, dien gij gewandeld hebt; keer weder, o jonkvrouw Israels, keer weder tot deze uw steden!
Put up guiding pillars, make road signs for yourself: give attention to the highway, even the way in which you went: be turned again, O virgin of Israel, be turned to these your towns.
καὶ κρίσις ἔρχεται εἰς γῆν τοῦ μισῶρ ἐπὶ χαίλων καὶ ἐπὶ ιασσα καὶ ἐπὶ μωφαθ
- 22 Hoe lang zult gij u onttrekken, gij afkerige dochter? Want de HEERE heeft wat nieuws op de aarde geschapen: de vrouw zal den man omvangen.
How long will you go on turning this way and that, O wandering daughter? for the Lord has made a new thing on the earth, a woman changed into a man.
καὶ ἐπὶ δαιβὼν καὶ ἐπὶ ναβαυ καὶ ἐπ' οἶκον δεβλαθαμ
- 23 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Dit woord zullen zij nog zeggen in het land van Juda, en in zijn steden, als Ik hun gevangenis wenden zal: De HEERE zegeneu, gij woning der gerechtigheid, gij berg der heiligheid!
So the Lord of armies, the God of Israel, has said, Again will these words be used in the land of Judah and in its towns, when I have let their fate be changed: May the blessing of the Lord be on you, O resting-place of righteousness, O holy mountain.
καὶ ἐπὶ καριαθαμ καὶ ἐπ' οἶκον γαμωλ καὶ ἐπ' οἶκον μαων
- 24 En Juda, mitsgaders al zijn steden, zullen te zamen daarin wonen; de akkerlieden, en die met de kudde reizen.
And Judah and all its towns will be living there together; the farmers and those who go about with flocks.
καὶ ἐπὶ καριωθ καὶ ἐπὶ βοσορ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις μωαβ τὰς πόρρω καὶ τὰς ἐγγύς
- 25 Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld.
For I have given new strength to the tired soul and to every sorrowing soul in full measure.
κατεάχθη κέρας μωαβ καὶ τὸ ἐπίχειρον αὐτοῦ συνετρίβη
- 26 (Hierop ontwaakte ik, en zag toe, en mijn slaap was mij zoet.)
At this, awaking from my sleep, I saw; and my sleep was sweet to me.
μεθύσατε αὐτόν ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνθη καὶ ἐπικρούσει μωαβ ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ αὐτός
- 27 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik het huis van Israel en het huis van Juda bezaaien zal met zaad van mensen en zaad van beesten.
See, the days are coming, says the Lord, when I will have Israel and Judah planted with the seed of man and with the seed of beast.
καὶ εἰ μὴ εἰς γελοιασμόν ἦν σοι ἰσραηλ εἰ ἐν κλοπαῖς σου εὐρέθη ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν

- 28 En het zal geschieden, gelijk als Ik over hen gewaakt heb, om uit te rukken, en af te breken, en te verstoren, en te verderven, en kwaad aan te doen; also zal Ik over hen waken, om te bouwen en te planten, spreekt de HEERE.
And it will come about that, as I have been watching over them for the purpose of uprooting and smashing down and overturning and sending destruction and causing trouble; so I will be watching over them for the purpose of building up and planting, says the Lord.
κατέλιπον τὰς πόλεις καὶ ἔκκησαν ἐν πέτραις οἱ κατοικοῦντες μωαβ ἐγενήθησαν ὡς περιστερὰι νοσσεύουσαι ἐν πέτραις στόματι βοθύνου
- 29 In die dagen zullen zij niet meer zeggen: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en der kinderen tanden zijn stomp geworden.
In those days they will no longer say, The fathers have been tasting bitter grapes and the children's teeth are put on edge.
ἤκουσα ὕβριν μωαβ ὕβρισεν λίαν ὕβριν αὐτοῦ καὶ ὑπερηφανίαν αὐτοῦ καὶ ὑψώθη ἡ καρδιά αὐτοῦ
- 30 Maar een iegelijk zal om zijn ongerechtigheid sterven; een ieder mens, die de onrijpe druiven eet, zijn tanden zullen stomp worden.
But everyone will be put to death for the evil which he himself has done: whoever has taken bitter grapes will himself have his teeth put on edge.
ἐγὼ δὲ ἔγων ἔργα αὐτοῦ οὐχὶ τὸ ἰκανὸν αὐτοῦ οὐχ οὕτως ἐποίησεν
- 31 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israel en met het huis van Juda een nieuw verbond zal maken;
See, the days are coming, says the Lord, when I will make a new agreement with the people of Israel and with the people of Judah:
διὰ τοῦτο ἐπὶ μωαβ ὀλολύζετε πάντοθεν βοήσατε ἐπ' ἄνδρας κираδας ἀνχμοῦ
- 32 Niet naar het verbond, dat Ik met hun vaderen gemaakt heb, ten dage als Ik hun hand aangreep, om hen uit Egypteland uit te voeren, welk Mijn verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de HEERE;
Not like the agreement which I made with their fathers, on the day when I took them by the hand to be their guide out of the land of Egypt; which agreement was broken by them, and I gave them up, says the Lord.
ὡς κλαυθμὸν ἰαζηρ ἀποκλαύσομαί σοι ἄμπελος σεβημα κλήματά σου διήλθεν θάλασσαν ἰαζηρ ἤψαντο ἐπὶ ὀπώραν σου ἐπὶ τρυγηταῖς σου ὄλεθρος ἐπέπεσεν
- 33 Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israel maken zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.
But this is the agreement which I will make with the people of Israel after those days, says the Lord; I will put my law in their inner parts, writing it in their hearts; and I will be their God, and they will be my people.
συνεψήσθη χαρμοσύνη καὶ εὐφροσύνη ἐκ τῆς μωαβίτιδος καὶ οἶνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς σου πρὸ οὐκ ἐπάτησαν οὐδὲ δείλης οὐκ ἐποίησαν αἰδαδ
- 34 En zij zullen niet meer, een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder, leren, zeggende: Kent den HEERE! want zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de HEERE; want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken.
And no longer will they be teaching every man his neighbour and every man his brother, saying, Get knowledge of the Lord: for they will all have knowledge of me, from the least of them to the greatest of them, says the Lord: for they will have my forgiveness for their evil-doing, and their sin will go from my memory for ever.
ἀπὸ κρानγῆς εσεβον ἔως ελεαλη αἱ πόλεις αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν ἀπὸ ζογορ ἔως ωροναμι καὶ ἀγλαθ-σαλισια ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ νεβριμ εἰς κατάκαυμα ἔσται
- 35 Zo zegt de HEERE, Die de zon ten lichte geeft des daags, de ordeningen der maan en der sterren ten lichte des nachts, Die de zee klieft, dat haar golven bruisen, HEERE derheerscharen is Zijn Naam:
These are the words of the Lord, who has given the sun for a light by day, ordering the moon and stars for a light by night, who puts the sea in motion, causing the thunder of its waves; the Lord of armies is his name.
καὶ ἀπολῶ τὸν μωαβ φησὶν κύριος ἀναβαίνοντα ἐπὶ βομὸν καὶ θυμῶντα θεοῖς αὐτοῦ
- 36 Indien deze ordeningen van voor Mijn aangezicht zullen wijken, spreekt de HEERE, zo zal ook het zaad Israels ophouden, dat het geen volk zij voor Mijn aangezicht, al de dagen.
If the order of these things before me is ever broken, says the Lord, then will the seed of Israel come to an end as a nation before me for ever.
διὰ τοῦτο καρδία μου μωαβ ὅσπερ αὐλοὶ βομβήσουσιν καρδία μου ἐπ' ἀνθρώπους κираδας ὅσπερ αὐλὸς βομβήσει διὰ τοῦτο ἃ περιεποιήσατο ἀπώλετο ἀπὸ ἀνθρώπου
- 37 Zo zegt de HEERE: Indien de hemelen daarboven gemeten, en de fondamente der aarde beneden doorgrond kunnen worden, zo zal Ik ook het ganse zaad Israels verwerpen, om alles, wat zij gedaan hebben, spreekt de HEERE.
This is what the Lord has said: If the heavens on high may be measured, and the bases of the earth searched out, then I will give up the seed of Israel, because of all they have done, says the Lord.
πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ ξυρήσονται καὶ πᾶς πύγων ξυρηθήσεται καὶ πᾶσαι χεῖρες κόψονται καὶ ἐπὶ πάσης ὀσφύος σάκκος
- 38 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat deze stad den HEERE zal herbouwd worden, van den toren Hananeel af tot aan de Hoekpoort.
See, the days are coming, says the Lord, for the building of the Lord's town, from the tower of Hananel to the doorway of the angle.
καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δομάτων μωαβ καὶ ἐπὶ πλατείας αὐτῆς ὅτι συνέτριψα τὸν μωαβ φησὶν κύριος ὡς ἀγγεῖον οὐ οὐκ ἔστιν χρεία αὐτοῦ

- 39 En het meetsnoer zal wijders nevens dezelve uitgaan tot aan den heuvel Gareb, en zich naar Goath omwenden.
And the measuring-line will go out in front of it as far as the hill Gareb, going round to Goah.
πὼς κατήλλαξεν πὼς ἔστρεψεν νῶτον μοαβ ἢσχόνθη καὶ ἐγένετο μοαβ εἰς γέλωτα καὶ ἐγκότημα πᾶσιν τοῖς κύκλῳ αὐτῆς
- 40 En het ganse dal der dode lichamen en der as, en al de velden tot aan de beek Kidron, tot aan den hoek van de Paardenpoort tegen het oosten, zal den HEERE een heiligheidzijn; er zal niets weder uitgerukt, noch afgebroken worden in eeuwigheid. Jeremia 32
And all the valley of the dead bodies, and all the field of death as far as the stream Kidron, up to the angle of the horses' doorway to the east, will be holy to the Lord; it will not again be uprooted or overturned for ever.
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος
- 13 En ik beval Baruch voor hun ogen, zeggende:
And I gave orders to Baruch in front of them, saying,
ὅσα ἐπροφήτευσεν ἱερεμίας ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη
- 15 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Er zullen nog huizen, en velden, en wijngaarden in dit land gekocht worden.
For the Lord of armies, the God of Israel, has said, There will again be trading in houses and fields and vine-gardens in this land.
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ λαβὲ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρὸς μου καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ ἔθνη πρὸς ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς
- 16 Voorts, nadat ik den koopbrief aan Baruch, den zoon van Nerija, gegeven had, bad ik tot den HEERE, zeggende:
Now after I had given the paper to Baruch, the son of Neriah, I made my prayer to the Lord, saying,
καὶ πίνονται καὶ ἐξεμοῦνται καὶ μανήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον αὐτῶν
- 17 Ach, Heere HEERE! Zie, Gij hebt de hemelen en de aarde gemaakt, door Uw grote kracht en door Uw uitgestrekte arm; geen ding is U te wonderlijk.
Ah Lord God! see, you have made the heaven and the earth by your great power and by your outstretched arm, and there is nothing you are not able to do:
καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς κυρίου καὶ ἐπότισα τὰ ἔθνη πρὸς ἃ ἀπέστειλὲν με κύριος ἐπ' αὐτὰ
- 18 Gij, Die goedertierenheid doet aan duizenden, en de ongerechtigheid der vaderen vergeldt in den schoot hunner kinderen na hen; Gij grote, Gij geweldige God, Wiens Naam is HEERE der heirscharen!
You have mercy on thousands, and send punishment for the evil-doing of the fathers on their children after them: the great, the strong God, the Lord of armies is his name:
τὴν ἱερουσαλημ καὶ τὰς πόλεις ἰουδα καὶ βασιλεῖς ἰουδα καὶ ἄρχοντας αὐτοῦ τοῦ θείναι αὐτὰς εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς συριγμὸν
- 19 Groot van raad en machtig van daad; want Uw ogen zijn open over alle wegen der mensenkinderen, om een iegelijk te geven naar zijn wegen, en naar de vrucht zijnerhandelingen.
Great in wisdom and strong in act: whose eyes are open on all the ways of the sons of men, giving to everyone the reward of his ways and the fruit of his doings:
καὶ τὸν φαραῶ βασιλέα αἰγύπτου καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ
- 20 Gij, Die tekenen en wonderen gesteld hebt in Egypteland, tot op dezen dag, zo in Israel, als onder andere mensen, en hebt U een Naam gemaakt, als Hij is te dezen dage!
You have done signs and wonders in the land of Egypt, and even to this day, in Israel and among other men; and have made a name for yourself as at this day;
καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλλοφύλων τὴν ἀσκαλῶνα καὶ τὴν γάζαν καὶ τὴν ακκαρων καὶ τὸ ἐπίλοιπον ἀζώτου
- 21 En hebt Uw volk Israel uit Egypteland uitgevoerd, door tekenen en door wonderen, en door een sterke hand, en door een uitgestrekte arm, en door grote verschrikking.
And have taken your people Israel out of the land of Egypt with signs and with wonders and with a strong hand and an outstretched arm, causing great fear;
καὶ τὴν ἰδουμαίαν καὶ τὴν μοαβίτιν καὶ τοὺς υἱοὺς αμμων
- 22 En hebt hun dit land gegeven, dat Gij hun vaderen gezworen hadt hun te zullen geven, een land vloeiende van melk en honig;
And have given them this land, which you gave your word to their fathers to give them, a land flowing with milk and honey;
καὶ πάντας βασιλεῖς τύρου καὶ βασιλεῖς σιδῶνος καὶ βασιλεῖς τοὺς ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάσσης
- 23 Zij zijn er ook ingekomen en hebben het erfelijk bezeten, maar hebben Uwer stem niet gehoorzaamd, en in Uw wet niet gewandeld; zij hebben niets gedaan van alles, wat Gijhun geboden hadt te doen; dies hebt Gij hun al dit kwaad doen bejegenen.
And they came in and took it for their heritage, but they did not give ear to your voice, and were not ruled by your law; they have done nothing of all you gave them orders to do: so you have made all this evil come on them:
καὶ τὴν δαιδαν καὶ τὴν θαιμαν καὶ τὴν ρως καὶ πᾶν περικεκαρμένον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ

- 24 Zie, de wallen! zij zijn gekomen aan de stad, om die in te nemen, en de stad is gegeven in de hand der Chaldeen, die tegen haar strijden; vanwege het zwaard en den honger ende pestilentie; en wat Gij gesproken hebt, is geschied, en zie, Gij ziet het.
See, they have made earthworks against the town to take it; and the town is given into the hands of the Chaldeans who are fighting against it, because of the sword and need of food and disease: and what you have said has taken place, and truly you see it.
καὶ πάντα τοὺς συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 25 Evenwel hebt Gij tot mij gezegd, Heere HEERE! koop u dat veld voor geld, en doe het getuigen betuigen; daar de stad in der Chaldeen hand gegeven is.
And you have said to me, Give the money to get yourself a property, and have the business witnessed; though the town is given into the hands of the Chaldeans.
καὶ πάντα βασιλεῖς αἰλαμ καὶ πάντα βασιλεῖς περσῶν
- 26 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende:
And the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
καὶ πάντα βασιλεῖς ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς πόρρω καὶ τοὺς ἐγγύς ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ πάσας τὰς βασιλείας τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς
- 27 Zie, Ik ben de HEERE, de God van alle vlees; zou Mij enig ding te wonderlijk zijn?
See, I am the Lord, the God of all flesh: is there anything so hard that I am unable to do it?
καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς οὕτως εἶπεν κύριος παντοκράτωρ πίετε καὶ μεθύσθητε καὶ ἐξέμεσατε καὶ πεσεῖσθε καὶ οὐ μὴ ἀναστήτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον ὑμῶν
- 28 Daarom zegt de HEERE alzo: Zie, Ik geef deze stad in de hand der Chaldeen, en in de hand van Nebukadrezar, den koning van Babel, en hij zal ze innemen.
So this is what the Lord has said: See, I am giving this town into the hands of the Chaldeans and into the hands of Nebuchadrezzar, the king of Babylon, and he will take it:
καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλωνται δέξασθαι τὸ ποτήριον ἐκ τῆς χειρὸς σου ὥστε πιεῖν καὶ ἐρεῖς οὕτως εἶπεν κύριος πίνοντες πίεσθε
- 29 En de Chaldeen, die tegen deze stad strijden, zullen er inkomen, en deze stad met vuur aansteken, en zullen ze verbranden, met de huizen, op welker daken zij aan Baal gerookt, en anderen goden drankofferen geofferd hebben, om Mij te vertoornen.
And the Chaldeans, who are fighting against this town, will come and put the town on fire, burning it together with the houses, on the roofs of which perfumes have been burned to the Baal, and drink offerings have been drained out to other gods, moving me to wrath.
ὅτι ἐν πόλει ἐν ἧ ὀνομάσθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτήν ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι καὶ ὑμεῖς καθάρσει οὐ μὴ καθαρισθῆτε ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς
- 30 Want de kinderen Israels en de kinderen van Juda hebben van hun jeugd aan alleenlijk gedaan, dat kwaad was in Mijn ogen; want de kinderen Israels hebben Mij door het werkhunner handen alleenlijk vertoornnd, spreekt de HEERE.
For the children of Israel and the children of Judah have done nothing but evil in my eyes from their earliest years: the children of Israel have only made me angry with the work of their hands, says the Lord.
καὶ σὺ προφητεύσεις ἐπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐρεῖς κύριος ἀφ' ὑψηλοῦ χρηματιεῖ ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει φωνὴν αὐτοῦ λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ αἰδαδ ὥσπερ τρυγῶντες εἰς ἀποκριθήσονται καὶ ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τὴν γῆν
- 31 Want tot Mijn toorn en tot Mijn grimmigheid is Mij deze stad geweest, van den dag af, dat zij haar gebouwd hebben, tot op dezen dag toe; opdat Ik haar van Mijn aangezichtwegdeed;
For this town has been to me a cause of wrath and of burning passion from the day of its building till this day, so that I put it away from before my face:
ἦκει ὄλεθρος ἐπὶ μέρος τῆς γῆς ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶσαν σάρκα οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐδόθησαν εἰς μάχαιραν λέγει κύριος
- 32 Om al de boosheid der kinderen Israels en der kinderen van Juda, die zij gedaan hebben om Mij te vertoornen, zij, hun koningen, hun vorsten, hun priesteren, en hun profeten, en de mannen van Juda, en de inwoners van Jeruzalem;
Because of all the evil of the children of Israel and of the children of Judah, which they have done to make me angry, they and their kings, their princes, their priests, and their prophets, and the men of Judah and the people of Jerusalem.
οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ κακὰ ἔργετα ἀπὸ ἔθνων ἐπὶ ἔθνος καὶ λαῖλαψ μεγάλη ἐκπορεύεται ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς
- 33 Die Mij den nek hebben toegekeerd en niet het aangezicht; hoewel Ik hen leerde, vroeg op zijnde en lerende, evenwel hoorden zij niet, om tucht aan te nemen;
And they have been turning their backs and not their faces to me: and though I was their teacher, getting up early and teaching them, their ears were not open to teaching.
καὶ ἔσονται τραυματῖα ὑπὸ κυρίου ἐν ἡμέρα κυρίου ἐκ μέρους τῆς γῆς καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς γῆς οὐ μὴ κατοργώσιν εἰς κόπρια ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται
- 34 Maar zij hebben hun verfoeiselen gesteld in het huis, dat naar Mijn Naam genoemd is, om dat te verontreinigen.
But they put their disgusting images into the house which is named by my name, making it unclean.
ἀλαλάξατε ποιμένες καὶ κεκράξατε καὶ κόπτεσθε οἱ κριοὶ τῶν προβάτων ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ὑμῶν εἰς σφαγὴν καὶ πεσεῖσθε ὥσπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοὶ

- 35 En zij hebben de hoogten van Baal gebouwd, die in het dal des zoons van Hinnom zijn, om hun zonen en hun dochteren den Molech door het vuur te laten gaan; hetwelk Ik hun niet heb geboden, noch in Mijn hart is opgekomen, dat zij dezen gruwel zouden doen; opdat zij Juda mochten doen zondigen.
 And they put up the high places of the Baal in the valley of the son of Hinnom, making their sons and their daughters go through the fire to Molech; which I did not give them orders to do, and it never came into my mind that they would do this disgusting thing, causing Judah to be turned out of the way.
 και ἀπολείται φυγή ἀπὸ τῶν ποιμένων και σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβάτων
- 36 En nu, daarom zegt de HEERE, de God Israels, alzo van deze stad, waar gij van zegt: Zij is gegeven in de hand des konings van Babel, door het zwaard, en door den honger, endoor de pestilentie; And now the Lord, the God of Israel, has said of this town, about which you say, It is given into the hands of the king of Babylon by the sword and by need of food and by disease:
 φωνὴ κραυγῆς τῶν ποιμένων και ἀλαλαγμὸς τῶν προβάτων και τῶν κριῶν ὅτι ὠλέθρευσεν κύριος τὰ βοσκήματα αὐτῶν
- 37 Ziet, Ik zal hen vergaderen uit al de landen, waarhenen Ik hen zal verdreven hebben in Mijn toorn, en in Mijn grimmigheid, en in grote verbolgenheid; en Ik zal hen tot deze plaats wederbrengen, en zal hen zeker doen wonen.
 See, I will get them together from all the countries where I have sent them in my wrath and in the heat of my passion and in my bitter feeling; and I will let them come back into this place where they may take their rest safely.
 και παύσεται τὰ κατάλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ μου
- 38 Ja, zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn.
 And they will be my people, and I will be their God:
 ἐγκατέλιπεν ὡσπερ λέων κατάλυμα αὐτοῦ ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐτῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης
- 1 Voorts geschiedde des HEEREN woord ten tweeden male tot Jeremia, als hij nog in het voorhof der bewaring was opgesloten, zeggende:
 Then the word of the Lord came to Jeremiah the second time, while he was still shut up in the place of the armed watchmen, saying,
 ἐν ἀρχῇ βασιλείως ιωακίμ υἱοῦ ιωσία ἐγενήθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ κυρίου
- 2 Zo zegt de HEERE, Die het doet, de HEERE, Die dat formeert, opdat Hij het bevestige, HEERE is Zijn Naam;
 These are the words of the Lord, who is doing it, the Lord who is forming it, to make it certain; the Lord is his name;
 οὕτως εἶπεν κύριος στήθῃ ἐν αὐτῇ οἴκου κυρίου και χρηματιεῖς ἅσαι τοῖς ιουδαίοις και πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις προσκυνεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἅπαντας τοὺς λόγους οὗς συνέταξά σοι αὐτοῖς χρηματίσαι μὴ ἀφέλης ῥῆμα
- 3 Roep tot Mij, en Ik zal u antwoorden, en Ik zal u bekend maken grote en vaste dingen, die gij niet weet.
 Let your cry come to me, and I will give you an answer, and let you see great things and secret things of which you had no knowledge.
 ἴσως ἀκούσονται και ἀποστραφήσονται ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς και παύσομαι ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ λογιζομαι τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἕνεκεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν
- 4 Want zo zegt de HEERE, de God Israels, van de huizen dezer stad, en van de huizen der koningen van Juda, die door de wallen en door het zwaard zijn afgebroken:
 For this is what the Lord, the God of Israel, has said about the houses of this town and the houses of the kings of Judah, which have been broken down to make earthworks and ...;
 και ἐρεῖς οὕτως εἶπεν κύριος ἐὰν μὴ ἀκούσητέ μου τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς νομίμοις μου οἷς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν
- 5 Er zijn er wel ingekomen, om te strijden tegen de Chaldeen, maar het is om die te vullen met dode lichamen van mensen, die Ik verslagen heb in Mijn toorn en in Mijn grimmigheid; en omdat Ik Mijn aangezicht van deze stad verborgen heb, om al hunlieder boosheid.
 ... and to make them full of the dead bodies of men whom I have put to death in my wrath and in my passion, and because of whose evil-doing I have kept my face covered from this town.
 εἰσακούειν τῶν λόγων τῶν παιδῶν μου τῶν προφητῶν οὗς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου και ἀπέστειλα και οὐκ εἰσηκούσατέ μου
- 6 Zie, Ik zal haar de gezondheid en de genezing doen rijzen, en zal hen lieden genezen, en zal hun openbaren overvloed van vrede en waarheid.
 See, I will make it healthy and well again, I will even make them well; I will let them see peace and good faith in full measure.
 και δώσω τὸν οἶκον τοῦτον ὡσπερ σιλωμ και τὴν πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν πάσης τῆς γῆς
- 7 En Ik zal de gevangenis van Juda en de gevangenis van Israel wenden, en zal ze bouwen als in het eerste.
 And I will let the fate of Judah and of Israel be changed, building them up as at first.
 και ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς και οἱ ψευδοπροφῆται και πᾶς ὁ λαὸς τοῦ ἱεραμοῦ λαλοῦντος τοὺς λόγους τούτους ἐν οἴκῳ κυρίου
- 8 En Ik zal hen reinigen van al hun ongerechtigheid, met dewelke zij tegen Mij gezondigd hebben; en Ik zal vergeven al hun ongerechtigheden, met dewelke zij tegen Mij gezondigd en met dewelke zij tegen Mij overtreden hebben.
 And I will make them clean from all their sin, with which they have been sinning against me; I will have forgiveness for all their sins, with which they have been sinning against me, and with which they have done evil against me.
 και ἐγένετο ἱεραμοῦ παυσμένου λαλοῦντος πάντα ἃ συνέταξεν αὐτῷ κύριος λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ και συνελάβωσαν αὐτὸν οἱ ἱερεῖς και οἱ ψευδοπροφῆται και πᾶς ὁ λαὸς λέγων θανάτῳ ἀποθανῆ

- 9 En het zal Mij zijn tot een vrolijkken naam, tot een roem, en tot een sieraad bij alle heidenen der aarde; die al het goede zullen horen, dat Ik hun doe; en zij zullen vrezen enberoerd zijn over al het goede, en over al den vrede, dien Ik hun beschikke.
And this town will be to me for a name of joy, for a praise and a glory before all the nations of the earth, who, hearing of all the good which I am doing for them, will be shaking with fear because of all the good and the peace which I am doing for it.
ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου λέγων ὡσπερ σηλωμ ἔσται ὁ οἶκος οὗτος καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ κατοικούντων καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ ἱερεμῖαν ἐν οἴκῳ κυρίου
- 10 Alzo zegt de HEERE: In deze plaats (waarvan gij zegt: Zij is woest, dat er geen mens en geen beest in is), in de steden van Juda, en op de straten van Jeruzalem, die zo verwoest zijn, dat er geen mens, en geen inwoner, en geen beest in is, zal wederom gehoord worden,
This is what the Lord has said: There will again be sounding in this place, of which you say, It is a waste, without man and without beast; even in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem which are waste and unpeopled, without man and without beast,
καὶ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες ἰουδα τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἀνέβησαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἐκάθισαν ἐν προθύροις πύλης κυρίου τῆς καινῆς
- 11 De stem der vrolijkheid en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem dergenen, die zeggen: Looft den HEERE der heirscharen, want de HEERE is goed, want Zijn goedertierenheid is in eeuwigheid! de stem dergenen, die lof aanbrenge ten huize des HEEREN; want Ik zal de gevangenis des lands wenden, als in het eerste, zegt de HEERE.
Happy sounds, the voice of joy, the voice of the newly-married man and the voice of the bride, the voices of those who say, Give praise to the Lord of armies, for the Lord is good, for his mercy is unchanging for ever: the voices of those who go with praise into the house of the Lord. For I will let the land come back to its first condition, says the Lord.
καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφήται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ κρίσις θανάτου τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ ὅτι ἐπροφήτευσεν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης καθὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ἡμέραις ὑμῶν
- 12 Zo zegt de HEERE der heirscharen: In deze plaats, die zo woest is, dat er geen mens, zelfs tot het vee toe, in is, mitsgaders in al derzelver steden, zullen wederom woningen zijn van herderen, die de kudden doen legeren.
This is what the Lord of armies has said: Again there will be in this place, which is a waste, without man and without beast, and in all its towns, a resting-place where the keepers of sheep will make their flocks take rest.
καὶ εἶπεν ἱερεμίας πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ λέγων κύριος ἀπέστειλέν με προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἠκούσατε
- 13 In de steden van het gebergte, in de steden der laagte, en in de steden van het zuiden, en in het land van Benjamin, en in de plaatsen rondom Jeruzalem, en in de steden van Juda, zullen de kudden wederom onder de handen des tellers doorgaan, zegt de HEERE.
In the towns of the hill-country, in the towns of the lowland, and in the towns of the South and in the land of Benjamin and in the country round Jerusalem and in the towns of Judah, the flocks will again go under the hand of him who is numbering them, says the Lord.
καὶ νῦν βελτίους ποιήσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς
- 14 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik het goede woord verwekken zal, dat Ik tot het huis van Israel en over het huis van Juda gesproken heb.
See, the days are coming, says the Lord, when I will give effect to the good word which I have said about the people of Israel and the people of Judah.
καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν ποιήσατέ μοι ὡς συμφέρει καὶ ὡς βέλτιον ὑμῖν
- 15 In die dagen, en te dier tijd zal Ik David een SPRUIT der gerechtigheid doen uitspruiten; en Hij zal recht en gerechtigheid doen op aarde.
In those days and at that time, I will let a Branch of righteousness come up for David; and he will be a judge in righteousness in the land.
ἀλλ' ἢ γινόντες γνώσεσθε ὅτι εἰ ἀναιρεῖτέ με αἷμα ἄθῳον δίδοτε ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικούντας ἐν αὐτῇ ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἀπέσταλκέν με κύριος πρὸς ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὅσα ὑμῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους
- 16 In die dagen zal Juda verlost worden, en Jeruzalem zeker wonen; en deze is, die haar roepen zal: De HEERE, onze GERECHTIGHEID.
In those days, Judah will have salvation and Jerusalem will be safe: and this is the name which will be given to her: The Lord is our righteousness.
καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας οὐκ ἔστιν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρίσις θανάτου ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησεν πρὸς ἡμᾶς
- 17 Want zo zegt de HEERE: Aan David zal niet worden afgesneden een Man, Die op den troon van het huis Israels zitte.
For the Lord has said, David will never be without a man to take his place on the seat of the kingdom of Israel;
καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς καὶ εἶπαν πάσῃ τῇ συναγωγῇ τοῦ λαοῦ
- 18 Ook zal den Levietischen priesteren, van voor Mijn aangezicht, niet worden afgesneden een Man, Die brandoffer offere, en spijsoffer aansteke, en slachtoffer bereide al dedagen.
And the priests and the Levites will never be without a man to come before me, offering burned offerings and perfumes and meal offerings and offerings of beasts at all times.
μηχανὰς ὁ μοραθίτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐξεκίου βασιλέως ἰουδα καὶ εἶπεν παντὶ τῷ λαῷ ἰουδα οὕτως εἶπεν κύριος σίων ὡς ἀγρὸς ἀροτριάθησεται καὶ ἱερουσαλημ εἰς ἄβατον ἔσται καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ

- 19 En des HEEREN woord geschiedde tot Jeremia, zeggende:
And the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
 μή ἀνεῶν ἀνεῶεν αὐτὸν ἐξεκίας καὶ πᾶς ἰουδα οὐχὶ ὅτι ἐφοβήθησαν τὸν κύριον καὶ ὅτι ἐδεήθησαν τοῦ προσώπου κυρίου καὶ ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐλάλησεν ἐπ' αὐτούς καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν κακὰ μέγала ἐπὶ ψυχᾷς ἡμῶν
- 20 Alzo zegt de HEERE: Indien gijlieden Mijn verbond van den dag; en Mijn verbond van den nacht kondt vernietigen, zodat dag en nacht niet zijn op hun tijd;
The Lord has said: If it is possible for my agreement of the day and the night to be broken, so that day and night no longer come at their fixed times,
 καὶ ἄνθρωπος ἦν προφητεύων τῷ ὀνόματι κυρίου ουρίας υἱὸς σαμαιοῦ ἐκ καριαθαριμ καὶ ἐπροφήτευσεν περὶ τῆς γῆς ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους ἱερεμίου
- 21 Zo zal ook vernietigd kunnen worden Mijn verbond met Mijn knecht David, dat hij geen zoon hebbe, die op zijn troon regere, en met de Levieten, de priesteren, Mijn dienaren.
Then my agreement with my servant David may be broken, so that he no longer has a son to take his place on the seat of the kingdom; and my agreement with the Levites, the priests, my servants.
 καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἰωακὶμ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι αὐτόν καὶ ἤκουσεν ουρίας καὶ εἰσήλθεν εἰς αἴγυπτον
- 22 Gelijk het heir des hemels niet geteld, en het zand der zee niet gemeten kan worden, alzo zal Ik vermenigvuldigen het zaad van Mijn knecht David, en de Levieten, die Mij dienen.
As it is not possible for the army of heaven to be numbered, or the sand of the sea measured, so will I make the seed of my servant David, and the Levites my servants.
 καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἄνδρας εἰς αἴγυπτον
- 23 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende:
And the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
 καὶ ἐξηγάσσαν αὐτὸν ἐκείθεν καὶ εἰσηγάσσαν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ μνήμα υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ
- 24 Hebt gij niet gezien, wat dit volk spreekt, zeggende: De twee geslachten, die de HEERE verkoren had, die heeft Hij nu verworpen? Ja, zij versmaden Mijn volk, zodat het geen volkmeer is voor hun aangezicht.
Have you taken note of what these people have said, The two families, which the Lord took for himself, he has given up? This they say, looking down on my people as being, in their eyes, no longer a nation.
 πλὴν χεῖρ ἀχικαμ υἱοῦ σαφαν ἦν μετὰ ἱερεμίου τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν
- 2 Zo zegt de HEERE, de God Israels: Ga henen en spreek tot Zedekia, den koning van Juda, en zeg tot hem: Zo zegt de HEERE: Zie, Ik geef deze stad in de hand des konings vanBabel, en hij zal ze met vuur verbranden.
The Lord, the God of Israel, has said, Go and say to Zedekiah, king of Judah, This is what the Lord has said: See, I will give this town into the hands of the king of Babylon, and he will have it burned with fire:
 οὕτως εἶπεν κύριος ποιήσον δεσμοὺς καὶ κλοιοὺς καὶ περίθου περὶ τὸν τράχηλόν σου
- 3 En gij zult van zijn hand niet ontkomen, maar zekerlijk gegrepen, en in zijn hand gegeven worden; en uw ogen zullen de ogen des konings van Babel zien, en zijn mond zal tot uwmond spreken, en gij zult te Babel komen.
And you will not get away from him, but will certainly be taken and given up into his hands; and you will see the king of Babylon, eye to eye, and he will have talk with you, mouth to mouth, and you will go to Babylon.
 καὶ ἀποστελεῖς αὐτούς πρὸς βασιλέα ἰδουμαίας καὶ πρὸς βασιλέα μοαβ καὶ πρὸς βασιλέα υἱῶν αμμων καὶ πρὸς βασιλέα τύρου καὶ πρὸς βασιλέα σιδῶνος ἐν χερσὶν ἀγγέλων αὐτῶν τῶν ἐρχομένων εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν εἰς ἱερουσαλημ πρὸς σεδεκιαν βασιλέα ἰουδα
- 4 Maar hoor des HEEREN woord, o Zedekia, koning van Juda! zo zegt de HEERE van u: Gij zult door het zwaard niet sterven.
But give ear to the word of the Lord, O Zedekiah, king of Judah; this is what the Lord has said about you: Death will not come to you by the sword:
 καὶ συντάξεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν
- 5 Gij zult sterven in vrede, en naar de brandingen van uw vaderen, de vorige koningen, die voor u geweest zijn, alzo zullen zij over u branden, en u beklagen, zeggende: Och heer!want Ik heb het woord gesproken, spreekt de HEERE.
You will come to your end in peace; and such burnings as they made for your fathers, the earlier kings before you, will be made for you; and they will be weeping for you and saying, Ah lord! for I have said the word, says the Lord.
 ὅτι ἐγὼ ἐποίησα τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ μου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ ἐπιχείρῳ μου τῷ ὑψηλῷ καὶ δώσω αὐτὴν ᾧ ἐὰν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου
- 6 En de profeet Jeremia sprak al deze woorden tot Zedekia, den koning van Juda, te Jeruzalem.
Then Jeremiah the prophet said all these things to Zedekiah, king of Judah, in Jerusalem,
 ἔδωκα τὴν γῆν τῷ ναβουχοδονοσορ βασιλεῖ βαβυλωνῶνος δουλεῦεν αὐτῷ καὶ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ ἐργάζεσθαι αὐτῷ

- 8 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, nadat de koning Zedekia een verbond gemaakt had met het ganse volk, dat te Jeruzalem was, om vrijheid voor hen uit teroepen.
The word which came to Jeremiah from the Lord, after King Zedekiah had made an agreement with all the people in Jerusalem, to give news in public that servants were to be made free;
καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία ὅσοι ἐὰν μὴ ἐμβάλωσιν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐπισκέψομαι αὐτούς εἶπεν κύριος ἕως ἐκλίπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ
- 9 Dat een iegelijk zijn knecht, en een iegelijk zijn maagd, zijnde een Hebreer of een Hebreinne, zou laten vrijgaan; zodat niemand zich van hen, van een Jood, zijn broeder, zouden dienen.
That every man was to let his Hebrew man-servant and his Hebrew servant-girl go free; so that no one might make use of a Jew, his countryman, as a servant:
καὶ ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδοπροφητῶν ὑμῶν καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῖν καὶ τῶν ἐνυπνιαζομένων ὑμῖν καὶ τῶν οἰωνισμάτων ὑμῶν καὶ τῶν φαρμακῶν ὑμῶν τῶν λεγόντων οὐ μὴ ἐργάσηθε τῷ βασιλεὶ βαβυλῶνος
- 10 Nu hoorden al de vorsten en al het volk, die het verbond hadden ingegaan, dat zij, een iegelijk zijn knecht, en een iegelijk zijn maagd zouden laten vrijgaan, zodat zij zich nietmeer van hen zouden doen dienen; zij hoorden dan, en lieten hen gaan;
And this was done by all the rulers and the people who had taken part in the agreement, and every one let his man-servant and his servant-girl go free, not to be used as servants any longer; they did so, and let them go.
ὅτι ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν πρὸς τὸ μακρῶναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ὑμῶν
- 11 Maar zij keerden daarna wederom, en deden de knechten en maagden wederkomen, die zij hadden laten vrijgaan, en zij brachten hen ten onder tot knechten en tot maagden.
But later, they took back again the servants and the servant-girls whom they had let go free, and put them again under the yoke as servants and servant-girls.
καὶ τὸ ἔθνος ὃ ἐὰν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος καὶ ἐργάσῃται αὐτῷ καὶ καταλείψῃ αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ καὶ ἐργᾶται αὐτῷ καὶ ἐνοικήσει ἐν αὐτῇ
- 12 Daarom geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, van den HEERE, zeggende:
For this reason the word of the Lord came to Jeremiah from the Lord, saying,
καὶ πρὸς σεδεκιαν βασιλέα ἰουδα ἐλάλησα κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων εἰσαγάγετε τὸν τράχηλον ὑμῶν
- 14 Ten einde van zeven jaren zult gij laten gaan, een iegelijk zijn broeder, een Hebreer, die u zal verkocht zijn, en u zes jaren gediend heeft; gij zult hem dan van u laten vrijgaan; maar uw vaders hoorden niet naar Mij, en neigden hun oor niet.
At the end of seven years every man is to let go his countryman who is a Hebrew, who has become yours for a price and has been your servant for six years; you are to let him go free: but your fathers gave no attention and did not give ear.
καὶ ἐργάσαθε τῷ βασιλεὶ βαβυλῶνος ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν
- 15 Gijlieden nu waart heden wedergekeerd, en hadt gedaan, dat recht is in Mijn ogen, vrijheid uitroepende, een iegelijk voor zijn naaste; en gij hadt een verbond gemaakt voor Mijnaangezicht, in het huis, dat naar Mijn Naam genoemd is.
And now, turning away from evil, you had done what is right in my eyes, giving a public undertaking for every man to make his neighbour free; and you had made an agreement before me in the house which is named by my name:
ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς φησὶν κύριος καὶ προφητεύουσιν τῷ ὀνόματί μου ἐπ' ἄδικῳ πρὸς τὸ ἀπολέσαι ὑμᾶς καὶ ἀπολείψῃ ὑμεῖς καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύοντες ὑμῖν ἐπ' ἄδικῳ ψευδῆ
- 16 Maar gij zijt weder omgekeerd, en hebt Mijn Naam ontheiligd, en doen wederkomen, een iegelijk zijn knecht, en een iegelijk zijn maagd, die gij hadt laten vrijgaan naar hun lust; en gij hebt hen ten ondergebracht, om ulieden te wezen tot knechten en tot maagden.
But again you have put shame on my name, and you have taken back, every one his man-servant and his servant-girl, whom you had sent away free, and you have put them under the yoke again to be your servants and servant-girls.
ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἐλάλησα λέγων οὕτως εἶπεν κύριος μὴ ἀκούετε τῶν λόγων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν λεγόντων ἰδοὺ σκευὴ οἴκου κυρίου ἐπιστρέψει ἐκ βαβυλῶνος ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς
- 18 En Ik zal de mannen overgeven, die Mijn verbond hebben overtreden, die niet bevestigd hebben de woorden des verbonds, dat zij voor Mijn aangezicht gemaakt hadden, met hetkalf, dat zij in tweeën hadden gehouden, en waren tussen zijn stukken doorgestaan:
And I will give the men who have gone against my agreement and have not given effect to the words of the agreement which they made before me, when the ox was cut in two and they went between the parts of it,
εἰ προφήται εἰσιν καὶ εἰ ἔστιν λόγος κυρίου ἐν αὐτοῖς ἀπαντησάτωσάν μοι
- 19 De vorsten van Juda, en de vorsten van Jeruzalem, de kamerlingen, en de priesteren, en al het volk des lands, die door de stukken des kalfs zijn doorgestaan.
The rulers of Judah and the rulers of Jerusalem, the unsexed servants and the priests and all the people of the land who went between the parts of the ox,
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος καὶ τῶν ἐπιλοίπων σκευῶν

- 20 Ja, Ik zal hen overgeven in de hand hunner vijanden, en in de hand dergenen, die hun ziel zoeken; en hun dode lichamen zullen het gevogelte des hemels en het gedierte deraarde tot spijze zijn.
Even these I will give up into the hands of their haters and into the hands of those who have designs against their lives: and their dead bodies will become food for the birds of heaven and the beasts of the earth.
ὄν οὐκ ἔλαβεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ὅτε ἀπόκισεν τὸν ιερχονιαν ἐξ ιερουσαλημ
- 22 Ziet, Ik zal bevel geven, spreek de HEERE, en zal hen weder tot deze stad brengen, en zij zullen tegen haar strijden, en zullen ze innemen, en zullen ze met vuur verbranden; enIk zal de steden van Juda stellen tot een verwoesting, dat er niemand in wone.
See, I will give orders, says the Lord, and make them come back to this town; and they will make war on it and take it and have it burned with fire: and I will make the towns of Judah waste and unpeopled.
εἰς βαβυλῶνα εἰσελεύσεται λέγει κύριος
- 1 Het woord, dat tot Jeremia geschied is van den HEERE, in de dagen van Jozakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, zeggende:
The word which came to Jeremiah from the Lord, in the days of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah, saying,
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει σεδεκια βασιλέως ιουδα ἐν μηνὶ τῷ πέμπτῳ εἶπέν μοι ανανιας υἱὸς αζωρ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ἀπὸ γαβαων ἐν οἴκῳ κυρίου κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων
- 2 Ga henen tot der Rechabieten huis, en spreek met hen, en breng hen in des HEEREN huis, in een der kameren, en geef hun wijn te drinken.
Go into the house of the Rechabites, and have talk with them, and take them into the house of the Lord, into one of the rooms, and give them wine.
οὕτως εἶπεν κύριος συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος
- 3 Toen nam ik Jaazanja, den zoon van Jeremia, den zoon van Habazzinja, mitsgaders zijn broederen, en al zijn zonen, en het ganse huis der Rechabieten;
Then I took Jaazaniah, the son of Jeremiah, the son of Habazziniah, and his brothers and all his sons and all the Rechabites;
ἔτι δύο ἔτη ἡμερῶν ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὰ σκευὴ οἴκου κυρίου
- 4 En bracht hen in des HEEREN huis, in de kamer der zonen van Hanan, den zoon van Jigdalia, den man Gods; welke is bij de kamer der oversten, die daar is boven de kamervan Maaseja, den zoon van Sallum, den dorpelbewaarder.
And I took them into the house of the Lord, into the room of the sons of Hanan, the son of Igdaliah, the man of God, which was near the rulers' room, which was over the room of Maaseiah, the son of Shallum, the keeper of the door;
καὶ ιερχονιαν καὶ τὴν ἀποικίαν ιουδα ὅτι συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος
- 5 En ik zette den kinderen van het huis der Rechabieten koppen vol wijn en bekens voor; en ik zeide tot hen: Drinkt wijn.
And I put before the sons of the Rechabites basins full of wine and cups, and I said to them, Take some wine.
καὶ εἶπεν ιερεμιας πρὸς ανανια κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων τῶν ἐστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου
- 6 Maar zij zeiden: Wij zullen geen wijn drinken; want Jonadab, de zoon van Rechab, onze vader, heeft ons geboden, zeggende: Gijlieden zult geen wijn drinken, gij, noch uwkinderen, tot in eeuwigheid.
But they said, We will take no wine: for Jonadab, the son of Rechab our father, gave us orders, saying, You are to take no wine, you or your sons, for ever:
καὶ εἶπεν ιερεμιας ἀληθῶς οὕτω ποιῆσαι κύριος στήσαι τὸν λόγον σου ὃν σὺ προφητεύεις τοῦ ἐπιστρέψαι τὰ σκευὴ οἴκου κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἐκ βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον τοῦτον
- 7 Ook zult gijlieden geen huis bouwen, noch zaad zaaien, noch wijngaard planten, noch hebben; maar gij zult in tenten wonen al uw dagen; opdat gij veel dagen leeft in het land,alwaar gij als vreemdeling verkeert.
And you are to make no houses, or put in seed, or get vine-gardens planted, or have any: but all your days you are to go on living in tents, so that you may have a long life in the land where you are living as in a strange country.
πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐγὼ λέγω εἰς τὰ ὅσα ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὅσα παντὸς τοῦ λαοῦ
- 8 Zo hebben wij der stemme van Jonadab, den zoon van Rechab, onze vader, gehoorzaamd in alles, wat hij ons geboden heeft; zodat wij geen wijn drinken al onze dagen, wij, onze vrouwen, onze zonen, en onze dochteren;
And we have kept the rules of Jonadab, the son of Rechab our father, in everything which he gave us orders to do, drinking no wine all our days, we and our wives and our sons and our daughters;
οἱ προφῆται οἱ γεγονότες πρότεροί μου καὶ πρότεροὶ ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἐπροφήτευσαν ἐπὶ γῆς πολλῆς καὶ ἐπὶ βασιλείας μεγάλας εἰς πόλεμον
- 9 En dat wij geen huizen bouwen tot onze woning; ook hebben wij geen wijngaard, noch veld, noch zaad;
Building no houses for ourselves, having no vine-gardens or fields or seed:
ὁ προφήτης ὁ προφητεύσας εἰς εἰρήνην ἐλθόντος τοῦ λόγου γινώσκονται τὸν προφήτην ὃν ἀπέστειλεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει

- 10 En wij hebben in tenten gewoond; also hebben wij gehoord en gedaan naar alles, wat ons onze vader Jonadab geboden heeft.
But we have been living in tents, and have done everything which Jonadab our father gave us orders to do.
καὶ ἔλαβεν ανανιας ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου ιερεμιου καὶ συνέτριψεν αὐτούς
- 11 Maar het is geschied, als Nebukadrezar, de koning van Babel, naar dit land optoog, dat wij zeiden: Komt, en laat ons naar Jeruzalem trekken vanwege het heir der Chaldeen, ervanwege het heir der Syriers; also zijn wij te Jeruzalem gebleven.
But when Nebuchadrezzar, king of Babylon, came up into the land, we said, Come, let us go to Jerusalem, away from the army of the Chaldaeans and from the army of the Aramaeans: and so we are living in Jerusalem.
καὶ εἶπεν ανανιας κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων οὕτως εἶπεν κύριος οὕτως συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως βαβυλῶνος ἀπὸ τραχήλων πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ ὄχρετο ιερεμιας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
- 12 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, zeggende:
Then the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν μετὰ τὸ συντρίψαι ανανιαν τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ λέγων
- 13 Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ga henen en zeg tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem: Zult gijlieden geen tucht aannemen, dat gijhoort naar Mijn woorden? spreekt de HEERE.
This is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: Go and say to the men of Judah and the people of Jerusalem, Is there no hope of teaching you to give ear to my words? says the Lord.
βάδιξε καὶ εἰπὸν πρὸς ανανιαν λέγων οὕτως εἶπεν κύριος κλοιοὺς ξυλίνους συνέτριψας καὶ ποιήσω ἀντ' αὐτῶν κλοιοὺς σιδηροῦς
- 14 De woorden van Jonadab, den zoon van Rechab, die hij zijn kinderen geboden heeft, dat zij geen wijn zouden drinken, zijn bevestigd; want zij hebben geen wijn gedronken tot opdezen dag, maar het gebod huns vaders gehoord; en Ik heb tot ulieden gesproken, vroeg op zijnde en sprekende, maar gij hebt naar Mij niet gehoord.
The orders which Jonadab, the son of Rechab, gave to his sons to take no wine, are done, and to this day they take no wine, for they do the orders of their father: but I have sent my words to you, getting up early and sending them, and you have not given ear to me.
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος ζυγὸν σιδηροῦν ἔθηκα ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐθνῶν ἐργάζεσθαι τῷ βασιλεῖ βαβυλῶνος
- 15 En Ik heb tot u gezonden al Mijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen: Bekeert u toch, een iegelijk van zijn bozen weg, en maakt uw handelingengoed, en wandelt andere goden niet na, om hen te dienen, zo zult gij in het land blijven, dat Ik u en uw vaderen gegeven heb; maar gij hebt uw oor niet geneigd, en naar Mij nietgehoord.
And I have sent you all my servants the prophets, getting up early and sending them, saying, Come back, now, every man from his evil way, and do better, and go not after other gods to become their servants, and you will go on living in the land which I have given to you and to your fathers: but your ears have not been open, and you have not given attention to me.
καὶ εἶπεν ιερεμιας τῷ ανανια οὐκ ἀπέσταλκέν σε κύριος καὶ πεποιθέναί ἐποίησας τὸν λαὸν τοῦτον ἐπ' ἀδίκῳ
- 16 Dewijl dan de kinderen van Jonadab, den zoon van Rechab, het gebod huns vaders, dat hij hun geboden heeft, bevestigd hebben, maar dit volk naar Mij niet hoort;
Though the sons of Jonadab the son of Rechab have done the orders of their father which he gave them, this people has not given ear to me:
διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἀποθανῆ
- 17 Daarom also zegt de HEERE, de God der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal over Juda en over alle inwoners van Jeruzalem brengen al het kwaad, dat Ik tegen hengesproken heb; omdat Ik tot hen gesproken heb, maar zij niet gehoord hebben, en Ik tot hen geroepen heb, maar zij niet hebben geantwoord.
For this reason the Lord, the God of armies, the God of Israel, has said, See, I will send on Judah and on all the people of Jerusalem all the evil which I said I would do to them: because I sent my words to them, but they did not give ear; crying out to them, but they gave no answer.
καὶ ἀπέθανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ
- 1 Het gebeurde ook in het vierde jaar van Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, dat dit woord tot Jeremia geschiedde van den HEERE, zeggende:
Now it came about in the fourth year of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah, that this word came to Jeremiah from the Lord, saying,
καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου οὓς ἀπέστειλεν ιερεμιας ἐξ ιερουσαλημ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας καὶ πρὸς τοὺς ιερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας ἐπιστολήν εἰς βαβυλῶνα τῇ ἀποικίᾳ καὶ ἰ πρὸς ἅπαντα τὸν λαὸν
- 2 Neem u een rol des boeks, en schrijf daarop al de woorden, die Ik tot u gesproken heb, over Israel, en over Juda, en over al de volken, van den dag aan, dat Ik tot u gesproken heb, van de dagen van Josia aan, tot op dezen dag.
Take a book and put down in it all the words I have said to you against Israel and against Judah and against all the nations, from the day when my word came to you in the days of Josiah till this day.
ὑστερον ἐξελθόντος ιερχονιου τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλείσεως καὶ τῶν εὐνούχων καὶ παντὸς ἐλευθέρου καὶ δεσμώτου καὶ τεχνίτου ἐξ ιερουσαλημ

- 3 Misschien zullen die van het huis van Juda horen al het kwaad, dat Ik hun gedenk te doen; opdat zij zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg, en Ik hun ongerechtigheid en hun zonde vergeve.
It may be that the people of Judah, hearing of all the evil which it is my purpose to do to them, will be turned, every man from his evil ways; so that they may have my forgiveness for their evil-doing and their sin.
ἐν χειρὶ ἑλεασα υἱοῦ σαφαν καὶ γαμαριου υἱοῦ χελκιου ὃν ἀπέστειλεν σεδεκίας βασιλεὺς ἰουδα πρὸς βασιλέα βαβυλῶνος εἰς βαβυλῶνα λέγων
- 4 Toen riep Jeremia Baruch, den zoon van Nerija; en Baruch schreef uit den mond van Jeremia alle woorden des HEEREN, die Hij tot hem gesproken had, op een rol des boeks.
Then Jeremiah sent for Baruch, the son of Neriah; and Baruch took down from the mouth of Jeremiah all the words of the Lord which he had said to him, writing them in a book.
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν ἣν ἀπόκισα ἀπὸ ἱερουσαλημ
- 5 En Jeremia gebood Baruch, zeggende: Ik ben opgehouden, ik zal in des HEEREN huis niet kunnen gaan.
And Jeremiah gave orders to Baruch, saying, I am shut up, and am not able to go into the house of the Lord:
οικοδομήσατε οἴκους καὶ κατοικήσατε καὶ φυτεύσατε παραδείσους καὶ φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν
- 6 Zo ga gij henen, en lees in de rol, in dewelke gij uit mijn mond geschreven hebt, de woorden des HEEREN, voor de oren des volks, in des HEEREN huis, op den vastendag; engij zult ze ook lezen voor de oren van gans Juda, die uit hun steden komen.
So you are to go, reading there from the book, which you have taken down from my mouth, the words of the Lord, in the hearing of the people in the Lord's house, on a day when they go without food, and in the hearing of all the men of Judah who have come out from their towns.
καὶ λάβετε γυναικας καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν γυναικας καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ἀνδράσιν δότε καὶ πληθύνεσθε καὶ μὴ σμικρυνθῆτε
- 7 Misschien zal hunlieder smeking voor des HEEREN aangezicht nedervallen, en zij zullen zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg; want groot is de toorn en degrimigheid, die de HEERE tegen dit volk heeft uitgesproken.
It may be that their prayer for grace will go up to the Lord, and that every man will be turned from his evil ways: for great is the wrath and the passion made clear by the Lord against this people.
καὶ ζητήσατε εἰς εἰρήνην τῆς γῆς εἰς ἣν ἀπόκισα ὑμᾶς ἐκεῖ καὶ προσεῦξασθε περὶ αὐτῶν πρὸς κύριον ὅτι ἐν εἰρήνῃ αὐτῆς ἔσται εἰρήνη ὑμῖν
- 8 En Baruch, de zoon van Nerija, deed naar alles, wat hem de profeet Jeremia geboden had, lezende in dat boek de woorden des HEEREN, in het huis des HEEREN.
And Baruch, the son of Neriah, did as Jeremiah the prophet gave him orders to do, reading from the book the words of the Lord in the Lord's house.
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφήται οἱ ἐν ὑμῖν καὶ μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντιες ὑμῶν καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ ἐνόπνια ὑμῶν ἃ ὑμεῖς ἐνουπιάζεσθε
- 9 Want het geschiedde in het vijfde jaar van Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, in de negende maand, dat zij een vasten voor des HEEREN aangezicht uitriepen, allen volke te Jeruzalem, mitsgaders allen volke, die uit de steden van Juda te Jeruzalem kwamen.
Now it came about in the fifth year of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah, in the ninth month, that it was given out publicly that all the people in Jerusalem, and all the people who came from the towns of Judah to Jerusalem, were to keep from food before the Lord.
ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς
- 10 Zo las Baruch in dat boek de woorden van Jeremia in des HEEREN huis, in de kamer van Gemarja, den zoon van Safan, den schrijver, in het bovenste voorhof, aan de deur der nieuwe poort van het huis des HEEREN, voor de oren des ganzen volks.
Then Baruch gave a public reading of the words of Jeremiah from the book, in the house of the Lord, in the room of Gemariah, the son of Shaphan the scribe, in the higher square, as one goes in by the new doorway of the Lord's house, in the hearing of all the people.
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος ὅταν μέλλῃ πληροῦσθαι βαβυλῶνι ἐβδομήκοντα ἔτη ἐπισκέψομαι ὑμᾶς καὶ ἐπιστήσω τοὺς λόγους μου ἐφ' ὑμᾶς τοῦ τὸν λαὸν ὑμῶν ἀποστρέψαι εἰς τὸν τόπον τοῦτον
- 11 Als nu Michaja, de zoon van Gemarja, den zoon van Safan, al de woorden des HEEREN uit dat boek gehoord had;
And Micaiah, the son of Gemariah, the son of Shaphan, after hearing all the words of the Lord from the book,
καὶ λογιῶμαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης καὶ οὐ κακὰ τοῦ δοῦναι ὑμῖν ταῦτα
- 12 Zo ging hij af ten huize des konings in de kamer des schrijvers; en ziet, aldaar zaten al de vorsten: Elisama, de schrijver, en Delaja, de zoon van Semaja, en Elnathan, de zoon van Achbor, en Gemarja, de zoon van Safan, en Zedekia, de zoon van Hananja, en al de vorsten.
Went down to the king's house, to the scribe's room: and all the rulers were seated there, Elishama the scribe and Delaiah, the son of Shemaiah, and Elnathan, the son of Achbor, and Gemariah, the son of Shaphan, and Zedekiah, the son of Hananiah, and all the rulers.
καὶ προσεῦξασθε πρὸς με καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν
- 13 En Michaja maakte hun bekend al de woorden, die hij gehoord had, als Baruch uit dat boek las voor de oren des volks.
Then Micaiah gave them an account of all the words which had come to his ears when Baruch was reading the book to the people.
καὶ ἐκζητήσατέ με καὶ εὑρήσατέ με ὅτι ζητήσατέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν

- 14 Toen zonden al de vorsten Jehudi, den zoon van Nethanja, den zoon van Selemja, den zoon van Cuschi, tot Baruch, om te zeggen: De rol, waarin gij voor de oren des volksgelezen hebt, neem die in uw hand, en kom. Alzo nam Baruch, de zoon van Nerija, de rol in zijn hand, en kwam tot hen.
So all the rulers sent Jehudi, the son of Nethaniah, the son of Shelemiah, the son of Cushi, to Baruch, saying, Take in your hand the book from which you have been reading to the people and come. So Baruch, the son of Neriah, took the book in his hand and came down to them.
καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν
- 15 En zij zeiden tot hem: Zit toch neder, en lees ze voor onze oren; en Baruch las voor hun oren.
Then they said to him, Be seated now, and give us a reading from it. So Baruch did so, reading it to them.
ὅτι εἶπατε κατέστησεν ἡμῖν κύριος προφήτας ἐν βαβυλῶνι
- 21 Toen zond de koning Jehudi, om de rol te halen; en hij haalde ze uit de kamer van Elisama, den schrijver; en Jehudi las ze voor de oren des konings, en voor de oren van al devorsten, die omtrent den koning stonden.
So the king sent Jehudi to get the book, and he took it from the room of Elishama the scribe. And Jehudi gave a reading of it in the hearing of the king and all the rulers who were by the king's side.
οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ αχιαβ καὶ ἐπὶ σεδεκίαν ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ πατάξει αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν
- 22 (De koning nu zat in het winterhuis in de negende maand; en er was een vuur voor zijn aangezicht op den haard aangestoken.)
Now the king was seated in the winter house, and a fire was burning in the fireplace in front of him.
καὶ λήμνονται ἀπ' αὐτῶν κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ ἰουδα ἐν βαβυλῶνι λέγοντες ποιῆσαι σε κύριος ὡς σεδεκίαν ἐποίησεν καὶ ὡς αχιαβ οὗς ἀπετηγάνισεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν πυρὶ
- 23 En het geschiedde, als Jehudi drie stukken, of vier gelezen had, versneed hij ze met een schrijfmes, en wierp ze in het vuur, dat op den haard was, totdat de ganse rol verteerdwas in het vuur, dat op den haard was.
And it came about that whenever Jehudi, in his reading, had got through three or four divisions, the king, cutting them with his penknife, put them into the fire, till all the book was burned up in the fire which was burning in the fireplace.
δι' ἣν ἐποίησαν ἀνομίαν ἐν ἰσραὴλ καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν καὶ λόγον ἐχρημάτισαν ἐν τῷ ὀνόματι μου ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς καὶ ἐγὼ μάρτυς φησὶν κύριος
- 24 En zij verschrikten niet, en scheurden hun klederen niet, de koning noch al zijn knechten, die al deze woorden gehoord hadden.
But they had no fear and gave no signs of grief, not the king or any of his servants, after hearing all these words.
καὶ πρὸς σαμιαν τὸν νελαμίτην ἐρεῖς
- 25 Hoewel ook Elnathan, en Delaja, en Gemarja bij den koning daarvoor spraken, dat hij de rol niet zou verbranden; doch hij hoorde naar hen niet.
And Elnathan and Delaiah and Gemariah had made a strong request to the king not to let the book be burned, but he would not give ear to them.
οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματι μου καὶ πρὸς σοφονίαν υἱὸν μαασαίου τὸν ἱερέα εἰπέ
- 26 Daartoe gebod de koning aan Jerahmeel, den zoon van Hammelech, en Zeraja, den zoon van Azriel, en Selemja, den zoon van Abdeel, om den schrijver Baruch en den profet Jeremia te vangen. Maar de HEERE had hen verborgen.
And the king gave orders to Jerahmeel, the king's son, and Seraiah, the son of Azriel, and Shelemiah, the son of Abdeel, to take Baruch the scribe and Jeremiah the prophet: but the Lord kept them safe.
κύριος ἔδωκέν σε εἰς ἱερέα ἀντὶ ἰωδαε τοῦ ἱερέως γενέσθαι ἐπιστάτην ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ καὶ δόσεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀπόκλεισμα καὶ εἰς τὸν καταρράκτην
- 27 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia, nadat de koning de rol en de woorden, die Baruch geschreven had uit den mond van Jeremia, verbrand had, zeggende:
Then after the book, in which Baruch had put down the words of Jeremiah, had been burned by the king, the word of the Lord came to Jeremiah, saying,
καὶ νῦν διὰ τί συνελθοῦρησατε ἱερεμῖαν τὸν ἐξ ἀναθῶθ τὸν προφητεύσαντα ὑμῖν
- 28 Neem u weder een andere rol, en schrijf daarop al de eerste woorden, die geweest zijn op de eerste rol, die Jojakim, de koning van Juda, verbrand heeft.
Take another book and put down in it all the words which were in the first book, which Jehoiakim, king of Judah, put into the fire.
οὐ διὰ τοῦτο ἀπέστειλεν πρὸς ὑμᾶς εἰς βαβυλῶνα λέγων μακράν ἐστιν οἰκοδομήσατε οἰκίας καὶ κατοικήσατε καὶ φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν
- 29 En tot Jojakim, den koning van Juda, zult gij zeggen: Zo zegt de HEERE: Gij hebt deze rol verbrand, zeggende: Waarom hebt gij daarop geschreven, zeggende: De koning van Babel zal zekerlijk komen, en dit land verderven, en maken, dat mens en beest daarin ophouden?
And about Jehoiakim, king of Judah, you are to say, This is what the Lord has said: You have put this book into the fire, saying, Why have you put in it that the king of Babylon will certainly come, causing the destruction of this land and putting an end to every man and beast in it?
καὶ ἀνέγνω σοφονίας τὸ βιβλίον εἰς τὰ ὅσα ἱερεμίου

- 30 Daaron zegt de HEERE alzo van Jojakim, den koning van Juda: Hij zal geen hebben, die op Davids troon zitte; en zijn dood lichaam zal weggeworpen zijn, des daags in de hitte, en des nachts in de vorst.
For this reason the Lord has said of Jehoiakim, king of Judah, He will have no son to take his place on the seat of David: his dead body will be put out to undergo the heat of the day and the cold of the night.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμیان λέγων
- 31 En Ik zal over hem, en over zijn zaad, en over zijn knechten hunlieder ongerechtigheid bezoeken; en Ik zal over hen, en over de inwoners van Jeruzalem, en over de mannen van Juda, al het kwaad brengen, dat Ik tot hen gesproken heb; maar zij hebben niet gehoord.
And I will send punishment on him and on his seed and on his servants for their evil-doing; I will send on them and on the people of Jerusalem and the men of Judah, all the evil which I said against them, but they did not give ear.
ἀπόστειλον πρὸς τὴν ἀποικίαν λέγων οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ σαμιαῖν τὸν νελαμίτην ἐπειδὴ ἐπροφήτευσεν ὑμῖν σαμιαῖς καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτόν καὶ πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ' ἀδίκους
- 32 Jeremia dan nam een andere rol, en gaf ze aan den schrijver Baruch, den zoon van Nerija; die schreef daarop, uit den mond van Jeremia, al de woorden des boeks, dat Jojakim, de koning van Juda, met vuur verbrand had; en tot dezelve werden nog veel dergelijke woorden toegevoegd. Jeremia 37
Then Jeremiah took another book, and gave it to Baruch the scribe, the son of Neriah, who put down in it, from the mouth of Jeremiah, all the words of the book which had been burned in the fire by Jehoiakim, king of Judah: and in addition a number of other words of the same sort.
διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ σαμιαῖν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν μέσῳ ὑμῶν τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν οὐκ ὄψονται
- 1 En Zedekia, zoon van Josia, regeerde, koning zijnde, in plaats van Chonja, Jojakims zoon, welken Zedekia Nebukadrezar, de koning van Babel, koning gemaakt had in het land van Juda.
And Zedekiah, the son of Josiah, became king in place of Coniah, the son of Jehoiakim, whom Nebuchadrezzar, king of Babylon, made king in the land of Judah.
ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ιερεμیان παρὰ κυρίου εἰπεῖν
- 2 Maar hij hoorde niet, hij, noch zijn knechten, noch het volk des lands, naar de woorden des HEEREN, die Hij sprak door den dienst van den profeet Jeremia.
But he and his servants and the people of the land did not give ear to the words of the Lord which he said by Jeremiah the prophet.
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ λέγων γράψον πάντα τοὺς λόγους οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σέ ἐπὶ βιβλίου
- 3 Nochtans zond de koning Zedekia Jehuchal, den zoon van Selemja, en Sefanja, den zoon van Maaseja, den priester, tot den profeet Jeremia, om te zeggen: Bid toch voor ons tot den HEERE, onzen God!
And Zedekiah the king sent Jehucal, the son of Shelemiah, and Zephaniah, the son of Maaseiah the priest, to the prophet Jeremiah, saying, Make prayer now to the Lord our God for us.
ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶν κύριος καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου ἰσραὴλ καὶ ἰουδα εἶπεν κύριος καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς
- 4 (Want Jeremia was nog ingaande en uitgaande in het midden des volks, en zij hadden hem nog in het gevangenhuis niet gesteld.
(Now Jeremiah was going about among the people, for they had not put him in prison.
καὶ οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ ἰσραὴλ καὶ ἰουδα
- 5 En Farao's heir was uit Egypte uitgetogen; en de Chaldeen, die Jeruzalem belegerden, als zij het gerucht van hen gehoord hadden, zo waren zij van Jeruzalem opgetogen.)
And Pharaoh's army had come out from Egypt: and the Chaldaeans, who were attacking Jerusalem, hearing news of them, went away from Jerusalem.)
οὕτως εἶπεν κύριος φωνὴν φόβου ἀκούσεσθε φόβος καὶ οὐκ ἔστιν εἰρήνη
- 6 Toen geschiedde des HEEREN woord tot den profeet Jeremia, zeggende:
Then the word of the Lord came to the prophet Jeremiah, saying,
ἐρωτήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔτεκεν ἄρσεν καὶ περὶ φόβου ἐν ᾧ καθέξουσιν ὄσφυν καὶ σωτηρίαν διότι ἐώρακα πάντα ἄνθρωπον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὄσφους αὐτοῦ ἐστράφησαν πρόσωπα εἰς ἵκτερον
- 7 Zo zegt de HEERE, de God Israels: Zo zult gijlieden zeggen tot den koning van Juda, die u tot Mij gezonden heeft, om Mij te vragen: Ziet, Farao's heir, dat u ter hulpe uitgetogenis, zal wederkeren in zijn land, in Egypte;
The Lord, the God of Israel, has said: This is what you are to say to the king of Judah who sent you to get directions from me: See, Pharaoh's army, which has come out to your help, will go back to Egypt, to their land.
ἐγενήθη ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ οὐκ ἔστιν τοιαύτη καὶ χρόνος στενός ἐστιν τῷ ἰακωβ καὶ ἀπὸ τούτου σωθήσεται
- 8 En de Chaldeen zullen wederkeren, en tegen deze stad strijden; en zij zullen ze innemen, en zullen ze met vuur verbranden.
And the Chaldaeans will come back again and make war against this town and they will take it and put it on fire.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἶπεν κύριος συντρίψω τὸν ζυγὸν ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διαρρήξω καὶ οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἐτι ἄλλοτρίοις

- 9 Zo zegt de HEERE: Bedriegt uw zielen niet, zeggende: De Chaldeen zullen zekerlijk van ons wegtrekken; want zij zullen niet wegtrekken.
The Lord has said, Have no false hopes, saying to yourselves, The Chaldaeans will go away from us: for they will not go away.
καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ τὸν δαυιδ βασιλέα αὐτῶν ἀναστήσω αὐτοῖς
- 12 Dat Jeremia uit Jeruzalem uitging, om te gaan in het land van Benjamin, om van daar te scheiden door het midden des volks.
Jeremiah went out of Jerusalem to go into the land of Benjamin, with the purpose of taking up his heritage there among the people.
οὕτως εἶπεν κύριος ἀνέστησα σύντριμμα ἀλγηρὰ ἢ πληγὴ σου
- 13 Als hij in de poort van Benjamin was, zo was daar de wachtmeester, wiens naam was Jerija, de zoon van Selemja, den zoon van Hananja; die greep den profeet Jeremia, zeggende: Gij wilt tot de Chaldeen vallen!
But when he was at the Benjamin door, a captain of the watch named Irijah, the son of Shelemiah, the son of Hananiah, who was stationed there, put his hand on Jeremiah the prophet, saying, You are going to give yourself up to the Chaldaeans.
οὐκ ἔστιν κρίνων κρίσιν σου εἰς ἀλγηρὸν ἰατροῦθης ὀφέλεια οὐκ ἔστιν σοι
- 14 En Jeremia zeide: Het is vals, ik wil niet tot de Chaldeen vallen. Doch hij hoorde niet naar hem; maar Jerija greep Jeremia aan, en bracht hem tot de vorsten.
Then Jeremiah said, That is not true; I am not going to the Chaldaeans. But he would not give ear to him: so Irijah made him prisoner and took him to the rulers.
πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάθοντό σου οὐ μὴ ἐπερωτήσουσιν ὅτι πληγὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε παιδεῖαν στερεάν ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁμαρτίαι σου
- 16 Als Jeremia in de plaats des kuils, en in de kotjes gekomen was, en Jeremia aldaar veel dagen gezeten had;
So Jeremiah came into the hole of the prison, under the arches, and was there for a long time.
διὰ τοῦτο πάντες οἱ ἔσθοντές σε βρωθήσονται καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ σου κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται ἐπὶ πληθὸς ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι σου ἐποίησαν ταῦτά σοι καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦντές σε εἰς διαφῶρημα καὶ πάντας τοὺς προνομεύοντάς σε ὀώσω εἰς προνομίην
- 17 Zo zond de koning Zedekia henen, en liet hem halen; en de koning vraagde hem in zijn huis, in het verborgen, en zeide: Is er ook een woord van den HEERE? En Jeremia zeide: Er is; en hij zeide: Gij zult in de hand des konings van Babel gegeven worden.
Then King Zedekiah sent and got him out: and the king, questioning him secretly in his house, said, Is there any word from the Lord? And Jeremiah said, There is. Then he said, You will be given up into the hands of the king of Babylon.
ὅτι ἀνάξω τὸ ἰαμὰ σου ἀπὸ πληγῆς ὀδονηρᾶς ἰατροῦσώ σε φησὶν κύριος ὅτι ἐσπαρμένη ἐκλήθης θήρευμα ὑμῶν ἔστιν ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν
- 18 Voorts zeide Jeremia tot den koning Zedekia: Wat heb ik tegen u, of tegen uw knechten, of tegen dit volk gezondigd, dat gijlieden mij in het gevangenhuis gesteld hebt?
Then Jeremiah said to King Zedekiah, What has been my sin against you or against your servants or against this people, that you have put me in prison?
οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν ἰακωβ καὶ αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἐλέησω καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τὸ ὕψος αὐτῆς καὶ ὁ ναὸς κατὰ τὸ κρίμα αὐτοῦ καθεδεῖται
- 19 Waar zijn nu ulieder profeten, die u geprofeteerd hebben, zeggende: De koning van Babel zal niet tegen ulieden, noch tegen dit land komen.
Where now are your prophets who said to you, The king of Babylon will not come against you and against this land?
καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν ἄδοντες καὶ φωνὴ παιζόντων καὶ πλεονάσω αὐτούς καὶ οὐ μὴ ἐλαττωθῶσιν
- 20 Nu dan, hoor toch, o mijn heer koning! laat toch mijn smeking voor uw aangezicht nedervallen, en breng mij niet weder in het huis van Jonathan, den schrijver, opdat ik aldaarniet sterfe.
And now be pleased to give ear, O my lord the king; let my prayer for help come before you, and do not make me go back to the house of Jonathan the scribe, for fear that I may come to my death there.
καὶ εἰσελεύσονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον καὶ τὰ μαρτύρια αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν μου ὀρθωθήσεται καὶ ἐπισκέψομαι τοὺς θλίβοντας αὐτούς
- 21 Toen gaf de koning Zedekia bevel; en zij bestelden Jeremia in het voorhof der bewaring, en men gaf hem des daags een bol broods uit de Bakkerstraat, totdat al het brood vande stad op was. Alzo bleef Jeremia in het voorhof der bewaring.
Then by the order of Zedekiah the king, Jeremiah was put into the place of the armed watchmen, and they gave him every day a cake of bread from the street of the bread-makers, till all the bread in the town was used up. So Jeremiah was kept in the place of the armed watchmen.
καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται καὶ συνάξω αὐτούς καὶ ἀποστρέψουσιν πρὸς με ὅτι τίς ἔστιν οὗτος ὃς ἔδωκεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀποστρέψαι πρὸς με φησὶν κύριος
- 1 Als Sefatja, de zoon van Matthan, en Gedalia, de zoon van Pashur, en Juchal, de zoon van Selemja, en Pashur, de zoon van Malchia, de woorden hoorden, die Jeremia tot al het volk sprak, zeggende:
Now it came to the ears of Shephatiah, the son of Mattan, and Gedaliah, the son of Pashhur, and Jucal, the son of Shelemiah, and Pashhur, the son of Malchiah, that Jeremiah had said to all the people,
ἐν τῷ χρόνῳ ἐκεῖνον εἶπεν κύριος ἔσομαι εἰς θεὸν τῷ γένει ἰσραηλ καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν

- 2 Zo zegt de HEERE: Wie in deze stad blijft, zal door het zwaard, door den honger of door de pestilentie sterven; maar wie tot de Chaldeen uitgaat, die zal leven, want hij zal zijn ziele tot een buit hebben, en zal leven.
 These are the words of the Lord: Whoever goes on living in this town will come to his death by the sword or through need of food or by disease: but whoever goes out to the Chaldaeans will keep his life out of the power of the attackers and be safe.
 οὕτως εἶπεν κύριος εἶρον θερμὸν ἐν ἐρήμῳ μετὰ ὀλωλότων ἐν μαχαίρᾳ βαδίσατε καὶ μὴ ὀλέσητε τὸν ἰσραηλ
- 3 Zo zegt de HEERE: Deze stad zal zekerlijk gegeven worden in de hand van het heir des konings van Babel, datzelve zal ze innemen;
 The Lord has said, This town will certainly be given into the hands of the army of the king of Babylon, and he will take it.
 κύριος πόρρωθεν ὤφθη αὐτῷ ἀγάπησιν αἰωνίαν ἡγάπησά σε διὰ τοῦτο εἴλικυσά σε εἰς οἰκτίρημα
- 4 Zo zeiden de vorsten tot den koning: Laat toch dezen man gedood worden; want aldus maakt hij de handen der krijgslieden, die in deze stad zijn overgebleven, en de handendes gansen volks slap, alzulke woorden tot hen sprekende; want deze man zoekt den vrede dezes volks niet, maar het kwaad.
 Then the rulers said to the king, Let this man be put to death, because he is putting fear into the hearts of the men of war who are still in the town, and into the hearts of the people, by saying such things to them: this man is not working for the well-being of the people, but for their damage.
 ἔτι οἰκοδομήσω σε καὶ οἰκοδομηθήσῃ παρθένος ἰσραηλ ἔτι λήμνη τύπανόν σου καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων
- 5 En de koning Zedekia zeide: Ziet, hij is in uw hand; want de koning zou geen ding tegen u vermogen.
 Then Zedekiah the king said, See, he is in your hands: for the king was not able to do anything against them.
 ἔτι φυτεύσατε ἀμπελῶνας ἐν ὄρεσιν σαμαρείας φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε
- 6 Toen namen zij Jeremia en wierpen hem in den kuil van Malchia, den zoon van Hammelech, die in het voorhof der bewaring was, en zij lieten Jeremia af met zelen; in den kuilnu was geen water, maar slijk; en Jeremia zonk in het slijk.
 So they took Jeremiah and put him into the water-hole of Malchiah, the king's son, in the place of the armed watchmen: and they let Jeremiah down with cords. And in the hole there was no water, but wet earth: and Jeremiah went down into the wet earth.
 ὅτι ἔστιν ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν εφραιμ ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε εἰς σιων πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν
- 7 Als nu Ebed-melech, de Moorman, een der kamerlingen, die toen in des konings huis was, hoorde, dat zij Jeremia in den kuil gedaan hadden (de koning nu zat in de poort van Benjamin);
 Now it came to the ears of Ebed-melech the Ethiopian, an unsexed servant in the king's house, that they had put Jeremiah into the water-hole; the king at that time being seated in the doorway of Benjamin:
 ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος τῷ ἰακωβ εὐφράνθητε καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κεφαλῇν ἔθνων ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ αἰνέσατε εἶπατε ἔσωσεν κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸ κατάλοιπον τοῦ ἰσραηλ
- 8 Zo ging Ebed-melech uit het huis des konings uit, en hij sprak tot den koning, zeggende:
 And Ebed-melech went out from the king's house and said to the king,
 ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω αὐτοὺς ἀπὸ βορρᾶ καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς ἐν ἑορτῇ φασηκ καὶ τεκνοποίησιν ὄγλον πολὺν καὶ ἀποστρέψουσιν ὧδε
- 9 Mijn heer koning! deze mannen hebben kwalijk gehandeld in alles, wat zij gedaan hebben aan den profeet Jeremia, dien zij in den kuil geworpen hebben; daar hij toch in zijn plaats zou gestorven zijn vanwege den honger, dewijl geen brood meer in de stad is.
 My lord the king, these men have done evil in all they have done to Jeremiah the prophet, whom they have put into the water-hole; and he will come to his death in the place where he is through need of food: for there is no more bread in the town.
 ἐν κλαυθμῷ ἐξῆλθον καὶ ἐν παρακλήσει ἀνάξω αὐτοὺς ἀλιζῶν ἐπὶ διώρυγας ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὀρθῇ καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν ἐν αὐτῇ ὅτι ἐγενόμην τῷ ἰσραηλ εἰς πατέρα καὶ εφραιμ πρωτότοκός μου ἔστι ν
- 10 Toen gebood de koning den Moorman Ebed-melech, zeggende: Neem van hier dertig mannen onder uw hand, en haal den profeet Jeremia op uit den kuil, eer dat hij sterft.
 Then the king gave orders to Ebed-melech the Ethiopian, saying, Take with you three men from here and get Jeremiah out of the water-hole before death overtakes him.
 ἀκούσατε λόγον κυρίου ἔθνη καὶ ἀναγγεῖλατε εἰς νήσους τὰς μακρότερον εἶπατε ὁ λικμήσας τὸν ἰσραηλ συνάξει αὐτὸν καὶ φυλάξει αὐτὸν ὡς ὁ βόσκων τὸ ποίμνιον αὐτοῦ
- 11 Alzo nam Ebed-melech de mannen onder zijn hand, en ging in des konings huis tot onder de schatkamer, en nam van daar enige oude verscheurde en oude versleten lomp; en hij liet ze met zelen af tot Jeremia in den kuil.
 So Ebed-melech took the men with him and went into the house of the king, to the place where the clothing was kept, and got from there old clothing and bits of old cloth, and let them down by cords into the water-hole where Jeremiah was.
 ὅτι ἐλυτρώσατο κύριος τὸν ἰακωβ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ

- 12 En Ebed-melech, de Moorman, zeide tot Jeremia: Leg nu deze oude verscheurde en versleten lompden onder de oksels uwer armen, van onder aan de zelen. En Jeremia deedalzo.
And Ebed-melech the Ethiopian said to Jeremiah, Put these bits of old cloth under your arms under the cords. And Jeremiah did so.
 και ἤξουσιν και εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει σίων και ἤξουσιν ἐπ' ἀγαθὰ κυρίου ἐπὶ γῆν σίτου και οἴνου και καρπῶν και κτηνῶν και προβάτων και ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὡσπερ ξύλον ἔγκαρπον και οὐ πεινάσουσιν ἔτι
- 13 En zij trokken Jeremia bij de zelen, en haalden hem op uit de kuil; en Jeremia bleef in het voorhof der bewaring.
So pulling Jeremiah up with the cords they got him out of the water-hole: and Jeremiah was kept in the place of the armed watchmen.
 τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ νεανίσκων και πρεσβῦται χαρήσονται και στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν εἰς χαρμονὴν και ποιήσω αὐτοὺς εὐφραινομένους
- 14 Toen zond de koning Zedekia henen, en liet den profeet Jeremia tot zich halen, in den derden ingang, die aan des HEEREN huis was; en de koning zeide tot Jeremia: Ik zal ueen ding vragen, verheel geen ding voor mij.
Then King Zedekiah sent for Jeremiah the prophet and took him into the rulers' doorway in the house of the Lord: and the king said to Jeremiah, I have a question to put to you; keep nothing back from me.
 μεγαλυνῶ και μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἰῶν λευὶ και ὁ λαός μου τῶν ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται
- 15 En Jeremia zeide tot Zedekia: Als ik het u verklaren zal, zult gij mij niet zekerlijk doden? En als ik u raad zal geven, gij zult toch naar mij niet horen.
Then Jeremiah said to Zedekiah, If I give you the answer to your question, will you not certainly put me to death? and if I make a suggestion to you, you will not give it a hearing.
 οὕτως εἶπεν κύριος φωνὴ ἐν ραμα ἠκούσθη θρήνου και κλαυθμοῦ και ὄδυρμου ραχλ. ἀποκλειομένη οὐκ ἤθελεν παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἰοῖς αὐτῆς ὅτι οὐκ εἰσὶν
- 16 Toen zwoer de koning Zedekia aan Jeremia in het verborgene, zeggende: Zo waarachtig als de HEERE leeft, Die ons deze ziel gemaakt heeft: Indien ik u zal doden, of indien iku zal overgeven in de hand dezer mannen, die uw ziel zoeken!
So King Zedekiah gave his oath to Jeremiah secretly, saying, By the living Lord, who gave us our life, I will not put you to death, or give you up to these men who are desiring to take your life.
 οὕτως εἶπεν κύριος διαλιπέτω ἡ φωνὴ σου ἀπὸ κλαυθμοῦ και οἱ ὀφθαλμοί σου ἀπὸ δακρῶν σου ὅτι ἔστιν μισθός τοῖς σοῖς ἔργοις και ἐπιστρέψουσιν ἐκ γῆς ἐχθρῶν
- 17 Jeremia dan zeide tot Zedekia: Zo zegt de HEERE, de God der heirscharen, de God Israels: Indien gij gewilliglijk tot de vorsten des koning van Babel zult uitgaan, zo zal uw zieleven, en deze stad zal niet verbrand worden met vuur; en gij zult leven, gij en uw huis.
Then Jeremiah said to Zedekiah, These are the words of the Lord, the God of armies, the God of Israel: If you go out to the king of Babylon's captains, then you will have life, and the town will not be burned with fire, and you and your family will be kept from death:
 μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις
- 18 Maar indien gij tot de vorsten des konings van Babel niet zult uitgaan, zo zal deze stad gegeven worden in de hand der Chaldeen, en zij zullen ze met vuur verbranden; ook zult gijvan hunlieder hand niet ontkomen.
But if you do not go out to the king of Babylon's captains, then this town will be given into the hands of the Chaldaeans and they will put it on fire, and you will not get away from them.
 ἀκοὴν ἤκουσα εφραιμ ὄδυρομένου ἐπαίδευσάς με και ἐπαιδεύθην ἐγὼ ὡσπερ μύσχος οὐκ ἐδιδάχθην ἐπιστρέψόν με και ἐπιστρέψω ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου
- 19 En de koning Zedekia zeide tot Jeremia: Ik ben bevreesd voor de Joden, die tot de Chaldeen gevallen zijn, dat zij mij misschien in derzelver hand overgeven, en zij den spot metmij drijven.
And King Zedekiah said to Jeremiah, I am troubled on account of the Jews who have gone over to the Chaldaeans, for fear that they may give me up to them and they will put me to shame.
 ὅτι ὕστερον αἰχμαλωσίας μου μετενόησα και ὕστερον τοῦ γυνῶναι με ἐστέναξα ἐφ' ἡμέρας αἰσχύνης και ὑπέδειξά σοι ὅτι ἔλαβον ὀνειδισμὸν ἐκ νεότητός μου
- 20 En Jeremia zeide: Zij zullen u niet overgeven; wees toch gehoorzaam aan de stem des HEEREN, naar dewelke ik tot u spreek; zo zal het u welgaan, en uw ziel zal leven.
But Jeremiah said, They will not give you up: be guided now by the word of the Lord as I have given it to you, and it will be well for you, and you will keep your life.
 υἰός ἀγαπητὸς εφραιμ ἐμοὶ παιδίον ἐντρυφῶν ὅτι ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι μου ἐν αὐτῷ μνεῖα μνησθήσομαι αὐτοῦ διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ' αὐτῷ ἐλεῶν ἐλεήσω αὐτόν φησὶν κύριος
- 21 Maar indien gij weigert uit te gaan, zo is dit het woord, dat de HEERE mij heeft doen zien;
But if you do not go out, this is what the Lord has made clear to me:
 στήσον σεαυτὴν σίων ποιήσον τιμωρίαν δὸς καρδίαν σου εἰς τοὺς ὄμους ὁδὸν ἣν ἐπορεύθης ἀποστράφητι παρθένος ἰσραηλ ἀποστράφητι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα
- 22 Ziedaar, al de vrouwen, die in het huis des konings van Juda zijn overgebleven, zullen uitgevoerd worden tot de vorsten des konings van Babel; en dezelve zullen zeggen: Uwvredegenoten hebben u aangehitst, en hebben u overmocht; uw voeten zijn in den modder gezonken; zij zijn achterwaarts gekeerd!
See, all the rest of the women in the house of the king of Judah will be taken out to the king of Babylon's captains, and these women will say, Your nearest friends have been false to you and have got the better of you: they have made your feet go deep into the wet earth, and they are turned away back from you.
 ἕως πότε ἀποστρέψεις θυγάτηρ ἠτιμωμένη ὅτι ἔκτισεν κύριος σωτηρίαν εἰς καταφύτευσιν καινήν ἐν σωτηρίᾳ περιελύσονται ἄνθρωποι

- 23 Zij zullen dan al uw vrouwen en al uw zonen tot de Chaldeen uitvoeren; ook zult gij zelf van hun hand niet ontkomen; maar gij zult door de hand des konings van Babel gegrepen worden, en gij zult deze stad met vuur verbranden.
 And they will take all your wives and your children out to the Chaldaeans; and you will not get away out of their hands, but will be taken by the hands of the king of Babylon: and this town will be burned with fire.
 οὕτως εἶπεν κύριος ἔτι ἐροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον ἐν γῆ ἰουδα καὶ ἐν πόλεσιν αὐτοῦ ὅταν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ εὐλογημένος κύριος ἐπὶ δίκαιον ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ
- 24 Toen zeide Zedekia tot Jeremia: Dat niemand wete van deze woorden, zo zult gij niet sterven.
 Then Zedekiah said to Jeremiah, Let no man have knowledge of these words, and you will not be put to death.
 καὶ ἐνοικοῦντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἰουδα καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῆ αὐτοῦ ἅμα γεωργῶ καὶ ἀρθήσεται ἐν ποιμνίῳ
- 25 En als de vorsten zullen horen, dat ik met u gesproken heb, en tot u komen, en tot u zeggen: Verklaar ons nu, wat hebt gij tot den koning gesproken? verheel het niet voor ons, zozullen wij u niet doden; en wat heeft de koning tot u gesproken?
 But if it comes to the ears of the rulers that I have been talking with you, and they come and say to you, Give us word now of what you have said to the king and what the king said to you, keeping nothing back and we will not put you to death;
 ὅτι ἐμέθυσσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν καὶ πᾶσαν ψυχὴν πεινώσαν ἐνέπλησα
- 26 Zo zult gij tot hen zeggen: Ik wierp mijn smeking voor des konings aangezicht neder, dat hij mij niet zou weder laten brengen in Jonathans huis, om aldaar te sterven.
 Then you are to say to them, I made my request to the king, that he would not send me back to my death in Jonathan's house.
 διὰ τοῦτο ἐξηγέρθη καὶ εἶδον καὶ ὁ ὕπνος μου ἠδύς μοι ἐγενήθη
- 27 Als dan al de vorsten tot Jeremia kwamen, en hem vraagden, verklaarde hij hun, naar al deze woorden, die de koning geboden had; en zij lieten van hem af, omdat de zaak nietwas gehoord.
 Then all the rulers came to Jeremiah, questioning him: and he gave them an answer in the words the king had given him orders to say. So they said nothing more to him; for the thing was not made public.
 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται φησὶν κύριος καὶ σπερῶ τὸν ἰσραηλ καὶ τὸν ἰουδαν σπέρμα ἀνθρώπου καὶ σπέρμα κτήνους
- 28 En Jeremia bleef in het voorhof der bewaring tot op den dag, dat Jeruzalem werd ingenomen; en hij was er nog, als Jeruzalem was ingenomen.
 So Jeremiah was kept in the place of the armed watchmen till the day when Jerusalem was taken.
 καὶ ἔσται ὡσπερ ἐρηγῶρον ἐπ' αὐτοὺς καθαρεῖν καὶ κακοῦν οὕτως γρηγορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν φησὶν κύριος
- 1 In het negende jaar van Zedekia, koning van Juda, in de tiende maand, kwam Nebukadrezar, de koning van Babel, en al zijn heir, tegen Jeruzalem, en zij belegerden haar.
 And it came about, that when Jerusalem was taken, (in the ninth year of Zedekiah, king of Judah, in the tenth month, Nebuchadrezzar, king of Babylon, with all his army, came against Jerusalem, shutting it in on every side;
 ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ἱερεμῖαν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δεκάτῳ τῷ βασιλεῖ σεδεκῖα οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτωκαιδέκατος τῷ βασιλεῖ ναβουχοδονοσορ βασιλεῖ βαβυλῶνος
- 2 In het elfde jaar van Zedekia, in de vierde maand, op den negenden der maand, werd de stad doorgebroken.
 In the eleventh year of Zedekiah, in the fourth month, on the ninth day of the month, the town was broken into:)
 καὶ δύναμις βασιλέως βαβυλῶνος ἐχαράκωσεν ἐπὶ ἱερουσαλημ καὶ ἱερεμῖας ἐφολάσσετο ἐν ἀλλῇ τῆς φυλακῆς ἣ ἔστιν ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως
- 3 En alle vorsten des konings van Babel togen henen in, en hielden bij de middelste poort; namelijk Nergal-Sarezar Samgar-Nebu, Sarsechim Rab-Saris, Nergal-Sarezar Rab-Mag, en al de overige vorsten des konings van Babel.
 All the captains of the king of Babylon came in and took their places in the middle doorway of the town, Nergal-shar-ezer, ruler of Sin-magir, the Rabmag, and Nebushazban, the Rab-saris, and all the captains of the king of Babylon.
 ἐν ἣ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς σεδεκῖας λέγων διὰ τί σὺ προφητεύεις λέγων οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὴν πόλιν ταύτην ἐν χερσὶν βασιλέως βαβυλῶνος καὶ λήμψεται αὐτήν
- 4 En het geschiedde, als Zedekia, de koning van Juda, en al de krijgslieden hen zagen, zo vloden zij, en togen bij nacht uit de stad, door den weg van des konings hof, door depoort tussen de twee muren; en hij toog uit door den weg des vlakken velds.
 And when Zedekiah, king of Judah, and all the men of war saw it, they went in flight from the town by night, by the way of the king's garden, through the doorway between the two walls: and they went out by the Arabah.
 καὶ σεδεκῖας οὐ μὴ σωθῆ ἐκ χειρὸς τῶν χαλδαίων ὅτι παραδόσει παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ λαλήσει στόμα αὐτοῦ πρὸς στόμα αὐτοῦ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται

- 5 Doch het heir der Chaldeen jaagde hen achterna; en zij achterhaalden Zedekia in de vlakke velden van Jericho, en vingden hem, en brachten hem opwaarts tot Nebukadrezar, den koning van Babel, naar Ribla, in het land van Hamath; die sprak oordelen tegen hem uit.
 But the Chaldaean army went after them and overtook Zedekiah in the lowlands of Jericho: and they made him a prisoner and took him up to Nebuchadrezzar, king of Babylon, to Riblah in the land of Hamath, to be judged by him.
 και εισελύσεται σεδεκίας εις βαβυλῶνα και ἐκεῖ καθιεῖται
- 6 En de koning van Babel slachtte de zonen van Zedekia te Ribla voor zijn ogen; ook slachtte de koning van Babel alle edelen van Juda.
 Then the king of Babylon put the sons of Zedekiah to death before his eyes in Riblah: and the king of Babylon put to death all the great men of Judah.
 και λόγος κυρίου ἐγενήθη πρὸς ιερεμίαν λέγων
- 7 En hij verblindde de ogen van Zedekia, en bond hem met twee koperen ketenen, om hem naar Babel te voeren.
 And more than this, he put out Zedekiah's eyes, and had him put in chains to take him away to Babylon.
 ἰδοὺ αναμηλ υἱὸς σαλωμ ἀδελφοῦ πατρὸς σου ἔρχεται πρὸς σὲ λέγων κτήσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρὸν μου τὸν ἐν ἀναθωθ ὅτι σοὶ κρίμα παραλαβεῖν εις κτήσιν
- 8 En de Chaldeen verbrandden het huis des konings en de huizen des volks met vuur; en zij braken de muren van Jeruzalem af.
 And the Chaldaeans put the king's house on fire, as well as the houses of the people, and had the walls of Jerusalem broken down.
 και ἦλθεν πρὸς με αναμηλ υἱὸς σαλωμ ἀδελφοῦ πατρὸς μου εις τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς και εἶπεν μοι κτήσαι τὸν ἀγρὸν μου τὸν ἐν γῆ βενιαμιν τὸν ἐν ἀναθωθ ὅτι σοὶ κρίμα κτήσασθαι και σὺ πρεσβύτερος και ἔγνω ὅτι λόγος κυρίου ἐστίν
- 9 Het overige nu des volks, die in de stad waren overgebleven, en de afvalligen, die tot hem gevallen waren, met het overige des volks, die overgebleven waren, voerde Nebuzaradan, de overste der trawanten, gevankelijk naar Babel.
 Then Nebuzaradan, the captain of the armed men, took away to Babylon as prisoners, all the rest of the workmen who were still in the town, as well as those who had given themselves up to him, and all the rest of the people.
 και ἐκτησάμην τὸν ἀγρὸν αναμηλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρὸς μου και ἔστησα αὐτῷ ἐπὶ τὰ σίκλους και δέκα ἀργυρίου
- 10 Maar van het volk, die arm waren, die niet met al hadden, liet Nebuzaradan, de overste der trawanten, enigen overig in het land van Juda; en hij gaf hun te dien dage wijngaarden en akkers.
 But Nebuzaradan, the captain of the armed men, let the poorest of the people, who had nothing whatever, go on living in the land of Judah, and gave them vine-gardens and fields at the same time.
 και ἔγραψα εις βιβλίον και ἐσφραγισάμην και διεμαρτυράμην μάρτυρας και ἔστησα τὸ ἀργύριον ἐν ζυγῷ
- 11 Maar van Jeremia had Nebukadrezar, de koning van Babel, bevel gegeven in de hand van Nebuzaradan, den overste der trawanten, zeggende:
 Now Nebuchadrezzar, king of Babylon, gave orders about Jeremiah to Nebuzaradan, the captain of the armed men, saying,
 και ἔλαβον τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ ἐσφραγισμένον και τὸ ἀνεγνωσμένον
- 12 Neem hem, en stel uw ogen op hem, en doe hem niets kwaads; maar gelijk als hij tot u spreken zal, doe alzo met hem.
 Take him and keep an eye on him and see that no evil comes to him; but do with him whatever he says to you.
 και ἔδωκα αὐτὸ τῷ βαρουχ υἱῷ νηριου υἱοῦ μαασαιου κατ' ὀφθαλμοὺς αναμηλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρὸς μου και κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ἐστηκότων και γραφόντων ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς κτήσεως και κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν ιουδαίων τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς
- 13 Zo zond Nebuzaradan, de overste der trawanten, mitsgaders Nebusazban Rab-Saris en Nergal-Sarezer Rab-Mag, en al de oversten des konings van Babel;
 So Nebuzaradan, the captain of the armed men, sent Nebushazban, the Rab-saris, and Nergal-shar-ezer, the Rabmag, and all the chief captains of the king of Babylon,
 και συνέταξα τῷ βαρουχ κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν λέγων
- 14 Zij zonden dan henen en namen Jeremia uit het voorhof der bewaring, en gaven hem over aan Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, dat hij hem henen uitbracht naar huis; alzo bleef hij in het midden des volks.
 And they sent and took Jeremiah out of the place of the watchmen, and gave him into the care of Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, to take him to his house: so he was living among the people.
 οὕτως εἶπεν κύριος παντοκράτωρ λαβὲ τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τοῦτο και τὸ βιβλίον τὸ ἀνεγνωσμένον και θήσεις αὐτὸ εις ἀγγεῖον ὀστράκινον ἵνα διαμείνη ἡμέρας πλείους
- 15 Het woord des HEEREN was ook tot Jeremia geschied, als hij in het voorhof der bewaring besloten was, zeggende:
 Now the word of the Lord came to Jeremiah while he was shut up in the place of the armed watchmen, saying,
 ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος ἔτι κτηθήσονται ἀγροὶ και οἰκίαι και ἀμπελώνες ἐν τῇ γῆ ταύτῃ

- 16 Ge henen, en spreek tot Ebed-melech, den Moorman, zeggende: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Zie, Ik zal Mijn woorden brengen over deze stad, tenkwade en niet ten goede; en zij zullen te dien dage voor uw aangezicht zijn.
Go and say to Ebed-melech the Ethiopian, This is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: See, my words will come true for this town, for evil and not for good: they will come about before your eyes on that day.
καὶ προσευξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναι με τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως πρὸς βαρουχ υἱὸν νηριου λέγων
- 17 Maar Ik zal u te dien dage redden, spreekt de HEERE; en gij zult niet overgegeven worden in de hand der mannen, voor welker aangezicht gij vreest.
But I will keep you safe on that day, says the Lord: you will not be given into the hands of the men you are fearing.
ὦ κύριε σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ καὶ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ οὐ μὴ ἀποκρυβῆ ἀπὸ σοῦ οὐθέν
- 18 Want Ik zal u zekerlijk bevrijden, en gij zult door het zwaard niet vallen; maar gij zult uw ziel tot een buit hebben, omdat gij op Mij vertrouwd hebt, spreekt de HEERE.
For I will certainly let you go free, and you will not be put to the sword, but your life will be given to you out of the hands of your attackers: because you have put your faith in me, says the Lord.
ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας καὶ ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων εἰς κόλπους τέκνων αὐτῶν μετ' αὐτούς ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ἰσχυρὸς
- 1 Het woord, dat van den HEERE geschied is tot Jeremia, nadat Nebuzaradan, de overste der trawanten, hem had laten gaan van Rama; als hij hem had laten halen, daar hij metketenen gebonden was in het midden aller gevangenen van Jeruzalem en Juda, die naar Babel gevankelijk werden weggevoerd.
The word which came to Jeremiah from the Lord, after Nebuzaradan, the captain of the armed men, had let him go from Ramah, when he had taken him; for he had been put in chains, among all the prisoners of Jerusalem and Judah who were taken away prisoners to Babylon.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμیان δεῦτερον καὶ αὐτὸς ἦν ἐτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς λέγων
- 2 Want de overste der trawanten liet Jeremia halen, en zeide tot hem: De HEERE, uw God, heeft dit kwaad over deze plaats gesproken.
And the captain of the armed men took Jeremiah and said to him, The Lord your God gave word of the evil which was to come on this place:
οὕτως εἶπεν κύριος ποιῶν γῆν καὶ πλάσσωσιν αὐτὴν τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτὴν κύριος ὄνομα αὐτῷ
- 3 En de HEERE heeft het doen komen, en gedaan, gelijk als Hij gesproken had; want gijlieden hebt gezondigd tegen den HEERE, en Zijner stem niet gehoorzaamd; daarom isulieden deze zaak geschied.
*** and the Lord has made it come, and has done as he said; because of your sin against the Lord in not giving ear to his voice; and that is why this thing has come on you.
κέκραζον πρὸς με καὶ ἀποκριθήσομαι σοὶ καὶ ἀπαγγελῶ σοὶ μεγάλα καὶ ἰσχυρά ἃ οὐκ ἔγνωσ αὐτά
- 4 Nu dan, zie, ik heb u heden losgemaakt van de ketenen, die aan uw hand waren; indien het goed is in uw ogen met mij naar Babel te komen, zo kom, en ik zal mijn oog op u stellen; maar indien het kwaad is in uw ogen met mij naar Babel te komen, zo laat het; zie, het ganse land is voor uw aangezicht, waarhenen het goed en recht in uw ogen is tegaan, ga daar.
Now see, this day I am freeing you from the chains which are on your hands. If it seems good to you to come with me to Babylon, then come, and I will keep an eye on you; but if it does not seem good to you to come with me to Babylon, then do not come: see, all the land is before you; if it seems good and right to you to go on living in the land,
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ περὶ οἴκων τῆς πόλεως ταύτης καὶ περὶ οἴκων βασιλείως ἰουδα τῶν καθηρημένων εἰς χάρακας καὶ προμαχῶνας
- 5 En dewijl hij nog niet zal wederkeren, zo keer gij tot Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, dien de koning van Babel over de steden van Juda gesteld heeft; en woon bij hem in het midden des volks; of overal, waar het in uw ogen recht is te gaan, ga er henen. En de overste der trawanten gaf hem reiskost en een geschenk, en liet hemgaan.
Then go back to Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, whom the king of Babylon has made ruler over the towns of Judah, and make your living-place with him among the people; or go wherever it seems right to you to go. So the captain of the armed men gave him food and some money and let him go.
τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς χαλδαίους καὶ πληρῶσαι αὐτὴν τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων οὓς ἐπάταξα ἐν ὄργῃ μου καὶ ἐν θυμῷ μου καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν πονηριῶν αὐτῶν
- 6 Alzo kwam Jeremia tot Gedalia, den zoon van Ahikam, te Mizpa; en hij woonde bij hem in het midden des volks, die in het land waren overgelaten.
So Jeremiah went to Gedaliah, the son of Ahikam, in Mizpah, and was living with him among the people who were still in the land.
ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτῇ συνοῦλωσιν καὶ ἴαμα καὶ φανερώσω αὐτοῖς εἰσακούειν καὶ ἰατρεύσω αὐτὴν καὶ ποιήσω αὐτοῖς εἰρήνην καὶ πίστιν
- 7 Toen nu alle oversten der heiren, die in het veld waren, zij en hun mannen, hoorden, dat de koning van Babel Gedalia, den zoon van Ahikam, over het land gesteld had, en dat hijaan hem bevolen had de mannen, en de vrouwen, en de kinderkens, en van de armsten des lands, van degenen, die niet naar Babel gevankelijk waren weggevoerd;
Now when it came to the ears of all the captains of the forces who were in the field, and their men, that the king of Babylon had made Gedaliah, the son of Ahikam, ruler in the land, and had put under his care the men and women and children, all the poorest of the land, those who had not been taken away to Babylon;
καὶ ἐπιστρέψω τὴν ἀποικίαν ἰουδα καὶ τὴν ἀποικίαν ἰσραηλ καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς καθὼς τὸ πρότερον

- 8 Zo kwamen zij tot Gedalia te Mizpa, namelijk, Ismael, de zoon van Nethanja, en Johanan en Jonathan, de zonen van Kareah, en Seraja, de zoon van Tanhumeth, en de zonen van Efaï, den Netofathiet, en Jezanja, de zoon eens Maachathiets, zij en hun mannen.
Then they came to Gedaliah in Mizpah, even Ishmael, the son of Nethaniah, and Johanan, the son of Kareah, and Seraiah, the son of Tanhumeth, and the sons of Ephai the Netophathite, and Jezaniah, the son of the Maacathite, they and their men.
καὶ καθαριῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσάν μοι καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν ὧν ἡμαρτόν μοι καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ
- 9 En Gedalia, de zoon van Ahikam, den zoon van Safan, zwoer hun en hun mannen, zeggende: Vreest niet van de Chaldeen te dienen; blijft in het land, en dient den koning van Babel, zo zal het u welgaan.
And Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, took an oath to them and their men, saying, Have no fear of the servants of the Chaldaeans: go on living in the land, and become the servants of the king of Babylon, and all will be well.
καὶ ἔσται εἰς εὐφροσύνην καὶ εἰς αἴνεσιν καὶ εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς οἵτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐγὼ ποιήσω καὶ φοβηθήσονται καὶ πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν καὶ περὶ πάσης τῆς εἰρήνης ἧς ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς
- 10 En ziet, ik woon te Mizpa, om te staan voor het aangezicht der Chaldeen, die tot ons zullen komen; gijlieden dan verzamelt wijn, en zomervruchten, en olie, en doet ze in uw vaten, en woont in uw steden, die gij hebt ingenomen.
As for me, I will be living in Mizpah as your representative before the Chaldaeans who come to us: but you are to get in your wine and summer fruits and oil and put them in your vessels, and make living-places for yourselves in the towns which you have taken.
οὕτως εἶπεν κύριος ἔτι ἀκουσθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ᾧ ὑμεῖς λέγετε ἔρημός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν πόλεσιν ἰουδα καὶ ἔξωθεν ἱερουσαλημ ταῖς ἠρημωμέναις παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνη
- 11 Als ook al de Joden, die in Moab, en onder de kinderen Ammons, en in Edom, en die in al die landen waren, hoorden, dat de koning van Babel in Juda een overblijfsel gelaten had; en dat hij Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, over hen gesteld had;
In the same way, when all the Jews who were in Moab and among the children of Ammon and in Edom and in all the countries, had news that the king of Babylon had let Judah keep some of its people and that he had put over them Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan;
φωνὴ εὐφροσύνης καὶ φωνὴ χαρμοσύνης φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμφης φωνὴ λεγόντων ἔξομολογεῖσθε κυρίῳ παντοκράτορι ὅτι χρηστὸς κύριος ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ εἰσοίσουσιν δόξα εἰς οἶκον κυρίου ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν τὴν ἀπουκίαν τῆς γῆς ἐκείνης κατὰ τὸ πρότερον εἶπεν κύριος
- 12 Zo keerden al de Joden weder uit al de plaatsen, waarhenen zij gedreven waren, en kwamen in het land van Juda tot Gedalia te Mizpa; en zij verzamelden zeer veel wijns en zomervruchten.
Then all the Jews came back from all the places to which they had gone in flight, and came to the land of Judah, to Gedaliah, to Mizpah, and got in a great store of wine and summer fruit.
οὕτως εἶπεν κύριος τῶν δυνάμεων ἔτι ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἐρήμῳ παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνος καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποιμένων κοιταζόντων πρόβατα
- 13 Doch Johanan, de zoon van Kareah, en alle oversten der heiren, die in het veld waren, kwamen tot Gedalia te Mizpa;
Now Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces which were in the field, came to Gedaliah in Mizpah,
ἐν πόλεσιν τῆς ὀρεινῆς καὶ ἐν πόλεσιν τῆς σαφηλα καὶ ἐν πόλεσιν τῆς ναγεβ καὶ ἐν γῆ βενιαμιν καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ ἱερουσαλημ καὶ ἐν πόλεσιν ἰουδα ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα ἀριθμοῦντος εἶπεν κύριος
- 1 Maar het geschiedde in de zevende maand, dat Ismael, de zoon van Nethanja, den zoon van Elisama, van koninklijken zade, en de oversten des konings, te weten tien mannen, met hem kwamen tot Gedalia, den zoon van Ahikam, te Mizpa; en zij aten aldaar brood te zamen, te Mizpa.
Now it came about in the seventh month that Ishmael, the son of Nethaniah, the son of Elishama, of the king's seed, having with him ten men, came to Gedaliah, the son of Ahikam, in Mizpah; and they had a meal together in Mizpah.
ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμῖαν παρὰ κυρίου καὶ ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ ἱερουσαλημ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις ἰουδα λέγων
- 2 En Ismael, de zoon van Nethanja, maakte zich op, mitsgaders de tien mannen, die met hem waren, en zij sloegen Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoon van Safan, met hetzwaard; also doodde hij hem, dien de koning van Babel over het land gesteld had.
Then Ishmael, the son of Nethaniah, and the ten men who were with him, got up, and attacking Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, with the sword, put to death him whom the king of Babylon had made ruler over the land.
οὕτως εἶπεν κύριος βᾶδισον πρὸς σεδεκιαν βασιλέα ἰουδα καὶ ἐρεῖς αὐτῷ οὕτως εἶπεν κύριος παραδόσει παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ συλλήμψεται αὐτήν καὶ καύσει αὐτήν ἐν πυρὶ
- 3 Ook sloeg Ismael al de Joden, die met hem, namelijk met Gedalia, te Mizpa waren, en de Chaldeen, de krijgslieden, die aldaar gevonden werden.
And Ishmael put to death all the Jews who were with him, even with Gedaliah, at Mizpah, and the Chaldaean men of war.
καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῆς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ καὶ συλλήμψαι συλλημφθήσῃ καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός σου λαλήσει καὶ εἰς βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ

- 4 Het geschiedde nu op den tweeden dag, nadat hij Gedalia gedood had, en niemand het wist;
Now on the second day after he had put Gedaliah to death, when no one had knowledge of it,
ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου σεδεκία βασιλεῦ ἰουδα οὕτως λέγει κύριος
- 5 Zo kwamen er lieden van Sichem, van Silo, en van Samaria, tachtig man, hebbende den baard afgeschoren, en de klederen gescheurd, en zichzelf gesneden; en spijsofferen wierook waren in hun hand, om ten huize des HEEREN te brengen.
Some people came from Shechem, from Shiloh and Samaria, eighty men, with the hair of their faces cut off and their clothing out of order, and with cuts on their bodies, and in their hands meal offerings and perfumes which they were taking to the house of the Lord.
ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῆ και ὡς ἐκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου κλαύσονται και σὲ και ὁ ἄδων κόπονται σε ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλάλησα εἶπεν κύριος
- 6 En Ismael, de zoon van Nethanja, ging uit van Mizpa hun tegemoet, al gaande en wenende; en het geschiedde, als hij hen aantrof dat hij zeide: Komt tot Gedalia, den zoon van Ahikam!
And Ishmael, the son of Nethaniah, went out from Mizpah with the purpose of meeting them, weeping on his way: and it came about that when he was face to face with them he said, Come to Gedaliah, the son of Ahikam.
και ἐλάλησεν ἱερεμίας πρὸς τὸν βασιλέα σεδεκίαν πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐν ἱερουσαλημ
- 7 Maar het geschiedde, als zij in het midden der stad gekomen waren, dat Ismael, de zoon van Nethanja, hen keelde, en wierp hen in het midden des kuils, hij en de mannen, diemet hem waren.
And when they came inside the town, Ishmael, the son of Nethaniah, and the men who were with him, put them to death and put their bodies into a deep hole.
και ἡ δύναμις βασιλέως βαβυλωνος ἐπολέμει ἐπὶ ἱερουσαλημ και ἐπὶ τὰς πόλεις ἰουδα ἐπὶ λαχίς και ἐπὶ ἀζήκα ὅτι αὐταὶ κατελείφθησαν ἐν πόλεσιν ἰουδα πόλεις ὄχυραὶ
- 8 Doch onder hen werden tien mannen gevonden, die tot Ismael zeiden: Dood ons niet, want wij hebben verborgen schatten in het veld, van tarwe, en gerst, en olie, en honig. Zoliet hij af, en doodde ze niet in het midden hunner broederen.
But there were ten men among them who said to Ishmael, Do not put us to death, for we have secret stores, in the country, of grain and oil and honey. So he did not put them to death with their countrymen.
ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερεμίαν παρὰ κυρίου μετὰ τὸ συντελέσαι τὸν βασιλέα σεδεκίαν διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν τοῦ καλέσαι ἄφρασιν
- 9 De kuil nu, waarin Ismael al de dode lichamen der mannen, die hij aan de zijde van Gedalia geslagen had, henenwierp, is dezelfde, dien de koning Asa maakte vanwege Baasa, den koning Israels; dezen vulde Ismael, de zoon van Nethanja, met de verslagenen.
Now the hole into which Ishmael had put the dead bodies of the men whom he had put to death, was the great hole which Asa the king had made for fear of Baasha, king of Israel: and Ishmael, the son of Nethaniah, made it full of the bodies of those who had been put to death.
τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ και ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ τὸν εβραῖον και τὴν εβραϊαν ἐλευθέρους πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄνδρα ἐξ ἰουδα
- 10 En Ismael voerde het ganse overblijfsel des volks, dat te Mizpa was, gevankelijk, te weten des konings dochteren, en al het volk, die te Mizpa waren overgelaten, die Nebuzaradan, de overste der trawanten, aan Gedalia, den zoon van Ahikam, bevolen had; Ismael dan, den zoon van Nethanja, voerde ze gevankelijk weg, en toog henen, omover te gaan tot de kinderen Ammons.
Then Ishmael took away as prisoners all the rest of the people who were in Mizpah, the king's daughters and all the people still in Mizpah, whom Nebuzaradan, the captain of the armed men, had put under the care of Gedaliah, the son of Ahikam: Ishmael, the son of Nethaniah, took them away prisoners with the purpose of going over to the children of Ammon.
και ἐπεστράφησαν πάντες οἱ μεγιστάνες και πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰσελθόντες ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ και ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ
- 11 Toen nu Johanan, de zoon van Kareah, en al de oversten der heiren, die met hem waren, al het kwaad hoorden, dat Ismael, de zoon van Nethanja, gedaan had; But when Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the armed forces who were with him, had news of all the evil which Ishmael, the son of Nethaniah, had done, και ἔωσαν αὐτοὺς εἰς παῖδας και παιδίσκας
- 12 Zo namen zij al de mannen, en togen henen, om met Ismael, den zoon van Nethanja, te strijden; en zij vonden hem aan het grote water, dat bij Gibeon is.
They took their men and went out to make war on Ishmael, the son of Nethaniah, and they came face to face with him by the great waters in Gibeon.
και ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς ἱερεμίαν λέγων
- 13 En het geschiedde, als het volk, dat met Ismael was, Johanan zag, den zoon van Kareah, en al de oversten der heiren, die met hem waren, zo werden zij verblijd.
Now when all the people who were with Ishmael saw Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces with him, then they were glad.
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραηλ ἐγὼ ἐθέμην διαθήκην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣ ἐξελάμην αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας λέγων
- 14 En al het volk, dat Ismael van Mizpa gevankelijk had weggevoerd, wendde zich om; en zij keerden zich en gingen over tot Johanan, den zoon van Kareah.
And all the people whom Ishmael had taken away prisoners from Mizpah, turning round, came back and went to Johanan, the son of Kareah.
ὅταν πληρωθῆ ἕξ ἔτη ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου τὸν εβραῖον ὃς πρᾶθησεται σοι και ἐργᾶται σοι ἕξ ἔτη και ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον και οὐκ ἤκουσάν μου και οὐκ ἐκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν

- 15 Doch Ismael, de zoon van Nethanja, ontkwam van Johanans aangezicht, met acht mannen, en hij toog tot de kinderen Ammons.
But Ishmael, the son of Nethaniah, got away from Johanan, with eight men, and went to the children of Ammon.
καὶ ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς πρὸ ὀφθαλμῶν μου τοῦ καλέσαι ἄφεςιν ἕκαστον τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου ἐν τῷ οἴκῳ οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ
- 16 Toen nam Johanan, de zoon van Kareah, mitsgaders al de oversten der heiren, die met hem waren, het ganse overblijfsel des volks, dat hij wedergebracht had van Ismael, denzoon van Nethanja, van Mizpa, (nadat hij Gedalia, den zoon van Ahikam, geslagen had) te weten de mannen, die krijgslieden waren, en de vrouwen, en kinderkens, enkamerlingen, die hij van Gibeon had wedergebracht;
Then Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces who were with him, took all the rest of the people whom Ishmael, the son of Nethaniah, had made prisoners, after he had put to death Gedaliah, the son of Ahikam, the people from Mizpah, that is, the men of war and the women and the children and the unsexed servants, whom he had taken back with him from Gibeon:
καὶ ἐπεστρέψατε καὶ ἐβεβηλώσατε τὸ ὄνομά μου τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ αὐτῶν ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας
- 17 En zij togen henen, en sloegen zich neder te Geruth-Chimham, dat bij Bethlehem is, om voort te trekken, dat zij in Egypte kwamen.
And they went and were living in the resting-place of Chimham, which is near Beth-lehem on the way into Egypt,
διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ὑμεῖς οὐκ ἠκούσατέ μου τοῦ καλέσαι ἄφεςιν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφεςιν ὑμῖν εἰς μάχαιραν καὶ εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς τὸν λιμὸν καὶ δόσω ὑμῖν εἰς διασπορὰν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς
- 18 Voor het aangezicht der Chaldeen; want zij vreesden voor hunlieder aangezicht, omdat Ismael, de zoon van Nethanja, Gedalia, den zoon van Ahikam, geslagen had, dien dekonig van Babel over het land gesteld had.
Because of the Chaldaeans: for they were in fear of them because Ishmael, the son of Nethaniah, had put to death Gedaliah, the son of Ahikam, whom the king of Babylon had made ruler over the land.
καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς παρεληλυθότας τὴν διαθήκην μου τοὺς μὴ στήσαντας τὴν διαθήκην μου ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν ἐργάζεσθαι αὐτῷ
- 1 Toen traden toe alle oversten der heiren, Johanan, de zoon van Kareah, en Jezanja, de zoon van Hosaja, en al het volk, van den kleinste tot den grootste toe;
Then all the captains of the forces, and Johanan, the son of Kareah, and Jezaniah, the son of Hoshaiiah, and all the people from the least to the greatest, came near,
ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς ἱερემιαν παρὰ κυρίου ἐν ἡμέραις ἰωακὶμ βασιλέως ἰουδα λέγων
- 2 En zij zeiden tot den profeet Jeremia: Laat toch onze smeking voor uw aangezicht nedervallen, en bid voor ons tot den HEERE, uw God, voor dit ganse overblijfsel; want wij zijnweinigen van velen overgelaten, gelijk als uw ogen ons zien;
And said to Jeremiah the prophet, Let our request come before you, and make prayer for us to the Lord your God, even for this small band of us; for we are only a small band out of what was a great number, as your eyes may see:
βάδισον εἰς οἶκον ἀρχαβὶν καὶ ἀξίεις αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς μίαν τῶν αὐλῶν καὶ ποτιεῖς αὐτοὺς οἶνον
- 3 Dat ons de HEERE, uw God, bekend make den weg, dien wij zullen ingaan, en de zaak, die wij zullen doen.
That the Lord your God may make clear to us the way in which we are to go and what we are to do.
καὶ ἐξήγαγον τὸν ιεζονιαν υἱὸν ἱερემιν υἱοῦ χαβασὶν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν ἀρχαβὶν
- 4 En de profeet Jeremia zeide tot hen: Ik heb het gehoord; ziet, ik zal tot den HEERE, uw God, bidden naar uw woorden; en het zal geschieden, het ganse woord, dat de HEERE uzal antwoorden, zal ik u bekend maken, ik zal u niet een woord onthouden.
Then Jeremiah the prophet said to them, I have given ear to you; see, I will make prayer to the Lord your God, as you have said; and it will be that, whatever the Lord may say in answer to you, I will give you word of it, keeping nothing back.
καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ παστοφόριον υἱῶν ἀνανίου υἱοῦ γοδολιου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ ὃ ἐστὶν ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου μασσαίου υἱοῦ σελωμ τοῦ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν
- 5 Toen zeiden zij tot Jeremia: De HEERE zij tussen ons tot een waarachtig en gewis Getuige: indien wij niet naar alle woord, met hetwelk u de HEERE, uw God, tot ons zal zenden,alzo zullen doen!
Then they said to Jeremiah, May the Lord be a true witness against us in good faith, if we do not do everything which the Lord your God sends you to say to us.
καὶ ἔδωκα κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κεράμιον οἴνου καὶ ποτήρια καὶ εἶπα πίετε οἶνον
- 6 Hetzij dan goed of kwaad, wij zullen der stem des HEEREN, onzes Gods, tot Welken wij u zenden, gehoorzaam zijn; opdat het ons welga, wanneer wij der stem des HEEREN, onzes Gods, zullen gehoorzaam zijn.
If it is good or if it is evil, we will be guided by the voice of the Lord our God, to whom we are sending you; so that it may be well for us when we give ear to the voice of the Lord our God.
καὶ εἶπαν οὐ μὴ πίομεν οἶνον ὅτι ἰωναδαβ υἱὸς ρηαβ ὁ πατήρ ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν λέγων οὐ μὴ πῖητε οἶνον ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἕως αἰῶνος

- 7 En het gebeurde ten einde van tien dagen, dat des HEEREN woord tot Jeremia geschiedde.
 And it came about that after ten days the word of the Lord came to Jeremiah.
 και οικίαν οὐ μὴ οἰκοδομήσητε καὶ σπέρμα οὐ μὴ σπείρητε καὶ ἀμπελῶν οὐκ ἔσται ὑμῖν ὅτι ἐν σκηναῖς οἰκήσετε πάσας τὰς ἡμέρας ὑμῶν ὅπως ἂν ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἧς διατρίβετε ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς
- 8 Toen riep hij Johanan, den zoon van Kareah, en alle oversten der heiren, die met hem waren, en al het volk, van den kleinste af tot den grootste toe;
 And he sent for Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces who were still with him, and all the people, from the least to the greatest,
 και ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς ἰωναθαβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ἡμῶν
- 9 En hij zeide tot hen: Zo zegt de HEERE, de God Israels, tot Welken gij mij gezonden hebt, om uw smeking voor Zijn aangezicht neder te werpen:
 And said to them, These are the words of the Lord, the God of Israel, to whom you sent me to put your request before him:
 και πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας τοῦ κατοικεῖν ἐκεῖ καὶ ἀμπελῶν καὶ ἀγρὸς καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν
- 10 Indien gijlieden in dit land zult blijven wonen, zo zal Ik u bouwen en niet afbreken, en u planten en niet uitrukken; want Ik heb berouw over het kwaad, dat Ik u aangedaan heb.
 If you still go on living in the land, then I will go on building you up and not pulling you down, planting you and not uprooting you: for my purpose of doing evil to you has been changed.
 και ὀκλήσαμεν ἐν σκηναῖς καὶ ἠκούσαμεν καὶ ἐποιήσαμεν κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν ἰωναθαβ ὁ πατήρ ἡμῶν
- 11 Vreest niet voor het aangezicht des konings van Babel, voor wiens aangezicht gij vreest; vreest niet voor hem, spreekt de HEERE; want Ik zal met u zijn, om u te behouden en uvan zijn hand te redden.
 Have no fear of the king of Babylon, of whom you are now in fear; have no fear of him, says the Lord: for I am with you to keep you safe and to give you salvation from his hands.
 και ἐγενήθη ὅτε ἀνέβη ναβουχοδοноσορ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εἶπαμεν εἰσέλθατε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς ἱερουσαλημ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν χαλδαίων καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν ἄσσυρίων καὶ ὀκούμεν ἐκεῖ
- 12 En Ik zal ulieden barmhartigheid geven, dat hij zich uwer erbarme, en u weder in uw land brenge.
 And I will have mercy on you, so that he may have mercy on you and let you go back to your land.
 και ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 13 Maar zo gijlieden zult zeggen: Wij zullen in dit land niet blijven; opdat gij der stem des HEEREN, uws Gods, niet gehoorzaam zijt,
 But if you say, We have no desire to go on living in this land; and do not give ear to the voice of the Lord your God,
 οὕτως λέγει κύριος πορεύου καὶ εἰπὸν ἀνθρώπῳ ἰουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν ἱερουσαλημ οὐ μὴ λάβητε παιδείαν τοῦ ἀκοῦειν τοὺς λόγους μου
- 14 Zeggende: Neen, maar wij zullen gaan in Egypteland, alwaar wij geen krijg zullen zien, noch het geluid der bazuin horen, noch naar brood hongeren, en daar zullen wij blijven;
 Saying, No, but we will go into the land of Egypt, where we will not see war, or be hearing the sound of the horn, or be in need of food; there we will make our living-place;
 ἔστησαν ῥῆμα υἱοὶ ἰωναθαβ υἱοῦ ρηχαβ ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέκνοις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον καὶ οὐκ ἐπίσσαν καὶ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρθρου καὶ ἐλάλησα καὶ οὐκ ἠκούσατε
- 15 Nu dan, daarom hoort des HEEREN woord, gij overblijfsel van Juda! Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Indien gij ganselijk uw aangezichten zult stellen om inEgypte te gaan, en zult henen ingaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeren;
 Then give ear now to the word of the Lord, O you last of Judah: the Lord of armies, the God of Israel, has said, If your minds are fixed on going into Egypt and stopping there;
 και ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας λέγων ἀποστράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ βελτίω ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν καὶ οὐ πορεύσεσθε ὀπίσω θεῶν ἐτέρων τοῦ δουλεῦειν αὐτοῖς καὶ οἰκήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν καὶ οὐκ ἐκλίνετε τὰ ὄψα ὑμῶν καὶ οὐκ ἠκούσατε
- 16 Zo zal het geschieden, dat het zwaard, waar gij voor vreest, u aldaar in Egypteland zal achterhalen; en de honger, waar gij voor zorgt, zal u aldaar in Egypte achter aankleven, engij zult aldaar sterven.
 Then it will come about that the sword, which is the cause of your fear, will overtake you there in the land of Egypt, and need of food, which you are fearing, will go after you there in Egypt; and there death will come to you.
 και ἔστησαν υἱοὶ ἰωναθαβ υἱοῦ ρηχαβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὃ δὲ λαὸς οὗτος οὐκ ἠκουσάν μου
- 17 Zo zullen al de mannen zijn, die hun aangezichten stellen, om in Egypte te gaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeren; zij zullen sterven door het zwaard, door den honger endoor de pestilentie; en zij zullen niemand hebben, die overblijve of ontkome van het kwaad, dat Ik over hen zal brenge.
 Such will be the fate of all the men whose minds are fixed on going into Egypt and stopping there; they will come to their end by the sword, by being short of food, and by disease: not one of them will keep his life or get away from the evil which I will send on them.
 διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐπὶ ἰουδαν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλημ πάντα τὰ κακά ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς

- 18 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Gelijk als Mijn toorn, en Mijn grimmigheid is uitgestort over de inwoners van Jeruzalem, alzo zal Mijn grimmigheid overulieden uitgestort worden, als gij in Egypte zult gekomen zijn; en gij zult wezen tot een vervloeking, en tot een ontzetting, en tot een vloek, en tot smaadheid, en zult deze plaats nietmeer zien.
For this is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: As my wrath and passion have been let loose on the people of Jerusalem, so will my passion be let loose on you when you go into Egypt: and you will become an oath and a cause of wonder and a curse and a name of shame; and you will never see this place again.
διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ ἰωναδαβ υἱοῦ ρηχαβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ποιεῖν καθότι ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν
- 19 De HEERE heeft tegen ulieden gesproken, gij overblijfsel van Juda! Gaat niet in Egypte; weet zekerlijk, dat ik heden tegen u betuigd heb.
The Lord has said about you, O last of Judah, Go not into Egypt: be certain that I have given witness to you this day.
οὐ μὴ ἐκλίπη ἀνὴρ τῶν υἱῶν ἰωναδαβ υἱοῦ ρηχαβ παρεστηκώς κατὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς
- 1 En het geschiedde, als Jeremia geëindigd had tot het ganse volk te spreken al de woorden des HEEREN, huns Gods, met dewelke hem de HEERE, hun God, tot hen gezondenhad, te weten al die woorden,
And it came about that when Jeremiah had come to the end of giving all the people the words of the Lord their God, which the Lord their God had sent him to say to them, even all these words,
καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ ἰωακὴμ υἱοῦ ἰωσὶα βασιλέως ἰουδα ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Zo sprak Azaria, de zoon van Hosaja, en Johanan, de zoon van Kareah, en al de trotse mannen, zeggende tot Jeremia: Gij spreek leugen; de HEERE, onze God, heeft u nietgezonden, om te zeggen: Gijlieden zult niet gaan in Egypte, om aldaar als vreemdelingen te verkeren.
Then Azariah, the son of Hoshaiiah, and Johanan, the son of Kareah, and all the men of pride, said to Jeremiah, You have said what is false: the Lord our God has not sent you to say, You are not to go into the land of Egypt and make your living-place there:
λαβὲ σεαυτῷ χαρτίον βιβλίου καὶ γράψον ἐπ' αὐτοῦ πάντα τοὺς λόγους οὓς ἐχηρήματιστα πρὸς σὲ ἐπὶ ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ ἰουδαν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαντός μου πρὸς σε ἀφ' ἡμερῶν ἰωσὶα βασιλέως ἰουδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης
- 3 Maar Baruch, de zoon van Nerija, hitst u tegen ons op, opdat hij ons overgeve in de hand der Chaldeen, dat zij ons doden en ons gevankelijk naar Babel wegvoeren.
But Baruch, the son of Neriah, is moving you against us, to give us up into the hands of the Chaldaeans so that they may put us to death, and take us away prisoners into Babylon.
ἴσως ἀκούσεται ὁ οἶκος ἰουδα πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς ἵνα ἀποστρέψωσιν ἀπὸ ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς καὶ ἴλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶν
- 4 Alzo gehoorzaamde Johanan, de zoon van Kareah, en al de oversten der heiren, en al het volk, der stem des HEEREN niet, om in het land van Juda te blijven.
So Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces, and all the people, did not give ear to the order of the Lord that they were to go on living in the land of Judah.
καὶ ἐκάλεσεν ἱερεμίας τὸν βαρουχ υἱὸν νηριου καὶ ἔγραψεν ἀπὸ στόματος ἱερεμίου πάντα τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἐχηρήματισεν πρὸς αὐτόν εἰς χαρτίον βιβλίου
- 5 Maar Johanan, de zoon van Kareah, en al de oversten der heiren namen het ganse overblijfsel van Juda, die van al de heidenen, waar zij waren henengedreven, wedergekeerdwaren, om in het land van Juda te wonen;
But Johanan, the son of Kareah, and all the captains of the forces took all the rest of Judah who had come back into the land of Judah from all the nations where they had been forced to go;
καὶ ἐνετείλατο ἱερεμίας τῷ βαρουχ λέγων ἐγὼ φυλάσσομαι οὐ μὴ δύνωμαι εἰσελθεῖν εἰς οἶκον κυρίου
- 6 De mannen, en de vrouwen, en de kinderkens, en des konings dochteren, en alle ziel, die Nebuzaradan, de overste der trawanten, bij Gedalia, den zoon van Ahikam, den zoonvan Safan, gelaten had, ook den profeet Jeremia, en Baruch, den zoon van Nerija;
The men and the women and the children and the king's daughters, and every person whom Nebuzaradan, the captain of the armed men, had put under the care of Gedaliah, the son of Ahikam, the son of Shaphan, and Jeremiah the prophet and Baruch, the son of Neriah;
καὶ ἀναγνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὄτια τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ νηστείας καὶ ἐν ὧσὶ παντὸς ἰουδα τῶν ἐρχομένων ἐκ πόλεως αὐτῶν ἀναγνώσῃ αὐτοῖς
- 7 En zij togen in Egypteland, want zij waren der stem des HEEREN niet gehoorzaam; en zij kwamen tot Tachpanhes.
And they came into the land of Egypt; for they did not give ear to the voice of the Lord: and they came to Tahpanhes.
ἴσως πεσεῖται ἔλεος αὐτῶν κατὰ πρόσωπον κυρίου καὶ ἀποστρέψουσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου ἦν ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον
- 8 Toen geschiedde des HEEREN woord tot Jeremia te Tachpanhes, zeggende:
Then the word of the Lord came to Jeremiah in Tahpanhes, saying,
καὶ ἐποίησεν βαρουχ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ ἱερεμίας τοῦ ἀναγνῶναι ἐν τῷ βιβλίῳ λόγους κυρίου ἐν οἴκῳ κυρίου
- 9 Neem grote stenen in uw hand, en verberg ze in de klei in den ticheloven, die bij de deur van Farao's huis te Tachpanhes is, voor de ogen der Joodse mannen;
Take in your hand some great stones, and put them in a safe place in the paste in the brickwork which is at the way into Pharaoh's house in Tahpanhes, before the eyes of the men of Judah;
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀγδόῳ βασιλεῖ ἰωακὴμ τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἐξεκκλησίασαν νηστείαν κατὰ πρόσωπον κυρίου πᾶς ὁ λαὸς ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ οἶκος ἰουδα

- 10 En zeg tot hen: Zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal henenzenden, en Nebukadrezar, den koning van Babel, Mijn knecht, halen, en Ik zal zijn troonzetten boven op deze stenen, die Ik verborgen heb; en hij zal zijn schone tent daarover spannen.
 And say to them, This is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: See, I will send and take Nebuchadrezzar, the king of Babylon, my servant, and he will put the seat of his kingdom on these stones which have been put in a safe place here by you; and his tent will be stretched over them.
 και ανεγίνωσκε βαρουχ εν τῷ βιβλίῳ τοῦς λόγους ιερεμιου εν οἴκῳ κυρίου εν οἴκῳ γαμαριου υἱοῦ σαφαν τοῦ γραμματέως εν τῇ αὐλῇ τῇ ἐπάνω εν προθύροις πόλης τοῦ οἴκου κυρίου τῆς καινῆς εν ὧσι παντὸς τοῦ λαοῦ
- 11 En hij zal komen en Egypteland slaan: wie ten dood, ten dode; en wie ter gevangenis, ter gevangenis; en wie ten zwaard, ten zwaarde.
 And he will come and overcome the land of Egypt; those who are for death will be put to death, those who are to be prisoners will be made prisoners, and those who are for the sword will be given to the sword.
 και ἤκουσεν μιχαιας υἱὸς γαμαριου υἱοῦ σαφαν ἅπαντας τοῦς λόγους κυρίου εκ τοῦ βιβλίου
- 12 En Ik zal een vuur aansteken in de huizen der goden van Egypte, en hij zal ze verbranden, en gevankelijk wegvoeren; en hij zal Egypteland aantrekken, gelijk als een herder zijnkleeft aantrekt, en hij zal van daar uittrekken in vrede.
 And he will put a fire in the houses of the gods of Egypt; and they will be burned by him: and he will make Egypt clean as a keeper of sheep makes clean his clothing; and he will go out from there in peace.
 και κατέβη εις οἶκον τοῦ βασιλέως εις τὸν οἶκον τοῦ γραμματέως και ἰδοὺ ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο ελισαμα ὁ γραμματεὺς και δαλαιας υἱὸς σελεμιου και ελναθαν υἱὸς ακχοβωρ και γαμαριας υἱὸς σαφαν και σεδεκias υἱὸς ανανιου και πάντες οἱ ἄρχοντες
- 13 En hij zal de opgerichte beelden van Beth-Semes, hetwelk in Egypteland is, verbreken; en hij zal de huizen der goden van Egypte met vuur verbranden.
 And the stone pillars of Beth-shemesh in the land of Egypt will be broken by him, and the houses of the gods of Egypt burned with fire.
 και ἀνήγγειλεν αὐτοῖς μιχαιας πάντας τοῦς λόγους οὗς ἤκουσεν ἀναγινώσκοντος τοῦ βαρουχ εις τὰ ὄτα τοῦ λαοῦ
- 1 Het woord, dat tot Jeremia geschiedde aan al de Joden, die in Egypteland woonden, die te Migdol woonden, en te Tachpanhes, en te Nof, en in het land Pathros, zeggende:
 The word which came to Jeremiah about all the Jews who were living in the land of Egypt, in Migdol and at Tahpanhes and at Noph and in the country of Pathros, saying,
 και ἐβασίλευσεν σεδεκias υἱὸς ιωσια ἀντὶ ιωακιμ ὃν ἐβασίλευσεν ναβουχοδοноσορ βασιλεύειν τοῦ ιουδα
- 2 Alzo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Gij hebt gezien al het kwaad, dat Ik gebracht heb over Jeruzalem en over alle steden van Juda; en ziet, zij zijn eenwoestheid te deze dage, en niemand woont daarin;
 The Lord of armies, the God of Israel, has said: You have seen all the evil which I have sent on Jerusalem and on all the towns of Judah; and now, this day they are waste and unpeopled;
 και οὐκ ἤκουσεν αὐτὸς και οἱ παῖδες αὐτοῦ και ὁ λαὸς τῆς γῆς τοῦς λόγους κυρίου οὗς ἐλάλησεν εν χειρὶ ιερεμιου
- 3 Vanwege hun boosheid, die zij gedaan hebben, om Mij te tergen, gaande om te roken en andere goden te dienen, die zij niet kenden, zij, gij, noch uw vaders.
 Because of the evil which they have done, moving me to wrath by burning perfumes in worship to other gods, who were not their gods or yours or the gods of their fathers.
 και ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς σεδεκias τὸν ιωσαχα υἱὸν σελεμιου και τὸν σοφονιαν υἱὸν μασσαιου τὸν ιερέα πρὸς ιερεμιαν λέγων πρόσσευξι δὴ περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον
- 4 En Ik heb tot u gezonden al Mijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen: Doet toch deze gruwelijke zaak niet, die Ik haat.
 And I sent all my servants the prophets to you, getting up early and sending them, saying, Do not do this disgusting thing which is hated by me.
 και ιερεμias ἦλθεν και διῆλθεν διὰ μέσου τῆς πόλεως και οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν εις οἶκον τῆς φυλακῆς
- 5 Maar zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, om zich van hun boosheid te bekeren, dat zij anderen goden niet roken.
 But they gave no attention, and their ears were not open so that they might be turned from their evil-doing and from burning perfume to other gods.
 και δύναμις φαραω ἐξῆλθεν ἐξ αιγύπτου και ἤκουσαν οἱ χαλδαῖοι τὴν ἀκοὴν αὐτῶν και ἀνέβησαν ἀπὸ ιερουσαλημ
- 6 Daarom is Mijn grimmigheid en Mijn toorn uitgestort, en heeft gebrand in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem; zodat zij tot eenzaamheid en tot verwoestinggeworden zijn, gelijk het is te dezen dage.
 Because of this, my passion and my wrath were let loose, burning in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem; and they are waste and unpeopled as at this day.
 και ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν λέγων
- 7 En nu, zo zegt de HEERE, de God der heirscharen, de God Israels: Waarom doet gij zulk een groot kwaad tegen uw zielen, opdat gij u den man en de vrouw, het kind en denzuigeling uit het midden van Juda uitroeit, opdat gij u geen overblijfsel overlaat?
 So now, the Lord, the God of armies, the God of Israel, has said, Why are you doing this great evil against yourselves, causing every man and woman, little child and baby at the breast among you in Judah to be cut off till not one is still living;
 οὕτως εἶπεν κύριος οὕτως ἐρεῖς πρὸς βασιλέα ιουδα τὸν ἀποστειλанта πρὸς σὲ τοῦ ἐκζητῆσαί με ἰδοὺ δύναμις φαραω ἡ ἐξεληθοῦσα ὑμῖν εις βοήθειαν ἀποστρέψουσιν εις γῆν αιγύπτου

- 8 Tergende Mij door de werken uwer handen, rokende anderen goden in het land van Egypte, alwaar gij gekomen zijt, om daar als vreemdeling te verkeren; opdat gij uzelvenuitroeit, en opdat gij wordt tot een vloek, en tot een smaadheid onder alle volken der aarde?
 Moving me to wrath with the work of your hands, burning perfumes to other gods in the land of Egypt, where you have gone to make a place for yourselves, so that you may become a curse and a name of shame among all the nations of the earth?
 και ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ οἱ χαλδαῖοι καὶ πολεμήσουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ συλλήψονται αὐτὴν καὶ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ
- 9 Hebt gij vergeten de boosheden uwer vaderen, en de boosheden der koningen van Juda, en de boosheden hunner vrouwen, en uw boosheden, en de boosheden uwer vrouwen, die zij gedaan hebben in het land van Juda en in de straten van Jeruzalem?
 Have you no memory of the evil-doing of your fathers, and the evil-doing of the kings of Judah, and the evil-doing of their wives, and the evil which you yourselves have done, and the evil which your wives have done, in the land of Judah and in the streets of Jerusalem?
 ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος μὴ ὑπολάβητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν λέγοντες ἀποτρέγοντες ἀπελεύσονται ἀφ' ἡμῶν οἱ χαλδαῖοι ὅτι οὐ μὴ ἀπέλωσιν
- 10 Zij zijn tot op dezen dag nog niet verbrijzeld van hart, en zij hebben niet gevreesd, noch gewandeld in Mijn wet en in Mijn inzettingen, die Ik voor ulieder aangezicht en voor betaangezicht uwer vaderen gegeven heb.
 Even to this day their hearts are not broken, and they have no fear, and have not gone in the way of my law or of my rules which I gave to you and to your fathers.
 και ἐὰν πατάξητε πᾶσαν δύναμιν τῶν χαλδαίων τοῦς πολεμοῦντας ὑμᾶς καὶ καταλειφθῶσιν τινες ἐκκεκεντημένοι ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ οὗτοι ἀναστήσονται καὶ καύσουσιν τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρὶ
- 11 Daarom, zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Ziet, Ik zal Mijn aangezicht tegen ulieden stellen ten kwade, en om gans Juda uit te roeien.
 So this is what the Lord of armies, the God of Israel, has said: See, my face will be turned against you for evil, for the cutting off of all Judah;
 και ἐγένετο ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν χαλδαίων ἀπὸ ἱερουσαλημ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως φαραω
- 12 En Ik zal het overblijfsel van Juda wegnemen, die hun aangezichten gesteld hebben, om in Egypteland te gaan, om aldaar als vreemdelingen te verkeren; en zij zullen allen in Egypteland verteerd worden; door het zwaard zullen zij vallen, door den honger zullen zij verteerd worden, van den kleinste tot den grootste toe; door het zwaard en door den honger zullen zij sterven; en zij zullen worden tot een vervloeking, tot een ontzetting en tot een vloek, en tot een smaadheid.
 And I will take the last of Judah, whose minds are fixed on going into the land of Egypt and stopping there, and they will all come to their end, falling in the land of Egypt by the sword and by being short of food and by disease; death will overtake them, from the least to the greatest, death by the sword and by need of food: they will become an oath and a cause of wonder and a curse and a name of shame.
 ἐξῆλθεν ἱερεμίας ἀπὸ ἱερουσαλημ τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν βενιαμιν τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ
- 13 Want Ik zal bezoeking doen over degenen, die in Egypteland wonen, gelijk als Ik bezoeking gedaan heb over Jeruzalem, door het zwaard, door den honger en door de pestilentie;
 For I will send punishment on those who are living in the land of Egypt, as I have sent punishment on Jerusalem, by the sword and by need of food and by disease:
 και ἐγένετο αὐτὸς ἐν πόλῃ βενιαμιν καὶ ἐκεῖ ἄνθρωπος παρ' ᾧ κατέλυεν σαρουιας υἱὸς σελεμιου υἱοῦ ανανιου καὶ συνέλαβεν τὸν ἱερεμیان λέγων πρὸς τοῦς χαλδαίους σὺ φεύγεις
- 14 Zodat het overblijfsel van Juda, die in Egypteland gekomen zijn, om aldaar als vreemdelingen te verkeren, geen zal hebben, die ontkome, of overblijve; te weten om weder tekeren in het land van Juda, waarnaar hun ziel verlangt weder te keren, om aldaar te wonen; maar zij zullen er niet wederkeren, behalve die ontkomen zullen.
 So that not one of the rest of Judah, who have gone into the land of Egypt and are living there, will get away or keep his life, to come back to the land of Judah where they are hoping to come back and be living again: for not one will come back, but only those who are able to get away.
 και εἶπεν ψευδὸς οὐκ εἰς τοῦς χαλδαίους ἐγὼ φεύγω καὶ οὐκ ἤκουσεν αὐτοῦ καὶ συνέλαβεν σαρουιας τὸν ἱερεμیان καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν πρὸς τοῦς ἄρχοντας
- 15 Toen antwoordden aan Jeremia al de mannen, die wisten, dat hun vrouwen anderen goden rookten, en al de vrouwen, die daar stonden, zijnde een grote hoop, mitsgaders alhet volk, die in Egypteland, in Pathros, woonde, zeggende:
 Then all the men who had knowledge that their wives were burning perfumes to other gods, and all the women who were present, a great meeting, answering Jeremiah, said,
 και ἐπικράνησαν οἱ ἄρχοντες ἐπὶ ἱερεμیان καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἰωθαναν τοῦ γραμματέως ὅτι ταύτην ἐποίησαν εἰς οἰκίαν φυλακῆς
- 16 Aangaande het woord, dat gij tot ons in des HEEREN Naam gesproken hebt, wij zullen naar u niet horen.
 As for the word which you have said to us in the name of the Lord, we will not give ear to you.
 και ἦλθεν ἱερεμίας εἰς οἰκίαν τοῦ λάκκου καὶ εἰς τὴν χερσθ καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλὰς
- 17 Maar wij zullen ganselijk doen al hetgeen uit onzen mond is uitgegaan, rokende aan Melecheth des hemels, en haar drankofferen offerende, gelijk als wij gedaan hebben, wijen onze vaders, onze koningen en onze vorsten, in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem; toen werden wij met brood verzadigd, en waren vrolijk, en zagen geen kwaad.
 But we will certainly do every word which has gone out of our mouths, burning perfumes to the queen of heaven and draining out drink offerings to her as we did, we and our fathers and our kings and our rulers, in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem: for then we had food enough and did well and saw no evil.
 και ἀπέστειλεν σαδεκκίας καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν καὶ ἠρώτα αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κρυφαίως εἰπεῖν εἰ ἔστιν λόγος παρὰ κυρίου καὶ εἶπεν ἔστιν εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλωνος παραδοθήσῃ

- 18 Maar van toen af, dat wij opgehouden hebben aan Melecheth des hemels te roken, en haar drankofferen te offeren, hebben wij van alles gebrek gehad, en zijn door het zwaarden door den honger verteerd.
But from the time when we gave up burning perfumes to the queen of heaven and draining out drink offerings to her, we have been in need of all things, and have been wasted by the sword and by need of food.
καὶ εἶπεν ἱερεμίας τῷ βασιλεῖ τί ἠδίκησά σε καὶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὸν λαὸν τοῦτον ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰκίαν φυλακῆς
- 19 Ook wanneer wij aan Melecheth des hemels roken en haar drankofferen offeren, maken wij haar gebeelde koeken, om haar af te beelden, en offeren wij haar drankofferen, zonder onze mannen?
And the women said, When we were burning perfumes to the queen of heaven and draining out drink offerings to her, did we make cakes in her image and give her our drink offerings without the knowledge of our husbands?
καὶ ποῦ εἰσιν οἱ προφηταὶ ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν λέγοντες ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην
- 20 Toen sprak Jeremia tot al het volk, tot de mannen en tot de vrouwen, en tot al het volk, die hem zulks geantwoord hadden, zeggende:
Then Jeremiah said to all the people, to the men and women and all the people who had given him that answer,
καὶ νῦν κύριε βασιλεῦ πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου καὶ τί ἀποστρέφεις με εἰς οἰκίαν ἰωνθαν τοῦ γραμματέως καὶ οὐ μὴ ἀποθάνω ἐκεῖ
- 21 Het roken, dat gijlieden in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem gerookt hebt, gij en uw vaderen, uw koningen en uw vorsten, en het volk des lands, heeft de HEERE daaraan niet gedacht, en is het niet in Zijn hart opgekomen?
The perfumes which you have been burning in the towns of Judah and in the streets of Jerusalem, you and your fathers and your kings and your rulers and the people of the land, had the Lord no memory of them, and did he not keep them in mind?
καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐνεβάλλουσαν αὐτὸν εἰς οἰκίαν τῆς φυλακῆς καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ἄρτον ἓνα τῆς ἡμέρας ἕξωθεν οὗ πέσσουσιν ἕως ἐξέλπιον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐκάθισεν ἱερεμίας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς
- 1 Het woord, dat de profeet Jeremia gesproken heeft tot Baruch, den zoon van Nerija, als hij die woorden uit den mond van Jeremia in een boek schreef, in het vierde jaar van Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Juda, zeggende:
The words which Jeremiah the prophet said to Baruch, the son of Neriah, when he put these words down in a book from the mouth of Jeremiah, in the fourth year of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah; he said,
καὶ ἤκουσεν σαφατίας υἱὸς μαθαν καὶ γοδολιας υἱὸς πασχωρ καὶ ἰωχαλ υἱὸς σελεμιου τοὺς λόγους οὓς ἐλάλει ἱερεμίας ἐπὶ τὸν λαὸν λέγων
- 2 Alzo zegt de HEERE, de God Israels, van u, o Baruch!
This is what the Lord, the God of Israel, has said of you, O Baruch:
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ κατοικῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ὁ ἐκπορευόμενος πρὸς τοὺς χαλδαίους ζήσεται καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὖρεμα καὶ ζήσεται
- 3 Gij zegt: Wee nu mij, want de HEERE heeft droefenis tot mijn smart gedaan; ik ben moede van mijn zuchten, en vind geen rust!
You said, Sorrow is mine! for the Lord has given me sorrow in addition to my pain; I am tired with the sound of my sorrow, and I get no rest.
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος παραδομένη παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως βαβυλῶνος καὶ συλλήμψεται αὐτήν
- 4 Zo zult gij tot hem zeggen: Zo zegt de HEERE: Zie, dat Ik gebouwd heb, breek Ik af, en dat Ik geplant heb, ruk Ik uit, zelfs dit ganze land.
This is what you are to say to him: The Lord has said, Truly, the building which I put up will be broken down, and that which was planted by me will be uprooted, and this through all the land;
καὶ εἶπαν τῷ βασιλεῖ ἀναιρεθήτω δὴ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι αὐτὸς ἐκλόει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει καὶ τὰς χεῖρας παντὸς τοῦ λαοῦ λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ χρησιμολογεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ ἀλλ' ἢ πονηρά
- 5 En zoudt gij u grote dingen zoeken? Zoek ze niet; want zie, Ik breng een kwaad over alle vlees, spreekt de HEERE; maar Ik zal u uw ziel tot een buit geven, in alle plaatsen, waar gij zult henentrekken.
And as for you, are you looking for great things for yourself? Have no desire for them: for truly I will send evil on all flesh, says the Lord: but your life I will keep safe from attack wherever you go.
καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσίν ὑμῶν ὅτι οὐκ ἠδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς
- 1 Het woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschied is tegen de heidenen.
The word of the Lord which came to Jeremiah the prophet about the nations.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τοῦ σεδεκία βασιλέως ἰουδα ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ παρεγένετο ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ ἱερουσαλημ καὶ ἐπολιόρκουν αὐτὴν

- 2 Tegen Egypte; tegen het heir van Farao Necho, koning van Egypte, dat aan de rivier Frath, bij Karchemis was, dat Nebukadrezar, de koning van Babel, sloeg, in het vierde jaarvan Jojakim, den zoon van Josia, den koning van Juda.
Of Egypt: about the army of Pharaoh-neco, king of Egypt, which was by the river Euphrates in Carchemish, which Nebuchadrezzar, king of Babylon, overcame in the fourth year of Jehoiakim, the son of Josiah, king of Judah.
καὶ ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει τοῦ σεδεκα ἐν τῷ μηνὶ τῷ τετάρτῳ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς ἐρράγη ἡ πόλις
- 3 Rust het schild en de rondas toe, en nadert tot den strijd!
Get out the breastplate and body-cover, and come together to the fight.
καὶ εἰσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες βασιλέως βαβυλῶνος καὶ ἐκάθισαν ἐν πύλῃ τῇ μέσῃ ναργαλασαρ καὶ σαμαγωθ καὶ ναβουσαχαρ καὶ ναβουσαρις καὶ ναργαασασερ ραβαμαγ καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως βαβυλῶνος
- 14 Verkondigt in Egypte, en doet het horen te Migdol; doet het ook horen te Nof en Tachpanhes; zegt: Stelt er u naar, en maakt u gereed, want het zwaard heeft verteerd, watrondom u is.
Give the news in Migdol, make it public in Noph: say, Take up your positions and make yourselves ready; for on every side of you the sword has made destruction.
καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἔλαβον τὸν ιερεμῖαν ἐξ αὐλῆς τῆς φυλακῆς καὶ ἔδωκαν αὐτὸν πρὸς τὸν γοδολιαν υἱὸν αζικαμ υἱοῦ σαφαν καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ
- 15 Waarom zijn uw sterken weggeveegd? Zij stonden niet, omdat hen de HEERE voortdreef.
Why has Apis, your strong one, gone in flight? he was not able to keep his place, because the Lord was forcing him down with strength.
καὶ πρὸς ιερεμῖαν ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς λέγων
- 16 Hij maakte der struikelenden veel; ja, de een viel op den ander; zodat zij zeiden: Staat op en laat ons wederkeren tot ons volk, en tot het land onzer geboorte, vanwege hetverdrukkende zwaard.
... are stopped in their going, they are falling; and they say one to another, Let us get up and go back to our people, to the land of our birth, away from the cruel sword.
πορεύου καὶ εἶπὸν πρὸς ἀβδεμελεχ τὸν αἰθίοπα οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθὰ
- 17 Daar riepen zij: Farao, de koning van Egypte, is maar een gedruis; hij heeft den gezetten tijd laten voorbijgaan.
Give a name to Pharaoh, king of Egypt: A noise who has let the time go by.
καὶ σώσω σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐ μὴ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων ὧν σὺ φοβῆ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν
- 18 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Koning, Wiens Naam is HEERE der heirscharen; hij zal voorzeker, als Thabor onder de bergen, en als Karmel bij de zee, aankomen!
By my life, says the King, whose name is the Lord of armies, truly, like Tabor among the mountains and like Carmel by the sea, so will he come.
ὅτι σφύζων σώσω σε καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέσης καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ σου εἰς εὔρεμα ὅτι ἐπεποίησες ἐπ' ἐμοὶ φησὶν κύριος
- 1 Het woord des HEEREN, dat tot den profeet Jeremia geschiedde, tegen de Filistijnen; eer dat Farao Gaza sloeg.
The word of the Lord which came to Jeremiah the prophet about the Philistines, before Pharaoh's attack on Gaza.
ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς ιερεμῖαν ὕστερον μετὰ τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν ναβουζαρδαν τὸν ἀρχιμάγειρον τὸν ἐκ δαμαν ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαις ἐν μέσῳ ἀποικίας ἰουδα τῶν ἡγμένων οὐκ εἰς βαβυλῶνα
- 2 Zo zegt de HEERE: Ziet, wateren komen op van het noorden, en zullen worden tot een overlopende beek, en overlopen het land en de volheid van hetzelve, de stad en die daarinwonen; en de mensen zullen schreeuwen, en al de inwoners des lands zullen huilen;
This is what the Lord has said: See, waters are coming up out of the north, and will become an overflowing stream, overflowing the land and everything in it, the town and those who are living in it; and men will give a cry, and all the people of the land will be crying out in pain.
καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός σου ἐλάλησεν τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον
- 3 Vanwege het geluid van het geklater der hoeven zijner sterke paarden, vanwege het geraas zijner wagenen, en het bulderen zijner raderen; de vaders zien niet om naar de kinderen, vanwege de slappigheid der handen;
At the noise of the stamping of the feet of his war-horses, at the rushing of his carriages and the thunder of his wheels, fathers will give no thought to their children, because their hands are feeble;
καὶ ἐποίησεν κύριος ὅτι ἡμάρτετε αὐτῷ καὶ οὐκ ἠκούσατε αὐτοῦ τῆς φωνῆς
- 4 Vanwege den dag, die er komt om alle Filistijnen te verstoren, om Tyrus en Sidon allen overgeblevenen helper af te snijden; want de HEERE zal de Filistijnen, het overblijfsel deseilands van Kafthor, verstoren.
Because of the day which is coming with destruction on all the Philistines, cutting off from Tyre and Zidon the last of their helpers: for the Lord will send destruction on the Philistines, the rest of the sea-land of Caphtor.
ἰδοὺ ἔλυσά σε ἀπὸ τῶν χειροπέδων τῶν ἐπὶ τὰς χεῖράς σου εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἐλθεῖν μετ' ἐμοῦ εἰς βαβυλῶνα ἦκε καὶ θήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ

- 5 Kaalheid is op Gaza gekomen; Askelon is uitgeroeid, met het overblijfsel huns dals; hoe lang zult gij uzelf insnijdingen maken?
The hair is cut off from the head of Gaza; Ashkelon has come to nothing; the last of the Anakim are deeply wounding themselves.
 ει δε μη ἀπότρεχε και ἀνάστρεψον πρὸς γοδολιαν υἱὸν αχικαμ υἱοῦ σαφαν ὃν κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν γῆ ἰουδα και οἰκησον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐν γῆ ἰουδα εἰς ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι πορεύου και ἔδωκεν αὐτῷ ὁ ἀρχιμάγειρος δῶρα και ἀπέστειλεν αὐτόν
- 6 O wee, gij zwaard des HEEREN! Hoe lang zult gij niet stil houden? Vaar in uw schede, rust en wees stil!
O sword of the Lord, how long will you have no rest? put yourself back into your cover; be at peace, be quiet.
 και ἦλθεν πρὸς γοδολιαν εἰς μασσηφα και ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τοῦ καταλειφθέντος ἐν τῇ γῆ
- 7 Hoe zoudt gij stil houden? De HEERE heeft toch aan het zwaard bevel gegeven; tegen Askelon en tegen de zeehaven, aldaar heeft Hij het besteld. Jeremia 48
How is it possible for it to be quiet, seeing that the Lord has given it orders? against Ashkelon and against the sea-land he has given it directions.
 και ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως τῆς ἐν ἀργῷ αὐτοὶ και οἱ ἄνδρες αὐτῶν ὅτι κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος τὸν γοδολιαν ἐν τῇ γῆ και παρεκατέθετο αὐτῷ ἄνδρας και γυναῖκας αὐτῶν οὓς οὐκ ἀπόκτισεν εἰς βαβυλῶνα
- 1 Tegen Moab zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels, alzo: Wee over Nebo, want zij is verstoord; Kirjathaim is beschaamd, zij is ingenomen; de stad des hogen vertreks beschaamd en verschrikt.
Of Moab. The Lord of armies, the God of Israel, has said: Sorrow on Nebo, for it has been made waste; Kiriathaim has been put to shame and is taken: the strong place is put to shame and broken down.
 και ἐγένετο τῷ μνηί τῷ ἐβδόμῳ ἦλθεν ἰσμαηλ υἱὸς ναθανιου υἱοῦ ελασα ἀπὸ γένους τοῦ βασιλέως και δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ πρὸς γοδολιαν εἰς μασσηφα και ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα
- 2 Moabs roem van Hesbon is er niet meer; zij hebben kwaad tegen haar gedacht, zeggende: Komt, en laat ons haar uitroeien, dat zij geen volk meer zij; ook gij, o Madmen! zultnedergehouden worden, het zwaard zal achter u heengaan.
The praise of Moab has come to an end; as for Heshbon, evil has been designed against her; come, let us put an end to her as a nation. But your mouth will be shut, O Madmen; the sword will go after you.
 και ἀνέστη ἰσμαηλ και οἱ δέκα ἄνδρες οἱ ἦσαν μετ' αὐτοῦ και ἐπάταξαν τὸν γοδολιαν ὃν κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς γῆς
- 3 Er is een stem des gekrijts van Horonaim; verstering en een grote breuk!
There is the sound of crying from Horonaim, wasting and great destruction;
 και πάντας τοὺς ἰουδαίους τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν μασσηφα και πάντας τοὺς χaldaίους τοὺς εὐρεθέντας ἐκεῖ
- 4 Moab is verbroken; haar kleine kinderen hebben een gekrijt laten horen.
Moab is broken; her cry has gone out to Zoar.
 και ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος αὐτοῦ τὸν γοδολιαν και ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω
- 5 Want in den opgang van Luhith zal geweest bij geweest opgaan, want in den afgang van Horonaim hebben Moabs wederpartijders een jammergeschrei gehoord.
For by the slope of Luhith they will go up, weeping all the way; for on the way down to Horonaim the cry of destruction has come to their ears.
 και ἦλθσαν ἄνδρες ἀπὸ συχημ και ἀπὸ σαλημ και ἀπὸ σαμαρειας ὀγδοήκοντα ἄνδρες ἐξυρημένοι πώγωναs και διερρηγμένοι τὰ ἱμάτια και κοπτόμενοι και μανασ και λίβανος ἐν χερσίν αὐτῶν τοῦ εἰσευγεῖν εἰς οἶκον κυρίου
- 6 Vlucht, redt ulieder ziel! en wordt als de heide in de woestijn;
Go in flight, get away with your lives, and let your faces be turned to Aroer in the Arabah.
 και ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς ἰσμαηλ αὐτοὶ ἐπορεύοντο και ἔκλαιον και εἶπεν αὐτοῖς εἰσελθετε πρὸς γοδολιαν
- 7 Want om uw vertrouwen op uw werken, en op uw schatten, zult gij ook ingenomen worden; en Kamos zal henen uitgaan in gevangenis, zijn priesteren en zijn vorsten te zamen.
For because you have put your faith in your strong places, you, even you, will be taken: and Chemosh will go out as a prisoner, his priests and his rulers together.
 και ἐγένετο εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ἔσφαξαν αὐτοὺς εἰς τὸ φρέαρ
- 8 Want de verstoorder zal komen over elke stad, dat niet een stad ontkomen zal; en het dal zal verderven, en het effen veld verdelgd worden; want de HEERE heeft het gezegd.
And the attacker will come against every town, not one will be safe; and the valley will be made waste, and destruction will come to the lowland, as the Lord has said.
 και δέκα ἄνδρες εὐρέθησαν ἐκεῖ και εἶπαν τῷ ἰσμαηλ μη ἀνέλης ἡμᾶς ὅτι εἰσὶν ἡμῖν θησαυροὶ ἐν ἀργῷ πυροὶ και κριθαί μέλι και ἔλαιον και παρήλθεν και οὐκ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν
- 9 Geeft Moab vederen, want al vliegende zal zij uitgaan; en haar steden zullen ter verwoesting worden, dat niemand in dezelve wone.
Put up a pillar for Moab, for she will come to a complete end: and her towns will become a waste, without anyone living in them.
 και τὸ φρέαρ εἰς ὃ ἔρριψεν ἐκεῖ ἰσμαηλ πάντας οὓς ἐπάταξεν φρέαρ μέγα τοῦτό ἐστιν ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ασα ἀπὸ προσώπου βασσα βασιλέως ἰσραηλ τοῦτο ἐνέπλησεν ἰσμαηλ τραυματιῶν

- 10 Vervloekt zij, die des HEEREN werk bedriegelijk doet; ja, vervloekt zij, die zijn zwaard van het bloed onthoudt!
Let him be cursed who does the Lord's work half-heartedly; let him be cursed who keeps back his sword from blood.
 και ἀπέστρεψεν ισραηλ πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα εἰς μασσηφα καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως ὡς παρεκατέθετο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ γοδολια υἱῷ αχικαμ καὶ ὄχετο εἰς τὸ πέραν υἰῶν αμμων
- 11 Moab is van zijn jeugd aan gerust geweest, en hij heeft op zijn heffe stil gelegen, en is van vat in vat niet geledigd, en heeft niet gewandeld in gevangenis; daarom is zijn smaak inhem gebleven, en zijn reuk niet veranderd.
From his earliest days, Moab has been living in comfort; like wine long stored he has not been drained from vessel to vessel, he has never gone away as a prisoner: so his taste is still in him, his smell is unchanged.
 και ἤκουσεν ιωαναν υἱὸς καρφε καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντα τὰ κακά ἃ ἐποίησεν ισραηλ
- 12 Daarom, ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik hem vreemde gasten zal toeschikken, die hem in vreemde plaatsen zullen voeren, en zijn vaten ledigen, en hunliederflessen in stukken slaan.
So truly, the days are coming, says the Lord, when I will send to him men who will have him turned over till there is no more wine in his vessels, and his wine-skins will be completely broken.
 και ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν καὶ ὄχοντο πολεμεῖν αὐτὸν καὶ εὔρον αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος πολλοῦ ἐν γαβαων
- 13 En Moab zal beschaamd worden vanwege Kamos, gelijk als het huis Israels beschaamd is geworden vanwege Beth-El, hunlieder vertrouwen.
And Moab will be shamed on account of Chemosh, as the children of Israel were shamed on account of Beth-el their hope.
 και ἐγένετο ὅτε εἶδον πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ ισραηλ τὸν ιωαναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως τῆς μετ' αὐτοῦ
- 14 Hoe zult gij zeggen: Wij zijn helden en dappere mannen ten strijde?
How say you, We are men of war and strong fighters?
 και ἀνέστρεψαν πρὸς ιωαναν
- 15 Moab is verstoord, en uit zijn steden opgegaan, en de keur zijner jongelingen is ter slachting afgegaan, spreekt de Koning, Wiens Naam is HEERE der heirscharen.
He who makes Moab waste has gone up against her; and the best of her young men have gone down to their death, says the King, whose name is the Lord of armies.
 και ισραηλ ἐσώθη σὺν ὀκτὼ ἀνθρώποις καὶ ὄχετο πρὸς τοὺς υἱοὺς αμμων
- 16 Moabs verderf is nabij om te komen, en zijn kwaad haast zeer.
The fate of Moab is near, and trouble is coming on him very quickly.
 και ἔλαβεν ιωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντας τοὺς καταλοιπούς τοῦ λαοῦ οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ ισραηλ δυνατοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ λοιπὰ καὶ τοὺς εὐνούχους οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ γαβαων
- 17 Beklaagt hem, gij allen, die rondom hem zijt, en allen, die zijn naam kent; zegt: Hoe is de sterke staf, de sierlijke stok verbroken?
All you who are round about him, give signs of grief for him, and all you who have knowledge of his name, say, How is the strong rod broken, even the beautiful branch!
 και ὄχοντο καὶ ἐκάθισαν ἐν γαβηρωθ-χαμααμ τὴν πρὸς βηθλεεμ τοῦ πορευθῆναι εἰσελθεῖν εἰς αἴγυπτον
- 18 Daal neder uit uw heerlijkheid, en woon in dorst, gij inwoneres, gij dochter van Dibon! want Moabs verstoorder is tegen u opgetogen, hij heeft uw vestingen verdorven.
Come down from your glory, O people of Dibon, and take your seat in the place of the waste; for the attacker of Moab has gone up against you, sending destruction on your strong places.
 ἀπὸ προσώπου τῶν χαλδαίων ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ὅτι ἐπάταξεν ισραηλ τὸν γοδολιαν ὃν κατέστησεν βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν τῇ γῆ
- 1 Tegen de kinderen Ammons zegt de HEERE alzo: Heeft dan Israel geen kinderen? Heeft hij geen erfgenaam? Waarom is dan Malcham erfgenaam van Gad, en waarom woont zijn volk in deszelfs steden?
About the children of Ammon. These are the words of the Lord: Has Israel no sons? has he no one to take the heritage? why then has Milcom taken Gad for himself, putting his people in its towns?
 και προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ ιωαναν καὶ αζαριας υἱὸς μασσαίου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου
- 2 Daarom ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik over Rabba der kinderen Ammons een krijgsgeschrei zal doen horen, en zij zal tot een woesten hoop worden, en haaronderhorige plaatsen zullen met vuur aangestoken worden; en Israel zal erven degenen, die hem geerfd hadden, zegt de HEERE.
Because of this, see, the days are coming when I will have a cry of war sounded against Rabbah, the town of the children of Ammon; it will become a waste of broken walls, and her daughter-towns will be burned with fire: then Israel will take the heritage of those who took his heritage, says the Lord.
 πρὸς ιερεμϊαν τὸν προφήτην καὶ εἶπαν αὐτῷ πεσέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ πρόσωπόν σου καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοιπῶν τούτων ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν καθὼς οἱ ὀφθαλμοὶ σου βλέπουσιν

- 3 Huil, o Hesbon! want Ai is verstoord; krijt, gij dochteren van Rabba, gordt zakken aan, drijft misbaar, en loopt om bij de tuinen; want Malcham zal wandelen in gevangenis, zijnpriesteren en zijn vorsten te zamen.
 Make sounds of grief, O Heshbon, for Ai is wasted; give loud cries, O daughters of Rabbah, and put haircloth round you: give yourselves to weeping, running here and there and wounding yourselves; for Milcom will be taken prisoner together with his rulers and his priests.
 και αναγγελιάτω ἡμῖν κύριος ὁ θεός σου τὴν ὁδὸν ἣ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ καὶ λόγον ὃν ποιήσομεν
- 4 Wat roemt gij op uw dalen? Uw dal is weggevloten, gij afkerige dochter! die op haar schatten vertrouwt, zeggende: Wie zou tegen mij komen?
 Why are you lifted up in pride on account of your valleys, your flowing valley, O daughter ever turning away? who puts her faith in her wealth, saying, Who will come against me?
 και εἶπεν αὐτοῖς ἱερεμίας ἠκουσα ἰδοὺ ἐγὼ προσεῦζομαι πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν κατὰ τοὺς λόγους ὑμῶν καὶ ἔσται ὁ λόγος ὃν ἂν ἀποκριθῆσεται κύριος ἀναγγελῶ ὑμῖν οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν ῥήμα
- 5 Ziet, Ik zal vreze over u brengen, spreek de HEERE, de HEERE der heirscharen, van allen, die rondom u zijn, en gijlieden zult, een iegelijk voor zich henen, uitgedreven worden, en niemand zal den omdolende vergaderen.
 See, I will send fear on you, says the Lord, the Lord of armies, from those who are round you on every side; you will be forced out, every man straight before him, and there will be no one to get together the wanderers.
 και αὐτοὶ εἶπαν τῷ ἱερεμια ἔστω κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν εἰ μὴ κατὰ πάντα τὸν λόγον ὃν ἂν ἀποστείλῃ σε κύριος πρὸς ἡμᾶς οὕτως ποιήσομεν
- 6 Maar daarna zal Ik de gevangenis der kinderen Ammons wenden, sprekend de HEERE.
 But after these things, I will let the fate of the children of Ammon be changed, says the Lord.
 και ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν κακὸν τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν οὗ ἡμεῖς ἀποστέλλομεν σε πρὸς αὐτόν ἀκουσόμεθα ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται ὅτι ἀκουσόμεθα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 7 Tegen Edom zegt de HEERE der heirscharen alzo: Is er dan geen wijsheid meer te Theman? Is de raad vergaan van de verstandigen? Is hunlieder wijsheid onnut geworden?
 About Edom. This is what the Lord of armies has said. Is there no more wisdom in Teman? have wise suggestions come to an end among men of good sense? has their wisdom completely gone?
 και ἐγενήθη μετὰ δέκα ἡμέρας ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς ἱερεμیان
- 8 Vliedt, wendt u, woont in diepe plaatsen, gij inwoners van Dedan! want Ik heb Ezau's verderf over hem gebracht, den tijd, dat Ik hem bezocht heb.
 Go in flight, go back, take cover in deep places, you who are living in Dedan; for I will send the fate of Edom on him, even the time of his punishment.
 και ἐκάλεσεν τὸν ἰωαναν καὶ τοὺς ἠγεμόνας τῆς δυνάμεως καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου
- 9 Zo er wijnlezers tot u gekomen waren, zouden zij niet een nalezing hebben overgelaten? Zo er dieven bij nacht gekomen waren, zouden zij niet verdorven hebben zoveel hungenoeg ware?
 If men came to get your grapes, would they not let some be uncut on the vines? if thieves came by night, would they not make waste till they had enough?
 και εἶπεν αὐτοῖς οὕτως εἶπεν κύριος
- 10 Maar Ik heb Ezau ontbloot, Ik heb zijn verborgene plaatsen ontdekt, dat hij zich niet zal kunnen versteken; zijn zaad is verstoord, ook zijn broeders, en zijn naburen, en hij is er nietmeer.
 I have had Esau searched out, uncovering his secret places, so that he may not keep himself covered: his seed is wasted and has come to an end, and there is no help from his neighbours.
 ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν τῇ γῆ ταύτῃ οἰκοδομήσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ καθέλω καὶ φυτεύσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω ὅτι ἀναπέπαυμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς οἷς ἐποίησα ὑμῖν
- 11 Laat uw wezen achter, en Ik zal hen in het leven behouden, en laat uw weduwen op Mij vertrouwen.
 Put in my care your children who have no father, and I will keep them safe; and let your widows put their faith in me.
 μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως βαβυλωνος οὗ ἡμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ μὴ φοβηθῆτε φησὶν κύριος ὅτι μεθ' ὑμῶν ἐγὼ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαι ὑμᾶς καὶ σφῆξιν ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ
- 12 Want zo zegt de HEERE: Ziet, degenen, welker oordeel het niet is den beker te drinken, zullen ganselijk drinken; en zoudt gij enigszins onschuldig gehouden worden? Gij zult niet onschuldig worden gehouden, maar gij zult ganselijk drinken.
 For the Lord has said, Those for whom the cup was not made ready will certainly be forced to take of it; and are you to go without punishment? you will not be without punishment, but will certainly be forced to take from the cup.
 και δώσω ὑμῖν ἔλεος καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς καὶ ἐπιστρέψω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν
- 13 Want Ik heb bij Mijzelven gezworen, sprekend de HEERE, dat Bozra worden zal tot een ontzetting, tot een smaadheid, tot een woestheid, en tot een vloek; en al haar steden zullen worden tot eeuwige woestheden.
 For I have taken an oath by myself, says the Lord, that Bozrah will become a cause of wonder, a name of shame, a waste and a curse; and all its towns will be waste places for ever.
 και εἰ λέγετε ὑμεῖς οὐ μὴ καθίσωμεν ἐν τῇ γῆ ταύτῃ πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου
- 14 Ik heb een gerucht gehoord van den HEERE, en er is een gezant geschikt onder de heidenen, om te zeggen: Vergadert u, en komt aan tegen haar, en maakt u op ten strijde.
 Word has come to me from the Lord, and a representative has been sent to the nations, to say, Come together and go up against her, and take your places for the fight.
 ὅτι εἰς γῆν αἰγύπτου εἰσελευσόμεθα καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον καὶ φωνὴν σάλπιγγος οὐ μὴ ἀκούσωμεν καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν καὶ ἐκεῖ οἰκήσομεν

- 15 Want zie, Ik heb u klein gemaakt onder de heidenen, veracht onder de mensen.
For see, I have made you small among the nations, looked down on by men.
διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου οὕτως εἶπεν κύριος ἐὰν ὑμεῖς δῶτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς αἴγυπτον καὶ εἰσελθῆτε ἐκεῖ κατοικεῖν
- 16 Uw schrikkelijkheid heeft u bedrogen, en de trotsheid uws harten, gij, die woont in de kloven der steenrotsen, die u houdt op de hoogte der heuvelen! Al zoudt gij uw nest zo hoogmaken als de arend, zo zal Ik u van daar nederstoten, spreekt de HEERE.
... the pride of your heart has been a false hope, O you who are living in the cracks of the rock, keeping your place on the top of the hill: even if you made your living-place as high as the eagle, I would make you come down, says the Lord.
καὶ ἔσται ἡ ῥομφαία ἣν ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτῆς ἐρήσει ὑμᾶς ἐν γῆ αἰγύπτου καὶ ὁ λιμὸς οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταλήμψεται ὑμᾶς ὅπισω ὑμῶν ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε
- 17 Alzo zal Edom worden tot een ontzetting; al wie voorbij haar gaat, zal zich ontzetten, en fluiten over al haar plagen.
And Edom will become a cause of wonder: everyone who goes by will be overcome with wonder, and make sounds of fear at all her punishments.
καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἄνθρωποι καὶ πάντες οἱ ἄλλογενεῖς οἱ θέντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν εἰς γῆν αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ ἐκλείψουσιν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἐν τῷ λιμῷ καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐθεὶς σωζόμενος ἀπὸ τῶν κακῶν ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτούς
- 18 Gelijk de omkering van Sodom en Gomorra en haar naburen, zal het zijn, zegt de HEERE; niemand zal daar wonen, en geen mensenkind daarin verkeren.
As at the downfall of Sodom and Gomorrah and their neighbouring towns, says the Lord, no man will be living in it, no son of man will have a resting-place there.
ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος καθὼς ἔσταξεν ὁ θυμὸς μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλημ οὕτως στάξει ὁ θυμὸς μου ἐφ' ὑμᾶς εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς αἴγυπτον καὶ ἔσεσθε εἰς ἄβατον καὶ ὑποχείριοι καὶ εἰς ἄραν καὶ εἰς ὀνειδισμόν καὶ οὐ μὴ ἴδητε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον
- 19 Ziet, gelijk een leeuw van de verheffing der Jordaan, zal hij opkomen tegen de sterke woning; want Ik zal hem in een ogenblik daaruit doen lopen; en wie daartoe verkoren is, dien zal Ik tegen haar bestellen; want wie is Mij gelijk, en wie zou Mij dagvaarden, en wie is die herder, die voor Mij aangezicht bestaan zou?
See, he will come up like a lion from the thick growth of Jordan against the resting-place of Teman: but I will suddenly make him go in flight from her; and I will put over her the man of my selection: for who is like me? and who will put forward his cause against me? and what keeper of sheep will be able to keep his place before me?
ἃ ἐλάλησεν κύριος ἐφ' ὑμᾶς τοὺς καταλοιπούς ἰουδα μὴ εἰσελθῆτε εἰς αἴγυπτον καὶ νῦν γνόντες γνώσεσθε
- 20 Daarom hoort des HEEREN raadslag, dien Hij over Edom heeft beraadslaagd, en Zijn gedachten, die Hij gedacht heeft over de inwoners van Theman: Zo de geringsten van de kudde hen niet zullen nedertrekken! Indien hij hunlieder woning niet boven hen zal verwoesten!
For this cause give ear to the decision of the Lord which he has made against Edom, and to his purposes designed against the people of Teman: Truly, they will be pulled away by the smallest of the flock; truly, he will make waste their fields with them.
ὅτι ἐπονηρεύσασθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀποστειλαντές με λέγοντες πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον καὶ κατὰ πάντα ἃ ἐὰν λαλήσῃ σοι κύριος ποιήσομεν
- 21 De aarde heeft gebeefd van het geluid huns vals, van het gekrijt, welks geluid gehoord is bij de Schelfzee.
The earth is shaking with the noise of their fall; their cry is sounding in the Red Sea.
καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου ἧς ἀπέστειλέν με πρὸς ὑμᾶς
- 22 Ziet, hij zal opkomen en snel vliegen, als een arend, en zijn vleugelen over Bozra uitbreiden; en het hart van Edoms helden zal te dien dage wezen, als het hart ener vrouw, die innood is.
See, he will come up like an eagle in flight, stretching out his wings against Bozrah: and the hearts of Edom's men of war on that day will be like the heart of a woman in birth-pains.
καὶ νῦν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ οὗ ὑμεῖς βούλεσθε εἰσελθεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ
- 1 Het woord, dat de HEERE gesproken heeft tegen Babel, tegen het land der Chaldeen, door den dienst van den profeet Jeremia.
The word which the Lord said about Babylon, about the land of the Chaldaeans, by Jeremiah the prophet.
καὶ ἐγενήθη ὡς ἐπαύσατο ἱερεμίας λέγων πρὸς τὸν λαὸν πάντας τοὺς λόγους κυρίου οὓς ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος πρὸς αὐτούς πάντας τοὺς λόγους τούτους
- 2 Verkondigt onder de heidenen, en doet horen, en werpt een banier op, laat horen, verbergt het niet; zeg: Babel is ingenomen, Bel is beschaamd, Merodach is verpletterd, haarafgoden zijn beschaamd, haar drekgoden zijn verpletterd!
Give it out among the nations, make it public, and let the flag be lifted up; give the word and keep nothing back; say, Babylon is taken, Bel is put to shame, Merodach is broken, her images are put to shame, her gods are broken.
καὶ εἶπεν αζαριας υἱὸς μαασαιου καὶ ἰωαναν υἱὸς καρφη καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ εἶπαντες τῷ ἱερεμια λέγοντες ψεῦδη οὐκ ἀπέστειλέν σε κύριος πρὸς ἡμᾶς λέγων μὴ εἰσελθῆτε εἰς αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ
- 3 Want een volk komt tegen haar op van het noorden; dat zal haar land zetten in verwoesting, dat er geen inwoner in zal zijn; van de mensen aan tot de beesten toe zijn zij weggezworven, doorgegaan!
For out of the north a nation is coming up against her, which will make her land waste and unpeopled: they are in flight, man and beast are gone.
ἀλλ' ἢ βαρουχ υἱὸς νηριου συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς ἵνα δῶς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν χαλδαίων τοῦ θανατώσαι ἡμᾶς καὶ ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς βαβυλῶνα

- 4 In dezelve dagen en ter zelve tijd, spreekt de HEERE, zullen de kinderen Israels komen, zij en de kinderen van Juda te zamen; wandelende en wenende zullen zij henengaan, enden HEERE, hun God, zoeken.
In those days and in that time, says the Lord, the children of Israel will come, they and the children of Judah together; they will go on their way weeping and making prayer to the Lord their God.
καὶ οὐκ ἤκουσεν ἰωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς φωνῆς κυρίου κατοικήσαι ἐν γῆ ἰουδα
- 5 Zij zullen naar Sion vragen; op den weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en den HEERE toegevoegd worden, met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten.
They will be questioning about the way to Zion, with their faces turned in its direction, saying, Come, and be united to the Lord in an eternal agreement which will be kept in mind for ever.
καὶ ἔλαβεν ἰωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως πάντας τοὺς καταλοιποὺς ἰουδα τοὺς ἀποστρέψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῆ
- 6 Mijn volk waren verloren schapen, hun herders hadden hen verleid, zij hadden hen gevoerd naar de bergen, zij gingen van berg tot heuvel, zij vergaten hun legering.
My people have been wandering sheep: their keepers have made them go out of the right way, turning them loose on the mountains: they have gone from mountain to hill, having no memory of their resting-place.
τοὺς δυνατοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ νήπια καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως καὶ τὰς ψυχὰς ἃς κατέλιπεν ναβουζαρδαν μετὰ γοδολιου υἱοῦ σχικαμ καὶ ιερεμιαν τὸν προφήτην καὶ βαρουχ υἱὸν νηριου
- 7 Allen, die hen vonden, aten hen op, en hun wederpartijders zeiden: Wij zullen geen schuld hebben; daarom dat zij gezondigd hebben tegen den HEERE, in de woning dergerechtigheid, ja, tegen den HEERE, de Verwachting hunner vaderen.
They have been attacked by all those who came across them: and their attackers said, We are doing no wrong, because they have done evil against the Lord in whom is righteousness, against the Lord, the hope of their fathers.
καὶ εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου καὶ εἰσῆλθον εἰς ταφνας
- 8 Vliedt weg uit het midden van Babel, en gaat uit der Chaldeen land; en weest als de bokken voor de kudde henen.
Go in flight out of Babylon, go out of the land of the Chaldaeans, and be like he-goats before the flocks.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ιερεμιαν ἐν ταφνας λέγων
- 9 Want ziet, Ik zal een verzameling van grote volken uit het land van het noorden verwekken, en tegen Babel opbrengen; die zullen zich tegen haar rusten; van daar zal zij ingenomen worden; hun pijlen zullen zijn als eens kloeken helds, geen zal ledig wederkeren.
For see, I am moving and sending up against Babylon a band of great nations from the north country: and they will put their armies in position against her; and from there she will be taken: their arrows will be like those of an expert man of war; not one will come back without getting its mark.
λαβὲ σεαυτῷ λίθους μεγάλους καὶ κατάκρυψον αὐτοὺς ἐν προθύροις ἐν πόλει τῆς οἰκίας φαραω ἐν ταφνας κατ' ὀφθαλμοὺς ἀνδρῶν ἰουδα
- 10 En Chaldea zal ten roof zijn; allen, die het beroven, zullen verzadigd worden, spreekt de HEERE.
And the wealth of Chaldea will come into the hands of her attackers: all those who take her wealth will have enough, says the Lord.
καὶ ἐρεῖς οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ ἄξω ναβουχοδοноσορ βασιλέα βαβυλωνος καὶ θήσει αὐτοῦ τὸν θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τούτων ὧν κατέκρυψας καὶ ἀρεῖ τὰ ὄπλα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸς
- 11 Omdat gij u verblijdt hebt, omdat gij van vreugde hebt opgesprongen, gij plundersaat Mijner erfenis! omdat gij geil geworden zijt als een grazige vaars, en hebt gebriest als desterke paarden;
Because you are glad, because you are lifted up with pride, you wasters of my heritage, because you are playing like a young cow put out to grass, and you make a noise like strong horses;
καὶ εἰσελεύσεται καὶ πατάξει γῆν αἰγύπτου οὗς εἰς θάνατον εἰς θάνατον καὶ οὗς εἰς ἀποικισμόν εἰς ἀποικισμόν καὶ οὗς εἰς ῥομφαίαν εἰς ῥομφαίαν
- 12 Zo is uw moeder zeer beschaamd; die u geboort heeft, is schaamrood geworden; ziet, zij is geworden de achterste der heidenen, een woestijn, dorheid en wildernis.
Your mother will be put to shame; she who gave you birth will be looked down on: see, she will be the last of the nations, a waste place, a dry and unwatered land.
καὶ καύσει πῦρ ἐν οἰκίαις θεῶν αὐτῶν καὶ ἐμπυριεῖ αὐτάς καὶ ἀποικιεῖ αὐτοὺς καὶ φθειριεῖ γῆν αἰγύπτου ὥσπερ φθειρίζει ποιμῆν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ
- 13 Vanwege de verbolgenheid des HEEREN zal zij niet bewoond worden, maar zij zal geheel een verwoesting worden; al wie aan Babel voorbijgaat, zal zich ontzetten, en fluitenover al haar plagen.
Because of the wrath of the Lord no one will be living in it, and it will be quite unpeopled: everyone who goes by Babylon will be overcome with wonder, and make sounds of fear at all her punishments.
καὶ συντριψεῖ τοὺς στύλους ἡλίου πόλεως τοὺς ἐν ὧν καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν κατακαύσει ἐν πυρὶ
- 1 Zo zegt de HEERE: Ziet, Ik zal een verdervenden wind opwekken tegen Babel, en tegen degenen, die daar wonen in het hart van degenen, die tegen Mij opstaan.
The Lord has said: See, I will make a wind of destruction come up against Babylon and against those who are living in Chaldea;
ὁ λόγος ὁ γινόμενος πρὸς ιερεμιαν ἄσπιν τοῖς ἰουδαίοις τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῆ αἰγύπτῳ καὶ τοῖς καθημένοις ἐν μαγδώλῳ καὶ ἐν ταφνας καὶ ἐν γῆ παθουρης λέγων

- 2 En Ik zal Babel wanners toeschikken, die haar wannen, en haar land uitledigen zullen; want zij zullen ten dage des kwaads van rondom tegen haar zijn.
And I will send men to Babylon to make her clean and get her land cleared: for in the day of trouble they will put up their tents against her on every side.
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἡμεῖς ἐωράκατε πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις ἰουδα καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔρημοι ἀπὸ ἐνοικῶν
- 3 De schutter spanne zijn boog tegen dien, die spant, en tegen dien, die zich verheft in zijn pantsier; en verschoont haar jongelingen niet, verbant al haar heir;
Against her the bow of the archer is bent, and he puts on his coat of metal: have no mercy on her young men, give all her army up to the curse.
ἀπὸ προσώπου πονηρίας αὐτῶν ἧς ἐποίησαν παραπικρᾶναι με πορευθέντες θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις οἷς οὐκ ἔγνωτε
- 4 Dat de verslagenen liggen in het land der Chaldeen, en de doorstokenen op haar straten.
And the dead will be stretched out in the land of the Chaldaeans, and the wounded in her streets.
καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας ὄρθρου καὶ ἀπέστειλα λέγων μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης ἧς ἐμίσησα
- 5 Want Israel of Juda zal niet in weduwschap gelaten worden van zijn God, van den HEERE der heirscharen (hoewel hunlieder land vol van schuld is), van den Heilige Israels.
For Israel has not been given up, or Judah, by his God, by the Lord of armies; for their land is full of sin against the Holy One of Israel.
καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἐκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν πρὸς τὸ μὴ θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις
- 6 Vliedt uit het midden van Babel, en redt, een iegelijk zijn ziel; wordt niet uitgeroeid in haar ongerechtigheid; want dit is de tijd der wraak des HEEREN, Die haar de verdienstebetaalt.
Go in flight out of Babylon, so that every man may keep his life; do not be cut off in her evil-doing: for it is the time of the Lord's punishment; he will give her her reward.
καὶ ἔσταξεν ἡ ὀργὴ μου καὶ ὁ θυμὸς μου καὶ ἐξεκαύθη ἐν πόλεσιν ἰουδα καὶ ἐξῶθεν ἱερουσαλὴμ καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη
- 7 Babel was een gouden beker in de hand des HEEREN, die de ganse aarde dronken maakte; de volken hebben van haar wijn gedronken, daarom zijn de volken dol geworden.
Babylon has been a gold cup in the hand of the Lord, which has made all the earth overcome with wine: the nations have taken of her wine, and for this cause the nations have gone off their heads.
καὶ νῦν οὕτως εἶπεν κύριος παντοκράτωρ ἵνα τί ἡμεῖς ποιεῖτε κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν ἐκκόψαι ὑμῶν ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐκ μέσου ἰουδα πρὸς τὸ μὴ καταλειφθῆναι ὑμῶν μηδὲνα
- 8 Schielijk is Babel gevallen en verbroken; huult over haar, neemt balsem tot haar pijn, misschien zal zij genezen worden.
Sudden is the downfall of Babylon and her destruction: make cries of grief for her; take sweet oil for her pain, if it is possible for her to be made well.
παραπικρᾶναι με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις ἐν γῆ αἰγύπτῳ εἰς ἣν εἰσήλθατε ἐνοικεῖν ἐκεῖ ἵνα ἐκκοπήτε καὶ ἵνα γένησθε εἰς κατάραν καὶ εἰς ὄνειδισμόν ἐν πάσιν τοῖς ἔθνεσιν τῆς γῆς
- 9 Wij hebben Babel gemeesterd, maar zij is niet genezen; verlaat haar dan, en laat ons een iegelijk in zijn land trekken; want haar oordeel reikt tot aan den hemel, en is verheventot aan de bovenste wolken.
We would have made Babylon well, but she is not made well: give her up, and let us go everyone to his country: for her punishment is stretching up to heaven, and lifted up even to the skies.
μὴ ἐπιλέγησθε ἡμεῖς τῶν κακῶν τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν βασιλέων ἰουδα καὶ τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑμῶν καὶ τῶν κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν ὧν ἐποίησαν ἐν γῆ ἰουδα καὶ ἐξῶθεν ἱερουσαλὴμ
- 10 De HEERE heeft onze gerechtigheden hervor gebracht; komt en laat ons te Sion het werk des HEEREN, onzes Gods, vertellen!
The Lord has made clear our righteousness: come, and let us give an account in Zion of the work of the Lord our God.
καὶ οὐκ ἐπαύσαντο ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ οὐκ ἀντείχοντο τῶν προσταγμάτων μου ὧν ἔδωκα κατὰ πρόσωπον τῶν πατέρων αὐτῶν
- 11 Zuivert de pijlen, rust de schilden volkomenlijk toe; de HEERE heeft den geest der koningen van Medie opgewekt; want Zijn voornemen is tegen Babel, dat Hij haar verderve; want dit is de wraak des HEEREN, de wraak Zijns tempels.
Make bright the arrows; take up the body-covers: the Lord has been moving the spirit of the king of the Medes; because his design against Babylon is its destruction: for it is the punishment from the Lord, the payment for his Temple.
διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐφίστημι τὸ πρόσωπόν μου
- 12 Verheft de banier op de muren van Babel, versterkt de wacht, stelt wachters, bereidt de lagen; want gelijk de HEERE heeft voorgenomen, alzo heeft Hij gedaan, wat Hij over deinwoners van Babel gesproken heeft.
Let the flag be lifted up against the walls of Babylon, make the watch strong, put the watchmen in their places, make ready a surprise attack: for it is the Lord's purpose, and he has done what he said about the people of Babylon.
τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς καταλοίπους τοὺς ἐν αἰγύπτῳ καὶ πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείουσιν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἔσσονται εἰς ὄνειδισμόν καὶ εἰς ἀπόλειαν καὶ εἰς κατάραν
- 13 Gij, die aan vele wateren woont, die machtig zijt van schatten! uw einde is gekomen, de maat uwer gierigheid.
O you whose living-place is by the wide waters, whose stores are great, your end is come, your evil profit is ended.
καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐν γῆ αἰγύπτῳ ὡς ἐπεσκεψάμην ἐπὶ ἱερουσαλὴμ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ

- 14 De HEERE der heirscharen heeft gezwoven bij Zijn ziel: Ofschoon Ik u met mensen als met kevers vervuld heb, nochtans zullen zij elkander een vreugdegeschrei over uteroepen!
The Lord of armies has taken an oath by himself, saying, Truly, I will make you full with men as with locusts, and their voices will be loud against you.
καὶ οὐκ ἔσται σεσφωσμένος οὐθεὶς τῶν ἐπιλοίπων ἰουδα τῶν παροικούντων ἐν γῆ αἰγύπτῳ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν ἰουδα ἐφ' ἣν αὐτοὶ ἐλπίζουσιν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι ἐκεῖ οὐ μὴ ἐπιστρέψωσιν ἀλλ' ἢ ἀνασεσφωσμένοι
- 15 Die de aarde gemaakt heeft door Zijn kracht, Die de wereld bereid heeft door Zijn wijsheid, en den hemel uitgebreid door Zijn verstand;
He has made the earth by his power, he has made the world strong in its place by his wisdom, and by his wise design the heavens have been stretched out:
καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἱερεμῖα πάντες οἱ ἄνδρες οἱ γνόντες ὅτι θυμῶσιν αἱ γυναῖκες αὐτῶν θεοῖς ἑτέροις καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες συναγωγή μεγάλη καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ καθήμενοι ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἐν παθοῦρη λέγοντες
- 16 Als Hij Zijn stem geeft, zo is er een gedruis van wateren in den hemel, en Hij doet de dampen opklimmen van het einde der aarde; Hij maakt de bliksemen met den regen, endoet den wind voortkomen uit Zijn schatkameren.
At the sound of his voice there is a massing of the waters in the heavens, and he makes the mists go up from the ends of the earth; he makes the thunder-flames for the rain and sends out the wind from his store-houses.
ὁ λόγος ὃν ἐλάλησας πρὸς ἡμᾶς τῷ ὀνόματι κυρίου οὐκ ἀκούσομέν σου
- 17 Een ieder mens is onvernünftig geworden, zodat hij geen wetenschap heeft; een ieder goudsmid is beschaamd van het gesneden beeld; want zijn gegoten beeld is leugen, en eris geen geest in hen.
Then every man becomes like a beast without knowledge; every gold-worker is put to shame by the image he has made: for his metal image is deceit, and there is no breath in hen.
ὅτι ποιούντες ποιήσομεν πάντα τὸν λόγον ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ στόματος ἡμῶν θυμῶν τῇ βασιλίᾳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδὰς καθὰ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν ἐν πόλεσιν ἰουδα καὶ ἔξωθεν ἱερουσαλημ καὶ ἐπλήσθημεν ἄρτων καὶ ἐγενόμεθα χρηστοὶ καὶ κακὰ οὐκ εἶδομεν
- 18 Ijdelheid zijn zij, een werk van verleidingen; ten tijde hunner bezoeking zullen zij vergaan.
They are nothing, a work of error: in the time of their punishment, destruction will overtake them.
καὶ ὡς διελίπομεν θυμῶντες τῇ βασιλίᾳ τοῦ οὐρανοῦ ἠλαττώθημεν πάντες καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐξελίπομεν
- 19 Jakobs deel is niet gelijk die; want Hij is de Formeerder van alles, en Israel is de roede Zijner erfenis; HEERE der heirscharen is Zijn Naam.
The heritage of Jacob is not like these; for the maker of all things is his heritage: the Lord of armies is his name.
καὶ ὅτι ἡμεῖς θυμῶμεν τῇ βασιλίᾳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐσπείσαμεν αὐτῇ σπονδὰς μὴ ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποιήσαμεν αὐτῇ χυθῶνας καὶ ἐσπείσαμεν σπονδὰς αὐτῇ
- 20 Gij zijt Mij een voorhamer, en krijgswapenen; en door u zal Ik volken in stukken slaan, en door u zal Ik koninkrijken verderven.
You are my fighting axe and my instrument of war: with you the nations will be broken; with you kingdoms will be broken;
καὶ εἶπεν ἱερεμῖας παντὶ τῷ λαῷ τοῖς δυνατοῖς καὶ ταῖς γυναῖξιν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τοῖς ἀποκριθεῖσιν αὐτῷ λόγους λέγων
- 21 En door u zal Ik in stukken slaan het paard en zijn ruiters; en door u zal Ik in stukken slaan den wagen en zijn ruiters.
With you the horse and the horseman will be broken; with you the war-carriage and he who goes in it will be broken;
οὐχὶ τοῦ θυμιάματος οὗ ἐθυμιάσατε ἐν ταῖς πόλεσιν ἰουδα καὶ ἔξωθεν ἱερουσαλημ ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ὑμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐμνήσθη κύριος καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ
- 22 En door u zal Ik in stukken slaan den man en de vrouw; en door u zal Ik in stukken slaan den oude en den jonge; en door u zal Ik in stukken slaan den jongeling en de jonkvrouw.
With you man and woman will be broken; with you the old man and the boy will be broken; with you the young man and the virgin will be broken;
καὶ οὐκ ἠδύνατο κύριος εἶτι φέρειν ἀπὸ προσώπου πονηρίας πραγμάτων ὑμῶν ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων ὧν ἐποιήσατε καὶ ἐγενήθη ἡ γῆ ὑμῶν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἄραν ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ
- 23 En door u zal Ik in stukken slaan den herder en zijn kudde; en door u zal Ik in stukken slaan den akkerman en zijn juk ossen; en door u zal Ik in stukken slaan landvoogden en overheden.
With you the keeper of sheep with his flock will be broken, and with you the farmer and his oxen will be broken, and with you captains and rulers will be broken.
ἀπὸ προσώπου ὧν ἐθυμιάτε καὶ ὧν ἠμάρτετε τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς μαρτυρίοις αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε καὶ ἐπελάβετε ὑμῶν τὰ κακὰ ταῦτα
- 24 Maar Ik zal Babel en allen inwoneren van Chaldea vergelden al hun boosheid, die zij gedaan hebben aan Sion, voor ulieder ogen, spreekt de HEERE.
And I will give to Babylon, and to all the people of Chaldea, their reward for all the evil they have done in Zion before your eyes, says the Lord.
καὶ εἶπεν ἱερεμῖας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυναῖξιν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου

- 25 Ziet, Ik wil aan u, gij verdervende berg! spreekt de HEERE, gij, die de ganze aarde verderft, en Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken, en u van de steenrotsen afwentelen, en zal ustellen tot een berg des brands.
See, I am against you, says the Lord, O mountain of destruction, causing the destruction of all the earth: and my hand will be stretched out on you, rolling you down from the rocks, and making you a burned mountain.
οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ὑμεῖς γυναικες τῷ στόματι ὑμῶν ἐπληρώσατε καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώσατε λέγουσαι ποιῶσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν ὡς ὁμολογήσαμεν θυμῶν τῇ βασιλείᾳ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ σπονδὰς ἐμμείνασαι ἐνεμείνατε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν καὶ ποιῶσαι ἐποιήσατε
- 26 En zij zullen uit u geen steen nemen tot een hoek, ook geen steen tot fondamente[n]; want gij zult tot eeuwige woestheden zijn, spreekt de HEERE.
And they will not take from you a stone for the angle of a wall or the base of a building; but you will be a waste place for ever, says the Lord.
διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου πᾶς ἰουδα οἱ καθήμενοι ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἰδοὺ ὡμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ εἶπεν κύριος ἐὰν γένηται ἐτι ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παντὸς ἰουδα εἰπεῖν ζῆ κύριος κύριος ἐπὶ πάσῃ γῆ αἰγύπτῳ
- 27 Verheft de banier in het land, blaast de bazuin onder de heidenen, heiligt de heidenen tegen haar, roept tegen haar bijeen de koninkrijken van Ararat, Minni en Askenaz; bestelteen krijgsoverste tegen haar, brengt paarden opwaarts, als ruige kevers!
Let a flag be lifted up in the land, let the horn be sounded among the nations, make the nations ready against her; get the kingdoms of Ararat, Minni, and Ashkenaz together against her, make ready a scribe against her; let the horses come up against her like massed locusts.
ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ' αὐτοὺς τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀγαθῶσαι καὶ ἐκλείψουσιν πᾶς ἰουδα οἱ κατοικοῦντες ἐν γῆ αἰγύπτῳ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἕως ἂν ἐκλίπωσιν
- 28 Heiligt tegen haar de heidenen, de koningen van Medie, haar landvoogden en al haar overheden, ja, het ganze land harer heerschappij.
Make the nations ready for war against her, the king of the Medes and his rulers and all his captains, and all the land under his rule.
καὶ οἱ σεσφωσμένοι ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν ἰουδα ὀλίγοι ἀριθμῷ καὶ γνώσονται οἱ κατάλοιποι ἰουδα οἱ καταστάντες ἐν γῆ αἰγύπτῳ κατοικῆσαι ἐκεῖ λόγος τίνος ἐμμενεῖ
- 29 Dan zal het land beven en pijn lijden; want elk een van des HEEREN gedachten staat vast tegen Babel, om Babels land te stellen tot een verwoesting, dat er geen inwoner zij.
And the land is shaking and in pain: for the purposes of the Lord are fixed, to make the land of Babylon an unpeopled waste.
καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον ὅτι ἐπισκέψομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς εἰς πονηρά
- 30 Babels helden hebben opgehouden te strijden, zij zijn gebleven in de vestingen, hun macht is bezweken, zij zijn tot wijven geworden; zij hebben hun woningen aangestoken, hungrendels zijn verbroken.
Babylon's men of war have kept back from the fight, waiting in their strong places; their strength has given way, they have become like women: her houses have been put on fire, her locks are broken.
οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν οὐαφρη βασιλείᾳ αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καθὰ ἔδωκα τὸν σεδεκιαν βασιλείᾳ ἰουδα εἰς χεῖρας ναβουχοδον οσορ βασιλέως βαβυλωνος ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ ζητούντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
- 31 De looper zal den looper tegemoet lopen, en de kondschapper den kondschapper tegemoet, om den koning van Babel bekend te maken, dat zijn stad van het einde is ingenomen;
One man, running, will give word to another, and one who goes with news will be handing it on to another, to give word to the king of Babylon that his town has been taken from every quarter:
ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν ἱερεμίας ὁ προφήτης πρὸς βαρουχ υἱὸν νηριου ὅτε ἔγραφεν τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στόματος ἱερεμίου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ τῷ ἰωακὶμ υἱῷ ἰωσία βασιλέως ἰουδα
- 32 En dat de veren ingenomen, en de rietpoelen met vuur verbrand zijn; en dat de krijgslieden verbaasd zijn.
And the ways across the river have been taken, and the water-holes ... burned with fire, and the men of war are in the grip of fear.
οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ σοὶ βαρουχ
- 33 Want zo zegt de HEERE der heirscharen, de God Israels: De dochter van Babel is als een dorsvloer, het is tijd, dat men ze trede; nog een weinig, dan zal haar de tijd des oogstesoverkomen.
For these are the words of the Lord of armies, the God of Israel: The daughter of Babylon is like a grain-floor when it is stamped down; before long, the time of her grain-cutting will come.
ὅτι εἶπας οἴμμοι οἴμμοι ὅτι προσέθηκεν κύριος κόπον ἐπὶ πόνον μοι ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς ἀνάπαυσιν οὐχ εὔρον
- 34 Nebukadrezar, de koning van Babel, heeft mij opgegeten, hij heeft mij verpletterd, hij heeft mij gesteld als een ledig vat, hij heeft mij verslonden als een draak, hij heeft zijn balggevuld van mijn lekkernijen; hij heeft mij verdreven.
Nebuchadrezzar, king of Babylon, has made a meal of me, violently crushing me, he has made me a vessel with nothing in it, he has taken me in his mouth like a dragon, he has made his stomach full with my delicate flesh, crushing me with his teeth.
εἶπὸν αὐτῷ οὕτως εἶπεν κύριος ἰδοὺ οὗς ἐγὼ ὠκοδόμησα ἐγὼ καθαιρῶ καὶ οὗς ἐγὼ ἐφύτευσα ἐγὼ ἐκτίλλω
- 35 Het geweld, dat mij en mijn vlees is aangedaan, zij op Babel! zegge de inwoneres van Sion; en mijn bloed zij op de inwoners van Chaldea! zegge Jeruzalem.
May the violent things done to me, and my downfall, come on Babylon, the daughter of Zion will say; and, May my blood be on the people of Chaldea, Jerusalem will say.
καὶ σὺ ζητεῖς σεαυτῷ μέγала μὴ ζητήσης ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα λέγει κύριος καὶ δώσω τὴν ψυχὴν σου εἰς εὔρεμα ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἐὰν βαδίσῃς ἐκεῖ

- 1 Zedekia was een en twintig jaren oud, als hij koning werd, en hij regeerde elf jaren te Jeruzalem; en de naam zijner moeder was Hamutal, een dochter van Jeremia, van Libna.
Zedekiah was twenty-one years old when he became king; he was king for eleven years in Jerusalem: and his mother's name was Hamutal, the daughter of Jeremiah of Libnah.
ὄντος εικοστοῦ καὶ ἐνὸς ἔτους σεδεκιου ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν καὶ ἑνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν ἱερουσαλημ καὶ ὄνομα τῆ μητρὶ αὐτοῦ ἀμιταλ θυγάτηρ ἱερεμιου ἐκ λοβανα
- 4 En het geschiedde in het negende jaar zijner regering, in de tiende maand, op den tienden der maand, dat Nebukadrezar, de koning van Babel, kwam tegen Jeruzalem, hij en zijn ganse heir, en zij legerden zich tegen haar, en zij bouwden tegen haar sterkten rondom.
And in the ninth year of his rule, on the tenth day of the tenth month, Nebuchadrezzar, king of Babylon, came against Jerusalem with all his army and took up his position before it, building earthworks all round it.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν μηνὶ τῷ δεκάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθεν ναβουχοδονσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ ἱερουσαλημ καὶ περιεχαράκωσα ν αὐτὴν καὶ περιωκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ
- 5 Alzo kwam de stad in belegering, tot in het elfde jaar van den koning Zedekia.
So the town was shut in by their forces till the eleventh year of King Zedekiah.
καὶ ἦλθεν ἡ πόλις εἰς συνοχὴν ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεῖ σεδεκία
- 6 In de vierde maand, op den negenden der maand, als de honger in de stad sterk werd, en het volk des lands geen brood had;
In the fourth month, on the ninth day of the month, the store of food in the town was almost gone, so that there was no food for the people of the land.
ἐν τῇ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει καὶ οὐκ ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς
- 7 Toen werd de stad doorgebroken, en al de krijgslieden vloten, en trokken uit des nachts, uit de stad, door den weg der poort tussen de twee muren, die aan des konings hofwaren (de Chaldeen nu waren tegen de stad rondom), en zij togen door den weg des vlakken velds.
Then an opening was made in the wall of the town, and all the men of war went in flight out of the town by night through the doorway between the two walls which was by the king's garden; (now the Chaldaeans were stationed round the town:) and they went by the way of the Arabah.
καὶ διεκόπη ἡ πόλις καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πόλης ἀνὰ μέσον τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος ὃ ἦν κατὰ τὸν κήπον τοῦ βασιλέως καὶ οἱ χaldaῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως κύκλῳ καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς αραβα
- 8 Doch het heir der Chaldeen jaagde den koning na, en zij achterhaalden Zedekia in de vlakke velden van Jericho; en al zijn heir werd van bij hem verstrooid.
And the Chaldaean army went after King Zedekiah and overtook him on the other side of Jericho, and all his army went in flight from him in every direction.
καὶ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν χaldaίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως καὶ κατέλαβον αὐτόν ἐν τῷ πέραν ἱεριχω καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ' αὐτοῦ
- 9 Zij dan grepen den koning, en voerden hem opwaarts tot den koning van Babel naar Ribla, in het land van Hamath; die sprak oordelen tegen hem.
Then they made the king a prisoner and took him up to the king of Babylon to Riblah in the land of Hamath to be judged.
καὶ συνέλαβον τὸν βασιλέα καὶ ἤγαγον αὐτόν πρὸς τὸν βασιλέα βαβυλῶνος εἰς δεβλαθα καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως
- 10 En de koning van Babel slachtte de zonen van Zedekia voor zijn ogen; en hij slachtte ook al de vorsten van Juda te Ribla.
And the king of Babylon put the sons of Zedekiah to death before his eyes: and he put to death all the rulers of Judah in Riblah.
καὶ ἐσφαξεν βασιλεὺς βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς σεδεκιου κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἰουδα ἐσφαξεν ἐν δεβλαθα
- 11 En hij verblindde de ogen van Zedekia, en hij bond hem met twee koperen ketenen; alzo bracht hem de koning van Babel naar Babel, en stelde hem in het gevangenhuis, totden dag zijns doods toe.
And he put out Zedekiah's eyes; and the king of Babylon, chaining him in iron bands, took him to Babylon, and put him in prison till the day of his death.
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σεδεκιου ἐξετύφλωσεν καὶ ἔδησεν αὐτόν ἐν πέδαις καὶ ἤγαγεν αὐτόν βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς βαβυλῶνα καὶ ἔδωκεν αὐτόν εἰς οἰκίαν μύλωνος ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανεν
- 12 Daarna, in de vijfde maand, op den tienden der maand (dit jaar was het negentiende jaar van den koning Nebukadrezar, den koning van Babel), als Nebuzaradan, de overste der trawanten, die voor het aangezicht des konings van Babel stond, te Jeruzalem gekomen was;
Now in the fifth month, on the tenth day of the month, in the nineteenth year of King Nebuchadrezzar, king of Babylon, Nebuzaradan, the captain of the armed men, a servant of the king of Babylon, came into Jerusalem.
καὶ ἐν μηνὶ πέμπτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθεν ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος ὁ ἐστηκὼς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως βαβυλῶνος εἰς ἱερουσαλημ
- 13 Zo verbrandde hij het huis des HEEREN en het huis des konings; mitsgaders alle huizen van Jeruzalem en alle huizen der groten verbrandde hij met vuur.
And he had the house of the Lord and the king's house and all the houses of Jerusalem, even every great house, burned with fire:
καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πάσας τὰς οἰκίας τῆς πόλεως καὶ πᾶσαν οἰκίαν μεγάλην ἐνέπρησεν ἐν πυρὶ
- 14 En het ganse heir der Chaldeen, dat met den overste der trawanten was, brak alle muren van Jeruzalem rondom af.
And the walls round Jerusalem were broken down by the Chaldaean army which was with the captain.
καὶ πᾶν τεῖχος ἱερουσαλημ κύκλῳ καθεύεν ἡ δύναμις τῶν χaldaίων ἢ μετὰ τοῦ ἀρχιμαγείρου

- 16 Maar van de armsten des lands liet Nebuzaradan, de overste der trawanten, enigen over tot wijngaardeniers en tot akkerlieden.
But Nebuzaradan, the captain of the armed men, let the poorest of the land go on living there, to take care of the vines and the fields.
καὶ τοὺς καταλοιποὺς τοῦ λαοῦ κατέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελοουργοὺς καὶ εἰς γεωργοὺς
- 17 Verder braken de Chaldeen de koperen pilaren, die in het huis des HEEREN waren, en de stellingen, en de koperen zee, die in het huis des HEEREN was; en zij voerden al het koper daarvan naar Babel.
And the brass pillars which were in the house of the Lord, and the wheeled bases and the great brass water-vessel in the house of the Lord, were broken up by the Chaldeans, who took all the brass away to Babylon.
καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ χαλδαῖοι καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν καὶ ἀπήνεγκαν εἰς βαβυλῶνα
- 18 Ook namen zij de potten en de schoffelen, en de gaffelen, en de sprengbekkens, en de rookschalen, en al de koperen vaten, waar men den dienst mede deed.
And the pots and the spades and the scissors for the lights and the spoons, and all the brass vessels used in the Lord's house, they took away.
καὶ τὴν στεφάνην καὶ τὰς φιάλας καὶ τὰς κρεάγρας καὶ πάντα τὰ σκεῦη τὰ χαλκᾶ ἐν οἷς ἐλειτούργουν ἐν αὐτοῖς
- 19 En de overste der trawanten nam weg de schalen, en de wierookvaten, en de sprengbekkens, en de potten, en de kandelaars, en de rookschalen, en de kroezen; wat geheelgoud, en wat geheel zilver was.
And the cups and the fire-trays and the basins and the pots and the supports for the lights and the spoons and the wide basins; the gold of the gold vessels, and the silver of the silver vessels, the captain of the armed men took away.
καὶ τὰ σαφρωθ καὶ τὰ μασμαρωθ καὶ τοὺς ὑποχυτήρας καὶ τὰς λυχνίας καὶ τὰς θυίσκας καὶ τοὺς κυάθους ἃ ἦν χρυσᾶ χρυσᾶ καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος
- 20 De twee pilaren, de ene zee, en de twaalf koperen runderen, die in de plaats der stellingen waren, die de koning Salomo voor het huis des HEEREN gemaakt had; het koper daarvan, te weten van al deze vaten, was zonder gewicht.
The two pillars, the great water-vessel, and the twelve brass oxen which were under it, and the ten wheeled bases, which King Solomon had made for the house of the Lord: the brass of all these vessels was without weight.
καὶ οἱ στῦλοι δύο καὶ ἡ θάλασσα μία καὶ οἱ μόσχοι δώδεκα χαλκοῖ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης ἃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς σαλωμων εἰς οἶκον κυρίου οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν
- 21 Aangaande de pilaren, achttien ellen was de hoogte eens pilaars, en een draad van twaalf ellen omving hem; en zijn dikte was vier vingeren, en hij was hol.
And as for the pillars, one pillar was eighteen cubits high, and twelve cubits measured all round, and it was as thick as a man's hand: it was hollow.
καὶ οἱ στῦλοι τριάκοντα πέντε πήχων ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἐνός καὶ σπαρτίον δώδεκα πήχεων περιεκύκλου αὐτόν καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ δακτύλων τεσσάρων κύκλῳ
- 22 En het kapiteel daarop was koper, en de hoogte des enen kapiteels was vijf ellen, en een net, en granaatappelen op het kapiteel rondom, alles koper; en dezen gelijk had de andere pilaar, met granaatappelen.
And there was a crown of brass on it: the crown was five cubits high, circled with a network and apples all of brass; and the second pillar had the same.
καὶ γείσος ἐπ' αὐτοῖς χαλκοῦν καὶ πέντε πήχεων τὸ μήκος ὑπεροχῆ τοῦ γείσους τοῦ ἐνός καὶ δίκτυον καὶ ῥόαι ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ τὰ πάντα χαλκᾶ καὶ κατὰ ταῦτα τῷ στύλῳ τῷ δευτέρῳ ὀκτὸ ῥόαι τῷ πήχει τοῖς δώδεκα πήχεσιν
- 23 En de granaatappelen waren zes en negentig, gezet naar den wind; alle granaatappelen waren honderd, over het net rondom.
There were ninety-six apples on the outside; the number of apples all round the network was a hundred.
καὶ ἦσαν αἱ ῥόαι ἐνεήκοντα ἕξ τὸ ἐν μέρος καὶ ἦσαν αἱ πᾶσαι ῥόαι ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ ἑκατόν
- 24 Ook nam de overste der trawanten Seraja, den hoofdpriester, en Zefanja, den tweeden priester, en de drie dorpelebewaarders.
And the captain of the armed men took Seraiah, the chief priest, and Zephaniah, the second priest, and the three door-keepers;
καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτερεύοντα καὶ τοὺς τρεῖς τοὺς φυλάττοντας τὴν ὁδὸν
- 25 En uit de stad nam hij een hoveling, die over de krijgslieden gesteld was, en zeven mannen uit degenen, die des konings aangezicht zagen, die in de stad gevonden werden, mitsgaders den oversten schrijver des heirs, die het volk des lands ten oorlog opschreef, en zestig mannen van het volk des lands, die in het midden der stad gevonden werden.
And from the town he took the unsexed servant who was over the men of war, and seven of the king's near friends who were in the town, and the scribe of the captain of the army, who was responsible for getting the people of the land together in military order, and sixty men of the people of the land who were in the town.
καὶ εὐνοῦχον ἓνα ὃς ἦν ἐπιστάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν καὶ ἐπὶ ἀνδρας ὀνομαστοὺς τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως τοὺς εὐρεθέντας ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων τὸν γραμμ ατεύοντα τῷ λαῷ τῆς γῆς καὶ ἐξήκοντα ἀνθρώπους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς εὐρεθέντας ἐν μέσῳ τῆς πόλεως
- 26 Als Nebuzaradan, de overste der trawanten, dezen genomen had, zo bracht hij hen tot den koning van Babel naar Ribla.
These Nebuzaradan, the captain of the armed men, took with him to the king of Babylon at Riblah.
καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς βασιλέα βαβυλῶνος εἰς δεβλαθα

- 27 En de koning van Babel sloeg hen en doodde hen te Ribla, in het land van Hamath. Alzo werd Juda uit zijn land gevankelijk weggevoerd.
And the king of Babylon put them to death at Riblah in the land of Hamath. So Judah was taken prisoner away from his land.
καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν δεβλαθα ἐν γῆ αιμαθ
- 31 Het geschiedde daarna, in het zeven en dertigste jaar der gevankelijke wegvoering van Jojachin, den koning van Juda, in de twaalfde maand, op den vijf en twintigsten der maand, dat Evilmerodach, de koning van Babel, in het eerste jaar zijns koninkrijks, het hoofd van Jojachin, den koning van Juda, verhief, en hem uit het gevangenhuis uitbracht.
And in the thirty-seventh year after Jehoiachin, king of Judah, had been taken prisoner, in the twelfth month, on the twenty-fifth day of the month, Evil-merodach, king of Babylon, in the first year after he became king, took Jehoiachin, king of Judah, out of prison.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἐβδόμῳ ἔτει ἀποικισθέντος τοῦ ἰωακὶμ βασιλέως ἰουδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἐν τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἔλαβεν σουλαϊμαραδαχ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐν τῷ ἐν ἰαυτῷ ᾧ ἐβασίλευσεν τὴν κεφαλὴν ἰωακὶμ βασιλέως ἰουδα καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας ἧς ἐφυλάττετο
- 32 En hij sprak vriendelijk met hem, en stelde zijn stoel boven den stoel der koningen, die bij hem te Babel waren.
And he said kind words to him and put his seat higher than the seats of the other kings who were with him in Babylon.
καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ χρηστὰ καὶ ἔδωκεν τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν θρόνων τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ ἐν βαβυλῶνι
- 33 En hij veranderde de klederen zijner gevangenis; en hij at geduriglijk brood voor zijn aangezicht, al de dagen zijns levens.
And his prison clothing was changed, and he was a guest at the king's table every day for the rest of his life.
καὶ ἤλλαξεν τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ἦσθιεν ἄρτον διὰ παντὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ὡς ἔζησεν
- 1 Aleph. Hoe zit die stad zo eenzaam, die vol volks was, zij is als een weduwe geworden, zij, die groot was onder de heidenen, een vorstin onder de landschappen, is cijnsbaargeworden.
See her seated by herself, the town which was full of people! She who was great among the nations has become like a widow! She who was a princess among the countries has come under the yoke of forced work!
πῶς ἐκάθισεν μόνη ἡ πόλις ἡ πεπληθυμμένη λαῶν ἐγενήθη ὡς χήρα πεπληθυμμένη ἐν ἔθνεσιν ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον
- 2 Beth. Zij weent steeds des nachts, en haar tranen lopen over haar kinnebakken; zij heeft geen trooster onder al haar liefhebbers; al haar vrienden hebben trouwelooslijk met haargehandeld, zij zijn haar tot vijanden geworden.
She is sorrowing bitterly in the night, and her face is wet with weeping; among all her lovers she has no comforter: all her friends have been false to her, they have become her haters.
κλαίουσα ἐκλαυσεν ἐν νυκτὶ καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σιαγόνων αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπῶντων αὐτὴν πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτὴν ἠθέτησαν ἐν αὐτῇ ἐγένοντο αὐτῇ εἰς ἐχθροὺς
- 3 Gimel. Juda is in gevangenis gegaan vanwege de ellende, en vanwege de veelheid der dienstbaarheid; zij woont onder de heidenen, zij vindt geen rust; al haar vervolgers achterhalen ze tussen de engten.
Judah has been taken away as a prisoner because of trouble and hard work; her living-place is among the nations, there is no rest for her: all her attackers have overtaken her in a narrow place.
μετωκίσθη ἡ ἰουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπὸ πλήθους δουλείας αὐτῆς ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν οὐχ εἶδεν ἀνάπαυσιν πάντες οἱ καταδιώκοντες αὐτὴν κατέλαβον αὐτὴν ἀνὰ μέσον τῶν θλιβόντων
- 4 Daleth. De wegen Sions treuren, omdat niemand op het feest komt; al haar poorten zijn woest, haar priesters zuchten: haar jonkvrouwen zijn bedroefd, en zij zelve is in bitterheid.
The ways of Zion are sad, because no one comes to the holy meeting; all her doorways are made waste, her priests are breathing out sorrow: her virgins are troubled, and it is bitter for her.
ὁδοὶ σιων πενθοῦσιν παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ πᾶσαι αἱ πύλαι αὐτῆς ἠφανισμένοι οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν αἱ παρθένοι αὐτῆς ἀγόμεναι καὶ αὐτὴ πικραινομένη ἐν ἑαυτῇ
- 5 He. Haar tegenpartijders zijn ten hoofd geworden, haar vijanden zijn gerust; omdat haar de HEERE bedroefd heeft, vanwege de veelheid harer overtredingen; haar kinderkensgaan henen in de gevangenis voor het aangezicht des tegenpartijders.
Those who are against her have become the head, everything goes well for her haters; for the Lord has sent sorrow on her because of the great number of her sins: her young children have gone away as prisoners before the attacker.
ἐγένοντο οἱ θλιβόντες αὐτὴν εἰς κεφαλὴν καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς εὐθηνούσαν ὅτι κύριος ἐταπεινώσεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κατὰ πρόσωπον ὄν θλιβόντος
- 6 Vau. En van de dochter Sions is al haar sieraad weggegaan; haar vorsten zijn als de herten, die geen weide vinden, en zij gaan krachteloos henen voor het aangezicht des vervolgers.
And all her glory has gone from the daughter of Zion: her rulers have become like harts with no place for food, and they have gone in flight without strength before the attacker.
καὶ ἐξῆλθεν ἐκ θυγατρὸς σιων πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ οὐχ εὐρίσκοντες νομὴν καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ ἰσχύϊ κατὰ πρόσωπον διώκοντος

- 7 Zain. Jeruzalem is, in de dagen harer ellende en harer veelvuldige ballingschap, indachtig aan al haar gewenste dingen, die zij van oude dagen af gehad heeft; dewijl haar volkdoor de hand des tegenpartijders valt, en zij geen helper heeft; de tegenpartijders zien haar aan, zij spotten met haar rustdagen.
Jerusalem keeps in mind, in the days of her sorrow and of her wanderings, all the desired things which were hers in days gone by; when her people came into the power of her hater and she had no helper, her attackers saw their desire effected on her and made sport of her destruction.
ἐμνήσθη ιερουσαλημ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπωσμών αὐτῆς πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων ἐν τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας θλιβόντος καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν αὐτῆ ἰδόντες οἱ ἔχθροὶ αὐτῆς ἐγέλασαν ἐπὶ μετοικεσίᾳ αὐτῆς
- 8 Cheth. Jeruzalem heeft zwaarlijk gezondigd, daarom is zij als een afgezonderde vrouw geworden; allen, die haar eerden, achten haar onwaard, dewijl zij haar naaktheid gezien hebben; zij zucht ook, en zij is achterwaarts gekeerd.
Great is the sin of Jerusalem; for this cause she has become an unclean thing: all those who gave her honour are looking down on her, because they have seen her shame: now truly, breathing out grief, she is turned back.
ἀμαρτιᾶν ἡμαρτεν ιερουσαλημ διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπείνωσαν αὐτὴν εἶδον γὰρ τὴν ἀσημοσύνην αὐτῆς καὶ γε αὐτὴ στενάζουσα καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω
- 9 Teth. Haar onreinheid is in haar zomen, zij heeft niet gedacht aan haar uiterste, daarom is zij wonderbaarlijk omlaag gedaald; zij heeft geen trooster. HEERE, zie mijn ellendeaan, want de vijand maakt zich groot.
In her skirts were her unclean ways; she gave no thought to her end; and her fall has been a wonder; she has no comforter: see her sorrow, O Lord; for the attacker is lifted up.
ἀκαθαρσία αὐτῆς πρὸς ποδῶν αὐτῆς οὐκ ἐμνήσθη ἔσχατα αὐτῆς καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκα οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἰδέ κύριε τὴν ταπεινώσιν μου ὅτι ἐμεγαλύνθη ἔχθρός
- 10 Jod. De tegenpartijder heeft zijn hand aan al haar gewenste dingen uitgebreid; immers heeft zij aangezien, dat de heidenen in haar heiligdom gingen, waarvan Gij gebodenhadt, dat zij in Uw gemeente niet komen zouden.
The hand of her hater is stretched out over all her desired things; for she has seen that the nations have come into her holy place, about whom you gave orders that they were not to come into the meeting of your people.
χεῖρα αὐτοῦ ἐξέπτεσεν θλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς εἶδεν γὰρ ἔθνη εἰσελθόντα εἰς τὸ ἅγίασμα αὐτῆς ἃ ἐνετείλω μὴ εἰσελθεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου
- 11 Caph. Al haar volk zucht, brood zoekende, zij hebben hun gewenste dingen voor spijs gegeven, om de ziel te verkwikken. Zie, HEERE, en aanschouw, dat ik onwaard geworden ben.
Breathing out grief all her people are looking for bread; they have given their desired things for food to give them life: see, O Lord, and take note; for she has become a thing of shame.
πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστενάζοντες ζητοῦντες ἄρτον ἔδωκαν τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχὴν ἰδέ κύριε καὶ ἐπίβλεψον ὅτι ἐγενήθη ἠτιμωμένη
- 12 Lamed. Gaat het ulieden niet aan, gij allen, die over weg gaat? Schouwt het aan en ziet, of er een smart zij gelijk mijn smart, die mij aangedaan is, waarmede de HEERE mijbedroefd heeft ten dage der hittigheid Zijns toorns.
Come to me, all you who go by! Keep your eyes on me, and see if there is any pain like the pain of my wound, which the Lord has sent on me in the day of his burning wrath.
οὐ πρὸς ὑμᾶς πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδὸν ἐπιστρέψατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλγος κατὰ τὸ ἄλγος μου ὃ ἐγενήθη φθειγόμενος ἐν ἐμοὶ ἐταπείνωσέν με κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ
- 13 Mem. Van de hoogte heeft Hij een vuur in mijn beenderen gezonden, waarover Hij geheerst heeft; Hij heeft voor mijn voeten een net uitgebreid, Hij heeft mij achterwaarts doenkeren, Hij heeft mij woest en ziek gemaakt den gansen dag.
From on high he has sent fire into my bones, and it has overcome them: his net is stretched out for my feet, I am turned back by him; he has made me waste and feeble all the day.
ἐξ ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλεν πῦρ ἐν τοῖς ὀστέοις μου κατήγαγεν αὐτό διεπέτασεν δίκτυον τοῖς ποσίν μου ἀπεστρεφέν με εἰς τὰ ὀπίσω ἔδωκέν με ἠφανισμένην ὅλην τὴν ἡμέραν ὀδονομένην
- 14 Nun. Het juk mijner overtredingen is aangeboden door Zijn hand, zij zijn samengevlochten, zij zijn op mijn hals geklommen; Hij heeft mijn kracht doen vervallen; de HEERE heeft mij in hun handen gegeven, ik kan niet opstaan.
A watch is kept on my sins; they are joined together by his hand, they have come on to my neck; he has made my strength give way: the Lord has given me up into the hands of those against whom I have no power.
ἐγρηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου ἐν χερσίν μου συνεπλάκησαν ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου ἠσθένησεν ἡ ἰσχός μου ὅτι ἔδωκεν κύριος ἐν χερσίν μου ὀδύνας οὐ δυνήσομαι στήναι
- 15 Samech. De Heere heeft al mijn sterken in het midden van mij vertreden; Hij heeft een bijeenkomst over mij uitgeroepen, om mijn jongelingen te verbreken; de Heere heeft dewijnpers der jonkvrouw, der dochter van Juda, getreden.
The Lord has made sport of all my men of war in me, he has got men together against me to send destruction on my young men: the virgin daughter of Judah has been crushed like grapes under the feet of the Lord.
ἐξῆρην πάντας τοὺς ἰσχυρούς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου ἐκάλεσεν ἐπ' ἐμὲ καιρὸν τοῦ συντρίψαι ἐκλεκτούς μου ληνὸν ἐπάτησεν κύριος παρθένω θυγατρὶ ἰουδα ἐπὶ τούτοις ἐγὼ κλαίω
- 16 Ain. Om dezer dingen wille ween ik; mijn oog, mijn oog vliet af van water, omdat de trooster, die mijn ziel zou verkwikken, verre van mij is; mijn kinderen zijn verwoest, omdat devijand de overhand heeft.
For these things I am weeping; my eye is streaming with water; because the comforter who might give me new life is far from me: my children are made waste, because the hater is strong.
ὁ ὀφθαλμός μου κατήγαγεν ὕδωρ ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ' ἐμοῦ ὁ παρακαλῶν με ὁ ἐπιστρέφων ψυχὴν μου ἐγένοντο οἱ υἱοί μου ἠφανισμένοι ὅτι ἐκραταιώθη ὁ ἔχθρός

- 17 Pe. Sion breidt haar handen uit, daar is geen trooster voor haar; de HEERE heeft van Jakob geboden, dat die rondom hem zijn, zijn tegenpartijders zouden zijn; Jeruzalem is alseen afgezonderde vrouw onder hen.
Zion's hands are outstretched; she has no comforter; the Lord has given orders to the attackers of Jacob round about him: Jerusalem has become like an unclean thing among them.
διεπέτασεν σίων χεῖρας αὐτῆς οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἐνετείλατο κύριος τῷ ἰακωβ κύκλω αὐτοῦ οἱ θλίβοντες αὐτὸν ἐγενήθη ἱερουσαλημ εἰς ἀποκαθιμένην ἀνά μέσον αὐτῶν
- 18 Tsade. De HEERE is rechtvaardig, want ik ben Zijn mond wederspanning geweest; hoort toch, alle gij volken, en ziet mijn smart; mijn jonkvrouwen en mijn jongelingen zijn in degevangenis gegaan.
The Lord is upright; for I have gone against his orders: give ear, now, all you peoples, and see my pain, my virgins and my young men have gone away as prisoners.
δικαίος ἔστιν κύριος ὅτι τὸ στόμα αὐτοῦ παρεπίκρανα ἀκούσατε δὴ πάντες οἱ λαοὶ καὶ ἴδετε τὸ ἄλγος μου παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ
- 19 Koph. Ik riep tot mijn liefhebbers, maar zij hebben mij bedrogen; mijn priesters en mijn oudsten hebben in de stad den geest gegeven, als zij spijze voor zich zochten, opdat zijhun ziel mochten verkwikken.
I sent for my lovers, but they were false to me: my priests and my responsible men were breathing their last breath in the town, while they were looking for food to give them new life.
ἐκάλεσα τοὺς ἐραστὰς μου αὐτοὶ δὲ παρελογίσαντό με οἱ ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον ὅτι ἐζήτησαν βρῶσιν αὐτοῖς ἵνα ἐπιστρέψωσιν ψυχὰς αὐτῶν καὶ οὐχ εὖρον
- 20 Resch. Aanzie, HEERE, want mij is bange; mijn ingewand is beroerd, mijn hart heeft zich omgekeerd in het binnenste van mij, want ik ben zeer wederspanning geweest; vanbuiten heeft mij het zwaard van kinderen beroofd, van binnen is als de dood.
See, O Lord, for I am in trouble; the inmost parts of my body are deeply moved; my heart is turned in me; for I have been uncontrolled: outside the children are put to the sword, and in the house there is death.
ἰδέ κύριε ὅτι θλίβομαι ἡ κοιλία μου ἐταράχθη καὶ ἡ καρδία μου ἐστράφη ἐν ἐμοί ὅτι παραπικραίνουσα παρεπίκρανα ἐξώθεν ἠτέκνωσέν με μάχαιρα ὥσπερ θάνατος ἐν οἴκῳ
- 21 Schin. Zij horen, dat ik zucht, maar ik heb geen trooster; al mijn vijanden horen mijn kwaad; en zij zijn vrolijk, dat Gij het gedaan hebt; als Gij den dag zult voortgebracht hebben, dien Gij uitgeroepen hebt, zo zullen zij zijn, gelijk ik ben.
Give ear to the voice of my grief; I have no comforter; all my haters have news of my troubles, they are glad because you have done it: let the day of fate come when they will be like me.
ἀκούσατε δὴ ὅτι στενάξω ἐγὼ οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με πάντες οἱ ἐχθροὶ μου ἤκουσαν τὰ κακά μου καὶ ἐχάρησαν ὅτι σὺ ἐποίησας ἐπήγαγες ἡμέραν ἐκάλεσας καιρὸν καὶ ἐγένοντο ὅμοιοι ἐμοί
- 1 Aleph. Hoe heeft de Heere de dochter Sions in Zijn toorn bewolkt? Hij heeft de heerlijkheid van Israel van den hemel op de aarde nedergeworpen; en Hij heeft aan de voetbankZijner voeten niet gedacht in den dag Zijns toorns.
How has the daughter of Zion been covered with a cloud by the Lord in his wrath! he has sent down from heaven to earth the glory of Israel, and has not kept in memory the resting-place of his feet in the day of his wrath.
πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὄργῃ αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα σίων κατέρριψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα ἰσραηλ καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὄργης αὐτοῦ
- 2 Beth. De Heere heeft al de woningen Jakobs verslonden, en heeft ze niet verschoond; Hij heeft de vastigheden der dochter van Juda afgebroken in Zijn verbolgenheid, Hij heeftgemaakt, dat zij de aarde raken; Hij heeft het koninkrijk en deszelfs vorsten ontheiligd.
The Lord has given up to destruction all the living-places of Jacob without pity; pulling down in his wrath the strong places of the daughter of Judah, stretching out on the earth the wounded, even her king and her rulers.
κατεπόντισεν κύριος οὐ φεισάμενος πάντα τὰ ὄρατα ἰακωβ καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγατρὸς ἰουδα ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν ἐβεβήλωσεν βασιλεῖα αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς
- 3 Gimel. Hij heeft, in ontsteking des toorns, den gehelen horn Israels afgehouden; Hij heeft Zijn rechterhand achterwaarts getrokken, toen de vijand kwam, en Hij is tegen Jakobontstoken als een vlammend vuur, dat rondom verteert.
In his burning wrath every horn of Israel has been cut off; his right hand has been turned back before the attacker: he has put a fire in Jacob, causing destruction round about.
συνέκλασεν ἐν ὄργῃ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας ἰσραηλ ἀπέστρεψεν ὀπίσω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἀνήψεν ἐν ἰακωβ ὡς πῦρ φλόγα καὶ κατέφαγεν πάντα τὰ κύκλω
- 4 Daleth. Hij heeft Zijn boog gespannen als een vijand; Hij heeft zich met Zijn rechterhand gesteld als een tegenpartijder, dat Hij doodde al de begeerlijke dingen der ogen; Hij heeft Zijn grimmigheid in de tent der dochter Sions uitgestort als een vuur.
His bow has been bent for the attack, he has taken his place with his hand ready, in his hate he has put to death all who were pleasing to the eye: on the tent of the daughter of Zion he has let loose his passion like fire.
ἐνέτεινεν τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρὸς ἐστερέωσεν δεξιὰν αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίος καὶ ἀπέκτεινεν πάντα τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν μου ἐν σικνηῇ θυγατρὸς σίων ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ
- 5 He. De Heere is geworden als een vijand; Hij heeft Israel verslonden, Hij heeft al haar paleizen verslonden. Hij heeft deszelfs vastigheden verdorven; en Hij heeft bij de dochter van Juda het klagen en kermen vermenigvuldigd.
The Lord has become like one fighting against her, sending destruction on Israel; he has sent destruction on all her great houses, making waste his strong places: increasing the grief and the sorrow of the daughter of Judah.
ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρὸς κατεπόντισεν ἰσραηλ κατεπόντισεν πάσας τὰς βάρεις αὐτῆς διέφθειρεν τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ καὶ ἐπλήθυνεν τῇ θυγατρὶ ἰουδα ταπεινουμένην καὶ τεταπεινωμένην

- 6 Vau. En Hij heeft Zijn hut met geweld afgerukt, als een hof, Hij heeft Zijn vergaderplaats verdorven; de HEERE heeft in Sion doen vergeten den hoogtijd en den sabbat, en Hij heeft in de gramschap Zijns toorns den koning en den priester smadelijk verworpen.
And he has violently taken away his tent, as from a garden; he has made waste his meeting-place: the Lord has taken away the memory of feast and Sabbath in Zion, and in the passion of his wrath he is against king and priest.
καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ διέφθειρεν ἑορτὴν αὐτοῦ ἐπελάθετο κύριος ὁ ἐποίησεν ἐν σιων ἑορτῆς καὶ σαββάτου καὶ παρώξυνεν ἐμβριμήματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλέα καὶ ἱερέα καὶ ἄρχοντα
- 7 Zain. De Heere heeft Zijn altaar verstoten. Hij heeft Zijn heiligdom te niet gedaan, Hij heeft de muren harer paleizen in des vijands hand overgegeven; zij hebben in het huis des HEEREN een stem verheven als op den dag eens gezetten hoogtijds.
The Lord has given up his altar and has been turned in hate from his holy place; he has given up into the hands of the attacker the walls of her great houses: their voices have been loud in the house of the Lord as in the day of a holy meeting.
ἀπόσαστο κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ ἀπετίναξεν ἁγίασμα αὐτοῦ συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τείχος βάρων αὐτῆς φωνὴν ἔδωκαν ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς
- 8 Cheth. De HEERE heeft gedacht te verderven den muur der dochter Sions; Hij heeft het richtsnoer daarover getogen, Hij heeft Zijn hand niet afgewend, dat Hij ze niet verslonde; en Hij heeft den voormuur en den muur te zamen treurig gemaakt, zij zijn verzwakt.
It is the Lord's purpose to make waste the wall of the daughter of Zion; his line has been stretched out, he has not kept back his hand from destruction: he has sent sorrow on tower and wall, they have become feeble together.
καὶ ἐπέστρεψεν κύριος τοῦ διαφθεῖραι τείχος θυγατρὸς σιων ἐξέτεινεν μέτρον οὐκ ἀπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος καὶ ἐπένθησεν τὸ προτείχισμα καὶ τείχος ὁμοθυμαδὸν ἠσθένησεν
- 9 Teth. Haar poorten zijn in de aarde verzonken; Hij heeft haar grendelen verdorven en gebroken; haar koning en haar vorsten zijn onder de heidenen; er is geen wet; haar profetenvinden ook geen gezicht van den HEERE.
Her doors have gone down into the earth; he has sent destruction on her locks: her king and her princes are among the nations where the law is not; even her prophets have had no vision from the Lord.
ἐνεπάγησαν εἰς γῆν πόλαι αὐτῆς ἀπόλεσεν καὶ συνέτριψεν μοχλοὺς αὐτῆς βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐκ ἔστιν νόμος καὶ γε προφήται αὐτῆς οὐκ εἶδον ὄρασιν παρὰ κυρίου
- 10 Jod. De oudsten der dochter Sions zitten op de aarde, zij zwijgen stil, zij werpen stof op hun hoofd, zij hebben zakken aangegord; de jonge dochters van Jeruzalem laten haarhoofd ter aarde hangen.
The responsible men of the daughter of Zion are seated on the earth without a word; they have put dust on their heads, they are clothed in haircloth: the heads of the virgins of Jerusalem are bent down to the earth.
ἐκάθισαν εἰς τὴν γῆν ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι θυγατρὸς σιων ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν περιεζώσαντο σάκκου κατήγαγον εἰς γῆν ἀρχηγούς παρθένους ἐν ἱερουσαλημ
- 11 Caph. Mijn ogen zijn verteerd door tranen, mijn ingewand wordt beroerd; mijn lever is ter aarde uitgeschud, vanwege de breuk der dochter mijns volks; omdat het kind en de zuigeling op de straten der stad in onmacht zinken;
My eyes are wasted with weeping, the inmost parts of my body are deeply moved, my inner parts are drained out on the earth, for the destruction of the daughter of my people; because of the young children and babies at the breast who are falling without strength in the open squares of the town.
ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοί μου ἐταράχθη ἡ καρδία μου ἐξεχύθη εἰς γῆν ἡ δόξα μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου ἐν τῷ ἐκλείπειν νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως
- 12 Lamed. Als zij tot hun moeders zeggen: Waar is koren en wijn, als zij op de straten der stad in onmacht zinken, als de verslagenen; als zich hun ziel uitschudt in den schoothunner moeders.
They say to their mothers, Where is grain and wine? when they are falling like the wounded in the open squares of the town, when their life is drained out on their mother's breast.
ταῖς μητέρας αὐτῶν εἶπαν ποῦ σῖτος καὶ οἶνος ἐν τῷ ἐκλύεσθαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐτῶν
- 13 Mem. Wat getuigen zal ik u brengen, wat zal ik bij u vergelijken, gij dochter Jeruzalems? Wat zal ik bij u vergelijken, dat ik u trooste, gij jonkvrouw, dochter Sions, want uw breuk iszo groot als de zee, wie kan u helen?
What example am I to give you? what comparison am I to make for you, O daughter of Jerusalem? what am I to make equal to you, so that I may give you comfort, O virgin daughter of Zion? for your destruction is great like the sea: who is able to make you well?
τί μαρτυρήσω σοι ἢ τί ὁμοιώσω σοι θύγατερ ἱερουσαλημ τίς σώσει σε καὶ παρακαλέσει σε παρθένος θύγατερ σιων ὅτι ἐμεγαλύνθη ποτήριον συντριβῆς σου τίς ἰάσεται σε
- 14 Nun. Uw profeten hebben u ijdelheid en ongerijmdheid gezien, en zij hebben u uw ongerechtigheid niet geopenbaard, om uw gevangenis af te wenden, maar zij hebben voor u gezien ijdele lasten en uitstotingen.
The visions which your prophets have seen for you are false and foolish; they have not made clear to you your sin so that your fate might be changed: but they have seen for you false words, driving you away.
προφήται σου εἶδοσάν σοι μάταια καὶ ἀφροσύνην καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου τοῦ ἐπιστρέψαι αἰχμαλωσίαν σου καὶ εἶδοσάν σοι λήμματα μάταια καὶ ἐξώσματα

- 15 Samech. Allen, die over weg gaan, klappen met de handen over u, zij fluiten en schudden hun hoofd over de dochter Jeruzalems, zeggende: Is dit die stad, waar men van zeide, dat zij volkomen van schoonheid was, een vreugde der ganse aarde?
 All who go by make a noise with their hands at you; they make hisses, shaking their heads at the daughter of Jerusalem, and saying, Is this the town which was the crown of everything beautiful, the joy of all the earth?
 ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδὸν ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα ἱερουσαλημ ἣ αὕτη ἡ πόλις ἣν ἐροῦσιν στέφανος δόξης εὐφροσύνης πάσης τῆς γῆς
- 16 Pe. Al uw vijanden sperren hun mond op over u, zij fluiten en knersen met de tanden, zij zeggen: Wij hebben haar verslonden; dit is immers de dag, dien wij verwacht hebben, wij hebben hem gevonden, wij hebben hem gezien.
 All your haters are opening their mouths wide against you; making hisses and whistling through their teeth, they say, We have made a meal of her: certainly this is the day we have been looking for; it has come, we have seen it.
 διήνοιξαν ἐπὶ σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ σου ἐσύρισαν καὶ ἔβρουζαν ὁδόντας εἶπαν κατεπίομεν αὐτήν πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν προσεδοκῶμεν εὐρομεν αὐτήν εἶδομεν
- 17 Ain. De HEERE heeft gedaan, wat Hij gedacht had, Hij heeft Zijn woord vervuld, dat Hij bevolen had van oude dagen; Hij heeft afgebroken en niet gespaard; en Hij heeft den vijand over u verblijd, Hij heeft den hoorn uwer tegenpartijders verhoogd.
 The Lord has done that which was his purpose; he has put into force the orders which he gave in the days which are past; pulling down without pity, he has made your hater glad over you, lifting up the horn of those who were against you.
 ἐποίησεν κύριος ἃ ἐνεθυμήθη συνετέλεσεν ῥήματα αὐτοῦ ἃ ἐνετείλατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων καθεῖλεν καὶ οὐκ ἐφείσατο καὶ ἠΰφρανεν ἐπὶ σὲ ἐχθρόν ὕψωσεν κέρας θλίβοντός σε
- 18 Tsade. Hun hart schreeuwde tot den Heere: O gij muur der dochter Sions, laat dag en nacht tranen afvlieten als een beek; geef uzelve geen rust, uw oogappel houde niet op!
 Let your cry go up to the Lord: O wall of the daughter of Zion, let your weeping be flowing down like a stream day and night; give yourself no rest, let not your eyes keep back the drops of sorrow.
 ἐβόησεν καρδία αὐτῶν πρὸς κύριον τείχη σιων καταγάγετε ὡς χειμάρρους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτὸς μὴ δῶς ἐκνηψιν σεαυτῇ μὴ σιωπήσαιο θύγατερ ὁ ὀφθαλμὸς σου
- 19 Koph. Maak u op, maak geschrei des nachts in het begin der nachtwaken, stort uw hart uit voor het aangezicht des Heeren als water; hef uw handen tot Hem op voor de zieluwer kinderkens, die in onmacht gevallen zijn van honger, vooraan op alle straten.
 Up! give cries in the night, at the starting of the night-watches; let your heart be flowing out like water before the face of the Lord, lifting up your hands to him for the life of your young children who are falling down, feeble for need of food, at the top of every street.
 ἀνάστα ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὴς φυλακῆς σου ἐκχεον ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου κυρίου ἦρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου τῶν ἐκλυομένων λιμῶ ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων
- 20 Resch. Zie, HEERE, aanschouw toch, aan wien Gij also gedaan hebt; zullen dan de vrouwen haar vrucht eten, de kinderkens, die men op de handen draagt? Zullen dan deproofet en de priester in het heiligdom des Heeren gedood worden?
 Look! O Lord, see to whom you have done this! Are the women to take as their food the fruit of their bodies, the children who are folded in their arms? are the priest and the prophet to be put to death in the holy place of the Lord?
 ἰδέ κύριε καὶ ἐπιβλεψον τίνι ἐπεφύλλισας οὕτως εἰ φάγονται γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν ἐπιφυλλίδα ἐποίησεν μάγειρος φονευθήσονται νήπια θηλάζοντα μαστούς ἀποκτενεῖς ἐν ἀγιάσματι κυρίου ἱερέα καὶ προφήτην
- 21 Schin. De jongen en de ouden liggen op de aarde op de straten; mijn jonkvrouwen en mijn jongelingen zijn door het zwaard gevallen; Gij hebt ze in den dag Uws toorns gedood, Gij hebt ze geslacht en niet verschoond.
 The young men and the old are stretched on the earth in the streets; my virgins and my young men have been put to the sword: you have sent death on them in the day of your wrath, causing death without pity.
 ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν ἐξοδὸν παιδάριον καὶ πρεσβύτης παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορευθήσαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῶ ἀπέκτεινας ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σου ἐμαγεύρευσας οὐκ ἐφείσατο
- 22 Thau. Gij hebt mijn verschrikkingen van rondom geroepen, als tot een dag eens gezetten hoogtijds; en er is niemand aan den dag des toorns des HEEREN ontkomen of overgebleven; die ik op de handen gedragen en opgetogen heb, die heeft mijn vijand omgebracht.
 As in the day of a holy meeting you have made fears come round me on every side, and no one got away or was kept safe in the day of the Lord's wrath: those who were folded in my arms, whom I took care of, have been sent to their destruction by my hater.
 ἐκάλεσεν ἡμέραν ἐορτῆς παροικίας μου κυκλώθεν καὶ οὐκ ἐγένοντο ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου ἀνασφόμενος καὶ καταλειμμένος ὡς ἐπεκράτησα καὶ ἐπλήθυνα ἐχθροὺς μου πάντας
- 1 Aleph. Ik ben de man, die ellende gezien heeft door de roede Zijner verbolgenheid.
 I am the man who has seen trouble by the rod of his wrath.
 ἐγὼ ἀνὴρ ὁ βλέπων πτωχείαν ἐν ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ

- 2 Aleph. Hij heeft mij geleid en gevoerd in de duisternis, en niet in het licht.
By him I have been made to go in the dark where there is no light.
παρέλαβέν με καὶ ἀπήγαγεν εἰς σκότος καὶ οὐ φῶς
- 3 Aleph. Hij heeft Zich immers tegen mij gewend, Hij heeft Zijn hand den gansen dag veranderd.
Truly against me his hand has been turned again and again all the day.
πλὴν ἐν ἐμοὶ ἐπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν
- 4 Beth. Hij heeft mijn vlees en mijn huid oud gemaakt, Hij heeft mijn beenderen gebroken.
My flesh and my skin have been used up by him and my bones broken.
ἐπαλαίωσεν σάρκα μου καὶ δέρμα μου ὅστεα μου συνέτριψεν
- 5 Beth. Hij heeft tegen mij gebouwd, en Hij heeft mij met galle en moeite omringd.
He has put up a wall against me, shutting me in with bitter sorrow.
ἀνθοκοδόμησεν κατ' ἐμοῦ καὶ ἐκύκλωσεν κεφαλὴν μου καὶ ἐμόχθησεν
- 6 Beth. Hij heeft mij gezet in duistere plaatsen, als degenen, die over lang dood zijn.
He has kept me in dark places, like those who have been long dead.
ἐν σκοτεινοῖς ἐκάθισέν με ὡς νεκροῦς αἰῶνος
- 7 Gimel. Hij heeft mij toegemuurd, dat ik er niet uit gaan kan; Hij heeft mijn koperen boeien verzwaard.
He has put a wall round me, so that I am not able to go out; he has made great the weight of my chain.
ἀνθοκοδόμησεν κατ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι ἐβάρυνεν χαλκόν μου
- 8 Gimel. Ook wanneer ik roep en schreeuw, sluit Hij de oren voor mijn gebed.
Even when I send up a cry for help, he keeps my prayer shut out.
καὶ γε κεκράζομαι καὶ βοήσω ἀπέφραξεν προσευχὴν μου
- 9 Gimel. Hij heeft mij wegen toegemuurd met uitgehouwen stenen, Hij heeft mijn paden verkeerdt.
He has put up a wall of cut stones about my ways, he has made my roads twisted.
ἀνθοκοδόμησεν ὁδοὺς μου ἐνέφραξεν τρίβους μου ἐτάραξεν
- 10 Daleth. Hij is mij een loerende beer, een leeuw in verborgen plaatsen.
He is like a bear waiting for me, like a lion in secret places.
ἄρκος ἐνεδρεύουσα αὐτός μοι λέων ἐν κρυφαίοις
- 11 Daleth. Hij heeft mijn wegen afgewend; en Hij heeft mij in stukken gebroken; Hij heeft mij woest gemaakt.
By him my ways have been turned on one side and I have been pulled in bits; he has made me waste.
κατεδίωξεν ἀφεστηκότα καὶ κατέπαυσέν με ἕθετό με ἠφανισμένην
- 12 Daleth. Hij heeft Zijn boog gespannen, en Hij heeft mij den pijl als ten doel gesteld.
With his bow bent, he has made me the mark for his arrows.
ἐνέτεινεν τόξον αὐτοῦ καὶ ἐστήλωσέν με ὡς σκοπὸν εἰς βέλος
- 13 He. Hij heeft Zijn pijlen in mijn nieren doen ingaan.
He has let loose his arrows into the inmost parts of my body.
εἰσήγαγεν τοῖς νεφροῖς μου ἰοὺς φαρέτρας αὐτοῦ
- 14 He. Ik ben al mijn volk tot belaching geworden, hun snarenspeel den gansen dag.
I have become the sport of all the peoples; I am their song all the day.
ἐγενήθην γέλωσ παντὶ λαῶ μου ψαλμὸς αὐτῶν ὅλην τὴν ἡμέραν
- 15 He. Hij heeft mij met bitterheden verzadigd, Hij heeft mij met alssem dronken gemaakt.
He has made my life nothing but pain, he has given me the bitter root in full measure.
ἐχόρτασέν με πικρίας ἐμέθυσέν με χολῆς

- 16 Vau. Hij heeft mijn tanden met zandsteentjes verbrijzeld, Hij heeft mij in de as nedergedrukt.
By him my teeth have been broken with crushed stones, and I am bent low in the dust.
καὶ ἐξέβαλεν ψήφω ὀδόντας μου ἐψώμισέν με σποδόν
- 17 Vau. En Gij hebt mijn ziel verre van den vrede verstoten, ik heb het goede vergeten.
My soul is sent far away from peace, I have no more memory of good.
καὶ ἀπόσατο ἐξ εἰρήνης ψυχὴν μου ἐπελαθόμην ἀγαθὰ
- 18 Vau. Toen zeide ik: Mijn sterkte is vergaan, en mijn hoop van den HEERE.
And I said, My strength is cut off, and my hope from the Lord.
καὶ εἶπα ἀπόλετο νεῖκός μου καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου
- 19 Zain. Gedenk aan mijn ellende en aan mijn ballingschap, aan den alsem en galle.
Keep in mind my trouble and my wandering, the bitter root and the poison.
ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου καὶ ἐκ διωγμοῦ μου πικρίας καὶ χολῆς μου
- 20 Zain. Mijn ziel gedenkt er wel terdege aan, en zij bukt zich neder in mij.
My soul still keeps the memory of them; and is bent down in me.
μνησθήσεται καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχὴ μου
- 21 Zain. Dit zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen;
This I keep in mind, and because of this I have hope.
ταύτην τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου διὰ τοῦτο ὑπομενῶ
- 25 Teth. De HEERE is goed dengenen, die Hem verwachten, der ziele, die Hem zoekt.
The Lord is good to those who are waiting for him, to the soul which is looking for him.
ἀγαθὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν ψυχῇ ἢ ζητήσῃ αὐτὸν ἀγαθὸν
- 26 Teth. Het is goed, dat men hope, en stille zij op het heil des HEEREN.
It is good to go on hoping and quietly waiting for the salvation of the Lord.
καὶ ὑπομενεῖ καὶ ἡσυχάσει εἰς τὸ σωτήριον κυρίου
- 27 Teth. Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijn jeugd draagt.
It is good for a man to undergo the yoke when he is young.
ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ
- 28 Jod. Hij zitte eenzaam, en zwijge stil, omdat Hij het hem opgelegd heeft.
Let him be seated by himself, saying nothing, because he has put it on him.
καθήσεται κατὰ μόνος καὶ σιωπήσεται ὅτι ἤρεν ἐφ' ἑαυτῷ
- 30 Jod. Hij geve zijn wang dien, die hem slaat, hij worde zat van smaad.
Let his face be turned to him who gives him blows; let him be full of shame.
δώσει τῷ παίοντι αὐτὸν σιαγόνα χортаσθήσεται ὄνειδισμῶν
- 31 Caph. Want de Heere zal niet verstoten in eeuwigheid.
For the Lord does not give a man up for ever.
ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπόσεται κύριος
- 32 Caph. Maar als Hij bedroefd heeft, zo zal Hij Zich ontfermen, naar de grootheid Zijner goedertierenheden.
For though he sends grief, still he will have pity in the full measure of his love.
ὅτι ὁ ταπεινώσας οἰκτιρήσει κατὰ τὸ πλήθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ
- 33 Caph. Want Hij plaagt of bedroeft des mensenkinderen niet van harte.
For he has no pleasure in troubling and causing grief to the children of men.
ὅτι οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπείνωσεν υἱοὺς ἀνδρῶν

- 34 Lamed. Dat men al de gevangenen der aarde onder Zijn voeten verbrijzelt;
In a man's crushing under his feet all the prisoners of the earth,
 τοῦ ταπεινώσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς
- 35 Lamed. Dat men het recht eens mans buigt voor het aangezicht des Allerhoogsten;
In his turning away the right of a man before the face of the Most High.
 τοῦ ἐκκλίνειν κρίσιν ἀνδρὸς κατέναντι προσώπου ὑψίστου
- 36 Lamed. Dat men een mens verongelijkt in zijn twistzaak; zou het de Heere niet zien?
In his doing wrong to a man in his cause, the Lord has no pleasure.
 καταδικάσαι ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν κύριος οὐκ εἶπεν
- 37 Mem. Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo het de Heere niet beveelt?
Who is able to say a thing, and give effect to it, if it has not been ordered by the Lord?
 τίς οὕτως εἶπεν καὶ ἐγενήθη κύριος οὐκ ἐνετείλατο
- 38 Mem. Gaat niet uit den mond des Allerhoogsten het kwade en het goede?
Do not evil and good come from the mouth of the Most High?
 ἐκ στόματος ὑψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν
- 39 Mem. Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden.
What protest may a living man make, even a man about the punishment of his sin?
 τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν ἀνὴρ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ
- 40 Nun. Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeren tot den HEERE.
Let us make search and put our ways to the test, turning again to the Lord;
 ἐξηρευθήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἠτάσθη καὶ ἐπιστρέψωμεν ἕως κυρίου
- 41 Nun. Laat ons onze harten opheffen, mitsgaders de handen, tot God in den hemel, zeggende:
Lifting up our hearts with our hands to God in the heavens.
 ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ
- 42 Nun. Wij hebben overtreden, en wij zijn wederspannig geweest, daarom hebt Gij niet gespaard.
We have done wrong and gone against your law; we have not had your forgiveness.
 ἡμαρτήσαμεν ἠσεβήσαμεν καὶ οὐχ ἰλάσθης
- 43 Samech. Gij hebt ons met toorn bedekt, en Gij hebt ons vervolgd; Gij hebt ons gedood, Gij hebt niet verschoond.
Covering yourself with wrath you have gone after us, cutting us off without pity;
 ἐπεσκέπασας ἐν θυμῷ καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς ἀπέκτεινας οὐκ ἐφείσω
- 44 Samech. Gij hebt U met een wolk bedekt, zodat er geen gebed doorkwam.
Covering yourself with a cloud, so that prayer may not get through.
 ἐπεσκέπασας νεφέλην σεαυτῷ εἵνεκεν προσευχῆς
- 45 Samech. Gij hebt ons tot een uitvaagsel en wegwerpsel gesteld, in het midden der volken.
You have made us like waste and that for which there is no use, among the peoples.
 καμμύσαι με καὶ ἀποσθῆναι ἔθηκας ἡμᾶς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν
- 46 Pe. Al onze vijanden hebben hun mond tegen ons opgesperd.
The mouths of all our haters are open wide against us.
 διήνοιξαν ἐφ' ἡμᾶς τὸ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν
- 47 Pe. De vreze en de kuil zijn over ons gekomen, de verwoesting en de verbreking.
Fear and deep waters have come on us, wasting and destruction.
 φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν ἔπαρσις καὶ συντριβή

- 48 Pe. Met waterbeken loopt mijn oog neder, vanwege de breuk der dochter mijns volks.
Rivers of water are running down from my eyes, for the destruction of the daughter of my people.
ἀφέσεις ὑδάτων κατάξει ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου
- 49 Ain. Mijn oog vliet, en kan niet ophouden, omdat er geen rust is;
My eyes are streaming without stopping, they have no rest,
ὁ ὀφθαλμός μου κατεπόθη καὶ οὐ σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι ἔκνηψιν
- 50 Ain. Totdat het de HEERE van den hemel aanschouwe, en het zie.
Till the Lord's eye is turned on me, till he sees my trouble from heaven.
ἕως οὗ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος ἐξ οὐρανοῦ
- 51 Ain. Mijn oog doet mijn ziele moeite aan, vanwege al de dochteren mijner stad.
The Lord is unkind to my soul, more than all the daughters of my town.
ὁ ὀφθαλμός μου ἐπιφυλλιεῖ ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου παρὰ πάσας θυγατέρας πόλεως
- 52 Tsade. Die mijn vijanden zijn zonder oorzaak, hebben mij als een vogeltje dapperlijk gejaagd.
They who are against me without cause have gone hard after me as if I was a bird;
θηρεύοντες ἐθήρευσάν με ὡς στρουθίον οἱ ἔχθροί μου δωρεάν
- 53 Tsade. Zij hebben mijn leven in een kuil uitgeroeid, en zij hebben een steen op mij geworpen.
They have put an end to my life in the prison, stoning me with stones.
ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωὴν μου καὶ ἐπέθηκαν λίθον ἐπ' ἐμοί
- 54 Tsade. De wateren zwommen over mijn hoofd; ik zeide: Ik ben afgesneden!
Waters were flowing over my head; I said, I am cut off.
ὑπερέχθη ὕδωρ ἐπὶ κεφαλὴν μου εἶπα ἀπόσμαι
- 55 Koph. HEERE! Ik heb Uw Naam aangeropen uit den ondersten kuil.
I was making prayer to your name, O Lord, out of the lowest prison.
ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά σου κύριε ἐκ λάκκου κατωτάτου
- 56 Koph. Gij hebt mijn stem gehoord, verberg Uw oor niet voor mijn zuchten, voor mijn roepen.
My voice came to you; let not your ear be shut to my breathing, to my cry.
φωνὴν μου ἤκουσας μὴ κρύψῃς τὰ ὠτά σου εἰς τὴν δέησίν μου
- 57 Koph. Gij hebt U genaderd ten dage, als ik U aanriep; Gij hebt gezegd: Vrees niet!
You came near in the day when I made my prayer to you: you said, Have no fear.
εἰς τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας ἐν ἡ σὲ ἡμέρα ἐπεκαλεσάμην εἶπάς μοι μὴ φοβοῦ
- 58 Resch. Heere! Gij hebt de twistzaken mijner ziel getwist, Gij hebt mijn leven verlost.
O Lord, you have taken up the cause of my soul, you have made my life safe.
ἐδίκασας κύριε τὰς δίκας τῆς ψυχῆς μου ἐλυτρόσω τὴν ζωὴν μου
- 59 Resch. Heere! Gij hebt gezien de verkeerdheid, die men mij aangedaan heeft, oordeel mijn rechtzaak.
O Lord, you have seen my wrong; be judge in my cause.
εἶδες κύριε τὰς ταραχάς μου ἐκρίνας τὴν κρίσιν μου
- 60 Resch. Gij hebt al hun wraak gezien, al hun gedachten tegen mij.
You have seen all the evil rewards they have sent on me, and all their designs against me.
εἶδες πᾶσαν τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν εἰς πάντας διαλογισμοὺς αὐτῶν ἐν ἐμοί
- 61 Schin. HEERE! Gij hebt hun smaden gehoord, en al hun gedachten tegen mij;
Their bitter words have come to your ears, O Lord, and all their designs against me;
ἤκουσας τὸν ὀνειδισμόν αὐτῶν πάντας τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν κατ' ἐμοῦ

- 62 Schin. De lippen dergenen, die tegen mij opstaan, en hun dichten tegen mij den gansen dag.
The lips of those who came up against me, and their thoughts against me all the day.
χειλή ἐπανιστανομένων μοι καὶ μελέτας αὐτῶν κατ' ἐμοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν
- 63 Schin. Aanschouw hun zitten en opstaan; ik ben hun snarenspeel.
Take note of them when they are seated, and when they get up; I am their song.
καθέδραν αὐτῶν καὶ ἀνάστασιν αὐτῶν ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
- 64 Thau. HEERE! geef hun weder die vergelding, naar het werk hunner handen.
You will give them their reward, O Lord, answering to the work of their hands.
ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα κύριε κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν
- 65 Thau. Geef hun een deksel des harten; Uw vloek zij over hen!
You will let their hearts be covered over with your curse on them.
ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμὸν καρδίας μόχθον σου αὐτοῖς
- 66 Thau. Vervolg ze met toorn, en verdelg ze van onder den hemel des HEEREN.
You will go after them in wrath, and put an end to them from under the heavens of the Lord.
καταδιώξεις ἐν ὀργῇ καὶ ἐξανάλωσεις αὐτοὺς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ κύριε
- 1 Aleph. Hoe is het goud zo verdonkerd, het goede fijne goud zo veranderd! Hoe zijn de stenen des heiligdoms vooraan op alle straten verworpen!
How dark has the gold become! how changed the best gold! the stones of the holy place are dropping out at the top of every street.
πῶς ἀμαυρωθήσεται χρυσίον ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ ἀγαθὸν ἐξεχύθησαν λίθοι ἅγιοι ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων
- 2 Beth. De kostelijke kinderen Sions, tegen fijn goud geschat, hoe zijn zij nu gelijk gerekend aan de aarden flessen, het werk van de handen eens pottenbakkers!
The valued sons of Zion, whose price was the best gold, are looked on as vessels of earth, the work of the hands of the potter!
υἱοὶ σιων οἱ τίμιοι οἱ ἐπηρμένοι ἐν χρυσίῳ πῶς ἐλογίσθησαν εἰς ἀγγεῖα ὀστράκινα ἔργα χειρῶν κεραμέως
- 3 Gimel. Zelfs laten de zeekalveren de borsten neder, zij zogen hun welpen; maar de dochter mijns volks is als een wrede geworden, gelijk de struisen in de woestijn.
Even the beasts of the waste land have full breasts, they give milk to their young ones: the daughter of my people has become cruel like the ostriches in the waste land.
καὶ γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστοὺς ἐθήλασαν σκύμιοι αὐτῶν θυγατέρες λαοῦ μου εἰς ἀνιάτον ὡς στρουθίων ἐν ἐρήμῳ
- 4 Daleth. De tong van het zoogkind kleeft aan zijn gehemelte van dorst; de kinderkes eisen brood, er is niemand, die het hun mededeelt.
The tongue of the child at the breast is fixed to the roof of his mouth for need of drink: the young children are crying out for bread, and no man gives it to them.
ἐκολληθή ἡ γλῶσσα θηλάζοντος πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν δίψει νήπια ἤτησαν ἄρτον ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς
- 5 He. Die lekkernijen aten, versmachten nu op de straten; die in karmozijn opgetrokken zijn, omhelzen den drek.
Those who were used to feasting on delicate food are wasted in the streets: those who as children were dressed in purple are stretched out on the dust.
οἱ ἔσθοντες τὰς τρυφὰς ἠφανίσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις οἱ τιηνούμενοι ἐπὶ κόκκων περιβάλλοντο κοπρίας
- 6 Vau. En de ongerechtigheid der dochter mijns volks is groter dan de zonden van Sodom, dat als in een ogenblik omgekeerd werd, en geen handen hadden arbeid over haar.
For the punishment of the daughter of my people is greater than the punishment of Sodom, which was overturned suddenly without any hand falling on her.
καὶ ἐμεγαλύνθη ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας σοδομων τῆς κατεστραμμένης ὥσπερ σπουδῆ καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας
- 7 Zain. Haar bijzondersten waren reiner dan de sneeuw, zij waren witter dan melk; zij waren roder van lichaam dan robijnen, gladder dan een saffier.
Her holy ones were cleaner than snow, they were whiter than milk, their bodies were redder than corals, their form was as the sapphire:
ἐκαθαρίωθησαν ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα ἐπυρρόθησαν ὑπὲρ λίθους σαφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν
- 8 Cheth. Maar nu is hun gedaante verduisterd van zwartigheid, men kent hen niet op de straten; hun huid kleeft aan hun beenderen, zij is verdord, zij is geworden als een hout.
Their face is blacker than night; in the streets no one has knowledge of them: their skin is hanging on their bones, they are dry, they have become like wood.
ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν οὐκ ἐπεγνώσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν ἐξηράνθησαν ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον
- 9 Teth. De verslagenen van het zwaard zijn gelukkiger dan de verslagenen van den honger; want die vlieten daarhenen, als doorstoken zijnde, omdat er geen vruchten der veldenzijn.
Those who have been put to the sword are better off than those whose death is caused by need of food; for these come to death slowly, burned up like the fruit of the field.
καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματῖαι ῥομφαίας ἢ οἱ τραυματῖαι λιμοῦ ἐπορεύθησαν ἐκκεκενημένοι ἀπὸ γενημάτων ἀγρῶν

- 10 Jod. De handen der barmhartige vrouwen hebben haar kinderen gekookt; zij zijn haar tot spijs geworden in de verbreking der dochter mijns volks.
The hands of kind-hearted women have been boiling their children; they were their food in the destruction of the daughter of my people.
χειρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων ἤψησαν τὰ παιδία αὐτῶν ἐγενήθησαν εἰς βρώσιν αὐταῖς ἐν τῷ συντρίμματι τῆς θυγατρὸς λαοῦ μου
- 11 Caph. De HEERE heeft Zijn grimmigheid volbracht, Hij heeft de hittigheid Zijns toorns uitgestort; en Hij heeft te Sion een vuur aangestoken, hetwelk haar fondamenten verteerd heeft.
The Lord has given full effect to his passion, he has let loose his burning wrath; he has made a fire in Zion, causing the destruction of its bases.
συντέλεσεν κύριος θυμὸν αὐτοῦ ἐξέχεεν θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ καὶ ἀνήψεν πῦρ ἐν σιων καὶ κατέφαγεν τὰ θεμέλια αὐτῆς
- 12 Lamed. De koningen der aarde zouden het niet geloofd hebben, noch al de inwoners der wereld, dat de tegenpartijder en vijand tot de poorten van Jeruzalem zou ingaan.
To the kings of the earth and to all the people of the world it did not seem possible that the attackers and the haters would go into the doors of Jerusalem.
οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην ὅτι εἰσελεύσεται ἐχθρὸς καὶ ἐκθλίβων διὰ τῶν πυλῶν ἱερουσαλημ
- 13 Mem. Het is vanwege de zonden harer profeten, en de misdaden harer priesteren, die in het midden van haar het bloed der rechtvaardigen vergoten hebben.
It is because of the sins of her prophets and the evil-doing of her priests, by whom the blood of the upright has been drained out in her.
ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς ἀδικιῶν ἱερέων αὐτῆς τῶν ἐκχεόντων αἷμα δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς
- 14 Nun. Zij zwierven als blinden op de straten, zij waren met bloed besmet, zodat men niet kon zien, of men raakte hun klederen aan.
They are wandering like blind men in the streets, they are made unclean with blood, so that their robes may not be touched by men.
ἐσαλεύθησαν ἐργήγοροι αὐτῆς ἐν ταῖς ἐξόδοις ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἤψαντο ἐνδύματων αὐτῶν
- 15 Samech. Zij riepen tot hen: Wijkt, hier is een onreine wijkt, wijkt, roert niet aan! Zekerlijk, zij zijn weggevlogen, ja, weggezworven; zij zeiden onder de heidenen: Zij zullen er nietlanger wonen.
Away! unclean! they were crying out to them, Away! away! let there be no touching: when they went away in flight and wandering, men said among the nations, There is no further resting-place for them.
ἀπόστητε ἀκαθάρτων καλέσατε αὐτοὺς ἀπόστητε ἀπόστητε μὴ ἄπτεσθε ὅτι ἀνήφθησαν καὶ γε ἐσαλεύθησαν εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ μὴ προσθῶσιν τοῦ παροικεῖν
- 16 Pe. Des HEEREN aangezicht heeft ze verdeeld. Hij zal ze voortaan niet meer aanzien; zij hebben het aangezicht der priesteren niet geeerd, zij hebben den ouden geen genadebewezen.
The face of the Lord has sent them in all directions; he will no longer take care of them: they had no respect for the priests, they gave no honour to the old men.
πρόσωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν οὐ προσθήσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς πρόσωπον ἱερέων οὐκ ἔλαβον πρεσβύτας οὐκ ἠλέησαν
- 17 Ain. Nog bezweken ons onze ogen, ziende naar onze ijdele hulp; wij gaapten met ons gapen op een volk, dat niet kon verlossen.
Our eyes are still wasting away in looking for our false help: we have been watching for a nation unable to give salvation.
ἔτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν μάταια ἀποσκοπεύοντων ἡμῶν ἀπεσκοπεύσαμεν εἰς ἔθνος οὐ σῶζον
- 18 Tsade. Zij hebben onze gangen nagespeurd, dat wij op onze straten niet gaan konden; ons einde is genaderd, onze dagen zijn vervuld, ja, ons einde is gekomen.
They go after our steps so that we may not go in our streets: our end is near, our days are numbered; for our end has come.
ἐθηρεύσαμεν μικροὺς ἡμῶν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἄρεστιν ὁ καιρὸς ἡμῶν
- 19 Koph. Onze vervolgers zijn sneller geweest dan de arenden des hemels; zij hebben ons op de bergen hittiglijk vervolgd, in de woestijn hebben zij ons lagen gelegd.
Those who went after us were quicker than the eagles of the heaven, driving us before them on the mountains, waiting secretly for us in the waste land.
κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ ἀετοῦς οὐρανοῦ ἐπὶ τῶν ὄρεων ἐξήφθησαν ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμᾶς
- 20 Resch. De adem onzer neuzen, de gezalfde des HEEREN, is gevangen in hun groeven; van welken wij zeiden: Wij zullen onder zijn schaduw leven onder de heidenen!
Our breath of life, he on whom the holy oil was put, was taken in their holes; of whom we said, Under his shade we will be living among the nations.
πνεῦμα προσώπου ἡμῶν χρυστὸς κυρίου συνελήμφθη ἐν ταῖς διαφθοραῖς αὐτῶν οὗ εἶπαμεν ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ζησόμεθα ἐν τοῖς ἔθνεσιν
- 21 Schin. Wees vrolijk, en verblijd u, gij dochter Edoms, die in het land Uz woont! doch de beker zal ook tot u komen, gij zult dronken worden, en ontbloot worden.
Have joy and be glad, O daughter of Edom, living in the land of Uz: the cup will be given to you in your turn, and you will be overcome with wine and your shame will be seen.
χαῖρε καὶ εὐφραίνου θύγατερ ἰδουμαίας ἢ κατοικοῦσα ἐπὶ γῆς καὶ γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται τὸ ποτήριον κυρίου καὶ μεθυσθήσῃ καὶ ἀποχεῖς
- 22 Thau. Uw ongerechtigheid heeft een einde, o gij dochter Sions! Hij zal u niet meer gevankelijk doen wegvoeren; maar uw ongerechtigheid, o gij dochter Edoms! zal Hij bezoeken; Hij zal uw zonden ontdekken. Klaagliederen van Jeremia 5
The punishment of your evil-doing is complete, O daughter of Zion; never again will he take you away as a prisoner: he will give you the reward of your evil-doing, O daughter of Edom; he will let your sin be uncovered.
ἐξέλιπεν ἡ ἀνομία σου θύγατερ σιων οὐ προσθήσει ἔτι ἀποικίσαι σε ἐπεσκέψατο ἀνομίας σου θύγατερ εδωμ ἀπεκάλυπεν ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά σου

- 1 Gedenk, HEERE, wat ons geschied is, aanschouw het, en zie onzen smaad aan.
Keep in mind, O Lord, what has come to us: take note and see our shame.
μνήσθητι κύριε ὃ τι ἐγενήθη ἡμῖν ἐπίβλεψον καὶ ἰδὲ τὸν ὀνειδισμόν ἡμῶν
- 2 Ons erfdeel is tot de vreemdelingen gewend, onze huizen tot de uitlanders.
Our heritage is given up to men of strange lands, our houses to those who are not our countrymen.
κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις οἱ οἴκοι ἡμῶν ξένοις
- 3 Wij zijn wezen zonder vader, onze moeders zijn als de weduwen.
We are children without fathers, our mothers are like widows.
ὄρφανοὶ ἐγενήθημεν οὐχ ὑπάρχει πατήρ μητέρες ἡμῶν ὡς αἱ χήραι
- 4 Ons water moeten wij voor geld drinken; ons hout komt ons op prijs te staan.
We give money for a drink of water, we get our wood for a price.
ἐξ ἡμερῶν ἡμῶν ζύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἦλθεν
- 5 Wij lijden vervolging op onze halzen; zijn wij woede, men laat ons geen rust.
Our attackers are on our necks: overcome with weariness, we have no rest.
ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν ἐδιώχθημεν ἐκοπιάσαμεν οὐκ ἀνεπαύθημεν
- 6 Wij hebben den Egyptenaar de hand gegeven, en den Assyrier, om met brood verzadigd te worden.
We have given our hands to the Egyptians and to the Assyrians so that we might have enough bread.
αἴγυπτος ἔδωκεν χεῖρα ασσουρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν
- 7 Onze vaders hebben gezondigd, en zijn niet meer, en wij dragen hun ongerechtigheden.
Our fathers were sinners and are dead; and the weight of their evil-doing is on us.
οἱ πατέρες ἡμῶν ἡμαρτον οὐχ ὑπάρχουσιν ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν
- 8 Knechten heersen over ons; er is niemand, die ons uit hun hand rukke.
Servants are ruling over us, and there is no one to make us free from their hands.
δοῦλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν λυτρούμενος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν
- 9 Wij moeten ons brood met gevaar onzes levens halen, vanwege het zwaard der woestijn.
We put our lives in danger to get our bread, because of the sword of the waste land.
ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰσοίσομεν ἄρτον ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ῥομφαίας τῆς ἐρήμου
- 10 Onze huid is zwart geworden gelijk een oven, vanwege den geweldigen storm des hongers.
Our skin is heated like an oven because of our burning heat from need of food.
τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλίβανος ἐπελειώθη συνεσπάσθησαν ἀπὸ προσώπου καταγίδων λιμοῦ
- 11 Zij hebben de vrouwen te Sion verkracht, en de jonge dochters in de steden van Juda.
They took by force the women in Zion, the virgins in the towns of Judah.
γυναῖκας ἐν σιων ἐταπείνωσαν παρθένους ἐν πόλεσιν ἰουδα
- 12 De vorsten zijn door hunlieder hand opgehangen; de aangezichten der ouden zijn niet geeerd geweest.
Their hands put princes to death by hanging: the faces of old men were not honoured.
ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐκρεμάσθησαν πρεσβύτεροι οὐκ ἔδοξάσθησαν
- 13 Zij hebben de jongelingen weggenomen, om te malen, en de jongens struikelen onder het hout.
The young men were crushing the grain, and the boys were falling under the wood.
ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον καὶ νεανίσκοι ἐν ζύλῳ ἠσθένησαν
- 14 De ouden houden op van de poort, de jongelingen van hun snarenspeel.
The old men are no longer seated in the doorway, and the music of the young men has come to an end.
καὶ πρεσβῦται ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν

- 15 De vreugde onzes harten houdt op, onze rei is in treurigheid veranderd.
The joy of our hearts is ended; our dancing is changed into sorrow.
κατέλυσεν χαρὰ καρδίας ἡμῶν ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν
- 16 De kroon onzes hoofds is afgevallen; o wee nu onzer, dat wij zo gezondigd hebben!
The crown has been taken from our head: sorrow is ours, for we are sinners.
ἔπεσεν ὁ στέφανος τῆς κεφαλῆς ἡμῶν οὐαὶ δὴ ἡμῖν ὅτι ἡμάρτομεν
- 17 Daarom is ons hart mat, om deze dingen zijn onze ogen duister geworden.
Because of this our hearts are feeble; for these things our eyes are dark;
περὶ τούτου ἐγενήθη ὀδυνηρὰ ἡ καρδία ἡμῶν περὶ τούτου ἐσκότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν
- 18 Om des bergs Sions wil, die verwoest is, waar de vossen op lopen.
Because of the mountain of Zion which is a waste; jackals go over it.
ἐπ' ὄρος σιων ὅτι ἠφανίσθη ἀλώπεκες διήλθον ἐν αὐτῇ
- 19 Gij, o HEERE, zit in eeuwigheid, Uw troon is van geslacht tot geslacht.
You, O Lord, are seated as King for ever; the seat of your power is eternal.
σὺ δὲ κύριε εἰς τὸν αἰῶνα κατοικήσεις ὁ θρόνος σου εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν
- 20 Waarom zoudt Gij ons steeds vergeten? Waarom zoudt Gij ons zo langen tijd verlaten?
Why have we gone from your memory for ever? why have you been turned away from us for so long?
ἵνα τί εἰς νεῖκος ἐπιλήση ἡμῶν καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν
- 21 HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als van ouds.
Make us come back to you, O Lord, and let us be turned; make our days new again as in the past.
ἐπίστρεψον ἡμᾶς κύριε πρὸς σέ καὶ ἐπιστραφησόμεθα καὶ ἀνακαινίσον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἔμπροσθεν
- 1 In het dertigste jaar, in de vierde maand, op den vijfden derzelve maand, als ik in het midden der weggevoerden was bij de rivier Chebar, zo geschiedde het, dat de hemelenwerden geopend, en ik gezichten Gods zag.
Now it came about in the thirtieth year, in the fourth month, on the fifth day of the month, while I was by the river Chebar among those who had been made prisoners, that the heavens were made open and I saw visions of God.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μηνὸς καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβάρ καὶ ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδον ὀράσεις θεοῦ
- 2 Op den vijfden derzelve maand (dit was het vijfde jaar van de wegvoering van den koning Jojachin),
On the fifth day of the month, in the fifth year after King Jehoiachin had been made a prisoner,
πέμπτῃ τοῦ μηνὸς τούτου τὸ ἔτος τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ βασιλέως ιωακίμ
- 3 Geschiedde het woord des HEEREN uitdrukkelijk tot Ezechiël, den zoon van Buzi, den priester, in het land der Chaldeen, bij de rivier Chebar; en de hand des HEEREN was daarop hem.
The word of the Lord came to me, Ezekiel the priest, the son of Buzi, in the land of the Chaldaeans by the river Chebar; and the hand of the Lord was on me there.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἐζεκιήλ υἱὸν βουζὶ τὸν ἱερεὺ ἐν γῇ χαλδαιῶν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβάρ καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου
- 4 Toen zag ik, en ziet, een stormwind kwam van het noorden af, een grote wolk, en een vuur daarin vervangen, en een glans was rondom die wolk; en uit het midden daarvan wasals de verf van Hasmal, uit het midden des vuurs.
And, looking, I saw a storm-wind coming out of the north, a great cloud with flames of fire coming after one another, and a bright light shining round about it and in the heart of it was something coloured like electrum.
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐξαΐρον ἤρχετο ἀπὸ βορρᾶ καὶ νεφέλη μεγάλη ἐν αὐτῷ καὶ φέγγος κύκλω αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξαστράπττον καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὄρασις ἠλέκτρον ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ
- 5 En uit het midden daarvan kwam de gelijkenis van vier dieren; en dit was hun gedaante: zij hadden de gelijkenis van een mens;
And in the heart of it were the forms of four living beings. And this was what they were like; they had the form of a man.
καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα τεσσάρων ζῴων καὶ αὕτη ἡ ὄρασις αὐτῶν ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ' αὐτοῖς

- 6 En elkeen had vier aangezichten; insgelijks had elkeen van hen vier vleugelen.
And every one had four faces, and every one of them had four wings.
 και τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνὶ και τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἐνὶ
- 7 En hun voeten waren rechte voeten, en hun voetplanten waren gelijk de voetplanten van een kalf, en glinsterden gelijk de verf van glad koper.
And their feet were straight feet; and the under sides of their feet were like the feet of oxen; and they were shining like polished brass.
 και τὰ σκέλη αὐτῶν ὀρθὰ και πτερωτοὶ οἱ πόδες αὐτῶν και σπινθῆρες ὡς ἐξαστράπτων χαλκός και ἐλαφραὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν
- 8 En mensenhanden waren onder hun vleugelen, aan hun vier zijden; en die vier hadden hun aangezichten en hun vleugelen.
And they had the hands of a man under their wings; the four of them had faces on their four sides.
 και χεὶρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν και τὰ πρόσωπα αὐτῶν τῶν τεσσάρων
- 9 Hun vleugelen waren samengevoegd, de een aan den ander; zij keerden zich niet om, als zij gingen; zij gingen elkeen recht uit voor zijn aangezicht henen.
They went without turning, every one went straight forward.
 οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτὰ ἕκαστον κατέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο
- 10 De gelijkenis nu van hun aangezicht was het aangezicht eens mensen, en het aangezicht eens leeuws hadden zij vier aan de rechterzijde; en ter linkerzijde hadden die vier eensossen aangezicht; ook hadden die vier eens arends aangezicht.
As for the form of their faces, they had the face of a man, and the four of them had the face of a lion on the right side, and the four of them had the face of an ox on the left side, and the four of them had the face of an eagle.
 και ὁμοίωσις τῶν προσώπων αὐτῶν πρόσωπον ἀνθρώπου και πρόσωπον λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσιν και πρόσωπον μόσχου ἐξ ἀριστερῶν τοῖς τέσσαρσιν και πρόσωπον ἀετοῦ τοῖς τέσσαρσιν
- 11 Ook waren hun aangezichten en hun vleugelen opwaarts verdeeld; elkeen had er twee samengevoegd aan de andere, en twee bedekten hun lichamen.
And their wings were separate at the top; two of the wings of every one were joined one to another, and two were covering their bodies.
 και αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν ἑκατέρῳ δύο συνεζευγμέναι πρὸς ἀλλήλας και δύο ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτῶν
- 12 En zij gingen elkeen rechtuit voor zijn aangezicht henen; waarhenen de geest was om te gaan, gingen zij; zij keerden zich niet om, als zij gingen.
Every one of them went straight forward; wherever the spirit was to go they went; they went on without turning.
 και ἑκάτερον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο οὗ ἂν ἦν τὸ πνεῦμα πορευόμενον ἐπορεύοντο και οὐκ ἐπέστρεφον
- 13 Aangaande de gelijkenis der dieren, hun gedaante was als brandende kolen des vuurs, als de gedaante der fakkelen; datzelfde vuur ging steeds tussen die dieren; en het vuurhad een glans, en uit het vuur kwam een bliksem voort.
And between the living beings it was like burning coals of fire, as if flames were going one after the other between the living beings; and the fire was bright, and out of the fire went thunder-flames.
 και ἐν μέσῳ τῶν ζῴων ὄρασις ὡς ἀνθρώπων πυρὸς καιομένων ὡς ὄψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀνὰ μέσον τῶν ζῴων και φέγγος τοῦ πυρὸς και ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξεπορεύετο ἀστραπή
- 15 Als ik die dieren zag, ziet, zo was er een rad op de aarde bij die dieren, naar vier aangezichten van hetzelfde.
Now while I was looking at the four living beings, I saw one wheel on the earth, by the side of the living beings, for the four of them.
 και εἶδον και ἰδοὺ τροχὸς εἷς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζῴων τοῖς τέσσαρσιν
- 16 De gedaante der raderen en derzelve maaksel was als de verf van een turkoois; en die vier hadden enerlei gelijkenis; daartoe was hun gedaante, en hun maaksel, alsof hetware een rad in het midden van een rad.
The form of the wheels and their work was like a beryl; the four of them had the same form and design, and they were like a wheel inside a wheel.
 και τὸ εἶδος τῶν τροχῶν ὡς εἶδος θαρσις και ὁμοίωμα ἐν τοῖς τέσσαρσιν και τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν καθὼς ἂν εἴη τροχὸς ἐν τροχῷ
- 17 Als zij gingen, zij gingen op hun vier zijden; zij keerden zich niet om, als zij gingen.
The four of them went straight forward without turning to one side.
 ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ
- 18 En hun velgen, die waren zo hoog, dat zij vreselijk waren; en hun velgen waren vol ogen rondom aan die vier raderen.
And I saw that they had edges, and their edges, even of the four, were full of eyes round about.
 οὐδ' οἱ νῶτοι αὐτῶν και ὕψος ἦν αὐτοῖς και εἶδον αὐτὰ και οἱ νῶτοι αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσιν
- 19 Als nu de dieren gingen, gingen de raderen bij hen; en als de dieren van de aarde opgeheven werden, werden de raderen opgeheven.
And when the living beings went on, the wheels went by their side; and when the living beings were lifted up from the earth, the wheels were lifted up.
 και ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ ζῶα ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν και ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῶα ἀπὸ τῆς γῆς ἐξῆροντο οἱ τροχοὶ

- 20 Waarhenen de geest was om te gaan, gingen zij, waarhenen de geest was om te gaan; en de raderen werden tegenover hen opgeheven; want de geest der dieren was in deraderen.
Wherever the spirit was to go they went; and the wheels were lifted up by their side: for the spirit of the living beings was in the wheels.
οὐ ἂν ἦν ἡ νεφέλη ἐκεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ πορεύεσθαι ἐπορεύοντο τὰ ζῶα καὶ οἱ τροχοὶ καὶ ἐξήρνοντο σὺν αὐτοῖς διότι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς
- 21 Als die gingen, gingen deze; en als die stonden, stonden zij; en als die van de aarde opgeheven werden, werden de raderen tegenover hen opgeheven; want de geest der dieren was in de raderen.
When these went on, the others went; and when these came to rest, the others came to rest; and when these were lifted up from the earth, the wheels were lifted up by their side: for the spirit of the living beings was in the wheels.
ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ἐπορεύοντο καὶ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ εἰστήκεισαν καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἐξήρνοντο σὺν αὐτοῖς ὅτι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς
- 22 En over de hoofden der dieren was de gelijkenis eens uitspansels, gelijk de verf van het vreselijke kristal, van boven af over hun hoofden uitgespreid.
And over the heads of the living beings there was the form of an arch, looking like ice, stretched out over their heads on high.
καὶ ὁμοίωμα ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτοῖς τῶν ζῴων ὡσεὶ στερέωμα ὡς ὄρασις κρυστάλλου ἐκτεταμένον ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπάνωθεν
- 23 En onder dat uitspansel waren hun vleugelen rechttop, de een aan den ander; ieder had er twee, die herwaarts hun lichamen bedekten, en ieder had er twee, die ze derwaartsbedekten.
Under the arch their wings were straight, one stretched out to another: every one had two wings covering their bodies on this side and two covering their bodies on that side.
καὶ ὑποκάτω τοῦ στερεώματος αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι περυσσόμεναι ἑτέρα τῇ ἑτέρα ἐκάστω δύο συνεζευγμένα ἐπικαλύπτουσαι τὰ σώματα αὐτῶν
- 24 En als zij gingen, hoorde ik een geruis hunner vleugelen, als het geruis van vele wateren, als de stem des Almachtigen, als de stem eens geroeps, als het gedreun eensheirlegers; als zij stonden, zo lieten zij hun vleugelen neder.
And when they went, the sound of their wings was like the sound of great waters to my ears, like the voice of the Ruler of all, a sound like the rushing of an army: when they came to rest they let down their wings.
καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ὡς φωνὴν ὕδατος πολλοῦ καὶ ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ κατέπαυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν
- 25 En er geschiedde een stem van boven het uitspansel, hetwelk boven hun hoofden was, als zij stonden, en hun vleugelen nedergelaten hadden.
And there was a voice from the top of the arch which was over their heads: when they came to rest they let down their wings.
καὶ ἰδοὺ φωνὴ ὑπεράνωθεν τοῦ στερεώματος τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν
- 26 En boven het uitspansel, hetwelk was boven hun hoofden, was de gelijkenis eens troons, als de gedaante van een saffiersteen; en op de gelijkenis als de gedaante eensmenschen, daarboven op zijnde.
And on the top of the arch which was over their heads was the form of a king's seat, like a sapphire stone; and on the form of the seat was the form of a man seated on it on high.
ὡς ὄρασις λίθου σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀνθρώπου ἀνωθεν
- 27 En ik zag als de verf van Hasmal, als de gedaante van vuur rondom daarbinnen, van de gedaante Zijner lenden en opwaarts; en van de gedaante Zijner lenden en nederwaarts, zag ik als de gedaante van vuur, en glans aan Hem rondom.
And I saw it coloured like electrum, with the look of fire in it and round it, going up from what seemed to be the middle of his body; and going down from what seemed to be the middle of his body I saw what was like fire, and there was a bright light shining round him.
καὶ εἶδον ὡς ὄψιν ἠλέκτρον ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος καὶ ἐπάνω καὶ ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος καὶ ἕως κάτω εἶδον ὡς ὄρασιν πυρὸς καὶ τὸ φέγγος αὐτοῦ κύκλω
- 1 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, sta op uw voeten, en Ik zal met u spreken.
And he said to me, Son of man, get up on your feet, so that I may say words to you.
καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου καὶ λαλήσω πρὸς σέ
- 2 Zo kwam in mij, als Hij tot mij sprak, de Geest, Die mij stelde op mijn voeten; en ik hoorde Dien, Die tot mij sprak.
And at his words the spirit came into me and put me on my feet; and his voice came to my ears.
καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα καὶ ἀνέλαβέν με καὶ ἐξήρέν με καὶ ἔστησέν με ἐπὶ τοὺς πόδας μου καὶ ἤκουον αὐτοῦ λαλοῦντος πρὸς με
- 3 En Hij zeide tot mij: Mensenkind! Ik zend u tot de kinderen Israels, tot de rebellerende volken, die tegen Mij gerebelleerd hebben; zij en hun vaderen hebben overtreden tegen Mij tot op dezen zelven huidigen dag.
And he said to me, Son of man, I am sending you to the children of Israel, to an uncontrolled nation which has gone against me: they and their fathers have been sinners against me even to this very day.
καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου ἐξαποστελλῶ ἐγὼ σε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ τοὺς παραπικραίνοντάς με οἵτινες παρεπικρανάν με αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας
- 4 En deze kinderen zijn hard van aangezicht, en stijf van hart; Ik zend u tot hen, en gij zult tot hen zeggen: Zo zegt de Heere HEERE!
And the children are hard and stiff-hearted; I am sending you to them: and you are to say to them, These are the words of the Lord.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος

- 5 En zij, hetzij dat zij het horen zullen, of hetzij dat zij het laten zullen (want zij zijn een wederspanning huis), zo zullen zij weten, dat een profeet in het midden van hen geweest is.
And they, if they give ear to you or if they do not give ear (for they are an uncontrolled people), will see that there has been a prophet among them.
 ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν διότι οἶκος παραπικραίων ἐστίν καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης εἶ σὺ ἐν μέσῳ αὐτῶν
- 6 En gij, mensenkind! vrees niet voor hen, en vrees niet voor hun woorden, hoewel wederwilligen en doornen bij u zijn, en gij bij schorpioenen woont; vrees voor hun woorden niet, en ontzet u niet voor hun aangezicht, want zij zijn een wederspanning huis.
And you, son of man, have no fear of them or of their words, even if sharp thorns are round you and you are living among scorpions: have no fear of their words and do not be overcome by their looks, for they are an uncontrolled people.
 καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου μὴ φοβηθῆς αὐτοὺς μηδὲ ἐκστῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν διότι παροιστρήσουσι καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ σὲ κύκλῳ καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς τοὺς λόγους αὐτῶν μὴ φοβηθῆς καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστῆς διότι οἶκος παραπικραίων ἐστίν
- 7 Maar gij zult Mijn woorden tot hen spreken, hetzij dat zij horen zullen, of hetzij dat zij het laten zullen; want zij zijn wederspanning.
And you are to give them my words, if they give ear to you or if they do not: for they are uncontrolled.
 καὶ λαλήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτοὺς ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν διότι οἶκος παραπικραίων ἐστίν
- 8 Doch gij, mensenkind, hoor hetgeen Ik tot u spreek; wees gij niet wederspanning, gelijk dat wederspanning huis; open uw mond, en eet, wat Ik u geef.
But you, son of man, give ear to what I say to you, and do not be uncontrolled like that uncontrolled people: let your mouth be open and take what I give you.
 καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς σέ μὴ γίνου παραπικραίων καθὼς ὁ οἶκος ὁ παραπικραίων χάνει τὸ στόμα σου καὶ φάγε ἃ ἐγὼ δίδωμί σοι
- 9 Toen zag ik, en ziet, er was een hand tot mij uitgestoken; en ziet, daarin was de rol eens boeks.
And looking, I saw a hand stretched out to me, and I saw the roll of a book in it;
 καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτεταμένη πρὸς με καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλὴς βιβλίου
- 10 En Hij spreidde die voor mijn aangezicht uit; en zij was beschreven voor en achter; en daarin waren geschreven klaagliederen, en zuchting, en wee.
And he put it open before me, and it had writing on the front and on the back; words of grief and sorrow and trouble were recorded in it.
 καὶ ἀνείλησεν αὐτὴν ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα ἦν τὰ ὀπισθεν καὶ τὰ ἔμπροσθεν καὶ ἐγγράπτο εἰς αὐτὴν θρήνος καὶ μέλος καὶ οὐαί
- 1 Daarna zeide Hij tot mij: Mensenkind, eet, wat gij vinden zult; eet deze rol, en ga, spreek tot het huis Israels.
And he said to me, Son of man, take this roll for your food, and go and say my words to the children of Israel.
 καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου κατάρφαγε τὴν κεφαλίδαν ταύτην καὶ πορεύθητι καὶ λάλησον τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ
- 2 Toen opende ik mijn mond, en Hij gaf mij die rol te eten.
And, on my opening my mouth, he made me take the roll as food.
 καὶ διήνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐψώμισέν με τὴν κεφαλίδαν
- 3 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, geef uw buik te eten, en vul uw ingewand met deze rol, die Ik u geef. Toen at ik, en het was in mijn mond als honig, vanwege de zoetheit.
And he said to me, Son of man, let your stomach make a meal of it and let your inside be full of this roll which I am giving you. Then I took it, and it was sweet as honey in my mouth.
 καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου τὸ στόμα σου φάγεται καὶ ἡ κοιλία σου πλησθήσεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ καὶ ἔφαγον αὐτὴν καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκάζων
- 4 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, ga henen, kom tot het huis Israels, en spreek tot hen met Mijn woorden.
And he said to me, Son of man, go now to the children of Israel, and say my words to them.
 καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου βάδιζε εἰσελθε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ καὶ λάλησον τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτοὺς
- 5 Want gij zijt niet gezonden tot een volk, diep van spraak en zwaar van tong, maar tot het huis Israels;
For you are not sent to a people whose talk is strange and whose language is hard, but to the children of Israel;
 διότι οὐ πρὸς λαὸν βαθύχειλον καὶ βαρύγλωσσον σὺ ἐξαποστέλλη πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ
- 6 Niet tot vele volken, diep van spraak en zwaar van tong, welker woorden gij niet kunt verstaan; zouden zij niet, zo Ik u tot hen gezonden had, naar u gehoord hebben?
Not to a number of peoples whose talk is strange and whose language is hard and whose words are not clear to you. Truly, if I sent you to them they would give ear to you.
 οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἀλλοφώνους ἢ ἀλλογλώσσους οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λόγους αὐτῶν καὶ εἰ πρὸς τοιοῦτους ἐξαπέστειλά σε οὗτοι ἂν εἰσήκουσάν σου
- 7 Maar het huis Israels wil naar u niet horen, omdat zij naar Mij niet willen horen; want het ganse huis Israels is stijf van voorhoofd, en hard van hart zijn zij.
But the children of Israel will not give ear to you; for they have no mind to give ear to me: for all the children of Israel have a hard brow and a stiff heart.
 ὁ δὲ οἶκος τοῦ ἰσραηλ οὐ μὴ θελήσωσιν εἰσακοῦσαί σου διότι οὐ βοῦλονται εἰσακοῦειν μου ὅτι πᾶς ὁ οἶκος ἰσραηλ φιλόνηκοί εἰσιν καὶ σκληροκάρδιοι

- 8 Ziet, Ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen hun aangezichten, en uw voorhoofd stijf tegen hun voorhoofd.
See, I have made your face hard against their faces, and your brow hard against their brows.
καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρόσωπόν σου δυνατόν κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ τὸ νεῖκός σου κατισχύσω κατέναντι τοῦ νεῖκους αὐτῶν
- 9 Uw voorhoofd heb Ik gemaakt als een diamant, harder dan een rots; vrees hen niet, en ontzet u niet voor hun aangezichten, omdat zij een wederspannig huis zijn.
Like a diamond harder than rock I have made your brow: have no fear of them and do not be overcome by their looks, for they are an uncontrolled people.
καὶ ἔσται διὰ παντὸς κραταιότερον πέτρας μὴ φοβηθῆς ἀπ' αὐτῶν μηδὲ πτοηθῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν διότι οἶκος παραπικραίων ἐστίν
- 10 Verder zeide Hij tot mij: Mensenkind, vat al Mijn woorden, die Ik tot u spreken zal, in uw hart, en hoor ze met uw oren.
Then he said to me, Son of man, take into your heart all my words which I am about to say to you, and let your ears be open to them.
καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου πάντας τοὺς λόγους οὓς λελάληκα μετὰ σοῦ λαβὲ εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τοῖς ὠσίν σου ἄκουε
- 11 En ga henen, kom tot de weggevoerden, tot de kinderen uws volks, en spreek tot hen, en zeg tot hen: Zo zegt de Heere HEERE, hetzij dat zij horen zullen, of hetzij dat zij het laten zullen.
And go now to those who have been taken away as prisoners, to the children of your people, and say to them, This is what the Lord has said; if they give ear or if they do not.
καὶ βάδιζε εἰσελθε εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τάδε λέγει κύριος ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἐὰν ἄρα ἐνδῶσιν
- 12 Toen nam de Geest mij op, en ik hoorde achter mij een stem van grote ruising, zeggende: Geloofd zij de heerlijkheid des HEEREN uit Zijn plaats!
Then I was lifted up by the wind, and at my back the sound of a great rushing came to my ears when the glory of the Lord was lifted up from his place.
καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα καὶ ἤκουσα κατόπισθόν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ
- 13 En ik hoorde het geluid van der dieren vleugelen, die de een den ander raakten, en het geluid der raderen tegenover hen; en het geluid ener grote ruising.
And there was the sound of the wings of the living beings touching one another, and the sound of the wheels at their side, the sound of a great rushing.
καὶ εἶδον φωνὴν πτερύγων τῶν ζῶων πτερουσσομένων ἑτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν καὶ φωνὴ τῶν τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν καὶ φωνὴ τοῦ σεισμοῦ
- 14 Toen hief de Geest mij op, en nam mij weg, en ik ging henen, bitterlijk bedroefd door de hitte mijns geestes; maar de hand des HEEREN was sterk op mij.
And the wind, lifting me up, took me away: and I went in the heat of my spirit, and the hand of the Lord was strong on me.
καὶ τὸ πνεῦμα ἐξήρην με καὶ ἀνέλαβέν με καὶ ἐπορεύθην ἐν ὄρμῃ τοῦ πνεύματός μου καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ κραταιά
- 15 En ik kwam tot de weggevoerden te Tel-Abib, die aan de rivier Chebar woonden, en ik bleef daar zij woonden; ja, ik bleef daar verbaasd in het midden van hen zeven dagen.
Then I came to those who had been taken away as prisoners, who were at Telabib by the river Chebar, and I was seated among them full of wonder for seven days.
καὶ εἰσηλθὼν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν μετέωρος καὶ περιήλθων τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ καὶ ἐκάθισα ἐκεῖ ἑπτὰ ἡμέρας ἀναστρεφόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν
- 16 Het gebeurde nu ten einde van zeven dagen, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
And at the end of seven days, the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 17 Mensenkind! Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israels; zo zult gij het woord uit Mijn mond horen, en hen van Mijntwege waarschuwen.
Son of man, I have made you a watchman for the children of Israel: so give ear to the word of my mouth, and give them word from me of their danger.
υἱὲ ἀνθρώπου σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ καὶ ἀκούση ἐκ στόματός μου λόγον καὶ διαπειλήση αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ
- 18 Als Ik tot den goddeloze zeg: Gij zult den dood sterven, en gij waarschuwt hem niet, en spreekt niet, om den goddeloze van zijn goddelozen weg te waarschuwen, opdat gij hemin het leven behoudt; die goddeloze zal in zijn ongerechtigheid sterven, maar zijn bloed zal Ik van uw hand eisen.
When I say to the evil-doer, Death will certainly be your fate; and you give him no word of it and say nothing to make clear to the evil-doer the danger of his evil way, so that he may be safe; that same evil man will come to death in his evil-doing; but I will make you responsible for his blood.
ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ θανάτῳ θανατωθήσῃ καὶ οὐ διαστείλω αὐτῷ οὐδὲ ἐλάλησας τοῦ διαστείλασθαι τῷ ἀνόμῳ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ τοῦ ζῆσαι αὐτόν ὁ ἄνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ αὐτῷ οὐ ἀποθανεῖται καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρός σου ἐκζητήσῃ
- 19 Doch als gij den goddeloze waarschuwt, en hij zich van zijn goddeloosheid en van zijn goddelozen weg niet bekeert, hij zal in zijn ongerechtigheid sterven; maar gij hebt uw ziel bevrijd.
But if you give the evil-doer word of his danger, and he is not turned from his sin or from his evil way, death will overtake him in his evil-doing; but your life will be safe.
καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ ὁ ἄνομος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σου ῥύσῃ

- 20 Als ook een rechtvaardige zich van zijn gerechtigheid afkeert, en onrecht doet, en Ik een aanstoot voor zijn aangezicht leg, hij zal sterven; omdat gij hem niet gewaarschuwd hebt, zal hij in zijn zonde sterven, en zijn gerechtigheden, die hij gedaan heeft, zullen niet gedacht worden; maar zijn bloed zal Ik van uw hand eisen.
Again, when an upright man, turning away from his righteousness, does evil, and I put a cause of falling in his way, death will overtake him: because you have given him no word of his danger, death will overtake him in his evil-doing, and there will be no memory of the upright acts which he has done; but I will make you responsible for his blood.
καὶ ἐν τῷ ἀποστρέφειν δίκαιον ἀπὸ τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παράπτωμα καὶ δώσω τὴν βάσανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ αὐτὸς ἀποθάνεται ὅτι οὐ διεστείλω αὐτῷ καὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτοῦ ἀποθάνεται διότι οὐ μὴ μνησθῶσιν αὐτοῦ ὡς ἐποίησεν καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκζητήσω
- 21 Doch als gij den rechtvaardige waarschuwt, opdat de rechtvaardige niet zondige, en hij niet zondigt; hij zal zekerlijk leven, omdat hij gewaarschuwd is; en gij hebt uw ziel bevrijd.
But if you say to the upright man that he is not to do evil, he will certainly keep his life because he took note of your word; and your life will be safe.
σὺ δὲ ἐὰν διαστείλῃ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ ἀμαρτεῖν καὶ αὐτὸς μὴ ἀμάρτη ὁ δίκαιος ζωῆ ζήσεται ὅτι διεστείλω αὐτῷ καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν ῥύσῃ
- 22 En de hand des HEEREN was daar op mij, en Hij zeide tot mij: Maak u op, ga uit in de vallei, en Ik zal daar met u spreken.
And the hand of the Lord was on me there; and he said, Get up and go out into the valley and there I will have talk with you.
καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου καὶ εἶπεν πρὸς με ἀνάστηθι καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδῖον καὶ ἐκεῖ λαληθήσεται πρὸς σέ
- 23 En ik maakte mij op, en ging uit in de vallei, en ziet, de heerlijkheid des HEEREN stond aldaar, gelijk de heerlijkheid, die ik gezien had bij de rivier Chebar; en ik viel op mijnaangezicht.
Then I got up and went out into the valley; and I saw the glory of the Lord resting there as I had seen it by the river Chebar; and I went down on my face.
καὶ ἀνέστην καὶ ἐξῆλθον εἰς τὸ πεδῖον καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα κυρίου εἰστήκει καθὼς ἡ ὄρασις καὶ καθὼς ἡ δόξα ἦν εἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου
- 24 Toen kwam de Geest in mij, en stelde mij op mijn voeten, en Hij sprak met mij, en Hij zeide tot mij: Ga, besluit u binnen in uw huis.
Then the spirit came into me and put me on my feet; and he had talk with me and said to me, Go and keep yourself shut up inside your house.
καὶ ἦλθεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα καὶ ἔστησέν με ἐπὶ πόδας μου καὶ ἐλάλησεν πρὸς με καὶ εἶπέν μοι εἰσελθε καὶ ἐγκλείσθητι ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου σου
- 25 Want u aangaande, mensenkind, ziet, zij zouden dikke touwen aan u leggen, en zij zouden u daarmede binden; daarom zult gij niet uitgaan in het midden van hen.
But see, O son of man, I will put bands on you, prisoning you in them, and you will not go out among them:
καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σέ δεσμοὶ καὶ δῆσουσίν σε ἐν αὐτοῖς καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκ μέσου αὐτῶν
- 26 En Ik zal uw tong aan uw gehemelte doen kleven, dat gij stom worden zult, en zult hun niet zijn tot een bestraffenden man; want zij zijn een wederspanning huis.
And I will make your tongue fixed to the roof of your mouth, so that you have no voice and may not make protests to them: for they are an uncontrolled people.
καὶ τὴν γλῶσσάν σου συνδήσω καὶ ἀποκωφώθησιν καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς ἀνδρα ἐλέγχοντα διότι οἶκος παραπικραίων ἐστίν
- 27 Maar als Ik met u spreken zal, zal Ik uw mond opendoen, en gij zult tot hen zeggen: Zo zegt de Heere HEERE, wie hoort, die hore, en wie het laat, die late het; want zij zijn eenwederspanning huis.
But when I have talk with you I will make your mouth open, and you are to say to them, This is what the Lord has said: Let the hearer give ear; and as for him who will not, let him keep his ears shut: for they are an uncontrolled people.
καὶ ἐν τῷ λαλεῖν με πρὸς σέ ἀνοιξῶ τὸ στόμα σου καὶ ἔρεις πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ὁ ἀκούων ἀκουέτω καὶ ὁ ἀπειθῶν ἀπειθείτω διότι οἶκος παραπικραίων ἐστίν
- 1 En gij, mensenkind, neem u een tichelsteen, en leg dien voor uw aangezicht, en bewerp daarop de stad Jeruzalem.
And you, son of man, take a back and put it before you and on it make a picture of a town, even Jerusalem.
καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου λαβὲ σεαυτῷ πλίνθον καὶ θήσεις αὐτὴν πρὸ προσώπου σου καὶ διαγράψῃς ἐπ' αὐτὴν πόλιν τὴν ἱερουσαλημ
- 2 En maak een belegering tegen haar, en bouw tegen haar sterkten, en werp tegen haar een wal op, en stel legers tegen haar, en zet tegen haar stormrammen rondom.
And make an attack on it, shutting it in, building strong places against it, and making high an earthwork against it; and put up tents against it, placing engines all round it for smashing down its walls.
καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν περιοχὴν καὶ οἰκοδομήσεις ἐπ' αὐτὴν προμαχῶνας καὶ περιβαλεῖς ἐπ' αὐτὴν χάρακα καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν παρεμβολὰς καὶ τάξεις τὰς βελοστάσεις κύκλῳ
- 3 Verder, neem gij u een ijzeren pan, en stel ze tot een ijzeren muur tussen u en tussen die stad; en richt uw aangezicht tegen haar, dat zij in belegering kome, en gij zult zebelegeren. Dit zij den huize Israels een teken.
And take a flat iron plate, and put it for a wall of iron between you and the town: and let your face be turned to it, and it will be shut in and you will make an attack on it. This will be a sign to the children of Israel.
καὶ σὺ λαβὲ σεαυτῷ τήγανον σιδηροῦν καὶ θήσεις αὐτὸ τοῖχον σιδηροῦν ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως καὶ ἐτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' αὐτὴν καὶ ἔσται ἐν συγκλεισμῷ καὶ συγκλείσεις αὐτὴν σημεῖόν ἐστιν τοῦτο τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ

- 4 Lig gij ook neder op uw linkerzijde, en leg daarop de ongerechtigheid van het huis Israels, naar het getal der dagen, dat gij daarop zult liggen, zult gij hun ongerechtigheiddragen.
Then, stretching yourself out on your left side, take the sin of the children of Israel on yourself: for as long as you are stretched out, so long will the sin of the children of Israel be on you.
καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ ἀριστερόν καὶ θήσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου ἰσραηλ ἐπ' αὐτοῦ κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν πενήτην καὶ ἑκατὸν ἄς κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν
- 5 Want Ik heb u gegeven de jaren hunner ongerechtigheid, naar het getal der dagen, driehonderd en negentig dagen, dat gij de ongerechtigheid van het huis Israels dragen zult.
For I have had the years of their sin measured for you by a number of days, even three hundred and ninety days: and you will take on yourself the sin of the children of Israel.
καὶ ἐγὼ δέδωκά σοι τὰς δύο ἀδικίας αὐτῶν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου ἰσραηλ.
- 6 Als gij nu deze voleinden zult, lig ten anderen male neder op uw rechterzijde, en gij zult de ongerechtigheid van het huis van Juda dragen veertig dagen; Ik heb u gegeven elkendag voor elk jaar.
And when these days are ended, turning on your right side, you are to take on yourself the sin of the children of Judah: forty days, a day for a year, I have had it fixed for you.
καὶ συντελέσεις ταῦτα πάντα καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευρόν σου τὸ δεξιὸν καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου ἰουδα τεσσαράκοντα ἡμέρας ἡμέραν εἰς ἑνιαυτὸν τέθεικά σοι
- 7 Daarom zult gij uw aangezicht richten tegen de belegering van Jeruzalem, en uw arm zal ontbloot zijn; en gij zult tegen haar profeteren.
And let your face be turned to where Jerusalem is shut in, with your arm uncovered, and be a prophet against it.
καὶ εἰς τὸν συγκλεισμὸν ἱερουσαλημ ἐτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου καὶ τὸν βραχίονά σου στερεώσεις καὶ προφητεύσεις ἐπ' αὐτήν
- 8 En ziet, Ik zal dikke touwen aan u leggen, dat gij u niet omkeert van uw ene zijde tot uw andere zijde, totdat gij de dagen uwer belegering voleind hebt.
And see, I will put bands on you; and you will be stretched out without turning from one side to the other till the days of your attack are ended.
καὶ ἐγὼ ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σὲ δεσμούς καὶ μὴ στραφῆς ἀπὸ τοῦ πλευροῦ σου ἐπὶ τὸ πλευρόν σου ἕως οὗ συντελεσθῶσιν αἱ ἡμέραι τοῦ συγκλεισμοῦ σου
- 9 En neemt gij voor u tarwe, en gerst, en bonen, en linzen, en gierst, en spelt; en doe die in een vat, en maak die u tot brood; naar het getal der dagen, die gij op uw zijdenederliggen zult, driehonderd en negentig dagen, zult gij dat eten.
And take for yourself wheat and barley and different sorts of grain, and put them in one vessel and make bread for yourself from them; all the days when you are stretched on your side it will be your food.
καὶ σὺ λαβὲ σεαυτῷ πυροῦς καὶ κριθῶς καὶ κύσμον καὶ φακὸν καὶ κέγγρον καὶ ὄλυραν καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς ἄγγος ἐν ὄστράκινον καὶ ποιήσεις αὐτὰ σαυτῷ εἰς ἄρτους καὶ κατ' ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ἄς σὺ καθεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας φάγεσαι αὐτὰ
- 10 Uw spijze nu, die gij eten zult, zal in gewicht zijn twintig sikkelen daags; van tijd tot tijd zult gij die eten.
And you are to take your food by weight, twenty shekels a day: you are to take it at regular times.
καὶ τὸ βρῶμά σου ὃ φάγεσαι ἐν σταθμῷ εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτὰ
- 11 Gij zult ook water naar zekere maat drinken, het zesde deel van een hin; van tijd tot tijd zult gij het drinken.
And you are to take water by measure, the sixth part of a hin: you are to take it at regular times.
καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίεσαι τὸ ἕκτον τοῦ ἰν ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ πίεσαι
- 12 En gij zult een gerstekoek eten, en dien zult gij met drek van des mensen afgang bakken voor hun ogen.
And let your food be barley cakes, cooking it before their eyes with the waste which comes out of a man.
καὶ ἐγκρυφίαν κριθίνον φάγεσαι αὐτὰ ἐν βολβίτοις κόπρον ἀνθρωπίνης ἐγκρύψεις αὐτὰ κατ' ὀφθαλμούς αὐτῶν
- 13 En de HEERE zeide: Alzo zullen de kinderen Israels hun brood onrein eten onder de heidenen, waarhenen Ik hen verdrijven zal.
And the Lord said, Even so the children of Israel will have unclean bread for their food among the nations where I am driving them.
καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ ἰσραηλ οὗτος φάγονται οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν
- 14 Toen zeide ik: Ach, Heere, HEERE, zie, mijn ziel is niet verontreinigd geweest; want ik heb, van mijn jeugd af tot nu toe, geen dood aas, noch dat verscheurd is, gegeten, en geenverfoeilijk vlees is in mijn mond gekomen.
Then I said, Ah, Lord! see, my soul has never been unclean, and I have never taken as my food anything which has come to a natural death or has been broken by beasts, from the time when I was young even till now; no disgusting flesh has ever come into my mouth.
καὶ εἶπα μηδαμῶς κύριε θεὸς τοῦ ἰσραηλ ἰδοὺ ἡ ψυχὴ μου οὐ μεμιάται ἐν ἀκαθαρσίᾳ καὶ θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ βέβρωκα ἀπὸ γενέσεώς μου ἕως τοῦ νῦν οὐδὲ εἰσελήλυθεν εἰς τὸ στόμα μου πᾶν κρέας ἕωλον
- 15 En Hij zeide tot mij: Zie, Ik heb u rundermest gegeven voor mensendrek, zo zult gij uw brood daarmede bereiden.
Then he said to me, See, I have given you cow's waste in place of man's waste, and you will make your bread ready on it.
καὶ εἶπεν πρὸς με ἰδοὺ δέδωκά σοι βόλβιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀνθρωπίνων καὶ ποιήσεις τοὺς ἄρτους σου ἐπ' αὐτῶν

- 16 Daarna zeide Hij tot mij: Gij mensenkind, zie, Ik breek den staf des broods in Jeruzalem, en zij zullen het brood met gewicht en met kommer eten, en het water met zekere maaten met verbaasdheid drinken;
 And he said to me, Son of man, see, I will take away from Jerusalem her necessary bread: they will take their bread by weight and with care, measuring out their drinking-water with fear and wonder:
 και εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου ἰδοὺ ἐγὼ συντριβῶ στήριγμα ἄρτου ἐν ἱερουσαλημ και φάγονται ἄρτον ἐν σταθμῷ και ἐν ἐνδεΐα και ὕδωρ ἐν μέτρῳ και ἐν ἀφανισμῷ πίνονται
- 17 Opdat zij des broods en des waters gebrek hebben, en de een met den ander verbaasd worden, en in hun ongerechtigheid uitteren.
 So that they may be in need of bread and water and be wondering at one another, wasting away in their sin.
 ὅπως ἐνδεεῖς γένωνται ἄρτου και ὕδατος και ἀφανισθήσεται ἄνθρωπος και ἀδελφὸς αὐτοῦ και τακήσονται ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν
- 1 En gij, mensenkind, neem u een scherp mes, een scheermes der barbieren zult gij u nemen, hetwelk gij zult laten gaan over uw hoofd en over uw baard; daarna zult gij u eenweegschaal nemen, en die haren delen.
 And you, son of man, take a sharp sword, using it like a haircutter's blade, and making it go over your head and the hair of your chin: and take scales for separating the hair by weight.
 και σύ υἱὲ ἀνθρώπου λαβὲ σεαυτῷ ῥομφαίαν ὀξεΐαν ὑπὲρ ξυρὸν κουρέως κτήση αὐτήν σεαυτῷ και ἐπάξεις αὐτήν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου και ἐπὶ τὸν πώγωνά σου και λήμψη ξυρὸν σταθμίων και διαστής εἰς αὐτούς
- 2 Een derde deel zult gij in het midden der stad met vuur verbranden, nadat de dagen der belegering vervuld worden; dan zult gij een derde deel nemen, slaande met een zwaardrondom hetzelve, en een derde deel zult gij in den wind strooien; want Ik zal het zwaard achter hen uittrekken.
 You are to have a third part burned with fire inside the town, when the days of the attack are ended; and a third part you are to take and give blows with the sword round about it; and give a third part for the wind to take away, and let loose a sword after them.
 τὸ τέταρτον ἐν πυρὶ ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ συγκλεισμοῦ και λήμψη τὸ τέταρτον και κατακαύσεις αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῆς και τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ αὐτῆς και τὸ τέταρτον διασκορπίσεις τῷ πνεύματι και μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν
- 3 Gij zult ook weinige in getal daarvan nemen, en in uw slippen binden.
 And take from them a small number of hairs, folding them in your skirts.
 και λήμψη ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριθμῷ και συμπεριλήμψη αὐτούς τῇ ἀναβολῇ σου
- 4 En nog zult gij van die nemen, en die werpen in het midden des vuurs, en zult ze verbranden met vuur; daaruit zal voortkomen een vuur tegen het gehele huis van Israel.
 And again take some of these and put them in the fire, burning them up in the fire; and say to all the children of Israel,
 και ἐκ τούτων λήμψη ἔτι και ῥίψεις αὐτούς εἰς μέσον τοῦ πυρὸς και κατακαύσεις αὐτούς ἐν πυρὶ ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται πῦρ και ἐρεῖς παντὶ οἴκῳ ἰσραηλ.
- 5 Alzo zegt de Heere HEERE: Dit is Jeruzalem, welke Ik in het midden der heidenen gezet heb, en landen rondom haar henen.
 This is what the Lord has said: This is Jerusalem: I have put her among the nations, and countries are round her on every side;
 τὰδε λέγει κύριος αὐτῆ ἡ ἱερουσαλημ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν τέθεικα αὐτήν και τὰς κύκλῳ αὐτῆς χώρας
- 6 Doch zij heeft Mijn rechten veranderd in goddeloosheid meer dan de heidenen, en Mijn inzettingen meer dan de landen, die rondom haar zijn; want zij hebben Mijn rechtenverworpen, en in Mijn inzettingen hebben zij niet gewandeld.
 And she has gone against my orders by doing evil more than the nations, and against my rules more than the countries round her: for they have given up my orders, and as for my rules, they have not gone in the way of them.
 και ἐρεῖς τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ τῶν ἐθνῶν και τὰ νόμιά μου ἐκ τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς διότι τὰ δικαιώματά μου ἀπόσαντο και ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς
- 7 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Dewijl gijlieden dies meer gemaakt hebt dan de heidenen, die rondom u zijn, in Mijn inzettingen niet gewandeld hebt, en Mijn rechten nietgedaan hebt, zelfs naar de rechten der heidenen, die rondom u zijn, niet gedaan hebt;
 For this cause the Lord has said: Because you have been more uncontrolled than the nations round about you, and have not been guided by my rules or kept my orders, but have kept the orders of the nations round about you;
 διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν ἐκ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν και ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύθητε και τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποιήσατε ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν οὐ πεποιήκατε
- 8 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Ik wil aan u, ja Ik, want Ik zal gerichten in het midden van u oefenen, voor de ogen van die heidenen.
 For this cause the Lord has said: See, I, even I, am against you; and I will be judging among you before the eyes of the nations.
 διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ και ποιήσω ἐν μέσῳ σου κρίμα ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν
- 9 En Ik zal onder u doen, hetgeen Ik niet gedaan heb, en desgelijks Ik voortaan niet doen zal, om al uwer gruwelen wil.
 And I will do in you what I have not done and will not do again, because of all your disgusting ways.
 και ποιήσω ἐν σοὶ ἃ οὐ πεποιήκα και ἃ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ πάντα τὰ βδελύγματά σου

- 10 Daarom zullen de vaders de kinderen eten in het midden van u, en de kinderen zullen hun vaderen eten; en Ik zal gerichten onder u oefenen, en zal al uw overblijfsel in allewinden verstrooien.
For this cause fathers will take their sons for food among you, and sons will make a meal of their fathers; and I will be judge among you, and all the rest of you I will send away to every wind.
διὰ τοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου καὶ τέκνα φάγονται πατέρας καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα καὶ διασκορπιῶ πάντας τοὺς καταλοίπους σου εἰς πάντα ἄνεμον
- 11 Daarom zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE (omdat gij Mijn heiligdom verontreinigd hebt met al uw verfoeiselen, en met al uw gruwelen), zo Ik ook niet daarom u verminderen, en Mijn oog u niet verschonen zal, en Ik ook niet zal sparen!
For this cause, by my life, says the Lord, because you have made my holy place unclean with all your hated things and all your disgusting ways, you will become disgusting to me; my eye will have no mercy and I will have no pity.
διὰ τοῦτο ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος εἰ μὴ ἂνθ' ὧν τὰ ἅγια μου ἐμίανας ἐν πᾶσιν τοῖς βδελύγμασίν σου καὶ γὰρ ἀπόσομαι σε οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμὸς καὶ οὐκ ἐλεήσω
- 12 Een derde deel van u zal van de pestilentie sterven, en zal door honger in het midden van u te niet worden; en een derde deel zal in het zwaard vallen rondom u; en een derdedeel zal Ik in alle winden verstrooien, en Ik zal het zwaard achter hen uittrekken.
A third of you will come to death from disease, wasting away among you through need of food; a third will be put to the sword round about you; and a third I will send away to every wind, letting loose a sword after them.
τὸ τέταρτόν σου ἐν θανάτῳ ἀναλωθήσεται καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται ἐν μέσῳ σου καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον σκορπιῶ αὐτοὺς καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται οἱ κύκλω σου καὶ μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν
- 13 Alzo zal Mijn toorn volbracht worden, en Ik zal Mijn grimmigheid op hen doen rusten, en Mij troosten; en zij zullen weten, dat Ik, de HEERE, in Mijn ijver gesproken heb, als Ik Mijngrimmigheid tegen hen volbracht zal hebben.
So my wrath will be complete and my passion will come to rest on them; and they will be certain that I the Lord have given the word of decision, when my wrath against them is complete.
καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμὸς μου καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπιγνώση διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα ἐν ζήλῳ μου ἐν τῷ συντελέσει με τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτοὺς
- 14 Daartoe zal Ik u ter woestheid en ter smaadheid zetten onder de heidenen, die rondom u zijn, voor de ogen van al degene, die voorbijgaat.
And I will make you a waste and a name of shame among the nations round about you, in the eyes of everyone who goes by.
καὶ θήσομαι σε εἰς ἔρημον καὶ τὰς θυγατέρας σου κύκλω σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύοντος
- 15 Zo zal de smaadheid en hoon een onderwijs en ontzetting den heidenen zijn, die rondom u zijn, wanneer Ik over u gerichten in toorn, en in grimmigheid, en in grimmige straffenoefenen zal; Ik, de HEERE, heb het gesproken!
And you will be a name of shame and a cause of bitter words, an example and a wonder to the nations round about you, when I give effect to my judging among you in wrath and in passion and in burning protests: I the Lord have said it:
καὶ ἔση στενακτὴ καὶ δηλαῖστη ἐν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς κύκλω σου ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ κρίματα ἐν ἐκδικήσει θυμοῦ μου ἐγὼ κύριος λελάληκα
- 16 Wanneer Ik de boze pijlen des hongers tegen hen uitzenden zal, die ten verderve zijn zullen, die Ik uitzenden zal om u te verderven; zo zal Ik den honger over u vermeederen, en uden staf des broods breken.
When I send on you the evil arrows of disease, causing destruction, which I will send to put an end to you; and, further, I will take away your necessary food.
ἐν τῷ ἐξαποστεῖλαί με τὰς βολίδας μου τοῦ λιμοῦ ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔσονται εἰς ἔκλειψιν καὶ συντρίψω στήριγμα ἄρτου σου
- 17 Ja, honger en boos gedierte, die u van kinderen beroven zullen, zal Ik over u zenden; ook zal pestilentie en bloed onder u omgaan; en het zwaard zal Ik over u brengen; Ik, de HEERE, heb het gesproken!
And I will send on you need of food and evil beasts, and they will be a cause of loss to you; and disease and violent death will go through you; and I will send the sword on you: I the Lord have said it.
καὶ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ τιμωρήσομαι σε καὶ θάνατος καὶ αἷμα διελεύσονται ἐπὶ σὲ καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σὲ κυκλόθεν ἐγὼ κύριος λελάληκα
- 1 En het woord des HEEREN geschiedde tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind, zet uw aangezicht tegen de bergen Israels, en profeteer tegen dezelve;
Son of man, let your face be turned to the mountains of Israel, and be a prophet to them, and say,
οὐκ ἐνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰ ὄρη ἰσραὴλ καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὰ

- 3 En zeg: Gij bergen Israels, hoort het woord des Heeren HEEREN! Zo zegt de Heere HEERE tot de bergen en tot de heuvelen, tot de beken en tot de dalen: Ziet, Ik, Ik breng over uhet zwaard, en Ik zal uw hoogten verderven.
 You mountains of Israel, give ear to the words of the Lord: this is what the Lord has said to the mountains and the hills, to the waterways and the valleys: See, I, even I, am sending on you a sword for the destruction of your high places.
 καὶ ἐρεῖς τὰ ὄρη ἰσραηλ ἀκούσατε λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ ταῖς νάπαις ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς ῥομφαίαν καὶ ἐξολεθρευθήσεται τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν
- 4 Daartoe zullen uw altaren verwoest, en uw zonnebeelden verbroken worden; en Ik zal uw verslagenen nedervellen voor het aangezicht uwer drekgoden.
 And your altars will be made waste, and your sun-images will be broken: and I will have your dead men placed before your images.
 καὶ συντριβήσονται τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ τεμένη ὑμῶν καὶ καταβαλῶ τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον τῶν εἰδώλων ὑμῶν
- 5 En Ik zal de dode lichamen der kinderen Israels voor het aangezicht hunner drekgoden leggen, en Ik zal uw beenderen rondom uw altaren strooien.
 And I will put the dead bodies of the children of Israel in front of their images, sending your bones in all directions about your altars.
 καὶ διασκορπιῶ τὰ ὀστά ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν
- 6 In al uw woningen zullen de steden verwoest en de hoogten tot wildernis worden, opdat uw altaren woest en eenzaam zijn, en uw drekgoden verbroken worden en ophouden, en uw zonnebeelden afgehouden, en uw werken uitgedelgd worden.
 In all your living-places the towns will become broken walls, and the high places made waste; so that your altars may be broken down and made waste, and your images broken and ended, and so that your sun-images may be cut down and your works rubbed out.
 ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν αἱ πόλεις ἐξερημωθήσονται καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθήσεται ὅπως ἐξολεθρευθῆ τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν καὶ συντριβήσονται τὰ εἶδωλα ὑμῶν καὶ ἐξαρθήσεται τὰ τεμένη ὑμῶν
- 7 En de verslagenen zullen in het midden van u liggen, opdat gij weet, dat Ik de HEERE ben.
 And the dead will be falling down among you, and you will be certain that I am the Lord.
 καὶ πεσοῦνται τραυματία ἐν μέσῳ ὑμῶν καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος
- 8 Ik zal dan nog een overblijfsel laten, als gij enigen zult hebben, die het zwaard ontkomen onder de heidenen, wanneer gij in de landen zult verstrooid worden.
 But still, I will keep a small band safe from the sword among the nations, when you are sent wandering among the countries.
 ἐν τῷ γενέσθαι ἐξ ὑμῶν ἀνασφζομένους ἐκ ῥομφαίας ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐν τῷ διασκορπισμῷ ὑμῶν ἐν ταῖς χώραις
- 9 Dan zullen uw ontkomenen Mijner gedenken onder de heidenen, waar zij gevankelijk zullen geworden zijn, omdat Ik verbroken ben door hun hoerachtig hart, dat van Mij afgeweken is, en door hun ogen, die hun drekgoden nahoereren; en zij zullen een walging aan zichzelf hebben over de boosheden, die zij in al hun gruwelen gedaan hebben.
 And those of you who are kept safe will have me in mind among the nations where they have been taken away as prisoners, how I sent punishment on their hearts which were untrue to me, and on their eyes which were turned to their false gods: and they will be full of hate for themselves because of the evil things which they have done in all their disgusting ways.
 καὶ μνησθήσονται μου οἱ ἀνασφζόμενοι ἐξ ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ ἠχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ ὁμόμοκα τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τῇ ἐκπορνεύουσῃ ἀπ' ἐμοῦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς πορνεύουσιν ὀπίσω τῷ ν ἐπιτηδεύματων αὐτῶν καὶ κόψονται πρόσωπα αὐτῶν ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν
- 10 En zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben; Ik heb niet tevergeefs gesproken, van hun dit kwaad aan te doen.
 And they will be certain that I am the Lord: not for nothing did I say that I would do this evil to them.
 καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα
- 11 Zo zegt de Heere HEERE: Sla met uw hand, en stamp met uw voet, en zeg: Ach, over alle gruwelen der boosheden van het huis Israels; want zij zullen door het zwaard, door denhonger en door de pestilentie vallen.
 This is what the Lord has said: Give blows with your hand, stamping with your foot, and say, O sorrow! because of all the evil and disgusting ways of the children of Israel: for death will overtake them by the sword and through need of food and by disease.
 τάδε λέγει κύριος κρότησον τῇ χειρὶ καὶ ψόφησον τῷ ποδὶ καὶ εἰπὼν εὔγε εὔγε ἐπὶ πᾶσιν τοῖς βδελύγμασιν οἴκου ἰσραηλ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται
- 12 Die verre af is, zal door de pest sterven, en die nabij is, zal door het zwaard vallen; maar die overgebleven en belegerd is, zal door honger sterven; also zal Ik Mij grimmigheid tegen hen volbrengen.
 He who is far away will come to his death by disease; he who is near will be put to the sword; he who is shut up will come to his death through need of food; and I will give full effect to my passion against them.
 ὁ ἐγγὺς ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖται ὁ δὲ μακρὰν ἐν θανάτῳ τελευτήσει καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται καὶ συντελέσω τὴν ὀργὴν μου ἐπ' αὐτούς

- 13 Dan zult gij weten, dat Ik de HEERE ben, als hun verslagenen in het midden hunner drekgoden rondom hun altaren wezen zullen op alle hoge heuvelen, op alle toppen der bergen, en onder allen groenen boom, en onder alle dichte eiken, de plaats, alwaar zij al hun drekgoden liefelijken reuk maakten.
And you will be certain that I am the Lord, when their dead men are stretched among their images round about their altars on every high hill, on all the tops of the mountains, and under every branching tree, and under every thick oak-tree, the places where they made sweet smells to all their images.
καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδώλων ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω δένδρου συσκίου οὗ ἔδωκαν ἐκεῖ ἴσμεν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν
- 14 Daarom zal Ik Mijn hand over hen uitstrekken, en zal het land woest maken, ja, woester dan de woestijn naar Diblath henen, in al hun woningen; en zij zullen bevinden, dat Ik deHEERE ben. Ezechi! 7
And my hand will be stretched out against them, making the land waste and unpeopled, from the waste land to Riblah, through all their living-places: and they will be certain that I am the Lord.
καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς καὶ θήσομαι τὴν γῆν εἰς ἀφανισμόν καὶ εἰς ὄλεθρον ἀπὸ τῆς ἐρήμου δεβλαθα ἐκ πάσης τῆς κατοικίας καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος
- 1 Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Verder, gij mensenkind, zo zegt de Heere HEERE, van het land Israels: Het einde is er, het einde is gekomen over de vier hoeken des lands.
And you, son of man, say, This is what the Lord has said to the land of Israel: An end has come, the end has come on the four quarters of the land.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τάδε λέγει κύριος τῇ γῆ τοῦ ἰσραηλ. πέρασ ἦκει τὸ πέρασ ἦκει ἐπὶ τὰς τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς
- 3 Nu is het einde over u; want Ik zal Mijn toorn tegen u zenden, en Ik zal u richten naar uw wegen, en Ik zal op u brengen al uw gruwelen.
Now the end has come on you, and I will send my wrath on you, judging you for your ways, I will send punishment on you for all your disgusting acts.
ἦκει τὸ πέρασ
- 4 En Mijn oog zal u niet verschonen, en Ik zal niet sparen; maar Ik zal uw wegen op u brengen, en uw gruwelen zullen in het midden van u zijn, en gijlieden zult weten, dat Ik deHEERE ben.
My eye will not have mercy on you, and I will have no pity: but I will send the punishment of your ways on you, and your disgusting works will be among you: and you will be certain that I am the Lord.
ἐπὶ σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν ἦκει ὁ καιρὸς ἠγγικεν ἡ ἡμέρα οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ ὠδίνων
- 5 Zo zegt de Heere HEERE: Een kwaad, een enig kwaad, ziet, is gekomen;
This is what the Lord has said: An evil, even one evil; see, it is coming.
νῦν ἐγγύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀργήν μου ἐπὶ σὲ καὶ συντελέσω τὸν θυμὸν μου ἐν σοὶ καὶ κρινῶ σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου
- 6 Een einde is er gekomen, dat einde is gekomen, het is opgewaakt tegen u; ziet, het kwaad is gekomen!
An end has come, the end has come; see, it is coming on you.
οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς μου οὐδὲ μὴ ἐλεήσω διότι τὰς ὁδοὺς σου ἐπὶ σὲ δώσω καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται καὶ ἐπιγνώση διότι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ τῶπων
- 7 De morgenstond is tot u gekomen, o inwoner des lands, de tijd is gekomen, de dag der beroerte is nabij, en er is geen wederklank der bergen.
The crowning time has come on you, O people of the land: the time has come, the day is near; the day will not be slow in coming, it will not keep back.
νῦν τὸ πέρασ πρὸς σὲ καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ἐκδικήσω σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου
- 8 Nu zal Ik in kort Mijn grimmigheid over u uitgieten, en Mijn toorn tegen u volbrengen, en u richten naar uw wegen, en zal op u brengen al uw gruwelen.
Now, in a little time, I will let loose my passion on you, and give full effect to my wrath against you, judging you for your ways, and sending punishment on you for all your disgusting works.
οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπὶ σὲ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω διότι τὴν ὁδὸν σου ἐπὶ σὲ δώσω καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται καὶ ἐπιγνώση διότι ἐγὼ κύριος
- 9 En Mijn oog zal niet verschonen, en Ik zal niet sparen; Ik zal u geven naar uw wegen, en uw gruwelen zullen in het midden van u zijn; en gijlieden zult weten, dat Ik de HEEREben, Die slaat.
My eye will not have mercy, and I will have no pity: I will send on you the punishment of your ways, and your disgusting works will be among you; and you will see that I am the Lord who gives punishment.
διότι τάδε λέγει κύριος
- 10 Ziet, de dag, ziet, de morgenstond is gekomen, de morgenstond is voortgekomen, de roede heeft gebloeid, de hovaardij heeft gegroend.
See, the day; see, it is coming: the crowning time has gone out; the twisted way is flowering, pride has put out buds.
ἰδοὺ τὸ πέρασ ἦκει ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου εἰ καὶ ἡ ῥάβδος ἠνθηκεν ἡ ὕβρις ἐξανέστηκεν

- 11 Het geweld is opgerezen tot een roede der goddeloosheid; niets van hen zal overblijven, noch van hun menigte, noch van hun gedruis, en geen klage zal over hen zijn.
Violent behaviour has been lifted up into a rod of evil; it will not be slow in coming, it will not keep back.
καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου καὶ οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ σπουδῆς
- 12 De tijd is gekomen, de dag is genaakt; de koper zij niet blijde, en de verkoper bedrijve geen rouw; want een brandende toorn is over de gehele menigte van het land.
The time has come, the day is near: let not him who gives a price for goods be glad, or him who gets the price have sorrow:
ἦκει ὁ καιρὸς ἰδοὺ ἡ ἡμέρα ὁ κτώμενος μὴ χαίρῃτω καὶ ὁ πωλῶν μὴ θρηνεῖτω
- 13 Want de verkoper zal tot het verkochte niet wederkeren, ofschoon hun leven nog onder de levenden ware; overmits het gezicht, aangaande de gehele menigte van het land, nietzal terugkeren; en niemand zal door zijn ongerechtigheid zijn leven sterken.
For the trader will not go back to the things for which he had his price, even while he is still living:
διότι ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλοῦντα οὐκέτι μὴ ἐπιστρέψει καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ κρατήσει
- 14 Zij hebben met de trompet getrompet, en hebben alles bereid, maar niemand trekt ten strijde; want Mijn brandende toorn is over de gehele menigte van het land.
And he who has given a price for goods will not get them, for my wrath is on all of them.
σαλπύσατε ἐν σάλπιγγι καὶ κρίνατε τὰ σύμπαντα
- 15 Het zwaard is buiten, en de pest, en de honger van binnen; die op het veld is, zal door het zwaard sterven, en die in de stad is, dien zal de honger en de pest verteren.
Outside is the sword, and inside disease and need of food: he who is in the open country will be put to the sword; he who is in the town will come to his end through need of food and disease.
ὁ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἐξῴθεν καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσωθεν ὁ ἐν τῷ πεδίῳ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει τοὺς δὲ ἐν τῇ πόλει λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει
- 16 En hun ontkomenden zullen wel ontkomen, maar zij zullen op de bergen zijn, zij allen zullen zijn gelijk duiven der dalen, kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid.
And those of them who get away safely will go and be in the secret places like the doves of the valleys, all of them will come to death, every one in his sin.
καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασωζόμενοι ἐξ αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων πάντας ἀποκτενῶ ἕκαστον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ
- 17 Alle handen zullen slap worden, en alle knieën zullen henenvlieten als water.
All hands will be feeble and all knees without strength, like water.
πᾶσαι χεῖρες ἐκλυθήσονται καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὕγρασία
- 18 Ook zullen zij zakken aangorden, gruwen zal ze bedekken, en over alle aangezichten zal schaamte wezen, en op al hun hoofden kaalheid.
And they will put haircloth round them, and deep fear will be covering them; and shame will be on all faces, and the hair gone from all their heads.
καὶ περιζώσονται σάκκους καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχρὴν ἐπ' αὐτούς καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα
- 19 Zij zullen hun zilver op de straten werpen, en hun goud zal tot onreinigheid zijn; hun zilver en hun goud zal hen niet kunnen uithelpen ten dage der verbolgenheid des HEEREN; hun ziel zullen zij niet verzadigen, en hun ingewanden zullen zij niet vullen; want het zal de aanstoot hunner ongerechtigheid zijn.
They will put out their silver into the streets, and their gold will be as an unclean thing; their silver and their gold will not be able to keep them safe in the day of the wrath of the Lord; they will not get their desire or have food for their need: because it has been the cause of their falling into sin.
τὸ ἀργύριον αὐτῶν ῥιφήσεται ἐν ταῖς πλατείαις καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ὑπεροφθήσεται αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ πληρωθῶσιν διότι βάσανος τῶν ἀδικῶν αὐτῶν ἐγένετο
- 20 En Hij heeft de schoonheid Zijns sieraads ter overtreffelijkheid gezet; maar zij hebben daarin beelden hunner gruwelen en hunner verfoeiselen gemaakt; daarom heb Ik dat huntot onreinigheid gesteld.
As for their beautiful ornament, they had put it on high, and had made the images of their disgusting and hated things in it: for this cause I have made it an unclean thing to them.
ἐκλεκτὰ κόσμου εἰς ὑπερηφανίαν ἔθεντο αὐτὰ καὶ εἰκόνας τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν ἕνεκεν τούτου δέδωκα αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀκαθαρσίαν
- 21 En Ik zal het in de hand der vreemden overgeven ten roof, en den goddelozen der aarde ten buit, en zij zullen het ontheiligen.
And I will give it into the hands of men from strange lands who will take it by force, and to the evil-doers of the earth to have for themselves; and they will make it unholy.
καὶ παραδώσω αὐτὰ εἰς χεῖρας ἄλλοτρίων τοῦ διαρπάσαι αὐτὰ καὶ τοῖς λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκόλα καὶ βεβηλώσουσιν αὐτὰ
- 22 Ook zal Ik Mijn aangezicht van hen omwenden, en zij zullen Mijn verborgen plaats ontheiligen; want inbrekers zullen daar inkomen en die ontheiligen.
And my face will be turned away from them, and they will make my secret place unholy: violent men will go into it and make it unholy.
καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν καὶ μιανούσιν τὴν ἐπισκοπὴν μου καὶ εἰσελεύσονται εἰς αὐτὰ ἀφυλάκτως καὶ βεβηλώσουσιν αὐτὰ

- 23 Maak een keten; want het land is vol van bloedgerichten, en de stad is vol van geweld.
Make the chain: for the land is full of crimes of blood, and the town is full of violent acts.
 και ποιήσουσι φυρμόν διότι ή γη πλήρης λαών και ή πόλις πλήρης ανομίας
- 24 Daarom zal Ik de kwaadste der heidenen doen komen, die hun huizen erfelijk bezitten zullen, en zal den hoogmoed der sterken doen ophouden, en die hen heiligen, zullenontheilgd worden.
For this reason I will send the worst of the nations and they will take their houses for themselves: I will make the pride of their strength come to an end; and their holy places will be made unclean.
 και αποστρέψω τὸ φρούραγμα τῆς ισχύος αὐτῶν και μιανθήσεται τὰ ἅγια αὐτῶν
- 25 De ondergang komt; en zij zullen den vrede zoeken, maar hij zal er niet zijn.
Shaking fear is coming; and they will be looking for peace, and there will be no peace.
 ἐξίλασμός ἤξει και ζητήσει εἰρήνην και οὐκ ἔσται
- 26 Ellende zal op ellende komen, en er zal gerucht op gerucht wezen; dan zullen zij het gezicht van een profeet zoeken; maar de wet zal vergaan van den priester, en de raad van deoudsten.
Destruction will come on destruction, and one story after another; and the vision of the prophet will be shamed, and knowledge of the law will come to an end among the priests, and wisdom among the old.
 οὐαὶ ἐπὶ οὐαὶ ἔσται και ἀγγελία ἐπ' ἀγγελίαν ἔσται και ζητηθήσεται ὄρασις ἐκ προφήτου και νόμος ἀπολείται ἐξ ἱερέως και βουλή ἐκ πρεσβυτέρων
- 27 De koning zal rouw bedrijven, en de vorsten zullen met verwoesting bekleed zijn, en de handen van het volk des lands zullen beroerd zijn; Ik zal hun doen naar hun weg, en methun rechten zal Ik ze richten; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben. Ezechi'1 8
The king will give himself up to sorrow, and the ruler will be clothed with wonder, and the hands of the people of the land will be troubled: I will give them punishment for their ways, judging them as it is right for them to be judged; and they will be certain that I am the Lord.
 ἄρχων ἐνδύσεται ἀφανισμόν και αὶ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς γῆς παραλυθήσονται κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς και ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς και γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος
- 1 Het geschiedde nu in het zesde jaar, in de zesde maand, op den vijftden der maand, als ik in mijn huis zat, en de oudsten van Juda voor mijn aangezicht zaten, dat de hand desHeeren HEEREN daar over mij viel.
Now in the sixth year, in the sixth month, on the fifth day of the month, when I was in my house and the responsible men of Judah were seated before me, the hand of the Lord came on me there.
 και ἐγένετο ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ πέμπτη τοῦ μηνὸς ἐγὼ ἐκαθήμην ἐν τῷ οἴκῳ και οἱ πρεσβύτεροι ἰουδα ἐκάθηντο ἐνώπιόν μου και ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου
- 2 Toen zag ik, en ziet, een gelijkenis, als de gedaante van vuur; van de gedaante Zijner lenden en nederwaarts was vuur; en van Zijn lenden en opwaarts, als de gedaante enerklarheid, als de verf van Hasmal.
And looking, I saw a form like fire; from the middle of his body and down there was fire: and up from the middle of his body a sort of shining, like electrum.
 και εἶδον και ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ και ἔως κάτω πῦρ και ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ὑπεράνω ὡς ὄρασις ἠλέκτρου
- 3 En Hij stak de gelijkenis ener hand uit, en nam mij bij het haar mijns hoofds; en de Geest voerde mij op tussen de aarde en tussen den hemel, en bracht mij in de gezichtenGods te Jeruzalem, tot de deur der poort van het binnenste voorhof, dewelke ziet naar het noorden, alwaar de zitplaats was van een beeld der ijvering, dat tot ijver verwekt.
And he put out the form of a hand and took me by the hair of my head; and the wind, lifting me up between the earth and the heaven, took me in the visions of God to Jerusalem, to the way into the inner door facing to the north; where was the seat of the image of envy.
 και ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χειρὸς και ἀνέλαβέν με τῆς κορυφῆς μου και ἀνέλαβέν με πνεῦμα ἀνὰ μέσον τῆς γῆς και ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ και ἤγαγέν με εἰς ἱερουσαλημ ἐν ὁράσει θεοῦ ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν οὐ ἦν ἡ στήλη τοῦ κτωμένου
- 4 En ziet, de heerlijkheid des Gods van Israel was aldaar, naar de gedaante, die ik in de vallei gezien had.
And I saw the glory of the Lord there, as in the vision which I saw in the valley.
 και ἰδοὺ ἐκεῖ ἦν δόξα κυρίου θεοῦ ἰσραηλ κατὰ τὴν ὄρασιν ἣν εἶδον ἐν τῷ πεδίῳ
- 5 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, hef nu uw ogen op naar den weg van het noorden; en ik hief mijn ogen op naar den weg van het noorden, en ziet, tegen het noorden aan depoort van het altaar was dit beeld der ijvering, in den ingang.
Then he said to me, Son of man, now let your eyes be lifted up in the direction of the north; and on looking in the direction of the north, to the north of the doorway of the altar, I saw this image of envy by the way in.
 και εἶπεν πρὸς με νιὲ ἀνθρώπου ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς βορρᾶν και ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βορρᾶν και ἰδοὺ ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ τὴν πύλην τὴν πρὸς ἀνατολάς
- 6 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, ziet gij wel, wat zij doen, de grote gruwelen, die het huis Israels hier doet, opdat Ik van Mijn heiligdom verre wegga? Doch gij zult nog wederomgrote gruwelen zien.
And he said to me, Son of man, do you see what they are doing? even the very disgusting things which the children of Israel are doing here, causing me to go far away from my holy place? but you will see other most disgusting things.
 και εἶπεν πρὸς με νιὲ ἀνθρώπου ἐώρακας τί οὗτοι ποιοῦσιν ἀνομίας μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἁγίων μου και ἔτι ὄψει ἀνομίας μείζονας

- 7 Zo bracht Hij mij tot de deur van het voorhof. Toen zag ik, en ziet, er was een hol in den wand.
And he took me to the door of the open place; and looking, I saw a hole in the wall.
καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς αὐλῆς
- 8 En Hij zeide tot mij: Mensenkind, graaf nu in dien wand. En ik groef in dien wand, en ziet, daar was een deur.
And he said to me, Son of man, make a hole in the wall: and after making a hole in the wall I saw a door.
καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου ὀρυξον καὶ ὄρυξα καὶ ἰδοὺ θύρα μία
- 9 Toen zeide Hij tot mij: Ga in, en zie de boze gruwelen, die zij hier doen.
And he said to me, Go in and see the evil and disgusting things which they are doing here.
καὶ εἶπεν πρὸς με εἰσελθε καὶ ἰδὲ τὰς ἀνομίας ἃς οὗτοι ποιοῦσιν ὧδε
- 10 Zo ging ik in, en ik zag, en ziet, er was alle beeltenis van kruipende dieren en verfoeilijke beesten, en van alle dreggoden van het huis Israels, geheel rondom aan den wandgemaald.
So I went in and saw; and there every sort of living thing which goes flat on the earth, and unclean beasts, and all the images of the children of Israel, were pictured round about on the wall.
καὶ εἰσηλθον καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ μάταια βδελύγματα καὶ πάντα τὰ εἰδωλα οἴκου ἰσραηλ διαγεγραμμένα ἐπ' αὐτοῦ κύκλῳ
- 11 En zeventig mannen uit de oudsten van het huis Israels, met Jaazanja, den zoon van Safan, staande in het midden van hen, stonden voor hun aangezichten; en een ieder had zijn rookvat in zijn hand, en een overvloedige wolk des reukwerks ging op.
And before them seventy of the responsible men of the children of Israel had taken their places, every man with a vessel for burning perfumes in his hand, and in the middle of them was Jaazaniah, the son of Shaphan; and a cloud of smoke went up from the burning perfume.
καὶ ἑβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου ἰσραηλ καὶ ἱεζονίας ὁ τοῦ σαφαν ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰστήκει πρὸ προσώπου αὐτῶν καὶ ἕκαστος θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ καὶ ἡ ἀτμίς τοῦ θυμιάματος ἀνέβαινεν
- 12 Toen zeide Hij tot mij: Hebt gij gezien, mensenkind, wat de oudsten van het huis Israels doen in de duisternis, een ieder in zijn gebede binnenkameren? want zij zeggen: De HEERE ziet ons niet, de HEERE heeft het land verlaten.
And he said to me, Son of man, have you seen what the responsible men of the children of Israel do in the dark, every man in his room of pictured images? for they say, The Lord does not see us; the Lord has gone away from the land.
καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου ἑώρακας ἃ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου ἰσραηλ ποιοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν ἐν τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν διότι εἶπαν οὐχ ὄρα ὁ κύριος ἐγκαταλείπειν κύριος τὴν γῆν
- 13 En Hij zeide tot mij: Gij zult nog wederom grote gruwelen zien, die zij doen.
Then he said to me, You will see even more disgusting things which they do.
καὶ εἶπεν πρὸς με ἔτι ὄψει ἀνομίας μείζονας ἃς οὗτοι ποιοῦσιν
- 14 En Hij bracht mij tot de deur der poort van het huis des HEEREN, die naar het noorden is, en ziet, daar zaten vrouwen, bewenende den Thammuz.
Then he took me to the door of the way into the Lord's house looking to the north; and there women were seated weeping for Tammuz.
καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι θρηνοῦσαι τὸν θαμμουζ
- 15 En Hij zeide tot mij: Hebt gij, mensenkind, dat gezien? Gij zult nog wederom grotere gruwelen zien dan deze.
Then he said to me, Have you seen this, O son of man? you will see even more disgusting things than these.
καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου ἑώρακας καὶ ἔτι ὄψει ἐπιτηδεύματα μείζονα τούτων
- 16 En Hij bracht mij tot het binnenste voorhof van het huis des HEEREN; en ziet, aan de deur van den tempel des HEEREN, tussen het voorhuis en tussen het altaar, waren omtrent vijf en twintig mannen; hun achterste leden waren naar den tempel des HEEREN, en hun aangezichten naar het oosten, en deze bogen zich neder naar het oosten voor de zon.
And he took me into the inner square of the Lord's house, and at the door of the Temple of the Lord, between the covered way and the altar, there were about twenty-five men with their backs turned to the Temple of the Lord and their faces turned to the east; and they were worshipping the sun, turning to the east.
καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου τὴν ἐσωτέραν καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ ναοῦ κυρίου ἀνὰ μέσον τῶν αἰλαμ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου ὡς εἴκοσι ἄνδρες τὰ ὀπίσθια αὐτῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀπέναντι καὶ οὗτοι προσκυνοῦσιν τῷ ἡλίῳ
- 17 Toen zeide Hij tot mij: Hebt gij, mensenkind, dat gezien? Is er iets lichter geacht bij het huis van Juda, dan deze gruwelen te doen, die zij hier doen? Als zij het land met geweldvervuld hebben, zo keren zij zich, om Mij te vertoornen; want zie, zij steken de wijnranken aan hun neus.
Then he said to me, Have you seen this, O son of man? is it a small thing to the children of Judah that they do the disgusting things which they are doing here? for they have made the land full of violent behaviour, making me angry again and again: and see, they put the branch to my nose.
καὶ εἶπεν πρὸς με ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ ἰουδα τοῦ ποιεῖν τὰς ἀνομίας ἃς πεποιήκασιν ὧδε διότι ἔπλησαν τὴν γῆν ἀνομίας καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες

- 18 Daarom zal Ik ook handelen in grimmigheid, Mijn oog zal niet verschonen, en Ik zal niet sparen; hoewel zij voor Mijn oren met luider stem roepen, nochtans zal Ik hen niet horen.
For this reason I will let loose my wrath: my eye will not have mercy, and I will have no pity.
καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς μετὰ θυμοῦ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς μου οὐδὲ μὴ ἐλεήσω
- 1 Daarna riep Hij voor mijn oren met luider stem, zeggende: Doet de opzieners der stad naderen, en elkeen met zijn verdervend wapen in zijn hand.
Then crying out in my hearing in a loud voice, he said, Let the overseers of the town come near, every man armed.
καὶ ἀνέκραγεν εἰς τὰ ὦτά μου φωνῇ μεγάλη λέγων ἤγγικεν ἡ ἐκδίκησις τῆς πόλεως καὶ ἕκαστος εἶχεν τὰ σκευὴ τῆς ἐξολοθρεύσεως ἐν χειρὶ αὐτοῦ
- 2 En ziet, zes mannen kwamen van den weg der Hoge poort, die gekeerd is naar het noorden, en elkeen met zijn verpletterend wapen in zijn hand; en een man in het midden van hen was met linnen bekleed, en een schrijvers-inktkoker was aan zijn lenden; en zij kwamen in, en stonden bij het koperen altaar.
And six men came from the way of the higher doorway looking to the north, every man with his axe in his hand: and one man among them was clothed in linen, with a writer's inkpot at his side.
And they went in and took their places by the brass altar.
καὶ ἰδοὺ ἕξ ἄνδρες ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πύλης τῆς ὑψηλῆς τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν καὶ ἑκάστου πέλυξ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ εἷς ἀνὴρ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνδεδυκὸς ποδήρη καὶ ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ εἰσήλθοσαν καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χαλκοῦ
- 3 En de heerlijkheid des Gods van Israel hief zich op van den cherub, waarop Hij was, tot den dorpel van het huis; en Hij riep tot den man, die met linnen bekleed was, die beschrijvers-inktkoker aan zijn lenden had.
And the glory of the God of Israel had gone up from the winged ones on which it was resting, to the doorstep of the house. And crying out to the man clothed in linen who had the writer's inkpot at his side,
καὶ δόξα θεοῦ τοῦ ἰσραηλ ἀνέβη ἀπὸ τῶν χειρουβιν ἢ οὐσα ἐπ' αὐτῶν εἰς τὸ αἶθριον τοῦ οἴκου καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκὸτα τὸν ποδήρη ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν ζώνην
- 4 En de HEERE zeide tot hem: Ga door, door het midden der stad, door het midden van Jeruzalem, en teken een teken op de voorhoofden der lieden, die zuchten en uitroepen over al deze gruwelen, die in het midden derzelve gedaan worden.
The Lord said to him, Go through the town, through the middle of Jerusalem, and put a mark on the brows of the men who are sorrowing and crying for all the disgusting things which are done in it.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν διέλθε μέσσην τὴν ἱερουσαλημ καὶ δὸς τὸ σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων καὶ τῶν κατοδυνωμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινομέναις ἐν μέσῳ αὐτῆς
- 5 Maar tot die anderen zeide Hij voor mijn oren: Gaat door, door de stad achter hem, en slaat, ulieder oog verschone niet, en spaart niet!
And to these he said in my hearing, Go through the town after him using your axes: do not let your eyes have mercy, and have no pity:
καὶ τούτοις εἶπεν ἀκούοντός μου πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν καὶ κόπτετε καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ μὴ ἐλεήσητε
- 6 Doodt ouden, jongelingen en maagden, en kinderkens en vrouwen, tot verdervens toe; maar genaakt aan niemand, op denwelken het teken is, en begint van Mijn heiligdom. En zij begonnen van de oude mannen, die voor het huis waren.
Give up to destruction old men and young men and virgins, little children and women: but do not come near any man who has the mark on him: and make a start at my holy place. So they made a start with the old men who were before the house.
πρεσβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ νήπια καὶ γυναῖκας ἀποκτείνετε εἰς ἐξάλειψιν ἐπὶ δὲ πάντας ἐφ' οὓς ἐστὶν τὸ σημεῖον μὴ ἐγγίσητε καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου ἄρξασθε καὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων οἳ ἦσαν ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ
- 7 En Hij zeide tot hen: Verontreinigt het huis, en vervult de voorhoven met verslagenen; gaat henen uit. En zij gingen henen uit, en zij sloegen in de stad.
And he said to them, Make the house unclean, make the open places full of dead: go forward and send destruction on the town.
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς μιάνετε τὸν οἶκον καὶ πλήσατε τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε
- 8 Het geschiedde nu, als zij hen geslagen hadden, en ik overgebleven was, dat ik op mijn aangezicht viel, en riep, en zeide: Ach, Heere HEERE, zult Gij al het overblijfsel van Israel verderven, met Uw grimmigheid uit te gieten over Jeruzalem?
Now while they were doing so, and I was untouched, I went down on my face, and crying out, I said, Ah, Lord! will you give all the rest of Israel to destruction in letting loose your wrath on Jerusalem?
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κόπτειν αὐτοὺς καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου καὶ ἀνεβόησα καὶ εἶπα οἴμμοι κύριε ἐξάλειψεις σὺ τοὺς καταλοίπους τοῦ ἰσραηλ ἐν τῷ ἐκχέαι σε τὸν θυμὸν σου ἐπὶ ἱερουσαλημ
- 9 Toen zeide Hij tot mij: De ongerechtigheid van het huis van Israel en van Juda is gans zeer groot, en het land is met bloed vervuld, en de stad is vol van afwijking; want zij zeggen: De HEERE heeft het land verlaten, en de HEERE ziet niet.
Then he said to me, The sin of the children of Israel and Judah is very, very great, and the land is full of blood and the town full of evil ways: for they say, The Lord has gone away from the land, and the Lord does not see.
καὶ εἶπεν πρὸς με ἀδικία τοῦ οἴκου ἰσραηλ καὶ ἰουδα μεμεγάλυνται σφόδρα σφόδρα ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ λαῶν πολλῶν καὶ ἡ πόλις ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας ὅτι εἶπαν ἐγκαταλείπειν κύριος τὴν γῆν οὐκ ἐφορᾷ ὁ κύριος

- 10 Daaronder ook, wat Mij aangaat, Mijn oog zal niet verschonen, en Ik zal niet sparen; Ik zal hun weg op hun hoofd geven.
And as for me, my eye will not have mercy, and I will have no pity, but I will send the punishment of their ways on their heads.
καὶ οὐ φείσεται μου ὁ ὀφθαλμὸς οὐδὲ μὴ ἐλεήσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα
- 11 En ziet, de man, die met linnen bekleed was, aan wiens lenden de inktkoker was, bracht bescheid weder, zeggende: Ik heb gedaan, gelijk als Gij mij geboden hadt.
Then the man clothed in linen, who had the inkpot at his side, came back and said, I have done what you gave me orders to do.
καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδικώς τὸν ποδῆρήν καὶ ἐξωσμένος τῆ ζώνῃ τὴν ὄσφον αὐτοῦ καὶ ἀπεκρίνατο λέγων πεποίηκα καθὼς ἐνετείλω μοι
- 1 Daarna zag ik, en ziet, boven het uitspannel, hetwelk was over het hoofd der cherubs, was als een saffiersteen, als de gedaante van de gelijkenis eens troons; en Hij verscheen op dezelve.
Then looking, I saw that on the arch which was over the head of the winged ones there was seen over them what seemed like a sapphire stone, having the form of a king's seat.
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς τῶν χειρουβιν ὡς λίθος σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ' αὐτῶν
- 2 En Hij sprak tot den man, bekleed met linnen, en Hij zeide: Ga in tot tussen de wielen, tot onder den cherub, en vul uw vuisten met vurige kolen van tussen de cherubs, en strooize over de stad; en hij ging in voor mijn ogen.
And he said to the man clothed in linen, Go in between the wheels, under the winged ones, and get your two hands full of burning coals from between the winged ones and send them in a shower over the town. And he went in before my eyes.
καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδικότα τὴν στολὴν εἰσελθε εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν τῶν ὑποκάτω τῶν χειρουβιν καὶ πλησον τὰς δράκας σου ἀνθρώκων πυρὸς ἐκ μέσου τῶν χειρουβιν καὶ διασκόρπισον ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιόν μου
- 3 De cherubs nu stonden ter rechterzijde van het huis, als die man inging; en een wolk vervulde het binnenste voorhof.
Now the winged ones were stationed on the right side of the house when the man went in; and the inner square was full of the cloud.
καὶ τὰ χειρουβιν εἰστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἄνδρα καὶ ἡ νεφέλη ἐπλησεν τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν
- 4 Toen hief zich de heerlijkheid des HEEREN omhoog van boven den cherub, op den dorpel van het huis; en het huis werd vervuld met een wolk, en het voorhof was vol van denglans der heerlijkheid des HEEREN.
And the glory of the Lord went up from the winged ones and came to rest over the doorstep of the house; and the house was full of the cloud and the open square was full of the shining of the Lord's glory.
καὶ ἀπῆρεν ἡ δόξα κυρίου ἀπὸ τῶν χειρουβιν εἰς τὸ αἶθριον τοῦ οἴκου καὶ ἐπλησεν τὸν οἶκον ἡ νεφέλη καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους τῆς δόξης κυρίου
- 5 En het geruis van de vleugelen der cherubs werd gehoord tot het uiterste voorhof, als de stem des almachtigen Gods, wanneer Hij spreekt.
And the sound of the wings of the winged ones was clear even in the outer square, like the voice of the Ruler of all.
καὶ φωνὴ τῶν πτερύγων τῶν χειρουβιν ἠκούετο ἕως τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ὡς φωνὴ θεοῦ σαδδαι λαλοῦντος
- 6 Het geschiedde nu, als Hij den man, bekleed met linnen, geboden had, zeggende: Neem vuur van tussen de wielen, van tussen de cherubs, dat hij inging en stond bij een rad.
And when he gave orders to the man clothed in linen, saying, Take fire from between the wheels, from between the winged ones, then he went in and took his place at the side of a wheel.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδικότῳ τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν λέγων λαβὲ πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν ἐκ μέσου τῶν χειρουβιν καὶ εἰσῆλθεν καὶ ἔστη ἐχόμενος τῶν τροχῶν
- 7 Toen stak een cherub zijn hand uit van tussen de cherubs tot het vuur, hetwelk was tussen de cherubs, en nam daarvan, en gaf het in de vuisten desgenen, die met linnenbekteld was; die nam het, en ging uit.
And stretching out his hand to the fire which was between the winged ones, he took some of it and went out.
καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος ἐν μέσῳ τῶν χειρουβιν καὶ ἔλαβεν καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐνδεδικότος τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν καὶ ἔλαβεν καὶ ἐξῆλθεν
- 8 Want er werd gezien aan de cherubs de gelijkenis van eens menschen hand onder hun vleugelen.
And I saw the form of a man's hands among the winged ones under their wings.
καὶ εἶδον τὰ χειρουβιν ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν
- 9 Toen zag ik, en ziet, vier raderen waren bij de cherubs; een rad was bij elken cherub; en de gedaante der raderen was als de verf van een turkoois-steen.
And looking, I saw four wheels by the side of the winged ones, one wheel by the side of a winged one and another wheel by the side of another: and the wheels were like the colour of a beryl stone to the eye.
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τροχοὶ τέσσαρες εἰστήκεισαν ἐχόμενοι τῶν χειρουβιν τροχὸς εἷς ἐχόμενος χειροῦ ἑνὸς καὶ ἡ ὄψις τῶν τροχῶν ὡς ὄψις λίθου ἁνθρακος
- 10 En aangaande hun gedaanten, die vier hadden enerlei gelijkenis, gelijk of het ware geweest een rad in het midden van een rad.
In form the four of them were all the same, they seemed like a wheel inside a wheel.
καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ὁμοίωμα ἐν τοῖς τέσσαρσιν ὃν τρόπον ὅταν ᾖ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ

- 11 Als die gingen, zo gingen deze op hun vier zijden; zij keerden zich niet om, als zij gingen; maar de plaats, waarheen het hoofd zag, die volgden zij na; zij keerden zich niet om, als zij gingen.
When they were moving, they went on their four sides without turning; they went after the head in the direction in which it was looking; they went without turning.
ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέβλεψεν ἡ ἀρχὴ ἢ μία ἐπορεύοντο καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ
- 12 Hun ganse lichaam nu, en hun ruggen, en hun handen, en hun vleugelen, mitsgaders de raderen, waren vol ogen rondom; die vier hadden hun raderen.
And the edges of the four wheels were full of eyes round about.
καὶ οἱ ὠδοὶ αὐτῶν καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν καὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσιν τροχοῖς αὐτῶν
- 13 Aangaande de raderen, elkeen derzelve werd voor mijn ogen genoemd Galgal.
As for the wheels, they were named in my hearing, the circling wheels.
τοῖς δὲ τροχοῖς τούτοις ἐπεκλήθη γελγελ ἀκούοντός μου
- 15 En die cherubs hieven zich omhoog; dit was hetzelfde dier, dat ik bij de rivier Chebar gezien had.
And the winged ones went up on high: this is the living being which I saw by the river Chebar.
καὶ ἤραν τὰ χερουβιν τοῦτο τὸ ζῷον ὃ εἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ
- 16 En als de cherubs gingen, zo gingen die raderen nevens dezelve; en als de cherubs hun vleugelen ophieven, om zich van de aarde omhoog te heffen, zo keerden zich diezelveraderen ook niet om van bij hen.
And when the winged ones went, the wheels went by their side: and when their wings were lifted to take them up from the earth, the wheels were not turned from their side.
καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ χερουβιν ἐπορεύοντο οἱ τροχοὶ καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν καὶ ἐν τῷ ἐξείρειν τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ αὐτῶν
- 17 Als die stonden, stonden deze, en als die opgeheven werden, hieven zich deze ook op; want de geest der dieren was in hen.
When they were at rest in their place, these were at rest; when they were lifted up, these went up with them: for the spirit of life was in them.
ἐν τῷ ἐστάναι αὐτὰ εἰστήκεισαν καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ ἐμετεωρίζοντο μετ' αὐτῶν διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς ἦν
- 18 Toen ging de heerlijkheid des HEEREN van boven den dorpel des huizes weg, en stond boven de cherubs.
Then the glory of the Lord went out from the doorstep of the house, and came to rest over the winged ones.
καὶ ἐξῆλθεν δόξα κυρίου ἀπὸ τοῦ οἴκου καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ χερουβιν
- 19 En de cherubs hieven hun vleugelen op, en verhieven zich van de aarde omhoog voor mijn ogen, als zij uitgingen; en de raderen waren tegenover hen; en elkeen stond aan dedeur der Oostpoort van het huis des HEEREN; en de heerlijkheid des Gods Israels was van boven over hen.
And the winged ones, lifting up their wings, went up from the earth before my eyes, with the wheels by their side: and they came to rest at the east doorway of the Lord's house; and the glory of the God of Israel was over them on high.
καὶ ἀνέλαβον τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ ἐξελεῖν αὐτὰ καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς ἀπέναντι καὶ δόξα θεοῦ ἰσραηλ ἦν ἐπ' αὐτῶν ὑπεράνω
- 20 Dit is het dier, dat ik zag onder den Gods Israels bij de rivier Chebar; en ik bemerkte, dat het cherubs waren.
This is the living being which I saw under the God of Israel by the river Chebar; and it was clear to me that they were the winged ones.
τοῦτο τὸ ζῷόν ἐστιν ὃ εἶδον ὑποκάτω θεοῦ ἰσραηλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ καὶ ἔγνων ὅτι χερουβιν ἐστίν
- 21 Elkeen had vier aangezichten, en elkeen had vier vleugelen; en de gelijkenis van mensenhanden was onder hun vleugelen.
Every one had four faces and every one had four wings; and hands like a man's hands were under their wings.
τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἐνὶ καὶ ὀκτὼ πτέρυγες τῷ ἐνὶ καὶ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν
- 22 En aangaande de gelijkenis van hun aangezichten, het waren dezelfde aangezichten, die ik gezien had bij de rivier Chebar, hun gedaanten en zij zelven; zij gingen ieder recht uitvoor zijn aangezicht henen.
As for the form of their faces, they were the faces whose form I saw by the river Chebar; when they went, every one of them went straight forward.
καὶ ὁμοίως τῶν προσώπων αὐτῶν ταῦτα τὰ πρόσωπά ἐστιν ἃ εἶδον ὑποκάτω τῆς δόξης θεοῦ ἰσραηλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ καὶ αὐτὰ ἕκαστον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο

- 1** Toen hief mij de Geest op, en bracht mij tot de Oostpoort van het huis des HEEREN, dewelke ziet oostwaarts; en ziet, aan de deur der poort waren vijf en twintig mannen, en in het midden van hen zag ik Jaazanja, den zoon van Azzur, en Pelatja, den zoon van Benaja, vorsten des volks.
And the wind, lifting me up, took me to the east doorway of the Lord's house, looking to the east: and at the door I saw twenty-five men; and among them I saw Jaazaniah, the son of Azzur, and Pelatiah, the son of Benaiah, rulers of the people.
 και ανέλαβέν με πνεῦμα και ἤγαγέν με ἐπὶ τὴν πύλιν τοῦ οἴκου κυρίου τὴν κατέναντι τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς και ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων τῆς πύλης ὡς εἴκοσι και πέντε ἄνδρες και εἶδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν ιεζονια τὸν τοῦ εζερ και φαλτιαν τὸν τοῦ βαλαιου τοῦς ἀφηγουμένους τοῦ λαοῦ
- 2** En Hij zeide tot mij: Mensenkind, deze zijn de mannen, die ongerechtigheid bedenken, en die kwaden raad raden in deze stad.
Then he said to me, Son of man, these are the men who are designing evil, who are teaching evil ways in this town:
 και εἶπεν κύριος πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζόμενοι μάταια και βουλευόμενοι βουλὴν πονηρὰν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ
- 3** Die zeggen: Men moet geen huizen nabij bouwen; deze stad zou de pot, en wij het vlees zijn.
Who say, This is not the time for building houses: this town is the cooking-pot and we are the flesh.
 οἱ λέγοντες οὐχὶ προσφάτως ἑκοδόμηγνται αἱ οἰκίαι αὕτη ἐστὶν ὁ λέβης ἡμεῖς δὲ τὰ κρέα
- 4** Daarom profeteer tegen hen; profeteer, o mensenkind!
For this cause be a prophet against them, be a prophet, O son of man.
 διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπ' αὐτοὺς προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου
- 5** Zo viel dan de Geest des HEEREN op mij, en Hij zeide tot mij: Zeg: Zo zegt de HEERE: Alzo zegt gijlieden o huis Israels! want Ik weet elkeen der dingen, die in uw geestopklommen.
And the spirit of the Lord came on me, and he said to me, Say, These are the words of the Lord: This is what you have said, O children of Israel; what comes into your mind is clear to me.
 και ἔπεσεν ἐπ' ἐμὲ πνεῦμα κυρίου και εἶπεν πρὸς με λέγε τάδε λέγει κύριος οὕτως εἶπατε οἴκος ἰσραηλ και τὰ διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ ἐπίσταμαι
- 6** Gij hebt uw verslagenen in deze stad vermenigvuldigd, en gij hebt derzelver straten met de verslagenen vervuld.
You have made great the number of your dead in this town, you have made its streets full of dead men.
 ἐπληθύνετε νεκροὺς ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ και ἐνεπλήσατε τὰς ὁδοὺς αὐτῆς τραυματιῶν
- 7** Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Uw verslagenen, die gij in het midden derzelve nedergelegd hebt, die zijn dat vlees, en deze stad is de pot; maar ulieden zal Ik uit het middenderzelve doen uitgaan.
For this reason the Lord has said: Your dead whom you have put down in its streets, they are the flesh, and this town is the cooking-pot: but I will make you come out from inside it.
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος τοὺς νεκροὺς ὑμῶν οὓς ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς οὗτοί εἰσιν τὰ κρέα αὕτη δὲ ὁ λέβης ἐστὶν και ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς
- 8** Gijlieden hebt het zwaard gevreesd; en het zwaard zal Ik over u brengen, spreekt de Heere HEERE.
You have been fearing the sword, and I will send the sword on you, says the Lord.
 ῥομφαίαν φοβεῖσθε και ῥομφαίαν ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς λέγει κύριος
- 9** Ook zal Ik ulieden uit het midden derzelve doen uitgaan, en Ik zal u overgeven in de hand der vreemden; en Ik zal recht onder u doen.
I will make you come out from inside the town and will give you up into the hands of men from other lands, and will be judge among you.
 και ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου αὐτῆς και παραδώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἄλλοτριῶν και ποιῶ ἐν ὑμῖν κρίματα
- 10** Gij zult door het zwaard vallen; in de landpale Israels zal Ik u richten, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
You will come to your death by the sword; and I will be your judge in the land of Israel; and you will be certain that I am the Lord.
 ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖσθε ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ ἰσραηλ κρινῶ ὑμᾶς και ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος
- 11** Deze stad zal ulieden niet tot een pot zijn, en gij zult in het midden derzelve niet tot vlees zijn; in de landpale Israels zal Ik u richten.
This town will not be your cooking-pot, and you will not be the flesh inside it; I will be your judge at the limit of the land of Israel;
 αὕτη ὑμῖν οὐκ ἔσται εἰς λέβητα και ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς κρέα ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ ἰσραηλ κρινῶ ὑμᾶς
- 12** En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, omdat gij in Mijn inzettingen niet gewandeld, en Mijn rechten niet gedaan hebt, maar naar de rechten der heidenen, die rondom u zijn, gedaan hebt.
And you will be certain that I am the Lord: for you have not been guided by my rules or given effect to my orders, but you have been living by the orders of the nations round about you.
 και ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

- 13 Het geschiedde nu, als ik profeteerde, dat Pelatja, de zoon van Benaja, stierf. Toen viel ik neder op mijn aangezicht, en riep met luider stem; en zeide: Ach, Heere HEERE! zultGij gans een voleinding maken met het overblijfsel van Israel?
Now while I was saying these things, death came to Pelatiah, the son of Benaiah. Then falling down on my face and crying out with a loud voice, I said, Ah, Lord! will you put an end to all the rest of Israel?
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προφητεύειν με καὶ φαλτίας ὁ τοῦ βαναίου ἀπέθανεν καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου καὶ ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλη καὶ εἶπα οἴμμοι οἴμμοι κύριε εἰς συντέλειαν σὺ ποιεῖς τοὺς καταλοιποὺς τοῦ ἰσραηλ.
- 14 Toen geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 15 Mensenkind, het zijn uw broederen, uw broederen, de mannen uwer maagschap, en het ganse huis Israels, ja, dat ganse, tot welke de inwoners van Jeruzalem gezegd hebben:Maakt u verre af van den HEERE, ditzelve land is ons tot een erfbezitting gegeven.
Son of man, your countrymen, your relations, and all the children of Israel, all of them, are those to whom the people of Jerusalem have said, Go far from the Lord; this land is given to us for a heritage:
ὐὲ ἀνθρώπου οἱ ἀδελφοὶ σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ ἰσραηλ συντετέλεσται οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες ἱερουσαλημ μακρὰν ἀπέχετε ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κληρονομίαν
- 16 Daarom zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Hoewel Ik hen verre onder de heidenen weggedaan heb, en hoewel Ik hen in de landen verstrooid heb, nochtans zal Ik hun een weinigtijds tot een heiligdom zijn, in de landen, waarin zij gekomen zijn.
For this reason say, This is what the Lord has said: Though I have had them moved far off among the nations, and though I have sent them wandering among the countries, still I have been a safe place for them for a little time in the countries where they have come.
διὰ τοῦτο εἰπὸν τάδε λέγει κύριος ὅτι ἀπόσομαι αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς εἰς πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἀγίασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώραις οὓ ἂν εἰσέλθωσιν ἐκεῖ
- 17 Daarom zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: Ja, Ik zal ulieden vergaderen uit de volken, en Ik zal u verzamelen uit de landen, waarin gij verstrooid zijt, en Ik zal u het land Israelsgeven.
Then say, This is what the Lord has said: I will get you together from the peoples, and make you come out of the countries where you have been sent in flight, and I will give you the land of Israel.
διὰ τοῦτο εἰπὸν τάδε λέγει κύριος καὶ εἰσδέξομαι αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν οὓ διέσπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ ἰσραηλ
- 18 En zij zullen daarhenen komen, en al deszelfs verfoeiselen en al deszelfs gruwelen van daar wegdoen.
And they will come there, and take away all the hated and disgusting things from it.
καὶ εἰσελεύσονται ἐκεῖ καὶ ἐξαροῦσιν πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς ἐξ αὐτῆς
- 19 En Ik zal hun enerlei hart geven, en zal een nieuwen geest in het binnenste van u geven; en Ik zal het stenen hart uit hun vlees wegnemen, en zal hun een vlesen hart geven;
And I will give them a new heart, and I will put a new spirit in them; and I will take the heart of stone out of their flesh and give them a heart of flesh:
καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν ἑτέραν καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκσπάσω τὴν καρδίαν τὴν λιθινὴν ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτῶν καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν σαρκίνην
- 20 Opdat zij wandelen in Mijn inzettingen, en Mijn rechten bewaren, en dezelve doen; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn.
So that they may be guided by my rules and keep my orders and do them: and they will be to me a people, and I will be to them a God.
ὅπως ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύονται καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσωσιν καὶ ποιῶσιν αὐτὰ καὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν
- 21 Maar welker hart het hart hunner verfoeiselen en hunner gruwelen nawandelt, derzelve weg zal Ik op hun hoofd geven, spreekt de Heere HEERE.
But as for those whose heart goes after their hated and disgusting things, I will send on their heads the punishment of their ways, says the Lord.
καὶ εἰς τὴν καρδίαν τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν ὡς ἡ καρδία αὐτῶν ἐπορεύετο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα λέγει κύριος
- 22 Toen hieven de cherubs hun vleugelen op, en de raderen tegenover hen; en de heerlijkheid des Gods van Israel was over hen van boven.
Then the wings of the winged ones were lifted up, and the wheels were by their side; and the glory of the God of Israel was over them on high.
καὶ ἐξῆραν τὰ χερουβὶν τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν καὶ ἡ δόξα θεοῦ ἰσραηλ ἐπ' αὐτὰ ὑπεράνω αὐτῶν
- 23 En de heerlijkheid des HEEREN rees op van het midden der stad, en stond op den berg, die tegen het oosten der stad is.
And the glory of the Lord went up from inside the town, and came to rest on the mountain on the east side of the town.
καὶ ἀνέβη ἡ δόξα κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ ὄρους ὃ ἦν ἀέναντι τῆς πόλεως
- 24 Daarna nam mij de Geest op, en bracht mij in gezicht door den Geest Gods in Chaldea tot de gevankelijk weggevoerden; en het gezicht, dat ik gezien had, voer van mij op.
And the wind, lifting me up, took me in the visions of God into Chaldaeae, to those who had been taken away as prisoners. So the vision which I had seen went away from me.
καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα καὶ ἤγαγέν με εἰς γῆν χαλδαίων εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει ἐν πνεύματι θεοῦ καὶ ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως ἧς εἶδον

- 25 En ik sprak tot de gevankelijk weggevoerden al de woorden des HEEREN, die Hij mij had doen zien.
Then I gave an account to those who had been taken prisoners of all the things which the Lord had made me see.
καὶ ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς λόγους τοῦ κυρίου οὓς ἔδειξέν μοι
- 1 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind! gij woont in het midden van een wederspanning huis, dewelke ogen hebben om te zien, en niet zien, oren hebben om te horen, en niet horen, want zij zijn eenwederspanning huis.
Son of man, you are living among an uncontrolled people, who have eyes to see but see not, and ears for hearing but they do not give ear; for they are an uncontrolled people.
υἱὲ ἀνθρώπου ἐν μέσῳ τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς οἱ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ βλέπειν καὶ οὐ βλέπουσιν καὶ ὄτα ἔχουσιν τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ ἀκούουσιν διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν
- 3 Daarom gij, mensenkind, maak u gereedschap van vertrekking; en vertrek bij dag voor hun ogen; en gij zult vertrekken van uw plaats tot een andere plaats voor hun ogen; misschien zullen zij het merken, hoewel zij een wederspanning huis zijn.
And you, O son of man, by day, before their eyes, get ready the vessels of one who is taken away, and go away from your place to another place before their eyes: it may be that they will see, though they are an uncontrolled people.
καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου ποιήσον σεαυτῷ σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν καὶ αἰχμαλωτευθήσῃ ἐκ τοῦ τόπου σου εἰς ἕτερον τόπον ἐνώπιον αὐτῶν ὅπως ἴδωσιν διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν
- 4 Gij zult dan uw gereedschap bij dag voor hun ogen uitbrengen, als het gereedschap dergenen, die vertrekken; daarna zult gij in den avond uitgaan voor hun ogen, gelijk zij uitgaan, die vertrekken.
By day, before their eyes, take out your vessels like those of one who is taken away: and go out in the evening before their eyes, like those who are taken away as prisoners.
καὶ ἐξοίσεις τὰ σκεύη σου ὡς σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ σὺ ἐξελεύσῃ ἐσπέρας ὡς ἐκπορεύεται αἰχμάλωτος
- 5 Doorgraaf u den wand voor hun ogen, en breng daardoor uw gereedschap uit.
Make a hole in the wall, before their eyes, and go out through it.
ἐνώπιον αὐτῶν διόρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοῖχον καὶ διεξελεύσῃ δι' αὐτοῦ
- 6 Voor hun ogen zult gij het op de schouders dragen, in donker zult gij het uitbrengen; uw aangezicht zult gij bedekken, dat gij het land niet ziet; want Ik heb u den huize Israels toeten wonderteken gegeven.
And before their eyes, take your goods on your back and go out in the dark; go with your face covered: for I have made you a sign to the children of Israel.
ἐνώπιον αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀναλημφθήσῃ καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσῃ τὸ πρόσωπόν σου συγκαλύψεις καὶ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ
- 7 En ik deed also, gelijk als mij bevolen was; ik bracht mijn gereedschap uit bij dag, als het gereedschap dergenen, die vertrekken; daarna in den avond doorgroef ik mij den wand met de hand; ik bracht het uit in donker, en ik droeg het op den schouder voor hun ogen.
And I did as I was ordered: I took out my vessels by day, like those of one who is taken away, and in the evening I made a hole through the wall with a tent-pin; and in the dark I went out, taking my things on my back before their eyes.
καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατό μοι καὶ σκεύη ἐξήνεγκα ὡς σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας καὶ ἐσπέρας διόρυξα ἑμαυτῷ τὸν τοῖχον καὶ κεκρυμμένος ἐξῆλθον ἐπ' ὤμων ἀνελημφθῆν ἐνώπιον αὐτῶν
- 8 En des morgens geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
And in the morning the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με τὸ πρωὶ λέγων
- 9 Mensenkind, heeft niet het huis Israels, het wederspanning huis, tot u gezegd: Wat doet gij?
Son of man, has not Israel, the uncontrolled people, said to you, What are you doing?
υἱὲ ἀνθρώπου οὐκ εἶπαν πρὸς σὲ ὁ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ οἶκος ὁ παραπικραίνων τί σὺ ποιεῖς
- 10 Zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Deze last is tegen den vorst te Jeruzalem, en het ganse huis Israels, dat in het midden van hen is.
You are to say to them, This is what the Lord has said: This word has to do with the ruler in Jerusalem and all the children of Israel in it.
εἰπὸν πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος κύριος ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν ἱερουσαλὴμ καὶ παντὶ οἴκῳ Ἰσραὴλ οἱ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν
- 11 Zeg: Ik ben ulieder wonderteken; gelijk als ik gedaan heb, alzo zal hun gedaan worden; zij zullen door wegvoering in de gevangenis heengaan.
Say, I am your sign: as I have done, so will it be done to them: they will go away as prisoners.
εἰπὸν ὅτι ἐγὼ τέρας ποιῶ ἐν μέσῳ αὐτῆς ὃν τρόπον πεποίηκα οὕτως ἔσται αὐτοῖς ἐν μετουκείᾳ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται

- 12 En de vorst, die in het midden van hen is, zal het gereedschap op den schouder dragen in donker, en hij zal uitgaan; zij zullen door den wand graven, om hem daardoor uit te brengen; hij zal zijn aangezicht bedekken, opdat hij met het oog de aarde niet zie.
 And the ruler who is among them will take his goods on his back in the dark and go out: he will make a hole in the wall through which to go out: he will have his face covered so that he may not be seen.
 και ὁ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρθήσεται καὶ κεκρομμένος ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου καὶ διορύξει τοῦ ἐξελθεῖν αὐτὸν δι' αὐτοῦ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ συγκαλύψει ὅπως μὴ ὀραθῆ ὀφθαλμῷ καὶ αὐτὸς τὴν γῆν οὐκ ὄψεται
- 13 Ik zal ook Mijn net over hem uitspreiden, dat hij in Mijn jachtgaren gegrepen worde; en Ik zal hem brengen in Babylonie, het land der Chaldeen; ook zal hij dat niet zien, hoewel hij daar sterven zal.
 And my net will be stretched out on him, and he will be taken in my cords: and I will take him to Babylon to the land of the Chaldeans; but he will not see it, and there death will come to him.
 καὶ ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτόν καὶ συλλημφθήσεται ἐν τῇ περιοχῇ μου καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς βαβυλώνα εἰς γῆν χαλδαίων καὶ αὐτὴν οὐκ ὄψεται καὶ ἐκεῖ τελευτήσεται
- 14 En allen, die rondom hem zijn tot zijn hulp, en al zijn benden zal Ik in alle winden verstrooien; en Ik zal het zwaard achter hen uittrekken.
 And all his helpers round about him and all his armies I will send in flight to every wind; and I will let loose a sword after them.
 καὶ πάντας τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα ἄνεμον καὶ ῥομφαίαν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν
- 15 Alzo zullen zij weten, dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik hen onder de heidenen verspreiden en hen in de landen verstrooien zal.
 And they will be certain that I am the Lord, when I send them in flight among the nations, driving them out through the countries.
 καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ διασκορπίσει με αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις
- 16 Doch Ik zal van hen weinige lieden doen overblijven van het zwaard, van den honger en van de pestilentie; opdat zij al hun gruwelen vertellen onder de heidenen, waarhenen zij komen zullen, en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
 But a small number of them I will keep from the sword, from the need of food, and from disease, so that they may make clear all their disgusting ways among the nations where they come; and they will be certain that I am the Lord.
 καὶ ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριθμῷ ἐκ ῥομφαίας καὶ ἐκ λιμοῦ καὶ ἐκ θανάτου ὅπως ἐκδηγῶνται πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὅ ἑισηλθοσαν ἐκεῖ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος
- 17 Daarna geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
 Then the word of the Lord came to me, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 18 Mensenkind, gij zult uw brood eten met beven, en uw water zult gij met beroerte en met kommer drinken.
 Son of man, take your food with shaking fear, and your water with trouble and care;
 υἱὲ ἀνθρώπου τὸν ἄρτον σου μετ' ὀδύνης φάγεσαι καὶ τὸ ὕδωρ σου μετὰ βασάνου καὶ θλίψεως πίεσαι
- 19 En gij zult tot het volk des lands zeggen: Alzo zegt de Heere HEERE, van de inwoners van Jeruzalem, in het land Israels: Zij zullen hun brood met kommer eten, en hun water zullen zij met verbaasdheid drinken, omdat hun land woest zal worden van zijn volheid, vanwege het geweld van al degenen, die daarin wonen;
 And say to the people of the land, This is what the Lord has said about the people of Jerusalem and the land of Israel: They will take their food with care and their drink with wonder, so that all the wealth of their land may be taken from it because of the violent ways of the people living in it.
 καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς τάδε λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦσιν ἱερουσαλημ ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ἰσραηλ τοὺς ἄρτους αὐτῶν μετ' ἐνδείας φάγονται καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίνονται ὅπως ἀρ ανισθῆ ἡ γῆ σὺν πληρώματι αὐτῆς ἐν ἀσεβείᾳ γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ
- 20 En de bewoonde steden zullen woest worden, en het land zal een wildernis zijn; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
 And the peopled towns will be made waste, and the land will become a wonder; and you will be certain that I am the Lord.
 καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ κατοικούμεναι ἐξερημωθήσονται καὶ ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν ἔσται καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος
- 21 Wederom geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
 And the word of the Lord came to me, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 22 Mensenkind, wat is dit voor een spreekwoord, dat gijlieden hebt in het land Israels, zeggende: de dagen zullen verlengd worden, en al het gezicht zal vergaan?
 Son of man, what is this saying which you have about the land of Israel, The time is long and every vision comes to nothing?
 υἱὲ ἀνθρώπου τίς ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ἰσραηλ λέγοντες μακρὰν αἱ ἡμέραι ἀπόλωλεν ὄρασις

- 23 Daaron zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal dit spreekwoord doen ophouden, dat zij het niet meer ten spreekwoord gebruiken zullen in Israel. Maar spreek tot hen: Dedagen zijn nabij gekomen, en het woord van ieder gezicht.
For this cause say to them, This is what the Lord has said: I have made this saying come to an end, and it will no longer be used as a common saying in Israel; but say to them, The days are near, and the effect of every vision.
διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν τὴν παραβολὴν ταύτην οἶκος τοῦ ἰσραηλ ὅτι λαλήσεις πρὸς αὐτούς ἠγγίκασιν αἱ ἡμέραι καὶ ὁ λόγος πάσης ὁράσεως
- 24 Want geen ijdel gezicht zal er meer wezen, noch vleiende waarzegging, in het midden van het huis Israels.
For there will be no more false visions or smooth use of secret arts in Israel.
ὅτι οὐκ ἔσται ἔτι πᾶσα ὄρασις ψευδῆς καὶ μαντευόμενος τὰ πρὸς χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν ἰσραηλ.
- 25 Want Ik ben de HEERE, Ik zal spreken; het woord, de tijd zal niet meer uitgesteld worden; want in uw dagen, o wederspanning huis, zal Ik een woord spreken, en hetzelfde doen, spreekt de Heere HEERE.
For I am the Lord; I will say the word and what I say I will do; it will not be put off: for in your days, O uncontrolled people, I will say the word and do it, says the Lord.
διότι ἐγὼ κύριος λαλήσω τοὺς λόγους μου λαλήσω καὶ ποιήσω καὶ οὐ μὴ μηκύνω ἔτι ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν οἶκος ὁ παραπικραίνων λαλήσω λόγον καὶ ποιήσω λέγει κύριος
- 26 Verder geschiedde het woord des HEEREN tot mij, zeggende:
Again the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 27 Mensenkind, zie, die van het huis Israels zeggen: Het gezicht dat hij ziet, is voor vele dagen, en hij profeteert van tijden, die verre zijn.
Son of man, see, the children of Israel say, The vision which he sees is for the days which are a long way off, and his words are of times still far away.
υἱὲ ἀνθρώπου ἰδοὺ οἶκος ἰσραηλ ὁ παραπικραίνων λέγοντες λέγουσιν ἢ ὄρασις ἦν οὗτος ὄρα εἰς ἡμέρας πολλὰς καὶ εἰς καιροὺς μακροὺς οὗτος προφητεύει
- 28 Daaron zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Geen Mijner woorden zullen meer uitgesteld worden; het woord, hetwelk Ik gesproken heb, dat zal gedaan worden, spreekt de Heere HEERE. Ezechi! 13
Say to them then, This is what the Lord has said: Not one of my words will be put off any longer, but what I say I will do, says the Lord.
διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος οὐ μὴ μηκύνωσιν οὐκέτι πάντες οἱ λόγοι μου οὐδὲ ἂν λαλήσω λαλήσω καὶ ποιήσω λέγει κύριος
- 1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind, profeteer tegen de profeten Israels, die profeteren, en zeg tot degenen, die uit hun hart profeteren: Hoort des HEEREN woord.
Son of man, be a prophet against the prophets of Israel, and say to those prophets whose words are the invention of their hearts, Give ear to the word of the Lord;
υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τοὺς προφήτας τοῦ ἰσραηλ καὶ προφητεύσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς ἀκούσατε λόγον κυρίου
- 3 Zo zegt de Heere HEERE: Wee over die dwaze profeten, die hun geest nawandelen, en hetgeen zij niet gezien hebben!
This is what the Lord has said: A curse on the foolish prophets who go after the spirit which is in them and have seen nothing!
τάδε λέγει κύριος οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέπουσιν
- 4 Uw profeten, o Israel, zijn als vossen in de woeste plaatsen.
O Israel, your prophets have been like jackals in the waste places.
οἱ προφήται σου ἰσραηλ ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρήμοις
- 5 Gij zijt in de bressen niet opgetreden, noch hebt den muur toegemuurd voor het huis Israels, om in den strijd te staan, ten dage des HEEREN.
You have not gone up into the broken places or made up the wall for the children of Israel to take your place in the fight in the day of the Lord.
οὐκ ἔστησαν ἐν στερεώματι καὶ συνήγαγον ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες ἐν ἡμέρᾳ κυρίου
- 6 Zij zien ijdelheid en leugenachtige voorzegging, die daar zeggen: De HEERE heeft gesproken, daar de HEERE hen niet gezonden heeft; en zij geven hope van het woord tezullen bevestigen.
They have seen visions without substance and made use of secret arts, who say, The Lord has said; and the Lord has not sent them: hoping that the word would have effect.
βλέποντες ψευδῆ μαντευόμενοι μάταια οἱ λέγοντες λέγει κύριος καὶ κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστήσαι λόγον

- 7 Ziet gij niet een ijdel gezicht, en spreekt een leugenachtige voorzegging, als gij zegt: De HEERE spreekt, daar Ik niet gesproken heb?
Have you not seen a vision without substance and have you not falsely made use of secret arts, when you say, The Lord has said; though I have said nothing?
οὐχ ὄρασιν ψευδῆ ἐωράκατε καὶ μαντείας ματαιίας εἰρήκατε
- 8 Daarom zo zegt de Heere HEERE: omdat gijlieden ijdelheid spreekt, en leugen ziet; daarom, ziet, Ik wil aan u, spreek de Heere HEERE.
So this is what the Lord has said: Because your words are without substance and your visions are false, see, I am against you, says the Lord.
διὰ τοῦτο εἰπὼν τάδε λέγει κύριος ἄνθ' ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ αἱ μαντεῖαι ὑμῶν μάταιαι διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς λέγει κύριος
- 9 En Mijn hand zal zijn tegen de profeten, die ijdelheid zien, en leugen voorzeggen; zij zullen in de vergadering Mijns volks niet zijn, en in het schrift van het huis Israels nietgeschreven worden, en in het land Israels niet komen; en gij zult weten, dat Ik de Heere HEERE ben.
And my hand will be against the prophets who see visions without substance and who make false use of secret arts: they will not be in the secret of my people, and they will not be recorded in the list of the children of Israel, and they will not come into the land of Israel; and it will be clear to you that I am the Lord.
καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς ὀρώντας ψευδῆ καὶ τοὺς ἀποφθεγγόμενους μάταια ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ ἔσονται οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου ἰσραὴλ οὐ γραφήσονται καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ κύριος
- 10 Daarom, ja, daarom dat zij Mijn volk verleiden, zeggende: Vrede, daar geen vrede is; en dat de een een lemen wand bouwt, en ziet, de anderen denzelven pleisteren met lozekalk.
Because, even because they have been guiding my people into error, saying, Peace; when there is no peace; and in the building of a division wall they put whitewash on it:
ἀνθ' ὧν τὸν λαόν μου ἐπλάνησαν λέγοντες εἰρήνην εἰρήνην καὶ οὐκ ἦν εἰρήνη καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον καὶ αὐτοὶ ἀλείφουσιν αὐτόν εἰ πεσεῖται
- 11 Zeg tot degenen, die met loze kalk pleisteren, dat hij omvallen zal; er zal een overstelpende plasregen zijn; en gij, o grote hagelstenen, zult vallen, en een grote stormwind zalhem splijten.
Say to those who put whitewash on it, There will be an overflowing shower; and you, O ice-drops, will come raining down; and it will be broken in two by the storm-wind.
εἰπὼν πρὸς τοὺς ἀλείφοντας πεσεῖται καὶ ἔσται ὑετὸς κατακλύζων καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς τοὺς ἐνδέσμοις αὐτῶν καὶ πεσοῦνται καὶ πνεῦμα ἐξαίρον καὶ ῥαγήσεται
- 12 Ziet, als die wand zal gevallen zijn, zal dan niet tot u gezegd worden: Waar is de pleistering, waarmee gij gepleisterd hebt?
And when the wall has come down, will they not say to you, Where is the whitewash which you put on it?
καὶ ἰδοὺ πέτωκεν ὁ τοῖχος καὶ οὐκ ἐροῦσιν πρὸς ὑμᾶς τοῦ ἔστιν ἡ ἀλοιφή ὑμῶν ἢ ἠλείψατε
- 13 Daarom alzo zegt de Heere HEERE: Ja, Ik zal hem door een groten stormwind in Mijn grimmigheid splijten, en er zal een overstelpende plasregen zijn in Mijn toorn, en grotehagelstenen in Mijn grimmigheid, om dien te verdoen.
For this reason, the Lord has said: I will have it broken in two by a storm-wind in my passion; and there will be an overflowing shower in my wrath, and you, O ice-drops, will come raining angrily down.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ καὶ ὑετὸς κατακλύζων ἐν ὀργῇ μου ἔσται καὶ τοὺς λίθους τοὺς πετροβόλους ἐν θυμῷ ἐπάξω εἰς συντέλειαν
- 14 Zo zal Ik den wand afbreken, dien gijlieden met loze kalk gepleisterd hebt, en zal hem ter aarde nederwerpen, dat zijn grond zal ontdekt worden; alzo zal de stad vallen, en gij zult in het midden van haar omkomen; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
So I will let the wall, which you were covering with whitewash, be broken down; I will have it levelled to the earth so that its base is uncovered: it will come down, and destruction will come on you with it; and it will be clear to you that I am the Lord.
καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον ὃν ἠλείψατε καὶ πεσεῖται καὶ θήσω αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἀποκαλυφθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ καὶ πεσεῖται καὶ συντελεσθήσεσθε μετ' ἐλέγχων καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος
- 15 Zo zal Ik Mijn grimmigheid tegen den wand voortbrengen, en tegen degenen, die hem pleisteren met loze kalk; en Ik zal tot ulieden zeggen: Die wand is er niet meer, en die hempleisterden, zijn er niet;
So I will let loose my passion on the wall in full measure, and on those who put whitewash on it; and I will say to you, Where is the wall, and where are those who put whitewash on it?
καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐτόν καὶ πεσεῖται καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος οὐδὲ οἱ ἀλείφοντες αὐτόν
- 16 Te weten de profeten Israels, die van Jeruzalem profeteren, en voor haar een gezicht des vredes zien, waar geen vrede is, spreekt de Heere HEERE.
Even the prophets of Israel who say words to Jerusalem, who see visions of peace for her when there is no peace, says the Lord.
προφήται τοῦ ἰσραὴλ οἱ προφητεύοντες ἐπὶ ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ὀρώντες αὐτῇ εἰρήνην καὶ εἰρήνην οὐκ ἔστιν λέγει κύριος
- 17 En gij, menskind, zet uw aangezicht tegen de dochteren uws volks, dewelke profeteren uit haar hart, en profeteer tegen haar;
And you, son of man, let your face be turned against the daughters of your people, who are acting the part of prophets at their pleasure; be a prophet against them, and say,
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυγατέρας τοῦ λαοῦ σου τὰς προφητεύουσας ἀπὸ καρδίας αὐτῶν καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτάς

- 18 En zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Wee die vrouwen, die kussens naaien voor alle okselen der armen, en maken hoofddeksels voor het hoofd van alle statuur, om de zielen te jagen! Zult gij de zielen Mijns volks jagen, en zult gij u de zielen in het leven behouden?
 This is what the Lord has said: A curse is on the women who are stitching bands on all arms and putting veils on the heads of those of every size, so that they may go after souls! Will you go after the souls of my people and keep yourselves safe from death?
 και ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος οὐαὶ ταῖς συρραπούσαις προσκεφάλαια ἐπὶ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας τοῦ διαστρέφειν ψυχὰς αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν ἀν τοῦ λαοῦ μου καὶ ψυχὰς περιποιῶντο
- 19 En zult gij Mij ontheiligen bij Mijn volk, voor handvollen van gerst, en voor stukken broods, om zielen te doden, die niet zouden sterven, en om zielen in het leven te behouden, dieniet zouden leven, door uw liegen tot Mijn volk, dat de leugen hoort?
 And you have put me to shame among my people for a little barley and some bits of bread, sending death on souls for whom there is no cause of death, and keeping those souls living who have no right to life, by the false words you say to my people who give ear to what is false.
 και ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου ἕνεκεν δρακὸς κριθῶν καὶ ἕνεκεν κλασμάτων ἄρτου τοῦ ἀποκτείνειν ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ἀποθανεῖν καὶ τοῦ περιποιήσασθαι ψυχὰς ἃς οὐκ ἔδει ζῆσαι ἐν τῷ ἀποφθέγειν ὑμᾶς λαφῶν εἰσακούοντι μάταια ἀποφθέγματα
- 20 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik wil aan uw kussens, waarmede gij aldaar de zielen jaagt naar de bloemhoven, en Ik zal ze uit uw armen wegscheuren; en Ik zal diezielen losmaken, de zielen, die gij jaagt naar de bloemhoven.
 For this cause the Lord has said: See, I am against your bands with which you go after souls, and I will violently take them off their arms; and I will let loose the souls, even the souls whom you go after freely.
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν ἐφ' ἃ ὑμεῖς συστρέφετε ἐκεῖ ψυχὰς καὶ διαρρήξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν καὶ ἐξαποστελῶ τὰς ψυχὰς ἃς ὑμεῖς ἐκστρέφετε εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς διασκορπισμόν
- 21 Daartoe zal Ik uw hoofddeksels scheuren, en Mijn volk uit uw hand redden, zodat zij niet meer in uw hand zullen zijn tot een jacht; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
 And I will have your veils violently parted in two, and will make my people free from your hands, and they will no longer be in your power for you to go after them; and you will be certain that I am the Lord.
 και διαρρήξω τὰ ἐπιβόλαια ὑμῶν καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν καὶ οὐκέτι ἔσονται ἐν χερσίν ὑμῶν εἰς συστροφὴν καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος
- 22 Omdat gijlieden het hart des rechtvaardigen door valsheid hebt bedroefd gemaakt, daar Ik hem geen smart aangedaan heb; en omdat gij de handen des goddelozen gesterkthebt, opdat hij zich van zijn bozen weg niet afkeren zou, dat Ik hem in het leven behield;
 Because with your false words you have given pain to the heart of the upright man when I had not made him sad; in order to make strong the hands of the evil-doer so that he may not be turned from his evil way and get life:
 ἀνθ' ὧν διεστρέφετε καρδίαν δικαίου ἀδίκως καὶ ἐγὼ οὐ διέστρεφον αὐτὸν καὶ τοῦ κατισχύσαι χειρὰς ἀνόμου τὸ καθόλου μὴ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆσαι αὐτόν
- 23 Daarom zult gij niet meer ijdelheid zien, noch waarzegging gebruiken; maar Ik zal Mijn volk uit uw hand redden, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
 For this cause you will see no more foolish visions or make false use of secret arts: and I will make my people free from your power; and you will be certain that I am the Lord.
 διὰ τοῦτο ψευδῆ οὐ μὴ ἴδητε καὶ μαντείας οὐ μὴ μαντεύσθητε ἔτι καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ χειρὸς ὑμῶν καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος
- 1 Daarna kwamen tot mij mannen uit de oudsten van Israel, en zaten neder voor mijn aangezicht.
 Then certain of the responsible men of Israel came to me and took their seats before me.
 και ἦλθον πρὸς με ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ ἰσραηλ καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου
- 2 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
 And the word of the Lord came to me, saying,
 και ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 3 Mensenkind, deze mannen hebben hun drekgoden in hun hart opgezet, en hebben den aanstoot hunner ongerechtigheid recht voor hun aangezichten gesteld; word Ik danernstiglijk van hen gevraagd?
 Son of man, these men have taken their false gods into their hearts and put before their faces the sin which is the cause of their fall: am I to give ear when they come to me for directions?
 υἱὲ ἀνθρώπου οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔθεντο τὰ διανοήματα αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικῶν αὐτῶν ἔθηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰ ἀποκρινόμενος ἀποκριθῶ αὐτοῖς
- 4 Daarom spreek met hen, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Een ieder man uit het huis Israels, die de drekgoden in zijn hart opzet, en den aanstoot zijnerongerechtigheid recht voor zijn aangezicht stelt, en komt tot den profeet, Ik, de HEERE zal hem, als hij komt, antwoorden naar de menigte zijner drekgoden;
 For this cause say to them, These are the words of the Lord: Every man of Israel who has taken his false god into his heart, and put before his face the sin which is the cause of his fall, and comes to the prophet; I the Lord will give him an answer by myself in agreement with the number of his false gods;
 διὰ τοῦτο λάλησον αὐτοῖς καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου ἰσραηλ ὃς ἂν θῆ τὰ διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ ἐν οἷς ἐνέχεται ἡ διάνοια αὐτοῦ

- 5 Opdat Ik het huis Israels in hun hart grijpe, dewijl zij allen door hun drekgoden van Mij vervreemd zijn.
So as to take the children of Israel in the thoughts of their hearts, because they have become strange to me through their false gods.
ὅπως πλαγιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ ἰσραὴλ κατὰ τὰς καρδίας αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας ἀπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν
- 6 Daarom zeg tot het huis Israels: Alzo zegt de Heere HEERE: Bekeert u, en keert u af van uw drekgoden, en keert uw aangezichten af van al uw gruwelen.
For this cause say to the children of Israel, These are the words of the Lord: Come back and give up your false gods and let your faces be turned from your disgusting things.
διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ἰσραὴλ τάδε λέγει κύριος κύριος ἐπιστρέφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν καὶ ἐπιστρέψατε τὰ πρόσωπα ὑμῶν
- 7 Want ieder man uit het huis Israels, en uit den vreemdeling, die in Israel verkeert, die zich van achter Mij afscheidt, en zet zijn drekgoden op in zijn hart, en stelt den aanstootzijner ongerechtigheid recht voor zijn aangezicht, en komt tot den profeet, om Mij door hem te vragen; Ik ben de HEERE, hem zal geantwoord worden door Mij;
When any one of the men of Israel, or of those from other lands who are living in Israel, who has become strange to me, and takes his false gods into his heart, and puts before his face the sin which is the cause of his fall, comes to the prophet to get directions from me; I the Lord will give him an answer by myself:
διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου ἰσραὴλ καὶ ἐκ τῶν προσηλυτῶν τῶν προσηλυτευόντων ἐν τῷ ἰσραὴλ ὃς ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ' ἐμοῦ καὶ θῆται τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην τοῦ ἐπερωτησῆαι αὐτὸν ἐν ἐμοί ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ
- 8 En Ik zal Mijn aangezicht tegen dienzelven man zetten, en zal hem stellen tot een teken en tot spreekwoorden, en zal hem uitroeien uit het midden Mijns volks; en gijlieden zultweten, dat Ik de HEERE ben.
And my face will be turned against that man, and I will make him a sign and a common saying, cutting him off from among my people; and you will be certain that I am the Lord.
καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ θήσομαι αὐτὸν εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμόν καὶ ἐξαρθῶ αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος
- 9 Als nu een profeet overreed zal zijn, en iets gesproken zal hebben, Ik, de HEERE, heb dienzelven profeet overreed, en Ik zal Mijn hand tegen hem uitstrekken, en zal hemverdelgen uit het midden van Mijn volk Israel.
And if the prophet, tricked by deceit, says anything, it is I the Lord by whom he has been tricked, and I will put out my hand against him, and he will be cut off from among my people Israel.
καὶ ὁ προφήτης ἐὰν πλανηθῇ καὶ λαλήσῃ ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα τὸν προφήτην ἐκεῖνον καὶ ἐκτενῶ τὴν χειρά μου ἐπ' αὐτὸν καὶ ἀφανιῶ αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου ἰσραὴλ
- 10 En zij zullen hun ongerechtigheid dragen; gelijk de ongerechtigheid des vragers zal zijn; alzo zal zij de ongerechtigheid des profeten;
And the punishment of their sin will be on them: the sin of the prophet will be the same as the sin of him who goes to him for directions;
καὶ λήμνονται τὴν ἀδικίαν αὐτῶν κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερωτῶντος καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα ὁμοίως τῷ προφήτῃ ἔσται
- 11 Opdat het huis Israels niet meer van achter Mij afdwale, en zij zich niet meer verontreinigen met al hun overtredingen; alsdan zullen zij Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, spreekt de Heere HEERE.
So that the children of Israel may no longer go wandering away from me, or make themselves unclean with all their wrongdoing; but they will be my people, and I will be their God, says the Lord.
ὅπως μὴ πλανᾶται ἔτι ὁ οἶκος τοῦ ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἵνα μὴ μιαινῶνται ἔτι ἐν πᾶσιν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν καὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν λέγει κύριος
- 12 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 13 Mensenkind, als een land tegen Mij gezondigd zal hebben, zwaarlijk overtredende, zo zal Ik Mijn hand daartegen uitstrekken, en zal hetzelve den staf des broods breken, en eenhonger daarin zenden, dat Ik daaruit mensen en beesten uitroeie;
Son of man, when a land, sinning against me, does wrong, and my hand is stretched out against it, and the support of its bread is broken, and I make it short of food, cutting off man and beast from it:
οἷε ἄνθρωπον γῆ ἐὰν ἀμάρτη μοι τοῦ παραπεσεῖν παράπτωμα καὶ ἐκτενῶ τὴν χειρά μου ἐπ' αὐτήν καὶ συντριψῶ αὐτῆς στήριγμα ἄρτου καὶ ἐξαποστελῶ ἐπ' αὐτήν λιμὸν καὶ ἐξαρθῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη
- 14 Ofschoon deze drie mannen, Noach, Daniel en Job, in het midden deszelven waren, zij zouden door hun gerechtigheid alleen hun ziel bevrijden, spreekt de Heere HEERE.
Even if these three men, Noah, Daniel, and Job, were in it, only themselves would they keep safe by their righteousness, says the Lord.
καὶ ἐὰν ὧσιν οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς νοε καὶ δανιὴλ καὶ ἰωβ αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται λέγει κύριος
- 15 Zo Ik het boos gedierte make door het land door te gaan, hetwelk dat van kinderen berove, zodat het woest worde, dat er niemand doorga, vanwege het gedierte;
Or if I send evil beasts through the land causing destruction and making it waste, so that no man may go through because of the beasts:
ἐὰν καὶ θηρία πονηρὰ ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τιμωρήσομαι αὐτήν καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμόν καὶ οὐκ ἔσται ὁ διοδεύων ἀπὸ προσώπου τῶν θηρίων

- 16 Die drie mannen in het midden deszelven zijnde, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo zij zonen, en zo zij dochteren bevrijden zouden, zij zelven alleen zoudenbevrijd worden, maar het land zou woest worden.
Even if these three men were in it, by my life, says the Lord, they would not keep safe their sons or daughters, but only themselves, and the land would be made waste.
καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὧσι ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος εἰ υἱοὶ ἢ θυγατέρες σωθήσονται ἀλλ' ἢ αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται ἢ δὲ γῆ ἔσται εἰς ὄλεθρον
- 17 Of als Ik het zwaard brenge over datzelve land, en zegge: Zwaard! ga door, door dat land, zodat Ik daarvan uitroeie mensen en beesten;
Or if I send a sword against that land, and say, Sword, go through the land, cutting off from it man and beast:
ἢ καὶ ῥομφαίαν ἐν ἐπάγῳ ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ εἶπω ῥομφαία διελθάτω διὰ τῆς γῆς καὶ ἐξαρῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος
- 18 Of schoon die drie mannen in het midden deszelven waren, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zij zouden zonen noch dochteren bevrijden, maar zij zelven alleen zouden bevrijd worden.
Even if these three men were in it, by my life, says the Lord, they would not keep safe their sons or daughters, but only themselves.
καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος οὐ μὴ ῥύσονται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται
- 19 Of als Ik de pestilentie in datzelve land zende, en Mijn grimmigheid daarover met bloed uitgiete, om daarvan mensen en beesten uit te roeien;
Or if I send disease into that land, letting loose my wrath on it in blood, cutting off from it man and beast:
ἢ καὶ θάνατον ἐπαποστείλω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτὴν ἐν αἵματι τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος
- 20 Of schoon Noach, Daniel en Job in het midden deszelven waren, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo zij een zoon, of zo zij een dochter zouden bevrijden, zij zouden alleen hun ziel door hun gerechtigheid bevrijden.
Even if Noah, Daniel, and Job were in it, by my life, says the Lord, they would not keep son or daughter safe; only themselves would they keep safe through their righteousness.
καὶ νοε καὶ δαυὶλ καὶ ἰωβ ἐν μέσῳ αὐτῆς ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος ἐὰν υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν ῥύσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν
- 21 Want alzo zegt de Heere HEERE: Hoeveel te meer als Ik mijn vier boze gerichten, het zwaard, en den honger, en het boze gedierte, en de pestilentie gezonden zal hebben tegen Jeruzalem, om daaruit mensen en beesten uit te roeien!
For this is what the Lord has said: How much more when I send my four bitter punishments on Jerusalem, the sword and need of food and evil beasts and disease, cutting off from it man and beast?
τάδε λέγει κύριος ἐὰν δὲ καὶ τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηρὰς ῥομφαίαν καὶ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ θάνατον ἐξαποστείλω ἐπὶ ἱερουσαλὴμ τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος
- 22 Doch ziet, daarin ontkomenen overblijven, die uitgevoerd zullen worden, zonen en dochteren; ziet, zij zullen tot ulieden uitkomen, en gij zult hun weg zien, en hun handelingen; en gij zult vertroost worden over het kwaad, dat Ik over Jeruzalem gebracht zal hebben, ja, al wat Ik zal gebracht hebben over haar.
But truly, there will still be a small band who will be safe, even sons and daughters: and they will come out to you, and you will see their ways and their doings: and you will be comforted about the evil which I have sent on Jerusalem, even about everything I have sent on it.
καὶ ἰδοὺ ὑπολειμμένοι ἐν αὐτῇ οἱ ἀνασσεφωμένοι αὐτῆς οἱ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκπορεύονται πρὸς ὑμᾶς καὶ ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν καὶ μεταμεληθήσεσθε ἐπὶ τὰ κακά ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ ἱερουσαλὴμ πάντα τὰ κακά ἃ ἐπήγαγον ἐπ' αὐτήν
- 23 Zo zullen zij u vertroosten, als gij hun weg en hun handelingen zien zult; en gij zult weten, dat Ik niet zonder oorzaak gedaan heb, al wat Ik in haar gedaan heb, spreekt de Heere HEERE.
They will give you comfort when you see their ways and their doings: and you will be certain that not for nothing have I done all the things I have done in it, says the Lord.
καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς διότι ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι οὐ μάτην πεποίηκα πάντα ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ λέγει κύριος
- 1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind, wat is het hout des wijnstoks meer dan alle hout, of de wijnrank meer dan dat onder het hout eens wouds is?
Son of man, what is the vine-tree more than any branching tree which is among the trees of the woods?
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου τί ἂν γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐκ πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημάτων τῶν ὄντων ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ
- 3 Wordt daarvan hout genomen, om een stuk werk te maken? Neemt men daarvan een pin, om enig vat daaraan te hangen?
Will its wood be used for any work? do men make of it a pin for hanging any vessel on?
εἰ λήμψονται ἐξ αὐτῆς ξύλον τοῦ ποιῆσαι εἰς ἐργασίαν εἰ λήμψονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον τοῦ κρεμάσαι ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος
- 4 Ziet, het wordt aan het vuur overgegeven, opdat het verteerd worde; het vuur verteert beide zijn einden, en zijn middelste wordt verbrand; zou het deugen tot een stuk werks?
See, it is put into the fire for burning: the fire has made a meal of its two ends and the middle part of it is burned; is it good for any work?
πάρεξ πυρὶ δέδοται εἰς ἀνάλωσιν τὴν καρ' ἐνιαυτὸν κάθαρσιν ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος μὴ χρήσιμον ἔσται εἰς ἐργασίαν

- 5 Ziet, toen het geheel was, werd het tot geen stuk werks gemaakt; hoeveel te min als het vuur dat verteerd heeft, zodat het verbrand is, zal het dan nog tot een stuk werks gemaakt worden?
 Truly, before it was cut down, it was not used for any purpose: how much less, when the fire has made a meal of it and it is burned, will it be made into anything?
 οὐδὲ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὀλοκλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν μὴ ὅτι ἐάν καὶ πῦρ αὐτὸ ἀναλώσῃ εἰς τέλος εἰ ἔσται ἔτι εἰς ἐργασίαν
- 6 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Gelijk als het hout des wijnstoks is onder het hout des wouds, hetwelk Ik aan het vuur overgeef, opdat het verteerd worde, alzo zal Ik deinwoners van Jeruzalem overgeven.
 For this cause the Lord has said: Like the vine-tree among the trees of the woods which I have given to the fire for burning, so will I give the people of Jerusalem.
 διὰ τοῦτο εἶπὸν τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ὁ ζήλων τῆς ἀμπέλου ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ὄρους ὃ δέδωκα αὐτὸ τῷ πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν οὕτως δέδωκα τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλὴμ
- 7 Want Ik zal Mijn aangezicht tegen hen zetten; als zij van het ene vuur uitgaan, zal het andere vuur hen verteren; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik Mijn aangezicht tegenhen gesteld zal hebben.
 And my face will be turned against them; and though they have come out of the fire they will be burned up by it; and it will be clear to you that I am the Lord when my face is turned against them.
 καὶ δώσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξελεύσονται καὶ πῦρ αὐτούς καταφάγεται καὶ ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ στηρίσαι με τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς
- 8 En Ik zal het land woest maken, omdat zij zwaarlijk overtreden hebben, spreekt de Heere HEERE.
 And I will make the land a waste because they have done evil, says the Lord.
 καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς ἀφανισμόν ἀνθ' ὧν παρέπεσον παραπτώματι λέγει κύριος
- 1 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
 And the word of the Lord came to me, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind, maak Jeruzalem haar gruwelen bekend,
 Son of man, make clear to Jerusalem her disgusting ways,
 υἱὲ ἀνθρώπου διαμάρτυραι τῇ ἱερουσαλὴμ τὰς ἀνομίας αὐτῆς
- 3 En zeg: Alzo zegt de Heere HEERE tot Jeruzalem: Uw handelingen en uw geboorten zijn uit het land der Kanaanieten; uw vader was een Amoriet en uw moeder eenHethietische.
 And say, This is what the Lord has said to Jerusalem: Your start and your birth was from the land of the Canaanite; an Amorite was your father and your mother was a Hittite.
 καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος τῇ ἱερουσαλὴμ ἡ ῥίζα σου καὶ ἡ γένεσίς σου ἐκ γῆς χanaan ὁ πατήρ σου αμορραῖος καὶ ἡ μήτηρ σου χετταία
- 4 En aangaande uw geboorten: ten dage, als gij geboren waart, werd uw navel niet afgesneden; en gij waart niet met water gewassen, toen Ik u aanschouwde; gij waart ookgeenzins met zout gewreven, noch in windselen gewonden.
 As for your birth, on the day of your birth your cord was not cut and you were not washed in water to make you clean; you were not salted or folded in linen bands.
 καὶ ἡ γένεσίς σου ἐν ἡ ἡμέρᾳ ἐτέχθης οὐκ ἔδησαν τοὺς μαστούς σου καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλούσθης οὐδὲ ἀλί ἠλίσθης καὶ σπαργάνοις οὐκ ἐσπαργανώθης
- 5 Geen oog had medelijden over u, om u een van deze dingen te doen, om zich over u te erbarmen; maar gij zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walgelijkheidvan uw ziel, ten dage, toen gij geboren waart.
 No eye had pity on you to do any of these things to you or to be kind to you; but you were put out into the open country, because your life was hated at the time of your birth.
 οὐδὲ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπὶ σοὶ τοῦ ποιῆσαι σοὶ ἐν ἐκ πάντων τούτων τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοὶ καὶ ἀπερρίφης ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου τῆ σκολιότητι τῆς ψυχῆς σου ἐν ἡ ἡμέρᾳ ἐτέχθης
- 6 Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef!
 And when I went past you and saw you stretched out in your blood, I said to you, Though you are stretched out in your blood, have life;
 καὶ διεῖλθον ἐπὶ σὲ καὶ εἶδόν σε πεφυρμένην ἐν τῷ αἵματι σου καὶ εἶπά σοι ἐκ τοῦ αἵματός σου ζώῃ
- 7 Ik heb u tot tien duizend, als het gewas des velds, gemaakt; en gij zijt gegroeid, en groot geworden, en zijt gekomen tot grote sierlijkheid; uw borsten zijn vast geworden, en uwhaar is gewassen, doch gij waart naakt en bloot.
 And be increased in number like the buds of the field; and you were increased and became great, and you came to the time of love: your breasts were formed and your hair was long; but you were uncovered and without clothing.
 πληθύνου καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἀγροῦ δέδωκά σε καὶ ἐπληθύνθης καὶ ἐμεγαλύνθης καὶ εἰσηλθες εἰς πόλεις πόλεων οἱ μαστοὶ σου ἀνωρθώθησαν καὶ ἡ θρίξ σου ἀνέτειλεν σὺ δὲ ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημ ονοῦσα

- 8 Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en ziet, uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit, en dekte uw naaktheid; ja, Ik zwoer u, en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere HEERE en gij werdt de Mijne.
Now when I went past you, looking at you, I saw that your time was the time of love; and I put my skirts over you, covering your unclothed body: and I gave you my oath and made an agreement with you, says the Lord, and you became mine.
καὶ διήλθον διὰ σοῦ καὶ εἶδόν σε καὶ ἰδοὺ καιρὸς σου καιρὸς καταλύόντων καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγάς μου ἐπὶ σέ καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσημοσύνην σου καὶ ὄμοσά σοι καὶ εἰσήλθον ἐν διαθήκῃ μετὰ σοῦ λέγει κύριος καὶ ἐγένου μοι
- 9 Daarna wies Ik u met water, en Ik spoelde uw bloed van u af, en zalfde u met olie.
Then I had you washed with water, washing away all your blood and rubbing you with oil.
καὶ ἔλουσά σε ἐν ὕδατι καὶ ἀπέπλυνα τὸ αἷμά σου ἀπὸ σοῦ καὶ ἔχρισά σε ἐν ἐλαίῳ
- 10 Ik bekleedde u ook met gestikt werk, en Ik schoeide u met dassenvellen, en omgordde u met fijn linnen, en bedekte u met zijde.
And I had you clothed with needlework, and put leather shoes on your feet, folding fair linen about you and covering you with silk.
καὶ ἐνέδυσά σε ποικίλα καὶ ὑπέδησά σε ὑάκινθον καὶ ἐξωσά σε βύσσον καὶ περιέβαλον σε τριχάπτω
- 11 Ook versierde Ik u met sieraad, en deed armringen aan uw handen, en een keten aan uw hals.
And I made you fair with ornaments and put jewels on your hands and a chain on your neck.
καὶ ἐκόσμησά σε κόσμον καὶ περιέθηκα ψέλια περὶ τὰς χειράς σου καὶ κάθεμα περὶ τὸν τράχηλόν σου
- 12 Desgelijks deed Ik een voorhoofdsiersel aan uw aangezicht, en oorringen aan uw oren, en een kroon der heerlijkheid op uw hoofd.
And I put a ring in your nose and ear-rings in your ears and a beautiful crown on your head.
καὶ ἔδωκα ἐνώτιον περὶ τὸν μυκτήρῳ σου καὶ τροχίσκους ἐπὶ τὰ ὄτιά σου καὶ στέφανον καυχῆσεως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου
- 13 Zo waart gij versierd met goud en zilver, en uw kleding was fijn linnen, en zijde, en gestikt werk; gij at meelbloem, en honig, en olie, en gij waart gans zeer schoon, en waartvoorspoedig, dat gij een koninkrijk werdt.
So you were made beautiful with gold and silver; and your clothing was of the best linen and silk and needlework; your food was the best meal and honey and oil: and you were very beautiful.
καὶ ἐκοσμήθης χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ τὰ περιβόλαιά σου βύσσινά καὶ τρίχαπτα καὶ ποικίλα σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἔφαγες καὶ ἐγένου καλὴ σφόδρα
- 14 Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen om uw schoonheid; want die was volmaakt door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere HEERE.
You were so beautiful that the story of you went out into all nations; you were completely beautiful because of my glory which I had put on you, says the Lord.
καὶ ἐξηλθὲν σου ὄνομα ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν τῷ κάλλει σου διότι συντετελεσμένον ἦν ἐν εὐπρεπείᾳ ἐν τῇ ὀραιότητι ἣ ἔταξα ἐπὶ σέ λέγει κύριος
- 15 Maar gij hebt vertrouwd op uw schoonheid, en hebt gehoereerd vanwege uw naam; ja, hebt uw hoererijen uitgestort aan een ieder, die voorbijging; voor hem was zij.
But you put your faith in the fact that you were beautiful, acting like a loose woman because you were widely talked of, and offering your cheap love to everyone who went by, whoever it might be.
καὶ ἐπειθίθεις ἐν τῷ κάλλει σου καὶ ἐπόρνευσας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου καὶ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σου ἐπὶ πάντα πάροδον ὃ οὐκ ἔσται
- 16 En gij hebt van uw klederen genomen, en u gemaakt geplekte hoogten, en hebt daarop gehoereerd; zulks is niet gekomen, en zal niet geschieden.
And you took your robes and made high places for yourself ornamented with every colour, acting like a loose woman on them, without shame or fear.
καὶ ἔλαβες ἐκ τῶν ἱματίων σου καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰδωλά ραπτὰ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπ' αὐτὰ καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃς οὐδὲ μὴ γένηται
- 17 Daartoe hebt gij genomen de vaten uws sieraads van Mijn goud en van Mijn zilver, dat Ik u gegeven had, en gij hebt u mansbeelden gemaakt, en gij hebt met dezelvegehoereerd.
And you took the fair jewels, my silver and gold which I had given to you, and made for yourself male images, acting like a loose woman with them;
καὶ ἔλαβες τὰ σκεύη τῆς καυχῆσεώς σου ἐκ τοῦ χρυσίου μου καὶ ἐκ τοῦ ἀργυρίου μου ἐξ ὧν ἔδωκά σοι καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἰκόνας ἀρσενικὰς καὶ ἐξεπόρνευσας ἐν αὐταῖς
- 18 En gij hebt uw gestikte klederen genomen, en hebt ze bedekt; en gij hebt Mijn olie en Mijn reukwerk voor hun aangezichten gesteld.
And you took your robes of needlework for their clothing, and put my oil and my perfume before them.
καὶ ἔλαβες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου καὶ περιέβαλες αὐτὰ καὶ τὸ ἐλαιόν μου καὶ τὸ θυμίαμά μου ἔθηκας πρὸ προσώπου αὐτῶν
- 19 En Mijn brood, hetwelk Ik u gaf, meelbloem en olie, en honig, waarmede Ik u spijsde, dat hebt gij ook voor hun aangezichten gesteld tot een liefelijken reuk; zo is het geschied, spreekt de Heere HEERE.
And my bread which I gave you, the best meal and oil and honey which I gave you for your food, you put it before them for a sweet smell, says the Lord.
καὶ τοὺς ἄρτους μου οὓς ἔδωκά σοι σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ μέλι ἐνώμισά σε καὶ ἔθηκας αὐτὰ πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας καὶ ἐγένετο λέγει κύριος

- 20 Verder hebt gij uw zonen en uw dochteren, die gij Mij gebaard hadt, genomen, en hebt ze denzelven geofferd om te verteren; is het wat kleins van uw hoererijen,
And you took your sons and your daughters whom I had by you, offering even these to them to be their food. Was your loose behaviour so small a thing,
 και ἔλαβες τοὺς υἱοὺς σου καὶ τὰς θυγατέρας σου ὡς ἐγέννησας καὶ ἔθυσας αὐτὰ αὐτοῖς εἰς ἀνάλωσιν ὡς μικρὰ ἐξεπόρνευσας
- 21 Dat gij Mijn kinderen geslacht hebt, en hebt ze overgegeven, als gij dezelve voor hen door het vuur hebt doen gaan?
That you put my children to death and gave them up to go through the fire to them?
 και ἔσφαξας τὰ τέκνα σου καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαι σε ἐν αὐτοῖς
- 22 Ook hebt gij bij al uw gruwelen en uw hoererijen niet gedacht aan de dagen uwer jonkheid, als gij naakt en bloot waart, als gij vertreden waart in uw bloed.
And in all your disgusting and false behaviour you had no memory of your early days, when you were uncovered and without clothing, stretched out in your blood.
 τοῦτο παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου καὶ οὐκ ἐμνήσθης τὰς ἡμέρας τῆς νηπιότητός σου ὅτε ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα καὶ πεφυρμένη ἐν τῷ αἵματί σου ἔζησας
- 23 Het is ook geschied na al uw boosheid,, wee, wee u, spreekt de Heere HEERE),
And it came about, after all your evil-doing, says the Lord,
 και ἐγένετο μετὰ πάσας τὰς κακίας σου λέγει κύριος
- 24 Dat gij u een verwelfsel gebouwd hebt, en u een hoge plaats gemaakt hebt in elke straat.
That you made for yourself an arched room in every open place.
 και ὀικοδόμησας σεαυτῇ οἴκημα πορνικὸν καὶ ἐποίησας σεαυτῇ ἕκθεμα ἐν πάσῃ πλατείᾳ
- 25 Aan elk hoofd des wegs hebt gij uw hoge plaatsen gebouwd, en hebt uw schoonheid gruwelijk gemaakt, en hebt met uw benen geschreden voor een ieder, die voorbijging, en hebt uw hoererijen vermenigvuldigd.
You put up your high places at the top of every street, and made the grace of your form a disgusting thing, opening your feet to everyone who went by, increasing your loose ways.
 και ἐπ' ἀρχῆς πάσης ὁδοῦ ὀικοδόμησας τὰ πορνείᾳ σου καὶ ἐλυμῆνω τὸ κάλλος σου καὶ διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου
- 26 Gij hebt ook gehoereerd met de kinderen van Egypte, uw naburen, die groot van vlees zijn; en gij hebt uw hoererij vermenigvuldigd, om Mij tot toorn te verwekken.
And you went with the Egyptians, your neighbours, great of flesh; increasing your loose ways, moving me to wrath.
 και ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αἰγύπτου τοὺς ὁμοροδντάς σοι τοὺς μεγαλοσάρκους καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρνευσας τοῦ παροργίσει με
- 27 Ziet, daarom strekte Ik Mijn hand over u uit, en verminderde uw bescheiden deel; en Ik gaf u over in den lust dergenen, die u haten, der dochteren der Filistijnen, die vanwege uwschandelijken weg beschaamd waren.
Now, then, my hand is stretched out against you, cutting down your fixed amount, and I have given you up to the desire of your haters, the daughters of the Philistines who are shamed by your loose ways.
 ἐὰν δὲ ἐκτείνω τὴν χειρά μου ἐπὶ σέ καὶ ἐξαρῶ τὰ νόμμά σου καὶ παραδώσω σε εἰς ψυχὰς μισούντων σε θυγατέρας ἀλλοφύλων τὰς ἐκκλινούσας σε ἐκ τῆς ὁδοῦ σου ἧς ἠσέβησας
- 28 Verder hebt gij gehoereerd met de kinderen van Assur, omdat gij onverzadelijk waart; ja, als gij met hen gehoereerd hebt, zijt gij ook niet verzadigd geworden.
And you went with the Assyrians, because of your desire which was without measure; you were acting like a loose woman with them, and still you had not enough.
 και ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τὰς θυγατέρας ασσοῦρ καὶ οὐδ' οὕτως ἐνεπλήσθης καὶ ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεπίπλω
- 29 Maar gij hebt uw hoererij vermenigvuldigd in het land van Kanaan tot in Chaldea; en daarmede ook zijt gij niet verzadigd geworden.
And you went on in your loose ways, even as far as the land of Chaldaeae, and still you had not enough.
 και ἐπλήθυνας τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν χαλδαίων καὶ οὐδὲ ἐν τούτοις ἐνεπλήσθης
- 30 Hoe zwak is uw hart (spreekt de Heere HEERE) als gij al deze dingen doet, zijnde het werk van een heersende hoerachtige vrouw!
How feeble is your heart, says the Lord, seeing that you do all these things, the work of a loose and overruling woman;
 τί διαθῶ τὴν θυγατέρα σου λέγει κύριος ἐν τῷ ποιῆσαι σε ταῦτα πάντα ἔργα γυναικὸς πόρνης καὶ ἐξεπόρνευσας τρισσῶς
- 31 Als gij uw verwelfsel bouwt aan het hoofd van iederen weg, en uw hoge plaats maakt in elke straat, en niet zijt geweest als een hoer, het hoerenloon beschimpende.
For you have made your arched room at the top of every street, and your high place in every open place; though you were not like a loose woman in getting together your payment.
 ἐν ταῖς θυγατρᾶσιν σου τὸ πορνείον σου ὀικοδόμησας ἐπὶ πάσης ἀρχῆς ὁδοῦ καὶ τὴν βᾶσιν σου ἐποίησας ἐν πάσῃ πλατείᾳ καὶ ἐγένου ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα
- 32 O, die overspelige vrouw, zij neemt in plaats van haar man de vreemden aan.
The untrude wife who takes strange lovers in place of her husband!
 ἡ γυνὴ ἡ μοιχωμένη ὁμοία σοι παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβάνουσα μισθώματα

- 33 Men geeft loon aan alle hoeren; maar gij geeft uw loon aan al uw boelen, en gij beschenkt ze, opdat zij tot u van rondom zouden ingaan om uw hoererijen.
They give payment to all loose women: but you give rewards to your lovers, offering them payment so that they may come to you on every side for your cheap love.
πάσι τοῖς ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν προσεδίδου μισθώματα καὶ σὺ δέδωκας μισθώματα πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρχεσθαι πρὸς σὲ κυκλόθεν ἐν τῇ πορνείᾳ σου
- 34 Zo geschiedt met u in uw hoererijen het tegendeel van de vrouwen, dewijl men u niet naloopt, om te hoereren; want als gij hoerenloon geeft, en het hoerenloon u niet gegevenwordt; zo zijt gij tot een tegendeel geworden.
And in your loose behaviour you are different from other women, for no one goes after you to make love to you: and because you give payment and no payment is given to you, in this you are different from them.
καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς γυναῖκας ἐν τῇ πορνείᾳ σου καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν ἐν τῷ προσιδόναι σε μισθώματα καὶ σοὶ μισθώματα οὐκ ἐδόθη καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένα
- 35 Daarom, o hoer, hoor des HEEREN woord.
For this cause, O loose woman, give ear to the voice of the Lord:
διὰ τοῦτο πόρνη ἄκουε λόγον κυρίου
- 36 Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat uw vergif uitgestort is, en uw schaamte door uw hoererijen met uw boelen ontdekt is, en met al de drekgoden uwer gruwelen, en na het bloeduwer kinderen, dat gij hun gegeven hebt;
This is what the Lord has said: Because your unclean behaviour was let loose and your body uncovered in your loose ways with your lovers and with your disgusting images, and for the blood of your children which you gave to them;
τάδε λέγει κύριος ἄνθ' ὧν ἐξέχεας τὸν χαλκὸν σου καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ αἰσχὺν σου ἐν τῇ πορνείᾳ σου πρὸς τοὺς ἐραστάς σου καὶ εἰς πάντα τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνομιῶν σου καὶ ἐν τοῖς αἵμασιν τῶν τέκνων σου ὧν ἔδωκας αὐτοῖς
- 37 Daarom, zie, Ik zal al uw boelen vergaderen, met dewelke gij vermengd zijt geweest, en allen, die gij liefgehad hebt, met allen, die gij gehaat hebt; en Ik zal hen van rondomvergaderen tegen u, en Ik zal voor hen uw naaktheid ontdekken, dat zij uw ganse naaktheid zien zullen.
For this cause I will get together all your lovers with whom you have taken your pleasure, and all those to whom you have given your love, with all those who were hated by you; I will even make them come together against you on every side, and I will have you uncovered before them so that they may see your shame.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ συνάγω πάντας τοὺς ἐραστάς σου ἐν οἷς ἐπειμῆγες ἐν αὐτοῖς καὶ πάντας οὓς ἠγάπησας σὺν πᾶσιν οἷς ἐμίσεις καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόθεν καὶ ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου πρὸς αὐτούς καὶ ὄψονται πᾶσαν τὴν αἰσχύνην σου
- 38 Daartoe zal Ik u naar de rechten der overspeelsters en der bloedvergieters richten; en Ik zal u overgeven aan het bloed der grimmigheid en des ijvers.
And you will be judged by me as women are judged who have been untrue to their husbands and have taken life; and I will let loose against you passion and bitter feeling.
καὶ ἐκδικήσω σε ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκχεούσης αἷμα καὶ θήσω σε ἐν αἵματι θυμοῦ καὶ ζήλου
- 39 En Ik zal u in hun hand overgeven, en zij zullen uw verwelfsel afbreken, en uw hoge plaatsen omwerpen, en uw klederen u uittrekken, en uw sierlijke juwelen nemen, en u naakten bloot laten.
I will give you into their hands, and your arched room will be overturned and your high places broken down; they will take your clothing off you and take away your fair jewels: and when they have done, you will be uncovered and shamed.
καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν καὶ κατασκάψουσιν τὸ πορνεῖόν σου καὶ καθελοῦσιν τὴν βᾶσιν σου καὶ ἐκδύσουσιν σε τὸν ἱματισμὸν σου καὶ λήψονται τὰ σκεύη τῆς καυχῆσεώς σου καὶ ἀφήσουσιν σε γυμνὴν καὶ ἀσημιονοῦσαν
- 40 Daarna zullen zij tegen u een vergadering doen opkomen, en zullen u met stenen stenigen, en u met hun zwaarden doorsteken.
And they will get together a meeting against you, stoning you with stones and wounding you with their swords.
καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σὲ ὄχλους καὶ λιθοβολήσουσιν σε ἐν λίθοις καὶ κατασφάξουσιν σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν
- 41 Zij zullen ook uw huizen met vuur verbranden, en oordelen tegen u uitvoeren voor veler vrouwen ogen; en Ik zal u doen ophouden van een hoer te zijn, en gij zult ook niet meer hoerenloon geven.
And they will have you burned with fire, sending punishments on you before the eyes of great numbers of women; and I will put an end to your loose ways, and you will no longer give payment.
καὶ ἐμπρήσουσιν τοὺς οἴκους σου πυρὶ καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναικῶν πολλῶν καὶ ἀποστρέψω σε ἐκ τῆς πορνείας σου καὶ μισθώματα οὐ μὴ δῶς οὐκέτι
- 42 Zo zal Ik Mijn grimmigheid op u doen rusten, en Mijn ijver zal van u afwijken; en Ik zal stil zijn, en niet meer toornig wezen.
And the heat of my wrath against you will have an end, and my bitter feeling will be turned away from you, and I will be quiet and will be angry no longer.
καὶ ἐπαφήσω τὸν θυμὸν μου ἐπὶ σὲ καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζήλος μου ἐκ σοῦ καὶ ἀναπαύσομαι καὶ οὐ μὴ μερμινήσω οὐκέτι

- 43 Daarom dat gij niet gedacht hebt aan de dagen uwer jonkheid, en Mij tot beroering geweest zijt met dit alles, zie, zo zal Ik ook uw weg op uw hoofd geven, spreekt de HeereHEERE; en gij zult die schandelijke daad niet doen boven al uw gruwelen.
Because you have not kept in mind the days when you were young, but have been troubling me with all these things; for this reason I will make the punishment of your ways come on your head, says the Lord, because you have done this evil thing in addition to all your disgusting acts.
ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης τὴν ἡμέραν τῆς νηπιότητός σου καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι τούτοις καὶ ἐγὼ ἰδοὺ τὰς ὁδοὺς σου εἰς κεφαλὴν σου δέδωκα λέγει κύριος καὶ οὕτως ἐποίησας τὴν ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου
- 44 Zie, een ieder, die spreekwoorden gebruikt, zal van u een spreekwoord gebruiken, zeggende: Zo de moeder is, is haar dochter.
See, in every common saying about you it will be said, As the mother is, so is her daughter.
ταῦτά ἐστιν πάντα ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ ἐν παραβολῇ λέγοντες καθὼς ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ
- 45 Gij zijt de dochter uwer moeder, die de walg had van haar man en van haar kinderen; en gij zijt de zuster uwer zusteren, die de walg gehad hebben van haar mannen en van haar kinderen; uw moeder was een Hethietische, en uw vader een Amoriet.
You are the daughter of your mother whose soul is turned in disgust from her husband and her children; and you are the sister of your sisters who were turned in disgust from their husbands and their children: your mother was a Hittite and your father an Amorite.
θυγάτηρ τῆς μητρὸς σου σὺ εἶ ἡ ἀπωσαμένη τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἀδελφὴ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἀπωσαμένων τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἡ μήτηρ ὑμῶν χετταία καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν αμορραῖος
- 46 Uw grote zuster nu is Samaria, zij en haar dochteren, dewelke woont aan uw linkerhand; maar uw zuster, die kleiner is dan gij, die tegen uw rechterhand woont, is Sodom en haar dochteren.
Your older sister is Samaria, living at your left hand, she and her daughters: and your younger sister, living at your right hand, is Sodom and her daughters.
ἡ ἀδελφὴ ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα σαμάρεια αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἡ κατοικοῦσα ἐξ εὐωνύμων σου καὶ ἡ ἀδελφὴ σου ἡ νεωτέρα σου ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου σοδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς
- 47 Doch gij hebt in haar wegen niet gewandeld, noch naar haar gruwelen gedaan; het was wat gerings, een verdriet; maar gij hebt het meer verdorven dan zij, in al uw wegen.
Still you have not gone in their ways or done the disgusting things which they have done; but, as if that was only a little thing, you have gone deeper in evil than they in all your ways.
καὶ οὐδ' ὧς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύθης οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐποίησας παρὰ μικρὸν καὶ ὑπέρκεισαι αὐτὰς ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου
- 48 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, indien Sodom, uw zuster, zij met haar dochteren, gedaan heeft, gelijk gij gedaan hebt en uw dochteren!
By my life, says the Lord, Sodom your sister never did, she or her daughters, what you and your daughters have done.
ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος εἰ πεποίηκεν σοδομα ἡ ἀδελφὴ σου αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ὃν τρόπον ἐποίησας σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου
- 49 Ziet, dit was de ongerechtigheid uwer zuster Sodom; hoogmoed, zatheid van brood en stille gerustheid had zij en haar dochteren; maar zij sterkte de hand des armen ennooddruftigen niet.
Truly, this was the sin of your sister Sodom: pride, a full measure of food, and the comforts of wealth in peace, were seen in her and her daughters, and she gave no help to the poor or to those in need.
πλὴν τοῦτο τὸ ἀνόμημα σοδομων τῆς ἀδελφῆς σου ὑπερηφανία ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ ἐν εὐθηνίᾳ οἴνου ἐσπατάλων αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς τοῦτο ὑπῆρχεν αὐτῇ καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένητος οὐκ ἀντελαμβάνοντο
- 50 En zij verhieven zich, en deden gruwelijkheid voor Mijn aangezicht; daarom deed Ik ze weg, nadat Ik het gezien had.
They were full of pride and did what was disgusting to me: and so I took them away as you have seen.
καὶ ἐμεγαλῶσάν τε καὶ ἐποίησαν ἀνομήματα ἐνώπιόν μου καὶ ἐξῆρα αὐτάς καθὼς εἶδον
- 51 Samaria ook heeft naar de helft uwer zonden niet gezondigd; en gij hebt uw gruwelen meer dan zij vermenigvuldigd, en hebt uw zusters gerechtvaardigd door al uw gruwelen, die gij gedaan hebt.
And Samaria has not done half your sins; but you have made the number of your disgusting acts greater than theirs, making your sisters seem more upright than you by all the disgusting things which you have done.
καὶ σαμάρεια κατὰ τὰς ἡμίσεις τῶν ἁμαρτιῶν σου οὐχ ἥμαρτεν καὶ ἐπλήθυνας τὰς ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτὰς καὶ ἐδικαίωσας τὰς ἀδελφάς σου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου αἷς ἐποίησας
- 52 Draag gij dan ook uw schande, gij, die voor uw zusteren geoordeeld hebt door uw zonden, die gij gruwelijker gemaakt hebt dan zij; zij zijn rechtvaardiger dan gij; wees gij danook beschaamd, en draag uw schande, omdat gij uw zusters gerechtvaardigd hebt.
And you yourself will be put to shame, in that you have given the decision for your sisters; through your sins, which are more disgusting than theirs, they are more upright than you: truly, you will be shamed and made low, for you have made your sisters seem upright.
καὶ σὺ κόμισαι βάσανόν σου ἐν ἧ' ἐφθίρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου αἷς ἠνόμησας ὑπὲρ αὐτὰς καὶ ἐδικαίωσας αὐτὰς ὑπὲρ σεαυτὴν καὶ σὺ αἰσχύνθητι καὶ λαβὲ τὴν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαίῳ αἵματι σου τὰς ἀδελφάς σου

- 53 Als Ik haar gevangenen wederbrengen zal, namelijk de gevangenen van Sodom en haar dochteren, en de gevangenen van Samaria en haar dochteren, dan zal Ik wederbrengende gevangenen uwer gevangenis in het midden van haar.
 And I will let their fate be changed, the fate of Sodom and her daughters, and the fate of Samaria and her daughters, and your fate with theirs.
 και ἀποστρέψω τὰς ἀποστροφὰς αὐτῶν τὴν ἀποστροφήν σοδομῶν καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφήν σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποστροφήν σου ἐν μέσῳ αὐτῶν
- 54 Opdat gij uw schande draagt, en te schande gemaakt wordt, om al hetgeen gij gedaan hebt, als gij haar troosten zult.
 So that you will be shamed and made low because of all you have done, when I have mercy on you.
 ὅπως κομίση τὴν βάσανόν σου καὶ ἀτιμωθῆσῃ ἐκ πάντων ὧν ἐποίησας ἐν τῷ σε παροργίσει με
- 55 Als uw zusters, Sodom en haar dochteren, zullen wederkeren tot haar vorigen staat, mitsgaders Samaria en haar dochteren zullen wederkeren tot haar vorigen staat, zult gij ook uw dochteren wederkeren tot uw vorigen staat.
 And your sisters, Sodom and her daughters, will go back to their first condition, and Samaria and her daughters will go back to their first condition, and you and your daughters will go back to your first condition.
 και ἡ ἀδελφὴ σου σοδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς καὶ σαμάρεια καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς καὶ σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου ἀποκατασταθήσεσθε καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἦτε
- 56 Ja, uw zuster Sodom is in uw mond niet gehoord geweest, ten dage uws groten hoogmoeds,
 Was not your sister Sodom an oath in your mouth in the day of your pride,
 και εἰ μὴ ἦν σοδομα ἡ ἀδελφὴ σου εἰς ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου
- 57 Aleer uw boosheid ontdekt was. Als de tijd was der versmading van de dochteren van Syrie, en van al degenen, die rondom datzelve waren, de dochteren der Filistijnen, die uverachten van rondom,
 Before your shame was uncovered? Now you have become like her a word of shame to the daughters of Edom and all who are round about you, the daughters of the Philistines who put shame on you round about.
 πρὸ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι τὰς κακίας σου ὃν τρόπον νῦν ὄνειδος εἶ θυγατέρων συρίας καὶ πάντων τῶν κύκλῳ αὐτῆς θυγατέρων ἀλλοφύλων τῶν περιεχουσῶν σε κύκλῳ
- 58 Hebt gij uw schandelijke daden en uw gruwelen gedragen, spreek de HEERE.
 The reward of your evil designs and your disgusting ways has come on you, says the Lord.
 τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου σὺ κεκόμισαι αὐτὰς λέγει κύριος
- 59 Want alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal u ook doen, gelijk als gij gedaan hebt, die den eed veracht hebt, brekende het verbond.
 For this is what the Lord has said: I will do to you as you have done, you who, putting the oath on one side, have let the agreement be broken.
 τάδε λέγει κύριος καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς ἐποίησας ὡς ἠτίμωσας ταῦτα τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου
- 60 Evenwel zal Ik gedachtig wezen aan Mijn verbond met u, in de dagen uwer jonkheid, en Ik zal met u een eeuwig verbond oprichten.
 But still I will keep in mind the agreement made with you in the days when you were young, and I will make with you an eternal agreement.
 και μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις νηπιότητός σου καὶ ἀναστήσω σοι διαθήκην αἰώνιον
- 61 Dan zult gij uwer wegen gedenken en beschaamd zijn, als gij uw zusteren, die groter zijn dan gij, aannemen zult; want Ik zal u dezelve geven tot dochteren, maar niet uit uw verbond.
 Then at the memory of your ways you will be overcome with shame, when I take your sisters, the older and the younger, and give them to you for daughters, but not by your agreement.
 και μνησθήσῃ τὴν ὁδόν σου καὶ ἐξατιμωθῆσῃ ἐν τῷ ἀναλαβεῖν σε τὰς ἀδελφάς σου τὰς πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς νεωτέρας σου καὶ δώσω αὐτάς σοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης σου
- 62 Want Ik zal Mijn verbond met u oprichten, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben;
 And I will make my agreement with you; and you will be certain that I am the Lord:
 και ἀναστήσω ἐγὼ τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος
- 63 Opdat gij het gedachtig zijt, en u schaamt, en niet meer uw mond opent vanwege uw schande, wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgeen gij gedaan hebt, spreekde Heere HEERE.
 Ezechi?l 17
 So that, at the memory of these things, you may be at a loss, never opening your mouth because of your shame; when you have my forgiveness for all you have done, says the Lord.
 ὅπως μνησθῆς καὶ αἰσχυνθῆς καὶ μὴ ἦ σοι ἔτι ἀνοῖξαι τὸ στόμα σου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀτιμίας σου ἐν τῷ ἐξιλιάσκεσθαί με σοι κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησας λέγει κύριος
- 1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
 And the word of the Lord came to me, saying,
 και ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων

- 2 Mensenkind, stel een raadsel voor, en gebruik een gelijkenis tot het huis Israels,
Son of man, give out a dark saying, and make a comparison for the children of Israel,
 υἱὲ ἀνθρώπου διήγησαι διήγημα καὶ εἰπὸν παραβολὴν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ
- 3 En zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: Een arend, die groot was, groot van vleugelen, lang van vlerken, vol van vederen, die verscheidene veren had, kwam op den Libanon, en namden oppersten tak van een ceder.
And say, This is what the Lord has said: A great eagle with great wings, full of long feathers of different colours, came to Lebanon, and took the top of the cedar:
 καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος ὁ ἅγιος ὁ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος ὁ μακρὸς τῆ ἐκτάσει πλήρης ὀνόχων ὃς ἔχει τὸ ἦγημα εἰσελθεῖν εἰς τὸν λίβανον καὶ ἔλαβε τὰ ἐπιλεκτά τῆς κέδρου
- 4 Hij plukte den top van zijn jonge takjes af, en bracht hem in een land van koophandel; hij zette hem in een stad van kooplieden.
Biting off the highest of its young branches, he took it to the land of Canaan, and put it in a town of traders.
 τὰ ἄκρα τῆς ἀπαλότητος ἀπέκνισεν καὶ ἦνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν χανααν εἰς πόλιν τετειχισμένην ἔθετο αὐτά
- 5 Hij nam ook van het zaad des lands, en legde het in een zaadakker; hij nam het, hij zette het bij vele wateren met grote voorzichtigheid.
And he took some of the seed of the land, planting it in fertile earth, placing it by great waters; he put it in like a willow-tree.
 καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ πεδῖον φυτὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ ἐπιβλεπόμενον ἔταξεν αὐτό
- 6 En het sproot uit, en werd tot een welig uitlopende wijnstok, doch nederig van stam, ziende met zijn takken naar hem, dewijl zijn wortelen onder hem waren. Zo werd hij tot eenwijnstok, die ranken voortbracht en scheuten uitwierp.
And its growth went on and it became a vine, low and widely stretching, whose branches were turned to him and its roots were under him: so it became a vine, putting out branches and young leaves.
 καὶ ἀνέτειλεν καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον ἀσθενοῦσαν καὶ μικρὰν τῷ μεγέθει τοῦ ἐπιφαίνεσθαι αὐτὴν τὰ κλήματα αὐτῆς ἐπ' αὐτὴν καὶ αἱ ῥίζαι αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον καὶ ἐποίησεν ἀπόρυγας καὶ ἐξέτεινεν τὴν ἀναθενδράδα αὐτῆς
- 7 Nog was er een grote arend, groot van vleugelen en overvloedig van vederen; en ziet, deze wijnstok voegde zijn wortelen naar denzelfden toe, en wierp zijn takken tot hem uit, opdat hij hem bevochtigen zou naar de bedden zijner planting toe.
And there was another eagle with great wings and thick feathers: and now this vine, pushing out its roots to him, sent out its branches in his direction from the bed where it was planted, so that he might give it water.
 καὶ ἐγένετο ἄτερος ἕτερος μέγας μεγαλοπτέρυγος πολὺς ὄνυξιν καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος αὕτη περιπελεγμένη πρὸς αὐτόν καὶ αἱ ῥίζαι αὐτῆς πρὸς αὐτόν καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν αὐτῷ τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βόλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς
- 8 Hij was in een goede landouwe bij vele wateren geplant, om takken te maken en vrucht te dragen, opdat hij tot een heerlijken wijnstok worden mocht.
He had it planted in a good field by great waters so that it might put out branches and have fruit and be a strong vine.
 εἰς πεδῖον καλὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ αὕτη πιαίνεται τοῦ ποιεῖν βλαστοῦς καὶ φέρειν καρπὸν τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην
- 9 Zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: Zal hij gedijen? Zal hij niet zijn wortelen uitrukken, en zijn vrucht afsnijden, dat hij droog worde? Hij zal aan al de bladeren van zijn gewasverdrogen; en dat niet door een groten arm, noch door veel volks, om dien van zijn wortelen weg te voeren.
Say, This is what the Lord has said: Will it do well? will he not have its roots pulled up and its branches cut off, so that all its young leaves may become dry and it may be pulled up by its roots?
 διὰ τοῦτο εἰπὸν τάδε λέγει κύριος εἰ κατευθυνεῖ οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς ἀπαλότητος αὐτῆς καὶ ὁ καρπὸς σαπήσεται καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς καὶ οὐκ ἐν βραχίονι μεγάλῳ οὐδ' ἐν λασσῷ πολλῷ τοῦ ἐκσπάσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς
- 10 Ja, ziet, zal hij geplant zijnde gedijen? Zal hij niet, als de oostenwind hem aanroert, gans verdrogen? Op de bedden van zijn gewas zal hij verdrogen.
And if it is planted will it do well? will it not become quite dry at the touch of the east wind, drying up in the bed where it was planted?
 καὶ ἰδοὺ πιαίνεται μὴ κατευθυνεῖ οὐχ ἅμα τῷ ἄψασθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν καύσωνα ξηρανθήσεται ξηρασία σὺν τῷ βόλῳ ἀνατολῆς αὐτῆς ξηρανθήσεται
- 11 Daarna geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
Then the word of the Lord came to me, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 12 Zeg nu tot dat wederspannig huis: Weet gij niet, wat deze dingen zijn? Zeg: Ziet, de koning van Babel is tot Jeruzalem gekomen, en heeft haar koning genomen, en haar vorsten, en heeft ze tot zich gevoerd naar Babel.
Say now to this uncontrolled people, Are these things not clear to you? Say to them, See, the king of Babylon came to Jerusalem and took its king and its rulers away with him to Babylon;
 υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα οὐκ ἐπίστασθε τί ἦν ταῦτα εἰπὸν ὅταν ἔλθῃ βασιλεὺς βαβυλώνης ἐπὶ ἱερουσαλημ καὶ λήμψεται τὸν βασιλεῖα αὐτῆς καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς καὶ ἄξει αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν εἰς βαβυλώνα

- 13 Daartoe heeft hij van het koninklijk zaad genomen, en daarmee een verbond gemaakt, en heeft hem tot een eed gebracht, en de machtigen des lands heeft hij weggenomen;
 And he took one of the sons of the king and made an agreement with him; and he put him under an oath, and took away the great men of the land:
 και λήμψεται ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς βασιλείας καὶ διαθήσεται πρὸς αὐτὸν διαθήκην καὶ εἰσάξει αὐτὸν ἐν ἀρχῇ καὶ τοὺς ἡγουμένους τῆς γῆς λήμψεται
- 14 Opdat het koninkrijk nederig zou zijn, zich niet verheffende, en dat het, zijn verbond houdende, bestaan mocht.
 So that the kingdom might be made low with no power of lifting itself up, but might keep his agreement to be his servants.
 τοῦ γενέσθαι εἰς βασιλείαν ἀσθενῆ τὸ καθόλου μὴ ἐπαίρεσθαι τοῦ φυλάσσειν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ ἰστάνειν αὐτήν
- 15 Maar hij rebelleerde tegen hem, zedende zijn boden in Egypte, opdat men hem paarden en veel volks bestellen zou; zal hij gedijen? Zal hij ontkomen, die zulke dingen doet? Ja, zal hij het verbond breken en ontkomen?
 But he went against his authority in sending representatives to Egypt to get from them horses and a great army. Will he do well? will he be safe who does such things? if the agreement is broken will he be safe?
 και ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους ἑαυτοῦ εἰς αἴγυπτον τοῦ δοῦναι αὐτῷ ἵππους καὶ λαὸν πολὺν εἰ κατευθυνεῖ εἰ διασωθήσεται ὁ ποιῶν ἐναντία καὶ παραβαίνων διαθήκην εἰ σωθήσεται
- 16 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo hij niet in de plaats des konings, die hem koning gemaakt heeft, wiens eed hij veracht, en wiens verbond hij gebroken heeft, bij hem in het midden van Babel zal sterven!
 By my life, says the Lord, truly in the place of the king who made him king, whose oath he put on one side and let his agreement with him be broken, even in Babylon he will come to his death.
 ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος ἐὰν μὴ ἐν ᾧ τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύσας αὐτὸν ὅς ἠτίμωσεν τὴν ἀράν μου καὶ ὅς παρέβη τὴν διαθήκην μου μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ βαβυλῶνος τελευτήσεται
- 17 Ook zal Farao, door een groot heir en door menigte van krijgs vergadering, met hem in oorlog niets uitrichten als men een wal zal opwerpen, en als men sterkten bouwen zal, om vele zielen uit te roeien.
 And Pharaoh with his strong army and great forces will be no help to him in the war, when they put up earthworks and make strong walls for the cutting off of lives:
 και οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ οὐδ' ἐν ὄχλῳ πολλῷ ποιήσει πρὸς αὐτὸν φαραὼ πόλεμον ἐν χαρακοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ βλοστούσεων τοῦ ἐξᾶραι ψυχάς
- 18 Want hij heeft den eed veracht, brekende het verbond, daar hij, ziet, zijn hand gegeven had; dewijl hij al deze dingen gedaan heeft, zal hij niet ontkomen.
 For he put his oath on one side in letting the agreement be broken; and though he had given his hand to it, he did all these things; he will not get away safe.
 και ἠτίμωσεν ὀρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι διαθήκην καὶ ἰδοὺ δέδωκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ πάντα ταῦτα ἐποίησεν αὐτῷ μὴ σωθήσεται
- 19 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik Mijn eed, dien hij veracht heeft, en Mijn verbond, dat hij gebroken heeft, datzelve niet op zijn hoofd geve!
 And so the Lord has said, By my life, truly, for my oath which he put on one side, and my agreement which has been broken, I will send punishment on his head.
 διὰ τοῦτο εἰπὼν τάδε λέγει κύριος ζῶ ἐγὼ ἐὰν μὴ τὴν διαθήκην μου ἣν παρέβη καὶ τὴν ὀρκωμοσίαν μου ἣν ἠτίμωσεν καὶ δώσω αὐτὰ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ
- 20 En Ik zal Mijn net over hem uitspreiden, dat hij gegrepen zal worden in Mijn jachtgaren; en Ik zal daar met hem rechten over zijn overtreding, waardoor hij tegen Mij overtreden heeft.
 My net will be stretched out over him, and he will be taken in my cords, and I will send him to Babylon, and there I will be his judge for the wrong which he has done against me.
 και ἐκπετάσω ἐπ' αὐτὸν τὸ δίκτυόν μου καὶ ἀλώσεται ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ
- 21 Daartoe zullen al zijn vluchtelingen met al zijn benden door het zwaard vallen, en de overgeblevenen zullen in alle winden verstrooid worden; en gijlieden zult weten, dat Ik, de HEERE, gesproken heb.
 All his best fighting-men will be put to the sword, and the rest will be sent away to every wind: and you will be certain that I the Lord have said it.
 ἐν πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται καὶ τοὺς καταλοίπους εἰς πάντα ἄνεμον διασπερῶ καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα
- 22 Alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal ook van den oppersten tak des hogen ceders nemen, dat Ik zetten zal; van het opperste zijner jonge takjes zal Ik een tederen afplukken, denwelken Ik op een hogen en verhevenen berg planten zal;
 This is what the Lord has said: Further, I will take the highest top of the cedar and put it in the earth; cutting off from the highest of his young branches a soft one, I will have it planted on a high and great mountain;
 διότι τάδε λέγει κύριος καὶ λήμψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων τῆς κέδρου ἐκ κορυφῆς καρδίας αὐτῶν ἀποκινῶ καὶ καταφυτεύσω ἐγὼ ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν καὶ κρεμάσω αὐτὸν
- 23 Op den berg der hoogte van Israel zal Ik hem planten; en hij zal takken voortbrengen, en vrucht dragen, en hij zal tot een heerlijk ceder worden, dat onder hem wonen zal alle gevogelte van allerlei vleugel; in de schaduw zijner takken zullen zij wonen.
 It will be planted on the high mountain of Israel: it will put out branches and have fruit and be a fair cedar: under it all birds of every sort will make their living-place, resting in the shade of its branches.
 ἐν ὄρει μετεώρῳ τοῦ ἰσραὴλ καὶ καταφυτεύσω καὶ ἐξοίσει βλαστὸν καὶ ποιήσει καρπὸν καὶ ἔσται εἰς κέδρον μεγάλην καὶ ἀναπαύσεται ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν θηρίον καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ ἀναπαύσεται τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται

- 24 Zo zullen alle bomen des velds weten, dat Ik, de HEERE, den hogen boom vernederd heb, den nederigen boom verdroogd, en den drogen boom bloeiende gemaakt heb; Ik, deHEERE, heb het gesproken, en zal het doen. Ezechi! 18
 And it will be clear to all the trees of the field that I the Lord have made low the high tree and made high the low tree, drying up the green tree and making the dry tree full of growth; I the Lord have said it and have done it.
 και γνώσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον ὑψηλὸν καὶ ὑψῶν ξύλον ταπεινὸν καὶ ξηραίνων ξύλον γλωρὸν καὶ ἀναθάλλων ξύλον ξηρὸν ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω
- 1 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
 The word of the Lord came to me again, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Wat is ulieden, dat gij dit spreekwoord gebruikt van het land Israels, zeggende: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten, en de tanden der kinderen zijn stomp geworden?
 Why do you make use of this saying about the land of Israel, The fathers have been tasting bitter grapes and the children's teeth are on edge?
 οὐκ ἀνθρώπου τί ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραηλ λέγοντες οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν
- 3 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo het ulieden meer gebeuren zal, dit spreekwoord in Israel te gebruiken!
 By my life, says the Lord, you will no longer have this saying in Israel.
 ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος ἐὰν γένηται ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ ἰσραηλ
- 4 Ziet, alle zielen zijn Mijne; gelijk de ziel des vaders, also ook de ziel des zoons, zijn Mijne; de ziel, die zondigt, die zal sterven.
 See, all souls are mine; as the soul of the father, so the soul of the son is mine: death will be the fate of the sinner's soul.
 ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαί εἰσιν ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ πατρὸς οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ ἐμαί εἰσιν ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα αὕτη ἀποθανεῖται
- 5 Wanneer nu iemand rechtvaardig is, en doet recht en gerechtigheid;
 But if a man is upright, living rightly and doing righteousness,
 ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἔσται δίκαιος ὁ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην
- 6 Niet eet op de bergen, en zijn ogen niet opheft tot de drekgoden van het huis Israels; noch de huisvrouw zijns naasten verontreinigt, noch tot de afgezonderde vrouw nadert;
 And has not taken flesh with the blood for food, or given worship to the images of the children of Israel; if he has not had connection with his neighbour's wife, or come near to a woman at the time when she is unclean;
 ἐπὶ τῶν ὄρεων οὐ φάγεται καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ πρὸς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου ἰσραηλ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μιάνῃ καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν ἀφ᾽ ἑδρῶ οὔσαν οὐ προσεγγίσει
- 7 En niemand verdrukt, den schuldenaar zijn pand wedergeeft, geen roof rooft, den hongerige zijn brood geeft, en den naakte met kleding bedekt;
 And has done no wrong to any, but has given back to the debtor what is his, and has taken no one's goods by force, and has given food to him who was in need of it, and clothing to him who was without it;
 καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ καταδυναστεύῃ ἐνεχυρασμὸν ὀφειλόντος ἀποδώσει καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἄρπᾶται τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι δώσει καὶ γυμνὸν περιβαλεῖ
- 8 Niet geeft op woeker, noch overwinst neemt, zijn hand van onrecht afkeert, waarachtig recht tussen den een en den anderen oefent;
 And has not given his money out at interest or taken great profits, and, turning his hand from evil-doing, has kept faith between man and man,
 καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώσει καὶ πλεονασμὸν οὐ λήμψεται καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀνὰ μέσον ἀνδρῶν καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλησίον αὐτοῦ
- 9 In Mijn inzettingen wandelt, en Mijn rechten onderhoudt, om trouwelijk te handelen; die rechtvaardige zal gewisselijk leven, spreekt de Heere HEERE.
 And has been guided by my rules and has kept my laws and done them: he is upright, life will certainly be his, says the Lord.
 καὶ τοῖς προστάγμασίν μου πεπόρευται καὶ τὰ δικαιώματά μου πεφόλακται τοῦ ποιῆσαι αὐτὰ δίκαιος οὕτως ἔστιν ζωὴ ζήσεται λέγει κύριος
- 10 Heeft hij nu een zoon gewonnen, die een inbreker is, die bloed vergiet, die zijn broeder doet een van deze dingen;
 If he has a son who is a thief, a taker of life, who does any of these things,
 καὶ ἐὰν γεννήσῃ υἱὸν λοιμὸν ἐκχέοντα αἷμα καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα
- 11 En die al die dingen niet doet; maar eet ook op de bergen, en verontreinigt de huisvrouw zijns naasten;
 Who has taken flesh with the blood as food, and has had connection with his neighbour's wife,
 ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορευθή ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὄρεων ἔφαγεν καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανεν

- 12 Verdrukt den ellendige en den nooddruftige, rooft veel roofs, geeft het pand niet weder, en heft zijn ogen op tot de drekgoden, doet gruwel;
Has done wrong to the poor and to him who is in need, and taken property by force, and has not given back to one in his debt what is his, and has given worship to images and has done disgusting things,
καὶ πτωχὸν καὶ πένητα κατεδυνάστευσεν καὶ ἄρπαγμα ἤρπασεν καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἀπέδωκεν καὶ εἰς τὰ εἰδωλα ἔθετο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἀνομίαν πεποιήκειν
- 13 Geeft op woeker, en neemt overwinst; zou die leven? Hij zal niet leven, al die gruwelen heeft hij gedaan; hij zal voorzeker gedood worden; zijn bloed zal op hem zijn!
And has given out his money at interest and taken great profits: he will certainly not go on living: he has done all these disgusting things: death will certainly be his fate; his blood will be on him.
μετὰ τόκου ἔδωκε καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν οὗτος ζωὴ οὐ ζήσεται πάσας τὰς ἀνομίας ταύτας ἐποίησεν θανάτῳ θανατωθήσεται τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται
- 14 Ziet nu, heeft hij een zoon gewonnen, die al de zonden zijn vaders, die hij doet, aanziet, en toeziet, dat hij dergelijke niet doet;
Now if he has a son who sees all his father's sins which he has done, and in fear does not do the same:
ἐὰν δὲ γεννήσῃ υἱὸν καὶ ἴδῃ πάσας τὰς ἀμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὡς ἐποίησεν καὶ φοβηθῆ καὶ μὴ ποιήσῃ κατὰ ταύτας
- 15 Niet eet op de bergen, noch zijn ogen opheft tot de drekgoden van het huis Israels, de huisvrouw zijns naasten niet verontreinigt;
Who has not taken the flesh with the blood for food, or given worship to the images of the children of Israel, and has not had connection with his neighbour's wife,
ἐπὶ τῶν ὄρεων οὐ βέβρωκεν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔθετο εἰς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου ἰσραηλ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐμίανεν
- 16 En niemand verdrukt, het pand niet behoudt, en geen roof rooft, zijn brood den hungerige geeft, en den naakte met kleding bedekt;
Or done wrong to any, or taken anything from one in his debt, or taken goods by force, but has given food to him who was in need of it, and clothing to him who was without it;
καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυνάστευσεν καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἐνεχύρασεν καὶ ἄρπαγμα οὐχ ἤρπασεν τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι ἔδωκεν καὶ γυμνὸν περιέβαλεν
- 17 Zijn hand van den ellendige afhoudt, geen woeker noch overwinst neemt, Mijn rechten doet, en in Mijn inzettingen wandelt; die zal niet sterven om de ongerechtigheid zijnsvaders; hij zal gewisselijk leven.
Who has kept his hand from evil-doing and has not taken interest or great profits, who has done my orders and been guided by my rules: he will certainly not be put to death for the evil-doing of his father; life will certainly be his.
καὶ ἀπ' ἀδικίας ἀπέστρεψε τὴν χεῖρα αὐτοῦ τόκου οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβεν δικαιοσύνην ἐποίησεν καὶ ἐν τοῖς προστάγμασίν μου ἐπορεύθη οὐ τελευτήσῃ ἐν ἀδικίαις πατρὸς αὐτοῦ ζωὴ ζήσεται
- 18 Zijn vader, dewijl hij met onderdrukking onderdrukt heeft, des broeders goed geroofd heeft, en gedaan heeft, dat niet goed was in het midden zijner volken; ziet daar, hij zalsterven in zijn ongerechtigheid.
As for his father, because he was cruel, took goods by force, and did what is not good among his people, truly, death will overtake him in his evil-doing.
ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐὰν θλίψει θλίψη καὶ ἀρπάξῃ ἄρπαγμα ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου καὶ ἀποθανεῖται ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ
- 19 Maar gijlieden zegt: Waarom draagt de zoon niet de ongerechtigheid des vaders? Immers zal de zoon, die recht en gerechtigheid gedaan heeft, en al Mijn inzettingenonderhouden, en die gedaan heeft, gewisselijk leven.
But you say, Why does not the son undergo punishment for the evil-doing of the father? When the son has done what is ordered and right, and has kept my rules and done them, life will certainly be his.
καὶ ἐρεῖτε τί ὅτι οὐκ ἔλαβεν τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅτι ὁ υἱὸς δικαιοσύνην καὶ ἔλεος ἐποίησεν πάντα τὰ νόμιά μου συνετήρησεν καὶ ἐποίησεν αὐτὰ ζωὴ ζήσεται
- 20 De ziel, die zondigt, die zal sterven; de zoon zal niet dragen de ongerechtigheid des vaders, en de vader zal niet dragen de ongerechtigheid des zoons; de gerechtigheid desrechtvaardigen zal op hem zijn, en de goddeloosheid des goddelozen zal op hem zijn.
The soul which does sin will be put to death: the son will not be made responsible for the evil-doing of the father, or the father for the evil-doing of the son; the righteousness of the upright will be on himself, and the evil-doing of the evil-doer on himself.
ἡ δὲ ψυχὴ ἢ ἀμαρτάνουσα ἀποθανεῖται ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήμψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οὐδὲ ὁ πατὴρ λήμψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ δικαιοσύνη δικαίου ἐπ' αὐτὸν ἔσται καὶ ἀνομία ἀνόμοιο ἐπ' αὐτὸν ἔσται
- 21 Maar wanneer de goddeloze zich bekeert van al zijn zonden, die hij gedaan heeft, en al Mijn inzettingen onderhoudt, en doet recht en gerechtigheid, hij zal gewisselijk leven, hijzal niet sterven.
But if the evil-doer, turning away from all the sins which he has done, keeps my rules and does what is ordered and right, life will certainly be his; death will not be his fate.
καὶ ὁ ἄνομος ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν καὶ φυλάξῃται πάσας τὰς ἐντολάς μου καὶ ποιήσῃ δικαιοσύνην καὶ ἔλεος ζωὴ ζήσεται οὐ μὴ ἀποθάνῃ
- 22 Al zijn overtredingen, die hij gedaan heeft, zullen hem niet gedacht worden; in zijn gerechtigheid, die hij gedaan heeft, zal hij leven.
Not one of the sins which he has done will be kept in memory against him: in the righteousness which he has done he will have life.
πάντα τὰ παραπτώματα αὐτοῦ ὅσα ἐποίησεν οὐ μνησθήσεται ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἢ ἐποίησεν ζήσεται

- 23 Zou Ik enigzins lust hebben aan den dood des goddelozen, spreekt de Heere HEERE; is het niet, als hij zich bekeert van zijn wegen, dat hij leve?
Have I any pleasure in the death of the evil-doer? says the Lord: am I not pleased if he is turned from his way so that he may have life?
μη θελήσει θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου λέγει κύριος ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆν αὐτόν
- 24 Maar als de rechtvaardige zich afkeert van zijn gerechtigheid, en onrecht doet, doende naar al de gruwelen, die de goddeloze doet, zou die leven? Al zijn gerechtigheden, die hijgedaan heeft, zullen niet gedacht worden; in zijn overtreding, waardoor hij overtreden heeft, en in zijn zonde, die hij gezondigd heeft, in die zal hij sterven.
But when the upright man, turning away from his righteousness, does evil, like all the disgusting things which the evil man does, will he have life? Not one of his upright acts will be kept in memory: in the wrong which he has done and in his sin death will overtake him.
ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀδικίαν κατὰ πάσας τὰς ἀνομίας ὡς ἐποίησεν ὁ ἄνομος πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ ὡς ἐποίησεν οὐ μὴ μνησθῶσιν ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ ὃ παρέπεσεν καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ αἷς ἡμάρτεν ἐν αὐταῖς ἀποθανεῖται
- 25 Nog zegt gijlieden: De weg des HEEREN is niet recht; hoort nu, o huis Israels! is Mijn weg niet recht? Zijn niet uw wegen onrecht?
But you say, The way of the Lord is not equal. Give ear, now, O children of Israel; is my way not equal? are not your ways unequal?
καὶ εἶπατε οὐ κατευθύνει ἡ ὁδὸς κυρίου ἀκούσατε δὴ πᾶς οἶκος ἰσραηλ μὴ ἡ ὁδός μου οὐ κατευθύνει οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατευθύνει
- 26 Als de rechtvaardige zich afkeert van zijn gerechtigheid, en onrecht doet, en sterft in dezelve, hij zal in zijn onrecht, dat hij gedaan heeft, sterven.
When the upright man, turning away from his righteousness, does evil, death will overtake him; in the evil which he has done death will overtake him.
ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παράπτωμα καὶ ἀποθάνῃ ἐν τῷ παραπτώματι ὃ ἐποίησεν ἐν αὐτῷ ἀποθανεῖται
- 27 Maar als de goddeloze zich bekeert van zijn goddeloosheid, die hij gedaan heeft, en doet recht en gerechtigheid, die zal zijn ziel in het leven behouden;
Again, when the evil-doer, turning away from the evil he has done, does what is ordered and right, he will have life for his soul.
καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι ἄνομον ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ ἧς ἐποίησεν καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξεν
- 28 Dewijl hij toeziet, en zich bekeert van al zijn overtredingen, die hij gedaan heeft, hij zal gewisselijk leven, hij zal niet sterven.
Because he had fear and was turned away from all the wrong which he had done, life will certainly be his, death will not be his fate.
καὶ ἀπέστρεψεν ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ ὧν ἐποίησεν ζωὴ ζήσεται οὐ μὴ ἀποθάνῃ
- 29 Evenwel zegt het huis Israels: De weg des Heeren is niet recht. Zouden Mijn wegen, o huis Israels, niet recht zijn? Zijn niet uw wegen onrecht?
But still the children of Israel say, The way of the Lord is not equal. O children of Israel, are my ways not equal? are not your ways unequal?
καὶ λέγουσιν ὁ οἶκος τοῦ ἰσραηλ οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου μὴ ἡ ὁδός μου οὐ κατορθοῖ οἶκος ἰσραηλ οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατορθοῖ
- 30 Daarom zal Ik u richten, o huis Israels! een ieder naar zijn wegen, spreekt de Heere HEERE, keert weder, en bekeert u van al uw overtredingen, zo zal de ongerechtigheid u nieltot een aanstoot worden.
For this cause I will be your judge, O children of Israel, judging every man by his ways, says the Lord. Come back and be turned from all your sins; so that they may not be the cause of your falling into evil.
ἕκαστον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς οἶκος ἰσραηλ λέγει κύριος ἐπιστρέφητε καὶ ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κόλασιν ἀδικίας
- 31 Werpt van u weg al uw overtredingen, waardoor gij overtreden hebt, en maakt u een nieuw hart en een nieuwen geest; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israels?
Put away all your evil-doing in which you have done sin; and make for yourselves a new heart and a new spirit: why are you desiring death, O children of Israel?
ἀπορρίψατε ἀπὸ ἑαυτῶν πάσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν ὡς ἠσεβήσατε εἰς ἐμέ καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινόν καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκετε οἶκος ἰσραηλ
- 32 Want Ik heb geen lust aan den dood des stervenden, spreekt de Heere HEERE; daarom bekeert u en leeft. Ezechi?1 19
For I have no pleasure in the death of him on whom death comes, says the Lord: be turned back then, and have life.
διότι οὐ θέλω τὸν θάνατον τοῦ ἀποθνήσκοντος λέγει κύριος
- 1 Verder, hef gij een weeklage op over de vorsten van Israel,
Take up now a song of grief for the ruler of Israel, and say,
καὶ σὺ λαβὲ θρήνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ ἰσραηλ
- 2 En zeg: Wat was uw moeder? Een leeuwin, onder de leeuwen nederliggende; zij bracht haar welpen op in het midden der jonge leeuwen.
What was your mother? Like a she-lion among lions, stretched out among the young lions she gave food to her little ones.
καὶ ἐρεῖς τί ἡ μήτηρ σου σκύμνος ἐν μέσῳ λεόντων ἐγενήθη ἐν μέσῳ λεόντων ἐπλήθυνεν σκύμνους αὐτῆς

- 3 Zij toog nu een van haar welpen op; het werd een jonge leeuw, die leerde roof te roven, hij at mensen op.
And one of her little ones came to growth under her care, and became a young lion, learning to go after beasts for his food; and he took men for his meat.
καὶ ἀπεπλήθησεν εἷς τῶν σκύμων αὐτῆς λέων ἐγένετο καὶ ἔμαθεν τοῦ ἀρπάζειν ἀρπάγματα ἀνθρώπους ἔφαγεν
- 4 Dit hoorden de volken van hem, hij werd gegrepen in hun groeve; en zij brachten hem met haken naar Egypteland.
And the nations had news of him; he was taken in the hole they had made: and, pulling him with hooks, they took him into the land of Egypt.
καὶ ἤκουσαν κατ' αὐτοῦ ἔθνη ἐν τῇ διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήμφθη καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν κημῶ εἰς γῆν αἰγύπτου
- 5 Zij nu ziende, dat zij in hope was geweest, doch haar verwachting verloren was, zo nam zij een ander van haar welpen, hetwelk zij tot een jongen leeuw stelde.
Now when she saw that her hope was made foolish and gone, she took another of her little ones and made him into a young lion.
καὶ εἶδεν ὅτι ἀπῶσται ἀπ' αὐτῆς καὶ ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις αὐτῆς καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμων αὐτῆς λέοντα ἔταξεν αὐτόν
- 6 Deze wandelde steeds onder de leeuwen, werd een jonge leeuw, en leerde roof te roven, hij at mensen op.
And he went up and down among the lions and became a young lion, learning to go after beasts for his food; and he took men for his meat.
καὶ ἀνεστρέφετο ἐν μέσφ λέοντων λέων ἐγένετο καὶ ἔμαθεν ἀρπάζειν ἀρπάγματα ἀνθρώπους ἔφαγεν
- 7 Hij bekende zijn weduwen, en hij verwoestte hun steden; zodat het land en zijn volheid ontzet werd van de stem zijner brulling.
And he sent destruction on their widows and made waste their towns; and the land and everything in it became waste because of the loud sound of his voice.
καὶ ἐνέμετο τῷ θράσει αὐτοῦ καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐξηρήμωσεν καὶ ἠφάνισεν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς ὀρύματος αὐτοῦ
- 8 Toen begaven zich de volken tegen hem rondom uit de landschappen, en zij spreidden hun net over hem uit; in hun groeve werd hij gegrepen.
Then the nations came against him from the kingdoms round about: their net was stretched over him and he was taken in the hole they had made.
καὶ ἔδωκαν ἐπ' αὐτὸν ἔθνη ἐκ χωρῶν κυκλόθεν καὶ ἐξεπέτασαν ἐπ' αὐτὸν δίκτυα αὐτῶν ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήμφθη
- 9 En zij stelden hem in gesloten bewaring met haken, opdat zij hem brachten tot den koning van Babel; zij brachten hem in vestingen, opdat zijn stem niet meer gehoord wierde opde bergen Israels.
They made him a prisoner with hooks, and took him to the king of Babylon; they put him in the strong place so that his voice might be sounding no longer on the mountains of Israel.
καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἐν κημῶ καὶ ἐν γαλεάγρα ἤλθεν πρὸς βασιλέα βαβυλώνος καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ὅπως μὴ ἀκουσθῆ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ ἰσραηλ
- 10 Uw moeder was als een wijnstok in uw stilheid, gepland bij wateren; hij was vruchtbaar en vol ranken vanwege vele wateren.
Your mother was in comparison like a vine, planted by the waters: she was fertile and full of branches because of the great waters.
ἡ μήτηρ σου ὡς ἄμπελος ὡς ἄνθος ἐν ῥόᾳ ἐν ὕδατι πεφουτευμένη ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο ἐξ ὕδατος πολλοῦ
- 11 En hij had sterke roeden tot scepteren der heersers, en de stam van elke roede werd hoog tussen de dichte takken; en hij werd gezien door zijn hoogte, met de menigte zijner takken.
And she had a strong rod for a rod of authority for the rulers, and it became tall among the clouds and it was seen lifted up among the number of its branches.
καὶ ἐγένετο αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος ἐπὶ φυλῆν ἡγουμένων καὶ ὑψώθη τῷ μεγέθει αὐτῆς ἐν μέσφ στελεχῶν καὶ εἶδεν τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πλήθει κλημάτων αὐτῆς
- 12 Maar hij werd door grimmigheid uitgerukt, en ter aarde geworpen, en de oostenwind heeft zijn vrucht verdroogd; zijn sterke roeden zijn afgebroken en zijn verdroogd; het vuur heeft ze verteerd.
But she was uprooted in burning wrath, and made low on the earth; the east wind came, drying her up, and her branches were broken off; her strong rod became dry, the fire made a meal of it.
καὶ κατεκλάσθη ἐν θυμῷ ἐπὶ γῆν ἐρρίφη καὶ ἄνεμος ὁ καύσων ἐξήρανε τὰ ἐκλεκτὰ αὐτῆς ἐξεδικήθη καὶ ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς πῦρ ἀνήλωσεν αὐτήν
- 13 En nu is hij gepland in een woestijn, in een dor en dorstig land.
And now she is planted in the waste land, in a dry and unwatered country.
καὶ νῦν πεφουτευκαὶ αὐτήν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῆ ἀνόδρῳ
- 14 Daartoe is een vuur uitgegaan uit een roede zijner ranken, dat zijn vrucht verteerd heeft; zodat aan hem geen sterke roede is tot een scepter, om te heersen. Dit is een weeklage, en is tot een weeklage geworden. Ezechi?l 20
And fire has gone out from her rod, causing the destruction of her branches, so that there is no strong rod in her to be the ruler's rod of authority. This is a song of grief, and it was for a song of grief.
καὶ ἐξῆλθεν πῦρ ἐκ ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς καὶ κατέφαγεν αὐτήν καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος φυλῆ εἰς παραβολὴν θρήνου ἐστὶν καὶ ἔσται εἰς θρήνον
- 1 En het geschiedde in het zevende jaar, in de vijfde maand, op den tienden derzelve maand, dat er mannen uit de oudsten van Israel kwamen, om den HEERE te vragen; en zij zaten neder voor mijn aangezicht.
Now it came about in the seventh year, in the fifth month, on the tenth day of the month, that certain of the responsible men of Israel came to get directions from the Lord and were seated before me.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθον ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου ἰσραηλ ἐπερωτῆσαι τὸν κύριον καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου

- 2 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 3 Mensenkind, spreek tot de oudsten van Israel, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Komt gij, om Mij te vragen? Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik van u gevraagd worde, spreek de Heere HEERE.
Son of man, say to the responsible men of Israel, This is what the Lord has said: Have you come to get directions from me? By my life, says the Lord, you will get no directions from me.
οὐδὲ ἀνθρώπου λάλησον πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τάδε λέγει κύριος εἰ ἐπερωτήσαί με ὑμεῖς ἔρχεσθε ἴδω ἐγὼ εἰ ἀποκριθῆσομαι ὑμῖν λέγει κύριος
- 4 Zoudt gij hun recht geven, zoudt gij hun recht geven, o mensenkind? Maak hun de gruwelen hunner vaderen bekend;
Will you be their judge, O son of man, will you be their judge? make clear to them the disgusting ways of their fathers,
εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσει οὐδὲ ἀνθρώπου τὰς ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς
- 5 En zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Ten dage als Ik Israel verkoos, zo hief Ik Mijn hand op tot het zaad van het huis Jakobs, en maakte Mijzelf hun in Egypteland bekend; ja, Ik hief Mijn hand tot hen op, zeggende: Ik ben de HEERE, uw God.
And say to them, This is what the Lord has said: In the day when I took Israel for myself, when I made an oath to the seed of the family of Jacob, and I gave them knowledge of myself in the land of Egypt, saying to them with an oath, I am the Lord your God;
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τάδε λέγει κύριος ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠρέτισα τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐγνωρίσθην τῷ σπέρματι οἴκου Ἰακώβ καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν γῆ αἰγύπτου καὶ ἀντελαβόμεν τῇ χειρὶ μου αὐτῶν λέγων ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 6 Ten zelve dage hief Ik Mijn hand tot hen op, dat Ik hen uit Egypteland uitvoeren zou, in een land, dat Ik voor hen uitgespeurd had, vloeiende van melk en honig, hetwelk hetsieraad is van alle landen.
In that day I gave my oath to take them out of the land of Egypt into a land which I had been searching out for them, a land flowing with milk and honey, the glory of all lands:
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμεν τῇ χειρὶ μου αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν ἣν ἠτοίμασα αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι κηρίον ἐστὶν παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν
- 7 En Ik zeide tot hen: Een ieder werpe de verfoeiselen zijner ogen weg; en verontreinigt ulieden niet met de drekgoden van Egypte; Ik, de HEERE, ben uw God.
And I said to them, Let every man among you put away the disgusting things to which his eyes are turned, and do not make yourselves unclean with the images of Egypt; I am the Lord your God.
καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς ἕκαστος τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπορριψάτω καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αἰγύπτου μὴ μιαινέσθε ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 8 Maar zij waren wederspanning tegen Mij, en wilden naar Mij niet horen; niemand wierp de verfoeiselen zijner ogen weg, noch verliet de drekgoden van Egypte; daarom zeide Ik, dat Ik Mijn grimmigheid over hen uitgieten zou, om Mijn toorn tegen hen te volbrengen in het midden van Egypteland.
But they would not be controlled by me, and did not give ear to me; they did not put away the disgusting things to which their eyes were turned, or give up the images of Egypt: then I said I would let loose my passion on them to give full effect to my wrath against them in the land of Egypt.
καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί μου τὰ βδελύγματα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέρριψαν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπον καὶ εἶπα τοῦ ἐκχεῖν τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτοὺς τοῦ συντελέσαι τὴν ὀργὴν μου ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ γῆς αἰγύπτου
- 9 Doch Ik deed het om Mijns Naams wil, opdat hij niet ontheiligd wierde voor de ogen der heidenen, in welke midden zij waren; aan welke Ik Mij, voor derzelver ogen, bekendgemaakt heb, om hen uit Egypteland uit te voeren.
And I was acting for the honour of my name, so that it might not be made unclean before the eyes of the nations among whom they were, and before whose eyes I gave them knowledge of myself, by taking them out of the land of Egypt.
καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν αὐτοὶ εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐν οἷς ἐγνώσθην πρὸς αὐτοὺς ἐνώπιον αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου
- 10 En Ik voerde hen uit Egypteland, en bracht hen in de woestijn.
So I made them go out of the land of Egypt and took them into the waste land.
καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἤγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον
- 11 Daar gaf Ik hun Mijn inzettingen, en maakte hun Mijn rechten bekend, dewelke, zo ze een mens doet, zal hij door dezelve leven.
And I gave them my rules and made clear to them my orders, which, if a man keeps them, will be life to him.
καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς
- 12 Daartoe ook gaf Ik hun Mijn sabbatten, om een teken te zijn tussen Mij en tussen hen, opdat zij zouden weten, dat Ik de HEERE ben, Die hen heilige.
And further, I gave them my Sabbaths, to be a sign between me and them, so that it might be clear that I, who make them holy, am the Lord.
καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς τοῦ εἶναι εἰς σημεῖον ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνά μέσον αὐτῶν τοῦ γινῶναι αὐτοὺς διότι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτοὺς

- 13 Maar het huis Israels werd wederspanning tegen Mij in de woestijn; zij wandelden in Mijn inzettingen niet, en verwierpen Mijn rechten; dewelke, zo ze een mens doet, zal hij doordezelve leven; en zij ontheiligden Mijn sabbatten zeer, dat Ik zeide, Mijn grimmigheid te zullen uitgieten over hen in de woestijn, om hen te verdoen.
But the children of Israel would not be controlled by me in the waste land: they were not guided by my rules, and they were turned away from my orders, which, if a man does them, will be life to him; and they had no respect for my Sabbaths: then I said that I would let loose my passion on them in the waste land, and put an end to them.
καὶ εἶπα πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύεσθε καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν καὶ τὰ δικαιώματά μου ἀπόσαντο ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλωσαν σφόδρα καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ἐξαναλώσαι αὐτούς
- 14 Maar Ik deed het om Mijns Naams wil, opdat die niet ontheiligd werd voor de ogen van die heidenen, voor welker ogen Ik hen uitvoerde.
And I was acting for the honour of my name, so that it might not be made unclean in the eyes of the nations, before whose eyes I had taken them out.
καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξήγαγον αὐτούς κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
- 15 Evenwel hief Ik ook Mijn hand op tot hen in de woestijn, dat Ik hen niet zou brengen in het land, dat Ik hun gegeven had, vloeiende van melk en honig, hetwelk het sieraad is van alle landen;
And further, I gave my oath to them in the waste land, that I would not take them into the land which I had given them, a land flowing with milk and honey, the glory of all lands;
καὶ ἐγὼ ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ παράπαν τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτούς εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκα αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι κηρίον ἐστὶν παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν
- 16 Daarom dat zij Mijn rechten verwierpen, en in Mijn inzettingen niet wandelden, en Mijn sabbatten ontheiligden; want hun hart wandelde hun drekgoden na.
Because they were turned away from my orders, and were not guided by my rules, and had no respect for my Sabbaths: for their hearts went after their images.
ἀνθ' ὧν τὰ δικαιώματά μου ἀπόσαντο καὶ ἐν τοῖς προστάγμασίν μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν καρδιῶν αὐτῶν ἐπορεύοντο
- 17 Doch Mijn oog verschoonde hen, dat Ik hen niet verdierf, en geen voleinding met hen maakte in de woestijn.
But still my eye had pity on them and I kept them from destruction and did not put an end to them completely in the waste land.
καὶ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐπ' αὐτούς τοῦ ἐξαλεῖψαι αὐτούς καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτούς εἰς συντέλειαν ἐν τῇ ἐρήμῳ
- 18 Maar Ik zeide tot hun kinderen in de woestijn: Wandelt niet in de inzettingen uwer vaderen, en onderhoudt hun rechten niet, en verontreinigt u niet met hun drekgoden.
And I said to their children in the waste land, Do not be guided by the rules of your fathers or keep their orders or make yourselves unclean with their images:
καὶ εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων ὑμῶν μὴ πορεύεσθε καὶ τὰ δικαιώματα αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν μὴ συναμιγέσθε καὶ μὴ μιαινεσθε
- 19 Ik ben de HEERE, uw God, wandelt in Mijn inzettingen, en onderhoudt Mijn rechten, en doet dezelve.
I am the Lord your God; be guided by my rules and keep my orders and do them:
ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύεσθε καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσεσθε καὶ ποιεῖτε αὐτὰ
- 20 En heiligt Mijn sabbatten, en zij zullen tot een teken zijn tussen Mij en tussen ulieden, opdat gij weet, dat Ik, de HEERE, uw God ben.
And keep my Sabbaths holy; and they will be a sign between me and you so that it may be clear to you that I am the Lord your God.
καὶ τὰ σάββατά μου ἀγιάζετε καὶ ἔστω εἰς σημεῖον ἀνά μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν
- 21 Maar die kinderen waren ook wederspanning tegen Mij; zij wandelden niet in Mijn inzettingen, en Mijn rechten namen zij niet waar, om die te doen; dewelke, zo ze een mensdoet, zal hij door dezelve leven; zij ontheiligden Mijn sabbatten, dat Ik zeide, Mijn grimmigheid te zullen uitgieten over hen, volbrengende Mijn toorn tegen hen in de woestijn.
But the children would not be controlled by me; they were not guided by my rules, and they did not keep and do my orders, which, if a man does them, will be life to him; and they had no respect for my Sabbaths: then I said I would let loose my passion on them to give full effect to my wrath against them in the waste land.
καὶ παρεπικρανάν με καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τοῖς προστάγμασίν μου οὐκ ἐπορεύθησαν καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν αὐτὰ ἃ ποιήσει ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτούς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ συντελέσαι τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς
- 22 Doch Ik keerde Mijn hand af, en deed het om Mijns Naams wil, opdat hij voor de ogen der heidenen niet zou ontheiligd worden, voor welker ogen Ik hen uitgevoerd had.
And I was acting for the honour of my name, so that it might not be made unclean in the eyes of the nations, before whose eyes I had taken them out.
καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξήγαγον αὐτούς κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
- 23 Ik hief ook Mijn hand tot hen op in de woestijn, dat Ik hen verspreiden zou onder de heidenen, en hen verstrooien in de landen;
Further, I gave my oath to them in the waste land that I would send them wandering among the nations, driving them out among the countries;
καὶ ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ διασκορπίσαι αὐτούς ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασπεῖραι αὐτούς ἐν ταῖς χώραις
- 24 Omdat zij Mijn rechten niet gedaan hadden, maar Mijn inzettingen verworpen en Mijn sabbatten ontheiligd hadden, en hun ogen achter de drekgoden hunner vaderen waren.
Because they had not done my orders, but had been turned away from my rules, and had not given respect to my Sabbaths, and their eyes were turned to the images of their fathers.
ἀνθ' ὧν τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν καὶ τὰ προστάγματά μου ἀπόσαντο καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐτῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν

- 25 Daaron gaf Ik hun ook besluiten, die niet goed waren, en rechten, waarbij zij niet leven zouden.
And further, I gave them rules which were not good and orders in which there was no life for them;
καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλὰ καὶ δικαιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς
- 26 En Ik verontreinigde hen in hun giften, omdat zij door het vuur deden doorgaan al wat de baarmoeder opent; opdat Ik ze verwoesten zou, ten einde dat zij zouden weten, dat Ik deHEERE ben.
I made them unclean in the offerings they gave, causing them to make every first child go through the fire, so that I might put an end to them.
καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς δόμασιν αὐτῶν ἐν τῷ διαπορεύεσθαι με πᾶν διανοῖγον μήτραν ὅπως ἀφανίσω αὐτούς
- 27 Daaron, mensenkind, spreek tot het huis Israels, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Hiermede nog hebben Mij uw vaderen gesmaad, dat zij door overtreding tegen Mijvertreden hebben.
For this cause, son of man, say to the children of Israel, This is what the Lord has said: In this your fathers have further put shame on my name by doing wrong against me.
διὰ τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ υἱὲ ἀνθρώπου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἕως τούτου παρώργισάν με οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν ἐν οἷς παρέπεσον εἰς ἐμὲ
- 28 Als Ik hen in het land gebracht had, over hetwelk Ik Mijn hand opgeheven had, om hetzelve hun te geven, zo zagen zij naar allen hogen heuvel, en alle dicht geboomte, en offerden daar hun offeren, en gaven daar hun tergende offeranden, en daar zetten zij hun liefelijken reuk, en daar offerden zij hun drankofferen.
For when I had taken them into the land which I made an oath to give to them, then they saw every high hill and every branching tree and made their offerings there, moving me to wrath by their offerings; and there the sweet smell of their offerings went up and their drink offerings were drained out.
καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ἤρα τὴν χειρᾶ μου τοῦ δοῦναι αὐτοῖς καὶ εἶδον πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ πᾶν ξύλον κατάσκιον καὶ ἔθυσαν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν καὶ ἔταξαν ἐκεῖ ὄσμην εὐωδίας καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ σπονδάς αὐτῶν
- 29 En Ik zeide tot hen: Wat is die hoogte, waarhenen gij gaat? Nochtans is de naam daarvan genoemd hoogte, tot op dezen dag toe.
Then I said to them, What is this high place where you go to no purpose? And it is named Bamah to this day.
καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς τί ἐστὶν ἀβαμα ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀβαμα ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας
- 30 Daaron zeg tot het huis Israels: Alzo zegt de Heere HEERE: Zijt gij verontreinigd geworden in den weg uwer vaderen, en hoereert gij achter hun verfoeiselen?
For this cause say to the children of Israel, This is what the Lord has said: Are you making yourselves unclean as your fathers did? are you being untrue to me by going after their disgusting works?
διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ τάδε λέγει κύριος εἰ ἐν ταῖς ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιαινέσθε καὶ ὀπίσω τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν ὑμεῖς ἐκπορνέετε
- 31 Ja, met het offeren uwer gaven, met uw kinderen door het vuur te doen doorgaan, zijt gij verontreinigd aan al uw drekgoden tot op dezen dag toe; en zou Ik van u gevraagd worden, o huis Israels?
Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik van u gevraagd worde!
And when you give your offerings, causing your sons to go through the fire, you make yourselves unclean with all your images to this day; and will you come to me for directions, O children of Israel? By my life, says the Lord, you will get no direction from me.
καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν δομάτων ὑμῶν ἐν τοῖς ἀφορισμοῖς ὑμεῖς μιαινέσθε ἐν πᾶσιν τοῖς ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας καὶ ἐγὼ ἀποκριθὼ ὑμῖν οἶκος τοῦ ἰσραηλ ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος εἰ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν καὶ εἰ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν τοῦτο
- 32 Daaron, dat in uw geest opgeklimmen is, zal geenszins geschieden, dat gij zegt: Wij zullen als de heidenen en als de geslachten der landen zijn, dienende hout en steen.
And that which comes into your minds will never take place; when you say, We will be like the nations, like the families of the countries, servants of wood and stone;
καὶ οὐκ ἔσται ὃν τρόπον ὑμεῖς λέγετε ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη καὶ ὡς αἱ φυλαὶ τῆς γῆς τοῦ λατρεύειν ξύλοις καὶ λίθοις
- 33 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE: Zo Ik niet met een sterke hand, en uitgestrekte arm, en met een uitgegoten grimmigheid over u zal regeren!
By my life, says the Lord, truly, with a strong hand and with an outstretched arm and with burning wrath let loose, I will be King over you:
διὰ τοῦτο ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ βασιλεύσω ἐφ' ὑμᾶς
- 34 Want Ik zal u uit de volken voeren, en u vergaderen uit de landen, waarin gij verstrooid zijt, door een sterke hand, en door een uitgestrekte arm, en door een uitgegotengrimmigheid.
And I will take you out from the peoples and get you together out of the countries where you are wandering, with a strong hand and with an outstretched arm and with burning wrath let loose:
καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰσδέξομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν οὗ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ
- 35 Daartoe zal Ik u brengen in de woestijn der volken, en Ik zal met u aldaar rechten, aangezicht aan aangezicht;
And I will take you into the waste land of the peoples, and there I will take up the cause with you face to face.
καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἔρημον τῶν λαῶν καὶ διακριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον
- 36 Gelijk als Ik gerecht heb met uw vaderen in de woestijn van Egypteland, alzo zal Ik met u rechten, spreekt de Heere HEERE.
As I took up the cause with your fathers in the waste land of the land of Egypt, so will I take up the cause with you says the Lord.
ὃν τρόπον διεκρίθην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆς αἰγύπτου οὕτως κρινῶ ὑμᾶς λέγει κύριος

- 37 En Ik zal ulieden onder de roede doen doorgaan, en Ik zal u brengen onder den band des verbonds.
And I will make you go under the rod and will make you small in number:
καὶ διάξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου καὶ εἰσάξω ὑμᾶς ἐν ἀριθμῷ
- 38 Daartoe zal Ik, die rebel zijn, en die tegen Mij overtreden, uit ulieden uitzuiveren; Ik zal hen uit het land hunner vreemdelingschappen uitvoeren, en zij zullen in het landschapIsraels niet weder komen, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
Clearing out from among you all those who are uncontrolled and who are sinning against me; I will take them out of the land where they are living, but they will not come into the land of Israel: and you will be certain that I am the Lord.
καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφεστηκότας διότι ἐκ τῆς παροικεσίας αὐτῶν ἐξάξω αὐτούς καὶ εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ οὐκ εἰσελεύσονται καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος
- 39 En gijlieden, o huis Israels, alzo zegt de Heere HEERE: Gaat henen, dient een ieder zijn drekgoden, ook hierna, dewijl gijlieden naar Mij niet hoort; doch ontheiligt niet meer Mijnheiligen Naam, met uw giften en met uw drekgoden.
As for you, O children of Israel, the Lord has said: Let every man completely put away his images and give ear to me: and let my holy name no longer be shamed by your offerings and your images.
καὶ ὑμεῖς οἴκος Ἰσραὴλ τάδε λέγει κύριος ἕκαστος τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐξάρατε καὶ μετὰ ταῦτα εἰ μὴ ὑμεῖς εἰσακούετέ μου καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε οὐκέτι ἐν τοῖς δόροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν
- 40 Want op Mijn heiligen berg, op den hogen berg Israels, spreekt de Heere HEERE, daar zal Mij het ganse huis Israels in het land dienen, zij allen; daar zal Ik welgevallen aan hennemen, en daar zal Ik uw heffofferen eisen, en de eerstelingen uwer heffingen met al uw geheiligde dingen.
For in my holy mountain, in the high mountain of Israel, says the Lord, there all the children of Israel, all of them, will be my servants in the land; there I will take pleasure in them, and there I will be worshipped with your offerings and the first-fruits of the things you give, and with all your holy things.
διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου μου ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ λέγει κύριος κύριος ἐκεῖ δουλεύουσίν μοι πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ εἰς τέλος καὶ ἐκεῖ προσδέξομαι καὶ ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν ἐν πᾶσιν τοῖς ἀγιάσμασιν ὑμῶν
- 41 Ik zal een welgevallen aan ulieden nemen om den liefelijken reuk, wanneer Ik u van de volken uitvoeren, en u vergaderen zal uit de landen, in dewelke gij zult verstrooid zijn, en Ikzal in u geheiligd worden voor de ogen der heidenen.
I will take pleasure in you as in a sweet smell, when I take you out from the peoples and get you together from the countries where you have been sent in flight; and I will make myself holy in you before the eyes of the nations.
ἐν ὁσμῇ εὐωδίας προσδέξομαι ὑμᾶς ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰσδέχεσθαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν ἐν αἷς διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς καὶ ἀγιασθήσομαι ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοὺς τῶν λαῶν
- 42 En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik u in het landschap Israels gebracht zal hebben, in het land, waarover Ik Mijn hand opgeheven heb, om hetzelve uw vaderen tegeven.
And you will be certain that I am the Lord, when I take you into the land of Israel, into the country which I made an oath to give to your fathers.
καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἤρα τὴν χειρᾶ μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν ὑμῶν
- 43 Daar zult gij dan gedenken aan uw wegen, en aan al uw handelingen waarmede gij u verontreinigd hebt, en gij zult van u zelven een walging hebben over al uw boosheden, diegij gedaan hebt.
And there, at the memory of your ways and of all the things you did to make yourselves unclean, you will have bitter hate for yourselves because of all the evil things you have done.
καὶ μνησθήσεσθε ἐκεῖ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν ἐν οἷς ἐμαίνασθε ἐν αὐτοῖς καὶ κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πᾶσαις ταῖς κακίαις ὑμῶν
- 44 Zo zult gij weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik met u gedaan zal hebben, om Mijns Naams wil, niet naar uw boze wegen, noch naar uw verdorven handelingen, o huis Israels,spreekt de Heere HEERE.
And you will be certain that I am the Lord, when I take you in hand for the honour of my name, and not for your evil ways or your unclean doings, O children of Israel, says the Lord.
καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ ποιῆσαί με οὕτως ὑμῖν ὅπως τὸ ὄνομά μου μὴ βεβηλωθῇ κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς κακὰς καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ διεφθαρμένα λέγει κύριος
- 1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen Jeruzalem, en drup tegen de heiligdommen, en profeteer tegen het land van Israel;
Son of man, let your face be turned to Jerusalem, let your words be dropped in the direction of her holy place, and be a prophet against the land of Israel;
ὣτι ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ θαιμαν καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ δαρωμ καὶ προφήτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἠγοούμενον ναγεβ
- 3 En zeg tot het land van Israel: Alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik wil aan u, en Ik zal Mijn zwaard uit zijn schede trekken; en Ik zal van u uitroeien den rechtvaardige en den goddeloze.
And say to the land of Israel, These are the words of the Lord: See, I am against you, and I will take my sword out of its cover, cutting off from you the upright and the evil.
καὶ ἐρεῖς τῷ δρυμῷ ναγεβ ἄκουε λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάπτω ἐν σοὶ πῦρ καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ξύλον χλωρὸν καὶ πᾶν ξύλον ξηρὸν οὐ σβεσθήσεται ἢ φλόξ ἢ ἐξαφθεῖσα καὶ κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσωπον ἀπὸ ἀπληρώτου ἕως βορρᾶ

- 4 Omdat Ik dan van u uitroeien zal den rechtvaardige en den goddeloze, daarom zal Mijn zwaard uit zijn schede uitgaan tegen alle vlees, van het zuiden tot het noorden.
Because I am going to have the upright and the evil cut off from you, for this cause my sword will go out from its cover against all flesh from the south to the north:
καὶ ἐπιγνώσονται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ἐξέκαυσα αὐτό καὶ οὐ σβεσθήσεται
- 5 En alle vlees zal weten, dat Ik, de HEERE, Mijn zwaard uit zijn schede getrokken heb; het zal niet meer wederkeren.
And all flesh will see that I the Lord have taken my sword out of its cover: and it will never go back.
καὶ εἶπα μηδαμῶς κύριε κύριε αὐτοὶ λέγουσιν πρὸς με οὐχὶ παραβολὴ ἐστὶν λεγομένη αὕτη
- 6 Maar gij, mensenkind, zucht; zucht voor hun ogen met verbreking der lenden en met bitterheid.
Make sounds of grief, son of man; with body bent and a bitter heart make sounds of grief before their eyes.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 7 En het zal geschieden, als zij tot u zeggen zullen: Waarom zucht gij, dat gij zeggen zult: Om het gerucht, want het komt! en alle hart zal versmelten, en alle handen zullen verslappen, en alle geest zal inkrimpen, en alle knieën als water henenvlieten; ziet, het komt, en het zal geschieden, spreekt de Heere HEERE.
And when they say to you, Why are you making sounds of grief? then say, Because of the news, for it is coming: and every heart will become soft, and all hands will be feeble, and every spirit will be burning low, and all knees will be turned to water: see, it is coming and it will be done, says the Lord.
διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου καὶ στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ ἱερουσαλημ καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ἰσραηλ
- 8 Wederom geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐρεῖς πρὸς τὴν γῆν τοῦ ἰσραηλ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ καὶ ἐκπάσσω τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξολεθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον
- 9 Mensenkind, profeteer en zeg: Alzo zegt de HEERE: Zeg: Het zwaard, het zwaard is gescherpt, en ook geveegd.
Son of man, say as a prophet, These are the words of the Lord: Say, A sword, a sword which has been made sharp and polished:
ἀνθ' ὧν ἐξολεθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνομον οὕτως ἐξελεύσεται τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ
- 10 Het is gescherpt, opdat het een slachting slachte; het is geveegd, opdat het een glinster hebbe; of wij dan zullen vrolijk zijn? het is de roede Mijns Zoons, die alle hout versmaadt.
It has been made sharp to give death; it is polished so that it may be like a thunder-flame: ...
καὶ ἐπιγνώσεται πᾶσα σὰρξ διότι ἐγὼ κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐκέτι
- 11 En Hij heeft hetzelfde te vegen gegeven, opdat men het met de hand handelen zou; dat zwaard is gescherpt, en dat is geveegd, om hetzelfde in de hand des doodslagers te geven.
And I have given it to the polisher so that it may be taken in the hand: he has made the sword sharp, he has had it polished, to put it into the hand of him who gives death.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου καταστέναιξον ἐν συντριβῇ ὄσφύος σου καὶ ἐν ὀδύναϊς στενάξεις κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
- 12 Schreeuw en huil, o mensenkind, want hetzelfde zal zijn tegen Mijn volk, het zal zijn tegen al de vorsten van Israel; verschrikkingen zullen vanwege het zwaard bij Mijn volk zijn; daarom klop op de heup.
Give loud cries and make sounds of grief, O son of man: for it has come on my people, it has come on all the rulers of Israel: fear of the sword has come on my people: for this cause give signs of grief.
καὶ ἔσται ἐὰν εἰπωσιν πρὸς σέ ἕνεκα τίνος σὺ στενάξεις καὶ ἐρεῖς ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ διότι ἔρχεται καὶ θρασθήσεται πᾶσα καρδία καὶ πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται καὶ ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα καὶ πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ ἰδοὺ ἔρχεται καὶ ἔσται λέγει κύριος κύριος
- 13 Als er beproeving was, wat was het toen? Zou er dan ook geen versmadende roede zijn, spreekt de Heere HEERE.
...
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 14 Daarom gij, mensenkind, profeteer, en sla hand tegen hand; want het zwaard zal verdubbeld worden ten derden male, het is het zwaard dergenen, die verslagen zullen worden; het is het zwaard der groten, die verslagen zullen worden, dat tot hen in de binnenste kameren indringen zal.
So then, son of man, be a prophet, and put your hands together with a loud sound, and give two blows with the sword, and even three; it is the sword of those who are wounded, even the sword of the wounded; the great sword which goes round about them.
υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος εἰπὼν ῥομφαία ῥομφαία ὀξύνου καὶ θυμώθητι
- 15 Ik heb de punt des zwaards gezet tegen al hun poorten, opdat het hart versmelte, en de aanstoten vermenigvuldigen; ach, het is toegemaakt, opdat het glinstere, het isingewonden om te slachten.
In order that hearts may become soft, and the number of those who are falling may be increased, I have sent death by the sword against all their doors: you are made like a flame, you are polished for death.
ὅπως σφάζῃς σφάγια ὀξύνου ὅπως γένη εἰς στίλβωσιν ἐτοιμῆ εἰς παράλυσιν σφάζε ἐξουδένει ἀποθοῦ πᾶν ξύλον

- 16 Houd u bijeen, o zwaard! keer u rechtsom, schik u, keer u linksom, waarhenen uw aangezicht gesteld is.
Be pointed to the right, to the left, wherever your edge is ordered.
καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἑτοίμην τοῦ κρατεῖν χεῖρα αὐτοῦ ἐξηκοντήθη ῥομφαία ἔστιν ἑτοίμη τοῦ δοῦναι αὐτὴν εἰς χεῖρα ἀποκεντοῦντος
- 17 En Ik Zelf zal ook Mijn hand tegen Mijn hand slaan, en Mijn grimmigheid doen rusten; Ik, de HEERE, heb het gesproken.
And I will put my hands together with a loud sound, and I will let my wrath have rest: I the Lord have said it.
ἀνάκραγε καὶ ὀλόλυξον υἱὲ ἀνθρώπου ὅτι αὐτὴ ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου αὐτὴ ἐν πᾶσιν τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ ἰσραὴλ παροικήσουσιν ἐπὶ ῥομφαία ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου διὰ τοῦτο κρότησον ἐπὶ τὴν χεῖρά σου
- 18 Wederom geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me again, saying,
ὅτι δεδικαίωται καὶ τί εἰ καὶ φυλὴ ἀπόσθη οὐκ ἔσται λέγει κύριος κύριος
- 19 Gij nu, mensenkind, stel u twee wegen voor, waardoor het zwaard des konings van Babel komt; uit een land zullen zij beide voortkomen; en kies een zijde, kies ze aan het hoofd van den weg der stad.
And you, son of man, have two ways marked out, so that the sword of the king of Babylon may come; let the two of them come out of one land: and let there be a pillar at the top of the road:
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ κρότησον χεῖρα ἐπὶ χεῖρα καὶ διπλασίασον ῥομφαίαν ἢ τρίτη ῥομφαία τραυματιῶν ἔστιν ῥομφαία τραυματιῶν ἢ μεγάλη καὶ ἐκστήσει αὐτούς
- 20 Gij zult een weg voorstellen, waardoor het zwaard inkomen zal tegen Rabba der kinderen Ammons, of tegen Juda, tot de vaste stad Jeruzalem.
Put a pillar at the top of the road for the sword to come to Rabbah in the land of the children of Ammon, and to Judah and to Jerusalem in the middle of her.
ὅπως θρασυθῆ ἡ καρδία καὶ πληθυνθῶσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν πύλην αὐτῶν παραδεδόται εἰς σφάγια ῥομφαίας εὖ γέγονεν εἰς σφαγὴν εὖ γέγονεν εἰς στίλβωσιν
- 21 Want de koning van Babel zal aan de wegscheiding staan, aan het hoofd van de twee wegen, om waarzegging te gebruiken; hij zal zijn pijlen slijpen; hij zal de terafim vragen, hij zal de lever bezien.
For the king of Babylon took his place at the parting of the ways, at the top of the two roads, to make use of secret arts: shaking the arrows this way and that, he put questions to the images of his gods, he took note of the inner parts of dead beasts.
διαπορεύου ὀξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων οὗ ἂν τὸ πρόσωπόν σου ἐξεγείρηται
- 22 De waarzegging zal aan zijn rechterhand zijn op Jeruzalem, om hoofdmannen te stellen, om den mond te openen in het doodslaan, om de stem op te heffen met gejuich, om stormrammen te stellen tegen de poorten, om sterkten op te werpen, om bolwerken te bouwen.
At his right hand was the fate of Jerusalem, to give orders for destruction, to send up the war-cry, to put engines of war against the doors, lifting up earthworks, building walls.
καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου καὶ ἐναφήσω τὸν θυμόν μου ἐγὼ κύριος λελάληκα
- 23 Dit zal hun in hun ogen als een ijdel waarzeggen zijn, omdat zij met eden beedigd zijn onder hen; maar hij zal der ongerechtigheid gedenken, opdat zij gegrepen worden.
And this answer given by secret arts will seem false to those who have given their oaths and have let them be broken: but he will keep the memory of evil-doing so that they may be taken.
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 24 Daarom zegt de Heere HEERE also: Omdat gijlieden uwer ongerechtigheid doet gedenken, doordien uw overtredingen ontdekt worden, zodat uw zonden gezien worden in al uw handelingen; omdat uwer gedacht wordt, zult gij met de hand gegrepen worden.
For this cause the Lord has said: Because you have made your evil-doing come to mind by the uncovering of your wrongdoing, causing your sins to be seen in all your evil-doings; because you have come to mind, you will be taken in them.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν βασιλέως βαβυλῶνος ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται αἱ δύο καὶ χεῖρ ἐν ἀρχῇ ὁδοῦ πόλεως ἐπ' ἀρχῆς
- 25 En gij, o onheilig, goddeloos vorst van Israel, wiens dag komen zal, ten tijde der uiterste ongerechtigheid;
And you, O evil one, wounded to death, O ruler of Israel, whose day has come in the time of the last punishment;
ὁδοῦ διατάξεις τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν ἐπὶ ραββαθ υἱὸν αμμων καὶ ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν καὶ ἐπὶ ἱερουσαλημ ἐν μέσῳ αὐτῆς
- 26 Alzo zegt de Heere HEERE: Doe dien hoed weg, en hef dien kroon af, deze zal dezelfde niet wezen; Ik zal verhogen dien, die nederig is, en vernederen dien, die hoog is.
This is what the Lord has said: Take away the holy head-dress, take off the crown: this will not be again: let that which is low be lifted up, and that which is high be made low.
διότι στήσεται βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν ἐπ' ἀρχῆς τῶν δύο ὁδῶν τοῦ μαντεύσασθαι μαντεῖαν τοῦ ἀναβρᾶσαι ῥάβδον καὶ ἐπερωτήσαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς καὶ ἠπατοσκοπήσασθαι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ
- 27 Ik zal die kroon omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd stellen; ja, zij zal niet zijn, totdat hij kome, die daartoe recht heeft, en dien Ik dat geven zal.
I will let it be overturned, overturned, overturned: this will not be again till he comes whose right it is; and I will give it to him.
ἐγένετο τὸ μαντεῖον ἐπὶ ἱερουσαλημ τοῦ βαλεῖν χάρακα τοῦ διανοῖξαι στόμα ἐν βοῇ ὑψώσαι φωνὴν μετὰ κραυγῆς τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς καὶ βαλεῖν χῶμα καὶ οἰκοδομησάσαι βελοστάσεις

- 28 En gij, menskind, profeteer en zeg: Alzo zegt de Heere HEERE, van de kinderen Ammons, en van hun smading; zo zeg: Het zwaard, het zwaard is uitgetrokken, het is terslaching geveegd om te verdoen, om te glinsteren;
And you, son of man, say as a prophet, This is what the Lord has said about the children of Ammon and about their shame: Say, A sword, even a sword let loose, polished for death, to make it shining so that it may be like a flame:
καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς μαντευόμενος μαντείαν ἐνώπιον αὐτῶν καὶ αὐτὸς ἀναμνησκῶν ἀδικίας αὐτοῦ μνησθῆναι
- 29 Terwijl zij u ijdelheid zien, terwijl zij u leugen voorzeggen, om u op de halzen te stellen dergenen, die van de goddelozen verslagen zijn, welker dag gekomen was ten tijde deruiterste ongerechtigheid.
Your vision is to no purpose, your use of secret arts gives a false answer, to put it on the necks of evil-doers who are wounded to death, whose day has come, in the time of the last punishment.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἄνθ' ὃν ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας ὑμῶν τοῦ ὀραθῆναι ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν ἄνθ' ὃν ἀνεμνήσατε ἐν τούτοις ἀλώσεσθε
- 30 Keer uw zwaard weder in zijn schede! In de plaats, waar gij geschapen zijt, in het land uwer woningen zal Ik u richten.
Go back into your cover. In the place where you were made, in the land from which you were taken, I will be your judge.
καὶ σὺ βέβηλε ἄνομε ἀφηγούμενε τοῦ ἰσραηλ οὐ ἦκει ἡ ἡμέρα ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας
- 31 En Ik zal over u Mijn gramschap uitgieten, Ik zal tegen u door het vuur Mijner verbolgenheid blazen; en Ik zal u overgeven in de hand van brandende mensen, smeders desverderfs.
And I will let loose my burning passion on you, breathing out on you the fire of my wrath: and I will give you up into the hands of men like beasts, trained to destruction.
τάδε λέγει κύριος ἀφείλου τὴν κίδαριν καὶ ἐπέθου τὸν στέφανον αὐτῆ οὐ τοιαύτη ἔσται ἐταπείνωσας τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ ταπεινὸν ὑψώσας
- 32 Het vuur zult gij tot spijs zijn, uw bloed zal zijn in het midden des lands; uwer zal niet gedacht worden; want Ik, de HEERE, heb het gesproken. Ezechiel 22
You will be food for the fire; your blood will be drained out in the land; there will be no more memory of you: for I the Lord have said it.
ἀδικίαν ἀδικίαν θήσομαι αὐτὴν οὐδ' αὐτῆ τοιαύτη ἔσται ἕως οὗ ἔλθῃ ᾧ καθήκει καὶ παραδώσω αὐτῷ
- 1 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Gij nu, menskind, zoudt gij der bloedstad recht geven? Zoudt gij ze recht geven? Ja, maak haar bekend al haar gruwelen.
And you, son of man, will you be a judge, will you be a judge of the town of blood? then make clear to her all her disgusting ways.
καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰ κρινεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων καὶ παράδειξον αὐτῇ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς
- 3 En zeg: Alzo zegt de Heere HEERE: O stad, die in haar midden bloed vergiet, opdat haar tijd kome, en dreggoden tegen zichzelf maakt, om zich te verontreinigen!
And you are to say, This is what the Lord has said: A town causing blood to be drained out in her streets so that her time may come, and making images in her to make her unclean!
καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει κύριος κύριος ὁ πόλις ἐκχέουσα αἷματα ἐν μέσῳ αὐτῆς τοῦ ἔλθειν καιρὸν αὐτῆς καὶ ποιούσα ἐνθυμήματα καθ' αὐτῆς τοῦ μαιίνειν αὐτὴν
- 4 Door uw bloed, dat gij vergoten hebt, zijt gij schuldig geworden, en met uw dreggoden, die gij gemaakt hebt, hebt gij u verontreinigd, en hebt uw dagen doen naderen, en zijt totuw jaren gekomen; daarom heb Ik u den heidenen overgegeven tot een smaad, en allen landen tot een spot.
You are responsible for the blood drained out by you, and you are unclean through the images which you have made; and you have made your day come near, and the time of your judging has come; for this cause I have made you a name of shame to the nations and a cause of laughing to all countries.
ἐν τοῖς αἷμασιν αὐτῶν οἷς ἐξέχεας παραπέπτωκας καὶ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν σου οἷς ἐποίησας ἐμαίνου καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου καὶ ἤγγαγες καιρὸν ἑτῶν σου διὰ τοῦτο δέδωκά σε εἰς ὄνειδος τοῖς ἔθνεσιν καὶ εἰς ἐμπαιγμὸν πάσαις ταῖς χώραις
- 5 Die nabij en verre van u zijn, zullen u bespotten, gij onreine van naam en vol van onrust!
Those who are near and those who are far from you will make sport of you; your name is unclean, you are full of sounds of fear.
ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σὲ καὶ ταῖς μακρὰν ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ καὶ ἐμπαιζονται ἐν σοὶ ἀκάθαρτος ἡ ὄνομαστί καὶ πολλὴ ἐν ταῖς ἀνομίαις
- 6 Ziet, de vorsten Israels zijn in u geweest, een ieder naar zijn kracht, om bloed te vergieten.
See, the rulers of Israel, every one in his family, have been causing death in you.
ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι οἴκου ἰσραηλ ἕκαστος πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ συνανεφύροντο ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα
- 7 Vader en moeder hebben zij in u licht geacht; met den vreemdeling hebben zij in het midden van u door verdrukking gehandeld; zij hebben in u den wees en de weduweverdrukt.
In you they have had no respect for father and mother; in you they have been cruel to the man from a strange land; in you they have done wrong to the child without a father and to the widow.
πατέρα καὶ μητέρα ἐκακολόγουν ἐν σοὶ καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν ἀδικίαις ἐν σοὶ ὄρφανὸν καὶ χήραν κατεδυνάστευον ἐν σοὶ

- 8 Mijn heilige dingen hebt gij veracht, en Mijn sabbatten hebt gij ontheilgd.
 You have made little of my holy things, and have made my Sabbaths unclean.
 καὶ τὰ ἁγία μου ἐξουδέουν καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν ἐν σοί
- 9 Achterklappers zijn in u geweest om bloed te vergieten, en in u hebben zij op de bergen gegeten, zij hebben schandelijkerheid in het midden van u gedaan.
 In you there are men who say evil of others, causing death; in you they have taken the flesh with the blood for food; in your streets they have put evil designs into effect.
 ἄνδρες ληστὰι ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν ἐν σοὶ αἷμα καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἤσθοσαν ἐν σοὶ ἀνόσια ἐποιοῦν ἐν μέσῳ σου
- 10 Men heeft de schaamte des vaders in u ontdekt; die onrein was door afzondering, hebben zij in u verkracht.
 In you they have let the shame of their fathers be seen; in you they have done wrong to a woman at the time when she was unclean.
 αἰσχύνην πατρὸς ἀπεκάλυψαν ἐν σοὶ καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις ἀποκαθημένην ἐταπείνουν ἐν σοὶ
- 11 Daartoe heeft de een gruwel gedaan met zijns naasten huisvrouw, en een ander heeft zijns zoons vrouw met schandelijkerheid verontreinigd; nog een ander heeft in u zijn zuster, zijns vaders dochter; verkracht.
 And in you one man has done what was disgusting with his neighbour's wife; and another has made his daughter-in-law unclean; and another has done wrong to his sister, his father's daughter.
 ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἠνομοῦσαν καὶ ἕκαστος τὴν νόμφην αὐτοῦ ἐμίαιεν ἐν ἀσεβείᾳ καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν σοὶ
- 12 Zij hebben geschenken in u genomen, om bloed te vergieten; woeker en overwinst hebt gij genomen, en gij hebt gierigheid gepleegd aan uw naaste door verdrukking; maar gij hebt Mijner vergeten, spreekt de Heere HEERE.
 In you they have taken rewards as the price of blood; you have taken interest and great profits, and you have taken away your neighbours' goods by force, and have not kept me in mind, says the Lord.
 δῶρα ἐλαμβάνουσιν ἐν σοὶ ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα τόκον καὶ πλεονασμὸν ἐλαμβάνουσιν ἐν σοὶ καὶ συντελέσω συντέλειαν κακίας σου τὴν ἐν καταδυναστείᾳ ἐμοῦ δὲ ἐπελάθου λέγει κύριος
- 13 Ziet dan, Ik heb Mijn hand geslagen, om uw gierigheid, die gij bedreven hebt, en om uw bloed, die in het midden van u geweest zijn.
 See, then, I have made my hands come together in wrath against your taking of goods by force and against the blood which has been flowing in you.
 ἐὰν δὲ πατάξω χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου ἐφ' οἷς συντελέσει οἷς ἐποίησας καὶ ἐπὶ τοῖς αἵμασίν σου τοῖς γεγεννημένοις ἐν μέσῳ σου
- 14 Zal uw hart bestaan? zullen uw handen sterk zijn, in de dagen, als Ik met u handelen zal? Ik, de HEERE, heb het gesproken, en zal het doen.
 Will your heart be high or your hands strong in the days when I take you in hand? I the Lord have said it and will do it.
 εἰ ὑποστήσεται ἡ καρδία σου εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς ἡμέραις αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω
- 15 En Ik zal u verstrooien onder de heidenen, en u verspreiden in de landen, en uw ontreinigheid uit u verteren.
 And I will send you in flight among the nations and wandering among the countries; and I will completely take away out of you everything which is unclean.
 καὶ διασκορπιῶ σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς χώραις καὶ ἐκλείψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ
- 16 Zo zult gij in u ontheilgd zijn voor de ogen der heidenen; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
 And you will be made low before the eyes of the nations; and it will be clear to you that I am the Lord.
 καὶ κατακληρονομήσω ἐν σοὶ κατ' ὀφθαλμοῦς τῶν ἐθνῶν καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος
- 17 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
 And the word of the Lord came to me, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 18 Mensenkind, die van het huis Israels zijn Mij tot schuim geworden; zij zijn allen koper, of tin, of ijzer, of lood, in het midden des ovens; zilverschuim zijn zij geworden.
 Son of man, the children of Israel have become like the poorest sort of waste metal to me: they are all silver and brass and tin and iron and lead mixed with waste.
 οἱ ἀνθρώπου ἰδοὺ γεγόνασι μοι ὁ οἶκος ἰσραηλ ἀναμειγμένοι πάντες χαλκῷ καὶ σιδήρῳ καὶ κασσιτέρῳ καὶ μολίβῳ ἐν μέσῳ ἀργυρίου ἀναμειγμένος ἐστίν
- 19 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Omdat gijlieden allen tot schuim geworden zijt, daarom ziet, Ik zal u in het midden van Jeruzalem vergaderen.
 For this cause the Lord has said: Because you have all become waste metal, see, I will get you together inside Jerusalem.
 διὰ τοῦτο εἰπὸν τάδε λέγει κύριος ἄνθ' ὃν ἐγένεσθε πάντες εἰς σύγκρασιν μίαν διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰσδέχομαι ὑμᾶς εἰς μέσον ἱερουσαλημ

- 20 Gelijk zilver, of koper, of ijzer, of lood, of tin in het midden eens ovens vergaderd wordt, om het vuur daarover op te blazen, opdat men het smelte; alzo zal Ik ulieden vergaderen inMijn toorn, en in Mijn grimmigheid daar laten, en smelten.
As they put silver and brass and iron and lead and tin together inside the oven, heating up the fire on it to make it soft; so will I get you together in my wrath and in my passion, and, heating the fire with my breath, will make you soft.
καθὼς εἰσδέχεται ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ σίδηρος καὶ κασσίτερος καὶ μόλιθος εἰς μέσον καμίνου τοῦ ἐκφυσῆσαι εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ χωνευθῆναι οὕτως εἰσδέξομαι ὑμᾶς ἐν ὀργῇ μου καὶ συνάξω καὶ χωνεύσω ὑμᾶς
- 21 Ja, Ik zal u bijeenbrengen, en zal op u blazen in het vuur Mijner verbolgenheid, dat gij in het midden van haar zult gesmolten worden.
Yes, I will take you, breathing on you the fire of my wrath, and you will become soft in it.
καὶ ἐκφυσήσω ἐφ' ὑμᾶς ἐν πυρὶ ὀργῆς μου καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς
- 22 Gelijk het zilver in het midden des ovens gesmolten wordt, alzo zult gijlieden in het midden van haar gesmolten worden; en gij zult weten, dat Ik, de HEERE, Mijn grimmigheidover u uitgegoten heb.
As silver becomes soft in the oven, so you will become soft in it; and you will be certain that I the Lord have let loose my passion on you.
ὁν τρόπον χωνεύεται ἄργύριον ἐν μέσῳ καμίνου οὕτως χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐξέχεα τὸν θυμὸν μου ἐφ' ὑμᾶς
- 23 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 24 Mensenkind, zeg tot haar; Gij zijt een land, dat niet gereinigd is, dat zijn plasregen niet heeft gehad ten dage der gramschap.
Son of man, say to her, You are a land on which no rain or thunderstorm has come in the day of wrath.
οὐκ ἀνθρώπου εἰπὸν αὐτῇ σὺ εἶ γῆ ἣ οὐ βρεχομένη οὐδὲ ὑετὸς ἐγένετο ἐπὶ σὲ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς
- 25 De verbintenis harer profeten is in het midden van haar als een brullende leeuw, die een roof roofft; zij eten de zielen op, den schat en het kostelijke nemen zij weg; haarweduwen vermenigvuldigen zij in het midden van haar.
Her rulers in her are like a loud-voiced lion violently taking his food; they have made a meal of souls; they have taken wealth and valued property; they have made great the number of widows in her.
ἦς οἱ ἀφηγούμενοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες ὠρυόμενοι ἀρπάζοντες ἀρπάγματα ψυχὰς κατεσθίοντες ἐν δυναστείᾳ τιμὰς λαμβάνοντες ἐν ἀδικίᾳ καὶ αἱ χῆραὶ σου ἐπληθύνθησαν ἐν μέσῳ σου
- 26 Haar priesters doen Mijn wet geweld aan, en zij ontheiligen Mijn heilige dingen; tussen het heilige en het onheilige maken zij geen onderscheid, en het verschil tussen hetonreine en reine geven zij niet te kennen; daartoe verbergen zij hun ogen van Mijn sabbatten; ja, Ik word in het midden van hen ontheiligd.
Her priests have been acting violently against my law; they have made my holy things unclean: they have made no division between what is holy and what is common, and they have not made it clear that the unclean is different from the clean, and their eyes have been shut to my Sabbaths, and I am not honoured among them.
καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠθέτησαν νόμον μου καὶ ἐβεβήλουν τὰ ἅγια μου ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου οὐ διεστειλλον καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ καθαροῦ οὐ διεστειλλον καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων μου παρεκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἐβεβηλούμην ἐν μέσῳ αὐτῶν
- 27 Haar vorsten zijn in het midden van haar als wolven, die een roof roven, om bloed te vergieten, en om zielen te verderven; opdat zij gierigheid zouden plegen.
Her rulers in her are like wolves violently taking their food; putting men to death and causing the destruction of souls, so that they may get their profit.
οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἀρπάζοντες ἀρπάγματα τοῦ ἐκχεῖν αἷμα ὅπως πλεονεξίᾳ πλεονεκτῶσιν
- 28 Haar profeten nu pleisteren hen met loze kalk; ziende ijdelheid en hun leugen voorzeggende, zeggende: Alzo zegt de Heere HEERE! en de HEERE heeft niet gesproken.
And her prophets have been using whitewash, seeing foolish visions and making false use of secret arts, saying, This is what the Lord has said, when the Lord has said nothing.
καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς ἀλείφοντες αὐτοὺς πεσοῦνται ὀρώντες μάταια μαντευόμενοι ψευδῆ λέγοντες τάδε λέγει κύριος καὶ κύριος οὐ λελάληκεν
- 29 Het volk des lands pleegt enkel verdrukking, en bedrijft enkel roverij, ook onderdrukken zij den ellendige en nooddruftige, en den vreemdeling verdrukken zij zonder recht.
The people of the land have been acting cruelly, taking men's goods by force; they have been hard on the poor and those in need, and have done wrong to the man from a strange land.
λαὸν τῆς γῆς ἐκπιεζοῦντες ἀδικίᾳ καὶ διαρπάζοντες ἀρπάγματα πτωχῶν καὶ πένητα καταδυναστεύοντες καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ ἀναστρέφομενοι μετὰ κρίματος
- 30 Ik zocht nu een man uit hen, die den muur mocht toemuren, en voor Mijn aangezicht in de bresse staan voor het land, opdat Ik het niet mocht verderven; maar Ik vond niemand.
And I was looking for a man among them who would make up the wall and take his station in the broken place before me for the land, so that I might not send destruction on it: but there was no one.
καὶ ἐζήτησα ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀναστρέφόμενον ὀρθῶς καὶ ἐστῶτα πρὸ προσώπου μου ὀλοσχερῶς ἐν καιρῷ τῆς γῆς τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι αὐτήν καὶ οὐχ εὑρον

- 31 Daarom heb Ik Mijn gramschap over hen uitgegoten; door het vuur Mijner verbolgenheid heb Ik hen verteerd; hun weg heb Ik op hun hoofd gegeven, spreekt de Heere HEERE.
And I let loose my passion on them, and have put an end to them in the fire of my wrath: I have made the punishment of their ways come on their heads, says the Lord.
καὶ ἐξέχεα ἐπ' αὐτὴν θυμὸν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου τοῦ συντελέσαι τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα λέγει κύριος κύριος
- 1 Verder geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
The word of the Lord came to me again, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind! daar waren twee vrouwen, dochteren van een moeder.
Son of man, there were two women, daughters of one mother:
υἱὲ ἀνθρώπου δύο γυναῖκες ἦσαν θυγατέρες μητρὸς μιᾶς
- 3 Dezen hoereerden in Egypte; in haar jeugd hoereerden zij; daar werden haar borsten gedrukt, en daar werden de tepelen haars maagdoms betast.
They were acting like loose women in Egypt; when they were young their behaviour was loose: there their breasts were crushed, even the points of their young breasts were crushed.
καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν αἰγύπτῳ ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν ἐκεῖ ἔπεσον οἱ μαστοὶ αὐτῶν ἐκεῖ διεπαρθενεύθησαν
- 4 Haar namen nu waren: Ohola, de grootste, en Oholibah, haar zuster; en zij werden de Mijne, en baarden zonen en dochteren; dit waren haar namen: Samaria is Ohola, en Jeruzalem Oholibah.
Their names were Oholah, the older, and Oholibah, her sister: and they became mine, and gave birth to sons and daughters. As for their names, Samaria is Oholah, and Jerusalem, Oholibah.
καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἦν οολα ἡ πρεσβυτέρα καὶ οολιβα ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς καὶ ἐγένοντό μοι καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν σαμάρεια ἡ οολα καὶ ιεροσαλημ ἡ οολιβα
- 5 Ohola nu hoereerde, zijnde onder Mij; en zij werd verliefd op haar boelen, op de Assyriërs, die nabij waren;
And Oholah was untrue to me when she was mine; she was full of desire for her lovers, even for the Assyrians, her neighbours,
καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ οολα ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἐπέθετο ἐπὶ τοὺς ἔραστὰς αὐτῆς ἐπὶ τοὺς ἄσσυριούς τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῇ
- 6 Bekleed met hemelsblauw, vorsten en overheden, altemaal gewenste jongelingen, ruiteren, rijdende op paarden.
Who were clothed in blue, captains and rulers, all of them young men to be desired, horsemen seated on horses.
ἐνδεδουκῶτας ὑακίνθινα ἡγουμένους καὶ στρατηγούς νεανίσκοι ἐπίλεκτοι πάντες ἰππεῖς ἰππαζόμενοι ἐφ' ἵππων
- 7 Alzo dreef zij haar hoererijen met dezelve, die allen de keure der kinderen van Assur waren; en met allen, op dewelke zij verliefd was, met al derzelve dreggoden, verontreinigde zij zich.
And she gave her unclean love to them, all of them the noblest men of Assyria: and she made herself unclean with the images of all who were desired by her.
καὶ ἔδωκεν τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐπ' αὐτούς ἐπίλεκτοι υἱοὶ ἄσσυριῶν πάντες καὶ ἐπὶ πάντας οὓς ἐπέθετο ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῆς ἐμαίνετο
- 8 Zij verliet ook haar hoererijen niet, gebracht uit Egypte; want zij hadden bij haar in haar jeugd gelegen, en zij hadden de tepelen haars maagdoms betast, en zij hadden hun hoererij over haar uitgestort.
And she has not given up her loose ways from the time when she was in Egypt; for when she was young they were her lovers, and by them her young breasts were crushed, and they let loose on her their unclean desire.
καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλειπεν ὅτι μετ' αὐτῆς ἔκοιμῶντο ἐν νεότητι αὐτῆς καὶ αὐτοὶ διεπαρθένυσαν αὐτὴν καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ' αὐτὴν
- 9 Daarom gaf Ik haar in de hand van haar boelen over, in de hand der kinderen van Assur, op dewelke zij verliefd was.
For this cause I gave her up into the hands of her lovers, into the hands of the Assyrians on whom her desire was fixed.
διὰ τοῦτο παρέδωκα αὐτὴν εἰς χεῖρας τῶν ἔραστῶν αὐτῆς εἰς χεῖρας υἱῶν ἄσσυριῶν ἐφ' οὓς ἐπετίθετο
- 10 Dezen ontdekten haar schaamte, haar zonen en haar dochteren namen zij weg, maar haar doodden zij met het zwaard; en zij kreeg een naam onder de vrouwen, nadat mengerichten over haar geoeffend had.
By these her shame was uncovered: they took her sons and daughters and put her to death with the sword: and she became a cause of wonder to women; for they gave her the punishment which was right.
αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν αἰσχύνην αὐτῆς υἱοὺς καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον καὶ αὐτὴν ἐν ῥομφαίᾳ ἀπέκτειναν καὶ ἐγένετο λάλημα εἰς γυναῖκας καὶ ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν αὐτῇ εἰς τὰς θυγατέρας
- 11 Als haar zuster, Oholibah, dit zag, zo verdierf zij haar minne nog meer dan zij, en haar hoererijen meer dan de hoererijen van haar zuster.
And her sister Oholibah saw this, but her desire was even more unmeasured, and her loose behaviour was worse than that of her sister.
καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς οολιβα καὶ διέφθειρε τὴν ἐπιθεσιν αὐτῆς ὑπὲρ αὐτὴν καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς
- 12 Zij werd verliefd op de kinderen van Assur, de vorsten en overheden, die nabij waren, bekleed met volkomen sieraad, ruiteren, rijdende op paarden, altemaal gewenstejongelingen.
She was full of desire for the Assyrians, captains and rulers, her neighbours, clothed in blue, horsemen going on horses, all of them young men to be desired.
ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἄσσυριῶν ἐπέθετο ἡγουμένους καὶ στρατηγούς τοὺς ἐγγύς αὐτῆς ἐνδεδουκῶτας εὐπάρυφα ἰππεῖς ἰππαζομένους ἐφ' ἵππων νεανίσκοι ἐπίλεκτοι πάντες

- 13 Toen zag Ik, dat zij verontreinigd was; zij hadden beiden enerlei weg.
And I saw that she had become unclean; the two of them went the same way.
καὶ εἶδον ὅτι μεμιάνται ὁδοὺς μία τῶν δύο
- 14 Ja, zij deed tot haar hoererijen nog meer toe; want toen zij geschilderde mannen aan den wand zag, de beelden der Chaldeen, geschilderd met menie,
And her loose behaviour became worse; for she saw men pictured on a wall, pictures of the Chaldaeans painted in bright red,
καὶ προσέθετο πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς καὶ εἶδεν ἄνδρας ἐξωγραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνας χαλδαίων ἐξωγραφημένους ἐν γραφίδι
- 15 Gegord met een gordel aan hun lenden, hebbende overvloedig gevefde hoeden op hun hoofden, die allen in het aanzien hoofdmannen waren, naar de gelijkenis der kinderen van Babel, van Chaldea, het land hunner geboorte;
With bands round their bodies and with head-dresses hanging round their heads, all of them looking like rulers, like the Babylonians, the land of whose birth is Chaldea.
ἐξωσμένους ποικίλματα ἐπὶ τὰς ὀσφίας αὐτῶν καὶ τιάραι βαπταὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν ὄψις τρισσῆ πάντων ὁμοίωμα υἱῶν χαλδαίων γῆς πατρίδος αὐτῶν
- 16 Zo werd zij op dezelve verliefd met het opzien van haar ogen, en zij zond boden tot hen, naar Chaldea.
And when she saw them she was full of desire for them, and sent servants to them in Chaldea.
καὶ ἐπέθετο ἐπ' αὐτοὺς τῇ ὀράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτοὺς εἰς γῆν χαλδαίων
- 17 De kinderen van Babel nu kwamen tot haar in tot het leger der minne, en verontreinigden haar met hun hoererij; ook verontreinigde zij zich met hen; daarna werd haar ziel vanhen afgetrokken.
And the Babylonians came to her, into the bed of love, and made her unclean with their loose desire, and she became unclean with them, and her soul was turned from them.
καὶ ἤλθοσαν πρὸς αὐτήν υἱοὶ βαβυλῶνος εἰς κοίτην καταλύοντων καὶ ἐμίαινον αὐτήν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ ἐμίανθη ἐν αὐτοῖς καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ' αὐτῶν
- 18 Alzo ontdekte zij haar hoererijen, en ontdekte haar schaamte; toen werd Mijn ziel van haar afgetrokken, gelijk als Mijn ziel was afgetrokken van haar zuster.
So her loose behaviour was clearly seen and her shame uncovered: then my soul was turned from her as it had been turned from her sister.
καὶ ἀπεκάλυψε τὴν πορνείαν αὐτῆς καὶ ἀπεκάλυψε τὴν αἰσχύνην αὐτῆς καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπ' αὐτῆς ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς
- 19 Doch zij vermenigvuldigde haar hoererijen, gedenkende aan de dagen van haar jeugd, als zij gehoereerd had in het land van Egypte.
But still she went on the more with her loose behaviour, keeping in mind the early days when she had been a loose woman in the land of Egypt.
καὶ ἐπλήθυνε τὴν πορνείαν σου τοῦ ἀναμνήσαι ἡμέρας νεότητός σου ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν αἰγύπτῳ
- 20 En zij werd verliefd meer dan derzelve bijwijken, welker vlees is als het vlees der ezelen, en welker vloed is als de vloed der paarden.
And she was full of desire for her lovers, whose flesh is like the flesh of asses and whose seed is like the seed of horses.
καὶ ἐπέθετο ἐπὶ τοὺς χαλδαίους ὧν ἦσαν ὡς ὄνων αἱ σάρκες αὐτῶν καὶ αἰδοῖα ἵππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν
- 21 Alzo hebt gij weder opgehaald de schandelijke daad uwer jeugd, als die van Egypte uw tepelen betastten, vanwege de borsten uwer jeugd.
And she made the memory of the loose ways of her early years come back to mind, when her young breasts were crushed by the Egyptians.
καὶ ἐπεσκέψω τὴν ἀνομίαν νεότητός σου ἃ ἐποίησας ἐν αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύματί σου οὗ οἱ μαστοὶ νεότητός σου
- 22 Daarom, o Oholiba! alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal uw boelen, van welke uw ziel is afgetrokken, tegen u verwekken, en Ik zal hen van rondom tegen u aanbrengen.
For this cause, O Oholibah, this is what the Lord has said: See, I will make your lovers come up against you, even those from whom your soul is turned away in disgust; and I will make them come up against you on every side;
διὰ τοῦτο οὐλιβα τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἐραστάς σου ἐπὶ σέ ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐπάξω αὐτοὺς ἐπὶ σέ κυκλόθεν
- 23 De kinderen van Babel en alle Chaldeen, Pekod, en Soa, en Koa, en alle kinderen van Assur met hen; gewenste jongelingen, die allen vorsten en overheden zijn, hoofdmannen vermaarde lieden, die allen te paard rijden.
The Babylonians and all the Chaldaeans, Pekod and Shoa and Koa, and all the Assyrians with them: young men to be desired, captains and rulers all of them, and chiefs, her neighbours, all of them on horseback.
υἱοὺς βαβυλῶνος καὶ πάντας τοὺς χαλδαίους φακουδ καὶ σουε καὶ κουε καὶ πάντας υἱοὺς ἀσσυρίων μετ' αὐτῶν νεανίσκους ἐπιλέκτους ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς πάντας τρισσοὺς καὶ ὀνομαστοὺς ἵππε ὄντας ἐφ' ἵππων
- 24 Die zullen tegen u komen met karren, wagenen en wielen, en met een vergadering van volken, rondassen, en schilden, en helmen; zij zullen zich rondom tegen u zetten; en Ik zal voor hun aangezicht het gericht stellen, en zij zullen u richten naar hun rechten.
And they will come against you from the north on horseback, with war-carriages and a great band of peoples; they will put themselves in order against you with breastplate and body-cover and metal head-dress round about you: and I will make them your judges, and they will give their decision against you as seems right to them.
καὶ πάντες ἤξουσιν ἐπὶ σέ ἀπὸ βορρᾶ ἄρματα καὶ τροχοὶ μετ' ὄγλου λαῶν θυρεοὶ καὶ πέλται καὶ βαλοῦσιν φυλακὴν ἐπὶ σέ κύκλῳ καὶ δώσω πρὸ προσώπου αὐτῶν κρίμα καὶ ἐκδικήσουσιν σε ἐν τοῖς κήρυμασιν αὐτῶν

- 25 En Ik zal Mijn ijver tegen u zetten, dat zij in grimmigheid met u zullen handelen; zij zullen uw neus en uw oren afnemen, en het laatste van u zal door het zwaard vallen; zij zullen uw zonen en uw dochteren wegnemen, en het laatste van u zal door het vuur verteerd worden.
And my bitter feeling will be working against you, and they will take you in hand with passion; they will take away your nose and your ears, and the rest of you will be put to the sword: they will take your sons and daughters, and the rest of you will be burned up in the fire.
καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν σοὶ καὶ ποιήσουσιν μετὰ σοῦ ἐν ὀργῇ θυμοῦ μυκτῆρά σου καὶ ὄτά σου ἀφελούσιν καὶ τοὺς καταλοιπούς σου ἐν ῥομφαίᾳ καταβαλοῦσιν αὐτοὶ υἱούς σου καὶ θυγατέρας σου λήμψονται καὶ τοὺς καταλοιπούς σου πῦρ καταφάγεται
- 26 Zij zullen u ook uw klederen uittrekken, en uw sieraadtuig wegnemen.
And they will take all your clothing off you and take away your ornaments.
καὶ ἐκδύσουσίν σε τὸν ἱματισμόν σου καὶ λήμψονται τὰ σκεύη τῆς καυχῆσεώς σου
- 27 Zo zal Ik uw schandelijkheid van u doen ophouden, mitsgaders uw hoererij, gebracht uit Egypteland; en gij zult uw ogen naar hen niet opheffen, en aan Egypte niet meergedenken.
So I will put an end to your evil ways and your loose behaviour which came from the land of Egypt: and your eyes will never be lifted up to them again, and you will have no more memory of Egypt.
καὶ ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ σοῦ καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ οὐ μὴ ἄρῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐπ' αὐτοὺς καὶ αἰγύπτου οὐ μὴ μνησθῆς οὐκέτι
- 28 Want alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal u overgeven in de hand dergenen, die gij haat, in de hand dergenen, van dewelken uw ziel is afgetrokken.
For this is what the Lord has said: See, I will give you up into the hands of those who are hated by you, into the hands of those from whom your soul is turned away in disgust:
διότι τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμί σε εἰς χεῖρας ὧν μισεῖς ἀφ' ὧν ἀπέστη ἡ ψυχὴ σου ἀπ' αὐτῶν
- 29 Die zullen met u handelen uit haat, en al uw arbeid wegnemen, en u naakt en bloot laten, dat uw hoerenschaamte ontdekt worde, mitsgaders uw schandelijkheid en uw hoererijen.
And they will take you in hand with hate, and take away all the fruit of your work, and let you be unveiled and without clothing: and the shame of your loose behaviour will be uncovered, your evil designs and your loose ways.
καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐν μίσει καὶ λήμψονται πάντας τοὺς πόνους σου καὶ τοὺς μόχθους σου καὶ ἔση γυμνὴ καὶ ἀσημιονοῦσα καὶ ἀποκαλυφθήσεται αἰσχύνη πορνείας σου καὶ ἀσεβείᾳ σου καὶ ἡ πορνεία σου
- 30 Deze dingen zal men u doen, dewijl gij de heidenen nagehoereerd hebt, en omdat gij u met hun drekgoden verontreinigd hebt.
They will do these things to you because you have been untrue to me, and have gone after the nations, and have become unclean with their images.
ἐποίησεν ταῦτά σοι ἐν τῷ ἐκπορνεύσαι σε ὀπίσω ἐθνῶν καὶ ἐμιαίνου ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν
- 31 In den weg uwer zuster hebt gij gewandeld, daarom zal Ik haar beker in uw hand geven.
You have gone in the way of your sister; and I will give her cup into your hand.
ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς σου ἐπορεύθης καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς χεῖράς σου
- 32 Alzo zegt de Heere HEERE: Gij zult den beker uwer zuster drinken, die diep en wijd is; gij zult tot belaching en spot worden; de beker houdt veel in.
This is what the Lord has said: You will take a drink from your sister's cup, which is deep and wide: you will be laughed at and looked down on, more than you are able to undergo.
τάδε λέγει κύριος τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πίεσαι τὸ βαθὺ καὶ τὸ πλατὺ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι
- 33 Van dronkenschap en jammer zult gij vol worden; de beker van uw zuster Samaria is een beker der verwoesting en der eenzaamheid.
You will be broken and full of sorrow, with the cup of wonder and destruction, with the cup of your sister Samaria.
μέθην καὶ ἐκλύσεως πλησθήσῃ καὶ τὸ ποτήριον ἀφανισμοῦ ποτήριον ἀδελφῆς σου σαμαρείας
- 34 Gij zult hem drinken en uitzuigen, en zijn scherven zult gij brizjelen, en uw borsten zult gij afrukken; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.
And after drinking it and draining it out, you will take the last drops of it to the end, pulling off your breasts: for I have said it, says the Lord.
καὶ πίεσαι αὐτὸ καὶ τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς νεομηνίας αὐτῆς ἀποστρέψω διότι ἐγὼ λελάληκα λέγει κύριος
- 35 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Omdat gij Mijner vergeten, en Mij achter uw rug geworpen hebt, zo draagt gij ook uw schandelijkheid en uw hoererijen.
So this is what the Lord has said: Because you have not kept me in your memory, and because your back has been turned to me, you will even undergo the punishment of your evil designs and your loose ways.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐπελάθου μου καὶ ἀπέρριψάς με ὀπίσω τοῦ σώματός σου καὶ σὺ λαβὲ τὴν ἀσεβειάν σου καὶ τὴν πορνείαν σου
- 36 En de HEERE zeide tot mij: Mensenkind! zoudt gij Ohola en Oholiba recht geven? Ja, vertoon haar haar gruwelen.
Then the Lord said to me: Son of man, will you be the judge of Oholibah? then make clear to her the disgusting things she has done.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου οὐ κρινεῖς τὴν οολαν καὶ τὴν οολιβαν καὶ ἀπαγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν

- 37 Want zij hebben overspel gedaan, en er is bloed in haar handen; en zij hebben met haar drekgoden overspel gedaan; daartoe hebben zij ook haar kinderen, die zij Mij geboordhadden, voor hen door het vuur laten doorgaan, tot spijze.
For she has been false to me, and blood is on her hands, and with her images she has been untrue; and more than this, she made her sons, whom she had by me, go through the fire to them to be burned up.
ὅτι ἐμοιχῶντο καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν ἐμοιχῶντο καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἃ ἐγέννησάν μοι διήγαγον αὐτοῖς δι' ἐμπύρων
- 38 Nog hebben zij Mij dit gedaan; zij hebben Mijn heiligdom ten zelven dage verontreinigd, en Mijn sabbatten ontheiligd.
Further, this is what she has done to me: she has made my holy place unclean and has made my Sabbaths unclean.
ἕως καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι τὰ ἅγια μου ἐμίαινον καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν
- 39 Want als zij hun kinderen hun drekgoden geslacht hadden, zo kwamen zij op dienzelven dag in Mijn heiligdom, om dat te ontheiligen; en ziet, alzo hebben zij gedaan in hetmidden van Mijn huis.
For when she had made an offering of her children to her images, she came into my holy place to make it unclean; see, this is what she has done inside my house.
καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ εἰσεπορεύοντο εἰς τὰ ἅγια μου τοῦ βεβηλοῦν αὐτά καὶ ὅτι οὕτως ἐποίησαν ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου
- 40 Dit is er ook, dat zij gezonden hebben tot mannen, die van verre zouden komen; tot dewelken als een bode gezonden was, ziet, zo kwamen zij, voor dewelken gij u wiest, uw ogenblankettet en u met sieraad versierdet;
And she even sent for men to come from far away, to whom a servant was sent, and they came: for whom she was washing her body and painting her eyes and making herself fair with ornaments.
καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἐρχομένοις μακρόθεν οἷς ἀγγέλους ἐξαπεστέλλουσιν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἅμα τῷ ἔρχεσθαι αὐτοὺς εὐθὺς ἐλοῦσθαι καὶ ἐστιβίζου τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐκόσμου κόσμῳ
- 41 En gij zat op een heerlijk bed, voor hetwelk een tafel toegericht was, en op hetwelk gij Mijn reukwerk en Mijn olie gezet hadt.
And she took her seat on a great bed, with a table put ready before it on which she put my perfume and my oil.
καὶ ἐκάθου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης καὶ τράπεζα κεκοσμημένη πρὸ προσώπου αὐτῆς καὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ τὸ ἔλαιόν μου εὐφραίνοντο ἐν αὐτοῖς
- 42 Als nu het geruis der menigte daarop stil was, zo zonden zij tot mannen uit de menigte der mensen, en daar werden wijnzuiipers aangebracht uit de woestijn; die dedenarmringen aan haar handen, en een sierlijke kroon op haar hoofden.
... and they put jewels on her hands and beautiful crowns on her head.
καὶ φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκρούοντο καὶ πρὸς ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἤκοντας ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἐδίδοσαν ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν
- 43 Toen zeide Ik van deze, die van overspelerijen verouderd was: Nu zullen zij hoereren de hoererijen dezer hoer, en die ook.
Then I said ... now she will go on with her loose ways.
καὶ εἶπα οὐκ ἐν τούτοις μοιγεύουσιν καὶ ἔργα πόρνῆς καὶ αὐτὴ ἐξεπόρνευσεν
- 44 En men ging tot haar in, gelijk men ingaat tot een vrouw, die een hoer is; alzo gingen zij in tot Ohola en tot Oholiba, die schandelijke vrouwen.
And they went in to her, as men go to a loose woman: so they went in to Oholibah, the loose woman.
καὶ εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτὴν ὃν τρόπον εἰσπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην οὕτως εἰσεπορεύοντο πρὸς οὐραν καὶ πρὸς οὐλιβαν τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν
- 45 Rechtvaardige mannen dan, die zullen haar richten naar het recht der overspelsters, en naar het recht der bloedvergietsters; want zij zijn overspelsters, en bloed is in haarhanden.
And upright men will be her judges, judging her as false wives and women who take lives are judged; because she has been untrue to me and blood is on her hands.
καὶ ἄνδρες δίκαιοι αὐτοὶ ἐκδικήσουσιν αὐτὰς ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκδικήσει αἱματος ὅτι μοιχαλίδες εἰσὶν καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν
- 46 Want alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal een vergadering tegen haar doen opkomen, en zal ze ter beroering en ten roof overgeven.
For this is what the Lord has said: I will make a great meeting of the people come together against her, and will send on her shaking fear and take everything from her.
τὰδε λέγει κύριος κύριος ἀνάγαγε ἐπ' αὐτὰς ὄχλον καὶ δὸς ἐν αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγὴν
- 47 En de vergadering zal ze met stenen stenigen, en dezelve met hun zwaarden nederhouwen; haar zonen en haar dochteren zullen zij doden, en haar huizen met vuur verbranden.
And the meeting, after stoning her with stones, will put an end to her with their swords; they will put her sons and daughters to death and have her house burned up with fire.
καὶ λιθοβόλησον ἐπ' αὐτὰς λίθοις ὄχλων καὶ κατακέντην αὐτὰς ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν ἐμπρήσουσιν
- 48 Alzo zal Ik de schandelijkheid uit het land doen ophouden; opdat alle vrouwen onderwezen worden, dat zij naar uw schandelijkheid niet doen.
And I will put an end to evil in all the land, teaching all women not to do as you have done.
καὶ ἀποστρέψω ἀσεβειαν ἐκ τῆς γῆς καὶ παιδευθήσονται πᾶσαι αἱ γυναῖκες καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν κατὰ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν
- 49 Alzo zullen zij uw schandelijkheid op u leggen, en gij zult de zonden uwer drekgoden dragen; en gijlieden zult weten, dat Ik de Heere HEERE ben.
And I will send on you the punishment of your evil ways, and you will be rewarded for your sins with your images: and you will be certain that I am the Lord.
καὶ δοθήσεται ἡ ἀσεβεία ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἐνθυμημάτων ὑμῶν λήψεσθε καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

- 1 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, in het negende jaar, in de tiende maand, op den tienden der maand, zeggende:
And the word of the Lord came to me in the ninth year, in the tenth month, on the tenth day of the month, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς λέγων
- 2 Mensenkind! schrijf u den naam van den dag op, even van dezen zelfden dag; de koning van Babel legt zich voor Jeruzalem, even op dezen zelfden dag.
Son of man, put down in writing this very day: The king of Babylon let loose the weight of his attack against Jerusalem on this very day.
 οὐ ἐ ἀνθρώπου γράψον σεαυτῷ εἰς ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἀφ' ἧς ἀπηρεῖσαιτο βασιλεὺς βαβυλῶνος ἐπὶ ἱερουσαλημ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς σήμερον
- 3 En gebruik een gelijkenis tot dat wederspanning huis, en zeg tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Zet een pot toe, zet hem toe, en giet ook water daarin.
And make a comparison for this uncontrolled people, and say to them, This is what the Lord has said: Put on the cooking-pot, put it on the fire and put water in it:
 καὶ εἰπὸν ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα παραβολὴν καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἐπίστησον τὸν λέβητα καὶ ἔκχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ
- 4 Doe zijn stukken te zamen daarin, alle goede stukken, de dij en den schouder, vul hem met de keur der beenderen.
And get the bits together, the fat tail, every good part, the leg and the top part of it: make it full of the best bones.
 καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ διχοτομήματα πᾶν διχοτόμημα καλὸν σκέλος καὶ ὄμον ἐκσεσαρκισμένα ἀπὸ τῶν ὀστέων
- 5 Neem de keur van de kudde, en stook ook een brandstapel van de beenderen daaronder; doe hem wel opzieden; ook zullen zijn beenderen daarin gekookt worden.
Take the best of the flock, put much wood under it: see that its bits are boiling well; let the bones be cooked inside it.
 ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν εἰλημμένων καὶ ὑπόκειε τὰ ὀστά ὑποκάτω αὐτῶν ἕξεσεν ἕξεσεν καὶ ἤψηται τὰ ὀστά αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς
- 6 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Wee der bloedstad, den pot, welks schuim in hem is, en van welken zijn schuim en niet is uitgegaan! trek stuk bij stuk daaruit, en laat het lotover hem niet vallen.
For this is what the Lord has said: A curse is on the town of blood, the cooking-pot which is unclean inside, which has never been made clean! take out its bits; its fate is still to come on it.
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ πόλις αἱμάτων λέβηθς ἐν ᾧ ἔστιν ἰὸς ἐν αὐτῷ καὶ ὁ ἰὸς οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς κατὰ μέλος αὐτῆς ἐξῆνεγκεν οὐκ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὴν κληρος
- 7 Want haar bloed is in het midden van haar; op een gladde steenrots heeft zij dat gelegd; zij heeft het op de aarde niet uitgestort, om hetzelfde met stof te bedekken.
For her blood is in her; she has put it on the open rock not draining it on to the earth so that it might be covered with dust;
 ὄτι αἷμα αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἔστιν ἐπὶ λεωπετριαν τέταχα αὐτὸ οὐκ ἐκκέχυκα αὐτὸ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ καλύψαι ἐπ' αὐτὸ γῆν
- 8 Omdat Ik de grimmigheid doe opgaan om wraak te oefenen, heb Ik ook haar bloed op een gladde steenrots gelegd, omdat het niet bedekt worde.
In order that it might make wrath come up to give punishment, she has put her blood on the open rock, so that it may not be covered.
 τοῦ ἀναβῆναι θυμὸν εἰς ἐκδίκησιν ἐκδικηθῆναι δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεωπετριαν τοῦ μὴ καλύψαι αὐτό
- 9 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Wee der bloedstad! Ik zal ook den brandstapel groot maken!
For this cause the Lord has said: A curse is on the town of blood! and I will make great the burning mass.
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κἀγὼ μεγαλυνῶ τὸν δαλὸν
- 10 Draag veel houts toe, steek het vuur aan, verteer het vlees, en kruid het met specerijen, en laat de beenderen verbranden.
Put on much wood, heating up the fire, boiling the flesh well, and making the soup thick, and let the bones be burned.
 καὶ πληθυνῶ τὰ ξύλα καὶ ἀνακαύσω τὸ πῦρ ὅπως τακῆ τὰ κρέα καὶ ἐλαττωθῆ ὁ ζωμὸς
- 11 Stel hem daarna ledig op zijn kolen, omdat hij heet worde, en zijn roest verbrande, en zijn onreinigheid in het midden van hem versmelte, zijn schuim verteerd worde.
And I will put her on the coals so that she may be heated and her brass burned, so that what is unclean in her may become soft and her waste be completely taken away.
 καὶ στη ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας ὅπως προσκαυθῆ καὶ θερμανθῆ ὁ χαλκὸς αὐτῆς καὶ τακῆ ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς καὶ ἐκλίπη ὁ ἰὸς αὐτῆς
- 12 Met ijdelheden heeft zij Mij moede gemaakt; nog is haar overvloedig schuim van haar niet uitgegaan; haar schuim moet in het vuur.
I have made myself tired to no purpose: still all the waste which is in her has not come out, it has an evil smell.
 καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ ἰὸς αὐτῆς κατασχυνθήσεται ὁ ἰὸς αὐτῆς
- 13 In uw onreinigheid is schandelijkerheid, omdat Ik u gereinigd heb, en gij niet gereinigd zijt, zo zult gij van uw onreinigheid niet meer gereinigd worden, totdat Ik Mijn grimmigheid op u zal hebben doen rusten.
As for your unclean purpose: because I have been attempting to make you clean, but you have not been made clean from it, you will not be made clean till I have let loose my passion on you in full measure.
 ἀνθ' ὧν ἐμαίνου σύ καὶ τί ἐὰν μὴ καθαρισθῆς ἔτι ἕως οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμὸν μου

- 14 Ik, de HEERE, heb het gesproken; het zal komen, en Ik zal het doen; Ik zal er niet van wijken, en Ik zal niet verschonen noch berouw hebben; naar uw wegen en naar uw handelingen zullen zij u richten, spreekt de Heere HEERE.
I the Lord have said the word and I will do it; I will not go back or have mercy, and my purpose will not be changed; in the measure of your ways and of your evil doings you will be judged, says the Lord.
ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ἤξει καὶ ποιήσω οὐ διαστελῶ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω κατὰ τὰς ὁδοὺς σου καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε λέγει κύριος διὰ τοῦτο ἐγὼ κρινῶ σε κατὰ τὰ αἱμάτά σου καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε ἡ ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστή καὶ πολλὴ τοῦ παραπικραίνειν
- 15 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 16 Mensenkind! zie, Ik zal den lust uwer ogen van u wegnemen door een plage; nochtans zult gij niet rouwklagen, noch wenen, en uw tranen zullen niet voortkomen.
Son of man, see, I am taking away the desire of your eyes by disease: but let there be no sorrow or weeping or drops running from your eyes.
οὐκ ἀνθρώπου ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σοῦ τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐν παρατάξει οὐ μὴ κοπῆς οὐδὲ μὴ κλαυσθῆς
- 17 Houd stil van kermen, gij zult geen dodenrouw maken, bind uw hoed op u, en doe uw schoenen aan uw voeten; en de bovenste lip zult gij niet bewinden, en zult der lieden broodniet eten.
Let there be no sound of sorrow; make no weeping for your dead, put on your head-dress and your shoes on your feet, let not your lips be covered, and do not take the food of those in grief.
στεναγμὸς αἵματος ὀσφύρος πένθους ἐστὶν οὐκ ἔσται τὸ τρίχωμά σου συμπεπλεγμένον ἐπὶ σὲ καὶ τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσίν σου οὐ μὴ παρακληθῆς ἐν χεῖρεσιν αὐτῶν καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ μὴ φάγης
- 18 Dit sprak ik tot het volk in den morgenstond, en mijn huisvrouw stierf in den avond; en ik deed in den morgenstond, gelijk mij geboden was.
So in the morning I was teaching the people and in the evening death took my wife; and in the morning I did what I had been ordered to do.
καὶ ἐλάλησα πρὸς τὸν λαὸν τὸ πρῶτον ὅν τρόπον ἐνετείλατό μοι καὶ ἀπέθανεν ἡ γυνὴ μου ἐσπέρας καὶ ἐποίησα τὸ πρῶτον ὅν τρόπον ἐπετάγη μοι
- 19 En het volk zeide tot mij: Zult gij ons niet te kennen geven, wat ons deze dingen zijn, dat gij aldus doet?
And the people said to me, Will you not make clear to us the sense of these things; is it for us you do them?
καὶ εἶπεν πρὸς με ὁ λαὸς οὐκ ἀναγγελεῖς ἡμῖν τί ἐστὶν ταῦτα ἃ σὺ ποιεῖς
- 20 En ik zeide tot hen: Het woord des HEEREN is tot mij geschied, zeggende:
Then I said to them, The word of the Lord came to me, saying,
καὶ εἶπα πρὸς αὐτοὺς λόγος κυρίου πρὸς με ἐγένετο λέγων
- 21 Zeg tot het huis Israels: Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal Mijn heiligdom ontheiligen, de heerlijkheid uwer sterkte, de begeerte uwer ogen, en de verschoning uwer ziel; en uw zonen en uw dochteren, die gij verlaten hebt, zullen door het zwaard vallen.
Say to the people of Israel, The Lord has said, See, I will make my holy place unclean, the pride of your strength, the pleasure of your eyes, and the desire of your soul; and your sons and daughters, who did not come with you here, will be put to the sword.
εἶπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ ἰσραὴλ τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ βεβηλῶ τὰ ἅγια μου φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν καὶ ὑπερ ὧν φείδονται αἱ ψυχαὶ ὑμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν οὐκ ἐγκατελίπετε ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται
- 22 Dan zult gijlieden doen, gelijk als ik gedaan heb; de bovenste lip zult gij niet bewinden, en der lieden brood zult gij niet eten.
And you will do as I have done, not covering your lips or taking the food of those in grief.
καὶ ποιήσετε ὃν τρόπον πεποίηκα ἀπὸ στόματος αὐτῶν οὐ παρακληθήσεσθε καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ φάγεσθε
- 23 En uw hoeden zullen op uw hoofden zijn, en uw schoenen aan uw voeten; gij zult niet rouwklagen, noch wenen, maar gij zult in uw ongerechtigheden versmachten, en eeniegeijk tegen zijn broeder zuchten.
And your head-dresses will be on your heads and your shoes on your feet: there will be no sorrow or weeping; but you will be wasting away in the punishment of your evil-doing, and you will be looking at one another in wonder.
καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν ἐν τοῖς ποσίν ὑμῶν οὔτε μὴ κόψησθε οὔτε μὴ κλαύσητε καὶ ἐντακήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν καὶ παρακαλέσετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
- 24 Alzo zal ulieden Ezechiël tot een wonderteken zijn; naar alles, wat hij gedaan heeft, zult gij doen; als dit komt, dan zult gij weten, dat Ik de Heere HEERE ben.
And Ezekiel will be a sign to you; everything he has done you will do: when this takes place, you will be certain that I am the Lord.
καὶ ἔσται ἐζεκιήλ ὑμῖν εἰς τέρας κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ποιήσετε ὅταν ἔλθῃ ταῦτα καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος

- 25 En gij, mensankind! zal het niet zijn, ten dage, als Ik van hen zal wegnemen hun sterkte, de vreugde huns sieraads, den lust hunner ogen en het verlangen hunner zielen, hunzonen en hun dochteren; And as for you, son of man, your mouth will be shut in the day when I take from them their strength, the joy of their glory, the desire of their eyes, and that on which their hearts are fixed, and their sons and daughters.
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου οὐχὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὸν παρ' αὐτῶν τὴν ἔπαρσιν τῆς καυχῆσεως αὐτῶν τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἔπαρσιν ψυχῆς αὐτῶν υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν
- 26 Dat ten zelfden dage een ontkomene tot u zal komen, om uw oren dat te doen horen? In that day, one who has got away safe will come to you to give you news of it.
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἦξει ὁ ἀνασφζόμενος πρὸς σέ τοῦ ἀναγγεῖλαι σοι εἰς τὰ ὄσα
- 27 Ten zelven dage zal uw mond bij dien, die ontkomen is, opengedaan worden, en gij zult spreken, en niet meer stom zijn; also zult gij hun tot een wonderteken zijn, en zij zullenweten, dat Ik de HEERE ben.
In that day your mouth will be open to him who has got away safe, and you will say words to him and your lips will no longer be shut: so you will be a sign to them and they will be certain that I am the Lord.
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς τὸν ἀνασφζόμενον καὶ λαλήσεις καὶ οὐ μὴ ἀποκοφωθῆς οὐκέτι καὶ ἔση αὐτοῖς εἰς τέρας καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος .
- 1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende: And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensankind! zet uw aangezicht tegen de kinderen Ammons, en profeteer tegen dezelve; Son of man, let your face be turned to the children of Ammon, and be a prophet against them:
υἱὲ ἀνθρώπου στῆρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αμμων καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτοὺς
- 3 En zeg tot de kinderen Ammons: Hoort des Heeren HEEREN woord: Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat gij gezegd hebt: Heah! over Mijn heiligdom, als het ontheilgd werd, enover het land Israels, als het verwoest werd, en over het huis van Juda, als zij in gevangenis gingen; And say to the children of Ammon, Give ear to the word of the Lord; this is what the Lord has said: Because you said, Aha! against my holy place when it was made unclean, and against the land of Israel when it was made waste, and against the people of Judah when they were taken away as prisoners;
καὶ ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς αμμων ἀκούσατε λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐπεχάρητε ἐπὶ τὰ ἅγια μου ὅτι ἐβεβηλώθη καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ἰσραηλ ὅτι ἠφανίσθη καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ ἰουδα ὅτι ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ
- 4 Daarom, ziet, Ik zal u aan die van het oosten overgeven tot een bezitting, dat zij hun burgen in u zetten, en hun woningen in u stellen, die zullen uw vruchten eten, en die zullen uwmelk drinken.
For this cause I will give you up to the children of the east for their heritage, and they will put their tent-circles in you and make their houses in you; they will take your fruit for their food and your milk for their drink.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς κεδεμ εἰς κληρονομίαν καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν τῇ ἀπαρτία αὐτῶν ἐν σοὶ καὶ δώσουσιν ἐν σοὶ τὰ σκηνώματα αὐτῶν αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρπούς σου καὶ αὐτοὶ πίνουνται τὴν πλιότητά σου
- 5 En Ik zal Rabbah tot een kemelstal maken, en de kinderen Ammons tot een schaapskooi; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
And I will make Rabbah a place for housing camels, and the children of Ammon a resting-place for flocks: and you will be certain that I am the Lord.
καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ αμμων εἰς νομὰς καμήλων καὶ τοὺς υἱοὺς αμμων εἰς νομὴν προβάτων καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος
- 6 Want alzo zegt de Heere HEERE: Omdat gij met de hand geklapt, en met den voet gestampt hebt, en van harte verblijd zijt geweest in al uw plundering, over het land Israels; For the Lord has said, Because you have made sounds of joy with your hands, stamping your feet, and have been glad, putting shame with all your soul on the land of Israel;
διότι τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐκρότησας τὴν χειρά σου καὶ ἐπεσόφισας τῷ ποδὶ σου καὶ ἐπέχαρας ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ἰσραηλ
- 7 Daarom, ziet, Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken, en u den heidenen ten buit geven, en zal u uit de volken uitroeien, en u uit de landen verdoen; Ik zal u verdelgen; en gij zultweten, dat Ik de HEERE ben.
For this cause my hand has been stretched out against you, and I will give up your goods to be taken by the nations; I will have you cut off from the peoples and will put an end to you among the countries: I will give you up to destruction; and you will be certain that I am the Lord.
διὰ τοῦτο ἐκτενώ τὴν χειρά μου ἐπὶ σέ καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐξολεθρεύσω σε ἐκ τῶν λαῶν καὶ ἀπολώ σε ἐκ τῶν χωρῶν ἀπωλεία καὶ ἐπιγνώση διότι ἐγὼ κύριος
- 8 Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat Moab en Seir zeggen: Ziet, het huis van Juda is gelijk al de heidenen; This is what the Lord has said: Because Moab and Seir are saying, See, the people of Judah are like all the nations;
τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν εἶπεν μοαβ ἰδοὺ ὄν τρόπον πάντα τὰ ἔθνη οἶκος ἰσραηλ καὶ ἰουδα

- 9 Daarom, ziet, Ik zal de zijde van Moab openen, van de steden af, van zijn steden, die van zijn grenzen af zijn, het sieraad des lands, Beth-Jesimoth, Baal-Meon, en tot Kiriathaimtoe;
For this cause, I will let the side of Moab be uncovered, and his towns on every side, the glory of the land, Beth-jeshimoth, Baal-meon and as far as Kiriathaim.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραλύω τὸν ὄμον μοαβ ἀπὸ πόλεων ἀκρωτηρίων αὐτοῦ ἐκλεκτὴν γῆν οἴκον ασιμουθ ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραθαλασσίας
- 10 Voor die van het oosten, met het land der kinderen Ammons, hetwelk Ik ter bezitting zal overgeven; opdat der kinderen Ammons onder de heidenen niet meer gedacht worde.
To the children of the east I have given her for a heritage, as well as the children of Ammon, so that there may be no memory of her among the nations:
τοῖς υἱοῖς κεδεμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αμμων δέδωκα αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν ὅπως μὴ μνεία γένηται τῶν υἱῶν αμμων
- 11 Ik zal ook in Moab gericht en oefenen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
And I will be the judge of Moab; and they will see that I am the Lord.
καὶ εἰς μοαβ ποιήσω ἐκδίκησιν καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος
- 12 Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat Edom met enkel wraakgierigheid gehandeld heeft tegen het huis van Juda; en zij zich zeer schuldig gemaakt hebben, dat zij zich aan hengewroken hebben:
This is what the Lord has said: Because Edom has taken his payment from the people of Judah, and has done great wrong in taking payment from them;
τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐποίησεν ἡ ἰδουμαία ἐν τῷ ἐκδικῆσαι αὐτοὺς ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον ἰουδα καὶ ἐμνησικακήσαν καὶ ἐξεδίκησαν δίκην
- 13 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal ook Mijn hand uitstrekken tegen Edom, en Ik zal mens en beest uit haar uitroeien; en zal haar tot een woestheid stellen van Themanaf; en zij zullen tot Dedan toe door het zwaard vallen.
The Lord has said, My hand will be stretched out against Edom, cutting off from it man and beast: and I will make it waste, from Teman even as far as Dedan they will be put to the sword.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν καὶ ἐξολεθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνος καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον καὶ ἐκ θαμιαν διωκόμενοι ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται
- 14 En Ik zal Mijn wraak doen aan Edom, door de hand van Mijn volk Israel; en zij zullen tegen Edom naar Mijn toorn en naar Mijn grimmigheid handelen; alzo zullen zij Mijn wraakgebaar worden, spreekt de Heere HEERE.
I will take payment from Edom because of my people Israel; and I will take Edom in hand in my wrath and in my passion: and they will have experience of my reward, says the Lord.
καὶ δώσω ἐκδίκησίν μου ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου ἰσραηλ καὶ ποιήσουσιν ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ κατὰ τὴν ὀργὴν μου καὶ κατὰ τὸν θυμὸν μου καὶ ἐπιγνώσονται τὴν ἐκδίκησίν μου λέγει κύριος
- 15 Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat de Filistijnen door wraak gehandeld hebben, en van harte wraak geoeffend hebben door plundering, om te vernielen door een eeuwigewijandschap;
This is what the Lord has said: Because the Philistines have taken payment, with the purpose of causing shame and destruction with unending hate;
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἀνθ' ὧν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν ἐκδικήσει καὶ ἐξανάστησαν ἐκδίκησιν ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς τοῦ ἐξαλεῖψαι ἕως αἰῶνος
- 16 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik strek Mijn hand uit tegen de Filistijnen, en zal de Cherethieten uitroeien, en het overblijfsel van de zeehaven verdoen.
The Lord has said, See, my hand will be stretched out against the Philistines, cutting off the Cherethites and sending destruction on the rest of the sea-land.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐξολεθρεύσω κρήτας καὶ ἀπολώ τοὺς καταλοῖπους τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν
- 17 En Ik zal grote wraak met grimmige straffingen onder hen doen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik Mijn wraak aan hen gedaan zal hebben. Ezechi! 26
And I will take great payment from them with acts of wrath; and they will be certain that I am the Lord when I send my punishment on them.
καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις μεγάλας καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ' αὐτοὺς
- 1 En het gebeurde in het elfde jaar, op den eersten der maand, dat des HEEREN woord tot mij geschiedde, zeggende:
Now in the eleventh year, on the first day of the month, the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind! daarom dat Tyrus van Jeruzalem gezegd heeft: Heah! zij is verbroken, de poort der volken; zij is tot mij omgewend; ik zal vervuld worden, zij is verwoest!
Son of man, because Tyre has said against Jerusalem, Aha, she who was the doorway of the peoples is broken; she is turned over to them; she who was full is made waste;
υἱὲ ἀνθρώπου ἀνθ' ὧν εἶπεν σορ ἐπὶ ἰερουσαλημ εὐγε συνετρίβη ἀπόλωλεν τὰ ἔθνη ἐπεστράφη πρὸς με ἡ πλήρης ἡρήμωται
- 3 Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik wil aan u, o Tyrus! en Ik zal vele heidenen tegen u doen opkomen, alsof Ik de zee met haar golven deed opkomen.
For this cause the Lord has said, See, I am against you, O Tyre, and will send up a number of nations against you as the sea sends up its waves.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ σορ καὶ ἀνάξω ἐπὶ σέ ἔθνη πολλὰ ὡς ἀναβαίνει ἡ θάλασσα τοῖς κύμασιν αὐτῆς
- 4 Die zullen de muren van Tyrus verderven, en haar torens afbreken; ja, Ik zal haar stof van haar wegvagen, en zal haar tot een gladde steenrots maken.
And they will give the walls of Tyre to destruction and have its towers broken: and I will take even her dust away from her, and make her an uncovered rock
καὶ καταβαλοῦσιν τὰ τεῖχη σορ καὶ καταβαλοῦσι τοὺς πύργους σου καὶ λικμήσω τὸν χοῦν αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς καὶ δώσω αὐτὴν εἰς λεωπετρίαν

- 5 Zij zal in het midden der zee zijn tot uitspreiding van netten; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE; en zij zal den heidenen ten roof worden.
She will be a place for the stretching out of nets in the middle of the sea; for I have said it, says the Lord: and her goods will be given over to the nations.
ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ θαλάσσης ὅτι ἐγὼ λελάληκα λέγει κύριος καὶ ἔσται εἰς προνομίην τοῖς ἔθνεσιν
- 6 En haar dochteren, die in het veld zijn, zullen met het zwaard gedood worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
And her daughters in the open country will be put to the sword: and they will be certain that I am the Lord.
καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰ ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρα ἀναιρεθήσονται καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος
- 7 Want also zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal Nebukadrezar, den koning van Babel, den koning der koningen, van het noorden, tegen Tyrus brengen, met paarden en metwageningen, en met ruiteren, en krijs vergaderingen, en veel volks.
For this is what the Lord has said: See, I will send up from the north Nebuchadrezzar, king of Babylon, king of kings, against Tyre, with horses and war-carriages and with an army and great numbers of people.
ὅτι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ σὸρ τὸν ναβουχοδοноσορ βασιλέα βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ βασιλεὺς βασιλέων ἐστὶν μεθ' ἵππων καὶ ἄρμάτων καὶ ἰπέων καὶ συναγωγῆς ἔθνῶν πολλῶν σφόδρα
- 8 Hij zal uw dochteren op het veld met het zwaard doden, en hij zal sterkten tegen u maken, en een wal tegen u opwerpen, en rondassen tegen u opheffen.
He will put to the sword your daughters in the open country: he will make strong walls against you and put up an earthwork against you, arming himself for war against you.
οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρα ἀνελεῖ καὶ δώσει ἐπὶ σέ προφυλακὴν καὶ περιουκοδομήσει καὶ ποιήσει ἐπὶ σέ κύκλῳ χάρακα καὶ περίστασιν ὄπλων καὶ τὰς λόγγας αὐτοῦ ἀπέναντί σου δώσει
- 9 En hij zal muurbrekers tegen uw muren stellen, en uw torens met zijn zwaarden afbreken.
He will put up his engines of war against your walls, and your towers will be broken down by his axes.
τὰ τεῖχη σου καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ
- 10 Vanwege de menigte zijner paarden zal u derzelve stof bedekken; uw muren zullen beven vanwege het gedruis der ruiteren, en wielen, en wageningen, als hij door uw poorten zalintrekken, gelijk door de ingangen ener doorbrokene stad.
Because of the number of his horses you will be covered with their dust: your walls will be shaking at the noise of the horsemen and of the wheels and of the war-carriages, when he comes through your doorways, as into a town which has been broken open.
ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἵππων αὐτοῦ κατακαλύψει σε ὁ κονιορτὸς αὐτῶν καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἰπέων αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἄρμάτων αὐτοῦ σεισθήσεται τὰ τεῖχη σου εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου ὡς εἰσπορευόμενος εἰς πόλιν ἐκ πεδίου
- 11 Hij zal met de hoeven zijner paarden al uw straten vertreden; uw volk zal hij met het zwaard doden, en elk een van de kolommen uwer sterkten zal ter aarde nederstorten.
Your streets will be stamped down by the feet of his horses: he will put your people to the sword, and will send down the pillars of your strength to the earth.
ἐν ταῖς ὁπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ καταπατήσουσίν σου πάσας τὰς πλατείας τὸν λαόν σου μαχαίρα ἀνελεῖ καὶ τὴν ὑπόστασιν σου τῆς ἰσχύος ἐπὶ τὴν γῆν κατάρξει
- 12 En zij zullen uw vermogen roven, en uw koopmanswaren plunderen, en uw muren afbreken, en uw kostelijke huizen omwerpen; en uw stenen, en uw hout, en uw stof zullen zij in het midden der wateren werpen.
They will take by force all your wealth and go off with the goods with which you do trade: they will have your walls broken down and all the houses of your desire given up to destruction: they will put your stones and your wood and your dust deep in the water.
καὶ προνομεύσει τὴν δυνάμιν σου καὶ σκυλεύσει τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ καταβαλεῖ σου τὰ τεῖχη καὶ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς καθελεῖ καὶ τοὺς λίθους σου καὶ τὰ ξύλα σου καὶ τὸν χοῦν σου εἰς μέσον τῆς θαλάσσης ἐμβαλεῖ
- 13 Zo zal Ik het gedeun uwer liederen doen ophouden, en het geklank uwer harpen zal niet meer gehoord worden.
I will put an end to the noise of your songs, and the sound of your instruments of music will be gone for ever.
καὶ καταλύσει τὸ πλῆθος τῶν μουσικῶν σου καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ μὴ ἀκουσθῆ ἔτι
- 14 Ja, Ik zal u maken tot een gladde steenrots; gij zult zijn tot uitspreiding der netten, gij zult niet meer gebouwd worden; want Ik, de HEERE, heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.
I will make you an uncovered rock: you will be a place for the stretching out of nets; there will be no building you up again: for I the Lord have said it, says the Lord.
καὶ δώσω σε εἰς λεωπετρίαν ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσθι οὐ μὴ οἰκοδομηθῆς ἔτι ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα λέγει κύριος
- 15 Alzo zegt de Heere HEERE tot Tyrus: Zullen niet de eilanden van het geluid uws vals beven, als de dodelijk verwonde zal kermen, wanneer men in het midden van u schrikkelijker zal moorden?
This is what the Lord has said to Tyre: Will not the sea-lands be shaking at the sound of your fall, when the wounded give cries of pain, when men are put to the sword in you?
διότι τάδε λέγει κύριος κύριος τῇ σὸρ οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς σου ἐν τῷ στενάζει τραυματίας ἐν τῷ σπάσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου σεισθήσονται αἱ νῆσοι

- 16 En alle vorsten der zee zullen afdalen van hun tronen, en hun mantels van zich doen, en hun gestikte klederen uittrekken; met sidderingen zullen zij bekleed worden, op de aarde zullen zij nederzitten, en te elken ogenblik sidderen, en over u ontzet zijn;
Then all the rulers of the sea will come down from their high seats, and put away their robes and take off their clothing of needlework: they will put on the clothing of grief, they will take their seats on the earth, shaking with fear every minute and overcome with wonder at you.
καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκ τῶν ἐθνῶν τῆς θαλάσσης καὶ ἀφελούνται τὰς μίτρας ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον αὐτῶν ἐκδύσονται ἐκστῶσαι ἐκστήσονται ἐπὶ γῆν καθεδούνται καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπόλειαν αὐτῶν καὶ στενάξουσιν ἐπὶ σέ
- 17 En zij zullen een klaaglied over u opheffen, en tot u zeggen: Hoe zijt gij uit de zeeën vergaan, gij welbewoonde, gij beroemde stad, die sterk geweest is ter zee, zij en haarinwoners; die hunlieder schrik gaven aan allen, die in haar woonden!
And they will send up a song of grief for you, and say to you, What destruction has come on you, how are you cut off from the sea, the noted town, which was strong in the sea, she and her people, causing the fear of them to come on all the dry land!
καὶ λήμψονται ἐπὶ σέ θρῆνον καὶ ἐροῦσίν σοι πῶς κατελύθης ἐκ θαλάσσης ἡ πόλις ἡ ἐπαινεστὴ ἡ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν
- 18 Nu zullen de eilanden sidderen ten dage uws vals; ja, de eilanden, die in de zee zijn, zullen beroerd worden vanwege uw uitgang.
Now the sea-lands will be shaking in the day of your fall; and all the ships on the sea will be overcome with fear at your going.
καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου
- 19 Want alzo zegt de Heere HEERE: Als Ik u zal stellen tot een verwoeste stad, gelijk de steden, die niet bewoond worden; als Ik een afgrond over u zal doen opkomen, en de grotewateren u zullen overdekken,
For this is what the Lord has said: I will make you a waste town, like the towns which are unpeopled; when I make the deep come upon you, covering you with great waters.
ὅτι τὰδε λέγει κύριος κύριος ὅταν δῶ σε πόλιν ἠρημωμένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ κατοικηθησομένας ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σέ τὴν ἄβυσσον καὶ κατακαλύψῃ σε ὕδωρ πολὺ
- 20 Dan zal Ik u doen nederdalen met degenen die in den kuil nederdalen tot het oude volk, en zal u doen nederliggen in de onderste plaatsen der aarde, in de woeste plaatsen, die van ouds geweest zijn, met degenen, die in den kuil nederdalen, opdat gij niet bewoond wordt; en Ik zal het sieraad herstellen in het land der levenden.
Then I will make you go down with those who go down into the underworld, to the people of the past, causing your living-place to be in the deepest parts of the earth, in places long unpeopled, with those who go down into the deep, so that there will be no one living in you; and you will have no glory in the land of the living.
καὶ καταβιβάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον πρὸς λαὸν αἰῶνος καὶ κατοικιῶ σε εἰς βάθη τῆς γῆς ὡς ἔρημον αἰῶνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον ὅπως μὴ κατοικηθῆς μηδὲ ἀνασταθῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς
- 21 Maar u zal Ik tot een groten schrik stellen, en gij zult er niet meer zijn; als gij gezocht wordt, zo zult gij niet meer gevonden worden in eeuwigheid, spreekt de Heere HEERE. Ezechi! 27
I will make you a thing of fear, and you will come to an end: even if you are looked for, you will not be seen again for ever, says the Lord.
ἀπόλειάν σε δώσω καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα λέγει κύριος κύριος
- 1 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
The word of the Lord came to me again, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Gij dan, mensenkind! hef een klaaglied op over Tyrus;
And you, son of man, make a song of grief for Tyre;
οὐκ ἀνθρώπου λαβὲ ἐπὶ σορ θρῆνον
- 3 En zeg tot Tyrus, die daar woont aan de ingangen der zee, handelende met de volken in vele eilanden: Zo zegt de Heere HEERE: O Tyrus! gij zegt: Ik ben volmaakt inschoonheid.
And say to Tyre, O you who are seated at the doorway of the sea, trading for the peoples with the great sea-lands, these are the words of the Lord: You, O Tyre, have said, I am a ship completely beautiful.
καὶ ἐρεῖς τῇ σορ τῇ κατοικούσῃ ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς θαλάσσης τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν ἀπὸ νήσον πολλῶν τὰδε λέγει κύριος τῇ σορ σὺ εἶπας ἐγὼ περιέθηκα ἐμαντῇ κάλλος μου
- 4 Uw landpalen zijn in het hart der zeeën; uw bouwers hebben uw schoonheid volkomen gemaakt.
Your builders have made your outlines in the heart of the seas, they have made you completely beautiful.
ἐν καρδίᾳ θαλάσσης τῷ βεελιμ υἱοὶ σου περιέθηκάν σοι κάλλος
- 5 Zij hebben al uw denningen uit dennebomen van Senir gebouwd; zij hebben cederen van den Libanon gehaald, om masten voor u te maken.
They have made all your boards of fir-trees from Senir: they have taken cedars from Lebanon to make the supports for your sails.
κέδρος ἐκ σανιρ ὠκοδομήθη σοι ταινίαί σανίδων κυπαρίσσου ἐκ τοῦ λιβάνου ἐλήμφθησαν τοῦ ποιησαί σοι ἱστός ἐλατίνους

- 6 Zij hebben uw riemen uit eiken van Basan gemaakt; uw berderen hebben zij gemaakt uw welbetreden elpenbeen, uit de eilanden der Chittieten.
Of oak-trees from Bashan they have made your driving blades; they have made your floors of ivory and boxwood from the sea-lands of Kittim.
ἐκ τῆς βασιανίτιδος ἐποίησαν τὰς κόπας σου τὰ ἱερά σου ἐποίησαν ἐξ ἐλέφαντος οἴκους ἀλσώδεις ἀπὸ νήσων τῶν χεττιυ
- 7 Fijn linnen met stiksel uit Egypte was uw uitbreidseel, dat het u tot een zeil ware; hemelsblauw en purper, uit de eilanden van Elisa, was uw deksel.
The best linen with needlework from Egypt was your sail, stretched out to be a flag for you; blue and purple from the sea-lands of Elishah gave you shade.
βύσσος μετὰ ποικιλίας ἐξ αἰγύπτου ἐγένετό σοι στρωμνὴ τοῦ περιθεῖναι σοι δόξαν καὶ περιβαλεῖν σε ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων ελισαι καὶ ἐγένετο περιβόλαιά σου
- 8 De inwoners van Sidon en Arvad waren uw roeiers; uw wijzen, o Tyrus! die in u waren, die waren uw schippers.
The people of Zidon and Arvad were your boatmen; the wise men of Zemer were in you; they were guiding your ships;
καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες σιδῶνα καὶ ἀράδιοι ἐγένοντο κωπηλάται σου οἱ σοφοὶ σου σορ οἱ ἦσαν ἐν σοὶ οὗτοι κυβερνήται σου
- 9 De oudsten van Gebal en haar wijzen waren in u, verbeterende uw breuken; alle schepen der zee en haar zeelieden waren in u, om onderlingen handel met u te drijven.
The responsible men of Gebal and its wise men were in you, making your boards watertight: all the ships of the sea with their seamen were in you trading in your goods.
οἱ πρεσβύτεροι βυβλίων καὶ οἱ σοφοὶ αὐτῶν ἦσαν ἐν σοὶ οὗτοι ἐνίσχυον τὴν βουλὴν σου καὶ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης καὶ οἱ κωπηλάται αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ δυσμῶν δυσμῶν
- 10 Perzen, en Lydiers, en Puteers waren in uw heir, uw krijgslieden; schild en helm hingen zij in u op, die maakten uw sieraad.
Cush and Lud and Put were in your army, your men of war, hanging up their body-covers and head-dresses of war in you: they gave you your glory.
πέρσαι καὶ λυδοὶ καὶ λίβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου ἄνδρες πολεμισταὶ σου πέλτας καὶ περικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοὶ οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου
- 11 De kinderen van Arvad en uw heir waren rondom op uw muren, en de Gammadieten waren op uw torens; hun schilden hingen zij rondom aan uw muren; die maakten uwschoonheid volkomen.
The men of Arvad in your army were on your walls, and were watchmen in your towers, hanging up their arms on your walls round about; they made you completely beautiful.
υἱοὶ ἀραδίων καὶ ἡ δυνάμις σου ἐπὶ τῶν τειχέων σου φύλακες ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν τὰς φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ τῶν ὄρμων σου κύκλῳ οὗτοι ἐτελείωσάν σου τὸ κάλλος
- 12 Tarsis dreef koophandel met u vanwege de veelheid van allerlei goed; met zilver, ijzer, tin, en lood handelden zij op uw markten.
Tarshish did business with you because of the great amount of your wealth; they gave silver, iron, tin, and lead for your goods.
καρχηδόνιοι ἔμποροὶ σου ἀπὸ πλῆθους πάσης ἰσχύος σου ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ σίδηρον καὶ κασίτερον καὶ μόλυβον ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου
- 13 Javan, Tubal en Mesech waren uw kooplieden; met mensenzielen en koperen vaten dreven zij onderlingen handel met u.
Javan, Tubal, and Meshech were your traders; they gave living men and brass vessels for your goods.
ἡ ἐλλάς καὶ ἡ σύμπασα καὶ τὰ παρατεινοντα οὗτοι ἐνεπορεύοντό σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ σκευὴ χαλκᾶ ἔδωκαν τὴν ἐμπορίαν σου
- 14 Uit het huis van Togarma leverden zij paarden, en ruiteren, en muilezels op uw markten.
The people of Togarmah gave horses and war-horses and transport beasts for your goods.
ἐξ οἴκου θεργαμα ἵππους καὶ ἵππεῖς ἔδωκαν ἀγοράν σου
- 15 De kinderen van Dedan waren uw kooplieden; vele eilanden waren de koophandel uwer hand; hoornen van elpenbeen en ebbenhout gaven zij u weder tot een verering.
The men of Rodan were your traders: a great number of sea-lands did business with you: they gave you horns of ivory and ebony as an offering.
υἱοὶ ῥοδίων ἔμποροὶ σου ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν τὴν ἐμπορίαν σου ὀδόντας ἐλεφαντίνους καὶ τοῖς εἰσαγομένους ἀντεδίδους τοὺς μισθοὺς σου
- 16 Syrie dreef koophandel met u, vanwege de veelheid uwer werken; met smaragden, purper, en gestikt werk, en zijde, en Ramoth, en Cadkod, handelden zij op uw markten.
Edom did business with you because of the great number of things which you made; they gave emeralds, purple, and needlework, and the best linen and coral and rubies for your goods.
ἄνθρώπους ἐμπορίαν σου ἀπὸ πλῆθους τοῦ συμμίκτου σου στακτὴν καὶ ποικίλματα ἐκ θαρσις καὶ ραμωθ καὶ χορχορ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου
- 17 Juda en het land Israels waren uw kooplieden; met tarwe van Minnit en Pannag, en honig, en olie, en balsem, dreven zij onderlingen handel met u.
Judah and the land of Israel were your traders; they gave grain of Minnith and sweet cakes and honey and oil and perfume for your goods.
ιουδας καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ ἰσραηλ οὗτοι ἔμποροὶ σου ἐν σίτου πράσει καὶ μύρων καὶ κασίας καὶ πρῶτον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν σύμμικτόν σου
- 18 Damaskus dreef koophandel met u, om de veelheid uwer werken, vanwege de veelheid van allerlei goed; met wijn van Helbon en witte wol.
Damascus did business with you because of the great amount of your wealth, with wine of Helbon and white wool.
δαμασκὸς ἔμπορός σου ἐκ πλῆθους πάσης δυνάμεώς σου οἶνος ἐκ χελβων καὶ ἔρια ἐκ μιλήτου
- 19 Ook leverden Dan en Javan, de omreizer, op uw markten; glad ijzer, kassie en kalmus was in uw onderlingen koophandel.
... for your goods: they gave polished iron and spices for your goods.
καὶ οἶνον εἰς τὴν ἀγοράν σου ἔδωκαν ἐξ ἀσηλ σίδηρος εἰργασμένος καὶ τροχὸς ἐν τῷ συμμίκτῳ σοῦ ἐστίν

- 20 Dedan handelde met u met kostelijk gewand tot wagens.
Dedan did trade with you in cloths for the backs of horses.
δαιδαν ἔμποροί σου μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἄρματα
- 21 Arabie en alle vorsten van Kedar waren de kooplieden uwer hand; met lammeren, en rammen, en bokken, daarmede handelden zij met u.
Arabia and all the rulers of Kedar did business with you; in lambs and sheep and goats, in these they did business with you.
ἡ ἀραβία καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες κηδαρ οὗτοι ἔμποροί σου διὰ χειρὸς σου καμήλους καὶ κριοὺς καὶ ἄμνοὺς ἐν οἷς ἐμπορεύονται σε
- 22 De kooplieden van Scheba en Raema waren uw kooplieden; met alle hoofdspecerij, en met alle kostelijk gesteente en goud, handelden zij op uw markt.
The traders of Sheba and Raamah did trade with you; they gave the best of all sorts of spices and all sorts of stones of great price and gold for your goods.
ἔμποροι σαβα καὶ ραγμα οὗτοι ἔμποροί σου μετὰ πρώτων ἡδυσμάτων καὶ λίθων χρηστῶν καὶ χρυσίων ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου
- 23 Haran, en Kanne, en Eden, de kooplieden van Scheba, Assur en Kilmad, handelden met u.
Haran and Canneh and Eden, the traders of Asshur and all the Medes:
χαρραν καὶ χαννα οὗτοι ἔμποροί σου ασσουρ καὶ χαρμαν ἔμποροί σου
- 24 Die waren uw kooplieden met volkomen sieradien, met pakken van hemelsblauw en gestikt werk, en met schatkisten van schone klederen; gebonden met koorden, en in cedergepakt, onder uw koopmanschap.
These were your traders in beautiful robes, in rolls of blue and needlework, and in chests of coloured cloth, corded with cords and made of cedar-wood, in them they did trade with you.
φέροντες ἐμπορίαν ὑάκινθον καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς δεδεμένους σχοινίους καὶ κυπαρίσσινα
- 25 De schepen van Tarsis zongen van u, vanwege den onderlingen koophandel met u; en gij waart vervuld, en zeer verheerlijkt in het hart der zeeen.
Tarshish ships did business for you in your goods: and you were made full, and great was your glory in the heart of the seas.
πλοῖα ἐν αὐτοῖς καρχηδόνοι ἔμποροί σου ἐν τῷ πλήθει ἐν τῷ συμμίκτῳ σου καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφόδρα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης
- 26 Die u roeien, hebben u in grote wateren gevoerd; de oostenwind heeft u verbroken in het hart der zeeen.
Your boatmen have taken you into great waters: you have been broken by the east wind in the heart of the seas.
ἐν ὕδατι πολλῷ ἦγόν σε οἱ κωπηλάται σου τὸ πνεῦμα τοῦ νότου συνέτριψέν σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης
- 27 Uw goed, en uw marktwaren, uw onderlinge koophandel, uw zeelieden, en uw schippers; die uw breuken verbeteren, en die onderlingen handel met u drijven, en al uwkrijgslieden, die in u zijn, zelfs met uw ganse gemeente, die in het midden van u is, zullen vallen in het hart der zeeen, ten dage van uw val.
Your wealth and your goods, the things in which you do trade, your seamen and those guiding your ships, those who make your boards watertight, and those who do business with your goods, and all your men of war who are in you, with all who have come together in you, will go down into the heart of the seas in the day of your downfall.
ἦσαν δυνάμεις σου καὶ ὁ μισθός σου καὶ τῶν συμμίκτων σου καὶ οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ κυβερνήται σου καὶ οἱ σύμβουλοί σου καὶ οἱ σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πὸ λειμυσταί σου οἱ ἐν σοὶ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πτώσεώς σου
- 28 Van het geluid des geschreeuws uwer schippers zullen de voorsteden beven.
At the sound of the cry of your ships' guides, the boards of the ship will be shaking.
πρὸς τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου οἱ κυβερνήται σου φόβῳ φοβηθήσονται
- 29 En allen, die den riem handelen, zeelieden, en alle schippers van de zee, zullen uit hun schepen nederklimmen; op het land zullen zij staan blijven.
And all the boatmen, the seamen and those who are expert at guiding a ship through the sea, will come down from their ships and take their places on the land;
καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν πλοίων πάντες οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ ἐπιβάται καὶ οἱ πλωρεῖς τῆς θαλάσσης ἐπὶ τὴν γῆν στήσονται
- 30 En zij zullen hun stem over u laten horen, en bitterlijk schreeuwen; en zij zullen stof op hun hoofden werpen, zij zullen zich wentelen in de as.
And their voices will be sounding over you, and crying bitterly they will put dust on their heads, rolling themselves in the dust:
καὶ ἀλαλάξουσιν ἐπὶ σὲ τῇ φωνῇ αὐτῶν καὶ κεκράζονται πικρὸν καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν γῆν καὶ σποδὸν ὑποστρώσονται
- 32 En zij zullen in hun gekerm een klaaglied over u opheffen, en over u weeklagen, zeggende: Wie is geweest als Tyrus, als de uitgeroeide in het midden der zee?
And in their weeping they will make a song of grief for you, sorrowing over you and saying, Who is like Tyre, who has come to an end in the deep sea?
καὶ λήμψονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐπὶ σὲ θρήνον καὶ θρήνημά σοι
- 33 Als uw marktwaren uit de zeeen voortkwamen, hebt gij vele volken verzadigd; met de veelheid uwer goederen en uw onderlingen koophandel, hebt gij de koningen der aarde rijkgemaakt.
When your goods went out over the seas, you made numbers of peoples full; the wealth of the kings of the earth was increased with your great wealth and all your goods.
πόσον τινὰ εὗρες μισθὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐνέπλησας ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου καὶ ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου ἐπλούτισας πάντας βασιλεῖς τῆς γῆς

- 34 Ten tijde, dat gij uit de zeeën verbroken zijt in de diepte der wateren, zijn uw onderlinge koophandel en uw ganse gemeente in het midden van u gevallen.
Now that you are broken by the seas in the deep waters, your goods and all your people will go down with you.
νῦν συνετριβῆς ἐν θαλάσῃ ἐν βάθει ὕδατος ὁ σύμμικτός σου καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου ἔπεσον πάντες οἱ κωπηλάται σου
- 35 Alle inwoners der eilanden zijn over u ontzet, en hun koningen staan de haren te berge, zij zijn verbaasd van aangezicht.
All the people of the sea-lands are overcome with wonder at you, and their kings are full of fear, their faces are troubled.
πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους ἐστύγνασαν ἐπὶ σέ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐξέστησαν καὶ ἐδάκρυσεν τὸ πρόσωπον αὐτῶν
- 36 De handelaars onder de volken fluiten u aan; gij zijt een grote schrik geworden, en zult er niet meer zijn tot in eeuwigheid.
Those who do business among the peoples make sounds of surprise at you; you have become a thing of fear, you have come to an end for ever.
ἔμποροι ἀπὸ ἐθνῶν ἐσύρισάν σε ἀπώλεια ἐγένετο καὶ οὐκέτι ἔση εἰς τὸν αἰῶνα
- 1 Voorts geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
The word of the Lord came to me again, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind! zeg tot den vorst van Tyrus: Zo zegt de Heere HEERE: Omdat uw hart zich verheft en zegt: Ik ben God, ik zit in Godes stoel, in het hart der zeeën! daar gij een mens en geen God zijt, stelt gij nochtans uw hart, als Gods hart.
Son of man, say to the ruler of Tyre, This is what the Lord has said: Because your heart has been lifted up, and you have said, I am a god, I am seated on the seat of God in the heart of the seas; but you are man and not God, though you have made your heart as the heart of God:
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τῷ ἄρχοντι τύρου τάδε λέγει κύριος ἄνθ' ὧν ὑψώθη σου ἡ καρδιά καὶ εἶπας θεός εἰμι ἐγὼ κατοικίαν θεοῦ κατέκηκα ἐν καρδίᾳ θαλάσσης σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεὸς καὶ ἔδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ
- 3 Zie, gij zijt wijzer dan Daniel; zij hebben niets toegesloten voor u verborgen.
See, you are wiser than Daniel; there is no secret which is deeper than your knowledge:
μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ δαυηλ σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ αὐτῶν
- 4 Door uw wijsheid en door uw verstand, hebt gij vermogen voor u verkregen; ja, gij hebt goud en zilver verkregen in uw schatten.
By your wisdom and deep knowledge you have got power for yourself, and put silver and gold in your store-houses:
μὴ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σου ἢ ἐν τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δυνάμιν καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου
- 5 Door de grootheid uwer wijsheid in uw koophandel hebt gij uw vermogen vermeerderd, en uw hart verheft zich vanwege uw vermogen.
By your great wisdom and by your trade your power is increased, and your heart is lifted up because of your power:
ἐν τῇ πολλῇ ἐπιστήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας δυνάμιν σου ὑψώθη ἡ καρδιά σου ἐν τῇ δυνάμει σου
- 6 Daarom zegt de Heere HEERE also: Omdat gij uw hart gesteld hebt als Gods hart;
For this cause the Lord has said: Because you have made your heart as the heart of God,
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπειδὴ δέδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ
- 7 Daarom zie, Ik zal vreemden over u brengen, de tirannigste der heidenen; die zullen hun zwaarden uittrekken over de schoonheid uwer wijsheid, en zullen uw glans ontheiligen.
See, I am sending against you strange men, feared among the nations: they will let loose their swords against your bright wisdom, they will make your glory a common thing.
ἀντὶ τούτου ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ ἄλλοτρίους λοιμοὺς ἀπὸ ἐθνῶν καὶ ἐκκενώσουσιν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπὶ σέ καὶ ἐπὶ τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης σου καὶ στρώσουσιν τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν
- 8 Ter groeve zullen zij u doen nederdalen; en gij zult sterven den dood eens verslagenen in het hart der zeeën.
They will send you down to the underworld, and your death will be the death of those who are put to the sword in the heart of the seas.
καὶ καταβιβάσουσιν σε καὶ ἀποθανῆ θανάτῳ τραυματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσσης
- 9 Zult gij dan enigszins, voor het aangezicht uws doodslagers, zeggen: Ik ben God? daar gij een mens zijt en geen God, in de hand desgenen, die u verslaat?
Will you say, in the face of those who are taking your life, I am God? but you are man and not God in the hands of those who are wounding you.
μὴ λέγων ἔρεῖς θεός εἰμι ἐγὼ ἐνώπιον τῶν ἀναιρούντων σε σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός ἐν πλήθει
- 10 Gij zult den dood der onbesnedenen sterven; door de hand der vreemden; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.
Your death will be the death of those who are without circumcision, by the hands of men from strange lands: for I have said it, says the Lord.
ἀπεριτιμῆτων ἀπολῆ ἐν χερσὶν ἄλλοτρίων ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα λέγει κύριος

- 11 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 12 Mensenkind! hef een klaaglied op over den koning van Tyrus, en zeg tot hem: Zo zegt de Heere HEERE: Gij verzegelaar der som, vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid!
Son of man, make a song of grief for the king of Tyre, and say to him, This is what the Lord has said: You are all-wise and completely beautiful;
οὐκ ἀνθρώπου λαβὴ θρήνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τύρου καὶ εἰπὸν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος κύριος σὺ ἀποσφράγισμα ὁμοιώσεως καὶ στέφανος κάλλους
- 13 Gij waart in Eden, Gods hof; alle kostelijk gesteente was uw deksel, sardisstenen, topazen en diamanten, turkooizen, sardonixstenen en jaspisstenen, saffieren, robijnen, ensmaragden, en goud; het werk uwer trommelen en uwer pijpen was bij u; ten dage als gij geschapen werdt, waren zij bereid.
You were in Eden, the garden of God; every stone of great price was your clothing, the sardius, the topaz, and the diamond, the beryl, the onyx, and the jasper, the emerald and the carbuncle: your store-houses were full of gold, and things of great price were in you; in the day when you were made they were got ready.
ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθησαν πάντες λίθων χρηστὸν ἐνδεδεσαι σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδον καὶ ἄνθρακα καὶ σάφειρον καὶ ἴασπιν καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ λιγύριον καὶ ἄχάτην καὶ ἀμέθυστον καὶ χρυσόλιθον καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον καὶ χρυσίου ἐνέπλησας τοὺς θησαυρούς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου ἐν σοὶ ἅφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης σὺ
- 14 Gij waart een gezalfde, overdekkende cherub; en Ik had u alzo gezet; gij waart op Gods heiligen berg; gij wandeldet in het midden der vurige stenen.
I gave you your place with the winged one; I put you on the mountain of God; you went up and down among the stones of fire.
μετὰ τοῦ χερουβ ἔθικά σε ἐν ὄρει ἁγίῳ θεοῦ ἐγενήθη ἐν μέσῳ λίθων πυρίνων
- 15 Gij waart volkomen in uw wegen, van den dag af, dat gij geschapen zijt, totdat er ongerechtigheid in u gevonden is.
There has been no evil in your ways from the day when you were made, till sin was seen in you.
ἐγενήθη ἁμωμος σὺ ἐν ταῖς ἡμέραις σου ἅφ' ἧς ἡμέρας σὺ ἐκτίσθης ἕως εὗρεθι τὰ ἀδικήματα ἐν σοὶ
- 16 Door de veelheid uws koophandels hebben zij het midden van u met geweld vervuld, en gij hebt gezondigd; daarom zal Ik u ontheiligen van Gods berg, en zal u, gijoverdekkende cherub! verdoen uit het midden der vurige stenen!
Through all your trading you have become full of violent ways, and have done evil: so I sent you out shamed from the mountain of God; the winged one put an end to you from among the stones of fire.
ἀπὸ πλήθους τῆς ἐμπορίας σου ἐπλησας τὰ ταμεία σου ἀνομίας καὶ ἡμαρτες καὶ ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὄρους τοῦ θεοῦ καὶ ἤγαγόν σε τὸ χερουβ ἐκ μέσου λίθων πυρίνων
- 17 Uw hart verheft zich over uw schoonheid; gij hebt uw wijsheid bedorven, vanwege uw glans; Ik heb u op de aarde henengeworpen, Ik heb u voor het aangezicht der koningengesteld, om op u te zien.
Your heart was lifted up because you were beautiful, you made your wisdom evil through your sin: I have sent you down, even to the earth; I have made you low before kings, so that they may see you.
ὕψωθη ἡ καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου διεφθάρη ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους σου διὰ πλήθος ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν ἔρριψά σε ἐναντίον βασιλέων ἕδωκά σε παραδειγματισθῆναι
- 18 Vanwege de veelheid uwer ongerechtigheden, door het onrecht uws koophandels, hebt gij uw heiligdommen ontheiligd; daarom heb Ik een vuur uit het midden van u doenvoortkomen, dat u heeft verteerd, en Ik heb u gemaakt tot as op de aarde, voor de ogen van al degenen, die u zien.
By all your sin, even by your evil trading, you have made your holy places unclean; so I will make a fire come out from you, it will make a meal of you, and I will make you as dust on the earth before the eyes of all who see you.
διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ τῶν ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου ἐβεβήλωσας τὰ ἱερά σου καὶ ἐξάξω πῦρ ἐκ μέσου σου τοῦτο καταφάγεται σε καὶ δώσω σε εἰς σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναντίον πάντων τῶν ὀρώτων σε
- 19 Allen, die u kennen onder de volken, zijn over u ontzet; gij zijt een grote schrik geworden, en zult er niet meer zijn tot in eeuwigheid.
All who have knowledge of you among the peoples will be overcome with wonder at you: you have become a thing of fear, and you will never be seen again.
καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν στυγνάσουσιν ἐπὶ σέ ἀλώεῖα ἐγένου καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα
- 20 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 21 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen Sidon, en profeteer tegen haar,
Son of man, let your face be turned to Zidon, and be a prophet against it, and say,
οὐκ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ σιδῶνα καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτήν

- 22 En zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o Sidon! en zal in het midden van u verheerlijkt worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik gericht in haar zal hebben geoeffend, en in haar geheiligd zal zijn.
 These are the words of the Lord: See, I am against you, O Zidon; and I will get glory for myself in you: and they will be certain that I am the Lord, when I send my punishments on her, and I will be seen to be holy in her.
 και ειπόν τάδε λέγει κύριος ιδου ἐγὼ ἐπὶ σέ σιδὼν και ἐνδοξασθήσομαι ἐν σοὶ και γνώση ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἐν τῷ ποιῆσαι με ἐν σοὶ κρίματα και ἁγιασθήσομαι ἐν σοὶ
- 23 Want Ik zal de pestilentie in haar zenden, en bloed op haar straten, en de verslagenen zullen vallen in het midden van haar, door het zwaard, dat tegen haar zal zijn van rondom; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
 And I will send on her disease and blood in her streets; and the wounded will be falling in the middle of her, and the sword will be against her on every side; and they will be certain that I am the Lord.
 αἷμα και θάνατος ἐν ταῖς πλατείαις σου και πεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν μαχαίραις ἐν σοὶ περικύκλω σου και γνώσονται διότι ἐγὼ εἰμι κύριος
- 24 En het huis Israels zal geen smartenden doorn noch wee doende distel meer hebben, van allen, die rondom hen zijn, die henlieden beroven; en zij zullen weten, dat Ik de Heere HEERE ben.
 And there will no longer be a plant with sharp points wounding the children of Israel, or a thorn troubling them among any who are round about them, who put shame on them; and they will be certain that I am the Lord.
 και οὐκ ἔσονται οὐκέτι τῷ οἴκῳ τοῦ ἰσραηλ σκόλοψ πικρίας και ἄκανθα ὀδύνης ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλω αὐτῶν τῶν ἀτιμασάντων αὐτούς και γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος
- 25 Alzo zegt de Heere HEERE: Als Ik het huis Israels zal vergaderd hebben uit de volken, onder dewelke zij verstrooid zijn, en Ik onder hen voor de ogen der heidenen zal geheiligd zijn, dan zullen zij in hun land wonen, dat Ik aan Mijn knecht, aan Jakob, gegeven heb.
 This is what the Lord has said: When I have got together the children of Israel from the peoples among whom they are wandering, and have been made holy among them before the eyes of the nations, then they will have rest in the land which is theirs, which I gave to my servant Jacob
 τάδε λέγει κύριος κύριος και συνάζω τὸν ἰσραηλ ἐκ τῶν ἐθνῶν οὗ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ και ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς ἐνόπιον τῶν λαῶν και τῶν ἐθνῶν και κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἣν δέδωκα αὐτῷ δούλῳ μου ἰακωβ
- 26 En zij zullen daarin zeker wonen, en huizen bouwen, en wijngaarden planten; ja, zij zullen zeker wonen; als Ik gericht zal hebben geoeffend tegen allen, die henlieden beroofd hebben, van degenen, die rondom hen zijn; en zij zullen weten dat Ik, de HEERE, hunlieder God ben. Ezechi?l 29
 And they will be safe there, building houses and planting vine-gardens and living without fear; when I have sent my punishments on all those who put shame on them round about them; and they will be certain that I am the Lord their God.
 και κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἐλπίδι και οἰκοδομήσουσιν οἰκίας και φυτεῦσουσιν ἀμπελώνας και κατοικήσουσιν ἐν ἐλπίδι ὅταν ποιῆσω κρίμα ἐν πᾶσιν τοῖς ἀτιμάσασιν αὐτούς ἐν τοῖς κύκλω αὐτῶν και γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν και ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν
- 1 In het tiende jaar, in de tiende maand, op den twaalfden der maand, geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
 In the tenth year, in the tenth month, on the twelfth day of the month, the word of the Lord came to me, saying,
 ἐν τῷ ἔτει τῷ δεκάτῳ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen Farao, den koning van Egypte, en profeteer tegen hem, en tegen het ganse Egypte.
 Son of man, let your face be turned against Pharaoh, king of Egypt, and be a prophet against him and against all Egypt:
 υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου και προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν και ἐπ' αἴγυπτον ὅλην
- 3 Spreek en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o Farao, koning van Egypte! dien groten zeedraak, die in het midden zijner rivieren ligt; die daar zegt: Mijn rivier is demijne, en ik heb die voor mij gemaakt.
 Say to them, These are the words of the Lord: See, I am against you, Pharaoh, king of Egypt, the great river-beast stretched out among his Nile streams, who has said, The Nile is mine, and I have made it for myself.
 και ειπόν τάδε λέγει κύριος ιδου ἐγὼ ἐπὶ φαραὼ τὸν δράκοντα τὸν μέγαν τὸν ἐγκαθήμενον ἐν μέσῳ ποταμῶν αὐτοῦ τὸν λέγοντα ἐμοί εἰσιν οἱ ποταμοὶ και ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς
- 4 Maar Ik zal haken in uw kaken doen, en den vis uwer rivieren aan uw schubben doen kleven; en Ik zal u uit het midden uwer rivieren optrekken, en al de vis uwer rivieren zal aanuw schubben kleven.
 And I will put hooks in your mouth, and the fish of your streams will be hanging from your skin; and I will make you come up out of your streams, with all the fish of your streams hanging from your skin.
 και ἐγὼ δώσω παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας σου και προσκολλήσω τοὺς ἰχθύς τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς πτέρυγάς σου και ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ σου και πάντα τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου

- 5 En Ik zal u verlaten in de woestijn, u en al den vis uwer rivieren; op het open veld zult gij vallen; gij zult niet verzameld noch vergaderd worden; aan het gedierte der aarde en aanhet gevogelte des hemels heb Ik u ter spijze gegeven.
And I will let you be in the waste land, you and all the fish of your streams: you will go down on the face of the land; you will not be taken up or put to rest in the earth; I have given you for food to the beasts of the field and the birds of the heaven.
 και καταβαλῶ σε ἐν τάχει και πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου πεσῆ και οὐ μὴ συναχθῆς και οὐ μὴ περισταλῆς τοῖς θηρίοις τῆς γῆς και τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε εἰς κατάβρωμα
- 6 En al de inwoners van Egypte zullen weten, dat Ik de HEERE ben, omdat zij den huize Israels een rietstaf geweest zijn.
And it will be clear to all the people of Egypt that I am the Lord, because you have been a false support to the children of Israel.
 και γνώσονται πάντες οἱ κατοικοῦντες αἴγυπτον ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἀνθ' ὧν ἐγενήθης ῥάβδος καλαμίνη τῷ οἴκῳ ἰσραηλ.
- 7 Als zij u bij uw hand grepen, zo werdt gij gebroken, en spleet hun alle zijden; en als zij op u leunden, zo werdt gij verbroken, en liet alle lenden op zichzelf staan.
When they took a grip of you in their hands, you were crushed so that their arms were broken: and when they put their weight on you for support, you were broken and all their muscles gave way.
 ὅτε ἐπελάβοντό σου τῆ χειρὶ αὐτῶν ἐθλάσθης και ὅτε ἐπεκράτησεν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσα χειρ και ὅτε ἐπανεπαύσαντο ἐπὶ σέ συνετριβῆς και συνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν
- 8 Daarom zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal het zwaard over u brengen, en Ik zal uit u mens en beest uitroeien.
For this cause the Lord has said: See, I am sending a sword on you, cutting off from you man and beast.
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ ῥομφαίαν και ἀπολωθῶ ἀνθρώπους ἀπὸ σοῦ και κτήνη
- 9 En Egypteland zal worden tot een wildernis en woestheid, en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben; omdat hij zegt: De rivier is mijn, en ik heb die gemaakt.
And the land of Egypt will be an unpeopled waste; and they will be certain that I am the Lord: because he has said, The Nile is mine, and I made it.
 και ἔσται ἡ γῆ αἰγύπτου ἀπόλεια και ἔρημος και γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἀντὶ τοῦ λέγειν σε οἱ ποταμοὶ ἐμοὶ εἰσιν και ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς
- 10 Daarom, zie, Ik wil aan u en aan uw rivier; en Ik zal Egypteland stellen tot woeste wilde eenzaamheden, van den toren van Syrene af, tot aan de landpale van Morenland.
See, then, I am against you and against your streams, and I will make the land of Egypt an unpeopled waste, from Migdol to Syene, even as far as the edge of Ethiopia.
 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ και ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου και δώσω γῆν αἰγύπτου εἰς ἔρημον και ῥομφαίαν και ἀπόλειαν ἀπὸ μαγδῶλου και συήνης και ἕως ὀρίων αιθιοπίων
- 11 Geen mensenvoet zal door hetzelfde doorgaan, en geen beestenvoet zal door hetzelfde doorgaan, en het zal veertig jaren onbewoond zijn.
No foot of man will go through it and no foot of beast, and it will be unpeopled for forty years.
 οὐ μὴ διέλθῃ ἐν αὐτῇ ποὺς ἀνθρώπου και ποὺς κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτὴν και οὐ κατοικηθήσεται τεσσαράκοντα ἔτη
- 12 Want Ik zal Egypteland stellen tot een verwoesting in het midden der verwoeste landen, en zijn steden zullen een woestheid zijn in het midden der verwoeste steden, veertig jaren; en Ik zal de Egyptenaars verstrooien onder de heidenen, en zal hen verspreiden in de landen.
I will make the land of Egypt a waste among the countries which are made waste, and her towns will be unpeopled among the towns which have been made waste, for forty years: and I will send the Egyptians in flight among the nations and wandering through the countries.
 και δώσω τὴν γῆν αὐτῆς ἀπόλειαν ἐν μέσῳ γῆς ἠρημωμένης και αἱ πόλεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη και διασπερῶ αἴγυπτον ἐν τοῖς ἔθνεσιν και λικμήσω αὐτούς εἰς τὴς χώρας
- 13 Maar zo zegt de Heere HEERE: Ten einde van veertig jaren zal Ik de Egyptenaars vergaderen uit de volken, waarhenen zij verstrooid zijn geworden.
For this is what the Lord has said: At the end of forty years I will get the Egyptians together from the peoples where they have gone in flight:
 τάδε λέγει κύριος μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη συνάξω τοὺς αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν ἐθνῶν οὓ διεσκορπίσθησαν ἐκεῖ
- 14 En Ik zal de gevangenis der Egyptenaren wenden, en hen wederbrengen in het land van Pathros, in het land huns koophandels; en aldaar zullen zij een nederig koninkrijk zijn.
I will let the fate of Egypt be changed, and will make them come back into the land of Pathros, into the land from which they came; and there they will be an unimportant kingdom.
 και ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν αἰγυπτίων και κατοικήσω αὐτούς ἐν γῆ παθουρης ἐν τῇ γῇ ὅθεν ἐλήμφθησαν και ἔσται ἀρχὴ ταπεινὴ
- 15 En het zal nederiger zijn dan de andere koninkrijken, en zich niet meer verheffen boven de heidenen; want Ik zal hen verminderen, dat zij niet zullen heersen over de heidenen.
It will be the lowest of the kingdoms, and never again will it be lifted up over the nations: I will make them small, so that they may not have rule over the nations.
 παρὰ πᾶσας τὴς ἀρχάς οὐ μὴ ὑψωθῆ ἔτι ἐπὶ τὰ ἔθνη και ὀλιγοστοὺς αὐτούς ποιήσω τοῦ μὴ εἶναι αὐτούς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσιν
- 16 En het zal den huize Israels niet meer zijn tot een vertrouwen, dat der ongerechtigheid doet gedenken, wanneer zij naar henlieden omzien; maar zij zullen weten, dat Ik de Heere HEERE ben.
And Egypt will no longer be the hope of the children of Israel, causing sin to come to mind when their eyes are turned to them: and they will be certain that I am the Lord.
 και οὐκέτι ἔσονται τῷ οἴκῳ ἰσραηλ εἰς ἐλπίδα ἀναμνησκουσαν ἀνομίαν ἐν τῷ αὐτούς ἀκολουθησαί ὀπίσω αὐτῶν και γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος

- 17 Voorts gebeurde het in het zeven en twintigste jaar, in de eerste maand, op den eersten der maand, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
Now in the twenty-seventh year, in the first month, on the first day of the month, the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ καὶ εικοστῷ ἔτει μὲν τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 18 Mensenkind! Nebukadrezar, de koning van Babel, heeft zijn heir een groten dienst doen dienen tegen Tyrus; alle hoofden zijn kaal geworden, en alle zijden zijn uitgeplukt; ennoch hij, noch zijn heir heeft loon gehad vanwege Tyrus, voor den dienst, dien hij tegen haar gediend heeft.
Son of man, Nebuchadrezzar, king of Babylon, made his army do hard work against Tyre, and the hair came off every head and every arm was rubbed smooth: but he and his army got no payment out of Tyre for the hard work which he had done against it.
ὡς ἀνθρώπου ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βαβυλωνος κατεδουλώσατο αὐτοῦ τὴν δύναμιν δουλείᾳ μεγάλη ἐπὶ τύρου πᾶσα κεφαλὴ φαλακρὰ καὶ πᾶς ὄμος μαδῶν καὶ μισθὸς οὐκ ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ ἐπὶ τύρου καὶ τῆς δουλείας ἧς ἐδοῦλευσαν ἐπ' αὐτήν
- 19 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal Nebukadrezar, den koning van Babel, Egypteland geven; en hij zal deszelfs buit buiten, en deszelfs roof roven, en het zal het loonzijn voor zijn heir.
For this cause the Lord has said: See, I am giving the land of Egypt to Nebuchadrezzar, king of Babylon: he will take away her wealth, and take her goods by force and everything which is there; and this will be the payment for his army.
τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ δίδωμι τῷ ναβουχοδονοσορ βασιλεῖ βαβυλωνος γῆν αἰγύπτου καὶ προνομεύσει τὴν προνομίην αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς καὶ ἔσται μισθὸς τῇ δυνάμει αὐτοῦ
- 20 Tot zijn arbeidsloon, omdat hij tegen haar gediend heeft, heb Ik hem Egypteland gegeven, omdat zij voor Mij gewrocht hebben, spreekt de Heere HEERE.
I have given him the land of Egypt as the reward for his hard work, because they were working for me, says the Lord.
ἀντὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἧς ἐδοῦλευσεν ἐπὶ τύρον δέδωκα αὐτῷ γῆν αἰγύπτου τάδε λέγει κύριος κύριος
- 21 Te dien dage zal Ik den hoorn van het huis Israels doen uitspruiten, en u opening desmonds geven in het midden van hen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
In that day I will make a horn put out buds for the children of Israel, and I will let your words come freely among them, and they will be certain that I am the Lord.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνατελεῖ κέρασ παντὶ τῷ οἴκῳ ἰσραηλ καὶ σοὶ δώσω στόμα ἀνεωγμένον ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος
- 1 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
The word of the Lord came to me again, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind! profeteer, en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Huilt: Ach die dag!
Son of man, be a prophet, and say, These are the words of the Lord: Give a cry, Aha, for the day!
ὡς ἀνθρώπου προφήτευσον καὶ εἰπὸν τάδε λέγει κύριος ὁ ὅς ἡ ἡμέρα
- 3 Want de dag is nabij, ja, de dag des HEEREN is nabij, een wolkige dag, het zal der heidenen tijd zijn.
For the day is near, the day of the Lord is near, a day of cloud; it will be the time of the nations.
ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου ἡμέρα πέρασ ἔθνων ἔσται
- 4 En het zwaard zal komen in Egypte, en er zal grote smart zijn in Morenland, als de verslagenen zullen vallen in Egypte; want zij zullen derzelver menigte wegnemen, en haarfondamenten zullen verbroken worden.
And a sword will come on Egypt, and cruel pain will be in Ethiopia, when they are falling by the sword in Egypt; and they will take away her wealth and her bases will be broken down.
καὶ ἦξει μάχαιρα ἐπ' αἰγυπτίους καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν τῇ αἰθιοπία καὶ πεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν αἰγύπτῳ καὶ συμπεσεῖται αὐτῆς τὰ θεμέλια
- 5 Morenland, en Put, en Lud, en al de gemengde hoop, en Cub, en de kinderen van het land des verbonds zullen met hen vallen door het zwaard.
Ethiopia and Put and Lud and all the mixed people and Libya and the children of the land of the Cherethites will all be put to death with them by the sword.
πέρσαι καὶ κρήτες καὶ λυδοὶ καὶ λίβυες καὶ πάντες οἱ ἐπίμικτοι καὶ τῶν υἰῶν τῆς διαθήκης μου μαχαίρα πεσοῦνται ἐν αὐτῇ
- 6 Zo zegt de HEERE: Ja, zij zullen vallen, die Egypte ondersteunen, en de hovaardij harer sterkte zal nederdalen; van den toren van Syene af zullen zij daarin door het zwaardvallen, spreekt de Heere HEERE.
This is what the Lord has said: The supporters of Egypt will have a fall, and the pride of her power will come down: from Migdol to Syene they will be put to the sword in it, says the Lord.
καὶ πεσοῦνται τὰ ἀντιστηρίγματα αἰγύπτου καὶ καταβήσεται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ μαγδώλου ἕως σήνης μαχαίρα πεσοῦνται ἐν αὐτῇ λέγει κύριος
- 7 En zij zullen verwoest worden in het midden der verwoeste landen; en haar steden zullen zijn in het midden der verwoeste steden.
And she will be made waste among the countries which have been made waste, and her towns will be among the towns which are unpeopled.
καὶ ἐρημωθήσεται ἐν μέσῳ χωρῶν ἠρημωμένων καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων ἔσονται

- 8 En zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik een vuur in Egypte zal hebben gelegd, en al haar helpers zullen verbroken worden.
And they will be certain that I am the Lord, when I have put a fire in Egypt and all her helpers are broken.
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' αἴγυπτον καὶ συντριβῶσι πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ
- 9 Te dien dage zullen er boden van voor Mijn aangezicht in schepen uitvaren, om het zorgeloze Morenland te verschrikken; en er zal grote smart bij hen zijn, als in den dag van Egypte; want ziet, het komt aan!
In that day men will go out quickly to take the news, causing fear in untroubled Ethiopia; and bitter pain will come on them as in the day of Egypt; for see, it is coming.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἐξελεύσονται ἄγγελοι σπεύδοντες ἀφανίσαι τὴν αἰθιοπίαν καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ αἰγύπτου ὅτι ἰδοὺ ἦκει
- 10 Zo zegt de Heere HEERE: Ja, Ik zal de menigte van Egypte doen ophouden, door de hand van Nebukadrezar, den koning van Babel.
This is what the Lord has said: I will put an end to great numbers of the people of Egypt by the hand of Nebuchadrezzar, king of Babylon.
τάδε λέγει κύριος κύριος καὶ ἀπολῶ πλῆθος αἰγυπτίων διὰ χειρὸς ναβουχοδονοσορ βασιλέως βαβυλῶνος
- 11 Hij, en zijn volk met hem, de tirannigste der heidenen zullen aangevoerd worden, om het land te verderven; en zij zullen hun zwaarden tegen Egypte uittrekken, en het land metverslagenen vervullen.
He and the people with him, causing fear among the nations, will be sent for the destruction of the land; their swords will be let loose against Egypt and the land will be full of dead.
αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ λοιμοὶ ἀπὸ ἔθνῶν ἀπεσταλμένοι ἀπολέσει τὴν γῆν καὶ ἐκκενώσουσιν πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' αἴγυπτον καὶ πλησθήσεται ἡ γῆ τραυματιῶν
- 12 En Ik zal de rivieren tot droogte maken, en het land verkopen in de hand der bozen; en Ik zal het land met zijn volheid verwoesten door de hand der vreemden: Ik, de HEERE, hebhet gesproken.
And I will make the Nile streams dry, and will give the land into the hands of evil men, causing the land and everything in it to be wasted by the hands of men from a strange country: I the Lord have said it.
καὶ δώσω τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν ἐρήμους καὶ ἀπολῶ τὴν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἄλλοτριῶν ἐγὼ κύριος λελάληκα
- 13 Zo zegt de Heere HEERE: Ik zal ook de drekgoden verdoen, en de nietige afgoden doen ophouden uit Nof; en er zal geen vorst meer zijn uit Egypteland; en Ik zal een vreze in Egypteland stellen.
This is what the Lord has said: In addition to this, I will give up the images to destruction and put an end to the false gods in Noph; never again will there be a ruler in the land of Egypt: and I will put a fear in the land of Egypt.
ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος καὶ ἀπολῶ μεγιστᾶνας ἀπὸ μέμφεως καὶ ἄρχοντας ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι
- 14 En Ik zal Pathros verwoesten, en een vuur leggen in Zoan; en Ik zal gerichten oefenen in No.
And I will make Pathros a waste, and put a fire in Zoan, and send my punishments on No.
καὶ ἀπολῶ γῆν παθουρης καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ τάνιν καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν διοσπόλει
- 15 En Ik zal Mijn grimmigheid uitgieten over Sin, de sterkte van Egypte; en Ik zal de menigte van No uitroeien.
I will let loose my wrath on Sin, the strong place of Egypt, cutting off the mass of the people of No.
καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμὸν μου ἐπὶ σάν τὴν ἰσχὺν αἰγύπτου καὶ ἀπολῶ τὸ πλῆθος μέμφεως
- 16 En Ik zal een vuur in Egypte leggen; Sin zal zeer grote pijn hebben, en No zal gespleten worden, en Nof zal dagelijks zeer bang zijn.
And I will put a fire in Egypt; Syene will be twisting in pain, and No will be broken into, as by the onrush of waters.
καὶ δώσω πῦρ ἐπ' αἴγυπτον καὶ ταραχὴν ταραχθήσεται σὴνη καὶ ἐν διοσπόλει ἔσται ἔκρηγμα καὶ διαχυθήσεται ὕδατα
- 17 De jongelingen van Aven en Pibeseth zullen door het zwaard vallen, en de dochters zullen gaan in de gevangenis.
The young men of On and Pi-beseth will be put to the sword: and these towns will be taken away prisoners.
νεανίσκοι ἡλίου πόλεως καὶ βουβάστου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ αἱ γυναῖκες ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται
- 18 En te Tachpanhes zal de dag verduisterd worden, als Ik het juk van Egypte aldaar zal verbreken, en de hovaardij harer sterkte in haar zal ophouden; haar zal een wolk bedekken, en haar dochters zullen gaan in de gevangenis.
And at Tehaphnehes the day will become dark, when the yoke of Egypt is broken there, and the pride of her power comes to an end: as for her, she will be covered with a cloud, and her daughters will be taken away prisoners.
καὶ ἐν ταφνας συσκοτάσει ἡ ἡμέρα ἐν τῷ συντριῦσαι με ἐκεῖ τὰ σκῆπτρα αἰγύπτου καὶ ἀπολεῖται ἐκεῖ ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς καὶ αὐτὴν νεφέλη καλύψει καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰχμάλωτοι ἀχθήσονται
- 19 Alzo zal Ik gerichten oefenen in Egypte; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
And I will send my punishments on Egypt: and they will be certain that I am the Lord.
καὶ ποιήσω κρίμα ἐν αἰγύπτῳ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος

- 20 Ook gebeurde het in het elfde jaar, in de eerste maand, op den zevenden der maand, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
Now in the eleventh year, in the first month, on the seventh day of the month, the word of the Lord came to me, saying,
 και ἐγένετο ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 21 Mensenkind! Ik heb den arm van Farao, den koning van Egypte, verbroken; en ziet, hij zal niet verbonden worden, met pleisters op te leggen, met een winddoek aan te doen, om dien te verbinden, om dien te sterken, dat hij het zwaard houde.
Son of man, the arm of Pharaoh, king of Egypt, has been broken by me, and no band has been put round it to make it well, no band has been twisted round it to make it strong for gripping the sword.
 υἱὲ ἀνθρώπου τοὺς βραχίονας φαραῶ βασιλέως αἰγύπτου συνέτριψα καὶ ἰδοὺ οὐ κατεδέθη τοῦ δοθῆναι ἴσιν τοῦ δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα τοῦ δοθῆναι ἰσχὴν ἐπιλαβέσθαι μαχαίρας
- 22 Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Ziet, Ik wil aan Farao, den koning van Egypte, en zal zijn armen verbreken, beide den sterken en den verbrokenen; en Ik zal het zwaard uit zijn hand doen vallen.
For this cause the Lord has said: See, I am against Pharaoh, king of Egypt, and by me his strong arm will be broken; and I will make the sword go out of his hand.
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ φαραῶ βασιλέα αἰγύπτου καὶ συντρίψω τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμένους καὶ καταβάλῳ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ
- 23 En Ik zal de Egyptenaars verstrooien onder de heidenen, en zal hen verspreiden in de landen.
And I will send the Egyptians in flight among the nations and wandering through the countries.
 καὶ διασπερῶ αἰγύπτον εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας
- 24 En Ik zal de armen des konings van Babel sterken, en Mijn zwaard in zijn hand geven; maar Farao's armen zal Ik verbreken, dat hij voor zijn aangezicht zal kermen, gelijk eendodelijk verwonde kermt.
And I will make the arms of the king of Babylon strong, and will put my sword in his hand: but Pharaoh's arms will be broken, and he will give cries of pain before him like the cries of a man wounded to death.
 καὶ κατισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ δώσω τὴν ῥομφαίαν μου εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' αἰγύπτον καὶ προνομεύσει τὴν προνομήν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς
- 25 Ja, Ik zal de armen des konings van Babel sterken, maar Farao's armen zullen daarhenen vallen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik Mijn zwaard in de hand des konings van Babel zal hebben gegeven, en hij datzelve over Egypteland zal hebben uitgestrekt.
And I will make the arms of the king of Babylon strong, and the arms of Pharaoh will be hanging down; and they will be certain that I am the Lord, when I put my sword into the hand of the king of Babylon and it is stretched out against the land of Egypt.
 καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως βαβυλῶνος οἱ δὲ βραχίονες φαραῶ πεσοῦνται καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἐν τῷ δοῦναι τὴν ῥομφαίαν μου εἰς χεῖρας βασιλέως βαβυλῶνος καὶ ἐκτενεῖ αὐτὴν ἐπὶ γῆν αἰγύπτου
- 26 En Ik zal de Egyptenaars verstrooien onder de heidenen, en zal hen verspreiden in de landen; alzo zullen zij weten, dat Ik de HEERE ben.
And I will send the Egyptians in flight among the nations and wandering through the countries; and they will be certain that I am the Lord.
 καὶ διασπερῶ αἰγύπτον εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας καὶ γνώσονται πάντες ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος
- 1 Het gebeurde ook in het elfde jaar, in de derde maand, op den eersten der maand, dat des HEEREN woord tot mij geschiedde, zeggende:
Now in the eleventh year, in the third month, on the first day of the month, the word of the Lord came to me, saying,
 και ἐγένετο ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ μὲν τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind! zeg tot Farao, den koning van Egypte, en tot zijn menigte: Wien zijt gij gelijk in uw grootheid?
Son of man, say to Pharaoh, king of Egypt, and to his people; Whom are you like in your great power?
 υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν πρὸς φαραῶ βασιλέα αἰγύπτου καὶ τῷ πλήθει αὐτοῦ τίνοι ὁμοίωσας σεαυτὸν ἐν τῷ ὕψει σου
- 3 Zie, Assur was een ceder op den Libanon, schoon van takken, schaduwwachtig van loof, en hoog van stam, en zijn top was tussen dichte takken.
See, a pine-tree with beautiful branches and thick growth, giving shade and very tall; and its top was among the clouds.
 ἰδοὺ ασσουρ κυάρισσος ἐν τῷ λιβάνῳ καὶ καλὸς ταῖς παραφύσας καὶ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει εἰς μέσον νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ
- 4 De wateren maakten hem groot, de afgrond maakte hem hoog; die ging met zijn stromen rondom zijn planting, en zond zijn waterleidingen uit tot alle bomen des velds.
It got strength from the waters and the deep made it tall: its streams went round about its planted land and it sent out its waterways to all the trees of the field.
 ὕδωρ ἐξέθρεψεν αὐτόν ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτόν τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἠγαγεν κύκλῳ τῶν φυτῶν αὐτοῦ καὶ τὰ συστήματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου

- 5 Daaron werd zijn stam hoger dan alle bomen des velds; en zijn takjes werden menigvuldig, en zijn scheuten lang, vanwege de grote wateren, als hij uitschoot.
In this way it became taller than all the trees of the field; and its branches were increased and its arms became long because of the great waters.
 ἔνεκεν τούτου ὑψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἀφ' ὕδατος πολλοῦ
- 6 Alle vogelen des hemels nestelden op zijn takjes, en alle dieren des velds teelden onder zijn scheuten; en alle grote volken zaten onder zijn schaduw.
In its branches all the birds of heaven came to rest, and under its arms all the beasts of the field gave birth to their young, and great nations were living in its shade.
 ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγενώσαν πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ κατώκησεν πᾶν πλῆθος ἐθνῶν
- 7 Alzo was hij schoon in zijn grootheid en in de lengte zijner takken, omdat zijn wortel aan grote wateren was.
So it was beautiful, being so tall and its branches so long, for its root was by great waters.
 καὶ ἐγένετο καλὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ ὅτι ἐγενήθησαν αἱ ρίζαι αὐτοῦ εἰς ὕδωρ πολὺ
- 8 De cederen in Gods hof verduisterden hem niet, de dennebomen waren zijn takken niet gelijk, en de kastanjbomen waren niet gelijk zijn scheuten; geen boom in Gods hof washem gelijk in zijn schoonheid.
No cedars were equal to it in the garden of God; the fir-trees were not like its branches, and plane-trees were as nothing in comparison with its arms; no tree in the garden of God was so beautiful.
 κυπάρισσοι τοιαῦται οὐκ ἐγενήθησαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ καὶ πίτυες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ καὶ ἐλάται οὐκ ἐγένοντο ὅμοιαι τοῖς κλάδοις αὐτοῦ πᾶν ξύλον ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὁμοιώθη αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ
- 9 Ik had hem zo schoon gemaakt door de veelheid zijner takken, dat alle bomen van Eden, die in Gods hof waren, hem benijdden.
I made it beautiful with its mass of branches: so that all the trees in the garden of God were full of envy of it.
 διὰ τὸ πλῆθος τῶν κλάδων αὐτοῦ καὶ ἐζήλωσεν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς τοῦ θεοῦ
- 10 Daaron, zo zegt de Heere HEERE: Omdat gij u verheven hebt over uw stam, ja, hij stak zijn top op boven het midden der dichte takken, en zijn hart verhefde zich over zijn hoogte;
For this cause the Lord has said: Because he is tall, and has put his top among the clouds, and his heart is full of pride because he is so high,
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἄνθ' ὧν ἐγένου μέγας τῷ μεγέθει καὶ ἔδωκας τὴν ἀρχὴν σου εἰς μέσον νεφελῶν καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτόν
- 11 Daaron gaf Ik hem in de hand van den machtigste der heidenen, dat die hem rechtschapen zou behandelen; Ik dreef hem uit om zijn goddeloosheid.
I have given him up into the hands of a strong one of the nations; he will certainly give him the reward of his sin, driving him out.
 καὶ παρέδωκα αὐτὸν εἰς χεῖρας ἄρχοντος ἐθνῶν καὶ ἐποίησεν τὴν ἀπόλειαν αὐτοῦ
- 12 En vreemden, de tirannigste der heidenen, roeiden hem uit en verlieten hem; zijn takken vielen op de bergen en in alle valleien, en zijn scheuten werden verbroken bij allestromen des lands; en alle volken der aarde gingen af uit zijn schaduw, en verlieten hem.
And men from strange lands, who are to be feared among the nations, after cutting him off, have let him be: on the mountains and in all the valleys his branches have come down; his arms are broken by all the waterways of the land; all the peoples of the earth have gone from his shade, and have let him be.
 καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτὸν ἀλλότριοι λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν καὶ κατέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὄρεων ἐν πάσαις ταῖς φάραγμα ἐπεσαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ καὶ συνετριβή τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς γῆς καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν ἐθνῶν καὶ ἠδάφισαν αὐτόν
- 13 Alle vogelen des hemels woonden op zijn omgevallen stam, en alle dieren des velds waren op zijn scheuten;
All the birds of heaven have come to rest on his broken stem where it is stretched on the earth, and all the beasts of the field will be on his branches:
 ἐπὶ τὴν πτώσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐγένοντο πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ
- 14 Opdat zich geen waterrijke bomen verheffen over hun stam, en hun top niet opsteken boven het midden der dichte takken, en geen bomen, die water drinken, op zichzelfenaan vanwege hun hoogte; want zij zijn allen overgegeven ter dood, tot het onderste der aarde, in het midden der mensenkinderen, tot degenen, die in den kuil nederdalen.
In order that no trees by the waters may be lifted up in their growth, putting their tops among the clouds; and that no trees which are watered may take their place on high: for they are all given up to death, to the lowest parts of the earth among the children of men, with those who go down to the underworld.
 ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ μεγέθει αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι καὶ οὐκ ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν πρὸς αὐτὰ πάντες οἱ πίνοντες ὕδωρ πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον εἰς γῆς βάθος ἐν μέσῳ υἰῶν ἀνθρώπων πρὸς καταβαίνοντας εἰς βόθρον
- 15 Zo zegt de Heere HEERE: Ten dage, als hij ter helle nederdaalde, maakte Ik een treuren; Ik bedekte om zijnentwil den afgrond, en weerde de stromen van dien, en de grotewateren werden gescut; en Ik maakte den Libanon om zijnentwil zwart, en al het geboomte des velds was om zijnentwil bewonden.
This is what the Lord has said: The day when he goes down to the underworld, I will make the deep full of grief for him; I will keep back her streams and the great waters will be stopped: I will make Lebanon dark for him, and all the trees of the field will be feeble because of him.
 τάδε λέγει κύριος κύριος ἐν ἡμέρᾳ κατέβη εἰς ᾄδου ἐπένησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος καὶ ἐπέστησα τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς καὶ ἐκόλυσα πλῆθος ὕδατος καὶ ἐσκότασεν ἐπ' αὐτὸν ὁ λίβανος πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ' αὐτῷ ἐξελύθησαν

- 16 Van het geluid zijns vals deed Ik de heidenen beven, als Ik hem ter helle deed nederdalen, met degenen, die in den kuil nederdalen; en alle bomen van Eden, de keur en hetbeste van Libanon, alle bomen, die water drinken, troostten zich in het onderste der aarde.
I will send shaking on the nations at the sound of his fall, when I send him down to the underworld with those who go down into the deep: and on earth they will be comforting themselves, all the trees of Eden, the best of Libanon, even all the watered ones.
ἀπὸ τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσεισθήσονται τὰ ἔθνη ὅτε κατεβίβασον αὐτὸν εἰς ᾄδου μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῆ πάντα τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς καὶ τὰ ἐκλεκτὰ τὰ ὄλιβάνου πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ
- 17 Diezelve daalden ook met hem neder ter helle, tot de verslagenen van het zwaard; en die zijn arm geweest waren, die onder zijn schaduw in het midden der heidenen gezeten hadden.
And they will go down with him to the underworld, to those who have been put to the sword; even those who were his helpers, living under his shade among the nations
καὶ γὰρ αὐτοὶ κατέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς ᾄδου ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ἐν μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπόλοντο
- 18 Wien zijt gij alzo gelijk in heerlijkheid en grootheid, onder de bomen van Eden? Ja, gij zult nedergevoerd worden met de bomen van Eden, tot het onderste der aarde; in hetmidden der onbesnedenen zult gij liggen, met de verslagenen door het zwaard. Dat is Farao, en zijn ganse menigte, spreekt de Heere HEERE.
Whom then are you like? for you will be sent down with the trees of Eden into the lowest parts of the earth: there you will be stretched out among those without circumcision, with those who were put to the sword. This is Pharaoh and all his people, says the Lord.
τίνι ὁμοιώθης κατὰβηθι καὶ καταβιβάσθητι μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς γῆς βάθος ἐν μέσῳ ἀπεριτμητῶν κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας οὕτως φαραω καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ λέγει κύριος κύριος
- 1 Het gebeurde ook in het twaalfde jaar, in de twaalfde maand op den eersten der maand, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
And it came about in the twelfth year, in the twelfth month, on the first day of the month, that the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind! hef een klaaglied op over Farao, den koning van Egypte, en zeg tot hem: Gij waart een jongen leeuw onder de heidenen gelijk; en gij waart als een zeedraak in dezeen, en braakt voort in uw rivieren, en beroerdet het water met uw voeten, en vermodderdet hunlieder rivieren.
Son of man, make a song of grief for Pharaoh, king of Egypt, and say to him, Young lion of the nations, destruction has come on you; and you were like a sea-beast in the seas, sending out bursts of water, troubling the waters with your feet, making their streams dirty.
ὡς ἀνθρώπου λαβὲ θρήνον ἐπὶ φαραω βασιλεῖα αἰγύπτου καὶ εἰρεῖς αὐτῷ λέοντι ἐθνῶν ὁμοιώθης καὶ σὺ ὡς δράκων ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ἐκεράτιζες τοῖς ποταμοῖς σου καὶ ἐτάρασες ὕδωρ τοῖς ποσίν σου καὶ κατεπάτεις τοὺς ποταμοὺς σου
- 3 Alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal daarom Mijn net over u uitspreiden door een vergadering van vele volken; die zullen u optrekken in Mijn garen.
This is what the Lord has said: My net will be stretched out over you, and I will take you up in my fishing-net.
τάδε λέγει κύριος καὶ περιβαλῶ ἐπὶ σὲ δίκτυα λαῶν πολλῶν καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ μου
- 4 Dan zal Ik u laten op het land, Ik zal u henenwerpen op het open veld; en Ik zal al het gevogelte des hemels op u doen wonen, en het gedierte der ganse aarde van u verzadigen.
And I will let you be stretched on the land; I will send you out violently into the open field; I will let all the birds of heaven come to rest on you and will make the beasts of all the earth full of you.
καὶ ἐκτενῶ σε ἐπὶ τὴν γῆν πεδία πλησθήσεται σου καὶ ἐπικαθιῶ ἐπὶ σὲ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐμπλήσω ἐκ σοῦ πάντα τὰ θηρία πάσης τῆς γῆς
- 5 En Ik zal uw vlees henengeven op de bergen, en de dalen met uw hoogheid vervullen.
And I will put your flesh on the mountains, and make the valleys full of your blood.
καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ ἐμπλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός σου
- 6 En Ik zal het land, waarin gij zwemt, van uw bloed drenken tot aan de bergen; en de stromen zullen van u vervuld worden.
And the land will be watered with your blood, and the waterways will be full of you.
καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν προχωρημάτων σου ἀπὸ τοῦ πλήθους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων φάραγγας ἐμπλήσω ἀπὸ σοῦ
- 7 En als Ik u zal uitblussen, zal Ik den hemel bedekken, en zijn sterren zwart maken; Ik zal de zon met wolken bedekken, en de maan zal haar licht niet laten lichten.
And when I put out your life, the heaven will be covered and its stars made dark; I will let the sun be covered with a cloud and the moon will not give her light.
καὶ κατακαλύψω ἐν τῷ σβεσθῆναί σε οὐρανὸν καὶ συσκοτάσω τὰ ἄστρα αὐτοῦ ἥλιον ἐν νεφέλῃ καλύψω καὶ σελήνη οὐ μὴ φάνη τὸ φῶς αὐτῆς
- 8 Alle lichtende lichten aan den hemel, die zal Ik om uwentwil zwart maken; en Ik zal een duisternis over uw land maken, spreekt de Heere HEERE.
All the bright lights of heaven I will make dark over you, and put dark night on your land, says the Lord.
πάντα τὰ φαίνοντα φῶς ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτάσουσιν ἐπὶ σὲ καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν γῆν σου λέγει κύριος κύριος

- 9 Daartoe zal Ik het hart van vele volken verdrietig maken, als Ik uw verbreking onder de heidenen zal brengen in de landen, die gij niet gekend hebt.
And the hearts of numbers of peoples will be troubled, when I send your prisoners among the nations, into a country which is strange to you.
καὶ παροργιῶ καρδίαν λαῶν πολλῶν ἡνίκα ἂν ἄγω αἰχμαλωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη εἰς γῆν ἣν οὐκ ἔγνωσ
- 10 En Ik zal maken, dat zich vele volken over u ontzetten, en hun koningen zullen de haren over u te berge staan, als Ik Mijn zwaard zal zwaaien voor hun aangezichten; en zij zullen elk ogenblik sidderen, een ieder voor zijn ziel, ten dage uws vals.
And I will make a number of peoples overcome with wonder at you, and their kings will be full of fear because of you, when my sword is waved before them: they will be shaking every minute, every man fearing for his life, in the day of your fall.
καὶ στυγνάσουσιν ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐκστήσονται ἐν τῷ πέτασθαι τὴν ῥομφαίαν μου ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν προσδεχόμενοι τὴν πτώσιν αὐτῶν ἅφ' ἡμέρας πτώσεώς σου
- 11 Want zo zegt de Heere HEERE: Het zwaard des konings van Babel zal u overkomen.
For this is what the Lord has said: The sword of the king of Babylon will come on you.
ὅτι τάδε λέγει κύριος ῥομφαία βασιλέως βαβυλῶνος ἥξει σοι
- 12 Ik zal uw menigte vellen door de zwaarden der helden, die al te zamen de tirannigste der heidenen zijn; die zullen de hovaardij van Egypte verstoren, en haar ganse menigte zal verdelgd worden.
I will let the swords of the strong be the cause of the fall of your people; all of them men to be feared among the nations: and they will make waste the pride of Egypt, and all its people will come to destruction.
ἐν μαχαίραις γιγάντων καὶ καταβαλῶ τὴν ἰσχύον σου λοιμοὶ ἀπὸ ἔθνων πάντες καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν αἰγύπτου καὶ συντριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχύς αὐτῆς
- 13 En Ik zal haar beesten verdoen van bij de grote wateren; en geen mensenvoet zal ze meer beroeren, en geen beestenklauwen zullen ze beroeren.
And I will put an end to all her beasts which are by the great waters, and they will never again be troubled by the foot of man or by the feet of beasts.
καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἅφ' ὕδατος πολλοῦ καὶ οὐ μὴ ταράξῃ αὐτὸ ἔτι πρὸς ἀνθρώπου καὶ ἴχνος κτηνῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό
- 14 Dan zal Ik hunlied wateren doen zinken, en Ik zal hunlied rivieren doen gaan als olie, spreekt de Heere HEERE:
Then I will make their waters clear and their rivers will be flowing like oil, says the Lord.
οὕτως τότε ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν καὶ οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἔλαιον πορεύσονται λέγει κύριος
- 15 Als Ik Egypteland zal hebben gesteld tot een verwoesting, en het land van zijn volheid zal woest zijn geworden, als Ik geslagen zal hebben allen, die daarin wonen; also zullen zijweten, dat Ik de HEERE ben.
When I make Egypt an unpeopled waste, cutting off from the land all the things in it; when I send punishment on all those living in it, then it will be clear to them that I am the Lord.
ὅταν δῶ αἰγυπτον εἰς ἀπόλειαν καὶ ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν τῇ πληρώσει αὐτῆς ὅταν διασπείρω πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος
- 16 Dat is het klaaglied, en dat zullen zij klagelijk zingen; de dochteren der heidenen zullen het klagelijk zingen; zij zullen het klagelijk zingen over Egypte en over haar ganse menigte, spreekt de Heere HEERE.
It is a song of grief, and people will give voice to it, the daughters of the nations will give voice to it, even for Egypt and all her people, says the Lord.
θρήνός ἐστιν καὶ θρηνήσεις αὐτόν καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἔθνων θρηνήσουσιν αὐτόν ἐπ' αἰγυπτον καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχύον αὐτῆς θρηνήσουσιν αὐτὴν λέγει κύριος κύριος
- 17 Voorts gebeurde het in het twaalfde jaar, op den vijftienden der maand, dat het woord des HEEREN tot mij geschiedde, zeggende:
And in the twelfth year, on the fifteenth day of the month, the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τοῦ πρώτου μηνὸς πεντεκαίδεκάτη τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 18 Mensenkind! weeklaag over de menigte van Egypte, en doe ze nederdalen, (haar en de dochteren der prachtige heidenen) in de onderste plaatsen der aarde, bij degenen, die den kuil zijn nedergedaald.
Son of man, let your voice be loud in sorrow for the people of Egypt and send them down, even you and the daughters of the nations; I will send them down into the lowest parts of the earth, with those who go down into the underworld.
οὕτως ἀνθρώπου θρηνήσον ἐπὶ τὴν ἰσχύον αἰγύπτου καὶ καταβίβασουσιν αὐτῆς τὰς θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκρὰς εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον
- 20 In het midden der verslagenen van het zwaard zullen zij vallen; zij is aan het zwaard overgegeven; trek haar henen met al haar menigte.
Among those who have been put to the sword: they will give a resting-place with them to all their people.
ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ καὶ κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχύς αὐτοῦ
- 21 De machtigste der helden zullen hem, met zijn helpers, toespreken, uit het midden der hel; zij zijn nedergedaald, de onbesnedenen liggen er, verslagen van het zwaard;
The strong among the great ones will say to him from the underworld, Are you more beautiful than any? go down, you and your helpers, and take your rest among those without circumcision, and those who have been put to the sword.
καὶ ἐροῦσίν σοι οἱ γίγαντες ἐν βάθει βόθρου γίνου τίνας κρείττων εἶ κατάβηθι καὶ κοιμηθήθι μετὰ ἀπεριτιμήτων ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας

- 22 Daar is Assur met haar gansen hoop, zijn graven zijn rondom hem; zij zijn allen verslagen, gevallen door het zwaard;
There is Asshur and all her army, round about her last resting-place: all of them put to death by the sword:
 ἐκεῖ ασσουρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ πάντες τραυματῖαι ἐκεῖ ἐδόθησαν καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βόθρου καὶ ἐγενήθη ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ περικύκλω τοῦ μνήματος αὐτοῦ πάντες οἱ τραυματῖαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρα
- 23 Welker graven gesteld zijn in de zijden des kuils, en haar hoop is rondom haar graf; zij zijn allen verslagen, gevallen door het zwaard, die een schrik gaven in het land der levenden.
Whose resting-places are in the inmost parts of the underworld, who were a cause of fear in the land of the living.
 οἱ δόντες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς
- 24 Daar is Elam met haar ganse menigte rondom haar graf; zij zijn allen verslagen, de gevallen door het zwaard, die onbesneden zijn nedergedaald tot de onderste plaatsen deraarde, die hun schrik hadden gegeven in het land der levenden; nu dragen zij hun schande met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.
There is Elam and all her people, round about her last resting-place: all of them put to death by the sword, who have gone down without circumcision into the lowest parts of the earth, who were a cause of fear in the land of the living, and are put to shame with those who go down to the underworld:
 ἐκεῖ αιλαιμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περικύκλω τοῦ μνήματος αὐτοῦ πάντες οἱ τραυματῖαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρα καὶ οἱ καταβαίνοντες ἀπερίμητοι εἰς γῆς βάθος οἱ δεδωκότες αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς καὶ ἐλάβοσαν τὴν βάσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον
- 25 In het midden der verslagenen hebben zij haar een legerstede gesteld onder haar ganse menigte, rondom hem zijn haar graven; zij zijn allen onbesneden, verslagenen van hetzwaard, omdat een schrik van hen gegeven is in het land der levenden; nu dragen zij hun schande met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald; hij is geleid in het midden der verslagenen.
They have made a bed for her among the dead, and all her people are round about her resting-place: all of them without circumcision, put to death with the sword; for they were a cause of fear in the land of the living, and are put to shame with those who go down to the underworld: they have been given a place among those who have been put to the sword.
 ἐν μέσῳ τραυματιῶν
- 26 Daar is Mesech, en Tubal, met haar ganse menigte; rondom hem zijn haar graven; zij zijn allen onbesneden, verslagenen van het zwaard, omdat zij hun schrik gegeven hebben in het land der levenden.
There is Meshech, Tubal, and all her people, round about her last resting-place: all of them without circumcision, put to death by the sword; for they were a cause of fear in the land of the living.
 ἐκεῖ ἐδόθησαν μοσοχ καὶ θοβελ καὶ πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῶν περικύκλω τοῦ μνήματος αὐτοῦ πάντες τραυματῖαι αὐτοῦ πάντες ἀπερίμητοι τραυματῖαι ἀπὸ μαχαίρας οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς
- 27 Maar zij liggen niet met de helden, die onder de onbesnedenen gevallen zijn; die ter helle zijn nedergedaald met hun krijgswapenen, en welker zwaarden men gelegd heeft onder hun hoofden; welker ongerechtigheid nochtans op hun beenderen is, omdat der helden schrik in het land der levenden geweest is.
And they have been put to rest with the fighting men who came to their end in days long past, who went down to the underworld with their instruments of war, placing their swords under their heads, and their body-covers are over their bones; for their strength was a cause of fear in the land of the living.
 καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάντων τῶν πεπτωκόντων ἀπὸ αἰῶνος οἱ κατέβησαν εἰς ἄδου ἐν ὄπλοις πολεμικοῖς καὶ ἔθηκαν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἐγενήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὀστέων αὐτῶν ὅτι ἐξεφόβησαν γίγαντας ἐν γῆς ζωῆς
- 28 Gij ook zult verbroken worden in het midden der onbesnedenen, en zult liggen met de verslagenen van het zwaard.
But you will have your bed among those without circumcision, and will be put to rest with those who have been put to death with the sword.
 καὶ σὺ ἐν μέσῳ ἀπεριμητῶν κοιμηθήσῃ μετὰ τετραυματισμένων μαχαίρα
- 29 Daar is Edom, haar koningen en al haar vorsten, die met hunlieder macht gelegd zijn bij de verslagenen van het zwaard; diezelfde liggen met de onbesnedenen en met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.
There is Edom, her kings and all her princes, who have been given a resting-place with those who were put to the sword: they will be resting among those without circumcision, even with those who go down to the underworld.
 ἐκεῖ ἐδόθησαν οἱ ἄρχοντες ασσουρ οἱ δόντες τὴν ἰσχύα αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας οὗτοι μετὰ τραυματιῶν ἐκοιμήθησαν μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον
- 30 Daar zijn de geweldigen van het Noorden, zij allen, en alle Sidoniers, die met de verslagenen zijn nedergedaald, beschaamd zijnde vanwege hun schrik, die uit hun machtoortkwam, en zij liggen onbesneden bij de verslagenen van het zwaard, en dragen hun schande met degenen, die in den kuil zijn nedergedaald.
There are the chiefs of the north, all of them, and all the Zidonians, who have gone down with those who have been put to the sword: they are shamed on account of all the fear caused by their strength; they are resting there without circumcision, among those who have been put to the sword, and are put to shame with those who go down to the underworld.
 ἐκεῖ οἱ ἄρχοντες τοῦ βορρᾶ πάντες στρατηγοὶ ασσουρ οἱ καταβαίνοντες τραυματῖαι σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύι αὐτῶν ἐκοιμήθησαν ἀπερίμητοι μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας καὶ ἀπίνεγκαν τὴν βᾶσανον αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον
- 31 Farao zal henlieden zien, en zich troosten over zijn ganse menigte; de verslagenen van het zwaard van Farao en zijn ganse heir, spreekt de Heere HEERE.
Pharaoh will see them and be comforted on account of all his people: even Pharaoh and all his army, put to death by the sword, says the Lord.
 ἐκείνους ὄψεται βασιλεὺς φαραω καὶ παρακληθήσεται ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχύα αὐτῶν λέγει κύριος κύριος

- 32 Want Ik heb ook Mijn schrik gegeven in het land der levenden; dies zal hij gelegd worden in het midden der onbesnedenen bij de verslagenen van het zwaard, Farao en zijnganse menigte, spreekt de Heere HEERE.
 For he put his fear in the land of the living; and he will be put to rest among those without circumcision, with those who have been put to death with the sword, even Pharaoh and all his people, says the Lord.
 ὅτι δέδωκα τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζῶντος καὶ κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτομητῶν μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας φαραῶ καὶ πάν τὸ πλῆθος αὐτοῦ λέγει κύριος κύριος
- 1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
 And the word of the Lord came to me, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 2 Mensenkind! spreek tot de kinderen uws volks, en zeg tot hen: Wanneer Ik het zwaard over enig land breng, en het volk des lands een man uit hun einden nemen, en dien voorzich tot een wachter stellen;
 Son of man, give a word to the children of your people, and say to them, When I make the sword come on a land, if the people of the land take a man from among their number and make him their watchman:
 υἱὲ ἀνθρώπου λάλησον τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς γῆ ἐφ' ἣν ἂν ἐπάγω ῥομφαίαν καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἄνθρωπον ἕνα ἐξ αὐτῶν καὶ δώσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς εἰς σκοπὸν
- 3 En hij het zwaard ziet komen over het land, en blaast met de bazuin, en waarschuwt het volk;
 If, when he sees the sword coming on the land, by sounding the horn he gives the people news of their danger;
 καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν καὶ σαλπῖση τῆ σάλπιγγι καὶ σημάνη τῷ λαῷ
- 4 En een, die het geluid der bazuin hoort, wel hoort, maar zich niet laat waarschuwen; en het zwaard komt, en neemt hem weg, diens bloed is op zijn hoofd.
 Then anyone who, hearing the sound of the horn, does not take note of it, will himself be responsible for his death, if the sword comes and takes him away.
 καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος καὶ μὴ φυλάξῃται καὶ ἐπέλθῃ ἡ ῥομφαία καὶ καταλάβῃ αὐτόν τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται
- 5 Hij hoorde het geluid der bazuin, maar liet zich niet waarschuwen, zijn bloed is op hem; maar hij, die zich laat waarschuwen, behoudt zijn ziel.
 On hearing the sound of the horn, he did not take note; his blood will be on him; for if he had taken note his life would have been safe.
 ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἔσται καὶ οὕτως ὅτι ἐφυλάξατο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξείλατο
- 6 Wanneer daarentegen de wachter het zwaard ziet komen, en blaast niet met de bazuin, zodat het volk niet is gewaarschuwd; en het zwaard komt, en neemt een ziel uit hen weg; die is wel in zijn ongerechtigheid weggenomen, maar zijn bloed zal Ik van des hand des wachters eisen.
 But if the watchman sees the sword coming, and does not give a note on the horn, and the people have no word of the danger, and the sword comes and takes any person from among them; he will be taken away in his sin, but I will make the watchman responsible for his blood.
 καὶ ὁ σκοπὸς ἐὰν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην καὶ μὴ σημάνη τῆ σάλπιγγι καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξῃται καὶ ἐλθοῦσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχὴν αὐτῆ διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήμφθη καὶ τὸ αἷμα ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω
- 7 Gij nu, o mensenkind! Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israels; zo zult gij het woord uit Mijn mond horen, en hen van Mijntwege waarschuwen.
 So you, son of man, I have made you a watchman for the children of Israel; and you are to give ear to the word of my mouth and give them news from me of their danger.
 καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον
- 8 Als Ik tot den goddeloze zeg: O goddeloze, gij zult den dood sterven! en gij spreekt niet, om den goddeloze van zijn weg af te manen; die goddeloze zal in zijn ongerechtigheidsterven, maar zijn bloed zal Ik van uw hand eisen.
 When I say to the evil-doer, Death will certainly overtake you; and you say nothing to make clear to the evil-doer the danger of his way; death will overtake that evil man in his evil-doing, but I will make you responsible for his blood.
 ἐν τῷ εἰπαί με τῷ ἁμαρτωλῷ θανάτῳ θανατωθήσῃ καὶ μὴ λαλήσῃς τοῦ φυλάξασθαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ αὐτὸς ὁ ἄνομος τῆ ἀνομία αὐτοῦ ἀποθάνειται τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐκζητήσω
- 9 Maar als gij den goddeloze van zijn weg afmaant, dat hij zich van dien bekere, en hij zich van zijn weg niet bekeert, zo zal hij in zijn ongerechtigheid sterven; maar gij hebt uw zielbevrijd.
 But if you make clear to the evil-doer the danger of his way for the purpose of turning him from it, and he is not turned from his way, death will overtake him in his evil-doing, but your life will be safe.
 σὺ δὲ ἐὰν προαπαγγεῖλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῆς καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ οὕτως τῆ ἀσεβεία αὐτοῦ ἀποθάνειται καὶ σὺ τὴν ψυχὴν σου ἐξήρησαι
- 10 Daarom, gij mensenkind! zeg tot het huis Israels: Gijlieden spreekt aldus, zeggende: Dewijl onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, en wij in dezelve versmachten, hoezouden wij dan leven?
 And you, son of man, say to the children of Israel, You say, Our wrongdoing and our sins are on us and we are wasting away in them; how then may we have life?
 καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ οὕτως ἐλαλήσατε λέγοντες αἱ πλάναι ἡμῶν καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐφ' ἡμῖν εἰσιν καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηκόμεθα καὶ πῶς ζήσόμεθα

- 11 Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg enleve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israels?
Say to them, By my life, says the Lord, I have no pleasure in the death of the evil-doer; it is more pleasing to me if he is turned from his way and has life: be turned, be turned from your evil ways; why are you looking for death, O children of Israel?
εἰπὸν αὐτοῖς ζῶ ἐγὼ τάδε λέγει κύριος οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς ὡς τὸ ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ καὶ ζῆν αὐτόν ἀποστροφή ἀποστρέψατε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν καὶ ἴνα τί ἂ ποθνήσκετε οἶκος ἰσραηλ.
- 12 Gij dan, o mensenkind! zeg tot de kinderen uws volks: De gerechtigheid des rechtvaardigen zal hem niet redden ten dage zijner overtreding; en aangaande de goddeloosheid des goddelozen, hij zal om dezelve niet vallen, ten dage als hij zich van zijn goddeloosheid bekeert; en de rechtvaardige zal niet kunnen leven door dezelve zijn gerechtigheid, tendage als hij zondigt.
And you, son of man, say to the children of your people, The righteousness of the upright man will not make him safe in the day when he does wrong; and the evil-doing of the evil man will not be the cause of his fall in the day when he is turned from his evil-doing; and the upright man will not have life because of his righteousness in the day when he does evil.
εἰπὸν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξέλθαι αὐτὸν ἐν ἧ ἂν ἡμέρα πλανηθῆ καὶ ἀνομία ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐτὸν ἐν ἧ ἂν ἡμέρα ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ὁ ἴκατος οὐ μὴ δύνηται σωθῆναι.
- 13 Als Ik tot den rechtvaardige zeg, dat hij zekerlijk leven zal, en hij op zijn gerechtigheid vertrouwt, en onrecht doet, zo zullen al zijn gerechtigheden niet gedacht worden, maar in zijn onrecht, dat hij doet, daarin zal hij sterven.
When I say to the upright that life will certainly be his; if he puts his faith in his righteousness and does evil, not one of his upright acts will be kept in memory; but in the evil he has done, death will overtake him.
ἐν τῷ εἰπαί με τῷ δικαίῳ οὗτος πέποιθεν ἐπὶ τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀνομίαν πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἢ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ ἀποθανεῖται.
- 14 Als Ik ook tot den goddeloze zeg: Gij zult den dood sterven! en hij zich van zijn zonde bekeert, en recht en gerechtigheid doet;
And when I say to the evil-doer, Death will certainly be your fate; if he is turned from his sin and does what is ordered and right;
καὶ ἐν τῷ εἰπαί με τῷ ἀσεβεῖ θανάτῳ θανατωθήσῃ καὶ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην.
- 15 Geeft de goddeloze het pand weder, betaalt hij het geroofde, wandelt hij in de inzettingen des levens, zodat hij geen onrecht doet; hij zal zekerlijk leven, hij zal niet sterven.
If the evil-doer lets one who is in his debt have back what is his, and gives back what he had taken by force, and is guided by the rules of life, doing no evil; life will certainly be his, death will not overtake him.
καὶ ἐνεχύρασμα ἀποδοῖ καὶ ἄρπαγμα ἀποτείσῃ ἐν προστάγμασιν ζωῆς διαπορεύεται τοῦ μὴ ποιῆσαι ἄδικον ζῶν ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ.
- 16 Al zijn zonden, die hij gezondigd heeft, zullen hem niet gedacht worden; hij heeft recht en gerechtigheid gedaan, hij zal zekerlijk leven.
Not one of the sins which he has done will be kept in mind against him: he has done what is ordered and right, life will certainly be his.
πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ ἂς ἤμαρτεν οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν ὅτι κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς ζήσεται.
- 17 Nog zeggen de kinderen uws volks: De weg des Heeren is niet recht; daar toch hun eigen weg niet recht is.
But the children of your people say, The way of the Lord is not equal: when it is they whose way is not equal.
καὶ ἐροῦσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς τοῦ κυρίου καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα.
- 18 Als de rechtvaardige afkeert van zijn gerechtigheid, en doet onrecht, zo zal hij daarin sterven.
When the upright man, turning away from his righteousness, does evil, death will overtake him in it.
ἐν τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀνομίας καὶ ἀποθανεῖται ἐν αὐταῖς.
- 19 En als de goddeloze zich bekeert van zijn goddeloosheid, en doet recht en gerechtigheid, zo zal hij daarin leven.
And when the evil man, turning away from his evil-doing, does what is ordered and right, he will get life by it.
καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται.
- 20 Nog zegt gij: De weg des Heeren is niet recht; Ik zal ulieden richten, een ieder naar zijn wegen, o huis Israels!
And still you say, The way of the Lord is not equal. O children of Israel, I will be your judge, giving to everyone the reward of his ways.
καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ εἶπατε οὐκ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς κυρίου ἕκαστον ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς οἶκος ἰσραηλ.
- 21 En het geschiedde in het twaalfde jaar onzer gevankelijke wegvoering, in de tiende maand, op den vijfden der maand, dat er een tot mij kwam, die van Jeruzalem ontkomen was, zeggende: De stad is geslagen.
Now in the twelfth year after we had been taken away prisoners, in the tenth month, on the fifth day of the month, one who had got away in flight from Jerusalem came to me, saying, The town has been taken.
καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ μηνὸς τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν ἦλθεν ὁ ἀνασωθεὶς πρὸς με ἀπὸ ἱερουσαλημ λέγων ἕάλω ἡ πόλις.

- 22 Nu was de hand des HEEREN op mij geweest des avonds, eer die ontkomene kwam, en had mijn mond opengedaan, totdat hij des morgens tot mij kwam. Alzo werd mijn mondopengedaan, en ik was niet meer stom.
Now the hand of the Lord had been on me in the evening, before the man who had got away came to me; and he made my mouth open, ready for his coming to me in the morning; and my mouth was open and I was no longer without voice.
καὶ ἐγενήθη ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου ἐσπέρας πρὶν ἔλθειν αὐτὸν καὶ ἤνοιξέν μου τὸ στόμα ἕως ἤλθεν πρὸς με τὸ πρωὶ καὶ ἀνοιχθέν μου τὸ στόμα οὐ συνεσχέθη ἔτι
- 23 Toen geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 24 Mensenkind! de inwoners van die woeste plaatsen in het land Israels spreken, zeggende: Abraham was een enig man, en bezat dit land erfelijk; maar onzer zijn velen; het land is ons gegeven tot een erfelijke bezitting.
Son of man, those who are living in these waste places in the land of Israel say, Abraham was but one, and he had land for his heritage: but we are a great number; the land is given to us for our heritage.
οὐκ ἀνθρώπου οἱ κατοικοῦντες τὰς ἠρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ἰσραὴλ λέγουσιν εἰς ἣν ἀβραὰμ κατέσχεν τὴν γῆν καὶ ἡμεῖς πλείους ἐσμέν ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν
- 25 Daarom zeg tot hen: Zo zegt de Heere HEERE: Gij eet vlees met het bloed, en heft uw ogen op tot uw drekgoden, en vergiet bloed; en zoudt gij het land erfelijk bezitten?
For this cause say to them, This is what the Lord has said: You take your meat with the blood, your eyes are lifted up to your images, and you are takers of life: are you to have the land for your heritage?
διὰ τοῦτο εἶπὸν αὐτοῖς τάδε λέγει κύριος κύριος
- 27 Alzo zult gij tot hen zeggen: De Heere HEERE zegt alzo: Zo waarachtig als Ik leef, indien niet, die in die woeste plaatsen zijn, door het zwaard zullen vallen, en zo Ik niet dien, die in het open veld is, het wild gedierte overgeve, dat het hem vrede, en die in de vestingen en in de spelonken zijn, door de pestilentie zullen sterven!
This is what you are to say to them: The Lord has said, By my life, truly, those who are in the waste places will be put to the sword, and him who is in the open field I will give to the beasts for their food, and those who are in the strong places and in holes in the rocks will come to their death by disease.
ζῶ ἐγὼ εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἠρημωμέναις μαχαίρα πεσοῦνται καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθήσονται εἰς κατάβρωμα καὶ τοὺς ἐν ταῖς τεταχισμέναις καὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ ἀποκτενῶ
- 28 Want Ik zal het land tot een verwoesting en een schrik stellen, en de hovaardij zijner sterkte zal ophouden; en de bergen Israels zullen woest zijn, dat er niemand overga.
And I will make the land a waste and a cause of wonder, and the pride of her strength will come to an end; and the mountains of Israel will be made waste so that no one will go through.
καὶ δώσω τὴν γῆν ἔρημον καὶ ἀπολείται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ ἰσραὴλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευόμενον
- 29 Dan zullen zij weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik het land tot een verwoesting en een schrik zal gesteld hebben, om al hun gruwelen, die zij gedaan hebben.
Then they will be certain that I am the Lord, when I have made the land a waste and a cause of wonder, because of all the disgusting things which they have done,
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος καὶ ποιήσω τὴν γῆν αὐτῶν ἔρημον καὶ ἐρημωθήσεται διὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἃ ἐποίησαν
- 30 En gij, o mensenkind! de kinderen uws volks spreken steeds van u bij de wanden en in de deuren der huizen; en de een spreekt met den ander, een iegelijk met zijn broeder, zeggende: Komt toch en hoort, wat het woord zij, dat van den HEERE voortkomt.
And as for you, son of man, the children of your people are talking together about you by the walls and in the doorways of the houses, saying to one another, Come now, give ear to the word which comes from the Lord.
καὶ σύ οὐκ ἀνθρώπου οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λαλοῦντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τεῖχη καὶ ἐν τοῖς πυλώσι τῶν οἰκιῶν καὶ λαλοῦσιν ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ λέγοντες συνέλθωμεν καὶ ἀκούσωμεν τὰ ἔκπορεύόμενα παρὰ κυρίου
- 31 En zij komen tot u, gelijk het volk pleegt te komen, en zitten voor uw aangezicht als Mijn volk, en horen uw woorden, maar zij doen ze niet; want zij maken liefkozingen met hunmond, maar hun hart wandelt hun gierigheid na.
And they come to you as my people come, and are seated before you as my people, hearing your words but doing them not: for deceit is in their mouth and their heart goes after profit for themselves.
ἔρχονται πρὸς σέ ὡς συμπορεύεται λαός καὶ κάθηνται ἐναντίον σου καὶ ἀκούουσιν τὰ ῥήματά σου καὶ αὐτὰ οὐ μὴ ποιήσουσιν ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ στόματι αὐτῶν καὶ ὀπίσω τῶν μισμμάτων ἢ καρδία αὐτῶν
- 32 En ziet, gij zijt hun als een lied der minnen, als een, die schoon van stem is, of die wel speelt; daarom horen zij uw woorden, maar zij doen ze niet.
And truly you are to them like a love song by one who has a very pleasing voice and is an expert player on an instrument: for they give ear to your words but do them not.
καὶ γίνη αὐτοῖς ὡς φωνὴ ψαλτηρίου ἡδυφώνου εὐαρμόστου καὶ ἀκούονται σου τὰ ῥήματα καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αὐτά

- 33 Maar als dat komt (zie, het zal komen!) dan zullen zij weten, dat er een profeet in het midden van hen geweest is. Ezechi?l 34
 And when this comes about (see, it is coming), then it will be clear to them that a prophet has been among them.
 και ήνίκα άν έλθη έροσιν ιδου ήκει και γνώσονται ότι προφήτης ήν έν μέσφ αυτών
- 1 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
 And the word of the Lord came to me, saying,
 και έγένετο λόγος κυρίου προς με λέγων
- 2 Mensenkind! profeteer tegen de herders van Israel; profeteer en zeg tot hen, tot de herders: Alzo zegt de Heere HEERE: Wee den herderen Israels, die zichzelf weiden! zullenniet de herders de schapen weiden?
 Son of man, be a prophet against the keepers of the flock of Israel, and say to them, O keepers of the sheep! this is the word of the Lord: A curse is on the keepers of the flock of Israel who take the food for themselves! is it not right for the keepers to give the food to the sheep?
 υιέ άνθρώπου προφήτευσον έπι τους ποιμένας του ισραηλ προφήτευσον και ειπόν τοις ποιμέσι τάδε λέγει κύριος κύριος ό ποιμένες ισραηλ μη βόσκουσιν ποιμένες έαυτούς ου τά πρόβατα βόσκουσιν οι ποιμένες
- 3 Gij eet het vette, en bekleedt u met de wol, gij slacht het gemeste, maar de schapen weidt gij niet.
 You take the milk and are clothed with the wool, you put the fat beasts to death, but you give the sheep no food.
 ιδου τό γάλα κατέσθετε και τά έρια περιβάλλεσθε και τό παχύ σφάζετε και τά πρόβατά μου ου βόσκετε
- 4 De zwakke sterkt gij niet, en het kranke heelt gij niet, en het gebroekene verbindt gij niet, en het weggedrevene brengt gij niet weder, en het verlorene zoekt gij niet; maar gij heerstover hen met strengheid en met hardigheid.
 You have not made the diseased ones strong or made well that which was ill; you have not put bands on the broken or got back that which had been sent away or made search for the wandering ones; and the strong you have been ruling cruelly.
 τό ήσθενηκόσ ουκ ένισχύσατε και τό κακόσ έχον ουκ έσωματοποιήσατε και τό συντετριμμένον ου κατεδήσατε και τό πλανώμενον ουκ έπεστρέψατε και τό άπολωλόσ ουκ έζητήσατε και τό ισχυρόν κα τεργάσασθε μόχθφ
- 5 Alzo zijn zij verstrooid, omdat er geen herder is; en zij zijn als het wild gedierte des velds tot spijze geworden, dewijl zij verstrooid waren.
 And they were wandering in every direction because there was no keeper: and they became food for all the beasts of the field.
 και διεσπάρη τά πρόβατά μου δια τό μη είναι ποιμένας και έγενήθη εις κατάβρωμα πάσι τοις θηρίοις του άγρου
- 6 Mijn schapen dolen op alle bergen en op allen hogen heuvel, ja, Mijn schapen zijn verstrooid op den gansen aardbodem; en er is niemand, die er naar vraagt, en niemand, dieze zoekt.
 And my sheep went out of the way, wandering through all the mountains and on every high hill: my sheep went here and there over all the face of the earth; and no one was troubled about them or went in search of them.
 και διεσπάρη μου τά πρόβατα έν παντι όρει και έπι πάν βουνόν ύψηλόν και έπι προσώπου πάσης τής γής διεσπάρη και ουκ ήν ό εκζητών ουδέ ό άποστρέφων
- 7 Daarom, gij herders! hoort des HEEREN woord!
 For this cause, O keepers of the flock, give ear to the word of the Lord:
 δια τούτο ποιμένες άκούσατε λόγον κυρίου
- 8 Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik niet! Omdat Mijn schapen geworden zijn tot een roof, en Mijn schapen al het wild gedierte des velds tot spijze geworden zijn, omdat er geen herder is, en Mijn herders naar Mijn schapen niet vragen; en de herders weiden zichzelf, maar Mijn schapen weiden zij niet;
 By my life, says the Lord, truly, because my sheep have been taken away, and my sheep became food for all the beasts of the field, because there was no keeper, and my keepers did not go in search of the sheep, but the keepers took food for themselves and gave my sheep no food;
 ζφ έγώ λέγει κύριος κύριος ει μην άντι του γενέσθαι τά πρόβατά μου εις προνομήν και γενέσθαι τά πρόβατά μου εις κατάβρωμα πάσι τοις θηρίοις του πεδίου παρά τό μη είναι ποιμένας και ουκ έξεζήτησαν οι ποιμένες τά πρόβατά μου και έβόσκησαν οι ποιμένες έαυτούς τά δε πρόβατά μου ουκ έβόσκησαν
- 9 Daarom, gij herders! hoort des HEEREN woord!
 For this reason, O you keepers of the flock, give ear to the word of the Lord;
 άντι τούτου ποιμένες

- 10 Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik wil aan de herders, en zal Mijn schapen van hun hand eisen, en zal ze van het weiden der schapen doen ophouden, zodat de herderszichzelve niet meer zullen weiden; en Ik zal Mijn schapen uit hun mond rukken, zodat zij hun niet meer tot spijze zullen zijn.
 This is what the Lord has said: See I am against the keepers of the flock, and I will make search and see what they have done with my sheep, and will let them be keepers of my sheep no longer; and the keepers will no longer get food for themselves; I will take my sheep out of their mouths so that they may not be food for them.
 τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου καὶ οὐ βοσκήσουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα
- 11 Want zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik, ja, Ik zal naar Mijn schapen vragen, en zal ze opzoeken.
 For this is what the Lord has said: Truly, I, even I, will go searching and looking for my sheep.
 διότι τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐπισκέψομαι αὐτά
- 12 Gelijk een herder zijn kudde opzoekt, ten dage als hij in het midden zijner verspreide schapen is, alzo zal Ik Mijn schapen opzoeken; en Ik zal ze redden uit al de plaatsen, waarhenen zij verstrooid zijn, ten dage der wolke en der donkerheid.
 As the keeper goes looking for his flock when he is among his wandering sheep, so I will go looking for my sheep, and will get them safely out of all the places where they have been sent wandering in the day of clouds and black night.
 ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὅταν ἦ γνόφος καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων διακεχωρισμένων οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ παντὸς τόπου οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου
- 13 En Ik zal ze uitvoeren van de volken, en zal ze vergaderen uit de landen, en brengen ze in hun land; en Ik zal ze weiden op de bergen Israels, bij de stromen en in allebewoonbare plaatsen des lands.
 And I will take them out from among the peoples, and get them together from the countries, and will take them into their land; and I will give them food on the mountains of Israel by the water-streams and wherever men are living in the country.
 καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἔθνων καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ τῶν χωρῶν καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν καὶ βοσκήσω αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ὄρη Ἰσραὴλ καὶ ἐν ταῖς φάραγξιν καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ τῆς γῆς
- 14 Op een goede weide zal Ik ze weiden, en op de hoge bergen Israels zal hun kooi zijn; aldaar zullen zij nederliggen in een goede kooi, en zullen weiden in een vette weide, op de bergen Israels.
 I will give them good grass-land for their food, and their safe place will be the mountains of the high place of Israel: there they will take their rest in a good place, and on fat grass-land they will take their food on the mountains of Israel.
 ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτοὺς καὶ ἐν τῷ ὄρει τῷ ὑψηλῷ Ἰσραὴλ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν ἐκεῖ κοιμηθήσονται καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ καὶ ἐν νομῇ πῖονι βοσκηθήσονται ἐπὶ τῶν ὄρων Ἰσραὴλ
- 15 Ik zal Mijn schapen weiden, en Ik zal ze legeren, spreekt de Heere HEERE.
 I myself will give food to my flock, and I will give them rest, says the Lord.
 ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω αὐτά καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος τάδε λέγει κύριος κύριος
- 16 Het verlorene zal Ik zoeken, en het weggedrevene zal Ik wederbrengen, en het gebrokene zal Ik verbinden, en het kranke zal Ik sterken; maar het vette en het sterke zal Ik verdedigen, Ik zal ze weiden met oordeel.
 I will go in search of that which had gone wandering from the way, and will get back that which had been sent in flight, and will put bands on that which was broken, and give strength to that which was ill: but the fat and the strong I will give up to destruction; I will give them for their food the punishment which is theirs by right.
 τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω καὶ τὸ πλανώμενον ἐπιστρέψω καὶ τὸ συντετριμμένον καταδήσω καὶ τὸ ἐκλείπον ἐνισχύσω καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίματος
- 17 Want gij, o Mijn schapen! de Heere HEERE zegt alzo: Ziet, Ik zal richten tussen klein vee en klein vee, tussen de rammen en de bokken.
 And as for you, O my flock, says the Lord, truly, I will be judge between sheep and sheep, the he-sheep and the he-goats.
 καὶ ὑμεῖς πρόβατα τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ διακριθῶ ἀνὰ μέσον προβάτου καὶ προβάτου κριῶν καὶ τράγων
- 18 Is het u te weinig, dat gij de goede weide afweidt? Zult gij nog het overige uwer weide met uw voeten vertreden? En zult gij de bezonkene wateren drinken, en de overgelatenemet uw voeten vermodderen?
 Does it seem a small thing to you to have taken your food on good grass-land while the rest of your grass-land is stamped down under your feet? and that after drinking from clear waters you make the rest of the waters dirty with your feet?
 καὶ οὐκ ἰκανὸν ὑμῖν ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς νομῆς ὑμῶν κατεπατεῖτε τοῖς ποσίν ὑμῶν καὶ τὸ καθεστηκὸς ὕδωρ ἐπίνετε καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς ποσίν ὑμῶν ἐταράσσετε
- 19 Mijn schapen dan, zullen zij afweiden, wat met uw voeten vertreden is, en drinken, wat met uw voeten vermodderd is?
 And as for my sheep, their food is the grass which has been stamped on by your feet, and their drink the water which has been made dirty by your feet.
 καὶ τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο καὶ τὸ τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐπινον

- 20 Daaron zegt de Heere HEERE alzo tot hen: Ziet Ik, ja, Ik zal richten tussen het vette klein vee, en tussen het magere klein vee.
For this reason the Lord has said to them, Truly, I, even I, will be judge between the fat sheep and the thin sheep.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ διακριθῶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἰσχυροῦ καὶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἀσθενοῦς
- 21 Omdat gij al de zwakken met de zijde en met den schouder verdringt, en met uw hoornen stoot, totdat gij dezelve naar buiten toe verstrooid hebt;
Because you have been pushing with side and leg, pushing the diseased with your horns till they were sent away in every direction;
ἐπὶ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκαρατίζετε καὶ πᾶν τὸ ἐκλείπον ἐξεθλίβετε
- 22 Daarom zal Ik Mijn schapen verlossen, dat zij niet meer tot een roof zullen zijn; en Ik zal richten tussen klein vee en klein vee.
I will make my flock safe, and they will no longer be taken away, and I will be judge between sheep and sheep.
καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου καὶ οὐ μὴ ὦσιν ἔτι εἰς προνομήν καὶ κρινῶ ἀνὰ μέσον κριοῦ πρὸς κριόν
- 23 En Ik zal een enigen Herder over hen verwekken, en Hij zal hen weiden, namelijk Mijn knecht David; die zal ze weiden, en Die zal hun tot een Herder zijn.
And I will put over them one keeper, and he will give them food, even my servant David; he will give them food and be their keeper.
καὶ ἀναστήσω ἐπ' αὐτοὺς ποιμένα ἕνα καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς τὸν δοῦλόν μου δαυὶδ καὶ ἔσται αὐτῶν ποιμὴν
- 24 En Ik, de HEERE, zal hun tot een God zijn; en Mijn knecht David zal Vorst zijn in het midden van hen, Ik, de HEERE, heb het gesproken.
And I the Lord will be their God and my servant David their ruler; I the Lord have said it.
καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν καὶ δαυὶδ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἄρχων ἐγὼ κύριος ἐλάλησα
- 25 En Ik zal een verbond des vredes met hen maken, en zal het boos gedierte uit het land doen ophouden; en zij zullen zeker wonen in de woestijn, en slapen in de wouden.
And I will make with them an agreement of peace, and will put an end to evil beasts through all the land; and they will be living safely in the waste land, sleeping in the woods.
καὶ διαθήσομαι τῷ δαυὶδ διαθήκην εἰρήνης καὶ ἀφανιῶ θηρία πονηρὰ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς ὄρυμοις
- 26 Want Ik zal dezelve, en de plaatsen rondom Mijn heuvel, stellen tot een zegen; en Ik zal den plasregen doen nederdalen op zijn tijd, plasregens van zegen zullen er zijn.
And I will give the rain at the right time, and I will make the shower come down at the right time; there will be showers of blessing.
καὶ δώσω αὐτοὺς περικύκλω τοῦ ὄρους μου καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ὑετὸν εὐλογίας
- 27 En het geboomte des velds zal zijn vrucht geven, en het land zal zijn inkomst geven, en zij zullen zeker zijn in hun land; en zullen weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik dedisselbomen huns juks zal hebben verbroken, en hen gerukt uit de hand dergenen, die zich van hen deden dienen.
And the tree of the field will give its fruit and the earth will give its increase, and they will be safe in their land; and they will be certain that I am the Lord, when I have had their yoke broken and have given them salvation from the hands of those who made them servants.
καὶ τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ πεδίῳ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν καὶ ἡ γῆ δώσει τὴν ἰσχὴν αὐτῆς καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι εἰρήνης καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἐν τῷ συντριῦμαί με τὸν ζυγὸν αὐτῶν καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν καταδουλωσαμένων αὐτοῦς
- 28 En zij zullen den heidenen niet meer ten roof zijn, en het wild gedierte der aarde zal ze niet meer vreten; maar zij zullen zeker wonen, en er zal niemand zijn, die ze verschrikke.
And their goods will no longer be taken by the nations, and they will not again be food for the beasts of the earth; but they will be living safely and no one will be a cause of fear to them.
καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι ἐν προνομῇ τοῖς ἔθνεσιν καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ φάγωσιν αὐτοὺς καὶ κατοικήσουσιν ἐν ἐλπίδι καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβὸν αὐτοῦς
- 29 En Ik zal hun een plant van naam verwekken; en zij zullen niet meer weggeraapt worden door honger in het land, en den smaad der heidenen niet meer dragen.
And I will give them planting-places of peace, and they will no longer be wasted from need of food or put to shame by the nations.
καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς φυτὸν εἰρήνης καὶ οὐκέτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῷ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι ὄνειδισμὸν ἔθνῶν
- 30 Maar zij zullen weten, dat Ik, de HEERE, hun God, met hen ben, en dat zij Mijn volk zijn, het huis Israels, spreekt de Heere HEERE.
And they will be certain that I the Lord their God am with them, and that they, the children of Israel, are my people, says the Lord.
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ αὐτοὶ λαὸς μου οἴκος ἰσραὴλ λέγει κύριος
- 31 Gij nu, o Mijn schapen, schapen Mijner weide! gij zijt mensen; maar Ik ben uw God, spreekt de Heere HEERE.
And you are my sheep, the sheep of my grass-lands, and I am your God, says the Lord.
πρόβατά μου καὶ πρόβατα ποιμνίου μου ἔστε καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν λέγει κύριος κύριος
- 1 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων

- 2 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen het gebergte Seir, en profeteer tegen hetzelfde,
 Son of man, let your face be turned to Mount Seir, and be a prophet against it,
 υἱὲ ἀνθρώπου ἐπίστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἐπ' ὄρος σηρ καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸ
- 3 En zeg tot hetzelfde: Alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o gebergte Seir! en Ik zal Mijn hand tegen u uitstrekken, en zal u stellen tot een verwoesting en een schrik.
 And say to it, This is what the Lord has said: See, I am against you, O Mount Seir, and my hand will be stretched out against you, and I will make you a waste and a cause for wonder.
 καὶ εἰπὸν τὰδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ ὄρος σηρ καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ καὶ δώσω σε ἔρημον καὶ ἐρημωθῆση
- 4 Ik zal uw steden stellen tot eenzaamheid, en gij zult een verwoesting worden, en zult weten, dat Ik de HEERE ben.
 I will make your towns unpeopled and you will be a waste; and you will be certain that I am the Lord.
 καὶ ταῖς πόλεσίν σου ἐρημίαν ποιήσω καὶ σὺ ἔρημος ἔση καὶ γνώση ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος
- 5 Omdat gij een eeuwige vijandschap hebt, en hebt de kinderen Israels doen wegvloeien door het geweld des zwaards, ten tijde huns verderfs, ten tijde der uitersteongerechtigheid;
 Because yours has been a hate without end, and you have given up the children of Israel to the power of the sword in the time of their trouble, in the time of the punishment of the end:
 ἀντὶ τοῦ γενέσθαι σε ἐχθρὸν αἰωνίαν καὶ ἐνεκάθισας τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ δόλω ἐν χειρὶ ἐχθρῶν μαχαίρα ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ' ἐσχάτῳ
- 6 Daarom, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE; Ik zal u voorzeker ten bloede bereiden, en het bloed zal u vervolgen; alzo gij het bloed niet hebt gehaat, zal u hetbloed ook vervolgen.
 For this cause, by my life, says the Lord, because you have been sinning through blood, blood will come after you.
 διὰ τοῦτο ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος κύριος εἰ μὴν εἰς αἷμα ἡμερτες καὶ αἷμά σε διώζεται
- 7 En Ik zal het gebergte Seir tot de uiterste verwoesting stellen; en Ik zal uit hetzelfde uitroeien dien, die er doorgaat, en dien, die wederkeert.
 And I will make Mount Seir a cause for wonder and a waste, cutting off from it all comings and goings.
 καὶ δώσω τὸ ὄρος σηρ εἰς ἔρημον καὶ ἡρημωμένον καὶ ἀπολωῶ ἀπ' αὐτοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη
- 8 En Ik zal zijn bergen met zijn verslagenen vervullen; uw heuvelen, en uw dalen, en al uw stromen, in dezelve zullen de verslagenen van het zwaard liggen.
 I will make his mountains full of those who have been put to death; in your valleys and in all your water-streams men will be falling by the sword.
 καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν σου τοὺς βουνοὺς καὶ τὰς φάραγγάς σου καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου τετραυματισμένοι μαχαίρα πεσοῦνται ἐν σοί
- 9 Tot eeuwige verwoestingen zal Ik u stellen, en uw steden zullen niet bewoond worden; alzo zult gij weten, dat Ik de HEERE ben.
 I will make you waste for ever, and your towns will be unpeopled: and you will be certain that I am the Lord.
 ἐρημίαν αἰώνιον θήσομαι σε καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ κατοικηθῶσιν ἔτι καὶ γνώση ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος
- 10 Omdat gij zegt: Die twee volken en die twee landen zullen mij geworden, en wij zullen ze erfelijk bezitten, ofschoon de HEERE daar ware;
 Because you have said, The two nations and the two countries are to be mine, and we will take them for our heritage; though the Lord was there:
 διὰ τὸ εἰπεῖν σε τὰ δύο ἔθνη καὶ αἱ δύο χῶραι ἐμαὶ ἔσσονται καὶ κληρονομήσω αὐτάς καὶ κύριος ἐκεῖ ἔστιν
- 11 Daarom, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE: Ik zal ook handelen naar uw toorn en naar uw nijdigheid, die gij uit uw haat tegen hen hebt te werk gesteld; en Ik zal bij hen bekend worden, wanneer Ik u zal gericht hebben.
 For this cause, by my life, says the Lord, I will do to you as you have done in your wrath and in your envy, which you have made clear in your hate for them; and I will make clear to you who I am when you are judged by me.
 διὰ τοῦτο ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος καὶ ποιήσω σοὶ κατὰ τὴν ἐχθρὰν σου καὶ γνωσθήσομαι σοὶ ἡνίκα ἂν κρίνω σε
- 12 En gij zult weten, dat Ik, de HEERE, al uw lasteringen gehoord heb, die gij tegen de bergen Israels gesproken hebt, zeggende: Zij zijn verwoest, zij zijn ons ter spijs gegeven.
 And you will see that I the Lord have had knowledge of all the bitter things which you have said against the mountains of Israel, saying, They have been made waste, they are given to us to take for our heritage.
 καὶ γνώση ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου ὅτι εἶπας τὰ ὄρη ἰσραὴλ ἔρημα ἡμῖν δέδοται εἰς κατάβρωμα
- 13 Alzo hebt gij u met uw mond tegen Mij groot gemaakt, en uw woorden tegen Mij vermenigvuldigd; Ik heb het gehoord.
 And you have made yourselves great against me with your mouths, increasing your words against me; and it has come to my ears.
 καὶ ἐμεγαλορημόνησας ἐπ' ἐμὲ τῷ στόματί σου ἐγὼ ἤκουσα
- 14 Alzo zegt de Heere HEERE: Gelijk het ganse land verblijd is, alzo zal Ik u de verwoesting aandoen.
 This is what the Lord has said: Because you were glad over my land when it was a waste, so will I do to you:
 τὰδε λέγει κύριος ἐν τῇ εὐφροσύνῃ πάσης τῆς γῆς ἔρημον ποιήσω σε

- 15 Gelijk gij u verblijdt hebt over de erfenis van het huis Israels, omdat zij verwoest is, alzo zal Ik aan u doen; het gebergte van Seir, en gans Edom, zal geheel een verwoesting worden; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
 You will become a waste, O Mount Seir, and all Edom, even all of it: and you will be certain that I am the Lord.
 ἔρημον ἔσῃ ὄρος σηρ καὶ πᾶσα ἡ ἰδουμαία ἐξαναλωθήσεται καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν
- 1 En gij, mensenkind! profeteer tot de bergen Israels, en zeg: Gij bergen Israels! hoort des HEEREN woord.
 And you, son of man, be a prophet about the mountains of Israel, and say, You mountains of Israel, give ear to the word of the Lord:
 καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὄρη ἰσραηλ καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσιν τοῦ ἰσραηλ ἀκούσατε λόγον κυρίου
- 2 Alzo zegt de Heere HEERE: Omdat de vijand van u zegt: Heah! zelfs de eeuwige hoogten zijn ons ten erve geworden!
 This is what the Lord has said: Because your hater has said against you, Aha! and, The old waste places are our heritage, we have taken them:
 τάδε λέγει κύριος κύριος ἀνθ' ὧν εἶπεν ὁ ἐχθρὸς ἐφ' ὑμᾶς εὐγε ἔρημα αἰώνια εἰς κατάσχεσιν ἡμῖν ἐγενήθη
- 3 Daarom profeteer en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Daarom, omdat men u van rondom verwoest en opgeslokt heeft, opdat gij voor het overblijfsel der heidenen ten erve zoudt zijn, en gij gebracht zijt op de klapachtige lip en in opspraak des volks;
 For this cause be a prophet, and say, This is what the Lord has said: Because, even because they have been glad over you and put you to shame on every side, because you have become a heritage for the rest of the nations, and you are taken up on the lips of talkers and in the evil talk of the people:
 διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπὸν τάδε λέγει κύριος κύριος ἀντὶ τοῦ ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς καὶ μισηθῆναι ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κύκλῳ ὑμῶν τοῦ εἶναι ὑμᾶς εἰς κατάσχεσιν τοῖς καταλοίποις ἔθνεσιν καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσσης καὶ εἰς ὄνειδισμα ἔθνεσιν
- 4 Daarom, gij bergen Israels! hoort het woord des Heeren HEEREN: Zo zegt de Heere HEERE tot de bergen en tot de heuvelen, tot de stromen en tot de dalen, tot de verwoesteenzame plaatsen en tot de verlaten steden, die tot een roof en tot een spot geworden zijn voor het overblijfsel der heidenen, die rondom zijn;
 For this reason, you mountains of Israel, give ear to the word of the Lord; this is what the Lord has said to the mountains and to the hills, to the streams and to the valleys, to the unpeopled wastes and to the towns where no one is living, from which the goods have been taken and which have been put to shame by the rest of the nations who are round about:
 διὰ τοῦτο ὄρη ἰσραηλ ἀκούσατε λόγον κυρίου τάδε λέγει κύριος τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ τοῖς χειμάρροις καὶ τοῖς ἐξηρηλωμένοις καὶ ἠφανισμένοις καὶ ταῖς πόλεσιν ταῖς ἐγκαταλελειμμέναις αἱ ἐγένοντο εἰς προνομὴν καὶ εἰς καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν ἔθνεσιν περικύκλω
- 5 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zo Ik niet in het vuur Mijns ijvers gesproken heb tegen het overblijfsel der heidenen, en tegen het ganse Edom; die Mijn land zichzelven ten erve gegeven hebben met blijdschap des gansen harten, met begerige plundering, opdat de landerij daarvan ten erve zou zijn!
 For this cause the Lord has said: Truly, in the heat of my bitter feeling I have said things against the rest of the nations and against all Edom, who have taken my land as a heritage for themselves with the joy of all their heart, and with bitter envy of soul have made attacks on it:
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος εἰ μὴ ἐν πυρὶ θυμοῦ μου ἐλάλησα ἐπὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη καὶ ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν πᾶσαν ὅτι ἔδωκαν τὴν γῆν μου ἑαυτοῖς εἰς κατάσχεσιν μετ' εὐφοροσύνης ἀτιμάσαντες ψυχῆς τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ
- 6 Daarom profeteer van het land Israels, en zeg tot de bergen en tot de heuvelen, tot de stromen en tot de dalen: Zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik heb in Mijn ijver en in Mijn grimmigheid gesproken, omdat gij den smaad der heidenen gedragen hebt;
 For this cause be a prophet about the land of Israel, and say to the mountains and to the hills, to the streams and to the valleys, This is what the Lord has said: Truly, in my bitter feeling and in my wrath I have said these things, because you have undergone the shame of the nations:
 διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ἰσραηλ καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ ταῖς νάπαις τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ μου καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου ἐλάλησα ἀντὶ τοῦ ὄνειδισμοῦ ἔθνῶν ἐνέγκαι ὑμᾶς
- 7 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Ik heb Mijn hand opgeheven; zo niet de heidenen, die rondom u zijn, zelf hun schande zullen dragen!
 For this cause the Lord has said, See, I have taken an oath that the nations which are round about you are themselves to undergo the shame which they have put on you.
 διὰ τοῦτο ἐγὼ ἤρῳ τὴν χειρὰ μου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ περικύκλω ὑμῶν οὗτοι τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν λήμψονται
- 8 Maar gij, o bergen Israels! gij zult weder uw takken geven, en uw vrucht voor Mijn volk Israel dragen, want zij naderen te komen.
 But you, O mountains of Israel, will put out your branches and give your fruit to my people Israel; for they are ready to come.
 ὑμῶν δὲ ὄρη ἰσραηλ τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν ὑμῶν καταφάγεται ὁ λαός μου ὅτι ἐγγίζουσιν τοῦ ἐλθεῖν
- 9 Want ziet, Ik ben bij u, en Ik zal u aanzien, en gij zult gebouwd en bezaaid worden.
 For truly I am for you, and I will be turned to you, and you will be ploughed and planted:
 ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς καὶ κατεργασθήσεσθε καὶ σπαρήσεσθε

- 10 En Ik zal mensen op u vermenigvuldigen, het ganse huis Israels, ja, dat geheel; en de steden zullen bewoond, en de eenzame plaatsen bebouwd worden.
And I will let your numbers be increased, all the children of Israel, even all of them: and the towns will be peopled and the waste places will have buildings;
καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους πᾶν οἶκον ἰσραηλ εἰς τέλος καὶ κατοικηθήσονται αἱ πόλεις καὶ ἡ ἠρημωμένη οἰκοδομηθήσεται
- 11 Ja, Ik zal mensen en beesten op u vermenigvuldigen, en zij zullen vermenigvuldigd worden en vruchtbaar zijn; en Ik zal u doen bewonen, als in uw vorige tijden, ja, Ik zal het betermaken dan in uw beginselen; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
Man and beast will be increased in you, and they will have offspring and be fertile: I will make you thickly peopled as you were before, and will do more for you than at the first: and you will be certain that I am the Lord.
καὶ πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους καὶ κτήνη καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ὡς τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν καὶ εὖ ποιήσω ὑμᾶς ὥσπερ τὰ ἔμπροσθεν ὑμῶν καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος
- 12 En Ik zal mensen op u doen wandelen, namelijk Mijn volk Israel, die zullen u erfelijk bezitten, en gij zult hun ter erfenis zijn, en gij zult ze voortaan niet meer beroven.
Yes, I will have you walked on by the feet of men, even my people Israel; they will have you for a heritage and you will be theirs, and never again will you take their children from them.
καὶ γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους τὸν λαόν μου ἰσραηλ καὶ κληρονομήσουσιν ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν καὶ οὐ μὴ προστεθῆτε ἔτι ἀτεκνωθῆναι ἀπ' αὐτῶν
- 13 Zo zegt de Heere HEERE: Omdat zij tot u zeggen: Gij zijt een land, dat mensen opeet, en gij zijt een land, dat uw volken berooft;
This is what the Lord has said: Because they say to you, You, O land, are the destruction of men, causing loss of children to your nation;
τάδε λέγει κύριος κύριος ἀνθ' ὧν εἶπᾶν σοι κατέσθουσα ἀνθρώπους εἶ καὶ ἠτεκνωμένη ὑπὸ τοῦ ἔθνους σου ἐγένου
- 14 Daarom zult gij niet meer mensen opeten, en uw volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE.
For this reason you will no longer take the lives of men and will never again be the cause of loss of children to your nation, says the Lord.
διὰ τοῦτο ἀνθρώπους οὐκέτι φάγεσαι καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ ἀτεκνώσεις ἔτι λέγει κύριος κύριος
- 15 En Ik zal maken, dat men den schimp der heidenen niet meer over u hore, en gij zult den smaad der natien niet meer dragen; en gij zult uw volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE.
And I will not let the shaming of the nations come to your ears, and no longer will you be looked down on by the peoples, says the Lord.
καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται οὐκέτι ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἐθνῶν καὶ ὀνειδισμοὺς λαῶν οὐ μὴ ἀνενέγκητε λέγει κύριος κύριος
- 16 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
Then the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 17 Mensenkind! het huis Israels, als zij in hun land woonden, toen verontreinigden zij datzelve met hun weg en met hun handelingen; hun weg was voor Mijn aangezicht als deonreinigheid ener afgezonderde vrouw.
Son of man, when the children of Israel were living in their land, they made it unclean by their way and their acts: their way before me was as when a woman is unclean at the time when she is kept separate.
οὐκ ἀνθρώπου οἶκος ἰσραηλ κατέκρησεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ἐμίαναν αὐτήν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀποκαθημένης ἐγενήθη ἡ ὁδὸς αὐτῶν πρὸ προσώπου μου
- 18 Daarom goot Ik Mijn grimmigheid over hen uit, om des bloeds wil, dat zij in het land vergoten hadden, en om hun drekgoden, waarmede zij dat verontreinigd hadden.
So I let loose my wrath on them because of those whom they had violently put to death in the land, and because they had made it unclean with their images:
καὶ ἐξέχεα τὸν θυμὸν μου ἐπ' αὐτούς
- 19 En Ik verstrooide hen onder de heidenen, en zij werden verspreid in de landen; Ik oordeelde ze naar hun weg en naar hun handelingen.
And I sent them in flight among the nations and wandering through the countries: I was their judge, rewarding them for their way and their acts.
καὶ διέσπειρα αὐτούς εἰς τὰ ἔθνη καὶ ἐλίκμησα αὐτούς εἰς τὰς χώρας κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν ἔκρινα αὐτούς
- 20 Als zij nu tot de heidenen kwamen, waarhenen zij getogen waren, ontheiligden zij Mijn heiligen Naam, omdat men van hen zeide: Dezen zijn het volk des HEEREN, en zijn uitZijn land uitgegaan.
And when they came among the nations, wherever they went, they made my holy name unclean, when it was said of them, These are the people of the Lord who have gone out from his land.
καὶ εἰσήλθοσαν εἰς τὰ ἔθνη οὗ εἰσήλθοσαν ἐκεῖ καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ἐν τῷ λέγεσθαι αὐτούς λαὸς κυρίου οὗτοι καὶ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ἐξεληλύθασιν
- 21 Maar Ik verschoonde hen om Mijn heiligen Naam, dien het huis Israels ontheiligde onder de heidenen, waarhenen zij gekomen waren.
But I had pity for my holy name which the children of Israel had made unclean wherever they went.
καὶ ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ὃ ἐβεβήλωσαν οἶκος ἰσραηλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὗ εἰσήλθοσαν ἐκεῖ

- 22 Daaron zeg tot het huis Israels: Zo zegt de Heere HEERE: Ik doe het niet om uwentwil, gij huis Israels! maar om Mijn heiligen Naam, dien gijlieden ontheiligd hebt onder deheidenen, waarhenen gij gekomen zijt.
For this cause say to the children of Israel, This is what the Lord has said: I am doing this, not because of you, O children of Israel, but because of my holy name, which you have made unclean among the nations wherever you went.
διὰ τοῦτο εἶπὸν τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ τὰδε λέγει κύριος οὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ οἶκος ἰσραὴλ ἀλλ' ἢ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν οὐ εἰσήλθετε ἐκεῖ
- 23 Want Ik zal Mijn groten Naam heiligen, die onder de heidenen ontheiligd is, dien gij in het midden van hen ontheiligd hebt; en de heidenen zullen weten, dat Ik de HEERE ben, spreekt de Heere HEERE, als Ik aan u voor hun ogen zal geheiligd zijn.
And I will make holy my great name which has been made unclean among the nations, which you have made unclean among them; and it will be clear to the nations that I am the Lord, says the Lord, when I make myself holy in you before their eyes.
καὶ ἀγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ μέγα τὸ βεβηλωθὲν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἐν τῷ ἀγιασθῆναί με ἐν ὑμῖν κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
- 24 Want Ik zal u uit de heidenen halen, en zal u uit al de landen vergaderen; en Ik zal u in uw land brengen.
For I will take you out from among the nations, and get you together from all the countries, and take you into your land.
καὶ λήψομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν
- 25 Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinigheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen.
And I will put clean water on you so that you may be clean: from all your unclean ways and from all your images I will make you clean.
καὶ ῥανθῶ ἐφ' ὑμᾶς ὕδωρ καθαρὸν καὶ καθαρισθήσεσθε ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδώλων ὑμῶν καὶ καθαρῶ ὑμᾶς
- 26 En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlesen hart geven.
And I will give you a new heart and put a new spirit in you: I will take away the heart of stone from your flesh, and give you a heart of flesh.
καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην
- 27 En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen.
And I will put my spirit in you, causing you to be guided by my rules, and you will keep my orders and do them.
καὶ τὸ πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασίν μου πορεύησθε καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξησθε καὶ ποιήσητε
- 28 En gij zult wonen in het land, dat Ik uw vaderen gegeven heb, en gij zult Mij tot een volk zijn, en Ik zal u tot een God zijn.
So that you may go on living in the land which I gave to your fathers; and you will be to me a people, and I will be to you a God.
καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν κάγω ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν
- 29 En Ik zal u verlossen van al uw onreinigheden; en Ik zal roepen tot het koren, en zal dat vermenigvuldigen, en Ik zal geen honger op u leggen.
And I will make you free from all your unclean ways: and at my voice the grain will come up and be increased, and I will not let you be short of food.
καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ καλέσω τὸν σῖτον καὶ πληθυνῶ αὐτὸν καὶ οὐ δώσω ἐφ' ὑμᾶς λιμόν
- 30 En Ik zal de vrucht van het geboomte en de inkomst des velds vermenigvuldigen; opdat gij de smaadheid des hongers niet meer ontvangt onder de heidenen.
And I will make the tree give more fruit and the field fuller produce, and no longer will you be shamed among the nations for need of food.
καὶ πληθυνῶ τὸν καρπὸν τοῦ ξύλου καὶ τὰ γενήματα τοῦ ἀγροῦ ὅπως μὴ λάβητε ὄνειδισμὸν λιμοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν
- 31 Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en uw handelingen, die niet goed waren; en gij zult een walging van u zelf hebben over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen.
And at the memory of your evil ways and your wrongdoings, you will have bitter hate for yourselves because of your evil-doings and your disgusting ways, O children of Israel.
καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πονηρὰς καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαθὰ καὶ προσοχθιεῖτε κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοῖς βδελύγμασιν ὑμῶν
- 32 Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere HEERE, het zij u bekend! Schaamt u en wordt schaamrood van uw wegen, gij huis Israels!
Not because of you am I doing it, says the Lord; let it be clear to you, and be shamed and made low because of your ways, O children of Israel.
οὐ δι' ὑμᾶς ἐγὼ ποιῶ λέγει κύριος κύριος γνωστὸν ἔσται ὑμῖν αἰσχύνθητε καὶ ἐντρέπητε ἐκ τῶν ὁδῶν ὑμῶν οἶκος ἰσραὴλ
- 33 Alzo zegt de Heere HEERE: Ten dage, als Ik u reinigen zal van al uw ongerechtigheden, dan zal Ik de steden doen bewonen, en de eenzame plaatsen zullen bebouwd worden.
This is what the Lord has said: In the day when I make you clean from all your evil-doings I will let the towns be peopled and there will be building on the waste places.
τὰδε λέγει κύριος ἐν ἡμέρᾳ ἧ καθαρῶ ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν καὶ κατοικιῶ τὰς πόλεις καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ ἔρημοι
- 34 En het verwoeste land zal bebouwd worden, in plaats dat het een verwoesting was, voor de ogen van een ieder, die er doorging.
And the land which was waste will be farmed, in place of being a waste in the eyes of everyone who went by.
καὶ ἡ γῆ ἡ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται ἀνθ' ὧν ὅτι ἠφανισμένη ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς παροδεύοντος

- 35 En zij zullen zeggen: Dit land, dat verwoest was, is geworden als een hof van Eden; en de eenzame, en de verwoeste en verstoorde steden zijn vast en bewoond.
And they will say, This land which was waste has become like the garden of Eden; and the towns which were unpeopled and wasted and pulled down are walled and peopled.
καὶ ἐροῦσιν ἡ γῆ ἐκεῖνη ἢ ἠφανισμένη ἐγενήθη ὡς κήπος τρυφῆς καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι καὶ ἠφανισμένοι καὶ κατεσκαμμένοι ὄχυραὶ ἐκάθισαν
- 36 Dan zullen de heidenen, die in de plaatsen rondom u zullen overgelaten zijn, weten, dat Ik, de HEERE, de verstoorde plaatsen bebouw, en het verwoeste beplant. Ik, de HEERE, heb het gesproken en zal het doen.
Then the rest of the nations round about you will be certain that I the Lord am the builder of the places which were pulled down and the planter of that which was waste: I the Lord have said it, and I will do it.
καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅσα ἂν καταλειφθῶσιν κύκλῳ ὑμῶν ὅτι ἐγὼ κύριος ὠκοδόμησα τὰς καθρημένους καὶ κατεφύτευσα τὰς ἠφανισμένας ἐγὼ κύριος ἐλάλησα καὶ ποιήσω
- 37 Alzo zegt de Heere HEERE: Daarenboven zal Ik hierom van het huis Israels verzocht worden, dat Ik het hun doe; Ik zal ze vermenigvuldigen van mensen, als schapen.
This is what the Lord has said: The children of Israel will again make prayer to me for this, that I may do it for them; I will make them increased with men like a flock.
τάδε λέγει κύριος ἔτι τοῦτο ζητηθήσομαι τῷ οἴκῳ ἰσραηλ τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς πληθυνῶ αὐτούς ὡς πρόβατα ἀνθρώπους
- 38 Gelijk de geheiligde schapen, gelijk de schapen van Jeruzalem op hun gezette hoogtijden, alzo zullen de eenzame steden vol zijn van mensenkudden; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
Ezechi?l 37
Like sheep for the offerings, like the sheep of Jerusalem at her fixed feasts, so the unpeopled towns will be made full of men: and they will be certain that I am the Lord.
ὡς πρόβατα ἄγα ὡς πρόβατα ἱερουσαλημ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς οὕτως ἔσονται αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις προβάτων ἀνθρώπων καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος
- 1 De hand des HEEREN was op mij, en de HEERE voerde mij uit in den geest, en zette mij neder in het midden ener vallei; dezelve nu was vol beenderen.
The hand of the Lord had been on me, and he took me out in the spirit of the Lord and put me down in the middle of the valley; and it was full of bones;
καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ κυρίου καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι κύριος καὶ ἔθηκέν με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν ὀστέων ἀνθρωπίνων
- 2 En Hij deed mij bij dezelve voorbijgaan geheel rondom; en ziet, er waren zeer vele op den grond der vallei; en ziet, zij waren zeer dor.
And he made me go past them round about: and I saw that there was a very great number of them on the face of the wide valley, and they were very dry.
καὶ περιήγαγέ με ἐπ' αὐτὰ κυκλόθεν κύκλῳ καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου ξηρὰ σφόδρα
- 3 En Hij zeide tot mij: Mensenkind! zullen deze beenderen levend worden? En ik zeide: Heere HEERE, Gij weet het!
And he said to me, Son of man, is it possible for these bones to come to life? And I made answer, and said, It is for you to say, O Lord.
καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου εἰ ζήσεται τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ εἶπα κύριε σὺ ἐπίστη ταῦτα
- 4 Toen zeide Hij tot mij: Profeteer over deze beenderen, en zeg tot dezelve: Gij dorre beenderen! hoort des HEEREN woord.
And again he said to me, Be a prophet to these bones, and say to them, O you dry bones, give ear to the word of the Lord.
καὶ εἶπεν πρὸς με προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρὰ ἀκούσατε λόγον κυρίου
- 5 Alzo zegt de Heere HEERE tot deze beenderen: Ziet, Ik zal den geest in u brengen, en gij zult levend worden.
This is what the Lord has said to these bones: See, I will make breath come into you so that you may come to life;
τάδε λέγει κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις ἰδοὺ ἐγὼ φέρω εἰς ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς
- 6 En Ik zal zenuwen op u leggen, en vlees op u doen opkomen, en een huid over u trekken, en den geest in u geven, en gij zult levend worden; en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben.
And I will put muscles on you and make flesh come on you, and put skin over you, and breath into you, so that you may have life; and you will be certain that I am the Lord.
καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς νεῦρα καὶ ἀνάξω ἐφ' ὑμᾶς σάρκα καὶ ἐκτενῶ ἐφ' ὑμᾶς δέρμα καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος
- 7 Toen profeteerde ik, gelijk mij bevolen was, en er werd een geluid, als ik profeteerde, en ziet een beroering! en de beenderen naderden, elk been tot zijn been.
So I gave the word as I was ordered: and at my words there was a shaking of the earth, and the bones came together, bone to bone.
καὶ ἐπροφήτευσά καθὼς ἐνετείλατό μοι καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμῷ προφητεῦσαι καὶ ἰδοὺ σεισμός καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ ἕκαστον πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ
- 8 En ik zag, en ziet, en er werden zenuwen op dezelve, en er kwam vlees op; en Hij trok een huid boven over dezelve, maar er was geen geest in hen.
And looking I saw that there were muscles on them and flesh came up, and they were covered with skin: but there was no breath in them.
καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκα ἐφύοντο καὶ ἀνέβαιναν ἐπ' αὐτὰ δέρμα ἐπάνω καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς

- 9 En Hij zeide tot mij: Profeteer tot den geest; profeteer, mensenkind! en zeg tot den geest: Zo zegt de Heere HEERE: Gij geest! kom aan van de vier winden, en blaas in dezegedoden, opdat zij levend worden.
 And he said to me, Be a prophet to the wind, be a prophet, son of man, and say to the wind, The Lord has said: Come from the four winds, O wind, breathing on these dead so that they may come to life.
 και εἶπεν πρὸς με προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι τάδε λέγει κύριος ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἔλθε καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους καὶ ζησάτωσαν
- 10 En ik profeteerde, gelijk als Hij mij bevolen had. Toen kwam de geest in hen, en zij werden levend en stonden op hun voeten, een gans zeer groot heir.
 And I gave the word at his orders, and breath came into them, and they came to life and got up on their feet, a very great army.
 και ἐπροφήτευσά καθότι ἐνετείλατό μοι καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα καὶ ἔζησαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα
- 11 Toen zeide Hij tot mij: Mensenkind! deze beenderen zijn het gans huis Israels; ziet, zij zeggen: Onze beenderen zijn verdord, en onze verwachting is verloren, wij zijnafgesneden.
 Then he said to me, Son of man, these bones are all the children of Israel: and see, they are saying, Our bones have become dry our hope is gone, we are cut off completely.
 και ἐλάλησεν κύριος πρὸς με λέγων υἱὲ ἀνθρώπου τὰ ὅσα ταῦτα πᾶς οἶκος ἰσραηλ ἐστὶν καὶ αὐτοὶ λέγουσιν ξηρὰ γέγονεν τὰ ὅσα ἡμῶν ἀπόλωλεν ἢ ἐλπὶς ἡμῶν διαπεφονήκαμεν
- 12 Daarom, profeteer en zeg tot hen: Zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal uw graven openen, en zal ulieden uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk! en Ik zal u brengen in hetland Israels.
 For this cause be a prophet to them, and say, This is what the Lord has said: See, I am opening the resting-places of your dead, and I will make you come up out of your resting-places, O my people; and I will take you into the land of Israel.
 διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπὸν τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἀνοίγω ὑμῶν τὰ μνήματα καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ ἰσραηλ
- 13 En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik uw graven zal hebben geopend, en als Ik u uit uw graven zal hebben doen opkomen, o Mijn volk!
 And you will be certain that I am the Lord by my opening the resting-places of your dead and making you come up out of your resting-places, O my people.
 και γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἐν τῷ ἀνοῖξάί με τοὺς τάφους ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου
- 14 En Ik zal Mijn Geest in u geven, en gij zult leven, en Ik zal u in uw land zetten; en gij zult weten, dat Ik, de HEERE, dit gesproken en gedaan heb, spreekt de HEERE.
 And I will put my spirit in you, so that you may come to life, and I will give you a rest in your land: and you will be certain that I the Lord have said it and have done it, says the Lord.
 και δώσω τὸ πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς καὶ ζήσεσθε καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω λέγει κύριος
- 15 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
 And the word of the Lord came to me, saying,
 και ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 16 Gij nu, mensenkind! neem u een hout, en schrijf daarop: Voor Juda, en voor de kinderen Israels, zijn metgezellen; en neem een ander hout, en schrijf daarop: Voor Jozef, hethout van Efraim, en van het gans huis Israels, zijn metgezellen.
 And you, son of man, take one stick, writing on it, For Judah and for the children of Israel who are in his company: then take another stick, writing on it, For Joseph, the stick of Ephraim, and all the children of Israel who are in his company:
 υἱὲ ἀνθρώπου λαβὲ σεαυτῷ ῥάβδον καὶ γράψον ἐπ' αὐτὴν τὸν ἰουδα καὶ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ τοὺς προσκειμένους ἐπ' αὐτὸν καὶ ῥάβδον δευτέραν λήμψη σεαυτῷ καὶ γράψεις αὐτὴν τῷ ἰωσηφ ῥάβδον εφραιμ καὶ πάντας τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ τοὺς προστεθέντας πρὸς αὐτόν
- 17 Doe gij ze dan naderen, het een tot het ander tot een enig hout; en zij zullen tot een worden in uw hand.
 Then, joining them one to another, make them one stick, so that they may be one in your hand.
 και συνάψεις αὐτάς πρὸς ἀλλήλας σεαυτῷ εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δῆσαι αὐτάς καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρὶ σου
- 18 En wanneer de kinderen uws volks tot u zullen spreken, zeggende: Zult gij ons niet te kennen geven, wat u deze dingen zijn?
 And when the children of your people say to you, Will you not make clear to us what these things have to do with us?
 και ἔσται ὅταν λέγωσιν πρὸς σὲ οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἀναγγελεῖς ἡμῖν τί ἐστὶν ταῦτά σοι
- 19 Zo spreek tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal het hout van Jozef, dat in Efraims hand geweest is, en van de stammen Israels, zijn metgezellen, nemen, en Ik zaldezelve met hem voegen tot het hout van Juda, en zal ze maken tot een enig hout; en zij zullen een worden in Mijn hand.
 Then say to them, This is what the Lord has said: See, I am taking the stick of Joseph, which is in the hand of Ephraim, and the tribes of Israel who are in his company; and I will put it on the stick of Judah and make them one stick, and they will be one in my hand.
 και ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ λήμψομαι τὴν φυλὴν ἰωσηφ τὴν διὰ χειρὸς εφραιμ καὶ τὰς φυλὰς ἰσραηλ τὰς προσκειμένας πρὸς αὐτὸν καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν φυλὴν ἰουδα καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν ἐν τῇ χειρὶ ἰουδα

- 20 De houten nu, op dewelke gij zult geschreven hebben, zullen in uw hand zijn voor hunlieder ogen.
And the sticks with your writing on them will be in your hand before their eyes.
 και ἔσονται αἱ ῥάβδοι ἐφ' αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ' αὐταῖς ἐν τῇ χειρὶ σου ἐνώπιον αὐτῶν
- 21 Spreek dan tot hen: Zo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal de kinderen Israels halen uit het midden der heidenen, waarhenen zij getogen zijn, en zal ze vergaderen van rondom, en brengen hen in hun land;
And say to them, These are the words of the Lord: See, I am taking the children of Israel from among the nations where they have gone, and will get them together on every side, and take them into their land:
 και ἐρεῖς αὐτοῖς τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω πάντα οἶκον ἰσραηλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν οὗ εἰσῆλθοσαν ἐκεῖ και συναΐξω αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλω αὐτῶν και εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τοῦ ἰσραηλ
- 22 En Ik zal ze maken tot een enig volk in het land, op de bergen Israels; en zij zullen allen te zamen een enigen Koning tot koning hebben; en zij zullen niet meer tot twee volken zijn, noch voortaan meer in twee koninkrijken verdeeld zijn.
And I will make them one nation in the land, on the mountains of Israel; and one king will be king over them all: and they will no longer be two nations, and will no longer be parted into two kingdoms:
 και δώσω αὐτοὺς εἰς ἕθνος ἐν ἐν τῇ γῆ μου και ἐν τοῖς ὄρεσιν ἰσραηλ και ἄρχων εἷς ἔσται αὐτῶν και οὐκ ἔσονται ἔτι εἰς δύο ἔθνη οὐδὲ μὴ διαιρεθῶσιν οὐκέτι εἰς δύο βασιλείας
- 23 En zij zullen zich niet meer verontreinigen met hun drekgoden, en met hun verfoeiselen, en met al hun overtredingen; en Ik zal ze verlossen uit al hun woonplaatsen, in dewelke zij gezondigd hebben, en zal ze reinigen; zo zullen zij Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn.
And they will no longer make themselves unclean with their images or with their hated things or with any of their sins: but I will give them salvation from all their turning away in which they have done evil, and will make them clean; and they will be to me a people, and I will be to them a God.
 ἵνα μὴ μιαινῶνται ἔτι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν και ῥύσῃμαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν ὧν ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς και καθαριῶ αὐτοὺς και ἔσονται μοι εἰς λαόν και ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν
- 24 En Mijn Knecht David zal Koning over hen zijn; en zij zullen allen te zamen een Herder hebben; en zij zullen in Mijn rechten wandelen, en Mijn inzettingen bewaren en die doen.
And my servant David will be king over them; and they will all have one keeper: and they will be guided by my orders and will keep my rules and do them.
 και ὁ δοῦλός μου δαυὶδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν και ποιμὴν εἷς ἔσται πάντων ὅτι ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύσονται και τὰ κρίματά μου φυλάξονται και ποιήσουσιν αὐτά
- 25 En zij zullen wonen in het land, dat Ik Mijn knecht Jakob gegeven heb, waarin uw vaders gewoond hebben; ja, daarin zullen zij wonen, zij en hun kinderen, en hun kindskindertot in eeuwigheid, en Mijn Knecht David zal hunlieder Vorst zijn tot in eeuwigheid.
And they will be living in the land which I gave to Jacob, my servant, in which your fathers were living; and they will go on living there, they and their children and their children's children, for ever: and David, my servant, will be their ruler for ever.
 και κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου ἰακωβ οὗ κατόκησαν ἐκεῖ οἱ πατέρες αὐτῶν και κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς αὐτοὶ και δαυὶδ ὁ δοῦλός μου ἄρχων αὐτῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα
- 26 En Ik zal een verbond des vredes met hen maken, het zal een eeuwig verbond met hen zijn; en Ik zal ze inzetten en zal ze vermenigvuldigen, en Ik zal Mijn heiligdom in het midden van hen zetten tot in eeuwigheid.
And I will make an agreement of peace with them: it will be an eternal agreement with them: and I will have mercy on them and make their numbers great, and will put my holy place among them for ever.
 και διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην εἰρήνης διαθήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν και θήσω τὰ ἁγία μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα
- 27 En Mijn tabernakel zal bij hen zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.
And my House will be over them; and I will be to them a God, and they will be to me a people.
 και ἔσται ἡ κατασκηνώσις μου ἐν αὐτοῖς και ἔσομαι αὐτοῖς θεός και αὐτοὶ μου ἔσονται λαός
- 28 En de heidenen zullen weten, dat Ik de HEERE ben, Die Israel heilige, als Mijn heiligdom in het midden van hen zal zijn tot in eeuwigheid. Ezechi?l 38
And the nations will be certain that I who make Israel holy am the Lord, when my holy place is among them for ever.
 και γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτοὺς ἐν τῷ εἶναι τὰ ἁγία μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα
- 1 Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
 και ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων

- 2 Mensenkind! zet uw aangezicht tegen Gog, het land van Magog, den hoofdvorst van Mesech en Tubal; en profeteer tegen hem,
Son of man, let your face be turned against Gog, of the land of Magog, the ruler of Rosh, Meshech, and Tubal, and be a prophet against him,
 υἱὲ ἀνθρώπου στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ γωγ καὶ τὴν γῆν τοῦ μαγωγ ἄρχοντα ρως μοσοχ καὶ θοβελ καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν
- 3 En zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o Gog, gij hoofdvorst van Mesech en Tubal!
And say, This is what the Lord has said: See, I am against you, O Gog, ruler of Rosh, Meshech, and Tubal:
 καὶ εἰπὸν αὐτῷ τάδε λέγει κύριος κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ γωγ ἄρχοντα ρως μοσοχ καὶ θοβελ
- 4 En Ik zal u omwenden, en haken in uw kaken leggen, en Ik zal u uitvoeren, mitsgaders uw ganse heir, paarden en ruiteren, die altemaal volkomen wel gekleed zijn, een grotevergadering, met rondas en schild, die altemaal zwaarden handelen;
And turning you round, I will put hooks in your mouth and make you come out with all your army, horses and horsemen, all of them in full war-dress, a great force with breastplate and body-cover, all of them armed with swords:
 καὶ συνάξω σε καὶ πᾶσαν τὴν δυνάμιν σου ἵππους καὶ ἰππεῖς ἐνδεδυμένους θώρακας πάντας συναγωγὴ πολλή πέλται καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι
- 5 Perzen, Moren en Puteers met hen, die altemaal schild en helm voeren;
Persia, Cush, and Put with them; all of them with body-cover and metal head-dress:
 πέρσαι καὶ αἰθίορες καὶ λίβυες πάντες περικεφαλαίαις καὶ πέλταις
- 6 Gomer en al zijn benden, en het huis van Togarma, aan de zijden van het noorden, en al zijn benden; vele volken met u.
Gomer and all her forces; the people of Togarmah in the inmost parts of the north, with all his forces: a great number of peoples with you.
 γομερ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν οἶκος τοῦ θεργαμα ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ
- 7 Zijt bereid en maakt u gereed, gij en uw ganse vergadering, die tot u vergaderd zijn; en wees gij hun tot een wacht.
Be ready, make yourself ready, you and all the forces who are with you, and be ready for my orders.
 ἐτοιμάσθητι ἐτοίμασον σεαυτὸν σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ σου οἱ συνηγμένοι μετὰ σοῦ καὶ ἔση μοι εἰς προφυλακὴν
- 8 Na vele dagen zult gij bezocht worden; in het laatste der jaren zult gij komen in het land, dat wedergebracht is van het zwaard, dat vergaderd is uit vele volken, op de bergenIsraels, die steeds tot verwoesting geweest zijn; als hetzelfde land uit de volken zal uitgevoerd zijn, en zij allemaal zeker zullen wonen.
After a long time you will get your orders: in the last years you will come into the land which has been given back from the sword, which has been got together out of a great number of peoples, on the mountains of Israel which have ever been a waste: but it has been taken out from the peoples and they will be living, all of them, without fear of danger.
 ἀφ' ἡμερῶν πλειόνων ἐτοιμασθήσεται καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλεύσεται καὶ ἦξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπεστραμμένην ἀπὸ μαχαιρας συνηγμένων ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ γῆν ἰσραηλ ἡ ἐγενήθη ἔρημος δι' ὅλου καὶ οὗτος ἐξ ἐθνῶν ἐξελήλυθεν καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες
- 9 Dan zult gij optrekken, gij zult aankomen als een onstuimige verwoesting, gij zult zijn als een wolk, om het land te bedekken; gij en al uw benden, en vele volken met u.
And you will go up, you will come like a storm, you will be like a cloud covering the land, you and all your forces, and a great number of peoples with you.
 καὶ ἀναβήσῃ ὡς ὑετὸς καὶ ἦξεις ὡς νεφέλη κατακαλύψαι γῆν καὶ ἔση σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σὲ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ
- 10 Alzo zegt de Heere HEERE: Te dien dage zal het ook geschieden, dat er raadslagen in uw hart zullen opkomen, en gij zult een kwade gedachte denken,
This is what the Lord has said: In that day it will come about that things will come into your mind, and you will have thoughts of an evil design:
 τάδε λέγει κύριος κύριος καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναβήσεται ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου καὶ λογιῆ λογισμοὺς πονηροῦς
- 11 En zult zeggen: Ik zal optrekken naar dat dorpland, ik zal komen tot degenen, die in rust zijn, die zeker wonen, die altemaal wonen zonder muur, en grendel noch deuren hebben.
And you will say, I will go up to the land of small unwallied towns; I will go to those who are quiet, living, all of them, without fear of danger, without walls or locks or doors:
 καὶ ἐρεῖς ἀναβήσομαι ἐπὶ γῆν ἀπερριμμένην ἦξω ἐπὶ ἡσυχάζοντας ἐν ἡσυχίᾳ καὶ οἰκοῦντας ἐπ' εἰρήνης πάντας κατοικοῦντας γῆν ἐν ἣ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος οὐδὲ μοχλοὶ καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν αὐτοῖς
- 12 Om buit te buiten, en om roof te roven; om uw hand te wenden tegen de woeste plaatsen, die nu bewoond zijn, en tegen een volk, dat uit de heidenen verzameld is, dat vee enhance verkregen heeft, wonende in het midden des lands.
To take their property by force and go off with their goods; turning your hand against the waste places which now are peopled, and against the people who have been got together out of the nations, who have got cattle and goods for themselves, who are living in the middle of the earth.
 προνομεῦσαι προνομὴν καὶ σκυλεῦσαι σκύλα αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι χεῖρά σου εἰς τὴν ἠρημωμένην ἢ κατωκίσθη καὶ ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν πεποιηκότας κτήσεις κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὄμφαλὸν τῆς γῆς

- 13 Scheba, en Dedan, en de kooplieden van Tarsis, en alle hun jonge leeuwen zullen tot u zeggen: Komt gij, om buit te buiten? hebt gij uw vergadering vergaderd, om roof teroven? om zilver en goud weg te voeren, om vee en have weg te nemen, om een groten buit te buiten?
Sheba, and Dedan and her traders, Tarshish with all her traders, will say to you, Have you come to take our goods? have you got your armies together to take away our property by force? to take away silver and gold, cattle and goods, to go off with great wealth?
σαβα και δαιδαν και ἔμποροι καρχηδόνοι και πᾶσαι αἱ κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσίν σοι εἰς προνομίην τοῦ προνομεῦσαι σὺ ἔρχῃ και σκυλευσαι σκύλα συνήγαγες συναγωγὴν σου λαβεῖν ἀργύριον και χρυσίον ἀπενέγκασθαι κτήσιν τοῦ σκυλευσαι σκύλα
- 14 Daarom profeteer, o mensenkind! en zeg tot Gog: Zo zegt de Heere HEERE: Zult gij het, te dien dage, als Mijn volk Israel zeker woont, niet gewaar worden?
For this cause, son of man, be a prophet and say to Gog, These are the words of the Lord: In that day, when my people Israel are living without fear of danger, will you not be moved against them?
διὰ τοῦτο προφήτευσον υἱὲ ἀνθρώπου και εἰπὸν τῷ γωγ τάδε λέγει κύριος οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἐν τῷ κατοικισθῆναι τὸν λαόν μου ἰσραηλ ἐπ' εἰρήνης ἐγερθήσῃ
- 15 Gij zult dan komen uit uw plaats, uit de zijden van het noorden, gij en vele volken met u; die allemaal op paarden zullen rijden, een grote vergadering, en een machtig heir;
And you will come from your place in the inmost parts of the north, you and a great number of peoples with you, all of them on horseback, a great force and a strong army:
και ἦξεῖς ἐκ τοῦ τόπου σου ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ και ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ ἀναβάται ἵππων πάντες συναγωγὴ μεγάλη και δύναμις πολλή
- 16 En gij zult optrekken tegen Mijn volk Israel, als een wolk, om het land te bedekken; in het laatste der dagen zal het geschieden; dan zal Ik u aanbrengen tegen Mijn land, opdat de heidenen Mij kennen, als Ik aan u, o Gog! voor hun ogen zal geheiligd worden.
And you will come up against my people Israel, like a cloud covering the land; and it will come about, in the last days, that I will make you come against my land, so that the nations may have knowledge of me when I make myself holy in you, O Gog, before their eyes.
και ἀναβήσῃ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἰσραηλ ὡς νεφέλη καλύψει γῆν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἔσται και ἀνάξω σε ἐπὶ τὴν γῆν μου ἵνα γνῶσιν πάντα τὰ ἔθνη ἐμὲ ἐν τῷ ἁγιασθῆναι με ἐν σοὶ ἐνώπιον αὐτῶν
- 17 Zo zegt de Heere HEERE: Zijt gij die, van welken Ik in verleden dagen gesproken heb, door den dienst Mijner knechten, de profeten Israels, die in die dagen geprofeteerd hebben, jaren lang, dat Ik u tegen hen zou aanbrengen?
This is what the Lord has said: You are he of whom I gave them word in earlier times by my servants, the prophets of Israel, who in those days went on saying, year after year, that I would make you come up against them.
τάδε λέγει κύριος κύριος τῷ γωγ σὺ εἶ περὶ οὗ ἐλάλησα πρὸ ἡμερῶν τῶν ἐμπροσθεν διὰ χειρὸς τῶν δούλων μου προφητῶν τοῦ ἰσραηλ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις και ἔτεσιν τοῦ ἀγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς
- 18 Maar het zal geschieden te dien dage, ten dage als Gog tegen het land Israels zal aankomen, spreekt de Heere HEERE, dat Mijn grimmigheid in Mijn neus zal opkomen.
And it will come about in that day, when Gog comes up against the land of Israel, says the Lord, that my wrath will come up, and my passion and my bitter feeling.
και ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἐν ἡμέρᾳ ἧ ἂν ἔλθῃ γωγ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ ἰσραηλ λέγει κύριος κύριος ἀναβήσεται ὁ θυμὸς μου
- 19 Want Ik heb gesproken in Mijn ijver, in het vuur Mijner verbolgenheid: Zo er niet, te dien dage, een groot beven zal zijn in het land Israels!
For in the fire of my wrath I have said, Truly, in that day there will be a great shaking in the land of Israel;
και ὁ ζῆλός μου ἐν πυρὶ τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα εἰ μὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἔσται σεισμὸς μέγας ἐπὶ γῆς ἰσραηλ
- 20 Zodat van Mijn aangezicht beven zullen de vissen der zee, en het gevogelte des hemels, en het gedierte des velds, en al het kruipend gedierte, dat op het aardrijk kruipt, en allemensen, die op den aardbodem zijn; en de bergen zullen nedergeworpen worden, en de steile plaatsen zullen nedervallen, en alle muren zullen ter aarde nedervallen.
So that the fish of the sea and the birds of heaven and the beasts of the field and everything moving on the earth, and all the men who are on the face of the earth, will be shaking before me, and the mountains will be overturned and the high places will come down, and every wall will come falling down to the earth.
και σεισθήσονται ἀπὸ προσώπου κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης και τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ και τὰ θηρία τοῦ πεδίου και πάντα τὰ ἔρπετὰ τὰ ἔρποντα ἐπὶ τῆς γῆς και πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς και ῥαγήσεται τὰ ὄρη και πεσοῦνται αἱ φάραγγες και πᾶν τεῖχος ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται
- 21 Want Ik zal het zwaard over hem roepen op al Mijn bergen, spreekt de Heere HEERE; het zwaard van een ieder zal tegen zijn broeder zijn.
And I will send to all my mountains for a sword against him, says the Lord: every man's sword will be against his brother.
και καλέσω ἐπ' αὐτὸν πᾶν φόβον λέγει κύριος μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἔσται
- 22 En Ik zal met hem rechten, door pestilentie en door bloed; en Ik zal een overstelpenden plasregen, en grote hagelstenen, vuur en zwavel regenen op hem, en op zijn benden, en op de vele volken, die met hem zullen zijn.
And I will take up my cause against him with disease and with blood; and I will send down on him and on his forces and on the peoples who are with him, an overflowing shower and great ice-drops, fire, and burning.
και κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ και αἵματι και ὑετῷ κατακλύζοντι και λίθοις χαλάζης και πῦρ και θεῖον βρέξω ἐπ' αὐτὸν και ἐπὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ και ἐπ' ἔθνη πολλὰ μετ' αὐτοῦ
- 23 Alzo zal Ik Mij groot maken, en Mij heiligen, en bekend worden voor de ogen van vele heidenen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
And I will make my name great and make myself holy, and I will make myself clear to a number of nations; and they will be certain that I am the Lord.
και μεγαλυνθήσομαι και ἁγιασθήσομαι και ἐνδοξασθήσομαι και γνωσθήσομαι ἐναντίον ἔθνῶν πολλῶν και γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος

- 1 Voorts, gij mensenkind! profeteer tegen Gog, en zeg: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan u, o Gog, hoofdvorst van Mesech en Tubal!
And you, son of man, be a prophet against Gog, and say, These are the words of the Lord: See, I am against you, O Gog, ruler of Rosh, Meshech, and Tubal:
καὶ σύ υἱὲ ἀνθρώπου προφήτευσον ἐπὶ γωγ καὶ εἰπὸν τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ γωγ ἄρχοντα ρως μοσοχ καὶ θοβελ.
- 2 En Ik zal u omwenden, en een zeshaak in u slaan, en u optrekken uit de zijden van het noorden, en Ik zal u brengen op de bergen Israels.
And turning you round, I will be your guide, and make you come up from the inmost parts of the north; I will make you come on to the mountains of Israel:
καὶ συνάξω σε καὶ καθοδηγήσω σε καὶ ἀναβιβῶ σε ἀπ' ἐσχάτου τοῦ βορρᾶ καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ ἰσραηλ.
- 3 Maar Ik zal uw boog uit uw linkerhand slaan, en Ik zal uw pijlen uit uw rechterhand doen vallen.
And with a blow I will send your bow out of your left hand and your arrows falling from your right hand.
καὶ ἀπολῶ τὸ τόξον σου ἀπὸ τῆς χειρὸς σου τῆς ἀριστερᾶς καὶ τὰ τοξεύματά σου ἀπὸ τῆς χειρὸς σου τῆς δεξιᾶς καὶ καταβαλῶ σε
- 4 Op de bergen Israels zult gij vallen, gij en al uw benden, en de volken, die met u zijn; Ik heb u aan de roofvogelen, aan het gevogelte van allen vleugel, en aan het gedierte des velds ter spijs gegeven.
On the mountains of Israel you will come down, you and all your forces and the peoples who are with you: I will give you to cruel birds of every sort and to the beasts of the field to be their food.
ἐπὶ τὰ ὄρη ἰσραηλ καὶ πεσῆ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ σοῦ δοθήσονται εἰς πλήθη ὀρνέων παντὶ πετεινῷ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου δέδοκά σε καταβρωθῆναι
- 5 Op het open veld zult gij vallen; want Ik heb het gesproken, spreekt de Heere HEERE.
You will come down in the open field: for I have said it, says the Lord.
ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου πεσῆ ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα λέγει κύριος
- 6 En Ik zal een vuur zenden in Magog, en onder degenen, die in de eilanden zeker wonen; en zij zullen weten, dat Ik de HEERE ben.
And I will send a fire on Magog, and on those who are living in the sea-lands without fear: and they will be certain that I am the Lord.
καὶ ἀποστελῶ πῦρ ἐπὶ γωγ καὶ κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ' εἰρήνης καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος
- 7 En Ik zal Mijn heiligen Naam in het midden van Mijn volk Israel bekend maken, en zal Mijn heiligen Naam niet meer laten ontheiligen; en de heidenen zullen weten, dat Ik de HEERE ben, de Heilige in Israel.
And I will make clear my holy name among my people Israel; I will no longer let my holy name be made unclean: and the nations will be certain that I am the Lord, the Holy One in Israel.
καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνωσθήσεται ἐν μέσῳ λαοῦ μου ἰσραηλ καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐκέτι καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ἅγιος ἐν ἰσραηλ.
- 8 Ziet, het komt en zal geschieden, spreekt de Heere HEERE; dit is de dag, van welken Ik gesproken heb.
See, it is coming and it will be done, says the Lord; this is the day of which I have given word.
ἰδοὺ ἦκει καὶ γνώση ὅτι ἔσται λέγει κύριος κύριος αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα ἐν ἣ ἐλάλησα
- 9 En de inwoners der steden Israels zullen uitgaan, en vuur stoken en branden van de wapenen, zo van schilden als rondassen, van bogen en van pijlen, zo van handstokken als van spiesen; en zij zullen daarvan vuur stoken zeven jaren;
And those who are living in the towns of Israel will go out and make fires of the instruments of war, burning the body-covers and the breastplates, the bows and the arrows and the sticks and the spears, and for seven years they will make fires of them:
καὶ ἐξελεύσονται οἱ κατοικοῦντες τὰς πόλεις ἰσραηλ καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὄπλοις πέλταις καὶ κοντοῖς καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασιν καὶ ῥάβδοις χειρῶν καὶ λόγχαις καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη
- 10 Zodat zij geen hout uit het veld zullen dragen, noch uit de wouden houwen, maar van de wapenen vuur stoken; en zij zullen beroven degenen, die hen beroofd hadden, en plunderen, die hen geplunderd hadden, spreekt de Heere HEERE.
And they will take no wood out of the field or have any cut down in the woods; for they will make their fires of the instruments of war: and they will take by force the property of those who took their property, and go off with the goods of those who took their goods, says the Lord.
καὶ οὐ μὴ λάβωσιν ξύλα ἐκ τοῦ πεδίου οὐδὲ μὴ κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν ἄλλ' ἢ τὰ ὄπλα κατακαύσουσιν πυρὶ καὶ προνομεύσουσιν τοὺς προνομεύσαντας αὐτοὺς καὶ σκυλεύσουσιν τοὺς σκυλεύσαντας αὐτούς λέγει κύριος
- 11 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik aan Gog aldaar een grafstede in Israel zal geven, het dal der doorgangers naar het oosten der zee; en datzelve zal den doorgangersden neus stoppen; en aldaar zullen zij begraven Gog en zijn ganse menigte, en zullen het noemen: Het dal van Gogs menigte.
And it will come about in those days, that I will give to Gog a last resting-place there in Israel, in the valley of Abarim on the east of the sea: and those who go through will be stopped: and there Gog and all his people will be put to rest, and the place will be named, The valley of Hamon-gog.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δώσω τῷ γωγ τόπον ὀνομαστόν μνημεῖον ἐν ἰσραηλ τὸ πολυάνδριον τῶν ἐπελθόντων πρὸς τῇ θαλάσῃ καὶ περιοικοδομήσουσιν τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος καὶ κατοροῦ ξουσίεν ἐκεῖ τὸν γωγ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ καὶ κληθήσεται τὸ γαί τὸ πολυάνδριον τοῦ γωγ

- 12 Het huis Israels nu zal hen begraven, om het land te reinigen, zeven maanden lang.
And the children of Israel will be seven months putting them in the earth, so as to make the land clean.
καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς οἴκος ἰσραηλ ἵνα καθαρισθῇ ἡ γῆ ἐν ἑπταμήνῳ
- 13 Ja, al het volk des lands zal begraven, en het zal hun tot een naam zijn, ten dage als Ik zal verheerlijkt zijn, spreekt de Heere HEERE.
And all the people of the land will put them in the earth; and it will be to their honour in the day when I let my glory be seen, says the Lord.
καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς καὶ ἔσται αὐτοῖς εἰς ὄνομαστὸν ἡ ἡμέρα ἐδοξάσθην λέγει κύριος
- 14 Ook zullen zij mannen uitscheiden, die gestadig door het land doorgaan, en doodgravers met de doorgangers, om te begraven degenen, die op den aardbodem zijnovergelaten, om dien te reinigen; ten einde van zeven maanden zullen zij onderzoek doen.
And they will put on one side men to do no other work but to go through the land and put in the earth the rest of those who are still on the face of the land, to make it clean: after seven months are ended they are to make a search.
καὶ ἄνδρας διὰ παντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους τὴν γῆν θάψαι τοὺς καταλελειμμένους ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς καθαρίσαι αὐτὴν μετὰ τὴν ἑπτάμηνον καὶ ἐκζητήσουσιν
- 15 En deze doorgangers zullen door het land doorgaan, en als iemand een mensenbeen ziet, zo zal hij een merkteken daarbij oprichten; totdat de doodgravers hetzelfde zullen hebben begraven in het dal van Gogs menigte.
And while they go through the land, if anyone sees a man's bone, he is to put up a sign by the place till those who are doing the work have put it in the earth in the valley of Hamon-gog.
καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος τὴν γῆν καὶ ἰδὼν ὄστον ἀνθρώπου οἰκοδομήσει παρ' αὐτὸ σημεῖον ἕως ὅτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες εἰς τὸ γαι τὸ πολυάνδριον τοῦ γωγ
- 16 Ook zo zal de naam der stad Hamona zijn. Alzo zullen zij het land reinigen.
And there they will put all the army of Gog in the earth. So they will make the land clean.
καὶ γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως πολυάνδριον καὶ καθαρισθήσεται ἡ γῆ
- 17 Gij dan, mensenkind! zo zegt de Heere HEERE: Zeg tot het gevogelte van allen vleugel, en tot al het gedierte des velds: Vergadert u, en komt aan, verzamelt u van rondom, totMijn slachtoffer, dat Ik voor u geslacht heb, een groot slachtoffer, op de bergen Israels, en eet vlees, en drink bloed.
And you, son of man, this is what the Lord has said: Say to the birds of every sort and to all the beasts of the field, Get together and come; come together on every side to the offering which I am putting to death for you, a great offering on the mountains of Israel, so that you may have flesh for your food and blood for your drink.
καὶ σὺ υἱὲ ἀνθρώπου εἰπὸν τάδε λέγει κύριος εἰπὸν παντὶ ὄρνέῳ πετεινῷ καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου συνάχθητε καὶ ἔρχεσθε συνάχθητε ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ ἐπὶ τὴν θυσίαν μου ἣν τέθουκα ὑμῖν θυσίαν μεγάλην ἐπὶ τὰ ὄρη ἰσραηλ καὶ φάγεσθε κρέα καὶ πίεσθε αἷμα
- 18 Het vlees der helden zult gij eten, en het bloed van de vorsten der aarde drinken; der rammen, der lammeren, en bokken, en varren, die altemaal gemesten van Basan zijn.
The flesh of the men of war will be your food, and your drink the blood of the princes of the earth, of sheep and lambs, of he-goats, of oxen, all of them fat beasts of Bashan.
κρέα γιγάντων φάγεσθε καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς γῆς πίεσθε κριοὺς καὶ μόσχους καὶ τράγους καὶ οἱ μόσχοι ἔστεατωμένοι πάντες
- 19 En gij zult het vette eten tot verzadiging toe, en bloed drinken tot dronkenschap toe; van Mijn slachtoffer, dat Ik voor u geslacht heb.
You will go on feasting on the fat till you are full, and drinking the blood till you are overcome with it, of my offering which I have put to death for you.
καὶ φάγεσθε στέαρ εἰς πλησμονὴν καὶ πίεσθε αἷμα εἰς μέθην ἀπὸ τῆς θυσίας μου ἧς ἔθουσα ὑμῖν
- 20 En gij zult verzadigd worden aan Mijn tafel van rij paarden en wagen paarden, van helden en alle krijgslieden, spreekt de Heere HEERE.
At my table you will have food in full measure, horses and war-carriages, great men and all the men of war, says the Lord.
καὶ ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἵππον καὶ ἀναβάτην γίγαντα καὶ πάντα ἄνδρα πολεμιστὴν λέγει κύριος
- 21 En Ik zal Mijn eer zetten onder de heidenen; en alle heidenen zullen Mijn oordeel zien, dat Ik gedaan heb, en Mijn hand, die Ik aan hen gelegd heb.
And I will put my glory among the nations, and all the nations will see my punishments which I have put into effect, and my hand which I have put on them.
καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν καὶ ὄψονται πάντα τὰ ἔθνη τὴν κρίσιν μου ἣν ἐποίησα καὶ τὴν χειρὰ μου ἣν ἐπάγαγον ἐπ' αὐτούς
- 22 En die van het huis Israels zullen weten, dat Ik, de HEERE, hunlieder God ben, van dien dag af en voortaan.
So the children of Israel will be certain that I am the Lord their God, from that day and for the future.
καὶ γνώσονται οἴκος ἰσραηλ ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα

- 23 En de heidenen zullen weten, dat die van het huis Israels gevankelijk zijn weggevoerd om hun ongerechtigheid, omdat zij tegen Mij hadden overtreden, en dat Ik Mijn aangezichtvoor hen verborgen heb, en heb ze overgegeven in de hand hunner wederpartijders, zodat zij altemaal door het zwaard gevallen zijn;
 And it will be clear to the nations that the children of Israel were taken away prisoners for their evil-doing; because they did wrong against me, and my face was covered from them: so I gave them up into the hands of their attackers, and they all came to their end by the sword.
 και γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν ἠχμαλωτεύθησαν οἶκος ἰσραηλ ἀνθ' ὧν ἠθέτησαν εἰς ἐμέ και ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν και παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν και ἔπεσαν πάντες μαχαίρα
- 24 Naar hun onreinigheid en naar hun overtredingen heb Ik met hen gehandeld, en Ik heb Mijn aangezicht voor hen verborgen.
 In the measure of their unclean ways and their sins, so I did to them; and I kept my face covered from them.
 κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν και κατὰ τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς και ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν
- 25 Daarom zo zegt de Heere HEERE: Nu zal Ik Jakobs gevangenen wederbrengen, en zal Mij ontfermen over het ganse huis Israels, en Ik zal ijveren over Mijn heiligen Naam;
 For this cause the Lord has said, Now I will let the fate of Jacob be changed, and I will have mercy on all the children of Israel, and will take care of the honour of my holy name.
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος νῦν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν ἰακωβ και ἐλεήσω τὸν οἶκον ἰσραηλ και ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου
- 26 Als zij hun schande zullen gedragen hebben, en al hun overtreding, met dewelke zij tegen Mij hebben overtreden, toen zij in hun land zeker woonden, en er niemand was, diehen verschrikte.
 And they will be conscious of their shame and of all the wrong which they have done against me, when they are living in their land with no sense of danger and with no one to be a cause of fear to them;
 και λήψονται τὴν ἀτιμίαν ἑαυτῶν και τὴν ἀδικίαν ἣν ἠδίκησαν ἐν τῷ κατοικισθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ' εἰρήνης και οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν
- 27 Als Ik hen zal hebben wedergebracht uit de volken, en hen vergaderd zal hebben uit de landen hunner vijanden, en Ik aan hen geheiligd zal zijn voor de ogen van vele heidenen;
 When I have taken them back from among the peoples and got them together out of the lands of their haters, and have made myself holy in them before the eyes of a great number of nations.
 ἐν τῷ ἀποστρέψαι με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν και συναγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν και ἁγιασθῆσομαι ἐν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν
- 28 Dan zullen zij weten, dat Ik, de HEERE, hunlieder God ben, dewijl Ik ze gevankelijk heb doen wegvoeren onder de heidenen, maar heb ze weder verzameld in hun land, en hebdaar niemand van hen meer overgelaten.
 And they will be certain that I am the Lord their God, because I sent them away as prisoners among the nations, and have taken them together back to their land; and I have not let one of them be there any longer.
 και γνώσονται ὅτι ἐγὼ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἐν τῷ ἐπιφανῆναι με αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσιν
- 29 En Ik zal Mijn aangezicht voor hen niet meer verbergen, wanneer Ik Mijn Geest over het huis Israels zal hebben uitgesproken, spreekt de Heere HEERE. Ezechi?l 40
 And my face will no longer be covered from them: for I have sent the out-flowing of my spirit on the children of Israel, says the Lord.
 και οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν ἀνθ' οὗ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον ἰσραηλ λέγει κύριος κύριος
- 1 In het vijf en twintigste jaar onzer gevankelijke wegvoering, in het begin des jaars, op den tienden der maand, in het veertiende jaar, nadat de stad geslagen was; even opdienzelfden dag, was de hand des HEEREN op mij, en Hij bracht mij derwaarts.
 In the twenty-fifth year after we had been taken away prisoners, in the first month of the year, on the tenth day of the month, in the fourteenth year after the town was taken, on the very same day, the hand of the Lord was on me, and he took me there.
 και ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ και εικοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῷ τεσσαρεσκαίδεκάτῳ ἔτει μετὰ τὸ ἀλῶναι τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐγένετο ἐπ' ἐμέ χεῖρ κυρίου και ἤγαγέν με
- 2 In de gezichten Gods bracht Hij mij in het land Israels, en Hij zette mij op een zeer hogen berg; en aan denzelven was als een gebouw ener stad tegen het zuiden.
 In the visions of God he took me into the land of Israel, and put me down on a very high mountain, on which there was, as it seemed, a building like a town opposite me.
 ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν τοῦ ἰσραηλ και ἔθηκέν με ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ σφόδρα και ἐπ' αὐτοῦ ὡσεὶ οἰκοδομηὴ πόλεως ἀπέναντι
- 3 Als Hij mij daarhenen gebracht had, ziet, zo was er een man, wiens gedaante was als de gedaante van koper; en in zijn hand was een linnen snoer, en een meetriet; en hij stondin de poort.
 He took me there, and I saw a man, looking like brass, with a linen cord in his hand and a measuring rod: and he was stationed in the doorway.
 και εἰσήγαγέν με ἐκεῖ και ἰδοὺ ἀνὴρ και ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἦν ὡσεὶ ὄρασις χαλκοῦ στύλβοντος και ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων και κάλαμος μέτρου και αὐτὸς εἰστήκει ἐπὶ τῆς πύλης
- 4 En die man sprak tot mij: Mensenkind! zie met uw ogen, en hoor met uw oren, en zet uw hart op alles, wat ik u zal doen zien; want, opdat ik u zou doen zien, zijt gij herwaartsgebracht; verkondig daarna den huize Israels alles, wat gij ziet.
 And the man said to me, Son of man, see with your eyes and give hearing with your ears, and take to heart everything I am going to let you see; for in order that I might let you see them, you have come here: and give an account of all you see to the children of Israel.
 και εἶπεν πρὸς με ὁ ἀνὴρ ἑώρακας νιὲ ἀνθρώπου ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἰδὲ και ἐν τοῖς ὠσίν σου ἄκουε και τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα ὅσα ἐγὼ δευκνύω σοι διότι ἕνεκα τοῦ δεῖξαι σοι εἰσελήλυθαι ὡς ὧδε και δεῖξεις πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς τῷ οἴκῳ τοῦ ἰσραηλ

- 5 En ziet, er was een muur buiten aan het huis, rondom henen, en in des mans hand was een meetriet van zes ellen, elke el van een el en een handbreed, en hij mat de breedtedes gebouws een riet, en de hoogte een riet.
 And there was a wall on the outside of the house all round, and in the man's hand there was a measuring rod six cubits long by a cubit and a hand's measure: so he took the measure of the building from side to side, one rod; and from base to top, one rod.
 και ἰδοὺ περιβόλος ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ καὶ ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος τὸ μέτρον πηχῶν ἕξ ἐν πήχει καὶ παλαιστῆς καὶ διεμέτρησεν τὸ προτείχισμα πλάτος ἴσον τῷ καλάμῳ καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ὅ ἴσον τῷ καλάμῳ
- 6 Toen kwam hij tot de poort, welke zag den weg naar het oosten, en hij ging bij derzelve trappen op, en mat den dorpel der poort een riet de breedte, en den anderen dorpel eenriet de breedte.
 Then he came to the doorway looking to the east, and went up by its steps; and he took the measure of the doorstep, one rod wide.
 καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς καὶ διεμέτρησεν τὸ αἶλαμ τῆς πόλης ἴσον τῷ καλάμῳ
- 7 En elk kamertje een riet de lengte, en een riet de breedte; en tussen de kamertjes vijf ellen; en den dorpel der poort, bij het voorhuis der poort van binnen, een riet.
 And the watchmen's rooms were one rod long and one rod wide; and the space between the rooms was five cubits; the doorstep of the doorway, by the covered way of the doorway inside, was one rod.
 καὶ τὸ θεε ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μήκος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος καὶ τὸ αἶλαμ ἀνὰ μέσον τοῦ θαυλαθα πηχῶν ἕξ καὶ τὸ θεε τὸ δευτερον ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μήκος καὶ τὸ αἶλαμ πήχεων πέντε
- 8 Ook mat hij het voorhuis der poort van binnen, een riet.
 And he took the measure of the covered way of the doorway inside,
 καὶ τὸ θεε τὸ τρίτον ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μήκος
- 9 Toen mat hij het andere voorhuis der poort, acht ellen, en haar posten twee ellen; en het voorhuis der poort was van binnen.
 Eight cubits; and its uprights, two cubits; the covered way of the doorway was inside.
 καὶ τὸ αἶλαμ τοῦ πυλῶνος πλησίον τοῦ αἶλαμ τῆς πόλης πηχῶν ὀκτὼ καὶ τὰ αἰλευ πηχῶν δύο καὶ τὸ αἶλαμ τῆς πόλης ἔσωθεν
- 10 En de kamertjes der poort, den weg naar het oosten, waren drie van deze, en drie van gene zijde; die drie hadden enerlei maat; ook hadden de posten, van deze en van genezijde, enerlei maat.
 And the rooms of the doorway on the east were three on this side and three on that; all three were of the same size; and the uprights on this side and on that were of the same size.
 καὶ τὰ θεε τῆς πόλης θεε κατέναντι τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν καὶ μέτρον ἐν τοῖς τρισὶν καὶ μέτρον ἐν τοῖς αἶλαμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν
- 11 Voorts mat hij de wijfde der deur van de poort, tien ellen; de lengte der poort, dertien ellen.
 And he took the measure of the opening of the doorway, ten cubits wide; and the way down the doorway was thirteen cubits;
 καὶ διεμέτρησεν τὸ πλάτος τῆς θύρας τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα τριῶν
- 12 En er was een ruim voor aan de kamertjes, van een el van deze, en een ruim van een el van gene zijde; en elk kamertje zes ellen van deze, en zes ellen van gene zijde.
 And the space in front of the rooms, a cubit on this side and a cubit on that side; and the rooms six cubits on this side and six cubits on that.
 καὶ πῆχυς ἐπισυναγόμενος ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεῖμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ τὸ θεε πηχῶν ἕξ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἕξ ἔνθεν
- 13 Toen mat hij de poort van het dak van het ene kamertje af tot aan het dak van een ander; de breedte was vijf en twintig ellen; deur was tegenover deur.
 And he took the measure of the doorway from the back of one room to the back of the other, twenty-five cubits across, from door to door.
 καὶ διεμέτρησεν τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ θεε ἐπὶ τὸν τοίχον τοῦ θεε πλάτος πήχεις εἴκοσι πέντε αὕτη πόλη ἐπὶ πόλιν
- 14 Ook maakte hij posten van zestig ellen, namelijk tot den post des voorhofs, rondom de poort henen.
 And he took the measure of the covered way, twenty cubits; and opening from the covered way of the doorway was the open square round about.
 καὶ τὸ αἶθριον τοῦ αἶλαμ τῆς πόλης ἐξήκοντα πήχεις εἴκοσι θεῖμ τῆς πόλης κύκλῳ
- 15 En van het voorste deel der poort des ingangs, tot aan het voorste deel van het voorhuis van de binnenpoort, waren vijftig ellen.
 And from before the opening of the doorway to before the inner covered way of the doorway was fifty cubits.
 καὶ τὸ αἶθριον τῆς πόλης ἔξωθεν εἰς τὸ αἶθριον αἶλαμ τῆς πόλης ἔσωθεν πηχῶν πενήκοντα
- 16 En er waren gesloten vensters aan de kamertjes, en aan hun posten inwaarts in de poort rondom henen; also ook aan de voorhuizen; de vensters nu waren rondom heneninwaarts, en aan de posten waren palmbomen.
 And the rooms and their uprights had sloping windows inside the doorway all round, and in the same way the covered way had windows all round on the inside: and on every upright there were palm-trees.
 καὶ θυρίδες κρυπταὶ ἐπὶ τὰ θεῖμ καὶ ἐπὶ τὰ αἶλαμ ἔσωθεν τῆς πόλης τῆς αὐλῆς κυκλόθεν καὶ ὡσαύτως τοῖς αἶλαμ θυρίδες κύκλῳ ἔσωθεν καὶ ἐπὶ τὸ αἶλαμ φοίνικες ἔνθεν καὶ ἔνθεν

- 17 Voorts bracht hij mij in het buitenste voorhof, en ziet, er waren kameren, en een plaveisel, dat gemaakt was in het voorhof rondom henen, dertig kameren waren er op hetplaveisel.
Then he took me into the outer square, and there were rooms and a stone floor made for the open square all round: there were thirty rooms on the stone floor.
καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν καὶ ἰδοὺ παστοφόρια καὶ περίστυλα κύκλῳ τῆς αὐλῆς τριάκοντα παστοφόρια ἐν τοῖς περιστύλοις
- 18 Het plaveisel nu was aan de zijde van de poorten, tegenover de lengte van de poorten; dit was het benedenste plaveisel.
And the stone floor was by the side of the doorways, and was as wide as the doorways were long, even the lower floor.
καὶ αἱ στοαὶ κατὰ νότου τῶν πυλῶν κατὰ τὸ μήκος τῶν πυλῶν τὸ περίστυλον τὸ ὑποκάτω
- 19 En hij mat de breedte, van het voorste deel der benedenste poort af, voor aan het binnenste voorhof, van buiten, honderd ellen, oostwaarts en noordwaarts.
Then he took the measure of the square across, from before the lower doorway inside to before the inner doorway outside, one hundred cubits. And he took me in the direction of the north,
καὶ διεμέτρησεν τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς ἀπὸ τοῦ αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτέρας ἕσωθεν ἐπὶ τὸ αἶθριον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης ἕξω πῆχαις ἑκατὸν τῆς βλεπούσης κατ' ἀνατολὰς καὶ εἰσήγαγέ με ἐπὶ β ορρᾶν
- 20 Aangaande de poort nu, die den weg naar het noorden zag, aan het buitenste voorhof, hij mat derzelver lengte en derzelver breedte.
And there was a doorway to the outer square, looking to the north; and he took the measure of it to see how wide and how long it was.
καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς βορρᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐξωτέρῃ καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν τὸ τε μήκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος
- 21 En haar kamertjes, drie van deze en drie van gene zijde; en haar posten en haar voorhuizen waren naar de maat der eerste poort; vijftig ellen haar lengte, en de breedte van vijfen twintig ellen.
And it had three rooms on this side of it and three on that; its uprights and its covered ways were the same size as those of the first doorway: it was fifty cubits long and twenty-five cubits wide.
καὶ τὰ θεε τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν καὶ τὰ αἰλεὺ καὶ τὰ αἰλαμμοὺ καὶ τοὺς φοῖνικας αὐτῆς καὶ ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς πηχῶν πενήκοντα τὸ μήκος αὐτῆς καὶ ἰ πηχῶν εἴκοσι πέντε τὸ εὖρος αὐτῆς
- 22 En haar vensters, en haar voorhuizen, en haar palmbomen, waren naar de maat der poort, die den weg naar het oosten zag; en men ging daarin op met zeven trappen, en haarvoorhuizen waren voor aan dezelve.
And its windows, and the windows of its covered ways, and its palm-trees, were the same as those of the doorway looking to the east; and there were seven steps up to it; and the covered way went inside.
καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμοὺ καὶ οἱ φοῖνικες αὐτῆς καθὼς ἡ πύλη ἡ βλέπουσα κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἐν ἑπτὰ κλιμακῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτὴν καὶ τὰ αἰλαμμοὺ ἕσωθεν
- 23 De poort nu van het binnenste voorhof was tegenover de poort van het noorden en van het oosten; en hij mat van poort tot poort honderd ellen.
And there was a doorway to the inner square opposite the doorway on the north, like the doorway on the east; and he took the measure from doorway to doorway, a hundred cubits.
καὶ πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρῃ βλέπουσα ἐπὶ πύλην τοῦ βορρᾶ ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς καὶ διεμέτρησεν τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην πῆχαις ἑκατὸν
- 24 Daarna voerde hij mij den weg naar het zuiden; en ziet, er was een poort den weg naar het zuiden; en hij mat derzelver posten, en derzelver voorhuizen, naar deze maten.
And he took me to the south, and I saw a doorway looking to the south: and he took the measure of its rooms and its uprights and its covered ways by these measures.
καὶ ἤγαγέ με κατὰ νότον καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αἰλεὺ καὶ τὰ αἰλαμμοὺ κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα
- 25 En zij had vensteren, ook aan haar voorhuizen, rondom henen, gelijk deze vensteren; de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.
And there were windows in it and in the covered way all round, like the other windows: it was fifty cubits long and twenty-five cubits wide.
καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμοὺ κυκλόθεν καθὼς αἱ θυρίδες τοῦ αἰλαμ πηχῶν πενήκοντα τὸ μήκος αὐτῆς καὶ πηχῶν εἴκοσι πέντε τὸ εὖρος αὐτῆς
- 26 En haar opgangen waren van zeven trappen, en haar voorhuizen waren voor aan dezelve; en zij had palmbomen, een van deze, en een van gene zijde aan haar posten.
And there were seven steps up to it, and its covered way went inside: and it had palm-trees, one on this side and one on that, on its uprights.
καὶ ἑπτὰ κλιμακῆρες αὐτῇ καὶ αἰλαμμοὺ ἕσωθεν καὶ φοῖνικες αὐτῇ εἰς ἔνθεν καὶ εἰς ἔνθεν ἐπὶ τὰ αἰλεὺ
- 27 Ook was er een poort in het binnenste voorhof, den weg naar het zuiden; en hij mat van poort tot poort, den weg naar het zuiden, honderd ellen.
And there was a doorway to the inner square looking to the south: he took the measure from doorway to doorway to the south, a hundred cubits.
καὶ πύλη κατέναντι πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην πῆχαις ἑκατὸν τὸ εὖρος πρὸς νότον
- 28 Voorts bracht hij mij door de zuiderpoort tot het binnenvoorhof; en hij mat de zuiderpoort naar deze maten.
Then he took me to the inner square by the south doorway: and he took the measure of the south doorway by these measures;
καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα

- 29 En haar kamertjes, en haar posten, en haar voorhuizen waren naar deze maten; en zij had vensteren, ook in haar voorhuizen, rondom henen; de lengte was vijftig ellen, en debreedte vijf en twintig ellen.
And the rooms in it and the uprights and the covered ways, by these measures:
καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αἰλευ καὶ τὰ αἰλαμμο κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα καὶ θυρίδες αὐτῆ καὶ τῷ αἰλαμμο κύκλω πήχεις πενήτηκοντα τὸ μήκος αὐτῆς καὶ τὸ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε
- 31 En haar voorhuizen waren aan het buitenste voorhof, ook waren er palmbomen aan haar posten, en haar opgangen waren van acht trappen.
The covered way was on the side nearest the outer square; and there were palm-trees on the uprights: and there were eight steps going up to it.
καὶ αἰλαμμο εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτερὰν καὶ φοίνικες τῷ αἰλευ καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες
- 32 Daarna bracht hij mij tot het binnenste voorhof, den weg naar het oosten; en hij mat de poort, naar deze maten;
And he took me into the inner square facing the east: and he took the measure of the doorway by these measures;
καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα
- 33 Ook haar kamertjes, en haar posten, en haar voorhuizen naar deze maten; en zij had vensteren ook aan haar voorhuizen, rondom henen; de lengte was vijftig ellen, en debreedte vijf en twintig ellen.
And of the rooms in it and its uprights and its covered ways, by these measures: and there were windows in it and in the covered way round about: it was fifty cubits long and twenty-five cubits wide.
καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αἰλευ καὶ τὰ αἰλαμμο κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα καὶ θυρίδες αὐτῆ καὶ τῷ αἰλαμμο κύκλω πήχεις πενήτηκοντα μήκος αὐτῆς καὶ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε
- 34 En haar voorhuizen waren aan het buitenste voorhof; ook waren er palmbomen aan haar posten, van deze en van gene zijde; en haar opgangen waren van acht trappen.
And the covered way was on the side nearest the outer square; there were palm-trees on the uprights, on this side and on that: and there were eight steps going up to it.
καὶ αἰλαμμο εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αἰλευ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῆ
- 35 Daarna bracht hij mij tot de noorderpoort; en hij mat naar deze maten.
And he took me to the north doorway: and he took the measure of it by these measures;
καὶ εἰσήγαγέ με εἰς τὴν πύλην τὴν πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησεν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα
- 36 Haar kamertjes, haar posten en haar voorhuizen; ook had zij vensteren rondom henen; de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.
Its rooms, its uprights, and its covered way had the same measures, and its covered way had windows all round: it was fifty cubits long and twenty-five cubits wide.
καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αἰλευ καὶ τὰ αἰλαμμο καὶ θυρίδες αὐτῆ κύκλω καὶ τῷ αἰλαμμο αὐτῆς πήχεις πενήτηκοντα μήκος αὐτῆς καὶ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε
- 37 En haar posten waren aan het buitenste voorhof; ook waren er palmbomen aan haar posten, van deze en van gene zijde; en haar opgangen waren van acht trappen.
Its uprights were on the side nearest to the outer square; there were palm-trees on the uprights, on this side and on that: and there were eight steps going up to it.
καὶ τὰ αἰλαμμο εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτερὰν καὶ φοίνικες τῷ αἰλευ ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῆ
- 38 Haar kamertjes, haar posten en haar voorhuizen; ook had zij vensteren rondom henen; de lengte was vijftig ellen, en de breedte vijf en twintig ellen.
Its rooms, its uprights, and its covered way had the same measures, and its covered way had windows all round: it was fifty cubits long and twenty-five cubits wide.
καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αἰλευ καὶ τὰ αἰλαμμο καὶ θυρίδες αὐτῆ κύκλω καὶ τῷ αἰλαμμο αὐτῆς πήχεις πενήτηκοντα μήκος αὐτῆς καὶ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε
- 39 En in het voorhuis der poort waren twee tafelen van deze, en twee tafelen van gene zijde, om daarop te slachten het brandoffer, en het zondoffer, en het schuldoffer.
And in the covered way of the doorway there were two tables on this side and two tables on that side, on which the burned offering and the sin-offering and the offering for error were put to death:
τῆς δευτέρας ἔκρυσις ὅπως σφάζουσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ὑπὲρ ἀγνοίας
- 40 Ook waren er aan de zijde van buiten des opgangs, aan de deur der noorderpoort, twee tafelen; en aan de andere zijde, die aan het voorhuis der poort was, twee tafelen.
On the outer side, to the north, as one goes up to the opening of the doorway, were two tables.
καὶ κατὰ νότου τοῦ ῥόακος τῶν ὀλοκαυτωμάτων τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν δύο τράπεζαι πρὸς ἀνατολὰς καὶ κατὰ νότου τῆς δευτέρας καὶ τοῦ αἰλαμ τῆς πύλης δύο τράπεζαι κατὰ ἀνατολὰς
- 41 Vier tafelen van deze, en vier tafelen van gene zijde, aan de zijde der poort, acht tafelen, waarop men slachtte.
There were four tables on one side and four tables on the other, by the side of the doorway; eight tables, on which they put to death the beasts for the offerings.
τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νότου τῆς πύλης ἐπ' αὐτὰς σφάζουσι τὰ θύματα κατέναντι τῶν ὀκτὼ τραπέζων τῶν θυμάτων

- 42 Maar de vier tafelen voor het brandoffer waren van gehouwen stenen, de lengte een el en een halve, en de breedte een el en een halve, en de hoogte een el; op dezelve nulegde men het gereedschap henen, waarmede men het brandoffer en slachtoffer slachtte.
 And there were four tables for the burned offering, made of cut stone, one and a half cubits long, one and a half cubits wide and a cubit high, where the instruments were placed which were used for putting to death the burned offering and the beasts for the offerings.
 και τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὀλοκαυτωμάτων λίθιναι λελαξευμέναι πήχεος και ἡμίσουσ τὸ πλάτος και πήχεων δύο και ἡμίσουσ τὸ μήκος και ἐπὶ πῆχυν τὸ ὕψος ἐπ' αὐτὰς ἐπιθήσουσιν τὰ σκεύη ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ ὀλοκαυτώματα και τὰ θύματα
- 43 De haardstenen nu waren een handbreed dik, ordentelijk geschikt in het huis rondom henen; en op de tafelen was het offervlees.
 And they had edges all round as wide as a man's hand: and on the tables was the flesh of the offerings.
 και παλαιστήν ἔξουσιν γείσοσ λελαξευμένον ἔσωθεν κύκλω και ἐπὶ τὰσ τραπέζασ ἐπάνωθεν στέγασ τοῦ καλύπτεσθαι ἀπὸ τοῦ ὕετοῦ και ἀπὸ τῆσ ξηρασίασ
- 44 En van buiten de binnenste poort waren de kameren der zangers, in het binnenste voorhof, dat aan de zijde van de noorderpoort was; en het voorste deel derzelve was den wegnaar het zuiden; een was er aan de zijde van de oostpoort, ziende den weg naar het noorden.
 And he took me into the inner square, and there were two rooms in the inner square, one at the side of the north doorway, facing south; and one at the side of the south doorway, facing north.
 και εἰσήγαγέν με εἰσ τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν και ἰδοῦ δύο ἐξέδραι ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρῃ μία κατὰ νότου τῆσ πόλησ τῆσ βλεπούσῆσ πρὸσ βορρᾶν φέρουσα πρὸσ νότον και μία κατὰ νότου τῆσ πόλησ τῆσ πρὸσ νότον βλεπούσῆσ δὲ πρὸσ βορρᾶν
- 45 En hij sprak tot mij: Deze kamer, welker voorste deel den weg naar het zuiden is, is voor de priesteren, die de wacht des huizes waarnemen.
 And he said to me, This room, facing south, is for the priests who have the care of the house.
 και εἶπεν πρὸσ με ἡ ἐξέδρα αὐτῇ ἡ βλέπουσα πρὸσ νότον τοῖσ ἱερεῦσι τοῖσ φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου
- 46 Maar de kamer, welker voorste deel den weg naar het noorden is, is voor de priesteren, die de wacht des altaars waarnemen; dat zijn de kinderen van Zadok, die uit de kinderen van Levi tot den HEERE naderen, om Hem te dienen.
 And the room facing north is for the priests who have the care of the altar: these are the sons of Zadok, who, from among the sons of Levi, come near to the Lord to do the work of his house.
 και ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸσ βορρᾶν τοῖσ ἱερεῦσι τοῖσ φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ θυσιαστηρίου ἐκεῖνοι εἰσιν οἱ υἱοὶ σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντεσ ἐκ τοῦ λευὶ πρὸσ κύριον λειτουργεῖν αὐτῷ
- 47 En hij mat het voorhof: de lengte honderd ellen, en de breedte honderd ellen, vierkant; en het altaar was voor aan het huis.
 And he took the measure of the open square, a hundred cubits long and a hundred cubits wide, being square; and the altar was in front of the house.
 και διεμέτρησεν τὴν αὐλὴν μήκοσ πήχεων ἑκατὸν και εὗροσ πήχεων ἑκατὸν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῆσ και τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου
- 48 Toen bracht hij mij tot het voorhuis des huizes, en hij mat elken post van het voorhuis, vijf ellen van deze, en vijf ellen van gene zijde; en de breedte der poort, drie ellen van deze, en drie ellen van gene zijde.
 Then he took me to the covered way before the house, and took the measure of its uprights, five cubits on one side and five cubits on the other: and the doorway was fourteen cubits wide; and the side-walls of the doorway were three cubits on one side and three cubits on the other.
 και εἰσήγαγέν με εἰσ τὸ αἶλαμ τοῦ οἴκου και διεμέτρησεν τὸ αἶλ τοῦ αἶλαμ πηχῶν πέντε τὸ πλάτοσ ἔνθεν και πηχῶν πέντε ἔνθεν και τὸ εὗροσ τοῦ θυρώματοσ πηχῶν δέκα τεσσάρων και ἐπωμίδεσ τῆσ θύρασ τοῦ αἶλαμ πηχῶν τριῶν ἔνθεν και πηχῶν τριῶν ἔνθεν
- 49 De lengte van het voorhuis twintig ellen, en de breedte elf ellen; en het was met trappen, bij dewelke men daarin opging; ook waren er pilaren aan de posten, een van deze, en een van gene zijde.
 The covered way was twenty cubits long and twelve cubits wide, and they went up to it by ten steps; and there were pillars by the uprights, one on one side and one on the other.
 και τὸ μήκοσ τοῦ αἶλαμ πηχῶν εἴκοσι και τὸ εὗροσ πηχῶν δώδεκα και ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν ἀνέβαινον ἐπ' αὐτό και στῦλοι ἦσαν ἐπὶ τὸ αἶλαμ εἷσ ἔνθεν και εἷσ ἔνθεν
- 1 Voorts bracht hij mij tot den tempel; en hij mat de posten, zes ellen de breedte van deze, en zes ellen de breedte van gene zijde, de breedte der tent.
 And he took me to the Temple, and took the measure of the uprights, six cubits wide on one side and six cubits wide on the other.
 και εἰσήγαγέν με εἰσ τὸν ναόν ᾧ διεμέτρησεν τὸ αἶλαμ πηχῶν ἕξ τὸ πλάτοσ ἔνθεν και πηχῶν ἕξ τὸ εὗροσ τοῦ αἶλαμ ἔνθεν
- 2 En de breedte der deur, tien ellen, en de zijden der deur, vijf ellen van deze, en vijf ellen van gene zijde; ook mat hij de lengte daarvan, veertig ellen, en de breedte twintig ellen.
 And the door-opening was ten cubits wide; and the side walls of the door-opening were five cubits on one side and five cubits on the other: and it was forty cubits long and twenty cubits wide.
 και τὸ εὗροσ τοῦ πυλῶνοσ πηχῶν δέκα και ἐπωμίδεσ τοῦ πυλῶνοσ πηχῶν πέντε ἔνθεν και πηχῶν πέντε ἔνθεν και διεμέτρησεν τὸ μήκοσ αὐτοῦ πηχῶν τεσσαράκοντα και τὸ εὗροσ πηχῶν εἴκοσι
- 3 Daarna ging hij in naar binnen, en mat den post der deur, twee ellen; en de deur zes ellen, en de breedte der deur zeven ellen.
 And he went inside and took the measure of the uprights of the door-opening, two cubits: and the door-opening, six cubits; and the side-walls of the door-opening were seven cubits on one side and seven cubits on the other.
 και εἰσῆλθεν εἰσ τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν και διεμέτρησεν τὸ αἶλ τοῦ θυρώματοσ πηχῶν δύο και τὸ θύρωμα πηχῶν ἕξ και τὰσ ἐπωμίδασ τοῦ θυρώματοσ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν και πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν

- 4 Ook mat hij de lengte daarvan, twintig ellen, en de breedte twintig ellen voor aan den tempel; en hij zeide tot mij: Dit is de heiligheid der heiligheden.
And by his measure it was twenty cubits long and twenty cubits wide in front of the Temple: and he said to me, This is the most holy place.
καὶ διεμέτρησεν τὸ μήκος τῶν θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ εὔρος πηχῶν εἴκοσι κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ καὶ εἶπεν τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων
- 5 En hij mat den wand des huizes zes ellen; en de breedte van elke zijkamer, vier ellen, rondom het huis henen rondom.
Then he took the measure of the wall of the house, which was six cubits; and of the side-rooms round the house, which were four cubits wide.
καὶ διεμέτρησεν τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηχῶν ἕξ καὶ τὸ εὔρος τῆς πλευρᾶς πηχῶν τεσσάρων κυκλόθεν
- 6 De zijkameren nu waren zijkamer boven zijkamer, drie, en dat dertig malen, en zij kwamen in den wand, die aan het huis was, tot die zijkamers rondom henen, opdat zijvastgehouden mochten worden; want zij werden niet vastgehouden in den wand des huizes.
And the side-rooms, room over room, were three times thirty; there were inlets in the wall of the house for the side-rooms round about, for supports in the wall of the house.
καὶ τὰ πλευρὰ πλευρὸν ἐπὶ πλευρὸν τριάκοντα καὶ τρεῖς δῖς καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύκλῳ τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὄραν ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἄπτονται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου
- 7 En het was voor de zijkameren opwaarts naar boven al wijder, en gaf zich rondom; want het huis was omsingeld opwaarts naar boven, rondom het huis henen; daarom was debreedte des huizes naar boven; en alzo ging het onderste op naar het bovenste door het middelste.
The side-rooms became wider as they went higher up the house, by the amount of the space let into the wall up round about the house, because of the inlets in the house; and one went up from the lowest floor by steps to the middle, and from the middle to the upper floor.
καὶ τὸ εὔρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοίχου πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου ὅπως διαπλατύνηται ἄνωθεν καὶ ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὰ ὑπερῶα καὶ ἐκ τῶν μέσων ἐπὶ τὰ τριώροφα
- 8 En ik zag de hoogte des huizes rondom henen. De fondamenten der zijkameren waren van een vol riet, zes ellen, de el tot den oksel toe genomen.
And I saw that the house had a stone floor all round; the bases of the side-rooms were a full rod of six great cubits high.
καὶ τὸ θραεὶ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλῳ διάστημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ πήχεων ἕξ διάστημα
- 9 De breedte van den wand, die tot de zijkameren was naar buiten, was vijf ellen; en dat ledig gelaten was, was de plaats der zijkameren, die aan het huis waren.
The wall supporting the side-rooms on the outside was five cubits thick; and there was a free space of five cubits between the side-rooms of the house.
καὶ εὔρος τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἐξῶθεν πηχῶν πέντε καὶ τὰ ἀπόλοιπα ἀνά μέσον τῶν πλευρῶν τοῦ οἴκου
- 10 En tussen de kameren was een breedte van twintig ellen, rondom het huis, rondom henen.
And between the rooms was a space twenty cubits wide all round the house.
καὶ ἀνά μέσον τῶν ἐξεδρῶν εὔρος πηχῶν εἴκοσι τὸ περιφερὲς τῷ οἴκῳ κύκλῳ
- 11 De deuren nu van de zijkameren waren naar het ledig gelatene toe, de ene deur den weg naar het noorden, en de andere deur naar het zuiden; en de breedte van de lediggelatene plaats was vijf ellen rondom henen.
And the free space had doors opening from the side-rooms, one door on the north and one door on the south: and the free space was five cubits wide all round.
καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοιπον τῆς θύρας τῆς μίας τῆς πρὸς βορρᾶν καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς νότον καὶ τὸ εὔρος τοῦ φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου πηχῶν πέντε πλάτος κυκλόθεν
- 12 Voorts van het gebouw, dat voor aan de afgesneden plaats was in den hoek des wegs naar het westen, was de breedte zeventig ellen, en van den wand des gebouws was debreedte vijf ellen rondom henen, en de lengte daarvan negentig ellen.
And the building which was in front of the separate place at the side to the west was seventy cubits wide; the wall of the building was five cubits thick all round and ninety cubits long.
καὶ τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου ὡς πρὸς θάλασσαν πηχῶν ἑβδομήκοντα πλάτος τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος πήχεων πέντε εὔρος κυκλόθεν καὶ μήκος αὐτοῦ πήχεων ἐνενήκοντα
- 13 Voorts mat hij het huis, de lengte honderd ellen; ook de afgesneden plaats en het gebouw, en de wanden daarvan, de lengte honderd ellen.
And he took the measure of the house; it was a hundred cubits long; and the separate place and the building with its walls was a hundred cubits long;
καὶ διεμέτρησεν κατέναντι τοῦ οἴκου μήκος πηχῶν ἑκατόν καὶ τὰ ἀπόλοιπα καὶ τὰ διορίζοντα καὶ οἱ τοῖχοι αὐτῶν μήκος πηχῶν ἑκατόν
- 14 En de breedte van het voorste deel des huizes, en der afgesneden plaats tegen het oosten, honderd ellen.
And the east front of the house and of the separate place was a hundred cubits wide.
καὶ τὸ εὔρος κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ τὰ ἀπόλοιπα κατέναντι πηχῶν ἑκατόν

- 15 Ook mat hij de lengte des gebouws voor aan de afgesneden plaats dat achter dezelve was, en derzelver galerijen van deze en van gene zijde, honderd ellen; met den binnenstentempel, en de voorhuizen des voorhofs.
 And he took the measure of the building in front of the separate place which was at the back of it, and the pillared walks on one side and on the other side; they were a hundred cubits long; and the Temple and the inner part and its outer covered way were covered in;
 και διεμέτρησεν μήκος τοῦ διορίζοντος κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου καὶ τὰ ἀπόλοιπα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πήχεων ἑκατὸν τὸ μήκος καὶ ὁ ναὸς καὶ αἱ γωνίαι καὶ τὸ αἶλαμ τὸ ἐξώτερον
- 16 De dorpelen, en de gesloten vensters en de galerijen rondom die drie, tegenover den dorpel, waren beschoten met hout rondom henen, en van de aarde tot aan de vensteren; de vensteren waren bedekt;
 And the sloping windows and the covered ways round all three of them were of shakiph-wood all round from the level of the earth up to the windows;
 πεφατνωμένα καὶ αἱ θυρίδες δικτυωταὶ ὑποφάσεις κύκλω τοῖς τρισὶν ὅστε διακῶπτειν καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυλωμένα κύκλω καὶ τὸ ἔδαφος καὶ ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν θυρίδων καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισσῶς εἰς τὸ διακῶπτειν
- 17 Tot hetgeen boven de deur was, en tot het binnenste en buitenste huis toe, en aan den gansen wand rondom henen in het binnenste en buitenste, al bij maten.
 And there was a roof over the doorway and as far as the inner house, and to the outside and on the wall all round, inside and outside.
 καὶ ἕως πλησίον τῆς ἐσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἐξωτέρας καὶ ἐφ' ὅλον τὸν τοῖχον κύκλω ἐν τῷ ἔσωθεν καὶ ἐν τῷ ἔξωθεν
- 18 En het was gemaakt met cherubs en palmbomen; zodat er een palmboom was tussen cherub en cherub, en elke cherub had twee aangezichten;
 And it had pictured forms of winged beings and palm-trees; a palm-tree between two winged ones, and every winged one had two faces;
 γεγλυμμένα χερουβιν καὶ φοίνικες ἀνὰ μέσον χερουβ καὶ χερουβ δύο πρόσωπα τῷ χερουβ
- 19 Namelijk, eens mensen aangezicht tegen den palmboom van deze, en eens jongen leeuws aangezicht tegen den palmboom van gene zijde; gemaakt in het ganse huis rondomhenen.
 So that there was the face of a man turned to the palm-tree on one side, and the face of a young lion on the other side: so it was made all round the house.
 πρόσωπον ἀνθρώπου πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ πρόσωπον λέοντος πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν διαγεγλυμμένος ὅλος ὁ οἶκος κυκλόθεν
- 20 Van de aarde af tot boven de deur waren de cherubs en de palmbomen gemaakt, ook aan den wand des tempels.
 From earth level up to the windows there were winged ones and palm-trees pictured on the wall.
 ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ φατνώματος τὰ χερουβιν καὶ οἱ φοίνικες διαγεγλυμμένοι
- 21 De posten des tempels waren vierkant; en aangaande het voorste deel des heiligdoms, de ene gedaante was als de andere gedaante.
 ...
 καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς ἀναπτυσσόμενος τετράγωνα κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων ὄρασις ὡς ὄψις
- 22 De hoogte des houten altaars was drie ellen, en zijn lengte twee ellen, en het had zijn hoeken; en zijn lengte en zijn wanden waren van hout. En hij sprak tot mij: Dit is de tafel, dievoor des HEEREN aangezicht zal zijn.
 The altar was made of wood, and was three cubits high and two cubits long; it had angles, and its base and sides were of wood; and he said to me, This is the table which is before the Lord.
 θυσιαστηρίου ξυλίνου πηχῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ τὸ μήκος πηχῶν δύο καὶ τὸ εὖρος πηχῶν δύο καὶ κέρατα εἶχεν καὶ ἡ βᾶσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι καὶ εἶπεν πρὸς με αὕτη ἡ τράπεζα ἢ πρὸ προσώπου κυρίου
- 23 De tempel nu en het heiligdom hadden beide twee deuren.
 The Temple had two doors.
 καὶ δύο θυρώματα τῷ ναῷ καὶ τῷ ἁγίῳ
- 24 En er waren twee bladen aan de deuren; te weten twee bladen, die men omdraaien kon; twee aan de ene deur, en twee bladen aan de andere.
 And the holy place had two doors, and the doors had two turning leaves, two for one and two for the other.
 δύο θυρώματα τοῖς δυοῖ θυρώμασι τοῖς στροφωτοῖς δύο θυρώματα τῷ ἐνὶ καὶ δύο θυρώματα τῇ θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ
- 25 En aan dezelve, namelijk aan de deuren des tempels, waren cherubs en palmbomen gemaakt, gelijk als er aan de wanden gemaakt waren; en het hout aan het voorste deel van het voorhuis van buiten was dik.
 And on them were pictured winged ones and palm-trees, as on the walls; and a ... of wood was on the front of the covered way outside.
 καὶ γλυφὴ ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὰ θυρώματα τοῦ ναοῦ χερουβιν καὶ φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων καὶ σπουδαῖα ξύλα κατὰ πρόσωπον τοῦ αἶλαμ ἔξωθεν
- 26 En aan de gesloten vensteren waren ook palmbomen van deze en van gene zijde, aan de zijden van het voorhuis; en aan de zijkameren van het huis, en aan de dikke planken.
 And there were sloping windows and palm-trees on one side and on the other, on the sides of the covered way: and the side-rooms of the house and the ...
 καὶ θυρίδες κρυπταὶ καὶ διεμέτρησεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αἶλαμ καὶ τὰ πλευρὰ τοῦ οἴκου ἐξυγωμένα

- 1 Daarna bracht hij mij uit tot het buitenste voorhof; den weg naar den weg van het noorden; en hij bracht mij tot de kameren, die tegenover de afgesneden plaats, en dietegenover het gebouw tegen het noorden waren:
 And he took me out into the inner square in the direction of the north: and he took me into the rooms which were opposite the separate place and opposite the building to the north.
 και ἐξήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν κατὰ ἀνατολὰς κατέναντι τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν καὶ εἰσήγαγέν με καὶ ἰδοὺ ἐξέδραι πέντε ἔχόμεναι τοῦ ἀπολοῖπου καὶ ἔχόμεναι τοῦ διορίζοντος πρὸς βορρᾶν
- 2 Voor aan de lengte van de honderd ellen naar de deur van het noorden; en de breedte was vijftig ellen.
 On the north side it was a hundred cubits long and fifty cubits wide,
 ἐπὶ πῆχεις ἑκατὸν μῆκος πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ πλάτος πενήτηκοντα πῆχεων
- 3 Tegenover de twintig ellen, die het binnenste voorhof had, en tegenover het plaveisel, dat het buitenste voorhof had, was galerij tegen galerij, in drie rijen.
 Opposite the space of twenty cubits which was part of the inner square, and opposite the stone floor of the outer square. There were covered ways facing one another on the third floor.
 διαγεγραμμένα ὄν τρόπον αἱ πύλαι τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας καὶ ὄν τρόπον τὰ περιστυλα τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ἐστιχισμένα ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισσαί
- 4 En voor de kameren was een wandeling van tien ellen de breedte; naar binnen toe, en een weg van een el; en de deuren van dezelve waren tegen het noorden.
 And in front of the rooms was a walk, ten cubits wide and a hundred cubits long; and their doors were facing north.
 καὶ κατέναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος πηχῶν δέκα τὸ πλάτος ἐπὶ πῆχεις ἑκατὸν τὸ μῆκος καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς βορρᾶν
- 5 De bovenste kameren nu waren nauwer (omdat de galerijen hoger waren dan dezelve), dan de onderste en dan de middelste des gebouws.
 And the higher rooms were shorter: for the covered ways took up more space from these than from the lower and middle rooms.
 καὶ οἱ περίπατοι οἱ ὑπερῶοι ὡσαύτως ὅτι ἐξείχeto τὸ περιστυλον ἐξ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύλου καὶ τὸ διάστημα οὕτως περιστυλον καὶ διάστημα καὶ οὕτως στοαί
- 6 Want zij waren wel van drie rijen, maar hadden geen pilaren gelijk de pilaren der voorhoven; daarom waren zij benauwder dan de onderste en dan de middelste van de aarde af.
 For they were on three floors, and they had no pillars like the pillars of the outer square; so the highest was narrower than the lowest and middle floors from the earth level.
 διότι τριπλαῖ ἦσαν καὶ στύλους οὐκ εἶχον καθὼς οἱ στύλοι τῶν ἐξωτέρων διὰ τοῦτο ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν καὶ τῶν μέσων ἀπὸ τῆς γῆς
- 7 De muur nu, die naar buiten tegenover de kameren was, den weg naar het buitenste voorhof, voor aan de kameren, de lengte van dien was vijftig ellen.
 And the wall which went outside by the side of the rooms, in the direction of the outer square in front of the rooms, was fifty cubits long.
 καὶ φῶς ἐξῶθεν ὄν τρόπον αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας αἱ βλέπουσαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν μῆκος πῆχεων πενήτηκοντα
- 8 Want de lengte der kameren, die het buitenste voorhof had, was vijftig ellen; en ziet, voor aan den tempel waren honderd ellen.
 For the rooms in the outer square were fifty cubits long: and in front of the Temple was a space of a hundred cubits.
 ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλέπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πηχῶν πενήτηκοντα καὶ αὐταὶ εἰσιν ἀντιπρόσωποι ταύταις τὸ πᾶν πηχῶν ἑκατόν
- 9 Van onder deze kameren nu was de ingang van het oosten, als iemand tot dezelve ingaat, uit het buitenste voorhof.
 And under these rooms was the way in from the east side, as one goes into them from the outer square at the head of the outer wall.
 καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τούτων τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας
- 10 Aan de breedte van den muur des voorhofs, den weg naar het oosten, voor aan de afgesneden plaats, en voor aan het gebouw, waren kameren.
 (And he took me) to the south, and in front of the separate place and in front of the building there were rooms.
 κατὰ τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ περιπάτου καὶ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τοῦ νότου κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοῖπου καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ διορίζοντος ἐξέδραι
- 11 En de weg voor dezelve henen was als de gedaante der kameren, die den weg naar het noorden waren, naar derzelver lengte, alzo naar derzelver breedte; en al haar uitgangenwaren ook naar derzelver wijzen en naar derzelver deuren.
 And there was a walk in front of them like that by the rooms on the north; they were equally long and wide; and the ways out of them were the same in design and had the same sort of doors.
 καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κατὰ τὰ μέτρα τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ εὖρος αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ θυρώματα αὐτῶν
- 12 En gelijk de deuren der kameren, die den weg naar het zuiden waren, was er een deur in het hoofd van den weg, den weg voor aan den rechten muur, den weg naar het oosten, als men daar ingaat.
 And under the rooms on the south was a door at the head of the outer wall in the direction of the east as one goes in.
 τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς νότον καὶ κατὰ τὰ θυρώματα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ περιπάτου ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου καὶ κατ' ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι' αὐτῶν

- 13 Toen zeide hij tot mij: De kameren van het noorden, en de kameren van het zuiden, die voor aan de afgesneden plaats zijn, dat zijn heilige kameren, waarin de priesters, die tot den HEERE naderen, die allerheiligste dingen zullen eten; aldaar zullen zij de allerheiligste dingen henenleggen, en het spijsoffer, en het zondoffer, en het schuldoffer, want de plaats is heilig.
And he said to me, The north rooms and the south rooms in front of the separate place are the holy rooms, where the priests who come near the Lord take the most holy things for their food: there the most holy things are placed, with the meal offering and the sin-offering and the offering for error; for the place is holy.
καὶ εἶπεν πρὸς με αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς βορρᾶν καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς νότον αἱ οὖσαι κατὰ πρόσωπον τῶν διαστημάτων αὐταὶ εἰσιν αἱ ἐξέδραι τοῦ ἁγίου ἐν αἷς φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ σαδδουκ οἱ ἐγ γιζόντες πρὸς κύριον τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ἐκεῖ θήσουσιν τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας καὶ τὰ περὶ ἀγνοίας διότι ὁ τόπος ἅγιος
- 14 Als de priesters ingegaan zullen zijn, zo zullen zij uit het heiligdom niet weder uitgaan in het buitenste voorhof, maar aldaar hun klederen henenleggen, in dewelke zij gediendhebben, want die zijn een heiligheid; en zij zullen andere klederen aantrekken, en naderen tot hetgeen voor het volk is.
When the priests go in, they may not go out of the holy place into the outer square, and there they are to put the robes in which they do the work of the Lord's house, for they are holy: and they have to put on other clothing before they come near that which has to do with the people.
οὐκ εἰσελεύσονται ἐκεῖ πάρεξ τῶν ἱερῶν οὐκ ἐξελεύσονται ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτερὰν ὅπως διὰ παντὸς ἅγιοι ὧσιν οἱ προσάγοντες καὶ μὴ ἄπτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν ἐν οἷς λειτοῦρ γούσιν ἐν αὐτοῖς διότι ἅγια ἔστιν καὶ ἐνδύονται ἱμάτια ἕτερα ὅταν ἄπτωνται τοῦ λαοῦ
- 15 Als hij nu de maten van het binnenste huis geeindigd had, zo bracht hij mij uit, den weg naar de poort, die den weg naar het oosten zag, en hij mat ze rondom henen.
And when he had come to the end of measuring the inner house, he took me out to the doorway looking to the east, and took its measure all round.
καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησης τοῦ οἴκου ἔσωθεν καὶ ἐξήγαγόν με καθ' ὁδὸν τῆς πόλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολὰς καὶ διεμέτρησεν τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλόθεν ἐν διατάξει
- 16 Hij mat de oostzijde met het meetriet; vijfhonderd rieten, met het meetriet, rondom.
He went round and took the measure of it on the east side with the measuring rod, five hundred, measured with the rod all round.
καὶ ἔστη κατὰ νότου τῆς πόλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς καὶ διεμέτρησεν πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου
- 17 Hij mat de noordzijde, vijfhonderd rieten, met het meetriet, rondom.
And he went round and took the measure of it on the north side with the measuring rod, five hundred, measured with the rod all round.
καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησεν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ βορρᾶ πῆχεις πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου
- 18 De zuidzijde mat hij, vijfhonderd rieten, met het meetriet.
And he went round and took the measure of it on the south side with the measuring rod, five hundred, measured with the rod all round.
καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς θάλασσαν καὶ διεμέτρησεν τὸ κατὰ πρόσωπον τῆς θαλάσσης πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου
- 19 Hij ging om naar de westzijde, en hij mat vijfhonderd rieten, met het meetriet.
And he went round and took the measure of it on the west side with the measuring rod, five hundred, measured with the rod all round.
καὶ ἐπέστρεψεν πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν κατέναντι τοῦ νότου πεντακοσίους ἐν τῷ καλᾶμῳ τοῦ μέτρου
- 20 Hij mat het aan de vier zijden; het had een muur rondom henen, de lengte was vijfhonderd rieten, en de breedte vijfhonderd, om onderscheid te maken tussen het heilige enonheilige.
He took its measure on the four sides: and it had a wall all round, five hundred long and five hundred wide, separating what was holy from what was common.
τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ αὐτοῦ καλᾶμου καὶ διέταξεν αὐτὸν καὶ περίβολον αὐτῶν κύκλῳ πεντακοσίων πρὸς ἀνατολὰς καὶ πεντακοσίων πηχῶν εὗρος τοῦ διαστῆλιν ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ προτειχίσματος τοῦ ἐν διατάξει τοῦ οἴκου
- 1 Toen leidde hij mij tot de poort, de poort, die den weg naar het oosten zag.
And he took me to the doorway looking to the east:
καὶ ἤγαγόν με ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἐξήγαγόν με
- 2 En ziet, de heerlijkheid des Gods van Israel kwam van den weg naar het oosten; en Zijn stem was als het geruis van vele wateren, en de aarde werd verlicht van Zijn heerlijkheid.
And there was the glory of the God of Israel coming from the way of the east: and his voice was like the sound of great waters, and the earth was shining with his glory.
καὶ ἰδοὺ δόξα θεοῦ ἰσραηλ ἤρχετο κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πόλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολὰς καὶ φωνὴ τῆς παρεμβολῆς ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν καὶ ἡ γῆ ἐξέλαμπεν ὡς φέγγος ἀπὸ τῆς δόξης κυκλόθεν
- 3 En alzo was de gedaante van het gezicht, dat ik zag, gelijk het gezicht, dat ik gezien had, toen ik kwam, om de stad te verderven; en het waren gezichten, als het gezicht, dat ik gezien had aan de rivier Chebar; en ik viel op mijn aangezicht.
And the vision which I saw was like the vision I had seen when he came for the destruction of the town: and like the vision which I saw by the river Chebar; and I went down on my face.
καὶ ἡ ὄρασις ἦν εἶδον κατὰ τὴν ὄρασιν ἣν εἶδον ὅτε εἰσπορευόμην τοῦ χρίσαι τὴν πόλιν καὶ ἡ ὄρασις τοῦ ἄρματος οὐ εἶδον κατὰ τὴν ὄρασιν ἣν εἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ χοβαρ καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου

- 4 En de heerlijkheid des HEEREN kwam in het huis, door den weg der poort, die den weg naar het oosten zag.
 And the glory of the Lord came into the house by the way of the doorway looking to the east.
 και δόξα κυρίου εισήλθεν εις τὸν οἶκον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς
- 5 En de Geest nam mij op, en bracht mij in het binnenste voorhof; en ziet, de heerlijkheid des HEEREN had het huis vervuld.
 And the spirit, lifting me up, took me into the inner square; and I saw that the house was full of the glory of the Lord.
 και ἀνέλαβέν με πνεῦμα και εισήγαγέν με εις τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν και ἰδοὺ πλήρης δόξης κυρίου ὁ οἶκος
- 6 En ik hoorde Een, Die met mij sprak, uit het huis; en de man was bij mij staande.
 And the voice of one talking to me came to my ears from inside the house; and the man was by my side.
 και ἔστην και ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος πρὸς με και ὁ ἀνὴρ εἰστήκει ἐχόμενός μου
- 7 En Hij zeide tot mij: Mensenkind! dit is de plaats Mijns troons, en de plaats der zolen Mijner voeten, alwaar Ik wonen zal in het midden der kinderen Israels, in eeuwigheid; en dievan het huis Israels zullen Mijn heiligen Naam niet meer verontreinigen, zij noch hun koningen, met hun hoererij en met de dode lichamen hunner koningen, op hun hoogten;
 And he said to me, Son of man, this is the place where the seat of my power is and the resting-place of my feet, where I will be among the children of Israel for ever: and no longer will the people of Israel make my holy name unclean, they or their kings, by their loose ways and by the dead bodies of their kings;
 και εἶπεν πρὸς με ἑώρακας υἱὲ ἀνθρώπου τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου και τὸν τόπον τοῦ ἵχνους τῶν ποδῶν μου ἐν οἷς κατασκηνώσει τὸ ὄνομά μου ἐν μέσῳ οἴκου ἰσραηλ τὸν αἰῶνα και οὐ βεβηλώσουσι ν οὐκέτι οἶκος ἰσραηλ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου αὐτοὶ και οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῶν και ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων ἐν μέσῳ αὐτῶν
- 8 Als zij hun dorpel stelden aan Mijn dorpel, en hun post nevens Mijn post, dat er maar een wand tussen Mij en tussen hen was, en verontreinigden Mijn heiligen Naam met hungruwelen, die zij deden; waarom Ik ze verteerd heb in Mijn toorn.
 By putting their doorstep by my doorstep, and the pillar of their door by the pillar of my door, with only a wall between me and them; and they have made my holy name unclean by the disgusting things which they have done: so in my wrath I sent destruction on them.
 ἐν τῷ τιθέναι αὐτοὺς τὸ πρόθυρόν μου ἐν τοῖς προθύροις αὐτῶν και τὰς φλιάς μου ἐχομένας τῶν φλιῶν αὐτῶν και ἔδωκαν τὸν τοῖχόν μου ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ και αὐτῶν και ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν αἷς ἐποίουν και ἐξέτριψα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου και ἐν φόνῳ
- 9 Nu zullen zij hun hoererij en de dode lichamen hunner koningen verre van Mij wegdoen; en Ik zal in het midden van hen wonen in eeuwigheid.
 Now let them put their loose ways and the dead bodies of their kings far from me, and I will be among them for ever.
 και νῦν ἀποσάσθωσαν τὴν πορνείαν αὐτῶν και τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ και κατασκηνώσω ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν αἰῶνα
- 10 Gij mensenkind; wijs den huize Israels dit huis, opdat zij schaamrood worden vanwege hun ongerechtigheden, en laat ze het patroon afmeten.
 You, son of man, give the children of Israel an account of this house, so that they may be shamed because of their evil-doing: and let them see the vision of it and its image.
 και σύ υἱὲ ἀνθρώπου δεῖξον τῷ οἴκῳ ἰσραηλ τὸν οἶκον και κοπάσουσιν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν και τὴν ὄρασιν αὐτοῦ και τὴν διάταξιν αὐτοῦ
- 11 En indien zij schaamrood worden vanwege alles, wat zij gedaan hebben, zo maak hun bekend den vorm van het huis, en zijn gestaltenis, en zijn uitgangen, en zijn ingangen, enal zijn vormen, en al zijn ordinantien, ja, al zijn vormen en al zijn wetten; en schrijf het voor hun ogen, opdat zij zijn gansen vorm en al zijn ordinantien bewaren, en dezelve doen.
 And they will be shamed by what they have done; so give them the knowledge of the form of the house and its structure, and the ways out of it and into it, and all its laws and its rules, writing it down for them: so that they may keep all its laws and do them.
 και αὐτοὶ λήμψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν περὶ πάντων ὧν ἐποίησαν και διαγράψεις τὸν οἶκον και τὰς ἐξόδους αὐτοῦ και τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ και πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ και πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ γνωριεῖς αὐτοῖς και διαγράψεις ἐναντίον αὐτῶν και φυλάξονται πάντα τὰ δικαιώματά μου και πάντα τὰ προστάγματά μου και ποιήσουσιν αὐτά
- 12 Dit is de wet van het huis: op de hoogte des bergs zal zijn gansse grens, rondom henen, een heiligheid der heiligheden zijn; ziet, dit is de wet van het huis.
 This is the law of the house: On the top of the mountain all the space round it on every side will be most holy. See, this is the law of the house.
 και τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους πάντα τὰ ὄρια αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων
- 13 En dit zijn de maten des altaars, naar de ellen, zijnde de el een el en een handbreed; de boezem van een el, en een el de breedte; en zijn einde aan zijn rand rondom een span; en dit is de rug des altaars.
 And these are the measures of the altar in cubits: (the cubit being a cubit and a hand's measure;) its hollow base is a cubit high and a cubit wide, and it has an overhanging edge as wide as a hand-stretch all round it:
 και ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν πήχει τοῦ πήχεος και παλαιστής κόλπωμα βάθος ἐπὶ πῆχυν και πῆχυν τὸ εὖρος και γεῖσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλόθεν σπιθαμῆς και τοῦτο τὸ ὕψος τοῦ θυσι αστηρίου

- 14 Van den boezem nu op de aarde tot aan het onderste afzetsel, twee ellen; en de breedte een el; en van het kleinste afzetsel tot aan het grootste afzetsel, vier ellen, en de breedte een el.
And from the base on the earth level to the lower shelf, the altar is two cubits high and a cubit wide; and from the smaller shelf to the greater shelf it is four cubits high and a cubit wide.
ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα τὸ ὑποκάτωθεν πηχῶν δύο καὶ τὸ εὖρος πήχεις καὶ ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα πήχεις τέσσαρες καὶ εὖρος πήχυς
- 15 En de Harel vier ellen; en van den Ariel voorts opwaarts, de vier hoornen.
And the fireplace is four cubits high; and coming up from the fireplace are the horns, a cubit high.
καὶ τὸ ἀριηλ πηχῶν τεσσάρων καὶ ἀπὸ τοῦ ἀριηλ καὶ ὑπεράνω τῶν κεράτων πήχυς
- 16 De Ariel nu, twaalf ellen de lengte, met twaalf ellen breedte, vierkant aan zijn vier zijden.
And the fireplace is twelve cubits long and twelve cubits wide, square on its four sides.
καὶ τὸ ἀριηλ πηχῶν δώδεκα μήκους ἐπὶ πήχεις δώδεκα πλάτους τετράγωνον ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ
- 17 En het afzetsel veertien ellen de lengte, met veertien ellen breedte, aan zijn vier zijden, en de rand rondom hetzelfde, de helft ener el; en de boezem daaraan, een el rondom; en zijn trappen ziende naar het oosten.
And the shelf is fourteen cubits long and fourteen cubits wide, on its four sides; the edge round it is half a cubit; the base of it is a cubit all round, and its steps are facing the east.
καὶ τὸ ἱλαστήριον πηχῶν δεκά τεσσάρων τὸ μήκος ἐπὶ πήχεις δεκά τέσσαρες τὸ εὖρος ἐπὶ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ καὶ τὸ γείσοις αὐτῷ κυκλόθεν κυκλούμενον αὐτῷ ἡμισὺ πήχεις καὶ τὸ κύκλωμα αὐτοῦ πήχυς κυκλόθεν καὶ οἱ κλιμακτῆρες αὐτοῦ βλέποντες κατ' ἀνατολάς
- 18 En Hij zeide tot mij: Mensenkind! zo zegt de Heere HEERE: Dit zijn de ordinantien des altaars, ten dage als men het zal maken, om brandoffer daarop te offeren, en om bloeddaarop te sprengen.
And he said to me, Son of man, the Lord God has said, These are the rules for the altar, when they make it, for the offering of burned offerings on it and the draining out of the blood.
καὶ εἶπεν πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως αὐτοῦ τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ ὀλοκαυτώματα καὶ προσχέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα
- 19 En gij zult aan de Levietische priesteren, dewelke uit het zaad van Zadok zijn, die tot Mij naderen (spreekt de Heere HEERE), om Mij te dienen, geven een var, een jong rund, tenzondoffer.
You are to give to the priests, the Levites of the seed of Zadok, who come near to me, says the Lord God, to do my work, a young ox for a sin-offering.
καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λευίταις τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος σαδδοκ τοῖς ἐγγίζουσι πρὸς με λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ λειτουργεῖν μοι μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας
- 20 En gij zult van deszelfs bloed nemen, en doen het aan zijn vier hoornen, en aan de vier hoeken der afzetsels, en aan den rand rondom; also zult gij het ontzondigen, en hetverzoenen.
You are to take some of its blood and put it on the four horns and on the four angles of the shelf and on the edge all round: and you are to make it clean and free from sin.
καὶ λήμνονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν κύκλω καὶ ἐξιλιάσονται αὐτὸ
- 21 Daarna zult gij den var des zondoffers nemen; en hij zal hem verbranden in een bestelde plaats van het huis buiten het heiligdom.
And you are to take the ox of the sin-offering, and have it burned in the special place ordered for it in the house, outside the holy place.
καὶ λήμνονται τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας καὶ κατακαυθήσεται ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου ἔξωθεν τῶν ἁγίων
- 22 En op den tweeden dag zult gij een volkomen geitenbok offeren ten zondoffer; en zij zullen het altaar ontzondigen, gelijk als zij dat ontzondigd hebben met den var.
And on the second day you are to have a he-goat without any mark on it offered for a sin-offering; and they are to make the altar clean as they did with the young ox.
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ λήμνονται ἐρίφους δύο αἰγῶν ἁμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ἐξιλιάσονται τὸ θυσιαστήριον καθότι ἐξιλιάσαντο ἐν τῷ μόσχῳ
- 23 Als gij een einde zult gemaakt hebben van het ontzondigen, dan zult gij een var, een volkomen jong rund, offeren, en een volkomen ram van de kudde.
And after you have made it clean, let a young ox without a mark be offered, and a male sheep from the flock without a mark.
καὶ μετὰ τὸ συντελέσαι σε τὸν ἐξίλασμον προσοίσουσι μόσχον ἐκ βοῶν ἁμώμω καὶ κριὸν ἐκ προβάτων ἁμώμω
- 24 En gij zult ze offeren voor het aangezicht des HEEREN; en de priesteren zullen zout daarop werpen, en zullen ze offeren ten brandoffer den HEERE.
And you are to take them before the Lord, and the priests will put salt on them, offering them up for a burned offering to the Lord.
καὶ προσοίσετε ἐναντίον κυρίου καὶ ἐπιρρίψουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ' αὐτὰ ἅλα καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ
- 25 Zeven dagen zult gij dagelijks een bok des zondoffers bereiden; ook zullen zij een var, een jong rund, en een ram van de kudde, beide volkomen bereiden.
Every day for seven days you are to give a goat for a sin-offering; and let them give in addition a young ox and a male sheep from the flock without any mark on them.
ἐπτὰ ἡμέρας ποιήσεις ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καθ' ἡμέραν καὶ μόσχον ἐκ βοῶν καὶ κριὸν ἐκ προβάτων ἁμώμω ποιήσουσιν
- 26 Zeven dagen zullen zij het altaar verzoenen, en het reinigen, en zijn handen vullen.
For seven days they are to make offerings to take away sin from the altar and to make it clean; so they are to make it holy.
ἐπτὰ ἡμέρας καὶ ἐξιλιάσονται τὸ θυσιαστήριον καὶ καθαριοῦσιν αὐτὸ καὶ πλήσουσιν χεῖρας αὐτῶν

- 27 Als zij nu deze dagen zullen voleind hebben, dan zal het op den achtsten dag en voortaan geschieden, dat de priesters uw brandofferen en uw dankofferen op het altaar zullenbereiden; en Ik zal een welgevallen aan ulieden hebben, spreekt de Heere HEERE.
And when these days have come to an end, then on the eighth day and after, the priests will make your burned offerings on the altar and your peace-offerings; and I will take pleasure in you, says the Lord.
καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὰ ὀλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς λέγει κύριος
- 1 Toen deed hij mij wederkeren den weg naar de poort van het buitenste heiligdom, die naar het oosten zag; en die was toegesloten.
And he took me back to the outer doorway of the holy place, looking to the east; and it was shut.
καὶ ἐπέστρεψέν με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτερᾶς τῆς βλεπούσης κατ' ἀνατολάς καὶ αὐτὴ ἦν κεκλεισμένη
- 2 En de HEERE zeide tot mij: Deze poort zal toegesloten zijn, zij zal niet geopend worden, noch iemand door dezelve ingaan, omdat de HEERE, de God Israels, door dezelve isingegaan; daarom zal zij toegesloten zijn.
And the Lord said to me, This doorway is to be shut, it is not to be open, and no man is to go in by it, because the Lord, the God of Israel, has gone in by it; and it is to be shut.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται οὐκ ἀνοιχθήσεται καὶ οὐδεὶς μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς ὅτι κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς καὶ ἔσται κεκλεισμένη
- 3 De vorst, de vorst, die zal in dezelve zitten, om brood te eten voor het aangezicht des HEEREN; door den weg van het voorhuis der poort zal hij ingaan, en door den weg vanhetzelve zal hij uitgaan.
But the ruler will be seated there to take his food before the Lord; he will go in by the covered way to the door, and will come out by the same way.
διότι ὁ ἡγουόμενος οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ τοῦ φαγεῖν ἄρτον ἐναντίον κυρίου κατὰ τὴν ὁδὸν αἰλαμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται
- 4 Daarna bracht hij mij den weg der noorderpoort, voor aan het huis; en ik zag, en ziet, de heerlijkheid des HEEREN had het huis des HEEREN vervuld; toen viel ik op mijnaangezicht.
And he took me to the north doorway in front of the house; and, looking, I saw that the house of the Lord was full of the glory of the Lord; and I went down on my face.
καὶ εἰσήγαγέν με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν κατέναντι τοῦ οἴκου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ οἶκος κυρίου καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου
- 5 En de HEERE zeide tot mij: Menskind! zet er uw hart op, en zie met uw ogen, en hoor met uw oren alles, wat Ik met u spreken zal, van alle inzettingen van het huis desHEEREN, en van al zijn wetten; en zet uw hart op den ingang van het huis, met alle uitgangen des heiligdoms.
And the Lord said to me, Son of man, take to heart, and let your eyes see and your ears be open to everything I say to you about all the rules of the house of the Lord and all its laws; and take note of the ways into the house and all the ways out of the holy place.
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με υἱὲ ἀνθρώπου τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ ἰδὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ τοῖς ὠσίν σου ἄκουε πάντα ὅσα ἐγὼ λαλῶ μετὰ σοῦ κατὰ πάντα τὰ προστάγματα οἴκου κυρίου καὶ κατὰ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ καὶ τάξεις τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ οἴκου κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις
- 6 En zeg tot die wederspannigen, tot het huis Israels: Zo zegt de Heere HEERE: Het is te veel voor ulieden, vanwege al uw gruwelen, o huis Israels.
And say to the uncontrolled children of Israel, This is what the Lord has said: O you children of Israel, let it be enough for you, among the disgusting things which you have done,
καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἰσραὴλ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰκανούσθω ὑμῖν ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν οἶκος Ἰσραὴλ
- 7 Dewijl gijlieden vreemden hebt ingebracht, onbesnedenen van hart en onbesnedenen van vlees, om in Mijn heiligdom te zijn, om dat te ontheiligen, te weten Mijn huis; als gijMijn brood, het vette en het bloed offerdet, en zij Mijn verbond verbraken, nevens al uw gruwelen.
To have let men from strange lands, without circumcision of heart or flesh, come into my holy place, making my house unclean; and to have made the offering of my food, even the fat and the blood; and in addition to all your disgusting ways, you have let my agreement be broken.
τοῦ εἰσαγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἀπεριτμήτους καρδία καὶ ἀπεριτμήτους σαρκὶ τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου καὶ ἐβεβήλουν αὐτὰ ἐν τῷ προσφέρειν ὑμᾶς ἄρτους στέαρ καὶ αἷμα καὶ παρεβαίνειτε τὴν διαθήκην μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν
- 8 En gijlieden hebt de wacht van Mijn heilige dingen niet waargenomen; maar gij hebt uzelfen enigen tot wachters Mijner wacht gesteld in Mijn heiligdom.
And you have not taken care of my holy things; but you have put them as keepers to take care of my work in my holy place.
καὶ διετάξατε τοῦ φυλάσσειν φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου
- 9 Alzo zegt de Heere HEERE: Geen vreemde, onbesneden van hart, en onbesneden van vlees, zal in Mijn heiligdom ingaan, van enigen vreemde, die in het midden der kinderenIsraels is.
For this cause the Lord has said, No man from a strange land, without circumcision of heart and flesh, of all those who are living among the children of Israel, is to come into my holy place.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς πᾶς υἱὸς ἀλλογενεῖς ἀπεριτμήτος καρδία καὶ ἀπεριτμήτος σαρκὶ οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ἁγία μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν τῶν ὄντων ἐν μέσῳ οἴκου Ἰσραὴλ
- 10 Maar de Levieten, die verre van Mij geweken zijn, als Israel ging dolen, die van Mij zijn afgedwaald, hun drekgoden achterna, zullen wel hun ongerechtigheid dragen;
But as for the Levites, who went far from me, when Israel went out of the right way, turning away from me to go after their images; their punishment will come on them.
ἀλλ' ἢ οἱ λευῖται οἵτινες ἀφήλαντο ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ πλανᾶσθαι τὸν Ἰσραὴλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν ἐνθυμημάτων αὐτῶν καὶ λήμψονται ἀδικίαν αὐτῶν

- 11 Nochtans zullen zij in Mijn heiligdom bedienaars zijn, in de ambten aan de poorten van het huis, en zij zullen het huis bedienen; zij zullen het brandoffer en het slachtoffer voorhet volk slachten, en zullen voor hun aangezicht staan, om hen te dienen;
But they may be caretakers in my holy place, and overseers at the doors of the house, doing the work of the house: they will put to death the burned offering and the beasts offered for the people, and they will take their place before them as their servants.
 και ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες θυρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ οὗτοι σφάζουσιν τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας τῷ λαῷ καὶ οὗτοι στήσονται ἐναντίον τοῦ λαοῦ τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς
- 12 Omdat zij henlieden gediend hebben voor het aangezicht hunner drekgoden, en den huize Israels tot een aanstoot der ongerechtigheid geweest zijn, daarom heb Ik Mijn handtegen hen opgeheven, spreekt de Heere HEERE, dat zij hun ongerechtigheid zullen dragen.
Because they did this work for them before their images, and became a cause of sin to the children of Israel; for this cause my hand has been lifted up against them, says the Lord, and their punishment will be on them.
 ἀνθ' ὧν ἐλειτούργουν αὐτοῖς πρὸ προσώπου τῶν εἰδώλων αὐτῶν καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ ἰσραηλ εἰς κόλασιν ἀδικίας ἕνεκα τούτου ἦρα τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτούς λέγει κύριος ὁ θεός
- 13 En zij zullen tot Mij niet naderen, om Mij het priesterambt te bedienen, en om te naderen tot al Mijn heilige dingen, tot de allerheiligste dingen; maar zullen hun schande dragen, en hun gruwelen, die zij gedaan hebben.
And they will not come near me to do the work of priests to me, or come near any of my holy things, or the things which are most holy: but their shame will be on them, and the punishment for the disgusting things which they have done.
 καὶ οὐκ ἐγγιούσι πρὸς με τοῦ ἱερατεύειν μοι οὐδὲ τοῦ προσάγειν πρὸς τὰ ἅγια υἰῶν τοῦ ἰσραηλ οὐδὲ πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων μου καὶ λήμψονται ἀτιμίαν αὐτῶν ἐν τῇ πλανήσει ἢ ἐπλανήθησαν
- 14 Daarom zal Ik hen stellen tot wachters van de wacht des huizes, aan al zijn dienst, en aan alles, wat daarin zal gedaan worden.
But I will make them responsible for the care of the house and all its work and everything which is done in it.
 καὶ κατατάξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ εἰς πάντα ὅσα ἂν ποιήσωσιν
- 15 Maar de Levietische priesters, de kinderen van Zadok, die de wacht Mijns heiligdoms hebben waargenomen, als de kinderen Israels van Mij afdwaalden, die zullen tot Mij naderen, om Mij te dienen; en zullen voor Mij aangezicht staan, om Mij het vette en het bloed te offeren, spreekt de Heere HEERE;
But as for the priests, the sons of Zadok, who took care of my holy place when the children of Israel were turned away from me, they are to come near me to do my work, they will take their places before me, offering to me the fat and the blood, says the Lord;
 οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται οἱ υἱοὶ τοῦ σαδδουκ οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων μου ἐν τῷ πλανᾶσθαι οἶκον ἰσραηλ ἀπ' ἐμοῦ οὗτοι προσάξουσιν πρὸς με τοῦ λειτουργεῖν μοι καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου τοῦ προσφέρειν μοι θυσίαν στέαρ καὶ αἷμα λέγει κύριος ὁ θεός
- 16 Die zullen in Mijn heiligdom ingaan, en die zullen tot Mijn tafel naderen, om Mij te dienen, en zij zullen Mijn wacht waarnemen.
They are to come into my holy place and they are to come near to my table, to do my work and have the care of my house.
 οὗτοι εἰσελεύσονται εἰς τὰ ἅγια μου καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου τοῦ λειτουργεῖν μοι καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακὰς μου
- 17 En het zal geschieden, als zij tot de poorten van het binnenste voorhof zullen ingaan, dat zij linnen klederen zullen aantrekken; maar wol zal op hen niet komen, als zij dienen inde poorten van het binnenste voorhof, en inwaarts.
And when they come in by the doorways of the inner square, they are to be clothed in linen robes; there is to be no wool on them while they are doing my work in the doorway of the inner square and inside the house.
 καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας στολὰς λινᾶς ἐνδύσονται καὶ οὐκ ἐνδύσονται ἐρεᾶ ἐν τῷ λειτουργεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας αὐλῆς
- 18 Linnen huiven zullen op hun hoofd zijn, en linnen onderbroeken zullen op hun lenden zijn; zij zullen zich niet gorden in het zweet.
They are to have linen head-dresses on their heads and linen trousers on their legs, and they are to have nothing round them to make their skin wet with heat.
 καὶ κιθάρεις λινᾶς ἔξουσιν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν καὶ περισκελῆ λινᾶ ἔξουσιν ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν καὶ οὐ περιζώσονται βίβη
- 19 En als zij uitgaan tot het buitenste voorhof, namelijk tot het buitenste voorhof tot het volk, zullen zij hun klederen, in dewelke zij gediend hebben, uittrekken, en dezelvehenenleggen in de heilige kameren; en zullen andere klederen aantrekken, opdat zij het volk niet heiligen met hun klederen.
And when they go out into the outer square to the people, they are to take off the robes in which they do the work of priests, and put them away in the holy rooms, and put on other clothing, so that the people may not be made holy by their robes.
 καὶ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωτέραν πρὸς τὸν λαὸν ἐκδύσονται τὰς στολὰς αὐτῶν ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς καὶ θήσουσιν αὐτὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων καὶ ἐνδύσονται στολὰς ἑτέρας καὶ οὐ μὴ ἁγιάσωσιν τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς αὐτῶν
- 20 En zij zullen hun hoofd niet glad afscheren, ook de lokken niet lang laten wassen; behoorlijk zullen zij hun hoofden bescheren.
They are not to have all the hair cut off their heads, and they are not to let their hair get long, but they are to have the ends of their hair cut.
 καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ξυρήσονται καὶ τὰς κόμας αὐτῶν οὐ ψιλώσουσιν καλύπτοντες καλύψουσιν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν

- 21 Ook zal geen priester wijn drinken, als zij in het binnenste voorhof zullen ingaan.
The priests are not to take wine when they go into the inner square.
καὶ οἶνον οὐ μὴ πίωσιν πᾶς ἱερεὺς ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν
- 22 Ook zullen zij zich geen weduwe of verstotene tot vrouwen nemen; maar jonge dochters van het zaad van het huis Israels, of een weduwe, die een weduwe zal geweest zijn vaneen priester, zullen zij nemen.
And they are not to take as wives any widow or woman whose husband has put her away: but they may take virgins of the seed of Israel, or a widow who is the widow of a priest.
καὶ χήραν καὶ ἐκβεβλημένην οὐ λήμψονται ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρματος ἰσραὴλ καὶ χήρα ἐὰν γένηται ἐξ ἱερέως λήμψονται
- 23 En zij zullen Mijn volk onderscheid leren tussen het heilige en onheilige, en hun bekend maken het onderscheid tussen het onreine en reine.
And they are to make clear to my people the division between what is holy and what is common, and to give them the knowledge of what is clean and what is unclean.
καὶ τὸν λαόν μου διδάξουσιν ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ καθαροῦ γνωριοῦσιν αὐτοῖς
- 24 En over een twistzaak zullen zij staan om te richten; naar Mijn rechten zullen zij hen richten; en zij zullen Mijn wetten en Mijn inzettingen op al Mijn gezette hoogtijden houden, en Mijn sabbatten heiligen.
In any cause, they are to be in the position of judges, judging in harmony with my decisions: they are to keep my laws and my rules in all my fixed feasts; and they are to keep my Sabbaths holy.
καὶ ἐπὶ κρίσιν αἵματος οὗτοι ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν τὰ δικαιώματά μου δικαιώσουσιν καὶ τὰ κρίματά μου κρινοῦσιν καὶ τὰ νόμιμά μου καὶ τὰ προστάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάσσονται καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάσουσιν
- 25 Ook zal geen van hen tot een doden mens ingaan, dat hij onrein worde; maar om een vader, of om een moeder, of om een zoon, of om een dochter, om een broeder of om eenzuster, die geens mans geweest is, zullen zij zich mogen verontreinigen.
They are not to come near any dead person so as to become unclean: but for a father or mother or son or daughter or brother or for a sister who has no husband, they may make themselves unclean.
καὶ ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ εἰσελεύσονται τοῦ μιανθῆναι ἀλλ' ἢ ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ ἐπὶ υἱῷ καὶ ἐπὶ θυγατρὶ καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ ἢ οὐ γέγονεν ἀνδρὶ μιανθήσεται
- 26 En na zijn reiniging zullen zij hem zeven dagen tellen.
And after he has been made clean, seven days are to be numbered for him.
καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν ἑπτὰ ἡμέρας ἐξαριθμήσει αὐτῷ
- 27 En ten dage, als hij in het heilige zal ingaan, in het binnenste voorhof, om in het heilige te dienen, zal hij zijn zondoffer offeren, spreekt de Heere HEERE.
And on the day when he goes into the inner square, to do the work of the holy place, he is to make his sin-offering, says the Lord.
καὶ ἡ ἡμέρα εἰσπορεύονται εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ προσοίσουσιν ἰλασμόν λέγει κύριος ὁ θεός
- 28 Dit nu zal hun tot een erfenis zijn: Ik ben hun Erfenis; daarom zult gij hunlieden geen bezitting geven in Israel; Ik ben hun Bezitting.
And they are to have no heritage; I am their heritage: you are to give them no property in Israel; I am their property.
καὶ ἔσται αὐτοῖς εἰς κληρονομίαν ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς καὶ κατάσχεσις αὐτοῖς οὐ δοθήσεται ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ὅτι ἐγὼ κατάσχεσις αὐτῶν
- 29 Het spijsoffer, en het zondoffer, en het schuldoffer, die zullen zij eten; ook zal al het verbannene in Israel het hunne zijn.
Their food is to be the meal offering and the sin-offering and the offering for error; and everything given specially to the Lord in Israel will be theirs.
καὶ τὰς θυσίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας οὗτοι φάγονται καὶ πᾶν ἀφόρισμα ἐν τῷ ἰσραὴλ αὐτοῖς ἔσται
- 30 En de eerstelingen van alle eerste vruchten van alles, en alle heoffer van alles, van al uw heofferen, zullen der priesteren zijn; ook zult gij de eerstelingen van uw deeg denpriester geven, om den zegen op uw huis te doen rusten.
And the best of all the first-fruits of everything, and every offering which is lifted up of all your offerings, will be for the priests: and you are to give the priest the first of your bread-making, so causing a blessing to come on your house.
ἀπαρχαὶ πάντων καὶ τὰ πρωτότοκα πάντων καὶ τὰ ἀφαιρέματα πάντα ἐκ πάντων τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν τοῖς ἱερεῦσιν ἔσται καὶ τὰ πρωτογενήματα ὑμῶν δώσετε τῷ ἱερεὶ τοῦ θεῖναι εὐλογίας ὑμῶν ἐπὶ τὸ ὄς οἴκου ὑμῶν
- 31 Geen aas, noch wat verscheurd is van het gevogelte, of van het vee, zullen de priesters eten.
The priests may not take for food any bird or beast which has come to a natural death or whose death has been caused by another animal.
καὶ πᾶν θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον ἐκ τῶν πετεινῶν καὶ ἐκ τῶν κτηνῶν οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς

- 1 Als gijlieden nu het land zult doen vallen in erfenis, zo zult gij een hefoffer den HEERE offeren, tot een heilige plaats, van het land; de lengte zal zijn de lengte van vijf en twintigduizend meetrieten, en de breedte tien duizend; dat zal in zijn gehele grenzen rondom heilig zijn.
And when you are making a distribution of the land, by the decision of the Lord, for your heritage, you are to make an offering to the Lord of a part of the land as holy: it is to be twenty-five thousand long and twenty thousand wide: all the land inside these limits is to be holy.
καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κληρονομία ἀφοριεῖτε ἀπαρχὴν τῷ κυρίῳ ἅγιον ἀπὸ τῆς γῆς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας μῆκος καὶ εὔρος εἴκοσι χιλιάδας ἅγιον ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτοῦ ὁ κυκλόθεν
- 2 Hiervan zullen tot het heiligdom zijn vijfhonderd met vijfhonderd, vierkant rondom; en het zal vijftig ellen hebben tot een buitenruim rondom.
Of this, a square five hundred long and five hundred wide is to be for the holy place, with a space of fifty cubits all round it.
καὶ ἔσται ἐκ τούτου εἰς ἅγιασμα πεντακόσιοι ἐπὶ πεντακοσίους τετράγωνον κυκλόθεν καὶ πήχεις πενήκοντα διάστημα αὐτῷ κυκλόθεν
- 3 Alzo zult gij meten van deze maat, de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend; en daarin zal het heiligdom zijn met het heilige der heiligen.
And of this measure, let a space be measured, twenty-five thousand long and ten thousand wide: in it there will be the holy place, even the most holy.
καὶ ἐκ ταύτης τῆς διαμετρήσεως διαμετρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ εὔρος δέκα χιλιάδας καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται τὸ ἅγιασμα ἅγια τῶν ἁγίων
- 4 Dat zal een heilige plaats zijn van het land; zij zal zijn voor de priesteren, die het heiligdom bedienen, die naderen om den HEERE te dienen; en het zal hun een plaats zijn tothuizen, en een heilige plaats voor het heiligdom.
This holy part of the land is to be for the priests, the servants of the holy place, who come near to the Lord to do his work; it is to be a place for their houses and for grass-land and for cattle.
ἀπὸ τῆς γῆς ἔσται τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ ἔσται τοῖς ἐγγίζουσι λειτουργεῖν τῷ κυρίῳ καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος εἰς οἴκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν
- 5 Voorts zullen de Levieten, die dienaars des huizes, ook de lengte hebben van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend, hunlieden tot een bezitting, voor twintigkameren.
A space of land twenty-five thousand long and ten thousand wide is to be for the Levites, the servants of the house, a property for themselves, for towns for their living-places.
εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες μῆκος καὶ εὔρος δέκα χιλιάδες ἔσται τοῖς λευίταις τοῖς λειτουργοῦσιν τῷ οἴκῳ αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν πόλεις τοῦ κατοικεῖν
- 6 En tot bezitting van de stad zult gij geven de breedte van vijf duizend en de lengte van vijf en twintig duizend, tegenover het heilig hefoffer; voor het ganse huis Israels zal het zijn.
And as the property for the town you are to have a part five thousand wide and twenty-five thousand long, by the side of the offering of the holy part of the land: this is to be for all the children of Israel.
καὶ τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὔρος καὶ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας ὃν τρόπον ἢ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ ἰσραὴλ ἔσονται
- 7 De vorst nu zal zijn deel hebben van deze en van gene zijde des heiligen hefoffers en der bezitting der stad, voor aan het heilig hefoffer, en voor aan de bezitting der stad; van denwesterhoek westwaarts, en van den oosterhoek oostwaarts; en de lengte zal zijn tegenover een der delen, van de westergrens tot de oostergrens toe.
And for the ruler there is to be a part on one side and on the other side of the holy offering and of the property of the town, in front of the holy offering and in front of the property of the town on the west of it and on the east: measured in the same line as one of the parts of the land, from its limit on the west to its limit on the east of the land.
καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως κατὰ πρόσωπον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς κατασχεσεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς θάλασσαν καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν πρὸς ἀνατολὰς καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν πρὸς θάλασσαν καὶ τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὄρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς τῆς γῆς
- 8 Dit land aangaande, het zal hem tot een bezitting zijn in Israel; en Mijn vorsten zullen Mijn volk niet meer verdrukken, maar den huize Israels het land laten, naar hun stammen.
And this will be his heritage in Israel: and my rulers will no longer be cruel masters to my people; but they will give the land as a heritage to the children of Israel by their tribes.
καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ ἰσραὴλ. καὶ οὐ καταδυναστεύσουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ ἰσραὴλ τὸν λαόν μου καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος ἰσραὴλ κατὰ φυλὰς αὐτῶν
- 9 Alzo zegt de Heere HEERE: Het is te veel voor u, gij vorsten Israels! doet geweld en verstering weg, en doet recht en gerechtigheid; neemt uw uitstortingen op van Mijn volk, spreekt de Heere HEERE.
This is what the Lord has said: Let this be enough for you, O rulers of Israel: let there be an end of violent behaviour and wasting; do what is right, judging uprightly; let there be no more driving out of my people, says the Lord.
τάδε λέγει κύριος θεός ἰκανούσθω ὑμῖν οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ ἰσραὴλ ἀδικίαν καὶ τλαιπωρίαν ἀφέλεσθε καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε ἐξάρτατε καταδυναστείαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου λέγει κύριος θ εὐς
- 10 Een rechte waag, en een rechte efa, en een rechte bath zult gijlieden hebben.
Have true scales and a true ephah and a true bath.
ζυγὸς δίκαιος καὶ μέτρον δίκαιον καὶ χοῖνιξ δίκαια ἔστω ὑμῖν
- 11 Een efa en een bath zullen van enerlei mate zijn, dat een bath het tiende deel van een homer houde; ook een efa het tiende deel van een homer; de mate daarvan zal zijn naarden homer.
The ephah and the bath are to be of the same measure, so that the bath is equal to a tenth of a homer, and the ephah to a tenth of a homer: the unit of measure is to be a homer.
τὸ μέτρον καὶ ἡ χοῖνιξ ὁμοίως μία ἔσται τοῦ λαμβάνειν τὸ δέκατον τοῦ γομορ ἢ χοῖνιξ καὶ τὸ δέκατον τοῦ γομορ τὸ μέτρον πρὸς τὸ γομορ ἔσται ἴσον

- 12 En de sikkel zal zijn van twintig gera; twintig sikkelen, vijf en twintig sikkelen, en vijftien sikkelen, zal ulieden een pond zijn.
And the shekel is to be twenty gerahs: five shekels are five, and ten shekels are ten, and your maneh is to be fifty shekels
καὶ τὸ στάθμιον εἴκοσι ὀβολοὶ οἱ πέντε σίκλοι πέντε καὶ οἱ δέκα σίκλοι δέκα καὶ πενήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν
- 13 Dit is het heoffer, dat gijlieden offeren zult: het zesde deel van een efa van een homer tarwe; ook zult gij het zesde deel van een efa geven van een homer gerst.
This is the offering you are to give: a sixth of an ephah out of a homer of wheat, and a sixth of an ephah out of a homer of barley;
καὶ αὐτὴ ἡ ἀπαρχὴ ἦν ἀφοριεῖτε ἕκτον τοῦ μέτρου ἀπὸ τοῦ γομορ τοῦ πυροῦ καὶ τὸ ἕκτον τοῦ οἴφι ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κριθῶν
- 14 Aangaande de inzetting van olie, van een bath olie; gij zult offeren het tiende deel van een bath uit een kor, hetwelk is een homer van tien bath, want tien bath zijn een homer.
And the fixed measure of oil is to be a tenth of a bath from the cor, for ten baths make up the cor;
καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου κοτύλην ἐλαίου ἀπὸ δέκα κοτυλῶν ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶν γομορ
- 15 Voorts een lam uit de kudde, uit de tweehonderd, uit het waterrijke land van Israel, tot spijsoffer, en tot brandoffer, en tot dankofferen om verzoening over hen te doen, spreekt de Heere HEERE.
And one lamb from the flock out of every two hundred, from all the families of Israel, for a meal offering and for a burned offering and for peace-offerings, to take away their sin, says the Lord.
καὶ πρόβατον ἀπὸ τῶν δέκα προβάτων ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς θυσίας καὶ εἰς ὀλοκαυτώματα καὶ εἰς σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι περὶ ὑμῶν λέγει κύριος θεός
- 16 Al het volk des lands zal in dit heoffer zijn, voor den vorst in Israel.
All the people are to give this offering to the ruler.
καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει τὴν ἀπαρχὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ἰσραὴλ
- 17 En het zal den vorst opleggen te offeren de brandofferen, en het spijsoffer, en het drankoffer, op de feesten, en op de nieuwe maanden, en op de sabbatten, op alle gezettehoogtijden van het huis Israels; hij zal het zondoffer, en het spijsoffer, en het brandoffer, en de dankofferen doen, om verzoening te doen voor het huis Israels.
And the ruler will be responsible for the burned offering and the meal offering and the drink offering, at the feasts and the new moons and the Sabbaths, at all the fixed feasts of the children of Israel: he will give the sin-offering and meal offering and burned offering and the peace-offerings, to take away the sin of the children of Israel.
καὶ διὰ τοῦ ἀφηγουμένου ἔσται τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ αἱ θυσίαι καὶ αἱ σπονδαὶ ἔσονται ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς νομηνίαις καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς οἴκου Ἰσραὴλ αὐτὸς ποιήσει τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ὀλοκαυτώματα καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ
- 18 Alzo zegt de Heere HEERE: In de eerste maand, op den eersten der maand, zult gij een volkomen var, een jong rund, nemen; en gij zult het heiligdom ontzondigen.
This is what the Lord has said: In the first month, on the first day of the month, you are to take a young ox without any mark on him, and you are to make the holy place clean.
τάδε λέγει κύριος θεός ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ μὴ τοῦ μηνὸς λήμψεθε μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸ ἅγιον
- 19 En de priester zal van het bloed des zondoffers nemen, en doen het aan de posten des huizes, en aan de vier hoeken van het afzetsel des altaars, en aan de posten der poorten van het binnenste voorhof.
And the priest is to take some of the blood of the sin-offering and put it on the uprights at the sides of the doors of the house, and on the four angles of the shelf of the altar, and on the sides of the doorway of the inner square.
καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐξιλασμοῦ καὶ δώσει ἐπὶ τὰς φλιάς τοῦ οἴκου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπὶ τὰς φλιάς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτερικῆς
- 20 Alzo zult gij ook doen op den zevenden in die maand; vanwege den afdwalende, en vanwege den slechte; alzo zult gijlieden het huis verzoenen.
And this you are to do on the seventh day of the month for everyone who is in error and for the feeble-minded: you are to make the house free from sin.
καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ μὴ τοῦ μηνὸς λήμψη παρ' ἐκάστου ἀπόμοιραν καὶ ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον
- 21 In de eerste maand, op den veertienden dag der maand, zal ulieden het pascha zijn; een feest van zeven dagen, ongezuurde broden zal men eten.
In the first month, on the fourteenth day of the month, you are to have the Passover, a feast of seven days; unleavened bread is to be your food.
καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν τὸ πασχα ἑορτὴ ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε
- 22 En de vorst zal op denzelfden dag voor zichzelf, en voor al het volk des lands, bereiden een var des zondoffers.
And on that day the ruler is to give for himself and for all the people of the land an ox for a sin-offering.
καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγούμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου καὶ ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς μόσχον ὑπὲρ ἁμαρτίας
- 23 En de zeven dagen van het feest zal hij een brandoffer den HEERE bereiden, van zeven varren en zeven rammen, die volkomen zijn, dagelijks, de zeven dagen lang, en een zondoffer van een geitenbok, dagelijks.
And on the seven days of the feast he is to give a burned offering to the Lord, seven oxen and seven sheep without any mark on them, every day for seven days; and a he-goat every day for a sin-offering.
καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς ποιήσει ὀλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς ἄμωμους καθ' ἡμέραν τὰς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ὑπὲρ ἁμαρτίας ἕριφον αἰγῶν καθ' ἡμέραν

- 24 Ook zal hij een spijsoffer bereiden, een efa tot een var, en een efa tot een ram; en een hin olie tot een efa.
And he is to give a meal offering, an ephah for every ox and an ephah for every sheep and a hin of oil to every ephah.
 και θυσίαν πέμμα τῷ μόσχῳ και πέμμα τῷ κριῷ ποιήσεις και ἐλαίου τὸ ἰν τῷ πέμματι
- 25 In de zevende maand, op den vijftienden dag der maand zal hij op het feest desgelijks doen, zeven dagen lang; gelijk het zondoffer, gelijk het brandoffer, en gelijk het spijsoffer, en gelijk de olie.
In the seventh month, on the fifteenth day of the month, at the feast, he is to give the same for seven days; the sin-offering, the burned offering, the meal offering, and the oil as before.
 και ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ ποιήσεις κατὰ τὰ αὐτὰ ἐπτὰ ἡμέρας καθὼς τὰ ὑπὲρ τῆς ἀμαρτίας και καθὼς τὰ ὀλοκαυτώματα και καθὼς τὸ μανσα και καθὼς τὸ ἔλαιον
- 1 Alzo zegt de Heere HEERE: De poort van het binnenste voorhof, die naar het oosten ziet; zal de zes werkdagen gesloten zijn; maar op den sabbatdag zal zij geopend worden; ookzal zij geopend worden op den dag van de nieuwe maan.
This is what the Lord has said: The doorway of the inner square looking to the east is to be shut on the six working days; but on the Sabbath it is to be open, and at the time of the new moon it is to be open.
 τὰδε λέγει κύριος θεὸς πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ ἡ βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς ἔσται κεκλεισμένη ἐξ ἡμέρας τὰς ἐνεργούσας ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἀνοιχθήσεται και ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας ἀνοιχθήσεται
- 2 En de vorst zal ingaan door den weg van het voorhuis derzelve poort van buiten, en zal staan aan den post van de poort; en de priesters zullen zijn brandofferen en zijndankofferen bereiden, en hij zal aanbidden aan den dorpel der poort, en daarna uitgaan; doch de poort zal niet gesloten worden tot op den avond.
And the ruler is to go in through the covered way of the outer doorway outside, and take his place by the pillar of the doorway, and the priests will make his burned offering and his peace-offerings and he will give worship at the doorstep of the doorway; then he will go out, and the door will not be shut till the evening.
 και εἰσελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλαμ τῆς πύλης τῆς ἐξῶθεν και στήσεται ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης και ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ ὀλοκαυτώματα αὐτοῦ και τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ και προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ προθύρου τῆς πύλης και ἐξελεύσεται και ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῆ ἕως ἑσπέρας
- 3 Ook zal het volk des lands aanbidden voor de deur derzelve poort, op de sabbatten en op de nieuwe manen, voor het aangezicht des HEEREN.
And the people of the land are to give worship at the door of that doorway before the Lord on the Sabbaths and at the new moons.
 και προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης ἐκείνης ἐν τοῖς σαββάτοις και ἐν ταῖς νομηνίαις ἐναντίον κυρίου
- 4 Het brandoffer nu, dat de vorst den HEERE zal offeren, zal op den sabbatdag zijn, zes volkomen lammeren, en een volkomen ram.
And the burned offering offered to the Lord by the ruler on the Sabbath day is to be six lambs without a mark on them and a male sheep without a mark;
 και τὰ ὀλοκαυτώματα προσοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξ ἀμνοῦς ἀμόμους και κριὸν ἄμωμον
- 5 En het spijsoffer, een efa tot den ram, maar tot de lammeren zal het spijsoffer een gave zijner hand zijn; en olie, een hin tot een efa.
And the meal offering is to be an ephah for the sheep, and for the lambs whatever he is able to give, and a hin of oil to an ephah.
 και μανσα πέμμα τῷ κριῷ και τοῖς ἀμνοῖς θυσίαν δόμα χειρὸς αὐτοῦ και ἐλαίου τὸ ἰν τῷ πέμματι
- 6 Maar op den dag van de nieuwe maan, een var, een jong rund, van de volkomene, en zes lammeren, en een ram; volkomen zullen zij zijn.
And at the time of the new moon it is to be a young ox of the herd without a mark on him, and six lambs and a male sheep, all without a mark:
 και ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νομηνίας μόσχον ἄμωμον και ἐξ ἀμνοῦς και κριὸς ἄμωμος ἔσται
- 7 En ten spijsoffer zal hij bereiden een efa tot den var, en een efa tot den ram; maar tot de lammeren, zoals zijn hand bekomen zal; en een hin olie tot een efa.
And he is to give a meal offering, an ephah for the ox and an ephah for the sheep, and for the lambs whatever he is able to give, and a hin of oil to an ephah.
 και πέμμα τῷ κριῷ και πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται μανσα και τοῖς ἀμνοῖς καθὼς ἐὰν ἐκποιῇ ἡ χειρὸς αὐτοῦ και ἐλαίου τὸ ἰν τῷ πέμματι
- 8 En als de vorst ingaat, zal hij door den weg van het voorhuis der poort ingaan, en door deszelfs weg weder uitgaan.
And when the ruler comes in, he is to go in through the covered way of the doorway, and he is to go out by the same way.
 και ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἀφηγούμενον κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ αἰλαμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται και κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης ἐξελεύσεται
- 9 Maar als het volk des lands voor het aangezicht des HEEREN komt, op de gezette hoogtijden, die door den weg van de noorderpoort ingaat om te aanbidden, zal door den wegvan de zuiderpoort weder uitgaan; en die door den weg van de zuiderpoort ingaat, zal door den weg van de noorderpoort weder uitgaan; hij zal niet wederkeren door den weg derpoort, door dewelke hij is ingegaan, maar recht voor zich henen uitgaan.
But when the people of the land come before the Lord at the fixed feasts, he who comes in by the north doorway to give worship is to go out by the south doorway; and he who comes in by the south doorway is to go out by the north doorway: he is not to come back by the doorway through which he went in, but is to go straight before him.
 και ὅταν εἰσπορεύηται ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐναντίον κυρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν προσκυνεῖν ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον και ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς νότον ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην ἣν εἰσελήλυθεν ἀλλ' ἡ κατ' εὐθὺ αὐτῆς ἐξελεύσεται

- 10 De vorst nu zal in het midden van hen ingaan, als zij ingaan; en als zij uitgaan, zullen zij samen uitgaan.
 And the ruler, when they come in, is to come among them, and is to go out when they go out.
 και ὁ ἀφηγούμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰσελεύσεται μετ' αὐτῶν καὶ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται
- 11 Voorts op de feesten, en op de gezette hoogtijden zal het spijsoffer zijn, een efa tot een var, en een efa tot een ram; maar tot de lammeren, een gave zijner hand; en olie, een hintot een efa.
 At the feasts and the fixed meetings the meal offerings are to be an ephah for an ox, and an ephah for a male sheep, and for the lambs whatever he is able to give, and a hin of oil to an ephah.
 και ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἔσται τὸ μαννα πέμμα τῷ μόσχῳ καὶ πέμμα τῷ κριθῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς καθὼς ἂν ἐκποιῆ ἡ χεὶρ αὐτοῦ καὶ ἐλαίου τὸ ἰν τῷ πέμματι
- 12 En als de vorst een vrijwillig offer zal doen, een brandoffer of dankofferen tot een vrijwillig offer den HEERE, zo zal men hem de poort openen, die naar het oosten ziet; en hij zal zijn brandoffer en zijn dankofferen doen, gelijk als hij zal gedaan hebben op den sabbatdag; en als hij weder uitgaat, zal men de poort sluiten, nadat hij uitgegaan zal zijn.
 And when the ruler makes a free offering, a burned offering or a peace-offering freely given to the Lord, the doorway looking to the east is to be made open for him, and he is to make his burned offering and his peace-offerings as he does on the Sabbath day: and he will go out; and the door will be shut after he has gone out.
 ἐὰν δὲ ποιῆσῃ ὁ ἀφηγούμενος ὁμολογίαν ὀλοκαύτωμα σωτηρίου τῷ κυρίῳ καὶ ἀνοιξέει ἑαυτῷ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατ' ἀνατολὰς καὶ ποιῆσει τὸ ὀλοκαύτωμα αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ ἐξελεύσεται καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξελεῖν αὐτόν
- 13 Wijders zult gij een volkomen eenjarig lam dagelijks bereiden ten brandoffer den HEERE; alle morgens zult gij dat bereiden.
 And you are to give a lamb a year old without any mark on it for a burned offering to the Lord every day: morning by morning you are to give it.
 και ἄμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ποιῆσει εἰς ὀλοκαύτωμα καθ' ἡμέραν τῷ κυρίῳ πρωὶ ποιῆσει αὐτόν
- 14 En gij zult ten spijsoffer daarop doen, alle morgens een zesde deel van een efa, en olie een derde deel van een hin, om de meelbloem te bedruipen; tot een spijsoffer den HEERE, tot eeuwige inzettingen, geduriglijk.
 And you are to give, morning by morning, a meal offering with it, a sixth of an ephah and a third of a hin of oil dropped on the best meal; a meal offering offered to the Lord at all times by an eternal order.
 και μαννα ποιῆσει ἐπ' αὐτῷ τὸ πρωὶ ἕκτον τοῦ μέτρου καὶ ἐλαίου τὸ τρίτον τοῦ ἰν τοῦ ἀναμειξίαι τὴν σεμιδάλην μαννα τῷ κυρίῳ πρόσταγμα διὰ παντός
- 15 Zij zullen dan het lam, en het spijsoffer, en de olie alle morgens bereiden tot een gedurig brandoffer.
 And they are to give the lamb and the meal offering and the oil, morning by morning, for a burned offering at all times.
 ποιῆσετε τὸν ἄμνὸν καὶ τὸ μαννα καὶ τὸ ἐλαίον ποιῆσετε τὸ πρωὶ ὀλοκαύτωμα διὰ παντός
- 16 Alzo zegt de Heere HEERE: Wanneer de vorst aan iemand van zijn zonen een geschenk zal geven van zijn erfenis, dat zullen zijn zonen hebben; het zal hun bezitting zijn in erfenis.
 This is what the Lord has said: If the ruler gives a property to any of his sons, it is his heritage and will be the property of his sons; it is theirs for their heritage.
 τάδε λέγει κύριος θεός ἐὼν δὲ ὁ ἀφηγούμενος δόμα ἐνὶ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔσται κατάσχεσις ἐν κληρονομίᾳ
- 17 Maar wanneer hij van zijn erfenis een geschenk zal geven aan een van zijn knechten, die zal dat hebben tot het vrijjaar toe; dan zal het tot den vorst wederkeren; het is immers zijn erfenis, zijn zonen zullen het hebben.
 And if he gives a part of his heritage to one of his servants, it will be his till the year of making free, and then it will go back to the ruler; for it is his sons' heritage, and is to be theirs.
 ἐὰν δὲ δῶ δόμα ἐνὶ τῶν παιδῶν αὐτοῦ καὶ ἔσται αὐτῷ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως καὶ ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ πλὴν τῆς κληρονομίας τῶν υἱῶν αὐτοῦ αὐτοῖς ἔσται
- 18 En de vorst zal niets nemen van de erfenis des volks, om hen van hun bezitting te beroven; van zijn bezitting zal hij zijn zonen erf nalaten; opdat niet Mijn volk, een iegelijk uit zijnerfenis, verstrooid worde.
 And the ruler is not to take the heritage of any of the people, driving them out of their property; he is to give a heritage to his sons out of the property which is his: so that my people may not be sent away from their property.
 και οὐ μὴ λάβῃ ὁ ἀφηγούμενος ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ λαοῦ καταδυναστεῦσαι αὐτούς ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ κατακληρονομήσει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ὅπως μὴ διασκοπίζηται ὁ λαός μου ἕκαστος ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ
- 19 Daarna bracht hij mij door den ingang, die aan de zijde der poort was, tot de heilige kameren, den priesteren toe behorende, die naar het noorden zagen, en ziet, aldaar was een plaats aan beide zijden, naar het westen.
 And he took me through by the way in at the side of the doorway into the holy rooms which are the priests', looking to the north: and I saw a place at the side of them to the west.
 και εἰσήγαγόν με εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς κατὰ νότον τῆς πύλης εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερέων τὴν βλέπουσαν πρὸς βορρᾶν καὶ ἰδοὺ τόπος ἐκεῖ κεχωρισμένος

- 20 En hij zeide tot mij: Dit is de plaats, alwaar de priesters het schuldoffer en het zondoffer zullen koken; en waar zij het spijsoffer zullen bakken, opdat zij het niet uitbrengen in hetbuitenste voorhof, om het volk te heiligen.
 And he said to me, This is the place where the offering for error and the sin-offering are to be cooked in water by the priests, and where the meal offering is to be cooked in the oven; so that they may not be taken out into the outer square to make the people holy.
 και εἶπεν πρὸς με οὗτος ὁ τόπος ἐστὶν οὗ ἐψησούσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀμαρτίας καὶ ἐκεῖ πέψουσι τὸ μαννα τὸ παράπαν τοῦ μὴ ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν τοῦ ἁγιάζ εἰν τὸν λαόν
- 21 Toen bracht hij mij in het buitenste voorhof, en voerde mij om in de vier hoeken des voorhofs; en ziet, in elken hoek des voorhofs was een ander voorhofje.
 And he took me out into the outer square and made me go by the four angles of the square; and I saw that in every angle of the open square there was a space shut in.
 καὶ ἐξήγαγέ με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν καὶ περιήγαγέ με ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς καὶ ἰδοὺ αὐλὴ κατὰ τὸ κλίτος τῆς αὐλῆς αὐλὴ κατὰ τὸ κλίτος τῆς αὐλῆς
- 22 In de vier hoeken des voorhofs waren voorhofjes met schoorstenen, van veertig ellen de lengte, en dertig de breedte; dezelve vier hoekhofjes hadden enerlei maat.
 In the four angles there were spaces walled in, forty cubits long and thirty wide; the four were of the same size.
 ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη τῆς αὐλῆς αὐλὴ μικρὰ μήκος πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ εὔρος πηχῶν τριάκοντα μέτρον ἓν ταῖς τέσσαρσιν
- 23 En er was rondom in dezelve een ringmuur, rondom deze vier; en er waren keukens gemaakt beneden aan de ringmuren rondom.
 And there was a line of wall all round inside them, round all four, and boiling-places were made under it all round about.
 καὶ ἐξέδραι κύκλω ἐν αὐταῖς κύκλω ταῖς τέσσαρσιν καὶ μαγειρεῖα γεγονότα ὑποκάτω τῶν ἐξεδρῶν κύκλω
- 24 En hij zeide tot mij: Dit zijn de keukens, alwaar de dienaars des huizes het slachtoffer des volks zullen koken.
 And he said to me, These are the boiling-rooms, where the offering of the people is cooked by the servants of the house.
 καὶ εἶπεν πρὸς με οὗτοι οἱ οἴκοι τῶν μαγειρείων οὗ ἐψησούσιν ἐκεῖ οἱ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ θύματα τοῦ λαοῦ
- 1 Daarna bracht hij mij weder tot de deur van het huis, en ziet, er vloten wateren uit, van onder den dorpel des huizes naar het oosten; want het voorste deel van het huis was in hetoosten, en de wateren daalden af van onderen, uit de rechterzijde des huizes, van het zuiden des altaars.
 And he took me back to the door of the house; and I saw that waters were flowing out from under the doorstep of the house on the east, for the house was facing east: and the waters came down from under, from the right side of the house, on the south side of the altar.
 καὶ εἰσήγαγέ με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου καὶ ἰδοὺ ὕδωρ ἐξεπορεύετο ὑποκάτωθεν τοῦ αἰθρίου κατ' ἀνατολὰς ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦ οἴκου ἐβλεπεν κατ' ἀνατολὰς καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαινεν ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιοῦ ἀπὸ νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
- 2 En hij bracht mij uit door den weg van de noorderpoort, en voerde mij om door den weg van buiten, tot de buitenpoort, den weg, die naar het oosten ziet; en ziet, de watersprongen uit de rechterzijde.
 And he took me out by the north doorway, and made me go round to the outside of the doorway looking to the east; and I saw waters running slowly out on the south side.
 καὶ ἐξήγαγέ με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν καὶ περιήγαγέ με τὴν ὁδὸν ἐξωθεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς τῆς βλεπούσης κατ' ἀνατολὰς καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιοῦ
- 3 Als nu die man naar het oosten uitging, zo was er een meetsnoer in zijn hand; en hij mat duizend ellen, en deed mij door de wateren doorgaan, en de wateren raakten tot aan deenkelen.
 And the man went out to the east with the line in his hand, and after measuring a thousand cubits, he made me go through the waters, which came over my feet.
 καθὼς ἔξοδος ἄνδρὸς ἐξ ἐναντίας καὶ μέτρον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διεμέτρησεν χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ καὶ διήλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἀφέσεως
- 4 Toen mat hij nog duizend ellen, en deed mij door de wateren doorgaan, en de wateren raakten tot aan de knieen; en hij mat nog duizend, en deed mij doorgaan, en de wateren raakten tot aan de lendenen.
 And again, measuring a thousand cubits, he made me go through the waters which came up to my knees. Again, measuring a thousand, he made me go through the waters up to the middle of my body.
 καὶ διεμέτρησεν χιλίους καὶ διήλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν μηρῶν καὶ διεμέτρησεν χιλίους καὶ διήλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος
- 5 Voorts mat hij nog duizend, en het was een beek, waar ik niet kon doorgaan; want de wateren waren hoge wateren, waar men door zwemmen moest, een beek, waar men nietkon doorgaan.
 Again, after his measuring a thousand, it became a river which it was not possible to go through: for the waters had become deep enough for swimming, a river it was not possible to go through.
 καὶ διεμέτρησεν χιλίους καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν ὅτι ἐξύβριζεν τὸ ὕδωρ ὡς ροῖζος χειμάρρου ὃν οὐ διαβήσονται
- 6 En hij zeide tot mij: Hebt gij het gezien, mensenkind? Toen voerde hij mij, en bracht mij weder tot aan den oever der beek.
 And he said to me, Son of man, have you seen this? Then he took me to the river's edge.
 καὶ εἶπεν πρὸς με εἰ ἐώρακας υἱὲ ἀνθρώπου καὶ ἤγαγέ με ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ

- 7 Als ik wederkeerde, ziet, zo was er aan den oever der beek zeer veel geboomte, van deze en van gene zijde.
And he took me back, and I saw at the edge of the river a very great number of trees on this side and on that.
 ἐν τῇ ἐπιστροφῇ μου καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χειλούς τοῦ ποταμοῦ δένδρα πολλὰ σφόδρα ἔνθεν καὶ ἔνθεν
- 8 Toen zeide hij tot mij: Deze wateren vlieten uit naar het voorste Galilea, en dalen af in het vlakke veld; daarna komen zij in de zee; in de zee uitgebracht zijnde, zo worden dewateren gezond.
And he said to me, These waters are flowing out to the east part of the land and down into the Arabah; and they will go to the sea, and the waters will be made sweet.
 καὶ εἶπεν πρὸς με τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ ἐκπορευόμενον εἰς τὴν γαλιλαίαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς καὶ κατέβαιναν ἐπὶ τὴν ἀραβίαν καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς διεκβολῆς καὶ ὑγιάνει τὰ ὕδατα
- 9 Ja, het zal geschieden, dat alle levende ziel, die er wemelt, overal, waarhenen een der twee beken zal komen, leven zal, en daar zal zeer veel vis zijn, omdat deze waterendaarhenen zullen gekomen zijn, en zij zullen gezond worden, en het zal leven, alles, waarhenen deze beek zal komen.
And it will come about that every living and moving thing, wherever their streams come, will have life; and there will be very much fish because these waters have come there and have been made sweet: and everything wherever the river comes will have life.
 καὶ ἔσται πᾶσα ψυχὴ τῶν ζώων τῶν ἐκζέοντων ἐπὶ πάντα ἐφ' ἃ ἂν ἐπέλθῃ ἐκεῖ ὁ ποταμὸς ζήσεται καὶ ἔσται ἐκεῖ ἰχθύς πολὺς σφόδρα ὅτι ἤκει ἐκεῖ τὸ ὕδωρ τοῦτο καὶ ὑγιάνει καὶ ζήσεται πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπέλθῃ ὁ ποταμὸς ἐκεῖ ζήσεται
- 10 Ook zal het geschieden, dat er vissers aan dezelve zullen staan, van En-gedi aan tot En-eglaim toe; daar zullen plaatsen zijn tot uitspreiding der netten; haar vis zal naar zijn aardwezen als de vis van de grote zee, zeer menigvuldig.
And fishermen will take up their places by it: from En-gedi as far as En-eglaim will be a place for the stretching out of nets; the fish will be of every sort, like the fish of the Great Sea, a very great number.
 καὶ στήσονται ἐκεῖ ἄλεις ἀπὸ αἰνγαδὶν ἕως αἰναγαλὶμ ψυγμὸς σαγιγῶν ἔσται καθ' αὐτὴν ἔσται καὶ οἱ ἰχθύες αὐτῆς ὡς οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης πλῆθος πολὺ σφόδρα
- 11 Doch haar modderige plaatsen en haar moerassen zullen niet gezond worden, zij zijn tot zout overgegeven.
The wet places and the pools will not be made sweet; they will be given up to salt.
 καὶ ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ οὐ μὴ ὑγιάνωσιν εἰς ἄλλας δέδονται
- 12 Aan de beek nu, aan haar oever, zal van deze en van gene zijde opgaan allerlei spijsgeboomte, welks blad niet zal afvallen, noch de vrucht daarvan vergaan; in zijn maanden zalhet nieuwe vruchten voortbrengen; want zijn wateren vlieten uit het heiligdom; en zijn vrucht zal zijn tot spijze, en zijn blad tot heling.
And by the edge of the river, on this side and on that, will come up every tree used for food, whose leaves will ever be green and its fruit will not come to an end: it will have new fruit every month, because its waters come out from the holy place: the fruit will be for food and the leaf will make well those who are ill.
 καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀναβήσεται ἐπὶ τοῦ χειλούς αὐτοῦ ἔνθεν καὶ ἔνθεν πᾶν ξύλον βρώσιμον οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ οὐδὲ μὴ ἐκλίπῃ ὁ καρπὸς αὐτοῦ τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσει διότι τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ταῦτα ἐκπορεύεται καὶ ἔσται ὁ καρπὸς αὐτῶν εἰς βρώσιν καὶ ἀνάβασιν αὐτῶν εἰς ὑγίαν
- 13 Alzo zegt de Heere HEERE: Dit zal de landpale zijn, naar dewelke gij het land ten erve zult nemen, naar de twaalf stammen Israels: Jozef twee snoeren.
This is what the Lord has said: These are the limits by which you will take up your heritage in the land among the twelve tribes of Israel: Joseph is to have two parts.
 τὰδε λέγει κύριος θεὸς ταῦτα τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς γῆς ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ πρόσθεσις σχοινίσματος
- 14 En gij zult dat erven, de een zowel als de ander; over hetwelk Ik Mijn hand heb opgeheven, dat Ik het uw vaderen zou geven; en ditzelve land zal ulieden in erfenis vallen.
And you are to make an equal division of it; as I gave my oath to your fathers to give it to you: for this land is to be your heritage.
 καὶ κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ εἰς ἣν ἦρα τὴν χειρὰ μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ πεσεῖται ἡ γῆ αὐτῆ ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ
- 15 Dit nu zal de landpale des lands zijn: aan den noorderhoek, van de grote zee af, den weg van Hethlon, waar men komt te Zedad.
And this is to be the limit of the land: on the north side, from the Great Sea, in the direction of Hethlon, as far as the way into Hamath;
 καὶ ταῦτα τὰ ὅρια τῆς γῆς πρὸς βορρᾶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης τῆς καταβαινούσης καὶ περισιζούσης τῆς εἰσόδου ἡμαθ σεδδαδα
- 16 Hamath, Berotha, Sibraim, dat tussen de landpale van Damaskus en tussen de landpale van Hamath is; Hazar Hattichon, dat aan de landpale van Havran is.
To Zedad, Berothah, Sibraim, which is between the limit of Damascus and the limit of Hazar-hatticon, which is on the limit of Hauran.
 βηρωθα σεβραιμ ἡλιαμ ἀνὰ μέσον ὀρίων δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ὀρίων ἡμαθ ἀλλῆ τοῦ σαυναν αἱ εἰσὶν ἐπάνω τῶν ὀρίων αὐρανίτιδος
- 17 Alzo zal de landpale van de zee af zijn, Hazar-Enon, de landpale van Damaskus, en het noorden noordwaarts, en de landpale van Hamath; en dat zal de noorderhoek zijn.
And this is the limit from the sea in the direction of Hazar-enon; and the limit of Damascus is to the north, and on the north is the limit of Hamath. This is the north side.
 ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀπὸ τῆς ἀλλῆς τοῦ αναν ὅρια δαμασκοῦ καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν

- 18 Den oosterhoek nu zult gijlieden meten van tussen Havran, en van tussen Damaskus, en van tussen Gilead, en van tussen het land Israels aan den Jordaan, van de landpale aftot de Oostzee toe; en dat zal de oosterhoek zijn.
 And the east side will be from Hazar-enon, which is between Hauran and Damascus; and between Gilead and the land of Israel the Jordan will be the limit, to the east sea, to Tamar. This is the east side.
 και τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἀνὰ μέσον τῆς αυρανίτιδος και ἀνὰ μέσον δαμασκοῦ και ἀνὰ μέσον τῆς γαλααδίτιδος και ἀνὰ μέσον τῆς γῆς τοῦ ισραηλ ὁ ιορδάνης διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς φοινικῶνος ταῦτα τὰ πρὸς ἀνατολὰς
- 19 En den zuiderhoek zuidwaarts van Thamar af, tot aan het twistwater van Kades, voorts naar de beek henen, tot aan de grote zee; en dat zal de zuiderhoek zuidwaarts zijn.
 And the south side to the south will be from Tamar as far as the waters of Meribath-kadesh, to the stream of Egypt, to the Great Sea. This is the south side, on the south.
 και τὰ πρὸς νότον και λίβα ἀπὸ θαιμαν και φοινικῶνος ἕως ὕδατος μαριμωθ καθης παρεκτείνον ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην τοῦτο τὸ μέρος νότος και λίψ
- 20 En den westerhoek, de grote zee, van de landpale af tot daar men recht tegenover Hamath komt; dat zal de westerhoek zijn.
 And the west side will be the Great Sea, from the limit on the south to a point opposite the way into Hamath. This is the west side.
 τοῦτο τὸ μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὀρίζει ἕως κατέναντι τῆς εἰσόδου ημαθ ἕως εἰσόδου αὐτοῦ ταῦτά ἐστιν τὰ πρὸς θάλασσαν ημαθ
- 21 Ditzelve land nu zult gij ulieden uitdelen naar de stammen Israels.
 You will make a division of the land among you, tribe by tribe.
 και διαμερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς ταῖς φυλαῖς τοῦ ισραηλ
- 22 Maar het zal geschieden, dat gij hetzelfde zult doen vallen in erfenis voor ulieden, en voor de vreemdelingen, die in het midden van u verkeren, die kinderen in het midden van uzullen gewonnen hebben; en zij zullen ulieden zijn, als een inboorling onder de kinderen Israels; zij zullen met ulieden in erfenis vallen, in het midden der stammen Israels.
 And you are to make a distribution of it, by the decision of the Lord, for a heritage to you and to the men from other lands who are living among you and who have children in your land: they will be the same to you as if they were Israelites by birth, they will have their heritage with you among the tribes of Israel.
 βαλεῖτε αὐτὴν ἐν κλήρῳ ὑμῖν και τοῖς προσηλύτοις τοῖς παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν οἵτινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑμῶν και ἔσονται ὑμῖν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ ισραηλ μεθ' ὑμῶν φάγοντα ἰ ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ ισραηλ
- 23 Ook zal het geschieden, in den stam, bij welken de vreemdeling verkeert, aldaar zult gij hem zijn erfenis geven, spreekt de Heere HEERE.
 In whatever tribe the man from a strange land is living, there you are to give him his heritage, says the Lord.
 και ἔσονται ἐν φυλῇ προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' αὐτῶν ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν αὐτοῖς λέγει κύριος θεός
- 1 Dit nu zijn de namen der stammen. Van het einde noordwaarts, aan de zijde des wegs van Hethlon, waar men komt te Hamath, Hazar-Enon, de landpale van Damaskus, noordwaarts aan de zijde van Hamath (ook zal hij den oosterhoek en westerhoek hebben), zal Dan een snoer hebben.
 Now these are the names of the tribes: from the north end, from the west on the way of Hethlon to the way into Hamath, in the direction of Hazar-enon, with the limit of Damascus to the north, by Hamath; and on the limit from the east side to the west side: Dan, one part.
 και ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς βορρᾶν κατὰ τὸ μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισχίζοντος ἐπὶ τὴν εἰσοδὸν τῆς ημαθ αὐλῆς τοῦ αἰναν ὄριον δαμασκοῦ πρὸς βορρᾶν κατὰ μέρος ημαθ αὐλῆς και ἔσται αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως πρὸς θάλασσαν δαν μία
- 2 En aan de landpale van Dan, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Aser een.
 And on the limit of Dan, from the east side to the west side: Asher, one part.
 και ἀπὸ τῶν ὀρίων τοῦ δαν τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ασηρ μία
- 3 En aan de landpale van Aser, van den oosterhoek af tot den westerhoek toe, Nafthali een.
 And on the limit of Asher, from the east side to the west side: Naphtali, one part.
 και ἀπὸ τῶν ὀρίων ασηρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν νεφθαλι μία
- 4 En aan de landpale van Nafthali, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Manasse een.
 And on the limit of Naphtali, from the east side to the west side: Manasseh, one part.
 και ἀπὸ τῶν ὀρίων νεφθαλι ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν μανασση μία
- 5 En aan de landpale van Manasse, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Efraim een.
 And on the limit of Manasseh, from the east side to the west side: Ephraim, one part.
 και ἀπὸ τῶν ὀρίων μανασση ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν εφραιμ μία

- 6 En aan de landpale van Efraim, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Ruben een.
And on the limit of Ephraim, from the east side to the west side: Reuben, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων εφραιμ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ρουβην μία
- 7 En aan de landpale van Ruben, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Juda een.
And on the limit of Reuben, from the east side to the west side: Judah, one part.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων ρουβην ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ιουδα μία
- 8 Aan de landpale nu van Juda, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, zal het heffer zijn, dat gijlieden zult offeren, vijf en twintig duizend meetrieten in breedte, en de lengte, als van een der andere delen, van den oosterhoek tot den westerhoek toe; en het heiligdom zal in het midden deszelven zijn.
And on the limit of Judah, from the east side to the west side, will be the offering which you are to make, twenty-five thousand wide, and as long as one of the parts, from the east side to the west side: and the holy place will be in the middle of it.
καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων ιουδα ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἀφορισμοῦ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες εὐρος καὶ μήκος καθὼς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν καὶ ἔσται τὸ ἅγιον ἐν μέσῳ αὐτῶν
- 9 Het heffer, dat gijlieden den HEERE zult offeren, zal wezen de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend.
The offering you will give to the Lord is to be twenty-five thousand long and twenty-five thousand wide.
ἀπαρχὴ ἣν ἀφοριοῦσι τῷ κυρίῳ μήκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ εὐρος εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες
- 10 En daarin zal het heilig heffer zijn voor de priesteren, noordwaarts de lengte van vijf en twintig duizend, en westwaarts de breedte van tien duizend, en oostwaarts, de breedte van tien duizend, en zuidwaarts de lengte van vijf en twintig duizend; en het heiligdom des HEEREN zal in het midden deszelven zijn.
And for these, that is the priests, the holy offering is to be twenty-five thousand long to the north, ten thousand wide to the west, ten thousand wide to the east and twenty-five thousand long to the south; and the holy place of the Lord will be in the middle of it.
τούτων ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων τοῖς ἱερεῦσιν πρὸς βορρᾶν πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ πρὸς θάλασσαν πλάτος δέκα χιλιάδες καὶ πρὸς ἀνατολὰς πλάτος δέκα χιλιάδες καὶ πρὸς νότον μήκος εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες καὶ τὸ ὅρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ
- 11 Het zal zijn voor de priesteren, die geheiligd zijn uit de kinderen van Zadok, die Mijn wacht hebben waargenomen; die niet gedwaald hebben, als de kinderen Israels dwaalden; gelijk als de andere Levieten gedwaald hebben.
For the priests who have been made holy, those of the sons of Zadok who kept the orders I gave them, who did not go out of the right way when the children of Israel went from the way, as the Levites did,
τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς σαδδουκ τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τοῦ οἴκου οἵτινες οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλανήσει υἱῶν ἰσραηλ ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ λευῖται
- 12 En het geofferde van het heffer des lands zal hunlieden een heiligheid der heiligheden zijn, aan de landpale der Levieten.
Even for them will be the offering from the offering of the land, a thing most holy, on the limit of the land given to the Levites.
καὶ ἔσται αὐτοῖς ἡ ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς γῆς ἅγιον ἁγίων ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν λευιτῶν
- 13 Voorts zullen de Levieten tegenover de landpale der priesteren hebben de lengte van vijf en twintig duizend, en de breedte van tien duizend; de ganse lengte zal zijn vijf en twintigduizend, en de breedte tien duizend.
And the Levites are to have a part of the land equal to the limit of the priests', twenty-five thousand long and ten thousand wide, all of it together to be twenty-five thousand long and twenty thousand wide.
τοῖς δὲ λευίταις τὰ ἐχόμενα τῶν ὁρίων τῶν ἱερέων μήκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ εὐρος δέκα χιλιάδες πᾶν τὸ μήκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ εὐρος εἴκοσι χιλιάδες
- 14 En zij zullen daarvan niet verkopen, noch de eerstelingen des lands verwisselen, noch overdragen; want het is een heiligheid den HEERE.
And they are not to let any of it go for a price, or give it in exchange; and the part of the land given to the Lord is not to go into other hands: for it is holy to the Lord.
οὐ πραθήσεται ἐξ αὐτοῦ οὐδὲ καταμετρηθήσεται οὐδὲ ἀφαιρεθήσεται τὰ πρωτογενήματα τῆς γῆς ὅτι ἅγιον ἐστὶν τῷ κυρίῳ
- 15 Maar de vijf duizend, dat is hetgeen overgelaten is in de breedte, voor aan de vijf en twintig duizend, dat zal onheilig zijn, voor de stad, tot bewoning en tot voorsteden; en de stad zal in het midden daarvan zijn.
And the other five thousand, measured from side to side, in front of the twenty-five thousand, is to be for common use, for the town, for living in and for a free space: and the town will be in the middle of it.
τὰς δὲ πέντε χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ τῷ πλάτει ἐπὶ ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσιν προτείχισμα ἔσται τῇ πόλει εἰς τὴν κατοικίαν καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐτοῦ

- 16 En dit zullen haar maten zijn: de noorderhoek, vier duizend en vijfhonderd meetrieten; en de zuiderhoek vier duizend en vijfhonderd en van den oosterhoek vier duizend en vijfhonderd; en de westerhoek vier duizend en vijfhonderd.
 And these will be its measures: the north side, four thousand five hundred, and the south side, four thousand five hundred, and on the east side, four thousand five hundred, and on the west side, four thousand five hundred.
 και ταυτα τὰ μέτρα αὐτῆς ἀπὸ τῶν πρὸς βορρᾶν πεντακόσιοι και τετρακισχίλιοι και ἀπὸ τῶν πρὸς νότον πεντακόσιοι και τέσσαρες χιλιάδες και ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολᾶς πεντακόσιοι και τέσσαρες χιλιάδες και ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν τετρακισχίλιους πεντακοσίους
- 17 De voorsteden nu der stad zullen zijn, noordwaarts tweehonderd en vijftig, en zuidwaarts tweehonderd en vijftig, en oostwaarts tweehonderd en vijftig, en westwaarts tweehonderden vijftig.
 And the town will have a free space on the north of two hundred and fifty, on the south of two hundred and fifty, on the east of two hundred and fifty, and on the west of two hundred and fifty.
 και ἔσται διάστημα τῆ πόλει πρὸς βορρᾶν διακόσιοι πενήκοντα και πρὸς νότον διακόσιοι και πενήκοντα και πρὸς ἀνατολᾶς διακόσιοι πενήκοντα και πρὸς θάλασσαν διακόσιοι πενήκοντα
- 18 En het overgelatene in de lengte, tegenover het heilig heoffer, zal zijn tien duizend oostwaarts, en tien duizend westwaarts; en het zal tegenover het heilig heoffer zijn; en deinkomst daarvan zal wezen tot onderhoud voor degenen, die de stad dienen.
 And the rest, in measure as long as the holy offering, will be ten thousand to the east and ten thousand to the west: and its produce will be for food for the workers of the town.
 και τὸ περισσὸν τοῦ μήκου τοῦ ἐχόμενον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολᾶς και δέκα χιλιάδες πρὸς θάλασσαν και ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου και ἔσται τὰ γενήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς ἐργαζομένοις τὴν πόλιν
- 19 En die de stad dienen, zullen haar dienen uit alle stammen Israels.
 It will be farmed by workers of the town from all the tribes of Israel.
 οἱ δὲ ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ ἰσραηλ
- 20 Het ganze heoffer zal zijn van vijf en twintig duizend meetrieten, met vijf en twintig duizend; vierkant zult gijlieden het heilig heoffer offeren, met de bezitting der stad.
 The size of the offering all together is to be twenty-five thousand by twenty-five thousand: you are to make the holy offering a square, together with the property of the town.
 πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ πέντε και εἴκοσι χιλιάδες ἐπὶ πέντε και εἴκοσι χιλιάδας τετράγωνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως
- 21 En het overgelatene zal voor den vorst zijn, van deze en van gene zijde des heiligen heoffers, en van de bezitting der stad, voor aan de vijf en twintig duizend meetrieten desheoffers, tot aan de oosterlandpale en westerlandpale, voor aan de vijf en twintig duizend aan de westerlandpale, tegenover de andere delen, dat zal voor den vorst zijn; en hethellig heoffer, en het heiligdom des huizes, zal in het midden daarvan zijn.
 And the rest is to be for the prince, on this side and on that side of the holy offering and of the property of the town, in front of the twenty-five thousand to the east, as far as the east limit, and to the west, in front of the twenty-five thousand, as far as the west limit, and of the same measure as those parts; it will be the property of the prince: and the holy offering and holy place of the house will be in the middle of it.
 τὸ δὲ περισσὸν τῶ ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου και ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου και εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ἐπὶ πέντε και εἴκοσι χιλιάδας μήκος ἕως τῶν ὀρίων τῶν πρὸς ἀνατολᾶς και πρὸς θάλασσαν ἐπὶ πέντε και εἴκοσι χιλιάδας ἕως τῶν ὀρίων τῶν πρὸς θάλασσαν ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμένου και ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων και τὸ ἅγισμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ αὐτῆς
- 22 Van de bezitting nu der Levieten, en van de bezitting der stad af, zijnde in het midden van hetgeen des vorsten zal zijn; wat tussen de landpale van Juda, en tussen de landpale van Benjamin is, zal des vorsten zijn.
 And the property of the Levites and the property of the town will be in the middle of the prince's property; between the limit of Judah's part and the limit of Benjamin's part will be for the prince.
 και ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῶν λευιτῶν και ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως ἐν μέσῳ τῶν ἀφηγουμένων ἔσται ἀνὰ μέσον τῶν ὀρίων ἰουδα και ἀνὰ μέσον τῶν ὀρίων βενιαμιν τῶν ἀφηγουμένων ἔσται
- 23 Aangaande voorts het overige der stammen; van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Benjamin een snoer.
 And as for the rest of the tribes: from the east side to the west side: Benjamin, one part.
 και τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολᾶς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν βενιαμιν μία
- 24 En aan de landpale van Benjamin, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Simeon een.
 And on the limit of Benjamin, from the east side to the west side: Simeon, one part.
 και ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν βενιαμιν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολᾶς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν σιμεων μία
- 25 En aan de landpale van Simeon, van den oosterhoek tot de westerhoek toe, Issaschar een.
 And on the limit of Simeon, from the east side to the west side: Issachar, one part.
 και ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν σιμεων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολᾶς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ἰσσαχαρ μία
- 26 En aan de landpale van Issaschar, van den oosterhoek tot aan den westerhoek toe, Zebulon een.
 And on the limit of Issachar, from the east side to the west side: Zebulun, one part.
 και ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν ἰσσαχαρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολᾶς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν ζαβουλων μία

- 27 En aan de landpale van Zebulon, van den oosterhoek tot den westerhoek toe, Gad een.
And on the limit of Zebulun, from the east side to the west side: Gad one part.
 και ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν ζαβουλων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν γὰρ μία
- 28 Aan de landpale nu van Gad, aan den zuiderhoek zuidwaarts, daar zal de landpale zijn van Tamar af, naar het twistwater van Kades, voorts naar de beek henen, tot aan degrote zee.
And on the limit of Gad, on the south side and to the south of it, the limit will be from Tamar to the waters of Meribath-kadesh, to the stream, to the Great Sea.
 και ἀπὸ τῶν ὀρίων τῶν γὰρ ἕως τῶν πρὸς λίβα και ἔσται τὰ ὄρια αὐτοῦ ἀπὸ θαιμαν και ὕδατος μαριμῶθ καθης κληρονομίας ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης
- 29 Dit is het land, dat gijlieden zult doen vallen in erfenis, voor de stammen Israels, en dit zullen hun delen zijn, spreekt de Heere HEERE.
This is the land of which distribution is to be made by the decision of the Lord, among the tribes of Israel for their heritage, and these are their heritages, says the Lord.
 αὕτη ἡ γῆ ἦν βαλεῖτε ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς ἰσραηλ και οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν λέγει κύριος θεός
- 30 Voorts zullen dit de uitgangen der stad zijn: van den noorderhoek, vier duizend en vijfhonderd maten.
And these are the outskirts of the town: on the north side, four thousand five hundred by measure;
 και αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς βορρᾶν τετρακισχίλιοι και πεντακόσιοι μέτρῳ
- 31 En de poorten der stad zullen zijn naar de namen der stammen Israels; drie poorten noordwaarts; een poort van Ruben, een poort van Juda, een poort van Levi.
And the doors of the town are to be named by the names of the tribes of Israel; three doors on the north, one for Reuben, one for Judah, one for Levi;
 και αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐπ' ὀνόμασιν φυλῶν τοῦ ἰσραηλ πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν πύλη ρουβην μία και πύλη ἰουδα μία και πύλη λευι μία
- 32 En aan den oosterhoek, vier duizend en vijfhonderd maten, en drie poorten: namelijk, een poort van Jozef, een poort van Benjamin, een poort van Dan.
And at the east side, four thousand five hundred by measure, and three doors, one for Joseph, one for Benjamin, one for Dan;
 και τὰ πρὸς ἀνατολὰς τετρακισχίλιοι και πεντακόσιοι και πύλαι τρεῖς πύλη ἰωσηφ μία και πύλη βενιαμιν μία και πύλη δαν μία
- 33 De zuiderhoek ook vier duizend en vijfhonderd maten, en drie poorten: een poort van Simeon, een poort van Issaschar, een poort van Zebulon.
And at the south side, four thousand five hundred by measure, and three doors, one for Simeon, one for Issachar, one for Zebulun;
 και τὰ πρὸς νότον τετρακισχίλιοι και πεντακόσιοι μέτρῳ και πύλαι τρεῖς πύλη συμεων μία και πύλη ἰσσαχαρ μία και πύλη ζαβουλων μία
- 34 De westerhoek, vier duizend en vijfhonderd; derzelver poorten drie: een poort van Gad, een poort van Aser, een poort van Naphtali.
At the west side, four thousand five hundred by measure, with their three doors, one for Gad, one for Asher, one for Naphtali.
 και τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακισχίλιοι και πεντακόσιοι μέτρῳ και πύλαι τρεῖς πύλη γὰδ μία και πύλη ασηρ μία και πύλη νεφθαλιμ μία
- 1 In het derde jaar des koninkrijks van Jojakim, den koning van Juda, kwam Nebukadnezar, de koning van Babel, te Jeruzalem, en belegerde haar.
In the third year of the rule of Jehoiakim, king of Judah, Nebuchadnezzar, king of Babylon, came to Jerusalem, shutting it in with his forces.
 ἐπὶ βασιλείῳς ἰωακίμ τῆς ἰουδαίας ἔτους τρίτου παραγενόμενος ναβουχοδοноσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος εἰς ἱερουσαλημ ἐπολιόρκει αὐτήν
- 2 En de HEERE gaf Jojakim, den koning van Juda, in zijn hand, en een deel der vaten van het huis Gods; en hij bracht ze in het land van Sinear, in het huis zijns gods; en de vatenbracht hij in het schathuis zijns gods.
And the Lord gave into his hands Jehoiakim, king of Judah, with some of the vessels of the house of God; and he took them away into the land of Shinar to the house of his god; and he put the vessels into the store-house of his god.
 και παρέδωκεν αὐτήν κύριος εἰς χεῖρας αὐτοῦ και ἰωακίμ τὸν βασιλέα τῆς ἰουδαίας και μέρος τι τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ κυρίου και ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς βαβυλῶνα και ἀπηρεῖσατο αὐτὰ ἐν τῷ εἰδωλίῳ αὐτοῦ
- 3 En de koning zeide tot Aspenaz, den overste zijner kamerlingen, dat hij voorbrengen zou enigen uit de kinderen Israels, te weten, uit het koninklijk zaad, en uit de prinsen;
And the king gave orders to Ashpenaz, the captain of his unsexed servants, to take in some of the children of Israel, certain of the king's family, and those of high birth;
 και εἶπεν ὁ βασιλεὺς αβιεσδρι τῷ ἑαυτοῦ ἀρχιενουόχῳ ἀγαγεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν μεγιστάνων τοῦ ἰσραηλ και ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους και ἐκ τῶν ἐπιλέκτων
- 4 Jongelingen, aan dewelke geen gebrek ware, maar schoon van aangezicht, en vernuftig in alle wijsheid, en ervaren in wetenschap, en kloek van verstand, en in dewelkebekwaamheid ware, om te staan in des konings paleis; en dat men hen onderwees in de boeken en spraak der Chaldeen.
Young men who were strong and healthy, good-looking, and trained in all wisdom, having a good education and much knowledge, and able to take positions in the king's house; and to have them trained in the writing and language of the Chaldaeans.
 νεανίσκους ἀμώμους και εὐειδεῖς και ἐπιστήμονας ἐν πάσῃ σοφίᾳ και γραμματικὸς και συνετοὺς και σοφοὺς και ἰσχύοντας ὥστε εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως και διδάξαι αὐτοὺς γράμματα και διὰ λεκτον χαλδαϊκῆν

- 5 En de koning verordende hun, wat men ze dag bij dag geven zou van de stukken der spijs des konings, en van den wijn zijns dranks, en dat men hen drie jaren alzo optoog, endat zij ten einde derzelve zouden staan voor het aangezicht des konings.
 And a regular amount of food and wine every day from the king's table was ordered for them by the king; and they were to be cared for for three years so that at the end of that time they might take their places before the king.
 και διδοσθαι αὐτοῖς ἐκθεσιν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς τραπέζης καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου οὗ πίνει ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκπαιδεῦσαι αὐτοὺς ἔτη τρία καὶ ἐκ τούτων στήσαι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως
- 6 Onder dezelve nu waren uit de kinderen van Juda: Daniel, Hananja, Misael en Azarja.
 And among these there were, of the children of Judah, Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah.
 καὶ ἦσαν ἐκ τοῦ γένους τῶν υἱῶν ἰσραὴλ τῶν ἀπὸ τῆς ἰουδαίας δανιηλ ἀνανιας μισαηλ ἀζαριας
- 7 En de overste der kamerlingen gaf hun andere namen, en Daniel noemde hij Beltsazar, en Hananja Sadrach, en Misael Mesach, en Azarja Abed-nego.
 And the captain of the unsexed servants gave them names; to Daniel he gave the name of Belteshazzar, to Hananiah the name of Shadrach, to Mishael the name of Meshach, and to Azariah the name of Abed-nego.
 καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνοῦχος ὀνόματα τῶ μὲν δανιηλ βαλτασαρ τῶ δὲ ἀνανια σεδραχ καὶ τῶ μισαηλ μισαχ καὶ τῶ ἀζαρια ἀβδευαγω
- 8 Daniel nu nam voor in zijn hart, dat hij zich niet zou ontreinigen met de stukken van de spijs des konings, noch met den wijn zijns dranks; daarom verzocht hij van den overste derkamerlingen, dat hij zich niet mocht ontreinigen.
 And Daniel had come to the decision that he would not make himself unclean with the king's food or wine; so he made a request to the captain of the unsexed servants that he might not make himself unclean.
 καὶ ἐνεθυμήθη δανιηλ ἐν τῇ καρδίᾳ ὅπως μὴ ἀλισγηθῆ ἐν τῶ δεῖπνῳ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν ᾧ πίνει οἶνον καὶ ἤξιωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον ἵνα μὴ συμμολυνθῆ
- 9 En God gaf Daniel genade en barmhartigheid voor het aangezicht van den overste der kamerlingen.
 And God put into the heart of the captain of the unsexed servants kind feelings and pity for Daniel.
 καὶ ἔδωκε κύριος τῶ δανιηλ τιμὴν καὶ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιευνοῦχου
- 10 Want de overste der kamerlingen zeide tot Daniel: Ik vreze mijn heer, den koning, die ulieder spijs, en ulieder drank verordend heeft; want waarom zou hij ulieder aangezichtendroeviger zien, dan der jongelingen, die in gelijkheid met ulieden zijn? Alzo zoudt gij mijn hoofd bij den koning schuldig maken.
 And the captain of the unsexed servants said to Daniel, I am in fear of my lord the king, who has given orders about your food and your drink; what if he sees you looking less happy than the other young men of your generation? then you would have put my head in danger from the king.
 καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῶ δανιηλ ἀγωνιῶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρωσὶν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν ἵνα μὴ ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν διατετραμμένα καὶ ἀσθενῆ παρὰ τοὺς συντη εφομένους ὑμῖν νεανίας τῶν ἀλλογενῶν καὶ κινδυνεύσω τῶ ἰδίῳ τραχήλῳ
- 11 Toen zeide Daniel tot Melzar, dien de overste der kamerlingen gesteld had over Daniel, Hananja, Misael en Azarja:
 Then Daniel said to the keeper in whose care the captain of the unsexed servants had put Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah:
 καὶ εἶπεν δανιηλ ἀβιεδρι τῶ ἀναδειχθέντι ἀρχιευνοῦχῳ ἐπὶ τὸν δανιηλ ἀνανιαν μισαηλ ἀζαριαν
- 12 Beproof toch uw knechten tien dagen lang, en men geve ons van het gezaaide te eten, en water te drinken.
 Put your servants to the test for ten days; let them give us grain for our food and water for our drink.
 πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἐφ' ἡμέρας δέκα καὶ δοθῆτω ἡμῖν ἀπὸ τῶν ὄσπριων τῆς γῆς ὥστε κάπτειν καὶ ὑδροποτεῖν
- 13 En men zie voor uw aangezicht onze gedaanten, en de gedaante der jongelingen, die de stukken van de spijs des konings eten; en doe met uw knechten, naar dat gij zien zult.
 Then take a look at our faces and the faces of the young men who have food from the king's table; and, having seen them, do to your servants as it seems right to you.
 καὶ ἐὰν φανῆ ἡ ὄψις ἡμῶν διατετραμμένη παρὰ τοὺς ἄλλους νεανίσκους τοὺς ἐσθιόντας ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ δεῖπνου καθὼς ἐὰν θέλῃς οὕτω χρῆσαι τοῖς παισὶ σου
- 14 Toen hoorde hij hen in deze zaak, en hij beproefde ze tien dagen.
 So he gave ear to them in this thing and put them to the test for ten days.
 καὶ ἐχρήσατο αὐτοῖς τὸν τρόπον τοῦτον καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα
- 15 Ten einde nu der tien dagen, zag men dat hun gedaanten schoner waren, en zij vetter waren van vlees dan al de jongelingen, die de stukken van de spijs des konings aten.
 And at the end of ten days their faces seemed fairer and they were fatter in flesh than all the young men who had their food from the king's table.
 μετὰ δὲ τὰς δέκα ἡμέρας ἐφάνη ἡ ὄψις αὐτῶν καλῆ καὶ ἡ ἕξις τοῦ σώματος κρείσσων τῶν ἄλλων νεανίσκων τῶν ἐσθιόντων τὸ βασιλικὸν δεῖπνον

- 16 Toen geschiedde het, dat Melzar de stukken hunner spijs wegnam, mitsgaders den wijn huns dranks, en hij gaf hun van het gezaaide.
So the keeper regularly took away their meat and the wine which was to have been their drink, and gave them grain.
καὶ ἦν ἀβιεσδρι ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον αὐτῶν καὶ ἀντεδίδου αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὀσπρίων
- 17 Aan deze vier jongelingen nu gaf God wetenschap en verstand in alle boeken, en wijsheid; maar Daniel gaf Hij verstand in allerlei gezichten en dromen.
Now as for these four young men, God gave them knowledge and made them expert in all book-learning and wisdom: and Daniel was wise in all visions and dreams.
καὶ τοῖς νεανίσκοις ἔδωκεν ὁ κύριος ἐπιστήμην καὶ σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ τέχνῃ καὶ τῷ δαυηλ ἔδωκε σύνεσιν ἐν παντὶ ῥήματι καὶ ὀράματι καὶ ἐνυπνίους καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ
- 18 Ten einde nu der dagen, waarvan de koning gezegd had, dat men hen zou inbrengen, zo bracht ze de overste der kamerlingen in voor het aangezicht van Nebukadnezar,
Now at the end of the time fixed by the king for them to go in, the captain of the unsexed servants took them in to Nebuchadnezzar.
μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς καὶ εἰσήχθησαν ἀπὸ τοῦ ἀρχιευνοῦχου πρὸς τὸν βασιλέα ναβουχοδοноσορ
- 19 En de koning sprak met hen; doch er werd uit hen allen niemand gevonden, gelijk Daniel, Hananja, Misael en Azarja; en zij stonden voor het aangezicht des konings.
And the king had talk with them; and among them all there was no one like Daniel, Hananiah, Mishael, and Azariah; so they were given places before the king.
καὶ ὠμίλησεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οὐχ εὐρέθη ἐν τοῖς σοφοῖς ὅμοιος τῷ δαυηλ καὶ ἀνανια καὶ μισαηλ καὶ ἀζαρια καὶ ἦσαν παρὰ τῷ βασιλεῖ
- 20 En in alle zaken van verstandige wijsheid, die de koning hun afvroeg, zo vond hij hen tienmaal boven al de tovenaars en sterrekijkers, die in zijn ganse koninkrijk waren.
And in any business needing wisdom and good sense, about which the king put questions to them, he saw that they were ten times better than all the wonder-workers and users of secret arts in all his kingdom.
καὶ ἐν παντὶ λόγῳ καὶ συνέσει καὶ παιδείᾳ ὅσα ἐζήτησε παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς κατέλαβεν αὐτούς σοφωτέρους δεκαπλασίως ὑπὲρ τοὺς σοφιστὰς καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ ἔδōξασεν αὐτούς ὁ βασιλεὺς καὶ κατέστησεν αὐτούς ἄρχοντας καὶ ἀνέδειξεν αὐτούς σοφοὺς παρὰ πάντας τοὺς αὐτοῦ ἐν πράγμασιν ἐν πάσῃ τῇ γῆ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ
- 1 In het tweede jaar nu des koninkrijks van Nebukadnezar, droomde Nebukadnezar dromen; daarvan werd zijn geest verslagen, en zijn slaap werd in hem gebroken.
In the second year of the rule of Nebuchadnezzar, Nebuchadnezzar had dreams; and his spirit was troubled and his sleep went from him.
καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας ναβουχοδοноσορ συνέβη εἰς ὀράματα καὶ ἐνύπνια ἐμπεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ παραχθῆναι ἐν τῷ ἐνυπνίῳ αὐτοῦ καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ
- 2 Toen zeide de koning, dat men roepen zou de tovenaars, en de sterrekijkers, en de guichelaars, en de Chaldeen, om den koning zijn dromen te kennen te geven; zij nu kwamen, en stonden voor het aangezicht des konings.
Then the king gave orders that the wonder-workers, and the users of secret arts, and those who made use of evil powers, and the Chaldaeans, were to be sent for to make clear to the king his dreams. So they came and took their places before the king.
καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσενεχθῆναι τοὺς ἑσαιοδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς τῶν χαλδαίων ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ καὶ παραγενόμενοι ἔστησαν παρὰ τῷ βασιλεῖ
- 3 En de koning zeide tot hen: Ik heb een droom gedroomd; en mijn geest is ontsteld om dien droom te weten.
And the king said to them, I have had a dream, and my spirit is troubled by the desire to have the dream made clear to me.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς ἐνύπνιον ἑώρακα καὶ ἐκινήθη μου τὸ πνεῦμα ἐπιγνώσαι οὗν θέλω τὸ ἐνύπνιον
- 4 Toen spraken de Chaldeen, tot den koning in het Syrisch: O koning, leef in eeuwigheid! Zeg uw knechten den droom, zo zullen wij de uitlegging te kennen geven.
Then the Chaldaeans said to the king in the Aramaean language, O King, have life for ever: give your servants an account of your dream, and we will make clear to you the sense of it.
καὶ ἐλάλησαν οἱ χαλδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα συριστί κύριε βασιλεῦ τὸν αἰῶνα ζῆθι ἀνάγγειλον τὸ ἐνύπνιον σου τοῖς παισὶ σου καὶ ἡμεῖς σοι φράσομεν τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ
- 5 De koning antwoordde en zeide tot de Chaldeen: De zaak is mij ontgaan; indien gij mij den droom en zijn uitlegging niet bekend maakt, gij zult in stukken gehouwen worden, en uw huizen zullen tot een drek hoop gemaakt worden.
The king made answer and said to the Chaldaeans, This is my decision: if you do not make clear to me the dream and the sense of it, you will be cut in bits and your houses made waste.
ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τοῖς χαλδαίοις ὅτι ἐὰν μὴ ἀπαγγεῖλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητέ μοι παραδειγματισθήσεσθε καὶ ἀναληφθήσεσθε ὑμῶν τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸ βασιλικόν
- 6 Maar indien gijlieden den droom en zijn uitlegging te kennen geeft, zo zult gij geschenken en gaven, en grote eer van mij ontvangen; daarom geeft mij den droom en zijn uitlegging te kennen.
But if you make clear the dream and the sense of it, you will have from me offerings and rewards and great honour: so make clear to me the dream and the sense of it.
ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον διασαφήσητέ μοι καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν ἀπαγγεῖλητε λήψεσθε δόματα παντοῖα καὶ δοξασθήσεσθε ὑπ' ἐμοῦ δηλώσατέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ κρίνατε
- 7 Zij antwoordden ten tweeden male, en zeiden: De koning zegge zijn knechten den droom, dan zullen wij de uitlegging te kennen geven.
A second time they said in answer, Let the king give his servants an account of his dream, and we will make clear the sense.
ἀπεκρίθησαν δὲ ἐκ δευτέρου λέγοντες βασιλεῦ τὸ ὄραμα εἶπόν καὶ οἱ παῖδες σου κρινούσι πρὸς ταῦτα

- 8 De koning antwoordde en zeide: Ik weet vastelijk, dat gijlieden den tijd uitkoopt, dewijl gij ziet, dat de zaak mij ontgaan is.
The king made answer and said, I am certain that you are attempting to get more time, because you see that my decision is fixed;
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε καθάπερ ἐωράκατε ὅτι ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ τὸ πρᾶγμα καθάπερ οὖν προστέταχα οὕτως ἔσται
- 9 Indien gijlieden mij dien droom niet te kennen geeft, ulieder vonnis is enerlei; daarom hebt gij een leugenachtig en verdicht woord voor mij te zeggen bereid, totdat de tijdverandere; daarom zegt mij den droom, dan zal ik weten, dat gij mij deszelfs uitlegging zult te kennen geven.
That if you do not make my dream clear to me there is only one fate for you: for you have made ready false and evil words to say before me till the times are changed: so give me an account of the dream, and I will be certain that you are able to make the sense of it clear.
ἐὰν μὴ τὸ ἐνύπνιον ἀπαγγεῖλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητε θανάτῳ περιπεσεῖσθε συνείπασθε γὰρ λόγους ψευδεῖς ποιήσασθαι ἐπ' ἐμοῦ ἕως ἂν ὁ καιρὸς ἀλλοιωθῇ νῦν οὖν ἐὰν τὸ ῥῆμα εἰπητέ μοι ὁ τὴν νύκτα ἐώρακα γνώσομαι ὅτι καὶ τὴν τούτου κρίσιν δηλώσετε
- 10 De Chaldeen antwoordden voor den koning, en zeiden: Er is geen mens op den aardbodem, die des konings woord zou kunnen te kennen geven; daarom is er geen koning, grote of heerser, die zulk een zaak begeerd heeft van enigen tovenaer, of sterrekijker, of Chaldeer.
Then the Chaldaeans said to the king in answer, There is not a man on earth able to make clear the king's business; for no king, however great his power, has ever made such a request to any wonder-worker or user of secret arts or Chaldaean.
καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ χαλδαῖοι ἐπὶ τοῦ βασιλέως ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δυνήσεται εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ ὁ ἐώρακε καθάπερ σὺ ἐρωτᾷς καὶ πᾶς βασιλεὺς καὶ πᾶς δυνάστης τοιοῦτο πρᾶγμα οὐκ ἐπερωτᾷ πάντα σοφὸν καὶ μάγον καὶ χαλδαῖον
- 11 Want de zaak die de koning begeert, is te zwaar; en er is niemand anders, die dezelve voor den koning te kennen kan geven, dan de goden, welker woning bij het vlees niet is.
The king's request is a very hard one, and there is no other who is able to make it clear to the king, but the gods, whose living-place is not with flesh.
καὶ ὁ λόγος ὃν ζητεῖς βασιλεῦ βαρὺς ἔστι καὶ ἐπίδοξος καὶ οὐδεὶς ἔστιν ὃς δηλώσει ταῦτα τῷ βασιλεῖ εἰ μὴτι ἄγγελος οὗ οὐκ ἔστι κατοικητήριον μετὰ πάσης σαρκός ὅθεν οὐκ ἐνδέχεται γενέσθαι καθὰ περ οἶει
- 12 Daarom werd de koning toornig en zeer verbolgen, en zeide, dat men al de wijzen te Babel zou ombrengen.
Because of this the king was angry and full of wrath, and gave orders for the destruction of all the wise men of Babylon.
τότε ὁ βασιλεὺς στυγρὸς γενόμενος καὶ περίλυπος προσέταξεν ἐξαγαγεῖν πάντας τοὺς σοφοὺς τῆς βαβυλωνίας
- 13 Die wet dan ging uit, en de wijzen werden gedood; men zocht ook Daniel en zijn metgezellen, om gedood te worden.
So the order went out that the wise men were to be put to death; and they were looking for Daniel and his friends to put them to death.
καὶ ἐδογματίσθη πάντας ἀποκτεῖναι ἐξητήθη δὲ ὁ δαυνηλ καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ χάριν τοῦ συναπολέσθαι
- 14 Toen bracht Daniel een raad en oordeel in, aan Arioch, den overste der trawanten des konings, die uitgetogen was, om de wijzen van Babel te doden.
Then Daniel gave an answer with wisdom and good sense to Arioch, the captain of the king's armed men, who had gone out to put to death the wise men of Babylon;
τότε δαυνηλ εἶπε βουλήν καὶ γνώμην ἣν εἶχεν αριώχη τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως ᾧ προσέταξεν ἐξαγαγεῖν τοὺς σοφιστὰς τῆς βαβυλωνίας
- 15 Hij antwoordde en zeide tot Arioch, den bevelhebber des konings: Waarom zou de wet van 's konings wege zo verhaast worden? Toen gaf Arioch aan Daniel de zaak te kennen.
He made answer and said to Arioch, O captain of the king, why is the king's order so cruel? Then Arioch gave Daniel an account of the business.
καὶ ἐπυθάνετο αὐτοῦ λέγων περὶ τίνος δογματίζεται πικρῶς παρὰ τοῦ βασιλέως τότε τὸ πρόσταγμα ἐσήμανεν ὁ αριώχης τῷ δαυνηλ
- 16 En Daniel ging in, en verzocht van den koning, dat hij hem een bestemden tijd wilde geven, dat hij den koning de uitlegging te kennen gawe.
And Daniel went in and made a request to the king to give him time and he would make clear the sense of his dream to the king.
ὁ δὲ δαυνηλ εἰσηλθε ταχέως πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἠξίωσεν ἵνα δοθῇ αὐτῷ χρόνος παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ δηλώσῃ πάντα ἐπὶ τοῦ βασιλέως
- 17 Toen ging Daniel naar zijn huis, en hij gaf de zaak zijn metgezellen, Hananja, Misael, en Azarja te kennen;
And Daniel went to his house and gave his friends Hananiah, Mishael, and Azariah the news:
τότε ἀπελθὼν δαυνηλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ ἀνανια καὶ μισαηλ καὶ ἀζαρια τοῖς συνεταιροῖς ὑπέδειξε πάντα
- 18 Opdat zij van den God des hemels barmhartigheden verzochten over deze verborgenheid, dat Daniel en zijn metgezellen met de overige wijzen van Babel niet omkwamen.
So that they might make a request for the mercy of the God of heaven in the question of this secret; so that Daniel and his friends might not come to destruction with the rest of the wise men of Babylon.
καὶ παρήγγειλε νηστεῖαν καὶ δέησιν καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι παρὰ τοῦ κυρίου τοῦ ὑψίστου περὶ τοῦ μυστηρίου τούτου ὅπως μὴ ἐκδοθῶσι δαυνηλ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς ἀπόλειαν ἅμα τοῖς σοφισταῖς βαβυλωνός

- 19 Toen werd aan Daniel in een nachtgezicht de verborgenheid geopenbaard; toen loofde Daniel den God des hemels.
Then the secret was made clear to Daniel in a vision of the night. And Daniel gave blessing to the God of heaven.
τότε τῷ δανιηλ ἐν ὄραματι ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ τὸ μυστήριον τοῦ βασιλέως ἐξεφάνθη εὐσήμεως τότε δανιηλ εὐλόγησε τὸν κύριον τὸν ὑμίστον
- 20 Daniel antwoordde en zeide: De Naam Gods zij geloofd van eeuwigheid tot in eeuwigheid, want Zijn is de wijsheid en de kracht.
And Daniel said in answer, May the name of God be praised for ever and ever: for wisdom and strength are his:
καὶ ἐκφωνήσας εἶπεν ἔσται τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου τοῦ μεγάλου εὐλογημένον εἰς τὸν αἰῶνα ὅτι ἡ σοφία καὶ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ ἐστί
- 21 Want Hij verandert de tijden en stonden; Hij zet de koningen af, en Hij bevestigt de koningen; Hij geeft den wijzen wijsheid, en wetenschap dengenen, die verstand hebben;
By him times and years are changed: by him kings are taken away and kings are lifted up: he gives wisdom to the wise, and knowledge to those whose minds are awake:
καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρόνους μεθιστῶν βασιλεῖς καὶ καθιστῶν διδοὺς σοφοῖς σοφίαν καὶ σύνεσιν τοῖς ἐν ἐπιστήμῃ οὖσιν
- 22 Hij openbaart diepe en verborgen dingen; Hij weet, wat in het duister is, want het licht woont bij Hem.
He is the unveiler of deep and secret things: he has knowledge of what is in the dark, and the light has its living-place with him.
ἀνακαλύπτων τὰ βαθέα καὶ σκοτεινὰ καὶ γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει καὶ τὰ ἐν τῷ φωτὶ καὶ παρ' αὐτῷ κατάλυσις
- 23 Ik dank en ik loof U, o God mijner vaderen! omdat Gij mij wijsheid en kracht gegeven hebt, en mij nu bekend gemaakt hebt, wat wij van U verzocht hebben, want Gij hebt ons deskonings zaak bekend gemaakt.
I give you praise and worship, O God of my fathers, who have given me wisdom and strength, and have now made clear to me what we were requesting from you: for you have given us knowledge of the king's business.
σοὶ κύριε τῶν πατέρων μου ἐξομολογῶμαι καὶ αἰνῶ ὅτι σοφίαν καὶ φρόνησιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐσήμανάς μοι ὅσα ἠξίωσα τοῦ δηλῶσαι τῷ βασιλεῖ πρὸς ταῦτα
- 24 Daarom ging Daniel in tot Arioch, dien de koning gesteld had om de wijzen van Babel om te brengen; hij ging henen en zeide aldus tot hem: Breng de wijzen van Babel niet om, maar breng mij in voor den koning, en ik zal den koning de uitlegging te kennen geven.
For this reason Daniel went to Arioch, to whom the king had given orders for the destruction of the wise men of Babylon, and said to him, Do not put to death the wise men of Babylon: take me in before the king and I will make clear to him the sense of the dream.
εἰσελθὼν δὲ δανιηλ πρὸς τὸν αριωχ τὸν κατασταθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποκτεῖναι πάντας τοὺς σοφιστὰς τῆς βαβυλωνίας εἶπεν αὐτῷ τοὺς μὲν σοφιστὰς τῆς βαβυλωνίας μὴ ἀπολέσης εἰσάγαγε δέ με πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἕκαστα τῷ βασιλεῖ δηλώσω
- 25 Toen bracht Arioch met haast Daniel in voor den koning, en hij sprak also tot hem: Ik heb een man van de gevankelijk weggevoerden van Juda gevonden, die den koning de uitlegging zal bekend maken.
Then Arioch quickly took Daniel in before the king, and said to him, Here is a man from among the prisoners of Judah, who will make clear to the king the sense of the dream.
τότε αριωχ κατὰ σπουδὴν εἰσήγαγεν τὸν δανιηλ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εὔρηκα ἄνθρωπον σοφὸν ἐκ τῆς αιχμαλωσίας τῶν υἱῶν τῆς ιουδαίας ὃς τῷ βασιλεῖ δηλώσει ἕκαστα
- 26 De koning antwoordde en zeide tot Daniel, wiens naam Beltsazar was: Zijt gij machtig mij bekend te maken den droom, dien ik gezien heb, en zijn uitlegging?
The king made answer and said to Daniel, whose name was Belteshazzar, Are you able to make clear to me the dream which I saw and its sense?
ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ δανιηλ ἐπικαλουμένῳ δὲ χαλδαῖστι βαλτασαρ δυνήση δηλῶσαι μοι τὸ ὄραμα ὃ εἶδον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν
- 27 Daniel antwoordde voor den koning, en zeide: De verborgenheid, die de koning eist, kunnen de wijzen, de sterrekijkers, de tovenaars, en de waarzeggers den koning niet tekennen geven;
Then Daniel said in answer to the king, No wise men, or users of secret arts, or wonder-workers, or readers of signs, are able to make clear to the king the secret he is searching for;
ἐκφωνήσας δὲ ὁ δανιηλ ἐπὶ τοῦ βασιλέως εἶπεν τὸ μυστήριον ὃ ἐώρακεν ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔστι σοφῶν καὶ φαρμακῶν καὶ ἐπασιδῶν καὶ γαζαρηνῶν ἢ δῆλωσις
- 28 Maar er is een God in den hemel, Die verborgenheden openbaart, Die heeft den koning Nebukadnezar bekend gemaakt, wat er geschieden zal in het laatste der dagen; uw droom, en de gezichten uws hoofds op uw leger, zijn deze:
But there is a God in heaven, the unveiler of secrets, and he has given to King Nebuchadnezzar knowledge of what will take place in the last days. Your dreams and the visions of your head on your bed are these:
ἀλλ' ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀνακαλύπτων μυστήρια ὃς ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ ναβουχοδοноσορ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν βασιλεὺ εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι τὸ ἐνύπνιον καὶ τὸ ὄραμα τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου τοῦτό ἐστι
- 29 Gij, o koning! op uw leger zijnde, klommen uw gedachten op, wat hierna geschieden zou; en Hij, Die verborgen dingen openbaart, heeft u te kennen gegeven, wat er geschiedenzal.
As for you, O King, the thoughts which came to you on your bed were of what will come about after this: and the unveiler of secrets has made clear to you what is to come.
σύ βασιλεὺ κατακλιθεὶς ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἐώρακας πάντα ὅσα δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν καὶ ὁ ἀνακαλύπτων μυστήρια ἐδήλωσέ σοι ἃ δεῖ γενέσθαι

- 30 Mij nu, mij is de verborgenheid geopenbaard, niet door wijsheid, die in mij is boven alle levenden; maar daarom, opdat men den koning de uitlegging zou bekend maken, enopdat gij de gedachten uws harten zoudt weten.
As for me, this secret is not made clear to me because of any wisdom which I have more than any living man, but in order that the sense of the dream may be made clear to the king, and that you may have knowledge of the thoughts of your heart.
κάμοι δὲ οὐ παρὰ τὴν σοφίαν τὴν οὖσαν ἐν ἔμοι ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τὸ μυστήριον τοῦτο ἐξεφάνθη ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ δηλωθῆναι τῷ βασιλεῖ ἐσημάνθη μοι ἃ ὑπέλαβες τῇ καρδίᾳ σου ἐν γνώσει
- 31 Gij, o koning! zaagt, en ziet, er was een groot beeld (dit beeld was treffelijk, en deszelfs glans was uitnemend), staande tegen u over; en zijn gedaante was schrikkelijk.
You, O King, were looking, and a great image was there. This image, which was very great, and whose glory was very bright, was placed before you: its form sent fear into the heart.
καὶ σὺ βασιλεῦ ἐώρακας καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία καὶ ἦν ἡ εἰκὼν ἐκείνη μεγάλη σφόδρα καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερῆς ἐστήκει ἐναντίον σου καὶ ἡ πρόσοψις τῆς εἰκόνης φοβερά
- 32 Het hoofd van dit beeld was van goed goud; zijn borst en zijn armen van zilver; zijn buik en zijn dijen van koper;
As for this image, its head was made of the best gold, its breast and its arms were of silver, its middle and its sides were of brass,
καὶ ἦν ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἀπὸ χρυσοῦ χρηστοῦ τὸ στήθος καὶ οἱ βραχίονες ἀργυροὶ ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοὶ
- 33 Zijn schenkelen van ijzer; zijn voeten eensdeels van ijzer, en eensdeels van leem.
Its legs of iron, its feet were in part of iron and in part of potter's earth.
τὰ δὲ σκέλη σιδηρὰ οἱ πόδες μέρος μὲν τι σιδήρου μέρος δὲ τι ὀστράκινον
- 34 Dit zaagt gij, totdat er een steen afgehouden werd zonder handen, die sloeg dat beeld aan zijn voeten van ijzer en leem, en vermaalde ze.
While you were looking at it, a stone was cut out, but not by hands, and it gave the image a blow on its feet, which were of iron and earth, and they were broken in bits.
ἐώρακας ἕως οὗτο ἐτήθη λίθος ἐξ ὄρου ἀνευ χειρῶν καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροὺς καὶ ὀστράκινους καὶ κατήλεσεν αὐτὰ
- 35 Toen werden te zamen vermaald het ijzer, leem, koper, zilver en goud, en zij werden gelijk kaf van de dorsvloeren des zomers, en de wind nam ze weg, en er werd geen plaatsvoor dezelve gevonden; maar de steen, die het beeld geslagen heeft, werd tot een groten berg, alzo dat hij de gehele aarde vervulde.
Then the iron and the earth, the brass and the silver and the gold, were smashed together, and became like the dust on the floors where grain is crushed in summer; and the wind took them away so that no sign of them was to be seen: and the stone which gave the image a blow became a great mountain, covering all the earth.
τότε λεπτὰ ἐγένετο ἅμα ὁ σίδηρος καὶ τὸ ὀστράκον καὶ ὁ χαλκὸς καὶ ὁ ἄργυρος καὶ τὸ χρυσίον καὶ ἐγένετο ὡσεὶ λεπτότερον ἀχύρου ἐν ἄλωνι καὶ ἐρρίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος ὥστε μηδὲν καταλειφθῆναι ἐξ αὐτῶν καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγένετο ὄρος μέγα καὶ ἐπάταξε πάσαν τὴν γῆν
- 36 Dit is de droom; zijn uitlegging nu zullen wij voor de koning zeggen.
This is the dream; and we will make clear to the king the sense of it.
τοῦτο τὸ ὄραμα καὶ τὴν κρίσιν δὲ ἐροῦμεν ἐπὶ τοῦ βασιλέως
- 37 Gij, o koning! zijt een koning der koningen; want de God des hemels heeft u een koninkrijk, macht, en sterkte, en eer gegeven;
You, O King, king of kings, to whom the God of heaven has given the kingdom, the power, and the strength, and the glory,
σὺ βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων καὶ σοὶ ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν
- 38 En overal, waar mensenkinderen wonen, heeft Hij de beesten des velds en de vogelen des hemels in uw hand gegeven; en Hij heeft u gesteld tot een heerser over al dezelve; gijzijt dat gouden hoofd.
Wherever the children of men are living; into whose hands he has given the beasts of the field and the birds of heaven, and has made you ruler over them all, you are the head of gold.
ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ θηρίων ἀγρίων καὶ πετεινῶν οὐρανοῦ καὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης παρέδωκεν ὑπὸ τὰς χεῖράς σου κυριεύειν πάντων σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσοῦ
- 39 En na u zal een ander koninkrijk opstaan, lager dan het uwe; daarna een ander, het derde koninkrijk van koper, hetwelk heersen zal over de gehele aarde.
And after you another kingdom, lower than you, will come to power; and a third kingdom, of brass, ruling over all the earth.
καὶ μετὰ σὲ ἀναστήσεται βασιλεία ἐλάττων σου καὶ τρίτη βασιλεία ἄλλη χαλκῆ ἡ κυριεύσει πάσης τῆς γῆς
- 40 En het vierde koninkrijk zal hard zijn, gelijk ijzer; aangezien het ijzer alles vermaalt en verzwakt; gelijk nu het ijzer, dat zulks alles verbreekt, alzo zal het vermalen en verbreken.
And the fourth kingdom will be strong as iron: because, as all things are broken and overcome by iron, so it will have the power of crushing and smashing down all the earth.
καὶ βασιλεία τετάρτη ἰσχυρὰ ὡσπερ ὁ σίδηρος ὁ δαμάζων πάντα καὶ πᾶν δένδρον ἐκκόπτων καὶ σεισθήσεται πάσα ἡ γῆ
- 41 En dat gij gezien hebt de voeten en de tenen, ten dele van pottenbakkersleem, en ten dele van ijzer, dat zal een gedeeld koninkrijk zijn, doch daar zal van des ijzers vastigheid in zijn, ten welken aanzien gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem;
And as you saw the feet and toes, part of potter's work and part of iron, there will be a division in the kingdom; but there will be some of the strength of iron in it, because you saw the iron mixed with the potter's earth.
καὶ ὡς ἐώρακας τοὺς πόδας αὐτῆς μέρος μὲν τι ὀστράκου κεραμικοῦ μέρος δὲ τι σιδήρου βασιλεία ἄλλη διμερῆς ἔσται ἐν αὐτῇ καθάπερ εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον ἅμα τῷ πηλίνῳ ὀστράκῳ

- 42 En de tenen der voeten, ten dele ijzer, en ten dele leem; dat koninkrijk zal ten dele hard zijn, en ten dele broos.
And as the toes of the feet were in part of iron and in part of earth, so part of the kingdom will be strong and part of it will readily be broken.
 και οι δάκτυλοι των ποδών μέρος μὲν τι σιδηροῦν μέρος δὲ τι ὀστράκινον μέρος τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν καὶ μέρος τι ἔσται συντετριμμένον
- 43 En dat gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem, zij zullen zich wel door menselijk zaad vermengen, maar zij zullen de een aan den ander niet hechten, gelijk als zichijzer met leem niet vermengt.
And as you saw the iron mixed with earth, they will give their daughters to one another as wives: but they will not be united one with another, even as iron is not mixed with earth.
 και ὡς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμειγμένον ἅμα τῷ πηλίνῳ ὀστράκῳ συμμειγείς ἔσονται εἰς γένεσιν ἀνθρώπων οὐκ ἔσονται δὲ ὁμοιοῦντες οὔτε εὐνοοῦντες ἀλλήλοις ὡσπερ οὐδὲ ὁ σίδηρος δύναται συκραθῆναι τῷ ὀστράκῳ
- 44 Doch in de dagen van die koningen zal de God des hemels een Koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden; en dat Koninkrijk zal aan geen ander volkovergelaten worden; het zal al die koninkrijken vermalen, en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan.
And in the days of those kings, the God of heaven will put up a kingdom which will never come to destruction, and its power will never be given into the hands of another people, and all these kingdoms will be broken and overcome by it, but it will keep its place for ever.
 και ἐν τοῖς χρόνοις τῶν βασιλέων τούτων στήσει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἄλλην ἣτις ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ οὐ φθαρήσεται καὶ αὕτη ἡ βασιλεία ἄλλο ἔθνος οὐ μὴ ἔαση πατάξει δὲ καὶ ἀφανίσει τὰς βασιλείας ταύτας καὶ αὕτη στήσεται εἰς τὸν αἰῶνα
- 45 Daarom hebt gij gezien, dat uit den berg een steen zonder handen afgehouden is geworden, die het ijzer, koper, leem, zilver en goud vermaalde; de grote God heeft den koning bekend gemaakt, wat hierna geschieden zal; de droom nu is gewis, en zijn uitlegging is zeker.
Because you saw that a stone was cut out of the mountain without hands, and that by it the iron and the brass and the earth and the silver and the gold were broken to bits, a great God has given the king knowledge of what is to take place in the future: the dream is fixed, and its sense is certain.
 καθάπερ ἑώρακας ἐξ ὄρους τμηθῆναι λίθον ἄνευ χειρῶν καὶ συνήλθεσε τὸ ὄστρακον τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν ὁ θεὸς ὁ μέγας ἐσήμανε τῷ βασιλεῖ τὰ ἐσόμενα ἐπ' ἐσχατῶν τῶν ἡμερῶν καὶ ἀκριβὲς τὸ ὄραμα καὶ πιστὴ ἡ τούτου κρίσις
- 46 Toen viel de koning Nebukadnezar op zijn aangezicht, en aanbad Daniel; en hij zeide, dat men hem met spijsoffer en liefelijk reukwerk een drankoffer doen zou.
Then King Nebuchadnezzar, falling down on his face, gave worship to Daniel, and gave orders for an offering and spices to be given to him;
 τότε ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον χαμαὶ προσεκύνησε τῷ δανιηλ καὶ ἐπέταξε θυσίας καὶ σπονδὰς ποιῆσαι αὐτῷ
- 47 De koning antwoordde Daniel en zeide: Het is de waarheid, dat ulieder God een God der goden is, en een Heere der koningen, en Die de verborgenheden openbaart, dewijl gijdeze verborgenheid hebt kunnen openbaren.
And the king made answer to Daniel and said, Truly, your God is a God of gods and a Lord of kings, and an unveiler of secrets, for you have been able to make this secret clear.
 και ἐκφωνήσας ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δανιηλ εἶπεν ἐπ' ἀληθείας ἔστιν ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων ὁ ἐκφαίνων μυστήρια κρυπτὰ μόνος ὅτι ἐδυνάσθης δηλώσαι τὸ μυστήριον τοῦτο
- 48 Toen maakte de koning Daniel groot, en hij gaf hem vele grote geschenken, en hij stelde hem tot een heerser over het ganse landschap van Babel, en een overste deroverheden over al de wijzen van Babel.
Then the king made Daniel great, and gave him offerings in great number, and made him ruler over all the land of Babylon, and chief over all the wise men of Babylon.
 τότε ὁ βασιλεὺς ναβουχοδονοσορ δανιηλ μεγαλύνας καὶ δοὺς δωρεὰς μεγάλας καὶ πολλὰς κατέστησεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς βαβυλωνίας καὶ ἀπέδειξεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον πάντων τῶν σοφιστῶν βαβυλωνίας
- 49 Toen verzocht Daniel van den koning; en hij stelde Sadrach, Mesach en Abed-nego over de bediening van het landschap van Babel; maar Daniel bleef aan de poort deskonings.
And at Daniel's request, the king gave Shadrach, Meshach, and Abed-nego authority over the business of the land of Babylon: but Daniel was kept near the king's person.
 και δανιηλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ἵνα κατασταθῶσιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς βαβυλωνίας σεδραχ μισαχ ἀβδεναγω καὶ δανιηλ ἦν ἐν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ
- 1 De koning Nebukadnezar maakte een beeld van goud, welks hoogte was zestig ellen, zijn breedte zes ellen; hij richtte het op in het dal Dura, in het landschap van Babel.
Nebuchadnezzar the king made an image of gold, sixty cubits high and six cubits wide: he put it up in the valley of Dura, in the land of Babylon.
 ἔτους ὀκτωκαίδεκάτου ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς διοικῶν πόλεις καὶ χώρας καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ ἰνδικῆς ἕως αἰθιοπίας ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν τὸ ὕψος αὐτῆς πηχῶν ἑξήκοντα καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς πηχῶν ἕξ καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ τοῦ περιβόλου χώρας βαβυλωνίας
- 2 En de koning Nebukadnezar zond henen, om te verzamelen, de stadhouders, de overheden, en de landvoogden, de wethouders, de schatmeesters, de raadsheren, deambtlieden, en al de heerschappers der landschappen, dat zij komen zouden tot de inwijding van het beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar had opgericht.
And Nebuchadnezzar the king sent to get together all the captains, the chiefs, the rulers, the wise men, the keepers of public money, the judges, the overseers, and all the rulers of the divisions of the country, to come to see the unveiling of the image which Nebuchadnezzar the king had put up.
 και ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς βασιλέων καὶ κυριέων τῆς οἰκουμένης ὅλης ἀπέστειλεν ἐπισυναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ φυλάς καὶ γλώσσας σατράπας στρατηγούς τοπάρχας καὶ ὑπάτους διοικητὰς καὶ αὐτοὺς ἐπ' ἐξουσιῶν κατὰ χώραν καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἔλθειν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνης τῆς χρυσῆς ἣν ἔστησε ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς

- 3 Toen verzamelden zich de stadhouders, de overheden, de landvoogden, de wethouders, de schatmeesters, de raadsheren, de ambtlieden, en al de heerschappers derlandschappen, tot inwijding van het beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar had opgericht; en zij stonden voor het beeld, dat Nebukadnezar had opgericht.
Then the captains, the chiefs, the rulers, the wise men, the keepers of public money, the judges, the overseers, and all the rulers of the divisions of the country, came together to see the unveiling of the image which Nebuchadnezzar the king had put up; and they took their places before the image which Nebuchadnezzar had put up.
καὶ ἔστησαν οἱ προγεγραμμένοι κατέναντι τῆς εἰκόνης
- 4 En een heraut riep met kracht: Men zegt u aan, gij volken, gij natien, en tongen!
Then one of the king's criers said in a loud voice, To you the order is given, O peoples, nations, and languages,
καὶ ὁ κήρυξ ἐκήρυξε τοῖς ὄχλοις ὑμῖν παραγγέλλεται ἔθνη καὶ χῶραι λαοὶ καὶ γλῶσσαι
- 5 Ten tijde als gij horen zult het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, des akkoordgezangs, en allerlei soorten van muziek, zo zult gijlieden nedervallen, enaanbidden het gouden beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar heeft opgericht;
That when the sound of the horn, pipe, harp, trigon, psaltery, bagpipe, and all sorts of instruments, comes to your ears, you are to go down on your faces in worship before the image of gold which Nebuchadnezzar the king has put up:
ὅταν ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγος καὶ κιθάρας σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν πεσόντες προσκυνήσατε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣν ἔστησε ναβουχοδονοσορ βασιλεύς
- 6 En wie niet nedervalt en aanbidt, die zal te dierzelfder ure in het midden van den oven des brandenden vuurs geworpen worden.
And anyone not falling down and worshipping will that same hour be put into a burning and flaming fire.
καὶ πᾶς ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ ἐμβαλοῦσιν αὐτὸν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην
- 7 Daarom te dier tijd, als al die volken hoorden het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en allerlei soorten der muziek, alle volken, natien, en tongenedervallende, aanbaden het gouden beeld, hetwelk de koning Nebukadnezar had opgericht.
So at that time, all the people, when the sound of the horn, pipe, harp, trigon, psaltery, and all sorts of instruments, came to their ears, went down on their faces in worship before the image of gold which Nebuchadnezzar the king had put up.
καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅτε ἤκουσαν πάντα τὰ ἔθνη τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πίπτοντα πάντα τὰ ἔθνη φυλαὶ καὶ γλῶσσαι προσεκύνησαν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ ἣν ἔστησε ναβουχοδονοσορ κατέναντι τούτου
- 8 Daarom naderden even ter zelfder tijd Chaldeeuse mannen, die de Joden openlijk beschuldigden;
At that time certain Chaldaeans came near and made a statement against the Jews.
ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ προσελθόντες ἄνδρες χαλδαῖοι διέβαλον τοὺς ιουδαίους
- 9 Zij antwoordden en zeiden tot den koning Nebukadnezar: O koning! leef in der eeuwigheid!
They made answer and said to Nebuchadnezzar the king, O King, have life for ever.
καὶ ὑπολαβόντες εἶπον κύριε βασιλεῦ εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι
- 10 Gij, o koning! hebt een bevel gegeven, dat alle mensen, die horen zouden het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en des akkoordgezangs, en allerlei-soorten van muziek, nedervallen, en het gouden beeld aanbidden zouden;
You, O King, have given an order that every man, when the sound of the horn, pipe, harp, trigon, psaltery, bagpipe, and all sorts of instruments, comes to his ears, is to go down on his face in worship before the image of gold:
σύ βασιλεῦ προσέταξας καὶ ἔκρινας ἵνα πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ
- 11 En wie niet nederviel, en aanbad, die zou in het midden van den oven des brandenden vuurs geworpen worden.
And anyone not falling down and worshipping is to be put into a burning and flaming fire.
καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην
- 12 Er zijn Joodse mannen, die gij over de bediening van het landschap van Babel gesteld hebt, Sadrach, Mesach en Abed-nego; deze mannen hebben, o koning! op u geen achtgesteld; uw goden eren zij niet, en zij bidden het gouden beeld niet aan, hetwelk gij opgericht hebt.
There are certain Jews whom you have put over the business of the land of Babylon, Shadrach, Meshach, and Abed-nego; these men have not given attention to you, O King: they are not servants of your gods or worshippers of the gold image which you have put up.
εἰσὶ δὲ τινες ἄνδρες ιουδαῖοι οὓς κατέστησας ἐπὶ τῆς χώρας τῆς βαβυλωνίας σεδραχ μισαχ ἀβδεναγο οἱ ἄνθρωποι ἐκείνοι οὐκ ἐφοβήθησάν σου τὴν ἐντολὴν καὶ τῷ εἰδώλῳ σου οὐκ ἐλάτρευσαν καὶ τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ ἣ ἔστησας οὐ προσεκύνησαν

- 13 Toen zeide Nebukadnezar in toorn en grimmigheid, dat men Sadrach, Mesach en Abed-nego voorbrengen zou; toen werden die mannen voor den koning gebracht.
Then Nebuchadnezzar in his wrath and passion gave orders for Shadrach, Meshach, and Abed-nego to be sent for. Then they made these men come in before the king.
τότε ναβουχοδονοσορ θυμωθεὶς ὀργῇ προσέταξεν ἀγαγεῖν τὸν σεδραχ μισαχ αβδαναγω τότε οἱ ἄνθρωποι ἤχθησαν πρὸς τὸν βασιλέα
- 14 Nebukadnezar antwoordde en zeide tot hen: Is het met opzet, Sadrach, Mesach en Abed-nego, dat gijlieden mijn goden niet eert, en het gouden beeld, dat ik opgericht heb, nietaanbidt?
Nebuchadnezzar made answer and said to them, Is it true, O Shadrach, Meshach, and Abed-nego, that you will not be servants of my god or give worship to the image of gold which I have put up?
οὐς καὶ συνιδῶν ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς διὰ τί σεδραχ μισαχ αβδαναγω τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσεῖ ἣν ἔστησα οὐ προσκυνεῖτε
- 15 Nu dan, zo gijlieden gereed zijt, dat gij ten tijde, als gij horen zult het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalteren, en des akkoordgezangs, en allerlei soort dermuziek, nedervalt, en aanbidt het beeld, dat ik gemaakt heb, zo is het wel; maar zo gijlieden het niet aanbidt; ter zelfder ure zult gijlieden geworpen worden in het midden van denoven des brandenden vuurs; en wie is de God, Die ulieden uit mijn handen verlossen zou?
Now if you are ready, on hearing the sound of the horn, pipe, harp, trigon, psaltery, bagpipe, and all sorts of instruments, to go down on your faces in worship before the image which I have made, it is well: but if you will not give worship, that same hour you will be put into a burning and flaming fire; and what god is there who will be able to take you out of my hands?
καὶ νῦν εἰ μὲν ἔχετε ἐτοίμως ἅμα τῷ ἀκοῦσαι τῆς σάλπιγγος καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πεσόντες προσκυνῆσαι τῇ εἰκόνι τῇ χρυσεῖ ἣ ἔστησα εἰ δὲ μὴ γε γινώσκετε ὅτι μὴ προσκυνησάντων ὑμῶν αὐθω ρι ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην καὶ ποῖος θεὸς ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν μου
- 16 Sadrach, Mesach en Abed-nego antwoordden en zeiden tot den koning Nebukadnezar: Wij hebben niet nodig u op deze zaak te antwoorden.
Shadrach, Meshach, and Abed-nego, answering Nebuchadnezzar the king, said, There is no need for us to give you an answer to this question.
ἀποκριθέντες δὲ σεδραχ μισαχ αβδαναγω εἶπαν τῷ βασιλεῖ ναβουχοδονοσορ βασιλεῦ οὐ χρεῖαν ἔχομεν ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ἐπιταγῇ ταύτῃ ἀποκριθῆναί σοι
- 17 Zal het zo zijn, onze God, Dien wij eren, is machtig ons te verlossen uit den oven des brandenden vuurs, en Hij zal ons uit uw hand, o koning! verlossen.
If our God, whose servants we are, is able to keep us safe from the burning and flaming fire, and from your hands, O King, he will keep us safe.
ἔστι γὰρ θεὸς ἐν οὐρανοῖς εἰς κύριος ἡμῶν ὃν φοβούμεθα ὅς ἐστι δυνατὸς ἐξελεῖσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς κάμινου τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου βασιλεῦ ἐξελεῖται ἡμᾶς
- 18 Maar zo niet, u zij bekend, o koning! dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld, dat gij hebt opgericht, zullen aanbidden.
But if not, be certain, O King, that we will not be the servants of your gods, or give worship to the image of gold which you have put up.
καὶ τότε φανερόν σοι ἔσται ὅτι οὔτε τῷ εἰδώλῳ σου λατρεύομεν οὔτε τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσεῖ ἣν ἔστησας προσκυνούμεν
- 19 Toen werd Nebukadnezar vol grimmigheid, en de gedaante zijns aangezichts veranderde tegen Sadrach, Mesach en Abed-nego; hij antwoordde en zeide, dat men den ovenzevenmaal meer heet zou maken dan men dien pleegt heet te maken.
Then Nebuchadnezzar was full of wrath, and the form of his face was changed against Shadrach, Meshach, and Abed-nego: and he gave orders that the fire was to be heated up seven times more than it was generally heated.
τότε ναβουχοδονοσορ ἐπλήσθη θυμοῦ καὶ ἡ μορφή τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη καὶ ἐπέταξε καῆναι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως παρ' ὃ ἔδει αὐτὴν καῆναι
- 20 En tot de sterkste mannen van kracht, die in zijn heir waren, zeide hij, dat zij Sadrach, Mesach en Abed-nego binden zouden, om te werpen in den oven des brandenden vuurs.
And he gave orders to certain strong men in his army to put cords on Shadrach, Meshach and Abed-nego and put them into the burning and flaming fire.
καὶ ἄνδρας ἰσχυροτάτους τῶν ἐν τῇ δυνάμει ἐπέταξε συμποδίσαντας τὸν σεδραχ μισαχ αβδαναγω ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην
- 21 Toen werden die mannen gebonden in hun mantels, hun broeken, en hun hoeden, en hun andere klederen, en zij wierpen hen in het midden van den oven des brandendenvuurs.
Then these men had cords put round them as they were, in their coats, their trousers, their hats, and their clothing, and were dropped into the burning and flaming fire.
τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι συνεποδίσθησαν ἔχοντες τὰ ὑποδήματα αὐτῶν καὶ τὰς τιάρας αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν σὺν τῷ ἱματισμῷ αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον
- 22 Daarom dan, dewijl het woord des konings aandreef, en de oven zeer heet was, zo hebben de vonken des vuurs die mannen, die Sadrach, Mesach en Abed-nego opgehevenhadden, gedood.
And because the king's order was not to be put on one side, and the heat of the fire was so great, the men who took up Shadrach, Meshach, and Abed-nego were burned to death by the flame of the fire.
ἐπειδὴ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἤπειγεν καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ὑπὲρ τὸ πρότερον ἑπταπλασίως καὶ οἱ ἄνδρες οἱ προχειρισθέντες συμποδίσαντες αὐτοὺς καὶ προσαγαγόντες τῇ καμίνῳ ἐνεβάλλοσαν εἰς αὐτήν
- 23 Maar als die drie mannen, Sadrach, Mesach en Abed-nego, in het midden van den oven des brandenden vuurs, gebonden zijnde, gevallen waren,
And these three men, Shadrach, Meshach, and Abed-nego, with the cords about them, went down into the burning and flaming fire.
τοὺς μὲν οὖν ἄνδρας τοὺς συμποδίσαντας τοὺς περὶ τὸν αζαριαν ἐξελοῦσα ἡ φλόξ ἐκ τῆς κάμινου ἐνεπύρισε καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὶ δὲ συνετηρήθησαν

- 24 Toen ontzette zich de koning Nebukadnezar, en hij stond op in der haast, antwoordde en zeide tot zijn raadsheren: Hebben wij niet drie mannen in het midden des vuurs, gebonden zijnde, geworpen? Zij antwoordden en zeiden tot den koning: Het is gewis, o koning!
Then King Nebuchadnezzar, full of fear and wonder, got up quickly, and said to his wise men, Did we not put three men in cords into the fire? and they made answer and said to the king, True, O King.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἐστὼς ἐθεώρει αὐτοὺς ζῶντας τότε ναβουχοδοноσορ ὁ βασιλεὺς ἐθαύμασε καὶ ἀνέστη σπεύσας καὶ εἶπεν τοῖς φίλοις αὐτοῦ
- 25 Hij antwoordde en zeide: Ziet, ik zie vier mannen, los wandelende in het midden des vuurs, en er is geen verderf aan hen; en de gedaante des vierden is gelijk eens zoons dergoden.
He made answer and said, Look! I see four men loose, walking in the middle of the fire, and they are not damaged; and the form of the fourth is like a son of the gods.
ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λευμένους περιπατοῦντας ἐν τῷ πυρὶ καὶ φθορὰ οὐδεμία ἐγενήθη ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τετάρτου ὁμοίωμα ἀγγέλου θεοῦ
- 26 Toen naderde Nebukadnezar tot de deur van den oven des brandenden vuurs, antwoordde en sprak: Gij Sadrach, Mesach en Abed-nego, gij knechten des allerhoogsten Gods! gaat uit en komt hier!
Toen gingen Sadrach, Mesach en Abed-nego uit het midden des vuurs.
Then Nebuchadnezzar came near the door of the burning and flaming fire: he made answer and said, Shadrach, Meshach, and Abed-nego, you servants of the Most High God, come out and come here. Then Shadrach, Meshach, and Abed-nego came out of the fire.
καὶ προσελθὼν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τῆς καιομένης τῷ πυρὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος σεδραχ μισαχ αβδεναγω οἱ παῖδες τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ ὑψίστου ἐξέλθετε ἐκ τοῦ πυρός οὕτως οὖν ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες ἐκ μέσου τοῦ πυρός
- 27 Toen vergaderden de stadhouders, de overheden, en de landvoogden, en de raadsheren des konings, deze mannen beziende, omdat het vuur over hun lichamen niet geheerthad, en dat het haar huns hoofds niet verbrand was, en hun mantels niet veranderd waren, ja, dat de reuk des vuurs daardoor niet gegaan was.
And the captains, the chiefs, and the rulers, and the king's wise men who had come together, saw these men, over whose bodies the fire had no power, and not a hair of their heads was burned, and their coats were not changed, and there was no smell of fire about them.
καὶ συνήχθησαν οἱ ὑπάτοι τοπάρχαι καὶ ἀρχιπατριῶται καὶ οἱ φίλοι τοῦ βασιλέως καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ὅτι οὐχ ἦψατο τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν καὶ αἱ τρίχες αὐτῶν οὐ κατεκάησαν καὶ τὰ σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλιώθησαν οὐδὲ ὁσμὴ τοῦ πυρός ἦν ἐν αὐτοῖς
- 28 Nebukadnezar antwoordde en zeide: Geloofd zij de God van Sadrach, Mesach en Abed-nego, Die Zijn engel gezonden, en Zijn knechten verlost heeft, die op Hem vertrouwd hebben, en des konings woord veranderd, en hun lichamen overgegeven hebben, opdat zij geen god eerden noch aanbaden, dan hun God.
Nebuchadnezzar made answer and said, Praise be to the God of Shadrach, Meshach, and Abed-nego, who has sent his angel and kept his servants safe who had faith in him, and who put the king's word on one side and gave up their bodies to the fire, so that they might not be servants or worshippers of any other god but their God.
ὑπολαβὼν δὲ ναβουχοδοноσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ σεδραχ μισαχ αβδεναγω ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἔσωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐλπίσαντας ἐπ' αὐτόν τὴν γὰρ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἠθέτησαν καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς ἐμπυρισμόν ἵνα μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσκυνήσωσι θεῷ ἑτέρῳ ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν
- 29 Daarom wordt van mij een bevel gegeven, dat alle volk, natie en tong, die lastering spreekt tegen den God van Sadrach, Mesach en Abed-nego, in stukken gehouwen worde, en zijn huis tot een drekhuop gesteld worde; want er is geen ander God, Die alzo verlossen kan.
And it is my decision that any people, nation, or language saying evil against the God of Shadrach, Meshach, and Abed-nego, will be cut to bits and their houses made waste: because there is no other god who is able to give salvation such as this.
καὶ νῦν ἐγὼ κρίνω ἵνα πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαι φυλαὶ καὶ πᾶσαι γλώσσαι ὃς ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸν κύριον τὸν θεὸν σεδραχ μισαχ αβδεναγω διαμελισθήσεται καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ δημευθήσεται διότι οὐκ ἔστιν ἄλλος θεὸς ὃς δυνήσεται ἐξελέσθαι οὕτως
- 30 Toen maakte de koning Sadrach, Mesach en Abed-nego voorspoedig in het landschap van Babel. Dani?l 4
Then the king gave Shadrach, Meshach, and Abed-nego even greater authority in the land of Babylon.
οὕτως οὖν ὁ βασιλεὺς τῷ σεδραχ μισαχ αβδεναγω ἐξουσίαν δοὺς ἐφ' ὅλης τῆς χώρας κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας
- 1 De koning Nebukadnezar aan alle volken, natien en tongen, die op den gansen aardbodem wonen: uw vrede worde vermenigvuldigd!
Nebuchadnezzar the king, to all the peoples, nations, and languages living in all the earth: May your peace be increased.
- 2 Het behaagt mij te verkondigen de tekenen en wonderen, die de allerhoogste God aan mij gedaan heeft.
It has seemed good to me to make clear the signs and wonders which the Most High God has done with me.
- 3 Hoe groot zijn Zijn tekenen! en hoe machtig Zijn wonderen! Zijn Rijk is een eeuwig Rijk, en Zijn heerschappij is van geslacht tot geslacht.
How great are his signs! and how full of power are his wonders! his kingdom is an eternal kingdom and his rule goes on from generation to generation.
- 4 Ik, Nebukadnezar, gerust zijnde in mijn huis, en in mijn paleis groenende,
I, Nebuchadnezzar, was at rest in my place, and all things were going well for me in my great house:
ἔτους ὀκτωκαίδεκάτου τῆς βασιλείας ναβουχοδοноσορ εἶπεν εἰρηνεύων ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ εὐθηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου μου

- 5 Zag een droom, die mij vervaarde, en de gedachten, die ik op mijn bed had, en de gezichten mijns hoofds beroerden mij.
I saw a dream which was a cause of great fear to me; I was troubled by the images of my mind on my bed, and by the visions of my head.
ἐνόπνιον εἶδον καὶ εὐλαβήθην καὶ φόβος μοι ἐπέπεσεν
- 6 Daarom is er een bevel van mij gesteld, dat men voor mij zou inbrengen al de wijzen van Babel, opdat zij mij de uitlegging van dien droom zouden bekend maken.
And I gave orders for all the wise men of Babylon to come in before me so that they might make clear to me the sense of my dream.
- 7 Toen kwamen in de tovenaars, de sterrekijkers, de Chaldeen en de waarzeggers; en ik zeide den droom voor hen; maar zij maakten mij zijn uitlegging niet bekend;
Then the wonder-workers, the users of secret arts, the Chaldaeans, and the readers of signs came in to me: and I put the dream before them but they did not make clear the sense of it to me.
- 8 Totdat ten laatste Daniel voor mij inkwam, wiens naam Beltsazar is, naar den naam mijns gods, in wien ook de geest der heilige goden is; en ik vertelde den droom voor hem, zeggende:
But at last Daniel came in before me, he whose name was Belteshazzar, after the name of my god, and in whom is the spirit of the holy gods: and I put the dream before him, saying,
- 9 Beltsazar, gij overste der tovenaars! dewijl ik weet, dat de geest der heilige goden in u is, zo zeg de gezichten mijns drooms, dien ik gezien heb, te weten zijn uitlegging.
O Belteshazzar, master of the wonder-workers, because I am certain that the spirit of the holy gods is in you, and you are troubled by no secret; this is the dream which I saw: make clear to me its sense.
- 10 De gezichten nu mijns hoofds op mijn leger waren deze: Ik zag, en ziet, er was een boom in het midden der aarde, en zijn hoogte was groot.
On my bed I saw a vision: there was a tree in the middle of the earth, and it was very high.
ἐκάθειδον καὶ ἰδοὺ δένδρον ὑψηλὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεγάλη καὶ οὐκ ἦν ἄλλο ὁμοιον αὐτῷ
- 11 De boom werd groot en sterk; en zijn hoogte reikte aan den hemel, en hij werd gezien tot aan het einde der ganse aarde;
And the tree became tall and strong, stretching up to heaven, and to be seen from the ends of the earth:
καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ μεγάλη ἡ κορυφή αὐτοῦ ἠγγίξεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ ἕως τῶν νεφελῶν πληροῦν τὰ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν αὐτῷ ἔκουν καὶ ἐφώτιζον πᾶσα ν τὴν γῆν
- 12 Zijn loof was schoon, en zijn vruchten vele, en er was spijze aan denzelve voor allen; onder hem vond het gedierte des velds schaduw, en de vogelen des hemels woonden in haar takken, en alle vlees werd daarvan gevoed.
Its leaves were fair and it had much fruit, and in it was food enough for all: the beasts of the field had shade under it, and the birds of heaven were resting in its branches, and it gave food to all living things.
οἱ κλάδοι αὐτοῦ τῷ μήκει ὡς σταδίων τριάκοντα καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐσκίαζον πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ ἐν αὐτῷ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐνόσσευον ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολλὸς καὶ ἀγαθὸς καὶ ἐχορήγει πᾶσι τοῖς ζῴοις
- 13 Ik zag verder in de gezichten mijns hoofds, op mijn leger; en ziet, een wachter, namelijk een heilige, kwam af van den hemel,
In the visions of my head on my bed I saw a watcher, a holy one, coming down from heaven,
ἐθεώρουν ἐν τῷ ὕπνῳ μου καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἀπεστάλη ἐν ἰσχύι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
- 14 Roepende met kracht, en aldus zeggende: Houwt dien boom af, en kapt zijn takken af; stroopt zijn loof af, en verstroot zijn vruchten, dat de dieren van onder hem wegzwerfen, ende vogelen van zijn takken;
Crying out with a loud voice; and this is what he said: Let the tree be cut down and its branches broken off; let its leaves be taken off and its fruit sent in every direction: let the beasts get away from under it and the birds from its branches:
καὶ ἐφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐκκόψατε αὐτὸ καὶ καταφθεῖρατε αὐτὸ προστέτακται γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑψίστου ἐκριζῶσαι καὶ ἀχρειῶσαι αὐτό
- 15 Doch laat den stam met zijn wortelen in de aarde, en met een ijzeren en koperen band in het tedere gras des velds; en laat hem in de dauw des hemels nat gemaakt worden, en zijn deel zij met het gedierte in het kruid der aarde.
But keep its broken end and its roots still in the earth, even with a band of iron and brass; let him have the young grass of the field for food, and let him be wet with the dew of heaven, and let his part be with the beasts.
καὶ οὕτως εἶπε ῥίζαν μίαν ἄφετε αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ὅπως μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἐν τοῖς ὄρεσι χόρτον ὡς βοῦς νέμηται
- 16 Zijn hart worde veranderd, dat het geens mensen hart meer zij, en hem worde eens beesten hart gegeven, en laat zeven tijden over hem voorbijgaan.
Let his heart be changed from that of a man, and the heart of a beast be given to him; and let seven times go by him.
καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀλλοιωθῆ καὶ ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη βοσκηθῆ σὺν αὐτοῖς

- 17 Deze zaak is in het besluit der wachters, en deze begeerte is in het woord der heiligen; opdat de levenden bekennen, dat de Allerhoogste heerschappij heeft over de koninkrijkender mensen, en geeft ze aan wien Hij wil, ja, zet daarover den laagste onder de mensen.
This order is fixed by the watchers, and the decision is by the word of the holy ones: so that the living may be certain that the Most High is ruler over the kingdom of men, and gives it to any man at his pleasure, lifting up over it the lowest of men.
 ἕως ἄν γνῶ τὸν κύριον τοῦ οὐρανοῦ ἐξουσίαν ἔχειν πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὅσα ἂν θέλῃ ποιεῖ ἐν αὐτοῖς [17a] ἐνώπιόν μου ἐξεκότη ἐν ἡμέρᾳ μὴ καὶ ἡ καταφθορὰ αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ μὴ τῆς ἡμέρας καὶ οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἐδόθησαν εἰς πάντα ἄνεμον καὶ εἰλικύσθη καὶ ἐρρίφη καὶ τὸν χόρτον τῆς γῆς μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἤσθη καὶ εἰς φυλακὴν παρεδόθη καὶ ἐν πέδαις καὶ ἐν χερσὶν προέδαις χαλκαῖς ἐδέθη ὑπὲρ αὐτῶν σφόδρα ἐθαύμασα ἐπὶ πᾶσι τούτοις καὶ ὁ ὕπνος μου ἀπέστη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου
- 18 Dezen droom heb ik, koning Nebukadnezar gezien; gij nu, Beltsazar! zeg de uitlegging van dien, dewijl als de wijzen mijns koninkrijks mij de uitlegging niet hebben kunnen bekend maken; maar gij kunt wel, dewijl de geest der heilige goden in u is.
This dream I, King Nebuchadnezzar, saw; and do you, O Belteshazzar, make clear the sense of it, for all the wise men of my kingdom are unable to make the sense of it clear to me; but you are able, for the spirit of the holy gods is in you.
 καὶ ἀναστὰς τὸ πρῶτῳ ἐκ τῆς κοίτης μου ἐκάλεσα τὸν δαυηλ τὸν ἄρχοντα τῶν σοφιστῶν καὶ τὸν ἡγούμενον τῶν κρινόντων τὰ ἐνύπνια καὶ διηγησάμην αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον καὶ ὑπέδειξε μοι πᾶσαν τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ
- 19 Toen ontzette zich Daniel, wiens naam Beltsazar is, bij een uur lang, en zijn gedachten beroerden hem. De koning antwoordde en zeide: Beltsazar! laat u de droom en zijnuitlegging niet beroeren. Beltsazar antwoordde en zeide: Mijn heer! de droom wedervare uw hateren, en zijn uitlegging uw wederpartijders!
Then Daniel, whose name was Belteshazzar, was at a loss for a time, his thoughts troubling him. The king made answer and said, Belteshazzar, do not be troubled by the dream or by the sense of it. Belteshazzar, answering, said, My lord, may the dream be about your haters, and its sense about those who are against you.
 μεγάλως δὲ ἐθαύμασεν ὁ δαυηλ καὶ ὑπόνοια κατέσπευδεν αὐτόν καὶ φοβηθεὶς τρόμου λαβόντος αὐτόν καὶ ἀλλοιωθείσης τῆς ὀράσεως αὐτοῦ κινήσας τὴν κεφαλὴν ὥραν μίαν ἀποθαυμάσας ἀπεκρίθη μοι φωνῇ πρᾶξι βασιλεῦ τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τοῖς μισοῦσί σε καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐπέλθοι
- 20 De boom, dien gij gezien hebt, die groot en sterk geworden was, en wiens hoogte tot aan den hemel reikte, en die over het ganse aardrijk gezien werd;
The tree which you saw, which became tall and strong, stretching up to heaven and seen from the ends of the earth;
 τὸ δένδρον τὸ ἐν τῇ γῇ πεφυτευμένον οὗ ἢ ὄρασις μεγάλη σὺ εἶ βασιλεῦ
- 21 En wiens loof schoon, en wiens vruchten vele waren, en waar spijze aan was voor allen, onder wien het gedierte des velds woonde, en in wiens takken de vogelen des hemelsnestelden;
Which had fair leaves and much fruit, and had in it food for all; under which the beasts of the field were living, and in the branches of which the birds of heaven had their resting-places:
 καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ νοσσεύοντα ἐν αὐτῷ ἢ ἰσχύς τῆς γῆς καὶ τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν γλωσσῶν πᾶσῶν ἕως τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ πᾶσα αἰ χῶραι σοὶ δουλεύουσι
- 22 Dat zijt gij, o koning! die groot en sterk zijt geworden; want uw grootheid is zo gewassen, dat zij reikt aan den hemel, en uw heerschappij aan het einde des aardrijks.
It is you, O King, who have become great and strong: for your power is increased and stretching up to heaven, and your rule to the end of the earth.
 τὸ δὲ ἀνυψοθῆναι τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ἐγγίσει τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ ἄψασθαι τῶν νεφελῶν σὺ βασιλεῦ ὑψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς ὑψώθη σου ἢ καρδία ὑπερηφανία καὶ ἰσχύι τὰ πρὸς τὸν ἅγιον καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ τὰ ἔργα σου ὥφθη καθότι ἐξερημώσας τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις τοῦ λαοῦ τοῦ ἡγιασμένου
- 23 Dat nu de koning, een wachter, namelijk een heilige gezien heeft, van den hemel afkomende, die zeide: Houwt dezen boom af, en verderft hem; doch laat den stam met zijn wortelen in de aarde, en met een ijzeren en koperen band in het tedere gras des velds, en in de dauw des hemels nat gemaakt worden, en dat zijn deel zij met het gedierte des velds, totdat er zeven tijden over hem voorbijgaan;
And as for the vision which the king saw of a watcher, a holy one, coming down from heaven, saying, Let the tree be cut down and given to destruction;
 καὶ ἡ ὄρασις ἦν εἶδες ὅτι ἄγγελος ἐν ἰσχύι ἀπεστάλη παρὰ τοῦ κυρίου καὶ ὅτι εἶπεν ἐξᾶραι τὸ δένδρον καὶ ἐκκόψαι ἢ κρίσις τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου ἦξει ἐπὶ σέ
- 24 Dit is de beduiding, o koning! en dit is een besluit des Allerhoogsten, hetwelk over mijn heer, den koning komen zal:
This is the sense of it, O King, and it is the decision of the Most High which has come on my lord the king:
 καὶ ὁ ὕψιστος καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπὶ σέ κατατρέχουσιν
- 25 Te weten, men zal u van de mensen verstoten, en met het gedierte des velds zal uw woning zijn, en men zal u het kruid, als den ossen, te smaken geven; en gij zult van den dauwdes hemels nat gemaakt worden, en er zullen zeven tijden over u voorbijgaan, totdat gij bekent, dat de Allerhoogste heerschappij heeft over de koninkrijken der mensen, en geeftze, wien Hij wil.
That they will send you out from among men, to be with the beasts of the field; they will give you grass for your food like the oxen, and you will be wet with the dew of heaven, and seven times will go by you, till you are certain that the Most High is ruler in the kingdom of men, and gives it to any man at his pleasure.
 εἰς φυλακὴν ἀπάξουσί σε καὶ εἰς τόπον ἔρημον ἀποστελοῦσί σε
- 26 Dat er ook gezegd is, dat men den stam met de wortelen van dien boom laten zou; uw koninkrijk zal u bestendig zijn, nadat gij zult bekend hebben, dat de Hemel heerst.
And as they gave orders to let the broken end and the roots of the tree be, so your kingdom will be safe for you after it is clear to you that the heavens are ruling.
 καὶ ἡ ῥίζα τοῦ δένδρου ἢ ἀφεθεῖσα ἐπεὶ οὐκ ἐξερριζώθη ὁ τόπος τοῦ θρόνου σου σοὶ συντηρηθήσεται εἰς καιρὸν καὶ ὥραν ἰδοὺ ἐπὶ σέ ἐτοιμάζονται καὶ μαστιγώσουσί σε καὶ ἀπάξουσιν τὰ κεκρμένα ἐπὶ σέ

- 27 Daaron, o koning! laat mijn raad u behagen, en breek uw zonden af door gerechtigheid, en uw ongerechtigheid door genade te bewijzen aan de ellendigen, of er verlenging van uw vrede mocht wezen.
 For this cause, O King, let my suggestion be pleasing to you, and let your sins be covered by righteousness and your evil-doing by mercy to the poor, so that the time of your well-being may be longer.
 κύριος ζῆ ἐν οὐρανῷ καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ τῇ γῆ αὐτοῦ δεήθητι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ πάσας τὰς ἀδικίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι ἵνα ἐπιείκεια δοθῇ σοὶ καὶ πολυήμερος γένη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας σου καὶ μὴ καταφθείρῃ σε τοὺς τοὺς λόγους ἀγάπησον ἀκριβῆς γὰρ μοῦ ὁ λόγος καὶ πλήρης ὁ χρόνος σου
- 28 Dit alles overkwam den koning Nebukadnezar.
 All this came to King Nebuchadnezzar.
 καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν λόγων ναβουχοδοноσορ ὡς ἤκουσε τὴν κρίσιν τοῦ ὁράματος τοὺς λόγους ἐν τῇ καρδίᾳ συνετήρησε
- 29 Want op het einde van twaalf maanden, toen hij op het koninklijk paleis van Babel wandelde,
 At the end of twelve months he was walking on the roof of his great house in Babylon.
 καὶ μετὰ μῆνας δώδεκα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ περιεπάτει καὶ ἐπὶ τῶν πύργων αὐτῆς διεπορεύετο
- 30 Sprak de koning, en zeide: Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb tot een huis des koninkrijks, door de sterkte mijner macht, en ter ere mijner heerlijkheid!
 The king made answer and said, Is this not great Babylon, which I have made for the living-place of kings, by the strength of my power and for the glory of my honour?
 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ ἐστὶ βαβυλῶν ἡ μεγάλη ἦν ἐγὼ ὀικοδόμησα καὶ οἴκος βασιλείας μου ἐν ἰσχύι κράτους μου κληθήσεται εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου
- 31 Dit woord nog zijnde in des konings mond, viel er een stem uit den hemel: U, o koning Nebukadnezar! wordt gezegd: Het koninkrijk is van u gegaan.
 While the word was still in the king's mouth, a voice came down from heaven, saying, O King Nebuchadnezzar, to you it is said: The kingdom has gone from you:
 καὶ ἐπὶ συντελείας τοῦ λόγου αὐτοῦ φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἤκουσε σοὶ λέγεται ναβουχοδοноσορ βασιλεὺς ἡ βασιλεία βαβυλῶνος ἀφήρηται σοὶ καὶ ἐτέρῳ δίδεται ἐξουθενημένῳ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ οἴκῳ σου ἰδοὺ ἐγὼ καθίστημι αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας σου καὶ τὴν ἐξουσίαν σου καὶ τὴν δόξαν σου καὶ τὴν τρυφήν σου παραλήψεται ὅπως ἐπιγνῶς ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὃ ἐν βούληται δώσει αὐτὴν ἕως δὲ ἡλίου ἀνατολῆς βασιλεὺς ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ κρατήσει τῆς δόξης σου καὶ τῆς ἰσχύος σου καὶ τῆς ἐξουσίας σου
- 32 En men zal u van de mensen verstoren, en uw woning zal bij de beesten des velds zijn; men zal u gras te smaken geven, als den ossen, en er zullen zeven tijden over uvoorbijgaan, totdat gij bekennt, dat de Allerhoogste over de koninkrijken der mensen heerschappij heeft, en dat Hij ze geeft, aan wien Hij wil.
 And they will send you out from among men, to be with the beasts of the field; they will give you grass for your food like the oxen, and seven times will go by you, till you are certain that the Most High is ruler in the kingdom of men, and gives it to any man at his pleasure.
 καὶ οἱ ἄγγελοι διώξονται σε ἐπὶ ἔτη ἑπτὰ καὶ οὐ μὴ ὀφθῆς οὐδ' οὐ μὴ λαλήσης μετὰ παντὸς ἀνθρώπου χόρτον ὡς βοῦν σε ψωμίσουσι καὶ ἀπὸ τῆς γλῶσσης τῆς γῆς ἔσται ἡ νομὴ σου ἰδοὺ ἀντὶ τῆς δόξης σου οὐ δήσουσί σε καὶ τὸν οἶκόν τῆς τρυφῆς σου καὶ τὴν βασιλείαν σου ἕτερος ἔξει
- 33 Ter zelfder ure werd dat woord volbracht over Nebukadnezar, want hij werd uit de mensen verstoren, en hij at gras als de ossen, en zijn lichaam werd van den dauw des hemelsnat gemaakt, totdat zijn haar wies als der arenden vederen, en zijn nagelen als der vogelen.
 That very hour the order about Nebuchadnezzar was put into effect: and he was sent out from among men, and had grass for his food like the oxen, and his body was wet with the dew of heaven, till his hair became long as eagles' feathers and his nails like those of birds.
 ἕως δὲ πρὸς πάντα τελεσθήσεται ἐπὶ σέ ναβουχοδοноσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος καὶ οὐχ ὕστερήσει ἀπὸ πάντων τούτων οὐθὲν [33a] ἐγὼ ναβουχοδοноσορ βασιλεὺς βαβυλῶνος ἑπτὰ ἔτη ἐπεδήθην χόρτον ὡς βοῦν ἐψωμίσαν με καὶ ἀπὸ τῆς γλῶσσης τῆς γῆς ἤσθιον καὶ μετὰ ἔτη ἑπτὰ ἔδωκα τὴν ψυχὴν μου εἰς δέησιν καὶ ἠξίωσα περὶ τῶν ἁμαρτιῶν μου κατὰ πρόσωπον κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου ἐδεήθην [33β] καὶ αἱ τρίχες μου ἐγένοντο ὡς πτέρυγες ἀετοῦ οἱ ὄνυχές μου ὡσεὶ λέοντος ἠλλοιώθη ἡ σὰρξ μου καὶ ἡ καρδία μου γυμνὸς περιεπάτου μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἐνόπιον εἶδον καὶ ὑπόνοιαι με εἰλήφασιν καὶ διὰ χρόνου ὕψους με ἔλαβε πολὺς καὶ νυσταγμὸς ἐπέπεσέ μοι
- 34 Ten einde dezer dagen nu, hief ik, Nebukadnezar, mijn ogen op ten hemel, want mijn verstand kwam weer in mij; en ik loofde den Allerhoogste, en ik prees en verheerlijkte den Eeuwigelevende, omdat Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, en Zijn Koninkrijk is van geslacht tot geslacht;
 And at the end of the days, I, Nebuchadnezzar, lifting up my eyes to heaven, got back my reason, and, blessing the Most High, I gave praise and honour to him who is living for ever, whose rule is an eternal rule and whose kingdom goes on from generation to generation.
 καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ὁ χρόνος μου τῆς ἀπολυτρόσεως ἦλθε καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἀγνοῖαι μου ἐπληρώθησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδεήθην περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου καὶ ἰδοὺ ἄγγελος εἶς ἐκάλεσέ με ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγων ναβουχοδοноσορ δοῦλευσον τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ τῷ ἀγίῳ καὶ δὸς δόξαν τῷ ὑψίστῳ τῷ βασιλείῳ τοῦ ἔθνους σου σοὶ ἀποδίδεται
- 35 En al de inwoners der aarde zijn als niets geacht, en Hij doet naar Zijn wil met het heil des hemels en de inwoners der aarde, en er is niemand, die Zijn hand afslaan, of tot Hem zeggen kan: Wat doet Gij?
 And all the people of the earth are as nothing: he does his pleasure in the army of heaven and among the people of the earth: and no one is able to keep back his hand, or say to him, What are you doing?

- 36 Ter zelfder tijd kwam mijn verstand weder in mij; ook kwam de heerlijkheid mijns koninkrijks, mijn majesteit en mijn glans weder op mij; en mijn raadsheren en mijn geweldigzochten mij, en ik werd in mijn koninkrijk bevestigd; en mij werd groter heerlijkheid toegevoegd.
 At the same time my reason came back to me; and for the glory of my kingdom, my honour and my great name came back to me; and my wise men and my lords were turned to me again; and I was made safe in my kingdom and had more power than before.
 ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκατεστάθη ἡ βασιλεία μου ἐμοί καὶ ἡ δόξα μου ἀπεδόθη μοι
- 37 Nu prijs ik, Nebuchadnezzar, en verhoog, en verheerlijk den Koning des hemels, omdat al Zijn werken waarheid, en Zijn paden gerichten zijn; en Hij is machtig te vernederendegenen, die in hoogmoed wandelen. Dani?1 5
 Now I, Nebuchadnezzar, give worship and praise and honour to the King of heaven; for all his works are true and his ways are right: and those who go in pride he is able to make low.
 τῷ ὑψίστῳ ἀνομοιοῦμαι καὶ αἰνῶ τῷ κτίσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰς θαλάσσας καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ἐξομολογεῖσθαι καὶ αἰνῶ ὅτι αὐτὸς ἐστὶ θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλέων ὅτι αὐτὸς ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἄλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρόνους ἀφαιρῶν βασιλείαν βασιλέων καὶ καθιστῶν ἐτέρους ἀντ' αὐτῶν [37a] ἀπὸ τοῦ νῦν αὐτῷ λατρεύσω καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ τρόμος εἰληφέ με καὶ πάντας τοὺς ἁγίους αὐτοῦ αἰνῶ οἱ γὰρ θεοὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἰσχὺν ἀποστρέψαι βασιλείαν βασιλέως εἰς ἕτερον βασιλέα καὶ ἀποκτείνει καὶ ζῆν ποιῆσαι καὶ ποιῆσαι σημεῖα καὶ θαυμάσια μεγάλα καὶ φοβερὰ καὶ ἀλλοιώσαι ὑπερμεγέθη πράγματα καθὼς ἐποίησεν ἐν ἐμοί ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἠλλοίωσεν ἐπ' ἐμοὶ μεγάλα πράγματα ἐγὼ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς βασιλείας μου περὶ τῆς ψυχῆς μου τῷ ὑψίστῳ θυσίας προσοίσω εἰς ὁσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ καὶ τὸ ἄρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσω ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου τὸ ἔθνος μου καὶ αἱ χῶραι μου αἱ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου καὶ ὅσοι ἐλάλησαν εἰς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅσοι ἂν καταληφθῶσι λαλοῦντές τι τοῦτους κατακρινῶ θανάτῳ [37β] ἔγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς ναβουχοδονοσορ ἐπιστολὴν ἐγκύκλιον πᾶσι τοῖς κατὰ τόπον ἔθνεσι καὶ χῶραις καὶ γλώσσαις πάσαις ταῖς οἰκούσαις ἐν πάσαις ταῖς χῶραις ἐν γενεαῖς καὶ γενεαῖς κυρίῳ τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ αἰνεῖτε καὶ θυσίαν καὶ προσφορὰν προσφέρετε αὐτῷ ἐνδόξως ἐγὼ βασιλεὺς βασιλέων ἀνομοιοῦμαι αὐτῷ ἐνδόξως ὅτι οὕτως ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκάθισέ με ἐπὶ τοῦ θρόνου μου καὶ τῆς ἐξουσίας μου καὶ τῆς βασιλείας μου ἐν τῷ λαῷ μου ἐκράτησα καὶ ἡ μεγαλωσύνη μου ἀποκατεστάθη μοι [37ξ] ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ πάσαις ταῖς χῶραις καὶ πᾶσι τοῖς οἰκοῦσιν ἐν αὐταῖς εἰρήνη ὁ μὴν πληθυνθεῖ ἐν παντὶ καιρῷ καὶ νῦν ὑποδείξω ὑμῖν τὰς πράξεις ἃς ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ μέγας ἔδοξε δὲ μοι ἀποδείξαι ὑμῖν καὶ τοῖς σοφισταῖς ὑμῶν ὅτι ἐστὶ θεὸς καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ μεγάλα τὸ βασιλεῖον αὐτοῦ βασιλεῖον εἰς τὸν αἰῶνα ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς καὶ ἀπέστειλεν ἐπιστολὰς περὶ πάντων τῶν γενηθέντων αὐτῷ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς οὖσιν ὁ πὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
- 1 De koning Belsazar maakte een groten maaltijd voor zijn duizend geweldig, en hij dronk wijn voor die duizend.
 Belshazzar the king made a great feast for a thousand of his lords, drinking wine before the thousand.
- 1 De koning Belsazar maakte een groten maaltijd voor zijn duizend geweldig, en hij dronk wijn voor die duizend.
 Belshazzar the king made a great feast for a thousand of his lords, drinking wine before the thousand.
 βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν ἐστιατορίαν μεγάλην τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ καὶ ἔπινεν οἶνον
- 2 Als Belsazar den wijn geproefd had, zeide hij, dat men de gouden en zilveren vaten voorbrengen zou, die zijn vader Nebuchadnezzar uit den tempel, die te Jeruzalem geweest was, weggevoerd had; opdat de koning en zijn geweldig, zijn vrouwen en zijn bijwijven uit dezelve dronken.
 Belshazzar, while he was overcome with wine, gave orders for them to put before him the gold and silver vessels which Nebuchadnezzar, his father, had taken from the Temple in Jerusalem; so that the king and his lords, his wives and his other women, might take their drink from them.
 καὶ ἀνυψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ εἶπεν ἐνέγκαι τὰ σκεῦη τὰ χρυσεῖα καὶ τὰ ἀργυρᾶ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ ἃ ἦνεγκε ναβουχοδονοσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπὸ ἱερουσαλημ καὶ οἰνοχοῆσαι ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐταίροις αὐτοῦ
- 3 Toen bracht men voor de gouden vaten, die men uit den tempel van het huis Gods, die te Jeruzalem geweest was, weggevoerd had; en de koning en zijn geweldig, zijnvrouwen, en zijn bijwijven dronken daaruit.
 Then they took in the gold and silver vessels which had been in the Temple of the house of God at Jerusalem; and the king and his lords, his wives and his other women, took wine from them.
 καὶ ἠνέχθη καὶ ἔπινον ἐν αὐτοῖς
- 4 Zij dronken den wijn, en prezen de gouden, en de zilveren, de koperen, de ijzeren, de houten en de stenen goden.
 They took their wine and gave praise to the gods of gold and silver, of brass and iron and wood and stone.
 καὶ ἠλόγουν τὰ εἶδωλα τὰ χειροποίητα αὐτῶν καὶ τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ πνεύματος αὐτῶν
- 5 Ter zelfder ure kwamen er vingeren van eens mensen hand voort, die schreven tegenover den kandelaar, op de kalk van den wand van het koninklijk paleis, en de koning zag hetdeel der hand, die daar schreef.
 In that very hour the fingers of a man's hand were seen, writing opposite the support for the light on the white wall of the king's house, and the king saw the part of the hand which was writing.
 ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐξῆλθον δάκτυλοι ὡσεὶ χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ φωτὸς ἐναντὶ τοῦ βασιλέως βαλτασαρ καὶ εἶδε χεῖρα γράφουσαν
- 6 Toen veranderde zich de glans des konings, en zijn gedachten verschrikten hem; en de banden zijner lendenen werden los, en zijn knieen stieten tegen elkander aan.
 Then the colour went from the king's face, and he was troubled by his thoughts; strength went from his body, and his knees were shaking.
 καὶ ἡ ὄρασις αὐτοῦ ἠλλοιώθη καὶ φόβοι καὶ ὑπόνοια αὐτὸν κατέσπευδον ἔσπευσεν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐξανέστη καὶ ἐώρα τὴν γραφὴν ἐκείνην καὶ οἱ συνεταῖροι κύκλῳ αὐτοῦ ἐκαυχῶντο

- 7 Zodat de koning met kracht riep dat men de sterrekijkers, de Chaldeen en de waarzeggers inbrengen zou; en de koning antwoordde en zeide tot de wijzen van Babel: Alle man, die dit schrift lezen, en deszelfs uitlegging mij te kennen zal geven, die zal met purper gekleed worden, met een gouden keten om zijn hals, en hij zal de derde heerser in dit koninkrijk zijn.
The king, crying out with a loud voice, said that the users of secret arts, the Chaldaeans, and the readers of signs, were to be sent for. The king made answer and said to the wise men of Babylon, Whoever is able to make out this writing, and make clear to me the sense of it, will be clothed in purple and have a chain of gold round his neck, and will be a ruler of high authority in the kingdom.
καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφώνησε φωνῇ μεγάλη καλέσαι τοὺς ἑπαιδοὺς καὶ φαρμακοὺς καὶ χαλδαίους καὶ γαζαρηνοὺς ἀπαγγεῖλαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς καὶ εἰσπορεύοντο ἐπὶ θεωρίαν ἰδεῖν τὴν γραφὴν καὶ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς οὐκ ἐδύνατο συγκρίναι τῷ βασιλεῖ τότε ὁ βασιλεὺς ἐξέθηκε πρόσταγμα λέγων πᾶς ἀνὴρ ὃς ἂν ὑποδείξῃ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς στολιεῖ αὐτὸν πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσὸν οὐν περιθήσει αὐτῷ καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐξουσία τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας
- 8 Toen kwamen al de wijzen des konings in; maar zij konden dit schrift niet lezen, noch den koning deszelfs uitlegging bekend maken.
Then all the king's wise men came in: but they were not able to make out the writing or give the sense of it to the king.
καὶ εἰσπορεύοντο οἱ ἑπαιδοὶ καὶ φαρμακοὶ καὶ γαζαρηνοὶ καὶ οὐκ ἠδύνατο οὐδεὶς τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς ἀπαγγεῖλαι
- 9 Toen verschrikte de koning Belsazar zeer, en zijn glans werd aan hem veranderd, en zijn geweldigen werden verbaasd.
Then King Belshazzar was greatly troubled and the colour went from his face, and his lords were at a loss.
τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν βασίλισσαν περὶ τοῦ σημείου καὶ ὑπέδειξε αὐτῇ ὡς μέγα ἐστὶ καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐ δύναται ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς
- 10 Om deze woorden des konings en zijner geweldigen, ging de koningin in het huis des maaltijds. De koningin sprak en zeide: O koning, leef in eeuwigheid! laat u uw gedachten niet verschrikken, en uw glans niet veranderd worden.
The queen, because of the words of the king and his lords, came into the house of the feast: the queen made answer and said, O King, have life for ever; do not be troubled by your thoughts or let the colour go from your face:
τότε ἡ βασίλισσα ἐμνήσθη πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ δανιηλ ὃς ἦν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς ἰουδαίας
- 11 Er is een man in uw koninkrijk, in wien de geest der heilige goden is, want in de dagen uws vaders is bij hem gevonden licht, en verstand, en wijsheid, gelijk de wijsheid dergoden is; daarom stelde hem de koning Nebukadnezar, uw vader, tot een overste der tovenaars, der sterrekijkers, der Chaldeen, en der waarzeggers, uw vader, o koning!
There is a man in your kingdom in whom is the spirit of the holy gods; and in the days of your father, light and reason like the wisdom of the gods were seen in him: and King Nebuchadnezzar, your father, made him master of the wonder-workers, and the users of secret arts, and the Chaldaeans, and the readers of signs;
καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐπιστήμων ἦν καὶ σοφὸς καὶ ὑπερέχων πάντας τοὺς σοφοὺς βαβυλῶνος
- 12 Omdat een voortreffelijke geest, en wetenschap, en verstand van een, die dromen uitlegt, en der aanwijzing van raadsele, en van een, die knopen ontbindt, gevonden werd in hem, in Daniel, dien de koning den naam van Beltsazar gaf; laat nu Daniel geroepen worden, die zal de uitlegging te kennen geven.
Because a most special spirit, and knowledge and reason and the power of reading dreams and unfolding dark sayings and answering hard questions, were seen to be in him, even in Daniel (named Belshazzar by the king): now let Daniel be sent for, and he will make clear the sense of the writing.
καὶ πνεῦμα ἄγιον ἐν αὐτῷ ἐστὶ καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρὸς σου τοῦ βασιλέως συγκρίματα ὑπέρογκα ὑπέδειξε ναβουχοδονοσορ τῷ πατρί σου
- 13 Toen werd Daniel voor den koning ingebracht. De koning antwoordde en zeide tot Daniel: Zijt gij die Daniel, een uit de gevankelijk weggevoerden van Juda, die de koning, mijnvader, uit Juda gebracht heeft?
Then they took Daniel in before the king; the king made answer and said to Daniel, So you are that Daniel, of the prisoners of Judah, whom my father took out of Judah.
τότε δανιηλ εἰσῆχθη πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ
- 14 Ik heb toch van u gehoord, dat de geest der goden in u is, en dat er licht, en verstand, en voortreffelijke wijsheid in u gevonden wordt.
And I have had news of you, that the spirit of the gods is in you, and that light and reason and special wisdom have been seen in you.
- 15 Nu, zo zijn voor mij ingebracht de wijzen en de sterrekijkers, om dit schrift te lezen, en deszelfs uitlegging mij bekend te maken; maar zij kunnen de uitlegging dezer woorden niet te kennen geven.
And now the wise men, the users of secret arts, have been sent in before me for the purpose of reading this writing and making clear to me the sense of it: but they are not able to make clear the sense of the thing:
- 16 Doch van u heb ik gehoord, dat gij uitleggingen kunt geven, en knopen ontbinden; nu, indien gij dit schrift zult kunnen lezen, en deszelfs uitlegging mij bekend maken, gij zult met purper bekleed worden, met een gouden keten om uw hals, en gij zult de derde heerser in dit koninkrijk zijn.
And I have had news of you, that you have the power of making things clear, and of answering hard questions: now if you are able to make out the writing and give me the sense of it, you will be clothed in purple and have a gold chain round your neck and be a ruler of high authority in the kingdom.
ὦ δανιηλ δὸν μοι ὑποδείξαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς καὶ στολιῶ σε πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιθήσω σοι καὶ ἕξεις ἐξουσίαν τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας μου

- 17 Toen antwoordde Daniel, en zeide voor den koning: Heb uw gaven voor uzelf, en geef uw vereringen aan een ander; ik zal nochtans het schrift voor den koning lezen, en deuitlegging zal ik hem bekend maken.
Then Daniel made answer and said to the king, Keep your offerings for yourself, and give your rewards to another; but I, after reading the writing to the king, will give him the sense of it.
τότε δανιηλ ἔστη κατέναντι τῆς γραφῆς καὶ ἀνέγνω καὶ οὕτως ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ αὕτη ἡ γραφή ἠρίθμηται κατελογίσθη ἐξήρται καὶ ἔστη ἡ γράψασα χεὶρ καὶ αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτῶν
- 18 Wat u aangaat, o koning! de allerhoogste God heeft uw vader Nebukadnezar het koninkrijk, en grootheid, en eer, en heerlijkheid gegeven;
As for you, O King, the Most High God gave to Nebuchadnezzar, your father, the kingdom and great power and glory and honour:
- 19 En vanwege de grootheid, die Hij hem gegeven had, beefden en sidderden alle volken, natien en tongen voor hem; dien hij wilde, doodde hij, en dien hij wilde, behield hij in hetleven, en dien hij wilde, verhoogde hij, en dien hij wilde, vernederde hij.
And because of the great power he gave him, all peoples and nations and languages were shaking in fear before him: some he put to death and others he kept living, at his pleasure, lifting up some and putting others down as it pleased him.
- 20 Maar toen zich zijn hart verhief, en zijn geest verstijfd werd ter hovaardij, werd hij van den troon zijns koninkrijks afgestoten, en men nam de eer van hem weg.
But when his heart was lifted up and his spirit became hard with pride, he was put down from his place as king, and they took his glory from him:
- 21 En hij werd van de kinderen der mensen verstoten, en zijn hart werd den beesten gelijk gemaakt, en zijn woning was bij de woudezelen; men gaf hem gras te smaken gelijk denossen; en zijn lichaam werd van den dauw des hemels nat gemaakt, totdat hij bekende, dat God, de Allerhoogste, Heerser is over de koninkrijken der mensen, en over dezelve stelt, wien Hij wil.
And he was sent out from among the sons of men; and his heart was made like the beasts', and he was living with the asses of the fields; he had grass for his food like the oxen, and his body was wet with the dew of heaven, till he was certain that the Most High is ruler in the kingdom of men, and gives power over it to anyone at his pleasure.
- 22 En gij, Belsazar, zijn zoon! hebt uw hart niet vernederd, alhoewel gij dit alles wel geweten hebt.
And you, his son, O Belshazzar, have not kept your heart free from pride, though you had knowledge of all this;
- 23 Maar gij hebt u verheven tegen den Heere des hemels, en men heeft de vaten van Zijn huis voor u gebracht, en gij, en uw geweldigen, uw vrouwen, en uw bijwijven hebben wijruit dezelve gedronken, en de goden van zilver en goud, koper, ijzer, hout en steen, die niet zien, noch horen, noch weten, hebt gij geprezen; maar dien God, in Wiens hand uwadem is, en bij Wien al uw paden zijn, hebt gij niet verheerlijkt.
But you have been lifting yourself up against the Lord of heaven, and they have put the vessels of his house before you, and you and your lords, your wives and your women, have taken wine in them; and you have given praise to gods of silver and gold, of brass and iron and wood and stone, who are without the power of seeing or hearing, and without knowledge: and to the God in whose hand your breath is, and whose are all your ways, you have not given glory;
βασιλεῦ σὺ ἐποιήσω ἐστιατορίαν τοῖς φίλοις σου καὶ ἐπινες οἶνον καὶ τὰ σκεῦη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἠνέχθη σοὶ καὶ ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς σὺ καὶ οἱ μεγιστάνες σου καὶ ἠνέσατε πάντα τὰ εἰδῶλα τὰ χειροποίητα τῶν ἀνθρώπων καὶ τῷ θεῷ τῷ ζῶντι οὐκ εὐλόγησας καὶ τὸ πνεῦμά σου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ τὸ βασιλείον σου αὐτὸς ἔδωκε σοὶ καὶ οὐκ εὐλόγησας αὐτὸν οὐδὲ ἤνεσας αὐτῷ
- 24 Toen is dat deel der hand van Hem gezonden, en dit schrift getekend geworden.
Then the part of the hand was sent out from before him, and this writing was recorded.
- 25 Dit nu is het schrift, dat daar getekend is: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN.
And this is the writing which was recorded, Mene, tekem, peres.
- 26 Dit is de uitlegging dezer woorden: MENE; God heeft uw koninkrijk geteld, en Hij heeft het voleind.
This is the sense of the words: Mene; your kingdom has been numbered by God and ended.
26-28 τοῦτο τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς ἠρίθμηται ὁ χρόνος σου τῆς βασιλείας ἀπολήγει ἡ βασιλεία σου συντέτμηται καὶ συντετέλεσται ἡ βασιλεία σου τοῖς μήδοις καὶ τοῖς πέρσαις δίδεται
- 27 TEKEL; gij zijt in weegschalen gewogen; en gij zijt te licht gevonden.
Tekel; you have been put in the scales and seen to be under weight.
26-28
- 28 PERES; uw koninkrijk is verdeeld, en het is den Meden en den Perzen gegeven.
Peres; your kingdom has been cut up and given to the Medes and Persians.
26-28
- 29 Toen beval Belsazar, en zij bekleedden Daniel met purper, met een gouden keten om zijn hals, en zij riepen overluid van hem, dat hij de derde heerser in dat koninkrijk was.
Then, by the order of Belshazzar, they put a purple robe on Daniel, and a gold chain round his neck, and a public statement was made that he was to be a ruler of high authority in the kingdom.
τότε βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς ἐνέδυσσε τὸν δανιηλ πορφύραν καὶ μανιᾶκην χρυσοῦν περιέθηκεν αὐτῷ καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν αὐτῷ τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας αὐτοῦ

- 30 In dienzelfden nacht, werd Belsazar, der Chaldeen koning, gedood. Dani?1 6
That very night Belshazzar, the king of the Chaldeans, was put to death.
καὶ τὸ σύγκριμα ἐπῆλθε βαλτασαρ τῷ βασιλεῖ καὶ τὸ βασιλεῖον ἐξήρται ἀπὸ τῶν χαλδαίων καὶ ἐδόθη τοῖς μῆδοις καὶ τοῖς πέρσαις
- 1 Darius, de Meder nu, ontving het koninkrijk, omtrent twee en zestig jaren oud zijnde.
5:31\And Darius the Mede took the kingdom, being then about sixty-two years old.
καὶ ἀρταξέρξης ὁ τῶν μῆδων παρέλαβε τὴν βασιλείαν καὶ δαρεῖος πλήρης τῶν ἡμερῶν καὶ ἔνδοξος ἐν γῆρει
- 2 En het dacht Darius goed, dat hij over het koninkrijk stelde honderd en twintig stadhouders, die over het ganse koninkrijk zijn zouden;
5:1\Darius was pleased to put over the kingdom a hundred and twenty captains, who were to be all through the kingdom;
καὶ κατέστησε σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἐπτὰ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ
- 3 En over dezelve drie vorsten, van dewelke Daniel de eerste zou zijn, denwelken die stadhouders zelfs zouden rekenschap geven, opdat de koning geen schade leed.
5:2\And over them were three chief rulers, of whom Daniel was one; and the captains were to be responsible to the chief rulers, so that the king might undergo no loss.
καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄνδρας τρεῖς ἡγουμένους αὐτῶν καὶ δανιηλ εἷς ἦν τῶν τριῶν ἀνδρῶν
- 4 Toen overtrof deze Daniel die vorsten en die stadhouders, daarom dat een voortreffelijke geest in hem was; en de koning dacht hem te stellen over het gehele koninkrijk.
5:3\Then this Daniel did his work better than the chief rulers and the captains, because there was a special spirit in him; and it was the king's purpose to put him over all the kingdom.
ὕπερ πάντας ἔχων ἐξουσίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ δανιηλ ἦν ἐνδοξοῦμενος πορφύραν καὶ μέγας καὶ ἔνδοξος ἔναντι δαρείου τοῦ βασιλέως καθότι ἦν ἔνδοξος καὶ ἐπιστήμων καὶ συνετός καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ καὶ εὐδοκούμενος ἐν ταῖς πραγματείαις τοῦ βασιλέως αἷς ἔπρασσε τότε ὁ βασιλεὺς ἐβουλεύσατο καταστήσαι τὸν δανιηλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας οὓς κατέστησε μετ' αὐτοῦ καὶ σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἐπτὰ
- 5 Toen zochten de vorsten en de stadhouders gelegenheid te vinden, tegen Daniel vanwege het koninkrijk; maar zij konden geen gelegenheid noch misdaad vinden, dewijl hijgetrouw was, en geen vergrijping noch misdaad in hem gevonden werd.
5:4\Then the chief rulers and the captains were looking for some cause for putting Daniel in the wrong in connection with the kingdom, but they were unable to put forward any wrongdoing or error against him; because he was true, and no error or wrong was to be seen in him.
ὅτε δὲ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς καταστήσαι τὸν δανιηλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ τότε βουλὴν καὶ γνώμην ἐβουλεύσαντο ἐν ἑαυτοῖς οἱ δύο νεανίσκοι πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ἐπεὶ οὐδεμίαν ἁμαρτίαν οὐδὲ ἄγνοιαν ἠύρισκον κατὰ τοῦ δανιηλ περὶ ἧς κατηγορήσουσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα
- 6 Toen zeiden die mannen: Wij zullen tegen dezen Daniel geen gelegenheid vinden, tenzij wij tegen hem iets vinden in te wet zijns Gods.
5:5\Then these men said, We will only get a reason for attacking Daniel in connection with the law of his God.
καὶ εἶπαν δεῦτε στήσωμεν ὄρισμόν καθ' ἑαυτῶν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἀξιώσει ἀξίωμα καὶ οὐ μὴ εὐξῆται ἐν γῆν ἀπὸ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ δαρείου τοῦ βασιλέως εἰ δὲ μὴ ἂ ποθανεῖται ἵνα ἡττησῶσι τὸν δανιηλ ἔναντιον τοῦ βασιλέως καὶ ῥιφή εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἠδῆσαν γὰρ ὅτι δανιηλ προσεύχεται καὶ δεῖται κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρις τῆς ἡμέρας
- 7 Zo kwamen deze vorsten en de stadhouders met hopen tot den koning, en zeiden aldus tot hem: O koning Darius, leef in eeuwigheid!
5:6\Then these chief rulers and the captains came to the king and said to him, O King Darius, have life for ever.
τότε προσήλθοσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ εἶπαν ἔναντιον τοῦ βασιλέως
- 8 Al de vorsten des rijks, de overheden en stadhouders, de raadsheren en landvoogden hebben zich beraadslaagd een koninklijke ordonnantie te stellen, en een sterk gebod temaken, dat al wie in dertig dagen een verzoek zal doen van enigen god of mens, behalve van u, o koning! die zal in den kuil der leeuwen geworpen worden.
5:7\All the chief rulers of the kingdom, the chiefs and the captains, the wise men and the rulers, have made a common decision to put in force a law having the king's authority, and to give a strong order, that whoever makes any request to any god or man but you, O King, for thirty days, is to be put into the lions' hole.
ὄρισμόν καὶ στάσις ἐστήσαμεν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν εὐξῆται ἐν γῆν ἢ ἀξίωση ἀξίωμα τι παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ δαρείου τοῦ βασιλέως ῥιφήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων
- 9 Nu, o koning! gij zult een gebod bevestigen, en een schrift tekenen, dat niet veranderd worde, naar de wet der Meden en der Perzen, die niet mag wederroepen worden.
5:8\Now, O King, put the order in force, signing the writing so that it may not be changed, like the law of the Medes and Persians which may not come to an end.
καὶ ἠξίωσαν τὸν βασιλέα ἵνα στήσῃ τὸν ὄρισμόν καὶ μὴ ἀλλοιωσῇ αὐτόν διότι ἠδῆσαν ὅτι δανιηλ προσεύχεται καὶ δεῖται τρις τῆς ἡμέρας ἵνα ἡττηθῇ διὰ τοῦ βασιλέως καὶ ῥιφή εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων
- 10 Daarom tekende de koning Darius dat schrift en gebod.
5:9\For this reason King Darius put his name on the writing and the order.
καὶ οὕτως ὁ βασιλεὺς δαρεῖος ἔστησε καὶ ἐκύρωσεν

- 11 Toen nu Daniel verstond, dat dit schrift getekend was, ging hij in zijn huis (hij nu had in zijn opperzaal open vensters tegen Jeruzalem aan), en hij knielde drie tijden 's daags op zijn knieën, en hij bad, en deed belijdenis voor zijn God, ganselijk gelijk hij voor dezen gedaan had.
 \6:10\And Daniel, on hearing that the writing had been signed, went into his house; (now he had windows in his room on the roof opening in the direction of Jerusalem;) and three times a day he went down on his knees in prayer and praise before his God, as he had done before.
 ἐπιτινοὺς δὲ δαυιηλ τὸν ὀρισμὸν ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ θυρίδας ἤνοιξεν ἐν τῷ ὑπερφῶ αὐτοῦ κατέναντι ἱερουσαλημ καὶ ἐπιπτεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας καθὼς ἐποίει ἔμπροσθεν καὶ ἔδειτ ο
- 12 Toen kwamen die mannen met hopen, en zij vonden Daniel biddende en smekende voor zijn God.
 \6:11\Then these men were watching and saw Daniel making prayers and requesting grace before his God.
 καὶ αὐτοὶ ἐτήρησαν τὸν δαυιηλ καὶ κατελάβοσαν αὐτὸν εὐχόμενον τρίς τῆς ἡμέρας καθ' ἑκάστην ἡμέραν
- 13 Toen kwamen zij nader, en spraken voor den koning van het gebod des konings: Hebt gij niet een gebod getekend, dat alle man, die in dertig dagen van enigen god of mens ietsverzoeken zou, behalve van u, o koning! in den kuil der leeuwen zou geworpen worden? De koning antwoordde en zeide: Het is een vaste rede, naar de wet der Meden en Perzen, die niet mag wederroepen worden.
 \6:12\Then they came near before the king and said, O King, have you not put your name to an order that any man who makes a request to any god or man but you, O King, for thirty days, is to be put into the lions' hole? The king made answer and said, The thing is fixed by the law of the Medes and Persians which may not come to an end.
 τότε οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐνέτυχον τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν δαρεῖε βασιλεῦ οὐχ ὀρισμὸν ὠρίσω ἵνα πᾶς ἄνθρωπος μὴ εὕξηται εὐχὴν μηδὲ ἀξιώση ἀξίωμα παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλὰ παρὰ σοῦ βασιλεῦ εἰ δὲ μὴ ῥιφήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς ἀκριβῆς ὁ λόγος καὶ μενεῖ ὁ ὀρισμὸς [13a] καὶ εἶπον αὐτῷ ὀρκιζομέν σε τοῖς μήδων καὶ περσῶν δόγμασιν ἵνα μὴ ἀλλοιώσης τὸ πρόσταγμα μηδὲ θαυμάσης πρόσωπον καὶ ἵνα μὴ ἐλαττώσης τι τῶν εἰρημένων καὶ κολάσης τὸν ἄνθρωπον ὃς οὐκ ἐνέμεινε τῷ ὀρισμῷ τούτῳ καὶ εἶπεν οὕτως ποιήσω καθὼς λέγετε καὶ ἔστηκέ μοι τοῦτο
- 14 Toen antwoordden zij, en zeiden voor den koning: Daniel, een van de gevankelijk weggevoerden uit Juda heeft, o koning! op u geen acht gesteld, noch op het gebod dat gijgetekend hebt; maar hij bidt op drie tijden 's daags zijn gebed.
 \6:13\Then they made answer and said before the king, Daniel, one of the prisoners of Judah, has no respect for you, O King, or for the order signed by you, but three times a day he makes his prayer to God.
 καὶ εἶπαν ἰδοὺ εὗρομεν δαυιηλ τὸν φίλον σου εὐχόμενον καὶ δεόμενον τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρίς τῆς ἡμέρας
- 15 Toen de koning deze rede hoorde, was hij zeer bedroefd bij zichzelf, en hij stelde het hart op Daniel om hem te verlossen; ja, tot den ondergang der zon toe bemoeide hij zich, om hem te redden.
 \6:14\When this thing came to the king's ears, it was very evil to him, and his heart was fixed on keeping Daniel safe, and till the going down of the sun he was doing everything in his power to get him free.
 καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπεν ῥιφήναι τὸν δαυιηλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων κατὰ τὸν ὀρισμὸν ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ τότε ὁ βασιλεὺς σφόδρα ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ δαυιηλ καὶ ἐβοήθει τοῦ ἐξελεῖσθαι αὐτὸν ἕως δυσμῶν ἡλίου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν σατραπῶν
- 16 Toen kwamen die mannen met hopen tot den koning, en zij zeiden tot den koning: Weet, o koning! dat der Meden en der Perzen wet is, dat geen gebod noch ordonnantie, diede koning verordend heeft, mag veranderd worden.
 \6:15\Then these men said to the king, Be certain, O King, that by the law of the Medes and Persians no order or law which the king has put into force may be changed.
 καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐξελεῖσθαι αὐτὸν ἀπ' αὐτῶν
- 17 Toen beval de koning, en zij brachten Daniel voor, en wierpen hem in den kuil der leeuwen; en de koning antwoordde en zeide tot Daniel: Uw God, Dien gij geduriglijk eert, Dieverlosse u!
 \6:16\Then the king gave the order, and they took Daniel and put him into the lions' hole. The king made answer and said to Daniel, Your God, whose servant you are at all times, will keep you safe.
 ἀναβοήσας δὲ δαρεῖος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ δαυιηλ ὁ θεός σου ὃ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς τρίς τῆς ἡμέρας αὐτὸς ἐξελεῖται σε ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων ἕως πρὸς θάρρει
- 18 En er werd een steen gebracht, en op den mond des kuils gelegd: en de koning verzegelde denzelven met zijn ring, en met den ring zijner geweldigen, opdat de wil aangaande Daniel niet zou veranderd worden.
 \6:17\Then they got a stone and put it over the mouth of the hole, and it was stamped with the king's stamp and with the stamp of the lords, so that the decision about Daniel might not be changed.
 τότε δαυιηλ ἐρρίφη εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων καὶ ἠνέχθη λίθος καὶ ἐτέθη εἰς τὸ στόμα τοῦ λάκκου καὶ ἐσφραγίσαστο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δακτυλίῳ ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς δακτυλίοις τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ ὅπως μὴ ἀπ' αὐτῶν ἀρθῆ ὁ δαυιηλ ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνασπάσῃ ἐκ τοῦ λάκκου
- 19 Toen ging de koning naar zijn paleis, en overnachtte nuchteren, en liet geen vreugdespel voor zich brengen; en zijn slaap week verre van hem.
 \6:18\Then the king went to his great house, and took no food that night, and no ... were placed before him, and his sleep went from him.
 τότε ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασιλεία αὐτοῦ καὶ ἠύλισθη νῆστις καὶ ἦν λυπούμενος περὶ τοῦ δαυιηλ τότε ὁ θεὸς τοῦ δαυιηλ πρόνοιαν ποιούμενος αὐτοῦ ἀπέκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων καὶ οὐ παρενώγησαν τῷ δαυιηλ
- 20 Toen stond de koning in den vroegen morgenstond met het licht op, en hij ging met haast henen tot den kuil der leeuwen.
 \6:19\Then very early in the morning the king got up and went quickly to the lions' hole.
 καὶ ὁ βασιλεὺς δαρεῖος ὄρθρισε πρὸς καὶ παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς σατράπας καὶ πορευθεὶς ἔστη ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ λάκκου τῶν λεόντων

- 21 Als hij nu tot den kuil genaderd was, riep hij tot Daniel met een droeve stem; de koning antwoordde en zeide tot Daniel: O Daniel, gij knecht des levenden Gods! heeft ook uw God, Dien gij geduriglijk eert, u van de leeuwen kunnen verlossen?
 \6:20\And when he came near the hole where Daniel was, he gave a loud cry of grief; the king made answer and said to Daniel, O Daniel, servant of the living God, is your God, whose servant you are at all times, able to keep you safe from the lions?
 τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν δαυηλ φωνῆ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ λέγων ὃ δαυηλ εἰ ἄρα ζῆς καὶ ὁ θεός σου ᾧ λατρεύεις ἐνδελεχῶς σέσωκέ σε ἀπὸ τῶν λεόντων καὶ οὐκ ἠχρεϊώκάν σε
- 22 Toen sprak Daniel tot den koning: O koning, leef in eeuwigheid!
 \6:21\Then Daniel said to the king, O King, have life for ever.
 τότε δαυηλ ἐπήκουσε φωνῆ μεγάλῃ καὶ εἶπεν βασιλεῦ ἐτι εἰμι ζῶν
- 23 Mijn God heeft Zijn engel gezonden, en Hij heeft den muil der leeuwen toegesloten, dat zij mij niet beschadigd hebben, omdat voor Hem onschuld in mij gevonden is; ook heb ik, o koning! tegen u geen misdaad gedaan.
 \6:22\My God has sent his angel to keep the lions' mouths shut, and they have done me no damage: because I was seen to be without sin before him; and further, before you, O King, I have done no wrong.
 καὶ σέσωκέ με ὁ θεὸς ἀπὸ τῶν λεόντων καθότι δικαιοσύνη ἐν ἐμοὶ εὐρέθη ἐναντίον αὐτοῦ καὶ ἐναντίον δὲ σοῦ βασιλεῦ οὔτε ἄγνοια οὔτε ἁμαρτία εὐρέθη ἐν ἐμοὶ σὺ δὲ ἤκουσας ἀνθρώπων πλανώντων βασιλεῖς καὶ ἔρριψάς με εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων εἰς ἀπόλειαν
- 24 Toen werd de koning bij zichzelf zeer vrolijk, en zeide, dat men Daniel uit den kuil trekken zou. Toen Daniel uit den kuil opgetrokken was, zo werd er geen schade aan hem gevonden, dewijl hij in zijn God geloofd had.
 \6:23\Then the king was very glad, and gave orders for them to take Daniel up out of the hole. So Daniel was taken up out of the hole and he was seen to be untouched, because he had faith in his God.
 τότε συνήχθησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις καὶ εἶδον τὸν δαυηλ ὡς οὐ παρηνώχλησαν αὐτῷ οἱ λέοντες
- 25 Toen beval de koning, en zij brachten die mannen voor, die Daniel overluid beschuldigd hadden, en zij wierpen in den kuil der leeuwen hen, hun kinderen, en hun vrouwen; en zij kwamen niet op den grond des kuils, of de leeuwen heersten over hen, zij vermorzelden ook al hun beenderen.
 \6:24\And at the king's order, they took those men who had said evil against Daniel, and put them in the lions' hole, with their wives and their children; and they had not got to the floor of the hole before the lions overcame them and all their bones were broken.
 τότε οἱ δύο ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ καταμαρτυρήσαντες τοῦ δαυηλ αὐτοὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐρρίφησαν τοῖς λέουσι καὶ οἱ λέοντες ἀπέκτειναν αὐτοὺς καὶ ἔθλασαν τὰ ὀστά αὐτῶν
- 26 Toen schreef de koning Darius aan alle volken, natien en tongen, die op de ganse aarde woonden: Uw vrede worde vermenigvuldigd!
 \6:25\Then King Darius sent a letter to all the peoples, nations, and languages, living in all the earth: May your peace be increased.
 τότε δαρεῖος ἔγραψε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῆ αὐτοῦ λέγων
- 27 Van mij is een bevel gegeven, dat men in de ganse heerschappij mijns koninkrijks beve en siddere voor het aangezicht van den God van Daniel; want Hij is de levende God, enbestendig in eeuwigheden, en Zijn koninkrijk is niet verderfelijk, en Zijn heerschappij is tot het einde toe.
 \6:26\It is my order that in all the kingdom of which I am ruler, men are to be shaking with fear before the God of Daniel: for he is the living God, unchanging for ever, and his kingdom is one which will never come to destruction, his rule will go on to the end.
 πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἔστωσαν προσκυνῶντες καὶ λατρεύοντες τῷ θεῷ τοῦ δαυηλ αὐτὸς γάρ ἐστι θεὸς μένων καὶ ζῶν εἰς γενεὰς γενεῶν ἕως τοῦ αἰῶνος
- 28 Hij verlost en redt, en Hij doet tekenen en wonderen in den hemel en op de aarde; Die heeft Daniel uit het geweld der leeuwen verlost.
 \6:27\He gives salvation and makes men free from danger, and does signs and wonders in heaven and earth, who has kept Daniel safe from the power of the lions.
 ἐγὼ δαρεῖος ἔσομαι αὐτῷ προσκυνῶν καὶ δουλεύων πᾶσας τὰς ἡμέρας μου τὰ γὰρ εἶδωλα τὰ χειροποίητα οὐ δύναται σῶσαι ὡς ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τοῦ δαυηλ τὸν δαυηλ
- 29 Deze Daniel nu had voorspoed in het koninkrijk van Darius, en in het koninkrijk van Kores, den Perziaan.
 \6:28\So this Daniel did well in the kingdom of Darius and in the kingdom of Cyrus the Persian.
 καὶ ὁ βασιλεὺς δαρεῖος προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ καὶ δαυηλ κατεστάθη ἐπὶ τῆς βασιλείας δαρεῖου καὶ κῦρος ὁ πέρσης παρέλαβε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
- 1 In het eerste jaar van Belsazar, den koning van Babel, zag Daniel een droom, en gezichten zijns hoofds, op zijn leger; toen schreef hij dien droom, en hij zeide de hoofdsom derzaken.
 In the first year of Belshazzar, king of Babylon, Daniel saw a dream, and visions came into his head on his bed: then he put the dream in writing.
 ἔτους πρώτου βασιλεύοντος βαλτασαρ χώρας βαβυλωνίας δαυηλ ὄραμα εἶδε παρὰ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ τότε δαυηλ τὸ ὄραμα ὃ εἶδεν ἔγραψεν εἰς κεφάλαια λόγων
- 2 Daniel antwoordde en zeide: Ik zag in mijn gezicht bij nacht, en ziet, de vier winden des hemels braken voort op de grote zee.
 I had a vision by night, and saw the four winds of heaven violently moving the great sea.
 ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐθεώρουν καθ' ὕπνου νυκτὸς καὶ ἰδοὺ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ ἐνέπυσον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην

- 3 En er klommen vier grote dieren op uit de zee, het ene van het andere verscheiden.
And four great beasts came up from the sea, different one from another.
 και τέσσαρα θηρία ανέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα ἐν παρὰ τὸ ἕν
- 4 Het eerste was als een leeuw, en het had arendsvleugelen; ik zag toe, totdat zijn vleugelen uitgeplukt waren, en het werd van de aarde opgeheven, en op de voeten gesteld, alseen mens, en aan hetzelfde werd eens mensen hart gegeven.
The first was like a lion and had eagle's wings; while I was watching its wings were pulled off, and it was lifted up from the earth and placed on two feet like a man, and a man's heart was given to it.
 τὸ πρῶτον ὡσεὶ λέαινα ἔχουσα περὰ ὡσεὶ ἀετοῦ ἐθεώρουν ἕως ὅτου ἐτίλη τὰ περὰ αὐτῆς καὶ ἦρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρωπίνων ἐστάθη καὶ ἀνθρωπίνη καρδία ἐδόθη αὐτῇ
- 5 Daarna, ziet, het andere dier, het tweede, was gelijk een beer, en stelde zich aan de ene zijde, en het had drie ribben in zijn muil tussen zijn tanden; en men zeide aldus tothetzelve: Sta op, eet veel vlees.
And I saw another beast, like a bear, and it was lifted up on one side, and three side-bones were in its mouth, between its teeth: and they said to it, Up! take much flesh.
 και ἰδοὺ μετ' αὐτὴν ἄλλο θηρίον ὁμοίωσιν ἔχον ἄρκου καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς πλευροῦ ἐστάθη καὶ τρία πλευρὰ ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτῆς καὶ οὕτως εἶπεν ἀνάστα κατάφαγε σάρκας πολλὰς
- 6 Daarna zag ik, en ziet, er was een ander dier, gelijk een luipaard, en het had vier vleugels eens vogels op zijn rug; ook had hetzelfde dier vier hoofden, en aan hetzelfde werd deheerschappij gegeven.
After this I saw another beast, like a leopard, which had on its back four wings like those of a bird; and the beast had four heads, and the power of a ruler was given to it.
 και μετὰ ταῦτα ἐθεώρουν θηρίον ἄλλο ὡσεὶ πάρδαλιν καὶ περὰ τέσσαρα ἐπέτειον ἐπάνω αὐτοῦ καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ καὶ γλώσσα ἐδόθη αὐτῷ
- 7 Daarna zag ik in de nachtgezichten, en ziet, het vierde dier was schrikkelijik en gruwelijik, en zeer sterk; en het had grote ijzeren tanden, het at, en verbrijzelde, en vertrad hetoverige met zijn voeten; en het was verscheiden van al de dieren, die voor hetzelfde geweest waren; en het had tien hoornen.
After this, in my vision of the night, I saw a fourth beast, a thing causing fear and very troubling, full of power and very strong; and it had great iron teeth: it took its food, crushing some of it to bits and stamping down the rest with its feet: it was different from all the beasts before it; and it had ten horns.
 μετὰ δὲ ταῦτα ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς θηρίον τέταρτον φοβερόν καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ὑπερφέρων ἰσχύϊ ἔχον ὀδόντας σιδηροῦς μεγάλους ἐσθίων καὶ κοπανίζον κύκλῳ τοῖς ποσὶ καταπατοῦν διαφόρους χρώμενον παρὰ πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ θηρία εἶχε δὲ κέρατα δέκα
- 8 Ik nam acht op de hoornen, en ziet, een andere kleine hoorn kwam op tussen dezelve, en drie uit de vorige hoornen werden uitgerukt voor denzelven; en ziet, in dienzelven hoornwaren ogen als mensenogen, en een mond, grote dingen sprekende.
I was watching the horns with care, and I saw another coming up among them, a little one, before which three of the first horns were pulled up by the roots: and there were eyes like a man's eyes in this horn, and a mouth saying great things.
 και βουλαὶ πολλαὶ ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ἄλλο ἐν κέρασιν ἀνεφύη ἀνὰ μέσον αὐτῶν μικρὸν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ καὶ τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὡσπερ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ἐν τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μέγала καὶ ἐποίει πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους
- 9 Dit zag ik, totdat er tronen gezet werden, en de Oude van dagen Zich zette, Wiens kleed wit was als de sneeuw, en het haar Zijns hoofds als zuivere wol; Zijn troon wasvuurvonken, deszelfs raderen een brandend vuur.
I went on looking till the seats of kings were placed, and one like a very old man took his seat: his clothing was white as snow, and the hair of his head was like clean wool; his seat was flames of fire and its wheels burning fire.
 ἐθεώρουν ἕως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο ἔχων περιβολὴν ὡσεὶ χιόνα καὶ τὸ τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν καθαρὸν ὁ θρόνος ὡσεὶ φλόξ πυρός
- 10 Een vurige rivier vloeide, en ging van voor Hem uit, duizendmaal duizenden dienden Hem, en tien duizendmaal tien duizenden stonden voor Hem; het gericht zette zich, en de boeken werden geopend.
A stream of fire was flowing and coming out from before him: a thousand thousands were his servants, and ten thousand times ten thousand were in their places before him: the judge was seated and the books were open.
 και ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποταμὸς πυρός χίλια χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν καὶ μύρια μυριάδες παρεστήκεισαν αὐτῷ καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βιβλίοι ἠνεῳγήθησαν
- 11 Toen zag ik toe vanwege de stem der grote woorden, welke die hoorn sprak; ik zag toe, totdat het dier gedood, en zijn lichaam verdaan werd, en overgegeven om van het vuurverbrand te worden.
Then I saw--because of the voice of the great words which the horn said--I saw till the beast was put to death, and its body was given to destruction, and the beast was given to the burning of fire.
 ἐθεώρουν τότε τὴν φωνὴν τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὃν τὸ κέρασιν ἐλάλει καὶ ἀπετυμpanίσθη τὸ θηρίον καὶ ἀπόλετο τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός
- 12 Aangaande ook de overige dieren, men nam hun heerschappij weg, want verlenging van het leven was hun gegeven tot tijd en stonde toe.
As for the rest of the beasts, their authority was taken away: but they let them go on living for a measure of time.
 και τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ ἀπέστησε τῆς ἐξουσίας αὐτῶν καὶ χρόνος ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως χρόνου καὶ καιροῦ
- 13 Verder zag ik in de nachtgezichten, en ziet, er kwam Een met de wolken des hemels, als eens mensen zoon, en Hij kwam tot den Oude van dagen, en zij deden Hem voorDenzelven naderen.
I saw in visions of the night, and there was coming with the clouds of heaven one like a man, and he came to the one who was very old, and they took him near before him.
 ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἦρχετο καὶ ὡς παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ

- 14 En Hem werd gegeven heerschappij, en eer, en het Koninkrijk, dat Hem alle volken, natien en tongen eren zouden; Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die nietvergaan zal, en Zijn Koninkrijk zal niet verdorven worden.
And to him was given authority and glory and a kingdom; and all peoples, nations, and languages were his servants: his authority is an eternal authority which will not come to an end, and his kingdom is one which will not come to destruction.
καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη καὶ πᾶσα δόξα αὐτῷ λατρεύουσα καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος ἥτις οὐ μὴ ἀρθῆ καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἥτις οὐ μὴ φθαρῆ
- 15 Mij, Daniel werd mijn geest doorstoken in het midden van het lichaam, en de gezichten mijns hoofds verschrikten mij.
As for me, Daniel, my spirit was pained because of this, and the visions of my head were troubling me.
καὶ ἀκηδιάσας ἐγὼ δανιηλ ἐν τούτοις ἐν τῷ ὁράματι τῆς νυκτὸς
- 16 Ik naderde tot een dergenen, die daar stonden, en verzocht van hem de zekerheid over dit alles; en hij zeide ze mij, en gaf mij de uitlegging dezer zaken te kennen.
I came near to one of those who were waiting there, questioning him about what all this was. And he said to me that he would make clear to me the sense of these things.
προσηλθὼν πρὸς ἓνα τῶν ἐστῶτων καὶ τὴν ἀκριβείαν ἐξήτειον παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τούτων ἀποκριθεὶς δὲ λέγει μοι καὶ τὴν κρίσιν τῶν λόγων ἐδήλωσέ μοι
- 17 Deze grote dieren, die vier zijn, zijn vier koningen, die uit de aarde opstaan zullen.
These great beasts are four kings who will be cut off from the earth.
ταῦτα τὰ θηρία τὰ μεγάλα εἰσὶ τέσσαρες βασιλείαι αἱ ἀπολοῦνται ἀπὸ τῆς γῆς
- 18 Maar de heiligen der hoge plaatsen zullen dat Koninkrijk ontvangen, en zij zullen het Rijk bezitten tot in der eeuwigheid, ja, tot in eeuwigheid der eeuwigheden.
But the saints of the Most High will take the kingdom, and it will be theirs for ever, even for ever and ever.
καὶ παραλήψονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι ὑψίστου καὶ καθέξουσι τὴν βασιλείαν ἕως τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰῶνων
- 19 Toen wenste ik naar de waarheid van het vierde dier, hetwelk verscheiden was van al de andere, zeer gruwelijk, welks tanden van ijzer waren, en zijn klauwen van koper; het at, het verbrijzelde, en vertrad het overige met zijn voeten.
Then it was my desire to have certain knowledge about the fourth beast, which was different from all the others, a cause of great fear, whose teeth were of iron and his nails of brass; who took his food, crushing some of it to bits and stamping on the rest with his feet;
τότε ἤθελον ἐξακριβῶσαι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου τοῦ διαφθειρόντος πάντα καὶ ὑπερφόβου καὶ ἰδοῦ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροὶ καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοὶ κατεσθίοντες πάντας κυκλόθεν καὶ καταπατοῦντες τοὺς ποσί
- 20 En aangaande de tien hoornen die op zijn hoofd waren, en den anderen, die opkwam, en voor denwelken drie afgevalen waren, namelijk dien hoorn, die ogen had, en eenmond, die grote dingen sprak, en wiens aanzien groter was, dan van zijn metgezellen.
And about the ten horns on his head and the other which came up, causing the fall of three; that horn which had eyes, and a mouth saying great things, which seemed to be greater than the other horns.
καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἐνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφύοντος καὶ ἐξέπεσαν δι' αὐτοῦ τρία καὶ τὸ κέραν ἐκεῖνο εἶχεν ὀφθαλμοὺς καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ ἡ πρόσφυς αὐτοῦ ὑπερέφερε τὰ ἄλλα
- 21 Ik had gezien, dat diezelfde hoorn krijg voerde tegen de heiligen, en dat hij die overmocht,
And I saw how that horn made war on the saints and overcame them,
καὶ κατενόουν τὸ κέραν ἐκεῖνο πόλεμον συνιστάμενον πρὸς τοὺς ἁγίους καὶ τροπούμενον αὐτοῦς
- 22 Totdat de Oude van dagen kwam, en het gericht gegeven werd aan de heiligen der hoge plaatsen, en dat de bestemde tijd kwam, dat de heiligen het Rijk bezaten.
Till he came, who was very old, and the decision was made and the authority was given to the saints of the Most High; and the time came when the saints took the kingdom.
ἕως τοῦ ἔλθειν τὸν παλαιὸν ἡμερῶν καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου καὶ ὁ καιρὸς ἐδόθη καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἅγιοι
- 23 Hij zeide aldus: Het vierde dier zal het vierde rijk op aarde zijn, dat verscheiden zal zijn van al die rijken, en het zal de ganze aarde opeten, en het zal dezelve vertreden, en het zalze verbrijzelen.
This is what he said: The fourth beast is a fourth kingdom which will come on earth, different from all the kingdoms, and it will overcome all the earth, crushing it down and smashing it.
καὶ ἐρρέθη μοι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου ὅτι βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ἥτις διοίσει παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἀναστατάσει αὐτὴν καὶ καταλανεῖ αὐτὴν
- 24 Belangende nu de tien hoornen: uit dat koninkrijk zullen tien koningen opstaan, en een ander zal na hen opstaan; en dat zal verscheiden zijn van de vorigen, en het zal driekoningen vernederen.
And as for the ten horns, out of this kingdom ten kings will come to power; and after them another will come up: he will be different from the first ones and will put down three kings.
καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας δέκα βασιλεῖς στήσονται καὶ ὁ ἄλλος βασιλεὺς μετὰ τούτους στήσεται καὶ αὐτοὺς διοίσει κακοῖς ὑπὲρ τοὺς πρώτους καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπεινώσει

- 25 En het zal woorden spreken tegen den Allerhoogste, en het zal de heiligen der hoge plaatsen verstoren, en het zal menen de tijden en de wet te veranderen, en zij zullen indszelfs hand overgegeven worden tot een tijd, en tijden, en een gedeelte eens tijds.
And he will say words against the Most High, attempting to put an end to the saints of the Most High; and he will have the idea of changing times and law; and the saints will be given into his hands for a time and times and half a time.
 και ῥήματα εἰς τὸν ὑψίστον λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ ὑψίστου κατατρίψει καὶ προσδέξεται ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νόμον καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ ἕως ἡμισσοῦ καιροῦ
- 26 Daarna zal het gericht zitten, en men zal zijn heerschappij wegnemen, hem verdelgende en verdoende, tot het einde toe.
But the judge will be seated, and they will put an end to his authority, to overcome it and send complete destruction on it.
 καὶ ἡ κρίσις καθίσεται καὶ τὴν ἐξουσίαν ἀπολοῦσι καὶ βουλεύσονται μιᾶναι καὶ ἀπολέσαι ἕως τέλους
- 27 Maar het rijk, en de heerschappij, en de grootheid der koninkrijken onder den gansen hemel, zal gegeven worden den volke der heiligen der hoge plaatsen, welks Rijk eeneeuwig Rijk zijn zal; en alle heerschappijen zullen Hem eren en gehoorzamen.
And the kingdom and the authority and the power of the kingdoms under all the heaven will be given to the people of the saints of the Most High: his kingdom is an eternal kingdom, and all powers will be his servants and do his pleasure.
 καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν μεγαλειότητα αὐτῶν καὶ τὴν ἀρχὴν πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν βασιλειῶν ἔδωκε λαφῶ ἁγίῳ ὑψίστου βασιλεῦσαι βασιλείαν αἰώνιον καὶ πᾶσαι αἱ ἐξουσίαι αὐτῷ ὑποταγήσονται καὶ πειθαρχήσουσιν αὐτῷ
- 28 Tot hiertoe is het einde dezer rede. Wat mij Daniel aangaat, mijn gedachten verschrikken mij zeer, en mijn glans veranderde aan mij; doch ik bewaarde dat woord in mijn hart.
Here is the end of the account. As for me, Daniel, I was greatly troubled by my thoughts, and the colour went from my face: but I kept the thing in my heart.
 ἕως καταστροφῆς τοῦ λόγου ἐγὼ δανιηλ σφόδρα ἐκστάσει περιειχόμεν καὶ ἡ ἔξις μου διήνεγκεν ἐμοί καὶ τὸ ῥῆμα ἐν καρδίᾳ μου ἐστήριξα
- 1 In het derde jaar des koninkrijks van den koning Belsazar, verscheen mij een gezicht, mij Daniel, na hetgeen mij in het eerste verschenen was.
In the third year of the rule of Belshazzar the king, a vision was seen by me, Daniel, after the one I saw at first.
 ἔτους τρίτου βασιλεύοντος βαλτασαρ ὄρασις ἦν εἶδον ἐγὼ δανιηλ μετὰ τὸ ἰδεῖν με τὴν πρώτην
- 2 En ik zag een gezicht, (het geschiedde nu, toen ik het zag, dat ik in den burg Susan was, welke in het landschap Elam is) ik zag dan in een gezicht, dat ik aan den vloed Ulai was.
And I saw in the vision; and when I saw it, I was in the strong town Shushan, which is in the country of Elam; and in the vision I was by the water-door of the Ulai.
 καὶ εἶδον ἐν τῷ ὄραματι τοῦ ἐνυπνίου μου ἐμοῦ ὄντος ἐν σοῦσοις τῇ πόλει ἣτις ἐστὶν ἐν ἐλυμαΐδι χώρα ἔτι ὄντος μου πρὸς τῇ πύλῃ αἰλαμ
- 3 En ik hief mijn ogen op, en ik zag, en ziet, een ram stond voor dien vloed, die had twee hoornen, en die twee hoornen waren hoog, en de een was hoger dan de andere, en de hoogste kwam in het laatste op.
And lifting up my eyes, I saw, there before the stream, a male sheep with two horns: and the two horns were high, but one was higher than the other, the higher one coming up last.
 ἀναβλέψας εἶδον κριὸν ἕνα μέγαν ἐστῶτα ἀπέναντι τῆς πύλης καὶ εἶχε κέρατα καὶ τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου καὶ τὸ ὑψηλότερον ἀνέβαινε
- 4 Ik zag, dat de ram met de hoornen tegen het westen stiet, en tegen het noorden, en tegen het zuiden, en geen dieren konden voor zijn aangezicht bestaan, en er was niemand, die uit zijn hand verloorste; maar hij deed naar zijn welgevallen, en hij maakte zich groot.
I saw the sheep pushing to the west and to the north and to the south; and no beasts were able to keep their place before him, and no one was able to get people out of his power; but he did whatever his pleasure was and made himself great.
 μετὰ δὲ ταῦτα εἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς δυσμὰς καὶ μεσημβρίαν καὶ πάντα τὰ θηρία οὐκ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἦν ὁ ρυόμενος ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ ἐποίει ὡς ἤθελε καὶ ὑψώθη
- 5 Toen ik dit overlegde, ziet, er kwam een geitenbok van het westen over den gansen aardbodem, en roerde de aarde niet aan; en die bok had een aanzienlijken hoorn tussen zijnen.
And while I was giving thought to this, I saw a he-goat coming from the west over the face of all the earth without touching the earth: and the he-goat had a great horn between his eyes.
 καὶ ἐγὼ διενουούμην καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς καὶ οὐχ ἤπτετο τῆς γῆς καὶ ἦν τοῦ τράγου κέρασ ἐν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ
- 6 En hij kwam tot den ram, die de twee hoornen had, dien ik had zien staan voor den vloed; en hij liep op hem aan in de grimmigheid zijner kracht.
And he came to the two-horned sheep which I saw before the stream, rushing at him in the heat of his power.
 καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν κριὸν τὸν τὰ κέρατα ἔχοντα ὃν εἶδον ἐστῶτα πρὸς τῇ πύλῃ καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν ἐν θυμῷ ὀργῆς

- 7 En ik zag hem, nakende aan den ram, en hij verbitterde zich tegen hem, en hij stiet den ram, en hij brak zijn beide hoornen; en in den ram was geen kracht, om voor zijnaangezicht te bestaan; en hij wierp hem ter aarde, en hij vertrad hem, en er was niemand, die den ram uit zijn hand verlostte.
 And I saw him come right up to the sheep, and he was moved with wrath against him, attacking the sheep so that his two horns were broken; and the sheep had not strength to keep his place before him, but was pushed down on the earth and crushed under his feet: and there was no one to get the sheep out of his power.
 και εἶδον αὐτὸν προσάγοντα πρὸς τὸν κριὸν και ἐθυμώθη ἐπ' αὐτὸν και ἐπάταξε και συνέτριψε τὰ δύο κέρατα αὐτοῦ και οὐκέτι ἦν ισχύς ἐν τῷ κριῷ στήναι κατέναντι τοῦ τράγου και ἐσπάραξεν αὐτὸ ν ἐπὶ τὴν γῆν και συνέτριψεν αὐτὸν και οὐκ ἦν ὁ ῥύόμενος τὸν κριὸν ἀπὸ τοῦ τράγου
- 8 En de geitenbok maakte zich uitermate groot; maar toen hij sterk geworden was, brak die grote hoorn, en er kwamen op aan deszelfs plaats vier aanzienlijke, naar de vier windendes hemels.
 And the he-goat became very great: and when he was strong, the great horn was broken, and in its place came up four other horns turned to the four winds of heaven.
 και ὁ τράγος τῶν αἰγῶν κατίσχυσε σφόδρα και ὅτε κατίσχυσε συνετρίβη αὐτοῦ τὸ κέρασ τὸ μέγα και ἀνέβη ἕτερα τέσσαρα κέρατα κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ
- 9 En uit een van die kwam voort een kleine hoorn, welke uitnemend groot werd, tegen het zuiden, en tegen het oosten, en tegen het sierlijke land.
 And out of one of them came another horn, a little one, which became very great, stretching to the south and to the east and to the beautiful land.
 και ἐξ ἑνὸς αὐτῶν ἀνεφύη κέρασ ισχυρὸν ἐν και κατίσχυσε και ἐπάταξεν ἐπὶ μεσημβρίαν και ἐπ' ἀνατολὰς και ἐπὶ βορρᾶν
- 10 En hij werd groot tot aan het heir des hemels; en hij wierp er sommigen van dat heir, namelijk van de sterren, ter aarde neder, en hij vertrad ze.
 And it became great, even as high as the army of heaven, pulling down some of the army, even of the stars, to the earth and crushing them under its feet.
 και ὑψώθη ἕως τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ και ἐρράχθη ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ἀστέρων και ἀπὸ αὐτῶν κατεπατήθη
- 11 Ja, hij maakte zich groot tot aan den Vorst diens heirs, en van Denzelven werd weggenomen het gedurig offer, en de woning Zijns heilighdoms werd nedergeworpen.
 It made itself great, even as great as the lord of the army; and by it the regular burned offering was taken away, and the place overturned and the holy place made waste.
 ἕως ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν και δι' αὐτὸν τὰ ὄρη τὰ ἀπ' αἰῶνος ἐρράχθη και ἐξήρηθη ὁ τόπος αὐτῶν και θυσία και ἔθηκεν αὐτὴν ἕως χαμαὶ ἐπὶ τὴν γῆν και εὐωδόθη και ἐγενήθη και ἰ τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται
- 12 En het heir werd in den afval overgegeven tegen het gedurig offer; en hij wierp de waarheid ter aarde; en deed het, en het gelukte wel.
 ... against the regular burned offering; and ... crushed down to the earth, and it did its pleasure and things went well for it.
 και ἐγενήθησαν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ αἱ ἀμαρτίαι και ἐρρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη και ἐποίησε και εὐωδόθη
- 13 Daarna hoorde ik een heilige spreken; en de heilige zeide tot den onbenoemde, die daar sprak: Tot hoelang zal dat gezicht van het gedurig offer en van den verwoestenden afvalzijn, dat zo het heiligdom als het heir ter vertreding zal overgegeven worden?
 Then there came to my ears the voice of a holy one talking; and another holy one said to that certain one who was talking, How long will the vision be while the regular burned offering is taken away, and the unclean thing causing fear is put up, and the holy place crushed under foot?
 και ἤκουον ἑτέρου ἁγίου λαλοῦντος και εἶπεν ὁ ἕτερος τῷ φελμονι τῷ λαλοῦντι ἕως τίνος τὸ ὄραμα στήσεται και ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα και ἡ ἀμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα και τὰ ἅγια ἐρημωθήσεται εἰς καταπάτημα
- 14 En hij zeide tot mij: Tot twee duizend en driehonderd avonden en morgens; dan zal het heiligdom gerechtvaardigd worden.
 And he said to him, For two thousand, three hundred evenings and mornings; then the holy place will be made clean.
 και εἶπεν αὐτῷ ἕως ἐσπέρας και πρὸι ἡμέραι δισχιλία τριακόσiai και καθαρισθήσεται τὸ ἅγιον
- 15 En het geschiedde, toen ik dat gezicht zag, ik Daniel, zo zocht ik het verstand deszelven, en ziet, er stond voor mij als de gedaante eens mans.
 And it came about that when I, Daniel, had seen this vision, I had a desire for the sense of it to be unfolded; and I saw one before me in the form of a man.
 και ἐγένετο ἐν τῷ θεωρεῖν με ἐγὼ δανηλ τὸ ὄραμα ἐζήτουν διανοηθῆναι και ἰδοὺ ἔστη κατεναντίον μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου
- 16 En ik hoorde tussen Ulai eens mensen stem, die riep en zeide: Gabriel! geef dezen het gezicht te verstaan.
 And the voice of a man came to my ears between the sides of the Ulai, crying out and saying, Gabriel, make the vision clear to this man.
 και ἤκουσα φωνὴν ἀνθρώπου ἀνά μέσον τοῦ ουλαι και ἐκάλεσε και εἶπεν γαβριηλ συνείτισον ἐκεῖνον τὴν ὄρασιν και ἀναβοήσας εἶπεν ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ πρόσταγμα ἐκεῖνο ἡ ὄρασις
- 17 En hij kwam nevens waar ik stond; en als hij kwam, verschrikte ik, en viel op mijn aangezicht. Toen zeide hij tot mij: Versta, gij mensenkind! want dit gezicht zal zijn tot den tijd van het einde.
 So he came and took his place near where I was; and when he came, I was full of fear and went down on my face: but he said to me, Let it be clear to you, O son of man; for the vision has to do with the time of the end.
 και ἦλθε και ἔστη ἐχόμενός μου τῆς στάσεως και ἐν τῷ ἔρχεσθαι αὐτὸν ἐθορυβήθην και ἔπεσα ἐπὶ πρόσωπόν μου και εἶπέν μοι διανοήθητι νιὲ ἀνθρώπου ἔτι γὰρ εἰς ὄραν καιροῦ τοῦτο τὸ ὄραμα
- 18 Als hij nu met mij sprak, viel ik in een diepen slaap op mijn aangezicht ter aarde; toen roerde hij mij aan, en hij stelde mij op mijn standplaats.
 Now while he was talking to me, I went into a deep sleep with my face to the earth: but touching me, he put me on my feet where I had been.
 και λαλοῦντος αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἐκοιμήθη ἐπὶ πρόσωπον χαμαὶ και ἀψάμενός μου ἤγειρέ με ἐπὶ τοῦ τόπου

- 19 En hij zeide: Zie, ik zal u te kennen geven, wat er geschieden zal ten einde dezer gramschap; want ter bestemder tijd zal het einde zijn.
 And he said, See, I will make clear to you what is to come in the later time of the wrath: for it has to do with the fixed time of the end.
 και εἶπέ μοι ἰδοὺ ἐγὼ ἀπαγγέλλω σοι ἃ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῆς ὀργῆς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου ἔτι γὰρ εἰς ὥρας καιροῦ συντελείας μενεῖ
- 20 De ram met de twee hoornen, dien gij gezien hebt, zijn de koningen der Meden en der Perzen.
 The sheep which you saw with two horns, they are the kings of Media and Persia.
 τὸν κριὸν ὃν εἶδες τὸν ἔχοντα τὰ κέρατα βασιλεὺς μῆδων καὶ περσῶν ἔστι
- 21 Die harige bok nu, is de koning van Griekenland; en de grote hoorn, welke tussen zijn ogen is, is de eerste koning.
 And the he-goat is the king of Greece: and the great horn between his eyes is the first king.
 και ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς τῶν ἐλλήνων ἔστι καὶ τὸ κέρας τὸ μέγα τὸ ἀνά μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ὁ πρῶτος
- 22 Dat er nu vier aan zijn plaats stonden, toen hij verbroken was; vier koninkrijken zullen uit dat volk ontstaan, doch niet met zijn kracht.
 And as for that which was broken, in place of which four came up, four kingdoms will come up from his nation, but not with his power.
 και τὰ συντριβέντα καὶ ἀναβάντα ὀπίσω αὐτοῦ τέσσαρα κέρατα τέσσαρες βασιλεῖς τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται οὐ κατὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ
- 23 Doch op het laatste huns koninkrijks, als het de afvalligen op het hoogste gebracht zullen hebben, zo zal er een koning staan, stijf van aangezicht, en raadsele verstaande;
 And in the later years of their kingdom, when their evil doings have become complete, there will come up a king full of pride and expert in dark sayings.
 και ἐπ' ἐσχάτου τῆς βασιλείας αὐτῶν πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναίδης προσώπῳ διανοοῦμενος αἰνίγματα
- 24 En zijn kracht zal sterk worden, doch niet door zijn kracht; en hij zal het wonderlijk verderven, en zal geluk hebben, en zal het doen; en hij zal de sterken, mitsgaders het heiligevolk verderven:
 And his power will be great, and he will be purposing strange things. And all will go well for him and he will do his pleasure; and he will send destruction on the strong ones.
 και στερεωθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ καὶ θαυμαστῶς φθереῖ καὶ εὐδοθήσεται καὶ ποιήσει καὶ φθереῖ δυνάστας καὶ δῆμον ἁγίων
- 25 En door zijn kloekheid zo zal hij de bedriegerij doen gedijen in zijn hand; en hij zal zich in zijn hart verheffen; en in stille rust zal hij er velen verderven, en zal staan tegen den Vorstder vorsten, doch hij zal zonder hand verbroken worden.
 And his designs will be turned against the holy people, causing deceit to do well in his hand; in his heart he will make himself great, and send destruction on numbers who are living unconscious of their danger; and he will put himself up against the prince of princes; but he will be broken, though not by men's hands.
 και ἐπὶ τοὺς ἁγίους τὸ διανόημα αὐτοῦ καὶ εὐδοθήσεται τὸ ψεῦδος ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ ἡ καρδιά αὐτοῦ ὑψοθήσεται καὶ δόλῳ ἀφανιεῖ πολλοὺς καὶ ἐπὶ ἀπωλείας ἀνδρῶν στήσεται καὶ ποιήσει σ υναγωγὴν χειρὸς καὶ ἀποδώσεται
- 26 Het gezicht nu van avond en morgen, dat er gezegd is, is de waarheid; en gij, sluit dit gezicht toe, want er zijn nog vele dagen toe.
 And the vision of evenings and mornings which has been talked of is true: and keep the vision secret; for it has to do with the far-off future.
 τὸ ὄραμα τὸ ἐσπέρας καὶ πρωὶ ἠῤῥέθη ἐπ' ἀληθείας καὶ νῦν πεφραγμένον τὸ ὄραμα ἔτι γὰρ εἰς ἡμέρας πολλάς
- 27 Toen werd ik, Daniel, zwak, en was enige dagen krank; daarna stond ik op, en deed des konings werk; en ik was ontzet over dit gezicht; maar niemand merkte het.
 And I, Daniel, was ill for some days; then I got up and did the king's business: and I was full of wonder at the vision, but no one was able to give the sense of it.
 ἐγὼ δανιηλ ἀσθενήσας ἡμέρας πολλάς καὶ ἀναστὰς ἐπραγματευόμην πάλιν βασιλικά καὶ ἐξελυόμην ἐπὶ τῷ ὄραματι καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ διανοοῦμενος
- 1 In het eerste jaar van Darius, den zoon van Ahasveros, uit het zaad der Meden, die koning gemaakt was over het koninkrijk der Chaldeen;
 In the first year of Darius, the son of Ahasuerus, of the seed of the Medes, who was made king over the kingdom of the Chaldaean;
- 2 In het eerste jaar zijner regering, merkte ik, Daniel, in de boeken, dat het getal der jaren, van dewelke het woord des HEEREN tot den profeet Jeremia geschied was, in het vervullen der verwoestingen van Jeruzalem, zeventig jaren was.
 In the first year of his rule, I, Daniel, saw clearly from the books the number of years given by the word of the Lord to the prophet Jeremiah, in which the making waste of Jerusalem was to be complete, that is, seventy years.
 τῷ πρώτῳ ἔτι τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ δανιηλ διενόηθην ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν ὅτε ἐγένετο πρόσταγμα τῇ γῆ ἐπὶ ἱερουσαλὴμ ἐβδομήκοντα ἔτη
- 3 En ik stelde mijn aangezicht tot God, den Heere, om Hem te zoeken met het gebed, en smekingen, met vasten, en zak, en as.
 And turning my face to the Lord God, I gave myself up to prayer, requesting his grace, going without food, in haircloth and dust.
 και ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν εὐρεῖν προσευχὴν καὶ ἔλεος ἐν νηστεῖαις καὶ σάκκῳ καὶ σποδῷ

- 4 Ik bad dan tot den HEERE, mijn God, en deed belijdenis, en zeide: Och Heere! Gij grote en verschrikkelijke God, Die het verbond en de weldadigheid houdt dien, die Hemliefhebben en Zijn geboden houden.
And I made prayer to the Lord my God, putting our sins before him, and said, O Lord, the great God, greatly to be feared. keeping your agreement and mercy with those who have love for you and do your orders;
καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεὸν καὶ ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα ἰδοὺ κύριε σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερὸς τηρῶν τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσί σε καὶ τοῖς φυλάσσει οὐκ τὰ προστάγματα σου
- 5 Wij hebben gezondigd, en hebben onrecht gedaan, en goddelooslijk gehandeld, en gerebelleerd, met af te wijken van Uw geboden, en van Uw rechten.
We are sinners, acting wrongly and doing evil; we have gone against you, turning away from your orders and from your laws:
ἡμάρτομεν ἠδικήσαμεν ἠσεβήσαμεν καὶ ἀπέστημεν καὶ παρέβημεν τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ κρίματά σου
- 6 En wij hebben niet gehoord naar Uw dienstknechten, de profeten, die in Uw Naam spraken tot onze koningen, onze vorsten en onze vaders, en tot al het volk des lands.
We have not given ear to your servants the prophets, who said words in your name to our kings and our rulers and our fathers and all the people of the land.
καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῶν παιδῶν σου τῶν προφητῶν ἃ ἐλάλησαν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ δυνάστας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ παντὶ ἔθνει ἐπὶ τῆς γῆς
- 7 Bij U, o Heere! is de gerechtigheid, maar bij ons de beschaamdheid der aangezichten, gelijk het is te deze dage; bij de mannen van Juda, en de inwoners van Jeruzalem, engeheel Israel, die nabij en die verre zijn, in al de landen, waar Gij ze henengedreven hebt, zij tegen U overtreden hebben.
O Lord, righteousness is yours, but shame is on us, even to this day; and on the men of Judah and the people of Jerusalem, and on all Israel, those who are near and those who are far off, in all the countries where you have sent them because of the sin which they have done against you.
σοὶ κύριε ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχὺν τοῦ προσώπου κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἀνθρώποις ἰουδα καὶ καθημένους ἐν ἱερουσαλημ καὶ παντὶ τῷ λαῷ ἰσραηλ τῷ ἔγγιστῳ καὶ τῷ ἀπωτέρῳ ἐν πάσαις τῶν αἰσ χόραις εἰς ἃς διεσκορπίσας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πλημμυελείᾳ ἣ ἐπλημμέλησαν ἐναντίον σου
- 8 O Heere! bij ons is de beschaamdheid der aangezichten, bij onze koningen, bij onze vorsten, en bij onze vaders, omdat wij tegen U gezondigd hebben.
O Lord, shame is on us, on our kings and our rulers and our fathers, because of our sin against you.
δέσποτα ἡμῖν ἡ αἰσχὺν τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ δυνάσταις καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ὅτι ἡμάρτομέν σοι
- 9 Bij den Heere, onzen God, zijn de barmhartigheden en vergevingen, alhoewel wij tegen Hem gerebelleerd hebben.
With the Lord our God are mercies and forgiveness, for we have gone against him;
τῷ κυρίῳ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ ἔλεος ὅτι ἀπέστημεν ἀπὸ σοῦ
- 10 En wij hebben der stem des HEEREN, onzes Gods, niet gehoorzaamd, dat wij in Zijn wetten wandelen zouden, die Hij gegeven heeft voor onze aangezichten, door de hand van Zijn knechten, de profeten.
And have not given ear to the voice of the Lord our God to go in the way of his laws which he put before us by the mouth of his servants the prophets.
καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατακολουθήσαι τῷ νόμῳ σου ᾧ ἔδωκας ἐνώπιον μοσῆ καὶ ἡμῶν διὰ τῶν παιδῶν σου τῶν προφητῶν
- 11 Maar geheel Israel heeft Uw wet overtreden, met af te wijken, dat zij Uwer stem niet gehoorzaamden; daarom is over ons uitgestort die vloek, en die eed, die geschreven is in dewet van Mozes, den knecht Gods, dewijl wij tegen Hem gezondigd hebben.
And all Israel have been sinners against your law, turning away so as not to give ear to your voice: and the curse has been let loose on us, and the oath recorded in the law of Moses, the servant of God, for we have done evil against him.
καὶ πᾶς ἰσραηλ ἐγκατέλιπε τὸν νόμον σου καὶ ἀπέστησαν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου καὶ ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὄρκος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ μοσῆ παιδὸς τοῦ θεοῦ ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ
- 12 En Hij heeft Zijn woorden bevestigd, die Hij gesproken heeft tegen ons, en tegen onze richters, die ons richtten, brengende over ons een groot kwaad, hetwelk niet geschied isonder den gansen hemel, gelijk aan Jeruzalem geschied is.
And he has given effect to his words which he said against us and against those who were our judges, by sending a great evil on us: for under all heaven there has not been done what has been done to Jerusalem.
καὶ ἔστησεν ἡμῖν τὰ προστάγματα αὐτοῦ ὅσα ἐλάλησεν ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν ὅσα ἔκρινας ἡμῖν ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα οἷα οὐκ ἐγενήθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καθότι ἐγενήθη ἐν ἱεροῦσαλημ
- 13 Gelijk als in de wet van Mozes geschreven is, alzo is al dat kwaad over ons gekomen; en wij smeekten het aangezicht des HEEREN, onzes Gods, niet, afkerende van onzeongerechtigheden, en verstandelijk acht gevende op Uw waarheid.
As it was recorded in the law of Moses, all this evil has come on us: but we have made no prayer for grace from the Lord our God that we might be turned from our evil doings and come to true wisdom.
κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν διαθήκῃ μοσῆ πάντα τὰ κακὰ ἐπῆλθεν ἡμῖν καὶ οὐκ ἐξεζητήσαμεν τὸ πρόσωπον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀποστήναι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ διανοηθῆναι τὴν δικαιοσύνην σου κύριε

- 14 Daaron heeft de HEERE over het kwade gewaakt, en Hij heeft het over ons gebracht; want de HEERE, onze God, is rechtvaardig in al Zijn werken, die Hij gedaan heeft, dewijl wij Zijner stem niet gehoorzaamden.
So the Lord has been watching over this evil and has made it come on us: for the Lord our God is upright in all his acts which he has done, and we have not given ear to his voice.
καὶ ἠγγρόπησε κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ κακὰ καὶ ἐπήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πάντα ὅσα ἂν ποιήσῃ καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
- 15 En nu, o Heere, onze God! Die Uw volk uit Egypteland gevoerd hebt, met een sterke hand, en hebt U een Naam gemaakt, gelijk hij is te dezen dage; wij hebben gezondigd, wij zijn goddeloos geweest.
And now, O Lord our God, who took your people out of the land of Egypt with a strong hand and made a great name for yourself even to this day; we are sinners, we have done evil.
καὶ νῦν δέσποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ αἰγύπτου τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἡμάρτομεν ἠγοηθήκαμεν
- 16 O Heere! naar al Uw gerechtigheden, laat toch Uw toorn en Uw grimmigheid afgekeerd worden van Uw stad Jeruzalem, Uw heiligen berg; want om onzer zonden wil en omonzer vaderen ongerechtigheden, zijn Jeruzalem en Uw volk tot versmaadheid bij allen, die rondom ons zijn.
O Lord, because of your righteousness, let your wrath and your passion be turned away from your town Jerusalem, your holy mountain: because, through our sins and the evil-doing of our fathers, Jerusalem and your people have become a cause of shame to all who are round about us.
δέσποτα κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου ἀποστραφήτω ὁ θυμὸς σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου ἱερουσαλημ ὄρους τοῦ ἁγίου σου ὅτι ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς ἀγνοίαις τῶν πατέρων ἡμῶν ἱερουσαλημ καὶ ὁ δῆμὸς σου κύριε εἰς ὄνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς περικλίω ἡμῶν
- 17 En nu, o onze God! hoor naar het gebed Uws knechts, en naar zijn smekingen; en doe Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is; om des HEEREN wil.
And now, give ear, O our God, to the prayer of your servant and to his request for grace, and let your face be shining on your holy place which is made waste, because of your servants, O Lord.
καὶ νῦν ἐπάκουσον δέσποτα τῆς προσευχῆς τοῦ παιδός σου καὶ ἐπὶ τὰς δεήσεις μου καὶ ἐπιβλεψάτω τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν σου τὸ ἔρημον ἕνεκεν τῶν δούλων σου δέσποτα
- 18 Neig Uw oor, mijn God! en hoor, doe Uw ogen op, en zie onze verwoestingen, en de stad, die naar Uw Naam genoemd is; want wij werpen onze smekingen voor Uw aangezicht niet neder op onze gerechtigheden, maar op Uw barmhartigheden, die groot zijn.
O my God, let your ear be turned and give hearing; let your eyes be open and see how we have been made waste and the town which is named by your name: for we are not offering our prayers before you because of our righteousness, but because of your great mercies.
πρόσχευε κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ τὴν ἐρήμωσιν ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου ἐφ' ἧς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς δεόμεθα ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν ἐνώπιόν σου ἀλλὰ διὰ τὸ σὸν ἔλεος
- 19 O Heere, hoor! o Heere, vergeef! o Heere, merk op en doe het, verdraag het niet! Om Uws Zelfs wil, o mijn God! Want Uw stad, en Uw volk is naar Uw Naam genoemd.
O Lord, give ear; O Lord, have forgiveness; O Lord, take note and do; let there be no more waiting; for the honour of your name, O my God, because your town and your people are named by your name.
κύριε σὺ ἰλάτευσον κύριε ἐπάκουσον καὶ ποιήσον καὶ μὴ χρονίσης ἕνεκα σεαυτοῦ δέσποτα ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ τὴν πόλιν σου σιών καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἰσραηλ
- 20 Als ik nog sprak, en bad, en beleed mijn zonde, en de zonde mijns volks van Israel, en mijn smeking nederwierp voor het aangezicht des HEEREN, mijns Gods, om des heiligenbergs wil mijns Gods;
And while I was still saying these words in prayer, and putting my sins and the sins of my people Israel before the Lord, and requesting grace from the Lord my God for the holy mountain of my God;
καὶ ἕως ἐγὼ ἐλάλουν προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος τὰς ἀμαρτίας μου καὶ τὰς ἀμαρτίας τοῦ λαοῦ μου ἰσραηλ καὶ δεόμενος ἐν ταῖς προσευχαῖς ἐναντίον κυρίου θεοῦ μου καὶ ὑπὲρ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
- 21 Als ik nog sprak in het gebed, zo kwam de man Gabriel, die ik in het begin in een gezicht gezien had, snellijk gevlogen, mij aanrakende, omtrent den tijd des avondoffers.
Even while I was still in prayer, the man Gabriel, whom I had seen in the vision at first when my weariness was great, put his hand on me about the time of the evening offering.
καὶ ἔτι λαλοῦντός μου ἐν τῇ προσευχῇ μου καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὃν εἶδον ἐν τῷ ὕπνῳ μου τὴν ἀρχὴν γαβριηλ τάχει φερόμενος προσήγγισέ μοι ἐν ὥρᾳ θυσίας ἑσπερινῆς
- 22 En hij onderrichtte mij en sprak met mij, en zeide: Daniel! nu ben ik uitgegaan, om u den zin te doen verstaan.
And teaching me and talking to me he said, O Daniel, I have come now to give you wisdom.
καὶ προσῆλθε καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπεν δανιηλ ἄρτι ἐξῆλθον ὑποδειξά σοι διάνοιαν
- 23 In het begin uwer smekingen is het woord uitgegaan, en ik ben gekomen, om u dat te kennen te geven; want gij zijt een zeer gewenst man; versta dan dit woord, en merk op dit gezicht.
At the first word of your prayer a word went out, and I have come to give you knowledge; for you are a man dearly loved: so give thought to the word and let the vision be clear to you.
ἐν ἀρχῇ τῆς δεησεώς σου ἐξῆλθε πρόσταγμα παρὰ κυρίου καὶ ἐγὼ ἦλθον ὑποδειξά σοι ὅτι ἐλεεινὸς εἶ καὶ διανοήθητι τὸ πρόσταγμα

- 24 Zeventig weken zijn bestemd over uw volk, en over uw heilige stad, om de overtreding te sluiten, en om de zonden te verzegelen, en om de ongerechtigheid te verzoenen, en omeen eeuwige gerechtigheid aan te brengen, en om het gezicht, en den profeet te verzegelen, en om de heiligheid der heiligheden te zalven.
 Seventy weeks have been fixed for your people and your holy town, to let wrongdoing be complete and sin come to its full limit, and for the clearing away of evil-doing and the coming in of eternal righteousness: so that the vision and the word of the prophet may be stamped as true, and to put the holy oil on a most holy place.
 ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες ἐκρίθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν σίων συντελεσθῆναι τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς ἀδικίας σπανίσει καὶ ἀπαλειψαὶ τὰς ἀδικίας καὶ διανοηθῆναι τὸ ὄραμα καὶ δοθῆναι ὁ καιοσὸν αἰώνιον καὶ συντελεσθῆναι τὸ ὄραμα καὶ εὐφρανῆναι ἅγιον ἁγίων
- 25 Weet dan, en versta: van den uitgang des woords, om te doen wederkeren, en om Jeruzalem te bouwen, tot op Messias den Vorst, zijn zeven weken, en twee en zestig weken; de straten, en de grachten zullen wederom gebouwd worden, doch in benauwdheid der tijden.
 Have then the certain knowledge that from the going out of the word for the building again of Jerusalem till the coming of a prince, on whom the holy oil has been put, will be seven weeks: in sixty-two weeks its building will be complete, with square and earthwork.
 καὶ γνώση καὶ διανοηθῆσθαι καὶ εὐφρανθῆσθαι καὶ εὐρήσεις προτάγματα ἀποκριθῆναι καὶ οἰκοδομήσεις ἱερουσαλημ πόλιν κυρίῳ
- 26 En na die twee en zestig weken zal de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor Hem zelven zijn; en een volk des vorsten, hetwelk komen zal, zal de stad en hethelldom verderven, en zijn einde zal zijn met een overstromende vloed, en tot het einde toe zal er krijg zijn, en vastelijk besloten verwoestingen.
 And at the end of the times, even after the sixty-two weeks, one on whom the holy oil has been put will be cut off and have no ...; and the town and the holy place will be made waste together with a prince; and the end will come with an overflowing of waters, and even to the end there will be war; the making waste which has been fixed.
 καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἐξήκοντα δύο ἀποσταθήσεται χρίσμα καὶ οὐκ ἔσται καὶ βασιλεία ἐθνῶν φερεῖ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ καὶ ἦξει ἡ συντέλεια αὐτοῦ μετ' ὀργῆς καὶ ἕως καιροῦ συντελείας ἀπὸ πολέμου πολεμηθήσεται
- 27 En hij zal velen het verbond versterken een week; en in de helft der week zal hij het slachtoffer en het spijsoffer doen ophouden, en over den gruwelijken vleugel zal eenverwoester zijn, ook tot de voleinding toe, die vastelijk besloten zijnde, zal uitgestort worden over den verwoeste.
 And a strong order will be sent out against the great number for one week; and so for half of the week the offering and the meal offering will come to an end; and in its place will be an unclean thing causing fear; till the destruction which has been fixed is let loose on him who has made waste.
 καὶ δυναστεύσει ἡ διαθήκη εἰς πολλοὺς καὶ πάλιν ἐπιστρέψει καὶ ἀνοικοδομηθήσεται εἰς πλάτος καὶ μήκος καὶ κατὰ συντέλειαν καιρῶν καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καιροῦ καὶ ἐξήκοντα δύο ἔτη ἕως καιροῦ συντελείας πολέμου καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ ἐρήμωσις ἐν τῷ κατισχυῖσαι τὴν διαθήκην ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἑβδομάδος ἀρθήσεται ἡ θυσία καὶ ἡ σπονδή καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων ἔσται ἕως συντελείας καὶ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν
- 1 In het derde jaar van Kores, den koning van Perzie, werd aan Daniel, wiens naam genoemd werd Beltsazar, een zaak geopenbaard, en die zaak is de waarheid, doch in eengezette groten tijd; en hij verstond die zaak, en hij had verstand van het gezicht.
 In the third year of Cyrus, king of Persia, a secret was unfolded to Daniel, whose name was Belteshazzar; and the thing was true, even a hard work: and he had knowledge of it, and the vision was clear to him.
 ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ κύρου τοῦ βασιλέως περσῶν πρόσταγμα ἐδείχθη τῷ δανιηλ ὅς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα βαλτασαρ καὶ ἀληθὲς τὸ ὄραμα καὶ τὸ πρόσταγμα καὶ τὸ πλήθος τὸ ἰσχυρὸν διανοηθήσεται τὸ πρόσταγμα καὶ διανοηθῆναι αὐτὸ ἐν ὀράματι
- 2 In die dagen was ik, Daniel, treurende drie weken der dagen.
 In those days I, Daniel, gave myself up to grief for three full weeks.
 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ δανιηλ ἤμην πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας
- 3 Begeerlijke spijze at ik niet, en vlees of wijn kwam in mijn mond niet; ook zalfde ik mij gans niet, totdat die drie weken der dagen vervuld waren.
 I had no pleasing food, no meat or wine came into my mouth, and I put no oil on my body till three full weeks were ended.
 ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου ἔλαιον οὐκ ἠλειψάμην ἕως τοῦ συντελέσαι με τὰς τρεῖς ἑβδομάδας τῶν ἡμερῶν
- 4 En op den vier en twintigsten dag der eerste maand, zo was ik aan den oever der grote rivier, welke is Hiddekel.
 And on the twenty-fourth day of the first month I was by the side of the great river;
 καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου καὶ ἐγὼ ἤμην ἐπὶ τοῦ χειλὸς τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ὃς ἔστι τίγρης
- 5 En ik hief mijn ogen op, en zag, en ziet, er was een Man met linnen bekleed, en Zijn lenden waren omgord met fijn goud van Ufaz.
 And lifting up my eyes I saw the form of a man clothed in a linen robe, and round him there was a band of gold, of the best gold:
 καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἰς ἐνδεδυμένος βύσσινον καὶ τὴν ὀσφὸν περιζωσμένος βύσσινον καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς

- 6 En Zijn lichaam was gelijk een turkoois, en Zijn aangezicht gelijk de gedaante des bliksems, en Zijn ogen gelijk vurige fakkelen, en Zijn armen en Zijn voeten gelijk de verf vangepolijst koper; en de stem Zijner woorden was gelijk de stem ener menigte.
 And his body was like the beryl, and his face had the look of a thunder-flame, and his eyes were like burning lights, and his arms and feet like the colour of polished brass, and the sound of his voice was like the sound of an army.
 και τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαρσις καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ ὄρασις ἀστραπῆς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρός καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ οἱ πόδες ὡσεὶ χαλκὸς ἐξαστράπτων καὶ φωνὴ λαλιάς αὐτοῦ ὡσεὶ φωνὴ θορύβου
- 7 En ik, Daniel, alleen zag dat gezicht, maar de mannen, die bij mij waren, zagen dat gezicht niet; doch een grote verschrikking viel op hen, en zij vloden, om zich te verstoppen.
 And I, Daniel, was the only one who saw the vision, for the men who were with me did not see it; but a great shaking came on them and they went in flight to take cover.
 καὶ εἶδον ἐγὼ δαναὶλ τὴν ὄρασιν τὴν μεγάλην ταύτην καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες μετ' ἐμοῦ οὐκ εἶδον τὴν ὄρασιν ταύτην καὶ φόβος ἰσχυρὸς ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτούς καὶ ἀπέδρασαν ἐν σπουδῇ
- 8 Ik dan werd alleen overgelaten, en zag dit grote gezicht, en er bleef in mij geen kracht overig; en mijn sierlijkheid werd aan mij veranderd in een verderving, zodat ik geen krachtbeheid.
 So I was by myself, and I saw this great vision, and all my strength went from me; and the colour went from my face.
 καὶ ἐγὼ κατελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὄρασιν τὴν μεγάλην ταύτην καὶ οὐκ ἐγκατελείφθην ἐν ἐμοὶ ἰσχύς καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐπεστράφη ἐπ' ἐμὲ εἰς φθοράν καὶ οὐ κατίσχυσα
- 9 En ik hoorde de stem Zijner woorden; en toen ik de stem Zijner woorden hoorde, zo viel ik in een diepen slaap op mijn aangezicht, met mijn aangezicht ter aarde.
 But the sound of his words came to my ears, and on hearing his voice I went into a deep sleep with my face to the earth.
 καὶ οὐκ ἤκουσα τὴν φωνὴν λαλιάς αὐτοῦ ἐγὼ ἤμην πεπτωκὸς ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν
- 10 En ziet, een hand roerde mij aan, en maakte, dat ik mij bewoog op mijn knieën, en de palmen mijner handen.
 Then a hand gave me a touch, awaking me, and putting me on my knees and my hands.
 καὶ ἰδοὺ χεῖρα προσήγαγέ μοι καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τῶν γονάτων ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν μου
- 11 En Hij zeide tot mij: Daniel, gij zeer gewenste man! merk op de woorden, die Ik tot u spreken zal, en sta op uw standplaats, want Ik ben alnu tot u gezonden; en toen Hij dat woord tot mij sprak, stond ik bevende.
 And he said to me, O Daniel, you man dearly loved, take in the sense of the words I say to you and get up on to your feet: for to you I am now sent; and when he had said this to me I got on to my feet, shaking with fear.
 καὶ εἶπέν μοι δαναὶλ ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ διανοήθητι τοῖς προστάγμασιν οἷς ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ σέ καὶ στήθι ἐπὶ τοῦ τόπου σου ἄρτι γὰρ ἀπεστάλην ἐπὶ σέ καὶ ἐν τῷ λαλήσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ τὸ πρόσταγμα αὐτοῦ ἔστιν τρέμων
- 12 Toen zeide Hij tot mij: Vrees niet, Daniel! want van den eersten dag aan, dat gij uw hart begaaft, om te verstaan en om uzelf te verootmoedigen, voor het aangezicht uws Gods, zijn uw woorden gehoord, en om uwer woorden wil ben Ik gekomen.
 Then he said to me, Have no fear, Daniel; for from the first day when you gave your heart to getting wisdom and making yourself poor in spirit before your God, your words have come to his ears: and I have come because of your words.
 καὶ εἶπεν πρὸς με μὴ φοβοῦ δαναὶλ ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης ἧς ἔδωκας τὸ πρόσωπόν σου διανοηθῆναι καὶ ταπεινωθῆναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου εἰσηκούσθη τὸ ῥῆμά σου καὶ ἐγὼ εἰσηλθὼν ἐν τῷ ῥήματί σου
- 13 Doch de vorst des koninkrijks van Perzie stond tegenover Mij een en twintig dagen; en ziet, Michael, een van de eerste vorsten, kwam om Mij te helpen, en Ik werd aldaar gelaten bij de koningen van Perzie.
 But the angel of the kingdom of Persia put himself against me for twenty-one days; but Michael, one of the chief angels, came to my help; and when I came he was still there with the angel of the kings of Persia.
 καὶ ὁ στρατηγὸς βασιλέως περσῶν ἀνθίστηται ἐναντίον μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν καὶ ἰδοὺ μιχαὴλ εἷς τῶν ἀρχόντων τῶν πρώτων ἐπῆλθε βοηθησαί μοι καὶ αὐτὸν ἐκεῖ κατέλιπον μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ βασιλέως περσῶν
- 14 Nu ben Ik gekomen, om u te doen verstaan, hetgeen uw volk bejegenen zal in het vervolg der dagen, want het gezicht is nog voor vele dagen.
 Now I have come to give you knowledge of the fate of your people in the later days; for there is still a vision for the days.
 καὶ εἶπέν μοι ἦλθον ὑποδειξαί σοι τί ὑπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἔτι γὰρ ὄρασις εἰς ἡμέρας
- 15 En toen Hij deze woorden met mij sprak, sloeg ik mijn aangezicht ter aarde, en ik werd stom.
 And after he had said these words to me, I kept my face turned to the earth and was unable to say anything.
 καὶ ἐν τῷ αὐτὸν λαλήσαι μετ' ἐμοῦ τὰ προστάγματα ταῦτα ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐσιώπησα

- 16 En ziet, Een, den mensenkinderen gelijk, raakte mijn lippen aan, toen deed ik mijn mond open, en ik sprak, en zeide tot Dien, Die tegenover mij stond: Mijn Heere! om desgezichts wil keren zich mijn weeen over mij, zodat ik geen kracht behoude.
Then one whose form was like the sons of men put his finger on my lips; and opening my mouth, I said to him who was before me, O my lord, because of the vision my pains have come on me, and I have no more strength.
καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις χειρὸς ἀνθρώπου ἤψατό μου τῶν χειλέων καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα καὶ εἶπα τῷ ἐστηκότι ἀπέναντί μου κύριε καὶ ὡς ὄρασις ἀπεστράφη ἐπὶ τὸ πλευρόν μου ἐπ' ἐμέ κ αὶ οὐκ ἦν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς
- 17 En hoe kan de knecht van dezen mijn Heere spreken met dien mijn Heere? Want wat mij aangaat, van nu af bestaat geen kracht in mij, en geen adem is in mij overgebleven.
For how may this servant of my lord have talk with my lord? for, as for me, straight away my strength went from me and there was no breath in my body.
καὶ πῶς δυνήσεται ὁ παῖς λαλήσαι μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ἐγὼ ἠσθένησα καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς καὶ πνεῦμα οὐ κατελείφθη ἐν ἐμοί
- 18 Toen raakte mij wederom aan Een, als in de gedaante van een mens; en Hij versterkte mij.
Then again one having the form of a man put his hand on me and gave me strength.
καὶ προσέθηκε καὶ ἤψατό μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου καὶ κατίσχυσέ με
- 18 Toen raakte mij wederom aan Een, als in de gedaante van een mens; en Hij versterkte mij.
10:19 And he said to me, O man greatly loved, have no fear: peace be with you, be strong and let your heart be lifted up. And at his words I became strong, and said, Let my lord say on, for you have given me strength.
καὶ προσέθηκε καὶ ἤψατό μου ὡς ὄρασις ἀνθρώπου καὶ κατίσχυσέ με
- 19 En Hij zeide: Vrees niet, gij zeer gewenste man! vrede zij u, wees sterk, ja, wees sterk! En terwijl Hij met mij sprak, werd ik versterkt, en zeide: Mijn Heere spreke, want Gij hebt mij versterkt.
10:20 Then he said, It is clear to you why I have come to you. And now I will give you an account of what is recorded in the true writings:
καὶ εἶπέ μοι ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἰ μὴ φοβοῦ ὑγίαινε ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε καὶ ἐν τῷ λαλήσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ἴσχυσα καὶ εἶπα λαλησάτω ὁ κύριός μου ὅτι ἐνίσχυσέ με
- 20 Toen zeide Hij: Weet gij, waarom dat Ik tot u gekomen ben? Doch nu zal Ik wederkeren om te strijden tegen den vorst der Perzen; en als Ik zal uitgegaan zijn, ziet, zo zal de vorst van Griekenland komen.
10:21 But I am going back to make war with the angel of Persia, and when I am gone, the angel of Greece will come. And there is no one on my side against these, but Michael, your angel.
καὶ εἶπεν πρὸς με γινώσκεις τί ἦλθον πρὸς σέ καὶ νῦν ἐπιστρέψω διαμάχεσθαι μετὰ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως τῶν περσῶν καὶ ἐγὼ ἐξεπορευόμεν καὶ ἰδοὺ στρατηγὸς ἐλλήνων εἰσεπορευέτο
- 1 Ik nu, ik stond in het eerste jaar van Darius den Meder, om hem te versterken en te stijven.
And as for me, in the first year of Darius the Mede I was on his side to make his position safe and make him strong.
καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ κύρου τοῦ βασιλέως εἶπέν μοι ἐνίσχυσαι καὶ ἀνδρίζεσθαι
- 2 En nu, ik zal u de waarheid te kennen geven; ziet, er zullen nog drie koningen in Perzie staan, en de vierde zal verrijkt worden met grote rijkdom, meer dan al de anderen; en nadat hij zich in zijn rijkdom zal versterkt hebben, zal hij ze allen verwekken tegen het koninkrijk van Griekenland.
And now I will make clear to you what is true. There are still three kings to come in Persia, and the fourth will have much greater wealth than all of them: and when he has become strong through his wealth, he will put his forces in motion against all the kingdoms of Greece.
καὶ νῦν ἦλθον τὴν ἀλήθειαν ὑποδείξαι σοι ἰδοὺ τρεῖς βασιλεῖς ἀνθεστήσασιν ἐν τῇ περσίδι καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσῃ πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας καὶ ἐν τῷ κατισχῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ πλοῦτῳ αὐτοῦ ἐπαναστήσεται παντὶ βασιλεῖ ἐλλήνων
- 3 Daarna zal er een geweldige koning opstaan, die met grote heerschappij heersen zal, en hij zal doen naar zijn welgevallen.
And a strong king will come to power, ruling with great authority and doing whatever is his pleasure.
καὶ στήσεται βασιλεὺς δυνατὸς καὶ κυριεύσει κυριείας πολλῆς καὶ ποιήσει καθὼς ἂν βούληται
- 4 En als hij zal staan, zal zijn rijk gebroken, en in de vier winden des hemels verdeeld worden, maar niet aan zijn nakomelingen, ook niet naar zijn heerschappij, waarmede hij heerste; want zijn rijk zal uitgerukt worden, en dat voor anderen dan deze.
And when he has become strong, his kingdom will be broken and parted to the four winds of heaven; but not to his offspring, for it will be uprooted; and his kingdom will be for the others and not for these: but not with the same authority as his.
καὶ ἐν τῷ ἀναστήναι αὐτὸν συντριβήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ μερισθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ οὐ κατὰ τὴν ἀλκὴν αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυριεῖαν αὐτοῦ ἦν ἐδυνάστευσε ὅτι ἀποσταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ ἐτέρους διδάξει ταῦτα
- 5 En de koning van het Zuiden, die een van zijn vorsten is, zal sterk worden; doch een ander zal sterker worden dan hij, en hij zal heersen; zijn heerschappij zal een grote heerschappij zijn.
And the king of the south will be strong, but one of his captains will be stronger than he and will be ruler; and his rule will be a great rule.
καὶ ἐνίσχυσαι βασιλείαν αἰγύπτου καὶ εἷς ἐκ τῶν δυναστῶν κατισχύσει αὐτὸν καὶ δυναστεύσει δυναστεία μεγάλη ἢ δυναστεία αὐτοῦ

- 6 Op het einde nu van sommige jaren, zullen zij zich met elkander bevrienden, en de dochter des konings van het Zuiden zal komen tot den koning van het Noorden, om billijkevoorwaarden te maken; doch zij zal de macht des arms niet behouden, daarom zal hij, noch zijn arm, niet bestaan; maar zij zal overgegeven worden, en die haar gebrachthebben, en die haar gegeneerd heeft, en die haar gesterkt heeft in die tijden.
 And at the end of years they will be joined together; and the daughter of the king of the south will come to the king of the north to make an agreement: but she will not keep the strength of her arm; and his offspring will not keep their place; but she will be uprooted, with those who were the cause of her coming, and her son, and he who took her in those times.
 και εις συντέλειαν ενιαυτών ἄξει αὐτούς και εισελεύσεται βασιλεὺς αἰγύπτου εις τὴν βασιλείαν τὴν βορρᾶ ποιήσασθαι συνθήκας και οὐ μὴ κατισχύσῃ ὅτι ὁ βραχίων αὐτοῦ οὐ στήσει ἰσχύον και ὁ βραχίων αὐτοῦ ναρκήσει και τῶν συμπορευομένων μετ' αὐτοῦ και μενεῖ εις ὥρας
- 7 Doch uit de spruit van haar wortelen zal er een opstaan in zijn staat, die zal met heirkraft komen, en hij zal komen tegen die sterke plaatsen des konings van het Noorden, en hijzal tegen dezelve doen, en hij zal ze bemachtigen.
 But out of a branch from her roots one will come up to take his place, who will come against the army, forcing his way into the strong place of the king of the north, and he will take them in hand and overcome them:
 και ἀναστήσεται φυτὸν ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ καθ' ἑαυτὸν και ἤξει ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν ἰσχύι αὐτοῦ βασιλεὺς βορρᾶ και ποιήσει ταραχὴν και κατισχύσει
- 8 Ook zal hij hun goden, met hun vorsten, met hun gewenste vaten van zilver en goud, in de gevangenis naar Egypte brengen; en hij zal enige jaren staande blijven boven den koning van het Noorden.
 And their gods and their metal images and their fair vessels of silver and gold he will take away into the south; and for some years he will keep away from the king of the north.
 και τοὺς θεοὺς αὐτῶν καταστρέψει μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν και τοὺς ὄγλους αὐτῶν μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμημάτων αὐτῶν τὸ ἀργύριον και τὸ χρυσίον ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀποίσουσιν εις αἴγυπτον και ἔσται ἔτος βασιλεῖ βορρᾶ
- 9 Alzo zal de koning van het Zuiden in het koninkrijk komen, en hij zal wederom in zijn land trekken.
 And he will come into the kingdom of the king of the south, but he will go back to his land.
 και εισελεύσεται εις βασιλείαν αἰγύπτου ἡμέρας και ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ
- 10 Doch zijn zonen zullen zich in strijd mengen, en zij zullen een menigte van grote heiren verzamelen; en een van hen zal snellijk komen, en als een vloed overstromen endoortrekken; en hij zal wederom komen, en zich in den strijd mengen, tot aan zijn sterke plaats toe.
 And his son will make war, and will get together an army of great forces, and he will make an attack on him, overflowing and going past: and he will again take the war even to his strong place.
 και ὁ υἱὸς αὐτοῦ και ἐρεθισθήσεται και συνάξει συναγωγὴν ὄγλου πολλοῦ και εισελεύσεται κατ' αὐτὴν κατασφύρων παρελεύσεται και ἐπιστρέψει και παροξυνθήσεται ἐπὶ πολὺ
- 11 En de koning van het Zuiden zal verbitterd worden, en hij zal uittrekken, en strijden tegen hem, tegen den koning van het Noorden, die ook een grote menigte oprichten zal, dochdie menigte zal in zijn hand gegeven worden.
 And the king of the south will be moved with wrath, and will come out and make war on him, on this same king of the north: and he will get together a great army, but the army will be given into his hand.
 και ὀργισθήσεται βασιλεὺς αἰγύπτου και πολεμήσει μετὰ βασιλέως βορρᾶ και παραδοθήσεται ἡ συναγωγή εις τὰς χεῖρας αὐτοῦ
- 12 Als die menigte zal weggenomen zijn, zal zijn hart zich verheffen, en hij zal er enige tien duizenden nedervellen; evenwel zal hij niet gesterkt worden.
 And the army will be taken away, and his heart will be uplifted: he will be the cause of the downfall of tens of thousands, but he will not be strong.
 και λήψεται τὴν συναγωγὴν και ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ και τaráξει πολλοὺς και οὐ μὴ φοβηθῆ
- 13 Want de koning van het Noorden zal wederkeren, en hij zal een groter menigte dan de eerste was, oprichten; en aan het einde van de tijden der jaren, zal hij snellijk komen meteen grote heirkraft, en met groot goed.
 And again the king of the north will get together an army greater than the first; and he will make an attack on him at the end of years, with a great army and much wealth.
 και ἐπιστρέψει βασιλεὺς βορρᾶ και συνάξει πόλεως συναγωγὴν μείζονα παρὰ τὴν πρώτην κατὰ συντέλειαν καιροῦ ενιαυτοῦ και εισελεύσεται εις αὐτὴν ἐπ' αὐτὸν ἐν ὄγλῳ πολλῷ και ἐν χρήμασι πολλοῖς
- 14 Ook zullen er in die tijden velen opstaan tegen den koning van het Zuiden; en de scheurmakers uws volks zullen verheven worden, om het gezicht te bevestigen, doch zij zullen vallen.
 In those times, a number will take up arms against the king of the south: and the children of the violent among your people will be lifting themselves up to make the vision come true; but it will be their downfall.
 και ἐν τοῖς καιροῖς ἐκεῖνοις διάνοιαι ἀναστήσονται ἐπὶ τὸν βασιλέα αἰγύπτου και ἀνοικοδομήσει τὰ πεπτωκότα τοῦ ἔθνους σου και ἀναστήσεται εις τὸ ἀναστήσαι τὴν προφητείαν και προσκόψουσι
- 15 En de koning van het Noorden zal komen, en een wal opwerpen, en vaste steden innemen; en de armen van het Zuiden zullen niet bestaan, noch zijn uitgelezen volk, ja, er zal geen kracht zijn om te bestaan.
 So the king of the north will come, and put up earthworks and take a well-armed town: and the forces of the king of the south will make an attempt to keep their position, even the best of his army, but they will not have strength to do so.
 και ἐπελεύσεται βασιλεὺς βορρᾶ και ἐπιστρέψει τὰ δόρατα αὐτοῦ και λήψεται τὴν πόλιν τὴν ὀχυράν και οἱ βραχίονες βασιλέως αἰγύπτου στήσονται μετὰ τῶν δυναστῶν αὐτοῦ και οὐκ ἔσται αὐτῷ ἰσχύς εις τὸ ἀντιστῆναι αὐτῷ

- 16 Maar hij, die tegen hem komt, zal doen naar zijn welgevallen, en niemand zal voor zijn aangezicht bestaan; hij zal ook staan in het land des sieraads, en de verderving zal in zijnhand wezen.
And he who comes against him will do his pleasure, and no one will be able to keep his place before him: he will take up his position in the beautiful land and in his hand there will be destruction.
καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος ἐπ' αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνθεστηκὸς ἐναντίον αὐτοῦ καὶ στήσεται ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἐπιτελεσθήσεται πάντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ
- 17 En hij zal zijn aangezicht stellen, om met de kracht zijns gansen rijks te komen, en hij zal billijke voorwaarden medebrengen, en hij zal het doen; want hij zal hem een dochter dervrouwen geven, om haar te verderven, maar zij zal niet vast staan, en zij zal voor hem niet zijn.
And it will be his purpose to come with the strength of all his kingdom, but in place of this he will make an agreement with him; and he will give him the daughter of women to send destruction on it; but this will not take place or come about.
καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπελεθεῖν βίᾳ πᾶν τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ συνθήκας μετ' αὐτοῦ ποιήσεται καὶ θυγατέρα ἀνθρώπου δώσει αὐτῷ εἰς τὸ φθεῖραι αὐτήν καὶ οὐ πείσεται καὶ οὐκ ἔσται
- 18 Daarna zal hij zijn aangezicht tot de eilanden keren, en hij zal er vele innemen; doch een overste zal zijn smaad tegen hem doen ophouden, behalve dat hij zijn smaad op hemzal doen wederkeren.
After this, his face will be turned to the islands, and he will take a number of them: but a chief, by his destruction, will put an end to the shame offered by him; and more than this, he will make his shame come back on him.
καὶ δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ λήφεται πολλοὺς καὶ ἐπιστρέψει ὀργὴν ὄνειδισμοῦ αὐτῶν ἐν ὄρκῳ κατὰ τὸν ὄνειδισμὸν αὐτοῦ
- 19 En hij zal zijn aangezicht keren naar de sterkten zijns lands, en hij zal aanstoten, en vallen, en niet gevonden worden.
Then his face will be turned to the strong places of his land: but his way will be stopped, causing his downfall, and he will not be seen again.
ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸ κατισχύσαι τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ προσκόψει καὶ πεσεῖται καὶ οὐχ εὔρεθήσεται
- 20 En in zijn staat zal er een opstaan, doende een geldeiser doortrekken, in koninklijke heerlijkheid; maar hij zal in enige dagen gebroken worden, nochtans niet door toornigheden, noch door oorlog.
Then his place will be taken by one who will send out a man with the glory of a king to get wealth together; but after a short time destruction will overtake him, but not in wrath or in the fight.
καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ρίζης αὐτοῦ φυτὸν βασιλείας εἰς ἀνάστασιν ἀνήρ τύπτων δόξαν βασιλέως καὶ ἐν ἡμέραις ἐσχάταις συντριβήσεται καὶ οὐκ ἐν ὀργῇ οὐδὲ ἐν πολέμῳ
- 21 Daarna zal er een verachte in zijn staat staan, denwelken men de koninklijke waardigheid niet zal geven; doch hij zal in stilheid komen, en het koninkrijk door vleieryenbemachtigen.
And his place will be taken by a low person, to whom the honour of the kingdom had not been given: but he will come in time of peace and will get the kingdom by fair words.
καὶ ἀναστήσεται ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ εὐκαταφρόνητος καὶ οὐ δοθήσεται ἐπ' αὐτὸν δόξα βασιλέως καὶ ἤξει ἐξάπινα κατισχύσει βασιλεὺς ἐν κληροδοσίᾳ αὐτοῦ
- 22 En de armen der overstroming zullen overstroomd worden van voor zijn aangezicht, en zij zullen verbroken worden, en ook de vorst des verbonds.
And his forces will be completely taken away from before him and broken; and even the ruler of the agreement will have the same fate.
καὶ τοὺς βραχίονας τοὺς συντριβέντας συντρίψει ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
- 23 En na de vereniging met hem zal hij bedrog plegen, en hij zal optrekken, en hij zal met weinig volks gesterkt worden.
And from the time when they make an agreement with him, he will be working falsely: for he will take up arms suddenly with a small force,
καὶ μετὰ τῆς διαθήκης καὶ δήμου συνταγέντος μετ' αὐτοῦ ποιήσει ψεῦδος καὶ ἐπὶ ἔθνος ἰσχυρὸν ἐν ὀλιγοστῷ ἔθνει
- 24 Met stilheid zal hij ook in de vette plaatsen des landschaps komen, en hij zal doen, dat zijn vaders, of de vaders zijner vaderen, niet gedaan hebben; roof, en buit, en goederen, zalhij onder hen uitstrooien, en hij zal tegen de vastigheden zijn gedachten denken, doch tot een zekeren tijd toe.
Against fertile places, and will make waste a part of the country; and he will do what his fathers have not done, or his fathers' fathers; he will make distribution among them of goods taken in war and by force, and of property: he will even make designs against the strong places for a time.
ἐξάπινα ἐρημώσει πόλιν καὶ ποιήσει ὅσα οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐδὲ οἱ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ χρήματα αὐτοῖς δώσει καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἰσχυρὰν διανοηθήσεται καὶ οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ εἰς μάτην
- 25 En hij zal zijn kracht en zijn hart verwekken tegen den koning van het Zuiden, met een grote heirkraft; en de koning van het Zuiden zal zich in den strijd mengen met een grotten zeer machtige heirkraft; doch hij zal niet bestaan, want zij zullen gedachten tegen hem denken.
And he will put in motion his power and his strength against the king of the south with a great army; and the king of the south will go to war with a very great and strong army: but he will be forced to give way, because of their designs against him;
καὶ ἐγερθήσεται ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα αἰγύπτου ἐν ὄχλῳ πολλῷ καὶ ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου ἐρεθισθήσεται εἰς πόλεμον ἐν ὄχλῳ ἰσχυρῷ σφόδρα λίαν καὶ οὐ στήσεται ὅτι διανοηθήσεται ἐπ' αὐτὸν διανοία
- 26 En die de stukken zijner spijze zullen eten, zullen hem breken, en de heirkraft deszelven zal overstroomen, en vele verslagenen zullen vallen.
And his fears will overcome him and be the cause of his downfall, and his army will come to complete destruction, and a great number will be put to the sword.
καὶ καταναλώσουσιν αὐτὸν μέριμνα αὐτοῦ καὶ ἀποστρέψουσιν αὐτὸν καὶ παρελεύσεται καὶ κατασυριεῖ καὶ πεσοῦνται τραυματῖαι πολλοί

- 27 En het hart van beide deze koningen zal wezen om kwaad te doen, en aan een tafel zullen zij leugen spreken; en het zal niet gelukken, want het zal nog een einde hebben terbestemder tijd.
And as for these two kings, their hearts will be fixed on doing evil and they will say false words at one table; but it will come to nothing: for the end will be at the time fixed.
 και δύο βασιλείς μόνοι δειπνήσουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ και ἐπὶ μιᾶς τραπέζης φάγονται και ψευδολογήσουσι και οὐκ εὐδοθήσονται ἔτι γὰρ συντέλεια εἰς καιρὸν
- 28 En hij zal in zijn land wederkeren met groot goed, en zijn hart zal zijn tegen het heilig verbond; en hij zal het doen, en wederkeren in zijn land.
And he will go back to his land with great wealth; and his heart will be against the holy agreement; and he will do his pleasure and go back to his land.
 και ἐπιστρέφει εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ ἐν χρήμασι πολλοῖς και ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου ποιήσει και ἐπιστρέφει ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ
- 29 Ter bestemder tijd zal hij wederkeren, en tegen het Zuiden komen, doch het zal niet zijn gelijk de eerste, noch gelijk de laatste reize.
At the time fixed he will come back and come into the south; but in the later time it will not be as it was before.
 εἰς καιρὸν και εἰσελεύσεται εἰς αἴγυπτον και οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη και ἡ ἐσχάτη
- 30 Want er zullen schepen van Chittim tegen hem komen, daarom zal hij met smart bevangen worden, en hij zal wederkeren, en gram worden tegen het heilig verbond, en hij zalhet doen; want wederkerende zal hij acht geven op de verlaters des heiligen verbonds.
For those who go out from the west will come against him, and he will be in fear and will go back, full of wrath against the holy agreement; and he will do his pleasure: and he will go back and be united with those who have given up the holy agreement.
 και ἤξουσι ῥωμαῖοι και ἐξώσουσιν αὐτὸν και ἐμβρημήσονται αὐτῷ και ἐπιστρέφει και ὀργισθήσεται ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου και ποιήσει και ἐπιστρέφει και διανοηθήσεται ἐπ' αὐτοῦ ἀνθ' ὧν ἐγκ ατέλιπον τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου
- 31 En er zullen armen uit hem ontstaan, en zij zullen het heiligdom ontheiligen, en de sterkte, en zij zullen het gedurige offer wegnemen, en een verwoestenden gruwel stellen.
And armies sent by him will take up their position and they will make unclean the holy place, even the strong place, and take away the regular burned offering and put in its place an unclean thing causing fear.
 και βραχίονες παρ' αὐτοῦ στήσονται και μιανοῦσι τὸ ἅγιον τοῦ φόβου και ἀποστήσουσι τὴν θυσίαν και δώσουσι βδέλυγμα ἐρημώσεως
- 32 En die goddelooslijk handelen tegen het verbond, zal hij doen huichelen door vleierijen; maar het volk, die hun God kennen, zullen zij grijpen, en zullen het doen.
And those who do evil against the agreement will be turned to sin by his fair words: but the people who have knowledge of their God will be strong and do well.
 και ἐν ἀμαρτίας διαθήκης μιανοῦσιν ἐν σκληρῷ λαῷ και ὁ δῆμος ὁ γινώσκων ταῦτα κατισχύσουσι και ποιήσουσι
- 33 En de leraars des volks zullen er velen onderwijzen, en zij zullen vallen door het zwaard en door vlam, door gevangenis en door beroving, vele dagen.
And those who are wise among the people will be the teachers of the mass of the people: but they will come to their downfall by the sword and by the flame, being made prisoners and undergoing loss for a long time.
 και ἐννοούμενοι τοῦ ἔθνους συνήσουσιν εἰς πολλοὺς και προσκόψουσι ῥομφαία και παλαιωθήσονται ἐν αὐτῇ και ἐν αἰχμαλωσίᾳ και ἐν προνομῇ ἡμερῶν κηλιδωθήσονται
- 34 Als zij nu zullen vallen, zullen zij met een kleine hulp geholpen worden; doch velen zullen zich door vleierijen tot hen vervoegen.
Now at the time of their downfall they will have a little help, but numbers will be joined to them in the town, and in their separate heritages.
 και ὅταν συντρίβωνται συνάξουσιν ἰσὺν βραχεῖαν και ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐπὶ πόλεως και πολλοὶ ὡς ἐν κληροδοσίᾳ
- 35 En van de leraars zullen er sommigen vallen, om hen te louteren en te reinigen, en wit te maken, tot den tijd van het einde toe; want het zal nog zijn voor een bestemden tijd.
And some of those who are wise will have wisdom in testing themselves and making themselves clean, till the time of the end: for it is still for the fixed time.
 και ἐκ τῶν συνιέντων διανοηθήσονται εἰς τὸ καθαρῖσαι ἑαυτοὺς και εἰς τὸ ἐκλεγῆναι και εἰς τὸ καθαρῖσθῆναι ἕως καιροῦ συντελείας ἔτι γὰρ καιρὸς εἰς ὥρας
- 36 En die koning zal doen naar zijn welgevallen, en hij zal zichzelf verheffen, en groot maken boven allen God, en hij zal tegen den God der goden wonderlijke dingen spreken; en hij zal voorspoedig zijn, totdat de gramschap voleind zij, want het is vastelijk besloten, het zal geschieden.
And the king will do his pleasure; he will put himself on high, lifting himself over every god, and saying things to be wondered at against the God of gods; and all will be well for him till the wrath is complete; for what has been purposed will be done.
 και ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς και παροργισθήσεται και ὑψωθήσεται ἐπὶ πάντα θεὸν και ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν ἔξαλλα λαλήσει και εὐδοθησεται ἕως ἂν συντελεσθῇ ἡ ὀργή εἰς αὐτὸν γὰρ συντέλεια γίνεται
- 37 En op de goden zijner vaderen zal hij geen acht geven, noch op de begeerte der vrouwen; hij zal ook op geen God acht geven, maar hij zal zich boven alles groot maken.
He will have no respect for the gods of his fathers or for the god desired by women; he will have no respect for any god: for he will put himself on high over all.
 και ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ μὴ προνοηθῇ και ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς οὐ μὴ προνοηθῇ ὅτι ἐν παντὶ ὑψωθήσεται και ὑποταγήσεται αὐτῷ ἔθνη ἰσχυρά

- 38 En hij zal den god Mauzzim in zijn standplaats eren; namelijk den god, welken zijn vaders niet gekend hebben, zal hij eren met goud, en met zilver, en met kostelijk gesteente, en met gewenste dingen.
But in place of this he will give honour to the god of armed places, and to a god of whom his fathers had no knowledge he will give honour with gold and silver and jewels and things to be desired.
ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ κινήσει καὶ θεὸν ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ τιμήσει ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ καὶ ἐν ἐπιθυμήμασι
- 39 En hij zal de vastigheden der sterkten maken met den vreemden god; dengenene, die hij kennen zal, zal hij de eer vermenigvuldigen, en hij zal ze doen heersen over velen, en hijzal het land uitdelen om prijs.
And he will make use of the people of a strange god to keep his strongest places; to those whom he takes note of he will give high honour: and he will make them rulers over the mass of the people, and will make division of the land for a price.
ποιήσει πόλεων καὶ εἰς ὄχυρῶμα ἰσχυρὸν ἤξει μετὰ θεοῦ ἄλλοτρίου οὗ ἐν ἐπιγῶ πληθυνεῖ δόξαν καὶ κατακυριεύσει αὐτοῦ ἐπὶ πολὺ καὶ χώραν ἀπομεριεῖ εἰς δωρεάν
- 40 En op den tijd van het einde, zal de koning van het Zuiden tegen hem met hoornen stoten; en de koning van het Noorden zal tegen hem aanstormen, met wagenen, en metruiteren, en met vele schepen; en hij zal in de landen komen, en hij zal ze overstroomen en doortrekken.
And at the time of the end, the king of the south will make an attack on him: and the king of the north will come against him like a storm-wind, with war-carriages and horsemen and numbers of ships; and he will go through many lands like overflowing waters.
καὶ καθ' ὅραν συντελείας συγκερατισθήσεται αὐτῷ ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου καὶ ἐποργισθήσεται αὐτῷ βασιλεὺς βορρᾶ ἐν ἄρμασι καὶ ἐν ἵπποις πολλοῖς καὶ ἐν πλοίοις πολλοῖς καὶ εἰσελεύσεται εἰς χώραν αἰγύπτου
- 41 En hij zal komen in het land des sieraads, en vele landen zullen ter nedergeworpen worden; doch deze zullen zijn hand ontkomen, Edom en Moab, en de eerstelingen der kinderen Ammons.
And he will come into the beautiful land, and tens of thousands will be overcome: but these will be kept from falling into his hands: Edom and Moab and the chief of the children of Ammon.
καὶ ἐπελεύσεται εἰς τὴν χώραν μου
- 42 En hij zal zijn hand aan de landen leggen, ook zal het land van Egypte niet ontkomen.
And his hand will be stretched out on the countries: and the land of the south will not be safe from him.
καὶ ἐν χώρᾳ αἰγύπτου οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ διασφζόμενος
- 43 En hij zal heersen over de verborgen schatten des gouds en des zilvers, en over al de gewenste dingen van Egypte; en die van Libye, en de Moren zullen in zijn gangen wezen.
But he will have power over the stores of gold and silver, and over all the valued things of the south: and the Libyans and the Ethiopians will be at his steps.
καὶ κρατήσει τοῦ τόπου τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ τόπου τοῦ ἀργυρίου καὶ πάσης τῆς ἐπιθυμίας αἰγύπτου καὶ λίβυες καὶ αἰθίοπες ἔσονται ἐν τῷ ὄλῳ αὐτοῦ
- 44 Maar de geruchten van het Oosten en van het Noorden zullen hem verschrikken; daarom zal hij uittrekken met grote grimmigheid om velen te verdelgen en te verbannen.
But he will be troubled by news from the east and from the north; and he will go out in great wrath, to send destruction on, and put an end to, great numbers.
καὶ ἀκοὴ ταράξει αὐτὸν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ βορρᾶ καὶ ἐξελεύσεται ἐν θυμῷ ἰσχυρῷ καὶ ῥομφαίᾳ ἀφανίσει καὶ ἀποκτεῖναι πολλοὺς
- 45 En hij zal de tenten van zijn paleis planten tussen de zeeen aan den berg des heiligen sieraads; en hij zal tot zijn einde komen, en zal geen helper hebben.
He will put the tents of his great house between the sea and the beautiful holy mountain: but he will come to his end with no helper.
καὶ στήσει αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τότε ἀνὰ μέσον τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ ὄρους τῆς θελήσεως τοῦ ἁγίου καὶ ἤξει ὥρα τῆς συντελείας αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται ὁ βοηθὸς αὐτῷ
- 1 En te dier tijd zal Michael opstaan, die grote vorst, die voor de kinderen uws volks staat, als het zulk een tijd der benauwdheid zijn zal, als er niet geweest is, sinds dat er een volk geweest is, tot op dienzelven tijd toe; en te dier tijd zal uw volk verlost worden, al wie gevonden wordt geschreven te zijn in het boek.
And at that time Michael will take up his place, the great angel, who is the supporter of the children of your people: and there will be a time of trouble, such as there never was from the time there was a nation even till that same time: and at that time your people will be kept safe, everyone who is recorded in the book.
καὶ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην παρελεύσεται μιχαὴλ ὁ ἄγγελος ὁ μέγας ὁ ἐστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου ἐκείνη ἡ ἡμέρα θλίψεως οἷα οὐκ ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγενήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑψοθήσεται πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἂν εὐρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βιβλίῳ
- 2 En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwigen leven, en genen tot versmaadheden, en tot eeuwige afgrijzing.
And a number of those who are sleeping in the dust of the earth will come out of their sleep, some to eternal life and some to eternal shame.
καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσονται οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον οἱ δὲ εἰς ὀνειδισμόν οἱ δὲ εἰς διασπορὰν καὶ αἰσχύνῃν αἰώνιον
- 3 De leraars nu zullen blinken, als de glans des uitspansels, en die er velen rechtvaardigen, gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk.
And those who are wise will be shining like the light of the outstretched sky; and those by whom numbers have been turned to righteousness will be like the stars for ever and ever.
καὶ οἱ συνιέντες φανοῦσιν ὡς φωστῆρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ κατισχύοντες τοὺς λόγους μου ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος

- 4 En gij, Daniel! sluit deze woorden toe, en verzegel dit boek, tot den tijd van het einde; velen zullen het naspeuren, en de wetenschap zal vermenigvuldigd worden.
But as for you, O Daniel, let the words be kept secret and the book rolled up and kept shut till the time of the end: numbers will be going out of the way and troubles will be increased.
καὶ σύ δανιηλ κάλυψον τὰ προστάγματα καὶ σφράγισαι τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας ἕως ἂν ἀπομανῶσιν οἱ πολλοὶ καὶ πλησθῇ ἡ γῆ ἀδικίας
- 5 En ik, Daniel, zag, en ziet, er stonden twee anderen, de een aan deze zijde van den oever der rivier, en de ander aan gene zijde van den oever der rivier.
Then I, Daniel, looking, saw two others, one at the edge of the river on this side and one at the edge of the river on that side.
καὶ εἶδον ἐγὼ δανιηλ καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἰστήκεισαν εἰς ἕνα τοῦ ποταμοῦ καὶ εἰς ἕνα
- 6 En hij zeide tot den Man, bekleed met linnen, Die boven op het water der rivier was: Tot hoe lang zal het zijn, dat er een einde van deze wonderen zal wezen?
And I said to the man clothed in linen, who was over the waters of the river, How long will it be to the end of these wonders?
καὶ εἶπα τῷ ἐνὶ τῷ περιβεβλημένῳ τὰ βύσσινά τῷ ἐπάνω πότε οὖν συντέλεια ὧν εἴρηκάς μοι τῶν θαυμαστῶν καὶ ὁ καθαρισμὸς τούτων
- 7 En ik hoorde dien Man, bekleed met linnen, Die boven op het water van de rivier was, en Hij hief Zijn rechterhand en Zijn linkerhand op naar den hemel, en zwoer bij Dien, Die eeuwiglijk leeft, dat na een bestemde tijd, bestemde tijden, en een helft, en als Hij zal voleind hebben te verstrooien de hand des heiligen volks, al deze dingen voleind zullen worden.
Then in my hearing the man clothed in linen, who was over the river, lifting up his right hand and his left hand to heaven, took an oath by him who is living for ever that it would be a time, times, and a half; and when the power of the crusher of the holy people comes to an end, all these things will be ended.
καὶ ἤκουσα τοῦ περιβεβλημένου τὰ βύσσινά ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ ἕως καιροῦ συντελείας καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν καὶ τὴν ἀριστερὰν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὡμοσε τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα θεὸν ὅτι εἰς καιρὸν καὶ καιροῦς καὶ ἡμισυ καιροῦ ἡ συντέλεια χειρῶν ἀφέσεως λαοῦ ἁγίου καὶ συντελεσθήσεται πάντα ταῦτα
- 8 Dit hoorde ik, doch ik verstond het niet; en ik zeide: Mijn Heere! wat zal het einde zijn van deze dingen?
And the words came to my ears, but the sense of them was not clear to me: then I said, O my lord, what is the sense of these things?
καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ διενοήθην παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν καὶ εἶπα κύριε τίς ἡ λύσις τοῦ λόγου τούτου καὶ τίνοι αἱ παραβολαὶ αὐτῶν
- 9 En Hij zeide: Ga henen, Daniel! want deze woorden zijn toegesloten en verzegeld tot den tijd van het einde.
And he said, Go on your way, Daniel: for the words are secret and shut up till the time of the end;
καὶ εἶπέν μοι ἀπότερχε δανιηλ ὅτι κατακεκαλυμμένα καὶ ἐσφραγισμένα τὰ προστάγματα ἕως ἂν
- 10 Velen zullen er gereinigd en wit gemaakt, en gelouterd worden; doch de goddelozen zullen goddelooslijk handelen, en geen van de goddelozen zullen het verstaan, maar de verstandigen zullen het verstaan.
Till a number are tested and make themselves clean; and the evil-doers will do evil; for not one of the evil-doers will have knowledge; but all will be made clear to those who are wise.
πειρασθῶσι καὶ ἀγασθῶσι πολλοὶ καὶ ἀμάρτωσιν οἱ ἀμαρτωλοὶ καὶ οὐ μὴ διανοηθῶσι πάντες οἱ ἀμαρτωλοὶ καὶ οἱ διανοούμενοι προσέξουσιν
- 11 En van dien tijd af, dat het gedurig offer zal weggenomen, en de verwoestende gruwel zal gesteld zijn, zullen zijn duizend tweehonderd en negentig dagen.
And from the time when the regular burned offering is taken away, and an unclean thing causing fear is put up, there will be a thousand, two hundred and ninety days.
ἀφ' οὗ ἂν ἀποσταθῇ ἡ θυσία διὰ παντὸς καὶ ἐτοιμασθῇ δοθῆναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνεήκοντα
- 12 Welgelukzalig is hij, die verwacht en raakt tot duizend driehonderd vijf en dertig dagen.
A blessing will be on the man who goes on waiting, and comes to the thousand, three hundred and thirty-five days.
μακάριος ὁ ἐμμένων καὶ συνάξει εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε
- 1 Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Hosea, den zoon van Beerī, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz, Hizkia, koningen van Juda, en in de dagen van Jerobeam, zoonvan Joas, koning van Israel.
The word of the Lord which came to Hosea, the son of Beerī, in the days of Uzziah, Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah, and in the days of Jeroboam, the son of Joash, king of Israel.
λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς ὡσηε τὸν τοῦ βεηρι ἐν ἡμέραις οζιου καὶ ιωαθαμ καὶ αχαζ καὶ εζεκιου βασιλέων ιουδα καὶ ἐν ἡμέραις ιεροβοαμ υἱοῦ ιωας βασιλέως ισραηλ
- 2 Het begin van het woord des HEEREN door Hosea. De HEERE dan zeide tot Hosea: Ga henen, neem u een vrouw der hoererijen, en kinderen der hoererijen; want het land hoereert ganselijk van achter den HEERE.
The start of the word of the Lord by Hosea: And the Lord said to Hosea, Go, take for yourself a wife of loose ways, and children of the same, for the land has been untrue to the Lord.
ἀρχὴ λόγου κυρίου πρὸς ὡσηε καὶ εἶπεν κύριος πρὸς ὡσηε βάδιζε λαβὲ σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας καὶ τέκνα πορνείας διότι ἐκπορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὀπισθεν τοῦ κυρίου
- 3 Zo ging hij henen, en nam Gomer, een dochter van Diblaim; en zij ontving; en baarde hem een zoon.
So he took as his wife Gomer, the daughter of Diblaim, and she gave birth to a son.
καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔλαβεν τὴν γομερ θυγατέρα δεβηλαιμ καὶ συνέλαβεν καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν

- 4 En de HEERE zeide tot hem: Noem zijn naam Jizreel, want nog een weinig tijds, zo zal Ik de bloedschulden van Jizreel bezoeken over het huis van Jehu, en zal het koninkrijk van het huis van Israel doen ophouden.
 And the Lord said to him, Give him the name of Jezreel, for after a little time I will send punishment for the blood of Jezreel on the line of Jehu, and put an end to the kingdom of Israel.
 και εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ιεζραελ διότι ἔτι μικρὸν καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ ιεζραελ ἐπὶ τὸν οἶκον ἰου καὶ καταπάσω βασιλείαν οἴκου ἰσραηλ.
- 5 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Israels boog verbreken zal, in het dal van Jizreel.
 And in that day I will let the bow of Israel be broken in the valley of Jezreel.
 και ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συντρίψω τὸ τόξον τοῦ ἰσραηλ ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ ιεζραελ.
- 6 En zij ontving wederom, en baarde een dochter; en Hij zeide tot hem: Noem haar naam Lo-Ruchama; want Ik zal Mij voortaan niet meer ontfermen over het huis Israels, maar Ik zal ze zekerlijk wegvoeren.
 And after that she gave birth to a daughter. And the Lord said, Give her the name Lo-ruhamah; for I will not again have mercy on Israel, to give them forgiveness.
 και συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν θυγατέρα καὶ εἶπεν αὐτῷ κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς οὐκ-ἠλεημένη διότι οὐ μὴ προσθήσω ἔτι ἐλεῆσαι τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ ἀλλ' ἢ ἀντιτασσόμενος ἀντιτάξομαι αὐτοῖς
- 7 Maar over het huis van Juda zal Ik Mij ontfermen, en zal ze verlossen door den HEERE, hun God, en Ik zal ze niet verlossen door boog, noch door zwaard, noch door krijg, doorpaarden noch door ruiteren.
 But I will have mercy on Judah and will give them salvation by the Lord their God, but not by the bow or the sword or by fighting or by horses or horsemen.
 τοὺς δὲ υἱοὺς ἰουδα ἐλεήσω καὶ σώσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ οὐδὲ ἐν ῥομφαίᾳ οὐδὲ ἐν πολέμῳ οὐδὲ ἐν ἄρμασιν οὐδὲ ἐν ἵπποις οὐδὲ ἐν ἵππεσιν
- 8 Als zij nu Lo-Ruchama gespeend had, ontving zij, en baarde een zoon.
 Now when Lo-ruhamah had been taken from the breast, the woman gave birth to a son.
 και ἀπεγαλάκτισεν τὴν οὐκ-ἠλεημένην καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱόν
- 9 En Hij zeide: Noem zijn naam Lo-Ammi; want gijlieden zijt Mijn volk niet, zo zal Ik ook de uwe niet zijn.
 And the Lord said, Give him the name Lo-ammi; for you are not my people, and I will not be your God.
 και εἶπεν κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ-λαός-μου διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου καὶ ἐγὼ οὐκ εἰμι ὑμῶν
- 1 Twist tegen ulieder moeder, twist, omdat zij Mijn vrouw niet is, en Ik haar Man niet ben; en laat ze haar hoerereien van haar aangezicht, en haar overspelerijen van tussen haarborsten wegdoen.
 Say to your brothers, Ammi; and to your sisters, Ruhamah.
 και ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν ἰσραηλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης ἢ οὐκ ἐκμετρηθήσεται οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς οὐ λαός μου ὑμεῖς ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος
- 2 Opdat Ik ze niet naakt uitstroepe, en zette ze als ten dage, toen zij geboren werd; ja, make ze als een woestijn, en zette ze als een dor land, en dode ze door dorst;
 Take up the cause against your mother, take it up, for she is not my wife, and I am not her husband; let her put away her loose ways from her face, and her false ways from between her breasts;
 και συναχθήσονται οἱ υἱοὶ ἰουδα καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραηλ ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ θήσονται ἑαυτοῖς ἀρχὴν μίαν καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς γῆς ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ ιεζραελ.
- 3 En Mij harer kinderen niet ontferme, omdat zij kinderen der hoerereien zijn.
 For fear that I may take away her robe from her, making her uncovered as in the day of her birth; making her like a waste place and a dry land, causing her death through need of water.
 εἶπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν λαός-μου καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν ἠλεημένη
- 4 Want hunlieder moeder hoereert, die henlieden ontvangen heeft, handelt schandelijk; want zij zegt: Ik zal mijn boelen nagaan, die mij mijn brood en mijn water, mijn wol en mijn vlas, mijn olie en mijn drank geven.
 And I will have no mercy on her children, for they are the children of her loose ways.
 κριθτε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν κριθτε ὅτι αὐτὴ οὐ γυνή μου καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνήρ αὐτῆς καὶ ἐξαρώ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσώπου μου καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς
- 5 Daarom, ziet, Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden.
 For their mother has been untrue; she who gave them birth has done things of shame, for she said, I will go after my lovers, who give me my bread and my water, my wool and my linen, my oil and my wine.
 ὅπως ἂν ἐκδύσω αὐτὴν γυμνὴν καὶ ἀποκαταστήσω αὐτὴν καθὼς ἡμέρᾳ γενέσεως αὐτῆς καὶ θήσομαι αὐτὴν ὡς ἔρημον καὶ τάξω αὐτὴν ὡς γῆν ἄνυδρον καὶ ἀποκτενώ αὐτὴν ἐν δίψει
- 6 En zij zal haar boelen nalopen, maar dezelve niet aantreffen; en zij zal hen zoeken, maar niet vinden; dan zal zij zeggen: Ik zal henegaan, en keren weder tot mijn vorigen Man, want toen was mij beter dan nu.
 For this cause I will put thorns in her road, building up a wall round her so that she may not go on her way.
 και τὰ τέκνα αὐτῆς οὐ μὴ ἐλεήσω ὅτι τέκνα πορνείας ἐστίν

- 7 Zij bekennt toch niet, dat Ik haar het koren, en den most, en de olie gegeven heb, en haar het zilver en goud vermenigvuldigd heb, dat zij tot den Baal gebruikt hebben.
And if she goes after her lovers she will not overtake them; if she makes search for them she will not see them; then will she say, I will go back to my first husband, for then it was better for me than now.
ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ μήτηρ αὐτῶν κατήσχυνεν ἡ τεκοῦσα αὐτὰ εἶπεν γάρ ἀκολουθήσω ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου καὶ τὸ ὕδωρ μου καὶ τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθονία μου καὶ τὸ ἔλαιόν μου καὶ πάντα ὅσα μοι καθήκει
- 8 Daarom zal Ik wederkomen, en Mijn koren wegnemen op zijn tijd, en Mijn most op zijn gezetten tijd; en Ik zal wegrukken Mijn wol en Mijn vlas, dienende om haar naaktheid tebedekken.
For she had no knowledge that it was I who gave her the grain and the wine and the oil, increasing her silver and gold which they gave to the Baal.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσσω τὴν ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκόλοψιν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς αὐτῆς καὶ τὴν τρίβον αὐτῆς οὐ μὴ εὕρῃ
- 9 En nu zal Ik haar dwaasheid ontdekken voor de ogen harer boelen; en niemand zal haar uit Mijn hand verlossen.
So I will take away again my grain in its time and my wine, and I will take away my wool and my linen with which her body might have been covered.
καὶ καταδιώξεται τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτούς καὶ ζητήσῃ αὐτούς καὶ οὐ μὴ εὕρῃ αὐτούς καὶ ἐρεῖ πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν ἄνδρα μου τὸν πρότερον ὅτι καλῶς μοι ἦν τότε ἢ νῦν
- 10 En Ik zal doen ophouden al haar vrolijkheid, haar feesten, haar nieuwe maanden, en haar sabbatten, ja, al haar gezette hoogtijden.
And now I will make her shame clear before the eyes of her lovers, and no one will take her out of my hand.
καὶ αὐτὴ οὐκ ἔγνω ὅτι ἐγὼ δέδωκα αὐτῇ τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον καὶ ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ αὐτὴ δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐποίησεν τῇ βααλ
- 11 En Ik zal verwoesten haar wijnstok en haar vijgeboom, waarvan zij zegt: Deze zijn mij een hoerenloon, dat mij mijn boelen gegeven hebben; maar Ik zal ze stellen tot een woud, en het wild gedierte des velds zal ze vreten.
And I will put an end to all her joy, her feasts, her new moons, and her Sabbaths, and all her regular meetings.
διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω καὶ κομιῶμαι τὸν σίτον μου καθ' ὄραν αὐτοῦ καὶ τὸν οἶνόν μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ ἀφελοῦμαι τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθονία μου τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς
- 12 En Ik zal over haar bezoeken de dagen des Baals, waarin zij dien gerookt heeft, en zich versiert met haar voorhoofdsiersel, en haar halssieraad, en is haar boelen nagegaan, maar heeft Mij vergeten, spreekt de HEERE.
And I will make waste her vines and her fig-trees, of which she has said, These are the payments which my lovers have made to me; and I will make them a waste of trees, and the beasts of the field will take them for food.
καὶ νῦν ἀποκαλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν ἐραστῶν αὐτῆς καὶ οὐδεὶς οὐ μὴ ἐξέλθῃ αὐτὴν ἐκ χειρὸς μου
- 13 Daarom, ziet, Ik zal haar lokken, en zal haar voeren in de woestijn; en Ik zal naar haar hart spreken.
And I will give her punishment for the days of the Baals, to whom she has been burning perfumes, when she made herself fair with her nose-rings and her jewels, and went after her lovers, giving no thought to me, says the Lord.
καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφροσύνας αὐτῆς ἑορτὰς αὐτῆς καὶ τὰς νομηνίας αὐτῆς καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς πανηγύρεις αὐτῆς
- 14 En Ik zal haar geven haar wijngaarden van daar af, en het dal Achor, tot een deur der hoop; en aldaar zal zij zingen, als in de dagen harer jeugd, en als ten dage, toen zij optooguit Egypteland.
For this cause I will make her come into the waste land and will say words of comfort to her.
καὶ ἀφανιῶ ἄμπελον αὐτῆς καὶ τὰς συκᾶς αὐτῆς ὅσα εἶπεν μισθώματά μου ταῦτά ἐστιν ἃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρασταὶ μου καὶ θήσομαι αὐτὰ εἰς μαρτύριον καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἐρπετὰ τῆς γῆς
- 15 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE, dat gij Mij noemen zult: Mijn Man; en Mij niet meer noemen zult: Mijn Baal!
And I will give her vine-gardens from there, and the valley of Achor for a door of hope; and she will give her answer there as in the days when she was young, and as in the time when she came up out of the land of Egypt.
καὶ ἐδικίκησώ ἐπ' αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν βααλμ ἐν αἷς ἐπέθυσεν αὐτοῖς καὶ περιετίθετο τὰ ἐνότια αὐτῆς καὶ τὰ καθόρμια αὐτῆς καὶ ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν ἐραστῶν αὐτῆς ἐμοῦ δὲ ἐπελάθετο λέγει κύριος
- 16 En Ik zal de namen der Baals van haar mond wegdoen; zij zullen niet meer bij hun namen gedacht worden.
And in that day, says the Lord, you will say to me, Ishi; and you will never again give me the name of Baali;
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν καὶ τάζω αὐτὴν εἰς ἔρημον καὶ λαλήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς
- 17 En Ik zal te dien dage een verbond voor hen maken met het wild gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels, en het kruipend gedierte des aardbodems; en Ik zal denboog, en het zwaard, en den krijg van de aarde verbreken, en zal hen in zekerheid doen nederliggen.
For I will take away the names of the Baals out of her mouth, and never again will she say their names.
καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκεῖθεν καὶ τὴν κουλὰδα ἀχωρ διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς καὶ ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας νηπιότητος αὐτῆς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐτῆς ἐκ γῆς αἰγύπτου

- 18 En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid; ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden.
 And in that day I will make an agreement for them with the beasts of the field and the birds of heaven and the things which go low on the earth; I will put an end to the bow and the sword and war in all the land, and will make them take their rest in peace.
 και ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος καλέσει με ὁ ἀνὴρ μου καὶ οὐ καλέσει με ἔτι βασιμ
- 19 En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en gij zult den HEERE kennen.
 And I will take you as my bride for ever; truly, I will take you as my bride in righteousness and in right judging, in love and in mercies.
 και ἐξαρῶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιμ ἐκ στόματος αὐτῆς καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν οὐκέτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν
- 20 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik verhoren zal, spreek de HEERE; Ik zal den hemel verhoren, en die zal de aarde verhoren.
 I will take you as my bride in good faith, and you will have knowledge of the Lord.
 και διαθήσομαι αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαθήκην μετὰ τῶν θηρίων τοῦ ἀγροῦ καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ μετὰ τῶν ἐρπετῶν τῆς γῆς καὶ τόξον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατοικίῳ σε ἐπ' ἐλπίδι
- 21 En de aarde zal het koren verhoren, mitsgaders den most en de olie; en die zullen Jizreel verhoren.
 And it will be, in that day, says the Lord, that I will give an answer to the heavens, and the heavens to the earth;
 και μνηστεύσομαι σε ἑμαντῶ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ μνηστεύσομαι σε ἑμαντῶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι καὶ ἐν ἐλέει καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς
- 22 En Ik zal ze Mij op de aarde zaaien, en zal Mij ontfermen over Lo-Ruchama; en Ik zal zeggen tot Lo-Ammi: Gij zijt Mijn volk; en dat zal zeggen: O, mijn God!
 And the earth will give its answer to the grain and the wine and the oil, and they will give an answer to Jezreel;
 και μνηστεύσομαι σε ἑμαντῶ ἐν πίστει καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν κύριον
- 1 En de HEERE zeide tot mij: Ga wederom henen, bemin een vrouw, die, bemind zijnde van haar vriend, nochtans overspel doet; gelijk de HEERE de kinderen Israels bemint, maar zij zien om, naar andere goden, en beminnen de flessen der druiven.
 And the Lord said to me, Give your love again to a woman who has a lover and is false to her husband, even as the Lord has love for the children of Israel, though they are turned to other gods and are lovers of grape-cakes.
 και εἶπεν κύριος πρὸς με ἔτι πορεύθητι καὶ ἀγάπησον γυναῖκα ἀγαπῶσαν πονηρὰ καὶ μοιχαλὶν καθὼς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ καὶ αὐτοὶ ἀποβλέπουσιν ἐπὶ θεοῦ ἀλλοτρίους καὶ φιλοῦσιν πέμματα μετὰ σταφίδων
- 2 En ik kocht ze mij voor vijftien zilverlingen, en een homer gerst, en een halven homer gerst.
 So I got her for myself for fifteen shekels of silver and a homer and a half of barley;
 και ἐμισθωσάμην ἑμαντῶ πεντεκαίδεκα ἀργυρίου καὶ γομορ κριθῶν καὶ νεβελ οἴνου
- 3 En ik zeide tot haar: Gij zult vele dagen na mij blijven zitten (gij zult niet hoereren, noch een anderen man geworden), en ik ook na u.
 And I said to her, You are to be mine for a long space of time; you are not to be false to me, and no other man is to have you for his wife; and so will I be to you.
 και εἶπα πρὸς αὐτὴν ἡμέρας πολλὰς καθήσῃ ἐπ' ἐμοὶ καὶ οὐ μὴ πορνεύσῃς οὐδὲ μὴ γένη ἀνδρὶ ἐτέρῳ καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί
- 4 Want de kinderen Israels zullen vele dagen blijven zitten, zonder koning, en zonder vorst, en zonder offer, en zonder opgericht beeld, en zonder efod en terafim.
 For the children of Israel will for a long time be without king and without ruler, without offerings and without pillars, and without ephod or images.
 διότι ἡμέρας πολλὰς καθήσονται οἱ υἱοὶ ἰσραηλ οὐκ ὄντος βασιλέως οὐδὲ ὄντος ἀρχοντος οὐδὲ οὔσης θυσίας οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου οὐδὲ ιερατείας οὐδὲ δῆλων
- 5 Daarna zullen zich de kinderen Israels bekeren, en zoeken den HEERE, hun God, en David, hun koning; en zij zullen vrezende komen tot den HEERE en tot Zijn goedheid, in hetlaatste der dagen.
 Hosea 4
 And after that, the children of Israel will come back and go in search of the Lord their God and David their king; and they will come in fear to the Lord and to his mercies in the days to come.
 και μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ ἰσραηλ καὶ ἐπιζητήσουσιν κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ δαυὶδ τὸν βασιλέα αὐτῶν καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν
- 1 Hoort des HEEREN woord, gij kinderen Israels! want de HEERE heeft een twist met de inwoners des lands, omdat er geen trouw, en geen weldadigheid, en geen kennis van God in het land is;
 Give ear to the word of the Lord, O children of Israel; for the Lord has a cause against the people of this land, because there is no good faith in it, and no mercy and no knowledge of God in the land.
 ἀκούσατε λόγον κυρίου υἱοὶ ἰσραηλ διότι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ ἔλεος οὐδὲ ἐπίγνωσις θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς
- 2 Maar vloeken en liegen, en doodslaan, en stelen, en overspel doen; zij breken door, en bloedschulden raken aan bloedschulden.
 There is cursing and broken faith, violent death and attacks on property, men are untrue in married life, houses are broken into, and there is blood touching blood.
 ἀρὰ καὶ ψεῦδος καὶ φόνος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεία κέχεται ἐπὶ τῆς γῆς καὶ αἵματα ἐφ' αἵμασιν μίσγουσιν

- 3 Daaron zal het land treuren, en een iegelijk, die daarin woont, kwelen, met het gedierte des velds, en met het gevogelte des hemels; ja, ook de vissen der zee zullen weggeraapt worden.
Because of this the land will be dry, and everyone living in it will be wasted away, with the beasts of the field and the birds of heaven; even the fishes of the sea will be taken away.
διὰ τοῦτο πενήθει ἡ γῆ καὶ σμικρυνθήσεται σὺν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτὴν σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ καὶ σὺν τοῖς ἔρπετοῖς τῆς γῆς καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν
- 4 Doch niemand twiste noch bestraffe iemand; want uw volk is als die met den priester twisten.
Let no man go to law or make protests, for your people are like those who go to law with a priest.
ὅπως μηδεὶς μῆτε δικάζεται μῆτε ἐλέγχει μηδεὶς ὁ δὲ λαὸς μου ὡς ἀντιλεγόμενος ἱερεὺς
- 5 Daaron zult gij vallen bij dag, ja, zelfs de profheet zal met u vallen bij nacht; en Ik zal uw moeder uitroeien.
You will not be able to keep on your feet by day, and by night the prophet will be falling down with you, and I will give your mother to destruction.
καὶ ἀσθενήσεις ἡμέρας καὶ ἀσθενήσει καὶ προφήτης μετὰ σοῦ νυκτὶ ὁμοίωσα τὴν μητέρα σου
- 6 Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; dewijl gij de kennis verworpen hebt, heb Ik u ook verworpen, dat gij Mij het priesterambt niet zult bedienen; dewijl gij de wetuws Gods vergeten hebt, zal Ik ook uw kinderen vergeten.
Destruction has overtaken my people because they have no knowledge; because you have given up knowledge, I will give you up, so that you will be no priest to me, because you have not kept in mind the law of your God, I will not keep your children in my memory.
ὁμοιωθῆ ὁ λαὸς μου ὡς οὐκ ἔχων γνῶσιν ὅτι σὺ ἐπίγνων ἄπόσω κἀγὼ ἀπόσομαι σὲ τοῦ μὴ ἱερατεῦειν μοι καὶ ἐπελάθου νόμον θεοῦ σου κἀγὼ ἐπιλήσομαι τέκνων σου
- 7 Gelijk zij meerder geworden zijn, alzo hebben zij tegen Mij gezondigd; Ik zal hunlieder eer in schande veranderen.
Even while they were increasing in number they were sinning against me; I will let their glory be changed into shame.
κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν οὕτως ἡμαρτόν μοι τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι
- 8 Zij eten de zonde Mijns volks, en verlangen, een ieder met zijn ziel, naar hun ongerechtigheid.
The sin of my people is like food to them; and their desire is for their wrongdoing.
ἁμαρτίας λαοῦ μου φάγονται καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήμψονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν
- 9 Daaron, gelijk het volk, alzo zal de priester zijn; en Ik zal zijn wegen over hem bezoeken, en zijn handelingen hem vergelden.
And the priest will be like the people; I will give them punishment for their evil ways, and the reward of their acts.
καὶ ἔσται καθὼς ὁ λαὸς οὕτως καὶ ὁ ἱερεὺς καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὸν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ τὰ διαβόλια αὐτοῦ ἀνταποδώσω αὐτῷ
- 10 En zij zullen eten, maar niet zat worden, zullen hoereren, maar niet uitbreken in menigte; want zij hebben nagelaten den HEERE in acht te nemen.
They will have food, but they will not be full; they will be false to me, but they will not be increased, because they no longer give thought to the Lord.
καὶ φάγονται καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν ἐπόρνευσαν καὶ οὐ μὴ κατευθύνωσιν διότι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον τοῦ φυλάξαι
- 11 Hoererij, en wijn, en most neemt het hart weg.
Loose ways and new wine take away wisdom.
πορνείαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδία λαοῦ μου
- 12 Mijn volk vraagt zijn hout, en zijn stok zal het hem bekend maken; want de geest der hoererijen verleidt hen, dat zij van onder hun God weghoereren.
My people get knowledge from their tree, and their rod gives them news; for a false spirit is the cause of their wandering, and they have been false to their God.
ἐν συμβόλοις ἐπηρώτων καὶ ἐν ῥάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ πνεύματι πορνείας ἐπλανήθησαν καὶ ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ αὐτῶν
- 13 Op de hoogten der bergen offeren zij, en op de heuvelen roken zij, onder een eik, en populier, en iepboom, omdat derzelve schaduw goed is; daarom hoereren uw dochteren, en uw bruiden bedrijven overspel.
They make offerings on the tops of mountains, burning perfumes in high places, under trees of every sort, because their shade is good: and so your daughters are given up to loose ways and your brides are false to their husbands.
ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων ἐθυσίαζον καὶ ἐπὶ τοὺς βουνοὺς ἔθουν ὑποκάτω δρυὸς καὶ λεύκης καὶ δένδρου συσκιάζοντος ὅτι καλὸν σκέπη διὰ τοῦτο ἐκπορνεύουσιν αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ αἱ νόμφαι ὑμῶν μοιχεύουσιν

- 14 Ik zal over uw dochteren geen bezoeking doen, omdat zij hoereren, en over uw bruiden, omdat zij overspel doen; want zij zelven scheiden zich af met de hoeren, en offeren metde snoodste hoeren; het volk dan, dat geen verstand heeft zal omgekeerd worden.
I will not give punishment to your daughters or your brides for their evil behaviour; for they make themselves separate with loose women, and make offerings with those who are used for sex purposes in the worship of the gods: the people who have no wisdom will be sent away.
καὶ οὐ μὴ ἐπισκέψωμαι ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ὅταν πορνεύσωσιν καὶ ἐπὶ τὰς νόμφας ὑμῶν ὅταν μοιχεύσωσιν διότι καὶ αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεφύροντο καὶ μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔθουον καὶ ὁ λαὸς ὁ συνίων συνεπλέκετο μετὰ πόρνῃς
- 15 Zo gij, o Israel! wilt hoereren, dat immers Juda niet schuldig worde; komt gij toch niet te Gilgal, en gaat niet op naar Beth-Aven, en zweert niet: Zo waarachtig als de HEERE leeft.
Do not you, O Israel, come into error; do not you, O Judah, come to Gilgal, or go up to Beth-aven, or take an oath, By the living Lord.
σὺ δὲ ἰσραὴλ μὴ ἀγνόει καὶ ἰουδα μὴ εἰσπορεύεσθε εἰς γαλιλαα καὶ μὴ ἀναβαίνετε εἰς τὸν οἶκον ὧν καὶ μὴ ὀμνύετε ζῶντα κύριον
- 16 Want Israel is onbandig, als een onbandige koe; nu zal hen de HEERE weiden, als een lam in de ruimte.
For Israel is uncontrolled, like a cow which may not be controlled; now will the Lord give them food like a lamb in a wide place.
ὅτι ὡς δάμαλις παροιστρῶσα παροίστησεν ἰσραὴλ νῦν νεμήσει αὐτοὺς κύριος ὡς ἀμνὸν ἐν εὐρυχώρῳ
- 17 Efraim is vergezeld met de afgoden; laat hem varen.
Ephraim is joined to false gods; let him be.
μέτοχος εἰδώλων εφραιμ ἔθηκεν ἑαυτῷ σκάνδαλα
- 18 Hunlieder zuiperij is avfallig; zij doen niet dan hoereren; hun schilden (het is een schande!) beminnen het woord: Geeft.
Their drink has become bitter; they are completely false; her rulers take pleasure in shame.
ἠρέτισεν χαναναίους πορνεύοντες ἐξεπόρνευσαν ἠγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρυάγματος αὐτῶν
- 19 Een wind heeft hen gebonden in zijn vleugelen, en zij zullen beschaamd worden vanwege hun offeranden.
They are folded in the skirts of the wind; they will be shamed because of their offerings.
συστροφή πνεύματος σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῆς καὶ κατασχυνθήσονται ἐκ τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν
- 1 Hoort dit, gij priesters! en merkt op, gij huis Israels! en neemt ter oren, gij huis des konings! want ulieden gaat dit oordeel aan, omdat gij een strik zijt geworden te Mizpa, en eenuitgespannen net op Thabor.
Give ear to this, O priests; give attention, O Israel, and you, family of the king; for you are to be judged; you have been a deceit at Mizpah and a net stretched out on Tabor.
ἀκούσατε ταῦτα οἱ ἱερεῖς καὶ προσέχετε οἶκος ἰσραὴλ καὶ ὁ οἶκος τοῦ βασιλέως ἐνωτίζεσθε διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστὶν τὸ κρίμα ὅτι παγίς ἐγενήθητε τῇ σκοπιᾷ καὶ ὡς δίκτυον ἐκτεταμένον ἐπὶ τὸ ἰταβύριον
- 2 En die afwijken, verdiepen zich om te slachten; maar Ik zal hun allen een tuchtmeester zijn.
They have gone deep in the evil ways of Shittim, but I am the judge of all.
ὁ οἱ ἀγρεύοντες τὴν θήραν κατέπηξαν ἐγὼ δὲ παιδευτῆς ὑμῶν
- 3 Ik ken Efraim, en Israel is voor Mij niet verborgen; dat gij, o Efraim! nu hoereert, en Israel verontreinigd is.
I have knowledge of Ephraim, and Israel is not secret from me; for now, O Ephraim, you have been false to me, Israel has become unclean.
ἐγὼ ἔγνων τὸν εφραιμ καὶ ἰσραὴλ οὐκ ἄπεστιν ἀπ' ἐμοῦ διότι νῦν ἐξεπόρνευσεν εφραιμ ἐμίανθη ἰσραὴλ
- 4 Zij stellen hun handelingen niet aan, om zich tot hun God te bekeren; want de geest der hoererijen is in het midden van hen, en den HEERE kennen zij niet.
Their works will not let them come back to their God, for a false spirit is in them and they have no knowledge of the Lord.
οὐκ ἔδωκαν τὰ διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν ὅτι πνεῦμα πορνείας ἐν αὐτοῖς ἐστὶν τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν
- 5 Dies zal Israel hovaardij in zijn aangezicht getuigen; en Israel en Efraim zullen vallen door hun ongerechtigheid; ook zal Juda met hen vallen.
And the pride of Israel gives an answer to his face; and Ephraim will have a fall through his sins, and the fall of Judah will be the same as theirs.
καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις τοῦ ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἰσραὴλ καὶ εφραιμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ἀσθενήσει καὶ ἰουδας μετ' αὐτῶν
- 6 Met hun schapen, en met hun runderen zullen zij dan gaan, om den HEERE te zoeken, maar niet vinden; Hij heeft Zich van hen onttrokken.
They will go, with their flocks and their herds, in search of the Lord, but they will not see him; he has taken himself out of their view.
μετὰ προβάτων καὶ μόσχων πορεύσονται τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν αὐτόν ὅτι ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν

- 7 Zij hebben trouwelooslijk gehandeld tegen den HEERE; want zij hebben vreemde kinderen gewonnen; nu zal hen de nieuwe maand verteren met hun delen.
They have been false to the Lord; they have given birth to strange children; now the new moon will make them waste with their fields.
ὅτι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον ὅτι τέκνα ἀλλότρια ἐγεννήθησαν αὐτοῖς νῦν καταφάγεται αὐτοὺς ἡ ἐρυσίβη καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν
- 8 Blaast de bazuin te Gibeā, de trompet te Rama; roept luide te Beth-Aven; achter u, Benjamin!
Let the horn be sounded in Gibeah and in Ramah; give a loud cry in Beth-aven, They are after you, O Benjamin.
σαλπύσατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνοὺς ἠχήσατε ἐπὶ τῶν ὕψηλων κηρύξατε ἐν τῷ οἴκῳ ὧν ἐξέστη βενιαμιν
- 9 Ephraim zal tot verwoesting worden, ten dage der straf; onder de stammen Israels heb Ik bekend gemaakt, dat gewis is.
Ephraim will become a waste in the day of punishment; I have given knowledge among the tribes of Israel of what is certain.
εφραιμ εἰς ἀφανισμόν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ ἰσραηλ ἔδειξα πιστά
- 10 De vorsten van Juda zijn geworden, gelijk die de landpalen verrukken; Ik zal Mijn verbolgenheid, als water, over hen uitgieten.
The rulers of Judah are like those who take away a landmark; I will let loose my wrath on them like flowing water.
ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες ἰουδα ὡς μετατιθέντες ὄρια ἐπ' αὐτοὺς ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὄρημά μου
- 11 Ephraim is verdrukt, hij is verpletterd met recht; want hij heeft zo gewild; hij heeft gewandeld naar het gebod.
Ephraim is troubled; he is crushed by his judges, because he took pleasure in walking after deceit.
κατεδυνάστευσεν εφραιμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ κατεπάτησεν κρίμα ὅτι ἤρξατο πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν ματαίων
- 12 Daarom zal Ik Ephraim zijn als een mot, en den huize van Juda als een verrotting.
And so to Ephraim I am like a wasting insect, and a destruction to the children of Judah.
καὶ ἐγὼ ὡς παραχὴ τῷ εφραιμ καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ ἰουδα
- 13 Als Ephraim zijn krankheid zag, en Juda zijn gezwel, zo toog Ephraim tot Assur, en hij zond tot den koning Jareb; maar die zal ulieden niet kunnen genezen, en zal het gezwel van ulieden niet helen.
When Ephraim saw his disease and Judah his wound, then Ephraim went to Assyria and sent to the great king; but he is not able to make you well or give you help for your wound.
καὶ εἶδεν εφραιμ τὴν νόσον αὐτοῦ καὶ ἰουδας τὴν ὀδύνην αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εφραιμ πρὸς ἀσσυρίους καὶ ἀπέστειλεν πρέσβεις πρὸς βασιλέα ἰαριμ καὶ αὐτὸς οὐκ ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ ὀ
ιαπάση ἐξ ὑμῶν ὀδύνη
- 14 Want Ik zal Ephraim zijn als een felle leeuw, en den huize van Juda als een jonge leeuw; Ik, Ik zal verscheuren en henengaan; Ik zal wegvoeren, en er zal geen redder zijn.
For I will be to Ephraim as a lion, and as a young lion to the children of Judah; I, even I, will give him wounds and go away; I will take him away, and there will be no helper.
διότι ἐγὼ εἰμι ὡς πανθὴρ τῷ εφραιμ καὶ ὡς λέων τῷ οἴκῳ ἰουδα καὶ ἐγὼ ἀρπῶμαι καὶ πορεύσομαι καὶ λήψομαι καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος
- 15 Ik zal henengaan en keren weder tot Mijn plaats, totdat zij zichzelf schuldig kennen en Mijn aangezicht zoeken; als hun bange zal zijn, zullen zij Mij vroeg zoeken.
I will go back to my place till they are made waste; in their trouble they will go after me early and will make search for me.
πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν τόπον μου ἕως οὗ ἀφανισθῶσιν καὶ ἐπιζητήσουσιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν θλίψει αὐτῶν ὀρθριοῦσι πρὸς με λέγοντες
- 1 Komt en laat ons wederkeren tot den HEERE, want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen; Hij heeft geslagen, en Hij zal ons verbinden.
Come, let us go back to the Lord; for he has given us wounds and he will make us well; he has given blows and he will give help.
πορευθῶμεν καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ὅτι αὐτὸς ἤρπακεν καὶ ἰάσεται ἡμᾶς πατάξει καὶ μοτώσει ἡμᾶς
- 2 Hij zal ons na twee dagen levend maken; op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven.
After two days he will give us life, and on the third day he will make us get up, and we will be living before him.
ὑγιάσει ἡμᾶς μετὰ δύο ἡμέρας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστησόμεθα καὶ ζήσόμεθα ἐνώπιον αὐτοῦ
- 3 Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen, om den HEERE te kennen; Zijn uitgang is bereid als de dageraad; en Hij zal tot ons komen als een regen, als de spade regen envroege regen des lands.
And let us have knowledge, let us go after the knowledge of the Lord; his going out is certain as the dawn, his decisions go out like the light; he will come to us like the rain, like the spring rain watering the earth.
καὶ γνωσόμεθα διώξομεν τοῦ γνῶναι τὸν κύριον ὡς ὄρθρον ἔτοιμον εὐρήσομεν αὐτόν καὶ ἦξει ὡς ὑετὸς ἡμῖν πρόμιος καὶ ὄψιμος τῇ γῆ
- 4 Wat zal Ik u doen, o Ephraim! wat zal Ik u doen, o Juda! dewijl uw weldadigheid is als een morgenwolk, en als een vroegkomende dauw, die henengaat.
O Ephraim, what am I to do to you? O Judah, what am I to do to you? For your love is like a morning cloud, and like the dew which goes early away.
τί σοι ποιήσω εφραιμ τί σοι ποιήσω ἰουδα τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωινή καὶ ὡς δρόσος ὀρθρινὴ πορευομένη

- 5 Daaron heb Ik hen behouwen door de profeten; Ik heb ze gedood door de redenen Mijns monds; en uw oordelen zullen voortkomen aan het licht.
So I have had it cut in stones; I gave them teaching by the words of my mouth;
διὰ τοῦτο ἀπέθρησα τοὺς προφῆτας ὑμῶν ἀπέκτεινα αὐτοὺς ἐν ῥήμασιν στόματός μου καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται
- 6 Want Ik heb lust tot weldadigheid, en niet tot offer; en tot de kennis Gods, meer dan tot brandofferen.
Because my desire is for mercy and not offerings; for the knowledge of God more than for burned offerings.
διότι ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ἢ ὀλοκαυτώματα
- 7 Maar zij hebben het verbond overtreden als Adam; daar hebben zij trouwelooslijk tegen Mij gehandeld.
But like a man, they have gone against the agreement; there they were false to me.
αὐτοὶ δὲ εἰσιν ὡς ἄνθρωπος παραβαίνων διαθήκην ἐκεῖ κατεφρόνησέν μου
- 8 Gilead is een stad van werkers der ongerechtigheid; zij is betreden van bloed.
Gilead is a town of evil-doers, marked with blood.
γαλααδ πόλις ἐργαζομένη μάταια ταρασσουσα ὕδωρ
- 9 Gelijk de benden der straatschenders op iemand wachten, alzo is het gezelschap der priesteren; zij moorden op den weg naar Sichem, waarlijk, zij doen schandelijke daden.
And like a band of thieves waiting for a man, so are the priests watching secretly the way of those going quickly to Shechem, for they are working with an evil design.
καὶ ἡ ἰσχὺς σου ἀνδρὸς πειρατοῦ ἔκρυσαν ἱερεῖς ὁδὸν κυρίου ἐφόνευσαν σικιμα ὅτι ἀνομίαν ἐποίησαν
- 10 Ik zie een afschuwelijke zaak in het huis Israels; aldaar is Efraims hoererij, Israel is verontreinigd.
In Israel I have seen a very evil thing; there false ways are seen in Ephraim, Israel is unclean;
ἐν τῷ οἴκῳ ἰσραηλ εἶδον φρικώδη ἐκεῖ πορνείαν τοῦ εφραιμ ἐμίανθη ἰσραηλ καὶ ἰουδα
- 11 Ook heeft hij u, o Juda! een oogst gezet, als Ik de gevangenen Mijns volks wederbracht.
And Judah has put up disgusting images for himself.
ἄρχου τρυγᾶν σεαυτῷ ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου
- 1 Terwijl Ik Israel genees, zo wordt Efraims ongerechtigheid ontdekt, mitsgaders de boosheden van Samaria; want zij werken valsheid; en de dief gaat er in, de bende derstraatschenders stroopt daar buiten.
When my desire was for the fate of my people to be changed and to make Israel well, then the sin of Ephraim was made clear, and the evil-doing of Samaria; for their ways are false, and the thief comes into the house, while the band of outlaws takes property by force in the streets.
ἐν τῷ ἰάσασθαι με τὸν ἰσραηλ καὶ ἀποκαλυφθήσεται ἡ ἀδικία εφραιμ καὶ ἡ κακία σαμαρείας ὅτι ἠργάσαντο ψευδῆ καὶ κλέπτης πρὸς αὐτὸν εἰσελεύσεται ἐκδιδύσκων ληστής ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ
- 2 En zij zeggen niet in hun hart, dat Ik al hunner boosheid gedachtig ben; nu omsingelen hen hun handelingen, zij zijn voor Mijn aangezicht.
And they do not say to themselves that I keep in mind all their sin; now their evil acts come round them on every side; they are before my face.
ὅπως συνᾶδωσιν ὡς συνᾶδοντες τῇ καρδίᾳ αὐτῶν πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθην νῦν ἐκόκλωσεν αὐτοὺς τὰ διαβούλια αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο
- 3 Zij verblijden den koning met hun boosheid, en de vorsten met hun leugenen.
In their sin they make a king for themselves, and rulers in their deceit.
ἐν ταῖς κακίαις αὐτῶν εὐφραναν βασιλεῖς καὶ ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν ἄρχοντας
- 4 Zij bedrijven al te zamen overspel, zij zijn gelijk een bakoven, die heet gemaakt is van den bakker; die ophoudt van wakker te zijn, nadat hij het deeg heeft gekneed, totdat hetdoorgezuurd zij.
They are all untrue; they are like a burning oven; the bread-maker does not make up the fire from the time when the paste is mixed till it is leavened.
πάντες μοιχεύοντες ὡς κλίβανος καίόμενος εἰς πέσιν κατακαύματος ἀπὸ τῆς φλογὸς ἀπὸ φούρας εως στέατος ἕως τοῦ ζυμωθῆναι αὐτό
- 5 Het is de dag onzes konings; de vorsten maken hem krank door verhitting van den wijn; hij strekt zijn hand voort met de spotters.
On the day of our king, the rulers made him ill with the heat of wine; his hand was stretched out with the men of pride.
αἱ ἡμέραι τῶν βασιλέων ὑμῶν ἤρξαντο οἱ ἄρχοντες θυμοῦσθαι ἐξ οἴνου ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετὰ λοιμῶν
- 6 Want zij voeren hun hart aan, als een bakoven, tot hun lagen; hunlieder bakker slaapt den gansen nacht; 's morgens brandt hij als een vlamvend vuur.
For they have made their hearts ready like an oven, while they are waiting secretly; their wrath is sleeping all night; in the morning it is burning like a flaming fire.
διότι ἀνεκαύθησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν ἐν τῷ καταράσσειν αὐτοῦς ὄλην τὴν νύκτα ὕπνου εφραιμ ἐνεπλήσθη πρωὶ ἐγενήθη ἀνεκαύθη ὡς πυρὸς φέγγος

- 7 Zij zijn allen te zamen verhit als een bakoven, en zij verteren hun rechters; al hun koningen vallen; er is niemand onder hen, die tot Mij roept.
They are all heated like an oven, and they put an end to their judges; all their kings have been made low; not one among them makes prayer to me.
πάντες ἐθερμάνθησαν ὡς κλίβανος καὶ κατέφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν πάντες οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἔπασαν οὐκ ἦν ὁ ἐπικαλούμενος ἐν αὐτοῖς πρὸς με
- 8 Efraim, die verwacht zich met de volken; Efraim is een koek, die niet is omgekeerd;
Ephraim is mixed with the peoples; Ephraim is a cake not turned.
εφραιμ ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συναναμείγνυτο εφραιμ ἐγένετο ἐγκρυφίας οὐ μεταστρεφόμενος
- 9 Vreemden verteren zijn kracht, en hij merkt het niet; ook is de grauwigheid op hem verspreid, en hij merkt het niet.
Men from other lands have made waste his strength, and he is not conscious of it; grey hairs have come on him here and there, and he has no knowledge of it.
κατέφαγον ἀλλότριοι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ αὐτὸς δὲ οὐκ ἐπέγνω καὶ πολιαὶ ἐξήνθησαν αὐτῷ καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω
- 10 Dies zal de hovaardij van Israel in zijn aangezicht getuigen; dewijl zij zich niet bekeren tot den HEERE, hun God, noch Hem zoeken in alle deze.
And the pride of Israel gives an answer to his face; but for all this, they have not gone back to the Lord their God, or made search for him.
καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις ἰσραὴλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι τούτοις
- 11 Want Efraim is als een botte duif, zonder hart; zij roepen Egypte aan, zij gaan henen tot Assur.
And Ephraim is like a foolish dove, without wisdom; they send out their cry to Egypt, they go to Assyria.
καὶ ἦν εφραιμ ὡς περιστερὰ ἄνους οὐκ ἔχουσα καρδίαν αἰγυπτὸν ἐπεκαλεῖτο καὶ εἰς ἄσσυριους ἐπορεύθησαν
- 12 Wanneer zij zullen henengaan, zal Ik Mijn net over hen uitspreiden, Ik zal ze als vogelen des hemels doen nederdalen. Ik zal ze tuchtigen, gelijk gehoord is in hun vergadering.
When they go, my net will be stretched out over them; I will take them like the birds of heaven, I will give them punishment, I will take them away in the net for their sin.
καθὼς ἂν πορεύωνται ἐπιβαλῶ ἐπ' αὐτοὺς τὸ δίκτυόν μου καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατὰξω αὐτοὺς παιδεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν
- 13 Wee hen, want zij zijn van Mij afgezworven; verstoring over hen, want zij hebben tegen Mij overtreden! Ik zou hen wel verlossen, maar zij spreken leugenen tegen Mij.
May trouble be theirs! for they have gone far away from me; and destruction, for they have been sinning against me; I was ready to be their saviour, but they said false words against me.
οὐαὶ αὐτοῖς ὅτι ἀπεπήδησαν ἀπ' ἐμοῦ δειλαιοὶ εἰσιν ὅτι ἠσέβησαν εἰς ἐμὲ ἐγὼ δὲ ἐλυτρώσαμην αὐτούς αὐτοὶ δὲ κατέλαλῃσαν κατ' ἐμοῦ ψεύδη
- 14 Zij roepen ook niet tot Mij met hun hart, wanneer zij huilen op hun legers; om koren en most verzamelen zij zich, maar zij wederstreven tegen Mij.
And they have not made prayer to me in their hearts, but they make loud cries on their beds; they are cutting themselves for food and wine, they are turned against me.
καὶ οὐκ ἐβόησαν πρὸς με αἱ καρδίαι αὐτῶν ἀλλ' ἢ ὠλόλυζον ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοί
- 15 Ik heb hen wel getuchtigd, en hunlieder armen gesterkt; maar zij denken kwaad tegen Mij.
Though I have given training and strength to their arms, they have evil designs against me.
κἀγὼ κατίσχυσα τοὺς βραχίονας αὐτῶν καὶ εἰς ἐμὲ ἐλογίσαντο πονηρὰ
- 16 Zij keren zich, maar niet tot den Allerhoogste, zij zijn als een bedrieglijke boog; hun vorsten vallen door het zwaard; vanwege de gramschap hunner tong; dat is hunliederbespotting in Egypteland.
Hosea 8
They have gone to what is of no value; they are like a false bow; their captains will come to destruction by the sword, and their ruler by my wrath; for this, the land of Egypt will make sport of them.
ἀπεστράφησαν εἰς οὐθὲν ἐγένοντο ὡς τόξον ἐντεταμένον πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν δι' ἀπαιδευσίαν γλώσσης αὐτῶν οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῆ αἰγύπτῳ
- 1 De bazuin aan uw mond; hij komt als een arend tegen het huis des HEEREN; omdat zij Mijn verbond hebben overtreden, en zijn tegen Mijn wet afvallig geworden.
Put the horn to your mouth. He comes like an eagle against the house of the Lord; because they have gone against my agreement, they have not kept my law.
εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ ὡς ἀετὸς ἐπ' οἶκον κυρίου ἀνθ' ὧν παρέβησαν τὴν διαθήκην μου καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἠσέβησαν
- 2 Dan zullen zij tot Mij roepen: Mijn God! wij, Israel, kennen U.
They will send up to me a cry for help: We, Israel, have knowledge of you, O God of Israel.
ἐμὲ κεκράζονται ὁ θεὸς ἐγνώκαμέν σε
- 3 Israel heeft het goede verstoten; de vijand zal hem vervolgen.
Israel has given up what is good; his haters will go after him.
ὅτι ἰσραὴλ ἀπεστρέψατο ἀγαθὰ ἐχθρὸν κατεδίωξαν

- 4 Zij hebben koningen gemaakt, maar niet uit Mij; zij hebben vorsten gesteld, maar Ik heb het niet gekend; van hun zilver en hun goud hebben zij voor zichzelf afgoden gemaakt, opdat zij uitgeroeid worden.
They have put up kings, but not by me; they have made princes, but I had no knowledge of it; they have made images of silver and gold, so that they may be cut off.
ἐαυτοῖς ἐβασίλευσαν καὶ οὐ δι' ἐμοῦ ἤρξαν καὶ οὐκ ἐγνώρισάν μοι τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰδωλα ὅπως ἐξολεθρευθῶσιν
- 5 Uw kalf, o Samaria! heeft u verstoten; Mijn toorn is tegen hen ontstoken; hoe lang zullen zij de reinigheid niet verdragen?
I will have nothing to do with your young ox, O Samaria; my wrath is burning against them; how long will it be before the children of Israel make themselves clean?
ἀπότριψαι τὸν μόσχον σου σαμάρεια παρωξύνθη ὁ θυμός μου ἐπ' αὐτούς ἕως τίνος οὐ μὴ δύνονται καθαρισθῆναι
- 6 Want dat is ook uit Israel; een werkmeester heeft het gemaakt, en het is geen God, maar het zal tot stukken worden, het kalf van Samaria.
The workman made it, it is no god; the ox of Samaria will be broken into bits.
ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ αὐτὸ τέκτων ἐποίησεν καὶ οὐ θεός ἐστιν διότι πλανῶν ἦν ὁ μόσχος σου σαμάρεια
- 7 Want zij hebben wind gezaaid, en zullen een wervelwind maaien; het zal geen staande koren hebben, het uitspruitzel zal geen meel maken; of het misschien maakte, vreemden zullen het verslinden.
For they have been planting the wind, and their fruit will be the storm; his grain has no stem, it will give no meal, and if it does, a strange nation will take it.
ὅτι ἀνεμόφορα ἔσπειραν καὶ ἡ καταστροφή αὐτῶν ἐκδέξεται αὐτὰ δράγμα οὐκ ἔχον ἰσχνὸν τοῦ ποιῆσαι ἄλευρον ἐὰν δὲ καὶ ποιῆσῃ ἄλλότριον καταφάγονται αὐτό
- 8 Israel is verslonden; nu zijn zij onder de heidenen geworden, gelijk een vat, waar men geen lust toe heeft.
Israel has come to destruction; now they are among the nations like a cup in which there is no pleasure.
κατεπόθη ἰσραὴλ νῦν ἐγένετο ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκευὸς ἄχρηστον
- 9 Want zij zijn opgetogen naar Assur, een woudezel, die alleen voor zichzelf is; die van Efraim hebben boelen om hoerenloon gehuurd.
For they have gone up to Assyria like an ass going by himself; Ephraim has given money to get lovers.
ὅτι αὐτοὶ ἀνέβησαν εἰς ἀσσυρίους ἀνέθαλεν καθ' ἑαυτὸν εφραϊμ δῶρα ἠγάπησαν
- 10 Dewijl zij dan onder de heidenen boelen om hoerenloon gehuurd hebben, zo zal Ik die nu ook verzamelen; ja, zij hebben al een weinig begonnen, vanwege den last van den koning der vorsten.
But though they give money to the nations for help, still I will send them in all directions; and in a short time they will be without a king and rulers.
διὰ τοῦτο παραδοθήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσιν νῦν εἰσδέξομαι αὐτούς καὶ κοπάσουσιν μικρὸν τοῦ χρίειν βασιλεῖα καὶ ἄρχοντας
- 11 Omdat Efraim de altaren vermenigvuldigd heeft tot zondigen, zo zijn hem de altaren geworden tot zondigen.
Because Ephraim has been increasing altars for sin, altars have become a cause of sin to him.
ὅτι ἐπλήθυνεν εφραϊμ θυσιαστήρια εἰς ἁμαρτίας ἐγένοντο αὐτῷ θυσιαστήρια ἠγαπημένα
- 12 Ik schrijf hem de voortreffelijkheden Mijner wet voor; maar die zijn geacht als wat vreemds.
Though I put my law in writing for him in ten thousand rules, they are to him as a strange thing.
καταγράψω αὐτῷ πλῆθος καὶ τὰ νόμιμα αὐτοῦ εἰς ἄλλότρια ἐλογίσθησαν θυσιαστήρια τὰ ἠγαπημένα
- 13 Aangaande de offeranden Mijner gaven, zij offeren vlees, en eten het, maar de HEERE heeft aan hen geen welgevallen. Nu zal Hij hunner ongerechtigheid gedenken, en hun zonden bezoeken; zij zullen weder in Egypte keren.
He gives the offerings of his lovers, and takes the flesh for food; but the Lord has no pleasure in them; now he will keep in mind their evil-doing and give them the punishment of their sins; they will go back to Egypt.
διότι ἐὰν θύσωσιν θυσίαν καὶ φάγωσιν κρέα κύριος οὐ προσδέξεται αὐτὰ νῦν μνησθήσεται τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ ἐκδικήσει τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτοὶ εἰς αἴγυπτον ἀπέστρεψαν καὶ ἐν ἀσσυρίους ἀκάθαρτα φάγονται
- 14 Want Israel heeft zijn Maker vergeten, en tempelen gebouwd, en Juda heeft vaste steden vermenigvuldigd; maar Ik zal een vuur zenden in zijn steden, dat zal haar paleizen verteren.
For Israel has no memory of his Maker, and has put up the houses of kings; and Judah has made great the number of his walled towns. But I will send a fire on his towns and put an end to his great houses.
καὶ ἐπλάθετο ἰσραὴλ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν καὶ ὠκοδόμησαν τεμένη καὶ ἰουδας ἐπλήθυνεν πόλεις τετειχισμένας καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ καὶ καταφάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν
- 1 Verblijd u niet, o Israel! tot opspringens toe, gelijk de volken; want gij hoereert van uw God af; gij hebt hoerenloon lief, op alle dorsvloeren des korens.
Have no joy, O Israel, and do not be glad like the nations; for you have been untrue to your God; your desire has been for the loose woman's reward on every grain-floor.
μὴ χαῖρε ἰσραὴλ μηδὲ εὐφραίνου καθὼς οἱ λαοὶ διότι ἐπόρνευσας ἀπὸ τοῦ θεοῦ σου ἠγάπησας δόματα ἐπὶ πάντα ἄλωνα σίτου

- 2 De dors vloer en de wijnkuip zal henlieden niet voeden; en de most zal hun liegen.
The grain-floor and the place where the grapes are crushed will not give them food; there will be no new wine for them.
ἄλων καὶ ληνὸς οὐκ ἐγνώ αὐτούς καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο αὐτούς
- 3 Zij zullen in des HEEREN land niet blijven; maar Ephraim zal weder tot Egypte keren, en zij zullen in Assyrie het onreine eten.
They will have no resting-place in the Lord's land, but Ephraim will go back to Egypt, and they will take unclean food in Assyria.
οὐ κατώκησαν ἐν τῇ γῆ τοῦ κυρίου κατώκησεν εφραιμ εἰς αἴγυπτον καὶ ἐν ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται
- 4 Zij zullen den HEERE geen drankofferen doen van wijn, ook zouden zij Hem niet zoet zijn, hun offeranden zouden hun zijn als treurbrood; allen, die dat zouden eten, zoudenonrein worden; want hun brood zal voor hun ziel zijn, het zal in des HEEREN huis niet komen.
They will give no wine offering to the Lord, they will not make offerings ready for him; their bread will be like the bread of those in sorrow; all who take it will be unclean, because their bread will be only for their desire, it will not come into the house of the Lord.
οὐκ ἔσπεισαν τῷ κυρίῳ οἶνον καὶ οὐχ ἠδύναν αὐτῷ αἱ θυσίαι αὐτῶν ὡς ἄρτος πένθους αὐτοῖς πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὰ μιανθήσονται διότι οἱ ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ εἰσελεύσονται εἰς τὸν οἶκον κυρίου
- 5 Wat zult gijlieden dan doen op een gezetten hoogtijdsdag, en op een feestdag des HEEREN?
What will you do on the day of worship, and on the day of the feast of the Lord?
τί ποιήσετε ἐν ἡμέρᾳ πανηγύρεως καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς τοῦ κυρίου
- 6 Want ziet, zij gaan daarhenen vanwege de verstoring; Egypte zal ze verzamelen, Mof zal ze begraven; begeerte zal er zijn naar hun zilver, netelen zullen hen erfelijk bezitten,doornen zullen in hun tenten zijn.
For see, they are going away into Assyria; Egypt will get them together, Memphis will be their last resting-place; their fair silver vessels will be covered over with field plants, and thorns will come up in their tents.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ πορεύσονται ἐκ ταλαιπωρίας αἰγύπτου καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς μέμφις καὶ θάψει αὐτοὺς μαχμας τὸ ἀργύριον αὐτῶν ὄλεθρος κληρονομήσει ἄκανθα ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν
- 7 De dagen der bezoeking zijn gekomen, de dagen der vergelding zijn gekomen; die van Israel zullen het gewaar worden; de profeet is een dwaas, de man des geestes isonzinnig; om de grootheid uwer ongerechtigheid is de haat ook groot.
The days of punishment, the days of reward are come; Israel will be put to shame; the prophet is foolish, the man who has the spirit is off his head, because of your great sin.
ἦκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως ἦκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνταποδόσεώς σου καὶ κακωθήσεται ἰσραηλ ὡς περὶ ὁ προφήτης ὁ παρεξεστηκώς ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθη μανία σου
- 8 De wachter van Ephraim is met mijn God, maar de profeet is een vogelvangerstrik, op al zijn wegen, een haat in het huis zijns Gods.
There is great hate against the watchman of Ephraim, the people of my God; as for the prophet, there is a net in all his ways, and hate in the house of his God.
σκοπὸς εφραιμ μετὰ θεοῦ προφήτης παγὶς σκολιὰ ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ μανίαν ἐν οἴκῳ κυρίου κατέπηξαν
- 9 Zij hebben zich zeer diep verdorven, als in de dagen van Gibeah; Hij zal hunner ongerechtigheid gedenken, Hij zal hun zonden bezoeken.
They have gone deep in evil as in the days of Gibeah; he will keep in mind their wrongdoing, he will give them punishment for their sins.
ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βουνοῦ μνησθήσεται ἀδικίας αὐτοῦ ἐκδικήσει ἁμαρτίας αὐτοῦ
- 10 Ik vond Israel als druiven in de woestijn, Ik zag uw vadersen als de eerste vrucht aan den vijgeboom in haar beginsel; maar zij gingen in tot Baal-Peor, en zonderden zich af tot dieschaamte, en werden gans verfoeilijk naar hun boelerij.
I made discovery of Israel as of grapes in the waste land; I saw your fathers as the first-fruits of the fig-tree in her early fruit time; but they came to Baal-peor, and made themselves holy to the thing of shame, and became disgusting like that to which they gave their love.
ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὔρον τὸν ἰσραηλ καὶ ὡς σκοπὸν ἐν συκῇ πρόμιον εἶδον πατέρας αὐτῶν αὐτοὶ εἰσήλθον πρὸς τὸν βεελεφεγορ καὶ ἀπληροτριώθησαν εἰς αἰσχύνην καὶ ἐγένοντο οἱ ἡγαπημένοι ὡς οἱ ἐβδελυγμένοι
- 11 Aangaande Ephraim, hunlieder heerlijkheid zal wegvlieden als een vogel; van de geboorte, en van moeders buik, en van de ontvangenis af.
As for Ephraim, their glory will go in flight like a bird: there will be no birth and no one with child and no giving of life.
εφραιμ ὡς ὄρνειον ἐξεπετάσθη αἱ δόξαι αὐτῶν ἐκ τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήψεων
- 12 Ofschoon zij hun kinderen mochten groot maken, Ik zal er hen toch van beroven, dat zij onder de mensen niet zullen zijn; want ook, wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn!
Even though their children have come to growth I will take them away, so that not a man will be there; for their evil-doing will be complete and they will be put to shame because of it.
διότι καὶ ἐὰν ἐκθρέψωσιν τὰ τέκνα αὐτῶν ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνθρώπων διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς ἔστιν σὰρξ μου ἐξ αὐτῶν

- 13 Efraim is, gelijk als Ik Tyrus aanzag, die geplant is in een liefelijke woonplaats; maar Efraim zal zijn kinderen moeten uitbrengen tot den doodslager.
As I have seen a beast whose young have been taken from her, so Ephraim will give birth to children only for them to be put to death.
 εφραιμ ὄν τρόπον εἶδον εἰς θήραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ εφραιμ τοῦ ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα αὐτοῦ
- 14 Geef hun, HEERE! Wat zult Gij geven? Geef hun een misdragende baarmoeder, en uitdrogende borsten.
O Lord, what will you give them? Give them bodies which may not give birth and breasts without milk.
 δὸς αὐτοῖς κύριε τί δώσεις αὐτοῖς δὸς αὐτοῖς μήτραν ἀτεκνοῦσαν καὶ μαστοὺς ξηροῦς
- 15 Al hun boosheid is te Gilgal, want daar heb Ik ze gehaat, om de boosheid van hun handelingen; Ik zal ze uit Mijn huis uitdrijven, Ik zal ze voortaan niet meer liefhebben; al hunvorsten zijn afvalligen.
All their evil-doing is in Gilgal; there I had hate for them; because of their evil-doing I will send them out of my house; they will no longer be dear to me; all their rulers are uncontrolled.
 πᾶσαι αἱ κακίαι αὐτῶν εἰς γαλγαλ ὅτι ἐκεῖ αὐτοὺς ἐμίσησα διὰ τὰς κακίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου μου ἐκβαλῶ αὐτούς οὐ μὴ προσθήσω τοῦ ἀγαπήσαι αὐτούς πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες
- 16 Efraim is geslagen, hunlieder wortel is verdord, zij zullen geen vrucht voortbrengen; ja, ofschoon zij genereerden, zo zal Ik toch de gewenste vruchten van hun buik doden.
The rod has come on Ephraim, their root is dry, let them have no fruit; even though they give birth, I will put to death the dearest fruit of their bodies.
 ἐπόνεσεν εφραιμ τὰς ρίζας αὐτοῦ ἐξηράνθη καρπὸν οὐκέτι μὴ ἐνέγκη διότι καὶ ἐὰν γεννήσωσιν ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν
- 17 Mijn God zal ze verwerpen, omdat zij naar Hem niet horen; en zij zullen omzwervende zijn onder de heidenen.
My God will give them up because they did not give ear to him; they will be wandering among the nations.
 ἀπόσεται αὐτοὺς ὁ θεός ὅτι οὐκ εἰσήκουσαν αὐτοῦ καὶ ἔσονται πλανῆται ἐν τοῖς ἔθνεσιν
- 1 Israel is een uitgeledigde wijnstok, hij brengt weder vrucht voor zich; maar naar de veelheid zijner vrucht heeft hij de altaren vermenigvuldigd; naar de goedheid zijns lands, hebben zij de opgerichte beelden goed gemaakt.
Israel is a branching vine, full of fruit; as his fruit is increased, so the number of his altars is increased; as the land is fair, so they have made fair pillars.
 ἄμπελος ἐκκληματοῦσα ἰσραηλ ὁ καρπὸς αὐτῆς εὐθηνῶν κατὰ τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν αὐτοῦ ἐπλήθυνεν τὰ θυσιαστήρια κατὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς αὐτοῦ ὄκοδόμησεν στήλας
- 2 Hij heeft hun hart verdeeld, nu zullen zij verwoest worden; Hij zal hun altaren doorhouwen, Hij zal hun opgerichte beelden verstoren.
Their mind is taken away; now they will be made waste: he will have their altars broken down, he will give their pillars to destruction.
 ἐμέρισαν καρδίας αὐτῶν νῦν ἀφανισθήσονται αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν τάλαιπωρήσουσιν αἱ στήλαι αὐτῶν
- 3 Want nu zullen zij zeggen: Wij hebben geen koning; want wij hebben den HEERE niet gevreesd; wat zou ons dan een koning doen?
Now, truly, they will say, We have no king, we have no fear of the Lord; and the king, what is he able to do for us?
 διότι νῦν ἐροῦσιν οὐκ ἔστιν βασιλεὺς ἡμῖν ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον ὁ δὲ βασιλεὺς τί ποιήσει ἡμῖν
- 4 Zij hebben woorden gesproken, valselijk zwerende in het verbond maken; daarom zal het oordeel als een vergiftig kruid groenen, op de voren der velden.
Their words are foolish; they make agreements with false oaths, so punishment will come up like a poison-plant in a ploughed field.
 λαλῶν ῥήματα προφάσεις ψευδεῖς διαθήσεται διαθήκην ἀνατελεῖ ὡς ἀγρωστὶς κρίμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ
- 5 De inwoners van Samaria zullen verschrikt zijn over het kalf van Beth-Aven; want zijn volk zal over hetzelfde treuren, mitsgaders zijn Chemarim (die zich over hetzelfde verheugden), over zijn heerlijkheid, omdat zij van hetzelfde is weggevaaren.
The people of Samaria will be full of fear because of the ox of Beth-aven; its people will have sorrow for it, and its priests will give cries of grief for its glory, for the glory has gone in flight.
 τῷ μόσχῳ τοῦ οἴκου ὧν παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες σαμάρειαν ὅτι ἐπένθησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν καὶ καθὼς παρεπύκρναν αὐτόν ἐπιχαροῦνται ἐπὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ ὅτι μετωκίσθη ἀπ' αὐτοῦ
- 6 Ja, datzelfde zal naar Assur gevoerd worden, tot een geschenk voor den koning Jareb; Efraim zal schaamte behalen, en Israel zal beschaamd worden vanwege zijn raadslag.
And they will take it to Assyria and give it to the great king; shame will come on Ephraim, and Israel will be shamed because of its image.
 καὶ αὐτὸν εἰς ἀσσυρίους δῆσαντες ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ ἰαριμ ἐν δόματι εφραιμ δέξεται καὶ αἰσχυνθήσεται ἰσραηλ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοῦ
- 7 De koning van Samaria is afgehouden, als schuim op het water.
As for Samaria, her king is cut off, like mist on the water.
 ἀπέρριψεν σαμάρεια βασιλέα αὐτῆς ὡς φρύγανον ἐπὶ προσώπου ὕδατος

- 8 En de hoogten van Aven, Israels zonde, zullen verdelgd worden; doornen en distelen zullen op hunlieder altaren opkomen; en zij zullen zeggen tot de bergen: Bedekt ons! en totde heuvelen: Valt op ons!
 And the high places of Aven, the sin of Israel, will come to destruction; thorns and waste plants will come up on their altars; they will say to the mountains, Be a cover over us; and to the hills, Come down on us.
 και ἐξαρθήσονται βωμοὶ ὧν ἀμαρτήματα τοῦ ἰσραὴλ ἄκανθαὶ καὶ τρίβολοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν καὶ ἐροῦσιν τοῖς ὄρεσιν καλύψατε ἡμᾶς καὶ τοῖς βουνοῖς πέσατε ἐφ' ἡμᾶς
- 9 Sinds de dagen van Gibeah, hebt gij gezondigd, o Israel; daar zijn zij staande gebleven; de strijd te Gibeah, tegen de kinderen der verkeerdheid, zal ze niet aangrijpen.
 O Israel, you have done evil from the days of Gibeah; there they took up their position, so that the fighting against the children of evil might not overtake them in Gibeah.
 ἀφ' οὗ οἱ βουνοὶ ἤμαρτεν ἰσραὴλ ἐκεῖ ἔστησαν οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς ἐν τῷ βουνῷ πόλεμος ἐπὶ τὰ τέκνα ἀδικίας
- 10 Het is in Mijn lust, dat Ik ze zal binden; en volken zullen tegen henlieden verzameld worden, als Ik ze binden zal in hun twee voren.
 I will come and give them punishment; and the peoples will come together against them when I give them the reward of their two sins.
 ἦλθεν παιδεῦσαι αὐτοὺς καὶ συναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς λαοὶ ἐν τῷ παιδεύεσθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις αὐτῶν
- 11 Dewijl Efraim een vaars is, gewend gaarne te dorsen, zo ben Ik over de schoonheid van haar hals overgegaan; Ik zal Efraim berijden, Juda zal ploegen, Jakob zal voor zichgegen.
 And Ephraim is a trained cow, taking pleasure in crushing the grain; but I have put a yoke on her fair neck; I will put a horseman on the back of Ephraim; Judah will be working the plough, Jacob will be turning up the earth.
 εφραιμ δάμαλις δεδιδασγμένη ἀγαπᾶν νεῖκος ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι ἐπὶ τὸ κάλλιστον τοῦ τραχήλου αὐτῆς ἐπιβιβῶ εφραιμ καὶ παρασιωπήσομαι ἰουδαν ἐνισχύσει αὐτῷ ἰακωβ
- 12 Zaait u tot gerechtigheid, maait tot weldadigheid; braakt u een braakland; dewijl het tijd is den HEERE te zoeken, totdat Hij kome, en over u de gerechtigheid regene.
 Put in the seed of righteousness, get in your grain in mercy, let your unploughed earth be turned up: for it is time to make search for the Lord, till he comes and sends righteousness on you like rain.
 σπείρατε ἐαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην τρυγήσατε εἰς καρπὸν ζωῆς φωτίσατε ἐαυτοῖς φῶς γνώσεως ἐκζητήσατε τὸν κύριον ἕως τοῦ ἔλθειν γενήματα δικαιοσύνης ὑμῶν
- 13 Gij hebt goddeloosheid geploegd, verkeerdheid gemaaid, en de vrucht der leugen gegeten; want gij hebt vertrouwd op uw weg, op de veelheid uwer helden.
 You have been ploughing sin, you have got in a store of evil, the fruit of deceit has been your food: for you put faith in your way, in the number of your men of war.
 ἴνα τί παρεσιωπήσατε ἀσέβειαν καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγήσατε ἐφάγετε καρπὸν ψευδῆ ὅτι ἠλπισας ἐν τοῖς ἄρμασίν σου ἐν πλῆθει δυνάμεώς σου
- 14 Daarom zal er een groot gedruis ontstaan onder uw volken, en al uw vestingen zullen verstoord worden, gelijk Salman Beth-Arbel verstoorde ten dage des krijgs; de moeder werder verpletterd met de zonen.
 So a great outcry will go up from among your people, and all your strong places will be broken, as Beth-arbel was broken by Shalman in the day of war, as the mother was broken on the rocks with her children.
 και ἐξαναστήσεται ἀπώλεια ἐν τῷ λαῷ σου καὶ πάντα τὰ περιτετειχισμένα σου οἰχίσεται ὡς ἄρχων σαλαμαν ἐκ τοῦ οἴκου ἱεροβααλ ἐν ἡμέραις πολέμου μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἠδάφισαν
- 15 Alzo heeft Beth-El ulieden gedaan, vanwege de boosheid uwer boosheid; Israels koning is in den dageraad ten enenmale uitgerooid.
 So will Beth-el do to you because of your evil-doing; at dawn will the king of Israel be cut off completely.
 οὕτως ποιήσω ὑμῖν οἶκος τοῦ ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου κακιῶν ὑμῶν ὄρθρου ἀπερρίφησαν ἀπερρίφη βασιλεὺς ἰσραὴλ
- 1 Als Israel een kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb Mijn zoon uit Egypte uitgeroepen.
 When Israel was a child he was dear to me; and I took my son out of Egypt.
 διότι νήπιος ἰσραὴλ καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐξ αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ
- 2 Maar gelijk zij henlieden riepen, alzo gingen zij van hun aangezicht weg; zij offerden den Baals, en rookten den gesnedenen beelden.
 When I sent for them, then they went away from me; they made offerings to the Baals, burning perfumes to images.
 καθὼς μετεκάλεσα αὐτοὺς οὕτως ἀπόχοντο ἐκ προσώπου μου αὐτοὶ τοῖς βααλιμ ἔθνον καὶ τοῖς γλυπτοῖς ἐθυμίων
- 3 Ik nochtans leerde Efraim gaan; Hij nam ze op Zijn armen, maar zij bekenden niet, dat Ik ze genas.
 But I was guiding Ephraim's footsteps; I took them up in my arms, but they were not conscious that I was ready to make them well.
 καὶ ἐγὼ συνεπόδισα τὸν εφραιμ ἀνέλαβον αὐτὸν ἐπὶ τὸν βραχίονά μου καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἴαμαι αὐτοὺς
- 4 Ik trok ze met mensenzelen, met touwen der liefde, en was hun, als degenen, die het juk van op hun kinnebakken oplichten, en Ik reikte hem voeder toe.
 I made them come after me with the cords of a man, with the bands of love; I was to them as one who took the yoke from off their mouths, putting meat before them.
 ἐν διαφορῇ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτοὺς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ῥαπίζων ἄνθρωπος ἐπὶ τὰς σιαγόνας αὐτοῦ καὶ ἐπιβλέψομαι πρὸς αὐτὸν δυνήσομαι αὐτῷ

- 5 Hij zal in Egypteland niet wederkeren; maar Assur, die zal zijn koning zijn; omdat zij zich weigerden te bekeren.
He will go back to the land of Egypt and the Assyrian will be his king, because they would not come back to me.
κατόκησεν εφραιμ ἐν αἰγύπτῳ καὶ αἰσσοῦρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἠθέλησεν ἐπιστρέψαι
- 6 En het zwaard zal in zijn steden blijven, en zijn grendelen verteren, en opeten, vanwege hun beraadslagingen.
And the sword will go through his towns, wasting his children and causing destruction because of their evil designs.
καὶ ἠσθένησεν ῥομφαία ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καὶ κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν
- 7 Want Mijn volk blijft hangen aan de afkering van Mij; zij roepen het wel tot den Allerhoogste, maar niet een verhoogt Hem.
My people are given up to sinning against me; though their voice goes up on high, no one will be lifting them up.
καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμᾶμενος ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ καὶ ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ θυμωθήσεται καὶ οὐ μὴ ὑψώσῃ αὐτόν
- 8 Hoe zou Ik u overgeven, o Efraim? u overleveren, o Israel? Hoe zou Ik u maken als Adama, u stellen als Zeboim? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is te zamenontstoken.
How may I give you up, O Ephraim? how may I be your saviour, O Israel? how may I make you like Admah? how may I do to you as I did to Zeboim? My heart is turned in me, it is soft with pity.
τί σε διαθῶ εφραιμ ὑπεραστιῶ σου ἰσραηλ τί σε διαθῶ ὡς αδαμα θήσομαι σε καὶ ὡς σεβωιμ μετεστράφη ἡ καρδία μου ἐν τῷ αὐτῷ συνεταιράχθη ἡ μεταμέλειά μου
- 9 Ik zal de hittigheid Mijns toorns niet uitvoeren; Ik zal niet wederkeren om Efraim te verderven; want Ik ben God en geen mens, de Heilige in het midden van u, en Ik zal in de stadniet komen.
I will not put into effect the heat of my wrath; I will not again send destruction on Ephraim; for I am God and not man, the Holy One among you; I will not put an end to you.
οὐ μὴ ποιήσω κατὰ τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν εφραιμ διότι θεὸς ἐγώ εἰμι καὶ οὐκ ἄνθρωπος ἐν σοὶ ἅγιος καὶ οὐκ εἰσελεύσομαι εἰς πόλιν
- 10 Zij zullen den HEERE achterna wandelen, Hij zal brullen als een leeuw, wanneer Hij brullen zal, dan zullen de kinderen van de zee af al bevende aankomen.
They will go after the Lord; his cry will be like that of a lion; his cry will be loud, and the children will come from the west, shaking with fear;
ὀπίσω κυρίου πορεύσομαι ὡς λέων ἐρεύζεται ὅτι αὐτὸς ὠρύσσεται καὶ ἐκστήσονται τέκνα ὑδάτων
- 11 Zij zullen bevende aankomen als een vogeltje uit Egypte, en als een duif uit het land van Assur; en Ik zal hen doen wonen in hun huizen, spreekt de HEERE.
Shaking with fear like a bird, they will come out of Egypt, like a dove out of the land of Assyria: and I will give them rest in their houses, says the Lord.
καὶ ἐκστήσονται ὡς ὄρνεον ἐξ αἰγύπτου καὶ ὡς περιστερὰ ἐκ γῆς ἀσσυρίων καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν λέγει κύριος
- 1 Die van Efraim hebben Mij omsingeld met leugen, en het huis Israels met bedrog; maar Juda heerste nog met God, en was met de heiligen getrouw.
\11:12The deceit of Ephraim and the false words of Israel are about me on every side. ...
ἐκκύλωσέν με ἐν ψεύδει εφραιμ καὶ ἐν ἀσεβείαις οἶκος ἰσραηλ καὶ ἰουδα νῦν ἔγνω αὐτοὺς ὁ θεός καὶ λαὸς ἅγιος κεκλήσεται θεοῦ
- 2 Efraim weidt zich met wind, en jaagt den oostenwind na; den gansen dag vermenigvuldigt hij leugen en verwoesting; en zij maken verbond met Assur, en de olie wordt naar Egypte gevoerd.
\12:1Ephraim's food is the wind, and he goes after the east wind: deceit and destruction are increasing day by day; they make an agreement with Assyria, and take oil into Egypt.
ὁ δὲ εφραιμ πονηρὸν πνεῦμα ἐδίωξεν καύσωνα ὅλην τὴν ἡμέραν κενὰ καὶ μάτια ἐπλήθυνεν καὶ διαθήκην μετὰ ἀσσυρίων διέθετο καὶ ἔλαιον εἰς αἰγυπτον ἐνεπορεύετο
- 3 Ook heeft de HEERE een twist met Juda, en Hij zal bezoeking doen over Jakob naar zijn wegen, naar zijn handelingen zal Hij hem vergelden.
\12:2The Lord has a cause against Judah, and will give punishment to Jacob for his ways; he will give him the reward of his acts.
καὶ κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς ἰουδαν τοῦ ἐκδικῆσαι τὸν ἰακωβ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ
- 4 In moeders buik hield hij zijn broeder bij de verzenen; en in zijn kracht gedroeg hij zich vorsteljk met God.
\12:3In the body of his mother he took his brother by the foot, and in his strength he was fighting with God;
ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐπτέρυσεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἐν κόποις αὐτοῦ ἐνίσχυσεν πρὸς θεὸν
- 5 Ja, hij gedroeg zich vorsteljk tegen den Engel, en overmocht Hem; hij weende en smeekte Hem. Te Beth-El vond hij Hem, en aldaar sprak Hij met ons;
\12:4He had a fight with the angel and overcame him; he made request for grace to him with weeping; he came face to face with him in Beth-el and there his words came to him;
καὶ ἐνίσχυσεν μετὰ ἀγγέλου καὶ ἠδυνάσθη ἔκλαυσεν καὶ ἐδεήθησάν μου ἐν τῷ οἴκῳ ὧν εὑροσάν με καὶ ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς αὐτόν
- 6 Namelijk, de HEERE, de God der heirscharen; HEERE is Zijn gedenknaam.
\12:5Even the Lord, the God of armies; the Lord is his name.
ὁ δὲ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον αὐτοῦ
- 7 Gij dan, bekeer u tot uw God, bewaar weldadigheid en recht, en wacht geduriglijk op uw God.
\12:6So then, come back to your God; keep mercy and right, and be waiting at all times on your God.
καὶ σὺ ἐν θεῷ σου ἐπιστρέψεις ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσσοι καὶ ἐγγίξει πρὸς τὸν θεόν σου διὰ παντός

- 8 In des koopmans hand is een bedriegelijke weegschaal, hij bemint te verdrukken;
 \12:7\As for Canaan, the scales of deceit are in his hands; he takes pleasure in twisted ways.
 χανααν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας καταδυναστεύειν ἠγάπησε
- 9 Nog zegt Efraim: Evenwel ben ik rijk geworden, ik heb mij groot goed verkregen; in al mijn arbeid zullen zij mij geen ongerechtigheid vinden, die zonde zij.
 \12:8\And Ephraim said, Now I have got wealth and much property; in all my works no sin may be seen in me.
 καὶ εἶπεν εφραιμ πλὴν πεπλούτηκα εὗρηκα ἀναψυχὴν ἐμαυτῷ πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὖρεθήσονται αὐτῷ δι' ἀδικίας ἃς ἤμαρτεν
- 10 Maar Ik ben de HEERE, uw God, van Egypteland af; Ik zal u nog in tenten doen wonen, als in de dagen der samenkomst;
 \12:9\But I am the Lord your God from the land of Egypt; I will give you tents for your living-places again as in the days of the holy meeting.
 ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεὸς σου ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἔτι κατοικιδῶ σε ἐν σκηναῖς καθὼς ἡμέρα ἐορτῆς
- 11 En Ik zal spreken tot de profeten, en Ik zal het gezicht vermenigvuldigen; en door den dienst der profeten zal Ik gelijkenissen voorstellen.
 \12:10\My word came to the ears of the prophets and I gave them visions in great number, and by the mouths of the prophets I made use of comparisons.
 καὶ λαλήσω πρὸς προφήτας καὶ ἐγὼ ὁράσεις ἐπλήθυνα καὶ ἐν χερσὶν προφητῶν ὁμοιώθην
- 12 Zekerlijk is Gilead ongerechtigheid, zij zijn enkel ijdelheid; te Gilgal offeren zij ossen, ja, hun altaren zijn als steen hopen op de voren der velden.
 \12:11\In Gilead there is evil. They are quite without value; in Gilgal they make offerings of oxen; truly their altars are like masses of stones in the hollows of a ploughed field.
 εἰ μὴ γαλααδ ἔστιν ἄρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν γαλιγαλ ἄρχοντες θυσιάζοντες καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν ὡς χελῶναι ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ
- 13 Jakob vlood toch naar het veld van Syrie, en Israel diende om een vrouw, en hoedde om een vrouw.
 \12:12\And Jacob went in flight into the field of Aram, and Israel became a servant for a wife, and for a wife he kept sheep.
 καὶ ἀνεχώρησεν ἰακωβ εἰς πεδῖον συρίας καὶ ἐδοῦλευσεν ἰσραηλ ἐν γυναικὶ καὶ ἐν γυναικὶ ἐφυλάξατο
- 14 Maar de HEERE voerde Israel op uit Egypte door een profeet, en door een profeet werd hij gehoed.
 \12:13\And by a prophet the Lord made Israel come up out of Egypt, and by a prophet he was kept safe.
 καὶ ἐν προφήτῃ ἀνήγαγεν κύριος τὸν ἰσραηλ ἐξ αἰγύπτου καὶ ἐν προφήτῃ διεφυλάχθη
- 15 Efraim daarentegen heeft Hen zeer bitterlijk vertoornd; daarom zal Hij zijn bloed op hem laten, en zijn Heere zal hem zijn smaad vergelden.
 \12:14\I have been bitterly moved to wrath by Ephraim; so that his blood will be on him, and the Lord will make his shame come back on him.
 ἐθύμωσεν εφραιμ καὶ παρώργισεν καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἐκρυσθήσεται καὶ τὸν ὄνειδισμὸν αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ κύριος
- 1 Als Efraim sprak, zo beefde men, hij heeft zich verheven in Israel; maar hij is schuldig geworden aan den Baal en is gestorven.
 When the words of my law came from Ephraim, he was lifted up in Israel; but when he did evil through the Baal, death overtook him.
 κατὰ τὸν λόγον εφραιμ δικαιοῦματα αὐτὸς ἔλαβεν ἐν τῷ ἰσραηλ καὶ ἔθετο αὐτὰ τῇ βααλ καὶ ἀπέθανεν
- 2 En nu zijn zij voortgevaren te zondigen, en hebben zich van hun zilver een gegoten beeld gemaakt, afgoden naar hun verstand, die allemaal smedenwerk zijn; waarvan zijnochtans zeggen: De mensen, die offeren, zullen de kalveren kussen.
 And now their sins are increased; they have made themselves a metal image, false gods from their silver, after their designs, all of them the work of the metal-workers; they say of them, Let them give offerings, let men give kisses to the oxen.
 καὶ προσέθετο τοῦ ἁμαρτάνειν ἔτι καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χόνευμα ἐκ τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν κατ' εἰκόνα εἰδώλων ἔργα τεκτόνων συντελεσμένα αὐτοῖς αὐτοὶ λέγουσιν θύσατε ἀνθρώπους μόσχοι γὰρ ἐκ λελοίπασιν
- 3 Daarom zullen zij zijn als een morgenwolk, en als een vroegkomende dauw, die henegaat; als kaf van den dorsvloer, en als rook uit den schoorsteen wordt weggestormd.
 So they will be like the morning cloud, like the dew which goes early away, like the dust of the grain which the wind is driving out of the crushing-floor, like smoke going up from the fireplace.
 διὰ τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωινὴ καὶ ὡς ὀρσός ὀρθρινὴ πορευομένη ὥσπερ χυτὸς ἀποφυσώμενος ἀφ' ὄλωνος καὶ ὡς ἀτμὶς ἀπὸ ἀκριδῶν
- 4 Ik ben toch de HEERE, uw God, van Egypteland af; daarom zoudt gij geen God kennen dan Mij alleen, want er is geen Heiland dan Ik.
 But I am the Lord your God, from the land of Egypt; you have knowledge of no other God and there is no saviour but me.
 ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεὸς σου στερεῶν οὐρανὸν καὶ κτίζων γῆν οὐ αἱ χεῖρες ἐκτίσαν πᾶσαν τὴν στρατιάν τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω αὐτῶν καὶ ἐγὼ ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ θεὸν πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώση καὶ σφύζων οὐκ ἔστιν ἄρεξ ἐμοῦ
- 5 Ik heb u gekend in de woestijn, in een zeer heet land.
 I had knowledge of you in the waste land where no water was.
 ἐγὼ ἐποιμαινόν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀουκίτῳ

- 6 Daarna zijn zij, naardat hunlieder weide was, zat geworden; als zij zat zijn geworden, heeft zich hun hart verheven; daarom hebben zij Mij vergeten.
When I gave them food they were full, and their hearts were full of pride, and they did not keep me in mind.
κατὰ τὰς νομάς αὐτῶν καὶ ἐνεπλήσθησαν εἰς πλησμονὴν καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν ἕνεκα τούτου ἐπελάθοντό μου
- 7 Dies werd Ik hun als een felle leeuw; als een luipaard loerde Ik op den weg.
So I will be like a lion to them; as a cruel beast I will keep watch by the road;
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πανθῆρ καὶ ὡς πάρδαλις κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσυρίων
- 8 Ik ontmoette hen als een beer, die van jongen beroofd is, en scheurde het slot huns harten; en Ik verslond ze aldaar als een oude leeuw; het wild gedierte des velds verscheurdehen.
I will come face to face with them like a bear whose young ones have been taken from her, and their inmost hearts will be broken; there the dogs will make a meal of them; they will be wounded by the beasts of the field.
ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος ἀπορουμένη καὶ διαρρήξω συγκλεισμένον καρδίας αὐτῶν καὶ καταφάγονται αὐτοὺς ἐκεῖ σκύμοι δρυμοῦ θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς
- 9 Het heeft u bedorven, o Israel! want in Mij is uw hulp.
I have sent destruction on you, O Israel; who will be your helper?
τῇ διαφθορᾷ σου ἰσραὴλ τίς βοηθήσει
- 10 Waar is uw koning nu? Dat hij u behoude in al uw steden! En uw richters, waar gij van zeldet: Geef mij een koning en vorsten?
Where is your king, that he may be your saviour? and all your rulers, that they may take up your cause? of whom you said, Give me a king and rulers.
ποῦ ὁ βασιλεὺς σου οὗτος καὶ διασωσάτω σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου κρινάτω σε ὃν εἶπας δός μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα
- 11 Ik gaf u een koning in Mij toorn en nam hem weg in Mij verbolgenheid.
I have given you a king, because I was angry, and have taken him away in my wrath.
καὶ ἔδωκά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου καὶ ἔσχον ἐν τῷ θυμῷ μου
- 12 Efraims ongerechtigheid is samengebonden, zijn zonde is opgelegd.
The wrongdoing of Ephraim is shut up; his sin is put away in secret.
συστροφὴν ἀδικίας εφραιμ ἐγκεκρυμμένη ἢ ἁμαρτία αὐτοῦ
- 13 Smarten ener barende vrouw zullen hem aankomen; hij is een onwijs kind; want anders zou hij geen tijd in de kindergeboorte blijven staan.
The pains of a woman in childbirth will come on him: he is an unwise son, for at this time it is not right for him to keep his place when children come to birth.
ὠδῖνες ὡς τικτούσης ἤξουσιν αὐτῷ οὗτος ὁ υἱός σου οὐ φρόνιμος διότι οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν συντριβῇ τέκνων
- 14 Doch Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrijmaken van den dood: o dood! waar zijn uw pestilentien? hel! waar is uw verderf? Berouw zal van Mij ogenverborgen zijn,
I will give the price to make them free from the power of the underworld, I will be their saviour from death: O death! where are your pains? O underworld! where is your destruction? my eyes will have no pity.
ἐκ χειρὸς ᾗδου ῥύσομαι αὐτούς καὶ ἐκ θανάτου λυτρώσομαι αὐτούς ποῦ ἡ δίκη σου θάνατε ποῦ τὸ κέντρον σου ᾗδη παράκλησις κέκρυπται ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου
- 15 Want hij zal vrucht voortbrengen onder de broederen; doch er zal een oostenwind komen, een wind des HEEREN, opkomende uit de woestijn; en zijn springader zal uitdrogen,diezelve zal den schat van alle gewenste huisraad roven.
Though he gives fruit among his brothers, an east wind will come, the wind of the Lord coming up from the waste land, and his spring will become dry, his fountain will be without water: it will make waste the store of all the vessels of his desire.
διότι οὗτος ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν διαστελεῖ ἐπάξει ἄνεμον καύσωνα κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου ἐπ' αὐτόν καὶ ἀναξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ ἐξηρημώσει τὰς πηγὰς αὐτοῦ αὐτὸς καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ
- 1 Samaria zal woest worden, want zij is wederspanning geweest tegen haar God; zij zullen door het zwaard vallen, hun kinderkens zullen verpletterd, en hun zwangere vrouwen zullen opengesneden worden.
\13:16\Samaria will be made waste, for she has gone against her God: they will be cut down by the sword, their little children will be broken on the rocks, their women who are with child will be cut open.
ἀφανισθήσεται σαμάρεια ὅτι ἀντέστη πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς ἐν ῥωμαία πεσοῦνται αὐτοὶ καὶ τὰ ὑποτίθια αὐτῶν ἐδαφισθήσονται καὶ αἱ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι αὐτῶν διαρραγήσονται
- 2 Bekeer u, o Israel! tot den HEERE, uw God, toe; want gij zijt gevallen om uw ongerechtigheid.
\14:1\O Israel, come back to the Lord your God; for your evil-doing has been the cause of your fall.
ἐπιστρέφητι ἰσραὴλ πρὸς κύριον τὸν θεόν σου διότι ἡσθένησας ἐν ταῖς ἀδικίαις σου

- 3 Neem deze woorden met u, en bekeer u tot den HEERE; zeg tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid, en geef het goede, zo zullen wij betalen de varren onzer lippen.
 \14:2\Take with you words, and come back to the Lord; say to him, Let there be forgiveness for all wrongdoing, so that we may take what is good, and give in payment the fruit of our lips.
 λάβετε μεθ' ἑαυτῶν λόγους καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν εἶπατε αὐτῷ ὅπως μὴ λάβητε ἀδικίαν καὶ λάβητε ἀγαθὰ καὶ ἀνταποδώσομεν καρπὸν χειλέων ἡμῶν
- 4 Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen: Gij zijt onze God. Immers zal een wees bij U ontfermd worden.
 \14:3\Assyria will not be our salvation; we will not go on horses; we will not again say to the work of our hands, You are our gods; for in you there is mercy for the child who has no father.
 ασσουρ οὐ μὴ σῶση ἡμᾶς ἐφ' ἵππων οὐκ ἀναβησόμεθα οὐκέτι μὴ εἰπόμεν θεοὶ ἡμῶν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν ὁ ἐν σοὶ ἐλεήσει ὄρφανόν
- 5 Ik zal hunlieder afkering genezen, Ik zal hen vrijwilliglijk liefhebben; want Mijn toorn is van hem gekeerd.
 \14:4\I will put right their errors; freely will my love be given to them, for my wrath is turned away from him.
 ἰάσομαι τὰς κατοικίας αὐτῶν ἀγαπήσω αὐτοὺς ὁμολόγως ὅτι ἀπέστρεψεν ἡ ὀργή μου ἀπ' αὐτῶν
- 6 Ik zal Israel zijn als de dauw; hij zal bloeien als de lelie, en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon.
 \14:5\I will be as the dew to Israel; he will put out flowers like a lily, and send out his roots like Lebanon.
 ἔσομαι ὡς δρόσος τῷ ἰσραὴλ ἀνθήσει ὡς κρίνον καὶ βαλεῖ τὰς ρίζας αὐτοῦ ὡς ὁ λίβανος
- 7 Zijn scheuten zullen zich uitspreiden, en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms, en hij zal een reuk hebben als de Libanon.
 \14:6\His branches will be stretched out, he will be beautiful as the olive-tree and sweet-smelling as Lebanon.
 πορεύσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ καὶ ἔσται ὡς ἐλαία κατάκαρπος καὶ ἡ ὄσφρασία αὐτοῦ ὡς λιβάνου
- 8 Zij zullen wederkeren, zittende onder zijn schaduw; zij zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok; zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon.
 \14:7\They will come back and have rest in his shade; their life will be made new like the grain, and they will put out flowers like the vine; his name will be like the wine of Lebanon.
 ἐπιστρέψουσιν καὶ καθιοῦνται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ ζήσονται καὶ μεθυσθήσονται σίτῳ καὶ ἐξανθήσει ὡς ἄμπελος τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ὡς οἶνος λιβάνου
- 9 Ephraim! wat heb Ik meer met de afgoden te doen? Ik heb hem verhoord, en zal op hem zien; Ik zal hem zijn als een groenende denneboom; uw vrucht is uit Mij gevonden.
 \14:8\As for Ephraim, what has he to do with false gods any longer? I have given an answer and I will keep watch over him; I am like a branching fir-tree, from me comes your fruit.
 τῷ εφραϊμ τί αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδώλοις ἐγὼ ἐταπεινώσα αὐτόν καὶ ἐγὼ κατισχύσω αὐτόν ἐγὼ ὡς ἄρκευθος πυκάζουσα ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπὸς σου εὔρηται
- 1 Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Joel, den zoon van Pethuel:
 The word of the Lord which came to Joel, the son of Pethuel.
 λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς ἰωηλ τὸν τοῦ βαθουηλ
- 2 Hoort dit, gij oudsten! en neemt ter oren, alle inwoners des lands! Is dit geschied in uw dagen, of ook in de dagen uwer vaderen?
 Give ear to this, you old men, and take note, you people of the land. Has this ever been in your days, or in the days of your fathers?
 ἀκούσατε διὴ ταῦτα οἱ πρεσβύτεροι καὶ ἐνωτίσασθε πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν εἰ γέγονεν τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν
- 3 Vertelt uw kinderen daarvan, en laat het uw kinderen hun kinderen vertellen, en derzelve kinderen aan een ander geslacht.
 Give the story of it to your children, and let them give it to their children, and their children to another generation.
 ὑπερ αὐτῶν τοῖς τέκνοις ὑμῶν διηγήσασθε καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν
- 4 Wat de rups heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten, en wat de sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten, en wat de kever heeft overgelaten, heeft dekruidworm afgegeten.
 What the worm did not make a meal of, has been taken by the locust; and what the locust did not take, has been food for the plant-worm; and what the plant-worm did not take, has been food for the field-fly.
 τὰ κατάλοιπα τῆς κάμπης κατέφαγεν ἡ ἀκρίς καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκρίδος κατέφαγεν ὁ βροῦχος καὶ τὰ κατάλοιπα τοῦ βρούχου κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη
- 5 Waakt op, gij dronkenen! en weent, en huilt, alle gij wijnzuipers! om den nieuwen wijn, dewijl hij van uw mond is afgesneden.
 Come out of your sleep, you who are overcome with wine, and give yourselves to weeping; give cries of sorrow, all you drinkers of wine, because of the sweet wine; for it has been cut off from your mouths.
 ἐκνήψατε οἱ μεθύοντες ἐξ οἴνου αὐτῶν καὶ κλαύσατε θρηνήσατε πάντες οἱ πίνοντες οἶνον εἰς μέθην ὅτι ἐξῆρται ἐκ στόματος ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά
- 6 Want een volk is opgekomen over mijn land, machtig en zonder getal; zijn tanden zijn leeuwentanden, en het heeft baktanden eens ouden leeuws.
 For a nation has come up over my land, strong and without number; his teeth are the teeth of a lion, and he has the back teeth of a great lion.
 ὅτι ἔθνος ἀνέβη ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν καὶ ἀναρίθμητον οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ὀδόντες λέοντος καὶ αἱ μύλαι αὐτοῦ σκόμου

- 7 Het heeft mijn wijnstok gesteld tot een verwoesting, en mijn vijgeboom tot schuim; het heeft hem ganselijk ontbloot en nedergeworpen, zijn ranken zijn wit geworden.
By him my vine is made waste and my fig-tree broken: he has taken all its fruit and sent it down to the earth; its branches are made white.
ἔθετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμόν καὶ τὰς συκᾶς μου εἰς συγκλασμόν ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτὴν καὶ ἔρριψεν ἐλεύκανεν κλήματα αὐτῆς
- 8 Kermt, als een jonkvrouw, die met een zak omgord is vanwege den man van haar jeugd.
Make sounds of grief like a virgin dressed in haircloth for the husband of her early years.
θρήνησον πρὸς με ὑπὲρ νόμφην περιζωσμένην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν
- 9 Spijsoffer en drankoffer is van het huis des HEEREN afgesneden; de priesters, des HEEREN dienaars, treuren.
The meal offering and the drink offering have been cut off from the house of the Lord; the priests, the Lord's servants, are sorrowing.
ἐξήρται θυσία καὶ σπονδή ἐξ οἴκου κυρίου πενθεῖτε οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ
- 10 Het veld is verwoest, het land treurt; want het koren is verwoest, de most is verdroogd, de olie is flauw.
The fields are wasted, the land has become dry; for the grain is wasted, the new wine is kept back, the oil is poor.
ὅτι τεταλαιπώρηκεν τὰ πεδία πενθεῖτω ἡ γῆ ὅτι τεταλαιπώρηκεν σίτος ἐξηράνθη οἶνος ὀλιγώθη ἔλαιον
- 11 De akkerlieden zijn beschaamd, de wijngaardeniers huilen, om de tarwe en om de gerst, want de oogst des velds is vergaan.
The farmers are shamed, the workers in the vine-gardens give cries of grief, for the wheat and the barley; for the produce of the fields has come to destruction.
ἐξηράνθησαν οἱ γεωργοὶ θρηνεῖτε κτήματα ὑπὲρ πυροῦ καὶ κριθῆς ὅτι ἀπόλωλεν τρυγητὸς ἐξ ἄγροῦ
- 12 De wijnstok is verdord, de vijgeboom is flauw; de granaatappelboom, ook de palmboom en appelboom; alle bomen des velds zijn verdord; ja de vrolijkheid is verdord van demensenkinderen.
The vine has become dry and the fig-tree is feeble; the pomegranate and the palm-tree and the apple-tree, even all the trees of the field, are dry: because joy has gone from the sons of men.
ἡ ἄμπελος ἐξηράνθη καὶ αἱ συκαὶ ὀλιγώθησαν ῥόα καὶ φοῖνιξ καὶ μῆλον καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἄγροῦ ἐξηράνθησαν ὅτι ἤσχυναν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων
- 13 Omgordt u, en rouwklaagt, gij priesters! huilt, gij dienaars des altaars! gaat in, vernacht in zakken, gij dienaars mijns Gods! want spijsoffer en drankoffer is geweerd van het huisuws Gods.
Put haircloth round you and give yourselves to sorrow, you priests; give cries of grief, you servants of the altar: come in, and, clothed in haircloth, let the night go past, you servants of my God: for the meal offering and the drink offering have been kept back from the house of your God.
περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε οἱ ἱερεῖς θρηνεῖτε οἱ λειτουργοῦντες θυσιαστηρίῳ εἰσελθατε ὑπνώσατε ἐν σάκκοις λειτουργοῦντες θεῷ ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπονδή
- 14 Heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit, verzamelt de oudsten, en alle inwoners dezes lands, ten huize des HEEREN, uws Gods, en roept tot den HEERE.
Let a time be fixed for going without food, have a holy meeting, let the old men, even all the people of the land, come together to the house of the Lord your God, crying out to the Lord.
ἀγιάσατε νηστείαν κηρύξατε θεραπείαν συναγάγετε πρεσβυτέρους πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον θεοῦ ὑμῶν καὶ κεκράξατε πρὸς κύριον ἐκτενώως
- 15 Ach, die dag! want de dag des HEEREN is nabij, en zal als een verwoesting komen van den Almachtige.
Sorrow for the day! for the day of the Lord is near, and as destruction from the Ruler of all it will come.
οἴμμοι οἴμμοι οἴμμοι εἰς ἡμέραν ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου καὶ ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας ἦξει
- 16 Is niet de spijsz voor onze ogen afgesneden? Blijdschap en verheuging van het huis onzes Gods?
Is not food cut off before our eyes? joy and delight from the house of our God?
κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα ἐξωλεθρεύθη ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά
- 17 De granen zijn onder hun kluiten verrot, de schathuizen zijn verwoest, de schuren zijn afgebroken, want het koren is verdord.
The grains have become small and dry under the spade; the store-houses are made waste, the grain-stores are broken down; for the grain is dry and dead.
ἐσκίρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτναις αὐτῶν ἠφανίσθησαν θησαυροὶ κατεσκάφησαν ληνοὶ ὅτι ἐξηράνθη σίτος
- 18 O, hoe zucht het vee, de runderkudden zijn bedwelmd, want zij hebben geen weide, ook zijn de schaapskudden verwoest.
What sounds of pain come from the beasts! the herds of cattle are at a loss because there is no grass for them; even the flocks of sheep are no longer to be seen.
τί ἀποθήσομεν ἑαυτοῖς ἐκλαυσαν βουκόλια βοῶν ὅτι οὐχ ὑπήρχεν νομὴ αὐτοῖς καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων ἠφανίσθησαν
- 19 Tot U, o HEERE! roep ik; want een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd, en een vlam heeft alle bomen des velds aangestoken.
O Lord, my cry goes up to you: for fire has put an end to the grass-lands of the waste, and all the trees of the field are burned with its flame.
πρὸς σέ κύριε βοήσομαι ὅτι πῦρ ἀνήλωσεν τὰ ὄραια τῆς ἐρήμου καὶ φλόξ ἀνήψεν πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἄγροῦ

- 1 Blaast de bazuin te Sion, en roept luide op den berg Mijner heiligheid; laat alle inwoners des lands beroerd zijn, want de dag des HEEREN komt, want hij is nabij.
Let the horn be sounded in Zion, and a war-cry in my holy mountain; let all the people of the land be troubled: for the day of the Lord is coming;
σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν σιων κηρύξατε ἐν ὄρει ἀγίῳ μου καὶ συγχυθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν διότι πάρεστιν ἡμέρα κυρίου ὅτι ἐγγύς
- 2 Een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisterheid, als de dageraad uitgespreid over de bergen; een groot en machtig volk, desgelijks van ouds nietgeweest is, en na hetzelfde niet meer zal zijn tot in jaren van vele geslachten.
For a day of dark and deep shade is near, a day of cloud and black night: like a black cloud a great and strong people is covering the mountains; there has never been any like them and will not be after them again, from generation to generation.
ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμίχλης ὡς ὄρθρος χυθήσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολλὸς καὶ ἰσχυρὸς ὅμοιος αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ μετ' αὐτὸν οὐ προστεθήσεται ἕως ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν
- 3 Voor hetzelfde verteert een vuur, en achter hetzelfde brandt een vlam; het land is voor hetzelfde als een lusthof, maar achter hetzelfde een woeste wildernis, en ook is er geenontkomen van hetzelfde.
Before them fire sends destruction, and after them flame is burning: the land is like the garden of Eden before them, and after them an unpeopled waste; truly, nothing has been kept safe from them.
τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἀναπτομένη φλόξ ὡς παράδεισος τρυφῆς ἢ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ τὰ ὀπίσθεν αὐτοῦ πεδῖον ἀφανισμοῦ καὶ ἀνασφωζόμενος οὐκ ἔσται αὐτῷ
- 4 De gedaante deszelven is als de gedaante van paarden, en als ruiters zo zullen zij lopen.
Their form is like the form of horses, and they are running like war-horses.
ὡς ὄρασις ἵππων ἢ ὄνις αὐτῶν καὶ ὡς ἵππεῖς οὕτως καταδιώζονται
- 5 Zij zullen daarhenen springen als een gedruis van wagenen, op de hoogten der bergen; als het gedruis ener vuurvlam, die stoppelen verteert; als een machtig volk, dat inslagorde gesteld is.
Like the sound of war-carriages they go jumping on the tops of the mountains; like the noise of a flame of fire burning up the grain-stems, like a strong people lined up for the fight.
ὡς φωνὴ ἀρμάτων ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐξαλοῦνται καὶ ὡς φωνὴ φλογὸς πυρὸς κατεσθίουσης καλὰμην καὶ ὡς λαὸς πολλὸς καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος εἰς πόλεμον
- 6 Van deszelfs aangezicht zullen de volken in pijn zijn; alle aangezichten zullen betrekken als een pot.
At their coming the people are bent with pain: all faces become red together.
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ συντριβήσονται λαοὶ πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαυμα χύτρας
- 7 Als helden zullen zij lopen, als krijgsglieden zullen zij de muren beklimmen; en zij zullen daarhenen trekken, een iegelijk in zijn wegen, en zullen hun paden niet verdraaien.
They are running like strong men, they go over the wall like men of war; every man goes straight on his way, their lines are not broken.
ὡς μαχηταὶ δραμοῦνται καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισταὶ ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ τείχη καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύεται καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνωσιν τὰς τρίβους αὐτῶν
- 8 Ook zullen zij de een den ander niet dringen; zij zullen daarhenen trekken elk in zijn baan; en al vielen zij op een geweer, zij zouden niet verwond worden.
No one is pushing against another; everyone goes straight on his way: bursting through the sword points, their order is not broken.
καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὐκ ἀφέξεται καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύονται καὶ ἐν τοῖς βέλεσιν αὐτῶν πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ συντελεσθῶσιν
- 9 Zij zullen in de stad omlopen, zij zullen lopen op de muren, zij zullen klimmen in de huizen; zij zullen door de vensteren inkomen als een dief.
They make a rush on the town, running on the wall; they go up into the houses and in through the windows like a thief.
τῆς πόλεως ἐπιλήμψονται καὶ ἐπὶ τῶν τειχέων δραμοῦνται καὶ ἐπὶ τὰς οἰκίας ἀναβήσονται καὶ διὰ θυρίδων εἰσελεύσονται ὡς κλέπται
- 10 De aarde is beroerd voor deszelfs aangezicht, de hemel beeft; de zon en maan worden zwart, en de sterren trekken haar glans in.
The earth is troubled before them and the heavens are shaking: the sun and the moon have become dark, and the stars keep back their shining:
πρὸ προσώπου αὐτῶν συγχυθήσεται ἡ γῆ καὶ σεισθήσεται ὁ οὐρανὸς ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσιν καὶ τὰ ἄστρα δύσουσιν τὸ φέγγος αὐτῶν
- 11 En de HEERE verheft Zijn stem voor Zijn heir henen; want Zijn leger is zeer groot, want Hij is machtig, doende Zijn woord; want de dag des HEEREN is groot en zeer vreselijk, enwie zal hem verdragen?
And the Lord is thundering before his forces; for very great is his army; for he is strong who gives effect to his word: for the day of the Lord is great and greatly to be feared, and who has strength against it?
καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐτοῦ πρὸ προσώπου δυνάμεως αὐτοῦ ὅτι πολλὴ ἔστιν σφόδρα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὅτι ἰσχυρὰ ἔργα λόγων αὐτοῦ διότι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου μεγάλη καὶ ἐπιφανὴς σφόδρα καὶ τίς ἔσται ἰκανὸς αὐτῇ
- 12 Nu dan ook, spreekt de HEERE, bekeert u tot Mij met uw ganse hart, en dat met vasten en met geweene, en met rouwklage.
But even now, says the Lord, come back to me with all your heart, keeping from food, with weeping and with sorrow:
καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπιστρέφητε πρὸς με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν κλαυθμῷ καὶ ἐν κοπετῷ

- 13 En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot den HEERE, uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouwhebbende over het kwade.
 Let your hearts be broken, and not your clothing, and come back to the Lord your God: for he is full of grace and pity, slow to be angry and great in mercy, ready to be turned from his purpose of punishment.
 καὶ διαρρήξατε τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ μὴ τὰ ἱμάτια ὑμῶν καὶ ἐπιστρέφῃτε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν ὅτι ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ἐστὶν μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις
- 14 Wie weet, Hij mocht Zich wenden en berouw hebben; en Hij mocht een zegen achter Zich overlaten tot spijsoffer en drankoffer voor den HEERE, uw God.
 May it not be that he will again let his purpose be changed and let a blessing come after him, even a meal offering and a drink offering for the Lord your God?
 τίς οἶδεν εἰ ἐπιστρέψει καὶ μετανοήσει καὶ ὑπολείπεται ὀπίσω αὐτοῦ εὐλογίαν θυσίαν καὶ σπονδὴν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν
- 15 Blaast de bazuin te Sion, heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit.
 Let a horn be sounded in Zion, let a time be fixed for going without food, have a holy meeting:
 σαλπίζατε σάλπιγγι ἐν σιων ἀγιάσατε νηστείαν κηρύξατε θεραπείαν
- 16 Verzamelt het volk, heiligt de gemeente, vergadert de oudsten, verzamelt de kinderkens, en die de borsten zuigen; de bruidegom ga uit zijn binnenkamer, en de bruid uit haarslaapkamer.
 Get the people together, make the mass of the people holy, send for the old men, get together the children and babies at the breast: let the newly married man come out of his room and the bride from her tent.
 συναγάγετε λαὸν ἀγιάσατε ἐκκλησίαν ἐκλέξασθε πρεσβυτέρους συναγάγετε νήπια θηλάζοντα μαστούς ἐξελθάτω νυμφίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ καὶ νόμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς
- 17 Laat de priesters, des HEEREN dienaars, wenen tussen het voorhuis en het altaar, en laat hen zeggen: Spaar Uw volk, o HEERE! en geef Uw erfenis niet over tot een smaadheid, dat de heidenen over hen zouden heersen; waarom zouden zij onder de volken zeggen: Waar is hunlieder God?
 Let the priests, the servants of the Lord, be weeping between the covered way and the altar, and let them say, Have mercy on your people, O Lord, do not give up your heritage to shame, so that the nations become their rulers: why let them say among the peoples, Where is their God?
 ἀνὰ μέσον τῆς κρηπίδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ λειτουργοῦντες κυρίῳ καὶ ἐροῦσιν φεῖσαι κύριε τοῦ λαοῦ σου καὶ μὴ δῶς τὴν κληρονομίαν σου εἰς ὄνειδος τοῦ κατάρξει αὐτῶν ἔθνη ὅπως μὴ εἰπῶσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ποῦ ἐστὶν ὁ θεὸς αὐτῶν
- 18 Zo zal de HEERE ijveren over Zijn land, en Hij zal Zijn volk verschonen.
 Then the Lord had a care for the honour of his land and had pity on his people.
 καὶ ἐζήλωσεν κύριος τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
- 19 En de HEERE zal antwoorden en tot Zijn volk zeggen: Ziet, Ik zend ulieden het koren, en den most, en de olie, dat gij daarvan verzadigd zult worden; en Ik zal u niet meerovergeven tot een smaadheid onder de heidenen.
 And the Lord made answer and said to his people, See, I will send you grain and wine and oil in full measure: and I will no longer let you be shamed among the nations:
 καὶ ἀπεκρίθη κύριος καὶ εἶπεν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστελέλω ὑμῖν τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον καὶ ἐμπλησθήσεσθε αὐτῶν καὶ οὐ δώσω ὑμᾶς οὐκέτι εἰς ὄνειδισμὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
- 20 En Ik zal dien van het noorden verre van ulieden doen vertrekken, en hem wegdrijven in een dor en woest land, zijn aangezicht naar de Oostzee, en zijn einde naar de achterstezee; en zijn stank zal opgaan, en zijn vuiligheid zal opgaan; want hij heeft grote dingen gedaan.
 I will send the one from the north far away from you, driving him into a dry and waste land, with his front to the sea of the east and his back to the sea of the west, and the smell of him will go up, even his evil smell will go up.
 καὶ τὸν ἀπὸ βορρᾶ ἐκδιώξω ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐξώσω αὐτὸν εἰς γῆν ἄνυδρον καὶ ἀφανιῶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρότην καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην καὶ ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ καὶ ἀναβήσεται ὁ βρόμος αὐτοῦ ὅτι ἐμεγάλυνεν τὰ ἔργα αὐτοῦ
- 21 Vrees niet, o land! verheug u, en wees blijde; want de HEERE heeft grote dingen gedaan.
 Have no fear, O land; be glad with great joy; for the Lord has done great things.
 θάρσει γῆ χαίρε καὶ εὐφραίνου ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι
- 22 Vreest niet, gij beesten des velds! want de weiden der woestijn zullen weder jong gras voortbrengen; want het geboomte zal zijn vrucht dragen, de wijnstok en vijgeboom zullen hun vermogen geven.
 Have no fear, you beasts of the field, for the grass-lands of the waste are becoming green, for the trees are producing fruit, the fig-tree and the vine give out their strength.
 θαρσεῖτε κτήνη τοῦ πεδίου ὅτι βεβλάσθηκα πεδία τῆς ἐρήμου ὅτι ζῶλον ἤνεγκεν τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἄμπελος καὶ συκὴ ἔδωκαν τὴν ἰσχὴν αὐτῶν
- 23 En gij, kinderen van Sion! verheugt u en zijt blijde in den HEERE, uw God; want Hij zal u geven dien Leraar ter gerechtigheid; en Hij zal u den regen doen nederdalen, den vroegen regen en den spaden regen in de eerste maand.
 Be glad, then, you children of Zion, and have joy in the Lord your God: for he gives you food in full measure, making the rain come down for you, the early and the late rain as at the first.
 καὶ τὰ τέκνα σιων χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ βρώματα εἰς δικαιοσύνην καὶ βρέξει ὑμῖν ὑετὸν πρόμον καὶ ὕμιμον καθὼς ἔμπροσθεν

- 24 En de dorsvloeren zullen vol koren zijn, en de perskuipen van most en olie overlopen.
And the floors will be full of grain, and the crushing-places overflowing with wine and oil.
καὶ πλησθήσονται αἱ ἄλωνες σίτου καὶ ὑπερεκχυθήσονται αἱ ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου
- 25 Alzo zal Ik ulieden de jaren vergelden, die de sprinkhaan, de kever, en de kruidworm, en de rups heeft afgegeten; Mijn groot heir, dat Ik onder u gezonden heb.
I will give back to you the years which were food for the locust, the plant-worm, the field-fly, and the worm, my great army which I sent among you.
καὶ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν ὧν κατέφαγεν ἡ ἀκρίς καὶ ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ κάμψη ἡ δύναμις μου ἡ μεγάλη ἦν ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς
- 26 En gij zult overvloediglijk en tot verzadiging eten, en prijzen den Naam des HEEREN, uw Gods, Die wonderlijk bij u gehandeld heeft; en Mijn volk zal niet beschaamd worden totin eeuwigheid.
You will have food in full measure, and give praise to the name of the Lord your God, who has done wonders for you:
καὶ φάγεσθε ἐσθίοντες καὶ ἐμπλησθήσεσθε καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἃ ἐποίησεν μεθ' ὑμῶν εἰς θανάσια καὶ οὐ μὴ καταισχυθῆ ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα
- 27 En gij zult weten, dat Ik in het midden van Israel ben, en dat Ik de HEERE, uw God, ben, en niemand meer; en Mijn volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid.
And you will be certain that I am in Israel, and that I am the Lord your God, and there is no other: and my people will never be shamed.
καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ ἐγὼ εἰμι καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἕτι πλὴν ἐμοῦ καὶ οὐ μὴ καταισχυθῶσιν οὐκέτι πᾶς ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα
- 1 Want ziet, in die dagen en te dier tijd, als Ik de gevangenis van Juda en Jeruzalem zal wenden;
12:28\And after that, it will come about, says the Lord, that I will send my spirit on all flesh; and your sons and your daughters will be prophets, your old men will have dreams, your young men will see visions:
καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὀράσεις ὄψονται
- 2 Dan zal Ik alle heidenen vergaderen, en zal hen afvoeren in het dal van Josafat; en Ik zal met hen aldaar richten, vanwege Mijn volk en Mijn erfdeel Israel, dat zij onder de heidenen hebben verstrooid, en Mijn land gedeeld;
12:29\And on the servants and the servant-girls in those days I will send my spirit.
καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους καὶ ἐπὶ τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου
- 3 En hebben het lot over Mijn volk geworpen en een knechtje gegeven om een hoer, en een meisje verkocht om wijn, dat zij mochten drinken.
12:30\And I will let wonders be seen in the heavens and on the earth, blood and fire and pillars of smoke.
καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδια καπνοῦ
- 4 En ook, wat hebt gij met Mij te doen, gij Tyrus en Sidon, en alle grenzen van Palestina! Zoudt gij Mij een vergelding wedergeven? Maar zo gij Mij wilt vergelden, lichtelijk, haastelijk, zal Ik uw vergelding op uw hoofd wederbrengen.
12:31\The sun will be made dark and the moon turned to blood, before the great day of the Lord comes, a day to be feared.
ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἔλθεῖν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ
- 5 Omdat gij Mijn zilver en Mijn goud hebt weggenomen, en hebt Mijn beste kleinodien in uw tempels gebracht.
12:32\And it will be that whoever makes his prayer to the name of the Lord will be kept safe: for in Mount Zion and in Jerusalem some will be kept safe, as the Lord has said, and will be among the small band marked out by the Lord.
καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται ὅτι ἐν τῷ ὄρει σιών καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ ἔσται ἀνασωζόμενος καθότι εἶπεν κύριος καὶ εὐαγγελιζόμενοι οὗς κύριος προσκέκληται
- 1 De woorden van Amos, die onder de veeherderen was van Thekoa, dewelke hij gezien heeft over Israel, in de dagen van Uzzia, koning van Juda, en in de dagen van Jeroboam, zoon van Joas, koning van Israel; twee jaren voor de aardbeving.
The words of Amos, who was among the herdsmen of Tekoa; what he saw about Israel in the days of Uzziah, king of Judah, and in the days of Jeroboam, the son of Joash, king of Israel, two years before the earth-shock.
λόγοι αμώς οἱ ἐγένοντο ἐν νακκαριμ ἐκ θεκουε οὗς εἶδεν ὑπὲρ ἱερουσαλὴμ ἐν ἡμέραις οζιον βασιλέως ἰουδα καὶ ἐν ἡμέραις ιεροβοαμ τοῦ ἰωας βασιλέως Ἰσραὴλ πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ
- 2 En hij zeide: De HEERE zal brullen uit Sion, en Zijn stem verheffen uit Jeruzalem; en de woningen der herderen zullen treuren, en de hoogte van Karmel zal verdorren.
And he said, The Lord will give a lion's cry from Zion, his voice will be sounding from Jerusalem; and the fields of the keepers of sheep will become dry, and the top of Carmel will be wasted away.
καὶ εἶπεν κύριος ἐκ σιών ἐφθέγγετο καὶ ἐξ ἱερουσαλὴμ ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἐπένθησαν αἱ νομαὶ τῶν ποιμένων καὶ ἐξηράνθη ἡ κορυφή τοῦ καρμήλου
- 3 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Damaskus, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij Gilead met ijzeren dorswagens hebben gedorst.
These are the words of the Lord: For three crimes of Damascus, and for four, I will not let its fate be changed; because they have been crushing Gilead with iron grain-crushing instruments.
καὶ εἶπεν κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις δαμασκοῦ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν ἀνθ' ὧν ἔπριζον πρίσιν σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν γαλααδ

- 4 Daarom zal Ik een vuur in het huis van Hazael zenden, dat zal de paleizen van Benhadad verteren.
And I will send a fire into the house of Hazael, burning up the great houses of Ben-hadad.
 και εξαποστελω πυρ εις τον οικον αζαηλ και καταφάγεται θεμέλια υιοῦ αδερ
- 5 En Ik zal den grendel van Damaskus verbreken, en zal uitroeien den inwoner van Bikeat-Aven, en dien, die den scepter houdt, uit Beth-Eden; en het volk van Syrie zal gevankelijkweggevoerd worden naar Kir, zegt de HEERE.
And I will have the locks of the door of Damascus broken, and him who is seated in power cut off from the valley of Aven, and him in whose hand is the rod from the house of Eden; and the people of Aram will go away as prisoners into Kir, says the Lord.
 και συντριψω μογλους δαμασκού και εξολεθρεύσω κατοικοῦντας εκ πεδίου ων και κατακόψω φυλην εξ ανδρων χαρραν και αιχμαλωτευθήσεται λαος συριας επίκλητος λέγει κύριος
- 6 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Gaza, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij Mijn volk gevankelijk hebben weggevoerd met een volkomen wegvoering, om aan Edom over te leveren.
These are the words of the Lord: For three crimes of Gaza, and for four, I will not let its fate be changed; because they took all the people away prisoners, to give them up to Edom.
 τάδε λέγει κύριος ἐπι ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις γάζης και ἐπι ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτοῦς ἕνεκεν τοῦ αιχμαλωτεῦσαι αὐτοῦς αιχμαλωσίαν τοῦ σαλωμων τοῦ συγκλείσαι εις την ιδουμαίαν
- 7 Daarom zal Ik een vuur zenden in den muur van Gaza, dat zal haar paleizen verteren.
And I will send a fire on the wall of Gaza, burning up its great houses:
 και εξαποστελω πυρ ἐπι τὰ τείχη γάζης και καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς
- 8 En Ik zal den inwoner uitroeien uit Asdod, en dien, die den scepter houdt, uit Askelon; en Ik zal Mijn hand wenden tegen Ekron, en het overblijfsel der Filistijnen zal vergaan, zegtde Heere HEERE.
Him who is seated in power I will have cut off from Ashdod, and him in whose hand is the rod from Ashkelon; and my hand will be turned against Ekron, and the rest of the Philistines will come to destruction, says the Lord God.
 και εξολεθρεύσω κατοικοῦντας εξ ἀζώτου και εξαρθήσεται φυλη εξ ἀσκαλῶνος και ἐπάξω την χειρά μου ἐπι ακκαρων και ἀπολούνται οἱ κατάλοιποι τῶν ἀλλοφύλων λέγει κύριος
- 9 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Tyrus, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij Mijn volk met een volkomen wegvoering hebben overgeleverd aan Edom, en niet gedacht aan het verbond der broederen.
These are the words of the Lord: For three crimes of Tyre, and for four, I will not let its fate be changed; because they gave up all the people prisoners to Edom, without giving a thought to the brothers' agreement between them.
 τάδε λέγει κύριος ἐπι ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τύρου και ἐπι ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτὴν ἀνθ' ὧν συνέκλεισαν αιχμαλωσίαν τοῦ σαλωμων εις την ιδουμαίαν και οὐκ ἐμνήσθησαν διαθήκη σ ἀδελφῶν
- 10 Daarom zal Ik een vuur zenden in den muur van Tyrus, dat zal haar paleizen verteren.
And I will send a fire on the wall of Tyre, burning up its great houses.
 και εξαποστελω πυρ ἐπι τὰ τείχη τύρου και καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς
- 11 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Edom, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat hij zijn broederen met het zwaard heeft vervolgd, en zijn barmhartigheden verdorven; en dat zijn toorn eeuwiglijk verscheurt, en hij zijn verbolgenheid altoos behoudt.
These are the words of the Lord: For three crimes of Edom, and for four, I will not let its fate be changed; because his sword was turned against his brother, without pity, and his wrath was burning at all times, and he was angry for ever.
 τάδε λέγει κύριος ἐπι ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς ιδουμαίας και ἐπι ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτοῦς ἕνεκα τοῦ διῶξαι αὐτοῦς ἐν ῥομφαία τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ και ἐλυμήνατο μήτραν ἐπι γῆς και ἤρπασεν εις μαρτύριον φρίκην αὐτοῦ και τὸ ὄρημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εις νεῖκος
- 12 Daarom zal Ik een vuur zenden in Theman, dat zal de paleizen van Bozra verteren.
And I will send a fire on Teman, burning up the great houses of Bozrah.
 και εξαποστελω πυρ εις θαιμαν και καταφάγεται θεμέλια τειγέων αὐτῆς
- 13 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen der kinderen Ammons, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij de zwangere vrouwen van Gilead hebben opengesneden, omhun landpale te verwijden.
These are the words of the Lord: For three crimes of the children of Ammon, and for four, I will not let its fate be changed; because in Gilead they had women with child cut open, so that they might make wider the limits of their land.
 τάδε λέγει κύριος ἐπι ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν αμμων και ἐπι ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν ἀνθ' ὧν ἀνέσχισον τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν γαλααδιτῶν ὅπως ἐμπλατύνωσιν τὰ ὄρια αὐτῶν

- 14 Daaron zal Ik een vuur aansteken in den muur van Rabbah, dat zal haar paleizen verteren; met een gejuich ten dage des strijds, met een onweder ten dage des wervelwinds.
And I will make a fire in the wall of Rabbah, burning up its great houses, with loud cries in the days of war, with a storm in the day of the great wind:
 και ανάψω πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη ραββα καὶ καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κρηνῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου καὶ σεισθήσεται ἐν ἡμέρᾳ συντελείας αὐτῆς
- 1 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Moab, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat hij de beenderen des konings van Edom tot kalk verbrand heeft.
These are the words of the Lord: For three crimes of Moab, and for four, I will not let its fate be changed; because he had the bones of the king of Edom burned to dust.
 τὰδε λέγει κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις μοαβ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν ἀνθ' ὧν κατέκαυσαν τὰ ὀστά βασιλέως τῆς ἰδουμαίας εἰς κόνια
- 2 Daaron zal Ik een vuur in Moab zenden, dat zal de paleizen van Kerioth verteren; en Moab zal sterven met groot gedruis, met gejuich, met geluid der bazuin.
And I will send a fire on Moab, burning up the great houses of Kerioth: and death will come on Moab with noise and outcries and the sound of the horn:
 και ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ μοαβ καὶ καταφάγεται θεμέλια τῶν πόλεων αὐτῆς καὶ ἀποθάνεται ἐν ἀδυναμίᾳ μοαβ μετὰ κρηνῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγγος
- 3 En Ik zal den rechter uit het midden van haar uitroeien; en al haar vorsten zal Ik met hem doden, zegt de HEERE.
And I will have the judge cut off from among them, and all their captains I will put to death with him, says the Lord.
 και ἐξολεθρεύσω κριτὴν ἐξ αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς ἀποκτενῶ μετ' αὐτοῦ λέγει κύριος
- 4 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Juda, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij de wet des HEEREN verworpen, en Zijn inzettingen niet bewaard hebben; en hun leugenen hen verleid hebben, die hun vaders hebben nagewandeld.
These are the words of the Lord: For three crimes of Judah, and for four, I will not let its fate be changed; because they have given up the law of the Lord, and have not kept his rules; and their false ways, in which their fathers went, have made them go out of the right way.
 τὰδε λέγει κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν ἰουδα καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν ἕνεκα τοῦ ἀπόσασθαι αὐτοὺς τὸν νόμον κυρίου καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ μάταια αὐτῶν ἃ ἐποίησαν οἷς ἐξηκολούθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν
- 5 Daaron zal Ik een vuur in Juda zenden, dat zal Jeruzalems paleizen verteren.
And I will send a fire on Judah, burning up the great houses of Jerusalem.
 και ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ ἰουδαν καὶ καταφάγεται θεμέλια ἱερουσαλημ
- 6 Alzo zegt de HEERE: Om drie overtredingen van Israel, en om vier zal Ik dat niet afwenden; omdat zij den rechtvaardige voor geld verkopen, en den nooddruftige om een paarschoenen.
These are the words of the Lord: For three crimes of Israel, and for four, I will not let its fate be changed; because they have given the upright man for silver, and the poor for the price of two shoes;
 τὰδε λέγει κύριος ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις ἰσραηλ καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν ἀνθ' ὧν ἀπέδοντο ἀργυρίου δίκαιον καὶ πένητα ἕνεκεν ὑποδημάτων
- 7 Die er naar hijgen, dat het stof der aarde op het hoofd der armen zij, en den weg der zachtmoedigen verkeren; en de man en zijn vader gaan tot een jonge dochter om Mijnheiligen Naam te ontheiligen.
Crushing the head of the poor, and turning the steps of the gentle out of the way: and a man and his father go in to the same young woman, putting shame on my holy name:
 τὰ πατοῦντα ἐπὶ τὸν χοῦν τῆς γῆς καὶ ἐκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς πτωχῶν καὶ ὁδὸν ταπεινῶν ἐξέκλιναν καὶ υἱὸς καὶ πατὴρ αὐτοῦ εἰσεπορεύοντο πρὸς τὴν αὐτὴν παιδίσκην ὅπως βεβηλώσωσιν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν
- 8 En zij leggen zich neder bij elk altaar op de verpande klederen, en drinken den wijn der geboeten in het huis van hun goden.
By every altar they are stretched on clothing taken from those who are in their debt, drinking in the house of their god the wine of those who have made payment for wrongdoing.
 και τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινίοις παραπετάσματα ἐποιοῦν ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν
- 9 Ik daarentegen heb den Amoriet voor hunlieder aangezicht verdelgd, wiens hoogte was als de hoogte der cederen, en hij was sterk als de eiken; maar Ik heb zijn vrucht vanboven, en zijn wortelen van onderen verdelgd.
Though I sent destruction on the Amorite before them, who was tall as the cedar and strong as the oak-tree, cutting off his fruit from on high and his roots from under the earth.
 ἐγὼ δὲ ἐξῆρα τὸν αμορραῖον ἐκ προσώπου αὐτῶν οὗ ἦν καθὼς ὕψος κέδρου τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ ἰσχυρὸς ἦν ὡς δρῦς καὶ ἐξῆρα τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἐπάνωθεν καὶ τὰς ρίζας αὐτοῦ ὑποκάτωθεν
- 10 Ook heb Ik ulieden uit Egypteland opgevoerd; en Ik heb u veertig jaren in de woestijn geleid, opdat gij het land van den Amoriet erfelijk bezat.
And I took you up out of the land of Egypt, guiding you for forty years in the waste land, so that you might take for your heritage the land of the Amorite.
 και ἐγὼ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ κατακληρονομήσαι τὴν γῆν τῶν αμορραίων
- 11 En Ik heb sommigen uit uw zonen tot profeten verwekt, en uit uw jongelingen tot Nazireen; is dit niet also, gij kinderen Israels? spreekt de HEERE.
And some of your sons I made prophets, and some of your young men I made separate for myself. Is it not even so, O children of Israel? says the Lord.
 και ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν εἰς προφήτας καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἀγιασμόν μὴ οὐκ ἔστιν ταῦτα υἱοὶ ἰσραηλ λέγει κύριος

- 12 Maar gijlieden hebt aan de Nazireen wijn te drinken gegeven, en gij hebt den profeten geboden zeggende: Gij zult niet profeteren.
But to those who were separate you gave wine for drink; and to the prophets you said, Be prophets no longer.
καὶ ἐποτίζετε τοὺς ἡγιασμένους οἶνον καὶ τοῖς προφήταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες οὐ μὴ προφητεύσητε
- 13 Ziet, Ik zal uw plaats en drukken, gelijk als een wagen drukt, die vol garven is.
See, I am crushing you down, as one is crushed under a cart full of grain.
διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ κυλίω ὑποκάτω ὑμῶν ὃν τρόπον κυλιέται ἡ ἄμαξα ἢ γέμουσα καλάμης
- 14 Zodat de snelle niet zal ontvlieden, en de sterke zijn kracht niet verkloeken, en een held zal zijn ziel niet bevrijden.
And flight will be impossible for the quick-footed, and the force of the strong will become feeble, and the man of war will not get away safely:
καὶ ἀπολείται φυγὴ ἐκ δρομέως καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ ὁ μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
- 15 En die den boog handelt, zal niet bestaan, en die licht is op zijn voeten, zal zich niet bevrijden; ook zal, die te paard rijdt, zijn ziel niet bevrijden.
And the bowman will not keep his place; he who is quick-footed will not get away safely: and the horseman will not keep his life.
καὶ ὁ τοξότης οὐ μὴ ὑποστή καὶ ὁ ὀξύς τοῖς ποσίν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῆ οὐδὲ ὁ ἵππεὺς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
- 16 En de kloekhartigste onder de helden zal te dien dage naakt heenvlieden, spreekt de HEERE. Amos 3
And he who is without fear among the fighting men will go in flight without his clothing in that day, says the Lord.
καὶ εὐρήσει τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐν δυναστείαις ὁ γυμνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος
- 1 Hoort dit woord, dat de HEERE tegen ulieden spreekt, gij kinderen van Israel! namelijk tegen het ganse geslacht, dat Ik uit Egypteland heb opgevoerd, zeggende:
Give ear to this word which the Lord has said against you, O children of Israel, against all the family which I took up out of the land of Egypt, saying,
ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον ὃν ἐλάλησεν κύριος ἐφ' ὑμᾶς οἶκος ἰσραηλ καὶ κατὰ πάσης φυλῆς ἧς ἀνήγαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου λέγων
- 2 Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken.
You only of all the families of the earth have I taken care of: for this reason I will send punishment on you for all your sins.
πλὴν ὑμᾶς ἔγνων ἐκ πασῶν φυλῶν τῆς γῆς διὰ τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ' ὑμᾶς πάσας τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν
- 3 Zullen twee te zamen wandelen, tenzij dat zij bijeengekomen zijn?
Is it possible for two to go walking together, if not by agreement?
εἰ πορεύσονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθόλου ἐὰν μὴ γνωρίσωσιν ἑαυτούς
- 4 Zal een leeuw brullen in het woud, als hij geen roof heeft? Zal een jonge leeuw uit zijn hol zijn stem verheffen, tenzij dat hij wat gevangen hebbe?
Will a lion give his loud cry in the woodland when no food is there? will the voice of the young lion be sounding from his hole if he has taken nothing?
εἰ ἐρεῦξεται λέων ἐκ τοῦ ὄρυμοῦ αὐτοῦ θήραν οὐκ ἔχων εἰ δώσει σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ καθόλου ἐὰν μὴ ἄρπασῃ τι
- 5 Zal een vogel in den strik op de aarde vallen, als er geen strik voor hem is? Zal men den strik van den aardbodem opnemen, als men ganselijk niet heeft gevangen?
Is it possible for a bird to be taken in a net on the earth where no net has been put for him? will the net come up from the earth if it has taken nothing at all?
εἰ πεσεῖται ὄρνειον ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ ἰξευτοῦ εἰ σχασθήσεται παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τι
- 6 Zal de bazuin in de stad geblazen worden, dat het volk niet sidderet? zal er een kwaad in de stad zijn, dat de HEERE niet doet?
If the horn is sounded in the town will the people not be full of fear? will evil come on a town if the Lord has not done it?
εἰ φωνήσῃ σάλπιγξ ἐν πόλει καὶ λαὸς οὐ πτοηθήσεται εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει ἢν κύριος οὐκ ἐποίησεν
- 7 Gewisselijk, de Heere HEERE zal geen ding doen, tenzij Hij Zijn verborgenheid aan Zijn knechten, de profeten, geopenbaard hebbe.
Certainly the Lord will do nothing without making clear his secret to his servants, the prophets.
διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύριος ὁ θεὸς πρᾶγμα ἐὰν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδείαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς προφήτας
- 8 De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vrezen? De Heere HEERE heeft gesproken, wie zou niet profeteren?
The cry of the lion is sounding; who will not have fear? The Lord God has said the word; is it possible for the prophet to keep quiet?
λέων ἐρεῦξεται καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται κύριος ὁ θεὸς ἐλάλησεν καὶ τίς οὐ προφητεύσει

- 9 Doet het horen in de paleizen te Asdod, en in de paleizen in Egypteland, en zegt: Verzamelt u op de bergen van Samaria, en ziet de grote beroerten in het midden van haar, en de verdrukten binnen in haar.
Give out the news in the great houses of Assyria and in the land of Egypt, and say, Come together on the mountains of Samaria, and see what great outcries are there, and what cruel acts are done in it.
ἀπαγγείλατε χώρας ἐν ἀσσυρίοις καὶ ἐπὶ τὰς χώρας τῆς αἰγύπτου καὶ εἶπατε συνάχθητε ἐπὶ τὸ ὄρος σαμαρείας καὶ ἴδετε θαυμαστὰ πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ τὴν καταδυναστείαν τὴν ἐν αὐτῇ
- 10 Want zij weten niet te doen, dat recht is, spreekt de HEERE; die in hun paleizen schatten vergaderen door geweld en versterking.
For they have no knowledge of how to do what is right, says the Lord, who are storing up violent acts and destruction in their great houses.
καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται ἐναντίον αὐτῆς λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν σαμαρείᾳ καὶ ταλαιπωρίαν ἐν ταῖς χώρας αὐτῶν
- 11 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: De vijand! en dat rondom het land! die zal uw sterkte van u nederstorten, en uw paleizen zullen uitgeplunderd worden.
For this reason, says the Lord, an attacker will come, shutting in the land on every side; and your strength will come down and your great houses will be made waste.
διὰ τοῦτο τὰδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τύρος κυκλόθεν ἡ γῆ σου ἐρημωθήσεται καὶ κατὰξίαι ἐκ σοῦ ἰσχύον σου καὶ διαρπαγῆσονται αἱ χώραι σου
- 12 Alzo zegt de HEERE: Gelijk als een herder twee schenkelen, of een stukje van een oor uit des leeuwen muil redt, alzo zullen de kinderen Israels gered worden, die daar zitten te Samaria, in den hoek van het bed, en op de sponde van de koets.
These are the words of the Lord: As the keeper of sheep takes out of the mouth of the lion two legs or part of an ear; so will the children of Israel be made safe, who are resting in Samaria on seats of honour or on the silk cushions of a bed.
τὰδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στόματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη ἢ λοβὸν ὀτίου οὕτως ἐκσπασθήσονται οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ οἱ κατοικοῦντες ἐν σαμαρείᾳ κατέναντι φυλῆς καὶ ἐν δαμασκῶ ἱερεῖς
- 13 Hoort en betuigt in het huis Jakobs, spreekt de Heere HEERE, de God der heirscharen;
Give ear now, and give witness against the family of Jacob, says the Lord God, the God of armies;
ἀκούσατε καὶ ἐπιμαρτύρασθε τῷ οἴκῳ ἰακώβ λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ
- 14 Dat Ik, ten dage als Ik Israels overtredingen over hem bezoeken zal, ook bezoeking zal doen over de altaren van Beth-El; en de hoornen des altaars zullen worden afgehouden, en ter aarde vallen.
For in the day when I give Israel punishment for his sins, I will send punishment on the altars of Beth-el, and the horns of the altar will be cut off and come down to the earth.
διότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὅταν ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ ἰσραὴλ ἐπ' αὐτόν καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια βαιθηλ καὶ κατασκαφήσεται τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν
- 15 En Ik zal het winterhuis met het zomerhuis slaan; en de elpenbenen huizen zullen vergaan, en de grote huizen een einde nemen, spreekt de HEERE.
And I will send destruction on the winter house with the summer house; the ivory houses will be falling down and the great houses will come to an end, says the Lord.
συνχεῶ καὶ πατάξω τὸν οἶκον τὸν περιπτερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερινόν καὶ ἀπολοῦνται οἶκοι ἐλεφάντινοι καὶ προστεθήσονται οἶκοι ἕτεροι πολλοὶ λέγει κύριος
- 1 Hoort dit woord, gij koeien van Basan! gij, die op den berg van Samaria zijt, die de armen verdrukt, die de nooddruftigen verplettert; gij, die tot hunlieder heren zegt: Brengt aan, opdat wij drinken.
Give ear to this word, you cows of Bashan, who are in the hill of Samaria, by whom the poor are kept down, and those in need are crushed; who say to their lords, Get out the wine and give us drink.
ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον δαμάλεις τῆς βασανίτιδος αἱ ἐν τῷ ὄρει τῆς σαμαρείας αἱ καταδυναστεύουσαι πτωχοῦς καὶ καταπατοῦσαι πένητας αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν ἐπίδοτε ἡμῖν ὅπως πίωμ ἐν
- 2 De Heere HEERE heeft gezworen bij Zijn heiligheid, dat er, ziet, dagen over ulieden zullen komen, dat men u zal optrekken met haken, en uw nakomelingen met visangelen.
The Lord God has taken an oath by his holy name, that the days are coming when they will take you away with hooks, and the rest of you with fish-hooks.
ὁμνύει κύριος κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ διότι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς καὶ λήμψονται ὑμᾶς ἐν ὄπλοις καὶ τοὺς μεθ' ὑμῶν εἰς λέβητας ὑποκαιομένους ἐμβαλοῦσιν ἔμπυροι λοιμοὶ
- 3 En gij zult door de bressen uitgaan, een ieder voor zich henen; en gij zult, hetgeen in het paleis gebracht is, wegwerpen, spreekt de HEERE.
And you will go out through the broken places, every one going straight before her, and you will be sent into Harmon, says the Lord.
καὶ ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων καὶ ἀπορριφήσεσθε εἰς τὸ ὄρος τὸ ρεμμαν λέγει κύριος ὁ θεός
- 4 Komt te Beth-El, en overtreedt te Gilgal; maakt des overtredens veel, en brengt uw offers des morgens, uw tienden om de drie dagen!
Come to Beth-el and do evil; to Gilgal, increasing the number of your sins; come with your offerings every morning and your tenths every three days:
εἰσήλθατε εἰς βαιθηλ καὶ ἠνομήσατε καὶ εἰς γαλγαλα ἐπληθύνατε τοῦ ἀσεβῆσαι καὶ ἠνέγκατε εἰς τὸ πρωὶ θυσίας ὑμῶν εἰς τὴν τριημερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν
- 5 En rookt van het gedeseemde een loffer, en roept vrijwillige offers uit, doet het horen; want alzo hebt gij het gaarne, gij kinderen Israels! spreekt de Heere HEERE.
Let that which is leavened be burned as a praise-offering, let the news of your free offerings be given out publicly; for this is pleasing to you, O children of Israel, says the Lord.
καὶ ἀνέγνωσαν ἕξω νόμον καὶ ἐπεκαλέσαντο ὁμολογίας ἀπαγγείλατε ὅτι ταῦτα ἠγάπησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ λέγει κύριος ὁ θεός

- 6 Daaron heb Ik ulieden ook reinheid der tanden gegeven in al uw steden, en gebrek van brood in al uw plaatsen; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
But in all your towns I have kept food from your teeth, and in all your places there has been need of bread: and still you have not come back to me, says the Lord.
 και ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμὸν ὀδόντων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν και ἔνδειαν ἄρτων ἐν πᾶσι τοῖς τόποις ὑμῶν και οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς με λέγει κύριος
- 7 Daartoe heb Ik ook den regen van ulieden geweerd, als er nog drie maanden waren tot den oogst, en heb doen regenen over de ene stad, maar over de andere stad niet doen regenen; het ene stuk lands werd beregend, maar het andere stuk lands, waar het niet op regende, verdorde.
And I have kept back the rain from you, when it was still three months before the grain-cutting: I sent rain on one town and kept it back from another: one part was rained on, and the part where there was no rain became a waste.
 και ἐγὼ ἀνέσχον ἐξ ὑμῶν τὸν ὑέτον πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ τρυγίτου και βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν ἐπὶ δὲ πόλιν μίαν οὐ βρέξω μερίς μία βραχίσειται και μερίς ἐφ' ἣν οὐ βρέξω ἐπ' αὐτήν ξηρανθήσεται
- 8 En twee, drie steden togen om tot een stad, opdat zij water mochten drinken, maar werden niet verzadigd; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
So two or three towns went wandering to one town looking for water, and did not get enough: and still you have not come back to me, says the Lord.
 και συναθροισθήσονται δύο και τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν τοῦ πιεῖν ὕδωρ και οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν και οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς με λέγει κύριος
- 9 Ik heb ulieden geslagen met brandkoren en met honigdauw; de veelheid uwer hoven, en uwer wijngaarden, en uwer vijgebomen, en uwer olijfbomen at de rups op; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
I have sent destruction on your fields by burning and disease: the increase of your gardens and your vine-gardens, your fig-trees and your olive-trees, has been food for worms: and still you have not come back to me, says the Lord.
 ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρόσει και ἐν ικτέρω ἐπληθύνατε κήπους ὑμῶν ἀμπελώνας ὑμῶν και συκῶνας ὑμῶν και ἐλαιῶνας ὑμῶν κατέφαγεν ἡ κάμπη και οὐδ' ὧς ἐπεστρέψατε πρὸς με λέγει κύριος
- 10 Ik heb de pestilentie onder ulieden gezonden, naar de wijze van Egypte; Ik heb uw jongelingen door het zwaard gedood, en uw paarden gevankelijk laten wegvoeren; en Ik hebden stank uwer heirlegeren zelfs in uw neus doen opgaan; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
I have sent disease among you, as it was in Egypt: I have put your young men to the sword, and have taken away your horses; I have made the evil smell from your tents come up to your noses: and still you have not come back to me, says the Lord.
 ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς θάνατον ἐν ὀδῷ αἰγύπτου και ἀπέκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τοὺς νεανίσκους ὑμῶν μετὰ αἰχμαλωσίας ἵππων σου και ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ὑμῶν ἐν τῇ ὀργῇ μου και οὐδ' ὧς ἐπεστρέψατε πρὸς με λέγει κύριος
- 11 Ik heb sommigen onder ulieden omgekeerd, gelijk God Sodom en Gomorra omkeerde, u, die waart als een vuurbrand, dat uit den brand gered is; nochtans hebt gij u niet bekeerd tot Mij, spreekt de HEERE.
And I have sent destruction among you, as when God sent destruction on Sodom and Gomorrah, and you were like a burning stick pulled out of the fire: and still you have not come back to me, says the Lord.
 κατέστρεψα ὑμᾶς καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς σοδομα και γομορρα και ἐγένεσθε ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός και οὐδ' ὧς ἐπεστρέψατε πρὸς με λέγει κύριος
- 12 Daaron zal Ik u also doen, o Israel! omdat Ik u dan dit doen zal, zo schik u, o Israel! om uw God te ontmoeten.
So this is what I will do to you, O Israel: and because I will do this to you, be ready for a meeting with your God, O Israel.
 διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι ἰσραηλ πλὴν ὅτι οὕτως ποιήσω σοι ἐτοιμάζου τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου ἰσραηλ
- 13 Want zie, Die de bergen formeert, en den wind scheidt, en den mens bekend maakt, wat zijn gedachte zij, Die den dageraad duisternis maakt, en op de hoogten der aarde treedt, HEERE, God der heirscharen, is Zijn Naam.
For see, he who gave form to the mountains and made the wind, giving knowledge of his purpose to man, who makes the morning dark, and is walking on the high places of the earth: the Lord, the God of armies, is his name.
 διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν βροντὴν και κτίζων πνεῦμα και ἀπαγγέλλον εἰς ἀνθρώπους τὸν χριστὸν αὐτοῦ ποιῶν ὄρθρον και ὀμίχλην και ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομ α αὐτῷ
- 1 Hoort dit woord, dat Ik over ulieden ophief, een klaaglied, o huis Israels!
Give ear to this word, my song of sorrow over you, O children of Israel.
 ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου τοῦτου ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ' ὑμᾶς θρήνον οἴκος ἰσραηλ
- 2 De jonkvrouw Israels is gevallen, zij zal niet weder opstaan; zij is verlaten op haar land, er is niemand, die haar opricht.
The virgin of Israel has been made low, never again to be lifted up: she is stretched out by herself on her land; there is no one to put her on her feet again.
 ἔπεσεν οὐκέτι μὴ προσθῆ τοῦ ἀναστήναι παρθένος τοῦ ἰσραηλ ἔσφαλεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς οὐκ ἔστιν ὁ ἀναστήσων αὐτήν
- 3 Want zo zegt de Heere HEERE: De stad, die uitgaat met duizend, zal honderd overhouden, en die uitgaat met honderd, zal tien overhouden, in het huis Israels.
For these are the words of the Lord God: The town which was able to send out a thousand, will have only a hundred; and that which sent out a hundred, will have only ten, in Israel.
 διότι τάδε λέγει κύριος κύριος ἡ πόλις ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο χίλιοι ὑπολειφθήσονται ἑκατόν και ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο ἑκατόν ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ ἰσραηλ

- 4 Want zo zegt de HEERE tot het huis Israels: Zoekt Mij, en leeft.
For these are the words of the Lord to the children of Israel: Let your hearts be turned to me, so that you may have life:
διότι τάδε λέγει κύριος πρὸς τὸν οἶκον ἰσραηλ ἐκζητήσατέ με καὶ ζήσεσθε
- 5 Maar zoekt Beth-El niet, en komt niet te Gilgal, en gaat niet over naar Ber-Seba; want Gilgal zal voorzeker gevankelijk worden weggevoerd, en Beth-El zal worden tot niet.
Do not be looking for help to Beth-el, and do not go to Gilgal, or make your way to Beer-sheba: for Gilgal will certainly be taken prisoner, and Beth-el will come to nothing.
καὶ μὴ ἐκζητεῖτε βαιθὴλ καὶ εἰς γαλγαλα μὴ εἰσπορεύεσθε καὶ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου μὴ διαβαίνετε ὅτι γαλγαλα αἰχμαλωτευομένη αἰχμαλωτευθήσεται καὶ βαιθὴλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα
- 6 Zoekt den HEERE, en leeft; opdat Hij niet doorbreke in het huis van Jozef als een vuur, dat vertere, zodat er niemand zij, die het bluse in Beth-El;
Go to the Lord for help so that you may have life; for fear that he may come like fire bursting out in the family of Joseph, causing destruction, and there will be no one to put it out in Beth-el.
ἐκζητήσατε τὸν κύριον καὶ ζήσατε ὅπως μὴ ἀναλάμψη ὡς πῦρ ὁ οἶκος ἰωσηφ καὶ καταφάγεται αὐτόν καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων τῷ οἴκῳ ἰσραηλ
- 7 Die het recht in alsem verkeren, en de gerechtigheid ter aarde doen liggen.
You who make the work of judging a bitter thing, crushing down righteousness to the earth;
κύριος ὁ ποιῶν εἰς ὕψος κρίμα καὶ δικαιοσύνην εἰς γῆν ἔθηκεν
- 8 Die het Zevengesternte en den Orion maakt, en de doodsschaduw in den morgenstond verandert, en den dag als den nacht verduistert; Die de wateren der zee roept, en giet zeuit op den aardbodem, HEERE is Zij'n Naam.
Go for help to him who makes Orion and the Pleiades, by whom the deep dark is turned into morning, who makes the day black with night; whose voice goes out to the waters of the sea, sending them out over the face of the earth: the Lord is his name;
ποιῶν πάντα καὶ μετασκευάζων καὶ ἐκτρέπων εἰς τὸ πρωὶ σκιὰν θανάτου καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτάζων ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ
- 9 Die Zich verkwikt door verwoesting over een sterke; zodat de verwoesting komt over een vesting.
Who sends sudden destruction on the strong, so that destruction comes on the walled town.
ὁ διαιρῶν συντριμμὸν ἐπ' ἰσχὺν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπὶ ὀχύρωμα ἐπάγων
- 10 Zij haten in de poort dengene, die bestraft, en hebben een gruwel van dien, die oprechtelijk spreekt.
They have hate for him who makes protest against evil in the public place, and he whose words are upright is disgusting to them.
ἐμίσησαν ἐν πύλαις ἐλέγχοντα καὶ λόγον ὄσιον ἐβδελύξαντο
- 11 Daarom, omdat gij den arme vertreedt en een last koren van hem neemt, zo hebt gij wel huizen gebouwd van gehouwen steen, maar gij zult daarin niet wonen; gij hebt gewenstewijngaarden geplant, maar gij zult derzelve wijn niet drinken.
So because the poor man is crushed under your feet, and you take taxes from him of grain: you have made for yourselves houses of cut stone, but you will not take your rest in them; the fair vine-gardens planted by your hands will not give you wine.
διὰ τοῦτο ἀνθ' ὧν κατακονδύλιζετε πτωχοὺς καὶ δῶρα ἐκλεκτὰ ἐδέξασθε παρ' αὐτῶν οἴκους ξυστοὺς ὠκοδομήσατε καὶ οὐ μὴ κατοικήσητε ἐν αὐτοῖς ἀμπελώνας ἐπιθυμητοὺς ἐφυντεύσατε καὶ οὐ μὴ πίητε τὸν οἶνον ἐξ αὐτῶν
- 12 Want Ik weet, dat uw overtredingen menigvuldig, en uw zonden machtig vele zijn; zij benauwen den rechtvaardige, nemen zoengeld, en verstoten de nooddruftigen in de poort.
For I have seen how your evil-doing is increased and how strong are your sins, you trouble the upright, who take rewards and do wrong to the cause of the poor in the public place.
ὅτι ἔγνων πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν καταπατοῦντες δίκαιον λαμβάνοντες ἀλλάγματα καὶ πένητας ἐν πύλαις ἐκκλίνοντες
- 13 Daarom zal de verstandige te dier tijd zwijgen, want het zal een boze tijd zijn.
So the wise will say nothing in that time; for it is an evil time.
διὰ τοῦτο ὁ συνίων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σιωπήσεται ὅτι καιρὸς πονηρὸς ἔστιν
- 14 Zoekt het goede, en niet het boze, opdat gij leeft; en alzo zal de HEERE, de God der heirscharen, met ulieden zijn, gelijk als gij zegt.
Go after good and not evil, so that life may be yours: and so the Lord, the God of armies, will be with you, as you say.
ἐκζητήσατε τὸ καλὸν καὶ μὴ τὸ πονηρὸν ὅπως ζήσητε καὶ ἔσται οὕτως μεθ' ὑμῶν κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὃν τρόπον εἶπατε
- 15 Haat het boze, en hebt lief het goede, en bestelt het recht in de poort, misschien zal de HEERE, de God der heirscharen, aan Jozefs overblijfsel genadig zijn.
Be haters of evil and lovers of good, and let right be done in the public place: it may be that the Lord, the God of armies, will have mercy on the rest of Joseph.
μεμισήκαμεν τὰ πονηρὰ καὶ ἠγαπήκαμεν τὰ καλά καὶ ἀποκαταστήσατε ἐν πύλαις κρίμα ὅπως ἐλεήση κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοὺς περιλοίπους τοῦ ἰωσηφ

- 16 Daarom, zo zegt de HEERE, de God der heirscharen, de Heere: Op alle straten zal rouwklage zijn, en in alle wijken zullen zij zeggen: Och! och! en zullen den akkerman roepentot treuren, en rouwklage zal zijn bij degenen, die verstand van kermen hebben.
So these are the words of the Lord, the God of armies, the Lord: There will be weeping in all the open spaces; and in all the streets they will say, Sorrow! sorrow! and they will get in the farmer to the weeping, and the makers of sad songs to give cries of grief.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἐν πάσαις πλατείαις κοπετός καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς ῥηθήσεται οὐαὶ οὐαὶ κληθήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετὸν καὶ εἰς εἰδότης θρῆνον
- 17 Ja, in alle wijngaarden zal rouwklage zijn; want Ik zal door het midden van u doorgaan; zegt de HEERE.
In all the vine-gardens there will be cries of grief: for I will go through among you, says the Lord.
καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετός διότι διελεύσομαι διὰ μέσου σου εἶπεν κύριος
- 18 Wee dien, die des HEEREN dag begeren! Waartoe toch zal ulieden de dag des HEEREN zijn? Hij zal duisternis wezen en geen licht.
Sorrow to you who are looking for the day of the Lord! what is the day of the Lord to you? it is dark and not light.
οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου ἵνα τί αὐτὴ ὑμῖν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ αὐτὴ ἐστὶν σκότος καὶ οὐ φῶς
- 19 Als wanneer iemand vlood voor het aangezicht eens leeuws, en hem ontmoette een beer; of dat hij kwam in een huis, en leunde met zijn hand aan den wand, en hem beet eenslang.
As if a man, running away from a lion, came face to face with a bear; or went into the house and put his hand on the wall and got a bite from a snake.
ὄν τρόπον ὅταν φύγῃ ἄνθρωπος ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος καὶ ἐμπέσῃ αὐτῷ ἡ ἄρκος καὶ εἰσηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀπερείσῃται τὴς χειρὰς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ δάκῃ αὐτὸν ὁ ὄφις
- 20 Zal dan niet des HEEREN dag duisternis zijn, en geen licht? En donkerheid, zodat er geen glans aan zij?
Will not the day of the Lord be dark and not light? even very dark, with no light shining in it?
οὐχὶ σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ οὐ φῶς καὶ γνόφος οὐκ ἔχων φέγγος αὐτῇ
- 21 Ik haat, Ik versmaad uw feesten, en Ik mag uw verbods dagen niet rieken.
Your feasts are disgusting to me, I will have nothing to do with them; I will take no delight in your holy meetings.
μεμίσηκα ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν
- 22 Want ofschoon gij Mij brandofferen offert, mitsgaders uw spijsofferen, Ik heb er toch geen welgevallen aan; en het dankoffer van uw vette beesten mag Ik niet aanzien.
Even if you give me your burned offerings and your meal offerings, I will not take pleasure in them: I will have nothing to do with the peace-offerings of your fat beasts.
διότι καὶ ἐὰν ἐνέγκητέ μοι ὀλοκαυτώματα καὶ θυσίας ὑμῶν οὐ προσδέξομαι αὐτά καὶ σωτηρίου ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπιβλέψομαι
- 23 Doe het getier uwer liederen van Mij weg; ook mag Ik uw luiten spel niet horen.
Take away from me the noise of your songs; my ears are shut to the melody of your instruments.
μετάστησον ἀπ' ἐμοῦ ἤχον ψῶδων σου καὶ ψαλμὸν ὀργάνων σου οὐκ ἀκούσομαι
- 24 Maar laat het oordeel zich daarhenen wenden als de wateren, en de gerechtigheid als een sterke beek.
But let the right go rolling on like waters, and righteousness like an ever-flowing stream.
καὶ κλυθήσεται ὡς ὕδωρ κρίμα καὶ δικαιοσύνη ὡς χεῖμαρρος ἄβατος
- 25 Hebt gij Mij veertig jaren in de woestijn slachtofferen en spijsofferen toegebracht, o huis Israels?
Did you come to me with offerings of beasts and meal offerings in the waste land for forty years, O Israel?
μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηέγκατέ μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη οἶκος ἰσραηλ
- 26 Ja, gij droegt de tent van uw Melech, en den Kijun, uw beelden, de ster uws gods, dien gij uzelf hadt gemaakt.
Truly, you will take up Saccuth your king and Kaiwan your images, the star of your god, which you made for yourselves.
καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ μολοχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ραιφαν τοὺς τύπους αὐτῶν οὓς ἐποιήσατε ἑαυτοῖς
- 27 Daarom zal Ik ulieden gevankelijk wegvoeren, ver boven Damaskus henen, zegt de HEERE, Wiens Naam is God der heirscharen.
And I will send you away as prisoners farther than Damascus, says the Lord, whose name is the God of armies.
καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα δαμασκοῦ λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ
- 1 Wee den gerusten te Sion, en den zekeren op den berg van Samaria! die de voornaamste zijn van de eerstelingen der volken, en tot dewelke die van het huis Israels komen.
Sorrow to those who are resting in comfort in Zion, and to those who have no fear of danger in the mountain of Samaria, the noted men of the chief of the nations, to whom the people of Israel come!
οὐαὶ τοῖς ἐξουθενοῦσιν σιών καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος σαμαρείας ἀπετρέψαν ἀρχὰς ἐθνῶν καὶ εἰσηλθόν αὐτοὶ οἶκος τοῦ ἰσραηλ

- 2 Gaat over naar Kalne, en ziet toe; en gaat van daar naar Hamath, de grote stad, en trekt af naar Gath der Filistijnen; of zij beter zijn dan deze koninkrijken, of hun landpale groter dan uw landpale?
Go on to Calneh and see; and from there go to Hamath the great; then go down to Gath of the Philistines: are you better than these kingdoms? or is your land wider than theirs?
διάβητε πάντες και ἴδετε και διέλθατε ἐκεῖθεν εἰς εμαθ ραββα και κατάβητε ἐκεῖθεν εἰς γεθ ἀλλοφύλων τὰς κρατίστας ἐκ πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων εἰ πλέονα τὰ ὄρια αὐτῶν ἐστὶν τῶν ὑμετέρων ὁρίων
- 3 Gij, die den bozen dag verre stelt, en den stoel des gewelds nabij brengt.
You who put far away the evil day, causing the rule of the violent to come near;
οἱ ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν κακὴν οἱ ἐγγίζοντες και ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν
- 4 Die daar liggen op elpenbenen bedsteden, en weelderig zijn op hun koetsen, en eten de lammeren van de kudde, en de kalveren uit het midden van den meststal.
Who are resting on beds of ivory, stretched out on soft seats, feasting on lambs from the flock and young oxen from the cattle-house;
οἱ καθεύδοντες ἐπὶ κλινῶν ἐλεφαντίνων και κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωμαῖς αὐτῶν και ἔσθοντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων και μοσχάρια ἐκ μέσου βουκολίων γαλαθηνά
- 5 Die op het geklank der luit kwinkeleren, en bedenken zichzelf instrumenten der muziek, gelijk David;
Making foolish songs to the sound of corded instruments, and designing for themselves instruments of music, like David;
οἱ ἐπικροτοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀργάνων ὡς ἐστὼτα ἐλογίσαντο και οὐχ ὡς φεύγοντα
- 6 Die wijn uit schalen drinken, en zich zalven met de voortreffelijkste olie, maar bekommeren zich niet over de verbreking van Jozef.
Drinking wine in basins, rubbing themselves with the best oils; but they have no grief for the destruction of Joseph.
οἱ πίνοντες τὸν διωλισμένον οἶνον και τὰ πρῶτα μύρα χριόμενοι και οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπὶ τῇ συντριβῇ ἰωσηφ
- 7 Daarom zullen zij nu gevankelijk henengaan onder de vorsten, die in gevangenis gaan; en het banket dergenen, die weelderig zijn, zal wegwijken.
So now they will go away prisoners with the first of those who are made prisoners, and the loud cry of those who were stretched out will come to an end.
διὰ τοῦτο νῦν αἰχμάλωτοι ἔσονται ἀπ' ἀρχῆς δυναστῶν και ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἵππων ἐξ εφραιμ
- 8 De Heere HEERE heeft gezworen bij Zichzelf (spreekt de HEERE, de God der heerscharen): Ik heb een gruwel van Jakobs hovaardij, en Ik haat zijn paleizen; daarom zal Ik destad en haar volheid overleveren.
The Lord God has taken an oath by himself, says the Lord, the God of armies: the pride of Jacob is disgusting to me, and I have hate for his great houses: so I will give up the town with everything in it.
ὅτι ὡμοσεν κύριος καθ' ἑαυτοῦ διότι βδελύσσομαι ἐγὼ πᾶσαν τὴν ὕβριν ἰακωβ και τὰς χώρας αὐτοῦ μεμίσηκα και ἐξαρῶ πόλιν σὺν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν
- 9 En het zal geschieden, zo er tien mannen in enig huis zullen overgelaten zijn, dat zij sterven zullen.
Then it will come about that if there are still ten men in a house, death will overtake them.
και ἔσται ἐὰν ὑπολειφθῶσιν δέκα ἄνδρες ἐν οἰκίᾳ μιᾷ και ἀποθανοῦνται και ὑπολειφθήσονται οἱ κατάλοιποι
- 10 En de naaste vriend zal een iegelijk van die opnemen, of die hem verbrandt, om de beenderen uit het huis uit te brengen, en zal zeggen tot dien, die binnen de zijden van het huis: Zijn er nog meer bij u? En hij zal zeggen: Niemand. Dan zal hij zeggen: Zwijg! want zij waren niet om des HEEREN Naam te vermelden.
And when a man's relation, even the one who is responsible for burning his body, lifting him up to take his bones out of the house, says to him who is in the inmost part of the house, Is there still anyone with you? and he says, No; then he will say, Keep quiet, for the name of the Lord may not be named.
και λήμψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν και παραβιῶνται τοῦ ἐξελέγκαι τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου και ἐρεῖ τοῖς προεστηκόσι τῆς οἰκίας εἰ ἐτι ὑπάρχει παρὰ σοί και ἐρεῖ οὐκέτι και ἐρεῖ σίγα ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου
- 11 Want ziet, de HEERE geeft bevel, en Hij zal het grote huis slaan met inwatering, en het kleine huis met spleten.
For see, at the order of the Lord the great house will be full of cracks and the little house will be broken.
διότι ἰδοὺ κύριος ἐντέλλεται και πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν θλάσμασιν και τὸν οἶκον τὸν μικρὸν ῥάγμασιν
- 12 Zullen ook paarden rennen op een steenrots? Zal men ook daarop met runderen ploegen? Want gijlieden hebt het recht in gal verkeerd, en de vrucht der gerechtigheid inalem.
Is it possible for horses to go running on the rock? may the sea be ploughed with oxen? for the right to be turned by you into poison, and the fruit of righteousness into a bitter plant?
εἰ διώξονται ἐν πέτραις ἵπποι εἰ παρασιωπήσονται ἐν θηλείαις ὅτι ὑμεῖς ἐξεστρέψατε εἰς θυμὸν κρίμα και καρπὸν δικαιοσύνης εἰς πικρίαν
- 13 Gij, die blijde zijt over een nietig ding; gij, die zegt: Hebben wij ons niet door onze sterkte hoornen verkregen?
You whose joy is in a thing of no value, who say, Have we not taken for ourselves horns by the strength which is ours?
οἱ εὐφραϊνόμενοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ οἱ λέγοντες οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι ἡμῶν ἔσχομεν κέρατα

- 14 Want ziet, Ik zal over ulieden, o huis Israels! een volk verwekken, spreekt de HEERE, de God der heirscharen; die zullen ulieden drukken, van daar men komt te Hamath, tot aande beek der wildernis.
For see, I will send against you a nation, O Israel, says the Lord, the God of armies, ruling you cruelly from the way into Hamath as far as the stream of the Arabah.
διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεγείρω ἐφ' ὑμᾶς οἶκος τοῦ ἰσραηλ ἔθνος καὶ ἐκθλίψουσιν ὑμᾶς τοῦ μὴ εἰσελθεῖν εἰς εμαθ καὶ ἕως τοῦ χειμάρρου τῶν δυσμῶν
- 1 De Heere HEERE deed mij aldus zien; en ziet, Hij formeerde sprinkhanen, in het begin des opkomens van het nagras; en ziet, het was het nagras, na des konings afmaaiingen.
This is what the Lord God let me see: and I saw that, when the growth of the late grass was starting, he made locusts; it was the late growth after the king's cutting was done.
οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἐπιγονὴ ἀκρίδων ἐρχομένη ἐωθινή καὶ ἰδοὺ βροῦχος εἷς γὰρ ὁ βασιλεὺς
- 2 En het geschiedde, als zij het kruid des lands geheel zouden hebben afgegeten, dat ik zeide: Heere HEERE! vergeef toch; wie zou er van Jakob blijven staan; want hij is klein!
And it came about that after they had taken all the grass of the land, I said, O Lord God, have mercy: how will Jacob be able to keep his place? for he is small.
καὶ ἔσται ἐὰν συντελέσῃ τοῦ καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς καὶ εἶπα κύριε κύριε Ἰλαεὺς γενοῦ τίς ἀναστήσει τὸν ἰακωβ ὅτι ὀλιγοστός ἐστίν
- 3 Toen berouwde zulks den HEERE; het zal niet geschieden, zeide de HEERE.
The Lord, changing his purpose about this, said, It will not be.
μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ καὶ τοῦτο οὐκ ἔσται λέγει κύριος
- 4 Wijders deed mij de Heere HEERE aldus zien; en ziet, de Heere HEERE riep uit, dat Hij wilde twisten met vuur; en het verteerde een groten afgrond, ook verteerde het een stuklands.
This is what the Lord let me see: and I saw that the Lord God sent for a great fire to be the instrument of his punishment; and, after burning up the great deep, it was about to put an end to the Lord's heritage.
οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἐκάλεσεν τὴν δίκην ἐν πυρὶ κύριος καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσσον τὴν πολλὴν καὶ κατέφαγεν τὴν μερίδα
- 5 Toen zeide ik: Heere HEERE! houd toch op; wie zou er van Jakob blijven staan; want hij is klein!
Then said I, O Lord God, let there be an end: how will Jacob be able to keep his place? for he is small.
καὶ εἶπα κύριε κύριε κόπασον δὴ τίς ἀναστήσει τὸν ἰακωβ ὅτι ὀλιγοστός ἐστίν
- 6 Toen berouwde zulks den HEERE. Ook dit zal niet geschieden, zeide de Heere HEERE.
The Lord, changing his purpose about this, said, And this will not be.
μετανόησον κύριε ἐπὶ τούτῳ καὶ τοῦτο οὐ μὴ γένηται λέγει κύριος
- 7 Nog deed Hij mij aldus zien; en ziet, de Heere stond op een muur, die naar het paslood gemaakt was, en een paslood was in Zijñ hand.
This is what he let me see: and I saw the Lord stationed by a wall made straight by a weighted line, and he had a weighted line in his hand.
οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐστηκὼς ἐπὶ τείχους ἀδαμαντίνου καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀδάμας
- 8 En de HEERE zeide tot mij: Wat ziet gij, Amos? En ik zeide: Een paslood. Toen zeide de HEERE: Zie, Ik zal het paslood stellen in het midden van Mijn volk Israel; Ik zal hetvoortaan niet meer voorbijgaan.
And the Lord said to me, Amos, what do you see? And I said, A weighted line. Then the Lord said, See, I will let down a weighted line among my people Israel; never again will my eyes be shut to their sin:
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με τί σὺ ὄρῃς ἄμως καὶ εἶπα ἀδάμαντα καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἰδοὺ ἐγὼ ἐντάσσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου ἰσραηλ οὐκέτι μὴ προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν
- 9 Maar Izaks hoogten zullen verwoest, en Israels eigendommen verstoord worden; en Ik zal tegen Jerobeams huis opstaan met het zwaard.
And the high places of Isaac will be unpeopled, and the holy places of Israel will be made waste; and I will come up against the family of Jeroboam with the sword.
καὶ ἀφανισθήσονται βωμοὶ τοῦ γέλωτος καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ ἰσραηλ ἐξερημωθήσονται καὶ ἀναστήσομαι ἐπὶ τὸν οἶκον ἱεροβοαμ ἐν ῥομφαίᾳ
- 10 Toen zond Amazia, de priester te Beth-El, tot Jerobeam, den koning van Israel, zeggende: Amos heeft een verbintenis tegen u gemaakt, in het midden van het huis Israels; hetland zal al zijn woorden niet kunnen verdragen.
Then Amaziah, the priest of Beth-el, sent to Jeroboam, king of Israel, saying, Amos has made designs against you among the people of Israel: the land is troubled by his words.
καὶ ἐξᾠπέστειλεν αμασιας ὁ ἱερεὺς βαιθηλ πρὸς ἱεροβοαμ βασιλέα ἰσραηλ λέγων συστροφὰς ποιεῖται κατὰ σοῦ ἄμως ἐν μέσῳ οἴκου ἰσραηλ οὐ μὴ δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν ἅπαντας τοὺς λόγους αὐτοῦ
- 11 Want alzo zegt Amos: Jerobeam zal door het zwaard sterven, en Israel zal voorzeker uit zijn land gevankelijk worden weggevoerd.
For Amos has said, Jeroboam will be put to the sword, and Israel will certainly be taken away as a prisoner out of his land.
διότι τάδε λέγει ἄμως ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει ἱεροβοαμ ὁ δὲ ἰσραηλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ

- 12 Daarna zeide Amazia tot Amos: Gij ziener! ga weg, vlied in het land van Juda, en eet aldaar brood, en profeteer aldaar.
And Amaziah said to Amos, O seer, go in flight into the land of Judah, and there get your living by working as a prophet:
καὶ εἶπεν αμασιας πρὸς αμωσ ὁ ὄρων βάδιζε ἐκχώρησον εἰς γῆν ἰουδα καὶ ἐκεῖ καταβίου καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις
- 13 Maar te Beth-El zult gij voortaan niet meer profeteren; want dat is des konings heiligdom, en dat is het huis des koninkrijks.
But be a prophet no longer at Beth-el: for it is the holy place of the king, and the king's house.
εἰς δὲ βαιθηλ οὐκέτι μὴ προσθήσῃ τοῦ προφητεύσαι ὅτι ἀγίασμα βασιλέως ἐστὶν καὶ οἶκος βασιλείας ἐστὶν
- 14 Toen antwoordde Amos, en zeide tot Amazia: Ik was geen profeet, en ik was geen profetenzoon; maar ik was een ossenherder, en las wilde vijgen af.
Then Amos in answer said to Amaziah, I am no prophet, or one of the sons of the prophets; I am a herdman and one who takes care of sycamore-trees:
καὶ ἀπεκρίθη αμωσ καὶ εἶπεν πρὸς αμασιαν οὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ οὐδὲ υἱὸς προφήτου ἀλλ' ἢ αἰπόλος ἤμην καὶ κνίζων συκάμινα
- 15 Maar de HEERE nam mij van achter de kudde; en de HEERE zeide tot mij: Ga henen, profeteer tot Mijn volk Israel.
And the Lord took me from the flock, and the Lord said to me, Go, be a prophet to my people Israel.
καὶ ἀνέλαβέν με κύριος ἐκ τῶν προβάτων καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με βάδιζε προφήτευσον ἐπὶ τὸν λαόν μου ἰσραηλ
- 16 Nu dan, hoor des HEEREN woord: Gij zegt: Gij zult niet profeteren tegen Israel, noch druppen tegen het huis van Izak.
Now then, give ear to the word of the Lord: You say, Be no prophet to Israel, and say not a word against the people of Isaac.
καὶ νῦν ἀκουε λόγον κυρίου σὺ λέγεις μὴ προφήτευσαι ἐπὶ τὸν ἰσραηλ καὶ οὐ μὴ ὀφθαλμοφανῆσαι ἐπὶ τὸν οἶκον ἰακωβ
- 17 Daarom zegt de HEERE alzoo: Uw vrouw zal in de stad hoereren, en uw zonen en uw dochteren zullen door het zwaard vallen, en uw land zal door het snoer uitgedeeld worden; en gij zult in een onrein land sterven, en Israel zal voorzeker uit zijn land gevankelijk worden weggevoerd.
So this is what the Lord has said: Your wife will be a loose woman in the town, and your sons and your daughters will be put to the sword, and your land will be cut up into parts by a line; and you yourself will come to your end in an unclean land, and Israel will certainly be taken away a prisoner out of his land.
διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἡ γυνὴ σου ἐν τῇ πόλει πορνεύσει καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται καὶ σὺ ἐν γῇ ἀκαθάρτῳ τελευτήσῃς
εἰς ὃ δὲ ἰσραηλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ
- 1 De Heere HEERE deed mij aldus zien; en ziet, een korf met zomervruchten.
This is what the Lord God let me see: and I saw a basket of summer fruit.
οὕτως εἶδεν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἄγγος ἱερευτοῦ
- 2 En Hij zeide: Wat ziet gij Amos? En ik zeide: Een korf met zomervruchten. Toen zeide de HEERE tot mij: Het einde is gekomen over Mijn volk Israel; Ik zal het voortaan niet meervoorbijgaan.
And he said, Amos, what do you see? And I said, A basket of summer fruit. Then the Lord said to me, The end has come to my people Israel; never again will my eyes be shut to their sin.
καὶ εἶπεν τί σὺ βλέπεις αμωσ καὶ εἶπα ἄγγος ἱερευτοῦ καὶ εἶπεν κύριος πρὸς με ἦκει τὸ πέρασ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἰσραηλ οὐκέτι μὴ προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν
- 3 Maar de gezangen des tempels zullen te dien dage huilen, spreekt de Heere HEERE; vele dode lichamen zullen er zijn, in alle plaatsen zal men ze stilzwijgend wegwerpen.
And the songs of the king's house will be cries of pain in that day, says the Lord God: great will be the number of the dead bodies, and everywhere they will put them out without a word.
καὶ ὀλοῦξαι τὰ φωνήματα τοῦ ναοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος πολὺς ὁ πεπτωκὼς ἐν παντὶ τόπῳ ἐπιρρίψω σιωπήν
- 4 Hoort dit, gij, die den nooddruftige opslokt! en dat om te vernielen de ellendigen des lands;
Give ear to this, you who are crushing the poor, and whose purpose is to put an end to those who are in need in the land,
ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἐκτριβόντες εἰς τὸ πρῶν πένητα καὶ καταδυναστεύοντες πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς
- 5 Zeggende: Wanneer zal de nieuwe maan overgaan, dat wij leeftocht mogen verkopen? en de sabbat, dat wij koren mogen openen? verkleinende de efa, en den sikkilvergrotende, en verkeerdelijk handelende met bedrieglijke weegschalen;
Saying, When will the new moon be gone, so that we may do trade in grain? and the Sabbath, so that we may put out in the market the produce of our fields? making the measure small and the price great, and trading falsely with scales of deceit;
οἱ λέγοντες πότε διελεύσεται ὁ μῆν καὶ ἐμπολήσομεν καὶ τὰ σάββατα καὶ ἀνοίξομεν θησαυροὺς τοῦ ποιῆσαι μικρὸν μέτρον καὶ τοῦ μεγαλῶσαι στάθμια καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον
- 6 Dat wij de armen voor geld mogen kopen, en den nooddruftige om een paar schoenen; dan zullen wij het kaf van het koren verkopen.
Getting the poor for silver, and him who is in need for the price of two shoes, and taking a price for the waste parts of the grain.
τοῦ κτᾶσθαι ἐν ἀργυρίῳ πτωχοὺς καὶ ταπεινὸν ἀντὶ ὑποδημάτων καὶ ἀπὸ παντὸς γενήματος ἐμπορευσόμεθα

- 7 De HEERE heeft gezworen bij Jakobs heerlijkheid: Zo Ik al hun werken in eeuwigheid zal vergeten!
The Lord has taken an oath by the pride of Jacob, Truly I will ever keep in mind all their works.
 ὁμνύει κύριος καθ' ὑπερηφανίας ιακωβ εἰ ἐπιλησθήσεται εἰς νεῖκος πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν
- 8 Zou het land hierover niet beroerd worden, en al wie daarin woont treuren? Ja, het zal geheel oprijzen als een rivier, en het zal heen en weder gedreven en verdrongen worden,als door de rivier van Egypte.
Will not the land be shaking with fear because of this, and everyone in it have sorrow? and all of it will be overflowing like the River; and it will be troubled and go down again like the River of Egypt.
 καὶ ἐπὶ τούτοις οὐ παραχθήσεται ἡ γῆ καὶ πενήσει πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ καὶ ἀναβήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς αἰγύπτου
- 9 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de Heere HEERE, dat Ik de zon op den middag zal doen ondergaan, en het land bij lichten dage verduisteren.
And it will come about in that day, says the Lord God, that I will make the sun go down in the middle of the day, and I will make the earth dark in daylight:
 καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος ὁ θεὸς καὶ δύσεται ὁ ἥλιος μεσημβρίας καὶ συσκοτάσει ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς
- 10 En Ik zal uw feesten in rouw, en al uw liederen in weeklage veranderen, en op alle lenden een zak, en op alle hoofd kaalheid brengen; en Ik zal het land stellen in rouw, als er isover een enigen zoon, en deszelfs einde als een bitteren dag.
Your feasts will be turned into sorrow and all your melody into songs of grief; everyone will be clothed with haircloth, and the hair of every head will be cut; I will make the weeping like that for an only son, and the end of it like a bitter day.
 καὶ μεταστρέψω τὰς ἑορτὰς ὑμῶν εἰς πένθος καὶ πάσας τὰς ψῆδὰς ὑμῶν εἰς θρήνον καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ πᾶσαν ὄσφον σάκκον καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρομα καὶ θήσομαι αὐτὸν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ καὶ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ὡς ἡμέραν ὀδύνης
- 11 Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere HEERE, dat Ik een honger in het land zal zenden; niet een honger naar brood, noch dorst naar water, maar om te horen de woordendes HEEREN.
See, the days are coming, says the Lord God, when I will send times of great need on the land, not need of food or desire for water, but for hearing the words of the Lord.
 ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ ἐξαπστελεῶ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν οὐ λιμὸν ἄρτου οὐδὲ δίψαν ὕδατος ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγον κυρίου
- 12 En zij zullen zwerven van zee tot zee, en van het noorden tot het oosten; zij zullen omlopen om het woord des HEEREN te zoeken, maar zullen het niet vinden.
And they will go wandering from sea to sea, and from the north even to the east, running here and there in search of the word of the Lord, and they will not get it.
 καὶ σαλευθήσονται ὕδατα ἕως θαλάσσης καὶ ἀπὸ βορρᾶ ἕως ἀνατολῶν περιδραμοῦνται ζητοῦντες τὸν λόγον κυρίου καὶ οὐ μὴ εὑρωσιν
- 13 Te dien dage zullen de schone jonkvrouwen en de jongelingen van dorst versmachten;
In that day the fair virgins and the young men will be feeble from need of water.
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθένοι αἱ καλαὶ καὶ οἱ νεανίσκοι ἐν δίψει
- 14 Die daar zweren bij de schuld van Samaria, en zeggen: Zo waarachtig als uw God van Dan leeft, en de weg van Ber-seba leeft! en zij zullen vallen, en niet weder opstaan.
Those who make their oaths by the sin of Samaria and say, By the life of your God, O Dan; and, By the living way of Beer-sheba; even they will go down, never again to be lifted up.
 οἱ ὁμνύοντες κατὰ τοῦ ἰλασμοῦ σαμαρείας καὶ οἱ λέγοντες ζῆ ὁ θεὸς σου dan καὶ ζῆ ὁ θεὸς σου βηρσαβεε καὶ πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν ἔτι
- 1 Ik zag den Heere staan op het altaar, en Hij zeide: Sla dien knoop, dat de posten beven, en doorkloof ze allen in het hoofd; en Ik zal hun achterste met het zwaard doden; envliedende zal onder hen niet ontvlieden, noch de ontkomende onder hen behouden worden.
I saw the Lord stationed by the side of the altar, giving blows to the tops of the pillars so that the doorsteps were shaking: and he said, I will let all of them be broken with earth-shocks; I will put the last of them to the sword: if any one of them goes in flight he will not get away, not one of them will be safe.
 εἶδον τὸν κύριον ἐφεστῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ εἶπεν πάταξον ἐπὶ τὸ ἰλαστήριον καὶ σεισθήσεται τὰ πρόπυλα καὶ διάκρονον εἰς κεφαλὰς πάντων καὶ τοὺς καταλοιποὺς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενῶ οὐ μὴ διαφύγη ἐξ αὐτῶν φεύγων καὶ οὐ μὴ διασωθῆ ἐξ αὐτῶν ἀνασωζόμενος
- 2 Al groeven zij tot in de hel, zo zal Mijn hand ze van daar halen, en al klommen zij in den hemel, zo zal Ik ze van daar doen nederdalen.
Even if they go deep into the underworld, my hand will take them up from there; if they go up to heaven, I will get them down:
 ἐὰν κατορυγῶσιν εἰς ἄδου ἐκεῖθεν ἡ χεὶρ μου ἀνασπάσει αὐτούς καὶ ἐὰν ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐκεῖθεν κατάξω αὐτούς
- 3 En al verstaken zij zich op de hoogte van Karmel, zo zal Ik ze naspeuren en van daar halen; en al verborgen zij zich van voor Mijn ogen in den grond van de zee, zo zal Ik van daareen slang gebieden, die zal ze bijten.
Though they take cover on the top of Carmel, I will go in search of them and get them out; though they keep themselves from my eyes in the bed of the sea, I will give orders to the great snake there and he will give them a bite:
 ἐὰν ἐγκρυβῶσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ καρμήλου ἐκεῖθεν ἐξερευνήσω καὶ λήψωμαι αὐτούς καὶ ἐὰν καταδύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῷ δράκοντι καὶ δῆξεται αὐτούς

- 4 En al gingen zij in gevangenis voor het aangezicht hunner vijanden, zo zal Ik vandaar het zwaard gebieden, dat het hen dode; en Ik zal Mijn oog tegen hen zetten ten kwade, en niet ten goede.
And though they are taken away as prisoners by their attackers, even there will I give orders to the sword to put them to death: my eyes will be fixed on them for evil and not for good.
καὶ ἂν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτούς εἰς κακά καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά
- 5 Want de Heere HEERE der heirscharen is het, Die het land aanroert, dat het versmelte, en allen, die daarin wonen, treuren; en dat het geheel oprijze als een rivier, en verdronkenworde als door de rivier van Egypte.
For the Lord, the God of armies, is he at whose touch the land is turned to water, and everyone in it will be given up to sorrow; all of it will be overflowing like the River, and will go down again like the River of Egypt;
καὶ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς καὶ σαλεύων αὐτήν καὶ πενθήσουσιν πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν καὶ ἀναβήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια αὐτῆς καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς αἰγύπτου
- 6 Die Zijn opperzalen in den hemel bouwt, en Zijn benden heeft Hij op aarde gefondeerd; Die de wateren der zee roept, en giet ze uit op den aardbodem; HEERE is Zijn Naam.
It is he who makes his rooms in the heaven, basing his arch on the earth; whose voice goes out to the waters of the sea, and sends them flowing over the face of the earth; the Lord is his name.
ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῶ
- 7 Zijt gijlieden Mij niet als de kinderen der Moren, o kinderen Israels? spreekt de HEERE. Heb Ik Israel niet opgevoerd uit Egypteland, en de Filistijnen uit Kaffthor, en de Syriers uit Kir?
Are you not as the children of the Ethiopians to me, O children of Israel? says the Lord. Have I not taken Israel up out of the land of Egypt, and the Philistines from Capthor, and the Aramaeans from Kir?
οὐχ ὡς υἱοὶ αἰθιοπίων ὑμεῖς ἐστε ἐμοὶ υἱοὶ ἰσραηλ λέγει κύριος οὐ τὸν ἰσραηλ ἀνήγαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ τοὺς ἄλλοφύλους ἐκ καππαδοκίας καὶ τοὺς σύρους ἐκ βόθρου
- 8 Ziet, de ogen des Heeren HEEREN zijn tegen dit zondig koninkrijk, dat Ik het van den aardbodem verdelge; behalve dat Ik het huis Jakobs niet ganselijk zal verdelgen, spreekt de HEERE.
See, the eyes of the Lord are on the evil kingdom, and I will put an end to it in all the earth; but I will not send complete destruction on Jacob, says the Lord.
ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἐξαρῶ αὐτήν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς πλην ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐξαρῶ τὸν οἶκον ἰακωβ λέγει κύριος
- 9 Want ziet, Ik geef bevel, en Ik zal het huis Israels onder al de heidenen schudden, gelijk als zaad geschud wordt in een zeef; en niet een steentje zal er ter aarde vallen.
For see, I will give orders, and I will have Israel moved about among all the nations, as grain is moved about by the shaking of the tray, but not the smallest seed will be dropped on the earth.
διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐντέλλομαι καὶ λικμῶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν τὸν οἶκον τοῦ ἰσραηλ ὃν τρόπον λικμᾶται ἐν τῷ λικμῷ καὶ οὐ μὴ πέση σύντριμμα ἐπὶ τὴν γῆν
- 10 Alle zondaars Mijns volks zullen door het zwaard sterven; die daar zeggen: Het kwaad zal tot ons niet genaken, noch ons voorkomen.
All those sinners among my people will be put to the sword who say, Evil will not overtake us or come face to face with us.
ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἁμαρτωλοὶ λαοῦ μου οἱ λέγοντες οὐ μὴ ἐγγίση οὐδ' οὐ μὴ γένηται ἐφ' ἡμᾶς τὰ κακά
- 11 Te dien dage zal Ik de vervallen hut van David weder oprichten, en Ik zal haar reten vertuinen, en wat aan haar is afgebroken, weder oprichten, en zal ze bouwen, als in de dagen van ouds;
In that day I will put up the tent of David which has come down, and make good its broken places; and I will put up again his damaged walls, building it up as in the past;
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς καὶ τὰ κατεσκευασμένα αὐτῆς ἀναστήσω καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτήν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος
- 12 Opdat zij erfelijk bezitten het overblijfsel van Edom, en al de heidenen, die naar Mijn Naam genoemd worden, spreekt de HEERE, Die dit doet.
So that the rest of Edom may be their heritage, and all the nations who have been named by my name, says the Lord, who is doing this.
ὅπως ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν ταῦτα
- 13 Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat de ploeger den maaier, en de druiventreder den zaadzaaier genaken zal; en de bergen zullen van zoeten wijn druipen, en al deheuvelen zullen smelten.
See, the days will come, says the Lord, when the ploughman will overtake him who is cutting the grain, and the crusher of the grapes him who is planting seed; and sweet wine will be dropping from the mountains, and the hills will be turned into streams of wine.
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ καταλήμψεται ὁ ἀλοητὸς τὸν τρύγητον καὶ περκάσει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμὸν καὶ πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι ἔσονται
- 14 En Ik zal de gevangenis van Mijn volk Israel wenden, en zij zullen de verwoeste steden herbouwen en bewonen, en wijngaarden planten, en derzelve wijn drinken; en zij zullen hoven maken, en derzelve vrucht eten.
And I will let the fate of my people Israel be changed, and they will be building up again the waste towns and living in them; they will again be planting vine-gardens and taking the wine for their drink; and they will make gardens and get the fruit of them.
καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν λαοῦ μου ἰσραηλ καὶ οἰκοδομήσουσιν πόλεις τὰς ἠφανισμένας καὶ κατοικήσουσιν καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ πίνονται τὸν οἶνον αὐτῶν καὶ φυτεύσουσιν κήπους καὶ φάγονται τὸν καρπὸν αὐτῶν

- 1 Het gezicht van Obadja. Alzo zegt de Heere HEERE van Edom: Wij hebben een gerucht gehoord van den HEERE, en er is een gezant geschikt onder de heidenen: Staat op, enlaat ons opstaan tegen hen ten strijde.
The vision of Obadiah. This is what the Lord has said about Edom: We have had word from the Lord, and a representative has been sent among the nations, saying, Up! and let us make war against her.
ὄρασις ἀβδίου τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῆ ἰδουμαία ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυρίου καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν ἀνάστητε καὶ ἐξαναστῶμεν ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον
- 2 Ziet, Ik heb u klein gemaakt onder de heidenen, gij zijt zeer veracht.
See, I have made you small among the nations: you are much looked down on.
ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἠτιμωμένος σὺ εἶ σφόδρα
- 3 De trotsheid uws harten heeft u bedrogen; hij, die daar woont in de kloven der steenrotsen, in zijn hoge woning; die in zijn hart zegt: Wie zou mij ter aarde nederstoten?
You have been tricked by the pride of your heart, O you whose living-place is in the cracks of the rock, whose house is high up; who has said in his heart, Who will make me come down to earth?
ὕπερηφανία τῆς καρδίας σου ἐπήρην σε κατασκηνοῦντα ἐν ταῖς ὀπαῖς τῶν πετρῶν ὑψῶν κατοικίαν αὐτοῦ λέγων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ τίς με κατάρξει ἐπὶ τὴν γῆν
- 4 Al verhieft gij u gelijk de arend, en al steltet gij uw nest tussen de sterren, zo zal Ik u van daar nederstoten, spreekt de HEERE.
Though you go up on high like an eagle, though your house is placed among the stars, I will make you come down from there, says the Lord.
ἐὰν μετεωρισθῆς ὡς ἀετὸς καὶ ἐν ἀνὰ μέσον τῶν ἄστρον θῆς νοσσιάν σου ἐκεῖθεν κατάρξω σε λέγει κύριος
- 5 Zo er dieven, zo er nachtrovers tot u gekomen waren (hoe zijt gij uitgeroeid!), zouden zij niet gestolen hebben zoveel hun genoeg ware? Zo er wijnlezers tot u gekomen waren, zouden zij niet een nalezing hebben overgelaten?
If thieves came, attacking you by night, (how are you cut off!) would they not go on taking till they had enough? if men came cutting your grapes would they take them all?
εἰ κλέπται εἰσῆλθον πρὸς σέ ἢ ληστὰι νυκτός ποῦ ἂν ἀπερρίφης οὐκ ἂν ἐκλεψαν τὰ ἱκανὰ ἑαυτοῖς καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰσῆλθον πρὸς σέ οὐκ ἂν ὑπελίποντο ἐπιφυλλίδα
- 6 Hoe zijn Ezau's goederen nagespeurd, zijn verborgen schatten opgezocht!
How are the things of Esau searched out! how are his secret stores looked for!
πὼς ἐξηρευνήθη ἦσαν καὶ κατελήμφθη αὐτοῦ τὰ κεκρυμμένα
- 7 Al uw bondgenoten hebben u tot aan de landpale uitgeleid; uw vredegenoten hebben u bedrogen, zij hebben u overmocht; die uw brood eten zullen een gezwel onder u zetten, er is geen verstand in hem.
All the men who were united with you have been false to you, driving you out to the edge of the land: the men who were at peace with you have overcome you; they have taken their heritage in your place.
ἕως τῶν ὀρίων σου ἐξαπέστειλάν σε πάντες οἱ ἄνδρες τῆς διαθήκης σου ἀντέστησάν σοι ἠδυνάσθησαν πρὸς σέ ἄνδρες εἰρηνικοὶ σου ἔθικαν ἔνεδρα ὑποκάτω σου οὐκ ἔστιν σύνεσις αὐτοῖς
- 8 Zal het niet te dien dage zijn, spreekt de HEERE, dat Ik de wijzen uit Edom, en het verstand uit Ezau's gebergte zal doen vergaan?
Will I not, in that day, says the Lord, take away the wise men out of Edom, and wisdom out of the mountain of Esau?
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος ἀπολώ σοφοὺς ἐκ τῆς ἰδουμαίας καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους ἦσαν
- 9 Ook zullen uw helden, o Theman! versaagd zijn; opdat een ieder uit Ezau's gebergte door den moord worde uitgeroeid.
And your men of war, O Teman, will be overcome with fear, so that every one of them may be cut off from the mountain of Esau.
καὶ πτοηθήσονται οἱ μαχηταὶ σου οἱ ἐκ θαιμαν ὅπως ἐξαρθῆ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους ἦσαν
- 10 Om het geweld, begaan aan uw broeder Jakob, zal schaamte u bedekken; en gij zult uitgeroeid worden in eeuwigheid.
Because you were the cause of violent death and because of your cruel behaviour to your brother Jacob, you will be covered with shame and will be cut off for ever.
διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσέβειαν τὴν εἰς τὸν ἀδελφόν σου ἰακωβ καὶ καλύψει σε αἰσχύνη καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα
- 11 Ten dage als gij tegenover stondt, ten dage als de uitlanders zijn heir gevangen voerden, en de vreemden tot zijn poorten introkken, en over Jeruzalem het lot wierpen, waart gijook als een van hen.
Because you were there watching when men from other lands took away his goods, and strange men came into his doors, and put the fate of Jerusalem to the decision of chance; you were like one of them.
ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξ ἐναντίας ἐν ἡμέρᾳ αἰχμαλωτευόντων ἀλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ καὶ ἀλλότριοι εἰσῆλθον εἰς πύλας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ἱερουσαλημ ἔβαλον κλήρους καὶ σὺ ἦς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν
- 12 Toen zoudt gij niet gezien hebben op den dag uws broeders, den dag zijner vervreemding; noch u verblijd hebben over de kinderen van Juda, ten dage huns ondergangs; nochuw mond groot gemaakt hebben, ten dage der benauwdheid;
Do not see with pleasure your brother's evil day, the day of his fate, and do not be glad over the children of Judah on the day of their destruction, or make wide your mouth on the day of trouble.
καὶ μὴ ἐπίδης ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλοτρίων καὶ μὴ ἐπιχαρῆς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ἰουδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν καὶ μὴ μεγαλορρημονήσης ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως

- 13 Noch ter poorte Mijns volks ingegaan zijn, ten dage huns verderfs; noch gezien hebben, ook gij, op zijn kwaad, ten dage zijns verderfs; noch uw handen uitgestrekt hebben aanzijn heir, ten dage zijns verderfs;
Do not go into the doors of my people on the day of their downfall; do not be looking on their trouble with pleasure on the day of their downfall, or put your hands on their goods on the day of their downfall.
μηδὲ εἰσέλθῃς εἰς πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ πόνων αὐτῶν μηδὲ ἐπίδῃς καὶ σὺ τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέθρου αὐτῶν μηδὲ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπολείας αὐτῶν
- 14 Noch gestaan hebben op de wegscheiding, om zijn ontkomenen uit te roeien; noch zijn overgeblevenen overgeleverd hebben, ten dage der benauwdheid.
And do not take your place at the cross-roads, cutting off those of his people who get away; and do not give up to their haters those who are still there in the day of trouble.
μηδὲ ἐπιστῆς ἐπὶ τὰς διεκβολὰς αὐτῶν τοῦ ἐξολεθρεῦσαι τοὺς ἀνασφροζόμενους αὐτῶν μηδὲ συγκλείσεις τοὺς φεύγοντας ἐξ αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως
- 15 Want de dag des HEEREN is nabij, over al de heidenen; gelijk als gij gedaan hebt, zal u gedaan worden; uw vergelding zal op uw hoofd wederkeren.
For the day of the Lord is coming quickly on all nations: as you have done it will be done to you; the reward of your acts will come on your head.
διότι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὃν τρόπον ἐποίησας οὕτως ἔσται σοι τὸ ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφαλὴν σου
- 16 Want gelijk gijlieden gedronken hebt op den berg Mijner heiligheid, zo zullen al de heidenen geduriglijk drinken; ja, zij zullen drinken en inzwelgen, en zullen zijn alsof zij er nietgewest waren.
For as you have been drinking on my holy mountain, so will all the nations go on drinking without end; they will go on drinking and the wine will go down their throats, and they will be as if they had never been.
διότι ὃν τρόπον ἔπιες ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου πίνονται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον πίνονται καὶ καταβήσονται καὶ ἔσονται καθὼς οὐχ ὑπάρχοντες
- 17 Maar op den berg Sions zal ontkoming zijn, en hij zal een heiligheid zijn; en die van het huis Jakobs zullen hun erfgoederen erfelijk bezitten.
But in Mount Zion some will be kept safe, and it will be holy; and the children of Jacob will take their heritage.
ἐν δὲ τῷ ὄρει σιων ἔσται ἡ σωτηρία καὶ ἔσται ἅγιον καὶ κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος ἰακωβ τοὺς κατακληρονομήσαντας αὐτούς
- 18 En Jakobs huis zal een vuur zijn, en Jozefs huis een vlam, en Ezau's huis tot een stoppel; en zij zullen tegen hen ontbranden, en zullen ze verteren, zodat Ezau's huis geenovergeblevene zal hebben; want de HEERE heeft het gesproken.
And the children of Jacob will be a fire and those of Joseph a flame, and the children of Esau dry stems of grass, burned up by them till all is gone: and there will be no people living in Esau; for the Lord has said it.
καὶ ἔσται ὁ οἶκος ἰακωβ πῦρ ὁ δὲ οἶκος ἰωσηφ φλόξ ὁ δὲ οἶκος ἡσαυ εἰς καλὰμιν καὶ ἐκκαυθήσονται εἰς αὐτούς καὶ καταφάγονται αὐτούς καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος ἐν τῷ οἴκῳ ἡσαυ διότι κύριος ἐλάλῃσεν
- 19 En die van het zuiden zullen Ezau's gebergte, en die van de laagte zullen de Filistijnen erfelijk bezitten; ja, zij zullen het veld van Efraim en het veld van Samaria erfelijk bezitten; en Benjamin Gilead.
And they will take the South, and the lowland, and the country of Ephraim, and Gilead, as their heritage.
καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν ναγεβ τὸ ὄρος τὸ ἡσαυ καὶ οἱ ἐν τῇ σεφρα τὸς ἀλλοφύλους καὶ κατακληρονομήσουσιν τὸ ὄρος εφραιμ καὶ τὸ πεδῖον σαμαρείας καὶ βενιαμιν καὶ τὴν γαλααδίτιν
- 20 En de gevankelijk weggevoerden van dit heir der kinderen Israels, hetgeen der Kanaanieten was, tot Zarfath toe; en de gevankelijk weggevoerden van Jeruzalem, hetgeen inSefarad is, zij zullen de steden van het zuiden erfelijk bezitten.
And those of the children of Israel who were the first to be taken away as prisoners, will have their heritage among the Canaanites as far as Zarephath; and those who were taken away from Jerusalem, who are in Sepharad, will have the towns of the South.
καὶ τῆς μετουκείας ἡ ἀρχὴ αὐτῆ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ γῆ τῶν χαναναίων ἕως σαρεπτῶν καὶ ἡ μετουκεία ἱερουσαλημ ἕως εφραθα καὶ κληρονομήσουσιν τὰς πόλεις τοῦ ναγεβ
- 1 En het woord des HEEREN geschiedde tot Jona, den zoon van Amiththai, zeggende:
And the word of the Lord came to Jonah, the son of Amittai, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἰωναν τὸν τοῦ αμαθι λέγων
- 2 Maak u op, ga naar de grote stad Nineve, en predik tegen haar; want hunlieder boosheid is opgeklimmen voor Mijn aangezicht.
Up! go to Nineveh, that great town, and let your voice come to it; for their evil-doing has come up before me.
ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς νινευη τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρὸς με
- 3 Maar Jona maakte zich op om te vluchten naar Tarsis, van het aangezicht des HEEREN; en hij kwam af te Jafu, en vond een schip, gaande naar Tarsis, en hij gaf de vrachtdaarvan, en ging neder in hetzelfde, om met henlieden te gaan naar Tarsis, van het aan gezicht des HEEREN.
And Jonah got up to go in flight to Tarshish, away from the Lord; and he went down to Joppa, and saw there a ship going to Tarshish: so he gave them the price of the journey and went down into it to go with them to Tarshish, away from the Lord.
καὶ ἀνέστη ἰωνας τοῦ φυγεῖν εἰς θαρσις ἐκ προσώπου κυρίου καὶ κατέβη εἰς ἰοππην καὶ εἶδεν πλοῖον βαδίζον εἰς θαρσις καὶ ἔδωκεν τὸ ναῦλον αὐτοῦ καὶ ἐνέβη εἰς αὐτὸ τοῦ πλεῦσαι μετ' αὐτῶν εἰς θαρσις ἐκ προσώπου κυρίου

- 4 Maar de HEERE wierp een groten wind op de zee; en er werd een grote storm in de zee, zodat het schip dacht te breken.
 And the Lord sent out a great wind on to the sea and there was a violent storm in the sea, so that the ship seemed in danger of being broken.
 καὶ κύριος ἐξήγειρεν πνεῦμα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευεν συντριβῆναι
- 5 Toen vreesden de zeelieden, en riepen een iegelijk tot zijn god, en wierpen de vaten, die in het schip waren, in de zee, om het van dezelve te verlichten; maar Jona wasnedergegaan aan de zijden van het schip, en lag neder, en was met een diepen slaap bevangen.
 Then the sailors were full of fear, every man crying to his god; and the goods in the ship were dropped out into the sea to make the weight less. But Jonah had gone down into the inmost part of the ship where he was stretched out in a deep sleep.
 καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ καὶ ἀνεβόων ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ ἐκβολὴν ἐποιήσαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κουφισθῆναι ἀπ' αὐτῶν ἰωνας δὲ κατέβη εἰς τὴν κοίτην τοῦ πλοίου καὶ ἐκάθευδεν καὶ ἔρρεγγεν
- 6 En de opperschipper naderde tot hem, en zeide tot hem: Wat is u, gij hardslapende? Sta op, roep tot uw God, misschien zal die God aan ons gedenken, dat wij niet vergaan.
 And the ship's captain came to him and said to him, What are you doing sleeping? Up! say a prayer to your God, if by chance God will give a thought to us, so that we may not come to destruction.
 καὶ προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ πρῶτος καὶ εἶπεν αὐτῷ τί σὺ ῥέγχεις ἀνάστα καὶ ἐπικαλοῦ τὸν θεόν σου ὅπως διασώσῃ ὁ θεὸς ἡμᾶς καὶ μὴ ἀπολώμεθα
- 7 Voorts zeiden zij, een ieder tot zijn metgezel: Komt, en laat ons loten werpen, opdat wij mogen weten, om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Alzo wierpen zij loten, en het lot viel op Jona.
 And they said to one another, Come, let us put this to the decision of chance and see on whose account this evil has come on us. So they did so, and Jonah was seen to be the man.
 καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ δεῦτε βάλωμεν κλήρους καὶ ἐπιγῶμεν τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν καὶ ἔβαλον κλήρους καὶ ἔπεσεν ὁ κλήρος ἐπὶ ἰωναν
- 8 Toen zeiden zij tot hem: Verklaar ons nu, om wiens wil ons dit kwaad overkomt. Wat is uw werk en van waar komt gij? Welk is uw land en van welk volk zijt gij?
 Then they said to him, Now make clear to us what is your work, and where you come from? what is your country, and who are your people?
 καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν ἀπάγγελον ἡμῖν τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν τίς σου ἡ ἐργασία ἐστὶν καὶ πόθεν ἔρχῃ καὶ ἐκ ποίας χώρας καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἶ σὺ
- 9 En hij zeide tot hen: Ik ben een Hebreer; en ik vreze den HEERE, den God des hemels, Die de zee en het droge gemaakt heeft.
 And he said to them, I am a Hebrew, a worshipper of the Lord, the God of heaven, who made the sea and the dry land.
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς δοῦλος κυρίου ἐγὼ εἰμι καὶ τὸν κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι ὃς ἐποίησεν τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν
- 10 Toen vreesden die mannen met grote vreze, en zeiden tot hem: Wat hebt gij dit gedaan? Want de mannen wisten, dat hij van des HEEREN aangezicht vlood; want hij had hethun te kennen gegeven.
 And the men were in great fear, and they said to him, What is this you have done? For the men had knowledge of his flight from the Lord because he had not kept it from them.
 καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν τί τοῦτο ἐποίησας διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ προσώπου κυρίου ἦν φεύγων ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτοῖς
- 11 Voorts zeiden zij tot hem: Wat zullen wij u doen, opdat de zee stil worde van ons? Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger.
 And they said to him, What are we to do to you so that the sea may become calm for us? For the sea was getting rougher and rougher.
 καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν τί σοι ποιήσωμεν καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ἡμῶν ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρεν μᾶλλον κλύδωνα
- 12 En hij zeide tot hen: Neemt mij op, en werpt mij in de zee, zo zal de zee stil worden van ulieden; want ik weet, dat deze grote storm ulieden om mijnentwil over komt.
 And he said to them, Take me up and put me into the sea, and the sea will become calm for you: for I am certain that because of me this great storm has come on you.
 καὶ εἶπεν ἰωνας πρὸς αὐτοὺς ἄρατέ με καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ' ὑμῶν διότι ἔγνωκα ἐγὼ ὅτι δι' ἐμὲ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ' ὑμᾶς ἐστὶν
- 13 Maar de mannen roeiden, om het schip weder te brengen aan het droge, doch zij konden niet; want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen.
 And the men were working hard to get back to the land, but they were not able to do so: for the sea got rougher and rougher against them.
 καὶ παρεβιάζοντο οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν καὶ οὐκ ἠδύναντο ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξηγείρετο μᾶλλον ἐπ' αὐτοὺς
- 14 Toen riepen zij tot den HEERE, en zeiden: Och HEERE! laat ons toch niet vergaan om dezes mans ziel, en leg geen onschuldig bloed op ons; want Gij, HEERE! hebt gedaan, gelijk als het U heeft behaagd.
 So, crying to the Lord, they said, Give ear to our prayer, O Lord, give ear, and do not let destruction overtake us because of this man's life; do not put on us the sin of taking life without cause: for you, O Lord, have done what seemed good to you.
 καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον καὶ εἶπαν μηδαμῶς κύριε μὴ ἀπολώμεθα ἕνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου καὶ μὴ δῶς ἐφ' ἡμᾶς αἷμα δίκαιον ὅτι σὺ κύριε ὄν τρόπον ἐβούλου πεποιήκας
- 15 En zij namen Jona op, en wierpen hem in de zee. Toen stond de zee stil van haar verbolgenheid.
 So they took Jonah up and put him into the sea: and the sea was no longer angry.
 καὶ ἔλαβον τὸν ἰωναν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔστη ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς

- 16 Dies vreesden de mannen den HEERE met grote vreeze; en zij slachtten den HEERE slachtoffer, en beloofden geloften.
Then great was the men's fear of the Lord; and they made an offering to the Lord and took oaths to him.
καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ μεγάλῳ τὸν κύριον καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ κυρίῳ καὶ εὗξαντο εὐχάς
- 1 En Jona bad tot den HEERE, zijn God, uit het ingewand van den vis.
1:17\And the Lord made ready a great fish to take Jonah into its mouth; and Jonah was inside the fish for three days and three nights.
καὶ προσέταξεν κύριος κήτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν ἰωαν καὶ ἦν ἰωνας ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας
- 2 En hij zeide: Ik riep uit mijn benauwdheid tot den HEERE, en Hij antwoordde mij; uit den buik des grafs schreide ik, en Gij hoordet mijn stem.
2:1\Then Jonah made prayer to the Lord his God from the inside of the fish, and said,
καὶ προσηύξατο ἰωνας πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοιλίας τοῦ κήτους
- 3 Want Gij hadt mij geworpen in de diepte, in het hart der zeeen, en de stroom omving mij; al Uw baren en Uw golven gingen over mij henen.
2:2\In my trouble I was crying to the Lord, and he gave me an answer; out of the deepest underworld I sent up a cry, and you gave ear to my voice.
καὶ εἶπεν ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου καὶ εἰσήκουσέν μου ἐκ κοιλίας ᾗδου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου
- 4 En ik zeide: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen; nochtans zal ik den tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen.
2:3\For you have put me down into the deep, into the heart of the sea; and the river was round about me; all your waves and your rolling waters went over me.
ἀπέρριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης καὶ ποταμοὶ με ἐκύκλωσαν πάντες οἱ μετεωρισμοὶ σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον
- 5 De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe, de afgrond omving mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden.
2:4\And I said, I have been sent away from before your eyes; how may I ever again see your holy Temple?
καὶ ἐγὼ εἶπα ἀπόσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου ἄρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι πρὸς τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου
- 6 Ik was nedergedaald tot de gronden der bergen; de grendelen der aarde waren om mij henen in eeuwigheid; maar Gij hebt mijn leven uit het verderf opgevoerd, o HEERE, mijnGod!
2:5\The waters were circling round me, even to the neck; the deep was about me; the sea-grass was twisted round my head.
περιεχύθη ὕδωρ μοι ἕως ψυχῆς ἄβυσσος ἐκύκλωσέν με ἐσχάτη ἔδω ἡ κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων
- 7 Als mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan den HEERE, en mijn gebed kwam tot U, in den tempel Uwer heiligheid.
2:6\I went down to the bases of the mountains; as for the earth, her walls were about me for ever: but you have taken up my life from the underworld, O Lord my God.
κατέβην εἰς γῆν ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι καὶ ἀναβήτω φθορὰ ζωῆς μου κύριε ὁ θεός μου
- 8 Die de valse ijdelheden onderhouden, verlaten hunlieder weldadigheid.
2:7\When my soul in me was overcome, I kept the memory of the Lord: and my prayer came in to you, into your holy Temple.
ἐν τῷ ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχὴν μου τοῦ κυρίου ἐμνήσθην καὶ ἔλθοι πρὸς σέ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν ἅγιόν σου
- 9 Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging; wat ik beloofd heb, zal ik betalen. Het heil is des HEEREN.
2:8\The worshippers of false gods have given up their only hope.
φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλιπον
- 10 De HEERE nu sprak tot den vis; en hij spuwde Jona uit op het droge.
2:9\But I will make an offering to you with the voice of praise; I will give effect to my oaths. Salvation is the Lord's.
ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι ὅσα ηὐξάμην ἀποδώσω σοι σωτηρίου τῷ κυρίῳ
- 1 En het woord des HEEREN geschiedde ten anderen male tot Jona, zeggende:
And the word of the Lord came to Jonah a second time, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἰωαν ἐκ δευτέρου λέγων
- 2 Maak u op, ga naar de grote stad Nineve; en predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek.
Up! go to Nineveh, that great town, and give it the word which I have given you.
ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς νινευη τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἐμπροσθεν ὃ ἐγὼ ἐλάλησα πρὸς σέ
- 3 Toen maakte zich Jona op, en ging naar Nineve, naar het woord des HEEREN. Nineve nu was een grote stad Gods, van drie dagreizen.
So Jonah got up and went to Nineveh as the Lord had said. Now Nineveh was a very great town, three days' journey from end to end.
καὶ ἀνέστη ἰωνας καὶ ἐπορεύθη εἰς νινευη καθὼς ἐλάλησεν κύριος ἡ δὲ νινευη ἦν πόλις μεγάλη τῷ θεῷ ὡσεὶ πορείας ὁδοῦ ἡμερῶν τριῶν

- 4 En Jona begon in de stad te gaan, een dagreis; en hij predikte, en zeide: Nog veertig dagen, dan zal Nineve worden omgekeerd.
And Jonah first of all went a day's journey into the town, and crying out said, In forty days destruction will overtake Nineveh.
 και ἤρξατο ἰωνας τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ὥσει πορείαν ἡμέρας μιᾶς και ἐκήρυξεν και εἶπεν ἔτι τρεῖς ἡμέραι και νινευη καταστραφήσεται
- 5 En de lieden van Nineve geloofden aan God; en zij riepen een vasten uit, en bekleedden zich met zakken, van hun grootste af tot hun kleinste toe.
And the people of Nineveh had belief in God; and a time was fixed for going without food, and they put on haircloth, from the greatest to the least.
 και ἐνεπίστευσαν οἱ ἄνδρες νινευη τῷ θεῷ και ἐκήρυξαν νηστείαν και ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν
- 6 Want dit woord geraakte tot den koning van Nineve, en hij stond op van zijn troon, en deed zijn heerlijk overkleed van zich; en hij bedekte zich met een zak, en zat neder in de as.
And the word came to the king of Nineveh, and he got up from his seat of authority, and took off his robe, and covering himself with haircloth, took his seat in the dust.
 και ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα τῆς νινευη και ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ και περιεῖλατο τὴν στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ και περιεβάλετο σάκκον και ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ
- 7 En hij liet uitroepen, en men sprak te Nineve, uit bevel des konings en zijner groten, zeggende: Laat mens noch beest, rund noch schaaap, iets smaken, laat ze niet weiden, nochwater drinken.
And he had it given out in Nineveh, By the order of the king and his great men, no man or beast, herd or flock, is to have a taste of anything; let them have no food or water:
 και ἐκηρύχθη και ἐρρέθη ἐν τῇ νινευη παρὰ τοῦ βασιλέως και παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ λέγων οἱ ἄνθρωποι και τὰ κτήνη και οἱ βόες και τὰ πρόβατα μη γευσάσθωσαν μηδὲν μηδὲ νεμέσθωσαν μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν
- 8 Maar mens en beest zullen met zakken bedekt zijn, en zullen sterk tot God roepen; en zij zullen zich bekeren, een iegelijk van zijn bozen weg, en van het geweld, dat in hun handen is.
And let man and beast be covered with haircloth, and let them make strong prayers to God: and let everyone be turned from his evil way and the violent acts of their hands.
 και περιεβάλλοντο σάκκους οἱ ἄνθρωποι και τὰ κτήνη και ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν ἐκτενῶς και ἀπέστρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς και ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν λέγοντες
- 9 Wie weet, God mocht Zich wenden, en berouw hebben; en Hij mocht Zich wenden van de hittigheid Zijns toorns, dat wij niet vergingen!
Who may say that God will not be turned, changing his purpose and turning away from his burning wrath, so that destruction may not overtake us?
 τίς οἶδεν εἰ μετανοήσει ὁ θεὸς και ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ και οὐ μὴ ἀπολώμεθα
- 10 En God zag hun werken, dat zij zich bekeerden van hun bozen weg; en het berouwde God over het kwaad, dat Hij gesproken had hun te zullen doen, en Hij deed het niet.
And God saw what they did, how they were turned from their evil way; and God's purpose was changed as to the evil which he said he would do to them, and he did it not.
 και εἶδεν ὁ θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν ὅτι ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν και μετενόησεν ὁ θεὸς ἐπὶ τῇ κακίᾳ ἣ ἐλάλησεν τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς και οὐκ ἐποίησεν
- 1 Dit verdroot Jona met groot verdriet, en zijn toorn ontstak.
But this seemed very wrong to Jonah, and he was angry.
 και ἐλυπήθη ἰωνας λύπην μεγάλην και συνεχύθη
- 2 En hij bad tot den HEERE, en zeide: Och HEERE! was dit mijn woord niet, als ik nog in mijn land was? Daarom kwam ik het voor, vluchtende naar Tarsis; want ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad.
And he made prayer to the Lord and said, O Lord, is this not what I said when I was still in my country? This is why I took care to go in flight to Tarshish: for I was certain that you were a loving God, full of pity, slow to be angry and great in mercy, and ready to be turned from your purpose of evil.
 και προσεύξατο πρὸς κύριον και εἶπεν ὃ κύριε οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου ἔτι ὄντος μου ἐν τῇ γῆ μου διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς θαρσις διότι ἔγνων ὅτι σὺ ἐλεήμων και οἰκτίρμων μακρόθυμος και πολυέλεος και μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις
- 3 Nu dan, HEERE! neem toch mijn ziel van mij; want het is mij beter te sterven dan te leven.
So now, O Lord, give ear to my prayer and take my life from me; for death is better for me than life.
 και νῦν δέσποτα κύριε λαβὲ τὴν ψυχὴν μου ἀπ' ἐμοῦ ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν με
- 4 En de HEERE zeide: Is uw toorn billijk ontstoken?
And the Lord said, Have you any right to be angry?
 και εἶπεν κύριος πρὸς ἰωναν εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ
- 5 Jona nu ging ter stad uit, en zette zich tegen het oosten der stad; en hij maakte zich aldaar een verdek, en zat daaronder in de schaduw, totdat hij zag, wat van de stad zou worden.
Then Jonah went out of the town, and took his seat on the east side of the town and made himself a roof of branches and took his seat under its shade till he saw what would become of the town.
 και ἐξῆλθεν ἰωνας ἐκ τῆς πόλεως και ἐκάθισεν ἀπέναντι τῆς πόλεως και ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ σκιαν και ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῆς ἐν σκιᾷ ἕως οὗ ἀπίδη τί ἔσται τῇ πόλει

- 6 En God, de HEERE, beschikte een wonderboom, en deed hem opschieten boven Jona, opdat er schaduw mocht zijn over zijn hoofd, om hem te redden van zijn verdriet. En Jona verblijdde zich over den wonderboom met grote blijdschap.
 And the Lord God made a vine come up over Jonah to give him shade over his head. And Jonah was very glad because of the vine.
 και προσέταξεν κύριος ὁ θεὸς κολοκύνθη καὶ ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ ἰωνα τοῦ εἶναι σκιὰν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτοῦ καὶ ἐχάρη ἰωνας ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ χαρὰν μεγάλην
- 7 Maar God beschikte een worm des anderen daags in het opgaan van den dageraad; die stak den wonderboom, dat hij verdorde.
 But early on the morning after, God made ready a worm for the destruction of the vine, and it became dry and dead.
 και προσέταξεν ὁ θεὸς σκόληκι ἐπιθῆναι τῇ ἐπάριον καὶ ἐπάταξεν τὴν κολόκυνθαν καὶ ἀπεξηράνη
- 8 En het geschiedde, als de zon oprees, dat God een stillen oostenwind beschikte; en de zon stak op het hoofd van Jona, dat hij amechtig werd; en hij wenste zijner ziel te mogen sterven, en zeide: Het is mij beter te sterven dan te leven.
 Then when the sun came up, God sent a burning east wind: and so great was the heat of the sun on his head that Jonah was overcome, and, requesting death for himself, said, Death is better for me than life.
 και ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνατελεῖν τὸν ἥλιον καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς πνεύματι καύσωνος συγκαινόντι καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἰωνα καὶ ὀλιγοψύχησεν καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν καλὸν μοι ἀποθανεῖν μὴ ζῆν
- 9 Toen zeide God tot Jona: Is uw toorn billijk ontstoken over den wonderboom? En hij zeide: Billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe.
 And the Lord said to Jonah, Have you any right to be angry about the vine? And he said, I have a right to be truly angry.
 και εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς ἰωναν εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ καὶ εἶπεν σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου
- 10 En de HEERE zeide: Gij verschoont den wonderboom, aan welken gij niet hebt gearbeid, noch dien groot gemaakt; die in een nacht werd, en in een nacht verging;
 And the Lord said, You had pity on the vine, for which you did no work and for the growth of which you were not responsible; which came up in a night and came to an end in a night;
 και εἶπεν κύριος σὺ ἐφείσω ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης ὑπὲρ ἧς οὐκ ἔκακοπάθησας ἐπ' αὐτήν καὶ οὐκ ἐξέθρεψας αὐτήν ἢ ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπόλετο
- 1 Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Micha, den Morastiet, in de dagen van Jotham, Achaz en Jehizkia, koningen van Juda; dat hij gezien heeft over Samaria en Jeruzalem.
 The word of the Lord which came to Micah the Morastite, in the days of Jotham, Ahaz, and Hezekiah, kings of Judah: his vision about Samaria and Jerusalem.
 και ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς μιχαϊαν τὸν τοῦ μορασθι ἐν ἡμέραις ἰωθαμ καὶ ἀχαζ καὶ ἐζεκιου βασιλέων ἰουδα ὑπὲρ ὧν εἶδεν περὶ σαμαρείας καὶ περὶ ἱερουσαλημ
- 2 Hoort, gij volken altemaal! merk op, gij aarde, mitsgaders derzelve volheid! de Heere HEERE nu zal tot een getuige zijn tegen ulieden, de Heere uit den tempel Zijner heiligheid.
 Give ear, you peoples, all of you; give attention, O earth and everything in it: let the Lord God be witness against you, the Lord from his holy Temple.
 ἀκούσατε λαοὶ λόγους καὶ προσεχέτω ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ ἐν αὐτῇ καὶ ἔσται κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον κύριος ἐξ οἴκου ἁγίου αὐτοῦ
- 3 Want ziet, de HEERE gaat uit van Zijn plaats, en Hij zal nederdalen en treden op de hoogten der aarde.
 For see, the Lord is coming out from his place, and will come down, stepping on the high places of the earth.
 διότι ἰδοὺ κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ καταβήσεται καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς
- 4 En de bergen zullen onder Hem versmelten, en de dalen gekloofd worden, gelijk was voor het vuur, gelijk wateren, die uitgestort worden in de laagte.
 And the mountains will be turned to water under him, and the deep valleys will be broken open, like wax before the fire, like waters flowing down a slope.
 και σαλευθήσεται τὰ ὄρη ὑποκάτωθεν αὐτοῦ καὶ αἱ κοιλάδες τακίσησονται ὡς κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς καὶ ὡς ὕδωρ καταφερόμενον ἐν καταβάσει
- 5 Dit alles, om de overtreding van Jakob, en om de zonden van het huis Israels; wie is het begin van de overtreding van Jakob? Is het niet Samaria? En wie van de hoogten van Juda? Is het niet Jeruzalem?
 All this is because of the wrongdoing of Jacob and the sins of the children of Israel. What is the wrongdoing of Jacob? is it not Samaria? and what are the high places of Judah? are they not Jerusalem?
 διὰ ἀσέβειαν ἰακωβ πάντα ταῦτα καὶ διὰ ἁμαρτίαν οἴκου ἰσραηλ τίς ἡ ἀσέβεια τοῦ ἰακωβ οὐ σαμάρεια καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου ἰουδα οὐχὶ ἱερουσαλημ
- 6 Daarom zal Ik Samaria stellen tot een steenhoop des velds, tot plantingen eens wijngaards; en Ik zal haar stenen in de vallei storten, en haar fundamenten ontdekken.
 So I will make Samaria into a field and the plantings of a vine-garden: I will send its stones falling down into the valley, uncovering its bases.
 και θήσομαι σαμάρειαν εἰς ὀπωροφυλάκιον ἀγροῦ καὶ εἰς φυτεῖαν ἀμπελώνος καὶ κατασπάσω εἰς χάσος τοὺς λίθους αὐτῆς καὶ τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω

- 7 En al haar gesneden beelden zullen vermorzeld worden, en al haar hoerenbeloningen zullen met vuur verbrand worden, en al haar afgoden zal Ik stellen tot een woestheid; wantzij heeft ze van hoerenloon vergaderd, en zij zullen tot hoerenloon wederkeren.
 And all her pictured images will be hammered into bits, and all the payments for her loose ways will be burned with fire, and all the images of her gods I will make waste: for with the price of a loose woman she got them together, and as the price of a loose woman will they be given back.
 και πάντα τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσιν και πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς ἐμπρήσουσιν ἐν πυρὶ και πάντα τὰ εἰδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφανισμόν διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγεν και ἐκ μι σθωμάτων πορνείας συνέστρεψεν
- 8 Hierom zal ik misbaar bedrijven en huilen; ik zal beroofd en naakt gaan; ik zal misbaar maken als de draken, en treuren als de jonge struisen.
 For this I will be full of sorrow and give cries of grief; I will go uncovered and unclothed: I will give cries of grief like the jackals and will be in sorrow like the ostriches.
 ἔνεκεν τούτου κόψεται και θρηνησει πορεύσεται ἀνυπόδετος και γυμνή ποιήσεται κοπετὸν ὡς δρακόντων και πένθος ὡς θυγατέρων σειρήνων
- 9 Want haar plagen zijn dodelijk; want zij zijn gekomen tot aan Juda; hij is geraakt tot aan de poort mijns volks, tot aan Jeruzalem.
 For her wounds may not be made well: for it has come even to Judah, stretching up to the doorway of my people, even to Jerusalem.
 ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς διότι ἦλθεν ἕως ἰουδα και ἦψατο ἕως πύλης λαοῦ μου ἕως ἱερουσαλημ
- 10 Verkondigt het niet te Gath, weent zo jammerlijk niet; wentelt u in het stof in het huis van Afra.
 Give no word of it in Gath, let there be no weeping at all: at Beth-le-aphrah be rolling in the dust.
 οἱ ἐν γεθ μὴ μεγαλύνεσθε οἱ ἐν ακιμ μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου κατὰ γέλωτα γῆν καταπάσαθε κατὰ γέλωτα ὑμῶν
- 11 Ga door, gij inwoneres van Safir! met blote schaamte; de inwoneres van Zaanan gaat niet uit; rouwklage is te Beth-haezel; hij zal zijn stand van ulieden nemen.
 Be uncovered and go away, you who are living in Shaphir: the one living in Zaanan has not come out of her town; Beth-ezel is taken away from its base, even from its resting-place.
 κατοικοῦσα καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς οὐκ ἐξῆλθεν κατοικοῦσα σεννααν κόψασθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς λήμψεται ἐξ ὑμῶν πληγὴν ὀδύνης
- 12 Want de inwoneres van Maroth is krank om des goeds wil; want een kwaad is van den HEERE afgedaald, tot aan de poort van Jeruzalem.
 For the one living in Maroth is waiting for good: for evil has come down from the Lord to the doorways of Jerusalem.
 τίς ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ κατοικοῦση ὀδύνας ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ κυρίου ἐπὶ πύλας ἱερουσαλημ
- 13 Span de snelle dieren aan den wagen, gij inwoners van Lachis! (deze is der dochter Sions het beginsel der zonde) want in u zijn Israels overtredingen gevonden.
 Let the war-carriage be yoked to the quick-running horse, you who are living in Lachish: she was the first cause of sin to the daughter of Zion; for the wrongdoings of Israel were seen in you.
 ψόφος ἀρμάτων και ἱππευόντων κατοικοῦσα λαχίς ἀρχηγὸς ἀμαρτίας αὐτὴ ἐστὶν τῆ θυγατρὶ σιων ὅτι ἐν σοὶ εὗρέθησαν ἀσέβειαι τοῦ ἰσραηλ.
- 14 Daarom geef geschenken aan Morescheth-Gaths; de huizen van Achzib zullen den koningen van Israel tot een leugen zijn.
 For this cause give a parting offering to Moresheth-gath: the daughter of Achzib will be a deceit to the king of Israel.
 διὰ τοῦτο δώσεις ἐξαποστελλομένους ἕως κληρονομίας γεθ οἴκους ματαίους εἰς κενὰ ἐγένετο τοῖς βασιλεῦσιν τοῦ ἰσραηλ.
- 15 Ik zal u nog een erfgenaam toebrengen, gij inwoneres van Maresa! Hij zal komen tot aan Adullam, tot aan de heerlijkheid Israels.
 Even now will the taker of your heritage come to you, you who are living in Mareshah: the glory of Israel will come to destruction for ever.
 ἕως τούδ κληρονόμους ἀγάγω σοι κατοικοῦσα λαχίς κληρονομία ἕως οδολλαμ ἤξει ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς ἰσραηλ.
- 1 Wee dien, die ongerechtigheid bedenken, en kwaad werken op hun legers; in het licht van den morgenstond doen zij het, dewijl het in de macht van hunlieder hand is.
 A curse on the designers of evil, working on their beds! in the morning light they do it, because it is in their power.
 ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους και ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς κοίταις αὐτῶν και ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτὰ διότι οὐκ ἦραν πρὸς τὸν θεὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν
- 2 En zij begeren akkers, en roven ze, en huizen, en nemen ze weg; alzo doen zij geweld aan den man en zijn huis, ja, aan een iegelijk en zijn erfenis.
 They have a desire for fields and take them by force; and for houses and take them away: they are cruel to a man and his family, even to a man and his heritage.
 και ἐπεθύμουν ἀγροὺς και διήραζον ὄρφανούς και οἴκους κατεδυνάστευον και διήραζον ἄνδρα και τὸν οἶκον αὐτοῦ ἄνδρα και τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ
- 3 Daarom, alzo zegt de HEERE: Ziet, Ik denk een kwaad over dit geslacht, waaruit gijlieden uw halzen niet zult uittrekken, en zult zo rechttop niet gaan; want het zal een boze tijdzijn.
 For this cause the Lord has said, See, against this family I am purposing an evil from which you will not be able to take your necks away, and you will be weighted down by it; for it is an evil time.
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ ἐγὼ λογίζομαι ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακὰ ἐξ ὧν οὐ μὴ ἀρητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν και οὐ μὴ πορευθῆτε ὄρθοι ἐξαίφνης ὅτι καιρὸς πονηρός ἐστὶν

- 4 Te dien dage zal men een spreekwoord over ulieden opnemen; en men zal een klagelijke klacht klagen, en zeggen: Wij zijn ten enenmale verwoest; Hij verwisselt mijns volksdeel; hoe ontwendt Hij mij; Hij deelt uit, afwendende onze akkers.
In that day this saying will be said about you, and this song of grief will be made: The heritage of my people is measured out, and there is no one to give it back; those who have made us prisoners have taken our fields from us, and complete destruction has come to us.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λημφθήσεται ἐφ' ὕμᾶς παραβολή καὶ θρηνηθήσεται θρήνος ἐν μέλει λέγων ταλαιπωρία ἔταλαιπωρήσαμεν μερὶς λαοῦ μου κατεμετρήθη ἐν σχοινίῳ καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύσων αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι οἱ ἄγροι ἡμῶν διεμερίσθησαν
- 5 Daarom zult gij niemand hebben, die het snoer werpe in het lot, in de gemeente des HEEREN.
For this cause you will have no one to make the decision by the measuring line in the meeting of the Lord.
διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται σοι βάλλων σχοινίον ἐν κλήρῳ ἐν ἐκκλησίᾳ κυρίου
- 6 Profeteert gijlieden niet, zeggen zij, laat die profeteren; zij profeteren niet als die; men wijkt niet af van smaadheden.
Let not words like these be dropped, they say: Shame and the curse will not come to the family of Jacob!
μὴ κλαίετε δάκρυσιν μηδὲ δακρυέτωσαν ἐπὶ τούτοις οὐ γὰρ ἀπόσεται ὄνειδη
- 7 O gij, die Jakobs huis geheten zijt! Is dan de Geest des HEEREN verkort? Zijn dat Zijn werken? Doen Mijn woorden geen goed bij dien, die recht wandelt?
Is the Lord quickly made angry? are these his doings? do not his words do good to his people Israel?
ὁ λέγων οἴκος ιακωβ παρώργισεν πνεῦμα κυρίου εἰ ταῦτα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐστὶν οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰσὶν καλοὶ μετ' αὐτοῦ καὶ ὀρθοὶ πεπόρευται
- 8 Maar gisteren stelde zich Mijn volk op, tot vijand, tegenover een klee; gij stroopt een mantel van degenen, die zeker voorbijgaan, wederkomende van den strijd.
As for you, you have become haters of those who were at peace with you: you take the clothing of those who go by without fear, and make them prisoners of war.
καὶ ἔμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν ἀντέστη κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν τοῦ ἀφελέσθαι ἐλπὶδα συντριμμὸν πολέμου
- 9 De vrouwen Mijns volks verdrijft gij, elkeen uit het huis van haar vermakingen; van haar kinderkens neemt gij Mijn sieraad in eeuwigheid.
The women of my people you have been driving away from their dearly loved children; from their young ones you are taking my glory for ever.
διὰ τοῦτο ἠγοῦμένοι λαοῦ μου ἀπορριφήσονται ἐκ τῶν οἰκιῶν τρυφῆς αὐτῶν διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐξέσθησαν ἐγγίσατε ὄρεσιν αἰωνίοις
- 10 Maakt u dan op, en gaat henen; want dit land zal de rust niet zijn; omdat het verontreinigd is, zal het u verderven, en dat met een geweldige verderving.
Up! and go; for this is not your rest: because it has been made unclean, the destruction ordered will come on you.
ἀνάστηθι καὶ πορεύου ὅτι οὐκ ἔστιν σοι αὕτη ἡ ἀνάπαυσις ἕνεκεν ἀκαθαρσίας διεφθάρητε φθορᾷ
- 11 Zo er iemand is, die met wind omgaat, en valselijk liegt, zeggende: Ik zal u profeteren voor wijn en voor sterken drank! dat is een profet dezès volks.
If a man came with a false spirit of deceit, saying, I will be a prophet to you of wine and strong drink: he would be the sort of prophet for this people.
κατεδιώχθητε οὐδενὸς διώκοντος πνεῦμα ἔστησεν ψεῦδος ἐστάλαξέν σοι εἰς οἶνον καὶ μέθυσμα καὶ ἔσται ἐκ τῆς σταγόνας τοῦ λαοῦ τούτου
- 12 Voorzeker zal Ik u, o Jakob! gans verzamelen; voorzeker zal Ik Israels overblijfsel vergaderen; Ik zal het te zamen zetten als schapen van Bozra; als een kudde in het midden vanhaar kooi zullen zij van mensen deunen.
I will certainly make all of you, O Jacob, come together; I will get together the rest of Israel; I will put them together like the sheep in their circle: like a flock in their green field; they will be full of the noise of men.
συναγόμενος συναχθήσεται ιακωβ σὺν πᾶσιν ἐκδεχόμενος ἐκδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ ἰσραηλ ἐπὶ τὸ αὐτὸ θήσομαι τὴν ἀποστροφὴν αὐτῶν ὡς πρόβατα ἐν θλίψει ὡς ποιμνιον ἐν μέσῳ κοίτης αὐτῶν ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώπων
- 13 De doorbreker zal voor hun aangezicht optrekken; zij zullen doorbreken, en door de poort gaan, en door dezelve uittrekken; en hun koning zal voor hun aangezicht henengaan; ende HEERE in hun spits.
The opener of the way will go up before them: forcing their way out they will go on to the doorway and out through it: their king will go on before them, and the Lord at their head.
διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου αὐτῶν διέκοψαν καὶ διήλθον πύλιν καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν πρὸ προσώπου αὐτῶν ὁ δὲ κύριος ἠγήσεται αὐτῶν
- 1 Voorts zeide ik: Hooft nu, gij hoofden Jakobs, en gij oversten van het huis Israels! Betaamt het ulieden niet het recht te weten?
And I said, Give ear, now, you heads of Jacob and rulers of the people of Israel: is it not for you to have knowledge of what is right?
καὶ ἔρεῖ ἀκούσατε δὴ ταῦτα αἱ ἀρχαὶ οἴκου ιακωβ καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου ἰσραηλ οὐχ ὑμῖν ἐστὶν τοῦ γνῶναι τὸ κρίμα
- 2 Zij haten het goede, en hebben het kwade lief; zij roven hun huid van hen af, en hun vlees van hun beenderen.
You who are haters of good and lovers of evil, pulling off their skin from them and their flesh from their bones;
οἱ μισοῦντες τὰ καλὰ καὶ ζητοῦντες τὰ πονηρὰ ἀρπάζοντες τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν

- 3 Ja, zij zijn het, die het vlees mijns volks eten, en hun huid afstropen, en hun beenderen verbreken; en vaneen leggen, gelijk als in een pot, en als vlees in het midden eens ketels.
Like meat they take the flesh of my people for their food, skinning them and crushing their bones, yes, cutting them up as if for the pot, like flesh inside the cooking-pot.
ὄν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας τοῦ λαοῦ μου καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν ἐξέδειραν καὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν συνέθλασαν καὶ ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα καὶ ὡς κρέα εἰς χύτραν
- 4 Alsdan zullen zij roepen tot den HEERE, doch Hij zal hen niet verhoren; maar zal Zijn aangezicht te dier tijd voor hen verbergen, gelijk als zij hun handelingen kwaad gemaakt hebben.
Then they will be crying to the Lord for help, but he will not give them an answer: yes, he will keep his face veiled from them at that time, because their acts have been evil.
οὕτως κεκραῖζονται πρὸς κύριον καὶ οὐκ εἰσακούσεται αὐτῶν καὶ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἅνθ' ὧν ἐπονηρέυσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς
- 5 Alzo zegt de HEERE, tegen de profeten, die Mijn volk verleiden; die met hun tanden bijten, en roepen vrede uit; maar die niets geeft in hun mond, tegen dien zo heiligen zij eenkrijg.
This is what the Lord has said about the prophets by whom my people have been turned from the right way; who, biting with their teeth, say, Peace; and if anyone puts nothing in their mouths they make ready for war against him.
τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς πλανῶντας τὸν λαόν μου τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν καὶ κηρύσσοντας ἐπ' αὐτὸν εἰρήνην καὶ οὐκ ἐδόθη εἰς τὸ στόμα αὐτῶν ἡγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλεμον
- 6 Daarom zal het nacht voor ulieden worden vanwege het gezicht, en ulieden zal duisternis zijn vanwege de waarzegging; en de zon zal over deze profeten ondergaan; en de dagzal over hen zwart worden.
For this cause it will be night for you, without a vision; and it will be dark for you, without knowledge of the future; the sun will go down over the prophets, and the day will be black over them.
διὰ τοῦτο νύξ ὑμῖν ἔσται ἐξ ὀράσεως καὶ σκοτία ὑμῖν ἔσται ἐκ μαντείας καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς προφήτας καὶ συσκοτάσει ἐπ' αὐτούς ἡ ἡμέρα
- 7 En de zieners zullen beschaamd, en de waarzeggers schaamrood worden; en zij zullen al te zamen de bovenste lip bewimpelen; want er zal geen antwoord Gods zijn.
And the seers will be shamed, and the readers of the future will be at a loss, all of them covering their lips; for there is no answer from God.
καὶ καταισχυθήσονται οἱ ὀρώντες τὰ ἐνύπνια καὶ καταγελαστήσονται οἱ μάντιες καὶ καταλαλήσουσιν κατ' αὐτῶν πάντες αὐτοὶ διότι οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων αὐτῶν
- 8 Maar waarlijk, ik ben vol krachts van den Geest des HEEREN; en vol van gericht en dapperheid, om Jakob te verkondigen zijn overtreding, en Israel zijn zonde.
But I truly am full of the spirit of the Lord, with power of judging and with strength to make clear to Jacob his wrongdoing and to Israel his sin.
ἐὰν μὴ ἐγὼ ἐμπλήσω ἰσχύον ἐν πνεύματι κυρίου καὶ κρίματος καὶ δυναστείας τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ ἰακωβ ἄσεβείας αὐτοῦ καὶ τῷ ἰσραηλ ἁμαρτίας αὐτοῦ
- 9 Hoort nu dit, gij hoofden van het huis Jakobs, en gij oversten van het huis Israels! die van het gericht een gruwel hebt, en al wat recht is verkeert;
Then give ear to this, you heads of the children of Jacob, you rulers of the children of Israel, hating what is right, twisting what is straight.
ἀκούσατε δὴ ταῦτα οἱ ἡγούμενοι οἴκου ἰακωβ καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου ἰσραηλ οἱ βδελυσσόμενοι κρίμα καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες
- 10 Bouwende Sion met bloed, en Jeruzalem met onrecht.
They are building up Zion with blood, and Jerusalem with evil-doing.
οἱ οἰκοδομοῦντες σιων ἐν αἱμασιν καὶ ἱερουσαλημ ἐν ἀδικίαις
- 11 Haar hoofden rechten om geschenken, en haar priesters leren om loon, en haar profeten waarzeggen om geld; nog steunen zij op den HEERE, zeggende: Is de HEERE niet in het midden van ons? Ons zal geen kwaad overkomen.
Its heads take rewards for judging, and the priests take payment for teaching, and the prophets get silver for reading the future: but still, supporting themselves on the Lord, they say, Is not the Lord among us? no evil will overtake us.
οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς μετὰ δώρων ἔκρινον καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο καὶ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπανεπαύοντο λέγοντες οὐχὶ κύριος ἐν ἡμῖν ἔστιν οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακά
- 12 Daarom, om uwentwil, zal Sion als een akker geploegd worden, en Jeruzalem zal tot steenhopen worden, en de berg dezes huizes tot hoogten eens wouds.
For this reason, Zion will be ploughed like a field because of you, and Jerusalem will become a mass of broken walls, and the mountain of the house like a high place in the woods.
διὰ τοῦτο δι' ὑμᾶς σιων ὡς ἀγρὸς ἀροτριάθήσεται καὶ ἱερουσαλημ ὡς ὄπωροφυλάκιον ἔσται καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου ὡς ἄλσος δρυμοῦ
- 1 Maar in het laatste der dagen zal het geschieden, dat de berg van het huis des HEEREN zal vastgesteld zijn op den top der bergen; en hij zal verheven zijn boven de heuvelen, ende volken zullen tot hem toevloeien.
But in the last days it will come about that the mountain of the Lord's house will be placed on the top of the mountains, and be lifted up over the hills; and peoples will be flowing to it.
καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου ἑτοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων καὶ μετεωρισθήσεται ὑπεράνω τῶν βουνῶν καὶ σπεύσουσιν πρὸς αὐτὸ λαοὶ

- 2 En vele heidenen zullen henengaan, en zeggen: Komt en laat ons opgaan tot den berg des HEEREN, en ten huize van den God Jakobs, opdat Hij ons lere van Zijn wegen, en wijin Zijn paden wandelen; want uit Sion zal de wet uitgaan, en des HEEREN woord uit Jeruzalem.
 And a number of nations will go and say, Come, and let us go up to the mountain of the Lord, and to the house of the God of Jacob; and he will give us knowledge of his ways and we will be guided by his word: for from Zion the law will go out, and the word of the Lord from Jerusalem.
 και πορεύονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσιν δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἰακωβ καὶ δεῖξουσιν ἡμῖν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ καὶ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρίβους αὐτοῦ ὅτι ἐκ σιων ἐξελεύσεται νόμος καὶ λόγος κυρίου ἐξ ἱερουσαλημ
- 3 En Hij zal onder grote volken richten, en machtige heidenen straffen, tot verre toe; en zij zullen hun zwaarden slaan tot spaden, en hun spiesen tot sikkelen; het ene volk zal tegenhet andere volk geen zwaard opheffen, en zij zullen den krijg niet meer leren.
 And he will be judge between great peoples, and strong nations far away will be ruled by his decisions; their swords will be hammered into plough-blades and their spears into vine-knives: nations will no longer be lifting up their swords against one another, and knowledge of war will have gone for ever.
 καὶ κρινεῖ ἀνὰ μέσον λαῶν πολλῶν καὶ ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς γῆν μακράν καὶ κατακόψουσιν τὰς ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰ δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα καὶ οὐκέτι μὴ ἀντάρη ἔθνος ἐπ' ἔθνος ῥομφαίων καὶ οὐκέτι μὴ μάθωσιν πολεμεῖν
- 4 Maar zij zullen zitten, een ieder onder zijn wijnstok, en onder zijn vijgeboom, en er zal niemand zijn, die ze verschrikke; want de mond des HEEREN der heirscharen heeft hetgesproken.
 But every man will be seated under his vine and under his fig-tree, and no one will be a cause of fear to them: for the mouth of the Lord of armies has said it.
 καὶ ἀναπαύσεται ἕκαστος ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ καὶ ἕκαστος ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν διότι τὸ στόμα κυρίου παντοκράτορος ἐλάλησεν ταῦτα
- 5 Want alle volken zullen wandelen, elk in den naam zijns gods; maar wij zullen wandelen in den Naam des HEEREN, onzes Gods, eeuwiglijk en altoos.
 For all the peoples will be walking, every one in the name of his god, and we will be walking in the name of the Lord our God for ever and ever.
 ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύονται ἕκαστος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐπέκεινα
- 6 Te dien dage, spreekt de HEERE, zal Ik haar, die hinkende was, verzamelen, en haar, die verdreven was, vergaderen, en die Ik geplaagd had.
 In that day, says the Lord, I will get together her who goes with uncertain steps, I will get together her who has been sent away, and her on whom I have sent evil;
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος συνάξω τὴν συντετριμμένην καὶ τὴν ἐξωσμένην εἰσδέξομαι καὶ οὐς ἀποσάμην
- 7 En Ik zal haar, die hinkende was, maken tot een overblijfsel, en haar die verre henen verstoten was, tot een machtig volk; en de HEERE zal Koning over hen zijn op den bergSions, van nu aan tot in eeuwigheid.
 And I will make her whose steps were uncertain a small band, and her who was feeble a strong nation: and the Lord will be their King in Mount Zion from now and for ever.
 καὶ θήσομαι τὴν συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα καὶ τὴν ἀποσάμην εἰς ἔθνος ἰσχυρὸν καὶ βασιλεύσει κύριος ἐπ' αὐτοὺς ἐν ὄρει σιων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα
- 8 En gij Schaapstoren, gij Ofel der dochter Sions! tot u zal komen, ja, daar zal komen de vorige heerschappij, het koninkrijk der dochteren van Jeruzalem.
 And you, O tower of the flock, Ophel of the daughter of Zion, to you it will come, even the earlier authority, the kingdom of the daughter of Jerusalem.
 καὶ σύ πύργος ποιμνίου ἀχμῶδης θυγάτηρ σιων ἐπὶ σὲ ἤξει καὶ εἰσελεύσεται ἡ ἀρχὴ ἢ πρώτη βασιλεία ἐκ βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ ἱερουσαλημ
- 9 Nu, waarom zoudt gij zo groot geschrei maken? Is er geen Koning onder u? Is uw Raadgever vergaan, dat u smart, als van een barende vrouw, heeft aangegrepen?
 Now why are you crying so loudly? is there no king in you? has destruction come on your wise helper? so that pains have taken you like the pains of a woman in childbirth:
 καὶ νῦν ἵνα τί ἔγνωσ κακὰ μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν σοὶ ἢ ἡ βουλή σου ἀπώλετο ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδίνες ὡς τικτούσης
- 10 Lijd smart en arbeid om voort te brengen, o dochter Sions! als een barende vrouw; want nu zult gij wel uit de stad henen uitgaan, en op het veld wonen, en tot in Babel komen, maar aldaar zult gij gered worden; aldaar zal u de HEERE verlossen uit de hand uwer vijanden.
 Be in pain, make sounds of grief, O daughter of Zion, like a woman in childbirth: for now you will go out of the town, living in the open country, and will come even to Babylon; there you will have salvation; there the Lord will make you free from the hands of your haters.
 ὦδινε καὶ ἀνδρίζου καὶ ἐγγίψε θύγατερ σιων ὡς τίκτουσα διότι νῦν ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως καὶ κατασκηνώσῃς ἐν πεδίῳ καὶ ἤξεις ἕως βαβυλῶνος ἐκεῖθεν ῥύσεται σε καὶ ἐκεῖθεν λυτρώσεται σε κύριος ὁ θεός σου ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου
- 11 Nu zijn wel vele heidenen tegen u verzameld, die daar zeggen: Laat ze ontheiligd worden, en laat ons oog schouwen aan Sion.
 And now a number of nations have come together against you, and they say, Let her be made unclean and let our eyes see the fate of Zion.
 καὶ νῦν ἐπισυνήχθη ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλὰ οἱ λέγοντες ἐπιχαρούμεθα καὶ ἐπόψονται ἐπὶ σιων οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν
- 12 Maar zij weten de gedachten des HEEREN niet, en verstaan Zijn raadslog niet; dat Hij hen vergaderd heeft als garven tot den dorsvloer.
 But they have no knowledge of the thoughts of the Lord, their minds are not able to see his purpose: for he has got them together like stems of grain to the crushing-floor.
 αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὸν λογισμὸν κυρίου καὶ οὐ συνήκαν τὴν βουλήν αὐτοῦ ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγματα ἄλωνος

- 13 Maak u op en dors, o dochter Sions! Want Ik zal uw hoorn ijzer maken, en uw klauwen koper maken, en gij zult vele volken verpletteren; en Ik zal hunlieder gewin den HEEREverbannen, en hun vermogen den Heere der ganse aarde.
Up! and let the grain be crushed, O daughter of Zion, for I will make your horn iron and your feet brass, and a number of peoples will be broken by you, and you will give up their increase to the Lord and their wealth to the Lord of all the earth.
ἀνάστηθι καὶ ἀλόα αὐτούς θύγατερ σιων ὅτι τὰ κέρατά σου θήσομαι σιδηρὰ καὶ τὰς ὀπλάς σου θήσομαι χαλκᾶς καὶ κατατήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη καὶ λεπτονεῖς λαοὺς πολλοὺς καὶ ἀναθήσεις τῷ κυρίῳ τὸ πλεῖθος αὐτῶν καὶ τὴν ἰσχὴν αὐτῶν τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς
- 14 Nu, rot u met benden, gij dochter der bende, hij zal een belegering tegen ons stellen; zij zullen den rechter Israels met de roede op het kinnebakken slaan.
Now you will give yourselves deep wounds for grief; they will put up a wall round us: they will give the judge of Israel a blow on the face with a rod.
νῦν ἐμφοραχθήσεται θυγάτηρ εφραιμ ἐν φραγμῷ συνοχὴν ἔταξεν ἐφ' ἡμᾶς ἐν ῥάβδῳ πατάξουσιν ἐπὶ σιαγόνα τὰς φυλάς τοῦ ἰσραηλ.
- 1 En gij, Bethlehem Efratha! zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israel, en Wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid.
And you, Beth-lehem Ephrathah, the least among the families of Judah, out of you one will come to me who is to be ruler in Israel; whose going out has been purposed from time past, from the eternal days.
καὶ σύ βηθλεεμ οἶκος τοῦ εφραθα ὀλιγοστός εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν ἰουδα ἐκ σοῦ μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα ἐν τῷ ἰσραηλ καὶ αἱ ἐξοδοὶ αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος
- 2 Daarom zal Hij henlieden overgeven, tot den tijd toe, dat zij, die baren zal, gebaard hebbe; dan zullen de overigen Zijner broederen zich bekeren met de kinderen Israels.
For this cause he will give them up till the time when she who is with child has given birth: then the rest of his brothers will come back to the children of Israel.
διὰ τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης τέξεται καὶ οἱ ἐπίλοιποι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ἰσραηλ.
- 3 En Hij zal staan, en zal weiden in de kracht des HEEREN, in de hoogheid van den Naam des HEEREN, Zijns Gods, en zij zullen wonen, want nu zal Hij groot zijn tot aan deinden der aarde.
And he will take his place and give food to his flock in the strength of the Lord, in the glory of the name of the Lord his God; and their resting-place will be safe: for now he will be great to the ends of the earth.
καὶ στήσεται καὶ ὄψεται καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύϊ κυρίου καὶ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ ὀνόματος κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν ὑπάρξουσιν διότι νῦν μεγαλυνθήσεται ἕως ἄκρων τῆς γῆς
- 4 En Deze zal Vrede zijn; wanneer Assur in ons land zal komen, en wanneer hij in onze paleizen zal treden, zo zullen wij tegen hem stellen zeven herders, en acht vorsten uit demensen.
And this will be our peace: when the Assyrian comes into our country and his feet are in our land, then we will put up against him seven keepers of the flocks and eight chiefs among men.
καὶ ἔσται αὕτη εἰρήνη ὅταν ἀσσύριος ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν καὶ ἐπεγερωθήσονται ἐπ' αὐτὸν ἑπτὰ ποιμένες καὶ ὀκτὼ δῆγματα ἀνθρώπων
- 5 Die zullen het land van Assur afweiden met het zwaard, en het land van Nimrod in deszelfs ingangen. Alzo zal Hij ons redden van Assur, wanneer dezelve in ons land zal komen, en wanneer hij in onze landpale zal treden.
And they will make waste the land of Assyria with the sword, and the land of Nimrod with the edge of the sword: he will give us salvation from the Assyrian when he comes into our country, when his feet come inside the limit of our land.
καὶ ποιμανοῦσιν τὸν ἀσσοῦρ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γῆν τοῦ νεβρωδ ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ ἀσσοῦρ ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὰ ὄρια ὑμῶν
- 6 En Jakobs overblijfsel zal zijn in het midden van vele volken, als een dauw van den HEERE, als droppelen op het kruid, dat naar geen man wacht, noch mensenkinderenverbeidt.
And the rest of Jacob will be among the mass of peoples like dew from the Lord, like showers on the grass, which may not be kept back by man, or be waiting for the sons of men.
καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ ἰακωβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς δρόσος παρὰ κυρίου πίπτουσα καὶ ὡς ἄρνες ἐπὶ ἄγρωσιν ὅπως μὴ συναχθῇ μηδεὶς μηδὲ ὑποστήῃ ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων
- 7 Ja, het overblijfsel van Jakob zal zijn onder de heidenen, in het midden van vele volken, als een leeuw onder de beesten des wouds, als een jonge leeuw onder deschaapskudden; dewelke, wanneer hij doorgaat, zo vertreedt en verscheurt hij, dat niemand redde.
And the rest of Jacob will be among the nations, in the middle of the mass of peoples, like a lion among the beasts of the woods, like a young lion among the flocks of sheep: if he goes through, they will be crushed under foot and pulled to bits, and there will be no saviour.
καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ ἰακωβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς λέων ἐν κτήνεσιν ἐν τῷ ὄρωμῳ καὶ ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίοις προβάτων ὃν τρόπον ὅταν διέλθῃ καὶ διαστείλας ἀρπάσῃ καὶ μὴ ἦ ὁ ἐξαιρούμενος
- 8 Uw hand zal verhoogd zijn boven uw wederpartijders, en al uw vijanden zullen uitgeroeid worden.
Your hand is lifted up against those who are against you, and all your haters will be cut off.
ὕψωθήσεται ἡ χεὶρ σου ἐπὶ τοὺς θλίβοντάς σε καὶ πάντες οἱ ἐχθροὶ σου ἐξολεθρευθήσονται
- 9 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE, dat Ik uw paarden uit het midden van u zal uitroeien, en Ik zal uw wagenen verdoen.
And it will come about in that day, says the Lord, that I will take away your horses from you, and will give your war-carriages to destruction:
καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος ἐξολεθρεύσω τοὺς ἵππους σου ἐκ μέσου σου καὶ ἀπολωῶ τὰ ἄρματά σου

- 10 En Ik zal de steden uws lands uitroeien, en Ik zal al uw vestingen afbreken.
 \5:11\I will have the towns of your land cut off and all your strong places pulled down:
 και ἐξολεθρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου καὶ ἐξαρθῶ πάντα τὰ ὀχυρώματά σου
- 11 En Ik zal de toverijen uit uw hand uitroeien, en gij zult geen guichelaars hebben.
 \5:12\I will put an end to your use of secret arts, and you will have no more readers of signs:
 και ἐξαρθῶ τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χειρῶν σου καὶ ἀποφθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται ἐν σοί
- 12 En Ik zal uw gesneden beelden en uw opgerichte beelden uit het midden van u uitroeien, dat gij u niet meer zult nederbuigen voor het werk uwer handen.
 \5:13\And I will have your images and your pillars cut off from you; and you will no longer give worship to the work of your hands.
 και ἐξολεθρεύσω τὰ γλυπτὰ σου καὶ τὰς στήλας σου ἐκ μέσου σου καὶ οὐκέτι μὴ προσκυνήσεις τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου
- 13 Voorts zal Ik uw bossen uit het midden van u uitroeien, en Ik zal uw steden verdelgen.
 \5:14\I will have your Asherahs pulled up from among you: and I will send destruction on your images.
 και ἐκκόψω τὰ ἄλση σου ἐκ μέσου σου καὶ ἀφανιῶ τὰς πόλεις σου
- 14 En Ik zal in toorn en in grimmigheid wrake doen aan de heidenen, die niet horen.
 \5:15\And my punishment will be effected on the nations with such burning wrath as they have not had word of.
 και ποιήσω ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἀνθ' ὧν οὐκ εἰσήκουσαν
- 1 Hoort nu, wat de HEERE zegt: Maak u op, twist met de bergen, en laat de heuvelen uw stem horen.
 Give ear now to the words of the Lord: Up! put forward your cause before the mountains, let your voice be sounding among the hills.
 ἀκούσατε δὴ λόγον κυρίου κύριος εἶπεν ἀνάστηθι κρήνητι πρὸς τὰ ὄρη καὶ ἀκουσάτωσαν οἱ βουνοὶ φωνὴν σου
- 2 Hoort, gij bergen! den twist des HEEREN, mitsgaders gij sterke fundamenten der aarde! want de HEERE heeft een twist met Zijn volk, en Hij zal Zich met Israel in recht begeven.
 Give ear, O you mountains, to the Lord's cause, and take note, you bases of the earth: for the Lord has a cause against his people, and he will take it up with Israel.
 ἀκούσατε βουνοὶ τὴν κρίσιν τοῦ κυρίου καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ διελεγχθήσεται
- 3 O Mijn volk! wat heb Ik u gedaan, en waarmede heb Ik u vermoeid? Betuig tegen Mij.
 O my people, what have I done to you? how have I been a weariness to you? give answer against me.
 λαὸς μου τί ἐποίησά σοι ἢ τί ἐλύπησά σε ἢ τί παρηνώχλησά σοι ἀποκρίθητί μοι
- 4 Immers heb Ik u uit Egypteland opgevoerd, en u uit het diensthuis verlost; en Ik heb voor uw aangezicht henen gezonden Mozes, Aaron en Mirjam.
 For I took you up out of the land of Egypt and made you free from the prison-house; I sent before you Moses, Aaron, and Miriam.
 διότι ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρώσάμην σε καὶ ἐξαπέστειλα πρὸ προσώπου σου τὸν μουσὴν καὶ ααρὼν καὶ μαριαμ
- 5 Mijn volk! gedenk toch wat Balak, de koning van Moab, beraadslaagde, en wat hem Bileam, de zoon van Beor, antwoordde; en wat geschied is van Sittim af tot Gilgal toe, opdatgij de gerechtigheden des HEEREN kent.
 O my people, keep in mind now what was designed by Balak, king of Moab, and the answer which Balaam, son of Beor, gave him; the events, from Shittim to Gilgal, so that you may be certain of the upright acts of the Lord.
 λαὸς μου μνήσθητι δὴ τί ἐβουλεύσατο κατὰ σοῦ βαλακ βασιλεὺς μοαβ καὶ τί ἀπεκρίθη αὐτῷ βαλααμ υἱὸς τοῦ βεωρ ἀπὸ τῶν σχοίνων ἕως τοῦ γαλγαλ ὅπως γνωσθῆ ἡ δικαιοσύνη τοῦ κυρίου
- 6 Waarmede zal ik den HEERE tegenkomen, en mij bukken voor den hogen God? Zal ik Hem tegenkomen met brandofferen, met eenjarige kalveren?
 With what am I to come before the Lord and go with bent head before the high God? am I to come before him with burned offerings, with young oxen a year old?
 ἐν τίνι καταλάβω τὸν κύριον ἀντιλήμψομαι θεοῦ μου ὑψίστου εἰ καταλήμψομαι αὐτὸν ἐν ὀλοκαυτώμασιν ἐν μόσχους ἐνιαυσίους
- 7 Zou de HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan tien duizenden van oliebeken? Zal ik mijn eerstgeborene geven voor mijn overtreding, de vrucht mijnsbuiks voor de zonde mijner ziel?
 Will the Lord be pleased with thousands of sheep or with ten thousand rivers of oil? am I to give my first child for my wrongdoing, the fruit of my body for the sin of my soul?
 εἰ προσδέξεται κύριος ἐν χιλιάσιν κριῶν ἢ ἐν μυριάσιν χαιμάρρων πτόνων εἰ δὲ πρωτότοκά μου ἀσεβείας καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ ἁμαρτίας ψυχῆς μου
- 8 Hij heeft u bekend gemaakt, o mens! wat goed is; en wat eist de HEERE van u, dan recht te doen, en weldadigheid lief te hebben, en ootmoediglijk te wandelen met uw God?
 He has made clear to you, O man, what is good; and what is desired from you by the Lord; only doing what is right, and loving mercy, and walking without pride before your God.
 εἰ ἀνηγγέλη σοι ἄνθρωπε τί καλὸν ἢ τί κύριος ἐκζητεῖ παρὰ σοῦ ἀλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ ἀγαπᾶν ἔλεον καὶ ἔτοιμον εἶναι τοῦ πορεύεσθαι μετὰ κυρίου θεοῦ σου

- 9 De stem des HEEREN roept tot de stad (want Uw Naam ziet het wezen): Hoort de roede, en wie ze besteld heeft!
The voice of the Lord is crying out to the town: Give ear, you tribes and the meeting of the town.
φωνὴ κυρίου τῆ πόλει ἐπικληθήσεται καὶ σώσει φοβουμένους τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἄκουε φυλὴ καὶ τίς κοσμήσει πόλιν
- 10 Zijn er niet nog, in eens ieders goddelozen huis, schatten der goddeloosheid en een schaarse efa, dat te verfoeien is?
Am I to let the stores of the evil-doer go out of my memory, and the short measure, which is cursed?
μὴ πῦρ καὶ οἶκος ἀνόμου θησαυρίζων θησαυροὺς ἀνόμους καὶ μετὰ ὕβρεως ἀδικία
- 11 Zou ik rein zijn, met een goddeloze weegschaal en met een zak van bedriegelijke weegstenen?
Is it possible for me to let wrong scales and the bag of false weights go without punishment?
εἰ δικαιωθήσεται ἐν ζυγῷ ἄνομος καὶ ἐν μαρσίπτῳ στάθμια δόλου
- 12 Dewijl haar rijke lieden vol zijn van geweld, en haar inwoners leugen spreken, en haar tong bedriegelijk is in haar mond;
For its men of wealth are cruel, and its people have said what is not true, and their tongue is false in their mouth.
ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἀσεβείας ἐπλησαν καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτὴν ἐλάλουν ψευδῆ καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὑψώθη ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
- 13 Zo zal Ik u ook krenken, u slaande, en verwoestende om uw zonden.
So I have made a start with your punishment; I have made you waste because of your sins.
καὶ ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε ἀφανῶ σε ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις σου
- 14 Gij zult eten, maar niet verzadigd worden, en uw nederdrukking zal in het midden van u zijn; en gij zult aangrijpen, maar niet wegbrengen, en wat gij zult wegbrengen, zal Ik aanhet zwaard overgeven.
You will have food, but not enough; your shame will be ever with you: you will get your goods moved, but you will not take them away safely; and what you do take away I will give to the sword.
σὺ φύγεσαι καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῆς καὶ σκοτάσει ἐν σοὶ καὶ ἐκνεύσει καὶ οὐ μὴ διασωθῆς καὶ ὅσοι ἐὰν διασωθῶσιν εἰς ῥομφαίαν παραδοθήσονται
- 15 Gij zult zaaien, maar niet maaien; gij zult olijven treden, maar u met olie niet zalven, en most, maar geen wijn drinken.
You will put in seed, but you will not get in the grain; you will be crushing olives, but your bodies will not be rubbed with the oil; and you will get in the grapes, but you will have no wine.
σὺ σπερείς καὶ οὐ μὴ ἀμήσης σὺ πύσεις ἐλαίαν καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃς ἔλαιον καὶ οἶνον καὶ οὐ μὴ πῖνῃς καὶ ἀφανισθήσεται νόμιμα λαοῦ μου
- 16 Want de inzettingen van Omri worden onderhouden, en het ganse werk van het huis van Achab; en gij wandelt in derzelve raadslagen; opdat Ik u stelle tot verwoesting, en haarinwoners tot aanfluiting; also zult gij de smaadheid Mijns volks dragen.
For you have kept the laws of Omri and all the works of the family of Ahab, and you have been guided by their designs: so that I might make you a cause of wonder and your people a cause of hisses; and the shame of my people will be on you.
καὶ ἐφύλαξας τὰ δικαιώματα ζαμβρι καὶ πάντα τὰ ἔργα οἴκου αχασαβ καὶ ἐπορεύθητε ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν ὅπως παραδῶ σε εἰς ἀφανισμόν καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν εἰς συρισμόν καὶ ὄνειδη λαῶν λήμψεσθε
- 1 Ai mij! want ik ben, als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld; als wanneer de nalezingen in den wijnoogst geschied zijn; er is geen druif om te eten; mijn ziel begeertvroegrijpe vrucht.
Sorrow is mine! for I am as when they have got in the summer fruits, like the last of the grapes: there is nothing for food, not even an early fig for my desire.
οἴμμοι ὅτι ἐγενόμην ὡς συνάγων καλάμην ἐν ἀμήτῳ καὶ ὡς ἐπιφυλλίδα ἐν τρυγῆτῳ οὐχ ὑπάρχοντος βότρυος τοῦ φαγεῖν τὰ πρωτόγονα οἴμμοι ψυχῆ
- 2 De goedertiere is vergaan uit het land, en er is niemand oprecht onder de mensen; zij loeren altemaal op bloed, zij jagen, een iegelijk zijn broeder, met een jachtgaren.
The good man is gone from the earth, there is no one upright among men: they are all waiting secretly for blood, every man is going after his brother with a net.
ὅτι ἀπόλωλεν εὐλαβῆς ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατορθῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχει πάντες εἰς αἵματα δικάζονται ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκθλίβουσιν ἐκθλίβῃ
- 3 Om met beide handen wel dapper kwaad te doen, zo eist de vorst, en de rechter oordeelt om vergelding; en de grote spreekt de verderving zijner ziel, en zij draaien ze dichtineen.
Their hands are made ready to do evil; the ruler makes requests for money, and the judge is looking for a reward; and the great man gives decisions at his pleasure, and the right is twisted.
ἐπὶ τὸ κακὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐτοιμάζουσιν ὁ ἄρχων αἰτεῖ καὶ ὁ κριτὴς εἰρηνικοὺς λόγους ἐλάλησεν καταθύμιον ψυχῆς αὐτοῦ ἐστὶν καὶ ἐξελοῦμαι
- 4 De beste van hen is als een doorn; de oprechtste is scherper dan een doorneg; de dag uwer wachters, uw bezoeking, is gekomen; nu zal hunlieder verwarring wezen.
The best of them is like a waste plant, and their upright ones are like a wall of thorns. Sorrow! the day of their fate has come; now will trouble come on them.
τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ὡς σῆς ἐκτρώγων καὶ βαδίζων ἐπὶ κανόνος ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς οὐαὶ οὐαὶ αἱ ἐκδικήσεις σου ἦκασιν νῦν ἔσονται κλαυθμοὶ αὐτῶν
- 5 Geloof een vriend niet, vertrouwt niet op een voornaamsten vriend; bewaar de deuren uws monds voor haar, die in uw schoot ligt.
Put no faith in a friend, do not let your hope be placed in a relation: keep watch on the doors of your mouth against her who is resting on your breast.
μὴ καταπιστεύετε ἐν φίλοις καὶ μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις ἀπὸ τῆς συγκοίτου σου φύλαξαι τοῦ ἀναθέσθαι τι αὐτῇ

- 6 Want de zoon veracht den vader, de dochter staat op tegen haar moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder; eens mans vijanden zijn zijn huisgenoten.
For the son puts shame on his father, the daughter goes against her mother and the daughter-in-law against her mother-in-law; and a man's haters are those of his family.
διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα θυγάτηρ ἐπαναστήσεται ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς νόμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς ἐχθροὶ ἀνδρῶς πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
- 7 Maar ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op de God mijns heils; mijn God zal mij horen.
But as for me, I am looking to the Lord; I am waiting for the God of my salvation: the ears of my God will be open to me.
ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπιβλέψομαι ὑπομένῳ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτήρῳ μου εἰσακούσεται μου ὁ θεός μου
- 8 Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin! wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal de HEERE mij een licht zijn.
Do not be glad because of my sorrow, O my hater: after my fall I will be lifted up; when I am seated in the dark, the Lord will be a light to me.
μὴ ἐπίχαιρέ μοι ἢ ἐχθρά μου ὅτι πέπτωκα καὶ ἀναστήσομαι διότι ἐὰν καθίσω ἐν τῷ σκότει κύριος φωτιεῖ μοι
- 9 Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat Hij mijn twist twiste, en mijn recht uitvoere; Hij zal mij brengen aan het licht; ik zal mijn lust zienaan Zijn gerechtigheid.
I will undergo the wrath of the Lord, because of my sin against him; till he takes up my cause and does what is right for me: when he makes me come out into the light, I will see his righteousness; ὀργὴν κυρίου ὑποίσω ὅτι ἤμαρτον αὐτῷ ἕως τοῦ δικαιώσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου καὶ ποιήσει τὸ κρίμα μου καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς ὄψομαι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ
- 10 En mijn vijandin zal het zien, en schaamte zal haar bedekken; die tot mij zegt: Waar is de HEERE, uw God? Mijn ogen zullen aan haar zien; nu zal zij worden tot vertreding, alslijk der straten.
And my hater will see it and be covered with shame; she who said to me, Where is the Lord your God? my eyes will see their desire effected on her, now she will be crushed under foot like the dust of the streets.
καὶ ὄψεται ἡ ἐχθρά μου καὶ περιβαλεῖται αἰσχύνῃ ἢ λέγουσα πρὸς με ποῦ κύριος ὁ θεός σου οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἐπόψονται αὐτὴν νῦν ἔσται εἰς καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς
- 11 Ten dage als Hij uw muren zal herbouwen, te dien dage zal het besluit verre heengaan.
A day for building your walls! in that day will your limits be stretched far and wide.
ἡμέρας ἀλοιφῆς πλίνθου ἐξάλειψίς σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ ἀποτρίβεται νόμιμά σου
- 12 Te dien dage zal het ook komen tot u toe, van Assur af, zelfs tot de vaste steden toe; en van de vestingen tot aan de rivier, en van zee tot zee, en van gebergte tot gebergte.
In that day they will come to you from Assyria and the towns of Egypt, and from Egypt even to the River, and from sea to sea and from mountain to mountain.
ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ αἱ πόλεις σου ἤξουσιν εἰς ὁμαλισμὸν καὶ εἰς διαμερισμὸν ἀσσυρίων καὶ αἱ πόλεις σου αἱ ὄχυραι εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ συρίας ἡμέρα ὕδατος καὶ θορύβου
- 13 Maar dit land zal worden tot een verwoesting, zijner inwoners halve, vanwege de vrucht hunner handelingen.
But the land will become a waste because of its people, as the fruit of their works.
καὶ ἔσται ἡ γῆ εἰς ἀφανισμὸν σὺν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτὴν ἐκ καρπῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν
- 14 Gij dan, weid Uw volk met Uw staf, de kudde Uwer erfenis, die alleen woont, in het woud, in het midden van een vruchtbaar land; laat ze weiden in Basan en Gilead, als in dedagen van ouds.
Keep your people safe with your rod, the flock of your heritage, living by themselves in the woods in the middle of Carmel: let them get their food in Bashan and Gilead as in the past.
ποιμαίνε λαὸν σου ἐν ῥάβδῳ σου πρόβατα κληρονομίας σου κατασκηνούντας καθ' ἑαυτοῦς δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ καρμηλοῦ νεμήσονται τὴν βασανίτιν καὶ τὴν γαλααδίτιν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος
- 15 Ik zal haar wonderen doen zien, als in de dagen, toen gij uit Egypteland uittoogt.
As in the days when you came out from the land of Egypt, let us see things of wonder.
καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ αἰγύπτου ὄψεσθε θαυμαστά
- 16 De heidenen zullen het zien, en beschaamd zijn, vanwege al hun macht; zij zullen de hand op den mond leggen; hun oren zullen doof worden.
The nations will see and be shamed because of all their strength; they will put their hands on their mouths, their ears will be stopped.
ὄψονται ἔθνη καὶ καταισχυθήσονται ἐκ πάσης τῆς ισχύος αὐτῶν ἐπιθήσουσιν χεῖρας ἐπὶ τὸ στόμα αὐτῶν τὰ ὦτα αὐτῶν ἀποκοφωθήσονται
- 17 Zij zullen het stof lekken, als de slang; als kruipende dieren der aarde, zullen zij zich beroeren uit hun sloten; zij zullen met vervaardheid komen tot den HEERE, onzen God, enzullen voor U vrezen.
They will take dust as their food like a snake, like the things which go flat on the earth; they will come shaking with fear out of their secret places: they will come with fear to the Lord our God, full of fear because of you.
λείξουσιν χοῦν ὡς ὄφεις σύροντες γῆν συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἐκστήσονται καὶ φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ
- 18 Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid; want Hij heeftlust aan goedertierenheid.
Who is a God like you, offering forgiveness for evil-doing and overlooking the sins of the rest of his heritage? he does not keep his wrath for ever, because his delight is in mercy.
τίς θεὸς ὅσπερ σὺ ἐξαιρῶν ἀδικίας καὶ ὑπερβαίων ἀσεβείας τοῖς καταλοίποις τῆς κληρονομίας αὐτοῦ καὶ οὐ συνέσχεν εἰς μαρτύριον ὀργὴν αὐτοῦ ὅτι θελητῆς ἐλέους ἐστίν

- 19 Hij zal Zich onzer weder ontfermen; Hij zal onze ongerechtigheden dempen; ja, Gij zult al hun zonden in de diepten der zee werpen.
He will again have pity on us; he will put our sins under his feet: and you will send all our sins down into the heart of the sea.
αὐτὸς ἐπιστρέψει καὶ οἰκτιρήσει ἡμᾶς καταδύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν καὶ ἀπορριφήσονται εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν
- 1 De last van Nineve. Het boek des gezichts van Nahum, den Elkosiet.
The word about Nineveh. The book of the vision of Nahum the Elkoshite.
λήμμα νινευη βιβλίον ὀράσεως ναουμ τοῦ ελκεσαίου
- 2 Een ijverig God en een wreker is de HEERE, een wreker is de HEERE, en zeer grimmig; een wreker is de HEERE aan Zijn wederpartijders, en Hij behoudt den toorn Zijnvijanden.
The Lord is a God who takes care of his honour and gives punishment for wrong; the Lord gives punishment and is angry; the Lord sends punishment on those who are against him, being angry with his haters.
θεὸς ζηλωτῆς καὶ ἐκδικῶν κύριος ἐκδικῶν κύριος μετὰ θυμοῦ ἐκδικῶν κύριος τοὺς ὑπεναντίους αὐτοῦ καὶ ἐξαίρων αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ
- 3 De HEERE is lankmoedig, doch van grote kracht, en Hij houdt den schuldige geenszins onschuldig. Des HEEREN weg is in wervelwind, en in storm, en de wolken zijn het stofZijner voeten.
The Lord is slow to get angry and great in power, and will not let the sinner go without punishment: the way of the Lord is in the wind and the storm, and the clouds are the dust of his feet.
κύριος μακρόθυμος καὶ μεγάλη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ καὶ ἄθρων οὐκ ἄθρῶσει κύριος ἐν συντελείᾳ καὶ ἐν συσσεισμῷ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ καὶ νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν αὐτοῦ
- 4 Hij scheldt de zee, en maakt ze droog, en Hij verdroogt alle rivieren; Basan en Karmel kwelen, ook kweelt de bloem van Libanon.
He says sharp words to the sea and makes it dry, drying up all the rivers: Bashan is feeble, and Carmel, and the flower of Lebanon is without strength.
ἀπειλῶν θαλάσση καὶ ξηραίνων αὐτήν καὶ πάντας τοὺς ποταμοὺς ἐξερημῶν ὀλιγώθη ἡ βασανίτις καὶ ὁ κάρμηλος καὶ τὰ ἐξανθοῦντα τοῦ λιβάνου ἐξέλιπε
- 5 De bergen beven voor Hem, en de heuvelen versmelten; en de aarde licht zich op voor Zijn aangezicht, en de wereld, en allen, die daarin wonen.
The mountains are shaking because of him, and the hills flowing away; the earth is falling to bits before him, the world and all who are in it.
τὰ ὄρη ἐσεισθησαν ἀπ' αὐτοῦ καὶ οἱ βουνοὶ ἐσαλεύθησαν καὶ ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ἡ σύμπασα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ
- 6 Wie zal voor Zijn gramschap staan, en wie zal voor de hittigheid Zijns toorns bestaan? Zijn grimmigheid is uitgestort als vuur, en de rotsstenen worden van Hem vermorzeld.
Who may keep his place before his wrath? and who may undergo the heat of his passion? his wrath is let loose like fire and the rocks are broken open by him.
ἀπὸ προσώπου ὀργῆς αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τήκει ἀρχὰς καὶ αἱ πέτραι διεθρόβησαν ἀπ' αὐτοῦ
- 7 De HEERE is goed, Hij is ter sterkte in den dag der benauwdheid, en Hij kent hen, die op Hem betrouwen.
The Lord is good, a strong place in the day of trouble; and he has knowledge of those who take him for their safe cover.
χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν
- 8 En met een doorgaanden vloed zal Hij haar plaats te niet maken; en duisternis zal Zijn vijanden vervolgen.
But like water overflowing he will take them away; he will put an end to those who come up against him, driving his haters into the dark.
καὶ ἐν κατακλυσμῷ πορείας συντέλειαν ποιήσεται τοὺς ἐπεχειρομένους καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ διώξεται σκότος
- 9 Wat denkt gijlieden tegen den HEERE? Hij zal zelf een voleinding maken; de benauwdheid zal niet tweemaal op rijzen.
What are you designing against the Lord? he will put an end to it: his haters will not come up again a second time.
τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν κύριον συντέλειαν αὐτὸς ποιήσεται οὐκ ἐκδικήσει δις ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν θλίψει
- 10 Dewijl zij in elkander gevlochten zijn als doornen, en dronken zijn, gelijk zij plegen dronken te zijn, zo worden zij volkomen verteerd, als een dorre stoppel.
For though they are like twisted thorns, and are overcome as with drink, they will come to destruction like stems of grass fully dry.
ὅτι ἕως θεμελίου αὐτῶν χερσωθήσεται καὶ ὡς σμίλαξ περιπελομένη βρωθήσεται καὶ ὡς καλάμη ξηρασίας μεστή
- 11 Van u is een uitgaan, die kwaad denkt tegen den HEERE, een Belialsraadsman.
One has gone out from you who is designing evil against the Lord, whose purposes are of no value.
ἐκ σοῦ ἐξελεύσεται λογισμὸς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρὰ λογισόμενος ἐναντία
- 12 Alzo zegt de HEERE: Zijn zij voorspoedig, en alzo velen, alzo zullen zij ook geschoren worden, en hij zal doorgaan; Ik heb u wel gedrukt, maar Ik zal u niet meer drukken.
This is what the Lord has said: The days of my cause against you are ended; they are cut off and past. Though I have sent trouble on you, you will no longer be troubled.
τάδε λέγει κύριος κατάρχων ὑδάτων πολλῶν καὶ οὕτως διασταλήσονται καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἑνακουθήσεται ἔτι

- 13 Maar nu zal Ik zijn juk van u breken, en zal uw banden verscheuren.
And now I will let his yoke be broken off you, and your chains be parted.
καὶ νῦν συντρίψω τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ τοὺς δεσμούς σου διαρρήξω
- 14 Doch tegen u heeft de HEERE bevolen, dat er van uw naam niemand meer gezaaid zal worden; uit het huis uws gods zal Ik uitroeien de gesneden en gegoten beelden; Ik zal u daar een graf maken, als gij zult veracht zijn geworden.
The Lord has given an order about you, that no more of your name are to be planted: from the house of your gods I will have the pictured and metal images cut off; I will make your last resting-place a place of shame; for you are completely evil.
καὶ ἐντελεῖται ὑπὲρ σοῦ κύριος οὐ σαρησεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου ἔτι ἐξ οἴκου θεοῦ σου ἐξολεθρεύσω τὰ γλυπτὰ καὶ χωνεντά θήσομαι ταφήν σου ὅτι ταχεῖς
- 1 De verstrooier trekt tegen uw aangezicht op, bewaar de vesting; bezichtig den weg; sterk de lenden, versterk de kracht zeer.
1:15\See on the mountains the feet of him who comes with good news, giving word of peace! Keep your feasts, O Judah, give effect to your oaths: for the good-for-nothing man will never again go through you; he is completely cut off.
ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγέλλοντος εἰρήνην ἐόρταζε ἰουδα τὰς ἐορτάς σου ἀπόδος τὰς εὐχάς σου διότι οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαίωσιν συντετέλεσται ἐξήρται
- 2 Want de HEERE heeft de hovaardij Jakobs afgewend, gelijk de hovaardij Israels; want de ledigmakers hebben ze ledig gemaakt, en zij hebben hun wijnranken verdorven.
2:1\A crusher has come up before your face: keep a good look-out, let the way be watched, make yourself strong, let your power be greatly increased.
ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου ἐξαιρούμενος ἐκ θλίψεως σκόπευσον ὁδὸν κράτησον ὀσφύος ἀνδρῖσαι τῇ ἰσχύι σφόδρα
- 3 De schilden zijner helden zijn rood gemaakt, de kloeke mannen zijn scharlakenvervig; de wagens zijn in het vuur der fakkelen, ten dage als hij zich bereidt; en de spiesen wordengeschied.
2:2\For the Lord will make good the vine of Jacob, as well as the vine of Israel: for the wasters have made them waste and sent destruction on the branches of their vine.
διότι ἀπέστρεψεν κύριος τὴν ὄβριον ἰακωβ καθὼς ὄβριον τοῦ ἰσραηλ διότι ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς καὶ τὰ κλήματα αὐτῶν διέφθειραν
- 4 De wagens razen door de wijken, zij lopen ginds en weder op de straten; hun gedaanten zijn als der fakkelen, zij lopen door elkander henen als de bliksemen.
2:3\The body-covers of his fighting men have been made red, the men of war are clothed in bright red: the war-carriages are like flames of fire in the day when he gets ready, the horses are shaking.
ὄπλα δυναστείας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων ἀνδρας δυνατοὺς ἐμπαιζοντας ἐν πυρὶ αἱ ἡνίαται τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐτοιμασίας αὐτοῦ καὶ οἱ ἵππεῖς θορυβηθήσονται
- 5 Hij zal aan zijn voortreffelijken gedenken, doch zij zullen struikelen in hun tochten; zij zullen haasten naar hun muur, als het beschutsel vaardig zal wezen.
2:4\The war-carriages are rushing through the streets, pushing against one another in the wide ways, looking like burning lights, running like thunder-flames.
ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ συγχυθήσονται τὰ ἄρματα καὶ συμπλακίθονται ἐν ταῖς πλατείαις ἢ ὄρασις αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς καὶ ὡς ἀστραπαὶ διατρέχουσαι
- 6 De poorten der rivieren zullen geopend worden, en het paleis zal versmelten.
2:5\He takes the record of his great men: they go falling on their way; they go quickly to the wall, the cover is made ready.
καὶ μνησθήσονται οἱ μείστᾶνες αὐτῶν καὶ φεύξονται ἡμέρας καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν καὶ σπεύσουσιν ἐπὶ τὰ τεῖχη καὶ ἐτοιμάσουσιν τὰς προφυλακὰς αὐτῶν
- 7 En Huzab zal gevankelijk weggevoerd worden, men zal haar heten voortgaan; en haar maagden zullen haar geleiden, als met een stem der duiven, trommelende op haar harten.
2:6\The river doorways are forced open, and the king's house is flowing away.
πόλαι τῶν ποταμῶν διηνοίχθησαν καὶ τὰ βασίλεια διέπεσεν
- 8 Nineve is wel als een watervijver, van de dagen af dat zij geweest is, doch zij zullen vluchten. Staat, staat! zal men roepen, maar niemand zal omzien.
2:7\And the queen is uncovered, she is taken away and her servant-girls are weeping like the sound of doves, hammering on their breasts.
καὶ ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη καὶ αὕτη ἀνέβαινε καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς ἤγοντο καθὼς περιστερὰι φθεγγόμεναι ἐν καρδίαις αὐτῶν
- 9 Rooft zilver, rooft goud, want er is geen einde des voorraads, der heerlijkheid van allerlei gewenste vaten.
2:8\But Nineveh is like a pool of water whose waters are flowing away; Keep your place, they say; but no one is turning back.
καὶ νινευη ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς καὶ αὐτοὶ φεύγοντες οὐκ ἔστησαν καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιβλέπων
- 10 Zij is geledigd, ja, uitgeledigd, uitgeput, en haar hart versmelt, en in al de lenden is smart, en hun aller aangezichten betrekken, als een pot.
2:9\Take silver, take gold; for there is no end to the store; take for yourselves a weight of things to be desired.
διήρπαζον τὸ ἀργύριον διήρπαζον τὸ χρυσίον καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς βεβάρυνται ὑπὲρ πάντα τὰ σκευὴ τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτῆς
- 11 Waar is nu de woning der leeuwen, en die weide der jonge leeuwen? Alwaar de leeuw, de oude leeuw, en het leeuwenwelp wandelde, en er was niemand, die hen verschrikte.
2:10\Everything has been taken from her, all is gone, she has nothing more: the heart is turned to water, the knees are shaking, all are twisted in pain, and colour has gone from all faces.
ἐκτιναγμός καὶ ἀνατιναγμός καὶ ἐκβρασμός καὶ καρδίας θραυσμός καὶ ὑπόλουςις γονάτων καὶ ὠδίνες ἐπὶ πᾶσαν ὀσφύν καὶ τὸ πρόσωπον πάντων ὡς πρόσκαυμα χύτρας

- 12 De leeuw, die genoeg roofde voor zijn welpen, en worgde voor zijn oude leeuwinnen, die zijn holen vervulde met roof, en zijn woningen met het geroofde.
 \2:11\Where is the lions' hole, the place where the young lions got their food, where the lion and the she-lion were walking with their young, without cause for fear?
 ποῦ ἔστιν τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων καὶ ἡ νομὴ ἢ οὓσα τοῖς σκύμοις οὐ ἔπορεύθη λέων τοῦ εἰσελθεῖν ἐκεῖ σκύμος λέοντος καὶ οὐκ ἦν ὁ ἔκφοβῶν
- 13 Ziet, Ik wil aan u, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal haar wagenen in rook verbranden, en het zwaard zal uw jonge leeuwen verteren, en Ik zal uw roof uitroeien van deaarde, en de stem uwer gezanten zal niet meer gehoord worden.
 \2:12\Food enough for his young and for his she-lions was pulled down by the lion; his hole was full of flesh and his resting-place stored with meat.
 λέων ἤρπασεν τὰ ἱκανὰ τοῖς σκύμοις αὐτοῦ καὶ ἀπέπνιξεν τοῖς λέουσιν αὐτοῦ καὶ ἐπλήσεν θήρας νοσσιὰν αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἀρπαγῆς
- 1 Wee der bloedstad, die gans vol leugen, en verscheuring is! de roof houdt niet op.
 A curse is on the town of blood; it is full of deceit and violent acts; and there is no end to the taking of life.
 ὦ πόλις αἱμάτων ὅλη ψευδῆς ἀδικίας πλήρης οὐ ψηλαφηθήσεται θήρα
- 2 Er is het geklap der zweep, en het geluid van het bulderen der raderen; en de paarden stampen, en de wagens springen op.
 The noise of the whip, and the noise of thundering wheels; horses rushing and war-carriages jumping,
 φωνὴ μαστίγων καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν καὶ ἵππου διώκοντος καὶ ἄρματος ἀναβράσσοντος
- 3 De ruiter steekt omhoog, zo het vlammeende zwaard, als de bliksemende spies, en er zal veelheid der verslagenen zijn, en een zware menigte der dode lichamen; ja, er zal geeneinde zijn der lichamen, men zal over hun lichamen struikelen;
 Horsemen driving forward, and the shining sword and the bright spear: and a great number of wounded, and masses of dead bodies; they are falling over the bodies of the dead:
 καὶ ἱπέως ἀναβαίνοντος καὶ στιλβούσης ῥομφαίας καὶ ἔξαστραπτόντων ὄπλων καὶ πλήθους τραυματιῶν καὶ βαρείας πτώσεως καὶ οὐκ ἦν πέρασ τοῖς ἔθνεσιν αὐτῆς καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν
- 4 Om der grote hoerrijen wil der zeer bevallige hoer, der meesteres der toverijen, die met haar hoerrijen volken verkocht heeft, en geslachten met haar toverijen.
 Because of all the false ways of the loose woman, expert in attraction and wise in secret arts, who takes nations in the net of her false ways, and families through her secret arts.
 ἀπὸ πλήθους πορνείας πόρνη καλὴ καὶ ἐπιχαρῆς ἡγουμένη φαρμάκων ἢ πωλοῦσα ἔθνη ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ φυλὰς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτῆς
- 5 Ziet, Ik wil aan u, spreekt de HEERE der heirscharen, en Ik zal uw zomen ontdekken boven uw aangezicht, en Ik zal den heidenen uw naaktheid, en den koninkrijken uw schandewijzen.
 See, I am against you, says the Lord of armies, and I will have your skirts pulled over your face, and let the nations see you unclothed, and the kingdoms your shame.
 ἰδοῦ ἐγὼ ἐπὶ σέ λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ καὶ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου καὶ δεῖξω ἔθνεσιν τὴν αἰσχύνην σου καὶ βασιλείας τὴν ἀτιμίαν σου
- 6 En Ik zal verfoeilijke dingen op u werpen, en u tot schande maken, en Ik zal u als een spiegel stellen.
 I will make you completely disgusting and full of shame, and will put you up to be looked at by all.
 καὶ ἐπιρρίψω ἐπὶ σέ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας σου καὶ θήσομαι σε εἰς παράδειγμα
- 7 En het zal geschieden, dat allen, die u zien, van u wegvlieden zullen en zeggen: Nineve is verstoord, wie zal medelijden met haar hebben? Van waar zal ik u troosters zoeken?
 And it will come about that all who see you will go in flight from you and say, Nineveh is made waste: who will be weeping for her? where am I to get comforters for her?
 καὶ ἔσται πᾶς ὁ ὄρων σε ἀποπηδήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ ἐρεῖ δειλαία νινευη τίς στενάξει αὐτὴν πόθεν ζητήσω παράκλησιν αὐτῇ
- 8 Zijt gij beter dan No, de volkrijke, gelegen in de rivieren? die rondom henen water heeft, welker voormuur de zee is, haar muur is van zee.
 Are you better than No-amon, seated on the Nile streams, with waters all round her; whose wall was the sea and her earthwork the waters?
 ἐτοίμασαι μερίδα ἄρμοσαι χορδὴν ἐτοίμασαι μερίδα ἀμῶν ἢ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς ὕδωρ κύκλω αὐτῆς ἢ ἄρχη θάλασσα καὶ ὕδωρ τὰ τεῖχη αὐτῆς
- 9 Morenland en Egypte waren haar macht, en er was geen einde; Put en Lybea waren tot uw hulp.
 Ethiopia was her strength and Egyptians without number; Put and Lubim were her helpers.
 καὶ αἰθιοπία ἢ ἰσχύς αὐτῆς καὶ αἴγυπτος καὶ οὐκ ἔστιν πέρασ τῆς φυγῆς καὶ λίβυες ἐγένοντο βοηθοὶ αὐτῆς
- 10 Nog is zij gevankelijk gegaan in de gevangenis; ook zijn haar kinderen op het hoofd van alle straten verpletterd geworden; en over haar geerden hebben zij het lot geworpen, enal haar groten zijn in boeien gebonden geworden.
 But even she has been taken away, she has gone away as a prisoner: even her young children are smashed to bits at the top of all the streets: the fate of her honoured men is put to the decision of chance, and all her great men are put in chains.
 καὶ αὐτὴ εἰς μετοικεσίαν πορεύσεται αιχμάλωτος καὶ τὰ νήπια αὐτῆς ἑδαφιούσιν ἐπ' ἀρχὰς πασσῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς βαλοῦσιν κλήρους καὶ πάντες οἱ μεγιστάνες αὐτῆς δ ἐθήσονται χειροπέδαις

- 11 Ook zult gij dronken worden, gij zult u verbergen; ook zult gij een sterkte zoeken vanwege den vijand.
And you will be overcome with wine, you will become feeble; you will be looking for a safe place from those who are fighting against you.
καὶ σὺ μεθυσθήσῃ καὶ ἔσῃ ὑπερωραμένη καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῇ στάσιν ἐξ ἐχθρῶν
- 12 Al uw vastigheden zijn vijgebomen met de eerste vruchten; indien zij geschud worden, zo vallen zij dien op den mond, die ze eten wil.
All your walled places will be like fig-trees and your people like the first figs, falling at a shake into the mouth which is open for them.
πάντα τὰ ὀχυρώματά σου συκαὶ σκοποὺς ἔχουσαι ἐὰν σαλευθῶσιν καὶ πεσοῦνται εἰς στόμα ἔσθοντος
- 13 Ziet, uw volk zal in het midden van u tot vrouwen worden; de poorten uws lands zullen uw vijanden wijd geopend worden; het vuur zal uw grendelen verteren.
See, the people who are in you are women; the doorways of your land are wide open to your attackers: the locks of your doors have been burned away in the fire.
ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν σοὶ τοῖς ἐχθροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς σου καὶ καταφάγεται πῦρ τοὺς μοχλοὺς σου
- 14 Schep u water ter belegering; versterk uw vastigheden; ga in de klei, en tred in het leem; verbeter den ticheloven.
Get water for the time when you are shut in, make strong your towns: go into the potter's earth, stamping it down with your feet, make strong the brickworks.
ῥῶθρον περιοχῆς ἐπίσπασαι σεαυτῇ καὶ κατακράτησον τῶν ὀχυρωμάτων σου ἔμβηθι εἰς πηλὸν καὶ συμπατήθητι ἐν ἀχύροις κατακράτησον ὑπὲρ πλίνθων
- 15 Het vuur zal u aldaar verteren; het zwaard zal u uitroeien, het zal u afeten, als de kevers, vermeerder u als sprinkhanen.
There the fire will make you waste; you will be cut off by the sword: make yourself as great in number as the worms, as great in number as the locusts.
ἐκεῖ καταφάγεται σε πῦρ ἐξολεθρεύσει σε ῥομφαία καταφάγεται σε ὡς ἀκρίς καὶ βαρυνθήσῃ ὡς βροῦχος
- 16 Gij hebt meer handelaars, dan er sterren aan den hemel zijn; de kevers zullen invallen, en er van vliegen.
Let your traders be increased more than the stars of heaven:
ἐπλήθυνας τὰς ἐμπορίας σου ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ βροῦχος ὄρμησεν καὶ ἐξεπετάσθη
- 17 Uw gekroonden zijn als de sprinkhanen, en uw krijgsoversten als de grote kevers, die zich in de heiningmuren legeren in de koude der dagen; wanneer de zon opgaat, zo vliengenzij weg, also dat hun plaats onbekend is, waar zij geweest zijn.
Your crowned ones are like the locusts, and your scribes like the clouds of insects which take cover in the walls on a cold day, but when the sun comes up they go in flight, and are seen no longer in their place.
ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος ὁ σύμμικτός σου ὡς ἀκρίς ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ φραγμῶν ἐν ἡμέραις πάγου ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν καὶ ἀφήλατο καὶ οὐκ ἔγνω τὸν τόπον αὐτῆς οὐαὶ αὐτοῖς
- 18 Uw herders zullen sluimeren, o koning van Assur! uw voortreffelijken zullen zich leggen, uw volk zal zich op de bergen wijd uitbreiden, en niemand zal ze verzamelen.
Sorrow! how are the keepers of your flock sleeping, O king of Assyria! your strong men are at rest; your people are wandering on the mountains, and there is no one to get them together.
ἐνύσταξαν οἱ ποιμένες σου βασιλεὺς ἀσσύριος ἐκοίμισεν τοὺς δυνάστας σου ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκδεχόμενος
- 1 De last, welken Habakuk, de profeet, gezien heeft.
The word which Habakkuk the prophet saw.
τὸ λῆμμα ὃ εἶδεν ἀμβακουμ ὁ προφήτης
- 2 HEERE! hoe lang schreeuw ik, en Gij hoort niet, [hoe] [lang] roep ik geweld, tot U, en Gij verlost niet!
How long, O Lord, will your ears be shut to my voice? I make an outcry to you about violent behaviour, but you do not send salvation.
ἕως τίνος κύριε κεκράζομαι καὶ οὐ μὴ εἰσακούσης βοήσομαι πρὸς σὲ ἀδικοῦμενος καὶ οὐ σώσεις
- 3 Waarom laat Gij mij ongerechtigheid zien, en aanschouwt de kwelling? Want verwoesting en geweld is tegen mij over, en er is twist, en men neemt gekijf op.
Why do you make me see evil-doing, and why are my eyes fixed on wrong? for wasting and violent acts are before me: and there is fighting and bitter argument.
ἵνα τί μοι εἶδειξας κόπους καὶ πόνους ἐπιβλέπειν ταιλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν ἐξ ἐναντίας μου γέγονεν κρίσις καὶ ὁ κριτῆς λαμβάνει
- 4 Daarom wordt de wet onderlaten, en het recht komt nimmermeer voort; want de goddeloze omringt den rechtvaardige; daarom komt het recht verdraaid voor.
For this reason the law is feeble and decisions are not effected: for the upright man is circled round by evil-doers; because of which right is twisted.
διὰ τοῦτο διεσκέδασται νόμος καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα ὅτι ὁ ἀσεβὴς καταδυναστεύει τὸν δίκαιον ἕνεκεν τούτου ἐξελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον
- 5 Ziet onder de heidenen, en aanschouwt, en verwondert u, verwondert u, want Ik werk een werk in ulieder dagen, [hetwelk] gij niet geloven zult, als het verteld zal worden.
See among the nations, and take note, and be full of wonder: for in your days I am doing a work in which you will have no belief, even if news of it is given to you.
ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ καὶ ἐπιβλέψατε καὶ θαυμάσατε θαυμάσια καὶ ἀφανίσθητε διότι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐὰν τις ἐκδιηγῆται

- 6 Want ziet, Ik verwek de Chaldeen, een bitter en snel volk, trekkende door de breedten der aarde, om erfelijk te bezitten woningen, die de zijne niet zijn.
For see, I am sending the Chaldaeans, that bitter and quick-moving nation; who go through the wide spaces of the earth to get for themselves living-places which are not theirs.
διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεργείρω ἐφ' ὑμᾶς τοὺς χαλδαίους τοὺς μαχητάς τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν καὶ τὸ ταχινὸν τὸ πορευόμενον ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς τοῦ κατακληρονομήσαι σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ
- 7 Schrikkelijk en vreselijk is hetzelve; zijn recht en zijn hoogheid gaat van hemzelven uit.
They are greatly to be feared: their right comes from themselves.
φοβερὸς καὶ ἐπιφανὴς ἐστὶν ἐξ αὐτοῦ τὸ κρίμα αὐτοῦ ἔσται καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται
- 8 Want zijn paarden zijn lichter dan de luipaarden, en zij zijn scherper dan de avondwolven, en zijn ruiters verspreiden zich; ja, zijn ruiters zullen van verre komen, zij zullen vliegen als een arend, zich spoedende om te eten.
And their horses are quicker than leopards and their horsemen more cruel than evening wolves; they come from far away, like an eagle in flight rushing on its food.
καὶ ἐξαλοῦνται ὑπὲρ παρδάλεις οἱ ἵπποι αὐτοῦ καὶ ὀξύτεροι ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς ἀραβίας καὶ ἐξιπᾶσονται οἱ ἵππεις αὐτοῦ καὶ ὀρμήσουσιν μακρόθεν καὶ πετασθήσονται ὡς ἀετὸς πρόθυμος εἰς τὸ φάγειν
- 9 Het zal geheellijk tot geweld komen, wat zij inslorpen zullen met hun aangezichten, [zullen] [zij] [brengen] naar het oosten; en het zal de gevangenen verzamelen als zand.
They are coming all of them with force; the direction of their faces is forward, the number of their prisoners is like the sands of the sea.
συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἦξει ἀνθεστηκότας προσώποις αὐτῶν ἐξ ἐναντίας καὶ συνάξει ὡς ἄμμον αἰχμαλώσιαν
- 10 En hij zal de koningen beschimpen, en de prinsen zullen hem een belaching zijn; hij zal alle vesting belachen; want hij zal stof vergaderen, en hij zal ze innemen.
He makes little of kings, rulers are a sport to him; all the strong places are to be laughed at; for he makes earthworks and takes them.
καὶ αὐτὸς ἐν βασιλεύειν ἐντροφήσει καὶ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ καὶ αὐτὸς εἰς πᾶν ὄχρωμα ἐμπαίζεται καὶ βαλεῖ χῶμα καὶ κρατήσει αὐτοῦ
- 11 Dan zal hij den geest veranderen, en hij zal doortrekken, en zich schuldig maken, [houdende] deze zijn kracht voor zijn God.
Then his purpose will be changed, over-stepping the limit; he will make his strength his god.
τότε μεταβαλεῖ τὸ πνεῦμα καὶ διελεύσεται καὶ ἐξιδάσεται αὐτὴ ἢ ἰσχύς τῷ θεῷ μου
- 12 Zijt Gij niet van ouds af de HEERE, mijn God, mijn Heilige? Wij zullen niet sterven; o HEERE! tot een oordeel hebt Gij hem gesteld, en o Rots! om te straffen, hebt Gij hem gegrondvest.
Are you not eternal, O Lord my God, my Holy One? for you there is no death. O Lord, he has been ordered by you for our punishment; and by you, O Rock, he has been marked out to put us right.
οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς κύριε ὁ θεὸς ὁ ἅγιός μου καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν κύριε εἰς κρίμα τέταχας αὐτόν καὶ ἐπλασέν με τοῦ ἐλέγχειν παιδεῖαν αὐτοῦ
- 13 Gij zijt te rein van ogen, dan dat Gij het kwade zoudt zien, en de kwelling kunt Gij niet aanschouwen; waarom zoudt Gij aanschouwen die trouwelooslijk handelen? [Waarom] zoudt Gij zwijgen, als de goddeloze dien verslindt, die rechtvaardiger is dan hij?
Before your holy eyes sin may not be seen, and you are unable to put up with wrong; why, then, are your eyes on the false? why do you say nothing when the evil-doer puts an end to one who is more upright than himself?
καθαρὸς ὀφθαλμὸς τοῦ μὴ ὄραν πονηρά καὶ ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους οὐ δυνήσῃ ἵνα τί ἐπιβλέπετε ἐπὶ καταφρονοῦντας παρασιωπήσῃ ἐν τῷ καταπίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον
- 14 En [waarom] zoudt Gij de mensen maken, als de vissen der zee, als het kruipend gedierte, dat geen heerser heeft?
He has made men like the fishes of the sea, like the worms which have no ruler over them.
καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης καὶ ὡς τὰ ἔρπετὰ τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον
- 15 Hij trekt ze allen met den angel op, hij vergadert ze in zijn garen, en hij verzamelt ze in zijn net; daarom verblijdt en verheugt hij zich.
He takes them all up with his hook, he takes them in his net, getting them together in his fishing-net: for which cause he is glad and full of joy.
συντέλειαν ἐν ἀγκίστρῳ ἀνέσπασεν καὶ εἴλκυσεν αὐτὸν ἐν ἀμφιβλήστρῳ καὶ συνήγαγεν αὐτὸν ἐν ταῖς σαγήναις αὐτοῦ ἕνεκεν τούτου εὐφρανθήσεται καὶ χαρήσεται ἡ καρδιά αὐτοῦ
- 16 Daarom offert hij aan zijn garen, en rookt aan zijn net; want door dezelve is zijn deel vet geworden, en zijn spijs smoutig.
For this reason he makes an offering to his net, burning perfume to his fishing-net; because by them he gets much food and his meat is fat.
ἕνεκεν τούτου θύσει τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ καὶ θυμιάσει τῷ ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐλίπανεν μερίδα αὐτοῦ καὶ τὰ βρώματα αὐτοῦ ἐκλεκτά
- 17 Zal hij dan daarom [altoos] zijn garen ledig maken, en zal hij niet verschonen, met altoos de volken te doden?
For this cause his net is ever open, and there is no end to his destruction of the nations.
διὰ τοῦτο ἀμφιβαλεῖ τὸ ἀμφιβλήστρον αὐτοῦ καὶ διὰ παντὸς ἀποκτεννεῖ ἔθνη οὐ φείσεται
- 1 Ik stond op mijn wacht, en ik stelde mij op de sterkte, en ik hield wacht om te zien, wat Hij in mij spreken zou, en wat ik antwoorden zou op mijn bestraffing.
I will take my position and be on watch, placing myself on my tower, looking out to see what he will say to me, and what answer he will give to my protest.
ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι καὶ ἐπιθήσομαι ἐπὶ πέτρων καὶ ἀποσκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ τὸν ἐλεγγὸν μου

- 2 Toen antwoordde mij de HEERE, en zeide: Schrijf het gezicht, en stel het duidelijk op tafelen, opdat daarin leze die voorbijloopt.
And the Lord gave me an answer, and said, Put the vision in writing and make it clear on stones, so that the reader may go quickly.
καὶ ἀπεκρίθη πρὸς με κύριος καὶ εἶπεν γράψον ὄρασιν καὶ σαφῶς ἐπὶ πυξίον ὅπως διώκη ὁ ἀναγινώσκων αὐτά
- 3 Want het gezicht zal nog tot een bestemden tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen, en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven.
For the vision is still for the fixed time, and it is moving quickly to the end, and it will not be false: even if it is slow in coming, go on waiting for it; because it will certainly come, it will not be kept back.
διότι ἐτι ὄρασις εἰς καιρὸν καὶ ἀνατελεῖ εἰς πέρασ καὶ οὐκ εἰς κενόν ἐὰν ὑστερήσῃ ὑπόμεινον αὐτόν ὅτι ἐρχόμενος ἦξει καὶ οὐ μὴ χρονίση
- 4 Ziet, zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem; maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven.
As for the man of pride, my soul has no pleasure in him; but the upright man will have life through his good faith.
ἐὰν ὑποστεύληται οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται
- 5 En ook dewijl hij trouwelooslijk handelt bij den wijn, een trots man is, en in zijn woning niet blijft; die zijn ziel wijd opendoet als het graf, en gelijk de dood is, die niet zat wordt, en tot zich verzamelt al de heidenen, en vergadert tot zich alle volken.
A curse on the cruel and false one! the man full of pride, who never has enough; who makes his desires wide as the underworld! he is like death; he is never full, but he makes all nations come to him, getting all peoples together to himself.
ὁ δὲ κατοικωμένος καὶ καταφρονήτης ἀνήρ ἀλαζών οὐδὲν μὴ περὰν ὅς ἐπλάτυνεν καθὼς ὁ ᾄδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ οὗτος ὡς θάνατος οὐκ ἐμπιλάμενος καὶ ἐπισυνάξει ἐπ' αὐτόν πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἰεῖσθεται πρὸς αὐτόν πάντας τοὺς λαοὺς
- 6 Zouden [dan] niet al dezelve van hem een spreekwoord opnemen, en een uitlegging der raadselen van hem? En men zal zeggen: Wee dien, die vermeerderd hetgeen het zijne niet is (hoe lange!), en dien, die op zich laadt dik slijk.
Will not all these take up a word of shame against him and a bitter saying against him, and say, A curse on him who goes on taking what is not his and is weighted down with the property of debtors!
οὐχὶ ταῦτα πάντα παραβολὴν κατ' αὐτοῦ λήμψονται καὶ πρόβλημα εἰς διήγησιν αὐτοῦ καὶ ἐροῦσιν οὐαὶ ὁ πληθύνων ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ ἕως τίνος καὶ βαρύνων τὸν κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς
- 7 Zullen niet onvoorziens opstaan, die u bijten zullen, en ontwaken, die u zullen bewegen, en zult gij hun niet tot plundering worden?
Will not your creditors suddenly be moved against you, and your troublers get up from their sleep, and you will be to them like goods taken in war?
ὅτι ἐξαίφνης ἀναστήσονται δάκνοντες αὐτόν καὶ ἐκνήψουσιν οἱ ἐπιβουλοὶ σου καὶ ἔση εἰς διαρπαγὴν αὐτοῖς
- 8 Omdat gij vele heidenen beroofd hebt, zo zullen alle overgeblevene volken u beroven; om het bloed der mensen, en het geweld aan het land, de stad, en alle inwoners derzelve.
Because you have taken their goods from great nations, all the rest of the peoples will take your goods from you; because of men's blood and violent acts against the land and the town and all who are living in it.
διότι σὺ ἐσκύλευσας ἔθνη πολλὰ σκυλεύσουσιν σε πάντες οἱ ὑπολειμμένοι λαοὶ δι' αἷματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν
- 9 Wee dien, die met kwade gierigheid giert voor zijn huis, opdat hij in de hoogte zijn nest stelle, om bevrijd te zijn uit de hand des kwaads.
A curse on him who gets evil profits for his family, so that he may put his resting-place on high and be safe from the hand of the wrongdoer!
ὦ ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τοῦ τάξαι εἰς ὕψος νοσησάμενος αὐτοῦ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐκ χειρὸς κακῶν
- 10 Gij hebt schaamte beraadslaagd voor uw huis; uitroeiende vele volken, zo hebt gij gezondigd [tegen] uw ziel.
You have been a cause of shame to your house by cutting off a number of peoples, and sinning against your soul.
ἐβουλεύσω αἰσχύνην τῷ οἴκῳ σου συνεπέραντας λαοὺς πολλοὺς καὶ ἐξήμαρτεν ἡ ψυχὴ σου
- 11 Want de steen uit den muur roept, en de balk uit het hout antwoordt dien.
For the stone will give a cry out of the wall, and it will be answered by the board out of the woodwork.
διότι λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται καὶ κάρφον ἐκ ξύλου φθέγγεται αὐτά
- 12 Wee dien, die de stad met bloed bouwt, en die de stad met onrecht bevestigt!
A curse on him who is building a place with blood, and basing a town on evil-doing!
οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵμασιν καὶ ἐτοιμάζων πόλιν ἐν ἀδικίαις
- 13 Ziet, is het niet van den HEERE der heirscharen, dat de volken arbeiden ten vure, en de lieden zich vermoeien tevergeefs?
See, is it not the pleasure of the Lord of armies that the peoples are working for the fire and using themselves up for nothing?
οὐ ταῦτά ἐστιν παρὰ κυρίου παντοκράτορος καὶ ἐξέλιπον λαοὶ ἱκανοὶ ἐν πυρὶ καὶ ἔθνη πολλὰ ὀλιγοψύχησαν

- 14 Want de aarde zal vervuld worden, dat zij de heerlijkheid des HEEREN bekennen, gelijk de wateren [den] [bodem] [der] zee bedekken.
For the earth will be full of the knowledge of the glory of the Lord as the sea is covered by the waters.
ὅτι πλησθήσεται ἡ γῆ τοῦ γνῶναι τὴν δόξαν κυρίου ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς
- 15 Wee dien, die zijn naaste te drinken geeft, gij, die uw wijnfles daarbij voegt, en ook dronken maakt, opdat gij hun naaktheden aanschouwt.
A curse on him who gives his neighbour the wine of his wrath, making him overcome with strong drink from the cup of his passion, so that you may be a witness of their shame!
ὦ ὁ ποτιζὼν τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπῇ θολερᾶ καὶ μεθύσκων ὅπως ἐπιβλέπη ἐπὶ τὰ σπύλαια αὐτῶν
- 16 Gij zult [ook] verzadigd worden met schande, voor eer; drinkt gij ook, en ontbloot de voorhuid; de beker der rechterhand des HEEREN zal zich tot u wenden, en er zal een schandelijk uitbraaksel over uw heerlijkheid zijn.
You are full of shame in place of glory: take your part in the drinking, and let your shame be uncovered: the cup of the Lord's right hand will come round to you and your glory will be covered with shame.
πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πίε καὶ σὺ καὶ διασαλεύθητι καὶ σεῖσθητι ἐκκύκλωσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς κυρίου καὶ συνήχθη ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου
- 17 Want het geweld, dat tegen Libanon begaan is, zal u bedekken, en de verwoesting der beesten zal ze verschrikken, om des bloeds wil der mensen, en des gewelds in het land, de stad en aan alle inwoners derzelve.
For the violent acts against Lebanon will come on you, and the destruction of the cattle will be a cause of fear to you, because of men's blood and the violent acts against the land and the town and all who are living in it.
διότι ἀσεβεία τοῦ λιβάνου καλύψει σε καὶ ταλαιπωρία θηρίων πτοήσει σε διὰ αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν
- 18 Wat zal het gesneden beeld baten, dat zijn formeerder het gesneden heeft? [of] het gegoten beeld, hetwelk een leugeneraar is, dat de formeerder op zijn formeersel vertrouwt, als hij stomme afgoden gemaakt heeft?
What profit is the pictured image to its maker? and as for the metal image, the false teacher, why does its maker put his faith in it, making false gods without a voice?
τί ὠφελεῖ γλυπτὸν ὅτι ἔγλυψαν αὐτὸ ἔπλασαν αὐτὸ χώνευμα φαντασίαν ψευδῆ ὅτι ἐπέοιθεν ὁ πλάσας ἐπὶ τὸ πλάσμα αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι εἰδῶλα κωφά
- 19 Wee dien, die tot het hout zegt: Word wakker! [en]: Ontwaak! tot den zwiiggenden steen. Zou het leren? Ziet, het is [met] goud en zilver overtrokken, en er is gans geen geest in het midden van hetzelve.
A curse on him who says to the wood, Awake! to the unbreathing stone, Up! let it be a teacher! See, it is plated with gold and silver, and there is no breath at all inside it.
οὐαὶ ὁ λέγων τῷ ξύλῳ ἔκνηψον ἐξεγέρθητι καὶ τῷ λίθῳ ὑψώθητι καὶ αὐτὸ ἐστὶν φαντασία τοῦτο δέ ἐστιν ἔλασμα χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτῷ
- 20 Maar de HEERE is in Zijn heiligen tempel. Zwiigg voor Zijn aangezicht, gij ganse aarde!
But the Lord is in his holy Temple: let all the earth be quiet before him.
ὁ δὲ κύριος ἐν ναφ̄ ἁγίῳ αὐτοῦ εὐλαβεῖσθω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ
- 1 Een gebed van Habakuk, den profet, op Sjigjionoth.
A prayer of Habakkuk the prophet, put to Shigionoth.
προσευχὴ ἀμβακουμ τοῦ προφήτου μετὰ φθῆς
- 2 HEERE! als ik Uw rede gehoord heb, heb ik gevreesd; Uw werk, o HEERE! behoud dat in het leven in het midden der jaren, maak het bekend in het midden der jaren; in den toorn gedenk des ontfermens.
O Lord, word of you has come to my ears; I have seen your work, O Lord; when the years come near make it clear; in wrath keep mercy in mind.
κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην ἐν μέσῳ δύο ζῶων γνωσθήσῃ ἐν τῷ ἐγγίξειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ ἐν τῷ ταρ ἀχθῆναι τὴν ψυχὴν μου ἐν ὀργῇ ἑλέους μνησθήσῃ
- 3 God kwam van Theman, en de Heilige van den berg Paran. Sela. Zijn heerlijkheid bedekte de hemelen, en het aardrijk was vol van Zijn lof.
God came from Teman, and the Holy One from Mount Paran. Selah. The heavens were covered with his glory, and the earth was full of his praise.
ὁ θεὸς ἐκ θαιμαν ἦξει καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος διάψαλμα ἐκάλυπεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ
- 4 En er was een glans als des lichts, Hij had hoornen aan Zijn hand, en aldaar was Zijn sterkte verborgen.
He was shining like the light; he had rays coming out from his hand: there his power was kept secret.
καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ καὶ ἔθετο ἀγάπησιν κραταῖαν ἰσχύος αὐτοῦ
- 5 Voor Zijn aangezicht ging de pestilentie, en de vurige kool ging voor Zijn voeten henen.
Before him went disease, and flames went out at his feet.
πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύεται λόγος καὶ ἐξελεύσεται ἐν πεδίλοις οἱ πόδες αὐτοῦ

- 6 Hij stond, en mat het land, Hij zag toe, en maakte de heidenen los, en de gedurige bergen zijn verstrooid geworden; de heuvelen der eeuwigheid hebben zich gebogen; de gangen der eeuw zijn Zijne.
From his high place he sent shaking on the earth; he saw and nations were suddenly moved: and the eternal mountains were broken, the unchanging hills were bent down; his ways are eternal.
ἔστη καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ ἐπέβλεψεν καὶ διετάκη ἔθνη διεθρόβη τὰ ὄρη βίᾳ ἐτάκησαν βουνοὶ αἰώνιοι
- 7 Ik zag de tenten van Kusan onder de ijdelheid; de gordijnen des lands van Midian schudden.
The curtains of Cushan were troubled, and the tents of Midian were shaking.
πορείας αἰωνίας αὐτοῦ ἀντὶ κόπων εἶδον σκηνώματα αἰθιόπων πτοηθήσονται καὶ αἱ σκηναὶ γῆς μαδιαμ
- 8 Was de HEERE ontstoken tegen de rivieren? Was Uw toorn tegen de rivieren, was Uw verbolgenheid tegen de zee, toen Gij op Uw paarden reedt? Uw wagens waren heil.
Was your wrath burning against the rivers? were you angry with the sea, that you went on your horses, on your war-carriages of salvation?
μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης κύριε ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμὸς σου ἢ ἐν θαλάσῃ τὸ ὄρημά σου ὅτι ἐπιβίση ἐπὶ τοῦς ἵππους σου καὶ ἡ ἰππασία σου σωτηρία
- 9 De naakte grond werd ontbloot [door] Uw boog, [om] de eden, aan de stammen gedaan [door] het woord. Sela. Gij hebt de rivieren der aarde gekloofd.
Your bow was quite uncovered. Selah. By you the earth was cut through with rivers.
ἐντείνων ἐντενεῖς τὸ τόξον σου ἐπὶ τὰ σκῆπτρα λέγει κύριος διάψαλμα ποταμῶν ῥαγήσεται γῆ
- 10 De bergen zagen U, [en] leden smart; de waterstroom ging door, de afgrond gaf zijn stem, hij hief zijn zijden op [in] de hoogte.
The mountains saw you and were moved with fear; the clouds were streaming with water; the voice of the deep was sounding; the sun did not come up, and the moon kept still in her place.
ὄψονται σε καὶ ὠδινήσουσιν λαοὶ σκορπίζων ὕδατα πορείας αὐτοῦ ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς ὕψος φαντασίας αὐτῆς
- 11 De zon en de maan stonden stil in [haar] woning; met het licht gingen Uw pijlen daarhenen, met glans Uw bliksemende spies.
At the light of your arrows they went away, at the shining of your polished spear.
ἐπύρθη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς εἰς φῶς βολίδες σου πορευέσονται εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὀπλων σου
- 12 Met gramschap tradt Gij [door] het land, met toorn dorstet Gij de heidenen.
You went stepping through the land in wrath, crushing the nations in your passion.
ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν καὶ ἐν θυμῷ κατάρξεις ἔθνη
- 13 Gij toogt uit tot verlossing Uws volks, tot verlossing met Uw Gezalfde; Gij doorwonddet het hoofd van het huis des goddelozen, ontblotende den grond tot den hals toe. Sela.
You went out for the salvation of your people, for the salvation of the one on whom your holy oil was put; wounding the head of the family of the evil-doer, uncovering the base even to the neck.
Selah.
ἐξήλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου τοῦ σῶσαι τοὺς χριστούς σου ἔβαλες εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου διάψαλμα
- 14 Gij doorboordet met zijn staven het hoofd zijner dorplieden; zij hebben gestormd, om mij te verstrooien; die zich verheugden, alsof zij de ellendigen in het verborgen zouden opeten.
You have put your spears through his head, his horsemen were sent in flight like dry stems; they had joy in driving away the poor, in making a meal of them secretly.
διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν σεισθήσονται ἐν αὐτῇ διανοίξουσιν χαλινούς αὐτῶν ὡς ἔσθων πτωχὸς λάθρα
- 15 Gij betradt [met] Uw paarden de zee; de geweldige wateren werden een hoop.
The feet of your horses were on the sea, on the mass of great waters.
καὶ ἐπεβίβασας εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου ταρασσοντας ὕδωρ πολὺ
- 16 Als ik het hoorde, zo werd mijn buik beroerd; voor de stem hebben mijn lippen gebeefd; verrotting kwam in mijn gebeente, en ik werd beroerd in mijn plaats. Zekerlijk, ik zal rusten ten dage der benauwdheid, als hij optrekken zal tegen het volk, dat hij het met benden aanvalle.
Hearing it, my inner parts were moved, and my lips were shaking at the sound; my bones became feeble, and my steps were uncertain under me: I gave sounds of grief in the day of trouble, when his forces came up against the people in bands.
ἐφυλαξάμην καὶ ἐπτοήθη ἡ κοιλία μου ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου καὶ εἰσῆλθεν τρόμος εἰς τὰ ὀστά μου καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἔξις μου ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως τοῦ ἀναβῆναι
εἰς λαὸν παροικίας μου
- 17 Alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan den wijnstok zijn zal, dat het werk des olijfbooms liegen zal, en de velden geen spijze voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallingen wezen zal;
For though the fig-tree has no flowers, and there is no fruit on the vine, and work on the olive comes to nothing, and the fields give no food; and the flock is cut off from its resting-place, and there is no herd in the cattle-house:
διότι συκὴ οὐ καρποφορήσει καὶ οὐκ ἔσται γενήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις ψεύσεται ἔργον ἐλαίας καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρώσιν ἐξέλιπον ἀπὸ βρώσεως πρόβατα καὶ οὐχ ὑπάρχουσιν βόες ἐπὶ φάτναις

- 18 Zo zal ik nochtans in den HEERE van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in den God mijns heils.
Still, I will be glad in the Lord, my joy will be in the God of my salvation.
ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτήρι μου
- 19 De Heere HEERE is mijn Sterkte; en Hij zal mijn voeten maken als der hinden, en Hij zal mij doen treden op mijn hoogten. Voor den opperzangmeester op mijn Neginoth.
The Lord God is my strength, and he makes my feet like roes' feet, guiding me on my high places. For the chief music-maker on corded instruments.
κύριος ὁ θεὸς δύναμις μου καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν ἐπὶ τὰ ὕψηλὰ ἐπιβιβᾷ με τοῦ νικήσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ .
- 1 Het woord des HEEREN, hetwelk geschied is tot Zefanja, den zoon van Cuschi, den zoon van Gedalja, den zoon van Amarja, den zoon van Hizkia; in de dagen van Josia, denzoon van Amon, den koning van Juda.
The word of the Lord which came to Zephaniah, the son of Cushi, the son of Gedaliah, the son of Amariah, the son of Hezekiah, in the days of Josiah, the son of Amon, king of Judah.
λόγος κυρίου ὃς ἐγενήθη πρὸς σοφονίαν τὸν τοῦ γουσι υἱὸν γοδολιου τοῦ αμαριου τοῦ εζεκιου ἐν ἡμέραις ἰωσιου υἱοῦ αμων βασιλέως ἰουδα
- 2 Ik zal ganselijk alles wegrapen uit dit land, spreekt de HEERE.
I will take away everything from the face of the earth, says the Lord.
ἐκλείψει ἐκλιπέτω πάντα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς λέγει κύριος
- 3 Ik zal wegrapen mensen en beesten; Ik zal wegrapen de vogelen des hemels, en de vissen der zee, en de ergernissen met de goddelozen; ja, Ik zal de mensen uit dit land uitroeien, spreekt de HEERE.
I will take away man and beast; I will take away the birds of the heaven and the fishes of the sea; causing the downfall of the evil-doers, and cutting man off from the face of the earth, says the Lord.
ἐκλιπέτω ἄνθρωπος καὶ κτήνη ἐκλιπέτω τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης καὶ ἐξαρῶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς λέγει κύριος
- 4 En Ik zal Mijn hand uitstrekken tegen Juda, en tegen alle inwoners van Jeruzalem; en Ik zal uit deze plaats uitroeien het overblijfsel van Baal, en den naam der Chemarim met depriesters;
And my hand will be stretched out on Judah and on all the people of Jerusalem, cutting off the name of the Baal from this place, and the name of the false priests,
καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ ἰουδα καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλημ καὶ ἐξαρῶ ἐκ τοῦ τόπου τούτου τὰ ὀνόματα τῆς βααλ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων
- 5 En die zich nederbuigen op de daken voor het heir des hemels, en die zich nederbuigende zweren bij den HEERE, en zweren bij Malcham;
And the worshippers of the army of heaven on the house-tops, and the Lord's worshippers who take oaths by Milcom,
καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐπὶ τὰ δώματα τῆ στρατιᾶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν
- 6 En die terugkeren van achter den HEERE; en die den HEERE niet zoeken, en vragen naar Hem niet.
And those who are turned back from going after the Lord, and those who have not made prayer to the Lord or got directions from him.
καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ κυρίου καὶ τοὺς μὴ ζητήσαντας τὸν κύριον καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους τοῦ κυρίου
- 7 Zwijgt voor het aangezicht des Heeren HEEREN; want de dag des HEEREN is nabij; want de HEERE heeft een slachtoffer bereid, Hij heeft Zijn genoden geheiligd.
Let there be no sound before the Lord God: for the day of the Lord is near: for the Lord has made ready an offering, he has made his guests holy.
εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ διότι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου ὅτι ἠτοίμακεν κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ ἠγίακεν τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ
- 8 En het zal geschieden in den dag van het slachtoffer des HEEREN, dat Ik bezoeking zal doen over de vorsten, en over de kinderen des konings, en over allen, die zich kleden metvreemde kleding.
And it will come about in the day of the Lord's offering, that I will send punishment on the rulers and the king's sons and all who are clothed in robes from strange lands.
καὶ ἔσται ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια
- 9 Ook zal Ik ten zelve dage bezoeking doen over al wie over den dorpel springt; die het huis hunner heren vullen met geweld en bedrog.
And in that day I will send punishment on all those who come jumping over the doorstep and make their master's house full of violent behaviour and deceit.
καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ πάντας ἐμφανῶς ἐπὶ τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τοὺς πληροῦντας τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἀσεβείας καὶ δόλου
- 10 En er zal te dien dage, spreekt de HEERE, een stem des gekrijts zijn van de Vispoort af, en een gehuil van het tweede gedeelte, en een grote breuk van de heuvelen af.
And in that day, says the Lord, there will be the sound of a cry from the fish doorway, and an outcry from the new town, and a great thundering from the hills, and cries of grief from the people of the Hollow;
καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγει κύριος φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης ἀποκεντούντων καὶ ὀλολυγμὸς ἀπὸ τῆς δευτέρας καὶ συντριμμὸς μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν
- 11 Huilt, gij inwoners der laagte! Want al het volk van koophandel is uitgehouwen, al de gelddragers zijn uitgerooid.
Because of the downfall of all the people of Canaan: all those who were weighted down with silver have been cut off.
θρηνησατε οἱ κατοικοῦντες τὴν κατακεκομένην ὅτι ὁμοιωθῆ πᾶς ὁ λαὸς χανααν ἐξωλεθρεύθησαν πάντες οἱ ἐπηρμένοι ἀργυρίῳ

- 12 En het zal geschieden te dien tijde, Ik zal Jeruzalem met lantaarnen doorzoeken; en Ik zal bezoeking doen over de mannen, die stijf geworden zijn op hun droesem, die in hunhart zeggen: De HEERE doet geen goed, en Hij doet geen kwaad.
And it will come about at that time, that I will go searching through Jerusalem with lights; and I will send punishment on the men who have become like wine stored over-long, who say to themselves, The Lord will not do good and will not do evil.
καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξερευνήσω τὴν ἱερουσαλημ μετὰ λύχνου καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καταφρονούντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν οἱ λέγοντες ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν οὐ μὴ ἀγαθὸ ποιήσῃ κύριος οὐδ' οὐ μὴ κακώσῃ
- 13 Daarom zal hun vermogen ten roof worden, en hun huizen tot verwoesting; zij bouwen wel huizen, maar zij zullen ze niet bewonen; en zij planten wijngaarden, maar zij zullenderzelver wijn niet drinken.
And their wealth will be violently taken away, and their houses will be made waste: they will go on building houses and never living in them, and planting vine-gardens but not drinking the wine from them.
καὶ ἔσται ἡ δύναμις αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν καὶ οἱ οἴκοι αὐτῶν εἰς ἀφανισμόν καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ οὐ μὴ κατοικήσουσιν ἐν αὐταῖς καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελώνας καὶ οὐ μὴ πίωσιν τὸν οἶνον αὐτῶν
- 14 De grote dag des HEEREN is nabij; hij is nabij, en zeer haastende; de stem van den dag des HEEREN; de held zal aldaar bitterlijk schreeuwen.
The great day of the Lord is near, it is near and coming very quickly; the bitter day of the Lord is near, coming on more quickly than a man of war.
ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου ἡ μεγάλη ἐγγὺς καὶ ταχέια σφόδρα φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρὰ καὶ σκληρὰ τέτακται δυνατῇ
- 15 Die dag zal een dag der verbolgenheid zijn; een dag der benauwdheid en des angstes, een dag der woestheid en verwoesting, een dag der duisternis en der donkerheid, eendag der wolk en der dikke donkerheid;
That day is a day of wrath, a day of trouble and sorrow, a day of wasting and destruction, a day of dark night and deep shade, a day of cloud and thick dark.
ἡμέρα ὀργῆς ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης ἡμέρα ἁωρίας καὶ ἀφανισμοῦ ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου ἡμέρα νεφέλης καὶ ὀμίχλης
- 16 Een dag der bazuin en des geklanks tegen de vaste steden en tegen de hoge hoeken.
A day of sounding the horn and the war-cry against the walled towns and the high towers.
ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς καὶ ἐπὶ τὰς γωνίας τὰς ὑψηλάς
- 17 En Ik zal de mensen bang maken, dat zij zullen gaan als de blinden; want zij hebben tegen den HEERE gezondigd; en hun bloed zal vergoten worden als stof, en hun vlees zal worden als drek.
And I will send trouble on men so that they will go about like the blind, because they have done evil against the Lord: and their blood will be drained out like dust, and their strength like waste.
καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους καὶ πορεύσονται ὡς τυφλοὶ ὅτι τῷ κυρίῳ ἐξήμαρτον καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα
- 1 Doorzoek u zelf nauw, ja, doorzoek nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt!
Come together, make everyone come together, O nation without shame;
συνάχθητε καὶ συνδέθητε τὸ ἔθνος τὸ ἀπαίδευτον
- 2 Eer het besluit bare (gelijk kaf gaat de dag voorbij), terwijl de hitte van des HEEREN toorn over ulieden nog niet komt; terwijl de dag van den toorn des HEEREN over ulieden nog niet komt.
Before the Lord sends you violently away in flight like the waste from the grain; before the burning wrath of the Lord comes on you, before the day of the Lord's wrath comes on you.
πρὸ τοῦ γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνθος παραπορευόμενον πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραν θυμοῦ κυρίου
- 3 Zoekt den HEERE, alle gij zachtmoedigen des lands, die Zijn recht werken! Zoekt gerechtigheid, zoekt zachtmoedigheid, misschien zult gij verborgen worden in den dag vanden toorn des HEEREN.
Make search for the Lord, all you quiet ones of the earth, who have done what is right in his eyes; make search for righteousness and a quiet heart: it may be that you will be safely covered in the day of the Lord's wrath.
ζητήσατε τὸν κύριον πάντες ταπεινοὶ γῆς κρίμα ἐργάζεσθε καὶ δικαιοσύνην ζητήσατε καὶ ἀποκρίνεσθε αὐτὰ ὅπως σκεπασθῆτε ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου
- 4 Want Gaza zal verlaten wezen, en Askelon zal ter verwoesting wezen; Asdod zal men in den middag verdrijven, en Ekron zal uitgeworteld worden.
For Gaza will be given up and Ashkelon will become waste: they will send Ashdod out in the middle of the day, and Ekron will be uprooted.
διότι γὰρ ἀρηρησμένη ἔσται καὶ ἀσκαλὼν ἔσται εἰς ἀφανισμόν καὶ ἄζωτος μεσημβρίας ἐκριφήσεται καὶ ἀκκαρων ἐκριζωθήσεται
- 5 Wee den inwonenden van de landstreek der zee, den volken der Cheretim! Het woord des HEEREN zal tegen ulieden zijn, gij Kanaan, der Filistijnen land! en Ik zal u verdoen, dater geen inwoner zal zijn.
Sorrow to the people living by the sea, the nation of the Cherethites! The word of the Lord is against you, O Canaan, the land of the Philistines; I will send destruction on you till there is no one living in you.
οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης πάροιχοι κρητῶν λόγος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς χανααν γῆ ἀλλοφύλων καὶ ἀπολω ὑμᾶς ἐκ κατοικίας

- 6 En de landstreek der zee zal wezen tot hutten, uitgegraven putten der herders, en betuiningen der kudden.
And the land by the sea will be grass-land, with houses for keepers of sheep and walled places for flocks.
καὶ ἔσται κρήνη νομῆ ποιμνίων καὶ μάνδρα προβάτων
- 7 En de landstreek zal wezen voor het overblijfsel van het huis van Juda, dat zij daarin weiden; des avonds zullen zij in de huizen van Ashkelon legeren, als de HEERE, hunlieder God, hen zal bezocht, en hun gevangenis zal gewend hebben.
The land by the sea will be for the rest of the children of Judah; by the sea they will give their flocks food: in the houses of Ashkelon they will take their rest in the evening; for the Lord their God will take them in hand and their fate will be changed.
καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοίποις οἴκου ἰουδα ἐπ' αὐτοὺς νεμήσονται ἐν τοῖς οἴκοις ἀσκαλῶνος δειλῆς καταλύσουσιν ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰουδα ὅτι ἐπέσκειται αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ ἀπέστρεψε τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν
- 8 Ik heb de beschimping van Moab gehoord, en de scheldwoorden der kinderen Ammons, waarmede zij Mijn volk beschimpt hebben, en hebben zich groot gemaakt tegendeszelfs landpale.
My ears have been open to the bitter words of Moab and the words of shame of the children of Ammon, which they have said against my people, lifting themselves up against the limit of their land.
ἤκουσα ὀνειδισμοὺς μοαβ καὶ κονδυλισμοὺς υἱῶν αμμων ἐν οἷς ὀνειδίζον τὸν λαόν μου καὶ ἐμεγαλύνοντο ἐπὶ τὰ ὄριά μου
- 9 Daarom, zo waarachtig als Ik leef, spreekt de HEERE der heirscharen, de God Israels: Moab zal zekerlijk zijn als Sodom, en de kinderen Ammons als Gomorra, een netelheide, en een zoutgroeve, en een verwoesting tot in eeuwigheid! De overigen Mijns volks zullen ze beroven, en het overige Mijns volks zal ze erfelijk bezitten.
For this cause, by my life, says the Lord of armies, the God of Israel, truly Moab will become like Sodom and the children of Ammon like Gomorrah, given up to waste plants and salt pools and unpeopled for ever: the rest of my people will take their property, the overflow of my nation will take their heritage.
διὰ τοῦτο ζῶ ἐγὼ λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς ἰσραηλ διότι μοαβ ὡς σοδομα ἔσται καὶ οἱ υἱοὶ αμμων ὡς γομορρα καὶ δαμασκὸς ἐκλειμμένη ὡς θιμωνιά ἄλωνος καὶ ἠφανισμένη εἰς τὸν αἰῶνα καὶ οἱ κατάλοιποι λαοῦ μου διαρπῶνται αὐτούς καὶ οἱ κατάλοιποι ἔθνους μου κληρονομήσουσιν αὐτούς
- 10 Dat zullen zij hebben in plaats van hun hoogmoed; want zij hebben beschimpt, en hebben zich groot gemaakt tegen het volk van den HEERE der heirscharen.
This will be their fate because of their pride, because they have said evil, lifting themselves up against the people of the Lord of armies.
αὕτη αὐτοῖς ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν διότι ὀνειδίσαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ τὸν κύριον τὸν παντοκράτορα
- 11 Vreselijk zal de HEERE tegen hen wezen, want Hij zal al de goden der aarde doen uitteren; en een iegelijk uit zijn plaats zal Hem aanbidden, al de eilanden der heidenen.
The Lord will let himself be seen by them: for he will make all the gods of the earth feeble; and men will go down before him in worship, everyone from his place, even all the sea-lands of the nations.
ἐπιφανήσεται κύριος ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξολεθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ πᾶσαι αἱ νῆσοι τῶν ἐθνῶν
- 12 Ook gij, Moren! zult de verslagenen van Mijn zwaard zijn.
And you Ethiopians will be put to death by my sword.
καὶ ὑμεῖς αἰθιοπεὶ τραυματῖαι ῥομφαίας μου ἔστε
- 13 Hij zal ook Zijn hand uitstrekken tegen het Noorden, en Hij zal Assur verdoen; en Hij zal Nineve stellen tot een verwoesting, droog als een woestijn.
And his hand will be stretched out against the north, for the destruction of Assyria; and he will make Nineveh unpeopled and dry like the waste land.
καὶ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἀπολεῖ τὸν ἀσσύριον καὶ θήσει τὴν νινευη εἰς ἀφανισμόν ἄνδρον ὡς ἔρημον
- 14 En in het midden van haar zullen den kudden legeren, al het gedierte der volken; ook de roerdomp, ook de nachtuil zullen op haar granaatappelen vernachten; een stem zal in het venster zingen, verwoesting zal in den dorpel zijn, als Hij haar cederwerk zal ontbloot hebben.
And herds will take their rest in the middle of her, all the beasts of the valley: the pelican and the porcupine will make their living-places on the tops of its pillars; the owl will be crying in the window; the raven will be seen on the doorstep.
καὶ νεμήσονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς καὶ γαμυλιόντες καὶ ἐχῖνοι ἐν τοῖς φατνώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται καὶ θηρία φωνήσει ἐν τοῖς διορύγμασιν αὐτῆς κόρακες ἐν τοῖς πύλωσιν αὐτῆς διότι κέδρος τὸ ἀνάστημα αὐτῆς
- 15 Dit is die stad, die opspringt van vreugde, die zeker woont, die in haar hart zegt: Ik ben het, en buiten mij is geen meer; hoe is zij geworden tot woestheid, een rustplaats van hetgedierte! Een ieder, die daardoor trekt, zal ze aanfluiten, hij zal zijn hand bewegen.
This is the town which was full of joy, living without fear of danger, saying in her heart, I am, and there is no other: how has she been made waste, a place for beasts to take their rest in! everyone who goes by her will make hisses, waving his hand.
αὕτη ἡ πόλις ἡ φαυλίστρια ἡ κατοικοῦσα ἐπ' ἐλπίδι ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν μετ' ἐμὲ ἔτι πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν νομῆ θηρίων πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι' αὐτῆς συριεὶ καὶ κινήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ
- 1 Wee der ijselijke, en der bevelkte, der verdrukkende stad!
Sorrow to her who is uncontrolled and unclean, the cruel town!
ὦ ἡ ἐπιφανῆς καὶ ἀπολελυτρωμένη ἡ πόλις ἡ περιστερὰ

- 2 Zij hoort naar de stem niet; zij neemt de tucht niet aan; zij vertrouwt niet op den HEERE; tot haar God nadert zij niet.
She gave no attention to the voice, she had no use for teaching, she put no faith in the Lord, she did not come near to her God.
οὐκ εἰσήκουσεν φωνῆς οὐκ ἐδέξατο παιδείαν ἐπὶ τῷ κυρίῳ οὐκ ἐπεποιθεὶ καὶ πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν
- 3 Haar vorsten zijn brullende leeuwen in het midden van haar; haar rechters zijn avondwolven, die de beenderen niet breken tot aan den morgen.
Her rulers are like loud-voiced lions in her; her judges are wolves of the evening, crushing up the bones before the morning.
οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι οἱ κριταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς ἀραβίας οὐχ ὑπελίποντο εἰς τὸ πρωῖ
- 4 Haar profeten zijn lichtvaardig, gans trouweloze mannen; haar priesters verontreinigen het heilige, zij doen der wet geweld aan.
Her prophets are good-for-nothing persons, full of deceit: her priests have made the holy place unclean and have gone violently against the law.
οἱ προφήται αὐτῆς πνευματοφόροι ἄνδρες καταφρονηταὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς βεβηλοῦσιν τὰ ἅγια καὶ ἀσεβοῦσιν νόμον
- 5 De rechtvaardige HEERE is in het midden van haar, Hij doet geen onrecht; allen morgen geeft Hij Zijn recht in het licht, er ontbreekt niet; doch de verkeerde weet van geenschaamte.
The Lord in her is upright; he will not do evil; every morning he lets his righteousness be seen, he is unchanging; but the evil-doer has no sense of shame.
ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ μὴ ποιήσῃ ἄδικον πρωὶ πρωὶ δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς καὶ οὐκ ἀπεκρύβῃ καὶ οὐκ ἔγνω ἀδικίαν ἐν ἀπαιτήσει καὶ οὐκ εἰς νεῖκος ἀδικίαν
- 6 Ik heb de heidenen uitgeroeid, hun hoeken zijn verwoest, Ik heb hun straten eenzaam gemaakt, dat niemand daardoor gaat; hun steden zijn verstoord, zodat er niemand is, dat ergeen inwoner is.
I have had the nations cut off, their towers are broken down; I have made their streets a waste so that no one goes through them: destruction has overtaken their towns, so that there is no man living in them.
ἐν διαθορᾷ κατέσπασα ὑπερφάνους ἠφανίσθησαν γωνίαι αὐτῶν ἐξερημώσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὸ παράπαν τοῦ μὴ διοδεύειν ἐξέλιπον αἱ πόλεις αὐτῶν παρὰ τὸ μηδένα ὑπάρχειν μηδὲ κατοικεῖν
- 7 Ik zeide: Immers zult gij Mij vrezen, gij zult de tucht aannemen, opdat haar woning niet uitgeroeid zou worden; al wat Ik haar bezocht hebbe, waarlijk, zij hebben zich vroegogemaakt, zij hebben al hun handelingen verdorven.
I said, Certainly you will go in fear of me, and come under my training, so that whatever I may send on her may not be cut off before her eyes: but they got up early and made all their works evil.
εἶπα πλὴν φοβεῖσθε με καὶ δέξασθε παιδείαν καὶ οὐ μὴ ἐξολεθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς πάντα ὅσα ἐξεδίκησα ἐπ' αὐτὴν ἐτοιμάζου ὄρθρισον διέφθαρται πᾶσα ἢ ἐπιφυλλίς αὐτῶν
- 8 Daarom verwacht Mij, spreekt de HEERE, ten dage als Ik Mij opmake tot den roof; want Mijn oordeel is, de heidenen te verzamelen, de koninkrijken te vergaderen, om over henMijn gramschap, de ganse hittigheid Mijns toorns uit te storten, want dit ganse land zal door het vuur van Mijn ijver verteerd worden.
For this reason, go on waiting for me, says the Lord, till the day when I come up as a witness: for my purpose is to send for the nations and to get the kingdoms together, so that I may let loose on them my passion, even all my burning wrath: for all the earth will be burned up in the fire of my bitter passion.
διὰ τοῦτο ὑπόμεινόν με λέγει κύριος εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς μου εἰς μαρτύριον διότι τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν τοῦ εἰσδέξασθαι βασιλεῖς τοῦ ἐκχεῖν ἐπ' αὐτοὺς πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ μου διότι ἐν πυρὶ ζήλους μου καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ
- 9 Gewisselijk, dan zal Ik tot de volken een reine spraak wenden; opdat zij allen den Naam des HEEREN aanroepen, opdat zij Hem dienen met een eenparigen schouder.
For then I will give the people a clean language, so that they may all make prayer to the Lord and be his servants with one mind.
ὅτι τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλώσσαν εἰς γενεὰν αὐτῆς τοῦ ἐπικαλεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ δουλεῦειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν ἓνα
- 10 Van de zijden der rivieren der Moren zullen Mijn ernstige aanbidders, met de dochter Mijner verstrooiden, Mijn offeranden brengen.
From over the rivers of Ethiopia, and from the sides of the north, they will come to me with an offering.
ἐκ περάτων ποταμῶν αἰθιοπίας οἴσουσιν θυσίας μοι
- 11 Te dien dage zult gij niet beschaamd wezen vanwege al uw handelingen, waarmede gij tegen Mij overtreden hebt; want alsdan zal Ik uit het midden van u wegnemen, die vanvreugde opspringen over uw hovaardij, en gij zult u voortaan niet meer verheffen om Mijns heiligen bergs wil.
In that day you will have no shame on account of all the things in which you did evil against me: for then I will take away from among you those who were lifted up in pride, and you will no longer be lifted up with pride in my holy mountain.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ οὐ μὴ κατασχυνθῆς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων σου ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ ὅτι τότε περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου καὶ οὐκέτι μὴ προσθήσῃ τοῦ μεγαλυνῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου
- 12 Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op den Naam des HEEREN betrouwen.
But I will still have among you a quiet and poor people, and they will put their faith in the name of the Lord.
καὶ ὑπολείψομαι ἐν σοὶ λαὸν πραῖν καὶ ταπεινὸν καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος κυρίου

- 13 De overgeblevenen van Israel zullen geen onrecht doen, noch leugen spreken, en in hun mond zal geen bedriegelijke tong gevonden worden; maar zij zullen weiden en nederliggen, en niemand zal hen verschrikken.
The rest of Israel will do no evil and say no false words; the tongue of deceit will not be seen in their mouth: for they will take their food and their rest, and no one will be a cause of fear to them.
οἱ κατάλοιποι τοῦ ἰσραὴλ καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν καὶ οὐ λαλήσουσιν μάταια καὶ οὐ μὴ εὐρεθῆ ἔν τῳ στόματι αὐτῶν γλῶσσα δολία διότι αὐτοὶ νεμήσονται καὶ κοιτασθήσονται καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἔκφο οβῶν αὐτούς
- 14 Zing vrolijk, gij dochter Sions, juich, Israel; wees blijde, en spring op van vreugde van ganser harte, gij dochter Jeruzalems!
Make melody, O daughter of Zion; give a loud cry, O Israel; be glad and let your heart be full of joy, O daughter of Jerusalem.
χαῖρε σφόδρα θύγατερ σιων κήρυσσε θύγατερ ἱερουσαλὴμ εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου θύγατερ ἱερουσαλὴμ
- 15 De HEERE heeft uw oordelen weggenomen, Hij heeft uw vijand weggevaagd; de Koning Israels, de HEERE, is in het midden van u, gij zult geen kwaad meer zien.
The Lord has taken away those who were judging you, he has sent your haters far away: the King of Israel, even the Lord, is among you: you will have no more fear of evil.
περιεῖλεν κύριος τὰ ἀδικήματά σου λελύτρωται σε ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου βασιλεὺς ἰσραὴλ κύριος ἐν μέσῳ σου οὐκ ὄψη κακὰ οὐκέτι
- 16 Te dien dage zal tot Jeruzalem gezegd worden: Vrees niet, o Sion! laat uw handen niet slap worden.
In that day it will be said to Jerusalem, Have no fear: O Zion, let not your hands be feeble.
ἐν τῳ καιρῳ ἐκείνῳ ἐρεῖ κύριος τῇ ἱερουσαλὴμ θάρσει σιων μὴ παρείσθωσαν αἱ χεῖρές σου
- 17 De HEERE uw God, is in het midden van u, een Held, Die verlossen zal; Hij zal over u vrolijk zijn met blijdschap, Hij zal zwijgen in Zijn liefde, Hij zal Zich over u verheugen metgejuich.
The Lord your God is among you, as a strong saviour: he will be glad over you with joy, he will make his love new again, he will make a song of joy over you as in the time of a holy feast.
κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ δυνατὸς σώσει σε ἐπάξει ἐπὶ σὲ εὐφροσύνην καὶ καινιεῖ σε ἐν τῇ ἀγαπήσει αὐτοῦ καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ σὲ ἐν τέρψει ὡς ἐν ἡμέρῳ ἑορτῆς
- 18 De bedroefden, om der bijeenkomst wil, zal Ik verzamelen, zij zijn uit u; de schimping is een last op haar.
I will take away your troubles, lifting up your shame from off you.
καὶ συνάξω τοὺς συντετριμμένους οὐαί τίς ἔλαβεν ἐπ' αὐτὴν ὀνειδισμόν
- 19 Ziet, Ik zal te dien tijde al uw verdrukkers verdoen; en Ik zal de hinkenden behoeden, en de uitgestotenen verzamelen; en Ik zal ze stellen tot een lof, en tot een naam, in het ganseland, waar zij beschaamd zijn geweest.
See, at that time I will put an end to all who have been troubling you: I will give salvation to her whose steps are uncertain, and get together her who has been sent in flight; and I will make them a cause of praise and an honoured name in all the earth, when I let their fate be changed.
ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἔνεκεν σου ἐν τῳ καιρῳ ἐκείνῳ λέγει κύριος καὶ σώσω τὴν ἐκπεπεσμένην καὶ τὴν ἀποσπασμένην εἰσδέξομαι καὶ θήσομαι αὐτούς εἰς καύχημα καὶ ὄνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῆ
- 1 In het tweede jaar van den koning Darius, in de zesde maand, op den eersten dag der maand, geschiedde het woord des HEEREN, door den dienst van Haggai, den profeet, tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en tot Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, zeggende:
In the second year of Darius the king, in the sixth month, on the first day of the month, came the word of the Lord by Haggai the prophet to Zerubbabel, the son of Shealtiel, ruler of Judah, and to Joshua, the son of Jehozadak, the high priest, saying,
ἐν τῳ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ δαρείου τοῦ βασιλέως ἐν τῳ μηνὶ τῳ ἕκτῳ μὲν τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων εἰπὸν δὴ πρὸς ζοροβαβελ τὸν τοῦ σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς ἰουδ α καὶ πρὸς ἰησοῦν τὸν τοῦ ἰωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν λέγων
- 2 Alzo spreekt de HEERE der heirscharen zeggende: Dit volk zegt: De tijd is niet gekomen, de tijd, dat des HEEREN huis gebouwd worde.
These are the words of the Lord of armies: These people say, The time has not come for building the Lord's house.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ λέγων ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν οὐχ ἦκει ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομησαὶ τὸν οἶκον κυρίου
- 3 En het woord des HEEREN geschiedde door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:
Then the word of the Lord came by Haggai the prophet, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων
- 4 Is het voor ulieden wel de tijd, dat gij woont in uw gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?
Is it a time for you to be living in roofed houses while this house is a waste?
εἰ καιρὸς ὑμῖν μὲν ἐστὶν τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις ὑμῶν κοίλοιστάθμοις ὁ δὲ οἶκος οὗτος ἐξηρήμωται
- 5 Nu dan, alzo zegt de HEERE der heirscharen: Stelt uw hart op uw wegen.
For this cause the Lord of armies has said, Give thought to your ways.
καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ τάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν

- 6 Gij zaait veel, en gij brengt weinig in; gij eet, maar niet tot verzadiging; gij drinkt, maar niet tot dronken worden toe; gij kleedt u, maar niet tot uw verwarming, en wie loon ontvangt, die ontvangt dat loon in een doorgeboorden buidel.
 Much has been planted, but little got in; you take food, but have not enough; you take drink, but are not full; you are clothed, but no one is warm; and he who gets payment for his work, gets it to put it into a bag full of holes.
 ἐσπείρατε πολλά και εισηγήκατε ὀλίγα ἐφάγετε και οὐκ εἰς πλησμονὴν ἐπίετε και οὐκ εἰς μέθην περιβάλεσθε και οὐκ ἐθερμάνθητε ἐν αὐτοῖς και ὁ τοὺς μισθοὺς συνάγων συνήγαγεν εἰς δεσμὸν τετραπημένον
- 7 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Stelt uw hart op uw wegen.
 This is what the Lord of armies has said: Give thought to your ways.
 τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν
- 8 Klimt op het gebergte, en brengt hout aan, en bouwt dit huis, en Ik zal een welgevallen daaraan hebben, en verheerlijkt worden, zegt de HEERE.
 Go up to the hills and get wood and put up the house; and I will take pleasure in it and be honoured, says the Lord.
 ἀνάβητε ἐπὶ τὸ ὄρος και κόψατε ξύλα και οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον και εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ και ἐνδοξασθήσομαι εἶπεν κύριος
- 9 Gij ziet om naar veel, maar ziet, gij bekomt weinig; en als gij het in huis gebracht hebt, zo blaas Ik daarin. Waarom dat? spreekt de HEERE der heirscharen; om Mijns huizes wil, hetwelk woest is, en dat gij loopt elk voor zijn eigen huis.
 You were looking for much, and it came to little; and when you got it into your house, I took it away with a breath. Why? says the Lord of armies. Because of my house which is a waste, while every man takes care of the house which is his.
 ἐπεβλέψατε εἰς πολλά και ἐγένετο ὀλίγα και εισηγέθη εἰς τὸν οἶκον και ἐξεφύσησα αὐτὰ διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἄνθ' ὃν ὁ οἶκός μου ἐστὶν ἔρημος ὑμεῖς δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ
- 10 Daarom onthouden zich de hemelen over u, dat er geen dauw is, en het land onthoudt zijn vruchten.
 For this cause the heaven over you is kept from giving dew, and the earth from giving her fruit.
 διὰ τοῦτο ἀνέξει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ δρόσου και ἡ γῆ ὑποστελεῖται τὰ ἐκφόρια αὐτῆς
- 11 Want Ik heb een droogte geroepen over het land, en over de bergen, en over het koren, en over den most, en over de olie, en over hetgeen de aardbodem zou voortbrengen; ook over de mensen, en over de beesten, en over allen arbeid der handen.
 And by my order no rain came on the land or on the mountains or the grain or the wine or the oil or the produce of the earth or on men or cattle or on any work of man's hands.
 και ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν και ἐπὶ τὰ ὄρη και ἐπὶ τὸν σίτον και ἐπὶ τὸν οἶνον και ἐπὶ τὸ ἔλαιον και ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ και ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους και ἐπὶ τὰ κτήνη και ἐπὶ πάντας τοὺς πόνους τῶν χειρῶν αὐτῶν
- 12 Toen hoorde Zerubbabel, de zoon van Sealthiel, en Josua, de zoon van Jozadak, de hogepriester, en al het overblijfsel des volks, naar de stem van den HEERE, hun God, en naar de woorden van den profeet Haggai, gelijk als hem de HEERE, hun God, gezonden had; en het volk vreesde voor het aangezicht des HEEREN.
 Then Zerubbabel, the son of Shealtiel, and Joshua, the son of Jehozadak, the high priest, and all the rest of the people, gave ear to the voice of the Lord their God and to the words of Haggai the prophet, because the Lord their God had sent him, and the people were in fear before the Lord.
 και ἤκουσεν ζοροβαβελ ὁ τοῦ σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς ιουδα και ἰησοῦς ὁ τοῦ ιωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας και πάντες οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν και τῶν λόγων ἀγγαίου τοῦ προφήτου καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς και ἐφοβήθη ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου
- 13 Toen sprak Haggai, de bode des HEEREN, in de boodschap des HEEREN, tot het volk, zeggende: Ik ben met ulieden, spreekt de HEERE.
 Then Haggai, whom the Lord had sent to give his words to the people, said, I am with you, says the Lord.
 και εἶπεν ἀγγαίος ὁ ἄγγελος κυρίου τῷ λαῷ ἐγὼ εἰμι μεθ' ὑμῶν λέγει κύριος
- 14 En de HEERE verwekte den geest van Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en den geest van Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, en den geest van het ganse overblijfsel des volks; en zij kwamen en maakten het werk in het huis van den HEERE der heirscharen, hun God.
 And the spirit of Zerubbabel, the son of Shealtiel, ruler of Judah, was moved by the Lord, as was the spirit of Joshua, the son of Jehozadak, the high priest, and the spirit of all the rest of the people; and they came and did work in the house of the Lord of armies, their God.
 και ἐξήγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα ζοροβαβελ τοῦ σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς ιουδα και τὸ πνεῦμα ἰησοῦ τοῦ ιωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου και τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων παντὸς τοῦ λαοῦ και εἰσῆλθον και ἐποίησαν ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος θεοῦ αὐτῶν
- 15 (2:1) Op den vier en twintigsten dag der maand, in de zesde [maand], in het tweede jaar van den koning Darius.
 On the twenty-fourth day of the month, in the sixth month, in the second year of Darius the king.
 τῇ τετράδι και εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἕκτου τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ δαρείου τοῦ βασιλέως

- 1 (2:2) In de zevende [maand], op den een en twintigsten der maand, geschiedde het woord des HEEREN door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:
In the seventh month, on the twenty-first day of the month, the word of the Lord came by Haggai the prophet, saying,
 τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ ἀγγαίου τοῦ προφήτου λέγων
- 2 (2:3) Spreek nu tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiel, den vorst van Juda, en tot Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, en tot het overblijfsel des volks, zeggende:
Say now to Zerubbabel, the son of Shealtiel, ruler of Judah, and to Joshua, the son of Jehozadak, the high priest, and to the rest of the people,
 εἰπὸν δὴ πρὸς ζοροβαβελ τὸν τοῦ σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς ἰουδα καὶ πρὸς ἰησοῦν τὸν τοῦ ἰωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ λέγων
- 3 (2:4) Wie is onder ulieden overgebleven, die dit huis in zijn eerste heerlijkheid gezien heeft, en hoedanig ziet gij hetzelfde nu? Is dit niet als niets in uw ogen?
Who is there still among you who saw this house in its first glory? and how do you see it now? is it not in your eyes as nothing?
 τίς ἐξ ὑμῶν ὡς εἶδεν τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ τῇ ἔμπροσθεν καὶ πῶς ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν καθὼς οὐχ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ὑμῶν
- 4 (2:5) Doch nu, wees sterk, gij Zerubbabel! spreekt de HEERE; en wees sterk, gij Josua, zoon van Jozadak, hogepriester! en wees sterk, al gij volk des lands! spreekt de HEERE; en werkt, want Ik ben met u, spreekt de HEERE der heirscharen;
But now be strong, O Zerubbabel, says the Lord; and be strong, O Joshua, son of Jehozadak, the high priest; and be strong, all you people of the land, says the Lord, and get to work: for I am with you, says the Lord of armies:
 καὶ νῦν κατίσχυε ζοροβαβελ λέγει κύριος καὶ κατίσχυε ἰησοῦ ὁ τοῦ ἰωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ κατισχυέτω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς λέγει κύριος καὶ ποιεῖτε διότι μεθ' ὑμῶν ἐγὼ εἰμι λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 5 (2:6) Met het woord, in hetwelk Ik met ulieden [een] [verbond] gemaakt heb, als gij uit Egypte uittrokt, en Mijn Geest, staande in het midden van u; vreest niet!
The agreement which I made with you when you came out of Egypt, and my spirit, are with you still; have no fear.
 καὶ τὸ πνεῦμά μου ἐφέστηκεν ἐν μέσῳ ὑμῶν θαρσεῖτε
- 6 (2:7) Want alzo zegt de HEERE der heirscharen: Nog eens, een weinig [tijds] zal het zijn; en Ik zal de hemelen, en de aarde, en de zee, en het droge doen beven.
For this is what the Lord of armies has said: In a short time I will make a shaking of the heavens and the earth and the sea and the dry land;
 διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σεισῶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν
- 7 (2:8) Ja, Ik zal al de heidenen doen beven, en zij zullen komen [tot] den Wens aller heidenen, en Ik zal dit huis met heerlijkheid vervullen, zegt de HEERE der heirscharen.
And I will make a shaking of all the nations, and the desired things of all nations will come: and I will make this house full of my glory, says the Lord of armies.
 καὶ συσεισῶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἔξει τὰ ἐκλεκτὰ πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ πλησῶ τὸν οἶκον τοῦτον δόξης λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 8 (2:9) Mijn is het zilver, en Mijn is het goud, spreekt de HEERE der heirscharen.
The silver is mine and the gold is mine, says the Lord of armies.
 ἐμὸν τὸ ἀργύριον καὶ ἐμὸν τὸ χρυσίον λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 9 (2:10) De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter worden, dan van het eerste, zegt de HEERE der heirscharen; en in deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt de HEERE der heirscharen.
The second glory of this house will be greater than the first, says the Lord of armies: and in this place I will give peace, says the Lord of armies.
 διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα τοῦ οἴκου τούτου ἢ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ εἰρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι τοῦ ἀναστήσαι τὸν ναὸν τοῦτον
- 10 (2:11) Op den vier en twintigsten [dag] der negende [maand], in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN door den dienst van den profeet Haggai, zeggende:
On the twenty-fourth day of the ninth month, in the second year of Darius, the word of the Lord came by Haggai the prophet, saying,
 τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνὸς ἔτους δευτέρου ἐπὶ δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ἀγγαίου τὸν προφήτην λέγων
- 11 (2:12) Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Vraag nu den priesters de wet, zeggende:
These are the words of the Lord of armies: Put now a point of law to the priests, saying,
 τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐπερώτησον τοὺς ἱερεῖς νόμον λέγων
- 12 (2:13) Ziet, iemand draagt heilig vlees in de slip van zijn kleed, en hij raakt met zijn slip aan het brood, of aan het moes, of aan den wijn, of aan de olie, of aan enige spijs, zal het heilig worden? En de priesters antwoordden, en zeiden: Neen.
If anyone has some holy flesh folded in the skirt of his robe, will bread or soup or wine or oil or any other food be made holy if touched by his skirt? And the priests answering said, No.
 ἐὰν λάβῃ ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου αὐτοῦ καὶ ἄψηται τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου ἢ ἐνέματος ἢ οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ παντὸς βρώματος εἰ ἁγιασθήσεται καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν οὐ

- 13 (2:14) En Haggai zeide: Indien iemand, die onrein is van een dood lichaam, iets van die dingen aanroert, zal het onrein worden? En de priesters antwoordden, en zeiden: Het zal onrein worden.
Then Haggai said, Will any of these be made unclean by the touch of one who is unclean through touching a dead body? And the priests answering said, It will be made unclean.
καὶ εἶπεν ἁγγαιὸς ἐὰν ἄψηται μεμιαμμένον ἐπὶ ψυχῇ ἀπὸ παντὸς τούτων εἰ μιανθήσεται καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν μιανθήσεται
- 14 (2:15) Toen antwoordde Haggai, en zeide: Alzo is dit volk, en alzo is deze natie voor Mijn aangezicht, spreekt de HEERE, en alzo is al het werk hunner handen; en wat zij daar offeren, dat is onrein.
Then Haggai said, So is this people and so is this nation before me, says the Lord; and so is every work of their hands; and the offering they give there is unclean.
καὶ ἀπεκρίθη ἁγγαιὸς καὶ εἶπεν οὕτως ὁ λαὸς οὗτος καὶ οὕτως τὸ ἔθνος τοῦτο ἐνώπιον ἐμοῦ λέγει κύριος καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ὅς ἐὰν ἐγγίση ἐκεῖ μιανθήσεται ἕνεκεν τῶν λημμάτων αὐτῶν τῶν ὀρθρινῶν ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου πόνων αὐτῶν καὶ ἐμισεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντας
- 15 (2:16) En nu, stelt er toch ulieder hart op, van dezen dag af en opwaarts, eer er steen op steen gelegd werd aan den tempel des HEEREN;
And now, give thought, looking back from this day to the time before one stone was put on another in the Temple of the Lord:
καὶ νῦν θέσθε δὴ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὑπεράνω πρὸ τοῦ θεῖναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ ναῷ κυρίου
- 16 (2:17) Eer die [dingen] geschiedden, kwam iemand tot den [koren] hoop van twintig [maten], zo waren er [maar] tien; komende tot den wijnbak, om vijftig [maten] van de pers te scheppen, zo waren er [maar] twintig.
How, when anyone came to a store of twenty measures, there were only ten: when anyone went to the wine-store to get fifty vessels full, there were only twenty.
τίνες ἦτε ὅτε ἐνεβάλλετε εἰς κυβέλην κριθῆς εἴκοσι σάτα καὶ ἐγένετο κριθῆς δέκα σάτα καὶ εἰσεπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον ἐξαντλήσαι πενήκοντα μετρητάς καὶ ἐγένοντο εἴκοσι
- 17 (2:18) Ik sloeg ulieden met brandkoren, met honigdauw en met hagel, al het werk uwer handen; en gij [keerdet] u niet tot Mij, spreekt de HEERE.
And I sent burning and wasting and a rain of ice-drops on all the works of your hands; but still you were not turned to me, says the Lord.
ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορία καὶ ἐν ἀνεμοφορία καὶ ἐν χαλάζῃ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρὸς με λέγει κύριος
- 18 (2:19) Stelt er toch uw hart op, van dezen dag af en opwaarts; van den vier en twintigsten dag der negende [maand] af, van den dag af, als het fundament aan den tempel des HEEREN is gelegd geworden, stelt er uw hart op.
And now, give thought; looking on from this day, from the twenty-fourth day of the ninth month, from the time when the base of the Lord's house was put in its place, give thought to it.
ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ εἰκάδος τοῦ ἐνάτου μηνὸς καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς θεμελιώθη ὁ ναὸς κυρίου θέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν
- 19 (2:20) Is er nog zaad in de schuur? Zelfs tot den wijnstok, en den vijgeboom, en den granaatappelboom, en den olijfboom, [die] niet gedragen heeft, [die] zal Ik van dezen dag af zegenen.
Is the seed still in the store-house? have the vine and the fig-tree, the pomegranate and the olive-tree, still not given their fruit? from this day I will send my blessing on you.
εἰ ἐτι ἐπιγνοσθήσεται ἐπὶ τῆς ἄλω καὶ εἰ ἐτι ἡ ἄμπελος καὶ ἡ σικκὴ καὶ ἡ ῥόα καὶ τὰ ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα καρπὸν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης εὐλογήσω
- 20 (2:21) Het woord des HEEREN nu geschiedde ten tweeden male tot Haggai, op den vier en twintigsten der maand, zeggende:
And the word of the Lord came a second time to Haggai, on the twenty-fourth day of the month, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς ἁγγαιὸν τὸν προφήτην τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς λέγων
- 21 (2:22) Spreek tot Zerubbabel, den vorst van Juda, zeggende: Ik zal de hemelen en de aarde bewegen.
Say to Zerubbabel, ruler of Judah, I will make a shaking of the heavens and the earth,
εἶπὸν πρὸς ζοροβαβελ τὸν τοῦ σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς ιουδα λέγων ἐγὼ σειώ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν
- 22 (2:23) En Ik zal den troon der koninkrijken omkeren, en verdelgen de vastigheid van de koninkrijken der heidenen; en Ik zal den wagen omkeren, en die daarop rijden; en de paarden, en die daarop rijden, zullen nederstorten, een iegelijk in des anderen zwaard.
Overturning the power of kingdoms; and I will send destruction on the strength of the kingdoms of the nations; by me war-carriages will be overturned with those who are in them; and the horses and the horsemen will come down, everyone by the sword of his brother.
καὶ καταστρέψω θρόνους βασιλείων καὶ ὀλεθρεύσω δύναμιν βασιλείων τῶν ἐθνῶν καὶ καταστρέψω ἄρματα καὶ ἀναβάτας καὶ καταβήσονται ἵπποι καὶ ἀναβάται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
- 23 (2:24) Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zal Ik u nemen, o Zerubbabel, gij zoon van Sealthiel, Mijn knecht! spreekt de HEERE, en Ik zal u stellen, als een zegelring; want u heb Ik verkoren, spreekt de Heere der heirscharen.
In that day, says the Lord of armies, I will take you, O Zerubbabel, my servant, the son of Shealtiel, says the Lord, and will make you as a jewelled ring: for I have taken you to be mine, says the Lord of armies.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη λέγει κύριος παντοκράτωρ λέγωμαι σε ζοροβαβελ τὸν τοῦ σαλαθιηλ τὸν δοῦλόν μου λέγει κύριος καὶ θήσομαι σε ὡς σφραγίδα διότι σὲ ἠρέτισα λέγει κύριος παντοκράτωρ .
- 1 In de achtste maand, in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia, den zoon van Berechja, den zoon van Iddo, den profeet, zeggende:
In the eighth month, in the second year of Darius, the word of the Lord came to Zechariah, the son of Berechiah, the son of Iddo the prophet, saying,
ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ἔτους δευτέρου ἐπὶ δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ζαχαριαν τὸν τοῦ βαραχουιὸν υἱὸν ἀδδω τὸν προφήτην λέγων

- 2 De HEERE is zeer vertoornd geweest tegen uw vaderen.
The Lord has been very angry with your fathers:
ὠργίσθη κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην
- 3 Daarom zeg tot hen: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Keert weder tot Mij, spreekt de HEERE der heirscharen, zo zal Ik weder tot ulieden keren, zegt de HEERE derheirscharen.
And you are to say to them, These are the words of the Lord of armies: Come back to me, says the Lord of armies, and I will come back to you.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐπιστρέψατε πρὸς με καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς λέγει κύριος
- 4 Weest niet als uw vaderen, tot dewelke de vorige profeten riepen, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Bekeert u toch van uw boze wegen, en uw boze handelingen; maar zij hoorden niet, en zij luisterden niet naar Mij, spreekt de HEERE.
Be not like your fathers, to whom the voice of the earlier prophets came, saying, Be turned now from your evil ways and from your evil doings: but they did not give ear to me or take note, says the Lord.
καὶ μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προφῆται οἱ ἔμπροσθεν λέγοντες τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσαί μου λέγει κύριος
- 5 Uw vaderen, waar zijn die? En de profeten, zullen zij in eeuwigheid leven?
Your fathers, where are they? and the prophets, do they go on living for ever?
οἱ πατέρες ὑμῶν ποῦ εἰσιν καὶ οἱ προφῆται μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται
- 6 Nochtans Mijn woorden en Mijn inzettingen, die Ik Mijn knechten, den profeten, geboden had, hebben zij uw vaders niet getroffen? zodat zij wederkerende zeiden: Gelijk als deHEERE der heirscharen gedacht heeft ons te doen, naar onze wegen en naar onze handelingen, alzo heeft Hij met ons gedaan.
But my words and my orders, which I gave to my servants the prophets, have they not overtaken your fathers? and turning back they said, As it was the purpose of the Lord of armies to do to us, in reward for our ways and our doings, so has he done.
πλὴν τοὺς λόγους μου καὶ τὰ νόμιμά μου δέχεσθε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δούλοις μου τοῖς προφήταις οἱ καταλάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν καὶ ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν καθὼς παρατέτακται κύριος παντοκράτωρ τοῦ ποιῆσαι κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν οὕτως ἐποίησεν ὑμῖν
- 7 Op den vier en twintigsten dag, in de elfde maand (die de maand Schebat is), in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia, den zoon van Berechja, den zoon van Iddo, den profeet, zeggende:
On the twenty-fourth day of the eleventh month, the month Shebat, in the second year of Darius, the word of the Lord came to Zechariah, the son of Berechiah, the son of Iddo the prophet, saying,
τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τῷ ἐνδεκάτῳ μηνὶ οὗτός ἐστιν ὁ μὴν σαβὰτ ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ζαχαριαν τὸν τοῦ βαραχίου υἱὸν ἀδδω τὸν προφήτην λέγων
- 8 Ik zag des nachts, en ziet, een Man rijdende op een rood paard, en Hij stond tussen de mirten, die in de diepte waren; en achter Hem waren rode, bruine en witte paarden.
I saw in the night a man on a red horse, between the mountains in the valley, and at his back were horses, red, black, white, and of mixed colours.
ἑώρακα τὴν νύκτα καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ἵππον πυρρὸν καὶ οὗτος εἰστήκει ἀνὰ μέσον τῶν δύο ὀρέων τῶν κατασκίων καὶ ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυρροὶ καὶ ψαροὶ καὶ ποικίλοι καὶ λευκοί
- 9 En Ik zeide: Mijn Heere! wat zijn deze? Toen zeide tot mij de Engel, Die met mij sprak: Ik zal u tonen, wat deze zijn.
Then I said, O my lord, what are these? And the angel who was talking to me said to me, I will make clear to you what they are.
καὶ εἶπα τί οὗτοι κύριε καὶ εἶπεν πρὸς με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί ἐγὼ δεῖξω σοὶ τί ἐστὶν ταῦτα
- 10 Toen antwoordde de Man, Die tussen de mirten stond, en zeide: Deze zijn het, die de HEERE uitgezonden heeft, om het land te doorwandelen.
And the man who was between the mountains, answering me, said, These are those whom the Lord has sent to go up and down through the earth.
καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφεστηκὼς ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπεν πρὸς με οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξαπέσταλκεν κύριος τοῦ περιδεῦσαι τὴν γῆν
- 11 En zij antwoordden den Engel des HEEREN, Die tussen de mirten stond, en zeiden: Wij hebben het land doorwandeld, en ziet, het gans land zit en het is stil.
And the man who was between the mountains, answering, said to the angel of the Lord, We have gone up and down through the earth, and all the earth is quiet and at rest.
καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἀγγέλῳ κυρίου τῷ ἐφιστάτῳ ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπον περιωδεύκαμεν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ κατοικεῖται καὶ ἡσυχάζει
- 12 Toen antwoordde den Engel des HEEREN, en zeide: HEERE der heirscharen! hoe lang zult Gij U niet ontfermen over Jeruzalem, en over de steden van Juda, op welke Gij gram geweest zijt, deze zeventig jaren?
Then the angel of the Lord, answering, said, O Lord of armies, how long will it be before you have mercy on Jerusalem and on the towns of Judah against which your wrath has been burning for seventy years?
καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν κύριε παντοκράτωρ ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσης τὴν ἱερουσαλήμ καὶ τὰς πόλεις ἰουδα ἃς ὑπερείδες τοῦτο ἑβδομηκοστὸν ἔτος

- 13 En de HEERE antwoordde den Engel, Die met mij sprak, goede woorden, troostelijke woorden.
And the Lord gave an answer in good and comforting words to the angel who was talking to me.
 και ἀπεκρίθη κύριος παντοκράτωρ τῷ ἀγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἐμοὶ ῥήματα καλὰ καὶ λόγους παρακλητικούς
- 14 En de Engel, Die met mij sprak, zeide tot mij: Roep uit, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ik ijver over Jeruzalem en over Sion met een groten ijver.
And the angel who was talking to me said to me, Let your voice be loud and say, These are the words of the Lord of armies: I am greatly moved about the fate of Jerusalem and of Zion.
 και εἶπεν πρὸς με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ ἀνάκραγε λέγων τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐξήλωκα τὴν ἱερουσαλημ καὶ τὴν σιων ζῆλον μέγαν
- 15 En Ik ben met een zeer groten toorn vertoornd tegen die geruste heidenen; want Ik was een weinig toornig, maar zij hebben ten kwade geholpen.
And I am very angry with the nations who are living untroubled: for when I was only a little angry, they made the evil worse.
 και ὀργὴν μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτιθέμενα ἀνθ' ὧν ἐγὼ μὲν ὀργίσθην ὀλίγα αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακά
- 16 Daarom zegt de HEERE alzo: Ik ben tot Jeruzalem wedergekeerd met ontfermingen; Mijn huis zal daarin gebouwd worden, spreekt de HEERE der heirscharen, en het richtsnoer zal over Jeruzalem uitgestrekt worden.
So this is what the Lord has said: I have come back to Jerusalem with mercies; my house is to be put up in her, says the Lord of armies, and a line is to be stretched out over Jerusalem.
 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπιστρέψω ἐπὶ ἱερουσαλημ ἐν οἰκτιρῶ καὶ ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ μέτρον ἐκταθήσεται ἐπὶ ἱερουσαλημ ἔτι
- 17 Roep nog, zeggende: Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Mijn steden zullen nog uitgespreid worden vanwege het goede; want de HEERE zal Sion nog troosten, en Hij zal Jeruzalem nog verkiezen.
And again let your voice be loud and say, This is what the Lord of armies has said: My towns will again be overflowing with good things, and again the Lord will give comfort to Zion and take Jerusalem for himself.
 και εἶπεν πρὸς με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ ἀνάκραγε λέγων τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔτι διαχυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς καὶ ἐλεήσει κύριος ἔτι τὴν σιων καὶ αἰρετιεῖ ἔτι τὴν ἱερουσαλημ
- 1 Wederom hief ik mijn ogen op, en ik zag; en ziet, er was een man, en in zijn hand was een meetsnoer.
1:18\And lifting up my eyes I saw four horns.
 και ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τέσσαρα κέρατα
- 2 En ik zeide: Waar gaat gij henen? En hij zeide tot mij: Om Jeruzalem te meten; om te zien, hoe groot haar breedte, en hoe groot haar lengte wezen zal.
1:19\And I said to the angel who was talking to me, What are these? And he said to me, These are the horns which have sent Judah, Israel, and Jerusalem in flight.
 και εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοὶ τί ἐστὶν ταῦτα κύριε καὶ εἶπεν πρὸς με ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν ἰουδαν καὶ τὸν ἰσραηλ
- 3 En ziet, de Engel, Die met mij sprak, ging uit; en een andere Engel ging uit, hem tegemoet.
1:20\And the Lord gave me a vision of four metal-workers.
 και ἔδειξέν μοι κύριος τέσσαρας τέκτονας
- 4 En hij zeide tot hem: Loop, spreek dezen jongeling aan, zeggende: Jeruzalem zal dorpsgewijze bewoond worden, vanwege de veelheid der mensen en der beesten, die in het midden derzelve wezen zal.
1:21\Then I said, What have these come to do? And he said, These are the horns which sent Judah in flight, and kept him from lifting up his head: but these men have come to send fear on them and to put down the nations who are lifting up their horns against the land of Judah to send it in flight.
 και εἶπα τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι καὶ εἶπεν πρὸς με ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν ἰουδαν καὶ τὸν ἰσραηλ κατέαξαν καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἤρεν κεφαλὴν καὶ εἰσῆλθον οὗτοι τοῦ ὀξύναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν τὰ τέσσαρα κέρατα τὰ ἔθνη τὰ ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν κυρίου τοῦ διασκορπίσαι αὐτήν
- 5 En Ik zal haar wezen, spreekt de HEERE, een vurige muur rondom; en Ik zal tot heerlijkheid wezen in het midden van haar.
2:1\And lifting up my eyes, I saw a man with a measuring-line in his hand.
 και ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ σχοινίον γεωμετρικόν
- 6 Hui, hui, vliedt toch uit het Noorderland, spreekt de HEERE; want Ik heb ulieden uitgebreid naar de vier winden des hemels, spreekt de HEERE.
2:2\And I said to him, Where are you going? And he said to me, To take the measure of Jerusalem, to see how wide and how long it is.
 και εἶπα πρὸς αὐτὸν ποῦ σὺ πορεύῃ καὶ εἶπεν πρὸς με διαμετρήσαι τὴν ἱερουσαλημ τοῦ ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς ἐστὶν καὶ πηλίκον τὸ μήκος
- 7 Hui, Sion! ontkomt gij, die woont bij de dochter van Babel!
2:3\And the angel who was talking to me went out, and another angel went out, and, meeting him,
 και ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ εἰστήκει καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξεπορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ

- 8 Want zo zegt de HEERE der heirscharen: Naar de heerlijkheid over u, heeft Hij mij gezonden tot die heidenen, die ulieden beroofd hebben; want die ulieden aanraakt, die raaktZijn oogappel aan.
 \2:4\ Said to him, Go quickly and say to this young man, Jerusalem will be an unwalled town, because of the great number of men and cattle in her.
 και ειπεν προς αυτον λεγων δραμε και λαλησον προς τον νεανιαν εκεινον λεγων κατακαρπως κατοικηθησεται ιερουσαλημ απο πληθους ανθρωπων και κτηνων εν μεσω αυτης
- 9 Want ziet, Ik zal Mijn hand over henlieden bewegen, en zij zullen hunnen knechten een roof wezen. Alzo zult gijlieden weten, dat de HEERE der heirscharen mij gezonden heeft.
 \2:5\ For I, says the Lord, will be a wall of fire round about her, and I will be the glory inside her.
 και εγω εσομαι αυτη λεγει κυριος τειχος πυρος κυκλοθεν και εις δοξαν εσομαι εν μεσω αυτης
- 10 Juich en verblijd u, gij dochter Sions; want zie, Ik kom, en Ik zal in het midden van u wonen, spreekt de HEERE.
 \2:6\ Ho, ho! go in flight from the land of the north, says the Lord: for I have sent you far and wide to the four winds of heaven, says the Lord.
 ω ω φευγετε απο γης βορρα λεγει κυριος διοτι εκ των τεσσaron ανεμων του ουρανου συναξω υμας λεγει κυριος
- 11 En vele heidenen zullen te dien dage den HEERE toegevoegd worden, en zij zullen Mij tot een volk wezen; en Ik zal in het midden van u wonen; en gij zult weten, dat de HEEREder heirscharen mij tot u gezonden heeft.
 \2:7\ Ho! Zion, go in flight from danger, you who are living with the daughter of Babylon.
 εις σιων ανασφωξεσθε οι κατοικουντες θυγατερα βαβυλωνος
- 12 Dan zal de HEERE Juda erven voor Zijn deel, in het heilige land, en Hij zal Jeruzalem nog verkiezen.
 \2:8\ For this is what the Lord of armies has said: In the way of glory he has sent me to the nations which have taken your goods: for anyone touching you is touching what is most dear to him.
 διοτι ταδε λεγει κυριος παντοκράτωρ οπισω δόξης απεσταλκεν με επι τα εθνη τα σκυλευσαντα υμας διοτι ο απτόμενος υμων ως απτόμενος της κόρης του οφθαλμου αυτου
- 13 Zwijs, alle vlees, voor het aangezicht des HEEREN! want Hij is ontwaakt uit Zijn heilige woning.
 \2:9\ For at the shaking of my hand over them, their goods will be taken by those who were their servants: and you will see that the Lord of armies has sent me.
 διοτι ιδου εγω επιφέρω την χειρά μου επ' αυτους και εσονται σκυλα τοις δουλεύουσιν αυτοις και γνωσεσθε διοτι κυριος παντοκράτωρ απεσταλκεν με
- 1 Daarna toonde Hij mij Josua, den hogepriester, staande voor het aangezicht van den Engel des HEEREN; en de satan stond aan zijn rechterhand, om hem te wederstaan.
 And he let me see Joshua, the high priest, in his place before the angel of the Lord, and the Satan at his right hand ready to take up a cause against him.
 και εδειξεν μοι ιησουν τον ιερεα τον μεγαν εστωτα προ προσωπου αγγελου κυριου και ο διαβολος ειστηκει εκ δεξιων αυτου του αντικεισθαι αυτω
- 2 Doch de HEERE zeide tot den satan: De HEERE schelde u, gij satan! ja, de HEERE schelde u, Die Jeruzalem verkiest; is deze niet een vuurbrand uit het vuur gerukt?
 And the Lord said to the Satan, May the Lord's word be sharp against you, O Satan, the word of the Lord who has taken Jerusalem for himself: is this not a burning branch pulled out of the fire?
 και ειπεν κυριος προς τον διαβολον επιτιμησαι κυριος εν σοι διαβολε και επιτιμησαι κυριος εν σοι ο εκλεξαμενος την ιερουσαλημ ουκ ιδου τουτο ως δαλδς εξεσπασμενος εκ πυρος
- 3 Josua nu was bekleed met vuile klederen, als hij voor het aangezicht des Engels stond.
 Now Joshua was clothed in unclean robes, and he was in his place before the angel.
 και ιησους ην ενδεδυμενος ιματια ρυπαρα και ειστηκει προ προσωπου του αγγελου
- 4 Toen antwoordde Hij, en sprak tot degenen, die voor Zijn aangezicht stonden, zeggende: Doet deze vuile klederen van hem weg. Daarna sprak Hij tot hem: Zie, Ik heb uwongerechtigheid van u weggenomen, en Ik zal u wisselklederen aandoen.
 And he made answer and said to those who were there before him, Take the unclean robes off him, and let him be clothed in clean robes;
 και απεκριθη και ειπεν προς τους εστηκotas προ προσωπου αυτου λεγων αφελετε τα ιματια τα ρυπαρα απ' αυτου και ειπεν προς αυτον ιδου αφηρηκα τας ανομιαις σου και ενδυσαστε αυτον ποδηρη
- 5 Dies zeg Ik: Laat ze een reinen hoed op zijn hoofd zetten. En zij zetten dien reinen hoed op zijn hoofd, en zij togen hem klederen aan; en de Engel des HEEREN stond daarbij.
 And let them put a clean head-dress on his head. So they put a clean head-dress on his head, clothing him with clean robes: and to him he said, See, I have taken your sin away from you.
 και επιθετε κιδαρην καθαρην επι την κεφαλην αυτου και περιεβαλον αυτον ιματια και επιθηκαν κιδαρην καθαρην επι την κεφαλην αυτου και ο αγγελος κυριου ειστηκει
- 6 Toen betuigde de Engel des HEEREN Josua, zeggende:
 And the angel of the Lord made a statement to Joshua, and said,
 και διεμαρτυρατο ο αγγελος κυριου προς ιησουν λεγων

- 7 Zo zegt de HEERE der heirscharen: Indien gij in Mijn wegen zult wandelen, en indien gij Mijn wacht zult waarnemen, zo zult gij ook Mijn huis richten, en ook Mijn voorhovenbewaren; en Ik zal u wandelingen geven onder dezen, die hier staan.
 These are the words of the Lord of armies: If you will go in my ways and keep what I have put in your care, then you will be judge over my Temple and have the care of my house, and I will give you the right to come in among those who are there.
 τὰδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐὰν ἐν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ καὶ ἐὰν τὰ προστάγματά μου φυλάξῃς καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου καὶ ἐὰν διαφυλάξῃς καὶ γε τὴν αὐλήν μου καὶ δώσω σοι ἀναστρεφόμενους ἐν μέσῳ τῶν ἐστηκότων τούτων
- 8 Hoor nu toe, Josua, gij hogepriester! gij en uw vrienden, die voor uw aangezicht zitten, want zij zijn een wonderteken; want ziet, Ik zal Mijn Knecht, de SPRUITE, doen komen.
 Give ear now, O Joshua, the high priest, you and your friends who are seated before you; for these are men who are a sign: for see, I will let my servant the Branch be seen.
 ἄκουε δὴ ἰησοῦ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ καθήμενοι πρὸ προσώπου σου διότι ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσὶ διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω τὸν δοῦλόν μου ἀνατολήν
- 9 Want ziet, aangaande dien steen, welken Ik gelegd heb voor het aangezicht van Josua, op dien enen steen zullen zeven ogen wezen; ziet, Ik zal zijn graveersel graveren, spreekte HEERE der heirscharen, en Ik zal de ongerechtigheid dezes lands op een dag wegnemen.
 For see, the stone which I have put before Joshua; on one stone are seven eyes: see, the design cut on it will be my work, says the Lord of armies, and I will take away the sin of that land in one day.
 διότι ὁ λίθος ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου ἰησοῦ ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα ἐπὶ τὰ ὀφθαλμοὶ εἰσιν ἰδοὺ ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ ψηλαφήσω πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ
- 10 Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zult gijlieden een iegelijk zijn naaste nodigen tot onder den wijnstok en tot onder den vijgeboom.
 In that day, says the Lord of armies, you will be one another's guests under the vine and under the fig-tree.
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος παντοκράτωρ συγκαλέσετε ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς
- 1 En de Engel, Die met mij sprak, kwam weder; en Hij wekte mij op, gelijk een man, die van zijn slaap opgewekt wordt.
 And the angel who was talking to me came again, awaking me as a man out of his sleep.
 καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ ἐξήγειρέν με ὃν τρόπον ὅταν ἐξεγερθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ
- 2 En Hij zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie, en ziet, een geheel gouden kandelaar, en een oliekruijke boven deszelfs hoofd, en zijn zeven lampen daarop; die lampenhadden zeven en zeven pijpen, dewelke boven zijn hoofd waren;
 And he said to me, What do you see? And I said, I see a light-support, made all of gold, with its cup on the top of it and seven lights on it; and there are seven pipes to every one of the lights which are on the top of it;
 καὶ εἶπεν πρὸς με τί σὺ βλέπεις καὶ εἶπα ἐώρακα καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυσεῆ ὅλη καὶ τὸ λαμπάδιον ἐπάνω αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰ λύχνου ἐπάνω αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰ ἐπαρυστρίδες τοῖς λύχνου τοῖς ἐπάνω αὐτῆς
- 3 En twee olijfbomen daarnevens, een ter rechterzijde van het oliekruijke, en een tot deszelfs linkerzijde.
 And two olive-trees by it, one on the right side of the cup and one on the left.
 καὶ δύο ἐλαιαὶ ἐπάνω αὐτῆς μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμπαδίου καὶ μία ἐξ ἐκωνόμων
- 4 En ik antwoordde, en zeide tot den Engel, Die met mij sprak, zeggende: Mijn Heere! wat zijn deze dingen?
 And I made answer and said to the angel who was talking to me, What are these, my lord?
 καὶ ἐπηρώτησα καὶ εἶπον πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοὶ λέγων τί ἐστὶν ταῦτα κύριε
- 5 Toen antwoordde de Engel, Die met mij sprak, en zeide tot mij: Weet gij niet, wat deze dingen zijn? En ik zeide: Neen, mijn Heere!
 Then the angel who was talking to me, answering me, said, Have you no knowledge of what these are? And I said, No, my lord.
 καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπεν πρὸς με οὐ γινώσκεις τί ἐστὶν ταῦτα καὶ εἶπα οὐχὶ κύριε
- 6 Toen antwoordde Hij, en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des HEEREN tot Zerubbabel, zeggende: Niet door kracht noch door geweld, maar door Mijn Geest zal hetgeschieden, zegt de HEERE der heirscharen.
 This is the word of the Lord to Zerubbabel, saying, Not by force or by power, but by my spirit, says the Lord of armies.
 καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν πρὸς με λέγων οὗτος ὁ λόγος κυρίου πρὸς ζοροβαβελ λέγων οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλη οὐδὲ ἐν ἰσχύϊ ἀλλ' ἢ ἐν πνεύματι μου λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 7 Wie zijt gij, o grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbabel zult gij worden tot een vlak veld; want hij zal den hoofdsteen voortbrengen met toeroepingen: Genade, genade zijdenzelven!
 Who are you, O great mountain? before Zerubbabel you will become level: and he will let all see the headstone, with cries of Grace, grace, to it.
 τίς εἶ σὺ τὸ ὄρος τὸ μέγα πρὸ προσώπου ζοροβαβελ τοῦ κατορθῶσαι καὶ ἐξοῖσω τὸν λίθον τῆς κληρονομίας ἰσότητα χάριτος χάριτα αὐτῆς
- 8 Het woord des HEEREN geschiedde verder tot mij, zeggende:
 Then the word of the Lord came to me, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων

- 9 De handen van Zerubbabel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voleinden; opdat gij weet, dat de HEERE der heirscharen mij tot ulieden gezonden heeft.
The hands of Zerubbabel have put the base of this house in place, and his hands will make it complete; and it will be clear to you that the Lord of armies has sent me to you.
αἱ χεῖρες ζοροβαβελ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον τοῦτον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπιτελέσουσιν αὐτόν καὶ ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέσταλκέν με πρὸς σέ
- 10 Want wie veracht den dag der kleine dingen? daar zich toch die zeven verblijden zullen, als zij het tinnen gewicht zullen zien in de hand van Zerubbabel; dat zijn de ogen desHEEREN, die het ganze land doortrekken.
For who has had a poor opinion of the day of small things? for they will be glad when they see the weighted measuring-line in the hand of Zerubbabel. Then he said in answer to me, These seven lights are the eyes of the Lord which go quickly up and down through all the earth.
διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικράς καὶ χαροῦνται καὶ ὄψονται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χειρὶ ζοροβαβελ ἑπτὰ οὗτοι ὀφθαλμοὶ κυρίου εἰσὶν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν
- 11 Verder antwoordde ik, en zeide tot Hem: Wat zijn die twee olijfbomen, ter rechterzijde des kandelaars, en aan zijn linkerzijde?
And I made answer and said to him, What are these two olive-trees on the right side of the light-support and on the left?
καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν τί αἱ δύο ἑλαιαὶ αὗται αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐωνύμων
- 12 En andermaal antwoordende, zo zeide ik tot Hem: Wat zijn die twee takjes der olijfbomen, welke in de twee gouden kruiken zijn, die goud van zich gieten?
And answering a second time, I said to him, What are these two olive branches, through whose gold pipes the oil is drained out?
καὶ ἐπρώτησα ἐκ δευτέρου καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν τί οἱ δύο κλάδοι τῶν ἑλαιῶν οἱ ἐν ταῖς χερσίν τῶν δύο μυστηρίων τῶν χρυσῶν τῶν ἐπιχρόντων καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας τὰς χρυσαῖς
- 13 En Hij sprak tot mij, zeggende: Weet gij niet, wat deze zijn? En ik zeide: Neen, mijn Heere!
And he said in answer to me, Have you no knowledge what these are? And I said, No, my lord.
καὶ εἶπεν πρὸς με οὐκ οἶδας τί ἐστὶν ταῦτα καὶ εἶπα οὐχὶ κύριε
- 14 Toen zeide Hij: Deze zijn de twee olietakken, welke voor den Heere der ganze aarde staan.
And he said, These are the two sons of oil, whose place is by the Lord of all the earth.
καὶ εἶπεν οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πιότητος παρεστήκασιν τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς
- 1 En ik hief mijn ogen weder op, en ik zag; en ziet, een vliegende rol.
Then again lifting up my eyes I saw a roll in flight through the air.
καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἤρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ δρέπανον πετόμενον
- 2 En Hij zeide tot mij: Wat ziet gij? En ik zeide: Ik zie een vliegende rol, welcher lengte is van twintig ellen, en haar breedte van tien ellen.
And he said to me, What do you see? And I said, A roll going through the air; it is twenty cubits long and ten cubits wide.
καὶ εἶπεν πρὸς με τί σὺ βλέπεις καὶ εἶπα ἐγὼ ὄρω δρέπανον πετόμενον μῆκος πήχεων εἴκοσι καὶ πλάτος πήχεων δέκα
- 3 Toen zeide Hij tot mij: Dit is de vloek, die uitgaan zal over het ganze land; want een iegelijk, die steelt, zal van hier, volgens denzelven vloek, uitgerooid worden; desgelijks eeniegelijk, die valselijk zweert, zal van hier, volgens denzelven vloek, uitgerooid worden.
Then he said to me, This is the curse which goes out over the face of all the land: for long enough has every thief gone without punishment, and long enough has every taker of false oaths gone without punishment.
καὶ εἶπεν πρὸς με αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς διότι πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος ἐκ τούτου ἕως θανάτου ἐκδικηθήσεται
- 4 Ik breng dezen vloek voort, spreekt de HEERE der heirscharen, dat hij kome in het huis van den dief, en in het huis desgenen, die bij Mijn Naam valselijk zweert; en hij zal hetverteren, met zijn houten en zijn stenen.
And I will send it out, says the Lord of armies, and it will go into the house of the thief and into the house of him who takes a false oath by my name: and it will be in his house, causing its complete destruction, with its woodwork and its stones.
καὶ ἐξοίσω αὐτὸ λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ ὀμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ συντελεῖσει αὐτὸν καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ καὶ τοὺς λίθους αὐτοῦ
- 5 En de Engel, Die met mij sprak, ging uit, en zeide tot mij: Hef nu uw ogen op, en zie, wat dit zij, dat er voortkomt.
And the angel who was talking to me went out and said to me, Let your eyes be lifted up now, and see the ephah which is going out.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἔμοι καὶ εἶπεν πρὸς με ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἰδὲ τί τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο
- 6 En ik zeide: Wat is dat? En Hij zeide: Dit is een efa, die voortkomt. Verder zeide Hij: Dit is het oog over henlieden in het ganze land.
And I said, What is it? And he said, This is an ephah which is going out. And he said further, This is their evil-doing in all the land.
καὶ εἶπα τί ἐστὶν καὶ εἶπεν τοῦτο τὸ μέτρον τὸ ἐκπορευόμενον καὶ εἶπεν αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ

- 7 En ziet, een plaat van lood werd opgeheven, en er was een vrouw, zittende in het midden der efa.
And I saw a round cover of lead lifted up; and a woman was seated in the middle of the ephah.
 και ἰδοὺ τάλαντον μολίβου ἔξαιρόμενον και ἰδοὺ μία γυνὴ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τοῦ μέτρου
- 8 En Hij zeide: Deze is de goddeloosheid; en Hij wierp ze in het midden van de efa; en Hij wierp het loden gewicht op den mond derzelve.
And he said, This is Sin; and pushing her down into the ephah, he put the weight of lead on the mouth of it.
 και εἶπεν αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία και ἔρριπεν αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ μέτρου και ἔρριπεν τὸν λίθον τοῦ μολίβου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς
- 9 En ik hief mijn ogen op, en ik zag; en ziet, twee vrouwen kwamen voort, en wind was in haar vleugelen, en zij hadden vleugelen, als de vleugelen eens ooievaars; en zij voerdende efa tussen de aarde en tussen den hemel.
And lifting up my eyes I saw two women coming out, and the wind was in their wings; and they had wings like the wings of a stork; and they took the ephah, lifting it up between earth and heaven.
 και ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου και εἶδον και ἰδοὺ δύο γυναῖκες ἔκπορευόμεναι και πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν και αὐταὶ εἶχον πτέρυγας ὡς πτέρυγας ἔποπος και ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀνὰ μέσον τῆς γῆς και ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ
- 10 Toen zeide ik tot den Engel, Die met mij sprak: Waarhenen brengen zij deze efa?
And I said to the angel who was talking to me, Where are they taking the ephah?
 και εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοὶ ποῦ αὐταὶ ἀποφέρουσιν τὸ μέτρον
- 11 En Hij zeide tot mij: Om haar een huis te bouwen in het land Sinear; dat zij daar gevestigd en gesteld worde op haar grondvesting.
And he said to me, To make a house for her in the land of Shinar: and they will make a place ready, and put her there in the place which is hers.
 και εἶπεν πρὸς με οἰκοδομησάτω αὐτῷ οἰκίαν ἐν γῆ βαβυλῶνος και ἐτοιμάσαι και θήσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἐτοιμασίαν αὐτοῦ
- 1 En ik hief mijn ogen weder op, en ik zag; en ziet, vier wangens gingen er uit van tussen twee bergen, en die bergen waren bergen van koper.
And again lifting up my eyes I saw four war-carriages coming out from between the two mountains; and the mountains were mountains of brass.
 και ἐπέστρεψα και ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου και εἶδον και ἰδοὺ τέσσαρα ἄρματα ἔκπορευόμενα ἐκ μέσου δύο ὄρεων και τὰ ὄρη ἦν ὄρη χαλκᾶ
- 2 Aan den eersten wagen waren rode paarden; en aan den tweeden wagen waren zwarte paarden.
In the first war-carriage were red horses; and in the second, black horses;
 ἐν τῷ ἄρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυρροὶ και ἐν τῷ ἄρματι τῷ δευτέρῳ ἵπποι μέλανες
- 3 En aan den derden wagen witte paarden; en aan den vierden wagen hagelvlekkige paarden, die sterk waren.
And in the third, white horses; and in the fourth, horses of mixed colour.
 και ἐν τῷ ἄρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοὶ και ἐν τῷ ἄρματι τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι ψαροὶ
- 4 En ik antwoordde, en zeide tot den Engel, Die met mij sprak: Wat zijn deze, mijn Heere?
And I made answer and said to the angel who was talking to me, What are these, my lord?
 και ἀπεκρίθην και εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοὶ τί ἐστὶν ταῦτα κύριε
- 5 En de Engel antwoordde, en zeide tot mij: Deze zijn de vier winden des hemels, uitgaande van daar zij stonden voor den Heere der ganse aarde.
And the angel, answering, said to me, These go out to the four winds of heaven from their place before the Lord of all the earth.
 και ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ και εἶπεν ταῦτά ἐστὶν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ ἔκπορευόνται παραστῆναι τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς
- 6 Aan welken wagen de zwarte paarden zijn, die paarden gaan uit naar het Noorderland; en de witte gaan uit, dezelve achterna; en de hagelvlekkige gaan uit naar het Zuiderland.
The carriage in which are the black horses goes in the direction of the north country; the white go to the west; and those of mixed colour go in the direction of the south country.
 ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἵπποι οἱ μέλανες ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βορρᾶ και οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο κατόπισθεν αὐτῶν και οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότου
- 7 En die sterke paarden gingen uit, en zochten voort te gaan, om het land te doorwandelen; want Hij had gezegd: Gaat heen, doorwandelt het land. En zij doorwandelden het land.
And the red ones go to the east; and they made request that they might go up and down through the earth: and he said, Go up and down through the earth. So they went up and down through the earth.
 και οἱ ψαροὶ ἐξεπορεύοντο και ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν και εἶπεν πορεύεσθε και περιοδεύσατε τὴν γῆν και περιώδευσαν τὴν γῆν
- 8 En Hij riep mij, en sprak tot mij, zeggende: Zie, deze, die uitgegaan zijn naar het Noorderland, hebben Mijn Geest doen rusten in het Noorderland.
Then crying out to me, he said, See, those who are going to the north country have given rest to the spirit of the Lord in the north country.
 και ἀνεβόησεν και ἐλάλησεν πρὸς με λέγων ἰδοὺ οἱ ἔκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν βορρᾶ ἀνέπαυσαν τὸν θυμὸν μου ἐν γῆ βορρᾶ

- 9 En des HEEREN woord geschiedde tot mij, zeggende:
And the word of the Lord came to me, saying,
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς με λέγων
- 10 Neem van de gevankelijk weggevoerden van Cheldai, van Tobia, en van Jedaja, en kom gij te dien dage, en ga in ten huize van Josia, den zoon van Zefanja, dewelke uit Babelgekomen zijn;
Take the offerings of those who went away as prisoners, from Heldai, Tobijah, and Jedaiah, and from the family of Josiah, the son of Zephaniah, who have come from Babylon;
λαβὲ τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ παρὰ τῶν χρησίμων αὐτῆς καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτὴν καὶ εἰσελεύσῃ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον ἰωσίου τοῦ σοφοῦ τοῦ ἥκοντο
ς ἐκ βαβυλῶνος
- 11 Te weten, neem zilver en goud, en maak kronen; en zet ze op het hoofd van Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester.
And take silver and gold and make a crown and put it on the head of Zerubbabel;
καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ποιήσεις στεφάνους καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἰησοῦ τοῦ ἰωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου
- 12 En spreek tot hem, zeggende: Alzo spreekt de HEERE der heirscharen, zeggende: Ziet, een Man, Wiens naam is SPRUITE, Die zal uit Zijn plaats spruiten, en Hij zal desHEEREN tempel bouwen.
And say to him, These are the words of the Lord of armies: See, the man whose name is the Branch, under whom there will be fertile growth.
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀνατολῆ ὄνομα αὐτῷ καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ καὶ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον κυρίου
- 13 Ja, Hij zal den tempel des HEEREN bouwen, en Hij zal het sieraad dragen, en Hij zal zitten, en heersen op Zijn troon; en Hij zal priester zijn op Zijn troon; en de raad des vredes zal tussen die Beiden wezen.
And he will be the builder of the Temple of the Lord; and the glory will be his, and he will take his place as ruler on the seat of power; and Joshua will be a priest at his right hand, and between them there will be a design of peace.
καὶ αὐτὸς λήμψεται ἀρετὴν καὶ καθίεται καὶ κατάρξει ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ καὶ βουλή εἰρηνικὴ ἔσται ἀνά μέσον ἀμφοτέρων
- 14 En die kronen zullen wezen voor Chelem, en voor Tobia, en voor Jedaja, en voor Chen, den zoon van Zefanja, tot een gedachtenis in den tempel des HEEREN.
And the crown will be for grace to Heldai and Tobijah and Jedaiah and the son of Zephaniah, to keep their memory living in the house of the Lord.
ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσιν καὶ τοῖς χρησίμοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτὴν καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ σοφοῦ καὶ εἰς ψαλμὸν ἐν οἴκῳ κυρίου
- 15 En die verre zijn, zullen komen, en zullen bouwen in den tempel des HEEREN, en gijlieden zult weten, dat de HEERE der heirscharen mij tot u gezonden heeft. Dit zal geschieden, indien gij vlijtiglijk zult horen naar de stem des HEEREN, uws Gods.
And those who are far away will come and be builders in the Temple of the Lord, and it will be clear to you that the Lord of armies has sent me to you.
καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἦξουσιν καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ γνώσεσθε διότι κύριος παντοκράτωρ ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς καὶ ἔσται ἐὰν εἰσακούοντες εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν
- 1 Het gebeurde nu in het vierde jaar van den koning Darius, dat het woord des HEEREN geschiedde tot Zacharia, op den vierden der negende maand, namelijk in Chisleu.
And it came about in the fourth year of King Darius, that the word of the Lord came to Zechariah on the fourth day of the ninth month, the month Chisleu.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ δαρείου τοῦ βασιλέως ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ζαχαριαν τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου ὃς ἔστιν χασελεῦ
- 2 Toen men naar het huis van God gezonden had Sarezzer, en Regem-Melech, en zijn mannen, om het aangezicht des HEEREN te smeken;
Now they of Beth-el had sent Sharezer and Regem-melech to make a request for grace from the Lord,
καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς βαιθηλ σαρασαρ καὶ αρβεσεερ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τοῦ ἐξιλιάσασθαι τὸν κύριον
- 3 Zeggende tot de priesters, die in het huis des HEEREN der heirscharen waren, en tot de profeten, zeggende: Moet ik wenen in de vijfde maand, mij afzonderende, gelijk als ikgedaan heb nu zo vele jaren?
And to say to the priests of the house of the Lord of armies and to the prophets, Am I to go on weeping in the fifth month, separating myself as I have done in past years?
λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος καὶ πρὸς τοὺς προφήτας λέγων εἰσελήλυθεν ὧδε ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἅγιασμα καθότι ἐποίησα ἤδη ἱκανὰ ἔτη
- 4 Toen geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, zeggende:
Then the word of the Lord of armies came to me, saying
καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρὸς με λέγων
- 5 Spreek tot het ganse volk dezès lands, en tot de priesters, zeggende: Toen gij vasttet en rouwklaagdet, in de vijfde en in de zevende maand, namelijk nu zeventig jaren, hebtgijlieden Mij, Mij enigszins gevast?
Say to all the people of the land and to the priests, When you went without food and gave yourselves to grief in the fifth and the seventh months for these seventy years, did you ever do it because of me?
εἶπὸν πρὸς ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων ἐὰν νηστεύσητε ἢ κόμησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἐβδόμοις καὶ ἰδοὺ ἐβδομήκοντα ἔτη μὴ νηστεῖαν νενηστεύκατέ μοι

- 6 Of als gij at, en als gij dronkt, waart gij het niet, die daar at, en gij, die daar dronkt?
 And when you are feasting and drinking, are you not doing it only for yourselves?
 καὶ ἂν φάγητε ἢ πίνητε οὐχ ὑμεῖς ἔσθετε καὶ ὑμεῖς πίνετε
- 7 Zijn het niet de woorden, welke de HEERE uitriep door den dienst der vorige profeten, toen Jeruzalem bewoond en gerust was, en haar steden rondom haar; en het zuiden en delaahte bewoond was?
 Are not these the words which the Lord said to you by the earlier prophets, when Jerusalem was full of people and wealth, and the towns round about her and the South and the Lowland were peopled?
 οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι εἰσὶν οὓς ἐλάλησεν κύριος ἐν χερσὶν τῶν προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν ὅτε ἦν ἱερουσαλημ κατοικουμένη καὶ εὐθινοῦσα καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς κυκλόθεν καὶ ἡ ὄρεινή καὶ ἡ πεδινή κατοικεῖτο
- 8 Verder geschiedde het woord des HEEREN tot Zacharia, zeggende:
 And the word of the Lord came to Zechariah, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς ζαχαριαν λέγων
- 9 Alzo sprak de HEERE der heirscharen, zeggende: Richt een waarachtig gericht, en doet goedertierenheid en barmhartigheden, de een aan den ander;
 This is what the Lord of armies has said: Let your judging be upright and done in good faith, let every man have mercy and pity for his brother:
 τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ κρίμα δίκαιον κρίνατε καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
- 10 En verdrukt de weduwe noch den wees, den vreemdeling noch den ellendige; en denkt niet in uw hart de een des anderen kwaad.
 Do not be hard on the widow, or the child without a father, on the man from a strange country, or on the poor; let there be no evil thought in your heart against your brother.
 καὶ χήραν καὶ ὄρφανὸν καὶ προσήλυτον καὶ πένητα μὴ καταδυναστεύετε καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακεῖτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν
- 11 Maar zij weigerden op te merken, en togen hun schouder terug, en zij verzwaaarden hun oren, opdat zij niet hoorden.
 But they would not give attention, turning their backs and stopping their ears from hearing;
 καὶ ἠπειθήσαν τοῦ προσέχειν καὶ ἔδωκαν νῶτον παραφρονοῦντα καὶ τὰ ὅρα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακοῦειν
- 12 En zij maakten hun hart als een diamant, opdat zij niet hoorden de wet en de woorden, die de HEERE der heirscharen zond in Zijn Geest, door den dienst der vorige profeten, waaruit ontstaan is een grote toorn van den HEERE der heirscharen.
 And they made their hearts like the hardest stone, so that they might not give ear to the law and the words which the Lord of armies had said by the earlier prophets: and there came great wrath from the Lord of armies.
 καὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν ἔταξαν ἀπειθῆ τοῦ μὴ εἰσακοῦειν τοῦ νόμου μου καὶ τοὺς λόγους οὓς ἐξάπέστειλεν κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν χερσὶν τῶν προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐγένετο ὁ ὄργη μεγάλη παρὰ κυρίου παντοκράτορος
- 13 Daarom is het geschied, gelijk als Hij geroepen had, doch zij niet gehoord hebben, alzo riefen zij ook, maar Ik hoorde niet, zegt de HEERE der heirscharen;
 And it came about that as they would not give ear to his voice, so I would not give ear to their voice, says the Lord of armies:
 καὶ ἔσται ὃν τρόπον εἶπεν καὶ οὐκ εἰσήκουσαν αὐτοῦ οὕτως κεκραζόνται καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 14 Maar Ik heb hen weggestormd onder alle heidenen, welke zij niet kenden; en het land werd achter hen verwoest, zodat er niemand doorging, noch wederkeerde; want zij steldenhet gewenste land tot een verwoesting. Zacharia 8
 But with a storm-wind I sent them in flight among all the nations of whom they had no knowledge. So the land was waste after them, so that no man went through or came back: for they had made waste the desired land.
 καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἃ οὐκ ἔγνωσαν καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν ἐκ διοδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς ἀφανισμόν
- 1 Daarna geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, zeggende:
 And the word of the Lord of armies came to me, saying,
 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος λέγων
- 2 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ik heb geijverd over Sion met een groten ijver; ja, met grote grimmigheid heb Ik over haar geijverd.
 These are the words of the Lord of armies: I am angry about the fate of Zion, I am angry about her with great wrath.
 τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐξήλωσα τὴν ἱερουσαλημ καὶ τὴν σιων ζῆλον μέγαν καὶ θυμῷ μεγάλῳ ἐξήλωσα αὐτήν

- 3 Alzo zegt de HEERE: Ik ben wedergekeerd tot Sion, en Ik zal in het midden van Jeruzalem wonen; en Jeruzalem zal geheten worden een stad der waarheid, en de berg desHEEREN der heirscharen, een berg der heiligheid.
This is what the Lord has said: I have come back to Zion, and will make my living-place in Jerusalem: and Jerusalem will be named The town of good faith; and the mountain of the Lord of armies The holy mountain.
τάδε λέγει κύριος καὶ ἐπιστρέψω ἐπὶ σιών καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ ἱερουσαλήμ καὶ κληθήσεται ἡ ἱερουσαλήμ πόλις ἡ ἀληθινὴ καὶ τὸ ὄρος κυρίου παντοκράτορος ὄρος ἅγιον
- 4 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Er zullen nog oude mannen en oude vrouwen zitten op de straten van Jeruzalem; een ieder zal zijn stok in zijn hand hebben vanwege de veelheid der dagen.
This is what the Lord of armies has said: There will again be old men and old women seated in the open spaces of Jerusalem, every man with his stick in his hand because he is so old.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔτι καθήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς πλατείαις ἱερουσαλήμ ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ πληθους ἡμερῶν
- 5 En de straten dier stad zullen vervuld worden met knechtjes en meisjes, spelende op haar straten.
And the open spaces of the town will be full of boys and girls playing in its open spaces.
καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παιδαρίων καὶ κορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς
- 6 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Omdat het wonderlijk is in de ogen van het overblijfsel dezes volks in deze dagen, zou het daarom ook in Mijn ogen wonderlijk zijn? spreekte HEERE der heirscharen.
This is what the Lord of armies has said: If this is a wonder to the rest of this people, is it a wonder to me? says the Lord of armies.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ διότι εἰ ἀδυνατήσῃ ἐνώπιον τῶν καταλοίπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις μὴ καὶ ἐνώπιον ἐμοῦ ἀδυνατήσῃ λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 7 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Ziet, Ik zal Mijn volk verlossen uit het land des opgangs, en uit het land des nedergangs der zon.
This is what the Lord of armies has said: See, I will be the saviour of my people from the east country, and from the west country;
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἰδοὺ ἐγὼ ἀνασφύξω τὸν λαόν μου ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν
- 8 En Ik zal hen herwaarts brengen, dat zij in het midden van Jeruzalem wonen zullen; en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, in waarheid en ingerechtigheid.
And I will make them come and be living in Jerusalem and they will be to me a people and I will be to them a God, in good faith and in righteousness.
καὶ εἰσάξω αὐτοὺς καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ ἱερουσαλήμ καὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ
- 9 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Laat uw handen sterk zijn, gijlieden, die in deze dagen deze woorden gehoord hebt uit den mond der profeten, die geweest zijn ten dage, als de grond van het huis des HEEREN der heirscharen gelegd is, dat de tempel gebouwd zou worden.
This is what the Lord of armies has said: Let your hands be strong, you who are now hearing these words from the mouths of the prophets, that is to say, in the days when the base of the house of the Lord of armies has been put in place for the building of the house, that is the Temple.
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ κατισχυέτωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀκούοντων ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν ἀφ' ἧς ἡμέρας τεθεμελιώται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτορος καὶ ὁ ναὸς ἀφ' οὗ ὀικοδομηται
- 10 Want voor die dagen kwam des mensen loon te niet, en het loon van het vee was geen; en de uitgaande en de inkomende hadden geen vrede vanwege den vijand, want Ik zond alle mensen, een iegelijk tegen zijn naaste.
For before those days there was no payment for a man's work, or for the use of a beast, and there was no peace for him who went out or him who came in, because of the attacker: for I had every man turned against his neighbour.
διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μισθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς ὄνησιν καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτηνῶν οὐχ ὑπάρξει καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ οὐκ ἔσται εἰρήνη ἀπὸ τῆς θλίψεως καὶ ἰξασποστελῶ πάντα τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ
- 11 Maar nu zal Ik aan het overblijfsel dezes volks niet wezen, gelijk in de vorige dagen, spreekt de HEERE der heirscharen.
But now I will not be to the rest of this people as I was in the past, says the Lord of armies.
καὶ νῦν οὐ κατὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν ἐγὼ ποιῶ τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ τούτου λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 12 Want het zaad zal voorspoedig zijn, de wijnstok zal zijn vrucht geven, en de aarde zal haar inkomen geven, en de hemelen zullen hun dauw geven; en Ik zal het overblijfsel dezesvolks dit alles doen erven.
For I will let the seed of peace be planted; the vine will give her fruit and the land will give her increase and the heavens will give their dew; and I will give to the rest of this people all these things for their heritage.
ἀλλ' ἢ δεῖξω εἰρήνην ἢ ἄμπελος δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γενήματα αὐτῆς καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν ὀροσὴν αὐτοῦ καὶ κατακληρονομήσω τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ μου πάντα ταῦτα

- 13 En het zal geschieden, gelijk als gij, o huis van Juda! en gij, o huis Israels, geweest zijt een vloek onder de heidenen, alzo zal Ik ulieden behoeden, en gij zult een zegeningwezen; vreest niet, laat uw handen sterk zijn.
 And it will come about that, as you were a curse among the nations, O children of Judah and children of Israel, so I will give you salvation and you will be a blessing: have no fear and let your hands be strong.
 και ἔσται ὁν τρόπον ἦτε ἐν κατάρα ἐν τοῖς ἔθνεσιν οἶκος ιουδα και οἶκος ισραηλ οὕτως διασώσω ὑμᾶς και ἔσεσθε ἐν εὐλογία θαρσεῖτε και κατισχύετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν
- 14 Want alzo zegt de HEERE der heirscharen: Gelijk als Ik gedacht heb ulieden kwaad te doen, toen Mij uw vaderen grotelijks vertoornden, zegt de HEERE der heirscharen, en hetheeft Mij niet berouwd;
 For this is what the Lord of armies has said: As it was my purpose to do evil to you when your fathers made me angry, says the Lord of armies, and my purpose was not changed:
 διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ὁν τρόπον διενεόηθη τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ παροργίσει με τοὺς πατέρας ὑμῶν λέγει κύριος παντοκράτωρ και οὐ μετενόησα
- 15 Alzo denk Ik wederom in deze dagen goed te doen aan Jeruzalem, en aan het huis van Juda; vreest niet!
 So in these days it is again my purpose to do good to Jerusalem and to the children of Judah: have no fear.
 οὕτως παρατέταγμα και διανένομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν ιερουσαλημ και τὸν οἶκον ιουδα θαρσεῖτε
- 16 Dit zijn de dingen, die gij doen zult: spreek de waarheid, een iegelijk met zijn naaste; oordeelt de waarheid en een oordeel des vredes in uw poorten.
 These are the things which you are to do: Let every man say what is true to his neighbour; and let your judging give peace in your towns.
 οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ποιήσετε λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ και κρίμα εἰρηνικὸν κρίνατε ἐν ταῖς πόλαις ὑμῶν
- 17 En denkt niet de een des anderen kwaad in ulieder hart; en hebt een vals eed niet lief; want al deze zijn dingen, die Ik haat, spreek de HEERE.
 Let no one have any evil thought in his heart against his neighbour; and have no love for false oaths: for all these things are hated by me, says the Lord.
 και ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον αὐτοῦ μὴ λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν και ὄρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπᾶτε διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 18 Wederom geschiedde het woord des HEEREN der heirscharen tot mij, zeggende:
 And the word of the Lord of armies came to me, saying,
 και ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος πρὸς με λέγων
- 19 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Het vasten der vierde, en het vasten der vijfde, en het vasten der zevende, en het vasten der tiende maand, zal den huize van Juda totvreugde, en tot blijdschap, en tot vrolijke hoogtijden wezen; hebt dan de waarheid en den vrede lief.
 This is what the Lord of armies has said: The times of going without food in the fourth month and in the fifth and the seventh and the tenth months, will be for the people of Judah times of joy and happy meetings; so be lovers of good faith and of peace.
 τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ νηστεία ἢ τετρὰς και νηστεία ἢ πέμπτη και νηστεία ἢ ἑβδόμη και νηστεία ἢ δεκάτη ἔσονται τῷ οἴκῳ ιουδα εἰς χαρὰν και εἰς εὐφροσύνην και εἰς ἑορτὰς ἀγαθὰς και εὐφρανθήσεσθε και τὴν ἀλήθειαν και τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε
- 20 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Nog zal het geschieden, dat de volken, en de inwoners van vele steden komen zullen;
 This is what the Lord of armies has said: It will again come about that when peoples and those living in great towns come,
 τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἔτι ἤξουσιν λαοὶ πολλοὶ και κατοικοῦντες πόλεις πολλὰς
- 21 En de inwoners der ene stad zullen gaan tot de inwoners der andere, zeggende: Laat ons vlijtig henegaan, om te smeken het aangezicht des HEEREN, en om den HEERE derheirscharen te zoeken; ik zal ook henegaan.
 And the people of one town go to another and say, Let us certainly go with a request for grace from the Lord, and to give worship to the Lord of armies, then I will go with you.
 και συνελθουσιν κατοικοῦντες πέντε πόλεις εἰς μίαν πόλιν λέγοντες πορευθῶμεν δεηθῆναι τοῦ προσώπου κυρίου και ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος πορεύσομαι κἀγὼ
- 22 Alzo zullen vele volken, en machtige heidenen komen, om den HEERE der heirscharen te Jeruzalem te zoeken, en om het aangezicht des HEEREN te smeken.
 And great peoples and strong nations will come to give worship to the Lord of armies in Jerusalem and to make requests for grace from the Lord.
 και ἤξουσιν λαοὶ πολλοὶ και ἔθνη πολλὰ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος ἐν ιερουσαλημ και τοῦ ἐξιλάσκεσθαι τὸ πρόσωπον κυρίου
- 23 Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Het zal in die dagen geschieden, dat tien mannen, uit allerlei tongen der heidenen, grijpen zullen, ja, de slip grijpen zullen van een Joodsenman, zeggende: Wij zullen met ulieden gaan, want wij hebben gehoord, dat God met ulieden is. Zacharia 9
 This is what the Lord of armies has said: In those days, ten men from all the languages of the nations will put out their hands and take a grip of the skirt of him who is a Jew, saying, We will go with you, for it has come to our ears that God is with you.
 τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐὰν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες ἐκ πασῶν τῶν γλωσσῶν τῶν ἐθνῶν και ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου ἀνδρὸς ιουδαίου λέγοντες πορευσόμεθα μετὰ σοῦ διότι ἀκηκόαμεν ὅτι ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν ἐστίν

- 1 De last van het woord des HEEREN over het land Chadrach en Damaskus, deszelfs rust; want de HEERE heeft een oog over den mens, gelijk over al de stammen Israels.
A word of the Lord: The Lord has come to the land of Hadrach, and Damascus is his resting-place: for the towns of Aram are the Lord's,
λήμμα λόγου κυρίου ἐν γῆ σεδραχ καὶ δαμασκοῦ θυσία αὐτοῦ διότι κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους καὶ πάσας φυλάς τοῦ ἰσραηλ
- 2 En ook zal Hij Hamath met dezelve bepalen; Tyrus en Sidon, hoewel zij zeer wijs is;
As well as Hamath, which is by its limit, and Tyre and Zidon, because they are very wise.
καὶ εμαθ ἐν τοῖς ὀρίοις αὐτῆς τύρος καὶ σιδών διότι ἐφρόνησαν σφόδρα
- 3 En Tyrus zich sterkten gebouwd heeft, en silver verzameld heeft als stof, en fijn goud als slijk der straten;
And Tyre made for herself a strong place, and got together silver like dust and the best gold like the earth of the streets.
καὶ ᾠκοδόμησεν τύρος ὄχυράματα ἑαυτῇ καὶ ἐθησαύρισεν ἀργύριον ὡς χοῦν καὶ συνήγαγεν χρυσίον ὡς πηλὸν ὁδῶν
- 4 Ziet, de HEERE zal haar uit het bezit stoten, en Hij zal haar vesting in de zee verslaan; en zij zal met vuur verteerd worden.
See, the Lord will take away her heritage, overturning her power in the sea; and she will be burned up with fire.
διὰ τοῦτο κύριος κληρονομήσει αὐτὴν καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δύναμιν αὐτῆς καὶ αὐτὴ ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται
- 5 Askelon zal het zien, en zal vrezten; desgelijks Gaza, en zal grote smart hebben, mitsgaders Ekron, dewijl hetgeen, waar zij op zagen, hen heeft te schande gemaakt; en de koningvan Gaza zal vergaan, en Askelon zal niet bewoond worden.
Ashkelon will see it with fear, and Gaza, bent with pain; and Ekron, for her hope will be shamed: and the king will be cut off from Gaza, and Ashkelon will be unpeopled.
ὄψεται ἀσκαλὼν καὶ φοβηθήσεται καὶ γάζα καὶ ὀδνηθήσεται σφόδρα καὶ ακκαρων ὅτι ἠσχύνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς καὶ ἀπολείται βασιλεὺς ἐκ γάζης καὶ ἀσκαλῶν οὐ μὴ κατοικηθῆ
- 6 En de bastaard zal te Asdod wonen, en Ik zal den hoogmoed der Filistijnen uitroeien.
And a mixed people will be living in Ashdod, and I will have the pride of the Philistines cut off.
καὶ κατοικήσουσιν ἀλλογενεῖς ἐν ἀζώτῳ καὶ καθελῶ ὕβριν ἀλλοφύλων
- 7 En Ik zal zijn bloed uit zijn mond wegdoen, en zijn verfoeiselen van tussen zijn tanden; also zal hij ook onzen God overblijven; ja, hij zal zijn als een vorst in Juda, en Ekron als deJebusiet.
And I will take away his blood from his mouth, and his disgusting things from between his teeth; and some of his people will be kept for our God: and he will be as a family in Judah, and Ekron as one living in Jerusalem.
καὶ ἐξαρθῶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐκ στόματος αὐτῶν καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου ὀδόντων αὐτῶν καὶ ὑπολειφθήσεται καὶ οὗτος τῷ θεῷ ἡμῶν καὶ ἔσονται ὡς χιλίαρχος ἐν ἰουδα καὶ ακκαρων ὡς ὁ ἰεβουσαῖος
- 8 En Ik zal Mij rondom Mijn huis legeren, vanwege het heirleger, vanwege den doorgaande, en vanwege den wederkerende, opdat de drijver niet meer door hen doorga; want nuheb Ik het met Mijn ogen aangezien.
And I will put my forces in position round my house, so that there may be no coming and going: and no cruel master will again go through them: for now I have seen his trouble.
καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου ἀνάστημα τοῦ μὴ διαπορευέσθαι μηδὲ ἀνακάμπτειν καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων διότι νῦν ἐώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου
- 9 Verheug u zeer, gij dochter Sions! juich, gij dochter Jeruzalems! Ziet, uw Koning zal u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland; arm, en rijdende op een ezel, en op eenveulen, een jong der ezelinnen.
Be full of joy, O daughter of Zion; give a glad cry, O daughter of Jerusalem: see, your king comes to you: he is upright and has overcome; gentle and seated on an ass, on a young ass.
χαῖρε σφόδρα θύγατερ σιων κήρυσσε θύγατερ ἱερουσαλημ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοὶ δίκαιος καὶ σφῶν αὐτός πραῦς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον
- 10 En Ik zal de wagens uit Efraim uitroeien, en de paarden uit Jeruzalem; ook zal de strijdboog uitgerooid worden, en Hij zal den heidenen vrede spreken; en Zijn heerschappij zalzijn van zee tot aan zee, en van de rivier tot aan de einden der aarde.
And he will have the war-carriage cut off from Ephraim, and the horse from Jerusalem, and the bow of war will be cut off: and he will say words of peace to the nations: and his rule will be from sea to sea, and from the River to the ends of the earth.
καὶ ἐξολεθρευεῖ ἄρματα ἐξ εφραιμ καὶ ἵππον ἐξ ἱερουσαλημ καὶ ἐξολεθρευθήσεται τόξον πολεμικόν καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη ἐξ ἐθνῶν καὶ κατάρξει ὕδατων ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν διεκβολὰς γῆς
- 11 U ook aangaande, o Sion! door het bloed uws verbonds, heb Ik uw gebondenenen uit den kuil, daar geen water in is, uitgelaten.
And as for you, because of the blood of your agreement, I have sent out your prisoners from the deep hole in which there is no water.
καὶ σὺ ἐν αἵματι διαθήκης ἐξαπέστειλας δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος ὕδωρ
- 12 Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenenen, die daar hoopt! ook heden verkondig Ik, dat Ik u dubbel zal wedergeven;
And they will come back to you, O daughter of Zion, as prisoners of hope: today I say to you that I will give you back twice as much;
καθήσεσθε ἐν ὄχυρώματι δέσμοι τῆς συναγωγῆς καὶ ἀντὶ μιᾶς ἡμέρας παρourkeσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοὶ

- 13 Als Ik Mij Juda zal gespannen, en Ik Efraim den boog zal gevuld hebben; en Ik uw kinderen, o Sion! zal verwekt hebben tegen uw kinderen, o Griekenland! en u gesteld zal hebben als het zwaard van een held.
For I have made Judah a bow bent for my use, I have made Ephraim the arrows of the bow; I will make your sons, O Zion, take up arms against your sons, O Greece, and will make you like the sword of a man of war.
διότι ἐνέτεινά σε ἰουδα ἐμαντῶ τόξον ἔπλησα τὸν εφραιμ καὶ ἐπεγερωτῶ τὰ τέκνα σου σιων ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν ἐλλήνων καὶ ψηλαφήσω σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ
- 14 En de HEERE zal over henlieden verschijnen, en Zijn pijlen zullen uitvaren als een bliksem; en de Heere HEERE zal met de bazuin blazen, en Hij zal voorttreden met stormen uithet zuiden.
And the Lord will be seen over them, and his arrow will go out like the thunder-flame: and the Lord God, sounding the war-horn, will go in the storm-winds of the South.
καὶ κύριος ἔσται ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξελεύσεται ὡς ἀστραπή βολίς καὶ κύριος παντοκράτωρ ἐν σάλπιγγι σαλπιδεῖ καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ
- 15 De HEERE der heirscharen zal hen beschutten, en zij zullen eten, nadat zij de slingerstenen zullen ten ondergebracht hebben; zij zullen ook drinken, en een gedruis maken alsde wijn; en zij zullen vervuld worden, gelijk het bekken, gelijk de hoeken des altaars.
The Lord of armies will be a cover for them; and they will overcome, crushing under foot the armed men; they will take their blood for drink like wine: they will be full like the sides of the altar.
κύριος παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ αὐτῶν καὶ καταναλώσουσιν αὐτοὺς καὶ καταχάσουσιν αὐτοὺς ἐν λίθοις σφενδόνης καὶ ἐκπίονται αὐτοὺς ὡς οἶνον καὶ πλήσουσιν ὡς φιάλας θυσιαστήριον
- 16 En de HEERE, hun God, zal ze te dien dage behouden, als zijnde de kudde Zijns volks; want gekroonde stenen zullen in Zijn land, als een banier, opgericht worden.
And the Lord their God will be their saviour in that day, giving them food like the flock of his people: for they will be like the jewels of a crown shining over his land.
καὶ σώσει αὐτοὺς κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς πρόβατα λαὸν αὐτοῦ διότι λίθοι ἅγιοι κυλίωνται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ
- 17 Want hoe groot zal zijn goed wezen en hoe groot zal zijn schoonheid wezen! Het koren zal de jongelingen, en de most zal de jonkvrouwen sprekende maken.
For how good it is and how beautiful! grain will make the young men strong and new wine the virgins.
ὅτι εἶ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ καὶ εἶ τι καλὸν παρ' αὐτοῦ σίτος νεανίσκοις καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρθένους
- 1 Begeert van den HEERE regen, ten tijde des spaden regens; de HEERE maakt de weerlichten; en Hij zal hun regen genoeg geven voor ieder kruid op het veld.
Make your request to the Lord for rain in the time of the spring rains, even to the Lord who makes the thunder-flames; and he will give them showers of rain, to every man grass in the field.
αἰτεῖσθε ὑετὸν παρὰ κυρίου καθ' ὄραν πρόμιον καὶ ὄμιον κύριος ἐποίησεν φαντασίας καὶ ὑετὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς ἐκάστῳ βοτάνην ἐν ἀγρῷ
- 2 Want de terafim spreken ijdelheid, en de waarzeggers zien valsheid, en zij spreken ijdele dromen, zij troosten met ijdelheid; daarom zijn zij henengetogen als schapen, zij zijnonderdrukt geworden; want er was geen herder.
For the images have said what is not true, and the readers of signs have seen deceit; they have given accounts of false dreams, they give comfort to no purpose: so they go out of the way like sheep, they are troubled because they have no keeper.
διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κόπους καὶ οἱ μάντιες ὀράσεις ψευδεῖς καὶ τὰ ἐνόπνια ψευδῆ ἐλάλουν μάταια παρεκάλουν διὰ τοῦτο ἐξήρησαν ὡς πρόβατα καὶ ἐκακώθησαν διότι οὐκ ἦν ἴσας
- 3 Tegen de herders was Mijn toorn ontstoken, en over de bokken heb Ik bezoeking gedaan; maar de HEERE der heirscharen zal Zijn kudde bezoeken, het huis van Juda, en Hijzal hen stellen, gelijk het paard Zijner majesteit in den strijd.
My wrath is burning against the keepers of the flock, and I will send punishment on the he-goats: for the Lord of armies takes care of his flock, the people of Judah, and will make them like the horse of his pride in the fight.
ἐπὶ τοὺς ποιμένας παρωξύνθη ὁ θυμὸς μου καὶ ἐπὶ τοὺς ἀμνοὺς ἐπισκέψομαι καὶ ἐπισκέψεται κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ τὸν οἶκον ἰουδα καὶ τάξει αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῆ αὐτῷ ἐν πολέμῳ
- 4 Van hetzelfde zal de hoeksteen, van hetzelfde zal de nagel, van hetzelfde zal de strijdboog, te zamen zullen van hetzelfde alle drijvers voortkomen.
From him will come the keystone, from him the nail, from him the bow of war, from him will come every ruler;
καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπέβλεψεν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔταξεν καὶ ἐξ αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ
- 5 En zij zullen zijn als de helden, die in het slijk der straten treden in den strijd, en zij zullen strijden; want de HEERE zal met hen wezen; en zij zullen die beschamen, die oppaarden rijden.
Together they will be like men of war, crushing down their haters into the earth of the streets in the fight; they will make war because the Lord is with them: and the horsemen will be shamed.
καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ πατοῦντες πηλὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν πολέμῳ καὶ παρατάσσονται διότι κύριος μετ' αὐτῶν καὶ καταισχυνοῦνται ἀναβάται ἵππων
- 6 En Ik zal het huis van Juda versterken, en het huis van Jozef zal Ik behouden, en Ik zal hen weder inzetten; want Ik heb Mij hunner ontfermd, en zij zullen wezen, alsof Ik hen nietverstoten had; want Ik ben de HEERE, hun God, en Ik zal ze verhoren.
And I will make the children of Judah strong, and I will be the saviour of the children of Joseph, and I will make them come back again, for I have had mercy on them: they will be as if I had not given them up: for I am the Lord their God and I will give them an answer.
καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον ἰουδα καὶ τὸν οἶκον ἰωσηφ σώσω καὶ κατοικῶ αὐτοὺς ὅτι ἠγάπησα αὐτοὺς καὶ ἔσονται ὄν τρόπον οὐκ ἀπεστρεψάμην αὐτούς διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ ἐπακούσωμαι αὐτοῖς

- 7 En zij zullen zijn als een held van Efraim, en hun hart zal zich verblijden, als van den wijn; en hun kinderen zullen het zien, en zich verblijden, hun hart zal zich verheugen in den HEERE.
And Ephraim will be like a man of war, and their hearts will be glad as with wine; and their children will see it with joy; their hearts will be glad in the Lord.
καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ εφραϊμ καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν οἴνῳ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὄψονται καὶ εὐφρανθήσονται καὶ χαρῆται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ
- 8 Ik zal hen toesissen, en zal ze vergaderen, want Ik zal ze verlossen; en zij zullen vermenigvuldigd worden, gelijk zij te voren vermenigvuldigd waren.
With the sound of the pipe I will get them together; for I have given the price to make them free: and they will be increased as they were increased.
σημανῶ αὐτοῖς καὶ εἰσδέξομαι αὐτούς διότι λυτρώσομαι αὐτούς καὶ πληθυνθήσονται καθότι ἦσαν πολλοί
- 9 En Ik zal hen onder de volken zaaien, en zij zullen Mijner gedenken in verre plaatsen; en zij zullen leven met hun kinderen, en wederkeren.
Though I had them planted among the peoples, they will keep me in mind in far countries: and they will take care of their children and will come back.
καὶ σπερῶ αὐτούς ἐν λαοῖς καὶ οἱ μακρὰν μνησθήσονται μου ἐκθρέψουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ ἐπιστρέψουσιν
- 10 Want Ik zal ze wederbrengen uit Egypteland, en Ik zal ze vergaderen uit Assyrie; en Ik zal ze in het land van Gilead en Libanon brengen, maar het zal hun niet genoeg wezen.
And I will make them come back out of the land of Egypt, and will get them together out of Assyria; and I will take them into the land of Gilead, and it will not be wide enough for them.
καὶ ἐπιστρέψω αὐτούς ἐκ γῆς αἰγύπτου καὶ ἐξ ἄσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτούς καὶ εἰς τὴν γαλααδίτιν καὶ εἰς τὸν λίβανον εἰσάξω αὐτούς καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῆ ἕξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς
- 11 En Hij zal door de zee gaan, die benauwende, en Hij zal de golven in de zee slaan, en al de diepten der rivieren zullen verdrogen; dan zal de hoogmoed van Assurnedergeworpen worden, en de schepter van Egypte zal wegwijken.
And they will go through the sea of Egypt, and all the deep waters of the Nile will become dry: and the pride of Assyria will be made low, and the power of Egypt will be taken away.
καὶ διελεύσονται ἐν θαλάσῃ στενῇ καὶ πατάξουσιν ἐν θαλάσῃ κύματα καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ βάθη ποταμῶν καὶ ἀφαιρεθήσεται πᾶσα ὕβρις ἄσσυρίων καὶ σκῆπτρον αἰγύπτου περιαιρεθήσεται
- 12 En Ik zal hen sterken in den HEERE, en in Zijn Naam zullen zij wandelen, spreekt de HEERE.
And their strength will be in the Lord; and their pride will be in his name, says the Lord.
καὶ κατισχύσω αὐτούς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ κατακαυθήσονται λέγει κύριος
- 1 Doe uw deuren open, o Libanon! opdat het vuur uw cederen vertere.
Let your doors be open, O Lebanon, so that fire may be burning among your cedars.
διάνοιξον ὁ λίβανος τὰς θύρας σου καὶ καταφαγέτω πῦρ τὰς κέδρους σου
- 2 Huilt, gij dennen! dewijl de cederen gevallen zijn, dewijl die heerlijke bomen verwoest zijn; huilt, gij eiken van Basan! dewijl het sterke woud nedergefallen is.
Give a cry of grief, O fir-tree, for the fall of the cedar, because the great ones have been made low: give cries of grief, O you oaks of Bashan, for the strong trees of the wood have come down.
ὀλολύξατω πίτυς διότι πέπτωκεν κέδρος ὅτι μεγάλως μεγιστάνες ἐταλαιπώρησαν ὀλολύξατε δρυῖς τῆς βασανίτιδος ὅτι κατεσπάσθη ὁ δρυμὸς ὁ σύμφυτος
- 3 Er is een stem des gehuils der herderen, dewijl hun heerlijkheid verwoest is; een stem des gebruls der jonge leeuwen, dewijl de hoogmoed van de Jordaan verwoest is.
The sound of the crying of the keepers of the flock! for their glory is made waste: the sound of the loud crying of the young lions! for the pride of Jordan is made waste.
φωνὴ θρηγούντων ποιμένων ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλωσύνη αὐτῶν φωνὴ ὠρουμένων λεόντων ὅτι τεταλαιπώρηκεν τὸ φρύγμα τοῦ ιορδάνου
- 4 Alzo zegt de HEERE, mijn God: Weidt deze slachtschapen.
This is what the Lord my God has said: Take care of the flock of death;
τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς
- 5 Welker bezitters hen doden, en houden het voor geen schuld; en een ieder dergenen, die ze verkopen, zegt: Geloofd zij de HEERE, dat ik rijk geworden ben; en niemand vandegenen, die ze weiden, verschoont ze.
Whose owners put them to death and have no sense of sin; and those who get a price for them say, May the Lord be praised for I have much wealth: and the keepers of the flock have no pity for them.
ἂ οἱ κτησάμενοι κατέσφαζον καὶ οὐ μετεμέλοντο καὶ οἱ πωλόντες αὐτὰ ἔλεγον εὐλογητὸς κύριος καὶ πεπλουτήκαμεν καὶ οἱ ποιμένες αὐτῶν οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς
- 6 Zekerlijk, Ik zal niet meer de inwoners dezes lands verschonen, spreekt de HEERE; maar ziet, Ik zal de mensen overleveren, elkeen in de hand zijns naasten, en in de hand zijns konings, en zij zullen dit land te morzel slaan, en Ik zal ze uit hun hand niet verlossen.
For I will have no more pity for the people of the land, says the Lord; but I will give up everyone into his neighbour's hand and into the hand of his king: and they will make the land waste, and I will not keep them safe from their hands.
διὰ τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκέτι ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν λέγει κύριος καὶ ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον εἰς χεῖρας τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως αὐτοῦ καὶ κατακόψουσιν τὴν γῆν καὶ οὐ μὴ ἐξέλωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν

- 7 Dies heb ik deze slachtschappen geweid, dewijl zij ellendige schappen zijn; en ik heb mij genomen twee stokken, den een heb ik genoemd LIEFELJKHEID, en den anderen hebik genoemd SAMENBINDERS; en ik heb die schappen geweid.
 So I took care of the flock of death, for those who made profit out of the flock; and I took for myself two rods, naming one Beautiful, and the other Bands; and I took care of the flock.
 και ποιμανῶ τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς εἰς τὴν χαναανῖτιν και λήμφομαι ἐμαντῶ δύο ῥάβδους τὴν μίαν ἐκάλεσα κάλλος και τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα σχοίνισμα και ποιμανῶ τὰ πρόβατα
- 8 En ik heb drie herders in een maand afgesneden; want mijn ziel was over hen verdrietig geworden, en ook had hun ziel een walg van mij.
 And in one month I put an end to the three keepers of the flock; for my soul was tired of them, and their souls were disgusted with me.
 και ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἐνὶ και βαρυνθήσεται ἡ ψυχὴ μου ἐπ' αὐτούς και γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐπωρόντο ἐπ' ἐμέ
- 9 En ik zeide: Ik zal ulieden niet meer weiden; wat sterft, dat sterve, en wat afgesneden is, dat zij afgesneden, en dat de overgeblevenen de een des anderen vlees verslinden.
 And I said, I will not take care of you: If death comes to any, let death be its fate; if any is cut off, let it be cut off; and let the rest take one another's flesh for food.
 και εἶπα οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς τὸ ἀποθνήσκον ἀποθνησκέτω και τὸ ἐκλείπον ἐκλείπετω και τὰ κατάλοιπα κατεσθιέτωσαν ἕκαστος τὴν σάρκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ
- 10 En ik nam mijn stok LIEFELJKHEID, en ik verbrak denzelven, te niet doende mijn verbond, hetwelk ik met al deze volken gemaakt had.
 And I took my rod Beautiful, cutting it in two, so that the Lord's agreement, which he had made with all the peoples, might be broken.
 και λήμφομαι τὴν ῥάβδον μου τὴν καλὴν και ἀπορρίψω αὐτὴν τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου ἣν διεθέμην πρὸς πάντας τοὺς λαούς
- 11 Dus werd het te dien dage vernietigd, en alzo hebben de ellendigen onder de schappen, die op mij wachtten, bekend, dat het des HEEREN woord was.
 And it was broken on that day: and the sheep-traders, who were watching me, were certain that it was the word of the Lord.
 και διασκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ και γνώσονται οἱ χαναανῖται τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενα διότι λόγος κυρίου ἐστίν
- 12 Want ik had tot henlieden gezegd: Indien het goed is in uw ogen, brengt mijn loon, en zo niet, laat het na. En zij hebben mijn loon gewogen, dertig zilverlingen.
 And I said to them, If it seems good to you, give me my payment; and if not, do not give it. So they gave me my payment by weight, thirty shekels of silver.
 και ἐρῶ πρὸς αὐτούς εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστιν δότε στήσαντες τὸν μισθόν μου ἢ ἀπέπιπασθε και ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα ἀργυροῦς
- 13 Doch de HEERE zeide tot mij: Werp ze henen voor den pottenbakker: een heerlijken prijs, dien ik waard geacht ben geweest van hen! En ik nam die dertig zilverlingen, en wierpze in het huis des HEEREN, voor den pottenbakker.
 And the Lord said to me, Put it into the store-house, the price at which I was valued by them. And I took the thirty shekels of silver and put them into the store-house in the house of the Lord.
 και εἶπεν κύριος πρὸς με κάθες αὐτούς εἰς τὸ χωνευτήριον και σκέψαι εἰ δόκιμόν ἐστιν ὃν τρόπον ἔδοκιμάσθην ὑπὲρ αὐτῶν και ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς και ἐνέβαλον αὐτούς εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον
- 14 Toen verbrak ik mijn tweeden stok, SAMENBINDERS, te niet doende de broederschap tussen Juda en tussen Israel.
 Then I took my other rod, the one named Bands, cutting it in two, so that the relation of brothers between Judah and Israel might be broken.
 και ἀπέρριψα τὴν ῥάβδον τὴν δευτέραν τὸ σχοίνισμα τοῦ διασκεδάσαι τὴν κατάσχεσιν ἀνὰ μέσον ἰουδα και ἀνὰ μέσον τοῦ ἰσραηλ
- 15 Verder zeide de HEERE tot mij: Neem u nog eens dwazen herders gereedschap.
 And the Lord said to me, Take again the instruments of a foolish keeper of sheep.
 και εἶπεν κύριος πρὸς με ἔτι λαβὲ σεαντῶ σκεύη ποιμενικὰ ποιμένος ἀπείρου
- 16 Want ziet, Ik zal een herder verwekken in dit land; dat gereed is om afgesneden te worden, zal hij niet bezoeken; het jonge zal hij niet zoeken, en het verbrokene zal hij niet helen, en het stilstaande zal hij niet dragen; maar het vlees van het vette zal hij eten, en derzelver klauwen zal hij verscheuren.
 For see, I will put a sheep-keeper over the land, who will have no care for that which is cut off, and will not go in search of the wanderers, or make well what is broken, and he will not give food to that which is ill, but he will take for his food the flesh of the fat, and let their feet be broken.
 διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεργείρω ποιμένα ἐπὶ τὴν γῆν τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψηται και τὸ διεσκορπισμένον οὐ μὴ ζητήσῃ και τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσῃται και τὸ ὀλόκληρον οὐ μὴ κατεθῶνῃ και τὰ κρέα τῶν ἐκλεκτῶν καταφάγεται και τοὺς ἀστραγάλους αὐτῶν ἐκστρέψει
- 17 Wee den nietigen herder, den verlater der kudde! Het zwaard zal over zijn arm zijn, en over zijn rechteroog; zijn arm zal ten enenmale verdorren, en zijn rechteroog zal tenenmale donker worden.
 A curse on the foolish keeper who goes away from the flock! the sword will be on his arm and on his right eye: his arm will become quite dry and his eye will be made completely dark.
 ὦ οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια και οἱ καταλειπότες τὰ πρόβατα μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ και ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ ὁ βραχίον αὐτοῦ ξηρανόμενος ξηρανθήσεται και ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς αὐτοῦ ἐκφυλοῦμενος ἐκφυλωθήσεται
- 1 De last van het woord des HEEREN over Israel. De HEERE spreekt, Die den hemel uitbreidt, en de aarde grondvest, en des mensen geest in zijn binnenste formeert.
 The word of the Lord about Israel. The Lord by whom the heavens are stretched out and the bases of the earth put in place, and the spirit of man formed inside him, has said:
 λήμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν ἰσραηλ λέγει κύριος ἐκτεινὼν οὐρανὸν και θεμελιῶν γῆν και πλάσσων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῶ

- 2 Ziet, Ik zal Jeruzalem stellen tot een drinkschaal der zwijmeling allen volken rondom; ja, ook zal zij zijn over Juda, in de belegering tegen Jeruzalem.
See, I will make Jerusalem a cup of shaking fear to all the peoples round about, when Jerusalem is shut in.
ἰδοὺ ἐγὼ τίθημι τὴν ἱερουσαλημ ὡς πρόθυρα σαλευόμενα πᾶσι τοῖς λαοῖς κύκλω καὶ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἔσται περιοχὴ ἐπὶ ἱερουσαλημ
- 3 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik Jeruzalem stellen zal tot een lastigen steen allen volken; allen, die zich daarmee beladen, zullen gewisselijk doorsneden worden; enal de volken der aarde zullen zich tegen haar verzamelen.
And it will come about in that day that I will make Jerusalem a stone of great weight for all the peoples; all those who take it up will be badly wounded; and all the nations of the earth will come together against it.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τὴν ἱερουσαλημ λίθον καταπατούμενον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων ἐμπαίζεται καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς
- 4 Te dien dage, spreekt de HEERE, zal Ik alle paarden met schuwigheid slaan, en hun ruiters met zinneloosheid; maar over het huis van Juda zal Ik Mijn ogen openen, en allepaarden der volken zal Ik met blindheid slaan.
In that day, says the Lord, I will put fear into every horse and make every horseman go off his head: and my eyes will be open on the people of Judah, and I will make every horse of the peoples blind.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος παντοκράτωρ πατάξω πάντα ἵππον ἐν ἐκστάσει καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παραφρονήσει ἐπὶ δὲ τὸν οἶκον ἰουδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμοὺς μου καὶ πάντας τοὺς ἵππους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει
- 5 Dan zullen de leidslieden van Juda in hun hart zeggen: De inwoners van Jeruzalem zullen mij een sterkte zijn in den HEERE der heirscharen, hun God.
And the families of Judah will say in their hearts, The people of Jerusalem have their strength in the Lord of armies, their God.
καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλιάρχου ἰουδα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εὐρήσομεν ἑαυτοῖς τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλημ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐτῶν
- 6 Te dien dage zal Ik de leidslieden van Juda stellen als een vurige haard onder het hout, en als een vurige fakkel onder de schoven; en zij zullen ter rechterzijde en ter linkerzijde alle volken rondom verteren; en Jeruzalem zal nog blijven in haar plaats te Jeruzalem.
In that day I will make the families of Judah like a pot with fire in it among trees, and like a flaming stick among cut grain; they will send destruction on all the peoples round about, on the right hand and on the left: and Jerusalem will be living again in the place which is hers, that is, in Jerusalem.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τοὺς χιλιάρχους ἰουδα ὡς δαλὸν πυρὸς ἐν ξύλοις καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν καλάμῃ καὶ καταφάγονται ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐονύμων πάντας τοὺς λαοὺς κυκλόθεν καὶ κατοικήσει ἱερουσαλημ ἔτι καθ' ἑαυτήν
- 7 En de HEERE zal de tenten van Juda ten voorste behouden, opdat de heerlijkheid van het huis Davids, en de heerlijkheid der inwoners van Jeruzalem, zich niet verheffe tegen Juda.
And the Lord will give salvation to the tents of Judah first, so that the glory of the family of David and the glory of the people of Jerusalem may not be greater than that of Judah.
καὶ σώσει κύριος τὰ σκηνώματα ἰουδα καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ὅπως μὴ μεγαλύνηται καύχημα οἴκου δαυὶδ καὶ ἔπαρσις τῶν κατοικούντων ἱερουσαλημ ἐπὶ τὸν ἰουδαν
- 8 Te dien dage zal de HEERE de inwoners van Jeruzalem beschutten; en die, die onder hen struikelen zou, zal te dien dage zijn als David; en het huis Davids zal zijn als goden; alsde Engel des HEEREN voor hun aangezicht.
In that day the Lord will be a cover over the people of Jerusalem; and he who is feeble among them in that day will be as strong as David, and the family of David will be as God, as the angel of the Lord before them.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ τῶν κατοικούντων ἱερουσαλημ καὶ ἔσται ὁ ἀσθενῶν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὡς οἶκος δαυὶδ ὁ δὲ οἶκος δαυὶδ ὡς οἶκος θεοῦ ὡς ἄγγελος κυρίου ἐνώπιον αὐτῶν
- 9 En het zal te dien dage geschieden, dat Ik zal zoeken te verdelgen alle heidenen, die tegen Jeruzalem aankomen.
And it will come about on that day that I will take in hand the destruction of all the nations who come against Jerusalem.
καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ζητήσω τοῦ ἐξᾶραι πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπερχόμενα ἐπὶ ἱερουσαλημ
- 10 Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een enigen zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over eeneerstgeborene.
And I will send down on the family of David and on the people of Jerusalem the spirit of grace and of prayer; and their eyes will be turned to the one who was wounded by their hands: and they will be weeping for him as for an only son, and their grief for him will be bitter, like the grief of one sorrowing for his oldest son.
καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλημ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ καὶ ἐπιβλέπονται πρὸς με ἄνθ' ὧν κατωρχήσαντο καὶ κόπονται ἐπ' αὐτὸν κοπετὸν ὡς ἐπ' ἀγαπητὸν υἱὸν καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνην ὡς ἐπὶ πρωτοτόκῳ
- 11 Te dien dage zal te Jeruzalem de rouwklage groot zijn, gelijk die rouwklage van Hadadrimmon, in het dal van Megiddon.
In that day there will be a great weeping in Jerusalem, like the weeping of Hadad-rimmon in the valley of Megiddon.
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν ἱερουσαλημ ὡς κοπετὸς ῥοφῶνος ἐν πεδίῳ ἐκκοπτομένου

- 12 En het land zal rouwklagen, elk geslacht bijzonder; het geslacht van het huis Davids bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder; en het geslacht van het huis van Nathanbijzonder, en hun vrouwen bijzonder;
 And the land will give itself to weeping, every family separately; the family of David by themselves, and their wives by themselves; the family of Nathan by themselves, and their wives by themselves;
 και κόπεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλὰς φυλὴ καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς φυλὴ οἴκου δαυὶδ καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς φυλὴ οἴκου ναθαν καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναικες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς
- 13 Het geslacht van het huis van Levi bijzonder, en hun vrouwen bijzonder; het geslacht van Simei bijzonder, en hun vrouwen bijzonder;
 The family of Levi by themselves, and their wives by themselves; the family of Shimei by themselves, and their wives by themselves;
 φυλὴ οἴκου λευὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς φυλὴ τοῦ σιμεων καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς
- 14 Al de overige geslachten, elk geslacht bijzonder, en hunlieder vrouwen bijzonder.
 And all the other families by themselves, and their wives by themselves.
 πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ ὑπολειμμέναι φυλὴ καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς
- 1 Te dien dage zal er een Fontein geopend zijn voor het huis Davids, en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinigheid.
 In that day there will be a fountain open to the family of David and to the people of Jerusalem, for sin and for that which is unclean.
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς τόπος διανοιγόμενος ἐν τῷ οἴκῳ δαυὶδ
- 2 En het zal te dien dage geschieden, spreekt de HEERE der heirscharen, dat Ik uitroeien zal uit het land de namen der afgoden, dat zij niet meer gedacht zullen worden; ja, ook de profeten, en den onreinen geest zal Ik uit het land wegdoen.
 And it will come about on that day, says the Lord of armies, that I will have the names of the images cut off out of the land, and there will be no more memory of them: and I will send all the prophets and the unclean spirit away from the land.
 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγει κύριος ἐξολεθρεύσω τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς καὶ οὐκέτι ἔσται αὐτῶν μνεῖα καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐξαρώ ἀπὸ τῆς γῆς
- 3 En het zal geschieden, wanneer iemand meer profeteert, dat zijn vader en zijn moeder, die hem gegeneerd hebben, tot hem zullen zeggen: Gij zult niet leven, dewijl gij valsheidgesproken hebt in den Naam des HEEREN; en zijn vader en zijn moeder, die hem gegeneerd hebben, zullen hem doorsteken, wanneer hij profeteert.
 And if anyone goes on acting as a prophet, then his father and his mother who gave him life will say to him, You may not go on living, for you are saying what is false in the name of the Lord; and his father and his mother will put a sword through him when he does so.
 καὶ ἔσται ἐὰν προφητεύσῃ ἄνθρωπος ἔτι καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οἱ γεννήσαντες αὐτὸν οὐ ζήσῃ ὅτι ψευδῆ ἐλάλησας ἐπ' ὀνόματι κυρίου καὶ συμποδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οἱ γεννήσαντες αὐτὸν ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν
- 4 En het zal geschieden te dien dage, dat die profeten beschaamd zullen worden, een iegelijk van wege zijn gezicht, wanneer hij profeteert; en zij zullen geen haren mantelaandoen, om te liegen;
 And it will come about in that day that the prophets will be shamed, every man on account of his vision, when he is talking as a prophet; and they will not put on a robe of hair for purposes of deceit:
 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κατασχυνθήσονται οἱ προφῆται ἕκαστος ἐκ τῆς ὀράσεως αὐτοῦ ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν καὶ ἐνδύσονται δέριον τριχίνην ἀνθ' ὧν ἐψεύσαντο
- 5 Maar hij zal zeggen: Ik ben geen profeet, ik ben een man, die het land bouwt; want een mens heeft mij daartoe geworven van mijn jeugd aan.
 But he will say, I am no prophet, but a worker on the land; for I have been an owner of land from the time when I was young.
 καὶ ἐρεῖ οὐκ εἰμι προφήτης ἐγὼ διότι ἄνθρωπος ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγὼ εἰμι ὅτι ἄνθρωπος ἐγέννησέν με ἐκ νεότητός μου
- 6 En zo iemand tot hem zegt: Wat zijn deze wonden in uw handen? zo zal hij zeggen: Het zijn de wonden, waarmede ik geslagen ben, in het huis mijner liefhebbers.
 And if anyone says to him, What are these wounds between your hands? then he will say, Those with which I was wounded in the house of my friends.
 καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν τί αἱ πληγαὶ αὐτὰ ἀνὰ μέσον τῶν χειρῶν σου καὶ ἐρεῖ ἂς ἐπλήγην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου
- 7 Zwaard! ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen den Man, Die Mijn Metgezel is, spreekt de HEERE der heirscharen; sla dien Herder, en de schapen zullen verstrooid worden; maar Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden.
 Awake! O sword, against the keeper of my flock, and against him who is with me, says the Lord of armies: put to death the keeper of the sheep, and the sheep will go in flight: and my hand will be turned against the little ones.
 ῥομφαία ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου καὶ ἐπ' ἄνδρα πολίτην μου λέγει κύριος παντοκράτωρ πατάξατε τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα καὶ ἐπάξω τὴν χειρὰ μου ἐπὶ τοὺς ποιμένας
- 8 En het zal geschieden in het ganse land, spreekt de HEERE, de twee delen daarin zullen uitgeroeid worden, en den geest geven; maar het derde deel zal daarin overblijven.
 And it will come about that in all the land, says the Lord, two parts of it will be cut off and come to an end; but the third will be still living there.
 καὶ ἔσται ἐν πάσῃ τῇ γῆ λέγει κύριος τὰ δύο μέρη ἐξολεθρευθήσεται καὶ ἐκλείψει τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ

- 9 En Ik zal dat derde deel in het vuur brengen, en Ik zal het louteren, gelijk men zilver louterert, en Ik zal het beproeven, gelijk men goud beproeft; het zal Mijn Naam aanroepen, en Ik zal het verhoren; Ik zal zeggen: Het is Mijn volk; en het zal zeggen: De HEERE is mijn God.
 And I will make the third part go through the fire, cleaning them as silver is made clean, and testing them as gold is tested: and they will make their prayer to me and I will give them an answer: I will say, It is my people; and they will say, The Lord is my God.
 και διάξω τὸ τρίτον διὰ πυρὸς καὶ πυρώσω αὐτούς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον καὶ δοκιμῶ αὐτούς ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσίον αὐτὸς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου καὶ ἐπακούσομαι αὐτῶ καὶ ἐρῶ λαός μου οὗ οὗτός ἐστιν καὶ αὐτὸς ἐρεῖ κύριος ὁ θεός μου
- 1 Ziet, de dag komt den HEERE, dat uw roof zal uitgedeeld worden in het midden van u, o Jeruzalem!
 See, a day of the Lord is coming when they will make division of your goods taken by force before your eyes.
 ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχονται τοῦ κυρίου καὶ διαμερισθήσεται τὰ σκῦλά σου ἐν σοί
- 2 Want Ik zal alle heidenen tegen Jeruzalem ten strijde verzamelen; en de stad zal ingenomen, en de huizen zullen geplunderd, en de vrouwen zullen geschonden worden; en de helft der stad zal uitgaan in de gevangenis; maar het overige des volks zal uit de stad niet uitgeroeid worden.
 For I will get all the nations together to make war against Jerusalem; and the town will be overcome, and the goods taken from the houses, and the women taken by force: and half the town will go away as prisoners, and the rest of the people will not be cut off from the town.
 και ἐπισυνάξω πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ ἱερουσαλημ εἰς πόλεμον καὶ ἀλώσεται ἡ πόλις καὶ διαρπαγῆσονται αἱ οἰκίαι καὶ αἱ γυναῖκες μολυνθήσονται καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως ἐν αἰχμαλωσίᾳ οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ μου οὐ μὴ ἐξολεθρευθῶσιν ἐκ τῆς πόλεως
- 3 En de HEERE zal uittrekken, en Hij zal strijden tegen die heidenen, gelijk ten dage als Hij gestreden heeft, ten dage des strijds.
 Then the Lord will go out and make war against those nations, as he did in the day of the fight.
 και ἐξελεύσεται κύριος καὶ παρατάξεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις καθὼς ἡμέρα παρατάξεως αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ πολέμου
- 4 En Zijn voeten zullen te dien dage staan op den Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, tegen het oosten; en de Olijfberg zal in tweeën gespleten worden naar het oosten, en naar het westen, zodat er een zeer grote vallei zal zijn; en de ene helft des bergs zal wijken naar het noorden, en de helft deszelven naar het zuiden.
 And in that day his feet will be on the Mount of Olives, which is opposite Jerusalem on the east, and the Mount of Olives will be parted in the middle to the east and to the west, forming a very great valley; and half the mountain will be moved to the north and half of it to the south.
 και στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν τὸ κατέναντι ἱερουσαλημ ἐξ ἀνατολῶν καὶ σχισθήσεται τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν χάος μέγα σφόδρα καὶ κλινεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς νότον
- 5 Dan zult gijlieden vlieden door de vallei Mijner bergen (want deze vallei der bergen zal reiken tot Azal), en gij zult vlieden, gelijk als gij vloodt voor de aardbeving in de dagen van Uzzia, den koning van Juda; den zal de HEERE, mijn God, komen, en al de heiligen met U, o HEERE!
 And the valley will be stopped ... and you will go in flight as you went in flight from the earth-shock in the days of Uzziah, king of Judah: and the Lord my God will come, and all his holy ones with him.
 και ἐμφραχθήσεται φάραγξ ὄρεων μου καὶ ἐγκολληθήσεται φάραγξ ὄρεων ἕως ἰασοῦ καὶ ἐμφραχθήσεται καθὼς ἐνεφράγη ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ σεισμοῦ ἐν ἡμέραις οἰζίου βασιλείως ἰουδα καὶ ἦξει κύριος ὁ θεός μου καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ
- 6 En het zal te dien dage geschieden, dat er niet zal zijn het kostelijke licht, en de dikke duisternis.
 And in that day there will be no heat or cold or ice;
 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς καὶ ψυχὸς καὶ πάχος
- 7 Maar het zal een enige dag zijn, die den HEERE bekend zal zijn; het zal noch dag, noch nacht zijn; en het zal geschieden, ten tijde des avonds, dat het licht zal wezen.
 And it will be unbroken day, such as the Lord has knowledge of, without change of day and night, and even at nightfall it will be light.
 ἔσται μίαν ἡμέραν καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη γνωστὴ τῷ κυρίῳ καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ νύξ καὶ πρὸς ἐσπέραν ἔσται φῶς
- 8 Ook zal het te dien dage geschieden, dat er levende wateren uit Jeruzalem vlieten zullen, de helft van die naar de oostzee, en de helft van die naar de achterste zee aan; zij zullen des zomers en des winters zijn.
 And on that day living waters will go out from Jerusalem; half of them flowing to the sea on the east and half to the sea on the west: in summer and in winter it will be so.
 και ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύσεται ὕδωρ ζῶν ἐξ ἱερουσαλημ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν πρότην καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην καὶ ἐν θερῇ καὶ ἐν ἔαρι ἔσται οὕτως
- 9 En de HEERE zal tot Koning over de ganse aarde zijn; te dien dage zal de HEERE een zijn, en Zijn Naam een.
 And the Lord will be King over all the earth: in that day there will be one Lord and his name one.
 και ἔσται κύριος εἰς βασιλείᾳ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος εἷς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἓν

- 10 Dit ganse land zal rondom als een vlak veld gemaakt worden, van Geba tot Rimmon toe, zuidwaarts van Jeruzalem; en zij zal verhoogd en bewoond worden in haar plaats; vande poort van Benjamin af, tot aan de plaats van de eerste poort, tot aan de Hoekpoort toe; en van den toren van Hananeel, tot aan des konings wijnbakken toe.
 And all the land will become like the Arabah, from Geba to Rimmon south of Jerusalem; and she will be lifted up and be living in her place; from the doorway of Benjamin to the place of the first doorway, to the doorway of the angle, and from the tower of Hananel to the king's wine-crushing places, men will be living in her.
 κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ γαβὲ ἕως ρεμμων κατὰ νότον ιερουσαλημ ραμα δὲ ἐπὶ τόπου μενεὶ ἀπὸ τῆς πύλης βενιαμιν ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώτης ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν καὶ ἕως τοῦ πύργου ἀνανεηλ ἕως τῶν ὑποληγιῶν τοῦ βασιλέως
- 11 En zij zullen daarin wonen, en er zal geen verbanning meer zijn; want Jeruzalem zal zeker wonen.
 And there will be no more curse; but Jerusalem will be living without fear of danger.
 κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ καὶ οὐκ ἔσται ἀνάθεμα ἔτι καὶ κατοικήσει ιερουσαλημ πεποιθότως
- 12 En dit zal de plage zijn, waarmede de HEERE al de volken plagen zal, die tegen Jeruzalem krijg gevoerd zullen hebben: Hij zal een iegelijks vlees, daar hij op zijn voeten staat, doen uitteren; en een iegelijks ogen zullen uitteren in hun hollen; een eens iegelijks tong zal in hun mond uitteren.
 And this will be the disease which the Lord will send on all the peoples which have been warring against Jerusalem: their flesh will be wasted away while they are on their feet, their eyes will be wasted in their heads and their tongues in their mouths.
 καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτώσις ἣν κόψει κύριος πάντας τοὺς λαοὺς ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ ιερουσαλημ τακήσονται αἱ σάρκες αὐτῶν ἐστηκότων αὐτῶν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ῥυήσονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐτῶν καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακήσεται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
- 13 Ook zal het te dien dage geschieden, dat er een groot gedruis van den HEERE onder hen zal wezen, zodat zij een ieder zijns naasten hand zullen aangrijpen, een eens iedershand zal tegen de hand zijns naasten opgaan.
 And it will be on that day that a great fear will be sent among them from the Lord; and everyone will take his neighbour's hand, and every man's hand will be lifted against his neighbour's.
 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕκστασις κυρίου ἐπ' αὐτοὺς μεγάλη καὶ ἐπιλήμψονται ἕκαστος τῆς χειρὸς τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ συμπλακίσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς χεῖρα τοῦ πλησίον αὐτοῦ
- 14 En ook zal Juda te Jeruzalem strijden; en het vermogen aller heidenen rondom zal verzameld worden, goud en zilver, en klederen in grote menigte.
 And even Judah will be fighting against Jerusalem; and the wealth of all the nations round about will be massed together, a great store of gold and silver and clothing.
 καὶ ὁ ιουδας παρατάζεται ἐν ιερουσαλημ καὶ συνάζει τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλόθεν χρυσίον καὶ ἀργύριον καὶ ἱματισμὸν εἰς πλῆθος σφόδρα
- 15 Alzo zal ook de plage der paarden, der muilieren, der kemelen, en der ezelen, en aller beesten zijn, die in diezelfde heirlegers geweest zullen zijn, gelijk gener plage geweest is.
 And the horses and the transport beasts, the camels and the asses and all the beasts in those tents will be attacked by the same disease.
 καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτώσις τῶν ἵππων καὶ τῶν ἡμιόνων καὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν ὄνων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείναις κατὰ τὴν πτώσιν ταύτην
- 16 En het zal geschieden, dat al de overgeblevenen van alle heidenen, die tegen Jeruzalem zullen gekomen zijn, die zullen van jaar tot jaar optrekken om aan te bidden den Koning, den HEERE der heirscharen, en om te vieren het feest der loofhutten.
 And it will come about that everyone who is still living, of all those nations who came against Jerusalem, will go up from year to year to give worship to the King, the Lord of armies, and to keep the feast of tents.
 καὶ ἔσται ὅσοι ἐὰν καταλειφθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐλθόντων ἐπὶ ιερουσαλημ καὶ ἀναβήσονται κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παντοκράτορι καὶ τοῦ ἑορτάζειν τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας
- 17 En het zal geschieden, zo wie van de geslachten der aarde niet zal optrekken naar Jeruzalem, om den Koning, den HEERE der heirscharen, te aanbidden, zo zal er overhenlieden geen regen wezen.
 And it will be that if any one of all the families of the earth does not go up to Jerusalem to give worship to the King, the Lord of armies, on them there will be no rain.
 καὶ ἔσται ὅσοι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς ιερουσαλημ τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παντοκράτορι καὶ οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται
- 18 En indien het geslacht der Egyptenaren, over dewelke de regen niet is, niet zal optrekken noch komen, zo zal die plage over hen zijn, met dewelke de HEERE die heidenenplagen zal, die niet optrekken zullen, om te vieren het feest der loofhutten.
 And if the family of Egypt does not go up or come there, they will be attacked by the disease which the Lord will send on the nations:
 ἐὰν δὲ φυλὴ αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ μηδὲ ἔλθῃ ἐκεῖ καὶ ἐπὶ τούτοις ἔσται ἡ πτώσις ἣν πατάξει κύριος πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐὰν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας
- 19 Dit zal de zonde der Egyptenaren zijn, mitsgaders de zonde aller heidenen, die niet optrekken zullen, om te vieren het feest der loofhutten.
 This will be the punishment of Egypt, and the punishment of all the nations who do not go up to keep the feast of tents.
 αὕτη ἔσται ἡ ἁμαρτία αἰγύπτου καὶ ἡ ἁμαρτία πάντων τῶν ἐθνῶν ὅσα ἂν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας
- 20 Te dien dage zal op de bellen der paarden staan: De HEILIGHEID DES HEEREN. En de potten in het huis des HEEREN zullen zijn als de sprengbekkens voor het altaar;
 On that day all the bells of the horses will be holy to the Lord, and the pots in the Lord's house will be like the basins before the altar.
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ κυρίῳ παντοκράτορι καὶ ἔσονται οἱ λέβητες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὡς φιάλαι πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου

- 1** De last van het woord des HEEREN tot Israel, door den dienst van Maleachi.
The word of the Lord to Israel by Malachi.
λήμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ θέσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν
- 2** Ik heb u liefgehad, zegt de HEERE; maar gij zegt: Waarin hebt Gij ons liefgehad? Was niet Ezau Jakobs broeder? spreekt de HEERE; nochtans heb Ik Jakob liefgehad.
You have been loved by me, says the Lord. But you say, Where was your love for us? Was not Esau Jacob's brother? says the Lord: but Jacob was loved by me, ἠγάπησα ὑμᾶς λέγει κύριος καὶ εἶπατε ἐν τίνι ἠγάπησας ἡμᾶς οὐκ ἀδελφὸς ἦν ἡσασ τοῦ ἰακωβ λέγει κύριος καὶ ἠγάπησα τὸν ἰακωβ
- 3** En Ezau heb Ik gehaat; en Ik heb zijn bergen gesteld tot een verwoesting, en zijn erve voor de draken der woestijn.
And Esau was hated, and I sent destruction on his mountains, and gave his heritage to the beasts of the waste land.
τὸν δὲ ἡσασ ἐμίσησα καὶ ἔταξα τὰ ὄρια αὐτοῦ εἰς ἀφανισμόν καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς δόματα ἐρήμου
- 4** Ofschoon Edom zeide: Wij zijn verarmd, doch wij zullen de woeste plaatsen weder bouwen; also zegt de HEERE der heirscharen: Zullen zij bouwen, zo zal Ik afbreken; en menzal hen noemen: Landpale der goddeloosheid, en een volk, op hetwelk de HEERE vergramd is tot in eeuwigheid.
Though Edom says, We are crushed down but we will come back, building up the waste places; this is what the Lord of armies has said: They may put up buildings, but I will have them pulled down; and they will be named The land of evil-doing, and The people against whom the Lord keeps his wrath for ever.
διότι ἐρεῖ ἡ ἰδουμαία κατέστραπται καὶ ἐπιστρέψωμεν καὶ ἀνοικοδομήσομεν τὰς ἐρήμους τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ αὐτοὶ οἰκοδομήσουσιν καὶ ἐγὼ καταστρέψω καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς ὄρι α ἀνομίας καὶ λαὸς ἐφ' ὃν παρατέτακται κύριος ἕως αἰῶνος
- 5** En uw ogen zullen het zien, en gijlieden zult zeggen: De HEERE zij groot gemaakt, van de landpale Israels af!
And your eyes will see it; and you will say, The Lord is great even outside the limits of Israel.
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε ἐμεγαλύνθη κύριος ὑπεράνω τῶν ὁρίων τοῦ Ἰσραὴλ
- 6** Een zoon zal den vader eren, en een knecht zijn heer; ben Ik dan een Vader, waar is Mijn eer? En ben Ik een Heere, waar is Mijn vreze? zegt de HEERE der heirscharen tot u, opriesters, verachters Mijns Naams! Maar gij zegt: Waarmede verachten wij Uw Naam?
A son gives honour to his father, and a servant has fear of his master: if then I am a father, where is my honour? and if I am a master, where is the fear of me? says the Lord of armies to you, O priests, who give no value to my name. And you say, How have we not given value to your name?
υἱὸς δοξάζει πατέρα καὶ δοῦλος τὸν κύριον αὐτοῦ καὶ εἰ πατὴρ εἰμι ἐγὼ ποῦ ἐστιν ὁ φόβος μου λέγει κύριος παντοκράτωρ ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φαυλίζοντες τὸ ὄνομά μου καὶ εἶπατε ἐν τίνι ἐφουλίσαμεν τὸ ὄνομά σου
- 7** Gij brengt op Mijn altaar verontreinigd brood, en zegt: Waarmede verontreinigen wij U? Daarmede, dat gij zegt: Des HEEREN tafel is verachtelijk.
You put unclean bread on my altar. And you say, How have we made it unclean? By your saying, The table of the Lord is of no value.
προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους ἡλισγημένους καὶ εἶπατε ἐν τίνι ἡλισγήσαμεν αὐτούς ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς τράπεζα κυρίου ἐξουδενωμένη ἐστίν καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα βρώματα ἐξουδενωμένα
- 8** Want als gij wat blinds aanbrengt om te offeren, het is bij u niet kwaad; en als gij wat kreupels of wat kranks aanbrengt, het is niet kwaad! Brengt dat toch uw vorst; zal hij eenwelgevalen aan u hebben? of zal hij uw aangezicht opnemen? zegt de HEERE der heirscharen.
And when you give what is blind for an offering, it is no evil! and when you give what is damaged and ill, it is no evil! Give it now to your ruler; will he be pleased with you, or will you have his approval? says the Lord of armies.
διότι ἐὰν προσάγαγῃτε τυφλὸν εἰς θυσίαν οὐ κακόν καὶ ἐὰν προσάγαγῃτε χωλὸν ἢ ἄρρωστον οὐ κακόν προσάγαγε δὴ αὐτὸ τῷ ἡγουμένῳ σου εἰ προσδέξεται αὐτό εἰ λήμμεται πρόσωπόν σου λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 9** Nu dan, smeekt toch het aangezicht van God, dat Hij ons genadig zij; zulks is van uw hand geschied, zal Hij uw aangezicht opnemen? zegt de HEERE der heirscharen?
And now, make request for the grace of God so that he may have mercy on us: this has been your doing: will he give his approval to any of you? says the Lord of armies.
καὶ νῦν ἐξιλάσθεσθε τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ δεήθητε αὐτοῦ ἐν χερσὶν ὑμῶν γέγονεν ταῦτα εἰ λήμμομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 10** Wie is er ook onder u, die de deuren om niet toesluit? En gij steekt het vuur niet aan op Mijn altaar om niet. Ik heb geen lust aan u, zegt de HEERE der heirscharen, en hetspijsoffer is Mij van uw hand niet aangenaam.
If only there was one among you who would see that the doors were shut, so that you might not put a light to the fire on my altar for nothing! I have no pleasure in you, says the Lord of armies, and I will not take an offering from your hands.
διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγκλεισθήσονται θύραι καὶ οὐκ ἀνάψετε τὸ θυσιαστήριόν μου δωρεάν οὐκ ἔστιν μου θέλημα ἐν ὑμῖν λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν

- 11 Maar van den opgang der zon tot haar ondergang, zal Mijn Naam groot zijn onder de heidenen; en aan alle plaats zal Mijn Naam reukwerk toegebracht worden, en een reinspijsoffer; want Mijn Naam zal groot zijn onder de heidenen, zegt de HEERE der heirscharen.
For, from the coming up of the sun till its going down, my name is great among the Gentiles; and in every place the smell of burning flesh is offered to my name, and a clean offering: for my name is great among the Gentiles, says the Lord of armies.
διότι ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐν παντὶ τόπῳ θυμίαμα προσάγεται τῷ ὀνόματί μου καὶ θυσία καθαρὰ διότι μέγα τὸ ὄνομά μου ἐν τοῖς ἔθνεσιν λέγει ὁ κύριος παντοκράτωρ
- 12 Maar gij ontheiligt dien, als gij zegt: Des HEEREN tafel is ontreinigd, en haar inkomen, haar spijs is verachtelijk.
But you make it unholy by saying, The Lord's table has become unclean, and his food is of no value.
ὁμοίως δὲ βεβηλοῦτε αὐτὸ ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς τράπεζα κυρίου ἡλισγημένη ἐστὶν καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουδένωνται βρώματα αὐτοῦ
- 13 Nog zegt gij: Ziet, wat een vermoeidheid! maar gij zoudt het kunnen wegblazen, zegt de HEERE der heirscharen; gij brengt ook hetgeen geroofd is, en dat kreupel en krank is; gijbrengt ook spijsoffer; zou Mij zulks aangenaam zijn van uw hand? zegt de HEERE.
And you say, See, what a weariness it is! and you let out your breath at it, says the Lord of armies; and you have given what has been cut about by beasts, and what is damaged in its feet and ill; this is the offering you give: will this be pleasing to me from your hands? says the Lord.
καὶ εἶπατε ταῦτα ἐκ κακοπαθείας ἐστὶν καὶ ἐξεφόρησα αὐτὰ λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ εἰσφέρετε ἀρπάγματα καὶ τὰ χωλὰ καὶ τὰ ἐνοχλούμενα καὶ ἐὰν φέρητε τὴν θυσίαν εἰ προσδέξομαι αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 1 En nu, gij priesters! tot u wordt dit gebod gezonden;
And now, O you priests, this order is for you.
καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὐτὴ πρὸς ὑμᾶς οἱ ἱερεῖς
- 2 Indien gij het niet zult horen, en indien gij het niet zult ter harte nemen, om Mijn Naam eer te geven, zegt de HEERE der heirscharen, zo zal Ik den vloek onder u zenden, en Ik zaluw zegeningen vervloeken; ja, Ik heb ook alrede elkeen derzelve vervloekt, omdat gij het niet ter harte neemt.
If you will not give ear and take it to heart, to give glory to my name, says the Lord of armies, then I will send the curse on you and will put a curse on your blessing: truly, even now I have put a curse on it, because you do not take it to heart.
ἐὰν μὴ ἀκούσητε καὶ ἐὰν μὴ θῆσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν τοῦ δοῦναι δόξαν τῷ ὀνόματί μου λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὴν κατάραν καὶ ἐπικαταράσομαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν καὶ καταράσομαι αὐτὴν καὶ διασκεδάσω τὴν εὐλογίαν ὑμῶν καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν
- 3 Ziet, Ik zal u het zaad verderven; en Ik zal drek op uw aangezichten strooien, den drek uwer feesten, zodat men u met denzelven wegnemen zal.
See, I will have your arm cut off, and will put waste on your faces, even the waste from your feasts; and you will be taken away with it.
ἰδοὺ ἐγὼ ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὄμῳ καὶ σκορπιῶ ἡνυστρον ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἡνυστρον ἑορτῶν ὑμῶν καὶ λήμψομαι ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτό
- 4 Dan zult gij weten, dat Ik dit gebod tot u gezonden heb; opdat Mijn verbond met Levi zij, zegt de HEERE der heirscharen.
And you will be certain that I have sent this order to you, so that it might be my agreement with Levi, says the Lord of armies.
καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολὴν ταύτην τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς λευίτας λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 5 Mijn verbond met hem was het leven, en de vrede; en Ik gaf hem die tot een vrede; en hij vreesde Mij, en hij werd om Mijns Naams wil verschrkt.
My agreement with him was on my side life and peace, and I gave them to him; on his side fear, and he had fear of me and gave honour to my name.
ἡ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς εἰρήνης καὶ ἔδωκα αὐτῷ ἐν φόβῳ φοβεῖσθαι με καὶ ἀπὸ προσώπου ὀνοματός μου στέλλεσθαι αὐτόν
- 6 De wet der waarheid was in zijn mond, en er werd geen onrecht in zijn lippen gevonden; hij wandelde met Mij in vrede en in rechtmatigheid, en hij bekeerde er velen vanongerechtigheid.
True teaching was in his mouth, and no evil was seen on his lips: he was walking with me in peace and righteousness, turning numbers of people away from evil-doing.
νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ ἀδικία οὐκ εὗρέθη ἐν χεῖλεσιν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ κατευθύνων ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ καὶ πολλοὺς ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδικίας
- 7 Want de lippen der priesters zullen de wetenschap bewaren, en men zal uit zijn mond de wet zoeken; want hij is een engel des HEEREN der heirscharen.
For it is right for the priest's lips to keep knowledge, and for men to be waiting for the law from his mouth: for he is the servant sent from the Lord of armies.
ὅτι χεῖλη ἱερέως φυλάσσεται γνῶσιν καὶ νόμον ἐκζητήσουσιν ἐκ στόματος αὐτοῦ διότι ἄγγελος κυρίου παντοκράτορος ἐστίν
- 8 Maar gij zijt van den weg afgeweken, gij hebt er velen doen struikelen in de wet, gij hebt het verbond met Levi verdorven, zegt de HEERE der heirscharen.
But you are turned out of the way; you have made the law hard for numbers of people; you have made the agreement of Levi of no value, says the Lord of armies.
ὁμοίως δὲ ἐξεκλίνατε ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ πολλοὺς ἠσθενήσατε ἐν νόμῳ διεφθείρατε τὴν διαθήκην τοῦ λευι λέγει κύριος παντοκράτωρ

- 9 Daaron heb Ik ook u verachtelijk en onwaard gemaakt voor het ganse volk, dewijl gij Mijn wegen niet houdt, maar het aangezicht aanneemt in de wet.
 And so I have taken away your honour and made you low before all the people, even as you have not kept my ways, and have given no thought to me in using the law.
 κἀγὼ δέδωκα ὑμᾶς ἐξουδενωμένους καὶ παρειμένους εἰς πάντα τὰ ἔθνη ἀνθ' ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδοὺς μου ἀλλὰ ἐλαμβάνετε πρόσωπα ἐν νόμῳ
- 10 Hebben wij niet allen een Vader? Heeft niet een God ons geschapen? Waarom handelen wij dan trouwelooslijk de een tegen den ander, ontheiligende het verbond onzervaderen?
 Have we not all one father? has not one God made us? why are we, every one of us, acting falsely to his brother, putting shame on the agreement of our fathers?
 οὐχὶ θεὸς εἷς ἐκτίσεν ὑμᾶς οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν τί ὅτι ἐγκατελίπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ βεβηλώσαι τὴν διαθήκην τῶν πατέρων ὑμῶν
- 11 Juda handelt trouwelooslijk, en er wordt een gruwel gedaan in Israel, en in Jeruzalem; want Juda ontheiligt de heiligheid des HEEREN, welke Hij liefheeft; want hij heeft dedochters eens vreemden gods getrouwd.
 Judah has been acting falsely, and a disgusting thing has been done in Jerusalem; for Judah has made unclean the holy place of the Lord which is dear to him, and has taken as his wife the daughter of a strange god.
 ἐγκατελείφθη ἰουδας καὶ βδέλυγμα ἐγένετο ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ διότι ἐβεβήλωσεν ἰουδας τὰ ἅγια κυρίου ἐν οἷς ἠγάπησεν καὶ ἐπετήδευσεν εἰς θεοὺς ἄλλοτριούς
- 12 De HEERE zal den man, die zulks doet, uitroeien uit de hutten van Jakob, dien, die waakt, en dien, die antwoordt, en die den HEERE der heirscharen spijsoffer brengt.
 The Lord will have the man who does this cut off root and branch out of the tents of Jacob, and him who makes an offering to the Lord of armies.
 ἐξολοθρεύσει κύριος τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιοῦντα ταῦτα ἕως καὶ ταπεινωθῆ ἕκ σκηνομάτων ἰακὼβ καὶ ἐκ προσαγόντων θυσίαν τῷ κυρίῳ παντοκράτορι
- 13 Dit tweede doet gijlieden ook, dat gij het altaar des HEEREN bedekt met tranen, met wening en met zuchting; zodat Hij niet meer het spijsoffer aanschouwen, noch metwelgevallen van uw hand ontvangen wil.
 And this again you do: covering the altar of the Lord with weeping and with grief, so that he gives no more thought to the offering, and does not take it with pleasure from your hand.
 καὶ ταῦτα ἃ ἐμίσουν ἐποιεῖτε ἐκαλύπτετε δάκρυσιν τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ κλαυθμῷ καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν ἢ λαβεῖν δεκτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν
- 14 Gij nu zegt: Waarom? Daarom dat de HEERE een Getuige geweest is, tussen u en tussen de huisvrouw uwer jeugd, met dewelke gij trouwelooslijk handelt; daar zij toch uwgezellig, en de huisvrouw uws verbonds is.
 But you say, For what reason? Because the Lord has been a witness between you and the wife of your early years, to whom you have been untrue, though she is your friend and the wife to whom you have given your word.
 καὶ εἶπατε ἕνεκεν τίνος ὅτι κύριος διεμαρτύρατο ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον γυναικὸς νεότητός σου ἣν ἐγκατέλιπες καὶ αὐτὴ κοινωνός σου καὶ γυνὴ διαθήκης σου
- 15 Heeft Hij niet maar een gemaakt, hoewel Hij des geestes overig had? En waarom maar dien enen? Hij zocht een zaad Gods. Daarom, wacht u met uw geest, en dat niemandtrouwelooslijk handele tegen de huisvrouw zijner jeugd.
 ... So give thought to your spirit, and let no one be false to the wife of his early years.
 καὶ οὐκ ἄλλος ἐποίησεν καὶ ὑπόλειμμα πνεύματος αὐτοῦ καὶ εἶπατε τί ἄλλο ἄλλ' ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ θεὸς καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγκαταλίπη
- 16 Want de HEERE, de God Israels, zegt, dat Hij het verlaten haat, alhoewel hij den wrevel bedekt met Zijn kleed, zegt de HEERE der heirscharen; daarom wacht u met uw geest, dat gij niet trouwelooslijk handelt.
 For I am against the putting away of a wife, says the Lord, the God of Israel, and against him who is clothed with violent acts, says the Lord of armies: so give thought to your spirit and do not be false in your acts.
 ἀλλὰ ἐὰν μισήσας ἐξαποστείλης λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ ἰσραὴλ καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ἐγκαταλίπητε
- 17 Gij vermoeit den HEERE met uw woorden; nog zegt gij: Waarmede vermoeien wij Hem? Daarmede, dat gij zegt: Al wie kwaad doet, is goed in de ogen des HEEREN, en Hij heeftlust aan zodanigen; of, waar is de God des oordeels?
 You have made the Lord tired with your words. And still you say, How have we made him tired? By your saying, Everyone who does evil is good in the eyes of the Lord, and he has delight in them; or, Where is God the judge?
 οἱ παροξύνοντες τὸν θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν καὶ εἶπατε ἐν τίνι παρωξύναμεν αὐτόν ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς πᾶς ποιῶν πονηρὸν καλὸν ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐν αὐτοῖς αὐτὸς εὐδόκησεν καὶ ποῦ ἔστιν ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης
- 1 Ziet, Ik zende Mijn engel, die voor Mijn aangezicht den weg bereiden zal; en snellijk zal tot Zijn tempel komen die Heere, Dien gijlieden zoekt, te weten de Engel des verbonds, aan Denwelken gij lust hebt; ziet, Hij komt, zegt de HEERE der heirscharen.
 See, I am sending my servant, and he will make ready the way before me; and the Lord, whom you are looking for, will suddenly come to his Temple; and the angel of the agreement, in whom you have delight, see, he is coming, says the Lord of armies.
 ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου μου καὶ ἐξαίφνης ἦξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ κύριος ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε καὶ ὁ ἄγγελος τῆς διαθήκης ὃν ὑμεῖς θέλετε ἰδοὺ ἔρχεται λέγει κύριος παντοκράτωρ

- 2 Maar wie zal den dag Zijner toekomst verdragen, en wie zal bestaan, als Hij verschijnt? Want Hij zal zijn als het vuur van een goudsmid, en als zeep der vollers.
But by whom may the day of his coming be faced? and who may keep his place when he is seen? for he is like the metal-tester's fire and the cleaner's soap.
καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εισόδου αὐτοῦ ἢ τίς ὑποστήσεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐτοῦ διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ χωνευτηρίου καὶ ὡς πόα πλυνόντων
- 3 En Hij zal zitten, louterende, en het zilver reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen, en Hij zal ze doorlouteren als goud, en als zilver; dan zullen zij den HEERE spijsoffertoebrengen in gerechtigheid.
He will take his seat, testing and cleaning the sons of Levi, burning away the evil from them as from gold and silver; so that they may make offerings to the Lord in righteousness.
καὶ καθεῖται χωνεύων καὶ καθαρίζων ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ὡς τὸ χρυσίον καὶ καθαρῖσει τοὺς υἱοὺς λευὶ καὶ χεεὶ αὐτοὺς ὡς τὸ χρυσίον καὶ ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ προσάγοντες θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ
- 4 Dan zal het spijsoffer van Juda en Jeruzalem den HEERE zoet wezen, als in de oude dagen, en als in de vorige jaren.
Then the offering of Judah and Jerusalem will be pleasing to the Lord, as in days gone by, and as in past years.
καὶ ἀρέσει τῷ κυρίῳ θυσία ἰουδα καὶ ἱερουσαλημ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος καὶ καθὼς τὰ ἔτη τὰ ἔμπροσθεν
- 5 En Ik zal tot ulieden ten oordeel naderen; en Ik zal een snel Getuige zijn tegen de tovenaars, en tegen de overspelers, en tegen degenen, die valselijk zweren, en tegen degenen, die het loon des dagloners met geweld inhouden, die de weduwe, en den wees, en den vreemdeling het recht verkeren, en Mij niet vrezen, zegt de HEERE der heirscharen.
And I will come near to you for judging; I will quickly be a witness against the wonder-workers, against those who have been untrue in married life, against those who take false oaths; against those who keep back from the servant his payment, and who are hard on the widow and the child without a father, who do not give his rights to the man from a strange country, and have no fear of me, says the Lord of armies.
καὶ προσάξω πρὸς ὑμᾶς ἐν κρίσει καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχὺς ἐπὶ τὰς φαρμακοὺς καὶ ἐπὶ τὰς μοιχαλίδας καὶ ἐπὶ τοὺς ὀμνούντας τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεῦδει καὶ ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας μισθὸν μισθοῦ καὶ τοὺς καταδυναστεύοντας χήραν καὶ τοὺς κονδυλίζοντας ὀρφανοὺς καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας κρίσιν προσηλύτου καὶ τοὺς μὴ φοβούμενους με λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 6 Want Ik, de HEERE, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs! niet verteerd.
For I am the Lord, I am unchanged; and so you, O sons of Jacob, have not been cut off.
διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ οὐκ ἠλλοίωμαι καὶ ὑμεῖς υἱοὶ ἰακωβ οὐκ ἀπέχεσθε
- 7 Van uwer vaderen dag af, zijt gij afgeweken van Mijn inzettingen, en hebt ze niet bewaard; keert weder tot Mij, en Ik zal tot u wederkeren, zegt de HEERE der heirscharen; maargij zegt: Waarin zullen wij wederkeren?
From the days of your fathers you have been turned away from my rules and have not kept them. Come back to me, and I will come back to you, says the Lord of armies. But you say, How are we to come back?
ἀπὸ τῶν ἀδικῶν τῶν πατέρων ὑμῶν ἐξεκλίνατε νόμιά μου καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε ἐπιστρέψατε πρὸς με καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς λέγει κύριος παντοκράτωρ καὶ εἶπατε ἐν τίνι ἐπιστρέψομεν
- 8 Zal een mens God beroven? Maar gij berooft Mij, en zegt: Waarin beroven wij U? In de tienden en het hefoffer.
Will a man keep back from God what is right? But you have kept back what is mine. But you say, What have we kept back from you? Tenths and offerings.
εἰ πτερνεῖ ἄνθρωπος θεόν διότι ὑμεῖς πτερνίζετε με καὶ ἐρεῖτε ἐν τίνι ἐπτερνίκαμην σε ὅτι τὰ ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρχαὶ μεθ' ὑμῶν εἰσιν
- 9 Met een vloek zijt gij vervloekt, omdat gij Mij berooft, zelfs het ganse volk.
You are cursed with a curse; for you have kept back from me what is mine, even all this nation.
καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς ἀποβλέπετε καὶ ἐμεῦ ὑμεῖς πτερνίζετε τὸ ἔθνος συνετελέσθη
- 10 Brengt al de tienden in het schathuis, opdat er spijze zij in Mijn huis; en beproeft Mij nu daarin, zegt de HEERE der heirscharen, of Ik u dan niet opendoen zal de vensteren deshemels, en u zegen afgieten, zodat er geen schuren genoeg wezen zullen.
Let your tenths come into the store-house so that there may be food in my house, and put me to the test by doing so, says the Lord of armies, and see if I do not make the windows of heaven open and send down such a blessing on you that there is no room for it.
καὶ εἰσηνέγατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς τοὺς θησαυροὺς καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ ἐπισκέψασθε δὴ ἐν τούτῳ λέγει κύριος παντοκράτωρ ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς καταρράκτας τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐκχεῶ ὑμῖν τὴν εὐλογίαν μου ἕως τοῦ ἰκανοθῆναι
- 11 En Ik zal om uwentwil den opeter schelden, dat hij u de vrucht des lands niet verderve; en de wijnstok op het veld zal u geen misdrecht voortbrengen, zegt de HEERE derheirscharen.
And on your account I will keep back the locusts from wasting the fruits of your land; and the fruit of your vine will not be dropped on the field before its time, says the Lord of armies
καὶ διαστελῶ ὑμῖν εἰς βρώσιν καὶ οὐ μὴ διαφθέρω ὑμῶν τὸν καρπὸν τῆς γῆς καὶ οὐ μὴ ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἄμπελος ἢ ἐν τῷ ἀγρῷ λέγει κύριος παντοκράτωρ
- 12 En alle heidenen zullen u gelukzalig noemen; want gijlieden zult een lustig land zijn, zegt de HEERE der heirscharen.
And you will be named happy by all nations: for you will be a land of delight, says the Lord of armies.
καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη διότι ἔσεσθε ὑμεῖς γῆ θελητὴ λέγει κύριος παντοκράτωρ

- 13 Uw woorden zijn tegen Mij te sterk geworden, zegt de HEERE; maar gij zegt: Wat hebben wij tegen U gesproken?
Your words have been strong against me, says the Lord. And still you say, What have we said against you?
ἐβάρυνάτε ἐπ' ἐμὲ τοὺς λόγους ὑμῶν λέγει κύριος καὶ εἶπατε ἐν τίνι κατελάλησαμεν κατὰ σοῦ
- 14 Gij zegt: Het is tevergeefs God te dienen; want wat nuttigheid is het, dat wij Zijn wacht waarnemen, en dat wij in het zwart gaan, voor het aangezicht des HEEREN derheirscharen?
You have said, It is no use worshipping God: what profit have we had from keeping his orders, and going in clothing of sorrow before the Lord of armies?
εἶπατε μάταιος ὁ δουλεύων θεῷ καὶ τί πλέον ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ καὶ διότι ἐπορεύθημεν ἰκέται πρὸ προσώπου κυρίου παντοκράτορος
- 15 En nu, wij achten de hoogmoedigen gelukzalig; ook die goddeloosheid doen, worden gebouwd; ook verzoeken zij den HEERE, en ontkomen.
And now to us the men of pride seem happy; yes, the evil-doers are doing well; they put God to the test and are safe.
καὶ νῦν ἡμεῖς μακαρίζομεν ἄλλοτρίους καὶ ἀνοικοδομοῦνται πάντες ποιοῦντες ἄνομα καὶ ἀντέστησαν θεῷ καὶ ἐσώθησαν
- 16 Alsdan spreken, die den HEERE vrezen, een ieder tot zijn naaste: De HEERE merkt er toch op en hoort, en er is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor degenen, die den HEERE vrezen, en voor degenen, die aan Zijn Naam gedenken.
Then those in whom was the fear of the Lord had talk together: and the Lord gave ear, and it was recorded in a book to be kept in mind before him, for those who had the fear of the Lord and gave thought to his name.
ταῦτα κατελάλησαν οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ προσέσχεν κύριος καὶ εἰσήκουσεν καὶ ἔγραψεν βιβλίον μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν κύριον καὶ ἰεὺλαβουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ
- 17 En zij zullen, zegt de HEERE der heirscharen, te dien dage, dien Ik maken zal, Mij een eigendom zijn; en Ik zal hen verschonen, gelijk als een man zijn zoon verschoont, die hem dient.
And they will be mine, says the Lord, in the day when I make them my special property; and I will have mercy on them as a man has mercy on his son who is his servant.
καὶ ἔσονται μοι λέγει κύριος παντοκράτωρ εἰς ἡμέραν ἣν ἐγὼ ποιῶ εἰς περιποίησιν καὶ αἰρετιῶ αὐτοὺς ὃν τρόπον αἰρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν δουλεύοντα αὐτῷ
- 18 Dan zult gijlieden wederom zien, het onderscheid tussen den rechtvaardige en den goddeloze, tussen dien, die God dient, en dien, die Hem niet dient. Maleachi 4
Then you will again see how the upright man is different from the sinner, and the servant of God from him who is not.
καὶ ἐπιστραφήσεσθε καὶ ὄψεσθε ἀνὰ μέσον δικαίου καὶ ἀνὰ μέσον ἀνόμου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ δουλεύοντος θεῷ καὶ τοῦ μὴ δουλεύοντος
- 1 Het boek des geslachts van JEZUS CHRISTUS, den Zoon van David, den zoon van Abraham.
The book of the generations of Jesus Christ, the son of David, the son of Abraham.
βιβλος γενεσεως ιησου χριστου υιου δαβιδ υιου αβρααμ
- 2 Abraham gewon Izak, en Izak gewon Jakob, en Jakob gewon Juda, en zijn broeders;
The son of Abraham was Isaac; and the son of Isaac was Jacob; and the sons of Jacob were Judah and his brothers;
αβρααμ εγεννησεν τον ισαακ ισαακ δε εγεννησεν τον ιακωβ ιακωβ δε εγεννησεν τον ιουδα και τους αδελφους αυτου
- 3 En Juda gewon Fares en Zara bij Thamar; en Fares gewon Esrom, en Esrom gewon Aram;
And the sons of Judah were Perez and Zerah by Tamar; and the son of Perez was Hezron; and the son of Hezron was Ram;
ιουδας δε εγεννησεν τον φαρες και τον ζαρα εκ της θαμαρ φαρες δε εγεννησεν τον εσρωμ εσρωμ δε εγεννησεν τον αραμ
- 4 En Aram gewon Aminadab, en Aminadab gewon Nahasson, en Nahasson gewon Salmon;
And the son of Ram was Amminadab; and the son of Amminadab was Nahshon; and the son of Nahshon was Salmon;
αραμ δε εγεννησεν τον αμιναδαβ αμιναδαβ δε εγεννησεν τον ναασσων ναασσων δε εγεννησεν τον σαλμων
- 5 En Salmon gewon Booz bij Rachab, en Booz gewon Obed bij Ruth, en Obed gewon Jessai;
And the son of Salmon by Rahab was Boaz; and the son of Boaz by Ruth was Obed; and the son of Obed was Jesse;
σαλμων δε εγεννησεν τον βοοζ εκ της ραχαβ βοοζ δε εγεννησεν τον ωβηδ εκ της ρουθ ωβηδ δε εγεννησεν τον ιεσσαι
- 6 En Jessai gewon David, den koning; en David, den koning, gewon Salomon bij degene, die Uria's vrouw was geweest;
And the son of Jesse was David the king; and the son of David was Solomon by her who had been the wife of Uria;
ιεσσαι δε εγεννησεν τον δαβιδ τον βασιλεα δαβιδ δε ο βασιλευς εγεννησεν τον σολομωντα εκ της του ουριου
- 7 En Salomon gewon Roboam, en Roboam gewon Abia, en Abia gewon Asa;
And the son of Solomon was Rehoboam; and the son of Rehoboam was Abijah; and the son of Abijah was Asa;
σολομων δε εγεννησεν τον ροβοαμ ροβοαμ δε εγεννησεν τον αβια αβια δε εγεννησεν τον ασα

- 8 En Asa gewon Josafat, en Josafat gewon Joram, en Joram gewon Ozias;
And the son of Asa was Jehoshaphat; and the son of Jehoshaphat was Joram; and the son of Joram was Uzziah;
ασα δε εγεννησεν τον ιωσαφατ ιωσαφατ δε εγεννησεν τον ιωραμ ιωραμ δε εγεννησεν τον οζιαν
- 9 En Ozias gewon Joatham, en Joatham gewon Achaz, en Achaz gewon Ezekias;
And the son of Uzziah was Jotham; and the son of Jotham was Ahaz; and the son of Ahaz was Hezekiah;
οζιας δε εγεννησεν τον ιωθαμ ιωθαμ δε εγεννησεν τον αχαζ αχαζ δε εγεννησεν τον εξεκιαν
- 10 En Ezekias gewon Manasse, en Manasse gewon Amon, en Amon gewon Josias;
And the son of Hezekiah was Manasseh; and the son of Manasseh was Amon; and the son of Amon was Josiah;
εξεκιας δε εγεννησεν τον μανασση μανασσης δε εγεννησεν τον αμων αμων δε εγεννησεν τον ιωσιαν
- 11 En Josias gewon Jechonias, en zijn broeders, omtrent de Babylonische overvoering.
And the sons of Josiah were Jechoniah and his brothers, at the time of the taking away to Babylon.
ιωσιας δε εγεννησεν τον ιεχονιαν και τους αδελφους αυτου επι της μετοικεσις βαβυλωνος
- 12 En na de Babylonische overvoering gewon Jechonias Salathiel, en Salathiel gewon Zerobabel;
And after the taking away to Babylon, Jechoniah had a son Shealtiel; and Shealtiel had Zerubbabel;
μετα δε την μετοικεσιαν βαβυλωνος ιεχονιας εγεννησεν τον σαλαθιηλ σαλαθιηλ δε εγεννησεν τον ζοροβαβελ
- 13 En Zerobabel gewon Abiud, en Abiud gewon Eljakim, en Eljakim gewon Azor;
And Zerubbabel had Abiud; and Abiud had Eliakim; and Eliakim had Azor;
ζοροβαβελ δε εγεννησεν τον αβιουδ αβιουδ δε εγεννησεν τον ελιακειμ ελιακειμ δε εγεννησεν τον αζωρ
- 14 En Azor gewon Sadok, en Sadok gewon Achim, en Achim gewon Eliud;
And Azor had Zadok; and Zadok had Achim; and Achim had Eliud;
αζωρ δε εγεννησεν τον σαδοκ σαδοκ δε εγεννησεν τον αχειμ αχειμ δε εγεννησεν τον ελιουδ
- 15 En Eliud gewon Eleazar, en Eleazar gewon Matthan, en Matthan gewon Jakob;
And Eliud had Eleazar; and Eleazar had Matthan; and Matthan had Jacob;
ελιουδ δε εγεννησεν τον ελεαζαρ ελεαζαρ δε εγεννησεν τον ματθαν ματθαν δε εγεννησεν τον ιακωβ
- 16 En Jakob gewon Jozef, den man van Maria, uit welke geboren is JEZUS, gezegd Christus.
And the son of Jacob was Joseph the husband of Mary, who gave birth to Jesus, whose name is Christ.
ιακωβ δε εγεννησεν τον ιωσηφ τον ανδρα μαριας εξ ης εγεννηθη ιησους ο λεγομενος χριστος
- 17 Al de geslachten dan, van Abraham tot David, zijn veertien geslachten; en van David tot de Babylonische overvoering, zijn veertien geslachten; en van de Babylonische overvoering tot Christus, zijn veertien geslachten.
So all the generations from Abraham to David are fourteen generations; and from David to the taking away to Babylon, fourteen generations; and from the taking away to Babylon to the coming of Christ, fourteen generations.
πασαι ουν αι γενειαι απο αβρααμ εως δαβιδ γενειαι δεκατεσσαρες και απο δαβιδ εως της μετοικεσις βαβυλωνος γενειαι δεκατεσσαρες και απο της μετοικεσις βαβυλωνος εως του χριστου γενειαι δεκα τεσσαρες
- 18 De geboorte van Jezus Christus was nu aldus; want als Maria, Zijn moeder, met Jozef ondertrouwd was, eer zij samengekomen waren, werd zij zwangerbevonden uit den Heiligen Geest.
Now the birth of Jesus Christ was in this way: when his mother Mary was going to be married to Joseph, before they came together the discovery was made that she was with child by the Holy Spirit.
του δε ιησου χριστου η γεννησις ουτως ην μνηστευθεισης γαρ της μητρος αυτου μαριας τω ιωσηφ πριν η συνελθειν αυτους ευρεθη εν γαστρι εχουσα εκ πνευματος αγιου
- 19 Jozef nu, haar man, alzo hij rechtvaardig was, en haar niet wilde openbaarlijk te schande maken, was van wil haar heimelijk te verlaten.
And Joseph, her husband, being an upright man, and not desiring to make her a public example, had a mind to put her away privately.
ιωσηφ δε ο ανηρ αυτης δικαιος ων και μη θελων αυτην παραδειγματισαι εβουληθη λαθρα απολυσαι αυτην

- 20 En also hij deze dingen in den zin had, ziet, de engel des Heeren verscheen hem in den droom, zeggende: Jozef, gij zoudt Davids! wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; want hetgeen in haar ontvangen is, dat is uit den Heiligen Geest;
 But when he was giving thought to these things, an angel of the Lord came to him in a dream, saying, Joseph, son of David, have no fear of taking Mary as your wife; because that which is in her body is of the Holy Spirit.
 ταυτα δε αυτου ενθυμηθεντος ιδου αγγελος κυριου κατ' οναρ εφανε αυτω λεγων ιωσηφ υιος δαβιδ μη φοβηθης παραλαβειν μαριαμ την γυναικα σου το γαρ εν αυτη γεννηθεν εκ πνευματος εστιν αγιου
- 21 En zij zal een Zoon baren, en gij zult Zijn naam heten JESUS; want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.
 And she will give birth to a son; and you will give him the name Jesus; for he will give his people salvation from their sins.
 τεξεται δε υιον και καλεσεις το ονομα αυτου ιησουν αυτος γαρ σωσει τον λαον αυτου απο των αμαρτιων αυτων
- 22 En dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden, hetgeen van den Heere gesproken is, door den profeet, zeggende:
 Now all this took place so that the word of the Lord by the prophet might come true,
 τουτο δε ολον γεγονεν ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του κυριου δια του προφητου λεγοντος
- 23 Ziet, de maagd zal zwanger worden, en een Zoon baren, en gij zult Zijn naam heten Emmanuel; hetwelk is, overgezet zijnde, God met ons.
 See, the virgin will be with child, and will give birth to a son, and they will give him the name Immanuel, that is, God with us.
 ιδου η παρθενος εν γαστρι εξει και τεξεται υιον και καλεσουσιν το ονομα αυτου εμμανουηλ ο εστιν μεθερμηνευομενον μεθ ημων ο θεος
- 24 Jozef dan, opgewekt zijnde van den slaap, deed, gelijk de engel des Heeren hem bevolen had, en heeft zijn vrouw tot zich genomen;
 And Joseph did as the angel of the Lord had said to him, and took her as his wife;
 διεγερθεις δε ο ιωσηφ απο του υπνου εποιησεν ως προσεταξεν αυτω ο αγγελος κυριου και παρελαβεν την γυναικα αυτου
- 1 Toen nu Jezus geboren was te Bethlehem, gelegen in Judea, in de dagen van den koning Herodes, ziet, enige wijzen van het Oosten zijn te Jeruzalemaangekomen.
 Now when the birth of Jesus took place in Beth-lehem of Judaea, in the days of Herod the king, there came wise men from the east to Jerusalem,
 του δε ιησου γεννηθεντος εν βηθλεεμ της ιουδαϊας εν ημεραις ηρωδου του βασιλεως ιδου μαγοι απο ανατολων παρεγενοντο εις ιεροσολυμα
- 1 En in die dagen kwam Johannes de Doper, predikende in de woestijn van Judea,
 Now when the birth of Jesus took place in Beth-lehem of Judaea, in the days of Herod the king, there came wise men from the east to Jerusalem,
 του δε ιησου γεννηθεντος εν βηθλεεμ της ιουδαϊας εν ημεραις ηρωδου του βασιλεως ιδου μαγοι απο ανατολων παρεγενοντο εις ιεροσολυμα
- 2 Zeggende: Waar is de geboren Koning der Joden? want wij hebben gezien Zijn ster in het Oosten, en zijn gekomen om Hem te aanbidden.
 Saying, Where is the King of the Jews whose birth has now taken place? We have seen his star in the east and have come to give him worship.
 λεγοντες που εστιν ο τεχθεις βασιλευς των ιουδαιων ειδομεν γαρ αυτου τον αστερα εν τη ανατολη και ηλθομεν προσκυνησαι αυτω
- 2 En zeggende: Bekeert u; want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.
 Saying, Where is the King of the Jews whose birth has now taken place? We have seen his star in the east and have come to give him worship.
 λεγοντες που εστιν ο τεχθεις βασιλευς των ιουδαιων ειδομεν γαρ αυτου τον αστερα εν τη ανατολη και ηλθομεν προσκυνησαι αυτω
- 3 Want deze is het, van denwelken gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende: De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt Zijn paden recht!
 And when it came to the ears of Herod the king, he was troubled, and all Jerusalem with him.
 ακουσας δε ηρωδης ο βασιλευς εταραχθη και πασα ιεροσολυμα μετ αυτου
- 3 De koning Herodes nu, dit gehoord hebbende, werd ontroerd, en geheel Jeruzalem, met hem.
 And when it came to the ears of Herod the king, he was troubled, and all Jerusalem with him.
 ακουσας δε ηρωδης ο βασιλευς εταραχθη και πασα ιεροσολυμα μετ αυτου
- 4 En dezelve Johannes had zijn kleding van kemelshaar, en een lederen gordel om zijn lenden; en zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honig.
 And he got together all the chief priests and scribes of the people, questioning them as to where the birth-place of the Christ would be.
 και συναγαγων παντας τους αρχιερεις και γραμματεις του λαου επυνθανετο παρ αυτων που ο χριστος γεννεται
- 4 En bijeenvergaderd hebbende al de overpriesters en Schriftgeleerden des volks, vraagde van hen, waar de Christus zou geboren worden.
 And he got together all the chief priests and scribes of the people, questioning them as to where the birth-place of the Christ would be.
 και συναγαγων παντας τους αρχιερεις και γραμματεις του λαου επυνθανετο παρ αυτων που ο χριστος γεννεται

- 5 En zij zeiden tot hem: Te Bethlehem, in Judea gelegen; want alzo is geschreven door den profeet:
And they said to him, In Beth-lehem of Judaea; for so it is said in the writings of the prophet,
 οι δε ειπον αυτω εν βηθλεεμ της ιουδαιας ουτως γαρ γεγραπται δια του προφητου
- 5 Toen is tot hem uitgegaan Jeruzalem en geheel Judea, en het gehele land rondom de Jordaan;
And they said to him, In Beth-lehem of Judaea; for so it is said in the writings of the prophet,
 οι δε ειπον αυτω εν βηθλεεμ της ιουδαιας ουτως γαρ γεγραπται δια του προφητου
- 6 En werden van hem gedoopt in de Jordaan, belijdende hun zonden.
You Beth-lehem, in the land of Judah, are not the least among the chiefs of Judah: out of you will come a ruler, who will be the keeper of my people Israel.
 και συ βηθλεεμ γη ιουδα ουδαμως ελαχιστη ει εν τοις ηγεμοσιν ιουδα εκ σου γαρ εξελευσεται ηγουμενος οστις ποιμανει τον λαον μου τον ισραηλ
- 6 En gij Bethlehem, gij land Juda! zijt geenszins de minste onder de vorsten van Juda; want uit u zal de Leidsman voortkomen, Die Mijn volk Israel weiden zal.
You Beth-lehem, in the land of Judah, are not the least among the chiefs of Judah: out of you will come a ruler, who will be the keeper of my people Israel.
 και συ βηθλεεμ γη ιουδα ουδαμως ελαχιστη ει εν τοις ηγεμοσιν ιουδα εκ σου γαρ εξελευσεται ηγουμενος οστις ποιμανει τον λαον μου τον ισραηλ
- 7 Toen heeft Herodes de wijzen heimelijk geroepen, en vernam naarstiglijk van hen den tijd, wanneer de ster verschenen was;
Then Herod sent for the wise men privately, and put questions to them about what time the star had been seen.
 τοτε ηρωδης λαθρα καλεσας τους μαγους ηκριβωσεν παρ αυτων τον χρονον του φαινομενου αστερος
- 7 Hij dan, ziende velen van de Farizeen en Sadduceen tot zijn doop komen, sprak tot hen: Gij adderengebroedsels! wie heeft u aangewezen te vlieden van dentoekomenden toorn?
Then Herod sent for the wise men privately, and put questions to them about what time the star had been seen.
 τοτε ηρωδης λαθρα καλεσας τους μαγους ηκριβωσεν παρ αυτων τον χρονον του φαινομενου αστερος
- 8 En hen naar Bethlehem zendende, zeide: Reist heen, en onderzoek naarstiglijk naar dat Kindeken, en als gij Het zult gevonden hebben, boodschapt het mij, opdat ik ook kome en Datzelve aanbidde.
And he sent them to Beth-lehem and said, Go and make certain where the young child is; and when you have seen him, let me have news of it, so that I may come and give him worship.
 και πεμψας αυτους εις βηθλεεμ ειπεν πορευθεντες ακριβως εξετασατε περι του παιδιου επαν δε ευρητε απαγγειλατε μοι οπως καγω ελθων προσκυνησω αυτω
- 8 Brengt dan vruchten voort, der bekering waardig.
And he sent them to Beth-lehem and said, Go and make certain where the young child is; and when you have seen him, let me have news of it, so that I may come and give him worship.
 και πεμψας αυτους εις βηθλεεμ ειπεν πορευθεντες ακριβως εξετασατε περι του παιδιου επαν δε ευρητε απαγγειλατε μοι οπως καγω ελθων προσκυνησω αυτω
- 9 En meent niet bij uzelfen te zeggen: Wij hebben Abraham tot een vader; want ik zeg u, dat God zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken.
And after hearing the king, they went on their way; and the star which they saw in the east went before them, till it came to rest over the place where the young child was.
 οι δε ακουσαντες του βασιλευς επορευθησαν και ιδου ο αστηρ ον ειδον εν τη ανατολη προηγεν αυτους εως ελθων εστη επανω ου ην το παιδιον
- 9 En zij, den koning gehoord hebbende, zijn heengereisd; en ziet, de ster, die zij in het oosten gezien hadden, ging hun voor, totdat zij kwam en stond boven de plaats, waar het Kindeken was.
And after hearing the king, they went on their way; and the star which they saw in the east went before them, till it came to rest over the place where the young child was.
 οι δε ακουσαντες του βασιλευς επορευθησαν και ιδου ο αστηρ ον ειδον εν τη ανατολη προηγεν αυτους εως ελθων εστη επανω ου ην το παιδιον
- 10 Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde.
And when they saw the star they were full of joy.
 ιδοντες δε τον αστερα εχαρησαν χαραν μεγαλην σφοδρα
- 10 En ook is alrede de bijl aan den wortel der bomen gelegd; alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.
And when they saw the star they were full of joy.
 ιδοντες δε τον αστερα εχαρησαν χαραν μεγαλην σφοδρα
- 11 En in het huis gekomen zijnde, vonden zij het Kindeken met Maria, Zijn moeder, en nedervallende hebben zij Hetzelve aanbeden; en hun schattenopengedaan hebbende, brachten zij Hem geschenken: goud en wierook, en mirre.
And they came into the house, and saw the young child with Mary, his mother; and falling down on their faces they gave him worship; and from their store they gave him offerings of gold, perfume, and spices.
 και ελθοντες εις την οικιαν ευρον το παιδιον μετα μαριας της μητρος αυτου και πεσοντες προσεκυνησαν αυτω και ανοιξαντες τους θησαυρους αυτων προσηνεγκαν αυτω δωρα χρυσον και λιβανον και σμυρναν

- 11 Ik doop u wel met water tot bekering; maar Die na mij komt, is sterker dan ik, Wiens schoenen ik niet waardig ben Hem na te dragen; Die zal u met den Heiligen Geest en met vuur dopen.
 And they came into the house, and saw the young child with Mary, his mother; and falling down on their faces they gave him worship; and from their store they gave him offerings of gold, perfume, and spices.
 και ελθοντες εις την οικιαν ευρον το παιδιον μετα μαριας της μητρος αυτου και πεσοντες προσεκυνησαν αυτω και ανοιξαντες τους θησαυρους αυτων προσηνεγκαν αυτω δωρα χρυσον και λιβανον και σμυρναν
- 12 En door Goddelijke openbaring vermaand zijnde in den droom, dat zij niet zouden wederkeren tot Herodes, vertrokken zij door een anderen weg weder naarhun land.
 And it was made clear to them by God in a dream that they were not to go back to Herod; so they went into their country by another way.
 και χρηματισθεντες κατ οναρ μη ανακαμψαι προς ηρωδην δι αλλης οδου ανεχωρησαν εις την χωραν αυτων
- 12 Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren, en Zijn tarwe in Zijn schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden.
 And it was made clear to them by God in a dream that they were not to go back to Herod; so they went into their country by another way.
 και χρηματισθεντες κατ οναρ μη ανακαμψαι προς ηρωδην δι αλλης οδου ανεχωρησαν εις την χωραν αυτων
- 13 Toen zij nu vertrokken waren, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, zeggende: Sta op, en neem tot u het Kindeken en Zijn moeder, en vlied in Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal; want Herodes zal het Kindeken zoeken, om Hetzelve te doden.
 And when they had gone, an angel of the Lord came to Joseph in a dream, saying, Get up and take the young child and his mother, and go into Egypt, and do not go from there till I give you word; for Herod will be searching for the young child to put him to death.
 αναχωρησαντων δε αυτων ιδου αγγελος κυριου φαινεται κατ οναρ τω ιωσηφ λεγων εγερθεις παραλαβε το παιδιον και την μητερα αυτου και φευγε εις αιγυπτον και ισθι εκει εως αν ειπω σοι μελλει γαρ ηρωδης ζητειν το παιδιον του απολεσαι αυτο
- 13 Toen kwam Jezus van Galilea naar de Jordaen, tot Johannes, om van hem gedoopt te worden.
 And when they had gone, an angel of the Lord came to Joseph in a dream, saying, Get up and take the young child and his mother, and go into Egypt, and do not go from there till I give you word; for Herod will be searching for the young child to put him to death.
 αναχωρησαντων δε αυτων ιδου αγγελος κυριου φαινεται κατ οναρ τω ιωσηφ λεγων εγερθεις παραλαβε το παιδιον και την μητερα αυτου και φευγε εις αιγυπτον και ισθι εκει εως αν ειπω σοι μελλει γαρ ηρωδης ζητειν το παιδιον του απολεσαι αυτο
- 14 Hij dan opgestaan zijnde, nam het Kindeken en Zijn moeder tot zich in den nacht, en vertrok naar Egypte;
 So he took the young child and his mother by night, and went into Egypt;
 ο δε εγερθεις παρελαβεν το παιδιον και την μητερα αυτου νυκτος και ανεχωρησεν εις αιγυπτον
- 14 Doch Johannes weigerde Hem zeer, zeggende: Mij is nodig van U gedoopt te worden, en komt Gij tot mij?
 So he took the young child and his mother by night, and went into Egypt;
 ο δε εγερθεις παρελαβεν το παιδιον και την μητερα αυτου νυκτος και ανεχωρησεν εις αιγυπτον
- 15 En was aldaar tot den dood van Herodes; opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.
 And was there till the death of Herod; so that the word of the Lord through the prophet might come true, Out of Egypt have I sent for my son.
 και ην εκει εως της τελευτης ηρωδου ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του κυριου δια του προφητου λεγοντος εξ αιγυπτου εκαλεσα τον υιον μου
- 15 Maar Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Laat nu af; want aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij van Hem af.
 And was there till the death of Herod; so that the word of the Lord through the prophet might come true, Out of Egypt have I sent for my son.
 και ην εκει εως της τελευτης ηρωδου ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του κυριου δια του προφητου λεγοντος εξ αιγυπτου εκαλεσα τον υιον μου
- 16 En Jezus, gedoopt zijnde, is terstond opgeklimmen uit het water; en ziet, de hemelen werden Hem geopend, en hij zag den Geest Gods nederdalen, gelijk eenduive, en op Hem komen.
 Then Herod, when he saw that he had been tricked by the wise men, was very angry; and he sent out, and put to death all the male children in Beth-lehem and in all the parts round about it, from two years old and under, acting on the knowledge which he had got with care from the wise men.
 τοτε ηρωδης ιδων οτι ενεπαιχθη υπο των μαγων εθυμωθη λιαν και αποστειλας ανειλεν παντας τους παιδας τους εν βηθλεεμ και εν πασιν τοις οριοις αυτης απο διετους και κατωτερω κατα τον χρονον ον ηκριβωσεν παρα των μαγων
- 16 Als Herodes zag, dat hij van de wijzen bedrogen was, toen werd hij zeer toornig, en enigen afgezonden hebbende, heeft omgebracht al de kinderen, die binnen Bethlehem, en in al deszelfs landpalen waren, van twee jaren oud en daaronder, naar den tijd, dien hij van de wijzen naarstiglijk onderzocht had.
 Then Herod, when he saw that he had been tricked by the wise men, was very angry; and he sent out, and put to death all the male children in Beth-lehem and in all the parts round about it, from two years old and under, acting on the knowledge which he had got with care from the wise men.
 τοτε ηρωδης ιδων οτι ενεπαιχθη υπο των μαγων εθυμωθη λιαν και αποστειλας ανειλεν παντας τους παιδας τους εν βηθλεεμ και εν πασιν τοις οριοις αυτης απο διετους και κατωτερω κατα τον χρονον ον ηκριβωσεν παρα των μαγων

- 17 En ziet, een stem uit de hemelen, zeggende: Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb!
Then the word of Jeremiah the prophet came true,
τοτε επληρωθη το ρηθεν υπο ιερεμιου του προφητου λεγοντος
- 17 Toen is vervuld geworden, hetgeen gesproken is door den profheet Jeremia, zeggende:
Then the word of Jeremiah the prophet came true,
τοτε επληρωθη το ρηθεν υπο ιερεμιου του προφητου λεγοντος
- 18 Een stem is in Rama gehoord, geklag, geweest en veel gekerm; Rachel beweende haar kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat zij niet zijn!
In Ramah there was a sound of weeping and great sorrow, Rachel weeping for her children, and she would not be comforted for their loss.
φωνη εν ραμα ηκουσθη θρηνος και κλαυθμος και οδυρμος πολυς ραχηλ κλαιουσα τα τεκνα αυτης και ουκ ηθελεν παρακληθηναι οτι ουκ εισιν
- 19 Toen Herodes nu gestorven was, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, in Egypte.
But when Herod was dead, an angel of the Lord came in a dream to Joseph in Egypt,
τελευτησαντος δε του ηρωδου ιδου αγγελος κυριου κατ οναρ φαινεται τω ιωσηφ εν αιγυπτω
- 20 Zeggende: Sta op, neem het Kindeken en Zijn moeder tot u, en trek in het land Israels; want zij zijn gestorven, die de ziel van het Kindeken zochten.
Saying, Get up and take the young child and his mother, and go into the land of Israel: because they who were attempting to take the young child's life are dead.
λεγων εγερθεις παραλαβε το παιδιον και την μητερα αυτου και πορευου εις γην ισραηλ τεθηκασιν γαρ οι ζητουντες την ψυχην του παιδιου
- 21 Hij dan, opgestaan zijnde, heeft tot zich genomen het Kindeken en Zijn moeder, en is gekomen in het land Israels.
And he got up, and took the young child and his mother, and came into the land of Israel.
ο δε εγερθεις παρελαβεν το παιδιον και την μητερα αυτου και ηλθεν εις γην ισραηλ
- 22 Maar als hij hoorde, dat Archelaus in Judea koning was, in de plaats van zijn vader Herodes, vreesde hij daarheen te gaan; maar door Goddelijke openbaringvermaand in den droom, is hij vertrokken in de delen van Galilea.
But when it came to his ears that Archelaus was ruling over Judaea in the place of his father Herod, he was in fear of going there; and God having given him news of the danger in a dream, he went out of the way into the country parts of Galilee.
ακουσας δε οτι αρχελαος βασιλευει επι της ιουδαιας αντι ηρωδου του πατρος αυτου εφοβηθη εκει απελθειν χρηματισθεις δε κατ οναρ ανεχωρησεν εις τα μερη της γαλιλαιας
- 23 En daar gekomen zijnde, nam hij zijn woonplaats in de stad, genaamd Nazareth; opdat vervuld zou worden, wat door de profeten gezegd is, dat Hij Nazarenerzal geheten worden. *Matthëus 3*
And he came and was living in a town named Nazareth: so that the word of the prophets might come true, He will be named a Nazarene.
και ελθων κατοκησεν εις πολιν λεγομενην ναζαρετ οπως πληρωθη το ρηθεν δια των προφητων οτι ναζωραιος κληθησεται
- 1 Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van den duivel.
And in those days John the Baptist came preaching in the waste land of Judaea,
εν δε ταις ημεραις εκειναις παραγινεται ιωαννης ο βαπτιστης κηρυσσων εν τη ερημω της ιουδαιας
- 2 En als Hij veertig dagen en veertig nachten gevestigd had, hongerde Hem ten laatste.
Saying, Let your hearts be turned from sin; for the kingdom of heaven is near.
και λεγων μετανοειτε ηγγικεν γαρ η βασιλεια των ουρανων
- 3 En de verzoeker, tot Hem gekomen zijnde, zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg, dat deze stenen broden worden.
For this is he of whom Isaiah the prophet said, The voice of one crying in the waste land, Make ready the way of the Lord, make his roads straight.
ουτος γαρ εστιν ο ρηθεις υπο ησαιου του προφητου λεγοντος φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κυριου ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου
- 4 Doch Hij, antwoordende, zeide: Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat.
Now John was clothed in camel's hair, with a leather band about him; and his food was locusts and honey.
αυτος δε ο ιωαννης ειχεν το ενδυμα αυτου απο τριχων καμηλου και ζωνην δερματινην περι την οσφυν αυτου η δε τροφη αυτου ην ακριδες και μελι αγριον
- 5 Toen nam Hem de duivel mede naar de heilige stad, en stelde Hem op de tinne des tempels;
Then Jerusalem and all Judaea went out to him, and all the people from near Jordan;
τοτε εξεπορευετο προς αυτον ιεροσολυμα και πασα η ιουδαια και πασα η περιχωρος του ιορδανου

- 6 En zeide tot Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, werp Uzelven nederwaarts; want er is geschreven, dat Hij Zijn engelen van U bevelen zal, en dat zij U op de handen zullen nemen, opdat Gij niet te eniger tijd Uw voet aan een steen aanstoot.
 And they were given baptism by him in the river Jordan, saying openly that they had done wrong.
 και εβαπτιζοντο εν τω ιορδανη υπ αυτου εξομολογουμενοι τας αμαρτιας αυτων
- 7 Jezus zeide tot hem: Er is wederom geschreven: Gij zult den Heere, uw God, niet verzoeken.
 But when he saw a number of the Pharisees and Sadducees coming to his baptism, he said to them, Offspring of snakes, at whose word are you going in flight from the wrath to come?
 ιδων δε πολλους των φαρισαιων και σαδδουκαιων ερχομενους επι το βαπτισμα αυτου ειπεν αυτοις γεννηματα εχιδνων τις υπεδειξεν υμιν φυγειν απο της μελλουσης οργης
- 8 Wederom nam Hem de duivel mede op een zeer hogen berg, en toonde Hem al de koninkrijken der wereld, en hun heerlijkheid;
 Let your change of heart be seen in your works:
 ποιησατε ουν καρπους αξιους της μετανοιας
- 9 En zeide tot Hem: Al deze dingen zal ik U geven, indien Gij, nedervallende, mij zult aanbidden.
 And say not to yourselves, We have Abraham for our father; because I say to you that God is able from these stones to make children for Abraham.
 και μη δοξητε λεγειν εν εαυτοις πατερα εχομεν τον αβρααμ λεγω γαρ υμιν οτι δυναται ο θεος εκ των λιθων τουτων εγειραι τεκνα τω αβρααμ
- 10 Toen zeide Jezus tot hem: Ga weg, satan, want er staat geschreven: Den Heere, uw God, zult gij aanbidden, en Hem alleen dienen.
 And even now the axe is put to the root of the trees; every tree then which does not give good fruit is cut down, and put into the fire.
 ηδη δε και η αξινη προς την ριζαν των δενδρων κειται παν ουν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εις πυρ βαλλεται
- 11 Toen liet de duivel van Hem af; en ziet, de engelen zijn toegekomen, en dienden Hem.
 Truly, I give baptism with water to those of you whose hearts are changed; but he who comes after me is greater than I, whose shoes I am not good enough to take up: he will give you baptism with the Holy Spirit and with fire:
 εγω μεν βαπτιζω υμας εν υδατι εις μετανοιαν ο δε οπισω μου ερχομενος ισχυροτερος μου εστιν ου ουκ εμι ικανος τα υποδηματα βαστασαι αυτος υμας βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι
- 12 Als nu Jezus gehoord had, dat Johannes overgeleverd was, is Hij wedergekeerd naar Galilea;
 In whose hand is the instrument with which he will make clean his grain; he will put the good grain in his store, but the waste will be burned up in the fire which will never be put out.
 ου το πτυον εν τη χειρι αυτου και διακαθαριει την αλωνα αυτου και συναξει τον σιτον αυτου εις την αποθηκην το δε αχυρον κατακαυσει πυρι σβεστω
- 13 En Nazareth verlaten hebbende, is komen wonen te Kapernaum, gelegen aan de zee, in de landpale van Zebulon en Nafthali;
 Then Jesus came from Galilee to John at the Jordan, to be given baptism by him.
 τοτε παραγινεται ο ιησους απο της γαλιλαιας επι τον ιορδανην προς τον ιωαννην του βαπτισθηναι υπ αυτου
- 14 Opdat vervuld zou worden, hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende:
 But John would have kept him back, saying, It is I who have need of baptism from you, and do you come to me?
 ο δε ιωαννης διεκωλυεν αυτον λεγων εγω χρειαν εχω υπο σου βαπτισθηναι και συ ερχη προς με
- 15 Het land Zebulon en het land Nafthali aan den weg der zee over de Jordaan, Galilea der volken;
 But Jesus made answer, saying to him, Let it be so now: because so it is right for us to make righteousness complete. Then he gave him baptism.
 αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν προς αυτον αφες αρτι ουτως γαρ πρεπον εστιν ημιν πληρωσαι πασαν δικαιοσυνην τοτε αφησιν αυτον
- 16 Het volk, dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en dengenen, die zaten in het land en de schaduw des doods, denzelven is een licht opgegaan.
 And Jesus, having been given baptism, straight away went up from the water; and, the heavens opening, he saw the Spirit of God coming down on him as a dove;
 και βαπτισθεις ο ιησους ανεβη ευθως απο του υδατος και ιδου ανεωχθησαν αυτω οι ουρανοι και ειδεν το πνευμα του θεου καταβαινον ωσει περιστεραν και ερχομενον επ αυτον
- 17 Van toen aan heeft Jezus begonnen te prediken en te zeggen: Bekeert u; want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.
 And a voice came out of heaven, saying, This is my dearly loved Son, with whom I am well pleased.
 και ιδου φωνη εκ των ουρανων λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος εν ω ευδοκησα
- 1 En Jezus, de schare ziende, is geklommen op een berg, en als Hij nedergezeten was, kwamen Zijn discipelen tot Hem.
 Then Jesus was sent by the Spirit into the waste land to be tested by the Evil One.
 τοτε ο ιησους ανηχθη εις την ερημον υπο του πνευματος πειρασθηναι υπο του διαβολου

- 2 En Zijn mond geopend hebbende, leerde Hij hen, zeggende:
And after going without food for forty days and forty nights, he was in need of it.
και νηστευσας ημερας τεσσαρακοντα και νυκτας τεσσαρακοντα υστερον επεινασεν
- 3 Zalig zijn de armen van geest; want hunner is het Koninkrijk der hemelen.
And the Evil One came and said to him, If you are the Son of God, give the word for these stones to become bread.
και προσελθων αυτω ο πειραζων ειπεν ει υιος ει του θεου ειπε ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται
- 4 Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden.
But he made answer and said, It is in the Writings, Bread is not man's only need, but every word which comes out of the mouth of God.
ο δε αποκριθεις ειπεν γεγραπται ουκ επ αρτω μονω ζησεται ανθρωπος αλλ επι παντι ρηματι εκπορευομενω δια στοματος θεου
- 5 Zalig zijn de zachtmoedigen; want zij zullen het aardrijk beerven.
Then the Evil One took him to the holy town; and he put him on the highest point of the Temple and said to him,
τοτε παραλαμβανει αυτον ο διαβολος εις την αγιαν πολιν και ιστησιν αυτον επι το περυγιον του ιερου
- 6 Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden.
If you are the Son of God, let yourself go down; for it is in the Writings, He will give his angels care over you; and, In their hands they will keep you up, so that your foot may not be crushed against a stone.
και λεγει αυτω ει υιος ει του θεου βαλε σεαυτον κατω γεγραπται γαρ οτι τοις αγγελοις αυτου εντελειται περι σου και επι χειρων αρουσιν σε μηποτε προσκοψης προς λιθον τον ποδα σου
- 7 Zalig zijn de barmhartigen; want hun zal barmhartigheid geschieden.
Jesus said to him, Again it is in the Writings, You may not put the Lord your God to the test.
εφη αυτω ο ιησους παλιν γεγραπται ουκ εκπειρασεις κυριον τον θεον σου
- 8 Zalig zijn de reinen van hart; want zij zullen God zien.
Again, the Evil One took him up to a very high mountain, and let him see all the kingdoms of the world and the glory of them;
παλιν παραλαμβανει αυτον ο διαβολος εις ορος υψηλον λιαν και δεικνυσιν αυτω πασας τας βασιλειας του κοσμου και την δοξαν αυτων
- 9 Zalig zijn de vreedzamen; want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.
And he said to him, All these things will I give you, if you will go down on your face and give me worship.
και λεγει αυτω ταυτα παντα σοι δωσω εαν πεσων προσκυνησης μοι
- 10 Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil; want hunner is het Koninkrijk der hemelen.
Then said Jesus to him, Away, Satan: for it is in the Writings, Give worship to the Lord your God and be his servant only.
τοτε λεγει αυτω ο ιησους υπαγε σατανα γεγραπται γαρ κυριον τον θεον σου προσκυνησεις και αυτω μονω λατρευσεις
- 11 Zalig zijt gij, als u de mensen smaden, en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil.
Then the Evil One went away from him, and angels came and took care of him.
τοτε αφησιν αυτον ο διαβολος και ιδου αγγελοι προσηλθον και διηκουνουν αυτω
- 12 Verblijdt en verheugt u; want uw loon is groot in de hemelen; want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn.
Now when it came to his ears that John had been put in prison, he went away to Galilee;
ακουσας δε ο ιησους οτι ιωαννης παρεδοθη ανεχωρησεν εις την γαλιλαιαν
- 13 Gij zijt het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, dan om buiten geworpen, en van de mensen vertreden te worden.
And going away from Nazareth, he came and made his living-place in Capernaum, which is by the sea, in the country of Zebulun and Naphtali:
και καταλιπων την ναζαρετ ελθων κατοκησεν εις καπερναουμ την παραθαλασσιαν εν οριοις ζαβουλων και νεφθαλειμ
- 14 Gij zijt het licht der wereld; een stad boven op een berg liggende, kan niet verborgen zijn.
So that the word of the prophet Isaiah might come true,
ινα πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου λεγοντος

- 15 Noch steekt men een kaars aan, en zet die onder een koornmaat, maar op een kandelaar, en zij schijnt allen, die in het huis zijn;
The land of Zebulun and the land of Naphtali, by the way of the sea, the other side of Jordan, Galilee of the Gentiles,
γη ζαβουλων και γη νεφθαλειμ οδον θαλασσης περαν του ιορδανου γαλιλαια των εθνων
- 16 Laat uw licht also schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien, en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken.
The people who were in the dark saw a great light, and to those in the land of the shade of death did the dawn come up.
ο λαος ο καθημενος εν σκοτει ειδε φως μεγα και τοις καθημενοις εν χωρα και σκια θανατου φως ανετειλεν αυτοις
- 17 Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen, om die te ontbinden, maar te vervullen.
From that time Jesus went about preaching and saying, Let your hearts be turned from sin, for the kingdom of heaven is near.
απο τοτε ηρξατο ο ιησους κηρυσσειν και λεγειν μετανοειτε ηγγικεν γαρ η βασιλεια των ουρανων
- 18 Want voorwaar zeg Ik u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet een jota noch een tittel van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied.
And when he was walking by the sea of Galilee, he saw two brothers, Simon, whose other name was Peter, and Andrew, his brother, who were putting a net into the sea; for they were fishermen.
περιπατων δε ο ιησους παρα την θαλασσαν της γαλιλαιας ειδεν δυο αδελφους σιμωνα τον λεγομενον πετρον και ανδρεαν τον αδελφον αυτου βαλλοντας αμφιβληστρον εις την θαλασσαν ησαν γαρ αλιεις
- 19 Zo wie dan een van deze minste geboden zal ontbonden, en de mensen also zal geleerd hebben, die zal de minste genaamd worden in het Koninkrijk derhemelen; maar zo wie dezelve zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen.
And he said to them, Come after me, and I will make you fishers of men.
και λεγει αυτοις δευτε οπισω μου και ποιησω υμας αλιεις ανθρωπων
- 20 Want Ik zeg u: Tenzij uw gerechtigheid overvloediger zij, dan der Schriftgeleerden en der Farizeen, dat gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan.
And straight away they let go the nets and went after him.
οι δε ευθεως αφεντες τα δικτυα ηκολουθησαν αυτω
- 21 Gij hebt gehoord, dat tot de ouden gezegd is: Gij zult niet doden; maar zo wie doodt, die zal strafbaar zijn door het gericht.
And going on from there he saw two other brothers, James, the son of Zebedee, and John, his brother, in the boat with their father, stitching up their nets; and he said, Come.
και προβας εκειθεν ειδεν αλλους δυο αδελφους ιακωβον τον του ζεβεδαιου και ιωαννην τον αδελφον αυτου εν τω πλοιω μετα ζεβεδαιου του πατρος αυτων καταρτιζοντας τα δικτυα αυτων και εκαλεσεν αυτους
- 22 Doch Ik zeg u: Zo wie te onrecht op zijn broeder toornig is, die zal strafbaar zijn door het gericht; en wie tot zijn broeder zegt: Raka! die zal strafbaar zijn doorden groten raad; maar wie zegt: Gij dwaas! die zal strafbaar zijn door het helse vuur.
And they went straight from the boat and their father and came after him.
οι δε ευθεως αφεντες το πλοιον και τον πατερα αυτων ηκολουθησαν αυτω
- 23 Zo gij dan uw gave zult op het altaar offeren, en aldaar gedachtig wordt, dat uw broeder iets tegen u heeft;
And Jesus went about in all Galilee, teaching in their Synagogues and preaching the good news of the kingdom, and making well those who were ill with any disease among the people.
και περιηγεν ολην την γαλιλαιαν ο ιησους διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτων και κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας και θεραπειων πασαν νοσον και πασαν μαλακian εν τω λαω
- 24 Laat daar uw gave voor het altaar, en gaat heen, verzoent u eerst met uw broeder, en komt dan en offert uw gave.
And news of him went out through all Syria; and they took to him all who were ill with different diseases and pains, those having evil spirits and those who were off their heads, and those who had no power of moving. And he made them well.
και απηλθεν η ακοη αυτου εις ολην την συριαν και προσηνεγκαν αυτω παντας τους κακως εχοντας ποικιλαις νοσοις και βασανois συνεχομενους και δαιμονιζομενους και σεληνιαζομενους και παραλυτικους και εθεραπευσεν αυτους
- 25 Weest haastelijk welgezind jegens uw wederpartij, terwijl gij nog met hem op den weg zijt; opdat de wederpartij niet misschien u den rechter overlevere, en derechter u den dienaar overlevere, en gij in de gevangenis geworpen wordt.
And there went after him great numbers from Galilee and Decapolis and Jerusalem and Judaea and from the other side of Jordan.
και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι απο της γαλιλαιας και δεκαπολεως και ιεροσολυμων και ιουδαιας και περαν του ιορδανου
- 1 Hebt acht, dat gij uw aalmoes niet doet voor de mensen, om van hen gezien te worden; anders zo hebt gij geen loon bij uw Vader, Die in de hemelen is.
And seeing great masses of people he went up into the mountain; and when he was seated his disciples came to him.
ιδων δε τους οχλους ανεβη εις το ορος και καθισαντος αυτου προσηλθον αυτω οι μαθηται αυτου

- 2 Wanneer gij dan aalmoes doet, zo laat voor u niet trompetten, gelijk de geveinsden in de synagogen en op de straten doen, opdat zij van de mensen geëerdmogen worden. Voorwaar zeg Ik u: Zij hebben hun loon weg.
And with these words he gave them teaching, saying,
και ανοιξας το στομα αυτου εδιδασκεν αυτους λεγων
- 3 Maar als gij aalmoes doet, zo laat uw linker hand niet weten, wat uw rechter doet;
Happy are the poor in spirit: for the kingdom of heaven is theirs.
μακαριοι οι πτωχοι τω πνευματι οτι αυτων εστιν η βασιλεια των ουρανων
- 4 Opdat uw aalmoes in het verborgen zij; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, Die zal het u in het openbaar vergelden.
Happy are those who are sad: for they will be comforted.
μακαριοι οι πενθουντες οτι αυτοι παρακληθησονται
- 5 En wanneer gij bidt, zo zult gij niet zijn gelijk de geveinsden; want die plegen gaarne, in de synagogen en op de hoeken der straten staande, te bidden, opdat zijvan de mensen mogen gezien worden. Voorwaar, Ik zeg u, dat zij hun loon weg hebben.
Happy are the gentle: for the earth will be their heritage.
μακαριοι οι πραεις οτι αυτοι κληρονομησουσιν την γην
- 6 Maar gij, wanneer gij bidt, gaat in uw binnenkamer, en uw deur gesloten hebbende, bidt uw Vader, Die in het verborgen is; en uw Vader, Die in het verborgenziet, zal het u in het openbaar vergelden.
Happy are those whose heart's desire is for righteousness: for they will have their desire.
μακαριοι οι πεινωντες και διψωντες την δικαιοσυνην οτι αυτοι χορτασθησονται
- 7 En als gij bidt, zo gebruikt geen ijdel verhaal van woorden, gelijk de heidenen; want zij menen, dat zij door hun veelheid van woorden zullen verhoord worden.
Happy are those who have mercy: for they will be given mercy.
μακαριοι οι ελεημονες οτι αυτοι ελεθησονται
- 8 Wordt dan hun niet gelijk; want uw Vader weet, wat gij van node hebt, eer gij Hem bidt.
Happy are the clean in heart: for they will see God.
μακαριοι οι καθαροι τη καρδια οτι αυτοι τον θεον οφονται
- 9 Gij dan bidt aldus: Onze Vader, Die in de hemelen zijt! Uw Naam worde geheiligd.
Happy are the peacemakers: for they will be named sons of God.
μακαριοι οι ειρηνοποιοι οτι αυτοι υιοι θεου κληθησονται
- 10 Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel also ook op de aarde.
Happy are those who are attacked on account of righteousness: for the kingdom of heaven will be theirs.
μακαριοι οι δεδιωγμενοι ενεκεν δικαιοσυνης οτι αυτων εστιν η βασιλεια των ουρανων
- 11 Geef ons heden ons dagelijks brood.
Happy are you when men give you a bad name, and are cruel to you, and say all evil things against you falsely, because of me.
μακαριοι εστε οταν ονειδισωσιν υμας και διωξωσιν και ειπωσιν παν πονηρον ρημα καθ υμων ψευδομενοι ενεκεν εμου
- 12 En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren.
Be glad and full of joy; for great is your reward in heaven: for so were the prophets attacked who were before you.
χαιρετε και αγαλλιασθε οτι ο μισθος υμων πολυς εν τοις ουρανοις ουτως γαρ εδιωξαν τους προφητας τους προ υμων
- 13 En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze. Want Uw is het Koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid, in der eeuwigheid, amen.
You are the salt of the earth; but if its taste goes from the salt, how will you make it salt again? it is then good for nothing but to be put out and crushed under foot by men.
υμεις εστε το αλας της γης εαν δε το αλας μωρανθη εν τινι αλισθησεται εις ουδεν ισχυει ετι ει μη βληθηναι εξω και καταπατεισθαι υπο των ανθρωπων
- 14 Want indien gij den mensen hun misdaden vergeeft, zo zal uw hemelse Vader ook u vergeven.
You are the light of the world. A town put on a hill may be seen by all.
υμεις εστε το φως του κοσμου ου δυναται πολις κρυβηναι επανω ορους κειμενη

- 15 Maar indien gij den mensen hun misdaden niet vergeeft, zo zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven.
And a burning light is not put under a vessel, but on its table; so that its rays may be shining on all who are in the house.
 ουδε καιουσιν λυχνον και τιθεασιν αυτον υπο τον μοδιον αλλ επι την λυχνιαν και λαμπει πασιν τοις εν τη οικια
- 16 En wanneer gij vast, toont geen droevig gezicht, gelijk de geveinsden; want zij mismaken hun aangezichten, opdat zij van de mensen mogen gezien worden, als zij vasten. Voorwaar, Ik zeg u, dat zij hun loon weg hebben.
Even so let your light be shining before men, so that they may see your good works and give glory to your Father in heaven.
 ουτως λαμψατω το φως υμων εμπροσθεν των ανθρωπων οπως ιδωσιν υμων τα καλα εργα και δοξασωσιν τον πατερα υμων τον εν τοις ουρανοις
- 17 Maar gij, als gij vast, zalft uw hoofd, en wast uw aangezicht;
Let there be no thought that I have come to put an end to the law or the prophets. I have not come for destruction, but to make complete.
 μη νομισητε οτι ηλθον καταλυσαι τον νομον η τους προφητας ουκ ηλθον καταλυσαι αλλα πληρωσαι
- 18 Opdat het van de mensen niet gezien worde, als gij vast, maar van uw Vader, Die in het verborgen is; en uw Vader, Die in het verborgen ziet, zal het u in hetopenbaar vergelden.
Truly I say to you, Till heaven and earth come to an end, not the smallest letter or part of a letter will in any way be taken from the law, till all things are done.
 αμην γαρ λεγω υμιν εως αν παρελθη ο ουρανος και η γη ιωτα εν η μια κεραια ου μη παρελθη απο του νομου εως αν παντα γενηται
- 19 Vergadert u geen schatten op de aarde, waar ze de mot en de roest verderft, en waar de dieven doorgraven en stelen;
Whoever then goes against the smallest of these laws, teaching men to do the same, will be named least in the kingdom of heaven; but he who keeps the laws, teaching others to keep them, will be named great in the kingdom of heaven.
 ος εαν ουν λυση μιαν των εντολων τουτων των ελαχιστων και διδαξη ουτως τους ανθρωπους ελαχιστος κληθησεται εν τη βασιλεια των ουρανων ος δ αν ποιηση και διδαξη ουτος μεγας κληθησεται εν τη βασιλεια των ουρανων
- 20 Maar vergadert u schatten in den hemel, waar ze noch mot noch roest verderft, en waar de dieven niet doorgraven noch stelen;
For I say to you, If your righteousness is not greater than the righteousness of the scribes and Pharisees, you will never go into the kingdom of heaven.
 λεγω γαρ υμιν οτι εαν μη περισσευση η δικαιοσυνη υμων πλεον των γραμματεων και φαρισαιων ου μη εισελθητε εις την βασιλειαν των ουρανων
- 21 Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.
You have knowledge that it was said in old times, You may not put to death; and, Whoever puts to death will be in danger of being judged:
 ηκουσατε οτι ερρεθη τοις αρχαιοις ου φονευσεις ος δ αν φονευση ενοχος εσται τη κρισει
- 22 De kaars des lichaams is het oog; indien dan uw oog eenvoudig is, zo zal uw gehele lichaam verlicht wezen;
But I say to you that everyone who is angry with his brother will be in danger of being judged; and he who says to his brother, Raca, will be in danger from the Sanhedrin; and whoever says, You foolish one, will be in danger of the hell of fire.
 εγω δε λεγω υμιν οτι πας ο οργιζομενος τω αδελφω αυτου εικη ενοχος εσται τη κρισει ος δ αν ειπη τω αδελφω αυτου ρακα ενοχος εσται τω συνεδριω ος δ αν ειπη μωρε ενοχος εσται εις την γεενναν τ ου πυρος
- 23 Maar indien uw oog boos is, zo zal geheel uw lichaam duister zijn. Indien dan het licht, dat in u is, duisternis is, hoe groot zal de duisternis zelve zijn!
If then you are making an offering at the altar and there it comes to your mind that your brother has something against you,
 εαν ουν προσφερης το δωρον σου επι το θυσιαστηριον κακει μνησθης οτι ο αδελφος σου εχει τι κατα σου
- 24 Niemand kan twee heren dienen; want of hij zal den enen haten en den anderen liefhebben, of hij zal den enen aanhangen en den anderen verachten; gij kunt niet God dienen en den Mammon.
While your offering is still before the altar, first go and make peace with your brother, then come and make your offering.
 αφες εκει το δωρον σου εμπροσθεν του θυσιαστηριου και υπαγε πρωτον διαλλαγηθι τω αδελφω σου και τοτε ελθον προσφερε το δωρον σου
- 25 Daarom zeg Ik u: Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten, en wat gij drinken zult; noch voor uw lichaam, waarmede gij u kleden zult; is het leven niet meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleding?
Come to an agreement quickly with him who has a cause against you at law, while you are with him on the way, for fear that he may give you up to the judge and the judge may give you to the police and you may be put into prison.
 ισθι ευνοων τω αντιδικω σου ταχυ εως οτου ει εν τη οδω μετ αυτου μηποτε σε παραδω ο αντιδικος τω κριτη και ο κριτης σε παραδω τω υπηρετη και εις φυλακην βληθησι
- 26 Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien, noch maaien, noch verzamelen in de schuren; en uw hemelse Vader voedt nochtans dezelve; gaat gij dezelve niet zeer veel te boven?
Truly I say to you, You will not come out from there till you have made payment of the very last farthing.
 αμην λεγω σοι ου μη εξελθης εκειθεν εως αν αποδωσ τον εσχατον κοδραντην

- 27 **Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, een el tot zijn lengte toedoen?**
You have knowledge that it was said, You may not have connection with another man's wife:
 ηκουσατε οτι ερρεθη τοις αρχαιοις ου μοιχευσεις
- 28 **En wat zijt gij bezorgd voor de kleding? Aanmerkt de lelien des velds, hoe zij wassen; zij arbeiden niet, en spinnen niet;**
But I say to you that everyone whose eyes are turned on a woman with desire has had connection with her in his heart.
 εγω δε λεγω υμιν οτι πας ο βλεπων γυναικα προς το επιθυμησαι αυτης ηδη εμοιχευσεν αυτην εν τη καρδια αυτου
- 29 **En Ik zeg u, dat ook Salomo, in al zijn heerlijkheid, niet is bekleed geweest, gelijk een van deze.**
And if your right eye is a cause of trouble to you, take it out and put it away from you; because it is better to undergo the loss of one part, than for all your body to go into hell.
 ει δε ο οφθαλμος σου ο δεξιος σκανδαλιζει σε εξελε αυτον και βαλε απο σου συμφερει γαρ σοι ινα αποληται εν των μελων σου και μη ολον το σωμα σου βληθη εις γεενναν
- 30 **Indien nu God het gras des velds, dat heden is, en morgen in den oven geworpen wordt, alzo bekleedt, zal Hij u niet veel meer kleden, gij kleingelovigen?**
And if your right hand is a cause of trouble to you, let it be cut off and put it away from you; because it is better to undergo the loss of one part, than for all your body to go into hell.
 και ει η δεξια σου χειρ σκανδαλιζει σε εκκοψον αυτην και βαλε απο σου συμφερει γαρ σοι ινα αποληται εν των μελων σου και μη ολον το σωμα σου βληθη εις γεενναν
- 31 **Daarom zijt niet bezorgd, zeggende: Wat zullen wij eten, of wat zullen wij drinken, of waarmede zullen wij ons kleden?**
Again, it was said, Whoever puts away his wife has to give her a statement in writing for this purpose:
 ερρεθη δε οτι ος αν απολυση την γυναικα αυτου δοτω αυτη αποστασιον
- 32 **Want al deze dingen zoeken de heidenen; want uw hemelse Vader weet, dat gij al deze dingen behoeft.**
But I say to you that everyone who puts away his wife for any other cause but the loss of her virtue, makes her false to her husband; and whoever takes her as his wife after she is put away, is no true husband to her.
 εγω δε λεγω υμιν οτι ος αν απολυση την γυναικα αυτου παρεκτος λογου πορνειας ποιει αυτην μοιχασθαι και ος εαν απολελυμενην γαμηση μοιχεται
- 33 **Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.**
Again, you have knowledge that it was said in old times, Do not take false oaths, but give effect to your oaths to the Lord:
 παλιν ηκουσατε οτι ερρεθη τοις αρχαιοις ουκ επιορκησεις αποδοσεις δε τω κυριω τους ορκους σου
- 34 **Zijt dan niet bezorgd tegen den morgen; want de morgen zal voor het zijne zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijn zelfs kwaad.**
But I say to you, Take no oaths at all: not by the heaven, because it is the seat of God;
 εγω δε λεγω υμιν μη ομοσαι ολωσ μητε εν τω ουρανω οτι θρονος εστιν του θεου
- 1 **Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt.**
Take care not to do your good works before men, to be seen by them; or you will have no reward from your Father in heaven.
 προσεχετε την ελεημοσυνην υμων μη ποιειν εμπροσθεν των ανθρωπων προς το θεαθηναι αυτοις ει δε μηγε μισθον ουκ εχετε παρα τω πατρι υμων τω εν τοις ουρανοις
- 2 **Want met welk oordeel gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden; en met welke mate gij meet, zal u wedergemeten worden.**
When then you give money to the poor, do not make a noise about it, as the false-hearted men do in the Synagogues and in the streets, so that they may have glory from men. Truly, I say to you, They have their reward.
 οταν ουν ποιης ελεημοσυνην μη σαλισης εμπροσθεν σου ωσπερ οι υποκριται ποιουσιν εν ταις συναγωγαις και εν ταις ρυμαις οπως δοξασθωσιν υπο των ανθρωπων αμην λεγω υμιν απεχουσιν τον μισθον αυτων
- 3 **En wat ziet gij den splinter, die in het oog uws broeders is, maar den balk, die in uw oog is, merkt gij niet?**
But when you give money, let not your left hand see what your right hand does:
 σου δε ποιουντος ελεημοσυνην μη γνωτω η αριστερα σου τι ποιει η δεξια σου
- 4 **Of, hoe zult gij tot uw broeder zeggen: Laat toe, dat ik den splinter uit uw oog uitdoe; en zie, er is een balk in uw oog?**
So that your giving may be in secret; and your Father, who sees in secret, will give you your reward.
 οπως η σου η ελεημοσυνη εν τω κρυπτω και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω αυτος αποδοσει σοι εν τω φανερω

- 5 Gij geveinsde! werp eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij bezien, om den splinter uit uws broeders oog uit te doen.
 And when you make your prayers, be not like the false-hearted men, who take pleasure in getting up and saying their prayers in the Synagogues and at the street turnings so that they may be seen by men. Truly I say to you, They have their reward.
 και οταν προσευχη ουκ εση ωσπερ οι υποκριται οτι φιλουσιν εν ταις συναγωγαις και εν ταις γωνιαις των πλατειων εστωτες προσευχεσθαι οπως αν φανωσιν τοις ανθρωποις αμην λεγω υμιν οτι απεχουσιν τον μισθον αυτων
- 6 Geeft het heilige den honden niet, noch werpt uw paarlen voor de zwijnen; opdat zij niet te eniger tijd dezelve met hun voeten vertreden, en zich omkerende, uverscheuren.
 But when you make your prayer, go into your private room, and, shutting the door, say a prayer to your Father in secret, and your Father, who sees in secret, will give you your reward.
 συ δε οταν προσευχη εισελθε εις το ταμειον σου και κλεισας την θυραν σου προσευξαι τω πατρι σου τω εν τω κρυπτω και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω αποδοσει σοι εν τω φανερω
- 7 Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.
 And in your prayer do not make use of the same words again and again, as the Gentiles do: for they have the idea that God will give attention to them because of the number of their words.
 προσευχομενοι δε μη βαττολογησητε ωσπερ οι εθνικοι δοκουσιν γαρ οτι εν τη πολυλογια αυτων εισακουσθησονται
- 8 Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden.
 So be not like them; because your Father has knowledge of your needs even before you make your requests to him.
 μη ουν ομοιωθητε αυτοις οιδεν γαρ ο πατηρ υμων ων χρειαν εχετε προ του υμας αιτησαι αυτον
- 9 Of wat mens is er onder u, zo zijn zoon hem zou bidden om brood, die hem een steen zal geven?
 Let this then be your prayer: Our Father in heaven, may your name be kept holy.
 ουτως ουν προσευχεσθε υμεις πατερ ημων ο εν τοις ουρανοις αγιασθητω το ονομα σου
- 10 En zo hij hem om een vis zou bidden, die hem een slang zal geven?
 Let your kingdom come. Let your pleasure be done, as in heaven, so on earth.
 ελθετω η βασιλεια σου γενηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω και επι της γης
- 11 Indien dan gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal uw Vader, Die in de hemelen is, goede gaven geven dengenen, die zevan Hem bidden!
 Give us this day bread for our needs.
 τον αρτον ημων τον επιουσιον δος ημιν σημερον
- 12 Alle dingen dan, die gij wilt, dat u de mensen zouden doen, doet gij hun ook alzo; want dat is de wet en de profeten.
 And make us free of our debts, as we have made those free who are in debt to us.
 και αφες ημιν τα οφειληματα ημων ως και ημεις αφιεμεν τοις οφειλειταις ημων
- 13 Gaat in door de enge poort; want wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan;
 And let us not be put to the test, but keep us safe from the Evil One.
 και μη εισενεγκης ημας εις πειρασμον αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου οτι σου εστιν η βασιλεια και η δυναμις και η δοξα εις τους αιωνας αμην
- 14 Want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die denzelven vinden.
 For if you let men have forgiveness for their sins, you will have forgiveness from your Father in heaven.
 εαν γαρ αφητε τοις ανθρωποις τα παραπτωματα αυτων αφησει και υμιν ο πατηρ υμων ο ουραنيος
- 15 Maar wacht u van de valse profeten, dewelke in schaapsklederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven.
 But if you do not let men have forgiveness for their sins, you will not have forgiveness from your Father for your sins.
 εαν δε μη αφητε τοις ανθρωποις τα παραπτωματα αυτων ουδε ο πατηρ υμων αφησει τα παραπτωματα υμων
- 16 Aan hun vruchten zult gij hen kennen. Leest men ook een druif van doornen, of vijgen van distelen?
 And when you go without food, be not sad-faced as the false-hearted are. For they go about with changed looks, so that men may see that they are going without food. Truly I say to you, They have their reward.
 οταν δε νηστευητε μη γινεσθε ωσπερ οι υποκριται σκυθρωποι αφανιζουσιν γαρ τα προσωπα αυτων οπως φανωσιν τοις ανθρωποις νηστευοντες αμην λεγω υμιν οτι απεχουσιν τον μισθον αυτων
- 17 Alzo een ieder goede boom brengt voort goede vruchten, en een kwade boom brengt voort kwade vruchten.
 But when you go without food, put oil on your head and make your face clean;
 συ δε νηστευων αλειψαι σου την κεφαλην και το προσωπον σου νιψαι

- 18 Een goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen, noch een kwade boom goede vruchten voortbrengen.
So that no one may see that you are going without food, but your Father in secret; and your Father, who sees in secret, will give you your reward.
οπως μη φανης τοις ανθρωποις νηστευων αλλα τω πατρι σου τω εν τω κρυπτω και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω αποδωσει σοι εν τω φανερω
- 19 Een ieder boom, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.
Make no store of wealth for yourselves on earth, where it may be turned to dust by worms and weather, and where thieves may come in by force and take it away.
μη θησαυριζετε υμιν θησαυρους επι της γης οπου σης και βρωσις αφανιζει και οπου κλεπται διορυσσουσιν και κλεπτουσιν
- 20 Zo zult gij dan dezelve aan hun vruchten kennen.
But make a store for yourselves in heaven, where it will not be turned to dust and where thieves do not come in to take it away:
θησαυριζετε δε υμιν θησαυρους εν ουρανω οπου ουτε σης ουτε βρωσις αφανιζει και οπου κλεπται ου διορυσσουσιν ουδε κλεπτουσιν
- 21 Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is.
For where your wealth is, there will your heart be.
οπου γαρ εστιν ο θησαυρος υμων εκει εσται και η καρδια υμων
- 22 Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere! hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam velekrachten gedaan?
The light of the body is the eye; if then your eye is true, all your body will be full of light.
ο λυχνος του σωματος εστιν ο οφθαλμος εαν ουν ο οφθαλμος σου απλους η ολον το σωμα σου φωτεινον εσται
- 23 En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt!
But if your eye is evil, all your body will be dark. If then the light which is in you is dark, how dark it will be!
εαν δε ο οφθαλμος σου πονηρος η ολον το σωμα σου σκοτεινον εσται ει ουν το φως το εν σοι σκοτος εστιν το σκοτος ποσον
- 24 Een iegelijk dan, die deze Mijn woorden hoort en dezelve doet, dien zal Ik vergelijken bij een voorzichtig man, die zijn huis op een steenrots gebouwd heeft;
No man is able to be a servant to two masters: for he will have hate for the one and love for the other, or he will keep to one and have no respect for the other. You may not be servants of God and of wealth.
ουδεις δυναται δυσι κυριοις δουλευειν η γαρ τον ενα μισησει και τον ετερον αγαπησει η ενος ανθεξεται και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε θεω δουλευειν και μαμμωνα
- 25 En er is slagregen nedergefallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelfde huis aangevallen, en het is nietgefallen, want het was op de steenrots gegrond.
So I say to you, Take no thought for your life, about food or drink, or about clothing for your body. Is not life more than food, and the body more than its clothing?
δια τουτο λεγω υμιν μη μεριμνατε τη ψυχη υμων τι φαγητε και τι πιητε μηδε τω σωματι υμων τι ενδυσησθε ουχι η ψυχη πλειον εστιν της τροφης και το σωμα του ενδυματος
- 26 En een iegelijk, die deze Mijn woorden hoort en dezelve niet doet, die zal bij een dwazen man vergeleken worden, die zijn huis op het zand gebouwd heeft;
See the birds of heaven; they do not put seeds in the earth, they do not get in grain, or put it in store-houses; and your Father in heaven gives them food. Are you not of much more value than they?
εμβλεψατε εις τα πετεινα του ουρανου οτι ου σπειρουσιν ουδε θεριζουσιν ουδε συναγουσιν εις αποθηκας και ο πατηρ υμων ο ουραnios τρεφει αυτα ουχ υμεις μαλλον διαφερετε αυτων
- 27 En de slagregen is nedergefallen, en de waterstromen zijn gekomen, en de winden hebben gewaaid, en zijn tegen hetzelfde huis aangeslagen, en het is gevallen, en zijn val was groot.
And which of you by taking thought is able to make himself a cubit taller?
τις δε εξ υμων μεριμνων δυναται προσθειναι επι την ηλικιαν αυτου πηχυν ενα
- 28 En het is geschied, als Jezus deze woorden geëindigd had, dat de scharen zich ontzetten over Zijn leer;
And why are you troubled about clothing? See the flowers of the field, how they come up; they do no work, they make no thread:
και περι ενδυματος τι μεριμνατε καταμαθετε τα κρινα του αγρου πως αυξανει ου κοπια ουδε νηθει
- 29 Want Hij leerde hen, als macht hebbende, en niet als de Schriftgeleerden.
But I say to you that even Solomon in all his glory was not clothed like one of these.
λεγω δε υμιν οτι ουδε σολομων εν παση τη δοξη αυτου περιεβαλετο ως εν τούτων
- 1 Toen Hij nu van den berg afgeklimmen was, zijn Hem vele scharen gevolgd.
Be not judges of others, and you will not be judged.
μη κρινετε ινα μη κριθητε

- 2 En ziet, een melaatse kwam, en aanbad Hem, zeggende: Heere! indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.
For as you have been judging, so you will be judged, and with your measure will it be measured to you.
εν ω γαρ κριματι κρινετε κριθησεσθε και εν ω μετρω μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν
- 3 En Jezus, de hand uitstreckende, heeft hem aangeraakt, zeggende: Ik wil, word gereinigd! En terstond werd hij van zijn melaatsheid gereinigd.
And why do you take note of the grain of dust in your brother's eye, but take no note of the bit of wood which is in your eye?
τι δε βλεπεις το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου την δε εν τω σω οφθαλμω δοκον ου κατανοεις
- 4 En Jezus zeide tot hem: Zie, dat gij dit niemand zegt; maar ga heen, toon uzelf den priester, en offer de gave, die Mozes geboden heeft, hun tot eengetuigenis.
Or how will you say to your brother, Let me take out the grain of dust from your eye, when you yourself have a bit of wood in your eye?
η πως ερεις τω αδελφω σου αφες εκβαλω το καρφος απο του οφθαλμου σου και ιδου η δοκος εν τω οφθαλμω σου
- 5 Als nu Jezus te Kapernaum ingegaan was, kwam tot Hem een hoofdman over honderd, biddende Hem,
You false one, first take out the bit of wood from your eye, then will you see clearly to take out the grain of dust from your brother's eye.
υποκριτα εκβαλε πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου και τοτε διαβλεψεις εκβαλειν το καρφος εκ του οφθαλμου του αδελφου σου
- 6 En zeggende: Heere! mijn knecht ligt te huis geraakt, en lijdt zware pijnen.
Do not give that which is holy to the dogs, or put your jewels before pigs, for fear that they will be crushed under foot by the pigs whose attack will then be made against you.
μη δωτε το αγιον τοις κυσιν μηδε βαλητε τους μαργαριτας υμων εμπροσθεν των χοιρων μηποτε καταπατησωσιν αυτους εν τοις ποσιν αυτων και στραφεντες ρηξωσιν υμας
- 7 En Jezus zeide tot hem: Ik zal komen en hem genezen.
Make a request, and it will be answered; what you are searching for you will get; give the sign, and the door will be open to you:
αιτειτε και δοθησεται υμιν ζητειτε και ευρησετε κρουετε και ανοιγησεται υμιν
- 8 En de hoofdman over honderd, antwoordende, zeide: Heere! ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen; maar spreek alleenlijk een woord, en mijn knecht zal genezen worden.
Because to everyone who makes a request, it will be given; and he who is searching will get his desire, and to him who gives the sign, the door will be open.
πας γαρ ο αιτων λαμβανει και ο ζητων ευρισκει και τω κρουοντι ανοιγησεται
- 9 Want ik ben ook een mens onder de macht van anderen, hebbende onder mij krijgsknechten; en ik zeg tot dezen: Ga! en hij gaat; en tot den anderen: Kom! en hij komt; en tot mijn dienstknecht: Doe dat! en hij doet het.
Or which of you, if his son makes a request for bread, will give him a stone?
η τις εστιν εξ υμων ανθρωπος ον εαν αιτηση ο υιος αυτου αρτον μη λιθον επιδωσει αυτο
- 10 Jezus nu, dit horende, heeft Zich verwonderd, en zeide tot dengenen, die Hem volgden: Voorwaar zeg Ik u, Ik heb zelfs in Israel zo groot een geloof nietgevonden.
Or if he makes a request for a fish, will give him a snake?
και εαν ιχθυον αιτηση μη οφιν επιδωσει αυτο
- 11 Doch Ik zeg u, dat velen zullen komen van oosten en westen en zullen met Abraham, en Izak, en Jakob, aanzitten in het Koninkrijk der hemelen;
If you, then, being evil, are able to give good things to your children, how much more will your Father in heaven give good things to those who make requests to him?
ει ουν υμεις πονηροι οντες οιδατε δοματα αγαθα διδοναι τοις τεκνοις υμων ποσω μαλλον ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις δωσει αγαθα τοις αιτουσιν αυτον
- 12 En de kinderen des Koninkrijks zullen uitgeworpen worden in de buitenste duisternis; aldaar zal weinig zijn, en knersing der tanden.
All those things, then, which you would have men do to you, even so do you to them: because this is the law and the prophets.
παντα ουν οσα αν θελητε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι ουτως και υμεις ποιειτε αυτοις ουτος γαρ εστιν ο νομος και οι προφηται
- 13 En Jezus zeide tot den hoofdman over honderd: Ga heen, en u geschiede, gelijk gij geloofd hebt. En zijn knecht is gezond geworden te diezelver ure.
Go in by the narrow door; for wide is the door and open is the way which goes to destruction, and great numbers go in by it.
εισελθετε δια της στενης πυλης οτι πλατεια η πυλη και ευρυχωρος η οδος η απαγουσα εις την απωλειαν και πολλοι εισιν οι εισερχομενοι δι αυτης
- 14 En Jezus gekomen zijnde in het huis van Petrus, zag zijn vrouws moeder te bed liggen, hebbende de koorts.
For narrow is the door and hard the road to life, and only a small number make discovery of it.
οτι στενη η πυλη και τεθλιμμενη η οδος η απαγουσα εις την ζωην και ολιγοι εισιν οι ευρισκοντες αυτην

- 15 En Hij raakte haar hand aan, en de koorts verliet haar; en zij stond op, en diende henlieden.
Be on the watch for false prophets, who come to you in sheep's clothing, but inside they are cruel wolves.
προσεχετε δε απο των ψευδοπροφητων οιτινες ερχονται προς υμας εν ενδυμασιον προβατων εσωθεν δε εισιν λυκοι αρπαγες
- 16 En als het laat geworden was, hebben zij velen, van den duivel bezeten, tot Hem gebracht, en Hij wierp de boze geesten uit met den woorde, en Hij genas allen, die kwalijk gesteld waren;
By their fruits you will get knowledge of them. Do men get grapes from thorns or figs from thistles?
απο των καρπων αυτων επιγνωσεθε αυτους μητι συλλεγουσιν απο ακανθων σταφυλην η απο τριβολων συκα
- 17 Opdat vervuld zou worden, dat gesproken was door Jesaja, den profeet, zeggende: Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze ziekten gedragen.
Even so, every good tree gives good fruit; but the bad tree gives evil fruit.
ουτως παν δενδρον αγαθον καρπους καλους ποιει το δε σαπρον δενδρον καρπους πονηρους ποιει
- 18 En Jezus, vele scharen ziende rondom Zich, beval aan de andere zijde over te varen.
It is not possible for a good tree to give bad fruit, and a bad tree will not give good fruit.
ου δυναται δενδρον αγαθον καρπους πονηρους ποιειν ουδε δενδρον σαπρον καρπους καλους ποιειν
- 19 En er kwam een zeker Schriftgeleerde tot Hem, en zeide tot Hem: Meester! ik zal U volgen, waar Gij ook henengaat.
Every tree which does not give good fruit is cut down and put in the fire.
παν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εις πυρ βαλλεται
- 20 En Jezus zeide tot hem: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge.
So by their fruits you will get knowledge of them.
αραγε απο των καρπων αυτων επιγνωσεθε αυτους
- 21 En een ander uit Zijn discipelen zeide tot Hem: Heere! laat mij toe, dat ik eerst heenga, en mijn vader begrave.
Not everyone who says to me, Lord, Lord, will go into the kingdom of heaven; but he who does the pleasure of my Father in heaven.
ου πας ο λεγων μοι κυριε κυριε εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων αλλ ο ποιων το θελημα του πατρος μου του εν ουρανοις
- 22 Doch Jezus zeide tot hem: Volg Mij, en laat de doden hun doden begraven.
A great number will say to me on that day, Lord, Lord, were we not prophets in your name, and did we not by your name send out evil spirits, and by your name do works of power?
πολλοι ερουσιν μοι εν εκεινη τη ημερα κυριε κυριε ου τω σω ονοματι προσεφητευσαμεν και τω σω ονοματι δαιμονια εξεβαλομεν και τω σω ονοματι δυναμεις πολλας εποιησαμεν
- 23 En als Hij in het schip gegaan was, zijn Hem Zijn discipelen gevolgd.
And then will I say to them, I never had knowledge of you: go from me, you workers of evil.
και τοτε ομολογησω αυτοις οτι ουδεποτε εγνων υμας αποχωρειτε απ εμου οι εργαζομενοι την ανομιαν
- 24 En ziet, er ontstond een grote onstuimigheid in de zee, alzo dat het schip van de golven bedekt werd; doch Hij sliep.
Everyone, then, to whom my words come and who does them, will be like a wise man who made his house on a rock;
πας ουν οστις ακουει μου τους λογους τουτους και ποιει αυτους ομοιωσω αυτον ανδρι φρονιμω οστις ωκοδομησεν την οικιαν αυτου επι την πετραν
- 25 En Zijn discipelen, bij Hem komende, hebben Hem opgewekt, zeggende: Heere, behoed ons, wij vergaan!
And the rain came down and there was a rush of waters and the winds were driving against that house, but it was not moved; because it was based on the rock.
και κατεβη η βροχη και ηλθον οι ποταμοι και επνευσαν οι ανεμοι και προσεπεσον τη οικια εκεινη και ουκ επεσεν τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν
- 26 En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op, en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte.
And everyone to whom my words come and who does them not, will be like a foolish man who made his house on sand;
και πας ο ακουων μου τους λογους τουτους και μη ποιων αυτους ομοιωθησεται ανδρι μωρω οστις ωκοδομησεν την οικιαν αυτου επι την αμμον
- 27 En de mensen verwonderden zich, zeggende: Hoedanig een is Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn!
And the rain came down and there was a rush of waters and the winds were driving against that house; and it came down and great was its fall.
και κατεβη η βροχη και ηλθον οι ποταμοι και επνευσαν οι ανεμοι και προσεκοψαν τη οικια εκεινη και επεσεν και ην η πτωσις αυτης μεγαλη

- 28 En als Hij over aan de andere zijde was gekomen in het land der Gergesenen, zijn Hem twee, van den duivel bezeten, ontmoet, komende uit de graven, die zeerwreed waren, also dat niemand door dien weg kon voorbij gaan.
And it came about, when Jesus had come to the end of these words, that the people were surprised at his teaching,
και εγενετο οτε συνετελεσεν ο ιησους τους λογους τουτους εξεπλησσαντο οι οχλοι επι τη διδαχη αυτου
- 29 En ziet, zij riepen, zeggende: Jezus, Gij Zoon Gods! wat hebben wij met U te doen? Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen voor den tijd?
for he was teaching as one having authority, and not as their scribes.
ην γαρ διδασκων αυτους ως εξουσιαν εχων και ουχ ως οι γραμματαις
- 1 En in het schip gegaan zijnde, voer Hij over en kwam in Zijn stad. En ziet, zij brachten tot Hem een geraakte, op een bed liggende.
And when he had come down from the mountain, great numbers of people came after him.
καταβαντι δε αυτω απο του ορους ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι
- 2 En Jezus, hun geloof ziende, zeide tot den geraakte: Zoon! wees welgemoed; uw zonden zijn u vergeven.
And a leper came and gave him worship, saying, Lord, if it is your pleasure, you have power to make me clean.
και ιδου λεπρος ελθων προσεκυνει αυτω λεγων κυριε εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι
- 3 En ziet, sommigen der Schriftgeleerden zeiden in zichzelf: Deze lastert God.
And he put his hand on him, saying, It is my pleasure; be clean. And straight away he was made clean.
και εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου ο ιησους λεγων θελω καθαρισθητι και ευθεως εκαθαρισθη αυτου η λεπρα
- 4 En Jezus, ziende hun gedachten, zeide: Waarom overdenkt gij kwaad in uw harten?
And Jesus said to him, See that you say nothing about this to anyone; but go and let the priest see you and make the offering which was ordered by Moses, for a witness to them.
και λεγει αυτω ο ιησους ορα μηδενι ειπης αλλ υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει και προσενεγκε το δωρον ο προσεταξεν μωσης εις μαρτυριον αυτους
- 5 Want wat is lichter te zeggen: De zonden zijn u vergeven? of te zeggen: Sta op en wandel?
And when Jesus was come into Capernaum, a certain captain came to him with a request,
εισελθοντι δε τω ιησου εις καπερναουμ προσηλθεν αυτω εκατονταρχος παρακαλων αυτον
- 6 Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde, de zonden te vergeven (toen zeide Hij tot den geraakte): Sta op, neem uw bedop, en ga heen naar uw huis.
Saying, Lord, my servant is ill in bed at the house, with no power in his body, and in great pain.
και λεγων κυριε ο παις μου βεβληται εν τη οικια παραλυτικος δεινωσ βασανιζομενος
- 7 En hij opgestaan zijnde, ging heen naar zijn huis.
And he said to him, I will come and make him well.
και λεγει αυτω ο ιησους εγω ελθων θεραπευσω αυτον
- 8 De scharen nu dat ziende, hebben zich verwonderd, en God verheerlijkt, die zodanige macht den mensen gegeven had.
And the captain in answer said, Lord, I am not good enough for you to come under my roof; but only say the word, and my servant will be made well.
και αποκριθεις ο εκατονταρχος εφη κυριε ουκ ειμι ικανος ινα μου υπο την στεγην εισελθης αλλα μονον ειπε λογον και ιαθησεται ο παις μου
- 9 En Jezus, van daar voortgaande, zag een mens in het tolhuis zitten, genaamd Mattheus; en zeide tot hem: Volg Mij. En hij opstaande, volgde Hem.
Because I myself am a man under authority, having under me fighting men; and I say to this one, Go, and he goes; and to another, Come, and he comes; and to my servant, Do this, and he does it.
και γαρ εγω ανθρωπος ειμι υπο εξουσιαν εχων υπ εμαυτον στρατιωτας και λεγω τουτω πορευθητι και πορευεται και αλλω ερχου και ερχεται και τω δουλω μου ποιησον τουτο και ποιει
- 10 En het geschiedde, als Hij in het huis van Mattheus aanzat, ziet, vele tollenaars en zondaars kwamen en zaten mede aan, met Jezus en Zijn discipelen.
And when these words came to the ears of Jesus he was surprised, and said to those who came after him, Truly I say to you, I have not seen such great faith, no, not in Israel.
ακουσας δε ο ιησους εθαυμασεν και ειπεν τοις ακολουθουσιν αμην λεγω υμιν ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστην ευρον
- 11 En de Farizeen, dat ziende, zeiden tot Zijn discipelen: Waarom eet uw Meester met de tollenaars en de zondaren?
And I say to you that numbers will come from the east and the west, and will take their seats with Abraham and Isaac and Jacob, in the kingdom of heaven:
λεγω δε υμιν οτι πολλοι απο ανατολων και δυσμων ηξουσιν και ανακληθησονται μετα αβρααμ και ισαακ και ιακωβ εν τη βασιλεια των ουρανων

- 12 Maar Jezus, zulks horende, zeide tot hen: Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.
But the sons of the kingdom will be put out into the dark, and there will be weeping and cries of pain.
 οι δε υιοι της βασιλειας εκβληθησονται εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων
- 13 Doch gaat heen en leert, wat het zij: Ik wil barmhartigheid, en niet offerande; want Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars totbeking.
And Jesus said to the captain, Go in peace; as your faith is, so let it be done to you. And the servant was made well in that hour.
 και ειπεν ο ιησους τω εκατονταρχω υπαγε και ως επιστευσας γενηθητω σοι και ιαθη ο παις αυτου εν τη ωρα εκεινη
- 14 Toen kwamen de discipelen van Johannes tot Hem, zeggende: Waarom vasten wij en de Farizeen veel, en Uw discipelen vasten niet?
And when Jesus had come into Peter's house, he saw his wife's mother in bed, very ill.
 και ελθων ο ιησους εις την οικιαν πετρου ειδεν την πενθεραν αυτου βεβλημενην και πυρεσσοσαν
- 15 En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruidfotskinderen treuren, zolang de Bruidegom bij hen is? Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en dan zullen zij vasten.
And he put his hand on hers and the disease went from her, and she got up and took care of his needs.
 και ηψατο της χειρος αυτης και αφηκεν αυτην ο πυρετος και ηγερθη και διηκονει αυτοις
- 16 Ook zet niemand een lap ongevold laken op een oud kleed; want deszelfs aangezette lap scheurt af van het kleed, en er wordt een ergere scheur.
And in the evening, they took to him a number of people who had evil spirits; and he sent the spirits out of them with a word, and made well all who were ill;
 οφιας δε γενομενης προσηνεγκαν αυτω δαιμονιζομενους πολλους και εξεβαλεν τα πνευματα λογω και παντας τους κακος εχοντας εθεραπευσεν
- 17 Noch doet men nieuwen wijn in oude leder zakken; anders zo bersten de leder zakken, en de wijn wordt uitgestort, en de leder zakken verderven, maar mendoet nieuwen wijn in nieuwe leder zakken, en beide te zamen worden behouden.
So that the word of Isaiah the prophet might come true: He himself took our pains and our diseases.
 οπως πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου λεγοντος αυτος τας ασθeneias ημων ελαβεν και τας νοσους εβαστασεν
- 18 Als Hij deze dingen tot hen sprak, ziet, een overste kwam en aanbad Hem, zeggende: Mijn dochter is nu terstond gestorven, doch kom en leg Uw hand op haar, en zij zal leven.
Now when Jesus saw a great mass of people about him, he gave an order to go to the other side.
 ιδων δε ο ιησους πολλους οχλους περι αυτον εκελευσεν απελθειν εις το περαν
- 19 En Jezus opgestaan zijnde, volgde hem, en Zijn discipelen.
And there came a scribe and said to him, Master, I will come after you wherever you go.
 και προσελθων εις γραμματευσ ειπεν αυτω διδασκαλε ακολουθησω σοι οπου εαν απερχη
- 20 (En ziet, een vrouw die twaalf jaren het bloedvloeien gehad had, komende tot Hem van achteren, raakte den zoom Zijns kleeds aan;
And Jesus said to him, The foxes have holes, and the birds of heaven have a resting-place; but the Son of man has nowhere to put his head.
 και λεγει αυτω ο ιησους αι αλωπεκες φολεους εχουσιν και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεις ο δε υιος του ανθρωπου ουκ εχει που την κεφαλην κλινη
- 21 Want zij zeide in zichzelf: Indien ik alleenlijk Zijn kleed aanraak, zo zal ik gezond worden.
And another of the disciples said to him, Lord, let me first go and give the last honours to my father.
 ετερος δε των μαθητων αυτου ειπεν αυτω κυριε επιτρεψον μοι πρωτον απελθειν και θαψαι τον πατερα μου
- 22 En Jezus, Zich omkerende, en haar ziende, zeide: Wees welgemoed, dochter! uw geloof heeft u behouden. En de vrouw werd gezond van dezelve ure af.)
But Jesus said to him, Come after me; and let the dead take care of their dead.
 ο δε ιησους ειπεν αυτω ακολουθει μοι και αφες τους νεκρους θαψαι τους εαυτων νεκρους
- 23 En als Jezus in het huis des oversten kwam, en zag de pijpers en de woelende schare,
And when he had got into a boat, his disciples went after him.
 και εμβαντι αυτω εις το πλοιον ηκολουθησαν αυτω οι μαθηται αυτου
- 24 Zeide Hij tot hen: Vertrekt; want het dochtertje is niet dood, maar slaapt. En zij belachten Hem.
And there came up a great storm in the sea, so that the boat was covered with the waves: but he was sleeping.
 και ιδου σεισμος μεγας εγενετο εν τη θαλασση ωστε το πλοιον καλυπτεσθαι υπο των κυματων αυτος δε εκαθευδεν

- 25 Als nu de schare uitgedreven was, ging Hij in, en greep haar hand; en het dochtertje stond op.
And they came to him, and, awaking him, said, Help, Lord; destruction is near.
και προσελθοντες οι μαθηται αυτου ηγειραν αυτον λεγοντες κυριε σωσον ημας απολλυμεθα
- 26 En dit gerucht ging uit door dat gehele land.
And he said to them, Why are you full of fear, O you of little faith? Then he got up and gave orders to the winds and the sea; and there was a great calm.
και λεγει αυτοις τι δειλοι εστε ολιγοπιστοι τοτε εγερθεις επετιμησεν τοις ανεμοις και τη θαλασση και εγενετο γαληνη μεγαλη
- 27 En als Jezus van daar voortging, zijn Hem twee blinden gevolgd, roepende en zeggende: Gij Zoon Davids, ontferm U onzer!
And the men were full of wonder, saying, What sort of man is this, that even the winds and the sea do his orders?
οι δε ανθρωποι εθαυμασαν λεγοντες ποταπος εστιν ουτος οτι και οι ανεμοι και η θαλασσα υπακουουσιν αυτω
- 28 En als Hij in huis gekomen was, kwamen de blinden tot Hem. En Jezus zeide tot hen: Geloof gij, dat Ik dat doen kan? Zij zeiden tot Hem: Ja, Heere!
And when he had come to the other side, to the country of the Gadarenes, there came out to him from the place of the dead, two who had evil spirits, so violent that no man was able to go that way.
και ελθοντι αυτω εις το περαν εις την χωραν των γεργεσηνων υπηνητησαν αυτω δυο δαιμονιζομενοι εκ των μνημειων εξερχομενοι χαλεποι λιαν ωστε μη ισχυειν τινα παρελθειν δια της οδου εκεινης
- 29 Toen raakte Hij hun ogen aan, zeggende: U geschiede naar uw geloof.
And they gave a loud cry, saying, What have we to do with you, you Son of God? Have you come here to give us punishment before the time?
και ιδου εκραξαν λεγοντες τι ημιν και σοι ιησου υιε του θεου ηλθες ωδε προ καιρου βασανισαι ημας
- 30 En hun ogen zijn geopend geworden. En Jezus heeft hun zeer gestrengelijk verboden, zeggende: Ziet, dat het niemand wete.
Now there was, some distance away, a great herd of pigs taking their food.
ην δε μακραν απ αυτων αγελη χοιρων πολλων βοσκομενη
- 31 Maar zij, uitgegaan zijnde, hebben Hem ruchtbaar gemaakt door dat gehele land.
And the evil spirits made strong prayers to him, saying, If you send us out, let us go into the herd of pigs.
οι δε δαιμονες παρεκαλουν αυτον λεγοντες ει εκβαλλεις ημας επιτρεψον ημιν απελθειν εις την αγελην των χοιρων
- 32 Als dezen nu uitgingen, ziet, zo brachten zij tot Hem een mens, die stom en van den duivel bezeten was.
And he said to them, Go. And they came out, and went into the pigs; and the herd went rushing down a sharp slope into the sea and came to their end in the water.
και ειπεν αυτοις υπαγετε οι δε εξελθοντες απηλθον εις την αγελην των χοιρων και ιδου ωρμησεν πασα η αγελη των χοιρων κατα του κρημνου εις την θαλασσαν και απεθανον εν τοις υδασιν
- 33 En als de duivel uitgeworpen was, sprak de stomme. En de scharen verwonderden zich, zeggende: Er is nooit desgelijks in Israel gezien!
And their keepers went in flight to the town and gave an account of everything, and of the men who had the evil spirits.
οι δε βοσκοντες εφυγον και απελθοντες εις την πολιν απηγγειλαν παντα και τα των δαιμονιζομενων
- 34 Maar de Farizeen zeiden: Hij werpt de duivelen uit door den overste der duivelen.
And all the town came out to Jesus; and seeing him they made request that he would go away from their part of the country.
και ιδου πασα η πολις εξηλθεν εις συναντησιν τω ιησου και ιδοντες αυτον παρεκαλεσαν οπως μεταβη απο των οριων αυτων
- 1 En Zijn twaalf discipelen tot Zich geroepen hebbende, heeft Hij hun macht gegeven over de onreine geesten, om dezelve uit te werpen, en om alle ziekte en allekwaal te genezen.
And he got into a boat and went across and came to his town.
και εμβας εις το πλοιοιεν διεπερασεν και ηλθεν εις την ιδιαν πολιν
- 2 De namen nu der twaalf apostelen zijn deze: de eerste, Simon, gezegd Petrus, en Andreas, zijn broeder; Jakobus, de zoon van Zebedeus, en Johannes, zijnbroeder;
And they took to him a man stretched on a bed who had no power of moving; and Jesus, seeing their faith, said to the man who was ill, Son, take heart; you have forgiveness for your sins.
και ιδου προσεφερον αυτω παραλυτικον επι κλινης βεβλημενον και ιδων ο ιησους την πιστιν αυτων ειπεν τω παραλυτικοω θαρσει τεκνον αφενονται σοι αι αμαρτια σου
- 3 Filippus en Bartholomeus; Thomas en Mattheus, de tollenaar; Jakobus, de zoon van Alfeus, en Lebbeus, toegenaaamd Thaddeus;
And some of the scribes said among themselves, This man has no respect for God.
και ιδου τινες των γραμματεων ειπον εν εαυτοις ουτος βλασφημει
- 4 Simon Kananites, en Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft.
And Jesus, having knowledge of what was in their minds, said, Why are your thoughts evil?
και ιδων ο ιησους τας ενθυμησεις αυτων ειπεν ινα τι υμεις ενθυμεισθε πονηρα εν ταις καρδιαις υμων

- 5 Deze twaalf heeft Jezus uitgezonden, en hun bevel gegeven, zeggende: Gij zult niet heengaan op den weg der heidenen, en gij zult niet ingaan in enige stad der Samaritanen.
For which is the simpler, to say, You have forgiveness for your sins; or to say, Get up and go?
τι γαρ εστιν ευκοπωτερον ειπειν αφεωνται σοι αι αμαρτιαι η ειπειν εγειραι και περιπατει
- 6 Maar gaat veel meer heen tot de verloren schapen van het huis Israels.
But so that you may see that on earth the Son of man has authority for the forgiveness of sins, (then said he to the man who was ill,) Get up, and take up your bed, and go to your house.
ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι αμαρτιας τοτε λεγει τω παραλυτικω εγερθεις αρον σου την κλινην και υπαγε εις τον οικον σου
- 7 En heengaande predikt, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.
And he got up and went away to his house.
και εγερθεις απηλθεν εις τον οικον αυτου
- 8 Geneest de zieken; reinigt de melaatsen; wekt de doden op; werpt de duivelen uit. Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet.
But when the people saw it they were full of fear, and gave glory to God who had given such authority to men.
ιδοντες δε οι οχλοι εθαυμασαν και εδοξασαν τον θεον τον δοντα εξουσιαν τοιαυτην τοις ανθρωποις
- 9 Verkrijgt u noch goud, noch zilver, noch koper geld in uw gordels;
And when Jesus was going from there, he saw a man whose name was Matthew, seated at the place where taxes were taken; and he said to him, Come after me. And he got up and went after him.
και παραγων ο ιησους εκειθεν ειδεν ανθρωπον καθημενον επι το τελωνιον μαθαιον λεγομενον και λεγει αυτω ακολουθει μοι και αναστας ηκολουθησεν αυτω
- 10 Noch male tot den weg, noch twee rokken, noch schoenen, noch staf; want de arbeider is zijn voedsel waardig.
And it came about, when he was in the house taking food, that a number of tax-farmers and sinners came and took their places with Jesus and his disciples.
και εγενετο αυτου ανακειμενου εν τη οικια και ιδου πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι ελθοντες συνανεκειντο τω ιησου και τοις μαθηταις αυτου
- 11 En in wat stad of vlek gij zult inkomen, onderzoekt, wie daarin waardig is; en blijft aldaar, totdat gij daar uitgaat.
And when the Pharisees saw it, they said to his disciples, Why does your Master take food with tax-farmers and sinners?
και ιδοντες οι φαρισαιοι ειπον τοις μαθηταις αυτου διατι μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιει ο διδασκαλος υμων
- 12 En als gij in het huis gaat, zo groet hetzelve.
But on hearing this he said, Those who are well have no need of a medical man, but those who are ill.
ο δε ιησους ακουσας ειπεν αυτοις ου χρειαν εχουσιν οι ισχυροντες ιατρον αλλ οι κακως εχοντες
- 13 En indien dat huis waardig is, zo kome uw vrede over hetzelve, maar indien het niet waardig is, zo kere uw vrede weder tot u.
But go and take to heart the sense of these words, My desire is for mercy, not offerings: for I have come not to get the upright, but sinners.
πορευθεντες δε μαθετε τι εστιν ελεον θελω και ου θυσιαν ου γαρ ηλθον καλεσαι δικαιους αλλ αμαρτωλους εις μετανοιαν
- 14 En zo iemand u niet zal ontvangen, noch uw woorden horen, uitgaande uit dat huis of uit dezelve stad, schudt het stof uwer voeten af.
Then the disciples of John came to him, saying, Why do we and the Pharisees frequently go without food, but your disciples do not?
τοτε προσερχονται αυτω οι μαθηται ιωαννου λεγοντες διατι ημεις και οι φαρισαιοι νηστευομεν πολλα οι δε μαθηται σου ου νηστευουσιν
- 15 Voorwaar zeg Ik u: Het zal den lande van Sodom en Gomorra verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan dezelve stad.
And Jesus said to them, Will the friends of the newly-married man be sad as long as he is with them? But the days will come when he will be taken away from them, and then will they go without food.
και ειπεν αυτοις ο ιησους μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνος πενθειν εφ οσον μετ αυτων εστιν ο νυμφιος ελευσονται δε ημεραι οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιος και τοτε νηστευουσιν
- 16 Ziet, Ik zend u als schapen in het midden der wolven; zijt dan voorzichtig gelijk de slangen, en oprecht gelijk de duiven.
And no man puts a bit of new cloth on an old coat, for by pulling away from the old, it makes a worse hole.
ουδεις δε επιβαλλει επιβλημα ρακους αγναφου επι ιματιω παλαιω αφρει γαρ το πληρωμα αυτου απο του ιματιου και χειρον σχισμα γινεται
- 17 Maar wacht u voor de mensen; want zij zullen u overleveren in de raadsvergaderingen, en in hun synagogen zullen zij u geselen.
And men do not put new wine into old wine-skins; or the skins will be burst and the wine will come out, and the skins are of no more use: but they put new wine into new wine-skins, and so the two will be safe.
ουδε βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μηγε ρηγνυνται οι ασκοι και ο οινος εκχειται και οι ασκοι απολουνται αλλα βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους καινους και αμφοτερα συντηρουνται

- 18 En gij zult ook voor stadhouders en koningen geleid worden, om Mijntwil, hun en den heidenen tot getuigenis.
While he was saying these things to them, there came a ruler and gave him worship, saying, My daughter is even now dead; but come and put your hand on her, and she will come back to life.
ταυτα αυτου λαλουντος αυτοις ιδου αρχων ελθων προσεκυνη αυτω λεγων οτι η θυγατηρ μου αρτι ετελευτησεν αλλα ελθων επιθεσ την χειρα σου επ αυτην και ζησεται
- 19 Doch wanneer zij u overleveren, zo zult gij niet bezorgd zijn, hoe of wat gij spreken zult; want het zal u in dezelve ure gegeven worden, wat gij spreken zult.
And Jesus got up and went after him, and so did his disciples.
και εγερθεις ο ιησους ηκολουθησεν αυτω και οι μαθηται αυτου
- 20 Want gij zijt het niet, die spreekt, maar het is de Geest uws Vaders, Die in u spreekt.
And a woman, who for twelve years had had a flow of blood, came after him, and put her hand on the edge of his robe:
και ιδου γυνη αιμορροουσα δωδεκα ετη προσελθουσα οπισθεν ηψατο του κρασπεδου του ιματιου αυτου
- 21 En de ene broeder zal den anderen broeder overleveren tot den dood, en de vader het kind, en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en zullen hendoden.
Because, she said to herself, if I may but put my hand on his robe, I will be made well.
ελεγεν γαρ εν εαυτη εαν μονον αφωμαι του ιματιου αυτου σωθησομαι
- 22 En gij zult van allen gehaat worden om Mijn Naam; maar die volstandig zal blijven tot het einde, die zal zalig worden.
But Jesus, turning and seeing her, said, Daughter, take heart; your faith has made you well. And the woman was made well from that hour.
ο δε ιησους επιστραφεις και ιδων αυτην ειπεν θαρσει θυγατερ η πιστις σου σεσωκεν σε και εσωθη η γυνη απο της ωρας εκεινης
- 23 Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere; want voorwaar zeg ik u: Gij zult uw reis door de steden Israels niet geeindigd hebben, of de Zoon des mensen zal gekomen zijn.
And when Jesus came into the ruler's house and saw the players with their instruments and the people making a noise,
και ελθων ο ιησους εις την οικιαν του αρχοντος και ιδων τους αυλητας και τον οχλον θορυβουμενον
- 24 De discipel is niet boven den meester, noch de dienstknecht boven zijn heer.
He said, Make room; for the girl is not dead, but sleeping. And they were laughing at him.
λεγει αυτοις αναχωρειτε ου γαρ απεθανεν το κορασιον αλλα καθευδει και κατεγγελων αυτου
- 25 Het zij den discipel genoeg, dat hij worde gelijk zijn meester, en de dienstknecht gelijk zijn heer. Indien zij den Heere des huizes Beelzebul hebben geheten, hoeveel te meer Zijn huisgenoten!
But when the people were sent out, he went in and took her by the hand; and the girl got up.
οτε δε εξεβληθη ο οχλος εισελθων εκρατησεν της χειρος αυτης και ηγερθη το κορασιον
- 26 Vreest dan hen niet; want er is niets bedekt, hetwelk niet zal ontdekt worden, en verborgen, hetwelk niet zal geweten worden.
And the news of it went out into all that land.
και εξηλθεν η φημη αυτη εις ολην την γην εκεινην
- 27 Hetgeen Ik u zeg in de duisternis, zegt het in het licht; en hetgeen gij hoort in het oor, predikt dat op de daken.
And when Jesus went on from there, two blind men came after him, crying out, Have mercy on us, you Son of David.
και παραγοντι εκειθεν τω ιησου ηκολουθησαν αυτω δυο τυφλοι κραζοντες και λεγοντες ελεησον ημας υιε δαβιδ
- 28 En vreest niet voor degenen, die het lichaam doden, en de ziel niet kunnen doden; maar vreest veel meer Hem, Die beide ziel en lichaam kan verderven in dehel.
And when he had come into the house, the blind men came to him; and Jesus said to them, Have you faith that I am able to do this? They said to him, Yes, Lord.
ελθοντι δε εις την οικιαν προσηλθον αυτω οι τυφλοι και λεγει αυτοις ο ιησους πιστευετε οτι δυναμαι τουτο ποιησαι λεγουσιν αυτω ναι κυριε
- 29 Worden niet twee musjes om een penningsken verkocht? En niet een van deze zal op de aarde vallen zonder uw Vader.
Then he put his hand on their eyes, saying, As your faith is, let it be done to you.
τοτε ηψατο των οφθαλμων αυτων λεγων κατα την πιστιν υμων γενηθητω υμιν
- 30 En ook uw haren des hoofds zijn alle geteld.
And their eyes were made open. And Jesus said to them sharply, Let no man have knowledge of it.
και ανεωχθησαν αυτων οι οφθαλμοι και ενεβριμησατο αυτοις ο ιησους λεγων ορατε μηδεις γινωσκετω
- 31 Vreest dan niet; gij gaat vele musjes te boven.
But they went out and gave news of him in all that land.
οι δε εξελθοντες διεφημισαν αυτον εν ολη τη γη εκεινη

- 32 Een iegelijk dan, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal Ik ook belijden voor Mijn Vader, Die in de hemelen is.
 And while they were going away, there came to him a man without the power of talking, and with an evil spirit.
 αυτων δε εξερχομενων ιδου προσηνεγκαν αυτω ανθρωπον κωφον δαιμονιζομενον
- 33 Maar zo wie Mij verloochend zal hebben voor de mensen, dien zal Ik ook verloochenen voor Mijn Vader, Die in de hemelen is.
 And when the evil spirit had been sent out, the man had the power of talking: and they were all surprised, saying, Such a thing has never been seen in Israel.
 και εκβληθεντος του δαιμονιου ελαλησεν ο κωφος και εθαυμασαν οι οχλοι λεγοντες οτι ουδεποτε εφανη ουτως εν τω ισραηλ
- 34 Meent niet, dat Ik gekomen ben, om vrede te brengen op de aarde; Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard.
 But the Pharisees said, By the ruler of evil spirits, he sends evil spirits out of men.
 οι δε φαρισαιοι ελεγον εν τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια
- 35 Want Ik ben gekomen, om den mens tweedrachtig te maken tegen zijn vader, en de dochter tegen haar moeder, en de schoondochter tegen haarschoonmoeder.
 And Jesus went about all the towns and small places, teaching in their Synagogues and preaching the good news of the kingdom and making well all sorts of disease and pain.
 και περιηγεν ο ιησους τας πολεις πασας και τας κωμας διδασκων εν ταις συναγωγαϊς αυτων και κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας και θεραπευων πασαν νοσον και πασαν μαλακian εν τω λαω
- 36 En zij zullen des mensen vijanden worden, die zijn huisgenoten zijn.
 But when he saw all the people he was moved with pity for them, because they were troubled and wandering like sheep without a keeper.
 ιδων δε τους οχλους επλαγχισθη περι αυτων οτι ησαν εκλελυμενοι και ερριμμενοι ωσει προβατα μη εχοντα ποιμενα
- 37 Die vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig; en die zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig.
 Then he said to his disciples, There is much grain but not enough men to get it in.
 τοτε λεγει τοις μαθηταις αυτου ο μεν θερισμος πολυς οι δε εργαται ολιγοι
- 38 En die zijn kruis niet op zich neemt, en Mij navolgt, is Mijns niet waardig.
 Make prayer, then, to the Lord of the grain-fields, that he may send out workers to get in his grain.
 δεηθητε ουν του κυριου του θερισμου οπως εκβαλη εργατας εις τον θερισμον αυτου
- 1 En het is geschied, toen Jezus geëindigd had Zijn twaalf discipelen bevelen te geven, dat Hij van daar voortging, om te leren en te prediken in hun steden.
 And he got together his twelve disciples and gave them the power of driving out unclean spirits, and of making well all sorts of disease and pain.
 και προσκαλεσαμενος τους δωδεκα μαθητας αυτου εδωκεν αυτοις εξουσιαν πνευματων ακαθαρτων ωστε εκβαλλειν αυτα και θεραπευειν πασαν νοσον και πασαν μαλακian
- 2 En Johannes, in de gevangenis gehoord hebbende de werken van Christus, zond twee van zijn discipelen;
 Now the names of the twelve are these: The first, Simon, who is named Peter, and Andrew, his brother; James, the son of Zebedee, and John, his brother;
 των δε δωδεκα αποστολων τα ονοματα εστιν ταυτα πρωτος σιμων ο λεγομενος πετρος και ανδρεας ο αδελφος αυτου ιακωβος ο του ζεβεδαιου και ιωαννης ο αδελφος αυτου
- 3 En zeide tot hem: Zijt Gij Degene, Die komen zou, of verwachten wij een anderen?
 Philip and Bartholomew; Thomas and Matthew, the tax-farmer; James, the son of Alphaeus, and Thaddaeus;
 φιλιππος και βαρθολομαιος θωμας και ματθαιος ο τελωνης ιακωβος ο του αλφαιου και λεββαιος ο επικληθεις θαδδαιος
- 4 En Jezus antwoordde en zeide tot hen: Gaat heen en boodschapt Johannes weder, hetgeen gij hoort en ziet:
 Simon the Zealot, and Judas Iscariot, who was false to him.
 σιμων ο κανανιτης και ιουδας ισκαριωτης ο και παραδους αυτον
- 5 De blinden worden ziende, en de kreupelen wandelen; de melaatsen worden gereinigd, en de doven horen; de doden worden opgewekt, en den armen wordthet Evangelie verkondigd.
 These twelve Jesus sent out and gave them orders, saying, Do not go among the Gentiles, or into any town of Samaria,
 τουτους τους δωδεκα απεστειλεν ο ιησους παραγγειλας αυτοις λεγων εις οδον εθνων μη απελθητε και εις πολιν σαμαρειτων μη εισελθητε
- 6 En zalig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden.
 But go to the wandering sheep of the house of Israel,
 πορευεσθε δε μαλλον προς τα προβατα τα απολωλοτα οικου ισραηλ

- 7 Als nu dezen heengingen, heeft Jezus tot de scharen begonnen te zeggen van Johannes: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Een riet, dat vanden wind ginds en weder bewogen wordt?
 And, on your way, say, The kingdom of heaven is near.
 πορευομενοι δε κηρυσσετε λεγοντες οτι ηγγικεν η βασιλεια των ουρανων
- 8 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een mens, met zachte klederen bekleed? Ziet, die zachte klederen dragen, zijn in der koningen huizen.
 Make well those who are ill, give life to the dead, make lepers clean, send evil spirits out of men; freely it has been given to you, freely give.
 ασθενουντας θεραπευετε λεπρους καθαριζετε νεκρους εγειρετε δαιμονια εκβαλλετε δωρεαν ελαβετε δωρεαν δοτε
- 9 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een profeet? Ja, Ik zeg u, ook veel meer dan een profeet.
 Take no gold or silver or copper in your pockets;
 μη κτησησθε χρυσον μηδε αργυρον μηδε χαλκον εις τας ζωνας υμων
- 10 Want deze is het, van denwelken geschreven staat: Ziet, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, die Uw weg bereiden zal voor U heen.
 Take no bag for your journey and do not take two coats or shoes or a stick: for the workman has a right to his food.
 μη πηραν εις οδον μηδε δυο χιτωνας μηδε υποδηματα μηδε ραβδον αξιος γαρ ο εργατης της τροφης αυτου εστιν
- 11 Voorwaar zeg Ik u: onder degenen, die van vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan meerder dan Johannes de Doper; doch die de minste is in het Koninkrijk der hemelen, is meerder dan hij.
 And into whatever town or small place you go, make search there for someone who is respected, and make his house your resting-place till you go away.
 εις ην δ αν πολιν η κωμην εισελθητε εξετασατε τις εν αυτη αξιος εστιν κακει μεινατε εως αν εξελθητε
- 12 En van de dagen van Johannes den Doper tot nu toe, wordt het Koninkrijk der hemelen geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelfde met geweld.
 And when you go in, say, May peace be on this house.
 εισερχομενοι δε εις την οικιαν ασπασασθε αυτην
- 13 Want al de profeten en de wet hebben tot Johannes toe geprofeteerd.
 And if the house is good enough, let your peace come on it: but if not, let your peace come back to you.
 και εαν μεν η η οικια αξια ελθειτω η ειρηνη υμων επ αυτην εαν δε μη η αξια η ειρηνη υμων προς υμας επιστραφητω
- 14 En zo gij het wilt aannemen, hij is Elias, die komen zou.
 And whoever will not take you in, or give ear to your words, when you go out from that house or that town, put off its dust from your feet.
 και ος εαν μη δεξηται υμας μηδε ακουση τους λογους υμων εξερχομενοι της οικιας η της πολεως εκεινης εκτιναξατε τον κονιορτον των ποδων υμων
- 15 Wie oren heeft om te horen, die hore.
 Truly I say to you, It will be better for the land of Sodom and Gomorrah in the day of God's judging than for that town.
 αμην λεγω υμιν ανεκτοτερον εσται γη σοδομων και γομορρων εν ημερα κρισεως η τη πολει εκεινη
- 16 Doch waarbij zal Ik dit geslacht vergelijken? Het is gelijk aan de kinderkens, die op de markten zitten, en hun gezellen toeroepen,
 See, I send you out as sheep among wolves. Be then as wise as snakes, and as gentle as doves.
 ιδου εγω αποστελλω υμας ως προβατα εν μεσω λυκων γινεσθε ουν φρονιμοι ως οι οφεις και ακεραιοι ως αι περιστεραι
- 17 En zeggen: Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend.
 But be on the watch against men: for they will give you up to the Sanhedrins, and in their Synagogues they will give you blows;
 προσεχετε δε απο των ανθρωπων παραδωσουσιν γαρ υμας εις συνεδρια και εν ταις συναγωγαις αυτων μαστιγωσουσιν υμας
- 18 Want Johannes is gekomen, noch etende, noch drinkende, en zij zeggen: Hij heeft den duivel.
 And you will come before rulers and kings because of me, for a witness to them and to the Gentiles.
 και επι ηγεμονας δε και βασιλεις αχθησεσθε ενεκεν εμου εις μαρτυριον αυτοις και τοις εθνεσιν
- 19 De Zoon des mensen is gekomen, etende en drinkende, en zij zeggen: Ziet daar, een Mens, Die een vraat en wijnzuiper is, een Vriend van tollenaars en zondaren. Doch de Wijsheid is gerechtvaardigd geworden van Haar kinderen.
 But when you are given up into their hands, do not be troubled about what to say or how to say it: for in that hour what you are to say will be given to you;
 οταν δε παραδιωσιν υμας μη μερμνησητε πως η τι λαλησητε δοθησεται γαρ υμιν εν εκεινη τη ωρα τι λαλησετε

- 20 Toen begon Hij de steden, in dewelke Zijn krachten meest geschied waren, te verwijten, omdat zij zich niet bekeerd hadden.
Because it is not you who say the words, but the Spirit of your Father in you.
 ου γαρ υμεις εστε οι λαλουντες αλλα το πνευμα του πατρος υμων το λαλουν εν υμιν
- 21 Wee u, Chorazin! wee u Bethsaida! want zo in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden zich eertijds in zak en as bekeerd hebben.
And brother will give up brother to death, and the father his child: and children will go against their fathers and mothers, and put them to death.
 παραδωσει δε αδελφος αδελφον εις θανατον και πατηρ τεκνον και επαναστησονται τεκνα επι γονεις και θανατωσουσιν αυτους
- 22 Doch Ik zeg u: Het zal Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in den dag des oordeels, dan ulieden.
And you will be hated by all men because of my name: but he who is strong to the end will have salvation.
 και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου ο δε υπομεινας εις τελος ουτος σωθησεται
- 23 En gij, Kapernaum! die tot den hemel toe zijt verhoogd, gij zult tot de hel toe nedergestoten worden. Want zo in Sodom die krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden tot op den huidige dag gebleven zijn.
But when they are cruel to you in one town, go in flight to another: for truly, I say to you, You will not have gone through the towns of Israel before the Son of man comes.
 οταν δε διοκωσιν υμας εν τη πολει ταυτη φευγετε εις την αλλην αμην γαρ λεγω υμιν ου μη τελεσητε τας πολεις του ισραηλ εως αν ελθη ο υιος του ανθρωπου
- 24 Doch Ik zeg u, dat het den lande van Sodom verdragelijker zal zijn in den dag des oordeels, dan u.
A disciple is not greater than his master, or a servant than his lord.
 ουκ εστιν μαθητης υπερ τον διδασκαλον ουδε δουλος υπερ τον κυριον αυτου
- 25 In diezelve tijd antwoordde Jezus en zeide: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard.
It is enough for the disciple that he may be as his master, and the servant as his lord. If they have given the name Beelzebub to the master of the house, how much more to those of his house!
 αρκετον τω μαθητη ινα γενηται ως ο διδασκαλος αυτου και ο δουλος ως ο κυριος αυτου ει τον οικοδεσποτην βεελζεβουλ εκαλεσαν ποσω μαλλον τους οικιακους αυτου
- 26 Ja, Vader! Want alzo is geweest het welbehagen voor U.
Have, then, no fear of them: because nothing is covered which will not come to light, or secret which will not be made clear.
 μη ουν φοβηθητε αυτους ουδεν γαρ εστιν κεκαλυμμενον ο ουκ αποκαλυφθησεται και κρυπτον ο ου γνωσθησεται
- 27 Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader; en niemand kent den Zoon dan de Vader, noch iemand kent den Vader dan de Zoon, en dien het de Zoonwil openbaren.
What I say to you in the dark, say in the light: and what comes to your ear secretly, say publicly from the house-tops.
 ο λεγω υμιν εν τη σκοτια ειπατε εν τω φωτι και ο εις το ους ακουετε κηρυξατε επι των δωματων
- 28 Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.
And have no fear of those who put to death the body, but are not able to put to death the soul. But have fear of him who has power to give soul and body to destruction in hell.
 και μη φοβηθητε απο των αποκτεινοντων το σωμα την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι φοβηθητε δε μαλλον τον δυναμενον και ψυχην και σωμα απολεσαι εν γεννη
- 29 Neemt Mijn juk op u, en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen.
Are not sparrows two a farthing? and not one of them comes to an end without your Father:
 ουχι δυο στρουθια ασσαριου πωλειται και εν εξ αυτων ου πεσειται επι την γην ανευ του πατρος υμων
- 30 Want Mijn juk is zacht, en Mijn last is licht.
But the hairs of your head are all numbered.
 υμων δε και αι τριχες της κεφαλης πασαι ηριθμημεναι εισιν
- 1 In dien tijd ging Jezus, op een sabbatdag, door het gezaaide, en Zijn discipelen hadden honger, en begonnen aren te plukken, en te eten.
And it came about that when Jesus had come to the end of giving these orders to his twelve disciples, he went away from there, teaching and preaching in their towns.
 και εγενετο οτε ετελεσεν ο ιησους διατασσων τοις δωδεκα μαθηταις αυτου μετεβη εκειθεν του διδασκειν και κηρυσσειν εν ταις πολεσιν αυτων
- 2 En de Farizeen, dat ziende, zeiden tot Hem: Zie, Uw discipelen doen, wat niet geoorloofd is te doen op den sabbat.
Now when John had news in prison of the works of the Christ, he sent his disciples
 ο δε ιωαννης ακουσας εν τω δεσμοτηριω τα εργα του χριστου πεμψας δυο των μαθητων αυτου

- 3 Maar Hij zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, wat David gedaan heeft, toen hem hongerde, en hun, die met hem waren?
 To say to him, Are you he who is to come, or are we waiting for another?
 ειπεν αυτω συ ει ο ερχομενος η ετερον προσδοκωμεν
- 4 Hoe hij gegaan is in het huis Gods, en de toonbroden gegeten heeft, die hem niet geoorloofd waren te eten, noch ook hun, die met hem waren, maar den priesteren alleen.
 And Jesus, answering, said to them, Go and give news to John of the things which you are seeing and hearing:
 και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις πορευθεντες απαγγειλατε ιωαννη α ακουετε και βλεπετε
- 5 Of hebt gij niet gelezen in de wet, dat de priesters den sabbat ontheiligen in den tempel, op de sabbatdagen, en nochtans onschuldig zijn?
 The blind see; those who were not able to, are walking; lepers are made clean; those who were without hearing, now have their ears open; the dead come to life again, and the poor have the good news given to them.
 τυφλοι αναβλεπουσιν και χωλοι περιπατουσιν λεπροι καθαριζονται και κωφοι ακουουσιν νεκροι εγειρονται και πτωχοι ευαγγελιζονται
- 6 En Ik zeg u, dat Een, meerder dan de tempel, hier is.
 And a blessing will be on him who has no doubts about me.
 και μακαριος εστιν ος εαν μη σκανδαλισθη εν εμοι
- 7 Doch zo gij geweten hadt, wat het zij: Ik wil barmhartigheid en niet offerande, gij zoudt de onschuldigen niet veroordeeld hebben.
 And when they were going away, Jesus, talking of John, said to all the people, What went you out into the waste land to see? a tall stem moving in the wind?
 τούτων δε πορευομενων ηρξατο ο ιησους λεγειν τοις οχλοις περι ιωαννου τι εξηλθετε εις την ερημον θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλευομενον
- 8 Want de Zoon des mensen is een Heere ook van den sabbat.
 But what went you out to see? a man delicately clothed? Those who have fair robes are in kings' houses.
 αλλα τι εξηλθετε ιδειν ανθρωπον εν μαλακοις ιματιοις ημφιεσμενον ιδου οι τα μαλακα φορουντες εν τοις οικοις των βασιλεων εισιν
- 9 En van daar voortgaande, kwam Hij in hun synagoge.
 But why did you go out? to see a prophet? Yes, I say to you, and more than a prophet.
 αλλα τι εξηλθετε ιδειν προφητην ναι λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου
- 10 En ziet, er was een mens, die een dorre hand had, en zij vraagden Hem, zeggende: Is het ook geoorloofd op de sabbatdagen te genezen? (opdat zij Hemochten beschuldigen).
 This is he of whom it has been said, See, I send my servant before your face, who will make ready your way before you.
 ουτος γαρ εστιν περι ου γεγραπται ιδου εγω αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου
- 11 En Hij zeide tot hen: Wat mens zal er zijn onder u, die een schaap heeft, en zo datzelve op een sabbatdag in een gracht valt, die hetzelfde niet zal aangrijpen en uitheffen?
 Truly I say to you, Among the sons of women there has not been a greater than John the Baptist: but he who is least in the kingdom of heaven is greater than he.
 αμην λεγω υμιν ουκ εγηγερται εν γεννητοις γυναικων μειζων ιωαννου του βαπτιστου ο δε μικροτερος εν τη βασιλεια των ουρανων μειζων αυτου εστιν
- 12 Hoe veel gaat nu een mens een schaap te boven? Zo is het dan op de sabbatdagen geoorloofd wel te doen.
 And from the days of John the Baptist till now, the kingdom of heaven is forcing its way in, and men of force take it.
 απο δε των ημερων ιωαννου του βαπτιστου εως αρτι η βασιλεια των ουρανων βιαζεται και βιασται αρπαζουσιν αυτην
- 13 Toen zeide Hij tot dien mens: Strek uw hand uit; en hij strekte ze uit, en zij werd hersteld, gezond gelijk de andere.
 For all the prophets and the law were in force till John.
 παντες γαρ οι προφηται και ο νομος εως ιωαννου προεφητευσαν
- 14 En de Farizeen, uitgegaan zijnde, hielden te zamen raad tegen Hem, hoe zij Hem doden mochten.
 And if you are able to see it, this is Elijah who was to come.
 και ει θελετε δεξασθαι αυτος εστιν ηλιας ο μελλον ερχεσθαι
- 15 Maar Jezus, dat wetende, vertrok van daar, en vele scharen volgden Hem, en Hij genas ze allen.
 He who has ears, let him give ear.
 ο εχων ωτα ακουειν ακουετω

- 16 En Hij gebood hun scherpelijk, dat zij Hem niet openbaar maken zouden;
But what comparison may I make of this generation? It is like children seated in the market-places, crying out to one another,
τινι δε ομοιωσω την γενεαν ταυτην ομοια εστιν παιδαριους εν αγοραις καθημενοις και προσφωνουσιν τοις εταιροις αυτων
- 17 Opdat vervuld zou worden, hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende:
We made music for you and you did not take part in the dance; we gave cries of sorrow and you made no signs of grief.
και λεγουσιν ηυλησαμεν υμιν και ουκ ωρχησασθε εβρηνησαμεν υμιν και ουκ εκοψασθε
- 18 Ziet, Mijn Knecht, Welken Ik verkoren heb, Mijn Beminde, in Welken Mijn ziel een welbehagen heeft; Ik zal Mijn Geest op Hem leggen, en Hij zal het oordeelden heidenen verkondigen.
For John came, taking no food or drink, and they say, He has an evil spirit.
ηλθεν γαρ ιωαννης μητε εσθιων μητε πινων και λεγουσιν δαιμονιον εχει
- 19 Hij zal niet twisten, noch roepen, noch zal er iemand Zijn stem op de straten horen.
The Son of man has come feasting, and they say, See, a lover of food and wine, a friend of tax-farmers and sinners! And wisdom is judged to be right by her works.
ηλθεν ο υιος του ανθρωπου εσθιον και πινων και λεγουσιν ιδου ανθρωπος φαγος και οινοποτης τελωνων φιλος και αμαρτωλων και εδικαιωθη η σοφια απο των τεκνων αυτης
- 20 Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen, totdat Hij het oordeel zal uitbrengen tot overwinning.
Then he went on to say hard things to the towns where most of his works of power were done, because they had not been turned from their sins.
τοτε ηρξατο ονειδιζειν τας πολεις εν αις εγενοντο αι πλεισται δυναμεις αυτου οτι ου μετενοησαν
- 21 En in Zijn Naam zullen de heidenen hopen.
Unhappy are you, Chorazin! Unhappy are you, Beth-saida! For if the works of power which were done in you had been done in Tyre and Sidon, they would have been turned from their sins in days gone by, clothing themselves in haircloth and putting dust on their heads.
ουαι σοι χοραζιν ουαι σοι βηθσαιδαν οτι ει εν τυρω και σιδωνι εγενοντο αι δυναμεις αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω και σποδω μετενοησαν
- 22 Toen werd tot Hem gebracht een van den duivel bezeten, die blind en stom was; en Hij genas hem, alzo dat de blinde en stomme beide sprak en zag.
But I say to you, It will be better for Tyre and Sidon in the day of judging, than for you.
πλην λεγω υμιν τυρω και σιδωνι ανεκτοτερον εσται εν ημερα κρισεως η υμιν
- 23 En al de scharen ontzetten zich, en zeiden: Is niet Deze de Zoon van David?
And you, Capernaum, were you not to be lifted up to heaven? you will go down into hell: for if the works of power which were done in you had been done in Sodom, it would have been here to this day.
και συ καπερναουμ η εως του ουρανου υψωθεισα εως αδου καταβιασθηση οτι ει εν σοδομοις εγενοντο αι δυναμεις αι γενομεναι εν σοι εμειναν αν μεχρι της σημερον
- 24 Maar de Farizeen, dit gehoord hebbende, zeiden: Deze werpt de duivelen niet uit, dan door Beelzebul, den overste der duivelen.
But I say to you that it will be better for the land of Sodom in the day of judging, than for you.
πλην λεγω υμιν οτι γη σοδομων ανεκτοτερον εσται εν ημερα κρισεως η σοι
- 25 Doch Jezus, kennende hun gedachten, zeide tot hen: Een ieder koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest; en een iedere stad, of huis, dat tegen zichzelf verdeeld is, zal niet bestaan.
At that time Jesus made answer and said, I give praise to you, O Father, Lord of heaven and earth, because you have kept these things secret from the wise and the men of learning, and have made them clear to little children.
εν εκεινω τω καιρω αποκριθεις ο ιησους ειπεν εξομολογουμαι σοι πατερ κυριε του ουρανου και της γης οτι απεκρυψας ταυτα απο σοφων και συνετων και απεκαλυψας αυτα νηπιους
- 26 En indien de satan den satan uitwerpt, zo is hij tegen zichzelf verdeeld; hoe zal dan zijn rijk bestaan?
Yes, Father, for so it was pleasing in your eyes.
ναι ο πατηρ οτι ουτως εγενετο ευδοκια εμπροσθεν σου
- 27 En indien Ik door Beelzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen ze dan uw zonen uit? Daarom zullen die uw rechters zijn.
All things have been given to me by my Father; and no one has knowledge of the Son, but the Father; and no one has knowledge of the Father, but the Son, and he to whom the Son will make it clear.
παντα μοι παρεδοθη υπο του πατρος μου και ουδεις επιγινωσκει τον υιον ει μη ο πατηρ ουδε τον πατερα τις επιγινωσκει ει μη ο υιος και ω εαν βουληται ο υιος αποκαλυψαι
- 28 Maar indien Ik door den Geest Gods de duivelen uitwerp, zo is dan het Koninkrijk Gods tot u gekomen.
Come to me, all you who are troubled and weighted down with care, and I will give you rest.
δευτε προς με παντες οι κοπιωντες και πεφορτισμενοι καγω αναπαυσω υμας

- 29 Of hoe kan iemand in het huis eens sterken inkomen, en zijn vaten ontroven, tenzij dat hij eerst den sterke gebonden hebbe? en alsdan zal hij zijn huis beroven.
Take my yoke on you and become like me, for I am gentle and without pride, and you will have rest for your souls;
αρατε τον ζυγον μου εφ υμας και μαθετε απ εμου οτι πραος ειμι και ταπεινος τη καρδια και ευρησετε αναπαυσιν ταις ψυχαις υμων
- 30 Wie met Mij niet is, die is tegen Mij; en wie met Mij niet vergadert, die verstroot.
For my yoke is good, and the weight I take up is not hard.
ο γαρ ζυγος μου χρηστος και το φορτιον μου ελαφρον εστιν
- 1 En te dien dage Jezus, uit het huis gegaan zijnde, zat bij de zee.
At that time Jesus went through the fields on the Sabbath day; and his disciples, being in need of food, were taking the heads of grain.
εν εκεινω τω καιρω επορευθη ο ιησους τοις σαββασιν δια των σποριμων οι δε μαθηται αυτου επεινασαν και ηρξαντο τιλλειν σταχυας και εσθειν
- 2 En tot Hem vergaderden vele scharen, zodat Hij in een schip ging en nederzat, en al de schare stond op den oever.
But the Pharisees, when they saw it, said to him, See, your disciples do that which it is not right to do on the Sabbath.
οι δε φαρισαιοι ιδοντες ειπον αυτω ιδου οι μαθηται σου ποιουσιν ο ουκ εξεστιν ποιειν εν σαββατω
- 3 En Hij sprak tot hen vele dingen door gelijkenissen, zeggende: Ziet, een zaaier ging uit om te zaaien.
But he said to them, Have you no knowledge of what David did when he had need of food, and those who were with him?
ο δε ειπεν αυτοις ουκ ανεγνωτε τι εποησεν δαβιδ οτε επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου
- 4 En als hij zaaide, viel een deel van het zaad bij den weg; en de vogelen kwamen en aten datzelfde op.
How he went into the house of God and took for food the holy bread which it was not right for him or for those who were with him to take, but only for the priests?
πως εισηλθεν εις τον οικον του θεου και τους αρτους της προθεσεως εφαγεν ους ουκ εξον ην αυτω φαγειν ουδε τοις μετ αυτου ει μη τοις ιερευσιν μονοις
- 5 En een ander deel viel op steenachtige plaatsen, waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had.
Or is it not said in the law, how the Sabbath is broken by the priests in the Temple and they do no wrong?
η ουκ ανεγνωτε εν τω νομω οτι τοις σαββασιν οι ιερεις εν τω ιερω το σαββατον βεβηλουσιν και αναιτιοι εισιν
- 6 Maar als de zon opgegaan was, zo is het verbrand geworden; en omdat het geen wortel had, is het verdord.
But I say to you that a greater thing than the Temple is here.
λεγω δε υμιν οτι του ιερου μειζων εστιν ωδε
- 7 En een ander deel viel in de doornen; en de doornen wiesen op, en verstikten hetzelve.
But if these words had been in your minds, My desire is for mercy and not for offerings, you would not have been judging those who have done no wrong.
ει δε εγνωκατε τι εστιν ελεον θελω και ου θυσιαν ουκ αν κατεδικασατε τους αναιτιους
- 8 En een ander deel viel in de goede aarde, en gaf vrucht, het een honderd-, het ander zestig-, en het ander dertig voud.
For the Son of man is lord of the Sabbath.
κυριος γαρ εστιν και του σαββατου ο υιος του ανθρωπου
- 9 Wie oren heeft om te horen, die hore.
And he went from there into their Synagogue:
και μεταβας εκειθεν ηλθεν εις την συναγωγην αυτων
- 10 En de discipelen tot Hem komende, zeiden tot Hem: Waarom spreekt Gij tot hen door gelijkenissen?
And there was a man with a dead hand. And they put a question to him, saying, Is it right to make a man well on the Sabbath day? so that they might have something against him.
και ιδου ανθρωπος ην την χειρα εχων ξηραν και επηρωτησαν αυτον λεγοντες ει εξεστιν τοις σαββασιν θεραπευειν ινα κατηγορησωσιν αυτου
- 11 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Omdat het u gegeven is, de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven.
And he said to them, Which of you, having a sheep, if it gets into a hole on the Sabbath day, will not put out a helping hand and get it back?
ο δε ειπεν αυτοις τις εσται εξ υμων ανθρωπος ος εξει προβατον εν και εαν εμπεση τουτο τοις σαββασιν εις βοθυνον ουχι κρατησει αυτο και εγρει
- 12 Want wie heeft, dien zal gegeven worden, en hij zal overvloediglijk hebben; maar wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.
Of how much more value is a man than a sheep! For this reason it is right to do good on the Sabbath day.
ποσω ουν διαφερει ανθρωπος προβατου ωστε εξεστιν τοις σαββασιν καλωσ ποιειν

- 13 Daarom spreek Ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien, en horende niet horen, noch ook verstaan.
Then said he to the man, Put out your hand. And he put it out, and it was made as well as the other.
τοτε λεγει τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα σου και εξετεινεν και αποκατεσταθη υγιης ως η αλλη
- 14 En in hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij horen, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken.
But the Pharisees went out and made designs against him, how they might put him to death.
οι δε φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτον εξελθοντες οπως αυτον απολεσωσιν
- 15 Want het hart dezes volks is dik geworden, en zij hebben met de oren zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eniger tijd met deogen zouden zien, en met de oren horen, en met het hart verstaan, en zich bekeren, en Ik hen geneze.
And Jesus, having knowledge of this, went away from there, and a great number went after him; and he made them all well,
ο δε ιησους γνους ανεχωρησεν εκειθεν και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι και εθεραπευσεν αυτους παντας
- 16 Doch uw ogen zijn zalig, omdat zij zien, en uw oren, omdat zij horen.
Ordering them not to give people word of him:
και επετιμησεν αυτοις ινα μη φανερον αυτον ποιησωσιν
- 17 Want voorwaar zeg Ik u, dat vele profeten en rechtvaardigen hebben begeerd te zien de dingen, die gij ziet, en hebben ze niet gezien; en te horen de dingen, die gij hoort, en hebben ze niet gehoord.
So that what was said by Isaiah the prophet might come true,
οπως πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου λεγοντος
- 18 Gij dan, hoort de gelijkenis van den zaaier.
See my servant, the man of my selection, my loved one in whom my soul is well pleased: I will put my Spirit on him, and he will make my decision clear to the Gentiles.
ιδου ο παις μου ον ηρετισα ο αγαπητος μου εις ον ευδοκησεν η ψυχη μου θησω το πνευμα μου επ αυτον και κρισιν τοις εθνεσιν απαγγελει
- 19 Als iemand dat Woord des Koninkrijks hoort, en niet verstaat, zo komt de boze, en rukt weg, hetgeen in zijn hart gezaaid was; deze is degene, die bij den wegbezaaid is.
His coming will not be with fighting or loud cries; and his voice will not be lifted up in the streets.
οκ ερισει ουδε κραυγασει ουδε ακουσει τις εν ταις πλαταιαις την φωνην αυτου
- 20 Maar die in steenachtige plaatsen bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort, en dat terstond met vreugde ontvangt;
The crushed stem will not be broken by him; and the feebly burning light will he not put out, till he has made righteousness overcome all.
καλαμον συντετριμμενον ου καταξει και λινον τυφομενον ου σβεσει εως αν εκβαλη εις νικος την κρισιν
- 21 Doch hij heeft geen wortel in zichzelf, maar is voor een tijd; en als verdrukking of vervolging komt, om des Woords wil, zo wordt hij terstond gegergd.
And in his name will the Gentiles put their hope.
και εν τω ονοματι αυτου εθνη ελπιοουσιν
- 22 En die in de doornen bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort; en de zorgvuldigheid dezer wereld, en de verleiding des rijkdoms verstikt het Woord, en het wordt onvruchtbaar.
Then they took to him one with an evil spirit, who was blind and had no power of talking; and he made him well so that he had the power of talking and seeing.
τοτε προσηγεθη αυτω δαιμονιζομενος τυφλος και κωφος και εθεραπευσεν αυτον οπως τον τυφλον και κωφον και λαλειν και βλεπειν
- 23 Die nu in de goede aarde bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort en verstaat, die ook vrucht draagt en voortbrengt, de een honderd-, de ander zestig-, en de ander dertigvoud.
And all the people were surprised and said, Is not this the Son of David?
και εξισταντο παντες οι οχλοι και ελεγον μητι ουτος εστιν ο υιος δαβιδ
- 24 Een andere gelijkenis heeft Hij hun voorgesteld, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een mens, die goed zaad zaaide in zijn akker.
But the Pharisees, hearing of it, said, This man only sends evil spirits out of men by Beelzebub, the ruler of evil spirits.
οι δε φαρισαιοι ακουσαντες επον ουτος ουκ εκβαλλει τα δαιμονια ει μη εν τω βεελζεβουλ αρχοντι των δαιμονιων
- 25 En als de mensen sliepen, kwam zijn vijand, en zaaide onkruid midden in de tarwe, en ging weg.
And having knowledge of their thoughts he said to them, Every kingdom having division in itself is made waste, and every town or house having division in itself will come to destruction.
ειδως δε ο ιησους τας ενθυμησεις αυτων ειπεν αυτοις πασα βασιλεια μερισθαισα καθ εαυτης ερημουνται και πασα πολις η οικια μερισθαισα καθ εαυτης ου σταθησεται

- 26 Toen het nu tot kruid opgeschoten was, en vrucht voortbracht, toen openbaarde zich ook het onkruid.
And if Satan sends out Satan, he makes war against himself; how then will he keep his kingdom?
και ει ο σατανας τον σαταναν εκβαλλει εφ εαυτον εμερισθη πως ουν σταθισεται η βασιλεια αυτου
- 27 En de dienstknechten van den heer des huizes gingen en zeiden tot hem: Heere! hebt gij niet goed zaad in uw akker gezaaid? Van waar heeft hij dan dit onkruid?
And if I by Beelzebub send evil spirits out of men, by whom do your sons send them out? So let them be your judges.
και ει εγω εν βεελζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια οι υιοι υμων εν τινη εκβαλλουσιν δια τουτου αυτοι υμων εσονται κριται
- 28 En hij zeide tot hen: Een vijandig mens heeft dat gedaan. En de dienstknechten zeiden tot hem: Wilt gij dan, dat wij heengaan en datzelve vergaderen?
But if I by the Spirit of God send out evil spirits, then is the kingdom of God come on you.
ει δε εγω εν πνευματι θεου εκβαλλω τα δαιμονια αρα εφθασεν εφ υμας η βασιλεια του θεου
- 29 Maar hij zeide: Neen, opdat gij, het onkruid vergaderende, ook mogelijk met hetzelfde de tarwe niet uittrekt.
Or how may one go into a strong man's house and take his goods, if he does not first put cords round the strong man? and then he may take his goods.
η πως δυναται τις εισελθειν εις την οικιαν του ισχυρου και τα σκευη αυτου διαρπασαι εαν μη πρωτον δηση τον ισχυρον και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει
- 30 Laat ze beiden te zamen opwassen tot den oogst, en in den tijd des oogstes zal ik tot de maaiers zeggen: Vergadert eerst dat onkruid, en bindt het in busselen, om hetzelfde te verbranden; maar brengt de tarwe samen in mijn schuur.
Whoever is not with me is against me; and he who does not take part with me in getting people together, is driving them away.
ο μη ων μετ εμου κατα εμου εστιν και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει
- 31 Een andere gelijkenis heeft Hij hun voorgesteld, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan het mosterzad, hetwelk een mens heeft genomen en in zijner akker gezaaid;
So I say to you, Every sin and every evil word against God will have forgiveness; but for evil words against the Spirit there will be no forgiveness.
δια τουτου λεγω υμιν πασα αμαρτια και βλασφημια αφεθησεται τοις ανθρωποις η δε του πνευματος βλασφημια ουκ αφεθησεται τοις ανθρωποις
- 32 Hetwelk wel het minste is onder al de zaden, maar wanneer het opgewassen is, dan is 't het meeste van de moeskruident, en het wordt een boom, also dat devogelen des hemels komen en nestelen in zijn takken.
And whoever says a word against the Son of man, will have forgiveness; but whoever says a word against the Holy Spirit, will not have forgiveness in this life or in that which is to come.
και ος αν ειπη λογον κατα του υιου του ανθρωπου αφεθησεται αυτω ος δ αν ειπη κατα του πνευματος του αγιου ουκ αφεθησεται αυτω ουτε εν τουτω τω αιωνι ουτε εν τω μελλοντι
- 33 Een andere gelijkenis sprak Hij tot hen, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zuurdesem, welken een vrouw nam en verborg in drie matenmeels, totdat het geheel gezuurd was.
Make the tree good, and its fruit good; or make the tree bad, and its fruit bad; for by its fruit you will get knowledge of the tree.
η ποιησατε το δενδρον καλον και τον καρπον αυτου καλον η ποιησατε το δενδρον σαπρον και τον καρπον αυτου σαπρον εκ γαρ του καρπου το δενδρον γινωσκειται
- 34 Al deze dingen heeft Jezus tot de scharen gesproken door gelijkenissen, en zonder gelijkenis sprak Hij tot hen niet.
You offspring of snakes, how are you, being evil, able to say good things? because out of the heart's store come the words of the mouth.
γεννηματα εχιδνων πως δυνασθε αγαθα λαλειν πονηροι οντες εκ γαρ του περισσευματος της καρδιας το στομα λαλει
- 35 Opdat vervuld zou worden, wat gesproken is door den profeet, zeggende: Ik zal Mijn mond open doen door gelijkenissen; Ik zal voortbrengen dingen, die verborgen waren van de grondlegging der wereld.
The good man out of his good store gives good things; and the evil man out of his evil store gives evil things.
ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της καρδιας εκβαλλει τα αγαθα και ο πονηρος ανθρωπος εκ του πονηρου θησαυρου εκβαλλει πονηρα
- 36 Toen nu Jezus de scharen van Zich gelaten had, ging Hij naar huis. En Zijn discipelen kwamen tot Hem, zeggende: Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid des akkers.
And I say to you that in the day when they are judged, men will have to give an account of every foolish word they have said.
λεγω δε υμιν οτι παν ρημα αργον ο εαν λαλησωσιν οι ανθρωποι αποδοσουσιν περι αυτου λογον εν ημερα κρισεως
- 37 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Die het goede zaad zaait, is de Zoon des mensen;
For by your words will your righteousness be seen, and by your words you will be judged.
εκ γαρ των λογων σου δικαιοθηση και εκ των λογων σου καταδικασθηση
- 38 En de akker is de wereld; en het goede zaad zijn de kinderen des Koninkrijks; en het onkruid zijn de kinderen des bozen;
Then some of the scribes and Pharisees, hearing this, said to him, Master, we are looking for a sign from you.
τοτε απεκριθησαν τινες των γραμματεων και φαρισαιων λεγοντες διδασκαλε θελωμεν απο σου σημειον ιδειν

- 39 En de vijand, die hetzelfde gezaaid heeft, is de duivel; en de oogst is de voleinding der wereld; en de maaiers zijn de engelen.
But he, answering, said to them, An evil and false generation is looking for a sign; and no sign will be given to it but the sign of the prophet Jonah:
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις γενεα πονηρα και μοιχαλις σημειον επιζητει και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα του προφητου
- 40 Gelijkewijs dan het onkruid vergaderd, en met vuur verbrand wordt, alzo zal het ook zijn in de voleinding dezer wereld.
For as Jonah was three days and three nights in the stomach of the great fish, so will the Son of man be three days and three nights in the heart of the earth.
ωσπερ γαρ ην ιωνας εν τη κοιλια του κητους τρεις ημερας και τρεις νυκτας ουτως εσται ο υιος του ανθρωπου εν τη καρδια της γης τρεις ημερας και τρεις νυκτας
- 41 De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn Koninkrijk vergaderen al de ergernissen, en degenen, die de ongerechtigheid doen;
The men of Nineveh will come up in the day of judging and give their decision against this generation: because they were turned from their sins at the preaching of Jonah; and now a greater than Jonah is here.
ανδρες νινευιται αναστησονται εν τη κρισει μετα της γεneas ταυτης και κατακρινουσιν αυτην οτι μετενοησαν εις το κηρυγμα ιωνα και ιδου πλειον ιωνα και ωδε
- 42 En zullen dezelve in den vurigen oven werpen; daar zal weinig zijn en knersing der tanden.
The queen of the South will come up in the day of judging and give her decision against this generation: for she came from the ends of the earth to give ear to the wisdom of Solomon; and now a greater than Solomon is here.
βασιλισσα νοτου εγερθησεται εν τη κρισει μετα της γεneas ταυτης και κατακρινει αυτην οτι ηλθεν εκ των περατων της γης ακουσαι την σοφιαν σολομωντος και ιδου πλειον σολομωντος ωδε
- 43 Dan zullen de rechtvaardigen blinken, gelijk de zon, in het Koninkrijk huns Vaders. Die oren heeft om te horen, die hore.
But the unclean spirit, when he is gone out of a man, goes through dry places looking for rest, and getting it not.
οταν δε το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπων ζητουν αναπαυσιν και ουχ ευρισκει
- 44 Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een schat, in den akker verborgen, welken een mens gevonden hebbende, verborg dien, en van blijdschapover denzelven, gaat hij heen en verkoopt al wat hij heeft, en koopt dienzelven akker.
Then he says, I will go back into my house from which I came out; and when he comes, he sees that there is no one in it, but that it has been made fair and clean.
τοτε λεγει επιστρεψω εις τον οικον μου οθεν εξηλθον και ελθον ευρισκει σχολαζοντα σεσαρωμενον και κεκοσμημενον
- 45 Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone parelen zoekt;
Then he goes and takes with him seven other spirits worse than himself, and they go in and make it their living-place: and the last condition of that man is worse than the first. Even so will it be with this evil generation.
τοτε πορευεται και παραλαμβανει μεθ εαυτου επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου και εισελθοντα κατοικει εκει και γινεται τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων ουτως εσται και τη γενεα ταυτη τη πονηρα
- 46 Dewelke, hebbende een pavel van grote waarde gevonden, ging heen en verkocht al wat hij had, en kocht dezelve.
While he was still talking to the people, his mother and his brothers came, desiring to have talk with him.
ετι δε αυτου λαλουντος τοις οχλοις ιδου η μητηρ και οι αδελφοι αυτου εισηκεισαν εξω ζητουντες αυτω λαλησαι
- 47 Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een net, geworpen in de zee, en dat allerlei soorten van vissen samenbrengt;
And one said to him, See, your mother and your brothers are outside, desiring to have talk with you.
ειπεν δε τις αυτω ιδου η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω εστηκασιν ζητουντες σοι λαλησαι
- 48 Hetwelk, wanneer het vol geworden is, de vissers aan den oever optrekken, en nederzittende, lezen het goede uit in hun vaten, maar het kwade werpen zijweg.
But he in answer said to him who gave the news, Who is my mother and who are my brothers?
ο δε αποκριθεις ειπεν τω ειποντι αυτω τις εστιν η μητηρ μου και τινες εισιν οι αδελφοι μου
- 49 Alzo zal het in de voleinding der eeuwen wezen; de engelen zullen uitgaan, en de bozen uit het midden der rechtvaardigen afscheiden;
And he put out his hand to his disciples and said, See, my mother and my brothers!
και εκτεινας την χειρα αυτου επι τους μαθητας αυτου ειπεν ιδου η μητηρ μου και οι αδελφοι μου
- 50 En zullen dezelve in den vurigen oven werpen; daar zal zijn weinig en knersing der tanden.
For whoever does the pleasure of my Father in heaven, he is my brother, and sister, and mother.
οστις γαρ αν ποιηση το θελημα του πατρος μου του εν ουρανοις αυτος μου αδελφος και αδελφη και μητηρ εστιν

- 1 Te dierzelfver tijd hoorde Herodes, de viervorst, het gerucht van Jezus;
On that day Jesus went out of the house and was seated by the seaside.
εν δε τη ημερα εκεινη εξελθων ο ιησους απο της οικιας εκαθητο παρα την θαλασσαν
- 2 En zeide tot zijn knechten: Deze is Johannes de Doper; hij is opgewekt van de doden, en daarom werken die krachten in Hem.
And great numbers of people came together to him, so that he got into a boat; and the people took up their position by the sea.
και συνηχθησαν προς αυτον οχλοι πολλοι ωστε αυτον εις το πλοιον εμβαντα καθησθαι και πας ο οχλος επι τον αιγαλον εισηκει
- 3 Want Herodes had Johannes gevangen genomen, en hem gebonden, en in den kerker gezet, om Herodias' wil, de huisvrouw van Filippus, zijn broeder.
And he gave them teaching in the form of a story, saying, A man went out to put seed in the earth;
και ελαλησεν αυτοις πολλα εν παραβολαις λεγων ιδου εξηλθεν ο σπειρων του σπειρειν
- 4 Want Johannes zeide tot hem: Het is u niet geoorloofd haar te hebben.
And while he did so, some seeds were dropped by the wayside, and the birds came and took them for food:
και εν τω σπειρειν αυτον α μεν επεσεν παρα την οδον και ηλθεν τα πετεινα και κατεφαγεν αυτα
- 5 En willende hem doden, vreesde hij het volk, omdat zij hem hielden voor een profeet.
And some of the seed went among the stones, where it had not much earth, and straight away it came up because the earth was not deep:
αλλα δε επεσεν επι τα πετρωδη οπου ουκ ειχεν γην πολλην και ευθεως εξανετειλεν δια το μη εχειν βαθος γης
- 6 Maar als de dag der geboorte van Herodes gehouden werd, danste de dochter van Herodias in het midden van hen, en zij behaagde aan Herodes.
And when the sun was high, it was burned; and because it had no root it became dry and dead.
ηλιου δε ανατειλαντος εκαυματισθη και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθη
- 7 Waaron hij haar met ede beloofde te geven, wat zij ook eisen zou.
And some seeds went among thorns, and the thorns came up and they had no room for growth:
αλλα δε επεσεν επι τας ακανθας και ανεβησαν αι ακανθαι και απεπνιξαν αυτα
- 8 En zij, te voren onderricht zijnde van haar moeder, zeide: Geef mij hier in een schotel het hoofd van Johannes den Doper.
And some, falling on good earth, gave fruit, some a hundred, some sixty, some thirty times as much.
αλλα δε επεσεν επι την γην την καλην και εδιδου καρπον ο μεν εκατον ο δε εξηκοντα ο δε τριακοντα
- 9 En de koning werd bedroefd; doch om de eden, en degenen, die met hem aanzaten, gebod hij, dat het haar zou gegeven worden;
He who has ears, let him give ear.
ο εχων ωτα ακουειν ακουετω
- 10 En zond heen, en onthoofdde Johannes in den kerker.
And the disciples came and said to him, Why do you say things to them in the form of stories?
και προσελθοντες οι μαθηται ειπον αυτω διατι εν παραβολαις λαλεις αυτοις
- 11 En zijn hoofd werd gebracht in een schotel, en het dochtertje gegeven; en zij droeg het tot haar moeder.
And he said to them in answer, To you is given the knowledge of the secrets of the kingdom of heaven, but to them it is not given.
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις οτι υμιν δεδοται γνωμαι τα μυστηρια της βασιλειας των ουρανων εκεινοις δε ου δεδοται
- 12 En zijn discipelen kwamen, en namen het lichaam weg, en begroeven hetzelve; en gingen en boodschapten het Jezus.
Because whoever has, to him will be given, and he will have more; but from him who has not, even what he has will be taken away.
οστις γαρ εχει δοθησεται αυτω και περισσευθησεται οστις δε ουκ εχει και ο εχει αρθησεται απ αυτου
- 13 En als Jezus dit hoorde, vertrok Hij van daar te sloop, naar een woeste plaats alleen; en de scharen, dat horende, zijn Hem te voet gevolgd uit de steden.
For this reason I put things into the form of stories; because they see without seeing, and give ear without hearing, and the sense is not clear to them.
δια τουτου εν παραβολαις αυτοις λαλω οτι βλεποντες ου βλεπουσιν και ακουοντες ουκ ακουουσιν ουδε συνιουσιν
- 14 En Jezus uitgaande, zag een grote schare, en werd innerlijk met ontferming over hen bewogen, en genas hun zieken.
And for them the words of Isaiah have come true, Though you give ear, you will not get knowledge; and seeing, you will see, but the sense will not be clear to you:
και αναπληρουται επ αυτοις η προφητεια ησαιου η λεγουσα ακοη ακουσετε και ου μη συνητε και βλεποντες βλεψετε και ου μη ιδητε

- 15 En als het nu avond werd, kwamen Zijn discipelen tot Hem, zeggende: Deze plaats is woest, en de tijd is nu voorbijgegaan; laat de scharen van U, opdat zijheengaan in de vlekken en zichzelf spijis kopen.
 For the heart of this people has become fat and their ears are slow in hearing and their eyes are shut; for fear that they might see with their eyes and give hearing with their ears and become wise in their hearts and be turned again to me, so that I might make them well.
 επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου και τοις ωσιν βαρεως ηκουσαν και τους οφθαλμους αυτων εκαμμυσαν μηποτε ιδωσιν τοις οφθαλμοις και τοις ωσιν ακουσωσιν και τη καρδια συνωσιν και επι στρεψωσιν και ιασωμαι αυτους
- 16 Maar Jezus zeide tot hen: Het is hun niet van node heen te gaan, geeft gij hun te eten.
 But a blessing be on your eyes, because they see; and on your ears, because they are open.
 υμων δε μακαριοι οι οφθαλμοι οτι βλεπουσιν και τα ωτα υμων οτι ακουει
- 17 Doch zij zeiden tot Hem: Wij hebben hier niet, dan vijf broden en twee vissen.
 For truly, I say to you that prophets and upright men had a desire to see the things which you see, and saw them not; and to have knowledge of the words which have come to your ears, and they had it not.
 αμην γαρ λεγω υμιν οτι πολλοι προφηται και δικαιοι επεθυμησαν ιδειν α βλεπετε και ουκ ειδον και ακουσαι α ακουετε και ουκ ηκουσαν
- 18 En Hij zeide: Brengt Mij dezelve hier.
 Give ear, then, to the story of the man who put the seed in the earth.
 υμεις ουν ακουσατε την παραβολην του σπειροντος
- 19 En Hij beval de scharen neder te zitten op het gras, en nam de vijf broden en de twee vissen, en opwaarts ziende naar den hemel, zegende dezelve; en als Hij zegebroken had, gaf Hij de broden den discipelen, en de discipelen aan de scharen.
 When the word of the kingdom comes to anyone, and the sense of it is not clear to him, then the Evil One comes, and quickly takes away that which was put in his heart. He is the seed dropped by the wayside.
 παντος ακουοντος τον λογον της βασιλειας και μη συνιεντος ερχεται ο πονηρος και αρπαζει το εσπαρμενον εν τη καρδια αυτου ουτος εστιν ο παρα την οδον σπαρεις
- 20 En zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen op, het overschot der brokken, twaalf volle korven.
 And that which went on the stones, this is he who, hearing the word, straight away takes it with joy;
 ο δε επι τα πετρωδη σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και ευθυσ μετα χαρας λαμβανων αυτον
- 21 Die nu gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.
 But having no root in himself, he goes on for a time; and when trouble comes or pain, because of the word, he quickly becomes full of doubts.
 ουκ εχει δε ριζαν εν εαυτω αλλα προσκαιρος εστιν γενομενης δε θλιψεως η διωγμου δια τον λογον ευθυσ σκανδαλιζεται
- 22 En terstond dwong Jezus Zijn discipelen in het schip te gaan, en voor Hem af te varen naar de andere zijde, terwijl Hij de scharen van Zich zou laten.
 And that which was dropped among the thorns, this is he who has the word; and the cares of this life, and the deceits of wealth, put a stop to the growth of the word and it gives no fruit.
 ο δε εις τας ακανθας σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και η μεριμνα του αιωνος τουτου και η απατη του πλουτου συμπτνγει τον λογον και ακαρπος γινεται
- 23 En als Hij nu de scharen van Zich gelaten had, klom Hij op den berg alleen, om te bidden. En als het nu avond was geworden, zo was Hij daar alleen.
 And the seed which was put in good earth, this is he who gives ear to the word, and gets the sense of it; who gives fruit, some a hundred, some sixty, some thirty times as much.
 ο δε επι την γην την καλην σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και συνιων ος δη καρποφορει και ποιει ο μεν εκατον ο δε εξηκοντα ο δε τριακοντα
- 24 En het schip was nu midden in de zee, zijnde in nood van de baren; want de wind was hun tegen.
 And he gave them another story, saying, The kingdom of heaven is like a man who put good seed in his field:
 αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοις λεγων ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω σπειροντι καλον σπερμα εν τω αγρω αυτου
- 25 Maar ter vierde wake des nachts kwam Jezus af tot hen, wandelende op de zee.
 But while men were sleeping, one who had hate for him came and put evil seeds among the grain, and went away.
 εν δε τω καθευδειν τους ανθρωπους ηλθεν αυτου ο εχθρος και εσπειρεν ζιζανια ανα μεσον του σιτου και απηλθεν
- 26 En de discipelen, ziende Hem op de zee wandelen, werden ontroerd, zeggende: Het is een spooksel! En zij schreeuwden van vrees.
 But when the green stem came up and gave fruit, the evil plants were seen at the same time.
 οτε δε εβλαστησεν ο χορτος και καρπον εποιησεν τοτε εφανη και τα ζιζανια

- 27 Maar terstond sprak Jezus hen aan, zeggende: Zijt goedsmoeds, Ik ben het, vreest niet.
 And the servants of the master of the house came and said to him, Sir, did you not put good seed in your field? how then has it evil plants?
 προσελθοντες δε οι δουλοι του οικοδεσποτου ειπον αυτω κυριε ουχι καλον σπερμα εσπειρας εν τω σω αγρω ποθεν ουν εχει τα ζιζανια
- 28 En Petrus antwoordde Hem, en zeide: Heere! indien Gij het zijt, zo gebied mij tot U te komen op het water.
 And he said, Someone has done this in hate. And the servants say to him, Is it your pleasure that we go and take them up?
 ο δε εφη αυτοις εχθρος ανθρωπος τουτο εποιησεν οι δε δουλοι ειπον αυτω θελεις ουν απελθοντες συλλεξωμεν αυτα
- 29 En Hij zeide: Kom. En Petrus klom neder van het schip, en wandelde op het water, om tot Jezus te komen.
 But he says, No, for fear that by chance while you take up the evil plants, you may be rooting up the grain with them.
 ο δε εφη ου μηποτε συλλεγοντες τα ζιζανια εκριζωσητε αμα αυτοις τον σιτον
- 30 Maar ziende den sterken wind, werd hij bevreesd, en als hij begon neder te zinken, riep hij, zeggende: Heere, behoud mij!
 Let them come up together till the getting in of the grain; and then I will say to the workers, Take up first the evil plants, and put them together for burning: but put the grain into my store-house.
 αφετε συναξαεσθαι αμφοτερα μεχρι του θερισμου και εν τω καιρω του θερισμου ερω τοις θερισταις συλλεξατε πρωτον τα ζιζανια και δησατε αυτα εις δεσμας προς το κατακαυσαι αυτα τον δε σιτον συναγαγετε εις την αποθηκην μου
- 31 En Jezus, terstond de hand uitstekende, greep hem aan, en zeide tot hem: Gij kleingelovige! waarom hebt gij gewankeld?
 He put another story before them, saying, The kingdom of heaven is like a grain of mustard seed which a man took and put in his field:
 αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοις λεγων ομοια εστιν η βασιλεια των ουραων κοκκω σιναπεως ον λαβων ανθρωπος εσπειρεν εν τω αγρω αυτου
- 32 En als zij in het schip geklommen waren, stilde de wind.
 Which is smaller than all seeds; but when it has come up it is greater than the plants, and becomes a tree, so that the birds of heaven come and make their resting-places in its branches.
 ο μικροτερον μεν εστιν παντων των σπερματων οταν δε αυξηθη μειζον των λαχανων εστιν και γινεται δενδρον εωστε ελθειν τα πετεινα του ουρανου και κατασκινηουν εν τοις κλαδοις αυτου
- 33 Die nu in het schip waren, kwamen en aanbaden Hem, zeggende: Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon!
 Another story he gave to them: The kingdom of heaven is like leaven, which a woman took, and put in three measures of meal, till it was all leavened.
 αλλην παραβολην ελαλησεν αυτοις ομοια εστιν η βασιλεια των ουραων ζυμη ην λαβουσα γυνη ενεκρυψεν εις αλευρου σατα τρια εως ου εξυμωθη ολον
- 34 En overgevaren zijnde, kwamen zij in het land Gennesaret.
 All these things Jesus said to the people in the form of stories; and without a story he said nothing to them:
 ταυτα παντα ελαλησεν ο ιησους εν παραβολαις τοις οχλοις και χωρις παραβολης ουκ ελαλει αυτοις
- 35 En als de mannen van die plaats Hem werden kennende, zonden zij in dat gehele omliggende land, en brachten tot Hem allen, die kwalijk gesteld waren;
 That it might come true which was said by the prophet, Opening my mouth, I will give out stories; I will give knowledge of things kept secret from before all time.
 οπως πληρωθη το ρηθεν δια του προφητου λεγοντος ανοιξω εν παραβολαις το στομα μου ερευξομαι κεκρυμμενα απο καταβολης κοσμου
- 36 En baden Hem, dat zij alleenlijk den zoom Zijns kleeds zouden mogen aanraken; en zovelen als Hem aanraakten, werden gezond.
 Then he went away from the people, and went into the house; and his disciples came to him, saying, Make clear to us the story of the evil plants in the field.
 τοτε αφεις τους οχλους ηλθεν εις την οικιαν ο ιησους και προσηλθον αυτω οι μαθηται αυτου λεγοντες φρασον ημιν την παραβολην των ζιζανιων του αγρου
- 1 Toen kwamen tot Jezus enige Schriftgeleerden en Farizeen, die van Jeruzalem waren, zeggende:
 At that time news of Jesus came to Herod the king;
 εν εκεινω τω καιρω ηκουσεν ηρωδης ο τετραρχης την ακοην ιησου
- 2 Waarom overtreden Uw discipelen de inzetting der ouden? Want zij wassen hun handen niet, wanneer zij brood zullen eten.
 And he said to his servants, This is John the Baptist; he has come back from the dead, and so these powers are working in him.
 και ειπεν τοις παισιν αυτου ουτος εστιν ιωαννης ο βαπτιστης ουτος ηγερθη απο των νεκρων και δια τουτο αι δυναμεις ενεργουσιν εν αυτω
- 3 Maar Hij, antwoordende, zeide tot hen: Waarom overtreedt ook gij het gebod Gods, door uw inzetting?
 For Herod had taken John and put him in prison because of Herodias, his brother Philip's wife.
 ο γαρ ηρωδης κρατησας τον ιωαννην εδησεν αυτον και εθετο εν φυλακη δια ηρωδιαδα την γυναικα φιλιππου του αδελφου αυτου

- 4 Want God heeft geboden, zeggende: Eert uwen vader en moeder, en: Wie vader of moeder vloekt, die zal de dood sterven.
Because John had said to him, It is not right for you to have her.
ελεγεν γαρ αυτω ο ιωαννης ουκ εξεστιν σοι εχειν αυτην
- 5 Maar gij zegt: Zo wie tot vader of moeder zal zeggen: Het is een gave, zo wat u van mij zou kunnen ten nutte komen; en zijn vader of zijn moeder geenszins zaleren, die voldoet.
And he would have put him to death, but for his fear of the people, because in their eyes John was a prophet.
και θελων αυτον αποκτειναι εφοβηθη τον οχλον οτι ως προφητην αυτον ειχον
- 6 En gij hebt alzo Gods gebod krachteloos gemaakt door uw inzetting.
But when Herod's birthday came, the daughter of Herodias was dancing before them, and Herod was pleased with her.
γενεσιων δε αγομενων του ηρωδου ωρχησατο η θυγατηρ της ηρωδιαδος εν τω μεσω και ηρεσεν τω ηρωδη
- 7 Gij geveinsden! Wel heeft Jesaja van u geprofeteerd, zeggende:
So he gave her his word with an oath to let her have whatever she might make request for.
οθεν μεθ ορκου ωμολογησεν αυτη δουναι ο εαν αιτησεται
- 8 Dit volk genaakt Mij met hun mond, en eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij;
And she, at her mother's suggestion, said, Give me here on a plate the head of John the Baptist.
η δε προβιβασθεισα υπο της μητρος αυτης δος μοι φησιν ωδε επι πινακι την κεφαλην ιωαννου του βαπτιστου
- 9 Doch tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen, die geboden van mensen zijn.
And the king was sad; but because of his oaths and because of his guests, he gave the order for it to be given to her;
και ελυπηθη ο βασιλευς δια δε τους ορκους και τους συνανακειμενους εκελευσεν δοθηναι
- 10 En als Hij de schare tot Zich geroepen had, zeide Hij tot hen: Hoort en verstaat.
And he sent and had John's head cut off in the prison.
και πεμψας απεκεφαλισεν τον ιωαννην εν τη φυλακη
- 11 Hetgeen ten monde ingaat, ontreinigt den mens niet; maar hetgeen ten monde uitgaat, dat ontreinigt den mens.
And his head was put on a plate and given to the girl; and she took it to her mother.
και ηνεχθη η κεφαλη αυτου επι πινακι και εδοθη τω κορασιω και ηνεγκεν τη μητρι αυτης
- 12 Toen kwamen Zijn discipelen tot Hem, en zeiden tot Hem: Weet Gij wel, dat de Farizeen deze rede horende, geergerd zijn geweest?
And his disciples came, and took up his body and put it in the earth; and they went and gave Jesus news of what had taken place.
και προσελθοντες οι μαθηται αυτου ηραν το σωμα και εθαψαν αυτο και ελθοντες απηγγειλαν τω ιησου
- 13 Maar Hij, antwoordende zeide: Alle plant, die Mijn hemelse Vader niet geplant heeft, zal uitgerooid worden.
Now when it came to the ears of Jesus, he went away from there in a boat, to a waste place by himself: and the people hearing of it, went after him on foot from the towns.
και ακουσας ο ιησους ανεχωρησεν εκειθεν εν πλοιω εις ερημον τοπον κατ ιδιαν και ακουσαντες οι οχλοι ηκολουθησαν αυτω πεζη απο των πολεων
- 14 Laat hen varen; zij zijn blinde leidlieden der blinden. Indien nu de blinde den blinde leidt, zo zullen zij beiden in de gracht vallen.
And he came out and saw a great number of people and he had pity on them, and made well those of them who were ill.
και εξελθων ο ιησους ειδεν πολυν οχλον και εσπλαγχνισθη επ αυτους και εθεραπευσεν τους αρρωστους αυτων
- 15 En Petrus, antwoordende, zeide tot Hem: Verklaar ons deze gelijkenis.
And when evening had come, the disciples came to him, saying, This place is waste land, and the time is now past; send the people away so that they may go into the towns and get themselves food.
οφιας δε γενομενης προσηλθον αυτω οι μαθηται αυτου λεγοντες ερημος εστιν ο τοπος και η ωρα ηδη παρηλθεν απολυσον τους οχλους ινα απελθοντες εις τας κομας αγορασωσιν εαυτοις βρωματα
- 16 Maar Jezus zeide: Zijt ook gijlieden alsnog onwetende?
But Jesus said to them, There is no need for them to go away; give them food yourselves.
ο δε ιησους ειπεν αυτοις ου χρειαν εχουσιν απελθειν δοτε αυτοις υμεις φαγειν
- 17 Verstaat gij nog niet, dat al wat ten monde ingaat, in de buik komt, en in de heimelijkheid wordt uitgeworpen?
And they say to him, We have here but five cakes of bread and two fishes.
οι δε λεγουσιν αυτω ουκ εχομεν ωδε ει μη πεντε αρτους και δυο ιχθυας

- 18 Maar die dingen, die ten monde uitgaan, komen voort uit het hart, en dezelve ontreinigen den mens.
And he said, Give them to me.
ο δε ειπεν φερετε μοι αυτους ωδε
- 19 Want uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen.
And he gave orders for the people to be seated on the grass; and he took the five cakes of bread and the two fishes and, looking up to heaven, he said words of blessing, and made division of the food, and gave it to the disciples, and the disciples gave it to the people.
και κελευσας τους οχλους ανακλιθηναι επι τους χορτους και λαβων τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν και κλασας εδωκεν τοις μαθηταις τους αρτους οι δε μαθηται τους οχλους
- 20 Deze dingen zijn het, die den mens ontreinigen; maar het eten met ongewassen handen ontreinigt den mens niet.
And they all took of the food and had enough: and they took up twelve baskets full of broken bits which were not used.
και εφαγον παντες και εχορταστησαν και ηραν το περισσευον των κλασματος δωδεκα κοφινους πληρεις
- 21 En Jezus van daar gaande, vertrok naar de delen van Tyrus en Sidon.
And those who had food were about five thousand men, in addition to women and children.
οι δε εσθιοντες ησαν ανδρες ωσει πεντακισχλιοι χωρις γυναικων και παιδιων
- 22 En ziet, een Kananese vrouw, uit die landpalen komende, riep tot Hem, zeggende: Heere! Gij Zoon Davids, ontferm U mijner! mijn dochter is deerlijk van denuivel bezeten.
And straight away he made the disciples get into the boat and go before him to the other side, till he had sent the people away.
και ευθεως ηγαγκασεν ο ιησους τους μαθητας αυτου εμβηναι εις το πλοιον και προαγειν αυτον εις το περαν εως ου απολυση τους οχλους
- 23 Doch Hij antwoordde haar niet een woord. En Zijn discipelen, tot Hem komende, baden Hem, zeggende: Laat haar van U; want zij roept ons na.
And after he had sent the people away, he went up into the mountain by himself for prayer: and when evening was come, he was there by himself.
και απολυσας τους οχλους ανεβη εις το ορος κατ ιδιαν προσευξασθαι οψιας δε γενομενης μονος ην εκει
- 24 Maar Hij, antwoordende, zeide: Ik ben niet gezonden, dan tot de verloren schapen van het huis Israels.
But the boat was now in the middle of the sea, and was troubled by the waves: for the wind was against them.
το δε πλοιον ηδη μεσον της θαλασσης ην βασανιζομενον υπο των κυματων ην γαρ εναντιος ο ανεμος
- 25 En zij kwam en aanbad Hem, zeggende: Heere, help mij!
And in the fourth watch of the night he came to them, walking on the sea.
τεταρτη δε φυλακη της νυκτος απηλθεν προς αυτους ο ιησους περιπατων επι της θαλασσης
- 26 Doch Hij antwoordde en zeide: Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen, en den hondekens voor te werpen.
And when they saw him walking on the sea, they were troubled, saying, It is a spirit; and they gave cries of fear.
και ιδοντες αυτον οι μαθηται επι την θαλασσαν περιπατουντα εταραχθησαν λεγοντες οτι φαντασμα εστιν και απο του φοβου εκραζαν
- 27 En zij zeide: Ja, Heere! doch de hondekens eten ook van de brokjes die er vallen van de tafel hunner heren.
But straight away Jesus said to them, Take heart; it is I, have no fear.
ευθεως δε ελαλησεν αυτοις ο ιησους λεγων θαρσειτε εγω ειμι μη φοβεισθε
- 28 Toen antwoordde Jezus, en zeide tot haar: O vrouw! groot is uw geloof; u geschiede, gelijk gij wilt. En haar dochter werd gezond van diezelfde ure.
And Peter, answering, said to him, Lord, if it is you, give me the order to come to you on the water.
αποκριθεις δε αυτο ο πετρος ειπεν κυριε ει συ ει κελευσον με προς σε ελθειν επι τα υδατα
- 29 En Jezus, van daar vertrekkende, kwam aan de zee van Galilea, en klom op den berg, en zat daar neder.
And he said, Come. And Peter got out of the boat, and walking on the water, went to Jesus.
ο δε ειπεν ελθε και καταβας απο του πλοιου ο πετρος περιεπατησεν επι τα υδατα ελθειν προς τον ιησουν
- 30 En vele scharen zijn tot Hem gekomen, hebbende bij zich kreupelen, blinden, stommen, lammen, en vele anderen, en wierpen ze voor de voeten van Jezus; en Hij genas dezelve.
But when he saw the wind he was in fear and, starting to go down, he gave a cry, saying, Help, Lord.
βλεπων δε τον ανεμον ισχυρον εφοβηθη και αρξαμενος καταποντιζεσθαι εκραξεν λεγων κυριε σωσον με

- 31 Alzo dat de scharen zich verwonderden, ziende de stommen sprekende, de lammen gezond, de kreupelen wandelende, en de blinden ziende; en zijverheerlijkten den God Israels.
And straight away Jesus put out his hand and took a grip of him, and said to him, O man of little faith, why were you in doubt?
 ευθεως δε ο ιησους εκτεινας την χειρα επελαβετο αυτου και λεγει αυτω ολιγοπιστε εις τι εδιστασας
- 32 En Jezus, Zijn discipelen tot Zich geroepen hebbende, zeide: Ik word innerlijk met ontferming bewogen over de schare, omdat zij nu drie dagen bij Mij geblevenzijn, en hebben niet wat zij eten zouden; en Ik wil hen niet nuchteren van Mij laten, opdat zij op den weg niet bezwijken.
And when they had got into the boat, the wind went down.
 και εμβαντων αυτων εις το πλοιον εκοπασεν ο ανεμος
- 33 En Zijn discipelen zeiden tot Hem: Van waar zullen wij zovele broden in de woestijn bekomen, dat wij zulk een grote schare zouden verzadigen?
And those who were in the boat gave him worship, saying, Truly you are the Son of God.
 οι δε εν τω πλοιω ελθοντες προσεκυνησαν αυτω λεγοντες αληθως θεου υιος ει
- 34 En Jezus zeide tot hen: Hoevele broden hebt gij? Zij zeiden: Zeven, en weinige visjes.
And when they had gone across, they came to land at Gennesaret.
 και διαπερασαντες ηλθον εις την γην γεννησαρετ
- 35 En Hij gebod den scharen neder te zitten op de aarde.
And when the men of that place had news of him, they sent into all the country round about, and took to him all who were ill,
 και επιγνοντες αυτον οι ανδρες του τοπου εκεινου απεστειλαν εις ολην την περιχωρον εκεινην και προσηνεγκαν αυτω παντας τους κακως εχοντας
- 36 En Hij nam de zeven broden en de vissen, en als Hij gedankt had, brak Hij ze, en gaf ze Zijn discipelen; en de discipelen gaven ze aan de schare.
With the request that they might only put their hands on the edge of his robe: and all those who did so were made well.
 και παρεκαλουν αυτον ινα μονον αφωνται του κρασπεδου του ιματιου αυτου και οσοι ηψαντο διεσωθησαν
- 1 En de Farizeen en Sadduceen tot Hem gekomen zijnde, en Hem verzoekende, begeerden van Hem, dat Hij hun een teken uit den hemel zou tonen.
Then there came to Jesus from Jerusalem Pharisees and scribes, saying,
 τοτε προσερχονται τω ιησου οι απο ιεροσολυμων γραμματεις και φαρισαιοι λεγοντες
- 2 Maar Hij antwoordde, en zeide tot hen: Als het avond geworden is, zegt gij: Schoon weder; want de hemel is rood;
Why do your disciples go against the teaching of the fathers? for they take food with unwashed hands.
 διατι οι μαθηται σου παραβαινουσιν την παραδοσιν των πρεσβυτερων ου γαρ νιπτονται τας χειρας αυτων οταν αρτον εσθιωσιν
- 3 En des morgens: Heden onweder; want de hemel is droevig rood. Gij geveinsden! het aanschijn des hemels weet gij wel te onderscheiden, en kunt gij detekenen der tijden niet onderscheiden?
And in answer he said to them, Why do you, yourselves, go against the word of God on account of the teaching which has been handed down to you?
 ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις διατι και υμεις παραβαινετε την εντολην του θεου δια την παραδοσιν υμων
- 4 Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teken; en hun zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jona, den profeet. En hen verlatende, ging Hijweg.
For God said, Give honour to your father and mother: and, He who says evil of father or mother will be put to death.
 ο γαρ θεος ενετειλατο λεγων τιμα τον πατερα σου και την μητερα και ο ακολογων πατερα η μητερα θανατω τελευτατω
- 5 En als Zijn discipelen op de andere zijde gekomen waren, hadden zij vergeten broden mede te nemen.
But you say, If a man says to his father or his mother, That by which you might have had profit from me is given to God;
 υμεις δε λεγετε ος αν ειπη τω πατρι η τη μητρι δωρον ο εαν εξ εμου ωφεληθης και ου μη τιμηση τον πατερα αυτου η την μητερα αυτου
- 6 En Jezus zeide tot hen: Ziet toe, en wacht u van den zuurdesem der Farizeen en Sadduceen.
There is no need for him to give honour to his father. And you have made the word of God without effect because of your teaching.
 και ηκυρωσατε την εντολην του θεου δια την παραδοσιν υμων
- 7 En zij overlegden bij zichzelf, zeggende: Het is omdat wij geen broden mede genomen hebben.
You false ones, well did Isaiah say of you,
 υποκριται καλως προεφητευσεν περι υμων ησαιας λεγων

- 8 En Jezus, dat wetende, zeide tot hen: Wat overlegt gij bij uzelfen, gij kleingelovigen! dat gij geen broden mede genomen hebt?
These people give me honour with their lips, but their heart is far from me.
 εγγιζει μοι ο λαος ουτος τω στοματι αυτων και τοις χειλεσιν με τιμα η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ εμου
- 9 Verstaat gij nog niet? en gedenkt gij niet aan de vijf broden der vijf duizend mannen; en hoevele korven gij opnaamt?
But their worship is to no purpose, while they give as their teaching the rules of men.
 ματην δε σεβονται με διδασκοντες διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων
- 10 Noch aan de zeven broden der vier duizend mannen, en hoevele manden gij opnaamt?
And he got the people together and said to them, Give ear, and let my words be clear to you:
 και προσκαλεσαμενος τον οχλον ειπεν αυτοις ακουετε και συνιετε
- 11 Hoe verstaat gij niet, dat Ik u van geen brood gesproken heb, als Ik zeide, dat gij u wachten zoudt van den zuurdesem der Farizeen en Sadduceen.
Not that which goes into the mouth makes a man unclean, but that which comes out of the mouth.
 ου το εισερχομενον εις το στομα κοινοι τον ανθρωπον αλλα το εκπορευομενον εκ του στοματος τουτου κοινοι τον ανθρωπον
- 12 Toen verstonden zij, dat Hij niet gezegd had, dat zij zich wachten zouden van den zuurdesem des broods, maar van de leer der Farizeen en Sadduceen?
Then the disciples came and said to him, Did you see that the Pharisees were troubled when these words came to their ears?
 τοτε προσελθοντες οι μαθηται αυτου ειπον αυτω οιδας οτι οι φαρισαιου ακουσαντες τον λογον εσκανδαλισθησαν
- 13 Als nu Jezus gekomen was in de delen van Cesarea Filippi, vraagde Hij Zijn discipelen, zeggende: Wie zeggen de mensen, dat Ik, de Zoon des mensen, ben?
But he said in answer, Every plant which my Father in heaven has not put in the earth, will be taken up by the roots.
 ο δε αποκριθεις ειπεν πασα φυτεια ην ουκ εφυτευσεν ο πατηρ μου ο ουρανιος εκριζωθησεται
- 14 En zij zeiden: Sommigen: Johannes de Doper; en anderen: Elias; en anderen: Jeremia of een van de profeten.
Let them be: they are blind guides. And if a blind man is guiding a blind man, the two will go falling into a hole together.
 αφετε αυτους οδηγοι εισιν τυφλοι τυφλων τυφλος δε τυφλον εαν οδηγη αμφοτεροι εις βοθυνον πεσουνται
- 15 Hij zeide tot hen: Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben?
Then Peter said to him, Make the story clear to us.
 αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν αυτω φρασον ημιν την παραβολην ταυτην
- 16 En Simon Petrus, antwoordende, zeide: Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.
And he said, Are you, like them, still without wisdom?
 ο δε ιησους ειπεν ακμην και υμεις ασυνετοι εστε
- 17 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Zalig zijt gij, Simon, Bar-Jona! want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.
Do you not see that whatever goes into the mouth goes on into the stomach, and is sent out as waste?
 ουπω νοειτε οτι παν το εισπορευομενον εις το στομα εις την κοιλιαν χωρει και εις αφεδρωνα εκβαλλεται
- 18 En Ik zeg u ook, dat gij zijt Petrus, en op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.
But the things which come out of the mouth come from the heart; and they make a man unclean.
 τα δε εκπορευομενα εκ του στοματος εκ της καρδιας εξερχεται κακεινα κοινοι τον ανθρωπον
- 19 En Ik zal u geven de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen; en zo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en zo wat gij ontbindenzult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn.
For out of the heart come evil thoughts, the taking of life, broken faith between the married, unclean desires of the flesh, taking of property, false witness, bitter words:
 εκ γαρ της καρδιας εξερχονται διαλογισμοι πονηριοι φονοι μοιχειαι πορνειαι κλοπαι ψευδομαρτυριαι βλασφημιαι
- 20 Toen verbood Hij Zijn discipelen, dat zij iemand zeggen zouden, dat Hij was Jezus, de Christus.
These are the things which make a man unclean; but to take food with unwashed hands does not make a man unclean.
 ταυτα εστιν τα κοινουντα τον ανθρωπον το δε ανιατοις χερσιν φαγειν ου κοινοι τον ανθρωπον

- 21 Van toen aan begon Jezus Zijn discipelen te vertonen, dat Hij moest heengaan naar Jeruzalem, en veel lijden van de ouderlingen, en overpriesters, en Schriftgeleerden, en gedood worden, en ten derden dage opgewekt worden.
And Jesus went away from there into the country of Tyre and Sidon.
και εξελθων εκειθεν ο ιησους ανεχωρησεν εις τα μερη τυρου και σιδωνος
- 22 En Petrus, Hem tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraffen, zeggende: Heere, wees U genadig! dit zal U geenszins geschieden.
And a woman of Canaan came out from those parts, crying and saying, Have pity on me, O Lord, Son of David; my daughter is greatly troubled with an unclean spirit.
και ιδου γυνη χαναανια απο των οριων εκεινων εξελθουσα εκραυγασεν αυτω λεγουσα ελεισον με κυριε υιε δαβιδ η θυγατηρ μου κακως δαιμονιζεται
- 23 Maar Hij, Zich omkerende, zeide tot Petrus: Ga weg achter Mij, satanas! gij zijt Mij een aanstoot, want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn.
But he gave her no answer. And his disciples came and said to him, Send her away, for she is crying after us.
ο δε ουκ απεκριθη αυτη λογον και προσελθοντες οι μαθηται αυτου ηρωτων αυτον λεγοντες απολυσον αυτην οτι κραζει οπισθεν ημων
- 24 Toen zeide Jezus tot Zijn discipelen: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op, en volge Mij.
But he made answer and said, I was sent only to the wandering sheep of the house of Israel.
ο δε αποκριθεις ειπεν ουκ απεσταλην ει μη εις τα προβατα τα απολωλοτα οικου ισραηλ
- 25 Want zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal, om Mij nentwil, die zal hetzelfde vinden.
But she came and gave him worship, saying, Help, Lord.
η δε ελθουσα προσεκυνη αυτω λεγουσα κυριε βοηθει μοι
- 26 Want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint, en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mens geven, tot lossing van zijn ziel?
And he made answer and said, It is not right to take the children's bread and give it to the dogs.
ο δε αποκριθεις ειπεν ουκ εστιν καλον λαβειν τον αρτον των τεκνων και βαλειν τοις κυναριοις
- 27 Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met Zijn engelen, en alsdan zal Hij een iegelijk vergelden naar zijn doen.
But she said, Yes, Lord: but even the dogs take the bits from under their masters' table.
η δε ειπεν ναι κυριε και γαρ τα κυναρια εσθιει απο των ψιχιων των πιπτοντων απο της τραπεζης των κυριων αυτων
- 28 Voorwaar zeg Ik u: Er zijn sommigen van die hier staan, dewelke den dood niet smaken zullen, totdat zij den Zoon des mensen zullen hebben zien komen in Zijn Koninkrijk.
Then Jesus, answering, said to her, O woman, great is your faith: let your desire be done. And her daughter was made well from that hour.
τοτε αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτη ω γυναι μεγαλη σου η πιστις γενηθητω σοι ως θελεις και ιαθη η θυγατηρ αυτης απο της ωρας εκεινης
- 1 En na zes dagen nam Jezus met Zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, zijn broeder, en bracht hen op een hoge berg alleen.
And the Pharisees and Sadducees came and, testing him, made a request to him to give them a sign from heaven.
και προσελθοντες οι φαρισαιοι και σαδδουκαιοι πειραζοντες επηρωτησαν αυτον σημειον εκ του ουρανου επιδειξαι αυτοις
- 2 En Hij werd voor hen veranderd van gedaante; en Zijn aangezicht blonk gelijk de zon, en Zijn klederen werden wit gelijk het licht.
But in answer he said to them, At nightfall you say, The weather will be good, for the sky is red.
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις οφιας γενομενης λεγετε ευδια πυρραζει γαρ ο ουρανος
- 3 En ziet, van hen werden gezien Mozes en Elias, met Hem samensprekende.
And in the morning, The weather will be bad today, for the sky is red and angry. You are able to see the face of heaven, but not the signs of the times.
και πρωι σημερον χειμων πυρραζει γαρ στυγναζων ο ουρανος υποκριται το μεν προσωπον του ουρανου γινωσκετε διακρινειν τα δε σημεια των καιρων ου δυνασθε
- 4 En Petrus, antwoordende, zeide tot Jezus: Heere! het is goed, dat wij hier zijn; zo Gij wilt, laat ons hier drie tabernakelen maken, voor U een, en voor Mozesen, en een voor Elias.
An evil and false generation is searching after a sign; and no sign will be given to it but the sign of Jonah. And he went away from them.
γενεα πονηρα και μοιχαλις σημειον επιζητει και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα του προφητου και καταλιπων αυτους απηλθεν
- 5 Terwijl hij nog sprak, ziet, een luchtige wolk heeft hen overschaduwd; en ziet, een stem uit de wolk, zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem!
And when the disciples came to the other side they had not taken thought to get bread.
και ελθοντες οι μαθηται αυτου εις το περαν επελαθοντο αρτους λαβειν

- 6 En de discipelen, dit horende, vielen op hun aangezicht, en werden zeer bevreesd.
 And Jesus said to them, Take care to have nothing to do with the leaven of the Pharisees and Sadducees.
 ο δε ιησους ειπεν αυτοις ορατε και προσεχετε απο της ζυμης των φαρισαιων και σαδδουκαιων
- 7 En Jezus, bij hen komende, raakte hen aan, en zeide: Staat op en vreest niet.
 And they were reasoning among themselves, saying, We took no bread.
 οι δε διελογιζοντο εν εαυτοις λεγοντες οτι αρτους ουκ ελαβομεν
- 8 En hun ogen opheffende, zagen zij niemand, dan Jezus alleen.
 And Jesus, seeing it, said, O you of little faith, why are you reasoning among yourselves, because you have no bread?
 γνους δε ο ιησους ειπεν αυτοις τι διαλογιζεσθε εν εαυτοις ολιγοπιστοι οτι αρτους ουκ ελαβετε
- 9 En als zij van de berg afkwamen, gebood hun Jezus, zeggende: Zegt niemand dit gezicht, totdat de Zoon des mensen zal opgestaan zijn uit de doden.
 Do you still not see, or keep in mind the five cakes of bread of the five thousand, and the number of baskets you took up?
 ουπω νοειτε ουδε μνημονευετε τους πεντε αρτους των πεντακισχιλιων και ποσους κοφινους ελαβετε
- 10 En Zijn discipelen vraagden Hem, zeggende: Wat zeggen dan de Schriftgeleerden, dat Elias eerst moet komen?
 Or the seven cakes of bread of the four thousand, and the number of baskets you took up?
 ουδε τους επτα αρτους των τετρακισχιλιων και ποσας σπιριδας ελαβετε
- 11 Doch Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Elias zal wel eerst komen, en alles weder oprichten.
 How is it that you do not see that I was not talking to you about bread, but about keeping away from the leaven of the Pharisees and Sadducees?
 πως ου νοειτε οτι ου περι αρτου ειπον υμιν προσεχειν απο της ζυμης των φαρισαιων και σαδδουκαιων
- 12 Maar Ik zeg u, dat Elias nu gekomen is, en zij hebben hem niet gekend; doch zij hebben aan hem gedaan, al wat zij hebben gewild; also zal ook de Zoon des mensen van hen lijden.
 Then they saw that it was not the leaven of bread which he had in mind, but the teaching of the Pharisees and Sadducees.
 τοτε συνηκαν οτι ουκ ειπεν προσεχειν απο της ζυμης του αρτου αλλ απο της διδαχης των φαρισαιων και σαδδουκαιων
- 13 Toen verstonden de discipelen dat Hij hun van Johannes de Doper gesproken had.
 Now when Jesus had come into the parts of Caesarea Philippi, he said, questioning his disciples, Who do men say that the Son of man is?
 ελθων δε ο ιησους εις τα μερη καισαρειας της φιλιππου ηρωτα τους μαθητας αυτου λεγων τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι τον υιον του ανθρωπου
- 14 En als zij bij de schare gekomen waren, kwam tot Hem een mens, vallende voor Hem op de knieën, en zeggende:
 And they said, Some say, John the Baptist; some, Elijah; and others, Jeremiah, or one of the prophets.
 οι δε ειπον οι μεν ιωαννην τον βαπτιστην αλλοι δε ηλιαν ετεροι δε ιερεμιαν η ενα των προφητων
- 15 Heere! ontferm U over mijn zoon; want hij is maanziek, en is in zwaar lijden; want menigmaal valt hij in het vuur, en menigmaal in het water.
 He says to them, But who do you say that I am?
 λεγει αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε ειναι
- 16 En ik heb hem tot Uw discipelen gebracht, en zij hebben hem niet kunnen genezen.
 And Simon Peter made answer and said, You are the Christ, the Son of the living God.
 αποκριθεις δε σιμων πετρος ειπεν συ ει ο χριστος ο υιος του θεου του ζοντος
- 17 En Jezus, antwoordende, zeide: O, ongelovig en verkeerd geslacht, hoe lang zal Ik nog met ulieden zijn, hoe lang zal Ik u nog verdragen? Brengt hem Mij hier.
 And Jesus made answer and said to him, A blessing on you, Simon Bar-jonah: because this knowledge has not come to you from flesh and blood, but from my Father in heaven.
 και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτω μακαριος ει σιμων βαρ ιωνα οτι σαρξ και αιμα ουκ απεκαλυψεν σοι αλλ ο πατηρ μου ο εν τοις ουρανοις
- 18 En Jezus bestrafte hem, en de duivel ging van hem uit, en het kind werd genezen van die ure af.
 And I say to you that you are Peter, and on this rock will my church be based, and the doors of hell will not overcome it.
 καγω δε σοι λεγω οτι συ ει πετρος και επι ταυτη τη πετρα οικοδομησω μου την εκκλησιαν και πυλαι αδου ου κατασχουσιν αυτης
- 19 Toen kwamen de discipelen tot Jezus alleen, en zeiden: Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?
 I will give to you the keys of the kingdom of heaven: and whatever is fixed by you on earth will be fixed in heaven: and whatever you make free on earth will be made free in heaven.
 και δωσω σοι τας κλεις της βασιλειας των ουρανων και ο εαν δησης επι της γης εσται δεδεμενον εν τοις ουρανοις και ο εαν λυσης επι της γης εσται λελυμενον εν τοις ουρανοις

- 20 En Jezus zeide tot hen: Om uws ongeloofs wil; want voorwaar zeg Ik u: Zo gij een geloof hadt als een mosterdzaad, gij zoudt tot deze berg zeggen: Ga heen van hier derwaarts, en hij zal heengaan; en niets zal u onmogelijk zijn.
Then he gave orders to the disciples to give no man word that he was the Christ.
τοτε διεστειλατο τοις μαθηταις αυτου ινα μηδενι ειπωσιν οτι αυτος εστιν ιησους ο χριστος
- 21 Maar dit geslacht vaart niet uit, dan door bidden en vasten.
From that time Jesus went on to make clear to his disciples how he would have to go up to Jerusalem, and undergo much at the hands of those in authority and the chief priests and scribes, and be put to death, and the third day come again from the dead.
απο τοτε ηρξατο ο ιησους δεικνυειν τοις μαθηταις αυτου οτι δει αυτον απελθειν εις ιεροσολυμα και πολλα παθειν απο των πρεσβυτερων και αρχιερεων και γραμματεων και αποκτανθηναι και τη τριτη ημερα εγερθηναι
- 22 En als zij in Galilea verkeerden, zeide Jezus tot hen: De Zoon des mensen zal overgeleverd worden in de handen der mensen;
And Peter, protesting, said to him, Be it far from you, Lord; it is impossible that this will come about.
και προσλαβομενος αυτον ο πετρος ηρξατο επιτιμιαν αυτω λεγων ιλεως σοι κυριε ου μη εσται σοι τουτο
- 23 En zij zullen Hem doden, en ten derden dage zal Hij opgewekt worden. En zij werden zeer bedroefd.
But he, turning to Peter, said, Get out of my way, Satan: you are a danger to me because your mind is not on the things of God, but on the things of men.
ο δε στραφεις ειπεν τω πετρω υπαγε οπισω μου σατανα σκανδαλον μου ει οτι ου φρονεις τα του θεου αλλα τα των ανθρωπων
- 24 En als zij te Kapernaum ingekomen waren, gingen tot Petrus die de didrachmen ontvingen, en zeiden: Uw Meester, betaalt Hij de didrachmen niet?
Then Jesus said to his disciples, If any man would come after me, let him give up all, and take up his cross, and come after me.
τοτε ο ιησους ειπεν τοις μαθηταις αυτου ει τις θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι
- 25 Hij zeide: Ja. En toen hij in huis gekomen was, voorkwam hem Jezus, zeggende: Wat dunkt u, Simon! de koningen der aarde, van wie nemen zij tollens ofschatting, van hun zonen, of van de vreemden?
Because whoever has a desire to keep his life safe will have it taken from him; but whoever gives up his life because of me, will have it given back to him.
ος γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δε αν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ευρησει αυτην
- 26 Petrus zeide tot Hem: Van de vreemden. Jezus zeide tot hem: Zo zijn dan de zonen vrij.
For what profit has a man, if he gets all the world with the loss of his life? or what will a man give in exchange for his life?
τι γαρ ωφελειται ανθρωπος εαν τον κοσμον ολον κερδηση την δε ψυχην αυτου ζημιωθη η τι δωσει ανθρωπος ανταλλαγμα της ψυχης αυτου
- 27 Maar opdat wij hun geen aanstoot geven, ga heen naar de zee, werp de angel uit, en de eerste vis, die opkomt, neem, en zijn mond geopend hebbende, zult gij een stater vinden; neem die, en geef hem aan hen voor Mij en u.
For the Son of man will come in the glory of his Father with his angels; and then he will give to every man the reward of his works.
μελλει γαρ ο υιος του ανθρωπου ερχεσθαι εν τη δοξη του πατρος αυτου μετα των αγγελων αυτου και τοτε αποδωσει εκαστω κατα την πραξιν αυτου
- 1 Te dierzelfder ure kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende: Wie is toch de meeste in het Koninkrijk der hemelen?
And after six days Jesus takes with him Peter, and James, and John, his brother, and makes them go up with him into a high mountain by themselves.
και μεθ ημερας εξ παραλαμβανει ο ιησους τον πετρον και ιακωβον και ιωαννην τον αδελφον αυτου και αναφερει αυτους εις ορος υψηλον κατ ιδιαν
- 2 En Jezus een kindeken tot Zich geroepen hebbende, stelde dat in het midden van hen;
And he was changed in form before them; and his face was shining like the sun, and his clothing became white as light.
και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων και ελαμψεν το προσωπον αυτου ως ο ηλιος τα δε ιματια αυτου εγενετο λευκα ως το φως
- 3 En zeide: Voorwaar zeg Ik u: Indien gij u niet verandert, en wordt gelijk de kinderkins, zo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan.
And Moses and Elijah came before their eyes, talking with him.
και ιδου ωφθησαν αυτοις μωσης και ηλιας μετ αυτου συλλαλουντες
- 4 Zo wie dan zichzelf zal vernederen, gelijk dit kindeken, deze is de meeste in het Koninkrijk der hemelen.
And Peter made answer and said to Jesus, Lord, it is good for us to be here: if you will let me, I will make here three tents, one for you, and one for Moses, and one for Elijah.
αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν τω ιησου κυριε καλον εστιν ημας ωδε ειναι ει θελεις ποιησωμεν ωδε τρεις σκηνας σοι μιαν και μωση μιαν και μιαν ηλια

- 5 En zo wie zodanig een kindeken ontvangt in Mijn Naam, die ontvangt Mij.
While he was still talking, a bright cloud came over them: and a voice out of the cloud, saying, This is my dearly loved Son, with whom I am well pleased; give ear to him.
ετι αυτου λαλουντος ιδου νεφελη φωτεινη επεσκιασεν αυτους και ιδου φωνη εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος εν ω ευδοκησα αυτου ακουετε
- 6 Maar zo wie een van deze kleinen, die in Mij geloven, ergert, het ware hem nutter, dat een molensteen aan zijn hals gehangen, en dat hij verzonken ware in dediepte der zee.
And at these words the disciples went down on their faces in great fear.
και ακουσαντες οι μαθηται επεσον επι προσωπον αυτων και εφοβηθησαν σφοδρα
- 7 Wee der wereld van de ergernissen, want het is noodzakelijk, dat de ergernissen komen; doch wee dien mens, door welken de ergernis komt!
And Jesus came and put his hand on them and said, Get up and have no fear.
και προσελθων ο ιησους ηψατο αυτων και ειπεν εγερθητε και μη φοβεισθε
- 8 Indien dan uw hand of uw voet u ergert, houwt ze af en werpt ze van u. Het is u beter, tot het leven in te gaan, kreupel of verminkt zijnde, dan twee handen oftwee voeten hebbende, in het eeuwige vuur geworpen te worden.
And lifting up their eyes, they saw no one, but Jesus only.
επαραντες δε τους οφθαλμους αυτων ουδενα ειδον ει μη τον ιησουν μονον
- 9 En indien uw oog u ergert, trekt het uit, en werpt het van u. Het is u beter, maar een oog hebbende, tot het leven in te gaan, dan twee ogen hebbende, in hethelse vuur geworpen te worden.
And when they were coming down from the mountain, Jesus gave them orders, saying, Let no man have word of what you have seen, till the Son of man has come again from the dead.
και καταβαινοντων αυτων απο του ορους εντειλατο αυτοις ο ιησους λεγων μηδενι ειπητε το οραμα εως ου ο υιος του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη
- 10 Ziet toe, dat gij niet een van deze kleinen veracht. Want Ik zeg ulieden, dat hun engelen, in de hemelen, altijd zien het aangezicht mijns Vaders, Die in de hemelen is.
And his disciples, questioning him, said, Why then do the scribes say that Elijah has to come first?
και επιρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντες τι ουν οι γραμματεις λεγουσιν οτι ηλιαν δει ελθειν πρωτον
- 11 Want de Zoon des mensen is gekomen om zalig te maken, dat verloren was.
And in answer he said, Elijah truly has to come and put all things right:
ο δε ιησους αποκριθεις ειπεν αυτοις ηλιας μεν ερχεται πρωτον και αποκαταστησει παντα
- 12 Wat dunkt u, indien enig mens honderd schapen had, en een uit dezelve afgedwaald ware, zal hij niet de negen en negentig laten, en op de bergen heengaande, het afgedwaalde zoeken?
But I say to you that Elijah has come, and they had no knowledge of him, but did to him whatever they were pleased to do; the same will the Son of man undergo at their hands.
λεγω δε υμιν οτι ηλιας ηδη ηλθεν και ουκ επεγνωσαν αυτον αλλ εποιησαν εν αυτω οσα ηθελησαν ουτως και ο υιος του ανθρωπου μελλει πασχειν υπ αυτων
- 13 En indien het geschiedt, dat hij hetzelfde vindt, voorwaar zeg Ik u, dat hij zich meer verblijdt over hetzelfde, dan over de negen en negentig, die niet afgedwaald zijn geweest.
Then the disciples saw that he was talking to them of John the Baptist.
τοτε συνηκαν οι μαθηται οτι περι ιωαννου του βαπτιστου ειπεν αυτοις
- 14 Alzo is de wil niet uws Vaders, Die in de hemelen is, dat een van deze kleinen verloren ga.
And when they came to the people, a man went down on his knees to him, saying,
και ελθοντων αυτων προς τον οχλον προσηλθεν αυτω ανθρωπος γονυπετων αυτω
- 15 Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tussen u en hem alleen; indien hij u hoort, zo hebt gij uw broeder gewonnen.
Lord have mercy on my son: for he is off his head, and is in great pain; and frequently he goes falling into the fire, and frequently into the water.
και λεγων κυριε ελεησον μου τον υιον οτι σεληνιαζεται και κακως πασχει πολλακις γαρ πιπτει εις το πυρ και πολλακις εις το υδωρ
- 16 Maar indien hij u niet hoort, zo neem nog een of twee met u; opdat in de mond van twee of drie getuigen alle woord besta.
And I took him to your disciples, and they were not able to make him well.
και προσηνεγκα αυτον τοις μαθηταις σου και ουκ ηδυνηθησαν αυτον θεραπευσαι
- 17 En indien hij denzelven geen gehoor geeft; zo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zo zij hij u als de heiden en de tollenaar.
And Jesus, answering, said, O false and foolish generation, how long will I be with you? how long will I put up with you? let him come here to me.
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ω γενεα απιστος και διεστραμμενη εως ποτε εσομαι μεθ υμων εως ποτε ανεξομαι υμων φερετε μοι αυτον ωδε

- 18 Voorwaar zeg Ik u: Al wat gij op de aarde binden zult, zal in de hemel gebonden wezen; en al wat gij op de aarde ontbinden zult, zal in den hemel ontbondenwezen.
And Jesus gave orders to the unclean spirit, and it went out of him: and the boy was made well from that hour.
 και επιτιμησεν αυτω ο ιησους και εξηλθεν απ αυτου το δαιμονιον και εθεραπευθη ο παις απο της ωρας εκεινης
- 19 Wederom zeg Ik u: Indien er twee van u samenstemmen op de aarde, over enige zaak, die zij zouden mogen begeren, dat die hun zal geschieden van MijnVader, Die in de hemelen is.
Then the disciples came to Jesus privately, and said, Why were we not able to send it out?
 τοτε προσελθοντες οι μαθηται τω ιησου κατ ιδιαν ειπον διατι ημεις ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο
- 20 Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen.
And he says to them, Because of your little faith: for truly I say to you, If you have faith as a grain of mustard seed, you will say to this mountain, Be moved from this place to that; and it will be moved; and nothing will be impossible to you.
 ο δε ιησους ειπεν αυτοις δια την απιστιαν υμων αμην γαρ λεγω υμιν εαν εχητε πιστιν ως κοκκον σιναπεως ερειτε τω ορει τουτω μεταβηθι εντευθεν εκει και μεταβησεται και ουδεν αδυνατησει υμιν
- 21 Toen kwam Petrus tot Hem, en zeide: Heere! hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen, en ik hem vergeven! Tot zevenmaal?
 []
 τουτο δε το γενοσ ουκ εκπορευεται ει μη εν προσευχη και νηστεια
- 22 Jezus zeide tot hem: Ik zeg u, niet tot zevenmaal, maar tot zeventigmaal zeven maal.
And while they were going about in Galilee, Jesus said to them, The Son of man will be given up into the hands of men;
 αναστρεφομενων δε αυτων εν τη γαλιλαια ειπεν αυτοις ο ιησους μελλει ο υιος του ανθρωπου παραδιδωσθαι εις χειρας ανθρωπων
- 23 Daarom wordt het Koninkrijk der hemelen vergeleken bij een zeker koning, die rekening met zijn dienstknechten houden wilde.
And they will put him to death, and the third day he will come again from the dead. And they were very sad.
 και αποκτενουσιν αυτον και τη τριτη ημερα εγερθησεται και ελυπηθησαν σφοδρα
- 24 Als hij nu begon te rekenen, werd tot hem gebracht een, die hem schuldig was tien duizend talenten.
And when they had come to Capernaum, those who took the Temple tax came to Peter and said, Does not your master make payment of the Temple tax?
 ελθοντων δε αυτων εις καπερναουμ προσηλθον οι τα διδραγμα λαμβανοντες τω πετρω και ειπον ο διδασκαλος υμων ου τελει τα διδραγμα
- 25 En als hij niet had, om te betalen, beval zijn heer, dat men hem zou verkopen, en zijn vrouw en kinderen, en al wat hij had, en dat de schuld zou betaaldworden.
He says, Yes. And when he came into the house, Jesus said to him, What is your opinion, Simon? from whom do the kings of the earth get payment or tax? from their sons or from other people?
 λεγει ναι και οτε εισηλθεν εις την οικιαν προεφθασεν αυτον ο ιησους λεγων τι σοι δοκει σιμων οι βασιλεις της γης απο τινων λαμβανουσιν τελη η κηνσον απο των υιων αυτων η απο των αλλοτριων
- 26 De dienstknecht dan, nedervallende, aanbad hem, zeggende: Heer! wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.
And when he said, From other people, Jesus said to him, Then are the sons free.
 λεγει αυτο ο πετροσ απο των αλλοτριων εφη αυτω ο ιησους αραγε ελευθεροι εισιν οι υιοι
- 27 En de heer van dezen dienstknecht, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, heeft hem ontslagen, en de schuld hem kwijtgescholden.
But, so that we may not be a cause of trouble to them, go to the sea, and let down a hook, and take the first fish which comes up; and in his mouth you will see a bit of money: take that, and give it to them for me and you.
 ινα δε μη σκανδαλισωμεν αυτους πορευθεισ εις την θαλασσαν βαλε αγκιστρον και τον αναβαντα πρωτον ιχθυν αρον και ανοιξασ το στομα αυτου ερησεις στατηρα εκεινον λαβων δοσ αυτοις αντι εμου και σου
- 1 En het geschiedde, toen Jezus deze woorden geeindigd had, dat Hij vertrok van Galilea, en kwam over de Jordaen, in de landpalen van Judea.
In that hour the disciples came to Jesus, saying, Who is greatest in the kingdom of heaven?
 εν εκεινη τη ωρα προσηλθον οι μαθηται τω ιησου λεγοντες τις αρα μειζων εστιν εν τη βασιλεια των ουρανων
- 2 En vele scharen volgden Hem, en Hij genas ze aldaar.
And he took a little child, and put him in the middle of them,
 και προσκαλεσαμενος ο ιησους παιδιον εστησεν αυτο εν μεσο αυτων
- 3 En de Farizeen kwamen tot Hem, verzoekende Hem, en zeggende tot Hem: Is het een mens geoorloofd zijn vrouw te verlaten, om allerlei oorzaak?
And said, Truly, I say to you, If you do not have a change of heart and become like little children, you will not go into the kingdom of heaven.
 και ειπεν αμην λεγω υμιν εαν μη στραφητε και γενησθε ως τα παιδια ου μη εισελθητε εις την βασιλιαν των ουρανων

- 4 Doch Hij, antwoordende, zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, Die van den beginne den mens gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw?
Whoever, then, will make himself as low as this little child, the same is the greatest in the kingdom of heaven.
οστις ουν ταπεινωσει εαυτον ως το παιδιον τουτου ουτος εστιν ο μειζων εν τη βασιλεια των ουρανων
- 5 En gezegd heeft: Daarom zal een mens vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot een vlees zijn;
And whoever gives honour to one such little child in my name, gives honour to me:
και ος εαν δεξηται παιδιον τοιουτου εν επι τω ονοματι μου εμε δεχεται
- 6 Alzo dat zij niet meer twee zijn, maar een vlees. Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheidde de mens niet.
But whoever is a cause of trouble to one of these little ones who have faith in me, it would be better for him to have a great stone fixed to his neck, and to come to his end in the deep sea.
ος δ αν σκανδαλιση ενα των μικρων τουτων των πιστευοντων εις εμε συμφερει αυτω ινα κρεμασθη μυλος ονικος επι τον τραχηλον αυτου και καταποντισθη εν τω πελαγει της θαλασσης
- 7 Zij zeiden tot hem: Waarom heeft dan Mozes geboden een scheidbrief te geven en haar te verlaten?
A curse is on the earth because of trouble! for it is necessary for trouble to come; but unhappy is that man through whom the trouble comes.
ουαι τω κοσμο απο των σκανδαλων αναγκη γαρ εστιν ελθειν τα σκανδαλα πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι ου το σκανδαλον ερχεται
- 8 Hij zeide tot hen: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten uw vrouwen te verlaten; maar van den beginne is het alzo niet geweest.
And if your hand or your foot is a cause of trouble, let it be cut off and put it away from you: it is better for you to go into life with the loss of a hand or a foot than, having two hands or two feet, to go into the eternal fire.
ει δε η χειρ σου η ο πους σου σκανδαλιζει σε εκκοψον αυτα και βαλε απο σου καλον σοι εστιν εισελθειν εις την ζωην χωλον η κυλλον η δυο χειρας η δυο ποδας εχοντα βληθηναι εις το πυρ το αιωνιον
- 9 Maar Ik zeg u, dat zo wie zijn vrouw verlaat, anders dan om hoererij, en een andere trouwt, die doet overspel, en die de verlatene trouwt, doet ook overspel.
And if your eye is a cause of trouble to you, take it out, and put it away from you: it is better for you to go into life with one eye than, having two eyes, to go into the hell of fire.
και ει ο οφθαλμος σου σκανδαλιζει σε εξελε αυτον και βαλε απο σου καλον σοι εστιν μονοφθαλμον εις την ζωην εισελθειν η δυο οφθαλμους εχοντα βληθηναι εις την γεενναν του πυρος
- 10 Zijn discipelen zeiden tot Hem: Indien de zaak des mensen met de vrouw alzo staat, zo is het niet oorbaar te trouwen.
Let it not seem to you that one of these little ones is of no value; for I say to you that in heaven their angels see at all times the face of my Father in heaven.
ορατε μη καταφρονησητε ενος των μικρων τουτων λεγω γαρ υμιν οτι οι αγγελιοι αυτων εν ουρανοις δια παντος βλεπουσιν το προσωπον του πατρος μου του εν ουρανοις
- 11 Doch Hij zeide tot hen: Allen vatten dit woord niet, maar dien het gegeven is.
[]
ηλθεν γαρ ο υιος του ανθρωπου σωσαι το απολωλος
- 12 Want er zijn gesnedenen, die uit moeders lijf alzo geboren zijn; en er zijn gesnedenen, die van de mensen gesneden zijn; en er zijn gesnedenen, die zichzelf gesneden hebben, om het Koninkrijk der hemelen. Die dit vatten kan, vatte het.
What would you say now? if a man has a hundred sheep, and one of them has gone wandering away, will he not let the ninety-nine be, and go to the mountains in search of the wandering one?
τι υμιν δοκει εαν γενηται τινη ανθρωπω εκατον προβατα και πλανηθη εν εξ αυτων ουχι αφεις τα εννηνηκονταεννεα επι τα ορη πορευθεις ζητει το πλανομενον
- 13 Toen werden kinderkens tot Hem gebracht, opdat Hij de handen hun zou opleggen en bidden; en de discipelen bestraffen dezelve.
And if he comes across it, truly I say to you, he has more joy over it than over the ninety-nine which have not gone out of the way.
και εαν γενηται ευρειν αυτο αμην λεγω υμιν οτι χαιρει επ αυτω μαλλον η επι τοις εννηνηκονταεννεα τοις μη πεπλανημενοις
- 14 Maar Jezus zeide: Laat af van de kinderkens, en verhindert hen niet tot Mij te komen; want derzulken is het Koninkrijk der hemelen.
Even so it is not the pleasure of your Father in heaven for one of these little ones to come to destruction.
ουτως ουκ εστιν θελημα εμπροσθεν του πατρος υμων του εν ουρανοις ινα αποληται εις τον μικρων τουτων
- 15 En als Hij hun de handen opgelegd had, vertrok Hij van daar.
And if your brother does wrong to you, go, make clear to him his error between you and him in private: if he gives ear to you, you have got your brother back again.
εαν δε αμαρτηση εις σε ο αδελφος σου υπαγε και ελεγξον αυτον μεταξυ σου και αυτου μονου εαν σου ακουση εκερδησας τον αδελφον σου
- 16 En ziet, er kwam een tot Hem, en zeide tot Hem: Goede Meester! wat zal ik goeds doen, opdat ik het eeuwige leven hebbe?
But if he will not give ear to you, take with you one or two more, that by the lips of two or three witnesses every word may be made certain.
εαν δε μη ακουση παραλαβε μετα σου ετι ενα η δυο ινα επι στοματος δυο μαρτυρων η τριων σταθη παν ρημα

- 17 En Hij zeide tot hem: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed dan Een, namelijk God. Doch wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden.
And if he will not give ear to them, let it come to the hearing of the church: and if he will not give ear to the church, let him be to you as a Gentile and a tax-farmer.
εαν δε παρακουση αυτων ειπε τη εκκλησια εαν δε και της εκκλησιας παρακουση εστω σοι ωσπερ ο εθνικος και ο τελωνης
- 18 Hij zeide tot Hem: Welke? En Jezus zeide: Deze: Gij zult niet doden; gij zult geen overspel doen; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven;
Truly I say to you, Whatever things are fixed by you on earth will be fixed in heaven: and whatever you make free on earth will be made free in heaven.
αμην λεγω υμιν οσα εαν δησητε επι της γης εσται δεδεμενα εν τω ουρανω και οσα εαν λυσητε επι της γης εσται λελυμενα εν τω ουρανω
- 19 Eer uw vader en moeder; en: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.
Again, I say to you, that if two of you are in agreement on earth about anything for which they will make a request, it will be done for them by my Father in heaven.
παλιν λεγω υμιν οτι εαν δυο υμων συμφωνησωσιν επι της γης περι παντος πραγματος ου εαν αιτησωνται γενησεται αυτοις παρα του πατρος μου του εν ουρανοις
- 20 De jongeling zeide tot Hem: Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid af; wat ontbreekt mij nog?
For where two or three are come together in my name, there am I among them.
ου γαρ εισιν δυο η τρεις συνηγμενοι εις το εμον ονομα εκει ειμι εν μεσω αυτων
- 21 Jezus zeide tot hem: Zo gij wilt volmaakt zijn, ga heen, verkoop wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult een schat hebben in de hemel; en kom herwaarts, volg Mij.
Then Peter came and said to him, Lord, what number of times may my brother do wrong against me, and I give him forgiveness? till seven times?
τατε προσελθων αυτω ο πετρος ειπεν κυριε ποσακις αμαρτησει εις εμε ο αδελφος μου και αφησω αυτω εως επτακις
- 22 Als nu de jongeling dit woord hoorde, ging hij bedroefd weg; want hij had vele goederen.
Jesus says to him, I say not to you, Till seven times; but, Till seventy times seven.
λεγει αυτω ο ιησους ου λεγω σοι εως επτακις αλλ εως εβδομηκοντακις επτα
- 23 En Jezus zeide tot Zijn discipelen: Voorwaar, Ik zeg u, dat een rijke bezwaarlijk in het Koninkrijk der hemelen zal ingaan.
For this reason the kingdom of heaven is like a king, who went over his accounts with his servants.
δια τουτου ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω βασιλει ος ηβηλησεν συναραι λογον μετα των δουλων αυτου
- 24 En wederom zeg Ik u: Het is lichter, dat een kemel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke inga in het Koninkrijk Gods.
And at the start, one came to him who was in his debt for ten thousand talents.
αρξαμενου δε αυτου συναρειν προσηνεχθη αυτω εις οφειλετης μυριων ταλαντων
- 25 Zijn discipelen nu, dit horende, werden zeer verslagen, zeggende: Wie kan dan zalig worden?
And because he was not able to make payment, his lord gave orders for him, and his wife, and his sons and daughters, and all he had, to be given for money, and payment to be made.
μη εχοντος δε αυτου αποδουναι εκελευσεν αυτον ο κυριος αυτου πραθηναι και την γυναικα αυτου και τα τεκνα και παντα οσα ειχεν και αποδοθηναι
- 26 En Jezus, hen aanziende, zeide tot hen: Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk.
So the servant went down on his face and gave him worship, saying, Lord, give me time to make payment and I will give you all.
πεσων ουν ο δουλος προσεκυνει αυτω λεγων κυριε μακροθυμησον επ εμοι και παντα σοι αποδωσω
- 27 Toen antwoordde Petrus, en zeide tot Hem: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd, wat zal ons dan geworden?
And the lord of that servant, being moved with pity, let him go, and made him free of the debt.
σπλαγγισθεις δε ο κυριος του δουλου εκεινου απελυσεν αυτον και το δανειον αφηκεν αυτω
- 28 En Jezus zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat gij, die Mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op den troonZijner heerlijkheid, dat gij ook zult zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israels.
But that servant went out, and meeting one of the other servants, who was in debt to him for one hundred pence, he took him by the throat, saying, Make payment of your debt.
εξελθων δε ο δουλος εκεινος ευρεν ενα των συνδουλων αυτου ος ωφειλεν αυτω εκατον δηναρια και κρατησας αυτον επνιγεν λεγων αποδος μοι ο τι οφειλεις
- 29 En zo wie zal verlaten hebben, huizen, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om Mijns Naams wil, die zalhonderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven beerven.
So that servant went down on his face, requesting him and saying, Give me time and I will make payment to you.
πεσων ουν ο συνδουλος αυτου εις τους ποδας αυτου παρεκαλει αυτον λεγων μακροθυμησον επ εμοι και παντα αποδωσω σοι

- 30 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en vele laatsten de eersten.
And he would not: but went and put him into prison till he had made payment of the debt.
ο δε ουκ ηθελεν αλλα απελθων εβαλεν αυτον εις φυλακην εως ου αποδω το οφειλομενον
- 1 Want het Koninkrijk der hemelen is gelijk een heer des huizes, die met den morgenstond uitging, om arbeiders te huren in zijn wijngaard.
And it came about that after saying these words, Jesus went away from Galilee, and came into the parts of Judaea on the other side of Jordan.
και εγενετο οτε ετελεσεν ο ιησους τους λογους τουτους μετηρεν απο της γαλιλαιας και ηλθεν εις τα ορια της ιουδαιας περαν του ιορδανου
- 2 En als hij met de arbeiders eens geworden was, voor een penning des daags, zond hij hen heen in zijn wijngaard.
And a great number went after him; and he made them well there.
και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι και εθεραπευσεν αυτους εκει
- 3 En uitgegaan zijnde omtrent de derde ure, zag hij anderen, ledig staande op de markt.
And certain Pharisees came to him, testing him, and saying, Is it right for a man to put away his wife for every cause?
και προσηλθον αυτω οι φαρισαιοι πειραζοντες αυτον και λεγοντες αυτω ει εξεστιν ανθρωπω απολυσαι την γυναικα αυτου κατα πασαν αιτιαν
- 4 En hij zeide tot dezelve: Gaat ook gij heen in den wijngaard, en zo wat recht is, zal ik u geven. En zij gingen.
And he said in answer, Have you not seen in the Writings, that he who made them at the first made them male and female, and said,
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις ουκ ανεγνωτε οτι ο ποιησας απ αρχης αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτους
- 5 Wederom uitgegaan zijnde omtrent de zesde en negende ure, deed hij desgelijks.
For this cause will a man go away from his father and mother, and be joined to his wife; and the two will become one flesh?
και ειπεν ενεκεν τουτου καταλειπει ανθρωπος τον πατερα και την μητερα και προσκολληθησεται τη γυναικι αυτου και εσονται οι δυο εις σαρκα μιαν
- 6 En uitgegaan zijnde omtrent de elfde ure, vond hij anderen ledig staande, en zeide tot hen: Wat staat gij hier den gehele dag ledig?
So that they are no longer two, but one flesh. Then let not that which has been joined by God be parted by man.
ωστε ουκετι εισιν δυο αλλα σαρξ μια ο ουν ο θεος συνεζευξεν ανθρωπος μη χωριζετω
- 7 Zij zeiden tot hem: Omdat ons niemand gehuurd heeft. Hij zeide tot hen: Gaat ook gij heen in den wijngaard, en zo wat recht is, zult gij ontvangen.
They say to him, Why then did Moses give orders that a husband might give her a statement in writing and be free from her?
λεγουσιν αυτω τι ουν μωσης ενετειλατο δουναι βιβλιον αποστασιου και απολυσαι αυτην
- 8 Als het nu avond geworden was, zeide de heer des wijngaards, tot zijn rentmeester: Roep de arbeiders, en geef hun het loon, beginnende van de laatsten tot de eersten.
He says to them, Moses, because of your hard hearts, let you put away your wives: but it has not been so from the first.
λεγει αυτοις οτι μωσης προς την σκληροκαρδιαν υμων επετρεψεν υμιν απολυσαι τας γυναικας υμων απ αρχης δε ου γεγονεν ουτως
- 9 En als zij kwamen, die ter elfde ure gehuurd waren, ontvingen zij ieder een penning.
And I say to you, Whoever puts away his wife for any other cause than the loss of her virtue, and takes another, is a false husband: and he who takes her as his wife when she is put away, is no true husband to her.
λεγω δε υμιν οτι ος αν απολυση την γυναικα αυτου ει μη επι πορνεια και γαμηση αλλην μοιχαται και ο απολελυμενην γαμησας μοιχαται
- 10 En de eersten komende, meenden, dat zij meer ontvangen zouden; en zij zelve ontvingen ook elk een penning.
The disciples say to him, If this is the position of a man in relation to his wife, it is better not to be married.
λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου ει ουτως εστιν η αιτια του ανθρωπου μετα της γυναικος ου συμφερει γαμησαι
- 11 En dien ontvangen hebbende, murmureerden zij tegen den heer des huizes,
But he said to them, Not all men are able to take in this saying, but only those to whom it is given.
ο δε ειπεν αυτοις ου παντες χωρουσιν τον λογον τουτον αλλ οις δεδοται
- 12 Zeggende: Deze laatsten hebben maar een uur gearbeid, en gij hebt ze ons gelijk gemaakt, die den last des daags en de hitte gedragen hebben.
For there are men who, from birth, were without sex: and there are some who were made so by men: and there are others who have made themselves so for the kingdom of heaven. He who is able to take it, let him take it.
εισιν γαρ ευνουχοι οτινες εκ κοιλιας μητρος εγεννηθησαν ουτως και εισιν ευνουχοι οτινες ευνουχισθησαν υπο των ανθρωπων και εισιν ευνουχοι οτινες ευνουχισαν εαυτους δια την βασιλειαν των ουρανων ο δυναμενος χωρειν χωρειτω

- 13 Doch hij, antwoordende, zeide tot een van hen: Vriend! ik doe u geen onrecht; zijt gij niet met mij eens geworden voor een penning?
Then some people took little children to him, so that he might put his hands on them in blessing: and the disciples said sharp words to them.
τοτε προσηνεχθη αυτω παιδια ινα τας χειρας επιθη αυτοις και προσευζηται οι δε μαθηται επιτιμησαν αυτοις
- 14 Neem het uwe en ga heen. Ik wil deze laatsten ook geven, gelijk als u.
But Jesus said, Let the little ones come to me, and do not keep them away: for of such is the kingdom of heaven.
ο δε ιησους ειπεν αφετε τα παιδια και μη κωλυετε αυτα ελθειν προς με των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια των ουρανων
- 15 Of is het mij niet geoorloofd, te doen met het mijne, wat ik wil? Of is uw oog boos, omdat ik goed ben?
And he put his hands on them, and went away.
και επιθεις αυτοις τας χειρας επορευθη εκειθεν
- 16 Alzo zullen de laatsten de eersten zijn, en de eersten de laatsten; want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.
And one came to him and said, Master, what good thing have I to do, so that I may have eternal life?
και ιδου εις προσελθων ειπεν αυτω διδασκαλε αγαθε τι αγαθον ποιησω ινα εχω ζωην αιωνιον
- 17 En Jezus, opgaande naar Jeruzalem, nam tot Zich de twaalf discipelen alleen op de weg, en zeide tot hen:
And he said to him, Why are you questioning me about what is good? One there is who is good: but if you have a desire to go into life, keep the rules of the law.
ο δε ειπεν αυτω τι με λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος ει δε θελεις εισελθειν εις την ζωην τηρησον τας εντολας
- 18 Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem, en de Zoon des mensen zal den overpriesteren en Schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen Hem ter doodveroordelen;
He says to him, Which? And Jesus said, Do not put anyone to death, Do not be untrue in married life, Do not take what is not yours, Do not give false witness,
λεγει αυτω ποιαις ο δε ιησους ειπεν το ου φονευσεις ου μοιχευσεις ου κλεψεις ου ψευδομαρτυρησεις
- 19 En zij zullen Hem den heidenen overleveren, om Hem te bespotten en te geselen, en te kruisigen; en ten derden dage zal Hij weder opstaan.
Give honour to your father and your mother: and, Have love for your neighbour as for yourself.
τιμα τον πατερα σου και την μητερα και αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον
- 20 Toen kwam de moeder der zonen van Zebedeus tot Hem met haar zonen, Hem aanbiddende, en begerende wat van Hem.
The young man says to him, All these things have I done: what more is there?
λεγει αυτω ο νεανισκος παντα ταυτα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου τι ετι υστερω
- 21 En Hij zeide tot haar: Wat wilt gij? Zij zeide tot Hem: Zeg, dat deze mijn twee zonen zitten mogen, de een tot Uw rechter- en de ander tot Uw linker hand in Uw Koninkrijk.
Jesus said to him, If you have a desire to be complete, go, get money for your property, and give it to the poor, and you will have wealth in heaven: and come after me.
εφη αυτω ο ιησους ει θελεις τελειος ειναι υπαγε πωλησον σου τα υπαρχοντα καιδος πτωχοις και εξεις θησαυρον εν ουρανω και δευρο ακολουθει μοι
- 22 Maar Jezus antwoordde en zeide: Gijlieden weet niet wat gij begeert; kunt gij den drinkbeker drinken, dien Ik drinken zal, en met den doop gedoopt worden, waarmede Ik gedoopt worde? Zij zeiden tot Hem: Wij kunnen.
But hearing these words the young man went away sorrowing: for he had much property.
ακουσας δε ο νεανισκος τον λογον απηλθεν λυπουμενος ην γαρ εχων κτηματα πολλα
- 23 En Hij zeide tot hen: Mijn drinkbeker zult gij wel drinken, en met den doop, waarmede Ik gedoopt worde, zult gij gedoopt worden; maar het zitten tot Mijn rechter- en tot Mijn linker hand staat bij Mij niet te geven, maar het zal gegeven worden dien het bereid is van Mijn Vader.
And Jesus said to his disciples, Truly I say to you, It is hard for a man with much money to go into the kingdom of heaven.
ο δε ιησους ειπεν τοις μαθηταις αυτου αμην λεγω υμιν οτι δυσκολως πλουσιος εισελυσεται εις την βασιλειαν των ουρανων
- 24 En als de andere tien dat hoorden, namen zij het zeer kwalijk van de twee broeders.
And again I say to you, It is simpler for a camel to go through a needle's eye, than for a man with much money to go into the kingdom of God.
παλιν δε λεγω υμιν ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια τρυπηματος ραφιδος διελθειν η πλουσιον εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν
- 25 En als Jezus hen tot Zich geroepen had, zeide Hij: Gij weet, dat de oversten der volken heerschappij voeren over hen, en de groten gebruiken macht over hen.
And the disciples, hearing this, were greatly surprised, saying, Who then may have salvation?
ακουσαντες δε οι μαθηται αυτου εξεπλησσοντο σφοδρα λεγοντες τις αρα δυναται σωθηναι

- 26 Doch also zal het onder u niet zijn; maar zo wie onder u zal willen groot worden, die zij uw dienaar;
And Jesus, looking at them, said, With men this is not possible; but with God all things are possible.
εμβλεψας δε ο ιησους ειπεν αυτοις παρα ανθρωποις τουτο αδυνατον εστιν παρα δε θεω παντα δυνατα εστιν
- 27 En zo wie onder u zal willen de eerste zijn, die zij uw dienstknecht.
Then Peter said to him, See, we have given up everything and have come after you; what then will we have?
τοτε αποκριθεις ο πετρος ειπεν αυτω ιδου ημεις αφηκαμεν παντα και ηκολουθησαμεν σοι τι αρα εσται ημιν
- 28 Gelijk de Zoon des mensen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen.
And Jesus said to them, Truly I say to you that in the time when all things are made new, and the Son of man is seated in his glory, you who have come after me will be seated on twelve seats, judging the twelve tribes of Israel.
ο δε ιησους ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν οτι υμεις οι ακολουθησαντες μοι εν τη παλιγγενεσια οταν καθιση ο υιος του ανθρωπου επι θρονου δοξης αυτου καθισεσθε και υμεις επι δωδεκα θρονους κρινοντες τας δωδεκα φυλας του ισραηλ
- 29 En als zij van Jericho uitgingen, is Hem een grote schare gevolgd.
And everyone who has given up houses, or brothers, or sisters, or father, or mother, or child, or land, for my name, will be given a hundred times as much, and have eternal life.
και πας ος αφηκεν οικιας η αδελφους η αδελφας η πατερα η μητερα η γυναικα η τεκνα η αγρους ενεκεν του ονοματος μου εκατονταπλασιονα ληφεται και ζων αιωνιον κληρονομησει
- 30 En ziet, twee blinden, zittende aan den weg, als zij hoorden, dat Jezus voorbijging, riepen, zeggende: Heere, Gij Zoon Davids! ontferm U onzer.
But a great number who are first will be last, and some who are last will be first.
πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι και εσχατοι πρωτοι
- 1 En als zij nu Jeruzalem genaakten, en gekomen waren te Beth-fage, aan de Olijfbberg, toen zond Jezus twee discipelen, zeggende tot hen:
For the kingdom of heaven is like the master of a house, who went out early in the morning to get workers into his vine-garden.
ομοια γαρ εστιν η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω οικοδεσποτη οστις εξηλθεν αμα πρωι μισθωσασθαι εργατας εις τον αμπελωνα αυτου
- 2 Gaat heen in het vlek, dat tegen u over ligt, en gij zult terstond een ezelin gebonden vinden, en een veulen met haar; ontbindt ze, en brengt ze tot Mij.
And when he had made an agreement with the workmen for a penny a day, he sent them into his vine-garden.
συμφωνησας δε μετα των εργατων εκ δηναριου την ημεραν απεστειλεν αυτους εις τον αμπελωνα αυτου
- 3 En indien u iemand iets zegt, zo zult gij zeggen, dat de Heere deze van node heeft, en hij zal ze terstond zenden.
And he went out about the third hour, and saw others in the market-place doing nothing;
και εξελθων περι την τριτην ωραν ειδεν αλλους εστωτας εν τη αγορα αργους
- 4 Dit alles nu is geschied, opdat vervuld worde, hetgeen gesproken is door den profeet, zeggende:
And he said to them, Go into the vine-garden with the others, and whatever is right I will give you. And they went to work.
κακεινοις ειπεν υπαγετε και υμεις εις τον αμπελωνα και ο εαν η δικαιον δωσω υμιν
- 5 Zegt der dochter Sions: Zie, uw Koning komt tot u, zachtmoedig en gezeten op een ezelin en een veulen, zijnde een jong ener jukdragende ezelin.
Again he went out about the sixth and the ninth hour, and did the same.
οι δε απηλθον παλιν εξελθων περι εκτην και εννατην ωραν εποιησεν οσαυτως
- 6 En de discipelen heengegaan zijnde, en gedaan hebbende, gelijk Jezus hun bevolen had,
And about the eleventh hour he went out and saw others doing nothing; and he says to them, Why are you here all the day doing nothing?
περι δε την ενδεκατην ωραν εξελθων ευρεν αλλους εστωτας αργους και λεγει αυτοις τι ωδε εστηκατε ολην την ημεραν αργοι
- 7 Brachten de ezelin en het veulen, en legden hun klederen op dezelve, en zetten Hem daarop.
They say to him, Because no man has given us work. He says to them, Go in with the rest, into the vine-garden.
λεγουσιν αυτω οτι ουδεις ημας εμισθωσατο λεγει αυτοις υπαγετε και υμεις εις τον αμπελωνα και ο εαν η δικαιον ληψεσθε
- 8 En de meeste schare spreidden hun klederen op den weg, en anderen hieuwen takken van de bomen, en spreidden ze op den weg.
And when evening came, the lord of the vine-garden said to his manager, Let the workers come, and give them their payment, from the last to the first.
οψιας δε γενομενης λεγει ο κυριος του αμπελωνος τω επιτροπω αυτου καλεσον τους εργατας και αποδος αυτοις τον μισθον αρξαμενος απο των εσχατων εως των πρωτων

- 9 En de scharen, die voorgingen en die volgden, riepen, zeggende: Hosanna den Zone Davids! Gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren! Hosanna inde hoogste hemelen!
 And when those men came who had gone to work at the eleventh hour, they were given every man a penny.
 και ελθοντες οι περι την ενδεκατην ωραν ελαβον ανα δηναριον
- 10 En als Hij te Jeruzalem inkwam, werd de gehele stad beroerd, zeggende: Wie is Deze?
 Then those who came first had the idea that they would get more; and they, like the rest, were given a penny.
 ελθοντες δε οι πρωτοι ενομισαν οτι πλειονα ληψονται και ελαβον και αυτοι ανα δηναριον
- 11 En de scharen zeiden: Deze is Jezus, de Profeet van Nazareth in Galilea.
 And when they got it, they made a protest against the master of the house,
 λαβοντες δε εγγυζον κατα του οικοδεσποτου
- 12 En Jezus ging in den tempel Gods, en dreef uit allen, die verkochten en kochten in den tempel, en keerde om de tafelen der wisselaars, en de zitstoelendergenen, die de duiven verkochten.
 Saying, These last have done only one hour's work, and you have made them equal to us, who have undergone the hard work of the day and the burning heat.
 λεγοντες οτι ουτοι οι εσχατοι μιαν ωραν εποιησαν και ισους ημιν αυτους εποιησας τοις βαστασασιν το βαρος της ημερας και τον καυσωνα
- 13 En Hij zeide tot hen: Er is geschreven: Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden; maar gij hebt dat tot een moordenaarskuil gemaakt.
 But he in answer said to one of them, Friend, I do you no wrong: did you not make an agreement with me for a penny?
 ο δε αποκριθεις ειπεν ενι αυτων εταιρε ουκ αδικω σε ουχι δηναριου συνεφωνησας μοι
- 14 En er kwamen blinden en kreupelen tot Hem in den tempel, en Hij genas dezelve.
 Take what is yours, and go away; it is my pleasure to give to this last, even as to you.
 αρον το σον και υπαγε θελω δε τουτω τω εσχατω δουναι ως και σοι
- 15 Als nu de overpriesters en Schriftgeleerden zagen de wonderheden, die Hij deed, en de kinderen, roepende in den tempel, en zeggende: Hosanna den Zone Davids! namen zij dat zeer kwalijk;
 Have I not the right to do as seems good to me in my house? or is your eye evil, because I am good?
 η ουκ εξεστιν μοι ποιησαι ο θελω εν τοις εμοις ει ο οφθαλμος σου πονηρος εστιν οτι εγω αγαθος ειμι
- 16 En zeiden tot Hem: Hoort Gij wel, wat dezen zeggen? En Jezus zeide tot hen: Ja; hebt gij nooit gelezen: Uit de mond der jonge kinderen en der zuigelingen hebt Gij U lof toebereid?
 So the last will be first, and the first last.
 ουτως εσονται οι εσχατοι πρωτοι και οι πρωτοι εσχατοι πολλοι γαρ εισιν κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι
- 17 En hen verlatende, ging Hij van daar uit de stad, naar Bethanie, en overnachtte aldaar.
 And when Jesus was going up to Jerusalem, he took the twelve disciples on one side, and said to them,
 και αναβαινων ο ιησους εις ιεροσολυμα παρελαβεν τους δωδεκα μαθητας κατ ιδιαν εν τη οδω και ειπεν αυτοις
- 18 En des morgens vroeg, als Hij wederkeerde naar de stad, hongerde Hem.
 See, we go up to Jerusalem; and the Son of man will be given into the hands of the chief priests and scribes; and they will give orders for him to be put to death,
 ιδου αναβαινομεν εις ιεροσολυμα και ο υιος του ανθρωπου παραδοθησεται τοις αρχιερευσιν και γραμματευσιν και κατακρινουσιν αυτον θανατω
- 19 En ziende, een vijgeboom aan den weg, ging Hij naar hem toe, en vond niets aan denzelven, dan alleenlijk bladeren; en zeide tot hem: Uit u worde geen vruchtmeer in der eeuwigheid! En de vijgeboom verdorde terstond.
 And will give him up to the Gentiles to be made sport of and to be whipped and to be put to death on the cross: and the third day he will come back again from the dead.
 και παραδωσουσιν αυτον τοις εθνεσιν εις το εμπαιζαι και μαστιγωσαι και σταυρωσαι και τη τριτη ημερα αναστησεται
- 20 En de discipelen, dat ziende, verwonderden zich, zeggende: Hoe is de vijgeboom zo terstond verdord?
 Then the mother of the sons of Zebedee came to him with her sons, giving him worship and making a request of him.
 τοτε προσηλθεν αυτω η μητηρ των υιων ζεβεδαιου μετα των υιων αυτης προσκυνουσα και αιτουσα τι παρ αυτου
- 21 Doch Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Voorwaar zeg Ik u: Indien gij geloof hadt, en niet twijfeldet, gij zoudt niet alleenlijk doen, hetgeen den vijgeboom is geschied; maar indien gij ook tot deze berg zeidet: Word opgeheven en in de zee geworpen! het zou geschieden.
 And he said to her, What is your desire? She says to him, Let my two sons be seated, the one at your right hand, and the other at your left, in your kingdom.
 ο δε ειπεν αυτη τι θελεις λεγει αυτω ειπε ινα καθισωσιν ουτοι οι δυο υιοι μου εις εκ δεξιων σου και εις εξ ευωνυμων εν τη βασιλεια σου

- 22 En al wat gij zult begeren in het gebed, gelovende, zult gij ontvangen.
But Jesus made answer and said, You have no idea what you are requesting. Are you able to take of the cup which I am about to take?
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πειν το ποτηριον ο εγω μελλω πινειν και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι λεγουσιν αυτω δυναμεθα
- 23 En als Hij in den tempel gekomen was, kwamen tot Hem, terwijl Hij leerde, de overpriesters en de ouderlingen des volks, zeggende: Door wat macht doet Gijdeze dingen? En Wie heeft U deze macht gegeven?
They say to him, We are able. He says to them, Truly, you will take of my cup: but to be seated at my right hand and at my left is not for me to give, but it is for those for whom my Father has made it ready.
και λεγει αυτοις το μεν ποτηριον μου πιεσθε και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε το δε καθισαι εκ δεξιων μου και εξ ευωνυμων μου ουκ εστιν εμον δουναι αλλ οις ητοιμασται υπο του πατρος μου
- 24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook een woord vragen, hetwelk indien gij Mij zult zeggen, zo zal Ik u ook zeggen, door wat macht Ik dezedingen doe.
And when it came to the ears of the ten, they were angry with the two brothers.
και ακουσαντες οι δεκα ηγανακτησαν περι των δυο αδελφων
- 25 De doop van Johannes, van waar was die, uit de hemel, of uit de mensen? En zij overlegden bij zichzelf en zeiden: Indien wij zeggen: Uit de hemel; zo zal Hij ons zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?
But Jesus said to them, You see that the rulers of the Gentiles are lords over them, and their great ones have authority over them.
ο δε ιησους προσκαλεσαμενος αυτους ειπεν οιδατε οτι οι αρχοντες των εθνων κατακυριευουσιν αυτων και οι μεγαλοι κατεξουσιαζουσιν αυτων
- 26 En indien wij zeggen: Uit de mensen: zo vrezen wij de schare; want zij houden allen Johannes voor een profeet.
Let it not be so among you: but if anyone has a desire to become great among you, let him be your servant;
ουχ ουτως δε εσται εν υμιν αλλ ος εαν θελη εν υμιν μεγας γενεσθαι εστω υμων διακονος
- 27 En zij, Jezus antwoordende, zeiden: Wij weten het niet. En Hij zeide tot hen: Zo zeg Ik u ook niet, door wat macht Ik dit doe.
And whoever has a desire to be first among you, let him take the lowest place:
και ος εαν θελη εν υμιν ειναι πρωτος εστω υμων δουλος
- 28 Maar wat dunkt u? Een mens had twee zonen, en gaande tot den eersten, zeide: Zoon! ga heen, werk heden in mijn wijngaard.
Even as the Son of man did not come to have servants, but to be a servant, and to give his life for the salvation of men.
ωσπερ ο υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν διακονηθηναι αλλα διακονησαι και δουναι την ψυχην αυτου λυτρον αντι πολλων
- 29 Doch hij antwoordde en zeide: Ik wil niet; en daarna berouw hebbende, ging hij heen.
And when they were going out from Jericho, a great number went after him.
και εκπορευομενων αυτων απο ιεριχω ηκολουθησεν αυτω οχλος πολυς
- 30 En gaande tot den tweeden, zeide desgelijks, en deze antwoordde en zeide: Ik ga, heer! en hij ging niet.
And two blind men seated by the wayside, when they had the news that Jesus was going by, gave a loud cry, saying, Lord, Son of David, have mercy on us.
και ιδου δυο τυφλοι καθημενοι παρα την οδον ακουσαντες οτι ιησους παραγει εκραζαν λεγοντες ελεησον ημας κυριε υιος δαβιδ
- 31 Wie van deze twee heeft den wil des vaders gedaan? Zij zeiden tot Hem: De eerste. Jezus zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren uvoorgaan in het Koninkrijk Gods.
And the people gave them orders to be quiet; but they went on crying even louder, Lord, Son of David, have mercy on us.
ο δε οχλος επιτιμησεν αυτοις ινα σιωπησωσιν οι δε μειζον εκραζον λεγοντες ελεησον ημας κυριε υιος δαβιδ
- 32 Want Johannes is tot u gekomen in den weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en de hoeren hebben hem geloofd; doch gij, zulks ziende, hebt daarna geen berouw gehad, om hem te geloven.
And Jesus, stopping, sent for them, and said, What would you have me do to you?
και στας ο ιησους εφωησεν αυτους και ειπεν τι θελετε ποιησω υμιν
- 33 Hoort een andere gelijkenis. Er was een heer des huizes, die een wijngaard plantte, en zette een tuin daarom, en groef een wijnpersbak daarin, en bouwde eentoren, en verhuurde dien den landlieden, en reisde buiten 's lands.
They say to him, Lord, that our eyes may be open.
λεγουσιν αυτω κυριε ινα ανοιθωσιν ημων οι οφθαλμοι

- 34 Toen nu de tijd der vruchten genaakte, zond hij zijn dienstknechten tot de landlieden, om zijn vruchten te ontvangen.
And Jesus, being moved with pity, put his fingers on their eyes: and straight away they were able to see, and went after him.
σπλαγγνισθεις δε ο ιησους ηψατο των οφθαλμων αυτων και ευθεως ανεβλεψαν αυτων οι οφθαλμοι και ηκολουθησαν αυτω
- 1 En Jezus, antwoordende, sprak tot hen wederom door gelijkenissen, zeggende:
And when they were near Jerusalem, and had come to Beth-phage, to the Mountain of Olives, Jesus sent two disciples,
και οτε ηγγισαν εις ιεροσολυμα και ηλθον εις βηθφαγη προς το ορος των ελαιων τοτε ο ιησους απεστειλεν δυο μαθητας
- 2 Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zeker koning, die zijn zoon een bruiloft bereid had;
Saying to them, Go into the little town in front of you, and straight away you will see an ass with a cord round her neck, and a young one with her; let them loose and come with them to me.
λεγων αυτοις πορευθητε εις την κομην την απεναντι υμων και ευθεως ευρησετε ονον δεδεμενην και πωλον μετ αυτης λυσαντες αγαγετε μοι
- 3 En zond zijn dienstknechten uit, om de genoden ter bruiloft te roepen; en zij wilden niet komen.
And if anyone says anything to you, you will say, The Lord has need of them; and straight away he will send them.
και εαν τις υμιν ειπη τι ερειτε οτι ο κυριος αυτων χρειαν εχει ευθεως δε αποστειλει αυτους
- 4 Wederom zond hij andere dienstknechten uit, zeggende: Zegt den genoden: Ziet, ik heb mijn middagmaal bereid; mijn ossen, en de gemeste beesten zijngeslacht, en alle dingen zijn gereed; komt tot de bruiloft.
Now this took place so that these words of the prophet might come true,
τουτο δε ολον γεγονεν ινα πληρωθη το ρηθεν δια του προφητου λεγοντος
- 5 Maar zij, zulks niet achtende, zijn heengegaan, deze tot zijn akker, gene tot zijn koopmanschap.
Say to the daughter of Zion, See, your King comes to you, gentle and seated on an ass, and on a young ass.
ειπατε τη θυγατρι σιων ιδου ο βασιλευς σου ερχεται σοι πραυς και επιβεβηκως επι ονον και πωλον υιον υποζυγιου
- 6 En de anderen grepen zijn dienstknechten, deden hun smaadheid aan, en doodden hen.
And the disciples went and did as Jesus had given them orders,
πορευθεντες δε οι μαθηται και ποιησαντες καθως προσεταξεν αυτοις ο ιησους
- 7 Als nu de koning dat hoorde, werd hij toornig, en zijn krijsheiren zendende, heeft die doodslagers vernield, en hun stad in brand gestoken.
And got the ass and the young one, and put their clothing on them, and he took his seat on it.
ηγαγον την ονον και τον πωλον και επεθηκαν επανω αυτων τα ιματια αυτων και επεκαθισεν επανω αυτων
- 8 Toen zeide hij tot zijn dienstknechten: De bruiloft is wel bereid, doch de genoden waren het niet waardig.
And all the people put their clothing down in the way; and others got branches from the trees, and put them down in the way.
ο δε πλειστος οχλος εστρωσαν εαυτων τα ιματια εν τη οδω αλλοι δε εκοπτον κλαδους απο των δενδρων και εστρωννυον εν τη οδω
- 9 Daarom gaat op de uitgangen der wegen, en zovelen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft.
And those who went before him, and those who came after, gave loud cries, saying, Glory to the Son of David: A blessing on him who comes in the name of the Lord: Glory in the highest.
οι δε οχλοι οι προαγοντες και οι ακολουθουντες εκραζον λεγοντες ωσαννα τω υιω δαβιδ ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου ωσαννα εν τοις υψιστοις
- 10 En dezelve dienstknechten, uitgaande op de wegen, vergaderden allen, die zij vonden, beiden kwaden en goeden; en de bruiloft werd vervuld met aanzittendegasten.
And when he came into Jerusalem, all the town was moved, saying, Who is this?
και εισελθοντος αυτου εις ιεροσολυμα εσεισθη πασα η πολις λεγουσα τις εστιν ουτος
- 11 En als de koning ingegaan was, om de aanzittende gasten te overzien, zag hij aldaar een mens, niet gekleed zijnde met een bruiloftskleed;
And the people said, This is the prophet Jesus, from Nazareth of Galilee.
οι δε οχλοι ελεγον ουτος εστιν ιησους ο προφητης ο απο ναζαρετ της γαλιλαιας
- 12 En zeide tot hem: Vriend! hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed aan hebbende? En hij verstomde.
And Jesus went into the Temple and sent out all who were trading there, overturning the tables of the money-changers and the seats of those trading in doves.
και εισηλθεν ο ιησους εις το ιερον του θεου και εξεβαλεν παντας τους πωλοντας και αγοραζοντας εν τω ιερω και τας τραπεζας των κολλυβιστων κατεστρεψεν και τας καθεδρας των πωλοντων τας περιστρας

- 13 Toen zeide de koning tot de dienaars: Bindt zijn handen en voeten, neemt hem weg, en werpt hem uit in de buitenste duisternis; daar zal zijn wening en knersingder tanden.
 And he said to them, It is in the Writings, My house is to be named a house of prayer, but you are making it a hole of thieves.
 και λεγει αυτοις γεγραπται ο οικος μου οικος προσευχης κληθησεται υμεις δε αυτον εποησατε σπηλαιον ληστων
- 14 Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.
 And the blind and the broken in body came to him in the Temple, and he made them well.
 και προσηλθον αυτω τυφλοι και χωλοι εν τω ιερω και εθεραπευσεν αυτους
- 15 Toen gingen de Farizeen heen, en hielden te zamen raad, hoe zij Hem verstrikken zouden in Zijn rede.
 But when the chief priests and the scribes saw the works of power which he did, and the children crying out in the Temple, Glory to the son of David, they were angry and said to him,
 ιδοντες δε οι αρχιερεις και οι γραμματαις τα θαυμασια α εποησεν και τους παιδας κραζοντας εν τω ιερω και λεγοντας ωσαννα τω υιω δαβιδ ηγανακτησαν
- 16 En zij zonden uit tot Hem hun discipelen, met de Herodianen, zeggende: Meester! wij weten, dat Gij waarachtig zijt, en de weg Gods in der waarheid leert, ennaar niemand vraagt; want Gij zijt den persoon der mensen niet aan;
 Have you any idea what these are saying? And Jesus said to them, Yes: have you not seen in the Writings, From the lips of children and babies at the breast you have made your praise complete?
 και ειπον αυτω ακουεις τι ουτοι λεγουσιν ο δε ιησους λεγει αυτοις ναι ουδεποτε ανεγνωτε οτι εκ στοματος νηπιων και θηλαζοντων κατηρτισω αινον
- 17 Zeg ons dan: wat dunkt U? Is het geoorloofd, den keizer schatting te geven of niet?
 And he went away from them, and went out of the town to Bethany, and was there for the night.
 και καταλιπων αυτους εξηλθεν εξω της πολεως εις βηθανιαν και ηυλισθη εκει
- 18 Maar Jezus, bekennde hun boosheid, zeide:
 Now in the morning when he was coming back to the town, he had a desire for food.
 πρωιας δε επαναγων εις την πολιν επεινασεν
- 19 Gij geveinsden, wat verzoekt gij Mij? Toont Mij de schattingpenning. En zij brachten Hem een penning.
 And seeing a fig-tree by the wayside, he came to it, and saw nothing on it but leaves only; and he said to it, Let there be no fruit from you from this time forward for ever. And straight away the fig-tree became dry and dead.
 και ιδων συκην μιαν επι της οδου ηλθεν επ αυτην και ουδεν ευρεν εν αυτη ει μη φυλλα μονον και λεγει αυτη μηκει εκ σου καρπος γενηται εις τον αιωνα και εξηρανθη παραχρημα η συκη
- 20 En Hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld en het opschrift?
 And when the disciples saw it they were surprised, saying, How did the fig-tree become dry in so short a time?
 και ιδοντες οι μαθηται εθαυμασαν λεγοντες πως παραχρημα εξηρανθη η συκη
- 21 Zij zeiden tot Hem: Des keizers. Toen zeide Hij tot hen: Geeft dan den keizer, dat des keizers is, en Gode, dat Gods is.
 And Jesus in answer said to them, Truly I say to you, If you have faith, without doubting, not only may you do what has been done to the fig-tree, but even if you say to this mountain, Be taken up and put into the sea, it will be done.
 αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν εαν εχητε πιστιν και μη διακριθητε ου μονον το της συκης ποιησετε αλλα και αν τω ορει τουτω ειπητε αρθητι και βληθητι εις την θαλασσαν γενησεται
- 22 En zij, dit horende, verwonderden zich, en Hem verlatende, zijn zij weggegaan.
 And all things, whatever you make request for in prayer, having faith, you will get.
 και παντα οσα αν αιτησητε εν τη προσευχη πιστευοντες ληψεσθε
- 23 Te dienstzelden dage kwamen tot Hem de Sadduceen, die zeggen, dat er geen opstanding is, en vraagden Hem,
 And when he had come into the Temple, the chief priests and those in authority over the people came to him while he was teaching, and said, By what authority do you do these things? and who gave you this authority?
 και ελθοντι αυτω εις το ιερον προσηλθον αυτω διδασκοντι οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι του λαου λεγοντες εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις και τις σοι εδωκεν την εξουσιαν ταυτην
- 24 Zeggende: Meester! Mozes heeft gezegd: Indien iemand sterft, geen kinderen hebbende, zo zal zijn broeder deszelfs vrouw trouwen, en zijn broeder zaadverwekken.
 And Jesus said to them in answer, I will put one question to you, and if you give me the answer, I will say by what authority I do these things.
 αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν αυτοις ερωτησω υμας καγω λογον ενα ον εαν ειπητε μοι καγω υμιν ερω εν ποια εξουσια ταυτα ποιω

- 25 Nu waren er bij ons zeven broeders; en de eerste, een vrouw getrouwd hebbende, stierf; en dewijl hij geen zaad had, zo liet hij zijn vrouw voor zijn broeder.
The baptism of John, where did it come from? from heaven or from men? And they were reasoning among themselves, saying, If we say, From heaven; he will say to us, Why then did you not have faith in him?
το βαπτισμα ιωαννου ποθεν ην εξ ουρανου η εξ ανθρωπων οι δε διελογιζοντο παρ εαυτοις λεγοντες εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει ημιν διατι ουκ επιστευσατε αυτω
- 26 Desgelijks ook de tweede, en de derde, tot de zevende toe.
But if we say, From men; we are in fear of the people, because all take John to be a prophet.
εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων φοβουμεθα τον οχλον παντες γαρ εχουσιν τον ιωαννην ως προφητην
- 27 Ten laatste na allen, is ook de vrouw gestorven.
And they made answer and said, We have no idea. Then he said to them, And I will not say to you by what authority I do these things.
και αποκριθεντες τω ιησου ειπον ουκ οιδαμεν εφη αυτοις και αυτος ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω
- 28 In de opstanding dan, wiens vrouw zal zij wezen van die zeven, want zij hebben ze allen gehad?
But how does it seem to you? A man had two sons; and he came to the first, and said, Son, go and do work today in the vine-garden.
τι δε υμιν δοκει ανθρωπος ειχεν τεκνα δυο και προσελθων τω πρωτω ειπεν τεκνον υπαγε σημερον εργαζου εν τω αμπελωνι μου
- 29 Maar Jezus antwoordde en zeide tot hen: Gij dwaalt, niet wetende de Schriften, noch de kracht Gods.
And he said in answer, I will not; but later, changing his decision, he went.
ο δε αποκριθεις ειπεν ου θελω υστερον δε μεταμεληθεις απηλθεν
- 30 Want in de opstanding nemen zij niet ten huwelijk, noch worden ten huwelijk uitgegeven; maar zij zijn als engelen Gods in de hemel.
And he came to the second and said the same. And he made answer and said, I go, sir: and went not.
και προσελθων τω δευτερω ειπεν ωσαντως ο δε αποκριθεις ειπεν εγω κυριε και ουκ απηλθεν
- 31 En wat aangaat de opstanding der doden, hebt gij niet gelezen, hetgeen van God tot ulieden gesproken is, Die daar zegt:
Which of the two did his father's pleasure? They say, The first. Jesus said to them, Truly I say to you, that tax-farmers and loose women are going into the kingdom of God before you.
τις εκ των δυο εποιησεν το θελημα του πατρος λεγουσιν αυτω ο πρωτος λεγει αυτοις ο ιησους αμην λεγω υμιν οτι οι τελωναι και αι πορναι προαγουσιν υμας εις την βασιλειαν του θεου
- 32 Ik ben de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs! God is niet een God der doden, maar der levenden.
For John came to you in the way of righteousness, and you had no faith in him, but the tax-farmers and the loose women had faith in him: and you, when you saw it, did not even have regret for your sins, so as to have faith in him.
ηλθεν γαρ προς υμας ιωαννης εν οδω δικαιοσυνης και ουκ επιστευσατε αυτω οι δε τελωναι και αι πορναι επιστευσαν αυτω υμεις δε ιδοντες ου μετεμεληθητε υστερον του πιστευσαι αυτω
- 33 En de scharen, dit horende, werden verslagen over Zijn leer.
Give ear to another story. A master of a house made a vine garden, and put a wall round it, and made a place for crushing out the wine, and made a tower, and let it out to field-workers, and went into another country.
αλλην παραβολην ακουσατε ανθρωπος τις ην οικοδεσποτης οστις εφουτευσεν αμπελωνα και φραγμαν αυτω περιεθηκεν και ωρυξεν εν αυτω ληνον και οικοδομησεν πυργον και εξεδото αυτον γεωργους και απεδημησεν
- 34 En de Farizeen, gehoord hebbende, dat Hij de Sadduceen den mond gestopt had, zijn te zamen bijeenvergaderd.
And when the time for the fruit came near, he sent his servants to the workmen, to get the fruit.
οτε δε ηγγισεν ο καιρος των καρπων απεστειλεν τους δουλους αυτου προς τους γεωργους λαβειν τους καρπους αυτου
- 35 En een uit hen, zijnde een Wetgeleerde, heeft gevraagd, Hem verzoekende, en zeggende:
And the workmen made an attack on his servants, giving blows to one, putting another to death, and stoning another.
και λαβοντες οι γεωργοι τους δουλους αυτου ον μεν εδειραν ον δε απεκτειναν ον δε ελιθοβολησαν
- 36 Meester! welk is het grote gebod in de wet?
Again, he sent other servants more in number than the first: and they did the same to them.
παλιν απεστειλεν αλλους δουλους πλειονας των πρωτων και εποιησαν αυτοις ωσαντως
- 37 En Jezus zeide tot hem: Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand.
But after that he sent his son to them, saying, They will have respect for my son.
υστερον δε απεστειλεν προς αυτους τον υιον αυτου λεγων εντραπησονται τον υιον μου

- 38 Dit is het eerste en het grote gebod.
But when the workmen saw the son, they said among themselves, This is he who will one day be the owner of the property; come, let us put him to death and take his heritage.
οι δε γεωργοι ιδοντες τον υιον ειπον εν εαυτοις ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον και κατασχωμεν την κληρονομιαν αυτου
- 39 En het tweede aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.
And they took him and, driving him out of the vine-garden, put him to death.
και λαβοντες αυτον εξεβαλον εξω του αμπελωνος και απεκτειναν
- 40 Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.
When, then, the lord of the vine-garden comes, what will he do to those workmen?
οταν ουν ελθη ο κυριος του αμπελωνος τι ποιησει τοις γεωργοις εκεινοις
- 41 Als nu de Farizeen samenvergaderd waren, vraagde hun Jezus,
They say to him, He will put those cruel men to a cruel death, and will let out the vine-garden to other workmen, who will give him the fruit when it is ready.
λεγουσιν αυτω κακους κακως απολεσει αυτους και τον αμπελωνα εκδοσεται αλλοις γεωργοις οιτινες αποδωσουσιν αυτω τους καρπους εν τοις καιροις αυτων
- 42 En zeide: Wat dunkt u van den Christus? Wiens Zoon is Hij? Zij zeiden tot Hem: Davids Zoon.
Jesus says to them, Did you never see in the Writings, The stone which the builders put on one side, the same has been made the chief stone of the building: this was the Lord's doing, and it is a wonder in our eyes?
λεγει αυτοις ο ιησους ουδεποτε ανεγνωτε εν ταις γραφαις λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας παρα κυριου εγενετο αυτη και εστιν θαυμαστη εν οφθαλμοις ημων
- 43 Hij zeide tot hen: Hoe noemt Hem dan David, in de Geest, zijn Heere? zeggende:
For this reason I say to you, The kingdom of God will be taken away from you, and will be given to a nation producing the fruits of it.
δια τουτο λεγω υμιν οτι αρθησεται αφ υμων η βασιλεια του θεου και δοθησεται εθνει ποιουντι τους καρπους αυτης
- 44 De Heere heeft gezegd tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.
Any man falling on this stone will be broken, but he on whom it comes down will be crushed to dust.
και ο πεσων επι τον λιθον τουτον συνθλασθησεται εφ ον δ αν πεση λικμησει αυτον
- 45 Indien Hem dan David noemt zijn Heere, hoe is Hij zijn Zoon?
And when his stories came to the ears of the chief priests and the Pharisees, they saw that he was talking of them.
και ακουσαντες οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι τας παραβολας αυτου εγνωσαν οτι περι αυτων λεγει
- 46 En niemand kon Hem een woord antwoorden; noch iemand durfde Hem van dien dag aan iets meer vragen. Matth¨us 23
And though they had a desire to take him, they were in fear of the people, because in their eyes he was a prophet.
και ζητουντες αυτον κρατησαι εφοβηθησαν τους οχλους επειδη ως προφητην αυτον ειχον
- 1 Toen sprak Jezus tot de scharen en tot Zijn discipelen,
And Jesus, talking to them again in stories, said:
και αποκριθεις ο ιησους παλιν ειπεν αυτοις εν παραβολαις λεγων
- 2 Zeggende: De Schriftgeleerden en de Farizeen zijn gezeten op de stoel van Mozes;
The kingdom of heaven is like a certain king, who made a feast when his son was married,
ομοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω βασιλει οστις εποιησεν γαμους τω υιω αυτου
- 3 Daarom, al wat zij u zeggen, dat gij houden zult, houdt dat en doet het; maar doet niet naar hun werken; want zij zeggen het, en doen het niet.
And sent out his servants to get in the guests to the feast: and they would not come.
και απεστειλεν τους δουλους αυτου καλεσαι τους κεκλημενους εις τους γαμους και ουκ ηθελον ελθειν
- 4 Want zij binden lasten, die zwaar zijn en kwalijk om te dragen, en leggen ze op de schouderen der mensen; maar zij willen die met hun vinger niet verroeren.
Again he sent out other servants, with orders to say to the guests, See, I have made ready my feast: my oxen and my fat beasts have been put to death, and all things are ready: come to the feast.
παλιν απεστειλεν αλλους δουλους λεγων ειπατε τοις κεκλημενοις ιδου το αριστον μου ητοιμασα οι ταυροι μου και τα σιτιστα τεθυμενα και παντα ετοιμα δευτε εις τους γαμους

- 5 En al hun werken doen zij, om van de mensen gezien te worden; want zij maken hun gedenkedels breed, en maken de zomen van hun klederen groot.
But they gave no attention, and went about their business, one to his farm, another to his trade:
οι δε αμελησαντες απηλθον ο μεν εις τον ιδιον αγρον ο δε εις την εμποριαν αυτου
- 6 En zij beminnen de vooraanzitting in de maaltijden, en de voorgestoelten in de synagogen;
And the rest put violent hands on his servants, and did evil to them, and put them to death.
οι δε λοιποι κρατησαντες τους δουλους αυτου υβρισαν και απεκτειναν
- 7 Ook de begroetingen op de markten, en van de mensen genaamd te worden: Rabbi, Rabbi!
But the king was angry; and he sent his armies, and those who had put his servants to death he gave to destruction, burning down their town with fire.
ακουσας δε ο βασιλευς ωργισθη και πεμψας τα στρατευματα αυτου απωλεσεν τους φονεις εκεινους και την πολιν αυτων ενεπρησεν
- 8 Doch gij zult niet Rabbi genaamd worden; want Een is uw Meester, namelijk Christus; en gij zijt allen broeders.
Then he said to his servants, The feast is ready but the guests were not good enough.
τοτε λεγει τοις δουλοις αυτου ο μεν γαμος ετοιμος εστιν οι δε κεκλημενοι ουκ ησαν αξιοι
- 9 En gij zult niemand uw vader noemen op de aarde; want Een is uw Vader, namelijk Die in de hemelen is.
Go then to the cross-roads, and get all those whom you see to come to the bride-feast.
πορευεσθε ουν επι τας διεξοδους των οδων και οσους αν ευρητε καλεσατε εις τους γαμους
- 10 Noch zult gij meesters genoemd worden; want Een is uw Meester, namelijk Christus.
And those servants went out into the streets, and got together all those whom they came across, bad and good: and the feast was full of guests.
και εξελθοντες οι δουλοι εκεινοι εις τας οδους συνηγαγον παντας οσους ευρον πονηρους τε και αγαθους και επλησθη ο γαμος ανακειμενων
- 11 Maar de meeste van u zal uw dienaar zijn.
But when the king came in to see the guests, he saw there a man who had not on a guest's robe;
εισελθων δε ο βασιλευς θεασασθαι τους ανακειμενους ειδεν εκει ανθρωπον ουκ ενδεδυμενον ενδυμα γαμου
- 12 En wie zichzelf verhogen zal, die zal vernederd worden; en wie zichzelf zal vernederen, die zal verhoogd worden.
And he says to him, Friend, how came you in here not having a guest's robe? And he had nothing to say.
και λεγει αυτω εταιρε πως εισηλθες ωδε μη εχων ενδυμα γαμου ο δε εφωμωθη
- 13 Maar wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden! want gij sluit het Koninkrijk der hemelen voor de mensen, overmits gij daar niet ingaat, nochdegenen, die ingaan zouden, laat ingaan.
Then the king said to the servants, Put cords round his hands and feet and put him out into the dark; there will be weeping and cries of sorrow.
τοτε ειπεν ο βασιλευς τοις διακονοις δησαντες αυτον ποδας και χειρας αρατε αυτον και εκβαλετε εις το σκοτος το εξωτερικον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων
- 14 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij eet de huizen der weduwen op, en dat onder den schijn van lang te bidden; daarom zult gij te zwaarder oordeel ontvangen.
For out of all to whom the good news has come, only a small number will get salvation.
πολλοι γαρ εισιν κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι
- 15 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij omreist zee en land, om een Jodengenoot te maken, en als hij het geworden is, zo maakt gijhem een kind der helle, tweemaal meer dan gij zijt.
Then the Pharisees went and had a meeting to see how they might make use of his words to take him.
τοτε πορευθεντες οι φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον οπως αυτον παγιδευσωσιν εν λογω
- 16 Wee u, gij blinde leidlieden, die zegt: Zo wie gezworen zal hebben bij den tempel, dat is niets; maar zo wie gezworen zal hebben bij het goud des tempels, die is schuldig.
And they sent to him their disciples, with the Herodians, saying, Master, we see that you are true, and that you are teaching the true way of God, and have no fear of anyone, because you have no respect for a man's position.
και αποστελλουσιν αυτω τους μαθητας αυτων μετα των ηρωδιανων λεγοντες διδασκαλε οιδαμεν οτι αληθης ει και την οδον του θεου εν αληθεια διδασκεις και ου μελει σοι περι ουδενος ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων
- 17 Gij dwazen en blinden, want wat is meerder, het goud, of de tempel, die het goud heiligt?
Give us, then, your opinion of this: Is it right to give tax to Caesar, or not?
ειπε ουν ημιν τι σοι δοκει εξεστιν δουναι κησον καισαρι η ου

- 18 En zo wie gezworen zal hebben bij het altaar, dat is niets; maar zo wie gezworen zal hebben bij de gave, die daarop is, die is schuldig.
But Jesus saw their trick and said, Oh false ones, why are you attempting to put me in the wrong?
γινους δε ο ιησους την πονηριαν αυτων ειπεν τι με πειραζετε υποκριται
- 19 Gij dwazen en blinden, want wat is meerder, de gave, of het altaar, dat de gave heiligt?
Let me see the tax money. And they gave him a penny.
επιδειξατε μοι το νομισμα του κηνσου οι δε προσηνεγκαν αυτω δηναριον
- 20 Daarom wie zweert bij het altaar, die zweert bij hetzelfde, en bij al wat daarop is.
And he said to them, Whose is this image and name on it?
και λεγει αυτοις τινος η εικων αυτη και η επιγραφη
- 21 En wie zweert bij den tempel, die zweert bij denzelfen, en bij Dien, Die daarin woont.
They say to him, Caesar's. Then he said to them, Give to Caesar the things which are Caesar's, and to God the things which are God's.
λεγουσιν αυτω καισαρος τοτε λεγει αυτοις αποδοτε ουν τα καισαρος καισαρι και τα του θεου τω θεω
- 22 En wie zweert bij den hemel, die zweert bij den troon Gods, en bij Dien, Die daarop zit.
And hearing it, they were full of wonder, and went away from him.
και ακουσαντες εθαυμασαν και αφεντες αυτον απηλθον
- 23 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij vertient de munte, en de dille, en den komijn, en gij laat na het zwaarste der wet, namelijk hetoordeel, en de barmhartigheid, en het geloof. Deze dingen moest men doen, en de andere niet nalaten.
On the same day there came to him the Sadducees, who say that there is no coming back from the dead: and they put a question to him, saying,
εν εκεινη τη ημερα προσηλθον αυτω σαδδουκαιοι οι λεγοντες μη ειναι αναστασιν και επηρωτησαν αυτον
- 24 Gij blinde leidslieden, die de mug uitziigt, en den kemel doorzwelgt.
Master, Moses said, If a man, at the time of his death, has no children, let his brother take his wife, and get a family for his brother;
λεγοντες διδασκαλε μοσης ειπεν εαν τις αποθανη μη εχων τεκνα επιγαμβρευσει ο αδελφος αυτου την γυναικα αυτου και αναστησει σπερμα τω αδελφω αυτου
- 25 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij reinigt het buitenste des drinkbekers, en des schotels, maar van binnen zijn zij vol van roof en onmatigheid.
Now there were among us seven brothers; and the first was married and at his death, having no seed, gave his wife to his brother;
ησαν δε παρ ημιν επτα αδελφοι και ο πρωτος γαμησας ετελευτησεν και μη εχων σπερμα αφηκεν την γυναικα αυτου τω αδελφω αυτου
- 26 Gij blinde Farizeer, reinig eerst wat binnen in den drinkbeker en den schotel is, opdat ook het buitenste derzelve rein worde.
In the same way the second and the third, up to the seventh.
ομοιως και ο δευτερος και ο τριτος εως των επτα
- 27 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij zijt den witgepleisterden graven gelijk, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen zijn zij vol doodsbeenderen en alle onreinigheid.
And last of all the woman came to her end.
υστερον δε παντων απεθανεν και η γυνη
- 28 Alzo ook schijnt gij wel den mensen van buiten rechtvaardig, maar van binnen zijt gij vol geveinsdheid en ongerechtigheid.
When they come back from the dead, then, whose wife will she be of the seven? because they all had her.
εν τη ουν αναστασει τινος των επτα εσται γυνη παντες γαρ εσχον αυτην
- 29 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij bouwt de graven der profeten op, en versiert de graftekenen der rechtvaardigen;
But Jesus said to them in answer, You are in error, not having knowledge of the Writings, or of the power of God.
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν αυτοις πλανασθε μη ειδοτες τας γραφας μηδε την δυναμιν του θεου
- 30 En zegt: Indien wij in de tijden onzer vaderen waren geweest, wij zouden met hen geen gemeenschap gehad hebben aan het bloed der profeten.
For when they come back from the dead there are no husbands and wives, but they are as the angels in heaven.
εν γαρ τη αναστασει ουτε γαμουσιν ουτε εκγαμιζονται αλλ ως αγγελοι του θεου εν ουρανω εισιν

- 31 Aldus getuigt gij tegen uzelf, dat gij kinderen zijt dergenen, die de profeten gedood hebben.
But about the dead coming back to life, have you no knowledge of what was said to you by God in the Writings:
περι δε της αναστασεως των νεκρων ουκ ανεγνωτε το ρηθεν υμιν υπο του θεου λεγοντος
- 32 Gij dan ook, vervult de mate uwer vaders!
I am the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God of Jacob? God is not the God of the dead but of the living.
εγω ειμι ο θεος αβρααμ και ο θεος ισαακ και ο θεος ιακωβ ουκ εστιν ο θεος θεος νεκρων αλλα ζωντων
- 33 Gij slangen, gij adderengebroadels! hoe zoudt gij de helse verdoemenis ontvlieden?
And the people hearing it were surprised at his teaching.
και ακουσαντες οι οχλοι εξεπλησσαντο επι τη διδαχη αυτου
- 34 Daarom ziet, Ik zend tot u profeten, en wijzen, en schriftgeleerden, en uit dezelve zult gij sommigen doden en kruisigen, en sommigen uit dezelve zult gijgeselen in uw synagogen, en zult hen vervolgen van stad tot stad;
But the Pharisees, hearing how the mouths of the Sadducees had been stopped, came together;
οι δε φαρισαι ακουσαντες οτι εφιμωσεν τους σαδδουκαιους συνηχθησαν επι το αυτο
- 35 Opdat op u kome al het rechtvaardige bloed, dat vergoten is op de aarde, van het bloed des rechtvaardigen Abels af, tot op het bloed van Zacharia, den zoonvan Barachia, welken gij gedood hebt tussen den tempel en het altaar.
And one of them, a teacher of the law, put a question to him, testing him, and saying,
και επηρωτησεν εις εξ αυτων νομικος πειραζων αυτον και λεγων
- 36 Voorwaar zeg Ik u: Al deze dingen zullen komen over dit geslacht.
Master, which is the chief rule in the law?
διδασκαλε ποια εντολη μεγαλη εν τω νομω
- 37 Jeruzalem, Jeruzalem! gij, die de profeten doodt, en stenigt, die tot u gezonden zijn! hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkkerwijs eenhen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugels; en gijlieden hebt niet gewild.
And he said to him, Have love for the Lord your God with all your heart, and with all your soul, and with all your mind.
ο δε ιησους ειπεν αυτω αγαπησεις κυριον τον θεον σου εν ολη τη καρδια σου και εν ολη τη ψυχη σου και εν ολη τη διανοια σου
- 38 Ziet, uw huis wordt u woest gelaten.
This is the first and greatest rule.
αυτη εστιν πρωτη και μεγαλη εντολη
- 39 Want Ik zeg u: Gij zult Mij van nu aan niet zien, totdat gij zeggen zult: Gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren! Matth¨us 24
And a second like it is this, Have love for your neighbour as for yourself.
δευτερα δε ομοια αυτη αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον
- 1 En Jezus ging uit en vertrok van den tempel; en Zijn discipelen kwamen bij Hem, om Hem de gebouwen des tempels te tonen.
Then Jesus said to the people and to his disciples:
τοτε ο ιησους ελαλησεν τοις οχλοις και τοις μαθηταις αυτου
- 2 En Jezus zeide tot hen: Ziet gij niet al deze dingen? Voorwaar zeg Ik: Hier zal niet een steen op den anderen steen gelaten worden, die niet afgebroken zal worden.
The scribes and the Pharisees have the authority of Moses;
λεγων επι της μουσεως καθεδρας εκαθισαν οι γραμματαις και οι φαρισαι
- 3 En als Hij op den Olijfberg gezeten was, gingen de discipelen tot Hem alleen, zeggende: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn, en welk zal het teken zijn van Uw toekomst, en van de voleinding der wereld?
All things, then, which they give you orders to do, these do and keep: but do not take their works as your example, for they say and do not.
παντα ουν οσα αν ειπωσιν υμιν τηρειν τηρειτε και ποιειτε κατα δε τα εργα αυτων μη ποιειτε λεγουσιν γαρ και ου ποιουσιν
- 4 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ziet toe, dat u niemand verleide.
They make hard laws and put great weights on men's backs; but they themselves will not put a finger to them.
δεσμεουσιν γαρ φορτια βαρεα και δυσβαστακτα και επιτιθεασιν επι τους ωμους των ανθρωπων τω δε δακτυλω αυτων ου θελουσιν κινησαι αυτα

- 5 Want velen zullen komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus; en zij zullen velen verleiden.
But all their works they do so as to be seen by men: for they make wide their phylacteries, and the edges of their robes,
 παντα δε τα εργα αυτων ποιουσιν προς το θεαθηναι τοις ανθρωποις πλατυνουσιν δε τα φυλακτηρια αυτων και μεγαλουνουσιν τα κρασπεδα των ιματιων αυτων
- 6 En gij zult horen van oorlogen, en geruchten van oorlogen; ziet toe, wordt niet verschrikt; want al die dingen moeten geschieden, maar nog is het einde niet.
And the things desired by them are the first places at feasts, and the chief seats in the Synagogues,
 φιλουσιν τε την πρωτοκλισιαν εν τοις δειπνοις και τας πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαίς
- 7 Want het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk; en er zullen zijn hongersnoden, en pestilentien, enaardbevingen in verscheidene plaatsen.
And words of respect in the market-places, and to be named by men, Teacher.
 και τους ασπασμους εν ταις αγοραις και καλεισθαι υπο των ανθρωπων ραββι ραββι
- 8 Doch al die dingen zijn maar een beginsel der smarten.
But you may not be named Teacher: for one is your teacher, and you are all brothers.
 υμεις δε μη κληθητε ραββι εις γαρ εστιν υμων ο καθηγητης ο χριστος παντες δε υμεις αδελφοι εστε
- 9 Alsdan zullen zij u overleveren in verdrukking, en zullen u doden, en gij zult gehaat worden van alle volken, om Mijns Naams wil.
And give no man the name of father on earth: because one is your Father, who is in heaven.
 και πατερα μη καλεσητε υμων επι της γης εις γαρ εστιν ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις
- 10 En dan zullen er velen geergerd worden, en zullen elkander overleveren, en elkander haten.
And you may not be named guides: because one is your Guide, even Christ.
 μηδε κληθητε καθηγηται εις γαρ υμων εστιν ο καθηγητης ο χριστος
- 11 En vele valse profeten zullen opstaan, en zullen er velen verleiden.
But let the greatest among you be your servant.
 ο δε μειζων υμων εσται υμων διακονος
- 12 En omdat de ongerechtigheid vermenigvuldigd zal worden, zo zal de liefde van velen verkouden.
And whoever makes himself high will be made low, and whoever makes himself low will be made high.
 οστις δε υψωση εαυτον ταπεινωθησεται και οστις ταπεινωσει εαυτον υψωθησεται
- 13 Maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden.
But a curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! because you are shutting the kingdom of heaven against men: for you do not go in yourselves, and those who are going in, you keep back.
 ουαι δε υμιν γραμματαις και φαρισαιοι υποκριται οτι κατεσθητε τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσερχομενοι δια τουτο ληψεσθε περισσοτερον κριμα
- 14 En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken; en dan zal het einde komen.
 []
 ουαι υμιν γραμματαις και φαρισαιοι υποκριται οτι κλειετε την βασιλειαν των ουρανων εμπροσθεν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους εισερχομενους αφιετε εισελθειν
- 15 Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan gesproken is door Daniel, de profeet, staande in de heilige plaats; (die het leest, die merkedaarop!)
A curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! for you go about land and sea to get one disciple and, having him, you make him twice as much a son of hell as yourselves.
 ουαι υμιν γραμματαις και φαρισαιοι υποκριται οτι περιπατετε την θαλασσαν και την ξηραν ποιησαι ενα προσηλυτον και οταν γενηται ποιειτε αυτον υιον γεεννης διπλοτερον υμων
- 16 Dat alsdan, die in Judea zijn, vlieden op de bergen;
A curse is on you, blind guides, who say, Whoever takes an oath by the Temple, it is nothing; but whoever takes an oath by the gold of the Temple, he is responsible.
 ουαι υμιν οδηγοι τυφλοι οι λεγοντες ος αν ομοση εν τω ναω ουδεν εστιν ος δ αν ομοση εν τω χρυσω του ναου οφειλει
- 17 Die op het dak is, kome niet af, om iets uit zijn huis weg te nemen;
You foolish ones and blind: which is greater, the gold, or the Temple which makes the gold holy?
 μωροι και τυφλοι τις γαρ μειζων εστιν ο χρυσος η ο ναος ο αγιαζων τον χρυσον
- 18 En die op den akker is, kere niet weder terug, om zijn klederen weg te nemen.
And, Whoever takes an oath by the altar, it is nothing; but whoever takes an oath by the offering which is on it, he is responsible.
 και ος εαν ομοση εν τω θυσιαστηριω ουδεν εστιν ος δ αν ομοση εν τω δωρω τω επανω αυτου οφειλει

- 19 Maar wee de bevruchten, en den zogenden vrouwen in die dagen!
 You blind ones: which is greater, the offering, or the altar which makes the offering holy?
 μωροι και τυφλοι τι γαρ μειζον το δωρον η το θυσιαστηριον το αγιαζον το δωρον
- 20 Doch bidt, dat uw vlucht niet geschiede des winters, noch op een sabbat.
 He, then, who takes an oath by the altar, takes it by the altar and by all things on it.
 ο ουν ομοσας εν τω θυσιαστηριω ομνυει εν αυτω και εν πασιν τοις επανω αυτου
- 21 Want alsdan zal grote verdrukking wezen, hoedanige niet is geweest van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet zijn zal.
 And he who takes an oath by the Temple, takes it by the Temple and by him whose house it is.
 και ο ομοσας εν τω ναω ομνυει εν αυτω και εν τω κατοικουντι αυτον
- 22 En zo die dagen niet verkort werden, geen vlees zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil zullen die dagen verkort worden.
 And he who takes an oath by heaven, takes it by the seat of God, and by him who is seated on it.
 και ο ομοσας εν τω ουρανω ομνυει εν τω θρονω του θεου και εν τω καθημενω επανω αυτου
- 23 Alsdan, zo iemand tot ulieden zal zeggen: Ziet, hier is de Christus, of daar, geloof het niet.
 A curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! for you make men give a tenth of all sorts of sweet-smelling plants, but you give no thought to the more important things of the law, righteousness, and mercy, and faith; but it is right for you to do these, and not to let the others be undone.
 ουαι υμιν γραμματαις και φαρισαιοι υποκριται οτι αποδεκατουτε το ηδουσμον και το ανηθον και το κυμινον και αφηκατε τα βαρυτερα του νομου την κρισιν και τον ελεον και την πιστιν ταυτα εδει ποιησαι κακεινα μη αφιεναι
- 24 Want er zullen valse christussen en valse profeten opstaan, en zullen grote tekenen en wonderheden doen, alzo dat zij (indien het mogelijk ware) ook deuitverkorenen zouden verleiden.
 You blind guides, who take out a fly from your drink, but make no trouble over a camel.
 οδηγοι τυφλοι οι δυλιζοντες τον κωνωπα την δε καμηλον καταπινωντες
- 25 Ziet, Ik heb het u voorzegd!
 A curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! for you make clean the outside of the cup and of the plate, but inside they are full of violent behaviour and uncontrolled desire.
 ουαι υμιν γραμματαις και φαρισαιοι υποκριται οτι καθαριζετε το εξωθεν του ποτηριου και της παροψιδος εσωθεν δε γεμουσιν εξ αρπαγης και ακρασιας
- 26 Zo zij dan tot u zullen zeggen: Ziet, hij is in de woestijn; gaat niet uit; Ziet, hij is in de binnenkameren; geloof het niet.
 You blind Pharisee, first make clean the inside of the cup and of the plate, so that the outside may become equally clean.
 φαρισαιε τυφλε καθαρισον πρωτον το εντος του ποτηριου και της παροψιδος ινα γενηται και το εκτος αυτων καθαρον
- 27 Want gelijk de bliksem uitgaat van het oosten, en schijnt tot het westen, alzo zal ook de toekomst van den Zoon des mensen wezen.
 A curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! for you are like the resting-places of the dead, which are made white, and seem beautiful on the outside, but inside are full of dead men's bones and of all unclean things.
 ουαι υμιν γραμματαις και φαρισαιοι υποκριται οτι παρομοιαζετε ταφοις κεκονιαμενοις ουτινες εξωθεν μεν φαινονται ωραιοι εσωθεν δε γεμουσιν οστων νεκρων και πασης ακαθαρσιας
- 28 Want alwaar het dode lichaam zal zijn, daar zullen de arenden vergaderd worden.
 Even so you seem to men to be full of righteousness, but inside you are all false and full of wrongdoing.
 ουτως και υμεις εξωθεν μεν φαινεσθε τοις ανθρωποις δικαιοι εσωθεν δε μεστοι εστε υποκρισεως και ανομιας
- 29 En terstond na de verdrukking dier dagen, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven, en de sterren zullen van den hemel vallen, ende krachten der hemelen zullen bewogen worden.
 A curse is on you, scribes and Pharisees, false ones! because you put up buildings for housing the dead bodies of the prophets, and make fair the last resting-places of good men, and say,
 ουαι υμιν γραμματαις και φαρισαιοι υποκριται οτι οικοδομειτε τους ταφους των προφητων και κοσμειτε τα μνημεια των δικαιων
- 30 En alsdan zal in den hemel verschijnen het teken van den Zoon des mensen; en dan zullen al de geslachten der aarde wenen, en zullen den Zoon des mensenzien, komende op de wolken des hemels, met grote kracht en heerlijkheid.
 If we had been living in the days of our fathers, we would not have taken part with them in the blood of the prophets.
 και λεγετε ει ημεν εν ταις ημεραις των πατερων ημων ουκ αν ημεν κοινωνοι αυτων εν τω αιματι των προφητων

- 31 En Hij zal Zijn engelen uitzenden met een bazuin van groot geluid, en zij zullen Zijn uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van het ene uiterste derhemelen tot het andere uiterste derzelve.
So that you are witnesses against yourselves that you are the sons of those who put the prophets to death.
ωστε μαρτυρειτε εαυτοις οτι υιοι εστε των φονευσαντων τους προφητας
- 32 En leert van den vijgeboom deze gelijkenis: wanneer zijn tak nu teder wordt, en de bladeren uitspruiten, zo weet gij, dat de zomer nabij is.
Make full, then, the measure of your fathers.
και υμεις πληρωσατε το μετρον των πατερων υμων
- 33 Alzo ook gijlieden, wanneer gij al deze dingen zult zien, zo weet, dat het nabij is, voor de deur.
You snakes, offspring of snakes, how will you be kept from the punishment of hell?
οφεις γεννηματα εχιδνων πως φυγητε απο της κρισεως της γεννης
- 34 Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht zal geenszins voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn.
For this reason, I send you prophets, and wise men, and scribes: some of them you will put to death and put on the cross, and to some of them you will give blows in your Synagogues, driving them from town to town;
δια τουτο ιδου εγω αποσπελλω προς υμας προφητας και σοφους και γραμματεις και εξ αυτων αποκτενετε και σταυρωσετε και εξ αυτων μαστιγωσετε εν ταις συναγωγαις υμων και διωξετε απο πολεως εις πολιν
- 35 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.
So that on you may come all the blood of the upright on the earth, from the blood of upright Abel to the blood of Zachariah, son of Barachiah, whom you put to death between the Temple and the altar.
οπως ελθη εφ υμας παν αιμα δικαιον εκχνομενον επι της γης απο του αιματος αβελ του δικαιου εως του αιματος ζαχαριου υιου βαραχιου ον εφονευσατε μεταξυ του ναου και του θυσιαστηριου
- 36 Doch van dien dag en die ure weet niemand, ook niet de engelen der hemelen, dan Mijn Vader alleen.
Truly I say to you, All these things will come on this generation.
αμην λεγω υμιν ηξει ταυτα παντα επι την γενεαν ταυτην
- 37 En gelijk de dagen van Noach waren, alzo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen.
O Jerusalem, Jerusalem, putting to death the prophets, and stoning those who are sent to her! Again and again would I have taken your children to myself as a bird takes her young ones under her wings, and you would not!
ιερουσαλημ ιερουσαλημ η αποκτεινουσα τους προφητας και λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτην ποσακις ηθελησα επισυναγαγειν τα τεκνα σου ον τροπον επισυναγει ορνις τα νοσσια εαυτης υπο τας πτερυγας και ουκ ηθελησατε
- 38 Want gelijk zij waren in de dagen voor den zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot den dag toe, in welken Noach in de arking;
See, your house is made waste.
ιδου αφιεται υμιν ο οικος υμων ερημος
- 39 En bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam, en hen allen wegnam; alzo zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen.
For I say to you, You will not see me from this time till you say, A blessing on him who comes in the name of the Lord.
λεγω γαρ υμιν ου μη με ιδητε απ αρτι εως αν ειπητε ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου
- 1 Alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen, en gingen uit, den bruidegom tegemoet.
And Jesus went out of the Temple, and on the way his disciples came to him, pointing out the buildings of the Temple.
και εξελθων ο ιησους επορευετο απο του ιερου και προσηλθον οι μαθηται αυτου επιδειξαι αυτω τας οικοδομας του ιερου
- 2 En vijf van haar waren wijzen, en vijf waren dwazen.
But he, answering, said to them, See you not all these things? truly I say to you that here there will not be one stone resting on another, which will not be pulled down.
ο δε ιησους ειπεν αυτοις ου βλεπετε παντα ταυτα αμην λεγω υμιν ου μη αφεθη ωδε λιθος επι λιθον ος ου μη καταλυθησεται
- 3 Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich.
And while he was seated on the Mountain of Olives, the disciples came to him privately, saying, Make clear to us, when will these things be? and what will be the sign of your coming and of the end of the world?
καθημενου δε αυτου επι του ορους των ελαιων προσηλθον αυτω οι μαθηται κατ ιδιαν λεγοντες ειπε ημιν ποτε ταυτα εσται και τι το σημειον της σης παρουσιας και της συντελειας του αιωνος

- 4 Maar de wijzen namen olie in haar vaten, met haar lampen.
And Jesus said to them in answer, Take care that you are not tricked.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις βλεπετε μη τις υμας πλανηση
- 5 Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap.
For people will come in my name, saying, I am the Christ; and a number will be turned from the true way through them.
πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες εγω ειμι ο χριστος και πολλους πλανησουσιν
- 6 En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet!
And news will come to you of wars and talk of wars: do not be troubled, for these things have to be; but it is still not the end.
μελλησετε δε ακουειν πολεμους και ακοας πολεμων ορατε μη θροεισθε δει γαρ παντα γενεσθαι αλλ ουπω εστιν το τελος
- 7 Toen stonden al die maagden op, en bereidden haar lampen.
For nation will be moved against nation, and kingdom against kingdom, and men will be without food, and the earth will be shaking in different places;
εγερθησεται γαρ εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν και εσονται λιμοι και λοιμοι και σεισμοι κατα τοπους
- 8 En de dwazen zeiden tot de wijzen: Geef ons van uw olie; want onze lampen gaan uit.
But all these things are the first of the troubles.
παντα δε ταυτα αρχη ωδινων
- 9 Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij; maar gaat liever tot de verkopers, en koopt vooruzelven.
Then they will be cruel to you, and will put you to death: and you will be hated by all nations because of my name.
τοτε παραδωσουσιν υμας εις θλιψιν και αποκτενουσιν υμας και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων των εθνων δια το ονομα μου
- 10 Als zij nu heengingen om te kopen, kwam de bruidegom; en die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten.
And numbers of people will be turned from the right way, and will give one another up and have hate for one another.
και τοτε σκανδαλισθησονται πολλοι και αλληλους παραδωσουσιν και μισησουσιν αλληλους
- 11 Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heer, heer, doe ons open!
And a number of false prophets will come, causing error.
και πολλοι ψευδοπροφηται εγερθησονται και πλανησουσιν πολλους
- 12 En hij, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg ik u: Ik ken u niet.
And because wrongdoing will be increased, the love of most people will become cold.
και δια το πληθυνθηναι την ανομιαν ψυγησεται η αγαπη των πολλων
- 13 Zo waakt dan; want gij weet den dag niet, noch de ure, in welke de Zoon des mensen komen zal.
But he who goes through to the end will get salvation.
ο δε υπομεινας εις τελος ουτος σωθησεται
- 14 Want het is gelijk een mens, die buiten 's lands reizende, zijn dienstknechten riep, en gaf hun zijn goederen over.
And this good news of the kingdom will be given through all the world for a witness to all nations; and then the end will come.
και κηρυχθησεται τουτο το ευαγγελιον της βασιλειας εν ολη τη οικουμενη εις μαρτυριον πασιν τοις εθνεσιν και τοτε ηξει το τελος
- 15 En den ene gaf hij vijf talenten, en den anderen twee, en den derden een, een iegelijk naar zijn vermogen, en verreide terstond.
When, then, you see in the holy place the unclean thing which makes destruction, of which word was given by Daniel the prophet (let this be clear to the reader),
οταν ουν ιδητε το βδελυγμα της ερημωσεως το ρηθεν δια δανιηλ του προφητου εστος εν τοπω αγιω ο αναγνωσκων νοειτω
- 16 Die nu de vijf talenten ontvangen had, ging heen, en handelde daarmede, en won andere vijf talenten.
Then let those who are in Judaea go in flight to the mountains:
τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν επι τα ορη
- 17 Desgelijks ook die de twee ontvangen had, die won ook andere twee.
Let not him who is on the house-top go down to take anything out of his house:
ο επι του δωματος μη καταβαινετω αραι τι εκ της οικιας αυτου

- 18 Maar die het ene ontvangen had, ging heen en groef in de aarde, en verborg het geld zijns heren.
And let not him who is in the field go back to get his coat.
και ο εν τω αγρω μη επιστρεψατω οπισω αραι τα ιματια αυτου
- 19 En na een langen tijd kwam de heer van dezelve dienstknechten, en hield rekening met hen.
But it will be hard for women who are with child and for those with babies at the breast in those days.
ουαι δε ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις
- 20 En die de vijf talenten ontvangen had, kwam, en bracht tot hem andere vijf talenten, zeggende: Heer, vijf talenten hebt gij mij gegeven; zie, andere vijf talenten heb ik boven dezelve gewonnen.
And say a prayer that your flight may not be in the winter, or on a Sabbath.
προσευχεσθε δε ινα μη γενηται η φυγη υμων χειμωνος μηδε εν σαββατω
- 21 En zijn heer zeide tot hem: Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht! over weinig zijt gij getrouw geweest; over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uwsheeren.
Because in those days there will be great sorrow, such as there has not been from the start of the world till now, or ever will be.
εσται γαρ τοτε θλιψις μεγαλη οια ου γεγονεν απ αρχης κοσμου εως του νυν ουδ ου μη γενηται
- 22 En die de twee talenten ontvangen had, kwam ook tot hem, en zeide: Heer, twee talenten hebt gij mij gegeven; zie, twee andere talenten heb ik boven dezelve gewonnen.
And if those days had not been made short there would have been no salvation for any, but because of the saints those days will be made short.
και ει μη εκολωβωθησαν αι ημεραι εκειναι ουκ αν εσωθη πασα σαρξ δια δε τους εκλεκτους κολωβωθησονται αι ημεραι εκειναι
- 23 Zijn heer zeide tot hem: Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest; over veel zal ik u zetten; ga in, in de vreugde uwsheeren.
Then if any man says to you, See, here is the Christ, or, Here; do not put faith in him;
τοτε εαν τις υμιν ειπη ιδου ωδε ο χριστος η ωδε μη πιστευσητε
- 24 Maar die het ene talent ontvangen had, kwam ook en zeide: Heer, ik kende u, dat gij een hard mens zijt, maaierende, waar gij niet gezaaid hebt, en vergaderende van daar, waar gij niet gestrooid hebt;
For there will come up false Christs, and false prophets, who will do great signs and wonders; so that if possible even the saints might be tricked.
εγερθησονται γαρ ψευδοχριστοι και ψευδοπροφηται και δωσουσιν σημεια μεγαλα και τερατα ωστε πλανησαι ει δυνατον και τους εκλεκτους
- 25 En bevreesd zijnde, ben ik heengegaan, en heb uw talent verborgen in de aarde; zie, gij hebt het uwe.
See, I have made it clear to you before it comes about.
ιδου προειρηκα υμιν
- 26 Maar zijn heer, antwoordende, zeide tot hem: Gij boze en luie dienstknecht! gij wist, dat ik maai, waar ik niet gezaaid heb, en van daar vergader, waar ik niet gestrooid heb.
If, then, they say to you, See, he is in the waste land; go not out: See, he is in the inner rooms; put no faith in it.
εαν ουν ειπωσιν υμιν ιδου εν τη ερημω εστιν μη εξελθητε ιδου εν τοις ταμειοις μη πιστευσητε
- 27 Zo moest gij dan mijn geld den wisselaren gedaan hebben, en ik, komende, zou het mijne wedergenomen hebben met woeker.
Because as in a thunderstorm the bright light coming from the east is seen even in the west; so will be the coming of the Son of man.
ωσπερ γαρ η αστραπη εξερχεται απο ανατολων και φαινεται εως δυσμων ουτως εσται και η παρουσία του υιου του ανθρωπου
- 28 Neemt dan van hem het talent weg, en geeft het dengene, die de tien talenten heeft.
Wherever the dead body is, there will the eagles come together.
οπου γαρ εαν η το πτωμα εκει συναχθησονται οι αετοι
- 29 Want een iegelijk, die heeft, dien zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben; maar van dengene, die niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dathij heeft.
But straight away, after the trouble of those days, the sun will be made dark and the moon will not give her light and the stars will come down from heaven and the powers of heaven will be moved:
ευθεως δε μετα την θλιψιν των ημερων εκεινων ο ηλιος σκοτισθησεται και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτης και οι αστερες πεσουνται απο του ουρανου και αι δυναμεις των ουρανων σαλευθησονται
- 30 En werpt den onnutten dienstknecht uit in de buitenste duisternis; daar zal weinig zijn en knersing der tanden.
And then the sign of the Son of man will be seen in heaven: and then all the nations of the earth will have sorrow, and they will see the Son of man coming on the clouds of heaven with power and great glory.
και τοτε φανησεται το σημειον του υιου του ανθρωπου εν τω ουρανω και τοτε κοπονται πασαι αι φυλαι της γης και οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου μετα δυναμειωσ και δοξης πολλης

- 31 En wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid.
And he will send out his angels with a great sound of a horn, and they will get his saints together from the four winds, from one end of heaven to the other.
και αποστειλει τους αγγελους αυτου μετα σαλπιγγος φωνης μεγαλης και επισυναξουσιν τους εκλεκτους αυτου εκ των τεσσαρων ανεμων απ ακρων ουρανων εως ακρων αυτων
- 32 En voor Hem zullen al de volken vergaderd worden, en Hij zal ze van elkander scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt.
Now take an example from the fig-tree: when her branch has become soft and puts out its leaves, you are certain that the summer is near;
απο δε της συκης μαθετε την παραβολην οταν ηδη ο κλαδος αυτης γενηται απαλος και τα φυλλα εκφυη γινωσκετε οτι εγγυς το θερος
- 33 En Hij zal de schapen tot Zijn rechter hand zetten, maar de bokken tot Zijn linker hand.
Even so, when you see all these things, you may be certain that he is near, even at the doors.
ουτως και υμεις οταν ιδητε παντα ταυτα γινωσκετε οτι εγγυς εστιν επι θυραις
- 34 Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot Zijn rechter hand zijn: Komt, gij gezegenden Mijns Vaders! beerft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld.
Truly I say to you, This generation will not come to an end till all these things are complete.
αμην λεγω υμιν ου μη παρελθη η γενεα αυτη εως αν παντα ταυτα γενηται
- 35 Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij te drinken gegeven; Ik was een vreemdeling, en gij hebt Mij geherbergd.
Heaven and earth will come to an end, but my words will not come to an end.
ο ουρανος και η γη παρελευσονται οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσιν
- 36 Ik was naakt, en gij hebt Mij gekleed; Ik ben krank geweest, en gij hebt Mij bezocht; Ik was in de gevangenis, en gij zijt tot Mij gekomen.
But of that day and hour no one has knowledge, not even the angels in heaven, or the Son, but the Father only.
περι δε της ημερας εκεινης και της ωρας ουδεις οιδεν ουδε οι αγγελοι των ουρανων ει μη ο πατηρ μου μονος
- 37 Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden, zeggende: Heere! wanneer hebben wij U hongerig gezien, en gespijzigt, of dorstig, en te drinken gegeven?
And as were the days of Noah, so will be the coming of the Son of man.
ωσπερ δε αι ημεραι του νωε ουτως εσται και η παρουσια του υιου του ανθρωπου
- 38 En wanneer hebben wij U een vreemdeling gezien, en geherbergd, of naakt en gekleed?
Because as in those days before the overflowing of the waters, they were feasting and taking wives and getting married, till the day when Noah went into the ark,
ωσπερ γαρ ησαν εν ταις ημεραις ταις προ του κατακλυσμου τρωγοντες και πινοντες γαμουντες και εκγαμιζοντες αχρι ης ημερας εισηλθεν νωε εις την κιβωτον
- 39 En wanneer hebben wij U krank gezien, of in de gevangenis, en zijn tot U gekomen?
And they had no care till the waters came and took them all away; so will be the coming of the Son of man.
και ουκ εγνωσαν εως ηλθεν ο κατακλυσμος και ηρην απαντας ουτως εσται και η παρουσια του υιου του ανθρωπου
- 40 En de Koning zal antwoorden en tot hen zeggen: Voorwaar zeg Ik u: Voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mijgedaan.
Then two men will be in the field; one is taken, and one let go;
τοτε δυο εσονται εν τω αγρω ο εις παραλαμβανεται και ο εις αφιεται
- 41 Dan zal Hij zeggen ook tot degenen, die ter linker hand zijn: Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereidis.
Two women will be crushing grain; one is taken, and one let go.
δυο αληθουσαι εν τω μυλωνι μια παραλαμβανεται και μια αφιεται
- 42 Want Ik ben hongerig geweest, en gij hebt Mij niet te eten gegeven; Ik ben dorstig geweest, en gij hebt Mij niet te drinken gegeven;
Be watching, then! for you have no knowledge on what day your Lord will come.
γρηγορευτε ουν οτι ουκ οιδατε ποια ωρα ο κυριος υμων ερχεται
- 43 Ik was een vreemdeling; en gij hebt Mij niet geherbergd; naakt, en gij hebt Mij niet gekleed; krank, en in de gevangenis, en gij hebt Mij niet bezocht.
But be certain of this, that if the master of the house had had knowledge of the time when the thief was coming, he would have been watching, and would not have let his house be broken into.
εκεινο δε γινωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτης ποια φυλακη ο κλεπτης ερχεται εγρηγορησεν αν και ουκ αν ειασεν διορυγηται την οικιαν αυτου
- 44 Dan zullen ook dezen Hem antwoorden, zeggende: Heere, wanneer hebben wij U hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of krank, of in de gevangenis, en hebben U niet gediend?
Be ready then; for at a time which you have no thought of the Son of man will come.
δια τουτου και υμεις γινεσθε ετοιμοι οτι η ωρα ου δοκειτε ο υιος του ανθρωπου ερχεται

- 45 Dan zal Hij hun antwoorden en zeggen: Voorwaar zeg Ik u: Voor zoveel gij dit een van deze minsten niet gedaan hebt, zo hebt gij het Mij ook niet gedaan.
Who is the true and wise servant, whom his lord has put over those in his house, to give them their food at the right time?
τις αρα εστιν ο πιστος δουλος και φρονιμος ον κατεστησεν ο κυριος αυτου επι της θεραπειας αυτου του διδοναι αυτοις την τροφην εν καιρω
- 46 En dezen zullen gaan in de eeuwige pijn; maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven. Matth¨us 26
A blessing on that servant, who will be doing so when his lord comes.
μακαριος ο δουλος εκεινος ον ελθων ο κυριος αυτου ευρησει ποιουντα ουτως
- 1 En het is geschied, als Jezus al deze woorden geeindigd had, dat Hij tot Zijn discipelen zeide:
Then the kingdom of heaven will be like ten virgins, the friends of the bride, who took their lights, and went out with the purpose of meeting the husband.
τοτε ομοιωθησεται η βασιλεια των ουρανων δεκα παρθενεις αιτινες λαβουσαι τας λαμπαδας αυτων εξηλθον εις απαντησιν του νυμφιου
- 2 Gij weet, dat na twee dagen het pascha is, en de Zoon des mensen zal overgeleverd worden, om gekruisigd te worden.
And five of them were foolish, and five were wise.
πεντε δε ησαν εξ αυτων φρονιμοι και αι πεντε μωραι
- 3 Toen vergaderden de overpriesters en de Schriftgeleerden, en de ouderlingen des volks, in de zaal des hogepriesters, die genaamd was Kajafas;
For the foolish, when they took their lights, took no oil with them.
αιτινες μωραι λαβουσαι τας λαμπαδας αυτων ουκ ελαβον μεθ αυτων ελαιον
- 4 En zij beraadslaagden te zamen, dat zij Jezus met listigheid vangen en doden zouden.
But the wise took oil in their vessels with their lights.
αι δε φρονιμοι ελαβον ελαιον εν τοις αγγειοις αυτων μετα των λαμπαδων αυτων
- 5 Doch zij zeiden: Niet in het feest, opdat er geen oproer worde onder het volk.
Now the husband was a long time in coming, and they all went to sleep.
χρονιζοντος δε του νυμφιου ενυσταξαν πασαι και εκαθευδον
- 6 Als nu Jezus te Bethanie was, ten huize van Simon, de melaatse,
But in the middle of the night there is a cry, The husband comes! Go out to him.
μεσης δε νυκτος κραυγη γεγονεν ιδου ο νυμφιος ερχεται εξερχεσθε εις απαντησιν αυτου
- 7 Kwam tot Hem een vrouw, hebbende een albasten fles met zeer kostelijke zalf, en goot ze uit op Zijn hoofd, daar Hij aan tafel zat.
Then all those virgins got up, and made ready their lights.
τοτε ηγερθησαν πασαι αι παρθενει εκειναι και εκοσμησαν τας λαμπαδας αυτων
- 8 En Zijn discipelen, dat ziende, namen het zeer kwalijk, zeggende: Waartoe dit verlies?
And the foolish said to the wise, Give us of your oil; for our lights are going out.
αι δε μωραι ταις φρονιμοις ειπον δοτε ημιν εκ του ελαιου υμων οτι αι λαμπαδες ημων σβεννυνται
- 9 Want deze zalf had kunnen duur verkocht, en de penningen den armen gegeven worden.
But the wise made answer, saying, There may not be enough for us and you; it would be better for you to go to the traders and get oil for yourselves.
απεκριθησαν δε αι φρονιμοι λεγουσαι μηποτε ουκ αρκεση ημιν και υμιν πορευεσθε δε μαλλον προς τους πωλουντας και αγορασατε εανταις
- 10 Maar Jezus, zulks verstaande, zeide tot hen: Waarom doet gij deze vrouw moeite aan? want zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht.
And while they went to get oil, the master came; and those who were ready went in with him to the feast: and the door was shut.
απερχομενων δε αυτων αγορασαι ηλθεν ο νυμφιος και αι ετοιμοι εισηλθον μετ αυτου εις τους γαμους και εκλεισθη η θυρα
- 11 Want de armen hebt gij altijd met u, maar Mij hebt gij niet altijd.
After that the other virgins came, saying, Lord, Lord, let us in.
υστερον δε ερχονται και αι λοιπαι παρθενει λεγουσαι κυριε κυριε ανοιξον ημιν
- 12 Want als zij deze zalf op Mijn lichaam gegoten heeft, zo heeft zij het gedaan tot een voorbereiding van Mijn begrafenis.
But he made answer and said, Truly I say to you, I have no knowledge of you.
ο δε αποκριθεις ειπεν αμην λεγω υμιν ουκ οιδα υμας

- 13 Voorwaar zeg Ik u: Alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden in de gehele wereld, daar zal ook tot haar gedachtenis gesproken worden van hetgeen zijgedaan heeft.
Keep watch, then, because you are not certain of the day or of the hour.
γρηγορευετε ουν οτι ουκ οιδατε την ημεραν ουδε την ωραν εν η ο υιος του ανθρωπου ερχεται
- 14 Toen ging een van de twaalven, genaamd Judas Iskariot, tot de overpriesters,
For it is as when a man, about to take a journey, got his servants together, and gave them his property.
ωσπερ γαρ ανθρωπος αποδημων εκαλεσεν τους ιδιους δουλους και παρεδωκεν αυτοις τα υπαρχοντα αυτου
- 15 En zeide: Wat wilt gij mij geven, en ik zal Hem u overleveren? En zij hebben hem toegelegd dertig zilveren penningen.
And to one he gave five talents, to another two, to another one; to everyone as he was able; and he went on his journey.
και ω μεν εδωκεν πεντε ταλαντα ω δε δυο ω δε εν εκατω κατα την ιδιαν δυναμιν και απεδημησεν ευθεως
- 16 En van toen af zocht hij gelegenheid, opdat hij Hem overleveren mocht.
Straight away he who had been given the five talents went and did trade with them, and made five more.
πορευθεις δε ο τα πεντε ταλαντα λαβων ειργασατο εν αυτοις και εποιησεν αλλα πεντε ταλαντα
- 17 En op den eerste dag der ongehevelde broden kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij U bereiden het pascha te eten?
In the same way he who had been given the two got two more.
ωσαυτως και ο τα δυο εκερδησεν και αυτος αλλα δυο
- 18 En Hij zeide: Gaat heen in de stad, tot zulk een, en zegt hem: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij, Ik zal bij u het pascha houden met Mijn discipelen.
But he who was given the one went away and put it in a hole in the earth, and kept his lord's money in a secret place.
ο δε το εν λαβων απελθων ωρυξεν εν τη γη και απεκρυψεν το αργυριον του κυριου αυτου
- 19 En de discipelen deden, gelijk Jezus hun bevolen had, en bereidden het pascha.
Now after a long time the lord of those servants comes, and makes up his account with them.
μετα δε χρονον πολυν ερχεται ο κυριος των δουλων εκεινων και συναιρει μετ αυτων λογον
- 20 En als het avond geworden was, zat Hij aan met de twaalven.
And he who had the five talents came with his other five talents, saying, Lord, you gave into my care five talents: see, I have got five more.
και προσελθων ο τα πεντε ταλαντα λαβων προσηνεγκεν αλλα πεντε ταλαντα λεγων κυριε πεντε ταλαντα μοι παρεδωκας ιδε αλλα πεντε ταλαντα εκερδησα επ αυτοις
- 21 En toen zij aten, zeide Hij: Voorwaar, Ik zeg u, dat een van u Mij zal verraden.
His lord said to him, Well done, good and true servant: you have been true in a small thing, I will give you control over great things: take your part in the joy of your lord.
εφη δε αυτω ο κυριος αυτου ευ δουλε αγαθε και πιστε επι ολιγα ης πιστος επι πολλων σε καταστησω εισελθε εις την χαραν του κυριου σου
- 22 En zij, zeer bedroefd geworden zijnde, begon een iegelijk van hen tot Hem te zeggen: Ben ik het, Heere?
And he who had the two talents came and said, Lord, you gave into my care two talents: see, I have got two more.
προσελθων δε και ο τα δυο ταλαντα λαβων ειπεν κυριε δυο ταλαντα μοι παρεδωκας ιδε αλλα δυο ταλαντα εκερδησα επ αυτοις
- 23 En Hij, antwoordende, zeide: Die de hand met Mij in den schotel indoopt, die zal Mij verraden.
His lord said to him, Well done, good and true servant: you have been true in a small thing, I will give you control over great things: take your part in the joy of your lord.
εφη αυτω ο κυριος αυτου ευ δουλε αγαθε και πιστε επι ολιγα ης πιστος επι πολλων σε καταστησω εισελθε εις την χαραν του κυριου σου
- 24 De Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk van Hem geschreven is; maar wee dien mens, door welken de Zoon des mensen verraden wordt; het ware hemgoed, zo die mens niet geboren was geweest.
And he who had had the one talent came and said, Lord, I had knowledge that you are a hard man, getting in grain where you have not put seed, and making profits for which you have done no work:
προσελθων δε και ο το εν ταλαντον ειληφως ειπεν κυριε εγνων σε οτι σκληρος ει ανθρωπος θεριζων οπου ουκ εσπειρας και συναγων οθεν ου διεσκορπισας
- 25 En Judas, die Hem verried, antwoordde en zeide: Ben ik het, Rabbi? Hij zeide tot hem: Gij hebt het gezegd.
And I was in fear, and went away, and put your talent in the earth: here is what is yours.
και φοβηθεις απελθων εκρυψα το ταλαντον σου εν τη γη ιδε εχεις το σον

- 26 En als zij aten, nam Jezus het brood, en gezegend hebbende, brak Hij het, en gaf het den discipelen, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam.
But his lord in answer said to him, You are a bad and unready servant; if you had knowledge that I get in grain where I did not put seed, and make profits for which I have done no work,
αποκριθεις δε ο κυριος αυτου ειπεν αυτω πονηρε δουλε και οκηηρε ηδεις οτι θεριζω οπου ουκ εσπειρα και συναγω θθεν ου διεσκορπισα
- 27 En Hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun dien, zeggende: Drinkt allen daaruit;
Why, then, did you not put my money in the bank, and at my coming I would have got back what is mine with interest?
εδει ουν σε βαλειν το αργυριον μου τοις τραπεζιταις και ελθων εγω εκομισαμην αν το εμον συν τοκο
- 28 Want dat is Mijn bloed, het bloed des Nieuwen Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt, tot vergeving der zonden.
Take away, then, his talent and give it to him who has the ten talents.
αρατε ουν απ αυτου το ταλαντον και δοτε τω εχοντι τα δεκα ταλαντα
- 29 En Ik zeg u, dat Ik van nu aan niet zal drinken van de vrucht des wijnstoks, tot op dien dag, wanneer Ik met u dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk MijnsVaders.
For to everyone who has will be given, and he will have more: but from him who has not, even what he has will be taken away.
τω γαρ εχοντι παντι δοθησεται και περισσευθησεται απο δε του μη εχοντος και ο εχει αρθησεται απ αυτου
- 30 En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.
And put out the servant who is of no profit into the outer dark: there will be weeping and cries of sorrow.
και τον αχρειον δουλον εκβαλλετε εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων
- 31 Toen zeide Jezus tot hen: Gij zult allen aan Mij geegerd worden in deze nacht; want er is geschreven: Ik zal den Herder slaan, en de schapen der kudde zullenverstrooid worden.
But when the Son of man comes in his glory, and all the angels with him, then will he be seated in his glory:
οταν δε ελθη ο υιος του ανθρωπου εν τη δοξη αυτου και παντες οι αγιοι αγγελιοι μετ αυτου τοτε καθισει επι θρονου δοξης αυτου
- 32 Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea.
And before him all the nations will come together; and they will be parted one from another, as the sheep are parted from the goats by the keeper.
και συναχθησεται εμπροσθεν αυτου παντα τα εθνη και αφορει αυτους απ αλληλων ωσπερ ο ποιμην αφοριζει τα προβατα απο των εριφων
- 33 Doch Petrus, antwoordende, zeide tot Hem: Al werden zij ook allen aan U geegerd, ik zal nimmermeer geegerd worden.
And he will put the sheep on his right, but the goats on the left.
και στησει τα μεν προβατα εκ δεξιων αυτου τα δε εριφια εξ ευωνυμων
- 34 Jezus zeide tot hem: Voorwaar, Ik zeg u, dat gij in dezen zelfden nacht, eer de haan gekraaid zal hebben, Mij driemaal zult verloochenen.
Then will the King say to those on his right, Come, you who have the blessing of my Father, into the kingdom made ready for you before the world was:
τοτε ερει ο βασιλευς τοις εκ δεξιων αυτου δευτε οι ευλογημενοι του πατρος μου κληρονομησατε την ητοιμασμενην υμιν βασιλειαν απο καταβολης κοσμου
- 35 Petrus zeide tot Hem: Al moest ik ook met U sterven, zo zal ik U geenszins verloochenen! Desgelijks zeiden ook al de discipelen.
For I was in need of food, and you gave it to me: I was in need of drink, and you gave it to me: I was wandering, and you took me in;
επεινασα γαρ και εδωκατε μοι φαγειν εδιψησα και εποτισατε με ξενος ημην και συνηγαγετε με
- 36 Toen ging Jezus met hen in een plaats genaamd Gethsemane, en zeide tot de discipelen: Zit hier neder, totdat Ik heenga, en aldaar zal gebeden hebben.
I had no clothing, and you gave it to me: when I was ill, or in prison, you came to me.
γυμνος και περιεβαλετε με ησθηνησα και επεσκεψασθε με εν φυλακη ημην και ηλθετε προς με
- 37 En met Zich nemende Petrus, en de twee zonen van Zebedeus, begon Hij droevig en zeer beangst te worden.
Then will the upright make answer to him, saying, Lord, when did we see you in need of food, and give it to you? or in need of drink, and give it to you?
τοτε αποκριθησονται αυτω οι δικαιοι λεγοντες κυριε ποτε σε ειδομεν πεινωντα και εθρεψαμεν η διψωντα και εποτισαμεν
- 38 Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier en waakt met Mij.
And when did we see you wandering, and take you in? or without clothing, and give it to you?
ποτε δε σε ειδομεν ξενον και συνηγαγομεν η γυμνον και περιεβαλομεν

- 39 En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat dezen drinkbeker van Mijvoorbijgaan? doch niet, gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt.
And when did we see you ill, or in prison, and come to you?
ποτε δε σε ειδομεν ασθενη η εν φυλακη και ηλθομεν προς σε
- 40 En Hij kwam tot de discipelen en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Kunt gij dan niet een uur met Mij waken?
And the King will make answer and say to them, Truly I say to you, Because you did it to the least of these my brothers, you did it to me.
και αποκριθεις ο βασιλευς ερει αυτοις αμην λεγω υμιν εφ οσον εποιησατε ενι τωτων των αδελφων μου των ελαχιστων εμοι εποιησατε
- 41 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.
Then will he say to those on the left, Go from me, you cursed ones, into the eternal fire which is ready for the Evil One and his angels:
τοτε ερει και τοις εξ ευωνυμων πορευεσθε απ εμου οι κατηραμενοι εις το πυρ το αιωνιον το ητοιμασμενον τω διαβολω και τοις αγγελιοις αυτου
- 42 Wederom ten tweeden male heengaande, bad Hij, zeggende: Mijn Vader! Indien deze drinkbeker van Mij niet voorbij kan gaan, tenzij dat Ik hem drinke, Uw wil geschiede!
For I was in need of food, and you gave it not to me; I was in need of drink, and you gave it not to me:
επεινασα γαρ και ουκ εδωκατε μοι φαγειν εδιψησα και ουκ εποτισατε με
- 43 En komende bij hen, vond Hij hen wederom slapende; want hun ogen waren bezwaard.
I was wandering, and you took me not in; without clothing, and you gave me no clothing; ill, and in prison, and you came not to me.
ξενος ημην και ου συνηγαγετε με γυμνος και ου περιεβαλετε με ασθενης και εν φυλακη και ουκ επεσκεψασθε με
- 44 En hen latende, ging Hij wederom heen, en bad ten derden male, zeggende dezelfde woorden.
Then will they make answer, saying, Lord, when did we see you in need of food or drink, or wandering, or without clothing, or ill, or in prison, and did not take care of you?
τοτε αποκριθησονται αυτω και αυτοι λεγοντες κυριε ποτε σε ειδομεν πεινωντα η διψωντα η ξενον η γυμνον η ασθενη η εν φυλακη και ου διηκονησαμεν σοι
- 45 Toen kwam Hij tot Zijn discipelen, en zeide tot hen: Slaapt nu voort, en rust; ziet, de ure is nabij gekomen, en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.
Then will he make answer to them, saying, Truly I say to you, Because you did it not to the least of these, you did it not to me.
τοτε αποκριθησεται αυτοις λεγων αμην λεγω υμιν εφ οσον ουκ εποιησατε ενι τωτων των ελαχιστων ουδε εμοι εποιησατε
- 46 Staat op, laat ons gaan; ziet, hij is nabij, die Mij verraadt.
And these will go away into eternal punishment; but the upright into eternal life.
και απελευσονται ουτοι εις κολασιν αιωνιον οι δε δικαιοι εις ζωην αιωνιον
- 1 Als het nu morgenstond geworden was, hebben al de overpriesters en de ouderlingen des volks te zamen raad genomen tegen Jezus, dat zij Hem dodenzouden.
And when Jesus had come to the end of all these words, he said to his disciples,
και εγενετο οτε ετελεσεν ο ιησους παντας τους λογους τωτων ειπεν τοις μαθηταις αυτου
- 2 En Hem gebonden hebbende, leidden zij Hem weg, en gaven Hem over aan Pontius Pilatus, den stadhouder.
After two days is the Passover, and the Son of man will be given up to the death of the cross.
οιδατε οτι μετα δυο ημερας το πασχα γινεται και ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις το σταυρωθηναι
- 3 Toen heeft Judas, dien Hem verraden had, ziende, dat Hij veroordeeld was, berouw gehad, en heeft de dertig zilveren penningen den overpriesters en denouderlingen wedergebracht,
Then the chief priests and the rulers of the people came together in the house of the high priest, who was named Caiaphas.
τοτε συνηχθησαν οι αρχιερεις και οι γραμματαις και οι πρεσβυτεροι του λαου εις την αυλην του αρχιερεως του λεγομενου καιαφα
- 4 Zeggende: Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed! Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? Gij moogt toezien.
And they made designs together to take Jesus by some trick, and put him to death.
και συνεβουλευσαντο ινα τον ιησουν κρατησωσιν δολω και αποκτεινωσιν
- 5 En als hij de zilveren penningen in den tempel geworpen had, vertrok hij, en heengaande verworgde zichzelf.
But they said, Not while the feast is going on, for fear of trouble among the people.
ελεγον δε μη εν τη εορτη ινα μη θορυβος γενηται εν τω λαω

- 6 En de overpriesters, de zilveren penningen nemende, zeiden: Het is niet geoorloofd, dezelve in de offerkist te leggen, dewijl het een prijs des bloeds is.
Now when Jesus was in Bethany in the house of Simon the leper,
 του δε ιησου γενομενου εν βηθανια εν οικια σιμωνος του λεπρου
- 7 En te zamen raad gehouden hebbende, kochten zij daarmede den akker des pottenbakkers, tot een begrafenis voor de vreemdelingen.
There came to him a woman having a bottle of perfume of great price, and she put the perfume on his head when he was seated at table.
 προσηλθεν αυτω γυνη αλαβαστρον μυρου εχουσα βαρυτιμου και κατεχεεν επι την κεφαλην αυτου ανακειμενου
- 8 Daarom is die akker genaamd de akker des bloeds, tot op den huidigegen dag.
But when the disciples saw it they were angry, saying, To what purpose is this waste?
 ιδοντες δε οι μαθηται αυτου ηγανακτησαν λεγοντες εις τι η απωλεια αυτη
- 9 Toen is vervuld geworden, hetgeen gesproken is door den profeet Jeremia, zeggende: En zij hebben de dertig zilveren penningen genomen, de waarde desGewaardeerden van de kinderen Israels, Denwelken zij gewaardeerd hebben;
For we might have got much money for this and given it to the poor.
 ηδυνατο γαρ τουτο το μυρον πραθηναι πολλου και δοθηναι πτωχοις
- 10 En hebben dezelve gegeven voor den akker des pottenbakkers; volgens hetgeen mij de Heere bevolen heeft.
But Jesus, seeing it, said to them, Why are you troubling the woman? she has done a kind act to me.
 γνους δε ο ιησους ειπεν αυτοις τι κοπους παρεχετε τη γυναικι εργον γαρ καλον ειργασατο εις εμε
- 11 En Jezus stond voor den stadhouder; en de stadhouder vraagde Hem, zeggende: Zijt Gij de Koning der Joden? En Jezus zeide tot hem: Gij zegt het.
For the poor you have ever with you, but me you have not for ever.
 παντοτε γαρ τους πτωχους εχετε μεθ εαυτων εμε δε ου παντοτε εχετε
- 12 En als Hij van de overpriesters en de ouderlingen beschuldigd werd, antwoordde Hij niets.
For in putting this perfume on my body, she did it to make me ready for my last resting-place.
 βαλουσα γαρ αυτη το μυρον τουτο επι του σωματος μου προς το ενταφιασαι με εποιησεν
- 13 Toen zeide Pilatus tot Hem: Hoort Gij niet, hoeveel zaken zij tegen U getuigen?
Truly I say to you, Wherever this good news goes out in all the world, what this woman has done will be talked of in memory of her.
 αμην λεγω υμιν οπου εαν κηρυχθη το ευαγγελιον τουτο εν ολω τω κοσμοω λαληθησεται και ο εποιησεν αυτη εις μνημοσυνον αυτης
- 14 Maar Hij antwoordde hem niet op een enig woord, alzo dat de stadhouder zich zeer verwonderde.
Then one of the twelve, who was named Judas Iscariot, went to the chief priests and said,
 τοτε πορευθεις εις των δωδεκα ο λεγομενος ιουδας ισκαριωτης προς τους αρχιερεις
- 15 En op het feest was de stadhouder gewoon den volke een gevangene los te laten, welke zij wilden.
What will you give me, if I give him up to you? And the price was fixed at thirty bits of silver.
 ειπεν τι θελετε μοι δουναι καγω υμιν παραδωσω αυτον οι δε εστησαν αυτω τριακοντα αργυρια
- 16 En zij hadden toen een welbekende gevangene, genaamd Bar-abbas.
And from that time he was watching for a chance to give him into their hands.
 και απο τοτε εξητει ευκαιριαν ινα αυτον παραδω
- 17 Als zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen: Welken wilt gij, dat ik u zal loslaten, Bar-abbas, of Jezus, Die genaamd wordt Christus?
Now on the first day of unleavened bread the disciples came to Jesus, saying, Where are we to make ready for you to take the Passover meal?
 τη δε πρωτη των αζυμων προσηλθον οι μαθηται τω ιησου λεγοντες αυτω που θελεις ετοιμασωμεν σοι φαγειν το πασχα
- 18 Want hij wist, dat zij Hem door nijdigheid overgeleverd hadden.
And he said to them, Go into the town to such a man, and say to him, The Master says, My time is near: I will keep the Passover at your house with my disciples.
 ο δε ειπεν υπαγετε εις την πολιν προς τον δεινα και ειπατε αυτω ο διδασκαλος λεγει ο καιρος μου εγγυς εστιν προς σε ποιω το πασχα μετα των μαθητων μου

- 19 En als hij op de rechterstoel zat, zo heeft zijn huisvrouw tot hem gezonden, zeggende: Heb toch niet te doen met dien Rechtvaardige; want ik heb heden veelgeleden in den droom om Zijnentwil.
And the disciples did as Jesus had said to them; and they made ready the Passover.
και εποιησαν οι μαθηται ως συνεταξεν αυτοις ο ιησους και ητοιμασαν το πασχα
- 20 Maar de overpriesters en de ouderlingen hebben den scharen aangeraden, dat zij zouden Bar-abbas begeren, en Jezus doden.
Now when evening was come, he was seated at table with the twelve disciples;
οφιας δε γενομενης ανεκειτο μετα των δωδεκα
- 21 En de stadhouder, antwoordende, zeide tot hen: Welke van deze twee wilt gij, dat ik u zal loslaten? En zij zeiden: Bar-abbas.
And while they were taking food, he said, Truly I say to you that one of you will be false to me.
και εσθιοντων αυτων ειπεν αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων παραδωσει με
- 22 Pilatus zeide tot hen: Wat zal ik dan doen met Jezus, Die genaamd wordt Christus? Zij zeiden allen tot hem: Laat Hem gekruisigd worden.
And they were very said, and said to him, one by one, Is it I, Lord?
και λυπουμενοι σφοδρα ηρξαντο λεγειν αυτο εκαστος αυτων μητι εγω ειμι κυριε
- 23 Doch de stadhouder zeide: Wat heeft Hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer, zeggende: Laat Hem gekruisigd worden!
And he made answer and said, He who puts his hand into the plate with me, the same will be false to me.
ο δε αποκριθεις ειπεν ο εμβαψας μετ εμου εν τω τρυβλιω την χειρα ουτος με παραδωσει
- 24 Als nu Pilatus zag, dat hij niet vorderde, maar veel meer dat er oproer werd, nam hij water en wies de handen voor de schare, zeggende: Ik ben onschuldig aanhet bloed dezès Rechtvaardigen; gijlieden moogt toezien.
The Son of man goes, even as the Writings say of him: but a curse is on that man through whom the Son of man is given up; it would have been well for that man if he had never come into the world.
ο μεν υιος του ανθρωπου υπαγει καθως γεγραπται περι αυτου ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι ου ο υιος του ανθρωπου παραδιδεται καλον ην αυτο ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος
- 25 En al het volk, antwoordende, zeide: Zijn bloed kome over ons, en over onze kinderen.
And Judas, who was false to him, made answer and said, Is it I, Master? He says to him, Yes.
αποκριθεις δε ιουδας ο παραδιδους αυτον ειπεν μητι εγω ειμι ραββι λεγει αυτο συ ειπας
- 26 Toen liet hij hun Bar-abbas los, maar Jezus gezeseld hebbende, gaf hij Hem over om gekruisigd te worden.
And when they were taking food, Jesus took bread and, after blessing it, he gave the broken bread to the disciples and said, Take it; this is my body.
εσθιοντων δε αυτων λαβων ο ιησους τον αρτον και ευλογησας εκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις και ειπεν λαβετε φαγετε τουτο εστιν το σωμα μου
- 27 Toen namen de krijgsknechten des stadhouders Jezus met zich in het rechthuis, en vergaderden over Hem de ganse bende.
And he took a cup and, having given praise, he gave it to them, saying,
και λαβων το ποτηριον και ευχαριστησας εδωκεν αυτοις λεγων πιετε εξ αυτου παντες
- 28 En als zij Hem ontkleed hadden, deden zij Hem een purperen mantel om;
Take of it, all of you, for this is my blood of the testament, which is given for men for the forgiveness of sins.
τουτο γαρ εστιν το αιμα μου το της καινης διαθηκης το περι πολλων εκχυνομενον εις αφεσιν αμαρτιων
- 29 En een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op Zijn hoofd, en een rietstok in Zijn rechter hand; en vallende op hun knieën voor Hem, bespottenzij Hem, zeggende: Wees gegroet, Gij Koning der Joden!
But I say to you that from now I will not take of this fruit of the vine, till that day when I take it new with you in my Father's kingdom.
λεγω δε υμιν οτι ου μη πιω απ αρτι εκ τουτου του γεννηματος της αμπελου εως της ημερας εκεινης οταν αυτο πινω μεθ υμων καινον εν τη βασιλεια του πατρος μου
- 30 En op Hem gespogen hebbende, namen zij de rietstok en sloegen op Zijn hoofd.
And after a song of praise to God, they went out to the Mountain of Olives.
και υμνησαντες εξηλθον εις το ορος των ελαιων
- 31 En toen zij Hem bespot hadden, deden zij Hem den mantel af, en deden Hem Zijn klederen aan, en leidden Hem heen om te kruisigen.
Then said Jesus to them, All of you will be turned away from me this night: for it is said in the Writings, I will put to death the keeper of the sheep, and the sheep of the flock will be put to flight.
τοτε λεγει αυτοις ο ιησους παντες υμεις σκανδαλισθησεσθε εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη γεγραπται γαρ παταξω τον ποιμενα και διασκορπισθησεται τα προβατα της ποιμνης

- 32 En uitgaande, vonden zij een man van Cyrene, met name Simon; deze dwongen zij, dat hij Zijn kruis droeg.
But after I am come back from the dead, I will go before you into Galilee.
μετα δε το εγερθηναι με προαξω υμας εις την γαλιλαιαν
- 33 En gekomen zijnde tot de plaats, genaamd Golgotha, welke is gezegd Hoofdschedelplaats,
But Peter made answer and said to him, Though all may be turned away from you, I will never be turned away.
αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν αυτω ει και παντες σκανδαλισθησονται εν σοι εγω ουδεποτε σκανδαλισθησομαι
- 34 Gaven zij Hem te drinken edik met gal gemengd; en als Hij dien gesmaakt had, wilde Hij niet drinken.
Jesus said to him, Truly I say to you that this night, before the hour of the cock's cry, you will say three times that you have no knowledge of me.
εφη αυτω ο ιησους αμην λεγω σοι οτι εν ταυτη τη νυκτι πριν αλεκτορα φωνησαι τρις απαρνηση με
- 35 Toen zij nu Hem gekruisigd hadden, verdeelden zij Zijn klederen, het lot werpende; opdat vervuld zou worden, hetgeen gezegd is door den profeet: Zij hebbenMijn klederen onder zich verdeeld, en hebben het lot over Mijn kleding geworpen.
Peter says to him, Even if I am put to death with you, I will not be false to you. So said all the disciples.
λεγει αυτω ο πετρος καν δεη με συν σοι αποθανειν ου μη σε απαρνησομαι ομοιως και παντες οι μαθηται ειπον
- 36 En zij, nederzittende, bewaarden Hem aldaar.
Then comes Jesus with them to a place named Gethsemane, and says to his disciples, Be seated here, while I go over there for prayer.
τοτε ερχεται μετ αυτων ο ιησους εις χωριον λεγομενον γεθσημανη και λεγει τοις μαθηταις καθισατε αυτου εως ου απελθω προσευξομαι εκει
- 37 En zij stelden boven Zijn hoofd Zijn beschuldiging geschreven: DEZE Is JEZUS, De KONING DER JODEN.
And he took with him Peter and the two sons of Zebedee, and became sad and very troubled.
και παραλαβων τον πετρον και τους δυο υιους ζεβεδαιου ηρξατο λυπεισθαι και αδημονειν
- 38 Toen werden met Hem twee moordenaars gekruisigd, een ter rechter-, en een ter linker zijde.
Then says he to them, My soul is very sad, even to death: keep watch with me here.
τοτε λεγει αυτοις περιλυπος εστιν η ψυχη μου εως θανατου μεινατε ωδε και γρηγορειτε μετ εμου
- 39 En die voorbijgingen, lasterden Hem, schuddende hun hoofden,
And he went forward a little, and falling down on his face in prayer, he said, O my Father, if it is possible, let this cup go from me; but let not my pleasure, but yours be done.
και προελθων μικρον επεσεν επι προσωπον αυτου προσευχομενος και λεγων πατερ μου ει δυνατον εστιν παρελθετω απ εμου το ποτηριον τουτου πλην ουχ ως εγω θελω αλλ ως συ
- 40 En zeggende: Gij, Die den tempel afbreekt, en in drie dagen opbouwt, verlos Uzelven. Indien Gij de Zone Gods zijt, zo kom af van het kruis.
And he comes to the disciples, and sees that they are sleeping, and says to Peter, What, were you not able to keep watch with me one hour?
και ερχεται προς τους μαθητας και ευρισκει αυτους καθευδοντας και λεγει τω πετρω ουτως ουκ ισχυσατε μιαν ωραν γρηγορησαι μετ εμου
- 41 En desgelijks ook de overpriesters met de Schriftgeleerden, en ouderlingen, en Farizeen, Hem bespottende, zeiden:
Keep watch with prayer, so that you may not be put to the test: the spirit truly is ready, but the flesh is feeble.
γρηγορειτε και προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις πειρασμον το μεν πνευμα προθυμον η δε σαρξ ασθενης
- 42 Anderen heeft Hij verlost, Hij kan Zichzelf niet verlossen. Indien Hij de Koning Israels is, dat Hij nu afkome van het kruis, en wij zullen Hem geloven.
Again, a second time he went away, and said in prayer, O my Father, if this may not go from me without my taking it, let your pleasure be done.
παλιν εκ δευτερου απελθων προσηρξατο λεγων πατερ μου ει ου δυναται τουτο το ποτηριον παρελθειν απ εμου εαν μη αυτο πιω γενηθητω το θελημα σου
- 43 Hij heeft op God betrouwd; dat Hij Hem nu verlosse, indien Hij Hem wel wil; want Hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon.
And he came again and saw them sleeping, for their eyes were tired.
και ελθων ευρισκει αυτους παλιν καθευδοντας ησαν γαρ αυτων οι οφθαλμοι βεβαρημενοι
- 44 En hetzelfde verweeten Hem ook de moordenaars, die met Hem gekruisigd waren.
And he went away from them again, and a third time said the same prayer.
και αφεις αυτους απελθων παλιν προσηρξατο εκ τριτου τον αυτον λογον ειπων

- 45 En van de zesde ure aan werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe.
Then he comes to the disciples; and says to them, Go on sleeping now, and take your rest: for the hour is come, and the Son of man is given into the hands of evil men.
τοτε ερχεται προς τους μαθητας αυτου και λεγει αυτοις καθευδετε το λοιπον και αναπαυεσθε ιδου ηγγικεν η ωρα και ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις χειρας αμαρτωλων
- 46 En omtrent de negende ure riep Jezus met een grote stem zeggende: ELI, ELI, LAMA SABACHTHANI! dat is: Mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij Mijverlaten!
Up, let us be going: see, he who gives me up is near.
εγειρεσθε αγωμεν ιδου ηγγικεν ο παραδιδους με
- 47 En sommigen van die daar stonden, zulks horende, zeiden: Deze roept Elias.
And while he was still talking, Judas, one of the twelve, came, and with him a band armed with swords and sticks, from the chief priests and those in authority over the people.
και ετι αυτου λαλουντος ιδου ιουδας εις των δωδεκα ηλθεν και μετ αυτου οχλος πολυς μετα μαχαιρων και ξυλων απο των αρχιερων και πρεσβυτερων του λαου
- 48 En terstond een van hen toe lopende, nam een spons, en die met edik gevuld hebbende, stak ze op een rietstok, en gaf Hem te drinken.
Now the false one had given them a sign saying, The one to whom I give a kiss, that is he: take him.
ο δε παραδιδους αυτον εδωκεν αυτοις σημειον λεγων ον αν φιλησω αυτος εστιν κρατησατε αυτον
- 49 Doch de anderen zeiden: Houd op, laat ons zien, of Elias komt, om Hem te verlossen.
And straight away he came to Jesus and said, Master! and gave him a kiss.
και ευθεως προσελθων τω ιησου ειπεν χαιρε ραββι και κατεφιλησεν αυτον
- 50 En Jezus, wederom met een grote stem roepende, gaf den geest.
And Jesus said to him, Friend, do that for which you have come. Then they came and put hands on Jesus, and took him.
ο δε ιησους ειπεν αυτω εταιρε εφ ω παρει τοτε προσελθοντες επεβαλον τας χειρας επι τον ιησουν και εκρατησαν αυτον
- 51 En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden; en de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden.
And one of those who were with Jesus put out his hand, and took out his sword and gave the servant of the high priest a blow, cutting off his ear.
και ιδου εις των μετα ιησου εκτεινας την χειρα απεσπασεν την μαχαιραν αυτου και παταξας τον δουλον του αρχιερωσ αφειλεν αυτου το ωτιον
- 52 En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt;
Then says Jesus to him, Put up your sword again into its place: for all those who take the sword will come to death by the sword.
τοτε λεγει αυτω ο ιησους αποστρεφον σου την μαχαιραν εις τον τοπον αυτης παντες γαρ οι λαβοντες μαχαιραν εν μαχαιρα απολουνται
- 53 En uit de graven uitgegaan zijnde, na Zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen.
Does it not seem possible to you that if I make request to my Father he will even now send me an army of angels?
η δοκεισ οτι ου δυναμαι αρτι παρακαλεσαι τον πατερα μου και παραστησει μοι πλειους η δωδεκα λεγεωνας αγγελων
- 54 En de hoofdman over honderd, en die met hem Jezus bewaarden, ziende de aardbeving, en de dingen, die geschied waren, werden zeer bevreesd, zeggende:Waarlijk, Deze was Gods Zoon!
But how then would the Writings come true, which say that so it has to be?
πως ουν πληρωθωσιν αι γραφαι οτι ουτως δει γενεσθαι
- 55 En aldaar waren vele vrouwen, van verre aanschouwende, die Jezus gevolgd waren van Galilea, om Hem te dienen.
In that hour Jesus said to the people, Have you come out as against a thief with swords and sticks to take me? I was teaching every day in the Temple and you took me not.
εν εκεινη τη ωρα ειπεν ο ιησους τοις οχλοις ως επι ληστην εξηλθετε μετα μαχαιρων και ξυλων συλλαβειν με καθ ημεραν προς υμας εκαθεζομην διδασκων εν τω ιερω και ουκ εκρατησατε με
- 56 Onder dewelke was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder der zonen van Zebedeus.
But all this has taken place so that the writings of the prophets might come true. Then all his disciples went from him in flight.
τουτο δε ολον γεγονεν ινα πληρωθωσιν αι γραφαι των προφητων τοτε οι μαθηται παντες αφεντες αυτον εφυγον
- 57 En als het avond geworden was, kwam een rijk man van Arimathea, met name Jozef, die ook zelf een discipel van Jezus was.
And those who had made Jesus prisoner took him away to the house of Caiaphas, the high priest, where the scribes and those in authority over the people had come together.
οι δε κρατησαντες τον ιησουν απηγαγον προς καιαφαν τον αρχιερεα οπου οι γραμματεισ και οι πρεσβυτεροι συνηχθησαν
- 58 Deze kwam tot Pilatus, en begeerde het lichaam van Jezus. Toen beval Pilatus, dat hem het lichaam gegeven zou worden.
But Peter went after him at a distance, to the house of the high priest, and went in and took his seat with the servants, to see the end.
ο δε πετροσ ηκολουθει αυτω απο μακροθεν εως της αυλης του αρχιερωσ και εισελθων εσω εκαθητο μετα των υπηρετων ιδειν το τελος

- 59 En Jozef, het lichaam nemende, wond hetzelve in een zuiver fijn lijnwaad.
Now the chief priests and all the Sanhedrin were looking for false witness against Jesus, so that they might put him to death;
οι δε αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι και το συνεδριον ολον εξητουν ψευδομαρτυριαν κατα του ιησου οπως αυτον θανατωσωσιν
- 60 En legde dat in zijn nieuw graf, hetwelk hij in een steenrots uitgehouden had; en een grote steen tegen de deur des grafs gewenteld hebbende, ging hij weg.
And they were not able to get it, though a number of false witnesses came.
και ουχ ευρον και πολλων ψευδομαρτυρων προσελθοντων ουχ ευρον
- 61 En aldaar was Maria Magdalena, en de andere Maria, zittende tegenover het graf.
But later there came two who said, This man said, I am able to give the Temple of God to destruction, and to put it up again in three days.
υστερον δε προσελθοντες δυο ψευδομαρτυρες ειπον ουτος εφη δυναμαι καταλυσαι τον ναον του θεου και δια τριων ημερων οικοδομησαι αυτον
- 62 Des anderen daags nu, welke is na de voorbereiding, vergaderden de overpriesters en de Farizeen tot Pilatus,
And the high priest got up and said to him, Have you no answer? what is it which these say against you?
και αναστας ο αρχιερευς ειπεν αυτω ουδεν αποκρινη τι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν
- 63 Zeggende: Heer, wij zijn indachtig, dat deze verleider, nog levende, gezegd heeft: Na drie dagen zal Ik opstaan.
But Jesus said not a word. And the high priest said to him, I put you on oath, by the living God, that you will say to us if you are the Christ, the Son of God.
ο δε ιησους εσιωπα και αποκριθεις ο αρχιερευς ειπεν αυτω εξορκιζω σε κατα του θεου του ζωντος ινα ημιν ειπης ει συ ει ο χριστος ο υιος του θεου
- 64 Beveel dan, dat het graf verzekerd worde tot den derden dag toe, opdat Zijn discipelen misschien niet komen bij nacht, en stelen Hem, en zeggen tot het volk: Hij is opgestaan van de doden; en zo zal de laatste dwaling erger zijn, dan de eerste.
Jesus says to him, You say so: but I say to you, From now you will see the Son of man seated at the right hand of power, and coming on the clouds of heaven.
λεγει αυτω ο ιησους συ ειπας πλην λεγω υμιν απ αρτι οψεσθε τον υιον του ανθρωπου καθημενον εκ δεξιων της δυναμεως και ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου
- 65 En Pilatus zeide tot henlieden: Gij hebt een wacht; gaat heen, verzekert het, gelijk gij het verstaat.
Then the high priest, violently parting his robes, said, He has said evil against God: what more need have we of witnesses? for now his words against God have come to your ears:
τοτε ο αρχιερευς διερρηξεν τα ιματια αυτου λεγων οτι εβλασφημησεν τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων ιδε νυν ηκουσατε την βλασφημιαν αυτου
- 66 En zij heengaande, verzekerden het graf met de wacht, den steen verzegeld hebbende.
What is your opinion? They made answer and said, It is right for him to be put to death.
τι υμιν δοκει οι δε αποκριθεντες ειπον ενοχος θανατου εστιν
- 1 En laat na de sabbat, als het begon te lichten, tegen den eersten dag der week, kwam Maria Magdalena, en de andere Maria, om het graf te bezien.
Now when it was morning, all the chief priests and those in authority took thought together with the purpose of putting Jesus to death.
πρωιας δε γενομενης συμβουλιον ελαβον παντες οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι του λαου κατα του ιησου ωστε θανατωσαι αυτον
- 2 En ziet, er geschiedde een grote aardbeving; want een engel des Heeren, nederdalende uit den hemel, kwam toe, en wentelde de steen af van de deur, en zat opdenzelven.
And they put cords on him and took him away, and gave him up to Pilate, the ruler.
και δησαντες αυτον απηγαγον και παρεδωκαν αυτον ποντιω πιλατω τω ηγεμονι
- 3 En zijn gedaante was gelijk een bliksem, en zijn kleding wit gelijk sneeuw.
Then Judas, who was false to him, seeing that he was to be put to death, in his regret took back the thirty bits of silver to the chief priests and those in authority,
τοτε ιδων ιουδας ο παραιδους αυτον οτι κατεκριθη μεταμεληθεις απεστρεψεν τα τριακοντα αργυρια τοις αρχιερευσιν και τοις πρεσβυτεροις
- 4 En uit vrees van hem zijn de wachters zeer verschrikt geworden, en werden als doden.
Saying, I have done wrong in giving into your hands an upright man. But they said, What is that to us? it is your business.
λεγων ημαρτον παραδους αιμα αθων οι δε ειπον τι προς ημας συ οφει
- 5 Maar de engel, antwoordende, zeide tot de vrouwen: Vreest gijlieden niet; want ik weet, dat gij zoekt Jezus, Die gekruisigd was.
And he put down the silver in the Temple and went out, and put himself to death by hanging.
και ριψας τα αργυρια εν τω ναω ανεχωρησεν και απελθων απηγγατο

- 6 Hij is hier niet; want Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft. Komt herwaarts, ziet de plaats, waar de Heere gelegen heeft.
 And the chief priests took the silver and said, It is not right to put it in the Temple store for it is the price of blood.
 οι δε αρχιερεις λαβοντες τα αργυρια ειπον ουκ εξεστιν βαλειν αυτα εις τον κορβαναν επει τιμη αιματος εστιν
- 7 En gaat haastelijk heen, en zegt Zijn discipelen, dat Hij opgestaan is van de doden; en ziet, Hij gaat u voor naar Galilea, daar zult gij Hem zien. Ziet, ik heb hetulieden gezegd.
 And they made a decision to get with the silver the potter's field, as a place for the dead of other countries.
 συμβουλιον δε λαβοντες ηγορασαν εξ αυτων τον αγρον του κεραμεως εις ταφην τοις ξενοις
- 8 En haastelijk uitgaande van het graf, met vreze en grote blijdschap, liepen zij heen, om hetzelfde Zijn discipelen te boodschappen.
 For this cause that field was named, The field of blood, to this day.
 διο εκληθη ο αγρος εκεινος αγρος αιματος εως της σημερον
- 9 En als zij heengingen, om Zijn discipelen te boodschappen, ziet, Jezus is haar ontmoet, zeggende: Weest gegroet! En zij, tot Hem komende, grepen Zijn voeten, en aanbaden Hem.
 Then came true that which was said by Jeremiah the prophet, And they took the thirty bits of silver, the price of him who was valued by the children of Israel;
 τοτε επληρωθη το ρηθεν δια ιερειμου του προφητου λεγοντος και ελαβον τα τριακοντα αργυρια την τιμην του τετιμημενου ον ετιμησαντο απο υιων ισραηλ
- 10 Toen zeide Jezus tot haar: Vreest niet; gaat henen, boodschapt Mijn broederen, dat zij heengaan naar Galilea, en aldaar zullen zij Mij zien.
 And they gave them for the potter's field, as I had word from the Lord.
 και εδωκαν αυτα εις τον αγρον του κεραμεως καθα συνεταξεν μοι κυριος
- 11 En als zij heengingen, ziet, enigen van de wacht kwamen in de stad, en boodschapten den overpriesters al de dingen, die geschied waren.
 And Jesus was before the ruler, who put a question to him, Are you the King of the Jews? And Jesus said to him, You say so.
 ο δε ιησους εστι εμπροσθεν του ηγεμονος και επηρωτησεν αυτον ο ηγεμων λεγων συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε ιησους εφη αυτω συ λεγεις
- 12 En zij vergaderd zijnde met de ouderlingen, en te zamen raad genomen hebbende, gaven zij den krijgsknechten veel gelds,
 But when the chief priests and those in authority made statements against him, he gave no answer.
 και εν τω κατηγορεισθαι αυτον υπο των αρχιερων και των πρεσβυτερων ουδεν απεκρινατο
- 13 En zeiden: Zegt: Zijn discipelen zijn des nachts gekomen, en hebben Hem gestolen, als wij sliepen.
 Then says Pilate to him, Do you give no attention to what their witnesses say against you?
 τοτε λεγει αυτω ο πιλατος ουκ ακουεις ποσα σου καταμαρτυρουσιν
- 14 En indien zulks komt gehoord te worden van den stadhouder, wij zullen hem tevreden stellen, en maken, dat gij zonder zorg zijt.
 And he gave him no answer, not even a word: so that the ruler was greatly surprised.
 και ουκ απεκριθη αυτω προς ουδε εν ρημα ωστε θαυμαζειν τον ηγεμονα λιαν
- 15 En zij, het geld genomen hebbende, deden, gelijk zij geleerd waren. En dit woord is verbreed geworden bij de Joden tot op den huidigen dag.
 Now at the feast it was the way for the ruler to let free to the people one prisoner, at their selection.
 κατα δε εορτην ειωθει ο ηγεμων απολπειν ενα τω σχλω δεσμιον ον ηθελον
- 16 En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galilea, naar den berg, waar Jezus hen bescheiden had.
 And they had then an important prisoner, whose name was Barabbas.
 ειχον δε τοτε δεσμιον επισημον λεγομενον βαραββαν
- 17 En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan; doch sommigen twijfelden.
 So when they came together, Pilate said to them, Whom will you have? Barabbas, or Jesus, who is named Christ?
 συνηγμενων ουν αυτων ειπεν αυτοις ο πιλατος τινα θελετε απολυσω υμιν βαραββαν η ιησουν τον λεγομενον χριστον
- 18 En Jezus, bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.
 For he saw that for envy they had given him up.
 ηδει γαρ οτι δια φθονον παρεδωκαν αυτον
- 19 Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in de Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb.
 And while he was on the judge's seat, his wife sent to him, saying, Have nothing to do with that upright man, for I have had much trouble this day in a dream because of him.
 καθημενου δε αυτου επι του βηματος απεστειλεν προς αυτον η γυνη αυτου λεγουσα μηδεν σοι και τω δικαιο εκεινω πολλα γαρ επαθον σημερον κατ οναρ δι αυτον

- 1 Het begin des Evangelies van JEZUS CHRISTUS, den Zoon Gods.
The first words of the good news of Jesus Christ, the Son of God.
αρχη του ευαγγελιου ιησου χριστου υιου του θεου
- 2 Gelijk geschreven is in de profeten: Ziet, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, die Uw weg voor U heen bereiden zal.
Even as it is said in the book of Isaiah the prophet, See, I send my servant before your face, who will make ready your way;
ως γεγραπται εν τοις προφηταις ιδου εγω αποστειλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου
- 3 De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt Zijn paden recht.
The voice of one crying in the waste land, Make ready the way of the Lord, make his roads straight;
φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κυριου ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου
- 4 Johannes was dopende in de woestijn, en predikende den doop der bekering tot vergeving der zonden.
John came, and gave baptism in the waste land, preaching baptism as a sign of forgiveness of sin for those whose hearts were changed.
εγενετο ιωαννης βαπτιζων εν τη ερημω και κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας εις αφεσιν αμαρτιων
- 5 En al het Joodse land ging tot hem uit, en die van Jeruzalem; en werden allen van hem gedoopt in de rivier de Jordaan, belijdende hun zonden.
And there went out to him all the people of Judaea, and all those of Jerusalem, and they were given baptism by him in the river Jordan, saying that they were sinners.
και εξεπορευετο προς αυτον πασα η ιουδαια χωρα και οι ιεροσολυμιται και εβαπτιζοντο παντες εν τω ιορδανη ποταμω υπ αυτου εξομολογουμενοι τας αμαρτιας αυτων
- 6 En Johannes was gekleed met kemelshaar, en met een lederen gordel om zijn lenden, en at sprinkhanen en wilde honig.
And John was clothed in camel's hair, with a leather band about him; and his food was locusts and honey.
ην δε ιωαννης ενδεδυμενος τριχας καμηλου και ζωνην δερματινην περι την οσφυν αυτου και εσθιων ακριδας και μελι αγριον
- 7 En hij predikte, zeggende: Na mij komt, Die sterker is dan ik, Wien ik niet waardig ben, nederbukkende, den riem Zijner schoenen te ontbinden.
And he said to them all, There is one coming after me who is greater than I, whose shoes I am not good enough to undo.
και εκηρυσσεν λεγων ερχεται ο ισχυροτερος μου οπισω μου ου ουκ ειμι ικανος κυψας λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου
- 8 Ik heb ulieden wel gedoopt met water, maar Hij zal u dopen met den Heilige Geest.
I have given you baptism with water, but he will give you baptism with the Holy Spirit.
εγω μεν εβαπτισα υμας εν υδατι αυτος δε βαπτισει υμας εν πνευματι αγιω
- 9 En het geschiedde in diezelfde dagen, dat Jezus kwam van Nazareth, gelegen in Galilea, en werd van Johannes gedoopt in de Jordaan.
And it came about in those days, that Jesus came from Nazareth of Galilee, and was given baptism by John in the Jordan.
και εγενετο εν εκειναις ταις ημεραις ηλθεν ιησους απο ναζαρετ της γαλιλαιας και εβαπτισθη υπο ιωαννου εις τον ιορδανη
- 10 En terstond als Hij uit het water opklom, zag Hij de hemelen opengaan, en den Geest, gelijk een duif, op Hem nederdalen.
And straight away, coming up out of the water, he saw the heavens broken open and the Spirit coming down on him as a dove:
και ευθεως αναβαινον απο του υδατος ειδεν σχιζομενους τους ουρανους και το πνευμα ωσει περιστερην καταβαινον επ αυτον
- 11 En er geschiedde een stem uit de hemelen: Gij zijt Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb!
And a voice came out of heaven, You are my dearly loved Son, with whom I am well pleased.
και φωνη εγενετο εκ των ουρανων συ ει ο υιος μου ο αγαπητος εν ω ευδοκησα
- 12 En terstond dreef Hem de Geest uit in de woestijn.
And straight away the Spirit sent him out into the waste land.
και ευθως το πνευμα αυτον εκβαλλει εις την ερημον
- 13 En Hij was aldaar in de woestijn veertig dagen, verzocht van den satan; en was bij de wilde gedierten; en de engelen dienden Hem.
And he was in the waste land for forty days, being tested by Satan; and he was with the beasts; and the angels took care of him.
και ην εκει εν τη ερημω ημερας τεσσαρακοντα πειραζομενος υπο του σατανα και ην μετα των θηριων και οι αγγελοι τηκουνουν αυτω
- 14 En nadat Johannes overgeleverd was, kwam Jezus in Galilea, predikende het Evangelie van het Koninkrijk Gods.
Now after John had been put in prison, Jesus came into Galilee, preaching the good news of God,
μετα δε το παραδοθηναι τον ιωαννην ηλθεν ο ιησους εις την γαλιλαιαν κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας του θεου

- 15 En zeggende: De tijd is vervuld, en het Koninkrijk Gods nabij gekomen; bekeert u, en geloof het Evangelie.
And saying, The time has come, and the kingdom of God is near: let your hearts be turned from sin and have faith in the good news.
και λεγων οτι πεπληρωται ο καιρος και ηγγικεν η βασιλεια του θεου μετανοειτε και πιστευετε εν τω ευαγγελιω
- 16 En wandelende bij de Galilese zee, zag Hij Simon en Andreas, zijn broeder, werpende het net in de zee (want zij waren vissers);
And going by the sea of Galilee, he saw Simon, and Andrew, the brother of Simon, putting a net into the sea: for they were fishermen.
περιπατων δε παρα την θαλασσαν της γαλιλαιας ειδεν σιμωνα και ανδρεαν τον αδελφον αυτου βαλλοντας αμφιβληστρον εν τη θαλασση ησαν γαρ αλιεις
- 17 En Jezus zeide tot hen: Volgt Mij na, en Ik zal maken, dat gij vissers der mensen zult worden.
And Jesus said to them, Come after me, and I will make you fishers of men.
και ειπεν αυτοις ο ιησους δευτε οπισω μου και ποιησω υμας γενεσθαι αλιεις ανθρωπων
- 18 En zij, terstond hun netten verlatende, zijn Hem gevolgd.
And they went straight from their nets, and came after him.
και ευθεως αφεντες τα δικτυα αυτων ηκολουθησαν αυτω
- 19 En van daar een weinig voortgegaan zijnde, zag Hij Jakobus, den zoon van Zebedeus, en Johannes, zijn broeder, en dezelve in het schip hun nettenvermakende.
And going on a little farther, he saw James, the son of Zebedee, and John his brother, who were in their boat stitching up their nets.
και προβας εκειθεν ολιγον ειδεν ιακωβον τον του ζεβεδαιου και ιωαννην τον αδελφον αυτου και αυτους εν τω πλοιω καταρτιζοντας τα δικτυα
- 20 En terstond riep Hij hen; en zij, latende hun vader Zebedeus in het schip, met de huurlingen, zijn Hem nagevolgd.
And he said, Come after me: and they went away from their father Zebedee, who was in the boat with the servants, and came after him.
και ευθεως εκαλεσεν αυτους και αφεντες τον πατερα αυτων ζεβεδαιον εν τω πλοιω μετα των μισθωτων απηλθον οπισω αυτου
- 21 En zij kwamen binnen Kapernaum; en terstond op den sabbatdag in de synagoge gegaan zijnde, leerde Hij.
And they came to Capernaum; and on the Sabbath he went into the Synagogue and gave teaching.
και εισπορευονται εις καπερναουμ και ευθεως τοις σαββασιν εισελθων εις την συναγωγην εδιδασκεν
- 22 En zij versloegen zich over Zijn leer; want Hij leerde hen, als machthebbende, en niet als de Schriftgeleerden.
And they were full of wonder at his teaching, because he gave it as one having authority, and not like the scribes.
και εξεπλησσαντο επι τη διδαχη αυτου ην γαρ διδασκων αυτους ως εξουσιαν εχων και ουχ ως οι γραμματαις
- 23 En er was in hun synagoge een mens, met een onreinen geest, en hij riep uit,
And there was in their Synagogue a man with an unclean spirit; and he gave a cry,
και ην εν τη συναγωγη αυτων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω και ανεκραξεν
- 24 Zeggende: Laat af, wat hebben wij met U te doen, Gij Jezus Nazarener, zijt Gij gekomen om ons te verderven? Ik ken U, wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods.
Saying, What have we to do with you, Jesus of Nazareth? have you come to put an end to us? I see well who you are, the Holy One of God.
λεγων εα τι ημιν και σοι ιησου ναζαρηνε ηλθες απολεσαι ημας οίδα σε τις ει ο αγιος του θεου
- 25 En Jezus bestrafte hem, zeggende: Zwijg stil, en ga uit van hem.
And Jesus said to him sharply, Be quiet, and come out of him.
και επιτιμησεν αυτω ο ιησους λεγων φιμωθητι και εξελθε εξ αυτου
- 26 En de onreine geest, hem scheurende, en roepende met een grote stem, ging uit van hem.
And the unclean spirit, shaking him violently, and crying with a loud voice, came out of him.
και σπαραξαν αυτον το πνευμα το ακαθαρτον και κραξαν φωνη μεγαλη εξηλθεν εξ αυτου
- 27 En zij werden allen verbaasd, zodat zij onder elkander vraagden, zeggende: Wat is dit? Wat nieuwe leer is deze, dat Hij met macht ook den onreine geestengebiedt, en zij Hem gehoorzaam zijn!
And they were all greatly surprised, so that they put questions to one another, saying, What is this? a new teaching! with authority he gives orders even to the unclean spirits, and they do what he says.
και εθαμβηθησαν παντες ωστε συζητειν προς αυτους λεγοντας τι εστιν τουτο τις η διδαχη η καινη αυτη οτι κατ εξουσιαν και τοις πνευμασιν τοις ακαθαρτοις επιτασσει και υπακουουσιν αυτω

- 28 En Zijn gerucht ging terstond uit, in het gehele omliggende land van Galilea.
And news of him went out quickly everywhere into all parts of Galilee round about.
εξηλθεν δε η ακοη αυτου ευθως εις ολην την περιχωρον της γαλιλαιας
- 29 En van stonde aan uit de synagoge gegaan zijnde, kwamen zij in het huis van Simon en Andreas, met Jakobus en Johannes.
And when they came out of the Synagogue, they went into the house of Simon and Andrew, with James and John.
και ευθεως εκ της συναγωγης εξελθοντες ηλθον εις την οικιαν σιμωνος και ανδρεου μετα ιακωβου και ιωαννου
- 30 En Simons vrouws moeder lag met de koorts; en terstond zeiden zij Hem van haar.
Now Simon's wife's mother was ill, with a burning heat; and they gave him word of her:
η δε πενθερα σιμωνος κατεκειτο πυρεσσοσα και ευθεως λεγουσιν αυτω περι αυτης
- 31 En Hij, tot haar gaande, vatte haar hand, en richtte haar op; en terstond verliet haar de koorts, en zij diende henlieden.
And he came and took her by the hand, lifting her up; and she became well, and took care of their needs.
και προσελθων ηγειρεν αυτην κρατησας της χειρος αυτης και αφηκεν αυτην ο πυρετος ευθεως και δικονει αυτοις
- 32 Als het nu avond geworden was, toen de zon onderging, brachten zij tot Hem allen, die kwalijk gesteld, en van den duivel bezeten waren.
And in the evening, at sundown, they took to him all who were diseased, and those who had evil spirits.
οψιας δε γενομενης οτε εδω ο ηλιος εφερον προς αυτον παντας τους κακως εχοντας και τους δαιμονιζομενους
- 33 En de gehele stad was bijeenvergaderd omtrent de deur.
And all the town had come together at the door.
και η πολις ολη επισυνηγμενη ην προς την θυραν
- 34 En Hij genas er velen, die door verscheidene ziekten kwalijk gesteld waren; en wierp vele duivelen uit, en liet de duivelen niet toe te spreken, omdat zij Hemkenden.
And a number, who were ill with different diseases, he made well, and sent out evil spirits; but he did not let the evil spirits say anything, because they had knowledge of him.
και εθεραπευσεν πολλους κακως εχοντας ποικιλιας νοσοις και δαιμονια πολλα εξεβαλεν και ουκ ηφην λαλειν τα δαιμονια οτι ηδεισαν αυτον
- 35 En des morgens vroeg, als het nog diep in den nacht was, opgestaan zijnde, ging Hij uit, en ging henen in een woeste plaats, en bad aldaar.
And in the morning, a long time before daylight, he got up and went out to a quiet place, and there he gave himself up to prayer.
και πρωι εννυχον λιαν αναστας εξηλθεν και απηλθεν εις ερημον τοπον κακει προσηυχετο
- 36 En Simon, en die met hem waren, zijn Hem nagevolgd.
And Simon and those who were with him came after him.
και κατεδιωξαν αυτον ο σιμων και οι μετ αυτου
- 37 En zij Hem gevonden hebbende, zeiden tot Hem: Zij zoeken U allen.
And when they came up with him, they said to him, Everyone is looking for you.
και ευροντες αυτον λεγουσιν αυτω οτι παντες ζητουσιν σε
- 38 En Hij zeide tot hen: Laat ons in de bijliggende vlekken gaan, opdat Ik ook daar predike; want daartoe ben Ik uitgegaan.
And he said to them, Let us go to other parts into the nearest towns, so that I may give teaching there, because for this purpose I came.
και λεγει αυτοις αγωμεν εις τας εχομενας κομπολεις ινα κακει κηρυξω εις τουτο γαρ εξεληλυθα
- 39 En Hij predikte in hun synagogen, door geheel Galilea, en wierp de duivelen uit.
And he went into their Synagogues in every part of Galilee, preaching and driving out evil spirits.
και ην κηρυσσων εν ταις συναγωγαις αυτων εις ολην την γαλιλαιαν και τα δαιμονια εκβαλλων
- 40 En tot Hem kwam een melaatse, biddende Hem, en vallende voor Hem op de knieën, en tot Hem zeggende: Indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.
And a leper came to him and, going down on his knees before him, made a request, saying, If it is your pleasure, you have the power to make me clean.
και ερχεται προς αυτον λεπρος παρακαλων αυτον και γονυπετων αυτον και λεγων αυτω οτι εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι
- 41 En Jezus, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit, en raakte hem aan, en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd!
And being moved with pity, he put out his hand, and touching him said to him, It is my pleasure; be made clean.
ο δε ιησους σπλαγγισθεις εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου και λεγει αυτω θελω καθαρισθητι

- 42 En als Hij dit gezegd had, ging de melaatsheid terstond van hem, en hij werd gereinigd.
And straight away the disease went from him, and he was made clean.
και ειποντος αυτου ευθεως απηλθεν απ αυτου η λεπρα και εκαθαρισθη
- 43 En als Hij hem strengelijk verboden had, deed Hij hem terstond van Zich gaan;
And he sent him away, saying to him very sharply,
και εμβριμησαμενος αυτω ευθεως εξεβαλεν αυτον
- 44 En zeide tot hem: Zie, dat gij niemand iets zegt; maar ga heen en vertoon uzelf den priester, en offer voor uw reiniging, hetgeen Mozes geboden heeft, hun toteen getuigenis.
See that you say nothing to any man: but go and let the priest see you, and make yourself clean by an offering of the things ordered by Moses, for a witness to them.
και λεγει αυτω ορα μηδενι μηδεν ειπης αλλ υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει και προσενεγκε περι του καθαρισμου σου α προσεταξεν μοσης εις μαρτυριον αυτοις
- 1 En na sommige dagen is Hij wederom binnen Kapernaum gekomen; en het werd gehoord, dat Hij in huis was.
And when he came into Capernaum again after some days, the news went about that he was in the house.
και παλιν εισηλθεν εις καπερναουμ δι ημερων και ηκουσθη οτι εις οικον εστιν
- 2 En terstond vergaderden daar velen, alzo dat ook zelfs de plaatsen omtrent de deur hen niet meer konden bevatten; en Hij sprak het woord tot hen.
And a great number had come together, so that there was no longer room for them, no, not even about the door: and he gave them teaching.
και ευθεως συνηχθησαν πολλοι ωστε μηκει χωρειν μηδε τα προς την θυραν και ελαλει αυτοις τον λογον
- 3 En er kwamen sommigen tot Hem, brengende een geraakte, die van vier gedragen werd.
And four men came to him with one on a bed who had no power of moving.
και ερχονται προς αυτον παραλυτικον φεροντες αιρομενον υπο τεσσαρων
- 4 En niet kunnende tot Hem genaken, overmits de schare, ontdekten zij het dak, waar Hij was; en dat opgebroken hebbende, lieten zij het beddeken neder, daarde geraakte op lag.
And when they were unable to get near him because of all the people, they got the roof uncovered where he was: and when it was broken up, they let down the bed on which the man was.
και μη δυναμενοι προσεγγισαι αυτω δια τον οχλον απεστεγασαν την στεγην οπου ην και εξορυξαντες χαλωσιν τον κραββατον εφ ω ο παραλυτικος κατεκειτο
- 5 En Jezus, hun geloof ziende, zeide tot den geraakte: Zoon, uw zonden zijn u vergeven.
And Jesus, seeing their faith, said to him, Son, you have forgiveness for your sins.
ιδων δε ο ιησους την πιστιν αυτων λεγει τω παραλυτικω τεκνον αφεωνται σοι αι αμαρτια σου
- 6 En sommigen van de Schriftgeleerden zaten aldaar, en overdachten in hun harten:
But there were certain of the scribes seated there, and reasoning in their hearts,
ησαν δε τινες των γραμματεων εκει καθημενοι και διαλογιζομενοι εν ταις καρδιαις αυτων
- 7 Wat spreekt Deze aldus gods lasteringen? Wie kan de zonden vergeven, dan alleen God?
Why does this man say such things? he has no respect for God: from whom does forgiveness come but from God only?
τι ουτος ουτως λαλει βλασφημιας τις δυναται αφιεναι αμαρτιας ει μη εις ο θεος
- 8 En Jezus, terstond in Zijn geest bekende, dat zij alzo in zichzelf overdachten, zeide tot hen: Wat overdenkt gij deze dingen in uw harten?
And Jesus, having knowledge in his spirit of their thoughts, said to them, Why are you reasoning about these things in your hearts?
και ευθεως επιγνους ο ιησους τω πνευματι αυτου οτι ουτως διαλογιζονται εν εαυτοις ειπεν αυτοις τι ταυτα διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις υμων
- 9 Wat is lichter, te zeggen tot den geraakte: De zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op, en neem uw beddeken op, en wandel?
Which is the simpler, to say to a man who is ill, You have forgiveness for your sins, or, Get up, take up your bed, and go?
τι εστιν ευκοπωτερον ειπεν τω παραλυτικω αφεωνται σοι αι αμαρτιας η ειπεν εγειραι και αρον σου τον κραββατον και περιπατει
- 10 Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft, om de zonden op de aarde te vergeven (zeide Hij tot den geraakte):
But so that you may see that the Son of man has authority for the forgiveness of sins on earth, (he said to the man,)
ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου αφιεναι επι της γης αμαρτιας λεγει τω παραλυτικω
- 11 Ik zeg u: Sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis.
I say to you, Get up, take up your bed, and go to your house.
σοι λεγω εγειραι και αρον τον κραββατον σου και υπαγε εις τον οικον σου

- 12 En terstond stond hij op, en het beddeken opgenomen hebbende, ging hij uit in aller tegenwoordigheid; zodat zij zich allen ontzetten en verheerlijkten God, zeggende: Wij hebben nooit zulks gezien!
And he got up, and straight away took up the bed and went out before them all, so that they were all full of wonder, and gave glory to God, saying, We have never seen anything like this.
και ηγερθη ευθεως και αρας τον κραββατον εξηλθεν εναντιον παντων ωστε εξιστασθαι παντας και δοξαζειν τον θεον λεγοντας οτι ουδεποτε ουτως ειδομεν
- 13 En Hij ging wederom uit naar de zee; en de gehele schare kwam tot Hem, en Hij leerde hen.
And he went out again by the seaside; and all the people came to him, and he gave them teaching.
και εξηλθεν παλιν παρα την θαλασσαν και πας ο οχλος ηρχετο προς αυτον και εδιδασκεν αυτους
- 14 En voorbijgaande zag Hij Levi, den zoon van Alfeus, zitten in het tolhuis, en zeide tot hem: Volg Mij. En hij opstaande, volgde Hem.
And when he went by, he saw Levi, the son of Alphaeus, seated at the place where taxes were taken, and he said to him, Come with me. And he got up, and went with him.
και παραγων ειδεν λευιν τον του αλφαιου καθημενον επι το τελωνιον και λεγει αυτω ακολουθει μοι και αναστας ηκολουθησεν αυτω
- 15 En het geschiedde, als Hij aanzat in deszelfs huis, dat ook vele tollenaars en zondaren aanzaten met Jezus en Zijn discipelen; want zij waren velen, en waren Hem gevolgd.
And it came about that he was seated at meat in his house, and a number of tax-farmers and sinners were at table with Jesus and his disciples: for there were a great number of them, and they came after him.
και εγενετο εν τω κατακεισθαι αυτον εν τη οικια αυτου και πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι συνανεκειντο τω ιησου και τοις μαθηταις αυτου ησαν γαρ πολλοι και ηκολουθησαν αυτω
- 16 En de Schriftgeleerden en de Farizeen, ziende Hem eten met de tollenaars en zondaren, zeiden tot Zijn discipelen: Wat is het, dat Hij met de tollenaars en zondaren eet en drinkt?
And the scribes of the Pharisees, when they saw that he was taking food with the tax-farmers and sinners, said to his disciples, Why does he take food and drink with such men?
και οι γραμματαις και οι φαρισαιοι ιδοντες αυτον εσθιοντα μετα των τελωνων και αμαρτωλων ελεγον τοις μαθηταις αυτου τι οτι μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιει και πινει
- 17 En Jezus, dat horende, zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Ik ben niet gekomen, om te roepenrechtvaardigen, maar zondaars tot bekering.
And Jesus, hearing it, said to them, Those who are well have no need of a medical man, but those who are ill: I have come not to get the upright but sinners.
και ακουσας ο ιησους λεγει αυτοις ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντες ιατρον αλλ οι κακως εχοντες ουκ ηλθον καλεσαι δικαιους αλλα αμαρτωλους εις μετανοιαν
- 18 En de discipelen van Johannes en der Farizeen vastten; en zij kwamen en zeiden tot Hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes en der Farizeen, en Uw discipelen vasten niet?
And John's disciples and the Pharisees were taking no food: and they came and said to him, Why do John's disciples and the disciples of the Pharisees go without food, but your disciples do not?
και ησαν οι μαθηται ιωαννου και οι των φαρισαιων νηστευοντες και ερχονται και λεγουσιν αυτω διατι οι μαθηται ιωαννου και οι των φαρισαιων νηστεουσιν οι δε σοι μαθηται ου νηστεουσιν
- 19 En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruidskinderen vasten, terwijl de Bruidgom bij hen is? Zo langen tijd zij den Bruidgom bij zich hebben, kunnen zij niet vasten.
And Jesus said to them, Will the friends of a newly-married man go without food while he is with them? as long as they have him with them they will not go without food.
και ειπεν αυτοις ο ιησους μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνος εν ω ο νυμφιος μετ αυτων εστιν νηστευειν οσον χρονον μεθ εαυτων εχουσιν τον νυμφιον ου δυνανται νηστευειν
- 20 Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidgom van hen zal weggenomen zijn, en alsdan zullen zij vasten in dezelve dagen.
But the days will come when the husband will be taken away from them, and then they will go without food.
ελευσονται δε ημεραι οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιος και τοτε νηστεουσουσιν εν εκειναις ταις ημεραις
- 21 En niemand naait een lap ongevold laken op een oud kleeft; anders scheurt deszelfs nieuwe aangenaai laken iets af van het oude kleeft, en er wordt een ergerescheur.
No man puts a bit of new cloth on an old coat: or the new, by pulling away from the old, makes a worse hole.
και ουδεις επιβλημα ρακους αγναφου επιρραπτει επι ματιω παλαιω ει δε μη αρει το πληρωμα αυτου το καινον του παλαιου και χειρον σχισμα γινεται
- 22 En niemand doet nieuwen wijn in oude lederzakken; anders doet de nieuwe wijn de leder zakken bersten en de wijn wordt uitgestort, en de leder zakken verdueren; maar nieuwen wijn moet men in nieuwe leder zakken doen.
And no man puts new wine into old wine-skins: or the skins will be burst by the wine, and the wine and the skins will be wasted: but new wine has to be put into new wine-skins.
και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μη ρησει ο οινος ο νεος τους ασκους και ο οινος εκχεεται και οι ασκοι απολουνται αλλα οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον
- 23 En het geschiedde, dat Hij op een sabbatdag door het gezaaide ging, en Zijn discipelen begonnen, al gaande, aren te plukken.
And it came about that on the Sabbath day he was going through the grain-fields; and while they were walking, his disciples took the heads of grain.
και εγενετο παραπορευεσθαι αυτον εν τοις σαββασιν δια των σποριμων και ηρξαντο οι μαθηται αυτου οδον ποιειν τιλλοντες τους σταχυας
- 24 En de Farizeen zeiden tot Hem: Zie, waarom doen zij op den sabbatdag, wat niet geoorloofd is?
And the Pharisees said to him, Why are they doing what it is not right to do on the Sabbath?
και οι φαρισαιοι ελεγον αυτω ιδε τι ποιουσιν εν τοις σαββασιν ο ουκ εξεστιν

- 25 En Hij zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen, wat David gedaan heeft, als hij nood had, en hem hongerde, en dengenen, die met hem waren?
And he said to them, Have you no knowledge of what David did, when he had need and was without food, he, and those who were with him?
και αυτος ελεγεν αυτοις ουδεποτε ανεγνωτε τι εποιησεν δαβιδ οτε χρειαν εσχεν και επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου
- 26 Hoe hij ingegaan is in het huis Gods, ten tijde van Abjathar, den hogepriester, en de toonbroden gegeten heeft, die niemand zijn geoorloofd te eten, dan denpriesteren, en ook gegeven heeft dengenen, die met hem waren?
How he went into the house of God when Abiathar was high priest, and took for food the holy bread, which only the priests may take, and gave it to those who were with him?
πως εισηλθεν εις τον οικον του θεου επι αβιαθαρ του αρχιερεως και τους αρτους της προθεσεως εφαγεν ους ουκ εξεστιν φαγειν ει μη τοις ιερευσιν και εδωκεν και τοις συν αυτω ουσιν
- 27 En Hij zeide tot hen: De sabbat is gemaakt om den mens, niet de mens om den sabbat.
And he said to them, The Sabbath was made for man, and not man for the Sabbath;
και ελεγεν αυτοις το σαββατον δια τον ανθρωπον εγενετο ουχ ο ανθρωπος δια το σαββατον
- 28 Zo is dan de Zoon des mensen een Heere ook van den sabbat.
So that the Son of man is lord even of the Sabbath.
ωστε κυριος εστιν ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου
- 1 En Hij ging wederom in de synagoge; en aldaar was een mens, hebbende een verdorde hand.
And he went again into the Synagogue; and there was a man there whose hand was dead.
και εισηλθεν παλιν εις την συναγωγην και ην εκει ανθρωπος εξηραμμενην εχων την χειρα
- 2 En zij namen Hem waar, of Hij op den sabbat hem genezen zou, opdat zij Hem beschuldigen mochten.
And they were watching him to see if he would make him well on the Sabbath day, so that they might have something against him.
και παρατηρουν αυτον ει τοις σαββασιν θεραπευσει αυτον ινα κατηγορησωσιν αυτου
- 3 En Hij zeide tot den mens, die de verdorde hand had: Sta op in het midden.
And he said to the man, Get up and come forward.
και λεγει τω ανθρωπω τω εξηραμμενην εχοντι την χειρα εγειραι εις το μεσον
- 4 En Hij zeide tot hen: Is het geoorloofd op sabbatdagen goed te doen, of kwaad te doen, een mens te behouden, of te doden? En zij zwegen stil.
And he said to them, Is it right to do good on the Sabbath or to do evil? to give life or to put to death? But they said nothing.
και λεγει αυτοις εξεστιν τοις σαββασιν αγαθοποιησαι η κακοποιησαι ψυχην σωσαι η αποκτειναι οι δε εσιωπων
- 5 En als Hij hen met toorn rondom aangezien had, meteen bedroefd zijnde over de verharding van hun hart, zeide Hij tot den mens: Streck uw hand uit. En hij strekte ze uit; en zijn hand werd hersteld, gezond gelijk de andere.
And looking round on them he was angry, being sad because of their hard hearts; and he said to the man, Put out your hand. And he put it out, and his hand was made well.
και περιβλεψαμενος αυτους μετ οργης συλλυπουμενος επι τη πορωσει της καρδιας αυτων λεγει τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα σου και εξετεινεν και αποκατεσταθη η χειρ αυτου υγιης ως η αλλη
- 6 En de Farizeen, uitgegaan zijnde, hebben terstond met de Herodianen te zamen raad gehouden tegen Hem, hoe zij Hem zouden doden.
And the Pharisees went out, and straight away made designs with the Herodians about how they might put him to death.
και εξελθοντες οι φαρισαιοι ευθεως μετα των ηρωδιανων συμβουλιον εποιουν κατ αυτου οπως αυτον απολεσωσιν
- 7 En Jezus vertrok met Zijn discipelen naar de zee; en Hem volgde een grote menigte van Galilea, en van Judea.
And Jesus went away with his disciples to the sea, and a great number from Galilee came after him: and from Judaea,
και ο ιησους ανεχωρησεν μετα των μαθητων αυτου προς την θαλασσαν και πολυ πληθος απο της γαλιλαιας ηκολουθησαν αυτω και απο της ιουδαιας
- 8 En van Jeruzalem, en van Idumea, en van over de Jordaan; en die van omtrent Tyrus en Sidon, een grote menigte, gehoord hebbende, hoe grote dingen Hij deed, kwamen tot Hem.
And from Jerusalem, and from Idumaea, and the other side of Jordan, and the country about Tyre and Sidon, a great number, hearing what great things he did, came to him.
και απο ιεροσολυμων και απο της ιδουμαιας και περαν του ιορδανου και οι περι τυρον και σιδωνα πληθος πολυ ακουσαντες οσα εποιει ηλθον προς αυτον
- 9 En Hij zeide tot Zijn discipelen, dat een scheepje steeds omtrent Hem blijven zou, om der schare wil, opdat zij Hem niet zouden verdringen.
And he made a request to his disciples to have a little boat ready for him, so that he might not be crushed by the people;
και ειπεν τοις μαθηταις αυτου ινα πλοιαριον προσκαρτερη αυτω δια τον οχλον ινα μη θλιβωσιν αυτον

- 10 Want Hij had er velen genezen, alzo dat Hem al degenen, die enige kwalen hadden, overvielen, opdat zij Hem mochten aanraken.
For he had made such a great number well that all those who were diseased were falling down before him for the purpose of touching him.
πολλους γαρ εθεραπευσεν ωστε επιπιπτειν αυτω ινα αυτου αφωνται οσοι ειχον μαστιγας
- 11 En de onreine geesten, als zij Hem zagen, vielen voor Hem neder en riepen, zeggende: Gij zijt de Zone Gods.
And the unclean spirits, whenever they saw him, went down before him, crying out, and saying, You are the Son of God.
και τα πνευματα τα ακαθαρτα οταν αυτον εθεωρει προσεπιπτεν αυτω και εκραζεν λεγοντα οτι συ ει ο υιος του θεου
- 12 En Hij gebood hun scherpelijk dat zij Hem niet zouden openbaar maken.
And he gave them special orders not to say who he was.
και πολλα επετιμα αυτοις ινα μη αυτον φανερον ποιησωσι
- 13 En Hij klom op den berg, en riep tot Zich, die Hij wilde; en zij kwamen tot Hem.
And he went up into the mountain, and sent for those whom it was his pleasure to have with him: and they went to him.
και αναβαινει εις το ορος και προσκαλειται ους ηθελεν αυτος και απηλθον προς αυτον
- 14 En Hij stelde er twaalf, opdat zij met Hem zouden zijn, en opdat Hij dezelve zou uitzenden om te prediken;
And he took twelve to be with him, so that he might send them out as preachers,
και εποιησεν δωδεκα ινα ωσιν μετ αυτου και ινα αποστελλη αυτους κηρυσσειν
- 15 En om macht te hebben, de ziekten te genezen, en de duivelen uit te werpen.
And give them the power of driving out evil spirits:
και εχειν εξουσιαν θεραπευειν τας νοσους και εκβαλλειν τα δαιμονια
- 16 En Simon gaf Hij den toe naam Petrus;
To Simon he gave the second name of Peter;
και επεθηκεν τω σιμωνι ονομα πετρον
- 17 En Jakobus, den zoon van Zebedeus, en Johannes, den broeder van Jakobus; en gaf hun toe namen, Boanerges, hetwelk is, zonen des donders;
And to James, the son of Zebedee, and John, the brother of James, he gave the second name of Boanerges, which is, Sons of thunder:
και ιακωβον τον του ζεβεδαιου και ιωαννην τον αδελφον του ιακωβου και επεθηκεν αυτοις ονοματα βοανεργες ο εστιν υιοι βροντης
- 18 En Andreas, en Filippus, en Bartholomeus, en Mattheus, en Thomas, en Jakobus, den zoon van Alfeus, en Thaddeus, en Simon Kananites,
And Andrew, and Philip, and Bartholomew, and Matthew, and Thomas, and James, the son of Alphaeus, and Thaddaeus, and Simon the Zealot;
και ανδρεαν και φιλιππον και βαρθολομαιον και ματθαιον και θωμαν και ιακωβον τον του αλφαιου και θαδδαιον και σιμωνα τον κανανιτην
- 19 En Judas Iskariot, die Hem ook verraden heeft.
And Judas Iscariot, who was false to him.
και ιουδαν ισκαριωτην ος και παρεδωκεν αυτον και ερχονται εις οικον
- 20 En zij kwamen in huis; en daar vergaderde wederom en schare, alzo dat zij ook zelfs niet konden brood eten.
And he went into a house. And the people came together again, so that they were not even able to take bread.
και συνερχεται παλιν οχλος ωστε μη δυνασθαι αυτους μητε αρτον φαγειν
- 21 En als degenen, die Hem bestonden, dit hoorden, gingen zij uit, om Hem vast te houden; want zij zeiden: Hij is buiten Zijn zinnen.
And when his friends had news of it, they went out to get him, saying, He is off his head.
και ακουσαντες οι παρ αυτου εξηλθον κρατησαι αυτον ελεγον γαρ οτι εξεστη
- 22 En de Schriftgeleerden, die van Jeruzalem afgekomen waren, zeiden: Hij heeft Beelzebul, en door den overste der duivelen werpt Hij de duivelen uit.
And the scribes who came down from Jerusalem, said, He has Beelzebub, and, By the ruler of evil spirits he sends evil spirits out of men.
και οι γραμματαις οι απο ιεροσολυμων καταβαντες ελεγον οτι βεελζεβουλ εχει και οτι εν τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια
- 23 En hen tot Zich geroepen hebbende, zeide Hij tot hen in gelijkenissen: Hoe kan de satan den satan uitwerpen?
And turning to them, he said to them in the form of a story, How is it possible for Satan to put out Satan?
και προσκαλεσαμενος αυτους εν παραβολαις ελεγεν αυτοις πως δυναται σατανας σαταναν εκβαλλειν

- 24 En indien een koninkrijk tegen zichzelf verdeeld is, zo kan dat koninkrijk niet bestaan.
If there is division in a kingdom, that kingdom will come to destruction;
και εαν βασιλεια εφ εαυτην μερισθη ου δυναται σταθηναι η βασιλεια εκεινη
- 25 En indien een huis tegen zichzelf verdeeld is, zo kan dat huis niet bestaan.
And if there is division in a house, that house will come to destruction;
και εαν οικια εφ εαυτην μερισθη ου δυναται σταθηναι η οικια εκεινη
- 26 En indien de satan tegen zichzelf opstaat, en verdeeld is, zo kan hij niet bestaan, maar heeft een einde.
And if Satan is at war with himself, and there is division in him, he will not keep his place but will come to an end.
και ει ο σατανας ανεστη εφ εαυτον και μεμερισται ου δυναται σταθηναι αλλα τελος εχει
- 27 Er kan niemand in het huis eens sterken ingaan en zijn vaten ontroven, indien hij niet eerst den sterke bindt; en alsdan zal hij zijn huis beroven.
But no one is able to go into the house of the strong man and take his goods, without first putting cords round the strong man, and then he will take his goods.
ου δυναται ουδεις τα σκευη του ισχυρου εισελθων εις την οικιαν αυτου διαρπασαι εαν μη πρωτον τον ισχυρον δεση και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει
- 28 Voorwaar, Ik zeg u, dat al de zonden den kinderen der mensen zullen vergeven worden, en allerlei lasteringen, waarmede zij zullen gelasterd hebben;
Truly, I say to you, The sons of men will have forgiveness for all their sins and for all the evil words they say:
αμην λεγω υμιν οτι παντα αφεθησεται τα αμαρτηματα τοις υιοις των ανθρωπων και βλασφημια οσας αν βλασφημησωσιν
- 29 Maar zo wie zal gelasterd hebben tegen den Heiligen Geest, die heeft geen vergeving in der eeuwigheid, maar hij is schuldig des eeuwigen oordeels.
But whoever says evil things against the Holy Spirit will never have forgiveness, but the evil he has done will be with him for ever:
ος δ αν βλασφημηση εις το πνευμα το αγιον ουκ εχει αφεσιν εις τον αιωνα αλλ ενοχος εστιν αιωνιου κρισεως
- 30 Want zij zeiden: Hij heeft een onreinen geest.
Because they said, He has an unclean spirit.
οτι ελεγον πνευμα ακαθαρτον εχει
- 31 Zo kwamen dan Zijn broeders en Zijn moeder; en buiten staande, zonden zij tot Hem, en riepen Hem.
And his mother and brothers came and were outside, and sent for him, requesting to see him.
ερχονται ουν οι αδελφοι και η μητηρ αυτου και εξω εστωτες απεστειλαν προς αυτον φωνουντες αυτον
- 32 En de schare zat rondom Hem; en zij zeiden tot Hem: Zie, Uw moeder en Uw broeders daar buiten zoeken U.
And a great number were seated round him; and they said to him, See, your mother and your brothers are outside looking for you.
και εκαθητο οχλος περι αυτον ειπον δε αυτο ιδου η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω ζητουσιν σε
- 33 En Hij antwoordde hun, zeggende: Wie is Mijn moeder, of Mijn broeders?
And he said in answer, Who are my mother and my brothers?
και απεκριθη αυτοις λεγων τις εστιν η μητηρ μου η οι αδελφοι μου
- 34 En rondom overzien hebbende, die om Hem zaten, zeide Hij: Ziet, Mijn moeder en Mijn broeders.
And looking round at those who were seated about him, he said, See, my mother and my brothers!
και περιβλεψαμενος κυκλω τους περι αυτον καθημενους λεγει ιδε η μητηρ μου και οι αδελφοι μου
- 35 Want zo wie den wil van God doet, die is Mijn broeder, en Mijn zuster, en moeder.
Whoever does God's pleasure, the same is my brother, and sister, and mother.
ος γαρ αν ποιηση το θελημα του θεου ουτος αδελφος μου και αδελφη μου και μητηρ εστιν
- 1 En Hij begon wederom te leren omtrent de zee; en er vergaderde een grote schare bij Hem, alzo dat Hij, in het schip gegaan zijnde, nederzat op de zee; en de gehele schare was op het land aan de zee.
And again he was teaching by the seaside. And a very great number of people had come to him, so that he got into a boat on the sea and took his seat; and all the people were on the land by the seaside.
και παλιν ηρξατο διδασκειν παρα την θαλασσαν και συνηχθη προς αυτον οχλος πολυς ωστε αυτον εμβαντα εις το πλοιον καθησθαι εν τη θαλασση και πας ο οχλος προς την θαλασσαν επι της γης ην

- 2 En Hij leerde hun veel dingen door gelijkenissen, en Hij zeide in Zijn lering tot hen:
 And he gave them teaching about a number of things in the form of stories, and said to them in his teaching, Give ear:
 και εδιδασκεν αυτους εν παραβολαις πολλα και ελεγεν αυτοις εν τη διδαχη αυτου
- 3 Hoort toe: ziet, een zaaier ging uit om te zaaien.
 A man went out to put seed in the earth:
 ακουετε ιδου εξηλθεν ο σπειρων του σπειραι
- 4 En het geschiedde in het zaaien, dat het ene deel zaads viel bij den weg; en de vogelen des hemels kwamen, en aten het op.
 And while he was doing it, some was dropped by the wayside, and the birds came and took it for food.
 και εγενετο εν τω σπειρειν ο μεν επεσεν παρα την οδον και ηλθεν τα πετεινα του ουρανου και κατεφαγεν αυτο
- 5 En het andere viel op het steenachtige, waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had.
 And some went on the stones, where it had not much earth; and it came up straight away, because the earth was not deep:
 αλλο δε επεσεν επι το πετρωδες οπου ουκ ειχεν γην πολλην και ευθεως εξανετειλεν δια το μη εχειν βαθος γης
- 6 Maar als de zon opgegaan was, zo is het verbrand geworden, en omdat het geen wortel had, zo is het verdord.
 And when the sun was high, it was burned; and because it had no root, it became dry and dead.
 ηλιου δε ανατειλαντος εκαυματισθη και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθη
- 7 En het andere viel in de doornen, en de doornen wiesen op, en verstikten hetzelve, en het gaf geen vrucht.
 And some went among the thorns, and the thorns came up, and it had no room for growth and gave no fruit.
 και αλλο επεσεν εις τας ακανθας και ανεβησαν αι ακανθαι και συνεπνιζαν αυτο και καρπον ουκ εδωκεν
- 8 En het andere viel in de goede aarde, en gaf vrucht, die opging en wies; en het ene droeg dertigvoud, en het andere zestigvoud, en het andere honderdvoud.
 And some, falling on good earth, gave fruit, coming up and increasing, and giving thirty, sixty, and a hundred times as much.
 και αλλο επεσεν εις την γην την καλην και εδιδου καρπον αναβαινοντα και αυξανοντα και εφερεν εν τριακοντα και εν εξηκοντα και εν εκατον
- 9 En Hij zeide tot hen: Wie oren heeft om te horen, die hore.
 And he said to them, Whoever has ears, let him give ear.
 και ελεγεν αυτοις ο εχων ωτα ακουειν ακουετω
- 10 En als Hij nu alleen was, vraagden Hem degenen, die omtrent Hem waren, met de twaalfen, naar de gelijkenis.
 And when he was by himself, those who were round him with the twelve put questions to him about the purpose of the stories.
 οτε δε εγενετο καταμονας ηρωτησαν αυτον οι περι αυτον συν τοις δωδεκα την παραβολην
- 11 En Hij zeide tot hen: Het is u gegeven te verstaan de verborgenheid van het Koninkrijk Gods; maar dengenen, die buiten zijn, geschieden al deze dingen doorgelijkenissen;
 And he said to them, To you is given the secret of the kingdom of God, but to those who are outside, all things are given in the form of stories;
 και ελεγεν αυτοις υμιν δεδοται γνωσαι το μυστηριον της βασιλειας του θεου εκεινοις δε τοις εξω εν παραβολαις τα παντα γινεται
- 12 Opdat zij ziende zien, en niet bemerken, en horende horen, en niet verstaan; opdat zij zich niet te eniger tijd, bekeren en hun de zonden vergeven worden.
 So that seeing they may see, and it will not be clear to them; and hearing it, they will not get the sense; for fear that they may be turned again to me and have forgiveness.
 ινα βλεποντες βλεπωσιν και μη ιδωσιν και ακουοντες ακουωσιν και μη συνιωσιν μηποτε επιστρεψωσιν και αφεθη αυτοις τα αμαρτηματα
- 13 En Hij zeide tot hen: Weet gij deze gelijkenis niet, en hoe zult gij al de gelijkenissen verstaan?
 And he said to them, If you are not clear about this story, how will you be clear about the others?
 και λεγει αυτοις ουκ οιδατε την παραβολην ταυτην και πως πασας τας παραβολας γνωσεσθε
- 14 De zaaier is, die het Woord zaait.
 The seed is the word.
 ο σπειρων τον λογον σπειρει

- 15 En dezen zijn, die bij den weg bezaaid worden, waarin het Woord gezaaid wordt; en als zij het gehoord hebben, zo komt de satan terstond, en neemt het Woord weg, hetwelk in hun harten gezaaid was.
 And these are they by the wayside, where the word is planted; and when they have given ear, the Evil One comes straight away and takes away the word which has been planted in them.
 ουτοι δε εισιν οι παρα την οδον οπου σπειρεται ο λογος και οταν ακουσωσιν ευθεως ερχεται ο σατανας και αιρει τον λογον τον εσαρμενον εν ταις καρδιαις αυτων
- 16 En dezen zijn desgelijks, die op de steenachtige plaatsen bezaaid worden; welke, als zij het Woord gehoord hebben, terstond hetzelfde met vreugde ontvangen;
 And in the same way, these are they who are planted on the stones, who, when the word has come to their ears, straight away take it with joy;
 και ουτοι εισιν ομοιως οι επι τα πετρωδη σπειρομενοι οι οταν ακουσωσιν τον λογον ευθεως μετα χαρας λαμβανουσιν αυτον
- 17 En hebben geen wortel in zichzelf, maar zijn voor een tijd; daarna, als verdrukking of vervolging komt om des Woords wil, zo worden zij terstond geërgerd.
 And they have no root in themselves, but go on for a time; then, when trouble comes or pain, because of the word, they quickly become full of doubts.
 και ουκ εχουσιν ριζαν εν εαυτοις αλλα προσκαιροι εισιν ειτα γενομενης θλιψεως η διωγμου δια τον λογον ευθεως σκανδαλιζονται
- 18 En dezen zijn, die in de doornen bezaaid worden, namelijk degenen, die het Woord horen;
 And others are those planted among the thorns; these are they who have given ear to the word,
 και ουτοι εισιν οι εις τας ακανθας σπειρομενοι ουτοι εισιν οι τον λογον ακουοντες
- 19 En de zorgvuldigheden dezer wereld, en de verleiding des rijkdoms en de begeerlijkheden omtrent de andere dingen, inkomende, verstikken het Woord, en het wordt onvruchtbaar.
 And the cares of this life, and the deceits of wealth, and the desire for other things coming in, put a stop to the growth of the word, and it gives no fruit.
 και αι μεριμναι του αιωνος τουτου και η απατη του πλουτου και αι περι τα λοιπα επιθυμια εισπορευομεναι συμπνιγουσιν τον λογον και ακαρπος γινεται
- 20 En dezen zijn, die in de goede aarde bezaaid zijn, welke het Woord horen en aannemen, en dragen vruchten, het ene dertigvoud, en het andere zestigvoud, en het andere honderdvoud.
 And these are they who were planted on the good earth; such as give ear to the word, and take it into their hearts, and give fruit, thirty and sixty and a hundred times as much.
 και ουτοι εισιν οι επι την γην την καλην σπαρεντες οιτινες ακουουσιν τον λογον και παραδεχονται και καρποφορουσιν εν τριακοντα και εν εξηκοντα και εν εκατον
- 21 En Hij zeide tot hen: Komt ook de kaars, opdat zij onder de koornmaat of onder het bed gezet worde? Is het niet, opdat zij op den kandelaar gezet worde?
 And he said to them, When the light comes in, do people put it under a vessel, or under the bed, and not on its table?
 και ελεγεν αυτοις μητι ο λυχνος ερχεται ινα υπο τον μοδιον τεθη η υπο την κλινην ουχ ινα επι την λυχνιαν επιτεθη
- 22 Want er is niets verborgen, dat niet geopenbaard zal worden; en er is niets geschied, om verborgen te zijn, maar opdat het in het openbaar zou komen.
 There is nothing covered which will not be seen openly, and nothing has been made secret which will not come to light.
 ου γαρ εστιν τι κρυπτον ο εαν μη φανερωθη ουδε εγενετο αποκρυφον αλλ ινα εις φανερον ελθη
- 23 Zo iemand oren heeft om te horen, die hore.
 If any man has ears, let him give ear.
 ει τις εχει ωτα ακουειν ακουετω
- 24 En Hij zeide tot hen: Ziet, wat gij hoort. Met wat maat gij meet, zal u gemeten worden, en u, die hoort, zal meer toegelegd worden.
 And he said to them, Take care what you give ear to: in the same measure as you give you will get, and more will be given to you.
 και ελεγεν αυτοις βλεπετε τι ακουετε εν ω μετρο μετρειτε μετρηθησεται υμιν και προστεθησεται υμιν τοις ακουουσιν
- 25 Want zo wie heeft, dien zal gegeven worden; en wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft.
 He who has, to him will be given: and he who has not, from him will be taken even that which he has.
 ος γαρ αν εχη δοθησεται αυτω και ος ουκ εχει και ο εχει αρθησεται απ αυτου
- 26 En Hij zeide: Alzo is het Koninkrijk Gods, gelijk of een mens het zaad in de aarde wierp;
 And he said, Such is the kingdom of God, as if a man put seed in the earth,
 και ελεγεν ουτως εστιν η βασιλεια του θεου ως εαν ανθρωπος βαλη τον σπορον επι της γης
- 27 En voorts sliep, en opstond, nacht en dag; en het zaad uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist, hoe.
 And went to sleep and got up, night and day, and the seed came to growth, though he had no idea how.
 και καθεδη και εγειρηται νυκτα και ημεραν και ο σπορος βλαστην και μηκυνηται ως ουκ ειδεν αυτος

- 28 Want de aarde brengt van zelve vruchten voort: eerst het kruid, daarna de aar, daarna het volle koren in de aar.
The earth gives fruit by herself; first the leaf, then the head, then the full grain.
αυτοματη γαρ η γη καρποφορει πρωτον χορτον ειτα σταχυν ειτα πληρη σιτον εν τω σταχυι
- 29 En als de vrucht zich voordoet, terstond zendt hij de sikkel daarin, omdat de oogst daar is.
But when the grain is ready, he quickly sends men to get it cut, because the time for cutting has come.
οταν δε παραδω ο καρπος ευθεως αποστελλει το δρεπανον οτι παρεστηκεν ο θερισμος
- 30 En Hij zeide: Waarbij zullen wij het Koninkrijk Gods vergelijken, of met wat gelijkenis zullen wij hetzelfde vergelijken?
And he said, What picture may we give of the kingdom of God, or with what story may we make it clear?
και ελεγεν τινι ομοιωσωμεν την βασιλειαν του θεου η εν ποια παραβολη παραβαλωμεν αυτην
- 31 Namelijk bij een mosterzaad, hetwelk, wanneer het in de aarde gezaaid wordt, het minste is van al de zaden, die op de aarde zijn.
It is like a grain of mustard seed, which, when it is put in the earth, is smaller than all the seeds on the earth,
ως κοκκω σιναπεως ος οταν σπαρη επι της γης μικροτερος παντων των σπερματων εστιν των επι της γης
- 32 En wanneer het gezaaid is, gaat het op, en wordt het meeste van al de moeskruiden, en maakt grote takken, alzo dat de vogelen des hemels onder zijn schaduwkunnen nestelen.
But when it is planted, it comes up, and becomes taller than all the plants, and puts out great branches, so that the birds of heaven are able to take rest in its shade.
και οταν σπαρη αναβαινει και γινεται παντων των λαχανων μειζων και ποιει κλαδους μεγαλους ωστε δυνασθαι υπο την σκιαν αυτου τα πετεινα του ουρανου κατασκηνουν
- 33 En door vele zulke gelijkenissen sprak Hij tot hen het Woord, naardat zij het horen konden.
And with a number of such stories he gave them his teaching, as they were able to take it:
και τοιαυταις παραβολαις πολλαις ελαλει αυτοις τον λογον καθως ηδυναντο ακουειν
- 34 En zonder gelijkenis sprak Hij tot hen niet; maar Hij verklaarde alles Zijn discipelen in het bijzonder.
And without a story he said nothing to them: but privately to his disciples he made all things clear.
χωρις δε παραβολης ουκ ελαλει αυτοις κατ ιδιαν δε τοις μαθηταις αυτου επελευεν παντα
- 35 En op denzelfden dag, als het nu avond geworden was, zeide Hij tot hen: Laat ons overvaren aan de andere zijde.
And on that day, when the evening had come, he said to them, Let us go over to the other side.
και λεγει αυτοις εν εκεινη τη ημερα οψιας γενομενης διελθωμεν εις το περαν
- 36 En zij, de schare gelaten hebbende, namen Hem mede, gelijk Hij in het schip was; en er waren nog andere scheepjes met Hem.
And going away from the people, they took him with them, as he was, in the boat. And other boats were with him.
και αφεντες τον οχλον παραλαβανουσιν αυτον ως ην εν τω πλοιω και αλλα δε πλοιαρια ην μετ αυτου
- 37 En er werd een grote storm van wind, en de baren sloegen over in het schip, alzo dat het nu vol werd.
And a great storm of wind came up, and the waves came into the boat, so that the boat was now becoming full.
και γινεται λαίλαψ ανεμου μεγαλη τα δε κυματα επεβαλλον εις το πλοιον ωστε αυτο ηδη γεμιζεσθαι
- 38 En Hij was in het achterschip, slapende op een oorkussen; en zij wekten Hem op, en zeiden tot Hem: Meester, bekommert het U niet, dat wij vergaan?
And he himself was in the back of the boat, sleeping on the cushion: and they, awaking him, said, Master, is it nothing to you that we are in danger of destruction?
και ην αυτος επι τη πρυμνη επι το προσκεφαλιον καθευδων και διεγειρουσιν αυτον και λεγουσιν αυτω διδασκαλε ου μελει σοι οτι απολλυμεθα
- 39 En Hij opgewekt zijnde, bestrafte den wind, en zeide tot de zee: Zwijg, wees stil! En de wind ging liggen, en er werd grote stilte.
And he came out of his sleep, and gave strong orders to the wind, and said to the sea, Peace, be at rest. And the wind went down, and there was a great calm.
και διεγευρηεις επιτιμησεν τω ανεμω και ειπεν τη θαλασση σιωπα πεφιμωσο και εκοπασεν ο ανεμος και εγενετο γαληνη μεγαλη
- 40 En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij zo vreesachtig? Hoe hebt gij geen geloof?
And he said to them, Why are you full of fear? have you still no faith?
και ειπεν αυτοις τι δειλοι εστε ουτως πως ουκ εχετε πιστιν
- 41 En zij vreesden met grote vreze, en zeiden tot elkander: Wie is toch Deze, dat ook de wind en de zee Hem gehoorzaam zijn?
And their fear was great, and they said one to another, Who then is this, that even the wind and the sea do his orders?
και εφοβηθησαν φοβον μεγαν και ελεγον προς αλληλους τις αρα ουτος εστιν οτι και ο ανεμος και η θαλασσα υπακουουσιν αυτω

- 1 En zij kwamen over op de andere zijde der zee, in het land der Gadarenen.
And they came to the other side of the sea, into the country of the Gerasenes.
και ηλθον εις το περαν της θαλασσης εις την χωραν των γαδαρηγων
- 2 En zo Hij uit het schip gegaan was, terstond ontmoette Hem, uit de graven, een mens met een onreinen geest;
And when he had got out of the boat, straight away there came to him from the place of the dead a man with an unclean spirit.
και εξελθοντι αυτω εκ του πλοιου ευθεως απηνητησεν αυτω εκ των μνημειων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω
- 3 Dewelke zijn woning in de graven had, en niemand kon hem binden, ook zelfs niet met ketenen.
He was living in the place of the dead: and no man was able to keep him down, no, not with a chain;
ος την κατοικησιν ειχεν εν τοις μνημειοις και ουτε αλυσεσιν ουδεις ηδυνατο αυτον δησαι
- 4 Want hij was menigmaal met boeien en ketenen gebonden geweest, en de ketenen waren van hem in stukken getrokken, en de boeien verbrijzeld, en niemand was machtig om hem te temmen.
Because he had frequently been prisoned in chains and iron bands, and the chains had been parted and the bands broken by him: and no man was strong enough to make him quiet.
δια το αυτον πολλακις πεδαις και αλυσεσιν δεδεσθαι και διεσπασθαι υπ αυτου τας αλυσεις και τας πεδας συντετριφθαι και ουδεις αυτον ισχυεν δαμασαι
- 5 En hij was altijd, nacht en dag, op de bergen en in de graven, roepende en slaande zichzelf met stenen.
And all the time, by day and by night, in the place of the dead, and in the mountains, he was crying out and cutting himself with stones.
και διαπαντος νυκτος και ημερας εν τοις ορεισιν και εν τοις μνημασιν ην κραζων και κατακοπτων εαυτον λιθοις
- 6 Als hij nu Jezus van verre zag, liep hij toe, en aanbad Hem.
And when he saw Jesus from far off, he went quickly to him and gave him worship;
ιδων δε τον ιησουν απο μακροθεν εδραμεν και προσεκυνησεν αυτω
- 7 En met een grote stem roepende, zeide hij: Wat heb ik met U te doen, Jezus, Gij Zoon Gods, des Allerhoogsten? Ik bezweer U bij God, dat Gij mij niet pijnigt!
And crying out with a loud voice he said, What have I to do with you, Jesus, Son of the Most High God? In God's name, do not be cruel to me.
και κραζας φωνη μεγαλη ειπεν τι εμοι και σοι ιησου υιε του θεου του υψιστου ορκιζω σε τον θεον μη με βασανισης
- 8 (Want Hij zeide tot hem: Gij onreine geest, ga uit van den mens!)
For Jesus had said to him, Come out of the man, you unclean spirit.
ελεγεν γαρ αυτω εξελθε το πνευμα το ακαθαρτον εκ του ανθρωπου
- 9 En Hij vraagde hem: Welke is uw naam? En hij antwoordde, zeggende: Mijn naam is Legio; want wij zijn velen.
And Jesus said, What is your name? And he made answer, My name is Legion, because there are a great number of us.
και επηρωτα αυτον τι σοι ονομα και απεκριθη λεγων λεγεων ονομα μοι οτι πολλοι εσμεν
- 10 En hij bad Hem zeer, dat Hij hen buiten het land niet wegzond.
And he made strong prayers to him not to send them away out of the country.
και παρεκαλει αυτον πολλα ινα μη αυτους αποστειλη εξω της χωρας
- 11 En aldaar aan de bergen was een grote kudde zwijnen, weidende.
Now on the mountain side there was a great herd of pigs getting their food.
ην δε εκει προς τα ορη αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη
- 12 En al de duivelen baden Hem, zeggende: Zend ons in die zwijnen, opdat wij in dezelve mogen varen.
And they said to him, Send us into the pigs, so that we may go into them.
και παρεκαλεσαν αυτον παντες οι δαιμονες λεγοντες πεμψον ημας εις τους χοιρους ινα εις αυτους εισελθωμεν
- 13 En Jezus liet het hun terstond toe. En de onreine geesten, uitgevaren zijnde, voeren in de zwijnen; en de kudde stortte van de steile af in de zee (daar waren ernu omtrent twee duizend), en versmoorden in de zee.
And he let them do it. And the unclean spirits came out and went into the pigs; and the herd went rushing down a sharp slope into the sea, about two thousand of them; and they came to their death in the sea.
και επετρεψεν αυτοις ευθεως ο ιησους και εξελθοντα τα πνευματα τα ακαθαρτα εισηλθον εις τους χοιρους και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου εις την θαλασσαν ησαν δε ως δισχιλιοι και επνιγοντ ο εν τη θαλασση

- 14 En die de zwijnen weidden zijn gevlucht, en boodschapten zulks in de stad en op het land. En zij gingen uit, om te zien, wat het was, dat er geschied was.
And their keepers went running and gave an account of it in the town and in the country. And people came to see what had taken place.
οι δε βοσκοντες τους χοιρους εφυγον και ανηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους και εξηλθον ιδειν τι εστιν το γεγονος
- 15 En zij kwamen tot Jezus, en zagen den bezetene zittende, en gekleed, en wel bij zijn verstand, namelijk die het legioen gehad had, en zij werden bevreesd.
And they came to Jesus, and saw the man in whom had been the evil spirits seated, clothed and with full use of his senses, and they were full of fear.
και ερχονται προς τον ιησουν και θεωρουσιν τον δαιμονιζομενον καθημενον και ιματισμενον και σωφρονουντα τον λεγεωνα και εφοβηθησαν
- 16 En die het gezien hadden, vertelden hun, wat den bezetene geschied was, en ook van de zwijnen.
And those who had seen it gave them an account of what had been done to him who had the evil spirits, and of the fate of the pigs.
και διηγησαντο αυτοις οι ιδοντες πως εγενετο τω δαιμονιζομενω και περι των χοιρων
- 17 En zij begonnen Hem te bidden, dat Hij van hun landpalen wegging.
And they made a request to him to go out of their country.
και ηρξαντο παρακαλειν αυτον απελθειν απο των οριων αυτων
- 18 En als Hij in het schip ging, bad Hem degene, die bezeten was geweest, dat hij met Hem mocht zijn.
And when he was getting into the boat, the man in whom had been the evil spirits had a great desire to come with him.
και εμβαντος αυτου εις το πλοιον παρεκαλει αυτον ο δαιμονισθεις ινα η μετ αυτου
- 19 Doch Jezus liet hem dat niet toe, maar zeide tot hem: Ga heen naar uw huis tot de uwen, en boodschap hun, wat grote dingen u de Heere gedaan heeft, en hoe Hij Zich uwer ontfermd heeft.
And he would not let him, but said to him, Go to your house, to your friends, and give them news of the great things the Lord has done for you, and how he had mercy on you.
ο δε ιησους ουκ αφηκεν αυτον αλλα λεγει αυτω υπαγε εις τον οικον σου προς τους σους και αναγγειλον αυτοις οσα σοι ο κυριος εποιησεν και ηλεησεν σε
- 20 En hij ging heen, en begon te verkondigen in het land van Dekapolis, wat grote dingen hem Jezus gedaan had; en zij verwonderden zich allen.
And he went on his way, and made public in the country of Decapolis what great things Jesus had done for him: and all men were full of wonder.
και απηλθεν και ηρξατο κηρυσσειν εν τη δεκαπολει οσα εποιησεν αυτω ο ιησους και παντες εθαυμαζον
- 21 En als Jezus wederom in het schip overgevaren was aan de andere zijde, vergaderde een grote schare bij Hem; en Hij was bij de zee.
And when Jesus had gone over again in the boat to the other side, a great number of people came to him: and he was by the sea.
και διαπερασαντος του ιησου εν τω πλοιω παλιν εις το περαν συνηχθη οχλος πολυς επ αυτον και ην παρα την θαλασσαν
- 22 En ziet, er kwam een van de oversten der synagoge, met name Jairus; en Hem ziende, viel hij aan Zijn voeten,
And one of the rulers of the Synagogue, Jairus by name, came, and seeing him, went down at his feet,
και ιδου ερχεται εις των αρχισυναγωγων ονοματι ιαιρος και ιδων αυτον πιπτει προς τους ποδας αυτου
- 23 En bad Hem zeer, zeggende: Mijn dochtertje is in haar uiterste; ik bid U, dat Gij komt en de handen op haar legt, opdat zij behouden worde, en zij zal leven.
And made strong prayers to him, saying, My little daughter is near to death: it is my prayer that you will come and put your hands on her, so that she may be made well, and have life.
και παρεκαλει αυτον πολλα λεγων οτι το θυγατριον μου εσχατως εχει ινα ελθων επιθης αυτη τας χειρας οπως σωθη και ζησεται
- 24 En Hij ging met hem; en een grote schare volgde Hem, en zij verdrongen Hem.
And he went with him; and a great number of people went after him, and came round him.
και απηλθεν μετ αυτου και ηκολουθει αυτω οχλος πολυς και συνεθλιβον αυτον
- 25 En een zekere vrouw, die twaalf jaren den vloed des bloeds gehad had,
And a woman, who had had a flow of blood for twelve years,
και γυνη τις ουσα εν ρυσει αιματος ετη δωδεκα
- 26 En veel geleden had van vele medicijnmeesters, en al het hare daaraan ten koste gelegd en geen baat gevonden had, maar met welke het veeleer ergergeworden was;
And had undergone much at the hands of a number of medical men, and had given all she had, and was no better, but even worse,
και πολλα παθουσα υπο πολλων ιατρων και δαπανησασα τα παρ εαυτης παντα και μηδεν ωφεληθεισα αλλα μαλλον εις το χειρον ελθουσα
- 27 Deze van Jezus horende, kwam onder de schare van achteren, en raakte Zijn kleed aan.
When she had news of the things which Jesus did, went among the people coming after him, and put her hand on his robe.
ακουσασα περι του ιησου ελθουσα εν τω οχλω οπισθεν ηψατο του ιματιου αυτου

- 28 Want zij zeide: Indien ik maar Zijn klederen mag aanraken, zal ik gezond worden.
For she said, If I may only put my hand on his robe, I will be made well.
ελεγεν γαρ οτι καν των ιματιων αυτου αφωμαι σωθησομαι
- 29 En terstond is de fontein haars bloeds opgedroogd, en zij gevoelde aan haar lichaam, dat zij van die kwaal genezen was.
And straight away the fountain of her blood was stopped, and she had a feeling in her body that her disease had gone and she was well.
και ευθεως εξηρανη η πηγη του αιματος αυτης και εγνω τω σωματι οτι ιαται απο της μαστιγος
- 30 En terstond Jezus, bekennende in Zichzelf de kracht, die van Hem uitgegaan was, keerde Zich om in de schare, en zeide: Wie heeft Mijn kledereanaangeraakt?
And straight away Jesus was conscious that power had gone out of him; and, turning to the people, he said, Who was touching my robe?
και ευθεως ο ιησους επιγνους εν εαυτω την εξ αυτου δυναμιν εξελθουσας επιστραφεις εν τω οχλω ελεγεν τις μου ηψατο των ιματιων
- 31 En Zijn discipelen zeiden tot Hem: Gij ziet, dat de schare U verdringt, en zegt Gij: Wie heeft Mij aangeraakt?
And his disciples said to him, You see the people round you on every side, and you say, Who was touching me?
και ελεγον αυτω οι μαθηται αυτου βλεπεις τον οχλον συνθλιβοντα σε και λεγεις τις μου ηψατο
- 32 En Hij zag rondom om haar te zien, die dat gedaan had.
And on his looking round to see her who had done this thing,
και περιεβλεπετο ιδειν την τουτο ποιησασαν
- 33 En de vrouw, vrezende en bevende, wetende, wat aan haar geschied was, kwam en viel voor Hem neder, en zeide Hem al de waarheid.
The woman, shaking with fear, conscious of what had been done to her, came and, falling on her face before him, gave him a true account of everything.
η δε γυνη φοβηθεισα και τρεμουσα ειδουα ο γεγονεν επ αυτη ηλθεν και προσεπεσεν αυτω και ειπεν αυτω πασαν την αληθειαν
- 34 En Hij zeide tot haar: Dochter, uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede, en zijt genezen van deze uw kwaal.
And he said to her, Daughter, your faith has made you well; go in peace, and be free from your disease.
ο δε ειπεν αυτη θυγατερ η πιστις σου σεσωκεν σε υπαγε εις ειρηνην και ισθι υγιης απο της μαστιγος σου
- 35 Terwijl Hij nog sprak, kwamen enigen van het huis des oversten der synagoge, zeggende: Uw dochter is gestorven; wat zijt gij den Meester nog moeilijk?
And while he was still talking, they came from the ruler of the Synagogue's house, saying, Your daughter is dead: why are you still troubling the Master?
ετι αυτου λαλουντος ερχονται απο του αρχισυναγωγου λεγοντες οτι η θυγατηρ σου απεθανεν τι ετι σκυλλεις τον διδασκαλον
- 36 En Jezus, terstond gehoord hebbende het woord, dat er gesproken werd, zeide tot den overste der synagoge: Vrees niet; geloof alleenlijk.
But Jesus, giving no attention to their words, said to the ruler of the Synagogue, Have no fear, only have faith.
ο δε ιησους ευθεως ακουσας τον λογον λαλουμενον λεγει τω αρχισυναγωγω μη φοβου μονον πιστευε
- 37 En Hij liet niemand toe Hem te volgen, dan Petrus, en Jakobus, en Johannes, den broeder van Jakobus;
And he did not let anyone come with him, but Peter and James and John, the brother of James.
και ουκ αφηκεν ουδενα αυτω συνακολουθησαι ει μη πετρον και ιακωβον και ιωαννην τον αδελφον ιακωβου
- 38 En kwam in het huis des oversten der synagoge; en zag de beroerte en degenen, die zeer weenden en huilden.
And they came to the house of the ruler of the Synagogue; and he saw people running this way and that, and weeping and crying loudly.
και ερχεται εις τον οικον του αρχισυναγωγου και θεωρει θορυβον κλαιοντας και αλαλαζοντας πολλα
- 39 En ingegaan zijnde, zeide Hij tot hen: Wat maakt gij beroerte, en wat weent gij? Het kind is niet gestorven, maar het slaapt.
And when he had gone in, he said to them, Why are you making such a noise and weeping? The child is not dead, but sleeping.
και εισελθων λεγει αυτοις τι θορυβεισθε και κλαιετε το παιδιον ουκ απεθανεν αλλα καθευδει
- 40 En zij belachten Hem; maar Hij, als Hij hen allen had uitgedreven, nam bij Zich den vader en de moeder des kinds, en degenen die met Hem waren, en gingbinnen, waar het kind lag.
And they were laughing at him. But he, having sent them all out, took the father of the child and her mother and those who were with him, and went in where the child was.
και κατεγελων αυτου ο δε εκβαλων απαντας παραλαμβανει τον πατερα του παιδιου και την μητερα και τους μετ αυτου και εισπορευεται οπου ην το παιδιον ανακειμενον
- 41 En Hij vatte de hand des kinds, en zeide tot haar: Talitha kumi! hetwelk is, zijnde overgezet: Gij dochtertje (Ik zeg u), sta op.
And taking her by the hand, he said to her, Talitha cumi, which is, My child, I say to you, Get up.
και κρατησας της χειρος του παιδιου λεγει αυτη ταλιθα κουμι ο εστιν μεθερμηνευομενον το κορασιον σοι λεγω εγειραι

- 42 En terstond stond het dochtertje op, en wandelde; want het was twaalf jaren oud; en zij ontzetten zich met grote ontzetting.
And the young girl got up straight away, and was walking about; she being twelve years old. And they were overcome with wonder.
και ευθεως ανεστη το κορασιον και περιπατει ην γαρ ετων δωδεκα και εξεστησαν εκστασει μεγαλη
- 43 En Hij gebood hun zeer, dat niemand datzelve zou weten; en zeide, dat men haar zou te eten geven.
And he gave them special orders that they were not to say anything of this; and he said that some food was to be given to her.
και διεστειλατο αυτοις πολλα ινα μηδεις γνω τουτο και ειπεν δοθηναι αυτη φαγειν
- 1 En Hij ging van daar weg, en kwam in Zijn vaderland, en Zijn discipelen volgden Hem.
And he went away from there, and came into his country; and his disciples went with him.
και εξηλθεν εκειθεν και ηλθεν εις την πατριδα αυτου και ακολουθουσιν αυτω οι μαθηται αυτου
- 2 En als het sabbat geworden was, begon Hij in de synagoge te leren; en velen, die Hem hoorden, ontzetten zich, zeggende: Van waar komen Dezen dezedingen, en wat wijsheid is dit, die Hem gegeven is, dat ook zulke krachten door Zijn handen geschieden?
And when the Sabbath day had come, he was teaching in the Synagogue; and a number of people hearing him were surprised, saying, From where did this man get these things? and, What is the wisdom given to this man, and what are these works of power done by his hands?
και γενομενου σαββατου ηρξατο εν τη συναγωγη διδασκειν και πολλοι ακουοντες εξεπλησσοντο λεγοντες ποθεν τουτω ταυτα και τις η σοφια η δοθεισα αυτω οτι και δυναμεις τοιαυται δια των χειρων αυτου γινονται
- 3 Is deze niet de timmerman, de zoon van Maria, en de broeder van Jakobus en Joses, en van Judas en Simon, en zijn Zijn zusters niet hier bij ons? En zij werdenaar Hem geergerd.
Is not this the woodworker, the son of Mary, and brother of James and Joses and Judas and Simon? and are not his sisters here with us? And they were bitter against him.
ουκ ουτος εστιν ο τεκτων ο υιος μαριας αδελφος δε ιακωβου και ιωση και ιουδα και σιμωνος και ουκ εισιν αι αδελφαι αυτου ωδε προς ημας και εσκανδαλιζοντο εν αυτω
- 4 En Jezus zeide tot hen: Een profeet is niet ongeerd dan in zijn vaderland en onder zijn magen, en in zijn huis.
And Jesus said to them, A prophet is nowhere without honour, but in his country, and among his relations, and in his family.
ελεγεν δε αυτοις ο ιησους οτι ουκ εστιν προφητης ατιμος ει μη εν τη πατριδι αυτου και εν τοις συγγενεσιν και εν τη οικια αυτου
- 5 En Hij kon aldaar geen kracht doen; dan Hij legde weinigen zieken de handen op, en genas hen.
And he was unable to do any work of power there, but only to put his hands on one or two persons who were ill, and make them well.
και ουκ ηδυνατο εκει ουδεμιαν δυναμιν ποιησαι ει μη ολιγοις αρρωστοις επιθεις τας χειρας εθεραπευσεν
- 6 En Hij verwonderde Zich over hun ongelooft, en omging de vlekken daar rondom, lerende.
And he was greatly surprised because they had no faith. And he went about the country places teaching.
και εθαυμαζεν δια την απιστιαν αυτων και περιηγεν τας κωμας κυκλω διδασκων
- 7 En Hij riep tot Zich de twaalven, en begon hen uit te zenden twee en twee, en gaf hun macht over de onreine geesten.
And he gave orders to the twelve, and sent them out two by two; and he gave them authority over the unclean spirits;
και προσκαλειται τους δωδεκα και ηρξατο αυτους αποστειλλειν δυο δυο και εδιδου αυτοις εξουσιαν των πνευματων των ακαθαρτων
- 8 En Hij gebood hun, dat zij niets zouden nemen tot den weg, dan alleenlijk een staf, geen male, geen brood, geen geld in den gordel;
And he said that they were to take nothing for their journey, but a stick only; no bread, no bag, no money in their pockets;
και παρηγγειλεν αυτοις ινα μηδεν αιρωσιν εις οδον ει μη ραβδον μονον μη πηραν μη αρτον μη εις την ζωνην χαλκον
- 9 Maar dat zij schoenzolen zouden aanbinden, en met geen twee rokken gekleed zijn.
They were to go with common shoes on their feet, and not to take two coats.
αλλ υποδεδεμενους σανδαλια και μη ενδυσησθε δυο χιτωνας
- 10 En Hij zeide tot hen: Zo waar gij in een huis zult ingaan, blijft daar, totdat gij van daar uitgaat.
And he said to them, Wherever you go into a house, make that your resting-place till you go away.
και ελεγεν αυτοις οπου εαν εισελθητε εις οικιαν εκει μενετε εως αν εξελθητε εκειθεν

- 11 En zo wie u niet zullen ontvangen, noch u horen, vertrekkende van daar, schudt het stof af, dat onder aan uw voeten is, hun tot een getuigenis. Voorwaar zeg Iku: Het zal Sodom en Gomorra verdragelijker zijn in den dag des oordeels dan dezelve stad.
And whatever place will not take you in and will not give ear to you, when you go away, put off the dust from your feet as a witness against them.
και οσοι αν μη δεξονται υμας μηδε ακουσωσιν υμων εκπορευομενοι εκειθεν εκτιναζατε τον χουν τον υποκατω των ποδων υμων εις μαρτυριον αυτοις αμην λεγω υμιν ανεκτοτερον εσται σοδομοις η γομορροις εν ημερα κρισεως η τη πολει εκεινη
- 12 En uitgegaan zijnde, predikten zij, dat zij zich zouden bekeren.
And they went out, preaching the need for a change of heart in men.
και εξελθοντες εκηρυσσον ινα μετανοησωσιν
- 13 En zij wierpen vele duivelen uit, en zalfden vele zieken met olie, en maakten hen gezond.
And they sent out a number of evil spirits, and put oil on a great number who were ill, and made them well.
και δαιμονια πολλα εξεβαλλον και ηλειφον ελαιω πολλους αρρωστους και εθεραπευον
- 14 En de koning Herodes hoorde het (want Zijn Naam was openbaar geworden), en zeide: Johannes, die daar doopte, is van de doden opgewekt, en daaromwerken die krachten in Hem.
And king Herod had news of him, because his name was on the lips of all; and he said, John the Baptist has come back from the dead, and for this reason these powers are working in him.
και ηκουσεν ο βασιλευς ηρωδης φανερον γαρ εγενετο το ονομα αυτου και ελεγεν οτι ιωαννης ο βαπτιζων εκ νεκρων ηγερθη και δια τουτο ενεργουσιν αι δυναμεις εν αυτο
- 15 Anderen zeiden: Hij is Elias; en anderen zeiden: Hij is een profeet, of als een der profeten.
But others said, It is Elijah. And others said, It is a prophet, even like one of the prophets.
αλλοι ελεγον οτι ηλιας εστιν αλλοι δε ελεγον οτι προφητης εστιν η ως εις των προφητων
- 16 Maar als het Herodes hoorde, zeide hij: Deze is Johannes, dien ik onthoofd heb; die is van de doden opgewekt.
But Herod, when he had news of it, said, John, whom I put to death, has come back from the dead.
ακουσας δε ο ηρωδης ειπεν οτι ον εγω απεκεφαλιασα ιωαννην ουτος εστιν αυτος ηγερθη εκ νεκρων
- 17 Want dezelve Herodes, enigen uitgezonden hebbende, had Johannes gevangen genomen, en hem in de gevangenis gebonden, uit oorzaak van Herodias, de huisvrouw van zijn broeder Filippus, omdat hij haar getrouwd had.
For Herod himself had sent men out to take John and put him in prison, because of Herodias, his brother Philip's wife, whom he had taken for himself.
αυτος γαρ ο ηρωδης αποστειλας εκρατησεν τον ιωαννην και εδησεν αυτον εν τη φυλακη δια ηρωδιαδα την γυναικα φιλιππου του αδελφου αυτου οτι αυτην εγαμησεν
- 18 Want Johannes zeide tot Herodes: Het is u niet geoorloofd de huisvrouw uws broeders te hebben.
For John said to Herod, It is wrong for you to have your brother's wife.
ελεγεν γαρ ο ιωαννης τω ηρωδη οτι ουκ εξεστιν σοι εχειν την γυναικα του αδελφου σου
- 19 En Herodias legde op hem toe; en wilde hem doden, en kon niet;
And Herodias was bitter against him, desiring to put him to death; but she was not able;
η δε ηρωδιας ενειχεν αυτω και ηθελεν αυτον αποκτειναι και ουκ ηδυνατο
- 20 Want Herodes vreesde Johannes, wetende, dat hij een rechtvaardig en heilig man was, en hield hem in waarde; en als hij hem hoorde, deed hij vele dingen, en hoorde hem gaarne.
For Herod was in fear of John, being conscious that he was an upright and holy man, and kept him safe. And hearing him, he was much troubled; and he gave ear to him gladly.
ο γαρ ηρωδης εφοβειτο τον ιωαννην ειδως αυτον ανδρα δικαιον και αγιον και συντηρει αυτον και ακουσας αυτου πολλα εποιει και ηδεως αυτου ηκουεν
- 21 En als er een welgelegen dag gekomen was, toen Herodes, op den dag zijner geboorte, een maaltijd aanrichtte, voor zijn groten, en de oversten over duizend, en de voornaamsten van Galilea;
And the chance came when Herod on his birthday gave a feast to his lords, and the high captains, and the chief men of Galilee;
και γενομενης ημερας ευκαιρου οτε ηρωδης τοις γενεσιοις αυτου δειπνον εποιει τοις μεγαιστασιν αυτου και τοις χιλιαρχοις και τοις πρωτοις της γαλιλαιας
- 22 En als de dochter van dezelve Herodias inkwam, en danste, en Herodes en dengenen die mede aanzaten, behaagde, zo zeide de koning tot het dochtertje: Eisvan mij, wat gij ook wilt, en ik zal het u geven.
And when the daughter of Herodias herself came in and did a dance, Herod and those who were at table with him were pleased with her; and the king said to the girl, Make a request for anything and I will give it you.
και εισελθουσης της θυγατρος αυτης της ηρωδιαδος και ορχησαμενης και αρεσασης τω ηρωδη και τοις συνανακειμενοις ειπεν ο βασιλευς τω κορασιω αιτησον με ο εαν θελης και δωσω σοι

- 23 En hij zwoer haar: Zo wat gij van mij zult eisen, zal ik u geven, ook tot de helft mijns koninkrijks!
 And he took an oath, saying to her, Whatever is your desire I will give it to you, even half of my kingdom.
 και ωμοσεν αυτη οτι ο εαν με αιτησης δωσω σοι εως ημισους της βασιλειας μου
- 24 En zij, uitgegaan zijnde, zeide tot haar moeder: Wat zal ik eisen? En die zeide: Het hoofd van Johannes den Doper.
 And she went out and said to her mother, What is my request to be? And she said, The head of John the Baptist.
 η δε εξελθουσα ειπεν τη μητρι αυτης τι αιτησομαι η δε ειπεν την κεφαλην ιωαννου του βαπτιστου
- 25 En zij, terstond met haast ingaande tot den koning, heeft het geeist, zeggende: Ik wil, dat gij mij nu terstond, in een schotel, geeft het hoofd van Johannes denDoper.
 And she came in quickly to the king, and said, My desire is that you give me straight away on a plate the head of John the Baptist.
 και εισελθουσα ευθεως μετα σπουδης προς τον βασιλευα ητησατο λεγουσα θελω ινα μοι δωσ εξ αυτης επι πινακι την κεφαλην ιωαννου του βαπτιστου
- 26 En de koning, zeer bedroefd geworden zijnde, nochtans om de eden, en degenen, die mede aanzaten, wilde hij haar hetzelfde niet afslaan.
 And the king was very sad; but because of his oaths, and those who were with him at table, he would not say 'No' to her.
 και περιλυπος γενομενος ο βασιλευς δια τους ορκους και τους συνακακειμενους ουκ ηθελησεν αυτην αθετησαι
- 27 En de koning zond terstond een scherprechter, en gebood zijn hoofd te brengen. Deze nu ging heen, en onthoofdde hem in de gevangenis;
 And straight away the king sent out one of his armed men, and gave him an order to come back with the head: and he went and took off John's head in prison,
 και ευθεως αποστειλας ο βασιλευς σπεκουλατωρα επεταξεν ενεχθηναι την κεφαλην αυτου
- 28 En bracht zijn hoofd in een schotel, en gaf hetzelfde het dochttertje, en het dochttertje gaf hetzelfde harer moeder.
 And came back with the head on a plate, and gave it to the girl; and the girl gave it to her mother.
 ο δε απελθων απεκεφαλισεν αυτον εν τη φυλακη και ηνεγκεν την κεφαλην αυτου επι πινακι και εδωκεν αυτην τω κορασιω και το κορασιον εδωκεν αυτην τη μητρι αυτης
- 29 En als zijn discipelen dit hoorden, gingen zij en namen zijn dood lichaam weg, en legden dat in een graf.
 And when his disciples had news of it, they came and took up his body, and put it in its last resting-place.
 και ακουσαντες οι μαθηται αυτου ηλθον και ηραν το πτωμα αυτου και εθηκαν αυτο εν τω μνημειω
- 30 En de apostelen kwamen weder tot Jezus, en boodschapten Hem alles, beide wat zij gedaan hadden, en wat zij geleerd hadden.
 And the twelve came together to Jesus; and they gave him an account of all the things they had done, and all they had been teaching.
 και συναγονται οι αποστολοι προς τον ιησουν και απηγγειλαν αυτω παντα και οσα εποιησαν και οσα εδιδασξαν
- 31 En Hij zeide tot hen: Komt gijlieden in een woeste plaats hier alleen, en rust een weinig; want er waren velen, die kwamen en die gingen, en zij hadden zelfs geengelegen tijd om te eten.
 And he said to them, Come away by yourselves to a quiet place, and take a rest for a time. Because there were a great number coming and going, and they had no time even for food.
 και ειπεν αυτοις δευτε υμεις αυτοι κατα ιδιαν εις ερημον τοπον και αναπαυσθε ολιγον ησαν γαρ οι ερχομενοι και οι υπαγοντες πολλοι και ουδε φαγειν ηρκαιρουν
- 32 En zij vertrokken in een schip, naar een woeste plaats, alleen.
 And they went away in the boat to a waste place by themselves.
 και απηλθον εις ερημον τοπον τω πλοιω κατα ιδιαν
- 33 En de scharen zagen hen heenvaren, en velen werden Hem kennende, en liepen gezamenlijk te voet van alle steden derwaarts, en kwamen hun voor, en gingensamen tot Hem.
 And the people saw them going, and a number of them, having knowledge who they were, went running there together on foot from all the towns, and got there before them.
 και ειδον αυτους υπαγοντας οι οχλοι και επεγνωσαν αυτον πολλοι και περξη απο πασων των πολεων συνεδραμον εκει και προηλθον αυτους και συνηλθον προς αυτον
- 34 En Jezus, uitgaande, zag een grote schare, en werd innerlijk met ontferming bewogen over hen; want zij waren als schapen, die geen herder hebben; en Hij begon hun vele dingen te leren.
 And he got out, and saw a great mass of people, and he had pity on them, because they were like sheep without a keeper: and he gave them teaching about a number of things.
 και εξελθων ειδεν ο ιησους πολυν οχλον και εσπλαγχνισθη επ αυτοις οτι ησαν ως προβατα μη εχοντα ποιμενα και ηρξατο διδασκειν αυτους πολλα
- 35 En als het nu laat op den dag geworden was, kwamen Zijn discipelen tot Hem, en zeiden: Deze plaats is woest, en het is nu laat op den dag;
 And at the end of the day, his disciples came to him and said, This place is waste land, and it is late:
 και ηδη ωρας πολλης γενομενης προσελθοντες αυτω οι μαθηται αυτου λεγουσιν οτι ερημος εστιν ο τοπος και ηδη ωρα πολλη
- 36 Laat ze van U, opdat zij heengaan in de omliggende dorpen en vlekken, en broden voor zichzelf mogen kopen; want zij hebben niet, wat zij eten zullen.
 Send them away, so that they may go into the country and small towns round about, and get some food for themselves.
 απολυσον αυτους ινα απελθοντες εις τους κυκλω αγρους και κωμας αγορασωσιν εαυτοις αρτους τι γαρ φαγωσιν ουκ εχουσιν

- 37 Maar Hij, antwoordende, zeide tot hen: Geeft gij hun te eten. En zij zeiden tot Hem: Zullen wij heengaan, en kopen voor tweehonderd penningen brood, en hunte eten geven?
 But he said to them in answer, Give them food yourselves. And they said to him, Are we to go and get bread for two hundred pence, and give it to them?
 ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις δοτε αυτοις υμεις φαγειν και λεγουσιν αυτο απελθοντες αγορασωμεν διακοσιων δηναριων αρτους και δωμεν αυτοις φαγειν
- 38 En Hij zeide tot hen: Hoeveel broden hebt gij? Gaat heen en beziet het. En toen zij het vernomen hadden, zeiden zij: Vijf, en twee vissen.
 And he said to them, How much bread have you? go and see. And when they had seen, they said, Five cakes of bread and two fishes.
 ο δε λεγει αυτοις ποσους αρτους εχετε υπαγετε και ιδετε και γνοντες λεγουσιν πεντε και δυο ιχθυας
- 39 En Hij gebood hun, dat zij hen allen zouden doen nederzitten bij waardschappen, op het groene gras.
 And he made them all be seated in groups on the green grass.
 και επεταξεν αυτοις ανακλιναι παντας συμποσια συμποσια επι τω γλωρω χορτω
- 40 En zij zaten neder in gedeelten bij honderd te zamen, en bij vijftig te zamen.
 And they were placed in groups, by hundreds and by fifties.
 και ανεπεσον πρασαι πρασαι ανα εκατον και ανα πενηκοντα
- 41 En als Hij de vijf broden en de twee vissen genomen had, zag Hij op naar den hemel, zegende en brak de broden, en gaf ze Zijn discipelen, opdat zij ze hunzouden voorleggen, en de twee vissen deelde Hij voor allen.
 And he took the five cakes of bread and the two fishes and, looking up to heaven, he said words of blessing over them; and when the cakes were broken, he gave them to the disciples to put before the people; and he made division of the two fishes among them all.
 και λαβων τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν και κατεκλασεν τους αρτους και εδιδου τοις μαθηταις αυτου ινα παραθωσιν αυτοις και τους δυο ιχθυας εμερι σεν πασιν
- 42 En zij aten allen, en zijn verzadigd geworden.
 And they all took of the food and had enough.
 και εφαγον παντες και εχορταστησαν
- 43 En zij namen op twaalf volle korven brokken, en van de vissen.
 And they took up twelve baskets full of the broken bits and of the fishes.
 και ησαν κλασματων δωδεκα κοφινους πληρεις και απο των ιχθυων
- 44 En die daar de broden gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen.
 And those who took of the bread were five thousand men.
 και ησαν οι φαγοντες τους αρτους ωσει πεντακισχιλιοι ανδρες
- 45 En terstond dwong Hij Zijn discipelen in het schip te gaan, en voor henen te varen aan de andere zijde tegen over Bethsaida, terwijl Hij de schare van Zich zoulaten.
 And straight away he made his disciples get into the boat, and go before him to the other side to Beth-saida, while he himself sent the people away.
 και ευθεως ηναγκασεν τους μαθητας αυτου εμβηναι εις το πλοιον και προαγειν εις το περαν προς βηθσαιδαν εως αυτος απολυση τον οχλον
- 46 En als Hij aan dezelve hun afscheid gegeven had, ging Hij op den berg om te bidden.
 And after he had sent them away, he went up into a mountain for prayer.
 και αποταξαμενος αυτοις απηλθεν εις το ορος προσευξασθαι
- 47 En als het nu avond was geworden, zo was het schip in het midden van de zee, en Hij was alleen op het land.
 And by evening, the boat was in the middle of the sea, and he by himself on the land.
 και οψιας γενομενης ην το πλοιον εν μεσω της θαλασσης και αυτος μονος επι της γης
- 48 En Hij zag, dat zij zich zeer pijnigden, om het schip voort te krijgen; want de wind was hun tegen; en omtrent de vierde wake des nachts, kwam Hij tot hen, wandelende op de zee, en wilde hen voorbijgaan.
 And seeing that they had trouble in getting their boat through the water, because the wind was against them, about the fourth watch of the night he came to them, walking on the sea; and he would have gone past them;
 και ειδεν αυτους βασανιζομενους εν τω ελαινειν ην γαρ ο ανεμος εναντιος αυτοις και περι τεταρτην φυλακην της νυκτος ερχεται προς αυτους περιπατων επι της θαλασσης και ηθελεν παρελθειν αυτου

- 49 En zij, ziende Hem wandelen op de zee, meenden, dat het een spooksel was, en schreeuwden zeer;
But they, when they saw him walking on the sea, took him for a spirit, and gave a loud cry:
οι δε ιδοντες αυτον περιπατουντα επι της θαλασσης εδοξαν φαντασμα ειναι και ανεκραξαν
- 50 Want zij zagen Hem allen, en werden ontroerd; en terstond sprak Hij met hen, en zeide tot hen: Zijt welgemoed, Ik ben het; vreest niet.
For they all saw him, and were troubled. But straight away he said to them, Take heart, it is I, have no fear.
παντες γαρ αυτον ειδον και εταραχθησαν και ευθεως ελαλησεν μετ αυτων και λεγει αυτοις θαρσαετε εγω ειμι μη φοβεισθε
- 51 En Hij klom tot hen in het schip, en de wind stilde; en zij ontzetten zich bovenmate zeer in zichzelf, en waren verwonderd.
And he went to them into the boat, and the wind went down, and they were full of wonder in themselves;
και ανεβη προς αυτους εις το πλοιον και εκοπασεν ο ανεμος και λιαν εκ περισσου εν εαυτοις εξισταντο και εθαυμαζον
- 52 Want zij hadden niet gelet op het wonder der broden; want hun hart was verhard.
For it was not clear to them about the bread; but their hearts were hard.
ου γαρ συνηκαν επι τοις αρτοις ην γαρ η καρδια αυτων πεπωρωμενη
- 53 En als zij overgevaren waren, kwamen zij in het land Gennesareth, en havenden aldaar.
And when they had gone across, they came to Gennesaret, and got their boat to land.
και διαπερασαντες ηλθον επι την γην γενησαρετ και προσωρμισθησαν
- 54 En als zij uit het schip gegaan waren, terstond werden zij Hem kennende.
And when they had got out of the boat, the people quickly had news of him,
και εξελθοντων αυτων εκ του πλοιου ευθεως επιγοντες αυτον
- 55 En het gehele omliggende land doorlopende, begonnen zij op beddekens degenen, die kwalijk gesteld waren, om te dragen, ter plaatse, waar zij hoorden dat Hij was.
And went running through all the country round about, and took on their beds those who were ill, to where it was said that he was.
περιδραμοντες ολην την περιχωρον εκεινην ηρξαντο επι τοις κραββατοις τους κακως εχοντας περιφερειν οπου ηκουον οτι εκει εστιν
- 56 En zo waar Hij kwam, in vlekken, of steden, of dorpen, daar legden zij de zieken op de markten, en baden Hem, dat zij maar den zoom Zijns kleedsaanraken mochten; en zovelen, als er Hem aanraakten, werden gezond. Markus 7
And wherever he went, into small towns, or great towns, or into the country, they took those who were ill into the market-places, requesting him that they might put their hands even on the edge of his robe: and all those who did so were made well.
και οπου αν εισεπορευετο εις κωμας η πολεις η αγρους εν ταις αγοραις ετιθουν τους ασθενουντας και παρεκαλουν αυτον ινα καν του κρασπεδου του ιματιου αυτου αφωνται και οσοι αν ηπτοντο αυτο υ εσωζοντο
- 1 En tot Hem vergaderden de Farizeen, en sommigen der Schriftgeleerden, die van Jeruzalem gekomen waren;
And there came together to him the Pharisees and certain of the scribes who had come from Jerusalem,
και συναγονται προς αυτον οι φαρισαιοι και τινες των γραμματεων ελθοντες απο ιεροσολυμων
- 2 En ziende, dat sommigen van Zijn discipelen met onreine, dat is, met ongewassen handen brood aten, berispten zij hen.
And had seen that some of his disciples took their bread with unclean, that is, unwashed, hands.
και ιδοντες τινας των μαθητων αυτου κοινας χερσιν τουτ εστιν ανιπτοις εσθιοντας αρτους εμεμψαντο
- 3 Want de Farizeen en al de Joden eten niet, tenzij dat zij eerst de handen dikmaals wassen, houdende de inzettingen der ouden.
Now the Pharisees, and all the Jews, do not take food without washing their hands with care, keeping the old rule which has been handed down to them:
οι γαρ φαρισαιοι και παντες οι ιουδαιοι εαν μη πυγμα νιφωνται τας χειρας ουκ εσθιουσιν κρατουντες την παραδοσιν των πρεσβυτερων
- 4 En van de markt komende, eten zij niet, tenzij dat zij eerst gewassen zijn. En vele andere dingen zijn er, die zij aangenomen hebben te houden, als namelijk dewassingen der drinkbekers, en kannen, en koperen vaten, en bedden.
And when they come from the market-place, they take no food till their hands are washed; and a number of other orders there are, which have been handed down to them to keep--washings of cups and pots and brass vessels.
και απο αγορας εαν μη βαπτισωνται ουκ εσθιουσιν και αλλα πολλα εστιν α παρελαβον κρατειν βαπτισμους ποτηριων και ξεστων και χαλκιων και κλινων

- 5 Daarna vraagden Hem de Farizeen en de Schriftgeleerden: Waarom wandelen Uw discipelen niet naar de inzetting der ouden, maar eten het brood metongewassen handen?
And the Pharisees and the scribes put the question to him, Why do your disciples not keep the rules of the fathers, but take their bread with unwashed hands?
επειτα επερωτωσιν αυτον οι φαρισαιοι και οι γραμματεις διατι οι μαθηται σου ου περιπατουσιν κατα την παραδοσιν των πρεσβυτερων αλλα ανιπτοις χερσιν εσθιουσιν τον αρτον
- 6 Maar Hij antwoordde en zeide tot hen: Wel heeft Jesaja, van u, geveinsden, geprofeteerd, gelijk geschreven is: Dit volk eert Mij met de lippen, maar hun harthoudt zich verre van Mij.
And he said, Well did Isaiah say of you, you false ones: These people give me honour with their lips, but their heart is far from me.
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις οτι καλως προεφητευσεν ησαιας περι υμων των υποκριτων ως γεγραπται ουτος ο λαος τοις χειλεσιν με τιμα η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ εμου
- 7 Doch tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen, die geboden zijn der mensen;
But their worship is to no purpose, while they give as their teaching the rules of men.
ματην δε σεβονται με διδασκοντες διδασκαλιας ενταλματα ανθρωπων
- 8 Want, nalatende het gebod Gods, houdt gij de inzettingen der mensen, als namelijk wassingen der kannen en drinkbekers; en andere dergelijke dingen doet gijvele.
For, turning away from the law of God, you keep the rules of men.
αφεντες γαρ την εντολην του θεου κραταετε την παραδοσιν των ανθρωπων βαπτισμους ξεστον και ποτηριων και αλλα παρομοια τοιαυτα πολλα ποιειτε
- 9 En Hij zeide tot hen: Gij doet zeker Gods gebod wel te niet, opdat gij uw inzettingen zoudt onderhouden.
And he said to them, Truly you put on one side the law of God, so that you may keep the rules which have been handed down to you.
και ελεγεν αυτοις καλως αθεταετε την εντολην του θεου ινα την παραδοσιν υμων τηρησητε
- 10 Want Mozes heeft gezegd: Eer uw vader en uw moeder; en: wie vader of moeder vloekt, die zal den dood sterven.
For Moses said, Give honour to your father and mother, and, He who says evil of father or mother, let him have the punishment of death:
μωσης γαρ ειπεν τιμα τον πατερα σου και την μητερα σου και ο κακολογων πατερα η μητερα θανατω τελευτατω
- 11 Maar gijlieden zegt: Zo een mens tot vader of moeder zegt: Het is korban (dat is te zeggen, een gave), zo wat u van mij zou kunnen ten nutte komen, dievoldoet.
But you say, If a man says to his father or his mother, That by which you might have had profit from me is Corban, that is to say, Given to God,
υμεις δε λεγετε εαν ειπη ανθρωπος τω πατρι η τη μητρι κορβαν ο εστιν δωρον ο εαν εξ εμου ωφεληθης
- 12 En gij laat hem niet meer toe, iets aan zijn vader of zijn moeder te doen;
You no longer let him do anything for his father or his mother;
και ουκετι αφιετε αυτον ουδεν ποιησαι τω πατρι αυτου η τη μητρι αυτου
- 13 Makende alzo Gods woord krachteloos door uw inzetting, die gij ingezet hebt; en vele dergelijke dingen doet gij.
Making the word of God of no effect by your rule, which you have given: and a number of other such things you do.
ακυρουντες τον λογον του θεου τη παραδοσει υμων η παρεδωκατε και παρομοια τοιαυτα πολλα ποιειτε
- 14 En tot Zich de ganse schare geroepen hebbende, zeide Hij tot hen: Hoort Mij allen en verstaat.
And turning to the people again, he said to them, Give ear to me all of you, and let my words be clear to you:
και προσκαλεσαμενος παντα τον οχλον ελεγεν αυτοις ακουετε μου παντες και συνιετε
- 15 Er is niets van buiten den mens in hem ingaande, hetwelk hem kan ontreinigen; maar de dingen, die van hem uitgaan, die zijn het, welke den mens ontreinigen.
There is nothing outside the man which, going into him, is able to make him unclean: but the things which come out of the man are those which make the man unclean.
ουδεν εστιν εξωθεν του ανθρωπου εισπορευομενον εις αυτον ο δυναται αυτον κοινωσαι αλλα τα εκπορευομενα απ αυτου εκεινα εστιν τα κοινουνα τον ανθρωπον
- 16 Zo iemand oren heeft om te horen, die hore.
[]
ει τις εχει ωτα ακουειν ακουετω
- 17 En toen Hij van de schare in huis gekomen was, vraagden Hem Zijn discipelen van de gelijkenis.
And when he had gone into the house away from all the people, his disciples put questions to him about the saying.
και οτε εισηλθεν εις οικον απο του οχλου επηρωτων αυτον οι μαθηται αυτου περι της παραβολης
- 18 En Hij zeide tot hen: Zijt ook gij alzo onwetende? Verstaat gij niet, dat al wat van buiten in den mens ingaat, hem niet kan ontreinigen?
And he said to them, Have even you so little wisdom? Do you not see that whatever goes into a man from outside is not able to make him unclean,
και λεγει αυτοις ουτως και υμεις ασυνετοι εστε ου νοειτε οτι παν το εξωθεν εισπορευομενον εις τον ανθρωπον ου δυναται αυτον κοινωσαι

- 19 Want het gaat niet in zijn hart, maar in den buik, en gaat in de heimelijkheid uit, reinigende al de spijzen.
Because it goes not into the heart but into the stomach, and goes out with the waste? He said this, making all food clean.
οτι ουκ εισπορευεται αυτου εις την καρδιαν αλλ εις την κοιλιαν και εις τον αφεδρωνα εκπορευεται καθαριζον παντα τα βρωματα
- 20 En Hij zeide: Hetgeen uitgaat uit den mens, dat ontreinigt den mens.
And he said, That which comes out of the man, that makes the man unclean.
ελεγεν δε οτι το εκ του ανθρωπου εκπορευομενον εκεινο κοινοι τον ανθρωπον
- 21 Want van binnen uit het hart der mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen,
Because from inside, from the heart of men, come evil thoughts and unclean pleasures,
εσωθεν γαρ εκ της καρδιας των ανθρωπων οι διαλογισμοι οι κακοι εκπορευονται μοιχειαι πορνειαι φονοι
- 22 Dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand.
The taking of goods and of life, broken faith between husband and wife, the desire of wealth, wrongdoing, deceit, sins of the flesh, an evil eye, angry words, pride, foolish acts:
κλοπαι πλεονεξιαι πονηριαι δολος ασελγεια οφθαλμος πονηρος βλασφημια υπερηφανα αφροσυνη
- 23 Al deze boze dingen komen voort van binnen, en ontreinigen den mens.
All these evil things come from inside, and make the man unclean.
παντα ταυτα τα πονηρα εσωθεν εκπορευεται και κοινοι τον ανθρωπον
- 24 En van daar opstaande, ging Hij weg naar de landpalen van Tyrus en Sidon; en in een huis gegaan zijnde, wilde Hij niet, dat het iemand wist, en Hij konnochtans niet verborgen zijn.
And he went away from there to the country of Tyre and Sidon. And he went into a house, desiring that no man might have knowledge of it: and he was not able to keep it secret.
και εκειθεν αναστας απηλθεν εις τα μεθορια τυρου και σιδωνος και εισελθων εις την οικιαν ουδενα ηθελεν γωναι και ουκ ηδυνηθη λαθειν
- 25 Want een vrouw, welker dochtertje een onreinen geest had, van Hem gehoord hebbende, kwam en viel neder aan Zijn voeten.
But a woman, whose little daughter had an unclean spirit, having had news of him, came straight away and went down at his feet.
ακουσασα γαρ γυνη περι αυτου ης ειχεν το θυγατριον αυτης πνευμα ακαθαρτον ελθουσα προσεπεσεν προς τους ποδας αυτου
- 26 Deze nu was een Griekse vrouw, van geboorte uit Syro-Fenicie; en zij bad Hem, dat Hij den duivel uitwierp uit haar dochter.
Now the woman was a Greek, a Syro-phoenician by birth: and she made a request to him that he would send the evil spirit out of her daughter.
η δε η γυνη ελληνις συροφοινισσα το γενει και ηρωτα αυτον ινα το δαιμονιον εκβαλλη εκ της θυγατρος αυτης
- 27 Maar Jezus zeide tot haar: Laat eerst de kinderen verzadigd worden; want het is niet betamelijk dat men het brood der kinderen neme, en den hondkens voorwerpe.
And he said to her, Let the children first have their food: for it is not right to take the children's bread and give it to the dogs.
ο δε ιησους ειπεν αυτη αφες πρωτον χορτασθηναι τα τεκνα ου γαρ καλον εστιν λαβειν τον αρτον των τεκνων και βαλειν τοις κυναριοις
- 28 Maar zij antwoordde en zeide tot Hem: Ja, Heere, doch ook de hondkens eten onder de tafel van de kruimkens der kinderen.
But she said to him in answer, Yes, Lord: even the dogs under the table take the bits dropped by the children.
η δε απεκριθη και λεγει αυτω ναι κυριε και γαρ τα κυναρια υποκατω της τραπεζης εσθιει απο των ψιχιων των παιδιων
- 29 En Hij zeide tot haar: Om dezes woords wil ga heen, de duivel is uit uw dochter uitgevaren.
And he said to her, For this saying go your way; the evil spirit has gone out of your daughter.
και ειπεν αυτη δια τουτον τον λογον υπαγε εξεληλυθεν το δαιμονιον εκ της θυγατρος σου
- 30 En als zij in haar huis kwam, vond zij, dat de duivel uitgevaren was, en de dochter liggende op het bed.
And she went away to her house, and saw the child on the bed, and the evil spirit gone out.
και απελθουσα εις τον οικον αυτης ευρεν το δαιμονιον εξεληλυθος και την θυγατερα βεβλημενην επι της κλινης
- 31 En Hij wederom weggegaan zijnde van de landpalen van Tyrus en Sidon, kwam aan de zee van Galilea, door het midden der landpalen van Dekapolis.
And again he went out from Tyre, and came through Sidon to the sea of Galilee, through the country of Decapolis.
και παλιν εξελθων εκ των οριων τυρου και σιδωνος ηλθεν προς την θαλασσαν της γαλιλαιας ανα μεσον των οριων δεκαπολεως
- 32 En zij brachten tot Hem een dove, die zwaarlijk sprak, en baden Hem, dat Hij de hand op hem legde.
And they came to him with one who had no power of hearing and had trouble in talking; and they made a request to him to put his hands on him.
και φερουσιν αυτω κωφον μογυλαλον και παρακαλουσιν αυτον ινα επιθη αυτω την χειρα

- 33 En hem van de schare alleen genomen hebbende, stak Hij Zijn vingeren in zijn oren, en gespogen hebbende, raakte Hij zijn tong aan;
 And he took him on one side from the people privately, and put his fingers into his ears, and he put water from his mouth on the man's tongue with his finger;
 και απολαβομενος αυτον απο του οχλου κατ ιδιαν εβαλεν τους δακτυλους αυτου εις τα ωτα αυτου και πτυσας ηψατο της γλωσσης αυτου
- 34 En opwaarts ziende naar den hemel, zuchtte Hij, en zeide tot hem: Effatha! dat is: wordt geopend!
 And looking up to heaven, he took a deep breath, and said to him, Ephphatha, that is, Be open.
 και αναβλεψας εις τον ουρανον εστεναξεν και λεγει αυτω εφφαθα ο εστιν διανοιχθητι
- 35 En terstond werden zijn oren geopend, en de band zijner tong werd los, en hij sprak recht.
 And his ears became open, and the band of his tongue was made loose, and his words became clear.
 και ευθεως διανοιχθησαν αυτου αι ακοαι και ελυθη ο δεσμος της γλωσσης αυτου και ελαλει ορθως
- 36 En Hij gebood hunlieden, dat zij het niemand zeggen zouden; maar wat Hij hun ook gebood, zo verkondigden zij het des te meer.
 And he gave them orders not to give news of it to anyone; but the more he made this request, so much the more they made it public.
 και διεστειλατο αυτοις ινα μηδεν ειπωσιν οσον δε αυτος αυτοις διεστειλετο μαλλον περισσοτερον εκηρυσσον
- 37 En zij ontzetten zich bovenmate zeer, zeggende: Hij heeft alles wel gedaan, en Hij maakt, dat de doven horen, en de stommen spreken.
 And they were overcome with wonder, saying, He has done all things well: he even gives back the power of hearing and the power of talking to those who have been without them.
 και υπερπερισσως εξεπλησσοντο λεγοντες καλως παντα πεποιηκεν και τους κωφους ποιει ακουειν και τους αλαλους λαλειν
- 1 In dezelfde dagen, als er een geheel grote schare was, en zij niets hadden wat zij eten zouden, riep Jezus Zijn discipelen tot Zich, en zeide tot hen:
 In those days again, when there was a great mass of people and they had no food, he made his disciples come to him and said to them,
 εν εκειναις ταις ημεραις παμπολλου οχλου οντος και μη εχοντων τι φαγωσιν προσκαλεσαμενος ο ιησους τους μαθητας αυτου λεγει αυτοις
- 2 Ik word innerlijk met ontferming bewogen over de schare; want zij zijn nu drie dagen bij Mij gebleven, en hebben niet, wat zij eten zouden.
 I have pity for these people because they have been with me now three days, and have no food;
 σπλαγγιζομαι επι τον οχλον οτι ηδη ημερας τρεις προσμενουσιν μοι και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν
- 3 En indien Ik hen nuchteren naar hun huis laat gaan, zo zullen zij op den weg bezwijken; want sommigen van hen komen van verre.
 If I send them away to their houses with no food, they will be overcome by weariness on the way; and some of them have come from far.
 και εαν απολυσω αυτους ησταις εις οικον αυτων εκλυθησονται εν τη οδω τινες γαρ αυτων μακροθεν ηκασιν
- 4 En Zijn discipelen antwoordden Hem: Van waar zal iemand dezen met broden hier in de woestijn kunnen verzadigen?
 And his disciples said in answer, How will it be possible to get enough bread for these men here in a waste place?
 και απεκριθησαν αυτω οι μαθηται αυτου ποθεν τουτους δυνησεται τις ωδε χορτασαι αρτων επ ερημιας
- 5 En Hij vraagde hun: Hoeveel broden hebt gij? En zij zeiden: Zeven.
 And he put the question, How much bread have you? And they said, Seven cakes.
 και επηρωτα αυτους ποσους εχετε αρτους οι δε ειπον επτα
- 6 En Hij gebood de schare neder te zitten op de aarde, en Hij nam de zeven broden, en gedankt hebbende, brak Hij ze, en gaf ze Zijn discipelen, opdat zij zezouden voorleggen; en zij legden ze de schare voor.
 And he made the people be seated on the earth: and he took the seven cakes and, having given praise, he gave the broken bread to his disciples to put before them; and they put it before the people.
 και παρηγγειλεν τω οχλω αναπεσειν επι της γης και λαβων τους επτα αρτους ευχαριστησας εκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις αυτου ινα παραθωσιν και παρεθηκαν τω οχλω
- 7 En zij hadden weinige visjes; en als Hij gezegend had, zeide Hij, dat zij ook die zouden voorleggen.
 And they had some small fishes; and blessing them he had them put before the people in the same way.
 και ειχον ιχθυδια ολιγα και ευλογησας ειπεν παραθειναι και αυτα
- 8 En zij hebben gegeten, en zijn verzadigd geworden, en zij namen het overschot der brokken op, zeven manden.
 And they took the food, and had enough; and they took up seven baskets full of the broken bits.
 εφαγον δε και εχορτασθησαν και ηραν περισσευματα κλασματων επτα σπυριδας

- 9 Die nu gegeten hadden, waren omtrent vier duizend; en Hij liet hen gaan.
And there were about four thousand people: and he sent them away.
ησαν δε οι φαγοντες ως τετρακιςχιλιοι και απελυσεν αυτους
- 10 En terstond in het schip gegaan zijnde met Zijn discipelen, is Hij gekomen in de delen van Dalmanutha.
And he got into the boat with his disciples straight away, and came into the country of Dalmanutha.
και ευθεως εμβας εις το πλοιον μετα των μαθητων αυτου ηλθεν εις τα μερη δαλμανουθα
- 11 En de Farizeen gingen uit, en begonnen met Hem te twisten, begerende van Hem een teken van den hemel, Hem verzoekende.
And the Pharisees came out and put questions to him, requesting from him a sign from heaven, testing him.
και εξηλθον οι φαρισαιοι και ηρξαντο συζητειν αυτω ζητουντες παρ αυτου σημειον απο του ουρανου πειραζοντες αυτον
- 12 En Hij, zwaarlijk zuchtende in Zijn geest, zeide: Wat begeert dit geslacht een teken? Voorwaar, Ik zeg u: Zo aan dit geslacht een teken gegeven zal worden!
And he was very sad in spirit, and said, Why is this generation looking for a sign? truly, I say to you, No sign will be given to this generation.
και αναστεναζας τω πνευματι αυτου λεγει τι η γενεα αυτη σημειον επιζητει αμην λεγω υμιν ει δοθησεται τη γενεα ταυτη σημειον
- 13 En Hij verliet hen, en wederom in het schip gegaan zijnde, voer Hij weg naar de andere zijde.
And he went away from them, and again got into the boat and went across to the other side.
και αφεις αυτους εμβας παλιν εις το πλοιον απηλθεν εις το περαν
- 14 En Zijn discipelen hadden vergeten brood mede te nemen, en hadden niet dan een brood met zich in het schip.
And they had taken no thought to get bread; and they had only one cake of bread with them in the boat.
και επελαθοντο λαβειν αρτους και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον μεθ εαυτων εν τω πλοιω
- 15 En Hij gebod hun, zeggende: Ziet toe, wacht u van den zuurdesem der Farizeen, en van den zuurdesem van Herodes.
And he said to them, Take care to be on the watch against the leaven of the Pharisees and the leaven of Herod.
και διεστειλετο αυτοις λεγων ορατε βλεπετε απο της ζυμης των φαρισαιων και της ζυμης ηρωδου
- 16 En zij overlegden onder elkander, zeggende: Het is, omdat wij geen broden hebben.
And they said to one another, We have no bread.
και διελογιζοντο προς αλληλους λεγοντες οτι αρτους ουκ εχομεν
- 17 En Jezus, dat bekennende, zeide tot hen: Wat overlegt gij, dat gij geen broden hebt? Bemerkt gij nog niet, en verstaat gij niet, hebt gij nog uw verharde hart?
And Jesus, hearing it, said to them, Why are you reasoning among yourselves because you have no bread? do you still not see, and is it still not clear to you? are your hearts so hard?
και γνους ο ιησους λεγει αυτοις τι διαλογιζεσθε οτι αρτους ουκ εχετε ουπω νοειτε ουδε συνιετε ετι πεπωρωμενην εχετε την καρδιαν υμων
- 18 Ogen hebbende, ziet gij niet? En oren hebbende, hoort gij niet?
Having eyes, do you not see? and having ears, have you no hearing? and have you no memory?
οφθαλμους εχοντες ου βλεπετε και ωτα εχοντες ουκ ακουετε και ου μνημονευετε
- 19 En gedenkt gij niet, toen Ik de vijf broden brak onder de vijf duizend mannen, hoeveel volle korven met brokken gij opnaamt? Zij zeiden Hem: Twaalf.
When I made a division of the five cakes of bread among the five thousand, what number of baskets full of broken bits did you take up? They said to him, Twelve.
οτε τους πεντε αρτους εκλασα εις τους πεντακιςχιλιους ποσους κοφινους πληρεις κλασματων ηρατε λεγουσιν αυτω δωδεκα
- 20 En toen Ik de zeven brak onder de vier duizend mannen, hoeveel volle manden met brokken gij opnaamt? En zij zeiden: Zeven.
And when the seven among the four thousand, what number of baskets full of broken bits did you take up? And they said to him, Seven.
οτε δε τους επτα εις τους τετρακιςχιλιους ποσων σπυριδων πληρωματα κλασματων ηρατε οι δε ειπον επτα
- 21 En Hij zeide tot hen: Hoe verstaat gij niet?
And he said to them, Is it still not clear to you?
και ελεγεν αυτοις πως ου συνιετε
- 22 En Hij kwam te Bethsaida; en zij brachten tot Hem een blinde, en baden Hem, dat Hij hem aanraakte.
And they came to Beth-saida. And they took a blind man to him, requesting him to put his hands on him.
και ερχεται εις βηθσαιδαν και φερουσιν αυτω τυφλον και παρακαλουσιν αυτον ινα αυτου αφηται

- 23 En de hand des blinden genomen hebbende, leidde Hij hem uit buiten het vlek, en spoog in zijn ogen, en legde de handen op hem, en vraagde hem, of hij ietszag.
And he took the blind man by the hand, and went with him out of the town; and when he had put water from his mouth on his eyes, and put his hands on him, he said, Do you see anything?
και επιλαβομενος της χειρος του τυφλου εξηγαγεν αυτον εξω της κωμης και πτυσας εις τα ομματα αυτου επιθεις τας χειρας αυτω επηρωτα αυτον ει τι βλεπει
- 24 En hij, opziende, zeide: Ik zie de mensen, want ik zie hen, als bomen, wandelen.
And looking up, he said, I see men; I see them like trees, walking.
και αναβλεψας ελεγεν βλεπω τους ανθρωπους οτι ως δενδρα ορω περιπατουντας
- 25 Daarna legde Hij de handen wederom op zijn ogen, en deed hem opzien. En hij werd hersteld, en zag hen allen ver en klaar.
Then again he put his hands on his eyes; and looking hard, he was able to see, and saw all things clearly.
ειτα παλιν επεθηκεν τας χειρας επι τους οφθαλμους αυτου και εποηισεν αυτον αναβλεψαι και αποκατεσταθη και ενεβλεψεν τηλαυγως απαντας
- 26 En Hij zond hem naar zijn huis, zeggende: Ga niet in het vlek, en zeg het niemand in het vlek.
And he sent him away to his house, saying, Do not even go into the town.
και απεστειλεν αυτον εις τον οικον αυτου λεγων μηδε εις την κωμην εισελθης μηδε ειπης τι εν τη κωμη
- 27 En Jezus ging uit en Zijn discipelen naar de vlekken van Caesarea Filippi. En op den weg vraagde Hij Zijn discipelen, zeggende tot hen: Wie zeggen de mensen, dat Ik ben?
And Jesus went out, with his disciples, into the little towns round Caesarea Philippi; and on the way he put a question to his disciples, saying, Who do men say that I am?
και εξηλθεν ο ιησους και οι μαθηται αυτου εις τας κωμας καισαρειας της φιλιππου και εν τη οδω επηρωτα τους μαθητας αυτου λεγων αυτοις τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι εινα
- 28 En zij antwoordden: Johannes de Doper; en anderen: Elias; en anderen: Een van de profeten.
And they made answer, John the Baptist; and others, Elijah; but others, One of the prophets.
οι δε απεκριθησαν ιωαννην τον βαπτιστην και αλλοι ηλιαν αλλοι δε ενα των προφητων
- 29 En Hij zeide tot hen: Maar gijlieden, wie zegt gij dat Ik ben? En Petrus, antwoordende, zeide tot Hem: Gij zijt de Christus.
And he said to them, But who do you say I am? Peter said in answer, You are the Christ.
και αυτος λεγει αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεις δε ο πετρος λεγει αυτω συ ει ο χριστος
- 30 En Hij gebod hun scherpelijk, dat zij het niemand zouden zeggen van Hem.
And he put them under orders not to say this of him to anyone.
και επιτιμησεν αυτοις ινα μηδενι λεγωσιν περι αυτου
- 31 En Hij begon hun te leren, dat de Zoon des mensen veel moest lijden, en verworpen worden van de ouderlingen, en overpriesters, en Schriftgeleerden, en gedood worden, en na drie dagen wederom opstaan.
And teaching them, he said that the Son of man would have to undergo much, and be hated by those in authority, and the chief priests, and the scribes, and be put to death, and after three days come back from the dead.
και ηρξατο διδασκειν αυτους οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηνα απο των πρεσβυτερων και αρχιερων και γραμματεων και αποκτανθηνα και μετα τρεις ημερας αναστηναι
- 32 En dit woord sprak Hij vrij uit; en Petrus, Hem tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraffen;
And he said this openly. And Peter took him, and was protesting.
και παρρησια τον λογον ελαλει και προσλαβομενος αυτον ο πετρος ηρξατο επιτιμαν αυτω
- 33 Maar Hij, Zich omkerende, en Zijn discipelen aanzieende, bestrafte Petrus, zeggende: Ga heen, achter Mij, satanas, want gij verzint niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn.
But he, turning about, and seeing his disciples, said sharply to Peter, Get out of my way, Satan: for your mind is not on the things of God, but on the things of men.
ο δε επιστραφεις και ιδων τους μαθητας αυτου επιτιμησεν τω πετρω λεγων υπαγε οπισω μου σατανα οτι ου φρονεις τα του θεου αλλα τα των ανθρωπων
- 34 En tot Zich geroepen hebbende de schare met Zijn discipelen, zeide Hij tot hen: Zo wie achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruisop, en volge Mij.
And turning to the mass of people with his disciples, he said to them, If any man has the desire to come after me, let him give up all other desires, and take up his cross and come after me.
και προσκαλεσαμενος τον οχλον συν τοις μαθηταις αυτου ειπεν αυτοις οστις θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι
- 35 Want zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen; maar zo wie zijn leven zal verliezen, om Mijntwil, en om des Evangelies wil, die zal hetzelfde behouden.
Whoever has a desire to keep his life, will have it taken from him; and whoever gives up his life because of me and the good news, will keep it.
ος γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν εμου και του ευαγγελιου ουτος σωσει αυτην

- 36 Want wat zou het den mens baten zo hij de gehele wereld won, en zijner ziele schade leed?
What profit has a man if he gets all the world with the loss of his life?
τι γαρ ωφελησει ανθρωπον εαν κερδηση τον κοσμον ολον και ζημιωθη την ψυχην αυτου
- 37 Of wat zal een mens geven, tot lossing van zijn ziel?
And what would a man give in exchange for his life?
η τι δωσει ανθρωπος ανταλλαγμα της ψυχης αυτου
- 38 Want zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben, in dit overspelig en zondig geslacht, diens zal Zich de Zoon des mensen ook schamen, wanneer Hij zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, met de heilige engelen.
Whoever has a feeling of shame because of me and my words in this false and evil generation, the Son of man will have a feeling of shame because of him, when he comes in the glory of his Father with the holy angels.
ος γαρ αν επαισχυνθη με και τους εμους λογους εν τη γενεα ταυτη τη μοιχαλιδι και αμαρτωλω και ο υιος του ανθρωπου επαισχυνθησεται αυτον οταν ελθη εν τη δοξη του πατρος αυτου μετα των αγγελων των αγιων
- 1 En Hij zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat er sommigen zijn van degenen, die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij zullen hebben gezien, dathet Koninkrijk Gods met kracht gekomen is.
And he said to them, Truly I say to you, There are some here who will have no taste of death till they see the kingdom of God come with power.
και ελεγεν αυτοις αμην λεγω υμιν οτι εισιν τινες των ωδε εστηκοτων οιτινες ου μη γευσονται θανατου εως αν ιδωσιν την βασιλειαν του θεου εληλυθειαν εν δυναμει
- 2 En na zes dagen nam Jezus met Zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, en bracht hen op een hogen berg bezijden alleen; en Hij werd voor hen van gedaante veranderd.
And after six days Jesus took with him Peter and James and John, and made them go up with him into a high mountain by themselves: and he was changed in form before them:
και μεθ ημερας εξ παραλαμβανει ο ιησους τον πετρον και τον ιακωβον και τον ιωαννην και αναφερει αυτους εις ορος υψηλον κατ ιδιαν μονους και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων
- 3 En Zijn klederen werden blinkende, zeer wit als sneeuw, hoedanige geen voller op aarde zo wit maken kan.
And his clothing became shining, very white, as no cleaner on earth would make it.
και τα ιματια αυτου εγενετο στιλβοντα λευκα λιαν ως χιων οια γναφευς επι της γης ου δυναται λευκαναι
- 4 En van hen werd gezien Elias met Mozes, en zij spraken met Jezus.
And there came before them Elijah with Moses, and they were talking with Jesus.
και ωφθη αυτοις ηλιας συν μοσει και ησαν συλλαλουντες τω ιησου
- 5 En Petrus, antwoordende, zeide tot Jezus: Rabbi, het is goed, dat wij hier zijn, en laat ons drie tabernakelen maken, voor U een, en voor Mozes een, en voor Elias een.
And Peter said to Jesus, Master, it is good for us to be here: and let us make three tents; one for you, one for Moses, and one for Elijah.
και αποκριθεις ο πετρος λεγει τω ιησου ραββι καλον εστιν ημας ωδε ειναι και ποιησωμεν σκηνας τρεις σοι μιαν και μοσει μιαν και ηλια μιαν
- 6 Want hij wist niet, wat hij zeide; want zij waren zeer bevreesd.
Because he was not certain what to say, for they were in great fear.
ου γαρ ηδει τι λαληση ησαν γαρ εκφοβοι
- 7 En er kwam een wolk, die hen overschaduwde, en een stem kwam uit de wolk, zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem!
And a cloud came over them; and a voice came out of the cloud, saying, This is my dearly loved Son, give ear to him.
και εγενετο νεφελη επισκιαζουσα αυτοις και ηλθεν φωνη εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος αυτου ακουετε
- 8 En haastelijk rondom ziende, zagen zij niemand meer, dan Jezus alleen bij zich.
And suddenly looking round about, they saw no one any longer, but Jesus only with themselves.
και εξαπινα περιβλεψαμενοι ουκετι ουδενα ειδον αλλα τον ιησουν μονον μεθ εαυτων
- 9 En als zij van den berg afkwamen, gebod Hij hun, dat zij niemand verhalen zouden, hetgeen zij gezien hadden, dan wanneer de Zoon des mensen uit de dodenzou opgestaan zijn.
And while they were coming down from the mountain, he gave them orders not to give word to any man of the things they had seen, till the Son of man had come back from the dead.
καταβαινοντων δε αυτων απο του ορους διεστειλατο αυτοις ινα μηδενι διηγησονται α ειδον ει μη οταν ο υιος του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη
- 10 En zij behielden dit woord bij zichzelf, vragende onder elkander, wat het was, uit de doden opstaan.
And they kept the saying, questioning among themselves what the coming back from the dead might be.
και τον λογον εκρατησαν προς εαυτους συζητουντες τι εστιν το εκ νεκρων αναστηναι

- 11 En zij vraagden Hem, zeggende: Waarom zeggen de Schriftgeleerden, dat Elias eerst komen moet?
 And they put a question to him, saying, Why do the scribes say that Elijah has to come first?
 και επιρωτων αυτον λεγοντες οτι λεγουσιν οι γραμματαις οτι ηλιαν δει ελθειν πρωτον
- 12 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Elias zal wel eerst komen, en alles wederoprichten; en het zal geschieden, gelijk geschreven is van den Zoon des mensen, dat Hij veel lijden zal en veracht worden.
 And he said to them, Truly, Elijah does come first, and puts all things in order; and how is it said in the Writings that the Son of man will go through much sorrow and be made as nothing?
 ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις ηλιας μεν ελθων πρωτον αποκαθιστα παντα και πως γεγραπται επι τον υιον του ανθρωπου ινα πολλα παθη και εξουδενωθη
- 13 Maar Ik zeg u, dat ook Elias gekomen is, en zij hebben hem gedaan al wat zij gewild hebben, gelijk van hem geschreven is.
 But I say to you that Elijah has come, and they have done to him whatever they were pleased to do, even as the Writings say about him.
 αλλα λεγω υμιν οτι και ηλιας εληλυθεν και εποησαν αυτω οσα ηθελησαν καθως γεγραπται επ αυτον
- 14 En als Hij bij de discipelen gekomen was, zag Hij een grote schare rondom hen, en enige Schriftgeleerden met hen twistende.
 And when they came to the disciples, they saw a great mass of people about them, and scribes questioning them.
 και ελθων προς τους μαθητας ειδεν οχλον πολυν περι αυτους και γραμματαις συζητουντας αυτοις
- 15 En terstond de gehele schare Hem ziende, werd verbaasd, en toelopende groetten zij Hem.
 And straight away all the people, when they saw him, were full of wonder, and running to him, gave him worship.
 και ευθεως πας ο οχλος ιδων αυτον εξεθαμβηθη και προστρεχοντες ησπαζοντο αυτον
- 16 En Hij vraagde den Schriftgeleerden: Wat twist gij met dezen?
 And he said, What are you questioning them about?
 και επιρωτησεν τους γραμματαις τι συζητειτε προς αυτους
- 17 En een uit de schare, antwoordende, zeide: Meester, ik heb mijn zoon tot U gebracht, die een stommen geest heeft.
 And one of the number said to him in answer, Master, I came to you with my son, who has in him a spirit which takes away his power of talking;
 και αποκριθεις εις εκ του οχλου ειπεν διδασκαλε ηνεγκα τον υιον μου προς σε εχοντα πνευμα αλαλον
- 18 En waar hij hem ook aangrijpt, zo scheurt hij hem, en schuimt, en knerst met zijn tanden, en verdort; en ik heb Uw discipelen gezegd dat zij hem zoudenuitwerpen, en zij hebben niet gekund.
 And wherever it takes him, it puts him down violently, streaming at the lips and twisted with pain; and his strength goes from him; and I made a request to your disciples to send it out, and they were not able.
 και οπου αν αυτον καταλαβη ρησει αυτον και αφριζει και τριζει τους οδοντας αυτου και ξηραινεται και ειπον τοις μαθηταις σου ινα αυτο εκβαλωσιν και ουκ ισχυσαν
- 19 En Hij antwoordden hem, en zeide: O ongelovig geslacht, hoe lang zal Ik nog bij ulieden zijn, hoe lang zal Ik u nog verdragen? Brengt hem tot Mij.
 And he said to them in answer, O generation without faith, how long will I have to be with you? how long will I put up with you? let him come to me.
 ο δε αποκριθεις αυτω λεγει ω γενεα απιστος εως ποτε προς υμας εσομαι εως ποτε ανεξομαι υμων φερετε αυτον προς με
- 20 En zij brachten denzelfden tot Hem; en als hij Hem zag, scheurde hem terstond de geest; en hij vallende op de aarde, wentelde zich al schuimende.
 And they took him to him: and when he saw him, the spirit in him straight away became violent; and he went down on the earth, rolling about and streaming at the lips.
 και ηνεγκαν αυτον προς αυτον και ιδων αυτον ευθεως το πνευμα εσπαραξεν αυτον και πεσων επι της γης εκυλιετο αφριζων
- 21 En Hij vraagde zijn vader: Hoe langen tijd is het, dat hem dit overkomen is? En hij zeide: Van zijn kindsheid af.
 And Jesus questioning the father said, How long has he been like this? And he said, From a child.
 και επιρωτησεν τον πατερα αυτου ποσος χρονος εστιν ως τουτο γεγονεν αυτω ο δε ειπεν παιδιοθεν
- 22 En menigmaal heeft hij hem ook in het vuur en in het water geworpen, om hem te verderven; maar zo Gij iets kunt, wees met innerlijke ontferming over ons bewogen, en help ons.
 And frequently it has sent him into the fire and into the water, for his destruction; but if you are able to do anything, have pity on us, and give us help.
 και πολλακις αυτον και εις πυρ εβαλεν και εις υδατα ινα απολεση αυτον αλλ ει τι δυνασαι βοηθησον ημιν σπλαγχνισθεις εφ ημας
- 23 En Jezus zeide tot hem: Zo gij kunt geloven, alle dingen zijn mogelijk dengene, die gelooft.
 And Jesus said to him, If you are able! All things are possible to him who has faith.
 ο δε ιησους ειπεν αυτω το ει δυνασαι πιστευσαι παντα δυνατα τω πιστευοντι

- 24 En terstond de vader des kinds, roepende met tranen, zeide: Ik geloof, Heere! kom mijn ongelovigheid te hulp.
Straight away the father of the child gave a cry, saying, I have faith; make my feeble faith stronger.
και ευθεως κραξας ο πατηρ του παιδιου μετα δακρυων ελεγεν πιστευω κυριε βοηθει μου τη απιστια
- 25 En Jezus ziende, dat de schare gezamenlijk toeliep, bestrafte den onreinen geest, zeggende tot hem: Gij stomme en dove geest! Ik beveel u, ga uit van hem, enkom niet meer in hem.
And when Jesus saw that the people came running together, he gave orders to the unclean spirit, saying to him, You, spirit, who are the cause of his loss of voice and hearing, I say to you, come out of him, and never again go into him.
ιδων δε ο ιησους οτι επισυντρεχει οχλος επιτιμησεν τω πνευματι τω ακαθαρτω λεγων αυτω το πνευμα το αλαλον και κωφον εγω σοι επιτασσω εξελθε εξ αυτου και μηκετι εισελθης εις αυτον
- 26 En hij, roepende en hem zeer scheurende, ging uit; en het kind werd als dood, alzo dat velen zeiden, dat het gestorven was.
And after crying out and shaking him violently, it came out: and the child became like one dead; so that most of them said, He is dead.
και κραξαν και πολλα σπαραξαν αυτον εξηλθεν και εγενετο ωσει νεκρος ωστε πολλους λεγειν οτι απεθανεν
- 27 En Jezus, hem bij de hand grijpende, richtte hem op; en hij stond op.
But Jesus took him by the hand, lifting him up; and he got up.
ο δε ιησους κρατησας αυτον της χειρος ηγειρεν αυτον και ανεστη
- 28 En als Hij in huis gegaan was, vraagden Hem Zijn discipelen alleen: Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?
And when he had gone into the house, his disciples said to him privately, Why were we unable to send it out?
και εισελθοντα αυτον εις οικον οι μαθηται αυτου επηρωτων αυτον κατ ιδιαν οτι ημεις ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο
- 29 En Hij zeide tot hen: Dit geslacht kan nergens door uitgaan, dan door bidden en vasten.
And he said to them, Nothing will make this sort come out but prayer.
και ειπεν αυτοις τουτο το γενοσ εν ουδενι δυναται εξελθειν ει μη εν προσευχη και νηστεια
- 30 En van daar weggaande, reisden zij door Galilea; en Hij wilde niet, dat het iemand wist.
And they went out from there, through Galilee; and it was his desire that no man might have knowledge of it;
και εκειθεν εξελθοντες παρεπορευοντο δια της γαλιλαιας και ουκ ηθελεν ινα τις γνω
- 31 Want Hij leerde Zijn discipelen, en zeide tot hen: De Zoon des mensen zal overgeleverd worden in de handen der mensen, en zij zullen Hem doden, en gedood zijnde, zal Hij ten derden dage wederopstaan.
For he was giving his disciples teaching, and saying to them, The Son of man is given up into the hands of men, and they will put him to death; and when he is dead, after three days he will come back from the dead.
εδιδασκεν γαρ τους μαθητας αυτου και ελεγεν αυτοις οτι ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις χειρας ανθρωπων και αποκτενουσιν αυτον και αποκτανθεις τη τριτη ημερα αναστησεται
- 32 Maar zij verstonden dat woord niet, en zij vreesden Hem te vragen.
But the saying was not clear to them, and they were in fear of questioning him about it.
οι δε ηγνωουν το ρημα και εφοβουντο αυτον επερωτησαι
- 33 En Hij kwam te Kapernaum, en in het huis gekomen zijnde, vroegde Hij hun: Waarvan hadt gij woorden onder elkander op den weg?
And they came to Capernaum: and when he was in the house, he put the question to them, What were you talking about on the way?
και ηλθεν εις καπερναουμ και εν τη οικια γενομενος επηρωτα αυτους τι εν τη οδω προς εαυτους διελογιζεσθε
- 34 Doch zij zwegen; want zij waren onder elkander in woorden geweest op den weg, wie de meeste zou zijn.
But they said nothing: because they had had an argument between themselves on the way, about who was the greatest.
οι δε εσιωπων προς αλληλους γαρ διελεχθησαν εν τη οδω τις μειζων
- 35 En nedergezeten zijnde, riep Hij de twaalfen, en zeide tot hen: Indien iemand wil de eerste zijn, die zal de laatste van allen zijn, en aller dienaar.
And seating himself, he made the twelve come to him; and he said to them, If any man has the desire to be first, he will be last of all and servant of all.
και καθισας εφωνησεν τους δωδεκα και λεγει αυτοις ει τις θελει πρωτος ειναι εσται παντων εσχατος και παντων διακονος
- 36 En nemende een kindeken, stelde Hij dat midden onder hen, en omving het met Zijn armen, en zeide tot hen:
And he took a little child, and put him in the middle of them; and taking him in his arms, he said to them,
και λαβων παιδιον εστησεν αυτο εν μεσω αυτων και εναγκαλισαμενος αυτο ειπεν αυτοις

- 37 Zo wie een van zodanige kinderkens zal ontvangen in Mijn Naam, die ontvangt Mij; en zo wie Mij zal ontvangen, die ontvangt Mij niet, maar Dien, Die Mijgezonden heeft.
Whoever will give honour to one such little child in my name, gives honour to me: and whoever gives honour to me, gives honour not to me, but to him who sent me.
ος εαν εν των τοιουτων παιδιων δεξηται επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και ος εαν εμε δεξηται ουκ εμε δεχεται αλλα τον αποστειλαντα με
- 38 En Johannes antwoordde Hem, zeggende: Meester! wij hebben een gezien, die de duivelen uitwierp in Uw Naam, welke ons niet volgt; en wij hebben het hemverboden, omdat hij ons niet volgt.
John said to him, Master, we saw one driving out evil spirits in your name: and we said that he might not, because he is not one of us.
απεκριθη δε αυτω ο ιωαννης λεγων διδασκαλε ειδομεν τινα τω ονοματι σου εκβαλλοντα δαιμονια ος ουκ ακολουθει ημιν και εκωλυσαμεν αυτον οτι ουκ ακολουθει ημιν
- 39 Doch Jezus zeide: Verbiedt hem niet; want er is niemand, die een kracht doen zal in Mijn Naam, en haastelijk van Mij zal kunnen kwalijk spreken.
But Jesus said, Say not so: for there is no man who will do a great work in my name, and be able at the same time to say evil of me.
ο δε ιησους ειπεν μη κωλυετε αυτον ουδεις γαρ εστιν ος ποιησει δυναμιν επι τω ονοματι μου και δυνασεται ταχυ κακολογησαι με
- 40 Want wie tegen ons niet is, die is voor ons.
He who is not against us is for us.
ος γαρ ουκ εστιν καθ υμων υπερ υμων εστιν
- 41 Want zo wie ulieden een beker water zal te drinken geven in Mijn Naam, omdat gij discipelen van Christus zijt, voorwaar zeg Ik u, hij zal zijn loon geenszins verliezen.
Whoever gives you a cup of water, because you are Christ's, truly I say to you, he will in no way be without his reward.
ος γαρ αν ποτιση υμας ποτηριον υδατος εν τω ονοματι μου οτι χριστου εστε αμην λεγω υμιν ου μη απολεση τον μισθον αυτου
- 42 En zo wie een van deze kleinen, die in Mij geloven, ergert, het ware hem beter, dat een molensteen om zijn hals gedaan ware, en dat hij in de zee geworpen ware.
And whoever is a cause of trouble to one of these little ones who have faith in me, it would be better for him if a great stone was put round his neck and he was dropped into the sea.
και ος αν σκανδαλιση ενα των μικρων των πιστευοντων εις εμε καλον εστιν αυτω μαλλον ει περικειται λιθος μυλικος περι τον τραχηλον αυτου και βεβληται εις την θαλασσαν
- 43 En indien uw hand u ergert, houdt ze af; het is u beter verminkt tot het leven in te gaan, dan de twee handen hebbende, heen te gaan in de hel, in hetonuitblusselijk vuur;
And if your hand is a cause of trouble to you, let it be cut off; it is better for you to go into life with one hand than to have two hands and go into hell, into the eternal fire.
και εαν σκανδαλιζη σε η χειρ σου αποκοψον αυτην καλον σοι εστιν κυλλον εις την ζωην εισελθειν η τας δυο χειρας εχοντα απελθειν εις την γεενναν εις το πυρ το ασβεστον
- 44 Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt.
□
οπου ο σκοληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται
- 45 En indien uw voet u ergert, houdt hem af; het is u beter kreupel tot het leven in te gaan, dan de twee voeten hebbende, geworpen te worden in de hel, in hetonuitblusselijk vuur;
And if your foot is a cause of trouble to you, let it be cut off: it is better for you to go into life with one foot than to have two feet and go into hell.
και εαν ο πους σου σκανδαλιζη σε αποκοψον αυτον καλον σοι εισελθειν εις την ζωην χωλον η τους δυο ποδας εχοντα βληθηναι εις την γεενναν εις το πυρ το ασβεστον
- 46 Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt.
□
οπου ο σκοληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται
- 47 En indien uw oog u ergert, werpt het uit; het is u beter maar een oog hebbende in het Koninkrijk Gods in te gaan, dan twee ogen hebbende, in het helse vuurgeworpen te worden;
And if your eye is a cause of trouble to you, take it out: it is better for you to go into the kingdom of God with one eye than, having two eyes, to go into hell,
και εαν ο οφθαλμος σου σκανδαλιζη σε εκβαλε αυτον καλον σοι εστιν μονοφθαλμον εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου η δυο οφθαλμους εχοντα βληθηναι εις την γεενναν του πυρος
- 48 Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt.
Where their worm is ever living and the fire is not put out.
οπου ο σκοληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται
- 49 Want een ieder zal met vuur gezouten worden, en iedere offerande zal met zout gezouten worden.
Everyone will be salted with fire.
πας γαρ πυρι αλισθησεται και πασα θυσια αλι αλισθησεται
- 50 Het zout is goed; maar indien het zout onzout wordt, waarmede zult gij dat smakelijk maken? Hebt zout in uzelf, en houdt vrede onder elkander.
Salt is good; but if the taste goes from it, how will you make it salt again? Have salt in yourselves, and be at peace one with another.
καλον το αλας εαν δε το αλας αναλον γενηται εν τινη αυτο αρτυσετε εχετε εν εαυτοις αλας και ειρηνευετε εν αλληλοις

- 1 En van daar opgestaan zijnde, ging Hij naar de landpalen van Judea, door de overzijde van de Jordaan; en de scharen kwamen wederom samen bij Hem, engelijk Hij gewoon was, leerde Hij hen wederom.
And he got up, and went into the country of Judaea on the other side of Jordan: and great numbers of people came together to him again; and, as was his way, he gave them teaching.
κακειθεν αναστας ερχεται εις τα ορια της ιουδαϊας δια του περαν του ιορδανου και συμπορευονται παλιν οχλοι προς αυτον και ως ειωθει παλιν εδιδασκεν αυτους
- 2 En de Farizeen, tot Hem komende, vraagden Hem, of het een man geoorloofd is, zijn vrouw te verlaten, Hem verzoekende.
And Pharisees came to him, testing him with the question, Is it right for a man to put away his wife?
και προσελθοντες οι φαρισαισι επηρωτησαν αυτον ει εξεστιν ανδρι γυναικα απολυσαι πειραζοντες αυτον
- 3 Maar Hij antwoordende, zeide tot hen: Wat heeft u Mozes geboden?
And he said to them in answer, What did Moses say you were to do?
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις τι υμιν ενετειλατο μωσης
- 4 En zij zeiden: Mozes heeft toegelaten een scheidbrief te schrijven, en haar te verlaten.
And they said to him, Moses let us give her a statement in writing, and be free from her.
οι δε ειπον μωσης επετρεψεν βιβλιον αποστασιου γραψαι και απολυσαι
- 5 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Vanwege de hardigheid uwer harten heeft hij ulieden dat gebod geschreven.
But Jesus said to them, Because of your hard hearts he gave you this law.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις προς την σκληροκαρδιαν υμων εγραψεν υμιν την εντολην ταυτην
- 6 Maar van het begin der schepping heeft ze God man en vrouw gemaakt.
But from the first, male and female made he them.
απο δε αρχης κτισεως αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτους ο θεος
- 7 Daarom zal een mens zijn vader en zijn moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen;
For this cause will a man go away from his father and mother, and be joined to his wife;
ενεκεν τουτου καταλειπει ανθρωπος τον πατερα αυτου και την μητερα και προσκολληθησεται προς την γυναικα αυτου
- 8 En die twee zullen tot een vlees zijn, also dat zij niet meer twee zijn, maar een vlees.
And the two will become one flesh; so that they are no longer two, but one flesh.
και εσονται οι δυο εις σαρκα μιαν ωστε ουκετι εισιν δυο αλλα μια σαρξ
- 9 Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheidde de mens niet.
Let not that which has been joined together by God be parted by man.
ο ουν ο θεος συνεζευξεν ανθρωπος μη χωριζετω
- 10 En in het huis vraagden Hem Zijn discipelen wederom van hetzelfde.
And in the house the disciples put questions to him again about this thing.
και εν τη οικια παλιν οι μαθηται αυτου περι του αυτου επηρωτησαν αυτον
- 11 En Hij zeide tot hen: Zo wie zijn vrouw verlaat, en een andere trouwt, die doet overspel tegen haar.
And he said to them, Whoever puts away his wife and takes another, is false to his wife;
και λεγει αυτοις ος εαν απολυση την γυναικα αυτου και γαμηση αλλην μοιχαται επ αυτην
- 12 En indien een vrouw haar man zal verlaten, en met een anderen trouwen, die doet overspel.
And if she herself puts away her husband and takes another, she is false to her husband.
και εαν γυνη απολυση τον ανδρα αυτης και γαμηθη αλλω μοιχαται
- 13 En zij brachten kinderkens tot Hem, opdat Hij ze aanraken zou; en de discipelen bestrafden degenen, die ze tot Hem brachten.
And they took to him little children, so that he might put his hands on them: and the disciples said sharp words to them.
και προσεφερον αυτω παιδια ινα αφηται αυτων οι δε μαθηται επετιμων τοις προσφερουσιν

- 14 Maar Jezus, dat ziende, nam het zeer kwalijk, en zeide tot hen: Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert ze niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods.
And when Jesus saw it, he was angry, and said to them, Let the little children come to me, and do not keep them away; for of such is the kingdom of God.
 ιδων δε ο ιησους ηγανακτησεν και ειπεν αυτοις αφετε τα παιδια ερχεσθαι προς με και μη κωλυετε αυτα των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια του θεου
- 15 Voorwaar zeg Ik u: Zo wie het Koninkrijk Gods niet ontvangt, gelijk een kindeken, die zal in hetzelfde geenszins ingaan.
Truly I say to you, Whoever does not put himself under the kingdom of God like a little child, will not come into it at all.
 αμην λεγω υμιν ος εαν μη δεξηται την βασιλειαν του θεου ως παιδιον ου μη εισελθη εις αυτην
- 16 En Hij omving ze met Zijn armen, en de handen op hen gelegd hebbende, zegende Hij dezelve.
And he took them in his arms, and gave them a blessing, putting his hands on them.
 και εναγκαλισαμενος αυτα τιθεις τας χειρας επ αυτα ηυλογει αυτα
- 17 En als Hij uitging op den weg, liep een tot Hem, en voor Hem op de knieën vallende, vraagde Hem: Goede Meester! wat zal ik doen, opdat ik het eeuwigeleven beerve?
And while he was going out into the way, a man came running to him, and went down on his knees, saying, Good Master, what have I to do so that I may have eternal life?
 και εκπορευομενου αυτου εις οδον προσδραμων εις και γονυπετησας αυτον επηρωτα αυτον διδασκαλε αγαθε τι ποιησω ινα ζωην αιωνιον κληρονομησω
- 18 En Jezus zeide tot hem: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed, dan Een, namelijk God.
And Jesus said to him, Why do you say I am good? no one is good but one, and that is God.
 ο δε ιησους ειπεν αυτω τι με λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος
- 19 Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet doden; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; gij zult niemand te kort doen; eer uw vader en uw moeder.
You have knowledge of what is said in the law, Do not put any one to death, Do not be untrue in married life, Do not take what is not yours, Do not give false witness, Do not get money by deceit, Give honour to your father and mother.
 τας εντολας οιδας μη μοιχευσης μη φονευσης μη κλεψης μη ψευδομαρτυρησης μη αποστερησης τιμα τον πατερα σου και την μητερα
- 20 Doch hij, antwoordende, zeide tot Hem: Meester! al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid af.
And he said to him, Master, all these laws I have kept from the time when I was young.
 ο δε αποκριθεις ειπεν αυτω διδασκαλε ταυτα παντα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου
- 21 En Jezus, hem aanzieende, beminde hem, en zeide tot hem: Een ding ontbreekt u; ga heen, verkoop alles, wat gij hebt, en geef het den armen, en gij zult een schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, neem het kruis op, en volg Mij.
And Jesus, looking on him and loving him, said, There is one thing needed: go, get money for your goods, and give it to the poor, and you will have wealth in heaven: and come with me.
 ο δε ιησους εμβλεψας αυτω ηγαπησεν αυτον και ειπεν αυτω εν σοι υστερει υπαγε οσα εχεις πωλησον καιδος τοις πτωχοις και εξεις θησαυρον εν ουρανω και δευρο ακολουθει μοι αρας τον σταυρον
- 22 Maar hij, treurig geworden zijnde over dat woord, ging bedroefd weg; want hij had vele goederen.
But his face became sad at the saying, and he went away sorrowing: for he was one who had much property.
 ο δε στυγνασας επι τω λογω απηλθεν λυπουμενος ην γαρ εχων κτηματα πολλα
- 23 En Jezus rondom ziende, zeide tot Zijn discipelen: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het Koninkrijk Gods inkomen!
And Jesus, looking round about, said to his disciples, How hard it is for those who have wealth to come into the kingdom of God!
 και περιβλεψαμενος ο ιησους λεγει τοις μαθηταις αυτου πως δυσκολως οι τα χρηματα εχοντες εις την βασιλειαν του θεου εισελουσονται
- 24 En de discipelen werden verbaasd over deze Zijn woorden. Maar Jezus, wederom antwoordende, zeide tot hen: Kinderen! Hoe zwaar is het, dat degenen, dieop het goed hun betrouwen zetten, in het Koninkrijk Gods ingaan!
And the disciples were full of wonder at his words. But Jesus said to them again, Children, how hard it is for those who put faith in wealth to come into the kingdom of God!
 οι δε μαθηται εθαμβουοντο επι τοις λογοις αυτου ο δε ιησους παλιν αποκριθεις λεγει αυτοις τεκνα πως δυσκολον εστιν τους πεποιθοντας επι τοις χρημασι εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν
- 25 Het is lichter, dat een kameel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods inga.
It is simpler for a camel to go through a needle's eye, than for a man of wealth to come into the kingdom of God.
 ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια της τρυμαλιας της ραφιδος εισελθειν η πλουσιον εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν
- 26 En zij werden nog meer verslagen, zeggende tot elkander: Wie kan dan zalig worden?
And they were greatly surprised, saying to him, Who then may have salvation?
 οι δε περισσως εξεπλησσαντο λεγοντες προς εαυτους και τις δυναται σωθηναι

- 27 Doch Jezus, hen aanzierende, zeide: Bij de mensen is het onmogelijk, maar niet bij God; want alle dingen zijn mogelijk bij God.
Jesus, looking on them, said, With men it is impossible, but not with God: for all things are possible with God.
εμβλεψας δε αυτοις ο ιησους λεγει παρα ανθρωποις αδυνατον αλλ ου παρα τω θεω παντα γαρ δυνατα εστιν παρα τω θεω
- 28 En Petrus begon tot Hem te zeggen: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd.
Peter said to him, See, we have given up everything, and come after you.
και ηρξατο ο πετρος λεγειν αυτω ιδου ημεις αφηκαμεν παντα και ηκολουθησαμεν σοι
- 29 En Jezus, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg Ik ulieden: Er is niemand, die verlaten heeft huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers, om Mijnentwil en des Evangelies wil,
Jesus said, Truly I say to you, There is no man who has given up house, or brothers, or sisters, or mother, or father, or children, or land, because of me and the good news,
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν αμην λεγω υμιν ουδεις εστιν ος αφηκεν οικιαν η αδελφους η αδελφας η πατερα η μητερα η γυναικα η τεκνα η αγρους ενεκεν εμου και του ευαγγελιου
- 30 Of hij ontvangt honderdvoud, nu in dezen tijd, huizen, en broeders, en zusters, en moeders, en kinderen, en akkers, met de vervolgingen, en in de toekomstende eeuw het eeuwige leven.
Who will not get a hundred times as much now in this time, houses, and brothers, and sisters, and mothers, and children, and land--though with great troubles; and, in the world to come, eternal life.
εαν μη λαβη εκατονταπλασιονα νυν εν τω καιρω τουτου οικιας και αδελφους και αδελφας και μητερας και τεκνα και αγρους μετα διωγμων και εν τω αιωνι τω ερχομενω ζωην αιωνιον
- 31 Maar vele eersten zullen de laatsten zijn, en velen, die de laatsten zijn, de eersten.
But a great number who are first will be last: and those who are last will be first.
πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι και οι εσχατοι πρωτοι
- 32 En zij waren op den weg, gaande op naar Jeruzalem; en Jezus ging voor hen; en zij waren verbaasd, en Hem volgende, waren zij bevreesd. En de twaalvenwederom tot Zich nemende, begon Hij hun te zeggen de dingen, die Hem overkomen zouden;
And they were on the way, going up to Jerusalem; and Jesus was going before them: and they were full of wonder; but those who came after him were in fear. And again he took the twelve, and gave them word of the things which were to come on him,
ησαν δε εν τη οδω αναβαινοντες εις ιεροσολυμα και ην προαγων αυτους ο ιησους και εθαμβουντο και ακολουθουντες εφοβουντο και παραλαβων παλιν τους δωδεκα ηρξατο αυτοις λεγειν τα μελλοντα αυτω συμβαινειν
- 33 Zeggende: Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem, en de Zoon des mensen zal den overpriesteren, en den Schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen Hemter dood veroordelen, en Hem den heidenen overleveren;
Saying, See, we go up to Jerusalem; and the Son of man will be given up to the chief priests and the scribes; and they will give an order for his death, and will give him up to the Gentiles:
οτι ιδου αναβαινομεν εις ιεροσολυμα και ο υιος του ανθρωπου παραδοθησεται τοις αρχιερευσιν και τοις γραμματευσιν και κατακρινουσιν αυτον θανατω και παραδωσουσιν αυτον τοις εθνεσιν
- 34 En zij zullen Hem bespotten, en Hem geselen, en Hem bespuwen, en Hem doden; en ten derden dage zal Hij weder opstaan.
And they will make sport of him, and put shame on him, and give him cruel blows, and will put him to death; and after three days he will come back from the dead.
και εμπαιξουσιν αυτω και μαστιγωσουσιν αυτον και εμπτυσουσιν αυτω και αποκτενουσιν αυτον και τη τριτη ημερα αναστησεται
- 35 En tot Hem kwamen Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeus, zeggende: Meester! wij wilden wel, dat Gij ons deedt, zo wat wij begeren zullen.
And there came to him James and John, the sons of Zebedee, saying to him, Master, will you give us whatever may be our request?
και προσπορευονται αυτω ιακωβος και ιωαννης οι υιοι ζεβεδαιου λεγοντες διδασκαλε θελομεν ινα ο εαν αιτησωμεν ποιησης ημιν
- 36 En Hij zeide tot hen: Wat wilt gij, dat Ik u doe?
And he said to them, What would you have me do for you?
ο δε ειπεν αυτοις τι θελετε ποιησαι με υμιν
- 37 En zij zeiden tot Hem: Geef ons, dat wij mogen zitten, de een aan Uw rechter hand, en de ander aan Uw linker hand in Uw heerlijkheid.
And they said to him, Let us be seated, one at your right hand and one at your left, in your glory.
οι δε ειπον αυτω δοξ ημιν ινα εις εκ δεξιων σου και εις εξ ευωνυμων σου καθισωμεν εν τη δοξη σου
- 38 Maar Jezus zeide tot hen: Gij weet niet, wat gij begeert. Kunt gij den drinkbeker drinken, dien Ik drink, en met den doop gedoopt worden, daar Ik medegedoopt word?
But Jesus said to them, You have no knowledge of what you are saying. Are you able to take of my cup? or to undergo the baptism which I am to undergo?
ο δε ιησους ειπεν αυτοις ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πειν το ποτηριον ο εγω πινω και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι

- 39 En zij zeiden tot Hem: Wij kunnen. Doch Jezus zeide tot hen: Den drinkbeker, dien Ik drink, zult gij wel drinken, en met den doop gedoopt worden, daar Ikmede gedoopt word;
 And they said to him, We are able. And Jesus said to them, You will take of the cup from which I take; and the baptism which I am about to undergo you will undergo:
 οι δε ειπον αυτω δυναμεθα ο δε ιησους ειπεν αυτοις το μεν ποτηριον ο εγω πινω πιεσθε και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε
- 40 Maar het zitten tot Mijn rechter hand en tot Mijn linker hand staat bij Mij niet te geven; maar het zal gegeven worden dien het bereid is.
 But to be seated at my right hand or at my left is not for me to give: but it is for those for whom it has been made ready.
 το δε καθισαι εκ δεξιων μου και εξ ευωνυμων μου ουκ εστιν εμον δουναι αλλ οις ητοιμασται
- 41 En als de andere tien dit hoorden, begonnen zij het van Jakobus en Johannes zeer kwalijk te nemen.
 And hearing this, the ten became very angry with James and John.
 και ακουσαντες οι δεκα ηρξαντο αγανακτειν περι ιακωβου και ιωαννου
- 42 Maar Jezus, het tot Zich geroepen hebbende, zeide tot hen: Gij weet, dat degenen, die geacht worden oversten te zijn der volken, heerschappij voeren overhen, en hun groten gebruiken macht over hen.
 And Jesus made them come to him, and said to them, You see that those who are made rulers over the Gentiles are lords over them, and their great ones have authority over them.
 ο δε ιησους προσκαλεσαμενος αυτους λεγει αυτοις οιδατε οτι οι δοκουντες αρχειν των εθνων κατακυριευουσιν αυτων και οι μεγαλοι αυτων κατεξουσιαζουσιν αυτων
- 43 Doch also zal het onder u niet zijn; maar zo wie onder u groot zal willen worden, die zal uw dienaar zijn.
 But it is not so among you: but whoever has a desire to become great among you, let him be your servant:
 ουχ ουτως δε εσται εν υμιν αλλ ος εαν θελη γενεσθαι μεγας εν υμιν εσται διακονος υμων
- 44 En zo wie van u de eerste zal willen worden, die zal aller dienstknecht zijn.
 And whoever has a desire to be first among you, let him be servant of all.
 και ος αν θελη υμων γενεσθαι πρωτος εσται παντων δουλος
- 45 Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen, om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen.
 For truly the Son of man did not come to have servants, but to be a servant, and to give his life for the salvation of men.
 και γαρ ο υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν διακονηθηναι αλλα διακονησαι και δουναι την ψυχην αυτου λυτρον αντι πολλων
- 46 En zij kwamen te Jericho. En als Hij en Zijn discipelen, en een grote schare van Jericho uitging, zat de zoon van Timeus, Bar-timeus, de blinde, aan den weg,bedelende.
 And they came to Jericho: and when he was going out of Jericho, with his disciples and a great number of people, the son of Timeus, Bartimaeus, a blind man, was seated by the wayside, with his hand out for money.
 και ερχονται εις ιεριχω και εκπορευομενου αυτου απο ιεριχω και των μαθητων αυτου και οχλου ικανου υιος τιμαιου βαρτιμαιος ο τυφλος εκαθητο παρα την οδον προσαιτον
- 47 En horende, dat het Jezus de Nazarener was, begon hij te roepen en te zeggen: Jezus, Gij Zoon Davids! ontferm U mijner.
 And when it came to his ears that it was Jesus of Nazareth, he gave a cry, and said, Jesus, Son of David, have mercy on me.
 και ακουσας οτι ιησους ο ναζωραιος εστιν ηρξατο κραζειν και λεγειν ο υιος δαβιδ ιησου ελεησον με
- 48 En velen bestrafden hem, opdat hij zwijgen zou; maar hij riep zoveel temeer: Gij Zoon Davids! ontferm U mijner.
 And some of them, turning in protest, gave him an order to be quiet: but he went on crying out all the more, Son of David, have mercy on me.
 και επιτιμων αυτω πολλοι ινα σιωπηση ο δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε δαβιδ ελεησον με
- 49 En Jezus, stil staande, zeide, dat men hem roepen zou; en zij riepen den blinde, zeggende tot hem: Heb goeden moed; sta op; Hij roept u.
 And Jesus came to a stop and said, Let him come. And crying out to the blind man, they said to him, Be comforted: come, he has sent for you.
 και στας ο ιησους ειπεν αυτον φωνηθηναι και φωνουσιν τον τυφλον λεγοντες αυτω θαρσει εγειραι φωνει σε
- 50 En hij, zijn mantel afgeworpen hebbende, stond op, en kwam tot Jezus.
 And he, putting off his coat, got up quickly, and came to Jesus.
 ο δε αποβαλων το ιματιον αυτου αναστας ηλθεν προς τον ιησουν
- 51 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Wat wilt gij, dat Ik u doen zal? En de blinde zeide tot Hem: Rabboni! dat ik ziende mag worden.
 And Jesus said to him, What would you have me do to you? And the blind man said, Master, make me able to see.
 και αποκριθεις λεγει αυτω ο ιησους τι θελεις ποιησω σοι ο δε τυφλος ειπεν αυτω ραββوني ινα αναβλεπω

- 52 En Jezus zeide tot hem: Ga heen, uw geloof heeft u behouden. En terstond werd hij ziende, en volgde Jezus op den weg.
And Jesus said to him, Go on your way; your faith has made you well. And straight away he was able to see, and went after him in the way.
ο δε ιησους ειπεν αυτω υπαγε η πιστις σου σεσωκεν σε και ευθεως ανεβλεψεν και ηκολουθει τω ιησου εν τη οδω
- 1 En toen zij Jeruzalem genaakten, te Beth-fage en Bethanie, aan den Olijffberg, zond Hij twee van Zijn discipelen uit,
And when they came near to Jerusalem, to Beth-phage and Bethany, at the Mountain of Olives, he sent two of his disciples,
και οτε εγγιζουσιν εις ιερουσαλημ εις βηθφαγη και βηθανιαν προς το ορος των ελαιων αποσπελλει δυο των μαθητων αυτου
- 2 En zeide tot hen: Gaat heen in het vlek, dat tegen u over is; en terstond als gij in hetzelfde komt, zult gij vinden een veulen gebonden, op hetwelk geen mensgezeten heeft, ontbindt het, en brengt het.
And said to them, Go into the little town opposite: and when you come to it, you will see a young ass with a cord round his neck, on which no man has ever been seated; let him loose, and come back with him.
και λεγει αυτοις υπαγετε εις την κομην την κατεναντι υμων και ευθεως εισπορευομενοι εις αυτην ευρησετε πολων δεδεμενον εφ ον ουδεις ανθρωπων κεκαθικεν λυσαντες αυτον αγαγετε
- 3 En indien iemand tot u zegt: Waarom doet gij dat? Zo zegt, dat de Heere hetzelfde van node heeft; en hij zal het terstond herwaarts zenden.
And if anyone says to you, Why are you doing this? say, The Lord has need of him and will send him back straight away.
και εαν τις υμιν ειπη τι ποιειτε τουτο ειπατε οτι ο κυριος αυτου χρειαν εχει και ευθεως αυτον αποσπελει ωδε
- 4 En zij gingen heen, en vonden het veulen gebonden bij de deur, buiten aan de wegscheiding, en zij ontbonden hetzelfde.
And they went away and saw a young ass by the door outside in the open street; and they were getting him loose.
απηλθον δε και ευρον τον πολων δεδεμενον προς την θυραν εξω επι του αμφοδου και λουσιν αυτον
- 5 En sommigen van degenen, die aldaar stonden, zeiden tot hen: Wat doet gij, dat gij het veulen ontbindt?
And some of those who were there said to them, What are you doing, taking the ass?
και τινες των εκει εστηκοτων ελεγον αυτοις τι ποιειτε λυοντες τον πολων
- 6 Doch zij zeiden tot hen, gelijk Jezus bevolen had; en zij lieten hen gaan.
And they said to them the words which Jesus had said; and they let them go.
οι δε ειπον αυτοις καθως ενετειλατο ο ιησους και αφηκαν αυτους
- 7 En zij brachten het veulen tot Jezus, en wierpen hun klederen daarop; en Hij zat op hetzelfde.
And they took the young ass to Jesus, and put their clothing on him, and he got on his back.
και ηγαγον τον πολων προς τον ιησουν και επεβαλον αυτω τα ιματια αυτων και εκαθισεν επ αυτω
- 8 En velen spreidden hun klederen op den weg, en anderen hieuwen meien van de bomen, en spreidden ze op den weg.
And a great number put down their clothing in the way; and others put down branches which they had taken from the fields.
πολλοι δε τα ιματια αυτων εστρωσαν εις την οδον αλλοι δε στοιβαδας εκοπτον εκ των δενδρων και εστρωννυον εις την οδον
- 9 En die voorgingen en die volgden riepen, zeggende: Hosanna, gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren!
And those who went in front, and those who came after, were crying, Glory: A blessing on him who comes in the name of the Lord:
και οι προαγοντες και οι ακολουθουντες εκραζον λεγοντες ωσαννα ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου
- 10 Gezegend zij het Koninkrijk van onzen vader David, hetwelk komt in den Naam des Heeren! Hosanna in de hoogste hemelen!
A blessing on the coming kingdom of our father David: Glory in the highest.
ευλογημενη η ερχομενη βασιλεια εν ονοματι κυριου του πατρος ημων δαβιδ ωσαννα εν τοις υψιστοις
- 11 En Jezus kwam binnen Jeruzalem, en in den tempel; en als Hij alles rondom bezien had, en het nu avondstond was, ging Hij uit naar Bethanie met de twaalven.
And he went into Jerusalem into the Temple; and after looking round about on all things, it being now evening, he went out to Bethany with the twelve.
και εισηλθεν εις ιεροσολυμα ο ιησους και εις το ιερον και περιβλεψαμενος παντα οψιας ηδη οσης της ωρας εξηλθεν εις βηθανιαν μετα των δωδεκα
- 12 En des anderen daags, als zij uit Bethanie gingen, hongerde Hem.
And on the day after, when they had come out from Bethany, he was in need of food.
και τη επαυριον εξελθοντων αυτων απο βηθανιας επεινασεν

- 13 En ziende van verre een vijgeboom, die bladeren had, ging Hij om te zien, of Hij ook iets op denzelven zou vinden; en daarbij gekomen zijnde, vond Hij nietsdan bladeren; want het was de tijd der vijgen niet.
And seeing a fig-tree in the distance with leaves, he went to see if by chance it had anything on it: and when he came to it, he saw nothing but leaves, for it was not the time for the fruit.
και ιδων συκην μακροθεν εχουσαν φυλλα ηλθεν ει αρα ευρησει τι εν αυτη και ελθων επ αυτην ουδεν ευρεν ει μη φυλλα ου γαρ ην καιρος συκων
- 14 En Jezus, antwoordende, zeide tot denzelven: Niemand ete enige vrucht meer van u in der eeuwigheid! En Zijn discipelen hoorden het.
And he said to it, Let no man take fruit from you for ever. And his disciples took note of his words.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτη μηκετι εκ σου εις τον αιωνα μηδεις καρπον φαγοι και ηκουον οι μαθηται αυτου
- 15 En zij kwamen te Jeruzalem; en Jezus, in den tempel gegaan zijnde, begon degenen, die in den tempel verkochten en kochten, uit te drijven; en de tafelen derwisselaars, en de zitstoelen dergenen, die de duiven verkochten, keerde Hij om;
And they came to Jerusalem; and he went into the Temple, and sent out those who were trading there, overturning the tables of the money-changers and the seats of those who were offering doves for money;
και ερχονται εις ιεροσολυμα και εισελθων ο ιησους εις το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τους πωλουντας και αγοραζοντας εν τω ιερω και τας τραπεζας των κολλυβιστων και τας καθεδρας των πωλουντων τας περιστερας κατεστρεψεν
- 16 En liet niet toe, dat iemand enig vat door den tempel droeg.
And he would not let any man take a vessel through the Temple.
και ουκ ηφιεν ινα τις διενεγκη σκευος δια του ιερου
- 17 En Hij leerde, zeggende tot hen: Is er niet geschreven: Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden allen volken? Maar gij hebt dat tot een kuil dermoordenaren gemaakt.
And he gave them teaching, and said to them, Is it not in the Writings, My house is to be named a house of prayer for all the nations? but you have made it a hole of thieves.
και ειδιδασκεν λεγων αυτοις ου γεγραπται οτι ο οικος μου οικος προσευχης κληθησεται πασιν τοις εθνεσιν υμεις δε εποιησατε αυτον σπηλαιον ληστων
- 18 En de Schriftgeleerden en de overpriesters hoorden dat, en zochten, hoe zij Hem doden zouden; want zij vreesden Hem, omdat de ganse schare ontzet wasover Zijn leer.
And it came to the ears of the chief priests and scribes, and they took thought how they might put him to death; being in fear of him, because all the people were full of wonder at his teaching.
και ηκουσαν οι γραμματαις και οι αρχιερεις και εξητουν πως αυτον απολεσουσιν εφοβουντο γαρ αυτον οτι πας ο οχλος εξεπλησσετο επι τη διδαχη αυτου
- 19 En als het nu laat geworden was, ging Hij uit buiten de stad.
And every evening he went out of the town.
και οτε οψε εγενετο εξεπορευετο εξω της πολεως
- 20 En des morgens vroeg voorbijgaande, zagen zij, dat de vijgeboom verdord was, van de wortelen af.
And when they were going by in the morning, they saw the fig-tree dead from the roots.
και πρωι παραπορευομενοι ειδον την συκην εξηραμμενην εκ ριζων
- 21 En Petrus, zulks indachtig geworden zijnde, zeide tot Hem: Rabbi, zie, de vijgeboom, dien Gij vervloekt hebt, is verdord.
And Peter, having a memory of it, said to him, Master, see, the tree which was cursed by you is dead.
και αναμνησθεις ο πετρος λεγει αυτω ραββι ιδε η συκη ην καταρασω εξηρανται
- 22 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Hebt geloof op God.
And Jesus, answering, said to them, Have God's faith.
και αποκριθεις ιησους λεγει αυτοις εχετε πιστιν θεου
- 23 Want voorwaar zeg Ik u, dat, zo wie tot dezen berg zal zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen; en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal gelovenhetgeen hij zegt, geschieden zal, het zal hem geworden, zo wat hij zegt.
Truly I say to you, Whoever says to this mountain, Be taken up and be put into the sea; and has no doubt in his heart, but has faith that what he says will come about, he will have his desire.
αμην γαρ λεγω υμιν οτι ος αν ειπη τω ορει τουτω αρθητι και βληθητι εις την θαλασσαν και μη διακριθη εν τη καρδια αυτου αλλα πιστευση οτι α λεγει γινεται εσται αυτω ο εαν ειπη
- 24 Daarom zeg Ik u: Alle dingen, die gij biddende begeert, gelooft, dat gij ze ontvangen zult, en zij zullen u geworden.
For this reason I say to you, Whatever you make a request for in prayer, have faith that it has been given to you, and you will have it.
δια τουτο λεγω υμιν παντα οσα αν προσευχομενοι αιτεισθε πιστευετε οτι λαμβανετε και εσται υμιν

- 25 En wanneer gij staat om te bidden, vergeeft, indien gij iets hebt tegen iemand; opdat ook uw Vader, Die in de hemelen is, ulieden uw misdaden vergeve.
 And whenever you make a prayer, let there be forgiveness in your hearts, if you have anything against anyone; so that you may have forgiveness for your sins from your Father who is in heaven.
 και οταν στηκητε προσευχομενοι αφιετε ει τι εχετε κατα τινος ινα και ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις αφη υμιν τα παραπτωματα υμων
- 26 Maar indien gij niet vergeeft, zo zal uw Vader, Die in de hemelen is, ook uw misdaden niet vergeven.
 []
 ει δε υμεις ουκ αφιετε ουδε ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις αφησει τα παραπτωματα υμων
- 27 En zij kwamen wederom te Jeruzalem. En als Hij in den tempel wandelde, kwamen tot Hem de overpriesters, en de schriftgeleerden, en de ouderlingen.
 And they came again to Jerusalem: and while he was walking in the Temple, there came to him the chief priests and the scribes and those in authority:
 και ερχονται παλιν εις ιεροσολυμα και εν τω ιερω περιπατουτος αυτου ερχονται προς αυτον οι αρχιερεις και οι γραμματαις και οι πρεσβυτεροι
- 28 En zeiden tot Hem: Door wat macht doet Gij deze dingen? En wie heeft U deze macht gegeven, dat Gij deze dingen doen zoudt?
 And they said to him, By what authority do you do these things? or who gave you authority to do these things?
 και λεγουσιν αυτω εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις και τις σοι την εξουσιαν ταυτην εδωκεν ινα ταυτα ποιης
- 29 Maar Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook een woord vragen; antwoordt Mij ook, en zo zal Ik u zeggen, door wat macht Ik deze dingen doe:
 And Jesus said to them, I will put to you one question; give me an answer, and I will say by what authority I do these things.
 ο δε ιησους αποκριθεις ειπεν αυτοις επερωτησω υμας καγω ενα λογον και αποκριθητε μοι και ερω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω
- 30 De doop van Johannes, was die uit den hemel, of uit de mensen? Antwoordt Mij.
 The baptism of John, was it from heaven or from men? give me an answer.
 το βαπτισμα ιωαννου εξ ουρανου ην η εξ ανθρωπων αποκριθητε μοι
- 31 En zij overlegden onder zich, zeggende: Indien wij zeggen: Uit den hemel, zo zal Hij zeggen: Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?
 And they gave thought to it among themselves, saying, If we say, From heaven; he will say, Why then did you not have faith in him?
 και ελογιζοντο προς εαυτους λεγοντες εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει διατι ουν ουκ επιστευσατε αυτω
- 32 Maar indien wij zeggen: Uit de mensen; zo vrezen wij het volk; want zij hielden allen van Johannes, dat hij waarlijk een profeet was.
 But if we say, From men--they were in fear of the people, because all took John to be truly a prophet.
 αλλ εαν ειπωμεν εξ ανθρωπων εφοβουντο τον λαον απαντες γαρ ειχον τον ιωαννην οτι οντως προφητης ην
- 33 En, antwoordende, zeiden zij tot Jezus: Wij weten het niet. En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Zo zeg Ik u ook niet, door wat macht Ik deze dingen doe.
 And they said in answer to Jesus, We have no idea. And Jesus said to them, And I will not say to you by what authority I do these things.
 και αποκριθεντες λεγουσιν τω ιησου ουκ οιδαμεν και ο ιησους αποκριθεις λεγει αυτοις ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω
- 1 En Hij begon door gelijkenissen tot hen te zeggen: Een mens plantte een wijngaard, en zette een tuin daarom, en groef een wijnpersbak, en bouwde een toren, en verhuurde dien aan de landlieden, en reisde buitenslands.
 And he gave them teaching in the form of stories. A man had a vine-garden planted, and put a wall about it, and made a place for crushing out the wine, and put up a tower, and let it out to field-workers, and went into another country.
 και ηρξατο αυτοις εν παραβολαις λεγειν αμπελωνα εφουτευσεν ανθρωπος και περιεθηκεν φραγμα και ωρυξεν υποληνιον και ωκοδομησεν πυργον και εξεδото αυτον γεωργοις και απεδημησεν
- 2 En als het de tijd was, zond hij een dienstknecht tot de landlieden, opdat hij van de landlieden ontving van de vrucht des wijngaards.
 And when the time came, he sent a servant to get from the workmen some of the fruit of the garden.
 και απεστειλεν προς τους γεωργους τω καιρω δουλον ινα παρα των γεωργων λαβη απο του καρπου του αμπελωνος
- 3 Maar zij namen en sloegen hem, en zonden hem ledig heen.
 And they took him, and gave him blows, and sent him away with nothing.
 οι δε λαβοντες αυτον εδειραν και απεστειλαν κενον
- 4 En hij zond wederom een anderen dienstknecht tot hen, en dien stenigden zij, en wonden hem het hoofd, en zonden hem henen, schandelijk behandeld zijnde.
 And again he sent to them another servant; and they gave him wounds on the head, and were very cruel to him.
 και παλιν απεστειλεν προς αυτους αλλον δουλον κακεινον λιθοβολησαντες εκεφαλαιωσαν και απεστειλαν ητιμωμενον

- 5 En wederom zond hij een anderen, en dien doodden zij; en vele anderen, waarvan zij sommigen sloegen, en sommigen doodden.
And he sent another; and they put him to death: and a number of others, whipping some, and putting some to death.
 και παλιν αλλον απεστειλεν κακεινον απεκτειναν και πολλους αλλους τους μεν δεροντες τους δε αποκτεινοντες
- 6 Als hij dan nog een zoon had, die hem lief was, zo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden, zeggende: Zij zullen immers mijn zoon ontzien.
He still had one, a dearly loved son: he sent him last to them, saying, They will have respect for my son.
 ετι ουν ενα υιον εχων αγαπητον αυτου απεστειλεν και αυτον προς αυτους εσχατον λεγων οτι εντραπησονται τον υιον μου
- 7 Maar die landlieden zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam; komt, laat ons hem doden, en de erfenis zal onze zijn.
But those workmen said among themselves, This is he who will one day be the owner of the property; come, let us put him to death, and the heritage will be ours.
 εκεινοι δε οι γεωργοι ειπον προς εαυτους οτι ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον και ημων εσται η κληρονομια
- 8 En zij namen en doodden hem, en wierpen hem uit, buiten den wijngaard.
And they took him and put him to death, pushing his body out of the garden.
 και λαβοντες αυτον απεκτειναν και εξεβαλον εξω του αμπελωνος
- 9 Wat zal dan de heer des wijngaards doen? Hij zal komen, en de landlieden verderven, en den wijngaard aan anderen geven.
What then will the master of the garden do? He will come and put the workmen to death, and will give the garden into the hands of others.
 τι ουν ποιησει ο κυριος του αμπελωνος ελευσεται και απολκσει τους γεωργους και δωσει τον αμπελωνα αλλοις
- 10 Hebt gij ook deze Schrift niet gelezen: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een hoofd des hoeks;
Have you not seen this which is in the Writings: The stone which the builders put on one side, the same was made the chief stone of the building:
 ουδε την γραφην ταυτην ανεγνωτε λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας
- 11 Van den Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in onze ogen.
This was the Lord's doing, and it is a wonder in our eyes?
 παρα κυριου εγενετο αυτη και εστιν θαυμαστη εν οφθαλμοις ημων
- 12 En zij zochten Hem te vangen, maar zij vreesden de schare; want zij verstonden, dat Hij die gelijkenis op hen sprak; en zij verlieten Hem en gingen weg.
And they made attempts to take him; but they were in fear of the people, because they saw that the story was against them; and they went away from him.
 και εξητουν αυτον κρατησαι και εφοβηθησαν τον οχλον εγνωσαν γαρ οτι προς αυτους την παραβολην ειπεν και αφεντες αυτον απηλθον
- 13 En zij zonden tot Hem enigen der Farizeen en der Herodianen, opdat zij Hem in Zijn rede vangen zouden.
Then they sent to him certain of the Pharisees and the Herodians, so that they might make use of his words to take him by a trick.
 και αποστελλουσιν προς αυτον τινας των φαρισαιων και των ηρωδιανων ινα αυτον αγρευσωσιν λογω
- 14 Dezen nu kwamen en zeiden tot Hem: Meester, wij weten, dat Gij waarachtig zijt, en naar niemand vraagt; want Gij ziet den persoon der mensen niet aan, maar Gij leert den weg Gods in der waarheid; is het geoorloofd, den keizer schatting te geven, of niet? Zullen wij geven, of niet geven?
And when they had come, they said to him, Master, we are certain that you are true, and have no fear of anyone: you have no respect for a man's position, but you are teaching the true way of God: Is it right to give taxes to Caesar or not?
 οι δε ελθοντες λεγουσιν αυτω διδασκαλε οιδαμεν οτι αληθης ει και ου μελει σοι περι ουδενος ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων αλλ επ αληθειας την οδον του θεου διδασκεις εξεστιν κησον και σαρι δουναι η ου
- 15 En Hij, wetende hun geveinsdheid, zeide tot hen: Wat verzoekt gij Mij? Brengt Mij een penning, dat Ik hem zie.
Are we to give or not to give? But he, conscious of their false hearts, said to them, Why do you put me to the test? give me a penny, so that I may see it.
 δωμεν η μη δωμεν ο δε ειδως αυτων την υποκρισιν ειπεν αυτοις τι με πειραζετε φερετε μοι δηναριον ινα ιδω
- 16 En zij brachten een. En Hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld, en het opschrift? En zij zeiden tot Hem: Des keizers.
And they gave him one. And he said to them, Whose is this image and name on it? And they said to him, Caesar's.
 οι δε ηνεγκαν και λεγει αυτοις τινος η εικων αυτη και η επιγραφη οι δε ειπον αυτω καισαρος
- 17 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Geeft dan den keizer, dat des keizers is, en Gode, dat Gods is. En zij verwonderden zich over Hem.
And Jesus said to them, Give to Caesar the things which are Caesar's, and to God the things which are God's. And they were full of wonder at him.
 και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις αποδοτε τα καισαρος καισαρι και τα του θεου τω θεου και εθαυμασαν επ αυτω

- 18 En de Sadduceen kwamen tot Hem, welke zeggen, dat er geen opstanding is, en vraagden Hem, zeggende:
 And there came to him Sadducees, who say there is no coming back from the dead; and they put a question to him, saying,
 και ερχονται σαδδουκαιοι προς αυτον οιτινες λεγουσιν αναστασιν μη ειναι και επηρωτησαν αυτον λεγοντες
- 19 Meester! Mozes heeft ons geschreven: Indien iemands broeder sterft, en een vrouw achterlaat, en geen kinderen nalaat, dat zijn broeder deszelfs vrouw nemenzal en zijn broeder zaad verwekken.
 Master, in the law Moses says, If a man's brother comes to his end, and has a wife still living and no child, it is right for his brother to take his wife, and get a family for his brother.
 διδασκαλε μωσης εγραψεν ημιν οτι εαν τινος αδελφος αποθανη και καταλιπη γυναικα και τεκνα μη αφη ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα αυτου και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου
- 20 Er waren nu zeven broeders, en de eerste nam een vrouw, en stervende liet geen zaad na.
 There were seven brothers: and the first took a wife, and at his death there were no offspring;
 επτα αδελφοι ησαν και ο πρωτος ελαβεν γυναικα και αποθνησκων ουκ αφηκεν σπερμα
- 21 De tweede nam haar ook, en is gestorven, en ook deze liet geen zaad na; en de derde desgelijks.
 And the second took her, and at his death there were no offspring; and the third the same:
 και ο δευτερος ελαβεν αυτην και απεθανεν και ουδε αυτος αφηκεν σπερμα και ο τριτος ωσαυτως
- 22 En al de zeven namen dezelve, en lieten geen zaad na; de laatste van allen is ook de vrouw gestorven.
 And all the seven had no seed. Last of all the woman herself came to her death.
 και ελαβον αυτην οι επτα και ουκ αφηκαν σπερμα εσχατη παντων απεθανεν και η γυνη
- 23 In de opstanding dan, wanneer zij zullen opgestaan zijn, wiens vrouw zal zij van dezen zijn? Want die zeven hebben haar tot een vrouw gehad.
 In the future life, when they come back from the dead, whose wife will she be? for the seven had her for a wife.
 εν τη ουν αναστασει οταν αναστωσιν τινος αυτων εσται γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα
- 24 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Dwaalt gij niet, daarom, dat gij de Schriften niet weet, noch de kracht Gods?
 Jesus said to them, Is not this the reason for your error, that you have no knowledge of the holy Writings or of the power of God?
 και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις ου δια τουτο πλανασθε μη ειδοτες τας γραφας μηδε την δυναμιν του θεου
- 25 Want als zij uit de doden zullen opgestaan zijn, zo trouwen zij niet, noch worden ten huwelijk gegeven; maar zij zijn gelijk engelen, die in de hemelen zijn.
 When they come back from the dead, they do not get married, but are like the angels in heaven.
 οταν γαρ εκ νεκρων αναστωσιν ουτε γαμουσιν ουτε γαμисκονται αλλ εισιν ως αγγελοι οι εν τοις ουρανοις
- 26 Doch aangaande de doden, dat zij opgewekt zullen worden, hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes, hoe God in het doornenbos tot hem gesproken heeft, zeggende: Ik ben de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs?
 But as to the dead coming back to life; have you not seen in the book of Moses, about the burning thorn-tree, how God said to him, I am the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God of Jacob?
 περι δε των νεκρων οτι εγειρονται ουκ ανεγνωτε εν τη βιβλω μωσεως επι της βατου ως ειπεν αυτω ο θεος λεγων εγω ο θεος αβρααμ και ο θεος ισαακ και ο θεος ιακωβ
- 27 God is niet een God der doden, maar een God der levenden. Gij dwaalt dan zeer.
 He is not the God of the dead, but of the living; you are greatly in error.
 ουκ εστιν ο θεος νεκρων αλλα θεος ζωντων ημεις ουν πολυ πλανασθε
- 28 En een der Schrifteleerden horende, dat zij te zamen in woorden waren, en wetende, dat Hij hun wel geantwoord had, kwam tot Hem, en vraagde Hem: Welkis het eerste gebod van allen?
 And one of the scribes came, and hearing their argument together, and seeing that he had given them a good answer, put the question to him, Which law is the first of all?
 και προσελθων εις των γραμματεων ακουσας αυτων συζητουντων ειδως οτι καλως αυτοις απεκριθη επηρωτησεν αυτον ποια εστιν πρωτη πασων εντολη
- 29 En Jezus antwoordde hem: Het eerste van al de geboden is: Hoor, Israel, de Heere, onze God, is een enig Heere.
 Jesus said in answer, The first is, Give ear, O Israel: The Lord our God is one Lord;
 ο δε ιησους απεκριθη αυτω οτι πρωτη πασων των εντολων ακουε ισραηλ κυριος ο θεος ημων κυριος εις εστιν
- 30 En gij zult den Heere, uw God, liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw verstand, en uit geheel uw kracht. Dit is het eerste gebod.
 And you are to have love for the Lord your God with all your heart, and with all your soul, and with all your mind, and with all your strength.
 και αγαπησεις κυριον τον θεον σου εξ ολης της καρδιας σου και εξ ολης της ψυχης σου και εξ ολης της διανοιας σου και εξ ολης της ισχυος σου αυτη πρωτη εντολη

- 31 En het tweede aan dit gelijk, is dit: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Er is geen ander gebod, groter dan deze.
The second is this, Have love for your neighbour as for yourself. There is no other law greater than these.
και δευτερα ομοια αυτη αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον μειζων τουτων αλλη εντολη ουκ εστιν
- 32 En de schriftgeleerde zeide tot Hem: Meester, Gij hebt wel in der waarheid gezegd, dat er een enig God is, en er is geen ander dan Hij;
And the scribe said to him, Truly, Master, you have well said that he is one, and there is no other but he:
και ειπεν αυτω ο γραμματευσ καλωσ διδασκαλε επ αληθειας ειπας οτι εις εστιν θεος και ουκ εστιν αλλος πλην αυτου
- 33 En Hem lief te hebben uit geheel het hart, en uit geheel het verstand, en uit geheel de ziel, en uit geheel de kracht; en den naaste lief te hebben als zichzelf, ismeer dan al de brandofferen en de slachtofferen.
And to have love for him with all the heart, and with all the mind, and with all the strength, and to have the same love for his neighbour as for himself, is much more than all forms of offerings.
και το αγαπαν αυτον εξ ολης της καρδιας και εξ ολης της συνεσεως και εξ ολης της ψυχης και εξ ολης της ισχυος και το αγαπαν τον πλησιον ως εαυτον πλειον εστιν παντων των ολοκαυτωματων και των θυσιων
- 34 En Jezus ziende, dat hij verstandelijk geantwoord had, zeide tot hem: Gij zijt niet verre van het Koninkrijk Gods. En niemand durfde Hem meer vragen.
And when Jesus saw that he gave a wise answer, he said to him, You are not far from the kingdom of God. And every man after that was in fear of questioning him any more.
και ο ιησους ιδων αυτον οτι νουνεχως απεκριθη ειπεν αυτω ου μακραν ει απο της βασιλειας του θεου και ουδεις ουκετι ετολμα αυτον επερωτησαι
- 35 En Jezus antwoordde en zeide, lerende in den tempel: Hoe zeggen de Schriftgeleerden, dat de Christus een Zoon van David is?
And Jesus, when he was teaching in the Temple, said, How do the scribes say that the Christ is the Son of David?
και αποκριθεις ο ιησους ελεγεν διδασκων εν τω ιερω πως λεγουσιν οι γραμματαις οτι ο χριστος υιος εστιν δαβιδ
- 36 Want David zelf heeft door den Heiligen Geest gezegd: De Heere heeft gezegd tot mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden zal gezethebben tot een voetbank Uwer voeten.
David himself said in the Holy Spirit, The Lord said to my Lord, Be seated at my right hand, till I put those who are against you under your feet.
αυτος γαρ δαβιδ ειπεν εν τω πνευματι τω αγιω ειπεν ο κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου
- 37 David dan zelf noemt Hem zijn Heere, en hoe is Hij zijn Zoon? En de menigte der schare hoorde Hem gaarne.
David himself gives him the name of Lord; and how then is he his son? And the common people gave ear to him gladly.
αυτος ουν δαβιδ λεγει αυτον κυριον και ποθεν υιος αυτου εστιν και ο πολυς οχλος ηκουεν αυτου ηδεως
- 38 En Hij zeide tot hen in Zijn leer: Wacht u voor de schriftgeleerden, die daar gaarne willen wandelen in lange klederen, en gegroet zijn op de markten;
And in his teaching he said, Be on your watch against the scribes, whose pleasure it is to go about in long robes and be respected in the market-places,
και ελεγεν αυτοις εν τη διδαχη αυτου βλεπετε απο των γραμματεων των θελοντων εν στολαις περιπατειν και ασπασμους εν ταις αγοραις
- 39 En de voorgestoelten hebben in de synagogen, en de vooraanzittingen in de maaltijden;
And to have the chief seats in the Synagogues and the first places at feasts;
και πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαις και πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις
- 40 Welke de huizen der weduwen opeten, en dat onder den schijn van lang te bidden. Dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen.
Who take away the property of widows, and before the eyes of men make long prayers; these will be judged more hardly.
οι κατεσθιοντες τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχομενοι ουτοι ληφονται περισσοτερον κριμα
- 41 En Jezus, gezeten zijnde tegenover de schatkist, zag, hoe de schare geld wierp in de schatkist; en vele rijken wierpen veel daarin.
And he took a seat by the place where the money was kept, and saw how the people put money into the boxes: and a number who had wealth put in much.
και καθισας ο ιησους κατεναντι του γαζοφυλακιου εθεωρει πως ο οχλος βαλλει χαλκον εις το γαζοφυλακιον και πολλοι πλουσιοι εβαλλον πολλα
- 42 En er kwam een arme weduwe, die twee kleine penningen daarin wierp, hetwelk is een oort.
And there came a poor widow, and she put in two little bits of money, which make a farthing.
και ελθουσα μια χηρα πτωχη εβαλεν λεπτα δυο ο εστιν κοδραντης
- 43 En Jezus, Zijn discipelen tot Zich geroepen hebbende, zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat deze arme weduwe meer ingeworpen heeft, dan allen, die in deschatkist geworpen hebben.
And he made his disciples come to him, and said to them, Truly I say to you, This poor widow has put in more than all those who are putting money into the box:
και προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου λεγει αυτοις αμην λεγω υμιν οτι η χηρα αυτη η πτωχη πλειον παντων βεβληκεν των βαλοντων εις το γαζοφυλακιον

- 44 Want zij allen hebben van hun overvloed daarin geworpen; maar deze heeft van haar gebrek, al wat zij had, daarin geworpen, haar ganse leeftocht.
Because they all put in something out of what they had no need for; but she out of her need put in all she had, even all her living.
παντες γαρ εκ του περισσευοντος αυτοις εβαλον αυτη δε εκ της υστερησεως αυτης παντα οσα ειχεν εβαλεν ολον τον βιον αυτης
- 1 En als Hij uit den tempel ging, zeide een van Zijn discipelen tot Hem: Meester, zie, hoedanige stenen, en hoedanige gebouwen!
And when he was going out of the Temple, one of his disciples said to him, Master, see, what stones and what buildings!
και εκπορευομενου αυτου εκ του ιερου λεγει αυτω εις των μαθητων αυτου διδασκαλε ιδε ποταποι λιθοι και ποταπαι οικοδομαι
- 2 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Ziet gij deze grote gebouwen? Er zal niet een steen op den anderen steen gelaten worden, die niet afgebroken zal worden.
And Jesus said to him, Do you see these great buildings? there is not one stone here resting on another which will not be overturned.
και ο ιησους αποκριθεις ειπεν αυτω βλεπεις ταυτας τας μεγαλας οικοδομας ου μη αφεθη λιθος επι λιθω ος ου μη καταλυθη
- 3 En als Hij gezeten was op den Olijfberg, tegen de tempel over, vraagden Hem Petrus, en Jakobus, en Johannes, en Andreas, alleen:
And while he was seated on the Mountain of Olives opposite the Temple, Peter and James and John and Andrew said to him privately,
και καθημενου αυτου εις το ορος των ελαιων κατεναντι του ιερου επηρωτων αυτον κατ ιδιαν πετρος και ιακωβος και ιωαννης και ανδρεας
- 4 Zeg ons, wanneer zullen deze dingen zijn? En welk is het teken, wanneer deze dingen alle voleindigd zullen worden?
Say when these things will be, and what will be the sign when these things are all about to be done.
ειπε ημιν ποτε ταυτα εσται και τι το σημειον οταν μελλη παντα ταυτα συντελεισθαι
- 5 En Jezus, hun antwoordende, begon te zeggen: Ziet toe, dat u niemand verleide.
And Jesus said to them, Take care that you are not tricked by anyone.
ο δε ιησους αποκριθεις αυτοις ηρξατο λεγειν βλεπετε μη τις υμας πλανηση
- 6 Want velen zullen komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus; en zullen velen verleiden.
People will come in my name, saying, I am he; and a number will be turned from the true way.
πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες οτι εγω ειμι και πολλους πλανησουσιν
- 7 En wanneer gij zult horen van oorlogen, en geruchten van oorlogen, zo wordt niet verschrikt; want dit moet geschieden; maar nog is het einde niet.
And when you have news of wars and talk of wars, do not be troubled; these things have to be, but it is still not the end.
οταν δε ακουσητε πολεμους και ακοας πολεμων μη θροεισθε δει γαρ γενεσθαι αλλ ουπω το τελος
- 8 Want het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk; en er zullen aardbevingen zijn in verscheidenplaatsen, en er zullen hongersnoden wezen, en beroerten. Deze dingen zijn maar beginselen der smarten.
Nation will go to war with nation, and kingdom with kingdom: there will be earth-shocks in different places; there will be times when there is no food; these things are the first of the troubles.
εγερθησεται γαρ εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν και εσονται σεισμοι κατα τοπους και εσονται λιμοι και ταραχαι αρχαι ωδινων ταυτα
- 9 Maar ziet gij voor uzelfen toe; want zij zullen u overleveren in de raadsvergaderingen, en in de synagogen; gij zult geslagen worden, en voor stadhouders en koningen zult gij gesteld worden, om Mijntentwil, hun tot een getuigenis.
But take care: for they will give you up to the Sanhedrins; and in Synagogues you will be whipped; and you will be taken before rulers and kings because of me, for a sign to them.
βλεπετε δε υμεις εαυτους παραδωσουσιν γαρ υμας εις συνεδρια και εις συναγωγας δαρησεσθε και επι ηγεμωνων και βασιλεων σταθησεσθε ενεκεν εμου εις μαρτυριον αυτοις
- 10 En het Evangelie moet eerst gepredikt worden onder al de volken.
And the good news has first to be given to all the nations.
και εις παντα τα εθνη δει πρωτον κηρυχθηναι το ευαγγελιον
- 11 Doch wanneer zij u leiden zullen, om u over te leveren, zo zijt te voren niet bezorgd, wat gij spreken zult, en bedenkt het niet; maar zo wat u in die ure gegevenzal worden, spreek dat; want gij zijt het niet, die spreekt, maar de Heilige Geest.
And when you are taken and given up to be judged, do not be troubled about what to say: but whatever is given to you in that hour, say: because it is not you who say it, but the Holy Spirit.
οταν δε αγαγωσιν υμας παραδιδοντες μη προμεριμνατε τι λαλησητε μηδε μελετατε αλλ ο εαν δοθη υμιν εν εκεινη τη ωρα τουτο λαλειτε ου γαρ εστε υμεις οι λαλουντες αλλα το πνευμα το αγιον
- 12 En de ene broeder zal den anderen overleveren tot den dood, en de vader het kind; en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en zullen hen doden.
And brother will give up brother to death, and the father his child; and children will go against their fathers and mothers, and put them to death.
παραδωσει δε αδελφος αδελφον εις θανατον και πατηρ τεκνον και επαναστησονται τεκνα επι γονεις και θανατωσουσιν αυτους

- 13 En gij zult gehaat worden van allen, om Mijns Naams wil; maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden.
And you will be hated by all men, because of my name; but he who goes through to the end will have salvation.
 και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου ο δε υπομεινας εις τελος ουτος σωθησεται
- 14 Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan door den profeet Daniel gesproken is, staande waar het niet behoort, (die het leest, die merkedaarop!) alsdan, die in Judea zijn, dat zij vlieden op de bergen.
But when you see the unclean thing which makes destruction, in the place where it has no right to be (let this be clear to the reader), then let those who are in Judaea go quickly to the mountains:
 οταν δε ιδητε το βδελυγμα της ερημωσης το ρηθεν υπο δανιηλ του προφητου εστος οπου ου δει ο αναγνωσκων νοειτω τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν εις τα ορη
- 15 En die op het dak is, kome niet af in het huis, en ga niet in, om iets uit zijn huis weg te nemen.
And let him who is on the house-top not go down, or go in, to take anything out of his house:
 ο δε επι του δωματος μη καταβατω εις την οικιαν μηδε εισελθετω αραι τι εκ της οικιας αυτου
- 16 En die op den akker is, kere niet weder terug, om zijn kleed te nemen.
And let not him who is in the field go back to take his coat.
 και ο εις τον αγρον ων μη επιστρεψατω εις τα οπισω αραι το ιματιον αυτου
- 17 Maar wee den bevruchten en den zogenden vrouwen in die dagen!
And it will be hard for women who are with child and for her who has a baby at the breast in those days.
 ουαι δε ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις
- 18 Doch bidt, dat uw vlucht niet geschiede des winters.
And say a prayer that it may not be in the winter.
 προσευχεσθε δε ινα μη γενηται η φυγη υμων χειμωνος
- 19 Want die dagen zullen zulke verdrukking zijn, welke gelijke niet geweest is van het begin der schepselen, die God geschapen heeft, tot nu toe, en ook niet zijnzal.
For in those days there will be sorrow, such as there has not been from the time when God made the world till now, and will not ever be again.
 εσονται γαρ αι ημεραι εκειναι θλιψις οια ου γεγονεν τοιαυτη απ αρχης κτισεως ης εκτισεν ο θεος εως του νυν και ου μη γενηται
- 20 En indien de Heere de dagen niet verkort had, geen vlees zou behouden worden; maar om der uitverkorenen wil, die Hij heeft uitverkoren, heeft Hij de dagenverkort.
And if the Lord had not made the time short, no flesh would have been kept from destruction; but because of the saints he has made the time short.
 και ει μη κυριος εκολοβωσεν τας ημερας ουκ αν εσωθη πασα σαρξ αλλα δια τους εκλεκτους ους εξελεξατο εκολοβωσεν τας ημερας
- 21 En alsdan, zo iemand tot ulieden zal zeggen: Ziet, hier is de Christus; of ziet, Hij is daar; geloof het niet.
And then if any man says to you, See, here is Christ; or, See, there; have no faith in it:
 και τοτε εαν τις υμιν ειπη ιδου ωδε ο χριστος η ιδου εκει μη πιστευσητε
- 22 Want er zullen valse christussen, en valse profeten opstaan, en zullen tekenen en wonderen doen, om te verleiden, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen.
Because there will be false Christs and false prophets, and they will give signs and wonders in the hope of turning even the saints from the true way.
 εγερθησονται γαρ ψευδοχριστοι και ψευδοπροφηται και δωσουσιν σημεια και τερατα προς το αποπλαναν ει δυνατον και τους εκλεκτους
- 23 Maar gijlieden ziet toe; ziet, Ik heb u alles voorzegd!
But take care; see, I have made all things clear to you before the time.
 υμεις δε βλεπετε ιδου προειρηκα υμιν παντα
- 24 Maar in die dagen, na die verdrukking, zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar schijnsel niet geven.
But in those days, after that time of trouble, the sun will be made dark and the moon will not give her light,
 αλλ εν εκειναις ταις ημεραις μετα την θλιψιν εκεινην ο ηλιος σκοτισθησεται και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτης
- 25 En de sterren des hemels zullen daaruit vallen, en de krachten, die in de hemelen zijn, zullen bewogen worden.
And the stars will be falling from heaven, and the powers which are in the heavens will be moved.
 και οι αστερες του ουρανου εσονται εκπιπτοντες και αι δυναμεις αι εν τοις ουρανοις σαλευθησονται

- 26 En alsdan zullen zij den Zoon des mensen zien, komende in de wolken, met grote kracht en heerlijkheid.
 And then they will see the Son of man coming in clouds with great power and glory.
 και τοτε ωφονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελαις μετα δυναμεως πολλης και δοξης
- 27 En alsdan zal Hij Zijn engelen uitzenden, en zal Zijn uitverkorenen bijeenvergaderen uit de vier winden, van het uiterste der aarde, tot het uiterste des hemels.
 And then he will send out the angels, and will get together his saints from the four winds, from the farthest part of the earth to the farthest part of heaven.
 και τοτε αποστειλει τους αγγελους αυτου και επισυναξει τους εκλεκτους αυτου εκ των τεσσαρων ανεμων απ ακρου γης εως ακρου ουρανου
- 28 En leert van den vijgeboom deze gelijkenis; wanneer nu zijn tak teder wordt, en de bladeren uitspruiten, zo weet gij, dat de zomer nabij is.
 Take an example from the fig-tree: when its branches become soft and put out their leaves, you see that the summer is near;
 απο δε της συκης μαθετε την παραβολην οταν αυτης ηδη ο κλαδος απαλος γενηται και εκφυη τα φυλλα γινωσκετε οτι εγγυς το θερος εστιν
- 29 Alzo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zo weet, dat het nabij, voor de deur is.
 Even so, when you see these things taking place, you may be certain that he is near, even at the doors.
 ουτως και υμεις οταν ταυτα ιδητε γινομενα γινωσκετε οτι εγγυς εστιν επι θυραις
- 30 Voorwaar, Ik zeg u, dat dit geslacht niet zal voorbijgaan, totdat al deze dingen zullen geschied zijn.
 Truly, I say to you, This generation will not come to an end till all these things are complete.
 αμην λεγω υμιν οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη μεχρις ου παντα ταυτα γενηται
- 31 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan; maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.
 Heaven and earth will come to an end, but my words will not come to an end.
 ο ουρανος και η γη παρελευσονται οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσιν
- 32 Maar van dien dag en die ure weet niemand, noch de engelen, die in de hemel zijn, noch de Zoon, dan de Vader.
 But of that day or that hour no one has knowledge, not even the angels in heaven, or the Son, but the Father.
 περι δε της ημερας εκεινης και της ωρας ουδεις οιδεν ουδε οι αγγελοι οι εν ουρανω ουδε ο υιος ει μη ο πατηρ
- 33 Ziet toe, waakt en bidt; want gij weet niet, wanneer de tijd is.
 Take care, keep watch with prayer: for you are not certain when the time will be.
 βλεπετε αγρυπνειτε και προσευχεσθε ουκ οιδατε γαρ ποτε ο καιρος εστιν
- 34 Gelijk een mens, buitenslands reizende, zijn huis verliet, en zijn dienstknechten macht gaf, en elk zijn werk, en den deurwachter gebood, dat hij zou waken;
 It is as when a man who is in another country for a time, having gone away from his house, and given authority to his servants and to everyone his work, gives the porter an order to keep watch.
 ως ανθρωπος αποδημος αφεις την οικιαν αυτου και δους τοις δουλοις αυτου την εξουσιαν και εκαστω το εργον αυτου και τω θυρωρω ενετειλατο ινα γρηγορη
- 35 Zo waakt dan (want gij weet niet, wanneer de heer des huizes komen zal, des avonds laat, of ter middernacht, of met het hanengekraai, of in denmorgenstond);
 So you are to keep watch: because you are not certain when the master of the house is coming, in the evening, or in the middle of the night, or at the cock's cry, or in the morning;
 γρηγορειτε ουν ουκ οιδατε γαρ ποτε ο κυριος της οικιας ερχεται οψε η μεσονυκτιου η αλεκτοροφωνιας η πρωι
- 36 Opdat hij niet onvoorziens kome, en u slapende vinde.
 For fear that, coming suddenly, he sees you sleeping.
 μη ελθων εξαιφνης ευρη υμας καθευδοντας
- 37 En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt.
 And what I say to you, I say to all, Keep watch.
 α δε υμιν λεγω πασιν λεγω γρηγορειτε
- 1 En het pascha, en het feest der ongehevelde broden was na twee dagen. En de overpriesters en de Schriftgeleerden zochten, hoe zij Hem met listigheid vangen en doden zouden.
 It was now two days before the feast of the Passover and the unleavened bread: and the chief priests and the scribes made designs how they might take him by deceit and put him to death:
 ην δε το πασχα και τα αζυμα μετα δυο ημερας και εξητουν οι αρχιερεις και οι γραμματεις πως αυτον εν δολω κρατησαντες αποκτεινωσιν
- 2 Maar zij zeiden: Niet in het feest, opdat niet misschien oproer onder het volk worde.
 But they said, Not while the feast is going on, for fear there may be trouble among the people.
 ελεγον δε μη εν τη εορτη μηποτε θορυβος εσται του λαου

- 3 En als Hij te Bethanie was, in het huis van Simon, den melaatse, daar Hij aan tafel zat, kwam een vrouw, hebbende een albasten fles met zalf van onvervalstennardus, van groten prijs; en de albasten fles gebroken hebbende, goot die op Zijn hoofd.
 And while he was in Bethany in the house of Simon the leper, seated at table, there came a woman with a bottle of perfumed oil of great price; and when the bottle was broken she put the perfume on his head.
 και οντος αυτου εν βηθανια εν τη οικια σιμωνος του λεπρου κατακειμενου αυτου ηλθεν γυνη εχουσα αλαβαστρον μυρου ναρδου πιστικης πολυτελους και συντριψασα το αλαβαστρον κατεχεεν αυτου κατα της κεφαλης
- 4 En er waren sommigen, die dat zeer kwalijk namen bij zichzelf, en zeiden: Waartoe is dit verlies der zalf geschied?
 But some of them were angry among themselves, saying, For what purpose has this oil been wasted?
 ησαν δε τινες αγανακτουντες προς εαυτους και λεγοντες εις τι η απωλεια αυτη του μυρου γεγονεν
- 5 Want dezelve had kunnen boven de driehonderd penningen verkocht, en die den armen gegeven worden; en zij vergrimden tegen haar.
 We might have got more than three hundred pence for it, and given the money to the poor. And they said things against her among themselves.
 ηδυνατο γαρ τουτο πραθηναι επανω τριακοσιων δηναριων και δοθηναι τοις πτωχοις και ενεβριμωντο αυτη
- 6 Maar Jezus zeide: Laat af van haar; wat doet gij haar moeite aan? Zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht.
 But Jesus said, Let her be; why are you troubling her? she has done a kind act to me.
 ο δε ιησους ειπεν αφετε αυτην τι αυτη κοπους παρεχετε καλον εργον ειργασατο εις εμε
- 7 Want de armen hebt gij altijd met u, en wanneer gij wilt, kunt gij hun weldoen; maar Mij hebt gij niet altijd.
 The poor you have ever with you, and whenever you have the desire you may do them good: but me you have not for ever.
 παντοτε γαρ τους πτωχους εχετε μεθ εαυτων και οταν θελητε δυνασθε αυτους ευ ποιησαι εμε δε ου παντοτε εχετε
- 8 Zij heeft gedaan, hetgeen zij kon; zij is voorgekomen, om Mijn lichaam te zalven, tot een voorbereiding ter begrafenis.
 She has done what she was able: she has put oil on my body to make it ready for its last resting-place.
 ο ειχεν αυτη εποησεν προελαβεν μυρισαι μου το σωμα εις τον ενταφιασμον
- 9 Voorwaar zeg Ik u: Alwaar dit Evangelie gepredikt zal worden in de gehele wereld, daar zal ook tot haar gedachtenis gesproken worden, van hetgeen zijgedaan heeft.
 And truly I say to you, Wherever the good news goes out through all the earth, what this woman has done will be talked of in memory of her.
 αμην λεγω υμιν οπου αν κηρυχθη το ευαγγελιον τουτο εις ολον τον κοσμον και ο εποησεν αυτη λαληθησεται εις μνημοσυνον αυτης
- 10 En Judas Iskariot, een van de twaalven, ging heen tot de overpriesters, opdat hij Hem hun zou overleveren.
 And Judas Iscariot, who was one of the twelve, went away to the chief priests, so that he might give him up to them.
 και ο ιουδας ο ισκαριωτης εις των δωδεκα απηλθεν προς τους αρχιερεις ινα παραδω αυτον αυτοις
- 11 En zij, dat horende, waren verblijd, en beloofden hem geld te geven; en hij zocht, hoe hij Hem bekwamelijk overleveren zou.
 And hearing what he said, they were glad, and gave him their word to make him a payment of money. And he took thought how he might best give him up to them.
 οι δε ακουσαντες εχαρησαν και επηγγειλαντο αυτω αργυριον δουναι και εξητει πως ευκαιρωσ αυτον παραδω
- 12 En op den eersten dag der ongehevelde broden, wanneer zij het pascha slachtten, zeiden Zijn discipelen tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij heengaan, en bereiden, dat Gij het pascha eet?
 And on the first day of unleavened bread, when the Passover lamb is put to death, his disciples said to him, Where are we to go and make ready for you to take the Passover meal?
 και τη πρωτη ημερα των αζυμων οτε το πασχα εθουν λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου που θελεις απελθοντες ετοιμασωμεν ινα φαγησ το πασχα
- 13 En Hij zond twee van Zijn discipelen uit, en zeide tot hen: Gaat henen in de stad, en u zal een mens ontmoeten, dragende een kruik water, volgt dien;
 And he sent two of his disciples, and said to them, Go into the town, and there will come to you a man with a vessel of water: go after him;
 και αποστελλει δυο των μαθητων αυτου και λεγει αυτοις υπαγετε εις την πολιν και απαντησει υμιν ανθρωπος κεραμιον υδατος βασταζων ακολουθησατε αυτω
- 14 En zo waar hij ingaat, zegt tot den heer des huizes: De Meester zegt: Waar is de eetzaal, daar Ik het pascha met Mijn discipelen eten zal?
 And wherever he goes in, say to the owner of the house, The Master says, Where is my guest-room, where I may take the Passover with my disciples?
 και οπου εαν εισελθη ειπατε τω οικοδοσοτη οτι ο διδασκαλος λεγει που εστιν το καταλυμα οπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω
- 15 En hij zal u wijzen een grote opperzaal, toegerust en gereed; bereidt het ons aldaar.
 And he will take you up himself to a great room with a table and seats: there make ready for us.
 και αυτος υμιν δειξει ανωγειον μεγα εστρωμενον ετοιμον εκει ετοιμασατε ημιν

- 16 En Zijn discipelen gingen uit, en kwamen in de stad, en vonden het, gelijk Hij hun gezegd had, en bereidden het pascha.
And the disciples went out and came into the town, and saw that it was as he had said: and they made ready the Passover.
και εξηλθον οι μαθηται αυτου και ηλθον εις την πολιν και ευρον καθως ειπεν αυτοις και ητοιμασαν το πασχα
- 17 En als het avond geworden was, kwam Hij met de twaalfen.
And when it was evening he came with the twelve.
και οψιας γενομενης ερχεται μετα των δωδεκα
- 18 En als zij aanzaten en aten, zeide Jezus: Voorwaar, Ik zeg u, dat een van u, die met Mij eet, Mij zal verraden.
And while they were seated taking food, Jesus said, Truly I say to you, One of you will be false to me, one who is taking food with me.
και ανακειμενων αυτων και εσθιοντων ειπεν ο ιησους αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων παραδωσει με ο εσθιων μετ εμου
- 19 En zij begonnen bedroefd te worden, en de een na de ander tot Hem te zeggen: Ben ik het? En een ander: Ben ik het?
They were sad, and said to him one by one, Is it I?
οι δε ηρξαντο λυπεισθαι και λεγειν αυτω εις καθ εις μητι εγω και αλλος μητι εγω
- 20 Maar Hij antwoordde en zeide tot hen: Het is een uit de twaalfen, die met Mij in de schotel indoopt.
And he said to them, It is one of the twelve, one who is putting his bread with me into the same plate.
ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις εις εκ των δωδεκα ο εμβαπτομενος μετ εμου εις το τρυβλιον
- 21 De Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk van Hem geschreven is; maar wee dien mens, door welken de Zoon des mensen verraden wordt! Het ware hemgoed, zo die mens niet geboren ware geweest.
The Son of man goes, even as the Writings say of him: but cursed is that man through whom the Son of man is given up! It would have been well for that man if he had never been given birth.
ο μεν υιος του ανθρωπου υπαγει καθως γεγραπται περι αυτου ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι ου ο υιος του ανθρωπου παραδιδεται καλον ην αυτο ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος
- 22 En als zij aten, nam Jezus brood, en als Hij gezegend had, brak Hij het, en gaf het hun, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam.
And while they were taking food, he took bread, and after blessing it, he gave the broken bread to them, and said, Take it: this is my body.
και εσθιοντων αυτων λαβων ο ιησους αρτον ευλογησας εκλασεν και εδωκεν αυτοις και ειπεν λαβετε φαγετε τουτο εστιν το σωμα μου
- 23 En Hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun dien; en zij dronken allen uit denzelven.
And he took a cup, and when he had given praise, he gave it to them: and they all had a drink from it.
και λαβων το ποτηριον ευχαριστησας εδωκεν αυτοις και επιον εξ αυτου παντες
- 24 En Hij zeide tot hen: Dat is Mijn bloed, het bloed des Nieuwen Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt.
And he said to them, This is my blood of the testament, which is given for men.
και ειπεν αυτοις τουτο εστιν το αιμα μου το της καινης διαθηκης το περι πολλων εκχυνομενον
- 25 Voorwaar, Ik zeg u, dat Ik niet meer zal drinken van de vrucht des wijnstoks, tot op dien dag, wanneer Ik dezelve nieuw zal drinken in het Koninkrijk Gods.
Truly I say to you, I will take no more of the fruit of the vine till the day when I take it new in the kingdom of God.
αμην λεγω υμιν οτι ουκετι ου μη πιω εκ του γεννηματος της αμπελου εως της ημερας εκεινης οταν αυτο πινω καινον εν τη βασιλεια του θεου
- 26 En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.
And after a song of praise to God they went out to the Mountain of Olives.
και υμησαντες εξηλθον εις το ορος των ελαιων
- 27 En Jezus zeide tot hen: Gij zult in dezen nacht allen aan Mij geerged worden; want er is geschreven: Ik zal den Herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden.
And Jesus said to them, You will all be turned away from me: for it is in the Writings, I will put the keeper of the sheep to death, and the sheep will be put to flight.
και λεγει αυτοις ο ιησους οτι παντες σκανδαλισθησεθε εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη οτι γεγραπται παταξω τον ποιμενα και διασκορπισθησεται τα προβατα
- 28 Maar nadat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galilea.
But after I have come back from the dead, I will go before you into Galilee.
αλλα μετα το εγερθηναι με προαξω υμας εις την γαλιλαιαν
- 29 En Petrus zeide tot Hem: Of zij ook allen geerged werden, zo zal ik toch niet geerged worden.
But Peter said to him, Though the others may be turned away from you, I will not.
ο δε πετρος εφη αυτω και ει παντες σκανδαλισθησονται αλλ ουκ εγω

- 30 En Jezus zeide tot hem: Voorwaar, Ik zeg u, dat heden in dezen nacht, eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, gij Mij driemaal zult verloochenen.
And Jesus said to him, Truly, I say to you that you, today, even this night, before the cock's second cry, will say three times that you have no knowledge of me.
και λεγει αυτω ο ιησους αμην λεγω σοι οτι σημερον εν τη νυκτι ταυτη πριν η δις αλεκτορα φωνησαι τρις απαρνηση με
- 31 Maar hij zeide nog des te meer: Al moest ik met U sterven, zo zal ik U geenszins verloochenen. En insgelijks zeiden zij ook allen.
But he said with passion, If I have to be put to death with you, I will not be false to you. And they all said the same.
ο δε εκ περισσου ελεγεν μαλλον εαν με δεη συναποθανειν σοι ου μη σε απαρνησομαι ωσαντως δε και παντες ελεγον
- 32 En zij kwamen in een plaats, welker naam was Gethsemane, en Hij zeide tot Zijn discipelen: Zit hier neder, totdat Ik gebeden zal hebben.
And they came to a place which was named Gethsemane: and he said to his disciples, Be seated here while I say a prayer.
και ερχονται εις χωριον ου το ονομα γεθσημανη και λεγει τοις μαθηταις αυτου καθισατε ωδε εως προσευξωμαι
- 33 En Hij nam met Zich Petrus, en Jakobus, en Johannes, en begon verbaasd en zeer beangst te worden;
And he took with him Peter and James and John, and grief and great trouble came on him.
και παραλαμβανει τον πετρον και τον ιακωβον και ιωαννην μεθ εαυτου και ηρξατο εκθαμβεισθαι και αδημονειν
- 34 En zeide tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe; blijft hier, en waakt.
And he said to them, My soul is very sad, even to death: be here a little time, and keep watch.
και λεγει αυτοις περιλυπος εστιν η ψυχη μου εως θανατου μεινατε ωδε και γρηγορειτε
- 35 En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op de aarde, en bad, zo het mogelijk ware, dat die ure van Hem voorbijging.
And he went forward a little, and falling down on the earth, made request that, if possible, the hour might go from him.
και προελθων μικρον επεσεν επι της γης και προσηυχετο ινα ει δυνατον εστιν παρελθη απ αυτου η ωρα
- 36 En Hij zeide: Abba, Vader, alle dingen zijn U mogelijk; neem dezen drinkbeker van Mij weg, doch niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt.
And he said, Abba, Father, all things are possible to you; take away this cup from me: but even so let not my pleasure, but yours be done.
και ελεγεν αββα ο πατηρ παντα δυνατα σοι παρενεγκε το ποτηριον απ εμου τουτο αλλ ου τι εγω θελω αλλα τι συ
- 37 En Hij kwam, en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Simon, slaapt gij? Kunt gij niet een uur waken?
And he came, and saw them sleeping, and said to Peter, Simon, are you sleeping? were you not able to keep watch one hour?
και ερχεται και ευρισκει αυτους καθευδοντας και λεγει τω πετρω σιμων καθευδεις ουκ ισχυσας μιαν ωραν γρηγορησαι
- 38 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.
Keep watch with prayer, so that you may not be put to the test; the spirit truly is ready, but the flesh is feeble.
γρηγορειτε και προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις πειρασμον το μεν πνευμα προθυμον η δε σαρξ ασθενης
- 39 En wederom heengegaan zijnde, bad Hij, sprekende dezelfde woorden.
And again he went away, and said a prayer, using the same words.
και παλιν απελθων προσηυξατο τον αυτον λογον ειπων
- 40 En wedergekeerd zijnde, vond Hij hen wederom slapende, want hun ogen waren bezwaard; en zij wisten niet, wat zij Hem antwoorden zouden.
And again he came and saw them sleeping, because their eyes were very tired; and they had nothing to say in answer.
και υποστρεψας ευρεν αυτους παλιν καθευδοντας ησαν γαρ οι οφθαλμοι αυτων βεβαρημενοι και ουκ ηδεισαν τι αυτω αποκριθωσιν
- 41 En Hij kwam ten derden male, en zeide tot hen: Slaapt nu voort, en rust; het is genoeg, de ure is gekomen; ziet, de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.
And he came the third time, and said to them, Go on sleeping now and take your rest: it is enough; the hour has come; see, the Son of man is given up into the hands of evil men.
και ερχεται το τριτον και λεγει αυτοις καθευδετε το λοιπον και αναπαυεσθε απεχει ηλθεν η ωρα ιδου παραδιδοται ο υιος του ανθρωπου εις τας χειρας των αμαρτωλων
- 42 Staat op, laat ons gaan; ziet, die Mij verraadt, is nabij.
Get up, let us be going; see, he who gives me up is near.
εγειρεσθε αγωμεν ιδου ο παραδιδους με ηγγικεν

- 43 En terstond, als Hij nog sprak, kwam Judas aan, die een was van de twaalven, en met hem een grote schare, met zwaarden en stokken, gezonden van deoverpriesters, en de schriftgeleerden, en de ouderlingen.
And straight away, while he was still talking, Judas, one of the twelve, came, and with him a great band with swords and sticks, from the chief priests and the scribes and those in authority.
και ευθεως επι αυτου λαλουντος παραγινεται ιουδας εις ων των δωδεκα και μετ αυτου οχλος πολυς μετα μαχαιρων και ξυλων παρα των αρχιερων και των γραμματεων και των πρεσβυτερων
- 44 En die Hem verried, had hun een gemeen teken gegeven, zeggende: Dien ik kussen zal, Die is het, grijpt Hem, en leidt Hem zekerlijk henen.
Now he who had been false to him had given them a sign, saying, The one to whom I give a kiss, that is he; take him, and get him away safely.
δεδοκει δε ο παραδιδους αυτον συσημιον αυτοις λεγων ον αν φιλησω αυτος εστιν κρατησατε αυτον και απαγαγετε ασφαλως
- 45 En als hij gekomen was, ging hij terstond tot Hem, en zeide: Rabbi, Rabbi, en kuste Hem.
And when he had come, he went straight to him and said, Master; and gave him a kiss.
και ελθων ευθεως προσελθων αυτω λεγει ραββι ραββι και κατεφιλησεν αυτον
- 46 En zij sloegen hun handen aan Hem, en grepen Hem.
And they put their hands on him, and took him.
οι δε επεβαλον επ αυτον τας χειρας αυτων και εκρατησαν αυτον
- 47 En een dergenen, die daarbij stonden, het zwaard trekkende, sloeg den dienstknecht des hogepriesters, en hieuw hem zijn oor af.
But a certain one of those who were near took out his sword, and gave the servant of the high priest a blow, cutting off his ear.
εις δε τις των παρεστηκοτων σπασαμενος την μαχαιραν επαισεν τον δουλον του αρχιερωος και αφειλεν αυτου το ωτιον
- 48 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Zijt gij uitgegaan, met zwaarden en stokken, als tegen een moordenaar, om Mij te vangen?
And Jesus said to them, Have you come out as against a thief, with swords and sticks to take me?
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις ως επι ληστην εξηλθετε μετα μαχαιρων και ξυλων συλλαβειν με
- 49 Dagelijks was Ik bij ulieden in den tempel, lerende, en gij hebt Mij niet gegrepen; maar dit geschiedt, opdat de Schriften vervuld zouden worden.
I was with you every day in the Temple teaching, and you did not take me; but this is done so that the Writings may come true.
καθ ημεραν ημην προς υμας εν τω ιερω διδασκων και ουκ εκρατησατε με αλλ ινα πληρωθωσιν αι γραφαι
- 50 En zij, Hem verlatende, zijn allen gevloeden.
And they all went away from him in fear.
και αφεντες αυτον παντες εφυγον
- 51 En een zeker jongeling volgde Hem, hebbende een lijnwaad omgedaan over het naakte lijf, en de jongelingen grepen hem.
And a certain young man went after him, with only a linen cloth about his body; and they put their hands on him;
και εις τις νεανισκος ηκολουθει αυτω περιβεβλημενος σινδωνα επι γυμνου και κρατουσιν αυτον οι νεανισκοι
- 52 En hij, het lijnwaad verlatende, is naakt van hen gevloeden.
But he got away unclothed, without the linen cloth.
ο δε καταλιπων την σινδωνα γυμνος εφυγεν απ αυτων
- 53 En zij leidden Jezus henen tot den hogepriester; en bij hem vergaderden al de overpriesters, en de ouderlingen, en de schriftgeleerden.
And they took Jesus away to the high priest; and there came together with him all the chief priests and those in authority and the scribes.
και απηγαγον τον ιησουν προς τον αρχιερα και συνερχονται αυτω παντες οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι και οι γραμματαις
- 54 En Petrus volgde Hem van verre, tot binnen in de zaal des hogepriesters, en hij was mede zittende met de dienaren, en zich warmende bij het vuur.
And Peter had come after him at a distance, even into the house of the high priest; and he was seated with the captains, warming himself in the light of the fire.
και ο πετρος απο μακροθεν ηκολουθησεν αυτω εως εσω εις την αυλην του αρχιερωος και ην συγκαθημενος μετα των υπηρετων και θερμαινομενος προς το φος
- 55 En de overpriesters, en de gehele raad, zochten getuigenis tegen Jezus, om Hem te doden, en vonden niet.
Now the chief priests and all the Sanhedrin were looking for witness against Jesus so that they might put him to death; and they were unable to get any.
οι δε αρχιερεις και ολον το συνεδριον εξητουν κατα του ιησου μαρτυριαν εις το θανατωσαι αυτον και ουχ ευρισκον

- 56 Want velen getuigden valselijk tegen Hem, en de getuigenissen waren niet eenparig.
For a number gave false witness against him and their witness was not in agreement.
πολλοι γαρ εψευδομαρτυρουν κατ αυτου και ισαι αι μαρτυριαι ουκ ησαν
- 57 En enigen, opstaande, getuigden valselijk tegen Hem, zeggende:
Then some got up and gave false witness against him, saying,
και τινες ανασταντες εψευδομαρτυρουν κατ αυτου λεγοντες
- 58 Wij hebben Hem horen zeggen: Ik zal dezen tempel, die met handen gemaakt is, afbreken, en in drie dagen een anderen, zonder handen gemaakt, bouwen.
He said in our hearing, I will put an end to this Temple which is made with hands, and in three days I will make another without hands.
οτι ημεις ηκουσαμεν αυτου λεγοντος οτι εγω καταλυσω τον ναον τουτον τον χειροποιητον και δια τριων ημερων αλλον χειροποιητον οικοδομησω
- 59 En ook alzo was hun getuigenis niet eenparig.
And even so their witness was not in agreement.
και ουδε ουτως ιση ην η μαρτυρια αυτων
- 60 En de hogepriester, in het midden opstaande, vroeg Jezus, zeggende: Antwoordt Gij niets? Wat getuigen dezen tegen U?
And the high priest got up in the middle of them, and said to Jesus, Do you say nothing in answer? what is it which these say against you?
και αναστας ο αρχιερευς εις το μεσον επηρωτησεν τον ιησουν λεγων ουκ αποκρινη ουδεν τι ουτοι σου καταμαρτυρουν
- 61 Maar Hij zweeg stil, en antwoordde niets. Wederom vroeg Hem de hogepriester, en zeide tot Hem: Zijt Gij de Christus, de Zoon des gezegenden Gods?
But he kept quiet and said nothing. Again the high priest questioning him said, Are you the Christ, the son of the Holy One?
ο δε εσωπα και ουδεν απεκρινατο παλιν ο αρχιερευς επηρωτα αυτον και λεγει αυτω συ ει ο χριστος ο υιος του ευλογητου
- 62 En Jezus zeide: Ik ben het. En gijlieden zult den Zoon des mensen zien zitten ter rechter hand der kracht Gods, en komen met de wolken des hemels.
And Jesus said, I am: and you will see the Son of man seated at the right hand of power, and coming with the clouds of heaven.
ο δε ιησους ειπεν εγω εμι και οψεσθε τον υιον του ανθρωπου καθημενον εκ δεξιων της δυναμεως και ερχομενον μετα των νεφελων του ουρανου
- 63 En de hogepriester, verscheurende zijn klederen, zeide: Wat hebben wij nog getuigen van node?
And the high priest, violently parting his robes, said, What more need have we of witnesses?
ο δε αρχιερευς διαρρηξας τους χιτωνας αυτου λεγει τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων
- 64 Gij hebt de gods lastering gehoord; wat dunkt ulieden? En zij allen veroordeelden Hem, des doods schuldig te zijn.
His words against God have come to your ears: what is your opinion? And they all said it was right for him to be put to death.
ηκουσατε της βλασφημιας τι υμιν φαίνεται οι δε παντες κατεκριναν αυτον ειναι ενοχον θανατου
- 65 En sommigen begonnen Hem te bespuwen, en Zijn aangezicht te bedekken, en met vuisten te slaan, en tot Hem te zeggen: Profeteer! En de dienaars gaven Hemkinnebakslagen.
And some put shame on him and, covering his face, gave him blows and said to him, Now say what is to come: and the captains took him and gave him blows with their hands.
και ηρξαντο τινες εμπνουν αυτω και περικαλυπτειν το προσωπον αυτου και κολαφιζειν αυτον και λεγειν αυτω προφητευσον και οι υπηρεται ραπισμασιν αυτον εβαλλον
- 66 En als Petrus beneden in de zaal was, kwam een van de dienstmaagden des hogepriesters;
And while Peter was down in the open square of the building, one of the servant-girls of the high priest came;
και οντος του πετρου εν τη αυλη κατω ερχεται μια των παιδισκων του αρχιερευς
- 67 En ziende Petrus zich warmende, zag zij hem aan, en zeide: Ook gij waart met Jezus den Nazarener.
And seeing Peter warming himself by the fire, she gave him a look, and said, You were with this Nazarene, even Jesus.
και ιδουσα τον πετρον θερμαινομενον εμβλεψασα αυτω λεγει και συ μετα του ναζαρηνου ιησου ησθα
- 68 Maar hij heeft het geloochend, zeggende: Ik ken Hem niet, en ik weet niet, wat gij zegt. En hij ging buiten in de voorzaal, en de haan kraaide.
But he said, I have no knowledge of him, or of what you are saying: and he went out into the doorway; and there came the cry of a cock.
ο δε ηρνησατο λεγων ουκ οίδα ουδε επισταμαι τι συ λεγεις και εξηλθεν εξω εις το προσυλιον και αλεκτωρ εφωνησεν
- 69 En de dienstmaagd, hem wederom ziende, begon te zeggen tot degenen, die daarbij stonden: Deze is een van die.
And the girl saw him, and said again to those who were near, This is one of them.
και η παιδισκη ιδουσα αυτον παλιν ηρξατο λεγειν τοις παρεστηκοσιν οτι ουτος εξ αυτων εστιν

- 70 Maar hij loochende het wederom. En een weinig daarna, die daarbij stonden, zeiden wederom tot Petrus: Waarlijk, gij zijt een van die; want gij zijt ook een Galileer, en uw spraak gelijkt.
But again he said it was not so. And after a little time, again those who were near said to Peter, Truly you are one of them; for you are a Galilaean.
ο δε παλιν ηρνειτο και μετα μικρον παλιν οι παρεστοτες ελεγον τω πετρω αληθως εξ αυτων ει και γαρ γαλιλαιος ει και η λαλια σου ομοιαζει
- 71 En hij begon zichzelf te vervloeken en te zweren: Ik ken dezen Mens niet, Dien gij zegt.
But, with curses and oaths, he said, I have no knowledge of the man about whom you are talking.
ο δε ηρξατο αναθεματιζειν και ομνυειν οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον τουτον ον λεγετε
- 72 En de haan kraaide de tweede maal; en Petrus werd indachtig het woord, hetwelk Jezus tot hem gezegd had: Eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, zult gij mij driemaal verloochenen. En hij, zich van daar makende, weende.
And in the same minute, the cock gave a second cry. And it came to Peter's mind how Jesus had said to him, Before the cock's second cry, you will say three times that you have no knowledge of me. And at this thought he was overcome with weeping.
και εκ δευτερου αλεκτωρ εφωνησεν και ανεμησθη ο πετρος του ρηματος ου ειπεν αυτω ο ιησους οτι πριν αλεκτορα φωνησαι δις απαρνηση με τρις και επιβαλων εκλαιεν
- 1 En terstond, des morgens vroeg, hielden de overpriesters te zamen raad, met de ouderlingen en Schriftgeleerden, en den gehelen raad, en Jezus gebonden hebbende, brachten zij Hem heen, en gaven Hem aan Pilatus over.
And the first thing in the morning the chief priests, with those in authority and the scribes and all the Sanhedrin, had a meeting, and put cords round Jesus, and took him away, and gave him up to Pilate.
και ευθεως επι το πρωι συμβουλιον ποιησαντες οι αρχιερεις μετα των πρεσβυτερων και γραμματεων και ολον το συνεδριον δησαντες τον ιησουν απηνεγκαν και παρεδωκαν τω πιλατω
- 2 En Pilatus vraagde Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? En Hij antwoordende, zeide tot hem: Gij zegt het.
And Pilate put a question to him, Are you the King of the Jews? And he, answering, said to him, You say so.
και επηρωτησεν αυτον ο πιλατος συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε αποκριθεις ειπεν αυτω συ λεγεις
- 3 En de overpriesters beschuldigden Hem van vele zaken; maar Hij antwoordde niets.
And the chief priests said a number of things against him.
και κατηγορουν αυτου οι αρχιερεις πολλα
- 4 En Pilatus vraagde Hem wederom, zeggende: Antwoordt Gij niet? Zie, hoe vele zaken zij tegen U getuigen!
And Pilate again put a question, Do you say nothing in answer? see how much evil they say you have done.
ο δε πιλατος παλιν επηρωτησεν αυτον λεγων ουκ αποκρινη ουδεν ιδε ποσα σου καταμαρτυρουσιν
- 5 En Jezus heeft niet meer geantwoord, zodat Pilatus zich verwonderde.
But Jesus gave no more answers, so that Pilate was full of wonder.
ο δε ιησους ουκετι ουδεν απεκριθη ωστε θαυμαζειν τον πιλατον
- 6 En op het feest liet hij hun een gevangene los, wien zij ook begeerden.
Now at the feast every year he let one prisoner go free at their request.
κατα δε εορτην απελθεν αυτοις ενα δεσμιον ονπερ ητουντο
- 7 En er was een, genaamd Bar-abbas, gevangen met andere medeoproermakers, die in het oproer een doodslag gedaan had.
And there was one named Barabbas, in prison with those who had gone against the government and in the fight had taken life.
ην δε ο λεγομενος βαραββας μετα των συστασιαστων δεδεμενος οιτινες εν τη στασει φονον πεποιηκεισαν
- 8 En de schare riep uit, en begon te begeren, dat hij deed, gelijk hij hun altijd gedaan had.
And the people went up, requesting him to do as he had done for them in other years.
και αναβοησας ο οχλος ηρξατο αιτεισθαι καθως αι εποιει αυτοις
- 9 En Pilatus antwoordde hun, zeggende: Wilt gij, dat ik u den Koning der Joden loslate?
And Pilate said in answer to them, Is it your desire that I let the King of the Jews go free?
ο δε πιλατος απεκριθη αυτοις λεγων θελετε απολυσω υμιν τον βασιλευ των ιουδαιων
- 10 (Want hij wist, dat de overpriesters Hem door nijd overgeleverd hadden.)
For he saw that the chief priests had given him up through envy.
εγνωσκεν γαρ οτι δια φθονον παραδεδοκεισαν αυτον οι αρχιερεις

- 11 Maar de overpriesters bewogen de schare, dat hij hun liever Bar-abbas zou loslaten.
But the people were moved by the chief priests to make him let Barabbas go free.
οι δε αρχιερεις ανεσεισαν τον οχλον ινα μαλλον τον βαραββαν απολυση αυτοις
- 12 En Pilatus, antwoordende, zeide wederom tot hen: Wat wilt gij dan, dat ik met Hem doen zal, Dien gij een Koning der Joden noemt?
And Pilate again said in answer to them, What then am I to do to him to whom you give the name of the King of the Jews?
ο δε πιλατος αποκριθεις παλιν ειπεν αυτοις τι ουν θελετε ποιησω ον λεγετε βασιλευ των ιουδαιων
- 13 En zij riepen wederom: Kruis Hem.
And they said again loudly, To the cross with him!
οι δε παλιν εκραζαν σταυρωσον αυτον
- 14 Doch Pilatus zeide tot hen: Wat heeft Hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer: Kruis Hem!
And Pilate said to them, Why, what evil has he done? But their cry was the louder, To the cross!
ο δε πιλατος ελεγεν αυτοις τι γαρ κακον εποιησεν οι δε περισσοτερωσ εκραζαν σταυρωσον αυτον
- 15 Pilatus nu, willende der schare genoeg doen, heeft hun Bar-abbas losgelaten, en gaf Jezus over, als hij Hem gezeseld had, om gekruist te worden.
And Pilate, desiring to do what was pleasing to the people, let Barabbas go free, and gave up Jesus, when he had been whipped, to be put to death on the cross.
ο δε πιλατος βουλομενος τω οχλω το ικανον ποιησαι απελυσεν αυτοις τον βαραββαν και παρεδωκεν τον ιησουν φραγελλωσας ινα σταυρωθη
- 16 En de krijgsknechten leidden Hem binnen in de zaal, welke is het rechthuis, en riepen de ganse bende samen;
And the men of the army took him away into the square in front of the building which is the Praetorium, and they got together all the band.
οι δε στρατιωται απηγαγον αυτον εσω της αυλης ο εστιν πραιτωριον και συγκαλουσιν ολην την σπειραν
- 17 En deden Hem een purperen mantel aan, en een doornenkroon gevlochten hebbende, zetten Hem die op;
And they put a purple robe on him, and twisting a crown of thorns, they put it on him;
και ενδυουσιν αυτον πορφυραν και περιτιθεασιν αυτω πλεξαντες ακανθινον στεφανον
- 18 En begonnen Hem te groeten, zeggende: Wees gegroet, Gij Koning der Joden!
And, as if honouring him, they said, Long life to the King of the Jews!
και ηρξαντο ασπαζεσθαι αυτον χαιρε βασιλευ των ιουδαιων
- 19 En sloegen Zijn hoofd met een rietstok, en bespogen Hem, en vallende op de knieën, aanbaden Hem.
And they gave him blows on the head with a stick and put shame on him and, going down on their knees, gave him worship.
και ετυπτον αυτου την κεφαλην καλαμω και ενεπτυν αυτω και τιθεντες τα γονατα προσεκυνουν αυτω
- 20 En als zij Hem bespot hadden, deden zij Hem den purperen mantel af, en deden Hem Zijn eigen klederen aan, en leidden Hem uit, om Hem te kruisigen.
And when they had made sport of him, they took the purple robe off him and put his clothing on him. And they took him out to put him to death on the cross.
και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον την πορφυραν και ενεδυσαν αυτον τα ιματια τα ιδια και εξαγουσιν αυτον ινα σταυρωσωσιν αυτον
- 21 En zij dwongen een Simon van Cyrene, die daar voorbijging, komende van den akker, den vader van Alexander en Rufus, dat hij Zijn kruis droeg.
And they made one, Simon of Cyrene, the father of Alexander and Rufus, who was going by, coming from the country, go with them, so that he might take his cross.
και αγγαρευουσιν παραγοντα τινα σιμωνα κυρηναιον ερχομενον απ αγρου τον πατερα αλεξανδρου και ρουφου ινα αρη τον σταυρον αυτου
- 22 En zij brachten Hem tot de plaats Golgotha, hetwelk is, overgezet zijnde, Hoofdschedelplaats.
And they took him to the place named Golgotha, which is, Dead Man's Head.
και φερουσιν αυτον επι γολγοθα τοπον ο εστιν μεθερμηνηνομενον κρανιου τοπος
- 23 En zij gaven Hem gemirreden wijn te drinken; maar Hij nam dien niet.
And they gave him wine mixed with myrrh; but he did not take it.
και εδιδουν αυτω πειν εσμυρνησμενον οινον ο δε ουκ ελαβεν
- 24 En als zij Hem gekruisigd hadden, verdeelden zij Zijn klederen, werpende het lot over dezelve, wat een iegelijk wegnemen zou.
And he was nailed to the cross; and they made a division of his clothing among them, putting to the decision of chance what everyone was to take.
και σταυρωσαντες αυτον διεμεριζον τα ιματια αυτου βαλλοντες κληρον επ αυτα τις τι αρη

- 25 En het was de derde ure, en zij kruisigden Hem.
And it was the third hour when they put him on the cross.
ην δε ωρα τριτη και εσταυρωσαν αυτον
- 26 En het opschrift Zijner beschuldiging was boven Hem geschreven: De KONING DER JODEN.
And the statement of his crime was put in writing on the cross, THE KING OF THE JEWS.
και ην η επιγραφη της αιτιας αυτου επιγεγραμμενη ο βασιλευς των ιουδαιων
- 27 En zij kruisigden met Hem twee moordenaars, een aan Zijn rechter zijde, en een aan Zijn linker zijde.
And they put two thieves on crosses with him, one on his right side, and one on his left.
και συν αυτω σταυρουσιν δυο ληστας ενα εκ δεξιων και ενα εξ ευωνυμων αυτου
- 28 En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt: En Hij is met de misdadigers gerekend.
□
και επληρωθη η γραφη η λεγουσα και μετα ανομων ελογισθη
- 29 En die voorbijgingen, lasterden Hem, schuddende hun hoofden, en zeggende: Ha! Gij, die den tempel afbreekt, en in drie dagen opbouwt,
And those who went by made sport of him, shaking their heads, and saying, Ha! you who give the Temple to destruction, and put it up again in three days,
και οι παραπορευομενοι εβλασφημουσιν αυτον κινουντες τας κεφαλαις αυτων και λεγοντες οσα ο καταλυων τον ναον και εν τρισιν ημεραις οικοδομων
- 30 Behoud Uzelven, en kom af van het kruis.
Keep yourself from death, and come down from the cross.
σωσον σεαυτον και καταβα απο του σταυρου
- 31 En insgelijks ook de overpriesters, met de schriftgeleerden, zeiden tot elkander, al spottende: Hij heeft anderen verlost; Zichzelven kan Hij niet verlossen.
In the same way the chief priests, laughing at him among themselves with the scribes, said, A saviour of others, he has no salvation for himself.
ομοιος δε και οι αρχιερεις εμπαιζοντες προς αλληλους μετα των γραμματεων ελεγον αλλους εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι
- 32 De Christus, de Koning Israels, kome nu af van het kruis, opdat wij het zien en geloven mogen. Ook die met Hem gekruist waren, smaadden Hem.
Let the Christ, the King of Israel, come down now from the cross, so that we may see and have belief. And those who were put on crosses with him said evil things against him.
ο χριστος ο βασιλευς του ισραηλ καταβατω νυν απο του σταυρου ινα ιδωμεν και πιστευσωμεν και οι συνεσταυρωμενοι αυτω ωνειδιζον αυτον
- 33 En als de zesde ure gekomen was, werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe.
And when the sixth hour had come, it was dark over all the land till the ninth hour.
γενομενης δε ωρας εκτης σκοτος εγενετο εφ ολην την γην εως ωρας εννατης
- 34 En ter negender ure, riep Jezus met een grote stem, zeggende: ELOI, ELOI, LAMMA SABACHTANI, hetwelk is, overgezet zijnde: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?
And at the ninth hour, Jesus said in a loud voice, Eloi, Eloi, lama sabachthani? which is, My God, my God, why are you turned away from me?
και τη ωρα τη εννατη εβοησεν ο ιησους φωνη μεγαλη λεγων ελοι ελοι λαμμα σαβαχθανι ο εστιν μεθερμηνευομενον ο θεος μου ο θεος μου εις τι με εγκατελιπες
- 35 En sommigen van die daarbij stonden, dit horende, zeiden: Ziet, Hij roept Elias.
And some of those who were near, hearing it, said, See, he is crying to Elijah.
και τινες των παρεστηκοτων ακουσαντες ελεγον ιδου ηλιαν φωνει
- 36 En er liep een, en vulde een spons met edik, en stak ze op een rietstok, en gaf Hem te drinken, zeggende: Houdt stil, laat ons zien, of Elias komt, om Hem af tenemen.
And one of them went quickly and, getting a sponge full of bitter wine, put it on a rod, and gave it to him for drink, saying, Let be; let us see if Elijah will come to take him down.
δραμων δε εις και γεμισας σπογγον οξους περιθεις τε καλαμω εποτιζεν αυτον λεγων αφετε ιδωμεν ει ερχεται ηλιας καθελειν αυτον
- 37 En Jezus, een grote stem van Zich gegeven hebbende, gaf den geest.
And Jesus gave a loud cry, and gave up his spirit.
ο δε ιησους αφεις φωνην μεγαλην εξεπνευσεν
- 38 En het voorhangsel des tempels scheurde in tweeen, van boven tot beneden.
And the curtain of the Temple was parted in two from end to end.
και το καταπετασμα του ναου εσχισθη εις δυο απο ανωθεν εως κατω

- 39 En de hoofdman over honderd, die daarbij tegenover Hem stond, ziende, dat Hij alzo roepende den geest gegeven had, zeide: Waarlijk, deze Mens was GodsZoon!
 And when the captain, who was near, saw how he gave up his spirit, he said, Truly this man was a son of God.
 ιδων δε ο κεντυριων ο παρεστηκως εξ εναντιας αυτου οτι ουτως κραξας εξεπνευσεν ειπεν αληθως ο ανθρωπος ουτος υιος ην θεου
- 40 En er waren ook vrouwen, van verre dit aanschouwende, onder welke ook was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus, den kleine, en van Joses, en Salome;
 And there were women watching from a distance: among them were Mary Magdalene, and Mary, the mother of James the less and of Joses, and Salome,
 ησαν δε και γυναικες απο μακροθεν θεωρουσαι εν αις ην και μαρια η μαγδαληνη και μαρια η του ιακωβου του μικρου και ιωση μητηρ και σαλωμη
- 41 Welke ook, toen Hij in Galilea was, Hem waren gevolgd, en Hem gediend hadden; en vele andere vrouwen, die met Hem naar Jeruzalem opgekomen waren.
 Who went with him when he was in Galilee and took care of him; and a number of other women who came up with him to Jerusalem.
 αι και οτε ην εν τη γαλιλαια ηκολουθουν αυτω και διηκουνουν αυτω και αλλαι πολλαι αι συναναβασαι αυτω εις ιεροσολυμα
- 42 En als het nu avond was geworden, dewijl het de voorbereiding was, welke is de voorsabbat;
 And when it was evening, because it was the time of getting ready, that is, the day before the Sabbath,
 και ηδη οψιας γενομενης επει ην παρασκευη ο εστιν προσαββατον
- 43 Kwam Jozef, die van Arimathea was, een eerlijk raadsheer, die ook zelf het Koninkrijk Gods was verwachtende, en zich verstoutende, ging hij in tot Pilatus, enbegeerde het lichaam van Jezus.
 There came Joseph of Arimathaea, a responsible man in high honour, who was himself waiting for the kingdom of God; and he went in to Pilate without fear, and made a request for the body of Jesus.
 ηλθεν ιωσηφ ο απο αριμαθαιας ευσημιων βουλευτης ος και αυτος ην προσδεχομενος την βασιλειαν του θεου τολμησας εισηλθεν προς πιλατον και ητησατο το σωμα του ιησου
- 44 En Pilatus verwonderde zich, dat Hij alrede gestorven was; en den hoofdman over honderd tot zich geroepen hebbende, vroeg hem, of Hij lang gestorven was.
 And Pilate was surprised that he was dead; and, sending for the captain, he put a question to see if he had been dead for long.
 ο δε πιλατος εθαυμασεν ει ηδη τεθνηκεν και προσκαλεσαμενος τον κεντυριωνα επιρωτησεν αυτον ει παλαι απεθανεν
- 45 En als hij het van den hoofdman over honderd verstaan had, schonk hij Jozef het lichaam.
 And when he had news of it from the captain, he let Joseph have the body.
 και γινους απο του κεντυριωνος εδωρησατο το σωμα τω ιωσηφ
- 46 En hij kocht fijn lijnwaad, en Hem afgenomen hebbende, wond Hem in dat fijne lijnwaad, en legde Hem in een graf, hetwelk uit een steenrots gehouwen was; en hij wentelde een steen tegen de deur des grafs.
 And he got a linen cloth and, taking him down, put the linen cloth round him, and put him in a place for the dead which had been cut out of a rock; and a stone was rolled against the door.
 και αγορασας σινδωνα και καθελων αυτον ενειλησεν τη σινδωνι και κατεθηκεν αυτον εν μνημειω ο ην λελατομημενον εκ πετρας και προσεκυλισεν λιθον επι την θυραν του μνημειου
- 47 En Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Joses, aanschouwden, waar Hij gelegd werd. Markus 16
 And Mary Magdalene and Mary, the mother of Joses, saw where he was put.
 η δε μαρια η μαγδαληνη και μαρια ιωση εθεωρουν που τιθεται
- 1 En als de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus, en Salome specerijen gekocht, opdat zij kwamen en Hemzelfden.
 And when the Sabbath was past, Mary Magdalene and Mary, the mother of James, and Salome, got spices, so that they might come and put them on him.
 και διαγενομενου του σαββατου μαρια η μαγδαληνη και μαρια η του ιακωβου και σαλωμη ηγορασαν αρωματα ινα ελθουσαι αλειψωσιν αυτον
- 2 En zeer vroeg op den eersten dag der week, kwamen zij tot het graf, als de zon opging;
 And very early after dawn on the first day of the week, they came at the time of the coming up of the sun to the place where the body had been put.
 και λιαν πρωι της μιας σαββατων ερχονται επι το μνημειον ανατειλαντος του ηλιου
- 3 En zeiden tot elkander: Wie zal ons den steen van de deur des grafs afwentelen?
 And they were saying among themselves, Who will get the stone rolled away from the door for us?
 και ελεγον προς εαντας τις αποκυλισει ημιν τον λιθον εκ της θυρας του μνημειου
- 4 (En opziende zagen zij, dat de steen afgewenteld was) want hij was zeer groot.
 And looking up, they saw that the stone was rolled back; and it was of great size.
 και αναβλεψασαι θεωρουσιν οτι αποκεκυλισται ο λιθος ην γαρ μεγας σφοδρα

- 5 En in het graf ingegaan zijnde, zagen zij een jongeling, zittende ter rechter zijde, bekleed met een wit lang kleed, en werden verbaasd.
 And when they went in, they saw a young man seated on the right side, dressed in a white robe; and they were full of wonder.
 και εισελθουσαι εις το μνημειον ειδον νεανισκον καθημενον εν τοις δεξιοις περιβεβλημενον στολην λευκην και εξεθαμβηθησαν
- 6 Maar hij zeide tot haar: Zijt niet verbaasd; gij zoekt Jezus den Nazarener, Die gekruist was; Hij is opgestaan; Hij is hier niet; ziet de plaats, waar zij Hem gelegd hadden.
 And he said to them, Do not be troubled: you are looking for Jesus, the Nazarene, who has been put to death on the cross; he has come back from the dead; he is not here: see, the place where they put him!
 ο δε λεγει αυταις μη εκθαμβεισθε ιησουν ζητειτε τον ναζαρηνον τον εσταυρωμενον ηγερθη ουκ εστιν ωδε ιδε ο τοπος οπου εθηκαν αυτον
- 7 Doch gaat heen, zegt Zijnen discipelen, en Petrus, dat Hij u voorgaat naar Galilea; aldaar zult gij Hem zien, gelijk Hij ulieden gezegd heeft.
 But go, say to his disciples and to Peter, He goes before you into Galilee: there you will see him, as he said to you.
 αλλ υπαγετε ειπατε τοις μαθηταις αυτου και τω πετρω οτι προαγει υμας εις την γαλιλαιαν εκει αυτον οψεσθε καθως ειπεν υμιν
- 8 En zij, haastelijk uitgegaan zijnde, vloden van het graf, en beving en ontzetting had haar bevangen; en zij zeiden niemand iets; want zij waren bevreesd.
 And they went out quickly from the place, because fear and great wonder had come on them: and they said nothing to anyone, because they were full of fear that ...
 και εξελθουσαι ταχυ εφυγον απο του μνημειου ειχεν δε αυτας τρομος και εκστασις και ουδενι ουδεν ειπον εφοβουντο γαρ
- 9 En als Jezus opgestaan was, des morgens vroeg, op den eersten dag der week, verscheen Hij eerst aan Maria Magdalena, uit welke Hij zeven duivelen uitgeworpen had.
 Now when he came back from the dead early on the first day of the week, he went first to Mary Magdalene, from whom he had sent out seven evil spirits.
 αναστας δε πρωι πρωτη σαββατου εφανη πρωτον μαρια τη μαγδαληνη αφ ης εκβεβληκει επτα δαιμονια
- 10 Deze, heengaande, boodschapte het dengenen, die met Hem geweest waren, welke treurden en weenden.
 She went and gave news of it to those who had been with him, while they were sorrowing and weeping.
 εκεινη πορευθεισα απηγγειλεν τοις μετ αυτου γενομενοις πενθουσιν και κλαιουσιν
- 11 En als dezen hoorden, dat Hij leefde, en van haar gezien was, geloofden zij het niet.
 And they, when it came to their ears that he was living, and had been seen by her, had no belief in it.
 κακεινοι ακουσαντες οτι ζη και εθεαθη υπ αυτης ηπιστησαν
- 12 En na dezen is Hij geopenbaard in een andere gedaante, aan twee van hen, daar zij wandelden, en in het veld gingen.
 And after these things he was seen in another form by two of them, while they were walking on their way into the country.
 μετα δε ταυτα δυσιν εξ αυτων περιπατουσιν εφανερωθη εν ετερα μορφη πορευομενοις εις αγρον
- 13 Dezen, ook heengaande, boodschapten het aan de anderen; maar zij geloofden ook die niet.
 And they went away and gave news of it to the rest; and they had no belief in what was said.
 κακεινοι απελθοντες απηγγειλαν τοις λοιποις ουδε εκεινοις επιστευσαν
- 14 Daarna is Hij geopenbaard aan de elfen, daar zij aanzaten, en verweet hun hun ongelovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen, die Hem gezien hadden, nadat Hij opgestaan was.
 And later he was seen by the eleven themselves while they were taking food; and he said sharp words to them because they had no faith and their hearts were hard, and because they had no belief in those who had seen him after he had come back from the dead.
 υστερον ανακειμενοις αυτοις τοις ενδεκα εφανερωθη και ωνειδισεν την απιστιαν αυτων και σκληροκαρδιαν οτι τοις θεασαμενοις αυτον εγγεγερμενον ουκ επιστευσαν
- 15 En Hij zeide tot hen: Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen.
 And he said to them, Go into all the world, and give the good news to everyone.
 και ειπεν αυτοις πορευθεντες εις τον κοσμον απαντα κηρυξατε το ευαγγελιον παση τη κτισει
- 16 Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden.
 He who has faith and is given baptism will get salvation; but he who has not faith will be judged.
 ο πιστευσας και βαπτισθεις σωθησεται ο δε απιστησας κατακριθησεται
- 17 En degenen, die geloofd zullen hebben, zullen deze tekenen volgen: in Mijn Naam zullen zij duivelen uitwerpen; met nieuwe tongen zullen zij spreken,
 And these signs will be with those who have faith: in my name they will send out evil spirits; and they will make use of new languages;
 σημεια δε τοις πιστευσασιν ταυτα παρακολουθησει εν τω ονοματι μου δαιμονια εκβαλουσιν γλωσσαι λαλησουσιν καιναις

- 18 Slangen zullen zij opnemen; en al is het, dat zij iets dodelijks zullen drinken, dat zal hun niet schaden; op zieken zullen zij de handen leggen, en zij zullen gezond worden.
They will take up snakes, and if there is poison in their drink, it will do them no evil; they will put their hands on those who are ill, and they will get well.
οφεις αρουσιν καν θανασιμον τι πωσιν ου μη αυτους βλαψει επι αρρωστους χειρας επιθησουσιν και καλωσ εξουσιν
- 19 De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de rechter hand Gods.
So then the Lord Jesus, after he had said these words to them, was taken up into heaven and took his seat at the right hand of God.
ο μεν ουν κυριος μετα το λαλησαι αυτοις ανεληφθη εις τον ουρανον και εκαθισεν εκ δεξιων του θεου
- 1 Nademaal velen ter hand genomen hebben, om in orde te stellen een verhaal van de dingen, die onder ons volkomen zekerheid hebben;
As a number of attempts have been made to put together in order an account of those events which took place among us,
επειδηπερ πολλοι επεχειρησαν αναταξασθαι διγησιν περι των πεπληροφορημενων εν ημιν πραγματων
- 2 Gelijk ons overgeleverd hebben, die van den beginne zelve aanschouwers en dienaars des Woords geweest zijn;
As they were handed down to us by those who saw them from the first and were preachers of the word,
καθως παρεδσαν ημιν οι απ αρχης αυτοπται και υπηρεται γενομενοι του λογου
- 3 Zo heeft het ook mij goed gedacht, hebbende alles van voren aan naarstiglijk onderzocht, vervolgens aan u te schrijven, voortreffelijke Theofilus!
It seemed good to me, having made observation, with great care, of the direction of events in their order, to put the facts in writing for you, most noble Theophilus;
εδοξεν καμοι παρηκολουθηκοτι ανωθεν πασιν ακριβως καθεξης σοι γραψαι κρατιστε θεοφιλε
- 4 Opdat gij moogt kennen de zekerheid der dingen, waarvan gij onderwezen zijt.
So that you might have certain knowledge of those things about which you were given teaching.
ινα επιγως περι ων κατηχηθης λογων την ασφαλειαν
- 5 In de dagen van Herodes, den koning van Judea, was een zeker priester, met name Zacharias, van de dagorde van Abia; en zijn vrouw was uit de dochteren van Aaron, en haar naam Elisabeth.
In the days of Herod, king of Judaea, there was a certain priest, by name Zacharias, of the order of Abijah; and he had a wife of the family of Aaron, and her name was Elisabeth.
εγενετο εν ταις ημεραις ηρωδου του βασιλεως της ιουδαιας ιερεις τις ονοματι ζαχαριας εξ εφημεριας αβια και η γυνη αυτου εκ των θυγατερων ααρων και το ονομα αυτης ελισαβητ
- 6 En zij waren beiden rechtvaardig voor God, wandelende in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk.
They were upright in the eyes of God, keeping all the rules and orders of God, and doing no wrong.
ησαν δε δικαιοι αμφοτεροι ενωπιον του θεου πορευομενοι εν πασαις ταις εντολαις και δικαιωμασιν του κυριου αμειπτοι
- 7 En zij hadden geen kind, omdat Elisabeth onvruchtbaar was, en zij beiden verre op hun dagen gekomen waren.
And they were without children, because Elisabeth had never given birth, and they were at that time very old.
και ουκ ην αυτοις τεκνον καθοτι η ελισαβητ ην στειρα και αμφοτεροι προβεβηκοτες εν ταις ημεραις αυτων ησαν
- 8 En het geschiedde, dat, als hij het priesterambt bediende voor God, in de beurt zijner dagorde.
Now it came about that in his turn he was acting as priest before God,
εγενετο δε εν τω ιερατευειν αυτον εν τη ταξει της εφημεριας αυτου εναντι του θεου
- 9 Naar de gewoonte der priesterlijke bediening, hem te lote was gevallen, dat hij zoude ingaan in den tempel des Heeren om te reukofferen.
And as was the way of the priests, he had to go into the Temple to see to the burning of perfumes.
κατα το εθος της ιερατειας ελαχεν του θυμιασαι εισελθων εις τον ναον του κυριου
- 10 En al de menigte des volks was buiten, biddende, ten ure des reukoffers.
And all the people were offering prayers outside, at the time of the burning of perfumes.
και παν το πληθος του λαου ην προσευχομενον εξω τη ωρα του θυμιαματος
- 11 En van hem werd gezien een engel des Heeren, staande ter rechter zijde van het altaar des reukoffers.
And he saw an angel of the Lord in his place on the right side of the altar.
ωφθη δε αυτω αγγελος κυριου εστωσ εκ δεξιων του θυσιαστηριου του θυμιαματος
- 12 En Zacharias, hem ziende, werd ontroerd, en vreze is op hem gevallen.
And Zacharias was troubled when he saw him, and fear came on him.
και εταραχθη ζαχαριας ιδων και φοβος επεπεσεν επ αυτον

- 13 Maar de engel zeide tot hem: Vrees niet, Zacharias! want uw gebed is verhoord, en uw vrouw Elizabet zal u een zoon baren, en gij zult zijn naam heten Johannes.
But the angel said, Have no fear, Zacharias, for your prayer has come to the ears of God, and your wife Elisabeth will have a son, and his name will be John.
ειπεν δε προς αυτον ο αγγελος μη φοβου ζαχαρια διοτι εισηκουσθη η δεησις σου και η γυνη σου ελισαβητ γεννησει υιον σοι και καλεσεις το ονομα αυτου ιωαννην
- 14 En u zal blijdschap en verheuging zijn, en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden.
And you will be glad and have great delight; and numbers of people will have joy at his birth.
και εσται χαρα σοι και αγαλλιασις και πολλοι επι τη γεννησει αυτου χαρησονται
- 15 Want hij zal groot zijn voor den Heere; noch wijn, noch sterken drank zal hij drinken, en hij zal met den Heiligen Geest vervuld worden, ook van zijner moederslijf aan.
For he will be great in the eyes of the Lord; he will not take wine or strong drink; and he will be full of the Spirit of God from his birth.
εσται γαρ μεγας ενωπιον του κυριου και οινον και σικερα ου μη πιη και πνευματος αγιου πλησθησεται ετι εκ κοιλιας μητρος αυτου
- 16 En hij zal velen der kinderen Israels bekeren tot den Heere, hun God.
And through him great numbers of the children of Israel will be turned to the Lord their God.
και πολλους των υιων ισραηλ επιστρεψει επι κυριον τον θεον αυτων
- 17 En hij zal voor Hem heengaan, in den geest en de kracht van Elias, om te bekeren de harten der vaderen tot de kinderen, en de ongehoorzamen tot devoorzichtigheid der rechtvaardigen, om den Heere te bereiden een toegerust volk.
And he will go before his face in the spirit and power of Elijah, turning the hearts of fathers to their children, and wrongdoers to the way of righteousness; to make ready a people whose hearts have been turned to the Lord.
και αυτος προελυσεται ενωπιον αυτου εν πνευματι και δυναμει ηλιου επιστρεψαι καρδιας πατερων επι τεκνα και απειθεις εν φρονησει δικαιων ετοιμασαι κυριω λαον κατεσκευασμενον
- 18 En Zacharias zeide tot den engel: Waarbij zal ik dat weten? Want ik ben oud, en mijn vrouw is verre op haar dagen gekomen.
And Zacharias said to the angel, How may I be certain of this? For I am an old man, and my wife is far on in years.
και ειπεν ζαχαριας προς τον αγγελον κατα τι γνωσομαι τουτο εγω γαρ εμι πρεσβυτης και η γυνη μου προβεβηκυια εν ταις ημεραις αυτης
- 19 En de engel antwoordde en zeide tot hem: Ik ben Gabriel, die voor God sta, en ben uitgezonden, om tot u te spreken, en u deze dingen te verkondigen.
And the angel, answering, said, I am Gabriel, whose place is before God; I have been sent to say these words to you and to give you this good news.
και αποκριθεις ο αγγελος ειπεν αυτω εγω εμι γαβριηλ ο παρεστηκωσ ενωπιον του θεου και απεσταλην λαλησαι προς σε και ευαγγελισασθαι σοι ταυτα
- 20 En zie, gij zult zwijgen, en niet kunnen spreken, tot op den dag, dat deze dingen geschied zullen zijn; om dies wil, dat gij mijn woorden niet geloofd hebt, welke vervuld zullen worden op hun tijd.
Now, see, you will be without voice or language till the day when these things come about, because you had not faith in my words, which will have effect at the right time.
και ιδου εση σιωπων και μη δυναμενος λαλησαι αχρι ης ημερας γενηται ταυτα ανθ ων ουκ επιστευσας τοις λογοις μου οιτινες πληρωθησονται εις τον καιρον αυτων
- 21 En het volk was wachtende op Zacharias, en zij waren verwonderd, dat hij zo lang vertoefde in den tempel.
And the people were waiting for Zacharias and were surprised because he was in the Temple for such a long time.
και ην ο λαος προσδοκων τον ζαχαριαν και εθαυμαζον εν τω χρονιζειν αυτον εν τω ναω
- 22 En als hij uitkwam, kon hij tot hen niet spreken; en zij bekenden, dat hij een gezicht in den tempel gezien had. En hij wenkte hun toe, en bleef stom.
And when he came out he was not able to say anything, and they saw that he had seen a vision in the Temple; and he was making signs to them without words.
εξελθων δε ουκ ηδυνατο λαλησαι αυτοις και επεγνωσαν οτι οπτασιαν εωρακεν εν τω ναω και αυτος ην διανεων αυτοις και διεμενεν κωφοσ
- 23 En het geschiedde, als de dagen zijner bediening vervuld waren, dat hij naar zijn huis ging.
And when the days of his work in the Temple were ended, he went back to his house.
και εγενετο ως επληθησαν αι ημεραι της λειτουργιας αυτου απηλθεν εις τον οικον αυτου
- 24 En na die dagen werd Elizabet, zijn vrouw, bevrucht; en zij verborg zich vijf maanden, zeggende:
After that time, Elisabeth, being certain that she was to become a mother, kept herself from men's eyes for five months, saying,
μετα δε ταυτας τας ημερας συνελαβεν ελισαβητ η γυνη αυτου και περιεκρυβεν εαυτην μηνας πεντε λεγουσα
- 25 Alzo heeft mij de Heere gedaan, in de dagen, in welke Hij mij aangezien heeft, om mijn versmaadheid onder de mensen weg te nemen.
The Lord has done this to me, for his eyes were on me, to take away my shame in the eyes of men.
οτι ουτως μοι πεποιηκεν ο κυριος εν ημεραις αις επειδεν αφελειν το ονειδος μου εν ανθρωποις

- 26 En in de zesde maand werd de engel Gabriel van God gezonden naar een stad in Galilea, genaamd Nazareth;
Now in the sixth month the angel Gabriel was sent from God to a town in Galilee, named Nazareth,
εν δε τω μηνι τω εκτω απεσταλη ο αγγελος γαβριηλ υπο του θεου εις πολιν της γαλιλαιας η ονομα ναζαρετ
- 27 Tot een maagd, die ondertrouwd was met een man, wiens naam was Jozef, uit den huize Davids; en de naam der maagd was Maria.
To a virgin who was to be married to a man named Joseph, of the family of David; and the name of the virgin was Mary.
προς παρθενον μεμνηστευμενην ανδρι ω ονομα ιωσηφ εξ οικου δαβιδ και το ονομα της παρθενου μαριαμ
- 28 En de engel tot haar ingekomen zijnde, zeide: Wees gegroet, gij begenadigde; de Heere is met u; gij zijt gezegend onder de vrouwen.
And the angel came in to her and said, Peace be with you, to whom special grace has been given; the Lord is with you.
και εισελθων ο αγγελος προς αυτην ειπεν χαιρε κεχαριτωμενη ο κυριος μετα σου ευλογημενη συ εν γυναιξιν
- 29 En als zij hem zag, werd zij zeer ontroerd over dit zijn woord, en overlegde, hoedanig deze groetenis mocht zijn.
But she was greatly troubled at his words, and said to herself, What may be the purpose of these words?
η δε ιδουσα διεταραχθη επι τω λογω αυτου και διελογιζετο ποταπος ειη ο ασπασμος ουτος
- 30 En de engel zeide tot haar: Vrees niet, Maria, want gij hebt genade bij God gevonden.
And the angel said to her, Have no fear, Mary, for you have God's approval.
και ειπεν ο αγγελος αυτη μη φοβου μαριαμ ευρες γαρ χαριν παρα τω θεω
- 31 En zie, gij zult bevrucht worden, en een Zoon baren, en zult Zijn naam heten JEZUS.
And see, you will give birth to a son, and his name will be Jesus.
και ιδου συλληψη εν γαστρι και τεξη υιον και καλεσεις το ονομα αυτου ιησουν
- 32 Deze zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden; en God, de Heere, zal Hem den troon van Zijn vader David geven.
He will be great, and will be named the Son of the Most High: and the Lord God will give him the kingdom of David, his father:
ουτος εσται μεγας και υιος υψιστου κληθησεται και δωσει αυτω κυριος ο θεος τον θρονον δαβιδ του πατρος αυτου
- 33 En Hij zal over het huis Jakobs Koning zijn in der eeuwigheid, en Zijns Koninkrijks zal geen einde zijn.
He will have rule over the house of Jacob for ever, and of his kingdom there will be no end.
και βασιλευσει επι τον οικον ιακωβ εις τους αιωνας και της βασιλειας αυτου ουκ εσται τελος
- 34 En Maria zeide tot den engel: Hoe zal dat wezen, dewijl ik geen man bekenne?
And Mary said to the angel, How may this be, because I have had no knowledge of a man?
ειπεν δε μαριαμ προς τον αγγελον πως εσται τουτο επει ανδρα ου γνωσκα
- 35 En de engel, antwoordende, zeide tot haar: De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwten; daarom ook, dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden.
And the angel in answer said to her, The Holy Spirit will come on you, and the power of the Most High will come to rest on you, and so that which will come to birth will be named holy, Son of God.
και αποκριθεις ο αγγελος ειπεν αυτη πνευμα αγιον επελευσεται επι σε και δυναμις υψιστου επισκιασει σοι διο και το γεννωμενον αγιον κληθησεται υιος θεου
- 36 En zie, Elisabeth, uw nicht, is ook zelve bevrucht, met een zoon, in haar ouderdom; en deze maand is haar, die onvruchtbaar genaamd was, de zesde.
Even now Elisabeth, who is of your family, is to be a mother, though she is old: and this is the sixth month with her who was without children.
και ιδου ελισαβη η συγγενης σου και αυτη συνεληφουσα υιον εν γηρα αυτης και ουτος μην εκτος εστιν αυτη τη καλουμενη στερια
- 37 Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn.
For there is nothing which God is not able to do.
οτι ουκ αδυνατησει παρα τω θεω παν ρημα
- 38 En Maria zeide: Zie, de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar uw woord. En de engel ging weg van haar.
And Mary said: I am the servant of the Lord; may it be to me as you say. And the angel went away.
ειπεν δε μαριαμ ιδου η δουλη κυριου γενοιτο μοι κατα το ρημα σου και απηλθεν απ αυτης ο αγγελος

- 39 En Maria, opgestaan zijnde in diezelfde dagen, reisde met haast naar het gebergte, in een stad van Juda;
Then Mary got up and went quickly into the high lands, to a town of Judah;
αναστασα δε μαριαμ εν ταις ημεραις ταυταις επορευθη εις την ορεινην μετα σπουδης εις πολιν ιουδα
- 40 En kwam in het huis van Zacharias, en groette Elisabet.
And went into the house of Zacharias and took Elisabeth in her arms.
και εισηλθεν εις τον οικον ζαχαριου και ησπασατο την ελισαβετ
- 41 En het geschiedde, als Elisabet de groetenis van Maria hoorde, zo sprong het kindeken op in haar buik; en Elisabet werd vervuld met den Heiligen Geest;
And when the voice of Mary came to the ears of Elisabeth, the baby made a sudden move inside her; then Elisabeth was full of the Holy Spirit,
και εγενετο ως ηκουσεν η ελισαβετ τον ασπασμον της μαριας εσκιρτησεν το βρεφος εν τη κοιλια αυτης και επλησθη πνευματος αγιου η ελισαβετ
- 42 En riep uit met een grote stem, en zeide: Gezegend zijt gij onder de vrouwen, en gezegend is de vrucht uws buiks!
And she said with a loud voice: May blessing be on you among women, and a blessing on the child of your body.
και ανεφωνησεν φωνη μεγαλη και ειπεν ευλογημενη συ εν γυναιξιν και ευλογημενος ο καρπος της κοιλιας σου
- 43 En van waar komt mij dit, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt?
How is it that the mother of my Lord comes to me?
και ποθεν μοι τουτο ινα ελθη η μητηρ του κυριου μου προς με
- 44 Want zie, als de stem uwer groetenis in mijn oren geschiedde, zo sprong het kindeken van vreugde op in mijn buik.
For, truly, when the sound of your voice came to my ears, the baby in my body made a sudden move for joy.
ιδου γαρ ως εγενετο η φωνη του ασπασμου σου εις τα οτα μου εσκιρτησεν εν αγαλλιασει το βρεφος εν τη κοιλια μου
- 45 En zalig is zij, die geloofd heeft; want de dingen, die haar van den Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden.
Happy will she be who had faith that the things which the Lord has said to her will be done.
και μακαρια η πιστευσασα οτι εσται τελειωσις τοις λελαλημενοις αυτη παρα κυριου
- 46 En Maria zeide: Mijn ziel maakt groot den Heere;
And Mary said: My soul gives glory to God;
και ειπεν μαριαμ μεγαλυνει η ψυχη μου τον κυριον
- 47 En mijn geest verheugt zich in God, mijn Zaligmaker;
My spirit is glad in God my Saviour.
και ηγαλλιασεν το πνευμα μου επι τω θεω τω σωτηρι μου
- 48 Omdat Hij de nederheid Zijner dienstmaagd heeft aangezien; want zie, van nu aan zullen mij zalig spreken al de geslachten.
For he has had pity on his servant, though she is poor and lowly placed: and from this hour will all generations give witness to the blessing which has come to me.
οτι επεβλεψεν επι την ταπεινωσιν της δουλης αυτου ιδου γαρ απο του νυν μακαριουσιν με πασαι αι γενεαι
- 49 Want grote dingen heeft aan mij gedaan Hij, Die machtig is, en heilig is Zijn Naam.
For he who is strong has done great things for me; and holy is his name.
οτι εποιησεν μοι μεγαλεια ο δυνατος και αγιον το ονομα αυτου
- 50 En Zijn barmhartigheid is van geslacht tot geslacht over degenen, die Hem vrezen.
His mercy is for all generations in whom is the fear of him.
και το ελεος αυτου εις γενεας γενεων τοις φοβουμενοις αυτον
- 51 Hij heeft een krachtig werk gedaan door Zijn arm; Hij heeft verstrooid de hoogmoedigen in de gedachten hunner harten.
With his arm he has done acts of power; he has put to flight those who have pride in their hearts.
εποιησεν κρατος εν βραχιονι αυτου διεσκορπισεν υπερηφανους διανοια καρδιας αυτων
- 52 Hij heeft machtigen van de tronen afgetrokken, en nederigen heeft Hij verhoogd.
He has put down kings from their seats, lifting up on high the men of low degree.
καθειλεν δυναστας απο θρονων και υψωσεν ταπεινους

- 53 Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld; en rijken heeft Hij ledig weggezonden.
Those who had no food he made full of good things; the men of wealth he sent away with nothing in their hands;
πεινωντας ενεπλησεν αγαθων και πλουτουοντας εξαπεστειλεν κενους
- 54 Hij heeft Israel, Zijn knecht, opgenomen, opdat Hij gedachtig ware der barmhartigheid.
His help he has given to Israel, his servant, so that he might keep in mind his mercy to Abraham and his seed for ever,
αντελαβετο ισραηλ παιδος αυτου μησηθηναι ελεους
- 55 (Gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaderen, namelijk tot Abraham, en zijn zaad) in eeuwigheid.
As he gave his word to our fathers.
καθως ελαλησεν προς τους πατερας ημων τω αβρααμ και τω σπερματι αυτου εις τον αιωνα
- 56 En Maria bleef bij haar omtrent drie maanden, en keerde weder tot haar huis.
And Mary was with her for about three months and then went back to her house.
εμεινεν δε μαριαμ συν αυτη ωσει μηνας τρεις και υπεστρεψεν εις τον οικον αυτης
- 57 En de tijd van Elizabet werd vervuld, dat zij baren zoude, en zij baarde een zoon.
Now it was time for Elisabeth to give birth, and she had a son.
τη δε ελισαβετ ελησθη ο χρονος του τεκειν αυτην και εγεννησεν υιον
- 58 En die daar rondom woonden, en haar magen hoorden, dat de Heere Zijn barmhartigheid grotelijks aan haar bewezen had, en waren met haar verblijd.
And it came to the ears of her neighbours and relations that the Lord had been very good to her, and they took part in her joy.
και ηκουσαν οι περιουκοι και οι συγγενεις αυτης οτι εμεγαλυονεν κυριος το ελεος αυτου μετ αυτης και συνεχαυρον αυτη
- 59 En het geschiedde, dat zij op den achtsten dag kwamen, om het kindeken te besnijden, en noemden het Zacharias, naar den naam zijns vaders.
And on the eighth day they came to see to the circumcision of the child, and they would have given him the name of Zacharias, his father's name;
και εγενετο εν τη ογδοη ημερα ηλθον περιτεμειν το παιδιον και εκαλουν αυτο επι τω ονοματι του πατρος αυτου ζαχαριαν
- 60 En zijn moeder antwoordde en zeide: Niet alzo, maar hij zal Johannes heten.
But his mother made answer and said, No, his name is John.
και αποκριθεισα η μητηρ αυτου ειπεν ουχι αλλα κληθησεται ιωαννης
- 61 En zij zeiden tot haar: Er is niemand in uw maagschap, die met dien naam genaamd wordt.
And they said, Not one of your relations has that name.
και ειπον προς αυτην οτι ουδεις εστιν εν τη συγγενεια σου ος καλειται τω ονοματι τουτω
- 62 En zij wenkten zijn vader, hoe hij wilde, dat hij genaamd zou worden.
And they made signs to his father, to say what name was to be given to him.
ενενευον δε τω πατρι αυτου το τι αν θελοι καλεισθαι αυτον
- 63 En als hij een schrijftafeltje geeist had, schreef hij, zeggende: Johannes is zijn naam. En zij verwonderden zich allen.
And he sent for writing materials and put down: His name is John; and they were all surprised.
και αιτησας πινακιδιον εγραψεν λεγων ιωαννης εστιν το ονομα αυτου και εθαυμασαν παντες
- 64 En terstond werd zijn mond geopend, en zijn tong losgemaakt; en hij sprak, God lovende.
And straight away his mouth was open and his tongue was free and he gave praise to God.
ανεωχθη δε το στομα αυτου παραχημα και η γλωσσα αυτου και ελαλει ευλογων τον θεον
- 65 En er kwam vrees over allen, die rondom hen woonden; en in het gehele gebergte van Judea werd veel gesproken van al deze dingen.
And fear came on all those who were living round about them: and there was much talk about all these things in all the hill-country of Judaea.
και εγενετο επι παντας φοβος τους περιουκουοντας αυτους και εν ολη τη ορεινη της ιουδαιας διελαλειτο παντα τα ρηματα ταυτα
- 66 En allen, die het hoorden, namen het ter harte, zeggende: Wat zal toch dit kindeken wezen? En de hand des Heeren was met hem.
And all who had word of them kept them in their minds and said, What will this child be? For the hand of the Lord was with him.
και εθεντο παντες οι ακουσαντες εν τη καρδια αυτων λεγοντες τι αρα το παιδιον τουτο εσται και χειρ κυριου ην μετ αυτου

- 67 En Zacharias, zijn vader, werd vervuld met den Heiligen Geest, en profeteerde, zeggende:
 And his father, Zacharias, was full of the Holy Spirit, and with the voice of a prophet said these words:
 και ζαχαριας ο πατηρ αυτου επλησθη πνευματος αγιου και προεφητευσεν λεγων
- 68 Geloofd zij de Heere, de God Israels, want Hij heeft bezocht, en verlossing te weeg gebracht Zijn volke;
 Praise be to the Lord, the God of Israel, for he has come to his people and made them free,
 ευλογητος κυριος ο θεος του ισραηλ οτι επεσκεψατο και εποησεν λυτρωσιν τω λαω αυτου
- 69 En heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht, in het huis van David, Zijn knecht;
 Lifting up a horn of salvation for us in the house of his servant David,
 και ηγειρεν κερας σωτηριας ημιν εν τω οικω δαβιδ του παιδος αυτου
- 70 Gelijk Hij gesproken heeft door den mond Zijner heilige profeten, die van het begin der wereld geweest zijn;
 (As he said, by the mouth of his holy prophets, from the earliest times,)
 καθως ελαλησεν δια στοματος των αγιων των απ αιωνος προφητων αυτου
- 71 Namelijk een verlossing van onze vijanden, en van de hand al dergenen, die ons haten;
 Salvation from those who are against us, and from the hands of those who have hate for us;
 σωτηριαν εξ εχθρων ημων και εκ χειρος παντων των μισουντων ημας
- 72 Opdat Hij barmhartigheid deed aan onze vaderen, en gedachtig ware aan Zijn heilig verbond;
 To do acts of mercy to our fathers and to keep in mind his holy word,
 ποιησαι ελεος μετα των πατερων ημων και μνησθηναι διαθηκης αγιας αυτου
- 73 En aan den eed, dien Hij Abraham, onzen vader, gezworen heeft, om ons te geven,
 The oath which he made to Abraham, our father,
 ορκον ον ωμοσεν προς αβρααμ τον πατερα ημων του δουναι ημιν
- 74 Dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vreze.
 That we, being made free from the fear of those who are against us, might give him worship,
 αφοβως εκ χειρος των εχθρων ημων ρυσθεντας λατρευειν αυτω
- 75 In heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens.
 In righteousness and holy living before him all our days.
 εν οσιοτητι και δικαιοσυνη ενωπιον αυτου πασας τας ημερας της ζωης ημων
- 76 En gij, kindeken, zult een profet des Allerhoogsten genaamd worden; want gij zult voor het aangezicht des Heeren heengaan, om Zijn wegen te bereiden;
 And you, child, will be named the prophet of the Most High: you will go before the face of the Lord, to make ready his ways;
 και συ παιδιον προφητης υψιστου κληθηση προπορευση γαρ προ προσωπου κυριου ετοιμασαι οδους αυτου
- 77 Om Zijn volk kennis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden.
 To give knowledge of salvation to his people, through the forgiveness of sins,
 του δουναι γνωσιν σωτηριας τω λαω αυτου εν αφεσει αμαρτιων αυτων
- 78 Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de Opgang uit de hoogte;
 Because of the loving mercies of our God, by which the dawn from heaven has come to us,
 δια σπλαγχα ελεους θεου ημων εν οις επεσκεψατο ημας ανατολη εξ υψους
- 79 Om te verschijnen dengenegen, die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods; om onze voeten te richten op den weg des vredes.
 To give light to those in dark places, and in the shade of death, so that our feet may be guided into the way of peace.
 επιφαναι τοις εν σκοτει και σκια θανατου καθημενοις του κατευθυναι τους ποδας ημων εις οδον ειρηνης
- 1 En het geschiedde in diezelfde dagen, dat er een gebod uitging van den Keizer Augustus, dat de gehele wereld beschreven zou worden.
 Now it came about in those days that an order went out from Caesar Augustus that there was to be a numbering of all the world.
 εγενετο δε εν ταις ημεραις εκειναις εξηλθεν δογμα παρα καισαρος αυγουστου απογραφεσθαι πασαν την οικουμενην

- 2 Deze eerste beschrijving geschiedde, als Cyrenius over Syrie stadhouder was.
This was the first numbering, which was made when Quirinius was ruler of Syria.
αυτη η απογραφη πρωτη εγενετο ηγεμονευοντος της συριας κυρηνιου
- 3 En zij gingen allen om beschreven te worden, een iegelijk naar zijn eigen stad.
And all men went to be numbered, everyone to his town.
και επορευοντο παντες απογραφεσθαι εκαστος εις την ιδιαν πολιν
- 4 En Jozef ging ook op van Galilea, uit de stad Nazareth, naar Judea, tot de stad Davids, die Bethlehem genaamd wordt, (omdat hij uit het huis en geslacht van David was);
And Joseph went up from Galilee, out of the town of Nazareth, into Judaea, to Beth-lehem, the town of David, because he was of the house and family of David,
ανεβη δε και ιωσηφ απο της γαλιλαιας εκ πολεως ναζαρετ εις την ιουδαιαν εις πολιν δαβιδ ητις καλειται βηθλεεμ δια το ειναι αυτον εξ οικου και πατριας δαβιδ
- 5 Om beschreven te worden met Maria, zijn ondertrouwde vrouw, welke bevrucht was.
To be put on the list with Mary, his future wife, who was about to become a mother.
απογραφασθαι συν μαριαμ τη μεμνηστευμενη αυτω γυναικι ουση εγκυω
- 6 En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zoude.
And while they were there, the time came for her to give birth.
εγενετο δε εν τω ειναι αυτους εκει ελλησθησαν αι ημεραι του τεκειν αυτην
- 7 En zij baarde haar eerstgeboren Zoon, en wond Hem in doeken, en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg.
And she had her first son; and folding him in linen, she put him to rest in the place where the cattle had their food, because there was no room for them in the house.
και ετεκεν τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον και εσπαργανωσεν αυτον και ανεκλινεν αυτον εν τη φατνη διοτι ουκ ην αυτοις τοπος εν τω καταλυματι
- 8 En er waren herders in diezelfde landstreek, zich houdende in het veld, en hielden de nachtwacht over hun kudde.
And in the same country there were keepers of sheep in the fields, watching over their flock by night.
και ποιμενες ησαν εν τη χωρα τη αυτη αγραυλουντες και φυλασσοντες φυλακας της νυκτος επι την ποιμνην αυτων
- 9 En ziet, een engel des Heeren stond bij hen, en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met grote vreeze.
And an angel of the Lord came to them, and the glory of the Lord was shining round about them: and fear came on them.
και ιδου αγγελος κυριου επεστη αυτοις και δοξα κυριου περιελαμψεν αυτους και εφοβηθησαν φοβον μεγαν
- 10 En de engel zeide tot hen: Vreest niet, want, ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal;
And the angel said, Have no fear; for truly, I give you good news of great joy which will be for all the people:
και ειπεν αυτοις ο αγγελος μη φοβεισθε ιδου γαρ ευαγγελιζομαι υμιν χαραν μεγαλην ητις εσται παντι τω λαω
- 11 Namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids.
For on this day, in the town of David, a Saviour has come to birth, who is Christ the Lord.
οτι ετεχθη υμιν σημερον σωτηρ ος εστιν χριστος κυριος εν πολει δαβιδ
- 12 En dit zal u het teken zijn: gij zult het Kindeken vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe.
And this is the sign to you: you will see a young child folded in linen, in the place where the cattle have their food.
και τουτο υμιν το σημειον ευρησετε βρεφος εσπαργανωμενον κειμενον εν τη φατνη
- 13 En van stonde aan was er met den engel een menigte des hemelsen heirlegers, prijzende God en zeggende:
And suddenly there was with the angel a great band of spirits from heaven, giving praise to God, and saying,
και εξαιφνης εγενετο συν τω αγγελω πληθος στρατιας ουρανιου αινουντων τον θεον και λεγοντων
- 14 Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.
Glory to God in the highest, and on the earth peace among men with whom he is well pleased.
δοξα εν υψιστοις θεω και επι γης ειρηνη εν ανθρωποις ευδοκια

- 15 En het geschiedde, als de engelen van hen weggevaren waren naar de hemel, dat de herders tot elkander zeiden: Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laatons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd.
And when the angels had gone away from them into heaven, the keepers of the sheep said to one another, Let us go now to Beth-lehem, and see this thing which has come about, which the Lord has made clear to us.
και εγενετο ως απηλθον απ αυτων εις τον ουρανον οι αγγελοι και οι ανθρωποι οι ποιμενες ειπον προς αλληλους διελθωμεν δη εως βηθλεεμ και ιδωμεν το ρημα τουτου το γεγονος ο ο κυριος εγνωρισεν ημιν
- 16 En zij kwamen met haast, en vonden Maria en Jozef, en het Kindeken liggende in de kribbe.
And they came quickly, and saw Mary and Joseph, and the child in the place where the cattle had their food.
και ηλθον σπευσαντες και ανευρον την τε μαριαμ και τον ιωσηφ και το βρεφος κειμενον εν τη φατην
- 17 En als zij Het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord, dat hun van dit Kindeken gezegd was.
And when they saw it, they gave them an account of the things which had been said to them about the child.
ιδοντες δε διεγνωρισαν περι του ρηματος του λαληθεντος αυτοις περι του παιδιου τουτου
- 18 En allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd van de herders.
And all those to whose ears it came were full of wonder at the things said by the keepers of the sheep.
και παντες οι ακουσαντες εθαυμασαν περι των λαληθεντων υπο των ποιμενων προς αυτους
- 19 Doch Maria bewaarde deze woorden alle te zamen, overleggende die in haar hart.
But Mary kept all these words in her heart, and gave much thought to them.
η δε μαριαμ παντα συνετηρει τα ρηματα ταυτα συμβαλλουσα εν τη καρδια αυτης
- 20 En de herders keerde wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.
Then the keepers of the sheep went back, giving glory and praise to God for all the things which had come to their ears and which they had seen, as it had been said to them.
και επιστρεψαν οι ποιμενες δοξαζοντες και ανουντες τον θεον επι πασιν οις ηκουσαν και ειδον καθως ελαληθη προς αυτους
- 21 En als acht dagen vervuld waren, dat men het Kindeken besnijden zou, zo werd Zijn Naam genaamd JEZUS, welke genaamd was van den engel, eer Hij in hetlichaam ontvangen was.
And when, after eight days, the time came for his circumcision, he was named Jesus, the name which the angel had given to him before his birth.
και οτε επλησθησαν ημεραι οκτω του περιτεμειν το παιδιον και εκληθη το ονομα αυτου ιησους το κληθεν υπο του αγγελου προ του συλληφθηναι αυτον εν τη κοιλια
- 22 En als de dagen harer reiniging vervuld waren, naar de wet van Mozes, brachten zij Hem te Jeruzalem, opdat zij Hem den Heere voorstelden;
And when the necessary days for making them clean by the law of Moses had come to an end, they took him to Jerusalem to give him to the Lord
και οτε επλησθησαν αι ημεραι του καθαρισμού αυτων κατα τον νομον μωσεως ανηγαγον αυτον εις ιεροσολυμα παραστησαι τω κυριω
- 23 (Gelijk geschreven is in de wet des Heeren: Al wat mannelijk is, dat de moeder opent, zal den Heere heilig genaamd worden.)
(As it says in the law of the Lord, Every mother's first male child is to be holy to the Lord),
καθως γεγραπται εν νομω κυριου οτι παν αρσεν διανοιγον μητραν αγιον τω κυριω κληθησεται
- 24 En opdat zij offerande gaven, naar hetgeen in de wet des Heeren gezegd is, een paar tortelduiven, of twee jonge duiven.
And to make an offering, as it is ordered in the law of the Lord, of two doves or other young birds.
και του δουναι θυσιαν κατα το ειρημενον εν νομω κυριου ζευγος τρυγονων η δυο νεοσσους περιστερων
- 25 En ziet, er was een mens te Jeruzalem, wiens naam was Simeon; en deze mens was rechtvaardig en godvrezende; verwachtende de vertroosting Israels, en deHeilige Geest was op hem.
And there was then in Jerusalem a man whose name was Simeon; and he was an upright man, fearing God and waiting for the comfort of Israel: and the Holy Spirit was on him.
και ιδου ην ανθρωπος εν ιερουσαλημ ω ονομα σιμεων και ο ανθρωπος ουτος δικαιος και ευλαβης προσδεχομενος παρακλησιν του ισραηλ και πνευμα αγιον ην επ αυτον
- 26 En hem was een Goddelijke openbaring gedaan door den Heiligen Geest, dat hij den dood niet zien zoude, eer hij den Christus des Heeren zou zien.
And he had knowledge, through the Holy Spirit, that he would not see death till he had seen the Lord's Christ.
και ην αυτω κεχηματισμενον υπο του πνευματος του αγιου μη ιδειν θανατον πριν η ιδη τον χριστον κυριου
- 27 En hij kwam door den Geest in den tempel. En als de ouders het Kindeken Jezus inbrachten, om naar de gewoonte der wet met Hem te doen;
And full of the Spirit he came into the Temple; and when the father and mother came in with the child Jesus, to do with him what was ordered by the law,
και ηλθεν εν τω πνευματι εις το ιερον και εν τω εισαγαγειν τους γονεις το παιδιον ιησουν του ποιησαι αυτους κατα το ειθισμενον του νομου περι αυτου

- 28 Zo nam hij Hetzelve in zijn armen, en loofde God, en zeide:
Then he took him in his arms and gave praise to God and said,
και αυτος εδεξατο αυτο εις τας αγκαλας αυτου και ευλογησεν τον θεον και ειπεν
- 29 Nu laat Gij, Heere! Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw woord;
Now you are letting your servant go in peace, O Lord, as you have said;
νυν απολυεις τον δουλον σου δεσποτα κατα το ρημα σου εν ειρηνη
- 30 Want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien,
For my eyes have seen your salvation,
οτι ειδον οι οφθαλμοι μου το σωτηριον σου
- 31 Die Gij bereid hebt voor het aangezicht van al de volken;
Which you have made ready before the face of all nations;
ο ητοιμασας κατα προσωπον παντων των λαων
- 32 Een Licht tot verlichting der heidenen, en tot heerlijkheid van Uw volk Israel.
A light of revelation to the Gentiles, and the glory of your people Israel.
φως εις αποκαλυψιν εθνων και δοξαν λαου σου ισραηλ
- 33 En Jozef en Zijn moeder verwonderden zich over hetgeen van Hem gezegd werd.
And his father and mother were full of wonder at the things which were said about him.
και ην ιωσηφ και η μητηρ αυτου θαυμαζοντες επι τοις λαλουμενοις περι αυτου
- 34 En Simeon zegende henlieden, en zeide tot Maria, Zijn moeder: Zie, Deze wordt gezet tot een val en opstanding veler in Israel, en tot een teken, datwedersproken zal worden.
And Simeon gave them his blessing and said to Mary, his mother, See, this child will be the cause of the downfall and the lifting up of great numbers of people in Israel, and he will be a sign against which hard words will be said;
και ευλογησεν αυτους σημειων και ειπεν προς μαριαμ την μητερα αυτου ιδου ουτος κειται εις πτωσιν και αναστασιν πολλων εν τω ισραηλ και εις σημειον αντιλεγομενον
- 35 (En ook een zwaard zal door uw eigen ziel gaan) opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden.
(And a sword will go through your heart;) so that the secret thoughts of men may come to light.
και σου δε αυτης την ψυχην διελευσεται ρομφαια οπως αν αποκαλυφθωσιν εκ πολλων καρδιων διαλογισμοι
- 36 En er was Anna, een profetesse, een dochter van Fanuel, uit den stam van Aser; deze was tot groten ouderdom gekomen, welke met haar man zeven jaren hadgeleefd van haar maagdom af.
And there was one, Anna, a woman prophet, the daughter of Phanuel, of the family of Asher (she was very old, and after seven years of married life
και ην αννα προφητις θυγατηρ φανουηλ εκ φυλης ασηρ αυτη προβεβηκνια εν ημεραις πολλαις ζησασα ετη μετα ανδρος επτα απο της παρθενιας αυτης
- 37 En zij was een weduwe van omtrent vier en tachtig jaren, dewelke niet week uit den tempel, met vasten en bidden, God dienende nacht en dag.
She had been a widow for eighty-four years); she was in the Temple at all times, worshipping with prayers and going without food, night and day.
και αυτη χηρα ως ετων ογδοηκοντατεσσαρων η ουκ αφιστατο απο του ιερου νηστειαις και δεησεσιν λατρευουσα νυκτα και ημεραν
- 38 En deze, te dierzelfder ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heere beleden, en sprak van Hem tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten.
And coming up at that time, she gave praise to God, talking of him to all those who were waiting for the freeing of Jerusalem.
και αυτη αυτη τη ωρα επιστασα ανθωμολογειτο τω κυριω και ελαλει περι αυτου πασιν τοις προσδεχομενοις λυτρωσιν εν ιερουσαλημ
- 39 En als zij alles voleindigd hadden, wat naar de wet des Heeren te doen was, keerden zij weder naar Galilea, tot hun stad Nazareth.
And when they had done all the things which were ordered by the law of the Lord, they went back to Galilee, to Nazareth, the town where they were living.
και ως ετελεσαν απαντα τα κατα τον νομον κυριου υπεστρεψαν εις την γαλιλαιαν εις την πολιν αυτων ναζαρετ
- 40 En het Kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en vervuld met wijsheid; en de genade Gods was over Hem.
And the child became tall and strong and full of wisdom, and the grace of God was on him.
το δε παιδιον ηυξανεν και εκραταιουτο πνευματι πληρουμενον σοφιας και χαρις θεου ην επ αυτο

- 41 En Zijn ouders reisden alle jaar naar Jeruzalem, op het feest van pascha.
And every year his father and mother went to Jerusalem at the feast of the Passover.
και επορευοντο οι γονεις αυτου κατ ετος εις ιερουσαλημ τη εορτη του πασχα
- 42 En toen Hij twaalf jaren oud geworden was, en zij naar Jeruzalem opgegaan waren, naar de gewoonte van den feestdag;
And when he was twelve years old, they went up, as their way was, to the feast;
και οτε εγενετο ετων δωδεκα αναβαντων αυτων εις ιεροσολυμα κατα το εθος της εορτης
- 43 En de dagen aldaar voleindigd hadden, toen zij wederkeerden, bleef het Kind Jezus te Jeruzalem, en Jozef en Zijn moeder wisten het niet.
And when the days of the feast came to an end and they were going back, the boy Jesus was still in Jerusalem, but they had no knowledge of it:
και τελειωσαντων τας ημερας εν τω υποστρεφειν αυτους υπεμεινεν ιησους ο παις εν ιερουσαλημ και ουκ εγνω ιωσηφ και η μητηρ αυτου
- 44 Maar menende, dat Hij in het gezelschap op den weg was, gingen zij een dagreize, en zochten Hem onder de magen, en onder de bekenden.
And in the belief that he was with some of their number, they went a day's journey; and after looking for him among their relations and friends,
νομισαντες δε αυτον εν τη συνοδια ειναι ηλθον ημερας οδον και ανεζητουν αυτον εν τοις συγγενεσιν και εν τοις γνωστοις
- 45 En als zij Hem niet vonden, keerden zij wederom naar Jeruzalem, Hem zoekende.
And seeing that he was not there, they went back to Jerusalem, to make search for him.
και μη ευροντες αυτον υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ ζητουντες αυτον
- 46 En het geschiedde, na drie dagen, dat zij Hem vonden in den tempel, zittende in het midden der leraren, hen horende, en hen ondervragende.
And after three days they came across him in the Temple, seated among the wise men, giving ear to their words and putting questions to them.
και εγενετο μεθ ημερας τρεις ευρον αυτον εν τω ιερω καθεζομενον εν μεσω των διδασκαλων και ακουοντα αυτων και επερωτωντα αυτους
- 47 En allen, die Hem hoorden, ontzetten zich over Zijn verstand en antwoorden.
And all to whose ears it came were full of wonder at his knowledge and the answers which he gave.
εξιستانτο δε παντες οι ακουοντες αυτου επι τη συνεσει και ταις αποκρισειςιν αυτου
- 48 En zij, Hem ziende, werden verslagen; en Zijn moeder zeide tot Hem: Kind! waarom hebt Gij ons zo gedaan? Zie, Uw vader en ik hebben U met angst gezocht.
And when they saw him they were surprised, and his mother said to him, Son, why have you done this to us? see, your father and I have been looking for you with sorrow.
και ιδοντες αυτον εξεπλαγησαν και προς αυτον η μητηρ αυτου ειπεν τεκνον τι ποιησας ημιν ουτως ιδου ο πατηρ σου καγω οδυνομενοι εξητουμεν σε
- 49 En Hij zeide tot hen: Wat is het, dat gij Mij gezocht hebt? Wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?
And he said to them, Why were you looking for me? was it not clear to you that my right place was in my Father's house?
και ειπεν προς αυτους τι οτι εξητατε με ουκ ηδειτε οτι εν τοις του πατρος μου δει ειναι με
- 50 En zij verstonden het woord niet, dat Hij tot hen sprak.
And his words seemed strange to them.
και αυτοι ου συνηκαν το ρημα ο ελαλησεν αυτοις
- 51 En Hij ging met hen af, en kwam te Nazareth, en was hun onderdanig. En Zijn moeder bewaarde al deze dingen in haar hart.
And he went down with them and came to Nazareth; and did as he was ordered: and his mother kept all these words in her heart.
και κατεβη μετ αυτων και ηλθεν εις ναζαρετ και ην υποτασσομενος αυτοις και η μητηρ αυτου διετηρει παντα τα ρηματα ταυτα εν τη καρδια αυτης
- 52 En Jezus nam toe in wijsheid, en in grootte, en in genade bij God en de mensen.
And Jesus was increasing in wisdom and in years, and in grace before God and men.
και ιησους προεκοπτεν σοφια και ηλικια και χαριτι παρα θεω και ανθρωποις
- 1 En in het vijftiende jaar der regering van den keizer Tiberius, als Pontius Pilatus stadhouder was over Judea, en Herodes een viervorst over Galilea, en Filippus, zijn broeder, een viervorst over Iturea en over het land Trachonitis, en Lysanias een viervorst over Abilene;
Now in the fifteenth year of the rule of Tiberius Caesar, Pontius Pilate being ruler of Judaea, and Herod being king of Galilee, his brother Philip king of the country of Ituraea and Trachonitis, and Lysanias king of Abilene,
εν ετει δε πεντεκαιδεκατω της ηγεμονιας τιβεριου καισαρος ηγεμονευοντος ποντιου πιλατου της ιουδαιας και τετραρχουντος της γαλιλαιας ηρωδου φιλιππου δε του αδελφου αυτου τετραρχουντος της ιτουραιας και τραχωνιτιδος χωρας και λυσανιου της αβιληνης τετραρχουντος

- 2 Onder de hogepriesters Annas en Kajafas, geschiedde het woord Gods tot Johannes, den zoon van Zacharias, in de woestijn.
When Annas and Caiaphas were high priests, the word of the Lord came to John, the son of Zacharias, in the waste land.
επ αρχιερων αννα και καιαφα εγενετο ρημα θεου επι ιωαννην τον του ζαχαριου υιον εν τη ερημω
- 3 En hij kwam in al het omliggende land der Jordaän, predikende den doop der bekering tot vergeving der zonden.
And he came into all the country round about Jordan, preaching baptism as a sign of forgiveness of sin for those whose hearts were changed.
και ηλθεν εις πασαν την περιχωρον του ιορδανου κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας εις αφεσιν αμαρτιων
- 4 Gelijk geschreven is in het boek der woorden van Jesaja, den profeet, zeggende: De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maaktZijn paden recht!
As it says in the book of the words of Isaiah the prophet, The voice of one crying in the waste land, Make ready the way of the Lord, make his roads straight.
ως γεγραπται εν βιβλω λογων ησαιου του προφητου λεγοντος φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κυριου ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου
- 5 Alle dal zal gevuld worden, en alle berg en heuvel zal vernederd worden, en de kromme wegen zullen tot een rechten weg worden, en de oneffen tot effenwegen.
Every valley will be lifted up, and all the mountains and hills made low, and the twisted will be made straight, and the rough ways smooth;
πασα φαραγξ πληρωθησεται και παν ορος και βουνος ταπεινωθησεται και εσται τα σκολια εις ευθειαν και αι τραχειαι εις οδους λειας
- 6 En alle vlees zal de zaligheid Gods zien.
And all flesh will see the salvation of God.
και οψεται πασα σαρξ το σωτηριον του θεου
- 7 Hij zeide dan tot de scharen, die uitkwamen, om van hem gedoopt te worden: Gij adderengebroedsels, wie heeft u aangewezen te vlieden van dentoekomenden toorn?
So he said to the people who went out to him for baptism: You offspring of snakes, at whose word are you going in flight from the wrath to come?
ελεγεν ουν τοις εκπορευομενοις οχλοις βαπτισθηναι υπ αυτου γεννηματα εχιδνων τις υπεδειξεν υμιν φυγειν απο της μελλουσης οργης
- 8 Brengt dan vruchten voort der bekering waardig; en begint niet te zeggen bij uzelfen: Wij hebben Abraham tot een vader; want ik zeg u, dat God zelfs uit dezestenen Abraham kinderen kan verwekken.
Make clear by your acts that your hearts have been changed; and do not say to yourselves, We have Abraham for our father: for I say to you that God is able from these stones to make children of Abraham.
ποιησατε ουν καρπους αξιους της μετανοιας και μη αρξησθε λεγειν εν εαυτοις πατερα εχομεν τον αβρααμ λεγω γαρ υμιν οτι δυναται ο θεος εκ των λιθων τουτων εγειραι τεκνα τω αβρααμ
- 9 En de bijl ligt ook alrede aan den wortel der bomen; alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen, en in het vuur geworpen.
And even now the axe is put to the root of the trees; and every tree which does not have good fruit will be cut down and put into the fire.
ηδη δε και η αξινη προς την ριζαν των δενδρων κειται παν ουν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εις πυρ βαλλεται
- 10 En de scharen vraagden hem, zeggende: Wat zullen wij dan doen?
And the people put questions to him, saying, What have we to do?
και επηρωτων αυτον οι οχλοι λεγοντες τι ουν ποιησομεν
- 11 En hij, antwoordende, zeide tot hen: Die twee rokken heeft, dele hem mede, die geen heeft; en die spijze heeft, doe desgelijks.
And he made answer and said to them, He who has two coats, let him give to him who has not even one; and he who has food, let him do the same.
αποκριθεις δε λεγει αυτοις ο εχων δυο χιτωνας μεταδοτω τω μη εχοντι και ο εχων βρωματα ομοιως ποιειτω
- 12 En er kwamen ook tollenaars om gedoopt te worden, en zeiden tot hem: Meester! wat zullen wij doen?
Then tax-farmers came to him for baptism and said to him, Master, what have we to do?
ηλθον δε και τελωναι βαπτισθηναι και ειπον προς αυτον διδασκαλε τι ποιησομεν
- 13 En hij zeide tot hen: Eist niet meer, dan hetgeen u gezet is.
And he said to them, Do not make an attempt to get more money than the right amount.
ο δε ειπεν προς αυτους μηδεν πλεον παρα το διατεταγμενον υμιν πρρασσετε
- 14 En hem vraagden ook de krijgslieden, zeggende: En wij, wat zullen wij doen? En hij zeide tot hen: Doet niemand overlast, en ontvreemdt niemand het zijne metbedrog, en laat u vergenoegen met uw bezoldigingen.
And men of the army put questions to him, saying, And what have we to do? And he said to them, Do no violent acts to any man, and do not take anything without right, and let your payment be enough for you.
επηρωτων δε αυτον και στρατευομενοι λεγοντες και ημεις τι ποιησομεν και ειπεν προς αυτους μηδεν διασεισητε μηδε συκοφαντησητε και αρκεισθε τοις οφωνοις υμων

- 15 En als het volk verwachtte, en allen in hun harten overleiden van Johannes, of hij niet mogelijk de Christus ware;
 And while the people were waiting, and all men were questioning in their hearts about John, if he was the Christ or not,
 προσδοκωντος δε του λαου και διαλογιζομενων παντων εν ταις καρδιαις αυτων περι του ιωαννου μηποτε αυτος ειη ο χριστος
- 16 Zo antwoordde Johannes aan allen, zeggende: Ik doop u wel met water; maar Hij komt, Die sterker is dan ik, Wien ik niet waardig ben den riem van Zijnschoenen te ontbinden; Deze zal u dopen met den Heiligen Geest en met vuur;
 John made answer, saying to them all, Truly, I give you baptism with water, but one is coming who is greater than I, whose shoes I am not good enough to undo: he will give you baptism with the Holy Spirit, and with fire:
 απεκρινατο ο ιωαννης απασιν λεγων εγω μεν υδατι βαπτιζω υμας ερχεται δε ο ισχυροτερος μου ου ουκ ειμι ικανος λυσαι τον μιαντα των υποδηματων αυτου αυτος υμας βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι
- 17 Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren, en de tarwe zal Hij in Zijn schuur samenbrengen; maar het kaf zal Hij met onuitblusselijk vuurverbranden.
 In whose hand is the instrument with which he will make clean his grain; he will put the good grain in his store, but the waste will be burned in the fire which will never be put out.
 ου το πτυον εν τη χειρι αυτου και διακαθαριει την αλωνα αυτου και συναξει τον σιτον εις την αποθηκην αυτου το δε αγυρον κατακαυσει πυρι ασβεστω
- 18 Hij dan, ook nog vele andere dingen vermanende, verkondigde den volke het Evangelie.
 And so comforting them with these and other words, he gave the good news to the people;
 πολλα μεν ουν και ετερα παρακαλων ευηγγελιζετο τον λαον
- 19 Maar als Herodes, de viervorst van hem bestraft werd, om Herodias' wil, de vrouw van Filippus, zijn broeder, en over alle boze stukken, die Herodes deed,
 But Herod the king, because John had made a protest on account of Herodias, his brother's wife, and other evil things which Herod had done,
 ο δε ηρωδης ο τετραρχης ελεγχομενος υπ αυτου περι ηρωδιαδος της γυναικος φιλιππου του αδελφου αυτου και περι παντων ων εποιησεν πονηρων ο ηρωδης
- 20 Zo heeft hij ook dit nog boven alles daar toegedaan, dat hij Johannes in de gevangenis gesloten heeft.
 Did this most evil thing of all, and had John shut up in prison.
 προσεθηκεν και τουτο επι πασιν και κατεκλεισεν τον ιωαννην εν τη φυλακη
- 21 En het geschiedde, toen al het volk gedoopt werd, en Jezus ook gedoopt was, en bad, dat de hemel geopend werd;
 Now it came about that when all the people had been given baptism, Jesus, having had baptism with them, was in prayer, when, the heaven being open,
 εγενετο δε εν τω βαπτισθηναι απαντα τον λαον και ιησου βαπτισθεντος και προσευχομενου ανεωχθηναι τον ουρανον
- 22 En dat de Heilige Geest op Hem nederdaalde, in lichamelijke gedaante, gelijk een duif; en dat er een stem geschiedde uit den hemel, zeggende: Gij zijt Mijngeliefde Zoon, in U heb Ik Mijn welbehagen!
 The Holy Spirit came down in the form of a dove, and a voice came from heaven, saying, You are my dearly loved Son, with whom I am well pleased.
 και καταβηναι το πνευμα το αγιον σωματικω ειδει οσει περιστεραν επ αυτον και φωνην εξ ουρανου γενεσθαι λεγουσαν συ ει ο υιος μου ο αγαπητος εν σοι ηυδοκησα
- 23 En Hij, Jezus, begon omtrent dertig jaren oud te wezen, zijnde (alzo men meende) de zoon van Jozef, den zoon van Heli,
 And Jesus at this time was about thirty years old, being the son (as it seemed) of Joseph, the son of Heli,
 και αυτος ην ο ιησους οσει ετων τριακοντα αρχομενος ων ως ενομιζετο υιος ιωσηφ του ηλι
- 24 Den zoon van Matthat, den zoon van Levi, den zoon van Melchi, den zoon van Janna, den zoon van Jozef,
 The son of Matthat, the son of Levi, the son of Melchi, the son of Jannai, the son of Joseph,
 του ματθατ του λευι του μελχι του ιαννα του ιωσηφ
- 25 Den zoon van Mattathias, den zoon van Amos, den zoon van Naum, den zoon van Esli, den zoon van Naggai,
 The son of Mattathias, the son of Amos, the son of Nahum, the son of Esli, the son of Naggai,
 του ματταθιου του αμωσ του ναουμ του εσλι του ναγγαι
- 26 Den zoon van Maath, den zoon van Mattathias, den zoon van Semei, den zoon van Jozef, den zoon van Juda,
 The son of Maath, the son of Mattathias, the son of Semein, the son of Josech, the son of Joda,
 του μααθ του ματταθιου του σεμει του ιωσηφ του ιουδα
- 27 Den zoon van Johannes, den zoon van Rhesa, den zoon van Zorobabel, den zoon van Salathiel, den zoon van Neri,
 The son of Joanan, the son of Rhesa, the son of Zerubbabel, the son of Shealtiel, the son of Neri,
 του ιωαννα του ρησα του ζοροβαβελ του σαλαθιηλ του νηρι

- 28 Den zoon van Melchi, den zoon van Addi, den zoon van Kosam, den zoon van Elmodam, den zoon van Er,
The son of Melchi, the son of Addi, the son of Cosam, the son of Elmadam, the son of Er,
του μελχι του αδδι του κωσαμ του ελμωδαμ του ηρ
- 29 Den zoon van Joses, den zoon van Eliezer, den zoon van Jorim, den zoon van Matthat, den zoon van Levi,
The son of Jesus, the son of Eliezer, the son of Jorim, the son of Matthat, the son of Levi,
του ιωση του ελιεζερ του ιωρειμ του ματθατ του λευι
- 30 Den zoon van Simeon, den zoon van Juda, den zoon van Jozef, den zoon van Jonan, den zoon van Eljakim,
The son of Symeon, the son of Judas, the son of Joseph, the son of Jonam, the son of Eliakim,
του συμεων του ιουδα του ιωσηφ του ιωναν του ελιακειμ
- 31 Den zoon van Meleas, den zoon van Mainan, den zoon van Mattatha, den zoon van Nathan, den zoon van David,
The son of Melea, the son of Menna, the son of Mattatha, the son of Nathan, the son of David,
του μελεα του μαιναν του ματταθα του ναθαν του δαβιδ
- 32 Den zoon van Jesse, den zoon van Obed, den zoon van Booz, den zoon van Salmon, den zoon van Nahasson,
The son of Jesse, the son of Obed, the son of Boaz, the son of Salmon, the son of Nahshon,
του ιεσαι του ωβηδ του βοοζ του σαλμων του ναασσον
- 33 Den zoon van Aminadab, den zoon van Aram, den zoon van Esrom, den zoon van Fares, den zoon van Juda,
The son of Amminadab, the son of Arni, the son of Hezron, the son of Perez, the son of Judah,
του αμιναδαβ του αραμ του εσρωμ του φαρες του ιουδα
- 34 Den zoon van Jakob, den zoon van Izak, den zoon van Abraham, den zoon van Thara, den zoon van Nachor,
The son of Jacob, the son of Isaac, the son of Abraham, the son of Terah, the son of Nahor,
του ιακωβ του ισαακ του αβρααμ του θαρα του ναχωρ
- 35 Den zoon van Saruch, den zoon van Ragau, den zoon van Falek, den zoon van Heber, den zoon van Sala,
The son of Serug, the son of Reu, the son of Peleg, the son of Eber, the son of Shelah,
του σαρουχ του ραγαυ του φαλεκ του εβερ του σαλα
- 36 Den zoon van Kainan, den zoon van Arfaxad, den zoon van Sem, den zoon van Noe, den zoon van Lamech,
The son of Cainan, the son of Arphaxad, the son of Shem, the son of Noah, the son of Lamech,
του καιναν του αρφαξαδ του σημ του νωε του λαμεχ
- 37 Den zoon van Mathusala, den zoon van Enoch, den zoon van Jared, den zoon van Malaleel, den zoon van Kainan,
The son of Methuselah, the son of Enoch, the son of Jared, the son of Mahalaleel, the son of Cainan,
του μαθουσαλα του ενωχ του ιαρεδ του μαλελεηλ του καιναν
- 38 Den zoon van Enos, den zoon van Seth, den zoon van Adam, den zoon van God.
The son of Enos, the son of Seth, the son of Adam, the son of God.
του ενωζ του σηθ του αδαμ του θεου
- 1 En Jezus, vol des Heiligen Geestes, keerde wederom van de Jordaan, en werd door den Geest geleid in de woestijn;
And Jesus, full of the Holy Spirit, came back from the Jordan, and was guided by the Spirit in the waste land
ιησους δε πνευματος αγιου πληρης υπεστρεψεν απο του ιορδανου και ηγετο εν τω πνευματι εις την ερημον
- 2 En werd veertig dagen verzocht van den duivel; en at gans niet in die dagen, en als dezelve geeindigd waren, zo hongerde Hem ten laatste.
For forty days, being tested by the Evil One. And he had no food in those days; and when they came to an end, he was in need of food.
ημερας τεσσαρακοντα πειραζομενος υπο του διαβολου και ουκ εφαγεν ουδεν εν ταις ημεραις εκειναις και συντελεσθεισων αυτων υστερον επεινασεν
- 3 En de duivel zeide tot Hem: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg tot dezen steen, dat hij brood worde.
And the Evil One said to him, If you are the Son of God, give orders to this stone to become bread.
και ειπεν αυτω ο διαβολος ει υιος ει του θεου ειπε τω λιθω τουτω ινα γενηται αρτος

- 4 En Jezus antwoordde hem, zeggende: Er is geschreven, dat de mens bij brood alleen niet zal leven, maar bij alle woord Gods.
And Jesus made answer to him, It has been said in the Writings, Bread is not man's only need.
και απεκριθη ιησους προς αυτον λεγων γεγραπται οτι ουκ επ αρτω μονω ζησεται ο ανθρωπος αλλ επι παντι ρηματι θεου
- 5 En als Hem de duivel geleid had op een hogen berg, toonde hij Hem al de koninkrijken der wereld, in een ogenblik tijds.
And he took him up and let him see all the kingdoms of the earth in a minute of time.
και αναγαγων αυτον ο διαβολος εις ορος υψηλον εδειξεν αυτω πασας τας βασιλειας της οικουμενης εν στιγμη χρονου
- 6 En de duivel zeide tot Hem: Ik zal U al deze macht, en de heerlijkheid derzelve koninkrijken geven; want zij is mij overgegeven, en ik geef ze, wien ik ook wil;
And the Evil One said, I will give you authority over all these, and the glory of them, for it has been given to me, and I give it to anyone at my pleasure.
και ειπεν αυτω ο διαβολος σοι δωσω την εξουσιαν ταυτην πασαν και την δοξαν αυτων οτι εμοι παραδεδοται και ω εαν θελω διδωμι αυτην
- 7 Indien Gij dan mij zult aanbidden, zo zal het alles Uw zijn.
If then you will give worship to me, it will all be yours.
συ ουν εαν προσκυνησης ενωπιον μου εσται σου παντα
- 8 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Ga weg van Mij, satan, want er is geschreven: Gij zult den Heere, uw God, aanbidden, en Hem alleen dienen.
And Jesus in answer said to him, It has been said in the Writings, Give worship to the Lord your God, and be his servant only.
και αποκριθεις αυτω ειπεν ο ιησους υπαγε οπισω μου σατανα γεγραπται γαρ προσκυνησεις κυριον τον θεον σου και αυτω μονω λατρευσεις
- 9 En hij leidde Hem naar Jeruzalem, en stelde Hem op de tinne des tempels, en zeide tot Hem: Indien Gij de Zoon Gods zijt, werp Uzelven van hier nederwaarts;
And he took him to Jerusalem and put him on the highest point of the Temple and said to him, If you are the Son of God, let yourself go down from here; for it is said in the Writings, και ηγαγεν αυτον εις ιερουσαλημ και εστησεν αυτον επι το πτερυγιον του ιερου και ειπεν αυτω ει ο υιος ει του θεου βαλε σεαυτον εντευθεν κατο
- 10 Want er is geschreven, dat Hij Zijn engelen van U bevelen zal, dat zij U bewaren zullen;
He will give his angels orders to take care of you:
γεγραπται γαρ οτι τοις αγγελοις αυτου εντελειται περι σου του διαφυλαξαι σε
- 11 En dat zij U op de handen nemen zullen, opdat Gij Uw voet niet te eniger tijd aan een steen stoot.
And, In their hands they will keep you up, so that your foot may not be crushed against a stone.
και οτι επι χειρων αρουσιν σε μηποτε προσκοψης προς λιθον τον ποδα σου
- 12 En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Er is gezegd: Gij zult den Heere, uw God, niet verzoeken.
And Jesus made answer and said to him, It is said in the Writings, You may not put the Lord your God to the test.
και αποκριθεις ειπεν αυτω ο ιησους οτι ειρηται ουκ εκπειρασεις κυριον τον θεον σου
- 13 En als de duivel alle verzoeking voleindigd had, week hij van Hem voor een tijd.
And when all these tests were ended the Evil One went away from him for a time.
και συντελεσας παντα πειρασμον ο διαβολος απεστη απ αυτου αχρι καιρου
- 14 En Jezus keerde wederom, door de kracht des Geestes, naar Galilea; en het gerucht van Hem ging uit door het gehele omliggende land.
And Jesus came back to Galilee in the power of the Spirit, and the news of him went through all the country round about.
και υπεστρεψεν ο ιησους εν τη δυναμει του πνευματος εις την γαλιλαιαν και φημη εξηλθεν καθ ολης της περιχωρου περι αυτου
- 15 En Hij leerde in hun synagogen, en werd van allen geprezen.
And he was teaching in their Synagogues and all men gave him praise.
και αυτος εδιδασκεν εν ταις συναγωγαις αυτων δοξαζομενος υπο παντων
- 16 En Hij kwam te Nazareth, daar Hij opgevoed was, en ging, naar Zijn gewoonte, op den dag des sabbats in de synagoge; en stond op om te lezen.
And he came to Nazareth, where he had been as a child, and he went, as his way was, into the Synagogue on the Sabbath, and got up to give a reading.
και ηλθεν εις την ναζαρετ ου ην τεθραμμενος και εισηλθεν κατα το ειωθος αυτω εν τη ημερα των σαββατων εις την συναγωγην και ανεστη αναγνωσαι
- 17 En Hem werd gegeven het boek van den profeet Jesaja; en als Hij het boek opengedaan had, vond Hij de plaats, daar geschreven was;
And the book of the prophet Isaiah was given to him and, opening the book, he came on the place where it is said, και επεδοθη αυτω βιβλιον ησαιου του προφητου και αναπτωξας το βιβλιον ευρεν τον τοπον ου ην γεγραμμενον

- 18 De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalft; Hij heeft Mij gezonden, om den armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen, diegebroken zijn van hart;
The Spirit of the Lord is on me, because I am marked out by him to give good news to the poor; he has sent me to make well those who are broken-hearted; to say that the prisoners will be let go, and the blind will see, and to make the wounded free from their chains,
πνευμα κυριου επ εμε ου ενεκεν εχρισεν με ευαγγελιζεσθαι πτωχοις απεσταλκεν με ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν κηρυξαι αιχμαλωτοις αφεσιν και τυφλοις αναβλεψιν αποστειλαι τεθρα υσμενους εν αφεσει
- 19 Om den gevangenen te prediken loslating, en den blinden het gezicht, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar desHeeren.
To give knowledge that the year of the Lord's good pleasure is come.
κηρυξαι ενιαντον κυριου δεκτον
- 20 En als Hij het boek toegedaan en den dienaar wedergegeven had, zat Hij neder; en de ogen van allen in de synagoge waren op Hem geslagen.
And shutting the book he gave it back to the servant and took his seat: and the eyes of all in the Synagogue were fixed on him.
και πτυξας το βιβλιον αποδους τω υπηρετη εκαθισεν και παντων εν τη συναγωγη οι οφθαλμοι ησαν ατενιζοντες αυτο
- 21 En Hij begon tot hen te zeggen: Heden is deze Schrift in uw oren vervuld.
Then he said to them, Today this word has come true in your hearing.
ηρξατο δε λεγειν προς αυτους οτι σημερον πεπληρωται η γραφη αυτη εν τοις ωσιν υμων
- 22 En zij gaven Hem allen getuigenis, en verwonderden zich over de aangename woorden, die uit Zijn mond voortkwamen; en zeiden: Is deze niet de Zoon vanJozef?
And they were all giving witness, with wonder, to the words of grace which came from his mouth: and they said, Is not this the son of Joseph?
και παντες εμαρτυρουν αυτο και εθαυμαζον επι τοις λογοις της χαριτος τοις εκπορευομενοις εκ του στοματος αυτου και ελεγον ουχ ουτος εστιν ο υιος ιωσηφ
- 23 En Hij zeide tot hen: Gij zult zonder twijfel tot Mij dit spreekwoord zeggen: Medicijnmeester, genees Uzelven; al wat wij gehoord hebben, dat in Kapernaumgeschied is, doe dat ook hier in Uw vaderland.
And he said to them, Without doubt you will say to me, Let the medical man make himself well: the things which to our knowledge were done at Capernaum, do them here in your country.
και ειπεν προς αυτους παντως ερευτε μοι την παραβολην ταυτην ιατρε θεραπευσον σεαυτον οσα ηκουσαμεν γενομενα εν τη καπερναουμ ποιησον και ωδε εν τη πατριδι σου
- 24 En Hij zeide: Voorwaar Ik zeg u, dat geen profeet aangenaam is in zijn vaderland.
And he said to them, Truly I say to you, No prophet is honoured in his country.
ειπεν δε αμην λεγω υμιν οτι ουδεις προφητης δεκτος εστιν εν τη πατριδι αυτου
- 25 Maar Ik zeg u in der waarheid: Er waren vele weduwen in Israel in de dagen van Elias, toen de hemel drie jaren en zes maanden gesloten was, zodat er grotehongersnood werd over het gehele land.
Truly I say to you, There were a number of widows in Israel in the days of Elijah, when the heaven was shut up for three years and six months and there was no food in the land;
επ αληθειας δε λεγω υμιν πολλαι χηραι ησαν εν ταις ημεραις ηλιου εν τω ισραηλ οτε εκλεισθη ο ουρανος επι ετη τρια και μηνας εξ ως εγενετο λιμος μεγας επι πασαν την γην
- 26 En tot geen van haar werd Elias gezonden, dan naar Sarepta Sidonis, tot een vrouw, die weduwe was.
But Elijah was not sent to one of them, but only to Zarephath, in the land of Sidon, to a woman who was a widow.
και προς ουδεμιαν αυτων επεμφθη ηλιας ει μη εις σαρπητα της σιδωνος προς γυναικα χηραν
- 27 En er waren vele melaatsen in Israel, ten tijde van den profeet Elisa; en geen van hen werd gereinigd, dan Naaman, de Syrier.
And there were a number of lepers in Israel in the time of Elisha the prophet, and not one of them was made clean, but only Naaman the Syrian.
και πολλοι λεπροι ησαν επι ελισσαιου του προφητου εν τω ισραηλ και ουδεις αυτων εκαθαρισθη ει μη νεμαν ο συρος
- 28 En zij werden allen in de synagoge met toorn vervuld, als zij dit hoorden.
And all who were in the Synagogue were very angry when these things were said to them.
και επλησθησαν παντες θυμου εν τη συναγωγη ακουοντες ταυτα
- 29 En opstaande, wierpen zij Hem uit, buiten de stad, en leidden Hem op den top des bergs, op denwelken hun stad gebouwd was, om Hem van de steilte af tewerpen.
And they got up and took him out of the town to the edge of the mountain on which their town was, so that they might send him down to his death.
και ανσταντες εξεβαλον αυτον εξω της πολεως και ηγαγον αυτον εως της οφρους του ορους εφ ου η πολις αυτων ωκοδομητο εις το κατακρημισαι αυτον
- 30 Maar Hij, door het midden van hen doorgegaan zijnde, ging weg.
But he came through them and went on his way.
αυτος δε διελθων δια μεσου αυτων επορευετο

- 31 En Hij kwam af te Kapernaum, een stad van Galilea, en leerde hen op de sabbatdagen.
 And he came down to Capernaum, a town of Galilee; and he was giving them teaching on the Sabbath.
 και κατηλθεν εις καπερναουμ πολιν της γαλιλαιας και ην διδασκων αυτους εν τοις σαββασιν
- 32 En zij versloegen zich over Zijn leer, want Zijn woord was met macht.
 And they were surprised at his teaching, for his word was with authority.
 και εξεπλησσαντο επι τη διδαχη αυτου οτι εν εξουσια ην ο λογος αυτου
- 33 En in de synagoge was een mens, hebbende een geest eens onreinen duivels; en hij riep uit met grote stemme,
 And there was a man in the Synagogue who had an unclean spirit; and he gave a loud cry and said,
 και εν τη συναγωγη ην ανθρωπος εχων πνευμα δαιμονιου ακαθαρτου και ανεκραξεν φωνη μεγαλη
- 34 Zeggende: Laat af, wat hebben wij met U te doen, Gij Jezus Nazarener? Zijt Gij gekomen, om ons te verderven? Ik ken U, wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods.
 Let us be! what have we to do with you, Jesus of Nazareth? have you come to put an end to us? I have knowledge who you are, the Holy One of God.
 λεγων εα τι ημιν και σοι ιησου ναζαρηνη ηλθες απολεσαι ημας οίδα σε τις ει ο αγιος του θεου
- 35 En Jezus bestrafte hem, zeggende: Zwijg stil, en ga van hem uit. En de duivel, hem in het midden geworpen hebbende, voer van hem uit, zonder hem iets tebeschadigen.
 And Jesus said to him, Be quiet, and come out of him. And when the evil spirit had put him down on the earth in the middle of them, he came out of him, having done him no damage.
 και επετιμησεν αυτω ο ιησους λεγων φιωθητι και εξελθε εξ αυτου και ριψαν αυτον το δαιμονιον εις το μεσον εξηλθεν απ αυτου μηδεν βλαψαν αυτον
- 36 En er kwam een verbaasdheid over allen; en zij spraken samen tot elkander, zeggende: Wat woord is dit, dat Hij met macht en kracht den onreinen geestengebiedt, en zij varen uit?
 And wonder came on them all and they said to one another, What are these words? for with authority and power he gives orders to the evil spirits and they come out.
 και εγενετο θαμβος επι παντας και συνελαλουν προς αλληλους λεγοντες τις ο λογος ουτος οτι εν εξουσια και δυναμει επιτασσει τοις ακαθαρτοις πνευμασιν και εξερχονται
- 37 En het gerucht van Hem ging uit in alle plaatsen des omliggenden lands.
 And there was much talk about him in all the places round about.
 και εξεπορευετο ηχος περι αυτου εις παντα τοπον της περιχωρου
- 38 En Jezus, opgestaan zijnde uit de synagoge, ging in het huis van Simon; en Simons vrouws moeder was met een grote koorts bevangen, en zij baden Hem voorhaar.
 And he got up and went out of the Synagogue and went into the house of Simon. And Simon's wife's mother was very ill with a burning heat; and in answer to their prayers for her
 αναστας δε εκ της συναγωγης εισηλθεν εις την οικιαν σιμωνος η πενθερα δε του σιμωνος ην συνεχομενη πυρετω μεγαλω και ηρωτησαν αυτον περι αυτης
- 39 En staande boven haar, bestrafte Hij de koorts, en de koorts verliet haar; en zij van stonde aan opstaande, diende henlieden.
 He went near her, and with a sharp word he gave orders to the disease and it went away from her; and straight away she got up and took care of their needs.
 και επιστας επανω αυτης επετιμησεν τω πυρετω και αφηκεν αυτην παραρημα δε αναστασα δικονει αυτοις
- 40 En als de zon onderging, brachten allen, die zieken hadden, met verscheidenen ziekten bevangen, die tot Hem, en Hij legde een iegelijk van hen de handenop, en genas dezelve.
 And at sundown all those who had anyone ill with any sort of disease, took them to him, and he put his hands on every one of them and made them well.
 δυνοντος δε του ηλιου παντες οσοι ειχον ασθενοντας νοσοις ποικιλαις ηγαγον αυτους προς αυτον ο δε ενι εκαστω αυτων τας χειρας επιθεις εθεραπευσεν αυτους
- 41 En er voeren ook duivelen uit van velen, roepende en zeggende: Gij zijt de Christus, de Zone Gods! En hen bestraffende, liet Hij die niet spreken, omdat zijwisten, dat Hij de Christus was.
 And evil spirits came out of a number of them, crying out and saying, You are the Son of God. But he gave them sharp orders not to say a word, because they had knowledge that he was the Christ.
 εξηρχετο δε και δαιμονια απο πολλων κραζοντα και λεγοντα οτι συ ει ο χριστος ο υιος του θεου και επιτιμον ουκ εια αυτα λαλειν οτι ηδεισαν τον χριστον αυτον ειναι
- 42 En als het dag werd, ging Hij uit, en trok naar een woeste plaats; en de scharen zochten Hem, en kwamen tot bij Hem, en hielden Hem op, dat Hij van hen nietzou weggaan.
 And when it was day, he came out and went to a waste place; and great numbers of people came looking for him, and they came to him and would have kept him from going away.
 γενομενης δε ημερας εξελθων επορευθη εις ερημον τοπον και οι οχλοι εζητουν αυτον και ηλθον εως αυτου και κατειχον αυτον του μη πορευεσθαι απ αυτων
- 43 Maar Hij zeide tot hen: Ik moet ook anderen steden het Evangelie van het Koninkrijk Gods verkondigen; want daartoe ben Ik uitgezonden.
 But he said to them, I have to give the good news of the kingdom of God in other towns, because that is why I was sent.
 ο δε ειπεν προς αυτους οτι και ταις ετεραις πολεσιν ευαγγελισασθαι με δει την βασιλειαν του θεου οτι εις τουτο απεσταλμαι
- 44 En Hij predikte in de synagogen van Galilea. Lukas 5
 And he was teaching in the Synagogues of Galilee.
 και ην κηρυσσων εν ταις συναγωγαις της γαλιλαιας

- 1 En het geschiedde, als de schare op Hem aandrong, om het Woord Gods te horen, dat Hij stond bij het meer Gennesareth.
Now it came about that while the people came pushing to be near him, and to have knowledge of the word of God, he was by a wide stretch of water named Gennesaret;
εγενετο δε εν τω τον οχλον επικεισθαι αυτω του ακουειν τον λογον του θεου και αυτος ην εστως παρα την λιμνην γεννησαρετ
- 2 En Hij zag twee schepen aan den oever van het meer liggende, en de vissers waren daaruit gegaan, en spoelden de netten.
And he saw two boats by the edge of the water, but the fishermen had gone out of them and were washing their nets.
και ειδεν δυο πλοια εστωτα παρα την λιμνην οι δε αλιεις αποβαντες απ αυτων απεπλυναν τα δικτυα
- 3 En Hij ging in een van die schepen, hetwelk van Simon was, en bad hem, dat hij een weinig van het land afstak; en nederzittende, leerde Hij de scharen uit hetschip.
And he got into one of the boats, the property of Simon, and made a request to him to go a little way out from the land. And being seated he gave the people teaching from the boat.
εμβας δε εις εν των πλοιων ο ην του σιμωνος ηρωτησεν αυτον απο της γης επαναγαγειν ολιγον και καθισας εδιδασκεν εκ του πλοιου τους οχλους
- 4 En als Hij affliet van spreken, zeide Hij tot Simon: Steek af naar de diepte, en werp uw netten uit om te vangen.
And when his talk was ended, he said to Simon, Go out into deep water, and let down your nets for fish.
ως δε επασατο λαλων ειπεν προς τον σιμονα επαναγαγε εις το βαθος και χαλασατε τα δικτυα υμων εις αγρα
- 5 En Simon antwoordde en zeide tot Hem: Meester, wij hebben den gehelen nacht over gearbeid, en niet gevangen; doch op Uw woord zal ik het net uitwerpen.
And Simon, answering, said, Master, we were working all night and we took nothing; but at your word I will let down the nets.
και αποκριθεις ο σιμων ειπεν αυτω επιστατα δι ολης της νυκτος κοπιασαντες ουδεν ελαβομεν επι δε τω ρηματι σου χαλασω το δικτυον
- 6 En als zij dat gedaan hadden, besloten zij een grote menigte vissen, en hun net scheurde.
And when they had done this, they got such a great number of fish that it seemed as if their nets would be broken;
και τουτο ποιησαντες συνεκλεισαν ιχθυων πληθος πολυ διερρηγνυτο δε το δικτυον αυτων
- 7 En zij wenkten hun medegenoten, die in het andere schip waren, dat zij hen zouden komen helpen. En zij kwamen, en vulden beide de schepen, zodat zij bijnazonken.
And they made signs to their friends in the other boat to come to their help. And they came, and the two boats were so full that they were going down.
και κατενευσαν τοις μετοχοις τοις εν τω ετερω πλοιω του ελθοντας συλλαβεσθαι αυτοις και ηλθον και επλησαν αμφοτερα τα πλοια ωστε βυθιζεσθαι αυτα
- 8 En Simon Petrus, dat ziende, viel neder aan de knieen van Jezus, zeggende: Heere! ga uit van mij; want ik ben een zondig mens.
But Simon, when he saw it, went down at the knees of Jesus and said, Go away from me, O Lord, for I am a sinner.
ιδων δε σιμων πετρος προσεπεσεν τοις γονασιν του ιησου λεγων εξελθε απ εμου οτι ανηρ αμαρτωλος ειμι κυριε
- 9 Want verbaasdheid had hem bevangen, en allen, die met hem waren, over de vangst der vissen, die zij gevangen hadden;
For he was full of wonder and so were all those who were with him, at the number of fish which they had taken;
θαμβος γαρ περιεσχεν αυτον και παντας τους συν αυτω επι τη αγρα των ιχθυων η συνελαβον
- 10 En desgelijks ook Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeus, die medegenoten van Simon waren. En Jezus zeide tot Simon: Vrees niet; van nu aan zult gij mensen vangen.
And so were James and John, the sons of Zebedee, who were working with Simon. And Jesus said to Simon, Have no fear; from this time forward you will be a fisher of men.
ομοιος δε και ιακωβον και ιωαννην υιους ζεβεδαιου οι ησαν κοινωνοι τω σιμωνι και ειπεν προς τον σιμονα ο ιησους μη φοβου απο του νυν ανθρωπους εση ζωγων
- 11 En als zij de schepen aan land gestuurd hadden, verlieten zij alles, en volgden Hem.
And when they had got their boats to the land, they gave up everything and went after him.
και καταγαγοντες τα πλοια επι την γην αφεντες απαντα ηκολουθησαν αυτω
- 12 En het geschiedde, als Hij in een dier steden was, ziet, er was een man vol melaatsheid; en Jezus ziende, viel hij op het aangezicht, en bad Hem, zeggende: Heere! zo Gij wilt, Gij kunt mij reinigen.
And it came about that while he was in one of the towns, there was a leper there: and when he saw Jesus he went down on his face in prayer to him, saying, Lord, if it is your pleasure, you have power to make me clean.
και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν μια των πολεων και ιδου ανηρ πληρης λεπρας και ιδων τον ιησουν πεσων επι προσωπον εδεηθη αυτου λεγων κυριε εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι
- 13 En Hij, de hand uitstreckende, raakte hem aan; en zeide: Ik wil, word gereinigd! En terstond ging de melaatsheid van hem.
And he put out his hand to him and said, It is my pleasure; be clean. And straight away his disease went from him.
και εκτεινας την χειρα ησατο αυτου ειπων θελω καθαρισθητι και ευθως η λεπρα απηλθεν απ αυτου

- 14 En Hij gebood hem, dat hij het niemand zeggen zou; maar ga heen, zeide Hij, vertoon uzelf den priester, en offer voor uw reiniging, gelijk Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis.
And he gave him orders: Say nothing to any man, but let the priest see you and give an offering so that you may be made clean, as the law of Moses says, and for a witness to them.
και αυτος παρηγγειλεν αυτω μηδενι ειπειν αλλα απελθων δειξον σεαυτον τω ιερει και προσενεγκε περι του καθαρισμου σου καθως προσεταξεν μοσης εις μαρτυριον αυτοις
- 15 Maar het gerucht van Hem ging te meer voort; en vele scharen kwamen samen om Hem te horen, en door Hem genezen te worden van hun krankheden.
But news of him went out all the more, in every direction, and great numbers of people came together to give hearing to his words and to be made well from their diseases.
δηρχετο δε μαλλον ο λογος περι αυτου και συνηρχοντο οχλοι πολλοι ακουειν και θεραπευεσθαι υπ αυτου απο των ασθενειων αυτων
- 16 Maar Hij vertrok in de woestijnen, en bad aldaar.
But he went away by himself to a waste place for prayer.
αυτος δε ην υποχωρων εν ταις ερημοις και προσευχομενος
- 17 En het geschiedde in een dier dagen, dat Hij leerde, en er zaten Farizeen en leraars der wet, die van alle vlekken van Galilea, en Judea, en Jeruzalem gekomen waren; en de kracht des Heeren was er om hen te genezen.
And it came about that on one of these days he was teaching; and some Pharisees and teachers of the law were seated there, who had come from every town of Galilee and Judaea and from Jerusalem; and the power of the Lord was with him, to make those who were ill free from their diseases.
και εγενετο εν μια των ημερων και αυτος ην διδασκων και ησαν καθημενοι φαρισαιοι και νομοδιδασκαλοι οι ησαν εληλυθοτες εκ πασης κομης της γαλιλαιας και ιουδαιας και ιερουσαλημ και δυναμις κυριου ην εις το ιασθαι αυτους
- 18 En ziet, enige mannen brachten op een bed een mens, die geraakt was, en zochten hem in te brengen, en voor Hem te leggen.
And some men had with them, on a bed, a man who was ill, without power of moving; and they made attempts to get him in and put him before Jesus.
και ιδου ανδρες φεροντες επι κλινης ανθρωπον ος ην παραλελυμενος και εζητουν αυτον εισενεγκειν και θειναι ενωπιον αυτου
- 19 En niet vindende, waardoor zij hem inbrengen mochten, overmits de schare, zo klommen zij op het dak, en lieten hem door de tichelen neder met het beddeken, in het midden, voor Jezus.
And because of the mass of people, there was no way to get him in; so they went up on the top of the house and let him down through the roof, on his bed, into the middle in front of Jesus.
και μη ευροντες δια ποιας εισενεγκωσιν αυτον δια τον οχλον αναβαντες επι το δωμα δια των κεραμων καθηκαν αυτον συν τω κλινιδιω εις το μεσον εμπροσθεν του ιησου
- 20 En Hij ziende hun geloof, zeide tot hem: Mens, uw zonden zijn u vergeven.
And seeing their faith he said, Man, you have forgiveness for your sins.
και ιδων την πιστιν αυτων ειπεν αυτω ανθρωπε αφεωνται σοι αι αμαρτια σου
- 21 En de Schriftgeleerden en de Farizeen begonnen te overdenken, zeggende: Wie is Deze, Die gods lastering spreekt? Wie kan de zonden vergeven, dan God alleen?
And the scribes and Pharisees were having an argument, saying, Who is this, who has no respect for God? who is able to give forgiveness for sins, but God only?
και ηρξαντο διαλογιζεσθαι οι γραμματεις και οι φαρισαιοι λεγοντες τις εστιν ουτος ος λαλει βλασφημιας τις δυναται αφιεναι αμαρτιας ει μη μονος ο θεος
- 22 Maar Jezus, hun overdenkingen bekende, antwoordde en zeide tot hen: Wat overdenkt gij in uw harten?
But Jesus, who had knowledge of their thoughts, said to them, Why are you reasoning in your hearts?
επιγνους δε ο ιησους τους διαλογισμους αυτων αποκριθεις ειπεν προς αυτους τι διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις υμων
- 23 Wat is lichter te zeggen: Uw zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en wandel?
Which is the simpler: to say, You have forgiveness for your sins; or to say, Get up and go?
τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν αφεωνται σοι αι αμαρτια σου η ειπειν εγειραι και περιπατει
- 24 Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde, de zonde te vergeven (zeide Hij tot den geraakte): Ik zeg u, sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis.
But so that you may see that on earth the Son of man has authority for the forgiveness of sins, (he said to the man who was ill,) I say to you, Get up, and take up your bed, and go into your house.
ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι αμαρτιας ειπεν τω παραλελυμενω σοι λεγω εγειραι και αρας το κλινιδιον σου πορευου εις τον οικον σου
- 25 En hij, terstond voor Hem opstaande, en opgenomen hebbende hetgeen, daar hij op gelegen had, ging heen naar zijn huis, God verheerlijkende.
And straight away he got up before them, and took up his bed and went away to his house giving praise to God.
και παραχρημα αναστας ενωπιον αυτων αρας εφ ω κατεκειτο απηλθεν εις τον οικον αυτου δοξαζων τον θεον
- 26 En ontzetting heeft hen allen bevangen, en zij verheerlijkten God, en werden vervuld met vreeze, zeggende: Wij hebben heden ongelofelijke dingen gezien.
And wonder overcame them all, and they gave glory to God; and they were full of fear, saying, We have seen strange things today.
και εκστασις ελαβεν απαντας και εδοξαζον τον θεον και επλησθησαν φοβου λεγοντες οτι ειδομεν παραδοξα σημερον

- 27 En na dezen ging Hij uit, en zag een tollenaar, met name Levi, zitten in het tolhuis, en zeide tot hem: Volg Mij.
 And after these things he went out, and saw Levi, a tax-farmer, seated at the place where taxes were taken, and said to him, Come after me.
 και μετα ταυτα εξηλθεν και εθεασατο τελωνην ονοματι λεβιν καθημενον επι το τελωνιον και ειπεν αυτω ακολουθει μοι
- 28 En hij, alles verlatende, stond op en volgde Hem.
 And giving up his business, he got up and went after him.
 και καταλιπων απαντα αναστας ηκολουθησεν αυτω
- 29 En Levi richtte Hem een groten maaltijd aan, in zijn huis; en er was een grote schare van tollenaars, en van anderen, die met hen aanzaten.
 And Levi made a great feast for him in his house: and a great number of tax-farmers and others were seated at table with them.
 και εποιησεν δοχην μεγαλην ο λεβις αυτω εν τη οικια αυτου και ην οχλος τελωνων πολυς και αλλων οι ησαν μετ αυτων κατακειμενοι
- 30 En hun Schriftgeleerden en de Farizeen murmureerden tegen Zijn discipelen, zeggende: Waarom eet en drinkt gij met tollenaars en zondaren?
 And the Pharisees and their scribes made protests against his disciples, saying, Why do you take food and drink with tax-farmers and sinners?
 και εγγυζον οι γραμμαται αυτων και οι φαρισαιοι προς τους μαθητας αυτου λεγοντες διατι μετα τελωνων και αμαρτωλων εσθιετε και πινετε
- 31 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Die gezond zijn, hebben den medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.
 And Jesus, answering, said to them, Those who are well have no need of a medical man, but those who are ill.
 και αποκριθεις ο ιησους ειπεν προς αυτους ου χρειαν εχουσιν οι υγιαινοντες ιατρου αλλ οι κακως εχοντες
- 32 Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekering.
 I have come, not to get the upright, but sinners, so that they may be turned from their sins.
 ουκ εληλυθα καλεσαι δικαιους αλλα αμαρτωλους εις μετανοιαν
- 33 En zij zeiden tot Hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes dikmaals, en doen gebeden, desgelijks ook de discipelen der Farizeen, maar de Uwe etenen drinken?
 And they said to him, The disciples of John frequently go without food, and make prayers, and so do the disciples of the Pharisees; but your disciples take food and drink.
 οι δε ειπον προς αυτον διατι οι μαθηται ιωαννου νηστευουσιν πυκνα και δεησεις ποιουνται ομοιος και οι των φαρισαιων οι δε σοι εσθιουσιν και πινουσιν
- 34 Doch Hij zeide tot hen: Kunt gij de bruiloftskinderen, terwijl de Bruidegom bij hen is, doen vasten?
 And Jesus said, Are you able to make the friends of the newly-married man go without food when he is with them?
 ο δε ειπεν προς αυτους μη δυνασθε τους υιους του νυμφωνος εν ω ο νυμφιος μετ αυτων εστιν ποιησαι νηστευειν
- 35 Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal weggenomen zijn, dan zullen zij vasten in die dagen.
 But the days will come when he will be taken away from them, and then they will go without food.
 ελευσονται δε ημεραι και οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιος τοτε νηστευσουσιν εν εκειναις ταις ημεραις
- 36 En Hij zeide ook tot hen een gelijkenis: Niemand zet een lap van een nieuw kleed op een oud kleed; anders zo scheurt ook dat nieuwe het oude, en de lap van het nieuwe komt met het oude niet overeen.
 And he said to them, in a story, No man takes a bit of cloth from a new coat and puts it on to an old coat, for so the new coat would be damaged and the bit from the new would not go well with the old.
 ελεγεν δε και παραβολην προς αυτους οτι ουδεις επιβλημα ιματιου καινου επιβλλει επι ιματιον παλαιον ει δε μηγε και το καινον σχιζει και το παλαιον ου συμφωνει επιβλημα το απο του καινου
- 37 En niemand doet nieuwen wijn in oude leder zakken; anders zo zal de nieuwe wijn de leder zakken doen bersten, en de wijn zal uitgestort worden, en de lederzakken zullen verderven.
 And no man puts new wine into old wine-skins, for fear that the skins will be burst by the new wine, and the wine be let out, and the skins come to destruction.
 και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μηγε ρηξει ο νεος οινος τους ασκους και αυτος εκχυθησεται και οι ασκοι απολουνται
- 38 Maar nieuwen wijn moet men in nieuwe leder zakken doen, en zij worden beide te zamen behouden.
 But new wine has to be put into new wine-skins.
 αλλα οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον και αμφοτεροι συντηρουνται
- 39 En niemand, die ouden drinkt, begeert terstond nieuwen; want hij zegt: De oude is beter.
 And no man, having had old wine, has any desire for new, for he says, The old is better.
 και ουδεις πινων παλαιον ευθεως θελει νεον λεγει γαρ ο παλαιος χρηστοτερος εστιν

- 1 En het geschiedde op den tweeden eersten sabbat, dat Hij door het gezaaide ging; en Zijn discipelen plukten aren, en aten ze, die wrijvende met de handen.
Now it came about that on the Sabbath he was going through the fields of grain, and his disciples took the heads of the grain for food, crushing them in their hands.
εγενετο δε εν σαββατω δευτεροπρωτω διαπορευεσθαι αυτον δια των σποριμων και επιλλον οι μαθηται αυτου τους σταχυας και ησθιον ψωχοντες ταις χερσιν
- 2 En sommigen der Farizeen zeiden tot hen: Waarom doet gij, wat niet geoorloofd is te doen op de sabbatten?
But some of the Pharisees said, Why do you do what it is not right to do on the Sabbath?
τινες δε των φαρισαιων ειπον αυτοις τι ποιειτε ο ουκ εξεστιν ποιειν εν τοις σαββασιν
- 3 En Jezus, hun antwoordende, zeide: Hebt gij ook dat niet gelezen, hetwelk David deed, wanneer hem hongerde, en dengenen, die met hem waren?
And Jesus said, Have you not seen in the Writings what David did when he was in need of food, he, and those who were with him;
και αποκριθεις προς αυτους ειπεν ο ιησους ουδε τουτο ανεγνωτε ο εποιησεν δαβιδ οποτε επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου οντες
- 4 Hoe hij ingegaan is in het huis Gods, en de toonbroden genomen en gegeten heeft, en ook gegeven dengenen, die met hem waren, welke niet zijn geoorloofd teeten, dan alleen den priesteren.
How he went into the house of God and took for food the holy bread, which only the priests may take, and gave it to those who were with him?
ως εισηλθεν εις τον οικον του θεου και τους αρτους της προθεσεως ελαβεν και εφαγεν και εδωκεν και τοις μετ αυτου ους ουκ εξεστιν φαγειν ει μη μονους τους ιερεις
- 5 En Hij zeide tot hen: De Zoon des mensen is een Heere ook van den sabbat.
And he said, The Son of man is lord even of the Sabbath.
και ελεγεν αυτοις οτι κυριος εστιν ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου
- 6 En het geschiedde ook op een anderen sabbat, dat Hij in de synagoge ging, en leerde. En daar was een mens, en zijn rechterhand was dor.
And it came about, on another Sabbath, that he went into the Synagogue and was teaching there. And a man was there whose right hand was dead.
εγενετο δε και εν ετερω σαββατω εισελθειν αυτον εις την συναγωγην και διδασκειν και ην εκει ανθρωπος και η χειρ αυτου η δεξια ην ξηρα
- 7 En de Schriftgeleerden en de Farizeen namen Hem waar, of Hij op den sabbat genezen zou; opdat zij enige beschuldiging tegen Hem mochten vinden.
And the scribes and Pharisees were watching him to see if he would make him well on the Sabbath, so that they might be able to say something against him.
παρετηρουν δε αυτον οι γραμματαις και οι φαρισαιοι ει εν τω σαββατω θεραπευσει ινα ευρωσιν κατηγοριαν αυτου
- 8 Doch Hij kende hun gedachten, en zeide tot den mens, die de dorre hand had: Rijs op, en sta in het midden. En hij opgestaan zijnde, stond overeind.
But he had knowledge of their thoughts; and he said to the man whose hand was dead, Get up and come into the middle. And he got up and came forward.
αυτος δε ηδει τους διαλογισμους αυτων και ειπεν τω ανθρωπω τω ξηραν εχοντι την χειρα εγειραι και στηθι εις το μεσον ο δε αναστας εστη
- 9 Zo zeide dan Jezus tot hen: Ik zal u vragen: Wat is geoorloofd op de sabbatten, goed te doen, of kwaad te doen, een mens te behouden, of te verderven?
And Jesus said, I put the question to you, Is it right to do good on the Sabbath or to do evil? to give life or to take it away?
ειπεν ουν ο ιησους προς αυτους επερωτησω υμας τι εξεστιν τοις σαββασιν αγαθοποιησαι η κακοποιησαι ψυχην σωσαι η απολεσαι
- 10 En hen allen rondom aangezien hebbende, zeide Hij tot den mens: Strek uw hand uit. En hij deed alzo; en zijn hand werd hersteld, gezond gelijk de andere.
And looking round on all of them, he said to him, Put out your hand. And he did so: and his hand was made well.
και περιβλεψαμενος παντας αυτους ειπεν τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα σου ο δε εποιησεν ουτως και αποκατεσταθη η χειρ αυτου υγιης ως η αλλη
- 11 En zij werden vervuld met uitzinnigheid, en spraken samen met elkander, wat zij Jezus doen zouden.
But they were full of wrath, and were talking together about what they might do to Jesus.
αυτοι δε επλησθησαν ανοιας και διελαουν προς αλληλους τι αν ποιησειαν τω ιησου
- 12 En het geschiedde in die dagen, dat Hij uitging naar den berg, om te bidden, en Hij bleef den nacht over in het gebed tot God.
And it came about in those days that he went out to the mountain for prayer; and he was all night in prayer to God.
εγενετο δε εν ταις ημεραις ταυταις εξηλθεν εις το ορος προσευξασθαι και ην διανυκτερευων εν τη προσευχη του θεου
- 13 En als het dag was geworden, riep Hij Zijn discipelen tot Zich, en verkoos er twaalf uit hen, die Hij ook apostelen noemde:
And the day came and, turning to his disciples, he made a selection from among them of twelve, to whom he gave the name of Apostles;
και οτε εγενετο ημερα προσεφωνησεν τους μαθητας αυτου και εκλεξαμενος απ αυτων δωδεκα ους και αποστολους ωνομασεν
- 14 Namelijk Simon, welken Hij ook Petrus noemde; en Andreas zijn broeder, Jakobus en Johannes, Filippus en Bartholomeus;
Simon, to whom he gave the name of Peter, and Andrew, his brother, and James and John and Philip and Bartholomew
σιμωνα ον και ωνομασεν πετρον και ανδρεαν τον αδελφον αυτου ιακωβον και ιωαννην φιλιππον και βαρθολομαιον

- 15 Mattheus en Thomas, Jakobus, den zoon van Alfeus, en Simon genaamd Zelotes;
And Matthew and Thomas and James, the son of Alphaeus, and Simon, who was named the Zealot,
ματθαιον και θωμαν ιακωβον τον του αλφαιου και σιμωνα τον καλουμενον ζηλωτην
- 16 Judas, den broeder van Jakobus, en Judas Iskariot, die ook de verrader geworden is.
And Judas, the son of James, and Judas Iscariot, he who was false to him.
ιουδαν ιακωβου και ιουδαν ισκαριωτην ος και εγενετο προδοτης
- 17 En met hen afgekomen zijnde, stond Hij op een vlakke plaats, en met Hem de schare Zijner discipelen, en een grote menigte des volks van geheel Judea enJeruzalem, en van den zeekant van Tyrus en Sidon;
And he came down with them to a level place, and a great band of his disciples, and a very great number of people from all Judaea and Jerusalem and from the parts of Tyre and Sidon by the sea, came to give hearing to him, and to be made well from their diseases;
και καταβας μετ αυτων εστη επι τοπου πεδινου και οχλος μαθητων αυτου και πληθος πολυ του λαου απο πασης της ιουδαιας και ιερουσαλημ και της παραλιου τυρου και σιδωνος οι ηλθον ακουσαι α υτου και ιαθηναι απο των νοσων αυτων
- 18 Die gekomen waren, om Hem te horen, en om van hun ziekten genezen te worden, en die van onreine geesten gekweld waren; en zij werden genezen.
And those who were troubled with unclean spirits were made well.
και οι οχλουμενοι υπο πνευματων ακαθαρτων και εθεραπευοντο
- 19 En al de schare zocht Hem aan te raken; want er ging kracht van Hem uit, en Hij genas ze allen.
And all the people were desiring to be touched by him, for power came from him and made them all well.
και πας ο οχλος εξητει απτεσθαι αυτου οτι δυναμις παρ αυτου εξηρχετο και ιατο παντας
- 20 En Hij, Zijn ogen opslaande over Zijn discipelen, zeide: Zalig zijt gij, armen, want uwer is het Koninkrijk Gods.
And turning his eyes to his disciples he said, Happy are you who are poor: for the kingdom of God is yours.
και αυτος επαρας τους οφθαλμους αυτου εις τους μαθητας αυτου ελεγεν μακαριοι οι πτωχοι οτι υμετερα εστιν η βασιλεια του θεου
- 21 Zalig zijt gij, die nu hongert; want gij zult verzadigd worden. Zalig zijt gij, die nu weent; want gij zult lachen.
Happy are you who are in need of food now: for you will be made full. Happy are you who are weeping now; for you will be glad.
μακαριοι οι πεινωντες νυν οτι χορτασθησεσθε μακαριοι οι κλαιοντες νυν οτι γελασετε
- 22 Zalig zijt gij, wanneer u de mensen haten, en wanneer zij u afscheiden, en smaden, en uw naam als kwaad verwerpen, om des Zoons des mensen wil.
Happy are you, when men have hate for you, and put you away from among them and say angry words to you, turning away in disgust at your name, because of the Son of man.
μακαριοι εστε οταν μισησωσιν υμας οι ανθρωποι και οταν αφορισωσιν υμας και ονειδισωσιν και εκβαλωσιν το ονομα υμων ως πονηρον ενεκα του υιου του ανθρωπου
- 23 Verblijdt u in dien dag, en zijt vrolijk; want, ziet, uw loon is groot in den hemel; want hun vaders deden desgelijks den profeten.
Be glad in that day, and be lifted up for joy, for your reward in heaven will be great: for their fathers did these same things to the prophets.
χαιrete εν εκεινη τη ημερα και σκυρτησατε ιδου γαρ ο μισθος υμων πολυς εν τω ουρανω κατα ταυτα γαρ εποιουν τοις προφηταις οι πατερες αυτων
- 24 Maar wee u, gij rijken, want gij hebt uw troost weg.
But unhappy are you who have wealth: for you have been comforted now.
πλην ουαι υμιν τοις πλουσιοις οτι απεχετε την παρακλησιν υμων
- 25 Wee u, die verzadigd zijt, want gij zult hongeren. Wee u, die nu lacht, want gij zult treuren en wenen.
Unhappy are you who are full of food now: for you will be in need. Unhappy are you who are laughing now: for you will be crying in sorrow.
ουαι υμιν οι εμπεπλησμενοι οτι πεινασετε ουαι υμιν οι γελωντες νυν οτι πενθησετε και κλαυσετε
- 26 Wee u, wanneer al de mensen wel van u spreken, want hun vaders deden desgelijks den valsen profeten.
Unhappy are you when all men give you their approval: for so their fathers did to the false prophets.
ουαι υμιν οταν καλωσ υμας ειπωσιν παντες οι ανθρωποι κατα ταυτα γαρ εποιουν τοις ψευδοπροφηταις οι πατερες αυτων
- 27 Maar Ik zeg ulieden, die dit hoort: Hebt uw vijanden lief; doet wel dengenen, die u haten.
But I say to you who give ear to me, Have love for those who are against you, do good to those who have hate for you,
αλλ υμιν λεγω τοις ακουουσιν αγαπατε τους εχθρους υμων καλωσ ποιειτε τοις μισουσιν υμας

- 28 Zegent degenen, die u vervloeken, en bidt voor degenen, die u geweld doen.
Give blessing to those who give you curses, say prayers for those who are cruel to you.
ευλογειτε τους καταρωμενους υμιν και προσευχεσθε υπερ των επηρεαζοντων υμας
- 29 Dengene, die u aan de wang slaat, biedt ook de andere; en dengene, die u den mantel neemt, verhindert ook den rok niet te nemen.
If a man gives you a blow on one side of your face, then let the other side be turned to him; from him who takes away your coat, do not keep back your robe.
τω τυπτοντι σε επι την σιαγονα παρεχε και την αλλην και απο του αιροντος σου το ιματιον και τον χιτωνα μη κωλυσης
- 30 Maar geeft een iegelijk, die van u begeert; en van dengene, die het uwe neemt, eist niet weder.
Give to everyone who comes with a request, and if a man takes away your property, make no attempt to get it back again.
παντι δε τω αιτουντι σε διδου και απο του αιροντος τα σα μη απαιτει
- 31 En gelijk gij wilt, dat u de mensen doen zullen, doet gij hun ook desgelijks.
Do to others as you would have them do to you.
και καθως θελετε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι και υμεις ποιειτε αυτοις ομοιως
- 32 En indien gij liefhebt, die u liefhebben, wat dank hebt gij? Want ook de zondaars hebben lief degenen, die hen liefhebben.
If you have love for those who have love for you, what credit is it to you? for even sinners have love for those who have love for them.
και ει αγαπατε τους αγαπωντας υμας ποια υμιν χαρις εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι τους αγαπωντας αυτους αγαπωσιν
- 33 En indien gij goed doet degenen, die u goed doen, wat dank hebt gij? Want ook de zondaars doen hetzelfde.
And if you do good to those who do good to you, what credit is it to you? for even sinners do the same.
και εαν αγαθοποιητε τους αγαθοποιουντας υμας ποια υμιν χαρις εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι το αυτο ποιουσιν
- 34 En indien gij leent degenen, van welke gij hoopt weder te ontvangen, wat dank hebt gij? Want ook de zondaars lenen den zondaren, opdat zij evengelijkweder mogen ontvangen.
And if you let those have the use of your money, from whom you are hoping to get it back, what credit is it to you? even sinners do so to sinners, hoping to get back as much as they gave.
και εαν δανειζητε παρ ων ελπιζετε απολαβειν ποια υμιν χαρις εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι αμαρτωλοις δανειζουσιν ινα απολαβωσιν τα ισα
- 35 Maar hebt uw vijanden lief, en doet goed, en leent, zonder iets weder te hopen; en uw loon zal groot zijn, en gij zult kinderen des Allerhoogsten zijn; want Hij is goedertieren over de ondankbaren en bozen.
But be loving to those who are against you and do them good, and give them your money, not giving up hope, and your reward will be great and you will be the sons of the Most High: for he is kind to evil men, and to those who have hard hearts.
πλην αγαπατε τους εχθρους υμων και αγαθοποιειτε και δανειζετε μηδεν απελπιζοντες και εσται ο μισθος υμων πολυς και εσεσθε υιοι του υψιστου οτι αυτος χρηστος εστιν επι τους αχαριστους και πονηρους
- 36 Weest dan barmhartig, gelijk ook uw Vader barmhartig is.
Be full of pity, even as your Father is full of pity.
γινεσθε ουν οικτιρμονες καθως και ο πατηρ υμων οικτιρμων εστιν
- 37 En oordeelt niet, en gij zult niet geoordeeld worden; verdoemt niet, en gij zult niet verdoemd worden; laat los, en gij zult losgelaten worden.
Be not judges of others, and you will not be judged: do not give punishment to others, and you will not get punishment yourselves: make others free, and you will be made free:
και μη κρινετε και ου μη κριθητε μη καταδικαζετε και ου μη καταδικασθητε απολυετε και απολυθησεσθε
- 38 Geeft, en u zal gegeven worden; een goede, neergedrukte, en geschudde en overlopende maat zal men in uw schoot geven; want met dezelfde maat, waarmedegijlieden meet, zal ulieden wedergemeten worden.
Give, and it will be given to you; good measure, crushed down, full and running over, they will give to you. For in the same measure as you give, it will be given to you again.
διδοτε και δοθησεται υμιν μετρον καλον πεπιεσμενον και σεσαλευμενον και υπερεκχυνομενον δωσουσιν εις τον κολπον υμων τω γαρ αυτω μετρω ω μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν
- 39 En Hij zeide tot hen een gelijkenis: Kan ook wel een blinde een blinde op den weg leiden? Zullen zij niet beiden in de gracht vallen?
And he gave them teaching in the form of a story, saying, Is it possible for one blind man to be guide to another? will they not go falling together into a hole?
ειπεν δε παραβολην αυτοις μητι δυναται τυφλος τυφλον οδηγειν ουχι αμφοτεροι εις βοθυνον πεσουνται
- 40 De discipel is niet boven zijn meester; maar een iegelijk volmaakt discipel zal zijn gelijk zijn meester.
The disciple is not greater than his master, but everyone whose learning is complete will be like his master.
ουκ εστιν μαθητης υπερ τον διδασκαλον αυτου καθηρτισμενος δε πας εσται ως ο διδασκαλος αυτου

- 41 En wat ziet gij den splinter, die in uws broeders oog is, en den balk, die in uw eigen oog is, merkt gij niet?
 And why do you take note of the grain of dust in your brother's eye, but take no note of the bit of wood which is in your eye?
 τι δε βλεπεις το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου την δε δοκον την εν τω ιδιω οφθαλμω ου κατανοεις
- 42 Of hoe kunt gij tot uw broeder zeggen: Broeder, laat toe, dat ik den splinter, die in uw oog is, uitdoe; daar gij zelf den balk, die in uw oog is, niet ziet? Gijgeveinsde! doe eerst den balk uit uw oog, en dan zult gij beziën, om den splinter uit te doen, die in uws broeders oog is.
 How will you say to your brother, Brother, let me take the grain of dust out of your eye, when you yourself do not see the bit of wood in your eye? O false one! first take the wood out of your eye and then you will see clearly to take the dust out of your brother's eye.
 η πως δυνασαι λεγειν τω αδελφω σου αδελφε αφες εκβαλω το καρφος το εν τω οφθαλμω σου αυτος την εν τω οφθαλμω σου δοκον ου βλεπων υποκριτα εκβαλε πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου και τότε διαβλεψεις εκβαλαιν το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου
- 43 Want het is geen goede boom, die kwade vrucht voortbrengt, en geen kwade boom, die goede vrucht voortbrengt;
 For no good tree gives bad fruit, and no bad tree gives good fruit.
 ου γαρ εστιν δενδρον καλον ποιουν καρπον σαπρον ουδε δενδρον σαπρον ποιουν καρπον καλον
- 44 Want ieder boom wordt uit zijn eigen vrucht gekend; want men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geen druif van bramen.
 For every tree is judged by its fruit. Men do not get figs from thorns, or grapes from blackberry plants.
 εκαστον γαρ δενδρον εκ του ιδιου καρπου γινωσκεται ου γαρ εξ ακανθων συλλεγουσιν συκα ουδε εκ βατου τρυγωσιν σταφυλην
- 45 De goede mens brengt het goede voort uit den goeden schat zijns harten; en de kwade mens brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten; want uitden overvloed des harten spreekt zijn mond.
 The good man, out of the good store of his heart, gives good things; and the evil man, out of his evil store, gives evil: for out of the full store of the heart come the words of the mouth.
 ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της καρδιας αυτου προφερει το αγαθον και ο πονηρος ανθρωπος εκ του πονηρου θησαυρου της καρδιας αυτου προφερει το πονηρον εκ γαρ του περισσευματος της καρδιας λαλει το στομα αυτου
- 46 En wat noemt gij Mij, Heere, Heere! en doet niet hetgeen Ik zeg?
 Why do you say to me, Lord, Lord, and do not the things which I say?
 τι δε με καλειτε κυριε κυριε και ου ποιειτε α λεγω
- 47 Een iegelijk, die tot Mij komt, en Mijn woorden hoort, en dezelve doet, Ik zal u tonen, wien hij gelijk is.
 Everyone who comes to me and gives ear to my words and does them, I will make clear to you what he is like:
 πας ο ερχομενος προς με και ακουων μου των λογων και ποιων αυτους υποδειξω υμιν τινι εστιν ομοιος
- 48 Hij is gelijk een mens, die een huis bouwde, en groef, en verdiepte, en leide het fundament op een steenrots; als nu de hoge vloed kwam, zo sloeg dewaterstroom tegen dat huis aan, en kon het niet bewegen; want het was op de steenrots gegrond.
 He is like a man building a house, who went deep and put the base of it on a rock; and when the water came up and the river was driving against that house, it was not moved, because the building was good.
 ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομουντι οικιαν ος εσκαψεν και εβαθυνεν και εθηκεν θεμελιον επι την πετραν πλημμυρας δε γενομενης προσερρηξεν ο ποταμος τη οικια εκεινη και ουκ ισχυσεν σαλευσαι α υτην τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν
- 49 Maar die ze gehoord, en niet gedaan zal hebben, is gelijk een mens, die een huis bouwde op de aarde zonder fundament; tegen hetwelk de waterstroomaansloeg, en het viel terstond, en de val van datzelfde huis was groot.
 But he who gives hearing, without doing, is like a man building a house on the earth without a base for it; and when the force of the river came against it, straight away it came down; and the destruction of that house was great.
 ο δε ακουσας και μη ποιησας ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομησαντι οικιαν επι την γην χωρις θεμελιου η προσερρηξεν ο ποταμος και ευθεως επεσεν και εγενετο το ρηγμα της οικιας εκεινης μεγα
- 1 Nadat Hij nu al Zijn woorden voleindigd had, ten aanhore des volks, ging Hij in te Kapernaum.
 After he had come to the end of all his words in the hearing of the people, he went into Capernaum.
 επει δε ε πληρωσεν παντα τα ρηματα αυτου εις τας ακοας του λαου εισηλθεν εις καπερναουμ
- 2 En een dienstknecht van een zeker hoofdman over honderd, die hem zeer waard was, krank zijnde, lag op zijn sterven.
 And a certain captain had a servant who was very dear to him; this servant was ill and near to death.
 εκατονταρχου δε τινος δουλος κακος εχων ημελλεν τελευταν ος ην αυτω εντιμος

- 3 En van Jezus gehoord hebbende, zond hij tot Hem de ouderlingen der Joden, Hem biddende, dat Hij wilde komen, en zijn dienstknecht gezond maken.
 And when news of Jesus came to his ears, he sent to him rulers of the Jews, requesting that he would come and make his servant well.
 ακουσας δε περι του ιησου απεστειλεν προς αυτον πρεσβυτερους των ιουδαιων ερωτων αυτον οπως ελθων διασωση τον δουλον αυτου
- 4 Dezen nu, tot Jezus gekomen zijnde, baden Hem ernstelijk, zeggende: Hij is waardig, dat Gij hem dat doet;
 And they, when they came to Jesus, made their request warmly, saying,
 οι δε παραγενομενοι προς τον ιησουν παρεκαλουν αυτον σπουδαιως λεγοντες οτι αξιος εστιν ω παρεξει τουτο
- 5 Want hij heeft ons volk lief, en heeft zelf ons de synagoge gebouwd.
 It is right for you to do this for him, because he is a friend to our nation, and himself has put up a Synagogue for us.
 αγαπα γαρ το εθνος ημων και την συναγωγην αυτος ωκοδομησεν ημιν
- 6 En Jezus ging met hen. En als Hij nu niet verre van het huis was, zond de hoofdman over honderd tot Hem enige vrienden, en zeide tot Hem: Heere, neem demoeite niet; want ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen.
 And Jesus went with them. And when he was not far from the house, the man sent friends to him, saying, Lord, do not give yourself trouble: for I am not important enough for you to come into my house:
 ο δε ιησους επορευετο συν αυτοις ηδη δε αυτου ου μακραν απεχοντος απο της οικιας επεμψεν προς αυτον ο εκατονταρχος φιλους λεγων αυτω κυριε μη σκυλλου ου γαρ ειμι ικανος ινα υπο την στεγην μου εισελθης
- 7 Daarom heb ik ook mijzelf niet waardig geacht, om tot U te komen; maar zeg het met een woord, en mijn knecht zal genezen worden.
 And I had the feeling that I was not even good enough to come to you: but say the word only, and my servant will be well.
 διο ουδε εμαυτον ηξιωσα προς σε ελθειν αλλα ειπε λογω και ιαθησεται ο παις μου
- 8 Want ik ben ook een mens, onder de macht van anderen gesteld, hebbende krijgsknechten onder mij, en ik zeg tot dezen: Ga, en hij gaat; en tot den anderen: Kom en hij komt; en tot mijn dienstknecht: Doe dat! en hij doet het.
 For I, myself, am a man under authority, having men under me; and I say to this one, Go, and he goes; and to another, Come, and he comes; and to my servant, Do this, and he does it.
 και γαρ εγω ανθρωπος ειμι υπο εξουσιαν τασσομενος εχων υπ εμαυτον στρατιωτας και λεγω τουτω πορευθητι και πορευεται και αλλω ερχου και ερχεται και τω δουλω μου ποιησον τουτο και ποιει
- 9 En Jezus, dit horende, verwonderde Zich over hem; en Zich omkerende, zeide tot de schare, die Hem volgde: Ik zeg ulieden: Ik heb zo groot een geloof zelfs in Israel niet gevonden.
 And when these things were said to Jesus, he was surprised, and, turning to the mass of people coming after him, said, I have not seen such great faith, no, not in Israel.
 ακουσας δε ταυτα ο ιησους εθαυμασεν αυτον και στραφεις τω ακολουθουντι αυτω οχλω ειπεν λεγω υμιν ουδε εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστιν ευρον
- 10 En die gezonden waren, wedergekeerd zijnde in het huis, vonden den zieken dienstknecht gezond.
 And when those who were sent came back to the house they saw that the servant was well.
 και υποστρεψαντες οι πεμφθεντες εις τον οικον ευρον τον ασθενοντα δουλον υγιανοντα
- 11 En het geschiedde op den volgenden dag, dat Hij ging naar een stad, genaamd Nain, en met Hem gingen velen van Zijn discipelen, en een grote schare.
 And it came about, after a little time, that he went to a town named Nain; and his disciples went with him, and a great number of people.
 και εγενετο εν τη εξης επορευετο εις πολιν καλουμενην ναιν και συνεπορευοντο αυτω οι μαθηται αυτου ικανοι και οχλος πολυς
- 12 En als Hij de poort der stad genaakte, zie daar, een dode werd uitgedragen, die een eniggeboren zoon zijner moeder was, en zij was weduwe en een groteschare van de stad was met haar.
 Now when he came near the door of the town, a dead man was being taken out, the only son of his mother, who was a widow: and a great number of people from the town were with her.
 ως δε ηγγισεν τη πυλη της πολεως και ιδου εξεκομιζετο τεθνηκως υιος μονογενης τη μητρι αυτου και αυτη ην χηρα και οχλος της πολεως ικανος συν αυτη
- 13 En de Heere, haar ziende, werd innerlijk met ontferming over haar bewogen, en zeide tot haar: Ween niet.
 And when the Lord saw her, he had pity on her and said to her, Be not sad.
 και ιδων αυτην ο κυριος εσπλαγγισθη επ αυτη και ειπεν αυτη μη κλαιε
- 14 En Hij ging toe, en raakte de baar aan; (de dragers nu stonden stil) en Hij zeide: Jongeling, Ik zeg u, sta op!
 And he came near, and put his hand on the stretcher where the dead man was: and those who were moving it came to a stop. And he said, Young man, I say to you, Get up.
 και προσελθων ηψατο της σορου οι δε βασταζοντες εστησαν και ειπεν νεανισκε σοι λεγω εγερθητι
- 15 En de dode zat overeind, en begon te spreken. En Hij gaf hem aan zijn moeder.
 And the dead man got up, and words came from his lips. And he gave him to his mother.
 και ανεκαθισεν ο νεκρος και ηρξατο λαλειν και εδωκεν αυτον τη μητρι αυτου

- 16 En vreeze beving hen allen, en zij verheerlijkten God, zeggende: Een groot Profeet is onder ons opgestaan, en God heeft Zijn volk bezocht.
And fear came on all, and they gave praise to God, saying, A great prophet is among us: and, God has given thought to his people.
ελαβεν δε φοβος απαντας και εδοξαζον τον θεον λεγοντες οτι προφητης μεγας εγηγερται εν ημιν και οτι επεσκεψατο ο θεος τον λαον αυτου
- 17 En dit gerucht van Hem ging uit in geheel Judea, en in al het omliggende land.
And this story about him went through all Judaea and the places round about.
και εξηλθεν ο λογος ουτος εν ολη τη ιουδαια περι αυτου και εν παση τη περιχωρω
- 18 En de discipelen van Johannes boodschapten hem van al deze dingen.
And the disciples of John gave him an account of all these things.
και απηγγειλαν ιωαννη οι μαθηται αυτου περι παντων τουτων
- 19 En Johannes, zekere twee van zijn discipelen tot zich geroepen hebbende, zond hen tot Jezus, zeggende: Zijt Gij Degene, Die komen zou, of verwachten wij eenanderen?
Then John sent two of his disciples to the Lord, saying, Are you he who is to come, or are we waiting for another?
και προσκαλεσαμενος δυο τινας των μαθητων αυτου ο ιωαννης επεμψεν προς τον ιησουν λεγων συ ει ο ερχομενος η αλλον προσδοκωμεν
- 20 En als de mannen tot Hem gekomen waren, zeiden zij: Johannes de Doper heeft ons tot U afgezonden, zeggende: Zijt Gij, Die komen zou, of verwachten wij een anderen?
And when the men came to him they said, John the Baptist has sent us to you, saying, Are you he who is to come, or are we waiting for another?
παραγενομενοι δε προς αυτον οι ανδρες ειπον ιωαννης ο βαπτιστης απεσταλκεν ημας προς σε λεγων συ ει ο ερχομενος η αλλον προσδοκωμεν
- 21 En in dezelfde ure genas Hij er velen van ziekten en kwalen, en boze geesten; en velen blinden gaf Hij het gezicht.
At that time, he made a number of people free from their diseases and their pains, and from evil spirits; and to others who were blind he gave back the use of their eyes.
εν αυτη δε τη ωρα εθεραπευσεν πολλους απο νοσων και μαστιγων και πνευματων πονηρων και τυφλοις πολλοις εχαρισατο το βλεπειν
- 22 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: Gaat heen, en boodschapt Johannes weder de dingen, die gij gezien en gehoord hebt, namelijk dat de blinden zierend worden, de kreupelen wandelen, de melaatsen gereinigd worden, de doven horen, de doden opgewekt worden, den armen het Evangelie verkondigd wordt.
And answering them he said, Go back and give news to John of what you have seen, and the things which have come to your ears; the blind now see, those who had no power in their legs are walking, lepers are made clean, those who had no hearing now have their ears open, dead men come to life again, and the poor have the good news given to them.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις πορευθεντες απαγγειλατε ιωαννη α ειδετε και ηκουσατε οτι τυφλοι αναβλεπουσιν χωλοι περιπατουσιν λεπροι καθαριζονται κωφοι ακουουσιν νεκροι εγειρονται πτωχοι ευαγγελιζονται
- 23 En zalig is hij, die aan Mij niet zal geergerd worden.
And a blessing will be on him who has no doubts about me.
και μακαριος εστιν ος εαν μη σκανδαλισθη εν εμοι
- 24 Als nu de boden van Johannes weggegaan waren, begon Hij tot de scharen van Johannes te zeggen: Wat zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Eenriet, dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?
And when the men who were sent by John had gone away, he said to the people, about John, What did you go out into the waste land to see? a tall stem moving in the wind?
απελθοντων δε των αγγελων ιωαννου ηρξατο λεγειν προς τους οχλους περι ιωαννου τι εξηληλυθατε εις την ερημον θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλευομενον
- 25 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een mens, met zachte klederen bekleed? Ziet, die in heerlijke kleding en wellust zijn, die zijn in de koninklijke hoven.
But what did you go out to see? a man in soft clothing? See now, those who have beautiful clothing and delicate food are in kings' houses.
αλλα τι εξηληλυθατε ιδειν ανθρωπον εν μαλακοις ιματιοις ημφιεσμενον ιδου οι εν ιματισμω ενδοξω και τρυφη υπαρχοντες εν τοις βασιλειασι εισιν
- 26 Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een profeet? Ja, Ik zeg u, ook veel meer dan een profeet.
But what did you go out to see? a prophet? Yes, I say to you, and more than a prophet.
αλλα τι εξηληλυθατε ιδειν προφητην ναι λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου
- 27 Deze is het, van welken geschreven is: Ziet, Ik zende Mijn engel voor Uw aangezicht, die Uw weg voor U heen bereiden zal.
This is he of whom it has been said, See, I send my servant before your face, who will make ready your way before you.
ουτος εστιν περι ου γεγραπται ιδου εγω αποστειλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου
- 28 Want Ik zeg ulieden: Onder die van vrouwen geboren zijn, is niemand meerder profeet, dan Johannes de Doper; maar de minste in het Koninkrijk Gods is meerder dan hij.
I say to you, Among all the sons of women, not one is greater than John: but he who is least in the kingdom of God is greater than he.
λεγω γαρ υμιν μειζων εν γεννητοις γυναικων προφητης ιωαννου του βαπτιστου ουδεις εστιν ο δε μικροτερος εν τη βασιλεια του θεου μειζων αυτου εστιν

- 29 En al het volk, Hem horende, en de tollenaars, die met den doop van Johannes gedoopt waren, rechtvaardigden God.
(And all the people, and the tax-farmers, to whom John had given baptism, when they had knowledge of these things, gave glory to God.
και πας ο λαος ακουσας και οι τελωναι εδικαιωσαν τον θεον βαπτισθεντες το βαπτισμα ιωαννου
- 30 Maar de Farizeen en de wetgeleerden hebben den raad Gods tegen zichzelf verworpen, van hem niet gedoopt zijnde.
But the Pharisees and the teachers of the law were against the purpose of God for themselves, not having had his baptism.)
οι δε φαρισαιοι και οι νομικοι την βουλην του θεου ηθετησαν εις εαυτους μη βαπτισθεντες υπ αυτου
- 31 En de Heere zeide: Bij wien zal Ik dan de mensen van dit geslacht vergelijken, en wien zijn zij gelijk?
What comparison am I to make of the men of this generation? what are they like?
ειπεν δε ο κυριος τινι ουν ομοιωσω τους ανθρωπους της γενεας ταυτης και τινι εισιν ομοιοι
- 32 Zij zijn gelijk aan de kinderen, die op de markt zitten, en elkander toeroepen, en zeggen: Wij hebben u op de fluit gespeeld, en gij hebt niet gedanst; wij hebbenu klaagliederen gezongen, en gij hebt niet geweend.
They are like children who are seated in the market-place, crying out to one another, and saying, We made music for you, but you did not take part in the dance; we gave cries of sorrow, but you were not sad.
ομοιοι εισιν παιδιοις τοις εν αγορα καθημενοις και προσφωνουσιν αλληλοις και λεγουσιν ηυλησαμεν υμιν και ουκ ωρχησασθε εθρηνησαμεν υμιν και ουκ εκλαυσατε
- 33 Want Johannes de Doper is gekomen, noch brood etende, noch wijn drinkende; en gij zegt: Hij heeft den duivel.
For John the Baptist came, taking no food or drink, and you say, He has an evil spirit.
εληλυθεν γαρ ιωαννης ο βαπτιστης μητε αρτον εσθιων μητε οινον πινων και λεγετε δαιμονιον εχει
- 34 De Zoon des mensen is gekomen, etende en drinkende, en gij zegt: Ziet daar, een Mens, Die een vraat en wijnzuiper is, een Vriend van tollenaars en zondaren.
The Son of man came feasting, and you say, Here is a lover of food and wine, a friend of tax-farmers and sinners.
εληλυθεν ο υιος του ανθρωπου εσθιων και πινων και λεγετε ιδου ανθρωπος φαγος και οينوποτης τελωνων φιλος και αμαρτωλων
- 35 Doch de wijsheid is gerechtvaardigd geworden van al haar kinderen.
But wisdom is judged to be right by all her children.
και εδικαιωθη η σοφια απο των τεκνων αυτης παντων
- 36 En een der Farizeen bad Hem, dat Hij met hem ate; en ingegaan zijnde in des Farizeers huis, zat Hij aan.
And one of the Pharisees made a request that he would take a meal with him. And he went into the Pharisee's house and took his seat at the table.
ηρωτα δε τις αυτον των φαρισαιων ινα φαγη μετ αυτου και εισελθων εις την οικιαν του φαρισαιου ανεκλιθη
- 37 En ziet, een vrouw in de stad, welke een zondares was, verstaande, dat Hij in des Farizeers huis aanzat, bracht een albasten fles met zalf.
And there was a woman in the town who was a sinner; and when she had news that he was a guest in the Pharisee's house, she took a bottle of perfume,
και ιδου γυνη εν τη πολει ητις ην αμαρτωλος επιγνουςα οτι ανακειται εν τη οικια του φαρισαιου κομισασα αλαβαστρον μυρου
- 38 En staande achter aan Zijn voeten, wenende, begon zij Zijn voeten nat te maken met tranen, en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd, en kuste Zijnvoeten, en zalfde ze met de zalf.
And went in and took her place at the back of him, near his feet, weeping, so that his feet were washed with the drops from her eyes, and with her hair she made them dry, and kissing his feet she put the perfume on them.
και στασα παρα τους ποδας αυτου οπισω κλαιουσα ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου τοις δακρυσιν και ταις θριξιν της κεφαλης αυτης εξεμασσεν και κατεφιλει τους ποδας αυτου και ηλειφεν τω μυρω
- 39 En de Farizeer, die Hem genood had, zulks ziende, sprak bij zichzelf, zeggende: Deze, indien Hij een profeet ware, zou wel weten, wat en hoedanige vrouwdeze is, die Hem aanraakt; want zij is een zondares.
Now when the Pharisee in whose house he was saw it, he said to himself, This man, if he was a prophet, would be conscious what sort of woman this is who has put her hands on him, that she is a sinner.
ιδων δε ο φαρισαιος ο καλεσας αυτον ειπεν εν εαυτω λεγων ουτος ει ην προφητης εγινωσκεν αν τις και ποταπη η γυνη ητις απτεται αυτου οτι αμαρτωλος εστιν
- 40 En Jezus antwoordende, zeide tot hem: Simon! Ik heb u wat te zeggen. En hij sprak: Meester! zeg het.
And Jesus, answering, said, Simon, I have something to say to you. And he said, Master, say on.
και αποκριθεις ο ιησους ειπεν προς αυτον σιμων εχω σοι τι ειπειν ο δε φησιν διδασκαλε ειπε

- 41 Jezus zeide: Een zeker schuldeheer had twee schuldenaars; de een was schuldig vijfhonderd penningen, en de andere vijftig;
And he said, Two men were in debt to a certain man of business: one had a debt of five hundred pence, and the other of fifty.
δύο χρεωφειλεται ησαν δανειστη τινι ο εις ωφειλεν δηναρια πεντακοσια ο δε ετερος πενητηκοντα
- 42 En als zij niet hadden om te betalen, schold hij het hun beiden kwijt. Zeg dan, wie van deze zal hem meer liefhebben?
When they were unable to make payment, he made the two of them free of their debts. Which of them, now, will have the greater love for him?
μη εχοντων δε αυτων αποδουναι αμφοτεροις εχαρισατο τις ουν αυτων ειπε πλειον αυτον αγαπησει
- 43 En Simon, antwoordende, zeide: Ik acht, dat hij het is, dien hij het meeste kwijtgescholden heeft. En Hij zeide tot hem: Gij hebt recht geoordeeld.
Simon, in answer, said, It seems he whose debt was greater. And he said, Your decision is right.
αποκριθεις δε ο σιμων ειπεν υπολαμβανω οτι ω το πλειον εχαρισατο ο δε ειπεν αυτω ορθως εκρινας
- 44 En Hij, Zich omkerende naar de vrouw, zeide tot Simon: Ziet gij deze vrouw? Ik ben in uw huis gekomen; water hebt gij niet tot Mijn voeten gegeven; maardeze heeft Mijn voeten met tranen nat gemaakt, en met het haar van haar hoofd afgedroogd.
And turning to the woman he said to Simon, You see this woman? I came into your house; you did not give me water for my feet: but she has been washing my feet with the drops from her eyes, and drying them with her hair.
και στραφεις προς την γυναικα τω σιμωνι εφη βλεπεις ταυτην την γυναικα εισηλθον σου εις την οικιαν υδωρ επι τους ποδας μου ουκ εδωκας αυτη δε τοις δακρυσιν εβρεξεν μου τους ποδας και ταις θριξιν της κεφαλης αυτης εξεμαξεν
- 45 Gij hebt Mij geen kus gegeven; maar deze, van dat zij ingekomen is, heeft niet afgelaten Mijn voeten te kussen.
You did not give me a kiss: but she, from the time when I came in, has gone on kissing my feet.
φιλημα μοι ουκ εδωκας αυτη δε αφ ης εισηλθον ου διελιπεν καταφιλουσα μου τους ποδας
- 46 Met olie hebt gij Mijn hoofd niet gezalfd; maar deze heeft Mijn voeten met zalf gezalfd.
You put no oil on my head: but she has put perfume on my feet.
ελαιω την κεφαλην μου ουκ ηλειψας αυτη δε μυρω ηλειψεν μου τους ποδας
- 47 Daarom zeg Ik u: Haar zonden zijn haar vergeven, die vele waren; want zij heeft veel liefgehad; maar dien weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief.
And so I say to you, She will have forgiveness for her sins which are great in number, because of her great love: but he who has small need of forgiveness gives little love.
ου χαριν λεγω σοι αφεωνται αι αμαρτια αυτης αι πολλαι οτι αγαπησεν πολυ ω δε ολιγον αφιεται ολιγον αγαπα
- 48 En Hij zeide tot haar: Uw zonden zijn u vergeven.
And he said to her, You have forgiveness for your sins.
ειπεν δε αυτη αφεωνται σου αι αμαρτια
- 49 En die mede aanzaten, begonnen te zeggen bij zichzelf: Wie is Deze, Die ook de zonden vergeeft?
And those who were seated at table with him said to themselves, Who is this who even gives forgiveness of sins?
και ηρξαντο οι συνανακειμενοι λεγειν εν εαυτοις τις ουτος εστιν ος και αμαρτιας αφιησιν
- 50 Maar Hij zeide tot de vrouw: Uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede.
And he said to the woman, By your faith you have salvation; go in peace.
ειπεν δε προς την γυναικα η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου εις ειρηνην
- 1 En het geschiedde daarna, dat Hij reisde van de ene stad en vlek tot de andere, predikende en verkondigende het Evangelie van het Koninkrijk Gods; en detwaalven waren met Hem;
And it came about, after a short time, that he went through town and country giving the good news of the kingdom of God, and with him were the twelve,
και εγενετο εν τω καθεξης και αυτος διωδευεν κατα πολιν και κωμην κηρυσσων και ευαγγελιζομενος την βασιλειαν του θεου και οι δωδεκα συν αυτω
- 2 En sommige vrouwen, die van boze geesten en krankheden genezen waren, namelijk Maria, genaamd Magdalena, van welke zeven duivelen uitgegaan waren;
And certain women who had been made free from evil spirits and diseases, Mary named Magdalene, from whom seven evil spirits had gone out,
και γυναικες τινες αι ησαν τεθεραπευμεναι απο πνευματων πονηρων και ασθενειων μαρια η καλουμενη μαγδαληνη αφ ης δαιμονια επτα εξεληλυθει
- 3 En Johanna, de huisvrouw van Chusas, den rentmeester van Herodes, en Susanna, en vele anderen, die Hem dienden van haar goederen.
And Joanna, the wife of Chuza, Herod's chief house-servant, and Susanna and a number of others, who gave him of their wealth for his needs.
και ιωαννα γυνη χουζα επιτροπου ηρωδου και σουσαννα και ετεραι πολλαι αιτινες δικονουν αυτω απο των υπαρχοντων αυταις

- 4 Als nu een grote schare bijeenvergaderde, en zij van alle steden tot Hem kwamen, zo zeide Hij door gelijkenis:
 And when a great number of people came together, and men from every town went out to him, he gave them teaching in the form of a story:
 συνιοντος δε οχλου πολλου και των κατα πολιν επιπορευομενων προς αυτον ειπεν δια παραβολης
- 5 Een zaaier ging uit, om zijn zaad te zaaien; en als hij zaaide, viel het ene bij den weg, en werd vertreden, en de vogelen des hemels aten dat op.
 A man went out to put in seed, and while he was doing it, some was dropped by the wayside and it was crushed under foot, and was taken by the birds of heaven.
 εξηλθεν ο σπειρων του σπειραι τον σπορον αυτου και εν τω σπειρειν αυτον ο μεν επεσεν παρα την οδον και κατεπατηθη και τα πετεινα του ουρανου κατεφαγεν αυτο
- 6 En het andere viel op een steenrots, en opgewassen zijnde, is het verdord, omdat het geen vochtigheid had.
 And some went on the rock, and when it came up it became dry and dead because it had no water.
 και ετερον επεσεν επι την πετραν και φυεν εξηρανθη δια το μη εχειν ικμαδα
- 7 En het andere viel in het midden van de doornen, en de doornen mede opwassende, verstikten hetzelfde.
 And some went among thorns, and the thorns came up with it and it had no room for growth.
 και ετερον επεσεν εν μεσω των ακανθων και συμφυεισαι αι ακανθαι απεπνιζαν αυτο
- 8 En het andere viel op de goede aarde, en opgewassen zijnde, bracht het honderdvoudige vrucht voort. Dit zeggende, riep Hij: Wie oren heeft, om te horen, diehore.
 And some falling on good earth, came up and gave fruit a hundred times as much. And with these words he said in a loud voice, He who has ears, let him give ear.
 και ετερον επεσεν επι την γην την αγαθην και φυεν εποησεν καρπον εκατονταπλασιονα ταυτα λεγων εφωνει ο εχων οτα ακουειν ακουετω
- 9 En Zijn discipelen vraagden Hem, zeggende: Wat mag deze gelijkenis wezen?
 And his disciples put questions to him about the point of the story.
 επηρωτων δε αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντες τις ειη η παραβολη αυτη
- 10 En Hij zeide: U is het gegeven, de verborgenheden van het Koninkrijk Gods te verstaan; maar tot de anderen spreek Ik in gelijkenissen, opdat zij ziende nietzien, en horende niet verstaan.
 And he said, To you is given knowledge of the secrets of the kingdom of God; but to the others, they are given in stories, so that seeing, they may not see, and though they give hearing, the sense will not be clear to them.
 ο δε ειπεν υμιν δεδοται γνωσιναι τα μυστηρια της βασιλειας του θεου τοις δε λοιποις εν παραβολαις ινα βλεποντες μη βλεπωσιν και ακουοντες μη συνιωσιν
- 11 Dit is nu de gelijkenis: Het zaad is het Woord Gods.
 Now this is the point of the story: The seed is the word of God.
 εστιν δε αυτη η παραβολη ο σπορος εστιν ο λογος του θεου
- 12 En die bij den weg bezaaid worden, zijn dezen, die horen; daarna komt de duivel, en neemt het Woord uit hun hart weg, opdat zij niet zouden geloven, en zaligworden.
 Those by the side of the road are those who have given hearing; then the Evil One comes and takes away the word from their hearts, so that they may not have faith and get salvation.
 οι δε παρα την οδον εισιν οι ακουοντες ειτα ερχεται ο διαβολος και αιρει τον λογον απο της καρδιας αυτων ινα μη πιστευσαντες σωθωσιν
- 13 En die op de steenrots bezaaid worden, zijn dezen, die, wanneer zij het gehoord hebben, het Woord met vreugde ontvangen; en dezen hebben geen wortel, dienaar voor een tijd geloven, en in den tijd der verzoeking wijken zij af.
 And those on the rock are those who with joy give hearing to the word; but having no root, they have faith for a time, and when the test comes they give up.
 οι δε επι της πετρας οι οταν ακουσωσιν μετα χαρας δεχονται τον λογον και ουτοι ριζαν ουκ εχουσιν οι προς καιρον πιστευουσιν και εν καιρω πειρασμου αφιστανται
- 14 En dat in de doornen valt, zijn dezen, die gehoord hebben, en heengaande verstikt worden door de zorgvuldigheden, en rijkdom, en wellusten des levens, envoldragen geen vrucht.
 And those which went among thorns are those who have given hearing, and go on their way, but they are overcome by cares and wealth and the pleasures of life, and they give no fruit.
 το δε εις τας ακανθας πεσον ουτοι εισιν οι ακουσαντες και υπο μεριμνων και πλουτου και ηδων του βιου πορευομενοι συμπνιγονται και ου τελεσφορουσιν
- 15 En dat in de goede aarde valt, zijn dezen, die, het Woord gehoord hebbende, hetzelfde in een eerlijk en goed hart bewaren, en in volständigkeit vruchtenvoortbrengen.
 And those in the good earth are those who, having given ear to the word, keep it with a good and true heart, and in quiet strength give fruit.
 το δε εν τη καλη γη ουτοι εισιν οτινες εν καρδια καλη και αγαθη ακουσαντες τον λογον κατεχουσιν και καρποφορουσιν εν υπομονη
- 16 En niemand, die een kaars ontsteekt, bedekt dezelve met een vat, of zet ze onder een bed; maar zet ze op een kandelaar, opdat degenen, die inkomen, het lichtzien mogen.
 No man, when the light is lighted, puts a cover over it, or puts it under a bed, but he puts it on its table, so that those who come in may see the light.
 ουδεις δε λυχνον αφας καλυπτει αυτον σκευει η υποκατω κλινης τιθησιν αλλ επι λυχνιας επιτιθησιν ινα οι εισπορευομενοι βλεπωσιν το φως

- 17 Want er is niets verborgen, dat niet openbaar zal worden; noch heimelijk, dat niet bekend zal worden, en in het openbaar komen.
For nothing is put out of view which will not be made clear, and nothing is secret of which the knowledge will not come to light.
ου γαρ εστιν κρυπτον ο ου φανερον γενησεται ουδε αποκρυφον ο ου γνωσθησεται και εις φανερον ελθη
- 18 Ziet dan, hoe gij hoort; want zo wie heeft, dien zal gegeven worden; en zo wie niet heeft, ook hetgeen hij meent te hebben, zal van hem genomen worden.
So take care how you give hearing, for to him who has will be given, and from him who has not will be taken even what he seems to have.
βλεπετε ουν πως ακουετε ος γαρ αν εχη δοθησεται αυτω και ος αν μη εχη και ο δοκει εχειν αρθησεται απ αυτου
- 19 En Zijn moeder en Zijn broeders kwamen tot Hem, en konden bij Hem niet komen, vanwege de schare.
And his mother and his brothers came to him, and they were not able to get near him because of the great number of people.
παρεγενοντο δε προς αυτον η μητηρ και οι αδελφοι αυτου και ουκ ηδυναντο συντυχειν αυτω δια τον οχλον
- 20 En Hem werd geboodschapt van enigen, die zeiden: Uw moeder en Uw broeders staan daar buiten, begerende U te zien.
And someone said to him, Your mother and your brothers are outside desiring to see you.
και απηγγελη αυτω λεγοντων η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντες
- 21 Maar Hij antwoordde en zeide tot hen: Mijn moeder en Mijn broeders zijn dezen, die Gods Woord horen, en datzelve doen.
But he said to them in answer, My mother and my brothers are those who have knowledge of the word of God and do it.
ο δε αποκριθεις ειπεν προς αυτους μητηρ μου και αδελφοι μου ουτοι εισιν οι τον λογον του θεου ακουοντες και ποιουντες αυτον
- 22 En het geschiedde in een van die dagen, dat Hij in een schip ging, en Zijn discipelen met Hem; en Hij zeide tot hen: Laat ons overvaren aan de andere zijde vanhet meer. En zij staken af.
Now it came about on one of those days that he got into a boat with his disciples; and he said to them, Let us go over to the other side of the water: and they put out the boat.
και εγενετο εν μια των ημερων και αυτος ενεβη εις πλοιον και οι μαθηται αυτου και ειπεν προς αυτους διελθωμεν εις το περαν της λιμνης και ανηχθησαν
- 23 En als zij voeren, viel Hij in slaap; en er kwam een storm van wind op het meer, en zij werden vol waters, en waren in nood.
But while they were sailing he went to sleep: and a storm of wind came down on the sea, and the boat became full of water and they were in danger.
πλεοντων δε αυτων αφυπνωσεν και κατεβη λαιλαψ ανεμου εις την λιμνην και συνεπληρουντο και εκινδυνευον
- 24 En zij gingen tot Hem, en wekten Hem op, zeggende: Meester, Meester, wij vergaan! en Hij, opgestaan zijnde, bestrafte den wind en de watergolven, en zijhielden op, en er werd stilte.
Then they came to him and, awaking him out of his sleep, said, Master, Master, destruction is near. And he, when he was awake, gave orders to the wind and the rolling waves, and the storm came to an end, and all was calm.
προσελθοντες δε διηγειραν αυτον λεγοντες επιστατα επιστατα απολλυμεθα ο δε εγερθεις επετιμησεν τω ανεμω και τω κλυδωνι του υδατος και επαυσαντο και εγενετο γαληνη
- 25 En Hij zeide tot hen: Waar is uw geloof? Maar zij, bevreesd zijnde, verwonderden zich, zeggende tot elkander: Wie is toch Deze, dat Hij ook de winden en hetwater gebiedt, en zij zijn Hem gehoorzaam?
And he said to them, Where is your faith? And fear and wonder overcame them, and they said to one another, Who then is this, who gives orders even to the winds and the water and they do what he says?
ειπεν δε αυτοις που εστιν η πιστις υμων φοβηθεντες δε εθαυμασαν λεγοντες προς αλληλους τις αρα ουτος εστιν οτι και τοις ανεμοις επιτασσει και τω υδατι και υπακουουσιν αυτω
- 26 En zij voeren voort naar het land der Gadarenen, hetwelk is tegenover Galilea.
And they came to the country of the Gerasenes, which is opposite Galilee.
και κατεπλευσαν εις την χωραν των γαδαρηνων ητις εστιν αντιπεραν της γαλιλαιας
- 27 En als Hij aan het land uitgegaan was, ontmoette Hem een zeker man uit de stad, die van over langen tijd met duivelen was bezeten geweest; en was met geenklederen gekleed, en bleef in geen huis, maar in de graven.
And when he had come to the land, there came to him a certain man from the town who had evil spirits; and for a long time he had had no clothing on, and was not living in a house but in the place of the dead.
εξελθοντι δε αυτω επι την γην υπηνητησεν αυτω ανηρ τις εκ της πολεως ος ειχεν δαιμονια εκ χρονων ικανων και ιματιον ουκ ενεδιδυσκετο και εν οικια ουκ εμενεν αλλ εν τοις μνημασιν
- 28 En hij, Jezus ziende, en zeer roepende, viel voor Hem neder, en zeide met een grote stem: Wat heb ik met U te doen, Jezus, Gij Zone Gods, des Allerhoogsten, ik bid U, dat Gij mij niet pijnigt!
And when he saw Jesus, he gave a loud cry and went down on the earth before him and in a loud voice said, What have I to do with you, Jesus, Son of the Most High God? Do not be cruel to me.
ιδων δε τον ιησουν και ανακραζας προσεπεσεν αυτω και φωνη μεγαλη ειπεν τι εμοι και σοι ιησου υιε του θεου του υψιστου δεομαι σου μη με βασανισης

- 29 Want Hij had den onreinen geest geboden, dat hij van den mens zou uitvaren; want hij had hem menigen tijd bevangen gehad; en hij werd met ketenen en metboeien gebonden, om bewaard te zijn; en hij verbrak de banden, en werd van den duivel gedreven in de woestijnen.
For he gave an order to the evil spirit to come out of the man. For frequently it would take a grip of him: and he was kept under control, and prisoned with chains; but parting the chains in two, he would be sent by the driving of the evil spirit into waste places.
παρηγγελλεν γαρ τω πνευματι τω ακαθαρτω εξελθειν απο του ανθρωπου πολλοις γαρ χρονοις συνηπακει αυτον και εδεσμειτο αλυσειν και πεδαις φυλασσομενος και διαρρησων τα δεσμα ηλανετο υπο του δαιμονος εις τας ερημους
- 30 En Jezus vraagde hem, zeggende: Welke is uw naam? En hij zeide: Legio. Want vele duivelen waren in hem gevaren.
And Jesus said to him, What is your name? And he said, Legion; for a number of spirits had gone into him.
επηρωτησεν δε αυτον ο ιησους λεγων τι σοι εστιν ονομα ο δε ειπεν λεγων οτι δαιμονια πολλα εισηλθεν εις αυτον
- 31 En zij baden Hem, dat Hij hun niet gebieden zou in den afgrond heen te varen.
And they made a request to him that he would not give them an order to go away into the deep.
και παρεκαλει αυτον ινα μη επιταξη αυτοις εις την αβυσσον απελθειν
- 32 En aldaar was een kudde veler zwijnen, weidende op den berg; en zij baden Hem, dat Hij hun wilde toelaten in dezelve te varen. En Hij liet het hun toe.
Now there was a great herd of pigs in that place, getting food on the mountain: and the evil spirits made a request to him that he would let them go into the pigs, and he let them.
ην δε εκει αγελη χοιρων ικανων βοσκομενων εν τω ορει και παρεκαλουν αυτον ινα επιτρεψη αυτοις εις εκεινους εισελθειν και επιτρεψεν αυτοις
- 33 En de duivelen, uitvarende van den mens, voeren in de zwijnen; en de kudde stortte van de steile af in het meer; en versmoorde.
And the evil spirits came out of the man and went into the pigs: and the herd went rushing down a sharp slope into the water and came to destruction.
εξελθοντα δε τα δαιμονια απο του ανθρωπου εισηλθεν εις τους χοιρους και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου εις την λιμνην και απεπνιγη
- 34 En die ze weidden, ziende hetgeen geschied was, zijn gevluht; en heengaande boodschapten het in de stad, en op het land.
And when the men who took care of them saw what had come about, they went quickly and gave news of it in the town and the country.
ιδοντες δε οι βοσκοντες το γεγεννημενον εφυγον και απελθοντες απηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους
- 35 En zij gingen uit, om te zien hetgeen geschied was, en kwamen tot Jezus, en vonden den mens, van welken de duivelen uitgevaren waren, zittend aan de voeten van Jezus, gekleed en wel bij zijn verstand; en zij werden bevreesd.
And they went out to see what had taken place, and they came to Jesus and saw the man out of whom the evil spirits had gone, seated, clothed and with full use of his senses, at the feet of Jesus; and fear came on them.
εξηλθον δε ιδειν το γεγονος και ηλθον προς τον ιησουν και ευρον καθημενον τον ανθρωπον αφ ου τα δαιμονια εξεληλυθει ιματισμενον και σωφρονουντα παρα τους ποδας του ιησου και εφοβηθησαν
- 36 En ook, die het gezien hadden, verhaalden hun, hoe de bezetene was verlost geworden.
And those who had seen it gave them an account of how the man who had the evil spirits was made well.
απηγγειλαν δε αυτοις και οι ιδοντες πως εσωθη ο δαιμονισθεις
- 37 En de gehele menigte van het omliggende land der Gerasenen baden Hem, dat Hij van hen wegging; want zij waren met grote vreeze bevangen. En Hij, in hetschip gegaan zijnde, keerde wederom.
And all the people of the country of the Gerasenes made a request to him to go away from them; for they were in great fear: and he got into a boat and went back.
και ηρωτησαν αυτον απαν το πληθος της περιχωρου των γαδαρηνων απελθειν απ αυτων οτι φοβω μεγαλω συνειχοντο αυτος δε εμβας εις το πλοιον υπεστρεψεν
- 38 En de man, van welken de duivelen uitgevaren waren, bad Hem, dat hij mocht bij Hem zijn. Maar Jezus liet hem van Zich gaan, zeggende:
But the man from whom the evil spirits had gone out had a great desire to be with him, but he sent him away, saying,
εδεετο δε αυτου ο ανηρ αφ ου εξεληλυθει τα δαιμονια ειναι συν αυτω απελευσεν δε αυτον ο ιησους λεγων
- 39 Keer weder naar uw huis, en vertel, wat grote dingen u God gedaan heeft. En hij ging heen door de gehele stad, verkondigende, wat grote dingen Jezus hemgedaan had.
Go back to your house and let them have news of all the great things which God has done for you. And he went away, giving word through all the town of the great things which Jesus had done for him.
υποστρεφε εις τον οικον σου και διηγου οσα εποιησεν σοι ο θεος και απηλθεν καθ ολην την πολιν κηρυσσων οσα εποιησεν αυτω ο ιησους
- 40 En het geschiedde, als Jezus wederkeerde, dat Hem de schare ontving; want zij waren allen Hem verwachtende.
And when Jesus went back, the people were glad to see him, for they were all waiting for him.
εγενετο δε εν τω υποστρεψαι τον ιησουν απεδεξατο αυτον ο οχλος ησαν γαρ παντες προσδοκωντες αυτον

- 41 En ziet, er kwam een man, wiens naam was Jairus, en hij was een overste der synagoge; en hij viel aan de voeten van Jezus, en bad Hem, dat Hij in zijn huis wilde komen.
Then there came a man named Jairus, who was a ruler in the Synagogue: and he went down at the feet of Jesus, desiring him to come to his house;
και ιδου ηλθεν ανηρ ω ονομα ιαιριος και αυτος αρχων της συναγωγης υπηρχεν και πεσων παρα τους ποδας του ιησου παρεκαλει αυτον εισελθειν εις τον οικον αυτου
- 42 Want hij had een enige dochter, van omtrent twaalf jaren, en deze lag op haar sterven. En als Hij heenging, zo verdrongen Hem de scharen.
For he had an only daughter, about twelve years old, and she was near to death. But while he was on his way, the people were pushing to be near him.
οτι θυγατηρ μονογενης ην αυτω ως ετων δωδεκα και αυτη απεθνησκει εν δε τω υπαγειν αυτον οι οχλοι συνεπιγον αυτον
- 43 En een vrouw, die twaalf jaren lang den vloed des bloeds gehad had, welke al haar leeftocht aan medicijnmeesters ten koste gelegd had; en van niemand had kunnen genezen worden,
And a woman, who had had a flow of blood for twelve years, and had given all her money to medical men, and not one of them was able to make her well,
και γυνη ουσα εν ρυσει αιματος απο ετων δωδεκα ητις εις ιατρους προσαναλωσασα ολον τον βιον ουκ ισχυσεν υπ ουδενος θεραπευθηναι
- 44 Van achteren tot Hem komende, raakte den zoom Zijns kleeds aan; en terstond stelpte de vloed haars bloeds.
Came after him and put her hand on the edge of his robe, and straight away the flowing of her blood was stopped.
προσελθουσα οπισθεν ηψατο του κρασπεδου του ματιου αυτου και παραχρημα εστη η ρυσις του αιματος αυτης
- 45 En Jezus zeide: Wie is het, die Mij heeft aangeraakt? En als zij het allen ontkenden, zeide Petrus en die met hem waren: Meester, de scharen drukken en verdringen U, en zegt Gij: Wie is het, die Mij aangeraakt heeft?
And Jesus said, Who was touching me? And when they all said, It is not I, Peter and those who were with him said, Master, the people are pushing round you on every side.
και ειπεν ο ιησους τις ο αψαμενος μου αρνουμενων δε παντων ειπεν ο πετρος και οι μετ αυτου επιστατα οι οχλοι συνεχουσιν σε και αποθλιβουσιν και λεγεις τις ο αψαμενος μου
- 46 En Jezus zeide: Iemand heeft Mij aangeraakt; want Ik heb bekend, dat kracht van Mij uitgegaan is.
But Jesus said, Someone was touching me, for I had the feeling that power had gone out from me.
ο δε ιησους ειπεν ηψατο μου τις εγω γαρ εγνων δυναμιν εξελθουσαν απ εμου
- 47 De vrouw nu, ziende, dat zij niet verborgen was, kwam bevende, en voor Hem nedervallende, verklaarde Hem voor al het volk, om wat oorzaak zij Hemaangeraakt had, en hoe zij terstond genezen was.
And when the woman saw that she was not able to keep it secret, she came, shaking with fear, and falling down before him she made clear before all the people the reason for her touching him, and how she was made well straight away.
ιδουσα δε η γυνη οτι ουκ ελαθεν τρεμουσα ηλθεν και προσπεσουσα αυτω δι ην αιτιαν ηψατο αυτου απηγγειλεν αυτω ενωπιον παντος του λαου και ως ιαθη παραχρημα
- 48 En Hij zeide tot haar: Dochter, wees welgemoed, uw geloof heeft u behouden; ga heen in vrede.
And he said to her, Daughter, your faith has made you well; go in peace.
ο δε ειπεν αυτη θαρσει θυγατερ η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου εις ειρηνην
- 49 Als Hij nog sprak, kwam er een van het huis des oversten der synagoge, zeggende tot hem: Uw dochter is gestorven; zijt den Meester niet moeilijk.
While he was still talking, someone came from the house of the ruler of the Synagogue, saying, Your daughter is dead; do not go on troubling the Master.
ετι αυτου λαλοντος ερχεται τις παρα του αρχισυναγωγου λεγων αυτω οτι τεθνηκεν η θυγατηρ σου μη σκυλλε τον διδασκαλον
- 50 Maar Jezus, dat horende, antwoordde hem, zeggende: Vrees niet, geloof alleenlijk, en zij zal behouden worden.
But Jesus at these words said to him, Have no fear, only have faith, and she will be made well.
ο δε ιησους ακουσας απεκριθη αυτω λεγων μη φοβου μονον πιστευε και σωθησεται
- 51 En als Hij in het huis kwam, liet Hij niemand inkomen, dan Petrus, en Jakobus, en Johannes, en den vader en de moeder des kinds.
And when he came to the house he did not let any man go in with him, but only Peter and John and James, and the father of the girl and her mother.
εισελθων δε εις την οικιαν ουκ αφηκεν εισελθειν ουδενα ει μη πετρον και ιακωβον και ιωαννην και τον πατερα της παιδος και την μητερα
- 52 En zij schreiden allen, en maakten misbaar over hetzelfde. En Hij zeide: Schreit niet; zij is niet gestorven; maar zij slaapt.
And all the people were weeping and crying for her; but he said, Do not be sad, for she is not dead, but sleeping.
εκλαιον δε παντες και εκοπτοντο αυτην ο δε ειπεν μη κλαιετε ουκ απεθανεν αλλα καθευδει
- 53 En zij belachten Hem, wetende, dat zij gestorven was.
And they were laughing at him, being certain that she was dead.
και κατεγελων αυτου ειδοτες οτι απεθανεν

- 54 Maar als Hij ze allen uitgedreven had, greep Hij haar hand en riep, zeggende: Kind, sta op!
But he, taking her hand, said to her, My child, get up.
αυτος δε εκβαλων εξω παντας και κρατησας της χειρος αυτης εφωνησεν λεγων η παις εγειρου
- 55 En haar geest keerde weder, en zij is terstond opgestaan; en Hij gebood, dat men haar te eten geven zoude.
And her spirit came back to her and she got up straight away: and he gave orders that food was to be given to her.
και επεστρεψεν το πνευμα αυτης και ανεστη παραρηγμα και διαταξεν αυτη δοθηναι φαγειν
- 56 En haar ouders ontzetten zich; en Hij beval hun, dat zij niemand zouden zeggen hetgeen geschied was.
And her father and mother were full of wonder, but he gave orders to them to say nothing about it to anyone.
και εξεστησαν οι γονεις αυτης ο δε παρηγγειλεν αυτοις μηδενι ειπειν το γεγονος
- 1 En Zijn twaalf discipelen samengeroepen hebbende, gaf Hij hun kracht en macht over al de duivelen, en om ziekten te genezen.
And getting the twelve together, he gave them power and authority over all evil spirits and over diseases, to make them well.
συγκαλεσαμενος δε τους δωδεκα μαθητας αυτου εδωκεν αυτοις δυναμιν και εξουσιαν επι παντα τα δαιμονια και νοσους θεραπευειν
- 2 En Hij zond hen heen, om te prediken het Koninkrijk Gods, en de zieken gezond te maken.
And he sent them out to be preachers of the kingdom of God, and to make well those who were ill.
και απεστειλεν αυτοους κηρυσσειν την βασιλειαν του θεου και ιασθαι τους ασθενουντας
- 3 En Hij zeide tot hen: Neemt niets mede tot den weg, noch staven, noch male, noch brood, noch geld; noch iemand van u zal twee rokken hebben.
And he said to them, Take nothing for your journey, no stick or bag or bread or money, and do not take two coats.
και ειπεν προς αυτοους μηδεν αριτε εις την οδον μητε ραβδους μητε πηραν μητε αρτον μητε αργυριον μητε ανα δυο χιτωνας εχειν
- 4 En in wat huis gij ook zult ingaan, blijft aldaar, en gaat van daar uit.
And if you go into a house, let that house be your resting-place till you go away.
και εις ην αν οικιαν εισελθητε εκει μενετε και εκειθεν εξερχεσθε
- 5 En zo wie u niet zullen ontvangen, uitgaande van die stad, schudt ook het stof af van uw voeten, tot een getuigenis tegen hen.
And if any people will not take you in, when you go away from that town, put off its dust from your feet for a witness against them.
και οσοι αν μη δεξωνται υμας εξερχομενοι απο της πολεως εκεινης και τον κονιορτον απο των ποδων υμων αποτιναξατε εις μαρτυριον επ αυτοους
- 6 En zij, uitgaande, doorgingen al de vlekken, verkondigende het Evangelie, en genezende de zieken overal.
And they went away, journeying through all the towns, preaching the good news and making people free from diseases in all places.
εξερχομενοι δε διηρχοντο κατα τας κομας ευαγγελιζομενοι και θεραπευοντες πανταχου
- 7 En Herodes, de viervorst, hoorde al de dingen, die van Hem geschiedden; en was twijfelmoedig, omdat van sommigen gezegd werd, dat Johannes van dedoden was opgestaan;
Now Herod the king had news of all these things: and he was in doubt, because it was said by some people that John had come back from the dead;
ηκουσεν δε ηρωδης ο τετραρχης τα γινομενα υπ αυτου παντα και διηπορει δια το λεγεσθαι υπο τινων οτι ιωαννης εγηγερται εκ νεκρων
- 8 En van sommigen, dat Elias verschenen was; en van anderen, dat een profeet van de ouden was opgestaan.
And by some, that Elijah had come; and by others, that one of the old prophets had come back to life.
υπο τινων δε οτι ηλιας εφανη αλλων δε οτι προφητης εις των αρχαιων ανεστη
- 9 En Herodes zeide: Johannes heb ik onthoofd; wie is nu Deze, van Welken ik zulke dingen hoor? En hij zocht Hem te zien.
And Herod said, I put John to death: but who is this, of whom such stories are given to me? And he had a desire to see him.
και ειπεν ο ηρωδης ιωαννην εγω απεκεφαλισα τις δε εστιν ουτος περι ου εγω ακουω τοιαυτα και εζητει ιδειν αυτον
- 10 En de apostelen, wedergekeerd zijnde, verhaalden Hem al wat zij gedaan hadden. En Hij nam hen mede en vertrok alleen in een woeste plaats der stad, genaamd Bethsaida.
And the twelve, when they came back, gave him an account of what they had done. And he took them with him and went away from the people to a town named Beth-saida.
και υποστρεψαντες οι αποστολοι διηγησαντο αυτω οσα εποιησαν και παραλαβων αυτοους υπεχωρησεν κατ ιδιαν εις τοπον ερημον πολεως καλουμενης βηθσαιδα
- 11 En de scharen, dat verstaande, volgden Hem; en Hij ontving ze, en sprak tot hen van het Koninkrijk Gods; en die genezing van node hadden, maakte Hij gezond.
But the people, getting news of it, went after him: and he was pleased to see them, and gave them teaching about the kingdom of God, and made those well who were in need of it.
οι δε οχλοι γνοντες ηκολουθησαν αυτω και δεξαμενος αυτοους ελαλει αυτοις περι της βασιλειας του θεου και τους χρειαν εχοντας θεραπειας ιατο

- 12 En de dag begon te dalen; en de twaalven, tot Hem komende, zeiden tot Hem: Laat de schare van U, opdat zij, heengaande in de omliggende vlekken en in dedorpen, herberg nemen mogen, en spijsz vinden; want wij zijn hier in een woeste plaats.
 And the day went on; and the twelve came to him and said, Send these people away so that they may go into the towns and the country round about and get resting-places and food for themselves, for we are in a waste place.
 η δε ημερα ηρξατο κλινειν προσελθοντες δε οι δωδεκα ειπον αυτω απολυσον τον οχλον ινα απελθοντες εις τας κυκλω κωμας και τους αγρους καταλυσωσιν και ευρωσιν επισιτισμον οτι ωδε εν ερημω τοπω εσμεν
- 13 Maar Hij zeide tot hen: Geeft gij hun te eten. En zij zeiden: Wij hebben niet meer dan vijf broden, en twee vissen; tenzij dan dat wij heengaan en spijs kopen voor al dit volk;
 But he said, Give them food yourselves. And they said, We have only five cakes of bread and two fishes, if we do not go and get food for all these people.
 ειπεν δε προς αυτους δοτε αυτοις υμεις φαγειν οι δε ειπον ουκ εισιν ημιν πλειον η πεντε αρτοι και δυο ιχθυες ει μη τι πορευθεντες ημεις αγορασωμεν εις παντα τον λαον τουτον βρωματα
- 14 Want er waren omtrent vijf duizend mannen. Doch Hij zeide tot Zijn discipelen: Doet hen nederzitten bij zaden, elk van vijftig.
 For there were about five thousand men. And he said to his disciples, Make them be seated in groups, about fifty to a group.
 ησαν γαρ ωσει ανδρες πεντακισχιλιοι ειπεν δε προς τους μαθητας αυτου κατακλινετε αυτους κλισιας ανα πενηκοντα
- 15 En zij deden also, en deden hen allen nederzitten.
 And they did so, and made them all be seated.
 και εποιησαν ουτως και ανεκλιναν απαντας
- 16 En Hij, de vijf broden en de twee vissen genomen hebbende, zag op naar den hemel, en zegende die, en brak ze, en gaf ze den discipelen, om der schare voort te leggen.
 And he took the five cakes of bread and the two fishes and, looking up to heaven, he said words of blessing over them, and when they had been broken, he gave them to the disciples to give to the people.
 λαβων δε τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν αυτους και κατεκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις παρατιθειναι τω οχλω
- 17 En zij aten en werden allen verzadigd; en er werd opgenomen, hetgeen hun van de brokken overgeschoten was, twaalf korven.
 And they all took the food and had enough; and they took up of the broken bits which were over, twelve baskets full.
 και εφαγον και εχορτασθησαν παντες και ηρθη το περισσευσαν αυτοις κλασματων κοφινιοι δωδεκα
- 18 En het geschiedde, als Hij alleen was biddende, dat de discipelen met Hem waren, en Hij vraagde hen, zeggende: Wie zeggen de scharen, dat Ik ben?
 And it came about that when he was in prayer, by himself, and the disciples were with him, he put a question to them, saying, Who do the people say I am?
 και εγενετο εν τω ειναι αυτον προσευχομενον καταμονας συνισαν αυτω οι μαθηται και επηρωτησεν αυτους λεγων τινα με λεγουσιν οι οχλοι ειναι
- 19 En zij, antwoordende, zeiden: Johannes de Doper; en anderen: Elias; en anderen: Dat enig profete van de ouden opgestaan is.
 And they, answering, said, John the Baptist; but others say Elijah; and others, that one of the old prophets has come back.
 οι δε αποκριθεντες ειπον ιωαννην τον βαπτιστην αλλοι δε ηλιαν αλλοι δε οτι προφητης τις των αρχαιων ανεστη
- 20 En Hij zeide tot hen: Maar gijlieden, wie zegt gij, dat Ik ben? En Petrus, antwoordende, zeide: De Christus Gods.
 And he said, But who do you say that I am? And Peter, answering, said, The Christ of God.
 ειπεν δε αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν τον χριστον του θεου
- 21 En Hij gebod hun scherpelijk en beval, dat zij dit niemand zeggen zouden;
 But he gave them special orders, not to say this to any man;
 ο δε επιτιμησας αυτοις παρηγγειλεν μηδενι ειπειν τουτο
- 22 Zeggende: De Zoon des mensen moet veel lijden, en verworpen worden van de ouderlingen, en overpriesters, en Schriftgeleerden, en gedood en ten derdendage opgewekt worden.
 Saying, The Son of man will undergo much and be put on one side by the rulers and the chief priests and the teachers of the law, and be put to death, and on the third day he will come back to life.
 ειπον οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο των πρεσβυτερων και αρχιερων και γραμματεων και αποκτανθηναι και τη τριτη ημερα εγερθηναι
- 23 En Hij zeide tot allen: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis dagelijks op, en volge Mij.
 And he said to them all, If any man has a desire to come after me, let him give up all, and take up his cross every day, and come after me.
 ελεγεν δε προς παντας ει τις θελει οπισω μου ελθειν απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου καθ ημεραν και ακολουθειτω μοι
- 24 Want zo wie zijn leven behouden wil, die zal het verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal, om Mij nentwil, die zal het behouden.
 For whoever has a desire to keep his life will have it taken from him, but whoever gives up his life because of me, will keep it.
 ος γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ουτος σωσει αυτην

- 25 Want wat baat het een mens, die de gehele wereld zou winnen, en zichzelf verliezen, of schade zijns zelfs lijden?
For what profit will a man have if he gets all the world, but undergoes loss or destruction himself?
 τι γαρ ωφελειται ανθρωπος κερδησας τον κοσμον ολον εαυτον δε απολεσας η ζημιωθεις
- 26 Want zo wie zich Mijns en Mijner woorden zal geschaamd hebben, diens zal de Zoon des mensen Zich schamen, wanneer Hij komen zal in Zijn heerlijkheid, en in de heerlijkheid des Vaders, en der heilige engelen.
For if any man has a feeling of shame because of me or of my words, the Son of man will have shame because of him when he comes in his glory and the glory of the Father and of the holy angels.
 ος γαρ αν επαισχυνθη με και τους εμους λογους τουτον ο υιος του ανθρωπου επαισχυνθησεται οταν ελθη εν τη δοξη αυτου και του πατρος και των αγιων αγγελων
- 27 En Ik zeg u waarlijk: Er zijn sommigen dergenen, die hier staan, die den dood niet zullen smaken, totdat zij het Koninkrijk Gods zullen gezien hebben.
But truly I say to you, Some of those who are here now will have no taste of death till they see the kingdom of God.
 λεγω δε υμιν αληθως εισιν τινες των ωδε εστηκοτων οι ου μη γευσονται θανατου εως αν ιδωσιν την βασιλειαν του θεου
- 28 En het geschiedde, omtrent acht dagen na deze woorden, dat Hij medenam Petrus, en Johannes, en Jakobus, en klom op den berg, om te bidden.
And about eight days after he had said these things, he took Peter and John and James with him and went up into the mountain for prayer.
 εγενετο δε μετα τους λογους τουτους ωσει ημεραι οκτω και παραλαβον τον πετρον και ιωαννην και ιακωβον ανεβη εις το ορος προσευξασθαι
- 29 En als Hij bad, werd de gedaante Zijns aangezichts veranderd, en Zijn kleding wit en zeer blinkende.
And while he was in prayer, his face was changed and his clothing became white and shining.
 και εγενετο εν τω προσευξασθαι αυτον το ειδος του προσωπου αυτου ετερον και ο ιματισμος αυτου λευκος εξαστραπτων
- 30 En ziet, twee mannen spraken met Hem, welke waren Mozes en Elias.
And two men, Moses and Elijah, were talking with him;
 και ιδου ανδρες δυο συνελαλουν αυτω οιτινες ησαν μοσης και ηλιας
- 31 Dewelke, gezien zijnde in heerlijkheid, zeiden Zijn uitgang, dien Hij zoude volbrengen te Jeruzalem.
Who were seen in glory and were talking of his death which was about to take place in Jerusalem.
 οι οφθεντες εν δοξη ελεγον την εξοδον αυτου ην εμελλεν πληρουν εν ιερουσαλημ
- 32 Petrus nu, en die met hem waren, waren met slaap bezwaard; en ontwaakt zijnde, zagen zij Zijn heerlijkheid, en de twee mannen, die bij Hem stonden.
Now Peter and those who were with him were overcome with sleep: but when they were fully awake, they saw his glory and the two men who were with him.
 ο δε πετρος και οι συν αυτω ησαν βεβαρημενοι υπνω διαγρηγορησαντες δε ειδον την δοξαν αυτου και τους δυο ανδρας τους συνεστωτας αυτω
- 33 En het geschiedde, als zij van Hem afscheidden, zo zeide Petrus tot Jezus: Meester, het is goed, dat wij hier zijn; en laat ons drie tabernakelen maken, voor Ueen, en voor Mozes een, en voor Elias een; niet wetende, wat hij zeide.
And when they were about to go away from him, Peter said to Jesus, Master, it is good for us to be here; let us make three tents, one for you and one for Moses and one for Elijah: having no knowledge of what he was saying.
 και εγενετο εν τω διαχωριζεσθαι αυτους απ αυτου ειπεν ο πετρος προς τον ιησουν επιστατα καλον εστιν ημας ωδε ειναι και ποιησωμεν σκηνας τρεις μιαν σοι και μοσει μιαν και μιαν ηλια μη ειδως ο λεγει
- 34 Als hij nu dit zeide, kwam een wolk, en overschaduwde hen; en zij werden bevreesd, als die in de wolk ingingen.
And while he said these things, the shade of a cloud came over them, and they were full of fear when they went into the cloud.
 ταυτα δε αυτου λεγοντος εγενετο νεφελη και επεσκιασεν αυτους εφοβηθησαν δε εν τω εκεινους εισελθειν εις την νεφελην
- 35 En er geschiedde een stem uit de wolk, zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon; hoort Hem!
And there was a voice from the cloud saying, This is my Son, the man of my selection; give ear to him.
 και φωνη εγενετο εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος αυτου ακουετε
- 36 En als de stem geschiedde, zo werd Jezus alleen gevonden. En zij zwegen stil, en verhaalden in die dagen niemand iets van hetgeen zij gezien hadden.
And after the voice was gone they saw that Jesus was by himself. And they kept quiet, and said nothing at that time to anyone of the things which they had seen.
 και εν τω γενεσθαι την φωνην ευρεθη ο ιησους μονος και αυτοι εσιγησαν και ουδενι απηγγειλαν εν εκειναις ταις ημεραις ουδεν ων εωρακασιν
- 37 En het geschiedde des daags daaraan, als zij van den berg afkwamen, dat Hem een grote schare in het gemoet kwam.
And on the day after, when they came down from the mountain, a great band of people came to him.
 εγενετο δε εν τη εξης ημερα κατελθοντων αυτων απο του ορους συνηνητησεν αυτω οχλος πολυς

- 38 En ziet, een man van de schare riep uit, zeggende: Meester, ik bid U, zie toch mijn zoon aan; want hij is mij een eniggeborene.
 And a man from among them, crying out, said, Master, I make a request to you, give a thought to my son, for he is my only child:
 και ιδου ανηρ απο του οχλου ανεβησεν λεγων διδασκαλε δεομαι σου επιβλεψον επι τον υιον μου οτι μονογενης εστιν μοι
- 39 En zie, een geest neemt hem, en van stonde aan roept hij, en hij scheurt hem, dat hij schuimt, en wijkt nauwelijks van hem, en verplettert hem.
 And see, a spirit takes him, and suddenly he gives a cry, twisted in pain and streaming at the lips, and when it goes away from him at last, he is marked as from blows.
 και ιδου πνευμα λαμβανει αυτον και εξαιφνης κραζει και σπαρασσει αυτον μετα αφρου και μογισ αποχωρει απ αυτου συντριβον αυτον
- 40 En ik heb Uw discipelen gebeden, dat zij hem zouden uitwerpen, en zij hebben niet gekund.
 And I made a request to your disciples to send it out of him, but they were not able to do it.
 και εδεηθην των μαθητων σου ινα εκβαλλωσιν αυτο και ουκ ηδυνηθησαν
- 41 En Jezus, antwoordende, zeide: O ongelovig en verkeerd geslacht, hoe lang zal Ik nog bij ulieden zijn, en ulieden verdragen? Breng uw zoon hier.
 And Jesus said, O generation without faith and false in heart, how long will I have to be with you and put up with you? let your son come here.
 αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ω γενεα απιστος και διεστραμμενη εως ποτε εσομαι προς υμας και ανεξομαι υμων προσαγαγε ωδε τον υιον σου
- 42 En nog, als hij naar Hem toekwam, scheurde hem de duivel, en verscheurde hem; maar Jezus bestrafte den onreinen geest, en maakte het kind gezond, en gaf hem zijn vader weder.
 And while he was coming, he was pushed violently down and twisted by the evil spirit. But Jesus gave sharp orders to the unclean spirit, and made the boy well, and gave him back to his father.
 ετι δε προσερχομενου αυτου ερρηξεν αυτον το δαιμονιον και συνεσπαραξεν επετιμησεν δε ο ιησους τω πνευματι τω ακαθαρτω και ιασατο τον παιδα και απεδωκεν αυτον τω πατρι αυτου
- 43 En zij werden allen verslagen over de grootdadigheid Gods. En als zij allen zich verwonderden over al de dingen, die Jezus gedaan had, zeide Hij tot Zijndiscipelen:
 And they were full of wonder at the great power of God. But while they were all wondering at all the things which he did, he said to his disciples,
 εξεπλησσαντο δε παντες επι τη μεγαλειοτητι του θεου παντων δε θαυμαζοντων επι πασιν οις εποιησεν ο ιησους ειπεν προς τους μαθητας αυτου
- 44 Legt gij deze woorden in uw oren: Want de Zoon des mensen zal overgeleverd worden in der mensen handen.
 Let these words go deep into your ears, for the Son of man will be given up into the hands of men.
 θεσθε υμεις εις τα οτα υμων τους λογους τουτους ο γαρ υιος του ανθρωπου μελλει παραδιδοσθαι εις χειρας ανθρωπων
- 45 Maar zij verstonden dit woord niet, en het was voor hen verborgen, alzo dat zij het niet begrepen; en zij vreesden van dat woord Hem te vragen.
 But this saying was not clear to them and its sense was kept secret from them so that they were not able to see it: and they had fear of questioning him about it.
 οι δε ηγνωουν το ρημα τουτο και ην παρακεκαλυμμενον απ αυτων ινα μη αισθωνται αυτο και εφοβοντο ερωτησαι αυτον περι του ρηματος τουτου
- 46 En er rees een overlegging onder hen, namelijk, wie van hen de meeste ware.
 Now there was a discussion among them about which of them would be the greatest.
 εισηλθεν δε διαλογισμος εν αυτοις το τις αν ειη μειζων αυτων
- 47 Maar Jezus, ziende de overleggingen hunner harten, nam een kindeken, en stelde dat bij Zich;
 But when Jesus saw the reasoning of their hearts, he took a small child and put him by his side,
 ο δε ιησους ιδων τον διαλογισμον της καρδιας αυτων επιλαβομενος παιδιου εστησεν αυτο παρ εαυτω
- 48 En zeide tot hen: Zo wie dit kindeken ontvangen zal in Mijn Naam, die ontvangt Mij; en zo wie Mij ontvangen zal, ontvangt Hem, Die Mij gezonden heeft. Wantdie de minste onder u allen is, die zal groot zijn.
 And said to them, Whoever gives honour to this child in my name, gives honour to me: and whoever gives honour to me, gives honour to him who sent me: for whoever is least among you all, that man is great.
 και ειπεν αυτοις ος εαν δεξηται τουτο το παιδιον επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και ος εαν εμε δεξηται δεχεται τον αποστειλαντα με ο γαρ μικροτερος εν πασιν υμιν υπαρχων ουτος εσται μεγας
- 49 En Johannes antwoordde en zeide: Meester! wij hebben een gezien, die in Uw Naam de duivelen uitwierp, en wij hebben het hem verboden, omdat hij U metons niet volgt.
 And John, answering, said, Master, we saw a man driving out evil spirits in your name, and we did not let him do it, because he was not one of us.
 αποκριθεις δε ο ιωαννης ειπεν επιστατα ειδομεν τινα επι τω ονοματι σου εκβαλλοντα τα δαιμονια και εκωλυσαμεν αυτον οτι ουκ ακολουθει μεθ ημων
- 50 En Jezus zeide tot hem: Verbied het niet; want wie tegen ons niet is, die is voor ons.
 But Jesus said to him, Let him do it, for he who is not against you is for you.
 και ειπεν προς αυτον ο ιησους μη κωλυετε ος γαρ ουκ εστιν καθ ημων υπερ ημων εστιν

- 51 En het geschiedde, als de dagen Zijner opneming vervuld werden, zo richtte Hij Zijn aangezicht, om naar Jeruzalem te reizen.
And it came about that when the days were near for him to be taken up, his face was turned to go to Jerusalem,
εγενετο δε εν τω συμπληρουσθαι τας ημερας της αναληψεως αυτου και αυτος το προσωπον αυτου εστηριξεν του πορευεσθαι εις ιερουσαλημ
- 52 En Hij zond boden uit voor Zijn aangezicht; en zij, heengereisd zijnde, kwamen in een vlek der Samaritanen, om voor Hem herberg te bereiden.
And he sent men before: and they came to a small town of Samaria to make ready for him.
και απεστειλεν αγγελους προ προσωπου αυτου και πορευθεντες εισηλθον εις κωμην σαμαρειτων ωστε ετοιμασαι αυτω
- 53 En zij ontvingen Hem niet, omdat Zijn aangezicht was als reizende naar Jeruzalem.
But they would not have him there, because he was clearly going to Jerusalem.
και ουκ εδεξαντο αυτον οτι το προσωπον αυτου ην πορευομενον εις ιερουσαλημ
- 54 Als nu Zijn discipelen, Jakobus en Johannes, dat zagen, zeiden zij: Heere, wilt Gij, dat wij zeggen, dat vuur van den hemel nederdale, en dezen verslinde, gelijkkook Elias gedaan heeft?
And when his disciples, James and John, saw this, they said, Lord, may we send fire from heaven and put an end to them?
ιδοντες δε οι μαθηται αυτου ιακωβος και ιωαννης ειπον κυριε θελεις ειπωμεν πυρ καταβηναι απο του ουρανου και αναλωσαι αυτους ως και ηλιας εποησεν
- 55 Maar Zich omkerende, bestrafte Hij hen, en zeide: Gij weet niet van hoedanigen geest gij zijt.
But turning round he said sharp words to them.
στραφεις δε επιτιμησεν αυτοις και ειπεν ουκ οιδατε οιου πνευματος εστε υμεις
- 56 Want de Zoon des mensen is niet gekomen om der mensen zielen te verderven, maar om te behouden. En zij gingen naar een ander vlek.
And they went to another small town.
ο γαρ υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν ψυχας ανθρωπων απολεσαι αλλα σωσαι και επορευθησαν εις ετεραν κωμην
- 57 En het geschiedde op den weg, als zij reisden, dat een tot Hem zeide: Heere, ik zal U volgen, waar Gij ook heengaat.
And when they were on the way, a certain man said to him, I will come after you wherever you go.
εγενετο δε πορευομενων αυτων εν τη οδω ειπεν τις προς αυτον ακολουθησω σοι οπου αν απερχη κυριε
- 58 En Jezus zeide tot hem: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge.
And Jesus said to him, Foxes have holes and the birds of the air have resting-places, but the Son of man has nowhere to put his head.
και ειπεν αυτω ο ιησους αι αλωπεκες φωλεους εχουσιν και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεις ο δε υιος του ανθρωπου ουκ εχει που την κεφαλην κλινη
- 59 En Hij zeide tot een anderen: Volg Mij. Doch hij zeide: Heere, laat mij toe, dat ik heenga, en eerst mijn vader begrave.
And he said to another, Come after me. But he said, Lord, let me first go and give the last honours to my father.
ειπεν δε προς ετερον ακολουθει μοι ο δε ειπεν κυριε επιτρεπον μοι απελθοντι πρωτον θαψαι τον πατερα μου
- 60 Maar Jezus zeide tot hem: Laat de doden hun doden begraven; doch gij, ga heen en verkondig het Koninkrijk Gods.
But he said to him, Let the dead take care of their dead; it is for you to go and give news of the kingdom of God.
ειπεν δε αυτω ο ιησους αφες τους νεκρους θαψαι τους εαυτων νεκρους συ δε απελθων διαγγελλε την βασιλειαν του θεου
- 61 En ook een ander zeide: Heere, ik zal U volgen; maar laat mij eerst toe, dat ik afscheid neme van degenen, die in mijn huis zijn.
And another man said, I will come with you, Lord, but first let me say a last good-day to those who are at my house.
ειπεν δε και ετερος ακολουθησω σοι κυριε πρωτον δε επιτρεπον μοι αποταξασθαι τοις εις τον οικον μου
- 62 En Jezus zeide tot hem: Niemand, die zijn hand aan den ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods.
But Jesus said, No man, having put his hand to the plough and looking back, is good enough for the kingdom of God.
ειπεν δε προς αυτον ο ιησους ουδεις επιβαλων την χειρα αυτου επ αροτρον και βλεπων εις τα οπισω ευθετος εστιν εις την βασιλειαν του θεου
- 1 En na dezen stelde de Heere nog andere zeventig, en zond hen heen voor Zijn aangezicht, twee en twee, in iedere stad en plaats, daar Hij komen zou.
Now after these things, the Lord made selection of seventy others and sent them before him, two together, into every town and place where he himself was about to come.
μετα δε ταυτα ανεδειξεν ο κυριος και ετερους εβδομηκοντα και απεστειλεν αυτους ανα δυο προ προσωπου αυτου εις πασαν πολιν και τοπον ου εμελλεν αυτος ερχεσθαι
- 2 Hij zeide dan tot hen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; daarom, bidt den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote.
And he said to them, There is much grain ready to be cut, but not enough workers: so make prayer to the Lord of the grain-fields that he will send workers to get in the grain.
ελεγεν ουν προς αυτους ο μεν θερισμος πολυς οι δε εργαται ολιγοι δεηθητε ουν του κυριου του θερισμου οπως εκβαλλη εργατας εις τον θερισμον αυτου

- 3 Gaat henen; ziet, Ik zend u als lammeren in het midden der wolven.
Go on your way: see, I send you out like lambs among wolves.
υπαγετε ιδου εγω αποστελλω υμας ως αρνας εν μεσω λυκων
- 4 Draagt geen buidel, noch male, noch schoenen; en groet niemand op den weg.
Take no bag for money or for food, and no shoes; say no word to any man on the way.
μη βασταζετε βαλαντιον μη πηραν μηδε υποδηματα και μηδενα κατα την οδον ασπασησθε
- 5 En in wat huis gij zult ingaan, zegt eerst: Vrede zij dezen huize!
And whenever you go into a house, first say, Peace be to this house.
εις ην δ αν οικιαν εισερχησθε πρωτον λεγετε ειρηνη τω οικω τουτω
- 6 En indien aldaar een zoon des vredes is, zo zal uw vrede op hem rusten; maar indien niet, zo zal uw vrede tot u wederkeren.
And if a son of peace is there, your peace will be with him: but if not, it will come back to you again.
και εαν μεν η εκει υιος ειρηνης επαναπαυσεται επ αυτον η ειρηνη υμων ει δε μηγε εφ υμας ανακαμψει
- 7 En blijft in datzelfde huis, etende en drinkende, hetgeen van hen voorgezet wordt; want de arbeider is zijn loon waardig; gaat niet over van het ene huis in het andere huis.
And keep in that same house, taking what food and drink they give you: for the worker has a right to his reward. Do not go from house to house.
εν αυτη δε τη οικια μενετε εσθιοντες και πινοντες τα παρ αυτων αξιος γαρ ο εργατης του μισθου αυτου εστιν μη μεταβαινετε εξ οικιας εις οικιαν
- 8 En in wat stad gij zult ingaan, en zij u ontvangen, eet hetgeen ulieden voorgezet wordt.
And into whatever town you go, if they take you in, take whatever food is given to you:
και εις ην δ αν πολιν εισερχησθε και δεχωνται υμας εσθιετε τα παρατιθεμενα υμιν
- 9 En geneest de zieken, die daarin zijn, en zegt tot hen: Het Koninkrijk Gods is nabij u gekomen.
And make well those in it who are ill and say to them, The kingdom of God is near to you.
και θεραπευετε τους εν αυτη ασθενεις και λεγετε αυτοις ηγγικεν εφ υμας η βασιλεια του θεου
- 10 Maar in wat stad gij zult ingaan, en zij u niet ontvangen, uitgaande op haar straten, zo zegt:
But if you go into a town where they will not have you, go out into the streets of it and say,
εις ην δ αν πολιν εισερχησθε και μη δεχωνται υμας εξελθοντες εις τας πλαταιας αυτης ειπατε
- 11 Ook het stof, dat uit uw stad aan ons kleeft, schudden wij af op ulieden; nochtans zo weet dit, dat het Koninkrijk Gods nabij u gekomen is.
Even the dust of your town, which is on our feet, we put off as a witness against you; but be certain of this, that the kingdom of God is near.
και τον κονιορτον τον κολληθεντα ημιν εκ της πολεως υμων απομασσομεθα υμιν πλην τουτο γινωσκετε οτι ηγγικεν εφ υμας η βασιλεια του θεου
- 12 En Ik zeg u, dat het dien van Sodom verdragelijker wezen zal in dien dag, dan dezelve stad.
I say to you, It will be better in that day for Sodom than for that town.
λεγω δε υμιν οτι σοδομοις εν τη ημερα εκεινη ανεκτοτερον εσται η τη πολει εκεινη
- 13 Wee u, Chorazin, wee u, Bethsaida, want zo in Tyrus en Sidon de krachten geschied waren, die in u geschied zijn, zij zouden eertijds, in zak en as zittende, zichbekeerd hebben.
A curse is on you, Chorazin! A curse is on you, Beth-saida! For if such works of power had been done in Tyre and Sidon as have been done in you, they would have been turned from their sins, in days gone by, seated in the dust.
ουαι σοι χωραζιν ουαι σοι βηθσαιδα οτι ει εν τυρω και σιδωνι εγενοντο αι δυναμεις αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω και σποδω καθημεναι μετενοησαν
- 14 Doch het zal Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in het oordeel, dan ulieden.
But it will be better for Tyre and Sidon, in the day of judging, than for you.
πλην τυρω και σιδωνι ανεκτοτερον εσται εν τη κρισει η υμιν
- 15 En gij, Kapernaum, die tot den hemel toe verhoogd zijt, gij zult tot de hel toe nedergestoten worden.
And you, Capernaum, were you not lifted up to heaven? you will go down to hell.
και συ καπερναουμ η εως του ουρανου υψωθεισα εως αδου καταβιβασθησθαι

- 16 Wie u hoort, die hoort Mij; en wie u verwerpt, die verwerpt Mij; en wie Mij verwerpt, die verwerpt Dengene, Die Mij gezonden heeft.
Whoever gives ear to you, gives ear to me; and whoever is against you, is against me; and whoever is against me, is against him who sent me.
ο ακουων υμων εμου ακουει και ο αθετων υμας εμε αθετει ο δε εμε αθετων αθετει τον αποστειλαντα με
- 17 En de zeventigen zijn wedergekeerd met blijdschap, zeggende: Heere, ook de duivelen zijn ons onderworpen, in Uw Naam.
And the seventy came back with joy, saying, Lord, even the evil spirits are under our power in your name.
υπεστρεψαν δε οι εβδομηκοντα μετα χαρας λεγοντες κυριε και τα δαιμονια υποτασσειται ημιν εν τω ονοματι σου
- 18 En Hij zeide tot hen: Ik zag den satan, als een bliksem, uit den hemel vallen.
And he said, I was watching for Satan, falling from heaven like a star.
ειπεν δε αυτοις εθεωρουν τον σαταναν ως αστραπην εκ του ουρανου πεσοντα
- 19 Ziet, Ik geve u de macht, om op slangen en schorpioenen te treden, en over alle kracht des vijands; en geen ding zal u enigszins beschadigen.
See, I have given you power to put your feet on snakes and evil beasts, and over all the strength of him who is against you: and nothing will do you damage.
ιδου διδομι υμιν την εξουσιαν του πατειν επανω οφεων και σκορπιων και επι πασαν την δυναμιν του εχθρου και ουδεν υμας ου μη αδικηση
- 20 Doch verblijdt u daarin niet, dat de geesten u onderworpen zijn; maar verblijdt u veel meer, dat uw namen geschreven zijn in de hemelen.
Do not be glad, however, because you have power over spirits, but because your names are recorded in heaven.
πλην εν τωτω μη χαιρετε οτι τα πνευματα υμιν υποτασσειται χαιρετε δε μαλλον οτι τα ονοματα υμων εγραφη εν τοις ουρανοις
- 21 Te dier ure verheugde Zich Jezus in den geest, en zeide: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde; dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard; ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U.
In that same hour he was full of joy in the Holy Spirit and said, I give praise to you, O Father, Lord of heaven and earth, because you have kept these things secret from the wise and the men of learning, and have made them clear to little children: for so, O Father, it was pleasing in your eyes.
εν αυτη τη ωρα ηγαλλιασατο τω πνευματι ο ιησους και ειπεν εξομολογουμαι σοι πατερ κυριε του ουρανου και της γης οτι απεκρυψας ταυτα απο σοφων και συνετων και απεκαλυψας αυτα νηπιους και ο πατηρ οτι ουτως εγενετο ευδοκια εμπροσθεν σου
- 22 Alle dingen zijn Mij van Mijn Vader overgegeven; en niemand weet, wie de Zoon is, dan de Vader; en wie de Vader is, dan de Zoon, en dien het de Zoon zalwillen openbaren.
All things have been given to me by my Father: and no one has knowledge of the Son, but only the Father: and of the Father, but only the Son, and he to whom the Son will make it clear.
και στραφεις προς τους μαθητας ειπεν παντα παρεδοθη μοι υπο του πατρος μου και ουδεις γινωσκει τις εστιν ο υιος ει μη ο πατηρ και τις εστιν ο πατηρ ει μη ο υιος και ω εαν βουληται ο υιος αποκαλ υψαι
- 23 En Zich kerende naar de discipelen, zeide Hij tot hen alleen: Zalig zijn de ogen, die zien, hetgeen gij ziet.
And, turning to the disciples, he said privately, Happy are the eyes which see the things you see:
και στραφεις προς τους μαθητας κατ ιδιαν ειπεν μακαριοι οι οφθαλμοι οι βλεποντες α βλεπετε
- 24 Want Ik zeg u, dat vele profeten en koningen hebben begeerd te zien, hetgeen gij ziet, en hebben het niet gezien; en te horen, hetgeen gij hoort, en hebben het niet gehoord.
For I say to you that numbers of prophets and kings have had a desire to see the things which you see, and have not seen them, and to have knowledge of the things which have come to your ears, and they had it not.
λεγω γαρ υμιν οτι πολλοι προφηται και βασιλεις ηθελησαν ιδειν α υμεις βλεπετε και ουκ ειδον και ακουσαι α ακουετε και ουκ ηκουσαν
- 25 En ziet, een zeker wetgeleerde stond op, Hem verzoekende, en zeggende: Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beerven?
And a certain teacher of the law got up and put him to the test, saying, Master, what have I to do so that I may have eternal life?
και ιδου νομικος τις ανεστη εκτειραζων αυτον και λεγων διδασκαλε τι ποιησας ζωην αιωνιον κληρονομησω
- 26 En Hij zeide tot hem: Wat is in de wet geschreven? Hoe leest gij?
And he said to him, What does the law say, in your reading of it?
ο δε ειπεν προς αυτον εν τω νομω τι γεγραπται πως αναγιωσκεις
- 27 En hij, antwoordende, zeide: Gij zult den Heere, uw God, liefhebben, uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand; en uw naaste als uzelf.
And he, answering, said, Have love for the Lord your God with all your heart and with all your soul and with all your strength and with all your mind; and for your neighbour as for yourself.
ο δε αποκριθεις ειπεν αγαπησεις κυριον τον θεον σου εξ ολης της καρδιας σου και εξ ολης της ψυχης σου και εξ ολης της ισχυος σου και εξ ολης της διανοιας σου και τον πλησιον σου ως σεαυτον

- 28 En Hij zeide tot hem: Gij hebt recht geantwoord; doe dat, en gij zult leven.
And he said, You have given the right answer: do this and you will have life.
ειπεν δε αυτω ορθως απεκριθης τουτο ποιει και ζηση
- 29 Maar hij, willende zichzelf rechtvaardigen, zeide tot Jezus: En wie is mijn naaste?
But he, desiring to put himself in the right, said to Jesus, And who is my neighbour?
ο δε θελων δικαιουν εαυτον ειπεν προς τον ιησουν και τις εστιν μου πλησιον
- 30 En Jezus, antwoordende, zeide: Een zeker mens kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, welke, hem ook uitgetogen, en daartoezware slagen gegeven hebbende, heengingen, en lieten hem half dood liggen.
And Jesus, answering him, said, A certain man was going down from Jerusalem to Jericho, and he got into the hands of thieves, who took his clothing and gave him cruel blows, and when they went away, he was half dead.
υπολαβον δε ο ιησους ειπεν ανθρωπος τις κατεβαινεν απο ιερουσαλημ εις ιεριχω και λησταις περιεπεσεν οι και εκδυσαντες αυτον και πληγας επιθεντες απηλθον αφεντες ημιθνη τυγχανοντα
- 31 En bij geval kwam een zeker priester denzelven weg af, en hem ziende, ging hij tegenover hem voorbij.
And by chance a certain priest was going down that way: and when he saw him, he went by on the other side.
κατα συγκυριαν δε ιερευς τις κατεβαινεν εν τη οδω εκεινη και ιδων αυτον αντιπαρηλθεν
- 32 En desgelijks ook een Leviet, als hij was bij die plaats, kwam hij, en zag hem, en ging tegenover hem voorbij.
And in the same way, a Levite, when he came to the place and saw him, went by on the other side.
ομοιως δε και λευιτης γενομενος κατα τον τοπον ελθων και ιδων αντιπαρηλθεν
- 33 Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen.
But a certain man of Samaria, journeying that way, came where he was, and when he saw him, he was moved with pity for him,
σαμαρειτης δε τις οδευων ηλθεν κατ αυτον και ιδων αυτον εσπλαγγισθη
- 34 En hij, tot hem gaande, verbond zijn wonden, gietende daarin olie en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hem in de herberg en verzorgde hem.
And came to him and put clean linen round his wounds, with oil and wine; and he put him on his beast and took him to a house and took care of him.
και προσελθων κατεδησεν τα τραυματα αυτου επιχεων ελαιον και οινον επιβιασας δε αυτον επι το ιδιον κτηνος ηγαγεν αυτον εις πανδοχειον και επεμεληθη αυτου
- 35 En des anderen daags weggaande, langde hij twee penningen uit, en gaf ze den waard, en zeide tot hem: Draag zorg voor hem: en zo wat gij meer aan hem ten koste zult leggen, dat zal ik u wedergeven, als ik wederkom.
And the day after he took two pennies and gave them to the owner of the house and said, Take care of him; and if this money is not enough, when I come again I will give you whatever more is needed.
και επι την αυριον εξελθων εκβαλων δυο δηναρια εδωκεν τω πανδοχει και ειπεν αυτω επιμεληθητι αυτου και ο τι αν προσδαπανησης εγω εν τω επανερχεσθαι με αποδοσω σοι
- 36 Wie dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen, die onder de moordenaars gevallen was?
Which of these three men, in your opinion, was neighbour to the man who came into the hands of thieves?
τις ουν τουτων των τριων δοκει σοι πλησιον γεγονεναι του εμπεσοντος εις τους ληστας
- 37 En hij zeide: Die barmhartigheid aan hem gedaan heeft. Zo zeide dan Jezus tot hem: Ga heen, en doe gij desgelijks.
And he said, The one who had mercy on him. And Jesus said, Go and do the same.
ο δε ειπεν ο ποιησας το ελεος μετ αυτου ειπεν ουν αυτω ο ιησους πορευου και συ ποιει ομοιως
- 38 En het geschiedde, als zij reisden, dat Hij kwam in een vlek; en een zekere vrouw, met name Martha, ontving Hem in haar huis.
Now, while they were on their way, he came to a certain town; and a woman named Martha took him into her house.
εγενετο δε εν τω πορευεσθαι αυτους και αυτος εισηλθεν εις κωμην τινα γυνη δε τις ονοματι μαρθα υπεδεξατο αυτον εις τον οικον αυτης
- 39 En deze had een zuster, genaamd Maria, welke ook, zittende aan de voeten van Jezus, Zijn woord hoorde.
And she had a sister, by name Mary, who took her seat at the Lord's feet and gave attention to his words.
και τηδε ην αδελφη καλουμενη μαρια η και παρακαθισασα παρα τους ποδας του ιησου ηκουεν τον λογον αυτου
- 40 Doch Martha was zeer bezig met veel dienens, en daarbij komende, zeide zij: Heere, trekt Gij U dat niet aan, dat mijn zuster mij alleen laat dienen? Zeg dan haar, dat zij mij helpe.
But Martha had her hands full of the work of the house, and she came to him and said, Lord, is it nothing to you that my sister has let me do all the work? Say to her that she is to give me some help.
η δε μαρθα περιεσπατο περι πολλην διακονιαν επιστασα δε ειπεν κυριε ου μελει σοι οτι η αδελφη μου μονη με κατελιπεν διακονειν ειπε ουν αυτη ινα μοι συναντιλαβηται

- 41 En Jezus, antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha, gij bekommert en ontrust u over vele dingen;
But the Lord, answering, said to her, Martha, Martha, you are full of care and troubled about such a number of things:
αποκριθεις δε ειπεν αυτη ο ιησους μαρθα μαρθα μεριμνας και τυρβαζη περι πολλα
- 42 Maar een ding is nodig; doch Maria heeft het goede deel uitgekozen, hetwelk van haar niet zal weggenomen worden. Lukas 11
Little is needed, or even one thing only: for Mary has taken that good part, which will not be taken away from her.
ενος δε εστιν χρεια μαρια δε την αγαθην μεριδα εξελεξατο ητις ουκ αφαιρεθησεται απ αυτης
- 1 En het geschiedde, toen Hij in een zekere plaats was biddende, als Hij ophield, dat een van Zijn discipelen tot Hem zeide: Heere, leer ons bidden, gelijk ook Johannes zijn discipelen geleerd heeft.
And it came about that he was in prayer in a certain place, and when he came to an end, one of his disciples said to him, Lord, will you give us teaching about prayer, as John did to his disciples?
και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν τοπω τινη προσευχομενον ως επαυσατο ειπεν τις των μαθητων αυτου προς αυτον κυριε διδαξον ημας προσευχεσθαι καθως και ιωαννης εδιδασκεν τους μαθητας αυτου
- 2 En Hij zeide tot hen: Wanneer gij bidt, zo zegt: Onze Vader, Die in de hemelen zijt! Uw Naam worde geheiligd. Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk den hemel, alzo ook op de aarde.
And he said to them, When you say your prayers, say, Father, may your name be kept holy and your kingdom come.
ειπεν δε αυτοις οταν προσευχησθε λεγετε πατερ ημων ο εν τοις ουρανοις αγιασθητω το ονομα σου ελθετω η βασιλεια σου γενηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω και επι της γης
- 3 Geef ons elken dag ons dagelijks brood.
Give us every day bread for our needs.
τον αρτον ημων τον επιουσιον διδου ημιν το καθ ημεραν
- 4 En vergeef ons onze zonden; want ook wij vergeven aan een iegelijk, die ons schuldig is. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze.
May we have forgiveness for our sins, as we make free all those who are in debt to us. And let us not be put to the test.
και αφες ημιν τας αμαρτιας ημων και γαρ αυτοι αφιεμεν παντι οφειλοντι ημιν και μη εισενεγκης ημας εις πειρασμον αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου
- 5 En Hij zeide tot hen: Wie van u zal een vriend hebben, en zal ter middernacht tot hem gaan, en tot hem zeggen: Vriend! leen mij drie broden;
And he said to them, Which of you, having a friend, would go to him in the middle of the night and say to him, Friend, let me have three cakes of bread;
και ειπεν προς αυτους τις εξ υμων εξει φιλον και πορευσεται προς αυτον μεσονυκτιου και ειπη αυτω φιλε χρησησον μοι τρεις αρτους
- 6 Overmits mijn vriend van de reis tot mij gekomen is, en ik heb niet, dat ik hem voorzette;
Because a friend of mine has come to me on a journey, and I have nothing to put before him;
επειδη φιλος μου παρεγενετο εξ οδου προς με και ουκ εχω ο παραθησω αυτω
- 7 En dat die van binnen, antwoordende, zou zeggen: Doe mij geen moeite aan; de deur is nu gesloten, en mijn kinderen zijn met mij in de slaapkamer; ik kan niet opstaan, om u te geven.
And he, from inside the house, would say in answer, Do not be a trouble to me; the door is now shut, and my children are with me in bed; it is not possible for me to get up and give to you?
κακεινος εσθθεν αποκριθεις ειπη μη μοι κοπους παρεχε ηδη η θυρα κεκλεισται και τα παιδια μου μετ εμου εις την κοιτην εισιν ου δυναμαι αναστας δουναι σοι
- 8 Ik zeg ulieden: Hoewel hij niet zou opstaan en hem geven, omdat hij zijn vriend is, nochtans om zijner onbeschaamdheid wil, zal hij opstaan, en hem geenzoveel als hij er behoeft.
I say to you, Though he will not get up and give to him, because he is his friend, still, if he keeps on making his request, he will get up and give him as much as he has need of.
λεγω υμιν ει και ου δωσει αυτω αναστας δια το ειναι αυτου φιλον δια γε την αναιδειαν αυτου εγερθεις δωσει αυτω οσων χρηζει
- 9 En Ik zeg ulieden: Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden.
And I say to you, Make requests, and they will be answered; what you are searching for, you will get; when you give the sign, the door will be open to you.
καγω υμιν λεγω αιτειτε και δοθησεται υμιν ζητειτε και ευρησετε κρουετε και ανοιγησεται υμιν
- 10 Want een iegelijk, die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden.
For to everyone who makes a request, it will be given; and he who is searching will get his desire; and to him who gives the sign, the door will be open.
πας γαρ ο αιτων λαμβανει και ο ζητων ευρισκει και τω κρουοντι ανοιγησεται
- 11 En wat vader onder u, dien de zoon om brood bidt, zal hem een steen geven, of ook om een vis, zal hem voor een vis een slang geven?
And which of you, being a father, will give a stone to his son, who makes request for bread? or for a fish, will give him a snake?
τινα δε υμων τον πατερα αιτησει ο υιος αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω ει και ιχθυον μη αντι ιχθυος οφιν επιδωσει αυτω
- 12 Of zo hij ook om een ei zou bidden, zal hij hem een schorpioen geven?
Or for an egg, will give him a scorpion?
η και εαν αιτηση ωον μη επιδωσει αυτω σκορπιον

- 13 Indien dan gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal de hemelse Vader den Heiligen Geest geven dengenen, die Hembidden?
If, then, you who are evil are able to give good things to your children, how much more will your Father in heaven give the Holy Spirit to those who make request to him?
ει ουν υμεις πονηροι υπαρχοντες οιδατε αγαθα δοματα διδοναι τοις τεκνοις υμων ποσω μαλλον ο πατηρ ο εξ ουρανου δωσει πνευμα αγιον τοις αιτουσιν αυτον
- 14 En Hij wierp een duivel uit, en die was stom. En het geschiedde, als de duivel uitgevaren was, dat de stomme sprak; en de scharen verwonderden zich.
And he was sending an evil spirit out of a man who was without the power of talking. And it came about that when the spirit had gone the man had the power of talking; and the people were full of wonder.
και ην εκβαλλων δαιμονιον και αυτο ην κωφον εγενετο δε του δαιμονιου εξελθοντος ελαλησεν ο κωφος και εθαυμασαν οι οχλοι
- 15 Maar sommigen van hen zeiden: Hij werpt de duivelen uit door Beelzebul, den overste der duivelen.
But some of them said, He sends out evil spirits by Beelzebul, the ruler of evil spirits.
τινες δε εξ αυτων ειπον εν βεελζεβουλ αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια
- 16 En anderen, Hem verzoekende, begeerden van Hem een teken uit den hemel.
And others, testing him, were looking for a sign from heaven from him.
ετεροι δε πειραζοντες σημειον παρ αυτου εξητουν εξ ουρανου
- 17 Maar Hij, kennende hun gedachten, zeide tot hen: Een ieder koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest; en een huis, tegen zichzelf verdeeldzijnde, valt.
But he, having knowledge of their thoughts, said to them, Every kingdom in which there is division is made waste; and a house in which there is division comes to destruction.
αυτος δε ειδως αυτων τα διανοηματα ειπεν αυτοις πασα βασιλεια εφ εαυτην διαμερισθεισα ερημουται και οικος επι οικον πιπτει
- 18 Indien nu ook de satan tegen zichzelf verdeeld is, hoe zal zijn rijk bestaan? Dewijl gij zegt, dat Ik door Beelzebul de duivelen uitwerp.
If, then, Satan is at war with himself, how will he keep his kingdom? because you say that I send evil spirits out of men by the help of Beelzebul.
ει δε και ο σατανας εφ εαυτον διεμερισθη πως σταθεται η βασιλεια αυτου οτι λεγετε εν βεελζεβουλ εκβαλλειν με τα δαιμονια
- 19 En indien Ik door Beelzebul de duivelen uitwerp, door wien werpen ze uw zonen uit? Daarom zullen dezen uw rechters zijn.
And if I, by Beelzebul, send out evil spirits, by whose help do your sons send them out? so let them be your judges.
ει δε εγω εν βεελζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια οι υιοι υμων εν τινη εκβαλλουσιν δια τουτο κριται υμων αυτοι εσονται
- 20 Maar indien Ik door den vinger Gods de duivelen uitwerp, zo is dan het Koninkrijk Gods tot u gekomen.
But if I, by the finger of God, send out evil spirits, then the kingdom of God has overtaken you.
ει δε εν δακτυλω θεου εκβαλλω τα δαιμονια αρα εφθασεν εφ υμας η βασιλεια του θεου
- 21 Wanneer een sterke gewapende zijn hof bewaart, zo is al wat hij heeft in vrede.
When the strong man armed keeps watch over his house, then his goods are safe:
οταν ο ισχυρος καθωπλισμενος φυλασση την εαυτου αυλην εν ειρηνη εστιν τα υπαρχοντα αυτου
- 22 Maar als een daarover komt, die sterker is dan hij, en hem overwint, die neemt zijn gehele wapenrusting, daar hij op vertrouwde, en deelt zijn roof uit.
But when one who is stronger makes an attack on him and overcomes him, he takes away his instruments of war, in which he had put his faith, and makes division of his goods.
επαν δε ο ισχυροτερος αυτου επελθων νικηση αυτον την πανοπλιαν αυτου αιρει εφ η επεποιθει και τα σκυλα αυτου διαδιδωσιν
- 23 Wie met Mij niet is, die is tegen Mij; en wie met Mij niet vergadert, die verstroot.
He who is not with me is against me, and he who will not give me help in getting people together is driving them away.
ο μη ων μετ εμου κατ εμου εστιν και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει
- 24 Wanneer de onreine geest van den mens uitgevaren is, zo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust; en die niet vindende, zegt hij: Ik zal wederkeren in mijnhuis, daar ik uitgevaren ben.
The unclean spirit, when he has gone out of a man, goes through dry places, looking for rest; and when he does not get it, he says, I will go back to my house from which I came.
οταν το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπων ζητουν αναπαυσιν και μη ευρισκον λεγει υποστρεψω εις τον οικον μου οθεν εξηλθον
- 25 En komende, vindt hij het met bezemen gekeerd en versierd.
And when he comes, he sees that it has been made fair and clean.
και ελθον ευρισκει σεσαρωμενον και κεκοσμημενον

- 26 Dan gaat hij heen, en neemt met zich zeven anderen geesten, bozer dan hij zelf is, en ingegaan zijnde, wonen zij aldaar; en het laatste van dien mens wordt ergerdan het eerste.
Then he goes and gets seven other spirits more evil than himself, and they go in, and take their places there: and the last condition of that man is worse than the first.
τοτε πορευεται και παραλαμβανει επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου και εισελθοντα κατοικει εκει και γινεται τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων
- 27 En het geschiedde, als Hij deze dingen sprak, dat een zekere vrouw, de stem verheffende uit de schare, tot Hem zeide: Zalig is de buik, die U gedragen heeft, en de borsten, die Gij hebt gezogen.
And it came about that when he said these things, a certain woman among the people said in a loud voice, Happy is the body which gave you birth, and the breasts from which you took milk.
εγενετο δε εν τω λεγειν αυτον ταυτα επαρασα τις γυνη φωνην εκ του οχλου ειπεν αυτω μακαρια η κοιλια η βαστασασα σε και μαστοι ους εθλασας
- 28 Maar Hij zeide: Ja, zalig zijn degenen, die het Woord Gods horen, en hetzelfde bewaren.
But he said, More happy are they who give hearing to the word of God and keep it.
αυτος δε ειπεν μενουγγε μακαριοι οι ακουοντες τον λογον του θεου και φυλασσοντες αυτον
- 29 En als de scharen dicht bijeenvergaderden, begon Hij te zeggen: Dit is een boos geslacht; het verzoekt een teken, en hetzelfde zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jonas, den profeet.
And when a great number of people came together to him, he said, This generation is an evil generation: it is looking for a sign and no sign will be given to it but the sign of Jonah.
των δε οχλων επαθροισομενων ηρξατο λεγειν η γενεα αυτη πονηρα εστιν σημειον επιζητει και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα του προφητου
- 30 Want gelijk Jonas den Ninevieten een teken geweest is, alzo zal ook de Zoon des mensen zijn dezen geslachte.
For even as Jonah became a sign to the Ninevites, so will the Son of man be to this generation.
καθως γαρ εγενετο ιωνας σημειον τοις νινευιταις ουτως εσται και ο υιος του ανθρωπου τη γενεα ταυτη
- 31 De koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met de mannen van dit geslacht, en zal ze veroordelen; want zij is gekomen van de einden der aarde, omte horen de wijsheid van Salomo; en ziet, meer dan Salomo is hier.
The queen of the South will come up on the day of judging and give her decision against the men of this generation: for she came from the ends of the earth to give ear to the wisdom of Solomon; and now something greater than Solomon is here.
βασιλισσα νοτου εγερθησεται εν τη κρισει μετα των ανδρων της γενεας ταυτης και κατακρινει αυτους οτι ηλθεν εκ των περατων της γης ακουσαι την σοφιαν σολομωντος και ιδου πλειον σολομωντος ωδε
- 32 De mannen van Nineve, zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelfde veroordelen; want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jonas; en ziet, meer dan Jonas is hier!
The men of Nineveh will come up in the day of judging and give their decision against this generation: for they were turned away from their sins at the preaching of Jonah; but now something greater than Jonah is here.
ανδρες νινευι αναστησονται εν τη κρισει μετα της γενεας ταυτης και κατακρινουσιν αυτην οτι μετενοιησαν εις το κηρυγμα ιωνα και ιδου πλειον ιωνα ωδε
- 33 En niemand, die een kaars ontsteekt, zet die in het verborgen, noch onder een koornmaat, maar op een kandelaar, opdat degenen, die inkomen, het licht zien mogen.
No man, when the light has been lighted, puts it in a secret place, or under a vessel, but on its table, so that those who come in may see the light.
ουδεις δε λυχνον αφας εις κρυπτον τιθησιν ουδε υπο τον μοδιον αλλ επι την λυχνιαν ινα οι εισπορευομενοι το φεγγος βλεπωσιν
- 34 De kaars des lichaams is het oog: wanneer dan uw oog eenvoudig is, zo is ook uw gehele lichaam verlicht; maar zo het boos is, zo is ook uw gehele lichaam duister.
The light of the body is the eye: when your eye is true, all your body is full of light; but when it is evil, your body is dark.
ο λυχνος του σωματος εστιν ο οφθαλμος οταν ουν ο οφθαλμος σου απλους η και ολον το σωμα σου φωτεινον εστιν επαν δε πονηρος η και το σωμα σου σκοτεινον
- 35 Zie dan toe, dat niet het licht, hetwelk in u is, duisternis zij.
So take care that the light which is in you is not dark.
σκοπει ουν μη το φως το εν σοι σκοτος εστιν
- 36 Indien dan uw lichaam geheel verlicht is, niet hebbende enig deel, dat duister is, zo zal het geheel verlicht zijn, gelijk wanneer de kaars met het schijnsel uverlicht.
If, then, all your body is light, with no part of it dark, it will be completely full of light, as when a flame with its bright shining gives you light.
ει ουν το σωμα σου ολον φωτεινον μη εχον τι μερος σκοτεινον εσται φωτεινον ολον ως οταν ο λυχνος τη αστραπη φωτιζη σε
- 37 Als Hij nu dit sprak, bad Hem een zeker Farizeer, dat Hij bij hem het middagmaal wilde eten; en ingegaan zijnde, zat Hij aan.
Now, while he was talking, a Pharisee made a request that he would come to a meal with him; and he went in and took his seat at the meal.
εν δε τω λαλησαι ηρωτα αυτον φαρισαιος τις οπως αριστηση παρ αυτω εισελθων δε ανεπεσεν
- 38 En de Farizeer, dat ziende, verwonderde zich, dat Hij niet eerst, voor het middagmaal, Zich gewassen had.
And when the Pharisee saw it, he was surprised because he came to the meal without first washing himself.
ο δε φαρισαιος ιδων εθαυμασεν οτι ου πρωτον εβαπτισθη προ του αριστου

- 39 En de Heere zeide tot hem: Nu gij Farizeen, gij reinigt het buitenste des drinkbekers en des schotels; maar het binnenste van u is vol van roof en boosheid.
And the Lord said to him, You Pharisees make the outside of the cup and the plate clean; but inside you are thieves and full of evil.
 ειπεν δε ο κυριος προς αυτον νυν υμεις οι φαρισαιοι το εξωθεν του ποτηριου και του πινακος καθαριζετε το δε εσωθεν υμων γεμει αρπαγης και πονηριας
- 40 Gij onverstandigen! Die het buitenste heeft gemaakt, heeft Hij ook niet het binnenste gemaakt?
O you foolish ones! did not he who made the outside in the same way make the inside?
 αφρονες ουχ ο ποιησας το εξωθεν και το εσωθεν εποιησεν
- 41 Doch geeft tot aalmoes, hetgeen daarin is; en ziet, alles is u rein.
But if you give to the poor such things as you are able, then all things are clean to you.
 πλην τα ενοντα δοτε ελεημοσυνην και ιδου παντα καθαρα υμιν εστιν
- 42 Maar wee u, Farizeen, want gij vertient munte, en ruite, en alle moeskruid, en gij gaat voorbij het oordeel en de liefde Gods. Dit moest men doen, en het andereniet nalaten.
But a curse is on you, Pharisees! for you make men give a tenth of every sort of plant, and give no thought to right and the love of God; but it is right for you to do these things, and not let the others be undone.
 αλλ ουαι υμιν τοις φαρισαιοις οτι αποδεκατουτε το ηδυσομον και το πηγανον και παν λαχανον και παρερχεσθε την κρισιν και την αγαπην του θεου ταυτα εδει ποιησαι κακεινα μη αφιεναι
- 43 Wee u, Farizeen, want gij bemint het voorgestoelte in de synagogen, en de begroetingen op de markten.
A curse is on you, Pharisees! for your desires are for the most important seats in the Synagogues and for words of respect said to you in the market-place.
 ουαι υμιν τοις φαρισαιοις οτι αγαπατε την πρωτοκαθεδριαν εν ταις συναγωγαίς και τους ασπασμους εν ταις αγοραις
- 44 Wee u, gij Schriftgeleerden en Farizeen, gij geveinsden, want gij zijt gelijk de graven, die niet openbaar zijn, en de mensen, die daarover wandelen, weten hetniet.
A curse is on you! for you are like the resting-places of dead men, which are not seen, and men go walking over them without knowledge of it.
 ουαι υμιν γραμματαις και φαρισαιοι υποκριται οτι εστε ως τα μνημεια τα αδηλα και οι ανθρωποι οι περιπατουντες επανω ουκ οιδασιν
- 45 En een van de wetgeleerden, antwoordende, zeide tot Hem: Meester! als Gij deze dingen zegt, zo doet Gij ook ons smaadheid aan.
And one of the teachers of the law, answering, said to him, Master, in saying this, you give a bad name to us as to them.
 αποκριθεις δε τις των νομικων λεγει αυτω διδασκαλε ταυτα λεγον και ημας υβριζεις
- 46 Doch Hij zeide: Wee ook u, wetgeleerden! want gij belast de mensen met lasten, zwaar om te dragen, en zelven raakt gij die lasten niet aan met een van uwvingeren.
And he said, A curse is on you, teachers of the law! for while other men are crushed under the weight of the rules you make for them, you yourselves do not put so much as one finger to them.
 ο δε ειπεν και υμιν τοις νομικοις ουαι οτι φορτιζετε τους ανθρωπους φορτια δυσβαστακτα και αυτοι ενι των δακτυλων υμων ου προσψαυετε τοις φορτιοις
- 47 Wee u, want gij bouwt de graven der profeten, en uw vaders hebben dezelve gedood.
A curse is on you! for you make resting-places for the bodies of the prophets, but your fathers put them to death.
 ουαι υμιν οτι οικοδομειτε τα μνημεια των προφητων οι δε πατερες υμων απεκτειναν αυτους
- 48 Zo getuigt gij dan, dat gij mede behagen hebt aan de werken uwer vaders; want zij hebben ze gedood, en gij bouwt hun graven.
So you are witnesses and give approval to the work of your fathers; for they put them to death and you make their last resting-places.
 αρα μαρτυρειτε και συνευδοκειτε τοις εργαίς των πατερων υμων οτι αυτοι μεν απεκτειναν αυτους υμεις δε οικοδομειτε αυτων τα μνημεια
- 49 Waarom ook de wijsheid Gods zegt: Ik zal profeten en apostelen tot hen zenden, en van die zullen zij sommigen doden, en sommigen zullen zij uitjagen;
For this reason the wisdom of God has said, I will send them prophets and teachers, and to some of them they will give death and cruel pains;
 δια τουτου και η σοφια του θεου ειπεν αποστελω εις αυτους προφητας και αποστολους και εξ αυτων αποκτενουσιν και εκδιωξουσιν
- 50 Opdat van dit geslacht afgeest worde het bloed van al de profeten, dat vergoten is van de grondlegging der wereld af.
So that punishment may come on this generation for the blood of all the prophets which was given from the earliest days;
 ινα εκζητηθη το αιμα παντων των προφητων το εκχυνομενον απο καταβολης κοσμου απο της γενεας ταυτης
- 51 Van het bloed van Abel, tot het bloed van Zacharia, die gedood is tussen het altaar en het huis Gods; ja, zeg Ik u, het zal afgeest worden van dit geslacht!
From the blood of Abel to the blood of Zachariah, who was put to death between the altar and the Temple. Yes, I say to you, It will come on this generation.
 απο του αιματος αβελ εως του αιματος ζαχαριου του απολομενου μεταξυ του θυσιαστηριου και του οικου ναι λεγω υμιν εκζητηθησεται απο της γενεας ταυτης

- 52 Wee u, gij wetgeleerden, want gij hebt den sleutel der kennis weggenomen; gijzelven zijt niet ingegaan, en die ingingen, hebt gij verhinderd.
A curse is on you, teachers of the law! for you have taken away the key of knowledge: you did not go in yourselves, and you got in the way of those who were going in.
 ουαι υμιν τοις νομικοις οτι ηρατε την κλειδα της γνωσεως αυτοι ουκ εισηλθετε και τους εισερχομενους εκωλυσατε
- 53 En als Hij deze dingen tot hen zeide, begonnen de Schriftgeleerden en Farizeen hard aan te houden, en Hem van vele dingen te doen spreken;
And when he had come out of that place, the scribes and the Pharisees came round him angrily, questioning him about more things;
 λεγοντος δε αυτου ταυτα προς αυτους ηρξαντο οι γραμματεις και οι φαρισαιοι δεινωσ ενεχειν και αποστοματιζειν αυτον περι πλειωνων
- 54 Hem lagen leggende, en zoekende iets uit Zijn mond te bejagen, opdat zij Hem beschuldigen mochten. Lukas 12
And watching him, for a chance to get something from his words which might be used against him.
 ενεδρευοντες αυτον και ζητουντες θηρευσαι τι εκ του στοματος αυτου ινα κατηγορησωσιν αυτου
- 1 Daarentussen als vele duizenden der schare bijeenvergaderd waren, zodat zij elkander vertradten, begon Hij te zeggen tot Zijn discipelen: Vooreerst wachtuzelven voor den zuurdesem der Farizeen, welke is geveinsdheid.
At that time, when thousands of the people had come together, in such numbers that they were crushing one another, he said first to his disciples, Have nothing to do with the leaven of the Pharisees, which is deceit.
 εν οις επισυναχθεισων των μυριαδων του οχλου ωστε καταπατειν αλληλους ηρξατο λεγειν προς τους μαθητας αυτου πρωτον προσεχετε εαντοις απο της ζυμης των φαρισαιων ητις εστιν υποκρισις
- 2 En er is niets bedekt, dat niet zal ontdekt worden, en verborgen, dat niet zal geweten worden.
But nothing is covered up, which will not come to light, or secret, which will not be made clear.
 ουδεν δε συγκεκριμενον εστιν ο ουκ αποκαλυφθησεται και κρυπτον ο ου γνωσθησεται
- 3 Daarom, al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht gehoord worden; en wat gij in het oor gesproken hebt, in de binnenkamers, zal op de dakengepredikt worden.
So, whatever you have said in the dark, will come to men's hearing in the light, and what you have said secretly inside the house, will be made public from the house-tops.
 ανθ ων οσα εν τη σκοτια ειπατε εν τω φωτι ακουσθησεται και ο προς το ους ελαλησατε εν τοις ταμειοις κηρυχθησεται επι των δωματων
- 4 En Ik zeg u, Mijn vrienden: Vreest u niet voor degenen, die het lichaam doden, en daarna niet meer kunnen doen.
And I say to you, my friends, Have no fear of those who may put the body to death, and are able to do no more than that.
 λεγω δε υμιν τοις φιλοις μου μη φοβηθητε απο των αποκτεινοντων το σωμα και μετα ταυτα μη εχοντων περισσοτερον τι ποιησαι
- 5 Maar Ik zal u tonen, Wien gij vrezen zult: vreest Dien, Die, nadat Hij gedood heeft, ook macht heeft in de hel te werpen; ja, Ik zeg u, vreest Dien!
But I will make clear to you of whom you are to be in fear: of him who after death has power to send you to hell; yes, truly I say, Have fear of him.
 υποδειξω δε υμιν τινα φοβηθητε φοβηθητε τον μετα το αποκτειναι εξουσιαν εχοντα εμβαλιν εις την γεενναν ναι λεγω υμιν τουτον φοβηθητε
- 6 Worden niet vijf musjes verkocht voor twee penningskens? En niet een van die is voor God vergeten.
Are not five sparrows given in exchange for two farthings? and God has every one of them in mind.
 ουχι πεντε στρουθια πωλειται ασσαριων δυο και εν εξ αυτων ουκ εστιν επιλελησμενον ενωπιον του θεου
- 7 Ja, ook de haren uws hoofds zijn alle geteld. Vreest dan niet; gij gaat vele musjes te boven.
But even the hairs of your head are numbered. Have no fear: you are of more value than a flock of sparrows.
 αλλα και αι τριχες της κεφαλης υμων πασαι ηριθμηγται μη ουν φοβεισθε πολλων στρουθιων διαφερετε
- 8 En Ik zeg u: Een iegelijk, die Mij belijden zal voor de mensen, dien zal ook de Zoon des mensen belijden voor de engelen Gods.
And I say to you that to everyone who gives witness to me before men, the Son of man will give witness before the angels of God.
 λεγω δε υμιν πας ος αν ομολογησεν εν εμοι εμπροσθεν των ανθρωπων και ο υιος του ανθρωπου ομολογησει εν αυτω εμπροσθεν των αγγελων του θεου
- 9 Maar wie Mij verloochenen zal voor de mensen, die zal verloochend worden voor de engelen Gods.
But if anyone says before men that he has no knowledge of me, I will say that I have no knowledge of him before the angels of God.
 ο δε αρνησαμενος με ενωπιον των ανθρωπων απαρνηθησεται ενωπιον των αγγελων του θεου
- 10 En een iegelijk, die enig woord spreken zal tegen den Zoon des mensen, het zal hem vergeven worden; maar wie tegen den Heiligen Geest gelasterd zal hebben, dien zal het niet vergeven worden.
And if anyone says a word against the Son of man, he will have forgiveness: but for him who says evil words against the Holy Spirit, there will be no forgiveness.
 και πας ος ερει λογον εις τον υιον του ανθρωπου αφεθησεται αυτω τω δε εις το αγιον πνευμα βλασφημησαντι ουκ αφεθησεται

- 11 En wanneer zij u heenbrengen zullen in de synagogen, en tot de overheden en de machten, zo zijt niet bezorgd, hoe of wat gij tot verantwoording zeggen, of watgij spreken zult;
And when they take you before the Synagogues and the authorities and the rulers, take no thought about what answers you will give, or what you will say:
οταν δε προσφερωσιν υμας επι τας συναγωγας και τας αρχας και τας εξουσιαις μη μεριμνατε πως η τι απολογησησθε η τι ειπητε
- 12 Want de Heilige Geest zal u in dezelve ure leren, hetgeen gij spreken moet.
For the Holy Spirit will make clear to you in that very hour what to say.
το γαρ αγιον πνευμα διδαξει υμας εν αυτη τη ωρα α δει ειπειν
- 13 En een uit de schare zeide tot Hem: Meester, zeg mijn broeder, dat hij met mij de erfenis dele.
And one of the people said to him, Master, give an order to my brother to make division of the heritage with me.
ειπεν δε τις αυτω εκ του οχλου διδασκαλε ειπε τω αδελφω μου μερισασθαι μετ εμου την κληρονομιαν
- 14 Maar Hij zeide tot hem: Mens, wie heeft Mij tot een rechter of scheidsmann over ulieden gesteld?
But he said, Man, who made me a judge or a maker of decisions for you?
ο δε ειπεν αυτω ανθρωπε τις με κατεστησεν δικαστην η μεριστην εφ υμας
- 15 En Hij zeide tot hen: Ziet toe en wacht u van de gierigheid; want het is niet in den overvloed gelegen, dat iemand leeft uit zijn goederen.
And he said to them, Take care to keep yourselves free from the desire for property; for a man's life is not made up of the number of things which he has.
ειπεν δε προς αυτους ορατε και φυλασσεσθε απο της πλεονεξιας οτι ουκ εν τω περισσευειν τινη η ζωη αυτου εστιν εκ των υπαρχοντων αυτου
- 16 En Hij zeide tot hen een gelijkenis, en sprak: Eens rijken mensen land had wel gedragen;
And he said to them, in a story, The land of a certain man of great wealth was very fertile:
ειπεν δε παραβολην προς αυτους λεγων ανθρωπου τινος πλουσιου ευφορησεν η χωρα
- 17 En hij overleide bij zichzelf, zeggende: Wat zal ik doen, want ik heb niet, waarin ik mijn vruchten zal verzamelen.
And he said to himself, What is to be done? for I have no place in which to put all my fruit.
και διελογιζετο εν εαυτω λεγων τι ποιησω οτι ουκ εχω που συναξω τους καρπους μου
- 18 En hij zeide: Dit zal ik doen; ik zal mijn schuren afbreken, en grotere bouwen, en zal aldaar verzamelen al dit mijn gewas, en deze mijn goederen;
And he said, This I will do: I will take down my store-houses and make greater ones, and there I will put all my grain and my goods.
και ειπεν τουτο ποιησω καθελω μου τας αποθηκας και μειζονας οικοδομησω και συναξω εκει παντα τα γεννηματα μου και τα αγαθα μου
- 19 En ik zal tot mijn ziel zeggen: Ziel! gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk.
And I will say to my soul, Soul, you have a great amount of goods in store, enough for a number of years; be at rest, take food and wine and be happy.
και ερω τη ψυχη μου ψυχη εχεις πολλα αγαθα κειμενα εις ετη πολλα αναπαυου φαγε πιε ευφραινου
- 20 Maar God zeide tot hem: Gij dwaas! in dezen nacht zal men uw ziel van u afeisen; en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?
But God said to him, You foolish one, tonight I will take your soul from you, and who then will be the owner of all the things which you have got together?
ειπεν δε αυτω ο θεος αφρων ταυτη τη νυκτι την ψυχην σου απαιτουσιν απο σου α δε ητοιμασας τινη εσται
- 21 Alzo is het met dien, die zichzelf schatten vergadert, en niet rijk is in God.
So that is what comes to the man who gets wealth for himself, and has not wealth in the eyes of God.
ουτως ο θησαυριζων εαυτω και μη εις θεον πλουτων
- 22 En Hij zeide tot Zijn discipelen: Daarom zeg Ik u: Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat gij eten zult, noch voor het lichaam, waarmede gij u kleden zult.
And he said to his disciples, For this reason I say to you, Take no thought for your life, about what food you will take, or for your body, how it may be clothed.
ειπεν δε προς τους μαθητας αυτου δια τουτο υμιν λεγω μη μεριμνατε τη ψυχη υμων τι φαγητε μηδε τω σωματι τι ενδυσησθε
- 23 Het leven is meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleding.
Is not life more than food, and the body than its clothing?
η ψυχη πλειον εστιν της τροφης και το σωμα του ενδυματος

- 24 Aanmerkt de raven, dat zij niet zaaien, noch maaien, welke geen spijskamer noch schuur hebben, en God voedt dezelve; hoeveel gaat gij de vogelen te boven?
Give thought to the ravens; they do not put seeds into the earth, or get together grain; they have no store-houses or buildings; and God gives them their food: of how much greater value are you than the birds!
κατανοησατε τους κορακας οτι ου σπειρουσιν ουδε θεριζουσιν οις ουκ εστιν ταμειον ουδε αποθηκη και ο θεος τρεφει αυτους ποσω μαλλον υμεις διαφερετε των πετεινων
- 25 Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, een el tot zijn lengte toedoen?
And which of you by taking thought is able to make himself any taller?
τις δε εξ υμων μεριμων δυναται προσθειναι επι την ηλικιαν αυτου πηχυν ενα
- 26 Indien gij dan ook het minste niet kunt, wat zijt gij voor de andere dingen bezorgd?
If, then, you are not able to do even that which is least, why are you troubled about the rest?
ει ουν ουτε ελαχιστον δυνασθε τι περι των λοιπων μεριμινατε
- 27 Aanmerkt de lelien, hoe zij wassen; zij arbeiden niet, en spinnen niet; en Ik zeg u: ook Salomo in al zijn heerlijkheid is niet bekleed geweest als een van deze.
Give thought to the flowers: they do no work, they make no thread; and still I say to you, Even Solomon, in all his glory, was not clothed like one of these.
κατανοησατε τα κρινα πως αυξανει ου κοπια ουδε νηθει λεγω δε υμιν ουδε σολομων εν παση τη δοξη αυτου περιεβαλετο ως εν τούτων
- 28 Indien nu God het gras dat heden op het veld is, en morgen in den oven geworpen wordt, alzo bekleedt, hoeveel meer u, gij kleingelovigen!
But if God gives such clothing to the grass in the field, which today is living, and tomorrow will be burned in the oven, how much more will he give clothing to you, O men of little faith!
ει δε τον χορτον εν τω αγρω σημερον οντα και αυριον εις κλιβανον βαλλομενον ο θεος ουτως αμφιεννυσιν ποσω μαλλον υμας ολιγοπιστοι
- 29 En gijlieden, vraagt niet, wat gij eten, of wat gij drinken zult; en weest niet wankelmoedig.
And do not give overmuch thought to your food and drink, and let not your mind be full of doubts.
και υμεις μη ζητειτε τι φαγητε η τι πιητε και μη μετεωριζεσθε
- 30 Want al deze dingen zoeken de volken der wereld; maar uw Vader weet, dat gij deze dingen behoeft.
For the nations of the world go in search of all these things: but your Father has knowledge that you have need of them.
ταυτα γαρ παντα τα εθνη του κοσμου επιζητει υμων δε ο πατηρ οιδεν οτι χρηζετε τούτων
- 31 Maar zoekt het Koninkrijk Gods, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.
But let your chief care be for his kingdom, and these other things will be given to you in addition.
πλην ζητειτε την βασιλειαν του θεου και ταυτα παντα προστεθησεται υμιν
- 32 Vreest niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven.
Have no fear, little flock, for it is your Father's good pleasure to give you the kingdom.
μη φοβου το μικρον ποιμνιον οτι ευδοκησεν ο πατηρ υμων δουναι υμιν την βασιλειαν
- 33 Verkoopt hetgeen gij hebt, en geeft aalmoes. Maakt uzelfen buidels, die niet verouden, een schat, die niet afneemt, in de hemelen, daar de dief niet bijkomt, noch de mot verderft.
Give what property you have in exchange for money, and give the money to the poor; make for yourselves money-bags which will not get old, wealth stored up in heaven which will be yours for ever, where thieves will not come nor worms put it to destruction.
πωλησατε τα υπαρχοντα υμων και δοτε ελεημοσυνην ποιησατε εαυτοις βαλαντια μη παλαιουμενα θησαυρον ανεκλειπτον εν τοις ουρανοις οπου κλεπτης ουκ εγγιζει ουδε σης διαφθειρει
- 34 Want waar uw schat is, aldaar zal ook uw hart zijn.
For where your wealth is, there will your heart be.
οπου γαρ εστιν ο θησαυρος υμων εκει και η καρδια υμων εσται
- 35 Laat uw lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende.
Be ready, dressed as for a journey, with your lights burning.
εστωσαν υμων αι οσφρες περιεζωσμεναι και οι λυχνιοι καιομενοι
- 36 En zijt gij den mensen gelijk, die op hun heer wachten, wanneer hij wederkomen zal van de bruiloft, opdat, als hij komt en klopt, zij hem terstond mogenopendoen.
And be like men who are looking for their lord, when he comes back from the bride-feast; so that when he comes to the door, it will be open to him quickly.
και υμεις ομοιοι ανθρωποις προσδεχομενοι τον κυριον εαυτων ποτε αναλυσει εκ των γαμων ινα ελθοντος και κρουσαντος ευθεως ανοιξωσιν αυτω

- 37 Zalig zijn die dienstknechten, welke de heer, als hij komt, zal wakende vinden. Voorwaar, Ik zeg u, dat hij zich zal omgorden, en zal hen doen aanzitten, enbijkomende, zal hij hen dienen.
Happy are those servants who are watching when the lord comes; truly I say to you, he will make himself their servant and, placing them at the table, he will come out and give them food.
μακαριοι οι δουλοι εκεινοι ους ελθων ο κυριος ευρησει γρηγορουντας αμην λεγω υμιν οτι περιζωσεται και ανακλινει αυτους και παρελθων διακονησει αυτοις
- 38 En zo hij komt in de tweede nacht wake, en komt in de derde wake, en vindt hen alzo, zalig zijn dezelve dienstknechten.
And if he comes in the second division of the night or in the third, and they are watching for him, happy are those servants.
και εαν ελθη εν τη δευτερα φυλακη και εν τη τριτη φυλακη ελθη και ευρη ουτως μακαριοι εισιν οι δουλοι εκεινοι
- 39 Maar weet dit, dat, indien de heer des huizes geweten had, in welke ure de dief zou komen, hij zou gewaakt hebben, en zou zijn huis niet hebben latendoorgraven.
But be certain of this, that if the master of the house had had knowledge of the time when the thief was coming, he would have been watching, and would not have let his house be broken into.
τουτο δε γνωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτης ποια ωρα ο κλεπτης ερχεται εγρηγορησεν αν και ουκ αν αφηκεν διορυγηναι τον οικον αυτου
- 40 Gij dan, zijt ook bereid; want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des mensen komen.
So be ready: for the Son of man is coming at a time when you are not looking for him.
και υμεις ουν γινεσθε ετοιμοι οτι η ωρα ου δοκειτε ο υιος του ανθρωπου ερχεται
- 41 En Petrus zeide tot Hem: Heere! zegt Gij deze gelijkenis tot ons, of ook tot allen?
And Peter said to him, Lord, are these words said to us only, or to all men?
ειπεν δε αυτω ο πετρος κυριε προς ημας την παραβολην ταυτην λεγεις η και προς παντας
- 42 En de Heere zeide: Wie is dan de getrouwe en voorzichtige huisbezorger, dien de heer over zijn dienstboden zal zetten, om hun ter rechter tijd het bescheidendeel spijze te geven?
And the Lord said, Who then is the wise and responsible servant whom his lord will put in control of his family, to give them their food at the right time?
ειπεν δε ο κυριος τις αρα εστιν ο πιστος οικονομος και φρονιμος ον καταστησει ο κυριος επι της θεραπειας αυτου του διδοναι εν καιρω το στοματριον
- 43 Zalig is de dienstknecht, welken zijn heer, als hij komt, zal vinden, alzo doende.
Happy is that servant who, when his lord comes, is doing so.
μακαριος ο δουλος εκεινος ον ελθων ο κυριος αυτου ευρησει ποιουντα ουτως
- 44 Waarlijk, Ik zeg ulieden, dat hij hem over al zijn goederen zetten zal.
Truly I say to you, he will put him in control of all his goods.
αληθως λεγω υμιν οτι επι πασιν τοις υπαρχουσιν αυτου καταστησει αυτον
- 45 Maar indien dezelve dienstknecht in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen; en zou beginnen de knechten en de dienstmaagden te slaan, en te eten ente drinken, en dronken te worden;
But if that servant says to himself, My lord is a long time coming; and goes about giving blows to the men-servants and the women-servants, feasting and taking overmuch wine;
εαν δε ειπη ο δουλος εκεινος εν τη καρδια αυτου χρονηζει ο κυριος μου ερχεσθαι και αρζηται τυπτειν τους παιδας και τας παιδισκας εσθιειν τε και πινειν και μεθυσκεσθαι
- 46 Zo zal de heer deszelden dienstknechts komen ten dage, in welken hij hem niet verwacht, en ter ure, die hij niet weet; en zal hem afscheiden, en zal zijn deelzetten met de ontrouwen.
The lord of that servant will come at a time when he is not looking for him, and at an hour when he is not ready for him, and he will have him cut in two and will give him his part in the fate of those who have no faith;
ηξει ο κυριος του δουλου εκεινου εν ημερα η ου προσδοκα και εν ωρα η ου γνωσκει και διχοτομησει αυτον και το μερος αυτου μετα των απιστων θησει
- 47 En die dienstknecht, welke geweten heeft den wil zijns heeren, en zich niet bereid, noch naar zijn wil gedaan heeft, die zal met vele slagen geslagen worden.
And the servant who had knowledge of his lord's desires and was not ready for him and did not do as he was ordered, will be given a great number of blows;
εκεινος δε ο δουλος ο γνους το θελημα του κυριου εαυτου και μη ετοιμασας μηδε ποιησας προς το θελημα αυτου δαρησεται πολλας
- 48 Maar die denzelven niet geweten heeft, en gedaan heeft dingen, die slagen waardig zijn, die zal met weinige slagen geslagen worden. En een iegelijk, wien veelgegeven is, van dien zal veel geest worden; en wien men veel vertrouwd heeft, van dien zal men overvloediger eisen.
But he who, without knowledge, did things for which punishment is given, will get only a small number of blows. The man to whom much is given, will have to give much; if much is given into his care, of him more will be requested.
ο δε μη γνους ποιησας δε αξια πληγων δαρησεται ολιγας παντι δε ω εδοθη πολυ πολυ ζητηθησεται παρ αυτου και ω παρεθεντο πολυ περισσοτερον αιτησουσιν αυτον
- 49 Ik ben gekomen, om vuur op de aarde te werpen; en wat wil Ik, indien het alrede ontstoken is?
I came to send a fire on the earth, and it may even now have been lighted.
πυρ ηλθον βαλειν εις την γην και τι θελω ει ηδη ανηφθη

- 50 Maar Ik moet met een doop gedoopt worden; en hoe worde Ik geperst, totdat het volbracht zij!
 But there is a baptism which I have to undergo; and how am I kept back till it is complete!
 βαπτισμα δε εχω βαπτισθηναι και πως συνεχομαι εως ου τελεσθη
- 51 Meent gij, dat Ik gekomen ben, om vrede te geven op de aarde? Neen, zeg Ik u, maar veeleer verdeeldheid.
 Is it your opinion that I have come to give peace on earth? I say to you, No, but division:
 δοκειτε οτι ειρηνην παρεγενομην δουναι εν τη γη ουχι λεγω υμιν αλλ η διαμερισμον
- 52 Want van nu aan zullen er vijf in een huis verdeeld zijn, drie tegen twee, en twee tegen drie.
 For from this time, a family of five in one house will be on opposite sides, three against two and two against three.
 εσονται γαρ απο του νυν πεντε εν οικω ενι διαμεμερισμενοι τρεις επι δυσιν και δυο επι τρισιν
- 53 De vader zal tegen den zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen den vader; de moeder tegen de dochter; en de dochter tegen de moeder; de schoonmoeder tegenhaar schoondochter, en de schoondochter tegen haar schoonmoeder.
 They will be at war, the father against his son, and the son against his father; mother against daughter, and daughter against mother; mother-in-law against daughter-in-law, and daughter-in-law against mother-in-law.
 διαμερισθησεται πατηρ εφ υιο και υιος επι πατρι μητηρ επι θυγατρι και θυγατηρ επι μητρι πενθερα επι την νυμφην αυτης και νυμφη επι την πενθεραν αυτης
- 54 En Hij zeide ook tot de scharen: Wanneer gij een wolk ziet opgaan van het westen, terstond zegt gijlieden: Er komt regen; en het geschiedt alzo.
 Then he said to the people, When you see a cloud coming up in the west, straight away you say, There will be rain; and so it is.
 ελεγεν δε και τοις οχλοις οταν ιδητε την νεφελην ανατελλουσαν απο δυσμων ευθεως λεγετε ομβρος ερχεται και γινεται ουτως
- 55 En wanneer gij den zuidenwind ziet waaien, zo zegt gij: Er zal hitte zijn; en het geschiedt.
 And when you see a south wind blowing, you say, There will be heat; and so it is.
 και οταν νοτον πνεοντα λεγετε οτι καυσων εσται και γινεται
- 56 Gij geveinsden, het aanschijn der aarde en des hemels weet gij te beproeven; en hoe beproeft gij dezen tijd niet?
 O false ones! the face of the earth and the heaven is clear to you; how is it that the signs of these times are not as clear to you?
 υποκριται το προσωπον της γης και του ουρανου οιδατε δοκιμαζειν τον δε καιρον τουτον πως ου δοκιμαζετε
- 57 En waarom oordeelt gij ook van uzelfen niet, hetgeen recht is?
 And why are you, in your hearts, unable to be judges of what is right?
 τι δε και αφ εαυτων ου κρινετε το δικαιον
- 58 Want als gij heengaat met uw wederpartij voor de overheid, zo doet naarstigheid op den weg, om van hem verlost te worden; opdat hij misschien u niet voordien rechter trekke, en de rechter u den gerechtsdienaar overlevere, en de gerechtsdienaar u in de gevangenis werpe.
 For if anyone has a cause at law against you, and you are going with him before the ruler, make an attempt, on the way, to come to an agreement with him, for if you do not, he may take you before the judge and the judge will give you up to the police, and they will put you in prison.
 ως γαρ υπαγεις μετα του αντιδικου σου επ αρχοντα εν τη οδω δος εργασιαν απηλλαχθαι απ αυτου μηποτε κατασυρη σε προς τον κριτην και ο κριτης σε παραδω τω πρακτορι και ο πρακτωρ σε βαλλη εις φυλακην
- 59 Ik zeg u: Gij zult van daar geenszins uitgaan, totdat gij ook het laatste penningsken betaald zult hebben.
 I say to you, You will not come out of it till you have made payment to the very last farthing.
 λεγω σοι ου μη εξελθης εκειθεν εως ου και το εσχατον λεπτον αποδος
- 1 En er waren te dierzelfder tijd enigen tegenwoordig, die Hem boodschapten van de Galileers, welker bloed Pilatus met hun offeranden gemengd had.
 Now some people who were there at that time, gave him an account of how the blood of some Galilaeans had been mixed by Pilate with their offerings.
 παρησαν δε τινες εν αυτω τω καιρω απαγγελοντες αυτω περι των γαλιλαιων ων το αιμα πιλατος εμιξεν μετα των θυσιων αυτων
- 2 En Jezus antwoordde, en zeide tot hen: Meent gij, dat deze Galileers zondaars zijn geweest boven al de Galileers, omdat zij zulks geleden hebben?
 And he, in answer, said to them, Are you of the opinion that these Galilaeans were worse than all other Galilaeans, because these things were done to them?
 και αποκριθεις ο ιησους επεν αυτοις δοκειτε οτι οι γαλιλαιοι ουτοι αμαρτωλοι παρα παντας τους γαλιλαιους εγενοντο οτι τοιαυτα πεπονθασιν

- 3 Ik zeg u: Neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen desgelijks vergaan.
I say to you, It is not so: but if your hearts are not changed, you will all come to the same end.
ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοητε παντες ωσαντως απολεισθε
- 4 Of die achttien, op welke de toren in Siloam viel, en doodde ze; meent gij, dat deze schuldenaars zijn geweest, boven alle mensen, die in Jeruzalem wonen?
Or those eighteen men who were crushed by the fall of the tower of Siloam, were they worse than all the other men living in Jerusalem?
η εκεινοι οι δεκα και οκτω εφ ους επεσεν ο πυργος εν τω σιλωαμ και απεκτεινεν αυτους δοκειτε οτι ουτοι οφειλεται εγενοντο παρα παντας ανθρωπους τους κατοικουντας εν ιερουσαλημ
- 5 Ik zeg u: Neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij allen insgelijks vergaan.
I say to you, It is not so: but if your hearts are not changed, you will all come to an end in the same way.
ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοητε παντες ομοιως απολεισθε
- 6 En Hij zeide deze gelijkenis: Een zeker man had een vijgeboom, geplant in zijn wijngaard; en hij kwam en zocht vrucht daarop, en vond ze niet.
And he made up this story for them: A certain man had a fig-tree in his garden, and he came to get fruit from it, and there was no fruit.
ελεγεν δε ταυτην την παραβολην συκην ειχεν τις εν τω αμπελωνι αυτου πεφουτευμενην και ηλθεν καρπον ζητων εν αυτη και ουχ ευρεν
- 7 En hij zeide tot den wijngaardenier: Zie, ik kome nu drie jaren, zoekende vrucht op dezen vijgeboom, en vind ze niet; houw hem uit; waartoe beslaat hij ookonnuttelijk de aarde?
And he said to the gardener, See, for three years I have been looking for fruit from this tree, and I have not had any: let it be cut down; why is it taking up space?
ειπεν δε προς τον αμπελουργον ιδου τρια ετη ερχομαι ζητων καρπον εν τη συκη ταυτη και ουχ ευρισκω εκκοψον αυτην ινατι και την γην καταργει
- 8 En hij, antwoordende, zeide tot hem: Heer, laat hem ook nog dit jaar, totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben;
And he said, Lord, let it be for this year, and I will have the earth turned up round it, and put animal waste on it, to make it fertile:
ο δε αποκριθεις λεγει αυτω κυριε αφες αυτην και τουτο το ετος εως ουτου σκαψω περι αυτην και βαλω κοπριαν
- 9 En indien hij vrucht zal voortbrengen, laat hem staan; maar indien niet, zo zult gij hem namaals uithouwen.
And if, after that, it has fruit, it is well; if not, let it be cut down.
καν μεν ποιηση καρπον ει δε μηγε εις το μελλον εκκοψεις αυτην
- 10 En Hij leerde op den sabbat in een der synagogen.
And he was teaching in one of the Synagogues on the Sabbath.
ην δε διδασκων εν μια των συναγωγων εν τοις σαββασιν
- 11 En ziet, er was een vrouw, die een geest der krankheid achttien jaren lang gehad had, en zij was samengebogen, en kon zich ganselijk niet oprichten.
And there was a woman who had had a disease for eighteen years; she was bent, and was not able to make herself straight.
και ιδου γυνη ην πνευμα εχουσα ασθeneias ετη δεκα και οκτω και ην συγκυπτουσα και μη δυναμενη ανακυψαι εις το παντελες
- 12 En Jezus, haar ziende, riep haar tot Zich, en zeide tot haar: Vrouw, gij zijt verlost van uw krankheid.
And when Jesus saw her, he said to her, Woman, you are made free from your disease.
ιδων δε αυτην ο ιησους προσεφωνησεν και ειπεν αυτη γυναι απολελυσαι της ασθeneias σου
- 13 En Hij legde de handen op haar; en zij werd terstond weder recht, en verheerlijkte God.
And he put his hands on her, and she was made straight, and gave praise to God.
και επεθηκεν αυτη τας χειρας και παραχημα ανωρθωθη και εδοξαζεν τον θεον
- 14 En de overste der synagoge, kwalijk nemende, dat Jezus op den sabbat genezen had, antwoordde en zeide tot de schare: Er zijn zes dagen, in welke men moetwerken; komt dan in dezelve, en laat u genezen, en niet op den dag des sabbats.
And the ruler of the Synagogue was angry because Jesus had made her well on the Sabbath, and he said to the people, There are six days in which men may do work: so come on those days to be made well, and not on the Sabbath.
αποκριθεις δε ο αρχισυναγωγος αγανακτων οτι τω σαββατω εθεραπευσεν ο ιησους ελεγεν τω οχλω εξ ημεραι εισιν εν αις δει εργαζεσθαι εν ταυταις ουν ερχομενοι θεραπευεσθε και μη τη ημερα του σαββατου
- 15 De Heere dan antwoordde hem en zeide: Gij geveinsde, maakt niet een iegelijk van u op den sabbat zijn os of ezels van de kribbe los, en leidt hem heen om te doen drinken?
But the Lord gave him an answer and said, O you false men! do you not, every one of you, on the Sabbath, let loose his ox and his ass and take it to the water?
απεκριθη ουν αυτω ο κυριος και ειπεν υποκριτα εκαστος υμων τω σαββατω ου λυει τον βουν αυτου η τον ονον απο της φατνης και απαγαγων ποτιζει

- 16 En deze, die een dochter Abrahams is, welke de satan, ziet, nu achttien jaren gebonden had, moest die niet losgemaakt worden van dezen band, op den dagdes sabbats?
And is it not right for this daughter of Abraham, who has been in the power of Satan for eighteen years, to be made free on the Sabbath?
 ταυτην δε θυγατερα αβρααμ ουσαν ην εδησεν ο σατανας ιδου δεκα και οκτω ετη ουκ εδει λυθηναι απο του δεσμου τουτου τη ημερα του σαββατου
- 17 En als Hij dit zeide, werden zij allen beschaamd, die zich tegen Hem stelden; en al de schare verblijdde zich over al de heerlijke dingen, die van Hemgeschiedden.
And when he said these things, those who were against him were shamed, and all the people were full of joy because of the great things which were done by him.
 και ταυτα λεγοντος αυτου κατασχυνοντο παντες οι αντικειμενοι αυτω και πας ο οχλος εχαρειν επι πασιν τοις ενδοξοις τοις γινομενοις υπ αυτου
- 18 En Hij zeide: Wien is het Koninkrijk Gods gelijk, en waarbij zal Ik hetzelfde vergelijken?
Then he said, What is the kingdom of God like? what comparison may I make of it?
 ελεγεν δε τινη ομοια εστιν η βασιλεια του θεου και τινη ομοιωσω αυτην
- 19 Het is gelijk aan een mostaardzaad, hetwelk een mens genomen en in zijn hof geworpen heeft; en het wies op, en werd tot een groten boom, en de vogelen deshemels nestelden in zijn takken.
It is like a grain of mustard seed which a man took and put in his garden, and it became a tree, and the birds of heaven made their resting-places in its branches.
 ομοια εστιν κοκκω σιναπεως ον λαβων ανθρωπος εβαλεν εις κηπον εαυτου και ηυξησεν και εγενετο εις δενδρον μεγα και τα πετεινα του ουρανου κατεσκηνωσεν εν τοις κλαδοις αυτου
- 20 En Hij zeide wederom: Waarbij zal Ik het Koninkrijk Gods vergelijken?
And again he said, What is the kingdom of God like?
 και παλιν ειπεν τινη ομοιωσω την βασιλειαν του θεου
- 21 Het is gelijk aan een zuurdesem, welken een vrouw nam, en verborg in drie maten meels, totdat het geheel gezuurd was.
It is like leaven, which a woman put into three measures of meal, and it was all leavened.
 ομοια εστιν ζυμη ην λαβουσα γυνη ενεκρυψεν εις αλευρου σατα τρια εως ου εξυμωθη ολον
- 22 En Hij reisde van de ene stad en vlek tot de andere, lerende, en richtende Zijn reis naar Jeruzalem.
And he went on his way, through towns and country places, teaching and journeying to Jerusalem.
 και διεπορευετο κατα πολεις και κωμας διδασκων και πορειαν ποιουμενος εις ιερουσαλημ
- 23 En er zeide een tot Hem: Heere, zijn er ook weinigen, die zalig worden? En Hij zeide tot hen:
And someone said to him, Lord, will only a small number have salvation? And he said to them,
 ειπεν δε τις αυτω κυριε ει ολιγοι οι σωζομενοι ο δε ειπεν προς αυτους
- 24 Strijdt om in te gaan door de enge poort; want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen;
Do your best to go in by the narrow door, for I say to you, A number will make the attempt to go in, but will not be able to do so.
 αγωνιζεσθε εισελθειν δια της στενης πυλης οτι πολλοι λεγω υμιν ζητησουσιν εισελθειν και ουκ ισχουσιν
- 25 Namelijk nadat de Heer des huizes zal opgestaan zijn, en de deur zal gesloten hebben, en gij zult beginnen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, zeggende:Heere, Heere, doe ons open! en Hij zal antwoorden en tot u zeggen: Ik ken u niet, van waar gij zijt.
When the master of the house has got up, and the door has been shut, and you, still outside, give blows on the door, saying, Lord, let us in; he will make answer and say, I have no knowledge of where you come from.
 αφ ου αν εγερθη ο οικοδεσποτης και αποκλειση την θυραν και αρξησθε εξω εσταναι και κρουειν την θυραν λεγοντες κυριε κυριε ανοιζον ημιν και αποκριθεις ερει υμιν ουκ οίδα υμας ποθεν εστε
- 26 Alsdan zult gij beginnen te zeggen: Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en Gij hebt in onze straten geleerd.
Then you will say, We have taken food and drink with you, and you were teaching in our streets.
 τοτε αρξεσθε λεγειν εφαγομεν ενωπιον σου και επιομεν και εν ταις πλαταιαις ημων εδιδασκας
- 27 En Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik ken u niet, van waar gij zijt; wijkt van Mij af, alle gij werkers der ongerechtigheid!
But he will say, Truly, I have no knowledge of you or where you come from; go away from me, you workers of evil.
 και ερει λεγω υμιν ουκ οίδα υμας ποθεν εστε αποστητε απ εμου παντες οι εργαται της αδικιας
- 28 Aldaar zal zijn wening en knersing der tanden, wanneer gij zult zien Abraham, en Izak, en Jakob, en al de profeten in het Koninkrijk Gods, maar ulieden buitengeworpen.
There will be weeping and cries of sorrow when you see Abraham, Isaac, and Jacob, and all the prophets, in the kingdom of God, but you yourselves are shut outside.
 εκει εσται ο κλαυθος και ο βρυγμος των οδοντων οταν οψησθε αβρααμ και ισαακ και ιακωβ και παντας τους προφητας εν τη βασιλεια του θεου υμας δε εκβαλλομενους εξω

- 29 En daar zullen er komen van Oosten en Westen, en van Noorden en Zuiden, en zullen aanzitten in het Koninkrijk Gods.
 And they will come from the east and from the west, from the north and from the south, and take their places in the kingdom of God.
 και ηξουσιν απο ανατολων και δυσμων και απο βορρα και νοτου και ανακλιθησονται εν τη βασιλεια του θεου
- 30 En ziet, er zijn laatsten, die de eersten zullen zijn; en er zijn eersten, die de laatsten zullen zijn.
 And the last will be first, and the first will be last.
 και ιδου εισιν εσχατοι οι εσονται πρωτοι και εισιν πρωτοι οι εσονται εσχατοι
- 31 Te dienzelfden dage kwamen er enige Farizeen, zeggende tot Hem: Ga weg, en vertrek van hier; want Herodes wil U doden.
 At that time, certain Pharisees came to him and said, Go away from this place, because Herod's purpose is to put you to death.
 εν αυτη τη ημερα προσηλθον τινες φαρισαιοι λεγοντες αυτω εξελθε και πορευου εντευθεν οτι ηρωδης θελει σε αποκτειναι
- 32 En Hij zeide tot hen: Gaat heen, en zegt dien vos: Zie, Ik werp duivelen uit, en maak gezond, heden en morgen, en ten derden dage worde Ik voleindigd.
 And he said, Go and say to that fox, I send out evil spirits and do works of mercy today and tomorrow, and on the third day my work will be complete.
 και ειπεν αυτοις πορευθεντες ειπατε τη αλωπεκι ταυτη ιδου εκβαλλω δαιμονια και ιασεις επιτελω σημερον και αυριον και τη τριτη τελειουμαι
- 33 Doch Ik moet heden, en morgen, en den volgenden dag reizen; want het gebeurt niet, dat een profet gedood wordt buiten Jeruzalem.
 But I have to go on my way today and tomorrow and the third day, for it is not right for a prophet to come to his death outside Jerusalem.
 πλην δει με σημερον και αυριον και τη εχομενη πορευεσθαι οτι ουκ ενδεχεται προφητην απολεσθαι εξω ιερουσαλημ
- 34 Jeruzalem, Jeruzalem! gij, die de profeten doodt, en stenigt, die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs eenhen haar kiekens onder de vleugelen vergadert; en gijlieden hebt niet gewild?
 O Jerusalem, Jerusalem, putting to death the prophets, and stoning those who were sent to her! again and again would I have taken your children to myself, as a bird takes her young ones under her wings, but you would not!
 ιερουσαλημ ιερουσαλημ η αποκτεινουσα τους προφητας και λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτην ποσακις ηθελησα επισυναξαι τα τεκνα σου ον τροπον ορνις την εαυτης νοσσιαν υπο τας πτερυγας και ουκ ηθελησατε
- 35 Ziet, uw huis wordt ulieden woest gelaten. En voorwaar, Ik zeg u, dat gij Mij niet zult zien, totdat de tijd zal gekomen zijn, als gij zult zeggen: Gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren!
 Now see, your house is waste, and I say to you, You will not see me again till you say, A blessing on him who comes in the name of the Lord.
 ιδου αφιεται υμιν ο οικος υμων ερημος αμην δε λεγω υμιν οτι ου μη με ιδητε εως αν ηξη οτε ειπητε ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου
- 1 En het geschiedde, als Hij gekomen was in het huis van een der oversten der Farizeen, op den sabbat, om brood te eten, dat zij Hem waarnamen.
 And it came about that when he went into the house of one of the chief Pharisees on the Sabbath, to have a meal, they were watching him.
 και εγενετο εν τω ελθειν αυτον εις οικον τινος των αρχοντων των φαρισαιων σαββατω φαγειν αρτον και αυτοι ησαν παρατηρουμενοι αυτον
- 2 En ziet, er was een zeker waterzuchtig mens voor Hem.
 And a certain man was there who had a disease.
 και ιδου ανθρωπος τις ην υδρωπικος εμπροσθεν αυτου
- 3 En Jezus, antwoordende, zeide tot de wetgeleerden en Farizeen, en sprak: Is het ook geoorloofd op den sabbat gezond te maken?
 And Jesus, answering, said to the scribes and Pharisees, Is it right to make people well on the Sabbath or not?
 και αποκριθεις ο ιησους ειπεν προς τους νομικους και φαρισαιους λεγων ει εξεστιν τω σαββατω θεραπευειν
- 4 Maar zij zwegen stil. En Hij nam hem, en genas hem, en liet hem gaan.
 But they said nothing. And he made him well and sent him away.
 οι δε ησυχασαν και επιλαβομενος ιασατο αυτον και απελυσεν
- 5 En Hij, hun antwoordende, zeide: Wiens ezel of os van ulieden zal in een put vallen, en die hem niet terstond zal uittrekken op den dag des sabbats?
 And he said to them, Which of you, whose ox or ass has got into a water-hole, will not straight away get him out on the Sabbath?
 και αποκριθεις προς αυτους ειπεν τινος υμων ονος η βους εις φρααρ εμπισειται και ουκ ευθεως ανασπασει αυτον εν τη ημερα του σαββατου
- 6 En zij konden Hem daarop niet weder antwoorden.
 And they had no answer to that question.
 και ουκ ισχυσαν ανταποκριθηναι αυτω προς ταυτα

- 7 En Hij zeide tot de genoden een gelijkenis, aanmerkende, hoe zij de vooraanzittingen verkozen; zeggende tot hen:
 And he gave teaching in the form of a story to the guests who came to the feast, when he saw how they took the best seats; saying to them,
 ελεγεν δε προς τους κεκλημενους παραβολην επεχων πως τας πρωτοκλισιαις εξελεγοντο λεγων προς αυτους
- 8 Wanneer gij van iemand ter bruiloft genood zult zijn, zo zet u niet in de eerste zitplaats; opdat niet misschien een waardiger dan gij van hem genood zij;
 When you get a request to come to a feast, do not take the best seat, for a more important man than you may be coming,
 οταν κληθης υπο τινος εις γαμους μη κατακλιθης εις την πρωτοκλισιαν μηποτε εντιμοτερος σου η κεκλημενος υπ αυτου
- 9 En hij, komende, die u en hem genood heeft, tot u zegge: Geef dezen plaats; en gij alsdan zoudt beginnen met schaamte de laatste plaats te houden.
 And then the giver of the feast will come to you and say, Give your place to this man; and you, with shame, will have to take the lowest seat.
 και ελθων ο σε και αυτον καλεσας ερει σοι δος τουτω τοπον και τοτε αρξη μετ αισχυνης τον εσχατον τοπον κατεχειν
- 10 Maar wanneer gij genood zult zijn, ga heen en zet u in de laatste plaats; opdat, wanneer hij komt, die u genood heeft, hij tot u zegge: Vriend, ga hoger op. Alsdan zal het u eer zijn voor degenen, die met u aanzitten.
 But when you come, go and take the lowest seat, so that when the giver of the feast comes, he may say to you, Friend, come up higher; and then you will have honour in the eyes of all the others who are there.
 αλλ οταν κληθης πορευθεις αναπεσον εις τον εσχατον τοπον ινα οταν ελθη ο κεκληκως σε ειπη σοι φιλε προσαναβηθι ανωτερον τοτε εσται σοι δοξα ενωπιον των συνανακειμενων σοι
- 11 Want een iegelijk, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden; en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.
 For every man who gives himself a high place will be put down, but he who takes a low place will be lifted up.
 οτι πας ο υψων εαυτον ταπεινωθησεται και ο ταπεινων εαυτον υψωθησεται
- 12 En Hij zeide ook tot dengene, die Hem genood had: Wanneer gij een middagmaal of avondmaal zult houden, zo roep niet uw vrienden, noch uw broeders, noch uw magen, noch uw rijke geburen; opdat ook dezelve u niet te eniger tijd wedernoden, en u vergelding geschiede.
 And he said to the master of the house, When you give a feast, do not send for your friends and your brothers and your family or your neighbours who have wealth, for they may give a feast for you, and so you will get a reward.
 ελεγεν δε και τω κεκληκωτι αυτον οταν ποιης αριστον η δειπνον μη φωνει τους φιλους σου μηδε τους αδελφους σου μηδε τους συγγενεις σου μηδε γειτονας πλουσιους μηποτε και αυτοι σε αντικαλεσωσιν και γενηται σοι ανταποδομα
- 13 Maar wanneer gij een maaltijd zult houden, zo nood armen, verminkten, kreupelen, blinden;
 But when you give a feast, send for the poor and the blind and those who are broken in body:
 αλλ οταν ποιης δοχην καλει πτωχους αναπηρους χωλους τυφλους
- 14 En gij zult zalig zijn, omdat zij niet hebben, om u te vergelden; want het zal u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen.
 And you will have a blessing, because they will not be able to give you any payment, and you will get your reward when the upright come back from the dead.
 και μακαριος εση οτι ουκ εχουσιν ανταποδουσαι σοι ανταποδοθησεται γαρ σοι εν τη αναστασει των δικαιων
- 15 En als een van degenen, die mede aanzaten, deze dingen hoorde, zeide hij tot Hem: Zalig is hij, die brood eet in het Koninkrijk Gods.
 And, hearing these words, one of those who were at table with him said to him, Happy is the man who will be a guest in the kingdom of God.
 ακουσας δε τις των συνανακειμενων ταυτα ειπεν αυτω μακαριος ος φαγεται αρτον εν τη βασιλεια του θεου
- 16 Maar Hij zeide tot hem: Een zeker mens bereidde een groot avondmaal, en hij noodde er velen.
 And he said to them, A certain man gave a great feast, and sent word of it to a number of people.
 ο δε ειπεν αυτω ανθρωπος τις εποιησεν δειπνον μεγα και εκαλεσεν πολλους
- 17 En hij zond zijn dienstknecht uit ten ure des avondmaals, om den genoden te zeggen: Komt, want alle dingen zijn nu gereed.
 And when the time had come, he sent his servants to say to them, Come, for all things are now ready.
 και απεστειλεν τον δουλον αυτου τη ωρα του δειπνου ειπεν τοις κεκλημενοις ερχεσθε οτι ηδη ετοιμα εστιν παντα
- 18 En zij begonnen allen zich eendrachtelijk te ontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb een akker gekocht, en het is nodig, dat ik uitga, en hem bezie; ik bidu, houd mij voor verontschuldigd.
 And they all gave reasons why they were not able to come. The first said to him, I have got a new field, and it is necessary for me to go and see it: I am full of regret that I am unable to come.
 και ηρξαντο απο μιας παραιτισται παντες ο πρωτος ειπεν αυτω αγρον ηγορασα και εχω αναγκην εξελθειν και ιδειν αυτον ερωτω σε εχε με παρητημενον

- 19 En een ander zeide: Ik heb vijf juk ossen gekocht, en ik ga heen, om die te beproeven; ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.
And another said, I have got some cattle, and I am going to make a test of them: I am full of regret that I am unable to come.
και ετερος ειπεν ζευγη βοων ηγορασα πεντε και πορευομαι δοκιμασαι αυτα ερωτω σε εχε με παρητημενον
- 20 En een ander zeide: Ik heb een vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen.
And another said, I have been married, and so I am not able to come.
και ετερος ειπεν γυναικα εγημα και δια τουτο ου δυναμαι ελθειν
- 21 En dezelve dienstknecht weder gekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijn heer. Toen werd de heer des huizes toornig, en zeide tot zijn dienstknecht: Gahaastelijk uit in de straten en wijken der stad, en breng de armen, en verminkten, en kreupelen, en blinden hier in.
And the servant came back and gave his master an account of these things. Then the master of the house was angry and said to the servant, Go out quickly into the streets of the town and get the poor, the blind, and those who are broken in body.
και παραγενομενος ο δουλος εκεινος απηγγειλεν τω κυριω αυτου ταυτα τοτε οργισθεις ο οικοδεσποτης ειπεν τω δουλω αυτου εξελθε ταχεως εις τας πλατειας και ρυμας της πολεως και τους πτωχους και αναπηρους και χωλους και τυφλους εισαγαγε ωδε
- 22 En de dienstknecht zeide: Heer, het is geschied, gelijk gij bevolen hebt, en nog is er plaats.
And the servant said, Lord, your orders have been done, and still there is room.
και ειπεν ο δουλος κυριε γεγονεν ως επεταξας και ετι τοπος εστιν
- 23 En de heer zeide tot den dienstknecht: Ga uit in de wegen en heggen; en dwing ze in te komen, opdat mijn huis vol worde;
And the lord said to the servant, Go out into the roads and the fields, and make them come in, so that my house may be full.
και ειπεν ο κυριος προς τον δουλον εξελθε εις τας οδους και φραγμας και αναγκασον εισελθειν ινα γεμισθη ο οικος μου
- 24 Want ik zeg ulieden, dat niemand van die mannen, die genood waren, mijn avondmaal smaken zal.
For I say to you that not one of those who were requested to come will have a taste of my feast.
λεγω γαρ υμιν οτι ουδεις των ανδρων εκεινων των κεκλημενων γευσεται μου του δειπνου
- 25 En vele scharen gingen met Hem; en Hij, Zich omkerende, zeide tot hen:
Now a great number of people went with him.
συνεπορευοντο δε αυτω οχλοι πολλοι και στραφεις ειπεν προς αυτους
- 26 Indien iemand tot Mij komt en niet haat zijn vader, en moeder, en vrouw, en kinderen, en broeders, en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijdiscipel niet zijn.
And turning round, he said to them, If any man comes to me, and has not hate for his father and mother and wife and children and brothers and sisters, and even for his life, he may not be my disciple.
ει τις ερχεται προς με και ου μισει τον πατερα εαυτου και την μητερα και την γυναικα και τα τεκνα και τους αδελφους και τας αδελφας ετι δε και την εαυτου ψυχην ου δυναται μου μαθητης ειναι
- 27 En wie zijn kruis niet draagt, en Mij navolgt, die kan Mij discipel niet zijn.
Whoever does not take up his cross and come after me may not be my disciple.
και οστις ου βασταζει τον σταυρον αυτου και ερχεται οπισω μου ου δυναται μου ειναι μαθητης
- 28 Want wie van u, willende een toren bouwen, zit niet eerst neder, en overreken de kosten, of hij ook heeft, hetgeen tot volmaking nodig is?
For which of you, desiring to put up a tower, does not first give much thought to the price, if he will have enough to make it complete?
τις γαρ εξ υμων θελων πυργον οικοδομησαι ουχι πρωτον καθισας ψηφιζει την δαπανην ει εχει τα προς απαρτισμον
- 29 Opdat niet misschien, als hij het fundament gelegd heeft, en niet kan voleindigen, allen, die het zien, hem beginnen te bespotten.
For fear that if he makes a start and is not able to go on with it to the end, all who see it will be laughing at him,
ινα μηποτε θεντος αυτου θεμελιον και μη ισχυοντος εκτελεσαι παντες οι θεωρουντες αρξωνται εμπαιζειν αυτω
- 30 Zeggende: Deze mens heeft begonnen te bouwen, en heeft niet kunnen voleindigen.
And saying, This man made a start at building and is not able to make it complete.
λεγοντες οτι ουτος ο ανθρωπος ηρξατο οικοδομειν και ουκ ισχυσεν εκτελεσαι

- 31 Of wat koning, gaande naar den krijg, om tegen een anderen koning te slaan, zit niet eerst neder, en beraadslaagt, of hij machtig is met tien duizend teontmoeten dengene, die met twintig duizend tegen hem komt?
Or what king, going to war with another king, will not first take thought if he will be strong enough, with ten thousand men, to keep off him who comes against him with twenty thousand?
η τις βασιλευς πορευομενος συμβαλειν ετερο βασιλει εις πολεμον ουχι καθισας πρωτον βουλευεται ει δυνατος εστιν εν δεκα χιλιασιν απαντησαι τω μετα εικοσι χιλιαδων ερχομενω επ αυτον
- 32 Anderszins zendt hij gezanten uit, terwijl degene nog verre is, en begeert, hetgeen tot vrede dient.
Or while the other is still a great distance away, he sends representatives requesting conditions of peace.
ει δε μηγε επι αυτου πορρω οντος πρεσβειαν αποστειλας ερωτα τα προς ειρηνην
- 33 Alzo dan een iegelijk van u, die niet verlaat alles, wat hij heeft, die kan Mijn discipel niet zijn.
And so whoever is not ready to give up all he has may not be my disciple.
ουτως ουν πας εξ υμων ος ουκ αποτασσειται πασιν τοις εαντου υπαρχουσιν ου δυναται μου ειναι μαθητης
- 34 Het zout is goed; maar indien het zout smakeloos geworden is, waarmede zal het smakelijk gemaakt worden?
For salt is good, but if the taste goes from it, of what use is it?
καλον το αλας εαν δε το αλας μωρανθη εν τινι αρτυθησεται
- 35 Het is noch tot het land, noch tot den mesthoop bekwaam; men werpt het weg. Wie oren heeft, om te horen, die hore. Lukas 15
It is no good for the land or for the place of waste; no one has a use for it. He who has ears, let him give ear.
ουτε εις γην ουτε εις κοπριαν ευθετον εστιν εξω βαλλουσιν αυτο ο εχων ωτα ακουειν ακουετω
- 1 En al de tollenaars en de zondaars naderden tot Hem, om Hem te horen.
Now all the tax-farmers and sinners came near to give ear to him.
ησαν δε εγγιζοντες αυτω παντες οι τελωναι και οι αμαρτωλοι ακουειν αυτου
- 2 En de Farizeen en de Schriftgeleerden murmureerden, zeggende: Deze ontvangt de zondaars, en eet met hen.
And the Pharisees and scribes were angry, saying, This man gives approval to sinners, and takes food with them.
και διεγογγυζον οι φαρισαιοι και οι γραμματεις λεγοντες οτι ουτος αμαρτωλους προσδεχεται και συνεσθιει αυτοις
- 3 En Hij sprak tot hen deze gelijkenis, zeggende:
And he made a story for them, saying,
ειπεν δε προς αυτους την παραβολην ταυτην λεγων
- 4 Wat mens onder u, hebbende honderd schapen; en een van die verliezende, verlaat niet de negen en negentig in de woestijn, en gaat naar het verlorene, totdathij hetzelve vinde?
What man of you, having a hundred sheep, if one of them gets loose and goes away, will not let the ninety-nine be in the waste land by themselves, and go after the wandering one, till he sees where it is?
τις ανθρωπος εξ υμων εχων εκατον προβατα και απολεσας εν εξ αυτων ου καταλειπει τα εννηνηκονταεννεα εν τη ερημω και πορευεται επι το απολωλος εως ευρη αυτο
- 5 En als hij het gevonden heeft, legt hij het op zijn schouders, verblijd zijnde.
And when he has got it again, he takes it in his arms with joy.
και ευρον επιτιθησιν επι τους ωμους εαυτου χαιρων
- 6 En te huis komende, roept hij de vrienden en de geburen samen, zeggende tot hen: Weest blijde met mij; want ik heb mijn schaap gevonden, dat verloren was.
And when he gets back to his house, he sends for his neighbours and friends, saying to them, Be glad with me, for I have got back my sheep which had gone away.
και ελθων εις τον οικον συγκαλει τους φιλους και τους γειτονας λεγων αυτοις συγαρητε μοι οτι ευρον το προβατον μου το απολωλος
- 7 Ik zeg ulieden, dat er alzo blijdschap zal zijn in den hemel over een zondaar, die zich bekeert, meer dan over negen en negentig rechtvaardigen, die de bekeringniet van node hebben.
I say to you that even so there will be more joy in heaven when one sinner is turned away from his wrongdoing, than for ninety-nine good men, who have no need of a change of heart.
λεγω υμιν οτι ουτως χαρα εσται εν τω ουρανω επι ενι αμαρτωλω μετανοουντι η επι εννηνηκονταεννεα δικαιοις οιτινες ου χρειαν εχουσιν μετανοιας
- 8 Of wat vrouw, hebbende tien penningen, indien zij een penning verliest, ontsteekt niet een kaars, en keert het huis met bezemen, en zoekt naarstiglijk, totdat zijdien vindt?
Or what woman, having ten bits of silver, if one bit has gone from her hands, will not get a light, and go through her house, searching with care till she sees it?
η τις γυνη δραχμας εχουσα δεκα εαν απολεση δραχμην μιαν ουχι απτει λυχνον και σαροι την οικιαν και ζηται επιμελως εως οτου ευρη

- 9 En als zij dien gevonden heeft, roept zij de vriendinnen en de geburinnen samen, zeggende: Weest blijde met mij; want ik heb den penning gevonden, dien ikverloren had.
And when she has it again, she gets her friends and neighbours together, saying, Be glad with me, for I have got back the bit of silver which had gone from me.
και ευρουσα συγκαλειται τας φιλας και τας γειτονας λεγουσα συγχαρητε μοι οτι ευρον την δραχμην ην απωλεσα
- 10 Alzo, zeg Ik ulieden, is er blijdschap voor de engelen Gods over een zondaar, die zich bekeert.
Even so, I say to you, There is joy among the angels of God, when one sinner is turned away from his wrongdoing.
ουτως λεγω υμιν χαρα γινεται ενωπιον των αγγελων του θεου επι ενι αμαρτωλω μετανοουντι
- 11 En Hij zeide: Een zeker mens had twee zonen.
And he said, A certain man had two sons:
ειπεν δε ανθρωπος τις ειχεν δυο υιους
- 12 En de jongste van hen zeide tot den vader: Vader, geef mij het deel des goeds, dat mij toekomt. En hij deelde hun het goed.
And the younger of them said to his father, Father, give me that part of your property which will be mine. And he made division of his goods between them.
και ειπεν ο νεωτερος αυτων τω πατρι πατερ δος μοι το επιβαλλον μερος της ουσιας και διειλεν αυτοις τον βιον
- 13 En niet vele dagen daarna, de jongste zoon, alles bijeenvergaderd hebbende, is weggereisd in een ver gelegen land, en heeft aldaar zijn goed doorgebracht,levende overdadiglijk.
And not long after, the younger son got together everything which was his and took a journey into a far-away country, and there all his money went in foolish living.
και μετ ου πολλας ημερας συναγαγων απαντα ο νεωτερος υιος απεδημησεν εις χωραν μακραν και εκει διεσκορπισεν την ουσιαν αυτου ζων ασωτως
- 14 En als hij het alles verteerd had, werd er een grote hongersnood in datzelve land, en hij begon gebrek te lijden.
And when everything was gone, there was no food to be had in that country, and he was in need.
δαπανησαντος δε αυτου παντα εγενετο λιμος ισχυρος κατα την χωραν εκεινην και αυτος ηρξατο υστερεισθαι
- 15 En hij ging heen, en voegde zich bij een van de burgers deszelven lands; en die zond hem op zijn land om de zwijnen te weiden.
And he went and put himself into the hands of one of the people of that country, and he sent him into his fields to give the pigs their food.
και πορευθεις εκολληθη ενι των πολιτων της χωρας εκεινης και επεμψεν αυτον εις τους αγρους αυτου βοσκειν χοιρους
- 16 En hij begeerde zijn buik te vullen met den draf, dien de zwijnen aten; en niemand gaf hem dien.
And so great was his need that he would have been glad to take the pigs' food, and no one gave him anything.
και επεθυμει γεμισαι την κοιλιαν αυτου απο των κερατιων ων ησθιον οι χοιροι και ουδεις εδιδου αυτω
- 17 En tot zichzelf gekomen zijnde, zeide hij: Hoe vele huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood, en ik verga van honger!
But when he came to his senses, he said, What numbers of my father's servants have bread enough, and more, while I am near to death here through need of food!
εις εαυτον δε ελθων ειπεν ποσοι μισθιοι του πατρος μου περισσεουσιν αρτων εγω δε λιμω απολλυμαι
- 18 Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen den Hemel, en voor u;
I will get up and go to my father, and will say to him, Father, I have done wrong, against heaven and in your eyes:
αναστας πορευσομαι προς τον πατερα μου και ερω αυτω πατερ ημαρτον εις τον ουρανον και ενωπιον σου
- 19 En ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden; maak mij als een van uw huurlingen.
I am no longer good enough to be named your son: make me like one of your servants.
και ουκετι εμι αξιος κληθηναι υιος σου ποιησον με ως ενα των μισθιων σου
- 20 En opstaande, ging hij naar zijn vader. En als hij nog ver van hem was, zag hem zijn vader, en werd met innerlijke ontferming bewogen; en toe lopende, viel hemom zijn hals, en kuste hem.
And he got up and went to his father. But while he was still far away, his father saw him and was moved with pity for him and went quickly and took him in his arms and gave him a kiss.
και αναστας ηλθεν προς τον πατερα εαυτου επι δε αυτου μακραν απεχοντος ειδεν αυτον ο πατηρ αυτου και εσπλαγχνισθη και δραμων επεπεσεν επι τον τραχηλον αυτου και κατεφιλησεν αυτον
- 21 En de zoon zeide tot hem: Vader, ik heb gezondigd tegen den Hemel, en voor u, en ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.
And his son said to him, Father, I have done wrong, against heaven and in your eyes: I am no longer good enough to be named your son.
ειπεν δε αυτω ο υιος πατερ ημαρτον εις τον ουρανον και ενωπιον σου και ουκετι εμι αξιος κληθηναι υιος σου
- 22 Maar de vader zeide tot zijn dienstknechten: Brengt hier voor het beste kleed, en doet het hem aan, en geeft hem een ring aan zijn hand, en schoenen aan devoeten;
But the father said to his servants, Get out the first robe quickly, and put it on him, and put a ring on his hand and shoes on his feet:
ειπεν δε ο πατηρ προς τους δουλους αυτου εξενεγκατε την στολην την πρωτην και ενδυσατε αυτον και δοτε δακτυλιον εις την χειρα αυτου και υποδηματα εις τους ποδας

- 23 En brengt het gemeste kalf, en slacht het; en laat ons eten en vrolijk zijn.
And get the fat young ox and put it to death, and let us have a feast, and be glad.
και ενεγκαντες τον μοσχον τον σιτευτον θυσαστε και φαγοντες ευφρανθωμεν
- 24 Want deze mijn zoon was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden! En zij begonnen vrolijk te zijn.
For this, my son, who was dead, is living again; he had gone away from me, and has come back. And they were full of joy.
οτι ουτος ο υιος μου νεκρος ην και ανεζησεν και απολωλως ην και ευρεθη και ηρξαντο ευφραινεσθαι
- 25 En zijn oudste zoon was in het veld; en als hij kwam, en het huis genaakte, hoorde hij het gezang en het gerei,
Now the older son was in the field: and when he came near the house, the sounds of music and dancing came to his ears.
ην δε ο υιος αυτου ο πρεσβυτερος εν αγρω και ως ερχομενος ηγγισεν τη οικια ηκουσεν συμφωνιας και χορων
- 26 En tot zich geroepen hebbende een van de knechten, vraagde, wat dat mocht zijn.
And he sent for one of the servants, questioning him about what it might be.
και προσκαλεσαμενος ενα των παιδων αυτου επυνθανετο τι ειη ταυτα
- 27 En deze zeide tot hem: Uw broeder is gekomen, en uw vader heeft het gemeste kalf geslacht, omdat hij hem gezond weder ontvangen heeft.
And he said to him, Your brother has come; and your father has had the young ox put to death because he has come back safely.
ο δε ειπεν αυτω οτι ο αδελφος σου ηκει και εθυσεν ο πατηρ σου τον μοσχον τον σιτευτον οτι υγιανοντα αυτον απελαβεν
- 28 Maar hij werd toornig, en wilde niet ingaan. Zo ging dan zijn vader uit, en bad hem.
But he was angry and would not go in; and his father came out and made a request to him to come in.
ωργισθη δε και ουκ ηθελεν εισελθειν ο ουν πατηρ αυτου εξελθων παρεκαλει αυτον
- 29 Doch hij, antwoordende, zeide tot den vader: Zie, ik dien u nu zo vele jaren, en heb nooit uw gebod overtreden, en gij hebt mij nooit een bokje gegeven, opdatik met mijn vrienden mocht vrolijk zijn.
But he made answer and said to his father, See, all these years I have been your servant, doing your orders in everything: and you never gave me even a young goat so that I might have a feast with my friends:
ο δε αποκριθεις ειπεν τω πατρι ιδου τωσαυτα ετη δουλευω σοι και ουδεποτε εντολην σου παρηλθον και εμοι ουδεποτε εδωκας εριφον ινα μετα των φιλων μου ευφρανθω
- 30 Maar als deze uw zoon gekomen is, die uw goed met hoeren doorgebracht heeft, zo hebt gij hem het gemeste kalf geslacht.
But when this your son came, who has been wasting your property with bad women, you put to death the fat young ox for him.
οτε δε ο υιος σου ουτος ο καταφαγων σου τον βιον μετα πορνων ηλθεν εθυσας αυτω τον μοσχον τον σιτευτον
- 31 En hij zeide tot hem: Kind, gij zijt altijd bij mij, en al het mijne is uwe.
And he said to him, Son, you are with me at all times, and all I have is yours.
ο δε ειπεν αυτω τεκνον συ παντοτε μετ εμου ει και παντα τα εμα σα εστιν
- 32 Men behoorde dan vrolijk en blijde te zijn; want deze uw broeder was dood, en is weder levend geworden; en hij was verloren, en is gevonden. Lukas 16
But it was right to be glad and to have a feast; for this your brother, who was dead, is living again; he had gone away and has come back.
ευφρανθηναι δε και χαρηναι εδει οτι ο αδελφος σου ουτος νεκρος ην και ανεζησεν και απολωλως ην και ευρεθη
- 1 En Hij zeide ook tot Zijn discipelen: Er was een zeker rijk mens, welke een rentmeester had; en deze werd bij hem verklaagd, als die zijn goederen doorbracht.
And another time he said to the disciples, There was a certain man of great wealth who had a servant; and it was said to him that this servant was wasting his goods.
ελεγεν δε και προς τους μαθητας αυτου ανθρωπος τις ην πλουσιος ος ειχεν οικονομον και ουτος διεβληθη αυτω ως διασκορπιζων τα υπαρχοντα αυτου
- 2 En hij riep hem, en zeide tot hem: Hoe hoor ik dit van u? Geef rekenschap van uw rentmeesterschap; want gij zult niet meer kunnen rentmeester zijn.
And he sent for him and said, What is this which is said about you? give me an account of all you have done, for you will no longer be the manager of my property.
και φωνησας αυτον ειπεν αυτω τι τουτο ακουω περι σου αποδος τον λογον της οικονομιας σου ου γαρ δυναση ετι οικονομειν
- 3 En de rentmeester zeide bij zichzelf: Wat zal ik doen, dewijl mijn heer dit rentmeesterschap van mij neemt? Graven kan ik niet; te bedelen schaam ik mij.
And the servant said to himself, What am I to do now that my lord takes away my position? I have not enough strength for working in the fields, and I would be shamed if I made requests for money from people in the streets.
ειπεν δε εν εαυτω ο οικονομος τι ποιησω οτι ο κυριος μου αφαιρειται την οικονομιαν απ εμου σκαπτειν ουκ ισχω επαιτειν αισχρονομαι

- 4 Ik weet, wat ik doen zal, opdat, wanneer ik van het rentmeesterschap afgezet zal wezen, zij mij in hun huizen ontvangen.
I have come to a decision what to do, so that when I am put out of my position they will take me into their houses.
εγνων τι ποιησω ινα οταν μετασταθω της οικονομιας δεξωνται με εις τους οικους αυτων
- 5 En hij riep tot zich een iegelijk van de schuldenaars zijns heeren, en zeide tot den eersten: Hoeveel zijt gij mijn heer schuldig?
And sending for every one who was in debt to his lord he said to the first, What is the amount of your debt to my lord?
και προσκαλεσαμενος ενα εκαστον των χρεωφειλετων του κυριου εαυτου ελεγεν τω πρωτω ποσον οφειλεις τω κυριω μου
- 6 En hij zeide: Honderd vaten olie. En hij zeide tot hem: Neem uw handschrift, en nederzittende, schrijf haastelijk vijftig.
And he said, A hundred measures of oil. And he said, Take your account straight away and put down fifty.
ο δε ειπεν εκατον βατους ελαιου και ειπεν αυτω δεξει σου το γραμμα και καθισας ταχεως γραψον πενητηκοντα
- 7 Daarna zeide hij tot een anderen: En gij, hoeveel zijt gij schuldig? En hij zeide: Honderd mudden tarwe. En hij zeide tot hem: Neem uw handschrift, en schrijftachtig.
Then he said to another, What is the amount of your debt? And he said, A hundred measures of grain. And he said to him, Take your account and put down eighty.
επειτα ετερω ειπεν συ δε ποσον οφειλεις ο δε ειπεν εκατον κορους σιτου και λεγει αυτω δεξει σου το γραμμα και γραψον ογδοηκοντα
- 8 En de heer prees den onrechtvaardigen rentmeester, omdat hij voorzichtiglijk gedaan had; want de kinderen dezer wereld zijn voorzichtiger, dan de kinderendes lichts, in hun geslacht.
And his lord was pleased with the false servant, because he had been wise; for the sons of this world are wiser in relation to their generation than the sons of light.
και επιηρσεν ο κυριος τον οικονομον της αδικιας οτι φρονιμως εποιησεν οτι οι υιοι του αιωνος τουτου φρονιμωτεροι υπερ τους υιους του φωτος εις την γενεαν την εαυτων εισιν
- 9 En Ik zeg ulieden: Maakt uzelf vrienden uit den onrechtvaardigen Mammon, opdat, wanneer u ontbreken zal, zij u mogen ontvangen in de eeuwigetabernakelen.
And I say to you, Make friends for yourselves through the wealth of this life, so that when it comes to an end, you may be taken into the eternal resting-places.
καγω υμιν λεγω ποιησατε εαυτοις φιλους εκ του μαμωνα της αδικιας ινα οταν εκλιπητε δεξωνται υμας εις τας αιωνιους σκηνας
- 10 Die getrouw is in het minste, die is ook in het grote getrouw; en die in het minste onrechtvaardig is, die is ook in het grote onrechtvaardig.
He who is true in a little, is true in much; he who is false in small things, is false in great.
ο πιστος εν ελαχιστω και εν πολλω πιστος εστιν και ο εν ελαχιστω αδικος και εν πολλω αδικος εστιν
- 11 Zo gij dan in den onrechtvaardigen Mammon niet getrouw zijt geweest, wie zal u het ware vertrouwen?
If, then, you have not been true in your use of the wealth of this life, who will give into your care the true wealth?
ει ουν εν τω αδικω μαμωνα πιστοι ουκ εγενεσθε το αληθινον τις υμιν πιστευσει
- 12 En zo gij in eens anders goed niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uwe geven?
And if you have not been true in your care of the property of other people, who will give you that which is yours?
και ει εν τω αλλοτριω πιστοι ουκ εγενεσθε το υμετερον τις υμιν δωσει
- 13 Geen huisknecht kan twee heren dienen; want of hij zal den enen haten, en den anderen liefhebben, of hij zal den enen aanhangen, en den anderen verachten; gij kunt God niet dienen en den Mammon.
No man may be a servant to two masters: for he will have hate for the one and love for the other; or he will keep to the one and have no respect for the other. You may not be servants of God and of wealth.
ουδεις οικετης δυναται δυσι κυριοις δουλευειν η γαρ τον ενα μισησει και τον ετερον αγαπησει η ενος ανθεξεται και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε θεω δουλευειν και μαμωνα
- 14 En al deze dingen hoorden ook de Farizeen, die geldgierig waren, en zij beschimpten Hem.
And the Pharisees, who had a great love of money, hearing these things, were making sport of him.
ηκουον δε ταυτα παντα και οι φαρισαιοι φιλαργυροι υπαρχοντες και εξεμυκτηριζον αυτον
- 15 En Hij zeide tot hen: Gij zijt het, die uzelf rechtvaardigt voor de mensen; maar God kent uw harten; want dat hoog is onder de mensen, is een gruwel voor God.
And he said, You take care to seem right in the eyes of men, but God sees your hearts: and those things which are important in the opinion of men, are evil in the eyes of God.
και ειπεν αυτοις υμεις εστε οι δικαιουντες εαυτους ενωπιον των ανθρωπων ο δε θεος γνωσκει τας καρδιας υμων οτι το εν ανθρωποις υψηλον βδελυγμα ενωπιον του θεου εστιν
- 16 De wet en de profeten zijn tot op Johannes; van dien tijd af wordt het Koninkrijk Gods verkondigd, en een iegelijk doet geweld op hetzelfde.
The law and the prophets were till John: but then came the preaching of the kingdom of God, and everyone makes his way into it by force.
ο νομος και οι προφηται εως ιωαννου απο τοτε η βασιλεια του θεου ευαγγελιζεται και πας εις αυτην βιαζεται

- 17 En het is lichter, dat de hemel en de aarde voorbijgaan, dan dat een tittel der wet valle.
But heaven and earth will come to an end before the smallest letter of the law may be dropped out.
ευκοπωτερον δε εστιν τον ουρανον και την γην παρελθειν η του νομου μιαν κεραιαν πεσειν
- 18 Een iegelijk, die zijn vrouw verlaat, en een andere trouwt, die doet overspel; en een iegelijk, die de verlatene van den man trouwt, die doet ook overspel.
Everyone who puts away his wife and takes another, is a false husband: and he who is married to a woman whose husband has put her away, is no true husband to her.
πας ο απολυων την γυναικα αυτου και γαμων ετεραν μοιχευει και πας ο απολελυμενην απο ανδρος γαμων μοιχευει
- 19 En er was een zeker rijk mens, en was gekleed met purper en zeer fijn lijnwaad, levende allen dag vrolijk en prachtig.
Now there was a certain man of great wealth, who was dressed in fair clothing of purple and delicate linen, and was shining and glad every day.
ανθρωπος δε τις ην πλουσιος και ενεδιδυσκετο πορφυραν και βυσσον ευφραινομενος καθ ημεραν λαμπρος
- 20 En er was een zeker bedelaar, met name Lazarus, welke lag voor zijn poort vol zweren;
And a certain poor man, named Lazarus, was stretched out at his door, full of wounds,
πτωχος δε τις ην ονοματι λαζαρος ος εβεβλητο προς τον πυλωνα αυτου ηλωμενος
- 21 En begeerde verzadigd te worden van de kruimkens, die van de tafel des rijken vielen; maar ook de honden kwamen en lekten zijn zweren.
Desiring the broken bits of food which came from the table of the man of wealth; and even the dogs came and put their tongues on his wounds.
και επιθυμων χορτασθηναι απο των ψιχιων των πιπτοντων απο της τραπεζης του πλουσιου αλλα και οι κυνες ερχομενοι απειλειχον τα ελκη αυτου
- 22 En het geschiedde, dat de bedelaar stierf, en van de engelen gedragen werd in den schoot van Abraham.
And in time the poor man came to his end, and angels took him to Abraham's breast. And the man of wealth came to his end, and was put in the earth.
εγενετο δε αποθανειν τον πτωχον και απενεχθηναι αυτον υπο των αγγελων εις τον κολπον του αβρααμ απεθανεν δε και ο πλουσιος και εταφη
- 23 En de rijke stierf ook, en werd begraven. En als hij in de hel zijn ogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lazarus in zijn schoot.
And in hell, being in great pain, lifting up his eyes he saw Abraham, far away, and Lazarus on his breast.
και εν τω αδη επαρας τους οφθαλμους αυτου υπαρχων εν βασανοις ορα τον αβρααμ απο μακροθεν και λαζαρον εν τοις κολποις αυτου
- 24 En hij riep en zeide: Vader Abraham, ontferm u mijner, en zend Lazarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water dope, en verkoele mijn tong; want ik lijds marten in deze vlam.
And he gave a cry and said, Father Abraham, have mercy on me and send Lazarus, so that he may put the end of his finger in water and put it on my tongue, for I am cruelly burning in this flame.
και αυτος φωνησας ειπεν πατερ αβρααμ ελεησον με και πεμψον λαζαρον ινα βαψη το ακρον του δακτυλου αυτου υδατος και καταψυξη την γλωσσαν μου οτι οδυνωμαι εν τη φλογι ταυτη
- 25 Maar Abraham zeide: Kind, gedenk, dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven, en Lazarus desgelijks het kwade; en nu wordt hij vertroost, en gij lijds marten.
But Abraham said, Keep in mind, my son, that when you were living, you had your good things, while Lazarus had evil things: but now, he is comforted and you are in pain.
ειπεν δε αβρααμ τεκνον μνησθητι οτι απελαβες συ τα αγαθα σου εν τη ζωη σου και λαζαρος ομοιως τα κακα νυν δε οδε παρακαλειται συ δε οδυνασαι
- 26 En boven dit alles, tussen ons en ulieden is een grote klove gevestigd, zodat degenen, die van hier tot u willen overgaan, niet zouden kunnen, noch ook die daarzijn, van daar tot ons overkomen.
And in addition, there is a deep division fixed between us and you, so that those who might go from here to you are not able to do so, and no one may come from you to us.
και επι πασιν τουτοις μεταξυ ημων και υμων χασμα μεγα εστηρικται οπως οι θελοντες διαβηναι εντευθεν προς υμας μη δυνονται μηδε οι εκειθεν προς ημας διαπερωσιν
- 27 En hij zeide: Ik bid u dan, vader, dat gij hem zendt tot mijns vaders huis;
And he said, Father, it is my request that you will send him to my father's house;
ειπεν δε ερωτω ουν σε πατερ ινα πεμψης αυτον εις τον οικον του πατρος μου
- 28 Want ik heb vijf broeders; dat hij hun dit betuige, opdat ook zij niet komen in deze plaats der pijniging.
For I have five brothers; and let him give them an account of these things, so that they may not come to this place of pain.
εχω γαρ πεντε αδελφους οπως διαμαρτυρηται αυτοις ινα μη και αυτοι ελθωσιν εις τον τοπον τουτον της βασανου
- 29 Abraham zeide tot hem: Zij hebben Mozes en de profeten, dat zij die horen.
But Abraham said, They have Moses and the prophets; let them give ear to what they say.
λεγει αυτω αβρααμ εχουσιν μωσαε και τους προφητας ακουσατωσαν αυτων
- 30 En hij zeide: Neen, vader Abraham, maar zo iemand van de doden tot hen heenging, zij zouden zich bekeren.
And he said, No, father Abraham, but if someone went to them from the dead, their hearts would be changed.
ο δε ειπεν ουχι πατερ αβρααμ αλλ εαν τις απο νεκρων πορευθη προς αυτους μετανοησουσιν

- 31 Doch Abraham zeide tot hem: Indien zij Mozes en de profeten niet horen, zo zullen zij ook, al waren het, dat er iemand uit de doden opstond, zich niet latengezeggen. Lukas 17
 And he said to him, If they will not give attention to Moses and the prophets, they will not be moved even if someone comes back from the dead.
 ειπεν δε αυτω ει μωσεως και των προφητων ουκ ακουουσιν ουδε εαν τις εκ νεκρων αναστη πεισθησονται
- 1 En Hij zeide tot de discipelen: Het kan niet wezen, dat er geen ergernissen komen; doch wee hem, door welken zij komen;
 And he said to his disciples, It is necessary for causes of trouble to come about, but unhappy is he by whom they come.
 ειπεν δε προς τους μαθητας ανενδεκτον εστιν του μη ελθειν τα σκανδαλα ουαι δε δι ου ερχεται
- 2 Het zoude hem nuttiger zijn, dat een molensteen om zijn hals gedaan ware, en hij in de zee geworpen, dan dat hij een van deze kleinen zou ergeren.
 It would be well for him if a great stone was put round his neck and he was dropped into the sea, before he made trouble for any of these little ones.
 λυσιτελει αυτω ει μυλος ονικος περικειται περι τον τραχηλον αυτου και ερριπται εις την θαλασσαν η ινα σκανδαλιση ενα των μικρων τουτων
- 3 Wacht uzelf. En indien uw broeder tegen u zondigt, zo bestraf hem; en indien het hem leed is, zo vergeef het hem.
 Give attention to yourselves: if your brother does wrong, say a sharp word to him; and if he has sorrow for his sin, let him have forgiveness.
 προσεχετε εαυτοις εαν δε αμαρτη εις σε ο αδελφος σου επιτιμησον αυτω και εαν μετανοηση αφες αυτω
- 4 En indien hij zevenmaal daags tegen u zondigt, en zevenmaal daags tot u wederkeert, zeggende: Het is mij leed; zo zult gij het hem vergeven.
 And if he does you wrong seven times in a day, and seven times comes to you and says, I have regret for what I have done; let him have forgiveness.
 και εαν επτακις της ημερας αμαρτη εις σε και επτακις της ημερας επιστρεψη επι σε λεγων μετανοω αφησεις αυτω
- 5 En de apostelen zeiden tot den Heere: Vermeerder ons het geloof.
 And the twelve said to the Lord, Make our faith greater.
 και ειπον οι αποστολοι τω κυριω προσθες ημιν πιστιν
- 6 En de Heere zeide: Zo gij een geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tegen dezen moerbezenboom zeggen: Word ontworteld, en in de zee geplant, en hij zou u gehoorzaam zijn.
 And the Lord said, If your faith was only as great as a grain of mustard seed, you might say to this tree, Be rooted up and planted in the sea; and it would be done.
 ειπεν δε ο κυριος ει ειχετε πιστιν ως κοκκον σιναπεως ελεγετε αν τη συκαμινω ταυτη εκριζωθητι και φυτευθητι εν τη θαλασση και υπηκουσεν αν υμιν
- 7 En wie van u heeft een dienstknecht ploegende, of de beesten hoedende, die tot hem, als hij van den akker inkomt, terstond zal zeggen: Kom bij, en zit aan?
 But which of you, having a servant who is ploughing or keeping sheep, will say to him, when he comes in from the field, Come now and be seated and have a meal,
 τις δε εξ υμων δουλον εχων αροτριωντα η ποιμαινωντα ος εισελθοντι εκ του αγρου ερει ευθεως παρελθον αναπεσαι
- 8 Maar zal hij niet tot hem zeggen: Bereid, dat ik te avond zal eten, en omgord u, en dien mij, totdat ik zal gegeten en gedronken hebben; en eet en drink gijdaarna?
 Will he not say, Get a meal for me, and make yourself ready and see to my needs till I have had my food and drink; and after that you may have yours?
 αλλ ουχι ερει αυτω ετοιμασον τι δειπνησω και περιζωσαμενος διακονει μοι εως φαγω και πιω και μετα ταυτα φαγεσαι και πιεσαι συ
- 9 Dankt hij ook denzelven dienstknecht omdat hij gedaan heeft, hetgeen hem bevolen was? Ik meen, neen.
 Does he give praise to the servant because he did what was ordered?
 μη χαριν εχει τω δουλω εκεινω οτι εποιησεν τα διαταχθεντα αυτω ου δοκω
- 10 Alzo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten; want wij hebben maar gedaan, hetgeen wijschuldig waren te doen.
 In the same way, when you have done all the things which are given you to do, say, There is no profit in us, for we have only done what we were ordered to do.
 ουτως και υμεις οταν ποιησητε παντα τα διαταχθεντα υμιν λεγετε οτι δουλοι αχρειοι εσμεν οτι ο ωφειλομεν ποιησαι πεποιηκαμεν
- 11 En het geschiedde, als Hij naar Jeruzalem reisde, dat Hij door het midden van Samaria en Galilea ging.
 And it came about that when they were on the way to Jerusalem he went through Samaria and Galilee.
 και εγενετο εν τω πορευεσθαι αυτον εις ιερουσαλημ και αυτος διηρχετο δια μεσου σαμαρειας και γαλιλαιας
- 12 En als Hij in een zeker vlek kwam, ontmoetten Hem tien melaatse mannen, welke stonden van verre;
 And when he went into a certain small town he came across ten men who were lepers, and they, keeping themselves at a distance,
 και εισερχομενου αυτου εις τινα κωμην απηνητησαν αυτω δεκα λεπροι ανδρες οι εστησαν πορρωθεν
- 13 En zij verhieven hun stem, zeggende: Jezus, Meester! ontferm U onzer!
 Said, in loud voices, Jesus, Master, have mercy on us.
 και αυτοι ηραν φωνην λεγοντες ιησου επιστατα ελεησον ημας

- 14 En als Hij hen zag, zeide Hij tot hen: Gaat heen en vertoont uzelf den priesters. En het geschiedde, terwijl zij heengingen, dat zij gereinigd werden.
And when he saw them he said, Go, and let the priests see you. And, while they were going, they were made clean.
και ιδων ειπεν αυτοις πορευθεντες επιδειξατε εαυτους τοις ιερευσιν και εγενετο εν τω υπαγειν αυτους εκαθαρισθησαν
- 15 En een van hen, ziende, dat hij genezen was, keerde wederom, met grote stemme God verheerlijkende.
And one of them, when he saw that he was clean, turning back, gave praise to God in a loud voice;
εις δε εξ αυτων ιδων οτι ιαθη υπεστρεψεν μετα φωνης μεγαλης δοξαζων τον θεον
- 16 En hij viel op het aangezicht voor Zijn voeten, Hem dankende; en dezelve was een Samaritaan;
And, falling down on his face at the feet of Jesus, he gave the credit to him; and he was a man of Samaria.
και επεσεν επι προσωπον παρα τους ποδας αυτου ευχαριστων αυτω και αυτος ην σαμαρειτης
- 17 En Jezus, antwoordende, zeide: Zijn niet de tien gereinigd geworden, en waar zijn de negen?
And Jesus said, Were there not ten men who were made clean? where are the nine?
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ουχι οι δεκα εκαθαρισθησαν οι δε εννεα που
- 18 En zijn er geen gevonden, die wederkeren, om Gode eer te geven, dan deze vreemdeling?
Have not any of them come back to give glory to God, but only this one from a strange land?
ουχ ευρεθησαν υποστρεψαντες δουναι δοξαν τω θεω ει μη ο αλλογενης ουτος
- 19 En Hij zeide tot hem: Sta op, en ga heen; uw geloof heeft u behouden.
And he said to him, Get up, and go on your way; your faith has made you well.
και ειπεν αυτω αναστας πορευου η πιστις σου σεσωκεν σε
- 20 En gevraagd zijnde van de Farizeen, wanneer het Koninkrijk Gods komen zou, heeft Hij hun geantwoord en gezegd: Het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat.
And when the Pharisees put questions to him about when the kingdom of God would come, he gave them an answer and said, The kingdom of God will not come through observation:
επερωτηθεις δε υπο των φαρισαιων ποτε ερχεται η βασιλεια του θεου απεκριθη αυτοις και ειπεν ουκ ερχεται η βασιλεια του θεου μετα παρατηρησεως
- 21 En men zal niet zeggen: Ziet hier, of ziet daar, want, ziet, het Koninkrijk Gods is binnen ulieden.
And men will not say, See, it is here! or, There! for the kingdom of God is among you.
ουδε ερουσιν ιδου ωδε η ιδου εκει ιδου γαρ η βασιλεια του θεου εντος υμων εστιν
- 22 En Hij zeide tot de discipelen: Er zullen dagen komen, wanneer gij zult begeren een der dagen van den Zoon des mensen te zien, en gij zult dien niet zien.
And he said to his disciples, The time will come when you will have a great desire to see one of the days of the Son of man, but you will not see it.
ειπεν δε προς τους μαθητας ελευσονται ημεραι οτε επιθυμησετε μιαν των ημερων του υιου του ανθρωπου ιδειν και ουκ οψεσθε
- 23 En zij zullen tot u zeggen: Ziet hier, of ziet daar is Hij; gaat niet heen, en volgt niet.
And if they say to you, See, it is there! or, It is here! do not go away, or go after them.
και ερουσιν υμιν ιδου ωδε η ιδου εκει μη απελθητε μηδε διωξητε
- 24 Want gelijk de bliksem, die van het ene einde onder den hemel bliksemt, tot het andere onder den hemel schijnt, alzo zal ook de Zoon des mensen wezen in Zijn dag.
For as in a thunderstorm the bright light is seen from one end of the sky to the other, so will the Son of man be when his time comes.
ωσπερ γαρ η αστραπη η αστραπτουσα εκ της υπ ουρανον εις την υπ ουρανον λαμπει ουτως εσται και ο υιος του ανθρωπου εν τη ημερα αυτου
- 25 Maar eerst moet Hij veel lijden, en verworpen worden van dit geslacht.
But first, he will have to undergo much and be put on one side by this generation.
πρωτον δε δει αυτον πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο της γενεας ταυτης
- 26 En gelijk het geschied is in de dagen van Noach, alzo zal het ook zijn in de dagen van den Zoon des mensen.
And as it was in the days of Noah, so will it be in the day of the Son of man.
και καθως εγενετο εν ταις ημεραις του νωε ουτως εσται και εν ταις ημεραις του υιου του ανθρωπου
- 27 Zij aten, zij dronken, zij namen ten huwelijk, zij werden ten huwelijk gegeven, tot den dag, op welken Noach in de ark ging, en de zondvloed kwam, en verdierfze allen.
They were feasting and taking wives and getting married, till the day of the overflowing of the waters, when Noah went into the ark, and they all came to destruction.
ησθιον επινον εγαμουν εξεγαμιζοντο αχρι ης ημερας εισηλθεν νωε εις την κιβωτον και ηλθεν ο κατακλυσμος και απωλεσεν απαντας

- 28 Desgelijks ook, gelijk het geschiedde in de dagen van Lot; zij aten, zij dronken, zij kochten, zij verkochten, zij plantten, zij bouwden;
In the same way, in the days of Lot; they were feasting and trading, they were planting and building;
 ομοίως και ως εγενετο εν ταις ημεραις λωτ ησθιον επινον ηγοραζον επωλουν εφυτευον οικοδομου
- 29 Maar op den dag, op welken Lot van Sodom uitging, regende het vuur en sulfer van den hemel, en verdirf ze allen.
But on the day when Lot went out of Sodom, fire came down from heaven and destruction came on them all.
 η δε ημερα εξηλθεν λωτ απο σοδομων εβρεξεν πυρ και θειον απ ουρανον και απωλεσεν απαντας
- 30 Even also zal het zijn in den dag, op welken de Zoon des mensen geopenbaard zal worden.
So will it be in the day of the revelation of the Son of man.
 κατα ταυτα εσται η ημερα ο υιος του ανθρωπου αποκαλυπτεται
- 31 In dienzelven dag, wie op het dak zal zijn, en zijn huisraad in huis, die kome niet af, om hetzelfde weg te nemen; en wie op den akker zijn zal, die kere desgelijksniet naar hetgeen, dat achter is.
On that day, if anyone is on the roof of the house, and his goods are in the house, let him not go down to take them away; and let him who is in the field not go back to his house.
 εν εκεινη τη ημερα ος εσται επι του δωματος και τα σκευη αυτου εν τη οικια μη καταβατω αραι αυτα και ο εν τω αγρω ομοίως μη επιστρεψατω εις τα οπισω
- 32 Gedenkt aan de vrouw van Lot.
Keep in mind Lot's wife.
 μνημονευετε της γυναικος λωτ
- 33 Zo wie zijn leven zal zoeken te behouden, die zal het verliezen; en zo wie hetzelfde zal verliezen, die zal het in het leven behouden.
If anyone makes an attempt to keep his life, it will be taken from him, but if anyone gives up his life, he will keep it.
 ος εαν ζητηση την ψυχην αυτου σωσαι απωλεσει αυτην και ος εαν απολεση αυτην ζωογονησει αυτην
- 34 Ik zeg u: In dien nacht zullen twee op een bed zijn; de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.
I say to you, In that night there will be two men sleeping in one bed, and one will be taken away and the other let go.
 λεγω υμιν ταυτη τη νυκτι εσονται δυο επι κλινης μιας ο εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται
- 35 Twee vrouwen zullen te zamen malen; de ene zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.
Two women will be crushing grain together; one will be taken away and the other let go.
 δυο εσονται αληθουσαι επι το αυτο μια παραληφθησεται και η ετερα αφεθησεται
- 36 Twee zullen op den akker zijn; de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden.
 []
- 37 En zij antwoordden en zeiden tot Hem: Waar, Heere? En Hij zeide tot hen: Waar het lichaam is, aldaar zullen de arenden vergaderd worden. Lukas 18
And they, answering him, said, Where, Lord? And he said to them, Where the body is, there will the eagles come together.
 και αποκριθεντες λεγουσιν αυτω που κυριε ο δε ειπεν αυτοις οπου το σωμα εκει συναχθησονται οι αετοι
- 1 En Hij zeide ook een gelijkenis tot hen, daartoe strekkende, dat men altijd bidden moet, en niet vertragen;
And he made a story for them, the point of which was that men were to go on making prayer and not get tired;
 ελεγεν δε και παραβολην αυτοις προς το δειν παντοτε προσευχεσθαι και μη εκκακειν
- 2 Zeggende: Er was een zeker rechter in een stad, die God niet vreesde, en geen mens ontzag.
Saying, There was a judge in a certain town, who had no fear of God or respect for man:
 λεγων κριτης τις ην εν τινι πολει τον θεον μη φοβουμενος και ανθρωπον μη εντρεπομενος
- 3 En er was een zekere weduwe in dezelfde stad, en zij kwam tot hem, zeggende: Doe mij recht tegen mijn wederpartij.
And there was a widow in that town, and she kept on coming to him and saying, Give me my right against the man who has done me wrong.
 χηρα δε ην εν τη πολει εκεινη και ηρχετο προς αυτον λεγουσα εκδικησον με απο του αντιδικου μου
- 4 En hij wilde voor een langen tijd niet; maar daarna zeide hij bij zichzelf: Hoewel ik God niet vreze, en geen mens ontzie;
And for a time he would not: but later, he said to himself, Though I have no fear of God or respect for man,
 και ουκ ηθελησεν επι χρονον μετα δε ταυτα ειπεν εν εαυτω ει και τον θεον ου φοβουμαι και ανθρωπον ουκ εντρεπομαι

- 5 Nochtans, omdat deze weduwe mij moeilijk valt, zo zal ik haar recht doen, opdat zij niet eindelijk kome, en mij het hoofd breke.
Because this widow is a trouble to me, I will give her her right; for if not, I will be completely tired out by her frequent coming.
δια γε το παρεχειν μοι κοπον την χηραν ταυτην εκδικησω αυτην ινα μη εις τελος ερχομενη υπωπιαζη με
- 6 En de Heere zeide: Hoort, wat de onrechtvaardige rechter zegt.
And the Lord said, Give ear to the words of the evil judge.
ειπεν δε ο κυριος ακουσατε τι ο κριτης της αδικιας λεγει
- 7 Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen?
And will not God do right in the cause of his saints, whose cries come day and night to his ears, though he is long in doing it?
ο δε θεος ου μη ποιησει την εκδικησιν των εκλεκτων αυτου των βοωντων προς αυτον ημερας και νυκτος και μακροθυμων επ αυτοις
- 8 Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk recht doen zal. Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?
I say to you that he will quickly do right in their cause. But when the Son of man comes, will there be any faith on earth?
λεγω υμιν οτι ποιησει την εκδικησιν αυτων εν ταχει πλην ο υιος του ανθρωπου ελθων αρα ευρησει την πιστιν επι της γης
- 9 En Hij zeide ook tot sommigen, die bij zichzelf vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren, en de anderen niets achtten, deze gelijkenis:
And he made this story for some people who were certain that they were good, and had a low opinion of others:
ειπεν δε και προς τινας τους πεποιθотας εφ αυτους οτι εισιν δικαιοι και εξουθενοντας τους λοιπους την παραβολην ταυτην
- 10 Twee mensen gingen op in den tempel om te bidden, de een was een Farizeer, en de ander een tollenaar.
Two men went up to the Temple for prayer; one a Pharisee, and the other a tax-farmer.
ανθρωποι δυο ανεβησαν εις το ιερον προσευξασθαι ο εις φαρισαιος και ο ετερος τελωνης
- 11 De Farizeer, staande, bad dit bij zichzelf: O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de anderen mensen, rovers, onrechtvaardigen, overspelers; of ook gelijkdeze tollenaar.
The Pharisee, taking up his position, said to himself these words: God, I give you praise because I am not like other men, who take more than their right, who are evil-doers, who are untrue to their wives, or even like this tax-farmer.
ο φαρισαιος σταθεις προς αυτον ταυτα προσηυχετο ο θεος ευχαριστω σοι οτι ουκ ειμι ωσπερ οι λοιποι των ανθρωπων αρπαγες αδικοι μοιχοι η και ως ουτος ο τελωνης
- 12 Ik vast tweemaal per week; ik geef tienden van alles, wat ik bezit.
Twice in the week I go without food; I give a tenth of all I have.
νηστευω δις του σαββατου αποδεκατω παντα οσα κτωμαι
- 13 En de tollenaar, van verre staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: O God! wees mij zondaargenadig!
The tax-farmer, on the other hand, keeping far away, and not lifting up even his eyes to heaven, made signs of grief and said, God, have mercy on me, a sinner.
και ο τελωνης μακροθεν εστως ουκ ηθελεν ουδε τους οφθαλμους εις τον ουρανον επαραι αλλ ετυπτεν εις το στηθος αυτου λεγων ο θεος ιλασθητι μοι τω αμαρτωλω
- 14 Ik zeg ulieden: Deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan die; want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.
I say to you, This man went back to his house with God's approval, and not the other: for everyone who makes himself high will be made low and whoever makes himself low will be made high.
λεγω υμιν κατεβη ουτος δεδικαιωμενος εις τον οικον αυτου η εκεινος οτι πας ο υψων εαυτον ταπεινωθησεται ο δε ταπεινων εαυτον υψωθησεται
- 15 En zij brachten ook de kinderkens tot Hem, opdat Hij die zou aanraken; en de discipelen, dat ziende, bestraften dezelve.
And they took their children to him, so that he might put his hands on them: but when the disciples saw it, they said sharp words to them
προσεφερον δε αυτω και τα βρεφη ινα αυτων απηται ιδοντες δε οι μαθηται επετιμησαν αυτοις
- 16 Maar Jezus riep dezelve kinderkens tot Zich, en zeide: Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert hen niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods.
But Jesus sent for them, saying, Let the children come to me, and do not keep them away, for of such is the kingdom of heaven.
ο δε ιησους προσκαλεσαμενος αυτα ειπεν αφετε τα παιδια ερχεσθαι προς με και μη κωλυετε αυτα των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια του θεου
- 17 Voorwaar, zeg Ik u: Zo wie het Koninkrijk Gods niet zal ontvangen als een kindeken, die zal geenszins in hetzelfde komen.
Truly I say to you, Whoever does not put himself under the kingdom of God like a little child, will not come into it at all.
αμην λεγω υμιν ος εαν μη δεζηται την βασιλειαν του θεου ως παιδιον ου μη εισελθη εις αυτην

- 18 En een zeker overste vroeg Hem, zeggende: Goede Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beerven?
And a certain ruler put a question to him, saying, Good Master, what have I to do so that I may have eternal life?
και επιρωτησεν τις αυτον αρχων λεγων διδασκαλε αγαθε τι ποιησας ζωην αιωνιον κληρονομησω
- 19 En Jezus zeide tot hem: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed, dan Een, namelijk God.
And Jesus said to him, Why do you say that I am good? No one is good, but only God.
ειπεν δε αυτω ο ιησους τι με λεγεις αγαθον ουδεις αγαθος ει μη εις ο θεος
- 20 Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet doden; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; eer uw vader en uw moeder.
You have knowledge of what the law says: Do not be untrue to your wife, Do not put anyone to death, Do not take what is not yours, Do not give false witness, Give honour to your father and mother.
τας εντολας οιδας μη μοιχευσης μη φονευσης μη κλεψης μη ψευδομαρτυρησης τιμα τον πατερα σου και την μητερα σου
- 21 En hij zeide: Al deze dingen heb ik onderhouden van mijn jonkheid aan.
And he said, All these things I have done from the time when I was a boy.
ο δε ειπεν ταυτα παντα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου
- 22 Doch Jezus, dit horende, zeide tot hem: Nog een ding ontbreekt u; verkoop alles, wat gij hebt, en deel het onder de armen, en gij zult een schat hebben in denhemel; en kom herwaarts, volg Mij.
And Jesus, hearing it, said to him, One thing you still have need of; get money for your goods, and give it away to the poor, and you will have wealth in heaven; and come after me.
ακουσας δε ταυτα ο ιησους ειπεν αυτω επι εν σοι λειπει παντα οσα εχεις πωλησον και διαδος πτωχοις και εξεις θησαυρον εν ουρανω και δευρο ακολουθει μοι
- 23 Maar als hij dit hoorde, werd hij geheel droevig; want hij was zeer rijk.
But at these words he became very sad, for he had great wealth.
ο δε ακουσας ταυτα περιλυπος εγενετο ην γαρ πλουσιος σφοδρα
- 24 Jezus nu, ziende, dat hij geheel droevig geworden was, zeide: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben, in het Koninkrijk Gods ingaan!
And Jesus, looking at him, said, How hard it is for those who have wealth to get into the kingdom of God!
ιδων δε αυτον ο ιησους περιλυπον γενομενον ειπεν πως δυσκολως οι τα χρηματα εχοντες εισελουσονται εις την βασιλειαν του θεου
- 25 Want het is lichter, dat een kemel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke in het Koninkrijk Gods inga.
It is simpler for a camel to go through the eye of a needle, than for a man who has much money to come into the kingdom of God.
ευκοπωτερον γαρ εστιν καμηλον δια τρυμαλιας ραφιδος εισελθειν η πλουσιον εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν
- 26 En die dit hoorden, zeiden: Wie kan dan zalig worden?
And those who were present said, Then who may have salvation?
ειπον δε οι ακουσαντες και τις δυναται σωθηναι
- 27 En Hij zeide: De dingen, die onmogelijk zijn bij de mensen, zijn mogelijk bij God.
But he said, Things which are not possible with man are possible with God.
ο δε ειπεν τα αδυνατα παρα ανθρωποις δυνατα εστιν παρα τω θεω
- 28 En Petrus zeide: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd.
And Peter said, See, we have given up what is ours to come after you.
ειπεν δε ο πετρος ιδου ημεις αφηκαμεν παντα και ηκολουθησαμεν σοι
- 29 En Hij zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg ulieden, dat er niemand is, die verlaten heeft huis, of ouders, of broeders, of vrouw, of kinderen, om het Koninkrijk Gods;
And he said to them, Truly I say to you, There is no man who has given up house or wife or brothers or father or mother or children, because of the kingdom of God,
ο δε ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν οτι ουδεις εστιν ος αφηκεν οικια η γονεις η αδελφους η γυναικα η τεκνα ενεκεν της βασιλειας του θεου
- 30 Die niet zal veelvoudig weder ontvangen in dezen tijd, en in de toekomstige eeuw het eeuwige leven.
Who will not get much more in this time, and in the world to come, eternal life.
ος ου μη απολαβη πολλαπλασιονα εν τω καιρω τωτω και εν τω αιωνι τω ερχομενω ζωην αιωνιον

- 31 En Hij nam de twaalven bij Zich, en zeide tot hen: Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem, en het zal alles volbracht worden aan den Zoon des mensen, watgeschreven is door de profeten.
And he took with him the twelve and said to them, Now we are going up to Jerusalem, and all the things which were said by the prophets will be done to the Son of man.
παραλαβων δε τους δωδεκα ειπεν προς αυτους ιδου αναβαινομεν εις ιεροσολυμα και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα δια των προφητων τω υιω του ανθρωπου
- 32 Want Hij zal den heidenen overgeleverd worden, en Hij zal bespot worden, en smadelijk behandeld worden, en bespogen worden.
For he will be given up to the Gentiles, and will be made sport of and put to shame:
παραδοθησεται γαρ τοις εθνεσιν και εμπαιχθησεται και υβρισθησεται και εμπυσθησεται
- 33 En Hem geseseld hebbende, zullen zij Hem doden; en ten derden dage zal Hij wederopstaan.
And he will be given cruel blows and put to death, and on the third day he will come back to life.
και μαστιγωσαντες αποκτενουσιν αυτον και τη ημερα τη τριτη αναστησεται
- 34 En zij verstonden geen van deze dingen; en dit woord was voor hen verborgen, en zij verstonden niet, hetgeen gezegd werd.
But they did not take in the sense of any of these words, and what he said was not clear to them, and their minds were not able to see it.
και αυτοι ουδεν τουτων συνηκαν και ην το ρημα τουτο κεκρυμμενον απ αυτων και ουκ εγνωσκον τα λεγομενα
- 35 En het geschiedde, als Hij nabij Jericho kwam, dat een zeker blinde aan den weg zat, bedelende.
And it came about that when he got near Jericho, a certain blind man was seated by the side of the road, making requests for money from those who went by.
εγενετο δε εν τω εγγιζειν αυτον εις ιεριχω τυφλος τις εκαθητο παρα την οδον προσαιτων
- 36 En deze, horende de schare voorbijgaan, vraagde, wat dat ware.
And hearing the sound of a great number of people going by, he said, What is this?
ακουσας δε οχλου διαπορευομενου επυνθανετο τι ειη τουτο
- 37 En zij boodschapten hem, dat Jezus de Nazarener voorbijging.
And they said to him, Jesus of Nazareth is going by.
απηγγειλαν δε αυτω οτι ιησους ο ναζωραιος παρερχεται
- 38 En hij riep, zeggende: Jezus, Gij Zoon Davids, ontferm U mijner!
And he said in a loud voice, Jesus, Son of David, have mercy on me.
και εβοησεν λεγων ιησου υιε δαβιδ ελεησον με
- 39 En die voorbijgingen, bestrafden hem, opdat hij zwijgen zou; maar hij riep zoveel te meer: Zoon Davids, ontferm U mijner!
And those who were in front made protests and said to him, Be quiet: but he said all the more, O Son of David, have mercy on me.
και οι προαγοντες επετιμων αυτω ινα σιωπηση αυτος δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε δαβιδ ελεησον με
- 40 En Jezus, stilstaande, beval, dat men denzelven tot Hem brengen zou; en als hij nabij Hem gekomen was, vraagde Hij hem,
And Jesus, stopping, gave orders that he was to come to him, and when he came near, he said to him,
σταθεις δε ο ιησους εκελευσεν αυτον αχθηναι προς αυτον εγγισαντος δε αυτου επηρωτησεν αυτον
- 41 Zeggende: Wat wilt gij, dat Ik u doen zal? En hij zeide: Heere! dat ik ziende mag worden.
What would you have me do for you? And he said, Lord, that I may be able to see again.
λεγων τι σοι θελεις ποιησω ο δε ειπεν κυριε ινα αναβλεψω
- 42 En Jezus zeide tot hem: Word ziende; uw geloof heeft u behouden.
And Jesus said, See again: your faith has made you well.
και ο ιησους ειπεν αυτω αναβλεψον η πιστις σου σεσωκεν σε
- 43 En terstond werd hij ziende, en volgde Hem, God verheerlijkende. En al het volk, dat ziende, gaf Gode lof.
And straight away he was able to see, and he went after him, giving glory to God; and all the people when they saw it gave praise to God.
και παραρημα ανεβλεψεν και ηκολουθει αυτω δοξαζων τον θεον και πας ο λαος ιδων εδωκεν αυτον τω θεω
- 1 En Jezus, ingekomen zijnde, ging door Jericho.
And he went into Jericho, and when he was going through it,
και εισελθων διηρχετο την ιεριχω

- 2 En zie, er was een man, met name geheten Zacheus; en deze was een overste der tollenaars, en hij was rijk;
A man, named Zacchaeus, who was the chief tax-farmer, and a man of wealth,
 και ιδου ανηρ ονοματι καλουμενος ζακχαιος και αυτος ην αρχιτελωνης και ουτος ην πλουσιος
- 3 En zocht Jezus te zien, wie Hij was; en kon niet vanwege de schare, omdat hij klein van persoon was.
Made an attempt to get a view of Jesus, and was not able to do so, because of the people, for he was a small man.
 και εξητει ιδειν τον ιησουν τις εστιν και ουκ ηδυνατο απο του οχλου οτι τη ηλικια μικρος ην
- 4 En vooruitlopende, klom hij op een wilden vijgeboom, opdat hij Hem mocht zien; want Hij zou door dien weg voorbijgaan.
And he went quickly in front of them and got up into a tree to see him, for he was going that way.
 και προδραμων εμπροσθεν ανεβη επι συκομοριαν ινα ιδη αυτον οτι δι εκεινης ημελλεν διερχεσθαι
- 5 En als Jezus aan die plaats kwam, opwaarts ziende, zag Hij hem, en zeide tot hem: Zacheus! haast u, en kom af; want Ik moet heden in uw huis blijven.
And when Jesus came to the place, looking up, he said to him, Zacchaeus, be quick and come down, for I am coming to your house today.
 και ως ηλθεν επι τον τοπον αναβλεψας ο ιησους ειδεν αυτον και ειπεν προς αυτον ζακχαιε σπευσας καταβηθι σημερον γαρ εν τω οικω σου δει με μειναι
- 6 En hij haastte zich en kwam af, en ontving Hem met blijdschap.
And he came down quickly, and took him into his house with joy.
 και σπευσας κατεβη και υπεδεξατο αυτον χαιρων
- 7 En allen, die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij is tot een zondigen man ingegaan, om te herbergen.
And when they saw it, they were all angry, saying, He has gone into the house of a sinner.
 και ιδοντες απαντες διεγογγυζον λεγοντες οτι παρα αμαρτωλω ανδρι εισηλθεν καταλυσαι
- 8 En Zacheus stond, en zeide tot den Heere: Zie, de helft van mijn goederen, Heere, geef ik den armen; en indien ik iemand iets door bedrog onvreemd heb, datgeef ik vierdubbel weder.
And Zacchaeus, waiting before him, said to the Lord, See, Lord, half of my goods I give to the poor, and if I have taken anything from anyone wrongly, I give him back four times as much.
 σταθεις δε ζακχαιος ειπεν προς τον κυριον ιδου τα ημιση των υπαρχοντων μου κυριε διδωμι τοις πτωχοις και ει τινος τι εσυκοφαντησα αποδιδωμι τετραπλουν
- 9 En Jezus zeide tot hem: Heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zoon van Abraham is.
And Jesus said to him, Today salvation has come to this house, for even he is a son of Abraham.
 ειπεν δε προς αυτον ο ιησους οτι σημερον σωτηρια τω οικω τουτω εγενετο καθοτι και αυτος υιος αβρααμ εστιν
- 10 Want de Zoon des mensen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was.
For the Son of man came to make search for those who are wandering from the way, and to be their Saviour.
 ηλθεν γαρ ο υιος του ανθρωπου ζητησαι και σωσαι το απολωλος
- 11 En als zij dat hoorden, voegde Hij daarbij, en zeide een gelijkenis; omdat Hij nabij Jeruzalem was, en omdat zij meenden, dat het Koninkrijk Gods terstond zouopenbaar worden.
And while they were giving ear to these words, he made another story for them, because he was near Jerusalem, and because they were of the opinion that the kingdom of God was coming straight away.
 ακουοντων δε αυτων ταυτα προσθεις ειπεν παραβολην δια το εγγυς αυτον ειναι ιερουσαλημ και δοκειν αυτους οτι παραχρημα μελλει η βασιλεια του θεου αναφανεσθαι
- 12 Hij zeide dan: Een zeker welgeboren man reisde in een ver gelegen land, om voor zichzelf een koninkrijk te ontvangen, en dan weder te keren.
So he said, A certain man of high birth went into a far-away country to get a kingdom for himself, and to come back.
 ειπεν ουν ανθρωπος τις ευγενης επορευθη εις χωραν μακραν λαβειν εαυτω βασιλειαν και υποστρεψαι
- 13 En geroepen hebbende zijn tien dienstknechten, gaf hij hun tien ponden, en zeide tot hen: Doet handeling, totdat ik kome.
And he sent for ten of his servants and gave them ten pounds and said to them, Do business with this till I come.
 καλεσας δε δεκα δουλους εαυτου εδωκεν αυτοις δεκα μνας και ειπεν προς αυτους πραγματευσασθε εως ερχομαι
- 14 En zijn burgers haatten hem, en zonden hem gezanten na, zeggende: Wij willen niet, dat deze over ons koning zij.
But his people had no love for him, and sent representatives after him, saying, We will not have this man for our ruler.
 οι δε πολιται αυτου εμισουν αυτον και απεστειλαν πρεσβειαν οπισω αυτου λεγοντες ου θελομεν τουτον βασιλευσαι εφ ημας

- 15 En het geschiedde, toen hij wederkwam, als hij het koninkrijk ontvangen had, dat hij zeide, dat die dienstknechten tot hem zouden geroepen worden, wien hij het geld gegeven had; opdat hij weten mocht, wat een iegelijk met handelen gewonnen had.
 And when he came back again, having got his kingdom, he gave orders for those servants to whom he had given the money to come to him, so that he might have an account of what business they had done.
 και εγενετο εν τω επανελθειν αυτον λαβοντα την βασιλειαν και ειπεν φωνηθηναι αυτω τους δουλους τουτους οις εδωκεν το αργυριον ινα γνω τις τι διεπραγματευσατο
- 16 En de eerste kwam, en zeide: Heer, uw pond heeft tien ponden daartoe gewonnen.
 And the first came before him, saying, Lord, your pound has made ten pounds.
 παρεγενετο δε ο πρωτος λεγων κυριε η μυα σου προσειργασατο δεκα μυας
- 17 En hij zeide tot hem: Wel, gij goede dienstknecht, dewijl gij in het minste getrouw zijt geweest, zo heb macht over tien steden.
 And he said to him, You have done well, O good servant: because you have done well in a small thing you will have authority over ten towns.
 και ειπεν αυτω ευ αγαθε δουλε οτι εν ελαχιστω πιστος εγενου ισθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων
- 18 En de tweede kwam, en zeide: Heer, uw pond heeft vijf ponden gewonnen.
 And another came, saying, Your pound has made five pounds.
 και ηλθεν ο δευτερος λεγων κυριε η μυα σου εποησεν πεντε μυας
- 19 En hij zeide ook tot dezen: En gij, wees over vijf steden.
 And he said, You will be ruler over five towns.
 ειπεν δε και τουτω και συ γινου επανω πεντε πολεων
- 20 En een ander kwam, zeggende: Heer, zie hier uw pond, hetwelk ik in een zweetdoek weggelegd had;
 And another came, saying, Lord, here is your pound, which I put away in a cloth;
 και ετερος ηλθεν λεγων κυριε ιδου η μυα σου ην ειχον αποκειμενην εν σουδαριω
- 21 Want ik vreesde u, omdat gij een straf mens zijt; gij neemt weg, wat gij niet gelegd hebt, en gij maait, wat gij niet gezaaid hebt.
 Because I was in fear of you, for you are a hard man: you take up what you have not put down, and get in grain where you have not put seed.
 εφοβουμην γαρ σε οτι ανθρωπος αυστηρος ει αιρεις ο ουκ εθηκας και θεριζεις ο ουκ εσπειρας
- 22 Maar hij zeide tot hem: Uit uw mond zal ik u oordelen, gij boze dienstknecht! Gij wist, dat ik een straf mens ben, nemende weg, wat ik niet gelegd heb, en maaiende, wat ik niet gezaaid heb.
 He said to him, By the words of your mouth you will be judged, you bad servant. You had knowledge that I am a hard man, taking up what I have not put down and getting in grain where I have not put seed;
 λεγει δε αυτω εκ του στοματος σου κρινω σε πονηρε δουλε ηδεις οτι εγω ανθρωπος αυστηρος ειμι αιρων ο ουκ εθηκα και θεριζων ο ουκ εσπειρα
- 23 Waarom hebt gij dan mijn geld niet in de bank gegeven, en ik, komende, had hetzelfde met woeker mogen eisen?
 Why then did you not put my money in a bank, so that when I came I would get it back with interest?
 και διατι ουκ εδωκας το αργυριον μου επι την τραπεζαν και εγω ελθων συν τοκω αν επραξα αυτω
- 24 En hij zeide tot degenen, die bij hem stonden: Neemt dat pond van hem weg, en geeft het dien, die de tien ponden heeft.
 And he said to the others who were near, Take the pound away from him, and give it to the man who has ten.
 και τοις παρεστωσιν ειπεν αρατε απ αυτου την μναν και δοτε τω τας δεκα μυας εχοντι
- 25 En zij zeiden tot hem: Heer, hij heeft tien ponden.
 And they say to him, Lord, he has ten pounds.
 και ειπον αυτω κυριε εχει δεκα μυας
- 26 Want ik zeg u, dat een iegelijk, die heeft, zal gegeven worden; maar van degene, die niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft.
 And I say to you that to everyone who has, more will be given, but from him who has not, even what he has will be taken away.
 λεγω γαρ υμιν οτι παντι τω εχοντι δοθησεται απο δε του μη εχοντος και ο εχει αρθησεται απ αυτου
- 27 Doch deze mijn vijanden, die niet hebben gewild, dat ik over hen koning zoude zijn, brengt ze hier, en slaat ze hier voor mij dood.
 And as for those who were against me, who would not have me for their ruler, let them come here, and be put to death before me.
 πλην τους εχθρους μου εκεινους τους μη θελησαντας με βασιλευσαι επ αυτους αγαγετε ωδε και κατασφαξατε εμπροσθεν μου

- 28 En dit gezegd hebbende, reisde Hij voor hen heen, en ging op naar Jeruzalem.
And when he had said this, he went on in front of them, going up to Jerusalem.
και ειπον ταυτα επορευετο εμπροσθεν αναβαινων εις ιεροσολυμα
- 29 En het geschiedde, als Hij nabij Beth-fage en Bethanie gekomen was, aan den berg, genaamd den Olijffberg, dat Hij twee van Zijn discipelen uitzond,
And it came about that when he got near Beth-phage and Bethany by the mountain which is named the Mountain of Olives, he sent two of the disciples,
και εγενετο ως ηγγισεν εις βηθφαγη και βηθανιαν προς το ορος το καλουμενον ελαιων απεστειλεν δυο των μαθητων αυτου
- 30 Zeggende: Gaat henen in dat vlek, dat tegenover is; in hetwelk inkomende, zult gij een veulen gebonden vinden, waarop geen mens ooit heeft gezeten; ontbindthetzelve, en brengt het.
Saying, Go into the little town in front of you, and on going in you will see a young ass fixed with a cord, on which no man has ever been seated; let him loose and take him.
ειπον υπαγετε εις την κατεναντι κωμην εν η εισπορευομενοι ευρησετε πωλον δεδεμενον εφ ον ουδεις ποποτε ανθρωπων εκαθισεν λυσαντες αυτον αγαγετε
- 31 En indien iemand u vraagt: Waarom ontbindt gij dat, zo zult gij alzo tot hem zeggen: Omdat het de Heere van node heeft.
And if anyone says to you, Why are you taking him? say, The Lord has need of him.
και εαν τις υμας ερωτα διατι λυετε ουτως ερειτε αυτω οτι ο κυριος αυτου χρειαν εχει
- 32 En die uitgezonden waren, heengegaan zijnde, vonden het, gelijk Hij hun gezegd had.
And those whom he sent went away, and it was as he said.
απελθοντες δε οι απεσταλμενοι ευρον καθως ειπεν αυτοις
- 33 En als zij het veulen ontbonden, zeiden de heren van hetzelve tot hen: Waarom ontbindt gij het veulen?
And when they were getting the young ass, the owners of it said to them, Why are you taking the young ass?
λυοντων δε αυτων τον πωλον ειπον οι κυριοι αυτου προς αυτους τι λυετε τον πωλον
- 34 En zij zeiden: De Heere heeft het van node.
And they said, The Lord has need of him.
οι δε ειπον ο κυριος αυτου χρειαν εχει
- 35 En zij brachten hetzelve tot Jezus. En hun klederen op het veulen geworpen hebbende, zetten zij Jezus daarop.
And they took him to Jesus, and they put their clothing on the ass, and Jesus got on to him.
και ηγαγον αυτον προς τον ιησουν και επιρριψαντες εαυτων τα ιματια επι τον πωλον επεβιβασαν τον ιησουν
- 36 En als Hij voort reisde, spreidden zij hun klederen onder Hem op den weg.
And while he went on his way they put their clothing down on the road in front of him.
πορευομενου δε αυτου υπεστρωννουν τα ιματια αυτων εν τη οδω
- 37 En als Hij nu genaakte aan den afgang des Olijffbergs, begon al de menigte der discipelen zich te verblijden, en God te loven met grote stemme, vanwege al dekrachtige daden, die zij gezien hadden;
And when he came near the foot of the Mountain of Olives, all the disciples with loud voices gave praise to God with joy, because of all the great works which they had seen;
εγγιζοντος δε αυτου ηδη προς τη καταβασει του ορους των ελαιων ηρξαντο απαν το πληθος των μαθητων χαιροντες ανειν τον θεον φωνη μεγαλη περι πασων ων ειδον δυναμεων
- 38 Zeggende: Gezegend is de Koning, Die daar komt in den Naam des Heeren! Vrede zij in den hemel, en heerlijkheid in de hoogste plaatsen!
Saying, A blessing on the King who comes in the name of the Lord; peace in heaven and glory in the highest.
λεγοντες ευλογημενος ο ερχομενος βασιλευς εν ονοματι κυριου ειρηνη εν ουρανω και δοξα εν υψιστοις
- 39 En sommigen der Farizeen uit de schare zeiden tot Hem: Meester, bestraf Uw discipelen.
And some of the Pharisees among the people said to him, Master, make your disciples be quiet.
και τινες των φαρισαιων απο του οχλου ειπον προς αυτον διδασκαλε επιτιμησον τοις μαθηταις σου
- 40 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Ik zeg ulieden, dat, zo deze zwijgen, de stenen haast roepen zullen.
And he said in answer, I say to you, if these men keep quiet, the very stones will be crying out.
και αποκριθεις ειπεν αυτοις λεγω υμιν οτι εαν ουτοι σιωπησωσιν οι λιθοι κεκραξονται
- 41 En als Hij nabij kwam, en de stad zag, weende Hij over haar,
And when he got near and saw the town, he was overcome with weeping for it,
και ως ηγγισεν ιδων την πολιν εκλαυσεν επ αυτη

- 42 Zeggende: Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uw dag, hetgeen tot uw vrede dient! Maar nu is het verborgen voor uw ogen.
Saying, If you, even you, had knowledge today, of the things which give peace! but you are not able to see them.
λεγων οτι ει εγνωσ και συ και γε εν τη ημερα σου ταυτη τα προς ειρηνην σου νυν δε εκρυβη απο οφθαλμων σου
- 43 Want er zullen dagen over u komen, dat uw vijanden een begraving rondom u zullen opwerpen, en zullen u omsingelen, en u van alle zijden benauwen;
For the time will come when your attackers will put a wall round you, and come all round you and keep you in on every side,
οτι ηξουσιν ημεραι επι σε και περιβαλουσιν οι εχθροι σου χαρακα σοι και περικυκλωσουσιν σε και συνεξουσιν σε παντοθεν
- 44 En zullen u tot den grond nederwerpen, en uw kinderen in u; en zij zullen in u den enen steen op den anderen steen niet laten; daarom dat gij den tijd uwerbezoeking niet bekend hebt.
And will make you level with the earth, and your children with you; and there will not be one stone resting on another in you, because you did not see that it was your day of mercy.
και εδαφιουσιν σε και τα τεκνα σου εν σοι και ουκ αφησουσιν εν σοι λιθον επι λιθω ανθ ων ουκ εγνωσ τον καιρον της επισκοπης σου
- 45 En gegaan zijnde in den tempel, begon Hij uit te drijven degenen, die daarin verkochten en kochten,
And he went into the Temple and put out those who were trading there,
και εισελθων εις το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τους πωλουντας εν αυτω και αγοραζοντας
- 46 Zeggende tot hen: Er is geschreven: Mijn huis is een huis des gebeds; maar gij hebt dat tot een kuil der moordenaren gemaakt.
Saying to them, It has been said, My house is to be a house of prayer, but you have made it a hole of thieves.
λεγων αυτοις γεγραπται ο οικος μου οικος προσευχης εστιν υμεις δε αυτον εποησατε σπηλαιον ληστων
- 47 En Hij leerde dagelijks in den tempel; en de overpriesters, en de Schriftgeleerden, en de oversten des volks zochten Hem te doden.
And every day he was teaching in the Temple. But the chief priests and the scribes and the rulers of the people were attempting to put him to death;
και ην διδασκων το καθ ημεραν εν τω ιερω οι δε αρχιερεις και οι γραμματαις εξητουν αυτον απολεσαι και οι πρωτοι του λαου
- 48 En zij vonden niet, wat zij doen zouden; want al het volk hing Hem aan, en hoorde Hem. Lukas 20
But they were not able to do anything, because the people all kept near him, being greatly interested in his words.
και ουχ ευρισκον το τι ποιησωσιν ο λαος γαρ απας εξεκρεματο αυτου ακουων
- 1 En het geschiedde in een van die dagen, als Hij in den tempel het volk leerde, en het Evangelie verkondigde, dat de overpriesters, en Schriftgeleerden, met deouderlingen daarover kwamen,
And it came about on one of those days, when he was teaching the people in the Temple and preaching the good news,
και εγενετο εν μια των ημερων εκεινων διδασκοντος αυτου τον λαον εν τω ιερω και ευαγγελιζομενου επεστησαν οι αρχιερεις και οι γραμματαις συν τοις πρεσβυτεροις
- 2 En spraken tot Hem zeggende: Zeg ons, door wat macht Gij deze dingen doet; of wie Hij is, Die U deze macht heeft gegeven?
That the chief priests and the scribes and the rulers of the people came to him and said, Make clear to us by what authority you do these things and who gave you this authority.
και ειπον προς αυτον λεγοντες ειπε ημιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις η τις εστιν ο δους σοι την εξουσιαν ταυτην
- 3 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Ik zal u ook een woord vragen, en zegt Mij:
And in answer he said to them, I will put a question to you, and do you give me an answer:
αποκριθεις δε ειπεν προς αυτους ερωτησω υμας καγω ενα λογον και ειπατε μοι
- 4 De doop van Johannes, was die uit den Hemel, of uit de mensen?
The baptism of John, was it from heaven or of men?
το βαπτισμα ιωαννου εξ ουρανου ην η εξ ανθρωπων
- 5 En zij overleiden onder zich, zeggende: Indien wij zeggen: Uit den Hemel; zo zal Hij zeggen: Waarom hebt gij dan hem niet geloofd?
And they said among themselves, If we say, From heaven; he will say, Why did you not have faith in him?
οι δε συνελογισαντο προς εαυτους λεγοντες οτι εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει διατι ουν ουκ επιστευσατε αυτω
- 6 En indien wij zeggen: Uit de mensen; zo zal ons al het volk stenigen; want zij houden voor zeker, dat Johannes een profeet was.
But if we say, Of men; we will be stoned by the people, for they are certain that John was a prophet.
εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων πας ο λαος καταλιθασει ημας πεπεισμενος γαρ εστιν ιωαννην προφητην εινα
- 7 En zij antwoordden, dat zij niet wisten, vanwaar die was.
And they made answer that they had no idea where it came from.
και απεκριθησαν μη ειδεναι ποθεν

- 8 En Jezus zeide tot hen: Zo zeg Ik u ook niet, door wat macht Ik deze dingen doe.
And Jesus said, And I will not make clear to you by what authority I do these things.
και ο ιησους ειπεν αυτοις ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω
- 9 En Hij begon tot het volk deze gelijkenis te zeggen: Een zeker mens plantte een wijngaard, en hij verhuurde dien aan landlieden, en trok een langen tijdbuitenslands.
And he gave the people this story: A man made a vine-garden and gave the use of it to some field-workers and went into another country for a long time.
ηρξατο δε προς τον λαον λεγειν την παραβολην ταυτην ανθρωπος τις εφουτευσεν αμπελωνα και εξεδото αυτον γεωργους και απεδημησεν χρονους ικανους
- 10 En als het de tijd was, zond hij tot de landlieden een dienstknecht, opdat zij hem van de vrucht des wijngaards geven zouden; maar de landlieden sloegendenzelfen, en zonden hem ledig heen.
And at the right time he sent a servant to the workers to get part of the fruit from the vines; but the workmen gave him blows and sent him away with nothing.
και εν καιρω απεστειλεν προς τους γεωργους δουλον ινα απο του καρπου του αμπελωνος δωσιν αυτω οι δε γεωργοι δειραντες αυτον εξαπεστειλαν κενον
- 11 En wederom zond hij nog een anderen dienstknecht; maar ook dien geslagen en smadelijk behandeld hebbende, zonden zij hem ledig heen.
And he sent another servant, and they gave blows to him in the same way, and put shame on him, and sent him away with nothing.
και προσεθετο πεμψαι ετερον δουλον οι δε κακεινον δειραντες και ατιμασαντες εξαπεστειλαν κενον
- 12 En wederom zond hij nog een derden; maar zij verwondden ook dezen, en wierpen hem uit.
And he sent a third, and they gave him wounds and put him out.
και προσεθετο πεμψαι τριτον οι δε και τουτον τραυματισαντες εξεβαλον
- 13 En de heer des wijngaards zeide: Wat zal ik doen? Ik zal mijn geliefden zoon zenden; mogelijk dezen ziende, zullen zij hem ontzien.
And the lord of the garden said, What am I to do? I will send my dearly loved son; they may give respect to him.
ειπεν δε ο κυριος του αμπελωνος τι ποιησω πεμψω τον υιον μου τον αγαπητον ισως τουτον ιδοντες εντραπησονται
- 14 Maar als de landlieden hem zagen, overleiden zij onder elkander, en zeiden: Deze is de erfgenaam; komt, laat ons hem doden, opdat de erfenis onze worde.
But when the workmen saw him, they said to one another, This is he who will one day be the owner of the property: let us put him to death and the heritage will be ours.
ιδοντες δε αυτον οι γεωργοι διελογιζοντο προς εαυτους λεγοντες ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον ινα ημων γενηται η κληρονομια
- 15 En als zij hem buiten den wijngaard uitgeworpen hadden, doodden zij hem. Wat zal dan de heer des wijngaards hun doen?
And driving him out of the garden they put him to death. Now what will the lord do to these workmen?
και εκβαλοντες αυτον εξω του αμπελωνος απεκτειναν τι ουν ποιησει αυτοις ο κυριος του αμπελωνος
- 16 Hij zal komen en deze landlieden verderven, en zal den wijngaard aan anderen geven. En als zij dat hoorden, zeiden zij: Dat zij verre!
He will come and put them to destruction and give the garden to others. And when he said this, they said, May it not be so.
ελευσεται και απολεσει τους γεωργους τουτους και δωσει τον αμπελωνα αλλοις ακουσαντες δε ειπον μη γενοιτο
- 17 Maar Hij zag hen aan, en zeide: Wat is dan dit, hetwelk geschreven staat: De steen, dien de bouwlieden verworpen hebben, deze is tot een hoofd des hoeksgeworden?
But he, looking on them, said, Is it not in the Writings, The stone which the builders put on one side, the same has become the chief stone of the building?
ο δε εμβλεψας αυτοις ειπεν τι ουν εστιν το γεγραμμενον τουτο λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας
- 18 Een iegelijk, die op dien steen valt, zal verpletterd worden, en op wien hij valt, dien zal hij vermorzelen.
Everyone falling on that stone will be broken, but the man on whom the stone comes down will be crushed to dust.
πας ο πεσων επ εκεινον τον λιθον συνθλασθησεται εφ ον δ αν πεση λικμησει αυτον
- 19 En de overpriesteren en de Schriftgeleerden zochten te dierzelfer ure de handen aan Hem te slaan; maar zij vreesden het volk; want zij verstonden, dat Hij dezegelijkenis tegen hen gesproken had.
And the chief priests and the scribes made attempts to get their hands on him in that very hour; and they were in fear of the people, for they saw that he had made up this story against them.
και εξητησαν οι αρχιερεις και οι γραμματαις επιβαλειν επ αυτον τας χειρας εν αυτη τη ωρα και εφοβηθησαν τον λαον εγνωσαν γαρ οτι προς αυτους την παραβολην ταυτην ειπεν
- 20 En zij namen Hem waar, en zonden verspieters uit, die zichzelf veinsden rechtvaardig te zijn; opdat zij Hem in Zijn rede vangen mochten, om Hem aan deheerschappij en de macht des stadhouders over te leveren.
And they kept watch on him, and sent out secret representatives, who were acting the part of good men, in order that they might get something from his words, on account of which they might give him up to the government and into the power of the ruler.
και παρατηρησαντες απεστειλαν εγκαθετους υποκρινομενους εαυτους δικαιους ειναι ινα επιλαβωνται αυτου λογου εις το παραδουσαι αυτον τη αρχη και τη εξουσια του ηγεμονος

- 21 En zij vraagden Hem, zeggende: Meester, wij weten, dat Gij recht spreekt en leert, en den persoon niet aanneemt, maar den weg Gods leert in der waarheid.
 And they put a question to him, saying, Master, we are certain that your teaching and your words are right, and that you have no respect for a man's position, but you are teaching the true way of God:
 και επιρωτησαν αυτον λεγοντες διδασκαλε οιδαμεν οτι ορθως λεγεις και διδασκεις και ου λαμβανεις προσωπον αλλ. επ αληθειας την οδον του θεου διδασκεις
- 22 Is het ons geoorloofd den keizer schatting te geven, of niet?
 Is it right for us to make payment of taxes to Caesar or not?
 εξεστιν ημιν καισαρι φορον δουναι η ου
- 23 En Hij, hun arglistigheid bemerkende, zeide tot hen: Wat verzoekt gij Mij?
 But he saw through their trick and said to them,
 κατανοησας δε αυτων την πανουργιαν ειπεν προς αυτους τι με πειραζετε
- 24 Toont Mij een penning; wiens beeld en opschrift heeft hij? En zij, antwoordende, zeiden: Des keizers.
 Let me see a penny. Whose image and name are on it? And they said, Caesar's.
 επιδειξατε μοι δηναριον τινος εχει εικονα και επιγραφην αποκριθεντες δε ειπον καισαρος
- 25 En Hij zeide tot hen: Geeft dan den keizer, dat des keizers is, en Gode, dat Gods is.
 And he said, Then give to Caesar the things which are Caesar's, and to God the things which are God's.
 ο δε ειπεν αυτοις αποδοτε τοιουν τα καισαρος καισαρι και τα του θεου τω θεω
- 26 En zij konden Hem in Zijn woord niet vatten voor het volk; en zich verwonderende over Zijn antwoord, zwegen zij stil.
 And they were not able to get anything from these words before the people: but they were full of wonder at his answer, and said nothing.
 και ουκ ισχυσαν επιλαβεισθαι αυτου ρηματος εναντιον του λαου και θαυμασαντες επι τη αποκρισει αυτου εσιγησαν
- 27 En tot Hem kwamen sommigen der Sadduceen, welke tegensprekende zeggen, dat er geen opstanding is, en vraagden Hem.
 And some of the Sadducees came to him, who say that there is no coming back from the dead; and they said to him,
 προσελθοντες δε τινες των σαδδουκαιων οι αντιλεγοντες αναστασιν μη ειναι επιρωτησαν αυτον
- 28 Zeggende: Meester! Mozes heeft ons geschreven: Zo iemands broeder sterft, die een vrouw heeft, en hij sterft zonder kinderen, dat zijn broeder de vrouwnemen zal, en zijn broeder zaad verwekken.
 Master, Moses said that if a man's brother comes to his end, having a wife, but no children, his brother is to take the wife, and get a family for his brother.
 λεγοντες διδασκαλε μοσης εγραψεν ημιν εαν τινος αδελφος αποθανη εχων γυναικα και ουτος ατεκνος αποθανη ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου
- 29 Er waren nu zeven broeders; en de eerste nam een vrouw, en hij stierf zonder kinderen.
 Now there were seven brothers, and the first had a wife and came to his end, having no children;
 επτα ουν αδελφοι ησαν και ο πρωτος λαβων γυναικα απεθανεν ατεκνος
- 30 En de tweede nam die vrouw, en ook deze stierf zonder kinderen.
 And the second;
 και ελαβεν ο δευτερος την γυναικα και ουτος απεθανεν ατεκνος
- 31 En de derde nam dezelve vrouw; en desgelijks ook de zeven, en hebben geen kinderen nagelaten, en zijn gestorven.
 And the third took her; and in the same way, all the seven, without having any children, came to their end.
 και ο τριτος ελαβεν αυτην ωσαυτως δε και οι επτα ου κατελιπον τεκνα και απεθανον
- 32 En ten laatste na allen stierf ook de vrouw.
 And last of all, the woman came to her end.
 υστερον δε παντων απεθανεν και η γυνη
- 33 In de opstanding dan, wiens vrouw van dezen zal zij zijn? Want die zeven hebben dezelve tot een vrouw gehad.
 When they come back from the dead, whose wife will she be? for all the seven had her.
 εν τη ουν αναστασει τινος αυτων γινεται γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα

- 34 En Jezus, antwoordende, zeide tot hen: De kinderen dezer eeuw trouwen, en worden ten huwelijk uitgegeven;
 And Jesus said to them, The sons of this world are married and have wives;
 και αποκριθεις ειπεν αυτοις ο ιησους οι υιοι του αιωνος τουτου γαμουσιν και εκγαμισκονται
- 35 Maar die waardig zullen geacht zijn die eeuw te verwerven en de opstanding uit de doden, zullen noch trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden;
 But those to whom is given the reward of the world to come, and to come back from the dead, have no wives, and are not married;
 οι δε καταξιωθεντες του αιωνος εκεινου τυχειν και της αναστασεως της εκ νεκρων ουτε γαμουσιν ουτε εκγαμισκονται
- 36 Want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn den engelen gelijk; en zij zijn kinderen Gods, dewijl zij kinderen der opstanding zijn.
 And death has no more power over them, for they are equal to the angels, and are sons of God, being of those who will come back from the dead.
 ουτε γαρ αποθανειν επι δυνανται ισαγγελιοι γαρ εισιν και υιοι εισιν του θεου της αναστασεως υιοι οντες
- 37 En dat de doden opgewekt zullen worden, heeft ook Mozes aangewezen bij het doornbos, als hij den Heere noemt den God Abrahams, en den God Izaks, en den God Jakobs.
 But even Moses made it clear that the dead come back to life, saying, in the story of the burning thorn-tree, The Lord, the God of Abraham, the God of Isaac, and the God of Jacob.
 οτι δε εγειρονται οι νεκροι και μωσης εμνησεν επι της βατου ως λεγει κυριον τον θεον αβρααμ και τον θεον ισαακ και τον θεον ιακωβ
- 38 God nu is niet een God der doden, maar der levenden; want zij leven Hem allen.
 Now he is not the God of the dead but of the living: for all men are living to him.
 θεος δε ουκ εστιν νεκρων αλλα ζωντων παντες γαρ αυτω ζωσιν
- 39 En sommigen der Schriftgeleerden, antwoordende, zeiden: Meester! Gij hebt wel gezegd.
 And some of the scribes, in answer to this, said, Master, you have said well.
 αποκριθεντες δε τινες των γραμματεων ειπον διδασκαλε καλωσ ειπας
- 40 En zij durfden Hem niet meer iets vragen.
 And they had fear of putting any more questions to him.
 ουκετι δε ετολμων επερωταν αυτον ουδεν
- 41 En Hij zeide tot hen: Hoe zeggen zij, dat de Christus Davids Zoon is?
 And he said to them, Why do they say that the Christ is the son of David?
 ειπεν δε προς αυτους πως λεγουσιν τον χριστον υιον δαβιδ ειναι
- 42 En David zelf zegt in het boek der psalmen: De Heere heeft gezegd tot mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand,
 For David himself says in the book of Psalms, The Lord said to my Lord, Take your seat at my right hand,
 και αυτος δαβιδ λεγει εν βιβλω ψαλμων ειπεν ο κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου
- 43 Totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.
 Till I put under your feet all those who are against you.
 εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου
- 44 David dan noemt Hem zijn Heere; en hoe is Hij zijn Zoon?
 David then gives him the name of Lord, so how is it possible for him to be his son?
 δαβιδ ουν κυριον αυτον καλει και πως υιος αυτου εστιν
- 45 En daar al het volk het hoorde, zeide Hij tot Zijn discipelen:
 And in the hearing of all the people he said to his disciples,
 ακουοντος δε παντος του λαου ειπεν τοις μαθηταις αυτου
- 46 Wacht u van de Schriftgeleerden, die daar willen wandelen in lange klederen, en beminnen de groetingen op de markten, en de voorgestoelten in de synagogen, en de vooraanstellingen in de maaltijden;
 Keep away from the scribes, whose pleasure it is to go about in long robes, and to have words of respect said to them in the market-places, and to take the chief seats in the Synagogues and the first places at feasts;
 προσεχετε απο των γραμματεων των θελοντων περιπατειν εν στολαις και φιλοντων ασπασμους εν ταις αγοραις και πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαίς και πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις

- 47 Die der weduwen huizen opeten, en onder een schijn lange gebeden doen; dezen zullen zwaarder oordeel ontvangen. Lukas 21
Who take the property of widows and before the eyes of men make long prayers; they will get a greater punishment.
οι κατεσθιουσιν τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχονται ουτοι ληψονται περισσοτερον κριμα
- 1 En opziende, zag Hij de rijken hun gaven in de schatkist werpen.
And looking up, he saw the men of wealth putting their offerings in the money-box.
αναβλεψας δε ειδεν τους βαλλοντας τα δωρα αυτων εις το γαζοφυλακιον πλουσιους
- 2 En Hij zag ook een zekere arme weduwe twee kleine penningen daarin werpen.
And he saw a certain poor widow putting in a farthing.
ειδεν δε και τινα χηραν πενιχραν βαλλουσαν εκει δυο λεπτα
- 3 En Hij zeide: Waarlijk, Ik zeg u, dat deze arme weduwe meer dan allen heeft in geworpen.
And he said, Truly I say to you, This poor widow has given more than all of them:
και ειπεν αληθως λεγω υμιν οτι η χηρα η πτωχη αυτη πλειον παντων εβαλεν
- 4 Want die allen hebben van hun overvloed geworpen tot de gaven Gods; maar deze heeft van haar gebrek, al den leeftocht, dien zij had, daarin geworpen.
For they gave out of their wealth, having more than enough for themselves: but she, even out of her need, has put in all her living.
απαντες γαρ ουτοι εκ του περισσευοντος αυτοις εβαλον εις τα δωρα του θεου αυτη δε εκ του υστερηματος αυτης απαντα τον βιον ον ειχεν εβαλεν
- 5 En als sommigen zeiden van den tempel, dat hij met schonen stenen en begiftigingen versierd was, zeide Hij:
And some were talking about the Temple, how it was made fair with beautiful stones and with offerings, but he said,
και των λεγοντων περι του ιερου οτι λιθοις καλοις και αναθημασιν κεκοσμηται ειπεν
- 6 Wat deze dingen aangaat, die gij aanschouwt, er zullen dagen komen, in welke niet een steen op den anderen steen zal gelaten worden, die niet zal wordenafgebroken.
As for these things which you see, the days will come when not one stone will be resting on another, but all will be broken down.
ταυτα α θεωρειτε ελευσονται ημεραι εν αις ουκ αφεθησεται λιθος επι λιθω ος ου καταλυθησεται
- 7 En zij vraagden Hem, zeggende: Meester, wanneer zullen dan deze dingen zijn, en welk is het teken, wanneer deze dingen zullen geschieden?
And they said to him, Master, when will these things be? and what sign will there be when these events are to take place?
επηρωτησαν δε αυτον λεγοντες διδασκαλε ποτε ουν ταυτα εσται και τι το σημειον οταν μελλη ταυτα γινεσθαι
- 8 En Hij zeide: Ziet, dat gij niet verleid wordt; want velen zullen er komen onder Mijn Naam, zeggende: Ik ben de Christus; en de tijd is nabij gekomen, gaat danhen niet na.
And he said, Take care that you are not tricked: for a number of people will come in my name, saying, I am he; and, The time is near: do not go after them.
ο δε ειπεν βλεπετε μη πλανηθητε πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες οτι εγω ειμι και ο καιρος ηγγικεν μη ουν πορευθητε οπισω αυτων
- 9 En wanneer gij zult horen van oorlogen en beroerten, zo wordt niet verschrikt; want deze dingen moeten eerst geschieden; maar nog is terstond het einde niet.
And when news of wars and troubled times comes to your ears, have no fear; for these things have to be, but the end will not be now.
οταν δε ακουσητε πολεμους και ακαταστασιας μη ποθηθητε δει γαρ ταυτα γενεσθαι πρωτον αλλ ουκ ευθεως το τελος
- 10 Toen zeide Hij tot hen: Het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk.
Then he said to them, Nation will be moved against nation and kingdom against kingdom:
τοτε ελεγεν αυτοις εγερθησεται εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν
- 11 En er zullen grote aardbevingen wezen in verscheidene plaatsen, en hongersnoden, en pestilentien; er zullen ook schrikkelijke dingen, en grote tekenen van denhemel geschieden.
There will be great earth-shocks and outbursts of disease in a number of places, and men will be without food; and there will be wonders and great signs from heaven.
σεισμοι τε μεγαλοι κατα τοπους και λιμοι και λοιμοι εσονται φοβητρα τε και σημεια απ ουρανου μεγαλα εσται
- 12 Maar voor dit alles, zullen zij hun handen aan ulieden slaan, en u vervolgen, u overleverende in de synagogen en gevangenissen; en gij zult getrokken wordenvoor koningen en stadhouders, om Mijns Naams wil.
But before all this, they will take you and be very cruel to you, giving you up to the Synagogues and to prisons, taking you before kings and rulers, because of my name.
προ δε τουτων απαντων επιβαλουσιν εφ υμας τας χειρας αυτων και διωξουσιν παραδιδοντες εις συναγωγας και φυλακας αγομενους επι βασιλεις και ηγεμονας ενεκεν του ονοματος μου

- 13 En dit zal u overkomen tot een getuigenis.
And it will be turned to a witness for you.
αποβησεται δε υμιν εις μαρτυριον
- 14 Neemt dan in uw harten voor, van te voren niet te overdenken, hoe gij u verantwoordt zult;
So take care not to be troubled before the time comes, about what answers you will give:
θεσθε ουν εις τας καρδιας υμων μη προμελεταν απολογηθηναι
- 15 Want Ik zal u mond en wijsheid geven, welke niet zullen kunnen tegenspreken, noch wederstaan allen, die zich tegen u zetten.
For I will give you words and wisdom, so that not one of those who are against you will be able to get the better of you, or to put you in the wrong.
εγω γαρ δωσω υμιν στομα και σοφια η ου δυνησονται αντειπειν ουδε αντιστηναι παντες οι αντικειμενοι υμιν
- 16 En gij zult overgeleverd worden ook van ouders, en broeders, en magen, en vrienden; en zij zullen er sommigen uit u doden.
But you will be given up even by your fathers and mothers, your brothers and relations and friends; and some of you will be put to death.
παραδοθησεσθε δε και υπο γονεων και αδελφων και συγγενων και φιλων και θανατωσουσιν εξ υμων
- 17 En gij zult van allen gehaat worden om Mijns Naams wil.
And you will be hated by all men, because of me.
και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου
- 18 Doch niet een haar uit uw hoofd zal verloren gaan.
But not a hair of your head will come to destruction.
και θριξ εκ της κεφαλης υμων ου μη αποληται
- 19 Bezit uw zielen in uw lijdzaamheid.
By going through all these things, you will keep your lives.
εν τη υπομονη υμων κτησασθε τας ψυχας υμων
- 20 Maar wanneer gij zien zult, dat Jeruzalem van heirlegers omsingeld wordt, zo weet alsdan, dat haar verwoesting nabij gekomen is.
But when you see armies all round about Jerusalem, then be certain that her destruction is near.
οταν δε ιδητε κυκλουμενην υπο στρατοπεδων την ιερουσαλημ τοτε γνωτε οτι ηγγικεν η ερημωσις αυτης
- 21 Alsdan die in Judea zijn, dat zij vlieden naar de bergen; en die in het midden van dezelve zijn, dat zij daaruit trekken; en die op de velden zijn, dat zij in dezelve niet komen.
Then let those who are in Judaea go in flight to the mountains; and those who are in the middle of the town go out; and let not those who are in the country come in.
τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν εις τα ορη και οι εν μεσω αυτης εκχωρειτωσαν και οι εν ταις χωραις μη εισερχεσθωσαν εις αυτην
- 22 Want deze zijn dagen der wraak, opdat alles vervuld worde, dat geschreven is.
For these are the days of punishment, in which all the things in the Writings will be put into effect.
οτι ημεραι εκδικησεως αυται εισιν του πληρωθηναι παντα τα γεγραμμενα
- 23 Doch wee den bevruchten en den zogenden vrouwen in die dagen, want er zal grote nood zijn in het land, en toorn over dit volk.
It will be hard for women who are with child, and for her with a baby at the breast, in those days. For great trouble will come on the land, and wrath on this people.
ουαι δε ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις εσται γαρ αναγκη μεγαλη επι της γης και οργη εν τω λαω τουτω
- 24 En zij zullen vallen door de scherpte des zwaards, en gevangelijk weggevoerd worden onder alle volken; en Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden, tot dat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn.
And they will be put to death with the sword, and will be taken as prisoners into all the nations; and Jerusalem will be crushed under the feet of the Gentiles, till the times of the Gentiles are complete.
και πεσουνται στοματι μαχαιρας και αιχμαλωτισθησονται εις παντα τα εθνη και ιερουσαλημ εσται πατουμενη υπο εθνων αχρι πληρωθωσιν καιροι εθνων
- 25 En er zullen tekenen zijn in de zon, en maan, en sterren, en op de aarde benauwdheid der volken met twijfelmoedigheid, als de zee en watergolven groot geluid zullen geven;
And there will be signs in the sun and moon and stars; and on the earth, fear among the nations and doubt because of the loud noise of the sea and the waves;
και εσται σημεια εν ηλιω και σεληνη και αστροις και επι της γης συνοχη εθνων εν απορια ηχουσης θαλασσης και σαλου

- 26 En den mensen het hart zal bezwijken van vrees en verwachting der dingen, die het aardrijk zullen overkomen; want de krachten der hemelen zullen bewogen worden.
Men's strength will go from them in fear and in waiting for the things which are coming on the earth; for the powers of the heavens will be moved.
αποψυχοντων ανθρωπων απο φοβου και προσδοκιας των επερχομενων τη οικουμενη αι γαρ δυναμεις των ουρανων σαλευθησονται
- 27 En alsdan zullen zij den Zoon des mensen zien komen in een wolk, met grote kracht en heerlijkheid.
And then they will see the Son of man coming in a cloud, with power and great glory.
και τοτε οφονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελη μετα δυναμεως και δοξης πολλης
- 28 Als nu deze dingen beginnen te geschieden, zo ziet omhoog, en heft uw hoofden opwaarts, omdat uw verlossing nabij is.
But when these things come about, let your heads be lifted up, because your salvation is near.
αρχομενων δε τουτων γινεσθαι ανακυψατε και επαρατε τας κεφαλας υμων διοτι εγγιζει η απολυτρωσις υμων
- 29 En Hij zeide tot hen een gelijkenis: Ziet den vijgeboom, en al de bomen.
And he made a story for them: See the fig-tree, and all the trees;
και ειπεν παραβολην αυτοις ιδετε την συκην και παντα τα δενδρα
- 30 Wanneer zij nu uitspruiten, en gij dat ziet, zo weet gij uit uzelf, dat de zomer nu nabij is.
When they put out their young leaves, you take note of it, and it is clear to you that summer is coming.
οταν προβαλωσιν ηδη βλεποντες αφ εαυτων γινωσκετε οτι ηδη εγγυς το θερος εστιν
- 31 Alzo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zo weet, dat het Koninkrijk Gods nabij is.
In the same way, when you see these things taking place you may be certain that the kingdom of God is near.
ουτως και υμεις οταν ιδητε ταυτα γινομενα γινωσκετε οτι εγγυς εστιν η βασιλεια του θεου
- 32 Voorwaar Ik zeg u, dat dit geslacht geenszins zal voorbijgaan, totdat alles zal geschied zijn.
Truly I say to you, This generation will not come to an end till all things are complete.
αμην λεγω υμιν οτι ου μη παρελθι η γενεα αυτη εως αν παντα γενηται
- 33 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan.
Heaven and earth will come to an end, but my words will not come to an end.
ο ουρανος και η γη παρελευσονται οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσιν
- 34 En wacht uzelf, dat uw harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag nietonvoorziens over kome.
But give attention to yourselves, for fear that your hearts become over-full of the pleasures of food and wine, and the cares of this life, and that day may come on you suddenly, and take you as in a net:
προσεχετε δε εαυτοις μηποτε βαρυνθωσιν υμων αι καρδια εν κραιπαλη και μεθη και μεριμναις βιωτικαις και αφηνιδιος εφ υμας επιστη η ημερα εκεινη
- 35 Want gelijk een strik zal hij komen over al degenen, die op den gansen aardbodem gezeten zijn.
For so it will come on all those who are living on the face of all the earth.
ως παγις γαρ επελευσεται επι παντας τους καθημενους επι προσωπον πασης της γης
- 36 Waakt dan te aller tijd, biddende, dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden al deze dingen, die geschieden zullen, en te staan voor den Zoon des mensen.
But keep watch at all times with prayer, that you may be strong enough to come through all these things and take your place before the Son of man.
αγρυπνειτε ουν εν παντι καιρω δεομενοι ινα καταξιωθητε εκφυγειν ταυτα παντα τα μελλοντα γινεσθαι και σταθηναι εμπροσθεν του υιου του ανθρωπου
- 37 Des daags nu was Hij lerende in de tempel; maar des nachts ging Hij uit, en vernachtte op den berg, genaamd den Olijf berg.
And every day he was teaching in the Temple and every night he went out to the mountain which is named the Mountain of Olives to take his rest.
ην δε τας ημερας εν τω ιερω διδασκων τας δε νυκτας εξερχομενος ηυλιζετο εις το ορος το καλουμενον ελαιων
- 38 En al het volk kwam des morgens vroeg tot Hem in den tempel, om Hem te horen. Lukas 22
And all the people came early in the morning to give ear to his words in the Temple.
και πας ο λαος ωρθριζεν προς αυτον εν τω ιερω ακουειν αυτου

- 1 En het feest der ongehevelde broden, genaamd pascha, was nabij.
Now the feast of unleavened bread was near, which is called the Passover.
ηγγιζεν δε η εορτη των αζυμων η λεγομενη πασχα
- 2 En de overpriesters en de Schriftgeleerden zochten, hoe zij Hem ombrengen zouden; want zij vreesden het volk.
And the chief priests and the scribes were looking for a chance to put him to death, but they went in fear of the people.
και εξητουν οι αρχιερεις και οι γραμματαις το πως ανελωσιν αυτον εφοβουντο γαρ τον λαον
- 3 En de satan voer in Judas, die toegenaamd was Iskariot, zijnde uit het getal der twaalven.
And Satan came into Judas Iscariot, who was one of the twelve.
εισηλθεν δε ο σατανας εις ιουδαν τον επικαλουμενον ισκαριωτην οντα εκ του αριθμου των δωδεκα
- 4 En hij ging heen en sprak met de overpriesters en de hoofdmannen, hoe hij Hem hun zou overleveren.
And he went away and had a discussion with the chief priests and the rulers, about how he might give him up to them.
και απελθων συνελαλησεν τοις αρχιερευσιν και τοις στρατηγοις το πως αυτον παραδω αυτοις
- 5 En zij waren verblijd, en zijn het eens geworden, dat zij hem geld geven zouden.
And they were glad, and undertook to give him money.
και εχαρησαν και συνεθεντο αυτω αργυριον δουναι
- 6 En hij beloofde het, en zocht gelegenheid, om Hem hun over te leveren, zonder oproer.
And he made an agreement with them to give him up to them, if he got a chance, when the people were not present.
και εξωμολογησεν και εξητει ευκαιριαν του παραδουναι αυτον αυτοις ατερ οχλου
- 7 En de dag der ongehevelde broden kwam, op denwelken het pascha moest geslacht worden.
And the day of unleavened bread came, when the Passover lamb is put to death.
ηλθεν δε η ημερα των αζυμων εν η εδει θυσεσθαι το πασχα
- 8 En Hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat heen, en bereidt ons het pascha, opdat wij het eten mogen.
And Jesus sent Peter and John, saying, Go and make the Passover ready for us, so that we may take it.
και απεστειλεν πετρον και ιωαννην ειπων πορευθεντες ετοιμασατε ημιν το πασχα ινα φαγωμεν
- 9 En zij zeiden tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij het bereiden?
And they said to him, Where are we to get it ready?
οι δε ειπον αυτω που θελεις ετοιμασωμεν
- 10 En Hij zeide tot hen: Ziet, als gij in de stad zult gekomen zijn, zo zal u een mens ontmoeten, dragende een kruik waters; volgt hem in het huis, daar hij ingaat.
And he said to them, When you go into the town you will see a man coming to you with a vessel of water; go after him into the house into which he goes.
ο δε ειπεν αυτοις ιδου εισελθοντων υμων εις την πολιν συναντησει υμιν ανθρωπος κεραμιον υδατος βασταζων ακολουθησατε αυτω εις την οικιαν ου εισπορευεται
- 11 En gij zult zeggen tot den huisvader van dat huis: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal, daar Ik het pascha met Mijn discipelen eten zal?
And say to the master of the house, The Master says, Where is the guest-room, where I may take the Passover with my disciples?
και εριτε το οικοδεσποτη της οικιας λεγει σοι ο διδασκαλος που εστιν το καταλυμα οπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω
- 12 En hij zal u een grote toegeruste opperzaal wijzen, bereidt het aldaar.
And he will take you up to a great room with a table and seats: there make ready.
κακεινος υμιν δειξει ανογειον μεγα εστρωμενον εκει ετοιμασατε
- 13 En zij, heengaande, vonden het, gelijk Hij hun gezegd had, en bereidden het pascha.
And they went, and it was as he had said: and they made the Passover ready.
απελθοντες δε ευρον καθως ειρηκεν αυτοις και ητοιμασαν το πασχα
- 14 En als de ure gekomen was, zat Hij aan, en de twaalf apostelen met Hem.
And when the time had come, he took his seat, and the Apostles with him.
και οτε εγενετο η ωρα ανεπεσεν και οι δωδεκα αποστολοι συν αυτω

- 15 En Hij zeide tot hen: Ik heb grotelijks begeerd, dit pascha met u te eten, eer dat Ik lijde;
And he said, I have had a great desire to keep this Passover with you before I come to my death;
και ειπεν προς αυτους επιθυμια επεθυμησα τουτο το πασχα φαγειν μεθ υμων προ του με παθειν
- 16 Want Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan eten zal, totdat het vervuld zal zijn in het Koninkrijk Gods.
For I say to you, I will not take it till it is made complete in the kingdom of God.
λεγω γαρ υμιν οτι ουκετι ου μη φαγω εξ αυτου εως ουτου πληρωθη εν τη βασιλεια του θεου
- 17 En als Hij een drinkbeker genomen had, en gedankt had, zeide Hij: Neemt dezen, en deelt hem onder ulieden.
And he took a cup and, having given praise, he said, Make division of this among yourselves;
και δεξαμενος ποτηριον ευχαριστησας ειπεν λαβετε τουτο και διαμερισατε εαυτοις
- 18 Want Ik zeg u, dat Ik niet drinken zal van de vrucht des wijnstoks, totdat het Koninkrijk Gods zal gekomen zijn.
For I say to you, I will not take of the fruit of the vine till the kingdom of God has come.
λεγω γαρ υμιν οτι ου μη πιω απο του γεννηματος της αμπελου εως ουτου η βασιλεια του θεου ελθη
- 19 En Hij nam brood, en als Hij gedankt had, brak Hij het, en gaf het hun, zeggende: Dat is Mijn lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt; doet dat tot Mijngedachtenis.
And he took bread and, having given praise, he gave it to them when it had been broken, saying, This is my body, which is given for you: do this in memory of me.
και λαβων αρτον ευχαριστησας εκλασεν και εδωκεν αυτοις λεγων τουτο εστιν το σωμα μου το υπερ υμων διδομενον τουτο ποιαιτε εις την εμην αναμνησιν
- 20 Desgelijks ook den drinkbeker na het avondmaal, zeggende: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, hetwelk voor u vergoten wordt.
And in the same way, after the meal, he took the cup, saying, This cup is the new testament, made with my blood which is given for you.
ωσαντως και το ποτηριον μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το ποτηριον η καινη διαθηκη εν τω αιματι μου το υπερ υμων εκχυομενον
- 21 Doch ziet, de hand desgenen, die Mij verraadt, is met Mij aan de tafel.
But the hand of him who is false to me is with me at the table.
πλην ιδου η χειρ του παραδιδοντος με μετ εμου επι της τραπεζης
- 22 En de Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk besloten is; doch wee dien mens, door welken Hij verraden wordt!
For it will be done to the Son of man after the purpose of God, but unhappy is that man by whom he is given up.
και ο μεν υιος του ανθρωπου πορευεται κατα το ωρισμενον πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι ου παραδιδοται
- 23 En zij begonnen onder elkander te vragen, wie van hen het toch mocht zijn, die dat doen zou.
And they were wondering among themselves which of them it was who would do this thing.
και αυτοι ηρξαντο συζητειν προς εαυτους το τις αρα ειη εξ αυτων ο τουτο μελλων πρασσειν
- 24 En er werd ook twisting onder hen, wie van hen scheen de meeste te zijn.
And there was an argument among them about which of them was the greatest.
εγενετο δε και φιλονεικια εν αυτοις το τις αυτων δοκει ειναι μειζων
- 25 En Hij zeide tot hen: De koningen der volken heersen over hen; en die macht over hen hebben, worden weldadige heren genaamd.
And he said, The kings of the Gentiles are lords over them, and those who have authority are given names of honour.
ο δε ειπεν αυτοις οι βασιλεις των εθνων κυριευουσιν αυτων και οι εξουσιαζοντες αυτων ευεργεται καλουνται
- 26 Doch gij niet also; maar de meeste onder u, die zij gelijk de minste, en die voorganger is, als een die dient.
But let it not be so with you; but he who is greater, let him become like the younger; and he who is chief, like a servant.
υμεις δε ουχ ουτως αλλ ο μειζων εν υμιν γενεσθω ως ο νεωτερος και ο ηγουμενος ως ο διακωνων
- 27 Want wie is meerder, die aanzit, of die dient? Is het niet die aanzit? Maar Ik ben in het midden van u, als een die dient.
For which is greater, the guest who is seated at a meal or the servant who is waiting on him? is it not the guest? but I am among you as a servant.
τις γαρ μειζων ο ανακειμενος η ο διακωνων ουχι ο ανακειμενος εγω δε ειμι εν μεσω υμων ως ο διακωνων
- 28 En gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoekingingen.
But you are those who have kept with me through my troubles;
υμεις δε εστε οι διαμεμενηκοτες μετ εμου εν τοις πειρασμοις μου

- 29 En Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijkkerwijs Mijn Vader dat Mij verordineerd heeft;
And I will give you a kingdom as my Father has given one to me,
καγω διατιθεται υμιν καθως διεθετο μοι ο πατηρ μου βασιλειαν
- 30 Opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk, en zit op tronen, oordelende de twaalf geslachten Israels.
So that you may take food and drink at my table in my kingdom, and be seated like kings, judging the twelve tribes of Israel.
ινα εσθητε και πινητε επι της τραπεζης μου εν τη βασιλεια μου και καθισησθε επι θρονων κρινοντες τας δωδεκα φυλας του ισραηλ
- 31 En de Heere zeide: Simon, Simon, ziet, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe;
Simon, Simon, Satan has made a request to have you, so that he may put you to the test as grain is tested:
ειπεν δε ο κυριος σιμων σιμων ιδου ο σατανας εξητησατο υμας του σινιασαι ως τον σιτον
- 32 Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude; en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders.
But I have made prayer for you, that your faith may not go from you: and when you are turned again, make your brothers strong.
εγω δε εδεηθην περι σου ινα μη εκλειπη η πιστις σου και συ ποτε επιστρεψας στηριζον τους αδελφους σου
- 33 En hij zeide tot Hem: Heere, ik ben bereid, met U ook in de gevangenis en in den dood te gaan.
And he said to him, Lord, I am ready to go with you to prison and to death.
ο δε ειπεν αυτω κυριε μετα σου ετοιμος ειμι και εις φυλακην και εις θανατον πορευεσθαι
- 34 Maar Hij zeide: Ik zeg u, Petrus, de haan zal heden niet kraaien, eer gij driemaal zult verloochend hebben, dat gij Mij kent.
And he said, I say to you, Peter, before the cock's second cry today, you will say three times that you have no knowledge of me.
ο δε ειπεν λεγω σοι πετρε ου μη φωνησει σημερον αλεκτωρ πριν η τρις απαρνηση μη ειδεναι με
- 35 En Hij zeide tot hen: Als Ik u uitzond, zonder buidel, en male, en schoenen, heeft u ook iets ontbroken? En zij zeiden: Niets.
And he said to them, When I sent you out without money or bag or shoes, were you in need of anything? And they said, Nothing.
και ειπεν αυτοις οτε απεστειλα υμας ατερ βαλαντιου και πηρας και υποδηματων μη τινος υστερησατε οι δε ειπον ουδενος
- 36 Hij zeide dan tot hen: Maar nu, wie een buidel heeft, die neme hem, desgelijks ook een male; en die geen heeft, die verkope zijn kleed, en kope een zwaard.
And he said to them, But now, he who has a money-bag, or a bag for food, let him take it: and he who has not, let him give his coat for money and get a sword.
ειπεν ουν αυτοις αλλα νυν ο εχων βαλαντιον αρατω ομοιως και πηραν και ο μη εχων πωλησατω το ματιον αυτου και αγορασατω μαχαιραν
- 37 Want Ik zeg u, dat nog dit, hetwelk geschreven is, in Mij moet volbracht worden, namelijk: En Hij is met de misdadigen gerekend. Want ook die dingen, die van Mij geschreven zijn, hebben een einde.
For I say to you that these words will be put into effect in me, And he was numbered among the evil-doers: for what has been said in the Writings about me has an end.
λεγω γαρ υμιν οτι επι τουτου το γεγραμμενον δει τελεσθηναι εν εμοι το και μετα ανομων ελογισθη και γαρ τα περι εμου τελος εχει
- 38 En zij zeiden: Heere! zie hier twee zwaarden. En Hij zeide tot hen: Het is genoeg.
And they said, Lord, here are two swords. And he said, It is enough.
οι δε ειπον κυριε ιδου μαχαιραι ωδε δυο ο δε ειπεν αυτοις ικανον εστιν
- 39 En uitgaande, vertrok Hij, gelijk Hij gewoon was, naar den Olijfberg; en Hem volgden ook Zijn discipelen.
And he came out, and went, as his way was, to the Mountain of Olives, and the disciples went with him.
και εξελθων επορευθη κατα το εθος εις το ορος των ελαιων ηκολουθησαν δε αυτω και οι μαθηται αυτου
- 40 En als Hij aan die plaats gekomen was, zeide Hij tot hen: Bidt, dat gij niet in verzoeking komt.
And when he came to the place, he said to them, Make a prayer that you may not be put to the test.
γενομενος δε επι του τοπου ειπεν αυτοις προσευχεσθε μη εισελθειν εις πειρασμον
- 41 En Hij scheidde Zich van hen af, omtrent een steenworp; en knielde neder en bad,
And he went a little distance away from them and, falling on his knees in prayer, he said,
και αυτος απεσπασθη απ αυτων ωσει λιθου βολην και θεις τα γονατα προσηχετο

- 42 Zeggende: Vader, of Gij wildet dezen drinkbeker van Mij wegnemen, doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede.
Father, if it is your pleasure, take this cup from me: but still, let your pleasure, not mine, be done.
λεγων πατερ ει βουλει παρενεγκειν το ποτηριον τουτο απ εμου πλην μη το θελημα μου αλλα το σον γενεσθω
- 43 En van Hem werd gezien een engel uit den hemel, die Hem versterkte.
And an angel from heaven came to him, to give him strength.
ωφθη δε αυτω αγγελος απ ουρανου ενισχυων αυτον
- 44 En in zwaren strijd zijnde, bad Hij te ernstiger. En zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds, die op de aarde afliepen.
And being in great trouble of soul, the force of his prayer became stronger, and great drops, like blood, came from him, falling to the earth.
και γενομενος εν αγωνια εκτενεστερον προσηυχετο εγενετο δε ο ιδρωσ αυτου ωσει θρομβοι αιματος καταβαινοντες επι την γην
- 45 En als Hij van het gebed opgestaan was, kwam Hij tot Zijn discipelen, en vond hen slapende van droefheid.
And, getting up from prayer, he came to the disciples, and saw that they were sleeping for sorrow.
και αναστας απο της προσευχης ελθων προς τους μαθητας ευρεν αυτους κοιωμενους απο της λυπης
- 46 En Hij zeide tot hen: Wat slaapt gij? Staat op en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt.
And he said, Why are you sleeping? Get up, and give yourselves to prayer, so that you may not be put to the test.
και ειπεν αυτοις τι καθευδετε ανασταντες προσευχεσθε ινα μη εισελθητε εις πειρασμον
- 47 En als Hij nog sprak, ziet daar een schare; en een van de twaalfen, die genaamd was Judas, ging hun voor, en kwam bij Jezus, om Hem te kussen.
And while he was saying these words, there came a band of people, and Judas, one of the twelve, was in front of them, and he came near to Jesus to give him a kiss.
ετι δε αυτου λαλουντος ιδου οχλος και ο λεγομενος ιουδας εις των δωδεκα προηρχετο αυτων και ηγγισεν τω ιησου φιλησαι αυτον
- 48 En Jezus zeide tot hem: Judas, verraadt gij den Zoon des mensen met een kus?
But Jesus said to him, Judas, will you be false to the Son of man with a kiss?
ο δε ιησους ειπεν αυτω ιουδα φιληματι τον υιον του ανθρωπου παραδιδωσ
- 49 En die bij Hem waren, ziende, wat er geschieden zou, zeiden tot Hem: Heere, zullen wij met het zwaard slaan?
And when those who were with him saw what was coming, they said, Lord, may we not make use of our swords?
ιδοντες δε οι περι αυτον το εσομενον ειπον αυτω κυριε ει παταξομεν εν μαχαира
- 50 En een uit hen sloeg den dienstknecht des hogepriesters, en hieuw hem zijn rechteroor af.
And one of them gave a blow to the servant of the high priest, cutting off his right ear.
και επαταξεν εις τις εξ αυτων τον δουλον του αρχιερεως και αφειλεν αυτου το ους το δεξιον
- 51 En Jezus, antwoordende, zeide: Laat hen tot hiertoe geworden; en raakte zijn oor aan, en heelde hem.
But Jesus, answering, said, Put up with this, at least. And touching his ear, he made it well.
αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν εατε εως τουτου και αφαμενος του ωτιου αυτου ιασατο αυτον
- 52 En Jezus zeide tot de overpriesters, en de hoofdmannen des tempels, en ouderlingen, die tegen Hem gekomen waren: Zijt gij uitgegaan met zwaarden en stokken als tegen een moordenaar?
And Jesus said to the chief priests and the captains of the Temple and the rulers, who had come against him, Have you come out as against a thief, with swords and sticks?
ειπεν δε ο ιησους προς τους παραγενομενους επ αυτον αρχιερεις και στρατηγους του ιερου και πρεσβυτερους ως επι ληστην εξεληλυθατε μετα μαχαிரων και ξυλων
- 53 Als Ik dagelijks met u was in den tempel, zo hebt gij de handen tegen Mij niet uitgestoken; maar dit is uw ure, en de macht der duisternis.
When I was in the Temple with you every day, your hands were not stretched out against me: but this is your hour, and the authority of the dark power.
καθ ημεραν οντος μου μεθ υμων εν τω ιερω ουκ εξετεινατε τας χειρας επ εμε αλλ αυτη υμων εστιν η ωρα και η εξουσια του σκοτους
- 54 En zij grepen Hem en leidden Hem weg, en brachten Hem in het huis des hogepriesters. En Petrus volgde van verre.
And they made him a prisoner and took him away to the house of the high priest. But Peter went after them at a distance.
συλλαβοντες δε αυτον ηγαγον και εισηγαγον αυτον εις τον οικον του αρχιερεως ο δε πετρος ηκολουθει μακροθεν
- 55 En als zij vuur ontstoken hadden in het midden van de zaal, en zij te zamen nederzaten, zat Petrus in het midden van hen.
And a fire was lighted in the middle of the open square, and they were seated together, and Peter was among them.
αψαντων δε πυρ εν μεσω της αυλης και συγκαθισαντων αυτων εκαθητο ο πετρος εν μεσω αυτων

- 56 En een zekere dienstmaagd, ziende hem bij het vuur zitten, en haar ogen op hem houdende, zeide: Ook deze was met Hem.
And a certain woman-servant, seeing him in the light of the fire, and looking at him with attention, said, This man was with him.
ιδουσα δε αυτον παιδισκη τις καθημενον προς το φως και ατενισασα αυτω ειπεν και ουτος συν αυτω ην
- 57 Maar hij verloochende Hem, zeggende: Vrouw, ik ken Hem niet.
But he said, Woman, it is not true; I have no knowledge of him.
ο δε ηρνησατο αυτον λεγων γυναι ουκ οίδα αυτον
- 58 En kort daarna een ander, hem ziende, zeide: Ook gij zijt van die. Maar Petrus zeide: Mens, ik ben niet.
And after a little time, another saw him and said, You are one of them; and he said, Man, I am not.
και μετα βραχυ ετερος ιδων αυτον εφη και συ εξ αυτων ει ο δε πετρος ειπεν ανθρωπε ουκ ειμι
- 59 En als het omtrent een uur geleden was, bevestigde dat een ander, zeggende: In der waarheid, ook deze was met Hem; want hij is ook een Galileer.
And after about an hour, another man said, with decision, Certainly this man was with him, for he is a Galilaean.
και διαστασης ωσει ωρας μιας αλλος τις δυσχυριζετο λεγων επ αληθειας και ουτος μετ αυτου ην και γαρ γαλιλαιος εστιν
- 60 Maar Petrus zeide: Mens, ik weet niet, wat gij zegt. En terstond, als hij nog sprak, kraaide de haan.
And Peter said, Man, I have no knowledge of these things of which you are talking. And straight away, while he was saying these words, there came the cry of a cock.
ειπεν δε ο πετρος ανθρωπε ουκ οίδα ο λεγεις και παραχημα ετι λαλουντος αυτου εφωνησεν ο αλεκτωρ
- 61 En de Heere, Zich omkerende, zag Petrus aan; en Petrus werd indachtig het woord des Heeren, hoe Hij hem gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zultgij Mij driemaal verloochenen.
And the Lord, turning, gave Peter a look. And the words of the Lord came to Peter's mind, how he had said, This night, before the hour of the cock's cry, you will be false to me three times.
και στραφεις ο κυριος ενεβλεψεν τω πετρω και υπεμνησθη ο πετρος του λογου του κυριου ως ειπεν αυτω οτι πριν αλεκτορα φωνησαι απαρηνηση με τρις
- 62 En Petrus, naar buiten gaande, weende bitterlijk.
And he went out, weeping bitterly.
και εξελθων εξω ο πετρος εκλαυσεν πικρωσ
- 63 En de mannen, die Jezus hielden, bespotten Hem, en sloegen Hem.
And the men in whose hands Jesus was, made sport of him and gave him blows.
και οι ανδρες οι συνεχοντες τον ιησουν ενεπαιζον αυτω δερνοντες
- 64 En als zij Hem overdekt hadden, sloegen zij Hem op het aangezicht, en vraagden Hem, zeggende: Profeteer, wie het is, die U geslagen heeft?
And, covering his eyes, they said to him, Are you prophet enough to say who gave you that blow?
και περικαλυψαντες αυτον ετυπον αυτου το προσωπον και επηρωτων αυτον λεγοντες προφητευσον τις εστιν ο παισας σε
- 65 En vele andere dingen zeiden zij tegen Hem, lasterende.
And they said a number of other evil things against him.
και ετερα πολλα βλασφημουντες ελεγον εις αυτον
- 66 En als het dag geworden was, vergaderden de ouderlingen des volks, en de overpriesters en Schriftgeleerden, en brachten Hem in hun raad,
And when it was day, the rulers of the people came together, with the chief priests and the scribes, and they took him before their Sanhedrin, saying,
και ως εγενετο ημερα συνηχθη το πρεσβυτεριον του λαου αρχιερεις τε και γραμματαις και ανηγαγον αυτον εις το συνεδριον αυτων λεγοντες
- 67 Zeggende: Zijt Gij de Christus, zeg het ons. En Hij zeide tot hen: Indien Ik het u zeg, gij zult het niet geloven;
If you are the Christ, say so. But he said, If I say so you will not have belief;
ει συ ει ο χριστος ειπε ημιν ειπεν δε αυτοις εαν υμιν ειπω ου μη πιστευσητε
- 68 En indien Ik ook vraag, gij zult Mij niet antwoorden, of loslaten;
And if I put a question to you, you will not give an answer.
εαν δε και ερωτησω ου μη αποκριθητε μοι η απολυσητε
- 69 Van nu aan zal de Zoon des mensen gezeten zijn aan de rechter hand der kracht Gods.
But in the future the Son of man will be seated at the right hand of the power of God.
απο του νυν εσται ο υιος του ανθρωπου καθημενος εκ δεξιων της δυναμεως του θεου

- 70 En zij zeiden allen: Zijt Gij dan de Zoon Gods? En Hij zeide tot hen: Gij zegt, dat Ik het ben.
And they all said, Are you then the Son of God? and he said, You say that I am.
 ειπον δε παντες συ ουν ει ο υιος του θεου ο δε προς αυτους εφη υμεις λεγετε οτι εγω ειμι
- 71 En zij zeiden: Wat hebben wij nog getuigenis van node? Want wij zelve hebben het uit Zijn mond gehoord. Lukas 23
And they said, What more need have we of witness? we have the very words of his mouth.
 οι δε ειπον τι επι χρειαν εχομεν μαρτυριας αυτοι γαρ ηκουσαμεν απο του στοματος αυτου
- 1 En de gehele menigte van hen stond op, en leidde Hem tot Pilatus.
And they all went and took him before Pilate.
 και ανασταν απαν το πληθος αυτων ηγαγεν αυτον επι τον πιλατον
- 2 En zij begonnen Hem te beschuldigen, zeggende: Wij hebben bevonden, dat Deze het volk verkeert, en verbiedt den keizer schattingen te geven, zeggende, dat Hij Zelf Christus, de Koning is.
And they made statements against him, saying, This man has to our knowledge been teaching our nation to do wrong, and not to make payment of taxes to Caesar, even saying that he himself is Christ, a king.
 ηρξαντο δε κατηγορειν αυτου λεγοντες τουτον ευρομεν διαστρεφοντα το εθνος και κωλυοντα καισαρι φορους διδοναι λεγοντα εαυτον χριστον βασιλευ ειναι
- 3 En Pilatus vraagde Hem, zeggende: Zijt Gij de Koning der Joden? En Hij antwoordde hem en zeide: Gij zegt het.
And Pilate said to him, Are you the King of the Jews? And he said in answer, You say so.
 ο δε πιλατος επηρωτησεν αυτον λεγων συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε αποκριθεις αυτω εφη συ λεγεις
- 4 En Pilatus zeide tot de overpriesters en de scharen: Ik vind geen schuld in dezen Mens.
And Pilate said to the chief priests and the people, In my opinion this man has done no wrong.
 ο δε πιλατος ειπεν προς τους αρχιερεις και τους οχλους ουδεν ευρισκω αιτιον εν τω ανθρωπω τουτω
- 5 En zij hielden te sterker aan, zeggende: Hij beroert het volk, lerende door geheel Judea, begonnen hebbende van Galilea tot hier toe.
But they became more violent than before, saying, He has made trouble among the people, teaching through all Judaea from Galilee to this place.
 οι δε επισχυον λεγοντες οτι ανασσει τον λαον διδασκει καθ ολης της ιουδαιας αρξαμενος απο της γαλιλαιας εως ουδε
- 6 Als nu Pilatus van Galilea hoorde, vraagde hij, of die Mens een Galileer was?
But at these words Pilate said, Is the man a Galilaean?
 πιλατος δε ακουσας γαλιλαιαν επηρωτησεν ει ο ανθρωπος γαλιλαιος εστιν
- 7 En verstaande, dat Hij uit het gebied van Herodes was, zond hij Hem heen tot Herodes, die ook zelf in die dagen binnen Jeruzalem was.
And when he saw that he was under the authority of Herod, he sent him to Herod, who was in Jerusalem himself at that time.
 και επιγνους οτι εκ της εξουσιας ηρωδου εστιν ανεπεμψεν αυτον προς ηρωδη οντα και αυτον εν ιεροσολυμοις εν ταυταις ταις ημεραις
- 8 En als Herodes Jezus zag, werd hij zeer verblijd; want hij was van over lang begerig geweest Hem te zien, omdat hij veel van Hem hoorde; en hoopte enigteken te zien, dat van Hem gedaan zou worden.
Now when Herod saw Jesus he was very glad, having for a long time had a desire to see him, for he had had accounts of him, and was hoping to see some wonders done by him.
 ο δε ηρωδης ιδων τον ιησουν εχαρη λιαν ην γαρ θελων εξ ικανου ιδειν αυτον δια το ακουειν πολλα περι αυτου και ηλπιζεν τι σημειον ιδειν υπ αυτου γινομενον
- 9 En hij vraagde Hem met vele woorden; doch Hij antwoordde hem niets.
And he put a great number of questions to him, but he said nothing.
 επηρωτα δε αυτον εν λογοις ικανοις αυτος δε ουδεν απεκρινατο αυτω
- 10 En de overpriesters en de Schriftgeleerden stonden, en beschuldigden Hem heftiglijk.
And the chief priests and the scribes were there, making statements against him violently.
 ειστηκεισαν δε οι αρχιερεις και οι γραμματαις ευτονως κατηγορουντες αυτου
- 11 En Herodes met zijn krijgslieden Hem veracht en bespot hebbende, deed Hem een blinkend kleed aan, en zond Hem weder tot Pilatus.
And Herod, with the men of his army, put shame on him and made sport of him, and dressing him in shining robes, he sent him back to Pilate.
 εξουθενησας δε αυτον ο ηρωδης συν τοις στρατευμασιν αυτου και εμπαιξας περιβαλων αυτον εσθητα λαμπραν ανεπεμψεν αυτον τω πιλατω

- 12 En op denzelfde dag werden Pilatus en Herodes vrienden met elkander; want zij waren te voren in vijandschap tegen den anderen.
And that day Herod and Pilate became friends with one another, for before they had been against one another.
 εγενοντο δε φιλοι ο τε πιλατος και ο ηρωδης εν αυτη τη ημερα μετ αλληλων προυπηρχον γαρ εν εχθρα οντες προς εαυτους
- 13 En als Pilatus de overpriesters, en de oversten, en het volk bijeengeroepen had, zeide hij tot hen:
And Pilate sent for the chief priests and the rulers and the people, and said to them,
 πιλατος δε συγκαλεσαμενος τους αρχιερεις και τους αρχοντας και τον λαον
- 14 Gij hebt dezen Mens tot mij gebracht, als een, die het volk afkerig maakt; en ziet, ik heb Hem in uw tegenwoordigheid ondervraagd, en heb in dezen Mens geenschuld gevonden, van hetgeen daar gij Hem mede beschuldigt;
You say that this man has been teaching the people evil things: now I, after going into the question before you, see nothing wrong in this man in connection with the things which you have said against him:
 ειπεν προς αυτους προσηνεγκατε μοι τον ανθρωπον τουτον ως αποστρεφοντα τον λαον και ιδου εγω ενωπιον υμων ανακρινας ουδεν ευρον εν τω ανθρωπω τουτω αιτιον ων κατηγορειτε κατ αυτου
- 15 Ja, ook Herodes niet; want ik heb ulieden tot hem gezonden, en ziet, er is van Hem niets gedaan, dat des doods waardig is.
And Herod is of the same opinion, for he has sent him back to us; for, you see, he has done nothing for which I might put him to death.
 αλλ ουδε ηρωδης ανεπεμψα γαρ υμας προς αυτον και ιδου ουδεν αξιον θανατου εστιν πεπραγμενον αυτο
- 16 Zo zal ik Hem dan kastijden en loslaten.
And so I will give him punishment and let him go.
 παιδευσας ουν αυτον απολυσω
- 17 En hij moest hun op het feest een loslaten.
 []
 αναγκην δε ειχεν απολθειν αυτοις κατα εορτην ενα
- 18 Doch al de menigte riep gelijkelijk, zeggende: Weg met Dezen, en laat ons Bar-abbas los.
But with loud voices they said all together, Put this man to death, and make Barabbas free.
 ανεκραξαν δε παμπληθει λεγοντες αιρε τουτον απολυσον δε ημιν τον βαραββαν
- 19 Dewelke was om zeker oproer, dat in de stad geschied was, en om een doodslag, in de gevangenis geworpen.
Now this man was in prison because of an attack against the government in the town, in which there had been loss of life.
 οστις ην δια στασιν τινα γενομενην εν τη πολει και φονον βεβλημενος εις φυλακην
- 20 Pilatus dan riep hun wederom toe, willende Jezus loslaten.
And Pilate again said to them that it was his desire to let Jesus go free.
 παλιν ουν ο πιλατος προσεφωνησεν θελων απολυσαι τον ιησουν
- 21 Maar zij riepen daartegen, zeggende: Kruis Hem, kruis Hem!
But crying out they said, To the cross with him!
 οι δε επεφωνουν λεγοντες σταυρωσον σταυρωσον αυτον
- 22 En hij zeide ten derden male tot hen: Wat heeft Deze dan kwaads gedaan? Ik heb geen schuld des doods in Hem gevonden. Zo zal ik Hem dan kastijden en loslaten.
And he said to them a third time, Why, what evil has he done? I see no reason for putting him to death: I will give him punishment and let him go.
 ο δε τριτον ειπεν προς αυτους τι γαρ κακον εποιησεν ουτος ουδεν αιτιον θανατου ευρον εν αυτο παιδευσας ουν αυτον απολυσω
- 23 Maar zij hielden aan met groot geroep, eisende, dat Hij zou gekruist worden; en hun en der overpriesteren geroep werd geweldiger.
But they went on crying out loudly, Let him be put to death on the cross. And they had their way.
 οι δε επεκειντο φωναις μεγαλαις αιτουμενοι αυτον σταυρωθηναι και κατισχυον αι φωναι αυτων και των αρχιερεων
- 24 En Pilatus oordeelde, dat hun eis geschieden zou.
And Pilate gave his decision for their desire to be put into effect.
 ο δε πιλατος επεκριεν γενεσθαι το αιτημα αυτων

- 25 En hij liet hun los dengene, die om oproer en doodslag in de gevangenis geworpen was, welken zij geeist hadden; maar Jezus gaf hij over tot hun wil.
And in answer to their request, he let that man go free who had been in prison for acting against the government and causing death, and Jesus he gave up to their pleasure.
απελυσεν δε αυτοις τον δια στασιν και φονον βεβλημενον εις την φυλακην οη τουντο τον δε ιησουν παρεδωκεν τω θεληματι αυτων
- 26 En als zij Hem wegleidden, namen zij een Simon van Cyrene, komende van den akker, en legden hem het kruis op, dat hij het achter Jezus droeg.
And while they were taking him away, they put their hands on Simon of Cyrene, who was coming from the country, and made him take the cross after Jesus.
και ως απηγαγον αυτον επιλαβομενοι σιμωνος τινος κυρηναιου του ερχομενου απ αγρου επεθηκαν αυτω τον σταυρον φερειν οπισθεν του ιησου
- 27 En een grote menigte van volk en van vrouwen volgde Hem, welke ook weenden en Hem beklaagden.
And a great band of people went after him, and of women making signs of grief and weeping for him.
ηκολουθει δε αυτω πολυ πληθος του λαου και γυναικων αι και εκοπτοντο και εθρηνουν αυτον
- 28 En Jezus, Zich tot haar kerende zeide: Gij dochters van Jeruzalem! weent niet over Mij, maar weent over uzelf, en over uw kinderen.
But Jesus, turning to them, said, Daughters of Jerusalem, let not your weeping be for me, but for yourselves and for your children.
στραφεις δε προς αυτας ο ιησους ειπεν θυγατερες ιερουσαλημ μη κλαιετε επ εμε πλην εφ εαυτας κλαιετε και επι τα τεκνα υμων
- 29 Want ziet, er komen dagen, in welke men zeggen zal: Zalig zijn de onvruchtbaren, en de buiken, die niet gebaard hebben, en de borsten, die niet gezoogd hebben.
For the days are coming in which they will say, Happy are those who have had no children, whose bodies have never given birth, whose breasts have never given milk.
οτι ιδου ερχονται ημεραι εν αις ερουσιν μακαριαι αι στεραι και κοιλια αι ουκ εγεννησαν και μαστοι οι ουκ εθηλασαν
- 30 Alsdan zullen zij beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons; en tot de heuvelen: Bedekt ons.
And they will say to the mountains, Come down on us, and to the hills, Be a cover over us.
τοτε αρξονται λεγειν τοις ορεσιν πεσετε εφ ημας και τοις βουνοις καλυψατε ημας
- 31 Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden?
For if they do these things when the tree is green, what will they do when it is dry?
οτι ει εν τω υγρω ξυλω ταυτα ποιουσιν εν τω ξηρω τι γενηται
- 32 En er werden ook twee anderen, zijnde kwaaddoeners, geleid, om met Hem gedood te worden.
And two others, evil-doers, were taken with him to be put to death.
ηγοντο δε και ετεροι δυο κακουργοι συν αυτω αναιρεθηναι
- 33 En toen zij kwamen op de plaats genaamd Hoofdschedel plaats, kruisigden zij Hem aldaar, en de kwaaddoeners, den een ter rechter zijde en den ander ter linker zijde.
And when they came to the place which is named Golgotha, they put him on the cross, and the evil-doers, one on the right side, and the other on the left.
και οτε απηλθον επι τον τοπον τον καλουμενον κρανιον εκει εσταυρωσαν αυτον και τους κακουργους ον μεν εκ δεξιων ον δε εξ αριστερων
- 34 En Jezus zeide: Vader, vergeef het hun; want zij weten niet, wat zij doen. En verdelende Zijn klederen, wierpen zij het lot.
And Jesus said, Father, let them have forgiveness, for they have no knowledge of what they are doing. And they made division of his clothing among them by the decision of chance.
ο δε ιησους ελεγεν πατερ αφες αυτοις ου γαρ οιδασιν τι ποιουσιν διαμεριζομενοι δε τα ιματια αυτου εβαλον κληρον
- 35 En het volk stond en zag het aan. En ook de oversten met hen beschimpten Hem, zeggende: Anderen heeft Hij verlost, dat Hij nu Zichzelf verlosse, zo Hij isde Christus, de Uitverkorene Gods.
And the people were looking on. And the rulers made sport of him, saying, He was a saviour of others; let him do something for himself, if he is the Christ, the man of God's selection.
και ειστηκει ο λαος θεωρων εξεμυκτηριζον δε και οι αρχοντες συν αυτοις λεγοντες αλλους εσωσεν σωσατω εαυτον ει ουτος εστιν ο χριστος ο του θεου εκλεκτος
- 36 En ook de krijgsknechten, tot Hem komende, bespotten Hem, en brachten Hem edik;
And the men of the army made sport of him, coming to him and giving him bitter wine,
ενεπαιζον δε αυτω και οι στρατιωται προσερχομενοι και οξος προσφεροντες αυτω
- 37 En zeiden: Indien gij de Koning der Joden zijt, zo verlos Uzelf.
And saying, If you are the King of the Jews, get yourself free.
και λεγοντες ει συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων σωσον σεαυτον
- 38 En er was ook een opschrift boven Hem geschreven, met Griekse, en Romeinse en Hebreeuwse letters: DEZE Is De KONING DER JODEN.
And these words were put in writing over him, THIS IS THE KING OF THE JEWS.
ην δε και επιγραφη γεγραμμενη επ αυτω γραμμασιν ελληνικois και ρωμαικοis και εβραιοis ουτος εστιν ο βασιλευς των ιουδαιων

- 39 En een der kwaaddoeners, die gehangen waren, lasterde Hem, zeggende: Indien Gij de Christus zijt, verlos Uzelve en ons.
 And one of the evil-doers on the cross, with bitter feeling, said to him, Are you not the Christ? Get yourself and us out of this.
 εις δε των κρεμασθεντων κακουργων εβλασφημει αυτον λεγων ει συ ει ο χριστος σωσον σεαυτον και ημας
- 40 Maar de andere, antwoordende, bestrafte hem, zeggende: Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt?
 But the other, protesting, said, Have you no fear of God? for you have a part in the same punishment,
 αποκριθεις δε ο ετερος επιτιμα αυτω λεγων ουδε φοβη συ τον θεον οτι εν τω αυτω κριματι ει
- 41 En wij toch rechtvaardiglijk; want wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben; maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.
 And with reason; for we have the right reward of our acts, but this man has done nothing wrong.
 και ημεις μεν δικαιως αξια γαρ των επραξαμεν απολαμβανομεν ουτος δε ουδεν αποπον επραξεν
- 42 En hij zeide tot Jezus: Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn.
 And he said, Jesus, keep me in mind when you come in your kingdom.
 και ελεγεν τω ιησου μνησθητι μου κυριε οταν ελθης εν τη βασιλεια σου
- 43 En Jezus zeide tot hem: Voorwaar, zeg Ik u: Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn.
 And he said to him, Truly I say to you, Today you will be with me in Paradise.
 και ειπεν αυτω ο ιησους αμην λεγω σοι σημερον μετ εμου εση εν τω παραδεισω
- 44 En het was omtrent de zesde ure, en er werd duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe.
 And it was now about the sixth hour; and all the land was dark till the ninth hour;
 ην δε ωσει ωρα εκτη και σκοτος εγενετο εφ ολην την γην εως ωρας εννατης
- 45 En de zon werd verduisterd, en het voorhangsel des tempels scheurde midden door.
 The light of the sun went out, and the curtain in the Temple was parted in two.
 και εσκοτισθη ο ηλιος και εσχισθη το καταπετασμα του ναου μεσον
- 46 En Jezus, roepende met grote stemme, zeide: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En als Hij dat gezegd had, gaf Hij den geest.
 And Jesus gave a loud cry and said, Father, into your hands I give my spirit: and when he had said this, he gave up his spirit.
 και φωνησας φωνη μεγαλη ο ιησους ειπεν πατερ εις χειρας σου παραθησομαι το πνευμα μου και ταυτα ειπων εξεπνευσεν
- 47 Als nu de hoofdman over honderd zag, wat er geschied was, verheerlijkte hij God, en zeide: Waarlijk, deze Mens was rechtvaardig.
 And when the captain saw what was done, he gave praise to God, saying, Without doubt this was an upright man.
 ιδων δε ο εκατονταρχος το γενομενον εδοξασεν τον θεον λεγων οντως ο ανθρωπος ουτος δικαιος ην
- 48 En al de scharen, die samengekomen waren om dit te aanschouwen, ziende de dingen, die geschied waren, keerden wederom, slaande op hun borsten.
 And all the people who had come together to see it, when they saw the things which were done, went back again making signs of grief.
 και παντες οι συμπαραγενομενοι οχλοι επι την θεωριαν ταυτην θεωροντες τα γενομενα τυποντες εαυτων τα στηθη υπεστρεφον
- 49 En al Zijn bekenden stonden van verre, ook de vrouwen, die Hem te zamen gevolgd waren van Galilea, en zagen dit aan.
 And all his friends and the women who came with him from Galilee, were waiting at a distance, watching these things.
 εισηκεισαν δε παντες οι γνωστοι αυτου μακροθεν και γυναικες αι συνακολουθησασαι αυτω απο της γαλιλαιας ορωσαι ταυτα
- 50 En zie, een man, met name Jozef, zijnde een raadsheer, een goed en rechtvaardig man,
 Now there was a man named Joseph, a man of authority and a good and upright man
 και ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ βουλευτης υπαρχων ανηρ αγαθος και δικαιος
- 51 (Deze had niet mede bewilligd in hun raad en handel) van Arimathea, een stad der Joden, en die ook zelf het Koninkrijk Gods verwachtte;
 (He had not given his approval to their decision or their acts), of Arimathaea, a town of the Jews, who was waiting for the kingdom of God:
 ουτος ουκ ην συγκαταθειμενος τη βουλη και τη πραξει αυτων απο αριμαθαιας πολεως των ιουδαιων ος και προσεδεχετο και αυτος την βασιλειαν του θεου
- 52 Deze ging tot Pilatus, en begeerde het lichaam van Jezus.
 This man went to Pilate and made a request for the body of Jesus.
 ουτος προσελθων τω πιλατω ητησατο το σωμα του ιησου

- 53 En als hij hetzelfde afgenomen had, wond hij dat in een fijn lijnwaad, en legde het in een graf, in een rots gehouwen, waarin nog nooit iemand gelegd was.
And he took it down, and folding it in a linen cloth, he put it in a place cut in the rock for a dead body; and no one had ever been put in it.
 και καθελων αυτο ενετυλιξεν αυτο συνδονι και εθηκεν αυτο εν μνηματι λαξευτω ου ουκ ην ουδεπω ουδεις κειμενος
- 54 En het was de dag der voorbereiding, en de sabbat kwam aan.
Now it was the day of making ready and the Sabbath was coming on.
 και ημερα ην παρασκευη και σαββατον επεφωσκειν
- 55 En ook de vrouwen, die met Hem gekomen waren uit Galilea, volgden na en aanschouwden het graf, en hoe Zijn lichaam gelegd werd.
And the women who had come with him from Galilee went after him and saw the place and how his body had been put to rest;
 κατακολουθησασαι δε και γυναικες αιτινες ησαν συνεληλυθυιαι αυτω εκ της γαλιλαιας εθεασαντο το μνημειον και ως ετεθη το σωμα αυτου
- 56 En wedergekeerd zijnde, bereidden zij specerijen en zalven; en op den sabbat rustten zij naar het gebod. Lukas 24
And they went back and got ready spices and perfumes; and on the Sabbath they took their rest, in agreement with the law.
 υποστρεψασαι δε ητοιμασαν αρωματα και μυρα και το μεν σαββατον ησυχασαν κατα την εντολην
- 1 En op den eersten dag der week, zeer vroeg in den morgenstond, gingen zij naar het graf, dragende de specerijen, die zij bereid hadden, en sommigen methaar.
But on the first day of the week, at dawn, they came to the place where his body had been put, taking the spices which they had got ready.
 τη δε μια των σαββατων ορθρου βαθεος ηλθον επι το μνημα φερουσαι α ητοιμασαν αρωματα και τινες συν αυταις
- 2 En zij vonden den steen afgewenteld van het graf.
And they saw that the stone had been rolled away.
 ευρον δε τον λιθον αποκεκυλισμενον απο του μνημειου
- 3 En ingegaan zijnde, vonden zij het lichaam van den Heere Jezus niet.
And they went in, but the body of the Lord Jesus was not there.
 και εισελθουσαι ουχ ευρον το σωμα του κυριου ησου
- 4 En het geschiedde, als zij daarover twijfelmoedig waren, zie, twee mannen stonden bij haar in blinkende klederen.
And while they were in doubt about it, they saw two men in shining clothing by them:
 και εγενετο εν τω διαπορεισθαι αυτας περι τουτου και ιδου δυο ανδρες επεστησαν αυταις εν εσθησεσιν αστραπτουσαις
- 5 En als zij zeer bevreesd werden, en het aangezicht naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar: Wat zoekt gij den Levende bij de doden?
And while their faces were bent down to the earth in fear, these said to them, Why are you looking for the living among the dead?
 εμφοβων δε γενομενων αυτων και κλινουσων το προσωπον εις την γην ειπον προς αυτας τι ζητειτε τον ζωντα μετα των νεκρων
- 6 Hij is hier niet, maar Hij is opgestaan. Gedenkt, hoe Hij tot u gesproken heeft, als Hij nog in Galilea was,
He is not here, he has come back to life: have in mind what he said to you when he was still in Galilee, saying,
 ουκ εστιν ωδε αλλ ηγερθη μνησθητε ως ελαλησεν υμιν επι ων εν τη γαλιλαια
- 7 Zeggende: De Zoon des mensen moet overgeleverd worden in de handen der zondige mensen, en gekruisigd worden, en ten derden dage wederopstaan.
The Son of man will be given up into the hands of evil-doers, and be put to death on the cross, and on the third day he will come back to life.
 λεγων οτι δει τον υιον του ανθρωπου παραδοθηναι εις χειρας ανθρωπων αμαρτωλων και σταυρωθηναι και τη τριτη ημερα αναστηναι
- 8 En zij werden indachtig Zijner woorden.
And his words came back into their minds,
 και εμνησθησαν των ρηματων αυτου
- 9 En wedergekeerd zijnde van het graf, boodschapten zij al deze dingen aan de elfen, en aan al de anderen.
And they went away from that place and gave an account of all these things to the eleven disciples and all the others.
 και υποστρεψασαι απο του μνημειου απηγγειλαν ταυτα παντα τοις ενδεκα και πασιν τοις λοιποις
- 10 En deze waren Maria Magdalena, en Johanna, en Maria, de moeder van Jakobus, en de andere met haar, die dit tot de apostelen zeiden.
Now they were Mary Magdalene, and Joanna, and Mary, the mother of James: and the other women with them said these things to the Apostles.
 ησαν δε η μαγδαληνη μαρια και ιωαννα και μαρια ιακωβου και αι λοιπαι συν αυταις αι ελεγον προς τους αποστολους ταυτα

- 11 En haar woorden schenen voor hen als ijdel geklap, en zij geloofden haar niet.
But these words seemed foolish to them, and they had no belief in them.
και εφανησαν ενωπιον αυτων ωσει ληρος τα ρηματα αυτων και ηπιστουν αυταις
- 12 Doch Petrus opstaande, liep tot het graf, en nederbukkende, zag hij de linnen doeken, liggende alleen, en ging weg, zich verwonderende bij zichzelf van hetgeen geschied was.
But Peter got up and went to the place where the body had been put, and looking in he saw nothing but the linen cloths, and he went to his house full of wonder at what had taken place.
ο δε πετρος αναστας εδραμεν επι το μνημειον και παρακυψας βλεπει τα οθονια κειμενα μονα και απηλθεν προς εαυτον θαυμαζων το γεγονος
- 13 En zie, twee van hen gingen op denzelfden dag naar een plek, dat zestig stadien van Jeruzalem was, welks naam was Emmaus;
And then, two of them, on that very day, were going to a little town named Emmaus, which was about seven miles from Jerusalem.
και ιδου δυο εξ αυτων ησαν πορευομενοι εν αυτη τη ημερα εις κωμην απεχουσαν σταδιους εξηκοντα απο ιερουσαλημ η ονομα εμμαους
- 14 En zij spraken samen onder elkander van al deze dingen, die er gebeurd waren.
And they were talking together about all those things which had taken place.
και αυτοι ωμιλουν προς αλληλους περι παντων των συμβεβηκοτων τουτων
- 15 En het geschiedde, terwijl zij samen spraken, en elkander ondervraagden, dat Jezus Zelf bij hen kwam, en met hen ging.
And while they were talking and questioning together, Jesus himself came near and went with them.
και εγενετο εν τω ομιλειν αυτους και συζητειν και αυτος ο ιησους εγγισας συνεπορευετο αυτοις
- 16 En hun ogen werden gehouden, dat zij Hem niet kenden.
But their eyes were not open that they might have knowledge of him.
οι δε οφθαλμοι αυτων εκρατουντο του μη επιγνωαι αυτον
- 17 En Hij zeide tot hen: Wat redenen zijn dit, die gij, wandelende, onder elkander verhandelt, en waarom ziet gij droevig?
And he said to them, What are you talking about together while you go?
ειπεν δε προς αυτους τινες οι λογοι ουτοι ους αντιβαλλετε προς αλληλους περιπατουντες και εστε σκυθρωποι
- 18 En de een, wiens naam was Kleopas, antwoordende, zeide tot Hem: Zijt Gij alleen een vreemdeling te Jeruzalem, en weet niet de dingen, die dezer dagendaarin geschied zijn?
Then stopping, and looking sadly at him, one of them, named Cleopas, said to him, Are you the only man living in Jerusalem who has not had news of the things which have taken place there at this time?
αποκριθεις δε ο εις ω ονομα κλεοπας ειπεν προς αυτον συ μονος παροικεις εν ιερουσαλημ και ουκ εγνως τα γενομενα εν αυτη εν ταις ημεραις ταυταις
- 19 En Hij zeide tot hen: Welke? En zij zeiden tot Hem: De dingen aangaande Jezus den Nazarener, Welke een Profeet was, krachtig in werken en woorden, voor God en al het volk.
And he said to them, What things? And they said, The things to do with Jesus of Nazareth, who was a prophet, great in his acts and his words, before God and all the people:
και ειπεν αυτοις ποια οι δε ειπον αυτω τα περι ιησου του ναζωραιου ος εγενετο ανηρ προφητης δυνατος εν εργω και λογω εναντιον του θεου και παντος του λαου
- 20 En hoe onze overpriesters en oversten Denzelven overgeleverd hebben tot het oordeel des doods, en Hem gekruisigd hebben.
And how the chief priests and our rulers gave him up to be put to death on the cross.
οπως τε παρεδωκαν αυτον οι αρχιερεις και οι αρχοντες ημων εις κριμα θανατου και εσταυρωσαν αυτον
- 21 En wij hoopten, dat Hij was Degene, Die Israel verlossen zou. Doch ook, benevens dit alles, is het heden de derde dag, van dat deze dingen geschied zijn.
But we were hoping that he would be the Saviour of Israel. In addition to all this he has now let three days go by from the time when these things took place;
ημεις δε ηλπιζομεν οτι αυτος εστιν ο μελλων λυτρουσθαι τον ισραηλ αλλα γε συν πασιν τουτοις τριτην ταυτην ημεραν αγει σημερον αφ ου ταυτα εγενετο
- 22 Maar ook sommige vrouwen uit ons hebben ons ontsteld, die vroeg in den morgenstond aan het graf geweest zijn;
And certain women among us gave us cause for wonder, for they went early to the place where his body had been put,
αλλα και γυναικες τινες εξ ημων εξεστησαν ημας γενομεναι ορθρια επι το μνημειον
- 23 En Zijn lichaam niet vindende, kwamen zij en zeiden, dat zij ook een gezicht van engelen gezien hadden, die zeggen, dat Hij leeft.
And it was not there; then they came saying that they had seen a vision of angels who said that he was living.
και μη ευρουσαι το σωμα αυτου ηλθον λεγουσαι και οπτασιαν αγγελων εωρακεναι οι λεγουσιν αυτον ζην

- 24 En sommigen dergenen, die met ons zijn, gingen heen tot het graf, en bevonden het alzo, gelijk ook de vrouwen gezegd hadden; maar Hem zagen zij niet.
And some of those who were with us went to the place, and saw that it was as the women had said, but him they did not see.
και απηλθον τινες των συν ημιν επι το μνημειον και ευρον ουτως καθως και αι γυναικες ειπον αυτον δε ουκ ειδον
- 25 En Hij zeide tot hen: O onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben!
And he said, O foolish men! how slow you are to give belief to what the prophets have said.
και αυτος ειπεν προς αυτους ω ανοητοι και βραδεις τη καρδια του πιστευειν επι πασιν οις ελαλησαν οι προφηται
- 26 Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?
Was it not necessary for the Christ to go through these things, and to come into his glory?
ουχι ταυτα εδει παθειν τον χριστον και εισελθειν εις την δοξαν αυτου
- 27 En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, legde Hij hun uit, in al de Schriften, hetgeen van Hem geschreven was.
And he made clear to them all the things in the Writings, from Moses and from all the prophets, which had to do with himself.
και αρξαμενος απο μωσews και απο παντων των προφητων διηρμηνευεν αυτοις εν πασαις ταις γραφαις τα περι εαυτου
- 28 En zij kwamen nabij het vlek, daar zij naar toegingen; en Hij hield Zich, alsof Hij verder gaan zou.
And they came near the town to which they were going, and he seemed as if he was going on;
και ηγγισαν εις την κωμη ου επορευοντο και αυτος προσεποιειτο πορρωτερω πορευεσθαι
- 29 En zij dwongen Hem, zeggende: Blijf met ons; want het is bij den avond, en de dag is gedaald. En Hij ging in, om met hen te blijven.
But they kept him back, saying, Do not go, for evening is near, the day is almost gone. And he went in with them.
και παρεβιασαντο αυτον λεγοντες μεινον μεθ ημων οτι προς εσπεραν εστιν και κεκλικεν η ημερα και εισηλθεν του μειναι συν αυτοις
- 30 En het geschiedde, als Hij met hen aanzat, nam Hij het brood, en zegende het, en als Hij het gebroken had, gaf Hij het hun.
And when he was seated with them at table, he took the bread, and said words of blessing and, making division of it, he gave it to them.
και εγενετο εν τω κατακλιθηναι αυτον μετ αυτων λαβων τον αρτον ευλογησεν και κλασας επεδιδου αυτοις
- 31 En hun ogen werden geopend, en zij kenden Hem; en Hij kwam weg uit hun gezicht.
And then their eyes were open, and they had knowledge of him, but he went from their view.
αυτων δε διηνοιχθησαν οι οφθαλμοι και επεγνωσαν αυτον και αυτος αφαντος εγενετο απ αυτων
- 32 En zij zeiden tot elkander: Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op den weg, en als Hij ons de Schriften opende?
And they said to one another, Were not our hearts burning in us while he was talking to us on the way, making clear to us the holy Writings?
και ειπον προς αλληλους ουχι η καρδια ημων καιομενη ην εν ημιν ως ελαλει ημιν εν τη οδω και ως διηνοιγεν ημιν τας γραφας
- 33 En zij, opstaande ter zelfder ure, keerden weder naar Jeruzalem, en vonden de elfen samenvergaderd, en die met hen waren;
And that very hour they got up and went back to Jerusalem, where the eleven and the others had come together.
και ανασταντες αυτη τη ωρα υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ και ευρον συνηθροισμενους τους ενδεκα και τους συν αυτοις
- 34 Welke zeiden: De Heere is waarlijk opgestaan, en is van Simon gezien.
And they said to them, The Lord has truly come back to life again, and Simon has seen him.
λεγοντας οτι ηγερθη ο κυριος οντως και ωφθη σιμωνι
- 35 En zij vertelden, hetgeen op den weg geschied was, en hoe Hij hun bekend was geworden in het breken des broods.
And they gave an account of the things which had taken place on the way, and how, when he gave them bread, they had knowledge of him.
και αυτοι εξηγουνο τα εν τη οδω και ως εγνωσθη αυτοις εν τη κλασει του αρτου
- 36 En als zij van deze dingen spraken, stond Jezus Zelf in het midden van hen, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
And while they were saying these things, he himself was among them, and said to them, Peace be with you!
ταυτα δε αυτων λαλουντων αυτος ο ιησους εστη εν μεσω αυτων και λεγει αυτοις ειρηνη υμιν
- 37 En zij verschrikt en zeer bevreesd geworden zijnde, meenden, dat zij een geest zagen.
But they were full of fear, being of the opinion that they were seeing a spirit.
ποτηθεντες δε και εμφοβοι γενομενοι εδοκουν πνευμα θεωρειν

- 38 En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij ontroerd, en waarom klimmen zulke overleggingen in uw harten?
And he said to them, Why are you troubled, and why are your hearts full of doubt?
και ειπεν αυτοις τι τεταραγμενοι εστε και διατι διαλογισμοι αναβαινουσιν εν ταις καρδιαις υμων
- 39 Ziet Mijn handen en Mijn voeten; want Ik ben het Zelf; tast Mij aan, en ziet; want een geest heeft geen vlees en benen, gelijk gij ziet, dat Ik heb.
See; my hands and my feet: it is I myself; put your hands on me and make certain; for a spirit has not flesh and bones as you see that I have.
ιδετε τας χειρας μου και τους ποδας μου οτι αυτος εγω ειμι ψηλαφησατε με και ιδετε οτι πνευμα σαρκα και οστεα ουκ εχει καθως εμε θεωρειτε εχοντα
- 40 En als Hij dit zeide, toonde Hij hun de handen en de voeten.
And when he had said this, he let them see his hands and his feet.
και τουτο ειπων επεδειξεν αυτοις τας χειρας και τους ποδας
- 41 En toen zij het van blijdschap nog niet geloofden, en zich verwonderden, zeide Hij tot hen: Hebt gij hier iets om te eten?
And because, for joy and wonder, they were still in doubt, he said to them, Have you any food here?
ετι δε απιστουντων αυτων απο της χαρας και θαυμαζοντων ειπεν αυτοις εχετε τι βρωσιμον ενθαδε
- 42 En zij gaven Hem een stuk van een gebraden vis, en van honigraten.
And they gave him a bit of cooked fish.
οι δε επεδωκαν αυτω ιχθυος οπτου μερος και απο μελισσιου κηριου
- 43 En Hij nam het, en at het voor hun ogen.
And before their eyes he took a meal.
και λαβων ενωπιον αυτων εφαγεν
- 44 En Hij zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die Ik tot u sprak, als Ik nog met u was, namelijk dat het alles moest vervuld worden, wat van Mij geschreven is inde Wet van Mozes, en de Profeten, en Psalmen.
And he said to them, These are the words which I said to you when I was still with you, how it was necessary for all the things which are in the writings of Moses and the prophets and in the Psalms about me, to be put into effect.
ειπεν δε αυτοις ουτοι οι λογοι ους ελαλησα προς υμας ετι ων συν υμιν οτι δει πληρωθηναι παντα τα γεγραμμενα εν τω νομω μουσεως και προφηταις και ψαλμοις περι εμου
- 45 Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden.
Then he made the holy Writings clear to their minds.
τοτε διηνοιξεν αυτων τον νουν του συνιεναι τας γραφας
- 46 En zeide tot hen: Alzo is er geschreven, en alzo moest de Christus lijden, en van de doden opstaan ten derden dage.
And he said to them, So it is in the Writings that the Christ would undergo death, and come back to life again on the third day;
και ειπεν αυτοις οτι ουτως γεγραπται και ουτως εδει παθειν τον χριστον και αναστηναι εκ νεκρων τη τριτη ημερα
- 47 En in Zijn Naam gepredikt worden bekering en vergeving der zonden, onder alle volken, beginnende van Jeruzalem.
And that teaching about a change of heart and forgiveness of sins is to be given to Jerusalem first and to all nations in his name.
και κηρυχθηναι επι τω ονοματι αυτου μετανοιαν και αφεσιν αμαρτιων εις παντα τα εθνη αρξαμενον απο ιερουσαλημ
- 48 En gij zijt getuigen van deze dingen.
You are witnesses of these things.
υμεις δε εστε μαρτυρες τουτων
- 49 En ziet, Ik zende de belofte mijns Vaders op u; maar blijft gij in de stad Jeruzalem, totdat gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte.
And now I will send to you what my father has undertaken to give you, but do not go from the town, till the power from heaven comes to you.
και ιδου εγω αποστελλω την επαγγελιαν του πατρος μου εφ υμας υμεις δε καθισατε εν τη πολει ιερουσαλημ εως ου ενδυσθησθε δυναμιν εξ υψους
- 50 En Hij leidde hen buiten tot aan Bethanie, en Zijn handen opheffende, zegende Hij hen.
And he took them out till they were near Bethany, and lifting up his hands, he gave them a blessing.
εξηγαγεν δε αυτους εξω εως εις βηθανιαν και επαρας τας χειρας αυτου ευλογησεν αυτους

- 51 En het geschiedde, als Hij hen zegende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in den hemel.
And while he was doing so, he went from them and was taken up into heaven.
και εγενετο εν τω ευλογειν αυτον αυτους διεστη απ αυτων και ανεφερετο εις τον ουρανον
- 52 En zij aanbaden Hem, en keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap.
And they gave him worship and went back to Jerusalem with great joy.
και αυτοι προσκυνησαντες αυτον υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ μετα χαρας μεγαλης
- 1 In den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God.
From the first he was the Word, and the Word was in relation with God and was God.
εν αρχη ην ο λογος και ο λογος ην προς τον θεον και θεος ην ο λογος
- 2 Dit was in den beginne bij God.
This Word was from the first in relation with God.
ουτος ην εν αρχη προς τον θεον
- 3 Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt, en zonder Hetzelve is geen ding gemaakt, dat gemaakt is.
All things came into existence through him, and without him nothing was.
παντα δι αυτου εγενετο και χωρις αυτου εγενετο ουδε εν ο γεγονεν
- 4 In Hetzelve was het Leven, en het Leven was het Licht der mensen.
What came into existence in him was life, and the life was the light of men.
εν αυτω ζωη ην και η ζωη ην το φως των ανθρωπων
- 5 En het Licht schijnt in de duisternis, en de duisternis heeft hetzelve niet begrepen.
And the light goes on shining in the dark; it is not overcome by the dark.
και το φως εν τη σκοτια φαινει και η σκοτια αυτο ου κατελαβεν
- 6 Er was een mens van God gezonden, wiens naam was Johannes.
There was a man sent from God, whose name was John.
εγενετο ανθρωπος απεσταλμενος παρα θεου ονομα αυτω ιωαννης
- 7 Deze kwam tot een getuigenis, om van het Licht te getuigen, opdat zij allen door hem geloven zouden.
He came for witness, to give witness about the light, so that all men might have faith through him.
ουτος ηλθεν εις μαρτυριαν ινα μαρτυρηση περι του φωτος ινα παντες πιστευσωσιν δι αυτου
- 8 Hij was het Licht niet, maar was gezonden, opdat hij van het Licht getuigen zou.
He himself was not the light: he was sent to give witness about the light.
ουκ ην εκεινος το φως αλλ ινα μαρτυρηση περι του φωτος
- 9 Dit was het waarachtige Licht, Hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld.
The true light, which gives light to every man, was then coming into the world.
ην το φως το αληθινον ο φωτιζει παντα ανθρωπον ερχομενον εις τον κοσμον
- 10 Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt; en de wereld heeft Hem niet gekend.
He was in the world, the world which came into being through him, but the world had no knowledge of him.
εν τω κοσμω ην και ο κοσμος δι αυτου εγενετο και ο κοσμος αυτον ουκ εγνω
- 11 Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen.
He came to the things which were his and his people did not take him to their hearts.
εις τα ιδια ηλθεν και οι ιδιοι αυτον ου παρελαβον
- 12 Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven;
To all those who did so take him, however, he gave the right of becoming children of God--that is, to those who had faith in his name:
οσοι δε ελαβον αυτον εδωκεν αυτοις εξουσιαν τεκνα θεου γενεσθαι τοις πιστευουσιν εις το ονομα αυτου

- 13 Welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleses, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn.
Whose birth was from God and not from blood, or from an impulse of the flesh and man's desire.
οι ουκ εξ αιματων ουδε εκ θεληματος σαρκος ουδε εκ θεληματος ανδρος αλλ εκ θεου εγεννηθησαν
- 14 En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid.
And so the Word became flesh and took a place among us for a time; and we saw his glory--such glory as is given to an only son by his father--saw it to be true and full of grace.
και ο λογος σαρξ εγενετο και εσκηνωσεν εν ημιν και εθεασαμεθα την δοξαν αυτου δοξαν ως μονογενους παρα πατρος πληρης χαριτος και αληθειας
- 15 Johannes getuigt van Hem, en heeft geroepen, zeggende: Deze was het, van Welken ik zeide: Die na mij komt, is voor mij geworden, want Hij was eer dan ik.
John gave witness about him, crying, This is he of whom I said, He who is coming after me is put over me because he was in existence before me.
ιωαννης μαρτυρει περι αυτου και κεκραγεν λεγων ουτος ην ον ειπον ο οπισω μου ερχομενος εμπροσθεν μου γεγονεν οτι πρωτος μου ην
- 16 En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade.
From his full measure we have all been given grace on grace.
και εκ του πληρωματος αυτου ημεις παντες ελαβομεν και χαριν αντι χαριτος
- 17 Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.
For the law was given through Moses; grace and the true way of life are ours through Jesus Christ.
οτι ο νομος δια μωσεως εδοθη η χαρις και η αληθεια δια ιησου χριστου εγενετο
- 18 Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in den schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard.
No man has seen God at any time; the only Son, who is on the breast of the Father, he has made clear what God is.
θεον ουδεις εωρακεν ποποτε ο μονογενης υιος ο ων εις τον κολπον του πατρος εκεινος εξηγησατο
- 19 En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden enige priesters en Levieten afzonden van Jeruzalem, opdat zij hem zouden vragen: Wie zijt gij?
And this is the witness of John when the Jews sent priests and Levites from Jerusalem to him with the question, Who are you?
και αυτη εστιν η μαρτυρια του ιωαννου οτε απεστειλαν οι ιουδαιοι εξ ιεροσολυμων ιερεις και λευιτας ινα ερωτησωσιν αυτον συ τις ει
- 20 En hij beled en loochende het niet; en beled: Ik ben de Christus niet.
He said quite openly and straightforwardly, I am not the Christ.
και ωμολογησεν και ουκ ηρνησατο και ωμολογησεν οτι ουκ ειμι εγω ο χριστος
- 21 En zij vraagden hem: Wat dan? Zijt gij Elias? En hij zeide: Ik ben die niet. Zijt gij de profeet? En hij antwoordde: Neen.
And they said to him, What then? Are you Elijah? And he said, I am not. Are you the prophet? And his answer was, I am not.
και ηρωτησαν αυτον τι ουν ηλιας ει συ και λεγει ουκ ειμι ο προφητης ει συ και απεκριθη ου
- 22 Zij zeiden dan tot hem: Wie zijt gij? opdat wij antwoord geven mogen den genen, die ons gezonden hebben; wat zegt gij van uzelf?
So they said to him, Who are you then? We have to give some answer to those who sent us. What have you to say about yourself?
ειπον ουν αυτω τις ει ινα αποκρισιν δομεν τοις πεμψασιν ημας τι λεγεις περι σεαυτου
- 23 Hij zeide: Ik ben de stem des roependen in de woestijn: Maakt den weg des Heeren recht, gelijk Jesaja, de profeet, gesproken heeft.
He said, I am the voice of one crying in the waste land, Make straight the way of the Lord, as said Isaiah the prophet.
εφη εγω φωνη βοωντος εν τη ερημω ευθυνατε την οδον κυριου καθως ειπεν ησαιας ο προφητης
- 24 En de afgezondenen waren uit de Farizeen;
Those who had been sent came from the Pharisees.
και οι απεσταλμενοι ησαν εκ των φαρισαιων
- 25 En zij vraagden hem en spraken tot hem: Waarom doopt gij dan, zo gij de Christus niet zijt, noch Elias, noch de profeet?
And they put this question to him, saying, Why then are you giving baptism if you are not the Christ, or Elijah, or the prophet?
και ηρωτησαν αυτον και ειπον αυτω τι ουν βαπτιζεις ει συ ουκ ει ο χριστος ουτε ηλιας ουτε ο προφητης
- 26 Johannes antwoordde hun, zeggende: Ik doop met water, maar Hij staat midden onder ulieden, Dien gij niet kent;
John's answer was: I give baptism with water; but there is one among you of whom you have no knowledge;
απεκριθη αυτοις ο ιωαννης λεγων εγω βαπτιζω εν υδατι μεσος δε υμων εστηκεν ον υμεις ουκ οιδατε

- 27 Dezelve is het, Die na mij komt, Welke voor mij geworden is, Wien ik niet waardig ben, dat ik Zijn schoenriem zou ontbinden.
It is he who is coming after me; I am not good enough to undo his shoes.
αυτος εστιν ο οπισω μου ερχομενος ος εμπροσθεν μου γεγονεν ου εγω ουκ ειμι αξιος ινα λυσω αυτου τον ιμαντα του υποδηματος
- 28 Deze dingen zijn geschied in Bethabara, over de Jordaan, waar Johannes was dopende.
These things took place at Bethany on the other side of the Jordan, where John was giving baptism.
ταυτα εν βηθαβαρα εγενετο περαν του ιορδανου οπου ην ιωαννης βαπτιζων
- 29 Des anderen daags zag Johannes Jezus tot zich komende, en zeide: Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt!
The day after, John sees Jesus coming to him and says, See, here is the Lamb of God who takes away the sin of the world!
τη επαυριον βλεπει ο ιωαννης τον ιησουν ερχομενον προς αυτον και λεγει ιδε ο αμνος του θεου ο αιρων την αμαρτιαν του κοσμου
- 30 Deze is het, van Welken ik gezegd heb: Na mij komt een Man, Die voor mij geworden is, want Hij was eer dan ik.
This is he of whom I said, One is coming after me who is put over me because he was in existence before me.
ουτος εστιν περι ου εγω ειπον οπισω μου ερχεται ανηρ ος εμπροσθεν μου γεγονεν οτι πρωτος μου ην
- 31 En ik kende Hem niet; maar opdat Hij aan Israel zou geopenbaard worden, daarom ben ik gekomen, dopende met het water.
I myself had no knowledge of him, but I came giving baptism with water so that he might be seen openly by Israel.
καγω ουκ ηδεν αυτον αλλ ινα φανερωθη τω ισραηλ δια τουτο ηλθον εγω εν τω υδατι βαπτιζων
- 32 En Johannes getuigde, zeggende: Ik heb den Geest zien nederdalen uit den hemel, gelijk een duif, en bleef op Hem.
And John gave this witness, saying, I saw the Spirit coming down from heaven like a dove and resting on him.
και εμαρτυρησεν ιωαννης λεγων οτι τεθεαμαι το πνευμα καταβαινον ωσει περιστεραν εξ ουρανου και εμεινεν επ αυτον
- 33 En ik kende Hem niet; maar Die mij gezonden heeft, om te dopen met water, Die had mij gezegd: Op Welken gij den Geest zult zien nederdalen, en op Hemblijven, Deze is het, Die met den Heiligen Geest doopt.
I had no knowledge who he was, but he who sent me to give baptism with water said to me, The one on whom you see the Spirit coming down and resting, it is he who gives baptism with the Holy Spirit.
καγω ουκ ηδεν αυτον αλλ ο πεμψας με βαπτιζειν εν υδατι εκεινος μοι ειπεν εφ ον αν ιδης το πνευμα καταβαινον και μενον επ αυτον ουτος εστιν ο βαπτιζων εν πνευματι αγιω
- 34 En ik heb gezien, en heb getuigd, dat Deze de Zoon van God is.
This I saw myself and my witness is that he is the Son of God.
καγω εωρακα και μεμαρτυρηκα οτι ουτος εστιν ο υιος του θεου
- 35 Des anderen daags wederom stond Johannes, en twee uit zijn discipelen.
The day after, John was there again with two of his disciples;
τη επαυριον παλιν εισηκει ο ιωαννης και εκ των μαθητων αυτου δυο
- 36 En ziende op Jezus, daar wandelende, zeide hij: Ziet, het Lam Gods!
And looking at Jesus while he was walking he said, See, there is the Lamb of God!
και εμβλεψας τω ιησου περιπατουντι λεγει ιδε ο αμνος του θεου
- 37 En die twee discipelen hoorden hem dat spreken, en zij volgden Jezus.
Hearing what he said, the two disciples went after Jesus.
και ηκουσαν αυτου οι δυο μαθηται λαλουντος και ηκολουθησαν τω ιησου
- 38 En Jezus Zich omkerende, en ziende hen volgen, zeide tot hen:
+
στραφεις δε ο ιησους και θεασαμενος αυτους ακολουθουντας λεγει αυτοις τι ζητετε οι δε ειπον αυτω ραββι ο λεγεται ερμηνευομενον διδασκαλε που μενεις
- 38 En Jezus Zich omkerende, en ziende hen volgen, zeide tot hen:
And Jesus, turning round, saw them coming after him and said to them, What are you looking for? They said to him, Rabbi (which is to say, Master), where are you living?
στραφεις δε ο ιησους και θεασαμενος αυτους ακολουθουντας λεγει αυτοις τι ζητετε οι δε ειπον αυτω ραββι ο λεγεται ερμηνευομενον διδασκαλε που μενεις

- 39 Wat zoekt gij? En zij zeiden tot Hem: Rabbi! (hetwelk is te zeggen, overgezet zijnde, Meester) waar woont Gij?
He said to them, Come and see. They went with him then and saw where he was living; and they were with him all that day: it was then about the tenth hour of the day.
λεγει αυτοις ερχεσθε και ιδετε ηλθον και ειδον που μενει και παρ αυτω εμειναν την ημεραν εκεινην ωρα δε ην ως δεκατη
- 40 Hij zeide tot hen: Komt en ziet! Zij kwamen en zagen, waar Hij woonde, en bleven dien dag bij Hem. En het was omtrent de tiende ure.
Andrew, Simon Peter's brother, was one of the two men who, hearing what John said, went after Jesus.
ην ανδρεας ο αδελφος σιμωνος πετρου εις εκ των δυο των ακουσαντων παρα ιωαννου και ακολουθησαντων αυτω
- 41 Andreas, de broeder van Simon Petrus, was een van de twee, die het van Johannes gehoord hadden, en Hem gevolgd waren.
Early in the morning he came across his brother and said to him, We have made discovery! It is the Messiah! (which is to say, the Christ).
ευρισκει ουτος πρωτος τον αδελφον τον ιδιον σιμωνα και λεγει αυτω ευρηκαμεν τον μεσσιαν ο εστιν μεθερμηνευομενον ο χριστος
- 42 Deze vond eerst zijn broeder Simon, en zeide tot hem: Wij hebben gevonden den Messias, hetwelk is, overgezet zijnde, de Christus.
And he took him to Jesus. Looking at him fixedly Jesus said, You are Simon, the son of John; your name will be Cephas (which is to say, Peter).
και ηγαγεν αυτον προς τον ιησουν εμβλεψας δε αυτω ο ιησους ειπεν συ ει σιμων ο υιος ιωνα συ κληθηση κηφας ο ερμηνευεται πετρος
- 43 En hij leidde hem tot Jezus. En Jezus, hem aanziende, zeide: Gij zijt Simon, de zoon van Jonas; gij zult genaamd worden Cefas, hetwelk overgezet wordt Petrus.
The day after this, Jesus had a desire to go into Galilee. He came across Philip and said to him, Come and be my disciple.
τη επαυριον ηθελησεν ο ιησους εξελθειν εις την γαλιλαιαν και ευρισκει φιλιππον και λεγει αυτω ακολουθει μοι
- 44 Des anderen daags wilde Jezus heengaan naar Galilea, en vond Filippus, en zeide tot hem: Volg Mij.
Now Philip's town was Beth-saida, where Andrew and Peter came from.
ην δε ο φιλιππος απο βηθσαιδα εκ της πολεως ανδρεου και πετρου
- 45 Filippus nu was van Bethsaida, uit de stad van Andreas en Petrus.
Philip came across Nathanael and said to him, We have made a discovery! It is he of whom Moses, in the law, and the prophets were writing, Jesus of Nazareth, the son of Joseph.
ευρισκει φιλιππος τον ναθαναηλ και λεγει αυτω ον εγραψεν μωσης εν τω νομω και οι προφηται ευρηκαμεν ιησουν τον υιον του ιωσηφ τον απο ναζαρετ
- 46 Filippus vond Nathanael en zeide tot hem: Wij hebben Dien gevonden, van Welken Mozes in de wet geschreven heeft, en de profeten, namelijk Jezus, denzoon van Jozef, van Nazareth.
Nazareth! said Nathanael, Is it possible for any good to come out of Nazareth? Philip said to him, Come and see.
και ειπεν αυτω ναθαναηλ εκ ναζαρετ δυναται τι αγαθον ειναι λεγει αυτω φιλιππος ερχου και ιδε
- 47 En Nathanael zeide tot hem: Kan uit Nazareth iets goeds zijn? Filippus zeide tot hem: Kom en zie.
Jesus saw Nathanael coming to him and said of him, See, here is a true son of Israel in whom there is nothing false.
ειδεν ο ιησους τον ναθαναηλ ερχομενον προς αυτον και λεγει περι αυτου ιδε αληθως ισραηλιτης εν ω δολος ουκ εστιν
- 48 Jezus zag Nathanael tot Zich komen, en zeide tot hem: Zie, waarlijk een Israeliet, in welchen geen bedrog is.
Nathanael said to him, Where did you get knowledge of me? In answer Jesus said, Before Philip was talking with you, while you were still under the fig-tree, I saw you.
λεγει αυτω ναθαναηλ ποθεν με γνωσκαεις απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτω προ του σε φιλιππον φωνησαι οντα υπο την συκην ειδον σε
- 49 Nathanael zeide tot Hem: Van waar kent Gij mij? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Eer u Filippus riep, daar gij onder den vijgeboom waart, zag Ik u.
Nathanael said to him, Rabbi, you are the Son of God, you are King of Israel!
απεκριθη ναθαναηλ και λεγει αυτω ραββι συ ει ο υιος του θεου συ ει ο βασιλευς του ισραηλ
- 50 Nathanael antwoordde en zeide tot Hem: Rabbi! Gij zijt de Zone Gods, Gij zijt de Koning Israels.
In answer Jesus said to him, You have faith because I said to you, I saw you under the fig-tree. You will see greater things than these.
απεκριθη ιησους και ειπεν αυτω οτι ειπον σοι ειδον σε υποκατω της συκης πιστευεις μειζω τουτων οφει
- 51 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Omdat Ik u gezegd heb: Ik zag u onder de vijgeboom, zo gelooft gij; gij zult grotere dingen zien dan deze.
And he said to him, Truly I say to you all, You will see heaven opening and God's angels going up and coming down on the Son of man.
και λεγει αυτω αμην αμην λεγω υμιν απ αρτι οψεσθε τον ουρανον ανεωγοτα και τους αγγελους του θεου αναβαινοντας και καταβαινοντας επι τον υιον του ανθρωπου
- 1 En op den derden dag was er een bruiloft te Kana in Galilea; en de moeder van Jezus was aldaar.
On the third day two people were going to be married at Cana in Galilee. The mother of Jesus was there:
και τη ημερα τη τριτη γαμος εγενετο εν κανα της γαλιλαιας και ην η μητηρ του ιησου εκει

- 2 En Jezus was ook genood, en Zijn discipelen, tot de bruiloft.
And Jesus with his disciples came as guests.
εκλήθη δε και ο ιησους και οι μαθηται αυτου εις τον γαμον
- 3 En als er wijn ontbrak, zeide de moeder van Jezus tot Hem: Zij hebben geen wijn.
When they had not enough wine, the mother of Jesus said to him, They have no wine.
και υστερησαντος οινου λεγει η μητηρ του ιησου προς αυτον οινον ουκ εχουσιν
- 4 Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat heb Ik met u te doen? Mijn ure is nog niet gekomen.
Jesus said to her, Woman, this is not your business; my time is still to come.
λεγει αυτη ο ιησους τι εμοι και σοι γυναι ουπω ηκει η ωρα μου
- 5 Zijn moeder zeide tot de dienaars: Zo wat Hij ulieden zal zeggen, doet dat.
His mother said to the servants, Whatever he says to you, do it.
λεγει η μητηρ αυτου τοις διακονοις ο τι αν λεγη υμιν ποιησατε
- 6 En aldaar waren zes stenen watervaten gesteld, naar de reiniging der Joden, elk houdende twee of drie metreten.
Now six pots of stone, every one taking two or three firkins of water, were placed there for the purpose of washing, as is the way of the Jews.
ησαν δε εκει υδριαι λιθιναι εξ κειμεναι κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων χωρουσαι ανα μετρητας δυο η τρεις
- 7 Jezus zeide tot hen: Vult de watervaten met water. En zij vulden ze tot boven toe.
Jesus said to the servants, Make the pots full of water. And they made them full to the top.
λεγει αυτοις ο ιησους γεμισατε τας υδριας υδατος και εγεμισαν αυτας εως ανω
- 8 En Hij zeide tot hen: Schept nu, en draagt het tot den hofmeester; en zij droegen het.
Then he said to them, Now take some, and give it to the master of the feast. So they took it to him.
και λεγει αυτοις αντλησατε νυν και φερετε τω αρχιτρικλινω και ηνεγκαν
- 9 Als nu de hofmeester het water, dat wijn geworden was, geproefd had (en hij wist niet, van waar de wijn was; maar de dienaren, die het water geschept hadden, wisten het), zo riep de hofmeester den bruidegom.
After tasting the water which had now become wine, the master of the feast (having no idea where it came from, though it was clear to the servants who took the water out) sent for the newly-married man,
ως δε εγευσατο ο αρχιτρικλινος το υδωρ οινον γεγενημενον και ουκ ηδει ποθεν εστιν οι δε διακονοι ηδειςαν οι ηντληκοτες το υδωρ φωνει τον νυμφιον ο αρχιτρικλινος
- 10 En zeide tot hem: Alle man zet eerst den goeden wijn op, en wanneer men wel gedronken heeft, alsdan den minderen; maar gij hebt den goeden wijn tot nu toe bewaard.
And said to him, Every man first puts out his best wine and when all have had enough he puts out what is not so good; but you have kept the good wine till now.
και λεγει αυτω πας ανθρωπος πρωτον τον καλον οινον τιθησιν και οταν μεθυσθωσιν τότε τον ελασσω συ τετηρηκας τον καλον οινον εως αρτι
- 11 Dit beginsel der tekenen heeft Jezus gedaan te Kana in Galilea, en heeft Zijn heerlijkheid geopenbaard; en Zijn discipelen geloofden in Hem.
This, the first of his signs, Jesus did at Cana in Galilee and let his glory be seen openly; and his disciples put their faith in him.
ταυτην εποιησεν την αρχην των σημειων ο ιησους εν κανα της γαλιλαιας και εφανερωσεν την δοξαν αυτου και επιστευσαν εις αυτον οι μαθηται αυτου
- 12 Daarna ging Hij af naar Kapernaum, Hij, en Zijn moeder, en Zijn broeders, en Zijn discipelen; en zij bleven aldaar niet vele dagen.
After this he went down to Capernaum, with his mother, his brothers, and his disciples, and they were there not more than two or three days.
μετα τουτο κατεβη εις καπερναουμ αυτος και η μητηρ αυτου και οι αδελφοι αυτου και οι μαθηται αυτου και εκει εμειναν ου πολλας ημερας
- 13 En het pascha der Joden was nabij, en Jezus ging op naar Jeruzalem.
The time of the Passover of the Jews was near and Jesus went up to Jerusalem.
και εγγυς ην το πασχα των ιουδαιων και ανεβη εις ιεροσολυμα ο ιησους
- 14 En Hij vond in den tempel, die ossen, en schapen, en duiven verkochten, en de wisselaars daar zittende.
And there in the Temple he saw men trading in oxen and sheep and doves, and he saw the changers of money in their seats:
και ευρεν εν τω ιερω τους πωλουντας βοας και προβατα και περιστερας και τους κερματιστας καθημενους

- 15 En een gesel van touwtjes gemaakt hebbende, dreef Hij ze allen uit den tempel, ook de schapen en de ossen; en het geld der wisselaren stortte Hij uit, enkeerde de tafelen om.
 And he made a whip of small cords and put them all out of the Temple, with the sheep and the oxen, sending in all directions the small money of the changers and overturning their tables;
 και ποιησας φραγελλιον εκ σχοινων παντας εξεβαλεν εκ του ιερου τα τε προβατα και τους βοας και των κολληβιστων εξεχεεν το κερμα και τας τραπεζας ανεστρεψεν
- 16 En Hij zeide tot degenen, die de duiven verkochten: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het huis Mijns Vaders tot een huis van koophandel.
 And to those who were trading in doves he said, Take these things away; do not make my Father's house a market.
 και τοις τας περιστερας πωλουσιν ειπεν αρατε ταυτα εντευθεν μη ποιειτε τον οικον του πατρος μου οικον εμποριου
- 17 En Zijn discipelen werden indachtig, dat er geschreven is: De ijver van Uw huis heeft mij verslonden.
 And it came to the minds of the disciples that the Writings say, I am on fire with passion for your house.
 εμνησθησαν δε οι μαθηται αυτου οτι γεγραμμενον εστιν ο ζηλος του οικου σου κατεφαγεν με
- 18 De Joden antwoordden dan, en zeiden tot Hem: Wat teken toont Gij ons, dat Gij deze dingen doet?
 Then the Jews put this question to him: What sign of authority have you to give us, seeing that you do these things?
 απεκριθησαν ουν οι ιουδαιοι και ειπον αυτω τι σημειον δεικνυεις ημιν οτι ταυτα ποιεις
- 19 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Breekt dezen tempel, en in drie dagen zal Ik denzelven oprichten.
 And Jesus said to them, Send destruction on this Temple and I will put it up again in three days.
 απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτοις λυσατε τον ναον τουτον και εν τρισιν ημεραις εγερω αυτον
- 20 De Joden zeiden dan: Zes en veertig jaren is over dezen tempel gebouwd, en Gij, zult Gij dien in drie dagen oprichten?
 The Jews said, The building of this Temple took forty-six years; and you will put it up in three days!
 ειπον ουν οι ιουδαιοι τεσσαρακοντα και εξ ετεσιν ωκοδομηθη ο ναος ουτος και συ εν τρισιν ημεραις εγερεις αυτον
- 21 Maar Hij zeide dit van den tempel Zijns lichaams.
 But his words were about that holy building which was his body.
 εκεινος δε ελεγεν περι του ναου του σωματος αυτου
- 22 Daarom, als Hij opgestaan was van de doden, werden Zijn discipelen gedachtig, dat Hij dit tot hen gezegd had, en zij geloofden de Schrift, en het woord, dat Jezus gesproken had.
 So when he had come back again from the dead, the memory of these words came back to the disciples, and they had faith in the holy Writings and in the word which Jesus had said.
 οτε ουν ηγερθη εκ νεκρων εμνησθησαν οι μαθηται αυτου οτι τουτο ελεγεν αυτοις και επιστευσαν τη γραφη και τω λογω ω ειπεν ο ιησους
- 23 En als Hij te Jeruzalem was, op het pascha, in het feest, geloofden velen in Zijn Naam, ziende Zijn tekenen, die Hij deed.
 Now while he was in Jerusalem at the feast of the Passover, a great number of people came to have faith in his name, after seeing the signs which he did.
 ως δε ην εν ιεροσολυμοις εν τω πασχα εν τη εορτη πολλοι επιστευσαν εις το ονομα αυτου θεωρουντες αυτου τα σημεια α εποιει
- 24 Maar Jezus Zelf betrouwde hun Zichzelven niet, omdat Hij hen allen kende,
 But Jesus did not have faith in them, because he had knowledge of them all.
 αυτος δε ο ιησους ουκ επιστευεν εαυτον αυτοις δια το αυτον γινωσκειν παντας
- 25 En omdat Hij niet van node had, dat iemand getuigen zou van den mens; want Hij Zelf wist, wat in den mens was.
 He had no need for any witness about man; for he himself had knowledge of what was in man.
 και οτι ου χρειαν ειχεν ινα τις μαρτυρηση περι του ανθρωπου αυτος γαρ εγινωσκεν τι ην εν τω ανθρωπω
- 1 En er was een mens uit de Farizeen, wiens naam was Nicodemus, een overste der Joden;
 Now there was among the Pharisees a man named Nicodemus, who was one of the rulers of the Jews.
 ην δε ανθρωπος εκ των φαρισαιων νικοδημος ονομα αυτω αρχων των ιουδαιων
- 2 Deze kwam des nachts tot Jezus, en zeide tot Hem: Rabbi, wij weten, dat Gij zijt een Leraar van God gekomen; want niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet, zo God met hem niet is.
 He came to Jesus by night and said to him, Rabbi, we are certain that you have come from God as a teacher, because no man would be able to do these signs which you do if God was not with him.
 ουτος ηλθεν προς τον ιησουν νυκτος και ειπεν αυτω ραββι οιδαμεν οτι απο θεου εληλυθας διδασκαλος ουδεις γαρ ταυτα τα σημεια δυναται ποιειν α συ ποιεις εαν μη η ο θεος μετ αυτου
- 3 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.
 Jesus said to him, Truly, I say to you, Without a new birth no man is able to see the kingdom of God.
 απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτω αμην αμην λεγω σοι εαν μη τις γεννηθη ανωθεν ου δυναται ιδειν την βασιλειαν του θεου

- 4 Nicodemus zeide tot Hem: Hoe kan een mens geboren worden, nu oud zijnde? Kan hij ook andermaal in zijner moeders buik ingaan, en geboren worden?
 Nicodemus said to him, How is it possible for a man to be given birth when he is old? Is he able to go into his mother's body a second time and come to birth again?
 λεγει προς αυτον ο νικοδημος πως δυναται ανθρωπος γεννηθηναι γερων ων μη δυναται εις την κοιλιαν της μητρος αυτου δευτερον εισελθειν και γεννηθηναι
- 5 Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan.
 Jesus said in answer, Truly, I say to you, If a man's birth is not from water and from the Spirit, it is not possible for him to go into the kingdom of God.
 απεκριθη ο ιησους αμην αμην λεγω σοι εαν μη τις γεννηθη εξ υδατος και πνευματος ου δυναται εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου
- 6 Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees; en hetgeen uit den Geest geboren is, dat is geest.
 That which has birth from the flesh is flesh, and that which has birth from the Spirit is spirit.
 το γεγεννημενον εκ της σαρκος σαρξ εστιν και το γεγεννημενον εκ του πνευματος πνευμα εστιν
- 7 Verwonder u niet, dat Ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden.
 Do not be surprised that I say to you, It is necessary for you to have a second birth.
 μη θαυμασης οτι ειπον σοι δει υμας γεννηθηναι ανωθεν
- 8 De wind blaast, waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid; maar gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heen gaat; alzo is een iegelijk, die uit den Geestgeboren is.
 The wind goes where its pleasure takes it, and the sound of it comes to your ears, but you are unable to say where it comes from and where it goes: so it is with everyone whose birth is from the Spirit.
 το πνευμα οπου θελει πνει και την φωνην αυτου ακουεις αλλ ουκ οιδας ποθεν ερχεται και που υπαγει ουτως εστιν πας ο γεγεννημενος εκ του πνευματος
- 9 Nicodemus antwoordde en zeide tot Hem: Hoe kunnen deze dingen geschieden?
 And Nicodemus said to him, How is it possible for these things to be?
 απεκριθη νικοδημος και ειπεν αυτω πως δυναται ταυτα γενεσθαι
- 10 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zijt gij een leraar van Israel, en weet gij deze dingen niet?
 And Jesus, answering, said, Are you the teacher of Israel and have no knowledge of these things?
 απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτω συ ει ο διδασκαλος του ισραηλ και ταυτα ου γνωσκεις
- 11 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Wij spreken, wat Wij weten, en getuigen, wat Wij gezien hebben; en gijlieden neemt Onze getuigenis niet aan.
 Truly, I say to you, We say that of which we have knowledge; we give witness of what we have seen; and you do not take our witness to be true.
 αμην αμην λεγω σοι οτι ο οιδαμεν λαλουμεν και ο εωρακαμεν μαρτυρουμεν και την μαρτυριαν ημων ου λαμβανετε
- 12 Indien Ik ulieden de aardse dingen gezegd heb, en gij niet gelooft, hoe zult gij geloven, indien Ik ulieden de hemelse zou zeggen?
 If you have no belief when my words are about the things of earth, how will you have belief if my words are about the things of heaven?
 ει τα επιγεια ειπον υμιν και ου πιστευετε πως εαν ειπω υμιν τα επουρανια πιστευσετε
- 13 En niemand is opgevaren in den hemel, dan Die uit den hemel nedergekomen is, namelijk de Zoon des mensen, Die in de hemel is.
 And no one has ever gone up to heaven but he who came down from heaven, the Son of man.
 και ουδεις αναβεβηκεν εις τον ουρανον ει μη ο εκ του ουρανου καταβας ο υιος του ανθρωπου ο ων εν τω ουρανω
- 14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden;
 As the snake was lifted up by Moses in the waste land, even so it is necessary for the Son of man to be lifted up:
 και καθως μωσης υψωσεν τον οφιν εν τη ερημω ουτως υψωθηναι δει τον υιον του ανθρωπου
- 15 Opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.
 So that whoever has faith may have in him eternal life.
 ινα πας ο πιστεωων εις αυτον μη αποληται αλλ εχη ζωην αιωνιον
- 16 Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwigeleven hebbe.
 For God had such love for the world that he gave his only Son, so that whoever has faith in him may not come to destruction but have eternal life.
 ουτως γαρ ηγαπησεν ο θεος τον κοσμον ωστε τον υιον αυτου τον μονογενη εδωκεν ινα πας ο πιστεωων εις αυτον μη αποληται αλλ εχη ζωην αιωνιον

- 17 Want God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden.
 God did not send his Son into the world to be judge of the world; he sent him so that the world might have salvation through him.
 ου γαρ απεστειλεν ο θεος τον υιον αυτου εις τον κοσμον ινα κρινη τον κοσμον αλλ ινα σωθη ο κοσμος δι αυτου
- 18 Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alrede veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam des eniggeboren Zoons van God.
 The man who has faith in him does not come up to be judged; but he who has no faith in him has been judged even now, because he has no faith in the name of the only Son of God.
 ο πιστευων εις αυτον ου κρινεται ο δε μη πιστευων ηδη κεκριται οτι μη πεπιστευκεν εις το ονομα του μονογενου υιου του θεου
- 19 En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos.
 And this is the test by which men are judged: the light has come into the world and men have more love for the dark than for the light, because their acts are evil.
 αυτη δε εστιν η κρισις οτι το φως εληλυθεν εις τον κοσμον και ηγαπησαν οι ανθρωποι μαλλον το σκοτος η το φως ην γαρ πονηρα αυτων τα εργα
- 20 Want een iegelijk, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden.
 The light is hated by everyone whose acts are evil and he does not come to the light for fear that his acts will be seen.
 πας γαρ ο φαυλα πρασσων μισει το φως και ουκ ερχεται προς το φως ινα μη ελεγχθη τα εργα αυτου
- 21 Maar die de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn.
 But he whose life is true comes to the light, so that it may be clearly seen that his acts have been done by the help of God.
 ο δε ποιων την αληθειαν ερχεται προς το φως ινα φανερωθη αυτου τα εργα οτι εν θεω εστιν ειργασμενα
- 22 Na dezen kwam Jezus en Zijn discipelen in het land van Judea, en onthield Zich aldaar met hen, en doopte.
 After these things Jesus and his disciples went into the land of Judaea, and there he was with them for some time, giving baptism.
 μετα ταυτα ηλθεν ο ιησους και οι μαθηται αυτου εις την ιουδαιαν γην και εκει διετριβεν μετ αυτων και εβαπτισεν
- 23 En Johannes doopte ook in Enon bij Salim, dewijl aldaar vele wateren waren; en zij kwamen daar, en werden gedoopt.
 Now John was then giving baptism at Aenon near Salim, because there was much water there; and people came and were given baptism.
 ην δε και ιωαννης βαπτισων εν αιων εγγυς του σαλειμ οτι υδατα πολλα ην εκει και παρεγινοντο και εβαπτισοντο
- 24 Want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen.
 For at this time John had not been put into prison.
 ουπω γαρ ην βεβλημενος εις την φυλακην ο ιωαννης
- 25 Er rees dan een vraag van enigen uit de discipelen van Johannes met de Joden over de reiniging.
 Then a question came up between John's disciples and a Jew about washing.
 εγενετο ουν ζητησις εκ των μαθητων ιωαννου μετα ιουδαιων περι καθαρισμου
- 26 En zij kwamen tot Johannes, en zeiden tot hem: Rabbi, Die met u was over de Jordaan, Welken gij getuigenis gaaft, zie, Die doopt, en zij komen allen tot Hem.
 And they went to John and said to him, Rabbi, the man who was with you on the other side of the Jordan, the man to whom you gave witness, is now giving baptism, and everyone is going to him.
 και ηλθον προς τον ιωαννην και ειπον αυτω ραββι ος ην μετα σου περαν του ιορδανου ω συ μεμαρτυρηκας ιδε ουτος βαπτισει και παντες ερχονται προς αυτον
- 27 Johannes antwoordde en zeide: Een mens kan geen ding aannemen, zo het hem uit de hemel niet gegeven zij.
 And this was John's answer: A man is unable to have anything if it is not given to him from heaven.
 απεκριθη ιωαννης και ειπεν ου δυναται ανθρωπος λαμβανειν ουδεν εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του ουρανου
- 28 Gijzelven zijt mijn getuigen, dat ik gezegd heb: Ik ben de Christus niet; maar dat ik voor Hem heen uitgezonden ben.
 You yourselves give witness that I said, I am not the Christ. What I said was, I am sent before the Christ.
 αυτοι υμεις μοι μαρτυρειτε οτι ειπον ουκ ειμι εγω ο χριστος αλλ οτι απεσταλμενος ειμι εμπροσθεν εκεινου
- 29 Die de bruid heeft, is de bruidegom, maar de vriend des bruidegoms, die staat en hem hoort, verblijdt zich met blijdschap om de stem des bruidegoms. Zo is dan deze mijn blijdschap vervuld geworden.
 He who has the bride is the husband: but the husband's friend, whose place is by his side and whose ears are open to him, is full of joy because of the husband's voice: such is my joy, and it is complete.
 ο εχων την νυμφην νυμφιος εστιν ο δε φιλος του νυμφιου ο εστηκως και ακουων αυτου χαρα χαιρει δια την φωνην του νυμφιου αυτη ουν η χαρα η εμη πεπληρωται

- 30 Hij moet wassen, maar ik minder worden.
He has to become greater while I become less.
εκεινον δει αυξανειν εμε δε ελαττουσθαι
- 31 Die van boven komt, is boven allen; die uit de aarde is voortgekomen die is uit de aarde, en spreekt uit de aarde. Die uit den hemel komt, is boven allen.
He who comes from heaven is greater than all others: he who comes from earth is of the earth, and of the earth are his words: he who comes from heaven is over all.
ο ανωθεν ερχομενος επανω παντων εστιν ο ων εκ της γης εκ της γης εστιν και εκ της γης λαλει ο εκ του ουρανου ερχομενος επανω παντων εστιν
- 32 En hetgeen Hij gezien en gehoord heeft, dat getuigt Hij; en Zijn getuigenis neemt niemand aan.
He gives witness of what he has seen and of what has come to his ears; and no man takes his witness as true.
και ο εωρακεν και ηκουσεν τουτο μαρτυρει και την μαρτυριαν αυτου ουδεις λαμβανει
- 33 Die Zijn getuigenis aangenomen heeft, die heeft verzegeld, dat God waarachtig is.
He who so takes his witness has made clear his faith that God is true.
ο λαβων αυτου την μαρτυριαν εσφραγισεν οτι ο θεος αληθης εστιν
- 34 Want Dien God gezonden heeft, Die spreekt de woorden Gods; want God geeft Hem de Geest niet met mate.
For he whom God has sent says God's words; and God does not give him the Spirit by measure.
ον γαρ απεστειλεν ο θεος τα ρηματα του θεου λαλει ου γαρ εκ μετρου διδωσιν ο θεος το πνευμα
- 35 De Vader heeft den Zoon lief, en heeft alle dingen in Zijn hand gegeven.
The Father has love for the Son and has put all things into his hands.
ο πατηρ αγαπα τον υιον και παντα δεδωκεν εν τη χειρι αυτου
- 36 Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.
He who has faith in the Son has eternal life; but he who has not faith in the Son will not see life; God's wrath is resting on him.
ο πιστευων εις τον υιον εχει ζωην αιωνιον ο δε απειθων τω υιω ουκ οφεται ζωην αλλ η οργη του θεου μενει επ αυτον
- 1 Als dan de Heere verstond, dat de Farizeen gehoord hadden, dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes;
Now when it was clear to the Lord that word had come to the ears of the Pharisees that Jesus was making more disciples than John and was giving them baptism
ως ουν εγνω ο κυριος οτι ηκουσαν οι φαρισαιοι οτι ιησους πλειονας μαθητας ποιει και βαπτιζει η ιωαννης
- 2 (Hoewel Jezus zelf niet doopte, maar Zijn discipelen),
(Though, in fact, it was his disciples who gave baptism, not Jesus himself),
κατοιγε ιησους αυτος ουκ εβαπτιζεν αλλ οι μαθηται αυτου
- 3 Zo verliet Hij Judea, en ging wederom heen naar Galilea.
He went out of Judaea into Galilee again.
αφηκεν την ιουδαιαν και απηλθεν παλιν εις την γαλιλαιαν
- 4 En Hij moest door Samaria gaan.
And it was necessary for him to go through Samaria.
εδει δε αυτον διερχεσθαι δια της σαμαρειας
- 5 Hij kwam dan in een stad van Samaria, genaamd Sichar, nabij het stuk land, hetwelk Jakob zijn zoon Jozef gaf.
So he came to a town of Samaria which was named Sychar, near to the bit of land which Jacob gave to his son Joseph:
ερχεται ουν εις πολιν της σαμαρειας λεγομενη συχαρ πλησιον του χωριου ο εδωκεν ιακωβ ιωσηφ τω υιω αυτου
- 6 En aldaar was de fontein Jakobs. Jezus dan, vermoeid zijnde van de reize, zat alzo neder nevens de fontein. Het was omtrent de zesde ure.
Now Jacob's fountain was there. Jesus, being tired after his journey, was resting by the fountain. It was about the sixth hour.
ην δε εκει πηγη του ιακωβ ο ουν ιησους κεκοπιακως εκ της οδοιποριας εκαθεζετο ουτως επι τη πηγη ωρα ην ωσει εκτη
- 7 Er kwam een vrouw uit Samaria om water te putten. Jezus zeide tot haar: Geef Mij te drinken.
A woman of Samaria came to get water, and Jesus said to her, Give me some water.
ερχεται γυνη εκ της σαμαρειας αντλησαι υδωρ λεγει αυτη ο ιησους δος μοι πειν

- 8 (Want Zijn discipelen waren heengegaan in de stad, opdat zij zouden spijze kopen.)
For his disciples had gone to the town to get food.
 οι γαρ μαθηται αυτου απεληλυθεισαν εις την πολιν ινα τροφας αγορασωσιν
- 9 Zo zeide dan de Samaritaanse vrouw tot Hem: Hoe begeert Gij, Die een Jood zijt, van mij te drinken, die een Samaritaanse vrouw ben? Want de Joden houdengeen gemeenschap met de Samaritanen.
The woman of Samaria said to him, Why do you, a Jew, make a request for water to me, a woman of Samaria? She said this because Jews have nothing to do with the people of Samaria.
 λεγει ουν αυτω η γυνη η σαμαρειτις πως συ ιουδαιος ον παρ εμου πειν αιτεις ουσης γυναικος σαμαρειτιδος ου γαρ συγχρονται ιουδαιοι σαμαρειταις
- 10 Jezus antwoordde en zeide tot haar: Indien gij de gave Gods kendet, en Wie Hij is, Die tot u zegt: Geef Mij te drinken, zo zoudt gij van Hem hebben begeerd, en Hij zoude u levend water gegeven hebben.
In answer Jesus said, If you had knowledge of what God gives freely and who it is who says to you, Give me water, you would make your prayer to him, and he would give you living water.
 απεκριθη ιησους και ειπεν αυτη η ηδεις την δωρεαν του θεου και τις εστιν ο λεγων σοιδος μοι πειν συ αν ητησας αυτον και εδωκεν αν σοι υδωρ ζων
- 11 De vrouw zeide tot Hem: Heere! Gij hebt niet om mede te putten, en de put is diep; van waar hebt Gij dan het levend water?
The woman said to him, Sir, you have no vessel and the fountain is deep; from where will you get the living water?
 λεγει αυτω η γυνη κυριε ουτε αντλημα εχεις και το φρεαρ εστιν βαθυ ποθεν ουν εχεις το υδωρ το ζων
- 12 Zijt Gij meerder dan onze vader Jakob, die ons den put gegeven heeft, en hijzelf heeft daaruit gedronken, en zijn kinderen en zijn vee?
Are you greater than our father Jacob who gave us the fountain and took the water of it himself, with his children and his cattle?
 μη συ μειζων ει του πατρος ημων ιακωβ ος εδωκεν ημιν το φρεαρ και αυτος εξ αυτου επιν και οι υιοι αυτου και τα θρεμματα αυτου
- 13 Jezus antwoordde, en zeide tot haar: Een ieder, die van dit water drinkt, zal wederom dorsten:
Jesus said to her, Everyone who takes this water will be in need of it again:
 απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτη πας ο πινων εκ του υδατος τουτου διψησει παλιν
- 14 Maar zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water, dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven.
But whoever takes the water I give him will never be in need of drink again; for the water I give him will become in him a fountain of eternal life.
 ος δ αν πιη εκ του υδατος ου εγω δωσω αυτω ου μη διψηση εις τον αιωνα αλλα το υδωρ ο δωσω αυτω γενησεται εν αυτω πηγη υδατος αλλομενου εις ζωην αιωνιον
- 15 De vrouw zeide tot Hem: Heere, geef mij dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet moet komen, om te putten.
The woman said to him, Sir, give me this water, so that I may not be in need again of drink and will not have to come all this way for it.
 λεγει προς αυτον η γυνη κυριεδος μοι τουτου το υδωρ ινα μη διψω μηδε ερχομαι ενθαδε αντλειν
- 16 Jezus zeide tot haar: Ga heen, roep uw man, en kom hier.
Jesus said to her, Go, get your husband and come back here with him.
 λεγει αυτη ο ιησους υπαγε φωνησον τον ανδρα σου και ελθε ενθαδε
- 17 De vrouw antwoordde en zeide: Ik heb geen man. Jezus zeide tot haar: Gij hebt wel gezegd: Ik heb geen man.
In answer, the woman said, I have no husband. Jesus said to her, You have said rightly, I have no husband:
 απεκριθη η γυνη και ειπεν ουκ εχω ανδρα λεγει αυτη ο ιησους καλωσ ειπας οτι ανδρα ουκ εχω
- 18 Want gij hebt vijf mannen gehad, en dien gij nu hebt, is uw man niet; dat hebt gij met waarheid gezegd.
You have had five husbands, and the man you have now is not your husband: that was truly said.
 πεντε γαρ ανδρας εσχες και νυν ον εχεις ουκ εστιν σου ανηρ τουτου αληθες ειρηκας
- 19 De vrouw zeide tot Hem: Heere, ik zie, dat Gij een profeet zijt.
The woman said to him, Sir, I see that you are a prophet.
 λεγει αυτω η γυνη κυριε θεωρω οτι προφητης ει συ
- 20 Onze vaders hebben op deze berg aangebeden; en gijlieden zegt, dat te Jeruzalem de plaats is, waar men moet aanbidden.
Our fathers gave worship on this mountain, but you Jews say that the right place for worship is in Jerusalem.
 οι πατερες ημων εν τουτω τω ορει προσεκυνησαν και υμεις λεγετε οτι εν ιεροσολυμοις εστιν ο τοπος οπου δει προσκυνειν

- 21 Jezus zeide tot haar: Vrouw, geloof Mij, de ure komt, wanneer gijlieden, noch op dezen berg, noch te Jeruzalem, den Vader zult aanbidden.
Jesus said to her, Woman, take my word for this; the time is coming when you will not give worship to the Father on this mountain or in Jerusalem.
λεγει αυτη ο ιησους γυναι πιστευσον μοι οτι ερχεται ωρα οτε ουτε εν τω ορει τουτω ουτε εν ιεροσολυμοις προσκυνησετε τω πατρι
- 22 Gijlieden aanbidt, wat gij niet weet; wij aanbidden, wat wij weten; want de zaligheid is uit de Joden.
You give worship, but without knowledge of what you are worshipping; we give worship to what we have knowledge of: for salvation comes from the Jews.
υμεις προσκυνειτε ο ουκ οιδατε ημεις προσκυνουμεν ο οιδαμεν οτι η σωτηρια εκ των ιουδαιων εστιν
- 23 Maar de ure komt, en is nu, wanneer de ware aanbidders den Vader aanbidden zullen in geest en waarheid; want de Vader zoekt ook dezulken, die Hem alzoaanbidden.
But the time is coming, and is even now here, when the true worshippers will give worship to the Father in the true way of the spirit, for these are the worshippers desired by the Father.
αλλ ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι αληθινοι προσκυνηται προσκυνησουσιν τω πατρι εν πνευματι και αληθεια και γαρ ο πατηρ τοιουτους ζητει τους προσκυνοντας αυτον
- 24 God is een Geest, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.
God is Spirit: then let his worshippers give him worship in the true way of the spirit.
πνευμα ο θεος και τους προσκυνοντας αυτον εν πνευματι και αληθεια δει προσκυνειν
- 25 De vrouw zeide tot Hem: Ik weet, dat de Messias komt (Die genaamd wordt Christus); wanneer Die zal gekomen zijn, zo zal Hij ons alle dingen verkondigen.
The woman said to him, I am certain that the Messiah, who is named Christ, is coming; when he comes he will make all things clear to us.
λεγει αυτω η γυνη οίδα οτι μεσσιας ερχεται ο λεγομενος χριστος οταν ελθη εκεινος αναγγελοι ημιν παντα
- 26 Jezus zeide tot haar: Ik ben het, Die met u spreek.
Jesus said to her, I, who am talking to you, am he.
λεγει αυτη ο ιησους εγω ειμι ο λαλων σοι
- 27 En daarop kwamen Zijn discipelen en verwonderden zich, dat Hij met een vrouw sprak. Nochtans zeide niemand: Wat vraagt Gij, of: Wat spreekt Gij methaar?
At that point the disciples came back, and they were surprised to see him talking to a woman; but not one of them said to him, What is your purpose? or, Why are you talking to her?
και επι τουτω ηλθον οι μαθηται αυτου και εθαυμασαν οτι μετα γυναικος ελαλει ουδεις μεντοι ειπεν τι ζητεις η τι λαλεις μετ αυτης
- 28 Zo verliet de vrouw dan haar watervat, en ging heen in de stad en zeide tot de lieden:
Then the woman put down her water-pot and went into the town, and said to the people,
αφηκεν ουν την υδριαν αυτης η γυνη και απηλθεν εις την πολιν και λεγει τοις ανθρωποις
- 29 Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?
Come and see a man who has been talking to me of everything I ever did! Is it possible that this is the Christ?
δευτε ιδετε ανθρωπον ος ειπεν μοι παντα οσα εποιησα μητι ουτος εστιν ο χριστος
- 30 Zij dan gingen uit de stad, en kwamen tot Hem.
So they went out of the town and came to him.
εξηλθον ουν εκ της πολεως και ηρχοντο προς αυτον
- 31 En ondertussen baden Hem de discipelen, zeggende: Rabbi, eet.
While this was taking place, the disciples were saying to Jesus, Master, take some food.
εν δε τω μεταξυ ηρωτων αυτον οι μαθηται λεγοντες ραββι φαγε
- 32 Maar Hij zeide tot hen: Ik heb een spijs om te eten, die gij niet weet.
But he said to them, I have food of which you have no knowledge.
ο δε ειπεν αυτοις εγω βρωσιν εχω φαγειν ην υμεις ουκ οιδατε
- 33 Zo zeiden dan de discipelen tegen elkander: Heeft Hem iemand te eten gebracht?
So the disciples said one to another, Did anyone give him food?
ελεγον ουν οι μαθηται προς αλληλους μη τις ηνεγκεν αυτω φαγειν
- 34 Jezus zeide tot hen: Mijn spijs is, dat Ik doe den wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbrengende.
Jesus said, My food is to do the pleasure of him who sent me and to make his work complete.
λεγει αυτοις ο ιησους εμον βρωμα εστιν ινα ποιω το θελημα του πεμψαντος με και τελειωσω αυτου το εργον

- 35 Zegt gijlieden niet: Het zijn nog vier maanden, en dan komt de oogst? Ziet, Ik zeg u: Heft uw ogen op en aanschouwt de landen; want zij zijn alrede wit om te oogsten.
You would say, **Four months from now is the time of the grain-cutting. Take a look, I say to you, at the fields; they are even now white for cutting.**
ουχ υμεις λεγετε οτι επι τετραμηνον εστιν και ο θερισμος ερχεται ιδου λεγω υμιν επαρατε τους οφθαλμους υμων και θεασασθε τας χωρας οτι λευκαι εισιν προς θερισμον ηδη
- 36 En die maait, ontvangt loon, en vergadert vrucht ten eeuwigen leven; opdat zich te zamen verblijde, beide, die zaait en die maait.
He who does the cutting now has his reward; he is getting together fruit for eternal life, so that he who did the planting and he who gets in the grain may have joy together.
και ο θεριζων μισθον λαμβανει και συναγει καρπον εις ζωην αιωνιον ινα και ο σπειρων ομου χαιρη και ο θεριζων
- 37 Want hierin is die spreuk waarachtig: Een ander is het, die zaait, en een ander, die maait.
In this the saying is a true one, **One does the planting, and another gets in the grain.**
εν γαρ τουτω ο λογος εστιν ο αληθινος οτι αλλος εστιν ο σπειρων και αλλος ο θεριζων
- 38 Ik heb u uitgezonden, om te maaien, hetgeen gij niet bearbeid hebt; anderen hebben het bearbeid, en gij zijt tot hun arbeid ingegaan.
I sent you to get in grain which you had no hand in planting: other men did that work, and you take the reward.
εγω απεστειλα υμας θεριζειν ο ουχ υμεις κεκοπιακατε αλλοι κεκοπιακασιν και υμεις εις τον κοπον αυτων εισεληλυθατε
- 39 En velen der Samaritanen uit die stad geloofden in Hem, om het woord der vrouw, die getuigde: Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.
Now a number of the people of that town had faith in him because of the woman's witness: He has been talking to me of everything I ever did.
εκ δε της πολεως εκεινης πολλοι επιστευσαν εις αυτον των σαμαρειτων δια τον λογον της γυναικος μαρτυρουσης οτι ειπεν μοι παντα οσα εποιησα
- 40 Als dan de Samaritanen tot Hem gekomen waren, baden zij Hem, dat Hij bij hen bleef; en Hij bleef aldaar twee dagen.
So when the people came to him they made request to him to be among them for a time, and he was there two days.
ως ουν ηλθον προς αυτον οι σαμαρειται ηρωτων αυτον μειναι παρ αυτοις και εμεινεν εκει δυο ημερας
- 41 En er geloofden er veel meer om Zijns words wil;
And a great number more of them came to have faith in him because of what he himself said.
και πολλω πλειους επιστευσαν δια τον λογον αυτου
- 42 En zeiden tot de vrouw: Wij geloven niet meer om uws zeggens wil; want wij zelve hebben Hem gehoord, en weten, dat Deze waarlijk is de Christus, de Zaligmaker der wereld.
And they said to the woman, **Now we have faith, but not because of your story: we ourselves have given ear to his words, and we are certain that he is truly the Saviour of the world.**
τη τε γυναικι ελεγον οτι ουκετι δια την σην λαλιαν πιστευομεν αυτοι γαρ ακηκοαμεν και οιδαμεν οτι ουτος εστιν αληθως ο σωτηρ του κοσμου ο χριστος
- 43 En na de twee dagen ging Hij van daar en ging heen naar Galilea;
And after the two days he went on from there into Galilee.
μετα δε τας δυο ημερας εξηλθεν εκειθεν και απηλθεν εις την γαλιλαιαν
- 44 Want Jezus heeft Zelf getuigd, dat een profet in zijn eigen vaderland geen eer heeft.
For Jesus himself said that a prophet has no honour in the country of his birth.
αυτος γαρ ο ιησους εμαρτυρησεν οτι προφητης εν τη ιδια πατριδι τιμην ουκ εχει
- 45 Als Hij dan in Galilea kwam, ontvingen Hem de Galileers, gezien hebbende al de dingen, die Hij te Jeruzalem op het feest gedaan had; want ook zij waren tothet feest gegaan.
So when he came into Galilee, the Galileans took him to their hearts because of the things which they had seen him do in Jerusalem at the feast--they themselves having been there at the feast.
οτε ουν ηλθεν εις την γαλιλαιαν εδεξαντο αυτον οι γαλιλαιοι παντα εωρακοτες α εποιησεν εν ιεροσολυμοις εν τη εορτη και αυτοι γαρ ηλθον εις την εορτην
- 46 Zo kwam dan Jezus wederom te Kana in Galilea, waar Hij het water wijn gemaakt had. En er was een zeker koninklijk hoveling, wiens zoon krank was, teKapernaum.
So he came to Cana in Galilee, where he had made the water wine. And there was a certain man of high position whose son was ill at Capernaum.
ηλθεν ουν ο ιησους παλιν εις την κανα της γαλιλαιας οπου εποιησεν το υδωρ οινον και ην τις βασιλικος ου ο υιος ησθενει εν καπερναουμ
- 47 Deze, gehoord hebbende, dat Jezus uit Judea in Galilea kwam, ging tot Hem, en bad Hem, dat Hij afkwame, en zijn zoon gezond maakte; want hij lag op zijnsterven.
When it came to his ears that Jesus had come from Judaea into Galilee, he went to him and made a request that he would come down to his son, who was near to death, and make him well.
ουτος ακουσας οτι ιησους ηκει εκ της ιουδαιας εις την γαλιλαιαν απηλθεν προς αυτον και ηρωτα αυτον ινα καταβη και ιασηται αυτου τον υιον ημελλεν γαρ αποθνησκειν
- 48 Jezus dan zeide tot hem: Tenzij dat gijlieden tekenen en wonderen ziet, zo zult gij niet geloven.
Then Jesus said to him, **You will not have faith if you do not see signs and wonders.**
ειπεν ουν ο ιησους προς αυτον εαν μη σημεια και τερατα ιδητε ου μη πιστευσητε

- 49 De koninklijke hoveling zeide tot Hem: Heere, kom af, eer mijn kind sterft.
The man said, Sir, come down before my boy is dead.
λεγει προς αυτον ο βασιλικος κυριε καταβηθι πριν αποθανειν το παιδιον μου
- 50 Jezus zeide tot hem: Ga heen, uw zoon leeft. En de mens geloofde het woord, dat Jezus tot hem zeide, en ging heen.
And Jesus said, Go in peace; your son is living. The man had faith in the word which Jesus said to him and went away.
λεγει αυτω ο ιησους πορευου ο υιος σου ζη και επιστευσεν ο ανθρωπος τω λογω ω ειπεν αυτω ιησους και επορευετο
- 51 En als hij nu afging, kwamen hem zijn dienstknechten tegemoet, en boodschapten, zeggende: Uw kind leeft!
And while he was going down, his servants came to him and said, Your boy is living.
ηδη δε αυτου καταβαινοντος οι δουλοι αυτου απηνητησαν αυτω και απηγγειλαν λεγοντες οτι ο παις σου ζη
- 52 Zo vraagde hij dan van hen de ure, in welke het beter met hem geworden was. En zij zeiden tot hem: Gisteren te zeven ure verliet hem de koorts.
So he put a question to them as to the hour when he became better; and they said to him, The disease went from him yesterday at the seventh hour.
επηθετο ουν παρ αυτων την ωραν εν η κομψοτερον εσχεν και ειπον αυτω οτι χθες ωραν εβδομην αφηκεν αυτον ο πυρετος
- 53 De vader bekende dan, dat het in dezelve ure was, in dewelke Jezus tot hem gezegd had: Uw zoon leeft. En hij geloofde zelf, en zijn gehele huis.
It was clear then to the father that this was the very time at which Jesus said to him, Your son is living. And he had faith in Jesus, he and all his family.
εγνω ουν ο πατηρ οτι εν εκεινη τη ωρα εν η ειπεν αυτω ο ιησους οτι ο υιος σου ζη και επιστευσεν αυτος και η οικια αυτου ολη
- 54 Dit tweede teken heeft Jezus wederom gedaan, als Hij uit Judea in Galilea gekomen was.
Now this is the second sign which Jesus did after he had come out of Judaea into Galilee.
τουτο παλιν δευτερον σημειον εποιησεν ο ιησους ελθων εκ της ιουδαιας εις την γαλιλαιαν
- 1 Na dezen was een feest der Joden, en Jezus ging op naar Jeruzalem.
After these things there was a feast of the Jews, and Jesus went up to Jerusalem.
μετα ταυτα ην εορτη των ιουδαιων και ανεβη ο ιησους εις ιεροσολυμα
- 2 En er is te Jeruzalem aan de Schaaps poort, een badwater, hetwelk in het Hebreuws toegenamd wordt Bethesda, hebbende vijf zalen.
Now in Jerusalem near the sheep-market there is a public bath which in Hebrew is named Beth-zatha. It has five doorways.
εστιν δε εν τοις ιεροσολυμοις επι τη προβατικη κολυμβηθρα η επιλεγομενη εβραιστι βηθεσδα πεντε στοας εχουσα
- 3 In dezelve lag een grote menigte van zieken, blinden, kreupelen, verdorden, wachtende op de roering des waters.
In these doorways there were a great number of people with different diseases: some unable to see, some without the power of walking, some with wasted bodies.
εν ταυταις κατεκειτο πληθος πολυ των ασθενουντων τυφλων χωλων ξηρων εκδεχομενων την του υδατος κινησιν
- 4 Want een engel daalde neder op zekeren tijd in dat badwater, en beroerde het water; die dan eerst daarin kwam, na de beroering van het water, die werd gezond, van wat ziekte hij ook bevangen was.
[]
αγγελος γαρ κατα καιρον καταβαινεν εν τη κολυμβηθρα και εταρασσεν το υδωρ ο ουν πρωτος εμβας μετα την ταραχην του υδατος υγιης εγινετο ω δηποτε κατειχετο νοσηματι
- 5 En aldaar was een zeker mens, die acht en dertig jaren krank gelegen had.
One man was there who had been ill for thirty-eight years.
ην δε τις ανθρωπος εκει τριακονταοκτω ετη εχων εν τη ασθενεια
- 6 Jezus, ziende dezen liggen, en wetende, dat hij nu langen tijd gelegen had, zeide tot hem: Wilt gij gezond worden?
When Jesus saw him there on the floor it was clear to him that he had been now a long time in that condition, and so he said to the man, Is it your desire to get well?
τουτον ιδων ο ιησους κατακειμενον και γνους οτι πολυν ηδη χρονον εχει λεγει αυτω θελεις υγιης γενεσθαι
- 7 De kranke antwoordde Hem: Heere, ik heb geen mens, om mij te werpen in het badwater, wanneer het water beroerd wordt; en terwijl ik kom, zo daalt eenander voor mij neder.
The ill man said in answer, Sir, I have nobody to put me into the bath when the water is moving; and while I am on the way down some other person gets in before me.
απεκριθη αυτω ο ασθενων κυριε ανθρωπον ουκ εχω ινα οταν ταραχθη το υδωρ βαλλη με εις την κολυμβηθραν εν ω δε ερχομαι εγω αλλος προ εμου καταβαινει

- 8 Jezus zeide tot hem: Sta op, neem uw beddeken op, en wandel.
Jesus said to him, Get up, take your bed and go.
λεγει αυτω ο ιησους εγχειν αρων τον κραββατον σου και περιπατει
- 9 En terstond werd de mens gezond, en nam zijn beddeken op en wandelde. En het was sabbat op denzelven dag.
And the man became well straight away, and took up his bed and went. Now that day was the Sabbath.
και ευθεως εγενετο υγιης ο ανθρωπος και ηρεν τον κραββατον αυτου και περιπατει ην δε σαββατον εν εκεινη τη ημερα
- 10 De Joden zeiden dan tot dengene, die genezen was: Het is sabbat; het is u niet geoorloofd het beddeken te dragen.
So the Jews said to the man who had been made well, It is the Sabbath; and it is against the law for you to take up your bed.
ελεγον ουν οι ιουδαιοι τω τεθεραπευμενω σαββατον εστιν ουκ εξεστιν σοι αραι τον κραββατον
- 11 Hij antwoordde hun: Die mij gezond gemaakt heeft, Die heeft mij gezegd: Neem uw beddeken op, en wandel.
He said to them, But he who made me well, said to me, Take up your bed and go.
απεκριθη αυτοις ο ποιησας με υγιη εκεινος μοι ειπεν αρων τον κραββατον σου και περιπατει
- 12 Zij vraagden hem dan: Wie is de Mens, Die u gezegd heeft: Neem uw beddeken op, en wandel?
Then they put to him the question: Who is the man who said to you, Take it up and go?
ηρωτησαν ουν αυτον τις εστιν ο ανθρωπος ο ειπων σοι αρων τον κραββατον σου και περιπατει
- 13 En die gezond gemaakt was, wist niet, Wie Hij was; want Jezus was ontweken, alzo er een grote schare in die plaats was.
Now he who had been made well had no knowledge who it was, Jesus having gone away because of the number of people who were in that place.
ο δε ιαθεις ουκ ηδει τις εστιν ο γαρ ιησους εξενευσεν οχλου οντος εν τω τοπω
- 14 Daarna vond hem Jezus in den tempel, en zeide tot hem: Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet wat ergers geschiede.
After a time Jesus came across him in the Temple and said to him, See, you are well and strong; do no more sin for fear a worse thing comes to you.
μετα ταυτα ευρισκει αυτον ο ιησους εν τω ιερω και ειπεν αυτω ιδε υγιης γεγονας μηκει αμαρτανε ινα μη χειρον τι σοι γενηται
- 15 De mens ging heen, en boodschapte den Joden, dat het Jezus was, Die hem gezond gemaakt had.
The man went away and said to the Jews that it was Jesus who had made him well.
απηλθεν ο ανθρωπος και ανηγγειλεν τοις ιουδαιοις οτι ιησους εστιν ο ποιησας αυτον υγιη
- 16 En daarom vervolgden de Joden Jezus, en zochten Hem te doden, omdat Hij deze dingen op den sabbat deed.
And for this reason the Jews were turned against Jesus, because he was doing these things on the Sabbath.
και δια τουτου εδιωκον τον ιησουν οι ιουδαιοι και εξητουν αυτον αποκτειναι οτι ταυτα εποιει εν σαββατω
- 17 En Jezus antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook.
But his answer was: My Father is still working even now, and so I am working.
ο δε ιησους απεκρινατο αυτοις ο πατηρ μου εως αρτι εργαζεται καγω εργαζομαι
- 18 Daarom zochten dan de Joden te meer Hem te doden, omdat Hij niet alleen den sabbat brak, maar ook zeide, dat God Zijn eigen Vader was, Zichzelven Godeevengelijk makende.
For this cause the Jews had an even greater desire to put Jesus to death, because not only did he not keep the Sabbath but he said God was his Father, so making himself equal with God.
δια τουτου ουν μαλλον εξητουν αυτον οι ιουδαιοι αποκτειναι οτι ου μονον ελυεν το σαββατον αλλα και πατερα ιδιον ελεγεν τον θεον ισον εαυτον ποιων τω θεω
- 19 Jezus dan antwoordde en zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De Zoon kan niets van Zichzelven doen, tenzij Hij den Vader dat ziet doen; want zo watDie doet, hetzelfde doet ook de Zoon desgelijks.
So Jesus made answer and said, Truly I say to you, The Son is not able to do anything himself; he is able to do only what he sees the Father doing; whatever the Father does the Son does it in the same way.
απεκρινατο ουν ο ιησους και ειπεν αυτοις αμην αμην λεγω υμιν ου δυναται ο υιος ποιειν αφ εαυτου ουδεν εαν μη τι βλεπη τον πατερα ποιουντα α γαρ αν εκεινος ποιη ταυτα και ο υιος ομοιως ποιει
- 20 Want de Vader heeft den Zoon lief, en toont Hem alles, wat Hij doet; en Hij zal Hem groter werken tonen dan deze, opdat gij u verwondert.
For the Father has love for the Son and lets him see everything which he does: and he will let him see greater works than these so that you may be full of wonder.
ο γαρ πατηρ φιλει τον υιον και παντα δεικνυσιν αυτω α αυτος ποιει και μειζονα τουτων δειξει αυτω εργα ινα υμεις θαυμαζητε

- 21 Want gelijk de Vader de doden opwekt en levend maakt, alzo maakt ook de Zoon levend, Die Hij wil.
In the same way, as the Father gives life to the dead, even so the Son gives life to those to whom he is pleased to give it.
 ωσπερ γαρ ο πατηρ εγειρει τους νεκρους και ζωοποιει ουτως και ο υιος ους θελει ζωοποιει
- 22 Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel den Zoon gegeven;
The Father is not the judge of men, but he has given all decisions into the hands of the Son;
 ουδε γαρ ο πατηρ κρινει ουδενα αλλα την κρισιν πασαν δεδωκεν τω υιω
- 23 Opdat zij allen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren. Die den Zoon niet eert, eert den Vader niet, Die Hem gezonden heeft.
So that all men may give honour to the Son even as they give honour to the Father. He who gives no honour to the Son gives no honour to the Father who sent him.
 ινα παντες τιμωσιν τον υιον καθως τιμωσιν τον πατερα ο μη τιμων τον υιον ου τιμα τον πατερα τον πεμψαντα αυτον
- 24 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Die Mijn woord hoort, en gelooft Hem, Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven, en komt niet in de verdoemenis, maar is uit den dood overgegaan in het leven.
Truly I say to you, The man whose ears are open to my word and who has faith in him who sent me, has eternal life; he will not be judged, but has come from death into life.
 αμην αμην λεγω υμιν οτι ο τον λογον μου ακουων και πιστευων τω πεμψαντι με εχει ζωην αιωνιον και εις κρισιν ουκ ερχεται αλλα μεταβηκεν εκ του θανατου εις την ζωην
- 25 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.
Truly I say to you, The time is coming, it has even now come, when the voice of the Son of God will come to the ears of the dead, and those hearing it will have life.
 αμην αμην λεγω υμιν οτι ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι νεκροι ακουσονται της φωνης του υιου του θεου και οι ακουσαντες ζησονται
- 26 Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelf, alzo heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelf;
For even as the Father has life in himself, so he has given to the Son to have life in himself.
 ωσπερ γαρ ο πατηρ εχει ζωην εν εαυτω ουτως εδωκεν και τω υιω ζωην εχειν εν εαυτω
- 27 En heeft Hem macht gegeven, ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is.
And he has given him authority to be judge because he is the Son of man.
 και εξουσιαν εδωκεν αυτω και κρισιν ποιειν οτι υιος ανθρωπου εστιν
- 28 Verwondert u daar niet over, want de ure komt, in dewelke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen;
Do not be surprised at this: for the time is coming when his voice will come to all who are in the place of the dead,
 μη θαυμαζετε τουτο οτι ερχεται ωρα εν η παντες οι εν τοις μνημειοις ακουσονται της φωνης αυτου
- 29 En zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis.
And they will come out; those who have done good, into the new life; and those who have done evil, to be judged.
 και εκπορευσονται οι τα αγαθα ποιησαντες εις αναστασιν ζωης οι δε τα φαυλα πραξαντες εις αναστασιν κρισεως
- 30 Ik kan van Mijzelf niets doen. Gelijk Ik hoor, oordeel Ik, en Mijn oordeel is rechtvaardig; want Ik zoek niet Mijn wil, maar den wil des Vaders, Die Mijgezonden heeft.
Of myself I am unable to do anything; as the voice comes to me so I give a decision: and my decision is right because I have no desire to do what is pleasing to myself, but only what is pleasing to him who sent me.
 ου δυναμαι εγω ποιειν απ εμαυτου ουδεν καθως ακουω κρινω και η κρισις η εμη δικαια εστιν οτι ου ζητω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμψαντος με πατρος
- 31 Indien Ik van Mijzelf getuig, Mijn getuigenis is niet waarachtig.
If I gave witness about myself, my witness would not be true.
 εαν εγω μαρτυρω περι εμαυτου η μαρτυρια μου ουκ εστιν αληθης
- 32 Er is een ander, die van Mij getuigt, en Ik weet, dat de getuigenis, welke hij van Mij getuigt, waarachtig is.
There is another who gives witness about me and I am certain that the witness he gives about me is true.
 αλλος εστιν ο μαρτυρων περι εμου και οίδα οτι αληθης εστιν η μαρτυρια ην μαρτυρει περι εμου
- 33 Gijlieden hebt tot Johannes gezonden, en hij heeft der waarheid getuigenis gegeven.
You sent to John and he gave true witness.
 υμεις απεσταλκατε προς ιωαννην και μεμαρτυρηκεν τη αληθεια

- 34 Doch Ik neem geen getuigenis van een mens; maar dit zeg Ik, opdat gijlieden zoudt behouden worden.
But I have no need of a man's witness: I only say these things so that you may have salvation.
 εγω δε ου παρα ανθρωπου την μαρτυριαν λαμβανω αλλα ταυτα λεγω ινα υμεις σωθητε
- 35 Hij was een brandende en lichtende kaars; en gij hebt ulieden voor een korten tijd in zijn licht willen verheugen.
He was a burning and shining light, and for a time you were ready to be happy in his light.
 εκεινος ην ο λυχνος ο καιομενος και φαινων υμεις δε ηθελησατε αγαλλιασθηναι προς ωραν εν τω φωτι αυτου
- 36 Maar Ik heb een getuigenis meerder, dan die van Johannes; want de werken, die Mij de Vader gegeven heeft, om die te volbrengen, dezelve werken, die Ikdoe, getuigen van Mij, dat Mij de Vader gezonden heeft.
But the witness which I have is greater than that of John: the work which the Father has given me to do, the very work which I am now doing, is a witness that the Father has sent me.
 εγω δε εχω την μαρτυριαν μειζω του ιωαννου τα γαρ εργα α εδωκεν μοι ο πατηρ ινα τελειωσω αυτα αυτα τα εργα α εγω ποιω μαρτυρει περι εμου οτι ο πατηρ με απεσταλκεν
- 37 En de Vader, Die Mij gezonden heeft, Die heeft Zelf van Mij getuigd. Gij hebt noch Zijn stem ooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien.
And the Father himself who sent me has given witness about me. Not one of you has ever given ear to his voice; his form you have not seen.
 και ο πεμψας με πατηρ αυτος μεμαρτυρηκεν περι εμου ουτε φωνην αυτου ακηκοατε ποποτε ουτε ειδος αυτου εωρακατε
- 38 En Zijn woord hebt gij niet in u blijvende; want gij gelooft Dien niet, Dien Hij gezonden heeft.
And you have not kept his word in your hearts, because you have not faith in him whom he has sent.
 και τον λογον αυτου ουκ εχετε μενοντα εν υμιν οτι ον απεστειλεν εκεινος τουτω υμεις ου πιστευετε
- 39 Onderzoekt de Schriften; want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van Mij getuigen.
You make search in the holy Writings, in the belief that through them you get eternal life; and it is those Writings which give witness about me.
 ερευνατε τας γραφας οτι υμεις δοκατε εν αυταις ζωην αιωνιον εχειν και εκειναι εισιν αι μαρτυρουσαι περι εμου
- 40 En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben.
And still you have no desire to come to me so that you may have life.
 και ου θελετε ελθειν προς με ινα ζωην εχητε
- 41 Ik neem geen eer van mensen;
I do not take honour from men;
 δοξαν παρα ανθρωπων ου λαμβανω
- 42 Maar Ik ken ulieden, dat gij de liefde Gods in uzelfen niet hebt.
But I have knowledge of you that you have no love for God in your hearts.
 αλλ εγνωκα υμας οτι την αγαπην του θεου ουκ εχετε εν εαυτοις
- 43 Ik ben gekomen in den Naam Mijns Vaders, en gij neemt Mij niet aan; zo een ander komt in zijn eigen naam, dien zult gij aannemen.
I have come in my Father's name, and your hearts are not open to me. If another comes with no other authority but himself, you will give him your approval.
 εγω εληλυθα εν τω ονοματι του πατρος μου και ου λαμβανετε με εαν αλλος ελθη εν τω ονοματι τω ιδιω εκεινον ληψεσθε
- 44 Hoe kunt gij geloven, gij, die eer van elkander neemt, en de eer, die van God alleen is, niet zoekt?
How is it possible for you to have faith while you take honour one from another and have no desire for the honour which comes from the only God?
 πως δυνασθε υμεις πιστευσαι δοξαν παρα αλληλων λαμβανοντες και την δοξαν την παρα του μονου θεου ου ζητειτε
- 45 Meent niet, dat Ik u verklagen zal bij den Vader; die u verklaagt, is Mozes, op welken gij gehoopt hebt.
Put out of your minds the thought that I will say things against you to the Father: the one who says things against you is Moses, on whom you put your hopes.
 μη δοκατε οτι εγω κατηγορησω υμων προς τον πατερα εστιν ο κατηγορων υμων μωσης εις ον υμεις ηλπικατε
- 46 Want indien gij Mozes geloofdet, zo zoudt gij Mij geloven; want hij heeft van Mij geschreven.
If you had belief in Moses you would have belief in me; for his writings are about me.
 ει γαρ επιστευετε μωση επιστευετε αν εμοι περι γαρ εμου εκεινος εγραψεν

- 47 Maar zo gij zijn Schriften niet gelooft, hoe zult gij Mijn woorden geloven? Johannes 6
 If you have no belief in his writings, how will you have belief in my words?
 ει δε τοις εκεινου γραμμασιν ου πιστευετε πως τοις εμοις ρημασιν πιστευσετε
- 1 Na dezen vertrok Jezus over de zee van Galilea, welke is de zee van Tiberias.
 After these things Jesus went away to the other side of the sea of Galilee--that is, the sea of Tiberias.
 μετα ταυτα απηλθεν ο ιησους περαν της θαλασσης της γαλιλαιας της τιβεριαδος
- 2 En Hem volgde een grote schare, omdat zij Zijn tekenen zagen, die Hij deed aan de zieken.
 And a great number of people went after him because they saw the signs which he did on those who were ill.
 και ηκολουθει αυτω οχλος πολυς οτι εωρων αυτου τα σημεια α εποιει επι των ασθενουντων
- 3 En Jezus ging op den berg, en zat aldaar neder met Zijn discipelen.
 Then Jesus went up the mountain and was seated there with his disciples.
 ανηλθεν δε εις το ορος ο ιησους και εκει εκαθητο μετα των μαθητων αυτου
- 4 En het pascha, het feest der Joden, was nabij.
 Now the Passover, a feast of the Jews, was near.
 ην δε εγγυς το πασχα η εορτη των ιουδαιων
- 5 Jezus dan, de ogen opheffende, en ziende, dat een grote schare tot Hem kwam, zeide tot Filippus: Van waar zullen wij broden kopen, opdat deze eten mogen?
 Lifting up his eyes, Jesus saw a great number of people coming to where he was, and he said to Philip, Where may we get bread for all these people?
 επαρας ουν ο ιησους τους οφθαλμους και θεασαμενος οτι πολυς οχλος ερχεται προς αυτον λεγει προς τον φιλιππον ποθεν αγορασομεν αρτους ινα φαγωσιν ουτοι
- 6 (Doch dit zeide Hij, hem beproevende; want Hij wist Zelf, wat Hij doen zou.)
 This he said, testing him: for he had no doubt what he himself would do.
 τουτο δε ελεγεν πειραζων αυτον αυτος γαρ ηδει τι εμελλεν ποιειν
- 7 Filippus antwoordde Hem: Voor tweehonderd penningen brood is voor dezen niet genoeg, opdat een iegelijk van hen een weinig neme.
 Philip made answer, Bread to the value of two hundred pence would not be enough even to give everyone a little.
 απεκριθη αυτω φιλιππος διακοσιων δηναριων αρτοι ουκ αρκουσιν αυτοις ινα εκαστος αυτων βραχυ τι λαβη
- 8 Een van Zijn discipelen, namelijk Andreas, de broeder van Simon Petrus, zeide tot Hem:
 One of his disciples, Andrew, the brother of Simon Peter, said to Jesus,
 λεγει αυτω εις εκ των μαθητων αυτου ανδρεας ο αδελφος σιμωνος πετρου
- 9 Hier is een jongskens, dat vijf gerstebroden heeft, en twee visjes; maar wat zijn deze onder zo velen?
 There is a boy here with five barley cakes and two fishes: but what is that among such a number?
 εστιν παιδαριον εν ωδε ο εχει πεντε αρτους κριθινους και δυο οψαρια αλλα ταυτα τι εστιν εις τοσουτους
- 10 En Jezus zeide: Doet de mensen nederzitten. En er was veel gras in die plaats. Zo zaten dan de mannen neder, omtrent vijf duizend in getal.
 Jesus said, Let the people be seated. Now there was much grass in that place. And those seated on the grass were about five thousand.
 ειπεν δε ο ιησους ποιησατε τους ανθρωπους αναπεσειν ην δε χορτος πολυς εν τω τοπω ανεπεσον ουν οι ανδρες τον αριθμον ωσει πεντακιςχιλιοι
- 11 En Jezus nam de broden, en gedankt hebbende, deelde Hij ze den discipelen, en de discipelen dengenen, die nedergezeten waren; desgelijks ook van de visjes, zoveel zij wilden.
 Then Jesus took the cakes and having given praise to God, he gave them to the people who were seated, and the fishes in the same way, as much as they had need of.
 ελαβεν δε τους αρτους ο ιησους και ευχαριστησας διεδωκεν τοις μαθηταις οι δε μαθηται τοις ανακειμενοις ομοιως και εκ των οψαριων οσον ηθελον
- 12 En als zij verzadigd waren, zeide Hij tot Zijn discipelen: Vergadert de overgeschoten brokken, opdat er niets verloren ga.
 And when they had had enough, Jesus said to his disciples, Take up the broken bits which are over, so that nothing may be wasted.
 ως δε ενεπληθησαν λεγει τοις μαθηταις αυτου συναγαγετε τα περισσευσαντα κλασματα ινα μη τι αποληται
- 13 Zij vergaderden ze dan, en vulden twaalf korven met brokken van de vijf gerstebroden, welke overgeschoten waren dengenen, die gegeten hadden.
 So they took them up: twelve baskets full of broken bits of the five cakes which were over after the people had had enough.
 συνηγαγον ουν και εγεμισαν δωδεκα κοφινους κλασματων εκ των πεντε αρτων των κριθινων α επερισευσεν τοις βεβρωκοσιν

- 14 De mensen dan, gezien hebbende het teken, dat Jezus gedaan had, zeiden: Deze is waarlijk de Profeet, Die in de wereld komen zou.
 And when the people saw the sign which he had done, they said, Truly, this is the prophet who is to come into the world.
 οι ουν ανθρωποι ιδοντες ο εποιησεν σημειον ο ιησους ελεγον οτι ουτος εστιν αληθως ο προφητης ο ερχομενος εις τον κοσμον
- 15 Jezus dan, wetende, dat zij zouden komen, en Hem met geweld nemen, opdat zij Hem Koning maakten, ontweek wederom op den berg, Hij Zelf alleen.
 Now when Jesus saw that the people were about to come and take him by force to make him a king, he went away again up the mountain by himself.
 ιησους ουν γνους οτι μελλουσιν ερχεσθαι και αρπαζειν αυτον ινα ποιησωσιν αυτον βασιλεα ανεχωρησεν παλιν εις το ορος αυτος μονος
- 16 En als het avond geworden was, gingen Zijn discipelen af naar de zee.
 When evening came the disciples went down to the sea;
 ως δε οψια εγενετο κατεβησαν οι μαθηται αυτου επι την θαλασσαν
- 17 En in het schip gegaan zijnde, kwamen zij over de zee naar Kapernaum. En het was alrede duister geworden, en Jezus was tot hen niet gekomen.
 And they took a boat and went across the sea in the direction of Capernaum. By then it was dark and still Jesus had not come to them.
 και εμβαντες εις το πλοιον ηρχοντο περαν της θαλασσης εις καπερναουμ και σκοτια ηδη εγεγονει και ουκ εληλυθει προς αυτους ο ιησους
- 18 En de zee verhief zich, overmits er een grote wind waaide.
 The sea was getting rough because of a strong wind which was blowing.
 η τε θαλασσα ανεμου μεγαλου πνεοντος διηγειρετο
- 19 En als zij omtrent vijf en twintig of dertig stadien gevaren waren, zagen zij Jezus, wandelende op de zee, en komende bij het schip; en zij werden bevreesd.
 After they had gone three or four miles they saw Jesus walking on the sea and coming near to the boat; and they had great fear.
 εληλακοτες ουν ως σταδιους εικοσιπεντε η τριακοντα θεωρουσιν τον ιησουν περιπατουντα επι της θαλασσης και εγγυς του πλοιου γινομενον και εφοβηθησαν
- 20 Maar Hij zeide tot hen: Ik ben het; zijt niet bevreesd.
 But he said to them, It is I, have no fear.
 ο δε λεγει αυτοις εγω ειμι μη φοβεισθε
- 21 Zij hebben dan Hem gewilliglijk in het schip genomen; en terstond kwam het schip aan het land, daar zij naar toe voeren.
 Then they readily took him into the boat: and straight away the boat was at the land to which they were going.
 ηθελον ουν λαβειν αυτον εις το πλοιον και ευθεως το πλοιον εγενετο επι της γης εις ην υπηγον
- 22 Des anderen daags de schare, die aan de andere zijde der zee stond, ziende, dat aldaar geen ander scheepje was dan dat ene, daar Zijn discipelen ingegaanwaren, en dat Jezus met Zijn discipelen in dat scheepje niet was gegaan, maar dat Zijn discipelen alleen weggevaren waren;
 The day after, the people who were on the other side of the sea saw that only one small boat had been there, that Jesus had not gone in that boat with the disciples, but that the disciples had gone away by themselves.
 τη επαυριον ο οχλος ο εστηκως περαν της θαλασσης ιδων οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει ει μη εν εκεινο εις ο ενεβησαν οι μαθηται αυτου και οτι ου συνεισηλθεν τοις μαθηταις αυτου ο ιησους εις το πλοιαριον αλλα μονοι οι μαθηται αυτου απηλθον
- 23 (Doch er kwamen andere scheepjes van Tiberias, nabij de plaats, waar zij het brood gegeten hadden, als de Heere gedankt had.)
 Some other boats, however, came from Tiberias near to the place where they had taken the bread after the Lord had given praise.
 αλλα δε ηλθεν πλοιαρια εκ τιβεριαδος εγγυς του τοπου οπου εφαγον τον αρτον ευχαριστησαντος του κυριου
- 24 Toen dan de schare zag, dat Jezus aldaar niet was, noch Zijn discipelen, zo gingen zij ook in de schepen, en kwamen te Kapernaum, zoekende Jezus.
 So when the people saw that Jesus was not there, or his disciples, they got into those boats and went over to Capernaum looking for Jesus.
 οτε ουν ειδεν ο οχλος οτι ιησους ουκ εστιν εκει ουδε οι μαθηται αυτου ενεβησαν και αυτοι εις τα πλοια και ηλθον εις καπερναουμ ζητουντες τον ιησουν
- 25 En als zij Hem gevonden hadden over de zee, zeiden zij tot Hem: Rabbi, wanneer zijt Gij hier gekomen?
 And when they came across him on the other side of the sea they said, Rabbi, when did you come here?
 και ευροντες αυτον περαν της θαλασσης ειπον αυτω ραββι ποτε ωδε γεγονας
- 26 Jezus antwoordde hun en zeide: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: gij zoekt Mij, niet omdat gij tekenen gezien hebt, maar omdat gij van de broden gegeten hebt, enverzadigd zijt.
 Jesus, answering them, said, Truly I say to you, You come after me, not because you saw signs, but because you were given the bread and had enough.
 απεκριθη αυτοις ο ιησους και ειπεν αμην αμην λεγω υμιν ζηταιτε με ουχ οτι ειδετε σημεια αλλ οτι εφαγετε εκ των αρτων και εχορτασθητε

- 27 Werkt niet om de spijs, die vergaat, maar om de spijs, die blijft tot in het eeuwige leven, welke de Zoon des mensen ulieden geven zal; want Dezen heeft Godde Vader verzegeld.
Let your work not be for the food which comes to an end, but for the food which goes on for eternal life, which the Son of man will give to you, for on him has God the Father put his mark.
εργαζεσθε μη την βρωσιν την απολλυμενην αλλα την βρωσιν την μενουσαν εις ζωην αιωνιον ην ο υιος του ανθρωπου υμιν δωσει τουτον γαρ ο πατηρ εσφραγισεν ο θεος
- 28 Zij zeiden dan tot Hem: Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken?
Then they said to him, How may we do the works of God?
ειπον ουν προς αυτον τι ποιουμεν ινα εργαζωμεθα τα εργα του θεου
- 29 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, Dien Hij gezonden heeft.
Jesus, answering, said to them, This is to do the work of God: to have faith in him whom God has sent.
απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτοις τουτο εστιν το εργον του θεου ινα πιστευσητε εις ον απεστειλεν εκεινος
- 30 Zij zeiden dan tot Hem: Wat teken doet Gij dan, opdat wij het mogen zien, en U geloven? Wat werkt Gij?
So they said, What sign do you give us, so that we may see and have faith in you? What do you do?
ειπον ουν αυτω τι ουν ποιεις συ σημειον ινα ιδωμεν και πιστευσωμεν σοι τι εργαζη
- 31 Onze vaders hebben het Manna gegeten in de woestijn; gelijk geschreven is: Hij gaf hun het brood uit den hemel te eten.
Our fathers had the manna in the waste land, as the Writings say, He gave them bread from heaven.
οι πατερες ημων το μαννα εφαγον εν τη ερημω καθως εστιν γεγραμμενον αρτον εκ του ουρανου εδωκεν αυτοις φαγειν
- 32 Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Mozes heeft u niet gegeven het brood uit den hemel; maar Mijn Vader geeft u dat ware Brood uit denhemel.
Jesus then said to them, Truly I say to you, What Moses gave you was not the bread from heaven; it is my Father who gives you the true bread from heaven.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν ου μωσης δεδωκεν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου αλλ ο πατηρ μου διδωσιν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου τον αληθινον
- 33 Want het Brood Gods is Hij, Die uit den hemel nederdaalt, en Die der wereld het leven geeft.
The bread of God is the bread which comes down out of heaven and gives life to the world.
ο γαρ αρτος του θεου εστιν ο καταβαινων εκ του ουρανου και ζωην διδους τω κοσμω
- 34 Zij zeiden dan tot Hem: Heere, geef ons altijd dit Brood.
Ah, Lord, they said, give us that bread for ever!
ειπον ουν προς αυτον κυριε παντοτε δος ημιν τον αρτον τουτον
- 35 En Jezus zeide tot hen: Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten.
And this was the answer of Jesus: I am the bread of life. He who comes to me will never be in need of food, and he who has faith in me will never be in need of drink.
ειπεν δε αυτοις ο ιησους εγω ειμι ο αρτος της ζωης ο ερχομενος προς με ου μη πειναση και ο πιστευων εις εμε ου μη διψηση ποποτε
- 36 Maar Ik heb u gezegd, dat gij Mij ook gezien hebt, en gij gelooft niet.
But it is as I said to you: you have seen me, and still you have no faith.
αλλ ειπον υμιν οτι και εωρακατε με και ου πιστευετε
- 37 Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.
Whatever the Father gives to me will come to me; and I will not send away anyone who comes to me.
παν ο διδωσιν μοι ο πατηρ προς εμε ηξει και τον ερχομενον προς με ου μη εκβαλω εξω
- 38 Want Ik ben uit den hemel nedergedaald, niet opdat Ik Mijn wil zou doen, maar den wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft.
For I have come down from heaven, not to do my pleasure, but the pleasure of him who sent me.
οτι καταβεβηκα εκ του ουρανου ουχ ινα ποιω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμψαντος με
- 39 En dit is de wil des Vaders, Die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelve opwekke ten uitersten dage.
And this is the pleasure of him who sent me, that I am not to let out of my hands anything which he has given me, but I am to give it new life on the last day.
τουτο δε εστιν το θελημα του πεμψαντος με πατρος ινα παν ο δεδωκεν μοι μη απολεσω εξ αυτου αλλα αναστησω αυτο εν τη εσχατη ημερα
- 40 En dit is de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en Ik zal hemopwekken ten uitersten dage.
This, I say, is my Father's pleasure, that everyone who sees the Son and has faith in him may have eternal life: and I will take him up on the last day.
τουτο δε εστιν το θελημα του πεμψαντος με ινα πας ο θεωρων τον υιον και πιστευων εις αυτον εχη ζωην αιωνιον και αναστησω αυτον εγω τη εσχατη ημερα

- 41 De Joden dan murmureerden over Hem, omdat Hij gezegd had: Ik ben het Brood, Dat uit den hemel nedergedaald is.
Now the Jews said bitter things about Jesus because of his words, I am the bread which came down from heaven.
εγογγυζον ουν οι ιουδαιοι περι αυτου οτι ειπεν εγω ειμι ο αρτος ο καταβας εκ του ουρανου
- 42 En zij zeiden: Is deze niet Jezus, de Zoon van Jozef, Wiens vader en moeder wij kennen? Hoe zegt Deze dan: Ik ben uit den hemel nedergedaald?
And they said, Is not this Jesus, the son of Joseph, whose father and mother we have seen? How is it then that he now says, I have come down from heaven?
και ελεγον ουχ ουτος εστιν ιησους ο υιος ιωσηφ ου ημεις οιδαμεν τον πατερα και την μητερα πως ουν λεγει ουτος οτι εκ του ουρανου καταβηκα
- 43 Jezus antwoordde dan, en zeide tot hen: Murmureert niet onder elkander.
Jesus made answer and said, Do not say things against me, one to another.
απεκριθη ουν ο ιησους και ειπεν αυτοις μη γογγυζετε μετ αλληλων
- 44 Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.
No man is able to come to me if the Father who sent me does not give him the desire to come: and I will take him up from the dead on the last day.
ουδεις δυναται ελθειν προς με εαν μη ο πατηρ ο πεμψας με ελκυση αυτον και εγω αναστησω αυτον τη εσχατη ημερα
- 45 Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan, die het van den Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij.
The writings of the prophets say, And they will all have teaching from God. Everyone whose ears have been open to the teaching of the Father comes to me.
εστιν γεγραμμενον εν τοις προφηταις και εσονται παντες διδακτοι του θεου πας ουν ο ακουσας παρα του πατρος και μαθων ερχεται προς με
- 46 Niet dat iemand den Vader gezien heeft, dan Die van God is; Deze heeft den Vader gezien.
Not that anyone has ever seen the Father; only he who is from God, he has seen the Father.
ουχ οτι τον πατερα τις εωρακεν ει μη ο ον παρα του θεου ουτος εωρακεν τον πατερα
- 47 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Die in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven.
Truly I say to you, He who has faith in me has eternal life.
αμην αμην λεγω υμιν ο πιστευων εις εμε εχει ζωην αιωνιον
- 48 Ik ben het Brood des levens.
I am the bread of life.
εγω ειμι ο αρτος της ζωης
- 49 Uw vaders hebben het Manna gegeten in de woestijn, en zij zijn gestorven.
Your fathers took the manna in the waste land--and they are dead.
οι πατερες υμων εφαγον το μαννα εν τη ερημω και απεθανον
- 50 Dit is het Brood, dat uit den hemel nederdaalt, opdat de mens daarvan ete, en niet sterfe.
The bread which comes from heaven is such bread that a man may take it for food and never see death.
ουτος εστιν ο αρτος ο εκ του ουρανου καταβαινων ινα τις εξ αυτου φαγη και μη αποθανη
- 51 Ik ben dat levende Brood, dat uit den hemel nedergedaald is; zo iemand van dit Brood eet, die zal in der eeuwigheid leven. En het Brood, dat Ik geven zal, isMijn vlees, hetwelk Ik geven zal voor het leven der wereld.
I am the living bread which has come from heaven: if any man takes this bread for food he will have life for ever: and more than this, the bread which I will give is my flesh which I will give for the life of the world.
εγω ειμι ο αρτος ο ζων ο εκ του ουρανου καταβας εαν τις φαγη εκ τουτου του αρτου ζησεται εις τον αιωνα και ο αρτος δε ον εγω δωσω η σαρξ μου εστιν ην εγω δωσω υπερ της του κοσμου ζωης
- 52 De Joden dan streden onder elkander, zeggende: Hoe kan ons deze Zijn vlees te eten geven?
Then the Jews had an angry discussion among themselves, saying, How is it possible for this man to give us his flesh for food?
εμαχοντο ουν προς αλληλους οι ιουδαιοι λεγοντες πως δυναται ουτος ημιν δουναι την σαρκα φαγειν
- 53 Jezus dan zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Tenzij dat gij het vlees des Zoons des mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven inuzelven.
Then Jesus said to them, Truly I say to you, If you do not take the flesh of the Son of man for food, and if you do not take his blood for drink, you have no life in you.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν εαν μη φαγητε την σαρκα του υιου του ανθρωπου και πιητε αυτου το αιμα ουκ εχετε ζωην εν εαυτοις

- 54 Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.
He who takes my flesh for food and my blood for drink has eternal life: and I will take him up from the dead at the last day.
ο τρωγων μου την σαρκα και πινων μου το αιμα χει ζων αιωνιον και εγω αναστησω αυτον τη εσχατη ημερα
- 55 Want Mijn vlees is waarlijk Spijs, en Mijn bloed is waarlijk Drank.
My flesh is true food and my blood is true drink.
η γαρ σαρξ μου αληθως εστιν βρωσις και το αιμα μου αληθως εστιν ποσις
- 56 Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij, en Ik in hem.
He who takes my flesh for food and my blood for drink is in me and I in him.
ο τρωγων μου την σαρκα και πινων μου το αιμα εν εμοι μενει καγω εν αυτω
- 57 Gelijkerwijs Mij de levende Vader gezonden heeft, en Ik leve door den Vader; also die Mij eet, dezelve zal leven door Mij.
As the living Father has sent me, and I have life because of the Father, even so he who takes me for his food will have life because of me.
καθως απεστειλεν με ο ζων πατηρ καγω ζω δια τον πατερα και ο τρωγων με κακεινος ζησεται δι εμε
- 58 Dit is het Brood, dat uit den hemel nedergedaald is; niet gelijk uw vaders het Manna gegeten hebben, en zijn gestorven. Die dit Brood eet, zal in der eeuwigheidleven.
This is the bread which has come down from heaven. It is not like the food which your fathers had: they took of the manna, and are dead; but he who takes this bread for food will have life for ever.
ουτος εστιν ο αρτος ο εκ του ουρανου καταβας ου καθως εφαγον οι πατερες υμων το manna και απεθανον ο τρωγων τουτον τον αρτον ζησεται εις τον αιωνα
- 59 Deze dingen zeide Hij in de synagoge, lerende te Kapernaum.
Jesus said these things in the Synagogue while he was teaching at Capernaum.
ταυτα ειπεν εν συναγωγη διδασκων εν καπερναουμ
- 60 Velen dan van Zijn discipelen, dit horende, zeiden: Deze rede is hard; wie kan dezelve horen?
Then, hearing this, a number of his disciples said, This is a hard saying; who is able to take in such teaching?
πολλοι ουν ακουσαντες εκ των μαθητων αυτου ειπον σκληρος εστιν ουτος ο λογος τις δυναται αυτου ακουειν
- 61 Jezus nu, wetende bij Zichzelfen, dat Zijn discipelen daarover murmureerden, zeide tot hen: Ergert ulieden dit?
When Jesus became conscious that his disciples were protesting about what he said, he said to them, Does this give you trouble?
ειδως δε ο ιησους εν εαυτω οτι γογγυζουσιν περι τουτου οι μαθηται αυτου ειπεν αυτοις τουτο υμας σκανδαλιζει
- 62 Wat zou het dan zijn, zo gij de Zoon des mensen zaagt opvaren, daar Hij te voren was?
What then will you say if you see the Son of man going up to where he was before?
εαν ουν θεωρητε τον υιον του ανθρωπου αναβαινοντα οπου ην το προτερον
- 63 De Geest is het, Die levend maakt; het vlees is niet nut. De woorden, die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven.
The spirit is the life giver; the flesh is of no value: the words which I have said to you are spirit and they are life.
το πνευμα εστιν το ζωοποιουν η σαρξ ουκ ωφελει ουδεν τα ρηματα α εγω λαλω υμιν πνευμα εστιν και ζωη εστιν
- 64 Maar er zijn sommigen van ulieden, die niet geloven. Want Jezus wist van den beginne, wie zij waren, die niet geloofden, en wie hij was, die Hem verraden zou.
But still some of you have no faith. For it was clear to Jesus from the first who they were who had no faith, and who it was who would be false to him.
αλλ εισιν εξ υμων τινες οι ου πιστευουσιν ηδει γαρ εξ αρχης ο ιησους τινες εισιν οι μη πιστευοντες και τις εστιν ο παραδωσων αυτον
- 65 En Hij zeide: Daarom heb Ik u gezegd, dat niemand tot Mij komen kan, tenzij dat het hem gegeven zij van Mijn Vader.
And he said, This is why I said to you, No man is able to come to me if he is not given the power to do so by the Father.
και ελεγεν δια τουτου ειρηκα υμιν οτι ουδεις δυναται ελθειν προς με εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του πατρος μου
- 66 Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug, en wandelden niet meer met Hem.
Because of what he said, a number of the disciples went back and would no longer go with him.
εκ τουτου πολλοι απηλθον των μαθητων αυτου εις τα οπισω και ουκετι μετ αυτου περιεπατουν
- 67 Jezus dan zeide tot de twaalfen: Wilt gijlieden ook niet weggaan?
So Jesus said to the twelve, Have you a desire to go away?
ειπεν ουν ο ιησους τοις δωδεκα μη και υμεις θελετε υπαγειν

- 68 Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere, tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.
Then Simon Peter gave this answer: Lord, to whom are we to go? you have the words of eternal life;
απεκριθη ουν αυτω σιμων πετρος κυριε προς τινα απελευσομεθα ρηματα ζωης αιωνιου εχεις
- 69 En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.
And we have faith and are certain that you are the Holy One of God.
και ημεις πεπιστευκαμεν και εγνωκαμεν οτι συ ει ο χριστος ο υιος του θεου του ζωντος
- 70 Jezus antwoordde hun: Heb Ik niet u twaalf uitverkoren? En een uit u is een duivel.
Then Jesus said, Did I not make a selection of you, the twelve, and one of you is a son of the Evil One?
απεκριθη αυτοις ο ιησους ουκ εγω υμας τους δωδεκα εξελεξαμην και εξ υμων εις διαβολος εστιν
- 71 En Hij zeide dit van Judas, Simons zoon, Iskariot; want deze zou Hem verraden, zijnde een van de twaalven. Johannes 7
He was talking of Judas, the son of Simon Iscariot. It was he who was to be false to Jesus--one of the twelve.
ελεγεν δε τον ιουδαν σιμωνος ισκαριωτην ουτος γαρ ημελλεν αυτον παραδιδοναι εις ων εκ των δωδεκα
- 1 En na dezen wandelde Jezus in Galilea; want Hij wilde in Judea niet wandelen, omdat de Joden Hem zochten te doden.
After this, Jesus went from place to place in Galilee. He did not go about in Judaea, because the Jews were looking for a chance to put him to death.
και περιπαται ο ιησους μετα ταυτα εν τη γαλιλαια ου γαρ ηθελεν εν τη ιουδαια περιπατειν οτι εζητουν αυτον οι ιουδαιοι αποκτειναι
- 2 En het feest der Joden, namelijk de loof huttenzetting, was nabij.
But the feast of the Jews, the feast of tents, was near.
ην δε εγγυς η εορτη των ιουδαιων η σκηνοπηγια
- 3 Zo zeiden dan Zijn broeders tot Hem: Vertrek van hier, en ga heen in Judea, opdat ook Uw discipelen Uw werken mogen aanschouwen, die Gij doet.
So his brothers said to him, Go away from here into Judaea so that your disciples may see the works which you do.
ειπον ουν προς αυτον οι αδελφοι αυτου μεταβηθι εντευθεν και υπαγε εις την ιουδαιαν ινα και οι μαθηται σου θεωρησωσιν τα εργα σου α ποιεις
- 4 Want niemand doet iets in het verborgen, en zoekt zelf, dat men openlijk van hem spreke. Indien Gij deze dingen doet, zo openbaar Uzelven aan de wereld.
Because no man does things secretly if he has a desire that men may have knowledge of him. If you do these things, let yourself be seen by all men.
ουδεις γαρ εν κρυπτω τι ποιει και ζητει αυτος εν παρρησια ειναι ει ταυτα ποιεις φανερωσον σεαυτον τω κοσμο
- 5 Want ook Zijn broeders geloofden niet in Hem.
For even his brothers had no belief in him.
ουδε γαρ οι αδελφοι αυτου επιστευον εις αυτον
- 6 Jezus dan zeide tot hen: Mijn tijd is nog niet hier, maar uw tijd is altijd bereid.
Jesus said to them, My time is still to come, but any time is good for you.
λεγει ουν αυτοις ο ιησους ο καιρος ο εμος ουπω παρεστιν ο δε καιρος ο υμετερος παντοτε εστιν ετοιμος
- 7 De wereld kan ulieden niet haten, maar Mij haat zij, omdat Ik van dezelve getuig, dat haar werken boos zijn.
It is not possible for you to be hated by the world; but I am hated by it, because I give witness that what it does is evil.
ου δυναται ο κοσμος μισειν υμας εμε δε μισει οτι εγω μαρτυρω περι αυτου οτι τα εργα αυτου πονηρα εστιν
- 8 Gaat gijlieden op tot dit feest; Ik ga nog niet op tot dit feest; want Mijn tijd is nog niet vervuld.
Go you up to the feast: I am not going up now to the feast because my time has not fully come.
υμεις αναβητε εις την εορτην ταυτην εγω ουπω αναβαινω εις την εορτην ταυτην οτι ο καιρος ο εμος ουπω πεπληρωται
- 9 En als Hij deze dingen tot hen gezegd had, bleef Hij in Galilea.
Having said these things to them, he still kept in Galilee.
ταυτα δε ειπων αυτοις εμεινεν εν τη γαλιλαια
- 10 Maar als Zijn broeders opgegaan waren, toen ging Hij ook Zelf op tot het feest, niet openlijk, maar als in het verborgen.
But after his brothers had gone up to the feast, then he went up, not publicly, but in secret.
ως δε ανεβησαν οι αδελφοι αυτου τοτε και αυτος ανεβη εις την εορτην ου φανερωσ αλλ ως εν κρυπτω

- 11 De Joden dan zochten Hem in het feest, en zeiden: Waar is Hij?
At the feast the Jews were looking for him and saying, Where is he?
οι ουν ιουδαιοι εξητουν αυτον εν τη εορτη και ελεγον που εστιν εκεινος
- 12 En er was veel gemurmels van Hem onder de scharen. Sommigen zeiden: Hij is goed; en anderen zeiden: Neen, maar Hij verleidt de schare.
And there was much discussion about him among the mass of the people. Some said, He is a good man; but others said, No, he is giving people false ideas.
και γογγυσμος πολυς περι αυτου ην εν τοις οχλοις οι μεν ελεγον οτι αγαθος εστιν αλλοι δε ελεγον ου αλλα πλανα τον οχλον
- 13 Nochtans sprak niemand vrijmoediglijk van Hem, om de vrees der Joden.
But no man said anything about him openly for fear of the Jews.
ουδεις μεντοι παρρησια ελαλει περι αυτου δια τον φοβον των ιουδαιων
- 14 Doch als het nu in het midden van het feest was, zo ging Jezus op in den tempel, en leerde.
Now in the middle of the feast Jesus went up to the Temple and was teaching.
ηδη δε της εορτης μεσουσης ανεβη ο ιησους εις το ιερον και εδιδασκεν
- 15 En de Joden verwonderden zich, zeggende: Hoe weet Deze de Schriften, daar Hij ze niet geleerd heeft?
Then the Jews were surprised and said, How has this man got knowledge of books? He has never been to school.
και εθαυμαζον οι ιουδαιοι λεγοντες πως ουτος γραμματα οιδεν μη μεμαθηκως
- 16 Jezus antwoordde hun, en zeide: Mijn leer is Mijne niet, maar Desgenen, Die Mij gezonden heeft.
Jesus gave them this answer: It is not my teaching, but his who sent me.
απεκριθη αυτοις ο ιησους και ειπεν η εμη διδαχη ουκ εστιν εμη αλλα του πεμψαντος με
- 17 Zo iemand wil Deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, of zij uit God is, dan of Ik van Mijzelven spreek.
If any man is ready to do God's pleasure he will have knowledge of the teaching and of where it comes from--from God or from myself.
εαν τις θελη το θελημα αυτου ποιειν γνωσεται περι της διδαχης ποτερον εκ του θεου εστιν η εγω απ εμαυτου λαλω
- 18 Die van zichzelf spreekt, zoekt zijn eigen eer; maar Die de eer zoekt Desgenen, Die Hem gezonden heeft, Die is waarachtig, en geen ongerechtigheid is in Hem.
The man whose words come from himself is looking for glory for himself, but he who is looking for the glory of him who sent him--that man is true and there is no evil in him.
ο αφ εαυτου λαλων την δοξαν την ιδιαν ζητει ο δε ζητων την δοξαν του πεμψαντος αυτον ουτος αληθης εστιν και αδικια εν αυτω ουκ εστιν
- 19 Heeft Mozes u niet de wet gegeven? En niemand van u doet de wet. Wat zoekt gij Mij te doden?
Did not Moses give you the law? Even so, not one of you keeps the law. Why have you a desire to put me to death?
ου μοωσης δεδωκεν υμιν τον νομον και ουδεις εξ υμων ποιει τον νομον τι με ζητειτε αποκτειναι
- 20 De schare antwoordde en zeide: Gij hebt den duivel; wie zoekt U te doden?
The people said in answer, You have an evil spirit: who has any desire to put you to death?
απεκριθη ο οχλος και ειπεν δαιμονιον εχεις τις σε ζητει αποκτειναι
- 21 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Een werk heb Ik gedaan, en gij verwondert u allen.
This was the answer of Jesus: I have done one work and you are all surprised at it.
απεκριθη ο ιησους και ειπεν αυτοις εν εργον εποηισα και παντες θαυμαζετε
- 22 Daarom heeft Mozes ulieden de besnijdenis gegeven (niet dat zij uit Mozes is, maar uit de vaderen), en gij besnijdt een mens op den sabbat.
Moses gave you circumcision--not that it comes from Moses, but from the fathers--and even on the Sabbath you give a child circumcision.
δια τουτο μοωσης δεδωκεν υμιν την περιτομην ουχ οτι εκ του μοωσεως εστιν αλλ εκ των πατερων και εν σαββατω περιτεμνετε ανθρωπον
- 23 Indien een mens de besnijdenis ontvangt op den sabbat, opdat de wet van Mozes niet gebroken worde; zijt gij toornig op Mij, dat Ik een gehelen mens gezondgemaakt heb op den sabbat?
If a child is given circumcision on the Sabbath so that the law of Moses may not be broken, why are you angry with me because I made a man completely well on the Sabbath?
ει περιτομην λαμβανει ανθρωπος εν σαββατω ινα μη λυθη ο νομος μοωσεως εμοι χολατε οτι ολον ανθρωπον υγιη εποηισα εν σαββατω
- 24 Oordeelt niet naar het aanzien, maar oordeelt een rechtvaardig oordeel.
Let not your decisions be based on what you see, but on righteousness.
μη κρινετε κατ οψιν αλλα την δικαιαν κρισιν κρινατε

- 25 Sommigen dan uit die van Jeruzalem zeiden: Is Deze niet, Dien zij zoeken te doden?
Then some of the people of Jerusalem said, Is not this the man whose death is desired?
ελεγον ουν τινες εκ των ιεροσολυμιτων ουχ ουτος εστιν ον ζητουσιν αποκτειναι
- 26 En ziet, Hij spreekt vrijmoediglich, en zij zeggen Hem niets. Zouden nu wel de oversten waarlijk weten, dat Deze waarlijk is de Christus?
And here he is talking openly and they say nothing to him! Is it possible that the rulers have knowledge that this is truly the Christ?
και ιδε παρρησια λαλει και ουδεν αυτω λεγουσιν μηποτε αληθως εγνωσαν οι αρχοντες οτι ουτος εστιν αληθως ο χριστος
- 27 Doch van Dezen weten wij, van waar Hij is; maar de Christus, wanneer Hij komen zal, zo zal niemand weten, van waar Hij is.
However, it is clear to us where this man comes from: but when the Christ comes no one will have knowledge where he comes from.
αλλα τουτον οιδαμεν ποθεν εστιν ο δε χριστος οταν ερχηται ουδεις γινωσκει ποθεν εστιν
- 28 Jezus dan riep in den tempel, lerende en zeggende: En gij kent Mij, en gij weet, van waar Ik ben; en Ik ben van Mijzelven niet gekomen, maar Hij is waarachtig, Die Mij gezonden heeft, Welken gijlieden niet kent.
Then, when he was teaching in the Temple, Jesus said with a loud voice, You have knowledge of me and you have knowledge of where I come from; and I have not come of myself; but there is One who has sent me; he is true, but you have no knowledge of him.
εκραξεν ουν εν τω ιερω διδασκων ο ιησους και λεγων καμε οιδατε και οιδατε ποθεν εμι και απ εμαυτου ουκ εληλυθα αλλ εστιν αληθινος ο πεμψας με ον υμεις ουκ οιδατε
- 29 Maar Ik ken Hem; want Ik ben van Hem, en Hij heeft Mij gezonden.
I have knowledge of him because I came from him and he sent me.
εγω δε οίδα αυτον οτι παρ αυτου εμι κακεινος με απεστειλεν
- 30 Zij zochten Hem dan te grijpen; maar niemand sloeg de hand aan Hem; want Zijn ure was nog niet gekomen.
Then they had a desire to take him: but no man put hands on him because his hour was still to come.
εζητουν ουν αυτον πιασαι και ουδεις επεβαλεν επ αυτον την χειρα οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου
- 31 En velen uit de schare geloofden in Hem, en zeiden: Wanneer de Christus zal gekomen zijn, zal Hij ook meer tekenen doen dan die, welke Deze gedaan heeft?
And numbers of the people had belief in him, and they said, When the Christ comes will he do more signs than this man has done?
πολλοι δε εκ του οχλου επιστευσαν εις αυτον και ελεγον οτι ο χριστος οταν ελθη μητι πλειονα σημεια τουτων ποιησει ων ουτος εποιησεν
- 32 De Farizeen hoorden, dat de schare dit van Hem murmelde; en de Farizeen en de overpriesters zonden dienaren, opdat zij Hem grijpen zouden.
This discussion of the people came to the ears of the Pharisees; and the chief priests and the Pharisees sent servants to take him.
ηκουσαν οι φαρισαι του οχλου γογγυζοντος περι αυτου ταυτα και απεστειλαν οι φαρισαι και οι αρχιερεις υπηρετας ινα πιασωσιν αυτον
- 33 Jezus dan zeide tot hen: Nog een kleinen tijd ben Ik bij u, en Ik ga heen tot Dengene, Die Mij gezonden heeft.
Then Jesus said, I will be with you a little longer and then I go to him who sent me.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους ετι μικρον χρονον μεθ υμων εμι και υπαγω προς τον πεμψαντα με
- 34 Gij zult Mij zoeken, en gij zult Mij niet vinden; en waar Ik ben, kunt gij niet komen.
You will be looking for me, and you will not see me: and where I am you may not come.
ζητησετε με και ουχ ευρησετε και οπου εμι εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν
- 35 De Joden dan zeiden tot elkander: Waar zal Deze heengaan, dat wij Hem niet zullen vinden? Zal Hij tot de verstrooide Grieken gaan, en de Grieken leren?
So the Jews said among themselves, To what place is he going where we will not see him? will he go to the Jews living among the Greeks and become the teacher of the Greeks?
ειπον ουν οι ιουδαιοι προς εαυτους που ουτος μελλει πορευεσθαι οτι ημεις ουχ ευρησομεν αυτον μη εις την διασποραν των ελληνων μελλει πορευεσθαι και διδασκειν τους ελληνας
- 36 Wat is dit voor een rede, die Hij gezegd heeft: Gij zult Mij zoeken, en zult Mij niet vinden; en waar Ik ben, kunt gij niet komen?
What is this saying of his, You will be looking for me and will not see me, and where I am you may not come?
τις εστιν ουτος ο λογος ον ειπεν ζητησετε με και ουχ ευρησετε και οπου εμι εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν
- 37 En op den laatsten dag, zijnde de grote dag van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke.
On the last day, the great day of the feast, Jesus got up and said in a loud voice, If any man is in need of drink let him come to me and I will give it to him.
εν δε τη εσχατη ημερα τη μεγαλη της εορτης εισηκει ο ιησους και εκραξεν λεγων εαν τις διψα ερχεσθω προς με και πινετω

- 38 Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien.
He who has faith in me, out of his body, as the Writings have said, will come rivers of living water.
ο πιστευων εις εμε καθως ειπεν η γραφη ποταμοι εκ της κοιλας αυτου ρευσουσιν υδατος ζωντος
- 39 (En dit zeide Hij van den Geest, Denwelken ontvangen zouden, die in Hem geloven; want de Heilige Geest was nog niet, overmits Jezus nog niet verheerlijktwas.)
This he said of the Spirit which would be given to those who had faith in him: the Spirit had not been given then, because the glory of Jesus was still to come.
τουτο δε ειπεν περι του πνευματος ου εμελλον λαμβανειν οι πιστευοντες εις αυτον ουπα γαρ ην πνευμα αγιον οτι ο ιησους ουδεπω εδοξασθη
- 40 Velen dan uit de schare, deze rede horende, zeiden: Deze is waarlijk de Profeet.
When these words came to their ears, some of the people said, This is certainly the prophet.
πολλοι ουν εκ του οχλου ακουσαντες τον λογον ελεγον ουτος εστιν αληθως ο προφητης
- 41 Anderen zeiden: Deze is de Christus. En anderen zeiden: Zal dan de Christus uit Galilea komen?
Others said, This is the Christ. But others said, Not so; will the Christ come from Galilee?
αλλοι ελεγον ουτος εστιν ο χριστος αλλοι δε ελεγον μη γαρ εκ της γαλιλαιας ο χριστος ερχεται
- 42 Zegt de Schrift niet, dat de Christus komen zal uit den zede Davids, en van het vlek Bethlehem, waar David was?
Do not the Writings say that the Christ comes of the seed of David and from Beth-lehem, the little town where David was?
ουχι η γραφη ειπεν οτι εκ του σπερματος δαβιδ και απο βηθλεεμ της κωμης οπου ην δαβιδ ο χριστος ερχεται
- 43 Er werd dan tweedracht onder de schare, om Zijnentwil.
So there was a division among the people because of him.
σχισμα ουν εν τω οχλω εγενετο δι αυτον
- 44 En sommigen van hen wilden Hem grijpen; maar niemand sloeg de handen aan Hem.
And some of them had a desire to take him; but no man put hands on him.
τινες δε ηθελον εξ αυτων πιασαι αυτον αλλ ουδεις επεβαλεν επ αυτον τας χειρας
- 45 De dienaars dan kwamen tot de overpriesters en Farizeen; en die zeiden tot hen: Waarom hebt gij Hem niet gebracht?
Then the servants went back to the chief priests and Pharisees, who said to them, Why have you not got him with you?
ηλθον ουν οι υπηρεται προς τους αρχιερεις και φαρισαιους και ειπον αυτοις εκεινοι διατι ουκ ηγαγετε αυτον
- 46 De dienaars antwoordden: Nooit heeft een mens alzo gesproken, gelijk deze Mens.
The servants made answer, No man ever said things like this man.
απεκριθησαν οι υπηρεται ουδεποτε ουτως ελαλησεν ανθρωπος ως ουτος ο ανθρωπος
- 47 De Farizeen dan antwoordden hun: Zijt ook gijlieden verleid?
Then the Pharisees said to them, Have you, like the others, been given false ideas?
απεκριθησαν ουν αυτοις οι φαρισαιοι μη και υμεις πεπλανησθε
- 48 Heeft iemand uit de oversten in Hem geloofd, of uit de Farizeen?
Have any of the rulers belief in him, or any one of the Pharisees?
μη τις εκ των αρχοντων επιστευσεν εις αυτον η εκ των φαρισαιων
- 49 Maar deze schare, die de wet niet weet, is vervloekt.
But these people who have no knowledge of the law are cursed.
αλλ ο οχλος ουτος ο μη γνωσκων τον νομον επικαταρατοι εισιν
- 50 Nicodemus zeide tot hen, welke des nachts tot Hem gekomen was, zijnde een uit hen:
Nicodemus--he who had come to Jesus before, being himself one of them--said to them,
λεγει νικοδημος προς αυτους ο ελθων νυκτος προς αυτον εις ων εξ αυτων
- 51 Oordeelt ook onze wet den mens, tenzij dat zij eerst van hem gehoord heeft, en verstaat, wat hij doet?
Is a man judged by our law before it has given him a hearing and has knowledge of what he has done?
μη ο νομος ημων κρινει τον ανθρωπον εαν μη ακουση παρ αυτου προτερον και γνω τι ποιει

- 52 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Zijt gij ook uit Galilea? Onderzoek en zie, dat uit Galilea geen profeet opgestaan is.
This was their answer: And do you come from Galilee? Make search and you will see that no prophet comes out of Galilee.
απεκριθησαν και ειπον αυτω μη και συ εκ της γαλιλαιας εις ερευνησον και ιδε οτι προφητης εκ της γαλιλαιας ουκ εγηγερται
- 53 En een iegelijk ging heen naar zijn huis. Johannes 8
[And every man went to his house;
και επορευθη εκαστος εις τον οικον αυτου
- 1 Maar Jezus ging naar den Olijfberg.
But Jesus went to the Mountain of Olives.
ιησους δε επορευθη εις το ορος των ελαιων
- 2 En des morgens vroeg kwam Hij wederom in den tempel, en al het volk kwam tot Hem; en nedergezeten zijnde, leerde Hij hen.
And early in the morning he came again into the Temple and all the people came to him and he was seated teaching them.
ορθρου δε παλιν παρεγενετο εις το ιερον και πας ο λαος ηρχετο προς αυτον και καθισας εδιδασκεν αυτους
- 3 En de Schriftgeleerden en de Farizeen brachten tot Hem een vrouw, in overspel gegrepen.
Now the scribes and Pharisees came, with a woman who had been taken in the act of sinning against the married relation;
αγουσιν δε οι γραμματαις και οι φαρισαιοι προς αυτον γυναικα εν μοιχεια κατειλημμενην και στησαντες αυτην εν μεσω
- 4 En haar gesteld hebbende in het midden, zeiden zij tot Hem: Meester, deze vrouw is op de daad zelve gegrepen, overspel begaande.
And putting her forward, they said to him, Master, this woman has been taken in the very act of sinning against the married relation.
λεγουσιν αυτω διδασκαλε αυτη η γυνη κατειληφθη επαυτοφωρω μοιχευομενη
- 5 En Mozes heeft ons in de wet geboden, dat dezulken gestenigd zullen worden; Gij dan, wat zegt Gij?
Now in the law Moses gave directions that such women were to be stoned; what do you say about it?
εν δε τω νομω μοσης ημιν εντειλατο τας τοιαντας λιθοβολεισθαι συ ουν τι λεγεις
- 6 En dit zeiden zij, Hem verzoekende, opdat zij iets hadden, om Hem te beschuldigen. Maar Jezus, nederbukkende, schreef met den vinger in de aarde.
They said this, testing him, so that they might have something against him. But Jesus, with his head bent down, made letters on the floor with his finger.
τουτο δε ελεγον πειραζοντες αυτον ινα εχουσιν κατηγορειν αυτου ο δε ιησους κατω κυψας τω δακτυλω εγραφεν εις την γην
- 7 En als zij Hem bleven vragen, richtte Hij Zich op, en zeide tot hen: Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst den steen op haar.
But when they went on with their questions, he got up and said to them, Let him among you who is without sin be the first to send a stone at her.
ως δε επεμενον ερωτωντες αυτον ανακυψας ειπεν προς αυτους ο αναμαρτητος υμων πρωτος τον λιθον επ αυτη βαλετω
- 8 En wederom nederbukkende, schreef Hij in de aarde.
And again, with bent head, he made letters on the floor.
και παλιν κατω κυψας εγραφεν εις την γην
- 9 Maar zij, dit horende, en van hun geweten overtuigd zijnde, gingen uit, de een na den andere, beginnende van de oudsten tot de laatsten; en Jezus werd alleengelaten; en de vrouw in het midden staande.
And when his words came to their ears, they went out one by one, starting with the oldest even to the last, because they were conscious of what was in their hearts: and Jesus was there by himself with the woman before him.
οι δε ακουσαντες και υπο της συνειδησεως ελεγχομενοι εξηρχοντο εις καθ εις αρζαμενοι απο των πρεσβυτερων εως των εσχατων και κατελειφθη μονος ο ιησους και η γυνη εν μεσω εστωσα
- 10 En Jezus, Zich oprichtende, en niemand ziende dan de vrouw, zeide tot haar: Vrouw, waar zijn deze uw beschuldigers? Heeft u niemand veroordeeld?
Then Jesus got up, and seeing nobody but the woman, he said to her, Where are the men who said things against you? did no one give a decision against you?
ανακυψας δε ο ιησους και μηδενα θεασαμενος πλην της γυναικος ειπεν αυτη η γυνη που εισιν εκεινοι οι κατηγοροι σου ουδεις σε κατακρινεν
- 11 En zij zeide: Niemand, Heere! En Jezus zeide tot haar: Zo veroordeel Ik u ook niet; ga heen, en zondig niet meer.
And she said, No man, Lord. And Jesus said, And I do not give a decision against you: go, and never do wrong again.]
η δε ειπεν ουδεις κυριε ειπεν δε αυτη ο ιησους ουδε εγω σε κατακρινω πορευου και μηκει αμαρτανε

- 12 Jezus dan sprak wederom tot henlieden, zeggende: Ik ben het licht der wereld; die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levenshebben.
Then again Jesus said to them, I am the light of the world; he who comes with me will not be walking in the dark but will have the light of life.
παλιν ουν ο ιησους αυτοις ελαλησεν λεγων εγω ειμι το φως του κοσμου ο ακολουθων εμοι ου μη περιπατησει εν τη σκοτια αλλ εξει το φως της ζωης
- 13 De Farizeen dan zeiden tot Hem: Gij getuigt van Uzelden; Uw getuigenis is niet waarachtig.
So the Pharisees said to him, The witness you give is about yourself: your witness is not true.
ειπον ουν αυτω οι φαρισαιοι συ περι σεαυτου μαρτυρεις η μαρτυρια σου ουκ εστιν αληθης
- 14 Jezus antwoordde, en zeide tot hen: Hoewel Ik van Mijzelfen getuig, zo is nochtans Mijn getuigenis waarachtig; want Ik weet, van waar Ik gekomen ben, enwaar Ik heenga; maar gijlieden weet niet, van waar Ik kom, en waar Ik heenga.
Jesus said in answer, Even if I give witness about myself, my witness is true, because I have knowledge of where I came from and where I am going; but you have no knowledge of where I come from or of where I am going.
απεκριθη ιησους και ειπεν αυτοις καν εγω μαρτυρω περι εμαυτου αληθης εστιν η μαρτυρια μου οτι οίδα ποθεν ηλθον και που υπαγω υμεις δε ουκ οιδατε ποθεν ερχομαι και που υπαγω
- 15 Gij oordeelt naar het vlees; Ik oordeel niemand.
You are judging from what you see; I am judging no man.
υμεις κατα την σαρκα κρινετε εγω ου κρινω ουδενα
- 16 En indien Ik ook oordeel, Mijn oordeel is waarachtig; want Ik ben niet alleen, maar Ik en de Vader, Die Mij gezonden heeft.
Even if I am judging, my decision is right, because I am not by myself--with me is the Father who sent me.
και εαν κρινω δε εγω η κρισις η εμη αληθης εστιν οτι μονος ουκ ειμι αλλ εγω και ο πεμψας με πατηρ
- 17 En er is ook in uw wet geschreven, dat de getuigenis van twee mensen waarachtig is.
Even in your law it is said that the witness of two men is true.
και εν τω νομω δε τω υμετερω γεγραπται οτι δυο ανθρωπων η μαρτυρια αληθης εστιν
- 18 Ik ben het, Die van Mijzelfen getuig, en de Vader, Die Mij gezonden heeft, getuigt van Mij.
I give witness about myself and the Father who sent me gives witness about me.
εγω ειμι ο μαρτυρων περι εμαυτου και μαρτυρει περι εμου ο πεμψας με πατηρ
- 19 Zij dan zeiden tot Hem: Waar is Uw Vader? Jezus antwoordde: Gij kent noch Mij, noch Mijn Vader; indien gij Mij kendet, zo zoudt gij ook Mijn Vaderkennen.
Then they said to him, Where is your Father? Jesus said in answer, You have no knowledge of me or of my Father: if you had knowledge of me you would have knowledge of my Father.
ελεγον ουν αυτω που εστιν ο πατηρ σου απεκριθη ο ιησους ουτε εμε οιδατε ουτε τον πατερα μου ει εμε ηδειτε και τον πατερα μου ηδειτε αν
- 20 Deze woorden sprak Jezus bij de schatkist, lerende in den tempel; en niemand greep Hem; want Zijn ure was nog niet gekomen.
Jesus said these words in the place where the offerings were stored, while he was teaching in the Temple: but no man took him because his time was still to come.
ταυτα τα ρηματα ελαλησεν ο ιησους εν τω γαζοφυλακιω διδασκων εν τω ιερω και ουδεις επιασεν αυτον οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου
- 21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Ik ga heen, en gij zult Mij zoeken, en in uw zonden zult gij sterven; waar Ik heenga, kunt gijlieden niet komen.
Then he said to them again, I am going away and you will be looking for me, but death will overtake you in your sins. It is not possible for you to come where I am going.
ειπεν ουν παλιν αυτοις ο ιησους εγω υπαγω και ζητησετε με και εν τη αμαρτια υμων αποθανεισθε οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν
- 22 De Joden dan zeiden: Zal Hij ook Zichzelfen doden, omdat Hij zegt: Waar Ik heenga, kunt gijlieden niet komen?
So the Jews said, Will he take his life? Is that why he says, Where I go it is not possible for you to come?
ελεγον ουν οι ιουδαιοι μητι αποκτενει εαυτον οτι λεγει οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν
- 23 En Hij zeide tot hen: Gijlieden zijt van beneden, Ik ben van boven; gij zijt uit deze wereld, Ik ben niet uit deze wereld.
And he said to them, You are of the earth; I am from heaven: you are of this world; I am not of this world.
και ειπεν αυτοις υμεις εκ των κατω εστε εγω εκ των ανω ειμι υμεις εκ του κοσμου τουτου εστε εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου τουτου
- 24 Ik heb u dan gezegd, dat gij in uw zonden zult sterven; want indien gij niet gelooft, dat Ik Die ben, gij zult in uw zonden sterven.
For this reason I said to you that death will overtake you in your sins: for if you have not faith that I am he, death will come to you while you are in your sins.
ειπον ουν υμιν οτι αποθανεισθε εν ταις αμαρτιαις υμων εαν γαρ μη πιστευσητε οτι εγω ειμι αποθανεισθε εν ταις αμαρτιαις υμων

- 25 Zij zeiden dan tot Hem: Wie zijt Gij? En Jezus zeide tot hen: Wat Ik van den beginne ulieden ook zegge.
Then they said to him, Who are you? Jesus said, What I said to you from the first.
ελεγον ουν αυτω συ τις ει και ειπεν αυτοις ο ιησους την αρχην ο τι και λαλω υμιν
- 26 Ik heb vele dingen van u te zeggen en te oordelen; maar Die Mij gezonden heeft, is waarachtig; en de dingen, die Ik van Hem gehoord heb, dezelve spreek Iktot de wereld.
I have much to say about you and against you: but he who sent me is true and what he has said to me I say to the world.
πολλα εχω περι υμων λαλειν και κρινειν αλλ ο πεμψας με αληθης εστιν καγω α ηκουσα παρ αυτου ταυτα λεγω εις τον κοσμον
- 27 Zij verstonden niet, dat Hij hun van den Vader sprak.
They did not see that his words were about the Father.
ουκ εγνωσαν οτι τον πατερα αυτοις ελεγεν
- 28 Jezus dan zeide tot hen: Wanneer gij den Zoon des mensen zult verhoogd hebben, dan zult gij verstaan, dat Ik Die ben, en dat Ik van Mijzelven niets doe; maardeze dingen spreek Ik, gelijk Mijn Vader Mij geleerd heeft.
So Jesus said, When the Son of man has been lifted up by you, then it will be clear to you who I am, and that I do nothing of myself, but say as the Father gave me teaching.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους οταν υψωσθε τον υιον του ανθρωπου τοτε γνωσεσθε οτι εγω ειμι και απ εμαυτου ποιω ουδεν αλλα καθως εδιδαξεν με ο πατηρ μου ταυτα λαλω
- 29 En Die Mij gezonden heeft, is met Mij. De Vader heeft Mij niet alleen gelaten, want Ik doe altijd, wat Hem behagelijk is.
He who sent me is with me; he has not gone from me, because at all times I do the things which are pleasing to him.
και ο πεμψας με μετ εμου εστιν ουκ αφηκεν με μονον ο πατηρ οτι εγω τα αρεστα αυτω ποιω παντοτε
- 30 Als Hij deze dingen sprak, geloofden velen in Hem.
When he said this a number came to have faith in him.
ταυτα αυτου λαλουντος πολλοι επιστευσαν εις αυτον
- 31 Jezus dan zeide tot de Joden, die in Hem geloofden: Indien gijlieden in Mijn woord blijft, zo zijt gij waarlijk Mijn discipelen;
Then Jesus said to the Jews who had faith in him, If you keep my word, then you are truly my disciples;
ελεγεν ουν ο ιησους προς τους πεπιστευκοτας αυτω ιουδαιους εαν υμεις μεινητε εν τω λογω τω εμω αληθως μαθηται μου εστε
- 32 En zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken.
And you will have knowledge of what is true, and that will make you free.
και γνωσεσθε την αληθειαν και η αληθεια ελευθερωσει υμας
- 33 Zij antwoordden Hem: Wij zijn Abrahams zaad, en hebben nooit iemand gediend; hoe zegt Gij dan: Gij zult vrij worden?
They said to him in answer, We are Abraham's seed and have never been any man's servant: why do you say, You will become free?
απεκριθησαν αυτω σπερμα αβρααμ εσμεν και ουδενι δεδουλευκαμεν ποποτε πως συ λεγεις οτι ελευθεροι γενησεσθε
- 34 Jezus antwoordde hun: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Een iegelijk, die de zonde doet, is een dienstknecht der zonde.
And this was the answer Jesus gave them: Truly I say to you, Everyone who does evil is the servant of sin.
απεκριθη αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν οτι πας ο ποιων την αμαρτιαν δουλος εστιν της αμαρτιας
- 35 En de dienstknecht blijft niet eeuwiglijk in het huis, de zoon blijft er eeuwiglijk.
Now the servant does not go on living in the house for ever, but the son does.
ο δε δουλος ου μενει εν τη οικια εις τον αιωνα ο υιος μενει εις τον αιωνα
- 36 Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn.
If then the son makes you free, you will be truly free.
εαν ουν ο υιος υμας ελευθερωση οντως ελευθεροι εσεσθε
- 37 Ik weet, dat gij Abrahams zaad zijt; maar gij zoekt Mij te doden; want Mijn woord heeft in u geen plaats.
I am conscious that you are Abraham's seed; but you have a desire to put me to death because my word has no place in you.
οιδα οτι σπερμα αβρααμ εστε αλλα ζητειτε με αποκτειναι οτι ο λογος ο εμος ου χωρει εν υμιν

- 38 Ik spreek wat Ik bij Mijn Vader gezien heb; gij doet dan ook, wat gij bij uw vader gezien hebt.
I say the things which I have seen in my Father's house: and you do the things which come to you from your father's house.
εγω ο εωρακα παρα τω πατρι μου λαλω και υμεις ουν ο εωρακατε παρα τω πατρι υμων ποιειτε
- 39 Zij antwoordden en zeiden tot Hem: Abraham is onze vader. Jezus zeide tot hen: Indien gij Abrahams kinderen waart, zo zoudt gij de werken van Abrahamdoen.
In answer they said to him, Our father is Abraham. Jesus said to them, If you were Abraham's children you would do what Abraham did.
απεκριθησαν και ειπον αυτω ο πατηρ ημων αβρααμ εστιν λεγει αυτοις ο ιησους ει τεκνα του αβρααμ ητε τα εργα του αβρααμ εποιειτε αν
- 40 Maar nu zoekt gij Mij te doden, een Mens, Die u de waarheid gesproken heb, welke Ik van God gehoord heb. Dat deed Abraham niet.
But now you have a desire to put me to death, a man who has said to you what is true, as I had it from God: Abraham did not do that.
νυν δε ζητειτε με αποκτειναι ανθρωπον ος την αληθειαν υμιν λελαληκα ην ηκουσα παρα του θεου τουτο αβρααμ ουκ εποιησεν
- 41 Gij doet de werken uws vaders. Zij zeiden dan tot Hem: Wij zijn niet geboren uit hoererij; wij hebben een Vader, namelijk God.
You are doing the works of your father. They said to him, We are true sons of Abraham; we have one Father, who is God.
υμεις ποιειτε τα εργα του πατρος υμων ειπον ουν αυτω ημεις εκ πορνειας ου γεγεννημεθα ενα πατερα εχομεν τον θεον
- 42 Jezus dan zeide tot hen: Indien God uw Vader ware, zo zoudt gij Mij liefhebben; want Ik ben van God uitgegaan; en kom van Hem. Want Ik ben ook vanMijzelfen niet gekomen, maar Hij heeft Mij gezonden.
Jesus said to them, If God was your Father you would have love for me, because it was from God I came and am here. I did not come of myself, but he sent me.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους ει ο θεος πατηρ υμων ην ηγαπατε αν εμε εγω γαρ εκ του θεου εξηλθον και ηκω ουδε γαρ απ εμαυτου εληλυθα αλλ εκεινος με απεστειλεν
- 43 Waarom kent gij Mijn spraak niet? Het is, omdat gij Mijn woord niet kunt horen.
Why are my words not clear to you? It is because your ears are shut to my teaching.
διατι την λαλιαν την εμην ου γνωσκετε οτι ου δυνασθε ακουειν τον λογον τον εμον
- 44 Gij zijt uit den vader den duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen; die was een mensenmoorder van den beginne, en is in de waarheid niet staandegebleven; want geen waarheid is in hem.
Wanneer hij de leugen spreekt, zo spreekt hij uit zijn eigen; want hij is een leugenaar, en de vader derzelve leugen.
You are the children of your father the Evil One and it is your pleasure to do his desires. From the first he was a taker of life; and he did not go in the true way because there is no true thing in him.
When he says what is false, it is natural to him, for he is false and the father of what is false.
υμεις εκ πατρος του διαβολου εστε και τας επιθυμιας του πατρος υμων θελετε ποιειν εκεινος ανθρωποκτονος ην απ αρχης και εν τη αληθεια ουχ εστηκεν οτι ουκ εστιν αληθεια εν αυτω οταν λαλη το ψευδος εκ των ιδιων λαλει οτι ψευστης εστιν και ο πατηρ αυτου
- 45 Maar Mij, omdat Ik u de waarheid zeg, gelooft gij niet.
But because I say what is true, you have no belief in me.
εγω δε οτι την αληθειαν λεγω ου πιστευετε μοι
- 46 Wie van u overtuigt Mij van zonde? En indien Ik de waarheid zeg, waarom gelooft gij Mij niet?
Which of you is able truly to say that I am a sinner? If I say what is true, why have you no belief in me?
τις εξ υμων ελεγχει με περι αμαρτιας ει δε αληθειαν λεγω διατι υμεις ου πιστευετε μοι
- 47 Die uit God is, hoort de woorden Gods; daarom hoort gijlieden niet, omdat gij uit God niet zijt.
He who is a child of God gives ear to the words of God: your ears are not open to them because you are not from God.
ο ων εκ του θεου τα ρηματα του θεου ακουει δια τουτο υμεις ουκ ακουετε οτι εκ του θεου ουκ εστε
- 48 De Joden dan antwoordden en zeiden tot Hem: Zeggen wij niet wel, dat Gij een Samaritaan zijt, en den duivel hebt?
The Jews said to him in answer, Are we not right in saying that you are of Samaria and have an evil spirit?
απεκριθησαν ουν οι ιουδαιοι και ειπον αυτω ου καλωσ λεγομεν ημεις οτι σαμαρειτης ει συ και δαιμονιον εχεις
- 49 Jezus antwoordde: Ik heb den duivel niet; maar Ik eer Mijn Vader, en gij onteert Mij.
And this was the answer of Jesus: I have not an evil spirit; but I give honour to my Father and you do not give honour to me.
απεκριθη ιησους εγω δαιμονιον ουκ εχω αλλα τιμω τον πατερα μου και υμεις ατιμαζετε με
- 50 Doch Ik zoek Mijn eer niet; er is Een, Die ze zoekt en oordeelt.
I, however, am not in search of glory for myself: there is One who is searching for it and he is judge.
εγω δε ου ζητω την δοξαν μου εστιν ο ζητων και κρινων

- 51 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo iemand Mijn woord zal bewaard hebben, die zal den dood niet zien in der eeuwigheid.
Truly I say to you, If a man keeps my word he will never see death.
αμην αμην λεγω υμιν εαν τις τον λογον τον εμον τηρηση θανατον ου μη θεωρηση εις τον αιωνα
- 52 De Joden dan zeiden tot Hem: Nu bekennen wij, dat Gij den duivel hebt. Abraham is gestorven, en de profeten; en zegt Gij: Zo iemand Mijn woord bewaardzal hebben, die zal den dood niet smaken in der eeuwigheid?
The Jews said to him, Now we are certain that you have an evil spirit. Abraham is dead, and the prophets are dead; and you say, If a man keeps my word he will never see death.
επον ουν αυτω οι ιουδαιοι νυν εγνωκαμεν οτι δαιμονιον εχεις αβρααμ απεθανεν και οι προφηται και συ λεγεις εαν τις τον λογον μου τηρηση ου μη γευσεται θανατου εις τον αιωνα
- 53 Zijt Gij meerder, dan onze vader Abraham, welke gestorven is, en de profeten zijn gestorven; wien maakt Gij Uzelven?
Are you greater than our father Abraham, who is dead? and the prophets are dead: who do you say that you are?
μη συ μειζων ει του πατρος ημων αβρααμ οστις απεθανεν και οι προφηται απεθανον τινα σεαυτον συ ποιεις
- 54 Jezus antwoordde: Indien Ik Mijzelfen eer, zo is Mijn eer niets; Mijn Vader is het, Die Mij eert, Welken gij zegt, dat uw God is.
Jesus said in answer, If I take glory for myself, my glory is nothing: it is my Father who gives me glory, of whom you say that he is your God.
απεκριθη ιησους εαν εγω δοξαζω εμαυτον η δοξα μου ουδεν εστιν εστιν ο πατηρ μου ο δοξαζων με ον υμεις λεγετε οτι θεος υμων εστιν
- 55 En gij kent Hem niet, maar Ik ken Hem; en indien Ik zeg, dat Ik Hem niet ken, zo zal Ik ulieden gelijk zijn, dat is een leugenaar; maar Ik ken Hem, en bewaarZijn woord.
You have no knowledge of him, but I have knowledge of him; and if I said I have no knowledge of him I would be talking falsely like you: but I have full knowledge of him, and I keep his word.
και ουκ εγνωκατε αυτον εγω δε οίδα αυτον και εαν ειπω οτι ουκ οίδα αυτον εσομαι ομοιος υμων ψευστης αλλ οίδα αυτον και τον λογον αυτου τηρω
- 56 Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou; en hij heeft hem gezien, en is verblijd geweest.
Your father Abraham was full of joy at the hope of seeing my day: he saw it and was glad.
αβρααμ ο πατηρ υμων ηγαλλιασατο ινα ιδη την ημεραν την εμην και ειδεν και εχαρη
- 57 De Joden dan zeiden tot Hem: Gij hebt nog geen vijftig jaren, en hebt Gij Abraham gezien?
Then the Jews said to him, You are not fifty years old; have you seen Abraham?
επον ουν οι ιουδαιοι προς αυτον πεντηκοντα ετη ουπω εχεις και αβρααμ εωρακας
- 58 Jezus zeide tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Eer Abraham was, ben Ik.
Jesus said to them, Truly I say to you, Before Abraham came into being, I am.
ειπεν αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν πριν αβρααμ γενεσθαι εγω ειμι
- 59 Zij namen dan stenen op, dat zij ze op Hem wierpen. Maar Jezus verborg Zich, en ging uit den tempel, gaande door het midden van hen; en ging alzo voorbij.
So they took up stones to send at him: but Jesus got secretly out of their way and went out of the Temple.
ηραν ουν λιθους ινα βαλωσιν επ αυτον ιησους δε εκρυβη και εξηλθεν εκ του ιερου διελθων δια μεσου αυτων και παρηγεν ουτως
- 1 En voorbijgaande, zag Hij een mens, blind van de geboorte af.
And when he went on his way, he saw a man blind from birth.
και παραγων ειδεν ανθρωπον τυφλον εκ γενετης
- 2 En Zijn discipelen vraagden Hem, zeggende: Rabbi, wie heeft er gezondigd, deze, of zijn ouders, dat hij blind zou geboren worden?
And his disciples put a question to him, saying, Master, was it because of this man's sin, or the sin of his father and mother, that he has been blind from birth?
και ηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντες ραββι τις ημαρτεν ουτος η οι γονεις αυτου ινα τυφλος γεννηθη
- 3 Jezus antwoordde: Noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders, maar dit is geschied, opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden.
Jesus said in answer, It was not because of his sin, or because of his father's or mother's; it was so that the works of God might be seen openly in him.
απεκριθη ο ιησους ουτε ουτος ημαρτεν ουτε οι γονεις αυτου αλλ ινα φανερωθη τα εργα του θεου εν αυτω
- 4 Ik moet werken de werken Desgenen, Die Mij gezonden heeft, zolang het dag is; de nacht komt, wanneer niemand werken kan.
While it is day we have to do the works of him who sent me: the night comes when no work may be done.
εμε δει εργαζεσθαι τα εργα του πεμψαντος με εως ημερα εστιν ερχεται νυξ οτε ουδεις δυναται εργαζεσθαι

- 5 Zolang Ik in de wereld ben, zo ben Ik het Licht der wereld.
As long as I am in the world, I am the light of the world.
οταν εν τω κοσμω ω φως ειμι του κοσμου
- 6 Dit gezegd hebbende, spoog Hij op de aarde, en maakte slijk uit dat speeksel, en streek dat slijk op de ogen des blinden;
Having said these words, he put earth, mixed with water from his mouth, on the man's eyes,
ταυτα ειπων επτυσεν χαμαι και εποιησεν πηλον εκ του πτυσματος και επεχρισεν τον πηλον επι τους οφθαλμους του τυφλου
- 7 En zeide tot hem: Ga heen, was u in het badwater Siloam (hetwelk overgezet wordt: uitgezonden). Hij dan ging heen en wies zich, en kwam ziende.
And said to him, Go and make yourself clean in the bath of Siloam (the sense of the name is, Sent). So he went away and, after washing, came back able to see.
και ειπεν αυτω υπαγε νισαι εις την κολυμβηθραν του σιλωαμ ο ερμηνευεται απεσταλμενος απηλθεν ουν και ενιψατο και ηλθεν βλεπων
- 8 De geburen dan, en die hem te voren gezien hadden, dat hij blind was, zeiden: Is deze niet, die zat en bedelde?
Then the neighbours and others who had seen him before in the street, with his hand out for money, said, Is not this the man who got money from people?
οι ουν γειτονες και οι θεωρουντες αυτον το προτερον οτι τυφλος ην ελεγον ουχ ουτος εστιν ο καθημενος και προσαιτων
- 9 Anderen zeiden: Hij is het; en anderen: Hij is hem gelijk. Hij zeide: Ik ben het.
Some said, It is he: others said, No, but he is like him. He said, I am he.
αλλοι ελεγον οτι ουτος εστιν αλλοι δε οτι ομοιος αυτω εστιν εκεινος ελεγεν οτι εγω ειμι
- 10 Zij dan zeiden tot hem: Hoe zijn u de ogen geopend?
So they said to him, How then were your eyes made open?
ελεγον ουν αυτω πως ανεωχθησαν σου οι οφθαλμοι
- 11 Hij antwoordde en zeide: De Mens, genaamd Jezus, maakte slijk, en bestreek mijn ogen, en zeide tot mij: Ga heen naar het badwater Siloam, en was u. En ikging heen, en wies mij, en ik werd ziende.
His answer was: The man who is named Jesus put earth mixed with water on my eyes, and said to me, Go and make yourself clean in Siloam: so I went away and, after washing, am now able to see.
απεκριθη εκεινος και ειπεν ανθρωπος λεγομενος ιησους πηλον εποιησεν και επεχρισεν μου τους οφθαλμους και ειπεν μοι υπαγε εις την κολυμβηθραν του σιλωαμ και νισαι απελθων δε και νιψαμενος ανεβλεψα
- 12 Zij dan zeiden tot hem: Waar is Die? Hij zeide: Ik weet het niet.
And they said to him, Where is he? His answer was: I have no knowledge.
ειπον ουν αυτω που εστιν εκεινος λεγει ουκ οίδα
- 13 Zij brachten hem tot de Farizeen, hem namelijk, die te voren blind geweest was.
They took him before the Pharisees--this man who had been blind.
αγουσιν αυτον προς τους φαρισαιους τον ποτε τυφλον
- 14 En het was sabbat, als Jezus het slijk maakte, en zijn ogen opende.
Now the day on which the earth was mixed by Jesus and the man's eyes were made open was the Sabbath.
ην δε σαββατον οτε τον πηλον εποιησεν ο ιησους και ανεωξεν αυτου τους οφθαλμους
- 15 De Farizeen dan vraagden hem ook wederom, hoe hij ziende geworden was. En hij zeide tot hen: Hij legde slijk op mijn ogen, en ik wies mij, en ik zie.
So the Pharisees put more questions to him about how his eyes had been made open. And he said to them, He put earth on my eyes, and I had a wash and am able to see.
παλιν ουν ηρωτων αυτον και οι φαρισαιοι πως ανεβλεψεν ο δε ειπεν αυτοις πηλον επεθηκεν επι τους οφθαλμους μου και ενιψαμην και βλεπω
- 16 Sommigen dan uit de Farizeen zeiden: Deze Mens is van God niet, want Hij houdt den sabbat niet. Anderen zeiden: Hoe kan een mens, die een zondaar is, zulke tekenen doen? En er was tweedracht onder hen.
Then some of the Pharisees said, That man has not come from God, for he does not keep the Sabbath. Others said, How is it possible for a sinner to do such signs? So there was a division among them.
ελεγον ουν εκ των φαρισαιων τινες ουτος ο ανθρωπος ουκ εστιν παρα του θεου οτι το σαββατον ου τηρει αλλοι ελεγον πως δυναται ανθρωπος αμαρτωλος τοιαυτα σημεια ποιειν και σχισμα ην εν αυτο ις
- 17 Zij zeiden wederom tot den blinde: Gij, wat zegt gij van Hem; dewijl Hij uw ogen geopend heeft? En hij zeide: Hij is een Profet.
Again they said to the blind man, What have you to say about him for opening your eyes? And he said, He is a prophet.
λεγουσιν τω τυφλω παλιν συ τι λεγεις περι αυτου οτι ηνοιξεν σου τους οφθαλμους ο δε ειπεν οτι προφητης εστιν

- 18 De Joden dan geloofden van hem niet, dat hij blind geweest was, en ziende was geworden, totdat zij geroepen hadden de ouders desgenen, die ziedegeworden was.
Now the Jews had no belief in the statement that he had been blind and was now able to see, till they sent for the father and mother of the man whose eyes had been made open,
ουκ επιστευσαν ουν οι ιουδαιοι περι αυτου οτι τυφλος ην και ανεβλεψεν εως οτου εφωνησαν τους γονεις αυτου του αναβλεψαντος
- 19 En zij vraagden hun, zeggende: Is deze uw zoon, welken gij zegt, dat blind geboren is? Hoe ziet hij dan nu?
And put the question to them, saying, Is this your son, of whom you say that he was blind at birth? how is it then that he is now able to see?
και ηρωτησαν αυτους λεγοντες ουτος εστιν ο υιος υμων ον υμεις λεγετε οτι τυφλος εγεννηθη πως ουν αρτι βλεπει
- 20 Zijn ouders antwoordden hun en zeiden: Wij weten, dat deze onze zoon is, en dat hij blind geboren is;
In answer his father and mother said, We are certain that this is our son and that he was blind at birth:
απεκριθησαν αυτοις οι γονεις αυτου και ειπον οιδαμεν οτι ουτος εστιν ο υιος ημων και οτι τυφλος εγεννηθη
- 21 Maar hoe hij nu ziet, weten wij niet; of wie zijn ogen geopend heeft, weten wij niet; hij heeft zijn ouderdom, vraagt hemzelve; hij zal van zichzelf spreken.
But how it is he is now able to see, or who made his eyes open, we are not able to say: put the question to him; he is old enough to give an answer for himself.
πως δε νυν βλεπει ουκ οιδαμεν η τις ηνοιξεν αυτου τους οφθαλμους ημεις ουκ οιδαμεν αυτος ηλικιαν εχει αυτον ερωτησατε αυτος περι αυτου λαλησει
- 22 Dit zeiden zijn ouders, omdat zij de Joden vreesden; want de Joden hadden alrede te zamen een besluit gemaakt, zo iemand Hem beled Christus te zijn, datdie uit de synagoge zou geworpen worden.
They said this because of their fear of the Jews: for the Jews had come to an agreement that if any man said that Jesus was the Christ he would be put out of the Synagogue.
ταυτα ειπον οι γονεις αυτου οτι εφοβουντο τους ιουδαιους ηδη γαρ συνετεθειντο οι ιουδαιοι ινα εαν τις αυτον ομολογηση χριστον αποσυναγωγος γενηται
- 23 Daarom zeiden zijn ouders: Hij heeft zijn ouderdom, vraagt hemzelve.
That was the reason why they said, He is old enough; put the question to him.
δια τουτου οι γονεις αυτου ειπον οτι ηλικιαν εχει αυτον ερωτησατε
- 24 Zij dan riepen voor de tweede maal den mens, die blind geweest was, en zeiden tot hem: Geef God de eer; wij weten, dat deze Mens een zondaar is.
So they sent a second time for the man who had been blind and they said to him, Give glory to God: it is clear to us that this man is a sinner.
εφωνησαν ουν εκ δευτερου τον ανθρωπον ος ην τυφλος και ειπον αυτω δος δοξαν τω θεω ημεις οιδαμεν οτι ο ανθρωπος ουτος αμαρτωλος εστιν
- 25 Hij dan antwoordde en zeide: Of Hij een zondaar is, weet ik niet; een ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie.
He said in answer, I have no knowledge if he is a sinner or not, but one thing I am certain about; I was blind, and now I see.
απεκριθη ουν εκεινος και ειπεν ει αμαρτωλος εστιν ουκ οίδα εν οίδα οτι τυφλος ον αρτι βλεπω
- 26 En zij zeiden wederom tot hem: Wat heeft Hij u gedaan? Hoe heeft Hij uw ogen geopend?
Then they said to him, What did he do to you? how did he give you the use of your eyes?
ειπον δε αυτω παλιν τι εποιησεν σοι πως ηνοιξεν σου τους οφθαλμους
- 27 Hij antwoordde hun: Ik heb het u alrede gezegd, en gij hebt het niet gehoord; wat wilt gij het wederom horen? Wilt gijlieden ook Zijn discipelen worden?
His answer was: I have said it before, but your ears were shut: why would you have me say it again? is it your desire to become his disciples?
απεκριθη αυτοις ειπον υμιν ηδη και ουκ ηκουσατε τι παλιν θελετε ακουειν μη και υμεις θελετε αυτου μαθηται γενεσθαι
- 28 Zij gaven hem dan scheldwoorden, en zeiden: Gij zijt Zijn discipel; maar wij zijn discipelen van Mozes.
And they were angry with him and said, You are his disciple, but we are disciples of Moses.
ελοιδορησαν ουν αυτον και ειπον συ ει μαθητης εκεινου ημεις δε του μοσεως εσμεν μαθηται
- 29 Wij weten, dat God tot Mozes gesproken heeft; maar Dezen weten wij niet, van waar Hij is.
We are certain that God gave his word to Moses: but as for this man, we have no knowledge where he comes from.
ημεις οιδαμεν οτι μοση λελαληκεν ο θεος τουτον δε ουκ οιδαμεν ποθεν εστιν
- 30 De mens antwoordde, en zeide tot hen: Hierin is immers wat wonders, dat gij niet weet, van waar Hij is, en nochtans heeft Hij mijn ogen geopend.
The man said in answer, Why, here is a strange thing! You have no knowledge where he comes from though he gave me the use of my eyes.
απεκριθη ο ανθρωπος και ειπεν αυτοις εν γαρ τουτω θαυμαστον εστιν οτι υμεις ουκ οιδατε ποθεν εστιν και ανεωξεν μου τους οφθαλμους

- 31 En wij weten, dat God de zondaars niet hoort; maar zo iemand godvruchtig is, en Zijn wil doet, dien hoort Hij.
We have knowledge that God does not give ear to sinners, but if any man is a worshipper of God and does his pleasure, to him God's ears are open.
οιδαμεν δε οτι αμαρτωλων ο θεος ουκ ακουει αλλ εαν τις θεοσεβης η και το θελημα αυτου ποιη τουτου ακουει
- 32 Van alle eeuw is het niet gehoord, dat iemand eens blindgeborenen ogen geopend heeft.
In all the years nobody has ever before seen the eyes of a man blind from birth made open.
εκ του αιωνος ουκ ηκουσθη οτι ηνοιξεν τις οφθαλμους τυφλου γεγεννημενου
- 33 Indien Deze van God niet ware, Hij zou niets kunnen doen.
If this man did not come from God he would be unable to do anything.
ει μη ην ουτος παρα θεου ουκ ηδυνατο ποιειν ουδεν
- 34 Zij antwoordden, en zeiden tot hem: Gij zijt geheel in zonden geboren, en leert gij ons? En zij wierpen hem uit.
Their answer was: You came to birth through sin; do you make yourself our teacher? And they put him out of the Synagogue.
απεκριθησαν και ειπον αυτω εν αμαρτιας συ εγεννηθης ολος και συ διδασκεις ημας και εξεβαλον αυτον εξω
- 35 Jezus hoorde, dat zij hem uitgeworpen hadden, en hem vindende, zeide Hij tot hem: Geloofst gij in den Zoon van God?
It came to the ears of Jesus that they had put him out, and meeting him he said, Have you faith in the Son of man?
ηκουσεν ο ιησους οτι εξεβαλον αυτον εξω και ευρων αυτον ειπεν αυτω συ πιστευεις εις τον υιον του θεου
- 36 Hij antwoordde en zeide: Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven?
He said in answer, And who is he, Lord? Say, so that I may have faith in him.
απεκριθη εκεινος και ειπεν τις εστιν κυριε ινα πιστευσω εις αυτον
- 37 En Jezus zeide tot Hem: En gij hebt Hem gezien, en Die met u spreekt, Dezelve is het.
Jesus said to him, You have seen him; it is he who is talking to you.
ειπεν δε αυτω ο ιησους και εωρακας αυτον και ο λαλων μετα σου εκεινος εστιν
- 38 En hij zeide: Ik geloof, Heere! En hij aanbad Hem.
And he said, Lord, I have faith. And he gave him worship.
ο δε εφη πιστευω κυριε και προσεκυνησεν αυτω
- 39 En Jezus zeide: Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden.
And Jesus said, I came into this world to be a judge, so that those who do not see may see, and those who see may become blind.
και ειπεν ο ιησους εις κριμα εγω εις τον κοσμον τουτον ηλθον ινα οι μη βλεποντες βλεπωσιν και οι βλεποντες τυφλοι γενωνται
- 40 En dit hoorden enigen uit de Farizeen, die bij Hem waren, en zeiden tot Hem: Zijn wij dan ook blind?
These words came to the ears of the Pharisees who were with him and they said to him, Are we, then, blind?
και ηκουσαν εκ των φαρισαιων ταυτα οι οντες μετ αυτου και ειπον αυτω μη και ημεις τυφλοι εσμεν
- 41 Jezus zeide tot hen: Indien gij blind waart, zo zoudt gij geen zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien; zo blijft dan uw zonde. Johannes 10
Jesus said to them, If you were blind you would have no sin: but now that you say, We see; your sin is there still.
ειπεν αυτοις ο ιησους ει τυφλοι ητε ουκ αν ειχετε αμαρτιαν νυν δε λεγετε οτι βλεπομεν η ουν αμαρτια υμων μενει
- 1 Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Die niet ingaat door de deur in den stal der schapen, maar van elders inkomt, die is een dief en moordenaar.
Truly I say to you, He who does not go through the door into the place where the sheep are kept, but gets in by some other way, is a thief and an outlaw.
αμην αμην λεγω υμιν ο μη εισερχομενος δια της θυρας εις την αυλην των προβατων αλλα αναβαινων αλλαχθεν εκεινος κλεπτης εστιν και ληστης
- 2 Maar die door de deur ingaat, is een herder der schapen.
He who goes in by the door is the keeper of the sheep.
ο δε εισερχομενος δια της θυρας ποιμην εστιν των προβατων
- 3 Dezen doet de deurwachter open, en de schapen horen zijn stem; en hij roept zijn schapen bij name, en leidt ze uit.
The porter lets him in; and the sheep give ear to his voice; he says over the names of the sheep, and takes them out.
τουτω ο θυρωρος ανοιγει και τα προβατα της φωνης αυτου ακουει και τα ιδια προβατα καλει κατ ονομα και εξαγει αυτα

- 4 En wanneer hij zijn schapen uitgedreven heeft, zo gaat hij voor hen heen; en de schapen volgen hem, overmits zij zijn stem kennen.
When he has got them all out, he goes before them, and the sheep go after him, for they have knowledge of his voice.
και οταν τα ιδια προβατα εκβαλη εμπροσθεν αυτων πορευεται και τα προβατα αυτω ακολουθει οτι οιδασιν την φωνην αυτου
- 5 Maar een vreemde zullen zij geenszins volgen, maar zullen van hem vlieden; overmits zij de stem des vreemden niet kennen.
They will not go after another who is not their keeper, but will go from him in flight, because his voice is strange to them.
αλλοτριω δε ου μη ακολουθησωσιν αλλα φευξονται απ αυτου οτι ουκ οιδασιν των αλλοτριων την φωνην
- 6 Deze gelijkenis zeide Jezus tot hen; maar zij verstonden niet, wat het was, dat Hij tot hen sprak.
In this Jesus was teaching them in the form of a story: but what he said was not clear to them.
ταυτην την παροιμιαν ειπεν αυτοις ο ιησους εκεινοι δε ουκ εγνωσαν τινα ην α ελαλει αυτοις
- 7 Jezus dan zeide wederom tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Ik ben de Deur der schapen.
So Jesus said again, Truly I say to you, I am the door of the sheep.
ειπεν ουν παλιν αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν οτι εγω ειμι η θυρα των προβατων
- 8 Allen, zovelen als er voor Mij zijn gekomen, zijn dieven en moordenaars; maar de schapen hebben hen niet gehoord.
All who came before me are thieves and outlaws: but the sheep did not give ear to them.
παντες οσοι προ εμου ηλθον κλεπται εισιν και λησται αλλ ουκ ηκουσαν αυτων τα προβατα
- 9 Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden.
I am the door: if any man goes in through me he will have salvation, and will go in and go out, and will get food.
εγω ειμι η θυρα δι εμου εαν τις εισελθη σωθησεται και εισελευσεται και εξελευσεται και νομην ευρησει
- 10 De dief komt niet, dan opdat hij stele, en slachte, en verderve; Ik ben gekomen, opdat zij het leven hebben, en overvloed hebben.
The thief comes only to take the sheep and to put them to death: he comes for their destruction: I have come so that they may have life and have it in greater measure.
ο κλεπτης ουκ ερχεται ει μη ινα κλεψη και θυσει και απολεσει εγω ηλθον ινα ζωην εχωσιν και περισσον εχωσιν
- 11 Ik ben de goede Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen.
I am the good keeper of sheep: the good keeper gives his life for the sheep.
εγω ειμι ο ποιμην ο καλος ο ποιμην ο καλος την ψυχην αυτου τιθησιν υπερ των προβατων
- 12 Maar de huurling, en die geen herder is, wien de schapen niet eigen zijn, ziet den wolf komen, en verlaat de schapen, en vliedt; en de wolf grijpt ze, en verstrootde schapen.
He who is a servant, and not the keeper or the owner of the sheep, sees the wolf coming and goes in flight, away from the sheep; and the wolf comes down on them and sends them in all directions:
ο μισθωτος δε και ουκ ων ποιμην ου ουκ εισιν τα προβατα ιδια θεωρει τον λυκον ερχομενον και αφησιν τα προβατα και φευγει και ο λυκος αρπαζει αυτα και σκορπιζει τα προβατα
- 13 En de huurling vliedt, overmits hij een huurling is, en heeft geen zorg voor de schapen.
Because he is a servant he has no interest in the sheep.
ο δε μισθωτος φευγει οτι μισθωτος εστιν και ου μελει αυτω περι των προβατων
- 14 Ik ben de goede Herder; en Ik ken de Mijnen, en worde van de Mijnen gekend.
I am the good keeper; I have knowledge of my sheep, and they have knowledge of me,
εγω ειμι ο ποιμην ο καλος και γνωσκω τα εμα και γνωσκομαι υπο των εμων
- 15 Gelijkerwijs de Vader Mij kent, alzo ken Ik ook den Vader; en Ik stel Mijn leven voor de schapen.
Even as the Father has knowledge of me and I of the Father; and I am giving my life for the sheep.
καθως γνωσκει με ο πατηρ καγω γνωσκω τον πατερα και την ψυχην μου τιθημι υπερ των προβατων
- 16 Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen; en zij zullen Mijn stem horen; en het zal worden een kudde, en een Herder.
And I have other sheep which are not of this field: I will be their guide in the same way, and they will give ear to my voice, so there will be one flock and one keeper.
και αλλα προβατα εχω α ουκ εστιν εκ της αυλης ταυτης κακεινα με δει αγαγειν και της φωνης μου ακουσουσιν και γενησεται μια ποιμνη εις ποιμην
- 17 Daarom heeft mij de Vader lief, overmits Ik Mijn leven afleg, opdat Ik hetzelfde wederom neme.
For this reason am I loved by the Father, because I give up my life so that I may take it again.
δια τουτο ο πατηρ με αγαπα οτι εγω τιθημι την ψυχην μου ινα παλιν λαβω αυτην

- 18 Niemand neemt hetzelve van Mij, maar Ik leg het van Mijzelfen af; Ik heb macht hetzelve af te leggen, en heb macht hetzelve wederom te nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen.
No one takes it away from me; I give it up of myself. I have power to give it up, and I have power to take it again. These orders I have from my Father.
ουδεις αιρει αυτην απ εμου αλλ εγω τιθημι αυτην απ εμαυτου εξουσιαν εχω θειναι αυτην και εξουσιαν εχω παλιν λαβειν αυτην ταυτην την εντολην ελαβον παρα του πατρος μου
- 19 Er werd dan wederom tweedracht onder de Joden, om dezer woorden wil.
There was a division again among the Jews because of these words.
σχισμα ουν παλιν εγενετο εν τοις ιουδαιοις δια τους λογους τουτους
- 20 En velen van hen zeiden: hij heeft den duivel, en is uitzinnig; wat hoort gij Hem?
And a number of them said, He has an evil spirit and is out of his mind; why do you give ear to him?
ελεγον δε πολλοι εξ αυτων δαιμονιον εχει και μαινεται τι αυτου ακουετε
- 21 Anderen zeiden: Dit zijn geen woorden eens bezetenen; kan ook de duivel der blinden ogen openen?
Others said, These are not the words of one who has an evil spirit. Is it possible for an evil spirit to make blind people see?
αλλοι ελεγον ταυτα τα ρηματα ουκ εστιν δαιμονιζομενου μη δαιμονιον δυναται τυφλων οφθαλμους ανοιγειν
- 22 En het was het feest der vernieuwing des tempels te Jeruzalem; en het was winter.
Then came the feast of the opening of the Temple in Jerusalem: it was winter;
εγενετο δε τα εγκαινια εν τοις ιεροσολυμοις και χειμων ην
- 23 En Jezus wandelde in den tempel, in het voorhof van Salomo.
And Jesus was walking in the Temple, in Solomon's covered way.
και περιεπατει ο ιησους εν τω ιερω εν τη στοα του σολομωντος
- 24 De Joden dan omringden Hem, en zeiden tot Hem: Hoe lang houdt Gij onze ziel op? Indien Gij de Christus zijt, zeg het ons vrijuit.
Then the Jews came round him, saying, how long are you going to keep us in doubt? If you are the Christ, say so clearly.
εκυκλωσαν ουν αυτον οι ιουδαιοι και ελεγον αυτω εως ποτε την ψυχην ημων αιρεις ει συ ει ο χριστος ειπε ημιν παρησια
- 25 Jezus antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, en gij gelooft het niet. De werken, die Ik doe in den Naam mijns Vaders, die getuigen van Mij.
Jesus said in answer, I have said it and you have no belief: the works which I do in my Father's name, these give witness about me.
απεκριθη αυτοις ο ιησους ειπον υμιν και ου πιστευετε τα εργα α εγω ποιω εν τω ονοματι του πατρος μου ταυτα μαρτυρει περι εμου
- 26 Maar gijlieden gelooft niet; want gij zijt niet van Mijn schapen, gelijk Ik u gezegd heb.
But you have no belief because you are not of my sheep.
αλλ υμεις ου πιστευετε ου γαρ εστε εκ των προβατων των εμων καθως ειπον υμιν
- 27 Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij.
My sheep give ear to my voice, and I have knowledge of them, and they come after me:
τα προβατα τα εμα της φωνης μου ακουει καγω γινωσκω αυτα και ακολουθουσιν μοι
- 28 En Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken.
And I give them eternal life; they will never come to destruction, and no one will ever take them out of my hand.
καγω ζωην αιωνιον διδομι αυτοις και ου μη απολυνται εις τον αιωνα και ουχ αρπασει τις αυτα εκ της χειρος μου
- 29 Mijn Vader, die ze Mij gegeven heeft, is meerder dan allen; en niemand kan ze rukken uit de hand mijns Vaders.
That which my Father has given to me has more value than all; and no one is able to take anything out of the Father's hand.
ο πατηρ μου ος δεδωκεν μοι μειζων παντων εστιν και ουδεις δυναται αρπαζειν εκ της χειρος του πατρος μου
- 30 Ik en de Vader zijn een.
I and my Father are one.
εγω και ο πατηρ εν εσμεν
- 31 De Joden dan namen wederom stenen op, om Hem te stenigen.
Then the Jews took up stones again to send at him.
εβαστασαν ουν παλιν λιθους οι ιουδαιοι ινα λιθασωσιν αυτον

- 32 Jezus antwoordde hun: Ik heb u vele treffelijke werken getoond van Mijn Vader; om welk werk van die stenigt gij Mij?
 Jesus said to them in answer, I have let you see a number of good works from the Father; for which of those works are you stoning me?
 απεκριθη αυτοις ο ιησους πολλα καλα εργα εδειξα υμιν εκ του πατρος μου δια ποιων αυτων εργων λιθαζετε με
- 33 De Joden antwoordden Hem, zeggende: Wij stenigen U niet over enig goed werk, maar over gods lastering, en omdat Gij, een Mens zijnde, Uzelve Godmaakt.
 This was their answer: We are not stoning you for a good work but for evil words; because being a man you make yourself God.
 απεκριθησαν αυτω οι ιουδαιοι λεγοντες περι καλου εργου ου λιθαζομεν σε αλλα περι βλασφημιας και οτι συ ανθρωπος ων ποιεις σεαυτον θεον
- 34 Jezus antwoordde hun: Is er niet geschreven in uw wet: Ik heb gezegd, gij zijt goden?
 In answer, Jesus said, Is there not a saying in your law, I said, You are gods?
 απεκριθη αυτοις ο ιησους ουκ εστιν γεγραμμενον εν τω νομω υμων εγω ειπα θεοι εστε
- 35 Indien de wet die goden genaamd heeft, tot welke het woord Gods geschied is, en de Schrift niet kan gebroken worden;
 If he said they were gods, to whom the word of God came (and the Writings may not be broken),
 ει εκεινους ειπεν θεους προς ους ο λογος του θεου εγενετο και ου δυναται λυθηναι η γραφη
- 36 Zegt gijlieden tot Mij, Dien de Vader geheiligd en in de wereld gezonden heeft: Gij lastert God; omdat Ik gezegd heb: Ik ben Gods Zoon?
 Do you say of him whom the Father made holy and sent into the world, Your words are evil; because I said, I am God's Son?
 ον ο πατηρ ηγιασεν και απεστειλεν εις τον κοσμον υμεις λεγετε οτι βλασφημεις οτι ειπον υιος του θεου ειμι
- 37 Indien Ik niet doe de werken Mijns Vaders, zo gelooft Mij niet;
 If I am not doing the works of my Father, do not have belief in me;
 ει ου ποιω τα εργα του πατρος μου μη πιστευετε μοι
- 38 Maar indien Ik ze doe, en zo gij Mij niet gelooft, zo gelooft de werken; opdat gij moogt bekennen en geloven, dat de Vader in Mij is, en Ik in Hem.
 But if I am doing them, then have belief in the works even if you have no belief in me; so that you may see clearly and be certain that the Father is in me and I am in the Father.
 ει δε ποιω καν εμοι μη πιστευητε τοις εργοις πιστευσατε ινα γνωτε και πιστευσητε οτι εν εμοι ο πατηρ καγω εν αυτω
- 39 Zij zochten dan wederom Hem te grijpen, en Hij ontging uit hun hand.
 Then again they made an attempt to take him; but he got away from them.
 εζητουν ουν παλιν αυτον πιασαι και εξηλθεν εκ της χειρος αυτων
- 40 En Hij ging wederom over de Jordaan, tot de plaats, waar Johannes eerst doopte; en Hij bleef aldaar.
 And he went again to the other side of the Jordan, to the place where John first gave baptism; and he was there for a time.
 και απηλθεν παλιν περαν του ιορδανου εις τον τοπον οπου ην ιωαννης το πρωτον βαπτιζων και εμεινεν εκει
- 41 En velen kwamen tot Hem, en zeiden: Johannes deed wel geen teken; maar alles, wat Johannes van Dezen zeide, was waar.
 And a great number of people came to him, saying, John did no sign: but everything John said of this man was true.
 και πολλοι ηλθον προς αυτον και ελεγον οτι ιωαννης μεν σημειον ποιησεν ουδεν παντα δε οσα ειπεν ιωαννης περι τουτου αληθη ην
- 42 En velen geloofden aldaar in Hem.
 And a number came to have faith in him there.
 και επιστευσαν πολλοι εκει εις αυτον
- 1 En er was een zeker man krank, genaamd Lazarus, van Bethanie, uit het vlek van Maria en haar zuster Martha.
 Now a certain man named Lazarus was ill; he was of Bethany, the town of Mary and her sister Martha.
 ην δε τις ασθενων λαζαρος απο βηθανιας εκ της κωμης μαριας και μαρθας της αδελφης αυτης
- 2 (Maria nu was degene, die den Heere gezalfd heeft met zalf, en Zijn voeten afgedroogd heeft met haar haren; welker broeder Lazarus krank was.)
 (The Mary whose brother Lazarus was ill, was the Mary who put perfumed oil on the Lord and made his feet dry with her hair.)
 ην δε μαρια η αλειψασα τον κυριον μυρω και εκμαξασα τους ποδας αυτου ταις θριξιν αυτης ης ο αδελφος λαζαρος ησθενει
- 3 Zijn zusters dan zonden tot Hem, zeggende: Heere, zie, dien Gij liefhebt, is krank.
 So the sisters sent to him, saying, Lord, your dear friend is ill.
 απεστειλαν ουν αι αδελφαι προς αυτον λεγουσαι κυριε ιδε ον φιλεις ασθενει

- 4 En Jezus, dat horende, zeide: Deze krankheid is niet tot den dood, maar ter heerlijkheid Gods; opdat de Zoon Gods door dezelve verheerlijkt worde.
When this came to his ears, Jesus said, The end of this disease is not death, but the glory of God, so that the Son of God may have glory because of it.
ακουσας δε ο ιησους ειπεν αυτη η ασθενεια ουκ εστιν προς θανατον αλλ υπερ της δοξης του θεου ινα δοξασθη ο υιος του θεου δι αυτης
- 5 Jezus nu had Martha, en haar zuster, en Lazarus lief.
Now Jesus had love in his heart for Martha and her sister and Lazarus.
ηγαπα δε ο ιησους την μαρθαν και την αδελφην αυτης και τον λαζαρον
- 6 Als Hij dan gehoord had, dat hij krank was, toen bleef Hij nog twee dagen in de plaats, waar Hij was.
So when the news came to him that Lazarus was ill, he did not go from the place where he was for two days.
ως ουν ηκουσεν οτι ασθenei tote men emein en ω ην τοπω δυο ημερας
- 7 Daarna zeide Hij verder tot de discipelen: Laat ons wederom naar Judea gaan.
Then after that time he said to his disciples, Let us go into Judaea again.
επειτα μετα τουτο λεγει τοις μαθηταις αγωμεν εις την ιουδαιαν παλιν
- 8 De discipelen zeiden tot Hem: Rabbi! de Joden hebben U nu onlangs gezocht te stenigen, en gaat Gij wederom derwaarts?
The disciples said to him, Master, the Jews were attempting only the other day to have you stoned, and are you going back there again?
λεγουσιν αυτω οι μαθηται ραββι νυν εξητουν σε λιθασαι οι ιουδαιοι και παλιν υπαγεις εκει
- 9 Jezus antwoordde: Zijn er niet twaalf uren in den dag? Indien iemand in den dag wandelt, zo stoot hij zich niet, overmits hij het licht dezer wereld ziet;
Then Jesus said in answer, Are there not twelve hours in the day? A man may go about in the day without falling, because he sees the light of this world.
απεκριθη ο ιησους ουχι δωδεκα εισιν ωραι της ημερας εαν τις περιπατη εν τη ημερα ου προσκοπτει οτι το φως του κοσμου τουτου βλεπει
- 10 Maar indien iemand in den nacht wandelt, zo stoot hij zich, overmits het licht in hem niet is.
But if a man goes about in the night, he may have a fall because the light is not in him.
εαν δε τις περιπατη εν τη νυκτι προσκοπτει οτι το φως ουκ εστιν εν αυτω
- 11 Dit sprak Hij; en daarna zeide Hij tot hen: Lazarus, onze vriend, slaapt; maar Ik ga heen, om hem uit den slaap op te wekken.
These things said he: and after that he said to them, Lazarus our friend is at rest; but I go so that I may make him come out of his sleep.
ταυτα ειπεν και μετα τουτο λεγει αυτοις λαζαρος ο φιλος ημων κεκοιμηται αλλα πορευομαι ινα εξυπνισω αυτον
- 12 Zijn discipelen dan zeiden: Heere, indien hij slaapt, zo zal hij gezond worden.
Then his disciples said to him, Lord, if he is resting he will get well.
ειπον ουν οι μαθηται αυτου κυριε ει κεκοιμηται σωθησεται
- 13 Doch Jezus had gesproken van zijn dood; maar zij meenden, dat Hij sprak van de rust des slaaps.
Jesus, however, was talking of his death: but they had the idea that he was talking about taking rest in sleep.
ειρηκει δε ο ιησους περι του θανατου αυτου εκεινοι δε εδοξαν οτι περι της κοιμησεως του υπνου λεγει
- 14 Toen zeide dan Jezus tot hen vrijuit: Lazarus is gestorven.
Then Jesus said to them clearly, Lazarus is dead.
τοτε ουν ειπεν αυτοις ο ιησους παρρησια λαζαρος απεθανεν
- 15 En Ik ben blijde om uwentwil, dat Ik daar niet geweest ben, opdat gij geloven moogt; doch laat ons tot hem gaan.
And because of you I am glad I was not there, so that you may have faith; but let us go to him.
και χαρω δι υμας ινα πιστευσητε οτι ουκ ημην εκει αλλ αγωμεν προς αυτον
- 16 Thomas dan, genaamd Didymus, zeide tot zijn medediscipelen: Laat ons ook gaan, opdat wij met Hem sterven.
Then Thomas, who was named Didymus, said to the other disciples, Let us go so that we may be with him in death.
ειπεν ουν θωμας ο λεγομενος διδυμος τοις συμμαθηταις αγωμεν και ημεις ινα αποθανωμεν μετ αυτου
- 17 Jezus dan, gekomen zijnde, vond, dat hij nu vier dagen in het graf geweest was.
Now when Jesus came, he made the discovery that Lazarus had been put into the earth four days before.
ελθων ουν ο ιησους ευρεν αυτον τεσσαρας ημερας ηδη εχοντα εν τω μνημειω

- 18 (Bethanie nu was nabij Jeruzalem, omtrent vijftien stadien van daar.)
Now Bethany was near to Jerusalem, about two miles away;
ην δε η βηθανια εγγυς των ιεροσολυμων ως απο σταδιων δεκαπεντε
- 19 En velen uit de Joden waren gekomen tot Martha en Maria, opdat zij haar vertroosten zouden over haar broeder.
And a number of Jews had come to Martha and Mary to give them comfort about their brother.
και πολλοι εκ των ιουδαιων εληλυθεισαν προς τας περι μαρθαν και μαριαν ινα παραμυθησωνται αυτας περι του αδελφου αυτων
- 20 Martha dan, als zij hoorde, dat Jezus kwam, ging Hem tegemoet; doch Maria bleef in huis zitten.
When Martha had the news that Jesus was on the way, she went out to him, but Mary did not go from the house.
η ουν μαρθα ως ηκουσεν οτι ο ιησους ερχεται υπηγησεν αυτο μαρια δε εν τω οικω εκαθεζετο
- 21 Zo zeide Martha dan tot Jezus: Heere, waart Gij hier geweest, zo ware mijn broeder niet gestorven;
Then Martha said to Jesus, Lord, if you had been here my brother would not be dead.
ειπεν ουν η μαρθα προς τον ιησουν κυριε ει ης ωδε ο αδελφος μου ουκ αν ετεθνηκει
- 22 Maar ook nu weet ik, dat alles, wat Gij van God begeren zult, God U het geven zal.
But I am certain that, even now, whatever request you make to God, God will give it to you.
αλλα και νυν οίδα οτι οσα αν αιτηση τον θεον δωσει σοι ο θεος
- 23 Jezus zeide tot haar: Uw broeder zal wederopstaan.
Jesus said to her, Your brother will come to life again.
λεγει αυτη ο ιησους αναστησεται ο αδελφος σου
- 24 Martha zeide tot Hem: Ik weet, dat hij opstaan zal in de opstanding ten laatsten dage.
Martha said to him, I am certain that he will come to life again when all come back from the dead at the last day.
λεγει αυτο μαρθα οίδα οτι αναστησεται εν τη αναστασει εν τη εσχατη ημερα
- 25 Jezus zeide tot haar: Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven;
Jesus said to her, I am myself that day and that life; he who has faith in me will have life even if he is dead;
ειπεν αυτη ο ιησους εγω ειμι η αναστασις και η ζωη ο πιστευων εις εμε καν αποθανη ζησεται
- 26 En een iegelijk, die leeft, en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid. Gelooft gij dat?
And no one who is living and has faith in me will ever see death. Is this your faith?
και πας ο ζων και πιστευων εις εμε ου μη αποθανη εις τον αιωνα πιστευεις τουτο
- 27 Zij zeide tot Hem: Ja, Heere; ik heb geloofd, dat Gij zijt de Christus, de Zoon Gods, Die in de wereld komen zou.
She said to him, Yes, Lord: my faith is that you are the Christ, the Son of God, who was to come into the world.
λεγει αυτο ναι κυριε εγω πεπιστευκα οτι συ ει ο χριστος ο υιος του θεου ο εις τον κοσμον ερχομενος
- 28 En dit gezegd hebbende, ging zij heen, en riep Maria, haar zuster, heimelijk, zeggende: De Meester is daar, en Hij roept u.
And having said this, she went away and said secretly to her sister Mary, The Master is here and has sent for you.
και ταυτα ειπουσα απηλθεν και εφωνησεν μαριαν την αδελφην αυτης λαθρα ειπουσα ο διδασκαλος παρεστιν και φωνει σε
- 29 Deze, als zij dat hoorde, stond haastelijk op, en ging tot Hem.
And Mary, hearing this, got up quickly and went to him.
εκεινη ως ηκουσεν εγειρεται ταχυ και ερχεται προς αυτον
- 30 (Jezus nu was nog in het vlek niet gekomen, maar was in de plaats, waar Hem Martha tegemoet gekomen was.)
Now Jesus had not at this time come into the town, but was still in the place where Martha had seen him.
ουπω δε εληλυθει ο ιησους εις την κωμην αλλ ην εν τω τοπω οπου υπηγησεν αυτο η μαρθα

- 31 De Joden dan, die met haar in het huis waren, en haar vertroostten, ziende Maria, dat zij haastelijk opstond en uitging, volgden haar, zeggende: Zij gaat naar hetgraf, opdat zij aldaar wene.
Then the Jews who were with her in the house, comforting her, when they saw Mary get up quickly and go out, went after her in the belief that she was going to the place of the dead and would be weeping there.
οι ουν ιουδαιοι οι οντες μετ αυτης εν τη οικια και παραμυθουμενοι αυτην ιδοντες την μαριαν οτι ταχεως ανεστη και εξηλθεν ηκολουθησαν αυτη λεγοντες οτι υπαγει εις το μνημειον ινα κλαυση εκει
- 32 Maria dan, als zij kwam, waar Jezus was, en Hem zag, viel aan Zijn voeten, zeggende tot Hem: Heere, indien Gij hier geweest waart, zo ware mijn broeder nietgestorven.
When Mary came to where Jesus was and saw him, she went down at his feet, saying, Lord, if you had been here my brother would not be dead.
η ουν μαρια ως ηλθεν οπου ην ο ιησους ιδουσα αυτον επεσεν εις τους ποδας αυτου λεγουσα αυτω κυριε ει ης ωδε ουκ αν απεθανεν μου ο αδελφος
- 33 Jezus dan, als Hij haar zag wenen, en de Joden, die met haar kwamen, ook wenen, werd zeer bewogen in den geest, en ontroerde Zichzelven;
And when Jesus saw her weeping, and saw the Jews weeping who came with her, his spirit was moved and he was troubled,
ιησους ουν ως ειδεν αυτην κλαιουσαν και τους συνελθοντας αυτη ιουδαιους κλαιοντας ενεβριμησατο τω πνευματι και εταραξεν εαυτον
- 34 En zeide: Waar hebt gij hem gelegd? Zij zeiden tot Hem: Heere, kom en zie het.
And said, Where have you put him? They said, Come and see, Lord.
και ειπεν που τεθεικατε αυτον λεγουσιν αυτω κυριε ερχου και ιδε
- 35 Jezus weende.
And Jesus himself was weeping.
εδακρυσεν ο ιησους
- 36 De Joden dan zeiden: Ziet, hoe lief Hij hem had!
So the Jews said, See how dear he was to him!
ελεγον ουν οι ιουδαιοι ιδε πως εφιλει αυτον
- 37 En sommigen uit hen zeiden: Kon Hij, Die de ogen des blinden geopend heeft, niet maken, dat ook deze niet gestorven ware?
But some of them said, This man, who made open the eyes of the blind man, was he not able to keep his friend from death?
τινες δε εξ αυτων ειπον ουκ ηδυνατο ουτος ο ανοιξας τους οφθαλμους του τυφλου ποιησαι ινα και ουτος μη αποθαινη
- 38 Jezus dan wederom in Zichzelven zeer bewogen zijnde, kwam tot het graf; en het was een spelonk, en een steen was daarop gelegd.
So Jesus, deeply troubled in heart, came to the place of the dead. It was a hole in the rock, and a stone was over the opening.
ιησους ουν παλιν εμβριωμενος εν εαυτω ερχεται εις το μνημειον ην δε σπηλαιον και λιθος επεκειτο επ αυτω
- 39 Jezus zeide: Neemt den steen weg. Martha, de zuster des gestorvenen, zeide tot Hem: Heere, hij riekt nu al, want hij heeft vier dagen aldaar gelegen.
Jesus said, Take away the stone. Martha, the sister of him who was dead, said, Lord, by this time the body will be smelling, for he has been dead four days.
λεγει ο ιησους αρατε τον λιθον λεγει αυτω η αδελφη του τεθνηκοτος μαρθα κυριε ηδη οζει τεταρταιος γαρ εστιν
- 40 Jezus zeide tot haar: Heb Ik u niet gezegd, dat, zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?
Jesus said to her, Did I not say to you that if you had faith you would see the glory of God?
λεγει αυτη ο ιησους ουκ ειπον σοι οτι εαν πιστευσης οφει την δοξαν του θεου
- 41 Zij namen dan den steen weg, waar de gestorvene lag. En Jezus hief de ogen opwaarts, en zeide: Vader, Ik dank U, dat Gij Mij gehoord hebt.
So they took away the stone. And Jesus, looking up to heaven, said, Father, I give praise to you for hearing me.
ηραν ουν τον λιθον ου ην ο τεθνηκως κειμενος ο δε ιησους ηρεν τους οφθαλμους ανω και ειπεν πατερ ευχαριστω σοι οτι ηκουσας μου
- 42 Doch Ik wist, dat Gij Mij altijd hoort; maar om der schare wil, die rondom staat, heb Ik dit gezegd, opdat zij zouden geloven, dat Gij Mij gezonden hebt.
I was certain that your ears are at all times open to me, but I said it because of these who are here, so that they may see that you sent me.
εγω δε ηδειν οτι παντοτε μου ακουεις αλλα δια τον οχλον τον περιεστωτα ειπον ινα πιστευσωσιν οτι συ με απεστειλας
- 43 En als Hij dit gezegd had, riep Hij met grote stemme: Lazarus, kom uit!
Then he said in a loud voice, Lazarus, come out!
και ταυτα ειπων φωνη μεγαλη εκραυγασεν λαζαρε δευρο εξω

- 44 En de gestorvene kwam uit, gebonden aan handen en voeten met grafdoeken, en zijn aangezicht was omwonden met een zweetdoek. Jezus zeide tot hen: Ontbindt hem, en laat hem heengaan.
And he who was dead came out, with linen bands folded tightly about his hands and feet, and a cloth about his face. Jesus said to them, Make him free and let him go.
και εξηλθεν ο τεθνηκως δεδεμενος τους ποδας και τας χειρας κειριαις και η οψις αυτου σουδαριω περιεδεδετο λεγει αυτοις ο ιησους λυσατε αυτον και αφετε υπαγειν
- 45 Velen dan uit de Joden, die tot Maria gekomen waren, en aanschouwd hadden, hetgeen Jezus gedaan had, geloofden in Hem.
Then a number of the Jews who had come to Mary and had seen the things which Jesus did had belief in him.
πολλοι ουν εκ των ιουδαιων οι ελθοντες προς την μαριαν και θεασαμενοι α εποιησεν ο ιησους επιστευσαν εις αυτον
- 46 Maar sommigen van hen gingen tot de Farizeen, en zeiden tot hen, hetgeen Jezus gedaan had.
But some of them went to the Pharisees with the news of what Jesus had done.
τινες δε εξ αυτων απηλθον προς τους φαρισαιους και ειπον αυτοις α εποιησεν ο ιησους
- 47 De overpriesters dan en de Farizeen vergaderden den raad, en zeiden: Wat zullen wij doen? want deze Mens doet vele tekenen.
Then the high priests and the Pharisees had a meeting and said, What are we doing? This man is doing a number of signs.
συναγαγον ουν οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι συνεδριον και ελεγον τι ποιουμεν οτι ουτος ο ανθρωπος πολλα σημεια ποιει
- 48 Indien wij Hem alzo laten geworden, zij zullen allen in Hem geloven, en de Romeinen zullen komen, en wegnemen beide onze plaats en volk.
If we let him go on in this way, everybody will have belief in him and the Romans will come and take away our place and our nation.
εαν αφωμεν αυτον ουτως παντες πιστευσουσιν εις αυτον και ελευσονται οι ρωμαιοι και αρουσιν ημων και τον τοπον και το εθνος
- 49 En een uit hen, namelijk Kajafas, die deszelven jaars hogepriester was, zeide tot hen: Gij verstaat niets;
But one of them, Caiaphas, who was high priest that year, said to them, You have no knowledge of anything;
εις δε τις εξ αυτων καιαφας αρχιερευς ων του ενιαυτου εκεινου ειπεν αυτοις υμεις ουκ οιδατε ουδεν
- 50 En gij overlegt niet, dat het ons nut is, dat een mens sterve voor het volk, en het gehele volk niet verloren ga.
You do not see that it is in your interest for one man to be put to death for the people, so that all the nation may not come to destruction.
ουδε διαλογιζεσθε οτι συμφερει ημιν ινα εις ανθρωπος αποθνη υπερ του λαου και μη ολον το εθνος αποληται
- 51 En dit zeide hij niet uit zichzelf; maar, zijnde hogepriester deszelven jaars, profeteerde hij, dat Jezus sterven zou voor het volk;
He did not say this of himself, but being the high priest that year he said, as a prophet, that Jesus would be put to death for the nation;
τουτο δε αφ εαντου ουκ ειπεν αλλα αρχιερευς ων του ενιαυτου εκεινου προεφητευσεν οτι εμελλεν ο ιησους αποθνησκειν υπερ του εθνους
- 52 En niet alleen voor dat volk, maar opdat Hij ook de kinderen Gods, die verstrooid waren, tot een zou vergaderen.
And not for that nation only, but for the purpose of uniting in one body the children of God all over the world.
και ουχ υπερ του εθνους μονον αλλ ινα και τα τεκνα του θεου τα διεσκορπισμενα συναγαγη εις εν
- 53 Van dien dag dan af beraadslaagden zij te zamen, dat zij Hem doden zouden.
And from that day they took thought together how to put him to death.
απ εκεινης ουν της ημερας συνεβουλευσαντο ινα αποκτεινωσιν αυτον
- 54 Jezus dan wandelde niet meer vrijelijk onder de Joden; maar ging van daar naar het land bij de woestijn, naar de stad, genaamd Efraim, en verkeerde aldaarmet Zijn discipelen.
So Jesus no longer went about publicly among the Jews, but went from there into the country near to the waste land, to a town named Ephraim, where he was for some time with the disciples.
ιησους ουν ουκ ετι παρρησια περιεπατει εν τοις ιουδαιοις αλλα απηλθεν εκειθεν εις την χωραν εγγυς της ερημου εις εφραιμ λεγομενην πολιν κακει διετριβεν μετα των μαθητων αυτου
- 55 En het pascha der Joden was nabij, en velen uit dat land gingen op naar Jeruzalem, voor het pascha, opdat zij zichzelf reinigden.
Now the Passover of the Jews was near, and numbers of people went up from the country to Jerusalem to make themselves clean before the Passover.
ην δε εγγυς το πασχα των ιουδαιων και ανεβησαν πολλοι εις ιεροσολυμα εκ της χωρας προ του πασχα ινα αγνισωσιν εαυτους
- 56 Zij zochten dan Jezus, en zeiden onder elkander, staande in den tempel: Wat dunkt u? Dunkt u, dat Hij niet komen zal tot het feest?
They were looking for Jesus and saying to one another while they were in the Temple, What is your opinion? Will he not come to the feast?
εζητουν ουν τον ιησουν και ελεγον μετ αλληλων εν τω ιερω εστηκοτες τι δοκει υμιν οτι ου μη ελθη εις την εορτην
- 57 De overpriesters nu en de Farizeen hadden een gebod gegeven, dat, zo iemand wist, waar Hij was, hij het zou te kennen geven, opdat zij Hem mochten vangen.
Now the chief priests and the Pharisees had given orders that if anyone had knowledge where he was, he was to give them word, so that they might take him.
δεδοκεισαν δε και οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι εντολην ινα εαν τις γνω που εστιν μηνυση οπως πιασωσιν αυτον

- 1 Jezus dan kwam zes dagen voor het pascha te Bethanie, daar Lazarus was, die gestorven was geweest, welken Hij opgewekt had uit de doden.
Then, six days before the Passover, Jesus came to Bethany where Lazarus was, whom Jesus had made to come back from the dead.
ο ουν ιησους προ εξ ημερων του πασχα ηλθεν εις βηθανιαν οπου ην λαζαρος ο τεθνηκως ον ηγειρεν εκ νεκρων
- 2 Zij bereidden Hem dan aldaar een avondmaal, en Martha diende; en Lazarus was een van degenen, die met Hem aanzaten.
So they made him a meal there, and he was waited on by Martha, and Lazarus was among those who were seated with him at table.
εποιησαν ουν αυτω δειπνον εκει και η μαρθα διηκονει ο δε λαζαρος εις ην των συνανακειμενων αυτω
- 3 Maria dan, genomen hebbende een pond zalf van onvervalsten, zeer kostelijken nardus, heeft de voeten van Jezus gezalfd, en met haar haren Zijn voetenafgedroogd; en het huis werd vervuld van den reuk der zalf.
Then Mary, taking a pound of perfumed oil of great value, put it on the feet of Jesus and made them dry with her hair: and the house became full of the smell of the perfume.
η ουν μαρια λαβουσα λιτραν μυρου ναρδου πιστικης πολυτιμου ηλειψεν τους ποδας του ιησου και εξεμαξεν ταις θριξιν αυτης τους ποδας αυτου η δε οικια επληρωθη εκ της οσμης του μυρου
- 4 Zo zeide dan een van Zijn discipelen, namelijk Judas, Simons zoon, Iskariot, die Hem verraden zou:
But one of his disciples, Judas Iscariot (who was to give him up), said,
λεγει ουν εις εκ των μαθητων αυτου ιουδας σιμωνος ισκαριωτης ο μελλων αυτον παραδιδουαι
- 5 Waarom is deze zalf niet verkocht voor driehonderd penningen, en den armen gegeven?
Why was not this perfume traded for three hundred pence, and the money given to the poor?
διατι τουτο το μυρον ουκ επραθη τριακοσιων δηναριων και εδοθη πτωχοις
- 6 En dit zeide hij, niet omdat hij bezorgd was voor de armen, maar omdat hij een dief was, en de beurs had, en droeg hetgeen gegeven werd.
(He said this, not because he had any love for the poor; but because he was a thief, and, having the money-bag, took for himself what was put into it.)
ειπεν δε τουτο ουχ οτι περι των πτωχων εμελεν αυτω αλλ οτι κλεπτης ην και το γλωσσοκομον ειχεν και τα βαλλομενα εβασταζεν
- 7 Jezus dan zeide: Laat af van haar; zij heeft dit bewaard tegen den dag Mijner begrafenis.
Then Jesus said, Let her be. Let her keep what she has for the day of my death.
ειπεν ουν ο ιησους αφες αυτην εις την ημεραν του ενταφιασμου μου τετηρηκεν αυτο
- 8 Want de armen hebt gijlieden altijd met u, maar Mij hebt gij niet altijd.
The poor you have ever with you, but me you have not for ever.
τους πτωχους γαρ παντοτε εχετε μεθ αυτων εμε δε ου παντοτε εχετε
- 9 Een grote schare dan der Joden verstond, dat Hij aldaar was; en zij kwamen, niet alleen om Jezus' wil, maar opdat zij ook Lazarus zouden zien, dien Hij uit dedoden opgewekt had.
Then a great number of the Jews had news that he was there: and they came, not only because of Jesus, but so that they might see Lazarus who had been dead and to whom he had given life.
εγνω ουν οχλος πολυς εκ των ιουδαιων οτι εκει εστιν και ηλθον ου δια τον ιησουν μονον αλλ ινα και τον λαζαρον ιδωσιν ον ηγειρεν εκ νεκρων
- 10 En de overpriesters beraadslaagden, dat zij ook Lazarus doden zouden.
Now there was talk among the chief priests of putting Lazarus to death;
εβουλευσαντο δε οι αρχιερεις ινα και τον λαζαρον αποκτεινωσιν
- 11 Want velen van de Joden gingen heen om zijnentwil, en geloofden in Jezus.
For because of him a great number of the Jews went away and had belief in Jesus.
οτι πολλοι δι αυτον υπηγον των ιουδαιων και επιστευον εις τον ιησουν
- 12 Des anderen daags, een grote schare, die tot het feest gekomen was, horende, dat Jezus naar Jeruzalem kwam,
The day after, a great number of people who were there for the feast, when they had the news that Jesus was coming to Jerusalem,
τη επαυριον οχλος πολυς ο ελθων εις την εορτην ακουσαντες οτι ερχεται ο ιησους εις ιεροσολυμα
- 13 Namen de takken van palmbomen, en gingen uit Hem tegemoet, en riepen: Hosanna! Gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren, Hij, Die is deKoning Israels!
Took branches of palm-trees and went out to him, crying, A blessing on him who comes in the name of the Lord, the King of Israel!
ελαβον τα βαια των φοινικων και εξηλθον εις υπαντησιν αυτω και εκραζον ωσαννα ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου ο βασιλευς του ισραηλ.

- 14 En Jezus vond een jongen ezels, en zat daarop, gelijk geschreven is:
 And Jesus saw a young ass and took his seat on it; as the Writings say,
 ευρων δε ο ιησους οναριον εκαθισεν επ αυτο καθως εστιν γεγραμμενον
- 15 Vrees niet, gij dochter Sions, zie, uw Koning komt, zittende op het veulen ener ezelin.
 Have no fear, daughter of Zion: see your King is coming, seated on a young ass.
 μη φοβου θυγατερ σιων ιδου ο βασιλευς σου ερχεται καθημενος επι πωλον ονου
- 16 Doch dit verstonden Zijn discipelen in het eerst niet; maar als Jezus verheerlijkt was, toen werden zij indachtig, dat dit van Hem geschreven was, en dat zij Hemdit gedaan hadden.
 (These things were not clear to his disciples at first: but when Jesus had been lifted up into his glory, then it came to their minds that these things in the Writings were about him and that they had been done to him.)
 ταυτα δε ουκ εγνωσαν οι μαθηται αυτου το πρωτον αλλ οτε εδοξασθη ο ιησους τοτε εμνησθησαν οτι ταυτα ην επ αυτω γεγραμμενα και ταυτα εποιησαν αυτο
- 17 De schare dan, die met Hem was, getuigde dat Hij Lazarus uit het graf geroepen, en hem uit de doden opgewekt had.
 Now the people who were with him when his voice came to Lazarus in the place of the dead, and gave him life again, had been talking about it.
 εμαρτυρει ουν ο οχλος ο ων μετ αυτου οτε τον λαζαρον εφωνησεν εκ του μνημειου και ηγειρεν αυτον εκ νεκρων
- 18 Daarom ging ook de schare Hem tegemoet, overmits zij gehoord had, dat Hij dat teken gedaan had.
 And that was the reason the people went out to him, because it had come to their ears that he had done this sign.
 δια τουτου και υπητησεν αυτω ο οχλος οτι ηκουσεν τουτου αυτον πεποιηκεναι το σημειον
- 19 De Farizeen dan zeiden onder elkander: Ziet gij wel, dat gij gans niet vordert? Ziet, de gehele wereld gaat Hem na.
 Then the Pharisees said one to another, You see, you are unable to do anything: the world has gone after him.
 οι ουν φαρισαιοι ειπον προς εαυτους θεωρειτε οτι ουκ ωφελειτε ουδεν ιδε ο κοσμος οπισω αυτου απηλθεν
- 20 En er waren sommige Grieken uit degenen, die opgekomen waren, opdat zij op het feest zouden aanbidden;
 Now there were some Greeks among the people who had come up to give worship at the feast:
 ησαν δε τινες ελληνες εκ των αναβαινοντων ινα προσκυνησωσιν εν τη εορτη
- 21 Dezen dan gingen tot Filippus, die van Bethsaida in Galilea was, en baden hem, zeggende: Heer, wij wilden Jezus wel zien.
 They came to Philip, who was of Beth-saida in Galilee, and made a request, saying, Sir, we have a desire to see Jesus.
 ουτοι ουν προσηλθον φιλιππω τω απο βηθσαιδα της γαλιλαιας και ηρωτων αυτον λεγοντες κυριε θελομεν τον ιησουν ιδειν
- 22 Filippus kwam en zeide het Andreas; en Andreas en Filippus wederom zeiden het Jezus.
 Philip went and gave word of it to Andrew; and Andrew went with Philip to Jesus.
 ερχεται φιλιππος και λεγει τω ανδρεα και παλιν ανδρεας και φιλιππος λεγουσιν τω ιησου
- 23 Maar Jezus antwoordde hun, zeggende: De ure is gekomen, dat de Zoon des mensen zal verheerlijkt worden.
 And Jesus said to them in answer, The hour of the glory of the Son of man has come.
 ο δε ιησους απεκρινατο αυτοις λεγων εληλυθεν η ωρα ινα δοξασθη ο υιος του ανθρωπου
- 24 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft, zo blijft hetzelfde alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.
 Truly I say to you, If a seed of grain does not go into the earth and come to an end, it is still a seed and no more; but through its death it gives much fruit.
 αμην αμην λεγω υμιν εαν μη ο κοκκος του σιτου πεσων εις την γην αποθανη αυτος μονος μενει εαν δε αποθανη πολον καρπον φερει
- 25 Die zijn leven liefheeft, zal hetzelfde verliezen; en die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelfde bewaren tot het eeuwige leven.
 He who is in love with life will have it taken from him; and he who has no care for his life in this world will keep it for ever and ever.
 ο φιλων την ψυχην αυτου απολεσει αυτην και ο μισων την ψυχην αυτου εν τω κοσμω τουτω εις ζωην αιωνιον φυλαξει αυτην
- 26 Zo iemand Mij dient, die volge Mij; en waar Ik ben, aldaar zal ook Mijn dienaar zijn. En zo iemand Mij dient, de Vader zal hem eren.
 If any man is my servant, let him come after me; and where I am, there will my servant be. If any man becomes my servant, my Father will give him honour.
 εαν εμοι διακονη τις εμοι ακολουθειτω και οπου εμι εγω εκει και ο διακονος ο εμος εσται και εαν τις εμοι διακονη τιμησει αυτον ο πατηρ

- 27 Nu is Mijn ziel ontroerd; en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit deze ure! Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen.
Now is my soul troubled; and what am I to say? Father, keep me from this hour. No: for this purpose have I come to this hour.
νυν η ψυχη μου τεταρακται και τι ειπω πατερ σωση με εκ της ωρας ταυτης αλλα δια τουτο ηλθον εις την ωραν ταυτην
- 28 Vader, verheerlijk Uw Naam. Er kwam dan een stem uit den hemel, zeggende: En Ik heb Hem verheerlijkt, en Ik zal Hem wederom verheerlijken.
Father, give glory to your name. Then there came a voice out of heaven, saying, I have given it glory, and I will give it glory again.
πατερ δοξασον σου το ονομα ηλθεν ουν φωνη εκ του ουρανου και εδοξασα και παλιν δοξασω
- 29 De schare dan, die daar stond, en dit hoorde, zeide, dat er een donderslag geschied was. Anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken.
Hearing the sound, a number of people who were there said that it was thunder: others said, An angel was talking to him.
ο ουν οχλος ο εστος και ακουσας ελεγεν βροντην γεγονεναι αλλοι ελεγον αγγελος αυτω λελαληκεν
- 30 Jezus antwoordde en zeide: Niet om Mijnentwil is deze stem geschied, maar om uwentwil.
Jesus said in answer, This voice came not for me but for you.
απεκριθη ο ιησους και ειπεν ου δι εμε αυτη η φωνη γεγονεν αλλα δι υμας
- 31 Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste dezer wereld buiten geworpen worden.
Now is this world to be judged: now will the ruler of this world be sent out.
νυν κρισις εστιν του κοσμου τουτου νυν ο αρχων του κοσμου τουτου εκβληθησεται εξω
- 32 En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal hen allen tot Mij trekken.
And I, if I am lifted up from the earth, will make all men come to me.
καγω εαν υψωθω εκ της γης παντας ελκυσω προς εμαντον
- 33 (En dit zeide Hij, betekenende, hoedanigen dood Hij sterven zou.)
(This he said, pointing to the sort of death he would have.)
τουτο δε ελεγεν σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν
- 34 De schare antwoordde Hem: Wij hebben uit de wet gehoord, dat de Christus blijft in der eeuwigheid; en hoe zegt Gij, dat de Zoon des mensen moet verhoogd worden? Wie is deze Zoon des mensen?
Then the people in answer said to him, The law says that the Christ will have life without end: how say you then that it is necessary for the Son of man to be lifted up? Who is this Son of man?
απεκριθη αυτω ο οχλος ημεις ηκουσαμεν εκ του νομου οτι ο χριστος μενει εις τον αιωνα και πως συ λεγεις οτι δει υψωθηναι τον υιον του ανθρωπου τις εστιν ουτος ο υιος του ανθρωπου
- 35 Jezus dan zeide tot hen: Nog een kleinen tijd is het Licht bij ulieden; wandelt, terwijl gij het Licht hebt, opdat de duisternis u niet bevange. En die in de duisterniswandelt, weet niet, waar hij heengaat.
Jesus said to them, For a little time longer the light will be among you; while you have the light go on walking in it, so that the dark may not overtake you: one walking in the dark has no knowledge of where he is going.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους ετι μικρον χρονον το φως μεθ υμων εστιν περιπατειτε εως το φως εχετε ινα μη σκοτια υμας καταλαβη και ο περιπατων εν τη σκοτια ουκ οιδεν που υπαγει
- 36 Terwijl gij het Licht hebt, geloof in het Licht, opdat gij kinderen des Lichts moogt zijn. Deze dingen sprak Jezus; en weggaande verborg Hij Zich van hen.
In so far as you have the light, put your faith in the light so that you may become sons of light. With these words Jesus went away and for a time was not seen again by them.
εως το φως εχετε πιστευετε εις το φως ινα υιοι φωτος γενησθε ταυτα ελαλησεν ο ιησους και απελθων εκρυβη απ αυτων
- 37 En hoewel Hij zovele tekenen voor hen gedaan had, nochtans geloofden zij in Hem niet;
But though he had done such a number of signs before them, they still had no belief in him:
τοσαυτα δε αυτου σημεια πεποιηκοτος εμπροσθεν αυτων ουκ επιστευον εις αυτον
- 38 Opdat het woord van Jesaja, den profeet, vervuld werd, dat hij gesproken heeft: Heere, wie heeft onze prediking geloofd, en wien is de arm des Heerengeopenbaard?
So that the words of the prophet Isaiah might come true, when he said, Lord, who has any belief in our preaching? and the arm of the Lord, to whom has it been unveiled?
ινα ο λογος ησαιου του προφητου πληρωθη ον ειπεν κυριε τις επιστευσεν τη ακοη ημων και ο βραχιων κυριου τινη απεκαλυφθη
- 39 Daarom konden zij niet geloven, dewijl Jesaja wederom gezegd heeft:
For this reason they were unable to have belief, because Isaiah said again,
δια τουτο ουκ ηδυναντο πιστευειν οτι παλιν ειπεν ησαιας

- 40 Hij heeft hun ogen verblind, en hun hart verhard; opdat zij met de ogen niet zien, en met het hart niet verstaan, en zij bekeerd worden, en Ik hen geneze.
He has made their eyes blind, and their hearts hard; for fear that they might see with their eyes and get knowledge with their hearts, and be changed, and I might make them well.
τετυφλωκεν αυτων τους οφθαλμους και πεπωρωκεν αυτων την καρδια ινα μη ιδωσιν τοις οφθαλμοις και νοησωσιν τη καρδια και επιστραφωσιν και ιασωμαι αυτους
- 41 Dit zeide Jesaja, toen hij Zijñ heerlijkheid zag, en van Hem sprak.
(Isaiah said these words because he saw his glory. His words were about him.)
ταυτα ειπεν ησαιας οτε ειδεν την δοξαν αυτου και ελαλησεν περι αυτου
- 42 Nochtans geloofden ook zelfs velen uit de oversten in Hem; maar om der Farizeen wil beleden zij het niet; opdat zij uit de synagoge niet zouden geworpen worden.
However, a number even of the rulers had belief in him, but because of the Pharisees they did not say so openly for fear that they might be shut out from the Synagogue:
ομως μεντοι και εκ των αρχοντων πολλοι επιστευσαν εις αυτον αλλα δια τους φαρισαιους ουχ ωμολογουν ινα μη αποσυναγωγοι γενωνται
- 43 Want zij hadden de eer der mensen lief, meer dan de eer van God.
For the praise of men was dearer to them than the approval of God.
ηγαπησαν γαρ την δοξαν των ανθρωπων μαλλον ηπερ την δοξαν του θεου
- 44 En Jezus riep, en zeide: Die in Mij gelooft, gelooft in Mij niet, maar in Dengene, Die Mij gezonden heeft.
Then Jesus said with a loud voice, He who has faith in me, has faith not in me, but in him who sent me.
ιησους δε εκραξεν και ειπεν ο πιστευων εις εμε ου πιστευει εις εμε αλλ εις τον πεμψαντα με
- 45 En die Mij ziet, die ziet Dengene, Die Mij gezonden heeft.
And he who sees me, sees him who sent me.
και ο θεωρων εμε θεωρει τον πεμψαντα με
- 46 Ik ben een Licht, in de wereld gekomen, opdat een iegelijk, die in Mij gelooft, in de duisternis niet blijve.
I have come as a light into the world, so that no one who has faith in me will go on living in the dark.
εγω φως εις τον κοσμον εληλυθα ινα πας ο πιστευων εις εμε εν τη σκοτια μη μεινη
- 47 En indien iemand Mijn woorden gehoord, en niet geloofd zal hebben, Ik oordeel hem niet; want Ik ben niet gekomen, opdat Ik de wereld oordele, maar opdat Ik de wereld zalig make.
And if any man gives ear to my words and does not keep them, I am not his judge: I did not come to be judge of the world but to give salvation to the world.
και εαν τις μου ακουση των ρηματων και μη πιστευση εγω ου κρινω αυτον ου γαρ ηλθον ινα κρινω τον κοσμον αλλ ινα σωσω τον κοσμον
- 48 Die Mij verwerpt, en Mijn woorden niet ontvangt, heeft, die hem oordeelt; het woord, dat Ik gesproken heb, dat zal hem oordelen ten laatsten dage.
He who puts me on one side and does not take my words to heart, is not without a judge: the word which I have said will be his judge on the last day.
ο αθετων εμε και μη λαμβανων τα ρηματα μου εχει τον κρινοντα αυτον ο λογος ον ελαλησα εκεινος κρινει αυτον εν τη εσχατη ημερα
- 49 Want Ik heb uit Mijzelf niet gesproken; maar de Vader, Die Mij gezonden heeft, Die heeft Mij een gebod gegeven, wat Ik zeggen zal, en wat Ik spreken zal.
For I have not said it on my authority, but the Father who sent me gave me orders what to say and how to say it.
οτι εγω εξ εμαυτου ουκ ελαλησα αλλ ο πεμψας με πατηρ αυτος μοι εντολην εδωκεν τι ειπω και τι λαλησω
- 50 En Ik weet, dat Zijn gebod het eeuwige leven is. Hetgeen Ik dan spreek, dat spreek Ik alzo, gelijk Mij de Vader gezegd heeft.
And I have knowledge that his order is eternal life: so that the things which I say, I say them even as the Father says them to me.
και οιδα οτι η εντολη αυτου ζωη αιωνιος εστιν α ουν λαλω εγω καθως ειρηκεν μοι ο πατηρ ουτως λαλω
- 1 En voor het feest van het pascha, Jezus wetende, dat Zijn ure gekomen was, dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot den Vader, alzo Hij de Zijnen, die in dewereld waren, liefgehad had, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.
Now before the feast of the Passover, it was clear to Jesus that the time had come for him to go away from this world to the Father. Having once had love for those in the world who were his, his love for them went on to the end.
προ δε της εορτης του πασχα ειδως ο ιησους οτι εληλυθεν αυτου η ωρα ινα μεταβη εκ του κοσμου τουτου προς τον πατερα αγαπησας τους ιδιους τους εν τω κοσμω εις τελος ηγαπησεν αυτους
- 2 En als het avondmaal gedaan was,, toen nu de duivel in het hart van Judas, Simons zoon, Iskariot, gegeven had, dat hij Hem verraden zou),
So while a meal was going on, the Evil One having now put it into the heart of Judas Iscariot, Simon's son, to be false to him,
και δειννου γενομενου του διαβολου ηδη βεβληκοτος εις την καρδιαν ιουδα σιμωνος ισκαριωτου ινα αυτον παραδω

- 3 Jezus, wetende, dat de Vader Hem alle dingen in de handen gegeven had, en dat Hij van God uitgegaan was, en tot God heenging,
Jesus, being conscious that the Father had put everything into his hands, and that he came from God and was going to God,
ειδως ο ιησους οτι παντα δεδωκεν αυτω ο πατηρ εις τας χειρας και οτι απο θεου εξηλθεν και προς τον θεον υπαγει
- 4 Stond op van het avondmaal, en legde Zijn klederen af, en nemende een linnen doek, omgordde Zichzelven.
Got up from table, put off his robe and took a cloth and put it round him.
εγχειρεται εκ του δειπνου και τιθησιν τα ιματια και λαβων λεντιον διεζωσεν εαυτον
- 5 Daarna goot Hij water in het bekken, en begon de voeten der discipelen te wassen, en af te drogen met den linnen doek, waarmede Hij omgord was.
Then he put water into a basin and was washing the feet of the disciples and drying them with the cloth which was round him.
ειτα βαλλει υδωρ εις τον νιπτηρα και ηρξατο νιπτειν τους ποδας των μαθητων και εκμασσειν τω λεντιω ω ην διεζωσμενος
- 6 Hij dan kwam tot Simon Petrus; en die zeide tot Hem: Heere, zult Gij mij de voeten wassen?
So he came to Simon Peter. Peter said, Lord, are my feet to be washed by you?
ερχεται ουν προς σιμωνα πετρον και λεγει αυτω εκεινος κυριε συ μου νιπτεις τους ποδας
- 7 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Wat Ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan.
And Jesus, answering, said to him, What I do is not clear to you now, but it will be clear to you in time to come.
απεκριθη ιησους και ειπεν αυτω ο εγω ποιω συ ουκ οιδας αρτι γνωση δε μετα ταυτα
- 8 Petrus zeide tot Hem: Gij zult mijn voeten niet wassen in der eeuwigheid! Jezus antwoordde hem: Indien Ik u niet wasse, gij hebt geen deel met Mij.
Peter said, I will never let my feet be washed by you, never. Jesus said in answer, If I do not make you clean you have no part with me.
λεγει αυτω πετρος ου μη νιψης τους ποδας μου εις τον αιωνα απεκριθη αυτω ο ιησους εαν μη νιψω σε ουκ εχεις μερος μετ εμου
- 9 Simon Petrus zeide tot Hem: Heere, niet alleen mijn voeten, maar ook de handen en het hoofd.
Simon Peter said to him, Lord, not my feet only, but my hands and my head.
λεγει αυτω σιμων πετρος κυριε μη τους ποδας μου μονον αλλα και τας χειρας και την κεφαλην
- 10 Jezus zeide tot hem: Die gewassen is, heeft niet van node, dan de voeten te wassen, maar is geheel rein. En gijlieden zijt rein, doch niet allen.
Jesus said to him, He who is bathed has need only to have his feet washed and then he is clean all over: and you, my disciples, are clean, but not all of you.
λεγει αυτω ο ιησους ο λελουμενος ου χρειαν εχει η τους ποδας νιψασθαι αλλ εστιν καθαρος ολος και υμεις καθαροι εστε αλλ ουχι παντες
- 11 Want Hij wist, wie Hem verraden zou; daarom zeide Hij: Gij zijt niet allen rein.
(He had knowledge who was false to him; that is why he said, You are not all clean.)
ηδει γαρ τον παραδιδοντα αυτον δια τουτο ειπεν ουχι παντες καθαροι εστε
- 12 Als Hij dan hun voeten gewassen, en Zijn klederen genomen had, zat Hij wederom aan, en zeide tot hen: Verstaat gij, wat Ik ulieden gedaan heb?
Then, after washing their feet and putting on his robe again, he took his seat and said to them, Do you see what I have done to you?
οτε ουν ενιψεν τους ποδας αυτων και ελαβεν τα ιματια αυτου αναπεσον παλιν ειπεν αυτοις γνωσκετε τι πεποιηκα υμιν
- 13 Gij heet Mij Meester en Heere; en gij zegt wel, want Ik ben het.
You give me the name of Master and Lord: and you are right; that is what I am.
υμεις φωνειτε με ο διδασκαλος και ο κυριος και καλως λεγετε ειμι γαρ
- 14 Indien dan Ik, de Heere en de Meester, uw voeten gewassen heb, zo zijt gij ook schuldig, elkanders voeten te wassen.
If then I, the Lord and the Master, have made your feet clean, it is right for you to make one another's feet clean.
ει ουν εγω ενιψα υμων τους ποδας ο κυριος και ο διδασκαλος και υμεις οφειλετε αλληλων νιπτειν τους ποδας
- 15 Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat, gelijkewijs Ik u gedaan heb, gijlieden ook doet.
I have given you an example, so that you may do what I have done to you.
υποδειγμα γαρ εδωκα υμιν ινα καθως εγω εποιησα υμιν και υμεις ποιητε
- 16 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer, noch een gezant meerder, dan die hem gezonden heeft.
Truly I say to you, A servant is not greater than his lord; and he who is sent is not greater than the one who sent him.
αμην αμην λεγω υμιν ουκ εστιν δουλος μειζων του κυριου αυτου ουδε αποστολος μειζων του πεμψαντος αυτον

- 17 Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij, zo gij dezelve doet.
If these things are clear to you, happy are you if you do them.
ει ταυτα οιδατε μακαριοι εστε εαν ποιητε αυτα
- 18 Ik zeg niet van u allen: Ik weet, welke Ik uitverkoren heb; maar dit geschiedt, opdat de Schrift vervuld worde: Die met Mij het brood eet, heeft tegen Mij zijn verzenen opgeheven.
I am not talking of you all: I have knowledge of my true disciples, but things are as they are, so that the Writings may come true, The foot of him who takes bread with me is lifted up against me.
ου περι παντων υμων λεγω εγω οιδα ους εξελεξαμην αλλ ινα η γραφη πληρωθη ο τρωγων μετ εμου τον αρτον επηρεν επ εμε την πτερναν αυτου
- 19 Van nu zeg Ik het ulieden, eer het geschied is, opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij geloven moogt, dat Ik het ben.
From this time forward, I give you knowledge of things before they come about, so that when they come about you may have belief that I am he.
απ αρτι λεγω υμιν προ του γενεσθαι ινα οταν γενηται πιστευσητε οτι εγω ειμι
- 20 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Zo Ik iemand zende, wie dien ontvangt, die ontvangt Mij, en wie Mij ontvangt, die ontvangt Hem, Die Mij gezonden heeft.
Truly I say to you, He who takes to his heart anyone whom I send, takes me to his heart; and he who so takes me, takes him who sent me.
αμην αμην λεγω υμιν ο λαμβανων εαν τινα πεμψω εμε λαμβανει ο δε εμε λαμβανων λαμβανει τον πεμψαντα με
- 21 Jezus, deze dingen gezegd hebbende, werd ontroerd in den geest, en betuigde, en zeide: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, dat een van ulieden Mij zal verraden.
When Jesus had said this he was troubled in spirit, and gave witness, saying, Truly I say to you, that one of you will be false to me.
ταυτα ειπων ο ιησους εταραχθη τω πνευματι και εμαρτυρησεν και ειπεν αμην αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων παραδωσει με
- 22 De discipelen dan zagen op elkander, twijfelende, van wien Hij dat zeide.
Then the eyes of the disciples were turned on one another, in doubt as to whom he had in mind.
εβλεπον ουν εις αλληλους οι μαθηται απορουμενοι περι τινος λεγει
- 23 En een van Zijn discipelen was aanzittende in den schoot van Jezus, welken Jezus liefhad.
There was at table one of his disciples, the one dear to Jesus, resting his head on Jesus' breast.
ην δε ανακειμενος εις των μαθητων αυτου εν τω κολπω του ιησου ον ηγαπα ο ιησους
- 24 Simon Petrus dan wenkte dezen, dat hij vragen zou, wie hij toch ware, van welken Hij dit zeide.
Making a sign to him, Simon Peter said, Who is it he is talking about?
νευει ουν τουτω σιμων πετρος πυθασθαι τις αν ειη περι ου λεγει
- 25 En deze, vallende op de borst van Jezus, zeide tot Hem: Heere, wie is het?
He, then, resting his head on Jesus' breast, said to him, Lord, who is it?
επιπεσων δε εκεινος επι το σθηθος του ιησου λεγει αυτω κυριε τις εστιν
- 26 Jezus antwoordde: Deze is het, dien Ik de bete, als Ik ze ingedoopt heb, geven zal. En als Hij de bete ingedoopt had, gaf Hij ze Judas, Simons zoon, Iskariot.
This was the answer Jesus gave: It is the one to whom I will give this bit of bread after I have put it in the vessel. Then he took the bit of bread, put it into the vessel, and gave it to Judas, the son of Simon Iscariot.
αποκρινεται ο ιησους εκεινος εστιν ω εγω βαψας το ψωμιον επιδωσω και εμβαψας το ψωμιον διδωσιν ιουδα σιμωνος ισκαριωτη
- 27 En na de bete, toen voer de satan in hem. Jezus dan zeide tot hem: Wat gij doet, doe het haastelijk.
And when Judas took the bread Satan went into him. Then Jesus said to him, Do quickly what you have to do.
και μετα το ψωμιον τοτε εισηλθεν εις εκεινον ο σατανας λεγει ουν αυτω ο ιησους ο ποιεις ποιησον ταχιον
- 28 En dit verstond niemand dergenen, die aanzaten, waartoe Hij hem dat zeide.
Now it was not clear to anyone at table why he said this to him.
τουτο δε ουδεις εγνω των ανακειμενων προς τι ειπεν αυτω
- 29 Want sommigen meenden, dewijl Judas de beurs had, dat hem Jezus zeide: Koop, hetgeen wij van node hebben tot het feest, of, dat hij den armen wat geven zou.
Some were of the opinion that because Judas kept the money-bag Jesus said to him, Get the things we have need of for the feast; or, that he was to give something to the poor.
τινες γαρ εδοκουν επει το γλωσσοκομον ειχεν ο ιουδας οτι λεγει αυτω ο ιησους αγορασων ων χρειαν εχομεν εις την εορτην η τοις πτωχοις ινα τι δω

- 30 Hij dan, de bete genomen hebbende, ging terstond uit. En het was nacht.
So Judas, having taken the bit of bread, straight away went out: and it was night.
λαβων ουν το ψωμιον εκεινος ευθεως εξηλθεν ην δε νυξ
- 31 Als hij dan uitgegaan was, zeide Jezus: Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt.
Then when he had gone out, Jesus said, Now is glory given to the Son of man, and God is given glory in him.
οτε εξηλθεν λεγει ο ιησους νυν εδοξασθη ο υιος του ανθρωπου και ο θεος εδοξασθη εν αυτω
- 32 Indien God in Hem verheerlijkt is, zo zal ook God Hem verheerlijken in Zichzelven, en Hij zal Hem terstond verheerlijken.
If God is given glory in him, God will give him glory in himself, and will give him glory even now.
ει ο θεος εδοξασθη εν αυτω και ο θεος δοξασει αυτον εν εαυτω και ευθως δοξασει αυτον
- 33 Kinderkens, nog een kleinen tijd ben Ik bij u. Gij zult Mij zoeken, en gelijk Ik den Joden gezegd heb: Waar Ik heenga, kunt gij niet komen; alzo zeg Ik uliedennu ook.
My dear children, I am only to be with you a little longer. Then you will be looking for me: and as I said to the Jews, so now I say to you, Where I am going you may not come.
τεκνια επι μικρον μεθ υμων εμι ζητησετε με και καθως ειπον τοις ιουδαιις οτι οπου υπαγω εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν και υμιν λεγω αρτι
- 34 Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt; gelijk Ik u liefgehad heb, dat ook gij elkander liefhebt.
I give you a new law: Have love one for another; even as I have had love for you, so are you to have love one for another.
εντολην καινην διδομι υμιν ινα αγαπατε αλληλους καθως ηγαπησα υμας ινα και υμεις αγαπατε αλληλους
- 35 Hieraan zullen zij allen bekennen, dat gij Mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkander.
By this it will be clear to all men that you are my disciples, if you have love one for another.
εν τουτω γνωσονται παντες οτι εμοι μαθηται εστε εαν αγαπην εχητε εν αλληλοις
- 36 Simon Petrus zeide tot Hem: Heere, waar gaat Gij heen? Jezus antwoordde hem: Waar Ik heenga, kunt gij Mij nu niet volgen; maar gij zult Mij namaals volgen.
Simon Peter said to him, Lord, where are you going? Jesus said in answer, Where I am going you may not come with me now, but you will come later.
λεγει αυτω σιμων πετρος κυριε που υπαγεις απεκριθη αυτω ο ιησους οπου υπαγω ου δυνασαι μοι νυν ακολουθησαι υστερον δε ακολουθησεις μοι
- 37 Petrus zeide tot Hem: Heere, waarom kan ik U nu niet volgen? Ik zal mijn leven voor U zetten.
Peter said to him, Why may I not come with you even now? I will give up my life for you.
λεγει αυτω ο πετρος κυριε διατι ου δυναμαι σοι ακολουθησαι αρτι την ψυχην μου υπερ σου θησω
- 38 Jezus antwoordde hem: Zult gij uw leven voor Mij zetten? Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De haan zal niet kraaien, totdat gij Mij driemaal verloochend zulthebben.
Jesus said in answer, Will you give up your life for me? Truly I say to you, Before the cry of the cock you will have said three times that you are not my disciple.
απεκριθη αυτω ο ιησους την ψυχην σου υπερ εμου θησεις αμην αμην λεγω σοι ου μη αλεκτωρ φωνησει εως ου απαρνηση με τρις
- 1 Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij.
Let not your heart be troubled: have faith in God and have faith in me.
μη ταρασσεσθω υμων η καρδια πιστευετε εις τον θεον και εις εμε πιστευετε
- 2 In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zo zou Ik het u gezegd hebben; Ik ga heen om u plaats te bereiden.
In my Father's house are rooms enough; if it was not so, would I have said that I am going to make ready a place for you?
εν τη οικια του πατρος μου μοναι πολλαι εισιν ει δε μη ειπον αν υμιν πορευομαι ετοιμασαι τοπον υμιν
- 3 En zo wanneer Ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zo kome Ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar Ik ben.
And if I go and make ready a place for you, I will come back again and will take you to be with me, so that you may be where I am.
και εαν πορευθω και ετοιμασω υμιν τοπον παλιν ερχομαι και παραληψομαι υμας προς εμαυτον ινα οπου εμι εγω και υμεις ητε
- 4 En waar Ik heenga, weet gij, en den weg weet gij.
And you all have knowledge of where I am going, and of the way to it.
και οπου εγω υπαγω οιδατε και την οδον οιδατε
- 5 Thomas zeide tot Hem: Heere, wij weten niet, waar Gij heengaat; en hoe kunnen wij den weg weten?
Thomas said, Lord, we have no knowledge of where you are going; how may we have knowledge of the way?
λεγει αυτω θωμας κυριε ουκ οιδαμεν που υπαγεις και πως δυναμεθα την οδον ειδεναι

- 6 Jezus zeide tot hem: Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader, dan door Mij.
Jesus said to him, I am the true and living way: no one comes to the Father but by me.
λεγει αυτω ο ιησους εγω ειμι η οδος και η αληθεια και η ζωη ουδεις ερχεται προς τον πατερα ει μη δι εμου
- 7 Indien gijlieden Mij gekend hadt, zo zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben; en van nu kent gij Hem, en hebt Hem gezien.
If you had knowledge of me, you would have knowledge of my Father: you have knowledge of him now and have seen him.
ει εγνωκατε με και τον πατερα μου εγνωκατε αν και απ αρτι γνωσκατε αυτον και εωρακατε αυτον
- 8 Filippus zeide tot Hem: Heere, toon ons den Vader, en het is ons genoeg.
Philip said to him, Lord, let us see the Father, and we have need of nothing more.
λεγει αυτω φιλιππος κυριε δειξον ημιν τον πατερα και αρκει ημιν
- 9 Jezus zeide tot hem: Ben Ik zo lang en tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus? Die Mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien; en hoe zegt gij: Toon ons den Vader?
Jesus said to him, Philip, have I been with you all this time, and still you have no knowledge of me? He who has seen me has seen the Father. Why do you say, Let us see the Father?
λεγει αυτω ο ιησους τοσουτον χρονον μεθ υμων ειμι και ουκ εγνωκας με φιλιππε ο εωρακως εμε εωρακεν τον πατερα και πως συ λεγεις δειξον ημιν τον πατερα
- 10 Geloof gij niet, dat Ik in den Vader ben, en de Vader in Mij is? De woorden, die Ik tot ulieden spreek, spreek Ik van Mijzelven niet, maar de Vader, Die inMij blijft, Dezelve doet de werken.
Have you not faith that I am in the Father and the Father is in me? The words which I say to you, I say not from myself: but the Father who is in me all the time does his works.
ου πιστευεις οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι εστιν τα ρηματα α εγω λαλω υμιν απ εμαυτου ου λαλω ο δε πατηρ ο εν εμοι μενων αυτος ποιει τα εργα
- 11 Geloof Mij, dat Ik in den Vader ben en de Vader in Mij is; en indien niet, zo geloof Mij om de werken zelve.
Have faith that I am in the Father and that the Father is in me: at least, have faith in me because of what I do.
πιστευετε μοι οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι ει δε μη δια τα εργα αυτα πιστευετε μοι
- 12 Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Die in Mij geloof, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en zal meerder doen, dan deze; want Ik ga heen tot MijnVader.
Truly I say to you, He who puts his faith in me will do the very works which I do, and he will do greater things than these, because I am going to my Father.
αμην αμην λεγω υμιν ο πιστευων εις εμε τα εργα α εγω ποιω κακεινος ποιησει και μειζονα τουτων ποιησει οτι εγω προς τον πατερα μου πορευομαι
- 13 En zo wat gij begeren zult in Mijn Naam, dat zal Ik doen; opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde.
And whatever request you make in my name, that I will do, so that the Father may have glory in the Son.
και ο τι αν αιτησητε εν τω ονοματι μου τουτο ποιησω ινα δοξασθη ο πατηρ εν τω υιω
- 14 Zo gij iets begeren zult in Mijn Naam, Ik zal het doen.
If you make any request to me in my name, I will do it.
εαν τι αιτησητε εν τω ονοματι μου εγω ποιησω
- 15 Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden.
If you have love for me, you will keep my laws.
εαν αγαπατε με τας εντολας τας εμας τηρησατε
- 16 En Ik zal den Vader bidden, en Hij zal u een anderen Trooster geven, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid;
And I will make prayer to the Father and he will give you another Helper to be with you for ever,
και εγω ερωτησω τον πατερα και αλλον παρακλητον δωσει υμιν ινα μενη μεθ υμων εις τον αιωνα
- 17 Namelijk den Geest der waarheid, Welken de wereld niet kan ontvangen; want zij ziet Hem niet, en kent Hem niet; maar gij kent Hem; want Hij blijft bijulieden, en zal in u zijn.
Even the Spirit of true knowledge. That Spirit the world is not able to take to its heart because it sees him not and has no knowledge of him: but you have knowledge of him, because he is ever with you and will be in you.
το πνευμα της αληθειας ο ο κοσμος ου δυναται λαβειν οτι ου θεωρει αυτο ουδε γνωσκει αυτο υμεις δε γνωσκατε αυτο οτι παρ υμιν μενει και εν υμιν εσται
- 18 Ik zal u geen wezen laten; Ik kom weder tot u.
I will not let you be without a friend: I am coming to you.
ουκ αφησω υμας ορφανους ερχομαι προς υμας

- 19 Nog een kleinen tijd, en de wereld zal Mij niet meer zien; maar gij zult Mij zien; want Ik leef, en gij zult leven.
A little time longer, and the world will see me no more; but you will see me; and you will be living because I am living.
 ετι μικρον και ο κοσμος με ουκ ετι θεωρει υμεις δε θεωρειτε με οτι εγω ζω και υμεις ζησεσθε
- 20 In dien dag zult gij bekennen, dat Ik in Mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u.
At that time it will be clear to you that I am in my Father, and you are in me, and I in you.
 εν εκεινη τη ημερα γνωσεσθε υμεις οτι εγω εν τω πατρι μου και υμεις εν εμοι καγω εν υμιν
- 21 Die Mijn geboden heeft, en dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben, en Ikzal Mijzelven aan hem openbaren.
He who has my laws and keeps them, he it is who has love for me: and he who has love for me will be loved by my Father, and I will have love for him and will let myself be seen clearly by him.
 ο εχων τας εντολας μου και τηρων αυτας εκεινος εστιν ο αγαπων με ο δε αγαπων με αγαπηθησεται υπο του πατρος μου και εγω αγαπησω αυτον και εμφανισω αυτω εμαυτον
- 22 Judas, niet de Iskariot, zeide tot Hem: Heere, wat is het, dat Gij Uzelven aan ons zult openbaren, en niet aan de wereld?
Judas (not Iscariot) said to him, How is it that you will let yourself be seen clearly by us and not by the world?
 λεγει αυτω ιουδας ουχ ο ισκαριωτης κυριε τι γεγονεν οτι ημιν μελλεις εμφανιζειν σεαυτον και ουχι τω κοσμο
- 23 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen, enzullen woning bij hem maken.
Jesus said to him in answer, If anyone has love for me, he will keep my words: and he will be dear to my Father; and we will come to him and make our living-place with him.
 απκριθη ο ιησους και ειπεν αυτω εαν τις αγαπα με τον λογον μου τηρησει και ο πατηρ μου αγαπησει αυτον και προς αυτον ελευσομεθα και μονην παρ αυτω ποιησομεν
- 24 Die Mij niet liefheeft, die bewaart Mijn woorden niet; en het woord dat gijlieden hoort, is het Mijne niet, maar des Vaders, Die Mij gezonden heeft.
He who has no love for me does not keep my words; and the word which you are hearing is not my word but the Father's who sent me.
 ο μη αγαπων με τους λογους μου ου τηρει και ο λογος ον ακουετε ουκ εστιν εμος αλλα του πεμψαντος με πατρος
- 25 Deze dingen heb Ik tot u gesproken, bij u blijvende.
I have said all this to you while I am still with you.
 ταυτα λελαληκα υμιν παρ υμιν μενων
- 26 Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welken de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren, en zal u indachtig maken alles, wat Ik u gezegd heb.
But the Helper, the Holy Spirit, whom the Father will send in my name, will be your teacher in all things and will put you in mind of everything I have said to you.
 ο δε παρακλητος το πνευμα το αγιον ο πεμψει ο πατηρ εν τω ονοματι μου εκεινος υμας διδαξει παντα και υπομνησει υμας παντα α ειπον υμιν
- 27 Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u; niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef Ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd en zij niet versaagd.
May peace be with you; my peace I give to you: I give it not as the world gives. Let not your heart be troubled; let it be without fear.
 ειρηνην αφημι υμιν ειρηνην την εμην διδωμι υμιν ου καθως ο κοσμος διδωσιν εγω διδωμι υμιν μη ταρασσεσθω υμων η καρδια μηδε δειλιατω
- 28 Gij hebt gehoord, dat Ik tot u gezegd heb: Ik ga heen, en kom weder tot u. Indien gij Mij liefhadt, zo zoudt gij u verblijden, omdat Ik gezegd heb: Ik ga heen totden Vader; want Mijn Vader is meerder dan Ik.
Keep in mind how I said to you, I go away and come to you again. If you had love for me you would be glad, because I am going to the Father: for the Father is greater than I.
 ηκουσατε οτι εγω ειπον υμιν υπαγω και ερχομαι προς υμας ει ηγαπατε με εχαρητε αν οτι ειπον πορευομαι προς τον πατερα οτι ο πατηρ μου μειζων μου εστιν
- 29 En nu heb Ik het u gezegd, eer het geschied is; opdat, wanneer het geschied zal zijn, gij geloven moogt.
And now I have given you word of it before it comes, so that, when it comes, you may have faith.
 και νυν ειρηκα υμιν πριν γενεσθαι ινα οταν γενηται πιστευσητε
- 30 Ik zal niet meer veel met u spreken; want de overste dezer wereld komt, en heeft aan Mij niets.
After this I will not say much to you, because the ruler of this world comes: and he has no power over me;
 ουκ ετι πολλα λαλησω μεθ υμων ερχεται γαρ ο του κοσμου τουτου αρχων και εν εμοι ουκ εχει ουδεν
- 31 Maar opdat de wereld wete, dat Ik den Vader liefheb, en alzo doe, gelijkerwijs Mij de Vader geboden heeft. Staat op, laat ons van hier gaan. Johannes 15
But he comes so that the world may see that I have love for the Father, and that I am doing as I am ordered by the Father. Get up, and let us go.
 αλλ ινα γνω ο κοσμος οτι αγαπω τον πατερα και καθως ενετειλατο μοι ο πατηρ ουτως ποιω εγειρεσθε αγωμεν εντευθεν

- 1 Ik ben de ware Wijnstok, en Mijn Vader is de Landman.
I am the true vine and my Father is the gardener.
εγω ειμι η αμπελος η αληθινη και ο πατηρ μου ο γεωργος εστιν
- 2 Alle rank, die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg; en al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage.
He takes away every branch in me which has no fruit, and every branch which has fruit he makes clean, so that it may have more fruit.
παν κλημα εν εμοι μη φερων καρπον αιρει αυτο και παν το καρπον φερων καθαιρει αυτο ινα πλειονα καρπον φερη
- 3 Gijlieden zijt nu rein om het woord, dat Ik tot u gesproken heb.
You are clean, even now, through the teaching which I have given you.
ηδη υμεις καθαροι εστε δια τον λογον ον λελαληκα υμιν
- 4 Blijft in Mij, en Ik in u. Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, zo zij niet in den wijnstok blijft; also ook gij niet, zo gij in Mij niet blijft.
Be in me at all times as I am in you. As the branch is not able to give fruit of itself, if it is not still on the vine, so you are not able to do so if you are not in me.
μεινατε εν εμοι καγω εν υμιν καθως το κλημα ου δυναται καρπον φερειν αφ εαυτου εαν μη μεινη εν τη αμπελω ουτως ουδε υμεις εαν μη εν εμοι μεινητε
- 5 Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen.
I am the vine, you are the branches: he who is in me at all times as I am in him, gives much fruit, because without me you are able to do nothing.
εγω ειμι η αμπελος υμεις τα κληματα ο μενων εν εμοι καγω εν αυτω ουτος φερει καρπον πολυν οτι χωρις εμου ου δυνασθε ποιειν ουδεν
- 6 Zo iemand in Mij niet blijft, die is buiten geworpen, gelijkerwijs de rank, en is verdord; en men vergadert dezelve, en men werpt ze in het vuur, en zij wordenverbrand.
If a man does not keep himself in me, he becomes dead and is cut off like a dry branch; such branches are taken up and put in the fire and burned.
εαν μη τις μεινη εν εμοι εβληθη εξω ως το κλημα και εξηρανθη και συναγουσιν αυτα και εις πυρ βαλλουσιν και καιεται
- 7 Indien gij in Mij blijft, en Mijn woorden in u blijven, zo wat gij wilt, zult gij begeren, en het zal u geschieden.
If you are in me at all times, and my words are in you, then anything for which you make a request will be done for you.
εαν μεινητε εν εμοι και τα ρηματα μου εν υμιν μεινη ο εαν θελητε αιτησεσθε και γενησεται υμιν
- 8 Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult Mijn discipelen zijn.
Here is my Father's glory, in that you give much fruit and so are my true disciples.
εν τουτω εδοξασθη ο πατηρ μου ινα καρπον πολυν φερητε και γενησεσθε εμοι μαθηται
- 9 Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad heeft, heb Ik ook u liefgehad; blijft in deze Mijn liefde.
Even as the Father has given me his love, so I have given my love to you: be ever in my love.
καθως ηγαπησεν με ο πατηρ καγω ηγαπησα υμας μεινατε εν τη αγαπη τη εμη
- 10 Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven; gelijkerwijs Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb, en blijf in Zijn liefde.
If you keep my laws, you will be ever in my love, even as I have kept my Father's laws, and am ever in his love.
εαν τας εντολας μου τηρησητε μενειτε εν τη αγαπη μου καθως εγω τας εντολας του πατρος μου τηρηκα και μενω αυτου εν τη αγαπη
- 11 Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u blijve, en uw blijdschap vervuld worde.
I have said these things to you so that I may have joy in you and so that your joy may be complete.
ταυτα λελαληκα υμιν ινα η χαρα η εμη εν υμιν μεινη και η χαρα υμων πληρωθη
- 12 Dit is Mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijkerwijs Ik u liefgehad heb.
This is the law I give you: Have love one for another, even as I have love for you.
αυτη εστιν η εντολη η εμη ινα αγαπατε αλληλους καθως ηγαπησα υμας
- 13 Niemand heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijn vrienden.
Greater love has no man than this, that a man gives up his life for his friends.
μειζονα ταυτης αγαπην ουδεις εχει ινα τις την ψυχην αυτου θη υπερ των φιλων αυτου
- 14 Gij zijt Mijn vrienden, zo gij doet wat Ik u gebiede.
You are my friends, if you do what I give you orders to do.
υμεις φιλοι μου εστε εαν ποιητε οσα εγω εντελλομαι υμιν

- 15 Ik heet u niet meer dienstknechten; want de dienstknecht weet niet, wat zijn heer doet; maar Ik heb u vrienden genoemd; want al wat Ik van Mijn Vadergehoord heb, dat heb Ik u bekend gemaakt.
No longer do I give you the name of servants; because a servant is without knowledge of what his master is doing: I give you the name of friends, because I have given you knowledge of all the things which my Father has said to me.
ουκετι υμας λεγω δουλους οτι ο δουλός ουκ οιδεν τι ποιει αυτου ο κυριος υμας δε ειρηκα φιλους οτι παντα α ηκουσα παρα του πατρος μου εγνωρισα υμιν
- 16 Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht blijve; opdat, zo wat gijvan den Vader begeren zult in Mijn Naam, Hij u dat geve.
You did not take me for yourselves, but I took you for myself; and I gave you the work of going about and producing fruit which will be for ever; so that whatever request you make to the Father in my name he may give it to you.
ουχ υμεις με εξελεξασθε αλλ εγω εξελεξαμην υμας και εθηκα υμας ινα υμεις υπαγητε και καρπον φερητε και ο καρπος υμων μενη ινα ο τι αν αιτησητε τον πατερα εν τω ονοματι μου δω υμιν
- 17 Dit gebied Ik u, opdat gij elkander liefhebt.
So this is my law for you: Have love one for another.
ταυτα εντελλομαι υμιν ινα αγαπατε αλληλους
- 18 Indien u de wereld haat, zo weet, dat zij Mij eer dan u gehaat heeft.
If you are hated by the world, keep in mind that I was hated by the world before you.
ει ο κοσμος υμας μισει γνωσκετε οτι εμε πρωτον υμων μεμισηκεν
- 19 Indien gij van de wereld waart, zo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daaromhaat u de wereld.
If you were of the world, you would be loved by the world: but because you are not of the world, but I have taken you out of the world, you are hated by the world.
ει εκ του κοσμου ητε ο κοσμος αν το ιδιον επιλει οτι δε εκ του κοσμου ουκ εστε αλλ εγω εξελεξαμην υμας εκ του κοσμου δια τουτο μισει υμας ο κοσμος
- 20 Gedenk des woords, dat Ik u gezegd heb: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zijMijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren.
Keep in mind the words I said to you, A servant is not greater than his lord. If they were cruel to me, they will be cruel to you; if they kept my words, they will keep yours.
μνημονευετε του λογου ου εγω ειπον υμιν ουκ εστιν δουλός μειζων του κυριου αυτου ει εμε εδιωξαν και υμας διωξουσιν ει τον λογον μου ετηρησαν και τον υμετερον τηρησουσιν
- 21 Maar al deze dingen zullen zij doen om Mijns Naams wil, omdat zij Hem niet kennen, Die Mij gezonden heeft.
They will do all this to you because of my name--because they have no knowledge of him who sent me.
αλλα ταυτα παντα ποιησουσιν υμιν δια το ονομα μου οτι ουκ οιδασιν τον πεμψαντα με
- 22 Indien Ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde.
If I had not come and been their teacher they would have had no sin: but now they have no reason to give for their sin.
ει μη ηλθον και ελαλησα αυτοις αμαρτιαν ουκ ειχον νυν δε προφασιν ουκ εχουσιν περι της αμαρτιας αυτων
- 23 Die Mij haat, die haat ook Mijn Vader.
He who has hate for me has hate for my Father.
ο εμε μισων και τον πατερα μου μισει
- 24 Indien Ik de werken onder hen niet had gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij ze gezien, en beiden Mij en MijnVader gehaat.
If I had not done among them the works which no other man ever did, they would have had no sin: but now they have seen, and they have had hate in their hearts for me and my Father.
ει τα εργα μη εποιησα εν αυτοις α ουδεις αλλος πεποιηκεν αμαρτιαν ουκ ειχον νυν δε και εωρακασιν και μεμισηκασιν και εμε και τον πατερα μου
- 25 Maar dit geschiedt, opdat het woord vervuld worde, dat in hun wet geschreven is: Zij hebben mij zonder oorzaak gehaat.
This comes about so that the writing in their law may be made true, Their hate for me was without cause.
αλλ ινα πληρωθη ο λογος ο γεγραμμενος εν τω νομο αυτων οτι εμισησαν με δωρεαν
- 26 Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Dien Ik u zenden zal van den Vader, namelijk de Geest der waarheid, Die van den Vader uitgaat, Die zal van Mijgetuigen.
When the Helper comes, whom I will send to you from the Father even the Spirit of true knowledge who comes from the Father--he will give witness about me;
οταν δε ελθη ο παρακλητος ον εγω πεμψω υμιν παρα του πατρος το πνευμα της αληθειας ο παρα του πατρος εκπορευεται εκεινος μαρτυρησει περι εμου
- 27 En gij zult ook getuigen, want gij zijt van den beginne met Mij geweest. Johannes 16
And you, in addition, will give witness because you have been with me from the first.
και υμεις δε μαρτυρειτε οτι απ αρχης μετ εμου εστε

- 1 Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij niet geergerd wordt.
I have said these things to you so that you may not be in doubt.
ταυτα λελαληκα υμιν ινα μη σκανδαλισθητε
- 2 Zij zullen u uit de synagogen werpen; ja, de ure komt, dat een iegelijk, die u zal doden, zal menen Gode een dienst te doen.
They will put you out of the Synagogues: yes, the time is coming when whoever puts you to death will have the belief that he is doing God's pleasure.
αποσυναγωγους ποιησουσιν υμας αλλ ερχεται ωρα ινα πας ο αποκτεινας υμας δοξη λατρειαν προσφερειν τω θεω
- 3 En deze dingen zullen zij u doen, omdat zij den Vader niet gekend hebben, noch Mij.
They will do these things to you because they have not had knowledge of the Father or of me.
και ταυτα ποιησουσιν υμιν οτι ουκ εγνωσαν τον πατερα ουδε εμε
- 4 Maar deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat, wanneer de ure zal gekomen zijn, gij dezelve moogt gedenken, dat Ik ze u gezegd heb; doch deze dingen heb Ik u van het begin niet gezegd, omdat Ik bij ulieden was.
I have said these things to you so that when the time comes, what I have said may come to your mind. I did not say them to you at the first, because then I was still with you.
αλλα ταυτα λελαληκα υμιν ινα οταν ελθη η ωρα μνημονευητε αυτων οτι εγω ειπον υμιν ταυτα δε υμιν εξ αρχης ουκ ειπον οτι μεθ υμων ημην
- 5 En nu ga Ik heen tot Dengene, die Mij gezonden heeft, en niemand van u vraagt Mij: Waar gaat Gij henen?
But now I am going to him who sent me; and not one of you says to me, Where are you going?
νυν δε υπαγω προς τον πεμψαντα με και ουδεις εξ υμων ερωτα με που υπαγεις
- 6 Maar omdat Ik deze dingen tot u gesproken heb, zo heeft de droefheid uw hart vervuld.
But your hearts are full of sorrow because I have said these things.
αλλ οτι ταυτα λελαληκα υμιν η λυπη πεπληρωκεν υμων την καρδιαν
- 7 Doch Ik zeg u de waarheid: Het is u nut, dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem totu zenden.
But what I am saying is true: my going is for your good: for if I do not go away, the Helper will not come to you; but if I go, I will send him to you.
αλλ εγω την αληθειαν λεγω υμιν συμφερει υμιν ινα εγω απελθω εαν γαρ μη απελθω ο παρακλητος ουκ ελευσεται προς υμας εαν δε πορευθω πεμψω αυτον προς υμας
- 8 En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel:
And he, when he comes, will make the world conscious of sin, and of righteousness, and of being judged:
και ελθων εκεινος ελεγξει τον κοσμον περι αμαρτιας και περι δικαιοσυνης και περι κρισεως
- 9 Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven;
Of sin, because they have not faith in me;
περι αμαρτιας μεν οτι ου πιστευουσιν εις εμε
- 10 En van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en gij zult Mij niet meer zien;
Of righteousness, because I go to the Father and you will see me no more;
περι δικαιοσυνης δε οτι προς τον πατερα μου υπαγω και ουκ ετι θεωρειτε με
- 11 En van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is.
Of being judged, because the ruler of this world has been judged.
περι δε κρισεως οτι ο αρχων του κοσμου τουτου κεκριται
- 12 Nog vele dingen heb Ik u te zeggen, doch gij kunt die nu niet dragen.
I have still much to say to you, but you are not strong enough for it now.
ετι πολλα εχω λεγειν υμιν αλλ ου δυνασθε βασταζειν αρτι
- 13 Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelfen niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen.
However, when he, the Spirit of true knowledge, has come, he will be your guide into all true knowledge: for his words will not come from himself, but whatever has come to his hearing, that he will say: and he will make clear to you the things to come.
οταν δε ελθη εκεινος το πνευμα της αληθειας οδηγησει υμας εις πασαν την αληθειαν ου γαρ λαλησει αφ εαυτου αλλ οσα αν ακουση λαλησει και τα ερχομενα αναγγειλει υμιν

- 14 Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen.
He will give me glory, because he will take of what is mine, and make it clear to you.
εκεινος εμε δοξασει οτι εκ του εμου ληφεται και αναγγελει υμιν
- 15 Al wat de Vader heeft, is Mij; daarom heb Ik gezegd, dat Hij het uit het Mijne zal nemen, en u verkondigen.
Everything which the Father has is mine: that is why I say, He will take of what is mine and will make it clear to you.
παντα οσα εχει ο πατηρ εμα εστιν δια τουτο ειπον οτι εκ του εμου ληφεται και αναγγελει υμιν
- 16 Een kleinen tijd, en gij zult Mij niet zien; en wederom een kleinen tijd, en gij zult Mij zien, want Ik ga heen tot den Vader.
After a little time you will see me no longer; and then again, after a little time, you will see me.
μικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μικρον και οψεσθε με οτι εγω υπαγω προς τον πατερα
- 17 Sommigen dan uit Zijn discipelen zeiden tot elkander: Wat is dit, dat Hij tot ons zegt: Een kleinen tijd, en gij zult Mij niet zien; en wederom een kleinen tijd, engij zult Mij zien; en: Want Ik ga heen tot den Vader?
So some of the disciples said one to another, What is this he is saying, After a little time, you will see me no longer; and then again, after a little time, you will see me? and, I am going to the Father?
ειπον ουν εκ των μαθητων αυτου προς αλληλους τι εστιν τουτο ο λεγει ημιν μικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μικρον και οψεσθε με και οτι εγω υπαγω προς τον πατερα
- 18 Zij zeiden dan: Wat is dit, dat Hij zegt: Een kleinen tijd? Wij weten niet, wat Hij zegt.
So they said again and again, What is this he is saying, A little time? His words are not clear to us.
ελεγον ουν τουτο τι εστιν ο λεγει το μικρον ουκ οιδαμεν τι λαλει
- 19 Jezus dan bekende, dat zij Hem wilden vragen, en zeide tot hen: Vraagt gij daarvan onder elkander, dat Ik gezegd heb: Een kleinen tijd, en gij zult Mij niet zien, en wederom een kleinen tijd, en gij zult Mij zien?
Jesus saw that they had a desire to put the question to him, so he said to them, Is this what you are questioning one with another, why I said, After a little time, you will see me no longer; and then again, after a little time, you will see me?
εγνω ουν ο ιησους οτι ηθελον αυτον ερωταν και ειπεν αυτοις περι τουτου ζηταιτε μετ αλληλων οτι ειπον μικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μικρον και οψεσθε με
- 20 Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, dat gij zult schreien, en klagelijk wenen, maar de wereld zal zich verblijden; en gij zult bedroefd zijn, maar uw droefheid zal totblijdschap worden.
Truly I say to you, You will be weeping and sorrowing, but the world will be glad: you will be sad, but your sorrow will be turned into joy.
αμην αμην λεγω υμιν οτι κλαισετε και θρηνησετε υμεις ο δε κοσμος χαρησεται υμεις δε λυπηθησεσθε αλλ η λυπη υμων εις χαραν γενησεται
- 21 Een vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl haar ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft, zo gedenkt zij de benauwdheid nietmeer, om de blijdschap, dat een mens ter wereld geboren is.
When a woman is about to give birth she has sorrow, because her hour is come; but when she has given birth to the child, the pain is put out of her mind by the joy that a man has come into the world.
η γυνη οταν τικτη λυπην εχει οτι ηλθεν η ωρα αυτης οταν δε γεννηση το παιδιον ουκ ετι μνημονευει της θλιψεως δια την χαραν οτι εγεννηθη ανθρωπος εις τον κοσμον
- 22 En gij dan hebt nu wel droefheid; maar Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen.
So you have sorrow now: but I will see you again, and your hearts will be glad, and no one will take away your joy.
και υμεις ουν λυπην μεν νυν εχετε παλιν δε ονομαι υμας και χαρησεται υμων η καρδια και την χαραν υμων ουδεις αιρει αφ υμων
- 23 En in dien dag zult gij Mij niets vragen. Voorwaar, voorwaar Ik zeg u: Al wat gij den Vader zult bidden in Mij Naam, dat zal Hij u geven.
And on that day you will put no questions to me. Truly I say to you, Whatever request you make to the Father, he will give it to you in my name.
και εν εκεινη τη ημερα εμε ουκ ερωτησετε ουδεν αμην αμην λεγω υμιν οτι οσα αν αιτησητε τον πατερα εν τω ονοματι μου δωσει υμιν
- 24 Tot nog toe hebt gij niet gebeden in Mij Naam; bidt, en gij zult ontvangen, opdat uw blijdschap vervuld zij.
Up to now you have made no request in my name: do so, and it will be answered, so that your hearts may be full of joy.
εως αρτι ουκ ητησατε ουδεν εν τω ονοματι μου αιτειτε και ληψεσθε ινα η χαρα υμων η πεπληρωμενη
- 25 Deze dingen heb Ik door gelijkenissen tot u gesproken; maar de ure komt, dat Ik niet meer door gelijkenissen tot u spreken zal, maar u vrijuit van den Vader zalverkondigen.
All this I have said to you in veiled language: but the time is coming when I will no longer say things in veiled language but will give you knowledge of the Father clearly.
ταυτα εν παροιμιας λελαληκα υμιν αλλ ερχεται ωρα οτε ουκ ετι εν παροιμιας λαλησω υμιν αλλα παρησια περι του πατρος αναγγελω υμιν

- 26 In dien dag zult gij in Mijn Naam bidden; en Ik zeg u niet, dat Ik den Vader voor u bidden zal;
In that day you will make requests in my name: and I do not say that I will make prayer to the Father for you,
 εν εκεινη τη ημερα εν τω ονοματι μου αιτησεσθε και ου λεγω υμιν οτι εγω ερωτησω τον πατερα περι υμων
- 27 Want de Vader Zelf heeft u lief, dewijl gij Mij liefgehad hebt, en hebt geloofd, dat Ik van God ben uitgegaan.
For the Father himself gives his love to you, because you have given your love to me and have had faith that I came from God.
 αυτος γαρ ο πατηρ φιλει υμας οτι υμεις εμε πεφιληκατε και πεπιστευκατε οτι εγω παρα του θεου εξηλθον
- 28 Ik ben van den Vader uitgegaan, en ben in de wereld gekomen; wederom verlaat Ik de wereld, en ga heen tot den Vader.
I came out from the Father and have come into the world: again, I go away from the world and go to the Father.
 εξηλθον παρα του πατρος και εληλυθα εις τον κοσμον παλιν αφημι τον κοσμον και πορευομαι προς τον πατερα
- 29 Zijn discipelen zeiden tot Hem: Zie, nu spreekt Gij vrijuit, en zegt geen gelijkenis.
His disciples said, Now you are talking clearly and not in veiled language.
 λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου ιδε νυν παρρησια λαλεις και παροιμιαν ουδεμιαν λεγεις
- 30 Nu weten wij, dat Gij alle dingen weet, en Gij hebt niet van node, dat U iemand vrage. Hierom geloven wij, dat Gij van God uitgegaan zijt.
Now we are certain that you have knowledge of all things and have no need for anyone to put questions to you: through this we have faith that you came from God.
 νυν οιδαμεν οτι οιδας παντα και ου χρειαν εχεις ινα τις σε ερωτα εν τωτω πιστευομεν οτι απο θεου εξηλθες
- 31 Jezus antwoordde hun: Geloof gij nu?
Jesus made answer, Have you faith now?
 απεκριθη αυτοις ο ιησους αρτι πιστευετε
- 32 Ziet, de ure komt, en is nu gekomen, dat gij zult verstrooid worden, een iegelijk naar het zijne, en gij Mij alleen zult laten; en nochtans ben Ik niet alleen; wantde Vader is met Mij.
See, a time is coming, yes, it is now here, when you will go away in all directions, every man to his house, and I will be by myself: but I am not by myself, because the Father is with me.
 ιδου ερχεται ωρα και νυν εληλυθεν ινα σκορπισθητε εκαστος εις τα ιδια και εμε μονον αφητε και ουκ εμι μονος οτι ο πατηρ μετ εμου εστιν
- 33 Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goeden moed, Ik heb de wereldoverwonnen. Johannes 17
I have said all these things to you so that in me you may have peace. In the world you have trouble: but take heart! I have overcome the world.
 ταυτα λελαληκα υμιν ινα εν εμοι ειρηνην εχητε εν τω κοσμω θλιψιν εχετε αλλα θαρσειτε εγω νενικηκα τον κοσμον
- 1 Dit heeft Jezus gesproken, en Hij hief Zijn ogen op naar den hemel, en zeide: Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon Uverheerlijkje.
Jesus said these things; then, lifting his eyes to heaven, he said, Father, the time has now come; give glory to your Son, so that the Son may give glory to you:
 ταυτα ελαλησεν ο ιησους και επηρεν τους οφθαλμους αυτου εις τον ουρανον και ειπεν πατερ εληλυθεν η ωρα δοξασον σου τον υιον ινα και ο υιος σου δοξαση σε
- 2 Gelijkerwijs Gij Hem macht gegeven hebt over alle vlees, opdat al wat Gij Hem gegeven hebt, Hij hun het eeuwige leven geve.
Even as you gave him authority over all flesh, to give eternal life to all those whom you have given to him.
 καθως εδωκας αυτω εξουσιαν πασης σαρκος ινα παν ο δεδωκας αυτω δωση αυτοις ζωην αιωνιον
- 3 En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.
And this is eternal life: to have knowledge of you, the only true God, and of him whom you have sent, even Jesus Christ.
 αυτη δε εστιν η αιωνιος ζωη ινα γνωσκωσιν σε τον μονον αληθινον θεον και ον απεστειλας ιησουν χριστον
- 4 Ik heb U verheerlijkt op de aarde; Ik heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen;
I have given you glory on the earth, having done all the work which you gave me to do.
 εγω σε εδοξασα επι της γης το εργον ετελειωσα ο δεδωκας μοι ινα ποιησω
- 5 En nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven, met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was.
And now, Father, let me have glory with you, even that glory which I had with you before the world was.
 και νυν δοξασον με συ πατερ παρα σεαυτω τη δοξη η ειχον προ του τον κοσμον ιναι παρα σοι
- 6 Ik heb Uw Naam geopenbaard den mensen, die Gij Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren Uw, en Gij hebt Mij dezelve gegeven; en zij hebben Uw woordbewaard.
I have given knowledge of your name to the men whom you gave me out of the world: yours they were, and you gave them to me, and they have kept your words.
 εφανερωσα σου το ονομα τοις ανθρωποις ους δεδωκας μοι εκ του κοσμου σοι ησαν και εμοι αυτους δεδωκας και τον λογον σου τετηρηκασιν

- 7 Nu hebben zij bekend, dat alles, wat Gij Mij gegeven hebt, van U is.
Now it is clear to them that whatever you have given to me comes from you:
νυν εγνωκαν οτι παντα οσα δεδωκας μοι παρα σου εστιν
- 8 Want de woorden, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven, en zij hebben ze ontvangen, en zij hebben waarlijk bekend, dat Ik van U uitgegaan ben, en hebben geloofd, dat Gij Mij gezonden hebt.
Because I have given them the words which you gave to me; and they have taken them to heart, and have certain knowledge that I came from you, and they have faith that you sent me.
οτι τα ρηματα α δεδωκας μοι δεδωκα αυτοις και αυτοι ελαβον και εγνωσαν αληθως οτι παρα σου εξηλθον και επιστευσαν οτι συ με απεστειλας
- 9 Ik bid voor hen; Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uw.
My prayer is for them: my prayer is not for the world, but for those whom you have given to me, because they are yours
εγω περι αυτων ερωτω ου περι του κοσμου ερωτω αλλα περι ων δεδωκας μοι οτι σοι εισιν
- 10 En al het Mijne is Uw, en het Uwe is Mij; en Ik ben in hen verheerlijkt.
(All mine are yours, and yours are mine) and I have glory in them.
και τα εμα παντα σα εστιν και τα σα εμα και δεδοξασμαι εν αυτοις
- 11 En Ik ben niet meer in de wereld, maar deze zijn in de wereld, en Ik kome tot U, Heilige Vader, bewaar ze in Uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij een zijn, gelijk als Wij.
And now I will be no longer in the world, but they are in the world and I come to you. Holy Father, keep them in your name which you have given to me, so that they may be one even as we are one.
και ουκ ετι ειμι εν τω κοσμω και ουτοι εν τω κοσμω εισιν και εγω προς σε ερχομαι πατερ αγιε τηρησον αυτους εν τω ονοματι σου ους δεδωκας μοι ινα ωσιν εν καθως ημεις
- 12 Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik ze in Uw Naam. Die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schrift vervuld worde.
While I was with them I kept them safe in your name which you have given to me: I took care of them and not one of them has come to destruction, but only the son of destruction, so that the Writings might come true.
οτε ημην μετ αυτων εν τω κοσμω εγω ετηρουν αυτους εν τω ονοματι σου ους δεδωκας μοι εφυλαξα και ουδεις εξ αυτων απολετο ει μη ο υιος της απολειας ινα η γραφη πληρωθη
- 13 Maar nu kom Ik tot U, en spreek dit in de wereld, opdat zij Mij blijdschap vervuld mogen hebben in zichzelf.
And now I come to you; and these things I say in the world so that they may have my joy complete in them.
νυν δε προς σε ερχομαι και ταυτα λαλω εν τω κοσμω ινα εχωσιν την χαραν την εμην πεπληρωμενην εν αυτοις
- 14 Ik heb hun Uw woord gegeven; en de wereld heeft ze gehaat, omdat zij van de wereld niet zijn, gelijk als Ik van de wereld niet ben.
I have given your word to them; and they are hated by the world, because they are not of the world, even as I am not of the world.
εγω δεδωκα αυτοις τον λογον σου και ο κοσμος εμισησεν αυτους οτι ουκ εισιν εκ του κοσμου καθως εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου
- 15 Ik bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van den boze.
My prayer is not that you will take them out of the world, but that you will keep them from the Evil One.
ουκ ερωτω ινα αρης αυτους εκ του κοσμου αλλ ινα τηρησης αυτους εκ του πονηρου
- 16 Zij zijn niet van de wereld, gelijkwerijs Ik van de wereld niet ben.
They are not of the world any more than I am of the world.
εκ του κοσμου ουκ εισιν καθως εγω εκ του κοσμου ουκ ειμι
- 17 Heilig ze in Uw waarheid; Uw woord is de waarheid.
Make them holy by the true word: your word is the true word.
αγιασον αυτους εν τη αληθεια σου ο λογος ο σος αληθεια εστιν
- 18 Gelijkerwijs Gij Mij gezonden hebt in de wereld, alzo heb Ik hen ook in de wereld gezonden.
Even as you have sent me into the world, so I have sent them into the world.
καθως εμε απεστειλας εις τον κοσμον καγω απεστειλα αυτους εις τον κοσμον
- 19 En Ik heilige Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid.
And for them I make myself holy, so that they may be made truly holy.
και υπερ αυτων εγω αγιαζω εμαυτον ινα και αυτοι ωσιν ηγιασμενοι εν αληθεια

- 20 En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in Mij geloven zullen.
My prayer is not for them only, but for all who will have faith in me through their word;
ου περι τουτων δε ερωτω μονον αλλα και περι των πιστευσοντων δια του λογου αυτων εις εμε
- 21 Opdat zij allen een zijn, gelijkewijs Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons een zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt.
May they all be one! Even as you, Father, are in me and I am in you, so let them be in us, so that all men may come to have faith that you sent me.
ινα παντες εν ωσιν καθως συ πατερ εν εμοι καγω εν σοι ινα και αυτοι εν ημιν εν ωσιν ινα ο κοσμος πιστευση οτι συ με απεστειλας
- 22 En Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij een zijn, gelijk als Wij Een zijn;
And the glory which you have given to me I have given to them, so that they may be one even as we are one;
και εγω την δοξαν ην δεδωκας μοι δεδωκα αυτοις ινα ωσιν εν καθως ημεις εν εσμεν
- 23 Ik in hen, en Gij in Mij; opdat zij volmaakt zijn in een, en opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij gezonden hebt, en hen liefgehad hebt, gelijk Gij Mij liefgehad hebt.
I in them, and you in me, so that they may be made completely one, and so that it may become clear to all men that you have sent me and that they are loved by you as I am loved by you.
εγω εν αυτοις και συ εν εμοι ινα ωσιν τετελειωμενοι εις εν και ινα γνωσκη ο κοσμος οτι συ με απεστειλας και ηγαπησας αυτοις καθως εμε ηγαπησας
- 24 Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad, voor de grondlegging der wereld.
Father, it is my desire that these whom you have given to me may be by my side where I am, so that they may see my glory which you have given to me, because you had love for me before the world came into being.
πατερ ους δεδωκας μοι θελω ινα οπου ειμι εγω κακεινοι ωσιν μετ εμου ινα θεωρωσιν την δοξαν την εμην ην εδωκας μοι οτι ηγαπησας με προ καταβολης κοσμου
- 25 Rechtvaardige Vader, de wereld heeft U niet gekend; maar Ik heb U gekend, en dezen hebben bekend, dat Gij Mij gezonden hebt.
Father of righteousness, I have knowledge of you, though the world has not; and to these it is clear that you sent me;
πατερ δικαιε και ο κοσμος σε ουκ εγνω εγω δε σε εγνω και αυτοι εγνωσαν οτι συ με απεστειλας
- 26 En Ik heb hun Uw Naam bekend gemaakt, en zal Hem bekend maken; opdat de liefde, waarmede Gij Mij liefgehad hebt, in hen zij, en Ik in hen.
And I have given to them knowledge of your name, and will give it, so that the love which you have for me may be in them and I in them.
και εγνωρισα αυτοις το ονομα σου και γνωρισω ινα η αγαπη ην ηγαπησας με εν αυτοις η καγω εν αυτοις
- 1 Jezus, dit gezegd hebbende, ging uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welken Hij ging, en Zijn discipelen.
When Jesus had said these words he went out with his disciples over the stream Kedron to a garden, into which he went with his disciples.
ταυτα ειπων ο ιησους εξηλθεν συν τοις μαθηταις αυτου περαν του χειμαρρου των κεδρων οπου ην κηπος εις ον εισηλθεν αυτος και οι μαθηται αυτου
- 2 En Judas, die Hem verried, wist ook die plaats, dewijl Jezus aldaar dikwijls vergaderd was geweest met Zijn discipelen.
And Judas, who was false to him, had knowledge of the place because Jesus went there frequently with his disciples.
ηδει δε και ιουδας ο παραδιδους αυτον τον τοπον οτι πολλακις συνηχθη ο ιησους εκει μετα των μαθητων αυτου
- 3 Judas dan, genomen hebbende de bende krijgsknechten en enige dienaars van de overpriesters en Farizeen, kwam aldaar met lantaarnen, en fakkelen, en wapenen.
So Judas, getting a band of armed men and police from the chief priests and Pharisees, went there with lights and with arms.
ο ουν ιουδας λαβων την σπειραν και εκ των αρχιερων και φαρισαιων υπηρετας ερχεται εκει μετα φανων και λαμπαδων και οπλων
- 4 Jezus dan, wetende alles, wat over Hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen: Wien zoekt gij?
Then Jesus, having knowledge of everything which was coming on him, went forward and said to them, Who are you looking for?
ιησους ουν ειδως παντα τα ερχομενα επ αυτον εξελθων ειπεν αυτοις τινα ζητειτε
- 5 Zij antwoordden Hem: Jezus den Nazarener. Jezus zeide tot hen: Ik ben het. En Judas, die Hem verried, stond ook bij hen.
Their answer was, Jesus the Nazarene. Jesus said, I am he. And Judas, who was false to him, was there at their side.
απεκριθησαν αυτω ιησουν τον ναζωραιον λεγει αυτοις ο ιησους εγω ειμι ειστηκει δε και ιουδας ο παραδιδους αυτον μετ αυτων
- 6 Als Hij dan tot hen zeide: Ik ben het; gingen zij achterwaarts, en vielen ter aarde.
And when he said to them, I am he, they went back, falling to the earth.
ως ουν ειπεν αυτοις οτι εγω ειμι απηλθον εις τα οπισω και επεσον χαμαι

- 7 Hij vraagde hun dan wederom: Wien zoekt gij? En zij zeiden: Jezus den Nazarener.
So again he put the question to them, Who are you looking for? And they said, Jesus the Nazarene.
παλιν ουν αυτους επηρωτησεν τινα ζητειτε οι δε ειπον ιησουν τον ναζωραιον
- 8 Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat Ik het ben. Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan.
Jesus made answer, I have said that I am he; if you are looking for me, let these men go away.
απεκριθη ο ιησους ειπον υμιν οτι εγω ειμι ει ουν εμε ζητειτε αφετε τουτους υπαγειν
- 9 Opdat het woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: Uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren.
(He said this so that his words might come true, I have kept safe all those whom you gave to me.)
ινα πληρωθη ο λογος ον ειπεν οτι ους δεδωκας μοι ουκ απωλεσα εξ αυτων ουδενα
- 10 Simon Petrus dan, hebbende een zwaard, trok hetzelfde uit, en sloeg des hogepriesters dienstknecht, en hieuw zijn rechteroor af. En de naam van dendienstknecht was Malchus.
Then Simon Peter, who had a sword, took it out and gave the high priest's servant a blow, cutting off his right ear. The servant's name was Malchus.
σιμων ουν πετρος εχων μαχαيران ειλκυσεν αυτην και επαισεν τον του αρχιερεως δουλον και απεκοψεν αυτου το ωτιον το δεξιον ην δε ονομα τω δουλω μαλχος
- 11 Jezus dan zeide tot Petrus: Steek uw zwaard in de schede. Den drinkbeker, dien Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken?
Then Jesus said to Peter, Put back your sword: am I not to take the cup which my Father has given to me?
ειπεν ουν ο ιησους τω πετρω βαλε την μαχαيران σου εις την θηκην το ποτηριον ο δεδωκεν μοι ο πατηρ ου μη πιω αυτο
- 12 De bende dan, en de overste over duizend, en de dienaars der Joden namen Jezus gezamenlijk, en bonden Hem;
Then the band and the chief captain and the police took Jesus and put cords round him.
η ουν σπειρα και ο χιλιαρχος και οι υπηρεται των ιουδαιων συνελαβον τον ιησουν και εδησαν αυτον
- 13 En leidden Hem henen, eerst tot Annas; want hij was de vrouws vader van Kajafas, welke deszelve jaars hogepriester was.
They took him first to Annas, because Annas was the father-in-law of Caiaphas who was the high priest that year.
και απηγαγον αυτον προς ανναν πρωτον ην γαρ πενθερος του καιαφα ος ην αρχιερευς του ενιαυτου εκεινου
- 14 Kajafas nu was degene, die den Joden geraden had, dat het nut was, dat een Mens voor het volk stierve.
It was Caiaphas who had said to the Jews that it was in their interest for one man to be put to death for the people.
ην δε καιαφας ο συμβουλευσας τοις ιουδαιοις οτι συμφερει ενα ανθρωπον απολεσθαι υπερ του λαου
- 15 En Simon Petrus volgde Jezus, en een ander discipel. Deze discipel nu was den hogepriester bekend, en ging met Jezus in des hogepriesters zaal.
And Simon Peter went after Jesus with another disciple. Now that disciple was a friend of the high priest and he went in with Jesus into the house of the high priest;
ηκολουθει δε τω ιησου σιμων πετρος και ο αλλος μαθητης ο δε μαθητης εκεινος ην γνωστος τω αρχιερει και συνεισηλθεν τω ιησου εις την αυλην του αρχιερεως
- 16 En Petrus stond buiten aan de deur. De andere discipel dan, die den hogepriester bekend was, ging uit, en sprak met de deurwaarster, en bracht Petrus in.
But Peter was kept outside at the door. Then this other disciple, who was a friend of the high priest, came out and had a word with the girl who kept the door, and took Peter in.
ο δε πετρος ειστηκει προς τη θυρα εξω εξηλθεν ουν ο μαθητης ο αλλος ος ην γνωστος τω αρχιερει και ειπεν τη θυρωρω και εισηγαγεν τον πετρον
- 17 De dienstmaagd dan, die de deurwaarster was, zeide tot Petrus: Zijt ook gij niet uit de discipelen van dezen Mens? Hij zeide: Ik ben niet.
Then the girl who was the door-keeper said to Peter, Are you not one of this man's disciples? In answer he said, I am not.
λεγει ουν η παιδισκη η θυρωρος τω πετρω μη και συ εκ των μαθητων ει του ανθρωπου τουτου λεγει εκεινος ουκ ειμι
- 18 En de dienstknechten en de dienaars stonden, hebbende een kolenvuur gemaakt, omdat het koud was, en warmden zich. Petrus stond bij hen, en warmde zich.
Now the servants and the police had made a fire of coals because it was cold; they were warming themselves in front of it and Peter was there with them, warming himself.
ειστηκεισαν δε οι δουλοι και οι υπηρεται ανθρακιαν πεποιηκοτες οτι ψυχος ην και εθερμαινοντο ην δε μετ αυτων ο πετρος εστως και θερμαινομενος
- 19 De hogepriester dan vraagde Jezus van Zijn discipelen, en van Zijn leer.
Then the high priest put questions to Jesus about his disciples and his teaching.
ο ουν αρχιερευς ηρωτησεν τον ιησουν περι των μαθητων αυτου και περι της διδαχης αυτου

- 20 Jezus antwoordde hem: Ik heb vrijuit gesproken tot de wereld; Ik heb allen tijd geleerd in de synagoge en in den tempel, waar de Joden van alle plaatsensamenkomen; en in het verborgen heb Ik niets gesproken.
 Jesus made answer, I said things openly to the world at all times; I have given my teaching in the Synagogues and in the Temple to which all the Jews come; and I have said nothing secretly.
 απεκριθη αυτω ο ιησους εγω παρησια ελαλησα τω κοσμο εγω παντοτε εδιδασα εν τη συναγωγη και εν τω ιερω ουου παντοτε οι ιουδαιοι συνερχονται και εν κρυπτω ελαλησα ουδεν
- 21 Wat ondervraagt gij Mij? Ondervraag degenen, die het gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb; zie, dezen weten, wat Ik gezegd heb.
 Why are you questioning me? put questions to my hearers about what I have said to them: they have knowledge of what I said.
 τι με επρωτας επρωτησον τους ακηκοοτας τι ελαλησα αυτοις ιδε ουτοι οιδασιν α ειπον εγω
- 22 En als Hij dit zeide, gaf een van de dienaren, die daarbij stond, Jezus een kinnebakslag, zeggende: Antwoordt Gij also den hogepriester?
 When he said this, one of the police by his side gave him a blow with his open hand, saying, Do you give such an answer to the high priest?
 ταυτα δε αυτου ειποντος εις των υπηρετων παρεστηκως εδωκεν ραπισμα τω ιησου ειπον ουτως αποκρινη τω αρχιερει
- 23 Jezus antwoordde hem: Indien Ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade; en indien wel, waarom slaat gij Mij?
 Jesus said in answer, If I have said anything evil, give witness to the evil: but if I said what is true, why do you give me blows?
 απεκριθη αυτω ο ιησους ει κακως ελαλησα μαρτυρησον περι του κακου ει δε καλως τι με δερεις
- 24 (Annas dan had Hem gebonden gezonden tot Kajafas, den hogepriester.)
 Then Annas sent him chained to Caiaphas, the high priest.
 απεστειλεν αυτον ο αννας δεδεμενον προς καιαφαν τον αρχιερα
- 25 En Simon Petrus stond en warmde zich. Zij zeiden dan tot hem: Zijt gij ook niet uit Zijn discipelen? Hij loochende het, en zeide: Ik ben niet.
 But Simon Peter was still there warming himself by the fire. They said to him, Are you not one of his disciples? He said, No, I am not.
 ην δε σιμων πετρος εστως και θερμαινομενος ειπον ουν αυτω μη και συ εκ των μαθητων αυτου ει ηρνησατο εκεινος και ειπεν ουκ ειμι
- 26 Een van de dienstknechten des hogepriesters, die maagschap was van dengene, dien Petrus het oor afgehouden had, zeide: Heb ik u niet gezien in den hof metHem?
 One of the servants of the high priest, a relation of him whose ear had been cut off by Peter, said, Did I not see you with him in the garden?
 λεγει εις εκ των δουλων του αρχιερεως συγγενης ον ου απεκοψεν πετρος το ωτιον ουκ εγω σε ειδον εν τω κηπω μετ αυτου
- 27 Petrus dan loochende het wederom. En terstond kraaide de haan.
 Then again Peter said, No. And straight away a cock gave its cry.
 παλιν ουν ηρνησατο ο πετρος και ευθεως αλεκτωρ εφωνησεν
- 28 Zij dan leidden Jezus van Kajafas in het rechthuis. En het was 's morgens vroeg; en zij gingen niet in het rechthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar opdat zij het pascha eten mochten.
 So they took Jesus from the house of Caiaphas to the Praetorium. It was early. They themselves did not go into the Praetorium, so that they might not become unclean, but might take the Passover.
 αγουσιν ουν τον ιησουν απο του καιαφα εις το πραιτωριον ην δε πρωια και αυτοι ουκ εισηλθον εις το πραιτωριον ινα μη μιανθωσιν αλλ ινα φαγωσιν το πασχα
- 29 Pilatus dan ging tot hen uit, en zeide: Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen Mens?
 So Pilate came out to them and put the question: What have you to say against this man?
 εξηλθεν ουν ο πιλατος προς αυτους και ειπεν τινα κατηγοριαν φερετε κατα του ανθρωπου τουτου
- 30 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Indien Deze geen kwaaddoener ware, zo zouden wij Hem u niet overgeleverd hebben.
 They said to him in answer, If the man was not a wrongdoer we would not have given him up to you.
 απεκριθησαν και ειπον αυτω ει μη ην ουτος κακοποιος ουκ αν σοι παρεδωκαμεν αυτον
- 31 Pilatus dan zeide tot hen: Neemt gij Hem, en oordeelt Hem naar uw wet. De Joden dan zeiden tot hem: Het is ons niet geoorloofd iemand te doden.
 Then Pilate said to them, Take him yourselves and let him be judged by your law. But the Jews said to him, We have no right to put any man to death.
 ειπεν ουν αυτοις ο πιλατος λαβετε αυτον υμεις και κατα τον νομον υμων κρινατε αυτον ειπον ουν αυτω οι ιουδαιοι ημιν ουκ εξεστιν αποκτειναι ουδενα
- 32 Opdat het woord van Jezus vervuld wierd, dat Hij gezegd had, betekende, hoedanigen dood Hij sterven zoude.
 (That the word of Jesus might come true, pointing to the sort of death he would have.)
 ινα ο λογος του ιησου πληρωθη ον ειπεν σημαιων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν

- 33 Pilatus dan ging wederom in het rechthuis, en riep Jezus, en zeide tot Hem: Zijt Gij de Koning der Joden?
Then Pilate went back into the Praetorium and sent for Jesus and said to him, Are you the King of the Jews?
εισηλθεν ουν εις το πραιτωριον παλιν ο πιλατος και εφωνησεν τον ιησουν και ειπεν αυτω συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων
- 34 Jezus antwoordde hem: Zegt gij dit van uzelf, of hebben het u anderen van Mij gezegd?
Jesus made answer, Do you say this of yourself, or did others say it about me?
απεκριθη αυτω ο ιησους αφ εαυτου συ τουτο λεγεις η αλλοι σοι ειπον περι εμου
- 35 Pilatus antwoordde: Ben ik een Jood? Uw volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt Gij gedaan?
Pilate said, Am I a Jew? Your nation and the chief priests have given you into my hands: what have you done?
απεκριθη ο πιλατος μητι εγω ιουδαιος ειμι το εθνος το σον και οι αρχιερεις παρεδωκαν σε εμοι τι εποιησας
- 36 Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden Mijn dienaren gestreden hebben, opdat Ik den Joden niet ware overgeleverd; maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier.
Jesus said in answer, My kingdom is not of this world: if my kingdom was of this world, my disciples would have made a good fight to keep me out of the hands of the Jews: but my kingdom is not here.
απεκριθη ο ιησους η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εκ του κοσμου τουτου ει εκ του κοσμου τουτου ην η βασιλεια η εμη οι υπηρεται αν οι εμοι ηγωνιζοντο ινα μη παραδοθω τοις ιουδαιοις νυν δε η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εντευθεν
- 37 Pilatus dan zeide tot Hem: Zijt Gij dan een Koning? Jezus antwoordde: Gij zegt, dat Ik een Koning ben. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereldgekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijn stem.
Then Pilate said to him, Are you then a king? Jesus made answer, You say that I am a king. For this purpose was I given birth, and for this purpose I came into the world, that I might give witness to what is true. Every lover of what is true gives ear to my voice.
ειπεν ουν αυτω ο πιλατος ουκουν βασιλευς ει συ απεκριθη ο ιησους συ λεγεις οτι βασιλευς ειμι εγω εγω εις τουτο γεγεννημαι και εις τουτο εληλυθα εις τον κοσμον ινα μαρτυρησω τη αληθεια πας ο ων εκ της αληθειας ακουει μου της φωνης
- 38 Pilatus zeide tot Hem: Wat is waarheid? En als hij dat gezegd had, ging hij wederom uit tot de Joden, en zeide tot hen: Ik vind geen schuld in Hem.
Pilate said to him, True? what is true? Having said this he went out again to the Jews and said to them, I see no wrong in him.
λεγει αυτω ο πιλατος τι εστιν αληθεια και τουτο ειπων παλιν εξηλθεν προς τους ιουδαιους και λεγει αυτοις εγω ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω εν αυτω
- 39 Doch gij hebt een gewoonte, dat ik u op het pascha een loslate. Wilt gij dan, dat ik u den Koning der Joden loslate?
But every year you make a request to me to let a prisoner go free at the Passover. Is it your desire that I let the King of the Jews go free?
εστιν δε συνθηχεια υμιν ινα ενα υμιν απολυσω εν τω πασχα βουλεσθε ουν υμιν απολυσω τον βασιλευ των ιουδαιων
- 40 Zij dan riepen allen wederom, zeggende: Niet Dezen, maar Bar-abbas! En Bar-abbas was een moordenaar.
Then again they gave a loud cry, Not this man, but Barabbas. Now Barabbas was an outlaw.
εκραυγασαν ουν παλιν παντες λεγοντες μη τουτον αλλα τον βαραββαν ην δε ο βαραββας ληστης
- 1 Toen nam Pilatus dan Jezus, en geselde Hem.
Then Pilate took Jesus and had him whipped with cords.
τοτε ουν ελαβεν ο πιλατος τον ιησουν και εμαστιγωσεν
- 2 En de krijgsknechten, een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op Zijn hoofd, en wierpen Hem een purperen kleed om;
And the men of the army made a crown of thorns and put it on his head, and they put a purple robe on him.
και οι στρατιωται πλεξαντες στεφανον εξ ακανθων επεθηκαν αυτου τη κεφαλη και ιματιον πορφυρου περιεβαλον αυτον
- 3 En zeiden: Wees gegroet, Gij Koning der Joden! En zij gaven Hem kinnebakslagen.
And they kept coming and saying, Long life to the King of the Jews! And they gave him blows with their hands.
και ελεγον χαιρε ο βασιλευς των ιουδαιων και εδιδουν αυτω ραπισματα
- 4 Pilatus dan kwam wederom uit, en zeide tot hen: Ziet, ik breng Hem tot ulieden uit, opdat gij wetet, dat ik in Hem geen schuld vinde.
And Pilate went out again and said to them, See, I let him come out to you to make it clear to you that I see no wrong in him.
εξηλθεν ουν παλιν εξω ο πιλατος και λεγει αυτοις ιδε αγω υμιν αυτον εξω ινα γνωτε οτι εν αυτω ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω

- 5 Jezus dan kwam uit, dragende de doornenkroon, en het purperen kleed. En Pilatus zeide tot hen: Ziet, de Mens!
Then Jesus came out with the crown of thorns and the purple robe. And Pilate said to them, Here is the man!
εξηλθεν ουν ο ιησους εξω φορων τον ακανθινον στεφανον και το πορφυρουν ιματιον και λεγει αυτοις ιδε ο ανθρωπος
- 6 Als Hem dan de overpriesters en de dienaars zagen, riepen zij, zeggende: Kruis Hem, kruis Hem! Pilatus zeide tot hen: Neemt gijlieden Hem en kruist Hem; want ik vind in Hem geen schuld.
So when the chief priests and the police saw him they gave a loud cry, To the cross! to the cross! Pilate said to them, Take him yourselves and put him on the cross: I see no crime in him.
οτε ουν ειδον αυτον οι αρχιερεις και οι υπηρεται εκραυγασαν λεγοντες σταυρωσον σταυρωσον λεγει αυτοις ο πιλατος λαβετε αυτον υμεις και σταυρωσατε εγω γαρ ουχ ευρισκω εν αυτω αιτιαν
- 7 De Joden antwoordden hem: Wij hebben een wet, en naar onze wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelven Gods Zoon gemaakt.
And the Jews made answer, We have a law, and by that law it is right for him to be put to death because he said he was the Son of God.
απεκριθησαν αυτω οι ιουδαιοι ημεις νομον εχομεν και κατα τον νομον ημων οφειλει αποθανειν οτι εαυτον υιον θεου εποησεν
- 8 Toen Pilatus dan dit woord hoorde, werd hij meer bevreesd;
When this saying came to Pilate's ears his fear became greater;
οτε ουν ηκουσεν ο πιλατος τουτον τον λογον μαλλον εφοβηθη
- 9 En ging wederom in het rechthuis, en zeide tot Jezus: Van waar zijt Gij? Maar Jezus gaf hem geen antwoord.
And he went again into the Praetorium and said to Jesus, Where do you come from? But Jesus gave him no answer.
και εισηλθεν εις το πραιτωριον παλιν και λεγει τω ιησου ποθεν ει συ ο δε ιησους αποκρισιν ουκ εδωκεν αυτω
- 10 Pilatus dan zeide tot Hem: Spreek Gij tot mij niet? Weet Gij niet, dat ik macht heb U te kruisigen, en macht heb U los te laten?
Then Pilate said to him, You say nothing to me? is it not clear to you that I have power to let you go free and power to put you to death on the cross?
λεγει ουν αυτω ο πιλατος εμοι ου λαλεις ουκ οιδας οτι εξουσιαν εχω σταυρωσαι σε και εξουσιαν εχω απολυσαι σε
- 11 Jezus antwoordde: Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven ware; daarom die Mij aan u heeft overgeleverd, heeft groterzonde.
Jesus gave this answer: You would have no power at all over me if it was not given to you by God; so that he who gave me up to you has the greater sin.
απεκριθη ο ιησους ουκ ειχες εξουσιαν ουδεμιαν κατ εμου ει μη ην σοι δεδομενον ανωθεν δια τουτου ο παραδιδους με σοι μειζονα αμαρτιαν εχει
- 12 Van toen af zocht Pilatus Hem los te laten; maar de Joden riepen, zeggende: Indien gij Dezen loslaat, zo zijt gij des keizers vriend niet; een iegelijk, diezichzelf koning maakt, wedspreekt den keizer.
Hearing this, Pilate had a desire to let him go free, but the Jews said in a loud voice, If you let this man go, you are not Caesar's friend: everyone who makes himself a king goes against Caesar.
εκ τουτου εξητει ο πιλατος απολυσαι αυτον οι δε ιουδαιοι εκραζον λεγοντες εαν τουτον απολυσης ουκ ει φιλος του καισαρος πας ο βασιλευς αυτον ποιων αντιλεγει τω καισαρι
- 13 Als Pilatus dan dit woord hoorde, bracht hij Jezus uit, en zat neder op den rechterstoel, in de plaats, genaamd Lithostrotos, en in het Hebreuws Gabbatha.
So when these words came to Pilate's ear, he took Jesus out, seating himself in the judge's seat in a place named in Hebrew, Gabbatha, or the Stone Floor.
ο ουν πιλατος ακουσας τουτον τον λογον ηγαγεν εξω τον ιησουν και εκαθισεν επι του βηματος εις τοπον λεγομενον λιθοστρωτον εβραϊστι δε γαββαθα
- 14 En het was de voorbereiding van het pascha, en omtrent de zesde ure; en hij zeide tot de Joden: Ziet, uw Koning!
(It was the day when they made ready for the Passover; and it was about the sixth hour.) And he said to the Jews, There is your King!
ην δε παρασκευη του πασχα ωρα δε ωσει εκτη και λεγει τοις ιουδαιοις ιδε ο βασιλευς υμων
- 15 Maar zij riepen: Neem weg, neem weg, kruis Hem! Pilatus zeide tot hen: Zal ik uw Koning kruisigen? De overpriesters antwoordden: Wij hebben geen koning, dan den keizer.
Then they gave a loud cry, Away with him! away with him! to the cross! Pilate said to them, Am I to put your King to death on the cross? The chief priests said in answer, We have no king but Caesar.
οι δε εκραυγασαν αρων αρων σταυρωσον αυτον λεγει αυτοις ο πιλατος τον βασιλευς υμων σταυρωσω απεκριθησαν οι αρχιερεις ουκ εχομεν βασιλευς ει μη καισαρα
- 16 Toen gaf hij Hem dan hun over, opdat Hij gekruist zou worden. En zij namen Jezus, en leidden Hem weg.
So then he gave him up to them to be put to death on the cross. And they took Jesus away;
τοτε ουν παρεδωκεν αυτον αυτοις ινα σταυρωθη παρελαβον δε τον ιησουν και απηγαγον
- 17 En Hij, dragende Zijn kruis, ging uit naar de plaats, genaamd Hoofdschedelplaats, welke in het Hebreuws genaamd wordt Golgotha;
And he went out with his cross on him to the place which is named Dead Man's Head (in Hebrew, Golgotha):
και βασταζων τον σταυρον αυτου εξηλθεν εις τον λεγομενον κρανιου τοπον ος λεγεται εβραϊστι γολγοθα

- 18 Alwaar zij Hem kruisten, en met Hem twee anderen, aan elke zijde een, en Jezus in het midden.
Where they put him on the cross with two others, one on this side and one on that, and Jesus in the middle.
οπου αυτον εσταυρωσαν και μετ αυτου αλλους δυο εντευθεν και εντευθεν μεσον δε τον ιησουν
- 19 En Pilatus schreef ook een opschrift, en zette dat op het kruis; en er was geschreven: JESUS De NAZARENER De KONING DER JODEN.
And Pilate put on the cross a statement in writing. The writing was: JESUS THE NAZARENE, THE KING OF THE JEWS.
εγραψεν δε και τιτλον ο πιλατος και εθηκεν επι του σταυρου ην δε γεγραμμενον ιησους ο ναζωραιος ο βασιλευς των ιουδαιων
- 20 Dit opschrift dan lazen velen van de Joden; want de plaats, waar Jezus gekruist werd, was nabij de stad; en het was geschreven in het Hebreeuws, in het Grieks, en in het Latijn.
The writing was seen by a number of the Jews, for the place where Jesus was put to death on the cross was near the town; and the writing was in Hebrew and Latin and Greek.
τουτον ουν τον τιτλον πολλοι ανεγνωσαν των ιουδαιων οτι εγγυς ην της πολεως ο τοπος οπου εσταυρωθη ο ιησους και ην γεγραμμενον εβραϊστι ελληνιστι ρωμαιστι
- 21 De overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus: Schrijf niet: De Koning der Joden; maar, dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden.
Then the chief priests of the Jews said to Pilate, Do not put, The King of the Jews, but, He said, I am the King of the Jews.
ελεγον ουν τω πιλατω οι αρχιερεις των ιουδαιων μη γραφε ο βασιλευς των ιουδαιων αλλ οτι εκεινος ειπεν βασιλευς ειμι των ιουδαιων
- 22 Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven.
But Pilate made answer, What I have put in writing will not be changed.
απεκριθη ο πιλατος ο γεγραφα γεγραφα
- 23 De krijgsknechten dan, als zij Jezus gekruist hadden, namen Zijn klederen, (en maakten vier delen, voor elken krijgsknecht een deel) en den rok. De rok nu waszonder naad, van boven af geheel geweven.
And when Jesus was nailed to the cross, the men of the army took his clothing, and made a division of it into four parts, to every man a part, and they took his coat: now the coat was without a join, made out of one bit of cloth.
οι ουν στρατιωται οτε εσταυρωσαν τον ιησουν ελαβον τα ιματια αυτου και εποιησαν τεσσαρα μερη εκαστω στρατιωτη μερος και τον χιτωνα ην δε ο χιτων αρραφος εκ των ανωθεν υφαντος δι ολου
- 24 Zij dan zeiden tot elkander: Laat ons dien niet scheuren, maar laat ons daarover loten, wiens die zijn zal; opdat de Schrift vervuld worde, die zegt: Zij hebben Mijn klederen onder zich verdeeld, en over Mijn kleding hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan.
So they said among themselves, Let this not be cut up, but let us put it to the decision of chance and see who gets it. (They did this so that the Writings might come true, which say, They made a distribution of my clothing among them, and my coat they put to the decision of chance.) This was what the men of the army did.
ειπον ουν προς αλληλους μη σχισωμεν αυτον αλλα λαχωμεν περι αυτου τινος εσται ινα η γραφη πληρωθη η λεγουσα διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον οι μ εν ουν στρατιωται ταυτα εποιησαν
- 25 En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder en Zijner moeders zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena.
Now by the side of the cross of Jesus were his mother, and his mother's sister Mary, the wife of Cleopas, and Mary Magdalene.
ειστηκεισαν δε παρα τω σταυρω του ιησου η μητηρ αυτου και η αδελφη της μητρος αυτου μαρια η του κλωπα και μαρια η μαγδαληνη
- 26 Jezus nu, ziende Zijn moeder, en den discipel, dien Hij liefhad, daarbij staande, zeide tot Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon.
So when Jesus saw his mother and the disciple who was dear to him, he said to his mother, Mother, there is your son!
ιησους ουν ιδων την μητερα και τον μαθητην παρεστωτα ον ηγαπα λεγει τη μητρι αυτου γυναι ιδου ο υιος σου
- 27 Daarna zeide Hij tot den discipel: Zie, uw moeder. En van die ure aan nam haar de discipel in zijn huis.
Then he said to the disciple, There is your mother! And from that hour the disciple took her to his house.
ειτα λεγει τω μαθητη ιδου η μητηρ σου και απ εκεινης της ωρας ελαβεν αυτην ο μαθητης εις τα ιδια
- 28 Hierna Jezus, wetende, dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide: Mij dorst.
After this, being conscious that all things had now been done so that the Writings might come true, Jesus said, Give me water.
μετα τουτο ειδως ο ιησους οτι παντα ηδη τετελεσται ινα τελειωθη η γραφη λεγει διψω
- 29 Daar stond dan een vat vol ediks, en zij vulden een spons met edik, en omlegden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond.
Now there was a vessel ready, full of bitter wine, and they put a sponge full of it on a stick and put it to his mouth.
σκευος ουν εκειτο οξους μεστον οι δε πλησαντες σπογγον οξους και υσσωπω περιθεντες προσηνεγκαν αυτου τω στοματι

- 30 Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht! En het hoofd buigende, gaf den geest.
So when Jesus had taken the wine he said, All is done. And with his head bent he gave up his spirit.
οτε ουν ελαβεν το οξος ο ιησους ειπεν τετελεσται και κλινας την κεφαλην παρεδωκεν το πνευμα
- 31 De Joden dan, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den sabbat, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des sabbats was groot), baden Pilatus, dat hun benen zouden gebroken, en zij weggenomen worden.
Now it was the day of getting ready for the Passover, and so that the bodies might not be on the cross on the Sabbath (because the day of that Sabbath was a great day), the Jews made a request to Pilate that their legs might be broken, and that they might be taken away.
οι ουν ιουδαιοι ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν τω σαββατω επει παρασκευη ην ην γαρ μεγαλη η ημερα εκεινου του σαββατου ηρωτησαν τον πιλατον ινα κατεαγωσιν αυτων τα σκελη και αρθωσιν
- 32 De krijgsknechten dan kwamen, en braken wel de benen des eersten, en des anderen, die met Hem gekruist was;
So the men of the army came, and the legs of the first were broken and then of the other who was put to death on the cross with Jesus:
ηλθον ουν οι στρατιωται και του μεν πρωτου κατεαξαν τα σκελη και του αλλου του συσταυρωθεντος αυτω
- 33 Maar komende tot Jezus, als zij zagen, dat Hij nu gestorven was, zo braken zij Zijn benen niet.
But when they came to Jesus, they saw that he was dead by this time, and so his legs were not broken;
επι δε τον ιησουν ελθοντες ως ειδον αυτον ηδη τεθνηκοτα ου κατεαξαν αυτου τα σκελη
- 34 Maar een der krijgsknechten doorstak Zijne zijde met een speer, en terstond kwam er bloed en water uit.
But one of the men made a wound in his side with a spear, and straight away there came out blood and water.
αλλ εις των στρατιωτων λογχη αυτου την πλευραν ενυξεν και ευθως εξηλθεν αιμα και υδωρ
- 35 En die het gezien heeft, die heeft het getuigd, en zijn getuigenis is waarachtig; en hij weet, dat hij zegt, hetgeen waar is, opdat ook gij geloven moogt.
And he who saw it has given witness (and his witness is true; he is certain that what he says is true) so that you may have belief.
και ο εωρακως μεμαρτυρηκεν και αληθινη αυτου εστιν η μαρτυρια κακεινος οιδεν οτι αληθη λεγει ινα υμεις πιστευσητε
- 36 Want deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde: Geen been van Hem zal verbroken worden.
These things came about so that the Writings might be true, No bone of his body will be broken.
εγενετο γαρ ταυτα ινα η γραφη πληρωθη οστων ου συντριβησεται αυτου
- 37 En wederom zegt een andere Schrift: Zij zullen zien, in Welken zij gestoken hebben.
And again another verse says, They will see him who was wounded by their spears.
και παλιν ετερα γραφη λεγει οψονται εις ον εξεκεντησαν
- 38 En daarna Jozef van Arimathea (die een discipel van Jezus was, maar bedekt om de vreze der Joden), bad Pilatus, dat hij mocht het lichaam van Jezus wegnemen; en Pilatus liet het toe. Hij dan ging en nam het lichaam van Jezus weg.
After these things, Joseph of Arimathea, who was a disciple of Jesus, but secretly for fear of the Jews, made a request to Pilate to let him take away the body of Jesus: and Pilate said he might do so. So he went and took away his body.
μετα δε ταυτα ηρωτησεν τον πιλατον ο ιωσηφ ο απο αριμαθαιας ων μαθητης του ιησου κεκρυμμενος δε δια τον φοβον των ιουδαιων ινα αρη το σωμα του ιησου και επετρεψεν ο πιλατος ηλθεν ουν και ιηρεν το σωμα του ιησου
- 39 En Nicodemus kwam ook (die des nachts tot Jezus eerst gekomen was), brengende een mengsel van mirre en aloë; omtrent honderd ponden gewichts.
And Nicodemus came (he who had first come to Jesus by night) with a roll of myrrh and aloes mixed, about a hundred pounds.
ηλθεν δε και νικοδημος ο ελθων προς τον ιησουν νυκτος το πρωτον φερων μυγμα σμυρνης και αλοης ωσει λιτρας εκατον
- 40 Zij namen dan het lichaam van Jezus, en bonden dat in linnen doeken met de specerijen, gelijk de Joden de gewoonte hebben van begraven.
Then they took the body of Jesus, folding linen about it with the spices, as is the way of the Jews when they put the dead to rest.
ελαβον ουν το σωμα του ιησου και εδησαν αυτω οθονιους μετα των αρωματων καθως εθος εστιν τοις ιουδαιοις ενταφιαζειν
- 41 En er was in de plaats, waar Hij gekruist was, een hof, en in den hof een nieuw graf, in hetwelk nog nooit iemand gelegd was geweest.
Now there was a garden near the cross, and in the garden a new place for the dead in which no man had ever been put.
ην δε εν τω τοπω οπου εσταυρωθη κηπος και εν τω κηπω μνημειον καινον εν ω ουδεπω ουδεις ετεθη

- 42 Aldaar dan legden zij Jezus, om de voorbereiding der Joden, overmits het graf nabij was.
So they put Jesus there, because it was the Jews' day of getting ready for the Passover, and the place was near.
εκει ουν δια την παρασκευην των ιουδαιων οτι εγγυς ην το μνημειον εθηκαν τον ιησουν
- 1 En op den eersten dag der week ging Maria Magdalena vroeg, als het nog duister was, naar het graf; en zag den steen van het graf weggenomen.
Now on the first day of the week, very early, while it was still dark, Mary Magdalene came to the place and saw that the stone had been taken away from it.
τη δε μια των σαββατων μαρια η μαγδαληνη ερχεται πρωι σκοτιας ετι ουσης εις το μνημειον και βλεπει τον λιθον ηρμενον εκ του μνημειου
- 2 Zij liep dan, en kwam tot Simon Petrus en tot den anderen discipel, welken Jezus liefhad, en zeide tot hen: Zij hebben den Heere weggenomen uit het graf, en wij weten niet, waar zij Hem gelegd hebben.
Then she went running to Simon Peter, and to the other disciple who was loved by Jesus, and said to them, They have taken away the Lord out of the place of the dead and we have no knowledge where they have put him.
τρειχει ουν και ερχεται προς σιμωνα πετρον και προς τον αλλον μαθητην ον εφιλει ο ιησους και λεγει αυτοις ηραν τον κυριον εκ του μνημειου και ουκ οιδαμεν που εθηκαν αυτον
- 3 Petrus dan ging uit, en de andere discipel, en zij kwamen tot het graf.
So Peter and the other disciple went out to the place of the dead.
εξηλθεν ουν ο πετρος και ο αλλος μαθητης και ηρχοντο εις το μνημειον
- 4 En deze twee liepen tegelijk; en de andere discipel liep vooruit, sneller dan Petrus, en kwam eerst tot het graf.
They went running together, and the other disciple got in front of Peter and came first to the hole in the rock;
ετρεχον δε οι δυο ομου και ο αλλος μαθητης προεδραμεν ταχιον του πετρου και ηλθεν πρωτος εις το μνημειον
- 5 En als hij nederbukte, zag hij de doeken liggen; nochtans ging hij er niet in.
And looking in, he saw the linen bands on the earth; but he did not go in,
και παρακυψας βλεπει κειμενα τα οθονια ου μεντοι εισηλθεν
- 6 Simon Petrus dan kwam en volgde hem, en ging in het graf, en zag de doeken liggen.
Then Simon Peter came after him and went into the hole in the rock; and he saw the linen bands on the earth,
ερχεται ουν σιμων πετρος ακολουθων αυτω και εισηλθεν εις το μνημειον και θεωρει τα οθονια κειμενα
- 7 En den zweetdoek, die op Zijn hoofd geweest was, zag hij niet bij de doeken liggen, maar in het bijzonder in een andere plaats samengerold.
And the cloth, which had been round his head, not with the linen bands but rolled up in a place by itself.
και το σουδαριον ο ην επι της κεφαλης αυτου ου μετα των οθονιων κειμενον αλλα χωρις εντετυλιγμενον εις ενα τοπον
- 8 Toen ging dan ook de andere discipel er in, die eerst tot het graf gekomen was, en zag het, en geloofde.
Then the other disciple who came there first went in; and he saw and belief came to him.
τοτε ουν εισηλθεν και ο αλλος μαθητης ο ελθων πρωτος εις το μνημειον και ειδεν και επιστευσεν
- 9 Want zij wisten nog de Schrift niet, dat Hij van de doden moest opstaan.
For at that time they had no knowledge that the Writings said that he would have to come again from the dead.
ουδεπω γαρ ηδεισαν την γραφην οτι δει αυτον εκ νεκρων αναστηναι
- 10 De discipelen dan gingen wederom naar huis.
So then the disciples went away again to their houses.
απηλθον ουν παλιν προς εαυτους οι μαθηται
- 11 En Maria stond buiten bij het graf, wenende. Als zij dan weende, bukte zij in het graf;
But Mary was still there outside the hole in the rock, weeping; and while she was weeping and looking into the hole,
μαρια δε ειστηκει προς το μνημειον κλαιουσα εξω ως ουν εκλαιεν παρεκυψεν εις το μνημειον
- 12 En zag twee engelen in witte klederen zitten, een aan het hoofd, en een aan de voeten, waar het lichaam van Jezus gelegen had.
She saw two angels in white seated where the body of Jesus had been, one at the head and the other at the feet.
και θεωρει δυο αγγελους εν λευκοις καθεζομενους ενα προς τη κεφαλη και ενα προς τοις ποσιν οπου εκειτο το σωμα του ιησου

- 13 En die zeiden tot haar: Vrouw! wat weent gij? Zij zeide tot hen: Omdat zij mijn Heere weggenomen hebben, en ik weet niet, waar zij Hem gelegd hebben.
They said to her, Woman, why are you weeping? She said to them, Because they have taken away my Lord, and I have no knowledge where they have put him.
και λεγουσιν αυτη εκεινοι γυναι τι κλαιεις λεγει αυτοις οτι ηραν τον κυριον μου και ουκ ουδα που εθηκαν αυτον
- 14 En als zij dit gezegd had, keerde zij zich achterwaarts, en zag Jezus staan, en zij wist niet, dat het Jezus was.
And then looking round, she saw Jesus there, but had no idea that it was Jesus.
και ταυτα ειπουσα εστραφη εις τα οπισω και θεωρει τον ιησουν εστωτα και ουκ ηδει οτι ο ιησους εστιν
- 15 Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat weent gij? Wien zoekt gij? Zij, menende, dat het de hovenier was, zeide tot Hem: Heere, zo gij Hem weg gedragen hebt, zeg mij, waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem wegnemen.
Jesus said to her, Woman, why are you weeping? who are you looking for? She, taking him for the gardener, said to him, Sir, if you have taken him away from here, say where you have put him and I will take him away.
λεγει αυτη ο ιησους γυναι τι κλαιεις τινα ζηταις εκεινη δοκουσα οτι ο κηπουρος εστιν λεγει αυτω κυριε ει συ εβαστασας αυτον ειπε μοι που αυτον εθηκας καγω αυτον αρω
- 16 Jezus zeide tot haar: Maria! Zij, zich omkerende, zeide tot Hem: Rabbouni, hetwelk is gezegd: Meester.
Jesus said to her, Mary! Turning, she said to him in Hebrew, Rabbouni! (which is to say, Master).
λεγει αυτη ο ιησους μαρια στραφεισα εκεινη λεγει αυτω ραββουνι ο λεγεται διδασκαλε
- 17 Jezus zeide tot haar: Raak Mij niet aan, want Ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader; maar ga heen tot Mijn broeders, en zeg hun: Ik vare op tot Mijn Vaderen uw Vader, en tot Mijn God en uw God.
Jesus said to her, Do not put your hand on me, for I have not gone up to the Father: but go to my brothers and say to them, I go up to my Father and your Father, to my God and your God.
λεγει αυτη ο ιησους μη μου απτου ουπω γαρ αναβεβηκα προς τον πατερα μου πορευου δε προς τους αδελφους μου και ειπε αυτοις αναβαινω προς τον πατερα μου και πατερα υμων και θεον μου και θεον υμων
- 18 Maria Magdalena ging en boodschapte den discipelen, dat zij den Heere gezien had, en dat Hij haar dit gezegd had.
Mary Magdalene went with the news to the disciples, and said she had seen the Lord and that he had said these things to her.
ερχεται μαρια η μαγδαληνη απαγγελουσα τοις μαθηταις οτι εωρακεν τον κυριον και ταυτα ειπεν αυτη
- 19 Als het dan avond was, op denzelfden eersten dag der week, en als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren om de vreze der Joden, kwam Jezus en stond in het midden, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!
At evening on that day, the first day of the week, when, for fear of the Jews, the doors were shut where the disciples were, Jesus came among them and said to them, May peace be with you!
ουσης ουν οφιας τη ημερα εκεινη τη μια των σαββατων και των θυρων κεκλεισμενων οπου ησαν οι μαθηται συνηγμενοι δια τον φοβον των ιουδαιων ηλθεν ο ιησους και εστη εις το μεσον και λεγει αυτοις ειρηνη υμιν
- 20 En dit gezegd hebbende, toonde Hij hun Zijn handen en Zijn zijde. De discipelen dan werden verblijd, als zij den Heere zagen.
And when he had said this, he let them see his hands and his side. Then the disciples were glad when they saw the Lord.
και τουτο ειπων εδειξεν αυτοις τας χειρας και την πλευραν αυτου εχαρησαν ουν οι μαθηται ιδοντες τον κυριον
- 21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Vrede zij ulieden, gelijkewijs Mij de Vader gezonden heeft, zende Ik ook ulieden.
And Jesus said to them again, May peace be with you! As the Father sent me, even so I now send you.
ειπεν ουν αυτοις ο ιησους παλιν ειρηνη υμιν καθως απεσταλκεν με ο πατηρ καγω πεμπω υμας
- 22 En als Hij dit gezegd had, blies Hij op hen, en zeide tot hen: Ontvangt den Heiligen Geest.
And when he had said this, breathing on them, he said to them, Let the Holy Spirit come on you:
και τουτο ειπων ενεφουσησεν και λεγει αυτοις λαβετε πνευμα αγιον
- 23 Zo gij iemands zonden vergeeft, dien worden zij vergeven; zo gij iemands zonden houdt, dien zijn zij gehouden.
Any to whom you give forgiveness, will be made free from their sins; and any from whom you keep back forgiveness, will still be in their sins.
αν τινων αφητε τας αμαρτιας αφιενται αυτοις αν τινων κρατητε κεκρατηνται
- 24 En Thomas, een van de twaalven, gezegd Didymus, was met hen niet, toen Jezus daar kwam.
Now Thomas, one of the twelve, named Didymus, was not with them when Jesus came.
θωμας δε εις εκ των δωδεκα ο λεγομενος διδυμος ουκ ην μετ αυτων οτε ηλθεν ο ιησους

- 25 De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben den Heere gezien. Doch hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en mijnvinger steke in het teken der nagelen, en steke mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven.
So the other disciples said to him, We have seen the Lord. But he said to them, If I do not see in his hands the print of the nails and put my finger into the print of the nails, and if I do not put my hand into his side, I will never have belief.
ελεγον ουν αυτοι οι αλλοι μαθηται εωρακαμεν τον κυριον ο δε ειπεν αυτοις εαν μη ιδω εν ταις χειρσιν αυτου τον τυπον των ηλων και βαλω τον δακτυλον μου εις τον τυπον των ηλων και βαλω την χειρα μου εις την πλευραν αυτου ου μη πιστευσω
- 26 En na acht dagen waren Zijn discipelen wederom binnen, en Thomas met hen; en Jezus kwam, als de deuren gesloten waren, en stond in het midden, en zeide:Vrede zij ulieden!
And after eight days, his disciples were again in the house and Thomas was with them. Though the doors were shut, Jesus came, and taking his place in the middle of them, he said, May peace be with you!
και μεθ ημερας οκτω παλιν ησαν εσω οι μαθηται αυτου και θωμας μετ αυτων ερχεται ο ιησους των θυρων κεκλεισμενων και εστη εις το μεσον και ειπεν ειρηνη υμιν
- 27 Daarna zeide Hij tot Thomas: Breng uw vinger hier, en zie Mijn handen, en breng uw hand, en steek ze in Mijn zijde; en zijt niet ongelovig, maar gelovig.
Then he said to Thomas, Put out your finger, and see my hands; and put your hand here into my side: and be no longer in doubt but have belief.
ειτα λεγει τω θωμα φερε τον δακτυλον σου ωδε και ιδε τας χειρας μου και φερε την χειρα σου και βαλε εις την πλευραν μου και μη γινου απιστος αλλα πιστος
- 28 En Thomas antwoordde en zeide tot Hem: Mijn Heere en mijn God!
And Thomas said in answer, My Lord and my God!
και απεκριθη ο θωμας και ειπεν αυτω ο κυριος μου και ο θεος μου
- 29 Jezus zeide tot hem: Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas, zo hebt gij geloofd; zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben.
Jesus said to him, Because you have seen me you have belief: a blessing will be on those who have belief though they have not seen me!
λεγει αυτω ο ιησους οτι εωρακας με θωμα πεπιστευκας μακαριοι οι μη ιδοντες και πιστευσαντες
- 30 Jezus dan heeft nog wel vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek;
A number of other signs Jesus did before his disciples which are not recorded in this book:
πολλα μεν ουν και αλλα σημεια εποιησεν ο ιησους ενωπιον των μαθητων αυτου α ουκ εστιν γεγραμμενα εν τω βιβλιω τουτω
- 31 Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods; en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam. Johannes 21
But these are recorded, so that you may have faith that Jesus is the Christ, the Son of God, and so that, having this faith you may have life in his name.
ταυτα δε γεγραπται ινα πιστευσητε οτι ο ιησους εστιν ο χριστος ο υιος του θεου και ινα πιστευοντες ζωην εχητε εν τω ονοματι αυτου
- 1 Na dezen openbaarde Jezus Zichzelven wederom den discipelen aan de zee van Tiberias. En Hij openbaarde Zich aldus:
After these things Jesus let himself be seen again by the disciples at the sea of Tiberias; and it came about in this way.
μετα ταυτα εφανερωσεν εαυτον παλιν ο ιησους τοις μαθηταις επι της θαλασσης της τιβεριαδος εφανερωσεν δε ουτως
- 2 Er waren te zamen Simon Petrus, en Thomas, gezegd Didymus, en Nathanael, die van Kana in Galilea was, en de zonen van Zebedeus, en twee anderen vanZijn discipelen.
Simon Peter, Thomas named Didymus, Nathanael of Cana in Galilee, the sons of Zebedee, and two others of his disciples were all together.
ησαν ομου σιμων πετρος και θωμας ο λεγομενος διδυμος και ναθαναηλ ο απο κανα της γαλιλαιας και οι του ζεβεδαιου και αλλοι εκ των μαθητων αυτου δυο
- 3 Simon Petrus zeide tot hen: Ik ga vissen. Zij zeiden tot hem: Wij gaan ook met u. Zij gingen uit, en traden terstond in het schip; en in dien nacht vingen zij niets.
Simon Peter said to them, I am going fishing. They said to him, And we will come with you. They went out and got into the boat; but that night they took no fish.
λεγει αυτοις σιμων πετρος υπαγω αλιευειν λεγουσιν αυτω ερχομεθα και ημεις συν σοι εξηλθον και ανεβησαν εις το πλοιον ευθως και εν εκεινη τη νυκτι επιασαν ουδεν
- 4 En als het nu morgenstond geworden was, stond Jezus op den oever; doch de discipelen wisten niet, dat het Jezus was.
Now very early in the morning Jesus was there by the edge of the sea (though the disciples were not conscious that it was Jesus).
πρωιας δε ηδη γενομενης εστη ο ιησους εις τον αιγιαλον ου μεντοι ηδεισαν οι μαθηται οτι ιησους εστιν
- 5 Jezus dan zeide tot hen: Kinderkens, hebt gij niet enige toespijs? Zij antwoordden Hem: Neen.
So Jesus said to them, Children, have you taken any fish? They made answer, No.
λεγει ουν αυτοις ο ιησους παιδια μη τι προσφαγιον εχετε απεκριθησαν αυτω ου
- 6 En Hij zeide tot hen: Werpt het net aan de rechterzijde van het schip, en gij zult vinden. Zij wierpen het dan, en konden hetzelfde niet meer trekken vanwege demenigte der vissen.
And he said to them, Let down the net on the right side of the boat and you will get some. So they put it in the water and now they were not able to get it up again because of the great number of fish.
ο δε ειπεν αυτοις βαλετε εις τα δεξια μερη του πλοιου το δικτυον και ευρησετε εβαλον ουν και ουκ ετι αυτο ελκυσαι ισχυσαν απο του πληθους των ιχθυων

- 7 De discipel dan, welken Jezus liefhad, zeide tot Petrus: Het is de Heere! Simon Petrus dan, horende, dat het de Heere was, omgordde het opperkleed (want hijwas naakt), en wierp zichzelf in de zee.
So the disciple who was dear to Jesus said to Peter, It is the Lord! Hearing that it was the Lord, Peter put his coat round him (because he was not clothed) and went into the sea.
λεγει ουν ο μαθητης εκεινος ον ηγαπα ο ιησους τω πετρω ο κυριος εστιν σιμων ουν πετρος ακουσας οτι ο κυριος εστιν τον επενδυτην διεζωσατο ην γαρ γυμνος και εβαλεν εαυτον εις την θαλασσαν
- 8 En de andere discipelen kwamen met het sloopje (want zij waren niet verre van het land, maar omtrent tweehonderd ellen), slepende het net met de vissen.
And the other disciples came in the little boat (they were not far from land, only about two hundred cubits off) pulling the net full of fish.
οι δε αλλοι μαθηται τω πλοιαριω ηλθον ου γαρ ησαν μακραν απο της γης αλλ ως απο πηλων διακοσιων συροντες το δικτυον των ιχθυων
- 9 Als zij dan aan het land gegaan waren, zagen zij een kolenvuur liggen, en vis daarop liggen, en brood.
When they got to land, they saw a fire of coals there, with fish cooking on it, and bread.
ως ουν απεβησαν εις την γην βλεπουσιν ανθρακιαν κειμενην και οψαριον επικειμενον και αρτον
- 10 Jezus zeide tot hen: Brengt van den vissen, die gij nu gevangen hebt.
Jesus said to them, Get some of the fish which you have now taken.
λεγει αυτοις ο ιησους ενεγκατε απο των οψαριων ων επιασατε νυν
- 11 Simon Petrus ging op, en trok het net op het land, vol grote vissen, tot honderd drie en vijftig; en hoewel er zovele waren, zo scheurde het net niet.
So Peter went to the boat and came back pulling the net to land, full of great fish, a hundred and fifty-three; and though there was such a number the net was not broken.
ανεβη σιμων πετρος και ειλικυσεν το δικτυον επι της γης μεστον ιχθυων μεγαλων εκατον πενηκοντατριων και τοσουτων οντων ουκ εσχισθη το δικτυον
- 12 Jezus zeide tot hen: Komt herwaarts, houdt het middagmaal. En niemand van de discipelen durfde Hem vragen: Wie zijt Gij? wetende, dat het de Heere was.
Jesus said to them, Come and take some food. And all the disciples were in fear of putting the question, Who are you? being conscious that it was the Lord.
λεγει αυτοις ο ιησους δευτε αριστησατε ουδεις δε ετολμα των μαθητων εξετασαι αυτον συ τις ει ειδοτες οτι ο κυριος εστιν
- 13 Jezus dan kwam, en nam het brood, en gaf het hun, en den vis desgelijks.
Then Jesus came and took the bread and gave it to them, and the fish in the same way.
ερχεται ουν ο ιησους και λαμβανει τον αρτον και διδωσιν αυτοις και το οψαριον ομοιως
- 14 Dit was nu de derde maal, dat Jezus Zijn discipelen geopenbaard is, nadat Hij van de doden opgewekt was.
Now this was the third time that Jesus let himself be seen by the disciples after he had come back from the dead.
τουτο ηδη τριτον εφανερωθη ο ιησους τοις μαθηταις αυτου εγερθεις εκ νεκρων
- 15 Toen zij dan het middagmaal gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Jonas, hebt gij Mij liever dan dezen? Hij zeide tot Hem: Ja, Heere! Gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tot hem: Weid Mijn lammeren.
Then when they had taken food, Jesus said to Simon Peter, Simon, son of John, is your love for me greater than the love of these others? He said to him, Yes, Lord; you are certain of my love for you. He said to him, Then give my lambs food.
οτε ουν ηριστησαν λεγει τω σιμωνι πετρω ο ιησους σιμων ιωνα αγαπας με πλειον τουτων λεγει αυτω ναι κυριε συ οιδας οτι φιλω σε λεγει αυτω βοσκε τα αρνια μου
- 16 Hij zeide wederom tot hem ten tweeden maal: Simon, zoon van Jonas, hebt gij Mij lief? Hij zeide tot Hem: Ja, Heere, gij weet, dat ik U liefheb. Hij zeide tothem: Hoed Mijn schapen.
Again, a second time, he said to him, Simon, son of John, have you any love for me? Yes, Lord, he said, you are certain of my love for you. Then take care of my sheep, said Jesus.
λεγει αυτω παλιν δευτερον σιμων ιωνα αγαπας με λεγει αυτω ναι κυριε συ οιδας οτι φιλω σε λεγει αυτω ποιμαινε τα προβατα μου
- 17 Hij zeide tot hem ten derden maal: Simon, zoon van Jonas, hebt gij Mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat Hij ten derden maal tot hem zeide: Hebt gij Mij lief, en zeide tot Hem: Heere! Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid Mijn schapen.
He said to him a third time, Simon, son of John, am I dear to you? Now Peter was troubled in his heart because he put the question a third time, Am I dear to you? And he said to him, Lord, you have knowledge of all things; you see that you are dear to me. Jesus said to him, Then give my sheep food.
λεγει αυτω το τριτον σιμων ιωνα φιλεις με ελωπηθη ο πετρος οτι ειπεν αυτω το τριτον φιλεις με και ειπεν αυτω κυριε συ παντα οιδας συ γινωσκεις οτι φιλω σε λεγει αυτω ο ιησους βοσκε τα προβατα μου
- 18 Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u: Toen gij jonger waart, gorddet gij uzelf, en wandeldet, alwaar gij wildet; maar wanneer gij zult oud geworden zijn, zo zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gordden, en brengen, waar gij niet wilt.
Truly I say to you, When you were young, you made yourself ready and went wherever you had a desire to go: but when you are old, you will put out your hands and another will make you ready, and you will be taken where you have no desire to go.
αμην αμην λεγω σοι οτε ης νεωτερος εξωννης σεαυτον και περιεπαταις οπου ηθελες οταν δε γηρασης εκτενεις τας χειρας σου και αλλος σε ζωσει και οισει οπου ου θελεις

- 19 En dit zeide Hij, betekende, met hoedanigen dood hij God verheerlijken zou. En dit gesproken hebbende, zeide Hij tot hem: Volg Mij.
Now this he said, pointing out the sort of death by which he would give God glory. And after saying this, he said to him, Come after me.
τουτο δε ειπεν σημαινων ποιω θανατω δοξασει τον θεον και τουτο ειπων λεγει αυτω ακολουθει μοι
- 20 En Petrus, zich omkerende, zag den discipel volgen, welken Jezus liefhad, die ook in het avondmaal op Zijn borst gevallen was, en gezegd had: Heere! wie ishet, die U verraden zal?
Then Peter, turning round, saw the disciple who was dear to Jesus coming after them--the disciple who was resting on his breast at the last meal, and said, Lord, who is it who will be false to you?
επιστραφεις δε ο πετρος βλεπει τον μαθητην ον ηγαπα ο ιησους ακολουθουντα ος και ανεπεσεν εν τω δειπνω επι το σθηθος αυτου και ειπεν κυριε τις εστιν ο παραδιδους σε
- 21 Als Petrus dezen zag, zeide hij tot Jezus: Heere, maar wat zal deze?
Seeing him, Peter said to Jesus, What about this man?
τουτον ιδων ο πετρος λεγει τω ιησου κυριε ουτος δε τι
- 22 Jezus zeide tot hem: Indien Ik wil, dat hij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan? Volg gij Mij.
Jesus said to him, If it is my desire for him to be here till I come back, what is that to you? come yourself after me.
λεγει αυτω ο ιησους εαν αυτον θελω μενειν εως ερχομαι τι προς σε συ ακολουθει μοι
- 23 Dit woord dan ging uit onder de broederen, dat deze discipel niet zou sterven. En Jezus had tot hem niet gezegd, dat hij niet sterven zou, maar: Indien Ik wil, dathij blijve, totdat Ik kome, wat gaat het u aan?
So this saying went about among the brothers that this disciple would not undergo death: Jesus, however, did not say that he would not undergo death, but, If it is my desire for him to be here till I come back, what is that to you?
εξηλθεν ουν ο λογος ουτος εις τους αδελφους οτι ο μαθητης εκεινος ουκ αποθνησκει και ουκ ειπεν αυτω ο ιησους οτι ουκ αποθνησκει αλλ εαν αυτον θελω μενειν εως ερχομαι τι προς σε
- 24 Deze is de discipel, die van deze dingen getuigt, en deze dingen geschreven heeft; en wij weten, dat zijn getuigenis waarachtig is.
This is the disciple who gives witness about these things and who put them in writing: and we have knowledge that his witness is true.
ουτος εστιν ο μαθητης ο μαρτυρων περι τουτων και γραφας ταυτα και οιδαμεν οτι αληθης εστιν η μαρτυρια αυτου
- 1 Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus, van al hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leren;
I have given an earlier account, O Theophilus, of all the things which Jesus did, and of his teaching from the first,
τον μεν πρωτον λογον εποιησαμην περι παντων ω θεοφιλε ων ηρξατο ο ιησους ποιειν τε και διδασκειν
- 2 Tot op den dag, in welken Hij opgenomen is, nadat Hij door den Heiligen Geest aan de apostelen, die Hij uitverkoren had, bevelen had gegeven.
Till the day when he was taken up to heaven after he had given his orders, through the Holy Spirit, to the Apostles of whom he had made selection:
αχρι ης ημερας εντευλαμενος τοις αποστολοις δια πνευματος αγιου ους εξελεξατο ανεληφθη
- 3 Aan welke Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelven levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, ensprekende van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan.
And to whom he gave clear and certain signs that he was living, after his death; for he was seen by them for forty days, and gave them teaching about the kingdom of God:
οις και παρεστησεν εαυτον ζωντα μετα το παθειν αυτον εν πολλοις τεκμηριοις δι ημερων τεσσαρακοντα οπτανομενος αυτοις και λεγων τα περι της βασιλειας του θεου
- 4 En als Hij met hen vergaderd was, beval Hij hun, dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij, zeide Hij, vanMij gehoord hebt.
And when they were all together, with him, he gave them orders not to go away from Jerusalem, but to keep there, waiting till the word of the Father was put into effect, of which, he said, I have given you knowledge:
και συναλιζομενος παρηγγειλεν αυτοις απο ιεροσολυμων μη χωριζεσθαι αλλα περιμενειν την επαγγελιαν του πατρος ην ηκουσατε μου
- 5 Want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen.
For the baptism of John was with water, but you will have baptism with the Holy Spirit, after a little time.
οτι ιωαννης μεν εβαπτισεν υδατι υμεις δε βαπτισθησεσθε εν πνευματι αγιω ου μετα πολλας ταυτας ημερας
- 6 Zij dan, die samengekomen waren, vraagden Hem, zeggende: Heere, zult Gij in dezen tijd aan Israel het Koninkrijk wederoprichten?
So, when they were together, they said to him, Lord, will you at this time give back the kingdom to Israel?
οι μεν ουν συνελθοντες επηρωτων αυτον λεγοντες κυριε ει εν τω χρονω τουτω αποκαθιστανεις την βασιλειαν τω ισραηλ
- 7 En Hij zeide tot hen: Het komt u niet toe, te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft;
And he said to them, It is not for you to have knowledge of the time and the order of events which the Father has kept in his control.
ειπεν δε προς αυτους ουχ υμων εστιν γνωνα χρονους η καιρους ους ο πατηρ εθετο εν τη ιδια εξουσια

- 8 Maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes, Die over u komen zal; en gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria, entot aan het uiterste der aarde.
But you will have power, when the Holy Spirit has come on you; and you will be my witnesses in Jerusalem and all Judaea and Samaria, and to the ends of the earth.
αλλα ληψεσθε δυναμιν επελθοντος του αγιου πνευματος εφ υμας και εσεσθε μοι μαρτυρες εν τε ιερουσαλημ και εν παση τη ιουδαια και σαμαρεια και εως εσχατου της γης
- 9 En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen.
And when he had said these things, while they were looking, he was taken up, and went from their view into a cloud.
και ταυτα ειπων βλεποντων αυτων επηρθη και νεφελη υπελαβεν αυτον απο των οφθαλμων αυτων
- 10 En alzo zij hun ogen naar den hemel hielden, terwijl Hij heenvoer, ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleding;
And while they were looking up to heaven with great attention, two men came to them, in white clothing,
και ως ατενιζοντες ησαν εις τον ουρανον πορευομενου αυτου και ιδου ανδρες δυο παρειστηκεισαν αυτοις εν εσθητι λευκη
- 11 Welke ook zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in den hemel, zal alzo komen, gelijkewijsgij Hem naar den hemel hebt zien heenvaren.
And said, O men of Galilee, why are you looking up into heaven? This Jesus, who was taken from you into heaven, will come again, in the same way as you saw him go into heaven.
οι και ειπον ανδρες γαλιλαιοι τι εστηκατε εμβλεποντες εις τον ουρανον ουτος ο ιησους ο αναληφθεις αφ υμων εις τον ουρανον ουτως ελευσεται ον τροπον εθεασασθε αυτον πορευομενον εις τον ουρανον
- 12 Toen keerden zij wederom naar Jeruzalem, van den berg, die genaamd wordt de Olijf berg, welke is nabij Jeruzalem, liggende van daar een sabbatsreize.
Then they went back to Jerusalem from the mountain named Olivet, which is near Jerusalem, a Sabbath day's journey away.
τοτε υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ απο ορους του καλουμενου ελαιωνος ο εστιν εγγυς ιερουσαλημ σαββατου εχον οδον
- 13 En als zij ingekomen waren, gingen zij op in de opperzaal, waar zij bleven, namelijk Petrus en Jakobus, en Johannes en Andreas, Filippus en Thomas, Bartholomeus en Mattheus, Jakobus, de zoon van Alfeus, en Simon Zelotes, en Judas, de broeder van Jakobus.
And when they came in, they went up into the room where they were living; Peter and John and James and Andrew, Philip and Thomas, Bartholomew and Matthew, James, the son of Alphaeus, and Simon the Zealot, and Judas, the son of James.
και οτε εισηλθον ανεβησαν εις το υπερωον ου ησαν καταμενοντες ο τε πετρος και ιακωβος και ιωαννης και ανδρεας φιλιππος και θωμας βαρθολομαιος και ματθαιος ιακωβος αλφαιου και σιμων ο ζηλωτης και ιουδας ιακωβου
- 14 Deze allen waren eendrachtelijk volhardende in het bidden en smeken, met de vrouwen, en Maria, de moeder van Jezus, en met Zijn broederen.
And they all with one mind gave themselves up to prayer, with the women, and Mary the mother of Jesus, and his brothers.
ουτοι παντες ησαν προσκαρτερουντες ομοθυμαδον τη προσευχη και τη δεησει συν γυναιξιν και μαρια τη μητρι του ιησου και συν τοις αδελφοις αυτου
- 15 En in dezelve dagen stond Petrus op in het midden der discipelen, en sprak (er was nu een schare bijeen van omtrent honderd en twintig personen):
And in those days Peter got up among the brothers (there were about one hundred and twenty of them), and said,
και εν ταις ημεραις ταυταις αναστας πετρος εν μεσω των μαθητων ειπεν ην τε οχλος ονοματων επι το αυτο ως εκατον εικοσι
- 16 Mannen broeders, deze Schrift moest vervuld worden, welke de Heilige Geest door den mond Davids voorzegd heeft van Judas, die de leidsman geweest is dergenen die Jezus vingent;
My brothers, the word of God had to be put into effect, which the Holy Spirit had said before, by the mouth of David, about Judas, who was guide to those who took Jesus,
ανδρες αδελφοι εδει πληρωθηναι την γραφην ταυτην ην προειπεν το πνευμα το αγιον δια στοματος δαβιδ περι ιουδα του γενομενου οδηγου τοις συλλαβουσιν τον ιησουν
- 17 Want hij was met ons gerekend, en had het lot dezer bediening verkregen.
For he was numbered among us, and had his part in our work.
οτι κατηριθμημενος ην συν ημιν και ελαχεν τον κληρον της διακονιας ταυτης
- 18 Deze dan heeft verworven een akker, door het loon der ongerechtigheid, en voorwaarts overgevallen zijnde, is midden opgeborsten, en al zijn ingewanden zijnuitgestort.
(Now this man, with the reward of his evil-doing, got for himself a field, and falling head first, came to a sudden and violent end there.
ουτος μεν ουν εκτησατο χωριον εκ του μισθου της αδικιας και πρηνης γενομενος ελακησεν μεσος και εξεχυθη παντα τα σπλαγχνα αυτου
- 19 En het is bekend geworden allen, die te Jeruzalem wonen, alzo dat die akker in hun eigen taal genoemd wordt Akeldama, dat is, een akker des bloeds.
And this came to the knowledge of all those who were living in Jerusalem, so that the field was named in their language, Akel-dama, or, The field of blood.)
και γνωστον εγενετο πασιν τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ οστε κληθηναι το χωριον εκεινο τη ιδια διαλεκτω αυτων ακελδαμα τουτεστιν χωριον αιματος

- 20 Want er staat geschreven in het boek der Psalmen; Zijn woonstede worde woest, en er zij niemand die in dezelve wone. En: Een ander neme zijnopziensambt.
For in the book of Psalms it says, Let his house be waste, and let no man be living in it: and, Let his position be taken by another.
γεγραπται γαρ εν βιβλω ψαλμων γεννηθητω η επαυλις αυτου ερημος και μη εστω ο κατοικων εν αυτη και την επισκοπην αυτου λαβοι ετερος
- 21 Het is dan nodig, dat van de mannen, die met ons ongedaan hebben al den tijd, in welken de Heere Jezus onder ons ingegaan en uitgegaan is,
For this reason, of the men who have been with us all the time, while the Lord Jesus went in and out among us,
δει ουν των συνελθοντων ημιν ανδρων εν παντι χρονω εν ω εισηλθεν και εξηλθεν εφ ημας ο κυριος ιησους
- 22 Beginnende van den doop van Johannes, tot den dag toe, in welken Hij van ons opgenomen is, een derzelven met ons getuige worde van Zijn opstanding.
Starting from the baptism of John till he went up from us, one will have to be a witness with us of his coming back from death.
αρξαμενος απο του βαπτισματος ιωαννου εως της ημερας ης ανεληφθη αφ ημων μαρτυρα της αναστασεως αυτου γενεσθαι συν ημιν ενα τουτων
- 23 En zij stelden er twee, Jozef, genaamd Barsabas, die toegenaamd was Justus, en Matthias.
And they made selection of two, Joseph, named Barsabbas, whose other name was Justus, and Matthias.
και εστησαν δυο ιωσηφ τον καλουμενον βαρσαβαν ος επεκληθη ιουστος και μαθθια
- 24 En zij baden en zeiden: Gij Heere! Gij Kenner der harten van allen, wijs van deze twee een aan, dien Gij uitverkoren hebt;
And they made prayers and said, Lord, having knowledge of the hearts of all men, make clear which of these two has been marked out by you,
και προσευξαμενοι ειπον συ κυριε καρδιογνωστα παντων αναδειξον εκ τουτων των δυο ενα ον εξελεξω
- 25 Om te ontvangen het lot dezer bediening en des apostelschaps, waarvan Judas afgeweken is, dat hij heenging in zijn eigen plaats.
To take that position as a servant and Apostle, from which Judas by his sin was shut out, so that he might go to his place.
λαβειν τον κληρον της διακονιας ταυτης και αποστολης εξ ης παρεβη ιουδας πορευθηναι εις τον τοπον τον ιδιον
- 1 En als de dag van het Pinkster feest vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen.
And when the day of Pentecost was come, they were all together in one place.
και εν τω συμπληρουσθαι την ημεραν της πενηκοστης ησαν απαντες ομοθυμαδον επι το αυτο
- 2 En er geschiedde haastelijk uit den hemel een geluid, gelijk als van een geweldigen, gedreven wind, en vervulde het gehele huis, waar zij zaten.
And suddenly there came from heaven a sound like the rushing of a violent wind, and all the house where they were was full of it.
και εγενετο αφνω εκ του ουρανου ηχος ωσπερ φερομενης πνοης βιαιας και επληρωσεν ολον τον οικον ου ησαν καθημενοι
- 3 En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen.
And they saw tongues, like flames of fire, coming to rest on every one of them.
και ωφθησαν αυτοις διαμεριζομεναι γλωσσαι ωσει πυρος εκαθισεν τε εφ ενα εκαστον αυτων
- 4 En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken.
And they were all full of the Holy Spirit, and were talking in different languages, as the Spirit gave them power.
και επλησθησαν απαντες πνευματος αγιου και ηρξαντο λαλειν ετεραις γλωσσαις καθως το πνευμα εδιδου αυτοις αποφθεγγεσθαι
- 5 En er waren Joden, te Jeruzalem wonende, godvruchtige mannen van allen volke dergenen, die onder den hemel zijn.
Now there were living at Jerusalem, Jews, God-fearing men, from every nation under heaven.
ησαν δε εν ιερουσαλημ κατοικουντες ιουδαιοι ανδρες ευλαβεις απο παντος εθνους των υπο τον ουρανον
- 6 En als deze stem geschied was, kwam de menigte samen, en werd beroerd, want een iegelijk hoorde hen in zijn eigen taal spreken.
And when this sound came to their ears, they all came together, and were greatly surprised because every man was hearing the words of the disciples in his special language.
γενομενης δε της φωνης ταυτης συνηλθεν το πληθος και συνεχυθη οτι ηκουον εις εκαστος τη ιδια διαλεκτω λαλουντων αυτων
- 7 En zij ontzetten zich allen, en verwonderden zich, zeggende tot elkander: Ziet, zijn niet alle dezen, die daar spreken, Galileers?
And they were full of wonder and said, Are not all these men Galilaeans?
εξιστανο δε παντες και εθαυμαζον λεγοντες προς αλληλους ουκ ιδου παντες ουτοι εισιν οι λαλουντες γαλιλαιοι
- 8 En hoe horen wij hen een iegelijk in onze eigen taal, in welke wij geboren zijn?
And how is it that every one of us is hearing their words in the language which was ours from our birth?
και πως ημεις ακουομεν εκαστος τη ιδια διαλεκτω ημων εν η εγεννηθημεν

- 9 Parthers, en Meders, en Elamieten, en de inwoners zijn van Mesopotamie, en Judea, en Cappadocie, Pontus en Azie.
Men of Parthia, Media, and Elam, and those living in Mesopotamia, in Judaea and Cappadocia, in Pontus and Asia,
παρθοι και μηδοι και ελαμιται και οι κατοικουντες την μεσοποταμιαν ιουδαιαν τε και καππαδοκιαν ποντον και την ασιαν
- 10 En Frygie, en Pamfylie, Egypte, en de delen van Libye, hetwelk bij Cyrene ligt, en uitlandse Romeinen, beiden Joden en Jodengenoten;
In Phrygia and Pamphylia, in Egypt and the parts of Libya about Cyrene, and those who have come from Rome, Jews by birth and others who have become Jews,
φρυγιαν τε και παμφυλιαν αιγυπτον και τα μερη της λιβυης της κατα κυρηνην και οι επιδημουντες ρωμαιοι ιουδαιοι τε και προσηλυτοι
- 11 Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken.
Men of Crete and Arabia, to all of us they are talking in our different languages, of the great works of God.
κρητες και αραβες ακουομεν λαλουντων αυτων ταις ημετεραις γλωσσαις τα μεγαλεια του θεου
- 12 En zij ontzetten zich allen, en werden twijfelmoedig, zeggende, de een tegen den ander: Wat wil toch dit zijn?
And they were all surprised and in doubt saying to one another, What is the reason of this?
εξισταντο δε παντες και διηπορουν αλλος προς αλλον λεγοντες τι αν θελοι τουτο ειναι
- 13 En anderen, spottende, zeiden: Zij zijn vol zoeten wijns.
But others, making sport of them, said, They are full of new wine.
ετεροι δε γλευαζοντες ελεγον οτι γλευκους μεμεστωμενοι εισιν
- 14 Maar Petrus, staande met de elfen, verhief zijn stem, en sprak tot hen: Gij Joodse mannen, en gij allen, die te Jeruzalem woont, dit zij u bekend, en laat mijnwoorden tot uw oren ingaan.
But Peter, getting up, with the eleven, said in a loud voice, O men of Judaea, and all you who are living in Jerusalem, take note of this and give ear to my words.
σταθεις δε πετρος συν τοις ενδεκα επηρεν την φωνην αυτου και απεφθεγξατο αυτοις ανδρες ιουδαιοι και οι κατοικουντες ιερουσαλημ απαντες τουτο υμιν γνωστον εστω και ενωτισασθε τα ρηματα μου
- 15 Want deze zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt; want het is eerst de derde ure van de dag.
For these men are not overcome with wine, as it seems to you, for it is only the third hour of the day;
ου γαρ ως υμεις υπολαμβανετε ουτοι μεθουσιν εστιν γαρ ωρα τριτη της ημερας
- 16 Maar dit is het, wat gesproken is door den profeet Joel:
But this is the thing which was said by the prophet Joel;
αλλα τουτο εστιν το ειρημενον δια του προφητου ιωηλ
- 17 En het zal zijn in de laatste dagen, (zegt God) Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren, en uw jongelingen zullen gezichten zien, en uw ouden zullen dromen dromen.
And it will come about, in the last days, says God, that I will send out my Spirit on all flesh; and your sons and your daughters will be prophets, and your young men will see visions, and your old men will have dreams:
και εσται εν ταις εσχαις ημεραις λεγει ο θεος εκχεω απο του πνευματος μου επι πασαν σαρκα και προφητευσουσιν οι υιοι υμων και αι θυγατερες υμων και οι νεανισκοι υμων ορασεις οψονται και οι πρεσβυτεροι υμων ενυπνια ενυπνιασθησονται
- 18 En ook op Mijn dienstknechten, en op Mijn dienstmaagden, zal Ik in die dagen van Mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren.
And on my men-servants and my women-servants I will send my Spirit, and they will be prophets.
και γε επι τους δουλους μου και επι τας δουλας μου εν ταις ημεραις εκειναις εκχεω απο του πνευματος μου και προφητευσουσιν
- 19 En Ik zal wonderen geven in den hemel boven, en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur, en rookdamp.
And wonders will be seen in heaven, and signs on the earth, blood and fire and smoke:
και δωσω τερατα εν τω ουρανω ανω και σημεια επι της γης κατω αιμα και πυρ και ατμιδα καπνου
- 20 De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat de grote en doorluchtige dag des Heeren komt.
The sun will become dark and the moon will be turned to blood, before that great day of the Lord comes in glory:
ο ηλιος μεταστραφησεται εις σκοτος και η σεληνη εις αιμα πριν η ελθειν την ημεραν κυριου την μεγαλην και επιφανη
- 21 En het zal zijn, dat een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden.
And whoever makes his prayer to the Lord will have salvation.
και εσται πας ος αν επικαλεσηται το ονομα κυριου σωθησεται

- 22 Gij Israelietische mannen, hoort deze woorden: Jezus den Nazarener, een Man van God, onder ulieden betoond door krachten, en wonderen, en tekenen, die God door Hem gedaan heeft, in het midden van u, gelijk ook gijzelven weet;
Men of Israel, give ear to these words: Jesus of Nazareth, a man who had the approval of God, as was made clear to you by the great works and signs and wonders which God did by him among you, as you yourselves have knowledge,
άνδρες ισραηλιται ακουσατε τους λογους τουτους ιησουν τον ναζωραιον ανδρα απο του θεου αποδειγμενον εις υμας δυναμεσιν και τερασιν και σημειοις οις εποησεν δι αυτου ο θεος εν μεσω υμων καθως και αυτοι οιδατε
- 23 Dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen, en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood;
Him, when he was given up, by the decision and knowledge of God, you put to death on the cross, by the hands of evil men:
τουτον τη ωρισμενη βουλη και προγνωσει του θεου εκδοτον λαβοντες δια χειρων ανομων προσπηξαντες ανελετε
- 24 Welken God opgewekt heeft, de smarten des doods ontbonden hebbende, alzo het niet mogelijk was, dat Hij van denzelven dood zou gehouden worden.
But God gave him back to life, having made him free from the pains of death because it was not possible for him to be overcome by it.
ον ο θεος ανεστησεν λυσας τας ωδινας του θανατου καθοτι ουκ ην δυνατον κρατεισθαι αυτον υπ αυτου
- 25 Want David zegt van Hem: Ik zag den Heere allen tijd voor mij; want Hij is aan mijn rechter hand, opdat ik niet bewogen worde.
For David said of him, I saw the Lord before my face at all times, for he is at my right hand, so that I may not be moved:
δαβιδ γαρ λεγει εις αυτον προωρωμην τον κυριον ενωπιον μου δια παντος οτι εκ δεξιων μου εστιν ινα μη σαλευθω
- 26 Daarom is mijn hart verblijd; en mijn tong verheugt zich; ja, ook mijn vlees zal rusten in hope;
And for this cause my heart was glad and my tongue full of joy, and my flesh will be resting in hope:
δια τουτο ευφρανθη η καρδια μου και ηγαλλιασατο η γλωσσα μου ετι δε και η σαρξ μου κατασκηνωσει επ ελπιδι
- 27 Want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten, noch zult Uw Heilige over geven, om verderving te zien.
For you will not let my soul be in hell and you will not give up your Holy One to destruction.
οτι ουκ εγκαταλειψεις την ψυχην μου εις αδου ουδε δωσεις τον οσιον σου ιδειν διαφθοραν
- 28 Gij hebt mij de wegen des levens bekend gemaakt; Gij zult mij vervullen met verheuging door Uw aangezicht.
You have made me see the ways of life; I will be full of joy when I see your face.
εγνωρισας μοι οδους ζωης πληρωσεις με ευφορσνης μετα του προσωπου σου
- 29 Gij mannen broeders, het is mij geoorloofd vrij uit tot u te spreken van den patriarch David, dat hij beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons totop dezen dag.
My brothers, I may say to you openly that David came to his death, and was put in the earth, and his resting-place is with us today.
άνδρες αδελφοι εξον ειπεν μετα παρησιας προς υμας περι του πατριαρχου δαβιδ οτι και ετελευτησεν και εταφη και το μνημα αυτου εστιν εν ημιν αχρι της ημερας ταυτης
- 30 Alzo hij dan een profeet was, en wist, dat God hem met ede gezworen had, dat hij uit de vrucht zijner lenden, zoveel het vlees aangaat, den Christus verwekkenzou, om Hem op zijn troon te zetten;
But being a prophet, and having in mind the oath which God had given to him, that of the fruit of his body one would take his place as a king,
προφητης ουν υπαρχων και ειδως οτι ορκω ωμοσεν αυτω ο θεος εκ καρπου της οσφυος αυτου το κατα σαρκα αναστησειν τον χριστον καθισαι επι του θρονου αυτου
- 31 Zo heeft hij, dit voorziende, gesproken van de opstanding van Christus, dat Zijn ziel niet is verlaten in de hel, noch Zijn vlees verderving heeft gezien.
He, having knowledge of the future, was talking of the coming again of Christ from the dead, that he was not kept in hell and his body did not see destruction.
προιδων ελαλησεν περι της αναστασεως του χριστου οτι ου κατελειφθη η ψυχη αυτου εις αδου ουδε η σαρξ αυτου ειδεν διαφθοραν
- 32 Dezen Jezus heeft God opgewekt; waarvan wij allen getuigen zijn.
This Jesus God has given back to life, of which we all are witnesses.
τουτον τον ιησουν ανεστησεν ο θεος ου παντες ημεις εσμεν μαρτυρες
- 33 Hij dan, door de rechter hand Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heiligen Geestes, ontvangen hebbende van den Vader, heeft dit uitgestort, dat gij nuziet en hoort.
And so, being lifted up to the right hand of God, and having the Father's word that the Holy Spirit would come, he has sent this thing, which now you see and have knowledge of.
τη δεξια ουν του θεου υψωθεις την τε επαγγελιαν του αγιου πνευματος λαβων παρα του πατρος εξεχεεν τουτο ο νυν υμεις βλεπετε και ακουετε
- 34 Want David is niet opgevaren in de hemelen; maar hij zegt: De Heere heeft gesproken tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand.
For David has not gone up into heaven, but says, himself, The Lord said to my Lord, Be seated at my right hand,
ου γαρ δαβιδ ανεβη εις τους ουρανους λεγει δε αυτος ειπεν ο κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου

- 35 Totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.
Till I put all those who are against you under your feet.
εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου
- 36 Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israels, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk dezen Jezus, Dien gij gekruist hebt.
For this reason, let all Israel be certain that this Jesus, whom you put to death on the cross, God has made Lord and Christ.
ασφαλως ουν γνωσκετω πας οικος ισραηλ οτι και κυριον και χριστον αυτον ο θεος εποησεν τουτον τον ιησουν ον υμεις εσταυρωσατε
- 37 En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen mannen broeders?
Now when these words came to their ears their hearts were troubled, and they said to Peter and the other Apostles, Brothers, what are we to do?
ακουσαντες δε κατενυγησαν τη καρδια ειπον τε προς τον πετρον και τους λοιπους αποστολους τι ποιησομεν ανδρες αδελφοι
- 38 En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen.
And Peter said, Let your hearts be changed, every one of you, and have baptism in the name of Jesus Christ, for the forgiveness of your sins; and you will have the Holy Spirit given to you.
πετρος δε εφη προς αυτους μετανοιησατε και βαπτισθητω εκαστος υμων επι τω ονοματι ιησου χριστου εις αφεσιν αμαρτιων και ληψεσθε την δωρεαν του αγιου πνευματος
- 39 Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen, die daar verre zijn, zo velen als er de Heere, onze God, toe roepen zal.
For the word of God is for you and for your children and for all those who are far off, even all those who may be marked out by the Lord our God.
υμιν γαρ εστιν η επαγγελια και τοις τεκνοις υμων και πασιν τοις εις μακραν οσους αν προσκαλεσηται κυριος ο θεος ημων
- 40 En met veel meer andere woorden betuigde hij, en vermaande hen, zeggende: Wordt behouden van dit verkeerdt geslacht!
And with more such words he gave his witness, offering them salvation and saying, Come out from this evil generation.
ετεροις τε λογοις πλειοσιν διεμαρτυρετο και παρεκαλει λεγων σωθητε απο της γενεας της σκολιας ταυτης
- 41 Die dan zijn woord gaarne aannamen, werden gedoopt; en er werden op dien dag tot hen toegedaan omtrent drie duizend zielen.
Then those who gave hearing to his words had baptism: and about three thousand souls were joined to them that day.
οι μεν ουν ασμενωσ αποδεξαμενοι τον λογον αυτου εβαπτισθησαν και προσετεθησαν τη ημερα εκεινη ψυχαι ωσει τρισχιλιαι
- 42 En zij waren volhardende in de leer der apostelen, en in de gemeenschap, en in de breking des broods, en in de gebeden.
And they kept their attention fixed on the Apostles' teaching and were united together in the taking of broken bread and in prayer.
ησαν δε προσκαρτεροντες τη διδαχη των αποστολων και τη κοινωνια και τη κλασει του αρτου και ταις προσευχαις
- 43 En een vreeze kwam over alle ziel; en vele wonderen en tekenen geschieden door de apostelen.
But fear came on every soul: and all sorts of wonders and signs were done by the Apostles.
εγενετο δε παση ψυχη φοβος πολλα τε τερατα και σημεια δια των αποστολων εγινετο
- 44 En allen, die geloofden, waren bijeen, en hadden alle dingen gemeen;
And all those who were of the faith kept together, and had all things in common;
παντες δε οι πιστευοντες ησαν επι το αυτο και ειχον απαντα κοινα
- 45 En zij verkochten hun goederen en have, en verdeelden dezelve aan allen, naar dat elk van node had.
And exchanging their goods and property for money, they made division of it among them all, as they had need.
και τα κτηματα και τας υπαρξεις επιπρασκον και διεμεριζον αυτα πασιν καθοτι αν τις χρειαν ειχεν
- 46 En dagelijks eendrachtelijk in den tempel volhardende, en van huis tot huis brood brekende, aten zij te zamen met verheuging en eenvoudigheid des harten;
And day by day, going in agreement together regularly to the Temple and, taking broken bread together in their houses, they took their food with joy and with true hearts,
καθ ημεραν τε προσκαρτεροντες ομοθυμαδον εν τω ιερω κλωντες τε κατ οικον αρτον μετελαμβανον τροφης εν αγαλλιασει και αφελοτητι καρδιας
- 47 En prezen God, en hadden genade bij het ganse volk. En de Heere deed dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden.
Giving praise to God, and having the approval of all the people; and every day the number of those who had salvation was increased by the Lord.
αινουντες τον θεον και εχοντες χαριν προς ολον τον λαον ο δε κυριος προσετιθει τους σωζομενους καθ ημεραν τη εκκλησια
- 1 Petrus nu en Johannes gingen te zamen op naar den tempel, omtrent de ure des gebeds, zijnde de negende ure;
Now Peter and John were going up to the Temple at the ninth hour, the hour of prayer;
επι το αυτο δε πετρος και ιωαννης ανεβαινον εις το ιερον επι την ωραν της προσευχης την εννατην

- 2 En een zeker man, die kreupel was van zijner moeders lijf, werd gedragen, welken zij dagelijks zetten aan de deur des tempels, genaamd de Schone, om eenaalmoes te begeren van degenen, die in den tempel gingen;
And a certain man who from birth had had no power in his legs, was taken there every day, and put down at the door of the Temple which is named Beautiful, requesting money from those who went into the Temple;
και τις ανηρ χωλος εκ κοιλιας μητρος αυτου υπαρχων εβασταζετο ον ετιθουν καθ ημεραν προς την θυραν του ιερου την λεγομενην ωραιαν του αιτειν ελεημοσυνην παρα των εισπορευομενων εις το ιερον
- 3 Welke, Petrus en Johannes ziende, als zij in den tempel zouden ingaan, bad, dat hij een aalmoes mocht ontvangen.
He then, seeing Peter and John going into the Temple, made a request to them.
ος ιδων πετρον και ιωαννην μελλοντας εισειναι εις το ιερον ηρωτα ελεημοσυνην λαβειν
- 4 En Petrus, sterk op hem ziende, met Johannes, zeide: Zie op ons.
And Peter, looking at him, with John, said, Keep your eyes on us.
ατενισας δε πετρος εις αυτον συν τω ιωαννη ειπεν βλεψον εις ημας
- 5 En hij hield de ogen op hen, verwachtende, dat hij iets van hen zou ontvangen.
And he gave attention to them, hoping to get something from them.
ο δε επειχεν αυτοις προσδοκων τι παρ αυτων λαβειν
- 6 En Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet, maar hetgeen ik heb, dat geve ik u; in den Naam van Jezus Christus, den Nazarener, sta op en wandel!
But Peter said, I have no silver or gold, but what I have, that I give to you. In the name of Jesus Christ of Nazareth, get up on your feet.
ειπεν δε πετρος αργυριον και χρυσιον ουχ υπαρχει μοι ο δε εχω τουτο σοι διδωμι εν τω ονοματι ιησου χριστου του ναζωραιου εγειραι και περιπατει
- 7 En hem grijpende bij de rechterhand richtte hij hem op, en terstond werden zijn voeten en enkelen vast.
And he took him by his right hand, lifting him up; and straight away his feet and the bones of his legs became strong,
και πιασας αυτον της δεξιαις χειροσ ηγειρεν παραχρημα δε εστερεωθησαν αυτου αι βασεις και τα σφυρα
- 8 En hij, opspringende, stond en wandelde, en ging met hen in den tempel, wandelende en springende, en lovende God.
And, jumping up, he got on to his feet and went into the Temple with them, walking and jumping and giving praise to God.
και εξαλλομενος εστη και περιπατει και εισηλθεν συν αυτοις εις το ιερον περιπατων και αλλομενος και αινον τον θεον
- 9 En al het volk zag hem wandelen en God loven.
And all the people saw him walking and praising God:
και ειδεν αυτον πας ο λαος περιπατουντα και αινουντα τον θεον
- 10 En zij kenden hem, dat hij die was, die om een aalmoes gezeten had aan de Schone poort des tempels; en zij werden vervuld met verbaasdheid en ontzettingover hetgeen hem geschied was.
And they saw that it was the man who made requests for money at the door of the Temple, and they were full of wonder and surprise at what had taken place.
επεγνωσκον τε αυτον οτι ουτος ην ο προς την ελεημοσυνην καθημενος επι τη ωραια πυλη του ιερου και επλησθησαν θαμβους και εκστασεως επι τω συμβεβηκοτι αυτω
- 11 En als de kreupele, die gezond gemaakt was, aan Petrus en Johannes vasthield, liep al het volk gezamenlijk tot hen in het voorhof, hetwelk Salomo's voorhof genaamd wordt, verbaasd zijnde.
And while he kept his hands on Peter and John, all the people came running together to the covered way which is named Solomon's, full of wonder.
κρατουντος δε του ιαθεντος χωλου τον πετρον και ιωαννην συνεδραμεν προς αυτους πας ο λαος επι τη στοα τη καλουμενην σολομωντος εκθαμβοι
- 12 En Petrus, dat ziende, antwoordde tot het volk: Gij Israelietische mannen, wat verwondert gij u over dit, of wat ziet gij zo sterk op ons, alsof wij door onze eigen kracht of godzaligheid dezen hadden doen wandelen?
And when Peter saw it he said to the people, You men of Israel, why are you so greatly surprised at this man? or why are you looking at us as if by our power or virtue we had given him the use of his legs?
ιδων δε πετρος απεκρινατο προς τον λαον ανδρες ισραηλιται τι θαυμαζετε επι τουτω η ημιν τι ατενιζετε ως ιδια δυναμει η ευσεβεια πεποιηκοσιν του περιπατειν αυτον
- 13 De God Abrahams, en Izaks, en Jakobs, de God onzer vaderen, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt, Welken gij overgeleverd hebt, en hebt Hem verloochend, voor het aangezicht van Pilatus, als hij oordeelde, dat men Hem zoude loslaten.
The God of Abraham, of Isaac, and of Jacob, the God of our fathers, has given glory to his servant Jesus; whom you gave up, turning your backs on him, when Pilate had made the decision to let him go free.
ο θεος αβρααμ και ισαακ και ιακωβ ο θεος των πατερων ημων εδοξασεν τον παιδα αυτου ιησουν ον υμεις παρεδωκατε και ηρνησασθε αυτον κατα προσωπον πιλατου κριναντος εκεινου απολυειν

- 14 Maar gij hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend, en hebt begeerd, dat u een man, die een doodslager was, zou geschonken worden;
But you would have nothing to do with the Holy and Upright One, and made request for a man of blood to be given to you,
υμεις δε τον αγιον και δικαιον ηρησασθε και ητησασθε ανδρα φονεα χαρισθηναι υμιν
- 15 En den Vorst des levens hebt gij gedood, Welken God opgewekt heeft uit de doden; waarvan wij getuigen zijn.
And put to death the Lord of life; whom God gave back from the dead; of which fact we are witnesses.
τον δε αρχηγον της ζωης απεκτεινατε ον ο θεος ηγειρεν εκ νεκρων ου ημεις μαρτυρες εσμεν
- 16 En door het geloof in Zijn Naam heeft Zijn Naam dezen gesterkt, dien gij ziet en kent; en het geloof, dat door Hem is, heeft hem deze volmaakte gezondheidgegeven, in uw aller tegenwoordigheid.
And his name, through faith in his name, has made this man strong, whom you see and have knowledge of: yes, the faith which is through him has made him well, before you all.
και επι τη πιστει του ονοματος αυτου τουτον ον θεωρειτε και οιδατε εσπερεωσεν το ονομα αυτου και η πιστις η δι αυτου εδωκεν αυτω την ολοκληριαν ταυτην απεναντι παντων υμων
- 17 En nu, broeders, ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk als ook uw oversten.
And now, my brothers, I am conscious that you did this, as did your rulers, without knowledge.
και νυν αδελφοι οίδα οτι κατα αγνοιαν επραξατε ωσπερ και οι αρχοντες υμων
- 18 Maar God heeft alzo vervuld, hetgeen Hij door den mond van al Zijn profeten te voren verkondigd had, dat de Christus lijden zou.
But the things which God had made clear before, by the mouth of all the prophets, that the Christ would have to undergo, he has put into effect in this way.
ο δε θεος α προκατηγγειλεν δια στοματος παντων των προφητων αυτου παθειν τον χριστον επληρωσεν ουτως
- 19 Betert u dan, en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden; wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn van het aangezicht des Heeren,
So then, let your hearts be changed and be turned to God, so that your sins may be completely taken away, and times of blessing may come from the Lord;
μετανοησατε ουν και επιστρεψατε εις το εξαλειφθηναι υμων τας αμαρτιας οπως αν ελθωσιν καιροι αναψυξεως απο προσωπου του κυριου
- 20 En Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, Die u tevoren gepredikt is;
And that he may send the Christ who was marked out for you from the first, even Jesus:
και αποστειλη τον προκεκηρυγμενον υμιν ιησουν χριστον
- 21 Welken de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft door den mond van al Zijn heilige profeten van alleeeuw.
Who is to be kept in heaven till the time when all things are put right, of which God has given word by the mouth of his holy prophets, who have been from the earliest times.
ον δε ουρανον μεν δεξασθαι αχρι χρονων αποκαταστασεως παντων ον ελαλησεν ο θεος δια στοματος παντων αγιων αυτου προφητων απ αιωνος
- 22 Want Mozes heeft tot de vaderen gezegd: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken, uit uw broederen, gelijk mij; Dien zult gij horen, in alles, wat Hij totu spreken zal.
For Moses said, The Lord will give you a prophet from among your people, like me; you will give ear to everything which he will say to you.
μωσης μεν γαρ προς τους πατερας ειπεν οτι προφητην υμιν αναστησει κυριος ο θεος υμων εκ των αδελφων υμων ως εμε αυτου ακουσεσθε κατα παντα οσα αν λαληση προς υμας
- 23 En het zal geschieden, dat alle ziel, die dezen Profeet niet zal gehoord hebben, uitgeroeid zal worden uit den volke.
And every soul who does not give attention to that prophet, will be cut off from among the people.
εσται δε πασα ψυχη ητις αν μη ακουση του προφητου εκεινου εξολοθρευθησεται εκ του λαου
- 24 En ook al de profeten, van Samuel aan, en die daarna gevolgd zijn, zovelen als er hebben gesproken, die hebben ook deze dagen te voren verkondigd.
And all the prophets from Samuel and those who came after, every one of them, gave word of these days.
και παντες δε οι προφηται απο σαμουηλ και των καθεξης οσοι ελαλησαν και προκατηγγειλαν τας ημερας ταυτας
- 25 Gijlieden zijt kinderen der profeten, en des verbonds, hetwelk God met onze vaderen opgericht heeft, zeggende tot Abraham: En in uw zade zullen allegeslachten der aarde gezegend worden.
You are the sons of the prophets, and of the agreement which God made with your fathers, saying to Abraham, Through your seed a blessing will come on all the families of the earth.
υμεις εστε υιοι των προφητων και της διαθηκης ης διεθετο ο θεος προς τους πατερας ημων λεγον προς αβρααμ και τω σπερματι σου ενευλογηθησονται πασαι αι πατριαι της γης
- 26 God, opgewekt hebbende Zijn Kind Jezus, heeft Denzelven eerst tot u gezonden, dat Hij ulieden zegenen zou, daarin dat Hij een iegelijk van u afkere van uwboosheden. Handelingen 4
To you, first, God sent his servant, blessing you by turning every one of you from his sins.
υμιν πρωτον ο θεος αναστησας τον παιδα αυτου ιησουν απεστειλεν αυτον ευλογουντα υμας εν τω αποστρεφειν εκαστον απο των πονηριων υμων
- 1 En terwijl zij tot het volk spraken, kwamen daarover tot hen de priesters, en de hoofdman des tempels, en de Sadduceen;
And while they were talking to the people, the priests and the captain of the Temple and the Sadducees came up to them,
λαλουντων δε αυτων προς τον λαον επεστησαν αυτοις οι ιερεις και ο στρατηγος του ιερου και οι σαδδουκαιοι

- 2 Zeer ontevreden zijnde, omdat zij het volk leerden, en verkondigden in Jezus de opstanding uit de doden.
Being greatly troubled because they were teaching the people and preaching Jesus as an example of the coming back from the dead.
διαπονουμενοι δια το διδασκειν αυτους τον λαον και καταγγελλειν εν τω ιησου την αναστασιν την εκ νεκρων
- 3 En zij sloegen de handen aan hen, en zetten ze in bewaring tot den anderen dag; want het was nu avond.
And they took them and put them in prison till the morning, for it was now evening.
και επεβαλον αυτοις τας χειρας και εθεντο εις τηρησιν εις την αυριον ην γαρ εσπερα ηδη
- 4 En velen van degenen, die het woord gehoord hadden, geloofden; en het getal der mannen werd omtrent vijf duizend.
But a number of those who gave hearing to the word had faith; and they were now about five thousand.
πολλοι δε των ακουσαντων τον λογον επιστευσαν και εγενηθη ο αριθμος των ανδρων ωσει χιλιαδες πεντε
- 5 En het geschiedde des anderen daags, dat hun oversten en ouderlingen en Schriftgeleerden te Jeruzalem vergaderden;
And on the day after, the rulers and those in authority and the scribes came together in Jerusalem;
εγενετο δε επι την αυριον συναχθηται αυτων τους αρχοντας και πρεσβυτερους και γραμματαις εις ιερουσαλημ
- 6 En Annas, de hogepriester, en Kajafas, en Johannes, en Alexander, en zoveler van het hogepriesterlijk geslacht waren.
And Annas, the high priest, was there, and Caiaphas and John and Alexander, and all the relations of the high priest.
και ανναν τον αρχιερεα και καιαφαν και ιωαννην και αλεξανδρον και οσοι ησαν εκ γενους αρχιερατικου
- 7 En als zij hen in het midden gesteld hadden, vraagden zij: Door wat kracht, of door wat naam hebt gijlieden dit gedaan?
Then sending for Peter and John, they said, By what power and in whose name have you done this?
και στησαντες αυτους εν τω μεσω επυνθανοντο εν ποια δυναμει η εν ποιω ονοματι εποιησατε τουτο υμεις
- 8 Toen zeide Petrus, vervuld zijnde met den Heiligen Geest, tot hen: Gij oversten des volks, en gij ouderlingen van Israel!
Then Peter, being full of the Holy Spirit, said to them, O you rulers of the people and men of authority,
τοτε πετρος πλησθεις πνευματος αγιου ειπεν προς αυτους αρχοντες του λαου και πρεσβυτεροι του ισραηλ
- 9 Alzo wij heden rechterlijk onderzocht worden over de weldaad aan een krank mens geschied, waardoor hij gezond geworden is;
If we are questioned today about a good work done to a man who was ill, as to how he has been made well,
ει ημεις σημερον ανακρινομεθα επι ευεργεσια ανθρωπου ασθενους εν τινι ουτος σεσωσται
- 10 Zo zij u allen kennelijk, en het ganse volk Israel, dat door den Naam van Jezus Christus, den Nazarener, Dien gij gekruist hebt, Welken God van de doden heeft opgewekt, door Hem, zeg ik, staat deze hier voor u gezond.
Take note, all of you, and all the people of Israel, that in the name of Jesus Christ of Nazareth, whom you put to death on the cross, whom God gave back from the dead, even through him is this man now before you completely well.
γνωστον εστω πασιν υμιν και παντι τω λαω ισραηλ οτι εν τω ονοματι ιησου χριστου του ναζωραιου ον υμεις εσταυρωσατε ον ο θεος ηγειρεν εκ νεκρων εν τωτω ουτος παρεστηκεν ενωπιον υμων υγιης
- 11 Deze is de Steen, Die van u, de bouwlieden, veracht is, Welke tot een hoofd des hoeks geworden is.
He is the stone which you builders had no use for, but which has been made the chief stone of the building.
ουτος εστιν ο λιθος ο εξουθενηθεις υφ υμων των οικοδομουντων ο γενομενος εις κεφαλην γωνιας
- 12 En de zaligheid is in geen Anderen; want er is ook onder den hemel geen andere Naam, Die onder de mensen gegeven is, door Welken wij moeten zalig worden.
And in no other is there salvation: for there is no other name under heaven, given among men, through which we may have salvation.
και ουκ εστιν εν αλλω ουδενι η σωτηρια ουτε γαρ ονομα εστιν ετερον υπο τον ουρανον το δεδομενον εν ανθρωποις εν ω δει σωθηναι ημας
- 13 Zij nu, ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, en vernemende, dat zij ongeleerde en slechte mensen waren, verwonderden zich, en kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren.
Now when they saw that Peter and John were without fear, though they were men of no education or learning, they were greatly surprised; and they took note of them that they had been with Jesus.
θεωρουντες δε την του πετρου παρρησιαν και ιωαννου και καταλαβομενοι οτι ανθρωποι αγραμματοι εισιν και ιδιωται εθαυμαζον επεγινωσκον τε αυτους οτι συν τω ιησου ησαν
- 14 En ziende den mens bij hen staan, die genezen was, hadden zij niets daartegen te zeggen.
And, seeing that the man who had been made well was there with them, they were not able to say anything against it.
τον δε ανθρωπον βλεποντες συν αυτοις εστωτα τον τεθεραπευμενον ουδεν ειχον αντειπειν

- 15 En hun geboden hebbende uit te gaan buiten den raad, overlegden zij met elkander,
 But when they had given them orders to go out of the Sanhedrin, they had a discussion among themselves,
 κελευσαντες δε αυτους εξω του συνεδριου απελθειν συνεβαλον προς αλληλους
- 16 Zeggende: Wat zullen wij dezen mensen doen? Want dat er een bekend teken door hen geschied is, is openbaar aan allen, die te Jeruzalem wonen, en wij kunnen het niet loochenen.
 Saying, What are we to do with these men? for certainly it is clear to all who are living in Jerusalem that a most important sign has been done by them, and it is not possible to say that it is not so.
 λεγοντες τι ποιησομεν τοις ανθρωποις τουτοις οτι μεν γαρ γνωστον σημειον γεγονεν δι αυτων πασιν τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ φανερον και ου δυναμεθα αρνησασθαι
- 17 Maar opdat het niet meer en meer onder het volk verspreid worde, laat ons hen scherpelijk dreigen, dat zij niet meer tot enig mens in dezen Naam spreken.
 But so that it may not go farther among the people, let us put them in fear of punishment if they say anything in future in this name.
 αλλ ινα μη επι πλειον διανεμηθη εις τον λαον απειλη απειλησωμεθα αυτοις μηκετι λαλειν επι τω ονοματι τουτω μηδενι ανθρωπων
- 18 En als zij hen geroepen hadden, zeiden zij hun aan, dat zij ganselijk niet zouden spreken, noch leren, in den Naam van Jezus.
 And they sent for them, and gave them orders not to make statements or give teaching in the name of Jesus.
 και καλεσαντες αυτους παρηγγειλαν αυτοις το καθολου μη φηγεσθαι μηδε διδασκειν επι τω ονοματι του ιησου
- 19 Maar Petrus en Johannes, antwoordende, zeiden tot hen: Oordeelt gij, of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God.
 But Peter and John in answer said to them, It is for you to say if it is right in the eyes of God to give attention to you more than to God:
 ο δε πετρος και ιωαννης αποκριθεντες προς αυτους ειπον ει δικαιον εστιν ενοπιον του θεου υμων ακουειν μαλλον η του θεου κρινατε
- 20 Want wij kunnen niet laten te spreken, hetgeen wij gezien en gehoord hebben.
 For it is not possible for us to keep from saying what we have seen and have knowledge of.
 ου δυναμεθα γαρ ημεις α ειδομεν και ηκουσαμεν μη λαλειν
- 21 Maar zij dreigden hen nog meer, en lieten ze gaan, niets vindende, hoe zij hen straffen zouden, om des volks wil; want zij verheerlijkten allen God over hetgeener geschied was.
 And when they had said more sharp words to them, they let them go, not seeing what punishment they might give them, because of the people; for all men were giving praise to God for what had taken place.
 οι δε προσαπειλησαμενοι απελυσαν αυτους μηδεν ευρισκοντες το πως κολασονται αυτους δια τον λαον οτι παντες εδοξαζον τον θεον επι τω γεγονοτι
- 22 Want de mens was meer dan veertig jaren oud, aan welken dit teken der genezing geschied was.
 For the man on whom this act of power was done was more than forty years old.
 ετων γαρ ην πλειονων τεσσαρακοντα ο ανθρωπος εφ ον εγεγονει το σημειον τουτο της ιασεως
- 23 En zij, losgelaten zijnde, kwamen tot de hunnen, en verkondigden al wat de overpriesters en de ouderlingen tot hen gezegd hadden.
 And when they had been made free, they came back to their friends, and gave an account of all the things which the chief priests and the authorities had said to them.
 απολυθεντες δε ηλθον προς τους ιδιους και απηγγειλαν οσα προς αυτους οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι ειπον
- 24 En als dezen dat hoorden, hieven zij eendrachtelijk hun stem op tot God, en zeiden: Heere! Gij zijt de God, Die gemaakt hebt den hemel, en de aarde, en dezee, en alle dingen, die in dezelve zijn.
 And hearing it, they all, with one mind, made prayer to God and said, O Lord, maker of heaven and earth and the sea and all things in them:
 οι δε ακουσαντες ομοθυμαδον ηραν φωνην προς τον θεον και ειπον δεσποτα συ ο θεος ο ποιησας τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις
- 25 Die door den mond van David Uw knecht, gezegd hebt: Waarom woeden de heidenen, en hebben de volken ijdele dingen bedacht?
 Who has said, by the Holy Spirit, through the mouth of our father David your servant, Why are the nations so violently moved, and why are the thoughts of the people so foolish?
 ο δια στοματος δαβιδ του παιδος σου ειπων ινατι εφρυαζαν εθνη και λαοι εμελετησαν κενα
- 26 De koningen der aarde zijn te zamen opgestaan, en de oversten zijn bijeenvergaderd tegen den Heere, en tegen Zijn Gezalfde.
 The kings of the earth were lifted up, the rulers came together, against the Lord, and against his Christ:
 παρεστησαν οι βασιλεις της γης και οι αρχοντες συνηχθησαν επι το αυτο κατα του κυριου και κατα του χριστου αυτου
- 27 Want in der waarheid zijn vergaderd tegen Uw heilig Kind Jezus, Welken Gij gezalfd hebt, beiden Herodes en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volkenIsraels;
 For, truly, in this town, against your holy servant, Jesus, who was marked out by you as Christ, Herod, and Pontius Pilate, with the Gentiles and the people of Israel, came together,
 συνηχθησαν γαρ επ αληθειας επι τον αγιον παιδα σου ιησουν ον εχριστας ηρωδης τε και ποντιος πιλατος συν εθνεσιν και λαοις ισραηλ.

- 28 Om te doen al wat Uw hand en Uw raad te voren bepaald had, dat geschieden zou.
 To do that which had been fixed before by your hand and your purpose.
 ποιησαι οσα η χειρ σου και η βουλη σου προωρισεν γενεσθαι
- 29 En nu dan, Heere, zie op hun dreigingen, en geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken;
 And now, Lord, take note of their cruel words, and give your servants power to be preachers of your word without fear,
 και τα νυν κυριε επιδε επι τας απειλας αυτων και δος τοις δουλοις σου μετα παρρησιας πασης λαλειν τον λογον σου
- 30 Daarin, dat Gij Uw hand uitstrekt tot genezing, en dat tekenen en wonderen geschieden door den Naam van Uw heilig Kind Jezus.
 While your hand is stretched out to do works of mercy; so that signs and wonders may be done through the name of your holy servant Jesus.
 εν τω την χειρα σου εκτεινειν σε εις ιασιν και σημεια και τερατα γινεσθαι δια του ονοματος του αγιου παιδος σου ιησου
- 31 En als zij gebeden hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid.
 And when their prayer was ended, the place where they were was violently moved, and they all became full of the Holy Spirit, preaching the word of God without fear.
 και δεηθεντων αυτων εσαλευθη ο τοπος εν ω ησαν συνηγμενοι και επλησθησαν απαντες πνευματος αγιου και ελαλουν τον λογον του θεου μετα παρρησιας
- 32 En de menigte van degenen, die geloofden, was een hart en een ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen.
 And all those who were of the faith were one in heart and soul: and not one of them said that any of the things which he had was his property only; but they had all things in common.
 του δε πληθους των πιστευσαντων ην η καρδια και η ψυχη μια και ουδε εις τι των υπαρχοντων αυτω ελεγεν ιδιον ειναι αλλ ην αυτοις απαντα κοινα
- 33 En de apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van den Heere Jezus; en er was grote genade over hen allen.
 And with great power the Apostles gave witness of the coming back of the Lord Jesus from the dead; and grace was on them all.
 και μεγαλη δυναμει απεδιδουν το μαρτυριον οι αποστολοι της αναστασεως του κυριου ιησου χαρις τε μεγαλη ην επι παντας αυτους
- 34 Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had; want zovelen als er bezitters waren van land en huizen, die verkochten zij, en brachten den prijs derverkochte goederen, en legden dien aan de voeten der apostelen.
 And no one among them was in need; for everyone who had land or houses, exchanging them for money, took the price of them,
 ουδε γαρ ενδεης τις υπηρχεν εν αυτοις οσοι γαρ κτητορες χωριων η οικιων υπηρχον πωλουντες εφερον τας τιμας των πιπρασκομενων
- 35 En aan een iegelijk werd uitgedeeld, naar dat elk van node had.
 And put it at the feet of the Apostles for distribution to everyone as he had need.
 και ετιθουν παρα τους ποδας των αποστολων διεδιδото δε εκαστω καθοτι αν τις χρειαν ειχεν
- 36 En Joses, van de apostelen toegenamd Barnabas (hetwelk is, overgezet zijnde, een zoon der vertroosting), een Leviet, van geboorte uit Cyprus,
 And Joseph, who was given by the Apostles the name of Barnabas (the sense of which is, Son of comfort), a Levite and a man of Cyprus by birth,
 ιωσης δε ο επικληθεις βαρναβας υπο των αποστολων ο εστιν μεθερμηνευομενον υιος παρακλησεως λευιτης κυριος τω γενει
- 37 Alzo hij een akker had, verkocht dien, en bracht het geld, en legde het aan de voeten der apostelen. Handelingen 10
 Having a field, got money for it and put the money at the feet of the Apostles.
 υπαρχοντος αυτω αγρου πωλησας ηνεγκεν το χρημα και εθηκεν παρα τους ποδας των αποστολων
- 1 En er was een zeker man te Cesarea, met name Cornelius, een hoofdman over honderd, uit de bende, genaamd de Italiaanse;
 But a certain man named Ananias, with Sapphira his wife, got money for his property,
 ανηρ δε τις ανανιας ονοματι συν σαπφειρη τη γυναικι αυτου επωλησεν κτημα
- 2 Godzalig en vrezende God, met geheel zijn huis, en doende vele aalmoezen aan het volk, en God geduriglijk biddende.
 And kept back part of the price, his wife having knowledge of it, and took the rest and put it at the feet of the Apostles.
 και ενσφισατο απο της τιμης συνειδυιας και της γυναικος αυτου και ενεγκας μερος τι παρα τους ποδας των αποστολων εθηκεν
- 3 Deze zag in een gezicht klaarlijk, omtrent de negende ure des daags, een engel Gods tot hem inkomen, en tot hem zeggende: Cornelius!
 But Peter said, Ananias, why has the Evil One put it into your heart to be false to the Holy Spirit, and to keep back part of the price of the land?
 επεν δε πετρος ανανια διατι επληρωσεν ο σατανας την καρδιαν σου ψευσασθαι σε το πνευμα το αγιον και νοσφισασθαι απο της τιμης του χωριου

- 4 En hij, de ogen op hem houdende, en zeer bevreesd geworden zijnde, zeide: Wat is het Heere? En hij zeide tot hem: Uw gebeden en uw aalmoezen zijn totgedachtenis opgekomen voor God.
While you had it, was it not your property? and after you had given it in exchange, was it not still in your power? how has this purpose come into your mind? you have been false, not to men, but to God.
ουχι μενον σοι εμενεν και πραθεν εν τη ση εξουσια υπηρχεν τι οτι εθου εν τη καρδια σου το πραγμα τουτο ουκ εψευσω ανθρωποις αλλα τω θεω
- 5 En nu, zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenamd wordt Petrus.
And at these words, Ananias went down on the earth, and his life went from him: and great fear came on all who were present.
ακουων δε αναγιας τους λογους τουτους πεσον εξεψυξεν και εγενετο φοβος μεγας επι παντας τους ακουοντας ταυτα
- 6 Deze ligt te huis bij een Simon, lederbereider, die zijn huis heeft bij de zee; deze zal u zeggen, wat gij doen moet.
And the young men went and made ready his body, and took it out, and put it in the earth.
ανασταντες δε οι νεωτεροι συνεστειλαν αυτον και εξενεγκαντες εθαψαν
- 7 En als de engel, die tot Cornelius sprak, weggegaan was, riep hij twee van zijn huisknechten, en een godzaligen krijgsknecht van degenen, die gedurig bij hem waren;
And about three hours after, his wife, having no knowledge of what had taken place, came in.
εγενετο δε ως ωρων τριων διαστημα και η γυνη αυτου μη ειδυια το γεγονος εισηλθεν
- 8 En als hij hun alles verhaald had, zond hij hen naar Joppe.
And Peter said to her, Give me an answer: was this amount of money the price of the land? And she said, Yes, it was.
απεκριθη δε αυτη ο πετρος ειπε μοι ει τοσουτου το χωριον απεδοσθε η δε ειπεν ναι τοσουτου
- 9 En des anderen daags, terwijl deze reisden, en nabij de stad kwamen, klom Petrus op het dak, om te bidden, omtrent de zesde ure.
But Peter said to her, Why have you made an agreement together to be false to the Spirit of the Lord? See, the feet of the young men who have put the body of your husband in the earth, are at the door, and they will take you out.
ο δε πετρος ειπεν προς αυτην τι οτι συνεφωνηθη υμιν πειρασαι το πνευμα κυριου ιδου οι ποδες των θαψαντων τον ανδρα σου επι τη θυρα και εξοισουσιν σε
- 10 En hij werd hongerig, en begeerde te eten. En terwijl zij het bereidden, viel over hem een vertrekking van zinnen.
And straight away she went down at his feet, and her life went from her: and the young men came in and saw her dead, and they took her out and put her in the earth with her husband.
επεσεν δε παραρημα παρα τους ποδας αυτου και εξεψυξεν εισελθοντες δε οι νεανισκοι ευρον αυτην νεκραν και εξενεγκαντες εθαψαν προς τον ανδρα αυτης
- 11 En hij zag den hemel geopend, en een zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, aan de vier hoeken gebonden, en nedergelaten op de aarde;
Then great fear came on all the church and on all who had knowledge of these things.
και εγενετο φοβος μεγας εφ ολην την εκκλησιαν και επι παντας τους ακουοντας ταυτα
- 12 In hetwelk waren al de viervoetige dieren der aarde, en de wilde, en de kruipende dieren, en de vogelen des hemels.
Now a number of signs and wonders were done among the people by the hands of the Apostles; and they were all together in Solomon's covered way.
δια δε των χειρων των αποστολων εγενετο σημεια και τερατα εν τω λαω πολλα και ησαν ομοθυμαδον απαντες εν τη στοα σολομωντος
- 13 En er geschiedde een stem tot hem: Sta op, Petrus! slacht en eet.
The others, in fear, kept back from joining them: but the people made much of them;
των δε λοιπων ουδεις ετολμα κολλασθαι αυτοις αλλ εμεγαλωνεν αυτους ο λαος
- 14 Maar Petrus zeide: Geenszins, Heere! want ik heb nooit gegeten iets, dat gemeen of onrein was.
And a great number of men and women had faith, and were joined to the Lord;
μαλλον δε προσετιθεντο πιστευοντες τω κυριω πληθη ανδρων τε και γυναικων
- 15 En een stem geschiedde wederom ten tweeden male tot hem: Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken.
And they even took into the streets people who were ill, and put them on beds, so that when Peter went by, some of them might be in his shade.
ωστε κατα τας πλατειας εκφερειν τους ασθενεις και τιθεναι επι κλινων και κραββατων ινα ερχομενου πετρου καν η σκια επισκιαση τινη αυτων
- 16 En dit geschiedde tot drie maal; en het vat werd wederom opgenomen in den hemel.
And numbers of people came together from the towns round about Jerusalem, with those who were ill and those who were troubled with unclean spirits: and they were all made well.
συνηρχετο δε και το πληθος των περιξ πολεων εις ιερουσαλημ φεροντες ασθενεις και ογλουμενους υπο πνευματων ακαθαρτων οιτινες εθεραπευοντο απαντες

- 17 En alzo Petrus in zichzelf twijfelde, wat toch het gezicht mocht zijn, dat hij gezien had, ziet, de mannen, die van Cornelius afgezonden waren, gevraagdhebbende naar het huis van Simon, stonden aan de poort.
But the high priest and those who were with him (the Sadducees) were full of envy,
αναστας δε ο αρχιερευς και παντες οι συν αυτω η ουσα αιρεσις των σαδδουκαιων εψηθησαν ζηλου
- 18 En iemand geroepen hebbende, vraagden zij, of Simon, toegenaamd Petrus, daar te huis lag.
And they took the Apostles and put them in the common prison.
και επεβαλον τας χειρας αυτων επι τους αποστολους και εθεντο αυτους εν τηρησει δημοσια
- 19 En als Petrus over dat gezicht dacht, zeide de Geest tot hem: Zie, drie mannen zoeken u;
But in the night an angel of the Lord, opening the doors of the prison, took them out and said,
αγγελος δε κυριου δια της νυκτος ηνοιξεν τας θυρας της φυλακης εξαγαγων τε αυτους ειπεν
- 20 Daarom sta op, en ga af, en reis met hen, niet twijfelende; want ik heb hen gezonden.
Go, take your place in the Temple and give the people all the teaching about this Life.
πορευεσθε και σταθεντες λαλειτε εν τω ιερω τω λαω παντα τα ρηματα της ζωης ταυτης
- 21 En Petrus ging af tot de mannen die van Cornelius tot hem gezonden waren, en zeide: Ziet, ik ben het, dien gij zoekt; wat is de oorzaak, waarom gij hier zijt?
And hearing this, they went into the Temple at dawn, and were teaching. But the high priest and those who were with him got together the Sanhedrin and the representatives of the children of Israel, and sent to the prison to get them.
ακουσαντες δε εισηλθον υπο τον ορθρον εις το ιερον και εδιδασκον παραγενομενος δε ο αρχιερευς και οι συν αυτω συνεκαλεσαν το συνεδριον και πασαν την γερουσιαν των υιων ισραηλ και απεστειλαν εις το δεσμοτηριον αχθηναι αυτους
- 22 En zij zeiden: Cornelius, een hoofdman over honderd, een rechtvaardig man, en vrezende God, en die goede getuigenis heeft van het ganse volk der Joden, is door Goddelijke openbaring vermaand van een heiligen engel, dat hij u zou ontbieden te zijnen huize, en dat hij van u woorden der zaligheid zou horen.
But the men who were sent saw that they were not in the prison, and came back with the news,
οι δε υπηρεται παραγενομενοι ουχ ευρον αυτους εν τη φυλακη αναστρεψαντες δε απηγγειλαν
- 23 Als hij hen dan ingeroepen had, ontving hij ze in huis. Doch des anderen daags ging Petrus met hen heen, en sommigen der broederen, die van Joppe waren, gingen met hem.
Saying, The doors of the prison were safely shut, and the keepers were at the doors, but when they were open, there was nobody inside.
λεγοντες οτι το μεν δεσμοτηριον ευρομεν κεκλεισμενον εν παση ασφαλεια και τους φυλακας εξω εστωτας προ των θυρων ανοιξαντες δε εσω ουδενα ευρομεν
- 24 En des anderen daags kwamen zij te Cesarea. En Cornelius verwachtte hen, samengeropen hebbende die van zijn maagschap en bijzonderste vrienden.
Now, at these words, the captain of the Temple and the chief priests were greatly troubled about what might be the end of this business.
ως δε ηκουσαν τους λογους τουτους ο τε ιερευς και ο στρατηγος του ιερου και οι αρχιερεις διηπορουν περι αυτων τι αν γεινοιτο τουτο
- 25 En als het geschiedde, dat Petrus inkwam, ging hem Cornelius tegemoet, en vallende aan zijn voeten, aanbad hij.
And someone came and said to them, The men, whom you put in prison, are in the Temple teaching the people.
παραγενομενος δε τις απηγγειλεν αυτοις λεγων οτι ιδου οι ανδρες ους εθεσθε εν τη φυλακη εισιν εν τω ιερω εστωτες και διδασκοντες τον λαον
- 26 Maar Petrus richtte hem op, zeggende: Sta op, ik ben ook zelf een mens.
Then the captain and some of the police went and took them, but not violently, for fear that they might be stoned by the people.
τοτε απελθων ο στρατηγος συν τοις υπηρεταις ηγαγεν αυτους ου μετα βιας εφοβουντο γαρ τον λαον ινα μη λιθασθωσιν
- 27 En met hem sprekende, ging hij in, en vond er velen, die samengekomen waren.
And they took them into the Sanhedrin, and the high priest said to them,
αγαγοντες δε αυτους εστησαν εν τω συνεδριω και επηρωτησεν αυτους ο αρχιερευς
- 28 En hij zeide tot hen: Gij weet, hoe het een Joodsen man ongeoorloofd is, zich te voegen of te gaan tot een vreemde; doch God heeft mij getoond, dat ik geenmens zou gemeen of onrein heten.
We gave you very clear orders not to give teaching in this name: and now Jerusalem is full of your teaching, and you are attempting to make us responsible for this man's death.
λεγων ου παραγγελια παρηγγελιαμεν υμιν μη διδασκειν επι τω ονοματι τουτω και ιδου πεπληρωκατε την ιερουσαλημ της διδαχης υμων και βουλεσθε επαγαγειν εφ ημας το αιμα του ανθρωπου τουτου

- 29 Daaron ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zo vraag ik dan, om wat reden gijlieden mij hebt ontboden.
But Peter and the Apostles, answering, said, We have to do the orders of God, not of man.
 αποκριθεις δε ο πετρος και οι αποστολοι ειπον πειθαρχειν δει θεω μαλλον η ανθρωποις
- 30 En Cornelius zeide: Over vier dagen was ik vastende tot deze ure toe, en ter negende ure bad ik in mijn huis.
The God of our fathers gave Jesus back to life, whom you had put to death, hanging him on a tree.
 ο θεος των πατερων ημων ηγειρεν ιησουν ον υμεις διεχειρισασθε κρεμασαντες επι ξυλου
- 31 En ziet, een man stond voor mij, in een blinkend kleed, en zeide: Cornelius! uw gebed is verhoord, en uw aalmoezen zijn voor God gedacht geworden.
Him God has put on high at his right hand, as a Ruler and a Saviour, to give to Israel a change of heart and forgiveness of sins.
 τουτον ο θεος αρχηγον και σωτηρα υψωσεν τη δεξια αυτου δουναι μετανοιαν τω ισραηλ και αφεσιν αμαρτιων
- 32 Zend dan naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenamd wordt Petrus; deze ligt te huis in het huis van Simon, den lederbereider, aan de zee, welke, hiergekomen zijnde, tot u spreken zal.
And we are witnesses of these things, and so is the Holy Spirit, whom God has given to those who keep his laws.
 και ημεις εσμεν αυτου μαρτυρες των ρηματων τουτων και το πνευμα δε το αγιον ο εδωκεν ο θεος τοις πειθαρχουσιν αυτω
- 33 Zo heb ik dan van stonde aan tot u gezonden, en gij hebt welgedaan, dat gij hier gekomen zijt. Wij zijn dan allen nu hier tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is.
But when these words came to their ears, they were cut to the heart, and had a mind to put them to death.
 οι δε ακουσαντες διεπριοντο και εβουλευοντο ανελιν αυτους
- 34 En Petrus, den mond opendoende, zeide: Ik verneem in der waarheid, dat God geen aannemer des persoons is;
But one of the Sanhedrin, a Pharisee named Gamaliel, a man of learning in the law, of whom all the people had a high opinion, got up and made a suggestion for the men to be put outside for a little time.
 αναστας δε τις εν τω συνεδριω φαρισαιος ονοματι γαμαλιηλ νομοδιδασκαλος τιμιος παντι τω λαω εκελευσεν εξω βραχυ τι τους αποστολους ποιησαι
- 35 Maar in allen volke, die Hem vreest en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam.
And he said to them, Men of Israel, take care what you do about these men.
 ειπεν τε προς αυτους ανδρες ισραηλιται προσεχετε εαυτοις επι τοις ανθρωποις τουτοις τι μελλετε πρασσειν
- 36 Dit is het woord, dat Hij gezonden heeft den kinderen Israels, verkondigende vrede door Jezus Christus; deze is een Heere van allen.
For before this there was Theudas, who said he was someone important, to whom about four hundred men gave their support: he was put to death, and his band was broken up and came to nothing.
 προ γαρ τουτων των ημερων ανεστη θευδας λεγων ειναι τινα εαυτον ω προσεκολληθη αριθμος ανδρων ωσει τετρακοσιων ος ανηρεθη και παντες οσοι επειθοντο αυτω διελυθησαν και εγενοντο εις ουδ εν
- 37 Gijlieden weet de zaak, die geschied is door geheel Judea, beginnende van Galilea, na den doop, welken Johannes gepredikt heeft;
After this man, there was Judas of Galilee, at the time of the numbering, and some of the people went after him: he was put to death, and all his supporters were put to flight.
 μετα τουτον ανεστη ιουδας ο γαλιλαιος εν ταις ημεραις της απογραφης και απεστησεν λαον ικανον οπισω αυτου κακεινος απωλετο και παντες οσοι επειθοντο αυτω διεσκορπισθησαν
- 38 Belangende Jezus van Nazareth, hoe Hem God gezalfd heeft met den Heiligen Geest en met kracht; Welke het land doorgestaan is, goeddoende, en genezende allen, die van den duivel overweldigd waren; want God was met Hem.
And now I say to you, Do nothing to these men, but let them be: for if this teaching or this work is of men, it will come to nothing:
 και τα νυν λεγω υμιν αποστητε απο των ανθρωπων τουτων και εασατε αυτους οτι εαν η εξ ανθρωπων η βουλη αυτη η το εργον τουτο καταλυθησεται
- 39 En wij zijn getuigen van al hetgeen Hij gedaan heeft, beide in het Joodse land en te Jeruzalem; Welken zij gedood hebben, Hem hangende aan het hout.
But if it is of God, you will not be able to overcome them, and you are in danger of fighting against God.
 ει δε εκ θεου εστιν ου δυνασθε καταλυσαι αυτο μηποτε και θεομαχοι ευρεθητε
- 40 Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, en gegeven, dat Hij openbaar zou worden;
And he seemed to them to be right: and they sent for the Apostles, and, after having them whipped and giving them orders to give no teaching in the name of Jesus, they let them go.
 επειστησαν δε αυτο και προσκαλεσαμενοι τους αποστολους δειραντες παρηγγειλαν μη λαλειν επι τω ονοματι του ιησου και απελυσαν αυτους
- 41 Niet al den volke, maar den getuigen, die van God te voren verkoren waren, ons namelijk, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de dodenopgestaan was.
So they went away from the Sanhedrin, happy to undergo shame for the Name.
 οι μεν ουν επορευοντο χαιροντες απο προσωπου του συνεδριου οτι υπερ του ονοματος αυτου κατηξιωθησαν ατιμασθηναι

- 42 En heeft ons geboden den volke te prediken, en te betuigen, dat Hij is Degene, Die van God verordend is tot een Rechter van levenden en doden.
And every day, in the Temple and privately, they went on teaching and preaching Jesus as the Christ.
πασαν τε ημεραν εν τω ιερω και κατ οικον ουκ επαυοντο διδασκοντες και ευαγγελιζομενοι ιησουν τον χριστον
- 1 En omtrent denzelfden tijd sloeg de koning Herodes de handen aan sommigen van de Gemeente, om die kwalijk te handelen.
Now in those days, when the number of the disciples was increasing, protests were made by the Greek Jews against the Hebrews, because their widows were not taken care of in the distribution of food every day.
εν δε ταις ημεραις ταυταις πληθυνοντων των μαθητων εγενετο γογγυσμος των ελληπιστων προς τους εβραιους οτι παρεθεωρουντο εν τη διακονια τη καθημερινη αι ζηραι αυτων
- 1 De apostelen nu, en de broeders, die in Judea waren, hebben gehoord, dat ook de heidenen het Woord Gods aangenomen hadden.
Now in those days, when the number of the disciples was increasing, protests were made by the Greek Jews against the Hebrews, because their widows were not taken care of in the distribution of food every day.
εν δε ταις ημεραις ταυταις πληθυνοντων των μαθητων εγενετο γογγυσμος των ελληπιστων προς τους εβραιους οτι παρεθεωρουντο εν τη διακονια τη καθημερινη αι ζηραι αυτων
- 2 En hij doodde Jakobus, den broeder van Johannes, met het zwaard.
And the Apostles sent for all the disciples and said, It is not right for us to give up preaching the word of God in order to make distribution of food.
προσκαλεσαμενοι δε οι δωδεκα το πληθος των μαθητων ειπον ουκ αρεστον εστιν ημας καταλειψαντας τον λογον του θεου διακονειν τραπεζαις
- 2 En toen Petrus opgegaan was naar Jeruzalem, twistten tegen hem degenen, die uit de besnijdenis waren,
And the Apostles sent for all the disciples and said, It is not right for us to give up preaching the word of God in order to make distribution of food.
προσκαλεσαμενοι δε οι δωδεκα το πληθος των μαθητων ειπον ουκ αρεστον εστιν ημας καταλειψαντας τον λογον του θεου διακονειν τραπεζαις
- 3 En toen hij zag, dat het den Joden behagelijk was, voer hij voort, om ook Petrus te vangen (en het waren de dagen der ongehevelde broden);
Take then from among you seven men of good name, full of the Spirit and of wisdom, to whom we may give control of this business.
επισκεψασθε ον αδελφοι ανδρας εξ υμων μαρτυρουμενους επτα πληρεις πνευματος αγιου και σοφιας ους καταστησομεν επι της ζηριας ταυτης
- 3 Zeggende: Gij zijt ingegaan tot mannen, die de voorhuid hebben, en hebt met hen gegeten.
Take then from among you seven men of good name, full of the Spirit and of wisdom, to whom we may give control of this business.
επισκεψασθε ον αδελφοι ανδρας εξ υμων μαρτυρουμενους επτα πληρεις πνευματος αγιου και σοφιας ους καταστησομεν επι της ζηριας ταυτης
- 4 Maar Petrus, beginnende, verhaalde het hun vervolgens, zeggende:
Then we will give all our time to prayer and the teaching of the word.
ημεις δε τη προσευχη και τη διακονια του λογου προσκαρτερησομεν
- 4 Denwelken ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zette, en gaf hem over aan vier wachten, elk van vier krijgsknechten, om hem te bewaren, willende nahet paas feest hem voorbrengen voor het volk.
Then we will give all our time to prayer and the teaching of the word.
ημεις δε τη προσευχη και τη διακονια του λογου προσκαρτερησομεν
- 5 Ik was in de stad Joppe, biddende en zag in een vertrekking van zinnen een gezicht, namelijk een zeker vat, gelijk een groot linnen laken, nederdalende, bij devier hoeken nedergelaten uit den hemel, en het kwam tot bij mij;
And this saying was pleasing to all of them: and they made selection of Stephen, a man full of faith and of the Holy Spirit, and Philip and Prochorus and Nicanor and Timon and Parmenas and Nicolas of Antioch, who had become a Jew:
και ηρεσεν ο λογος ενωπιον παντος του πληθους και εξελεξαντο στεφανον ανδρα πληρη πιστεως και πνευματος αγιου και φιλιππον και προχορον και νικανορα και τιμωνα και παρμεναν και νικολαον προσηλυτον αντιοχεια
- 5 Petrus dan werd in de gevangenis bewaard; maar van de Gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan.
And this saying was pleasing to all of them: and they made selection of Stephen, a man full of faith and of the Holy Spirit, and Philip and Prochorus and Nicanor and Timon and Parmenas and Nicolas of Antioch, who had become a Jew:
και ηρεσεν ο λογος ενωπιον παντος του πληθους και εξελεξαντο στεφανον ανδρα πληρη πιστεως και πνευματος αγιου και φιλιππον και προχορον και νικανορα και τιμωνα και παρμεναν και νικολαον προσηλυτον αντιοχεια
- 6 Op welk laken als ik de ogen hield, zo merkte ik, en zag de viervoetige dieren der aarde, en de wilde, en de kruipende dieren, en de vogelen des hemels.
These they took to the Apostles, who, after prayer, put their hands on them.
ους εστησαν ενωπιον των αποστολων και προσευξαμενοι επεθηκαν αυτοις τας χειρας

- 6 Toen hem nu Herodes zou voorbrengen, sliep Petrus dienzelfden nacht tussen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; en de wachters voor de deurbewaarden den gevangenis.
These they took to the Apostles, who, after prayer, put their hands on them.
 ους εστησαν ενωπιον των αποστολων και προσευξαμενοι επεθηκαν αυτοις τας χειρας
- 7 En ik hoorde een stem, die tot mij zeide: Sta op, Petrus, slacht en eet.
And the word of God was increasing in power; and the number of the disciples in Jerusalem became very great, and a great number of priests were in agreement with the faith.
 και ο λογος του θεου ηυξανεν και επληθυνετο ο αριθμος των μαθητων εν ιερουσαλημ σφοδρα πολυς τε οχλος των ιερων υπηκουουν τη πιστει
- 7 En ziet, een engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in de woning, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijn ketenen vielen af van de handen.
And the word of God was increasing in power; and the number of the disciples in Jerusalem became very great, and a great number of priests were in agreement with the faith.
 και ο λογος του θεου ηυξανεν και επληθυνετο ο αριθμος των μαθητων εν ιερουσαλημ σφοδρα πολυς τε οχλος των ιερων υπηκουουν τη πιστει
- 8 Maar ik zeide: Geenszins, Heere, want nooit is iets, dat gemeen of onrein was, in mijn mond ingegaan.
And Stephen, full of grace and power, did great wonders and signs among the people.
 στεφανος δε πληρης πιστεως και δυναμεως εποιει τερατα και σημεια μεγαλα εν τω λαω
- 8 En de engel zeide tot hem: Omgord u, en bind uw schoenzolen aan. En hij deed alzo. En hij zeide tot hem: Werp uw mantel om, en volg mij.
And Stephen, full of grace and power, did great wonders and signs among the people.
 στεφανος δε πληρης πιστεως και δυναμεως εποιει τερατα και σημεια μεγαλα εν τω λαω
- 9 En uitgaande volgde hij hem, en wist niet, dat het waarachtig was, hetgeen door den engel geschiedde, maar hij meende, dat hij een gezicht zag.
But some of those who were of the Synagogue named that of the Libertines, and some of the men of Cyrene and of Alexandria and those from Cilicia and Asia, had arguments with Stephen.
 ανεστησαν δε τινες των εκ της συναγωγης της λεγομενης λιβερτινων και κυρηναιων και αλεξανδρεων και των απο κιλικιας και ασιας συζητουντες τω στεφανω
- 9 Doch de stem antwoordde mij ten tweeden male uit den hemel: Hetgeen God gereinigt heeft, zult gij niet gemeen maken.
But some of those who were of the Synagogue named that of the Libertines, and some of the men of Cyrene and of Alexandria and those from Cilicia and Asia, had arguments with Stephen.
 ανεστησαν δε τινες των εκ της συναγωγης της λεγομενης λιβερτινων και κυρηναιων και αλεξανδρεων και των απο κιλικιας και ασιας συζητουντες τω στεφανω
- 10 En dit geschiedde tot driemaal; en alles werd wederom opgetrokken in den hemel.
But they were not able to get the better of him, for his words were full of wisdom and of the Spirit.
 και ουκ ισχυον αντιστηναι τη σοφια και τω πνευματι ω ελαλει
- 10 En als zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt; dewelke van zelve hun geopend werd. En uitgegaan zijnde, gingen zij een straat voort, en terstond scheidde de engel van hem.
But they were not able to get the better of him, for his words were full of wisdom and of the Spirit.
 και ουκ ισχυον αντιστηναι τη σοφια και τω πνευματι ω ελαλει
- 11 En ziet, ter zelfder ure stonden er drie mannen voor het huis, daar ik in was, die van Cesarea tot mij afgezonden waren.
Then they got men to say, He has said evil against Moses and against God, in our hearing.
 τοτε υπεβαλον ανδρας λεγοντας οτι ακηκοαμεν αυτου λαλουντος ρηματα βλασφημα εις μωσην και τον θεον
- 11 En Petrus, tot zichzelf gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarachtiglijk dat de Heere Zijn engel uitgezonden heeft, en mij verlost heeft uit de hand van Herodes, en uit al de verwachting van het volk der Joden.
Then they got men to say, He has said evil against Moses and against God, in our hearing.
 τοτε υπεβαλον ανδρας λεγοντας οτι ακηκοαμεν αυτου λαλουντος ρηματα βλασφημα εις μωσην και τον θεον
- 12 En als hij alles overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die togenaamd was Markus, alwaar velen samenvergaderd enbiddende waren.
And the people, with the rulers and the scribes, were moved against him, and they came and took him before the Sanhedrin,
 συνεκινησαν τε τον λαον και τους πρεσβυτερους και τους γραμματεις και επισταντες συνηρπασαν αυτον και ηγαγον εις το συνεδριον
- 12 En de Geest zeide tot mij, dat ik met hen gaan zou, niet twijfelende. En met mij gingen ook deze zes broeders, en wij zijn in des man huis ingegaan.
And the people, with the rulers and the scribes, were moved against him, and they came and took him before the Sanhedrin,
 συνεκινησαν τε τον λαον και τους πρεσβυτερους και τους γραμματεις και επισταντες συνηρπασαν αυτον και ηγαγον εις το συνεδριον

- 13 En als Petrus aan de deur van de voorpoort klopte, kwam een dienstmaagd voor om te luisteren, met name Rhode.
 And they got false witnesses who said, This man is for ever saying things against this holy place and against the law:
 εστησαν τε μαρτυρας ψευδεις λεγοντας ο ανθρωπος ουτος ου πανεται ρηματα βλασφημα λαλων κατα του τοπου του αγιου τουτου και του νομου
- 13 En hij heeft ons verhaald, hoe hij een engel gezien had, die in zijn huis stond, en tot hem zeide: Zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenamd is Petrus;
 And they got false witnesses who said, This man is for ever saying things against this holy place and against the law:
 εστησαν τε μαρτυρας ψευδεις λεγοντας ο ανθρωπος ουτος ου πανεται ρηματα βλασφημα λαλων κατα του τοπου του αγιου τουτου και του νομου
- 14 Die woorden tot u zal spreken, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis.
 For he has said in our hearing that this Jesus of Nazareth will put this place to destruction and make changes in the rules which were handed down to us by Moses.
 ακηκοαμεν γαρ αυτου λεγοντος οτι ιησους ο ναζωραιος ουτος καταλυσει τον τοπον τουτον και αλλαξει τα εθη α παρεδωκεν ημιν μουσης
- 14 En zij de stem van Petrus bekennde, deed van blijdschap de voorpoort niet open, maar liep naar binnen en boodschapte, dat Petrus voor aan de voorpoortstond.
 For he has said in our hearing that this Jesus of Nazareth will put this place to destruction and make changes in the rules which were handed down to us by Moses.
 ακηκοαμεν γαρ αυτου λεγοντος οτι ιησους ο ναζωραιος ουτος καταλυσει τον τοπον τουτον και αλλαξει τα εθη α παρεδωκεν ημιν μουσης
- 15 En als ik begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen, gelijk ook op ons in het begin.
 And all those who were in the Sanhedrin, looking at him, saw that his face was like the face of an angel.
 και ατενισαντες εις αυτον απαντες οι καθεζομενοι εν τω συνεδριω ειδον το προσωπον αυτου ωσει προσωπον αγγελου
- 15 En zij zeiden tot haar: Gij raast. Doch zij bleef er sterk bij, dat het alzo was. En zij zeiden: Het is zijn engel.
 And all those who were in the Sanhedrin, looking at him, saw that his face was like the face of an angel.
 και ατενισαντες εις αυτον απαντες οι καθεζομενοι εν τω συνεδριω ειδον το προσωπον αυτου ωσει προσωπον αγγελου
- 1 En er waren te Antiochie, in de Gemeente, die daar was, enige profeten en leraars, namelijk Barnabas, en Simeon, genaamd Niger, en Lucius van Cyrene, en Manahan, die met Herodes den viervorst opgevoed was, en Saulus.
 Then the high priest said, Are these things true?
 ειπεν δε ο αρχιερευς ει αρα ταυτα ουτως εχει
- 2 En als zij den Heere dienden, en vastten, zeide de Heilige Geest: Zondert Mij af beiden Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik hen geroepen heb.
 And he said, My brothers and fathers, give hearing. The God of glory came to our father Abraham, when he was in Mesopotamia, before he was living in Haran,
 ο δε εφη ανδρες αδελφοι και πατερες ακουσατε ο θεος της δοξης ωφθη τω πατρι ημων αβρααμ οντι εν τη μεσοποταμια πριν η κατοικησαι αυτον εν χαρραν
- 3 Toen vastten en baden zij, en hun de handen opgelegd hebbende, lieten zij hen gaan.
 And said to him, Go out of your land, and away from your family, and come into the land to which I will be your guide.
 και ειπεν προς αυτον εξελθε εκ της γης σου και εκ της συγγενειας σου και δευρο εις γην ην αν σοι δειξω
- 4 Dezen dan, uitgezonden zijnde van den Heiligen Geest, kwamen af tot Seleucie, en van daar scheepten zij af naar Cyprus.
 Then he came out of the land of the Chaldaeans, and went into Haran; and from there, when his father was dead, he was guided by God into this land, where you are living now:
 τοτε εξελθων εκ γης χαλδαιων κατοκησεν εν χαρραν κακειθεν μετα το αποθανειν τον πατερα αυτου μετωκισεν αυτον εις την γην ταυτην εις ην υμεις νυν κατοικειτε
- 5 En gekomen zijnde te Salamis, verkondigden zij het woord Gods in de synagogen der Joden; en zij hadden ook Johannes tot een dienaar.
 And God gave him no heritage in it, not even enough to put his foot on: but he gave him an undertaking that he would give it to him and to his children after him, though he had no child at that time.
 και ουκ εδωκεν αυτω κληρονομιαν εν αυτη ουδε βημα ποδος και επιγγειλατο αυτω δουναν εις κατασχεν αυτην και τω σπερματι αυτου μετ αυτον ουκ οντος αυτω τεκνου
- 6 En als zij het eiland doorgestaan waren tot Pafos toe, vonden zij een zekeren tovenaer, een valse profeet, een Jood, wiens naam was Bar-Jezus;
 And God said that his seed would be living in a strange land, and that they would make them servants, and be cruel to them for four hundred years.
 ελαλησεν δε ουτως ο θεος οτι εσται το σπερμα αυτου παροικον εν γη αλλοτρια και δουλωσουσιν αυτο και κακωσουσιν ετη τετρακοσια
- 7 Welke was bij den stadhouder Sergius Paulus, een verstandigen man. Deze, Barnabas en Saulus tot zich geroepen hebbende, zocht zeer het Woord Gods tehoren.
 And I will be the judge, said God, of that nation which made them servants: and after that, they will come out and give me worship in this place.
 και το εθνος ω εαν δουλευσωσιν κρινω εγω ειπεν ο θεος και μετα ταυτα εξελευσονται και λατρευσουσιν μοι εν τω τοπω τουτω

- 8 Maar Elymas, de tovenaar (want alzo wordt zijn naam overgezet), wederstond hen, zoekende den stadhouder van het geloof af te keren.
And he made with him the agreement of which circumcision was the sign. And so Abraham had a son, Isaac, and gave him circumcision on the eighth day; and Isaac had a son, Jacob, and Jacob was the father of the twelve heads of the families of Israel.
και εδωκεν αυτο διαθηκην περιτομης και ουτως εγεννησεν τον ισαακ και περιετεμεν αυτον τη ημερα τη ογδοη και ο ισαακ τον ιακωβ και ο ιακωβ τους δωδεκα πατριαρχας
- 9 Doch Saulus (die ook Paulus genaamd is), vervuld met den Heiligen Geest, en de ogen op hem houdende, zeide:
And the brothers, moved with envy against Joseph, gave him to the Egyptians for money: but God was with him,
και οι πατριαρχαι ζηλωσαντες τον ιωσηφ απεδοντο εις αιγυπτον και ην ο θεος μετ αυτου
- 10 O gij kind des duivels, vol van alle bedrog, en van alle arglistigheid, vijand van alle gerechtigheid, zult gij niet ophouden te verkeren de rechte wegen des Heeren?
And made him free from all his troubles, and gave him wisdom and the approval of Pharaoh, king of Egypt, who made him ruler over Egypt and all his house.
και εξειλετο αυτον εκ πασων των θλιψεων αυτου και εδωκεν αυτο χαριν και σοφιαν εναντιον φαραω βασιλεως αιγυπτου και κατεστησεν αυτον ηγουμενον επ αιγυπτον και ολον τον οικον αυτου
- 11 En nu zie, de hand des Heeren is tegen u, en gij zult blind zijn, en de zon niet zien voor een tijd. En van stonde aan viel op hem donkerheid en duisternis: en rondom gaande, zocht hij, die hem met de hand mochten leiden.
Now there was no food to be had in all Egypt and Canaan, and there was great trouble: and our fathers were not able to get food.
ηλθεν δε λιμος εφ ολην την γην αιγυπτου και χanaan και θλιψις μεγαλη και ουχ ευρισκον χορτασματα οι πατερες ημων
- 12 Als de stadhouder zag, hetgeen geschied was, toen geloofde hij, verslagen zijnde over de leer des Heeren.
But Jacob, hearing that there was grain in Egypt, sent out our fathers the first time.
ακουσας δε ιακωβ οντα σιτα εν αιγυπτω εξαπεστειλεν τους πατερας ημων πρωτον
- 13 En Paulus, en die met hem waren, van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te Perge, een stad in Pamfylie. Maar Johannes, van hen scheidende, keerde weder naar Jeruzalem.
And the second time his brothers had a meeting with Joseph, and Pharaoh had knowledge of Joseph's family.
και εν τω δευτερω ανεγνωρισθη ιωσηφ τοις αδελφοις αυτου και φανερον εγενετο τω φαραω το γενος του ιωσηφ
- 14 En zij, van Perge het land doorgaande, kwamen te Antiochie, een stad in Pisidie; en gegaan zijnde in de synagoge op den dag des sabbats, zaten zij neder.
Then Joseph sent for Jacob his father and all his family, seventy-five persons.
αποστειλας δε ιωσηφ μετεκαλεσατο τον πατερα αυτου ιακωβ και πασαν την συγγενειαν αυτου εν ψυχαις εβδομηκοντα πεντε
- 15 En na het lezen der wet en der profeten, zonden de oversten der synagogen tot hen, zeggende: Mannen broeders, indien er enig woord van vertroosting tot het volk in u is, zo spreek.
And Jacob went down to Egypt, and came to his end there, and so did our fathers;
κατεβη δε ιακωβ εις αιγυπτον και ετελευτησεν αυτος και οι πατερες ημων
- 16 En Paulus stond op, en wenkte met de hand, en zeide: Gij Israelietische mannen, en gij, die God vreest, hoort toe.
And they were taken over to Shechem, and put to rest in the place which Abraham got for a price in silver from the sons of Hamor in Shechem.
και μετετεθησαν εις συχημ και ετεθησαν εν τω μνηματι ο ωνησατο αβρααμ τιμης αργυριου παρα των υιων εμμορ του συχημ
- 17 De God van dit volk Israel heeft onze vaders uitverkoren, en het volk verhoogd, als zij vreemdelingen waren in het land Egypte, en heeft hen met een hogenarm daaruit geleid.
But when the time was near for putting into effect the undertaking which God had given to Abraham, the people were increasing in Egypt,
καθως δε ηγγιζεν ο χρονος της επαγγελιας ης ωμοσεν ο θεος τω αβρααμ ηυξησεν ο λαος και επληθυνθη εν αιγυπτω
- 18 En heeft omtrent den tijd van veertig jaren hun zeden verdragen in de woestijn.
Till another king came to power, who had no knowledge of Joseph.
αχρις ου ανεστη βασιλευς ετερος ος ουκ ηδει τον ιωσηφ
- 19 En zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaan, heeft Hij hun door het lot het land derzelve uitgedeeld.
He, having evil designs against our nation, was cruel to our fathers, and they were forced to put out their young children, so that they might not go on living.
ουτως κατασοφισαμενος το γενος ημων εκακωσεν τους πατερας ημων του ποιειν εκθετα τα βρεφη αυτων εις το μη ζωογονεισθαι
- 20 En daarna omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij hun rechters, tot op Samuel, den profeet.
At which time Moses came to birth, and he was very beautiful; and he was kept for three months in his father's house:
εν ω καιρω εγεννηθη μωσης και ην αστειος τω θεω ος ανετραφη μηνας τρεις εν τω οικω του πατρος αυτου

- 21 En van toen aan begeerden zij een koning; en God gaf hun Saul, den zoon van Kis, een man uit den stam van Benjamin, veertig jaren.
And when he was put out, Pharaoh's daughter took him and kept him as her son.
εκτεθεντα δε αυτον ανελετο αυτον η θυγατηρ φαραω και ανεθρεψατο αυτον εαυτη εις υιον
- 22 En dezen afgezet hebbende, verwekte Hij hun David tot een koning; denwelken Hij ook getuigenis gaf, en zeide: Ik heb gevonden David, den zoon van Jesse; een man naar Mijn hart, die al Mijn wil zal doen.
And Moses was trained in all the wisdom of Egypt, and was great in his words and works.
και παιδευθη μωσης παση σοφια αιγυπτιων ην δε δυνατος εν λογοις και εν εργασις
- 23 Van het zaad dezès heeft God Israel, naar de belofte, verwekt den Zaligmaker Jezus;
But when he was almost forty years old, it came into his heart to go and see his brothers, the children of Israel.
ως δε πληρουτο αυτω τεσσαρακονταετης χρονος ανεβη επι την καρδιαν αυτου επισκεψασθαι τους αδελφους αυτου τους υιους ισραηλ.
- 24 Als Johannes eerst al den volke Israels voor Zijn aankomst, gepredikt had den doop der bekering.
And seeing one of them being attacked, he went to his help and gave the Egyptian a death-blow:
και ιδων τινα αδικουμενον ημνατο και εποησεν εκδικησιν τω καταπονουμενω παταξας τον αιγυπτιον
- 25 Doch als Johannes den loop vervulde, zeide hij: Wien meent gijlieden, dat ik ben? Ik ben de Christus niet; maar ziet, Hij komt na mij, Wien ik niet waardig bende schoenen Zijner voeten te ontbinden.
And he was hoping that his brothers would see that God had sent him to be their saviour; but they did not see.
ενομιζεν δε συνιεναι τους αδελφους αυτου οτι ο θεος δια χειρος αυτου διδωσιν αυτοις σωτηριαν οι δε ου συνηκαν
- 26 Mannen broeders, kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vrezèn, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden.
And the day after, he came to them, while they were having a fight, and would have made peace between them, saying, Sirs, you are brothers; why do you do wrong to one another?
τη τε επιουση ημερα ωφθη αυτοις μαχομενοις και συνηλασεν αυτους εις ειρηνην ειπων ανδρες αδελφοι εστε υμεις ινατι αδικειτε αλληλους
- 27 Want die te Jeruzalem wonen, en hun oversten, Dezen niet kennende, hebben ook de stemmen der profeten, die op elken sabbat dag gelezen worden, Hemveroordelende, vervuld;
But the man who was doing wrong to his neighbour, pushing him away, said, Who made you a ruler and a judge over us?
ο δε αδικων τον πλησιον απωσατο αυτον ειπων τις σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην εφ ημας
- 28 En geen oorzaak des doods vindende, hebben zij van Pilatus begeerd, dat Hij zou gedood worden.
Will you put me to death as you did the Egyptian yesterday?
μη ανελαιν με συ θελεις ον τροπον ανελεες χθες τον αιγυπτιον
- 29 En als zij alles volbracht hadden, wat van Hem geschreven was, namen zij Hem af van het hout, en legden Hem in het graf.
And at these words, Moses went in flight to the land of Midian, and was living there for a time, and had two sons.
εφυγεν δε μωσης εν τω λογω τουτω και εγενετο παροικος εν γη μαδιαμ ου εγεννησεν υιους δυο
- 30 Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt;
At the end of forty years, an angel came to him in the waste land of Sinai, in the flame of a burning thorn-tree.
και πληρωθεντων ετων τεσσαρακοντα ωφθη αυτω εν τη ερημω του ορους σινα αγγελος κυριου εν φλογι πυρος βατου
- 31 Welke gezien is geweest, vele dagen lang, van degenen, die met Hem opgekomen waren van Galilea tot Jeruzalem, die Zijn getuigen zijn bij het volk.
And Moses, seeing it, was full of wonder, and when he came up to have a nearer view of it, the voice of the Lord came to him, saying,
ο δε μωσης ιδων εθαυμασεν το οραμα προσερχομενου δε αυτου κατανοησαι εγενετο φωνη κυριου προς αυτον
- 32 En wij verkondigen u de belofte, die tot de vaderen geschied is, dat namelijk God dezelve vervuld heeft aan ons, hun kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft.
I am the God of your fathers, the God of Abraham and of Isaac and of Jacob. And Moses, shaking with fear, kept his eyes from looking at it.
εγω ο θεος των πατερων σου ο θεος αβρααμ και ο θεος ισαακ και ο θεος ιακωβ εντρομος δε γενομενος μωσης ουκ ετολμα κατανοησαι
- 33 Gelijk ook in den tweeden psalm geschreven staat: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd.
And the Lord said, Take off the shoes from your feet, for the place where you are is holy.
ειπεν δε αυτω ο κυριος λυσον το υποδημα των ποδων σου ο γαρ τοπος εν ω εστηκας γη αγια εστιν

- 34 En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, also dat Hij niet meer zal tot verderving keren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal ulieden de weldadigheden Davidsgeven, die getrouw zijn; Truly, I have seen the sorrows of my people in Egypt, and their cries have come to my ears, and I have come down to make them free: and now, come, I will send you to Egypt.
ιδων ειδον την κακωσιν του λαου μου του εν αιγυπτω και του στεναγμου αυτων ηκουσα και κατεβην εξελεσθαι αυτους και νυν δευρο αποστελω σε εις αιγυπτον
- 35 Waarom hij ook in een anderen psalm zegt: Gij zult Uw Heilige niet over geven, om verderving te zien. This Moses, whom they would not have, saying, Who made you a ruler and a judge? him God sent to be a ruler and a saviour, by the hand of the angel whom he saw in the thorn-tree. τουτον τον μουσην ον ηρησαντο ειποντες τις σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην τουτον ο θεος αρχοντα και λυτρωτην απεστειλεν εν χειρι αγγελου του οφθεντος αυτω εν τη βατω
- 36 Want David, als hij in zijn tijd den raad Gods gediend had, is ontslapen, en is bij zijn vaderen gelegd; en heeft wel verderving gezien; This man took them out, having done wonders and signs in Egypt and in the Red Sea and in the waste land, for forty years. ουτος εξηγαγεν αυτους ποιησας τερατα και σημεια εν γη αιγυπτου και εν ερυθρα θαλασση και εν τη ερημω ετη τεσσαρακοντα
- 37 Maar Hij, Dien God opgewekt heeft, heeft geen verderving gezien. This is the same Moses, who said to the children of Israel, God will give you a prophet from among your brothers, like me. ουτος εστιν ο μουσης ο ειπον τοις υιοις ισραηλ προφητην υμιν αναστησει κυριος ο θεος υμων εκ των αδελφων υμων ως εμε αυτου ακουσεσθε
- 38 Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt; This is the man who was in the church in the waste land with the angel who was talking to him in Sinai, and with our fathers; and to him were given the living words of God, so that he might give them to you. ουτος εστιν ο γενομενος εν τη εκκλησια εν τη ερημω μετα του αγγελου του λαλουντος αυτω εν τω ορει σινα και των πατερων ημων ος εδεξατο λογια ζωντα δουναι ημιν
- 39 En dat van alles, waarvan gij niet kondet gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een iegelijk, die gelooft, gerechtvaardigd wordt. By whom our fathers would not be controlled; but they put him on one side, turning back in their hearts to Egypt, ω ουκ ηθελησαν υπηκοοι γενεσθαι οι πατερες ημων αλλ απωσαντο και εστραφησαν ταις καρδιας αυτων εις αιγυπτον
- 40 Ziet dan toe, dat over ulieden niet kome, hetgeen gezegd is in de profeten: And saying to Aaron, Make us gods to go before us: as for this Moses, who took us out of the land of Egypt, we have no idea what has become of him. ειποντες τω ααρων ποιησον ημιν θεους οι προπορευουσται ημων ο γαρ μουσης ουτος ος εξηγαγεν ημας εκ γης αιγυπτου ουκ οιδαμεν τι γεγονεν αυτω
- 41 Ziet, gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt; want Ik werk een werk in uw dagen, een werk, hetwelk gij niet zult geloven, zo het u iemand verhaalt. And they made the image of a young ox in those days, and made an offering to it, and had joy in the work of their hands. και εμοσχοποιησαν εν ταις ημεραις εκειναις και ανηγαγον θυσιαν τω ειδωλω και ευφραινοντο εν τοις εργοις των χειρων αυτων
- 42 En als de Joden uitgegaan waren uit de synagoge, baden de heidenen, dat tegen den naasten sabbat hun dezelfde woorden zouden gesproken worden. But God was turned from them and let them give worship to the stars of heaven, as it says in the book of the prophets, Did you make offerings to me of sheep and oxen for forty years in the waste land, O house of Israel? εστρεψεν δε ο θεος και παρεδωκεν αυτους λατρευειν τη στρατια του ουρανου καθως γεγραπται εν βιβλω των προφητων μη σφαγια και θυσιαις προσηνεγκατε μοι ετη τεσσαρακοντα εν τη ερημω οικος ισραηλ
- 43 En als de synagoge gescheiden was, volgden velen van de Joden en van de godsdienstige Jodengenoten Paulus en Barnabas; welke tot hen spraken, en henvermaanden te blijven bij de genade Gods. And you took up the tent of Moloch and the star of the god Rephan, images which you made to give worship to them: and I will take you away, farther than Babylon. και ανελαβετε την σκηνην του μολοχ και το αστρον του θεου υμων ρεμφαν τους τυπους ους εποιησατε προσκυνειν αυτοις και μετοικιω υμας επεκεινα βαβυλωνος
- 44 En op den volgenden sabbat kwam bijna de gehele stad samen, om het Woord Gods te horen. Our fathers had the Tent of witness in the waste land, as God gave orders to Moses to make it after the design which he had seen. η σκηνη του μαρτυριου ην εν τοις πατρασιν ημων εν τη ερημω καθως διεταξατο ο λαλων τω μωση ποιησαι αυτην κατα τον τυπον ον εωρακει
- 45 Doch de Joden, de scharen ziende, werden met nijdigheid vervuld, en wederspraken, hetgeen van Paulus gezegd werd, wedersprekende en lasterende. Which our fathers, in their turn, took with them when, with Joshua, they came into the heritage of the nations whom God was driving out before the face of our fathers, till the time of David, ην και εισηγαγον διαδεξαμενοι οι πατερες ημων μετα ιησουν εν τη κατασχεσει των εθνων ον εξωσεν ο θεος απο προσωπου των πατερων ημων εως των ημερων δαβιδ
- 46 Maar Paulus en Barnabas, vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: Het was nodig, dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zou worden; doch nademaal gijhetzelve verstoot, en uzelfen des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen. Who was pleasing to God; and he had a desire to make a holy tent for the God of Jacob. ος ευρεν χαριν ενωπιον του θεου και ητησατο ευρειν σκηνωμα τω θεω ιακωβ

- 47 Want alzo heeft ons de Heere geboden, zeggende: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde.
But Solomon was the builder of his house.
 σολομων δε οικοδομησεν αυτω οικον
- 48 Als nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich, en prezen het Woord des Heeren; en er geloofden zovelen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven.
But still, the Most High has not his resting-place in houses made with hands, as the prophet says,
 αλλ ουχ ο υψιστος εν χειροποιητοις ναοις κατοικει καθως ο προφητης λεγει
- 49 En het Woord des Heeren werd door het gehele land uitgebreid.
Heaven is the seat of my power, and earth is a resting-place for my feet: what sort of house will you make for me, says the Lord, or what is my place of rest?
 ο ουρανος μοι θρονος η δε γη υποποδιον των ποδων μου ποιον οικον οικοδομησετε μοι λεγει κυριος η τις τοπος της καταπαυσεως μου
- 50 Maar de Joden maakten op de godsdienstige en eerlijke vrouwen, en de voornaamsten van de stad, en verwekten vervolging tegen Paulus en Barnabas, en wierpen ze uit hun landpalen.
Did not my hand make all these things?
 ουχι η χειρ μου εποιησεν ταυτα παντα
- 51 Doch zij schudden het stof van hun voeten af tegen dezelve, en kwamen te Ikonium.
You whose hearts are hard and whose ears are shut to me; you are ever working against the Holy Spirit; as your fathers did, so do you.
 σκληροτραχηλοι και απεριτιμητοι τη καρδια και τοις ωσιν υμεις αιτω πνευματι τω αγιω αντιπιπτετε ως οι πατερες υμων και υμεις
- 52 En de discipelen werden vervuld met blijdschap en met den Heiligen Geest. Handelingen 14
Which of the prophets was not cruelly attacked by your fathers? and they put to death those who gave them the news of the coming of the Upright One; whom you have now given up and put to death;
 τινα των προφητων ουκ εδιωξαν οι πατερες υμων και απεκτειναν τους προκαταγγελιαντας περι της ελευσεως του δικιου ου νυν υμεις προδοται και φονεις γεγενησθε
- 1 En het geschiedde te Ikonium, dat zij te zamen gingen in de synagoge der Joden, en alzo spraken, dat een grote menigte, beiden van Joden en Grieken, geloofde.
And Saul gave approval to his death. Now at that time a violent attack was started against the church in Jerusalem; and all but the Apostles went away into all parts of Judaea and Samaria.
 σαυλος δε ην συνευδοκων τη αναρσει αυτου εγενετο δε εν εκεινη τη ημερα διωγμος μεγας επι την εκκλησιαν την εν ιεροσολυμοις παντες τε διεσπαρησαν κατα τας χωρας της ιουδαιας και σαμαρειας πλην των αποστολων
- 2 Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, verwekten en verbitterden de zielen der heidenen tegen de broeders.
And God-fearing men put Stephen's body in its last resting-place, making great weeping over him.
 συνεκομισαν δε τον στεφανον ανδρες ευλαβεις και εποιησαντο κοπετον μεγαν επ αυτω
- 3 Zij verkeerden dan aldaar een langen tijd, vrijmoediglijk sprekende in den Heere, Die getuigenis gaf aan het Woord Zijner genade, en gaf, dat tekenen en wonderen geschieden door hun handen.
But Saul was burning with hate against the church, going into every house and taking men and women and putting them in prison.
 σαυλος δε ελυμαινετο την εκκλησιαν κατα τους οικους εισπορευομενος συρων τε ανδρας και γυναικας παρεδιδου εις φυλακην
- 4 En de menigte der stad werd verdeeld, en sommigen waren met de Joden, en sommigen met de apostelen.
But those who had gone in flight went everywhere preaching the word.
 οι μεν ουν διασπαρευντες διηλθον ευαγγελιζομενοι τον λογον
- 5 En als er een oloploop geschiedde, beiden van heidenen en van Joden, met hun oversten, om hun smaadheid aan te doen, en hen te stenigen,
And Philip went down to Samaria and was teaching them about Christ.
 φιλιππος δε κατελθων εις πολιν της σαμαρειας εκηρυσσεν αυτοις τον χριστον
- 6 Zijn zij, alles overlegd hebbende, gevluht naar de steden van Lykaonie, namelijk Lystre en Derbe, en het omliggende land;
And all the people gave attention to the words which Philip said, when they saw the signs which he did.
 προσειχον τε οι οχλοι τοις λεγομενοις υπο του φιλιππου ομοθυμαδον εν τω ακουειν αυτους και βλεπειν τα σημεια α εποιει
- 7 En verkondigden aldaar het Evangelie.
For unclean spirits came out from those who had them, crying with a loud voice; and a number of those who were ill and broken in body were made well.
 πολλων γαρ των εχοντων πνευματα ακαθαρτα βοωντα μεγαλη φωνη εξηρχετο πολλοι δε παραελυμενοι και χωλοι εθεραπευθησαν

- 8 En een zeker man, te Lystre, zat onmachtig aan de voeten, kreupel zijnde van zijner moeders lijf, die nooit had gewandeld.
And there was much joy in that town.
 και εγενετο χαρα μεγαλη εν τη πολει εκεινη
- 9 Deze hoorde Paulus spreken; welke de ogen op hem houdende, en ziende, dat hij geloof had om gezond te worden,
But there was a certain man named Simon, who in the past had been a wonder-worker and a cause of surprise to the people of Samaria, saying that he himself was a great man:
 ανηρ δε τις ονοματι σιμων προσηργεν εν τη πολει μαγεων και εξιστων το εθνος της σαμαρειας λεγων ειναι τινα εαυτον μεγαν
- 10 Zeide met grote stem: Sta recht op uw voeten! En hij sprong op en wandelde.
To whom they all gave attention, from the smallest to the greatest, saying, This man is that power of God which is named Great.
 ω προσειχον παντες απο μικρου εως μεγαλου λεγοντες ουτος εστιν η δυναμις του θεου η μεγαλη
- 11 En de scharen, ziende, hetgeen Paulus gedaan had, verhieven hun stemmen, en zeiden in het Lycaonisch: De goden zijn den mensen gelijk geworden, en tot onsnedergekomen.
And they gave attention to him, because for a long time his wonder-working powers had kept them under his control.
 προσειχον δε αυτω δια το ικανω χρονω ταις μαγειαις εξεστακεναι αυτους
- 12 En zij noemden Barnabas Jupiter, en Paulus Mercurius, omdat hij het woord voerde.
But when they had faith in the good news given by Philip about the kingdom of God and the name of Jesus Christ, a number of men and women had baptism.
 οτε δε επιστευσαν τω φιλιππω ευαγγελιζομενω τα περι της βασιλειας του θεου και του ονοματος του ιησου χριστου εβαπτιζοντο ανδρες τε και γυναικες
- 13 En de priester van Jupiter, die voor hun stad was, als hij ossen en kransen aan de voorpoorten gebracht had, wilde hij offeren met de scharen.
And Simon himself had faith and, having had baptism, he went with Philip and, seeing the signs and the great wonders which he did, he was full of surprise.
 ο δε σιμων και αυτος επιστευσεν και βαπτισθεις ην προσκαρτερον τω φιλιππω θεωρον τε σημεια και δυναμεις μεγαλας γινομενας εξιστατο
- 14 Maar de apostelen, Barnabas en Paulus, dat horende, scheurden hun klederen, en sprongen onder de schare, roepende,
Now when the Apostles at Jerusalem had news that the people of Samaria had taken the word of God into their hearts, they sent to them Peter and John;
 ακουσαντες δε οι εν ιεροσολυμοις αποστολοι οτι δεδεκται η σαμαρεια τον λογον του θεου απεστειλαν προς αυτους τον πετρον και ιωαννην
- 15 En zeggende: Mannen, waarom doet gij deze dingen? Wij zijn ook mensen van gelijke bewegingen als gij, en verkondigen ulieden, dat gij u zoudt van dezeijdele dingen bekeren tot den levenden God, Die gemaakt heeft den hemel, en de aarde, en de zee, en al hetgeen in dezelve is;
Who, when they came there, made prayer for them, that the Holy Spirit might be given to them:
 οτινες καταβαντες προσηυξαντο περι αυτων οπως λαβωσιν πνευμα αγιον
- 16 Welke in de verledene tijden al de heidenen heeft laten wandelen in hun wegen;
For up to that time he had not come on any of them; only baptism had been given to them in the name of the Lord Jesus.
 ουπω γαρ ην επ ουδενι αυτων επιπετωκος μονον δε βεβαπτισμενοι υπηρχον εις το ονομα του κυριου ιησου
- 17 Hoewel Hij nochtans Zichzelve niet onbetuigd gelaten heeft, goed doende van den hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid.
Then they put their hands on them, and the Holy Spirit came on them.
 τοτε επετιθουν τας χειρας επ αυτους και ελαμβανον πνευμα αγιον
- 18 En dit zeggende, wederhieldden zij nauwelijks de scharen, dat zij hun niet offerden.
Now when Simon saw that the Holy Spirit was given through the touch of the Apostles' hands, he made them an offering of money, saying,
 θεασαμενος δε ο σιμων οτι δια της επιθεσεως των χειρων των αποστολων διδοται το πνευμα το αγιον προσηνεγκεν αυτοις χρηματα
- 19 Maar daarover kwamen Joden van Antiochie en Ikonium, en overreedden de scharen, en stenigden Paulus, en sleepten hem buiten de stad, menende, dat hijdood was.
Give me this power, so that when I put my hands on anyone he may get the Holy Spirit.
 λεγων δοτε καμοι την εξουσιαν ταυτην ινα ω αν επιθω τας χειρας λαμβανη πνευμα αγιον
- 20 Doch als hem de discipelen omringd hadden, stond hij op, en kwam in de stad; en des anderen daags ging hij met Barnabas uit naar Derbe.
But Peter said, May your money come to destruction with you, because you had the idea that what is freely given by God may be got for a price.
 πετρος δε ειπεν προς αυτον το αργυριον σου συν σοι ειη εις απωλειαν οτι την δωρεαν του θεου ενομισας δια χρηματων κτασθαι

- 21 En als zij derzelve stad het Evangelie verkondigd en vele discipelen gemaakt hadden, keerden zij weder naar Lystre, en Ikonium, en Antiochie;
You have no part in this business, because your heart is not right before God.
 ουκ εστιν σοι μερις ουδε κληρος εν τω λογω τουτω η γαρ καρδια σου ουκ εστιν ευθεια ενωπιον του θεου
- 22 Versterkende de zielen der discipelen, en vermanende, dat zij zouden blijven in het geloof, en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods.
Let your heart be changed, and make prayer to God that you may have forgiveness for your evil thoughts.
 μετανοησον ουν απο της κακιας σου ταυτης και δεηθητι του θεου ει ara αφεθησεται σοι η επινοια της καρδιας σου
- 23 En als zij in elke Gemeente, met opsteken der handen, ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met vasten, bevalen zij hen den Heere, in Welken zij geloofd hadden.
For I see that you are prisoned in bitter envy and the chains of sin.
 εις γαρ χολην πικριας και συνδεσμον αδικιας ορω σε οντα
- 24 En Pisidie doorgereisd hebbende, kwamen zij in Pamfylie.
And Simon, answering, said, Make prayer for me to the Lord, so that these things which you have said may not come on me.
 αποκριθεις δε ο σιμων ειπεν δεηθητε υμεις υπερ εμου προς τον κυριον οπως μηδεν επελθη επ εμε ων ειρηκατε
- 25 En als zij te Perge het Woord gesproken hadden, kwamen zij af naar Attalie.
So they, having given their witness and made clear the word of the Lord, went back to Jerusalem, giving the good news on their way in a number of the small towns of Samaria.
 οι μεν ουν διαμαρτυραμενοι και λαλησαντες τον λογον του κυριου υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ πολλας τε κομας των σαμαρειτων ευηγγελισαντο
- 26 En van daar scheepten zij af naar Antiochie, van waar zij der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbracht hadden.
But an angel of the Lord said to Philip, Get up, and go to the south, to the road which goes from Jerusalem to Gaza, through the waste land.
 αγγελος δε κυριου ελαλησεν προς φιλιππον λεγων αναστηθι και πορευου κατα μεσημβριαν επι την οδον την καταβαινουσαν απο ιερουσαλημ εις γαζαν αυτη εστιν ερημος
- 27 En daar gekomen zijnde, en de Gemeente vergaderd hebbende, verhaalden zij, wat grote dingen God met hen gedaan had, en dat Hij den heidenen de deur des geloofs geopend had.
And he went and there was a man of Ethiopia, a servant of great authority under Candace, queen of the Ethiopians, and controller of all her property, who had come up to Jerusalem for worship;
 και αναστας επορευθη και ιδου ανηρ αιθιοψ ευνουχος δυναστης κανδακης της βασιλισσης αιθιοπων ος ην επι πασης της γαζης αυτης ος εληλυθει προσκυνησων εις ιερουσαλημ
- 28 En zij verkeerden aldaar geen kleinen tijd met de discipelen.
He was going back, seated in his carriage, and was reading the book of the prophet Isaiah.
 ην τε υποστρεφων και καθημενος επι του αρματος αυτου και ανεγνωσκεν τον προφητην ησαια
- 1 En sommigen, die afgekomen waren van Judea, leerden de broederen, zeggende: Indien gij niet besneden wordt naar de wijze van Mozes, zo kunt gij niet zalig worden.
But Saul, still burning with desire to put to death the disciples of the Lord, went to the high priest,
 ο δε σαυλος ετι εμπνεων απειλης και φονου εις τους μαθητας του κυριου προσελθων τω αρχιερει
- 2 Als er dan geen kleine wederstand en twisting geschiedde bij Paulus en Barnabas tegen hen, zo hebben zij geordineerd, dat Paulus en Barnabas, en enige anderen uit hen, zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jeruzalem, over deze vraag.
And made a request for letters from him to the Synagogues of Damascus, so that if there were any of the Way there, men or women, he might take them as prisoners to Jerusalem.
 ητησατο παρ αυτου επιστολας εις δαμασκον προς τας συναγωγας οπως εαν τινας ευρη της οδου οντας ανδρας τε και γυναικας δεδεμενους αγαγη εις ιερουσαλημ
- 3 Zij dan, van de Gemeente uitgeleid zijnde, reisden door Fenicie en Samarie, verhalende de bekering der heidenen; en deden al den broederen grote blijdschap aan.
And while he was journeying, he came near Damascus; and suddenly he saw a light from heaven shining round him;
 εν δε τω πορευεσθαι εγενετο αυτον εγγιζειν τη δαμασκω και εξαιφνης περιηστραψεν αυτον φως απο του ουρανου
- 4 En te Jeruzalem gekomen zijnde, werden zij ontvangen van de Gemeente, en de apostelen, en de ouderlingen; en zij verkondigden, wat grote dingen God methen gedaan had.
And he went down on the earth, and a voice said to him, Saul, Saul, why are you attacking me so cruelly?
 και πεσων επι την γην ηκουσεν φωνην λεγουσαν αυτω σαουλ σαουλ τι με διωκεις
- 5 Maar, zeiden zij, er zijn sommigen opgestaan van die van de sekte der Farizeen, die gelovig zijn geworden, zeggende, dat men hen moet besnijden, en gebiedende wet van Mozes te onderhouden.
And he said, Who are you, Lord? And he said, I am Jesus, whom you are attacking;
 ειπεν δε τις ει κυριε ο δε κυριος ειπεν εγω ειμι ιησους ον συ διωκεις σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν

- 6 En de apostelen en de ouderlingen vergaderden te zamen, om op deze zaak te letten.
But get up, and go into the town, and it will be made clear to you what you have to do.
 τρεμων τε και θαμβων ειπεν κυριε τι με θελεις ποιησαι και ο κυριος προς αυτον αναστηθι και εισελθε εις την πολιν και λαληθησεται σοι τι σε δει ποιειν
- 7 En als daarover grote twisting geschiedde, stond Petrus op en zeide tot hen: Mannen broeders, gij weet, dat God van over langen tijd onder ons mij verkoren heeft, dat de heidenen door mijn mond het woord des Evangelies zouden horen, en geloven.
And the men who were with him were not able to say anything; hearing the voice, but seeing no one.
 οι δε ανδρες οι συνοδευοντες αυτω ειστηκεισαν εννοιι ακουοντες μεν της φωνης μηδεν δε θεωρουντες
- 8 En God, de Kenner der harten, heeft hun getuigenis gegeven, hun gevende den Heiligen Geest, gelijk als ook ons;
And Saul got up from the earth, and when his eyes were open, he saw nothing; and he was guided by the hand into Damascus.
 ηγερθη δε ο σαυλος απο της γης ανεωγμενων δε των οφθαλμων αυτου ουδενα εβλεπεν χειραγωγοντες δε αυτον εισηγαγον εις δαμασκον
- 9 En heeft geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, gereinigd hebbende hun harten door het geloof.
And for three days he was not able to see, and he took no food or drink.
 και ην ημερας τρεις μη βλεπων και ουκ εφαγεν ουδε επιεν
- 10 Nu dan, wat verzoekt gij God, om een juk op den hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?
Now there was a certain disciple at Damascus, named Ananias; and the Lord said to him in a vision, Ananias! and he said, Here I am, Lord.
 ην δε τις μαθητης εν δαμασκω ονοματι ανανιας και ειπεν προς αυτον ο κυριος εν οραματι ανανια ο δε ειπεν ιδου εγω κυριε
- 11 Maar wij geloven, door de genade van den Heere Jezus Christus, zalig te worden, op zulke wijze als ook zij.
And the Lord said to him, Get up, and go to the street which is named Straight, and make search at the house of Judas for one named Saul of Tarsus: for he is at prayer;
 ο δε κυριος προς αυτον αναστας πορευθητι επι την ρυμην την καλουμενην ευθειαν και ζητησον εν οικια ιουδα σαυλον ονοματι ταρσεα ιδου γαρ προσευχεται
- 12 En al de menigte zweeg stil, en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen, wat grote tekenen en wonderen God door hen onder de heidenen gedaan had.
And he has seen a man named Ananias coming in and putting his hands on him, so that he may be able to see.
 και ειδεν εν οραματι ανδρα ονοματι ανανιαν εισελθοντα και επιθεντα αυτω χειρα οπως αναβλεψη
- 13 En nadat deze zwegen, antwoordde Jakobus, zeggende: Mannen broeders, hoort mij.
But Ananias said, Lord, I have had accounts of this man from a number of people, how much evil he has done to your saints at Jerusalem:
 απεκριθη δε ο ανανιας κυριε ακηκοα απο πολλων περι του ανδρος τουτου οσα κακα εποησεν τοις αγιοις σου εν ιερουσαλημ
- 14 Simeon heeft verhaald hoe God eerst de heidenen heeft bezocht, om uit hen een volk aan te nemen door Zijn Naam.
And here he has authority from the chief priests to make prisoners all who give worship to your name.
 και ωδε εχει εξουσιαν παρα των αρχιερων δησαι παντας τους επικαλουμενους το ονομα σου
- 15 En hiermede stemmen overeen de woorden der profeten, gelijk geschreven is:
But the Lord said, Go without fear: for he is a special vessel for me, to give to the Gentiles and kings and to the children of Israel the knowledge of my name:
 ειπεν δε προς αυτον ο κυριος πορευου οτι σκευος εκλογης μοι εστιν ουτος του βαστασαι το ονομα μου ενωπιον εθνων και βασιλεων υιων τε ισραηλ
- 16 Na dezen zal Ik wederkeren, en weder opbouwen de tabernakel van David, die vervallen is, en hetgeen daarvan verbroken is, weder opbouwen, en Ik zaldenzelven weder oprichten.
For I will make clear to him what troubles he will have to undergo for me.
 εγω γαρ υποδειξω αυτω οσα δει αυτον υπερ του ονοματος μου παθειν
- 17 Opdat de overblijvende mensen den Heere zoeken, en al de heidenen, over welken Mijn Naam aangeroepen is, spreekt de Heere, Die dit alles doet.
And Ananias went out and came to the house, and putting his hands on him, said, Brother Saul, the Lord Jesus, whom you saw when you were on your journey, has sent me, so that you may be able to see, and be full of the Holy Spirit.
 απηλθεν δε ανανιας και εισηλθεν εις την οικιαν και επιθεις επι αυτον τας χειρας ειπεν σαουλ αδελφε ο κυριος απεσταλκεν με ιησους ο οφθεις σοι εν τη οδω η ηρχου οπως αναβλεψης και πλησθης πνευματος αγιου
- 18 Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend.
And straight away it seemed as if a veil was taken from his eyes, and he was able to see; and he got up, and had baptism;
 και ευθεως απεπεσον απο των οφθαλμων αυτου ωσει λεπιδες ανεβλεψεν τε παραχρημα και αναστας εβαπτισθη

- 19 Daarom oordeel ik, dat men degenen, die uit de heidenen zich tot God bekeren, niet beroere;
And when he had taken food his strength came back. And for some days he kept with the disciples who were in Damascus.
και λαβων τροφην ενισχυσεν εγενετο δε ο σαυλος μετα των εν δαμασκω μαθητων ημερας τινας
- 20 Maar hun zal aanschrijven, dat zij zich onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed.
And straight away, in the Synagogues, he was preaching Jesus as the Son of God.
και ευθεως εν ταις συναγωγαις εκηρυσσεν τον χριστον οτι ουτος εστιν ο υιος του θεου
- 21 Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elken sabbat in de synagogen gelezen.
And all those hearing him were full of wonder and said, Is not this the man who in Jerusalem was attacking all the worshippers of this name? and he had come here so that he might take them as prisoners before the chief priests.
εξισταντο δε παντες οι ακουοντες και ελεγον ουχ ουτος εστιν ο πορθησας εν ιερουσαλημ τους επικαλουμενους το ονομα τουτου και ωδε εις τουτο εληλυθει ινα δεδεμενους αυτους αγαγη επι τους αρχιεραεις
- 22 Toen heeft het den apostelen en den ouderlingen, met de gehele Gemeente, goed gedacht, enige mannen uit zich te verkiezen, en met Paulus en Barnabas tezenden naar Antiochie: namelijk Judas, die toegenaamd wordt Barsabas, en Silas, mannen, die voorgangers waren onder de broeders.
But Saul went on increasing in power, and the Jews in Damascus were not able to give answers to the arguments by which he made it clear that Jesus was the Christ.
σαυλος δε μαλλον ενεδυναμουτο και συνεχυνεν τους ιουδαιους τους κατοικουντας εν δαμασκω συμβιβαζων οτι ουτος εστιν ο χριστος
- 23 En zij schreven door hen dit navolgende: De apostelen, en de ouderlingen, en de broeders wensden den broederen uit de heidenen, die in Antiochie, en Syrie, en Cilicie zijn, zaligheid.
Then, after some days, the Jews made an agreement together to put him to death:
ως δε επληρουντο ημεραι ικαναι συνεβουλευσαντο οι ιουδαιοι ανελειν αυτον
- 24 Nademaal wij gehoord hebben, dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben en uw zielen wankelende gemaakt, zeggende, dat gijmoet besneden worden, en de wet onderhouden; welken wij dat niet bevelen hadden;
But Saul got knowledge of their design. And they kept watch day and night on the roads out of the town, so that they might put him to death:
εγνωσθη δε τω σαυλω η επιβουλη αυτων παρετηρουν τε τας πυλας ημερας τε και νυκτος οπως αυτον ανελωσιν
- 25 Zo heeft het ons eendrachtelijk te zamen zijnde, goed gedacht, enige mannen te verkiezen, en tot u te zenden, met onze geliefden, Barnabas en Paulus.
But his disciples took him by night and let him down from the wall in a basket.
λαβοντες δε αυτον οι μαθηται νυκτος καθηκαν δια του τειχους χαλασαντες εν σπυριδι
- 26 Mensen, die hun zielen overgegeven hebben voor den Naam van onzen Heere Jezus Christus.
And when he came to Jerusalem, he made an attempt to be joined to the disciples, but they were all in fear of him, not taking him for a disciple.
παραγενομενος δε ο σαυλος εις ιερουσαλημ επειρατο κολλασθαι τοις μαθηταις και παντες εφοβουντο αυτον μη πιστευοντες οτι εστιν μαθητης
- 27 Wij hebben dan Judas en Silas gezonden, die ook met den mond hetzelfde zullen verkondigen.
But Barnabas took him to the Apostles and gave them an account of how he had seen the Lord on the road, and had given hearing to his words, and how at Damascus he had been preaching in the name of Jesus without fear.
βαρναβας δε επιλαβομενος αυτον ηγαγεν προς τους αποστολους και διηγησατο αυτοις πως εν τη οδω ειδεν τον κυριον και οτι ελαλησεν αυτω και πως εν δαμασκω επαρρησιασατο εν τω ονοματι του ιησου
- 28 Want het heeft den Heiligen Geest en ons goed gedacht, ulieden geen meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen:
And he was with them, going in and out at Jerusalem,
και ην μετ αυτων εισπορευομενος και εκπορευομενος εν ιερουσαλημ και παρρησιαζομενος εν τω ονοματι του κυριου ιησου
- 29 Namelijk, dat gij u onthoudt van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij; van welke dingen, indien gij uzelfenwacht, zo zult gij weldoen. Vaart wel.
Preaching in the name of the Lord without fear; and he had discussions with the Greek Jews; but they were working for his death.
ελαλει τε και συνεζητει προς τους ελληνιστας οι δε επεχειρουν αυτον ανελειν
- 30 Dezen dan, hun afscheid ontvangende, kwamen te Antiochie; en de menigte vergaderd hebbende, gaven zij den brief over.
And when the brothers had knowledge of it, they took him to Caesarea and sent him to Tarsus.
επιγνοντες δε οι αδελφοι κατηγαγον αυτον εις καισαρειαν και εξαπεστειλαν αυτον εις ταρσον

- 31 En zij, dien gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting.
 And so the church through all Judaea and Galilee and Samaria had peace and was made strong; and, living in the fear of the Lord and in the comfort of the Holy Spirit, was increased greatly.
 αι μεν ουν εκκλησiai καθ ολης της ιουδαιας και γαλιλαιας και σαμαρειας ειχον ειρηνην οικοδομουμεναι και πορευομεναι τω φοβω του κυριου και τη παρακλησει του αγιου πνευματος πληθυνοντο
- 32 Judas nu en Silas, die ook zelven profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten hen.
 And it came about that while Peter was going through all parts of the country he came to the saints who were living at Lydda.
 εγενετο δε πετρον διερχομενον δια παντων κατελθειν και προς τους αγιους τους κατοικουντας λυδδαν
- 33 En als zij daar een tijd lang vertoefd hadden, lieten hen de broeders wederom gaan met vrede, tot de apostelen.
 And there was a certain man there, named Aeneas, who for eight years had been in bed, without power of moving.
 ευρεν δε εκει ανθρωπον τινα αινεαν ονοματι εξ ετων οκτω κατακειμενον επι κραββατω ος ην παραλελυμενος
- 34 Maar het dacht Silas goed aldaar te blijven.
 And Peter said to him, Aeneas, Jesus Christ makes you well: get up and make your bed. And straight away he got up.
 και ειπεν αυτω ο πετρος αινεα ιαται σε ιησους ο χριστος αναστηθι και στρωσον σεαυτω και ευθεως ανεστη
- 35 En Paulus en Barnabas onthielden zich te Antiochie, lerende en verkondigende met nog vele anderen, het Woord des Heeren.
 And all those living in Lydda and Sharon saw him, and were turned to the Lord.
 και ειδον αυτον παντες οι κατοικουντες λυδδαν και τον σαρωναν οιτινες επεστρεψαν επι τον κυριον
- 36 En na enige dagen zeide Paulus tot Barnabas: Laat ons nu wederkeren, en bezoeken onze broeders in elke stad, in welke wij het Woord des Heerenverkondigd hebben, hoe zij het hebben.
 Now there was at Joppa a certain disciple named Tabitha, that is, Dorcas: this woman was given to good works and acts of mercy at all times.
 εν ιωπη δε τις ην μαθητρια ονοματι ταβιθα η διερμηνευομενη λεγεται δορκας αυτη ην πληρης αγαθων εργων και ελεημοσυων ων εποiei
- 37 En Barnabas ried, dat zij Johannes, die toegenaamd is Markus, zouden medenemen.
 And it came about, in those days, that she got ill and came to her death: and when she had been washed, they put her in a room which was high up.
 εγενετο δε εν ταις ημεραις εκειναις ασθηνησασαν αυτην αποθανειν λουσαντες δε αυτην εθηκαν εν υπερωω
- 38 Maar Paulus achtte billijk, dat men dien niet zoude medenemen, die van Pamfylië af van hen was afgeweken, en met hen niet was gegaan tot het werk.
 And because Lydda was near Joppa, the disciples, having knowledge that Peter was there, sent two men to him, requesting him to come to them straight away.
 εγγυς δε ουσης λυδδης τη ιωπη οι μαθηται ακουσαντες οτι πετρος εστιν εν αυτη απεστειλαν δυο ανδρας προς αυτον παρακαλουντες μη οκνησαι διελθειν εως αυτων
- 39 Er ontstond dan een verbittering, alzo dat zij van elkander gescheiden zijn, en dat Barnabas Markus medenam, en naar Cyprus afscheepte;
 And Peter went with them. And when he had come, they took him into the room: and all the widows were there, weeping and putting before him the coats and clothing which Dorcas had made while she was with them.
 αναστας δε πετρος συνηλθεν αυτοις ον παραγενομενον ανηγαγον εις το υπερωον και παρεστησαν αυτω πασαι αι χηραι κλαιουσαι και επιδεικνυμεναι χιτωνας και ιματια οσα εποiei μετ αυτων οσα η δ ορκας
- 40 Maar Paulus verkoos Silas, en reisde heen, der genade Gods van de broederen bevolen zijnde.
 But Peter made them all go outside, and went down on his knees in prayer; and turning to the body, he said, Tabitha, get up. And, opening her eyes, she saw Peter and got up.
 εκβαλων δε εξω παντας ο πετρος θεις τα γονατα προσηξατο και επιστρεψας προς το σωμα ειπεν ταβιθα αναστηθι η δε ηνοιξεν τους οφθαλμους αυτης και ιδουσα τον πετρον ανεκαθισεν
- 41 En hij doorreisde Syrië en Cilicië, versterkende de Gemeenten. Handelingen 16
 And he took her hand, lifting her up; and, sending for the saints and widows, he gave her to them, living.
 δους δε αυτη χειρα ανεστησεν αυτην φωνησας δε τους αγιους και τας χηρας παρεστησεν αυτην ζωσαν
- 1 En hij kwam te Derbe en Lystre. En ziet, aldaar was een zeker discipel, met name Timotheus, zoon van een gelovige Joodse vrouw, maar van een Grieksen vader;
 Now there was a certain man in Caesarea, named Cornelius, the captain of the Italian band of the army;
 ανηρ δε τις ην εν καισαρεια ονοματι κορνηλιος εκατονταρχης εκ σπειρης της καλουμενης ιταλικης
- 2 Welken goeden getuigenis gegeven werd van de broederen te Lystre en Ikonium.
 A serious-minded man, fearing God with all his family; he gave much money to the poor, and made prayer to God at all times.
 ευσεβης και φοβουμενος τον θεον συν παντι τω οικω αυτου ποιων τε ελεημοσυνας πολλας τω λαω και δεομενος του θεου διαπαντος

- 3 Deze wilde Paulus, dat met hem zou reizen; en hij nam en besneed hem, om der Joden wil, die in die plaatsen waren; want zij kenden allen zijn vader, dat hij een Griek was.
He saw in a vision, clearly, at about the ninth hour of the day, an angel of the Lord coming to him and saying to him, Cornelius!
ειδεν εν οραματι φανερωσ ωσει ωραν εννατην της ημερας αγγελον του θεου εισελθοντα προς αυτον και ειποντα αυτω κορηλιε
- 4 En alzo zij de steden doorreisden, gaven zij hun de verordeningen over, die van de apostelen en de ouderlingen te Jeruzalem goed gevonden waren, om die te onderhouden.
And he, looking on him in fear, said, What is it, Lord? And he said to him, Your prayers and your offerings have come up to God, and he has kept them in mind.
ο δε ατεισας αυτω και εμφοβος γενομενος ειπεν τι εστιν κυριε ειπεν δε αυτω αι προσευχαι σου και αι ελεημοσυναι σου ανεβησαν εις μνημοσυνον ενωπιον του θεου
- 5 De Gemeenten dan werden bevestigd in het geloof, en werden dagelijks overvloediger in getal.
Now send men to Joppa, and get one Simon, named Peter,
και νυν πεμψον εις ιοππην ανδρας και μεταπεμψαι σιμωνα ος επικαλειται πετρος
- 6 En als zij Frygie, en het land van Galatie doorgereisd hadden, werden zij van den Heiligen Geest verhinderd het Woord in Azie te spreken.
Who is living with Simon, a leather-worker, whose house is by the sea.
ουτος ζενιζεται παρα τινι σιμωνι βυρσει ω εστιν οικια παρα θαλασσαν ουτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν
- 7 En aan Mysie gekomen zijnde, poogden zij naar Bithynie te reizen; en de Geest liet het hun niet toe.
And when the angel who said these words to him had gone away, he sent for two of his house-servants, and a God-fearing man of the army, one of those who were waiting on him at all times;
ωσ δε απηλθεν ο αγγελος ο λαλων τω κορηλιω φωνησας δυο των οικετων αυτου και στρατιωτην ευσεβη των προσκαρτερουτων αυτω
- 8 En zij, Mysie voorbij gereisd zijnde, kwamen af tot Troas.
And having given them an account of everything, he sent them to Joppa.
και εξηγησαμενος αυτοις απαντα απεστειλεν αυτοους εις την ιοππην
- 9 En van Paulus werd in den nacht een gezicht gezien: er was een Macedonisch man staande, die hem bad en zeide: Kom over in Macedonie, en help ons.
Now the day after, when they were on their journey and were near the town, Peter went up to the top of the house for prayer, about the sixth hour:
τη δε επαυριον οδοιπορουτων εκεινων και τη πολει εγγιζοντων ανεβη πετρος επι το δωμα προσευξασθαι περι ωραν εκτην
- 10 Als hij nu dit gezicht gezien had, zo zochten wij terstond naar Macedonie te reizen, besluitende daaruit, dat ons de Heere geroepen had, om denzelven het Evangelie te verkondigen.
And he was in need of food: but while they were getting it ready, a deep sleep came on him;
εγενετο δε προσπεινος και ηθελεν γευσασθαι παρασκευαζοντων δε εκεινων επεπεσεν επ αυτον εκστασις
- 11 Van Troas dan afgevaren zijnde, liepen wij recht naar Samothrace, en den volgende dag naar Neapolis.
And he saw the heavens opening, and a vessel coming down, like a great cloth let down on the earth,
και θεωρει τον ουρανον ανεωγμενον και καταβαινον επ αυτον σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον και καθιεμενον επι της γης
- 12 En van daar naar Filippi, welke is de eerste stad van dit deel van Macedonie, een kolonie. En wij onthielden ons in die stad ettelijke dagen.
In which were all sorts of beasts and birds.
εν ω υπηρχεν παντα τα τετραποδα της γης και τα θηρια και τα ερπετα και τα πετεινα του ουρανου
- 13 En op den dag des sabbats gingen wij buiten de stad aan de rivier, waar het gebed placht te geschieden; en nedergezeten zijnde, spraken wij tot de vrouwen, die samengekomen waren.
And a voice came to him, saying, Come, Peter; take them for food.
και εγενετο φωνη προς αυτον αναστας πετρε θυσον και φαγε
- 14 En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster, van de stad Thyatira, die God diende, hoorde ons; welker hart de Heere heeft geopend, dat zijacht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd.
But Peter said, No, Lord; for I have never taken food which is common or unclean.
ο δε πετρος ειπεν μηδαμωσ κυριε οτι ουδεποτε εφαγον παν κοινον η ακαθαρτον
- 15 En als zij gedoopt was, en haar huis, bad zij ons, zeggende: Indien gij hebt geoordeeld, dat ik den Heere getrouw ben, zo komt in mijn huis, en blijft er. En zijdwong ons.
And the voice came to him a second time, What God has made clean, do not you make common.
και φωνη παλιν εκ δευτερου προς αυτον α ο θεος εκαθαρισεν συ μη κοινου

- 16 En het geschiedde, als wij tot het gebed heengingen, dat een zekere dienstmaagd, hebbende een waarzeggenden geest, ons ontmoette, welke haar heren grootgewin toebrecht met waarzeggen.
And this was done three times: and then the vessel was taken back into heaven.
 τουτου δε εγενετο επι τρις και παλιν ανεληφθη το σκευος εις τον ουρανον
- 17 Dezelve volgde Paulus en ons achterna, en riep, zeggende: Deze mensen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons den weg der zaligheidverkondigen.
Now while Peter was in doubt as to the purpose of this vision, the men who were sent by Cornelius, having made search for Simon's house, came to the door,
 ως δε εν εαυτω διηπορει ο πετρος τι αν ειη το οραμα ο ειδεν και ιδου οι ανδρες οι απεσταλμενοι απο του κορνηλιου διερωτησαντες την οικιαν σιμωνος επεστησαν επι τον πυλωνα
- 18 En dit deed zij vele dagen lang. Maar Paulus, daarover ontevreden zijnde, keerde zich om, en zeide tot den geest: Ik gebied u in den Naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat. En hij ging uit ter zelfder ure.
To see if Simon, named Peter, was living there.
 και φωνησαντες επυνθανοντο ει σιμων ο επικαλουμενος πετρος ενθαδε ζενιζεται
- 19 Als nu de heren van dezelve zagen, dat de hoop huns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas, en trokken hen naar de markt voor de oversten.
And, while Peter was turning the vision over in his mind, the Spirit said to him, See, three men are looking for you.
 του δε πετρου ενθυμουμενου περι του οραματος ειπεν αυτω το πνευμα ιδου ανδρες τρεις ζητουσιν σε
- 20 En als zij hen tot de hoofdmannen gebracht hadden, zeiden zij: Deze mensen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn.
Go down, then, and go with them, doubting nothing, for I have sent them.
 αλλα αναστας καταβηθι και πορευου συν αυτοις μηδεν διακρινομενος διοτι εγω απεσταλκα αυτους
- 21 En zij verkondigen zeden, die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen noch te doen, alzo wij Romeinen zijn.
And Peter went down to the men, and said, I am the man you are looking for: why have you come?
 καταβας δε πετρος προς τους ανδρας τους απεσταλμενους απο του κορνηλιου προς αυτον ειπεν ιδου εγω ειμι ον ζηταειτε τις η αιτια δι ην παρεστε
- 22 En de schare stond gezamenlijk tegen hen op; en de hoofdmannen, hun de klederen afgescheurd hebbende, bevalen hen te geselen.
And they said, Cornelius, a captain, an upright and God-fearing man, respected by all the nation of the Jews, had word from God by an angel to send for you to his house, and to give hearing to your words.
 οι δε ειπον κορνηλιος εκατονταρχης ανηρ δικαιος και φοβουμενος τον θεον μαρτυρουμενος τε υπο ολου του εθνους των ιουδαιων εχρηματισθη υπο αγγελου αγιου μεταπεμψασθαι σε εις τον οικον αυτου και ακουσαι ρηματα παρα σου
- 23 En als zij hun vele slagen gegeven hadden, wierpen zij hen in de gevangenis, en geboden den stokbewaarder, dat hij hen zekerlijk bewaren zou.
So he took them in for the night. And the day after, he went with them, taking some of the brothers from Joppa with him.
 εισκαλεσαμενος ουν αυτους εξενισεν τη δε επαυριον ο πετρος εξηλθεν συν αυτοις και τινες των αδελφων των απο της ιοπηης συνηλθον αυτω
- 24 Dewelke, zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in den binnensten kerker, en verzekerde hun voeten in de stok.
And the day after that, they came to Caesarea. And Cornelius was waiting for them, having got together his relations and his near friends.
 και τη επαυριον εισηλθον εις την καισαρειαν ο δε κορνηλιος ην προσδοκων αυτους συγκαλεσαμενος τους συγγενεις αυτου και τους αναγκαιους φιλους
- 25 En omtrent den middernacht baden Paulus en Silas, en zongen Gode lofzangen en de gevangenen hoorden naar hen.
And when Peter came in, Cornelius came to him and, falling down at his feet, gave him worship.
 ως δε εγενετο εισελθειν τον πετρον συναντησας αυτω ο κορνηλιος πεσων επι τους ποδας προσεκυνησεν
- 26 En er geschiedde snellijk een grote aardbeving, alzo dat de fundamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend, en de banden van allen werden los.
But Peter, lifting him up, said, Get up, for I am a man as you are.
 ο δε πετρος αυτον ηγειρεν λεγων αναστηθι καγω αυτος ανθρωπος ειμι
- 27 En de stokbewaarder, wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard, en zou zichzelf omgebracht hebben, menende, dat de gevangenen ontvloden waren.
And saying these words, he went in, and saw that a great number of people had come together;
 και συνομιλων αυτω εισηλθεν και ευρισκει συνεληλυθотας πολλους
- 28 Maar Paulus riep met grote stem, zeggende: Doe uzelfven geen kwaad; want wij zijn allen hier.
And he said to them, You yourselves have knowledge that it is against the law for a man who is a Jew to be in the company of one who is of another nation; but God has made it clear to me that no man may be named common or unclean:
 εφη τε προς αυτους υμεις επισασθε ως αθεμιτον εστιν ανδρι ιουδαιω κολλασθαι η προσερχεσθαι αλλοφυλω και εμοι ο θεος εδειξεν μηδεν κοινον η ακαθαρτον λεγειν ανθρωπον

- 29 En als hij licht geeist had, sprong hij in, en werd zeer bevende, en viel voor Paulus en Silas neder aan de voeten;
 And so I came without question, when I was sent for. What then is your purpose in sending for me?
 διο και αναντηρητως ηλθον μεταπεμφθεις πυνθανομαι ουν τινη λογω μετεπεμψασθε με
- 30 En hen buiten gebracht hebbende, zeide hij: Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?
 And Cornelius said, Four days from now I was in my house in prayer at the ninth hour; and I saw before me a man in shining clothing,
 και ο κορνηλιος εφη απο τεταρτης ημερας μεχρι ταυτης της ωρας ημην νηστεων και την εννατην ωραν προσευχομενος εν τω οικω μου και ιδου ανηρ εστη ενωπιον μου εν εσθητι λαμπρα
- 31 En zij zeiden: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.
 Who said, Cornelius, your prayer has come to the ears of God, and your offerings are kept in his memory.
 και φησιν κορνηλιε εισηκουσθη σου η προσευχη και αι ελεημοσυνα σου εμνησθησαν ενωπιον του θεου
- 32 En zij spraken tot hem het woord des Heeren, en tot allen, die in zijn huis waren.
 Send, then, to Joppa, and get Simon, named Peter, to come to you; he is living in the house of Simon, a leather-worker, by the sea.
 πεμφον ουν εις ιοππην και μετακαλεσαι σιμωνα ος επικαλειται πετρος ουτος ξενιζεται εν οικια σιμωνος βυρσεως παρα θαλασσαν ος παραγενομενος λαλησει σοι
- 33 En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, en wies hen van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en al de zijnen.
 So, straight away, I sent for you; and you have done well to come. And now, we are all present before God, ready to give attention to all the things which the Lord has given you to say.
 εξ αυτης ουν επεμψα προς σε συ τε καλως εποιησας παραγενομενος νυν ουν παντες ημεις ενωπιον του θεου παρεσμεν ακουσαι παντα τα προστεταγματα σοι υπο του θεου
- 34 En hij bracht hen in zijn huis, en zette hun de tafel voor, en verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God gelovig geworden was.
 Then Peter said, Truly, I see clearly that God is no respecter of persons:
 ανοιξας δε πετρος το στομα ειπεν επ αληθειας καταλαμβανομαι οτι ουκ εστιν προσωποληπτης ο θεος
- 35 En als het dag geworden was, zonden de hoofdmannen de stadsdienaars, zeggende: Laat die mensen los.
 But in every nation, the man who has fear of him and does righteousness is pleasing to him.
 αλλ εν παντι εθνει ο φοβουμενος αυτον και εργαζομενος δικαιοσυνην δεκτος αυτω εστιν
- 36 En de stokbewaarder boodschapte deze woorden aan Paulus, zeggende: De hoofdmannen hebben gezonden, dat gij zoudt losgelaten worden; gaat dan nu uit, en reist heen in vrede.
 The word which he sent to the children of Israel, giving the good news of peace through Jesus Christ (who is Lord of all)--
 τον λογον ον απεστειλεν τοις υιοις ισραηλ ευαγγελιζομενος ειρηνην δια ιησου χριστου ουτος εστιν παντων κυριος
- 37 Maar Paulus zeide tot hen: Zij hebben ons, die Romeinen zijn, onvooroordeeld in het openbaar gesegd, en in de gevangenis geworpen, en werpen zij ons nuheimelijk daaruit? Niet alzo; maar dat zij zelve komen, en ons uitleiden.
 That word you yourselves have knowledge of, which was made public through all Judaea, starting from Galilee, after the baptism of which John was the preacher,
 υμεις οιδατε το γενομενον ρημα καθ ολης της ιουδαιας αρξαμενον απο της γαλιλαιας μετα το βαπτισμα ο εκηρυξεν ιωαννης
- 38 En de stadsdienaars boodschapten deze woorden wederom den hoofdmannen; en zij werden bevreesd, horende, dat zij Romeinen waren.
 About Jesus of Nazareth, how God gave the Holy Spirit to him, with power: and how he went about doing good and making well all who were troubled by evil spirits, for God was with him.
 ιησουν τον απο ναζαρετ ως εχρισεν αυτον ο θεος πνευματι αγιω και δυναμει ος διηλθεν ευεργετων και ιωμενος παντας τους καταδυναστευομενους υπο του διαβολου οτι ο θεος ην μετ αυτου
- 39 En zij, komende, baden hen, en als zij hen uitgeleid hadden, begeerden zij, dat zij uit de stad gaan zouden.
 And we are witnesses of all the things which he did in the country of the Jews and in Jerusalem; whom they put to death, hanging him on a tree.
 και ημεις εσμεν μαρτυρες παντων ων εποιησεν εν τε τη χωρα των ιουδαιων και εν ιερουσαλημ ον ανεilon κρεμασαντες επι ξυλου
- 40 En uitgegaan zijnde uit de gevangenis, gingen zij in tot Lydia; en de broeders gezien hebbende, vertroostten zij dezelve, en gingen uit de stad.
 On the third day God gave him back to life, and let him be seen,
 τουτον ο θεος ηγειρεν τη τριτη ημερα και εδωκεν αυτον εμφανη γενεσθαι
- 1 En door Amfipolis en Apollonia hun weg genomen hebbende, kwamen zij te Thessalonica, alwaar een synagoge der Joden was.
 Now the Apostles and the brothers who were in Judaea had news that the word of God had been given to the Gentiles.
 ηκουσαν δε οι αποστολοι και οι αδελφοι οι οντες κατα την ιουδαιαν οτι και τα εθνη εδεξαντο τον λογον του θεου

- 2 En Paulus, gelijk hij gewoon was, ging tot hen in, en drie sabbatten lang handelde hij met hen uit de Schriften,
And when Peter came to Jerusalem, those who kept the rule of circumcision had an argument with him,
 και οτε ανεβη πετρος εις ιεροσολυμα διεκρινοντο προς αυτον οι εκ περιτομης
- 3 Dezelve openende, en voor ogen stellende, dat de Christus moest lijden en opstaan uit de doden, en dat deze Jezus is de Christus, Dien ik, zeide hij, uliedenverkondige.
Saying, You went to men without circumcision, and took food with them.
 λεγοντες οτι προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας εισηλθες και συνεφαγες αυτοις
- 4 En sommigen uit hen geloofden, en werden Paulus en Silas toegevoegd, en van de godsdienstige Grieken een grote menigte, en van de voornaamste vrouwenniet weinige.
But Peter gave them an account of it all in order, saying to them,
 αρξαμενος δε ο πετρος εξετιθετο αυτοις καθεξης λεγων
- 5 Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, dit benijdende, namen tot zich enige boze mannen uit de marktboeven, en maakten, dat het volk te hoop liep, enberoerden de stad; en op het huis van Jason aanvallende, zochten zij hen tot het volk te brengen.
I was in the town of Joppa, at prayer: and falling into a deep sleep, I saw in a vision a vessel like a great cloth let down from heaven, and it came down to me:
 εγω ημην εν πολει ιοπην προσευχομενος και ειδον εν εκστασει οραμα καταβαινον σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις καθιεμενην εκ του ουρανου και ηλθεν αρχις εμου
- 6 En als zij hen niet vonden, trokken zij Jason en enige broeders voor de oversten der stad, roepende: Dezen, die de wereld in roer hebben gesteld, zijn ook hiergekomen;
And looking on it with attention I saw in it all sorts of beasts and birds.
 εις ην ατενισας κατενοουν και ειδον τα τετραποδα της γης και τα θηρια και τα ερπετα και τα πετεινα του ουρανου
- 7 Welke Jason in zijn huis genomen heeft; en alle dezen doen tegen de geboden des keizers, zeggende, dat er een andere Koning is, namelijk Jezus.
And a voice came to my ears saying, Come, Peter; take them for food.
 ηκουσα δε φωνης λεγουσης μοι αναστας πετρε θυσον και φαγε
- 8 En zij beroerden de schare, en de oversten der stad, die dit hoorden.
But I said, No, Lord; for nothing common or unclean has ever come into my mouth.
 ειπον δε μηδαμωσ κυριε οτι παν κοινον η ακαθαρτον ουδεποτε εισηλθεν εις το στομα μου
- 9 Doch als zij van Jason en de anderen vergenoeging ontvangen hadden, lieten zij hen gaan.
But the voice, coming a second time from heaven, said, What God has made clean, do not you make common.
 απεκριθη δε μοι φωνη εκ δευτερου εκ του ουρανου α ο θεος εκαθαρισεν συ μη κοινου
- 10 En de broeders zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Berea; welke, daar gekomen zijnde, gingen heen naar de synagoge der Joden;
And this was done three times, and they were all taken up again into heaven.
 τουτο δε εγενετο επι τρις και παλιν ανεσπασθη απαντα εις τον ουρανον
- 11 En dezen waren edeler, dan die te Thessalonica waren, als die het woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of dezedingen alzo waren.
And at that minute, three men, sent from Caesarea, came to the house where we were.
 και ιδου εξ αυτης τρεις ανδρες επεστησαν επι την οικιαν εν η ημην απεσταλμενοι απο καισαρειας προς με
- 12 Velen dan uit hen geloofden, en van de Griekse eerlijke vrouwen en van de mannen niet weinige.
And the Spirit gave me orders to go with them, doubting nothing. And these six brothers came with me; and we went into that man's house:
 ειπεν δε μοι το πνευμα συνελθειν αυτοις μηδεν διακρινομενον ηλθον δε συν εμοι και οι εξ αδελφοι ουτοι και εισηλθομεν εις τον οικον του ανδρος
- 13 Maar als de Joden van Thessalonica verstonden, dat het Woord Gods ook te Berea van Paulus verkondigd werd, kwamen zij ook daar en bewogen descharen.
And he gave us an account of how he had seen the angel in his house, saying, Send to Joppa, and get Simon, named Peter, to come to you;
 απηγγειλεν τε ημιν πως ειδεν τον αγγελον εν τω οικω αυτου σταθεντα και ειποντα αυτο αποστειλον εις ιοπην ανδρας και μεταπεμψαι σιμωνα τον επικαλουμενον πετρον
- 14 Doch de broeders zonden toen van stonde aan Paulus weg, dat hij ging als naar de zee; maar Silas en Timotheus bleven aldaar.
Who will say words to you through which you and all your family may get salvation.
 ος λαλησει ρηματα προς σε εν οις σωθησι συ και πας ο οικος σου

- 15 En die Paulus geleidden, brachten hem tot Athene toe; en als zij bevel gekregen hadden aan Silas en Timotheus, dat zij op het spoedigste tot hem zoudenkomen, vertrokken zij.
And, while I was talking to them, the Holy Spirit came on them, as on us at first.
 εν δε τω αρξασθαι με λαλειν επεπεσεν το πνευμα το αγιον επ αυτους ωσπερ και εφ ημας εν αρχη
- 16 En terwijl Paulus hen te Athene verwachtte, werd zijn geest in hem ontstoken, ziende, dat de stad zo zeer afgodisch was.
And the words of the Lord came into my mind, how he said, The baptism of John was with water, but you will have baptism with the Holy Spirit.
 εμνησθην δε του ρηματος κυριου ως ελεγεν ιωαννης μεν εβαπτισεν υδατι υμεις δε βαπτισθησεθε εν πνευματι αγιω
- 17 Hij handelde dan in de synagoge met de Joden, en met degenen, die godsdienstig waren, en op de markt alle dagen met degenen, die hem voorkwamen.
If then God gave them, when they had faith in the Lord Jesus Christ, the same as he gave to us, who was I to go against God?
 ει ουν την ισην δωρεαν εδωκεν αυτοις ο θεος ως και ημιν πιστευσασιν επι τον κυριον ιησουν χριστον εγω δε τις ημην δυνατος κωλυσαι τον θεον
- 18 En sommigen van de Epikureische en Stoische wijsgeren streden met hem; en sommigen zeiden: Wat wil toch deze klapper zeggen? Maar anderen zeiden: Hij schijnt een verkondiger te zijn van vreemde goden; omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde.
And hearing these things they said nothing more, but gave glory to God, saying, Then to the Gentiles as to us has God given a change of heart, so that they may have life.
 ακουσαντες δε ταυτα ησυχασαν και εδοξαζον τον θεον λεγοντες αραγε και τοις εθνεσιν ο θεος την μετανοιαν εδωκεν εις ζωην
- 19 En zij namen hem, en brachten hem op de plaats, genaamd Areopagus, zeggende: Kunnen wij niet weten, welke deze nieuwe leer zij, daar gij van spreekt?
Then those who had gone away at the time of the trouble about Stephen, went as far as Phoenicia and Cyprus, preaching to the Jews only.
 οι μεν ουν διασπαρεντες απο της θλιψεως της γενομενης επι στεφανω διηλθον εως φοινικης και κυπρου και αντιοχειας μηδενι λαλουντες τον λογον ει μη μονον ιουδαιοις
- 20 Want gij brengt enige vreemde dingen voor onze oren; wij willen dan weten, wat toch dit zijn wil.
But some of them, men of Cyprus and Cyrene, when they came to Antioch, gave the good news about the Lord Jesus to the Greeks.
 ησαν δε τινες εξ αυτων ανδρες κυπριοι και κυρηναιοι οιτινες εισελθοντες εις αντιοχειαν ελαλουν προς τους ελληνηστας ευαγγελιζομενοι τον κυριον ιησουν
- 21 (Die van Athene nu allen, en de vreemdelingen, die zich daar onthielden, besteedden hun tijd tot niets anders dan om wat nieuws te zeggen en te horen.)
And the power of the Lord was with them, and a great number had faith and were turned to the Lord.
 και ην χειρ κυριου μετ αυτων πολυς τε αριθμος πιστευσας επεστρεψεν επι τον κυριον
- 22 En Paulus, staande in het midden van de plaats, genaamd Areopagus, zeide: Gij mannen van Athene! ik bemerke, dat gij alleszins gelijk als godsdienstiger zijt.
And news of them came to the ears of the church at Jerusalem: and they sent Barnabas as far as Antioch:
 ηκουσθη δε ο λογος εις τα ωτα της εκκλησιας της εν ιεροσολυμοις περι αυτων και εξαπεστειλαν βαρναβαν διελθειν εως αντιοχειας
- 23 Want de stad doorgaande, en aanschouwende uw heiligdommen, heb ik ook een altaar gevonden, op hetwelk een opschrift stond: DEN ONBEKENDENGOD. Dezen dan, Dien gij niet kennende dient, verkondig ik ulieden.
Who, when he came and saw the grace of God, was glad; and he made clear to them the need of keeping near the Lord with all the strength of their hearts:
 ος παραγενομενος και ιδων την χαριν του θεου εχαρη και παρεκαλει παντας τη προθεσει της καρδιας προσμενειν τω κυριω
- 24 De God, Die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is; Deze, zijnde een Heere des hemels en der aarde, woont niet in tempelen met handen gemaakt;
For he was a good man and full of the Holy Spirit and of faith: and a great number were joined to the Lord.
 οτι ην ανηρ αγαθος και πληρης πνευματος αγιου και πιστεως και προσετεθη οχλος ικανος τω κυριω
- 25 En wordt ook van mensenhanden niet gediend, als iets behoevende, alzo Hij Zelf allen het leven en den adem, en alle dingen geeft;
Then he went on to Tarsus, looking for Saul;
 εξηλθεν δε εις ταρσον ο βαρναβας αναζητησαι σαυλον
- 26 En heeft uit een bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt, om op den geheelen aardbodem te wonen, bescheiden hebbende de tijden te voren geordineerd, en de bepalingen van hun woning.
And when he had come across him, he took him to Antioch. And they were with the church there for a year, teaching the people; and the disciples were first given the name of Christians in Antioch.
 και ευρων αυτον ηγαγεν αυτον εις αντιοχειαν εγενετο δε αυτους ενιαυτον ολον συναχθηναι εν τη εκκλησια και διδαξαι οχλον ικανον χρηματισαι τε πρωτον εν αντιοχεια τους μαθητας χριστιανους
- 27 Opdat zij den Heere zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mochten; hoewel Hij niet verre is van een iegelijk van ons.
Now in those days prophets came from Jerusalem to Antioch.
 εν ταυταις δε ταις ημεραις κατηλθον απο ιεροσολυμων προφηται εις αντιοχειαν

- 28 Want in Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij; gelijk ook enigen van uw poeten gezegd hebben: Want wij zijn ook Zijn geslacht.
And one of them, named Agabus, said publicly through the Spirit that there would be serious need of food all over the earth: which came about in the time of Claudius.
αναστας δε εις εξ αυτων ονοματι αγαβος εσημανεν δια του πνευματος λιμον μεγαν μελλειν εσεσθαι εφ ολην την οικουμενην οστις και εγενετο επι κλαυδιου καισαρος
- 29 Wij dan, zijnde Gods geslacht, moeten niet menen, dat de Godheid goud, of zilver, of steen gelijk zij, welke door mensenkunst en bedenking gesneden zijn.
And the disciples, everyone as he was able, made a decision to send help to the brothers living in Judaea:
των δε μαθητων καθως ηπορειτο τις ωρισαν εκαστος αυτων εις διακονιαν πεμψαι τοις κατοικουσιν εν τη ιουδαια αδελφοις
- 30 God dan, de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren.
Which they did, sending it to the rulers of the church by the hand of Barnabas and Saul.
ο και εποιησαν αποστειλαντες προς τους πρεσβυτερους δια χειροσ βαρναβα και σαυλου
- 1 En na dezen scheidde Paulus van Athene en kwam te Korinthe;
Now, about that time, Herod the king made cruel attacks on the Christians.
κατ εκεινον δε τον καιρον επεβαλεν ηρωδης ο βασιλευσ τασ χειρασ κακωσαι τινασ των απο της εκκλησιασ
- 2 En vond een zekeren Jood, met name Aquila, van geboorte uit Pontus, die onlangs van Italie gekomen was, en Priscilla, zijn vrouw, (omdat Claudius bevolenhad, dat al de Joden uit Rome vertrekken zouden), en hij ging tot hen;
And he put James, the brother of John, to death with the sword.
ανειλεν δε ιακωβον τον αδελφον ιωαννου μαχαιρα
- 3 En omdat hij van hetzelfde handwerk was, bleef hij bij hen, en wrocht; want zij waren tentenmakers van handwerk.
And when he saw that this was pleasing to the Jews he went on to take Peter in addition. This was at the time of the feast of unleavened bread.
και ιδων οτι αρεστον εστιν τοις ιουδαιοις προσεθετο συλλαβειν και πετρον ησαν δε ημεραι των αζυμων
- 4 En hij handelde op elken sabbat in de synagoge, en bewoog tot het geloof Joden en Grieken.
And having taken him, he put him in prison, with four bands of armed men to keep watch over him; his purpose being to take him out to the people after the Passover.
ον και πιασασ εθετο εις φυλακην παραδουσ τεσσαρσιν τετραδιοις στρατιωτων φυλασσειν αυτον βουλομενοσ μετα το πασχα αναγαγειν αυτον τω λαω
- 5 En als Silas en Timotheus van Macedonie afgekomen waren, werd Paulus door den Geest gedrongen, betuigende den Joden, dat Jezus is de Christus.
So Peter was kept in prison: but the church made strong prayer to God for him.
ο μεν ουν πετροσ ετηρειτο εν τη φυλακη προσευχη δε ην εκτενης γινομενη υπο της εκκλησιασ προς τον θεον υπερ αυτου
- 6 Maar als zij wederstonden en lasterden, schudde hij zijn klederen af, en zeide tot hen: Uw bloed zij op uw hoofd; ik ben rein; en van nu voortaan zal ik tot deheidenen heengaan.
And when Herod was about to take him out, the same night Peter was sleeping in chains between two armed men, and the watchmen were keeping watch before the door of the prison.
οτε δε εμελλεν αυτον προαγειν ο ηρωδης τη νυκτι εκεινη ην ο πετροσ κοιμωμενοσ μεταξυ δυο στρατιωτων δεδεμενοσ αλυσσειν δυσιν φυλακεσ τε προ της θυρασ ετηρουν την φυλακην
- 7 En van daar gegaan zijnde, kwam hij in het huis van een man, met name Justus, die God diende, wiens huis paalde aan de synagoge.
And a great light was seen shining in the room, and an angel of the Lord came to Peter and, touching him on his side so that he came out of his sleep, said, Get up quickly. And his chains came off his hands.
και ιδου αγγελοσ κυριου επεστη και φοσ ελαμψεν εν τω οικηματι παταξασ δε την πλευραν του πετρου ηγειρεν αυτον λεγων αναστα εν ταχει και εξεπεσον αυτου αι αλυσεισ εκ των χειρων
- 8 En Crispus, de overste der synagoge, geloofde aan den Heere met geheel zijn huis; en velen van de Korinthiers, hem horende, geloofden, en werden gedoopt.
Then the angel said, Put on your shoes and get ready to go. And he did so. And he said, Put your coat round you and come with me.
ειπεν τε ο αγγελοσ προς αυτον περιξωσαι και υποδησαι τα σανδαλια σου εποιησεν δε ουτοσ και λεγει αυτο περιβαλου το ιματιον σου και ακολουθει μοι
- 9 En de Heere zeide tot Paulus door een gezicht in den nacht: Zijt niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet.
And he went out after him; and he was not certain if what was done by the angel was a fact, for it seemed to him that he was seeing a vision.
και εξελθων ηκολουθει αυτω και ουκ ηδει οτι αληθεσ εστιν το γινομενον δια του αγγελου εδοκει δε οραμα βλεπειν
- 10 Want Ik ben met u, en niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen; want Ik heb veel volks in deze stad.
And when they had gone past the first and second watchmen they came to the iron door into the town, which came open by itself: and they went out and down one street; and then the angel went away.
διελθοντες δε πρωτην φυλακην και δευτεραν ηλθον επι την πυλην την σιδηραν την φερουσαν εις την πολιν ητισ αυτοματη ηνοιχθη αυτοις και εξελθοντες προηλθον ρυμην μιαν και ευθεωσ απεστη ο αγγελοσ απ αυτου

- 11 En hij onthield zich aldaar een jaar en zes maanden, lerende onder hen het Woord Gods.
 And when Peter came to his senses he said, Now, truly, I am certain that the Lord has sent his angel and taken me out of the hands of Herod, against all the hopes of the Jews.
 και ο πετρος γενομενος εν εαυτω ειπεν νυν οίδα αληθως οτι εξαπεστειλεν κυριος τον αγγελον αυτου και εξειλετο με εκ χειρος ηρωδου και πασης της προσδοκίας του λαου των ιουδαιων
- 12 Maar als Gallio stadhouders van Achaje was, stonden de Joden eendrachtelijk tegen Paulus op, en brachten hem voor den rechterstoel.
 And when he became clear about this, he went to the house of Mary, the mother of John named Mark, where a number of them had come together for prayer.
 συνιδων τε ηλθεν επι την οικιαν μαριας της μητρος ιωαννου του επικαλουμενου μαρκου ου ησαν ικανοι συνηθροισμενοι και προσευχομενοι
- 13 Zeggende: Deze raadt den mensen aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet.
 And he gave a blow on the door, and a young girl came to it, named Rhoda.
 κρουσαντος δε του πετρου την θυραν του πυλωνος προσηλθεν παιδισκη υπακουσαι ονοματι ροδη
- 14 En als Paulus zijn mond zou opendoen, zeide Gallio tot de Joden: Zo er enig ongelijk, of kwaad stuk begaan ware, o Joden, zo zou ik met reden uliedenverdragen;
 And hearing the voice of Peter, in her joy she went running, without opening the door, to say that Peter was outside.
 και επιγνουσα την φωνην του πετρου απο της χαρας ουκ ηνοιξεν τον πυλωνα εισδραμουσα δε απηγγειλεν εσταναι τον πετρον προ του πυλωνος
- 15 Maar indien er geschil is over een woord, en namen, en over de wet, die onder u is, zo zult gij zelven toezien; want ik wil over deze dingen geen rechter zijn.
 And they said to her, You are off your head. But still she said, with decision, that it was so. And they said, It is his angel.
 οι δε προς αυτην ειπον μαινη η δε δυσχυριζετο ουτως εχειν οι δ ελεγον ο αγγελος αυτου εστιν
- 16 En hij dreef hen weg van den rechterstoel.
 But Peter went on giving blows on the door: and when it was open and they saw him, they were full of wonder.
 ο δε πετρος επεμενεν κρουων ανοιξαντες δε ειδον αυτον και εξεστησαν
- 17 Maar al de Grieken namen Sosthenes, den overste der synagoge, en sloegen hem voor den rechterstoel; en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.
 But he made a sign to them with his hand to be quiet, and gave them an account of how the Lord had taken him out of prison. And he said, Give the news to James and the brothers. And then he went away.
 κατασαισας δε αυτοις τη χειρι σιγαν διηγησατο αυτοις πως ο κυριος αυτον εξηγαγεν εκ της φυλακης ειπεν δε απαγγειλατε ιακωβω και τοις αδελφοις ταυτα και εξελθων επορευθη εις ετερον τοπον
- 18 En als Paulus er nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen, en scheepte van daar naar Syrie; en Priscilla en Aquila met hem, zijn hoofdte Kenchreen geschoren hebbende; want hij had een gelofte gedaan.
 Now when it was day, the armed men were greatly troubled about what had become of Peter.
 γενομενης δε ημερας ην ταραχος ουκ ολιγος εν τοις στρατιωταις τι αρα ο πετρος εγενετο
- 19 En hij kwam te Efeze aan, en liet hen aldaar; maar hij ging in de synagoge, en handelde met de Joden.
 And Herod, when he sent for him, and he was not there, after questioning the watchmen, gave orders that they were to be put to death. Then he went down from Judaea to Caesarea for a time.
 ηρωδης δε επιζητησας αυτον και μη ευρων ανακρινας τους φυλακας εκελευσεν απαχθηναι και κατελθων απο της ιουδαιας εις την καισαρειαν διετριβεν
- 20 En als zij baden, dat hij langer bij hen blijven zoude, bewilligde hij het niet.
 Now he was very angry with the people of Tyre and Sidon: and they came to him, all together, and having made friends with Blastus, the controller of the king's house, they made a request for peace, because their country was dependent on the king's country for its food.
 ην δε ο ηρωδης θυμομαχων τυριοις και σιδωνιοις ομοθυμαδον δε παρησαν προς αυτον και πεισαντες βλαστον τον επι του κοιτωνος του βασιλεως ητουνοτο ειρηνην δια το τρεφεσθαι αυτων την χωραν απο της βασιλικης
- 21 Maar hij nam afscheid van hen, zeggende: Ik moet ganselijk het toekomstige feest te Jeruzalem houden; doch ik zal tot u wederkeren, zo God wil. En hij voerweg van Efeze.
 And on the day which had been fixed, Herod, dressed in his robes and seated in his place, made a public statement to them.
 τακτη δε ημερα ο ηρωδης ενδυσαμενος εσθητα βασιλικην και καθισας επι του βηματος εδημηγορει προς αυτους
- 22 En als hij te Cesarea was gekomen, ging hij op naar Jeruzalem, en de Gemeente gegroet hebbende, ging hij af naar Antiochie.
 And the people, with loud cries, said, It is the voice of a god, not of a man.
 ο δε δημοσ επεφωνει θεου φωνη και ουκ ανθρωπου
- 23 En als hij aldaar enige tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galatie en Frygie, versterkende al de discipelen.
 And straight away the angel of the Lord sent a disease on him, because he did not give the glory to God: and his flesh was wasted away by worms, and so he came to his end.
 παραρηρημα δε επαταξεν αυτον αγγελος κυριου ανθ ων ουκ εδωκεν την δοξαν τω θεω και γενομενος σκοληκοβρωτος εξεψυξεν

- 24 En een zeker Jood, met name Apollos, van geboorte een Alexandrier, een welsprekend man, kwam te Efeze, machtig zijnde in de Schriften.
But the word of the Lord went on increasing.
ο δε λογος του θεου ηυξανεν και πληθυνετο
- 25 Deze was in den weg des Heeren onderwezen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de zaken des Heeren, wetende alleenlijk den doop van Johannes.
And Barnabas and Saul came back from Jerusalem, when their work was ended, taking with them John named Mark.
βαρναβας δε και σαυλος υπεστρεψαν εξ ιερουσαλημ πληρωσαντες την διακονιαν συμπαραλαβοντες και ιωαννην τον επικληθεντα μαρκον
- 1 En het geschiedde, terwijl Apollos te Korinthe was, dat Paulus, de bovenste delen des lands doorreisde hebbende, te Efeze kwam; en enige discipelen aldaarvindende,
Now there were at Antioch, in the church there, prophets and teachers, Barnabas, and Symeon who was named Niger, and Lucius of Cyrene, and Manaen, a relation of Herod the king, and Saul.
ησαν δε τινες εν αντιοχεια κατα την ουσαν εκκλησιαν προφηται και διδασκαλοι ο τε βαρναβας και συμεων ο καλουμενος νιγερ και λουκιος ο κυρηναιος μαναην τε ηρωδου του τετραρχου συντροφος και σαυλος
- 2 Zeide hij tot hen: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? En zij zeiden tot hem: Wij hebben zelfs niet gehoord, of er een Heiligen Geest is.
And while they were doing the Lord's work, and going without food, the Holy Spirit said, Let Barnabas and Saul be given to me for the special work for which they have been marked out by me.
λειτουργουτων δε αυτων τω κυριω και νηστευοντων ειπεν το πνευμα το αγιον αφορισατε δη μοι τον τε βαρναβαν και τον σαυλον εις το εργον ο προσκεκλημαι αυτους
- 3 En hij zeide tot hen: Waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden: In den doop van Johannes.
Then, after prayer and going without food they put their hands on them, and sent them away.
τοτε νηστευσαντες και προσευξαμενοι και επιθεντες τας χειρας αυτοις απελυσαν
- 4 Maar Paulus zeide: Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekering, zeggende tot het volk, dat zij geloven zouden in Dengene, Die na hem kwam, dat is, in Christus Jezus.
So, being sent out by the Holy Spirit, they went down to Seleucia; and from there they went by ship to Cyprus.
ουτοι μεν ουν εκπεμφθεντες υπο του πνευματος του αγιου κατηλθον εις την σελευκειαν εκειθεν τε απεπλευσαν εις την κυπρον
- 5 En die hem hoorden werden gedoopt in den Naam van den Heere Jezus.
And at Salamis they were preaching the word of God in the Synagogues of the Jews: and John was with them, helping them.
και γενομενοι εν σαλαμινη κατηγγελλον τον λογον του θεου εν ταις συναγωγαϊς των ιουδαιων ειχον δε και ιωαννην υπηρετην
- 6 En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met vreemde talen, en profeteerden.
And when they had gone through all the island to Paphos, they came across a certain wonder-worker and false prophet, a Jew whose name was Bar-Jesus;
διελθοντες δε την νησον αχρι παφου ευρον τινα μαγον ψευδοπροφητην ιουδαιον ω ονομα βαριησους
- 7 En alle deze waren omtrent twaalf mannen.
Who was with the ruler, Sergius Paulus, an able man. This man sent for Barnabas and Saul, desiring to have knowledge of the word of God.
ος ην συν τω ανθυπατω σεργιω παυλω ανδρι συνετω ουτος προσκαλεσαμενος βαρναβαν και σαυλον επεζητησεν ακουσαι τον λογον του θεου
- 8 En hij ging in de synagoge, en sprak vrijmoediglijk, drie maanden lang met hen handelende, en hun aanradende de zaken van het Koninkrijk Gods.
But Elymas, the wonder-worker (for that is the sense of his name), put himself against them, with the purpose of turning the ruler from the faith.
ανθιστατο δε αυτοις ελυμας ο μαγος ουτως γαρ μεθερμηνευεται το ονομα αυτου ζητων διαστρεψαι τον ανθυπατον απο της πιστεως
- 9 Maar als sommigen verhard werden, en ongehoorzaam waren, kwaadsprekende van den weg des Heeren voor de menigte, week hij van hen, en scheidde dediscipelen af, dagelijks handelende in de school van zekeren Tyrannus.
But Saul, whose other name is Paul, being full of the Holy Spirit, looking hard at him, said,
σαυλος δε ο και παυλος πλησθεις πνευματος αγιου και ατενισας εις αυτον
- 10 En dit geschiedde twee jaren lang, alzo dat allen, die in Azie woonden, het Woord van den Heere Jezus hoorden, beiden Joden en Grieken.
O you, who are full of false tricks and evil ways, a son of the Evil One, hating all righteousness, will you for ever be turning people from the right ways of the Lord?
ειπεν ω πληρης παντος δολου και πασης ραδιουργιας υιε διαβολου εχθρε πασης δικαιοσυνης ου πανση διαστρεφων τας οδους κυριου τας ευθειας
- 11 En God deed ongewone krachten door de handen van Paulus;
And now, see, the hand of the Lord is on you, and you will be blind and not able to see the sun for a time. And straight away a dark mist came down on him; and he went about looking for a guide.
και νυν ιδου χειρ του κυριου επι σε και εση τυφλος μη βλεπων τον ηλιον αχρι καιρου παραχημα δε επεπεσεν επ αυτον αχλος και σκοτος και περιαγων εξητει χειραγωγους

- 12 Alzo dat ook van zijn lijf op de zieken gedragen werden de zweetdoeken of gordeldoeken, en dat de zieken van hen weken, en de boze geesten van henuitvoeren.
Then the ruler, when he saw what was done, had faith, being full of wonder at the teaching of the Lord.
 τότε ιδων ο ανθυπατος το γεγονος επιστευσεν εκπλησσομενος επι τη διδαχη του κυριου
- 13 En sommigen van de omzwervende Joden, zijnde duivel bezweerders, hebben zich onderwonden den Naam van den Heere Jezus te noemen over degenen, dieboze geesten hadden, zeggende: Wij bezweren u bij Jezus, Dien Paulus predikt!
Then Paul and those who were with him went by ship from Paphos and came to Perga in Pamphylia: and there John went away from them and came back to Jerusalem.
 αναχθεντες δε απο της παφου οι περι τον παυλον ηλθον εις περγην της παμφυλιας ιωαννης δε αποχωρησας απ αυτων υπεστρεψεν εις ιεροσολυμα
- 14 Dezen nu waren zekere zeven zonen van Sceva, een Joodsen overpriester, die dit deden.
But they, going through from Perga, came to Antioch in Pisidia; and they went into the Synagogue on the Sabbath and were seated.
 αυτοι δε διελθοντες απο της περγης παρεγενοντο εις αντιοχειαν της πισιδιας και εισελθοντες εις την συναγωγην τη ημερα των σαββατων εκαθισαν
- 15 Maar de boze geest, antwoordende, zeide: Jezus ken ik, en Paulus weet ik; maar gijlieden, wie zijt gij?
And after the reading of the law and the prophets, the rulers of the Synagogue sent to them, saying, Brothers, if you have a word of comfort for the people, say on.
 μετα δε την αναγνωσιν του νομου και των προφητων απεστειλαν οι αρχισυναγωγοι προς αυτους λεγοντες ανδρες αδελφοι ει εστιν λογος εν υμιν παρακλησεως προς τον λαον λεγετε
- 16 En de mens, in welken de boze geest was, sprong op hen, en hen meester geworden zijnde, kreeg de overhand tegen hen, alzo dat zij naakt en gewond uit dathuis ontyloden.
And Paul, getting up and making a sign with his hand, said, Men of Israel, and you who have the fear of God, give ear.
 αναστας δε παυλος και κατασεισας τη χειρι ειπεν ανδρες ισραηλιται και οι φοβουμενοι τον θεον ακουσατε
- 17 En dit werd allen bekend, beiden Joden en Grieken, die te Efeze woonden; en er viel een vreeze over hen allen, en de Naam van den Heere Jezus werd grootgemaakt.
The God of this people Israel made selection of our fathers, lifting the people up from their low condition when they were living in the land of Egypt, and with a strong arm took them out of it.
 ο θεος του λαου τουτου ισραηλ εξελεξατο τους πατερας ημων και τον λαον υψωσεν εν τη παροικια εν γη αιγυπτω και μετα βραχιονος υψηλου εξηγαγεν αυτους εξ αυτης
- 18 En velen dergenen, die geloofden, kwamen, belijdende en verkondigende hun daden.
And for about forty years he put up with their ways in the waste land.
 και ως τεσσαρακονταετη χρονον ετροποφορησεν αυτους εν τη ερημω
- 19 Velen ook dergenen, die ijdele kunsten gepleegd hadden, brachten de boeken bijeen, en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid; en berekenden de waardederzelve, en bevonden vijftig duizend zilveren penningen.
And having put to destruction seven nations in the land of Canaan, he gave them the land for their heritage for about four hundred and fifty years.
 και καθελων εθνη επτα εν γη χανααν κατεκληροδοτησεν αυτοις την γην αυτων
- 20 Alzo wies het Woord des Heeren met macht, en nam de overhand.
And after these things he gave them judges, till the time of Samuel the prophet.
 και μετα ταυτα ως ετεσιν τετρακοσις και πενηκοντα εδωκεν κριτας εως σαμουηλ του προφητου
- 21 En als deze dingen volbracht waren, nam Paulus voor in den Geest, Macedonie en Achaje doorgestaan hebbende, naar Jeruzalem te reizen, zeggende: Nadat ikaldaar zal geweest zijn, moet ik ook Rome zien.
Then at their request for a king, God gave them Saul, the son of Kish, a man of the family of Benjamin, who was their king for forty years.
 κακειθεν ητησαντο βασιλεια και εδωκεν αυτοις ο θεος τον σαουλ υιον κισ ανδρα εκ φυλης βενιαμιν ετη τεσσαρακοντα
- 22 En als hij naar Macedonie gezonden had twee van degenen, die hem dienden, namelijk Timotheus en Erastus, bleef hij zelf een tijd lang in Azie.
And having put him on one side, he made David their king, to whom he gave witness, saying, I have taken David, the son of Jesse, a man dear to my heart, who will do all my pleasure.
 και μεταστησας αυτον ηγειρεν αυτοις τον δαβιδ εις βασιλεια ω και ειπεν μαρτυρησας ευρον δαβιδ τον του ιεσσα ανδρα κατα την καρδιαν μου ος ποιησει παντα τα θεληματα μου
- 23 Maar op dienzelfden tijd ontstond er geen kleine beroerte, vanwege den weg des Heeren.
From this man's seed has God given to Israel a Saviour, even Jesus, as he gave his word;
 τουτου ο θεος απο του σπερματος κατ επαγγελιαν ηγειρεν τω ισραηλ σωτηρα ιησου
- 24 Want een, met name Demetrius, een zilversmid, die kleine zilveren tempelen van Diana maakte, bracht dien van die kunst geen klein gewin toe;
For whose coming John made ready the way by preaching to all the people of Israel the baptism which goes with a change of heart.
 προκηρυξαντος ιωαννου προ προσωπου της εισοδου αυτου βαπτισμα μετανοιας παντι τω λαω ισραηλ.

- 25 Welke hij samenvergaderd hebbende, met de handwerkers van dergelijke dingen, zeide: Mannen, gij weet, dat wij uit dit gewin onze welvaart hebben;
 And when John was completing his work, he said, What do I seem to you to be? I am not he; but one is coming after me, whose shoes I am not good enough to undo.
 ως δε πληρου ο ιωαννης τον δρομον ελεγεν τινα με υπονοειτε ειναι ουκ ειμι εγω αλλ ιδου ερχεται μετ εμε ου ουκ ειμι αξιος το υποδημα των ποδων λυσαι
- 26 En gij ziet en hoort, dat deze Paulus veel volk, niet alleen van Efeze, maar ook bijna van geheel Azie, overreed en afgekeerd heeft, zeggende, dat het geengoden zijn, die met handen gemaakt worden.
 My brothers, children of the family of Abraham, and those among you who have the fear of God, to us the word of this salvation is sent.
 ανδρες αδελφοι υιοι γενους αβρααμ και οι εν υμιν φοβουμενοι τον θεον υμιν ο λογος της σωτηριας ταυτης απεσταλη
- 27 En wij zijn niet alleen in gevaar, dat dit deel in verachting kome, maar dat ook de tempel van de grote godin Diana als niets geacht zal worden, en dat ook haarmajesteit zal ten ondergaan, aan welke gans Azie en de gehele wereld godsdienst bewijst.
 For the men of Jerusalem and their rulers, having no knowledge of him, or of the sayings of the prophets which come to their ears every Sabbath day, gave effect to them by judging him.
 οι γαρ κατοικουντες εν ιερουσαλημ και οι αρχοντες αυτων τουτον αγνοησαντες και τας φωνας των προφητων τας κατα παν σαββατον αναγνωσκομενας κριναντες επληρωσαν
- 28 Als zij nu dit hoorden, werden zij vol van toornigheid, en riepen, zeggende: Groot is de Diana de Efezeren!
 And though no cause of death was seen in him, they made a request to Pilate that he might be put to death.
 και μηδεμιαν αιτιαν θανατου ευροντες ητησαντο πιλατον αναιρεθηναι αυτον
- 29 En de gehele stad werd vol verwarring; en zij liepen met een gedruis eendrachtelijk naar de schouwplaats, met zich trekkende Gajus en Aristarchus, Macedoniers, metgezellen van Paulus op de reis.
 And when they had done all the things said in the Writings about him, they took him down from the tree, and put him in the place of the dead.
 ως δε ετελεσαν απαντα τα περι αυτου γεγραμμενα καθελοντες απο του ξυλου εθηκαν εις μνημειον
- 30 En als Paulus tot het volk wilde ingaan, lieten het hem de discipelen niet toe.
 But God gave him back from the dead:
 ο δε θεος ηγειρεν αυτον εκ νεκρων
- 31 En sommigen ook der oversten van Azie, die hem vrienden waren, zonden tot hem, en baden, dat hij zichzelf op de schouwplaats niet zou begeven.
 And for a number of days he was seen by those who came with him from Galilee to Jerusalem, who are now his witnesses before the people.
 ος ωφθη επι ημερας πλειους τοις συναβασιν αυτω απο της γαλιλαιας εις ιερουσαλημ οιτινες εισιν μαρτυρες αυτου προς τον λαον
- 32 Zij riepen dan de ene dit, de andere wat anders; want de vergadering was verward en het meerder deel wist niet, om wat oorzaak zij samengekomen waren.
 And we are giving you the good news of the undertaking made to the fathers,
 και ημεις υμας ευαγγελιζομεθα την προς τους πατερας επαγγελιαν γενομενην οτι ταυτην ο θεος εκπεπληρωκεν τοις τεκνοις αυτων ημιν αναστησας ιησουν
- 33 En zij deden Alexander uit de schare voortkomen, alzo hem de Joden voortstieten. En Alexander gewenkt hebbende met de hand, wilde bij het volkverantwoording doen.
 Which God has now put into effect for our children, by sending Jesus; as it says in the second Psalm, You are my Son; this day I have given you being.
 ως και εν τω ψαλμω τω δευτερω γεγραπται υιος μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε
- 34 Maar als zij verstonden, dat hij een Jood was, werd er een stem van allen, roepende omtrent twee uren lang: Groot is de Diana der Efezeren!
 And about his coming back from the dead, never again to go to destruction, he has said these words, I will give you the holy and certain mercies of David.
 οτι δε ανεστησεν αυτον εκ νεκρων μηκετι μελλοντα υποστρεφειν εις διαφθοραν ουτως ειρηκεν οτι δωσω υμιν τα οσια δαβιδ τα πιστα
- 35 En als de stads schrijver de schare gestild had, zeide hij: Gij mannen van Efeze! wat mens is er toch, die niet weet, dat de stad der Efezeren de kerkbewaarderzij van de grote godin Diana, en van het beeld, dat uit den hemel gevallen is?
 Because he says in another Psalm, You will not let your Holy One see destruction.
 διο και εν ετερω λεγει ου δωσεις τον οσιον σου ιδειν διαφθοραν
- 36 Dewijl dan deze dingen onwedersprekelijk zijn, zo is het behoorlijk dat gij stil zijt, en niets onbedachts doet.
 Now David, having done God's work for his generation, went to sleep, and was put with his fathers, and his body came to destruction:
 δαβιδ μεν γαρ ιδια γενεα υπηρετησας τη του θεου βουλη εκοιμηθη και προσετεθη προς τους πατερας αυτου και ειδεν διαφθοραν
- 37 Want gij hebt deze mannen hier gebracht, die noch kerkrovers zijn, noch uw godin lasteren.
 But he, who was lifted up by God, did not see destruction.
 ον δε ο θεος ηγειρεν ουκ ειδεν διαφθοραν

- 38 Indien dan nu Demetrius, en die met hem van de kunst zijn, tegen iemand enige zaak hebben, de rechtsdagen worden gehouden, en er zijn stadhouders; laat henelkander verklagen.
And so, let it be clear to you, my brothers, that through this man forgiveness of sins is offered to you:
 γνωστον ουν εστω υμιν ανδρες αδελφοι οτι δια τουτου υμιν αφεσις αμαρτιων καταγγελλεται
- 39 En indien gij iets van andere dingen verzoekt, dat zal in een wettelijke vergadering beslecht worden.
And through him everyone who has faith is made free from all those things, from which the law of Moses was not able to make you free.
 και απο παντων ων ουκ ηδυνηθητε εν τω νομω μωσεως δικαιοθηναι εν τουτω πας ο πιστευων δικαιοται
- 40 Want wij staan in gevaar, dat wij van oproer zullen verklaagd worden om den dag van heden, alzo er geen oorzaak is, waardoor wij reden zullen kunnen geven van deze oploop. En dit gezegd hebbende, liet hij de vergadering gaan.
So take care that these words of the prophets do not come true for you;
 βλεπετε ουν μη επελθη εφ υμας το ειρημενον εν τοις προφηταις
- 1 Nadat nu het oproer gestild was, Paulus, de discipelen tot zich geroepen en gegroet hebbende, ging uit om naar Macedonie te reizen.
Now in Iconium they went together to the Synagogue of the Jews and gave such teaching that a great number of Jews and Greeks had faith.
 εγενετο δε εν ικονιω κατα το αυτο εισελθειν αυτους εις την συναγωγην των ιουδαιων και λαλησαι ουτως ωστε πιστευσαι ιουδαιων τε και ελληνων πολυ πληθος
- 2 En als hij die delen doorgereisd, en hen met vele redenen vermaand had, kwam hij in Griekenland.
But those Jews who had not the faith, made the minds of the Gentiles bitter against the brothers.
 οι δε απειθουντες ιουδαιοι επηγειραν και εκακωσαν τας ψυχας των εθνων κατα των αδελφων
- 3 En als hij aldaar drie maanden overgebracht had, en hem van de Joden lagen gelegd werden, als hij naar Syrie zoude varen, zo werd hij van zin weder te kerendoor Macedonie.
So they kept there for a long time, taking heart in the Lord, who gave witness to the word of his grace by causing signs and wonders to be done by their hands.
 ικανον μεν ουν χρονον διετριψαν παρρησιαζομενοι επι τω κυριω τω μαρτυρουντι τω λογω της χαριτος αυτου και διδοντι σημεια και τερατα γινεσθαι δια των χειρων αυτων
- 4 En hem vergezelschapte tot in Azie Sopater van Berea; en van de Thessalonicensen Aristarchus en Sekundus; en Gajus van Derbe, en Timotheus en van die van Azie Tychikus en Trofimus.
But there was a division among the people of the town; some were on the side of the Jews and some on the side of the Apostles.
 εσχισθη δε το πληθος της πολεως και οι μεν ησαν συν τοις ιουδαιοις οι δε συν τοις αποστολοις
- 5 Dezen, vooraf heengegaan zijnde, wachtten ons te Troas.
And when a violent attempt was made by the Gentiles and the Jews, with their rulers, to make an attack on them and have them stoned,
 ως δε εγενετο ορμη των εθνων τε και ιουδαιων συν τοις αρχουσιν αυτων υβρισαι και λιθοβολησαι αυτους
- 6 Wij nu scheepten af van Filippi na de dagen der ongehevelde broden, en kwamen in vijf dagen bij hen te Troas, alwaar wij ons zeven dagen onthielden.
Having got news of it, they went in flight to the towns of Lycaonia, Lystra, and Derbe, and the country round about:
 συνιδοντες κατεφυγον εις τας πολεις της λυκαονιας λυστραν και δερβην και την περιχωρον
- 7 En op den eersten dag der week, als de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, handelde Paulus met hen, zullende des anderen daags verreizen; en hij strekte zijne rede uit tot den middernacht.
And went on preaching the good news there.
 κακει ησαν ευαγγελιζομενοι
- 8 En er waren vele lichten in de opperzaal waar zij vergaderd waren.
And at Lystra there was a certain man, who from birth had been without the use of his feet, never having had the power of walking.
 και τις ανηρ εν λυστροις αδυνατος τοις ποσιν εκαθητο χωλος εκ κοιλιας μητρος αυτου υπαρχων ος ουδεποτε περιεπατηκει
- 9 En een zeker jongeling, met name Eutychus, zat in het venster en met een diepen slaap overvallen zijnde, alzo Paulus lang tot hen sprak, door den slaapnederstortende, viel van de derde zoldering nederwaarts, en werd dood opgenomen.
This man was giving ear to the preaching of Paul, who, looking at him, and seeing that he had faith to be made well,
 ουτος ηκουεν του παυλου λαλουντος ος ατενισας αυτω και ιδων οτι πιστιν εχει του σωθηναι
- 10 Doch Paulus, afgekomen zijnde, viel op hem, en hem omvangende, zeide hij: Weest niet beroerd; want zijn ziel is in hem.
Said in a loud voice, Get up on your feet. And, jumping up, he went walking about.
 επεν μεγαλη τη φωνη αναστηθι επι τους ποδας σου ορθος και ηλετο και περιεπατει

- 11 En als hij weder boven gegaan was, en brood gebroken en wat gegeten had, en lang, tot den dageraad toe, met hen gesproken had, vertrok hij alzo.
And when the people saw what Paul had done, they said in a loud voice, in the language of Lycaonia, The gods have come down to us in the form of men.
 οι δε οχλοι ιδοντες ο ποιησεν ο παυλος επηραν την φωνην αυτων λυκαονιστι λεγοντες οι θεοι ομοιωθεντες ανθρωποις κατεβησαν προς ημας
- 12 En zij brachten den knecht levende, en waren bovenmate vertroost.
And they gave the name of Jupiter to Barnabas, and to Paul that of Mercury, because he was the chief talker.
 εκαλουν τε τον μεν βαρναβαν δια τον δε παυλον ερμην επειδη αυτος ην ο ηγουμενος του λογου
- 13 Maar wij, vooruit naar het schip gegaan zijnde, voeren af naar Assus, waar wij Paulus zouden innemen; want hij had het alzo bevolen, en hijzelf zou te voetgaan.
And the priest of the image of Jupiter, which was before the town, took oxen and flowers to the doors of the town, and was about to make an offering with the people.
 ο δε ιερευς του διος του οντος προ της πολεως αυτων ταυρους και στεμματα επι τους πυλωνας ενεγκας συν τοις οχλοις ηθελεν θυειν
- 14 En als hij zich te Assus bij ons gevoegd had, namen wij hem in, en kwamen te Mitylene.
But when this came to the ears of the Apostles, Paul and Barnabas, they went running out among the people, parting their clothing, and crying out,
 ακουσαντες δε οι αποστολοι βαρναβας και παυλος διαρρηξαντες τα ιματια αυτων εισεπηδησαν εις τον οχλον κραζοντες
- 15 En van daar afgescheept zijnde, kwamen wij den volgenden dag tegen Chios over, en des anderen daags legden wij aan te Samos, en bleven te Trogyllion, enden dag daaraan kwamen wij te Milete.
Good people, why are you doing these things? We are men with the same feelings as you, and we give you the good news so that you may be turned away from these foolish things to the living God, who made the heaven and the earth and the sea and all things in them:
 και λεγοντες ανδρες τι ταυτα ποιειτε και ημεις ομοιοπαθεις εσμεν υμιν ανθρωποι ευαγγελιζομενοι υμας απο τουτων των ματαιων επιστρεφειν επι τον θεον τον ζωντα ος ποιησεν τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις
- 16 Want Paulus had voorgenomen Efeze voorbij te varen, opdat hij niet den tijd in Azie zou verslijten; want hij spoedde zich, om (zo het hem mogelijk ware) opden pinksterdag te Jeruzalem te zijn.
Who in the past let all nations go in the ways which seemed good to them.
 ος εν ταις παρωχημεναις γενεαις ειασεν παντα τα εθνη πορευεσθαι ταις οδοις αυτων
- 17 Maar hij zond van Milete naar Efeze, en hij ontbood de ouderlingen der Gemeente.
But he was not without witness, because he did good, and gave you rain from heaven and times of fruit, making your hearts full of food and joy.
 και τοι γε ουκ αμαρτυρον εαυτον αφηκεν αγαθοποιων ουρανοθεν ημιν υετους διδους και καιρους καρποφορους επιπλων τροφης και ευφοροσυνης τας καρδιας ημων
- 18 En als zij tot hem gekomen waren, zeide hij tot hen: Gijlieden weet, van den eersten dag af, dat ik in Azie ben aangekomen, hoe ik bij u den gansen tijd geweestben;
And even with these words, it was hard for them to keep the people from making an offering to them.
 και ταυτα λεγοντες μολις κατεπαυσαν τους οχλους του μη θυειν αυτοις
- 19 Dienende den Heere met alle ootmoedigheid, en vele tranen, en verzoekingen, die mij overkomen zijn door de lagen der Joden;
But some Jews came to that place from Antioch and Iconium, and got control over the people; and after stoning Paul, they had him pulled out of the town, taking him for dead.
 επηλθον δε απο αντιοχειας και ικονιου ιουδαιοι και πεισαντες τους οχλους και λιθασαντες τον παυλον εσυρον εξω της πολεως νομισαντες αυτον τεθναται
- 20 Hoe ik niets achtergehouden heb van hetgeen nuttig was, dat ik u niet zou verkondigd en u geleerd hebben, in het openbaar en bij de huizen;
But when the disciples came round him, he got up and went into the town: and the day after he went away with Barnabas to Derbe.
 κυκλωσαντων δε αυτον των μαθητων αναστας εισηλθεν εις την πολιν και τη επαυριον εξηλθεν συν τω βαρναβα εις δερβην
- 21 Betuigende, beiden Joden en Grieken, de bekering tot God en het geloof in onzen Heere Jezus Christus.
And having made a number of disciples through the preaching of the good news in that town, they went back to Lystra and Iconium and Antioch,
 ευαγγελισαμενοι τε την πολιν εκεινην και μαθητευσαντες ικανους υπεστρεψαν εις την λυστραν και ικονιον και αντιοχειαν
- 22 En nu ziet, ik, gebonden zijnde door den Geest, reis naar Jeruzalem, niet wetende, wat mij daar ontmoeten zal;
Making strong the souls of the disciples, saying to them that they were to keep the faith, and that we have to go through troubles of all sorts to come into the kingdom of God.
 επιστηριζοντες τας ψυχας των μαθητων παρακαλουντες εμμενειν τη πιστει και οτι δια πολλων θλιψεων δει ημας εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου
- 23 Dan dat de Heilige Geest van stad tot stad betuigt, zeggende, dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn.
And when they had made selection of some to be rulers in every church, and had given themselves to prayer and kept themselves from food, they put them into the care of the Lord in whom they had faith.
 χειροτονησαντες δε αυτοις πρεσβυτερος κατ εκκλησιαν προσευξαμενοι μετα νηστειων παρεθεντο αυτους τω κυριω εις ον πεπιστευκεισαν

- 24 Maar ik acht op geen ding, noch houde mijn leven dierbaar voor mijzelf, opdat ik mijn loop met blijdschap mag volbrengen, en den dienst, welken ik van den Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het Evangelie der genade Gods.
And they went through Pisidia and came to Pamphylia.
και διελθοντες την πισιδιαν ηλθον εις παμφυλιαν
- 25 En nu ziet, ik weet, dat gij allen, waar ik doorgestaan ben, predikende het Koninkrijk Gods, mijn aangezicht niet meer zien zult.
And, after preaching the word in Perga, they went down to Attalia;
και λαλησαντες εν περγη τον λογον κατεβησαν εις ατταλειαν
- 26 Daarom betuig ik ulieden op deze huidigen dag, dat ik rein ben van het bloed van u allen.
And from there they went by ship to Antioch, where they had been handed over to the grace of God for the work which they had not done.
κακειθεν απεπλευσαν εις αντιοχειαν οθεν ησαν παραδεδομενοι τη χαριτι του θεου εις το εργον ο εληρωσαν
- 27 Want ik heb niet achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al den raad Gods.
And when they came there, and had got the church together, they gave them an account of all the things which God had done through them, and how he had made open a door of faith to the Gentiles.
παραγενομενοι δε και συναγαγοντες την εκκλησιαν ανηγγειλαν οσα εποιησεν ο θεος μετ αυτων και οτι ηνοιξεν τοις εθνεσιν θυραν πιστεως
- 28 Zo hebt dan acht op uzelf en op de gehele kudde, over dewelke u de Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft, om de Gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.
And they were with the disciples there for a long time.
διετριβον δε εκει χρονον ουκ ολιγον συν τοις μαθηταις
- 1 En als het geschiedde, dat wij van hen gescheiden en afgevaren waren, zo liepen wij rechtuit en kwamen te Kos, en den dag daaraan te Rhodus, en van daar te Patara.
Now certain men came down from Judaea, teaching the brothers and saying that without circumcision, after the rule of Moses, there is no salvation.
και τινες κατελθοντες απο της ιουδαιας εδιδασκον τους αδελφους οτι εαν μη περιτεμνησθε τω εθει μουσεως ου δυνασθε σωθηναι
- 2 En een schip gevonden hebbende, dat naar Fenicie overvoer, gingen wij er in en voeren af.
And after Paul and Barnabas had had no little argument and discussion with them, the brothers made a decision to send Paul and Barnabas and certain others of them to the Apostles and the rulers of the church at Jerusalem about this question.
γενομενης ουν στασεως και συζητησεως ουκ ολιγης τω παυλω και τω βαρναβα προς αυτους εταξαν αναβαιναιν παυλον και βαρναβαν και τινας αλλους εξ αυτων προς τους αποστολους και πρεσβυτερο υς εις ιερουσαλημ περι του ζητηματος τουτου
- 3 En als wij Cyprus in het gezicht gekregen, en dat aan de linker hand gelaten hadden, voeren wij naar Syrie, en kwamen aan te Tyrus; want het schip zoude aldaar den last ontladen.
So they, being sent on their way by the church, went through Phoenicia and Samaria, giving news of the salvation of the Gentiles, to the great joy of all the brothers.
οι μεν ουν προπεμφθεντες υπο της εκκλησιας διηρχοντο την φοινικην και σαμαρειαν εκδιηγουμενοι την επιστροφην των εθνων και εποιουν χαραν μεγαλην πασιν τοις αδελφοις
- 4 En de discipelen gevonden hebbende, bleven wij daar zeven dagen; dewelke tot Paulus zeiden door den Geest, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem.
And when they came to Jerusalem, they had a meeting with the church and the Apostles and the rulers, and they gave an account of all the things which God had done through them.
παραγενομενοι δε εις ιερουσαλημ απεδεχθησαν υπο της εκκλησιας και των αποστολων και των πρεσβυτερων ανηγγειλαν τε οσα ο θεος εποιησεν μετ αυτων
- 5 Toen het nu geschiedde, dat wij deze dagen doorgebracht hadden, gingen wij uit, en reisden voort; en zij geleidden ons allen met vrouwen en kinderen totbuiten de stad; en aan den oever nederknielende, hebben wij gebeden.
But some of the Pharisees, who were of the faith, got up and said, It is necessary for these to have circumcision and to keep the law of Moses.
εξανεστησαν δε τινες των απο της αιρεσεως των φαρισαιων πεπιστευκοτες λεγοντες οτι δει περιτεμνειν αυτους παραγγελλειν τε τηρειν τον νομον μουσεως
- 6 En als wij elkander gegroet hadden, gingen wij in het schip; maar zij lieden keerden wederom, elk naar het zijne.
And the Apostles and the rulers of the church came together and gave thought to the question.
σνηχθησαν δε οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι ιδειν περι του λογου τουτου
- 7 Wij nu, de scheepvaart volbracht hebbende van Tyrus, kwamen aan te Ptolemais, en de broeders gegroet hebbende, bleven een dag bij hen.
And when there had been much discussion, Peter got up and said to them, My brothers, you have knowledge that some time back it was God's pleasure that by my mouth the good news might be given to the Gentiles so that they might have faith.
πολλης δε συζητησεως γενομενης αναστας πετρος ειπεν προς αυτους ανδρες αδελφοι υμεις επιστασθε οτι αφ ημερων αρχαιων ο θεος εν ημιν εξελεξατο δια του στοματος μου ακουσαι τα εθνη τον λογον του ευαγγελιου και πιστευσαι

- 8 En des anderen daags, Paulus en wij, die met hem waren, gingen van daar en kwamen te Cesarea; en gegaan zijnde in het huis van Filippus, den evangelist (dieeen was van de zeven), bleven wij bij hem.
And God, the searcher of hearts, was a witness to them, giving them the Holy Spirit even as he did to us;
και ο καρδιογνωστης θεος εμαρτυρησεν αυτοις δους αυτοις το πνευμα το αγιον καθως και ημιν
- 9 Deze nu had vier dochters, nog maagden, die profeteerden.
Making no division between them and us, but making clean their hearts by faith.
και ουδεν διεκρινεν μεταξυ ημων τε και αυτων τη πιστει καθαριασας τας καρδιας αυτων
- 10 En als wij daar vele dagen gebleven waren, kwam er een zeker profeet af van Judea, met name Agabus;
Why then are you testing God, by putting on the neck of the disciples a yoke so hard that not even our fathers or we were strong enough for it?
νυν ουν τι πειραζετε τον θεον επιθειναι ζυγον επι τον τραχηλον των μαθητων ον ουτε οι πατερες ημων ουτε ημεις ισχυσαμεν βαστασαι
- 11 En hij kwam tot ons, en nam den gordel van Paulus, en zichzelf hands en voeten gebonden hebbende, zeide: Dit zegt de Heilige Geest: Den man, wiens dezegordel is, zullen de Joden alzo te Jeruzalem binden, en overleveren in de handen der heidenen.
But we have faith that we will get salvation through the grace of the Lord Jesus in the same way as they.
αλλα δια της χαριτος κυριου ιησου χριστου πιστευομεν σωθηναι καθ ον τροπον κακεινοι
- 12 Als wij nu dit hoorden, baden beiden wij en die van die plaats waren, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem.
And all the people were quiet while Barnabas and Paul gave an account of the signs and wonders which God had done among the Gentiles by them.
εσηγησεν δε παν το πληθος και ηκουον βαρναβα και παυλου εξηγουμενων οσα εποιησεν ο θεος σημεια και τερατα εν τοις εθνεσιν δι αυτων
- 13 Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij, dat gij weent, en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor den Naam van den Heere Jezus.
And when they had come to an end, James, answering, said, My brothers, give ear to me:
μετα δε το σιγησαι αυτους απεκριθη ιακωβος λεγων ανδρες αδελφοι ακουσατε μου
- 14 En als hij zich niet liet afraden, hielden wij ons tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede.
Symeon has given an account of how God was first pleased to take from among the Gentiles a people for himself.
συμεων εξηγησατο καθως πρωτον ο θεος επεσκεψατο λαβειν εξ εθνων λαον επι τω ονοματι αυτου
- 15 En na die dagen maakten wij ons gereed, en gingen op naar Jeruzalem.
And this is in agreement with the words of the prophets, as it is said,
και τουτω συμφωνουσιν οι λογοι των προφητων καθως γεγραπται
- 16 En met ons gingen ook sommigen der discipelen van Cesarea, leidende met zich een zekeren Mnason, van Cyprus, een ouden discipel, bij dewelken wij zoudente huis liggen.
After these things I will come back, and will put up the tent of David which has been broken down, building up again its broken parts and making it complete:
μετα ταυτα αναστραψω και ανοικοδομησω την σκηνην δαβιδ την πεπτωκυιαν και τα κατεσκαμμενα αυτης ανοικοδομησω και ανορθωσω αυτην
- 17 En als wij te Jeruzalem gekomen waren, ontvingen ons de broeders blijdelijk.
So that the rest of men may make search for the Lord, and all the Gentiles on whom my name is named,
οπως αν εκζητησωσιν οι καταλοιποι των ανθρωπων τον κυριον και παντα τα εθνη εφ ους επικεκληται το ονομα μου επ αυτους λεγει κυριος ο ποιων ταυτα παντα
- 18 En den volgenden dag ging Paulus met ons in tot Jakobus; en al de ouderlingen waren daar gekomen.
Says the Lord, who has made these things clear from the earliest times.
γνωστα απ αιωνος εστιν τω θεω παντα τα εργα αυτου
- 19 En als hij hen gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God onder de heidenen door zijn dienst gedaan had.
For this reason my decision is, that we do not put trouble in the way of those who from among the Gentiles are turned to God;
διο εγω κρινω μη παρενοχλειν τοις απο των εθνων επιστρεφουσιν επι τον θεον
- 20 En zij, dat gehoord hebbende, loofden den Heere, en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder, hoevele duizenden van Joden er zijn, die geloven; en zij zijn allenijveraars van de wet.
But that we give them orders to keep themselves from things offered to false gods, and from the evil desires of the body, and from the flesh of animals put to death in ways against the law, and from blood.
αλλα επιστειλαι αυτοις του απεχεσθαι απο των αλισγηματων των ειδωλων και της πορνειας και του πνικτου και του αιματος

- 21 En zij zijn aangaande u bericht, dat gij al de Joden, die onder de heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende: dat zij de kinderen niet zouden besnijden, noch naar de wijze der wet wandelen.
For Moses, from times long past, has his preachers in every town, reading his law in the Synagogues every Sabbath.
μοωσις γαρ εκ γενεων αρχαιων κατα πολιν τους κηρυσσοντας αυτον χειρ εν ταις συναγωγαις κατα παν σαββατον αναγνωσκομενος
- 22 Wat is er dan te doen? Het is gans nodig, dat de menigte samenkome; want zij zullen horen, dat gij gekomen zijt.
Then it seemed good to the Apostles and the rulers and all the church, to send men from among them to Antioch with Paul and Barnabas; Judas, named Barsabbas, and Silas, chief men among the brothers:
τοτε εδοξεν τοις αποστολοις και τοις πρεσβυτεροις συν ολη τη εκκλησια εκλεξαμενους ανδρας εξ αυτων πεμψαι εις αντιοχειαν συν το παυλω και βαρναβα ιουδαν τον επικαλουμενον βαρσαβαν και σιλαν ανδρας ηγουμενους εν τοις αδελφοις
- 23 Doe dan hetgeen wij u zeggen: Wij hebben vier mannen, die een gelofte gedaan hebben.
And they sent a letter by them, saying, The Apostles and the older brothers, to the brothers who are of the Gentiles in Antioch and Syria and Cilicia, may joy be with you:
γραφαντες δια χειρος αυτων ταδε οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι και οι αδελφοι τοις κατα την αντιοχειαν και συριαν και κιλικιαν αδελφοις τοις εξ εθνων χαιρειν
- 24 Neem dezen tot u, en heilig u met hen, en doe de onkosten nevens hen, opdat zij het hoofd beschermen mogen; en alle mogen weten, dat er niets is aan hetgeen, waarvan zij, aangaande u, bericht zijn; maar dat gij also wandelt, dat gij ook zelve de wet onderhoudt.
Because we have knowledge that some who went from us have been troubling you with their words, putting your souls in doubt; to whom we gave no such order;
επειδη ηκουσαμεν οτι τινες εξ ημων εξελθοντες εταραξαν υμας λογοις ανασκευαζοντες τας ψυχας υμων λεγοντες περιτεμενεσθαι και τηρειν τον νομον οις ου διεστειλαμεθα
- 25 Doch van de heidenen, die geloven, hebben wij geschreven en goed gevonden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden, dan dat zij zich wachten van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij.
It seemed good to us, having come to an agreement together, to send these men to you, with our well loved Barnabas and Paul,
εδοξεν ημιν γενομενοις ομοθυμαδον εκλεξαμενους ανδρας πεμψαι προς υμας συν τοις αγαπητοις ημων βαρναβα και παυλω
- 26 Toen nam Paulus de mannen met zich, en den dag daaraan met hen geheiligd zijnde, ging hij in den tempel, en verkondigde, dat de dagen der heiliging vervuld waren, blijvende daar, totdat voor een iegelijk van hen de offerande opgeofferd was.
Men who have given up their lives for the name of our Lord Jesus Christ.
ανθρωποις παραδεδοκοσιν τας ψυχας αυτων υπερ του ονοματος του κυριου ημων ιησου χριστου
- 27 Als nu de zeven dagen zouden voleindigd worden, zagen hem de Joden van Azie in den tempel, en beroerden al het volk, en sloegen de handen aan hem,
And so we have sent Judas and Silas, who will say the same things to you themselves, by word of mouth.
απεσταλκαμεν ουν ιουδαν και σιλαν και αυτους δια λογου απαγγελλοντας τα αυτα
- 28 Roepende: Gij Israelietische mannen, komt te hulp! Deze is de mens, die tegen het volk, en de wet, en deze plaats allen man overal leert; en bovendien heeft hij ook Grieken in den tempel gebracht, en heeft deze heilige plaats ontheiligd.
For it seemed good to the Holy Spirit and to us, to put on you nothing more than these necessary things;
εδοξεν γαρ το αγιο πνευματι και ημιν μηδεν πλεον επιτιθεσθαι υμιν βαρος πλην των επαναγκες τουτων
- 29 Want zij hadden te voren Trofimius, den Efezier, met hem in de stad gezien, welken zij meenden, dat Paulus in den tempel gebracht had.
To keep from things offered to false gods, and from blood, and from things put to death in ways which are against the law, and from the evil desires of the body; if you keep yourselves from these, you will do well. May you be happy.
απεχεσθαι ειδωλοθυτων και αιματος και πνικτου και πορνειας εξ ων διατηρουντες εαυτους ευ πραξετε ερωσθε
- 30 En de gehele stad kwam in roer en het volk liep samen; en zij grepen Paulus, en trokken hem buiten den tempel; en terstond werden de deuren gesloten.
So they, being sent away, came down to Antioch, and having got the people together, they gave them the letter.
οι μεν ουν απολυθεντες ηλθον εις αντιοχειαν και συναγαγοντες το πληθος επεδωκαν την επιστολην
- 31 En als zij hem zochten te doden, kwam het gerucht tot den overste der bende, dat geheel Jeruzalem in verwarring was.
And after reading it, they were glad of its comfort.
αναγοντες δε εχαρησαν επι τη παρακλησει
- 32 Welke terstond krijgsknechten en hoofdmannen over honderd tot zich nam, en liep af naar hen toe. Zij nu, den oversten en de krijgsknechten ziende, hielden op van Paulus te slaan.
And Judas and Silas, who themselves were prophets, gave teaching to the brothers and made them strong in the faith.
ιουδας τε και σιλας και αυτοι προφηται οντες δια λογου πολλου παρεκαλεσαν τους αδελφους και επεστηριξαν

- 33 Toen naderde de overste en greep hem, en beval, dat men hem met twee ketenen zou binden; en vraagde, wie hij was, en wat hij gedaan had.
And when they had been there for some time, they were sent back in peace by the brothers to those who had sent them.
 ποιησαντες δε χρονον απελυθησαν μετ ειρηνης απο των αδελφων προς τους αποστολους
- 34 En onder de schare riep de ene dit, de andere wat anders. Doch als hij de zekerheid niet kon weten vanwege de beroerte, beval hij, dat men hem in delegerplaats zou brengen.
 []
 εδοξεν δε τω σιλα επιμειναι αυτου
- 35 En als hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het, dat hij van de krijgsknechten gedragen werd vanwege het geweld der schare.
But Paul and Barnabas kept on in Antioch, teaching and preaching the word of God, with a number of others.
 παυλος δε και βαρναβας διετριβον εν αντιοχεια διδασκοντες και ευαγγελιζομενοι μετα και ετερων πολλων τον λογον του κυριου
- 36 Want de menigte des volks volgde, al roepende: Weg met hem!
And after some days, Paul said to Barnabas, Let us go back and see the brothers in every town where we have given the word of God, and see how they are.
 μετα δε τινας ημερας ειπεν παυλος προς βαρναβαν επιστρεψαντες δη επισκεψομεθα τους αδελφους ημων κατα πασαν πολιν εν αις κατηγγειλαμεν τον λογον του κυριου πως εχουσιν
- 37 En als Paulus nu in de legerplaats zou geleid worden, zeide hij tot den overste: Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? En hij zeide: Kent gij Grieks?
And Barnabas had a desire to take with them John, named Mark.
 βαρναβας δε εβουλευσατο συμπαραλαβειν τον ιωαννην τον καλουμενον μαρκον
- 38 Zijt gij dan niet de Egyptenaar, die voor deze dagen oproer verwekte, en de vier duizend moordenaars naar de woestijn uitleidde?
But Paul was of the opinion that it was not right to take with them one who had gone away from them in Pamphylia, and had not gone on with the work.
 παυλος δε ηξιου τον αποστανατα απ αυτων απο παμφυλιας και μη συνελθοντα αυτοις εις το εργον μη συμπαραλαβειν τουτον
- 39 Maar Paulus zeide: Ik ben een Joods man van Tarsen, een burger van gene onvermaarde stad in Cilicie, en ik bid u, laat mij toe tot het volk te spreken.
And there was a sharp argument between them, so that they were parted from one another, and Barnabas took Mark with him and went by ship to Cyprus;
 εγενετο ουν παροξυσμος ωστε αποχωρισθηναι αυτοους απ αλληλων τον τε βαρναβαν παραλαβοντα τον μαρκον εκλευσαι εις κυπρον
- 40 En als hij het toegelaten had, Paulus, staande op de trappen, wenkte met de hand tot het volk; en als er grote stilte geworden was, sprak hij hen aan in deHebreeuwse taal, zeggende: Handelingen 22
But Paul took Silas and went away with the blessing of the brothers.
 παυλος δε επιλεξαμενος σιλαν εξηλθεν παραδοθεις τη χαριτι του θεου υπο των αδελφων
- 1 Mannen broeders en vaders, hoort mijn verantwoording, die ik tegenwoordig tot u doen zal.
And he came to Derbe and Lystra: and there was a certain disciple there named Timothy, whose mother was one of the Jews of the faith, but his father was a Greek;
 κατηντησεν δε εις δερβην και λυστραν και ιδου μαθητης τις ην εκει ονοματι τιμοθεος υιος γυναικος τινος ιουδαιας πιστης πατρος δε ελληνος
- 2 (Als zij nu hoorden, dat hij in de Hebreeuwse taal hen aansprak, hielden zij zich te meer stil. En hij zeide:)
Of whom the brothers at Lystra and Iconium had a high opinion.
 ος εμαρτυρειτο υπο των εν λυστροις και ικονιω αδελφων
- 3 Ik ben een Joods man, en te Tarsen in Cilicie geboren, opgevoed in deze stad, aan de voeten van Gamaliel onderwezen naar de bescheidenste wijze dervaderlijke wet, zijnde een ijveraar Gods, gelijkkerwijs gij allen heden zijt;
Paul had a desire for him to go with him, and he gave him circumcision because of the Jews who were in those parts: for they all had knowledge that his father was a Greek.
 τουτον ηθελησεν ο παυλος συν αυτω εξελθειν και λαβων περιετεμεν αυτον δια τους ιουδαιους τους οντας εν τοις τοποις εκεινοις ηδεισαν γαρ απαντες τον πατερα αυτου οτι ελλην υπηργεν
- 4 Die dezen weg vervolgd heb tot den dood, bindende en in de gevangenissen overleverende beiden mannen en vrouwen.
And on their way through the towns, they gave them the rules which had been made by the Apostles and the rulers of the church at Jerusalem, so that they might keep them.
 ως δε διεπορευοντο τας πολεις παρεδιδουν αυτοις φυλασσειν τα δογματα τα κεκριμενα υπο των αποστολων και των πρεσβυτερων των εν ιερουσαλημ
- 5 Gelijk mij ook de hogepriester getuige is, en de gehele raad der ouderlingen; van dewelke ik ook brieven genomen hebbende tot de broeders, ben naarDamaskus gereisd, om ook degenen, die daar waren, gebonden te brengen naar Jeruzalem, opdat zij gestraft zouden worden.
So the churches were made strong in the faith and were increased in number every day.
 αι μεν ουν εκκλησιαι εστερευοντο τη πιστει και επερισσεον τω αριθμω καθ ημεραν

- 6 Maar het geschiedde mij, als ik reisde, en Damaskus genaakte, omtrent den middag, dat snellijk uit den hemel een groot licht mij rondom omscheen.
And after they had gone through the land of Phrygia and Galatia, the Holy Spirit did not let them take the word into Asia;
 διελθοντες δε την φρυγιαν και την γαλατικην χωραν κωλυθεντες υπο του αγιου πνευματος λαλησαι τον λογον εν τη ασια
- 7 En ik viel ter aarde, en ik hoorde een stem, tot mij zeggende: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?
And having come to Mysia, they made an attempt to go into Bithynia, but the Spirit of Jesus did not let them;
 ελθοντες κατα την μυσιαν επειραζον κατα την βιθυνιαν πορευεσθαι και ουκ ειασεν αυτους το πνευμα
- 8 En ik antwoordde: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide tot mij: Ik ben Jezus, de Nazarener, Welken gij vervolgt.
And going past Mysia, they came down to Troas.
 παρελθοντες δε την μυσιαν κατεβησαν εις τρωαδα
- 9 En die met mij waren, zagen wel het licht, en werden zeer bevreesd; maar de stem Desgenen, Die tot mij sprak, hoorden zij niet.
And Paul had a vision in the night; a man of Macedonia came, requesting him, and saying, Come over into Macedonia and give us help.
 και οραμα δια της νυκτος ωφθη τω παυλω ανηρ τις ην μακεδων εστος παρακαλων αυτον και λεγων διαβας εις μακεδονιαν βοηθησον ημιν
- 10 En ik zeide: Heere! wat zal ik doen? En de Heere zeide tot mij: Sta op, en ga heen naar Damaskus; en aldaar zal met u gesproken worden, van al hetgeen ugeordineerd is te doen.
And when he had seen the vision, straight away we made the decision to go into Macedonia, for it seemed certain to us that God had sent us to give the good news to them.
 ως δε το οραμα ειδεν ευθεως εξητησαμεν εξελθειν εις την μακεδονιαν συμβιβαζοντες οτι προσκεκληται ημας ο κυριος ευαγγελισασθαι αυτους
- 11 En als ik vanwege de heerlijkheid deszelfs lichts niet zag, zo werd ik bij de hand geleid van degenen, die met mij waren, en kwam te Damaskus.
So, from Troas we went straight by ship to Samothrace and the day after to Neapolis;
 αναχθεντες ουν απο της τρωαδος ευθυδρομησαμεν εις σαμοθρακην τη τε επιουση εις νεαπολιν
- 12 En een zekere Ananias, een godvruchtig man naar de wet, goede getuigenis hebbende van al de Joden, die daar woonden,
And from there to Philippi, which is the most important town of Macedonia and a Roman colony: and we were there for some days.
 εκειθεν τε εις φιλιππους ητις εστιν πρωτη της μεριδος της μακεδονιας πολις κολωνια ημεν δε εν ταυτη τη πολει διατριβοντες ημερας τινας
- 13 Kwam tot mij, en bij mij staande, zeide tot mij: Saul, broeder, word weder ziende! En ter zelfder ure werd ik ziende op hem.
And on the Sabbath we went outside the town, by the river, where we had an idea that there would be a place of prayer; and, being seated, we had talk with the women who had come together.
 τη τε ημερα των σαββατων εξηλθομεν εξω της πολεως παρα ποταμον ου ενομιζετο προσευχη ειναι και καθισαντες ελαουμεν ταις συνελθουσαις γυναιξιν
- 14 En hij zeide: De God onzer vaderen heeft u te voren verordineerd, om Zijn wil te kennen, en den Rechtvaardige te zien, en de stem uit Zijn mond te horen.
And a certain woman named Lydia, a trader in purple cloth of the town of Thyatira, and a God-fearing woman, gave ear to us: whose heart the Lord made open to give attention to the things which Paul was saying.
 και τις γυνη ονοματι λυδια πορφυροπωλις πολεως θυατειρων σεβομενη τον θεον ηκουεν ης ο κυριος διηνοιξεν την καρδιαν προσεchein τοις λαλουμενοις υπο του παυλου
- 15 Want gij zult Hem getuige zijn bij alle mensen, van hetgeen gij gezien en gehoord hebt.
And when she and her family had had baptism, she made a request to us, saying, If it seems to you that I am true to the Lord, come into my house and be my guests. And she made us come.
 ως δε εβαπτισθη και ο οικος αυτης παρεκαλεσεν λεγουσα ει κεκρικατε με πιστην τω κυριω ειναι εισελθοντες εις τον οικον μου μεινατε και παρεβιασατο ημας
- 16 En nu, wat vertoeft gij? Sta op, en laat u dopen, en uw zonden afwassen, aanroepende den Naam des Heeren.
And when we were going to the place of prayer, we came across a girl with a spirit which gave knowledge of the future, whose masters made great profit from her power.
 εγενετο δε πορευομενων ημων εις προσευχην παιδισκην τινα εχουσαν πνευμα πυθωνος απαντησαι ημιν ητις εργασιαν πολλην παρειχεν τοις κυριοις αυτης μαντευομενη
- 17 En het gebeurde mij, als ik te Jeruzalem wedergekeerd was, en in den tempel bad, dat ik in een vertrekking van zinnen was;
She came after Paul and us, crying out and saying, These men are the servants of the Most High God, who are giving you news of the way of salvation.
 αυτη κατακολουθησασα τω παυλω και ημιν εκραζεν λεγουσα ουτοι οι ανθρωποι δουλοι του θεου του υψιστου εισιν οιτινες καταγγελλουσιν ημιν οδον σωτηριας
- 18 En dat ik Hem zag, en Hij tot mij zeide: Spoed u, en ga in der haast uit Jeruzalem; want zij zullen uw getuigenis van Mij niet aannemen.
And this she did on a number of days. But Paul was greatly troubled and, turning, said to the spirit, I give you orders in the name of Jesus Christ, to come out of her. And it came out that very hour.
 τουτο δε εποιει επι πολλας ημερας διαπονηθεις δε ο παυλος και επιστρεψας τω πνευματι ειπεν παραγγελλω σοι εν τω ονοματι ιησου χριστου εξελθειν απ αυτης και εξηλθεν αυτη τη ωρα

- 19 En ik zeide: Heere, zij weten, dat ik in de gevangenis wierp, en in de synagogen geselde, die in U geloofden;
But when her masters saw that their hope of profit was gone, they took Paul and Silas, pulling them into the market-place before the rulers;
ιδόντες δε οι κυριοι αυτης οτι εξηλθεν η ελπις της εργασιας αυτων επιλαβομενοι τον παυλον και τον σιλαν ειλκυσαν εις την αγοραν επι τους αρχοντας
- 20 En toen het bloed van Stefanus, Uw getuige, vergoten werd, dat ik daar ook bij stond, en mede een welbehagen had in zijn dood, en de klederen bewaardedergenen, die hem doodden.
And when they had taken them before the authorities, they said, These men, who are Jews, are greatly troubling our town;
και προσαγαγοντες αυτους τοις στρατηγοις ειπον ουτοι οι ανθρωποι εκταρασσουν ημων την πολιν ιουδαιοι υπαρχοντες
- 21 En Hij zeide tot mij: Ga heen; want Ik zal u ver tot de heidenen afzenden.
Teaching rules of living which it is not right for us to have or to keep, being Romans.
και καταγγελουσιν εθι α ουκ εξεστιν ημιν παραδεχεσθαι ουδε ποιειν ρωμαιοις ουσιν
- 22 Zij hoorden hem nu tot dit woord toe; en zij verhieven hun stem, zeggende: Weg van de aarde met zulk een, want het is niet behoorlijk, dat hij leve.
And the people made an attack on them all together: and the authorities took their clothing off them, and gave orders for them to be whipped.
και συνεπεστη ο οχλος κατ αυτων και οι στρατηγοι περιρρηξαντες αυτων τα ιματια εκελεον ραβδιζειν
- 23 En als zij riepen, en de klederen van zich smeten, en stof in de lucht wierpen,
And when they had given them a great number of blows, they put them in prison, giving orders to the keeper of the prison to keep them safely:
πολλας τε επιθεντες αυτοις πληγας εβαλον εις φυλακην παραγγειλαντες τω δεσμοφυλακι ασφαλωσ τηρειν αυτους
- 24 Zo beval de overste, dat men hem in de legerplaats zou brengen, en zeide, dat men hem met geselen onderzoeken zou, opdat hij verstaan mocht, om watoorzaak zij also over hem riepen.
And he, having such orders, put them into the inner prison with chains on their feet.
ος παραγγελιαν τοιαυτην ειληφως εβαλεν αυτους εις την εσωτεραν φυλακην και τους ποδας αυτων ησφαλισατο εις το ξυλον
- 25 En alzo zij hem met de riemen uitrekten, zeide Paulus tot den hoofdman over honderd, die daar stond: Is het ulieden geoorloofd een Romeinsen mens, en dienonveroordeeld, te geselen?
But about the middle of the night, Paul and Silas were making prayers and songs to God in the hearing of the prisoners;
κατα δε το μεσονυκτιον παυλος και σιλας προσευχομενοι υμνουν τον θεον επηκροωντο δε αυτων οι δεσμοι
- 26 Als nu de hoofdman over honderd dat hoorde, ging hij toe, en boodschapte het den overste, zeggende: Zie, wat gij te doen hebt; want deze mens is een Romein.
And suddenly there was an earth-shock, so that the base of the prison was moved: and all the doors came open, and everyone's chains came off.
αφω δε σεισμος εγενετο μεγας ωστε σαλευθησαν τα θεμελια του δεσμοτηριου ανεωχθησαν τε παραρημα αι θυραι πασαι και παντων τα δεσμα ανεθη
- 27 En de overste kwam toe, en zeide tot hem: Zeg mij, zijt gij een Romein? En hij zeide: Ja.
And the keeper, coming out of his sleep, and seeing the prison doors open, took his sword and was about to put himself to death, fearing that the prisoners had got away.
εξυπνος δε γενομενος ο δεσμοφυλαξ και ιδων ανεωγμενας τας θυρας της φυλακης στασαμενος μαχαιραν εμελλεν εαυτον αναρειν νομιζων εκπεφυγεναι τους δεσμιους
- 28 En de overste antwoordde: Ik heb dit burgerrecht voor een grote som gelds verkregen. En Paulus zeide: Maar ik ben ook een burger geboren.
But Paul said in a loud voice, Do yourself no damage, for we are all here.
εφωνησεν δε φωνη μεγαλη ο παυλος λεγων μηδεν πραξης σεαυτω κακον απαντες γαρ εσμεν ενθαδε
- 29 Terstond dan lieten zij van hem af, die hem zouden onderzocht hebben. En de overste werd ook bevreesd, toen hij verstond, dat hij een Romein was, en dat hij hem had gebonden.
And he sent for lights and came rushing in and, shaking with fear, went down on his face before Paul and Silas,
αιτησας δε φωτα εισεπηδησεν και εντρομος γενομενος προσεπεσεν τω παυλω και τω σιλα
- 30 En des anderen daags, willende de zekerheid weten, waarom hij van de Joden beschuldigd werd, maakte hij hem los van de banden, en beval, dat de overpriesters en hun gehele raad zouden komen;
en Paulus afgebracht hebbende, stelde hij hem voor hen.
And took them out and said, Sirs, what have I to do to get salvation?
και προαγαγων αυτους εξω εφη κυριοι τι με δει ποιειν ινα σωθω
- 1 En Paulus, de ogen op den raad houdende, zeide: Mannen broeders! ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op dezen dag.
Now when they had gone through Amphipolis and Apollonia they came to Thessalonica, where there was a Synagogue of the Jews:
διοδευσαντες δε την αμφιπολιν και απολλωνιαν ηλθον εις θεσσαλονικην οπου ην η συναγωγη των ιουδαιων

- 2 Maar de hogepriester Ananias beval dengenen, die bij hem stonden, dat zij hem op den mond zouden slaan.
And Paul, as he generally did, went in to them, and on three Sabbath days had discussions with them from the holy Writings,
κατα δε το ειωθος τω παυλω εισηλθεν προς αυτους και επι σαββατα τρια διελεγετο αυτοις απο των γραφων
- 3 Toen zeide Paulus tot hem: God zal u slaan, gij gewitte wand! Zit gij ook om mij te oordelen naar de wet, en beveelt gij, tegen de wet, dat men mij zal slaan?
Saying to them clearly and openly that Christ had to be put to death and come back to life again; and that this Jesus, whom, he said, I am preaching to you, is the Christ.
διανοιγων και παρατιθεμενος οτι τον χριστον εδει παθειν και αναστηναι εκ νεκρων και οτι ουτος εστιν ο χριστος ιησους ον εγω καταγγελλω υμιν
- 4 En die daarbij stonden, zeiden: Scheldt gij den hogepriester Gods?
And some of them had faith, and were joined to Paul and Silas; and a number of the God-fearing Greeks, and some of the chief women.
και τινες εξ αυτων επειστησαν και προσεκληρωθησαν τω παυλω και τω σιλα των τε σεβομενων ελληνων πολυ πληθος γυναικων τε των πρωτων ουκ ολιγα
- 5 En Paulus zeide: Ik wist niet, broeders! dat het de hogepriester was; want er is geschreven: Den overste uws volks zult gij niet vloeken.
But the Jews, being moved with envy, took with them certain low persons from among the common people, and getting together a great number of people, made an outcry in the town, attacking the house of Jason with the purpose of taking them out to the people.
ζηλωσαντες δε οι απειθουντες ιουδαιοι και προσλαβομενοι των αγοραιων τινας ανδρας πονηρους και οχλοποιησαντες εθορυβουν την πολιν επισταντες τε τη οικια ιασονος εξητουν αυτους αγαγειν εις τον δημον
- 6 En Paulus wetende dat het ene deel was van de Sadduceen, en het andere van de Farizeen, riep in den raad: Mannen broeders, ik ben een Farizeer, eensFarizeers zoon; ik word over de hoop en opstanding der doden geoordeeld.
And when they were not able to get them, they took Jason and some of the brothers by force before the rulers of the town, crying, These men, who have made trouble all over the world have now come here;
μη ευροντες δε αυτους εσυρον τον ιασονα και τινας αδελφους επι τους πολιταρχας βοωντες οτι οι την οικουμενην αναστατωσαντες ουτοι και ενθαδε παρεισιν
- 7 En als hij dit gesproken had, ontstond er tweedracht tussen de Farizeen en de Sadduceen, en de menigte werd verdeeld.
Whom Jason has taken into his house: and they are acting against the orders of Caesar, saying that there is another king, Jesus.
ους υποδεδεκται ιασων και ουτοι παντες απεναντι των δογματων καισαρος πραττουσιν βασιλεα λεγοντες ετερον ειναι ιησου
- 8 Want de Sadduceen zeggen, dat er geen opstanding is, noch engel, noch geest, maar de Farizeen belijden het beide.
And hearing these things the people and the rulers of the town were troubled.
εταραξαν δε τον οχλον και τους πολιταρχας ακουοντας ταυτα
- 9 En er geschiedde een groot geroep; en de Schriftgeleerden van de zijde der Farizeen stonden op, en streden, zeggende: Wij vinden geen kwaad in dezen mens; en indien een geest tot hem gesproken heeft, of een engel, laat ons tegen God niet strijden.
And having made Jason and the others give an undertaking to keep the peace, they let them go.
και λαβοντες το ικανον παρα του ιασονος και των λοιπων απελυσαν αυτους
- 10 En als er grote tweedracht ontstaan was, de overste, vrezende, dat Paulus van hen verscheurd mocht worden, gebod, dat het krijgsvolk zou afkomen, en hemuit het midden van hen wegrukken, en in de legerplaats brengen.
And the brothers straight away sent Paul and Silas away by night to Beroea: and they, when they came there, went to the Synagogue of the Jews.
οι δε αδελφοι ευθεως δια της νυκτος εξεπεμψαν τον τε παυλον και τον σιλαν εις βεροιαν οιτινες παραγενομενοι εις την συναγωγην των ιουδαιων απηεσαν
- 11 En den volgenden nacht stond de Heere bij hem, en zeide: Heb goeden moed, Paulus, want gelijk gij te Jeruzalem van Mij betuigd hebt alzo moet gij ook teRome getuigen.
Now these were more noble than the Jews of Thessalonica, for they gave serious attention to the word, searching in the holy Writings every day, to see if these things were so.
ουτοι δε ησαν ευγενεστεροι των εν θεσσαλονικη οιτινες εδεξαντο τον λογον μετα πασης προθυμιας το καθ ημεραν ανακρινοντες τας γραφας ει εχει ταυτα ουτως
- 12 En als het dag geworden was, maakten sommigen van de Joden een samenrotting, en vervloekten zichzelf, zeggende, dat zij noch eten noch drinken zouden, totdat zij Paulus zouden gedood hebben.
And a number of them had faith, and no small number of the Greek women of high position and of the men.
πολλοι μεν ουν εξ αυτων επιστευσαν και των ελληνιδων γυναικων των ευσημωνων και ανδρων ουκ ολιγοι
- 13 En zij waren meer dan veertig, die dezen eed te zamen gedaan hadden;
But when the Jews of Thessalonica had news that Paul was preaching the word at Beroea, they came there, troubling the people and working them up.
ως δε εγνωσαν οι απο της θεσσαλονικης ιουδαιοι οτι και εν τη βεροια κατηγγελη υπο του παυλου ο λογος του θεου ηλθον κακει σαλευοντες τους οχλους

- 14 Dewelke gingen tot de overpriesters en de ouderlingen, en zeiden: Wij hebben ons zelve met vervloeking vervloekt, niets te zullen nuttigen, totdat wij Paulus zullen gedood hebben.
So the brothers sent Paul straight away to the sea: but Silas and Timothy kept there still.
ευθεως δε τοτε τον παυλον εξαπεστειλαν οι αδελφοι πορευεσθαι ως επι την θαλασσαν υπεμενον δε ο τε σιλας και ο τιμοθεος εκει
- 15 Gij dan nu, laat den overste weten met den raad, dat hij hem morgen tot u afbrengt, alsof gij nadere kennis zoudt nemen van zijn zaken; en wij zijn bereid hem om te brengen, eer hij bij u komt.
But those who went with Paul took him as far as Athens, and then went away, with orders from him to Silas and Timothy to come to him quickly.
οι δε καθιστωντες τον παυλον ηγαγον αυτον εως αθηνων και λαβοντες εντολην προς τον σιλαν και τιμοθεον ινα ως ταχιστα ελθωσιν προς αυτον εξηεσαν
- 16 En als de zoon van Paulus' zuster deze lage gehoord had, kwam hij daar, en ging in de legerplaats, en boodschapte het Paulus.
Now while Paul was waiting for them at Athens, his spirit was troubled, for he saw all the town full of images of the gods.
εν δε ταις αθηναις εκδεχομενου αυτους του παυλου παρωξυνετο το πνευμα αυτου εν αυτω θεωρουντι κατειδωλον ουσαν την πολιν
- 17 En Paulus riep tot zich een van de hoofdmannen over honderd, en zeide: Leid dezen jongeling heen tot den overste; want hij heeft hem wat te boodschappen.
So he had discussions in the Synagogue with the Jews and God-fearing Gentiles, and every day in the market-place with those who were there.
διελεγετο μεν ουν εν τη συναγωγη τοις ιουδαιοις και τοις σεβομενοις και εν τη αγορα κατα πασαν ημεραν προς τους παρατυγχανοντας
- 18 Deze dan nam hem en bracht hem tot den overste, en zeide: Paulus, de gevangene, heeft mij tot zich geroepen, en begeerd, dat ik dezen jongeling tot u zoubrengen, die u wat heeft te zeggen.
And some of those who were supporters of the theories of the Epicureans and the Stoics, had a meeting with him. And some said, What is this talker of foolish words saying? And others, He seems to be a preacher of strange gods: because he was preaching of Jesus and his coming back from the dead.
τινες δε των επικουρειων και των στωικων φιλοσοφων συνεβαλλον αυτω και τινες ελεγον τι αν θελοι ο σπερμολογος ουτος λεγειν οι δε ξενων δαιμονιων δοκει καταγγελευς ιναι οτι τον ιησουν και τη ν αναστασιν αυτους ευηγγελιζετο
- 19 De overste nu nam hem bij de hand, en bezijden gegaan zijnde, vroeg hij: Wat is het dat gij mij hebt te boodschappen?
And they took him to Mars' Hill, saying, Will you make clear to us what is this new teaching of yours?
επιλαβομενοι τε αυτου επι τον αρειον παγον ηγαγον λεγοντες δυναμεθα γνωναι τις η καινη αυτη η υπο σου λαλουμενη διδαχη
- 20 En hij zeide: De Joden zijn overeengekomen, om van u te begeren, dat gij Paulus morgen in den raad zoudt afbrengen, alsof zij iets van hem nader zouden onderzoeken.
For you seem to us to say strange things, and we have a desire to get the sense of them.
ξενιζοντα γαρ τινα εισφερεις εις τας ακοας ημων βουλομεθα ουν γνωναι τι αν θελοι ταυτα ιναι
- 21 Doch geloof hen niet; want meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, welke zichzelf met een vervloeking verbonden hebben noch te eten noch te drinken, totdat zij hem zullen omgebracht hebben; en zij zijn nu gereed, verwachtende de toezegging van u.
(Now all the Athenians and the men from other lands who come there were giving all their time to talking or hearing of anything new.)
αθηναιοι δε παντες και οι επιδημουντες ξενοι εις ουδεν ετερον ευκαιρουν η λεγειν τι και ακουειν καινοτερον
- 22 De overste dan liet den jongeling gaan, hem gebiedende: Zeg niemand voort, dat gij mij zulks geopenbaard hebt.
And Paul got to his feet on Mars' Hill and said, O men of Athens, I see that you are overmuch given to fear of the gods.
σταθεις δε ο παυλος εν μεσω του αρειου παγου εφη ανδρες αθηναιοι κατα παντα ως δεισιδαιμονεστερους υμας θεωρω
- 23 En zekere twee van de hoofdmannen over honderd tot zich geroepen hebbende, zeide hij: Maakt tweehonderd krijgsknechten gereed, opdat zij naar Cesareatrekken, en zeventig ruiters, en tweehonderd schutters, tegen de derde ure des nachts;
For when I came by, I was looking at the things to which you give worship, and I saw an altar with this writing on it, TO THE GOD OF WHOM THERE IS NO KNOWLEDGE. Now, what you, without knowledge, give worship to, I make clear to you.
διερχομενος γαρ και αναθεωρων τα σεβασματα υμων ευρον και βωμον εν ω επεγεγραπτο αγνωστω θεω ον ουν αγνοουντες ευσεβειτε τουτον εγω καταγγελλω υμιν
- 24 En laat ze zadel beesten bestellen, opdat zij Paulus daarop zetten, en behouden overbrengen tot den stadhouder Felix.
The God who made the earth and everything in it, he, being Lord of heaven and earth, is not housed in buildings made with hands;
ο θεος ο ποιησας τον κοσμον και παντα τα εν αυτω ουτος ουρανον και γης κυριος υπαρχων ουκ εν χειροποιητοις ναοις κατοικει
- 25 En hij schreef een brief, hebbende dezen inhoud:
And he is not dependent on the work of men's hands, as if he had need of anything, for he himself gives to all life and breath and all things;
ουδε υπο χειρων ανθρωπων θεραπευεται προσδεομενος τινος αυτος διδους πασιν ζωην και πνοην κατα παντα

- 26 Claudius Lysias aan den machtigsten stadhouder Felix groetenis.
And he has made of one blood all the nations of men living on all the face of the earth, ordering their times and the limits of their lands,
 εποιησεν τε εξ ενος αιματος παν εθνος ανθρωπων κατοικειν επι παν το προσωπον της γης ορισας προτεταγμενους καιρους και τας οροθεσιαις της κατοικιας αυτων
- 27 Alzo deze man van de Joden gegrepen was, en van hen omgebracht zou geworden zijn, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, en heb hem hunontnomen, bericht zijnde, dat hij een Romein is.
So that they might make search for God, in order, if possible, to get knowledge of him and make discovery of him, though he is not far from every one of us:
 ζητειν τον κυριον ει αρα γε ψηλαφησειαν αυτον και ευροιεν καιτοιγε ου μακραν απο ενος εκαστου ημων υπαρχοντα
- 28 En willende de zaak weten, waarover zij hem beschuldigden, bracht ik hem af in hun raad;
For in him we have life and motion and existence; as certain of your verse writers have said, For we are his offspring.
 εν αυτω γαρ ζωμεν και κινουμεθα και εσμεν ως και τινες των καθ υμας ποιητων ειρηκασιν του γαρ και γενος εσμεν
- 29 Welken ik bevond beschuldigd te worden over vragen hunner wet; maar geen beschuldiging tegen hem te zijn, die den dood of banden waardig is.
If then we are the offspring of God, it is not right for us to have the idea that God is like gold or silver or stone, formed by the art or design of man.
 γενος ουν υπαρχοντες του θεου ουκ οφειλομεν νομιζειν χρυσω η αργυρω η λιθω χαραγματι τεχνης και ενθυμησεως ανθρωπου το θειον ειναι ομοιον
- 30 En als mij te kennen gegeven was, dat van de Joden een lage tegen deze man gelegd zou worden, zo heb ik hem terstond aan u gezonden; gebiedende ook denbeschuldigders voor u te zeggen, hetgeen zij tegen hem hadden. Vaarwel.
Those times when men had no knowledge were overlooked by God; but now he gives orders to all men in every place to undergo a change of heart:
 τους μεν ουν χρονους της αγνοιας υπεριδων ο θεος τα νυν παραγγελλει τοις ανθρωποις πασιν πανταχου μετανοειν
- 31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus, en brachten hem des nachts tot Antipatris.
Because a day has been fixed in which all the world will be judged in righteousness by the man who has been marked out by him for this work; of which he has given a sign to all men by giving him back from the dead.
 διοτι εστησεν ημεραν εν η μελλει κρινειν την οικουμενην εν δικαιοσυνη εν ανδρι ω ωρισεν πιστιν παρασχων πασιν αναστησας αυτον εκ νεκρων
- 32 En des anderen daags, latende de ruiters met hem trekken, keerden zij wederom naar de legerplaats.
Now on hearing about the coming back from death, some of them made sport of it, but others said, Let us go more fully into this another time.
 ακουσαντες δε αναστασιν νεκρων οι μεν εγλευαζον οι δε ειπον ακουσομεθα σου παλιν περι τουτου
- 33 Dewelken als zij te Cesarea gekomen waren, en den brief den stadhouder overgeleverd hadden, hebben zij ook Paulus voor hem gesteld.
And so Paul went away from among them.
 και ουτως ο παυλος εξηλθεν εκ μεσου αυτων
- 34 En de stadhouder, den brief gelezen hebbende, vraagde, uit wat provincie hij was; en verstaande, dat hij van Cilicie was,
But some men gave him their support: among whom was Dionysius the Areopagite, and a woman named Damaris, and others with them.
 τινες δε ανδρες κολληθεντες αυτω επιστευσαν εν ος και διονυσιος ο αρεοπαγιτης και γυνη ονοματι δαμαρις και ετεροι συν αυτοις
- 1 En vijf dagen daarna kwam de hogepriester Ananias af met de ouderlingen, en een zekeren voorspraak, genaamd Tertullus, dewelke verschenen voor denstadhouder tegen Paulus.
After these things, he went away from Athens, and came to Corinth.
 μετα δε ταυτα χωρισθεις ο παυλος εκ των αθηνων ηλθεν εις κορινθον
- 2 En als hij geroepen was, begon Tertullus hem te beschuldigen, zeggende:
And there he came across a certain Jew named Aquila, a man of Pontus by birth, who not long before had come from Italy with his wife Priscilla, because Claudius had given orders that all Jews were to go away from Rome: and he came to them;
 και ευρων τινα ιουδαιον ονοματι ακυλαν ποντικον τω γενει προσφατως εληλυθοτα απο της ιταλιας και πρισκυλλαν γυναικα αυτου δια το διατεταχεναι κλαυδιον χωριζεσθαι παντας τους ιουδαιους εκ της ρωμης προσηλθεν αυτοις
- 3 Dat wij grote vrede door u bekomen, en dat vele loffelijke diensten deze volke geschieden door uw voorzichtigheid, machtigste Felix, nemen wij ganselijk enoveral met alle dankbaarheid aan.
And because he was of the same trade, he was living with them, and they did their work together; for by trade they were tent-makers.
 και δια το ομοτεχνον ειναι εμενεν παρ αυτοις και ειργαζετο ησαν γαρ σκηνοποιοι την τεχνην
- 4 Maar opdat ik u niet lang ophoude, ik bid u, dat gij ons, naar uw bescheidenheid, kortelijk hoort.
And every Sabbath he had discussions in the Synagogue, turning Jews and Greeks to the faith.
 διελεγετο δε εν τη συναγωγη κατα παν σαββατον επειθεν τε ιουδαιους και ελληνας

- 5 Want wij hebben dezen man bevonden te zijn een pest, en een, die oproer verwekt onder al de Joden, door de ganse wereld, en een oppersten voorstandervan de sekte der Nazarenen.
 And when Silas and Timothy came down from Macedonia, Paul was completely given up to the word, preaching to the Jews that the Christ was Jesus.
 ως δε κατηλθον απο της μακεδονιας ο τε σιλας και ο τιμοθεος συνειχτο τω πνευματι ο παυλος διαμαρτυρομενος τοις ιουδαιοις τον χριστον ιησουν
- 6 Die ook gepoogd heeft den tempel te ontheiligen, welken wij ook gegrepen hebben, en naar onze wet hebben willen oordelen.
 And when they put themselves against him, and said evil words, he said, shaking his clothing, Your blood be on your heads, I am clean: from now I will go to the Gentiles.
 αντιτασσομενων δε αυτων και βλασφημουτων εκτιναξαμενος τα ιματια ειπεν προς αυτους το αιμα υμων επι την κεφαλην υμων καθαρος εγω απο του νυν εις τα εθνη πορευσομαι
- 7 Maar Lysias, de overste, daarover komende, heeft hem met groot geweld uit onze handen weggebracht;
 And moving from there, he went into the house of a man named Titus Justus, a God-fearing man, whose house was very near the Synagogue.
 και μεταβας εκειθεν ηλθεν εις οικιαν τινος ονοματι ιουστου σεβομενου τον θεον ου η οικια ην συνομορουσα τη συναγωγη
- 8 Gebiedende zijn beschuldigers tot u te komen; van dewelken gij zelf, hem onderzocht hebbende, zult kunnen verstaan al hetgeen, waarvan wij hembeschuldigen.
 And Crispus, the ruler of the Synagogue, with all his family, had faith in the Lord; and a great number of the people of Corinth, hearing the word, had faith and were given baptism.
 κρισπος δε ο αρχισυναγωγος επιστευσεν τω κυριω συν ολω τω οικω αυτου και πολλοι των κορινθιων ακουοντες επιστευον και εβαπτιζοντο
- 9 En ook de Joden stemden het toe, zeggende, dat deze dingen alzo waren.
 And the Lord said to Paul in the night, in a vision, Have no fear and go on preaching:
 ειπεν δε ο κυριος δι οραματος εν νυκτι τω παυλω μη φοβου αλλα λαλει και μη σιωπησης
- 10 Maar Paulus, als hem de stadhouder gewenkt had, dat hij zou spreken, antwoordde: Dewijl ik weet, dat gij nu vele jaren over dit volk rechter zijt geweest, zoverantwoord ik mijzelfen met des te beteren moed.
 For I am with you, and no one will make an attack on you to do you damage: for I have a number of people in this town.
 διοτι εγω ειμι μετα σου και ουδεις επιθησεται σοι του κακωσαι σε διοτι λαος εστιν μοι πολυς εν τη πολει ταυτη
- 11 Alzo gij kunt weten, dat het niet meer dan twaalf dagen zijn, van dat ik ben opgekomen om te aanbidden te Jeruzalem;
 And he was there for a year and six months, teaching the word of God among them.
 εκαθισεν τε ενιαυτον και μηνας εξ διδασκων εν αυτοις τον λογον του θεου
- 12 En zij hebben mij noch in den tempel gevonden tot iemand sprekende, of enige samenrotting des volks makende, noch in de synagogen, noch in de stad;
 But when Gallio was ruler of Achaia, all the Jews together made an attack on Paul, and took him to the judge's seat,
 γαλλιονος δε ανθυπατευοντος της αχαιας κατεπεστησαν ομοθυμαδον οι ιουδαιοι τω παυλω και ηγαγον αυτον επι το βημα
- 13 En zij kunnen niet bewijzen, waarvan zij mij nu beschuldigen.
 Saying, This man is teaching the people to give worship to God in a way which is against the law.
 λεγοντες οτι παρα τον νομον ουτος αναπειθει τους ανθρωπους σεβεσθαι τον θεον
- 14 Maar dit beken ik u, dat ik naar dien weg, welken zij sekte noemen, den God der vaderen alzo diene, gelovende alles, wat in de wet en in de profetengeschreven is;
 But when Paul was about to say something, Gallio said to the Jews, If this was anything to do with wrongdoing or crime, there would be a reason for me to give you a hearing:
 μελλοντος δε του παυλου ανοιγειν το στομα ειπεν ο γαλλιον προς τους ιουδαιοις ει μεν ουν ην αδικημα τι η ραδιουργημα πονηρον ω ιουδαιοι κατα λογον αν ηνεσχομην υμων
- 15 Hebbende hoop op God, welke dezen ook zelf verwachten, dat er een opstanding der doden wezen zal, beiden der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen.
 But if it is a question of words or names or of your law, see to it yourselves; I will not be a judge of such things.
 ει δε ζητημα εστιν περι λογου και ονοματων και νομου του καθ υμας οψεσθε αυτοι κριτης γαρ εγω τουτων ου βουλομαι ειναι
- 16 En hierin oefen ik mijzelfen, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen.
 And he sent them away from the judge's seat.
 και απηλασεν αυτους απο του βηματος
- 17 Doch na vele jaren ben ik gekomen om aalmoezen te doen aan mijn volk, en offeranden.
 And they all made an attack on Sosthenes, the ruler of the Synagogue, and gave him blows before the judge's seat; but Gallio gave no attention to these things.
 επιλαβομενοι δε παντες οι ελληνες σωσθενην τον αρχισυναγωγον ετυπτον εμπροσθεν του βηματος και ουδεν τουτων τω γαλλιονι εμελεν

- 18 Waaroover mij gevonden hebben, geheiligd zijnde, in den tempel, niet met volk, noch met beroerte, enige Joden uit Azie;
And Paul, after waiting some days, went away from the brothers and went by ship to Syria, Priscilla and Aquila being with him; and he had had his hair cut off in Cenchrea, for he had taken an oath.
ο δε παυλος ετι προσμεινας ημερας ικανας τοις αδελφοις αποταξαμενος εξεπλει εις την συριαν και συν αυτω πρισκιλλα και ακυλας κειραμενος την κεφαλην εν κεγγραις ειχεν γαρ ευχην
- 19 Welke behoorden hier voor u tegenwoordig te zijn, en mij te beschuldigen, indien zij iets hadden tegen mij.
And they came down to Ephesus and he left them there: and he himself went into the Synagogue and had a discussion with the Jews.
κατηνησεν δε εις εφεσον κακεινους κατελιπεν αυτου αυτος δε εισελθων εις την συναγωγην διελεχθη τοις ιουδαιοις
- 20 Of dat dezen zelf zeggen of zij enig onrecht in mij gevonden hebben, als ik voor den raad stond;
And being requested by them to be there for a longer time, he said, No;
ερωτωντων δε αυτων επι πλειονα χρονον μιναι παρ αυτοις ουκ επενευσεν
- 21 Dan van dit enig woord, hetwelk ik riep, staande onder hen: Over de opstanding der doden word ik heden van ulieden geoordeeld!
And went from them, saying, I will come back to you if God lets me; and he took ship from Ephesus.
αλλ απεταξατο αυτοις ειπων δει με παντως την εορτην την ερχομενην ποιησαι εις ιεροσολυμα παλιν δε ανακαμψω προς υμας του θεου θελοντος και ανηχθη απο της εφεσου
- 22 Toen nu Felix dit gehoord had, stelde hij hen uit, zeggende: Als ik nader wetenschap van dezen weg zal hebben, wanneer Lysias, de overste, zal afgekomen zijn,zo zal ik volle kennis nemen van uw zaken.
And when he had come to land at Caesarea, he went to see the church, and then went down to Antioch.
και κατελθων εις καισαρειαν αναβας και ασπασαμενος την εκκλησιαν κατεβη εις αντιοχειαν
- 23 En hij beval den hoofdman over honderd, dat Paulus zou bewaard worden, en verlichting hebben, en dat hij niemand van de zijnen zou beletten hem te dienen,of tot hem te komen.
And having been there for some time, he went through the country of Galatia and Phrygia in order, making the disciples strong in the faith.
και ποιησας χρονον τινα εξηλθεν διερχομενος καθεξης την γαλατικην χωραν και φρυγιαν επιστηριζων παντας τους μαθητας
- 24 En na sommige dagen, Felix, daar gekomen zijnde met Drusilla, zijn vrouw, die een Jodin was, ontbood Paulus, en hoorde hem van het geloof in Christus.
Now a certain Jew named Apollos, an Alexandrian by birth, and a man of learning, came to Ephesus; and he had great knowledge of the holy Writings.
ιουδαιος δε τις απολλωσ ονοματι αλεξανδρευς τω γενει ανηρ λογιος κατηνησεν εις εφεσον δυνατος ων εν ταις γραφαις
- 25 En als hij handelde van rechtvaardigheid, en matigheid, en van het toekomstige oordeel, Felix, zeer bevreesd geworden zijnde, antwoordde: Voor ditmaal gaheen; en als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen.
This man had been trained in the way of the Lord; and burning in spirit, he gave himself up to teaching the facts about Jesus, though he had knowledge only of John's baptism:
ουτος ην κατηχημενος την οδον του κυριου και ζεων τω πνευματι ελαλει και εδιδασκεν ακριβως τα περι του κυριου επισταμενος μονον το βαπτισμα ιωαννου
- 26 En tegelijk ook hopen, dat hem van Paulus geld gegeven zou worden, opdat hij hem losliet; waarom hij hem ook dikwijls ontbood, en sprak met hem.
And he was preaching in the Synagogue without fear. But Priscilla and Aquila, hearing his words, took him in, and gave him fuller teaching about the way of God.
ουτος τε ηρξατο παρρησιαζεσθαι εν τη συναγωγη ακουσαντες δε αυτου ακυλας και πρισκιλλα προσελαβοντο αυτον και ακριβεστερον αυτω εξεθεντο την του θεου οδον
- 27 Maar als twee jaren vervuld waren, kreeg Felix Porcius Festus in zijn plaats; en Felix, willende den Joden gunst bewijzen, liet Paulus gevangen. Handelingen 25
And when he had a desire to go over into Achaia, the brothers gave him help, and sent letters to the disciples requesting them to take him in among them: and when he had come, he gave much help to those who had faith through grace:
βουλομενου δε αυτου διελθειν εις την αχαιαν προτρεψαμενοι οι αδελφοι εγραψαν τοις μαθηταις αποδεξασθαι αυτον ος παραγενομενος συνεβαλετο πολυ τοις πεπιστευκοσιν δια της χαριτος
- 1 Festus dan, in de provincie gekomen zijnde, ging na drie dagen van Cesarea op naar Jeruzalem.
And it came about that while Apollos was at Corinth, Paul, having gone through the higher country, came to Ephesus, where there were certain disciples:
εγενετο δε εν τω τον απολλω ειναι εν κορινθω παυλον διελθοντα τα ανωτερα κρηνη ελθειν εις εφεσον και ευρων τινας μαθητας
- 2 En de hogepriester, en de voornaamsten der Joden, verschenen voor hem tegen Paulus en baden hem,
And he said to them, Did you get the Holy Spirit when you had faith? And they said to him, No, we have had no knowledge of the Holy Spirit.
ειπεν προς αυτους ει πνευμα αγιον ελαβετε πιστευσαντες οι δε ειπον προς αυτον αλλ ουδε ει πνευμα αγιον εστιν ηκουσαμεν
- 3 Begerende gunst tegen hem, opdat hij hem zou doen komen te Jeruzalem; en leggende een lage, om hem op den weg om te brengen.
And he said, What sort of baptism did you have? And they said, The baptism of John.
ειπεν τε προς αυτους εις τι ουν εβαπτισθητε οι δε ειπον εις το ιωαννου βαπτισμα

- 4 Doch Festus antwoordde, dat Paulus te Cesarea bewaard werd, en dat hij zelf haast derwaarts zou verreizen.
And Paul said, John gave a baptism which goes with a change of heart, saying to the people that they were to have faith in him who was coming after him, that is, in Jesus.
 ειπεν δε παυλος ιωαννης μεν εβαπτισεν βαπτισμα μετανοιας τω λαω λεγων εις τον ερχομενον μετ αυτον ινα πιστευσωσιν τουτεστιν εις τον χριστον ιησουν
- 5 Die dan, zeide hij, onder u kunnen, dat zij mede afreizen, en zo er iets onbehoorlijks in dezen man is, dat zij hem beschuldigen.
And hearing this, they had baptism in the name of the Lord Jesus.
 ακουσαντες δε εβαπτισθησαν εις το ονομα του κυριου ιησου
- 6 En als hij onder hen niet meer dan tien dagen doorgebracht had, kwam hij af naar Cesarea; en des anderen daags, op den rechterstoel gezeten zijnde, beval hij, dat Paulus zou voor gebracht worden.
And when Paul had put his hands on them, the Holy Spirit came on them; and they had the power of talking in tongues, and acting like prophets.
 και επιθεντος αυτοις του παυλου τας χειρας ηλθεν το πνευμα το αγιον επ αυτους ελαλουν τε γλωσσαις και προεφητευον
- 7 En als hij daar gekomen was, stonden de Joden, die van Jeruzalem afgekomen waren, rondom hem, vele en zware beschuldigingen tegen Paulusvoortbrengende, die zij niet konden bewijzen;
And there were about twelve of these men.
 ησαν δε οι παντες ανδρες ωσει δεκαδυο
- 8 Dewijl hij, antwoordende, zeide: Ik heb noch tegen de wet der Joden, noch tegen den tempel, noch tegen den keizer iets gezondigd.
And he went into the Synagogue, and for three months he was preaching there without fear, reasoning and teaching about the kingdom of God.
 εισελθων δε εις την συναγωγην επαρησιαζετο επι μηνας τρεις διαλεγομενος και πειθων τα περι της βασιλειας του θεου
- 9 Maar Festus, willende den Joden gunst bewijzen, antwoordde Paulus, en zeide: Wilt gij naar Jeruzalem opgaan, en aldaar voor mij over deze dingen geoordeeld worden?
But because some of the people were hard-hearted and would not give hearing, saying evil words about the Way before the people, he went away from them, and kept the disciples separate, reasoning every day in the school of Tyrannus.
 ως δε τινες εσκληρυνοντο και ηπειθουν κακολογουντες την οδον ενωπιον του πληθους αποστας απ αυτων αφωρισεν τους μαθητας καθ ημεραν διαλεγομενος εν τη σχολη τυραννου τινος
- 10 En Paulus zeide: Ik sta voor den rechterstoel des keizers, waar ik geoordeeld moet worden; den Joden heb ik geen onrecht gedaan; gelijk gij ook zeer welweet.
And this went on for two years, so that all those who were living in Asia had knowledge of the word of the Lord, Greeks as well as Jews.
 τουτο δε εγενετο επι ετη δυο ωστε παντας τους κατοικουντας την ασιαν ακουσαι τον λογον του κυριου ιησου ιουδαιους τε και ελληνας
- 11 Want indien ik onrecht doe, en iets des doods waardig gedaan heb, ik weiger niet te sterven; maar indien er niets is van hetgeen, waarvan dezen mij beschuldigen, zo kan niemand mij hun uit gunst overgeven. Ik beroep mij op den keizer.
And God did special works of power by the hands of Paul:
 δυναμεις τε ου τας τυχουσας ποιει ο θεος δια των χειρων παυλου
- 12 Toen antwoordde Festus, als hij met den raad gesproken had: Hebt gij u op den keizer beroepen? Gij zult tot den keizer gaan.
So that bits of linen and clothing from his body were taken to people who were ill, and their diseases went away from them and the evil spirits went out.
 ωστε και επι τους ασθενουντας επιφερεσθαι απο του χρωτος αυτου σουδαρια η σιμικινθια και απαλλασσεσθαι απ αυτων τας νοσους τα τε πνευματα τα πονηρα εξερχεσθαι απ αυτων
- 13 En als enige dagen voorbijgegaan waren, kwamen de koning Agrippa en Bernice te Cesarea, om Festus te begroeten.
But some of the Jews who went from place to place driving out evil spirits, took it on themselves to make use of the name of the Lord Jesus over those who had evil spirits, saying, I give you orders, by Jesus, whom Paul is preaching.
 επεχειρησαν δε τινες απο των περιερχομενων ιουδαιων εξορκιστων ονομαζειν επι τους εχοντας τα πνευματα τα πονηρα το ονομα του κυριου ιησου λεγοντες ορκιζομεν υμας τον ιησουν ον ο παυλος κη ρυσει
- 14 En toen zij aldaar vele dagen doorgebracht hadden, heeft Festus de zaken van Paulus aan den koning verhaald, zeggende: Hier is een zeker man van Felixgevangen gelaten;
And there were seven sons of a man named Sceva, a Jew and a chief priest, who did this.
 ησαν δε τινες υιοι σκευα ιουδαιου αρχιερεως επτα οι τουτο ποιουντες
- 15 Om wiens wil, als ik te Jeruzalem was, de overpriesters en de ouderlingen der Joden verschenen, begerende vonnis tegen hem;
And the evil spirit, answering, said to them, I have knowledge of Jesus, and of Paul, but who are you?
 αποκριθεν δε το πνευμα το πονηρον ειπεν τον ιησουν γινωσκω και τον παυλον επισταμαι υμεις δε τινες εστε

- 16 Aan dewelke ik antwoordde, dat de Romeinen de gewoonte niet hebben, enigen mens uit gunst ter dood over te geven, eer de beschuldigde de beschuldigerstegenwoordig heeft, en plaats van verantwoording gekregen heeft over de beschuldiging.
And the man in whom the evil spirit was, jumping on them, was stronger than the two of them, and overcame them, so that they went running from that house, wounded and without their clothing.
και εφαλλομενος επ αυτους ο ανθρωπος εν ω ην το πνευμα το πονηρον και κατακυριευσας αυτων ισχυσεν κατ αυτων οστε γυμνους και τετραυματισμενους εκφυγειν εκ του οικου εκεινου
- 17 Als zij dan gezamenlijk alhier gekomen waren, zo heb ik, geen uitstel nemende, des daags daaraan op den rechterstoel gezeten, en beval, dat de man zoudevoor gebracht worden;
And this came to the ears of all those, Jews and Greeks, who were living at Ephesus; and fear came on them all, and the name of the Lord Jesus was made great.
τουτο δε εγενετο γνωστον πασιν ιουδαιοις τε και ελλησιν τοις κατοικουσιν την εφεσον και επεπεσεν φοβος επι παντας αυτους και εμεγαλωνετο το ονομα του κυριου ιησου
- 18 Over welken de beschuldigers, hier staande, geen zaak hebben voorgebracht, waarvan ik vermoedde;
And a number of those who had faith came and made a public statement of their sins and all their acts.
πολλοι τε των πεπιστευκοτων ηρχοντο εξομολογουμενοι και αναγγελλοντες τας πραξεις αυτων
- 19 Maar hadden tegen hem enige vragen van hun godsdienst, en van zekeren Jezus, Die gestorven was, Welken Paulus zeide te leven.
And a great number of those who were experts in strange arts took their books and put them on the fire in front of everyone: and when the books were valued they came to fifty thousand bits of silver.
ικανοι δε των τα περιεργα πραξαντων συνενεγκαντες τας βιβλους κατεκαιον ενωπιον παντων και συνεψηφισαν τας τιμας αυτων και ευρον αργυριου μυριαδας πεντε
- 20 En als ik over de onderzoeking van deze zaak in twijfeling was, zeide ik, of hij wilde gaan naar Jeruzalem, en aldaar over deze dingen geoordeeld worden.
So the word of the Lord was increased very greatly and was full of power.
ουτως κατα κρατος ο λογος του κυριου ηυξανεν και ισχυεν
- 21 En als Paulus zich beriep, dat men hem tot de kennis des keizers bewaren zou, zo heb ik bevolen, dat hij bewaard zoude worden, ter tijd toe, dat ik hem tot denkeizer zenden zou.
Now after these things were ended, Paul came to a decision that when he had gone through Macedonia and Achaia he would go to Jerusalem, saying, After I have been there, I have a desire to see Rome.
ως δε επληρωθη ταυτα εθετο ο παυλος εν τω πνευματι διελθων την μακεδονιαν και αχαιαν πορευεσθαι εις ιερουσαλημ ειπων οτι μετα το γενεσθαι με εκει δει με και ρωμην ιδειν
- 22 En Agrippa zeide tot Festus: Ik wilde ook zelf dien mens wel horen. En hij zeide: Morgen zult gij hem horen.
And having sent two of his helpers, Timothy and Erastus, into Macedonia, he himself went on living in Asia for a time.
αποστειλας δε εις την μακεδονιαν δυο των διακονουντων αυτω τιμοθεον και εραστον αυτος επεσχεν χρονον εις την ασιαν
- 23 Des anderen daags dan, als Agrippa gekomen was en Bernice, met grote pracht, en als zij ingegaan waren in het rechthuis, met de oversten over duizend, en demannen, die de voornaamsten de stad waren, werd Paulus op bevel van Festus voor gebracht.
And about that time a great outcry took place about the Way.
εγενετο δε κατα τον καιρον εκεινον ταραχος ουκ ολιγος περι της οδου
- 24 En Festus zeide: Koning Agrippa, en gij mannen allen, die met ons hier tegenwoordig zijt, gij ziet dezen, van welken mij de ganse menigte der Joden heeftaangesproken, beide te Jeruzalem en hier, roepende, dat hij niet meer behoort te leven.
For there was a certain man named Demetrius, a silver-worker, who made silver boxes for the images of Diana, and gave no small profit to the workmen;
δημητριος γαρ τις ονοματι αργυροκοπος ποιων ναους αργυρους αρτεμιδος παρειχετο τοις τεχνιταις εργασιαν ουκ ολιγην
- 25 Maar ik bevonden hebbende, dat hij niets des doods waardig gedaan had, en dewijl hij ook zelf zich op den keizer beroepen heeft, heb besloten hem te zenden.
Whom he got together, with other workmen of the same trade, and said to them, Men, it is clear that from this business we get our wealth.
ους συναθροισας και τους περι τα τοιαυτα εργατας ειπεν ανδρες επιστασθε οτι εκ ταυτης της εργασιας η ευπορια ημων εστιν
- 26 Van welken ik niets zekers heb aan den heer te schrijven; daarom heb ik hem voor ulieden voorgebracht, en meest voor u, koning Agrippa, opdat ik, na gedaneonderzoeking, wat heb te schrijven.
And you see, for it has come to your ears, that not only at Ephesus, but almost all through Asia, this Paul has been teaching numbers of people and turning them away, saying that those are not gods who are made by men's hands:
και θεωρειτε και ακουετε οτι ου μονον εφεσου αλλα σχεδον πασης της ασιας ο παυλος ουτος πεισας μετεστησεν ικανον οχλον λεγων οτι ουκ εισιν θεοι οι δια χειρων γινομενοι
- 27 Want het dunkt mij tegen rede, een gevangene te zenden, en niet ook de beschuldigingen, die tegen hem zijn, te kennen te geven.
And there is danger, not only that our trade may be damaged in the opinion of men, but that the holy place of the great goddess Diana may be no longer honoured, and that she to whom all Asia and the world give worship, will be put down from her high position.
ου μονον δε τουτο κινδυνευει ημιν το μερος εις απελεγμον ελθειν αλλα και το της μεγαλης θεας αρτεμιδος ιερον εις ουδεν λογισθηναι μελλειν δε και καθαιρεσθαι την μεγαλειοτητα αυτης ην ολη η ασια και η οικουμενη σεβεται

- 1 En Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor uzelfen te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en verantwoordde zich aldus:
And after the noise had come to an end, Paul, having sent for the disciples and given them comfort, went away from them to Macedonia.
μετα δε το παυσασθαι τον θορυβον προσκαλεσαμενος ο παυλος τους μαθητας και ασπασαμενος εξηλθεν πορευθηναι εις την μακεδονιαν
- 2 Ik acht mijzelfen gelukkig, o koning Agrippa, dat ik mij heden voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de Joden beschuldigd word;
And when he had gone through those parts and given them much teaching, he came into Greece.
διελθων δε τα μερη εκεινα και παρακαλεσας αυτους λογω πολλω ηλθεν εις την ελλαδα
- 3 Allermeest, dewijl ik weet, dat gij kennis hebt van alle gewoonten en vragen, die onder de Joden zijn. Daarom bid ik u, dat gij mij lankmoediglijk hoort.
And when he had been there three months, because the Jews had made a secret design against him when he was about to take ship for Syria, he made a decision to go back through Macedonia.
ποιησας τε μηνιας τρεις γενομενης αυτω επιβουλης υπο των ιουδαιων μελλοντι αναγεσθαι εις την συριαν εγενετο γνωμη του υποστρεφειν δια μακεδονιας
- 4 Mijn leven dan van der jonkheid aan, hetwelk van den beginne onder mijn volk te Jeruzalem geweest is, weten al de Joden;
And Sopater of Beroea, the son of Pyrrhus, and Aristarchus and Secundus of Thessalonica, and Gaius of Derbe, and Timothy, and Tychicus and Trophimus of Asia, went with him as far as Asia.
συνειπετο δε αυτω αχρι της ασιας σπαταρος βεροιαιος θεσσαλονικεων δε αρισταρχος και σεκουνδος και γαιος δερβαιος και τιμοθεος ασιανοι δε τυχικος και τροφιμος
- 5 Als die van over lang mij te voren gekend hebben (indien zij het wilden getuigen), dat ik, naar de bescheidenste sekte van onzen godsdienst, als een Farizeergeleefd heb.
But these had gone before, and were waiting for us at Troas.
ουτοι προελθοντες εμενον ημας εν τρωαδι
- 6 En nu sta ik, en word geoordeeld over de hoop der belofte, die van God tot de vaderen geschied is;
And we went away from Philippi by ship after the days of unleavened bread, and came to them at Troas in five days; and we were there for seven days.
ημεις δε εξεπλευσαμεν μετα τας ημερας των αζυμων απο φιλιππων και ηλθομεν προς αυτους εις την τρωαδα αχρις ημερων πεντε ου διετριψαμεν ημερας επτα
- 7 Tot dewelke onze twaalf geslachten, geduriglijk nacht en dag God dienende, verhopende te komen; over welke hoop ik, o koning Agrippa, van de Joden wordbeschuldigd.
And on the first day of the week, when we had come together for the holy meal, Paul gave them a talk, for it was his purpose to go away on the day after; and he went on talking till after the middle of the night.
εν δε τη μια των σαββατων συνηγμενων των μαθητων του κλασαι αρτον ο παυλος διελεγετο αυτοις μελλων εξιεναι τη επαυριον παρετεινεν τε τον λογον μεχρι μεσονυκτιου
- 8 Wat? wordt het bij ulieden ongelofelijk geoordeeld, dat God de doden opwekt?
And there were a number of lights in the room where we had come together.
ησαν δε λαμπαδες ικαναι εν τω υπερω ου ησαν συνηγμενοι
- 9 Ik meende waarlijk bij mijzelfen, dat ik tegen den Naam van Jezus van Nazareth vele wederpartijdige dingen moest doen.
And a certain young man named Eutychus, who was seated in the window, went into a deep sleep; and while Paul went on talking, being overcome by sleep, he had a fall from the third floor, and was taken up dead.
καθημενος δε τις νεανιας ονοματι ευτυχος επι της θυριδος καταφερομενος υπνω βαθει διαλεγομενου του παυλου επι πλειον κατενεχθεις απο του υπνου επεσεν απο του τριστεγου κατω και ηρθη νεκρος
- 10 Hetwelk ik ook gedaan heb te Jeruzalem, en ik heb velen van de heiligen in de gevangenis gesloten, de macht van de overpriesters ontvangen hebbende; enals zij omgebracht werden, stemde ik het toe.
And Paul went down and, falling on him, took him in his arms and said, Do not be troubled, for his life is in him.
καταβας δε ο παυλος επεπεσεν αυτω και συμπεριλαβων ειπεν μη θορυβεισθε η γαρ ψυχη αυτου εν αυτω εστιν
- 11 En door al de synagogen heb ik hen dikmaals gestraft, en gedwongen te lasteren; en boven mate tegen hen woedende, heb ik hen vervolgd, ook tot in de buitenlandse steden.
And when he had gone up, and had taken the broken bread, he went on talking to them for a long time, even till dawn, and then he went away.
αναβας δε και κλασας αρτον και γευσσαμενος εφ ικανον τε ομιλησας αχρις αυγης ουτως εξηλθεν
- 12 Waarover ook als ik naar Damaskus reisde, met macht en last, welk ik van de overpriesters had,
And they took the boy in, living, and were greatly comforted.
ηγαγον δε τον παιδα ζωντα και παρεκληθησαν ου μετριως
- 13 Zag ik, o koning, in het midden van den dag, op den weg een licht, boven den glans der zon, van den hemel mij en degenen, die met mij reisden, omschijnende.
But we, going before him by ship, went to Assos with the purpose of taking Paul in there: for so he had given orders, because he himself was coming by land.
ημεις δε προελθοντες επι το πλοιον ανηχημεν εις την ασσον εκειθεν μελλοντες αναλαμβανειν τον παυλον ουτως γαρ ην διαταγαμενος μελλων αυτος πεζευειν

- 14 En als wij allen ter aarde nedergevallen waren, hoorde ik een stem, tot mij sprekende, en zeggende in de Hebreeuwse taal: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Hetis u hard, tegen de prikkels de verzenen te slaan.
And when he came up with us at Assos, we took him in the ship and went on to Mitylene.
 ως δε συνεβαλεν ημιν εις την ασσον αναλαβοντας αυτον ηλθομεν εις μυτυληνην
- 15 En ik zeide: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt.
And going from there by sea, we came on the day after opposite Chios, and touching at Samos on the day after that, we came on the third day to Miletus.
 κακειθεν αποπλευσαντες τη επιουση κατηνησαμεν αντικρυ χιου τη δε ετερα παρεβαλομεν εις σαμον και μειναντες εν τρωγυλλιω τη εχομενη ηλθομεν εις μιλητον
- 16 Maar richt u op, en sta op uw voeten; want hiertoe ben Ik u verschenen, om u te stellen tot een dienaar en getuige der dingen, beide die gij gezien hebt en inwelke Ik u nog zal verschijnen;
For Paul's purpose was to go past Ephesus, so that he might not be kept in Asia; for he was going quickly, in order, if possible, to be at Jerusalem on the day of Pentecost.
 εκρινεν γαρ ο παυλος παραπλευσαι την εφεσον οπως μη γενηται αυτω χρονοτριβησαι εν τη ασια εσπευδεν γαρ ει δυνατον ην αυτω την ημεραν της πεντηκοστης γενεσθαι εις ιεροσολυμα
- 17 Verlossende u van dit volk, en van de heidenen, tot dewelke Ik u nu zende;
And from Miletus he sent to Ephesus for the rulers of the church.
 απο δε της μιλητου πεμψας εις εφεσον μετεκαλεσατο τους πρεσβυτερους της εκκλησιας
- 18 Om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des satans tot God; opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij.
And when they had come, he said to them, You yourselves have seen what my life has been like all the time from the day when I first came into Asia,
 ως δε παρεγενοντο προς αυτον ειπεν αυτοις υμεις επιστασθε απο πρωτης ημερας αφ ης επεβην εις την ασιαν πως μεθ υμων τον παντα χρονον εγενομην
- 19 Daarom, o koning Agrippa, ben ik dat Hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest;
Doing the Lord's work without pride, through all the sorrow and troubles which came on me because of the evil designs of the Jews:
 δουλευων τω κυριω μετα πασης ταπεινοφροσυνης και πολλων δακρυων και πειρασμων των συμβαντων μοι εν ταις επιβουλαις των ιουδαιων
- 20 Maar heb eerst dengenen, die te Damaskus waren, en te Jeruzalem, en in het gehele land van Judea, en den heidenen verkondigd, dat zij zich zouden beteren, en tot God bekeren, werken doende der bekering waardig.
And how I kept back nothing which might be of profit to you, teaching you publicly and privately,
 ως ουδεν υπεστειλαμην των συμφεροντων του μη αναγγελαι υμιν και διδασαι υμας δημοσια και κατ οικους
- 21 Om dezer zaken wil hebben mij de Joden in den tempel gegrepen en gepoogd om te brengen.
Preaching to Jews and to Greeks the need for a turning of the heart to God, and faith in the Lord Jesus Christ.
 διαμαρτυρομενος ιουδαιοις τε και ελλησιν την εις τον θεον μετανοιαν και πιστιν την εις τον κυριον ημων ιησουν χριστον
- 22 Dan, hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op dezen dag, betuigende beiden klein en groot; niets zeggende buiten hetgeen de profeten en Mozesgesproken hebben, dat geschieden zoude:
And now, as you see, I am going to Jerusalem, a prisoner in spirit, having no knowledge of what will come to me there:
 και νυν ιδου εγω δεδεμενος τω πνευματι πορευομαι εις ιερουσαλημ τα εν αυτη συναντησοντα μοι μη ειδως
- 23 Namelijk dat de Christus lijden moest, en dat Hij, de Eerste uit de opstanding der doden zijnde, een licht zou verkondigen dezen volke, en den heidenen.
Only that the Holy Spirit makes clear to me in every town that prison and pains are waiting for me.
 πλην οτι το πνευμα το αγιον κατα πολιν διαμαρτυρεται λεγον οτι δεσμα με και θλιψεις μενουσιν
- 24 En als hij deze dingen tot verantwoording sprak, zeide Festus met grote stem: Gij raast, Paulus, de grote geleerdheid brengt u tot razernij!
But I put no value on my life, if only at the end of it I may see the work complete which was given to me by the Lord Jesus, to be a witness of the good news of the grace of God.
 αλλ ουδενος λογον ποιουμαι ουδε εχω την ψυχην μου τιμαν εμαυτω ως τελειωσαι τον δρομον μου μετα χαρας και την διακονιαν ην ελαβον παρα του κυριου ιησου διαμαρτυρασθαι το ευαγγελιον της χαριτος του θεου
- 25 Maar hij zeide: Ik raast niet, machtigste Festus, maar ik spreek woorden van waarheid en van een gezond verstand;
And now I am conscious that you, among whom I have gone about preaching the kingdom, will not see my face again.
 και νυν ιδου εγω οίδα οτι ουκετι οψεσθε το προσωπον μου υμεις παντες εν οις δηλθον κηρυσσων την βασιλειαν του θεου
- 26 Want de koning weet van deze dingen, tot welken ik ook vrijmoedigheid gebruikende spreek; want ik geloof niet, dat hem iets van deze dingen verborgen is; want dit is in geen hoek geschied.
And so I say to you this day that I am clean from the blood of all men.
 διο μαρτυρομαι υμιν εν τη σημερον ημερα οτι καθαρος εγω απο του αιματος παντων

- 27 Geloof gij, o koning Agrippa, de profeten? Ik weet dat gij ze gelooft.
For I have not kept back from you anything of the purpose of God.
ου γαρ υπεστειλαμην του μη αναγγελαι υμιν πασαν την βουλην του θεου
- 28 En Agrippa zeide tot Paulus: Gij beweegt mij bijna een Christen te worden.
Give attention to yourselves, and to all the flock which the Holy Spirit has given into your care, to give food to the church of God, for which he gave his blood.
προσεχετε ουν εαυτοις και παντι τω ποιμνω εν ω υμας το πνευμα το αγιον εθετο επισκοπους ποιμαινεν την εκκλησιαν του θεου ην περιεποιησατο δια του ιδιου αιματος
- 29 En Paulus zeide: Ik wenste wel van God, dat, en bijna en geheellijk, niet alleen gij, maar ook allen, die mij heden horen, zodanigen wierden, gelijk als ik ben, uitgenomen deze banden.
I am conscious that after I am gone, evil wolves will come in among you, doing damage to the flock;
εγω γαρ οίδα τουτο οτι εισελευσονται μετα την αφιξιν μου λυκοι βαρεις εις υμας μη φειδομενοι του ποιμνιου
- 30 En als hij dit gezegd had, stond de koning op, en de stadhouder, en Bernice, en die met hen gezeten waren;
And from among yourselves will come men who will give wrong teaching, turning away the disciples after them.
και εξ υμων αυτων αναστησονται ανδρες λαλουντες διεστραμμενα του αποσπαν τους μαθητας οπισω αυτων
- 31 En aan een zijde gegaan zijnde, spraken zij tot elkander, zeggende: Deze mens doet niets des doods of der banden waardig.
So keep watch, having in mind that for three years without resting I was teaching every one of you, day and night, with weeping.
διο γρηγορειτε μνημονευοντες οτι τριετιαν νυκτα και ημεραν ουκ επαυσαμην μετα δακρυων νουθετων ενα εκαστον
- 32 En Agrippa zeide tot Festus: Deze mens kon losgelaten worden, indien hij zich op den keizer niet had beroepen.
And now, I give you into the care of God and the word of his grace, which is able to make you strong and to give you your heritage among all the saints.
και τανυν παρατιθεμαι υμας αδελφοι τω θεω και τω λογω της χαριτος αυτου τω δυναμενω εποικοδομησαι και δουναι υμιν κληρονομιαν εν τοις ηγιασμενοις πασι
- 1 En als het besloten was, dat wij naar Italie zouden afvaren, leverden zij Paulus en enige andere gevangenen, over aan een hoofdman over honderd, met name Julius van de keizerlijke bende.
And after parting from them, we put out to sea and came straight to Cos, and the day after to Rhodes, and from there to Patara:
ως δε εγενετο αναχθηναι ημας αποσπασθεντας απ αυτων ευθυδρομησαντες ηλθομεν εις την κων τη δε εξης εις την ροδον κακειθεν εις παταρα
- 2 En in een Adramyntenisch schip gegaan zijnde, alzo wij de plaatsen langs Azie bevaren zouden, voeren wij af; en Aristarchus, de Macedonier van Thessalonica, was met ons.
And as there was a ship going to Phoenicia, we went in it.
και ευροντες πλοιον διαπερων εις φοινικην επιβαντες ανηχθημεν
- 3 En des anderen daags kwamen wij aan te Sidon. En Julius, vriendelijk met Paulus handelende, liet hem toe tot de vrienden te gaan, om van hen bezorgd te worden.
And when we had come in view of Cyprus, going past it on our left, we went on to Syria, and came to land at Tyre: for there the goods which were in the ship had to be taken out.
αναφαναντες δε την κυπρον και καταλιποντες αυτην ευθυνομεν επλεομεν εις συριαν και κατηχημεν εις τυρον εκεισε γαρ ην το πλοιον αποφορτιζομενον τον γομον
- 4 En van daar afgevaren zijnde, voeren wij onder Cyprus heen, omdat de winden ons tegen waren.
And meeting the disciples we were there for seven days: and they gave Paul orders through the Spirit not to go up to Jerusalem.
και ανευροντες τους μαθητας επεμειναμεν αυτου ημερας επτα ουτινες τω παυλω ελεγον δια του πνευματος μη αναβαινεν εις ιερουσαλημ
- 5 En de zee, die langs Cilicie en Pamfylie is, doorgevaren zijnde, kwamen wij aan te Myra in Lycie.
And when these days came to an end, we went on our journey; and they all, with their wives and children, came with us on our way till we were out of the town: and after going on our knees in prayer by the sea,
οτε δε εγενετο ημας εξαρτισαι τας ημερας εξελθοντες επορευομεθα προπεμποντων ημας παντων συν γυναξιν και τεκνοις εως εξω της πολεως και θεντες τα γονατα επι τον αιγιαλον προσηυξαμεθα
- 6 En de hoofdman, aldaar een schip gevonden hebbende van Alexandrie, dat naar Italie voer, deed ons in hetzelfde overgaan.
We said our last words to one another, and got into the ship, and they went back to their houses.
και ασπασαμενοι αλληλους επεβημεν εις το πλοιον εκεινοι δε υπεστρεψαν εις τα ιδια
- 7 En als wij vele dagen langzaam voortvoeren, en nauwelijks tegenover Knidus gekomen waren, overmits het ons de wind niet toeliet, zo voeren wij onder Kreta heen, tegenover Salmone.
And journeying by ship from Tyre we came to Ptolemais; and there we had talk with the brothers and were with them for one day.
ημεις δε τον πλον διανυσαντες απο τυρου κατηγησαμεν εις πτολεμαιοδα και ασπασαμενοι τους αδελφους εμειναμεν ημεραν μιαν παρ αυτοις

- 8 En hetzelfde nauwelijks voorbij zeilende, kwamen wij in een zekere plaats genaamd Schonehavens, waar de stad Lasea nabij was.
And on the day after, we went away and came to Caesarea, where we were guests in the house of Philip, the preacher, who was one of the seven.
τη δε επαυριον εξελθοντες οι περι τον παυλον ηλθον εις καισαρειαν και εισελθοντες εις τον οικον φιλιππου του ευαγγελιστου του οντος εκ των επτα εμειναμεν παρ αυτω
- 9 En als veel tijd verlopen, en de vaart nu zorgelijk was, omdat ook de vasten nu voorbij was, vermaande hen Paulus,
And he had four daughters, virgins, who were prophets.
τουτω δε ησαν θυγαteres παρθενοι τεσσαρες προφητεουσαι
- 10 En zeide tot hen: Mannen, ik zie, dat de vaart zal geschieden met hinder en grote schade, niet alleen van de lading en van het schip, maar ook van ons leven.
And while we were waiting there for some days, a certain prophet, named Agabus, came down from Judaea.
επιμενοντων δε ημων ημερας πλειους κατηλθεν τις απο της ιουδαιας προφητης ονοματι αγαβος
- 11 Doch de hoofdman geloofde meer den stuurman en den schipper, dan hetgeen van Paulus gezegd werd.
And he came to us, and took the band of Paul's clothing, and putting it round his feet and hands, said, The Holy Spirit says these words, So will the Jews do to the man who is the owner of this band, and they will give him up into the hands of the Gentiles.
και ελθον προς ημας και αρας την ζωνην του παυλου δησας τε αυτου τας χειρας και τους ποδας ειπεν ταδε λεγει το πνευμα το αγιον τον ανδρα ου εστιν η ζωνη αυτη ουτως δησουσιν εν ιερουσαλημ οι ιουδαιοι και παραδουσιν εις χειρας εθνων
- 12 En alzo de haven ongelegen was om te overwinteren, vond het meerder deel geraden ook van daar te varen, of zij enigszins te Fenix konden aankomen om te overwinteren, zijnde een haven in Kreta, strekkende tegen het zuidwesten en tegen het noordwesten.
And hearing these things, we and those who were living in that place made request to him not to go to Jerusalem.
ως δε ηκουσαμεν ταυτα παρεκαλουμεν ημεις τε και οι εντοπιιοι του μη αναβαινειν αυτον εις ιερουσαλημ
- 13 En alzo de zuidwind zachtelijk waaide, meenden zij hun voornemen verkregen te hebben, en afgevaren zijnde, zeilden zij dicht voorbij Kreta henen.
Then Paul said, What are you doing, weeping and wounding my heart? for I am ready, not only to be a prisoner, but to be put to death at Jerusalem for the name of the Lord Jesus.
απεκριθη δε ο παυλος τι ποιειτε κλαιοντες και συνθρυπτοντες μου την καρδιαν εγω γαρ ου μονον δεθηναι αλλα και αποθανειν εις ιερουσαλημ ετοιμως εχω υπερ του ονοματος του κυριου ιησου
- 14 Maar niet lang daarna, sloeg tegen hetzelfde een stormwind, genaamd Euroklydon.
And as he might not be moved we did no more, saying, Let the purpose of God be done.
μη πειθομενου δε αυτου ησυχασαμεν ειποντες το θελημα του κυριου γενεσθω
- 15 En als het schip daarmede weggerukt werd, en niet kon tegen den wind opzeilen, gaven wij het op, en dreven heen.
And after these days we got ready and went up to Jerusalem.
μετα δε τας ημερας ταυτας αποσκευασαμενοι ανεβαινομεν εις ιερουσαλημ
- 16 En lopende onder een zeker eilandje, genaamd Klauda, konden wij nauwelijks de boot machtig worden.
And some of the disciples from Caesarea went with us, taking a certain Mnason of Cyprus, one of the early disciples, in whose house we were to be living.
συνηλθον δε και των μαθητων απο καισαρειας συν ημιν αγωντες παρ ω ξενισθωμεν μνασωνι τινι κυπριω αρχαιω μαθητη
- 17 Dewelke opgehaald hebbende, gebruikten zij alle behulpzelen, het schip ondergordende; en alzo zij vreesden, dat zij op de droogte Syrtis vervallen zouden, streken zij het zeil, en dreven alzo henen.
And when we came to Jerusalem, the brothers were pleased to see us.
γενομενων δε ημων εις ιεροσολυμα ασμενωσ εδεξαντο ημας οι αδελφοι
- 18 En alzo wij van het onweder geweldiglijk geslingerd werden, deden zij den volgende dag een uitwerp;
And on the day after, Paul went with us to James, and all the rulers of the church were present.
τη δε επιουση εισηει ο παυλος συν ημιν προς ιακωβον παντες τε παρεγενοντο οι πρεσβυτεροι
- 19 En den derden dag wierpen wij met onze eigen handen het scheepsgereedschap uit.
And when he had said how glad he was to see them, he gave them a detailed account of the things which God had done through his work among the Gentiles.
και ασπασαμενος αυτους εξηγειτο καθ εν εκαστον ων εποιησεν ο θεος εν τοις εθνεσιν δια της διακονιας αυτου
- 20 En als noch zon noch gesternten verschenen in vele dagen, en geen klein onweder ons drukte, zo werd ons voort alle hoop van behouden te worden benomen.
And hearing it, they gave praise to God; and they said to him, You see, brother, what thousands there are among the Jews, who have the faith; and they all have a great respect for the law:
οι δε ακουσαντες εδοξαζον τον κυριον ειπον τε αυτω θεωρεισ αδελφε ποσαι μυριαδες εισιν ιουδαιων των πεπιστευκοτων και παντες ζηλωται του νομου υπαρχουσιν

- 21 En als men langen tijd zonder eten geweest was, toen stond Paulus op in het midden van hen, en zeide: O mannen, men behoorde mij wel gehoor gegeven te hebben, en van Kreta niet afgevaaren te zijn, en dezen hinder en deze schade verhoed te hebben;
 And they have had news of you, how you have been teaching all the Jews among the Gentiles to give up the law of Moses, and not to give circumcision to their children, and not to keep the old rules.
 κατηχηθησαν δε περι σου οτι αποστασιαν διδασκεις απο μουσεως τους κατα τα εθνη παντας ιουδαιους λεγων μη περιτεμνειν αυτους τα τεκνα μηδε τοις εθεσιν περιπατειν
- 22 Doch alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn; want er zal geen verlies geschieden van iemands leven onder u, maar alleen van het schip.
 What then is the position? They will certainly get news that you have come.
 τι ουν εστιν παντως δει πληθος συνελθειν ακουσονται γαρ οτι εηλυθας
- 23 Want dezen zelfden nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik ben, Welken ook ik dien,
 Do this, then, which we say to you: We have four men who have taken an oath;
 τουτο ουν ποιησον ο σοι λεγομεν εσιν ημιν ανδρες τεσσαρες ευχην εχοντες εφ αυτων
- 24 Zeggende: Vrees niet, Paulus, gij moet voor den keizer gesteld worden; en zie, God heeft u geschonken allen, die met u varen.
 Go with these, and make yourself clean with them, and make the necessary payments for them, so that they may be free from their oath: and everyone will see that the statements made about you are not true, but that you put yourself under rule, and keep the law.
 τουτους παραλαβον αγνισθητι συν αυτοις και δαπανησον επ αυτοις ινα ξυρησονται την κεφαλην και γνωσιν παντες οτι ον κατηχηνται περι σου ουδεν εστιν αλλα στοιχεις και αυτος τον νομον φυλασσων
- 25 Daarom zijt goedsmoeds, mannen, want ik geloof Gode, dat het alsoo zijn zal, gelijkerwijs het mij gezegd is.
 But as to the Gentiles who have the faith, we sent a letter, giving our decision that they were to keep themselves from offerings made to false gods, and from blood, and from the flesh of animals put to death in ways against the law, and from the evil desires of the body.
 περι δε των πεπιστευκοτων εθνων ημεις επεστειλαμεν κριναντες μηδεν τοιουτου τηρειν αυτους ει μη φυλασσεσθαι αυτους το τε ειδωλοθυτον και το αιμα και πνικτον και πορνειαν
- 26 Doch wij moeten op een zeker eiland vervallen.
 Then Paul took the men, and on the day after, making himself clean with them, he went into the Temple, giving out the statement that the days necessary for making them clean were complete, till the offering was made for every one of them.
 τοτε ο παυλος παραλαβον τους ανδρας τη εχομενη ημερα συν αυτοις αγνισθεις εισηει εις το ιερον διαγγελων την εκπληρωσιν των ημερων του αγνισμου εως ου προσηνεχθη υπερ ενος εκαστου αυτων η προσφορα
- 27 Als nu de veertiende nacht gekomen was, alsoo wij in de Adriatische zee herwaarts en derwaarts gedreven werden, omtrent het midden des nachts, vermoeddende scheepslieden, dat hun enig land naderde.
 And when the seven days were almost ended, the Jews from Asia, seeing him in the Temple, got the people together and put their hands on him,
 ως δε εμελλον αι επτα ημεραι συντελεισθαι οι απο της ασιας ιουδαιοι θεασαμενοι αυτον εν τω ιερω συνεχεον παντα τον οχλον και επεβαλον τας χειρας επ αυτον
- 28 En het dieplood uitgeworpen hebbende, vonden zij twintig vademen; en een weinig voortgevaren zijnde, wierpen zij wederom het dieplood uit, en vondenvijftien vademen;
 Crying out, Men of Israel, come to our help: this is the man who is teaching all men everywhere against the people and the law and this place: and in addition, he has taken Greeks into the Temple, and made this holy place unclean.
 κραζοντες ανδρες ισραηλιται βοηθειτε ουτος εστιν ο ανθρωπος ο κατα του λαου και του νομου και του τοπου τουτου παντας πανταχου διδασκων ετι τε και ελληνας εισηγαγεν εις το ιερον και κεκοινω κεν τον αγιον τοπον τουτον
- 29 En vrezende, dat zij ergens op harde plaatsen vervallen mochten, wierpen zij vier ankers van het achterschip uit, en wensten, dat het dag werd.
 For they had seen him before in the town with Trophimus of Ephesus, and had the idea that Paul had taken him with him into the Temple.
 ησαν γαρ προεωρακοτες τροφιμον τον εφεσιον εν τη πολει συν αυτω ον ενομιζον οτι εις το ιερον εισηγαγεν ο παυλος
- 30 Maar als de scheepslieden zochten uit het schip te vlieden, en de boot nederlieten in de zee, onder den schijn, alsof zij uit het voorschip de ankers zouden uitbrengen,
 And all the town was moved, and the people came running together and put their hands on Paul, pulling him out of the Temple: and then the doors were shut.
 εκινηθη τε η πολις ολη και εγενετο συνδρομη του λαου και επιλαβομενοι του παυλου ειλκον αυτον εξω του ιερου και ευθεως εκλεισθησαν αι θυραι
- 31 Zeide Paulus tot den hoofdman en tot de krijgsknechten: Indien dezen in het schip niet blijven, gij kunt niet behouden worden.
 And while they were attempting to put him to death, news came to the chief captain of the band that all Jerusalem was out of control.
 ζητουντων δε αυτον αποκτειναι ανεβη φασις τω χιλιαρχω της σπειρης οτι ολη συγκεχυται ιερουσαλημ

- 32 Toen hieuwen de krijgsknechten de touwen af van de boot, en lieten haar vallen.
And straight away he took some armed men and went quickly down to them: and the Jews, seeing them, gave no more blows to Paul.
 ος εξαντης παραλαβων στρατιωτας και εκατονταρχους κατεδραμεν επ αυτους οι δε ιδοντες τον χλιαρχον και τους στρατιωτας επαυσαντο τυπτοντες τον παυλον
- 33 En ondertussen dat het dag zou worden, vermaande Paulus hen allen, dat zij zouden spijze nemen, en zeide: Het is heden de veertiende dag, dat gijverwachtende blijft zonder eten, en niets hebt genomen.
Then the chief captain came near and took him, and gave orders for him to be put in chains, questioning them as to who he was and what he had done.
 τοτε εγγισας ο χλιαρχος επελαβετο αυτου και εκελευσεν δεθηναι αλωσειν δυσιν και επυνθανετο τις αν ειη και τι εστιν πεποιηκως
- 34 Daarom vermaan ik u spijze te nemen, want dat dient tot uw behouding; want niemand van u zal een haar van het hoofd vallen.
And some said one thing and some another, among the people: and as he was not able to get a knowledge of the facts because of the noise, he gave orders for Paul to be taken into the army building.
 αλλοι δε αλλο τι εβουον εν τω ογλω μη δυναμενος δε γνοναι το ασφαλεις δια τον θορυβον εκελευσεν αγεσθαι αυτον εις την παρεμβολην
- 35 En als hij dit gezegd had en brood genomen had, dankte hij God in aller tegenwoordigheid; en hetzelfde gebroken hebbende, begon hij te eten.
And when he came on to the steps, he was lifted up by the armed men, because of the force of the people;
 οτε δε εγενετο επι τους αναβαθμους συνεβη βασταζεσθαι αυτον υπο των στρατιωτων δια την βιαν του ογλου
- 36 En zij allen, goedsmoeds geworden zijnde, namen ook zelve spijze.
For a great mass of people came after them, crying out, Away with him!
 ηκολουθει γαρ το πληθος του λαου κραζον αιρε αυτον
- 37 Wij waren nu in het schip in alles tweehonderd zes en zeventig zielen.
And when Paul was about to be taken into the building, he said to the chief captain, May I say something to you? And he said, Have you a knowledge of Greek?
 μελλων τε εισαγεσθαι εις την παρεμβολην ο παυλος λεγει τω χλιαρχω ει εξεστιν μοι ειπειν τι προς σε ο δε εφη ελληνιστι γινωσκεις
- 38 En als zij met spijze verzadigd waren, lichtten zij het schip, en wierpen het koren uit in de zee.
Are you by chance the Egyptian who, before this, got the people worked up against the government and took four thousand men of the Assassins out into the waste land?
 οκ αρα συ ει ο αιγυπιος ο προ τουτων των ημερων αναστατωσας και εξαγαγων εις την ερημον τους τετρακισχιλιους ανδρας των σικαριων
- 39 En toen het dag werd, kenden zij het land niet; maar zij merkten een zekeren inham, die een oever had, tegen denwelken zij geraden vonden, zo zij konden, hetschip aan te zetten.
But Paul said, I am a Jew of Tarsus in Cilicia, which is not an unimportant town: I make a request to you to let me say a word to the people.
 ειπεν δε ο παυλος εγω ανθρωπος μεν ειμι ιουδαιος ταρσευς της κιλικιας οκ ασημου πολεως πολιτης δεομαι δε σου επιτρεπων μοι λαλησαι προς τον λαον
- 40 En als zij de ankers opgehaald hadden, gaven zij het schip aan de zee over, meteen de roerbanden losmakende; en het razeil naar den wind opgehaaldhebbende, hielden zij het naar den oever toe.
And when he let him do so, Paul, from the steps, made a sign with his hand to the people, and when they were all quiet, he said to them in the Hebrew language,
 επιτρεψαντος δε αυτου ο παυλος εστως επι των αναβαθμων κατεσεισεν τη χειρι τω λαω πολλης δε σιγης γενομενης προσεφωνησεν τη εβραιδι διαλεκτω λεγων
- 1 En als zij ontkomen waren, toen verstonden zij, dat het eiland Melite heette.
My brothers and fathers, give ear to the story of my life which I now put before you.
 ανδρες αδελφοι και πατερες ακουσατε μου της προς υμας νυν απολογιας
- 2 En de barbaren bewezen ons geen gemene vriendelijkheid; want een groot vuur ontstoken hebbende, namen zij ons allen in, om den regen, die overkwam, enom de koude.
And, hearing him talking in the Hebrew language, they became the more quiet, and he said,
 ακουσαντες δε οτι τη εβραιδι διαλεκτω προσεφωνει αυτοις μαλλον παρεσχον ησυχιαν και φησιν
- 3 En als Paulus een hoop rijzen bijengeraapt en op het vuur gelegd had, kwam er een adder uit door de hitte, en vatte zijn hand.
I am a Jew of Tarsus in Cilicia by birth, but I had my education in this town at the feet of Gamaliel, being trained in the keeping of every detail of the law of our fathers; given up to the cause of God with all my heart, as you are today.
 εγω μεν ειμι ανηρ ιουδαιος γεγεννημενος εν ταρσω της κιλικιας αναθεθραμμενος δε εν τη πολει ταυτη παρα τους ποδας γαμαλιηλ πεπαιδευμενος κατα ακριβειαν του πατρωου νομου ζηλωτης υπαρχω ν του θεου καθως παντες υμεις εστε σημερον
- 4 En als de barbaren het beest zagen aan zijn hand hangen, zeiden zij tot elkander: Deze mens is gewisselijk een doodslager, welken de wraak niet laat leven, daarhij uit de zee ontkomen is.
And I made attacks on this Way, even to death, taking men and women and putting them in prison.
 ος ταυτην την οδον εδιωξα αχρι θανατου δεσμευων και παραιδους εις φυλακας ανδρας τε και γυναικας

- 5 Maar hij schudde het beest af in het vuur, en leed niets kwaads.
Of which the high priest will be a witness, and all the rulers, from whom I had letters to the brothers; and I went into Damascus, to take those who were there as prisoners to Jerusalem for punishment.
 ως και ο αρχιερευς μαρτυρει μοι και παν το πρεσβυτεριον παρ ων και επιστολας δεξαμενος προς τους αδελφους εις δαμασκον επορευομην αζων και τους εκεισε οντας δεδεμενους εις ιερουσαλημ ινα τ μωρηθωσιν
- 6 En zij verwachtten, dat hij zou opzwellen, of terstond dood nedervallen. Maar als zij lang gewacht hadden, en zagen, dat geen ongemak hem overkwam, werden zij veranderd, en zeiden, dat hij een god was.
And it came about that while I was on my journey, coming near to Damascus, about the middle of the day, suddenly I saw a great light from heaven shining round me.
 εγενετο δε μοι πορευομενω και εγγιζοντι τη δαμασκω περι μεσημβριαν εξαιφνης εκ του ουρανου περιστραψαι φως ικανον περι εμε
- 7 En hier, omtrent dezelfde plaats, had de voornaamste van het eiland, met name Publius, zijn landhoeven, die ons ontving, en drie dagen vriendelijk herbergde.
And when I went down on the earth, a voice came to my ears saying to me, Saul, Saul, why are you attacking me so cruelly?
 επεσον τε εις το εδαφος και ηκουσα φωνης λεγουσης μοι σαουλ σαουλ τι με διωκεις
- 8 En het geschiedde, dat de vader van Publius, met koortsen en den roden loop bevangen zijnde, te bed lag; tot denwelken Paulus inging, en als hij gebeden had, legde hij de handen op hem, en maakte hem gezond.
And I, answering, said, Who are you; Lord? And he said to me, I am Jesus of Nazareth, whom you are attacking.
 εγω δε απεκριθην τις ει κυριε ειπεν τε προς με εγω εμι ιησους ο ναζωραιος ον συ διωκεις
- 9 Als dit dan geschied was, kwamen ook tot hem de anderen, die krankheden hadden in het eiland, en werden genezen.
And those who were with me saw the light, but the voice of him who was talking to me came not to their ears.
 οι δε συν εμοι οντες το μεν φως εθεασαντο και εμφοβοι εγενοντο την δε φωνην ουκ ηκουσαν του λαλουντος μοι
- 10 Die ons ook eerden met veel eer, en als wij vertrekken zouden, bestelden zij ons hetgeen van node was.
And I said, What have I to do, Lord? And the Lord said to me, Get up, and go into Damascus; and it will be made clear to you what you have to do.
 ειπον δε τι ποιησω κυριε ο δε κυριος ειπεν προς με αναστας πορευου εις δαμασκον κακει σοι λαληθησεται περι παντων ων τετακται σοι ποιησαι
- 11 En na drie maanden voeren wij af in een schip van Alexandrie, dat in het eiland overwinterd had, hebbende tot een teken, Kastor en Pollux.
And because I was unable to see because of the glory of that light, those who were with me took me by the hand, and so I came to Damascus.
 ως δε ουκ ανεβλεπον απο της δοξης του φωτος εκεινου χειραγωγουμενος υπο των συνοντων μοι ηλθον εις δαμασκον
- 12 En als wij te Syrakuse aangekomen waren, bleven wij aldaar drie dagen;
And one Ananias, a God-fearing man, who kept the law, and of whom all the Jews in that place had a high opinion,
 ανανιας δε τις ανηρ ευσεβης κατα τον νομον μαρτυρουμενος υπο παντων των κατοικουντων ιουδαιων
- 13 Van waar wij omvoeren, en kwamen aan te Regium; en alzo, na een dag, de wind zuid werd, kwamen wij den tweeden dag te Puteoli;
Came to my side and said, Brother Saul, let your eyes be open. And in that very hour I was able to see him.
 ελθων προς με και επιστας ειπεν μοι σαουλ αδελφε αναβλεψον καγω αυτη τη ωρα ανεβλεψα εις αυτον
- 14 Alwaar wij broeders vonden, en werden gebeden, zeven dagen bij hen te blijven; en alzo gingen wij naar Rome.
And he said, You have been marked out by the God of our fathers to have knowledge of his purpose, and to see the Upright One and to give ear to the words of his mouth.
 ο δε ειπεν ο θεος των πατερων ημων προεχειρισατο σε γνωναι το θελημα αυτου και ιδειν τον δικαιον και ακουσαι φωνην εκ του στοματος αυτου
- 15 En vandaar kwamen de broeders, van onze zaken gehoord hebbende, ons tegemoet tot Appiusmarkt, en de drie tabernen; welke Paulus ziende, dankte hij Goden greep moed.
For you will be a witness for him to all men of what you have seen and of what has come to your ears.
 οτι εση μαρτυς αυτω προς παντας ανθρωπους ων εωρακας και ηκουσας
- 16 En toen wij te Rome gekomen waren, gaf de hoofdman de gevangenen over aan den overste des legers; maar aan Paulus werd toegelaten op zichzelf te wonen met den krijgsknecht, die hem bewaarde.
And now, why are you waiting? get up, and have baptism, for the washing away of your sins, giving worship to his name.
 και νυν τι μελλεις αναστας βαπτισαι και απολουσαι τας αμαρτιας σου επικαλεσαμενος το ονομα του κυριου

- 17 En het geschiedde na drie dagen dat Paulus samenriep degenen, die de voornaamsten der Joden waren. En als zij samengekomen waren, zeide hij tot hen: Mannen broeders, ik, die niets gedaan heb tegen het volk of de vaderlijke gewoonten, ben gebonden uit Jeruzalem overgeleverd in de handen der Romeinen;
And it came about that when I had come back to Jerusalem, while I was at prayer in the Temple, my senses became more than naturally clear,
εγενετο δε μοι υποστρεψαντι εις ιερουσαλημ και προσευχομενου μου εν τω ιερω γενεσθαι με εν εκστασει
- 18 Dewelken, mij onderzocht hebbende, wilden mij loslaten, omdat geen schuld des doods in mij was.
And I saw him saying to me, Go out of Jerusalem straight away because they will not give hearing to your witness about me.
και ιδειν αυτον λεγοντα μοι σπευσον και εξελθε εν ταχει εξ ιερουσαλημ διοτι ου παραδεξονται σου την μαρτυριαν περι εμου
- 19 Maar als de Joden zulks tegenspraken, werd ik genoodzaakt mij op den keizer te beroepen; doch niet, alsof ik iets had, mijn volk te beschuldigen.
And I said, Lord, they themselves have knowledge that I went through the Synagogues putting in prison and whipping all those who had faith in you:
καγω ειπον κυριε αυτοι επιστανται οτι εγω ημην φυλακιζων και δερων κατα τας συναγωγας τους πιστευοντας επι σε
- 20 Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, om u te zien en aan te spreken; want vanwege de hope Israels ben ik met deze keten omvangen.
And when Stephen your witness was put to death, I was there, giving approval, and looking after the clothing of those who put him to death.
και οτε εξεχειτο το αιμα στεφανου του μαρτυρος σου και αυτος ημην εφεστως και συνευδοκων τη αναηρεσει αυτου και φυλασσων τα ιματια των αναιρουτων αυτον
- 21 Maar zij zeiden tot hem: Wij hebben noch brieven u aangaande van Judea ontvangen; noch iemand van de broeders, hier gekomen zijnde, heeft van u ietskwaads geboodschapt of gesproken.
And he said to me, Go, for I will send you far away to the Gentiles.
και ειπεν προς με πορευου οτι εγω εις εθνη μακραν εξαποστελω σε
- 22 Maar wij begeren wel van u te horen, wat gij gevoelt; want wat deze sekte aangaat, ons is bekend, dat zij overal tegengesproken wordt.
And they gave him a hearing as far as this word; then with loud voices they said, Away with this man from the earth; it is not right for him to be living.
ηκουον δε αυτου αχρι τουτου του λογου και επηραν την φωνην αυτων λεγοντες αιρε απο της γης τον τοιουτον ου γαρ καθηκον αυτον ζην
- 23 En als zij hem een dag gesteld hadden, kwamen er velen in zijn woonplaats; denwelken hij het Koninkrijk Gods uitlegde, en betuigde, en poogde hen tebewegen tot het geloof in Jezus, beide uit de wet van Mozes en de profeten, van des morgens vroeg tot den avond toe.
And while they were crying out, and pulling off their clothing, and sending dust into the air,
κραυγαζοντων δε αυτων και ριπτουντων τα ιματια και κονιορτον βαλλοντων εις τον αερα
- 24 En sommigen geloofden wel, hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet.
The chief captain gave orders for him to be taken into the army building, saying that he would put him to the test by whipping, so that he might have knowledge of the reason why they were crying out so violently against him.
εκελευσεν αυτον ο χιλιαρχος αγεσθαι εις την παρεμβολην ειπων μαστιξιν ανεταξεσθαι αυτον ινα επιγνω δι ην αιτιαν ουτως επεφωνουν αυτω
- 25 En tegen elkander oneens zijnde, scheidten zij; als Paulus dit ene woord gezegd had, namelijk: Wel heeft de Heilige Geest gesproken door Jesaja, den profeet, tot onze vaderen,
And when they had put leather bands round him, Paul said to the captain who was present, Is it the law for you to give blows to a man who is a Roman and has not been judged?
ως δε προτεινεν αυτον τοις ιμασιον ειπεν προς τον εστωτα εκατονταρχον ο παυλος ει ανθρωπον ρωμαιον και ακατακριτον εξεστιν υμιν μαστιζειν
- 26 Zeggende: Ga heen tot dit volk, en zeg: Met het gehoor zult gij horen, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken.
And hearing this, the man went to the chief captain and gave him an account of it, saying, What are you about to do? for this man is a Roman.
ακουσας δε ο εκατονταρχος προσελθων απηγγειλεν τω χιλιαρχω λεγων ορα τι μελλεις ποιειν ο γαρ ανθρωπος ουτος ρωμαιος εστιν
- 27 Want het hart dezes volks is dik geworden, en met de oren hebben zij zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eniger tijd met deogen zouden zien, en met de oren horen, en met het hart verstaan, en zij zich bekeren, en Ik hen geneze.
And the chief captain came to him and said, Give me an answer, are you a Roman? And he said, Yes.
προσελθων δε ο χιλιαρχος ειπεν αυτω λεγε μοι ει συ ρωμαιος ει ο δε εφη ναι
- 28 Het zij u dan bekend, dat de zaligheid Gods den heidenen gezonden is, en dezelve zullen horen.
And the chief captain said, I got Roman rights for myself at a great price. And Paul said, But I had them by birth.
απεκριθη τε ο χιλιαρχος εγω πολλου κεφαλαιου την πολιτειαν ταυτην εκτησαμην ο δε παυλος εφη εγω δε και γεγεννημαι
- 29 En als hij dit gezegd had, gingen de Joden weg, veel twisting hebbenden onder elkander.
Then those who were about to put him to the test went away: and the chief captain was in fear, seeing that he was a Roman, and that he had put chains on him.
ευθεως ουν απεστησαν απ αυτου οι μελλοντες αυτον ανεταζειν και ο χιλιαρχος δε εφοβηθη επιγνους οτι ρωμαιος εστιν και οτι ην αυτον δεδεκως

- 30 En Paulus bleef twee gehele jaren in zijn eigen gehuurde woning; en ontving allen, die tot hem kwamen;
But on the day after, desiring to have certain knowledge of what the Jews had to say against him, he made him free, and gave orders for the chief priests and all the Sanhedrin to come together, and he took Paul and put him before them.
 τη δε επαυριον βουλομενος γνωναι το ασφαλες το τι κατηγορεται παρα των ιουδαιων ελυσεν αυτον απο των δεσμων και εκελευσεν ελθειν τους αρχιερεις και ολον το συνεδριον αυτων και καταγαγων τον παυλον εστησεν εις αυτους
- 1 Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroepen apostel, afgezonderd tot het Evangelie van God,
Paul, a servant of Jesus Christ, an Apostle by the selection of God, given authority as a preacher of the good news,
 παυλος δουλος ιησου χριστου κλητος αποστολος αφωρισμενος εις ευαγγελιον θεου
- 2 (Hetwelk Hij te voren beloofd had door Zijn profeten, in de heilige Schriften)
Of which God had given word before by his prophets in the holy Writings,
 ο προεπηγγειλατο δια των προφητων αυτου εν γραφαις αγιαις
- 3 Van Zijn Zoon,, Die geworden is uit het zaad van David, naar het vlees;
About his Son who, in the flesh, came from the family of David,
 περι του υιου αυτου του γενομενου εκ σπερματος δαβιδ κατα σαρκα
- 4 Die krachtelijk bewezen is te zijn de Zoon van God, naar den Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden) namelijk Jezus Christus, onzen Heere:
But was marked out as Son of God in power by the Holy Spirit through the coming to life again of the dead; Jesus Christ our Lord,
 του ορισθεντος υιου θεου εν δυναμει κατα πνευμα αγιωσης εξ αναστασεως νεκρων ιησου χριστου του κυριου ημων
- 5 (Door Welken wij hebben ontvangen genade en het apostelschap, tot gehoorzaamheid des geloofs onder al de heidenen, voor Zijn Naam;
Through whom grace has been given to us, sending us out to make disciples to the faith among all nations, for his name:
 δι ου ελαβομεν χαριν και αποστολην εις υπακοην πιστεως εν πασιν τοις εθνεσιν υπερ του ονοματος αυτου
- 6 Onder welken gij ook zijt, geroepenen van Jezus Christus!)
Among whom you in the same way have been marked out to be disciples of Jesus Christ:
 εν οις εστε και υμεις κλητοι ιησου χριστου
- 7 Allen, die te Rome zijt, geliefden Gods, en geroepen heiligen, genade zij u, en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
To all those who are in Rome, loved by God, marked out as saints: Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
 πασιν τοις ουσιν εν ρωμη αγαπητοις θεου κλητοις αγιοις χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου
- 8 Eerstelijk dank ik mijn God door Jezus Christus over u allen, dat uw geloof verkondigd wordt in de gehele wereld.
First of all, I give praise to my God through Jesus Christ for you all, because news of your faith has gone into all the world.
 πρωτον μεν ευχαριστω τω θεω μου δια ιησου χριστου υπερ παντων υμων οτι η πιστις υμων καταγγελλεται εν ολω τω κοσμω
- 9 Want God is mijn Getuige, Welken ik diene in mijn geest, in het Evangelie Zijns Zoons, hoe ik zonder nalaten uwer gedenke;
For God is my witness, whose servant I am in spirit in the good news of his Son, that you are at all times in my memory and in my prayers,
 μαρτυς γαρ μου εστιν ο θεος ω λατρευω εν τω πνευματι μου εν τω ευαγγελιω του υιου αυτου ως αδιαλειπτως μνησαν υμων ποιουμαι
- 10 Allen tijd in mijn gebeden biddende, of mogelijk mij nog te eniger tijd goede gelegenheid gegeven werd, door den wil van God, om tot ulieden te komen.
And that I am ever making prayers that God will give me a good journey to you.
 παντοτε επι των προσευχων μου δεομενος ειπως ηδη ποτε ευδοωθησομαι εν τω θεληματι του θεου ελθειν προς υμας
- 11 Want ik verlang om u te zien, opdat ik u enige geestelijke gave mocht mededelen, ten einde gij versterkt zoudt worden;
For I have a strong desire to see you, and to give you some grace of the spirit, so that you may be made strong;
 επιποθω γαρ ιδειν υμας ινα τι μεταδω χαρισμα υμιν πνευματικον εις το στηριχθηναι υμας
- 12 Dat is, om mede vertroost te worden onder u, door het onderlinge geloof, zo het uwe als het mijne.
That is to say, that all of us may be comforted together by the faith which is in you and in me.
 τουτο δε εστιν συμπαρακληθηναι εν υμιν δια της εν αλληλοις πιστεως υμων τε και εμου

- 13 Doch ik wil niet, dat u onbekend zij, broeders, dat ik menigmaal voorgenomen heb tot u te komen (en ben tot nog toe verhinderd geweest), opdat ik ook onderu enige vrucht zou hebben, gelijk als ook onder de andere heidenen.
 You may be certain, my brothers, that it has frequently been in my mind to come to you (but till now I was kept from it), so that I might have some fruit from you in the same way as I have had it from the other nations.
 ου θελω δε υμας αγνοειν αδελφοι οτι πολλακις προεθεμην ελθειν προς υμας και εκωλυθην αχρι του δευρο ινα καρπον τινα σχω και εν υμιν καθως και εν τοις λοιποις εθνεσιν
- 14 Beiden Grieken en Barbaren, beiden wijzen en onwijzen ben ik een schuldenaar.
 I have a debt to Greeks and to the nations outside; to the wise and to those who have no learning.
 ελλησιν τε και βαρβαροις σοφοις τε και ανοητοις οφειλετις ειμι
- 15 Alzo hetgeen in mij is, dat is volvaardig, om u ook, die te Rome zijt, het Evangelie te verkondigen.
 For which reason I have the desire, as far as I am able, to give the knowledge of the good news to you who are in Rome.
 ουτως το κατ εμε προθυμον και υμιν τοις εν ρωμη ευαγγελισασθαι
- 16 Want ik schaam mij des Evangelies van Christus niet; want het is een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft, eerst den Jood, en ook den Griek.
 For I have no feeling of shame about the good news, because it is the power of God giving salvation to everyone who has faith, to the Jew first, and then to the Greek.
 ου γαρ επαισχυνομαι το ευαγγελιον του χριστου δυναμις γαρ θεου εστιν εις σωτηριαν παντι τω πιστευοντι ιουδαιω τε πρωτον και ελληνι
- 17 Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof; gelijk geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.
 For in it there is the revelation of the righteousness of God from faith to faith: as it is said in the holy Writings, The man who does righteousness will be living by his faith.
 δικαιοσυνη γαρ θεου εν αυτω αποκαλυπτεται εκ πιστεως εις πιστιν καθως γεγραπται ο δε δικαιος εκ πιστεως ζησεται
- 18 Want de toorn Gods wordt geopenbaard van den hemel over alle goddeloosheid, en ongerechtigheid der mensen, als die de waarheid in ongerechtigheid tenonder houden.
 For there is a revelation of the wrath of God from heaven against all the wrongdoing and evil thoughts of men who keep down what is true by wrongdoing;
 αποκαλυπτεται γαρ οργη θεου απ ουρανου επι πασαν ασεβειαν και αδικιαν ανθρωπων των την αληθειαν εν αδικια κατεχοντων
- 19 Overmits hetgeen van God kennelijk is, in hen openbaar is; want God heeft het hun geopenbaard.
 Because the knowledge of God may be seen in them, God having made it clear to them.
 διοτι το γνωστον του θεου φανερον εστιν εν αυτοις ο γαρ θεος αυτοις εφανερωσεν
- 20 Want Zijn onzienlijke dingen worden, van de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn.
 For from the first making of the world, those things of God which the eye is unable to see, that is, his eternal power and existence, are fully made clear, he having given the knowledge of them through the things which he has made, so that men have no reason for wrongdoing:
 τα γαρ αορατα αυτου απο κτισεως κοσμου τοις ποιημασιν νοουμενα καθοραται η τε αιδιος αυτου δυναμις και θειοτης εις το ειναι αυτους αναπολογητους
- 21 Omdat zij, God kennende, Hem als God niet hebben verheerlijkt of gedankt; maar zijn verijdeld geworden in hun overleggingen en hun onverstandig hart is verduisterd geworden;
 Because, having the knowledge of God, they did not give glory to God as God, and did not give praise, but their minds were full of foolish things, and their hearts, being without sense, were made dark.
 διοτι γνωστες τον θεον ουχ ως θεον εδοξασαν η ευχαριστησαν αλλ εματαιωθησαν εν τοις διαλογισμοις αυτων και εσκοτισθη η ασυνετος αυτων καρδια
- 22 Zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden;
 Seeming to be wise, they were in fact foolish,
 φασκοντες ειναι σοφοι εμωρανθησαν
- 23 En hebben de heerlijkheid des onverderfelijken Gods veranderd in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mens, en van gevogelte, en van viervoetige enkruipende gedierten.
 And by them the glory of the eternal God was changed and made into the image of man who is not eternal, and of birds and beasts and things which go on the earth.
 και ηλλαξαν την δοξαν του αφθαρτου θεου εν ομοιωματι εικονος φθαρτου ανθρωπου και πετεινων και τετραποδων και ερπετων
- 24 Daarom heeft God hen ook overgegeven in de begeerlijkheden hunner harten tot onreinigheid, om hun lichamen onder elkander te onteren;
 For this reason God gave them up to the evil desires of their hearts, working shame in their bodies with one another:
 διο και παρεδωκεν αυτους ο θεος εν ταις επιθυμιας των καρδιων αυτων εις ακαθαρσιαν του ατιμαζεσθαι τα σωματα αυτων εν εαυτοις

- 25 Als die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen, en het schepsel geeerd en gediend hebben boven den Schepper, Die te prijzen is in der eeuwigheid, amen.
Because by them the true word of God was changed into that which is false, and they gave worship and honour to the thing which is made, and not to him who made it, to whom be blessing for ever.
So be it.
οιτινες μετηλλαξαν την αληθειαν του θεου εν τω ψευδει και σεβασθησαν και ελατρευσαν τη κτισει παρα τον κτισαντα ος εστιν ευλογητος εις τους αιωνας αμην
- 26 Daarom heeft God hen overgegeven tot oneerlijke bewegingen; want ook hun vrouwen hebben het natuurlijk gebruik veranderd in het gebruik tegen nature;
For this reason God gave them up to evil passions, and their women were changing the natural use into one which is unnatural:
δια τουτο παρεδωκεν αυτους ο θεος εις παθη ατιμιας αι τε γαρ θηλειαι αυτων μετηλλαξαν την φυσικην χρησιν εις την παρα φυσιν
- 27 En insgelijks ook de mannen, nalatende het natuurlijk gebruik der vrouw, zijn verhit geworden in hun lust tegen elkander, mannen met mannen schandelijkheidbedrijvende, en de vergelding van hun dwaling, die daartoe behoorde, in zichzelf ontfangende.
And in the same way the men gave up the natural use of the woman and were burning in their desire for one another, men doing shame with men, and getting in their bodies the right reward of their evil-doing.
ομοιως τε και οι αρρενες αφεντες την φυσικην χρησιν της θηλειας εξεκαυθησαν εν τη ορεξει αυτων εις αλληλους αρσενες εν αρσειν την ασχημοσυνην κατεργαζομενοι και την αντιμισθιαν ην εδει της πλανης αυτων εν εαυτοις απολαμβανοντες
- 28 En gelijk het hun niet goed gedacht heeft God in erkentenis te houden, zo heeft God hen overgegeven in een verkeerden zin, om te doen dingen, die nietbetamen;
And because they had not the mind to keep God in their knowledge, God gave them up to an evil mind, to do those things which are not right;
και καθως ουκ εδοκιμασαν τον θεον εχειν εν επιγνωσει παρεδωκεν αυτους ο θεος εις αδοκιμον νουν ποιειν τα μη καθηκοντα
- 29 Vervuld zijnde met alle ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, vol van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid;
Being full of all wrongdoing, evil, desire for the goods of others, hate, envy, putting to death, fighting, deceit, cruel ways, evil talk, and false statements about others;
πεπληρωμενους παση αδικια πορνεια πονηρια πλεονεξια κακια μεστους φθονου φονου εριδος δολου κακοηθειας ψιθυριστας
- 30 Oorblazers, achterklappers, haters Gods, smaders, hovaardigen, laatdunkenden, vinders van kwade dingen, den ouderen ongehoorzaam;
Hated by God, full of pride, without respect, full of loud talk, given to evil inventions, not honouring father or mother,
καταλαλους θεοστυγεις υβριστας υπερηφανους αλαζονας εφευρετας κακων γονευσιν απειθεις
- 31 Onverstandigen, verbondbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen;
Without knowledge, not true to their undertakings, unkind, having no mercy:
ασυνετους ασυνθετους αστοργους ασπονδους ανελεημονας
- 1 Daarom zijt gij niet te verontschuldigen, o mens, wie gij zijt, die anderen oordeelt; want waarin gij een ander oordeelt, veroordeelt gij uzelf; want gij, die anderen oordeelt, doet dezelfde dingen.
So you have no reason, whoever you are, for judging: for in judging another you are judging yourself, for you do the same things.
διο αναπολογητος ει ω ανθρωπε πας ο κρινων εν ω γαρ κρινεις τον ετερον σεαυτον κατακρινεις τα γαρ αυτα πρασσεις ο κρινων
- 2 En wij weten, dat het oordeel Gods naar waarheid is, over degenen, die zulke dingen doen.
And we are conscious that God is a true judge against those who do such things.
οιδαμεν δε οτι το κριμα του θεου εστιν κατα αληθειαν επι τους τα τοιαυτα πρασσοντας
- 3 En denkt gij dit, o mens, die oordeelt dengenen, die zulke dingen doen, en dezelve doet, dat gij het oordeel Gods zult ontvlieden?
But you who are judging another for doing what you do yourself, are you hoping that God's decision will not take effect against you?
λογιζη δε τουτο ω ανθρωπε ο κρινων τους τα τοιαυτα πρασσοντας και ποιων αυτα οτι συ εκφυζη το κριμα του θεου
- 4 Of veracht gij den rijkdom Zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en lankmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt?
Or is it nothing to you that God had pity on you, waiting and putting up with you for so long, not seeing that in his pity God's desire is to give you a change of heart?
η του πλουτου της χρηστοτητος αυτου και της ανοχης και της μακροθυμιας καταφρονεις αγνοων οτι το χρηστον του θεου εις μετανοιαν σε αγει
- 5 Maar naar uw hardigheid, en onbekeerlijk hart, vergadert gij uzelf toorn als een schat, in den dag des toorns, en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods.
But by your hard and unchanged heart you are storing up wrath for yourself in the day of the revelation of God's judging in righteousness;
κατα δε την σκληροτητα σου και αμετανοητον καρδιαν θησαυριζεις σεαυτω οργην εν ημερα οργης και αποκαλυψεως δικαιοκρισιας του θεου
- 6 Welke een iegelijk vergelden zal naar zijn werken;
Who will give to every man his right reward:
ος αποδοσει εκαστω κατα τα εργα αυτου

- 7 Dengenen wel, die met volharding in goeddoen, heerlijkheid, en eer, en onverderfelijkheid zoeken, het eeuwige leven;
To those who go on with good works in the hope of glory and honour and salvation from death, he will give eternal life:
 τοις μεν καθ υπομονην εργου αγαθου δοξαν και τιμην και αφθαρσιαν ζητουσιν ζωην αιωνιον
- 8 Maar dengenen, die twistgierig zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, doch der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, zal verbolgenheid en toorn vergolden worden;
But to those who, from a love of competition, are not guided by what is true, will come the heat of his wrath,
 τοις δε εξ εριθειας και απειθουσιν μεν τη αληθεια πειθομενοις δε τη αδικια θυμος και οργη
- 9 Verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen, die het kwade werkt, eerst van den Jood, en ook van den Griek;
Trouble and sorrow on all whose works are evil, to the Jew first and then to the Greek;
 θλιψις και στενοχωρια επι πασαν ψυχην ανθρωπου του κατεργαζομενου το κακον ιουδαιου τε πρωτον και ελληνος
- 10 Maar heerlijkheid, en eer, en vrede een iegelijk, die het goede werkt, eerst den Jood, en ook den Griek.
But glory and honour and peace to all whose works are good, to the Jew first and then to the Greek:
 δοξα δε και τιμη και ειρηνη παντι τω εργαζομενω το αγαθον ιουδαιω τε πρωτον και ελληνι
- 11 Want er is geen aanneming des persoons bij God.
For one man is not different from another before God.
 ου γαρ εστιν προσωποληψια παρα τω θεω
- 12 Want zovelen, als er zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan; en zovelen, als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wetgeoordeeld worden;
All those who have done wrong without the law will get destruction without the law: and those who have done wrong under the law will have their punishment by the law;
 οσοι γαρ ανομως ημαρτον ανομως και απολουνται και οσοι εν νομω ημαρτον δια νομου κριθησονται
- 13 (Want de hoorders der wet zijn niet rechtvaardig voor God, maar de daders der wet zullen gerechtvaardigd worden;
For it is not the hearers of the law who will be judged as having righteousness before God, but only the doers:
 ου γαρ οι ακροαται του νομου δικαιοι παρα τω θεω αλλ οι ποιηται του νομου δικαιωθησονται
- 14 Want wanneer de heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen, die der wet zijn, dezen, de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet;
For when the Gentiles without the law have a natural desire to do the things in the law, they are a law to themselves;
 οταν γαρ εθνη τα μη νομον εχοντα φυσει τα του νομου ποιη ουτοι νομον μη εχοντες εαυτοις εισιν νομος
- 15 Als die betonen het werk der wet geschreven in hun harten, hun geweten medegetuigende, en de gedachten onder elkander hen beschuldigende, of ookontschuldigde).
Because the work of the law is seen in their hearts, their sense of right and wrong giving witness to it, while their minds are at one time judging them and at another giving them approval;
 οτινες ενδεικνυνται το εργον του νομου γραπτον εν ταις καρδιας αυτων συμμαρτυρουσης αυτων της συνειδησεως και μεταξυ αλληλων των λογισμων κατηγορουτων η και απολογουμενων
- 16 In den dag wanneer God de verborgene dingen der mensen zal oordelen door Jezus Christus, naar mijn Evangelie.
In the day when God will be a judge of the secrets of men, as it says in the good news of which I am a preacher, through Jesus Christ.
 εν ημερα οτε κρινει ο θεος τα κρυπτα των ανθρωπων κατα το ευαγγελιον μου δια ιησου χριστου
- 17 Zie, gij wordt een Jood genaamd en rust op de wet; en roemt op God,
But as for you who have the name of Jew, and are resting on the law, and take pride in God,
 ιδε συ ιουδαιος επονομαζη και επαναπαυη τω νομω και καυχασαι εν θεω
- 18 En gij weet Zijn wil, en beproeft de dingen, die daarvan verschillen, zijnde onderwezen uit de wet;
And have knowledge of his desires, and are a judge of the things which are different, having the learning of the law,
 και γνωσκεις το θελημα και δοκιμαζεις τα διαφεροντα κατηχουμενος εκ του νομου
- 19 En gij betrouwt uzelf te zijn een leidsman der blinden, een licht dergenen, die in duisternis zijn;
In the belief that you are a guide to the blind, a light to those in the dark,
 πεποιθας τε σεαυτον οδηγον ειναι τυφλων φως των εν σκοτει
- 20 Een onderrichter der onwijzen, en een leermeester der onwetenden, hebbende de gedaante der kennis en der waarheid in de wet.
A teacher of the foolish, having in the law the form of knowledge and of what is true;
 παιδευτην αφρονων διδασκαλον νηπιων εχοντα την μορφωσιν της γνωσεως και της αληθειας εν τω νομω

- 21 Die dan een anderen leert, leert gij uzelfen niet? Die predikt, dat men niet stelen zal, steelt gij?
 You who give teaching to others, do you give it to yourself? you who say that a man may not take what is not his, do you take what is not yours?
 ο ουν διδασκων ετερον σεαυτον ου διδασκεις ο κηρυσσων μη κλεπτειν κλεπτεις
- 22 Die zegt, dat men geen overspel doen zal, doet gij overspel? Die van de afgoden een gruwel hebt, berooft gij het heilige?
 You who say that a man may not be untrue to his wife, are you true to yours? you who are a hater of images, do you do wrong to the house of God?
 ο λεγων μη μοιχευειν μοιχευεις ο βδελυσσομενος τα ειδωλα ιεροσυλεις
- 23 Die op de wet roemt, onteert gij God door de overtreding der wet?
 You who take pride in the law, are you doing wrong to the honour of God by behaviour which is against the law?
 ος εν νομω καυχασαι δια της παραβασεως του νομου τον θεον ατιμαζεις
- 24 Want de Naam van God wordt om uwentwil gelasterd onder de heidenen, gelijk geschreven is.
 For the name of God is shamed among the Gentiles because of you, as it is said in the holy Writings.
 το γαρ ονομα του θεου δι υμας βλασφημειται εν τοις εθνεσιν καθως γεγραπται
- 25 Want de besnijdenis is wel nut, indien gij de wet doet; maar indien gij een overtreder der wet zijt, zo is uw besnijdenis voorhuid geworden.
 It is true that circumcision is of use if you keep the law, but if you go against the law it is as if you had it not.
 περιτομη μεν γαρ ωφελει εαν νομον πρασσης εαν δε παραβατης νομου ης η περιτομη σου ακροβυστια γεγονεν
- 26 Indien dan de voorhuid de rechten der wet bewaart, zal niet zijn voorhuid tot een besnijdenis gerekend worden?
 If those who have not circumcision keep the rules of the law, will it not be credited to them as circumcision?
 εαν ουν η ακροβυστια τα δικαιωματα του νομου φυλασση ουχι η ακροβυστια αυτου εις περιτομην λογισθησεται
- 27 En zal de voorhuid, die uit de natuur is, als zij de wet volbrengt, u niet oordelen, die door de letter en besnijdenis een overtreder der wet zijt?
 And they, by their keeping of the law without circumcision, will be judges of you, by whom the law is broken though you have the letter of the law and circumcision.
 και κρινει η εκ φυσεως ακροβυστια τον νομον τελουσα σε τον δια γραμματος και περιτομης παραβατην νομου
- 28 Want die is niet een Jood, die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vlees is;
 The true Jew is not one who is only so publicly, and circumcision is not that which may be seen in the flesh:
 ου γαρ ο εν τω φανερω ιουδαιος εστιν ουδε η εν τω φανερω εν σαρκι περιτομη
- 29 Maar die is een Jood, die het in het verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet in de letter, is de besnijdenis; wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God. Romeinen 3
 But he is a Jew who is a secret one, whose circumcision is of the heart, in the spirit and not in the letter; whose praise is not from men, but from God.
 αλλ ο εν τω κρυπτω ιουδαιος και περιτομη καρδιας εν πνευματι ου γραμματι ου ο εβαινος ουκ εξ ανθρωπων αλλ εκ του θεου
- 1 Welk is dan het voordeel van den Jood? Of welk is de nuttigheid der besnijdenis?
 How then is the Jew better off? or what profit is there in circumcision?
 τι ουν το περισσον του ιουδαιου η τις η ωφελεια της περιτομης
- 2 Vele in alle manier; want dit is wel het eerste, dat hun de Woorden Gods zijn toebetrouwd.
 Much in every way: first of all because the words of God were given to them.
 πολυ κατα παντα τροπον πρωτον μεν γαρ οτι επιστευθησαν τα λογια του θεου
- 3 Want wat is het, al zijn sommigen ongelovig geweest? Zal hun ongelovigheid het geloof van God te niet doen?
 And if some have no faith, will that make the faith of God without effect?
 τι γαρ ει ηπιστησαν τινες μη η απιστια αυτων την πιστιν του θεου καταργησει
- 4 Dat zij verre. Doch God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig; gelijk als geschreven is: Opdat Gij gerechtvaardigd wordt in Uw woorden, en overwint, wanneer Gij oordeelt.
 In no way: but let God be true, though every man is seen to be untrue; as it is said in the Writings, That your words may be seen to be true, and you may be seen to be right when you are judged.
 μη γενοιτο γινεσθω δε ο θεος αληθης πας δε ανθρωπος ψευστης καθως γεγραπται οπως αν δικαιωθης εν τοις λογοις σου και νικησης εν τω κρινεσθαι σε
- 5 Indien nu onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid bevestigt, wat zullen wij zeggen? Is God onrechtvaardig, als Hij toorn over ons brengt? (Ik spreek naar denmens.)
 But if the righteousness of God is supported by our wrongdoing what is to be said? is it wrong for God to be angry (as men may say)?
 ει δε η αδικια ημων θεου δικαιοσυνην συνιστησιν τι ερουμεν μη αδικος ο θεος ο επιφερων την οργην κατα ανθρωπον λεγω

- 6 Dat zij verre, anderszins hoe zal God de wereld oordelen?
In no way: because if it is so, how is God able to be the judge of all the world?
 μη γενοιτο επει πως κρινει ο θεος τον κοσμον
- 7 Want indien de waarheid Gods door mijn leugen overvloediger is geworden, tot Zijn heerlijkheid, wat word ik ook nog als een zondaar geoordeeld?
But if, because I am untrue, God being seen to be true gets more glory, why am I to be judged as a sinner?
 ει γαρ η αληθεια του θεου εν τω εμω ψευσματι περισευσεν εις την δοξαν αυτου τι ετι καγω ως αμαρτωλος κρινομαι
- 8 En zeggen wij niet liever (gelijk wij gelasterd worden, en gelijk sommigen zeggen, dat wij zeggen): Laat ons het kwade doen, opdat het goede daaruit kome? Welker verdoemenis rechtvaardig is.
Let us not do evil so that good may come (a statement which we are falsely said by some to have made), because such behaviour will have its right punishment.
 και μη καθως βλασφημουμεθα και καθως φασιν τινες ημας λεγειν οτι ποιησωμεν τα κακα ινα ελθη τα αγαθα ων το κριμα ενδικον εστιν
- 9 Wat dan? Zijn wij uitnemender? Ganselijk niet; want wij hebben te voren beschuldigd beiden Joden en Grieken, dat zij allen onder de zonde zijn;
What then? are we worse off than they? In no way: because we have before made it clear that Jews as well as Greeks are all under the power of sin;
 τι ουν προεχομεθα ου παντως προητιασαμεθα γαρ ιουδαιους τε και ελληνας παντας υφ αμαρτιαν ειναι
- 10 Gelijk geschreven is: Er is niemand rechtvaardig, ook niet een;
As it is said in the holy Writings, There is not one who does righteousness;
 καθως γεγραπται οτι ουκ εστιν δικαιος ουδε εις
- 11 Er is niemand, die verstandig is, er is niemand, die God zoekt.
Not one who has the knowledge of what is right, not one who is a searcher after God;
 ουκ εστιν ο συνιων ουκ εστιν ο εκζητων τον θεον
- 12 Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is ook niet tot een toe.
They have all gone out of the way, there is no profit in any of them; there is not one who does good, not so much as one:
 παντες εξεκλιναν αμα ηχρειωθησαν ουκ εστιν ποιων χρηστοτητα ουκ εστιν εως ενος
- 13 Hun keel is een geopend graf; met hun tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen.
Their throat is like an open place of death; with their tongues they have said what is not true: the poison of snakes is under their lips:
 ταφος ανεωγμενος ο λαρυγξ αυτων ταις γλωσσαις αυτων εδολιουσαν ιος ασπιδων υπο τα χειλη αυτων
- 14 Welker mond vol is van vervloeking en bitterheid;
Whose mouth is full of curses and bitter words:
 ων το στομα αρας και πικριας γεμει
- 15 Hun voeten zijn snel om bloed te vergieten;
Their feet are quick in running after blood;
 οξεις οι ποδες αυτων εκχεαι αιμα
- 16 Vernieling en ellendigheid is in hun wegen;
Destruction and trouble are in their ways;
 συντριμμα και ταλαιπωρια εν ταις οδοις αυτων
- 17 En den weg des vredes hebben zij niet gekend.
And of the way of peace they have no knowledge:
 και οδον ειρηνης ουκ εγνωσαν
- 18 Er is geen vreze Gods voor hun ogen.
There is no fear of God before their eyes.
 ουκ εστιν φοβος θεου απεναντι των οφθαλμων αυτων
- 19 Wij weten nu, dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de wet zijn; opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor Godverdoemelijk zij.
Now, we have knowledge that what the law says is for those who are under the law, so that every mouth may be stopped, and all men may be judged by God:
 οιδामεν δε οτι οσα ο νομος λεγει τοις εν τω νομω λαλει ινα παν στομα φραγη και υποδικος γενηται πας ο κοσμος τω θεω

- 20 Daaron zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden, voor Hem; want door de wet is de kennis der zonde.
Because by the works of the law no man is able to have righteousness in his eyes, for through the law comes the knowledge of sin.
διότι εξ έργων νομου ου δικαιωθησεται πασα σαρξ ενωπιον αυτου δια γαρ νομου επιγνωσις αμαρτιας
- 21 Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten:
But now without the law there is a revelation of the righteousness of God, to which witness is given by the law and the prophets;
νυνι δε χωρις νομου δικαιοσυνη θεου πεφανερωται μαρτυρουμενη υπο του νομου και των προφητων
- 22 Namelijk de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen, en over allen, die geloven; want er is geen onderscheid.
That is, the righteousness of God through faith in Jesus Christ, to all those who have faith; and one man is not different from another,
δικαιοσυνη δε θεου δια πιστεως ιησου χριστου εις παντας και επι παντας τους πιστευοντας ου γαρ εστιν διαστολη
- 23 Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods;
For all have done wrong and are far from the glory of God;
παντες γαρ ημαρτον και υστερουνται της δοξης του θεου
- 24 En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is;
And they may have righteousness put to their credit, freely, by his grace, through the salvation which is in Christ Jesus:
δικαιουμενοι δωρεαν τη αυτου χαριτι δια της απολυτρωσεως της εν χριστω ιησου
- 25 Welken God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, diete voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods;
Whom God has put forward as the sign of his mercy, through faith, by his blood, to make clear his righteousness when, in his pity, God let the sins of earlier times go without punishment;
ον προεθετο ο θεος ιλαστηριον δια της πιστεως εν τω αυτου αιματι εις ενδειξιν της δικαιοσυνης αυτου δια την παρεσιν των προγεγονοτων αμαρτηματων
- 26 Tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd; opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende dengene, die uit het geloof van Jezus is.
And to make clear his righteousness now, so that he might himself be upright, and give righteousness to him who has faith in Jesus.
εν τη ανοχη του θεου προς ενδειξιν της δικαιοσυνης αυτου εν τω νυν καιρω εις το ειναι αυτον δικαιον και δικαιοντα τον εκ πιστεως ιησου
- 27 Waar is dan de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Neen, maar door de wet des geloofs.
What reason, then, is there for pride? It is shut out. By what sort of law? of works? No, but by a law of faith.
που ουν η καυχησις εξεκλεισθη δια ποιου νομου των έργων ουχι αλλα δια νομου πιστεως
- 28 Wij besluiten dan, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken der wet.
For this reason, then, a man may get righteousness by faith without the works of the law.
λογιζομεθα ουν πιστει δικαιουσθαι ανθρωπον χωρις έργων νομου
- 29 Is God een God der Joden alleen? en is Hij het niet ook der heidenen? Ja, ook der heidenen;
Or is God the God of Jews only? is he not in the same way the God of Gentiles? Yes, of Gentiles:
η ιουδαιων ο θεος μονον ουχι δε και εθνων ναι και εθνων
- 30 Nademaal Hij een enig God is, Die de besnijdenis rechtvaardigen zal uit het geloof, en de voorhuid door het geloof.
If God is one; and he will give righteousness because of faith to those who have circumcision, and through faith to those who have not circumcision.
επειπερ εις ο θεος ος δικαιωσει περιτομην εκ πιστεως και ακροβυστιαν δια της πιστεως
- 31 Doen wij dan de wet te niet door het geloof? Dat zij verre; maar wij bevestigen de wet. Romeinen 4
Do we, then, through faith make the law of no effect? in no way: but we make it clear that the law is important.
νομον ουν καταργουμεν δια της πιστεως μη γενοιτο αλλα νομον ιστωμεν
- 1 Wat zullen wij dan zeggen, dat Abraham, onze vader, verkregen heeft naar het vlees?
What, then, may we say that Abraham, our father after the flesh, has got?
τι ουν ερωμεν αβρααμ τον πατερα ημων ευρηκεναι κατα σαρκα

- 2 Want indien Abraham uit de werken gerechtvaardigd is, zo heeft hij roem, maar niet bij God.
For if Abraham got righteousness by works, he has reason for pride; but not before God.
ει γαρ αβρααμ εξ εργαων εδικαιωθη εχει καυχημα αλλ ου προς τον θεον
- 3 Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid.
But what does it say in the holy Writings? And Abraham had faith in God, and it was put to his account as righteousness.
τι γαρ η γραφη λεγει επιστευσεν δε αβρααμ τω θεω και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην
- 4 Nu dengene, die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld.
Now, the reward is credited to him who does works, not as of grace but as a debt.
τω δε εργαζομενω ο μισθος ου λογιζεται κατα χαριν αλλα κατα το οφειλημα
- 5 Doch dengene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die den goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid.
But to him who without working has faith in him who gives righteousness to the evil-doer, his faith is put to his account as righteousness.
τω δε μη εργαζομενω πιστευοντι δε επι τον δικαιοοντα τον ασεβη λογιζεται η πιστις αυτου εις δικαιοσυνην
- 6 Gelijk ook David den mens zalig spreekt, welken God de rechtvaardigheid toerekent zonder werken;
As David says that there is a blessing on the man to whose account God puts righteousness without works, saying,
καθαπερ και δαβιδ λεγει τον μακαρισμον του ανθρωπου ω ο θεος λογιζεται δικαιοσυνην χωρις εργαων
- 7 Zeggende: Zalig zijn zij, welker ongerechtigheden vergeven zijn, en welker zonden bedekt zijn;
Happy are those who have forgiveness for their wrongdoing, and whose sins are covered.
μακαριοι ων αφεθησαν αι ανομιαι και ων επεκαλυφθησαν αι αμαρτιαι
- 8 Zalig is de man, welken de Heere de zonden niet toerekent.
Happy is the man against whom no sin is recorded by the Lord.
μακαριος ανηρ ω ου μη λογισηται κυριος αμαρτιαν
- 9 Deze zaligspreking dan, is die alleen over de besnijdenis, of ook over de voorhuid? Want wij zeggen, dat Abraham het geloof gerekend is tot rechtvaardigheid.
Is this blessing, then, for the circumcision only, or in the same way for those who have not circumcision? for we say that the faith of Abraham was put to his account as righteousness.
ο μακαρισμος ουν ουτος επι την περιτομην η και επι την ακροβυστιαν λεγομεν γαρ οτι ελογισθη τω αβρααμ η πιστις εις δικαιοσυνην
- 10 Hoe is het hem dan toegerekend? Als hij in de besnijdenis was, of in de voorhuid? Niet in de besnijdenis, maar in de voorhuid.
How, then, was it judged? when he had circumcision, or when he had it not? Not when he had it, but when he did not have it:
πως ουν ελογισθη εν περιτομη οντι η εν ακροβυστια ουκ εν περιτομη αλλ εν ακροβυστια
- 11 En hij heeft het teken der besnijdenis ontvangen tot een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die hem in de voorhuid was toegerekend; opdat hij zou zijn eenvader van allen, die geloven in de voorhuid zijnde, ten einde ook hun de rechtvaardigheid toegerekend worde;
And he was given the sign of circumcision as a witness of the faith which he had before he underwent circumcision: so that he might be the father of all those who have faith, though they have not circumcision, and so that righteousness might be put to their account;
και σημειον ελαβεν περιτομης σφραγιδα της δικαιοσυνης της πιστεως της εν τη ακροβυστια εις το ειναι αυτον πατερα παντων των πιστευοντων δι ακροβυστιας εις το λογισθηναι και αυτοις την δικαιοσυνην
- 12 En een vader der besnijdenis, dengenem namelijk, die niet alleen uit de besnijdenis zijn, maar die ook wandelen in de voetstappen des geloofs van onzen vader Abraham, hetwelk in de voorhuid was.
And the father of circumcision to those who not only are of the circumcision, but who keep to the way of that faith which our father Abraham had before he underwent circumcision.
και πατερα περιτομης τοις ουκ εκ περιτομης μονον αλλα και τοις στοιχουσιν τοις ιχνησιν της εν τη ακροβυστια πιστεως του πατρος ημων αβρααμ
- 13 Want de belofte is niet door de wet aan Abraham of zijn zaad geschied, namelijk, dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door de rechtvaardigheid des geloofs.
For God's word, that the earth would be his heritage, was given to Abraham, not through the law, but through the righteousness of faith.
ου γαρ δια νομου η επαγγελια τω αβρααμ η τω σπερματι αυτου το κληρονομον αυτον ειναι του κοσμου αλλα δια δικαιοσυνης πιστεως
- 14 Want indien degenen, die uit de wet zijn, erfgenamen zijn, zo is het geloof ijdel geworden, en de belofte niet gedaan.
For if they who are of the law are the people who get the heritage, then faith is made of no use, and the word of God has no power;
ει γαρ οι εκ νομου κληρονομοι κεκενωται η πιστις και κατηργηται η επαγγελια

- 15 Want de wet werkt toorn; want waar geen wet is, daar is ook geen overtreding.
For the outcome of the law is wrath; but where there is no law it will not be broken.
ο γαρ νομος οργην κατεργαζεται ου γαρ ουκ εστιν νομος ουδε παραβασις
- 16 Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij; ten einde de belofte vast zij al den zaden, niet alleen dat uit de wet is, maar ook dat uit het geloof Abrahamsis, welke een vader is van ons allen;
For this reason it is of faith, so that it may be through grace; and so that the word of God may be certain to all the seed; not only to that which is of the law, but to that which is of the faith of Abraham, who is the father of us all,
δια τουτο εκ πιστεως ινα κατα χαριν εις το ειναι βεβαιαν την επαγγελιαν παντι τω σπερματι ου τω εκ του νομου μονον αλλα και τω εκ πιστεως αβρααμ ος εστιν πατηρ παντων ημων
- 17 (Gelijk geschreven staat: Ik heb u tot een vader van vele volken gesteld) voor Hem, aan Welken hij geloofd heeft, namelijk God, Die de doden levend maakt, en roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren;
(As it is said in the holy Writings, I have made you a father of a number of nations) before him in whom he had faith, that is, God, who gives life to the dead, and to whom the things which are not are as if they were.
καθως γεγραπται οτι πατερα πολλων εθνων τεθεικα σε κατεναντι ου επιστευσεν θεου του ζωοποιουντος τους νεκρους και καλουντος τα μη οντα ως οντα
- 18 Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat hij zou worden een vader van vele volken; volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen.
Who without reason for hope, in faith went on hoping, so that he became the father of a number of nations, as it had been said, So will your seed be.
ος παρ ελπιδα επ ελπιδι επιστευσεν εις το γενεσθαι αυτον πατερα πολλων εθνων κατα το ειρημενον ουτως εσται το σπερμα σου
- 19 En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alrede verstorven was, alzo hij omtrent honderd jaren oud was, noch ookdat de moeder in Sara verstorven was.
And not being feeble in faith though his body seemed to him little better than dead (he being about a hundred years old) and Sarah was no longer able to have children:
και μη ασθηνεσας τη πιστει ου κατενοησεν το εαυτου σωμα ηδη νενεκρωμενον εκατονταετης που υπαρχων και την νεκρωσιν της μητρας σαρρας
- 20 En hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongelooft; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer;
Still, he did not give up faith in the undertaking of God, but was made strong by faith, giving glory to God,
εις δε την επαγγελιαν του θεου ου διεκριθη τη απιστια αλλ ενεδυναμωθη τη πιστει δους δοξαν τω θεω
- 21 En ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen.
And being certain that God was able to keep his word.
και πληροφορηθεις οτι ο επηγγελται δυνατος εστιν και ποιησαι
- 22 Daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend.
For which reason it was put to his account as righteousness.
διο και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην
- 23 Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is;
Now, it was not because of him only that this was said,
ουκ εγραφη δε δι αυτον μονον οτι ελογισθη αυτω
- 24 Maar ook om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, namelijk dengenen, die geloven in Hem, Die Jezus, onzen Heere, uit de doden opgewekt heeft;
But for us in addition, to whose account it will be put, if we have faith in him who made Jesus our Lord come back again from the dead,
αλλα και δι ημας ος μελλει λογιζεσθαι τοις πιστευουσιν επι τον χειραντα ιησουν τον κυριον ημων εκ νεκρων
- 25 Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking.
Who was put to death for our evil-doing, and came to life again so that we might have righteousness.
ος παρεδοθη δια τα παραπτωματα ημων και ηγεθη δια την δικαιοσιν ημων
- 1 Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus;
For which reason, because we have righteousness through faith, let us be at peace with God through our Lord Jesus Christ;
δικαιωθεντες ουν εκ πιστεως ειρηνην εχομεν προς τον θεον δια του κυριου ημων ιησου χριστου
- 2 Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.
Through whom, in the same way, we have been able by faith to come to this grace in which we now are; and let us have joy in hope of the glory of God.
δι ου και την προσαγωγην εσχηκαμεν τη πιστει εις την χαριν ταυτην εν η εστηκαμεν και καυχωμεθα επ ελπιδι της δοξης του θεου

- 3 En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt;
 And not only so, but let us have joy in our troubles: in the knowledge that trouble gives us the power of waiting;
 ου μονον δε αλλα και καυχουμεθα εν ταις θλιψεσιν ειδοτες οτι η θλιψις υπομονην κατεργαζεται
- 4 En de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop;
 And waiting gives experience; and experience, hope:
 η δε υπομονη δοκιμη η δε δοκιμη ελπιδα
- 5 En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven.
 And hope does not put to shame; because our hearts are full of the love of God through the Holy Spirit which is given to us.
 η δε ελπις ου καταισχυνει οτι η αγαπη του θεου εκκεχυται εν ταις καρδιαις ημων δια πνευματος αγιου του δοθεντος ημιν
- 6 Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven.
 For when we were still without strength, at the right time Christ gave his life for evil-doers.
 ετι γαρ χριστος οντων ημων ασθενων κατα καιρον υπερ ασεβων απεθανεν
- 7 Want nauwelijks zal iemand voor een rechtvaardige sterven; want voor den goede zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven.
 Now it is hard for anyone to give his life even for an upright man, though it might be that for a good man someone would give his life.
 μολις γαρ υπερ δικαιου τις αποθανειται υπερ γαρ του αγαθου ταχα τις και τολμα αποθανειν
- 8 Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren.
 But God has made clear his love to us, in that, when we were still sinners, Christ gave his life for us.
 συνιστησιν δε την εαυτου αγαπην εις ημας ο θεος οτι ετι αμαρτωλων οντων ημων χριστος υπερ ημων απεθανεν
- 9 Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van den toorn.
 Much more, if we now have righteousness by his blood, will salvation from the wrath of God come to us through him.
 πολλω ουν μαλλον δικαιοθεντες νυν εν τω αματι αυτου σωθησομεθα δι αυτου απο της οργης
- 10 Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.
 For if, when we were haters of God, the death of his Son made us at peace with him, much more, now that we are his friends, will we have salvation through his life;
 ει γαρ εχθροι οντες καταλλαγημεν τω θεω δια του θανατου του υιου αυτου πολλω μαλλον καταλλαγεντες σωθησομεθα εν τη ζωη αυτου
- 11 En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in God, door onzen Heere Jezus Christus, door Welken wij nu de verzoening gekregen hebben.
 And not only so, but we have joy in God through our Lord Jesus Christ, through whom we are now at peace with God.
 ου μονον δε αλλα και καυχουμενοι εν τω θεω δια του κυριου ημων ιησου χριστου δι ου νυν την καταλλαγην ελαβομεν
- 12 Daarom, gelijk door een mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgedaan is, in welken allengezondigd hebben.
 For this reason, as through one man sin came into the world, and death because of sin, and so death came to all men, because all have done evil:
 δια τουτου ωσπερ δι ενος ανθρωπου η αμαρτια εις τον κοσμον εισηλθεν και δια της αμαρτιας ο θανατος και ουτως εις παντας ανθρωπους ο θανατος διηλθεν εφ ω παντες ημαρτον
- 13 Want tot de wet was de zonde in de wereld; maar de zonde wordt niet toegerekend, als er geen wet is.
 Because, till the law came, sin was in existence, but sin is not put to the account of anyone when there is no law to be broken.
 αχρι γαρ νομου αμαρτια ην εν κοσμο αμαρτια δε ουκ ελλογεται μη οντος νομου
- 14 Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke eenvoorbeeld is Desgenen, Die komen zou.
 But still death had power from Adam till Moses, even over those who had not done wrong like Adam, who is a picture of him who was to come.
 αλλ εβασιλευσεν ο θανατος απο αδαμ μεχρι μωσεως και επι τους μη αμαρτησαντας επι τω ομοιωματι της παραβασεως αδαμ ος εστιν τυπος του μελλοντος
- 15 Doch niet, gelijk de misdaad, alzo is ook de genadegift, want indien, door de misdaad van een, velen gestorven zijn, zo is veel meer de genade Gods, en degave door de genade, die daar is van een mens Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.
 But the free giving of God is not like the wrongdoing of man. For if, by the wrongdoing of one man death came to numbers of men, much more did the grace of God, and the free giving by the grace of one man, Jesus Christ, come to men.
 αλλ ουχ ως το παραπτωμα ουτως και το χαρισμα ει γαρ τω του ενος παραπτωματι οι πολλοι απεθανον πολλω μαλλον η χαρις του θεου και η δωρεα εν χαριτι τη του ενος ανθρωπου ιησου χριστου εις τους πολλους επερισσευσεν

- 16 En niet, gelijk de schuld was door den een, die gezondigd heeft, alzo is de gift; want de schuld is wel uit een misdaad tot verdoemenis, maar de genadegift isuit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.
And the free giving has not the same effect as the sin of one: for the effect of one man's sin was punishment by the decision of God, but the free giving had power to give righteousness to wrongdoers in great number.
και ουχ ως δι ενος αμαρτησαντος το δωρημα το μεν γαρ κριμα εξ ενος εις κατακριμα το δε χαρισμα εκ πολλων παραπτωμάτων εις δικαιομα
- 17 Want indien door de misdaad van een de dood geheerst heeft door dien enen, veel meer zullen degenen, die den overvloed der genade en der gave derrechtvaardigheid ontvangen, in het leven heersen door dien Enen, namelijk Jezus Christus.
For, if by the wrongdoing of one, death was ruling through the one, much more will those to whom has come the wealth of grace and the giving of righteousness, be ruling in life through the one, even Jesus Christ.
ει γαρ τω του ενος παραπτωματι ο θανατος εβασιλευσεν δια του ενος πολλω μαλλον οι την περισσειαν της χαριτος και της δωρεας της δικαιοσυνης λαμβανοντες εν ζωη βασιλευσουσιν δια του ενος ιη σου χριστου
- 18 Zo dan, gelijk door een misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis; alzo ook door een rechtvaardigheid komt de genade over allemensen tot rechtvaardigmaking des levens.
So then, as the effect of one act of wrongdoing was that punishment came on all men, even so the effect of one act of righteousness was righteousness of life for all men.
αρα ουν ως δι ενος παραπτωματος εις παντας ανθρωπους εις κατακριμα ουτως και δι ενος δικαιοματος εις παντας ανθρωπους εις δικαιοσιν ζωης
- 19 Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien enen mens velen tot zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Enen velen tot rechtvaardigen gesteld worden.
Because, as numbers of men became sinners through the wrongdoing of one man, even so will great numbers get righteousness through the keeping of the word of God by one man.
ωσπερ γαρ δια της παρακοης του ενος ανθρωπου αμαρτωλοι κατεσταθησαν οι πολλοι ουτως και δια της υπακοης του ενος δικαιοι κατασταθησονται οι πολλοι
- 20 Maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worde; en waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloediggeveest;
And the law came in addition, to make wrongdoing worse; but where there was much sin, there was much more grace:
νομος δε παρεισηλθεν ινα πλεοναση το παραπτωμα ου δε επλεονασεν η αμαρτια υπερεπερισσευσεν η χαρις
- 21 Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot den dood, alzo ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onzenHeere. Romeinen 6
That, as sin had power in death, so grace might have power through righteousness to eternal life through Jesus Christ our Lord.
ινα ωσπερ εβασιλευσεν η αμαρτια εν τω θανατω ουτως και η χαρις βασιλευση δια δικαιοσυνης εις ζωνη αιωνιον δια ιησου χριστου του κυριου ημων
- 1 Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde?
What may we say, then? are we to go on in sin so that there may be more grace?
τι ουν ερουμεν επιμενουμεν τη αμαρτια ινα η χαρις πλεοναση
- 2 Dat zij verre. Wij, die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven?
In no way. How may we, who are dead to sin, be living in it any longer?
μη γενοιτο οτινες απεθανομεν τη αμαρτια πως ετι ζησομεν εν αυτη
- 3 Of weet gij niet, dat zovelen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijn dood gedoopt zijn?
Or are you without the knowledge that all we who had baptism into Christ Jesus, had baptism into his death?
η αγνοειτε οτι οσοι εβαπτισθημεν εις χριστον ιησουν εις τον θανατον αυτου εβαπτισθημεν
- 4 Wij zijn dan met Hem begraven, door den doop in den dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ookwij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.
We have been placed with him among the dead through baptism into death: so that as Christ came again from the dead by the glory of the Father, we, in the same way, might be living in new life.
συνεταφημεν ουν αυτω δια του βαπτισματος εις τον θανατον ινα ωσπερ ηγερθη χριστος εκ νεκρων δια της δοξης του πατρος ουτως και ημεις εν καινοτητι ζωης περιπατησομεν
- 5 Want indien wij met Hem een plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding;
For, if we have been made like him in his death, we will, in the same way, be like him in his coming to life again;
ει γαρ συμφυτοι γεγοναμεν τω ομοιωματι του θανατου αυτου αλλα και της αναστασεως εσομεθα
- 6 Dit wetende, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen.
Being conscious that our old man was put to death on the cross with him, so that the body of sin might be put away, and we might no longer be servants to sin.
τουτο γνωσκοντες οτι ο παλαιος ημων ανθρωπος συνεσταυρωθη ινα καταργηθη το σωμα της αμαρτιας του μηκειτι δουλευειν ημας τη αμαρτια

- 7 Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde.
Because he who is dead is free from sin.
ο γαρ αποθανων δεδικαιωται απο της αμαρτιας
- 8 Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven;
But if we are dead with Christ, we have faith that we will be living with him;
ει δε απεθανομεν συν χριστω πιστευομεν οτι και συζησομεν αυτω
- 9 Wetende, dat Christus, opgewekt zijnde uit de doden, niet meer sterft; de dood heerst niet meer over Hem.
Having knowledge that because Christ has come back from the dead, he will never again go down to the dead; death has no more power over him.
ειδοτες οτι χριστος εγερθεις εκ νεκρων ουκετι αποθνησκει θανατος αυτου ουκετι κυριευει
- 10 Want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven; en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode.
For his death was a death to sin, but his life now is a life which he is living to God.
ο γαρ απεθανεν τη αμαρτια απεθανεν εφραπαξ ο δε ζη ζη τω θεω
- 11 Alzo ook gijlieden, houdt het daarvoor dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus, onzen Heere.
Even so see yourselves as dead to sin, but living to God in Christ Jesus.
ουτως και υμεις λογιζεσθε εαυτους νεκρους μεν ειναι τη αμαρτια ζωντας δε τω θεω εν χριστω ιησου τω κυριω ημων
- 12 Dat dan de zonde niet heerse in uw sterfelijk lichaam, om haar te gehoorzamen in de begeerlijkheden deszelven lichaams.
For this cause do not let sin be ruling in your body which is under the power of death, so that you give way to its desires;
μη ουν βασιλευετω η αμαρτια εν τω θνητω υμων σωματι εις το υπακουειν αυτη εν ταις επιθυμαις αυτου
- 13 En stelt uwe leden niet der zonde tot wapenen der ongerechtigheid; maar stelt uzelf Gode, als uit de doden levende geworden zijnde, en stelt uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid.
And do not give your bodies to sin as the instruments of wrongdoing, but give yourselves to God, as those who are living from the dead, and your bodies as instruments of righteousness to God.
μηδε παριστανετε τα μελη υμων οπλα αδικιας τη αμαρτια αλλα παραστησατε εαυτους τω θεω ως εκ νεκρων ζωντας και τα μελη υμων οπλα δικαιοσυνης τω θεω
- 14 Want de zonde zal over u niet heersen; want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade.
For sin may not have rule over you: because you are not under law, but under grace.
αμαρτια γαρ υμων ου κυριευσει ου γαρ εστε υπο νομον αλλ υπο χαριν
- 15 Wat dan? Zullen wij zondigen, omdat wij niet zijn onder de wet, maar onder de genade? Dat zij verre.
What then? are we to go on in sin because we are not under law but under grace? Let it not be so.
τι ουν αμαρτησομεν οτι ουκ εσμεν υπο νομον αλλ υπο χαριν μη γενοιτο
- 16 Weet gij niet, dat wien gij uzelf stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij dienstknechten zijt desgenen, dien gij gehoorzaamt, of der zonde tot dendood, of der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?
Are you not conscious that you are the servants of him to whom you give yourselves to do his desire? if to sin, the end being death, or if to do the desire of God, the end being righteousness.
ουκ οιδατε οτι ω παριστανετε εαυτους δουλους εις υπακοην δουλοι εστε ω υπακουετε ητοι αμαρτιας εις θανατον η υπακοης εις δικαιοσυνην
- 17 Maar Gode zij dank, dat gij wel dienstknechten der zonde waart, maar dat gij nu van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgegeven zijt;
But praise be to God that though you were the servants of sin, you have now given yourselves freely to that form of teaching under which you were placed;
χαρις δε τω θεω οτι ητε δουλοι της αμαρτιας υπηκουσατε δε εκ καρδιας εις ον παρεδοθητε τυπον διδαχης
- 18 En vrijgemaakt zijnde van de zonde, zijt gemaakt dienstknechten der gerechtigheid.
And being made free from sin you have been made the servants of righteousness.
ελευθερωθεντες δε απο της αμαρτιας εδουλωθητε τη δικαιοσυνη
- 19 Ik spreek op menselijke wijze, om der zwakheid uws vlees wil; want gelijk gij uw leden gesteld hebt, om dienstbaar te zijn der onreinigheid en derongerechtigheid, tot ongerechtigheid, alzo stelt nu uw leden, om dienstbaar te zijn der gerechtigheid, tot heiligmaking.
I am using words in the way of men, because your flesh is feeble: as you gave your bodies as servants to what is unclean, and to evil to do evil, so now give them as servants to righteousness to do what is holy.
ανθρωπινον λεγω δια την ασθενειαν της σαρκος υμων ωσπερ γαρ παρεστησατε τα μελη υμων δουλα τη ακαθαρσια και τη ανομια εις την ανομιαν ουτως νυν παραστησατε τα μελη υμων δουλα τη δικαιοσυνη εις αγιασμον

- 20 Want toen gij dienstknechten waart der zonde, zo waart gij vrij van de gerechtigheid.
When you were servants of sin you were free from righteousness.
οτε γαρ δουλοι ητε της αμαρτιας ελευθεροι ητε τη δικαιοσυνη
- 21 Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve is de dood.
What fruit had you at that time in the things which are now a shame to you? for the end of such things is death.
τινα ουν καρπον ειχετε τοτε εφ οις νυν επαισχυνεσθε το γαρ τελος εκεινων θανατος
- 22 Maar nu, van de zonde vrijgemaakt zijnde, en Gode dienstbaar gemaakt zijnde, hebt gij uw vrucht tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven.
But now, being free from sin, and having been made servants to God, you have your fruit in that which is holy, and the end is eternal life.
νυνι δε ελευθερωθεντες απο της αμαρτιας δουλωθεντες δε τω θεω εχετε τον καρπον υμων εις αγιασμον το δε τελος ζωην αιωνιον
- 23 Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere. Romeinen 7
For the reward of sin is death; but what God freely gives is eternal life in Jesus Christ our Lord.
τα γαρ οψωνια της αμαρτιας θανατος το δε χαρισμα του θεου ζωη αιωνιος εν χριστω ιησου τω κυριω ημων
- 1 Weet gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan) dat de wet heerst over den mens, zo langen tijd als hij leeft?
Is it not clear, my brothers (I am using an argument to those who have knowledge of the law), that the law has power over a man as long as he is living?
η αγνοειτε αδελφοι γνωσκουσιν γαρ νομον λαλω οτι ο νομος κυριευει του ανθρωπου εφ οσον χρονον ζη
- 2 Want een vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van de wetdes mans.
For the woman who has a husband is placed by the law under the power of her husband as long as he is living; but if her husband is dead, she is free from the law of the husband.
η γαρ υπανδρος γυνη τω ζωντι ανδρι δεδεται νομο εαν δε αποθανη ο ανηρ καταργηται απο του νομου του ανδρος
- 3 Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zo zal zij een overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zo is zijvrij van de wet, alzo dat zij geen overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt.
So if, while the husband is living, she is joined to another man, she will get the name of one who is untrue to her husband: but if the husband is dead, she is free from the law, so that she is not untrue, even if she takes another man.
αρα ουν ζωντος του ανδρος μοιχαλις χρηματισει εαν γενηται ανδρι ετερω εαν δε αποθανη ο ανηρ ελευθερα εστιν απο του νομου του μη ειναι αυτην μοιχαλιδα γενομενη ανδρι ετερω
- 4 Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen, Die van dedoden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden.
In the same way, my brothers, you were made dead to the law through the body of Christ, so that you might be joined to another, even to him who came again from the dead, so that we might give fruit to God.
ωστε αδελφοι μου και υμεις εθανατωθητε τω νομο δια του σωματος του χριστου εις το γενεσθαι υμας ετερω τω εκ νεκρων εγερθεντι ινα καρποφορησωμεν τω θεω
- 5 Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen.
For when we were in the flesh, the evil passions which came into being through the law were working in our bodies to give the fruit of death.
οτε γαρ ημεν εν τη σαρκι τα παθηματα των αμαρτιων τα δια του νομου ενηργειτο εν τοις μελεσιν ημων εις το καρποφορησαι τω θανατω
- 6 Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzo dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet in de oudheid der letter.
But now we are free from the law, having been made dead to that which had power over us; so that we are servants in the new way of the spirit, not in the old way of the letter.
νυνι δε καταργηθημεν απο του νομου αποθανοντες εν ω κατειχομεθα ωστε δουλευειν ημας εν καινοτητι πνευματος και ου παλαιοτητι γραμματος
- 7 Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zondete zijn, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren.
What then is to be said? is the law sin? in no way. But I would not have had knowledge of sin but for the law: for I would not have been conscious of desire if the law had not said, You may not have a desire for what is another's.
τι ουν ερομεν ο νομος αμαρτια μη γενοιτο αλλα την αμαρτιαν ουκ εγνων ει μη δια νομου την τε γαρ επιθυμιαν ουκ ηδειν ει μη ο νομος ελεγεν ουκ επιθυμεις
- 8 Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood.
But sin, taking its chance through that which was ordered by the law, was working in me every form of desire: because without the law sin is dead.
αφορμην δε λαβουσα η αμαρτια δια της εντολης κατειργασατο εν εμοι πασαν επιθυμιαν χωρις γαρ νομου αμαρτια νεκρα

- 9 En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven.
And there was a time when I was living without the law: but when the law gave its orders, sin came to life and put me to death;
 εγω δε εζων χωρις νομου ποτε ελθουσης δε της εντολης η αμαρτια ανεζησεν εγω δε απεθανον
- 10 En het gebod, dat ten leven was, hetzelfde is mij ten dood bevonden.
And I made the discovery that the law whose purpose was to give life had become a cause of death:
 και ευρεθη μοι η εντολη η εις ζωην αυτη εις θανατον
- 11 Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid, en door hetzelfde gedood.
For I was tricked and put to death by sin, which took its chance through the law.
 η γαρ αμαρτια αφορμην λαβουσα δια της εντολης εξηπατησεν με και δι αυτης απεκτεινεν
- 12 Alzo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig, en rechtvaardig, en goed.
But the law is holy, and its orders are holy, upright, and good.
 ωστε ο μεν νομος αγιος και η εντολη αγια και δικαια και αγαθη
- 13 Is dan het goede mij de dood geworden? Dat zij verre. Maar de zonde is mij de dood geworden; opdat zij zou openbaar worden zonde te zijn; werkende mijdoor het goede den dood; opdat de zonde boven mate werd zondigende door het gebod.
Was then that which is good, death to me? In no way. But the purpose was that sin might be seen to be sin by working death to me through that which is good; so that through the orders of the law sin might seem much more evil.
 το ουν αγαθον εμοι γεγονεν θανατος μη γενοιτο αλλα η αμαρτια ινα φανη αμαρτια δια του αγαθου μοι κατεργαζομενη θανατον ινα γενηται καθ υπερβολην αμαρτωλος η αμαρτια δια της εντολης
- 14 Want wij weten, dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde.
For we are conscious that the law is of the spirit; but I am of the flesh, given into the power of sin.
 οιδαμεν γαρ οτι ο νομος πνευματικος εστιν εγω δε σαρκικος εμι πεπραμενος υπο την αμαρτιαν
- 15 Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.
And I have no clear knowledge of what I am doing, for that which I have a mind to do, I do not, but what I have hate for, that I do.
 ο γαρ κατεργαζομαι ου γινωσκω ου γαρ ο θελω τουτο πρασσω αλλ ο μισω τουτο ποιω
- 16 En indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe, dat zij goed is.
But, if I do that which I have no mind to do, I am in agreement with the law that the law is good.
 ει δε ο ου θελω τουτο ποιω συμφημι τω νομω οτι καλος
- 17 Ik dan doe datzelfde nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont.
So it is no longer I who do it, but the sin living in me.
 νυνι δε ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο αλλ η οικουσα εν εμοι αμαρτια
- 18 Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet.
For I am conscious that in me, that is, in my flesh, there is nothing good: I have the mind but not the power to do what is right.
 οιδα γαρ οτι ουκ οικει εν εμοι τουτεστιν εν τη σαρκι μου αγαθον το γαρ θελειν παρακειται μοι το δε κατεργαζεσθαι το καλον ουχ ευρισκω
- 19 Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.
For the good which I have a mind to do, I do not: but the evil which I have no mind to do, that I do.
 ου γαρ ο θελω ποιω αγαθον αλλ ο ου θελω κακον τουτο πρασσω
- 20 Indien ik hetgene doe, dat ik niet wil, zo doe ik nu hetzelfde niet meer, maar de zonde, die in mij woont.
But if I do what I have no mind to do, it is no longer I who do it, but the sin living in me.
 ει δε ο ου θελω εγω τουτο ποιω ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο αλλ η οικουσα εν εμοι αμαρτια
- 21 Zo vind ik dan deze wet in mij: als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.
So I see a law that, though I have a mind to do good, evil is present in me.
 ευρισκω αρα τον νομον τω θελοντι εμοι ποιειν το καλον οτι εμοι το κακον παρακειται

- 22 Want ik heb een vermaak in de wet Gods, naar den inwendigen mens;
In my heart I take pleasure in the law of God,
 συνηδομαι γαρ τω νομω του θεου κατα τον εσω ανθρωπον
- 23 Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is.
But I see another law in my body, working against the law of my mind, and making me the servant of the law of sin which is in my flesh.
 βλεπω δε ετερον νομον εν τοις μελεσιν μου αντιστρατευομενον τω νομω του νοου μου και αιχμαλωτιζοντα με τω νομω της αμαρτιας τω οντι εν τοις μελεσιν μου
- 24 Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?
How unhappy am I! who will make me free from the body of this death?
 ταλαιπωρος εγω ανθρωπος τις με ρυσεται εκ του σωματος του θανατου τουτου
- 25 Ik dank God, door Jezus Christus, onzen Heere.
I give praise to God through Jesus Christ our Lord. So with my mind I am a servant to the law of God, but with my flesh to the law of sin.
 ευχαριστω τω θεω δια ιησου χριστου του κυριου ημων αρα ουν αυτος εγω τω μεν νοι δουλευω νομω θεου τη δε σαρκι νομω αμαρτιας
- 1 Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.
For this cause those who are in Christ Jesus will not be judged as sinners.
 ουδεν αρα νυν κατακριμα τοις εν χριστω ιησου μη κατα σαρκα περιπατουσιν αλλα κατα πνευμα
- 2 Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.
For the law of the Spirit of life in Christ Jesus has made me free from the law of sin and death.
 ο γαρ νομος του πνευματος της ζωης εν χριστω ιησου ηλευθερωσεν με απο του νομου της αμαρτιας και του θανατου
- 3 Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voorde zonde, de zonde veroordeeld in het vlees.
For what the law was not able to do because it was feeble through the flesh, God, sending his Son in the image of the evil flesh, and as an offering for sin, gave his decision against sin in the flesh:
 το γαρ αδυνατον του νομου εν ω ησθενει δια της σαρκος ο θεος τον εαυτου υιον πεμψας εν ομοιωματι σαρκος αμαρτιας και περι αμαρτιας κατεκρινεν την αμαρτιαν εν τη σαρκι
- 4 Opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest.
So that what was ordered by the law might be done in us, who are living, not in the way of the flesh, but in the way of the Spirit.
 ινα το δικαιομα του νομου πληρωθη εν ημιν τοις μη κατα σαρκα περιπατουσιν αλλα κατα πνευμα
- 5 Want die naar het vlees zijn, bedenken, dat des vleses is; maar die naar den Geest zijn, bedenken, dat des Geestes is.
For those who are living in the way of the flesh give their minds to the things of the flesh, but those who go in the way of the Spirit, to the things of the Spirit.
 οι γαρ κατα σαρκα οντες τα της σαρκος φρονουσιν οι δε κατα πνευμα τα του πνευματος
- 6 Want het bedenken des vleses is de dood; maar het bedenken des Geestes is het leven en vrede;
For the mind of the flesh is death, but the mind of the Spirit is life and peace:
 το γαρ φρονημα της σαρκος θανατος το δε φρονημα του πνευματος ζωη και ειρηνη
- 7 Daarom dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet.
Because the mind of the flesh is opposite to God; it is not under the law of God, and is not able to be:
 διοτι το φρονημα της σαρκος εχθρα εις θεον τω γαρ νομω του θεου ουχ υποτασσεται ουδε γαρ δυναται
- 8 En die in het vlees zijn, kunnen Gode niet behagen.
So that those who are in the flesh are not able to give pleasure to God.
 οι δε εν σαρκι οντες θεω αρεσαι ου δυναται
- 9 Doch gijlieden zijt niet in het vlees, maar in den Geest, zo anders de Geest Gods in u woont. Maar zo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe.
You are not in the flesh but in the Spirit, if the Spirit of God is in you. But if any man has not the Spirit of Christ he is not one of his.
 υμεις δε ουκ εστε εν σαρκι αλλ εν πνευματι επειρ πνευμα θεου οικει εν υμιν ει δε τις πνευμα χριστου ουκ εχει ουτος ουκ εστιν αυτου

- 10 En indien Christus in ulieden is, zo is wel het lichaam dood om der zonden wil; maar de geest is leven om der gerechtigheid wil.
And if Christ is in you, the body is dead because of sin, but the Spirit is life because of righteousness.
ει δε χριστος εν υμιν το μεν σωμα νεκρον δι αμαρτιαν το δε πνευμα ζωη δια δικαιοσυνην
- 11 En indien de Geest Desgenen, Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zo zal Hij, Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijkelichamen levend maken, door Zijn Geest, Die in u woont.
But if the Spirit of him who made Jesus come again from the dead is in you, he who made Christ Jesus come again from the dead will in the same way, through his Spirit which is in you, give life to your bodies which now are under the power of death.
ει δε το πνευμα του εγειραντος ιησουν εκ νεκρων οικει εν υμιν ο εγειρας τον χριστον εκ νεκρων ζωοποιησει και τα θνητα σωματα υμων δια το ενοικουν αυτου πνευμα εν υμιν
- 12 Zo dan, broeders, wij zijn schuldenaars niet aan het vlees, om naar het vlees te leven.
So then, my brothers, we are in debt, not to the flesh to be living in the way of the flesh:
αρα ουν αδελφοι οφειλεται εσμεν ου τη σαρκι του κατα σαρκα ζην
- 13 Want indien gij naar het vlees leeft, zo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doot, zo zult gij leven.
For if you go in the way of the flesh, death will come on you; but if by the Spirit you put to death the works of the body, you will have life.
ει γαρ κατα σαρκα ζητε μελλετε αποθησκειν ει δε πνευματι τας πραξεις του σωματος θανατουτε ζησεσθε
- 14 Want zovelen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods.
And all those who are guided by the Spirit of God are sons of God.
οσοι γαρ πνευματι θεου αγονται ουτοι εισιν υιοι θεου
- 15 Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Welkenwij roepen: Abba, Vader!
For you did not get the spirit of servants again to put you in fear, but the spirit of sons was given to you, by which we say, Abba, Father.
ου γαρ ελαβετε πνευμα δουλειας παλιν εις φοβον αλλ ελαβετε πνευμα υιοθεσιας εν ω κραζομεν αββα ο πατηρ
- 16 Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn.
The Spirit is witness with our spirit that we are children of God:
αυτο το πνευμα συμμαρτυρει τω πνευματι ημων οτι εσμεν τεκνα θεου
- 17 En indien wij kinderen zijn, zo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God, en medeerfgenamen van Christus; zo wij anders met Hem lijden, opdat wij ookmet Hem verheerlijkt worden.
And if we are children, we have a right to a part in the heritage; a part in the things of God, together with Christ; so that if we have a part in his pain, we will in the same way have a part in his glory.
ει δε τεκνα και κληρονομοι κληρονομοι μεν θεου συγκληρονομοι δε χριστου ειπερ συμπασχομεν ινα και συνδοξασθωμεν
- 18 Want ik houde het daarvoor, dat het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden.
I am of the opinion that there is no comparison between the pain of this present time and the glory which we will see in the future.
λογιζομαι γαρ οτι ουκ αξια τα παθηματα του νυν καιρου προς την μελλουσαν δοξαν αποκαλυφθηναι εις ημας
- 19 Want het schepsel, als met opgestoken hoofde, verwacht de openbaring der kinderen Gods.
For the strong desire of every living thing is waiting for the revelation of the sons of God.
η γαρ αποκαρδοκια της κτισεως την αποκαλυψιν των υιων του θεου απεκδεχεται
- 20 Want het schepsel is der ijdelheid onderworpen, niet gewillig, maar om diens wil, die het der ijdelheid onderworpen heeft;
For every living thing was put under the power of change, not by its desire, but by him who made it so, in hope
τη γαρ ματαιοτητι η κτισις υπεταγη ουχ εκουσα αλλα δια τον υποταξαντα επ ελπιδι
- 21 Op hoop, dat ook het schepsel zelf zal vrijgemaakt worden van de dienstbaarheid der verderfenis, tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.
That all living things will be made free from the power of death and will have a part with the free children of God in glory.
οτι και αυτη η κτισις ελευθερωθησεται απο της δουλειας της φθορας εις την ελευθεριαν της δοξης των τεκνων του θεου
- 22 Want wij weten, dat het ganse schepsel te zamen zucht, en te zamen als in barensood is tot nu toe.
For we are conscious that all living things are weeping and sorrowing in pain together till now.
οιδαμεν γαρ οτι πασα η κτισις συστεναζει και συνωδινει αχρι του νυν

- 23 En niet alleen dit, maar ook wij zelve, die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelve, zeg ik, zuchten in onszelve, verwachtende de aanneming totkinderen, namelijk de verlossing onzes lichaams.
 And not only so, but we who have the first fruits of the Spirit, even we have sorrow in our minds, waiting for the time when we will take our place as sons, that is, the salvation of our bodies.
 ου μονον δε αλλα και αυτοι την απαρχην του πνευματος εχοντες και ημεις αυτοι εν εαυτοις στεναζομεν υιοθεσιαν απεκδεχομενοι την απολυτρωσιν του σωματος ημων
- 24 Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop; want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen?
 For our salvation is by hope: but hope which is seen is not hope: for who is hoping for what he sees?
 τη γαρ ελπιδι εσοθημεν ελπις δε βλεπομενη ουκ εστιν ελπις ο γαρ βλεπει τις τι και ελπίζει
- 25 Maar indien wij hopen, hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid.
 But if we have hope for that which we see not, then we will be able to go on waiting for it.
 ει δε ο ου βλεπομεν ελπίζομεν δι υπομονης απεκδεχομεθα
- 26 En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voorons met onuitsprekelijke zuchtingen.
 And in the same way the Spirit is a help to our feeble hearts: for we are not able to make prayer to God in the right way; but the Spirit puts our desires into words which are not in our power to say;
 ωσαντως δε και το πνευμα συναντιλαμβανεται ταις ασθενειαις ημων το γαρ τι προσευξομεθα καθο δει ουκ οίδαμεν αλλ αυτο το πνευμα υπερεντυγγανει υπερ ημων στεναγμοις αλαλητοις
- 27 En Die de harten doorzoekt, weet, welke de mening des Geestes zij, dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt.
 And he who is the searcher of hearts has knowledge of the mind of the Spirit, because he is making prayers for the saints in agreement with the mind of God.
 ο δε ερευνων τας καρδιας οιδεν τι το φρονημα του πνευματος οτι κατα θεον εντυγγανει υπερ αγιων
- 28 En wij weten, dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn.
 And we are conscious that all things are working together for good to those who have love for God, and have been marked out by his purpose.
 οίδαμεν δε οτι τοις αγαποσιν τον θεον παντα συνεργει εις αγαθον τοις κατα προθεσιν κλητοις ουσιν
- 29 Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen.
 Because those of whom he had knowledge before they came into existence, were marked out by him to be made like his Son, so that he might be the first among a band of brothers:
 οτι ους προεγνω και προωρισεν συμμορφους της εικονος του υιου αυτου εις το ειναι αυτον πρωτοτοκον εν πολλοις αδελφοις
- 30 En die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hijgerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.
 And those who were marked out by him were named; and those who were named were given righteousness; and to those to whom he gave righteousness, in the same way he gave glory.
 ους δε προωρισεν τουτους και εκαλεσεν και ους εκαλεσεν τουτους και εδικαιωσεν ους δε εδικαιωσεν τουτους και εδοξασεν
- 31 Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?
 What may we say about these things? If God is for us, who is against us?
 τι ουν ερομεν προς ταυτα ει ο θεος υπερ ημων τις καθ ημων
- 32 Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?
 He who did not keep back his only Son, but gave him up for us all, will he not with him freely give us all things?
 ος γε του ιδιου υιου ουκ εφεισατο αλλ υπερ ημων παντων παρεδωκεν αυτον πως ουχι και συν αυτω τα παντα ημιν χαρισεται
- 33 Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt.
 Who will say anything against the saints of God? It is God who makes us clear from evil;
 τις εγκαλεσει κατα εκλεκτων θεου θεος ο δικαιων
- 34 Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechter hand Gods is, Die ook voor ons bidt.
 Who will give a decision against us? It is Christ Jesus who not only was put to death, but came again from the dead, who is now at the right hand of God, taking our part.
 τις ο κατακρινων χριστος ο αποθανων μαλλον δε και εγερθεις ος και εστιν εν δεξια του θεου ος και εντυγγανει υπερ ημων
- 35 Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, naaktheid, of gevaar, of zwaard?
 Who will come between us and the love of Christ? Will trouble, or pain, or cruel acts, or the need of food or of clothing, or danger, or the sword?
 τις ημας χωρισει απο της αγαπης του χριστου θλιψις η στενοχωρια η διωγμος η λιμος η γυμνοτης η κινδυνος η μαχαيرا

- 36 (Gelijk geschreven is: Want om Uwentwil worden wij den gansen dag gedood; wij zijn geacht als schapen ter slachting.)
As it is said in the holy Writings, Because of you we are put to death every day; we are like sheep ready for destruction.
καθως γεγραπται οτι ενεκα σου θανατουμεθα ολην την ημεραν ελογισθημεν ως προβατα σφαγης
- 37 Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft.
But we are able to overcome all these things and more through his love.
αλλ εν τουτοις πασιν υπερνικωμεν δια του αγαπησαντος ημας
- 38 Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen,
For I am certain that not death, or life, or angels, or rulers, or things present, or things to come, or powers,
πεπεισμαι γαρ οτι ουτε θανατος ουτε ζωη ουτε αγγελιοι ουτε αρχαι ουτε δυναμεις ουτε ενεστωτα ουτε μελλοντα
- 39 Noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere. Romeinen 9
Or things on high, or things under the earth, or anything which is made, will be able to come between us and the love of God which is in Christ Jesus our Lord.
ουτε υψωμα ουτε βαθος ουτε τις κτισις ετερα δυνησεται ημας χωρισαι απο της αγαπης του θεου της εν χριστω ιησου τω κυριω ημων
- 1 Ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet (mijn geweten mij mede getuigenis gevende door den Heiligen Geest),
I say what is true in Christ, and not what is false, my mind giving witness with me in the Holy Spirit,
αληθειαν λεγω εν χριστω ου ψευδομαι συμμαρτυρουσης μοι της συνειδησεως μου εν πνευματι αγιω
- 2 Dat het mij een grote droefheid, en mijn hart een gedurige smart is.
That I am full of sorrow and pain without end.
οτι λυπη μοι εστιν μεγαλη και αδιαλειπτος οδυνη τη καρδια μου
- 3 Want ik zou zelf wel wensen verbannen te zijn van Christus, voor mijn broederen, die mijn maagschap zijn naar het vlees;
For I have a desire to take on myself the curse for my brothers, my family in the flesh:
ηυχομην γαρ αυτος εγω αναθεμα ειναι απο του χριστου υπερ των αδελφων μου των συγγενων μου κατα σαρκα
- 4 Welke Israelieten zijn, welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst van God, en de beloftenissen;
Who are Israelites: who have the place of sons, and the glory, and the agreements with God, and the giving of the law, and the worship, and the hope offered by God:
οιτινες εισιν ισραηλιται ων η υιοθεσια και η δοξα και αι διαθηκαι και η νομοθεσια και η λατρευια και αι επαγγελια
- 5 Welker zijn de vaders, en uit welke Christus is, zoveel het vlees aangaat, Dewelke is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid. Amen.
Whose are the fathers, and of whom came Christ in the flesh, who is over all, God, to whom be blessing for ever. So be it.
ων οι πατερες και εξ ων ο χριστος το κατα σαρκα ο ων επι παντων θεος ευλογητος εις τους αιωνας αμην
- 6 Doch ik zeg dit niet, alsof het woord Gods ware uitgevallen; want die zijn niet allen Israel, die uit Israel zijn.
But it is not as if the word of God was without effect. For they are not all Israel, who are of Israel:
ουχ οιον δε οτι εκπεπτοκεν ο λογος του θεου ου γαρ παντες οι εξ ισραηλ ουτοι ισραηλ
- 7 Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen; maar: In Izaak zal u het zaad genoemd worden.
And they are not all children because they are the seed of Abraham; but, In Isaac will your seed be named.
ουδ οτι εισιν σπερμα αβρααμ παντες τεκνα αλλ εν ισαακ κληθησεται σοι σπερμα
- 8 Dat is, niet de kinderen des vlees, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der belofenis worden voor het zaad gerekend.
That is, it is not the children of the flesh, but the children of God's undertaking, who are named as the seed.
τουτεστιν ου τα τεκνα της σαρκος ταυτα τεκνα του θεου αλλα τα τεκνα της επαγγελιας λογιζεται εις σπερμα
- 9 Want dit is het woord der belofenis: Omtrent dezen tijd zal Ik komen, en Sara zal een zoon hebben.
For this is the word of God's undertaking, At this time will I come, and Sarah will have a son.
επαγγελιας γαρ ο λογος ουτος κατα τον καιρον τουτον ελευσομαι και εσται τη σαρρα υιος
- 10 En niet alleenlijk deze, maar ook Rebekka is daarvan een bewijs, als zij uit een bevrucht was, namelijk Izaak, onzen Vader.
And not only so, but Rebecca being about to have a child by our father Isaac--
ου μονον δε αλλα και ρεβεκκα εξ ενος κοιτην εχουσα ισαακ του πατρος ημων

- 11 Want als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve, niet uit de werken, maar uit den Roepende;
Before the children had come into existence, or had done anything good or bad, in order that God's purpose and his selection might be effected, not by works, but by him whose purpose it is,
μηπω γαρ γεννηθεντων μηδε πραξαντων τι αγαθον η κακον ινα η κατ εκλογην του θεου προθεσις μενη ουκ εξ εργων αλλ εκ του καλουντος
- 12 Zo werd tot haar gezegd: De meerdere zal den mindere dienen.
It was said to her, The older will be the servant of the younger.
ερρηθη αυτη οτι ο μειζων δουλευσει τω ελασσονι
- 13 Gelijk geschreven is: Jakob heb Ik liefgehad, en Ezau heb Ik gehaat.
Even as it is said, I had love for Jacob, but for Esau I had hate.
καθως γεγραπται τον ιακωβ ηγαπησα τον δε ησαυ εμισησα
- 14 Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre.
What may we say then? is God not upright? let it not be said.
τι ουν ερομεν μη αδικια παρα τω θεω μη γενοιτο
- 15 Want Hij zegt tot Mozes: Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben.
For he says to Moses, I will have mercy on whom I will have mercy, and pity on whom I will have pity.
τω γαρ μοση λεγει ελεησω ον αν ελεω και οικτειρησω ον αν οικτειρω
- 16 Zo is het dan niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods.
So then, it is not by the desire or by the attempt of man, but by the mercy of God.
αρα ουν ου του θελοντος ουδε του τρεχοντος αλλα του ελεουντος θεου
- 17 Want de Schrift zegt tot Faraο: Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik in u Mijn kracht bewijzen zou, en opdat Mijn Naam verkondigd worde op de ganse aarde.
For the holy Writings say to Pharaoh, For this same purpose did I put you on high, so that I might make my power seen in you, and that there might be knowledge of my name through all the earth.
λεγει γαρ η γραφη τω φαραω οτι εις αυτο τουτο εξηγειρα σε οπως ενδειξωμαι εν σοι την δυναμιν μου και οπως διαγγελη το ονομα μου εν παση τη γη
- 18 Zo ontfermt Hij Zich dan, diens Hij wil, en verhardt, dien Hij wil.
So then, at his pleasure he has mercy on a man, and at his pleasure he makes the heart hard.
αρα ουν ον θελει ελεει ον δε θελει σκληρυνει
- 19 Gij zult dan tot mij zeggen: Wat klaagt Hij dan nog? Want wie heeft Zijn wil wederstaan?
But you will say to me, Why does he still make us responsible? who is able to go against his purpose?
ερεις ουν μοι τι ετι μεμφεται τω γαρ βουληματι αυτου τις ανθεστηκεν
- 20 Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot dengene, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij also gemaakt?
But, O man, who are you, to make answer against God? May the thing which is made say to him who made it, Why did you make me so?
μενουγγε ω ανθρωπε συ τις ει ο ανταποκρινομενος τω θεω μη ερει το πλασμα τω πλασαντι τι με εποιησας ουτως
- 21 Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit denzelfden klomp te maken, het ene vat ter ere, en het andere ter onere?
Or has not the potter the right to make out of one part of his earth a vessel for honour, and out of another a vessel for shame?
η ουκ εχει εξουσιαν ο κεραμευς του πηλου εκ του αυτου φυραματος ποιησαι ο μεν εις τιμην σκευος ο δε εις ατιμιαν
- 22 En of God, willende Zijn toorn bewijzen, en Zijn macht bekend maken, met vele lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf toebereid;
What if God, desiring to let his wrath and his power be seen, for a long time put up with the vessels of wrath which were ready for destruction:
ει δε θελων ο θεος ενδειξασθαι την οργην και γνωρισαι το δυνατον αυτου ηνεγκεν εν πολλη μακροθυμια σκευη οργης κατηρτισμενα εις απωλειαν
- 23 En opdat Hij zou bekend maken den rijkdom Zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij te voren bereid heeft tot heerlijkheid?
And to make clear the wealth of his glory to vessels of mercy, which he had before made ready for glory,
και ινα γνωριση τον πλουτον της δοξης αυτου επι σκευη ελεους α προητοιμασεν εις δοξαν
- 24 Welke Hij ook geroepen heeft, namelijk ons, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen.
Even us, who were marked out by him, not only from the Jews, but from the Gentiles?
ους και εκαλεσεν ημας ου μονον εξ ιουδαιων αλλα και εξ εθνων

- 25 Gelijk Hij ook in Hosea zegt: Ik zal hetgeen Mijn volk niet was, Mijn volk noemen, en die niet bemind was, Mijn beminde.
As he says in Hosea, They will be named my people who were not my people, and she will be loved who was not loved.
ως και εν τω ωσηε λεγει καλεσω τον ου λαον μου λαον μου και την ουκ ηγαπημενην ηγαπημενην
- 26 En het zal zijn, in de plaats, waar tot hen gezegd was: Gijlieden zijt Mijn volk niet, aldaar zullen zij kinderen des levenden Gods genaamd worden.
And in the place where it was said to them, You are not my people, there they will be named the sons of the living God.
και εσται εν τω τοπω ου ερηθη αυτοις ου λαος μου υμεις εκει κληθησονται υιοι θεου ζωντος
- 27 En Jesaja roept over Israel: Al ware het getal der kinderen Israels gelijk het zand der zee, zo zal het overblijfsel behouden worden.
And Isaiah says about Israel, Even if the number of the children of Israel is as the sand of the sea, only a small part will get salvation:
ησαιας δε κραζει υπερ του ισραηλ εαν η ο αριθμος των υιων ισραηλ ως η αμμος της θαλασσης το καταλειμμα σωθησεται
- 28 Want Hij voleindt een zaak en snijdt ze af in rechtvaardigheid; want de Heere zal een afgesneden zaak doen op de aarde.
For the Lord will give effect to his word on the earth, putting an end to it and cutting it short.
λογον γαρ συντελων και συντεμων εν δικαιοσυνη οτι λογον συντετημενον ποιησει κυριος επι της γης
- 29 En gelijk Jesaja te voren gezegd heeft: Indien de Heere Sebaoth ons geen zaad had overgelaten, zo waren wij als Sodom geworden, en Gomorra gelijkgemaakt geweest.
And, as Isaiah had said before, If the Lord of armies had not given us a seed, we would have been like Sodom and Gomorrah.
και καθως προειρηκεν ησαιας ει μη κυριος σαβαωθ εγκατελιπεν ημιν σπερμα ως σοδομα αν εγενθημεν και ως γομορρα αν ωμοιωθημεν
- 30 Wat zullen wij dan zeggen? Dat de heidenen, die de rechtvaardigheid niet zochten, de rechtvaardigheid verkregen hebben, doch de rechtvaardigheid, die uit het geloof is.
What then may we say? That the nations who did not go after righteousness have got righteousness, even the righteousness which is of faith:
τι ουν ερομεν οτι εβνη τα μη διωκοντα δικαιοσυνην καταλαβεν δικαιοσυνην δικαιοσυνην δε την εκ πιστεως
- 31 Maar Israel, die de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen.
But Israel, going after a law of righteousness, did not get it.
ισραηλ δε διωκων νομον δικαιοσυνης εις νομον δικαιοσυνης ουκ εφθασεν
- 32 Waarom? Omdat zij die zochten niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet, want zij hebben zich gestoten aan den steen des aanstoots;
Why? Because they were not searching for it by faith, but by works. They came up against the stone which was in the way;
διατι οτι ουκ εκ πιστεως αλλ ως εξ εργων νομου προσεκοψαν γαρ τω λιθω του προσκοματος
- 33 Gelijk geschreven is: Ziet, Ik leg in Sion een steen des aanstoots, en een rots der ergernis; en een iegelijk, die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.
As it is said, See, I am putting in Zion a stone causing a fall, and a rock in the way: but he who has faith in him will not be put to shame.
καθως γεγραπται ιδου τιθημι εν σιων λιθον προσκοματος και πετραν σκανδαλου και πας ο πιστευων επ αυτω ου κατασχυνθησεται
- 1 Broeders, de toegenegenheid mijns harten, en het gebed, dat ik tot God voor Israel doe, is tot hun zaligheid.
Brothers, my heart's desire and my prayer to God for them is, that they may get salvation.
αδελφοι η μεν ευδοκια της εμης καρδιας και η δεησις η προς τον θεον υπερ του ισραηλ εστιν εις σωτηριαν
- 2 Want ik geef hun getuigenis, dat zij een ijver tot God hebben, maar niet met verstand.
For I give witness of them that they have a strong desire for God, but not with knowledge.
μαρτυρω γαρ αυτοις οτι ζηλον θεου εχουσιν αλλ ου κατ επιγνωσιν
- 3 Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen.
Because, not having knowledge of God's righteousness, and desiring to give effect to their righteousness, they have not put themselves under the righteousness of God.
αγνοουντες γαρ την του θεου δικαιοσυνην και την ιδιαν δικαιοσυνην ζητουντες στησαι τη δικαιοσυνη του θεου ουχ υπεταγησαν
- 4 Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk, die gelooft.
For Christ is the end of the law for righteousness to everyone who has faith.
τελος γαρ νομου χριστος εις δικαιοσυνην παντι τω πιστευοντι
- 5 Want Mozes beschrijft de rechtvaardigheid, die uit de wet is, zeggende: De mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.
For Moses says that the man who does the righteousness which is of the law will get life by it.
μωσης γαρ γραφει την δικαιοσυνην την εκ του νομου οτι ο ποιησας αυτα ανθρωπος ζησεται εν αυτοις

- 6 Maar de rechtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt aldus: Zeg niet in uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen? Hetzelve is Christus van boven afbrengen.
But the righteousness which is of faith says these words, Say not in your heart, Who will go up to heaven? (that is, to make Christ come down):
η δε εκ πιστεως δικαιοσυνη ουτως λεγει μη ειπης εν τη καρδια σου τις αναβησεται εις τον ουρανον τουτ εστιν χριστον καταγαγειν
- 7 Of, wie zal in den afgrond nederdalen? Hetzelve is Christus uit de doden opbrengen.
Or, Who will go down into the deep? (that is, to make Christ come again from the dead):
η τις καταβησεται εις την αβυσσον τουτ εστιν χριστον εκ νεκρων αναγαγειν
- 8 Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken.
But what does it say? The word is near you, in your mouth and in your heart: that is, the word of faith of which we are the preachers:
αλλα τι λεγει εγγυς σου το ρημα εστιν εν τω στοματι σου και εν τη καρδια σου τουτ εστιν το ρημα της πιστεως ο κηρυσσομεν
- 9 Namelijk, indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden.
Because, if you say with your mouth that Jesus is Lord, and have faith in your heart that God has made him come back from the dead, you will have salvation:
οτι εαν ομολογησης εν τω στοματι σου κυριον ιησουν και πιστευσης εν τη καρδια σου οτι ο θεος αυτον ηγειρεν εκ νεκρων σωθησι
- 10 Want met het hart geloof men ter rechtvaardigheid en met den mond belijdt men ter zaligheid.
For with the heart man has faith to get righteousness, and with the mouth he says that Jesus is Lord to get salvation.
καρδια γαρ πιστευεται εις δικαιοσυνην στοματι δε ομολογεται εις σωτηριαν
- 11 Want de Schrift zegt: Een iegelijk, die in Hem gelooft, die zal niet beschaamd worden.
Because it is said in the holy Writings, Whoever has faith in him will not be shamed.
λεγει γαρ η γραφη πας ο πιστευων επ αυτω ου κατασχυνθησεται
- 12 Want er is geen onderscheid, noch van Jood noch van Griek; want eenzelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen, die Hem aanroepen.
And the Jew is not different from the Greek: for there is the same Lord of all, who is good to all who have hope in his name:
ου γαρ εστιν διαστολη ιουδαιου τε και ελληνος ο γαρ αυτος κυριος παντων πλουτων εις παντας τους επικαλουμενους αυτον
- 13 Want een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.
Because, Whoever will give worship to the name of the Lord will get salvation.
πας γαρ ος αν επικαλεσηται το ονομα κυριου σωθησεται
- 14 Hoe zullen zij dan Hem aanroepen, in Welken zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij in Hem geloven, van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt?
But how will they give worship to him in whom they have no faith? and how will they have faith in him of whom they have not had news? and how will they have news without a preacher?
πως ουν επικαλεσονται εις ον ουκ επιστευσαν πως δε πιστευσουσιν ου ουκ ηκουσαν πως δε ακουσουσιν χωρις κηρυσσουτος
- 15 En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Gelijk geschreven is: Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen, die vrede verkondigen, dergenen, die hetgoede verkondigen!
And how will there be preachers if they are not sent? As it is said, How beautiful are the feet of those who give the glad news of good things.
πως δε κηρυξουσιν εαν μη αποσταλωσιν καθως γεγραπται ως ωραιοι οι ποδες των ευαγγελιζομενων ειρηνην των ευαγγελιζομενων τα αγαθα
- 16 Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest; want Jesaja zegt: Heere, wie heeft onze prediking geloofd?
But they have not all given ear to the good news. For Isaiah says, Lord, who has had faith in our word?
αλλ ου παντες υπηκουσαν τω ευαγγελιω ησαιας γαρ λεγει κυριε τις επιστευσεν τη ακοη ημων
- 17 Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods.
So faith comes by hearing, and hearing by the word of Christ.
αρα η πιστις εξ ακοης η δε ακοη δια ρηματος θεου
- 18 Maar ik zeg: Hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is over de gehele aarde uitgegaan, en hun woorden tot de einden der wereld.
But I say, Did not the word come to their ears? Yes, certainly: Their sound has gone out into all the earth, and their words to the ends of the world.
αλλα λεγω μη ουκ ηκουσαν μενουγγε εις πασαν την γην εξηλθεν ο φθογγος αυτων και εις τα περατα της οικουμενης τα ρηματα αυτων
- 19 Maar ik zeg: Heeft Israel het niet verstaan? Mozes zegt eerst: Ik zal ulieden tot jaloersheid verwekken door degenen, die geen volk zijn; door een onverstandigvolk zal ik u tot toorn verwekken.
But I say, Had Israel no knowledge? First Moses says, You will be moved to envy by that which is not a nation, and by a foolish people I will make you angry.
αλλα λεγω μη ουκ εγνω ισραηλ πρωτος μωσης λεγει εγω παραζηλωσω υμας επ ουκ εθνει επι εθνει ασυνετω παροργιω υμας

- 20 En Jesaja verstout zich, en zegt: Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden dengenegen, die naar Mij niet vraagden.
And Isaiah says without fear, Those who were not searching for me made discovery of me; and I was seen by those whose hearts were turned away from me.
ησαιας δε αποτολμα και λεγει ευρεθην τοις εμε μη ζητουσιν εμφανης εγενομην τοις εμε μη επερωτωσιν
- 21 Maar tegen Israel zegt Hij: Den gehelen dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk. Romeinen 11
But about Israel he says; All the day my hands have been stretched out to a people whose hearts were turned away, and who put themselves against my word.
προς δε τον ισραηλ λεγει ολην την ημεραν εξεπετασα τας χειρας μου προς λαον απειθουντα και αντιλεγοντα
- 1 Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Dat zij verre; want ik ben ook een Israeliet, uit het zaad Abrahams, van den stam Benjamin.
So I say, Has God put his people on one side? Let there be no such thought. For I am of Israel, of the seed of Abraham, of the tribe of Benjamin.
λεγω ουν μη απωσατο ο θεος τον λαον αυτου μη γενοιτο και γαρ εγω ισραηλιτης ειμι εκ σπερματος αβρααμ φυλης βενιαμιν
- 2 God heeft Zijn volk niet verstoten, hetwelk Hij te voren gekend heeft. Of weet gij niet, wat de Schrift zegt van Elia, hoe hij God aanspreekt tegen Israel, zeggende:
God has not put away the people of his selection. Or have you no knowledge of what is said about Elijah in the holy Writings? how he says words to God against Israel,
ουκ απωσατο ο θεος τον λαον αυτου ον προεγνω η ουκ οιδατε εν ηλια τι λεγει η γραφη ως εντυγγανει τω θεω κατα του ισραηλ λεγων
- 3 Heere! zij hebben Uw profeten gedood, en Uw altaren omgeworpen; en ik ben alleen overgebleven en zij zoeken mijn ziel.
Lord, they have put your prophets to death, and made waste your altars, and now I am the last, and they are searching for me to take away my life.
κυριε τους προφητας σου απεκτειναν και τα θυσιαστηρια σου κατεσκαψαν καγω υπελειφθην μονος και ζητουσιν την ψυχην μου
- 4 Maar wat zegt tot hem het Goddelijk antwoord? Ik heb Mijzelven nog zeven duizend mannen overgelaten, die de knie voor het beeld van Baal niet gebogen hebben.
But what answer does God make to him? I have still seven thousand men whose knees have not been bent to Baal.
αλλα τι λεγει αυτω ο χρηματισμος κατελιπον εμαυτω επτακισχιλιους ανδρας οτινες ουκ εκαμψαν γονυ τη βααλ
- 5 Alzo is er dan ook in dezen tegenwoordigen tijd een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade.
In the same way, there are at this present time some who are marked out by the selection of grace.
ουτως ουν και εν τω νυν καιρω λειμμα κατ εκλογην χαριτος γεγονεν
- 6 En indien het door genade is, zo is het niet meer uit de werken; anderszins is de genade geen genade meer; en indien het is uit de werken, zo is het geen genademeer; anderszins is het werk geen werk meer.
But if it is of grace, then it is no longer of works: or grace would not be grace.
ει δε χαριτι ουκετι εξ εργων επει η χαρις ουκετι γινεται χαρις ει δε εξ εργων ουκετι εστιν χαρις επει το εργον ουκετι εστιν εργον
- 7 Wat dan? Hetgeen Israel zoekt, dat heeft het niet verkregen; maar de uitverkorenen hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden.
What then? That which Israel was searching for he did not get, but those of the selection got it and the rest were made hard.
τι ουν ο επιζητει ισραηλ τουτου ουκ επετυχεν η δε εκλογη επετυχεν οι δε λοιποι επωρωθησαν
- 8 (Gelijk geschreven is: God heeft hun gegeven een geest des diepen slaaps; ogen om niet te zien, en oren om niet te horen) tot op den huidigen dag.
As it was said in the holy Writings, God gave them a spirit of sleep, eyes which might not see, and ears which have no hearing, to this day.
καθως γεγραπται εδωκεν αυτοις ο θεος πνευμα κατανυξεως οφθαλμους του μη βλεπειν και ωτα του μη ακουειν εως της σημερον ημερας
- 9 En David zegt: Hun tafel worde tot een strik, en tot een val, en tot een aanstoot, en tot een vergelding voor hen.
And David says, Let their table be made a net for taking them, and a stone in their way, and a punishment:
και δαβιδ λεγει γενηθητω η τραπεζα αυτων εις παγίδα και εις θηραν και εις σκανδαλον και εις ανταποδομα αυτοις
- 10 Dat hun ogen verduisterd worden, om niet te zien; en verkrom hun rug allen tijd.
Let their eyes be made dark so that they may not see, and let their back be bent down at all times.
σκοτισθητωσαν οι οφθαλμοι αυτων του μη βλεπειν και τον νωτον αυτων διαπαντος συγκαμψον
- 11 Zo zeg ik dan: Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zouden? Dat zij verre; maar door hun val is de zaligheid den heidenen geworden, om hen tot jaloersheidte verwekken.
So I say, Were their steps made hard in order that they might have a fall? In no way: but by their fall salvation has come to the Gentiles, so that they might be moved to envy.
λεγω ουν μη επταισαν ινα πεσωσιν μη γενοιτο αλλα το αυτων παραπτωματι η σωτηρια τοις εθνεσιν εις το παραζηλωσαι αυτους

- 12 En indien hun val de rijkdom is der wereld, en hun vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer hun volheid!
Now, if their fall is the wealth of the world, and their loss the wealth of the Gentiles, how much greater will be the glory when they are made full?
ει δε το παραπτωμα αυτων πλουτος κοσμου και το ηττημα αυτων πλουτος εθνων ποσω μαλλον το πληρωμα αυτων
- 13 Want ik spreek tot u, heidenen, voor zoveel ik der heidenen apostel ben; ik maak mijn bediening heerlijk;
But I say to you, Gentiles, in so far as I am the Apostle of the Gentiles, I make much of my position:
υμιν γαρ λεγω τοις εθνεσιν εφ οσον μεν εμι εγω εθνων αποστολος την διακονιαν μου δοξαζω
- 14 Of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid verwekken, en enigen uit hen behouden mocht.
If in any way those who are of my flesh may be moved to envy, so that some of them may get salvation by me.
ει πως παραζηλωσω μου την σαρκα και σωσω τινας εξ αυτων
- 15 Want indien hun verwerping de verzoening is der wereld, wat zal de aanneming wezen, anders dan het leven uit de doden?
For, if by their putting away, the rest of men have been made friends with God, what will their coming back again be, but life from the dead?
ει γαρ η αποβολη αυτων καταλλαγη κοσμου τις η προσληψις ει μη ζωη εκ νεκρων
- 16 En indien de eerstelingen heilig zijn, zo is ook het deeg heilig, en indien de wortel heilig is, zo zijn ook de takken heilig.
And if the first-fruit is holy, so is the mass: and if the root is holy, so are the branches.
ει δε η απαρχη αγια και το φυραμα και ει η ριζα αγια και οι κλαδοι
- 17 En zo enige der takken afgebroken zijn, en gij, een wilde olijfboom zijnde, in derzelve plaats zijt ingeent, en des wortels en der vettigheid des olijfbooms mededeelachtig zijt geworden,
But if some of the branches were broken off, and you, an olive-tree of the fields, were put in among them, and were given a part with them in the root by which the olive-tree is made fertile,
ει δε τινες των κλαδων εξεκλασθησαν συ δε αγριελαιος ων ενεκεντρισθης εν αυτοις και συγκοινωνος της ριζης και της πισοτητος της ελαιας εγενου
- 18 Zo roem niet tegen de takken; en indien gij daartegen roemt, gij draagt den wortel niet, maar de wortel u.
Do not be uplifted in pride over the branches: because it is not you who are the support of the root, but it is by the root that you are supported.
μη κατακαυχω των κλαδων ει δε κατακαυχασαι ου συ την ριζαν βασταζεις αλλ η ριζα σε
- 19 Gij zult dan zeggen: De takken zijn afgebroken, opdat ik zou ingeent worden.
You will say, Branches were broken off so that I might be put in.
ερεις ουν εξεκλασθησαν οι κλαδοι ινα εγω εγκεντρισθω
- 20 Het is wel; zij zijn door ongeloof afgebroken, en gij staat door het geloof. Zijt niet hooggevoelende, maar vrees.
Truly, because they had no faith they were broken off, and you have your place by reason of your faith. Do not be lifted up in pride, but have fear;
καλωσ τη απιστια εξεκλασθησαν συ δε τη πιστει εστηκας μη υψηλοφρονει αλλα φοβου
- 21 Want is het, dat God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, zie toe, dat Hij ook mogelijk u niet spare.
For, if God did not have mercy on the natural branches, he will not have mercy on you.
ει γαρ ο θεος των κατα φυσιν κλαδων ουκ εφεισατο μηπως ουδε σου φεισηται
- 22 Zie dan de goedertierenheid en de strengheid van God; de strengheid wel over degenen, die gevallen zijn, maar de goedertierenheid over u, indien gij in de goedertierenheid blijft; anderszins zult ook gij afgehouden worden.
See then that God is good but his rules are fixed: to those who were put away he was hard, but to you he has been good, on the condition that you keep in his mercy; if not, you will be cut off as they were.
ιδε ουν χρηστοτητα και αποτομιαν θεου επι μεν τους πεσοντας αποτομιαν επι δε σε χρηστοτητα εαν επιμεινης τη χρηστοτητι επει και συ εκκοπηση
- 23 Maar ook zij, indien zij in het ongeloof niet blijven, zullen ingeent worden; want God is machtig om dezelve weder in te enten.
And they, if they do not go on without faith, will be united to the tree again, because God is able to put them in again.
και εκεινοι δε εαν μη επιμεινωσιν τη απιστια εγκεντρισθησονται δυνατος γαρ εστιν ο θεος παλιν εγκεντρισαι αυτους
- 24 Want indien gij afgehouden zijt uit den olijfboom, die van nature wild was, en tegen nature in den goeden olijfboom ingeent; hoeveel te meer zullen deze, dienatuurlijke takken zijn, in hun eigen olijfboom geent worden?
For if you were cut out of a field olive-tree, and against the natural use were united to a good olive-tree, how much more will these, the natural branches, be united again with the olive-tree which was theirs?
ει γαρ συ εκ της κατα φυσιν εξεκοπης αγριελαιου και παρα φυσιν ενεκεντρισθης εις καλλιελαιον ποσω μαλλον ουτοι οι κατα φυσιν εγκεντρισθησονται τη ιδια ελαια

- 25 Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zij (opdat gij niet wijs zijt, bij uzelf), dat de verharding voor een deel over Israel gekomen is, tot dat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn.
For it is my desire, brothers, that this secret may be clear to you, so that you may not have pride in your knowledge, that Israel has been made hard in part, till all the Gentiles have come in;
ου γαρ θελω υμας αγνοειν αδελφοι το μυστηριον τουτο ινα μη ητε παρ εαυτοις φρονημοι οτι πωρωσις απο μερους τω ισραηλ γεγονεν αχρις ου το πληρωμα των εθνων εισελθη
- 26 En alzo zal geheel Israel zalig worden; gelijk geschreven is: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob.
And so all Israel will get salvation: as it is said in the holy Writings, There will come out of Zion the One who makes free; by him wrongdoing will be taken away from Jacob:
και ουτως πας ισραηλ σωθησεται καθως γεγραπται ηξει εκ σιων ο ρυομενος και αποστρεψει ασεβειας απο ιακωβ
- 27 En dit is hun een verbond van Mij, als Ik hun zonden zal wegnemen.
And this is my agreement with them, when I will take away their sins.
και αυτη αυτοις η παρ εμου διαθηκη οταν αφελωμαι τας αμαρτιας αυτων
- 28 Zo zijn zij wel vijanden aangaande het Evangelie, om uwentwil, maar aangaande de verkiezing zijn zij beminden, om der vaderen wil;
As far as the good news is in question, they are cut off from God on account of you, but as far as the selection is in question, they are loved on account of the fathers.
κατα μεν το ευαγγελιον εχθροι δι υμας κατα δε την εκλογην αγαπητοι δια τους πατερας
- 29 Want de genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk.
Because God's selection and his mercies may not be changed.
αμεταμελητα γαρ τα χαρισματα και η κλησις του θεου
- 30 Want gelijkerwijs ook gijlieden eertjids Gode ongehoorzaam geweest zijt, maar nu barmhartigheid verkregen hebt door dezer ongehoorzaamheid;
For as you, in time past, were not under the rule of God, but now have got mercy through their turning away,
ωσπερ γαρ και υμεις ποτε ηπειθησατε τω θεω νυν δε ηλεθητε τη τουτων απειθεια
- 31 Alzo zijn ook dezen nu ongehoorzaam geweest, opdat ook zij door uw barmhartigheid zouden barmhartigheid verkrijgen.
So in the same way these have gone against the orders of God, so that by the mercy given to you they may now get mercy.
ουτως και ουτοι νυν ηπειθησαν τω υμετερω ελεει ινα και αυτοι ελεθωσιν
- 32 Want God heeft hen allen onder de ongehoorzaamheid besloten, opdat Hij hun allen zou barmhartig zijn.
For God has let them all go against his orders, so that he might have mercy on them all.
συνεκλεισεν γαρ ο θεος τους παντας εις απειθειαν ινα τους παντας ελεση
- 33 O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!
O how deep is the wealth of the wisdom and knowledge of God! no one is able to make discovery of his decisions, and his ways may not be searched out.
ω βαθος πλουτου και σοφιας και γνωσεως θεου ως ανεξερευνητα τα κριματα αυτου και ανεξιχνιαστοι αι οδοι αυτου
- 34 Want wie heeft den zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest?
Who has knowledge of the mind of the Lord? or who has taken part in his purposes?
τις γαρ εγνω νουν κυριου η τις συμβουλος αυτου εγενετο
- 35 Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergouden worden?
Or who has first given to him, and it will be given back to him again?
η τις προεδωκεν αυτω και ανταποδοθησεται αυτω
- 36 Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen. Romeinen 12
For of him, and through him, and to him, are all things. To him be the glory for ever. So be it.
οτι εξ αυτου και δι αυτου και εις αυτον τα παντα αυτω η δοξα εις τους αιωνας αμην
- 1 Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehagelijke offerande, welke is uw redelijkegodsdienst.
For this reason I make request to you, brothers, by the mercies of God, that you will give your bodies as a living offering, holy, pleasing to God, which is the worship it is right for you to give him.
παρακαλω ουν υμας αδελφοι δια των οικτιρων του θεου παραστησαι τα σωματα υμων θυσιαν ζωσαν αγιαν ευαρεστον τω θεω την λογικην λατρειαν υμων

- 2 En wordt dezer wereld niet gelijkvormig; maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, enwelbehagelijke en volmaakte wil van God zij.
And let not your behaviour be like that of this world, but be changed and made new in mind, so that by experience you may have knowledge of the good and pleasing and complete purpose of God.
και μη συζηματιζεσθε τω αιωνι τουτω αλλα μεταμορφουσθε τη ανακαινωσει του νοος υμων εις το δοκιμαζιν υμας τι το θελημα του θεου το αγαθον και ευαρεστον και τελειον
- 3 Want door de genade, die mij gegeven is, zeg ik een iegelijk, die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn; maar dat hij wijs zij totmatigheid, gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft.
But I say to every one of you, through the grace given to me, not to have an over-high opinion of himself, but to have wise thoughts, as God has given to every one a measure of faith.
λεγω γαρ δια της χαριτος της δοθεισης μοι παντι τω οντι εν υμιν μη υπερφρονειν παρ ο δει φρονειν αλλα φρονειν εις το σωφρονειν εκαστω ως ο θεος εμερισεν μετρον πιστεως
- 4 Want gelijk wij in een lichaam vele leden hebben, en de leden alle niet dezelfde werking hebben;
For, as we have a number of parts in one body, but all the parts have not the same use,
καθαπερ γαρ εν ενι σωματι μελη πολλα εχομεν τα δε μελη παντα ου την αυτην εχει πραξιν
- 5 Alzo zijn wij velen een lichaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden.
So we, though we are a number of persons, are one body in Christ, and are dependent on one another;
ουτως οι πολλοι εν σωμα εσμεν εν χριστω ο δε καθ εις αλληλων μελη
- 6 Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade, die ons gegeven is,
And having different qualities by reason of the grace given to us, such as the quality of a prophet, let it be made use of in relation to the measure of our faith;
εχοντες δε χαρισματα κατα την χαριν την δοθεισαν ημιν διαφορα ειτε προφητειαν κατα την αναλογιαν της πιστεως
- 7 Zo laat ons die gaven besteden, hetzij profetie, naar de mate des geloofs; hetzij bediening, in het bedienen; hetzij die leert, in het leren;
Or the position of a Deacon of the church, let a man give himself to it; or he who has the power of teaching, let him make use of it;
ειτε διακονιαν εν τη διακονια ειτε ο διδασκων εν τη διδασκαλια
- 8 Hetzij die vermaant, in het vermanen; die uitdeelt, in eenvoudigheid; die een voorstander is, in naarstigheid; die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid.
He who has the power of comforting, let him do so; he who gives, let him give freely; he who has the power of ruling, let him do it with a serious mind; he who has mercy on others, let it be with joy.
ειτε ο παρακαλων εν τη παρακλησει ο μεταδιδους εν απλοτητι ο προισταμενος εν σπουδη ο ελεων εν υαροτητι
- 9 De liefde zij ongeveinsd. Hebt een afkeer van het boze, en hangt het goede aan.
Let love be without deceit. Be haters of what is evil; keep your minds fixed on what is good.
η αγαπη ανυποκριτος αποστυγουντες το πονηρον κολλωμενοι τω αγαθω
- 10 Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde; met eer de een de ander voorgaande.
Be kind to one another with a brother's love, putting others before yourselves in honour;
τη φιλαδελφια εις αλληλους φιλοστοργοι τη τιμη αλληλους προηγουμενοι
- 11 Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient den Heere.
Be not slow in your work, but be quick in spirit, as the Lord's servants;
τη σπουδη μη οκνηροι τω πνευματι ζεοντες τω καιρω δουλευοντες
- 12 Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed.
Being glad in hope, quiet in trouble, at all times given to prayer,
τη ελπιδι χαιροντες τη θλιψει υπομενοντες τη προσευχη προσκαρτερουντες
- 13 Deelt mede tot de behoeften der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid.
Giving to the needs of the saints, ready to take people into your houses.
ταις χρεiais των αγιων κοινωνουντες την φιλοξενιαν διωκοντες
- 14 Zegent hen, die u vervolgen; zegent en vervloekt niet.
Give blessing and not curses to those who are cruel to you.
ευλογειτε τους διωκοντας υμας ευλογειτε και μη καταρασθε

- 15 Verblijdt u met de blijden; en weent met de wenenden.
Take part in the joy of those who are glad, and in the grief of those who are sorrowing.
χαιρειν μετα χαιροντων και κλαιειν μετα κλαιοντων
- 16 Weest eensgezind onder elkander. Tracht niet naar de hoge dingen, maar voegt u tot de nederige. Zijt niet wijs bij uzelfen.
Be in harmony with one another. Do not have a high opinion of yourselves, but be in agreement with common people. Do not give yourselves an air of wisdom.
το αυτο εις αλληλους φρονουντες μη τα υψηλα φρονουντες αλλα τοις ταπεινοις συναπαγομενοι μη γινεσθε φρονιμοι παρ εαυτοις
- 17 Vergeldt niemand kwaad voor kwaad. Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle mensen.
Do not give evil for evil to any man. Let all your business be well ordered in the eyes of all men.
μηδενι κακον αντι κακου αποδιδοντες προνοουμενοι καλα ενωπιον παντων ανθρωπων
- 18 Indien het mogelijk is, zoveel in u is, houdt vrede met alle mensen.
As far as it is possible for you be at peace with all men.
ει δυνατον το εξ υμων μετα παντων ανθρωπων ειρηνευοντες
- 19 Wreekt uzelfen niet, beminden, maar geeft den toorn plaats; want er is geschreven: Mij komt de wraak toe; Ik zal het vergelden, zegt de Heere.
Do not give punishment for wrongs done to you, dear brothers, but give way to the wrath of God; for it is said in the holy Writings, Punishment is mine, I will give reward, says the Lord.
μη εαυτους εκδικουντες αγαπητοι αλλα δοτε τοπον τη οργη γεγραπται γαρ εμοι εκδικησις εγω ανταποδωσω λεγει κυριος
- 20 Indien dan uw vijand hongert, zo spijzigt hem; indien hem dorst, zo geeft hem te drinken; want dat doende, zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hopen.
But if one who has hate for you is in need of food or of drink, give it to him, for in so doing you will put coals of fire on his head.
εαν ουν παινα ο εχθρος σου ψωμιζε αυτον εαν διψα ποτιζε αυτον τουτο γαρ ποιων ανθρακας πυρος σωρευσεις επι την κεφαλην αυτου
- 21 Wordt van het kwade niet overwonnen, maar overwint het kwade door het goede. Romeinen 13
Do not let evil overcome you, but overcome evil by good.
μη νικω υπο του κακου αλλα νικα εν τω αγαθω το κακον
- 1 Alle ziel zij den machten, over haar gesteld, onderworpen; want er is geen macht dan van God, en de machten, die er zijn, die zijn van God geordineerd.
Let everyone put himself under the authority of the higher powers, because there is no power which is not of God, and all powers are ordered by God.
πασα ψυχη εξουσιας υπερχουσαις υποτασσεσθω ου γαρ εστιν εξουσια ει μη απο θεου αι δε ουσαι εξουσαι υπο του θεου τεταγμεναι εισιν
- 2 Alzo dat die zich tegen de macht stelt, de ordinantie van God wederstaat; en die ze wederstaan, zullen over zichzelf een oordeel halen.
For which reason everyone who puts himself against the authority puts himself against the order of God: and those who are against it will get punishment for themselves.
ωστε ο αντιτασσομενος τη εξουσια τη του θεου διαταγη ανθεστηκεν οι δε ανθεστηκοτες εαυτοις κριμα ληψονται
- 3 Want de oversten zijn niet tot een vreze den goeden werken, maar den kwaden. Wilt gij nu de macht niet vrezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben;
For rulers are not a cause of fear to the good work but to the evil. If you would have no fear of the authority, do good and you will have praise;
οι γαρ αρχοντες ουκ εισιν φοβος των αγαθων εργαων αλλα των κακων θελεις δε μη φοβεισθαι την εξουσιαν το αγαθον ποιει και εξεις επαινον εξ αυτης
- 4 Want zij is Gods dienaars, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, zo vrees; want zij draagt het zwaard niet tevergeefs; want zij is Gods dienaars, eenwreekster tot straf dengene, die kwaad doet.
For he is the servant of God to you for good. But if you do evil, have fear; for the sword is not in his hand for nothing: he is God's servant, making God's punishment come on the evil-doer.
θεου γαρ διακονος εστιν σοι εις το αγαθον εαν δε το κακον ποιης φοβου ου γαρ ειχη την μαχαρην φορει θεου γαρ διακονος εστιν εκδικος εις οργην τω το κακον πρασσοντι
- 5 Daarom is het nodig onderworpen te zijn, niet alleen om der straffe, maar ook om des gewetens wil.
So put yourselves under the authority, not for fear of wrath, but because you have the knowledge of what is right.
διο αναγκη υποτασσεσθαι ου μονον δια την οργην αλλα και δια την συνειδησιν
- 6 Want daarom betaalt gij ook schattingen; want zij zijn dienaars van God, in ditzelve geduriglijk bezig zijnde.
For the same reason, make payment of taxes; because the authority is God's servant, to take care of such things at all times.
δια τουτο γαρ και φορους τελειτε λειτουργοι γαρ θεου εισιν εις αυτο τουτο προσκαρτερουντες
- 7 Zo geeft dan een iegelijk, wat gij schuldig zijt; schatting, dien gij de schatting, tol, dien gij den tol, vreze, dien gij de vreze, eer, die gij de eer schuldig zijt.
Give to all what is their right: taxes to him whose they are, payment to him whose right it is, fear to whom fear, honour to whom honour is to be given.
αποδοτε ουν πασιν τας οφειλας τω τον φορον τον φορον τω το τελος το τελος τω τον φοβον τον φοβον τω την τιμην την τιμην

- 8 Zijt niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben; want die den ander liefheeft, die heeft de wet vervuld.
Be in debt for nothing, but to have love for one another: for he who has love for his neighbour has kept all the law.
 μηδενι μηδεν οφειλετε ει μη το αγαπαν αλληλους ο γαρ αγαπων τον ετερον νομον πεπληρωκεν
- 9 Want dit: Gij zult geen overspel doen, gij zult niet doden, gij zult niet stelen, gij zult geen valse getuigenis geven, gij zult niet begeren; en zo er enig ander gebodis, wordt in dit woord als in een hoofdsom begrepen, namelijk in dit: Gij zult uw naaste liefhebben gelijk uzelfen.
And this, Do not be untrue in married life, Do not put to death, Do not take what is another's, Do not have desire for what is another's, and if there is any other order, it is covered by this word, Have love for your neighbour as for yourself.
 το γαρ ου μοιχευσεις ου φονευσεις ου κλεψεις ου ψευδομαρτυρησεις ουκ επιθυμησεις και ει τις ετερα εντολη εν τωτω τω λογω ανακεφαλαιουται εν τω αγαπησεις τον πλησιον σου ως εαυτον
- 10 De liefde doet den naaste geen kwaad. Zo is dan de liefde de vervulling der wet.
Love does no wrong to his neighbour, so love makes the law complete.
 η αγαπη τω πλησιον κακον ουκ εργαζεται πληρωμα ουν νομου η αγαπη
- 11 En dit zeg ik te meer, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is, dat wij nu uit den slaap opwaken; want de zaligheid is ons nu nader, dan toenwij eerst geloofd hebben.
See then that the time has come for you to be awake from sleep: for now is your salvation nearer than when you first had faith.
 και τουτο ειδοτες τον καιρον οτι ωρα ημας ηδη εξ υπνου εγερθηαι νυν γαρ εγγυτερον ημων η σωτηρια η οτε επιστευσαμεν
- 12 De nacht is voorbijgegaan, en de dag is nabij gekomen. Laat ons dan afleggen de werken der duisternis, en aandoen de wapenen des lichts.
The night is far gone, and the day is near: so let us put off the works of the dark, arming ourselves with light,
 η νυξ προεκοψεν η δε ημερα ηγγικεν αποθωμεθα ουν τα εργα του σκοτους και ενδυσωμεθα τα οπλα του φωτος
- 13 Laat ons, als in den dag, eerlijk wandelen; niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkameren en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid;
With right behaviour as in the day; not in pleasure-making and drinking, not in bad company and unclean behaviour, not in fighting and envy.
 ως εν ημερα ευσημονως περιπατησωμεν μη κωμοις και μεθαις μη κοιταις και ασελγειαις μη εριδι και ζηλω
- 14 Maar doet aan den Heere Jezus Christus, en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden. Romeinen 14
But put on the Lord Jesus Christ, and do not give thought to the flesh to do its desires.
 αλλ ενδυσασθε τον κυριον ιησουν χριστον και της σαρκος προνοιαν μη ποιεισθε εις επιθυμιας
- 1 Dengene nu, die zwak is in het geloof, neemt aan, maar niet tot twistige samensprekingen.
Do not put on one side him who is feeble in faith, and do not put him in doubt by your reasonings.
 τον δε ασθενοντα τη πιστει προσλαμβανεσθε μη εις διακρισεις διαλογισμων
- 2 De een gelooft wel, dat men alles eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden.
One man has faith to take all things as food: another who is feeble in faith takes only green food.
 ος μεν πιστευει φαγειν παντα ο δε ασθενων λαχανα εσθιει
- 3 Die daar eet, verachte hem niet, die niet eet; en die niet eet, oordele hem niet, die daar eet; want God heeft hem aangenomen.
Let not him who takes food have a low opinion of him who does not: and let not him who does not take food be a judge of him who does; for he has God's approval.
 ο εσθιον τον μη εσθιοντα μη εξουθενειτω και ο μη εσθιον τον εσθιοντα μη κρινετω ο θεος γαρ αυτον προσελαβετο
- 4 Wie zijt gij, die eens anderen huisknecht oordeelt? Hij staat, of hij valt zijn eigen heer; doch hij zal vastgesteld worden, want God is machtig hem vast te stellen.
Who are you to make yourself a judge of another man's servant? it is to his master that he is responsible for good or bad. Yes, his place will be safe, because the Lord is able to keep him from falling.
 ου τις ει ο κρινων αλλοτριον οικητην τω ιδιω κυριω στηκει η πιπτει σταθησεται δε δυνατος γαρ εστιν ο θεος στησαι αυτον
- 5 De een acht wel den enen dag boven den anderen dag; maar de ander acht al de dagen gelijk. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd.
This man puts one day before another: to that man they are the same. Let every man be certain in his mind.
 ος μεν κρινει ημεραν παρ ημεραν ος δε κρινει πασαν ημεραν εκαστος εν τω ιδιω νοι πληροφορεισθω
- 6 Die den dag waarneemt, die neemt hem waar den Heere; en die den dag niet waarneemt, die neemt hem niet waar den Heere. Die daar eet, die eet zulks denHeere, want hij dankt God; en die niet eet, die eet zulks den Heere niet, en hij dankt God.
He who keeps the day, keeps it to the Lord; and he who takes food, takes it as to the Lord, for he gives praise to God; and he who does not take food, to the Lord he takes it not, and gives praise to God.
 ο φρονων την ημεραν κυριω φρονει και ο μη φρονων την ημεραν κυριω ου φρονει ο εσθιον κυριω εσθιει ευχαριστηι γαρ τω θεω και ο μη εσθιον κυριω ουκ εσθιει και ευχαριστηι τω θεω

- 7 Want niemand van ons leeft zichzelf, en niemand sterft zichzelf.
For every man's life and every man's death has a relation to others as well as to himself.
ουδεις γαρ ημων εαυτω ζη και ουδεις εαυτω αποθνησκει
- 8 Want hetzij dat wij leven, wij leven den Heere; hetzij dat wij sterven, wij sterven den Heere. Hetzij dan dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.
As long as we have life we are living to the Lord; or if we give up our life it is to the Lord; so if we are living, or if our life comes to an end, we are the Lord's.
εαν τε γαρ ζωμεν τω κυριω ζωμεν εαν τε αποθνησκομεν τω κυριω αποθνησκομεν εαν τε ουν ζωμεν εαν τε αποθνησκομεν του κυριου εσμεν
- 9 Want daartoe is Christus ook gestorven, en opgestaan, en weder levend geworden, opdat Hij beiden over doden en levenden heersen zou.
And for this purpose Christ went into death and came back again, that he might be the Lord of the dead and of the living.
εις τουτου γαρ χριστος και απεθανεν και ανεστη και ανεζησεν ινα και νεκρων και ζωντων κυριευση
- 10 Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, wat veracht gij uw broeder? Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden.
But you, why do you make yourself your brother's judge? or again, why have you no respect for your brother? because we will all have to take our place before God as our judge.
συ δε τι κρινεις τον αδελφον σου η και συ τι εξουθενεις τον αδελφον σου παντες γαρ παραστησομεθα τω βηματι του χριστου
- 11 Want er is geschreven: Ik leef, zegt de Heere; voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden.
For it is said in the holy Writings, By my life, says the Lord, to me every knee will be bent, and every tongue will give worship to God.
γεγραπται γαρ ζω εγω λεγει κυριος οτι εμοι καμψει παν γονυ και πασα γλωσσα εξομολογησεται τω θεω
- 12 Zo dan een iegelijk van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven.
So every one of us will have to give an account of himself to God.
αρα ουν εκαστος ημων περι εαυτου λογον δωσει τω θεω
- 13 Laat ons dan elkander niet meer oordelen; maar oordeelt dit liever, namelijk, dat gij den broeder geen aanstoot of ergernis geeft.
Then let us not be judges of one another any longer: but keep this in mind, that no man is to make it hard for his brother, or give him cause for doubting.
μηκετι ουν αλληλους κρινωμεν αλλα τουτου κρινατε μαλλον το μη τιθεναι προσκομμα τω αδελφω η σκανδαλον
- 14 Ik weet en ben verzekerd in den Heere Jezus, dat geen ding onrein is in zichzelf; dan die acht iets onrein te zijn, die is het onrein.
I am conscious of this, and am certain in the Lord Jesus, that nothing is unclean in itself; but for the man in whose opinion it is unclean, for him it is unclean.
οιδα και πεπεισμαι εν κυριω ιησου οτι ουδεν κοινον δι εαυτου ει μη τω λογιζομενω τι κοινον ειναι εκεινω κοινον
- 15 Maar indien uw broeder om der spijs wil bedroefd wordt, zo wandelt gij niet meer naar liefde. Verderf dien niet met uw spijs, voor welken Christus gestorven is.
And if because of food your brother is troubled, then you are no longer going on in the way of love. Do not let your food be destruction to him for whom Christ went into death.
ει δε δια βρωμα ο αδελφος σου λυπειται ουκετι κατα αγαπην περιπαταις μη τω βρωματι σου εκεινον απολλυε υπερ ου χριστος απεθανεν
- 16 Dat dan uw goed niet gelasterd worde.
Let it not be possible for men to say evil about your good:
μη βλασφημεισθω ουν υμων το αγαθον
- 17 Want het Koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door den Heiligen Geest.
For the kingdom of God is not food and drink, but righteousness and peace and joy in the Holy Spirit.
ου γαρ εστιν η βασιλεια του θεου βρωσις και ποσις αλλα δικαιοσυνη και ειρηνη και χαρα εν πνευματι αγιω
- 18 Want die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehagelijk, en aangenaam den mensen.
And he who in these things is Christ's servant, is pleasing to God and has the approval of men.
ο γαρ εν τουτοις δουλευων τω χριστω ευαρεστος τω θεω και δοκιμος τοις ανθρωποις
- 19 Zo dan laat ons najagen, hetgeen tot den vrede, en hetgeen tot de stichting onder elkander dient.
So then, let us go after the things which make peace, and the things by which we may be a help to one another.
αρα ουν τα της ειρηνης διωκομεν και τα της οικοδομης της εις αλληλους
- 20 Verbreek het werk van God niet om der spijs wil. Alle dingen zijn wel rein; maar het is kwaad den mens, die met aanstoot eet.
Do not let the work of God come to nothing on account of food. All things are certainly clean; but it is evil for that man who by taking food makes it hard for another.
μη ενεκεν βρωματος καταλυε το εργον του θεου παντα μεν καθαρα αλλα κακον τω ανθρωπω τω δια προσκομματος εσθιοντι

- 21 Het is goed geen vlees te eten, noch wijn te drinken, noch iets, waaraan uw broeder zich stoot, of geergerd wordt, of waarin hij zwak is.
It is better not to take meat or wine or to do anything which might be a cause of trouble to your brother.
καλον το μη φαγειν κρεα μηδε πειν οινον μηδε εν ω ο αδελφος σου προσκοπτει η σκανδαλιζεται η ασθenei
- 22 Hebt gij geloof? hebt dat bij uzelfen voor God. Zalig is hij, die zichzelf niet oordeelt in hetgeen hij voor goed houdt.
The faith which you have, have it to yourself before God. Happy is the man who is not judged by that to which he gives approval.
συ πιστιν εχεις κατα σουτον εχε ενωπιον του θεου μακαριος ο μη κρινων εαυτον εν ω δοκιμαζει
- 23 Maar die twijfelt, indien hij eet, is veroordeeld, omdat hij niet uit het geloof eet. En al wat uit het geloof niet is, dat is zonde. Romeinen 15
But he who is in doubt is judged if he takes food, because he does it not in faith; and whatever is not of faith is sin.
ο δε διακρινομενος εαν φαγη κατακεκριται οτι ουκ εκ πιστεως παν δε ο ουκ εκ πιστεως αμαρτια εστιν
- 1 Maar wij, die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen, en niet onszelfen te behagen.
We who are strong have to be a support to the feeble, and not give pleasure to ourselves.
οφειλομεν δε ημεις οι δυνατοι τα ασθeneματα των αδυνατων βασταζειν και μη εαυτοις αρεσκευν
- 2 Dat dan een iegelijk van ons zijn naaste behage ten goede, tot stichting.
Let every one of us give pleasure to his neighbour for his good, to make him strong.
εκαστος γαρ ημων τω πλησιον αρεσκευω εις το αγαθον προς οικοδομην
- 3 Want ook Christus heeft Zichzelfen niet behaagd, maar gelijk geschreven is: De smadingen dergenen, die U smaden, zijn op Mij gevallen.
For Christ did not give pleasure to himself, but, as it is said, The bitter words of those who were angry with you came on me.
και γαρ ο χριστος ουχ εαυτω ηρεσεν αλλα καθως γεγραπται οι ονειδισμοι των ονειδιζοντων σε επεπεσον επ εμε
- 4 Want al wat te voren geschreven is, dat is tot onze lering te voren geschreven, opdat wij, door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften, hoop hebben zouden.
Now those things which were put down in writing before our time were for our learning, so that through quiet waiting and through the comfort of the holy Writings we might have hope.
οσα γαρ προεγραφη εις την ημετεραν διδασκαλιαν προεγραφη ινα δια της υπομονης και της παρακλησεως των γραφων την ελπιδα εχωμεν
- 5 Doch de God der lijdzaamheid en der vertroosting geve u, dat gij eensgezind zijt onder elkander naar Christus Jezus;
Now may the God who gives comfort and strength in waiting make you of the same mind with one another in harmony with Christ Jesus:
ο δε θεος της υπομονης και της παρακλησεως δωη υμιν το αυτο φρονειν εν αλληλοις κατα χριστον ιησουν
- 6 Opdat gij eendrachtelijk, met een mond, moogt verheerlijken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus.
So that with one mouth you may give glory to the God and Father of our Lord Jesus Christ.
ινα ομοθυμαδον εν ενι στοματι δοξαζητε τον θεον και πατερα του κυριου ημων ιησου χριστου
- 7 Daarom neemt elkander aan, gelijk ook Christus ons aangenomen heeft, tot de heerlijkheid Gods.
So then, take one another to your hearts, as Christ took us, to the glory of God.
διο προσλαμβανεσθε αλληλους καθως και ο χριστος προσελαβετο ημας εις δοξαν θεου
- 8 En ik zeg, dat Jezus Christus een dienaar geworden is der besnijdenis, vanwege de waarheid Gods, opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der vaderen;
Now I say that Christ has been made a servant of the circumcision to give effect to the undertakings given by God to the fathers,
λεγω δε ιησουν χριστον διακονον γεγενησθαι περιτομης υπερ αληθειας θεου εις το βεβαιωσαι τας επαγγελιας των πατερων
- 9 En de heidenen God vanwege de barmhartigheid zouden verheerlijken; gelijk geschreven is: Daarom zal ik U belijden onder de heidenen, en Uw Naamlofzingen.
And so that the Gentiles might give glory to God for his mercy; as it is said, For this reason I will give praise to you among the Gentiles, and I will make a song to your name.
τα δε εθνη υπερ ελεους δοξασαι τον θεον καθως γεγραπται δια τουτο εξομολογησομαι σοι εν εθνεσιν και τω ονοματι σου ψαλω
- 10 En wederom zegt Hij: Weest vrolijk, gij heidenen met Zijn volk!
And again he says, Take part, you Gentiles, in the joy of his people.
και παλιν λεγει ευφρανθητε εθνη μετα του λαου αυτου
- 11 En wederom: Looft den Heere, al gij heidenen, en prijst Hem, al gij volken!
And again, Give praise to the Lord, all you Gentiles; and let all the nations give praise to him.
και παλιν αινειτε τον κυριον παντα τα εθνη και επαινεσατε αυτον παντες οι λαοι

- 12 En wederom zegt Jesaja: Er zal zijn de wortel van Jessai, en Die opstaat, om over de heidenen te gebieden; op Hem zullen de heidenen hopen.
And again Isaiah says, There will be the root of Jesse, and he who comes to be the ruler over the Gentiles; in him will the Gentiles put their hope.
και παλιν ησαιας λεγει εσται η ριζα του ιεσσαι και ο ανισταμενος αρχειν εθνων επ αυτω εθνη ελπιουσιν
- 13 De God nu der hoop vervulle ulieden met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop, door de kracht des HeiligenGeestes.
Now may the God of hope make you full of joy and peace through faith, so that all hope may be yours in the power of the Holy Spirit.
ο δε θεος της ελπιδος πληρωσαι υμας πασης χαρας και ειρηνης εν τω πιστευειν εις το περισσευειν υμας εν τη ελπιδι εν δυναμει πνευματος αγιου
- 14 Doch, mijn broeders, ook ik zelf ben verzekerd van u, dat gij ook zelven vol zijt van goedheid, vervuld met alle kennis, machtig om ook elkander te vermanen.
And I myself am certain of you, brothers, that you are full of what is good, complete in all knowledge, able to give direction to one another.
πεπεισμαι δε αδελφοι μου και αυτος εγω περι υμων οτι και αυτοι μεστοι εστε αγαθωσυνης πεπληρωμενοι πασης γνωσεως δυναμενοι και αλληλους νουθετειν
- 15 Maar ik heb u eensdeels te stoutelijker geschreven, broeders, u als wederom dit indachtig makende, om de genade, die mij van God gegeven is;
But I have, in some measure, less fear in writing to you to put these things before you again, because of the grace which was given to me by God,
τολμηροτερον δε εγραψα υμιν αδελφοι απο μερους ως επαναμιμησκων υμας δια την χαριν την δοθεισαν μοι υπο του θεου
- 16 Opdat ik een dienaar van Jezus Christus zij onder de heidenen, het Evangelie van God bedienende, opdat de offerande der heidenen aangenaam worde,geheilgd door den Heiligen Geest.
To be a servant of Christ Jesus to the Gentiles, doing the work of a priest in the good news of God, so that the offering of the Gentiles might be pleasing to God, being made holy by the Holy Spirit.
εις το ειναι με λειτουργον ιησου χριστου εις τα εθνη ιερουργοντα το ευαγγελιον του θεου ινα γενηται η προσφορα των εθνων ευπροσδεκτος ηγιασμενη εν πνευματι αγιω
- 17 Zo heb ik dan roem in Christus Jezus in die dingen, die God aangaan.
So I have pride in Christ Jesus in the things which are God's.
εχω ουν καυχησιν εν χριστω ιησου τα προς θεον
- 18 Want ik zou niet durven iets zeggen, hetwelk Christus door mij niet gewrocht heeft, tot gehoorzaamheid der heidenen, met woorden en werken;
And I will keep myself from talking of anything but those things which Christ has done by me to put the Gentiles under his rule in word and in act,
ου γαρ τολμησω λαλειν τι ων ου κατειργασατο χριστος δι εμου εις υπακοην εθνων λογω και εργω
- 19 Door kracht van tekenen en wonderheden, en door de kracht van den Geest Gods, zodat ik, van Jeruzalem af, en rondom, tot Illyrikum toe, het Evangelie vanChristus vervuld heb.
By signs and wonders, in the power of the Holy Spirit; so that from Jerusalem and round about as far as Illyricum I have given all the good news of Christ;
εν δυναμει σημειων και τερατων εν δυναμει πνευματος θεου ωστε με απο ιερουσαλημ και κυκλω μεχρι του ιλλυρικου πεπληρωκεναι το ευαγγελιον του χριστου
- 20 En alzo zeer begerig geweest ben om het Evangelie te verkondigen, niet waar Christus genoemd was, opdat ik niet op eens anders fondament zou bouwen;
Making it my purpose not to take the good news where Christ was named, so that my work might not be resting on that of others;
ουτως δε φιλοτιμουμενον ευαγγελιζεσθαι ουχ οπου ονομασθη χριστος ινα μη επ αλλοτριον θεμελιον οικοδομω
- 21 Maar gelijk geschreven is: Denwelken van Hem niet was geboodschapt, die zullen het zien; en dewelke het niet gehoord hebben, die zullen het verstaan.
But as it is said in the holy Writings, They will see, to whom the news of him had not been given, and those to whose ears it had not come will have knowledge.
αλλα καθως γεγραπται οις ουκ ανηγγελη περι αυτου οψονται και οι ουκ ακηκοασιν σνησουσι
- 22 Waarom ik ook menigmaal verhinderd geweest ben tot u te komen.
For which reason I was frequently kept from coming to you:
διο και ενεκοπτομην τα πολλα του ελθειν προς υμας
- 23 Maar nu geen plaats meer hebbende in deze gewesten, en van over vele jaren groot verlangen hebbende, om tot u te komen,
But now, having no longer any place in these parts and having had for a number of years a great desire to come to you,
νυνι δε μηκετι τοπον εχων εν τοις κλιμασιν τουτοις επιποθιαν δε εχων του ελθειν προς υμας απο πολλων ετων
- 24 Zo zal ik, wanneer ik naar Spanje reis, tot u komen; want ik hoop in het doorreizen u te zien, en van u derwaarts geleid te worden, als ik eerst van uliedertegenwoordigheid eensdeels verzadigd zal zijn.
Whenever I go to Spain (for it is my hope to see you on my way, and to be sent on there by you, if first I may in some measure have been comforted by your company)--
ως εαν πορευομαι εις την σπανιαν ελευσομαι προς υμας ελπιζω γαρ διαπορευομενος θεασασθαι υμας και υφ υμων προπεμφθηναι εκει εαν υμων πρωτον απο μερους εμπλησθω

- 25 Maar nu reis ik naar Jeruzalem, dienende de heiligen.
But now I go to Jerusalem, taking help for the saints.
 νυνι δε πορευομαι εις ιερουσαλημ διακωνων τοις αγιοις
- 26 Want het heeft dien van Macedonie en Achaje goed gedacht een gemene handreiking te doen aan de armen onder de heiligen, die te Jeruzalem zijn.
For it has been the good pleasure of those of Macedonia and Achaia to send a certain amount of money for the poor among the saints at Jerusalem.
 ευδοκησαν γαρ μακεδονια και αχαια κοινωνιαν τινα ποιησασθαι εις τους πτωχους των αγιων των εν ιερουσαλημ
- 27 Want het heeft hun zo goed gedacht; ook zijn zij hun schuldenaars; want indien de heidenen hunner geestelijke goederen deelachtig zijn geworden, zo zijn zij ook schuldig hen van lichamelijke goederen te dienen.
Yes, it has been their good pleasure; and they are in their debt. For if the Gentiles have had a part in the things of the Spirit which were theirs, it is right for them, in the same way, to give them help in the things of the flesh.
 ευδοκησαν γαρ και οφειλεται αυτων εισιν ει γαρ τοις πνευματικοις αυτων εκοινωνησαν τα εθνη οφειλουσιν και εν τοις σαρκικοις λειτουρησαι αυτοις
- 28 Als ik dan dit volbracht, en hun deze vrucht verzegeld zal hebben, zo zal ik door ulieder stad naar Spanje afkomen.
So when I have done this, and have given them this fruit of love, I will go on by you into Spain.
 τουτο ουν επιτελεις και σφραγισαμενος αυτοις τον καρπον τουτον απλευσομαι δι υμων εις την σπανιαν
- 29 En ik weet, dat ik, tot u komende, met vollen zegen des Evangelies van Christus komen zal.
And I am certain that when I come, I will be full of the blessing of Christ.
 οιδα δε οτι ερχομενος προς υμας εν πληρωματι ευλογιας του ευαγγελιου του χριστου ελευσομαι
- 30 En ik bid u, broeders, door onzen Heere Jezus Christus, en door de liefde des Geestes, dat gij met mij strijdt in de gebeden tot God voor mij;
Now I make request to you, brothers, by our Lord Jesus Christ, and by the love of the Spirit, that you will be working together with me in your prayers to God for me;
 παρακαλω δε υμας αδελφοι δια του κυριου ημων ιησου χριστου και δια της αγαπης του πνευματος συναγωνισασθαι μοι εν ταις προσευχαις υπερ εμου προς τον θεον
- 31 Opdat ik mag bevrijd worden van de ongehoorzamen in Judea, en dat deze mijn dienst, dien ik aan Jeruzalem doe, aangenaam zij den heiligen;
So that I may be kept safe from those in Judaea who have not put themselves under the rule of God, and that the help which I am taking for Jerusalem may be pleasing to the saints;
 ινα ρυσθω απο των απειθουντων εν τη ιουδαια και ινα η διακονια μου η εις ιερουσαλημ ευπροσδεκτος γενηται τοις αγιοις
- 32 Opdat ik met blijdschap, door den wil van God, tot u mag komen, en met u verkwikt worden.
So that I may come to you in joy by the good pleasure of God, and have rest with you.
 ινα εν χαρα ελθω προς υμας δια θεληματος θεου και συναναπαυσωμαι υμιν
- 33 En de God des vredes zij met u allen. Amen. Romeinen 16
Now may the God of peace be with you all. So be it.
 ο δε θεος της ειρηνης μετα παντων υμων αμην
- 1 En ik beveel u Febe, onze zuster, die een dienares is der Gemeente, die te Kenchreen is;
It is my desire to say a good word for Phoebe, who is a servant of the church in Cenchreae:
 συνιστημι δε υμιν φοιβην την αδελφην ημων ουσαν διακονον της εκκλησιας της εν κεγγραις
- 2 Opdat gij haar ontvangt in den Heere, gelijk het den heiligen betaamt, en haar bijstaat, in wat zaak zij u zou mogen van doen hebben; want zij is eenvoorstandster geweest van velen, ook van mijzelven.
That you will take her in kindly, after the way of the saints, as one who is the Lord's, and give her help in anything in which she may have need of you: because she has been a help to a great number and to myself.
 ινα αυτην προσδεξησθε εν κυριω αξιως των αγιων και παραστητε αυτη εν ω αν υμων χρηζη πραγματι και γαρ αυτη προστατις πολλων εγενηθη και αυτου εμου
- 3 Groet Priscilla en Aquila, mijn medewerkers in Christus Jezus;
Give my love to Prisca and Aquila, workers with me in Christ Jesus,
 ασπασασθε πρισκιλλαν και ακυλαν τους συνεργους μου εν χριστω ιησου
- 4 Die voor mijn leven hun hals gesteld hebben; denwelken niet alleen ik danke, maar ook al de Gemeenten der heidenen.
Who for my life put their necks in danger; to whom not only I but all the churches of the Gentiles are in debt:
 οτινες υπερ της ψυχης μου τον εαυτων τραχηλον υπεθηκαν οις ουκ εγω μονος ευχαριστω αλλα και πασαι αι εκκλησιαι των εθνων

- 5 Groet ook de Gemeente in hun huis. Groet Epenetus, mijn beminde, die de eersteling is van Achaje in Christus.
 And say a kind word to the church which is in their house. Give my love to my dear Epaenetus, who is the first fruit of Asia to Christ.
 και την κατ οικον αυτων εκκλησιαν ασπασασθε επαινετον τον αγαπητον μου ος εστιν απαρχη της αχαιας εις χριστον
- 6 Groet Maria, die veel voor ons gearbeid heeft.
 Give my love to Mary, who gave much care to you.
 ασπασασθε μαριαμ ητις πολλα εκοπιασεν εις ημας
- 7 Groet Andronikus en Junias, mijn magen, en mijn medegevangenen, welke vermaard zijn onder de apostelen, die ook voor mij in Christus geweest zijn.
 Give my love to Andronicus and Junia, my relations, who were in prison with me, who are noted among the Apostles, and who were in Christ before me.
 ασπασασθε ανδρονικον και ιουνιαν τους συγγενεις μου και συναιχμαλωτους μου οιτινες εισιν επισημοι εν τοις αποστολοις οι και προ εμου γεγονασιν εν χριστω
- 8 Groet Amplias, mijn beminde in den Heere.
 Give my love to Ampliatus, who is dear to me in the Lord,
 ασπασασθε αμπλιαν τον αγαπητον μου εν κυριω
- 9 Groet Urbanus, onzen medearbeider in Christus, en Stachys, mijn beminde.
 Give my love to Urbanus, a worker in Christ with us, and to my dear Stachys.
 ασπασασθε ουρβανον τον συνεργον ημων εν χριστω και σταχυν τον αγαπητον μου
- 10 Groet Apelles, die beproefd is in Christus. Groet hen, die van het huisgezin van Aristobulus zijn.
 Give my love to Apelles, who has the approval of Christ. Say a kind word to those who are of the house of Aristobulus.
 ασπασασθε απελλην τον δοκιμον εν χριστω ασπασασθε τους εκ των αριστοβουλου
- 11 Groet Herodion, die van mijn maagschap is. Groet hen, die van het huisgezin van Narcissus zijn, degenen namelijk, die in den Heere zijn.
 Give my love to Herodion, my relation. Say a kind word to those of the house of Narcissus, who are in the Lord.
 ασπασασθε ηροδιωνα τον συγγενη μου ασπασασθε τους εκ των ναρκισσου τους οντας εν κυριω
- 12 Groet Tryfena en Tryfosa, vrouwen die in den Heere arbeiden. Groet Persis, de beminde zuster, die veel gearbeid heeft in den Heere.
 Give my love to Tryphaena and Tryphosa, workers in the Lord. Give my love to my dear Persis, who did much work in the Lord.
 ασπασασθε τρυφαιναν και τρυφωσαν τας κοπιωσας εν κυριω ασπασασθε περσιδα την αγαπητην ητις πολλα εκοπιασεν εν κυριω
- 13 Groet Rufus, den uitverkorene in den Heere, en zijn moeder en de mijne.
 Give my love to Rufus, one of the Lord's selection, and to his mother and mine.
 ασπασασθε ρουφον τον εκλεκτον εν κυριω και την μητερα αυτου και εμου
- 14 Groet Asynkritus, Flegon, Hermas, Patrobas, Hermes, en de broeders, die met hen zijn.
 Give my love to Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, and the brothers who are with them.
 ασπασασθε ασυγκριτον φλεγοντα ερμαν πατροβαν ερμην και τους συν αυτοις αδελφους
- 15 Groet Filologus en Julia, Nereus en zijn zuster, en Olympas, en al de heiligen, die met henlieden zijn.
 Give my love to Philologus and Julia, Nereus and his sister, and Olympas, and all the saints who are with them.
 ασπασασθε φιλολογον και ιουλιαν νηρεα και την αδελφην αυτου και ολυμπαν και τους συν αυτοις παντας αγιους
- 16 Groet elkander met een heiligen kus. De Gemeenten van Christus groeten ulieden.
 Give one another a holy kiss. All the churches of Christ send their love to you.
 ασπασασθε αλληλους εν φιληματι αγιω ασπασονται υμας αι εκκλησαι του χριστου
- 17 En ik bid u, broeders, neemt acht op degenen, die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer, die gij van ons geleerd hebt; en wijkt af van dezelve.
 Now, it is my desire, brothers, that you will take note of those who are causing division and trouble among you, quite against the teaching which was given to you: and keep away from them.
 παρακαλω δε υμας αδελφοι σκοπειν τους τας διχοστασιας και τα σκανδαλα παρα την διδαχην ην υμεις εμαθετε ποιουντας και εκκλινατε απ αυτων
- 18 Want dezulken dienen onzen Heere Jezus Christus niet, maar hun buik; en verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen.
 For such people are not servants of the Lord Christ, but of their stomachs; and by their smooth and well-said words the hearts of those who have no knowledge of evil are tricked.
 οι γαρ τοιουτοι τω κυριω ημων ιησου χριστω ου δουλευουσιν αλλα τη εαυτων κοιλια και δια της χρηστολογιας και ευλογιας εξαπατωσιν τας καρδιας των ακακων

- 19 Want uw gehoorzaamheid is tot kennis van allen gekomen. Ik verblijde mij dan uwenhalve; en ik wil, dat gij wijs zijt in het goede, doch onnozel in het kwade.
For all have knowledge of how you do what you are ordered. For this reason I have joy in you, but it is my desire that you may be wise in what is good, and without knowledge of evil.
η γαρ υμων υπακοη εις παντας αφικετο χαιρω ουν το εφ υμιν θελω δε υμας σοφους μεν ειναι εις το αγαθον ακεραιους δε εις το κακον
- 20 En de God des vredes zal den satan haast onder uw voeten verpletteren. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden. Amen.
And the God of peace will be crushing Satan under your feet before long. The grace of our Lord Jesus Christ be with you.
ο δε θεος της ειρηνης συντριψει τον σαταναν υπο τους ποδας υμων εν ταχει η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μεθ υμων
- 21 U groeten, Timotheus, mijn medearbeider, en Lucius, en Jason, en Socipater, mijn bloedverwanten.
Timothy, who is working with me, sends his love to you, so do Lucius and Jason and Sosipater, my relations.
ασπαζονται υμας τιμοθεος ο συνεργος μου και λουκιος και ιασων και σωσιπατρος οι συγγενεις μου
- 22 Ik, Tertius, die den brief geschreven heb, groet u in den Heere.
I, Tertius, who have done the writing of this letter, send love in the Lord.
ασπαζομαι υμας εγω τερτιος ο γραφας την επιστολην εν κυριω
- 23 U groet Gajus, de huiswaard van mij en van de gehele Gemeente. U groet Erastus, de rentmeester der stad, en de broeder Quartus.
Gaius, with whom I am living, whose house is open to all the church, sends his love, so does Erastus, the manager of the accounts of the town, and Quartus, the brother.
ασπαζεται υμας γαιος ο ξενος μου και της εκκλησιας ολης ασπαζεται υμας εραστος ο οικονομος της πολεως και κουαρτος ο αδελφος
- 24 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.
□
η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μετα παντων υμων αμην
- 25 Hem nu, Die machtig is u te bevestigen, naar mijn Evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar de openbaring der verborgenheid, die van de tijden dereeuwen verzwegen is geweest;
Now to him who is able to make you strong in agreement with the good news which I gave you and the preaching of Jesus Christ, in the light of the revelation of that secret which has been kept through times eternal,
τω δε δυναμενο υμας στηριζει κατα το ευαγγελιον μου και το κηρυγμα ιησου χριστου κατα αποκαλυψιν μυστηριου χρονις αιωνιοις σεσιγημενου
- 26 Maar nu geopenbaard is, en door de profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder al de heidenen bekend isgemaakt;
But is now made clear; and by the writings of the prophets, by the order of the eternal God, the knowledge of it has been given to all the nations, so that they may come under the rule of the faith;
φανερωθεντος δε νυν δια τε γραφων προφητικων κατ επιταγην του αιωνιου θεου εις υπακοην πιστεωσ εις παντα τα εθνη γνωρισθεντος
- 1 Paulus, een geroepen apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Sosthenes, de broeder,
Paul, an Apostle of Jesus Christ by the purpose of God, and Sosthenes the brother,
παυλος κλητος αποστολος ιησου χριστου δια θεληματος θεου και σωσθηνης ο αδελφος
- 2 Aan de Gemeente Gods, die te Korinthe is, den geheiligden in Christus Jezus, den geroepenen heiligen, met allen, die den Naam van onzen Heere Jezus Christusaanroepen in alle plaats, beide hun en onzen Heere;
To the church of God which is in Corinth, to those who have been made holy in Christ Jesus, saints by the selection of God, with all those who in every place give honour to the name of our Lord Jesus Christ, their Lord and ours:
τη εκκλησια του θεου τη ουση εν κορινθω ηγιασμενοις εν χριστω ιησου κλητοις αγιοις συν πασιν τοις επικαλουμενοις το ονομα του κυριου ημων ιησου χριστου εν παντι τοπω αυτων τε και ημων
- 3 Genade zij u en vrede van God onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου
- 4 Ik dank mijn God allen tijd over u, vanwege de genade Gods, die u gegeven is in Christus Jezus;
I give praise to my God for you at all times, because of the grace of God which has been given to you in Christ Jesus;
ευχαριστω τω θεω μου παντοτε περι υμων επι τη χαριτι του θεου τη δοθειση υμιν εν χριστω ιησου
- 5 Dat gij in alles rijk zijt geworden in Hem, in alle rede en alle kennis;
So that in him you have wealth in all things, in word and in knowledge of every sort;
οτι εν παντι επλουτισθητε εν αυτω εν παντι λογω και παση γνωσει

- 6 Gelijk de getuigenis van Christus bevestigd is onder u;
Even as the witness of the Christ has been made certain among you:
καθως το μαρτυριον του χριστου εβεβαιωθη εν υμιν
- 7 Alzo dat het u aan gene gave ontbreekt, verwachtende de openbaring van onzen Heere Jezus Christus.
So that having every grace you are living in the hope of the revelation of our Lord Jesus Christ;
ωστε υμας μη υστερεισθαι εν μηδενι χαρισματι απεκδεχομενους την αποκαλυψιν του κυριου ημων ιησου χριστου
- 8 Welke God u ook zal bevestigen tot het einde toe, om onstraffelijk te zijn in den dag van onzen Heere Jezus Christus.
Who will give you strength to the end, to be free from all sin in the day of our Lord Jesus Christ.
ος και βεβαιωσει υμας εως τελους ανεγκλητους εν τη ημερα του κυριου ημων ιησου χριστου
- 9 God is getrouw, door Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van Zijn Zoon Jezus Christus, onzen Heere.
God is true, through whom you have been given a part with his Son, Jesus Christ our Lord.
πιστος ο θεος δι ου εκληθητε εις κοινωνιαν του υιου αυτου ιησου χριστου του κυριου ημων
- 10 Maar ik bid u, broeders, door den Naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij allen hetzelfde spreekt, en dat onder u geen scheuringen zijn, maar dat gijsamen gevoegd zijt in een zelfden zin, en in een zelfde gevoelen.
Now I make request to you, my brothers, in the name of our Lord Jesus Christ, that you will all say the same thing, and that there may be no divisions among you, so that you may be in complete agreement, in the same mind and in the same opinion.
παρακαλω δε υμας αδελφοι δια του ονοματος του κυριου ημων ιησου χριστου ινα το αυτο λεγητε παντες και μη η εν υμιν σχισματα ητε δε κατηρητισμενοι εν τω αυτω νοι και εν τη αυτη γνωμη
- 11 Want mij is van u bekend gemaakt, mijn broeders, door die van het huisgezin van Chloe zijn, dat er twisten onder u zijn.
Because it has come to my knowledge, through those of the house of Chloe, that there are divisions among you, my brothers.
εδηλωθη γαρ μοι περι υμων αδελφοι μου υπο των χλοης οτι εριδες εν υμιν εισιν
- 12 En dit zeg ik, dat een iegelijk van u zegt: Ik ben van Paulus, en ik van Apollos; en ik van Cefas; en ik van Christus.
That is, that some of you say, I am of Paul; some say, I am of Apollos; some say, I am of Cephas; and some say, I am Christ's.
λεγω δε τουτο οτι εκαστος υμων λεγει εγω μεν ειμι παυλου εγω δε απολλω εγω δε κηφα εγω δε χριστου
- 13 Is Christus gedeeld? Is Paulus voor u gekruist? Of zijt gij in Paulus' naam gedoopt?
Is there a division in Christ? was Paul nailed to the cross for you? or were you given baptism in the name of Paul?
μεμερισται ο χριστος μη παυλος εσταυρωθη υπερ υμων η εις το ονομα παυλου εβαπτισθητε
- 14 Ik dank God, dat ik niemand van ulieden gedoopt heb, dan Krispus en Gajus;
I give praise to God that not one of you had baptism from me, but Crispus and Gaius;
ευχαριστω τω θεω οτι ουδενα υμων εβαπτισα ει μη κρισπον και γαιον
- 15 Opdat niet iemand zegge, dat ik in mijn naam gedoopt heb.
So that no one may be able to say that you had baptism in my name.
ινα μη τις ειπη οτι εις το εμον ονομα εβαπτισα
- 16 Doch ik heb ook het huisgezin van Stefanus gedoopt; voorts weet ik niet, of ik iemand anders gedoopt heb.
And I gave baptism to the house of Stephanas; but I am not certain that any others had baptism from me.
εβαπτισα δε και τον στεφανα οικον λοιπον ουκ οίδα ει τινα αλλον εβαπτισα
- 17 Want Christus heeft mij niet gezonden, om te dopen, maar om het Evangelie te verkondigen; niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis van Christus nietverijdeld worde.
For Christ sent me, not to give baptism, but to be a preacher of the good news: not with wise words, for fear that the cross of Christ might be made of no value.
ου γαρ απεστειλεν με χριστος βαπτιζειν αλλ ευαγγελιζεσθαι ουκ εν σοφια λογου ινα μη κενωθη ο σταυρος του χριστου
- 18 Want het woord des kruises is wel dengenen, die verloren gaan, dwaasheid; maar ons, die behouden worden, is het een kracht Gods;
For the word of the cross seems foolish to those who are on the way to destruction; but to us who are on the way to salvation it is the power of God.
ο λογος γαρ ο του σταυρου τοις μεν απολλυμενοις μωρια εστιν τοις δε σωζομενοις ημιν δυναμις θεου εστιν

- 19 Want er is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal Ik te niet maken.
As it says in the holy Writings, I will put an end to the wisdom of the wise, and will put on one side the designs of those who have knowledge.
γεγραπται γαρ απολω την σοφιαν των σοφων και την συνεσιν των συνετων αθετησω
- 20 Waar is de wijze? Waar is de schriftgeleerde? Waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt?
Where is the wise? where is he who has knowledge of the law? where is the man of this world who has a love of discussion? has not God made foolish the wisdom of this world?
που σοφος που γραμματευσ που συζητητης του αιωνος τουτου ουχι εμωρανεν ο θεος την σοφιαν του κοσμου τουτου
- 21 Want nademaal, in de wijsheid Gods, de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, zo heeft het Gode behaagd, door de dwaasheid der prediking, zalig temaken, die geloven;
For because, by the purpose of God, the world, with all its wisdom, had not the knowledge of God, it was God's pleasure, by so foolish a thing as preaching, to give salvation to those who had faith in him.
επειδη γαρ εν τη σοφια του θεου ουκ εγνω ο κοσμος δια της σοφιας τον θεον ευδοκησεν ο θεος δια της μωριας του κηρυγματος σωσαι τους πιστευοντας
- 22 Overmits de Joden een teken begeren, en de Grieken wijsheid zoeken;
Seeing that the Jews make request for signs, and the Greeks are looking for knowledge:
επειδη και ιουδαιοι σημειον αιτουσιν και ελληνες σοφιαν ζητουσιν
- 23 Doch wij prediken Christus, den Gekruisigde, den Joden wel een ergernis, en den Grieken een dwaasheid;
But we give the good news of Christ on the cross, a hard thing to the Jews, and a foolish thing to the Gentiles;
ημεις δε κηρυσσομεν χριστον εσταυρωμενον ιουδαιοις μεν σκανδαλον ελλησιν δε μωριαν
- 24 Maar hun, die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, prediken wij Christus, de kracht Gods, en de wijsheid Gods.
But to those of God's selection, Jews and Greeks, Christ is the power and the wisdom of God.
αυτοις δε τοις κλητοις ιουδαιοις τε και ελλησιν χριστον θεου δυναμιν και θεου σοφιαν
- 25 Want het dwaze Gods is wijzer dan de mensen; en het zwakke Gods is sterker dan de mensen.
Because what seems foolish in God is wiser than men; and what seems feeble in God is stronger than men.
οτι το μωρον του θεου σοφωτερον των ανθρωπων εστιν και το ασθενες του θεου ισχυροτερον των ανθρωπων εστιν
- 26 Want gij ziet uw roeping, broeders, dat gij niet vele wijzen zijt naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen.
For you see God's design for you, my brothers, that he has not taken a great number of the wise after the flesh, not the strong, not the noble:
βλεπετε γαρ την κλησιν υμων αδελφοι οτι ου πολλοι σοφοι κατα σαρκα ου πολλοι δυνατοι ου πολλοι ευγενεις
- 27 Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zoubeschamen;
But God made selection of the foolish things of this world so that he might put the wise to shame; and the feeble things that he might put to shame the strong;
αλλα τα μωρα του κοσμου εξελεξατο ο θεος ινα τους σοφους καταισχυνη και τα ασθενη του κοσμου εξελεξατο ο θεος ινα καταισχυνη τα ισχυρα
- 28 En het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is, te niet zou maken;
And the low things of the world, and the things without honour, did God make selection of, yes, even the things which are not, so that he might make as nothing the things which are:
και τα αγενη του κοσμου και τα εξουθενημενα εξελεξατο ο θεος και τα μη οντα ινα τα οντα καταργηση
- 29 Opdat geen vlees zou roemen voor Hem.
So that no flesh might have glory before God.
οπως μη καυχησηται πασα σαρξ ενωπιον αυτου
- 30 Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing;
But God has given you a place in Christ Jesus, through whom God has given us wisdom and righteousness and salvation, and made us holy:
εξ αυτου δε υμεις εστε εν χριστω ιησου ος εγενηθη ημιν σοφια απο θεου δικαιοσυνη τε και αγιασμος και απολυτρωσις
- 1 En ik, broeders, als ik tot u ben gekomen, ben niet gekomen met uitnemendheid van woorden, of van wijsheid, u verkondigende de getuigenis van God.
And when I came to you, my brothers, I did not come with wise words of knowledge, putting before you the secret of God.
καγω ελθων προς υμας αδελφοι ηλθον ου καθ υπερροχην λογου η σοφιας καταγγελλων υμιν το μαρτυριον του θεου

- 2 Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd.
For I had made the decision to have knowledge of nothing among you but only of Jesus Christ on the cross.
ου γαρ εκρινα του ειδεναι τι εν υμιν ει μη ιησουν χριστον και τουτον εσταυρωμενον
- 3 En ik was bij ulieden in zwakheid, en in vreze, en in vele beving.
And I was with you without strength, in fear and in doubt.
και εγω εν ασθενεια και εν φοβω και εν τρομω πολλω εγενομην προς υμας
- 4 En mijn rede, en mijn prediking was niet in bewegelijke woorden der menselijke wijsheid, maar in betoning des geestes en der kracht;
And in my preaching there were no honeyed words of wisdom, but I was dependent on the power of the Spirit to make it clear to you:
και ο λογος μου και το κηρυγμα μου ουκ εν πειθοις ανθρωπινης σοφιας λογοις αλλ εν αποδειξει πνευματος και δυναμεως
- 5 Opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods.
So that your faith might be based not on man's wisdom but on the power of God.
ινα η πιστις υμων μη η εν σοφια ανθρωπων αλλ εν δυναμει θεου
- 6 En wij spreken wijsheid onder de volmaakten; doch een wijsheid, niet dezer wereld, noch der oversten dezer wereld, die te niet worden;
But still we have wisdom for those who are complete in knowledge, though not the wisdom of this world, and not of the rulers of this world, who are coming to nothing:
σοφιαν δε λαλουμεν εν τοις τελειοις σοφιαν δε ου του αιωνος τουτου ουδε των αρχοντων του αιωνος τουτου των καταργουμενων
- 7 Maar wij spreken de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was;
But we give the news of the secret wisdom of God, which he had kept in store before the world came into existence, for our glory;
αλλα λαλουμεν σοφιαν θεου εν μυστηριω την αποκεκρυμμενην ην προωρισεν ο θεος προ των αιωνων εις δοξαν ημων
- 8 Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft; want indien zij ze gekend hadden, zo zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben.
Of which not one of the rulers of this world had knowledge: for if they had, they would not have put the Lord of glory on the cross:
ην ουδεις των αρχοντων του αιωνος τουτου εγνωκεν ει γαρ εγνωσαν ουκ αν τον κυριον της δοξης εσταυρωσαν
- 9 Maar gelijk geschreven is: Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben.
But as it says in the holy Writings, Things which the eye saw not, and which had not come to the ears or into the heart of man, such things as God has made ready for those who have love for him.
αλλα καθως γεγραπται α οφθαλμος ουκ ειδεν και ους ουκ ηκουσεν και επι καρδιαν ανθρωπου ουκ ανεβη α ητοιμασεν ο θεος τοις αγαπωσιν αυτου
- 10 Doch God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest; want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods.
But God has given us the revelation of these things through his Spirit, for the Spirit makes search into all things, even the deep things of God.
ημιν δε ο θεος απεκαλυψεν δια του πνευματος αυτου το γαρ πνευμα παντα ερευνα και τα βαθη του θεου
- 11 Want wie van de mensen weet, hetgeen des mensen is, dan de geest des mensen, die in hem is? Alzo weet ook niemand, hetgeen Gods is, dan de Geest Gods.
For who has knowledge of the things of a man but the spirit of the man which is in him? in the same way, no one has knowledge of the things of God but the Spirit of God.
τις γαρ οιδεν ανθρωπων τα του ανθρωπου ει μη το πνευμα του ανθρωπου το εν αυτω ουτως και τα του θεου ουδεις οιδεν ει μη το πνευμα του θεου
- 12 Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn;
But we have not the spirit of the world, but the Spirit which comes from God, so that we may have knowledge of the things which are freely given to us by God.
ημεις δε ου το πνευμα του κοσμου ελαβομεν αλλα το πνευμα το εκ του θεου ινα ειδωμεν τα υπο του θεου χαρισθεντα ημιν
- 13 Dewelke wij ook spreken, niet met woorden, die de menselijke wijsheid leert, maar met woorden, die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijkesamenvoegende.
And these are the things which we say, not in the language of man's wisdom, but in words given to us by the Spirit, judging the things of the spirit by the help of the Spirit.
α και λαλουμεν ουκ εν διδακτοις ανθρωπινης σοφιας λογοις αλλ εν διδακτοις πνευματος αγιου πνευματικοις πνευματικα συγκρινοντες
- 14 Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijkonderscheiden worden.
For the natural man is not able to take in the things of the Spirit of God: for they seem foolish to him, and he is not able to have knowledge of them, because such knowledge comes only through the Spirit.
ψυχικος δε ανθρωπος ου δεχεται τα του πνευματος του θεου μορια γαρ αυτω εστιν και ου δυναται γνωαι οτι πνευματικως ανακρινεται

- 15 Doch de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hij zelf wordt van niemand onderscheiden.
But he who has the Spirit, though judging all things, is himself judged by no one.
ο δε πνευματικος ανακρινει μεν παντα αυτος δε υπ ουδενος ανακρινεται
- 16 Want wie heeft den zin des Heeren gekend, die Hem zou onderrichten? Maar wij hebben den zin van Christus.
For who has knowledge of the mind of the Lord, so as to be his teacher? But we have the mind of Christ.
τις γαρ εγνω νουν κυριου ος συμβιβασει αυτον ημεις δε νουν χριστου εχομεν
- 1 En ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleselijken, als tot jonge kinderen in Christus.
And the teaching I gave you, my brothers, was such as I was able to give, not to those who have the Spirit, but to those who are still in the flesh, even to children in Christ.
και εγω αδελφοι ουκ ηδυνηθην λαλησαι υμιν ως πνευματικους αλλ ως σαρκικους ως νηπιους εν χριστω
- 2 Ik heb u met melk gevoed, en niet met vaste spijs; want gij vermocht toen nog niet; ja, gij vermoogt ook nu nog niet.
I gave you milk and not meat, because you were, then, unable to take it, and even now you are not able;
γαλα υμας εποτισα και ου βρωμα ουπω γαρ ηδυνασθε αλλ ουτε ετι νυν δυνασθε
- 3 Want gij zijt nog vleselijk; want dewijl onder u nijd is, en twist, en tweedracht, zijt gij niet vleselijk, en wandelt gij niet naar den mens?
Because you are still in the flesh: for when there is envy and division among you, are you not still walking after the way of the flesh, even as natural men?
ετι γαρ σαρκικοι εστε οπου γαρ εν υμιν ζηλος και ερις και διχοστασαι ουχι σαρκικοι εστε και κατα ανθρωπον περιπατειτε
- 4 Want als de een zegt: Ik ben van Paulus; en een ander: Ik ben van Apollos; zijt gij niet vleselijk?
For when one says, I am of Paul; and another says, I am of Apollos; are you not talking like natural men?
οταν γαρ λεγη τις εγω μεν εμι παυλου ετερος δε εγω απολλω ουχι σαρκικοι εστε
- 5 Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars, door welchen gij geloofd hebt, en dat, gelijk de Heere aan een iegelijk gegeven heeft?
What then is Apollos? and what is Paul? They are but servants who gave you the good news as God gave it to them.
τις ουν εστιν παυλος τις δε απολλω αλλ η διακονοι δι ων επιστευσατε και εκαστω ως ο κυριος εδωκεν
- 6 Ik heb geplant, Apollos heeft nat gemaakt; maar God heeft den wasdom gegeven.
I did the planting, Apollos did the watering, but God gave the increase.
εγω εφυτευσα απολλω εποτισεν αλλ ο θεος ηυξανεν
- 7 Zo is dan noch hij, die plant, iets, noch hij, die nat maakt, maar God, Die den wasdom geeft.
So then the planter is nothing, and the waterer is nothing; but God who gives the increase.
ωστε ουτε ο φυτευων εστιν τι ουτε ο ποτιζων αλλ ο αυξανων θεος
- 8 En die plant, en die nat maakt, zijn een; maar een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijn arbeid.
Now the planter and the waterer are working for the same end: but they will have their separate rewards in the measure of their work.
ο φυτευων δε και ο ποτιζων εν εισιν εκαστος δε τον ιδιον μισθον ληφεται κατα τον ιδιον κοπον
- 9 Want wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij.
For we are workers with God: you are God's planting, God's building.
θεου γαρ εσμεν συνεργοι θεου γεωργιον θεου οικοδομη εστε
- 10 Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd; en een ander bouwt daarop. Maar een iegelijk zie toe, hoe hijdaarop bouwe.
In the measure of the grace given to me, I, as a wise master-builder, have put the base in position, and another goes on building on it. But let every man take care what he puts on it.
κατα την χαριν του θεου την δοθεισαν μοι ως σοφος αρχιτεκτων θεμελιον τεθεικα αλλος δε εποικοδομει εκαστος δε βλεπετω πως εποικοδομει
- 11 Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.
For there is no other base for the building but that which has been put down, which is Jesus Christ.
θεμελιον γαρ αλλον ουδεις δυναται θειναι παρα τον κειμενον ος εστιν ιησους ο χριστος
- 12 En indien iemand op dit fundament bouwt: goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen;
But on the base a man may put gold, silver, stones of great price, wood, dry grass, cut stems;
ει δε τις εποικοδομει επι τον θεμελιον τουτον χρυσον αργυρον λιθους τιμιους ξυλα χορτον καλαμην

- 13 Eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuurbeproeven.
Every man's work will be made clear in that day, because it will be tested by fire; and the fire itself will make clear the quality of every man's work.
εκαστου το εργον φανερον γενησεται η γαρ ημερα δηλωσει οτι εν πυρι αποκαλυπτεται και εκαστου το εργον οποιον εστιν το πυρ δοκιμασει
- 14 Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen.
If any man's work comes through the test, he will have a reward.
ει τινος το εργον μνει ο επωκοδομησεν μισθον ληφεται
- 15 Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch alzo als door vuur.
If the fire puts an end to any man's work, it will be his loss: but he will get salvation himself, though as by fire.
ει τινος το εργον κατακαησεται ζημιωθησεται αυτος δε σωθησεται ουτως δε ως δια πυρος
- 16 Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont?
Do you not see that you are God's holy house, and that the Spirit of God has his place in you?
ουκ οιδατε οτι ναος θεου εστε και το πνευμα του θεου οικει εν υμιν
- 17 Zo iemand den tempel Gods schendt, dien zal God schenden; want de tempel Gods is heilig, welke gij zijt.
If anyone makes the house of God unclean, God will put an end to him; for the house of God is holy, and you are his house.
ει τις τον ναον του θεου φθειρει φθειρει τουτον ο θεος ο γαρ ναος του θεου αγιος εστιν οιτινες εστε υμεις
- 18 Niemand bedriege zichzelf. Zo iemand onder u dunkt, dat hij wijs is in deze wereld, die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden.
Let no man have a false idea. If any man seems to himself to be wise among you, let him become foolish, so that he may be wise.
μηδεις εαυτον εξαπατατω ει τις δοκει σοφος ειναι εν υμιν εν τω αιωνι τουτω μωρος γενεσθω ινα γενηται σοφος
- 19 Want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God; want er is geschreven: Hij vat de wijzen in hun arglistigheid;
For the wisdom of this world is foolish before God. As it is said in the holy Writings, He who takes the wise in their secret designs:
η γαρ σοφια του κοσμου τουτου μωρια παρα τω θεω εστιν γεγραπται γαρ ο δρασσομενος τους σοφους εν τη πανουργια αυτων
- 20 En wederom: De Heere kent de overleggingen der wijzen, dat zij ijdel zijn.
And again, The Lord has knowledge of the reasonings of the wise, that they are nothing.
και παλιν κυριος γινωσκει τους διαλογισμους των σοφων οτι εισιν ματαιοι
- 21 Niemand dan roeme op mensen; want alles is uwe.
So let no one take pride in men. For all things are yours;
ωστε μηδεις καυχασθω εν ανθρωποις παντα γαρ υμων εστιν
- 22 Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Cefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn alle uwe.
Paul, or Apollos, or Cephas, or the world, or life, or death, or things present, or things to come; all are yours;
ειτε παυλος ειτε απολλως ειτε κηφας ειτε κοσμος ειτε ζωη ειτε θανατος ειτε ενεστωτα ειτε μελλοντα παντα υμων εστιν
- 23 Doch gij zijt van Christus, en Christus is Gods. 1 Korinthis 4
And you are Christ's; and Christ is God's.
υμεις δε χριστου χριστος δε θεου
- 1 Alzo houde ons een ieder mens, als dienaars van Christus, en uitdelers der verborgenheden Gods.
Let us be judged as servants of Christ, and as those who are responsible for the secret things of God.
ουτως ημας λογιζεσθω ανθρωπος ως υπηρετας χριστου και οικονομους μυστηριων θεου
- 2 En voorts wordt in de uitdelers vereist, dat elk getrouw bevonden worde.
And it is right for such servants to be safe persons.
ο δε λοιπον ζηται εν τοις οικονομοις ινα πιστος τις ευρεθη
- 3 Doch mij is voor het minste, dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een menselijk oordeel; ja, ik oordeel ook mijzelf niet.
But it is a small thing to me that I am judged by you or by man's judging; I am not even a judge of myself.
εμοι δε εις ελαχιστον εστιν ινα υφ υμων ανακριθω η υπο ανθρωπινης ημερας αλλ ουδε εμαυτον ανακρινω

- 4 Want ik ben mijzelf van geen ding bewust; doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd; maar Die mij oordeelt, is de Heere.
For I am not conscious of any wrong in myself; but this does not make me clear, for it is the Lord who is my judge.
ουδεν γαρ εμαυτω συνοιδα αλλ ουκ εν τωτω δεδικαιωμαι ο δε ανακρινων με κυριος εστιν
- 5 Zo dan oordeelt niets voor den tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, Welke ook in het licht zal brengen, hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren deraadslagen der harten; en alsdan zal een iegelijk lof hebben van God.
For this reason let there be no judging before the time, till the Lord comes, who will make clear the secret things of the dark, and the designs of the heart; and then will every man have his praise from God.
ωστε μη προ καιρου τι κρινετε εως αν ελθη ο κυριος ος και φωτισει τα κρυπτα του σκοτους και φανερωσει τας βουλας των καρδιων και τοτε ο επαινος γενησεται εκαστω απο του θεου
- 6 En deze dingen, broeders, heb ik op mijzelf en Apollos bij gelijkenis toegepast, om uwentwil; opdat gij aan ons zoudt leren, niet te gevoelen boven hetgeengeschreven is, dat gij niet, de een om eens anders wil, opgeblazen wordt tegen den ander.
My brothers, it is because of you that I have taken Apollos and myself as examples of these things, so that in us you might see that it is not wise to go farther than what is in the holy Writings, so that no one of you may be lifted up against his brother.
ταυτα δε αδελφοι μετεσηματισα εις εμαυτον και απολλω δι υμας ινα εν ημιν μαθητε το μη υπερ ο γεγραπται φρονειν ινα μη εις υπερ του ενος φυσιουσθε κατα του ετερου
- 7 Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen? En zo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij, alsof gij het niet ontvangen hadt?
For who made you better than your brother? or what have you that has not been given to you? but if it has been given to you, what cause have you for pride, as if it had not been given to you?
τις γαρ σε διακρινει τι δε εχεις ο ουκ ελαβες ει δε και ελαβες τι καυχασαι ως μη λαβων
- 8 Alrede zijt gij verzadigd, alrede zijt gij rijk geworden, zonder ons hebt gij geheerst; en och, of gij heerstet, opdat ook wij met u heersen mochten!
For even now you are full, even now you have wealth, you have been made kings without us: truly, I would be glad if you were kings, so that we might be kings with you.
ηδη κεκορεσμενοι εστε ηδη επλουτησατε χωρις ημων εβασιλευσατε και οφελον γε εβασιλευσατε ινα και ημεις υμιν συμβασιλευσωμεν
- 9 Want ik acht, dat God ons, die de laatste apostelen zijn, ten toon heeft gesteld als tot den dood verwezen; want wij zijn een schouwspel geworden der wereld, en den engelen, en den mensen.
For it seems to me that God has put us the Apostles last of all, as men whose fate is death: for we are put on view to the world, and to angels, and to men.
δοκω γαρ οτι ο θεος ημας τους αποστολους εσατους απεδειξεν ως επιθανατιους οτι θεατρον εγενηθημεν τω κοσμο και αγγελοις και ανθρωποις
- 10 Wij zijn dwazen om Christus' wil, maar gij zijt wijzen in Christus; wij zijn zwakken, maar gij sterken; gij zijt heerlijkken, maar wij verachten.
We are made to seem foolish for Christ, but you are wise in Christ; we are feeble, but you are strong; you have glory, but we have shame.
ημεις μωροι δια χριστον υμεις δε φρονιμοι εν χριστω ημεις ασθενεις υμεις δε ισχυροι υμεις ενδοξοι ημεις δε ατιμοι
- 11 Tot op deze tegenwoordige ure lijden wij honger, en lijden wij dorst, en zijn naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben geen vaste woonplaats;
Even to this hour we are without food, drink, and clothing, we are given blows and have no certain resting-place;
αχρι της αρτι ωρας και πεινωμεν και διψωμεν και γυμνητευομεν και κολαφιζομεθα και αστατουμεν
- 12 En arbeiden, werkende met onze eigen handen; wij worden gescholden, en wij zegenen; wij worden vervolgd, en wij verdragen;
And with our hands we do the hardest work: when they give us curses we give blessings, when we undergo punishment we take it quietly;
και κοπιωμεν εργαζομενοι ταις ιδιας χερσιν λοιδορουμενοι ευλογουμεν διοκομενοι ανεχομεθα
- 13 Wij worden gelasterd, en wij bidden; wij zijn geworden als uitvaagsels der wereld en aller afschrapstel tot nu toe.
When evil things are said about us we give gentle answers: we are made as the unclean things of the world, as that for which no one has any use, even till now.
βλασφημουμενοι παρακαλουμεν ως περικαθαρματα του κοσμου εγενηθημεν παντων περιψημα εως αρτι
- 14 Ik schrijf deze dingen niet om u te beschamen, maar als mijn lieve kinderen vermaan ik u.
I am not saying these things to put you to shame, but so that, as my dear children, you may see what is right.
ουκ εντρεπων υμας γραφω ταυτα αλλ ως τεκνα μου αγαπητα νουθετω
- 15 Want al hadt gij tien duizend leermeesters in Christus, zo hebt gij toch niet vele vaders; want in Christus Jezus heb ik u door het Evangelie geteeld.
For even if you had ten thousand teachers in Christ, you have not more than one father: for in Christ Jesus I have given birth to you through the good news.
εαν γαρ μυριους παιδαγωγους εχητε εν χριστω αλλ ου πολλους πατερας εν γαρ χριστω ιησου δια του ευαγγελιου εγω υμας εγεννησα
- 16 Zo vermaan ik u dan: zijt mijn navolgers.
So my desire is that you take me as your example.
παρακαλω ουν υμας μιμηται μου γινεσθε

- 17 Daaron heb ik Timotheus tot u gezonden, die mijn lieve en getrouwe zoon is in den Heere, welke u zal indachtig maken mijn wegen, die in Christus zijn, gelijkerwijs ik alom in alle Gemeenten leer.
For this cause I have sent Timothy to you, who is my dear and true child in the Lord; he will make clear to you my ways in Christ, even as I am teaching everywhere in every church.
δια τουτου επεμψα υμιν τιμοθεον ος εστιν τεκνον μου αγαπητον και πιστον εν κυριω ος υμας αναμνησει τας οδους μου τας εν χριστω καθως πανταχου εν παση εκκλησια διδασκω
- 18 Doch sommigen zijn opgeblazen, alsof ik tot ulieden niet komen zou.
Now some are full of pride, as if I was not coming to you.
ως μη ερχομενου δε μου προς υμας εφουσιωθησαν τινες
- 19 Maar ik zal haast tot u komen, zo de Heere wil, en ik zal dan verstaan, niet de woorden dergenen, die opgeblazen zijn, maar de kracht.
But I will come to you in a short time, if it is pleasing to the Lord, and I will take note, not of the word of those who are full of pride, but of the power.
ελευσομαι δε ταχεως προς υμας εαν ο κυριος θεληση και γνωσομαι ου τον λογον των πεφουσιωμενων αλλα την δυναμιν
- 20 Want het Koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht.
For the kingdom of God is not in word but in power.
ου γαρ εν λογω η βασιλεια του θεου αλλ εν δυναμει
- 21 Wat wilt gij? Zal ik met de roede tot u komen, of in liefde en in den geest der zachtmoedigheid?
What is your desire? is my coming to be with punishment, or is it to be in love and a gentle spirit?
τι θελετε εν ραβδω ελθω προς υμας η εν αγαπη πνευματι τε πραοτητος
- 1 Men hoort ganselijk, dat er hoererij onder u is, en zonanige hoererij, die ook onder de heidenen niet genoemd wordt, alzo dat er een zijns vaders huisvrouw heeft.
It is said, in fact, that there is among you a sin of the flesh, such as is not seen even among the Gentiles, that one of you has his father's wife.
ολως ακουεται εν υμιν πορνεια και τοιαυτη πορνεια ητις ουδε εν τοις εθνεσιν ονομαζεται ωστε γυναικα τινα του πατρος εχειν
- 2 En zijt gij nog opgeblazen, en hebt niet veel meer leed gedragen, opdat hij uit het midden van u weggedaan worde, die deze daad begaan heeft?
And in place of feeling sorrow, you are pleased with yourselves, so that he who has done this thing has not been sent away from among you.
και υμεις πεφουσιωμενοι εστε και ουχι μαλλον επενθησατε ινα εξαρθη εκ μεσου υμων ο το εργον τουτο ποιησας
- 3 Doch ik, als wel met het lichaam afwezend, maar tegenwoordig zijnde met den geest, heb alrede, als of ik tegenwoordig ware, dengene, die dat alzo bedreven heeft, besloten,
For I myself, being present in spirit though not in body, have come to a decision about him who has done this thing;
εγω μεν γαρ ως απων τω σωματι παρων δε τω πνευματι ηδη κεκρικα ως παρων τον ουτως τουτο καταργασαμενον
- 4 In den Naam van onzen Heere Jezus Christus, als gijlieden en mijn geest samen vergaderd zullen zijn, met de kracht van onzen Heere Jezus Christus,
In the name of our Lord Jesus, when you have come together with my spirit, with the power of our Lord Jesus,
εν τω ονοματι του κυριου ημων ιησου χριστου συναχθεντων υμων και του εμου πνευματος συν τη δυναμει του κυριου ημων ιησου χριστου
- 5 Denzulken over te geven aan den satan, tot verderf des vlees, opdat de geest behouden moge worden in den dag van den Heere Jezus.
That this man is to be handed over to Satan for the destruction of the flesh, so that his spirit may have forgiveness in the day of the Lord Jesus.
παραδουνα τον τοιουτον τω σατανα εις ολεθρον της σαρκος ινα το πνευμα σωθη εν τη ημερα του κυριου ιησου
- 6 Uw roem is niet goed. Weet gij niet, dat een weinig zuurdesem het gehele deeg zuur maakt?
This pride of yours is not good. Do you not see that a little leaven makes a change in all the mass?
ου καλον το καυχημα υμων ουκ οιδατε οτι μικρα ζυμη ολον το φουραμα ζυμοι
- 7 Zuivert dan den ouden zuurdesem uit, opdat gij een nieuw deeg zijn moogt, gelijk gij ongezuurd zijt. Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus.
Take away, then, the old leaven, so that you may be a new mass, even as you are without leaven. For Christ has been put to death as our Passover.
εκκαθαρατε ουν την παλαιαν ζυμην ινα ητε νεον φουραμα καθως εστε αζυμοι και γαρ το πασχα ημων υπερ ημων ετυθη χριστος
- 8 Zo dan laat ons feest houden, niet in den ouden zuurdesem, noch in den zuurdesem der kwaadheid en der boosheid, maar in de ongezuurde broden der oprechtheiden der waarheid.
Let us then keep the feast, not with old leaven, and not with the leaven of evil thoughts and acts, but with the unleavened bread of true thoughts and right feelings.
ωστε εορταζωμεν μη εν ζυμη παλαια μηδε εν ζυμη κακιας και πονηριας αλλ εν αζυμοις ειλικρινειας και αληθειας
- 9 Ik heb u geschreven in den brief, dat gij u niet zoudt vermengen met de hoereerders;
In my letter I said to you that you were not to keep company with those who go after the desires of the flesh;
εγραψα υμιν εν τη επιστολη μη συναμιγνυσθαι πορνοις

- 10 Doch niet geheellig met de hoereerders dezer wereld, of met de gierigaards, of met de rovers, of met de afgodendienaars; want anders zoudt gij moeten uit dewereld gaan.
But I had not in mind the sinners who are outside the church, or those who have a desire for and take the property of others, or those who give worship to images; for it is not possible to keep away from such people without going out of the world completely:
και ου παντως τοις πορνοις του κοσμου τουτου η τοις πλεονεκταις η αρπαξιν η ειδωλολατραις επει οφειλετε αρα εκ του κοσμου εξελθειν
- 11 Maar nu heb ik u geschreven, dat gij u niet zult vermengen, namelijk indien iemand, een broeder genaamd zijnde, een hoereerder is, of een gierigaard, of eenafgodendienaar, of een lasteraar, of een dronkaard, of een rover; dat gij met zodanig een ook niet zult eten.
But the sense of my letter was that if a brother had the name of being one who went after the desires of the flesh, or had the desire for other people's property, or was in the way of using violent language, or being the worse for drink, or took by force what was not his, you might not keep company with such a one, or take food with him.
νυνη δε εγραψα υμιν μη συναναμιγνυσθαι εαν τις αδελφος ονομαζομενος η πορνος η πλεονεκτης η ειδωλολατρης η λοιδορος η μεθυσος η αρπαξ τω τοιουτω μηδε συνεσθιειν
- 12 Want wat heb ik ook die buiten zijn te oordelen? Oordeelt gijlieden niet die binnen zijn?
For it is no business of mine to be judging those who are outside; but it is yours to be judging those who are among you;
τι γαρ μοι και τους εξω κρινειν ουχι τους εσω υμεις κρινετε
- 13 Maar die buiten zijn oordeelt God. En doet gij deze boze uit ulieden weg. 1 Korinthis 6
As for those who are outside, God is their judge. So put away the evil man from among you.
τους δε εξω ο θεος κρινει και εξαρειτε τον πονηρον εξ υμων αυτων
- 1 Durft iemand van ulieden, die een zaak heeft tegen een ander, te recht gaan voor de onrechtvaardigen, en niet voor de heiligen?
How is it, that if any one of you has a cause at law against another, he takes it before a Gentile judge and not before the saints?
τολμα τις υμων πραγμα εχων προς τον ετερον κρινεσθαι επι των αδικων και ουχι επι των αγιων
- 2 Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordelen zullen? En indien door u de wereld geoordeeld wordt, zijt gij onwaardig de minste gerechtzaken?
Is it not certain that the saints will be the judges of the world? if then the world will be judged by you, are you unable to give a decision about the smallest things?
ουκ οιδατε οτι οι αγιοι τον κοσμον κρινουσιν και ει εν υμιν κρινεται ο κοσμος αναξιοι εστε κριτηριων ελαχιστων
- 3 Weet gij niet, dat wij de engelen oordelen zullen? Hoeveel te meer de zaken, die dit leven aangaan?
Is it not certain that we are to be the judges of angels? how much more then of the things of this life?
ουκ οιδατε οτι αγγελους κρινουμεν μητι γε βιωτικα
- 4 Zo gij dan gerechtzaken hebt, die dit leven aangaan, zet die daarover, die in de Gemeente minst geacht zijn.
If then there are questions to be judged in connection with the things of this life, why do you put them in the hands of those who have no position in the church?
βιωτικα μεν ουν κριτηρια εαν εχητε τους εξουθενημενους εν τη εκκλησια τουτους καθιζετε
- 5 Ik zeg u dit tot schaamte. Is er dan alzo onder u geen, die wijs is, ook niet een, die zou kunnen oordelen tussen zijn broeders?
I say this to put you to shame. Is there not among you one wise man who may be able to give a decision between his brothers?
προς εντροπην υμιν λεγω ουτως ουκ εστιν εν υμιν σοφος ουδε εις ος δυνασεται διακριναι ανα μεσον του αδελφου αυτου
- 6 Maar de ene broeder gaat met den anderen broeder te recht, en dat voor ongelovigen.
But a brother who has a cause at law against another takes it before Gentile judges.
αλλα αδελφος μετα αδελφου κρινεται και τουτο επι απιστων
- 7 Zo is er dan nu ganselijk gebrek onder u, dat gij met elkander rechtzaken hebt. Waarom lijdt gij niet liever ongelijk? Waarom lijdt gij niet liever schade?
More than this, it is not to your credit to have causes at law with one another at all. Why not put up with wrong? why not undergo loss?
ηδη μεν ουν ολωσ ηττημα εν υμιν εστιν οτι κριματα εχετε μεθ εαυτων διατι ουχι μαλλον αδικεισθε διατι ουχι μαλλον αποστερεισθε
- 8 Maar gijlieden doet ongelijk, en doet schade, en dat den broederen.
So far from doing this, you yourselves do wrong and take your brothers' property.
αλλα υμεις αδικειτε και αποστερειτε και ταυτα αδελφους
- 9 Of weet gij niet, dat de onrechtvaardigen het Koninkrijk Gods niet zullen beerven?
Have you not knowledge that evil-doers will have no part in the kingdom of God? Have no false ideas about this: no one who goes after the desires of the flesh, or gives worship to images, or is untrue when married, or is less than a man, or makes a wrong use of men,
η ουκ οιδατε οτι αδικοι βασιλειαν θεου ου κληρονομησουσιν μη πλανασθε ουτε πορνοι ουτε ειδωλολατραι ουτε μοιχοι ουτε μαλακοι ουτε αρσενοκοιται

- 10 Dwaalt niet; noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het Koninkrijk Gods beerven.
Or is a thief, or the worse for drink, or makes use of strong language, or takes by force what is not his, will have any part in the kingdom of God.
ουτε κλεπται ουτε πλεονεκται ουτε μεθυστοι ου λαιμοχοροι ουχ αρπαγες βασιλειαν θεου ου κληρονομησουσιν
- 11 En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd, in den Naam van den Heere Jezus, en door den Geestonzes Gods;
And such were some of you; but you have been washed, you have been made holy, you have been given righteousness in the name of the Lord Jesus Christ and in the Spirit of our God.
και ταυτα τινες ητε αλλα απελουσασθε αλλα ηγιασθητε αλλ εδικαιωθητε εν τω ονοματι του κυριου ιησου και εν τω πνευματι του θεου ημων
- 12 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar ik zal onder de macht van geen mij laten brengen.
I am free to do all things; but not all things are wise. I am free to do all things; but I will not let myself come under the power of any.
παντα μοι εξεστιν αλλ ου παντα συμφερει παντα μοι εξεστιν αλλ ουκ εγω εξουσιασθησομαι υπο τινος
- 13 De spijzen zijn voor de buik, en de buik is voor de spijzen; maar God zal beide dezen en die te niet doen. Doch het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor den Heere en de Heere voor het lichaam.
Food is for the stomach and the stomach for food, and God will put an end to them together. But the body is not for the desires of the flesh, but for the Lord; and the Lord for the body:
τα βρωματα τη κοιλια και η κοιλια τοις βρωμασιν ο δε θεος και ταυτην και ταυτα καταργησει το δε σωμα ου τη πορνεια αλλα τω κυριω και ο κυριος τω σωματι
- 14 En God heeft ook den Heere opgewekt, en zal ons opwekken door Zijn kracht.
And God who made the Lord Jesus come back from the dead will do the same for us by his power.
ο δε θεος και τον κυριον ηγειρεν και ημας εξεγερει δια της δυναμεως αυτου
- 15 Weet gij niet, dat uw lichamen leden van Christus zijn? Zal ik dan de leden van Christus nemen, en maken ze leden ener hoer? Dat zij verre.
Do you not see that your bodies are part of the body of Christ? how then may I take what is a part of the body of Christ and make it a part of the body of a loose woman? such a thing may not be.
ουκ οιδατε οτι τα σωματα υμων μελη χριστου εστιν αρας ουν τα μελη του χριστου ποιησω πορνιης μελη μη γενοιτο
- 16 Of weet gij niet, dat die de hoer aanhangt, een lichaam met haar is? Want die twee, zegt Hij, zullen tot een vlees wezen.
Or do you not see that he who is joined to a loose woman is one body with her? for God has said, The two of them will become one flesh.
η ουκ οιδατε οτι ο κολλωμενος τη πορνιη εν σωμα εστιν εσονται γαρ φησιν οι δυο εις σαρκα μιαν
- 17 Maar die den Heere aanhangt, is een geest met Hem.
But he who is united to the Lord is one spirit.
ο δε κολλωμενος τω κυριω εν πνευμα εστιν
- 18 Vliedt de hoererij. Alle zonde, die de mens doet, is buiten het lichaam, maar die hoererij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen lichaam.
Keep away from the desires of the flesh. Every sin which a man does is outside of the body; but he who goes after the desires of the flesh does evil to his body.
φευγετε την πορνειαν παν αμαρτημα ο εαν ποιηση ανθρωπος εκτος του σωματος εστιν ο δε πορνευων εις το ιδιον σωμα αμαρτανει
- 19 Of weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is van den Heiligen Geest, Die in u is, Dien gij van God hebt, en dat gij uws zelfs niet zijt?
Or are you not conscious that your body is a house for the Holy Spirit which is in you, and which has been given to you by God? and you are not the owners of yourselves;
η ουκ οιδατε οτι το σωμα υμων ναος του εν υμιν αγιου πνευματος εστιν ου εχετε απο θεου και ουκ εστε εαυτων
- 20 Want gij zijt duur gekocht: zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn. 1 Korinthis 7
For a payment has been made for you: let God be honoured in your body.
ηγορασθητε γαρ τιμησ δοξασατε δη τον θεον εν τω σωματι υμων και εν τω πνευματι υμων ατινα εστιν του θεου
- 1 Aangaande nu de dingen, waarvan gij mij geschreven hebt: het is een mens goed geen vrouw aan te raken.
Now, as to the things in your letter to me: It is good for a man to have nothing to do with a woman.
περι δε ων εγραψατε μοι καλον ανθρωπω γυναικος μη απτεσθαι
- 2 Maar om der hoererijen wil zal een iegelijk man zijn eigen vrouw hebben, en een iegelijke vrouw zal haar eigen man hebben.
But because of the desires of the flesh, let every man have his wife, and every woman her husband.
δια δε τας πορνειας εκαστος την εαυτου γυναικα εχετω και εκαστη τον ιδιον ανδρα εχετω

- 3 De man zal aan de vrouw de schuldige goedwilligheid betalen; en desgelijks ook de vrouw aan den man.
Let the husband give to the wife what is right; and let the wife do the same to the husband.
 τη γυναικι ο ανηρ την οφειλομενην ευνοιαν αποδιδωτω ομοιως δε και η γυνη τω ανδρι
- 4 De vrouw heeft de macht niet over haar eigen lichaam, maar de man; en desgelijks ook de man heeft de macht niet over zijn eigen lichaam, maar de vrouw.
The wife has not power over her body, but the husband; and in the same way the husband has not power over his body, but the wife.
 η γυνη του ιδιου σωματος ουκ εξουσιαζει αλλ ο ανηρ ομοιως δε και ο ανηρ του ιδιου σωματος ουκ εξουσιαζει αλλ η γυνη
- 5 Onttrekt u elkander niet, tenzij dan met beider toestemming voor een tijd, opdat gij u tot vasten en bidden moogt verledigen; en komt wederom bijeen, opdat u desatan niet verzoeke, omdat gij u niet kunt onthouden.
Do not keep back from one another what is right, but only for a short time, and by agreement, so that you may give yourselves to prayer, and come together again; so that Satan may not get the better of you through your loss of self-control.
 μη αποστερειτε αλληλους ει μη τι αν εκ συμφωνου προς καιρον ινα σχολαζητε τη νηστεια και τη προσευχη και παλιν επι το αυτο συνερχησθε ινα μη πειραζη υμας ο σατανας δια την ακρασιαν υμων
- 6 Doch dit zeg ik uit toelating, niet uit bevel.
But this I say as my opinion, and not as an order of the Lord.
 τουτο δε λεγω κατα συγγνωμην ου κατα επιταγην
- 7 Want ik wilde, dat alle mensen waren, gelijk als ikzelf ben; maar een iegelijk heeft zijn eigen gave van God, de een wel aldus, maar de andere also.
It is my desire that all men might be even as I am. But every man has the power of his special way of life given him by God, one in this way and one in that.
 θελω γαρ παντας ανθρωπους ειναι ως και εμαυτον αλλ εκαστος ιδιον χαρισμα εχει εκ θεου ος μεν ουτως ος δε ουτως
- 8 Doch ik zeg den ongetrouwden, en den weduwen: Het is hun goed, indien zij blijven, gelijk als ik.
But I say to the unmarried and to the widows, It is good for them to be even as I am.
 λεγω δε τοις αγαμοις και ταις χηραις καλον αυτοις εστιν εαν μεινωσιν ως καγω
- 9 Maar indien zij zich niet kunnen onthouden, dat zij trouwen; want het is beter te trouwen dan te branden.
But if they have not self-control let them get married; for married life is better than the burning of desire.
 ει δε ουκ εγκρατευονται γαμησατωσαν κρεισσον γαρ εστιν γαμησαι η πυρουσθαι
- 10 Doch den getrouwden gebiede niet ik, maar de Heere, dat de vrouw van den man niet scheidt.
But to the married I give orders, though not I but the Lord, that the wife may not go away from her husband
 τοις δε γεγαμηκοσιν παραγγελλω ουκ εγω αλλ ο κυριος γυναικα απο ανδρος μη χωρισθηναι
- 11 En indien zij ook scheidt, dat zij ongetrouwd blijve, of met den man verzoene; en dat de man de vrouw niet verlate.
(Or if she goes away from him, let her keep unmarried, or be united to her husband again); and that the husband may not go away from his wife.
 εαν δε και χωρισθη μενετω αγαμος η τω ανδρι καταλλαγητω και ανδρα γυναικα μη αφιεναι
- 12 Maar den anderen zeg ik, niet de Heere: Indien enig broeder een ongelovige vrouw heeft, en dezelve tevreden is bij hem te wonen, dat hij ze niet verlate.
But to the rest I say, and not the Lord; If a brother has a wife who is not a Christian, and it is her desire to go on living with him, let him not go away from her.
 τοις δε λοιποις εγω λεγω ουχ ο κυριος ει τις αδελφος γυναικα εχει απιστον και αυτη συνευδοκει οικειν μετ αυτου μη αφιετω αυτην
- 13 En een vrouw, die een ongelovige man heeft, en hij tevreden is bij haar te wonen, dat zij hem niet verlate.
And if a woman has a husband who is not a Christian, and it is his desire to go on living with her, let her not go away from her husband.
 και γυνη ητις εχει ανδρα απιστον και αυτος συνευδοκει οικειν μετ αυτης μη αφιετω αυτον
- 14 Want de ongelovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongelovige vrouw is geheiligd door den man; want anders waren uw kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig.
For the husband who has not faith is made holy through his Christian wife, and the wife who is not a Christian is made holy through the brother: if not, your children would be unholy, but now are they holy.
 ηγιασται γαρ ο ανηρ ο απιστος εν τη γυναικι και ηγιασται η γυνη η απιστος εν τω ανδρι επει αρα τα τεκνα υμων ακαθαρτα εστιν νυν δε αγια εστιν
- 15 Maar indien de ongelovige scheidt, dat hij scheidt. De broeder of de zuster wordt in zodanige gevallen niet dienstbaar gemaakt; maar God heeft ons tot vredegeroepen.
But if the one who is not a Christian has a desire to go away, let it be so: the brother or the sister in such a position is not forced to do one thing or the other: but it is God's pleasure that we may be at peace with one another.
 ει δε ο απιστος χωριζεται χωριζεσθω ου δεδουλωται ο αδελφος η η αδελφη εν τοις τοιουτοις εν δε ειρηνη κεκληκεν ημας ο θεος

- 16 Want wat weet gij, vrouw, of gij den man zult zalig maken? Of wat weet gij, man, of gij de vrouw zult zalig maken?
For how may you be certain, O wife, that you will not be the cause of salvation to your husband? or you, O husband, that you may not do the same for your wife?
τι γαρ οιδας γυναι ει τον ανδρα σωσεις η τι οιδας ανερ ει την γυναικα σωσεις
- 17 Doch gelijk God aan een iegelijk heeft uitgedeeld, gelijk de Heere een iegelijk geroepen heeft, dat hij alzo wandele; en alzo verordene ik in al de Gemeenten.
Only, as the Lord has given to a man, and as is the purpose of God for him, so let him go on living. And these are my orders for all the churches.
ει μη εκαστω ως εμερισεν ο θεος εκαστον ως κεκληκεν ο κυριος ουτως περιπατειτω και ουτως εν ταις εκκλησιαις πασαις διατασσομαι
- 18 Is iemand, besneden zijnde, geroepen, die late zich geen voorhuid aantrekken; is iemand, in de voorhuid zijnde, geroepen, die late zich niet besnijden.
If any man who is a Christian has had circumcision, let him keep so; and if any man who is a Christian has not had circumcision, let him make no change.
περιτεμημενος τις εκληθη μη επισπασθω εν ακροβυστια τις εκληθη μη περιτεμεσθω
- 19 De besnijdenis is niets, en de voorhuid is niets, maar de onderhouding der geboden Gods.
Circumcision is nothing, and its opposite is nothing, but only doing the orders of God is of value.
η περιτομη ουδεν εστιν και η ακροβυστια ουδεν εστιν αλλα τηρησις εντολων θεου
- 20 Een iegelijk blijve in die beroeping, daar hij in geroepen is.
Let every man keep the position in which he has been placed by God.
εκαστος εν τη κλησει η εκληθη εν ταυτη μενετω
- 21 Zijt gij, een dienstknecht zijnde, geroepen, laat u dat niet bekommeren; maar indien gij ook kunt vrij worden, gebruik dat liever.
If you were a servant when you became a Christian, let it not be a grief to you; but if you have a chance to become free, make use of it.
δουλος εκληθης μη σοι μελετω αλλ ει και δυνασαι ελευθερος γενεσθαι μαλλον χρησαι
- 22 Want die in den Heere geroepen is, een dienstknecht zijnde, die is een vrijgelatene des Heeren; desgelijks ook, die vrij zijnde geroepen is, die is een dienstknecht van Christus.
For he who was a servant when he became a Christian is the Lord's free man; and he who was free when he became a Christian is the Lord's servant.
ο γαρ εν κυριω κληθεις δουλος απελευθερος κυριου εστιν ομοιος και ο ελευθερος κληθεις δουλος εστιν χριστου
- 23 Gij zijt duur gekocht, wordt geen dienstknechten der mensen.
It is the Lord who has made payment for you: be not servants of men.
τιμης ηγορασθητε μη γινεσθε δουλοι ανθρωπων
- 24 Een iegelijk, waarin hij geroepen is, broeders, die blijve in hetzelfde bij God.
My brothers, let every man keep in that condition which is the purpose of God for him.
εκαστος εν ω εκληθη αδελφοι εν τουτω μενετω παρα τω θεω
- 25 Aangaande de maagden nu, heb ik geen bevel des Heeren; maar ik zeg mijn gevoelen, als die barmhartigheid van den Heere gekregen heb, om getrouw te zijn.
Now about virgins I have no orders from the Lord: but I give my opinion as one to whom the Lord has given mercy to be true to him.
περι δε των παρθενων επιταγην κυριου ουκ εχω γνωμην δε διδωμι ως ηλεημενος υπο κυριου πιστος ειναι
- 26 Ik houde dan dit goed te zijn, om den aanstaanden nood, dat het, zeg ik, den mens goed is alzo te zijn.
In my opinion then, because of the present trouble, it is good for a man to keep as he is.
νομιζω ουν τουτο καλον υπαρχειν δια την ενεστωσαν αναγκην οτι καλον ανθρωπω το ουτως ειναι
- 27 Zijt gij aan een vrouw verbonden, zoek geen ontbinding; zijt gij ongebonden van een vrouw, zoek geen vrouw.
If you are married to a wife, make no attempt to get free from her: if you are free from a wife, do not take a wife.
δεδεσαι γυναικι μη ζητει λυσιν λελυσαι απο γυναικος μη ζητει γυναικα
- 28 Maar indien gij ook trouwt, gij zondigt niet; en indien een maagd trouwt, zij zondigt niet. Doch dezulken zullen verdrukking hebben in het vlees; en ik spare ulieden.
If you get married it is not a sin; and if an unmarried woman gets married it is not a sin. But those who do so will have trouble in the flesh. But I will not be hard on you.
εαν δε και γημης ουχ ημαρτες και εαν γημη η παρθενος ουχ ημαρτεν θλιψιν δε τη σαρκι εξουσιν οι τοιοιτοι εγω δε υμων φειδομαι
- 29 Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd voorts kort is; opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende;
But I say this, my brothers, the time is short; and from now it will be wise for those who have wives to be as if they had them not;
τουτο δε φημι αδελφοι ο καιρος συνεσταλμενος το λοιπον εστιν ινα και οι εχοντες γυναικας ως μη εχοντες ωσιν

- 30 En die wenen, als niet wenende; en die blijde zijn, als niet blijde zijnde; en die kopen, als niet bezittende;
 And for those who are in sorrow, to give no signs of it; and for those who are glad, to give no signs of joy; and for those who are getting property, to be as if they had nothing;
 και οι κλαιοντες ως μη κλαιοντες και οι χαιροντες ως μη χαιροντες και οι αγοραζοντες ως μη κατεχοντες
- 31 En die deze wereld gebruiken, als niet misbruikende; want de gedaante dezer wereld gaat voorbij.
 And for those who make use of the world, not to be using it fully; for this world's way of life will quickly come to an end.
 και οι χρωμενοι τω κοσμω τουτω ως μη καταχρωμενοι παραγει γαρ το σχημα του κοσμου τουτου
- 32 En ik wil, dat gij zonder bekommernis zijt. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, hoe hij den Heere zal behagen;
 But it is my desire for you to be free from cares. The unmarried man gives his mind to the things of the Lord, how he may give pleasure to the Lord:
 θελω δε υμας αμεριμνους ειναι ο αγαμος μεριμνα τα του κυριου πως αρεσει τω κυριω
- 33 Maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe hij de vrouw zal behagen.
 But the married man gives his attention to the things of this world, how he may give pleasure to his wife.
 ο δε γαμησας μεριμνα τα του κοσμου πως αρεσει τη γυναικι
- 34 Een vrouw en een maagd zijn onderscheiden. De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, opdat zij heilig zij, beide aan lichaam en aan geest; maardie getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe zij den man zal behagen.
 And the wife is not the same as the virgin. The virgin gives her mind to the things of the Lord, so that she may be holy in body and in spirit: but the married woman takes thought for the things of the world, how she may give pleasure to her husband.
 μεμερισται η γυνη και η παρθενος η αγαμος μεριμνα τα του κυριου ινα η αγια και σωματι και πνευματι η δε γαμησασα μεριμνα τα του κοσμου πως αρεσει τω ανδρι
- 35 En dit zeg ik tot uw eigen voordeel; niet opdat ik een strik over u zou werpen, maar om u te leiden tot hetgeen wel voegt, en bekwaam is, om den Heere wel aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden.
 Now I say this for your profit; not to make things hard for you, but because of what is right, and so that you may be able to give all your attention to the things of the Lord.
 τουτο δε προς το υμων αυτων συμφερον λεγω ουχ ινα βροχον υμιν επιβαλω αλλα προς το ευσημιον και ευπροσεδρον τω κυριω απερισπαστως
- 36 Maar zo iemand acht, dat hij ongevoegelijk handelt met zijn maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat, en het alzo moet geschieden; die doe wat hij wil, hij zondigt niet; dat zij trouwen.
 But if, in any man's opinion, he is not doing what is right for his virgin, if she is past her best years, and there is need for it, let him do what seems right to him; it is no sin; let them be married.
 ει δε τις ασχημονει επι την παρθενον αυτου νομιζει εαν η υπερακιμος και ουτως οφειλει γινεσθαι ο θελει ποιειτω ουχ αμαρτανει γαμειτωσαν
- 37 Doch die vast staat in zijn hart, geen noodzaak hebbende, maar macht heeft over zijn eigen wil, en dit in zijn hart besloten heeft, dat hij zijn maagd zal bewaren, diedoet wel.
 But the man who is strong in mind and purpose, who is not forced but has control over his desires, does well if he comes to the decision to keep her a virgin.
 ος δε εστηκεν εδραιος εν τη καρδια μη εχων αναγκην εξουσιαν δε εχει περι του ιδιου θεληματος και τουτο κεκρικεν εν τη καρδια αυτου του τηρειν την εαντου παρθενον καλως ποιει
- 38 Alzo dan, die haar ten huwelijk uitgeeft, die doet wel; en die ze ten huwelijk niet uitgeeft, die doet beter.
 So then, he who gets married to his virgin does well, and he who keeps her unmarried does better.
 ωστε και ο εκγαμιζων καλως ποιει ο δε μη εκγαμιζων κρεισσον ποιει
- 39 Een vrouw is door de wet verbonden, zo lang en tijd haar man leeft; maar indien haar man ontslapen is, zo is zij vrij, om te trouwen, dien zij wil, alleenlijk in den Heere.
 It is right for a wife to be with her husband as long as he is living; but when her husband is dead, she is free to be married to another; but only to a Christian.
 γυνη δεδετα νομω εφ οσον χρονον ζη ο ανηρ αυτης εαν δε κοιμηθη ο ανηρ αυτης ελευθερα εστιν ω θελει γαμηθηναι μονον εν κυριω
- 40 Maar zij is gelukkiger, indien zij alzo blijft, naar mijn gevoelen. En ik meen ook den Geest Gods te hebben. 1 Korinthis 8
 But it will be better for her to keep as she is, in my opinion: and it seems to me that I have the Spirit of God.
 μακαριωτερα δε εστιν εαν ουτως μεινη κατα την εμην γνωμην δοκω δε καγω πνευμα θεου εχειν
- 1 Aangaande nu de dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.
 Now about things offered to images: we all seem to ourselves to have knowledge. Knowledge gives pride, but love gives true strength.
 περι δε των ειδωλοθυτων οιδαμεν οτι παντες γνωσιν εχομεν η γνωσις φυσιοι η δε αγαπη οικοδομει
- 2 En zo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend, gelijk men behoort te kennen.
 If anyone seems to himself to have knowledge, so far he has not the right sort of knowledge about anything;
 ει δε τις δοκει ειδεναι τι ουδεπω ουδεν εγνωκεν καθως δει γνωσαι

- 3 Maar zo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend.
But if anyone has love for God, God has knowledge of him.
ει δε τις αγαπα τον θεον ουτος εγνωσται υπ αυτου
- 4 Aangaande dan het eten der dingen, die den afgoden geofferd zijn, wij weten, dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander God is dan een.
So, then, as to the question of taking food offered to images, we are certain that an image is nothing in the world, and that there is no God but one.
περι της βρωσεως ουν των ειδωλοθυτων οιδαμεν οτι ουδεν ειδωλον εν κοσμω και οτι ουδεις θεος ετερος ει μη εις
- 5 Want hoewel er ook zijn, die goden genaamd worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde (gelijk er vele goden en vele heren zijn),
For though there are those who have the name of gods, in heaven or on earth, as there are a number of gods and a number of lords,
και γαρ ειπερ εισιν λεγομενοι θεοι ειτε εν ουρανω ειτε επι της γης ωσπερ εισιν θεοι πολλοι και κυριοι πολλοι
- 6 Nochtans hebben wij maar een God, den Vader, uit Welken alle dingen zijn, en wij tot Hem; en maar een Heere, Jezus Christus, door Welken alle dingen zijn, en wij door Hem.
There is for us only one God, the Father, of whom are all things, and we are for him; and one Lord, Jesus Christ, through whom are all things, and we have our being through him.
αλλ ημιν εις θεος ο πατηρ εξ ου τα παντα και ημεις εις αυτον και εις κυριος ιησους χριστος δι ου τα παντα και ημεις δι αυτου
- 7 Doch in allen is de kennis niet; maar sommigen, met een geweten des afgods tot nog toe, eten als iets dat den afgoden geofferd is; en hun geweten, zwak zijnde, wordt bevlekt.
Still, all men have not that knowledge: but some, being used till now to the image, are conscious that they are taking food which has been offered to the image; and because they are not strong in the faith, their minds are troubled.
αλλ ουκ εν πασιν η γνωσις τινες δε τη συνειδησει του ειδωλου εως αρτι ως ειδωλοθυτον εσθιουσιν και η συνειδησις αυτων ασθενης ουσα μολυνεται
- 8 De spijs nu maakt ons Gode niet aangenaam; want hetzij dat wij eten, wij hebben geen overvloed; en hetzij dat wij niet eten, wij hebben geen gebrek.
But God's approval of us is not based on the food we take: if we do not take it we are no worse for it; and if we take it we are no better.
βρωμα δε ημας ου παριστησιν τω θεω ουτε γαρ εαν φαγωμεν περισσεουμεν ουτε εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα
- 9 Maar ziet toe, dat deze uw macht niet enigerwijze een aanstoot worde dengenen, die zwak zijn.
But take care that this power of yours does not give cause for trouble to the feeble.
βλεπετε δε μηπως η εξουσια υμων αυτη προσκομμα γενηται τοις ασθενουσιν
- 10 Want zo iemand u, die de kennis hebt, ziet in der afgoden tempel aanzitten, zal het geweten deszelfs, die zwak is, niet gestijfd worden, om te eten de dingen, die den afgoden geofferd zijn?
For if a man sees you, who have knowledge, taking food as a guest in the house of an image, will it not give him, if he is feeble, the idea that he may take food offered to images?
εαν γαρ τις ιδη σε τον εχοντα γνωσιν εν ειδωλειω κατακειμενον ουχι η συνειδησις αυτου ασθενους οντος οικοδομηθησεται εις το τα ειδωλοθυτα εσθιεν
- 11 En zal de broeder, die zwak is, door uw kennis verloren gaan, om welken Christus gestorven is?
And so, through your knowledge, you are the cause of destruction to your brother, for whom Christ underwent death.
και απολειται ο ασθενων αδελφος επι τη ση γνωσει δι ον χριστος απεθανεν
- 12 Doch gijlieden, alzo tegen de broeders zondigende, en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus.
And in this way, doing evil to the brothers, and causing trouble to those whose faith is feeble, you are sinning against Christ.
ουτως δε αμαρτανοντες εις τους αδελφους και τυποντες αυτων την συνειδησιν ασθενουσαν εις χριστον αμαρτανετε
- 13 Daarom, indien de spijs mijn broeder ergert, zo zal ik in eeuwigheid geen vlees eten, opdat ik mijn broeder niet ergere.
For this reason, if food is a cause of trouble to my brother, I will give up taking meat for ever, so that I may not be a cause of trouble to my brother.
διοπερ ει βρωμα σκανδαλιζει τον αδελφον μου ου μη φαγω κρεα εις τον αιωνα ινα μη τον αδελφον μου σκανδαλισω
- 1 Ben ik niet een apostel? Ben ik niet vrij? Heb ik niet Jezus Christus, onzen Heere, gezien? Zijt gijlieden niet mijn werk in den Heere?
Am I not free? am I not an Apostle? have I not seen Jesus our Lord? are you not my work in the Lord?
ουκ εμι αποστολος ουκ εμι ελευθερος ουχι ιησουν χριστον τον κυριον ημων εωρακα ου το εργον μου υμεις εστε εν κυριω
- 2 Zo ik anderen geen apostel ben, nochtans ben ik het ulieden; want het zegel mijns apostelschaps zijt gijlieden in den Heere.
If to others I am not an Apostle, at least I am one to you: for the fact that you are Christians is the sign that I am an Apostle.
ει αλλοις ουκ εμι αποστολος αλλα γε υμιν εμι η γαρ σφραγις της εμης αποστολης υμεις εστε εν κυριω

- 3 Mijn verantwoording aan degenen, die onderzoek over mij doen, is deze.
My answer to those who are judging me is this.
η εμη απολογια τοις εμε ανακρινουσιν αυτη εστιν
- 4 Hebben wij niet macht, om te eten en te drinken?
Have we no right to take food and drink?
μη ουκ εχομεν εξουσιαν φαγειν και πειν
- 5 Hebben wij niet macht, om een vrouw, een zuster zijnde, met ons om te leiden, gelijk ook de andere apostelen, en de broeders des Heeren, en Cefas?
Have we no right to take about with us a Christian wife, like the rest of the Apostles, and the brothers of the Lord, and Cephas?
μη ουκ εχομεν εξουσιαν αδελφην γυναικα περιαγειν ως και οι λοιποι αποστολοι και οι αδελφοι του κυριου και κηφας
- 6 Of hebben alleen ik en Barnabas geen macht van niet te werken?
Or I only and Barnabas, have we no right to take a rest from work?
η μονος εγω και βαρναβας ουκ εχομεν εξουσιαν του μη εργαζεσθαι
- 7 Wie dient ooit in den krijg op eigen bezoldiging? Wie plant een wijngaard, en eet niet van zijn vrucht? Of wie weidt een kudde, en eet niet van de melk der kudde?
Who ever goes to war without looking to someone to be responsible for his payment? who puts in vines and does not take the fruit of them? or who takes care of sheep without drinking of their milk?
τις στρατευεται ιδιοις οφωνοις ποτε τις φυτευει αμπελωνα και εκ του καρπου αυτου ουκ εσθιει η τις ποιμιναι ποιμνην και εκ του γαλακτος της ποιμνης ουκ εσθιει
- 8 Spreek ik dit naar den mens, of zegt ook de wet hetzelfde niet?
Am I talking as a man? does not the law say the same?
μη κατα ανθρωπον ταυτα λαλω η ουχι και ο νομος ταυτα λεγει
- 9 Want in de wet van Mozes is geschreven: Gij zult een dorsenden os niet muilbanden. Zorgt ook God voor de ossen?
For it says in the law of Moses, It is not right to keep the ox from taking the grain when he is crushing it. Is it for the oxen that God is giving orders?
εν γαρ τω μωσεως νομο γεγραπται ου φιμωσεις βουν αλοωντα μη των βοων μελει τω θεω
- 10 Of zegt Hij dat ganselijk om onzentwil? Want om onzentwil is dat geschreven; overmits die ploegt, op hoop moet ploegen, en die op hoop dorst, moet zijn hoopdeelachtig worden.
Or has he us in mind? Yes, it was said for us; because it is right for the ploughman to do his ploughing in hope, and for him who is crushing the grain to do his work hoping for a part in the fruits of it.
η δι ημας παντως λεγει δι ημας γαρ εγραφη οτι επ ελπιδι οφειλει ο αροτριον αροτριαν και ο αλοων της ελπιδος αυτου μετεχειν επ ελπιδι
- 11 Indien wij ulieden het geestelijke gezaaid hebben, is het een grote zaak, zo wij het uwe, dat lichamenlijk is, maaien?
If we have been planting the things of the Spirit for you, does it seem a great thing for you to give us a part in your things of this world?
ει ημεις υμιν τα πνευματικα εσπειραμεν μεγα ει ημεις υμων τα σαρκικα θερισομεν
- 12 Indien anderen deze macht over u deelachtig zijn, waarom niet veel meer wij? Doch wij hebben deze macht niet gebruikt, maar wij verdragen het al, opdat wij nietenige verandering geven aan het Evangelie van Christus.
If others have a part in this right over you, have we not even more? But we did not make use of our right, so that we might put nothing in the way of the good news of Christ.
ει αλλοι της εξουσιας υμων μετεχουσιν ου μαλλον ημεις αλλ ουκ εχρησαμεθα τη εξουσια ταυτη αλλα παντα στεγομεν ινα μη εγκοπην τινα δομεν τω ευαγγελιω του χριστου
- 13 Weet gij niet, dat degenen, die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten? en die steeds bij het altaar zijn, met het altaar delen?
Do you not see that the servants of the holy things get their living from the Temple, and the servants of the altar have their part in the food which is offered on the altar?
ουκ οιδατε οτι οι τα ιερα εργαζομενοι εκ του ιερου εσθιουσιν οι τω θυσιαστηριω προσεδρευοντες τω θυσιαστηριω συμμεριζονται
- 14 Alzo heeft ook de Heere geordineerd den genen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven.
Even so did the Lord give orders that the preachers of the good news might get their living from the good news.
ουτως και ο κυριος διεταξεν τοις το ευαγγελιον καταγγελουσιν εκ του ευαγγελιου ζην
- 15 Maar ik heb geen van deze dingen gebruikt. En ik heb dit niet geschreven, opdat het alzo aan mij geschieden zou; want het ware mij beter te sterven, dan dat iemand dezen mijn roem zou ijdel maken.
But I have not made use of any of these things: and I am not writing this in the hope that it may be so for me: for it would be better for me to undergo death, than for any man to make this pride of mine of no effect.
εγω δε ουδεν εχρησαμην τουτων ουκ εγραφα δε ταυτα ινα ουτως γενηται εν εμοι καλον γαρ μοι μαλλον αποθανειν η το καυχημα μου ινα τις κενωση

- 16 Want indien ik het Evangelie verkondige, het is mij geen roem; want de nood is mij opgelegd. En wee mij, indien ik het Evangelie niet verkondig!
 For if I am a preacher of the good news, I have no cause for pride in this; because I am forced to do so, for a curse is on me if I do not.
 εαν γαρ ευαγγελιζομαι ουκ εστιν μοι καυχημα αναγκη γαρ μοι επικειται ουαι δε μοι εστιν εαν μη ευαγγελιζομαι
- 17 Want indien ik dat gewillig doe, zo heb ik loon, maar indien onwillig, de uitdeling is mij evenwel toebetrouwd.
 But if I do it gladly, I have a reward; and if not, I am under orders to do it.
 ει γαρ εκων τουτο πρασσω μισθον εχω ει δε ακων οικονομιαν πεπιστευμαι
- 18 Wat loon heb ik dan? Namelijk dat ik, het Evangelie verkondigende, het Evangelie van Christus kosteloos stelle, om mijn macht in het Evangelie niet te misbruiken.
 What then is my reward? This, that when I am giving the good news, I may give it without payment, not making use of my rights as a preacher of the good news.
 τις ουν μοι εστιν ο μισθος ινα ευαγγελιζομενος αδαπανον θησω το ευαγγελιον του χριστου εις το μη καταχρησασθαι τη εξουσια μου εν τω ευαγγελιω
- 19 Want daar ik van allen vrij was, heb ik mijzelf allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zou winnen.
 For though I was free from all men, I made myself a servant to all, so that more might have salvation.
 ελευθερος γαρ ων εκ παντων πασιν εμαυτον εδουλωσα ινα τους πλειονας κερδησω
- 20 En ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zou; dengenen, die onder de wet zijn, ben ik geworden als onder de wet zijnde, opdat ikdegenen, die onder de wet zijn, winnen zou.
 And to the Jews I was as a Jew, so that I might give the good news to them; to those under the law I was the same, not as being myself under the law, but so that I might give the good news to those under the law.
 και εγενομην τοις ιουδαιοις ως ιουδαιος ινα ιουδαιους κερδησω τοις υπο νομον ως υπο νομον ινα τους υπο νομον κερδησω
- 21 Degenen, die zonder de wet zijn, ben ik geworden als zonder de wet zijnde (Gode nochtans zijnde niet zonder de wet, maar voor Christus onder de wet), opdat ikdegenen, die zonder de wet zijn, winnen zou.
 To those without the law I was as one without the law, not as being without law to God, but as under law to Christ, so that I might give the good news to those without the law.
 τοις ανομοις ως ανομος μη ων ανομος θεω αλλ εννομος χριστω ινα κερδησω ανομους
- 22 Ik ben den zwakken geworden als een zwakke, opdat ik de zwakken winnen zou; allen ben ik alles geworden, opdat ik immers enigen behouden zou.
 To the feeble, I was as one who is feeble, so that they might have salvation: I have been all things to all men, so that some at least might have salvation.
 εγενομην τοις ασθενεσιν ως ασθενης ινα τους ασθενεις κερδησω τοις πασιν γεγονα τα παντα ινα παντως τινας σωσω
- 23 En dit doe ik om des Evangelies wil, opdat ik hetzelfde mede deelachtig zou worden.
 And I do all things for the cause of the good news, so that I may have a part in it.
 τουτο δε ποιω δια το ευαγγελιον ινα συγκοινωνος αυτου γενωμαι
- 24 Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar dat een den prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij dien moogt verkrijgen.
 Do you not see that in a running competition all take part, but only one gets the reward? So let your minds be fixed on the reward.
 ουκ οιδατε οτι οι εν σταδιω τρεχοντες παντες μεν τρεχουσιν εις δε λαμβανει το βραβειον ουτως τρεχετε ινα καταλαβητε
- 25 En een iegelijk, die om prijs strijdt, onthoudt zich in alles. Dezen dan doen wel dit, opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, maar wij een onverderfelijke.
 And every man who takes part in the sports has self-control in all things. Now they do it to get a crown which is of this world, but we for an eternal crown.
 πας δε ο αγωνιζομενος παντα εγκρατευεται εκεινοι μεν ουν ινα φθαρτον στεφανον λαβωσιν ημεις δε αφθαρτον
- 26 Ik loop dan alzo, niet als op het onzekere; ik kamp alzo, niet als de lucht slaande;
 So then I am running, not uncertainly; so I am fighting, not as one who gives blows in the air:
 εγω τοιουν ουτως τρεχω ως ουκ αδηλως ουτως πυκτευω ως ουκ αερα δερων
- 27 Maar ik bedwing mijn lichaam, en breng het tot dienstbaarheid, opdat ik niet enigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde. 1 Korinthis 10
 But I give blows to my body, and keep it under control, for fear that, after having given the good news to others, I myself might not have God's approval.
 αλλ υποπιαζω μου το σωμα και δουλαγωγω μηπως αλλοις κηρυξας αυτος αδοκιμος γενωμαι
- 1 En ik wil niet, broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze vaders allen onder de wolk waren, en allen door de zee doorgedaan zijn;
 For it is my desire, my brothers, that you may keep in mind how all our fathers were under the cloud, and they all went through the sea;
 ου θελω δε υμας αγνοειν αδελφοι οτι οι πατερες ημων παντες υπο την νεφελην ησαν και παντες δια της θαλασσης διηλθον

- 2 En allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee;
And they all had baptism from Moses in the cloud and in the sea;
και παντες εις τον μωσην εβαπτισαντο εν τη νεφελη και εν τη θαλασση
- 3 En allen dezelfde geestelijke spijs gegeten hebben;
And they all took the same holy food;
και παντες το αυτο βρωμα πνευματικον εφαγον
- 4 En allen denzelfden geestelijken drank gedronken hebben; want zij dronken uit de geestelijke steenrots, die volgde; en de steenrots was Christus.
And the same holy drink: for they all took of the water from the holy rock which came after them: and the rock was Christ.
και παντες το αυτο πομα πνευματικον επιον επινον γαρ εκ πνευματικης ακολουθουσης πετρας η δε πετρα ην ο χριστος
- 5 Maar in het meerder deel van hen heeft God geen welgevallen gehad; want zij zijn in de woestijn ter nedergeslagen.
But with most of them God was not pleased: for they came to their end in the waste land.
αλλ ουκ εν τοις πλειοσιν αυτων ευδοκησεν ο θεος κατεσθρωθησαν γαρ εν τη ερημω
- 6 En deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben, gelijkewijs als zij lust gehad hebben.
Now these things were for an example to us, so that our hearts might not go after evil things, as they did.
ταυτα δε τυποι ημων εγενηθησαν εις το μη ειναι ημας επιθυμητας κακων καθως κακεινοι επεθυμησαν
- 7 En wordt geen afgodendienaars, gelijkewijs als sommigen van hen, gelijk geschreven staat: Het volk zat neder om te eten, en om te drinken, en zij stonden op om tespelen.
Then do not go after false gods, as some of them did; as it is said in the holy Writings, After resting and feasting, the people got up to take their pleasure.
μηδε ειδωλολατραι γινεσθε καθως τινες αυτων ως γεγραπται εκαθισεν ο λαος φαγειν και πιειν και ανεστησαν παιζειν
- 8 En laat ons niet hoereren, gelijk sommigen van hen gehoereerd hebben, en er vielen op een dag drie en twintig duizend.
Again, let us not give way to the desires of the flesh, as some of them did, of whom twenty-three thousand came to their end in one day.
μηδε πορνευομεν καθως τινες αυτων επορνευσαν και επεσον εν μια ημερα εικοσιτριες χιλιαδες
- 9 En laat ons Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben, en werden van de slagen vernield.
And let us not put the Lord to the test, as some of them did, and came to their death by snakes.
μηδε εκπειραζομεν τον χριστον καθως και τινες αυτων επειρασαν και υπο των οφεων απωλοντο
- 10 En murmureert niet, gelijk ook sommigen van hen gemurmureerd hebben, en werden vernield van den verderver.
And do not say evil things against the Lord, as some of them did, and destruction overtook them.
μηδε γογγυζετε καθως και τινες αυτων εγογγυσαν και απωλοντο υπο του ολοθρευτου
- 11 En deze dingen alle zijn hunlieden overkomen tot voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn.
Now these things were done as an example; and were put down in writing for our teaching, on whom the last days have come.
ταυτα δε παντα τυποι συνεβαινον εκεινοις εγραφη δε προς νουθεσιαν ημων εις ους τα τελη των αιωνων κατηντησεν
- 12 Zo dan, die meent te staan, zie toe, dat hij niet valle.
So let him who seems to himself to be safe go in fear of a fall.
ωστε ο δοκων εσταναι βλεπετω μη πεση
- 13 Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; doch God is getrouw, Die u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal metde verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen.
You have been put to no test but such as is common to man: and God is true, who will not let any test come on you which you are not able to undergo; but he will make with the test a way out of it, so that you may be able to go through it.
πειρασμος υμας ουκ ειληφεν ει μη ανθρωπινος πιστος δε ο θεος ος ουκ εασει υμας πειρασθηναι υπερ ο δυνασθε αλλα ποιησει συν τω πειρασμω και την εκβασιν του δυνασθαι υμας υπενεγκειν
- 14 Daarom, mijn geliefden, vliedt van den afgodendienst.
For this cause, my dear brothers, give no worship to false gods.
διοπερ αγαπητοι μου φευγετε απο της ειδωλολατρειας

- 15 Als tot verstandigen spreek ik; oordeelt gij, hetgeen ik zeg.
What I am saying is for wise men, do you be the judges of it.
 ως φρονιμοις λεγω κρινατε υμεις ο φημι
- 16 De drinkbeker der dankzegging, dien wij dankzeggende zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet eengemeenschap des lichaams van Christus?
The cup of blessing which we take, does it not give us a part in the blood of Christ? and is not the broken bread a taking part in the body of Christ?
 το ποτηριον της ευλογιας ο ευλογουμεν ουχι κοινωνια του αιματος του χριστου εστιν τον αρτον ον κλωμεν ουχι κοινωνια του σωματος του χριστου εστιν
- 17 Want een brood is het, zo zijn wij velen een lichaam, dewijl wij allen eens broods deelachtig zijn.
Because we, being a number of persons, are one bread, we are one body: for we all take part in the one bread.
 οτι εις αρτος εν σωμα οι πολλοι εσμεν οι γαρ παντες εκ του ενος αρτου μετεχομεν
- 18 Ziet Israel, dat naar het vlees is: hebben niet degenen, die de offeranden eten, gemeenschap met het altaar?
See Israel after the flesh: do not those who take as food the offerings of the altar take a part in the altar?
 βλεπετε τον ισραηλ κατα σαρκα ουχι οι εσθιοντες τας θυσιας κοινωνοι του θυσιαστηριου εισιν
- 19 Wat zeg ik dan? Dat een afgod iets is, of dat het afgodenoffer iets is?
Do I say, then, that what is offered to images is anything, or that the image is anything?
 τι ουν φημι οτι ειδωλον τι εστιν η οτι ειδωλοθυτον τι εστιν
- 20 Ja, ik zeg, dat hetgeen de heidenen offeren, zij den duivelen offeren, en niet Gode; en ik wil niet, dat gij met de duivelen gemeenschap hebt.
What I say is that the things offered by the Gentiles are offered to evil spirits and not to God; and it is not my desire for you to have any part with evil spirits.
 αλλ οτι α θυει τα εθνη δαιμονιοις θυει και ου θεω ου θελω δε υμας κοινωνους των δαιμονιων γινεσθαι
- 21 Gij kunt den drinkbeker des Heeren niet drinken, en den drinkbeker der duivelen; gij kunt niet deelachtig zijn aan de tafel des Heeren, en aan de tafel der duivelen.
It is not possible for you, at the same time, to take the cup of the Lord and the cup of evil spirits; you may not take part in the table of the Lord and the table of evil spirits.
 ου δυνασθε ποτηριον κυριου πινειν και ποτηριον δαιμονιων ου δυνασθε τραπεζης κυριου μετεχειν και τραπεζης δαιμονιων
- 22 Of tergen wij den Heere? Zijn wij sterker dan Hij?
Or may we be the cause of envy to the Lord? are we stronger than he?
 η παραζηλουμεν τον κυριον μη ισχυροτεροι αυτου εσμεν
- 23 Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar; alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen stichten niet.
We are free to do all things, but there are things which it is not wise to do. We are free to do all things, but not all things are for the common good.
 παντα μοι εξεστιν αλλ ου παντα συμφερει παντα μοι εξεστιν αλλ ου παντα οικοδομει
- 24 Niemand zoeke dat zijns zelfs is; maar een iegelijk zoeke dat des anderen is.
Let a man give attention not only to what is good for himself, but equally to his neighbour's good.
 μηδεις το εαυτου ζητειτω αλλα το του ετερου εκαστος
- 25 Eet al wat in het vleeshuis verkocht wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil;
Whatever meat may be had at the public market, take as food without question of right or wrong;
 παν το εν μακελλω πουλουμενον εσθιατε μηδεν ανακρινοντες δια την συνειδησιν
- 26 Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.
For the earth is the Lord's and all things in it.
 του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης
- 27 En indien u iemand van de ongelovigen noodt, en gij daar gaan wilt, eet al wat ulieden voorgesteld wordt, niets ondervragende, om des gewetens wil.
If a Gentile makes a feast for you, and you are pleased to go as a guest, take whatever is put before you, without question of right or wrong.
 ει δε τις καλει υμας των απιστων και θελετε πορευεσθαι παν το παρατιθεμενον υμιν εσθιατε μηδεν ανακρινοντες δια την συνειδησιν

- 28 Maar zo iemand tot ulieden zegt: Dat is afgodenoffer; eet het niet, om desgenen wil, die u dat te kennen gegeven heeft, en om des gewetens wil. Want de aarde is des Heeren, en de volheid derzelve.
But if anyone says to you, This food has been used as an offering, do not take it, on account of him who said it, and on account of his sense of right and wrong:
εαν δε τις υμιν ειπη τουτο ειδωλοθυτον εστιν μη εσθιετε δι εκεινον τον μηνυσαντα και την συνειδησιν του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης
- 29 Doch ik zeg: om het geweten, niet van uzelfen, maar des anderen; want waarom wordt mijn vrijheid geoordeeld van een ander geweten?
Right and wrong, I say, not for you, but for the other man; for the fact that I am free is not dependent on another man's sense of right or wrong.
συνειδησιν δε λεγω ουχι την εαυτου αλλα την του ετερου ινα τι γαρ η ελευθερια μου κρινεται υπο αλλης συνειδησεως
- 30 En indien ik door genade der spijze deelachtig ben, waarom word ik gelasterd over hetgeen, waarvoor ik dankzeg?
But if I give praise to God for the food which I take, let no man say evil of me for that reason.
ει δε εγω χαριτι μετεχω τι βλασφημουμαι υπερ ου εγω ευχαριστω
- 31 Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doet het al ter ere Gods.
So then, if it is a question of food or drink, or any other thing, whatever you do, do all to the glory of God.
ειτε ουν εσθιετε ειτε πινετε ειτε τι ποιειτε παντα εις δοξαν θεου ποιειτε
- 32 Weest zonder aanstoot te geven, en den Joden, en den Grieken, en der Gemeente Gods.
Give no cause of trouble to Jews, or to Greeks, or to the church of God.
απροσκοποι γινεσθε και ιουδαιοις και ελλησιν και τη εκκλησια του θεου
- 33 Gelijkerwijs ik ook in alles allen behaag, niet zoekende mijn eigen voordeel, maar het voordeel van velen, opdat zij mochten behouden worden.
Even as I give way to all men in all things, not looking for profit for myself, but for the good of others, that they may get salvation.
καθως καγω παντα πασιν αρεσκω μη ζητων το εμαυτου συμφερον αλλα το των πολλων ινα σωθωσιν
- 1 Weest mijn navolgers, gelijkerwijs ook ik van Christus.
So take me for your example, even as I take Christ for mine.
μιμηται μου γινεσθε καθως καγω χριστου
- 2 En ik prijs u, broeders, dat gij in alles mijner gedachtig zijt, en de inzettingen behoudt, gelijk ik die u overgegeven heb.
Now I am pleased to see that you keep me in memory in all things, and that you give attention to the teaching which was handed down from me to you.
επαινω δε υμας αδελφοι οτι παντα μου μεμνησθε και καθως παρεδωκα υμιν τας παραδοσεις κατεχετε
- 3 Doch ik wil, dat gij weet, dat Christus het Hoofd is eens iegelijken mans, en de man het hoofd der vrouw, en God het Hoofd van Christus.
But it is important for you to keep this fact in mind, that the head of every man is Christ; and the head of the woman is the man, and the head of Christ is God.
θελω δε υμας ειδεναι οτι παντος ανδρος η κεφαλη ο χριστος εστιν κεφαλη δε γυναικος ο ανηρ κεφαλη δε χριστου ο θεος
- 4 Een iegelijk man, die bidt of profeteert, hebbende iets op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd;
Every man who takes part in prayer, or gives teaching as a prophet, with his head covered, puts shame on his head.
πας ανηρ προσευχομενος η προφητευων κατα κεφαλης εχων καταισχυνει την κεφαλην αυτου
- 5 Maar een iegelijke vrouw, die bidt of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar eigen hoofd; want het is een en hetzelfde, alsof haar het haar afgesnedenware.
But every woman who does so with her head unveiled, puts shame on her head: for it is the same as if her hair was cut off.
πασα δε γυνη προσευχομενη η προφητευουσα ακατακαλυπτω τη κεφαλη καταισχυνει την κεφαλην εαυτης εν γαρ εστιν και το αυτο τη εξυρημενη
- 6 Want indien een vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren worde; maar indien het lelijk is voor een vrouw geschoren te zijn, of het haar afgesneden te hebben, datzij zich dekke.
For if a woman is not veiled, let her hair be cut off; but if it is a shame to a woman to have her hair cut off, let her be veiled.
ει γαρ ου κατακαλυπτεται γυνη και κειρασθω ει δε αισχρον γυναικι το κειρασθαι η ξυρασθαι κατακαλυπτεσθω
- 7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.
For it is not right for a man to have his head covered, because he is the image and glory of God: but the woman is the glory of the man.
ανηρ μεν γαρ ουκ οφειλει κατακαλυπτεσθαι την κεφαλην εικων και δοξα θεου υπαρχων γυνη δε δοξα ανδρος εστιν
- 8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw is uit den man.
For the man did not come from the woman, but the woman from the man.
ου γαρ εστιν ανηρ εκ γυναικος αλλα γυνη εξ ανδρος

- 9 Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.
And the man was not made for the woman, but the woman for the man.
 και γαρ ουκ εκτισθη ανηρ δια την γυναικα αλλα γυνη δια τον ανδρα
- 10 Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben, om der engelen wil.
For this reason it is right for the woman to have a sign of authority on her head, because of the angels.
 δια τουτο οφειλει η γυνη εξουσιαν εχειν επι της κεφαλης δια τους αγγελους
- 11 Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man, in den Heere.
But the woman is not separate from the man, and the man is not separate from the woman in the Lord.
 πλην ουτε ανηρ χωρις γυναικος ουτε γυνη χωρις ανδρος εν κυριω
- 12 Want gelijkerwijs de vrouw uit den man is, alzo is ook de man door de vrouw; doch alle dingen zijn uit God.
For as the woman is from the man, so the man is through the woman; but all things are from God.
 ωσπερ γαρ η γυνη εκ του ανδρος ουτως και ο ανηρ δια της γυναικος τα δε παντα εκ του θεου
- 13 Oordeelt gij onder uzelfen: is het betamelijk, dat de vrouw ongedekt God bidde?
Be judges yourselves of the question: does it seem right for a woman to take part in prayer unveiled?
 εν υμιν αυτοις κρινατε πρεπον εστιν γυναικα ακατακαλυπτον τω θεω προσευχσθαι
- 14 Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zo een man lang haar draagt, het hem een oneer is?
Does it not seem natural to you that if a man has long hair, it is a cause of shame to him?
 η ουδε αυτη η φυσις διδασκει υμας οτι ανηρ μεν εαν κομα ατιμια αυτω εστιν
- 15 Maar zo een vrouw lang haar draagt, dat het haar een eer is; omdat het lange haar voor een deksel haar is gegeven?
But if a woman has long hair, it is a glory to her: for her hair is given to her for a covering.
 γυνη δε εαν κομα δοξα αυτη εστιν οτι η κομη αντι περιβολαιου δεδοται αυτη
- 16 Doch indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wij hebben zulke gewoonten niet, noch de Gemeenten Gods.
But if any man will not be ruled in this question, this is not our way of doing things, and it is not done in the churches of God.
 ει δε τις δοκει φιλονεικος ειναι ημεις τοιαυτην συνηθειαν ουκ εχομεν ουδε αι εκκλησιαι του θεου
- 17 Dit nu, hetgeen ik u aanzegge, prijs ik niet, namelijk dat gij niet tot beter, maar tot erger samenkomt.
But in giving you this order, there is one thing about which I am not pleased: it is that when you come together it is not for the better but for the worse.
 τουτο δε παραγγελων ουκ επαινω οτι ουκ εις το κρειττον αλλ εις το ηττον συνερχεσθε
- 18 Want eerstelijk, als gij samenkomt in de Gemeente, zo hoor ik, dat er scheuringen zijn onder u; en ik geloof het ten dele;
For first of all, it has come to my ears that when you come together in the church, there are divisions among you, and I take the statement to be true in part.
 πρωτον μεν γαρ συνερχομενων υμων εν τη εκκλησια ακουω σχισματα εν υμιν υπαρχειν και μερος τι πιστευω
- 19 Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen, die oprecht zijn, openbaar mogen worden onder u.
For divisions are necessary among you, in order that those who have God's approval may be clearly seen among you.
 δει γαρ και αιρεσεις εν υμιν ειναι ινα οι δοκιμοι φανεροι γωνονται εν υμιν
- 20 Als gij dan bijeen samenkomt, dat is niet des Heeren avondmaal eten.
But now, when you come together, it is not possible to take the holy meal of the Lord:
 συνερχομενων ουν υμων επι το αυτο ουκ εστιν κυριακον δειπνον φαγειν
- 21 Want in het eten neemt een iegelijk te voren zijn eigen avondmaal; en deze is hongerig, en de andere is dronken.
For when you take your food, everyone takes his meal before the other; and one has not enough food, and another is the worse for drink.
 εκαστος γαρ το ιδιον δειπνον προλαμβανει εν τω φαγειν και ος μεν πεινα ος δε μεθυει
- 22 Hebt gij dan geen huizen, om er te eten en te drinken? Of veracht gij de Gemeente Gods, en beschaamt gij degenen, die niet hebben? Wat zal ik u zeggen? Zal ik uprijzen? In dezen prijs ik u niet.
What? have you not houses to take your meals in? or have you no respect for the church of God, putting the poor to shame? What am I to say to you? am I to give you praise? certainly not.
 μη γαρ οικιας ουκ εχετε εις το εσθιειν και πινειν η της εκκλησιας του θεου καταφρονειτε και καταισχυνετε τους μη εχοντας τι υμιν ειπω επαινεσω υμας εν τουτω ουκ επαινω

- 23 Want ik heb van den Heere ontvangen, hetgeen ik ook u overgegeven heb, dat de Heere Jezus in den nacht, in welken Hij verraden werd, het brood nam;
For it was handed down to me from the Lord, as I gave it to you, that the Lord Jesus, on the night when Judas was false to him, took bread,
εγω γαρ παρελαβον απο του κυριου ο και παρεδωκα υμιν οτι ο κυριος ιησους εν τη νυκτι η παρεδιδото ελαβεν αρτον
- 24 En als Hij gedankt had, brak Hij het, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis.
And when it had been broken with an act of praise, he said, This is my body which is for you: do this in memory of me.
και ευχαριστησας εκλασεν και ειπεν λαβετε φαγετε τουτο μου εστιν το σωμα το υπερ υμων κλωμενον τουτο ποιειτε εις την εμην αναμνησιν
- 25 Desgelijks nam Hij ook den drinkbeker, na het eten des avondmaals, en zeide: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed. Doet dat, zo dikwijls als gijdien zult drinken, tot Mijn gedachtenis.
In the same way, with the cup, after the meal, he said, This cup is the new testament in my blood: do this, whenever you take it, in memory of me.
ωσαντως και το ποτηριον μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το ποτηριον η καινη διαθηκη εστιν εν τω εμω αιματι τουτο ποιειτε οσακις αν πινητε εις την εμην αναμνησιν
- 26 Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.
For whenever you take the bread and the cup you give witness to the Lord's death till he comes.
οσακις γαρ αν εσθιητε τον αρτον τουτον και το ποτηριον τουτο πινητε τον θανατον του κυριου καταγγελλετε αχρις ου αν ελθη
- 27 Zo dan, wie onwaardiglijk dit brood eet, of den drinkbeker des Heeren drinkt, die zal schuldig zijn aan het lichaam en bloed des Heeren.
If, then, anyone takes the bread or the cup of the Lord in the wrong spirit, he will be responsible for the body and blood of the Lord.
ωστε ος αν εσθιη τον αρτον τουτον η πινη το ποτηριον του κυριου αναξίως ενοχος εσται του σωματος και αιματος του κυριου
- 28 Maar de mens beproeve zichzelf, en ete alzo van het brood, en drinke van den drinkbeker.
But let no man take of the bread and the cup without testing himself.
δοκιμαζετω δε ανθρωπος εαυτον και ουτως εκ του αρτου εσθιετω και εκ του ποτηριου πινετω
- 29 Want die onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren.
For a man puts himself in danger, if he takes part in the holy meal without being conscious that it is the Lord's body.
ο γαρ εσθιων και πινων αναξίως κριμα εαυτω εσθιει και πινει μη διακρινων το σωμα του κυριου
- 30 Daarom zijn onder u vele zwakken en zieken, en velen slapen.
For this cause a number of you are feeble and ill, and a number are dead.
δια τουτο εν υμιν πολλοι ασθενεις και αρρωστοι και κοιμονται ικανοι
- 31 Want indien wij onszelf oordeelden, zo zouden wij niet geoordeeld worden.
But if we were true judges of ourselves, punishment would not come on us.
ει γαρ εαυτους διεκρινομεν ουκ αν εκρινομεθα
- 32 Maar als wij geoordeeld worden, zo worden wij van den Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden.
But if punishment does come, it is sent by the Lord, so that we may be safe when the world is judged.
κρινομενοι δε υπο κυριου παιδευομεθα ινα μη συν τω κοσμω κατακριθωμεν
- 33 Zo dan, mijn broeders, als gij samenkomt om te eten, verwacht elkander.
So then, my brothers, when you come together to the holy meal of the Lord, let there be waiting for one another.
ωστε αδελφοι μου συνερχομενοι εις το φαγειν αλληλους εκδεχεσθε
- 34 Doch zo iemand hongert, dat hij te huis ete, opdat gij niet tot een oordeel samenkomt. De overige dingen nu zal ik verordenen, als ik zal gekomen zijn. 1 Korinthis 12
If any man is in need of food, let him take his meal in his house; so that you may not come together to your damage. And the rest I will put in order when I come.
ει δε τις πεινα εν οικω εσθιετω ινα μη εις κριμα συνερχησθε τα δε λοιπα ως αν ελθω διαταξομαι
- 1 En van de geestelijke gaven, broeders, wil ik niet, dat gij onwetende zijt.
But about the things of the spirit, my brothers, it is not right for you to be without teaching.
περι δε των πνευματικων αδελφοι ου θελω υμας αγνοειν

- 2 Gij weet, dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden heengetrokken, naar dat gij geleid werdt.
 You are conscious that when you were Gentiles, in whatever way you were guided, you went after images without voice or power.
 οιδατε οτι εθνη ητε προς τα ειδωλα τα αφωνα ως αν ηγεσθε απαγομενοι
- 3 Daarom maak ik u bekend, dat niemand, die door den Geest Gods spreekt, Jezus een vervloeking noemt; en niemand kan zeggen, Jezus den Heere te zijn, dan doorden Heiligen Geest.
 So it is my desire for you to be clear about this; that no one is able to say by the Spirit of God that Jesus is cursed; and no one is able to say that Jesus is Lord, but by the Holy Spirit.
 διο γνωριζω υμιν οτι ουδεις εν πνευματι θεου λαλων λεγει αναθεμα ιησουν και ουδεις δυναται ειπειν κυριον ιησουν ει μη εν πνευματι αγιω
- 4 En er is verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest;
 Now there are different qualities given to men, but the same Spirit.
 διαιρεσεις δε χαρισματων εισιν το δε αυτο πνευμα
- 5 En er is verscheidenheid der bedieningen, en het is dezelfde Heere;
 And there are different sorts of servants, but the same Lord.
 και διαιρεσεις διακονιων εισιν και ο αυτος κυριος
- 6 En er is verscheidenheid der werkingen, doch het is dezelfde God, Die alles in allen werkt.
 And there are different operations, but the same God, who is working all things in all.
 και διαιρεσεις ενεργηματων εισιν ο δε αυτος εστιν θεος ο ενεργων τα παντα εν πασιν
- 7 Maar aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is.
 But to every man some form of the Spirit's working is given for the common good.
 εκαστω δε διδοται η φανερωσις του πνευματος προς το συμφερον
- 8 Want dezen wordt door den Geest gegeven het woord der wijsheid, en een ander het woord der kennis, door denzelfden Geest;
 For to one are given words of wisdom through the Spirit; and to another words of knowledge through the same Spirit:
 ω μεν γαρ δια του πνευματος διδοται λογος σοφιας αλλω δε λογος γνωσεως κατα το αυτο πνευμα
- 9 En een ander het geloof, door denzelfden Geest; en een ander de gaven der gezondmakingen, door denzelfden Geest.
 To another faith in the same Spirit; and to another the power of taking away disease, by the one Spirit;
 ετερω δε πιστις εν τω αυτω πνευματι αλλω δε χαρισματα ιαματων εν τω αυτω πνευματι
- 10 En een ander de werkingen der krachten; en een ander profetie; en een ander onderscheidingen der geesten; en een ander menigerlei talen; en een ander uitleggingder talen.
 And to another the power of working wonders; and to another the prophet's word; and to another the power of testing spirits; to another different sorts of tongues; and to another the power of making clear the sense of the tongues:
 αλλω δε ενεργηματα δυναμεων αλλω δε προφητεια αλλω δε διακρισεις πνευματων ετερω δε γενη γλωσσων αλλω δε ερμηνεια γλωσσων
- 11 Doch deze dingen alle werkt een en dezelfde Geest, delende aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil.
 But all these are the operations of the one and the same Spirit, giving to every man separately as his pleasure is.
 παντα δε ταυτα ενεργει το εν και το αυτο πνευμα διαιρουν ιδια εκαστω καθως βουλεται
- 12 Want gelijk het lichaam een is, en vele leden heeft, en al de leden van dit ene lichaam, vele zijnde, maar een lichaam zijn, alzo ook Christus.
 For as the body is one, and has a number of parts, and all the parts make one body, so is Christ.
 καθαπερ γαρ το σωμα εν εστιν και μελη χειρ πολλα παντα δε τα μελη του σωματος του ενος πολλα οντα εν εστιν σωμα ουτως και ο χριστος
- 13 Want ook wij allen zijn door een Geest tot een lichaam gedoopt; hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij dienstknechten, hetzij vrijen; en wij zijn allen tot een Geestgedrenkt.
 For through the baptism of the one Spirit we were all formed into one body, Jews or Greeks, servants or free men, and were all made full of the same Spirit.
 και γαρ εν ενι πνευματι ημεις παντες εις εν σωμα εβαπτισθημεν ειτε ιουδαιοι ειτε ελληνες ειτε δουλοι ειτε ελευθεροι και παντες εις εν πνευμα εποτισθημεν
- 14 Want ook het lichaam is niet een lid, maar vele leden.
 For the body is not one part, but a number of parts.
 και γαρ το σωμα ουκ εστιν εν μελος αλλα πολλα

- 15 Indien de voet zeide: Dewijl ik de hand niet ben, zo ben ik van het lichaam niet; is hij daarom niet van het lichaam?
 If the foot says, Because I am not the hand, I am not a part of the body; it is no less a part of the body.
 εαν ειπη ο πους οτι ουκ ειμι χειρ ουκ ειμι εκ του σωματος ου παρα τουτο ουκ εστιν εκ του σωματος
- 16 En indien het oor zeide: Dewijl ik het oog niet ben, zo ben ik van het lichaam niet; is het daarom niet van het lichaam?
 And if the ear says, Because I am not the eye, I am not a part of the body; it is a part of the body all the same.
 και εαν ειπη το ους οτι ουκ ειμι οφθαλμος ουκ ειμι εκ του σωματος ου παρα τουτο ουκ εστιν εκ του σωματος
- 17 Ware het gehele lichaam het oog, waar zou het gehoor zijn? Ware het gehele lichaam gehoor, waar zou de reuk zijn?
 If all the body was an eye, where would be the hearing? if all was hearing, where would be the smelling?
 ει ολον το σωμα οφθαλμος που η ακοη ει ολον ακοη που η οσφρησις
- 18 Maar nu heeft God de leden gezet, een iegelijk van dezelve in het lichaam, gelijk Hij gewild heeft.
 But now God has put every one of the parts in the body as it was pleasing to him.
 νυνι δε ο θεος εθετο τα μελη εν εκαστον αυτων εν τω σωματι καθως ηθελησεν
- 19 Waren zij alle maar een lid, waar zou het lichaam zijn?
 And if they were all one part, where would the body be?
 ει δε ην τα παντα εν μελος που το σωμα
- 20 Maar nu zijn er wel vele leden, doch maar een lichaam.
 But now they are all different parts, but one body.
 νυν δε πολλα μεν μελη εν δε σωμα
- 21 En het oog kan niet zeggen tot de hand: Ik heb u niet van node; of wederom het hoofd tot de voeten: Ik heb u niet van node.
 And the eye may not say to the hand, I have no need of you: or again the head to the feet, I have no need of you.
 ου δυναται δε οφθαλμος ειπειν τη χειρι χρειαν σου ουκ εχω η παλιν η κεφαλη τοις ποσιν χρειαν υμων ουκ εχω
- 22 Ja veeleer, de leden, die ons dunken de zwakste des lichaams te zijn, die zijn nodig.
 No, those parts which seem to be feeble are the more necessary;
 αλλα πολλω μαλλον τα δοκουντα μελη του σωματος ασθενεστερα υπαρχειν αναγκαια εστιν
- 23 En die ons dunken de minst eerlijke leden des lichaams te zijn, denzelven doen wij overvloediger eer aan; en onze onsierlijke leden hebben overvloediger versiering.
 And to those parts of the body which seem to have less honour we give all the more honour; and to those parts of the body which are a cause of shame to us we give the greater respect;
 και α δοκουμεν ατιμοτερα ειναι του σωματος τουτοις τιμην περισσοτεραν περιτιθεμεν και τα ασχημονα ημων ευσημοσυνην περισσοτεραν εχει
- 24 Doch onze sierlijke hebben het niet van node; maar God heeft het lichaam alzo samengevoegd, gevende overvloediger eer aan hetgeen gebrek aan dezelve heeft;
 But those parts of the body which are beautiful have no need of such care: and so the body has been joined together by God in such a way as to give more honour to those parts which had need of it;
 τα δε ευσημονα ημων ου χρειαν εχει αλλ ο θεος συνεκερασεν το σωμα τω υστερουντι περισσοτεραν δους τιμην
- 25 Opdat geen tweedracht in het lichaam zij, maar de leden voor elkander gelijke zorg zouden dragen.
 So that there might be no division in the body; but all the parts might have the same care for one another.
 ινα μη η σχισμα εν τω σωματι αλλα το αυτο υπερ αλληλων μεριμνωσιν τα μελη
- 26 En hetzij dat een lid lijdt, zo lijden al de leden mede; hetzij dat een lid verheerlijkt wordt, zo verblijden zich al de leden mede.
 And if there is pain in one part of the body, all the parts will be feeling it; or if one part is honoured, all the parts will be glad.
 και ειτε πασχει εν μελος συμπασχει παντα τα μελη ειτε δοξαζεται εν μελος συγγαιρει παντα τα μελη
- 27 En gijlieden zijt het lichaam van Christus, en leden in het bijzonder.
 Now you are the body of Christ, and every one of you the separate parts of it.
 υμεις δε εστε σωμα χριστου και μελη εκ μερους

- 28 En God heeft er sommigen in de Gemeente gesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, daarna krachten, daarna gaven diergezondmakingen, behulpzels, regeringen, menigerlei talen.
 And God has put some in the church, first, Apostles; second, prophets; third, teachers; then those with wonder-working powers, then those with the power of taking away disease, helpers, wise guides, users of strange tongues.
 και ους μεν εθεο ο θεος εν τη εκκλησια πρωτον αποστολους δευτερον προφητας τριτον διδασκαλους επειτα δυναμεις ειτα χαρισματα ιαματων αντιληψεις κυβερνησεις γενη γλωσσων
- 29 Zijn zij allen apostelen? Zijn zij allen profeten? Zijn zij allen leraars? Zijn zij allen krachten?
 Are all Apostles? are all prophets? are all teachers? have all the power of working wonders?
 μη παντες αποστολοι μη παντες προφηται μη παντες διδασκαλοι μη παντες δυναμεις
- 30 Hebben zij allen gaven der gezondmakingen? Spreken zij allen met menigerlei talen? Zijn zij allen uitleggers?
 Are all able to take away disease? have all the power of tongues? are all able to give their sense?
 μη παντες χαρισματα εχουσιν ιαματων μη παντες γλωσσαις λαλουσιν μη παντες διερμηνευουσιν
- 31 Doch ijvert naar de beste gaven; en ik wijs u een weg, die nog uitnemender is.
 But let your desires be turned to the more important things given by the Spirit. And now I am pointing out to you an even better way.
 ζηλουτε δε τα χαρισματα τα κρειττονα και επι καθ υπερβολην οδον υμιν δεικνυμι
- 1 Al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal, of luidende schel geworden.
 If I make use of the tongues of men and of angels, and have not love, I am like sounding brass, or a loud-tongued bell.
 εαν ταις γλωσσαις των ανθρωπων λαλω και των αγγελων αγαπην δε μη εχω γενονα χαλκος ηχων η κυμβαλον αλααζον
- 2 En al ware het dat ik de gave der profetie had, en wist al de verborgenheden en al de wetenschap; en al ware het, dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzetten, en de liefde niet had, zo ware ik niets.
 And if I have a prophet's power, and have knowledge of all secret things; and if I have all faith, by which mountains may be moved from their place, but have not love, I am nothing.
 και εαν εχω προφητειαν και ειδω τα μυστηρια παντα και πασαν την γνωσιν και εαν εχω πασαν την πιστιν ωστε ορη μεθιστανειν αγαπην δε μη εχω ουθεν ειμι
- 3 En al ware het, dat ik al mijn goederen tot onderhoud der armen uitdeelde, en al ware het, dat ik mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zou worden, en had deliefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven.
 And if I give all my goods to the poor, and if I give my body to be burned, but have not love, it is of no profit to me.
 και εαν ψωμισω παντα τα υπαρχοντα μου και εαν παραδω το σωμα μου ινα καυθισωμαι αγαπην δε μη εχω ουδεν ωφελουμαι
- 4 De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen;
 Love is never tired of waiting; love is kind; love has no envy; love has no high opinion of itself, love has no pride;
 η αγαπη μακροθυμει χρηστευεται η αγαπη ου ζηλοι η αγαπη ου περπερευεται ου φυσιουται
- 5 Zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zichzelf niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad;
 Love's ways are ever fair, it takes no thought for itself; it is not quickly made angry, it takes no account of evil;
 ουκ ασχημονει ου ζηται τα εαυτης ου παροξυνεται ου λογιζεται το κακον
- 6 Zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid;
 It takes no pleasure in wrongdoing, but has joy in what is true;
 ου χαιρει επι τη αδικια συγχειρει δε τη αληθεια
- 7 Zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.
 Love has the power of undergoing all things, having faith in all things, hoping all things.
 παντα στεγει παντα πιστευει παντα ελπίζει παντα υπομενει
- 8 De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden.
 Though the prophet's word may come to an end, tongues come to nothing, and knowledge have no more value, love has no end.
 η αγαπη ουδεποτε εκπιπτει ειτε δε προφητεια καταργηθησονται ειτε γλωσσαι παυσονται ειτε γνωσις καταργηθησεται
- 9 Want wij kennen ten dele, en wij profeteren ten dele;
 For our knowledge is only in part, and the prophet's word gives only a part of what is true:
 εκ μερους γαρ γνωσκομεν και εκ μερους προφητευομεν

- 10 Doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele is, te niet gedaan worden.
But when that which is complete is come, then that which is in part will be no longer necessary.
οταν δε ελθη το τελειον τοτε το εκ μερους καταργηθησεται
- 11 Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overlegde ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was.
When I was a child, I made use of a child's language, I had a child's feelings and a child's thoughts: now that I am a man, I have put away the things of a child.
οτε ημην νηπιος ως νηπιος ελαλουν ως νηπιος εφρονουν ως νηπιος ελογιζομην οτε δε γεγωνα ανηρ καταργηκα τα του νηπιου
- 12 Want wij zien nu door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht; nu ken ik ten dele, maar alsdan zal ik kennen, gelijkkook ik gekend ben.
For now we see things in a glass, darkly; but then face to face: now my knowledge is in part; then it will be complete, even as God's knowledge of me.
βλεπομεν γαρ αρτι δι εσοπτρου εν αινιγματι τοτε δε προσωπον προς προσωπον αρτι γινωσκω εκ μερους τοτε δε επιγνωσομαι καθως και επεγνωσθην
- 13 En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde.
But now we still have faith, hope, love, these three; and the greatest of these is love.
νυνι δε μενει πιστις ελπις αγαπη τα τρια ταυτα μειζων δε τουτων η αγαπη
- 1 Jaagt de liefde na, en ijvert om de geestelijke gaven, maar meest, dat gij moogt profeteren.
Go after love; still desiring to have the things which the Spirit gives, but most of all that you may have the prophet's power.
διωκετε την αγαπην ζηλουτε δε τα πνευματικα μαλλον δε ινα προφητευητε
- 2 Want die een vreemde taal spreekt, spreekt niet den mensen, maar Gode; want niemand verstaat het, doch met den geest spreekt hij verborgenheden.
For he who makes use of tongues is not talking to men but to God; because no one has the sense of what he is saying; but in the Spirit he is talking of secret things.
ο γαρ λαλων γλωσση ουκ ανθρωποις λαλει αλλα τω θεω ουδεις γαρ ακουει πνευματι δε λαλει μυστηρια
- 3 Maar die profeteert, spreekt den mensen stichting, en vermaning en vertroosting.
But the word of the prophet gives men knowledge and comfort and strength.
ο δε προφητευων ανθρωποις λαλει οικοδομην και παρακλησιν και παραμυθιαν
- 4 Die een vreemde taal spreekt, die sticht zichzelf; maar die profeteert die sticht de Gemeente.
He who makes use of tongues may do good to himself; but he who gives the prophet's word does good to the church.
ο λαλων γλωσση εαυτον οικοδομει ο δε προφητευων εκκλησιαν οικοδομει
- 5 En ik wil wel, dat gij allen in vreemde talen spreekt, maar meer, dat gij profeteert; want die profeteert, is meerder dan die vreemde talen spreekt, tenzij dan, dat hijhet uitlegge, opdat de Gemeente stichting moge ontvangen.
Now though it is my desire for you all to have the power of tongues, it would give me more pleasure to be hearing the prophet's word from you; for this is a greater thing than using tongues, if the sense is not given at the same time, for the good of the church.
θελω δε παντας υμας λαλειν γλωσσαις μαλλον δε ινα προφητευητε μειζων γαρ ο προφητευων η ο λαλων γλωσσαις εκτος ει μη διερμηνευη ινα η εκκλησια οικοδομην λαβη
- 6 En nu, broeders, indien ik tot u kwam, en sprak vreemde talen, wat nuttigheid zou ik u doen, zo ik tot u niet sprak, of in openbaring, of in kennis, of in profetie of inlering?
But, now, my brothers, if I come to you using tongues, what profit will it be to you, if I do not give you a revelation, or knowledge, or the word of the prophet, or teaching?
νυνι δε αδελφοι εαν ελθω προς υμας γλωσσαις λαλων τι υμας ωφελησω εαν μη υμιν λαλησω η εν αποκαλυψει η εν γνωσει η εν προφητεια η εν διδαχη
- 7 Zelfs ook de levenloze dingen, die geluid geven, hetzij fluit, hetzij citer, zo zij geen onderscheid met hun klank geven, hoe zal bekend worden, hetgeen op de fluit of op de citer gespeeld wordt?
Even things without life, having a voice, such as a music-pipe or other instrument, if they do not give out different sounds, who may be certain what is being played?
ομως τα αψυχα φωνην διδοντα ειτε αυλος ειτε κιθαρα εαν διαστολην τοις φθογγοις μη δω πως γνωσθησεται το αυλουμενον η το κιθαριζομενον
- 8 Want ook indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den krijg bereiden?
For if the war-horn gives out an uncertain note, who will get ready for the fight?
και γαρ εαν αδηλον φωνην σαλπιγξ δω τις παρασκευασεται εις πολεμον
- 9 Alzo ook gijlieden, indien gij niet door de taal een duidelijke rede geeft, hoe zal verstaan worden hetgeen gesproken wordt? Want gij zult zijn als die in de luchtspreekt.
So if you, in using a strange tongue, say words which have no sense, how will anyone take in what you are saying? for you will be talking to the air.
ουτως και υμεις δια της γλωσσης εαν μη ευσημον λογον δωτε πως γνωσθησεται το λαλουμενον εσεσθε γαρ εις αερα λαλουντες

- 10 Er zijn, naar het voorvalt, zo vele soorten van stemmen in de wereld, en geen derzelve is zonder stem.
There are, it may be, a number of different voices in the world, and no voice is without sense.
τοσαυτα ει τυχου γενη φωνων εστιν εν κοσμω και ουδεν αυτων αφωνον
- 11 Indien ik dan de kracht der stem niet weet, zo zal ik hem, die spreekt, barbaars zijn; en hij, die spreekt, zal bij mij barbaars zijn.
But if the sense of the voice is not clear to me, I am like a man from a strange country to him who is talking, and he will be the same to me.
εαν ουν μη ειδω την δυναμιν της φωνης εσομαι τω λαλουντι βαρβαρος και ο λαλων εν εμοι βαρβαρος
- 12 Alzo ook gij, dewijl gij ijverig zijt naar geestelijke gaven, zo zoekt dat gij moogt overvloedig zijn tot stichting der Gemeente.
So if you are desiring the things which the Spirit gives, let your minds be turned first to the things which are for the good of the church.
ουτως και υμεις επει ζηλωται εστε πνευματων προς την οικοδομην της εκκλησιας ζητειτε ινα περισσευητε
- 13 Daarom, die in een vreemde taal spreekt, die bidde, dat hij het moge uitleggen.
For this reason, let the man who has the power of using tongues make request that he may, at the same time, be able to give the sense.
διοπερ ο λαλων γλωσση προσευχεσθω ινα διερμηνευη
- 14 Want indien ik in een vreemde taal bid, mijn geest bidt wel, maar mijn verstand is vruchteloos.
For if I make use of tongues in my prayers, my spirit makes the prayer, but not my mind.
εαν γαρ προσευχωμαι γλωσση το πνευμα μου προσευχεται ο δε νοος μου ακαρπος εστιν
- 15 Wat is het dan? Ik zal wel met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal wel met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen.
What then? let my prayer be from the spirit, and equally from the mind; let my song be from the spirit, and equally from mind.
τι ουν εστιν προσευξομαι τω πνευματι προσευξομαι δε και τω νοι ψαλω τω πνευματι ψαλω δε και τω νοι
- 16 Anderszins, indien gij dankzegt met den geest, hoe zal degene, die de plaats eens ongeleerden vervult, amen zeggen op uw dankzegging, dewijl hij niet weet, wat gijzegt?
For if you give a blessing with the spirit, how will the man who has no knowledge say, So be it, after your prayer, seeing that he has not taken in what you are saying?
επει εαν ευλογησης τω πνευματι ο αναπληρων τον τοπον του ιδιωτου πως ερει το αμην επι τη ση ευχαριστηα επειδι τι λεγεις ουκ ουδεν
- 17 Want gij dankzegt wel behoorlijk, maar de ander wordt niet gesticht.
For your giving of the blessing is certainly well done, but of no profit to the man without knowledge.
συ μεν γαρ καλως ευχαρισταις αλλ ο ετερος ουκ οικοδομειται
- 18 Ik dank mijn God, dat ik meer vreemde talen spreek, dan gij allen;
I give praise to God that I am able to make use of tongues more than you all:
ευχαριστω τω θεω μου παντων υμων μαλλον γλωσσαις λαλων
- 19 Maar ik wil liever in de Gemeente vijf woorden spreken met mijn verstand, opdat ik ook anderen moge onderwijzen, dan tien duizend woorden in een vreemde taal.
But in the church it would be better for me to make use of five words of which the sense was clear, so that others might have profit, than ten thousand words in a strange tongue.
αλλ εν εκκλησια θελω πεντε λογους δια του νοος μου λαλησαι ινα και αλλους κατηχησω η μυριους λογους εν γλωσση
- 20 Broeders, wordt geen kinderen in het verstand, maar zijt kinderen in de boosheid, en wordt in het verstand volwassen.
My brothers, do not be children in mind: in evil be as little children, but in mind be of full growth.
αδελφοι μη παιδια γινεσθε ταις φρεσιν αλλα τη κακια νηπιαζετε ταις δε φρεσιν τελειοι γινεσθε
- 21 In de wet is geschreven: Ik zal door lieden van andere talen, en door andere lippen tot dit volk spreken, en ook alzo zullen zij Mij niet horen, zegt de Heere.
In the law it is said, By men of other tongues and by strange lips will my words come to this people; and not even so will they give ear to me, says the Lord.
εν τω νομω γεγραπται οτι εν ετερογλωσσοις και εν χειλεισιν ετεροις λαλησω τω λαω τουτω και ουδ ουτως εισακουσονται μου λεγει κυριος
- 22 Zo dan, de vreemde talen zijn tot een teken niet dengenen, die geloven, maar den ongelovigen; en de profetie niet den ongelovigen, maar dengenen, die geloven.
For this reason tongues are for a sign, not to those who have faith, but to those who have not: but the prophet's word is for those who have faith, and not for the rest who have not.
ωστε αι γλωσσαι εις σημειον εισιν ου τοις πιστευουσιν αλλα τοις απιστοις η δε προφητεια ου τοις απιστοις αλλα τοις πιστευουσιν
- 23 Indien dan de gehele Gemeente bijeenvergaderd ware, en zij allen in vreemde talen spraken, en enige ongeleerden of ongelovigen inkwamen, zouden zij niet zeggen, dat gij uitzinnig waart?
If, then, the church has come together, and all are using tongues, and there come in men without knowledge or faith, will they not say that you are unbalanced?
εαν ουν συνελθη η εκκλησια ολη επι το αυτο και παντες γλωσσαις λαλωσιν εισελθωσιν δε ιδιωται η απιστοι ουκ ερουσιν οτι μαινεσθε

- 24 Maar indien zij allen profeteerden, en een ongelovige of ongeleerde inkwame, die wordt van allen overtuigd, en hij wordt van allen geoordeeld.
But if all are teaching as prophets, and a man without faith or knowledge comes in, he is tested by all, he is judged by all;
εαν δε παντες προφητευουσιν εισελθη δε τις απιστος η ιδιωτης ελεγχεται υπο παντων ανακρινεται υπο παντων
- 25 En alzo worden de verborgene dingen zijns harten openbaar; en alzo, vallende op zijn aangezicht, zal hij God aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is.
The secrets of his heart are made clear; and he will go down on his face and give worship to God, saying that God is truly among you.
και ουτως τα κρυπτα της καρδιας αυτου φανερα γινεται και ουτως πεσων επι προσωπον προσκυνησει τω θεω απαγγελων οτι ο θεος οντως εν υμιν εστιν
- 26 Wat is het dan, broeders? Wanneer gij samenkomt, een iegelijk van u, heeft hij een psalm, heeft hij een leer, heeft hij een vreemde taal, heeft hij een openbaring, heeft hij een uitlegging; laat alle dingen geschieden tot stichting;
What is it then, my brothers? when you come together everyone has a holy song, or a revelation, or a tongue, or is giving the sense of it. Let everything be done for the common good.
τι ουν εστιν αδελφοι οταν συνερχησθε εκαστος υμων ψαλμον εχει διδαχην εχει γλωσσαν εχει αποκαλυψιν εχει ερμηνειαν εχει παντα προς οικοδομην γενεσθω
- 27 En zo iemand een vreemde taal spreekt, dat het door twee, of ten meeste drie geschiede, en bij beurte; en dat een het uitlegge.
If any man makes use of a tongue, let it not be more than two, or at the most three, and in turn; and let someone give the sense:
ειτε γλωσση τις λαλει κατα δυο η το πλειστον τρεις και ανα μερος και εις διερμηνευετω
- 28 Maar indien er geen uitlegger is, dat hij zwijge in de Gemeente; doch dat hij tot zichzelf spreke, en tot God.
But if there is no one to give the sense, let him keep quiet in the church; and let his words be to himself and to God.
εαν δε μη η διερμηνευτης σιγατω εν εκκλησια εαυτω δε λαλειτω και τω θεω
- 29 En dat twee of drie profeten spreken, en dat de anderen oordelen.
And let the prophets give their words, but not more than two or three, and let the others be judges of what they say.
προφηται δε δυο η τρεις λαλειτωσαν και οι αλλοι διακρινετωσαν
- 30 Doch indien een ander, die er zit, iets geopenbaard is, dat de eerste zwijge.
But if a revelation is given to another who is seated near, let the first be quiet.
εαν δε αλλω αποκαλυφθη καθημενω ο πρωτος σιγατω
- 31 Want gij kunt allen, de een na den ander profeteren, opdat zij allen leren, en allen getroost worden.
For you may all be prophets in turn so that all may get knowledge and comfort;
δυνασθε γαρ καθ ενα παντες προφητευειν ινα παντες μανθανωσιν και παντες παρακαλωνται
- 32 En de geesten der profeten zijn den profeten onderworpen.
And the spirits of the prophets are controlled by the prophets;
και πνευματα προφητων προφηταις υποτασσεται
- 33 Want God is geen God van verwarring, maar van vrede, gelijk in al de Gemeenten der heiligen.
For God is not a God whose ways are without order, but a God of peace; as in all the churches of the saints.
ου γαρ εστιν ακαταστασις ο θεος αλλ ειρηνης ως εν πασαις ταις εκκλησιαις των αγιων
- 34 Dat uw vrouwen in de Gemeenten zwijgen; want het is haar niet toegelaten te spreken, maar bevolen onderworpen te zijn, gelijk ook de wet zegt.
Let women keep quiet in the churches: for it is not right for them to be talking; but let them be under control, as it says in the law.
αι γυναικες υμων εν ταις εκκλησιαις σιγατωσαν ου γαρ επιτετραπται αυταις λαλειν αλλ υποτασσεσθαι καθως και ο νομος λεγει
- 35 En zo zij iets willen leren, laat haar te huis haar eigen mannen vragen; want het staat lelijk voor de vrouwen, dat zij in de Gemeente spreken.
And if they have a desire for knowledge about anything, let them put questions to their husbands privately: for talking in the church puts shame on a woman.
ει δε τι μαθειν θελουσιν εν οικω τους ιδιους ανδρας επερωτατωσαν αισchron γαρ εστιν γυναιξιν εν εκκλησια λαλειν
- 36 Is het Woord Gods van u uitgegaan? Of is het tot u alleen gekomen?
What? was it from you that the word of God went out? or did it only come in to you?
η αφ υμων ο λογος του θεου εξηλθεν η εις υμας μονους κατητησεν

- 37 Indien iemand meent een profeet te zijn, of geestelijke, die erkenne, dat, hetgeen ik u schrijf, des Heeren geboden zijn.
If any man seems to himself to be a prophet or to have the Spirit, let him take note of the things which I am writing to you, as being the word of the Lord.
ει τις δοκει προφητης ειναι η πνευματικος επιγνωσκειτω α γραφω υμιν οτι του κυριου εισιν εντολαι
- 38 Maar zo iemand onwetend is, die zij onwetend.
But if any man is without knowledge, let him be so.
ει δε τις αγνοει αγνοειτω
- 39 Zo dan, broeders, ijvert om te profeteren, en verhindert niet in vreemde talen te spreken.
So then, my brothers, let it be your chief desire to be prophets; but let no one be stopped from using tongues.
ωστε αδελφοι ζηλουτε το προφητευειν και το λαλειν γλωσσαις μη κωλυετε
- 40 Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden.
Let all things be done in the right and ordered way.
παντα ευσημονως και κατα ταξιν γινεσθω
- 1 Voorts, broeders, ik maak u bekend het Evangelie, dat ik u verkondigd heb, hetwelk gij ook aangenomen hebt, in hetwelk gij ook staat;
Now I am going to make clear to you, my brothers, what the good news was which I gave to you, and which you took, and on which your faith is based,
γνωριζω δε υμιν αδελφοι το ευαγγελιον ο ευηγγελισαμην υμιν ο και παρελαβετε εν ω και εστηκατε
- 2 Door hetwelk gij ook zalig wordt, indien gij het behoudt op zodanige wijze, als ik het u verkondigd heb; tenzij dan dat gij tevergeefs geloofd hebt.
By which you have salvation; that is to say, the form in which it was given to you, if it is fixed in your minds, and if your faith in it is not without effect.
δι ου και σωζεσθε τινη λογω ευηγγελισαμην υμιν ει κατεχετε εκτος ει μη εικη επιστευσατε
- 3 Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven, hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften;
For I gave to you first of all what was handed down to me, how Christ underwent death for our sins, as it says in the Writings;
παρεδωκα γαρ υμιν εν πρωτοις ο και παρελαβον οτι χριστος απεθανεν υπερ των αμαρτιων ημων κατα τας γραφας
- 4 En dat Hij is begraven, en dat Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften;
And he was put in the place of the dead; and on the third day he came back from the dead, as it says in the Writings;
και οτι εταφη και οτι εγηγερται τη τριτη ημερα κατα τας γραφας
- 5 En dat Hij is van Cefas gezien, daarna van de twaalven.
And he was seen by Cephas; then by the twelve;
και οτι ωφθη κηφα ειτα τοις δωδεκα
- 6 Daarna is Hij gezien van meer dan vijfhonderd broeders op eenmaal, van welken het meren deel nog over is, en sommigen ook zijn ontslapen.
Then by more than five hundred brothers at the same time, most of whom are still living, but some are sleeping;
επειτα ωφθη επανω πεντακοσιους αδελφοις εφραξ εξ ων οι πλειους μενουσιν εως αρτι τινες δε και εκοιμηθησαν
- 7 Daarna is Hij gezien van Jakobus, daarna van al de apostelen.
Then he was seen by James; then by all the Apostles.
επειτα ωφθη ιακωβω ειτα τοις αποστολοις πασιν
- 8 En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.
And last of all, as by one whose birth was out of the right time, he was seen by me.
εσχατον δε παντων ωσπερι τω εκρωματι ωφθη και μοι
- 9 Want ik ben de minste van de apostelen, die niet waardig ben een apostel genaamd te worden, daarom dat ik de Gemeente Gods vervolgd heb.
For I am the least of the Apostles, having no right to be named an Apostle, because of my cruel attacks on the church of God.
εγω γαρ ειμι ο ελαχιστος των αποστολων ος ουκ ειμι ικανος καλεισθαι αποστολος διοτι εδιωξα την εκκλησιαν του θεου

- 10 Doch door de genade Gods ben ik, dat ik ben; en Zijn genade, die aan mij bewezen is, is niet ijdel geweest, maar ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen; dochniet ik, maar de genade Gods, Die met mij is.
But by the grace of God, I am what I am: and his grace which was given to me has not been for nothing; for I did more work than all of them; though not I, but the grace of God which was with me.
χαριτι δε θεου εμι ο εμι και η χαρις αυτου η εις εμε ου κενη εγενηθη αλλα περισσοτερον αυτων παντων εκοπιασα ουκ εγω δε αλλ η χαρις του θεου η συν εμοι
- 11 Hetzij dan ik, hetzij zijlieden, alzo prediken wij, en alzo hebt gij geloofd.
If then it is I who am the preacher, or they, this is our word, and to this you have given your faith.
ειτε ουν εγω ειτε εκεινοι ουτως κηρυσσομεν και ουτως επιστευσατε
- 12 Indien nu Christus gepredikt wordt, dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?
Now if the good news says that Christ came back from the dead, how do some of you say that there is no coming back from the dead?
ει δε χριστος κηρυσσεται οτι εκ νεκρων εγηγερται πως λεγουσιν τινες εν υμιν οτι αναστασις νεκρων ουκ εστιν
- 13 En indien er geen opstanding der doden is, zo is Christus ook niet opgewekt.
But if there is no coming back from the dead, then Christ has not come back from the dead:
ει δε αναστασις νεκρων ουκ εστιν ουδε χριστος εγηγερται
- 14 En indien Christus niet opgewekt is, zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof.
And if Christ did not come again from the dead, then our good news and your faith in it are of no effect.
ει δε χριστος ουκ εγηγερται κενον αρα το κηρυγμα ημων κενη δε και η πιστις υμων
- 15 En zo worden wij ook bevonden valse getuigen Gods; want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, Dien Hij niet heeft opgewekt, zo namelijk doden niet opgewekt worden.
Yes, and we are seen to be false witnesses of God; because we gave witness of God that by his power Christ came again from the dead: which is not true if there is no coming back from the dead.
ευρισκομεθα δε και ψευδομαρτυρες του θεου οτι εμαρτυρησαμεν κατα του θεου οτι ηγειρεν τον χριστον ον ουκ ηγειρεν ειτερ αρα νεκροι ουκ εγειρονται
- 16 Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt.
For if it is not possible for the dead to come to life again, then Christ has not come to life again:
ει γαρ νεκροι ουκ εγειρονται ουδε χριστος εγηγερται
- 17 En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden.
And if that is so, your faith is of no effect; you are still in your sins.
ει δε χριστος ουκ εγηγερται ματαια η πιστις υμων επι εστε εν ταις αμαρτιας υμων
- 18 Zo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn.
And, in addition, the dead in Christ have gone to destruction.
αρα και οι κοιμηθεντες εν χριστω απωλοντο
- 19 Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen.
If in this life only we have hope in Christ, we are of all men most unhappy.
ει εν τη ζωη ταυτη ηλπικοτες εσμεν εν χριστω μονον ελεεινοτεροι παντων ανθρωπων εσμεν
- 20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.
But now Christ has truly come back from the dead, the first-fruits of those who are sleeping.
νυνι δε χριστος εγηγερται εκ νεκρων απαρχη των κεκοιμημενων εγενετο
- 21 Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens.
For as by man came death, so by man there is a coming back from the dead.
επειδη γαρ δι ανθρωπου ο θανατος και δι ανθρωπου αναστασις νεκρων
- 22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.
For as in Adam death comes to all, so in Christ will all come back to life.
ωσπερ γαρ εν τω αδαμ παντες αποθησκουσιν ουτως και εν τω χριστω παντες ζωοποιηθησονται

- 23 Maar een iegelijk in zijn orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in Zijn toekomst.
But every man in his right order: Christ the first-fruits; then those who are Christ's at his coming.
 εκαστος δε εν τω ιδιω ταγματι απαρχη χριστος επειτα οι χριστου εν τη παρουσια αυτου
- 24 Daarna zal het einde zijn, wanneer Hij het Koninkrijk aan God en den Vader zal overgegeven hebben; wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht.
Then comes the end, when he will give up the kingdom to God, even the Father; when he will have put an end to all rule and to all authority and power.
 ειτα το τελος οταν παραδω την βασιλειαν τω θεω και πατρι οταν καταργηση πασαν αρχην και πασαν εξουσιαν και δυναμιν
- 25 Want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder Zijn voeten zal gelegd hebben.
For his rule will go on till he has put all those who are against him under his feet.
 δει γαρ αυτον βασιλευειν αχρις ου αν θη παντας τους εχθρους υπο τους ποδας αυτου
- 26 De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood.
The last power to come to an end is death.
 εσχατος εχθρος καταργειται ο θανατος
- 27 Want Hij heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen. Doch wanneer Hij zegt, dat Hem alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, Die Hem alle dingen onderworpen heeft.
For, as it says, He has put all things under his feet. But when he says, All things are put under him, it is clear that it is not said about him who put all things under him.
 παντα γαρ υπεταξεν υπο τους ποδας αυτου οταν δε ειπη οτι παντα υποτακταται δηλον οτι εκτος του υποταξαντος αυτω τα παντα
- 28 En wanneer Hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf onderworpen worden Dien, Die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zijalles in allen.
And when all things have been put under him, then will the Son himself be under him who put all things under him, so that God may be all in all.
 οταν δε υποταγη αυτω τα παντα τοτε και αυτος ο υιος υποταγησεται τω υποταξαντι αυτω τα παντα ινα η ο θεος τα παντα εν πασι
- 29 Anders, wat zullen zij doen, die voor de doden gedoopt worden, indien de doden ganselijk niet opgewekt worden? Waarom worden zij voor de doden ook gedoopt?
Again, what will they do who are given baptism for the dead? if the dead do not come back at all, why are people given baptism for them?
 επει τι ποιησουσιν οι βαπτιζομενοι υπερ των νεκρων ει ολωσ νεκροι ουκ εγειρονται τι και βαπτιζονται υπερ των νεκρων
- 30 Waarom zijn ook wij alle ure in gevaar?
And why are we in danger every hour?
 τι και ημεις κινδυνευομεν πασαν ωραν
- 31 Ik sterf alle dagen, hetwelk ik betuig bij onzen roem, dien ik heb in Christus Jezus, onzen Heere.
Yes, truly, by your pride in me, my brothers in Christ Jesus our Lord, my life is one long death.
 καθ ημεραν αποθησκω νη την ημετεραν καυχησιν ην εχω εν χριστω ιησου τω κυριω ημων
- 32 Zo ik, naar den mens, tegen de beesten gevochten heb te Efeze, wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden? Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij.
If, after the way of men, I was fighting with beasts at Ephesus, what profit is it to me? If the dead do not come to life again, let us take our pleasure in feasting, for tomorrow we come to an end.
 ει κατα ανθρωπον εθηριομαχησα εν εφεσω τι μοι το οφελος ει νεκροι ουκ εγειρονται φαγωμεν και πιωμεν αυριον γαρ αποθησκομεν
- 33 Dwaalt niet, kwade samensprekingen verderven goede zeden.
Do not be tricked by false words: evil company does damage to good behaviour.
 μη πλανασθε φθειρουσιν ηθη χρησθ ομιλιαι κακαι
- 34 Waakt op rechtvaardigheid, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet. Ik zeg het u tot schaamte.
Be awake to righteousness and keep yourselves from sin; for some have no knowledge of God: I say this to put you to shame.
 εκνηψατε δικαιως και μη αμαρτανετε αγνωσιαν γαρ θεου τινες εχουσιν προς εντροπην υμιν λεγω
- 35 Maar, zal iemand zeggen: Hoe zullen de doden opgewekt worden, en met hoedanig een lichaam zullen zij komen?
But someone will say, How do the dead come back? and with what sort of body do they come?
 αλλ ερει τις πως εγειρονται οι νεκροι ποιω δε σωματι ερχονται

- 36 Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is;
Foolish man, it is necessary for the seed which you put into the earth to undergo death in order that it may come to life again:
 αφρον συ ο σπειρεις ου ζωοποιεται εαν μη αποθανη
- 37 En hetgeen gij zaait, daarvan zaait gij het lichaam niet, dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tarwe, of van enig der andere granen.
And when you put it into the earth, you do not put in the body which it will be, but only the seed, of grain or some other sort of plant;
 και ο σπειρεις ου το σωμα το γενησομενον σπειρεις αλλα γυμνον κοκκον ει τυχοι σιτου η τινος των λοιπων
- 38 Maar God geeft hetzelve een lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.
But God gives it a body, as it is pleasing to him, and to every seed its special body.
 ο δε θεος αυτω διδωσιν σωμα καθως ηθελησεν και εκαστω των σπερματων το ιδιον σωμα
- 39 Alle vlees is niet hetzelfde vlees; maar een ander is het vlees der mensen, en een ander is het vlees der beesten, en een ander der vissen, en een ander der vogelen.
All flesh is not the same flesh: but there is one flesh of men, another of beasts, another of birds, and another of fishes.
 ου πασα σαρξ η αυτη σαρξ αλλα αλλη μεν σαρξ ανθρωπων αλλη δε σαρξ κτηνων αλλη δε ιχθυων αλλη δε πτηνων
- 40 En er zijn hemelse lichamen, en er zijn aardse lichamen; maar een andere is de heerlijkheid der hemelse, en een andere der aardse.
And there are bodies of heaven and bodies of earth, but the glory of the one is different from that of the other.
 και σωματα επουρανια και σωματα επιγεια αλλ ετερα μεν η των επουρανιων δοξα ετερα δε η των επιγειων
- 41 Een andere is de heerlijkheid der zon, en een andere is de heerlijkheid der maan, en een andere is de heerlijkheid der sterren; want de ene ster verschilt in heerlijkheid van de andere ster.
There is one glory of the sun, and another glory of the moon, and another glory of the stars; for the glory of one star is different from that of another.
 αλλη δοξα ηλιου και αλλη δοξα σεληνης και αλλη δοξα αστερων αστηρ γαρ αστερος διαφερει εν δοξη
- 42 Alzo zal ook de opstanding der doden zijn. Het lichaam wordt gezaaid in verderfelijheid, het wordt opgewekt in onverderfelijheid;
So is it with the coming back from the dead. It is planted in death; it comes again in life:
 ουτως και η αναστασις των νεκρων σπειρεται εν φθορα εγειρεται εν αφθαρσια
- 43 Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht.
It is planted in shame; it comes again in glory: feeble when it is planted, it comes again in power:
 σπειρεται εν ατιμια εγειρεται εν δοξη σπειρεται εν ασθενεια εγειρεται εν δυναμει
- 44 Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. Er is een natuurlijk lichaam, en er is een geestelijk lichaam.
It is planted a natural body; it comes again as a body of the spirit. If there is a natural body, there is equally a body of the spirit.
 σπειρεται σωμα ψυχικον εγειρεται σωμα πνευματικον εστιν σωμα ψυχικον και εστιν σωμα πνευματικον
- 45 Alzo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakenden Geest.
And so it is said, The first man Adam was a living soul. The last Adam is a life-giving spirit.
 ουτως και γεγραπται εγενετο ο πρωτος ανθρωπος αδαμ εις ψυχην ζωσαν ο εσχατος αδαμ εις πνευμα ζωοποιουν
- 46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.
But that which is natural comes before that which is of the spirit.
 αλλ ου πρωτον το πνευματικον αλλα το ψυχικον επειτα το πνευματικον
- 47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.
The first man is from the earth, and of the earth: the second man is from heaven.
 ο πρωτος ανθρωπος εκ γης χοικος ο δευτερος ανθρωπος ο κυριος εξ ουρανου
- 48 Hoedanig de aardse is, zodanige zijn ook de aardsen; en hoedanig de hemelse is, zodanige zijn ook de hemelsen.
Those who are of the earth are like the man who was from the earth: and those who are of heaven are like the one from heaven.
 οιος ο χοικος τοιουτοι και οι χοικοι και οιος ο επουρανιος τοιουτοι και οι επουρανιοι
- 49 En gelijkerwijs wij het beeld des aardsen gedragen hebben, alzo zullen wij ook het beeld des hemelsen dragen.
And in the same way as we have taken on us the image of the man from the earth, so we will take on us the image of the one from heaven.
 και καθως εφορεσαμεν την εικονα του χοικου φορεσομεν και την εικονα του επουρανιου

- 50 Doch dit zeg ik, broeders, dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beerven kunnen, en de verderfelijke beeft de onverderfelijke niet.
Now I say this, my brothers, that it is not possible for flesh and blood to have a part in the kingdom of God; and death may not have a part in life.
τουτο δε φημι αδελφοι οτι σαρξ και αιμα βασιλειαν θεου κληρονομησαι ου δυνανται ουδε η φθορα την αφθαρσιαν κληρονομει
- 51 Ziet, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden;
See, I am giving you the revelation of a secret: we will not all come to the sleep of death, but we will all be changed.
ιδου μυστηριον υμιν λεγω παντες μεν ου κοιμηθησομεθα παντες δε αλλαγησομεθα
- 52 In een punt des tijds, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden.
In a second, in the shutting of an eye, at the sound of the last horn: for at that sound the dead will come again, free for ever from the power of death, and we will be changed.
εν ατομω εν ριπη οφθαλμου εν τη εσχατη σαλπγγι σαλπσει γαρ και οι νεκροι εγερθησονται αφθαρτοι και ημεις αλλαγησομεθα
- 53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijke aandoen, en dit sterfelijke moet onsterfelijke aandoen.
For this body which comes to destruction will be made free from the power of death, and the man who is under the power of death will put on eternal life.
δει γαρ το φθαρτον τουτο ενδυσσασθαι αφθαρσιαν και το θνητον τουτο ενδυσσασθαι αθανασιαν
- 54 En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijke aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijke aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, datgeschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.
But when this has taken place, then that which was said in the Writings will come true, Death is overcome by life.
οταν δε το φθαρτον τουτο ενδυσηται αφθαρσιαν και το θνητον τουτο ενδυσηται αθανασιαν τοτε γενησεται ο λογος ο γεγραμμενος κατεποθη ο θανατος εις νικος
- 55 Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?
O death, where is your power? O death, where are your pains?
που σου θανατε το κεντρον που σου αδη το νικος
- 56 De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet.
The pain of death is sin; and the power of sin is the law:
το δε κεντρον του θανατου η αμαρτια η δε δυναμις της αμαρτιας ο νομος
- 57 Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.
But praise be to God who gives us strength to overcome through our Lord Jesus Christ.
τω δε θεω χαρις τω διδοντι ημιν το νικος δια του κυριου ημων ιησου χριστου
- 58 Zo dan, mijn geliefde broeders! Zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere. 1 Korinthis 16
For this cause, my dear brothers, be strong in purpose and unmoved, ever giving yourselves to the work of the Lord, because you are certain that your work is not without effect in the Lord.
ωστε αδελφοι μου αγαπητοι εδραιοι γινεσθε αμετακινήτοι περισσευοντες εν τω εργω του κυριου παντοτε ειδοτες οτι ο κοπος υμων ουκ εστιν κενος εν κυριω
- 1 Aangaande nu de verzameling, die voor de heiligen geschiedt, gelijk als ik aan de Gemeenten in Galatie verordend heb, doet ook gij alzo.
Now about the giving of money for the saints, as I gave orders to the churches of Galatia, so do you.
περι δε της λογιας της εις τους αγιους ωσπερ διαταξα ταις εκκλησιαις της γαλατιας ουτως και υμεις ποιησατε
- 2 Op elken eersten dag der week, legde een iegelijk van u iets bij zichzelf weg, vergaderende een schat, naar dat hij welvaren verkregen heeft; opdat deverzamelingen alsdan niet eerst geschieden, wanneer ik gekomen zal zijn.
On the first day of the week, let every one of you put by him in store, in measure as he has done well in business, so that it may not be necessary to get money together when I come.
κατα μιαν σαββατων εκαστος υμων παρ εαυτω τιθετω θησαυριζων ο τι αν ευδοωται ινα μη οταν ελθω τοτε λογια γινωνται
- 3 En wanneer ik daar zal gekomen zijn, zal ik hen, die gij zult bekwaam achten door brieven, zenden, om uw gave naar Jeruzalem over te dragen.
And when I come, I will send the men of your selection with letters to take the money you have got together to Jerusalem.
οταν δε παραγενωμαι ους εαν δοκιμασητε δι επιστολων τουτους πεμψω απενεγκειν την χαριν υμων εις ιερουσαλημ
- 4 En indien het der moeite waardig mocht zijn, dat ik ook zelf reizen zou, zo zullen zij met mij reizen.
And if it is possible for me to go there, they will go with me.
εαν δε η αξιον του καμε πορευεσθαι συν εμοι πορευονται

- 5 Doch ik zal tot u komen, wanneer ik Macedonie zal doorgestaan zijn, (want ik zal door Macedonie gaan);
But I will come to you after I have gone through Macedonia, for that is my purpose;
ελευσομαι δε προς υμας οταν μακεδονιαν διελθω μακεδονιαν γαρ διερχομαι
- 6 En ik zal mogelijk bij u blijven, of ook overwinteren, opdat gij mij moogt geleiden, waar ik zal henenreizen.
But I may be with you for a time, or even for the winter, so that you may see me on my way, wherever I go.
προς υμας δε τυχον παραμενω η και παραχειμασω ινα υμεις με προπεμψητε ου εαν πορευομαι
- 7 Want ik wil u nu niet zien in het voorbijgaan, maar ik hoop enigen tijd bij u te blijven, indien het de Heere zal toelaten.
For it is not my desire to see you now, on my way; because it is my hope to be with you for some time, if that is the Lord's pleasure.
ου θελω γαρ υμας αρτι εν παροδο ιδειν ελπίζω δε χρονον τινα επιμειναι προς υμας εαν ο κυριος επιτρεπη
- 8 Maar ik zal te Efeze blijven tot den pinkster dag.
But I will be at Ephesus till Pentecost;
επιμεινω δε εν εφεσω εως της πεντηκοστης
- 9 Want mij is een grote en krachtige deur geopend, en er zijn vele tegenstanders.
For a great and important door there is open to me, and there are a number of people against me.
θυρα γαρ μοι ανεωγεν μεγαλη και ενεργης και αντικειμενοι πολλοι
- 10 Zo nu Timotheus komt, ziet, dat hij buiten vreeze bij u zij; want hij werkt het werk des Heeren, gelijk als ik.
Now if Timothy comes, see that he is with you without fear; because he is doing the Lord's work, even as I am:
εαν δε ελθη τιμοθεος βλεπετε ινα αφοβως γενηται προς υμας το γαρ εργον κυριου εργαζεται ως και εγω
- 11 Dat hem dan niemand verachte; maar geleidt hem in vrede, opdat hij tot mij kome; want ik verwacht hem met de broederen.
See then that he has the honour which is right. But send him on his way in peace, so that he may come to me: for I am looking for him with the brothers.
μη τις ουν αυτον εξουθενηση προπεμψατε δε αυτον εν ειρηνη ινα ελθη προς με εκδεχομαι γαρ αυτον μετα των αδελφων
- 12 En wat aangaat Apollos, den broeder, ik heb hem zeer gebeden, dat hij met de broederen tot u komen zou; maar het was ganselijk zijn wil niet, dat hij nu zoukomen; doch hij zal komen, wanneer het hem wel gelegen zal zijn.
But as for Apollos, the brother, I had a great desire for him to come to you with the brothers, but it was not his pleasure to come now; but he will come when he has a chance.
περι δε απολλω του αδελφου πολλα παρεκαλεσα αυτον ινα ελθη προς υμας μετα των αδελφων και παντως ουκ ην θελημα ινα νυν ελθη ελευσεται δε οταν ευκαιρηση
- 13 Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk.
Be on the watch, unmoved in the faith, and be strong like men.
γρηγορευτε στηκετε εν τη πιστει ανδριζεσθε κραταιουσθε
- 14 Dat al uw dingen in de liefde geschieden.
Let all you do be done in love.
παντα υμων εν αγαπη γινεσθω
- 15 En ik bid u, broeders, gij kent het huis van Stefanas, dat het is de eersteling van Achaje, en dat zij zichzelf den heiligen ten dienst hebben geschikt;
Now I make my request to you, my brothers, for you have knowledge that the house of Stephanas is the first-fruits of Achaia, and that they have made themselves the servants of the saints,
παρακαλω δε υμας αδελφοι οιδατε την οικιαν στεφανα οτι εστιν απαρχη της αχαιας και εις διακονιαν τοις αγιοις εταξαν εαυτους
- 16 Dat gij ook u aan de zodanigen onderwerpt, en aan een iegelijk, die medewerkt en arbeidt.
That you put yourselves under such, and under everyone who is helping the Lord's work.
ινα και υμεις υποτασσησθε τοις τοιουτοις και παντι τω συνεργουντι και κοπιωντι
- 17 En ik verblijde mij over de aankomst van Stefanas, en Fortunatus, en Achaikus, want dezen hebben vervuld hetgeen mij aan u ontbrak;
And I am glad of the coming of Stephanas and Fortunatus and Achaicus: for they have done what was needed to make your work complete.
χαρω δε επι τη παρουσια στεφανα και φουρτουνατου και αχαικου οτι το υμων υστερημα ουτοι ανεπληρωσαν

- 18 Want zij hebben mijn geest verkwikt, en ook den uwen. Erkent dan de zodanigen.
For they gave comfort to my spirit and to yours: for which cause give respect to such people.
ανεπαυσαν γαρ το εμον πνευμα και το υμων επιγινωσκετε ουν τους τοιουτους
- 19 U groeten de Gemeenten van Azie. U groeten zeer in den Heere Aquila en Priscilla, met de Gemeente, die te hunnen huize is.
The churches of Asia send their love to you. So do Aquila and Prisca, with the church which is in their house.
ασπαζονται υμας αι εκκλησιαι της ασιας ασπαζονται υμας εν κυριω πολλα ακυλας και πρισκιλλα συν τη κατ οικον αυτων εκκλησια
- 20 U groeten al de broeders. Groet elkander met een heiligen kus.
All the brothers send their love to you. Give one another a holy kiss.
ασπαζονται υμας οι αδελφοι παντες ασπασασθε αλληλους εν φιληματι αγιω
- 21 De groetenis met mijn hand van Paulus.
I, Paul, send you these words of love in my writing.
ο ασπασμος τη εμη χειρι παυλου
- 22 Indien iemand den Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking; Maran-atha!
If any man has not love for the Lord, let him be cursed. Maran atha (our Lord comes).
ει τις ου φιλει τον κυριον ιησουν χριστον ητω αναθεμα μαραν αθα
- 23 De genade van den Heere Jezus Christus zij met u.
The grace of our Lord Jesus Christ be with you.
η χαρις του κυριου ιησου χριστου μεθ υμων
- 1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, en Timotheus, de broeder, aan de Gemeente Gods, die te Korinthe is, met al de heiligen, die in geheel Achaïe zijn:
Paul, an Apostle of Jesus Christ by the purpose of God, and Timothy the brother, to the church of God which is in Corinth, with all the saints who are in all Achaia:
παυλος αποστολος ιησου χριστου δια θεληματος θεου και τιμοθεος ο αδελφος τη εκκλησια του θεου τη ουση εν κορινθω συν τοις αγιοις πασιν τοις ουσιν εν ολη τη αχαια
- 2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου
- 3 Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der barmhartigheden, en de God aller vertroosting;
Praise be to the God and Father of our Lord Jesus Christ, the Father of mercies and the God of all comfort;
ευλογητος ο θεος και πατηρ του κυριου ημων ιησου χριστου ο πατηρ των οικτιρων και θεος πασης παρακλησεως
- 4 Die ons vertroost in al onze verdrukking, opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen, die in allerlei verdrukking zijn, door de vertroosting, met welke wij zelven van God vertroost worden.
Who gives us comfort in all our troubles, so that we may be able to give comfort to others who are in trouble, through the comfort with which we ourselves are comforted by God.
ο παρακαλων ημας επι παση τη θλιψει ημων εις το δυνασθαι ημας παρακαλειν τους εν παση θλιψει δια της παρακλησεως ης παρακαλουμεθα αυτοι υπο του θεου
- 5 Want gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, alzo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig.
For as we undergo more of the pain which Christ underwent, so through Christ does our comfort become greater.
οτι καθως περισσευει τα παθηματα του χριστου εις ημας ουτως δια χριστου περισσευει και η παρακλησις ημων
- 6 Doch hetzij dat wij verdrukt worden, het is tot uw vertroosting en zaligheid, die gewrocht wordt in de lijdzaamheid van hetzelfde lijden, hetwelk wij ook lijden; hetzijdat wij vertroost worden, het is tot uw vertroosting en zaligheid;
But if we are troubled, it is for your comfort and salvation; or if we are comforted, it is for your comfort, which takes effect through your quiet undergoing of the same troubles which we undergo:
ειτε δε θλιβομεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας της ενεργουμενης εν υπομονη των αυτων παθηματων ων και ημεις πασχομεν ειτε παρακαλουμεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων
- 7 En onze hoop van u is vast, als die weten, dat, gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden, gij ook alzo gemeenschap hebt aan de vertroosting.
And our hope for you is certain; in the knowledge that as you take part in the troubles, so you will take part in the comfort.
ειδοτες οτι ωσπερ κοινωνοι εστε των παθηματων ουτως και της παρακλησεως

- 8 Want wij willen niet, broeders, dat gij onwetende zijt van onze verdrukking, die ons in Azie overkomen is, dat wij uitnemend zeer bezwaard zijn geweest boven onzemacht, also dat wij zeer in twijfel waren, ook van het leven.
For it is our desire that you may not be without knowledge of our trouble which came on us in Asia, that the weight of it was very great, more than our power, so that it seemed that we had no hope even of life:
ου γαρ θελομεν υμας αγνοειν αδελφοι υπερ της θλιψεως ημων της γενομενης ημιν εν τη ασια οτι καθ υπερβολην εβαρηθημεν υπερ δυναμιν οστε εξαπορηθηναι ημας και του ζην
- 9 Ja, wij hadden al zelve in onszelven het vonnis des doods, opdat wij niet op onszelven vertrouwen zouden, maar op God, Die de doden verwekt;
Yes, we ourselves have had the answer of death in ourselves, so that our hope might not be in ourselves, but in God who is able to give life to the dead:
αλλα αυτοι εν εαυτοις το αποκριμα του θανατου εσηκαμεν ινα μη πεποιθοτες ωμεν εφ εαυτοις αλλ επι τω θεω τω εγειροντι τους νεκρους
- 10 Die ons uit zo groten dood verlost heeft, en nog verlost; op Welken wij hopen, dat Hij ons ook nog verlossen zal.
Who gave us salvation from so great a death: on whom we have put our hope that he will still go on to give us salvation;
ος εκ τηλικουτου θανατου ερρυσατο ημας και ρυεται εις ον ηλπικαμεν οτι και επι ρυσεται
- 11 Alzo gijlieden ook medearbeitd voor ons door het gebed, opdat over de gave, door vele personen aan ons teweeggebracht ook voor ons dankzegging door velengedaan worde.
You at the same time helping together by your prayer for us; so that for what has been given to us through a number of persons, praise may go up to God for us from all of them.
συνυπουργουντων και υμων υπερ ημων τη δεησει ινα εκ πολλων προσωπων το εις ημας χαρισμα δια πολλων ευχαριστηθη υπερ ημων
- 12 Want onze roem is deze, namelijk de getuigenis van ons geweten, dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, niet in vleselijke wijsheid, maar in de genade Gods, in de wereld verkeerd hebben, en allermeest bij ulieden.
For our glory is in this, in the knowledge which we have that our way of life in the world, and most of all in relation to you, has been holy and true in the eyes of God; not in the wisdom of the flesh, but in the grace of God.
η γαρ καυχησις ημων αυτη εστιν το μαρτυριον της συνειδησεως ημων οτι εν απλοτητι και ειλικρινεια θεου ουκ εν σοφια σαρκικη αλλ εν χαριτι θεου ανεστραφημεν εν τω κοσμο περισσοτερος δε προς υμας
- 13 Want wij schrijven u geen andere dingen, dan die gij kent, of ook erkent; en ik hoop, dat gij ze ook tot het einde toe erkennen zult;
For in our letters we say no other things to you, but those which you are reading, and to which you give agreement, and, it is my hope, will go on doing so to the end:
ου γαρ αλλα γραφομεν υμιν αλλ η α αναγνωσκετε η και επιγνωσκετε ελπίζω δε οτι και εως τελους επιγνωσεσθε
- 14 Gelijkkerwijs gij ook ten dele ons erkend hebt, dat wij uw roem zijn, gelijk gij ook de onze zijt, in den dag van den Heere Jezus.
Even as you have been ready, in part, to say that we are your glory, in the same way that you are ours, in the day of the Lord Jesus.
καθως και επεγνωτε ημας απο μερους οτι καυχημα υμων εσμεν καθαπερ και υμεις ημων εν τη ημερα του κυριου ιησου
- 15 En op dit betrouwen wilde ik te voren tot u komen, opdat gij een tweede genade zoudt hebben;
And being certain of this, it was my purpose to come to you before, so that you might have a second grace;
και ταυτη τη πεποιθησει εβουλομην προς υμας ελθειν προτερον ινα δευτεραν χαριν εχητε
- 16 En door uw stad naar Macedonie gaan, en wederom van Macedonie tot u komen, en van ulieden naar Judea geleid worden.
And by way of Corinth to go into Macedonia, and from there to come back again to you, so that you might send me on my way to Judaea.
και δι υμων διελθειν εις μακεδονιαν και παλιν απο μακεδονιας ελθειν προς υμας και υφ υμων προπεμφθηναι εις την ιουδαιαν
- 17 Als ik dan dit voorgenomen heb, heb ik ook lichtvaardigheid gebruikt? Of neem ik het naar het vlees voor, hetgeen ik voorneem, opdat bij mij zou wezen, ja, ja, enneen, neen?
If then I had such a purpose, did I seem to be changing suddenly? or am I guided in my purposes by the flesh, saying, Yes, today, and, No, tomorrow?
τουτο ουν βουλευομενος μη τι αρα τη ελαφρια εχρησαμην η α βουλευομαι κατα σαρκα βουλευομαι ινα η παρ εμοι το ναι ναι και το ου ου
- 18 Doch God is getrouw, dat ons woord, hetwelk tot u is geschied, niet is geweest ja en neen.
As God is true, our word to you is not Yes and No.
πιστος δε ο θεος οτι ο λογος ημων ο προς υμας ουκ εγενετο ναι και ου
- 19 Want de Zoon van God, Jezus Christus, Die onder u door ons is gepredikt, namelijk door mij, en Silvanus, en Timotheus, was niet ja en neen, maar is geweest ja in Hem.
For the Son of God, Jesus Christ, whom we were preaching among you, even I and Silvanus and Timothy, was not Yes and No, but in him is Yes.
ο γαρ του θεου υιος ιησους χριστος ο εν υμιν δι ημων κηρυχθεις δι εμου και σιλουανου και τιμοθεου ουκ εγενετο ναι και ου αλλα ναι εν αυτω γεγονεν

- 20 Want zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons.
For he is the Yes to all the undertakings of God: and by him all the words of God are made certain and put into effect, to the glory of God through us.
οσαι γαρ επαγγελιαι θεου εν αυτω το ναι και εν αυτω το αμην τω θεω προς δοξαν δι ημων
- 21 Maar Die ons met u bevestigt in Christus, en Die ons gezalfd heeft, is God;
Now he who makes our faith strong together with you, in Christ, and has given us of his grace, is God;
ο δε βεβαιων ημας συν υμιν εις χριστον και χριστας ημας θεος
- 22 Die ons ook heeft verzegeld, en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven.
And it is he who has put his stamp on us, even the Spirit, as the sign in our hearts of the coming glory.
ο και σφραγισαμενος ημας και δους τον αρραβωνα του πνευματος εν ταις καρδιαις ημων
- 23 Doch ik aanroep God tot een Getuige over mijn ziel, dat ik, om u te sparen, nog te Korinthe niet ben gekomen.
But God is my witness that it was in pity for you that I did not come to Corinth at that time.
εγω δε μαρτυρα τον θεον επικαλουμαι επι την εμην ψυχην οτι φειδομενος υμων ουκετι ηλθον εις κορινθον
- 1 Maar ik heb dit bij mijzelf voorgenomen, dat ik niet wederom in droefheid tot u komen zou.
But it was my decision for myself, not to come again to you with sorrow.
εκρινα δε εμ αυτω τουτο το μη παλιν ελθειν εν λυπη προς υμας
- 2 Want indien ik ulieden bedroef, wie is het toch, die mij zal vrolijk maken, dan degene, die van mij bedroefd is geworden?
For if I give you sorrow, who then will make me glad, but he who is made sad by me?
ει γαρ εγω λυπω υμας και τις εστιν ο ευφραινων με ει μη ο λυπουμενος εξ εμου
- 3 En ditzelfde heb ik u geschreven, opdat ik, daar komende, niet zou droefheid hebben van degenen, van welke ik moest verblijd worden; vertrouwend van u allen, dat mijn blijdschap uw aller blijdschap is.
And I said this very thing in my letter, for fear that when I came I might have sorrow from those from whom it was right for me to have joy; being certain of this, that my joy is the joy of you all.
και εγραψα υμιν τουτο αυτο ινα μη ελθων λυπην εχω αφ ον εδει με χαρειν πεποιθως επι παντας υμας οτι η εμη χαρα παντων υμων εστιν
- 4 Want ik heb ulieden uit vele verdrukking en benauwdheid des harten, met vele tranen geschreven, niet opdat gij zoudt bedroefd worden, maar opdat gij de liefdezoudt verstaan, die ik overvloediglijk tot u heb.
For out of much trouble and pain of heart and much weeping I sent my letter to you; not to give you sorrow, but so that you might see how great is the love which I have to you.
εκ γαρ πολλης θλιψεως και συνοχης καρδιας εγραψα υμιν δια πολλων δακρυων ουχ ινα λυπηθητε αλλα την αγαπην ινα γνωτε ην εχω περισσοτερος εις υμας
- 5 Doch indien iemand bedroefd heeft, die heeft niet mij bedroefd, maar ten dele (opdat ik hem niet bezware) ulieden allen.
But if anyone has been a cause of sorrow, he has been so, not to me only, but in some measure to all of you (I say this that I may not be over-hard on you).
ει δε τις λελυπηκεν ουκ εμε λελυπηκεν αλλ απο μερους ινα μη επιβαρω παντας υμας
- 6 Den zodanige is deze bestraffing genoeg, die van velen geschied is.
Let it be enough for such a man to have undergone the punishment which the church put on him;
ικανον τω τοιουτω η επιτιμια αυτη η υπο των πλειονων
- 7 Alzo dat gij daarentegen hem liever moet vergeven en vertroosten, opdat de zodanige door al te overvloedige droefheid niet enigszins worde verslonden.
So that now, on the other hand, it is right for him to have forgiveness and comfort from you, for fear that his sorrow may be over-great.
ωστε τουναντιον μαλλον υμας χαρισασθαι και παρακαλεσαι μηπως τη περισσοτερα λυπη καταποθη ο τοιουτος
- 8 Daarom bid ik u, dat gij de liefde aan hem bevestigt.
For which cause my desire is that you will make your love to him clear by your acts.
διο παρακαλω υμας κυρωσαι εις αυτον αγαπην
- 9 Want daartoe heb ik ook geschreven, opdat ik uw beproeving mocht verstaan, of gij in alles gehoorzaam zijt.
And for the same reason I sent you a letter so that I might be certain of your desire to do my orders in all things.
εις τουτο γαρ και εγραψα ινα γνω την δοκιμην υμων ει εις παντα υπηκοοι εστε

- 10 Dien gij nu iets vergeeft, dien vergeef ik ook; want zo ik ook iets vergeven heb, dien ik vergeven heb, heb ik het vergeven om uwentwil, voor het aangezicht van Christus, opdat de satan over ons geen voordeel krijgje;
But if you give forgiveness to anyone, I do the same: for if I have given forgiveness for anything, I have done it because of you, in the person of Christ;
ω δε τι χαριζεσθε και εγω και γαρ εγω ει τι κεχαρισμα ω κεχαρισμα δι υμας εν προσωπω χριστου
- 11 Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend.
So that Satan may not get the better of us: for we are not without knowledge of his designs.
ινα μη πλεονεκτηθωμεν υπο του σατανα ου γαρ αυτου τα νοηματα αγνοουμεν
- 12 Voorts, als ik te Troas kwam, om het Evangelie van Christus te prediken, en als mij een deur geopend was in den Heere, zo heb ik geen rust gehad voor mijn geest, omdat ik Titus, mijn broeder, niet vond;
Now when I came to Troas for the good news of Christ, and there was an open door for me in the Lord,
ελθων δε εις την τρωαδα εις το ευαγγελιον του χριστου και θυρας μοι ανεωγμενης εν κυριω
- 13 Maar, afscheid van hen genomen hebbende, vertrok ik naar Macedonie.
I had no rest in my spirit because Titus my brother was not there: so I went away from them, and came into Macedonia.
ουκ εσηκα ανεσιν το πνευματι μου το μη ευρειν με τιτον τον αδελφον μου αλλα αποταξαμενος αυτοις εξηλθον εις μακεδονιαν
- 14 En Gode zij dank, Die ons allen tijd doet triomferen in Christus, en den reuk Zijner kennis door ons openbaar maakt in alle plaatsen.
But praise be to God who makes us strong to overcome in Christ, and makes clear through us in every place the value of the knowledge of him.
τω δε θεω χαρις το παντοτε θριαμβευοντι ημας εν τω χριστω και την οσμη της γνωσεως αυτου φανεροντι δι ημων εν παντι τοπω
- 15 Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus, in degenen, die zalig worden, en in degenen, die verloren gaan;
For we are a sweet perfume of Christ to God in those who are getting salvation and in those who are going to destruction;
οτι χριστου ευωδια εσμεν τω θεω εν τοις σωζομενοις και εν τοις απολλυμενοις
- 16 Dezen wel een reuk des doods ten dode; maar genen een reuk des levens ten leven. En wie is tot deze dingen bekwaam?
To the one it is a perfume of death to death; to the other a perfume of life to life. And who is enough for such things?
οις μεν οσμη θανατου εις θανατον οις δε οσμη ζωης εις ζωνη και προς ταυτα τις ικανος
- 17 Want wij dragen niet, gelijk velen, het Woord Gods te koop, maar als uit oprechtheid, maar als uit God, in de tegenwoordigheid Gods, spreken wij het in Christus. 2 Korinthe
For we are not like the great number who make use of the word of God for profit: but our words are true, as from God, being said as before God in Christ.
ου γαρ εσμεν ως οι πολλοι καπηλευοντες τον λογον του θεου αλλ ως εξ ειλικρινειας αλλ ως εκ θεου κατενωπιον του θεου εν χριστω λαλουμεν
- 1 Beginnen wij onszelven wederom u aan te prijzen? Of behoeven wij ook, gelijk sommigen, brieven van voorschrijving aan u, of brieven van voorschrijving van u?
Do we seem to be again attempting to put ourselves in the right? or have we need, as some have, of letters of approval to you or from you?
αρχομεθα παλιν εαυτους συνιστανειν ει μη χρηζομεν ως τινες συστατικων επιστολων προς υμας η εξ υμων συστατικων
- 2 Gijlieden zijt onze brief, geschreven in onze harten, bekend en gelezen van alle mensen;
You yourselves are our letter, whose writing is in our heart, open for every man's reading and knowledge;
η επιστολη ημων υμεις εστε εγγεγραμμενη εν ταις καρδιας ημων γνωσκομενη και αναγνωσκομενη υπο παντων ανθρωπων
- 3 Als die openbaar zijt geworden, dat gij een brief van Christus zijt, en door onzen dienst bereid, die geschreven is niet met inkt, maar door den Geest des levenden Gods, niet in stenen tafelen, maar in vlezen tafelen des harten.
For you are clearly a letter of Christ, the fruit of our work, recorded not with ink, but with the Spirit of the living God; not in stone, but in hearts of flesh.
φανερουμενοι οτι εστε επιστολη χριστου διακονηθεισα υφ ημων εγγεγραμμενη ου μελανι αλλα πνευματι θεου ζωντος ουκ εν πλαξιν λιθιναις αλλ εν πλαξιν καρδιας σαρκιναις
- 4 En zodanig een vertrouwen hebben wij door Christus bij God.
And this is the certain faith which we have in God through Christ:
πεποιθησιν δε τω αυτην εχομεν δια του χριστου προς τον θεον
- 5 Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God;
Not as if we were able by ourselves to do anything for which we might take the credit; but our power comes from God;
ουχ οτι ικανοι εσμεν αφ εαυτων λογισασθαι τι ως εξ εαυτων αλλ η ικανοτης ημων εκ του θεου

- 6 Die ons ook bekwaam gemaakt heeft, om te zijn dienaars des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maaktlevend.
Who has made us able to be servants of a new agreement; not of the letter, but of the Spirit: for the letter gives death, but the Spirit gives life.
 ος και ικανωσεν ημας διακονους καινης διαθηκης ου γραμματος αλλα πνευματος το γαρ γραμμα αποκτεινει το δε πνευμα ζωοποιει
- 7 En indien de bediening des doods in letteren bestaande, en in stenen ingedrukt, in heerlijkheid is geweest, alzo dat de kinderen Israels het aangezicht van Mozes nietkonden sterk aanzien, om de heerlijkheid zijns aangezichts, die te niet gedaan zou worden,
For if the operation of the law, giving death, recorded in letters on stone, came with glory, so that the eyes of the children of Israel had to be turned away from the face of Moses because of its glory, a glory which was only for a time:
 ει δε η διακονια του θανατου εν γραμμασιν εντετυπωμενη εν λιθοις εγενηθη εν δοξη ωστε μη δυνασθαι ατενισαι τους υιους ισραηλ εις το προσωπον μωσεως δια την δοξαν του προσωπου αυτου την κ αταργουμενην
- 8 Hoe zal niet veel meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn?
Will not the operation of the Spirit have a much greater glory?
 πως ουχι μαλλον η διακονια του πνευματος εσται εν δοξη
- 9 Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid.
For if the operation of the law, producing punishment, had its glory, how much greater will be the operation of the Spirit causing righteousness?
 ει γαρ η διακονια της κατακρισεως δοξα πολλω μαλλον περισσευει η διακονια της δικαιοσυνης εν δοξη
- 10 Want ook het verheerlijkte is zelfs niet verheerlijkt in dezen dele, ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid.
For the glory of the first no longer seems to be glory, because of the greater glory of that which comes after.
 και γαρ ουδε δεδοξασται το δεδοξασμενον εν τούτω τω μερει ενεκεν της υπερβαλλουσης δοξης
- 11 Want indien hetgeen te niet gedaan wordt, in heerlijkheid was, veel meer is hetgeen blijft, in heerlijkheid.
For if the order which was for a time had its glory, much more will the eternal order have its glory.
 ει γαρ το καταργουμενον δια δοξης πολλω μαλλον το μενον εν δοξη
- 12 Dewijl wij dan zodanige hoop hebben, zo gebruiken wij vele vrijmoedigheid in het spreken;
Having then such a hope, we keep nothing back,
 εχοντες ουν τοιαυτην ελπιδα πολλη παρησια χρωμεθα
- 13 En doen niet gelijkerwijs Mozes, die een deksel op zijn aangezicht legde, opdat de kinderen Israels niet zouden sterk zien op het einde van hetgeen te niet gedaan wordt.
And are not like Moses, who put a veil on his face, so that the children of Israel might not see clearly to the end of the present order of things:
 και ου καθαπερ μωσης ετιθει καλυμμα επι το προσωπον εαυτου προς το μη ατενισαι τους υιους ισραηλ εις το τελος του καταργουμενου
- 14 Maar hun zinnen zijn verhard geworden; want tot op den dag van heden blijft hetzelfde deksel in het lezen des Ouden Testaments, zonder ontdekt te worden, hetwelk door Christus te niet gedaan wordt.
But their minds were made hard: for to this very day at the reading of the old agreement the same veil is still unlifted; though it is taken away in Christ.
 αλλ επωρωθη τα νοηματα αυτων αχρι γαρ της σημερον το αυτο καλυμμα επι τη αναγωσει της παλαιας διαθηκης μενει μη ανακαλυπτομενον ο τι εν χριστω καταργειται
- 15 Maar tot den huidigen dag toe, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart.
But to this day, at the reading of the law of Moses, a veil is over their heart.
 αλλ εως σημερον ηνικα αναγιωσκειται μωσης καλυμμα επι την καρδιαν αυτων κειται
- 16 Doch zo wanneer het tot den Heere zal bekeerd zijn, zo wordt het deksel weggenomen.
But when it is turned to the Lord, the veil will be taken away.
 ηνικα δ αν επιστρεψη προς κυριον περιαιρειται το καλυμμα
- 17 De Heere nu is de Geest; en waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid.
Now the Lord is the Spirit: and where the Spirit of the Lord is, there the heart is free.
 ο δε κυριος το πνευμα εστιν ου δε το πνευμα κυριου εκει ελευθερια

- 18 En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.
But we all, with unveiled face giving back as in a glass the glory of the Lord, are changed into the same image from glory to glory, even as from the Lord who is the Spirit.
 ημεις δε παντες ανακεκαλυμμενο προσωπω την δοξαν κυριου κατοπτριζομενοι την αυτην εικονα μεταμορφουμεθα απο δοξης εις δοξαν καθαπερ απο κυριου πνευματος
- 1 Daarom dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartigheid, die ons geschied is, zo vertragen wij niet;
For this reason, because we have been made servants of this new order, through the mercy given to us, we are strong:
 δια τουτου εχοντες την διακονιαν ταυτην καθως ηλεθημεν ουκ εκκακουμεν
- 2 Maar wij hebben verworpen de bedekselen der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het Woord Gods vervalsende, maar door openbaring der waarheidonzelven aangenaam makende bij alle gewetens der mensen, in de tegenwoordigheid Gods.
And we have given up the secret things of shame, not walking in false ways, and not making use of the word of God with deceit; but by the revelation of what is true, as before God, we have the approval of every man's sense of right and wrong.
 αλλ απειπαμεθα τα κρυπτα της αισχυνης μη περιπατουντες εν πανουργια μηδε δολουντες τον λογον του θεου αλλα τη φανερωσει της αληθειας συνιστωντες εαυτους προς πασαν συνειδησιν ανθρωπων ενωπιον του θεου
- 3 Doch indien ook ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen, die verloren gaan;
But if our good news is veiled, it is veiled from those who are on the way to destruction:
 ει δε και εστιν κεκαλυμμενον το ευαγγελιον ημων εν τοις απολλυμενοις εστιν κεκαλυμμενον
- 4 In dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is.
Because the god of this world has made blind the minds of those who have not faith, so that the light of the good news of the glory of Christ, who is the image of God, might not be shining on them.
 εν οις ο θεος του αιωνος τουτου ετυφλωσεν τα νοηματα των απιστων εις το μη αυγασαι αυτοις τον φωτισμον του ευαγγελιου της δοξης του χριστου ος εστιν εικων του θεου
- 5 Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus, den Heere; en onszelven, dat wij uw dienaars zijn om Jezus' wil.
For our preaching is not about ourselves, but about Christ Jesus as Lord, and ourselves as your servants through Jesus.
 ου γαρ εαυτους κηρυσσομεν αλλα χριστον ιησουν κυριον εαυτους δε δουλους υμων δια ιησουν
- 6 Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.
Seeing that it is God who said, Let light be shining out of the dark, who has put in our hearts the light of the knowledge of the glory of God in the face of Jesus Christ.
 οτι ο θεος ο ειπων εκ σκοτους φως λαμψαι ος ελαμψεν εν ταις καρδιαις ημων προς φωτισμον της γνωσεως της δοξης του θεου εν προσωπω ιησου χριστου
- 7 Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons;
But we have this wealth in vessels of earth, so that it may be seen that the power comes not from us but from God;
 εχομεν δε τον θησαυρον τουτον εν οστρακινοις σκευεσιν ινα η υπερβολη της δυναμεως η του θεου και μη εξ ημων
- 8 Als die in alles verdrukt worden, doch niet benauwd; twijfelmoedig, doch niet mismoedig;
Troubles are round us on every side, but we are not shut in; things are hard for us, but we see a way out of them;
 εν παντι θλιβομενοι αλλ ου στενοχωρουμενοι απορουμενοι αλλ ουκ εξαπορουμενοι
- 9 Vervolgd, doch niet daarin verlaten; nedergeworpen, doch niet verdorven;
We are cruelly attacked, but not without hope; we are made low, but we are not without help;
 διοκομενοι αλλ ουκ εγκαταλειπομενοι καταβαλλομενοι αλλ ουκ απολλυμενοι
- 10 Altijd de doding van den Heere Jezus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam zou geopenbaard worden.
In our bodies there is ever the mark of the death of Jesus, so that the life of Jesus may be seen in our bodies.
 παντοτε την νεκρωσιν του κυριου ιησου εν τω σωματι περιφέροντες ινα και η ζωη του ιησου εν τω σωματι ημων φανερωθη
- 11 Want wij, die leven, worden altijd in den dood overgegeven om Jezus' wil; opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees zou geopenbaard worden.
For, while living, we are still being given up to death because of Jesus, so that the life of Jesus may be seen in our flesh, though it is under the power of death.
 αι γαρ ημεις οι ζωντες εις θανατον παραδιδομεθα δια ιησουν ινα και η ζωη του ιησου φανερωθη εν τη θνητη σαρκι ημων

- 12 Zo dan, de dood werkt wel in ons, maar het leven in ulieden.
So then, death is working in us, but life in you.
ωστε ο μεν θανατος εν ημιν ενεργειται η δε ζωη εν υμιν
- 13 Dewijl wij nu denzelfden Geest des geloofs hebben, gelijk er geschreven is: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken; zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook;
But having the same spirit of faith, as it is said in the Writings, The words of my mouth came from the faith in my heart; in the same way, our words are the outcome of our faith;
εχοντες δε το αυτο πνευμα της πιστεως κατα το γεγραμμενον επιστευσα διο ελαλησα και ημεις πιστευομεν διο και λαλουμεν
- 14 Wetende, dat Hij, Die den Heere Jezus opgewekt heeft, ook ons door Jezus zal opwekken, en met ulieden daar zal stellen.
Because we are certain that he who made the Lord Jesus come back from the dead, will do the same for us, and will give us a place in his glory with you.
ειδοτες οτι ο εγειρας τον κυριον ιησουν και ημας δια ιησου εγειρει και παραστησει συν υμιν
- 15 Want al deze dingen zijn om uwentwil, opdat de vermenigvuldigde genade, door de dankzegging van velen, overvloedig worde ter heerlijkheid Gods.
For we go through all things on account of you, because the greater the number to whom the grace is given, the greater is the praise to the glory of God.
τα γαρ παντα δι υμας ινα η χαρις πλεονασα δια των πλειωνων την ευχαριστιαν περισσευση εις την δοξαν του θεου
- 16 Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag.
For which cause we do not give way to weariness; but though our outer man is getting feebler, our inner man is made new day by day.
διο ουκ εκκακουμεν αλλ ει και ο εξω ημων ανθρωπος διαφθειρεται αλλ ο εσωθεν ανακαινεται ημερα και ημερα
- 17 Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid;
For our present trouble, which is only for a short time, is working out for us a much greater weight of glory;
το γαρ παραυτικα ελαφρον της θλιψεως ημων καθ υπερβολην εις υπερβολην αιωνιον βαρος δοξης κατεργαζεται ημιν
- 18 Dewijl wij niet aanmerken de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet; want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijneeuwig.
While our minds are not on the things which are seen, but on the things which are not seen: for the things which are seen are for a time; but the things which are not seen are eternal.
μη σκοπουντων ημων τα βλεπομενα αλλα τα μη βλεπομενα τα γαρ βλεπομενα προσκαιρα τα δε μη βλεπομενα αιωνια
- 1 Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in dehemelen.
For we are conscious that if this our tent of flesh is taken down, we have a building from God, a house not made with hands, eternal, in heaven.
οιδαμεν γαρ οτι εαν η επιγειος ημων οικια του σκηνου καταλυθη οικοδομην εκ θεου εχομεν οικιαν αχειροποιητον αιωνιον εν τοις ουρανοις
- 2 Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden.
For in this we are crying in weariness, greatly desiring to be clothed with our house from heaven:
και γαρ εν τούτω στεναζομεν το οικητηριον ημων το εξ ουρανου επενδυσασθαι επιποθουντες
- 3 Zo wij ook bekleed en niet naakt zullen gevonden worden.
So that our spirits may not be unclothed.
ειγε και ενδυσασμενοι ου γυμνοι ευρεθησομεθα
- 4 Want ook wij, die in dezen tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde; nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het levenverslonden worde.
For truly, we who are in this tent do give out cries of weariness, for the weight of care which is on us; not because we are desiring to be free from the body, but so that we may have our new body, and death may be overcome by life.
και γαρ οι οντες εν τω σκηνει στεναζομεν βαρουμενοι επειδη ου θελομεν εκδυσασθαι αλλ επενδυσασθαι ινα καταποθη το θνητον υπο της ζωης
- 5 Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God, Die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft.
Now he who has made us for this very thing is God, who has given us the Spirit as a witness of what is to come.
ο δε κατεργασαμενος ημας εις αυτο τουτο θεος ο και δους ημιν τον αρραβωνα του πνευματος
- 6 Wij hebben dan altijd goeden moed, en weten, dat wij, inwonende in het lichaam, uitwonen van den Heere;
So, then, we are ever without fear, and though conscious that while we are in the body we are away from the Lord,
θαρρουντες ουν παντοτε και ειδοτες οτι ενδημουντες εν τω σωματι εκδημουμεν απο του κυριου

- 7 (Want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen.)
(For we are walking by faith, not by seeing.)
δια πιστεως γαρ περιπατουμεν ου δια ειδους
- 8 Maar wij hebben goeden moed, en hebben meer behagen om uit het lichaam uit te wonen, en bij den Heere in te wonen.
We are without fear, desiring to be free from the body, and to be with the Lord.
θαρrouμεν δε και ευδοκουμεν μαλλον εκδημησαι εκ του σωματος και ενδημησαι προς τον κυριον
- 9 Daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om Hem welbehagelijk te zijn.
For this reason we make it our purpose, in the body or away from it, to be well-pleasing to him.
διο και φιλοτιμουμεθα ειτε ενδημουντες ειτε εκδημουντες ευαρεστοι αυτω ειναι
- 10 Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hijgedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.
For we all have to come before Christ to be judged; so that every one of us may get his reward for the things done in the body, good or bad.
τους γαρ παντας ημας φανερωθηναι δει εμπροσθεν του βηματος του χριστου ινα κομισηται εκαστος τα δια του σωματος προς α επραξεν ειτε αγαθον ειτε κακον
- 11 Wij dan, wetende den schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof, en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uw gewetens geopenbaard te zijn.
Having in mind, then, the fear of the Lord, we put these things before men, but God sees our hearts; and it is my hope that we may seem right in your eyes.
ειδοτες ουν τον φοβον του κυριου ανθρωπους πειθομεν θεω δε πεφανερωμεθα ελπιζω δε και εν ταις συνειδησεσιν υμων πεφανερωσθαι
- 12 Want wij prijzen onszelven u niet wederom aan, maar wij geven u oorzaak van roem over ons, opdat gij stof zoudt hebben tegen degenen, die in het aangezichtroemen en niet in het hart.
We are not again requesting your approval, but we are giving you the chance of taking pride in us, so that you may be able to give an answer to those whose glory is in seeming, and not in the heart.
ου γαρ παλιν εαυτους συνιστανομεν υμιν αλλα αφορμην διδοντες υμιν καυχηματος υπερ ημων ινα εχητε προς τους εν προσωπω καυχωμενους και ου καρδια
- 13 Want hetzij dat wij uitzinnig zijn, wij zijn het Gode; hetzij dat wij gematigd van zinnen zijn, wij zijn het ulieden.
For if we are foolish, it is to God; or if we are serious, it is for you.
ειτε γαρ εξεστημεν θεω ειτε σωφρονουμεν υμιν
- 14 Want de liefde van Christus dringt ons;
For it is the love of Christ which is moving us; because we are of the opinion that if one was put to death for all, then all have undergone death;
η γαρ αγαπη του χριστου συνεχει ημας κριναντας τουτο οτι ει εις υπερ παντων απεθανεν αρα οι παντες απεθανον
- 15 Als die dit oordelen, dat, indien Een voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen, die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is.
And that he underwent death for all, so that the living might no longer be living to themselves, but to him who underwent death for them and came back from the dead.
και υπερ παντων απεθανεν ινα οι ζωντες μηκει εαυτοις ζωσιν αλλα τω υπερ αυτων αποθανοντι και εγερθεντι
- 16 Zo dan, wij kennen van nu aan niemand naar het vlees; en indien wij ook Christus naar het vlees gekend hebben, nochtans kennen wij Hem nu niet meer naar het vlees.
For this reason, from this time forward we have knowledge of no man after the flesh: even if we have had knowledge of Christ after the flesh, we have no longer any such knowledge.
ωστε ημεις απο του νυν ουδενα οιδαμεν κατα σαρκα ει δε και εγνωκαμεν κατα σαρκα χριστον αλλα νυν ουκειτι γνωσκομεν
- 17 Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.
So if any man is in Christ, he is in a new world: the old things have come to an end; they have truly become new.
ωστε ει τις εν χριστω καινη κτισις τα αρχαια παρηλθεν ιδου γεγονεν καινα τα παντα
- 18 En al deze dingen zijn uit God, Die ons met Zichzelf verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening der verzoening gegeven heeft.
But all things are of God, who has made us at peace with himself through Christ, and has given to us the work of making peace;
τα δε παντα εκ του θεου του καταλλαξαντος ημας εαυτω δια ιησου χριστου και δοντος ημιν την διακονιαν της καταλλαγης
- 19 Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende; en heeft het woord der verzoening in ons gelegd.
That is, that God was in Christ making peace between the world and himself, not putting their sins to their account, and having given to us the preaching of this news of peace.
ως οτι θεος ην εν χριστω κοσμον καταλασσωσιν εαυτω μη λογιζομενος αυτοις τα παραπτωματα αυτων και θεμενος εν ημιν τον λογον της καταλλαγης

- 20 Zo zijn wij dan gezanten van Christus wege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christus wege: laat u met God verzoenen.
So we are the representatives of Christ, as if God was making a request to you through us: we make our request to you, in the name of Christ, be at peace with God.
υπερ χριστου ουν πρεσβευομεν ως του θεου παρακαλουντος δι ημων δεομεθα υπερ χριστου καταλλαγητε τω θεω
- 21 Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.
For him who had no knowledge of sin God made to be sin for us; so that we might become the righteousness of God in him.
τον γαρ μη γνοντα αμαρτιαν υπερ ημων αμαρτιαν ποιησεν ινα ημεις γινωμεθα δικαιοσυνη θεου εν αυτω
- 1 En wij, als medearbeidende, bidden u ook, dat gij de genade Gods niet tevergeefs moogt ontvangen hebben.
We then, working together with God, make our request to you not to take the grace of God to no purpose.
συνεργουντες δε και παρακαλουμεν μη εις κενον την χαριν του θεου δεξασθαι υμας
- 2 Want Hij zegt: In den aangenamen tijd heb Ik u verhoord, en in den dag der zaligheid heb Ik u geholpen. Ziet, nu is het de welaangename tijd, ziet, nu is het de dagder zaligheid!
(For he says, I have given ear to you at a good time, and I have been your helper in a day of salvation: see, now is the good time; now is the day of salvation):
λεγει γαρ καιρω δεκτω επηκουσα σου και εν ημερα σωτηριας εβοηθησα σοι ιδου νυν καιρος ευπροσδεκτος ιδου νυν ημερα σωτηριας
- 3 Wij geven geen aanstoot in enig ding, opdat de bediening niet gelasterd worde.
Giving no cause for trouble in anything, so that no one may be able to say anything against our work;
μηδεμιαν εν μηδενι διδοντες προσκοπην ινα μη μωμηθη η διακονια
- 4 Maar wij, als dienaars van God, maken onszelven in alles aangenaam, in vele verdraagzaamheid, in verdrukkingen, in noden, in benauwdheden,
But in everything making it clear that we are the servants of God, in quiet strength, in troubles, in need, in sorrow,
αλλ εν παντι συνιστωντες εαυτους ως θεου διακονοι εν υπομονη πολλη εν θλιψεσιν εν αναγκαις εν στενοχωριας
- 5 In slagen, in gevangenissen, in beroerten, in arbeid, in waken, in vasten,
In blows, in prisons, in attacks, in hard work, in watchings, in going without food;
εν πληγαις εν φυλακαις εν ακαταστασαις εν κοποις εν αγρυπνιαις εν νηστειαις
- 6 In reinheid, in kennis, in lankmoedigheid, in goedertierenheid, in den Heiligen Geest, in ongeveinsde liefde,
In a clean heart, in knowledge, in long waiting, in being kind, in the Holy Spirit, in true love,
εν αγνοτητι εν γνωσει εν μακροθυμια εν χρηστοτητι εν πνευματι αγιω εν αγαπη ανυποκριτω
- 7 In het woord der waarheid, in de kracht van God, door de wapenen der gerechtigheid aan de rechter en aan de linker zijde;
In the true word, in the power of God; with the arms of righteousness on the right hand and on the left,
εν λογω αληθειας εν δυναμει θεου δια των οπλων της δικαιοσυνης των δεξιων και αριστερων
- 8 Door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht; als verleiders, en nochtans waarachtigen;
By glory and by shame, by an evil name and a good name; as untrue, and still true;
δια δοξης και ατιμιας δια δυσφημιας και ευφημιας ως πλανοι και αληθεις
- 9 Als onbekenden, en nochtans bekend; als stervenden, en ziet, wij leven; als getuchtigd, en niet gedood;
Unnoted, but still kept fully in mind; as near to death, but still living; as undergoing punishment, but not put to death;
ως αγνοουμενοι και επιγνωσκομενοι ως αποθνησκοντες και ιδου ζωμεν ως παιδευομενοι και μη θανατουμενοι
- 10 Als droevig zijnde, doch altijd blijde; als arm, doch velen rijk makende; als niets hebbende, en nochtans alles bezittende.
As full of sorrow, but ever glad; as poor, but giving wealth to others; as having nothing, but still having all things.
ως λυπουμενοι αι δε χαιροντες ως πτωχοι πολλους δε πλουτιζοντες ως μηδεν εχοντες και παντα κατεχοντες
- 11 Onze mond is opengedaan tegen u, o Korinthiers, ons hart is uitgebreid.
Our mouth is open to you, O Corinthians, our heart is wide.
το στομα ημων ανεωγεν προς υμας κορινθιοι η καρδια ημων πεπλατυνται
- 12 Gij zijt niet nauw in ons, maar gij zijt nauw in uw ingewanden.
It is not our feelings to you which are narrow, but yours to us.
ου στενοχωρεισθε εν ημιν στενοχωρεισθε δε εν τοις σπλαγχνοις υμων

- 13 Nu, om dezelfde vergelding te doen,, ik spreek als tot mijn kinderen) zo wordt gij ook uitgebreid.
Now to give me back payment of the same sort (I am talking as to my children), let your hearts be wide open to me.
την δε αυτην αντιμισθιαν ως τεκνοις λεγω πλατυνθητε και υμεις
- 14 Trekt niet een ander juk aan met de ongelovigen; want wat mededeel heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid, en wat gemeenschap heeft het licht met deduisternis?
Do not keep company with those who have not faith: for what is there in common between righteousness and evil, or between light and dark?
μη γινεσθε ετεροζυγουντες απιστοις τις γαρ μετοχη δικαιοσυνη και ανομια τις δε κοινωνια φωτι προς σκοτος
- 15 En wat samenstemming heeft Christus met Belial, of wat deel heeft de gelovige met den ongelovige?
And what agreement is there between Christ and the Evil One? or what part has one who has faith with one who has not?
τις δε συμφωνησις χριστω προς βελιαρ η τις μερις πιστω μετα απιστου
- 16 Of wat samenvoeging heeft de tempel Gods met de afgoden? Want gij zijt de tempel des levenden Gods; gelijkerwijs God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen, en Ikzal onder hen wandelen; en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een volk zijn.
And what agreement has the house of God with images? for we are a house of the living God; even as God has said, I will be living among them, and walking with them; and I will be their God, and they will be my people.
τις δε συγκαταθεσις ναω θεου μετα ειδωλων υμεις γαρ ναος θεου εστε ζωντος καθως ειπεν ο θεος οτι ενοικησω εν αυτοις και εμπεριπατησω και εσομαι αυτων θεος και αυτοι εσονται μοι λαος
- 17 Daarom gaat uit het midden van hen, en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen.
For which cause, Come out from among them, and be separate, says the Lord, and let no unclean thing come near you; and I will take you for myself,
διο εξελθετε εκ μεσου αυτων και αφορισθητε λεγει κυριος και ακαθαρτου μη απτεσθε καγω εισδεξομαι υμας
- 18 En Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige.
And will be a Father to you; and you will be my sons and daughters, says the Lord, the Ruler of all.
και εσομαι υμιν εις πατερα και υμεις εσεσθε μοι εις υιους και θυγατερας λεγει κυριος παντοκρατωρ
- 1 Dewijl wij dan deze beloften hebben, geliefden, laat ons onszelven reinigen van alle besmetting des vlees en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreeze Gods.
Because God, then, will give us such rewards, dear brothers, let us make ourselves clean from all evil of flesh and spirit, and become completely holy in the fear of God.
ταυτας ουν εχοντες τας επαγγελιας αγαπητοι καθαρισωμεν εαυτους απο παντος μολυσμου σαρκος και πνευματος επιτελουντες αγιωσυνην εν φοβω θεου
- 2 Geeft ons plaats; wij hebben niemand verongelijkt, wij hebben niemand verdorven, wij hebben bij niemand ons voordeel gezocht.
Let your hearts be open to us: we have done no man wrong, no man has been damaged by us, we have made no profit out of any man,
χωρησατε ημας ουδεναν ηδικησαμεν ουδεναν εφθειραμεν ουδεναν επλεονεκτησαμεν
- 3 Ik zeg dit niet tot uw veroordeling; want ik heb te voren gezegd, dat gij in onze harten zijt, om samen te sterven en samen te leven.
It is not with the purpose of judging you that I say this: for I have said before that you are in our hearts for life and death together.
ου προς κατακρισιν λεγω προειρηκα γαρ οτι εν ταις καρδιαις ημων εστε εις το συναποθανειν και συζην
- 4 Ik heb vele vrijmoedigheid in het spreken tegen u, ik heb veel roems over u; ik ben vervuld met vertroosting; ik ben zeer overvloedig van blijdschap in al onze verdrukking.
My words to you are without fear, I am full of pride on account of you: I have great comfort and joy in all our troubles.
πολλη μοι παρρησια προς υμας πολλη μοι καυχησις υπερ υμων πεπληρωμαι τη παρακλησει υπερπερισσευομαι τη χαρα επι παση τη θλιψει ημων
- 5 Want ook, als wij in Macedonie gekomen zijn, zo heeft ons vlees geen rust gehad; maar wij waren in alles verdrukt; van buiten was strijd, van binnen vrees.
For even when we had come into Macedonia our flesh had no rest, but we were troubled on every side; there were fightings outside and fears inside.
και γαρ ελθοντων ημων εις μακεδονιαν ουδεμιαν εσηκεν ανεσιν η σαρξ ημων αλλ εν παντι θλιβομενοι εξωθεν μαχαι εσωθεν φοβοι
- 6 Doch God, Die de nederigen vertroost, heeft ons getroost door de komst van Titus.
But God who gives comfort to the poor in spirit gave us comfort by the coming of Titus;
αλλ ο παρακαλων τους ταπεινους παρεκαλεσεν ημας ο θεος εν τη παρουσια τιτου
- 7 En niet alleen door zijn komst, maar ook door de vertroosting, met welke hij over u vertroost is geweest, als hij ons verhaalde uw verlangen, uw kernen, uw ijver voor mij; also dat ik te meer verblijd ben geweest.
And not by his coming only, but by the comfort which he had in you, while he gave us word of your desire, your sorrow, your care for me; so that I was still more glad.
ου μονον δε εν τη παρουσια αυτου αλλα και εν τη παρακλησει η παρεκληθη εφ υμιν αναγγελων ημιν την υμων επιποθησιν τον υμων οδυρμον τον υμων ζηλον υπερ εμου ωστε με μαλλον χαρηται

- 8 Want hoewel ik u in den zendbrief bedroefd heb, het berouwt mij niet, hoewel het mij berouwd heeft; want ik zie, dat dezelve zendbrief, hoewel voor een kleinen tijd, u bedroefd heeft.
For though my letter gave you pain, I have no regret for it now, though I had before; for I see that the letter gave you pain, but only for a time.
 οτι ει και ελυπησα υμας εν τη επιστολη ου μεταμελομαι ει και μετεμελομην βλεπω γαρ οτι η επιστολη εκεινη ει και προς ωραν ελυπησεν υμας
- 9 Nu verblijde ik mij, niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot bekering; want gij zijt bedroefd geweest naar God, zodat gij in geending schade van ons geleden hebt.
Now I am glad, not that you had sorrow, but that your sorrow was the cause of a change of heart; for yours was a holy sorrow so that you might undergo no loss by us in anything.
 νυν χαρω ουχ οτι ελυπηθητε αλλ οτι ελυπηθητε εις μετανοιαν ελυπηθητε γαρ κατα θεον ινα εν μηδενι ζημιωθητε εξ ημων
- 10 Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid; maar de droefheid der wereld werkt den dood.
For the sorrow which God gives is the cause of salvation through a change of heart, in which there is no reason for grief: but the sorrow of the world is a cause of death.
 η γαρ κατα θεον λυπη μετανοιαν εις σωτηριαν αμεταμελητον κατεργαζεται η δε του κοσμου λυπη θανατον κατεργαζεται
- 11 Want ziet, ditzelfde dat gij naar God zijt bedroefd geworden, hoe grote naarstigheid heeft het in u gewrocht? Ja, verantwoording, ja, onlust, ja, vrees, ja, verlangen, ja, ijver, ja, wraak; in alles hebt gij uzelfven bewezen rein te zijn in deze zaak.
For you see what care was produced in you by this very sorrow of yours before God, what clearing of yourselves, what wrath against sin, what fear, what desire, what serious purpose, what punishment. In everything you have made it clear that you are free from sin in this business.
 ιδου γαρ αυτο τουτο το κατα θεον λυπηθηναι υμας ποσην κατειργασατο υμιν σπουδην αλλα απολογιαν αλλα αγανακτησιν αλλα φοβον αλλα επιποθησιν αλλα ζηλον αλλ εκδικησιν εν παντι συνεστησατ ε εαυτους αγνους ειναι εν τω πραγματι
- 12 Hoewel ik dan aan u geschreven heb, dat is niet om diens wil, die onrecht gedaan had, noch om diens wil, die onrecht gedaan was; maar opdat onze vlijtigheid vooru bij u openbaar zou worden, in de tegenwoordigheid Gods.
So though I sent you a letter, it was not only because of the man who did the wrong, or because of him to whom the wrong was done, but so that your true care for us might be made clear in the eyes of God.
 αρα ει και εγραψα υμιν ουχ εινεκεν του αδικησαντος ουδε εινεκεν του αδικηθεντος αλλ εινεκεν του φανερωθηναι την σπουδην υμων την υπερ ημων προς υμας ενωπιον του θεου
- 13 Daarom zijn wij vertroost geworden over uw vertroosting; en zijn nog overvloediger verblijd geworden over de blijdschap van Titus, omdat zijn geest van u allenverkwikt is geworden.
So we have been comforted: and we had the greater joy in our comfort because of the joy of Titus, for his spirit had been made glad by you all.
 δια τουτο παρακεκλημεθα επι τη παρακλησει υμων περισσοτερωσ δε μαλλον εχαρημεν επι τη χαρα τιτου οτι αναπεπαιται το πνευμα αυτου απο παντων υμων
- 14 Want indien ik iets bij hem over u geroemd heb, zo ben ik niet beschaamd geworden; maar gelijk wij alles met waarheid tot u gesproken hebben, alzo is ook onzeroem, dien ik bij Titus geroemd heb, waarheid geworden.
For I was not put to shame in anything in which I may have made clear to him my pride in you; but as we said nothing to you but what was true, so the good things which I said to Titus about you were seen by him to be true.
 οτι ει τι αυτο υπερ υμων κεκαυχημαι ου κατησχυνθην αλλ ως παντα εν αληθεια ελαλησαμεν υμιν ουτως και η καυχησις ημων η επι τιτου αληθεια εγενηθη
- 15 En zijn innerlijke bewegingen zijn te overvloediger jegens u, als hij uw aller gehoorzaamheid overdenkt, hoe gij hem met vreze en beven hebt ontvangen.
And his love to you is the more increased by his memory of you all, how you gave way to his authority, and how you took him to your hearts with fear and honour.
 και τα σπλαγγνα αυτου περισσοτερωσ εις υμας εστιν αναμνησκομενου την παντων υμων υπακοην ως μετα φοβου και τρομου εδεξασθε αυτον
- 16 Ik verblijde mij dan, dat ik in alles van u vertrouwen mag hebben.
It gives me great joy to see you answering to my good opinion of you in every way.
 χαρω οτι εν παντι θαρω εν υμιν
- 1 Voorts maken wij u bekend, broeders, de genade van God, die in de Gemeenten van Macedonie gegeven is.
And now we give you news, brothers, about the grace of God which has been given to the churches of Macedonia;
 γνωριζομεν δε υμιν αδελφοι την χαριν του θεου την δεδομενην εν ταισ εκκλησιαισ της μακεδονιασ
- 2 Dat in vele beproeving der verdrukking de overvloed hunner blijdschap, en hun zeer diepe armoede overvloedig geweest is tot den rijkdom hunner goeddadigheid.
How while they were undergoing every sort of trouble, and were in the greatest need, they took all the greater joy in being able to give freely to the needs of others.
 οτι εν πολλη δοκιμη θλιψεωσ η περισσεια της χαρασ αυτων και η κατα βαθους πτωχεια αυτων επερισσευσεν εις τον πλουτον της απλοτητοσ αυτων
- 3 Want zij zijn naar vermogen (ik betuig het), ja, boven vermogen gewillig geweest;
For I give them witness, that as they were able, and even more than they were able, they gave from the impulse of their hearts,
 οτι κατα δυναμιν μαρτυρω και υπερ δυναμιν αυθαιρετοι

- 4 Ons met vele vermaning biddende, dat wij wilden aannemen de gave en de gemeenschap dezer bediening, die voor de heiligen geschiedt.
Seriously requesting us that they might have a part in this grace of being servants to the needs of the saints:
 μετα πολλης παρακλησεως δεομενοι ημων την χαριν και την κοινωνιαν της διακονιας της εις τους αγιους δεξασθαι ημας
- 5 En zij deden niet alleen, gelijk wij gehoopt hadden, maar gaven zichzelf eerst aan den Heere en daarna aan ons, door den wil van God.
And going even farther than our hope, they first gave themselves to the Lord and to us after the purpose of God.
 και ου καθως ηλπισαμεν αλλ εαυτους εδωκαν πρωτον τω κυριω και ημιν δια θεληματος θεου
- 6 Alzo dat wij Titus vermaanden, dat, gelijk hij te voren begonnen had, hij ook alzo nog deze gave bij u voleinden zou.
So that we made a request to Titus that, as he had made a start before, so he might make this grace complete in you.
 εις το παρακαλεσαι ημας τιτον ινα καθως προενηρξατο ουτως και επιτελεση εις υμας και την χαριν ταυτην
- 7 Zo dan, gelijk gij in alles overvloedig zijt, in geloof, en in woord, en in kennis, en in alle naarstigheid, en in uw liefde tot ons, ziet, dat gij ook in deze gave overvloedig zijt.
And that as you are full of every good thing, of faith, of the word, of knowledge, of a ready mind, and of love to us, so you may be full of this grace in the same way.
 αλλ ωσπερ εν παντι περισσευετε πιστει και λογω και γνωσει και παση σπουδη και τη εξ υμων εν ημιν αγαπη ινα και εν ταυτη τη χαριτι περισσευητε
- 8 Ik zeg dit niet als gebiedende, maar als door de naarstigheid van anderen ook de oprechtheid uwer liefde beproevende.
I am not giving you an order, but using the ready mind of others as a test of the quality of your love.
 ου κατ επιταγην λεγω αλλα δια της ετερων σπουδης και το της υμετερας αγαπης γνησιον δοκιμαζων
- 9 Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden.
For you see the grace of our Lord Jesus Christ, how though he had wealth, he became poor on your account, so that through his need you might have wealth.
 γνωσκετε γαρ την χαριν του κυριου ημων ιησου χριστου οτι δι υμας επτωχευσεν πλουσιος ων ινα υμεις τη εκεινου πτωχεια πλουτησητε
- 10 En ik zeg in dezen mijn mening; want dit is u oorbaar, als die niet alleen het doen, maar ook het willen van over een jaar te voren hebt begonnen.
And in this I give my opinion: for it is to your profit, who were the first to make a start a year before, not only to do this, but to make clear that your minds were more than ready to do it.
 και γνωμην εν τούτω διδομι τούτο γαρ υμιν συμφερει οτινεις ου μονον το ποιησαι αλλα και το θελειν προενηρξασθε απο περυσι
- 11 Maar nu voleindigt ook het doen; opdat, gelijk als er geweest is de volvaardigheid des gemoeds om te willen, er ook alzo zij het voleindigen uit hetgeen gij hebt.
Then make the doing of it complete; so that as you had a ready mind, you may give effect to it as you are able.
 νυνι δε και το ποιησαι επιτελεσατε οπως καθαπερ η προθυμια του θελειν ουτως και το επιτελεσαι εκ του εχειν
- 12 Want indien te voren de volvaardigheid des gemoeds daar is, zo is iemand aangenaam naar hetgeen hij heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft.
For if there is a ready mind, a man will have God's approval in the measure of what he has, and not of what he has not.
 ει γαρ η προθυμια προκειται καθο εαν εχη τις ευπροσδεκτος ου καθο ουκ εχει
- 13 Want dit zeg ik niet, opdat anderen zouden verlichting hebben, en gij verdrukking;
And I am not saying this so that others may get off free, while the weight comes on you:
 ου γαρ ινα αλλοις ανεις υμιν δε θλιψις αλλ εξ ισοτητος εν τω νυν καιρω το υμων περισσευμα εις το εκεινων υστερημα
- 14 Maar opdat uit gelijkheid, in dezen tegenwoordigen tijd, uw overvloed zij om hun gebrek te vervullen; opdat ook hun overvloed zij om uw gebrek te vervullen, opdat er gelijkheid worde.
But so that things may be equal; that from those things of which you have more than enough at the present time their need may be helped, and that if you are in any need they may be a help to you in the same way, making things equal.
 ινα και το εκεινων περισσευμα γενηται εις το υμων υστερημα οπως γενηται ισοτης
- 15 Gelijk geschreven is: Die veel verzameld had, had niet over; en die weinig verzameld had, had niet te weinig.
As it says in the Writings, He who had taken up much had nothing over and he who had little had enough.
 καθως γεγραπται ο το πολυ ουκ επλεονασεν και ο το ολιγον ουκ ηλαττονησεν
- 16 Doch Gode zij dank, Die dezelfde naarstigheid voor u in het hart van Titus gegeven heeft;
But praise be to God, who puts the same care for you into the heart of Titus.
 χαρις δε τω θεω τω διδοντι την αυτην σπουδην υπερ υμων εν τη καρδια τιτου

- 17 Dat hij de vermaning heeft aangenomen, en zeer naarstig zijnde, gewillig tot u gereisd is.
For while he gladly gave ear to our request, he was interested enough to go to you from the impulse of his heart.
οτι την μεν παρακλησιν εδεξατο σπουδαιοτερος δε υπαρχων αυθαιρετος εξηλθεν προς υμας
- 18 En wij hebben ook met hem gezonden den broeder, die lof heeft in het Evangelie door al de Gemeenten;
And with him we have sent a brother whose praise in the good news has gone through all the churches;
συνεπεψαμεν δε μετ αυτου τον αδελφον ου ο επαινος εν τω ευαγγελιω δια πασων των εκκλησιων
- 19 En dat niet alleen, maar hij is ook van de Gemeenten verkoren, om met ons te reizen met deze gave, die van ons bediend wordt tot de heerlijkheid des HeerenZelven, en de volvaardigheid uws gemoeds;
And not only so, but he was marked out by the churches to go with us in the grace of this giving which we have undertaken to the glory of the Lord and to make clear that our mind was ready:
ου μονον δε αλλα και χειροτονηθεις υπο των εκκλησιων συνεκδημος ημων συν τη χαριτι ταυτη τη διακονουμενη υφ ημων προς την αυτου του κυριου δοξαν και προθυμιαν υμων
- 20 Dit verhoedende, dat ons niemand moge lasteren in dezen overvloed, die van ons wordt bediend;
And so that no man might be able to say anything against us in the business of this giving which has been put into our hands:
στελλομενοι τουτο μη τις ημας μωμησηται εν τη αδροτητι ταυτη τη διακονουμενη υφ ημων
- 21 Als die bezorgen, hetgeen eerlijk is, niet alleen voor den Heere, maar ook voor de mensen.
For the business has been so ordered by us as to have the approval, not only of the Lord, but of men.
προνοουμενοι καλα ου μονον ενωπιον κυριου αλλα και ενωπιον ανθρωπων
- 22 Wij hebben ook met hen gezonden onzen broeder, welken wij in vele dingen dikmaals beproefd hebben, dat hij naarstig is; en nu veel naarstiger, door het grootvertrouwen, dat hij heeft tot ulieden.
And we have sent with them our brother, whose ready spirit has been made clear to us at times and in ways without number, but it is now all the more so because of the certain faith which he has in you.
συνεπεψαμεν δε αυτοις τον αδελφον ημων ον εδοκιμασαμεν εν πολλοις πολλακις σπουδαιον οντα νυνι δε πολυ σπουδαιοτερον πεποιθησει πολλη τη εις υμας
- 23 Hetzij dan Titus, hij is mijn metgezel en medearbeider bij u; hetzij onze broeders, zij zijn afgezanten der Gemeenten, en een eer van Christus.
If any question comes up about Titus, he is my brother-worker, working with me for you; or about the others, they are the representatives of the churches to the glory of Christ.
ειτε υπερ τιτου κοινωνος εμοσ και εις υμας συνεργος ειτε αδελφοι ημων αποστολοι εκκλησιων δοξα χριστου
- 24 Bewijst dan aan hen de bewijzing uwer liefde, en van onzen roem van u, ook voor het aangezicht der Gemeenten.
Make clear then to them, as representatives of the churches, the quality of your love, and that the things which we have said about you are true.
την ουν ενδειξιν της αγαπης υμων και ημων καυχισεως υπερ υμων εις αυτους ενδειξασθε και εις προσωπον των εκκλησιων
- 1 Want van de bediening, die voor de heiligen geschiedt, is mij onnodig aan u te schrijven.
But there is no need for me to say anything in my letter about the giving to the saints:
περι μεν γαρ της διακονιας της εις τους αγιους περισσον μοι εστιν το γραφειν υμιν
- 2 Want ik weet de volvaardigheid uws gemoeds, van welke ik roem over u bij de Macedoniers, dat Achaje van over een jaar bereid is geweest; en de ijver, van ubegonnen, heeft er velen verwekt.
For I have before made clear to those of Macedonia my pride in your ready mind, saying to them that Achaia has been ready for a year back; and a great number have been moved to do the same by your example.
οιδα γαρ την προθυμιαν υμων ην υπερ υμων καυχωμαι μακεδοσιν οτι αχαια παρεσκευασται απο περυσι και ο εξ υμων ζηλος ηρεθισεν τους πλειονας
- 3 Maar ik heb deze broeders gezonden, opdat onze roem, dien wij over u hebben, niet zou ijdel gemaakt worden in dezen dele; opdat (gelijk ik gezegd heb) gij bereidmoogt zijn;
But I have sent the brothers, so that the good things we said about you may be seen to be true, and that, as I said, you may be ready:
επεμσα δε τους αδελφους ινα μη το καυχημα ημων το υπερ υμων κενωθη εν τω μερει τουτω ινα καθως ελεγον παρεσκευασμενοι ητε
- 4 En dat niet mogelijk, zo de Macedoniers met mij kwamen, en u onbereid vonden, wij (opdat wij niet zeggen: gij) beschaamd worden in deze vasten grond derroeming.
For fear that, if any from Macedonia come with me, and you are not ready, we (not to say, you) might be put to shame in this thing.
μηπως εαν ελθωσιν συν εμοι μακεδονες και ευρωσιν υμας απαρασκευαστους κατασχυνθωμεν ημεις ινα μη λεγωμεν υμεις εν τη υποστασει ταυτη της καυχισεως

- 5 Ik heb dan nodig geacht deze broeders te vermanen, dat zij eerst tot u zouden komen, en voorbereiden uw te voren aangedienden zegen; opdat die gereed zij, alzoals een zegen, en niet als een vrekheid.
So it seemed to me wise for the brothers to go before, and see that the amount which you had undertaken to give was ready, so that it might be a cause for praise, and not as if we were making profit out of you.
αναγκαιον ουν ηγησαμην παρακαλεσαι τους αδελφους ινα προελθωσιν εις υμας και προκαταρτισωσιν την προκατηγγελημενην ευλογιαν υμων ταυτην ετοιμην εινα ουτως ως ευλογιαν και μη ωσπερ πλεονεξιαν
- 6 En dit zeg ik: Die spaarzaamlijk zaait, zal ook spaarzaamlijk maaien; en die in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaien.
But in the Writings it says, He who puts in only a small number of seeds, will get in the same; and he who puts them in from a full hand, will have produce in full measure from them.
τουτο δε ο σπειρων φειδομενωσ φειδομενωσ και θερισει και ο σπειρων επ ευλογιασ επ ευλογιασ και θερισει
- 7 Een iegelijk doe, gelijk hij in zijn hart voorneemt; niet uit droefheid, of uit nooddwang; want God heeft een blijmoedigen gever lief.
Let every man do after the purpose of his heart; not giving with grief, or by force: for God takes pleasure in a ready giver.
εκαστος καθωσ προαιρειται τη καρδια μη εκ λυπησ η εξ αναγκησ ιλαρον γαρ δοτην αγαπα ο θεοσ
- 8 En God is machtig alle genade te doen overvloedig zijn in u; opdat gij in alles te allen tijd, alle genoegzaamheid hebbende, tot alle goed werk overvloedig moogt zijn.
And God is able to give you all grace in full measure; so that ever having enough of all things, you may be full of every good work:
δυνατοσ δε ο θεοσ πασαν χαριν περισσευσαι εις υμασ ινα εν παντι παντοτε πασαν αυταρκειαν εχοντεσ περισσευητε εις παν εργον αγαθον
- 9 Gelijk er geschreven is: Hij heeft gestrooid, hij heeft den armen gegeven; Zijn gerechtigheid blijft in der eeuwigheid.
As it is said in the Writings, He has sent out far and wide, he has given to the poor; his righteousness is for ever.
καθωσ γεγραπται εσκορπισεν εδωκεν τοισ πενησιν η δικαιοσυνη αυτου μενει εις τον αιωνα
- 10 Doch Die het zaad den zaaier verleent, Die verlene ook brood tot spijs, en vermenigvuldige uw gezaaisel, en vermeerdere de vruchten uwer gerechtigheid;
And he who gives seed for putting into the field and bread for food, will take care of the growth of your seed, at the same time increasing the fruits of your righteousness;
ο δε επιχορηγων σπερμα τω σπειροντι και αρτον εις βρωσιν χορηγησαι και πληθυναι τον σπορον υμων και αυξησαι τα γεννηματα της δικαιοσυνησ υμων
- 11 Dat gij in alles rijk wordt tot alle goeddadigheid, welke door ons werkt dankzegging tot God.
Your wealth being increased in everything, with a simple mind, causing praise to God through us.
εν παντι πλουτιζομενοι εις πασαν απλοτητα ητισ καταργαζεται δι ημων ευχαριστιαν τω θεω
- 12 Want de bediening van dezen dienst vervult niet alleen het gebrek der heiligen, maar is ook overvloedig door vele dankzeggingen tot God;
For this work of giving not only takes care of the needs of the saints, but is the cause of much praise to God;
οτι η διακονια της λειτουργιασ ταυτησ ου μονον εστιν προσαναπληρουσα τα υστερηματα των αγιων αλλα και περισσευουσα δια πολλων ευχαριστιων τω θεω
- 13 Dewijl zij door de beproeving dezer bediening God verheerlijken over de onderwerping uwer belijdenis onder het Evangelie van Christus, en over de goeddadigheids mededeling aan hen en aan allen;
For when, through this work of giving, they see what you are, they give glory to God for the way in which you have given yourselves to the good news of Christ, and for the wealth of your giving to them and to all;
δια της δοκιμησ της διακονιασ ταυτησ δοξαζοντεσ τον θεον επι τη υποταγη της ομολογιασ υμων εις το ευαγγελιον του χριστου και απλοτητι της κοινωνιασ εις αυτουσ και εις παντασ
- 14 En door hun gebed voor u, welke naar u verlangen, om de uitnemende genade Gods over u.
While their hearts go out to you in love and in prayer for you, because of the great grace of God which is in you.
και αυτων δεησει υπερ υμων επιποθουντων υμασ δια την υπερβαλλουσαν χαριν του θεου εφ υμιν
- 15 Doch Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave.
Praise be to God for what he has given, which words have no power to say.
χαρισ δε τω θεω επι τη ανεκδιγητω αυτου δωρεα
- 1 Voorts ik Paulus zelf bid u, door de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus, die, tegenwoordig zijnde, wel gering ben onder u, maar afwezend stout bentegen u;
Now I, Paul, myself make request to you by the quiet and gentle behaviour of Christ, I who am poor in spirit when with you, but who say what is in my mind to you without fear when I am away from you:
αυτοσ δε εγω παυλοσ παρακαλω υμασ δια της πραοτητοσ και επιεικειασ του χριστου οσ κατα προσωπον μεν ταπεινοσ εν υμιν απων δε θαρρω εις υμασ

- 2 Ik bid dan, dat ik, tegenwoordig zijnde, niet stout moge zijn met die vrijmoedigheid, waarmede ik geacht word stoutelijk gehandeld te hebben tegen sommigen, die onsachten, alsof wij naar het vlees wandelden.
Yes, I make my request to you, so that when I am with you I may not have to make use of the authority which may be needed against some to whom we seem to be walking after the flesh.
δεομαι δε το μη παρων θαρρησαι τη πεποιθησει η λογιζομαι τολμησαι επι τινας τους λογιζομενους ημας ως κατα σαρκα περιπατουντας
- 3 Want wandelende in het vlees, voeren wij den krijg niet naar het vlees;
For though we may be living in the flesh, we are not fighting after the way of the flesh
εν σαρκι γαρ περιπατουντες ου κατα σαρκα στρατευομεθα
- 4 Want de wapenen van onzen krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping der sterkten;
(For the arms with which we are fighting are not those of the flesh, but are strong before God for the destruction of high places);
τα γαρ οπλα της στρατειας ημων ου σαρκικα αλλα δυνατα τω θεω προς καθαιρεσιν οχυρωματων
- 5 Dewijl wij de overleggingen ter nederwerpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus;
Putting an end to reasonings, and every high thing which is lifted up against the knowledge of God, and causing every thought to come under the authority of Christ;
λογισμους καθαιρουντες και παν υψωμα επιαιρομενον κατα της γνωσεως του θεου και αιχμαλωτιζοντες παν νοημα εις την υπακοην του χριστου
- 6 En gereed hebben, hetgeen dient om te wreken alle ongehoorzaamheid, wanneer uw gehoorzaamheid zal vervuld zijn.
Being ready to give punishment to whatever is against his authority, after you have made it clear that you are completely under his control.
και εν ετοιμω εχοντες εκδικησαι πασαν παρακοην οταν πληρωθη υμων η υπακοη
- 7 Ziet gij aan wat voor ogen is? Indien iemand bij zichzelf vertrouwt, dat hij van Christus is, die denke dit wederom uit zichzelf, dat gelijkerwijs hij van Christus is, also ook wij van Christus zijn.
Give attention to the things which are before you. If any man seems to himself to be Christ's, let him keep in mind that we are as much Christ's as he is.
τα κατα προσωπον βλεπετε ει τις πεποιθεν εαυτω χριστου ειναι τουτο λογιζεσθω παλιν αφ εαυτου οτι καθως αυτος χριστου ουτως και ημεις χριστου
- 8 Want indien ik ook iets overvloediger zou roemen van onze macht, welke de Heere ons gegeven heeft tot stichting, en niet tot uw nederwerping, zo zal ik nietbeschaamd worden;
For though I might take pride in our authority (which the Lord gave for building you up, and not for your destruction), it will not be a cause of shame to me:
εαν τε γαρ και περισσοτερον τι καυησομαι περι της εξουσιας ημων ης εδοκεν ο κυριος ημιν εις οικοδομην και ουκ εις καθαιρεσιν υμων ουκ αισχυνθησομαι
- 9 Opdat ik niet zou schijnen, alsof ik u door de brieven wilde verschrikken.
That I may not seem to have the desire of causing you fear by my letters.
ινα μη δοξω ως αν εκφοβειν υμας δια των επιστολων
- 10 Want de brieven (zeggen zij) zijn wel gewichtig en krachtig; maar de tegenwoordigheid des lichaams is zwak, en de rede is verachtelijk.
For his letters, they say, have weight and are strong; but in body he is feeble, and his way of talking has little force.
οτι αι μεν επιστολαι φησιν βαρειαι και ισχυραι η δε παρουσία του σωματος ασθενης και ο λογος εξουθενημενος
- 11 Dezulke bedenke dit, dat hoedanigen wij zijn in het woord door brieven, als wij afwezig zijn, wij ook zodanigen zijn inderdaad, als wij tegenwoordig zijn.
Let those who say this keep in mind that, what we are in word by letters when we are away, so will we be in act when we are present.
τουτο λογιζεσθω ο τοιουτος οτι οιοι εσμεν τω λογω δι επιστολων αποντες τοιουτοι και παροντες τω εργω
- 12 Want wij durven onszelven niet rekenen of vergelijken met sommigen, die zichzelf prijzen; maar deze verstaan niet, dat zij zichzelf met zichzelf meten, en zichzelf met zichzelf vergelijken.
For we will not make comparison of ourselves with some of those who say good things about themselves: but these, measuring themselves by themselves, and making comparison of themselves with themselves, are not wise.
ου γαρ τολμωμεν εγκριναι η συγκριναι εαυτους τισιν των εαυτους συνιστανοντων αλλα αυτοι εν εαυτοις εαυτους μετρουντες και συγκρινοντες εαυτους εαυτοις ου συνιουσιν
- 13 Doch wij zullen niet roemen buiten de maat; maar dat wij, naar de maat des regels, welke maat ons God toegedeeld heeft, ook tot u toe zijn gekomen.
We will not give glory to ourselves in over-great measure, but after the measure of the rule which God has given us, a measure which comes even to you.
ημεις δε ουχι εις τα αμετρα καυησομεθα αλλα κατα το μετρον του κανονος ου εμερισεν ημιν ο θεος μετρον εφικεσθαι αχρι και υμων
- 14 Want wij strekken onszelven niet te wijd uit, als die tot u niet zouden komen; want wij zijn ook gekomen tot u toe, in het Evangelie van Christus;
For we have no need to make ourselves seem more than we are, as if our authority did not come as far as to you: for we came even as far as you with the good news of Christ:
ου γαρ ως μη εφικνουμενοι εις υμας υπερεκτεινομεν εαυτους αχρι γαρ και υμων εφθασαμεν εν τω ευαγγελιω του χριστου

- 15 Niet roemende buiten de maat in anderer lieden arbeid, maar hebbende hoop, als uw geloof zal gewassen zijn, dat wij onder ulieden overvloediglijk zullen vergrootworden naar onzen regel;
Not taking credit to ourselves for what is not our business, that is, for the work of others; but having hope that, with the growth of your faith, we may get the credit for an increase which is the effect of our work,
ουκ εις τα αμετρα καυχωμενοι εν αλλοτριους κοποις ελπιδα δε εχοντες αυξανομενης της πιστεως υμων εν υμιν μεγαλυνθηναι κατα τον κανονα ημων εις περισσειαν
- 16 Om het Evangelie te verkondigen in de plaatsen, die op gene zijde van u gelegen zijn; niet om te roemen in eens anders regel over hetgeen alrede bereid is.
So that we may be able to go on and take the good news to countries still farther away than you are, and not take credit for another man's work in making things ready to our hand.
εις τα υπερεκεινα υμων ευαγγελισσασθαι ουκ εν αλλοτριω κανονι εις τα ετοιμα καυχησασθαι
- 17 Doch wie roemt, die roeme in den Heere.
But whoever has a desire for glory, let his glory be in the Lord.
ο δε καυχωμενος εν κυριω καυχασθω
- 18 Want niet die zichzelf prijst, maar dien de Heere prijst, die is beproefd.
For the Lord's approval of a man is not dependent on his opinion of himself, but on the Lord's opinion of him.
ου γαρ ο εαυτον συνιστων εκεινος εστιν δοκιμος αλλ ον ο κυριος συνιστησιν
- 1 Och, of gij mij een weinig verdroegt in de onwijsheid; ja ook, verdraagt mij!
Put up with me if I am a little foolish: but, truly, you do put up with me.
οφελον ανεχεσθε μου μικρον τη αφροσυνη αλλα και ανεχεσθε μου
- 2 Want ik ben ijverig over u met een ijver Gods; want ik heb ulieden toebereid, om u als een reine maagd aan een man voor te stellen, namelijk aan Christus.
For I have a very great care for you: because you have been married by me to one husband, and it is my desire to give you completely holy to Christ.
ζηλω γαρ υμας θεου ζηλω ηρμουςαμην γαρ υμας ενι ανδρι παρθενον αγνην παραστησαι τω χριστω
- 3 Doch ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, alzo uw zinnen bedorven worden, om af te wijken van deenvoudigheid, die in Christus is.
But I have a fear, that in some way, as Eve was tricked by the deceit of the snake, your minds may be turned away from their simple and holy love for Christ.
φοβουμαι δε μηπως ως ο οφεις εσαν εξηπατησεν εν τη πανουργια αυτου ουτως φθαρη τα νοηματα υμων απο της απλοτητος της εις τον χριστον
- 4 Want indien degene, die komt, een anderen Jezus predikte, dien wij niet gepredikt hebben, of indien gij een anderen geest ontvingt, dien gij niet hebt ontvangen, of een ander Evangelie, dat gij niet hebt aangenomen, zo verdroegt gij hem met recht.
For if anyone comes preaching another Jesus from the one whose preachers we are, or if you have got a different spirit, or a different sort of good news from those which came to you, how well you put up with these things.
ει μεν γαρ ο ερχομενος αλλον ιησουν κηρυσσει ον ουκ εκηρυξαμεν η πνευμα ετερον λαμβανετε ο ουκ ελαβετε η ευαγγελιον ετερον ο ουκ εδεξασθε καλωσ ηνεχεσθε
- 5 Want ik acht, dat ik nergens minder in ben geweest dan de uitnemendste apostelen.
For in my opinion, I am in no way less than the most important of the Apostles.
λογιζομαι γαρ μηδεν υστερηκεναι των υπερ λιαν αποστολων
- 6 En indien ik ook slecht ben in woorden, nochtans ben ik het niet in wetenschap; maar alleszins zijn wij in alle dingen onder u openbaar geworden.
But though I am rough in my way of talking, I am not so in knowledge, as we have made clear to all by our acts among you.
ει δε και ιδιωτης τω λογω αλλ ου τη γνωσει αλλ εν παντι φανερωθεντες εν πασιν εις υμας
- 7 Heb ik zonde gedaan, als ik mijzelf vernederd heb, opdat gij zoudt verhoogd worden, overmits ik u het Evangelie Gods om niet verkondigd heb?
Or did I do wrong in making myself low so that you might be lifted up, because I gave you the good news of God without reward?
η αμαρτιαν εποιησα εμαυτον ταπεινων ινα υμεις υψωθητε οτι δωρεαν το του θεου ευαγγελιον ευηγγελισαμην υμιν
- 8 Ik heb andere Gemeenten beroofd, bezoldiging van haar nemende, om u te bedienen; en als ik bij u tegenwoordig was en gebrek had, ben ik niemand lastiggevalen.
I took money from other churches as payment for my work, so that I might be your servant;
αλλας εκκλησιας εσυλησα λαβον οφωνιον προς την υμων διακονιαν
- 9 Want mijn gebrek hebben de broeders vervuld, die van Macedonie kwamen; en ik heb mijzelf in alles gehouden zonder u te bezwaren, en zal mij nog alzo houden.
And when I was present with you, and was in need, I let no man be responsible for me; for the brothers, when they came from Macedonia, gave me whatever was needed; and in everything I kept myself from being a trouble to you, and I will go on doing so.
και παρων προς υμας και υστερηθεις ου κατεναρκησα ουδενος το γαρ υστερημα μου προσανεπληρωσαν οι αδελφοι ελθοντες απο μακεδονιας και εν παντι αβαρη υμιν εμαυτον ετηρησα και τηρησω

- 10 De waarheid van Christus is in mij, dat deze roem in de gewesten van Achaje aan mij niet zal verhinderd worden.
As the true word of Christ is in me, I will let no man take from me this my cause of pride in the country of Achaia.
εστιν αληθεια χριστου εν εμοι οτι η καυχησις αυτη ου σφραγισεται εις εμε εν τοις κλιμασιν της αχαιας
- 11 Waarom? Is het, omdat ik u niet liefheb? God weet het!
Why? because I have no love for you? let God be judge.
διατι οτι ουκ αγαπω υμας ο θεος οιδεν
- 12 Maar wat ik doe, dat zal ik nog doen, om de oorzaak af te snijden denegenen, die oorzaak hebben willen, opdat zij in hetgeen zij roemen, bevonden mochten wordengelijk als wij.
But what I do, that I will go on doing, so that I may give no chance to those who are looking for one; so that, in the cause of their pride, they may be seen to be the same as we are.
ο δε ποιω και ποιησω ινα εκκοψω την αφορμην των θελοντων αφορμην ινα εν ω καυχωνται ευρεθωσιν καθως και ημεις
- 13 Want zulke valse apostelen zijn bedriegelijke arbeiders, zich veranderende in apostelen van Christus.
For such men are false Apostles, workers of deceit, making themselves seem like Apostles of Christ.
οι γαρ τοιουτοι ψευδαποστολοι εργαται δολιοι μετασηματιζομενοι εις αποστολους χριστου
- 14 En het is geen wonder; want de satan zelf verandert zich in een engel des lichts.
And it is no wonder; for even Satan himself is able to take the form of an angel of light.
και ου θαυμαστον αυτος γαρ ο σατανας μετασηματιζεται εις αγγελον φωτος
- 15 Zo is het dan niets groots, indien ook zijn dienaars zich veranderen, als waren zij dienaars der gerechtigheid; van welke het einde zal zijn naar hun werken.
So it is no great thing if his servants make themselves seem to be servants of righteousness; whose end will be the reward of their works.
ου μεγα ουν ει και οι διακονοι αυτου μετασηματιζονται ως διακονοι δικαιοσυνης ον το τελος εσται κατα τα εργα αυτων
- 16 Ik zeg wederom, dat niemand mene, dat ik onwijs ben; doch zo niet, neemt mij dan aan als een onwijze, opdat ik ook een weinig moge roemen.
I say again, Let me not seem foolish to anyone; but if I do, put up with me as such, so that I may take a little glory to myself.
παλιν λεγω μη τις με δοξη αφρονα ειναι ει δε μηγε καν ως αφρονα δεξασθε με ινα μικρον τι καγω καυησωμαι
- 17 Dat ik spreek, spreek ik niet naar den Heere, maar als in onwijsheid, in deze vasten grond der roeming.
What I am now saying is not by the order of the Lord, but as a foolish person, taking credit to myself, as it seems.
ο λαλω ου λαλω κατα κυριον αλλ ως εν αφροσυνη εν ταυτη τη υποστασει της καυησεως
- 18 Dewijl velen roemen naar het vlees, zo zal ik ook roemen.
Seeing that there are those who take credit to themselves after the flesh, I will do the same.
επει πολλοι καυχωνται κατα την σαρκα καγω καυησομαι
- 19 Want gij verdraagt gaarne de onwijzen, dewijl gij wijs zijt.
For you put up with the foolish gladly, being wise yourselves.
ηδεως γαρ ανεχεσθε των αφρονων φρονιμοι οντες
- 20 Want gij verdraagt het, zo u iemand dienstbaar maakt, zo u iemand opeet, zo iemand van u neemt, zo zich iemand verheft, zo u iemand in het aangezicht slaat.
You put up with a man if he makes servants of you, if he makes profit out of you, if he makes you prisoners, if he puts himself in a high place, if he gives you blows on the face.
ανεχεσθε γαρ ει τις υμας καταδουλοι ει τις κατεσθει ει τις λαμβανει ει τις επαιρεται ει τις υμας εις προσωπον δερει
- 21 Ik zeg dit naar oneer, gelijk of wij zwak waren geweest; maar waarin iemand stout is (ik spreek in onwijsheid), daarin ben ik ook stout.
I say this by way of shaming ourselves, as if we had been feeble. But if anyone puts himself forward (I am talking like a foolish person), I will do the same.
κατα ατιμιαν λεγω ως οτι ημεις ησθηνησαμεν εν ω δ αν τις τολμα εν αφροσυνη λεγω τολμω καγω
- 22 Zijn zij Hebreen? Ik ook. Zijn zij Israelieten? Ik ook. Zijn zij het zaad van Abraham? Ik ook.
Are they Hebrews? so am I. Are they of Israel? so am I. Are they the seed of Abraham? so am I.
εβραιοι εισιν καγω ισραηλιται εισιν καγω σπερμα αβρααμ εισιν καγω
- 23 Zijn zij dienaars van Christus? (ik spreek onwijs zijnde) ik ben boven hen; in arbeid overvloediger, in slagen uitnemender, in gevangnissen overvloediger, in doodsgevaar menigmaal.
Are they servants of Christ? (I am talking foolishly) I am more so; I have had more experience of hard work, of prisons, of blows more than measure, of death.
διακονοι χριστου εισιν παραφρονων λαλω υπερ εγω εν κοποις περισσοτερωσ εν πληγαισ υπερβαλλοντωσ εν φυλακαισ περισσοτερωσ εν θανατοισ πολλακισ

- 24 Van de Joden heb ik veertig slagen min een, vijfmaal ontvangen.
Five times the Jews gave me forty blows but one.
υπο ιουδαιων πεντακις τεσσαρακοντα παρα μιαν ελαβον
- 25 Driemaal ben ik met roeden geeseld geweest, eens ben ik gestenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een gansen nacht en dag heb ik in de dieptedoorgebracht.
Three times I was whipped with rods, once I was stoned, three times the ship I was in came to destruction at sea, a night and a day I have been in the water;
τρις ερραβδισθην απαξ ελιθασθην τρις εναναγησα νυχθημερον εν τω βυθω πεποιηκα
- 26 In het reizen menigmaal in gevaren van rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van mijn geslacht, in gevaren van de heidenen, in gevaren in de stad, ingevaren in de woestijn, in gevaren op de zee, in gevaren onder de valse broeders;
In frequent travels, in dangers on rivers, in dangers from outlaws, in dangers from my countrymen, in dangers from the Gentiles, in dangers in the town, in dangers in the waste land, in dangers at sea, in dangers among false brothers;
οδοιποριας πολλακις κινδυνους ποταμιων κινδυνους ληστων κινδυνους εκ γενους κινδυνους εξ εθνων κινδυνους εν πολει κινδυνους εν ερημια κινδυνους εν θαλασση κινδυνους εν ψευδαδελφοις
- 27 In arbeid en moeite, in waken menigmaal, in honger en dorst, in vasten menigmaal, in koude en naaktheid.
In hard work and weariness, in frequent watchings, going without food and drink, cold and in need of clothing.
εν κοπω και μοχθω εν αγρυπνιαις πολλακις εν λιμω και διψει εν νηστειαις πολλακις εν ψυχει και γυμνοτητι
- 28 Zonder de dingen, die van buiten zijn, overvalt mij dagelijks de zorg van al de Gemeenten.
In addition to all the other things, there is that which comes on me every day, the care of all the churches.
χωρις των παρεκτος η επισυστασις μου η καθ ημεραν η μεριμνα πασων των εκκλησιων
- 29 Wie is er zwak, dat ik niet zwak ben? Wie wordt er geegergd, dat ik niet brande?
Who is feeble and I am not feeble? who is in danger of falling, and I am not angry?
τις ασθενει και ουκ ασθενω τις σκανδαλιζεται και ουκ εγω πυρουμαι
- 30 Indien men moet roemen, zo zal ik roemen de dingen mijner zwakheid.
If I have to take credit to myself, I will do so in the things in which I am feeble.
ει καυχασθαι δει τα της ασθενειας μου καυχησομαι
- 31 De God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die geprezen is in der eeuwigheid, weet, dat ik niet lieg.
The God and Father of our Lord Jesus Christ, to whom be praise for ever, is witness that the things which I say are true.
ο θεος και πατηρ του κυριου ημων ιησου χριστου οιδεν ο ων ευλογητος εις τους αιωνας οτι ου ψευδομαι
- 32 De stadhouder van den koning Aretas in Damaskus, bezette de stad der Damaskenen, willende mij vangen;
In Damascus, the ruler under Aretas the king kept watch over the town of the people of Damascus, in order to take me:
εν δαμασκω ο εθναρχης αρετα του βασιλεως εφρουρει την δαμασκηνων πολιν πιασαι με θελων
- 33 En ik werd door een venster in een mand over den muur nedergelaten, en ontvlood zijn handen.
And being let down in a basket from the wall through a window, I got free from his hands.
και δια θυριδος εν σαργανη εχαλασθην δια του τειχους και εξεφυγον τας χειρας αυτου
- 1 Te roemen is mij waarlijk niet oorbaar; want ik zal komen tot gezichten en openbaringen des Heeren.
As it is necessary for me to take glory to myself, though it is not a good thing, I will come to visions and revelations of the Lord.
καυχασθαι δη ου συμφερει μοι ελευσομαι γαρ εις οπτασις και αποκαλυψεις κυριου
- 2 Ik ken een mens in Christus, voor veertien jaren (of het geschied zij in het lichaam, weet ik niet, of buiten het lichaam, weet ik niet, God weet het), dat de zodanigeopgetrokken is geweest tot in den derden hemel;
I have knowledge of a man in Christ, fourteen years back (if he was in the body, or out of the body, I am not able to say, but God only), who was taken up to the third heaven.
οιδα ανθρωπον εν χριστω προ ετων δεκατεσσαρων ειτε εν σωματι ουκ οιδα ειτε εκτος του σωματος ουκ οιδα ο θεος οιδεν αρπαγεντα τον τοιουτον εως τριτου ουρανου
- 3 En ik ken een zodanig mens (of het in het lichaam, of buiten het lichaam geschied zij, weet ik niet, God weet het),
And I have knowledge of such a man (if he was in the body, or out of the body, I am not able to say, but God only),
και οιδα τον τοιουτον ανθρωπον ειτε εν σωματι ειτε εκτος του σωματος ουκ οιδα ο θεος οιδεν

- 4 Dat hij opgetrokken is geweest in het paradijs, en gehoord heeft onuitsprekelijke woorden, die het een mens niet geoorloofd is te spreken.
How he was taken up into Paradise, and words came to his ears which may not be said, and which man is not able to say.
οτι ηρπαγη εις τον παραδεισον και ηκουσεν αρρητα ρηματα α ουκ εξον ανθρωπω λαλησαι
- 5 Van den zodanige zal ik roemen, doch van mijzelfen zal ik niet roemen, dan in mijn zwakheden.
On account of such a one I will have glory: for myself I will take no glory, but only in my feeble body.
υπερ του τοιουτου καυχησομαι υπερ δε εμαυτου ου καυχησομαι ει μη εν ταις ασθeneυαις μου
- 6 Want zo ik roemen wil, ik zal niet onwils zijn, want ik zal de waarheid zeggen; maar ik houde daarvan af, opdat niemand van mij denke boven hetgeen hij ziet, dat ikben, of dat hij uit mij hoort.
For if I had a desire to take credit to myself, it would not be foolish, for I would be saying what is true: but I will not, for fear that I might seem to any man more than he sees me to be, or has word from me that I am.
εαν γαρ θελησω καυχησασθαι ουκ εσομαι αφρων αληθειαν γαρ ερω φειδομαι δε μη τις εις εμε λογισηται υπερ ο βλεπει με η ακουει τι εξ εμου
- 7 En opdat ik mij door de uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, zo is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hijmij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen.
And because the revelations were so very great, in order that I might not be overmuch lifted up, there was given to me a thorn in the flesh, one sent from Satan to give me pain.
και τη υπερβολη των αποκαλυψεων ινα μη υπεραιρωμαι εδοθη μοι σκολοψ τη σαρκι αγγελος σαταν ινα με κολαφιζη ινα μη υπεραιρωμαι
- 8 Hierover heb ik den Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken.
And about this thing I made request to the Lord three times that it might be taken away from me.
υπερ τουτου τρις τον κυριον παρεκαλεσα ινα αποστη απ εμου
- 9 En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat dekracht van Christus in mij wone.
And he said to me, My grace is enough for you, for my power is made complete in what is feeble. Most gladly, then, will I take pride in my feeble body, so that the power of Christ may be on me.
και ειρηκεν μοι αρκει σοι η χαρις μου η γαρ δυναμις μου εν ασθeneυαι τελειουται ηδιστα ουν μαλλον καυχησομαι εν ταις ασθeneυαις μου ινα επισκηνωση επ εμε η δυναμις του χριστου
- 10 Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ikmachtig.
So I take pleasure in being feeble, in unkind words, in needs, in cruel attacks, in troubles, on account of Christ: for when I am feeble, then am I strong.
διο ευδοκω εν ασθeneυαις εν υβρεσιν εν αναγκαις εν διωγμαις εν στενοχωριαις υπερ χριστου οταν γαρ ασθενω τοτε δυνατος ειμι
- 11 Ik ben roemende onwils geworden; gij hebt mij genoodzaakt, want ik behoorde van u geprezen te zijn; want ik ben in geen ding minder geweest dan de uitnemendsteapostelen, hoewel ik niets ben.
I have been forced by you to become foolish, though it was right for my praise to have come from you: for in no way was I less than the chief of the Apostles, though I am nothing.
γεγονα αφρων καυχωμενος υμεις με ηναγκασατε εγω γαρ ωφειλον υφ υμων συνιστασθαι ουδεν γαρ υστερησα των υπερ λιαν αποστολων ει και ουδεν ειμι
- 12 De merktekenen van een apostel zijn onder u betoond in alle lijdzaamheid, met tekenen, en wonderen, en krachten.
Truly the signs of an Apostle were done among you in quiet strength, with wonders and acts of power.
τα μεν σημεια του αποστολου κατειργασθη εν υμιν εν παση υπομονη εν σημειοις και τερασιν και δυναμειν
- 13 Want wat is er, waarin gij minder geweest zijt dan de andere Gemeenten, anders, dan dat ikzelf u niet lastig ben geweest? Vergeeft mij dit ongelijk.
For what is there in which you were made less than the other churches, but in the one thing that I was not a trouble to you? Let me have forgiveness for this wrong.
τι γαρ εστιν ο ητηθητε υπερ τας λοιπας εκκλησιας ει μη οτι αυτος εγω ου κατεναρκησα υμων χαρισασθε μοι την αδικιαν ταυτην
- 14 Ziet, ik ben ten derden male gereed, om tot u te komen, en zal u niet lastig zijn; want ik zoek niet het uwe, maar u; want de kinderen moeten niet schattenvergaderen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen.
This is now the third time that I am ready to come to you; and I will not be a trouble to you: my desire is for you, not for your property: for it is not the children's business to make store for their fathers, but the fathers for the children.
ιδου τριτον ετοιμωσ εχω ελθειν προς υμας και ου καταναρκησω υμων ου γαρ ζητω τα υμων αλλ υμας ου γαρ οφειλει τα τεκνα τοις γονευσιν θησαυριζειν αλλ οι γονεις τοις τεκνοις
- 15 En ik zal zeer gaarne de kosten doen, en voor uw zielen ten koste gegeven worden; hoewel ik, u overvloediger beminnde, weiniger bemind worde.
And I will gladly give all I have for your souls. If I have the more love for you, am I to be loved the less?
εγω δε ηδιστα δαπανησω και εκδαπανηθησομαι υπερ των ψυχων υμων ει και περισσοτερωσ υμασ αγαπων ηττον αγαπομαι
- 16 Doch het zij zo, ik heb u niet bezwaard; maar alzo ik listig was, heb ik u met bedrog gevangen.
But let it be so, that I was not a trouble to you myself; but (someone may say) being false, I took you with deceit.
εστω δε εγω ου κατεβαρησα υμασ αλλ υπαρχων πανουργοσ δολω υμασ ελαβον

- 17 Heb ik door iemand dergenen, die ik tot u gezonden heb, van u mijn voordeel gezocht?
 Did I make a profit out of you by any of those whom I sent to you?
 μη τινα ων απεσταλκα προς υμας δι αυτου επλεονεκτησα υμας
- 18 Ik heb Titus gebeden, en den broeder medegezonden; heeft ook Titus van u zijn voordeel gezocht? Hebben wij niet in denzelfden geest gewandeld? Hebben wij nietgewandeld in dezelfde voetstappen?
 I gave orders to Titus, and I sent the brother with him. Did Titus make any profit out of you? were we not guided by the same Spirit, in the same ways?
 παρεκαλεσα τιτον και συναπεστειλα τον αδελφον μη τι επλεονεκτησεν υμας τιτος ου τω αυτω πνευματι περιπατησαμεν ου τοις αυτοις ιχνεσιν
- 19 Meent gij wederom, dat wij ons bij u verontschuldigen? Wij spreken in de tegenwoordigheid van God in Christus; en dit alles, geliefden, tot uw stichting.
 It may seem to you that all this time we have been attempting to put ourselves in the right; but we are saying these things before God in Christ. For all things, dear brothers, are for your profit.
 παλιν δοκειτε οτι υμιν απολογουμεθα κατενωπιον του θεου εν χριστω λαλουμεν τα δε παντα αγαπητοι υπερ της υμων οικοδομης
- 20 Want ik vrees, dat als ik gekomen zal zijn, ik u niet enigszins zal vinden zodanigen als ik wil, en dat ik van u zal gevonden worden zodanig als gij niet wilt; dat er nietenigszins zijn twisten, nijdigheden, toorn, gekijf, achterklap, oorblazingen, opgeblazenheden, beroerten;
 For I have a fear that, when I come, you may not be answering to my desire, and that I may not be answering to yours; that there may be fighting, hate, angry feeling, divisions, evil talk about others, secrets, thoughts of pride, outbursts against authority;
 φοβουμαι γαρ μηπως ελθω ουχ οιους θελω ευρω υμας καγω ευρεθω υμιν οιον ου θελετε μηπως ερεις ζηλοι θυμοι εριθειαι καταλαλαι ψιθυρισμοι φυσιωσεις ακαταστασαι
- 21 Opdat wederom, als ik zal gekomen zijn, mijn God mij niet vernedere bij u, en ik rouw hebbe over velen, die te voren gezondigd hebben, en die zich niet bekeerdzullen hebben van de onreinigheid, en hoererij, en ontuchtigheid, die zij gedaan hebben.
 And that when I come again, my God may put me to shame among you, and I may have grief for those who have done wrong before and have had no regret for their unclean ways, and for the evil desires of the flesh to which they have given way.
 μη παλιν ελθοντα με ταπεινωση ο θεος μου προς υμας και πενησω πολλους των προημαρτηκωτων και μη μετανοησαντων επι τη ακαθαρσια και πορνεια και ασελγεια η επραξαν
- 1 Dit is de derde maal, dat ik tot u kom; in den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan.
 This is the third time that I am coming to you. From the mouth of two or three witnesses will every word be made certain.
 τριτον τουτο ερχομαι προς υμας επι στοματος δυο μαρτυρων και τριων σταθισεται παν ρημα
- 2 Ik heb het te voren gezegd, en zeg het te voren als tegenwoordig zijnde de tweede maal, en ik schrijf het nu afwezende aan degenen, die te voren gezondigd hebben, en aan al de anderen, dat, zo ik wederom kom, ik hen niet zal sparen;
 I said before, and still say it before I come, as being present for the second time, though I am still away from you, to those who have done wrong before, and to all the others, that if I come again I will not have pity;
 προειρηκα και προλεγω ως παρων το δευτερον και απων νυν γραφω τοις προημαρτηκοσιν και τοις λοιποις πασιν οτι εαν ελθω εις το παλιν ου φεισομαι
- 3 Dewijl gij zoekt een proeve van Christus, Die in mij spreekt, Welke in u niet zwak is, maar krachtig is onder u.
 Seeing that you are looking for a sign of Christ giving out his word in me; who is not feeble in relation to you, but is strong in you:
 επει δοκιμην ζητειτε του εν εμοι λαλουντος χριστου ος εις υμας ουκ ασθenei αλλα δυναται εν υμιν
- 4 Want hoewel Hij gekruist is door zwakheid, zo leeft Hij nochtans door de kracht Gods. Want ook wij zijn zwak in Hem, maar zullen met Hem leven door de kracht Gods in u.
 For he was feeble in that he was put to death on the cross, but he is living by the power of God. And we are feeble in him, but we will be living with him through the power of God in relation to you.
 και γαρ ει σταυρωθη εξ ασθενειας αλλα ζη εκ δυναμεως θεου και γαρ ημεις ασθενουμεν εν αυτω αλλα ζησομεθα συν αυτω εκ δυναμεως θεου εις υμας
- 5 Onderzoekt uzelf, of gij in het geloof zijt, beproeft uzelf. Of kent gij uzelf niet, dat Jezus Christus in u is? tenzij dat gij enigszins verwerpelijk zijt.
 Make a test of yourselves, if you are in the faith; make certain of yourselves. Or are you not conscious in yourselves that Jesus Christ is in you, if you are truly Christ's?
 εαυτους πειραζετε ει εστε εν τη πιστει εαυτους δοκιμαζετε η ουκ επιγνωσκετε εαυτους οτι ιησους χριστος εν υμιν εστιν ει μη τι αδοκιμοι εστε
- 6 Doch ik hoop, dat gij zult verstaan, dat wij niet verwerpelijk zijn.
 But it is my hope that you will have no doubt that we are truly Christ's.
 ελπίζω δε οτι γνωσεσθε οτι ημεις ουκ εσμεν αδοκιμοι
- 7 En ik wens van God, dat gij geen kwaad doet; niet opdat wij beproefd zouden bevonden worden, maar opdat gij het goede zoudt doen, en wij als verwerpelijk zouden zijn.
 Now our prayer to God is that you may do no evil; not in order that it may be put to our credit, but so that you may do what is right, whatever we may seem.
 ευχομαι δε προς τον θεον μη ποιησαι υμας κακων μηδεν ουχ ινα ημεις δοκιμοι φανωμεν αλλ ινα υμεις το καλον ποιητε ημεις δε ως αδοκιμοι ωμεν

- 8 Want wij vermogen niets tegen de waarheid, maar voor de waarheid.
Because we are able to do nothing against what is true, but only for it.
ου γαρ δυναμεθα τι κατα της αληθειας αλλ υπερ της αληθειας
- 9 Want wij verblijden ons, wanneer wij zwak zijn, en gij sterk zijt. En wij wensen ook dit, namelijk uw volmaking.
For we are glad when we are feeble and you are strong; and this is our prayer, even that you may be made complete.
χαιρομεν γαρ οταν ημεις ασθενωμεν υμεις δε δυνατοι ητε τουτο δε και ευχομεθα την υμων καταρτισιν
- 10 Daarom schrijf ik, afwezende, deze dingen, opdat ik niet, tegenwoordig zijnde, strengheid zou gebruiken, naar de macht, die mij de Heere gegeven heeft totopbouwning, en niet tot nederwerping.
For this cause I am writing these things while I am away, so that there may be need for me, when I am present, to make use of sharp measures, by the authority which the Lord has given me for building up and not for destruction.
δια τουτο ταυτα απων γραφω ινα παρων μη αποτομωσ χρησωμαι κατα την εξουσιαν ην εδωκεν μοι ο κυριος εις οικοδομην και ουκ εις καθαιρεσιν
- 11 Voorts, broeders, zijt blijde, wordt volmaakt, zijt getroost, zijt eensgezind, leeft in vrede; en de God der liefde en des vredes zal met u zijn.
Let this be my last word, brothers; be glad; be complete; be comforted; be of the same mind; be at peace with one another: and the God of love and peace will be with you.
λοιπον αδελφοι χαιρετε καταρτιζεσθε παρακαλεισθε το αυτο φρονειτε ειρηνευετε και ο θεος της αγαπης και ειρηνης εσται μεθ υμων
- 12 Groet elkander met een heiligen kus. U groeten al de heiligen.
Give one another a holy kiss.
ασπασασθε αλληλους εν αγιω φιληματι
- 12 Groet elkander met een heiligen kus. U groeten al de heiligen.
13:13 All the saints send their love to you.
ασπασασθε αλληλους εν αγιω φιληματι
- 1 Paulus, een apostel,, geroepen niet van mensen, noch door een mens, maar door Jezus Christus, en God den Vader, Die Hem uit de doden opgewekt heeft),
Paul, an Apostle (not from men, and not through man, but through Jesus Christ, and God the Father, who made him come back from the dead),
παυλος αποστολος ουκ απ ανθρωπων ουδε δι ανθρωπου αλλα δια ιησου χριστου και θεου πατρος του εγειραντος αυτον εκ νεκρων
- 2 En al de broeders, die met mij zijn, aan de Gemeenten van Galatie:
And all the brothers who are with me, to the churches of Galatia:
και οι συν εμοι παντες αδελφοι ταις εκκλησιαις της γαλατιας
- 3 Genade zij u en vrede van God den Vader, en onzen Heere Jezus Christus;
Grace to you and peace from God the Father and our Lord Jesus Christ,
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος και κυριου ημων ιησου χριστου
- 4 Die Zichzelven gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld, naar den wil van onzen God en Vader;
Who gave himself for our sins, so that he might make us free from this present evil world, after the purpose of our God and Father:
του δοντος εαυτον υπερ των αμαρτιων ημων οπως εξεληται ημας εκ του ενεστωτος αιωνος πονηρου κατα το θελημα του θεου και πατρος ημων
- 5 Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
To whom be the glory for ever and ever. So be it.
ω η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην
- 6 Ik verwonder mij, dat gij zo haast wijkende van dengene, die u in de genade van Christus geroepen heeft, overgebracht wordt tot een ander Evangelie;
I am surprised that you are being so quickly turned away from him whose word came to you in the grace of Christ, to good news of a different sort;
θαυμαζω οτι ουτως ταχως μετατιθεσθε απο του καλεσαντος υμας εν χαριτι χριστου εις ετερον ευαγγελιον
- 7 Daar er geen ander is; maar er zijn sommigen, die u ontroeren, en het Evangelie van Christus willen verkeren.
Which is not another sort: only there are some who give you trouble, desiring to make changes in the good news of Christ.
ο ουκ εστιν αλλο ει μη τινες ειν οι παρασποντες υμας και θελοντες μεταστρεψαι το ευαγγελιον του χριστου

- 8 Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit den hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt.
But even if we, or an angel from heaven, were to be a preacher to you of good news other than that which we have given you, let there be a curse on him.
αλλα και εαν ημεις η αγγελος εξ ουρανου ευαγγελιζηται υμιν παρ ο ευηγγελισαμεθα υμιν αναθεμα εστω
- 9 Gelijk wij te voren gezegd hebben, zo zeg ik ook nu wederom: Indien u iemand een Evangelie verkondigt, buiten hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt.
As we have said before, so say I now again, If any man is a preacher to you of any good news other than that which has been given to you, let there be a curse on him.
ως προειρηκαμεν και αρτι παλιν λεγω ει τις υμας ευαγγελιζεται παρ ο παρελαβετε αναθεμα εστω
- 10 Want predik ik nu de mensen, of God? Of zoek ik mensen te behagen? Want indien ik nog mensen behaagde, zo ware ik geen dienstknecht van Christus.
Am I now using arguments to men, or God? or is it my desire to give men pleasure? if I was still pleasing men, I would not be a servant of Christ.
αρτι γαρ ανθρωπους πειθω η τον θεον η ζητω ανθρωποις αρεσκευει ει γαρ ετι ανθρωποις ηρεσκον χριστου δουλος ουκ αν ημην
- 11 Maar ik maak u bekend, broeders, dat het Evangelie, hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mens.
Because I say to you, my brothers, that the good news of which I was the preacher is not man's.
γνωριζω δε υμιν αδελφοι το ευαγγελιον το ευαγγελισθεν υπ εμου οτι ουκ εστιν κατα ανθρωπον
- 12 Want ik heb ook hetzelfde niet van een mens ontvangen, noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus.
For I did not get it from man, and I was not given teaching in it, but it came to me through revelation of Jesus Christ.
ουδε γαρ εγω παρα ανθρωπου παρελαβον αυτο ουτε εδιδαχθην αλλα δι αποκαλυψεως ιησου χριστου
- 13 Want gij hebt mijn omgang gehoord, die eertijds in het Jodendom was, dat ik uitnemend zeer de Gemeente Gods vervolgte, en dezelve verwoestte;
For news has come to you of my way of life in the past in the Jews' religion, how I was cruel without measure to the church of God, and did great damage to it:
ηκουσατε γαρ την ημην αναστροφην ποτε εν τω ιουδαισμο οτι καθ υπερβολην εδιωκον την εκκλησιαν του θεου και επορθουν αυτην
- 14 En dat ik in het Jodendom toenam boven velen van mijn ouderdom in mijn geslacht, zijnde overvloedig ijverig voor mijn vaderlijke inzettingen.
And I went farther in the Jews' religion than a number of my generation among my countrymen, having a more burning interest in the beliefs handed down from my fathers.
και προεκοπτον εν τω ιουδαισμο υπερ πολλους συνηλικιωτας εν τω γενει μου περισσοτερωσ ζηλωτης υπαρχων των πατρικων μου παραδοσεων
- 15 Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade,
But when it was the good pleasure of God, by whom I was marked out even from my mother's body, through his grace,
οτε δε ευδοκησεν ο θεος ο αφορισας με εκ κοιλιασ μητροσ μου και καλεσας δια της χαριτοσ αυτου
- 16 Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Denzelven door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, zo ben ik terstond niet te rade gegaan met vlees en bloed;
To give the revelation of his Son in me, so that I might give the news of him to the Gentiles; then I did not take the opinion of flesh and blood,
αποκαλυψαι τον υιον αυτου εν εμοι ινα ευαγγελιζωμαι αυτον εν τοισ εθνεσιν ευθεωσ ου προσανεθεμην σαρκι και αιματι
- 17 En ben niet wederom gegaan naar Jeruzalem, tot degenen, die voor mij apostelen waren; maar ik ging henen naar Arabie, en keerde wederom naar Damascus.
And I went not up to Jerusalem to those who were Apostles before me; but I went away into Arabia, and again I came back to Damascus.
ουδε ανηλθον εις ιεροσολυμα προς τουσ προ εμου αποστολουσ αλλ ανηλθον εις αραβιαν και παλιν υπεστρεψα εις δαμασκον
- 18 Daarna kwam ik na drie jaren weder te Jeruzalem om Petrus te bezoeken, en ik bleef bij hem vijftien dagen.
Then after three years I went up to Jerusalem to see Cephas, and was there with him fifteen days.
επειτα μετα ετη τρια ανηλθον εις ιεροσολυμα ιστορησαι πετρον και επεμεινα προς αυτον ημερασ δεκαπεντε
- 19 En zag geen ander van de apostelen, dan Jakobus, den broeder des Heeren.
But of the other Apostles I saw only James, the Lord's brother.
ετερον δε των αποστολων ουκ ειδον ει μη ιακωβον τον αδελφον του κυριου
- 20 Hetgeen nu ik u schrijf, ziet, ik getuig voor God, dat ik niet lieg!
Now God is witness that the things which I am writing to you are true.
α δε γραφω υμιν ιδου ενωπιον του θεου οτι ου ψευδομαι
- 21 Daarna ben ik gekomen in de gewesten van Syrie en van Cilicie.
Then I came to the parts of Syria and Cilicia.
επειτα ηλθον εις τα κλιματα της συριασ και της κιλικιασ

- 22 En ik was van aangezicht onbekend aan de Gemeenten in Judea, die in Christus zijn.
And the churches of Judaea which were in Christ still had no knowledge of my face or person:
 ημην δε αγνοουμενος τω προσωπω ταις εκκλησιαις της ιουδαιας ταις εν χριστω
- 23 Maar zij hadden alleenlijk gehoord, dat men zeide: Degene, die ons eertijds vervolgde, verkondigt nu het geloof, hetwelk hij eertijds verwoestte.
Only it came to their ears that he who at one time was cruel to us is now preaching the faith which before had been attacked by him;
 μονον δε ακουοντες ησαν οτι ο δωκων ημας ποτε νυν ευαγγελιζεται την πιστιν ην ποτε επορθει
- 1 Daarna ben ik, na veertien jaren, wederom naar Jeruzalem opgegaan met Barnabas, ook Titus medegenomen hebbende.
Then after the space of fourteen years I went up again to Jerusalem with Barnabas, taking Titus with me.
 επειτα δια δεκατεσσαρων ετων παλιν ανεβην εις ιεροσολυμα μετα βαρναβα συμπαραλαβων και τιτον
- 2 En ik ging op door een openbaring, en stelde hun het Evangelie voor, dat ik predik onder de heidenen; en in het bijzonder aan degenen, die in achtung waren, opdat ik niet enigszins tevergeefs zou lopen of gelopen hebben.
And I went up by revelation; and I put before them the good news which I was preaching among the Gentiles, but privately before those who were of good name, so that the work which I was or had been doing might not be without effect.
 ανεβην δε κατα αποκαλυψιν και ανεθεμην αυτοις το ευαγγελιον ο κηρυσσω εν τοις εθνεσιν κατ ιδιαν δε τοις δοκουσιν μηπως εις κενον τρεχω η εδραμον
- 3 Maar ook Titus, die met mij was, een Griek zijnde, werd niet genoodzaakt zich te laten besnijden.
But not even Titus who was with me, being a Greek, was made to undergo circumcision:
 αλλ ουδε τιτος ο συν εμοι ελληνων ηναγκασθη περιτμηθηναι
- 4 En dat om der ingekropen valse broederen wil, die van bezijden ingekomen waren, om te verspieden onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, opdat zij onszouden tot dienstbaarheid brengen.
And that because of the false brothers let in secretly, who came searching out our free condition which we have in Christ Jesus, so that they might make servants of us;
 δια δε τους παρεισακτους ψευδαδελφους οιτινες παρεισηλθον κατασκοπησαι την ελευθεριαν ημων ην εχομεν εν χριστω ιησου ινα ημας καταδουλωσωνται
- 5 Denwelken wij ook niet een uur hebben geweken met onderwerping, opdat de waarheid van het Evangelie bij u zou verblijven.
To whom we gave way not even for an hour; so that the true words of the good news might still be with you.
 οις ουδε προς ωραν ειξαμεν τη υποταγη ινα η αληθεια του ευαγγελιου διαμεινη προς υμας
- 6 En van degenen, die geacht waren, wat te zijn, hoedanigen zij eertijds waren, verschilt mij niet; God neemt den persoon des mensen niet aan; want die geachtwaren, hebben mij niets toegebracht.
But from those who seemed to be important (whatever they were has no weight with me: God does not take man's person into account): those who seemed to be important gave nothing new to me;
 απο δε των δοκουντων ειναι τι οιοιοι ποτε ησαν ουδεν μοι διαφερει προσωπον θεος ανθρωπου ου λαμβανει εμοι γαρ οι δοκουντες ουδεν προσανεθεντο
- 7 Maar daarentegen, als zij zagen, dat aan mij het Evangelie der voorhuid toebetrouwd was, gelijk aan Petrus dat der besnijdenis;
But, quite the opposite, when they saw that I had been made responsible for preaching the good news to those without circumcision, even as Peter had been for those of the circumcision
 αλλα τουναντιον ιδοντες οτι πεπιστευμαι το ευαγγελιον της ακροβυστιας καθως πετρος της περιτομης
- 8 (Want Die in Petrus krachtelijk wrocht tot het apostelschap der besnijdenis, Die wrocht ook krachtelijk in mij onder de heidenen);
(Because he who was working in Peter as the Apostle of the circumcision was working no less in me among the Gentiles);
 ο γαρ ενεργησας πετρω εις αποστολην της περιτομης ενηργησεν και εμοι εις τα εθνη
- 9 En als Jakobus, en Cefas, en Johannes, die geacht waren pilaren te zijn, de genade, die mij gegeven was, bekenden, gaven zij mij en Barnabas de rechter hand dergemeenschap, opdat wij tot de heidenen, en zij tot de besnijdenis zouden gaan;
When they saw the grace which was given to me, James and Cephas and John, who had the name of being pillars, gave to me and Barnabas their right hands as friends so that we might go to the Gentiles, and they to the circumcision;
 και γνοντες την χαριν την δοθεισαν μοι ιακωβος και κηφας και ιωαννης οι δοκουντες στυλοι ειναι δεξιας εδωκαν εμοι και βαρναβα κοινωνιας ινα ημεις εις τα εθνη αυτοι δε εις την περιτομην
- 10 Alleenlijk, dat wij den armen zouden gedenken; hetwelk zelf ik ook benaarstigd heb te doen.
Only it was their desire that we would give thought to the poor; which very thing I had much in mind to do.
 μονον των πτωχων ινα μνημονευωμεν ο και εσπουδασα αυτο τουτο ποιησαι
- 11 En toen Petrus te Antiochie gekomen was, wederstond ik hem in het aangezicht, omdat hij te bestraffen was.
But when Cephas came to Antioch, I made a protest against him to his face, because he was clearly in the wrong.
 οτε δε ηλθεν πετρος εις αντιοχειαν κατα προσωπον αυτω αντεστην οτι κατεγνωσμενος ην

- 12 Want eer sommigen van Jakobus gekomen waren, at hij mede met de heidenen; maar toen zij gekomen waren, onttrok hij zich en scheidde zichzelf af, vrezendedegenen, die uit de besnijdenis waren.
 For before certain men came from James, he did take food with the Gentiles: but when they came, he went back and made himself separate, fearing those who were of the circumcision.
 προ του γαρ ελθειν τινας απο ιακωβου μετα των εθνων συνησθειν οτε δε ηλθον υπεστειλεν και αφωριζεν εαυτον φοβουμενος τους εκ περιτομης
- 13 En ook de andere Joden veinsden met hem; alzo dat ook Barnabas mede afgetrokken werd door hun veinzing.
 And the rest of the Jews went after him, so that even Barnabas was overcome by their false ways.
 και συνυπεκριθησαν αυτω και οι λοιποι ιουδαιοι ωστε και βαρναβας συναπηχθη αυτων τη υποκρισει
- 14 Maar als ik zag, dat zij niet recht wandelden naar de waarheid van het Evangelie, zeide ik tot Petrus in aller tegenwoordigheid: Indien gij, die een Jood zijt, naarheidse wijze leeft, en niet naar Joodse wijze, waarom noodzaakt gij de heidenen naar de Joodse wijze te leven?
 But when I saw that they were not living uprightly in agreement with the true words of the good news, I said to Cephas before them all, If you, being a Jew, are living like the Gentiles, and not like the Jews, how will you make the Gentiles do the same as the Jews?
 αλλ οτε ειδον οτι ουκ ορθοδοουσιν προς την αληθειαν του ευαγγελιου ειπον τω πετρω εμπροσθεν παντων ει συ ιουδαιος υπαρχων εθνικως ζης και ουκ ιουδαιικως τι τα εθνη αναγκαζεις ιουδαιζειν
- 15 Wij zijn van nature Joden, en niet zondaars uit de heidenen;
 We being Jews by birth, and not sinners of the Gentiles,
 ημεις φυσει ιουδαιοι και ουκ εξ εθνων αμαρτωλοι
- 16 Doch wetende, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zo hebben wij ook in Christus Jezusgeloofd, opdat wij zouden gerechtvaardigd worden uit het geloof van Christus, en niet uit de werken der wet; daarom dat uit de werken der wet geen vlees zalgerechtvaardigd worden.
 Being conscious that a man does not get righteousness by the works of the law, but through faith in Jesus Christ, we had faith in Christ Jesus, so that we might get righteousness by faith in Christ, and not by the works of the law: because by the works of the law will no flesh get righteousness.
 ειδοτες οτι ου δικαιουται ανθρωπος εξ εργων νομου εαν μη δια πιστεως ιησου χριστου και ημεις εις χριστον ιησουν επιστευσαμεν ινα δικαιωθωμεν εκ πιστεως χριστου και ουκ εξ εργων νομου διοτι ο υ δικαιωθησεται εξ εργων νομου πασα σαρξ
- 17 Maar indien wij, die in Christus zoeken gerechtvaardigd te worden, ook zelven zondaars bevonden worden, is dan Christus een dienaar der zonde? Dat zij verre.
 But if, while we were desiring to get righteousness through Christ, we ourselves were seen to be sinners, is Christ a servant of sin? In no way!
 ει δε ζητουντες δικαιωθηναι εν χριστω ευρεθημεν και αυτοι αμαρτωλοι αρα χριστος αμαρτιας διακονος μη γενοιτο
- 18 Want indien ik, hetgeen ik afgebroken heb, datzelve wederom opbouw, zo stel ik mijzelf tot een overtreder.
 For if I put up again those things which I gave to destruction, I am seen to be a wrongdoer.
 ει γαρ α κατελυσα ταυτα παλιν οικοδομω παραβατην εμαυτον συνιστημι
- 19 Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou.
 For I, through the law, have become dead to the law, so that I might be living to God.
 εγω γαρ δια νομου νομω απεθανον ινα θεω ζησω
- 20 Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft.
 I have been put to death on the cross with Christ; still I am living; no longer I, but Christ is living in me; and that life which I now am living in the flesh I am living by faith, the faith of the Son of God, who in love for me, gave himself up for me.
 χριστω συνεσταυρωμαι ζω δε ουκετι εγω ζη δε εν εμοι χριστος ο δε νυν ζω εν σαρκι εν πιστει ζω τη του υιου του θεου του αγαπησαντος με και παραδοντος εαυτον υπερ εμου
- 21 Ik doe de genade Gods niet te niet; want indien de rechtvaardigheid door de wet is, zo is dan Christus tevergeefs gestorven.
 I do not make the grace of God of no effect: because if righteousness is through the law, then Christ was put to death for nothing.
 ουκ αθετω την χαριν του θεου ει γαρ δια νομου δικαιοσυνη αρα χριστος δωρεαν απεθανεν
- 1 O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn; denwelken Jezus Christus voor de ogen te voren geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde?
 O foolish Galatians, by what strange powers have you been tricked, to whom it was made clear that Jesus Christ was put to death on the cross?
 ω ανοητοι γαλαται τις υμας εβασκανεν τη αληθεια μη πειθεσθαι οις κατ οφθαλμους ιησους χριστος προεγραφη εν υμιν εσταυρωμενος
- 2 Dit alleen wil ik van u leren: hebt gij den Geest ontvangen uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?
 Give me an answer to this one question, Did the Spirit come to you through the works of the law, or by the hearing of faith?
 τουτο μονον θελω μαθειν αφ υμων εξ εργων νομου το πνευμα ελαβετε η εξ ακοης πιστεως

- 3 Zijt gij zo uitzinnig? Daar gij met den Geest begonnen zijt, voleindigt gij nu met het vlees?
 Are you so foolish? having made a start in the Spirit, will you now be made complete in the flesh?
 ουτως ανοητοι εστε εναρξαμενοι πνευματι νυν σαρκι επιτελεισθε
- 4 Hebt gij zoveel tevergeefs geleden? Indien maar ook tevergeefs!
 Did you undergo such a number of things to no purpose? if it is in fact to no purpose.
 τοσαυτα επαθετε εικη ειγε και εικη
- 5 Die u dan den Geest verleent, en krachten onder u werkt, doet Hij dat uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs?
 He who gives you the Spirit, and does works of power among you, is it by the works of law, or by the hearing of faith?
 ο ουν επιχορηγων υμιν το πνευμα και ενεργων δυναμεις εν υμιν εξ εργων νομου η εξ ακοης πιστεως
- 6 Gelijkerwijs Abraham Gode geloofd heeft, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend;
 Even as Abraham had faith in God, and it was put to his account as righteousness.
 καθως αβρααμ επιστευσεν τω θεω και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην
- 7 Zo verstaat gij dan, dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn.
 Be certain, then, that those who are of faith, the same are sons of Abraham.
 γνωσκετε αρα οτι οι εκ πιστεως ουτοι εισιν υιοι αβρααμ
- 8 En de Schrift, te voren ziende, dat God de heidenen uit het geloof zou rechtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het Evangelie verkondigd, zeggende: In u zullenal de volken gezegend worden.
 And the holy Writings, seeing before the event that God would give the Gentiles righteousness by faith, gave the good news before to Abraham, saying, In you will all the nations have a blessing.
 προιδουσα δε η γραφη οτι εκ πιστεως δικαιοι τα εθνη ο θεος προευγγελισατο τω αβρααμ οτι ενευλογηθησονται εν σοι παντα τα εθνη
- 9 Zo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met den gelovigen Abraham.
 So then those who are of faith have a part in the blessing of Abraham who was full of faith.
 ωστε οι εκ πιστεως ευλογουνται συν τω πιστω αβρααμ
- 10 Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.
 For all who are of the works of the law are under a curse: because it is said in the Writings, A curse is on everyone who does not keep on doing all the things which are ordered in the book of the law.
 οσοι γαρ εξ εργων νομου εισιν υπο καταραν εισιν γεγραπται γαρ επικαταρατος πας ος ουκ εμμενει εν πασιν τοις γεγραμμενοις εν τω βιβλιω του νομου του ποιησαι αυτα
- 11 En dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar; want de rechtvaardige zal uit het geloof leven.
 Now that no man gets righteousness by the law in the eyes of God, is clear; because, The upright will be living by faith.
 οτι δε εν νομω ουδεις δικαιουται παρα τω θεω δηλον οτι ο δικαιος εκ πιστεως ζησεται
- 12 Doch de wet is niet uit het geloof; maar de mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven.
 And the law is not of faith; but, He who does them will have life by them.
 ο δε νομος ουκ εστιν εκ πιστεως αλλ ο ποιησας αυτα ανθρωπος ζησεται εν αυτοις
- 13 Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt.
 Christ has made us free from the curse of the law, having become a curse for us: because it is said in the Writings, A curse on everyone who is put to death by hanging on a tree:
 χριστος ημας εξηγορασεν εκ της καταρας του νομου γενομενος υπερ ημων καταρα γεγραπται γαρ επικαταρατος πας ο κρεμαμενος επι ξυλου
- 14 Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof.
 So that on the Gentiles might come the blessing of Abraham in Christ Jesus; in order that we through faith might have the Spirit which God had undertaken to give.
 ινα εις τα εθνη η ευλογια του αβρααμ γενηται εν χριστω ιησου ινα την επαγγελιαν του πνευματος λαβωμεν δια της πιστεως
- 15 Broeders, ik spreek naar den mens: zelfs eens mensen verbond, dat bevestigd is, doet niemand te niet, of niemand doet daartoe.
 Brothers, as men would say, even a man's agreement, when it has been made certain, may not be put on one side, or have additions made to it.
 αδελφοι κατα ανθρωπον λεγω ομως ανθρωπου κεκυρωμενην διαθηκην ουδεις αθετει η επιδιασσεται
- 16 Nu zo zijn de beloftenissen tot Abraham en zijn zaad gesproken. Hij zegt niet: En den zaden, als van velen; maar als van een: En uw zade; hetwelk is Christus.
 Now to Abraham were the undertakings given, and to his seed. He says not, And to seeds, as of a great number; but as of one, he says, And to your seed, which is Christ.
 τω δε αβρααμ ερρηθησαν αι επαγγελιαι και τω σπερματι αυτου ου λεγει και τοις σπερμασιν ως επι πολλων αλλ ως εφ ενος και τω σπερματι σου ος εστιν χριστος

- 17 En dit zeg ik: Het verbond, dat te voren van God bevestigd is op Christus, wordt door de wet, die na vierhonderd en dertig jaren gekomen is, niet krachteloosgemaakt, om de belofenis te niet te doen.
 Now this I say: The law, which came four hundred and thirty years after, does not put an end to the agreement made before by God, so as to make the undertaking without effect.
 τουτο δε λεγω διαθηκην προκεκυρωμενην υπο του θεου εις χριστον ο μετα ετη τετρακοσια και τριακοντα γεγωνος νομος ουκ ακυροι εις το καταργησαι την επαγγελιαν
- 18 Want indien de erfenis uit de wet is, zo is zij niet meer uit de belofenis; maar God heeft ze Abraham door de belofenis genadiglijk gegeven.
 Because if the heritage is by the law, it is no longer dependent on the word of God; but God gave it to Abraham by his word.
 ει γαρ εκ νομου η κληρονομα ουκετι εξ επαγγελιας τω δε αβρααμ δι επαγγελιας κεχαρισται ο θεος
- 19 Waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad zou gekomen zijn, dien het beloofd was; en zij is door de engelen besteld in de hand des Middelaars.
 What then is the law? It was an addition made because of sin, till the coming of the seed to whom the undertaking had been given; and it was ordered through angels by the hand of a go-between.
 τι ουν ο νομος των παραβασεων χαριν προσεθεθη αχρις ου ελθη το σπερμα ω επηγγελται διαταγεις δι αγγελων εν χειρι μεσιτου
- 20 En de Middelaar is niet Middelaar van een, maar God is een.
 Now a go-between is not a go-between of one; but God is one.
 ο δε μεσιτης ενος ουκ εστιν ο δε θεος εις εστιν
- 21 Is dan de wet tegen de belofenissen Gods? Dat zij verre; want indien er een wet gegeven ware, die machtig was levend te maken, zo zou waarlijk gerechtvaardigheid uit de wet zijn.
 Is the law then against the words of God? in no way; because if there had been a law which was able to give life, truly righteousness would have been by the law.
 ο ουν νομος κατα των επαγγελιων του θεου μη γενοιτο ει γαρ εδοθη νομος ο δυναμενος ζωοποιησαι οντως αν εκ νομου ην η δικαιοσυνη
- 22 Maar de Schrift heeft het alles onder de zonde besloten, opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de gelovigen zou gegeven worden.
 However, the holy Writings have put all things under sin, so that that for which God gave the undertaking, based on faith in Jesus Christ, might be given to those who have such faith.
 αλλα συνεκλεισεν η γραφη τα παντα υπο αμαρτιαν ινα η επαγγελια εκ πιστεως ιησου χριστου δοθη τοις πιστευουσιν
- 23 Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden.
 But before faith came, we were kept in prison under the law, waiting for the revelation of the faith which was to come.
 προ του δε ελθειν την πιστιν υπο νομον εφρουρουμεθα συγκεκλεισμενοι εις την μελλουσαν πιστιν αποκαλυφθηναι
- 24 Zo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden.
 So the law has been a servant to take us to Christ, so that we might have righteousness by faith.
 ωστε ο νομος παιδαγωγος ημων γεγονεν εις χριστον ινα εκ πιστεως δικαιωθωμεν
- 25 Maar als het geloof gekomen is, zo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester.
 But now that faith is come, we are no longer under a servant.
 ελθουσης δε της πιστεως ουκετι υπο παιδαγωγον εσμεν
- 26 Want gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus.
 Because you are all sons of God through faith in Christ Jesus.
 παντες γαρ υιοι θεου εστε δια της πιστεως εν χριστω ιησου
- 27 Want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan.
 For all those of you who were given baptism into Christ did put on Christ.
 οσοι γαρ εις χριστον εβαπτισθητε χριστον ενεδυσασθε
- 28 Daarin is noch Jood noch Griek; daarin is noch dienstbare noch vrije; daarin is geen man en vrouw; want gij allen zijt een in Christus Jezus.
 There is no Jew or Greek, servant or free, male or female: because you are all one in Jesus Christ.
 ουκ ενι ιουδαιος ουδε ελλην ουκ ενι δουλος ουδε ελευθερος ουκ ενι αρσεν και θηλυ παντες γαρ υμεις εις εστε εν χριστω ιησου
- 29 En indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de belofenis erfgenamen. Galaten 4
 And if you are Christ's, then you are Abraham's seed, and yours is the heritage by the right of God's undertaking given to Abraham.
 ει δε υμεις χριστου αρα του αβρααμ σπερμα εστε και κατ επαγγελιαν κληρονομοι

- 1 Doch ik zeg, zo langen tijd als de erfgenaam een kind is, zo verschilt hij niets van een dienstknecht, hoewel hij een heer is van alles;
But I say that as long as the son is a child, he is in no way different from a servant, though he is lord of all;
λεγω δε εφ οσον χρονον ο κληρονομος νηπιος εστιν ουδεν διαφερει δουλου κυριος παντων ων
- 2 Maar hij is onder voogden en verzorgers, tot den tijd van den vader te voren gesteld.
But is under keepers and managers till the time fixed by the father.
αλλα υπο επιτροπους εστιν και οικονομους αχρι της προθεσμιας του πατρος
- 3 Alzo wij ook, toen wij kinderen waren, zo waren wij dienstbaar gemaakt onder de eerste beginselen der wereld.
So we, when we were young, were kept under the first rules of the world;
ουτως και ημεις οτε ημεν νηπιοι υπο τα στοιχεια του κοσμου ημεν δεδουλωμενοι
- 4 Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet;
But when the time had come, God sent out his Son, made of a woman, made under the law,
οτε δε ηλθεν το πληρωμα του χρονου εξαπεστειλεν ο θεος τον υιον αυτου γενομενον εκ γυναικος γενομενον υπο νομον
- 5 Opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden.
That he might make them free who were under the law, and that we might be given the place of sons.
ινα τους υπο νομον εξαγοραση ινα την υιοθεσιαν απολαβομεν
- 6 En overmits gij kinderen zijt, zo heeft God den Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader!
And because you are sons, God has sent out the Spirit of his Son into our hearts, saying, Abba, Father.
οτι δε εστε υιοι εξαπεστειλεν ο θεος το πνευμα του υιου αυτου εις τας καρδιας υμων κραζον αββα ο πατηρ
- 7 Zo dan, gij zijt niet meer een dienstknecht, maar een zoon; en indien gij een zoon zijt, zo zijt gij ook een erfgenaam van God door Christus.
So that you are no longer a servant, but a son; and if a son, then the heritage of God is yours.
ωστε ουκετι ει δουλος αλλ υιος ει δε υιος και κληρονομος θεου δια χριστου
- 8 Maar toen, als gij God niet kendet, diendet gij degenen, die van nature geen goden zijn;
But at that time, having no knowledge of God, you were servants to those who by right are no gods:
αλλα τοτε μεν ουκ ειδοτες θεον εδουλευσατε τοις μη φυσει ουσιν θεοις
- 9 En nu, als gij God kent, ja, veelmeer van God gekend zijt, hoe keert gij u wederom tot de zwakke en arme beginselen, welke gij wederom van voren aan wilt dienen?
But now that you have come to have knowledge of God, or more truly, God has knowledge of you, how is it that you go back again to the poor and feeble first things, desiring to be servants to them again?
νυν δε γνοντες θεον μαλλον δε γνωσθεντες υπο θεου πως επιστρεφετε παλιν επι τα ασθενη και πτωχα στοιχεια οις παλιν ανωθεν δουλευειν θελετε
- 10 Gij onderhoudt dagen, en maanden, en tijden, en jaren.
You keep days, and months, and fixed times, and years.
ημερας παρατηρεισθε και μηνας και καιρους και ενιαντους
- 11 Ik vrees voor u, dat ik niet enigszins tevergeefs aan u gearbeid heb.
I am in fear of you, that I may have been working for you to no purpose.
φοβουμαι υμας μηπως εικη κεκοπιακα εις υμας
- 12 Weest gij als ik, want ook ik ben als gij; broeders, ik bid u; gij hebt mij geen ongelijk gedaan.
My desire for you, brothers, is that you may be as I am, because I am as you are. You have done me no wrong;
γινεσθε ως εγω οτι καγω ως υμεις αδελφοι δεομαι υμων ουδεν με ηδικησατε
- 13 En gij weet, dat ik u door zwakheid des vleses het Evangelie de eerste maal verkondigd heb;
But you have knowledge that with a feeble body I was preaching the good news to you the first time;
οιδατε δε οτι δι ασθενειαν της σαρκος ευηγγελισαμην υμιν το προτερον

- 14 En mijn verzoeking, die in mijn vlees geschiedde, hebt gij niet veracht noch verfoeid; maar gij naamt mij aan als een engel Gods, ja, als Christus Jezus.
And you did not have a poor opinion of me because of the trouble in my flesh, or put shame on it; but you took me to your hearts as an angel of God, even as Christ Jesus.
 και τον πειρασμον μου τον εν τη σαρκι μου ουκ εξουθενησατε ουδε εξεπτυσατε αλλ ως αγγελον θεου εδεξασθε με ως χριστον ιησουν
- 15 Welke was dan uw gelukachting? Want ik geef u getuigenis, dat gij, zo het mogelijk ware, uw ogen zoudt uitgegraven, en mij gegeven hebben.
Where then is that happy condition of yours? because I give you witness, that, if possible, you would have taken out your eyes and given them to me.
 τις ουν ην ο μακαρισμος υμων μαρτυρω γαρ υμιν οτι ει δυνατον τους οφθαλμους υμων εξορυξαντες αν εδωκατε μοι
- 16 Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende?
So then am I no longer your friend, because I give you true words?
 ωστε εχθρος υμων γεγονα αληθευων υμιν
- 17 Zij ijveren niet recht over u; maar zij willen ons uitsluiten, opdat gij over hen zoudt ijveren.
Their interest in you is not good; but their desire is that you may be shut out, so that you may go after them.
 ζηλουσιν υμας ου καλωσ αλλα εκκλεισαι υμας θελουσιν ινα αυτους ζηλουτε
- 18 Doch in het goede te allen tijd te ijveren is goed, en niet alleenlijk, als ik bij u tegenwoordig ben;
But it is good to have an interest in a good cause at all times, and not only when I am present with you.
 καλον δε το ζηλουσθαι εν καλω παντοτε και μη μονον εν τω παρειναι με προς υμας
- 19 Mijn kinderkens, die ik wederom arbeide te baren, totdat Christus een gestalte in u krijgje.
My children, of whom I am again in birth-pains till Christ is formed in you,
 τεκνια μου ους παλιν ωδινω αχρις ου μορφωθη χριστος εν υμιν
- 20 Doch ik wilde, dat ik nu tegenwoordig bij u ware, en mijn stem mocht veranderen; want ik ben in twijfel over u.
Truly my desire is to be present with you now, using a changed voice; for I am troubled about you.
 ηθελον δε παρειναι προς υμας αρτι και αλλαξει την φωνην μου οτι απορομαι εν υμιν
- 21 Zegt mij, gij, die onder de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet?
Say, you whose desire it is to be under the law, do you not give ear to the law?
 λεγετε μοι οι υπο νομον θελοντες ειναι τον νομον ουκ ακουετε
- 22 Want er is geschreven, dat Abraham twee zonen had, een uit de dienstmaagd, en een uit de vrije.
Because it is in the Writings, that Abraham had two sons, one by the servant-woman, and one by the free woman.
 γεγραπται γαρ οτι αβρααμ δυο υιους εσχεν ενα εκ της παιδισκης και ενα εκ της ελευθερας
- 23 Maar gene, die uit de dienstmaagd was, is naar het vlees geboren geweest; doch deze, die uit de vrije was, door de beloftenis;
Now the son by the servant-woman has his birth after the flesh; but the son by the free woman has his birth through the undertaking of God.
 αλλ ο μεν εκ της παιδισκης κατα σαρκα γεγεννηται ο δε εκ της ελευθερας δια της επαγγελιας
- 24 Hetwelk dingen zijn, die andere beduiding hebben; want deze zijn de twee verbonden; het ene van den berg Sinai, tot dienstbaarheid barende, hetwelk is Agar;
Which things have a secret sense; because these women are the two agreements; one from the mountain of Sinai, giving birth to servants, which is Hagar;
 ατινα εστιν αλληγορουμενα αυται γαρ ειναι αι δυο διαθηκαι μια μεν απο ορους σινα εις δουλειαν γεννωσα ητις εστιν αγαρ
- 25 Want dit, namelijk Agar, is Sinai, een berg in Arabie, en komt overeen met Jeruzalem, dat nu is, en dienstbaar is met haar kinderen.
Now this Hagar is the mountain Sinai in Arabia, and is the image of the Jerusalem which now is: which is a servant with her children.
 το γαρ αγαρ σινα ορος εστιν εν τη αραβια συστοιχει δε τη νυν ιερουσαλημ δουλευει δε μετα των τεκνων αυτης
- 26 Maar Jeruzalem, dat boven is, dat is vrij, hetwelk is ons aller moeder.
But the Jerusalem on high is free, which is our mother.
 η δε ανω ιερουσαλημ ελευθερα εστιν ητις εστιν μητηρ παντων ημων

- 27 Want er is geschreven: Wees vrolijk, gij onvruchtbare, die niet baart, breek uit en roep, gij, die geen barensnood hebt, want de kinderen der eenzame zijn veel meer, dan dergene, die den man heeft.
For it is in the Writings, You who have never given birth, be glad; give cries of joy, you who have had no birth-pains; for the children of her who has been given up by her husband are more than those of the woman who has a husband.
γεγραπται γαρ ευφρανθητι στειρα η ου τικτουςα ρηζον και βοησον η ουκ ωδινουσα οτι πολλα τα τεκνα της ερημου μαλλον η της εχουσης τον ανδρα
- 28 Maar wij, broeders, zijn kinderen der belofte, als Izak was.
Now we, brothers, as Isaac was, are the children of the undertaking of God.
ημεις δε αδελφοι κατα ισαακ επαγγελιας τεκνα εσμεν
- 29 Doch gelijkewijs toen, die naar het vlees geboren was, vervolgde dengene, die naar den Geest geboren was, also ook nu.
But as in those days he who had birth after the flesh was cruel to him who had birth after the Spirit, even so it is now.
αλλ ωσπερ τοτε ο κατα σαρκα γεννηθεις εδιωκεν τον κατα πνευμα ουτως και νυν
- 30 Maar wat zegt de Schrift? Werp de dienstmaagd uit en haar zoon; want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met den zoon der vrije.
What then do the Writings say? Send away the servant-woman and her son; for the son of the servant-woman will not have a part in the heritage with the son of the free woman.
αλλα τι λεγει η γραφη εκβαλε την παιδικην και τον υιον αυτης ου γαρ μη κληρονομηση ο υιος της παιδικης μετα του υιου της ελευθερας
- 31 Zo dan, broeders, wij zijn niet kinderen der dienstmaagd, maar der vrije.
So, brothers, we are not children of the servant-woman, but of the free woman.
αρα αδελφοι ουκ εσμεν παιδικης τεκνα αλλα της ελευθερας
- 1 Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen.
Christ has truly made us free: then keep your free condition and let no man put a yoke on you again.
τη ελευθερια ουν η χριστος ημας ηλευθερωσεν στηκετε και μη παλιν ζυγω δουλειας ενεχεσθε
- 2 Ziet, ik Paulus zeg u, zo gij u laat besnijden, dat Christus u niet nut zal zijn.
See, I Paul say to you, that if you undergo circumcision, Christ will be of no use to you.
ιδε εγω παυλος λεγω υμιν οτι εαν περιτεμνησθε χριστος υμας ουδεν ωφελησει
- 3 En ik betuig wederom een iegelijk mens, die zich laat besnijden, dat hij een schuldenaar is de gehele wet te doen.
Yes, I give witness again to every man who undergoes circumcision, that he will have to keep all the law.
μαρτυρομαι δε παλιν παντι ανθρωπω περιτεμνομενω οτι οφειλετης εστιν ολον τον νομον ποιησαι
- 4 Christus is u ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd wilt worden; gij zijt van de genade vervallen.
You are cut off from Christ, you who would have righteousness by the law; you are turned away from grace.
κατηργηθητε απο του χριστου οιτινες εν νομω δικαιουσθε της χαριτος εξεπεσατε
- 5 Want wij verwachten door den Geest, uit het geloof, de hoop der rechtvaardigheid.
For we through the Spirit by faith are waiting for the hope of righteousness.
ημεις γαρ πνευματι εκ πιστεως ελπιδα δικαιοσυνης απεκδεχομεθα
- 6 Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht noch voorhuid, maar het geloof, door de liefde werkende.
Because in Christ Jesus, having circumcision or not having circumcision are equally of no profit; but only faith working through love.
εν γαρ χριστω ιησου ουτε περιτομη τι ισχυει ουτε ακροβυστια αλλα πιστις δι αγαπης ενεργουμενη
- 7 Gij liept wel; wie heeft u verhinderd der waarheid niet gehoorzaam te zijn?
You were going on well; who was the cause of your not giving ear to what is true?
ετρεχετε καλως τις υμας ανεκοψεν τη αληθεια μη πειθεσθαι
- 8 Dit gevoelen is niet uit Hem, Die u roept.
This ready belief did not come from him who had made you his.
η πεισμονη ουκ εκ του καλουτος υμας

- 9 Een weinig zuurdesem verzuurt het gehele deeg.
A little leaven makes a change in all the mass.
μικρα ζυμη ολον το φυραμα ζυμοι
- 10 Ik vertrouw van u in den Heere, dat gij niet anders zult gevoelen; maar die u ontroert, zal het oordeel dragen, wie hij ook zij.
I am certain about you in the Lord, that you will be of no other mind; but he who is troubling you will have his punishment, whoever he is.
εγω πεποιθα εις υμας εν κυριω οτι ουδεν αλλο φρονησετε ο δε ταρασσω υμας βαστασει το κριμα οστις αν η
- 11 Maar ik, broeders! Indien ik nog de besnijdenis predik, waarom word ik nog vervolgd? Zo is dan de ergernis des kruises vernietigd.
But I, brothers, if I am still preaching circumcision, why am I still attacked? then has the shame of the cross been taken away.
εγω δε αδελφοι ει περιτομην επι κηρυσσω τι επι διωκομαι αρα καταργηται το σκανδαλον του σταυρου
- 12 Och, of zij ook afgesneden werden, die u onrustig maken!
My desire is that they who give you trouble might even be cut off themselves.
οφελον και αποκοπονται οι αναστατουντες υμας
- 13 Want gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders, alleenlijk gebruikt de vrijheid niet tot een oorzaak voor het vlees; maar dient elkander door de liefde.
Because you, brothers, were marked out to be free; only do not make use of your free condition to give the flesh its chance, but through love be servants one to another.
υμεις γαρ επι ελευθερια εκληθητε αδελφοι μονον μη την ελευθεριαν εις αφορμην τη σαρκι αλλα δια της αγαπης δουλευετε αλληλοις
- 14 Want de gehele wet wordt in een woord vervuld, namelijk in dit: Gij zult uw naaste liefhebben, gelijk uzelfen.
For all the law is made complete in one word, even in this, Have love for your neighbour as for yourself.
ο γαρ πας νομος εν ενι λογω πληρουται εν τω αγαπησεις τον πλησιον σου ως εαυτον
- 15 Maar indien gij elkander bijt en vereet, ziet toe, dat gij van elkander niet verteerd wordt.
But if you are given to fighting with one another, take care that you are not the cause of destruction one to another.
ει δε αλληλους δακνετε και κατεσθιετε βλεπετε μη υπο αλληλων αναλωθητε
- 16 En ik zeg: Wandelt door den Geest en volbrengt de begeerlijkheden des vleses niet.
But I say, Go on in the Spirit, and you will not come under the rule of the evil desires of the flesh.
λεγω δε πνευματι περιπατειτε και επιθυμιαν σαρκος ου μη τελεσητε
- 17 Want het vlees begeert tegen den Geest, en de Geest tegen het vlees; en deze staan tegen elkander, alzo dat gij niet doet, hetgeen gij wildet.
For the flesh has desires against the Spirit, and the Spirit against the flesh; because these are opposite the one to the other; so that you may not do the things which you have a mind to do.
η γαρ σαρξ επιθυμι κατα του πνευματος το δε πνευμα κατα της σαρκος ταυτα δε αντικειται αλληλοις ινα μη α αν θελητε ταυτα ποιητε
- 18 Maar indien gij door den Geest geleid wordt, zo zijt gij niet onder de wet.
But if you are guided by the Spirit, you are not under the law.
ει δε πνευματι αγεσθε ουκ εστε υπο νομον
- 19 De werken des vleses nu zijn openbaar; welke zijn overspel, hoererij, onreinigheid, ontuchtigheid,
Now the works of the flesh are clear, which are these: evil desire, unclean things, wrong use of the senses,
φανερα δε εστιν τα εργα της σαρκος ατινα εστιν μοιχεια πορνεια ακαθαρσια ασελγεια
- 20 Afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen,
Worship of images, use of strange powers, hates, fighting, desire for what another has, angry feelings, attempts to get the better of others, divisions, false teachings,
ειδωλολατρευια φαρμακεια εχθραι ερεις ζηλοι θυμοι εριθειαι διχostasiai αιρεσεις
- 21 Nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen, en dergelijke; van dewelke ik u te voren zeg, gelijk ik ook te voren gezegd heb, dat die zulke dingen doen, het Koninkrijk Gods niet zullen beerven.
Envy, uncontrolled drinking and feasting, and such things: of which I give you word clearly, even as I did in the past, that they who do such things will have no part in the kingdom of God.
φθονοι φονοι μεθαι κωμοι και τα ομοια τουτοις α προλεγω υμιν καθως και προειπον οτι οι τα ταυτα πρασσοντες βασιλειαν θεου ου κληρονομησουσιν
- 22 Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid.
But the fruit of the Spirit is love, joy, peace, a quiet mind, kind acts, well-doing, faith,
ο δε καρπος του πνευματος εστιν αγαπη χαρα ειρηνη μακροθυμια χρηστοτης αγαθωσυνη πιστις

- 23 Tegen de zonanigen is de wet niet.
Gentle behaviour, control over desires: against such there is no law.
πραοτης εγκρατεια κατα των τοιουτων ουκ εστιν νομος
- 24 Maar die van Christus zijn, hebben het vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden.
And those who are Christ's have put to death on the cross the flesh with its passions and its evil desires.
οι δε του χριστου την σαρκα εσταυρωσαν συν τοις παθημασιν και ταις επιθυμιας
- 25 Indien wij door den Geest leven, zo laat ons ook door den Geest wandelen.
If we are living by the Spirit, by the Spirit let us be guided.
ει ζωμεν πνευματι πνευματι και στοιχωμεν
- 26 Laat ons niet zijn zoekers van ijdele eer, elkander tergende, elkander benijdende.
Let us not be full of self-glory, making one another angry, having envy of one another.
μη γινωμεθα κενοδοξοι αλληλους προκαλουμενοι αλληλοις φθονουντες
- 1 Broeders, indien ook een mens vervallen ware door enige misdaad, gij, die geestelijk zijt, brengt den zonanige te recht met den geest der zachtmoedigheid; ziende opuzelven, opdat ook gij niet verzocht wordt.
Brothers, if a man is taken in any wrongdoing, you who are of the Spirit will put such a one right in a spirit of love; keeping watch on yourself, for fear that you yourself may be tested.
αδελφοι εαν και προληφθη ανθρωπος εν τινι παραπτωmati υμεις οι πνευματικοι καταρτιζετε τον τοιουτον εν πνευματι πραοτητος σκοπων σεαυτον μη και συ πειρασθης
- 2 Draagt elkanders lasten, en vervult alzo de wet van Christus.
Take on yourselves one another's troubles, and so keep the law of Christ.
αλληλων τα βαρη βασταζετε και ουτως αναπληρωσατε τον νομον του χριστου
- 3 Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed.
For if a man has an idea that he is something when he is nothing, he is tricked by himself.
ει γαρ δοκει τις ειναι τι μηδεν ων εαυτον φρεναπατα
- 4 Maar een iegelijk beproeve zijn eigen werk; en alsdan zal hij aan zichzelf alleen roem hebben, en niet aan een anderen.
But let every man make test of his work, and then will his cause for glory be in himself only, and not in his neighbour.
το δε εργον εαυτου δοκιμαζεται εκαστος και τοτε εις εαυτον μονον το καυχημα εξει και ουκ εις τον ετερον
- 5 Want een iegelijk zal zijn eigen pak dragen.
Because every man is responsible for his part of the work.
εκαστος γαρ το ιδιον φορτιον βαστασει
- 6 En die onderwezen wordt in het Woord, dele mede van alle goederen dengene, die hem onderwijst.
But let him who gets teaching in the word give a part in all good things to his teacher.
κοινωνειτω δε ο κατηγουμενος τον λογον τω κατηγουντι εν πασιν αγαθοις
- 7 Dwaalt niet; God laat Zich niet bespotten; want zo wat de mens zaait, dat zal hij ook maaien.
Be not tricked; God is not made sport of: for whatever seed a man puts in, that will he get back as grain.
μη πλανασθε θεος ου μυκτηριζεται ο γαρ εαν σπειρη ανθρωπος τουτο και θερισει
- 8 Want die in zijn eigen vlees zaait, zal uit het vlees verderfenis maaien; maar die in den Geest zaait, zal uit den Geest het eeuwige leven maaien.
Because he who puts in the seed of the flesh will of the flesh get the reward of death; but he who puts in the seed of the Spirit will of the Spirit get the reward of eternal life.
οτι ο σπειρων εις την σαρκα εαυτου εκ της σαρκος θερισει φθορα ο δε σπειρων εις το πνευμα εκ του πνευματος θερισει ζωην αιωνιον
- 9 Doch laat ons, goed doende, niet vertragen; want te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen.
And let us not get tired of well-doing; for at the right time we will get in the grain, if we do not give way to weariness.
το δε καλον ποιουντες μη εκκακωμεν καιρω γαρ ιδιω θερισομεν μη εκλυομενοι

- 10 Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs.
So then, as we have the chance, let us do good to all men, and specially to those who are of the family of the faith.
αρα ουν ως καιρον εχομεν εργαζομεθα το αγαθον προς παντας μαλιστα δε προς τους οικειους της πιστεως
- 11 Ziet, hoe groten brief ik u geschreven heb met mijn hand.
See the size of the handwriting which I myself have made use of in writing to you.
ιδετε πηλικους υμιν γραμμασιν εγραψα τη εμη χειρι
- 12 Al degenen, die een schoon gelaat willen tonen naar het vlees, die noodzaken u besneden te worden, alleenlijk opdat zij vanwege het kruis van Christus niet zoudenvervolgd worden.
Those who have the desire to seem important in the flesh, put force on you to undergo circumcision; only that they may not be attacked because of the cross of Christ.
οσοι θελουσιν ευπροσωπησαι εν σαρκι ουτοι αναγκαζουσιν υμας περιτεμενεσθαι μονον ινα μη τω σταυρω του χριστου διωκωνται
- 13 Want ook zijzelfen, die besneden worden, houden de wet niet; maar zij willen, dat gij besneden wordt, opdat zij in uw vlees roemen zouden.
Because even those who undergo circumcision do not themselves keep the law; but they would have you undergo circumcision, so that they may have glory in your flesh.
ουδε γαρ οι περιτενομενοι αυτοι νομον φυλασσουσιν αλλα θελουσιν υμας περιτεμενεσθαι ινα εν τη υμετερα σαρκι καυησωνται
- 14 Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus; door Welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld.
But far be it from me to have glory in anything, but only in the cross of our Lord Jesus Christ, through which this world has come to an end on the cross for me, and I for it.
εμοι δε μη γενοιτο καυχασθαι ει μη εν τω σταυρω του κυριου ημων ιησου χριστου δι ου εμοι κοσμος εσταυρωται καγω τω κοσμω
- 15 Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel.
For having circumcision is nothing, and not having circumcision is nothing, but only a new order of existence.
εν γαρ χριστω ιησου ουτε περιτομη τι ισχυει ουτε ακροβυστια αλλα καινη κτισις
- 16 En zovelen als er naar dezen regel zullen wandelen, over dezelve zal zijn vrede en barmhartigheid, en over het Israel Gods.
And on all who are guided by this rule be peace and mercy, and on the Israel of God.
και οσοι τω κανονι τουτω στοιχησουσιν ειρηνη επ αυτους και ελεος και επι τον ισραηλ του θεου
- 17 Voorts, niemand doe mij moeite aan; want ik draag de littekenen van den Heere Jezus in mijn lichaam.
From this time on let no man be a trouble to me; because my body is marked with the marks of Jesus.
του λοιπου κοπους μοι μηδεις παρεχετω εγω γαρ τα στιγματα του κυριου ιησου εν τω σωματι μου βασταζω
- 1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, aan de heiligen, die te Efeze zijn, en gelovigen in Christus Jezus:
Paul, an Apostle of Christ Jesus by the purpose of God, to the saints who are at Ephesus, and those who have faith in Christ Jesus:
παυλος αποστολος ιησου χριστου δια θεληματος θεου τοις αγιοις τοις ουσιν εν εφεσω και πιστοις εν χριστω ιησου
- 2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου
- 3 Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus.
Praise be to the God and Father of our Lord Jesus Christ, who has given us every blessing of the Spirit in the heavens in Christ:
ευλογητος ο θεος και πατηρ του κυριου ημων ιησου χριστου ο ευλογησας ημας εν παση ευλογια πνευματικη εν τοις επουρανοις χριστω
- 4 Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde;
Even as he made selection of us in him from the first, so that we might be holy and free from all evil before him in love:
καθως εξελεξατο ημας εν αυτω προ καταβολης κοσμου ειναι ημας αγιους και αμωμους κατενωπιον αυτου εν αγαπη
- 5 Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in Zichzelfen, naar het welbehagen van Zijn wil.
As we were designed before by him for the position of sons to himself, through Jesus Christ, in the good pleasure of his purpose,
προορισας ημας εις υιοθεσιαν δια ιησου χριστου εις αυτον κατα την ευδοκιαν του θεληματος αυτου
- 6 Tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde;
To the praise of the glory of his grace, which he freely gave to us in the Loved One:
εις επαινων δοξης της χαριτος αυτου εν η εχαριτωσεν ημας εν τω ηγαπημενω

- 7 In Welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar den rijkdom Zijner genade,
In whom we have salvation through his blood, the forgiveness of our sins, through the wealth of his grace,
εν ω εχομεν την απολυτρωσιν δια του αιματος αυτου την αφεσιν των παραπτωμάτων κατα τον πλουτον της χαριτος αυτου
- 8 Met welke Hij overvloedig is geweest over ons in alle wijsheid en voorzichtigheid;
Which he gave us in full measure in all wisdom and care;
ης περισευσε εν ημας εν παση σοφια και φρονησει
- 9 Ons bekend gemaakt hebbende de verborgenheid van Zijn wil, naar Zijn welbehagen, hetwelk Hij voorgenomen had in Zichzelven.
Having made clear to us the secret of his purpose, in agreement with the design which he had in mind, to put into his hands
γνωρισας ημιν το μυστηριον του θεληματος αυτου κατα την ευδοκιαν αυτου ην προεθετο εν αυτο
- 10 Om in de bedeling van de volheid der tijden, wederom alles tot een te vergaderen in Christus, beide dat in den hemel is, en dat op de aarde is;
The ordering of the times when they are complete, so that all things might come to a head in Christ, the things in heaven and the things on the earth; in him, I say,
εις οικονομιαν του πληρωματος των καιρων ανακεφαλαιωσασθαι τα παντα εν τω χριστω τα τε εν τοις ουρανοις και τα επι της γης
- 11 In Hem, in Welken wij ook een erfdeel geworden zijn, wij, die te voren verordineerd waren naar het voornemen Desgenen, Die alle dingen werkt naar den raad vanZijn wil;
In whom we have a heritage, being marked out from the first in his purpose who does all things in agreement with his designs;
εν αυτο εν ω και εκληρωθημεν προορισθεντες κατα προθεσιν του τα παντα ενεργουντος κατα την βουλην του θεληματος αυτου
- 12 Opdat wij zouden zijn tot prijs Zijner heerlijkheid, wij, die eerst in Christus gehoopt hebben.
So that his glory might have praise through us who first had hope in Christ:
εις το ειναι ημας εις επαινον της δοξης αυτου τους προηλπικοτας εν τω χριστω
- 13 In Welken ook gij zijt, nadat gij het woord der waarheid, namelijk het Evangelie uwer zaligheid gehoord hebt; in Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijtverzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte;
In whom you, having been given the true word, the good news of your salvation, and through your faith in him, were given the sign of the Holy Spirit of hope,
εν ω και υμεις ακουσαντες τον λογον της αληθειας το ευαγγελιον της σωτηριας υμων εν ω και πιστευσαντες εσφραγισθητε τω πνευματι της επαγγελιας τω αγιω
- 14 Die het onderpand is van onze erfenis, tot de verkregene verlossing, tot prijs Zijner heerlijkheid.
Which is the first-fruit of our heritage, till God gets back that which is his, to the praise of his glory.
ος εστιν αρραβων της κληρονομιας ημων εις απολυτρωσιν της περιποιησεως εις επαινον της δοξης αυτου
- 15 Daarom ook ik, gehoord hebbende het geloof in den Heere Jezus, dat onder u is, en de liefde tot al de heiligen,
For this cause I, having had news of the faith in the Lord Jesus which is among you, and which you make clear to all the saints,
δια τουτο καγω ακουσας την καθ υμας πιστιν εν τω κυριω ιησου και την αγαπην την εις παντας τους αγιους
- 16 Houde niet op voor u te danken, gedenkende uwer in mijn gebeden;
Give praise without end for you, keeping you in mind in my prayers;
ου παυομαι ευχαριστων υπερ υμων μνειαν υμων ποιουμενος επι των προσευχων μου
- 17 Opdat de God van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den Geest der wijsheid en der openbaring in Zijn kennis;
That the God of our Lord Jesus Christ, the Father of glory, may give to you a spirit of wisdom and revelation in the knowledge of him;
ινα ο θεος του κυριου ημων ιησου χριστου ο πατηρ της δοξης δωη υμιν πνευμα σοφιας και αποκαλυψεως εν επιγνωσει αυτου
- 18 Namelijk verlichte ogen uws verstands, opdat gij moogt weten, welke zij de hoop van Zijn roeping, en welke de rijkdom zij der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen;
And that having the eyes of your heart full of light, you may have knowledge of what is the hope of his purpose, what is the wealth of the glory of his heritage in the saints,
πεφωτισμενους τους οφθαλμους της διανοιας υμων εις το ειδεναι υμας τις εστιν η ελπις της κλησεως αυτου και τις ο πλουτος της δοξης της κληρονομιας αυτου εν τοις αγιοις
- 19 En welke de uitnemende grootheid Zijner kracht zij aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht,
And how unlimited is his power to us who have faith, as is seen in the working of the strength of his power,
και τι το υπερβαλλον μεγαθος της δυναμειως αυτου εις ημας τους πιστευοντας κατα την ενεργειαν του κρατους της ισχυος αυτου

- 20 Die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt; en heeft Hem gezet tot Zijn rechter hand in den hemel;
By which he made Christ come back from the dead, and gave him a place at his right hand in heaven,
ην ενηργησεν εν τω χριστω εγειρας αυτον εκ νεκρων και εκαθισεν εν δεξια αυτου εν τοις επουρανιοις
- 21 Verre boven alle overheid, en macht, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomstige;
Far over all rule and authority and power and every name which is named, not only in the present order, but in that which is to come:
υπερανω πασης αρχης και εξουσιας και δυναμειως και κυριοτητος και παντος ονοματος ονομαζομενου ου μονον εν τω αιωνι τουτω αλλα και εν τω μελλοντι
- 22 En heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen, en heeft Hem der Gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen;
And he has put all things under his feet, and has made him to be head over all things to the church,
και παντα υπεταξεν υπο τους ποδας αυτου και αυτον εδωκεν κεφαλην υπερ παντα τη εκκλησια
- 1 En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden;
And to you did he give life, when you were dead through your wrongdoing and sins,
και υμας οντας νεκρους τοις παραπτωμασιν και ταις αμαρτιας
- 2 In welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de macht der lucht, van den geest, die nu werkt in de kinderen der ongerechtigheid;
In which you were living in the past, after the ways of this present world, doing the pleasure of the lord of the power of the air, the spirit who is now working in those who go against the purpose of God;
εν αις ποτε περιεπατησατε κατα τον αιωνα του κοσμου τουτου κατα τον αρχοντα της εξουσιας του αερος του πνευματος του νυν ενεργουντος εν τοις υιοις της απειθειας
- 3 Onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vlees, doende den wil des vlees en der gedachten; en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen;
Among whom we all at one time were living in the pleasures of our flesh, giving way to the desires of the flesh and of the mind, and the punishment of God was waiting for us even as for the rest.
εν οις και ημεις παντες ανεστραφημεν ποτε εν ταις επιθυμιας της σαρκος ημων ποιουντες τα θεληματα της σαρκος και των διανοιων και ημεν τεκνα φυσει οργης ως και οι λοιποι
- 4 Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft,
But God, being full of mercy, through the great love which he had for us,
ο δε θεος πλουσιος ων εν ελεει δια την πολλην αγαπην αυτου ην ηγαπησεν ημας
- 5 Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden)
Even when we were dead through our sins, gave us life together with Christ (by grace you have salvation),
και οντας ημας νεκρους τοις παραπτωμασιν συνεζωοποιησεν τω χριστω χαριτι εστε σεσωσμενοι
- 6 En heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in den hemel in Christus Jezus;
So that we came back from death with him, and are seated with him in the heavens, in Christ Jesus;
και συνηγειρεν και συνεκαθισεν εν τοις επουρανιοις εν χριστω ιησου
- 7 Opdat Hij zou betonen in de toekomstige eeuwen den uitnemenden rijkdom Zijner genade, door de goedertierenheid over ons in Christus Jezus.
That in the time to come he might make clear the full wealth of his grace in his mercy to us in Christ Jesus:
ινα ενδειξηται εν τοις αιωσιν τοις επερχομενοις τον υπερβαλλοντα πλουτον της χαριτος αυτου εν χρηστοτητι εφ ημας εν χριστω ιησου
- 8 Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave;
Because by grace you have salvation through faith; and that not of yourselves: it is given by God:
τη γαρ χαριτι εστε σεσωσμενοι δια της πιστεως και τουτο ουκ εξ υμων θεου το δωρον
- 9 Niet uit de werken, opdat niemand roeme.
Not by works, so that no man may take glory to himself.
ουκ εξ εργαων ινα μη τις καυχησηται
- 10 Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.
For by his act we were given existence in Christ Jesus to do those good works which God before made ready for us so that we might do them.
αυτου γαρ εσμεν ποιημα κτισθεντες εν χριστω ιησου επι εργαοις αγαθοις οις προητοιμασεν ο θεος ινα εν αυτοις περιπατησωμεν

- 11 Daaronder gedenkt, dat gij, die eertijds heidenen waart in het vlees, en die voorhuid genaamd werdt van degenen, die genaamd zijn besnijdenis in het vlees, die methanden geschiedt;
For this reason keep it in mind that in the past you, the Gentiles in the flesh, who are looked on as being outside the circumcision by those who have circumcision, in the flesh, made by hands;
διο μνημονευετε οτι υμεις ποτε τα εθνη εν σαρκι οι λεγομενοι ακροβυστια υπο της λεγομενης περιτομης εν σαρκι χειροποιητου
- 12 Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israels, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld.
That you were at that time without Christ, being cut off from any part in Israel's rights as a nation, having no part in God's agreement, having no hope, and without God in the world.
οτι ητε εν τω καιρω εκεινω χωρις χριστου απηλλοτριωμενοι της πολιτειας του ισραηλ και ξενοι των διαθηκων της επαγγελιας ελπιδα μη εχοντες και αθει εν τω κοσμο
- 13 Maar nu in Christus Jezus, zijt gij, die eertijds verre waart, nabij geworden door het bloed van Christus.
But now in Christ Jesus you who at one time were far off are made near in the blood of Christ.
νυνι δε εν χριστω ιησου υμεις οι ποτε οντες μακραν εγγυς εγενηθητε εν τω αιματι του χριστου
- 14 Want Hij is onze vrede, Die deze beiden een gemaakt heeft, en den middelmuur des afscheidels gebroken hebbende,
For he is our peace, who has made the two into one, and by whom the middle wall of division has been broken down,
αυτος γαρ εστιν η ειρηνη ημων ο ποιησας τα αμφοτερα εν και το μεσοτοιχον του φραγμαυ λυσας
- 15 Heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees te niet gemaakt, namelijk de wet der geboden in inzettingen bestaande; opdat Hij die twee in Zichzelf tot een nieuwen mens zou scheppen, vrede makende;
Having in his flesh put an end to that which made the division between us, even the law with its rules and orders, so that he might make in himself, of the two, one new man, so making peace;
την εχθραν εν τη σαρκι αυτου τον νομον των εντολων εν δογμασιν καταργησας ινα τους δυο κτιση εν εαυτω εις ενα καινον ανθρωπον ποιων ειρηνην
- 16 En opdat Hij die beiden met God in een lichaam zou verzoenen door het kruis, de vijandschap aan hetzelfde gedood hebbende.
And that the two might come into agreement with God in one body through the cross, so putting an end to that division.
και αποκαταλλαξη τους αμφοτερους εν ενι σωματι τω θεω δια του σταυρου αποκτεινας την εχθραν εν αυτω
- 17 En komende, heeft Hij door het Evangelie vrede verkondigd u, die verre waart, en dien, die nabij waren.
And he came preaching peace to you who were far off, and to those who were near;
και ελθων ευηγγελισατο ειρηνην υμιν τοις μακραν και τοις εγγυς
- 18 Want door Hem hebben wij beiden den toegang door een Geest tot den Vader.
Because through him the two of us are able to come near in one Spirit to the Father.
οτι δι αυτου εχομεν την προσαγωγην οι αμφοτεροι εν ενι πνευματι προς τον πατερα
- 19 Zo zijt gij dan niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers der heiligen, en huisgenoten Gods;
So then you are no longer as those who have no part or place in the kingdom of God, but you are numbered among the saints, and of the family of God,
αρα ουν ουκετι εστε ξενοι και παροικοι αλλα συμπολιται των αγιων και οικειοι του θεου
- 20 Gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen;
Resting on the base of the Apostles and prophets, Christ Jesus himself being the chief keystone,
εποικοδομηθεντες επι τω θεμελιω των αποστολων και προφητων οντος ακρογωνιαιου αυτου ιησου χριστου
- 21 Op Welken het gehele gebouw, bekwamenlijk samengevoegd zijnde, opwast tot een heiligen tempel in den Heere;
In whom all the building, rightly joined together, comes to be a holy house of God in the Lord;
εν ω πασα η οικοδομη συναρμολογουμενη αυξει εις ναον αγιον εν κυριω
- 22 Op Welken ook gij mede gebouwd wordt tot een woonstede Gods in den Geest.
In whom you, with the rest, are united together as a living-place of God in the Spirit.
εν ω και υμεις συνοικοδομεισθε εις κατοικητηριον του θεου εν πνευματι
- 1 Om deze oorzaak ben ik Paulus de gevangene van Christus Jezus, voor u, die heidenen zijt.
For this cause I Paul, the prisoner of Christ Jesus for you Gentiles,
τουτου χαριν εγω παυλος ο δεσμιος του χριστου ιησου υπερ υμων των εθνων
- 2 Indien gij maar gehoord hebt van de bedeling der genade Gods, die mij gegeven is aan u;
If that ordering of the grace of God has come to your knowledge, which was given to me for you,
ειγε ηκουσατε την οικονομιαν της χαριτος του θεου της δοθεισης μοι εις υμας

- 3 Dat Hij mij door openbaring heeft bekend gemaakt deze verborgenheid, (gelijk ik met weinige woorden te voren geschreven heb;
How by revelation the secret was made clear to me, as I said before in a short letter,
οτι κατα αποκαλυψιν εγνωρισεν μοι το μυστηριον καθως προεγραψα εν ολιγω
- 4 Waaraan gij, dit lezende, kunt bemerken mijn wetenschap, in deze verborgenheid van Christus),
By the reading of which you will be clear about my knowledge of the secret of Christ;
προς ο δυνασθε αναγινωσκοντες νοησαι την συνεσιν μου εν τω μυστηριω του χριστου
- 5 Welke in andere eeuwen den kinderen der mensen niet is bekend gemaakt, gelijk zij nu is geopenbaard aan Zijn heilige apostelen en profeten, door den Geest;
Which in other generations was not given to the sons of men, but the revelation of it has now been made to his holy Apostles and prophets in the Spirit;
ο εν ετεραις γενεαις ουκ εγνωρισθη τοις υιοις των ανθρωπων ως νυν απεκαλυφθη τοις αγιοις αποστολοις αυτου και προφηταις εν πνευματι
- 6 Namelijk dat de heidenen zijn medeerfgenamen, en van hetzelfde lichaam, en mededeelgenoten Zijner belofte in Christus, door het Evangelie;
Which is that the Gentiles have a part in the heritage, and in the same body, and in the same hope in Christ through the good news,
ειναι τα εθνη συγκληρονομα και συσσωμα και συμμετοχα της επαγγελιας αυτου εν τω χριστω δια του ευαγγελιου
- 7 Waarvan ik een dienaar geworden ben, naar de gave der genade Gods, die mij gegeven is, naar de werking Zijner kracht.
Of which I was made a preacher, through that grace of God which was given to me in the measure of the working of his power.
ου εγενομην διακονος κατα την δωρεαν της χαριτος του θεου την δοθεισαν μοι κατα την ενεργειαν της δυναμεως αυτου
- 8 Mij, den allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de heidenen door het Evangelie te verkondigen den onnaspeurlijken rijkdom van Christus,
To me, who am less than the least of all the saints, was this grace given, so that I might make clear to the Gentiles the good news of the unending wealth of Christ:
εμοι τω ελαχιστοτερω παντων των αγιων εδοθη η χαρις αυτη εν τοις εθνεσιν ευαγγελισασθαι τον ανεξιχνιαστον πλουτον του χριστου
- 9 En allen te verlichten, dat zij mogen verstaan, welke de gemeenschap der verborgenheid zij, die van alle eeuwen verborgen is geweest in God, Welke alle dingengeschapen heeft door Jezus Christus;
And make all men see what is the ordering of the secret which from the first has been kept in God who made all things;
και φωτισαι παντας τις η κοινωνια του μυστηριου του αποκεκρυμμενου απο των αιωνων εν τω θεω τω τα παντα κτισαντι δια ιησου χριστου
- 10 Opdat nu, door de Gemeente, bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel de veelvuldige wijsheid Gods;
So that now to the rulers and the authorities in the heavens might be made clear through the church the wide-shining wisdom of God,
ινα γνωρισθη νυν ταις αρχαις και ταις εξουσιαις εν τοις επουρανιοις δια της εκκλησιας η πολυποικιλος σοφια του θεου
- 11 Naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onzen Heere;
Which is seen in his eternal purpose in Christ Jesus our Lord:
κατα προθεσιν των αιωνων ην εποιησεν εν χριστω ιησου τω κυριω ημων
- 12 In Denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, en den toegang met vertrouwen, door het geloof aan Hem.
By whom we come near to God without fear through faith in him.
εν ω εχομεν την παρρησιαν και την προσαγωγην εν πεποιθησει δια της πιστεως αυτου
- 13 Daarom bid ik, dat gij niet vertraagt in mijn verdrukkingen voor u, hetwelke is uw heerlijkheid.
For this reason it is my prayer that you may not become feeble because of my troubles for you, which are your glory.
διο αιτουμαι μη εκκακειν εν ταις θλιψεσιν μου υπερ υμων ητις εστιν δοξα υμων
- 14 Om deze oorzaak buig ik mijn knieën tot den Vader van onzen Heere Jezus Christus,
For this cause I go down on my knees before the Father,
τουτου χαριν καμπω τα γονατα μου προς τον πατερα του κυριου ημων ιησου χριστου
- 15 Uit Welken al het geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt,
From whom every family in heaven and on earth is named,
εξ ου πασα πατρια εν ουρανοις και επι γης ονομαζεται
- 16 Opdat Hij u geve, naar den rijkdom Zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden door Zijn Geest in den inwendigen mens;
That in the wealth of his glory he would make you strong with power through his Spirit in your hearts;
ινα δωη υμιν κατα τον πλουτον της δοξης αυτου δυναμει κραταιωθηναι δια του πνευματος αυτου εις τον εσω ανθρωπον

- 17 Opdat Christus door het geloof in uw harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt;
So that Christ may have his place in your hearts through faith; and that you, being rooted and based in love,
κατοικησαι τον χριστον δια της πιστεως εν ταις καρδιας υμων
- 18 Opdat gij ten volle kondet begrijpen met al de heiligen, welke de breedte, en lengte, en diepte, en hoogte zij,
May have strength to see with all the saints how wide and long and high and deep it is,
εν αγαπη ερριζωμενοι και τεθεμελιωμενοι ινα εξισχυσητε καταλαβεσθαι συν πασιν τοις αγιοις τι το πλατος και μηκος και βαθος και υψος
- 19 En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods.
And to have knowledge of the love of Christ which is outside all knowledge, so that you may be made complete as God himself is complete.
γνωναι τε την υπερβαλλουσαν της γνωσεως αγαπην του χριστου ινα πληρωθητε εις παν το πληρωμα του θεου
- 20 Hem nu, Die machtig is meer dan overvloediglijk te doen, boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht, die in ons werkt,
Now to him who is able to do in full measure more than all our desires or thoughts, through the power which is working in us,
τω δε δυναμενω υπερ παντα ποιησαι υπερ εκ περισσου ων αιτουμεθα η νοουμεν κατα την δυναμιν την ενεργουμενην εν ημιν
- 21 Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid in de Gemeente, door Christus Jezus, in alle geslachten, tot alle eeuwigheid. Amen.
To him be the glory in the church and in Christ Jesus to all generations for ever and ever. So be it.
αυτω η δοξα εν τη εκκλησια εν χριστω ιησου εις πασας τας γενεας του αιωνος των αιωνων αμην
- 1 Zo bid ik u dan, ik, de gevangene in den Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt;
I then, the prisoner in the Lord, make this request from my heart, that you will see that your behaviour is a credit to the position which God's purpose has given you,
παρακαλω ουν υμας εγω ο δεσμιος εν κυριω αξιως περιπατησαι της κλησεως ης εκληθητε
- 2 Met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde;
With all gentle and quiet behaviour, taking whatever comes, putting up with one another in love;
μετα πασης ταπεινοφροσυνης και πραοτητος μετα μακροθυμιας ανεχομενοι αλληλων εν αγαπη
- 3 U benaarstigende te behouden de enigheid des Geestes door den band des vredes.
Taking care to keep the harmony of the Spirit in the yoke of peace.
σπουδαζοντες τηρειν την ενοτητα του πνευματος εν τω συνδεσμο της ειρηνης
- 4 Een lichaam is het, en een Geest, gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot een hoop uwer roeping;
There is one body and one Spirit, even as you have been marked out by God in the one hope of his purpose for you;
εν σωμα και εν πνευμα καθως και εκληθητε εν μια ελπιδι της κλησεως υμων
- 5 Een Heere, een geloof, een doop,
One Lord, one faith, one baptism,
εις κυριος μια πιστις εν βαπτισμα
- 6 Een God en Vader van allen, Die daar is boven allen, en door allen, en in u allen.
One God and Father of all, who is over all, and through all, and in all.
εις θεος και πατηρ παντων ο επι παντων και δια παντων και εν πασιν υμιν
- 7 Maar aan elkeen van ons is de genade gegeven, naar de maat der gave van Christus.
But to every one of us has grace been given in the measure of the giving of Christ.
ενι δε εκαστω ημων εδοθη η χαρις κατα το μετρον της δωρεας του χριστου
- 8 Daarom zegt Hij: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den mensen gaven gegeven.
For this reason he says, He went up on high, taking his prisoners with him, and gave freely to men.
διο λεγει αναβας εις υψος ηγαλωτευσεν αιχμαλωσιαν και εδωκεν δοματα τοις ανθρωποις
- 9 Nu dit: Hij is opgevaren; wat is het, dan dat Hij ook eerst is nedergedaald in de nederste delen der aarde?
(Now this, He went up, what is it but that he first went down into the lower parts of the earth?
τω δε ανεβη τι εστιν ει μη οτι και κατεβη πρωτον εις τα κατωτερα μερη της γης

- 10 Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die opgevaren is verre boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou.
He who went down is the same who went up far over all the heavens so that he might make all things complete.)
 ο καταβας αυτος εστιν και ο αναβας υπερανω παντων των ουρανων ινα πληρωση τα παντα
- 11 En Dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars;
And he gave some as Apostles, and some, prophets; and some, preachers of the good news; and some to give care and teaching;
 και αυτος εδωκεν τους μεν αποστολους τους δε προφητας τους δε ευαγγελιστας τους δε ποιμενας και διδασκαλους
- 12 Tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouwning des lichaams van Christus;
For the training of the saints as servants in the church, for the building up of the body of Christ:
 προς τον καταρτισμον των αγιων εις εργων διακονιας εις οικοδομην του σωματος του χριστου
- 13 Totdat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de mate van de grootte der volheid van Christus;
Till we all come to the harmony of the faith, and of the knowledge of the Son of God, to full growth, to the full measure of Christ:
 μεχρι καταντησωμεν οι παντες εις την ενοτητα της πιστεως και της επιγνωσεως του υιου του θεου εις ανδρα τελειον εις μετρον ηλικιας του πληρωματος του χριστου
- 14 Opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met allen wind der leer, door de bedriegerij der mensen, door arglistigheid, om listiglijk tot dwaling te brengen;
So that we may be no longer children, sent this way and that, turned about by every wind of teaching, by the twisting and tricks of men, by the deceits of error;
 ινα μηκετι ωμεν νηπιοι κλυδωνιζομενοι και περιφερομενοι παντι ανεμω της διδασκαλιας εν τη κυβεια των ανθρωπων εν πανουργια προς την μεθοδειαν της πλανης
- 15 Maar de waarheid betrachtende in liefde, alleszins zouden opwassen in Hem, Die het Hoofd is, namelijk Christus;
But saying true words in love, may come to full growth in him, who is the head, even Christ;
 αληθευοντες δε εν αγαπη αυξησωμεν εις αυτον τα παντα ος εστιν η κεφαλη ο χριστος
- 16 Uit Welken het gehele lichaam bekwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde, door alle voegselen der toebrenning, naar de werking van een iegelijk deel in zijn maat, den wasdom des lichaams bekomt, tot zijns zelfs opbouwning in de liefde.
Through whom all the body, being rightly formed and united together, by the full working of every part, is increased to the building up of itself in love.
 εξ ου παν το σωμα συναρμολογουμενον και συμβιβαζομενον δια πασης αφης της επιχορηγιας κατ ενεργειαν εν μετρω ενος εκαστου μερους την αυξησιν του σωματος ποιεται εις οικοδομην εαυτου εν αγαπη
- 17 Ik zeg dan dit, en betuig het in den Heere, dat gij niet meer wandelt, gelijk als de andere heidenen wandelen in de ijdelheid huns gemoeds.
This I say, then, and give witness in the Lord, that you are to go no longer in the way of the Gentiles whose minds are turned to that which has no profit,
 τουτο ουν λεγω και μαρτυρομαι εν κυριω μηκετι υμας περιπατειν καθως και τα λοιπα εθνη περιπατει εν ματαιοτητι του νοος αυτων
- 18 Verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid, die in hen is, door de verharding huns harten;
Whose thoughts are dark, to whom the life of God is strange because they are without knowledge, and their hearts have been made hard;
 εσκοτισμενοι τη διανοια οντες απηλλοτριωμενοι της ζωης του θεου δια την αγνοιαν την ουσαν εν αυτοις δια την πωρωσιν της καρδιας αυτων
- 19 Welke, ongevoelig geworden zijnde, zichzelf hebben overgegeven tot ontuchtigheid, om alle onreinigheid gieriglijk te bedrijven.
Who having no more power of feeling, have given themselves up to evil passions, to do all unclean things with overmuch desire.
 οιτινες απηληγκοτες εαυτους παρεδωκαν τη ασελγεια εις εργασιαν ακαθαρσιας πασης εν πλεονεξια
- 20 Doch gij hebt Christus alzo niet geleerd;
For this was not the teaching of Christ which was given to you;
 υμεις δε ουχ ουτως εμαθετε τον χριστον
- 21 Indien gij naar Hem gehoord hebt, en door Hem geleerd zijt, gelijk de waarheid in Jezus is;
If in fact you gave ear to him, and were given teaching in him, even as what is true is made clear in Jesus:
 ειγε αυτον ηκουσατε και εν αυτω εδιδαχθητε καθως εστιν αληθεια εν τω ιησου
- 22 Te weten dat gij zoudt afleggen, aangaande de vorige wandeling, den ouden mens, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding;
That you are to put away, in relation to your earlier way of life, the old man, which has become evil by love of deceit;
 αποθεσθαι υμας κατα την προτερην αναστροφην τον παλαιον ανθρωπον τον φθειρομενον κατα τας επιθυμιας της απατης

- 23 En dat gij zoudt vernieuwd worden in den geest uws gemoeds,
And be made new in the spirit of your mind,
ανανεουσθαι δε τω πνευματι του νοος υμων
- 24 En den nieuwen mens aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid.
And put on the new man, to which God has given life, in righteousness and a true and holy way of living.
και ενδυσασθαι τον καινον ανθρωπον τον κατα θεον κτισθεντα εν δικαιοσυνη και οσιοτητι της αληθειας
- 25 Daarom legt af de leugen, en spreekt de waarheid, een iegelijk met zijn naaste; want wij zijn elkanders leden.
And so, putting away false words, let everyone say what is true to his neighbour: for we are parts one of another.
διο αποθεμενοι το ψευδος λαλειτε αληθειαν εκαστος μετα του πλησιον αυτου οτι εσμεν αλληλων μελη
- 26 Wordt toornig, en zondigt niet; de zon ga niet onder over uw toornigheid;
Be angry without doing wrong; let not the sun go down on your wrath;
οργιζεσθε και μη αμαρτανετε ο ηλιος μη επιδυετω επι τω παροργισμω υμων
- 27 En geeft den duivel geen plaats.
And do not give way to the Evil One.
μητε διδοτε τοπον τω διαβολω
- 28 Die gestolen heeft, stele niet meer, maar arbeide liever, werkende dat goed is met de handen, opdat hij hebbe mede te delen dengene, die nood heeft.
Let him who was a thief be so no longer, but let him do good work with his hands, so that he may have something to give to him who is in need.
ο κλεπτον μηκετι κλεπτετω μαλλον δε κοπιατω εργαζομενος το αγαθον ταις χερσιν ινα εχη μεταδιδοναι τω χρειαν εχοντι
- 29 Geen vuile rede ga uit uw mond, maar zo er enige goede rede is tot nuttige stichting, opdat zij genade geve dien, die dezelve horen.
Let no evil talk come out of your mouth, but only what is good for giving necessary teaching, and for grace to those who give ear.
πας λογος σαπρος εκ του στοματος υμων μη εκπορευεσθε αλλ ει τις αγαθος προς οικοδομην της χρειας ινα δω χαριν τοις ακουουσιν
- 30 En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet, door Welken gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing.
And do not give grief to the Holy Spirit of God, by whom you were marked for the day of salvation.
και μη λυπειτε το πνευμα το αγιον του θεου εν ω εσφραγισθητε εις ημεραν απολυτρωσεως
- 31 Alle bitterheid, en toornigheid, en gramschap, en geroep, en lastering zij van u geweest, met alle boosheid;
Let all bitter, sharp and angry feeling, and noise, and evil words, be put away from you, with all unkind acts;
πασα πικρια και θυμος και οργη και κραυγη και βλασφημια αρθητω αφ υμων συν παση κακια
- 32 Maar zijt jegens elkander goedertieren, barmhartig, vergevende elkander, gelijkerwijs ook God in Christus ulieden vergeven heeft.
And be kind to one another, full of pity, having forgiveness for one another, even as God in Christ had forgiveness for you.
γινεσθε δε εις αλληλους χρηστοι ευσπλαγχνοι χαριζομενοι εαυτοις καθως και ο θεος εν χριστω εχαρισατο υμιν
- 1 Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen;
Let it then be your desire to be like God, as well-loved children;
γινεσθε ουν μιμηται του θεου ως τεκνα αγαπητα
- 2 En wandelt in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft, en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot eenwelriekenden reuk.
And be living in love, even as Christ had love for you, and gave himself up for us, an offering to God for a perfume of a sweet smell.
και περιπατειτε εν αγαπη καθως και ο χριστος ηγαπησεν ημας και παρεδωκεν εαυτον υπερ ημων προσφοραν και θυσιαν τω θεω εις οσμην ευωδιας
- 3 Maar hoererij en alle onreinigheid, of gierigheid, laat ook onder u niet genoemd worden, gelijkerwijs het den heiligen betaamt,
But evil acts of the flesh and all unclean things, or desire for others' property, let it not even be named among you, as is right for saints;
πορνεια δε και πασα ακαθαρσια η πλεονεξια μηδε ονομαζεσθε εν υμιν καθως πρεπει αγιοις
- 4 Noch oneerbaarheid, noch zot geklap, of gekkernij, welke niet betamen; maar veelmeer dankzegging.
And let there be no low behaviour, or foolish talk, or words said in sport, which are not right, but in place of them the giving of praise.
και αισχροτης και μορολογία η ευτραπελια τα ουκ ανηκοντα αλλα μαλλον ευχαριστια

- 5 Want dit weet gij, dat geen hoereerder, of onreine, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het Koninkrijk van Christus en van God.
Being certain of this, that no man who gives way to the passions of the flesh, no unclean person, or one who has desire for the property of others, or who gives worship to images, has any heritage in the kingdom of Christ and God.
τουτο γαρ εστε γινωσκοντες οτι πας πορνος η ακαθαρτος η πλεονεκτης ος εστιν ειδωολατρης ουκ εχει κληρονομιαν εν τη βασιλεια του χριστου και θεου
- 6 Dat u niemand verleide met ijdele woorden; want om deze dingen komt de toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid.
Do not be turned from the right way by foolish words; for because of these things the punishment of God comes on those who do not put themselves under him.
μηδεις υμας απατατω κενois λογοis δια ταυτα γαρ ερχεται η οργη του θεου επι τους υιους της απειθειας
- 7 Zo zijt dan hun medegenoten niet.
Have no part with such men;
μη ουν γινεσθε συμμετοχοι αυτων
- 8 Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere; wandelt als kinderen des lichts.
For you at one time were dark, but now are light in the Lord: let your behaviour be that of children of light
ητε γαρ ποτε σκοτος νυν δε φως εν κυριω ως τεκνα φωτος περιπατεiτε
- 9 (Want de vrucht des Geestes is in alle goedigheid, en rechtvaardigheid, en waarheid),
(Because the fruit of the light is in all righteousness and in everything which is good and true),
ο γαρ καρπος του πνευματος εν παση αγαθωσυνη και δικαιοσυνη και αληθεια
- 10 Beproevende wat den Heere welbehagelijk zij.
Testing by experience what is well-pleasing to the Lord;
δοκιμαζοντες τι εστιν ευαρεστον τω κυριω
- 11 En hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze ook veeleer.
And have no company with the works of the dark, which give no fruit, but make their true quality clear;
και μη συγκοινωνειτε τοis εργοis τοis ακαρποis του σκοτους μαλλον δε και ελεγχετε
- 12 Want hetgeen heimelijk van hen geschiedt, is schandelijk ook te zeggen.
For the things which are done by them in secret it is shame even to put into words.
τα γαρ κρυφη γινομενα υπ αυτων αισχρον εστιν και λεγειν
- 13 Maar al deze dingen, van het licht bestraft zijnde, worden openbaar; want al wat openbaar maakt, is licht.
But all things, when their true quality is seen, are made clear by the light: because everything which is made clear is light.
τα δε παντα ελεγχομενα υπο του φωτος φανερωται παν γαρ το φανερουμενον φως εστιν
- 14 Daarom zegt Hij: Ontwaakt, gij, die slaapt, en staat op uit de doden; en Christus zal over u lichten.
For this reason he says, Be awake, you who are sleeping, and come up from among the dead, and Christ will be your light.
διο λεγει εγειραι ο καθευδων και αναστα εκ των νεκρων και επιφαισει σοι ο χριστος
- 15 Ziet dan, hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als onwijzen, maar als wijzen.
Take care then how you are living, not as unwise, but as wise;
βλεπετε ουν πως ακριβως περιπατεiτε μη ως ασοφοι αλλ ως σοφοι
- 16 Den tijd uitkopende, dewijl de dagen boos zijn.
Making good use of the time, because the days are evil.
εξαγοραζομενοι τον καιρον οτι αι ημεραι πονηραι εισιν
- 17 Daarom zijt niet onverstandig, maar verstaat, welke de wil des Heeren zij.
For this reason, then, do not be foolish, but be conscious of the Lord's pleasure.
δια τουτο μη γινεσθε αφρονες αλλα συνιεντες τι το θελημα του κυριου

- 18 En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest;
 And do not take overmuch wine by which one may be overcome, but be full of the Spirit;
 και μη μεθυσκεσθε οινω εν ω εστιν ασωτια αλλα πληρουσθε εν πνευματι
- 19 Sprekende onder elkander met psalmen, en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende en psalmende den Heere in uw hart;
 Joining with one another in holy songs of praise and of the Spirit, using your voice in songs and making melody in your heart to the Lord;
 λαλουντες εαντοις ψαλμοις και υμνοις και ωδαις πνευματικαις αδοντες και ψαλλοντες εν τη καρδια υμων τω κυριω
- 20 Dankende te allen tijd over alle dingen God en den Vader, in den Naam van onzen Heere Jezus Christus;
 Giving praise at all times for all things in the name of our Lord Jesus Christ, to God, even the Father;
 ευχαριστουντες παντοτε υπερ παντων εν ονοματι του κυριου ημων ιησου χριστου τω θεω και πατρι
- 21 Elkander onderdanig zijnde in de vreze Gods.
 Letting yourselves be ruled by one another in the fear of Christ.
 υποτασσομενοι αλληλοις εν φοβω θεου
- 22 Gij vrouwen, weest aan uw eigen mannen onderdanig, gelijk aan den Heere;
 Wives, be under the authority of your husbands, as of the Lord.
 αι γυναικες τοις ιδιοις ανδρασιν υποτασσεσθε ως τω κυριω
- 23 Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der Gemeente is; en Hij is de Behouder des lichaams.
 For the husband is the head of the wife, as Christ is the head of the church, being himself the saviour of the body.
 οτι ο ανηρ εστιν κεφαλη της γυναικος ως και ο χριστος κεφαλη της εκκλησιας και αυτος εστιν σωτηρ του σωματος
- 24 Daarom, gelijk de Gemeente aan Christus onderdanig is, alzo ook de vrouwen aan haar eigen mannen in alles.
 And as the church is under Christ's authority, so let wives be under the rule of their husbands in all things.
 αλλ ωσπερ η εκκλησια υποτασσεται τω χριστω ουτως και αι γυναικες τοις ιδιοις ανδρασιν εν παντι
- 25 Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de Gemeente liefgehad heeft, en Zichzelven voor haar heeft overgegeven;
 Husbands, have love for your wives, even as Christ had love for the church, and gave himself for it;
 οι ανδρες αγαπατε τας γυναικας εαυτων καθως και ο χριστος ηγαπησεν την εκκλησιαν και εαυτον παρεδωκεν υπερ αυτης
- 26 Opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord;
 So that he might make it holy, having made it clean with the washing of water by the word,
 ινα αυτην αγιαση καθαρισας τω λουτρω του υδατος εν ρηματι
- 27 Opdat Hij haar Zichzelven heerlijk zou voorstellen, een Gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks, maar dat zij zou heilig zijn en onberispelijk.
 And might take it for himself, a church full of glory, not having one mark or fold or any such thing; but that it might be holy and complete.
 ινα παραστηση αυτην εαυτω ενδοξον την εκκλησιαν μη εχουσαν σπιλον η ρυτιδα η τι των τοιουτων αλλ ινα η αγια και αμωμος
- 28 Alzo zijn de mannen schuldig hun eigen vrouwen lief te hebben, gelijk hun eigen lichamen. Die zijn eigen vrouw liefheeft, die heeft zichzelf lief.
 Even so it is right for husbands to have love for their wives as for their bodies. He who has love for his wife has love for himself;
 ουτως οφειλουσιν οι ανδρες αγαπαν τας εαυτων γυναικας ως τα εαυτων σωματα ο αγαπων την εαυτου γυναικα εαυτον αγαπα
- 29 Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt het, en onderhoudt het, gelijkewijs ook de Heere de Gemeente.
 For no man ever had hate for his flesh; but he gives it food and takes care of it, even as Christ does for the church;
 ουδεις γαρ ποτε την εαυτου σαρκα εμισησεν αλλ εκτρεφει και θαλπει αυτην καθως και ο κυριος την εκκλησιαν
- 30 Want wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vlees en van Zijn benen.
 Because we are parts of his body.
 οτι μελη εσμεν του σωματος αυτου εκ της σαρκος αυτου και εκ των οσσεων αυτου
- 31 Daarom zal een mens zijn vader en moeder verlaten, en zal zijn vrouw aanhangen; en zij twee zullen tot een vlees wezen.
 For this cause will a man go away from his father and mother and be joined to his wife, and the two will become one flesh.
 αντι τουτου καταλειπει ανθρωπος τον πατερα αυτου και την μητερα και προσκολληθησεται προς την γυναικα αυτου και εσονται οι δυο εις σαρκα μιαν

- 32 Deze verborgenheid is groot; doch ik zeg dit, ziende op Christus en op de Gemeente.
This is a great secret: but my words are about Christ and the church.
 το μυστηριον τουτου μεγα εστιν εγω δε λεγω εις χριστον και εις την εκκλησιαν
- 33 Zo dan ook gijlieden, elk in het bijzonder, een iegelijk hebbe zijn eigen vrouw, alzo lief als zichzelf; en de vrouw zie, dat zij den man vreze. Efezi¨r 6
But do you, everyone, have love for his wife, even as for himself; and let the wife see that she has respect for her husband.
 πλην και υμεις οι καθ ενα εκαστος την εαυτου γυναικα ουτως αγαπατω ως εαυτον η δε γυνη ινα φοβηται τον ανδρα
- 1 Gij kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam in den Heere; want dat is recht.
Children, do what is ordered by your fathers and mothers in the Lord: for this is right.
 τα τεκνα υπακουετε τοις γονευσιν υμων εν κυριω τουτου γαρ εστιν δικαιον
- 2 Eert uw vader en moeder (hetwelk het eerste gebod is met een belofte),
Give honour to your father and mother (which is the first rule having a reward),
 τιμα τον πατερα σου και την μητερα ητις εστιν εντολη πρωτη εν επαγγελια
- 3 Opdat het u welga, en dat gij lang leeft op de aarde.
So that all may be well for you, and your life may be long on the earth.
 ινα ευ σοι γενηται και εση μακροχρονοιο επι της γης
- 4 En gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren.
And, you fathers, do not make your children angry: but give them training in the teaching and fear of the Lord.
 και οι πατερες μη παροργιζετε τα τεκνα υμων αλλ εκτρεφετε αυτα εν παιδεια και νουθεσια κυριου
- 5 Gij dienstknechten, zijt gehoorzaam uw heren naar het vlees, met vreze en beven, in eenvoudigheid uws harten, gelijk als aan Christus;
Servants, do what is ordered by those who are your natural masters, having respect and fear for them, with all your heart, as to Christ;
 οι δουλοι υπακουετε τοις κυριοις κατα σαρκα μετα φοβου και τρομου εν απλοτητι της καρδιας υμων ως τω χριστω
- 6 Niet naar ogendienst, als mensenbehagers, maar als dienstknechten van Christus, doende den wil van God van harte;
Not only under your master's eye, as pleasers of men; but as servants of Christ, doing the pleasure of God from the heart;
 μη κατ οφθαλμοδουλειαν ως ανθρωπαρεσκοι αλλ ως δουλοι του χριστου ποιουντες το θελημα του θεου εκ ψυχης
- 7 Dienende met goedwilligheid den Heere, en niet de mensen;
Doing your work readily, as to the Lord, and not to men:
 μετ ευνοιας δουλευοντες τω κυριω και ουκ ανθρωποις
- 8 Wetende, dat zo wat goed een iegelijk gedaan zal hebben, hij datzelve van den Heere zal ontvangen, hetzij dienstknecht, hetzij vrije.
In the knowledge that for every good thing anyone does, he will have his reward from the Lord, If he is a servant or if he is free.
 ειδοτες οτι ο εαν τι εκαστος ποιηση αγαθον τουτου κομειται παρα του κυριου ειτε δουλοιο ειτε ελευθεροιο
- 9 En gij heren, doet hetzelfde bij hen, nalatende de dreiging; als die weet, dat ook uw eigen Heere in de hemelen is, en dat geen aanneming des persoons bij Hem is.
And, you masters, do the same things to them, not making use of violent words: in the knowledge that their Master and yours is in heaven, and he has no respect for a man's position.
 και οι κυριοι τα αυτα ποιαιτε προς αυτους ανιεντες την απειλην ειδοτες οτι και υμων αυτων ο κυριοιο εστιν εν ουρανοιοις και προσωποληψια ουκ εστιν παρ αυτω
- 10 Voorts, mijn broeders, wordt krachtig in den Heere, en in de sterkte Zijner macht.
Lastly, be strong in the Lord, and in the strength of his power.
 το λοιπον αδελφοιο μου ενδυναμουσθε εν κυριω και εν τω κρατει της ισχυροιο αυτου
- 11 Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels.
Take up God's instruments of war, so that you may be able to keep your position against all the deceits of the Evil One.
 ενδυσασθε την πανοπλιαν του θεου προς το δυνασθαι υμαοι στηναι προς ταοι μεθοδειασ του διαβολου

- 12 Want wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht.
For our fight is not against flesh and blood, but against authorities and powers, against the world-rulers of this dark night, against the spirits of evil in the heavens.
 οτι ουκ εστιν ημιν η παλη προς αιμα και σαρκα αλλα προς τας αρχας προς τας εξουσιαις προς τους κοσμοκρατορας του σκοτους του αιωνος τουτου προς τα πνευματικα της πονηριας εν τοις επουρανιοις
- 13 Daarom neemt aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den bozen dag, en alles verricht hebbende, staande blijven.
For this reason take up all the arms of God, so that you may be able to be strong in the evil day, and, having done all, to keep your place.
 δια τουτου αναλαβετε την πανοπλιαν του θεου ινα δυναθητε αντιστηναι εν τη ημερα τη πονηρα και απαντα κατεργασαμενοι στηναι
- 14 Staat dan, uw lenden omgord hebbende met de waarheid, en aangedaan hebbende het borstwapen der gerechtigheid;
Take your place, then, having your body clothed with the true word, and having put on the breastplate of righteousness;
 στητε ουν περιζωσαμενοι την οσφυν υμων εν αληθεια και ενδυσασαμενοι τον θωρακα της δικαιοσυνης
- 15 En de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het Evangelie des vredes;
Be ready with the good news of peace as shoes on your feet;
 και υποδησασαμενοι τους ποδας εν ετοιμασια του ευαγγελιου της ειρηνης
- 16 Bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen des bozen zult kunnen uitblussen.
And most of all, using faith as a cover to keep off all the flaming arrows of the Evil One.
 επι πασιν αναλαβοντες τον θυρεον της πιστεως εν ω δυνασεσθε παντα τα βελη του πονηρου τα πεπυρωμενα σβεσαι
- 17 En neemt den helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord.
And take salvation for your head-dress and the sword of the Spirit, which is the word of God:
 και την περικεφαλαιαν του σωτηριου δεξασθε και την μαχαιραν του πνευματος ο εστιν ρημα θεου
- 18 Met alle bidding en smeking, biddende te allen tijd in den Geest, en tot hetzelfde wakende met alle gedurigheid en smeking voor al de heiligen;
With prayers and deep desires, making requests at all times in the Spirit, and keeping watch, with strong purpose, in prayer for all the saints,
 δια πασης προσευχης και δεησεως προσευχομενοι εν παντι καιρω εν πνευματι και εις αυτο τουτου αγρυπνουντες εν παση προσκαρτερησει και δεησει περι παντων των αγιων
- 19 En voor mij, opdat mij het Woord gegeven worde in de opening mijns monds met vrijmoedigheid, om de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken;
And for me, that words may be given to me in the opening of my mouth, to make clear without fear the secret of the good news,
 και υπερ εμου ινα μοι δοθειη λογος εν ανοιξει του στοματος μου εν παρρησια γνωρισαι το μυστηριον του ευαγγελιου
- 20 Waarover ik een gezant ben in een keten, opdat ik in hetzelfde vrijmoediglijk moge spreken, gelijk mij betaamt te spreken.
For which I am a representative in chains, and that I may say without fear the things which it is right for me to say.
 υπερ ου πρεσβευω εν αλυσει ινα εν αυτο παρρησιασωμαι ως δει με λαλησαι
- 21 En opdat ook gij moogt weten hetgeen mij aangaat; en wat ik doe, dat alles zal u Tychikus, de geliefde broeder en getrouwe dienaar in den Heere, bekend maken;
But so that you may have knowledge of my business, and how I am, Tychicus, the well-loved brother and tested servant in the Lord, will give you news of all things:
 ινα δε ειδητε και υμεις τα κατ εμε τι πρασσω παντα υμιν γνωρισει τυχικος ο αγαπητος αδελφος και πιστος διακονος εν κυριω
- 22 Denwelken ik tot datzelfde einde tot u gezonden heb, opdat gij onze zaken zoudt weten, en hij uw harten zou vertroosten.
Whom I have sent to you for this very purpose, so that you may have knowledge of our position, and that he may give comfort to your hearts.
 ον επεμψα προς υμας εις αυτο τουτου ινα γνωτε τα περι ημων και παρακαλεση τας καρδιας υμων
- 23 Vrede zij den broederen, en liefde met geloof, van God den Vader, en den Heere Jezus Christus.
Peace be to the brothers, and love with faith, from God the Father and the Lord Jesus Christ.
 ειρηνη τοις αδελφοις και αγαπη μετα πιστεως απο θεου πατρος και κυριου ιησου χριστου
- 1 Paulus en Timotheus, dienstknechten van Jezus Christus, al den heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, met de opzieners en diakenen:
Paul and Timothy, servants of Jesus Christ, to all the saints in Christ Jesus at Philippi, with the Bishops and Deacons of the church:
 παυλος και τιμοθεος δουλοι ιησου χριστου πασιν τοις αγιοις εν χριστω ιησου τοις ουσιν εν φιλιπποις συν επισκοποις και διακονοις

- 2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου
- 3 Ik dank mijn God, zo dikwijls als ik uwer gedenk.
I give praise to my God at every memory of you,
ευχαριστω τω θεω μου επι παση τη μνηια υμων
- 4 (Te allen tijd in al mijn gebed voor u allen met blijdschap het gebed doende)
And in all my prayers for you all, making my request with joy,
παντοτε εν παση δεησει μου υπερ παντων υμων μετα χαρας την δεησιν ποιουμενος
- 5 Over uw gemeenschap aan het Evangelie, van den eersten dag af tot nu toe;
Because of your help in giving the good news from the first day till now;
επι τη κοινοια υμων εις το ευαγγελιον απο πρωτης ημερας αχρι του νυν
- 6 Vertrouwende ditzelve, dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus;
For I am certain of this very thing, that he by whom the good work was started in you will make it complete till the day of Jesus Christ:
πεποιθως αυτο τουτο οτι ο εναρξαιμενος εν υμιν εργον αγαθον επιτελεσει αχρι ημερας ιησου χριστου
- 7 Gelijk het bij mij recht is, dat ik van u allen dit gevoel, omdat ik in mijn hart houde, dat gij, beide in mijn banden, en in mijn verantwoording en bevestiging van het Evangelie, gij allen, zeg ik, mijner genade mede deelachtig zijt.
So it is right for me to take thought for you all in this way, because I have you in my heart; for in my chains, and in my arguments before the judges in support of the good news, making clear that it is true, you all have your part with me in grace.
καθως εστιν δικαιον εμοι τουτο φρονειν υπερ παντων υμων δια το εχειν με εν τη καρδια υμας εν τε τοις δεσμοις μου και τη απολογια και βεβαιωσει του ευαγγελιου συγκοινωνους μου της χαριτος παντας υμας οντας
- 8 Want God is mijn Getuige, hoezeer ik begerig ben naar u allen, met innerlijke bewegingen van Jezus Christus.
For God is my witness, how my love goes out to you all in the loving mercies of Christ Jesus.
μαρτυς γαρ μου εστιν ο θεος ως επιποθο παντας υμας εν σπλαγγχοις ιησου χριστου
- 9 En dit bid ik God, dat uw liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkenenis en alle gevoelens;
And my prayer is that you may be increased more and more in knowledge and experience;
και τουτο προσευχομαι ινα η αγαπη υμων επι μαλλον και μαλλον περισσευση εν επιγνωσει και παση αισθησει
- 10 Opdat gij beproeft de dingen, die daarvan verschillen, opdat gij oprecht zijt, en zonder aanstoot te geven, tot den dag van Christus;
So that you may give your approval to the best things; that you may be true and without wrongdoing till the day of Christ;
εις το δοκιμαζειν υμας τα διαφεροντα ινα ητε ειλικρινεις και απροσκοποι εις ημεραν χριστου
- 11 Vervuld met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God.
Being full of the fruits of righteousness, which are through Jesus Christ, to the glory and praise of God.
πεπληρωμενοι καρπων δικαιοσυνης των δια ιησου χριστου εις δοξαν και επαινον θεου
- 12 En ik wil, dat gij weet, broeders, dat hetgeen aan mij is geschied, meer tot bevordering van het Evangelie gekomen is;
Now it is my purpose to make clear to you, brothers, that the cause of the good news has been helped by my experiences;
γνωσκειν δε υμας βουλομαι αδελφοι οτι τα κατ εμε μαλλον εις προκοπην του ευαγγελιου εληλυθεν
- 13 Alzo dat mijn banden in Christus openbaar geworden zijn in het ganse rechthuis, en aan alle anderen;
So that it became clear through all the Praetorium, and to all the rest, that I was a prisoner on account of Christ;
ωστε τους δεσμοους μου φανερους εν χριστω γενεσθαι εν ολω τω πραιτωριω και τοις λοιποις πασι
- 14 En dat het meerder deel der broederen in den Heere, door mijn banden vertrouwen gekregen hebbende, overvloediger het Woord onbevreesd durven spreken.
And most of the brothers in the Lord, taking heart because of my chains, are all the stronger to give the word of God without fear.
και τους πλειονας των αδελφων εν κυριω πεποιθατας τοις δεσμοις μου περισσοτερος τολμαν αφοβως τον λογον λαλειν

- 15 Sommigen prediken ook wel Christus door nijd en twist, maar sommigen ook door goedwilligheid.
Though some are preaching Christ out of envy and competition, others do it out of a good heart:
 τινες μεν και δια φθονον και εριν τινες δε και δι ευδοκιαν τον χριστον κηρυσσουσι
- 16 Genen verkondigen wel Christus uit twisting, niet zuiver, menende aan mijn banden verdrukking toe te brengen;
These do it from love, conscious that I am responsible for the cause of the good news:
 οι μεν εξ εριθειας τον χριστον καταγγελλουσιν ουχ αγνωσ οιομενοι θλιψιν επιφερειν τοις δεσμοις μου
- 17 Doch dezen uit liefde, dewijl zij weten, dat ik tot verantwoording van het Evangelie gezet ben.
But those are preaching Christ in a spirit of competition, not from their hearts, but with the purpose of giving me pain in my prison.
 οι δε εξ αγαπης ειδοτες οτι εις απολογιαν του ευαγγελιου κειμαι
- 18 Wat dan? Nochtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een deksel, hetzij in der waarheid, verkondigd; en daarin verblijd ik mij, ja, ik zal mij ook verblijden.
What then? only that in every way, falsely or truly, the preaching of Christ goes on; and in this I am glad, and will be glad.
 τι γαρ πλην παντι τροπω ειτε προφασει ειτε αληθεια χριστος καταγγελλεται και εν τουτω χαιρω αλλα και χαρησομαι
- 19 Want ik weet, dat dit mij ter zaligheid gedijen zal, door uw gebed en toebrenging des Geestes van Jezus Christus.
For I am conscious that this will be for my salvation, through your prayer and the giving out of the stored wealth of the Spirit of Jesus Christ,
 οίδα γαρ οτι τουτο μοι αποβησεται εις σωτηριαν δια της υμων δεησεως και επιχορηγιας του πνευματος ιησου χριστου
- 20 Volgens mijn ernstige verwachting en hoop, dat ik in geen zaak zal beschaamd worden; maar dat in alle vrijmoedigheid, gelijk te allen tijd, alzo ook nu, Christus zalgroot gemaakt worden in mijn lichaam, hetzij door het leven, hetzij door den dood.
In the measure of my strong hope and belief that in nothing will I be put to shame, but that without fear, as at all times, so now will Christ have glory in my body, by life or by death.
 κατα την αποκαραδοκιαν και ελπιδα μου οτι εν ουδενι αισχυνθησομαι αλλ εν παση παρρησια ως παντοτε και νυν μεγαλυνθησεται χριστος εν τω σωματι μου ειτε δια ζωης ειτε δια θανατου
- 21 Want het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin.
For to me life is Christ and death is profit.
 εμοι γαρ το ζην χριστος και το αποθανειν κερδος
- 22 Maar of te leven in het vlees, hetzelfde mij oorbaar zij, en wat ik verkiezen zal, weet ik niet.
But if I go on living in the flesh--if this is the fruit of my work--then I do not see what decision to make.
 ει δε το ζην εν σαρκι τουτο μοι καρπος εργου και τι αιρησομαι ου γνωριζω
- 23 Want ik word van deze twee gedrongen, hebbende begeerte, om ontbonden te worden en met Christus te zijn; want dat is zeer verre het beste.
I am in a hard position between the two, having a desire to go away and be with Christ, which is very much better:
 συνεχομαι γαρ εκ των δυο την επιθυμιαν εχων εις το αναλυσαι και συν χριστω ειναι πολλω μαλλον κρεισσον
- 24 Maar in het vlees te blijven, is nodiger om uwentwil.
Still, to go on in the flesh is more necessary because of you.
 το δε επιμενειν εν τη σαρκι αναγκαιοταρον δι υμας
- 25 En dit vertrouwd en weet ik, dat ik zal blijven, en met u allen zal verblijven tot uw bevordering en blijdschap des geloofs;
And being certain of this, I am conscious that I will go on, yes, and go on with you all, for your growth and joy in the faith;
 και τουτο πεποιθως οίδα οτι μενω και συμπαραμενω πασιν υμιν εις την υμων προκοπην και χαραν της πιστεως
- 26 Opdat uw roem in Christus Jezus overvloedig zij aan mij, door mijn tegenwoordigheid wederom bij u.
So that your pride in me may be increased in Christ Jesus through my being present with you again.
 ινα το καυχημα υμων περισσευη εν χριστω ιησου εν εμοι δια της εμης παρουσιας παλιν προς υμας
- 27 Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus, opdat, hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uw zaken moge horen, dat gij staat in een geest, met een gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies;
Only let your behaviour do credit to the good news of Christ, so that if I come and see you or if I am away from you, I may have news of you that you are strong in one spirit, working together with one soul for the faith of the good news;
 μονον αξιως του ευαγγελιου του χριστου πολιτευεσθε ινα ειτε ελθων και ιδων υμας ειτε απων ακουσω τα περι υμων οτι στηκετε εν ενι πνευματι μια ψυχη συναθλωντες τη πιστει του ευαγγελιου

- 28 En dat gij in geen ding verschrikt wordt van degenen, die tegenstaan; hetwelk hun wel een bewijs is des verderfs, maar u der zaligheid, en dat van God.
Having no fear of those who are against you; which is a clear sign of their destruction, but of your salvation, and that from God;
 και μη πτυρομενοι εν μηδενι υπο των αντικειμενων ητις αυτοις μεν εστιν ενδειξις απωλειας υμιν δε σωτηριας και τουτο απο θεου
- 29 Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden;
Because to you it has been given in the cause of Christ not only to have faith in him, but to undergo pain on his account:
 οτι υμιν εχαρισθη το υπερ χριστου ου μονον το εις αυτον πιστευειν αλλα και το υπερ αυτου πασχειν
- 1 Indien er dan enige vertroosting is in Christus, indien er enige troost is der liefde, indien er enige gemeenschap is des Geestes, indien er enige innerlijke bewegingen ontfermingen zijn;
If then there is any comfort in Christ, any help given by love, any uniting of hearts in the Spirit, any loving mercies and pity,
 ει τις ουν παρακλησις εν χριστω ει τι παραμυθιον αγαπης ει τις κοινωνια πνευματος ει τινα σπλαγγνα και οικτιρμοι
- 2 Zo vervult mijn blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde hebbende, van een gemoed en van een gevoelen zijnde.
Make my joy complete by being of the same mind, having the same love, being in harmony and of one mind;
 πληρωσατε μου την χαραν ινα το αυτο φρονητε την αυτην αγαπην εχοντες συμψυχοι το εν φρονουντες
- 3 Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een den ander uitnemender dan zichzelf.
Doing nothing through envy or through pride, but with low thoughts of self let everyone take others to be better than himself;
 μηδεν κατα εριθειαν η κενοδοξιαν αλλα τη ταπεινοφροσυνη αλληλους ηγουμενοι υπερεχοντας εαυτων
- 4 Een iegelijk zie niet op het zijne, maar een iegelijk zie ook op hetgeen der anderen is.
Not looking everyone to his private good, but keeping in mind the things of others.
 μη τα εαυτων εκαστος σκοπειτε αλλα και τα ετερων εκαστος
- 5 Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was;
Let this mind be in you which was in Christ Jesus,
 τουτο γαρ φρονεισθω εν υμιν ο και εν χριστω ιησου
- 6 Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn;
To whom, though himself in the form of God, it did not seem that to take for oneself was to be like God;
 ος εν μορφη θεου υπαρχων ουχ αρπαγμαν ηγησατο το ειναι ισα θεω
- 7 Maar heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden;
But he made himself as nothing, taking the form of a servant, being made like men;
 αλλ εαυτον εκενωσεν μορφην δουλου λαβων εν ομοιωματι ανθρωπων γενομενος
- 8 En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises.
And being seen in form as a man, he took the lowest place, and let himself be put to death, even the death of the cross.
 και σχηματι ευρεθεις ως ανθρωπος εταπεινωσεν εαυτον γενομενος υπηκοος μεχρι θανατου θανατου δε σταυρου
- 9 Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is;
For this reason God has put him in the highest place and has given to him the name which is greater than every name;
 διο και ο θεος αυτον υπερηψωσεν και εχαρισατο αυτω ονομα το υπερ παν ονομα
- 10 Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn.
So that at the name of Jesus every knee may be bent, of those in heaven and those on earth and those in the underworld,
 ινα εν τω ονοματι ιησου παν γονυ καμψη επουρανιων και επιγειων και καταχθονιων
- 11 En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders.
And that every tongue may give witness that Jesus Christ is Lord, to the glory of God the Father.
 και πασα γλωσσα εξομολογησεται οτι κυριος ιησους χριστος εις δοξαν θεου πατρος

- 12 Alzo dan, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu in mijn afwezen, werkt uws zelfszaligheid met vreze en beven;
So then, my loved ones, as you have at all times done what I say, not only when I am present, but now much more when I am not with you, give yourselves to working out your salvation with fear in your hearts;
ωστε αγαπητοι μου καθως παντοτε υπηκουσατε μη ως εν τη παρουσια μου μονον αλλα νυν πολλω μαλλον εν τη απουσια μου μετα φοβου και τρομου την εαυτων σωτηριαν καταραζεσθε
- 13 Want het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen.
For it is God who is the cause of your desires and of your acts, for his good pleasure.
ο θεος γαρ εστιν ο ενεργων εν υμιν και το θελειν και το ενεργειν υπερ της ευδοκιας
- 14 Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken;
Do all things without protests and arguments;
παντα ποιειτε χωρις γογγυσμων και διαλογισμων
- 15 Opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welke gij schijnt als lichtenin de wereld;
So that you may be holy and gentle, children of God without sin in a twisted and foolish generation, among whom you are seen as lights in the world,
ινα γενησθε αμειμπτοι και ακεραιοι τεκνα θεου αμωμητα εν μεσω γενεας σκολιας και διεστραμμενης εν οις φαινεσθε ως φωστηρες εν κοσμο
- 16 Voorhoudende het woord des levens, mij tot een roem tegen den dag van Christus, dat ik niet tevergeefs heb gelopen, noch tevergeefs gearbeid.
Offering the word of life; so that I may have glory in you in the day of Christ, because my running was not for nothing and my work was not without effect.
λογον ζωης επεχοντες εις καυχημα εμοι εις ημεραν χριστου οτι ουκ εις κενον εδραμον ουδε εις κενον εκοπιασα
- 17 Ja, indien ik ook tot een drankoffer geofferd worde over de offerande en bediening uws geloofs, zo verblijde ik mij, en verblijde mij met u allen.
And even if I am offered like a drink offering, giving myself for the cause and work of your faith, I am glad and have joy with you all:
αλλ ει και σπενδομαι επι τη θυσηα και λειτουργια της πιστεως υμων χαιρω και συχαιρω πασιν υμιν
- 18 En om datzelfde verblijdt gij u ook, en verblijdt ook ulieden met mij.
And in the same way do you be glad and have a part in my joy.
το δ αυτο και υμεις χαιρετε και συχαιρετε μοι
- 19 En ik hoop in den Heere Jezus Timotheus haast tot u te zenden, opdat ik ook welgemoed moge zijn, als ik uw zaken zal verstaan hebben.
But I am hoping in the Lord Jesus to send Timothy to you before long, so that I may be comforted when I have news of you.
ελπιζω δε εν κυριω ιησου τιμοθεον ταχεως πεμψαι υμιν ινα καγω ευψυχω γνους τα περι υμων
- 20 Want ik heb niemand, die even alzo gemoed is, dewelke oprechtelijk uw zaken zal bezorgen.
For I have no man of like mind who will truly have care for you.
ουδενα γαρ εχω ισοψυχον οστις γνησιως τα περι υμων μεριμνησει
- 21 Want zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is.
For they all go after what is theirs, not after the things of Christ.
οι παντες γαρ τα εαυτων ζητουσιν ου τα του χριστου ιησου
- 22 En gij weet zijn beproeving, dat hij, als een kind zijn vader, met mij gediend heeft in het Evangelie.
But his quality is clear to you; how, as a child is to its father, so he was a help to me in the work of the good news.
την δε δοκιμην αυτου γινωσκετε οτι ως πατρι τεκνον συν εμοι εδουλευσεν εις το ευαγγελιον
- 23 Ik hoop dan wel dezen van stonde aan te zenden, zo haast als ik in mijn zaken zal voorzien hebben;
Him then I am hoping to send as quickly as possible, when I am able to see how things will go for me:
τουτον μεν ουν ελπίζω πεμψαι ως αν απιδω τα περι εμε εξ αυτης
- 24 Doch ik vertrouw in den Heere, dat ik ook zelf haast tot u komen zal.
But I have faith in the Lord that I myself will come before long.
πεποιθα δε εν κυριω οτι και αυτος ταχεως ελευσομαι

- 25 Maar ik heb nodig geacht tot u te zenden Epafroditus, mijn broeder, en medearbeider en medestrijder, en uw afgezondene, en bedienaar mijner nooddruft;
But it seemed to me necessary to send to you Epaphroditus, my brother, who has taken part with me in the work and in the fight, and your servant, sent by you for help in my need;
αναγκαιον δε ηγησαμην επαφροδιτον τον αδελφον και συνεργον και συστρατιωτην μου υμων δε αποστολον και λειτουργον της χρειας μου πεμψαι προς υμας
- 26 Dewijl hij zeer begerig was naar u allen, en zeer beangst was, omdat gij gehoord hadt, dat hij krank was.
Because his heart was with you all, and he was greatly troubled because you had news that he was ill:
επειδη επιποθων ην παντας υμας και αδημονων διοτι ηκουσατε οτι ησθενησεν
- 27 En hij is ook krank geweest tot nabij den dood; maar God heeft Zich zijner ontfermd; en niet alleen zijner, maar ook mijner, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben.
For in fact he was ill almost to death: but God had mercy on him; and not only on him but on me, so that I might not have grief on grief.
και γαρ ησθενησεν παραπλησιον θανατω αλλ ο θεος αυτον ηλεησεν ουκ αυτον δε μονον αλλα και εμε ινα μη λυτην επι λυτη σχω
- 28 Zo heb ik dan hem te spoediger gezonden, opdat gij, hem ziende, wederom u zoudt verblijden, en ik te min zou droevig zijn.
I have sent him, then, the more gladly, so that when you see him again, you may be happy and I may have the less sorrow.
σπουδαιωτερως ουν επεμψα αυτον ινα ιδοντες αυτον παλιν χαρητε καγω αλυποτερος ω
- 29 Ontvangt hem dan in den Heere, met alle blijdschap, en houdt dezulken in waarde.
So take him to your hearts in the Lord with all joy, and give honour to such as he is:
προσδεχεσθε ουν αυτον εν κυριω μετα πασης χαρας και τους τοιουτους εντιμους εχετε
- 30 Want om het werk van Christus was hij tot nabij den dood gekomen, zijn leven niet achtende, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen zou.
Because for the work of Christ he was near to death, putting his life in danger to make your care for me complete.
οτι δια το εργον του χριστου μεχρι θανατου ηγγισεν παραβουλευσαμενος τη ψυχη ινα ανακληρωση το υμων υστερημα της προς με λειτουργιας
- 1 Voorts, mijn broeders, verblijdt u in den Heere. Dezelfde dingen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig, en het is u zeker.
For the rest, my brothers, be glad in the Lord. Writing the same things to you is no trouble to me, and for you it is safe.
το λοιπον αδελφοι μου χαιρετε εν κυριω τα αυτα γραφειν υμιν εμοι μεν ουκ οκνηρον υμιν δε ασφαλες
- 2 Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de versnijding.
Be on the watch against dogs, against the workers of evil, against those of the circumcision:
βλεπετε τους κυνας βλεπετε τους κακους εργατας βλεπετε την κατατομην
- 3 Want wij zijn de besnijding, wij, die God in den Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees betrouwen.
For we are the circumcision, who give worship to God and have glory in Jesus Christ, and have no faith in the flesh:
ημεις γαρ εσμεν η περιτομη οι πνευματι θεω λατρευοντες και καυχουμενοι εν χριστω ιησου και ουκ εν σαρκι πεποιθotes
- 4 Hoewel ik heb, dat ik ook in het vlees betrouwen mocht; indien iemand anders meent te betrouwen in het vlees, ik nog meer;
Even though I myself might have faith in the flesh: if any other man has reason to have faith in the flesh, I have more:
καιπερ εγω εχων πεποιθησιν και εν σαρκι ει τις δοκει αλλος πεποιθεναι εν σαρκι εγω μαλλον
- 5 Besneden ten achtsten dage, uit het geslacht van Israel, van den stam van Benjamin, een Hebreer uit de Hebreen, naar de wet een Farizeer;
Being given circumcision on the eighth day, of the nation of Israel, of the tribe of Benjamin, a Hebrew of Hebrews; in relation to the law, a Pharisee:
περιτομη οκταμερος εκ γενους ισραηλ φυλης βενιαμιν εβραιος εξ εβραιων κατα νομον φαρισαιος
- 6 Naar den ijver een vervolger der Gemeente; naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk.
In bitter hate I was cruel to the church; I kept all the righteousness of the law to the last detail.
κατα ζηλον διωκων την εκκλησιαν κατα δικαιοσυνην την εν νομω γενομενος αμεμπτος
- 7 Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht.
But those things which were profit to me, I gave up for Christ.
αλλ αυτα ην μοι κερδη ταυτα ηγημαι δια τον χριστον ζημιαν

- 8 Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schadegerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.
Yes truly, and I am ready to give up all things for the knowledge of Christ Jesus my Lord, which is more than all: for whom I have undergone the loss of all things, and to me they are less than nothing, so that I may have Christ as my reward,
αλλα μενουγγε και ηγουμαι παντα ζημιαν ειναι δια το υπερεχον της γνωσεως χριστου ιησου του κυριου μου δι ον τα παντα εξημιωθην και ηγουμαι σκυβαλα ειναι ινα χριστον κερδησω
- 9 En in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid, die uit God is door het geloof;
And be seen in him, not having my righteousness which is of the law, but that which is through faith in Christ, the righteousness which is of God by faith:
και ευρεθω εν αυτω μη εχων εμην δικαιοσυνην την εκ νομου αλλα την δια πιστεως χριστου την εκ θεου δικαιοσυνην επι τη πιστει
- 10 Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende;
That I may have knowledge of him, and of the power of his coming back from the dead, and a part with him in his pains, becoming like him in his death;
του γνωβαι αυτον και την δυναμιν της αναστασεως αυτου και την κοινωνιαν των παθηματων αυτου συμμορφουμενος τω θανατω αυτου
- 11 Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden.
If in any way I may have the reward of life from the dead.
ει πως κατακτησω εις την εξαναστασιν των νεκρων
- 12 Niet dat ik het alrede gekregen heb, of alrede volmaakt ben; maar ik jaag er naar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben.
Not as if I had even now got the reward or been made complete: but I go on in the hope that I may come to the knowledge of that for which I was made the servant of Christ Jesus.
ουχ οτι ηδη ελαβον η ηδη τετελειωμαι διωκω δε ει και καταλαβω εφ ω και κατεληφθην υπο του χριστου ιησου
- 13 Broeders, ik acht niet, dat ik zelf het gegrepen heb.
Brothers, it is clear to me that I have not come to that knowledge; but one thing I do, letting go those things which are past, and stretching out to the things which are before,
αδελφοι εγω εμ αυτων ου λογιζομαι κατεληφεναι εν δε τα μεν οπισω επιλανθανομενος τοις δε εμπροσθεν επεκτεινομενος
- 14 Maar een ding doe ik, vergetende, hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen voor is, jaag ik naar het wit, tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus.
I go forward to the mark, even the reward of the high purpose of God in Christ Jesus.
κατα σκοπον διωκω επι το βραβειον της ανω κλησεως του θεου εν χριστω ιησου
- 15 Zovelen dan als wij volmaakt zijn, laat ons dit gevoelen; en indien gij iets anderszins gevoelt, ook dat zal u God openbaren.
Then let us all, who have come to full growth, be of this mind: and if in anything you are of a different mind, even this will God make clear to you:
οσοι ουν τελειοι τουτο φρονωμεν και ει τι ετερως φρονειτε και τουτο ο θεος υμιν αποκαλυψει
- 16 Doch, daar wij toe gekomen zijn, laat ons daarin naar denzelfden regel wandelen, laat ons hetzelfde gevoelen.
Only, as far as we have got, let us be guided by the same rule.
πλην εις ο εφθασαμεν τω αυτω στοιχειν κανονι το αυτο φρονειν
- 17 Weest mede mijn navolgers, broeders, en merkt op degenen, die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt.
Brothers, take me as your example, and take note of those who are walking after the example we have given.
συμμηηται μου γινεσθε αδελφοι και σκοπειτε τους ουτως περιπατουντας καθως εχετε τυπον ημας
- 18 Want velen wandelen anders; van dewelken ik u dikmaals gezegd heb, en nu ook wenende zeg, dat zij vijanden des kruises van Christus zijn;
For there are those, of whom I have given you word before, and do so now with sorrow, who are haters of the cross of Christ;
πολλοι γαρ περιπατουσιν ους πολλακις ελεγον υμιν νυν δε και κλαιων λεγω τους εχθρους του σταυρου του χριστου
- 19 Welker einde is het verderf, welker God is de buik, en welker heerlijkheid is in hun schande, dewelken aardse dingen bedenken.
Whose end is destruction, whose god is the stomach, and whose glory is in their shame, whose minds are fixed on the things of the earth.
ων το τελος απωλεια ων ο θεος η κοιλια και η δοξα εν τη αισχυνη αυτων οι τα επιγεια φρονουντες
- 20 Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, namelijk den Heere Jezus Christus;
For our country is in heaven; from where the Saviour for whom we are waiting will come, even the Lord Jesus Christ:
ημων γαρ το πολιτευμα εν ουρανοις υπαρχει εξ ου και σωτηρα απεκδεχομεθα κυριον ιησουν χριστον

- 21 Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen Zichzelvenkan onderwerpen.
By whom this poor body of ours will be changed into the image of the body of his glory, in the measure of the working by which he is able to put all things under himself.
 ος μετασηματισει το σωμα της ταπεινωσεως ημων εις το γενεσθαι αυτο συμμορφον τω σωματι της δοξης αυτου κατα την ενεργειαν του δυνασθαι αυτον και υποταξαι εαυτω τα παντα
- 1 Zo dan, mijn geliefde en zeer gewenste broeders, mijn blijdschap en kroon, staat alzo in den Heere, geliefden!
So my brothers, well loved and very dear to me, my joy and crown, be strong in the Lord, my loved ones.
 ωστε αδελφοι μου αγαπητοι και επιποθητοι χαρα και στεφανος μου ουτως στηκετε εν κυριω αγαπητοι
- 2 Ik vermaan Euodia, en ik vermaan Syntyche, dat zij eensgezind zijn in den Heere.
I make request to Euodias and Syntyche to be of the same mind in the Lord.
 ευωδιαν παρακαλω και συντυχην παρακαλω το αυτο φρονειν εν κυριω
- 3 En ik bid ook u, gij mijn oprechte metgezel, wees dezen vrouwen behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het Evangelie, ook met Clemens, en de andere mijnmedearbeiders, welker namen zijn in het boek des levens.
And I make request to you, true helper in my work, to see to the needs of those women who took part with me in the good news, with Clement and the rest of my brother-workers whose names are in the book of life.
 και ερωτω και σε συζυγε γνησιε συλλαμβανου αυταις αιτινες εν τω ευαγγελιω συνηθλησαν μοι μετα και κλημεντος και των λοιπων συνεργων μου ων τα ονοματα εν βιβλω ζωης
- 4 Verblijdt u in den Heere te allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u.
Be glad in the Lord at all times: again I say, Be glad.
 χαιρετε εν κυριω παντοτε παλιν ερω χαιρετε
- 5 Uw bescheidenheid zij allen mensen bekend. De Heere is nabij.
Let your gentle behaviour be clear to all men. The Lord is near.
 το επιεικες υμων γνωσθητω πασιν ανθρωποις ο κυριος εγγυς
- 6 Weest in geen ding bezorgd; maar laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God;
Have no cares; but in everything with prayer and praise put your requests before God.
 μηδεν μεριμνατε αλλ εν παντι τη προσευχη και τη δεησει μετα ευχαριστιας τα αιτηματα υμων γνωριζεσθω προς τον θεον
- 7 En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus.
And the peace of God, which is deeper than all knowledge, will keep your hearts and minds in Christ Jesus.
 και η ειρηνη του θεου η υπερχουσα παντα νουν φρουρησει τας καρδιας υμων και τα νοηματα υμων εν χριστω ιησου
- 8 Voorts, broeders, al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat liefelijk is, al wat wel luidt, zo er enige deugd is, en zo er enige lofs, bedenkt datzelve;
For the rest, my brothers, whatever things are true, whatever things have honour, whatever things are upright, whatever things are holy, whatever things are beautiful, whatever things are of value, if there is any virtue and if there is any praise, give thought to these things.
 το λοιπον αδελφοι οσα εστιν αληθη οσα σεμνα οσα δικαια οσα αγνα οσα προσφιλη οσα ευφημα ει τις αρετη και ει τις επαινος ταυτα λογιζεσθε
- 9 Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen, en gehoord, en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn.
The things which came to you by my teaching and preaching, and which you saw in me, these things do, and the God of peace will be with you.
 α και εμαθετε και παρελαβετε και ηκουσατε και ειδετε εν εμοι ταυτα πρασσετε και ο θεος της ειρηνης εσται μεθ υμων
- 10 En ik ben grotelijks verblijd geweest in den Heere, dat gij nu eenmaal wederom verwakkerd zijt om aan mij te gedenken; waaraan gij ook gedacht hebt, maar gij hebt de gelegenheid niet gehad.
But I am very glad in the Lord that your care for me has come to life again; though you did in fact take thought for me, but you were not able to give effect to it.
 εχαρην δε εν κυριω μεγαλωσ οτι ηδη ποτε ανεθαλατε το υπερ εμου φρονειν εφ ω και εφρονειτε ηκαιρεισθε δε
- 11 Niet dat ik dit zeg vanwege gebrek; want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben.
But I will not say anything about my needs, for I am able, wherever I am, to be dependent on myself.
 ουχ οτι καθ υστερησιν λεγω εγω γαρ εμαθον εν οις εμι ανταρκης ειναι
- 12 En ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; alleszins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden.
It is the same to me if I am looked down on or honoured; everywhere and in all things I have the secret of how to be full and how to go without food; how to have wealth and how to be in need.
 οίδα δε ταπεινουσθαι οίδα και περισσευειν εν παντι και εν πασιν μεμνημαι και χορταζεσθαι και πειναν και περισσευειν και υστερεισθαι

- 13 Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft.
I am able to do all things through him who gives me strength.
παντα ισχυω εν τω ενδυναμουντι με χριστω
- 14 Nochtans hebt gij wel gedaan, dat gij met mijn verdrukking gemeenschap gehad hebt.
But you did well to have care for me in my need.
πλην καλωσ ποιησατε συγκοινωνησαντες μου τη θλιψει
- 15 En ook gij, Filippensen, weet, dat in het begin des Evangelies, toen ik van Macedonie vertrokken ben, geen Gemeente mij iets medegedeeld heeft tot rekening vanuitgaaf en ontvangst, dan gij alleen.
And you have knowledge, Philippians, that when the good news first came to you, when I went away from Macedonia, no church took part with me in the business of giving to the saints, but you only;
οιδατε δε και υμεις φιλιππησιοι οτι εν αρχη του ευαγγελιου οτε εξηλθον απο μακεδονιας ουδεμια μοι εκκλησια εκοινωνησεν εις λογον δοσεως και ληψεως ει μη υμεις μονοι
- 16 Want ook in Thessalonica hebt gij mij eenmaal en andermaal gezonden, tot nooddruft.
Because even in Thessalonica you sent once and again to me in my need.
οτι και εν θεσσαλονικη και απαξ και δις εις την χρειαν μοι επεμψατε
- 17 Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek de vrucht, die overvloedig is tot uw rekening.
Not that I am looking for an offering, but for fruit which may be put to your credit.
ουχ οτι επιζητω το δομα αλλ επιζητω τον καρπον τον πλεοναζοντα εις λογον υμων
- 18 Maar ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden, als ik van Epafroditus ontvangen heb, dat van u gezonden was, als een welriekendereuk, een aangename offerande, Gode welbehagelijk.
I have all things and more than enough: I am made full, having had from Epaphroditus the things which came from you, a perfume of a sweet smell, an offering well pleasing to God.
απεχω δε παντα και περισσευω πεπληρωμαι δεξαμενος παρα επαφροδιτου τα παρ υμων οσμην ευωδιας θυσιαν δεκτην ευαρεστον τω θεω
- 19 Doch mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddruft, in heerlijkheid, door Christus Jezus.
And my God will give you all you have need of from the wealth of his glory in Christ Jesus.
ο δε θεος μου πληρωσει πασαν χρειαν υμων κατα τον πλουτον αυτου εν δοξη εν χριστω ιησου
- 20 Onzen God nu en Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
Now to God our Father be glory for ever and ever. So be it.
τω δε θεω και πατρι ημων η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην
- 21 Groet alle heiligen in Christus Jezus; U groeten de broeders, die met mij zijn.
Give words of love to every saint in Christ Jesus. The brothers who are with me send you their love.
ασπασασθε παντα αγιον εν χριστω ιησου ασπαζονται υμας οι συν εμοι αδελφοι
- 22 Al de heiligen groeten u, en meest die van het huis des keizers zijn.
All the saints send their love to you, specially those who are of Caesar's house.
ασπαζονται υμας παντες οι αγιοι μαλιστα δε οι εκ της καισαρος οικιας
- 1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door de wil van God, en Timotheus, de broeder,
Paul, an Apostle of Jesus Christ, by the purpose of God, and Timothy our brother,
παυλος αποστολος ιησου χριστου δια θεληματος θεου και τιμοθεος ο αδελφος
- 2 Den heiligen en gelovige broederen in Christus, die te Kolosse zijn: genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
To the saints and true brothers in Christ at Colossae: Grace to you and peace from God our Father.
τοις εν κολασσαις αγιοις και πιστοις αδελφοις εν χριστω χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου
- 3 Wij danken den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, altijd voor u biddende;
We give praise to God the Father of our Lord Jesus Christ, making prayer for you at all times,
ευχαριστουμεν τω θεω και πατρι του κυριου ημων ιησου χριστου παντοτε περι υμων προσευχομενοι

- 4 Alzo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde, die gij hebt tot alle heiligen.
After hearing of your faith in Christ Jesus, and of the love which you have for all the saints,
ακουσαντες την πιστιν υμων εν χριστω ιησου και την αγαπην την εις παντας τους αγιους
- 5 Om de hoop, die u weggelegd is in de hemelen, van welke gij te voren gehoord hebt, door het Woord der waarheid, namelijk des Evangelies;
Through the hope which is in store for you in heaven; knowledge of which was given to you before in the true word of the good news,
δια την ελπιδα την αποκειμενην υμιν εν τοις ουρανοις ην προηκουσατε εν τω λογω της αληθειας του ευαγγελιου
- 6 Hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in de gehele wereld, en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, van dien dag af dat gij gehoord hebt, en de genade Gods in waarheid bekend hebt.
Which has come to you; and which in all the world is giving fruit and increase, as it has done in you from the day when it came to your ears and you had true knowledge of the grace of God;
του παροντος εις υμας καθως και εν παντι τω κοσμω και εστιν καρποφορουμενον καθως και εν υμιν αφ ης ημερας ηκουσατε και επεγνωτε την χαριν του θεου εν αληθεια
- 7 Gelijk gij ook geleerd hebt van Epafras, onzen geliefden mededienstknecht, dewelke een getrouw dienaar van Christus is voor u;
As it was given to you by Epaphras, our well-loved helper, who is a true servant of Christ for us,
καθως και εμαθετε απο επαφρα του αγαπητου συνδουλου ημων ος εστιν πιστος υπερ υμων διακονος του χριστου
- 8 Die ons ook verklaard heeft uw liefde in den Geest.
And who, himself, made clear to us your love in the Spirit.
ο και δηλωσας ημιν την υμων αγαπην εν πνευματι
- 9 Waarom ook wij, van dien dag af dat wij het gehoord hebben, niet ophouden voor u te bidden en te begeren, dat gij moogt vervuld worden met de kennis van Zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand;
For this reason, we, from the day when we had word of it, keep on in prayer for you, that you may be full of the knowledge of his purpose, with all wisdom and experience of the Spirit,
δια τουτου και ημεις αφ ης ημερας ηκουσαμεν ου παυομεθα υπερ υμων προσευχομενοι και αιτουμενοι ινα πληρωθητε την επιγνωσιν του θεληματος αυτου εν παση σοφια και συνεσει πνευματικη
- 10 Opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis van God;
Living uprightly in the approval of the Lord, giving fruit in every good work, and increasing in the knowledge of God;
περιπατησαι υμας αξιως του κυριου εις πασαν αρεσκειαν εν παντι εργω αγαθω καρποφοροντες και αυξανομενοι εις την επιγνωσιν του θεου
- 11 Met alle kracht bekrachtigd zijnde, naar de sterkte Zijner heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid, met blijdschap;
Full of strength in the measure of the great power of his glory, so that you may undergo all troubles with joy;
εν παση δυναμει δυναμομενοι κατα το κρατος της δοξης αυτου εις πασαν υπομονην και μακροθυμιαν μετα χαρας
- 12 Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht;
Giving praise to the Father who has given us a part in the heritage of the saints in light;
ευχαριστουντες τω πατρι τω ικανωσαντι ημας εις την μεριδα του κληρου των αγιων εν τω φωτι
- 13 Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde;
Who has made us free from the power of evil and given us a place in the kingdom of the Son of his love;
ος ερρυσατο ημας εκ της εξουσιας του σκοτους και μετεστησεν εις την βασιλειαν του υιου της αγαπης αυτου
- 14 In Denwelke wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden;
In whom we have our salvation, the forgiveness of sins:
εν ω εχομεν την απολυτρωσιν δια του αιματος αυτου την αφεσιν των αμαρτιων
- 15 Dewelke het Beeld is des onzienlijken Gods, de Eerstgeborene aller kreaturen.
Who is the image of the unseen God coming into existence before all living things;
ος εστιν εικων του θεου του αορατου πρωτοτοκος πασης κτισεως
- 16 Want door Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen;
For by him all things were made, in heaven and on earth, things seen and things unseen, authorities, lords, rulers, and powers; all things were made by him and for him;
οτι εν αυτω εκτισθη τα παντα τα εν τοις ουρανοις και τα επι της γης τα ορατα και τα αορατα ειτε θronoi ειτε κυριοτητες ειτε αρχαι ειτε εξουσιαι τα παντα δι αυτου και εις αυτον εκτισται

- 17 En Hij is voor alle dingen, en alle dingen bestaan te zamen door Hem;
He is before all things, and in him all things have being.
και αυτος εστιν προ παντων και τα παντα εν αυτω συνεστηκεν
- 18 En Hij is het Hoofd des lichaams, namelijk der Gemeente, Hij, Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.
And he is the head of the body, the church: the starting point of all things, the first to come again from the dead; so that in all things he might have the chief place.
και αυτος εστιν η κεφαλη του σωματος της εκκλησιας ος εστιν αρχη πρωτοτοκος εκ των νεκρων ινα γενηται εν πασιν αυτος πρωτεων
- 19 Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou;
For God in full measure was pleased to be in him;
οτι εν αυτω ευδοκησεν παν το πληρωμα κατοικησαι
- 20 En dat Hij, door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns kruises, door Hem, zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelven, hetzij de dingen, die op deaarde, hetzij de dingen die in de hemelen zijn.
Through him uniting all things with himself, having made peace through the blood of his cross; through him, I say, uniting all things which are on earth or in heaven.
και δι αυτου αποκαταλλαξει τα παντα εις αυτον ειρηνοποιησας δια του αιματος του σταυρου αυτου δι αυτου ειτε τα επι της γης ειτε τα εν τοις ουρανοις
- 21 En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend,
And you, who in the past were cut off and at war with God in your minds through evil works, he has now made one
και υμας ποτε οντας απηλοτριωμενους και εχθρους τη διανοια εν τοις εργοις τοις πονηροις νυνη δε αποκατηλλαξεν
- 22 In het lichaam Zijns vleses, door den dood, opdat Hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich stellen;
In the body of his flesh through death, so that you might be holy and without sin and free from all evil before him:
εν τω σωματι της σαρκος αυτου δια του θανατου παραστησαι υμας αγιους και αμωμους και ανεγκλητους κατενωπιον αυτου
- 23 Indien gij maar blijft in het geloof, gefondeerd en vast, en niet bewogen wordt van de hope des Evangelies, dat gij gehoord hebt, hetwelk gepredikt is onder al de creature, die onder den hemel is; van hetwelk ik Paulus een dienaar geworden ben;
If you keep yourselves safely based in the faith, not moved from the hope of the good news which came to you, and which was given to every living being under heaven; of which I, Paul, was made a servant.
ειγε επιμενετε τη πιστει τεθεμελιωμενοι και εδραιοι και μη μετακινουμενοι απο της ελπιδος του ευαγγελιου ου ηκουσατε του κηρυχθεντος εν παση τη κτισει τη υπο τον ουρανον ου εγενομην εγω παν λος διακονος
- 24 Die mij nu verblijd in mijn lijden voor u, en vervulle in mijn vlees de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus, voor Zijn lichaam, hetwelk is de Gemeente;
Now I have joy in my pain because of you, and in my flesh I undergo whatever is still needed to make the sorrows of Christ complete, for the salvation of his body, the church;
νυν χαιρω εν τοις παθημασιν μου υπερ υμων και ανταναπληρω τα υστερηματα των θλιψεων του χριστου εν τη σαρκι μου υπερ του σωματος αυτου ο εστιν η εκκλησια
- 25 Welker dienaar ik geworden ben, naar de bedeling van God, die mij gegeven is aan u, om te vervullen het Woord Gods;
Of which I became a servant by the purpose of God which was given to me for you, to give effect to the word of God,
ης εγενομην εγω διακονος κατα την οικονομιαν του θεου την δοθεισαν μοι εις υμας πληρωσαι τον λογον του θεου
- 26 Namelijk de verborgenheid, die verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten, maar nu geopenbaard is aan Zijn heiligen;
The secret which has been kept from all times and generations, but has now been made clear to his saints,
το μυστηριον το αποκεκρυμμενον απο των αιωνων και απο των γενεων νυνη δε εφανερωθη τοις αγιοις αυτου
- 27 Aan wie God heeft willen bekend maken, welke zij de rijkdom der heerlijkheid dezer verborgenheid onder de heidenen, welke is Christus onder u, de Hoop der heerlijkheid;
To whom God was pleased to give knowledge of the wealth of the glory of this secret among the Gentiles, which is Christ in you, the hope of glory:
οις ηθελησεν ο θεος γνωρισαι τις ο πλουτος της δοξης του μυστηριου τουτου εν τοις εθνεσιν ος εστιν χριστος εν υμιν η ελπις της δοξης
- 28 Denwelken wij verkondigen, vermanende een iegelijk mens, en lerende een iegelijk mens in alle wijsheid, opdat wij zouden een iegelijk mens volmaakt stellen in Christus Jezus;
Whom we are preaching; guiding and teaching every man in all wisdom, so that every man may be complete in Christ;
ον ημεις καταγγελλομεν νουθετουντες παντα ανθρωπων και διδασκοντες παντα ανθρωπων εν παση σοφια ινα παραστησωμεν παντα ανθρωπων τελειον εν χριστω ιησω
- 1 Want ik wil, dat gij weet, hoe groten strijd ik voor u heb, en voor degenen, die te Laodicea zijn, en zo velen als er mijn aangezicht in het vlees niet hebben gezien;
For it is my desire to give you news of the great fight I am making for you and for those at Laodicea, and for all who have not seen my face in the flesh;
θελω γαρ υμας ειδεναι ηλικον αγωνα εχω περι υμων και των εν λαοδικεια και οσοι ουχ εωρακασιν το προσωπον μου εν σαρκι

- 2 Opdat hun harten vertroost mogen worden, en zij samengevoegd zijn in de liefde, en dat tot allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands, tot kennis derverborgenschap van God en den Vader, en van Christus;
So that their hearts may be comforted, and that being joined together in love, they may come to the full wealth of the certain knowledge of the secret of God, even Christ,
ινα παρακληθωσιν αι καρδια αυτων συμβιβασθεντων εν αγαπη και εις παντα πλουτον της πληροφοριας της συνεσεως εις επιγνωσιν του μυστηριου του θεου και πατρος και του χριστου
- 3 In Denwelken al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn.
In whom are all the secret stores of wisdom and knowledge.
εν ω εισιν παντες οι θησαυροι της σοφιας και της γνωσεως αποκρυφοι
- 4 En dit zeg ik, opdat niet iemand u misleide met beweegredenen, die een schijn hebben.
I say this so that you may not be turned away by any deceit of words.
τουτο δε λεγω ινα μη τις υμας παραλογιζεται εν πιθανολογια
- 5 Want hoewel ik met het vlees van u ben, nochtans ben ik met den geest bij u, mij verblijdende en ziende uw ordening, en de vastigheid van uw geloof in Christus.
For though I am not present in the flesh, still I am with you in the spirit, seeing with joy your order, and your unchanging faith in Christ.
ει γαρ και τη σαρκι απειμι αλλα τω πνευματι συν υμιν ειμι χαιρων και βλεπων υμων την ταξιν και το στερεωμα της εις χριστον πιστεως υμων
- 6 Gelijk gij dan Christus Jezus, den Heere, hebt aangenomen, wandelt alzo in Hem;
As, then, you took Christ Jesus the Lord, so go on in him,
ως ουν παρελαβετε τον χριστον ιησουν τον κυριον εν αυτω περιπατειτε
- 7 Geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het geloof, gelijkerwijs gij geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelfde, met dankzegging.
Rooted and based together in him, strong in the faith which the teaching gave you, giving praise to God at all times.
ερριζωμενοι και εποικοδομουμενοι εν αυτω και βεβαιουμενοι εν τη πιστει καθως εδιδαχθητε περισσευοντες εν αυτη εν ευχαριστια
- 8 Ziet toe, dat niemand u als een roof vervoere door de filosofie, en ijdele verleiding, naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld, en nietnaar Christus;
Take care that no one takes you away by force, through man's wisdom and deceit, going after the beliefs of men and the theories of the world, and not after Christ:
βλεπετε μη τις υμας εσται ο συλαγωγων δια της φιλοσοφιας και κενης απατης κατα την παραδοσιν των ανθρωπων κατα τα στοιχεια του κοσμου και ου κατα χριστον
- 9 Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk;
For in him all the wealth of God's being has a living form,
οτι εν αυτω κατοικει παν το πληρωμα της θεοτητος σωματικως
- 10 En gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht;
And you are complete in him, who is the head of all rule and authority:
και εστε εν αυτω πεπληρωμενοι ος εστιν η κεφαλη πασης αρχης και εξουσιας
- 11 In Welken gij ook besneden zijt met een besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vleses, door de besnijdenis van Christus;
In whom you had a circumcision not made with hands, in the putting off of the body of the flesh, in the circumcision of Christ;
εν ω και περιετμηθητε περιτομη αχειροποιητω εν τη απεκδυσει του σωματος των αμαρτιων της σαρκος εν τη περιτομη του χριστου
- 12 Zijnde met Hem begraven in den doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft.
Having been put to death with him in baptism, by which you came to life again with him, through faith in the working of God, who made him come back from the dead.
συνταφεντες αυτω εν τω βαπτισματι εν ω και συνηγερθητε δια της πιστεως της ενεργειας του θεου του εγειραντος αυτον εκ των νεκρων
- 13 En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden, en in de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt met Hem, al uw misdaden u vergevende;
And you, being dead through your sins and the evil condition of your flesh, to you, I say, he gave life together with him, and forgiveness of all our sins;
και υμας νεκρους οντας εν τοις παραπτωμασιν και τη ακροβυστια της σαρκος υμων συνεζωποισεν συν αυτω χαρισαμενος ημιν παντα τα παραπτωματα
- 14 Uitgewist hebbende het handschrift, dat tegen ons was, in inzettingen bestaande, hetwelk, zeg ik, enigerwijze ons tegen was, en heeft datzelve uit het middenweggenomen, hetzelfde aan het kruis genageld hebbende;
Having put an end to the handwriting of the law which was against us, taking it out of the way by nailing it to his cross;
εξαλειψας το καθ ημων χειρογραφον τοις δογμασιν ο ην υπεναντιον ημιν και αυτο ηρκεν εκ του μεσου προσηλωσας αυτο τω σταυρω

- 15 En de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd.
Having made himself free from the rule of authorities and powers, he put them openly to shame, glorying over them in it.
απεκδυσάμενος τας αρχας και τας εξουσιας εδειγματισεν εν παρρησια θριαμβευσας αυτους εν αυτω
- 16 Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank, of in het stuk des feest dags, of der nieuwe maan, of der sabbatten;
For this reason let no man be your judge in any question of food or drink or feast days or new moons or Sabbaths:
μη ουν τις υμας κρινετω εν βρωσει η εν ποσει η εν μερει εορτης η νομηνιας η σαββατων
- 17 Welke zijn een schaduw der toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus.
For these are an image of the things which are to come; but the body is Christ's.
α εστιν σκια των μελλοντων το δε σωμα του χριστου
- 18 Dat dan niemand u overheerse naar zijn wil in nederigheid en dienst der engelen, intredende in hetgeen hij niet gezien heeft, tevergeefs opgeblazen zijnde door hetverstand zijns vleses;
Let no man take your reward from you by consciously making little of himself and giving worship to angels; having his thoughts fixed on the things which he has seen, being foolishly lifted up in his natural mind,
μηδεις υμας καταβραβευετω θελων εν ταπεινοφορσυνη και θρησκεια των αγγελων α μη εωρακεν εμβατευων εικη φυσιουμενος υπο του νοου της σαρκος αυτου
- 19 En het Hoofd niet behoudende, uit hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opwast metgoddelijken wasdom.
And not joined to the Head, from whom all the body, being given strength and kept together through its joins and bands, has its growth with the increase of God.
και ου κρατων την κεφαλην εξ ου παν το σωμα δια των αφων και συνδεσμων επιχορηγουμενον και συμβιβαζομενον αυξει την αυξησιν του θεου
- 20 Indien gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven, wat wordt gij, gelijk of gij in de wereld leefdet, met inzettingen belast?
If you were made free, by your death with Christ, from the rules of the world, why do you put yourselves under the authority of orders
ει ουν απεθανετε συν τω χριστω απο των στοιχειων του κοσμου τι ως ζωντες εν κοσμο δογματιζεσθε
- 21 Namelijk raak niet, en smaak niet, en roer niet aan.
Which say there may be no touching, tasting, or taking in your hands,
μη αφη μηδε γευση μηδε θιγης
- 22 Welke dingen alle verderven door het gebruik, ingevoerd naar de geboden en leringen der mensen;
(Rules which are all to come to an end with their use) after the orders and teaching of men?
α εστιν παντα εις φθοραν τη αποχρησει κατα τα ενταλματα και διδασκαλιας των ανθρωπων
- 23 Dewelke wel hebben een schijn rede van wijsheid in eigenwilligen gods dienst en nederigheid, en in het lichaam niet te sparen, doch zijn niet in enige waarde, maar tot verzadiging van het vlees.
Kolossensen 3
These things seem to have a sort of wisdom in self-ordered worship and making little of oneself, and being cruel to the body, not honouring it by giving it its natural use.
ατινα εστιν λογον μεν εχοντα σοφιας εν εθελοθρησκεια και ταπεινοφορσυνη και αφειδια σωματος ουκ εν τιμη τινη προς πλησιονη της σαρκος
- 1 Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechter hand Gods.
If then you have a new life with Christ, give your attention to the things of heaven, where Christ is seated at the right hand of God.
ει ουν συνηγερθητε τω χριστω τα ανω ζητειτε ου ο χριστος εστιν εν δεξια του θεου καθημενος
- 2 Bedenkt de dingen, die boven zijn, niet die op de aarde zijn.
Keep your mind on the higher things, not on the things of earth.
τα ανω φρονειτε μη τα επι της γης
- 3 Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God.
For your life on earth is done, and you have a secret life with Christ in God.
απεθανετε γαρ και η ζωη υμων κεκρυπται συν τω χριστω εν τω θεω
- 4 Wanneer nu Christus zal geopenbaard zijn, Die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.
At the coming of Christ who is our life, you will be seen with him in glory.
οταν ο χριστος φανερωθη η ζωη ημων τοτε και υμεις συν αυτω φανερωθησεσθε εν δοξη

- 5 Doodt dan uw leden, die op de aarde zijn, namelijk hoererij, onreinigheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid, en de gierigheid, welke is afgodendienst.
Then put to death your bodies which are of the earth; wrong use of the flesh, unclean things, passion, evil desires and envy, which is the worship of strange gods;
νεκρωσατε ουν τα μελη υμων τα επι της γης πορνειαν ακαθαρσιαν παθος επιθυμιαν κακην και την πλεονεξιαν ητις εστιν ειδωλολατρευια
- 6 Om welke de toorn Gods komt over de kinderen der ongehoorzaamheid;
Because of which the wrath of God comes on those who go against his orders;
δι α ερχεται η οργη του θεου επι τους υιους της απειθειας
- 7 In dewelke ook gij eertijds hebt gewandeld, toen gij in dezelve leefdet.
Among whom you were living in the past, when you did such things.
εν οις και υμεις περιεπατησατε ποτε οτε εξητε εν αυτοις
- 8 Maar nu legt ook gij dit alles af, namelijk gramschap, toornigheid, kwaadheid, lastering, vuil spreken uit uw mond.
But now it is right for you to put away all these things; wrath, passion, bad feeling, curses, unclean talk;
νυνι δε αποθεσθε και υμεις τα παντα οργην θυμον κακιαν βλασφημιαν αισχρολογιαν εκ του στοματος υμων
- 9 Liegt niet tegen elkander, dewijl gij uitgedaan hebt den ouden mens met zijn werken,
Do not make false statements to one another; because you have put away the old man with all his doings,
μη ψευδεσθε εις αλληλους απεκδυσαμενοι τον παλαιον ανθρωπον συν ταις πραξεσιν αυτου
- 10 En aangedaan hebt den nieuwen mens, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het evenbeeld Desgenen, Die hem geschapen heeft;
And have put on the new man, which has become new in knowledge after the image of his maker;
και ενδυσαμενοι τον νεον τον ανακαινουμενον εις επιγνωσιν κατ εικονα του κτισαντος αυτον
- 11 Waarin niet is Griek en Jood, besnijdenis en voorhuid, barbaar en Scyth, dienstknecht en vrije; maar Christus is alles en in allen.
Where there is no Greek or Jew, no one with circumcision or without circumcision, no division between nations, no servant or free man: but Christ is all and in all.
οπου ουκ ενι ελληνη και ιουδαιος περιτομη και ακροβυστια βαρβαρος σκυθης δουλος ελευθερος αλλα τα παντα και εν πασιν χριστος
- 12 Zo doet dan aan, als uitverkorenen Gods, heiligen en beminden, de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, goedertierenheid, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid;
As saints of God, then, holy and dearly loved, let your behaviour be marked by pity and mercy, kind feeling, a low opinion of yourselves, gentle ways, and a power of undergoing all things;
ενδυσασθε ουν ως εκλεκτοι του θεου αγιοι και αγαπημενοι σπλαγχνα οικτιρμων χρηστοτητα ταπεινοφροσυνην πραοτητα μακροθυμιαν
- 13 Verdragende elkander, en vergevende de een den anderen, zo iemand tegen iemand enige klacht heeft; gelijkerwijs als Christus u vergeven heeft, doet ook gij alzoo.
Being gentle to one another and having forgiveness for one another, if anyone has done wrong to his brother, even as the Lord had forgiveness for you:
ανεχομενοι αλληλων και χαριζομενοι εαυτοις εαν τις προς τινα εχη μομφην καθως και ο χριστος εχαρισατο υμιν ουτως και υμεις
- 14 En boven dit alles doet aan de liefde, dewelke is de band der volmaaktheid.
And more than all, have love; the only way in which you may be completely joined together.
επι πασιν δε τουτοις την αγαπην ητις εστιν συνδεσμος της τελειοτητος
- 15 En de vrede Gods heerse in uw harten, tot welken gij ook geroepen zijt in een lichaam; en weest dankbaar.
And let the peace of Christ be ruling in your hearts, as it was the purpose of God for you to be one body; and give praise to God at all times.
και η ειρηνη του θεου βραβευετω εν ταις καρδιας υμων εις ην και εκληθητε εν ενι σωματι και ευχαριστοι γινεσθε
- 16 Het woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander, met psalmen en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende den Heere metaangenaamheid in uw hart.
Let the word of Christ be in you in all wealth of wisdom; teaching and helping one another with songs of praise and holy words, making melody to God with grace in your hearts.
ο λογος του χριστου ενοικειτω εν υμιν πλουσιως εν παση σοφια διδασκοντες και νουθετουντες εαυτους ψαλμοις και υμνοις και ωδαις πνευματικαις εν χαριτι αδοντες εν τη καρδια υμων τω κυριω
- 17 En al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in de Naam van de Heere Jezus, dankende God en de Vader door Hem.
And whatever you do, in word or in act, do all in the name of the Lord Jesus, giving praise to God the Father through him.
και παν ο τι αν ποιητε εν λογω η εν εργω παντα εν ονοματι κυριου ιησου ευχαριστουντες τω θεω και πατρι δι αυτου
- 18 Gij vrouwen, zijt uw eigen mannen onderdanig, gelijk het betaamt in den Heere.
Wives, be under the authority of your husbands, as is right in the Lord.
αι γυναικες υποτασσεσθε τοις ιδιοις ανδρασιν ως ανηκεν εν κυριω

- 19 Gij mannen, hebt uw vrouwen lief, en wordt niet verbitterd tegen haar.
Husbands, have love for your wives, and be not bitter against them.
οι ανδρες αγαπατε τας γυναικας και μη πικραινεσθε προς αυτας
- 20 Gij kinderen, zijt uw ouderen gehoorzaam in alles, want dat is de Heere welbehagelijk.
Children, do the orders of your fathers and mothers in all things, for this is pleasing to the Lord.
τα τεκνα υπακουετε τοις γονευσιν κατα παντα τουτο γαρ εστιν ευαρεστον τω κυριω
- 21 Gij vaders, tergt uw kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden.
Fathers, do not be hard on your children, so that their spirit may not be broken.
οι πατερες μη ερεθιζετε τα τεκνα υμων ινα μη αθυμωσιν
- 22 Gij dienstknechten, zijt in alles gehoorzaam uw heren naar het vlees, niet met ogendiensten als mensenbehagers, maar met eenvoudigheid des harten, vrezende God.
Servants, in all things do the orders of your natural masters; not only when their eyes are on you, as pleasers of men, but with all your heart, fearing the Lord:
οι δουλοι υπακουετε κατα παντα τοις κατα σαρκα κυριοις μη εν οφθαλμοδουλειαις ως ανθρωπαρεσκοι αλλ εν απλοτητι καρδιας φοβουμενοι τον θεον
- 23 En al wat gij doet, doet dat van harte als den Heere en niet den mensen;
Whatever you do, do it readily, as to the Lord and not to men;
και παν ο τι εαν ποιητε εκ ψυχης εργαζεσθε ως τω κυριω και ουκ ανθρωποις
- 24 Wetende, dat gij van den Heere zult ontvangen de vergelding der erfenis; want gij dient de Heere Christus.
Being certain that the Lord will give you the reward of the heritage: for you are the servants of the Lord Christ.
ειδοτες οτι απο κυριου αποληψεσθε την ανταποδοσιν της κληρονομιας τω γαρ κυριω χριστω δουλευετε
- 25 Maar die onrecht doet, die zal het onrecht dragen, dat hij gedaan heeft; en er is geen aanneming des persoons.
For the wrongdoer will have punishment for the wrong he has done, without respect for any man's position.
ο δε αδικων κομειται ο ηδικησεν και ουκ εστιν προσωποληψια
- 1 Gij heren, doet uw dienstknechten recht en gelijk, wetende, dat ook gij een Heere hebt in de hemelen.
Masters, give your servants what is right and equal, conscious that you have a Master in heaven.
οι κυριοι το δικαιον και την ισοτητα τοις δουλοις παρεχεσθε ειδοτες οτι και υμεις εχετε κυριον εν ουρανοις
- 2 Houdt sterk aan in het gebed, en waakt in hetzelfde met dankzegging;
Give yourselves to prayer at all times, keeping watch with praise;
τη προσευχη προσκαρτερειτε γρηγορουντες εν αυτη εν ευχαριστια
- 3 Biddende meteen ook voor ons, dat God ons de deur des Woords opene, om te spreken de verborgenheid van Christus, om welke ik ook gebonden ben;
And making prayer for us, that God may give us an open door for the preaching of the word, the secret of Christ, for which I am now in chains;
προσευχομενοι αμα και περι ημων ινα ο θεος ανοιξη ημιν θυραν του λογου λαλησαι το μυστηριον του χριστου δι ο και δεδεμαι
- 4 Opdat ik dezelve moge openbaren, gelijk ik moet spreken.
So that I may make it clear, as it is right for me to do.
ινα φανερωσω αυτο ως δει με λαλησαι
- 5 Wandelt met wijsheid bij degenen, die buiten zijn, den bekwamen tijd uitkopende.
Be wise in your behaviour to those who are outside, making good use of the time.
εν σοφια περιπατειτε προς τους εξω τον καιρον εξαγοραζομενοι
- 6 Uw woord zij te allen tijde in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten, hoe gij een iegelijk moet antwoorden.
Let your talk be with grace, mixed with salt, so that you may be able to give an answer to everyone.
ο λογος υμων παντοτε εν χαριτι αλατι ηρτυμενος ειδεναι πως δει υμας ενι εκαστω αποκρινεσθαι
- 7 Al mijn zaken zal u bekend maken Tychikus, de geliefde broeder, en getrouwe dienaar, en mededienstknecht in de Heere;
Tychicus will give you news of all my business: he is a dear brother and true servant and helper in the word;
τα κατ εμε παντα γνωρισει υμιν τυχικος ο αγαπητος αδελφος και πιστος διακονος και συνδουλος εν κυριω

- 8 Denwelken ik tot hetzelfde einde tot u gezonden heb, opdat hij uw zaken wete, en uw harten vertrooste;
 And I have sent him to you for this very purpose, so that you may have news of how we are, and so that he may give your hearts comfort;
 ον επιμψα προς υμας εις αυτω τουτω ινα γνω τα περι υμων και παρακαλεση τας καρδιας υμων
- 9 Met Onesimus, den getrouwen en geliefden broeder, dewelke uit de uwen is; zij zullen u alles bekend maken, wat hier is.
 And with him I have sent Onesimus, the true and well-loved brother, who is one of you. They will give you word of everything which is taking place here.
 συν ονησιμω τω πιστω και αγαπητω αδελφω ος εστιν εξ υμων παντα υμιν γνωριουσιν τα ωδε
- 10 U groet Aristarchus, mijn medegevangene; en Markus, de neef van Barnabas, aangaande welken gij bevelen ontvangen hebt; zo hij tot u komt, ontvangt hem;
 Aristarchus, my brother-prisoner, sends his love to you, and Mark, a relation of Barnabas (about whom you have been given orders: if he comes to you, be kind to him),
 ασπαζεται υμας αρισταρχος ο συναιχμαλωτος μου και μαρκος ο ανειος βαρναβα περι ου ελαβετε εντολας εαν ελθη προς υμας δεξασθε αυτον
- 11 En Jezus, gezegd Justus, welke uit de besnijdenis zijn; deze alleen zijn mijn medearbeiders in het Koninkrijk Gods, die mij een vertroosting geweest zijn.
 And Jesus, whose other name is Justus; these are of the circumcision: they are my only brother-workers for the kingdom of God, who have been a comfort to me.
 και ιησους ο λεγομενος ιουστος οι οντες εκ περιτομης ουτοι μοι συνεργοι εις την βασιλειαν του θεου οιτινες εγενηθησαν μοι παρηγορια
- 12 U groet Epafras, die uit de uwen is, een dienstknecht van Christus, te allen tijde strijdende voor u in de gebeden, opdat gij staan moogt volmaakt en volkomen in alden wil van God.
 Epafras, who is one of you, a servant of Christ Jesus, sends you his love, ever taking thought for you in his prayers, that you may be complete and fully certain of all the purpose of God.
 ασπαζεται υμας επαφρας ο εξ υμων δουλος χριστου παντοτε αγωνιζομενος υπερ υμων εν ταις προσευχαις ινα στητε τελειοι και πεπληρωμενοι εν παντι θεληματι του θεου
- 13 Want ik geef hem getuigenis, dat hij groten ijver heeft over u en degenen, die in Laodicea zijn, en degenen, die in Hierapolis zijn.
 For I give witness of him that he has undergone much trouble for you and for those in Laodicea and in Hierapolis.
 μαρτυρω γαρ αυτω οτι χει ζηλον πολυν υπερ υμων και των εν λαοδικεια και των εν ιεραπολει
- 14 U groet Lukas, de medicijnmeester, de geliefde, en Demas.
 Luke, our well-loved medical friend, and Demas, send you their love.
 ασπαζεται υμας λουκας ο ιατρος ο αγαπητος και δημας
- 15 Groet de broeders, die in Laodicea zijn, en Nymfas, en de Gemeente, die in zijn huis is.
 Give my love to the brothers in Laodicea and to Nymphas and the church in their house.
 ασπασασθε τους εν λαοδικεια αδελφους και νυμφαν και την κατ οικον αυτου εκκλησιαν
- 16 En wanneer deze zendbrief van u zal gelezen zijn, maakt, dat hij ook in de gemeente der Laodicensen gelezen worde, en dat ook gij dien leest, die uit Laodicea geschreven is.
 And when this letter has been made public among you, let the same be done in the church of Laodicea; and see that you have the letter from Laodicea.
 και οταν αναγνωσθη παρ υμιν η επιστολη ποιησατε ινα και εν τη λαοδικεων εκκλησια αναγνωσθη και την εκ λαοδικειας ινα και υμεις αναγνωτε
- 17 En zegt aan Archippus: Zie op de bediening, die gij aangenomen hebt in de Heere, dat gij die vervult.
 Say to Archippus, See that you do the work which the Lord has given you to do.
 και ειπατε αρχιππο βλεπε την διακονιαν ην παρελαβες εν κυριω ινα αυτην πληροις
- 1 Paulus, en Silvanus, en Timotheus, aan de Gemeente der Thessalonicensen, welke is in God den Vader, en den Heere Jezus Christus: genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
 Paul and Silvanus and Timothy, to the church of the Thessalonians in God the Father and the Lord Jesus Christ: Grace to you and peace.
 παυλος και σιλουανος και τιμοθεος τη εκκλησια θεσσαλονικεων εν θεω πατρι και κυριω ιησου χριστω χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου
- 2 Wij danken God altijd over u allen, uwer gedachtig zijnde in onze gebeden;
 We give praise to God at all times for you, keeping you in memory in our prayers;
 ευχαριστουμεν τω θεω παντοτε περι παντων υμων μνειαν υμων ποιουμενοι επι των προσευχων ημων
- 3 Zonder ophouden gedenkende het werk uws geloofs, en den arbeid der liefde, en de verdraagzaamheid der hoop op onzen Heere Jezus Christus, voor onzen God en Vader;
 Having ever in mind your work of faith and acts of love and the strength of your hope in our Lord Jesus Christ, before our God and Father;
 αδιαλειπτως μνημονευοντες υμων του εργου της πιστεως και του κοπου της αγαπης και της υπομονης της ελπιδος του κυριου ημων ιησου χριστου εμπροσθεν του θεου και πατρος ημων

- 4 Wetende, geliefde broeders, uw verkiezing van God;
Being conscious, my brothers, dear to God, that you have been marked out by God's purpose;
ειδοτες αδελφοι ηγαπημενοι υπο θεου την εκλογην υμων
- 5 Want ons Evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest, en in vele verzekerdheid; gelijk gij weet, hoedanigen wij onder u geweest zijn om uwentwil.
Because our good news came to you, not in word only, but in power, and in the Holy Spirit, so that you were completely certain of it; even as you saw what our behaviour to you was like from our love to you.
οτι το ευαγγελιον ημων ουκ εγενηθη εις υμας εν λογω μονον αλλα και εν δυναμει και εν πνευματι αγιω και εν πληροφορια πολλη καθως οιδατε οιοι εγενηθημεν εν υμιν δι υμας
- 6 En gij zijt onze navolgers geworden, en des Heeren, het Woord aangenomen hebbende in vele verdrukking, met blijdschap des Heiligen Geestes;
And you took us and the Lord as your example, after the word had come to you in much trouble, with joy in the Holy Spirit;
και υμεις μιμηται ημων εγενηθητε και του κυριου δεξαμενοι τον λογον εν θλιψει πολλη μετα χαρας πνευματος αγιου
- 7 Alzo dat gij voorbeelden geworden zijt al den gelovigen in Macedonie en Achaje.
So that you became an example to all those who have faith in Christ in Macedonia and Achaia.
ωστε γενεσθαι υμας τυπους πασιν τοις πιστευουσιν εν τη μακεδονια και τη αχαια
- 8 Want van u is het Woord des Heeren luidbaar geworden niet alleen in Macedonie en Achaje; maar ook in alle plaatsen is uw geloof, dat gij op God hebt, uitgegaan, zodat wij niet van node hebben, iets daarvan te spreken.
For not only was the word of the Lord sounding out from you in Macedonia and Achaia, but in every place your faith in God is made clear; so that we have no need to say anything.
αφ υμων γαρ εξηχεται ο λογος του κυριου ου μονον εν τη μακεδονια και αχαια αλλα και εν παντι τοπω η πιστις υμων η προς τον θεον εξεληλυθεν ωστε μη χρειαν ημας εχειν λαλειν τι
- 9 Want zijzelve verkondigen van ons, hoedanigen ingang wij tot u hebben, en hoe gij tot God bekeerd zijt van de afgoden, om den levenden en waarachtigen God tediene;
For they themselves give the news of how we came among you; and how you were turned from images to God, to the worship of a true and living God,
αυτοι γαρ περι ημων απαγγελουσιν οποιαν εισοδον εχομεν προς υμας και πως επεστρεψατε προς τον θεον απο των ειδωλων δουλευειν θεω ζωντι και αληθινω
- 1 Want gij weet zelve, broeders, onzen ingang tot u, dat die niet ijdel is geweest;
For you yourselves, brothers, are conscious that our coming among you was not without effect:
αυτοι γαρ οιδατε αδελφοι την εισοδον ημων την προς υμας οτι ου κενη γεγονεν
- 2 Maar, hoewel wij te voren geleden hadden, en ook ons smaadheid aangedaan was, gelijk gij weet, te Filippi, zo hebben wij nochtans vrijmoedigheid gebruikt in onze God, om het Evangelie van God tot u te spreken in veel strijds.
But after we had first undergone much pain and been cruelly attacked as you saw, at Philippi, by the help of God we gave you the good news without fear, though everything was against us.
αλλα και προπαθοντες και υβρισθεντες καθως οιδατε εν φιλιπποις επαρησιασαμεθα εν τω θεω ημων λαλησαι προς υμας το ευαγγελιον του θεου εν πολλω αγωνι
- 3 Want onze vermaning is niet geweest uit verleiding, noch uit onreinigheid, noch met bedrog;
For our witness does not come from error or from an unclean heart or from deceit:
η γαρ παρακλησις ημων ουκ εκ πλανης ουδε εξ ακαθαρσιας ουτε εν δολω
- 4 Maar, gelijk wij van God beproefd zijn geweest, dat ons het Evangelie zou toebetrouwd worden, alzo spreken wij, niet als mensen behagende, maar Gode, Die onze harten beproeft.
But even as the good news was given to us by the approval of God, so we give it out; not as pleasing men, but God by whom our hearts are tested.
αλλα καθως δεδοκιμασαμεθα υπο του θεου πιστευθηναι το ευαγγελιον ουτως λαλουμεν ουχ ως ανθρωποις αρεσκοντες αλλα τω θεω τω δοκιμαζοντι τας καρδιας ημων
- 5 Want wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden omgegaan, gelijk gij weet, noch met enig bedeksel van gierigheid; God is Getuige!
For it is common knowledge among you that we never made use of smooth-sounding false words, and God is witness that at no time were we secretly desiring profit for ourselves,
ουτε γαρ ποτε εν λογω κολακειας εγενηθημεν καθως οιδατε ουτε εν προφασει πλεονεξιας θεος μαρτυς
- 6 Noch zoekende eer uit mensen, noch van u, noch van anderen; hoewel wij u tot last konden zijn als Christus' apostelen;
Or looking for glory from men, from you or from others, when we might have made ourselves a care to you as Apostles of Christ.
ουτε ζητουντες εξ ανθρωπων δοξαν ουτε αφ υμων ουτε απ αλλων δυναμενοι εν βαρει ειναι ως χριστου αποστολοι
- 7 Maar wij zijn vriendelijk geweest in het midden van u, gelijk als een voedster haar kinderen koestert;
But we were gentle among you, like a woman caring for her little ones:
αλλ εγενηθημεν ηπιοι εν μεσω υμων ως αν τροφος θαληη τα εαυτης τεκνα

- 8 Alzo wij, tot u zeer genegen zijnde, hebben u gaarne willen mededelen niet alleen het Evangelie van God, maar ook onze eigen zielen, daarom dat gij ons liefgeworden waart.
Even so, being full of loving desire for you, we took delight in giving you not only God's good news, but even our lives, because you were dear to us.
οὕτως ἡμεῖροι μενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς εαυτῶν ψυχὰς διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγενῆσθε
- 9 Want gij gedenkt, broeders, onzen arbeid en moeite; want nacht en dag werkende, opdat wij niemand onder u zouden lastig zijn, hebben wij het Evangelie van God onder u gepredikt.
For you have the memory, my brothers, of our trouble and care; how, working night and day, so that we might not be a trouble to any of you, we gave you the good news of God.
μνημονεῦτε γὰρ ἀδελφοὶ τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμερᾶς ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τίνα ὑμῶν ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ
- 10 Gij zijt getuigen, en God, hoe heilig, en rechtvaardig, en onberispelijk wij u, die gelooft, geweest zijn.
You are witnesses, with God, how holy and upright and free from all evil was our way of life among you who have faith;
ὡμεῖς μαρτυρῆς καὶ ὁ θεὸς ὡς ὁσιῶς καὶ δικαίως καὶ ἀμειπτῶς ὑμῖν τοῖς πιστευουσὶν ἐγενῆθημεν
- 11 Gelijk gij weet, hoe wij een iegelijk van u, als een vader zijn kinderen, vermaanden en vertroostten,
Even as you saw how, like a father with his children, we were teaching and comforting you all, and giving witness,
καθὰπερ οἰδατε ὡς ἐνα ἑκαστὸν ὑμῶν ὡς πατὴρ τέκνα εαυτοῦ παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι
- 12 En betuigden, dat gij zoudt wandelen, waardiglijk Gode, Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid.
So that your lives might be pleasing to God, who has given you a part in his kingdom and his glory.
καὶ μαρτυρούμενοι εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν εαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν
- 13 Daarom danken wij ook God zonder ophouden, dat, als gij het Woord der prediking van God van ons ontvangen hebt, gij dat aangenomen hebt, niet als der mensenwoord, maar (gelijk het waarlijk is) als Gods Woord, dat ook werkt in u, die gelooft.
And for this cause we still give praise to God, that, when the word came to your ears through us, you took it, not as the word of man, but, as it truly is, the word of God, which has living power in you who have faith.
διὰ τούτου καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀδιαλείπτως ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ ἡμῶν τοῦ θεοῦ ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων ἀλλὰ καθὼς ἐστὶν ἀληθὺς λόγον θεοῦ ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστευουσὶν
- 14 Want gij, broeders, zijt navolgers geworden der Gemeenten Gods, die in Judea zijn, in Christus Jezus; dewijl ook gij hetzelfde geleden hebt van uw eigenmedeburgers, gelijk als zij van de Joden;
For you, my brothers, took as your examples the churches of God which are in Judaea in Christ Jesus; because you underwent the same things from your countrymen as they did from the Jews;
ὡμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενῆθητε ἀδελφοὶ τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ὅτι τὰντα ἐπαθετε καὶ ὡμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν ἰουδαίων
- 15 Welke ook gedood hebben den Heere Jezus, en hun eigen profeten; en ons hebben vervolgd, en Gode niet behagen, en alle mensen tegen zijn;
Who put to death the Lord Jesus and the prophets, violently driving us out; who are displeasing to God and against all men;
τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτείναντων ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους προφητὰς καὶ ὡμας ἐκδιώξαντων καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντιῶν
- 16 En verhinderen ons te spreken tot de heidenen, dat zij zalig mochten worden; opdat zij te allen tijd hun zonden vervullen zouden. En de toorn is over hen gekomen tothet einde.
Who, to make the measure of their sins complete, kept us from giving the word of salvation to the Gentiles: but the wrath of God is about to come on them in the fullest degree.
κωλύοντων ἡμας τοῖς ἐθνεσὶν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀμαρτίας πάντοτε ἐφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος
- 17 Maar wij, broeders, van u beroofd geweest zijnde voor een kleine wijle tijds, naar het aangezicht, niet naar het hart, hebben ons te overvloediger benaarstigd, om uwaangezicht te zien, met grote begeerte.
But we, my brothers, being away from you for a short time, in body but not in heart, had all the more desire to see your face;
ἡμεῖς δὲ ἀδελφοὶ ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας προσώπων οὐ καρδία περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ
- 18 Daarom hebben wij tot u willen komen (immers ik Paulus) eenmaal en andermaal, maar de satanas heeft ons belet.
For which reason we made attempts to come to you, even I, Paul, once and again; but Satan kept us from coming.
διὸ ἠθελήσαμεν ελθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἐγὼ μὲν παῦλος καὶ ἀπαξ καὶ δις καὶ ἐνεκοψεν ἡμας ὁ σατάνας
- 19 Want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roems? Zijt gij die ook niet voor onzen Heere Jezus Christus in Zijn toekomst?
For what is our hope or joy or crown of glory? Are not even you, before our Lord Jesus, at his coming?
τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπίς ἢ χαρὰ ἢ στεφανὸς καυχῆσεως ἢ οὐχὶ καὶ ὡμεῖς ἐμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ
- 20 Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap.
For you are our glory and our joy.
ὡμεῖς γὰρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρὰ

- 1 Daarom, deze begeerte niet langer kunnende verdragen, hebben wij gaarne willen te Athene alleen gelaten worden;
At last our desire to have news of you was so strong that, while we ourselves were waiting at Athens,
διο μηκετι στεγοντες ευδοκησαμεν καταλειφθηναι εν αθηναις μονοι
- 2 En hebben gezonden Timotheus, onzen broeder, en Gods dienaar, en onzen medearbeider in het Evangelie van Christus, om u te versterken, en u te vermanen vanuw geloof;
We sent Timothy, our brother and God's servant in the good news of Christ, to give you strength and comfort in your faith;
και επεμψαμεν τιμοθεον τον αδελφον ημων και διακονον του θεου και συνεργον ημων εν τω ευαγγελιω του χριστου εις το στηριξει υμας και παρακαλεσαι υμας περι της πιστεως υμων
- 3 Opdat niemand bewogen worde in deze verdrukkingen; want gij weet zelven, dat wij hiertoe gesteld zijn.
So that no man might be moved by these troubles; because you see that these things are part of God's purpose for us.
τω μηδενα σαινεσθαι εν ταις θλιψεσιν ταυταις αυτοι γαρ οιδατε οτι εις τουτο κειμεθα
- 4 Want ook, toen wij bij u waren, voorzeiden wij u, dat wij zouden verdrukt worden, gelijk ook geschied is, en gij weet het.
And when we were with you, we said to you that trouble was before us; and so it came about, as you see.
και γαρ οτε προς υμας ημεν προελεγομεν υμιν οτι μελλομεν θλιβεσθαι καθως και εγενετο και οιδατε
- 5 Daarom ook deze begeerte niet langer kunnende verdragen, heb ik hem gezonden, om uw geloof te verstaan; of niet misschien de verzoeker u zou verzocht hebben, en onze arbeid ijdel zou wezen.
For this reason, when I was no longer able to keep quiet, I sent to get news of your faith, fearing that you might be tested by the Evil One and that our work might come to nothing.
δια τουτο καγω μηκετι στεγων επεμψα εις το γνωναι την πιστιν υμων μηπως επειρασεν υμας ο πειραζων και εις κενον γενηται ο κοπος ημων
- 6 Maar als Timotheus nu van ulieden tot ons gekomen was, en ons de goede boodschap gebracht had van uw geloof en liefde, en dat gij altijd goede gedachtenis vanons hebt, zeer begerig zijnde om ons te zien, gelijk wij ook om ulieden;
But now that Timothy has come to us from you, and has given us good news of your faith and love, and that you have happy memories of us, desiring greatly to see us, even as we do to see you;
αρτι δε ελθοντος τιμοθεου προς υμας αφ υμων και ευαγγελισαμενου ημιν την πιστιν και την αγαπην υμων και οτι εχετε μνειαν ημων αγαθην παντοτε επιποθουντες ημας ιδειν καθατερ και ημεις υμας
- 7 Zo zijn wij daarom, broeders, over u in al onze verdrukking en nood vertroost geworden door uw geloof;
For this cause, brothers, in all our trouble and grief we were comforted about you because of your faith;
δια τουτο παρεκληθημεν αδελφοι εφ υμιν επι παση τη θλιψει και αναγκη ημων δια της υμων πιστεως
- 8 Want nu leven wij, indien gij vast staat in den Heere.
For it is life to us if you keep your faith in the Lord unchanged.
οτι νυν ζωμεν εαν υμεις στηκητε εν κυριω
- 9 Want wat dankzegging kunnen wij Gode tot vergelding wedergeven voor u, vanwege al de blijdschap, waarmede wij ons om uwentwil verblijden voor onzen God?
For how great is the praise which we give to God for you, and how great the joy with which we are glad because of you before our God;
τινα γαρ ευχαριστιαν δυναμεθα τω θεω ανταποδουναι περι υμων επι παση τη χαρα η χαιρομεν δι υμας εμπροσθεν του θεου ημων
- 10 Nacht en dag zeer overvloediglijk biddende, om uw aangezicht te mogen zien, en te volmaken, hetgeen aan uw geloof ontbreekt.
Night and day requesting God again and again that we may see your face and make your faith complete.
νυκτος και ημερας υπερ εκπερισσου δεομενοι εις το ιδειν υμων το προσωπον και καταρτισαι τα υστερηματα της πιστεως υμων
- 11 Doch onze God en Vader Zelf, en onze Heere Jezus Christus richte onzen weg tot u.
Now may our God and Father himself and our Lord Jesus make a way for us to come to you;
αυτος δε ο θεος και πατηρ ημων και ο κυριος ημων ιησους χριστος κατευθυνα την οδον ημων προς υμας
- 12 En de Heere vermeerdere u, en make u overvloedig in de liefde jegens elkander en jegens allen, gelijk wij ook zijn jegens u;
And the Lord give you increase of love in fullest measure to one another and to all men, even as our love to you;
υμας δε ο κυριος πλεονασαι και περισσευσαι τη αγαπη εις αλληλους και εις παντας καθατερ και ημεις εις υμας
- 13 Opdat Hij uw harten versterke, om onberispelijk te zijn in heiligmaking, voor onzen God en Vader, in de toekomst van onzen Heere Jezus Christus met al Zijnheiligen.
So that your hearts may be strong and free from all sin before our God and Father, at the coming of our Lord Jesus with all his saints.
εις το στηριξει υμων τας καρδιας αμειπτους εν αγιωσυνη εμπροσθεν του θεου και πατρος ημων εν τη παρουσια του κυριου ημων ιησου χριστου μετα παντων των αγιων αυτου

- 1 Voorts dan, broeders, wij bidden en vermanen u in den Heere Jezus, gelijk gij van ons ontvangen hebt, hoe gij moet wandelen en Gode behagen, dat gij daarin meerovervloedig wordt.
And last of all, the prayer which we make to you from our heart and in the name of the Lord Jesus, is this: that as we made clear to you what sort of behaviour is pleasing to God, as in fact you are doing now, so you will go on in these ways, but more and more.
το λοιπον ουν αδελφοι ερωτωμεν υμας και παρακαλουμεν εν κυριω ιησου καθως παρελαβετε παρ ημων το πως δει υμας περιπατειν και αρεσκειν θεο ινα περισσευητε μαλλον
- 2 Want gij weet, wat bevelen wij u gegeven hebben door den Heere Jezus.
Because you have in mind the orders we gave you through the Lord Jesus.
οιδατε γαρ τινας παραγγελιας εδοκαμεν υμιν δια του κυριου ιησου
- 3 Want dit is de wil van God, uw heiligmaking; dat gij u onthoudt van de hoererij;
For the purpose of God for you is this: that you may be holy, and may keep yourselves from the desires of the flesh;
τουτο γαρ εστιν θελημα του θεου ο αγιασμος υμων απεχεσθαι υμας απο της πορνειας
- 4 Dat een iegelijk van u wete zijn vat te bezitten in heiligmaking en eer;
So that every one of you may keep his body holy and in honour;
ειδεναι εκαστον υμων το εαυτου σκευος κτασθαι εν αγιασμω και τιμη
- 5 Niet in kwade beweging der begeerlijkheid, gelijk als de heidenen, die God niet kennen.
Not in the passion of evil desires, like the Gentiles, who have no knowledge of God;
μη εν παθει επιθυμιας καθαπερ και τα εθνη τα μη ειδοτα τον θεον
- 6 Dat niemand zijn broeder vertrede, noch bedriege in zijn handeling; want de Heere is een wreker over dit alles, gelijk wij u ook te voren gezegd en betuigd hebben.
And that no man may make attempts to get the better of his brother in business: for the Lord is the judge in all these things, as we said to you before and gave witness.
το μη υπερβαινειν και πλεονεκτειν εν τω πραγματι τον αδελφον αυτου διοτι εκδικος ο κυριος περι παντων τουτων καθως και προειπαμεν υμιν και διεμαρτυραμεθα
- 7 Want God heeft ons niet geroepen tot onreinigheid, maar tot heiligmaking.
Because it is God's purpose that our way of life may be not unclean but holy.
ου γαρ εκαλεσεν ημας ο θεος επι ακαθαρσια αλλ εν αγιασμω
- 8 Zo dan die dit verwerpt, die verwerpt geen mens, maar God, Die ook Zijn Heiligen Geest in ons heeft gegeven.
Whoever, then, goes against this word, goes against not man but God, who gives his Holy Spirit to you.
τοιγαρων ο αθετων ουκ ανθρωπον αθετει αλλα τον θεον τον και δοντα το πνευμα αυτου το αγιον εις ημας
- 9 Van de broederlijke liefde nu hebt gij niet van node, dat ik u schrijve; want gijzelven zijt van God geleerd om elkander lief te hebben.
But about loving the brothers, there is no need for me to say anything to you in this letter: for you have the teaching of God that love for one another is right and necessary;
περι δε της φιλαδελφιας ου χρειαν εχετε γραφειν υμιν αυτοι γαρ υμεις θεοδιδακτοι εστε εις το αγαπαν αλληλους
- 10 Want gij doet ook hetzelfde aan al de broederen, die in geheel Macedonie zijn. Maar wij vermanen u, broeders, dat gij meer overvloedig wordt;
And, truly, you are lovers of all the brothers in Macedonia; but it is our desire that your love may be increased still more;
και γαρ ποιειτε αυτο εις παντας τους αδελφους τους εν ολη τη μακεδονια παρακαλουμεν δε υμας αδελφοι περισσευειν μαλλον
- 11 En dat gij u benaastigt stil te zijn, en uw eigen dingen te doen, en te werken met uw eigen handen, gelijk wij u bevolen hebben;
And that you may take pride in being quiet and doing your business, working with your hands as we gave you orders;
και φιλοτιμεισθαι ησυχασειν και πρρασσειν τα ιδια και εργαζεσθαι ταις ιδιαις χερσιν υμων καθως υμιν παρηγγειλαμεν
- 12 Opdat gij eerlijk wandelt bij degenen, die buiten zijn, en geen ding van node hebt.
That you may be respected by those who are outside, and may have need of nothing.
ινα περιπατητε ευσημονως προς τους εξω και μηδενος χρειαν εχητε
- 13 Doch, broeders, ik wil niet, dat gij onwetende zijt van degenen, die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt, gelijk als de anderen, die geen hoop hebben.
But it is our desire, brothers, that you may be certain about those who are sleeping; so that you may have no need for sorrow, as others have who are without hope.
ου θελω δε υμας αγνοειν αδελφοι περι των κεκοιμημενων ινα μη λυπησθε καθως και οι λοιποι οι μη εχοντες ελπιδα

- 14 Want indien wij geloven, dat Jezus gestorven is en opgestaan, alzo zal ook God degenen, die ontslapen zijn in Jezus, weder brengen met Hem.
For if we have faith that Jesus underwent death and came back again, even so those who are sleeping will come again with him by God's power.
ει γαρ πιστευομεν οτι ιησους απεθανεν και ανεστη ουτως και ο θεος τους κοιμηθεντας δια του ιησου αξει συν αυτω
- 15 Want dat zeggen wij u door het Woord des Heeren, dat wij, die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren, niet zullen voorkomen degenen, die ontslapenzijn.
For this we say to you by the word of the Lord, that we who are still living at the coming of the Lord, will not go before those who are sleeping.
τουτο γαρ υμιν λεγομεν εν λογω κυριου οτι ημεις οι ζωντες οι περιλειπομενοι εις την παρουσιαν του κυριου ου μη φθασωμεν τους κοιμηθεντας
- 16 Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan;
Because the Lord himself will come down from heaven with a word of authority, with the voice of the chief angel, with the sound of a horn: and the dead in Christ will come to life first;
οτι αυτος ο κυριος εν κελευσματι εν φωνη αρχαγγελου και εν σαλπινγι θεου καταβησεται απ ουρανου και οι νεκροι εν χριστω αναστησονται πρωτον
- 17 Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet, in de lucht; en alzo zullen wij altijd metden Heere wezen.
Then we who are still living will be taken up together with them into the clouds to see the Lord in the air: and so will we be for ever with the Lord.
επειτα ημεις οι ζωντες οι περιλειπομενοι αμα συν αυτοις αρπαγησομεθα εν νεφελαις εις απαντησιν του κυριου εις αερα και ουτως παντοτε συν κυριω εσομεθα
- 18 Zo dan, vertroost elkander met deze woorden.
So then, give comfort to one another with these words.
ωστε παρακαλειτε αλληλους εν τοις λογοις τουτοις
- 1 Maar van de tijden en de gelegenheden, broeders! hebt gij niet van node, dat men u schrijve.
But about the times and their order, my brothers, there is no need for me to say anything to you.
περι δε των χρονων και των καιρων αδελφοι ου χρειαν εχετε υμιν γραφεσθαι
- 2 Want gij weet zelven zeer wel, dat de dag des Heeren alzo zal komen, gelijk een dief in de nacht.
For you yourselves have the knowledge that the day of the Lord will come like a thief in the night.
αυτοι γαρ ακριβως οιδατε οτι η ημερα κυριου ως κλεπτης εν νυκτι ουτως ερχεται
- 3 Want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede, en zonder gevaar; dan zal een haastig verderf hun overkomen, gelijk de barensood een bevruchte vrouw; en zij zullen het geenszins ontvlieden;
When they say, There is peace and no danger, then sudden destruction will come on them, as birth-pains on a woman with child; and they will not be able to get away from it.
οταν γαρ λεγωσιν ειρηνη και ασφαεια τοτε αιφνιδιος αυτοις επισταται ολεθρος ωσπερ η ωδινη εν γαστρι εχουση και ου μη εκφυγωσιν
- 4 Maar gij, broeders, gij zijt niet in duisternis, dat u die dag als een dief zou bevangen.
But you, my brothers, are not in the dark, for that day to overtake you like a thief:
υμεις δε αδελφοι ουκ εστε εν σκοτει ινα η ημερα υμας ως κλεπτης καταλαβη
- 5 Gij zijt allen kinderen des lichts, en kinderen des daags; wij zijn niet des nachts, noch der duisternis.
For you are all sons of light and of the day: we are not of the night or of the dark.
παντες υμεις υιοι φωτος εστε και υιοι ημερας ουκ εσμεν νυκτος ουδε σκοτους
- 6 Zo laat ons dan niet slapen, gelijk als de anderen, maar laat ons waken, en nuchteren zijn.
So then, let us not take our rest as the others do, but let us be self-controlled and awake.
αρα ουν μη καθευδομεν ως και οι λοιποι αλλα γρηγορωμεν και νηφωμεν
- 7 Want die slapen, slapen des nachts, en die dronken zijn, zijn des nachts dronken;
For those who are sleeping do so in the night; and those who are the worse for drink are so in the night;
οι γαρ καθευδοντες νυκτος καθευδουσιν και οι μεθυσκομενοι νυκτος μεθουσιν
- 8 Maar wij, die des daags zijn, laat ons nuchteren zijn, aangedaan hebbende het borstwapen des geloofs en der liefde, en tot een helm, de hoop der zaligheid.
But let us, who are of the day, be serious, putting on the breastplate of faith and love, and on our heads, the hope of salvation.
ημεις δε ημερας οντες νηφωμεν ενδυσασμενοι θωρακα πιστεως και αγαπης και περικεφαλαιαν ελπιδα σωτηριας
- 9 Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid, door onzen Heere Jezus Christus;
For God's purpose for us is not wrath, but salvation through our Lord Jesus Christ,
οτι ουκ εθετο ημας ο θεος εις οργην αλλ εις περιποιησιν σωτηριας δια του κυριου ημων ιησου χριστου

- 10 Die voor ons gestorven is, opdat wij, hetzij dat wij waken, hetzij dat wij slapen, te zamen met Hem leven zouden.
Who was put to death for us, so that, awake or sleeping, we may have a part in his life.
του αποθανοντος υπερ ημων ινα ειτε γρηγορωμεν ειτε καθευδομεν αμα συν αυτω ζησωμεν
- 11 Daarom vermaant elkander, en sticht de een den anderen, gelijk gij ook doet.
So then, go on comforting and building up one another, as you have been doing.
διο παρακαλειτε αλληλους και οικοδομειτε εις τον ενα καθως και ποιειτε
- 12 En wij bidden u, broeders, erkent degenen, die onder u arbeiden, en uw voorstanders zijn in den Heere, en u vermanen;
But we make this request to you, my brothers: give attention to those who are working among you, who are over you in the Lord to keep order among you;
ερωτωμεν δε υμας αδελφοι ειδεναι τους κοπιωντας εν υμιν και προισταμενους υμων εν κυριω και νουθετουντας υμας
- 13 En acht hen zeer veel in liefde, om huns werks wil. Zijt vreedzaam onder elkander.
And have a high opinion of them in love because of their work. Be at peace among yourselves.
και ηγεισθαι αυτους υπερ εκπερισσου εν αγαπη δια το εργον αυτων ειρηνευετε εν εαυτοις
- 14 En wij bidden u, broeders, vermaant de ongeregelden, vertroost de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken, zijt lankmoedig jegens allen.
And our desire is that you will keep control over those whose lives are not well ordered, giving comfort to the feeble-hearted, supporting those with little strength, and putting up with much from all.
παρακαλουμεν δε υμας αδελφοι νουθετειτε τους ατακτους παραμυθισθε τους ολιγοψυχους αντεχεσθε των ασθενων μακροθυμειτε προς παντας
- 15 Ziet, dat niemand kwaad voor kwaad iemand vergelde; maar jaagt allen tijd het goede na, zo jegens elkander als jegens allen.
Let no one give evil for evil; but ever go after what is good, for one another and for all.
ορατε μη τις κακον αντι κακου τινη αποδω αλλα παντοτε το αγαθον διωκετε και εις αλληλους και εις παντας
- 16 Verblijdt u te allen tijd.
Have joy at all times.
παντοτε χαιρετε
- 17 Bidt zonder ophouden.
Keep on with your prayers.
αδιαλειπτως προσευχεσθε
- 18 Dankt God in alles; want dit is de wil van God in Christus Jezus over u.
In everything give praise: for this is the purpose of God in Christ Jesus for you.
εν παντι ευχαριστειτε τουτο γαρ θελημα θεου εν χριστω ιησου εις υμας
- 19 Blust den Geest niet uit.
Do not put out the light of the Spirit;
το πνευμα μη σβεννυτε
- 20 Veracht de profetieën niet.
Do not make little of the words of the prophets;
προφητειας μη εξουθενειτε
- 21 Beproeft alle dingen; behoudt het goede.
Let all things be tested; keep to what is good;
παντα δοκιμαζετε το καλον κατεχετε
- 22 Onthoudt u van allen schijn des kwaads.
Keep from every form of evil.
απο παντος ειδους πονηρου απεχεσθε
- 23 En de God des vredes Zelf heilige u geheel en al; en uw geheel oprechte geest, en ziel, en lichaam worde onberispelijk bewaard in de toekomst van onzen Heere Jezus Christus.
And may the God of peace himself make you holy in every way; and may your spirit and soul and body be free from all sin at the coming of our Lord Jesus Christ.
αυτος δε ο θεος της ειρηνης αγιασαι υμας ολοτελεις και ολοκληρον υμων το πνευμα και η ψυχη και το σωμα αμεμπτως εν τη παρουσια του κυριου ημων ιησου χριστου τηρηθει

- 24 Hij, Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal.
God, by whom you have been marked out in his purpose, is unchanging and will make it complete.
πιστος ο καλων υμας ος και ποιησει
- 25 Broeders, bidt voor ons.
Brothers, keep us in mind in your prayers.
αδελφοι προσευχεσθε περι ημων
- 26 Groet al de broeders met een heiligen kus.
Give all the brothers a holy kiss.
ασπασασθε τους αδελφους παντας εν φιληματι αγιω
- 27 Ik bezweer ulieden bij den Heere, dat deze zendbrief al den heiligen broederen gelezen worde.
I give orders in the name of the Lord that all the brothers are to be present at the reading of this letter.
ορκιζω υμας τον κυριον αναγνωσθηναι την επιστολην πασιν τοις αγιοις αδελφοις
- 1 Paulus, en Silvanus, en Timotheus, aan de Gemeente der Thessalonicensen, welke is in God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus:
Paul and Silvanus and Timothy, to the church of the Thessalonians in God our Father and the Lord Jesus Christ:
παυλος και σιλουανος και τιμοθεος τη εκκλησια θεσσαλονικεων εν θεω πατρι ημων και κυριω ιησου χριστω
- 2 Genade zij u, en vrede, van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
Grace to you and peace from God the Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου
- 3 Wij moeten God te allen tijd danken over u, broeders, gelijk billijk is, omdat uw geloof zeer wast, en dat de liefde eens iegelijken van u allen jegens elkanderovervloedig wordt;
It is right for us to give praise to God at all times for you, brothers, because of the great increase of your faith, and the wealth of your love for one another;
ευχαριστην οφειλομεν τω θεω παντοτε περι υμων αδελφοι καθως αξιον εστιν οτι υπεραυξανει η πιστις υμων και πλεοναζει η αγαπη ενος εκαστου παντων υμων εις αλληλους
- 4 Alzo dat wij zelve van u roemen in de Gemeenten Gods, over uw lijdzzaamheid en geloof in al uw vervolgingen en verdrukkingen, die gij verdraagt;
So that we ourselves take pride in you in the churches of God for your untroubled mind and your faith in all the troubles and sorrows which you are going through;
ωστε ημας αυτους εν υμιν κανχασθαι εν ταις εκκλησαις του θεου υπερ της υπομονης υμων και πιστεως εν πασιν τοις διωγμοις υμων και ταις θλιψεσιν αις ανεχεσθε
- 5 Een bewijs van Gods rechtvaardig oordeel, opdat gij waardig geacht wordt het Koninkrijk Gods, voor hetwelk gij ook lijdt;
Which is a clear sign of the decision which God in his righteousness has made; to give you a part in his kingdom, for which you have undergone this pain;
ενδειγμα της δικαιας κρισεως του θεου εις το καταξιωθηναι υμας της βασιλειας του θεου υπερ ης και πασχετε
- 6 Alzo het recht is bij God verdrukking te vergelden den genen, die u verdrukken;
For it is an act of righteousness on God's part to give trouble as their reward to those who are troubling you,
ειπερ δικαιον παρα θεω ανταποδουναι τοις θλιβουσιν υμας θλιψιν
- 7 En u, die verdrukt wordt, verkwikking met ons, in de openbaring van den Heere Jezus van den hemel met de engelen Zijner kracht;
And to you who are troubled, rest with us, when the Lord Jesus comes from heaven with the angels of his power in flames of fire,
και υμιν τοις θλιβομενοις ανειν μεθ ημων εν τη αποκαλυψει του κυριου ιησου απ ουρανου μετ αγγελων δυναμεως αυτου
- 8 Met vlammend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen, en over degenen, die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn.
To give punishment to those who have no knowledge of God, and to those who do not give ear to the good news of our Lord Jesus:
εν πυρι φλογος διδοντος εκδικησιν τοις μη ειδοσιν θεον και τοις μη υπακουουσιν τω ευαγγελιω του κυριου ημων ιησου χριστου
- 9 Dewelken zullen tot straf lijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren, en van de heerlijkheid Zijner sterkte,
Whose reward will be eternal destruction from the face of the Lord and from the glory of his strength,
οιτινες δικην τισουσιν ολεθρον αιωνιον απο προσωπου του κυριου και απο της δοξης της ισχυος αυτου
- 10 Wanneer Hij zal gekomen zijn, om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen, en wonderbaar te worden in allen, die geloven (overmits onze getuigenis onder u is geloofd geworden) in dien dag.
At his coming, when he will have glory in his saints, and will be a cause of wonder in all those who had faith (because our witness among you had effect) in that day.
οταν ελθη ενδοξασθηναι εν τοις αγιοις αυτου και θαυμασθηναι εν πασιν τοις πιστευουσιν οτι επιστευθη το μαρτυριον ημων εφ υμας εν τη ημερα εκεινη

- 11 **Waarom wij ook altijd bidden voor u, dat onze God u waardig achte der roeping, en vervulle al het welbehagen Zijner goedigheid, en het werk des geloofs metkracht.**
For this reason, you are ever in our prayers, that you may seem to our God such as may have a part in his purpose and that by his power he will make all his good purpose, and the work of faith, complete;
εις ο και προσευχομεθα παντοτε περι υμων ινα υμας αξιωση της κλησεως ο θεος ημων και πληρωση πασαν ευδοκιαν αγαθωσυνης και εργων πιστεως εν δυναμει
- 1 **En wij bidden u, broeders, door de toekomst van onzen Heere Jezus Christus, en onze toevergadering tot Hem,**
Now as to the coming of the Lord Jesus Christ, and our meeting with him, it is our desire, my brothers,
ερωτωμεν δε υμας αδελφοι υπερ της παρουσιας του κυριου ημων ιησου χριστου και ημων επισυναγωγης επ αυτον
- 2 **Dat gij niet haastelijk bewogen wordt van verstand, of verschrikt, noch door geest, noch door woord, noch door zendbrief, als van ons geschreven, alsof de dag van Christus aanstaande ware.**
That you may not be moved in mind or troubled by a spirit, or by a word, or by a letter as from us, with the suggestion that the day of the Lord is even now come;
εις το μη ταχως σαλευθηναι υμας απο του νοου μητε θροισθαι μητε δια πνευματος μητε δια λογου μητε δι επιστολης ως δι ημων ως οτι ενεστηκεν η ημερα του χριστου
- 3 **Dat u niemand verleide op enigerlei wijze; want die komt niet, tenzij dat eerst de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon des verderfs;**
Give no belief to false words: because there will first be a falling away from the faith, and the revelation of the man of sin, the son of destruction,
μη τις υμας εξαπατηση κατα μηδενα τροπον οτι εαν μη ελθη η αποστασια πρωτον και αποκαλυφθι ο ανθρωπος της αμαρτιας ο υιος της απωλειας
- 4 **Die zich tegenstelt, en verheft boven al wat God genaamd, of als God geeerd wordt, alzo dat hij in den tempel Gods als een God zal zitten, zichzelf vertonende, dat hij God is.**
Who puts himself against all authority, lifting himself up over all which is named God or is given worship; so that he takes his seat in the Temple of God, putting himself forward as God.
ο αντικειμενος και υπεραιρομενος επι παντα λεγομενον θεον η σεβασμα ωστε αυτον εις τον ναον του θεου ως θεον καθισαι αποδεικνυντα εαυτον οτι εστιν θεος
- 5 **Gedenkt gij niet, dat ik, nog bij u zijnde, u deze dingen gezegd heb?**
Have you no memory of what I said when I was with you, giving you word of these things?
ου μνημονευετε οτι ετι ων προς υμας ταυτα ελεγον υμιν
- 6 **En nu, wat hem wederhoudt, weet gij, opdat hij geopenbaard worde te zijner eigen tijd.**
And now it is clear to you what is keeping back his revelation till the time comes for him to be seen.
και νυν το κατεχον οιδατε εις το αποκαλυφθηναι αυτον εν τω εαυτου καιρω
- 7 **Want de verborgenheid der ongerechtigheid wordt alrede gewrocht; alleenlijk, Die hem nu wederhoudt, Die zal hem wederhouden, totdat hij uit het midden zal weggedaan worden.**
For the secret of evil is even now at work: but there is one who is keeping back the evil till he is taken out of the way.
το γαρ μυστηριον ηδη ενεργειται της ανομιαις μονον ο κατεχον αρτι εως εκ μεσου γενηται
- 8 **En alsdan zal de ongerechte geopenbaard worden, denwelken de Heere verdoen zal door den Geest Zijns monds, en te niet maken door de verschijning Zijner toekomst;**
And then will come the revelation of that evil one, whom the Lord Jesus will put to death with the breath of his mouth, and give to destruction by the revelation of his coming;
και τοτε αποκαλυφθησεται ο ανομος ον ο κυριος αναλωσει τω πνευματι του στοματος αυτου και καταργησει τη επιφανεια της παρουσιας αυτου
- 9 **Hem, zeg ik, wiens toekomst is naar de werking des satans, in alle kracht, en tekenen, en wonderen der leugen;**
Even the one whose coming is marked by the working of Satan, with all power and signs and false wonders,
ου εστιν η παρουσια κατ ενεργειαν του σατανα εν παση δυναμει και σημειοις και τερασιν ψευδους
- 10 **En in alle verleiding der onrechtvaardigheid in degenen, die verloren gaan; daarvoor dat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben, om zalig te worden.**
And with every deceit of wrongdoing among those whose fate is destruction; because they were quite without that love of the true faith by which they might have salvation.
και εν παση απατη της αδικιας εν τοις απολλυμενοις ανθ ων την αγαπην της αληθειας ουκ εδεξαντο εις το σωθηναι αυτους
- 11 **En daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven;**
And for this cause, God will give them up to the power of deceit and they will put their faith in what is false:
και δια τουτο πεμψει αυτοις ο θεος ενεργειαν πλανης εις το πιστευσαι αυτους τω ψευδει
- 12 **Opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid.**
So that they all may be judged, who had no faith in what is true, but took pleasure in evil.
ινα κριθωσιν παντες οι μη πιστευσαντες τη αληθεια αλλ ευδοκησαντες εν τη αδικια

- 13 Maar wij zijn schuldig altijd God te danken over u, broeders, die van den Heere bemind zijt, dat u God van den beginne verkoren heeft tot zaligheid, in heiligmakingdes Geestes, en geloof der waarheid;
 But it is right for us to give praise to God at all times for you, brothers, loved by the Lord, because it was the purpose of God from the first that you might have salvation, being made holy by the Spirit and by faith in what is true:
 ημεις δε οφειλομεν ευχαριστειν τω θεω παντοτε περι υμων αδελφοι ηγαπημενοι υπο κυριου οτι ειλετο υμας ο θεος απ αρχης εις σωτηριαν εν αγιασμο πνευματος και πιστει αληθειας
- 14 Waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie, tot verkrijging der heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus.
 And in this purpose he gave you a part through the good news of which we were the preachers, even that you might have part in the glory of our Lord Jesus Christ.
 εις ο εκαλεσεν υμας δια του ευαγγελιου ημων εις περιποιησιν δοξης του κυριου ημων ιησου χριστου
- 15 Zo dan, broeders, staat vast en houdt de inzettingen, die u geleerd zijn, hetzij door ons woord, hetzij door onzen zendbrief.
 So then, brothers, be strong in purpose, and keep the teaching which has been given to you by word or by letter from us.
 αρα ουν αδελφοι στηκετε και κρατατε τας παραδοσεις ας εδιδαχθητε ειτε δια λογου ειτε δι επιστολης ημων
- 16 En onze Heere Jezus Christus Zelf, en onze God en Vader, Die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in genade,
 Now our Lord Jesus Christ himself, and God our Father who had love for us and has given us eternal comfort and good hope through grace,
 ατος δε ο κυριος ημων ιησους χριστος και ο θεος και πατηρ ημων ο αγαπησας ημας και δους παρακλησιν αιωνιαν και ελπιδα αγαθην εν χαριτι
- 17 Vertrouste uw harten, en versterke u in alle goed woord en werk.
 Give you comfort and strength in every good work and word.
 παρακαλεσαι υμων τας καρδιας και στηριζει υμας εν παντι λογω και εργω αγαθω
- 1 Voorts, broeders, bidt voor ons, opdat het Woord des Heeren zijn loop hebbe, en verheerlijkt worde, gelijk ook bij u;
 For the rest, my brothers, let there be prayer for us that the word of the Lord may go forward with increasing glory, even as it does with you;
 το λοιπον προσευχεσθε αδελφοι περι ημων ινα ο λογος του κυριου τρεχη και δοξαζηται καθως και προς υμας
- 2 En opdat wij mogen verlost worden van de ongeschikte en boze mensen; want het geloof is niet aller.
 And that we may be made free from foolish and evil men; for not all have faith.
 και ινα ρυθωμεν απο των ατοπων και πονηρων ανθρωπων ου γαρ παντων η πιστις
- 3 Maar de Heere is getrouw, Die u zal versterken en bewaren van den boze.
 But the Lord is true, who will give you strength and keep you safe from evil.
 πιστος δε εστιν ο κυριος ος στηριξει υμας και φυλαξει απο του πονηρου
- 4 En wij vertrouwen van u in den Heere, dat gij, hetgeen wij u bevelen, ook doet, en doen zult.
 And we have faith in the Lord about you, that you are doing and will do the things about which we give you orders.
 πεποιθαμεν δε εν κυριο εφ υμας οτι α παραγγελλομεν υμιν και ποιειτε και ποιησετε
- 5 Doch de Heere richte uw harten tot de liefde van God, en tot de lijdzaamheid van Christus.
 And may your hearts be guided by the Lord into the love of God and quiet waiting for Christ.
 ο δε κυριος κατευθυνα υμων τας καρδιας εις την αγαπην του θεου και εις υπομονην του χριστου
- 6 En wij bevelen u, broeders, in den Naam van onzen Heere Jezus Christus, dat gij u onttrekt van een iegelijk broeder, die ongeregeld wandelt, en niet naar deinzetting, die hij van ons ontvangen heeft.
 Now we give you orders, brothers, in the name of our Lord Jesus Christ, to keep away from all those whose behaviour is not well ordered and in harmony with the teaching which they had from us.
 παραγγελλομεν δε υμιν αδελφοι εν ονοματι του κυριου ημων ιησου χριστου στελλεσθαι υμας απο παντος αδελφου ατακτως περιπατουτος και μη κατα την παραδοσιν ην παρελαβεν παρ ημων
- 7 Want gijzelven weet, hoe men ons behoort na te volgen; want wij hebben ons niet ongeregeld gedragen onder u;
 For you yourselves are used to taking us as your example, because our life among you was ruled by order,
 αυτοι γαρ οιδατε πως δει μμεισθαι ημας οτι ουκ ητακτησαμεν εν υμιν
- 8 En wij hebben geen brood bij iemand gegeten voor niet, maar in arbeid en moeite, nacht en dag werkende, opdat wij niet iemand van u zouden lastig zijn;
 And we did not take food from any man for nothing, but were working hard night and day not to be a trouble to any of you:
 ουδε δωρεαν αρτον εφαγομεν παρα τινος αλλ εν κοπω και μοχθω νυκτα και ημεραν εργαζομενοι προς το μη επιβαρησαι τινα υμων

- 9 Niet, dat wij de macht niet hebben, maar opdat wij onszelven u geven zouden tot een voorbeeld, om ons na te volgen.
Not because we have not the right, but to make ourselves an example to you, so that you might do the same.
ουχ οτι ουκ εχομεν εξουσιαν αλλ ινα εαυτους τυπον δωμεν υμιν εις το μιμεισθαι ημας
- 10 Want ook toen wij bij u waren, hebben wij u dit bevolen, dat, zo iemand niet wil werken, hij ook niet ete.
For even when we were with you we gave you orders, saying, If any man does no work, let him not have food.
και γαρ οτε ημεν προς υμας τουτο παρηγγελλομεν υμιν οτι ει τις ου θελει εργαζεσθαι μηδε εσθιετω
- 11 Want wij horen, dat sommigen onder u ongeregeld wandelen, niet werkende, maar ijdele dingen doende.
For it has come to our ears that there are some among you whose behaviour is uncontrolled, who do no work at all, but are over-interested in the business of others.
ακουομεν γαρ τινας περιπατουντας εν υμιν ατακτως μηδεν εργαζομενους αλλα περιεργαζομενους
- 12 Doch de zodanigen bevelen en vermanen wij door onzen Heere Jezus Christus, dat zij met stilheid werkende, hun eigen brood eten.
Now to such we give orders and make request in the Lord Jesus, that, working quietly, they get their living.
τοις δε τοιουτοις παραγγελλομεν και παρακαλομεν δια του κυριου ημων ιησου χριστου ινα μετα ησυχιας εργαζομενοι τον εαυτων αρτον εσθιωσιν
- 13 En gij, broeders, vertraagt niet in goed te doen.
And you, my brothers, do not get tired of well-doing.
υμεις δε αδελφοι μη εκκακησητε καλοποιουντες
- 14 Maar indien iemand ons woord, door deze brief geschreven, niet gehoorzaam is, tekent dien; en vermengt u niet met hem, opdat hij beschaamd worde;
And if any man does not give attention to what we have said in this letter, take note of that man, and keep away from him, so that he may be shamed.
ει δε τις ουχ υπακουει τω λογω ημων δια της επιστολης τουτον σημειουσθε και μη συναμιγνυσθε αυτω ινα εντραπη
- 15 En houdt hem niet als een vijand, maar vermaant hem als een broeder.
Have no feeling of hate for him, but take him in hand seriously as a brother.
και μη ως εχθρον ηγεισθε αλλα νουθετειτε ως αδελφον
- 16 De Heere nu des vredes Zelf geve u vrede te allen tijd, in allerlei wijze. De Heere zij met u allen.
Now the Lord of peace himself give you peace at all times and in every way. May the Lord be with you all.
αυτος δε ο κυριος της ειρηνης δωη υμιν την ειρηνην δια παντος εν παντι τροπω ο κυριος μετα παντων υμων
- 17 De groetenis met mijn hand, van Paulus; hetwelk is een teken in iederen zendbrief; alzo schrijf ik.
These words of love to you at the end are in my writing, Paul's writing, and this is the mark of every letter from me.
ο ασπασμος τη εμη χειρι παυλου ο εστιν σημειον εν παση επιστολη ουτως γραφω
- 1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, naar het bevel van God, onzen Zaligmaker, en den Heere Jezus Christus, Die onze Hope is,
Paul, an Apostle of Jesus Christ, by the order of God our Saviour and Christ Jesus our hope;
παυλος αποστολος ιησου χριστου κατ επιταγην θεου σωτηρος ημων και κυριου ιησου χριστου της ελπιδος ημων
- 2 Aan Timotheus, mijn oprechten zoon in het geloof; genade, barmhartigheid, vrede zij u van God, onzen Vader, en Christus Jezus, onzen Heere.
To Timothy, my true child in the faith: Grace, mercy, peace, from God the Father and Christ Jesus our Lord.
τιμοθεω γνησιω τεκνω εν πιστει χαρις ελεος ειρηνη απο θεου πατρος ημων και χριστου ιησου του κυριου ημων
- 3 Gelijk ik u vermaand heb, dat gij te Efeze zoudt blijven, als ik naar Macedonie reisde, zo vermaan ik het u nog, opdat gij sommigen beveelt geen andere leer teleren;
It was my desire, when I went on into Macedonia, that you might make a stop at Ephesus, to give orders to certain men not to put forward a different teaching,
καθως παρεκαλεσα σε προσμειναι εν εφεσω πορευομενος εις μακεδονιαν ινα παραγγειλης τισιν μη ετεροδιδασκαλειν
- 4 Noch zich te begeven tot fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen, welke meer twist vragen voortbrengen dan stichting Gods, die in het geloof is.
Or to give attention to stories and long lists of generations, from which come questionings and doubts, in place of God's ordered way of life which is in faith;
μηδε προσεχειν μυθοις και γενεαλογιαις απεραντοις αιτινες ζητησεις παρεχουσιν μαλλον η οικονομιαν θεου την εν πιστει
- 5 Maar het einde des gebods is liefde uit een rein hart, en uit een goed geweten, en uit een ongeveinsd geloof.
But the effect of the order is love coming from a clean heart, and a knowledge of what is right, and true faith:
το δε τελος της παραγγελιας εστιν αγαπη εκ καθαρας καρδιας και συνειδησεως αγαθης και πιστεως ανυποκριτου

- 6 Van dewelke sommigen afgeweken zijnde, zich gewend hebben tot ijdelspreking;
From which some have been turned away, giving themselves to foolish talking;
ων τινες αστοχησαντες εξετραπησαν εις ματαιολογιαν
- 7 Willende leraars der wet zijn, niet verstaande, noch wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen.
Desiring to be teachers of the law, though they have no knowledge of what they say or of the statements which they make so certainly.
θελοντες ειναι νομοδιδασκαλοι μη νοουντες μητε α λεγουσιν μητε περι τινων διαβεβαιουνται
- 8 Doch wij weten, dat de wet goed is, zo iemand die wettelijk gebruikt;
We are conscious that the law is good, if a man makes a right use of it,
οιδαμεν δε οτι καλος ο νομος εαν τις αυτω νομιμως χρηται
- 9 En hij dit weet, dat den rechtvaardigen de wet niet is gezet, maar den onrechtvaardigen en den halsstarrigen, den goddelozen en den zondaren, den onheiligen en denongoddelijken, den vadermoorders en den moedermoorders, den doodslagers,
With the knowledge that the law is made, not for the upright man, but for those who have no respect for law and order, for evil men and sinners, for the unholy and those who have no religion, for those who put their fathers or mothers to death, for takers of life,
ειδως τουτο οτι δικαιο νομος ου κειται ανομοις δε και ανυποτακτοις ασεβειν και αμαρτωλοις ανομοις και βεβηλοις πατραλωαις και μητραλωαις ανδροφονοις
- 10 Den hoereerders, dien, die bij mannen liggen, den mensendieven, den leugenaars, den meinedigen, en zo er iets anders tegen de gezonde leer is;
For those who go after loose women, for those with unnatural desires, for those who take men prisoners, who make false statements and false oaths, and those who do any other things against the right teaching,
πορνοις αρσενοκοιταις ανδραποδισταις ψευσταις επιορκοις και ει τι ετερον τη υγαινουση διδασκαλια αντικειται
- 11 Naar het Evangelie der heerlijkheid des zaligen Gods, dat mij toebetrouwd is.
Which may be seen in the good news of the glory of the great God, which was given into my care.
κατα το ευαγγελιον της δοξης του μακαριου θεου ο επιστευθην εγω
- 12 En ik dank Hem, Die mij bekrachtigd heeft, namelijk Christus Jezus, onzen Heere, dat Hij mij getrouw geacht heeft, mij in de bediening gesteld hebbende;
I give praise to him who gave me power, Christ Jesus our Lord, because he took me to be true, making me his servant,
και χαριν εχω τω ενδυναμωσαντι με χριστω ιησου τω κυριω ημων οτι πιστον με ηγησατο θεμενος εις διακονιαν
- 13 Die te voren een gods lasteraar was, en een vervolger, en een verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het ontwetende gedaan heb in mijnongelovigheid.
Though I had said violent words against God, and done cruel acts, causing great trouble: but I was given mercy, because I did it without knowledge, not having faith;
τον προτερον οντα βλασφημον και διωκτην και υβριστην αλλ ηλεθην οτι αγνοων εποιησα εν απιστια
- 14 Doch de genade onzes Heeren is zeer overvloedig geweest, met geloof en liefde, die er is in Christus Jezus.
And the grace of our Lord was very great, with faith and love which is in Christ Jesus.
υπερεπλεονασεν δε η χαρις του κυριου ημων μετα πιστεως και αγαπης της εν χριστω ιησου
- 15 Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamsteben.
It is a true saying, in which all may put their faith, that Christ Jesus came into the world to give salvation to sinners, of whom I am the chief:
πιστος ο λογος και πασης αποδοχης αξιος οτι χριστος ιησους ηλθεν εις τον κοσμον αμαρτωλους σωσαι ων πρωτος εμι εγω
- 16 Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigten leven.
But for this reason I was given mercy, so that in me, the chief of sinners, Jesus Christ might make clear all his mercy, as an example to those who in the future would have faith in him to eternal life.
αλλα δια τουτο ηλεθην ινα εν εμοι πρωτω ενδειξηται ιησους χριστος την πασαν μακροθυμιαν προς υποτυπωσιν των μελλοντων πιστευειν επ αυτω εις ζωην αιωνιον
- 17 Den Koning nu der eeuwen, den onverderfelijken, den onzienlijken, den alleen wijzen God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
Now to the King eternal, ever-living, unseen, the only God, be honour and glory for ever and ever. So be it.
τω δε βασιλει των αιωνων αφθαρτω αορατω μονω σοφω θεω τιμη και δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην
- 18 Dit gebod beveel ik u, mijn zoon Timotheus, dat gij naar de profetieen, die van u voorgegaan zijn, in dezelve den goeden strijd strijdt;
This order I give to you, Timothy my son, in harmony with the words of the prophets about you, so that by them you may be strong, fighting the good fight,
ταυτην την παραγγελιαν παρατιθειαι σοι τεκνον τιμοθεε κατα τας προαγουσας επι σε προφητειας ινα στρατευη εν αυταις την καλην στρατειαν

- 19 Houdende het geloof, en een goed geweten, hetwelk sommigen verstoten hebbende, van het geloof schipbreuk geleden hebben;
Keeping faith, and being conscious of well-doing; for some, by not doing these things, have gone wrong in relation to the faith:
εχων πιστιν και αγαθην συνειδησιν ην τινες απωσαμενοι περι την πιστιν εναυαγησαν
- 1 Ik vermaan dan voor alle dingen, dat gedaan worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen, voor alle mensen;
My desire is, first of all, that you will make requests and prayers and give praise for all men;
παρακαλω ουν πρωτον παντων ποιεισθαι δεησεις προσευχας εντευξεις ευχαριστιας υπερ παντων ανθρωπων
- 2 Voor koningen, en allen, die in hoogheid zijn; opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid.
For kings and all those in authority; so that we may have a calm and quiet life in all fear of God and serious behaviour.
υπερ βασιλευν και παντων των εν υπεροχη οντων ινα ηρεμον και ησυχιον βιον διαγωμεν εν παση ευσεβεια και σεμνοτητι
- 3 Want dat is goed en aangenaam voor God, onzen Zaligmaker;
This is good and pleasing in the eyes of God our Saviour;
τουτο γαρ καλον και αποδεκτον ενωπιον του σωτηρος ημων θεου
- 4 Welke wil, dat alle mensen zalig worden, en tot kennis der waarheid komen.
Whose desire is that all men may have salvation and come to the knowledge of what is true.
ος παντας ανθρωπους θελει σωθηναι και εις επιγνωσιν αληθειας ελθειν
- 5 Want er is een God, er is ook een Middelaar Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus;
For there is one God and one peacemaker between God and men, the man Christ Jesus,
εις γαρ θεος εις και μεσιτης θεου και ανθρωπων ανθρωπος χριστος ιησους
- 6 Die Zichzelf gegeven heeft tot een rantsoen voor allen, zijnde de getuigenis te zijner tijd;
Who gave himself as an offering for all; witness of which was to be given at the right time;
ο δους εαυτον αντιλυτρον υπερ παντων το μαρτυριον καιροις ιδιοις
- 7 Waartoe ik gesteld ben een prediker en apostel (ik zeg de waarheid in Christus, ik lieg niet), een leraar der heidenen, in geloof en waarheid.
And of this I became a preacher and an Apostle (what I say is true, not false,) and a teacher of the Gentiles in the true faith.
εις ο ετεθην εγω κηρυξ και αποστολος αληθειαν λεγω εν χριστω ου ψευδομαι διδασκαλος εθνων εν πιστει και αληθεια
- 8 Ik wil dan, dat de mannen bidden in alle plaatsen, opheffende heilige handen, zonder toorn en twisting.
It is my desire, then, that in every place men may give themselves to prayer, lifting up holy hands, without wrath or argument.
βουλομαι ουν προσευχεσθαι τους ανδρας εν παντι τοπω επαιροντας οσιους χειρας χωρις οργης και διαλογισμου
- 9 Desgelijks ook, dat de vrouwen, in een eerbaar gewaad, met schaamte en matigheid zichzelf versieren, niet in vlechtingen des haars, of goud, of paarden, of kostelijke kleding;
And that women may be dressed in simple clothing, with a quiet and serious air; not with twisted hair and gold or jewels or robes of great price;
ωσαντως και τας γυναικας εν καταστολη κοσμιω μετα αιδους και σωφροσυνης κοσμειν εαυτας μη εν πλεγμασιν η χρυσω η μαργαριταις η ιματισμο πολυτελει
- 10 Maar (hetwelk de vrouwen betaamt, die de godvruchtigheid belijden) door goede werken.
But clothed with good works, as is right for women who are living in the fear of God.
αλλ ο πρεπει γυναιξιν επαγγελλομεναις θεοσεβειαν δι εργαων αγαθων
- 11 Een vrouw late zich leren in stilheid, in alle onderdanigheid.
Let a woman quietly take the place of a learner and be under authority.
γυνη εν ησυχια μανθανετω εν παση υποταγη
- 12 Doch ik laat de vrouw niet toe, dat zij lere, noch over den man heerse, maar wil, dat zij in stilheid zij.
In my opinion it is right for a woman not to be a teacher, or to have rule over a man, but to be quiet.
γυναικι δε διδασκειν ουκ επιτρεπω ουδε αυθεντειν ανδρος αλλ ειναι εν ησυχια
- 13 Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva.
For Adam was first formed, then Eve;
αδαμ γαρ πρωτος επλασθη ειτα ευα

- 14 En Adam is niet verleid geworden; maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest.
And Adam was not taken by deceit, but the woman, being tricked, became a wrongdoer.
και αδαμ ουκ ηπατηθη η δε γυνη απατηθεισα εν παραβασει γεγονεν
- 15 Doch zij zal zalig worden in kinderen te baren, zo zij blijft in het geloof, en liefde, en heiligmaking, met matigheid.
But if they go on in faith and love and holy self-control, she will be kept safe at the time of childbirth.
σωθησεται δε δια της τεκνογονιας εαν μεινωσιν εν πιστει και αγαπη και αγιασμω μετα σωφροσυνης
- 1 Dit is een getrouw woord: zo iemand tot eens opzieners ambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk.
This is a true saying, A man desiring the position of a Bishop has a desire for a good work.
πιστος ο λογος ει τις επισκοπης ορεγεται καλου εργου επιθυμει
- 2 Een opziener dan moet onberispelijk zijn, ener vrouwe man, wakker, matig, eerbaar, gaarne herbergende, bekwaam om te leren;
The Bishop, then, is to be a man of good name, the husband of one wife, self-controlled, serious-minded, having respect for order, opening his house freely to guests, a ready teacher;
δει ουν τον επισκοπον ανεπιληπτον ειναι μιας γυναικος ανδρα νηφαλεον σωφρονα κοσμιον φιλοξενον διδακτικον
- 3 Niet genegen tot den wijn, geen smijter, geen vuil-gewinzoeker; maar bescheiden, geen vechter, niet geldgierig.
Not quickly moved to wrath or blows, but gentle; no fighter, no lover of money;
μη παροινον μη πληκτην μη ασχροκερδη αλλ επιεικη αμαχον αφιλαργυρον
- 4 Die zijn eigen huis wel regeert, zijn kinderen in onderdanigheid houdende, met alle stemmigheid;
Ruling his house well, having his children under control with all serious behaviour;
του ιδιου οικου καλως προϊσταμενον τεκνα εχοντα εν υποταγη μετα πασης σεμνοτητος
- 5 (Want zo iemand zijn eigen huis niet weet te regeren, hoe zal hij voor de Gemeente Gods zorg dragen?)
(For if a man has not the art of ruling his house, how will he take care of the church of God?)
ει δε τις του ιδιου οικου προστηναι ουκ οιδεν πως εκκλησιας θεου επιμελησεται
- 6 Geen nieuweling, opdat hij niet opgeblazen worde, en in het oordeel des duivels valle.
Not one newly taken into the church, for fear that, through his high opinion of himself, he may come into the same sin as the Evil One.
μη νεοφυτον ινα μη τυφωθεις εις κριμα εμπεση του διαβολου
- 7 En hij moet ook een goede getuigenis hebben van degenen, die buiten zijn, opdat hij niet valle in smaadheid, en in den strik des duivels.
And he is to have a good name among those outside the church, so that nothing may be said against him and he may not be taken by the designs of the Evil One.
δει δε αυτον και μαρτυριαν καλην εχειν απο των εξωθεν ινα μη εις ονειδισμον εμπεση και παγδα του διαβολου
- 8 De diakenen insgelijks moeten eerbaar zijn, niet tweetongig, niet die zich tot veel wijns begeven, geen vuil-gewinzoekers;
Deacons, in the same way, are to be serious in their behaviour, not false in word, not given to taking much wine or greatly desiring the wealth of this world;
διακονους ωσαυτως σεμνους μη διλογους μη οινω πολλω προσεχοντας μη ασχροκερδεις
- 9 Houdende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten.
Keeping the secret of the faith in a heart free from sin.
εχοντας το μυστηριον της πιστεως εν καθαρα συνειδησει
- 10 En dat deze ook eerst beproefd worden, en dat zij daarna dienen, zo zij onbestraffelijk zijn.
And let these first be put to the test; then let them become Deacons if there is nothing against them.
και ουτοι δε δοκιμαζεσθωσαν πρωτον ειτα διακονειτωσαν ανεγκλητοι οντες
- 11 De vrouwen insgelijks moeten eerbaar zijn, geen lasteraarsters, wakker, getrouw in alles.
Women are to be serious in behaviour, saying no evil of others, controlling themselves, true in all things.
γυναικας ωσαυτως σεμνας μη διαβολους νηφαλους πιστας εν πασιν
- 12 Dat de diakenen ener vrouwe mannen zijn, die hun kinderen en hun eigen huizen wel regeren.
Let Deacons be husbands of one wife, ruling their children and their houses well.
διακονοι εστωσαν μιας γυναικος ανδρες τεκνων καλως προϊσταμενοι και των ιδιων οικων

- 13 Want die wel gediend hebben, verkrijgen zichzelf een goeden opgang, en vele vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus.
For those who have done good work as Deacons get for themselves a good position and become free from fear in the faith which is in Christ Jesus.
οι γαρ καλως διακονησαντες βαθμον εαυτοις καλον περιποιουνται και πολλην παρρησιαν εν πιστει τη εν χριστω ιησου
- 14 Deze dingen schrijf ik u, hopende zeer haast tot u te komen;
I am writing these things to you, though I am hoping to come to you before long;
ταυτα σοι γραφω ελπιζων ελθειν προς σε ταχιον
- 15 Maar zo ik vertoef, opdat gij moogt weten, hoe men in het huis Gods moet verkeren, hetwelk is de Gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid.
But if I am long in coming, this will make clear to you what behaviour is right for men in the house of God, which is the church of the living God, the pillar and base of what is true.
εαν δε βραδυνω ινα ειδης πως δει εν οικω θεου αναστρεφεσθαι ητις εστιν εκκλησια θεου ζωντος στυλος και εδραιωμα της αληθειας
- 16 En buiten allen twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in den Geest, is gezien van de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.
And without argument, great is the secret of religion: He who was seen in the flesh, who was given God's approval in the spirit, was seen by the angels, of whom the good news was given among the nations, in whom the world had faith, who was taken up in glory.
και ομολογουμενος μεγα εστιν το της ευσεβειας μυστηριον θεος εφανερωθη εν σαρκι εδικαιωθη εν πνευματι ωφθη αγγελοις εκηρυχθη εν εθνεσιν επιστευθη εν κοσμο ανεληφθη εν δοξη
- 1 Doch de Geest zegt duidelijk, dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten, en leringen der duivelen,
But the Spirit says clearly that in later times some will be turned away from the faith, giving their minds to spirits of deceit, and the teachings of evil spirits,
το δε πνευμα ρητως λεγει οτι εν υστεροις καιροις αποστησονται τινες της πιστεως προσεχοντες πνευμασιν πλανοις και διδασκαλιας δαιμονιων
- 2 Door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hun eigen geweten als met een brandijzer toegeschroeid;
Through the false ways of men whose words are untrue, whose hearts are burned as with a heated iron;
εν υποκρισει ψευδολογων κεκαυτηριασμενων την ιδιαν συνειδησιν
- 3 Verbiedende te huwelijken, gebiedende van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft, tot nuttiging met dankzegging, voor de gelovigen, en die de waarheid hebben bekend.
Who keep men from being married and from taking food which God made to be taken with praise by those who have faith and true knowledge.
κωλοντων γαμειν απεχεσθαι βρωματων α ο θεος εκτισεν εις μεταληψιν μετα ευχαριστιας τοις πιστοις και επεγνωκοσιν την αληθειαν
- 4 Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde;
Because everything which God has made is good, and nothing is evil, if it is taken with praise:
οτι παν κτισμα θεου καλον και ουδεν αποβλητον μετα ευχαριστιας λαμβανομενον
- 5 Want het wordt geheiligd door het Woord van God, en door het gebed.
For it is made holy by the word of God and by prayer.
αγιαζεται γαρ δια λογου θεου και εντευξεως
- 6 Als gij deze dingen den broederen voorstelt, zo zult gij een goed dienaar van Jezus Christus zijn, opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer, welke gijachtvolgd hebt.
If you keep these things before the minds of the brothers, you will be a good servant of Christ Jesus, trained in the words of the faith and of the right teaching which has been your guide:
ταυτα υποτιθεμενος τοις αδελφοις καλος εση διακονος ιησου χριστου εντρεφομενος τοις λογοις της πιστεως και της καλης διδασκαλιας η παρηκολουθηκας
- 7 Maar verwerp de ongoddelijke en oudwijfse fabelen; en oefen uzelfen tot godzaligheid.
But have nothing to do with unclean and foolish stories. Give yourself training in religion:
τους δε βεβηλους και γραωδεις μυθους παραιτου γυμναζε δε σεαυτον προς ευσεβειαν
- 8 Want de lichamelijke oefening is tot weinig nut; maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens.
For the training of the body is of profit for a little, but religion is of profit in every way, giving hope for the life which now is, and for that which is to come.
η γαρ σωματικη γυμνασια προς ολιγον εστιν ωφελιμος η δε ευσεβεια προς παντα ωφελιμος εστιν επαγγελιαν εχουσα ζωης της νυν και της μελλουσης
- 9 Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig.
This is a true saying, in which all may put their faith.
πιστος ο λογος και πασης αποδοχης αξιος

- 10 Want hiertoe arbeiden wij ook, en worden versmaad, omdat wij gehoopt hebben op den levenden God, Die een Behouder is aller mensen, maar allermest dergelovigen.
And this is the purpose of all our work and our fighting, because our hope is in the living God, who is the Saviour of all men, and specially of those who have faith.
 εις τουτο γαρ και κοπιωμεν και ονειδιζομεθα οτι ηλπικαμεν επι θεω ζωντι ος εστιν σωτηρ παντων ανθρωπων μαλιστα πιστων
- 11 Beveel deze dingen, en leer ze.
Let these be your orders and your teaching.
 παραγγελλε ταυτα και διδασκε
- 12 Niemand verachte uw jonkheid, maar zijt een voorbeeld der gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in den geest, in geloof, in reinheid.
Let no one make little of you because you are young, but be an example to the church in word, in behaviour, in love, in faith, in holy living.
 μηδεις σου της νεοτητος καταφρονειτω αλλα τυπος γινου των πιστων εν λογω εν αναστροφη εν αγαπη εν πνευματι εν πιστει εν αγνεια
- 13 Houd aan in het lezen, in het vermanen, in het leren, totdat ik kome.
Till I come, give attention to the reading of the holy Writings, to comforting the saints, and to teaching.
 εως ερχομαι προσεχε τη αναγνωσει τη παρακλησει τη διδασκαλια
- 14 Verzuim de gave niet, die in u is, die u gegeven is door de profetie, met oplegging der handen des ouderlingschaps.
Make use of that grace in you, which was given to you by the word of the prophets, when the rulers of the church put their hands on you.
 μη αμελει του εν σοι χαρισματος ο εδοθη σοι δια προφητειας μετα επιθεσεως των χειρων του πρεσβυτεριου
- 15 Bedenk deze dingen, wees hierin bezig, opdat uw toenemen openbaar zij in alles.
Have a care for these things; give yourself to them with all your heart, so that all may see how you go forward.
 ταυτα μελετα εν τουτοις ισθι ινα σου η προκοπη φανερα η εν πασιν
- 16 Heb acht op uzelf en op de leer; volhard daarin; want dat doende, zult gij en uzelf behouden, en die u horen.
Give attention to yourself and your teaching. Go on in these things; for in doing so you will get salvation for yourself and for those who give hearing to you.
 επεχε σεαυτω και τη διδασκαλια επιμενε αυτοις τουτο γαρ ποιων και σεαυτον σωσεις και τους ακουοντας σου
- 1 Bestraf een ouden man niet hardelijk, maar vermaan hem als een vader; de jonge als broeders;
Do not say sharp words to one who has authority in the church, but let your talk be as to a father, and to the younger men as to brothers:
 πρεσβυτερω μη επιπληξης αλλα παρακαλει ως πατερα νεωτερους ως αδελφους
- 2 De oude vrouwen als moeders; de jonge als zusters, in alle reinheid.
To the older women as to mothers, to the younger as to sisters, with a clean heart.
 πρεσβυτερας ως μητερας νεωτερας ως αδελφας εν παση αγνεια
- 3 Eer de weduwen, die waarlijk weduwen zijn.
Give honour to widows who are truly widows.
 χηρας τιμα τας οντως χηρας
- 4 Maar zo enige weduwe kinderen heeft, of kindskinderen, dat die leren eerst aan hun eigen huis godzaligheid oefenen, en den voorouderen wedervergelding te doen; want dat is goed en aangenaam voor God.
But if any widow has children or children's children, let these see that it is right to take care of their family and their fathers and mothers: for this is pleasing in the eyes of God.
 ει δε τις χηρα τεκνα η εκγονα χειρι μανθανετωσαν πρωτον τον ιδιον οικον ευσεβειν και αμοιβας αποδιδουαι τοις προγονοις τουτο γαρ εστιν καλον και αποδεκτον ενωπιον του θεου
- 5 Die nu waarlijk weduwe is, en alleen gelaten, die hoopt op God, en blijft in smekingen en gebeden nacht en dag.
Now she who is truly a widow and without family puts her hope in God, giving herself to prayer day and night.
 η δε οντως χηρα και μεμονωμενη ηλπικεν επι τον θεον και προσμενει ταις δεησεσιν και ταις προσευχαις νυκτος και ημερας
- 6 Maar die haar wellust volgt, die is levende gestorven.
But she who gives herself to pleasure is dead while she is living.
 η δε σπαταλωσα ζωσα τεθηκεν

- 7 En beveel dit, opdat zij onberispelijk zijn.
Give orders to this effect, so that no evil may be said of anyone.
και ταυτα παραγγελλε ινα ανεπιληπτοι ωσιν
- 8 Doch zo iemand de zijnen, en voornamelijk zijn huisgenoten, niet verzorgt, die heeft het geloof verloochend, en is erger dan een ongelovige.
If anyone has no care for his family and those in his house, he is false to the faith, and is worse than one who has no faith.
ει δε τις των ιδιων και μαλιστα των οικειων ου προνοιει την πιστιν ηρνηται και εστιν απιστου χειρων
- 9 Dat een weduwe gekozen worde niet minder dan van zestig jaren, welke eens mans vrouw geweest zij;
Let no woman be numbered among the widows who is under sixty years old, and only if she has been the wife of one man,
χηρα καταλεγεσθω μη ελαττον ετων εξηκοντα γεγονυια ενος ανδρος γυνη
- 10 Getuigenis hebbende van goede werken: zo zij kinderen opgevoed heeft, zo zij gaarne heeft geherbergd, zo zij der heiligen voeten heeft gewassen, zo zij den verdrukten genoegzame hulp gedaan heeft, zo zij alle goed werk nagetracht heeft.
And if witness is given of her good works; if she has had the care of children, if she has been kind to travellers, washing the feet of the saints, helping those who are in trouble, giving herself to good works.
εν εργοις καλοις μαρτυρουμενη ει ετεκνοτροφησεν ει εξενοδοχησεν ει αγιων ποδας ενιψεν ει θλιβομενοις επηρκεσεν ει παντι εργω αγαθω επηκολουθησεν
- 11 Maar neem de jonge weduwen niet aan; want als zij weelderig geworden zijn tegen Christus, zo willen zij huwelijken;
But to the younger widows say No: for when their love is turned away from Christ, they have a desire to be married;
νεωτερας δε χηρας παραιτου οταν γαρ καταστηνιασωσιν του χριστου γαμειν θελουσιν
- 12 Hebbende haar oordeel, omdat zij haar eerste geloof hebben te niet gedaan.
And they are judged because they have been false to their first faith;
εχουσαι κριμα οτι την πρωτην πιστιν ηθετησαν
- 13 En meteen ook leren zij ledig omgaan bij de huizen; en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig, en ijdele dingen doende, sprekende, hetgeen niet betaamt.
And they get into the way of doing no work, going about from house to house; and not only doing no work, but talking foolishly, being over-interested in the business of others, saying things which they have no right to say.
αμα δε και αργαι μαθανουσιν περιερχομεναι τας οικιας ου μονον δε αργαι αλλα και φλυαροι και περιεργοι λαλουσιν τα μη δεοντα
- 14 Ik wil dan, dat de jonge weduwen huwelijken, kinderen telen, het huis regeren, geen oorzaak van lastering aan de wederpartij geven.
So it is my desire that the younger widows may be married and have children, controlling their families, and giving the Evil One no chance to say anything against them,
βουλομαι ουν νεωτερας γαμειν τεκνογονειν οικοδεσποτειν μηδεμιαν αφορμην διδουσι τω αντικειμενω λοιδοριας χαριν
- 15 Want enigen hebben zich alrede afgewend achter den satan.
For even now some are turned away to Satan.
ηδη γαρ τινες εξετραπησαν οπισω του σατανα
- 16 Zo enig gelovig man, of gelovige vrouw weduwen heeft, dat die haar genoegzame hulp doe, en dat de Gemeente niet bezwaard worde, opdat zij degenen, dienaarlijk weduwen zijn, genoegzame hulp doen moge.
If any woman of the faith has relations who are widows, let her give them help, so that the care of them does not come on the church, and so it may give help to those who are truly widowed.
ει τις πιστος η πιστη εχει χηρας επαρκειτω αυταις και μη βαρεισθω η εκκλησια ινα ταις οντως χηραις επαρκεση
- 17 Dat de ouderlingen, die wel regeren, dubbele eer waardig geacht worden, voornamelijk die arbeiden in het Woord en de leer.
Let rulers whose rule is good be honoured twice over, specially those whose work is preaching and teaching.
οι καλως προεστωτες πρεσβυτεροι διπλης τιμης αξιουσθωσαν μαλιστα οι κοπιωντες εν λογω και διδασκαλια
- 18 Want de Schrift zegt: Een dorsenden os zult gij niet muilbanden; en: De arbeider is zijn loon waardig.
For the Writings say, It is not right to keep the ox from taking the grain when he is crushing it. And, The worker has a right to his reward.
λεγει γαρ η γραφη βουν αλωοντα ου φιμωσεις και αξιος ο εργατης του μισθου αυτου
- 19 Neem tegen een ouderling geen beschuldiging aan, anders dan onder twee of drie getuigen.
Do not take as true any statement made against one in authority, but only if two or three give witness to it.
κατα πρεσβυτερου κατηγοριαν μη παραδεχου εκτος ει μη επι δυο η τριων μαρτυρων

- 20 Bestraf die zondigen in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de anderen vreze mogen hebben.
Say sharp words to sinners when all are present, so that the rest may be in fear.
τους αμαρτανοντας ενωπιον παντων ελεγγε ινα και οι λοιποι φοβον εχωσιν
- 21 Ik betuig voor God, en den Heere Jezus Christus, en de uitverkoren engelen, dat gij deze dingen onderhoudt, zonder vooroordeel, niets doende naar toegenegenheid.
I give you orders before God and Christ Jesus and the angels of God's selection, to keep these orders without giving thought to one side more than another.
διαμαρτυρομαι ενωπιον του θεου και κυριου ιησου χριστου και των εκλεκτων αγγελων ινα ταυτα φυλαξης χωρις προκριματος μηδεν ποιων κατα προσκλισιν
- 22 Leg niemand haastelijk de handen op, en heb geen gemeenschap aan anderer zonden; bewaar uzelf rein.
Do not put hands on any man without thought, and have no part in other men's sins: keep yourself clean.
χειρας ταχεως μηδεν επιτιθει μηδε κοινωνει αμαρτιας αλλοτριαις σεαυτον αγνον τηρει
- 23 Drink niet langer water alleen, maar gebruik een weinig wijn, om uw maag en uw menigvuldige zwakheden.
Do not take only water as your drink, but take a little wine for the good of your stomach, and because you are frequently ill.
μηκετι υδροποτει αλλ οινω ολιγω χρω δια τον στομαχον σου και τας πυκνας σου ασθeneias
- 24 Van sommige mensen zijn de zonden te voren openbaar, en gaan voor tot hun veroordeling; en in sommigen ook volgen zij na.
The sins of some men are clearly seen, going before them to be judged; but with others, their sins go after them.
τινων ανθρωπων αι αμαρτιαι προδηλοι εισιν προαγουσαι εις κρισιν τισιν δε και επακολουθουσιν
- 25 Desgelijks ook de goede werken zijn te voren openbaar, en daar het anders mede gelegen is, kunnen niet verborgen worden.
In the same way, there are good works which are clearly seen; and those which are not so, may not be kept secret.
ωσαντως και τα καλα εργα προδηλα εστιν και τα αλλως εχοντα κρυβηναι ου δυναται
- 1 De dienstknechten, zovelen als er onder het juk zijn, zullen hun heren alle eer waardig achten, opdat de Naam van God, en de leer niet gelasterd worde.
Let all who are servants under the yoke give all honour to their masters, so that no evil may be said against the name of God and his teaching.
οσοι εισιν υπο ζυγον δουλοι τους ιδιους δεσποτας πασης τιμης αξιους ηγεισθωσαν ινα μη το ονομα του θεου και η διδασκαλια βλασφημηται
- 2 En die gelovige heren hebben, zullen hen niet verachten, omdat zij broeders zijn; maar zullen hen te meer dienen, omdat zij gelovig en geliefd zijn, als die dezeweldaad mede deelachtig zijn. Leer en vermaan deze dingen.
And let those whose masters are of the faith have respect for them because they are brothers, working for them the more readily, because those who take part in the good work are of the faith and are dear. Give orders and teaching about these things.
οι δε πιστους εχοντες δεσποτας μη καταφρονειτωσαν οτι αδελφοι εισιν αλλα μαλλον δουλευετωσαν οτι πιστοι εισιν και αγαπητοι οι της ευεργειας αντιλαμβανομενοι ταυτα διδασκε και παρακαλει
- 3 Indien iemand een andere leer leert, en niet overeenkomt met de gezonde woorden van onzen Heere Jezus Christus, en met de leer, die naar de godzaligheid is,
If any man gives different teaching, not in agreement with the true words of our Lord Jesus Christ, and with the teaching which is in agreement with true religion,
ει τις ετεροδιδασκαλει και μη προσερχεται υγιανουσιν λογοις τοις του κυριου ημων ιησου χριστου και τη κατ ευσεβειαν διδασκαλια
- 4 Die is opgeblazen, en weet niets, maar hij raast omtrent twist vragen en woordenstrijd; uit welke komt nijd, twist, lasteringen, kwade nadenkingen.
He has an over-high opinion of himself; being without knowledge, having only an unhealthy love of questionings and wars of words, from which come envy, fighting, cruel words, evil thoughts,
τετυφωται μηδεν επισταμενος αλλα νοσων περι ζητησεις και λογομαχιας εξ ον γινεται φθονος ερις βλασφημιαι υπονοιαι πονηραι
- 5 Verkeerde krakelingen van mensen, die een verdorven verstand hebben, en van de waarheid beroofd zijn, menende, dat de godzaligheid een gewin zij. Wijk af vandezulken.
Bitter talk of men who, being evil in mind and dead to what is true, take the faith to be a way of making profit.
παραδιατριβαι διεφθαρμενων ανθρωπων τον νουν και απεστερημενων της αληθειας νομιζοντων πορισμον εισιν την ευσεβειαν αφιστασο απο των τοιουτων
- 6 Doch de godzaligheid is een groot gewin met vergenoeging.
But true faith, with peace of mind, is of great profit:
εστιν δε πορισμος μεγας η ευσεβεια μετα αυταρκειας
- 7 Want wij hebben niets in de wereld gebracht, het is openbaar, dat wij ook niet kunnen iets daaruit dragen.
For we came into the world with nothing, and we are not able to take anything out;
ουδεν γαρ εισηνεγαμεν εις τον κοσμον δηλον οτι ουδε εξενεγκειν τι δυναμεθα

- 8 Maar als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmee vergenoegd zijn.
But if we have food and a roof over us, let that be enough.
εχοντες δε διατροφας και σκεπασματα τουτους αρκεσθησομεθα
- 9 Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking, en in den strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang.
But those who have a desire for wealth are falling into danger, and are taken as in a net by a number of foolish and damaging desires, through which men are overtaken by death and destruction.
οι δε βουλομενοι πλουτειν επιπτουσιν εις πειρασμον και παγίδα και επιθυμιας πολλας ανοητους και βλαβερους αιτινες βυθιζουσιν τους ανθρωπους εις ολεθρον και απολειαν
- 10 Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad, tot welke sommigen lust hebbende zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelf met vele smartendoorstoken.
For the love of money is a root of all evil: and some whose hearts were fixed on it have been turned away from the faith, and been wounded with unnumbered sorrows.
ριζα γαρ παντων των κακων εστιν η φιλαργυρια ης τινες ορεγομενοι απεπλανηθησαν απο της πιστεως και εαυτους περιπειραν οδυνας πολλαις
- 11 Maar gij, o mens Gods, vlied deze dingen; en jaag naar gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid.
But you, O man of God, keep yourself from these things, and go after righteousness, religion, faith, love, a quiet mind, gentle behaviour.
συ δε ω ανθρωπε του θεου ταυτα φευγε διωκε δε δικαιοσυνην ευσεβειαν πιστιν αγαπην υπομονην πραοτητα
- 12 Strijd den goeden strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt, en de goede belijdenis beleden hebt voor vele getuigen.
Be fighting the good fight of the faith; take for yourself the life eternal, for which you were marked out, and of which you gave witness in the eyes of all.
αγωνιζου τον καλον αγωνα της πιστεως επιλαβου της αιωνιου ζωης εις ην και εκληθης και ωμολογησας την καλην ομολογιαν ενωπιον πολλων μαρτυρων
- 13 Ik beveel u voor God, Die alle ding levend maakt, en voor Christus Jezus, Die onder Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft,
I give you orders before God, the giver of life, and Christ Jesus, who before Pontius Pilate gave witness to the faith,
παραγγελλω σοι ενωπιον του θεου του ζωοποιουντος τα παντα και χριστου ιησου του μαρτυρησαντος επι ποντιου πιλατου την καλην ομολογιαν
- 14 Dat gij dit gebod houdt, onbevlekt en onberispelijk, tot op de verschijning van onzen Heere Jezus Christus;
To keep the word untouched by evil, clear from all shame, till the revelation of our Lord Jesus Christ:
τηρησαι σε την εντολην ασπιλον ανεπιληπτον μεχρι της επιφανειας του κυριου ημων ιησου χριστου
- 15 Welke te Zijner tijd vertonen zal de zalige en alleen machtige Heere, de Koning der koningen, en Heere der heren;
Which at the right time he will make clear, who is the eternal and only Ruler, King of kings, and Lord of lords;
ην καιροις ιδιοις δειξει ο μακαριος και μονος δυναστης ο βασιλευς των βασιλευοντων και κυριος των κυριευοντων
- 16 Die alleen onsterfelijke heeft, en een ontoegankelijk licht bewoont; Denwelken geen mens gezien heeft, noch zien kan; Welken zij eer en eeuwige kracht. Amen.
Who only has life for ever, living in light to which no man may come near; whom no man has seen or is able to see: to whom be honour and power for ever. So be it.
ο μονος εχων αθανασιαν φως οικων απροσιτον ον ειδεν ουδεις ανθρωπων ουδε ιδειν δυναται ω τιμη και κρατος αιωνιον αμην
- 17 Beveel den rijken in deze tegenwoordige wereld, dat zij niet hoogmoedig zijn, noch hun hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms, maar op den levenden God, Die ons alle dingen rijkelijk verleent, om te genieten;
Give orders to those who have money and goods in this life, not to be lifted up in their minds, or to put their hope in the uncertain chances of wealth, but in God who gives us in full measure all things for our use;
τοις πλουσις εν τω νυν αιωνι παραγγελλε μη υψηλοφρονειν μηδε ηλπικειναι επι πλουτου αδηλοτητι αλλ. εν τω θεω τω ζωντι τω παρεχοντι ημιν πλουσις παντα εις απολαυσιν
- 18 Dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken, gaarne mededelende zijn, en gemeenzaam;
And to do good, having wealth in good works, being quick to give, taking part with one another;
αγαθοεργειν πλουτειν εν εργοις καλοις ευμεταδοτους ειναι κοινωνικους
- 19 Leggende zichzelf weg tot een schat een goed fundament tegen het toekomstende, opdat zij het eeuwige leven verkrijgen mogen.
Making ready for themselves a safe place for the time to come, so that the true life may be theirs.
αποθησαυριζοντας εαυτοις θεμελιον καλον εις το μελλον ινα επιλαβωνται της αιωνιου ζωης
- 20 O Timotheus, bewaar het pand u toebetrouwd, een afkeer hebbende van het ongodelijk ijdel-roepen, en van de tegenstellingen der valselijk genaamde wetenschap;
O Timothy, take good care of that which is given to you, turning away from the wrong and foolish talk and arguments of that knowledge which is falsely so named;
ω τιμοθεε την παρακαταθηκην φυλαξον εκτρεπομενος τας βεβηλους κενοφωνιας και αντιθεσεις της ψευδωνυμου γνωσεως

- 1 Paulus, een apostel van Jezus Christus, door den wil van God, naar de belofte des levens, dat in Christus Jezus is,
Paul, an Apostle of Jesus Christ by the purpose of God, in the hope of the life which is in Christ Jesus,
παυλος αποστολος ιησου χριστου δια θεληματος θεου κατ επαγγελιαν ζωης της εν χριστω ιησου
- 2 Aan Timotheus, mijn geliefden zoon: genade, barmhartigheid, vrede zij u van God den Vader, en Christus Jezus, onzen Heere.
To Timothy, my well-loved child: Grace, mercy, peace, from God the Father and Christ Jesus our Lord.
τιμοθεω αγαπητω τεκνω χαρις ελεος ειρηνη απο θεου πατρος και χριστου ιησου του κυριου ημων
- 3 Ik dank God, Wien ik diene van mijn voorouderen aan in een rein geweten, gelijk ik zonder ophouden uwer gedachtig ben in mijn gebeden nacht en dag;
I give praise to God, whose servant I have been, with a heart free from sin, from the time of my fathers, because in my prayers at all times the thought of you is with me, night and day
χαριν εχω τω θεω ω λατρευω απο προγονων εν καθαρα συνειδησει ως αδιαλειπτον εχω την περι σου μνηιαν εν ταις δεησεσιν μου νυκτος και ημερας
- 4 Zeer begerig zijnde om u te zien, als ik gedenk aan uw tranen, opdat ik met blijdschap moge vervuld worden;
Desiring to see you, keeping in my memory your weeping, so that I may be full of joy;
επιποθων σε ιδειν μεμνημενος σου των δακρυων ινα χαρας πληρωθω
- 5 Als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsd geloof, dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Lois, en in uw moeder Eunice; en ik benverzekerd, dat het ook in u woont.
Having in mind your true faith, which first was in your mother's mother Lois, and in your mother Eunice, and, I am certain, is now in you.
υπομνησιν λαμβανων της εν σοι ανυποκριτου πιστεως ητις ενωκησεν πρωτον εν τη μαμη σου λωιδι και τη μητρι σου ευνεικη πεπεισμαι δε οτι και εν σοι
- 6 Om welke oorzaak ik u indachtig maak, dat gij opwekt de gave Gods, die in u is, door de oplegging mijner handen.
For this reason I say to you, Let that grace of God which is in you, given to you by my hands, have living power.
δι ην αιτιαν αναμνησκω σε αναζωπυρειν το χαρισμα του θεου ο εστιν εν σοι δια της επιθεσεως των χειρων μου
- 7 Want God heeft ons niet gegeven een geest der vreesachtigheid, maar der kracht, en der liefde, en der gematigdheid.
For God did not give us a spirit of fear, but of power and of love and of self-control.
ου γαρ εδωκεν ημιν ο θεος πνευμα δειλιας αλλα δυναμεως και αγαπης και σωφρονισμου
- 8 Schaam u dan niet der getuigenis onzes Heeren, noch mijns, die Zijn gevangene ben; maar lijd verdrukkingen met het Evangelie, naar de kracht Gods;
Have no feeling of shame, then, for the witness of our Lord or for me, his prisoner: but undergo all things for the good news in the measure of the power of God;
μη ουν επαισχυνθης το μαρτυριον του κυριου ημων μηδε εμε τον δεσμιον αυτου αλλα συγκακοπαθησον τω ευαγγελιω κατα δυναμιν θεου
- 9 Die ons heeft zalig gemaakt, en geroepen met een heilige roeping; niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus, voor de tijden der eeuwen;
Who gave us salvation, marking us out for his purpose, not on account of our works, but in the measure of his purpose and his grace, which was given to us in Christ Jesus before times eternal,
του σωσαντος ημας και καλεσαντος κλησει αγια ου κατα τα εργα ημων αλλα κατ ιδιαν προθεσιν και χαριν την δοθεισαν ημιν εν χριστω ιησου προ χρονων αιωνιων
- 10 Doch nu geopenbaard is door de verschijning van onzen Zaligmaker Jezus Christus, Die den dood heeft te niet gedaan, en het leven en de onverderfelijkheid aan hetlicht gebracht door het Evangelie;
But has now been made clear by the revelation of our Saviour Christ Jesus, who put an end to death and made life unending come to light through the good news,
φανερωθεισαν δε νυν δια της επιφανειας του σωτηρος ημων ιησου χριστου καταργησαντος μεν τον θανατον φωτισαντος δε ζωνη και αφθαρσιαν δια του ευαγγελιου
- 11 Waartoe ik gesteld ben een prediker, en een apostel, en een leraar der heidenen;
Of which I was made a preacher and an Apostle and a teacher;
εις ο ετεθην εγω κηρυξ και αποστολος και διδασκαλος εθνων
- 12 Om welke oorzaak ik ook deze dingen lijde, maar word niet beschaamd; want ik weet, Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag.
And for which I undergo these things: but I have no feeling of shame. For I have knowledge of him in whom I have faith, and I am certain that he is able to keep that which I have given into his care till that day.
δι ην αιτιαν και ταυτα πασχω αλλ ουκ επαισχυνομαι οίδα γαρ ω πεπιστευκα και πεπεισμαι οτι δυνατος εστιν την παραθηκην μου φυλαξαι εις εκεινην την ημεραν
- 13 Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt, in geloof en liefde, die in Christus Jezus is.
Keep the form of those true words which you had from me, in faith and love which is in Christ Jesus.
υποτυπωσιν εχε υγιαινωντων λογων ων παρ εμου ηκουσας εν πιστει και αγαπη τη εν χριστω ιησου

- 14 Bewaar het goede pand, dat u toebetrouwd is, door den Heiligen Geest, Die in ons woont.
That good thing which was given to you keep safe, through the Holy Spirit which is in us.
την καλην παρακαταθηκην φυλαξον δια πνευματος αγιου του ενοικουντος εν ημιν
- 15 Gij weet dit, dat allen, die in Azie zijn, zich van mij afgewend hebben; onder dewelke is Fygellus en Hermogenes.
You have had news that all those in Asia went away from me; among whom are Phygelus and Hermogenes:
οιδας τουτο οτι απεστραφησαν με παντες οι εν τη ασια ων εστιν φυγελλος και ερμογενης
- 16 De Heere geve den huize van Onesiforus barmhartigheid; want hij heeft mij dikmaals verkwikt, en heeft zich mijner keten niet geschaamd.
May the Lord give mercy to the house of Onesiphorus because he frequently gave me help, and had no feeling of shame because I was in chains;
δωη ελεος ο κυριος τω ονησιφορου οικω οτι πολλακις με ανεψυξεν και την αλυσιν μου ουκ επησχυνθη
- 17 Maar als hij te Rome gekomen was, heeft hij mij zeer naarstiglijk gezocht, en heeft mij gevonden.
But when he was in Rome, he went in search of me everywhere, and came to me
αλλα γενομενος εν ρωμη σπουδαιοτερον εξητησεν με και ευρεν
- 1 Gij dan, mijn zoon, word gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is;
So then, my child, be strong in the grace which is in Christ Jesus.
συ ουν τεκνον μου ενδυναμου εν τη χαριτι τη εν χριστω ιησου
- 2 En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe mensen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren.
And the things which I have said to you before a number of witnesses, give to those of the faith, so that they may be teachers of others.
και α ηκουσας παρ εμου δια πολλων μαρτυρων ταυτα παραθου πιστοις ανθρωποις οιτινες ικανοι εσονται και ετερους διδαξαι
- 3 Gij dan, lijd verdrukkingen, als een goed krijgsknecht van Jezus Christus.
Be ready to do without the comforts of life, as one of the army of Christ Jesus.
συ ουν κακοπαθησον ως καλος στρατιωτης ιησου χριστου
- 4 Niemand, die in de krijg dient, wordt ingewikkeld in de handelingen des leeftochts, opdat hij dien moge behagen, die hem tot den krijg aangenomen heeft.
A fighting man, when he is with the army, keeps himself free from the business of this life so that he may be pleasing to him who has taken him into his army.
ουδεις στρατευομενος εμπλεκεται ταις του βιου πραγματειαις ινα τω στρατολογησαντι αρεση
- 5 En indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden.
And if a man takes part in a competition he does not get the crown if he has not kept the rules.
εαν δε και αθλη τις ου στεφανουται εαν μη νομιμως αθληση
- 6 De landman, als hij arbeidt, moet alzo eerst de vruchten genieten.
It is right for the worker in the fields to be the first to take of the fruit.
τον κοπιωντα γεωργον δει πρωτον των καρπων μεταλαμβανειν
- 7 Merk, hetgeen ik zeg; doch de Heere geve u verstand in alle dingen.
Give thought to what I say; for the Lord will give you wisdom in all things.
νοει α λεγω δωη γαρ σοι ο κυριος συνεσιν εν πασιν
- 8 Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, Welke is uit den zade Davids, naar mijn Evangelie;
Keep in mind Jesus Christ, of the seed of David, who came back from the dead, as my good news gives witness:
μνημονευε ιησουν χριστον εγηγεμενον εκ νεκρων εκ σπερματος δαβιδ κατα το ευαγγελιον μου
- 9 Om hetwelk ik verdrukkingen lijde tot de banden toe, als een kwaaddoener; maar het Woord Gods is niet gebonden.
In which I put up with the hardest conditions, even prison chains, like one who has done a crime; but the word of God is not in chains.
εν ω κακοπαθω μεχρι δεσμων ως κακουργος αλλ ο λογος του θεου ου δεδεεται
- 10 Daarom verdraag ik alles om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid.
But I undergo all things for the saints, so that they may have salvation in Christ Jesus with eternal glory.
δια τουτου παντα υπομενω δια τους εκλεκτους ινα και αυτοι σωτηριας τυχωσιν της εν χριστω ιησου μετα δοξης αιωνιου

- 11 Dit is een getrouw woord; want indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven;
This is a true saying: If we undergo death with him, then will we be living with him:
πιστος ο λογος ει γαρ συναπεθανομεν και συζησομεν
- 12 Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen; indien wij Hem verloochenen, Hij zal ons ook verloochenen;
If we go on to the end, then we will be ruling with him: if we say we have no knowledge of him, then he will say he has no knowledge of us:
ει υπομενομεν και συμβασιλευσομεν ει αρνουμεθα κακεινος αρνησεται ημας
- 13 Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw; Hij kan Zichzelven niet verloochenen.
If we are without faith, still he keeps faith, for he will never be untrue to himself.
ει απιστουμεν εκεινος πιστος μενει αρνησασθαι εαυτον ου δυναται
- 14 Breng deze dingen in gedachtenis, en betuig voor den Heere, dat zij geen woordenstrijd voeren, hetwelk tot geen ding nut is, dan tot verkering der toehoorders.
Put these things before them, giving them orders in the name of the Lord to keep themselves from fighting about words, which is of no profit, only causing error in their hearers.
ταυτα υπομνησκει διαμαρτυρομενος ενωπιον του κυριου μη λογομαχειν εις ουδεν χρησιμον επι καταστροφη των ακουοντων
- 15 Benaarstig u, om uzelfven Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid recht snijdt.
Let it be your care to get the approval of God, as a workman who has no cause for shame, giving the true word in the right way.
σπουδασον σεαυτον δοκιμον παραστησαι τω θεω εργατην ανεπαισχυντον ορθοτομουνα τον λογον της αληθειας
- 16 Maar stel u tegen het ongodelijk ijdelroepen; want zij zullen in meerdere goddeloosheid toenemen.
But take no part in wrong and foolish talk, for those who do so will go farther into evil,
τας δε βεβηλους κενοφωνιας περιστασο επι πλειον γαρ προκοψουσιν ασεβειας
- 17 En hun woord zal voorteten, gelijk de kanker; onder welke is Hymeneus en Filetus;
And their words will be like poisoned wounds in the flesh: such are Hymenaeus and Philetus;
και ο λογος αυτων ως γαγγραινα νομην εξει ων εστιν υμεναιος και φιλητος
- 18 Die van de waarheid zijn afgeweken, zeggende, dat de opstanding alrede geschied is, en verkeren sommiger geloof.
Men whose ideas are all false, who say that the coming back from the dead has even now taken place, overturning the faith of some.
οιτινες περι την αληθειαν ηστοχησαν λεγοντες την αναστασιν ηδη γεγονενα και ανατρεπουσιν την των πιστων
- 19 Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn; en: Een iegelijk, die den Naam van Christus noemt, sta afvan ongerechtigheid.
But God's strong base is unchanging, having this sign, The Lord has knowledge of those who are his: and, Let everyone by whom the name of the Lord is named be turned away from evil.
ο μεντοι στερεος θεμελιος του θεου εστηκεν εχων την σφραγιδα ταυτην εγνω κυριος τους οντας αυτου και αποστητω απο αδικιας πας ο ονομαζων το ονομα χριστου
- 20 Doch in een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten; en sommige ter ere, maar sommige ter onere.
Now in a great house there are not only vessels of gold and silver, but others of wood and earth, and some which are honoured and some without honour.
εν μεγαλη δε οικια ουκ εστιν μονον σκευη χρυσα και αργυρα αλλα και ξυλινα και οστρακινα και α μεν εις τιμην α δε εις ατιμιαν
- 21 Indien dan iemand zichzelf van deze reinigt, die zal een vat zijn ter ere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk toebereid.
If a man makes himself clean from these, he will be a vessel for honour, made holy, ready for the master's use, ready for every good work.
εαν ουν τις εκκαθαρη εαυτον απο τουτων εσται σκευος εις τιμην ηγιασμενον και ευχρηστον τω δεσποτη εις παν εργον αγαθον ητοιμασμενον
- 22 Maar vlied de begeerlijkheden der jonkheid; en jaag naar rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede, met degenen, die den Heere aanroepen uit een rein hart.
But keep yourself from those desires of the flesh which are strong when the body is young, and go after righteousness, faith, love, peace, with those whose prayers go up to the Lord from a clean heart.
τας δε νεωτερικας επιθυμιας φυγε διωκε δε δικαιοσυνην πιστιν αγαπην ειρηνην μετα των επικαλουμενων τον κυριον εκ καθαρας καρδιας
- 23 En verwerp de vragen, die dwaas en zonder lering zijn, wetende, dat zij twistingen voortbrengen.
And put away foolish and uncontrolled questionings, seeing that they are a cause of trouble.
τας δε μωρας και απαιδευτους ζητησεις παραιτου ειδως οτι γεννωσιν μαχας

- 24 En een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leren, en die de kwaden kan verdragen;
For it is not right for the Lord's servant to make trouble, but he is to be gentle to all, ready in teaching, putting up with wrong,
δουλον δε κυριου ου δει μαχεσθαι αλλ ηπιον ειναι προς παντας διδακτικον ανεξικακον
- 25 Met zachtmoedigheid onderwijzende degenen, die tegenstaan; of hun God te eniger tijd bekering gave tot erkenenis der waarheid;
Gently guiding those who go against the teaching; if by chance God may give them a change of heart and true knowledge,
εν πραοτητι παιδευοντα τους αντιδιατιθεμενους μηποτε δω αυτοις ο θεος μετανοιαν εις επιγνωσιν αληθειας
- 26 En zij wederom ontwaken mochten uit den strik des duivels, onder welken zij gevangen waren tot zijn wil.
And so they may get themselves free from the net of the Evil One, being made the prisoners of the Lord's servant, for the purpose of God.
και ανανηψωσιν εκ της του διαβολου παγιδος εξωγρημενοι υπ αυτου εις το εκεινου θελημα
- 1 En weet dit, dat in de laatste dagen ontstaan zullen zware tijden.
But be certain of this, that in the last days times of trouble will come.
τουτο δε γνωσκε οτι εν εσχαταις ημεραις ενστησονται καιροι χαλεποι
- 2 Want de mensen zullen zijn liefhebbers van zichzelf, geldgierig, laatdunkend, hovaardig, lasteraars, den ouderen ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig.
For men will be lovers of self, lovers of money, uplifted in pride, given to bitter words, going against the authority of their fathers, never giving praise, having no religion,
εσονται γαρ οι ανθρωποι φιλαυτοι φιλαργυροι αλαζονες υπερηφανοι βλασφημοι γονευσιν απειθεις αχαριστοι ανοσιοι
- 3 Zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, achterklappers, onmatig, wreed, zonder liefde tot de goeden,
Without natural love, bitter haters, saying evil of others, violent and uncontrolled, hating all good,
αστοργοι ασπονδοι διαβολοι ακρατεις ανημεροι αφιλαγαθοι
- 4 Verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods;
False to their friends, acting without thought, lifted up in mind, loving pleasure more than God;
προδοται προπετεις τετυφωμενοι φιληδονοι μαλλον η φιλοθεοι
- 5 Hebbende een gedaante van godzaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben. Heb ook een afkeer van dezen.
Having a form of religion, but turning their backs on the power of it: go not with these.
εχοντες μορφωσιν ευσεβειας την δε δυναμιν αυτης ηρνημενοι και τουτους αποτρεπου
- 6 Want van dezen zijn het, die in de huizen insluipen, en nemen de vrouwkens gevangen, die met zonden geladen zijn, en door menigerlei begerlijkheden gedreven worden;
For these are they who go secretly into houses, making prisoners of foolish women, weighted down with sin, turned from the way by their evil desires,
εκ τουτων γαρ εισιν οι ενδυνοντες εις τας οικιας και αιχμαλωτευοντες τα γυναικαρια σεσωρευμενα αμαρτιας αγομενα επιθυμιας ποικιλιας
- 7 Vrouwkens, die altijd leren, en nimmermeer tot kennis der waarheid kunnen komen.
Ever learning, and never coming to the knowledge of what is true.
παντοτε μαθανοντα και μηδεποτε εις επιγνωσιν αληθειας ελθειν δυναμενα
- 8 Gelijkerwijs nu Jannes en Jambres Mozes tegenstonden, alzo staan ook deze de waarheid tegen; mensen, verdorven zijnde van verstand, verwerpelijik aangaande het geloof.
And as James and Jambres went against Moses, so do these go against what is true: men of evil minds, who, tested by faith, are seen to be false.
ον τροπον δε ιαννης και ιαμβρης αντεστησαν μουσει ουτως και ουτοι ανθιστανται τη αληθεια ανθρωποι κατεφθαρμενοι τον νουν αδοκιμοι περι την πιστιν
- 9 Maar zij zullen niet meerder toenemen; want hun uitzinnigheid zal allen openbaar worden, gelijk ook die van genen geworden is.
But they will go no farther: for their foolish behaviour will be clear to all men, as theirs was in the end.
αλλ ου προκοψουσιν επι πλειον η γαρ ανοια αυτων εκδηλος εσται πασιν ως και η εκεινων εγενετο
- 10 Maar gij hebt achtervolgd mijn leer, wijze van doen, voornemen, geloof, lankmoedigheid, liefde, lijdzaamheid.
But you took as your example my teaching, behaviour, purpose, and faith; my long waiting, my love, my quiet undergoing of trouble;
συ δε παρηκολουθηκας μου τη διδασκαλια τη αγωγή τη προθεσει τη πιστει τη μακροθυμια τη αγαπη τη υπομονη
- 11 Mijn vervolgingen, mijn lijden, zulks als mij overkomen is in Antiochie, in Ikonium en in Lystre; hoedanige vervolgingen ik geleden heb, en de Heere heeft mij uit alle verlost.
My punishments and pain; the things which came to me at Antioch, at Iconium, at Lystra; the cruel attacks made on me: and the Lord made me free from them all.
τοις διωγμοις τοις παθημασιν οια μοι εγενετο εν αντιοχεια εν ικονιω εν λυστροις οιους διωγμους υπηνεγκα και εκ παντων με ερρυσατο ο κυριος

- 12 En ook allen, die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.
Yes, and all whose purpose is to be living in the knowledge of God in Christ Jesus, will be cruelly attacked.
και παντες δε οι θελοντες ευσεβως ζην εν χριστω ιησου διωχθησονται
- 13 Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid.
Evil and false men will become worse and worse, using deceit and themselves overcome by deceit.
πονηροι δε ανθρωποι και γοητες προκοψουσιν επι το χειρον πλανωντες και πλανωμενοι
- 14 Maar blijft gij in hetgeen gij geleerd hebt, en waarvan u verzekering gedaan is, wetende, van wien gij het geleerd hebt;
But see that you keep to the teaching you have been given and the things of which you are certain, conscious of who has been your teacher;
συ δε μενε εν οις εμαθες και επιστωθης ειδως παρα τινος εμαθες
- 15 En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.
And that from the time when you were a child, you have had knowledge of the holy Writings, which are able to make you wise to salvation, through faith in Christ Jesus.
και οτι απο βρεφους τα ιερα γραμματα οιδας τα δυναμενα σε σοφισαι εις σωτηριαν δια πιστεως της εν χριστω ιησου
- 16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is;
Every holy Writing which comes from God is of profit for teaching, for training, for guiding, for education in righteousness:
πασα γραφη θεοπνευστος και ωφελιμος προς διδασκαλιαν προς ελεγχον προς επανορθωσιν προς παιδειαν την εν δικαιοσυνη
- 17 Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.
So that the man of God may be complete, trained and made ready for every good work.
ινα αρτιος η ο του θεου ανθρωπος προς παν εργον αγαθον εξηρτισμενος
- 1 Ik betuig dan voor God en den Heere Jezus Christus, Die de levenden en doden oordelen zal in Zijn verschijning en in Zijn Koninkrijk:
I give you orders, before God and Christ Jesus, who will be the judge of the living and the dead, and by his revelation and his kingdom;
διαμαρτυρομαι ουν εγω ενωπιον του θεου και του κυριου ιησου χριστου του μελλοντος κρινειν ζωντας και νεκρους κατα την επιφανειαν αυτου και την βασιλειαν αυτου
- 2 Predik het woord; houd aan tijdelijk, ontijdelijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer.
Be preaching the word at all times, in every place; make protests, say sharp words, give comfort, with long waiting and teaching;
κηρυξον τον λογον επιστηθι ευκαιρως ακαιρως ελεγχον επιτιμησον παρακαλεσον εν παση μακροθυμια και διδαχη
- 3 Want er zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet zullen verdragen; maar kittelachtig zijnde van gehoor, zullen zij zichzelf leraars opgaderen, naar huneigen begeerlijkheden;
For the time will come when they will not take the true teaching; but, moved by their desires, they will get for themselves a great number of teachers for the pleasure of hearing them;
εσται γαρ καιρος οτε της υγιανουσης διδασκαλιας ουκ ανεξονται αλλα κατα τας επιθυμιας τας ιδιας εαυτοις επισωρευουσιν διδασκαλους κνηθομενοι την ακοην
- 4 En zullen hun gehoor van de waarheid afwenden, en zullen zich keren tot fabelen.
And shutting their ears to what is true, will be turned away to belief in foolish stories.
και απο μεν της αληθειας την ακοην αποστρεψουσιν επι δε τους μυθους εκτραπησονται
- 5 Maar gij, wees wakker in alles, lijd verdrukkingen; doe het werk van een evangelist, maak, dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij.
But be self-controlled in all things, lijd verdrukkingen; doe het werk van een evangelist, maak, dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij.
συ δε νηφε εν πασιν κακοπαθησον εργον ποιησον ευαγγελιστου την διακονιαν σου πληροφορησον
- 6 Want ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande.
For I am even now being offered, and my end is near.
εγω γαρ ηδη σπενδομαι και ο καιρος της εμης αναλυσεως εφεστηκεν
- 7 Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden;
I have made a good fight, I have come to the end of my journey, I have kept the faith:
τον αγωνα τον καλον ηγωνισμαι τον δρομον τετελεκα την πιστιν τηρηκα

- 8 Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben.
 From now on, the crown of righteousness is made ready for me, which the Lord, the upright judge, Will give to me at that day: and not only to me, but to all those who have had love for his revelation.
 λοιπον αποκειται μοι ο της δικαιοσυνης στεφανος ον αποδωσει μοι ο κυριος εν εκεινη τη ημερα ο δικαιος κριτης ου μονον δε εμοι αλλα και πασιν τοις ηγαπηκοσιν την επιφανειαν αυτου
- 9 Benaarstig u haastelijk tot mij te komen.
 Do your best to come to me before long:
 σπουδασον ελθειν προς με ταχεως
- 10 Want Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekregeen, en is naar Thessalonica gereisd; Krescens naar Galatie, Titus naar Dalmatie.
 For Demas has gone away from me, for love of this present life, and has gone to Thessalonica: Crescens has gone to Galatia, Titus to Dalmatia.
 δημας γαρ με εγκατελιπεν αγαπησας τον νυν αιωνα και επορευθη εις θεσσαλονικην κρησικης εις γαλατιαν τιτος εις δαλματιαν
- 11 Lukas is alleen met mij. Neem Markus mede, en breng hem met u; want hij is mij zeer nut tot den dienst.
 Only Luke is with me. Get Mark and take him with you; for he is of use to me in the work.
 λουκας εστιν μονος μετ εμου μαρκον αναλαβον αγε μετα σεαυτου εστιν γαρ μοι ευχρηστος εις διακονιαν
- 12 Maar Tychikus heb ik naar Efeze gezonden.
 Tychicus I sent to Ephesus.
 τυχικον δε απεστειλα εις εφεσον
- 13 Breng den reismantel mede, dien ik te Troas bij Karpus gelaten heb, als gij komt, en de boeken, inzonderheid de perkamenten.
 The coat which I did not take from Troas and which is with Carpus, get when you come, and the books, specially the papers.
 τον φαιλονην ον απελιπον εν τρωαδι παρα καρπω ερχομενος φερε και τα βιβλια μαλιστα τας μεμβρανας
- 14 Alexander, de kopersmid, heeft mij veel kwaads betoond; de Heere vergelde hem naar zijn werken.
 Alexander the copper-worker did me much wrong; the Lord will give him the reward of his works:
 αλεξανδρος ο χαλκευς πολλα μοι κακα ενεδειξατο αποδωη αυτω ο κυριος κατα τα εργα αυτου
- 15 Van welken wacht gij u ook, want hij heeft onze woorden zeer tegengestaan.
 But be on the watch for him, for he was violent in his attacks on our teaching.
 ον και συ φυλασσου λιαν γαρ ανθεστηκεν τοις ημετεροις λογοις
- 16 In mijn eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten. Het worde hun niet toegerekend.
 At my first meeting with my judges, no one took my part, but all went away from me. May it not be put to their account.
 εν τη πρωτη μου απολογια ουδεις μοι συμπαρεγενετο αλλα παντες με εγκατελιπον μη αυτοις λογισθειη
- 17 Maar de Heere heeft mij bijgestaan, en heeft mij bekrachtigd; opdat men door mij ten volle zou verzekerd zijn van de prediking, en alle heidenen dezelve zouden horen. En ik ben uit de muil des leeuws verlost.
 But the Lord was by my side and gave me strength; so that through me the news might be given out in full measure, and all the Gentiles might give ear: and I was taken out of the mouth of the lion.
 ο δε κυριος μοι παρεστη και ενεδυναμωσεν με ινα δι εμου το κηρυγμα πληροφορηθη και ακουση παντα τα εθνη και ερρυσθη εκ στοματος λεοντος
- 18 En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk, en bewaren tot Zijn hemels Koninkrijk; Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
 The Lord will keep me safe from every evil work and will give me salvation in his kingdom in heaven: to whom be glory for ever and ever. So be it.
 και ρυσεται με ο κυριος απο παντος εργου πονηρου και σωσει εις την βασιλειαν αυτου την επουρανιον ω η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην
- 19 Groet Priska en Aquila, en het huis van Onesiforus.
 Give my love to Prisca and Aquila and those of the house of Onesiphorus.
 ασπασαι πρισκαν και ακυλαν και τον ονησιφορου οικον
- 20 Erastus is te Korinthe gebleven; en Trofimus heb ik te Milete krank gelaten.
 Erastus was stopping at Corinth; but Trophimus, when I last saw him was at Miletus, ill.
 εραστος εμεινεν εν κορινθω τροφιμον δε απελιπον δε μιλητω ασθενουοντα

- 21 Benaarstig u, om voor den winter te komen. U groet Eubulus, en Pudens, en Linus, en Klaudia, en al de broeders.
Do your best to come before the winter. Eubulus sends you his love, and Pudens and Linus and Claudia, and all the brothers.
σπουδασον προ χειμωνος ελθειν ασπαζεται σε ευβουλος και πουδης και λινος και κλαυδια και οι αδελφοι παντες
- 22 De Heere Jezus Christus zij met uw geest. De genade zij met ulieden. Amen.
The Lord be with your spirit. Grace be with you.
ο κυριος ιησους χριστος μετα του πνευματος σου η χαρις μεθ υμων αμην [προς τιμοθεον δευτερα της εφεσιων εκκλησιας πρωτον επισκοπον χειροτονηθεντα εγραφη απο ρωμης οτε εκ δευτερου παρεσ τη παυλος τω καισαρι νερωνι]
- 1 Paulus, een dienstknecht Gods, en een apostel van Jezus Christus, naar het geloof der uitverkorenen Gods, en de kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is;
Paul, a servant of God, and an Apostle of Jesus Christ, in agreement with the faith of the saints of God and the full knowledge of what is true in harmony with religion,
παυλος δουλος θεου αποστολος δε ιησου χριστου κατα πιστιν εκλεκτων θεου και επιγνωσιν αληθειας της κατ ευσεβειαν
- 2 In de hoop des eeuwigen levens, welke God, Die niet liegen kan, beloofd heeft, voor de tijden der eeuwen, maar geopenbaard heeft te Zijner tijd;
In the hope of eternal life, which was made certain before eternal time, by the word of God who is ever true;
επ ελπιδι ζωης αιωνιου ην επηγγειλατο ο αφευδης θεος προ χρονων αιωνιων
- 3 Namelijk Zijn Woord, door de prediking, die mij toebetrouwd is, naar het bevel van God, onze Zaligmaker; aan Titus, mijn oprechte zoon, naar het gemeen geloof:
Who, in his time, made clear his word in the good news, of which, by the order of God our Saviour, I became a preacher;
εφανερωσεν δε καιροις ιδιοις τον λογον αυτου εν κηρυγματι ο επιστευθην εγω κατ επιταγην του σωτηρος ημων θεου
- 4 Genade, barmhartigheid, vrede zij u van God den Vader, en den Heere Jezus Christus, onzen Zaligmaker.
To Titus, my true child in our common faith: Grace and peace from God the Father and Christ Jesus our Saviour.
τιτω γνησω τεκνω κατα κοινήν πιστιν χαρις ελεος ειρηνη απο θεου πατρος και κυριου ιησου χριστου του σωτηρος ημων
- 5 Om die oorzaak heb ik u te Kreta gelaten, opdat gij, hetgeen nog ontbrak, voorts zoudt te recht brengen, en dat gij van stad tot stad zoudt ouderlingen stellen, gelijkik u bevolen heb:
I did not take you with me when I went away from Crete, so that you might do what was necessary to put things in order there, placing men in authority over the churches in every town, as I said to you;
τουτου χαριν κατελιπον σε εν κρητη ινα τα λειποντα επιδιορθωσει και καταστησης κατα πολιν πρεσβυτερους ως εγω σοι διαταξαμην
- 6 Indien iemand onberispelijk is, ener vrouwe man, gelovige kinderen hebbende, die niet te beschuldigen zijn van overdadigheid, of ongehoorzaam zijn.
Men having a good record, husbands of one wife, whose children are of the faith, children of whom it may not be said that they are given to loose living or are uncontrolled.
ει τις εστιν ανεγκλητος μιας γυναικος ανηρ τεκνα εχων πιστα μη εν κατηγορια ασωτιας η ανυποτακτα
- 7 Want een opziener moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods, niet eigenzinnig, niet genegen tot toornigheid, niet genegen tot den wijn, geen smijter, geenvuil-gewinzoecker;
For it is necessary for a Bishop to be a man of virtue, as God's servant; not pushing himself forward, not quickly moved to wrath or blows, not desiring profit for himself;
δει γαρ τον επισκοπον ανεγκλητον ειναι ως θεου οικονομον μη αυθαδη μη οργιλον μη παροινον μη πληκτην μη αισχροκερδη
- 8 Maar die gaarne herbergt, die de goeden liefheeft, matig, rechtvaardig, heilig, kuis;
But opening his house freely to guests; a lover of what is good, serious-minded, upright, holy, self-controlled;
αλλα φιλοξενον φιλαγαθον σωφρονα δικαιον οσιον εγκρατη
- 9 Die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, opdat hij machtig zij, beide om te vermanen door de gezonde leer, en om de tegensprekers tewederleggen.
Keeping to the true word of the teaching, so that he may be able to give comfort by right teaching and overcome the arguments of the doubters.
αντεχομενον του κατα την διδαχην πιστου λογου ινα δυνατος η και παρακαλειν εν τη διδασκαλια τη υγιανουση και τους αντιλεγοντας ελεγχειν
- 10 Want er zijn ook vele ongeregelden, ijdelheidsprekers en verleiders van zinnen, inzonderheid die uit de besnijdenis zijn;
For there are men who are not ruled by law; foolish talkers, false teachers, specially those of the circumcision,
εισιν γαρ πολλοι και ανυποτακτοι ματαιολογοι και φρεναπαται μαλιστα οι εκ περιτομης
- 11 Welken men moet den mond stoppen, die gehele huizen verkeren, lerende wat niet behoort, om vuil gewins wil.
By whom some families have been completely overturned; who take money for teaching things which are not right; these will have to be stopped.
ους δει πιστομιζειν οτινες ολους οικους ανατρεπουσιν διδασκοντες α μη δει αισχρου κερδους χαριν

- 12 Een uit hen, zijnde hun eigen profeet, heeft gezegd: De Kretensen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luie buiken.
One of their prophets has said, The men of Crete are ever false, evil beasts, lovers of food, hating work.
ειπεν τις εξ αυτων ιδιος αυτων προφητης κρητες αι ψευσαι κακα θηρια γαστερες αργαι
- 13 Deze getuigenis is waar. Daarom bestraf hen scherpelijk, opdat zij gezond mogen zijn in het geloof.
This witness is true. So say sharp words to them so that they may come to the right faith,
η μαρτυρια αυτη εστιν αληθης δι ην αιτιαν ελεγγε αυτους αποτομωσ ινα υγιανωσιν εν τη πιστει
- 14 En zich niet begeben tot Joodse fabelen, en geboden der mensen, die hen van de waarheid afkeren.
Giving no attention to the fictions of the Jews and the rules of men who have no true knowledge.
μη προσεχοντες ιουδαιικους μυθους και εντολαις ανθρωπων αποστρεφομενων την αληθειαν
- 15 Alle dingen zijn wel rein den reinen, maar den bevleekten en ongelovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en geweten zijn bevleekt.
To the clean in heart all things are clean: but to those who are unclean and without faith nothing is clean; they become unclean in mind and in thought.
παντα μεν καθαρα τοις καθαροις τοις δε μεμιασμενοις και απιστοις ουδεν καθαρον αλλα μεμιανται αυτων και ο νους και η συνειδησις
- 1 Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt.
But let your words be in agreement with true and right teaching:
συ δε λαλει α πρεπει τη υγιανουση διδασκαλια
- 2 Dat de oude mannen nuchter zijn, stemmig, voorzichtig, gezond in het geloof, in de liefde, in de lijdzaamheid.
That old men are to be simple in their tastes, serious, wise, true in faith, in love, and of a quiet mind.
πρεσβυτας νηφαλιους ειναι σεμνους σωφρονας υγιανοντας τη πιστει τη αγαπη τη υπομονη
- 3 De oude vrouwen insgelijks, dat zij in haar dracht zijn, gelijk den heiligen betaamt, dat zij geen lasteraarsters zijn, zich niet tot veel wijns begevende, maar leraressenzijn van het goede;
That old women are to be self-respecting in behaviour, not saying evil of others, not given to taking much wine, teachers of that which is good,
πρεσβυτιδας ωσαντως εν καταστηματι ιεροπρεπεις μη διαβολους μη οινω πολλω δεδουλωμενας καλοδιδασκαλους
- 4 Opdat zij de jonge vrouwen leren voorzichtig te zijn, haar mannen lief te hebben, haar kinderen lief te hebben;
Training the younger women to have love for their husbands and children,
ινα σωφρονιζωσιν τας νεας φιλανδρους ειναι φιλοτεκνους
- 5 Matig te zijn, kuis te zijn, het huis te bewaren, goed te zijn, haar eigen mannen onderdanig te zijn, opdat het Woord Gods niet gelasterd worde.
To be wise in mind, clean in heart, kind; working in their houses, living under the authority of their husbands; so that no evil may be said of the word of God.
σωφρονας αγνας οικουρους αγαθας υποτασσομενας τοις ιδιοις ανδρασιν ινα μη ο λογος του θεου βλασφημηται
- 6 Vermaan den jonge mannen insgelijks, dat zij matig zijn.
To the young men give orders to be wise and serious-minded:
τους νεωτερους ωσαντως παρακαλει σωφρονειν
- 7 Betoon uzelf in alles een voorbeeld van goede werken, betoon in de leer onvervalsheid, deftigheid, oprechtheid;
In all things see that you are an example of good works; holy in your teaching, serious in behaviour,
περι παντα σεαυτον παρεχομενος τυπον καλων εργαων εν τη διδασκαλια αδιαφοριαν σεμνοτητα αφαρσιαν
- 8 Het woord gezond en onverwepelijk, opdat degene, die daartegen is, beschaamd worde, en niets kwaads hebbe van ulieden te zeggen.
Saying true and right words, against which no protest may be made, so that he who is not on our side may be put to shame, unable to say any evil of us.
λογον υγιη ακαταγνωστον ινα ο εξ εναντιας εντραπη μηδεν εχων περι υμων λεγειν φαυλον
- 9 Vermaan den dienstknechten, dat zij hun eigen heren onderdanig zijn, dat zij in alles welbehagelijk zijn, niet tegensprekende;
Servants are to be under the authority of their masters, pleasing them in all things, without argument;
δουλους ιδιοις δεσποταις υποτασσεσθαι εν πασιν ευαρεστους ειναι μη αντιλεγοντας
- 10 Niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende; opdat zij de leer van God, onzen Zaligmaker, in alles mogen versieren.
Not taking what is not theirs, but giving clear signs of their good faith, in all things doing credit to the teaching of God our Saviour.
μη νοσφιζομενους αλλα πιστιν πασαν ενδεικνυμενους αγαθην ινα την διδασκαλιαν του σωτηρος υμων θεου κοσμωσιν εν πασιν

- 11 Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen.
For the grace of God has come, giving salvation to all men,
επεφανη γαρ η χαρις του θεου η σωτηριος πασιν ανθρωποις
- 12 En onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordigewereld;
Training us so that, turning away from evil and the desires of this world, we may be living wisely and uprightly in the knowledge of God in this present life;
παιδευουσα ημας ινα αρνησασμενοι την ασεβειαν και τας κοσμικας επιθυμιας σωφρονως και δικαιως και ευσεβως ζησωμεν εν τω νυν αιωνι
- 13 Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus;
Looking for the glad hope, the revelation of the glory of our great God and Saviour Jesus Christ;
προσδεχομενοι την μακαριαν ελπιδα και επιφανειαν της δοξης του μεγαλου θεου και σωτηρος ημων ιησου χριστου
- 14 Die Zichzelven voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelven een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken.
Who gave himself for us, so that he might make us free from all wrongdoing, and make for himself a people clean in heart and on fire with good works.
ος εδωκεν εαυτον υπερ ημων ινα λυτρωσεται ημας απο πασης ανομιαις και καθαρηση εαυτω λαον περιουσιον ζηλωτην καλων εργαων
- 15 Spreek dit, en vermaan, en bestraf met allen ernst. Dat niemand u verachte.
On all these points give teaching and help, and make clear what is right with all authority. Let all men give you honour.
ταυτα λαλει και παρακαλει και ελεγχε μετα πασης επιταγης μηδεις σου περιφρονειτω
- 1 Vermaan hen, dat zij aan de overheden en machten onderdanig zijn, dat zij hun gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk bereid zijn;
Make clear to them that they are to put themselves under rulers and authorities, to do what they are ordered, to be ready for every good work,
υπομνησθε αυτοις αρχαις και εξουσιαις υποτασσεσθαι πειθαρχειν προς παν εργον αγαθον ετοιμους ειναι
- 2 Dat zij niemand lasteren, geen vechters zijn, maar bescheiden zijn, alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle mensen.
To say no evil of any man, not to be fighters, to give way to others, to be gentle in behaviour to all men.
μηδενα βλασφημειν αμαχους ειναι επιεικεις πασαν ενδεικνυμενους πραοτητα προς παντας ανθρωπους
- 3 Want ook wij waren eertijds onwijs, ongehoorzaam, dwalende, menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende, in boosheid en nijdigheid levende, hatelijk zijnde, enelkander hatende.
For in the past we were foolish, hard in heart, turned from the true way, servants of evil desires and pleasures, living in bad feeling and envy, hated and hating one another.
ημεν γαρ ποτε και ημεις ανοητοι απειθεις πλανωμενοι δουλευοντες επιθυμιας και ηδοναις ποικιλαις εν κακια και φθονω διαγοντες συγγητοι μισουντες αλληλους
- 4 Maar wanneer de goedertierenheid van God, onzen Zaligmaker, en Zijn liefde tot de mensen verschenen is,
But when the mercy of God our Saviour, and his love to man was seen,
οτε δε η χρηστοτης και η φιλανθρωπια επεφανη του σωτηρος ημων θεου
- 5 Heeft Hij ons zalig gemaakt, niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar Zijn barmhartigheid, door het bad der wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes;
Not by works of righteousness which we did ourselves, but in the measure of his mercy, he gave us salvation, through the washing of the new birth and the giving of new life in the Holy Spirit,
οκ εξ εργαων των εν δικαιοσυνη ων εποιησαμεν ημεις αλλα κατα τον αυτου ελεον εσωσεν ημας δια λουτρου παλιγγενειας και ανακαινωσεως πνευματος αγιου
- 6 Denwelken Hij over ons rijkelijk heeft uitgegoten door Jezus Christus, onzen Zaligmaker;
Which he gave us freely through Jesus Christ our Saviour;
ου εξεχεεν εφ ημας πλουσιως δια ιησου χριστου του σωτηρος ημων
- 7 Opdat wij, gerechtvaardigd zijnde door Zijn genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens.
So that, having been given righteousness through grace, we might have a part in the heritage, the hope of eternal life.
ινα δικαιωθεντες τη εκεινου χαριτι κληρονομοι γενομεθα κατ ελπιδα ζωης αιωνιου
- 8 Dit is een getrouw woord, en deze dingen wil ik, dat gij ernstelijk bevestigt, opdat degenen, die aan God geloven, zorg dragen, om goede werken voor te staan; dezendingen zijn het, die goed en nuttig zijn den mensen.
This is a true saying; and it is my desire that you may give certain witness about these things, so that those who have had faith in God may give attention to good works. These things are good and of profit to men;
πιστος ο λογος και περι τουτων βουλομαι σε διαβεβαιουσθαι ινα φροντιζωσιν καλων εργαων προιστασθαι οι πεπιστευκοτες τω θεω ταυτα εστιν τα καλα και ωφελιμα τοις ανθρωποις

- 9 Maar wedersta de dwaze vragen en geslachtsrekeningen, en twistingen, en strijdingen over de wet; want zij zijn onnut en ijdel.
But have nothing to do with foolish questionings, and lists of generations, and fights and arguments about the law; for they are of no profit and foolish.
μωρας δε ζητησεις και γενεαλογιας και ερεις και μαχας νομικας περιστασο εισιν γαρ ανωφελεις και ματαιοι
- 10 Verwerp een kettersen mens na de eerste en tweede vermaning;
A man whose opinions are not those of the church, after a first and second protest, is to be kept out of your society;
αιρετικον ανθρωπον μετα μιαν και δευτεραν νουθεσιαν παραιτου
- 11 Wetende, dat de zodanige verkeerd is, en zondigt, zijnde bij zichzelf veroordeeld.
Clearly he is in error and a sinner, being self-judged.
ειδως οτι εξεστραπται ο τοιουτος και αμαρτανει ων αυτοκατακριτος
- 12 Als ik Artemas tot u zal zenden, of Tychikus, zo benaarstig u tot mij te komen te Nikopolis; want aldaar heb ik voorgenomen te overwinteren.
When I send Artemas or Tychicus to you, do your best to come to me at Nicopolis: for it is my purpose to be there for the winter.
οταν πεμψω αρτεμαν προς σε η τυχικον σπουδαιωσιν ελθειν προς με εις νικοπολιν εκει γαρ κεκρικα παραχειμασαι
- 13 Geleid Zenas, den wetgeleerde, en Apollos zorgvuldiglijk, opdat hun niets ontbreke.
Send Zenas, the man of law, and Apollos on their journey with all care, so that they may be in need of nothing.
ζηναν τον νομικον και απολλω σπουδαιως προπεμψον ινα μηδεν αυτοις λειπη
- 14 En dat ook de onzen leren, goede werken voor te staan tot nodig gebruik, opdat zij niet onvruchtbaar zijn.
And let our people go on with good works for necessary purposes, so that they may not be without fruit.
μνησθητωσαν δε και οι ημετεροι καλων εργων προιστασθαι εις τας αναγκαιας χριστης ινα μη ωσιν ακαρποι
- 1 Paulus, een gevangene van Christus Jezus, en Timotheus, de broeder, aan Filemon, den geliefde, en onzen medearbeider,
Paul, a prisoner of Jesus Christ, and Timothy our brother, to Philemon, our dear helper in the faith,
παυλος δεσμιος χριστου ιησου και τιμοθεος ο αδελφος φιλημονι τω αγαπητω και συνεργω ημων
- 2 En aan Appia, de geliefde, en aan Archippus, onzen medestrijder, en aan de Gemeente, die te uwen huize is:
And to Apphia, our sister, and to Archippus, our brother in God's army, and to the church in your house:
και απφια τη αγαπητη και αρχιπω τω συστρατιωτη ημων και τη κατ οικον σου εκκλησια
- 3 Genade zij ulieden en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.
Grace to you and peace from God our Father and the Lord Jesus Christ.
χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και κυριου ιησου χριστου
- 4 Ik dank mijn God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijn gebeden;
I give praise to God at all times and make prayer for you,
ευχαριστω τω θεω μου παντοτε μνησιαν σου ποιουμενος επι των προσευχων μου
- 5 Alzo ik hoor uw liefde en geloof, hetwelk gij hebt aan den Heere Jezus, en jegens al de heiligen;
Hearing of the love and the faith which you have to the Lord Jesus and to all the saints;
ακουων σου την αγαπητη και την πιστην ην εχεις προς τον κυριον ιησουν και εις παντας τους αγιους
- 6 Opdat de gemeenschap uws geloofs krachtig worde in de bekendmaking van alle goed, hetwelk in ulieden is door Christus Jezus.
That the faith which you have in common with them may be working with power, in the knowledge of every good thing in you, for Christ.
οπως η κοινωνια της πιστεως σου ενεργης γενηται εν επιγνωσει παντος αγαθου του εν υμιν εις χριστον ιησουν
- 7 Want wij hebben grote vreugde en vertroosting over uw liefde, dat de ingewanden der heiligen verkwikt zijn geworden door u, broeder!
For I had great joy and comfort in your love, because the hearts of the saints have been made strong again through you, brother.
χαριν γαρ εχομεν πολλην και παρακλησιν επι τη αγαπη σου οτι τα σπλαγγνα των αγιων αναπεπανται δια σου αδελφε
- 8 Daarom, hoewel ik grote vrijmoedigheid heb in Christus, om u te bevelen, hetgeen betamelijk is;
And so, though I might, in the name of Christ, give you orders to do what is right,
διο πολλην εν χριστω παρησιαν εχων επιτασσειν σοι το ανηκον

- 9 Zo bid ik nochtans liever door de liefde, daar ik zodanig een ben, te weten Paulus, een oud man, en nu ook een gevangene van Jezus Christus.
Still, because of love, in place of an order, I make a request to you, I, Paul, an old man and now a prisoner of Christ Jesus:
δια την αγαπην μαλλον παρακαλω τοιουτος ων ως παυλος πρεσβυτης νυνι δε και δεσμιος ιησου χριστου
- 10 Ik bid u dan voor mijn zoon, denwelken ik in mijn banden heb geteeld, namelijk Onesimus;
My request is for my child Onesimus, the child of my chains,
παρακαλω σε περι του εμου τεκνου ον εγεννησα εν τοις δεσμοις μου ονησιμον
- 11 Die eertjids u onnut was, maar nu u en mij zeer nuttig; denwelken ik wedergezonden heb;
Who in the past was of no profit to you, but now is of profit to you and to me:
τον ποτε σοι αχρηστον νυνι δε σοι και εμοι ευχρηστον ον ανεπεμψα
- 12 Doch gij, neem hem, dat is mijn ingewanden, weder aan;
Whom I have sent back to you, him who is my very heart:
συ δε αυτον τουτεστιν τα εμα σπλαγχνα προσλαβου
- 13 Denwelken ik wel had willen bij mij behouden, opdat hij mij voor u dienen zou in de banden des Evangelies.
Though my desire was to keep him with me, to be my servant in the chains of the good news, in your place:
ον εγω εβουλομην προς εμαυτον κατεχειν ινα υπερ σου διακονη μοι εν τοις δεσμοις του ευαγγελιου
- 14 Maar ik heb zonder uw goedvinden niets willen doen, opdat uw goeddadigheid niet zou zijn als naar bedwang, maar naar vrijwilligheid.
But without your approval I would do nothing; so that your good works might not be forced, but done freely from your heart.
χωρις δε της σης γνωμης ουδεν ηθελησα ποιησαι ινα μη ως κατα αναγκην το αγαθον σου η αλλα κατα εκουσιον
- 15 Want veellicht is hij daarom voor een kleinen tijd van u gescheiden geweest, opdat gij hem eeuwig zoudt weder hebben.
For it is possible that for this reason he was parted from you for a time, so that you might have him for ever;
ταχα γαρ δια τουτο εχωρισθη προς ωραν ινα αιωνιον αυτον απεχης
- 16 Nu voortaan niet als een dienstknecht, maar meer dan een dienstknecht, namelijk een geliefden broeder, inzonderheid mij, hoeveel te meer dan u, beide in het vleesen in den Heere.
No longer as a servant, but more than a servant, a brother, very dear to me specially, but much more to you, in the flesh as well as in the Lord.
ουκετι ως δουλον αλλ υπερ δουλον αδελφον αγαπητον μαλιστα εμοι ποσω δε μαλλον σοι και εν σαρκι και εν κυριω
- 17 Indien gij mij dan houdt voor een metgezel, zo neem hem aan, gelijk als mij.
If then you take me to be your friend and brother, take him in as myself.
ει ουν εμε εχεις κοινωνον προσλαβου αυτον ως εμε
- 18 En indien hij u iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe.
If he has done you any wrong or is in debt to you for anything, put it to my account.
ει δε τι ηδικησεν σε η οφειλει τουτο εμοι ελλογει
- 19 Ik, Paulus, heb het geschreven met deze mijn hand, ik zal het betalen; opdat ik u niet zegge, dat gij ook uzelfen mij daartoe schuldig zijt.
I, Paul, writing this myself, say, I will make payment to you: and I do not say to you that you are in debt to me even for your life.
εγω παυλος εγραψα τη εμη χειρι εγω αποτισω ινα μη λεγω σοι οτι και σεαυτον μοι προσοφειλεις
- 20 Ja, broeder, laat mij uwer hierin genieten in den Heere; verkwik mijn ingewanden in den Heere.
So brother, let me have joy of you in the Lord: give new life to my heart in Christ.
ναι αδελφε εγω σου οναμην εν κυριω αναπαυσον μου τα σπλαγχνα εν κυριω
- 21 Ik heb aan u geschreven, vertrouwende op uw gehoorzaamheid; en ik weet, dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg.
Being certain that you will do my desire, I am writing to you, in the knowledge that you will do even more than I say.
πεποιθως τη υπακοη σου εγραψα σοι ειδως οτι και υπερ ο λεγω ποιησεις
- 22 En bereid mij ook tegelijk een herberg; want ik hoop, dat ik door uw gebeden ulieden zal geschonken worden.
And make a room ready for me; for I am hoping that through your prayers I will be given to you.
αμα δε και ετοιμαζε μοι ξενιαν ελπιζω γαρ οτι δια των προσευχων υμων χαρισθησομαι υμιν

- 23 U groeten Epafra, mijn medegevangene in Christus Jezus,
Epaphras, my brother-prisoner in Christ Jesus, sends you his love;
ασπαζονται σε επαφρας ο συναιχμαλωτος μου εν χριστω ιησου
- 24 Markus, Aristarchus, Demas, Lukas, mijn medearbeiders.
And so do Mark, Aristarchus, Demas, and Luke, my brother-workers.
μαρκος αρισταρχος δημας λουκας οι συνεργοι μου
- 1 God, voortijds veelmaal en op velerlei wijze, tot de vaderen gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon;
In times past the word of God came to our fathers through the prophets, in different parts and in different ways;
πολυμερως και πολυτροπως παλαι ο θεος λαλησας τοις πατρασιν εν τοις προφηταις επ εσχατων των ημερων τουτων ελαλησεν ημιν εν υιω
- 2 Welken Hij gesteld heeft tot een Erfgenaam van alles, door Welken Hij ook de wereld gemaakt heeft;
But now, at the end of these days, it has come to us through his Son, to whom he has given all things for a heritage, and through whom he made the order of the generations;
ον εθηκεν κληρονομον παντων δι ου και τους αιωνας εποησεν
- 3 Dewelke, alzo Hij is het Afschijnsel Zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, nadat Hijde reinigmaking onzer zonden door Zichzelven te weeg gebracht heeft, is gezeten aan de rechter hand der Majesteit in de hoogste hemelen;
Who, being the outshining of his glory, the true image of his substance, supporting all things by the word of his power, having given himself as an offering making clean from sins, took his seat at the right hand of God in heaven;
ος ων απαντασμα της δοξης και χαρακτηρ της υποστασεως αυτου φερων τε τα παντα τω ρηματι της δυναμεως αυτου δι εαυτου καθαρισμον ποιησαμενος των αμαρτιων ημων εκαθισεν εν δεξια της μεγαλωσυνης εν υψηλοις
- 4 Zoveel treffelijker geworden dan de engelen, als Hij uitnemender Naam boven hen geerfd heeft.
Having become by so much better than the angels, as the name which is his heritage is more noble than theirs.
τοσοτω κρειττων γενομενος των αγγελων οσω διαφορωτερον παρ αυτους κεκληρονομηκεν ονομα
- 5 Want tot wien van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb ik u gegeneerd? En wederom: Ik zal Hem tot een Vader zijn, en Hij zal Mij toteen Zoon zijn?
To which of the angels did God say at any time, You are my Son, this day I have given you being? or, I will be his Father, and he will be my Son?
τινι γαρ ειπεν ποτε των αγγελων υιος μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε και παλιν εγω εσομαι αυτω εις πατερα και αυτος εσται μοι εις υιον
- 6 En als Hij wederom de Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden.
And again, when he is sending his only Son into the world, he says, Let all the angels of God give him worship.
οταν δε παλιν εισαγαγη τον πρωτοτοκον εις την οικουμενην λεγει και προσκυνησατωσαν αυτω παντες αγγελοι θεου
- 7 En tot de engelen zegt Hij wel: Die Zijn engelen maakt geesten, en Zijn dienaars een vlam des vuurs.
And of the angels he says, Who makes his angels winds, and his servants flames of fire:
και προς μεν τους αγγελους λεγει ο ποιων τους αγγελους αυτου πνευματα και τους λειτουργους αυτου πυρος φλογα
- 8 Maar tot den Zoon zegt Hij: Uw troon, o God, is in alle eeuwigheid; de scepter Uws koninkrijks is een rechte scepter.
But of the Son he says, Your seat of power, O God, is for ever and ever; and the rod of your kingdom is a rod of righteousness.
προς δε τον υιον ο θρονος σου ο θεος εις τον αιωνα του αιωνος ραβδος ευθυτητος η ραβδος της βασιλειας σου
- 9 Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad, en ongerechtigheid gehaat; daarom heeft U, o God! Uw God gezalft met olie der vreugde boven Uw medegenoten.
You have been a lover of righteousness and a hater of evil; and so God, your God, has put the oil of joy on your head more than on the heads of those who are with you.
ηγαπησας δικαιοσυνην και εμισησας ανομιαν δια τουτου εχρισεν σε ο θεος ο θεος σου ελαιον αγαλλιασεως παρα τους μετοχους σου
- 10 En: Gij, Heere! hebt in den beginne de aarde gegrond, en de hemelen zijn werken Uwer handen;
You, Lord, at the first did put the earth on its base, and the heavens are the works of your hands:
και συ κατ αρχας κυριε την γην εθεμελιωσας και εργα των χειρων σου εισιν οι ουρανοι
- 11 Dezelve zullen vergaan, maar Gij blijft altijd, en zij zullen alle als een kleeft verouden;
They will come to their end; but you are for ever; they will become old as a robe;
αυτοι απολουνται συ δε διαμενεις και παντες ως ιματιον παλαιωθησονται

- 12 En als een dekkleed zult Gij ze ineenrollen, en zij zullen veranderd worden; maar Gij zijt Dezelfde, en Uw jaren zullen niet ophouden.
They will be rolled up like a cloth, even like a robe, and they will be changed: but you are the same and your years will have no end.
 και ωσει περιβολαιον ελιξεις αυτους και αλλαγησονται συ δε ο αυτος ει και τα ετη σου ουκ εκλειψουσι
- 13 En tot welken der engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten?
But of which of the angels has he said at any time, Take your seat at my right hand till I put all those who are against you under your feet?
 προς τινα δε των αγγελων ειρηκεν ποτε καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου
- 1 Daarom moeten wij ons te meer houden aan hetgeen van ons gehoord is, opdat wij niet te eniger tijd doorgloeien.
For this reason there is the more need for us to give attention to the things which have come to our ears, for fear that by chance we might be slipping away.
 δια τουτο δει περισσοτερος ημας προσεχειν τοις ακουσθεισιν μηποτε παραρρουμεν
- 2 Want indien het woord, door de engelen gesproken, vast is geweest, en alle overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangen heeft;
Because if the word which came through the angels was fixed, and in the past every evil act against God's orders was given its full punishment;
 ει γαρ ο δι αγγελων λαληθεις λογος εγενετο βεβαιος και πασα παραβασις και παρακοη ελαβεν ενδικον μισθαποδοσιαν
- 3 Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door de Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben;
What will come on us, if we do not give our minds to such a great salvation? a salvation of which our fathers first had knowledge through the words of the Lord, and which was made certain to us by those to whom his words came;
 πως ημεις εκφευξομεθα τηλικαυτης αμελησαντες σωτηριας ητις αρχην λαβουσα λαλεισθαι δια του κυριου υπο των ακουσαντων εις ημας εβεβαιωθη
- 4 God bovendien medegetuigende door tekenen, en wonderen, en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijn wil.
And God was a witness with them, by signs and wonders, and by more than natural powers, and by his distribution of the Holy Spirit at his pleasure.
 συνεπιμαρτυροντος του θεου σημειοις τε και τερασιν και ποικιλαις δυναμεσιν και πνευματος αγιου μερισμοις κατα την αυτου θελησιν
- 5 Want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomstige wereld, van welke wij spreken.
For he did not make the angels rulers over the world to come, of which I am writing.
 ου γαρ αγγελοις υπεταξεν την οικουμενην την μελλουσαν περι ης λαλουμεν
- 6 Maar iemand heeft ergens betuigd, zeggende: Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, of des mensen zoon, dat Gij hem bezoekt!
But a certain writer has given his witness, saying, What is man, that you keep him in mind? what is the son of man, that you take him into account?
 διεμαρτυρατο δε που τις λεγων τι εστιν ανθρωπος οτι μιμησκη αυτου η υιος ανθρωπου οτι επισκεπη αυτον
- 7 Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt Gij hem gekroond, en Gij hebt hem gesteld over de werken Uwer handen;
You made him a little lower than the angels; you gave him a crown of glory and honour, and made him ruler over all the works of your hands:
 ηλαττωσας αυτον βραχυ τι παρ αγγελου δοξη και τιμη εστεφανωσας αυτον και κατεστησας αυτον επι τα εργα των χειρων σου
- 8 Alle dingen hebt Gij onder zijn voeten onderworpen. Want daarin, dat Hij hem alle dingen heeft onderworpen, heeft Hij niets uitgelaten, dat hem niet onderworpen zij; doch nu zien wij nog niet, dat hem alle dingen onderworpen zijn;
You put all things under his feet. For in making man the ruler over all things, God did not put anything outside his authority; though we do not see everything under him now.
 παντα υπεταξας υποκατω των ποδων αυτου εν γαρ τω υποταξει αυτω τα παντα ουδεν αφηκεν αυτω ανυποτακτον νυν δε ουπω ορωμεν αυτω τα παντα υποτεταγμενα
- 9 Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods, opdat Hij door degenade Gods voor allen den dood smaken zou.
But we see him who was made a little lower than the angels, even Jesus, crowned with glory and honour, because he let himself be put to death so that by the grace of God he might undergo death for all men.
 τον δε βραχυ τι παρ αγγελου ηλαττωμενον βλεπομεν ησουν δια το παθημα του θανατου δοξη και τιμη εστεφανωμενον οπως χαριτι θεου υπερ παντος γευσεται θανατου
- 10 Want het betaamde Hem, om Welken alle dingen zijn, en door Welken alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsmanhunner zaligheid door lijden zou heiligen.
Because it was right for him, for whom and through whom all things have being, in guiding his sons to glory, to make the captain of their salvation complete through pain.
 επρεπεν γαρ αυτω δι ου τα παντα και δι ου τα παντα πολλους υιους εις δοξαν αγαγοντα τον αρχηγον της σωτηριας αυτων δια παθηματων τελειωσαι

- 11 Want en Hij, Die heiligt, en zij, die geheiligd worden, zijn allen uit een; om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen.
For he who makes holy and those who are made holy are all of one family; and for this reason it is no shame for him to give them the name of brothers,
ο τε γαρ αγιαζων και οι αγιαζομενοι εξ ενος παντες δι ην αιτιαν ουκ επαισχυνεται αδελφους αυτους καλειν
- 12 Zeggende: Ik zal Uw naam Mijn broederen verkondigen; in het midden der Gemeente zal Ik U lofzingen.
Saying, I will give the knowledge of your name to my brothers, I will make a song of praise to you before the church.
λεγων απαγγελω το ονομα σου τοις αδελφοις μου εν μεσω εκκλησιας υμνησω σε
- 13 En wederom: Ik zal Mijn betrouwen op Hem stellen. En wederom: Zie daar, Ik en de kinderen, die Mij God gegeven heeft.
And again he says, I will put my faith in him. And again, See, I am here, and the children which God has given to me.
και παλιν εγω εσομαι πεποιθως επ αυτω και παλιν ιδου εγω και τα παιδια α μοι εδωκεν ο θεος
- 14 Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zoudengene, die het geweld des doods had, dat is, den duivel;
And because the children are flesh and blood, he took a body himself and became like them; so that by his death he might put an end to him who had the power of death, that is to say, the Evil One;
επει ουν τα παιδια κεκοινωνηκεν σαρκος και αιματος και αυτος παραπλησιως μετεσχεν των αυτων ινα δια του θανατου καταργηση τον το κρατος εχοντα του θανατου τουτεστιν τον διαβολον
- 15 En verlossen zou al degenen, die met vreze des doods, door al hun leven, der dienstbaarheid onderworpen waren.
And let those who all their lives were in chains because of their fear of death, go free.
και απαλλαξη τουτους οσοι φοβω θανατου δια παντος του ζην ενοχοι ησαν δουλειας
- 16 Want waarlijk, Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan.
For, truly, he does not take on the life of angels, but that of the seed of Abraham.
ου γαρ δηπου αγγελων επιλαμβανεται αλλα σπερματος αβρααμ επιλαμβανεται
- 17 Waarom Hij in alles den broederen moest gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn, in de dingen, die bij God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen.
Because of this it was necessary for him to be made like his brothers in every way, so that he might be a high priest full of mercy and keeping faith in everything to do with God, making offerings for the sins of the people.
οθεν ωφειλεν κατα παντα τοις αδελφοις ομοιωθηναι ινα ελεημων γενηται και πιστος αρχιερευς τα προς τον θεον εις το ιλασκεσθαι τας αμαρτιας του λαου
- 18 Want in hetgeen Hij Zelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan Hij dengenen, die verzocht worden, te hulp komen.
For having been put to the test himself, he is able to give help to others when they are tested.
εν ω γαρ πεπονθεν αυτος πειρασθεις δυναται τοις πειραζομενοις βοηθησαι
- 1 Hierom, heilige broeders, die der hemelse roeping deelachtig zijt, aanmerkt den Apostel en Hogepriester onzer belijdenis, Christus Jezus;
For this reason, holy brothers, marked out to have a part in heaven, give thought to Jesus the representative and high priest of our faith;
οθεν αδελφοι αγιοι κλησεως επουρανιου μετοχοι κατανοησατε τον αποστολον και αρχιερα της ομολογιας ημων χριστον ιησουν
- 2 Die getrouw is Dengene, Die Hem gesteld heeft, gelijk ook Mozes in geheel zijn huis was.
Who kept faith with God who gave him his place, even as Moses did in all his house.
πιστον οντα τω ποιησαντι αυτον ως και μωσης εν ολω τω οικω αυτου
- 3 Want Deze is zoveel meerder heerlijkheid waardig geacht dan Mozes, als degene, die het huis gebouwd heeft, meerder eer heeft, dan het huis.
And it was right for this man to have more honour than Moses, even as the builder of a house has more honour than the house.
πλειονος γαρ δοξης ουτος παρα μωσην ηξιωται καθ οσον πλειονα τιμην εχει του οικου ο κατασκευασας αυτον
- 4 Want een ieder huis wordt van iemand gebouwd; maar Die dit alles gebouwd heeft, is God.
For every house has a builder; but the builder of all things is God.
πας γαρ οικος κατασκευαζεται υπο τινος ο δε τα παντα κατασκευασας θεος
- 5 En Mozes is wel getrouw geweest in geheel zijn huis, als een dienaar, tot getuiging der dingen, die daarna gesproken zouden worden;
And Moses certainly kept faith as a servant, in all his house, and as a witness of those things which were to be said later;
και μωσης μεν πιστος εν ολω τω οικω αυτου ως θεραπων εις μαρτυριον των λαληθησομενων

- 6 Maar Christus, als de Zoon over Zijn eigen huis; Wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en de roem der hoop tot het einde toe vast behouden.
But Christ as a son, over his house; whose house are we, if we keep our hearts fixed in the glad and certain hope till the end.
χριστος δε ως υιος επι τον οικον αυτου ου οικος εσμεν ημεις εαντερ την παρρησιαν και το καυχημα της ελπιδος μεχρι τελους βεβαιαν κατασχωμεν
- 7 Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt: Heden, indien gij Zijn stem hoort,
And so, as the Holy Spirit says, Today if you let his voice come to your ears,
διο καθως λεγει το πνευμα το αγιον σημερον εαν της φωνης αυτου ακουσητε
- 8 Zo verhardt uw harten niet, gelijk het geschied is in de verbittering, ten dage der verzoeking, in de woestijn;
Be not hard of heart, as when you made me angry, on the day of testing in the waste land,
μη σκληρυνητε τας καρδιας υμων ως εν τω παραπικρασμω κατα την ημεραν του πειρασμου εν τη ερημω
- 9 Alwaar Mij uw vaders verzocht hebben; zij hebben Mij beproefd, en hebben Mijn werken gezien, veertig jaren lang.
When your fathers put me to the test, and saw my works for forty years.
ου επειρασαν με οι πατερες υμων εδοκιμασαν με και ειδον τα εργα μου τεσσαρακοντα ετη
- 10 Daarom was Ik vertoornd over dat geslacht, en sprak: Altijd dwalen zij met het hart, en zij hebben Mijn wegen niet gekend.
So that I was angry with this generation, and I said, Their hearts are in error at all times, and they have no knowledge of my ways;
διο προσωχθισα τη γενεα εκεινη και ειπον αι πλανωνται τη καρδια αυτοι δε ουκ εγνωσαν τας οδους μου
- 11 Zo heb Ik dan gezworen in Mijn toorn; Indien zij in Mijn rust zullen ingaan!
And being angry I made an oath, saying, They may not come into my rest.
ως ωμοσα εν τη οργη μου ει εισελουσονται εις την καταπαυσιν μου
- 12 Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos, ongelovig hart, om af te wijken van den levenden God;
My brothers, take care that there is not by chance in any one of you an evil heart without belief, turning away from the living God:
βλεπετε αδελφοι μηποτε εσται εν τινι υμων καρδια πονηρα απιστιας εν τω αποστηναι απο θεου ζωντος
- 13 Maar vermaant elkander te allen dage, zolang als het heden genaamd wordt, opdat niet iemand uit u verhard worde door de verleiding der zonde.
But give comfort to one another every day as long as it is still Today; so that no one among you may be made hard by the deceit of sin:
αλλα παρακαλειτε εαυτους καθ εκαστην ημεραν αχρις ου το σημερον καλειται ινα μη σκληρυνθη τις εξ υμων απατη της αμαρτιας
- 14 Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel van dezen vasten grond tot het einde toe vast behouden;
For if we keep the substance of the faith which we had at the start, even till the end, we have a part with Christ;
μετοχοι γαρ γεγοναμεν του χριστου εαντερ την αρχην της υποστασεως μεχρι τελους βεβαιαν κατασχωμεν
- 15 Terwijl er gezegd wordt: Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet, gelijk in de verbittering geschied is.
As it is said, Today if you will let his voice come to your ears, be not hard of heart, as when you made him angry.
εν τω λεγεσθαι σημερον εαν της φωνης αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε τας καρδιας υμων ως εν τω παραπικρασμω
- 16 Want sommigen, als zij die gehoord hadden, hebben Hem verbitterd, doch niet allen, die uit Egypte door Mozes uitgegaan zijn.
Who made him angry when his voice came to them? was it not all those who came out of Egypt with Moses?
τινες γαρ ακουσαντες παρεπικραναν αλλ ου παντες οι εξελθοντες εξ αιγυπτου δια μοσεως
- 17 Over welke nu is Hij vertoornd geweest veertig jaren? Was het niet over degenen, die gezondigd hadden, welker lichamen gevallen zijn in de woestijn?
And with whom was he angry for forty years? was it not with those who did evil, who came to their deaths in the waste land?
τισιν δε προσωχθισεν τεσσαρακοντα ετη ουχι τοις αμαρτησασιν ον τα κολλα επεσεν εν τη ερημω
- 18 En welken heeft Hij gezworen, dat zij in Zijn rust niet zouden ingaan, anders dan dengenen, die ongehoorzaam geweest waren?
And to whom did he make an oath that they might not come into his rest? was it not to those who went against his orders?
τισιν δε ωμοσεν μη εισελουσεσθαι εις την καταπαυσιν αυτου ει μη τοις απειθησασιν
- 19 En wij zien, dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege hun ongeloof.
So we see that they were not able to go in because they had no belief.
και βλεπομεν οτι ουκ ηδυνηθησαν εισελθειν δι απιστιαν

- 1 Laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd, de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn.
Let us then, though we still have God's word that we may come into his rest, go in fear that some of you may be unable to do so.
φοβηθωμεν ουν μηποτε καταλειπομενης επαγγελιας εισελθειν εις την καταπαυσιν αυτου δοκη τις εξ υμων υστερηκεναι
- 2 Want ook ons is het Evangelie verkondigd, gelijk als hun; maar het woord der prediking deed hun geen nut, dewijl het met het geloof niet gemengd was in degenen, die het gehoord hebben.
And, truly, the good news came to us, even as it did to them; but the hearing of the word did them no good, because they were not united in faith with the true hearers.
και γαρ εσμεν ευηγγελισμενοι καθαπερ κακεινοι αλλ ουκ ωφελησεν ο λογος της ακοης εκεινους μη συγκεκραμενος τη πιστει τοις ακουσασιν
- 3 Want wij, die geloofd hebben, gaan in de rust, gelijk Hij gezegd heeft: Zo heb Ik dan gezworen in Mijn toorn: Indien zij zullen ingaan in Mijn rust! hoewel Zijn werken van de grondlegging der wereld af al volbracht waren.
For those of us who have belief come into his rest; even as he has said, As I said in my oath when I was angry, They may not come into my rest: though the works were done from the time of the making of the world.
εισερχομεθα γαρ εις την καταπαυσιν οι πιστευσαντες καθως ειρηκεν ως ωμοσα εν τη οργη μου ει εισελουσονται εις την καταπαυσιν μου καιτοι των εργων απο καταβολης κοσμου γενηθεντων
- 4 Want Hij heeft ergens van den zevenden dag aldus gesproken: En God heeft op den zevenden dag van al Zijn werken gerust.
For in one place he has said of the seventh day, And God had rest from all his works on the seventh day;
ειρηκεν γαρ που περι της εβδομης ουτως και κατεπαυσεν ο θεος εν τη ημερα τη εβδομη απο παντων των εργων αυτου
- 5 En in deze plaats wederom: Indien zij in Mijn rust zullen ingaan!
And in the same place he says again, They will not come into my rest.
και εν τουτω παλιν ει εισελουσονται εις την καταπαυσιν μου
- 6 Dewijl dan blijft, dat sommigen in dezelve rust ingaan, en degenen, dien het Evangelie eerst verkondigd was, niet ingegaan zijn vanwege de ongehoorzaamheid,
So that as it is clear that some have to go in, and that the first hearers of the good news were not able to go in because they went against God's orders,
επει ουν απολειπεται τινας εισελθειν εις αυτην και οι προτερον ευαγγελισθεντες ουκ εισηλθον δι απειθειαν
- 7 Zo bepaalt Hij wederom een zekeren dag, namelijk heden, door David zeggende, zo langen tijd daarna (gelijkerwijs gezegd is): Heden, indien gij Zijn stem hoort, zoverhardt uw harten niet.
After a long time, again naming a certain day, he says in David, Today (as he had said before), Today if you will let his voice come to your ears, be not hard of heart,
παλιν τινα οριζει ημεραν σημερον εν δαβιδ λεγων μετα τοσουτον χρονον καθως ειρηται σημερον εαν της φωνης αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε τας καρδιας υμων
- 8 Want indien Jozua hen in de rust gebracht heeft, zo had Hij daarna niet gesproken van een anderen dag.
For if Joshua had given them rest, he would not have said anything about another day.
ει γαρ αυτους ιησους κατεπαυσεν ουκ αν περι αλλης ελαλει μετα ταυτα ημερας
- 9 Er blijft dan een rust over voor het volk Gods.
So that there is still a Sabbath-keeping for the people of God.
αρα απολειπεται σαββατισμος το λαω του θεου
- 10 Want die ingegaan is in zijn rust, heeft zelf ook van zijn werken gerust, gelijk God van de Zijne.
For the man who comes into his rest has had rest from his works, as God did from his.
ο γαρ εισελθων εις την καταπαυσιν αυτου και αυτος κατεπαυσεν απο των εργων αυτου ωσπερ απο των ιδιων ο θεος
- 11 Laat ons dan ons benaastigen, om in die rust in te gaan; opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid valle.
Because of this, let us have a strong desire to come into that rest, and let no one go after the example of those who went against God's orders.
σπουδασωμεν ουν εισελθειν εις εκεινην την καταπαυσιν ινα μη εν τω αυτω τις υποδειγματι πεση της απειθειας
- 12 Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel, en des geestes, en dersamenvoegselen, en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten.
For the word of God is living and full of power, and is sharper than any two-edged sword, cutting through and making a division even of the soul and the spirit, the bones and the muscles, and quick to see the thoughts and purposes of the heart.
ζων γαρ ο λογος του θεου και ενεργης και τομωτερος υπερ πασαν μαχαιραν διστομον και δικνουμενος αχρι μερισμου ψυχης τε και πνευματος αρμων τε και μυελων και κριτικος ενθυμησεων και εννο των καρδιας

- 13 En er is geen schepsel onzichtbaar voor Hem; maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen, met Welken wij te doen hebben.
And there is nothing made which is not completely clear to him; there is nothing covered, but all things are open to the eyes of him with whom we have to do.
και ουκ εστιν κτισις αφανης ενωπιον αυτου παντα δε γυμνα και τετραχλησιμενα τοις οφθαλμοις αυτου προς ον ημιν ο λογος
- 14 Dewijl wij dan een groten Hoge priester hebben, Die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus, den Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden.
Having then a great high priest, who has made his way through the heavens, even Jesus the Son of God, let us be strong in our faith.
εχοντες ουν αρχιερα μεγαν διεληλυθοτα τους ουρανοους ιησουν τον υιον του θεου κρατωμεν της ομολογιας
- 15 Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonderzonde.
For we have not a high priest who is not able to be touched by the feelings of our feeble flesh; but we have one who has been tested in all points as we ourselves are tested, but without sin.
ου γαρ εχομεν αρχιερα μη δυναμενον συμπαθησαι ταις ασθενειαις ημων πεπειραμενον δε κατα παντα καθ ομοιοτητα χωρις αμαρτιας
- 16 Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden terbekwamer tijd.
Then let us come near to the seat of grace without fear, so that mercy may be given to us, and we may get grace for our help in time of need.
προσερχομεθα ουν μετα παρρησιας τω θρονω της χαριτος ινα λαβωμεν ελεον και χαριν ευρωμεν εις ευκαιρον βοηθειαν
- 1 Want alle hogepriester, uit de mensen genomen, wordt gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn, opdat hij offere gaven en slachtofferen voor dezonden;
Every high priest who is taken from among men is given his position to take care of the interests of men in those things which have to do with God, so that he may make offerings for sins.
πας γαρ αρχιερευς εξ ανθρωπων λαμβανομενος υπερ ανθρωπων καθισταται τα προς τον θεον ινα προσφερη δωρα τε και θυσιας υπερ αμαρτιων
- 2 Die behoorlijk medelijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden, overmits hij ook zelf met zwakheid omvangen is;
He is able to have feeling for those who have no knowledge and for those who are wandering from the true way, because he himself is feeble;
μετριοπαθειν δυναμενος τοις αγνοουσιν και πλανωμενοις επει και αυτος περικειται ασθενια
- 3 En om derzelve zwakheid wil moet hij gelijk voor het volk, also ook voor zichzelf, offeren voor de zonden.
And being feeble, he has to make sin-offerings for himself as well as for the people.
και δια ταυτην οφειλει καθως περι του λαου ουτως και περι εαυτου προσφερειν υπερ αμαρτιων
- 4 En niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkewijs als Aaron.
And no man who is not given authority by God, as Aaron was, takes this honour for himself.
και ουχ εαυτω τις λαμβανει την τιμην αλλα ο καλουμενος υπο του θεου καθαπερ και ο ααρων
- 5 Alzo heeft ook Christus Zichzelf niet verheerlijkt, om Hogepriester te worden, maar Die tot Hem gesproken heeft: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik Ugegeneerd.
In the same way Christ did not take for himself the glory of being made a high priest, but was given it by him who said, You are my Son, this day I have given you being:
ουτως και ο χριστος ουχ εαυτον εδοξασεν γενηθηναι αρχιερα αλλ ο λαλησας προς αυτον υιος μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε
- 6 Gelijk Hij ook in een andere plaats zegt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek.
As he says in another place, You are a priest for ever after the order of Melchizedek.
καθως και εν ετερω λεγει συ ιερευς εις τον αιωνα κατα την ταξιν μελχισεδεκ
- 7 Die in de dagen Zijns vleses, gebeden en smekingten tot Dengene, Die Hem uit den dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, enverhoord zijnde uit de vreze.
Who in the days of his flesh, having sent up prayers and requests with strong crying and weeping to him who was able to give him salvation from death, had his prayer answered because of his fear of God.
ος εν ταις ημεραις της σαρκος αυτου δεησεις τε και ικετηριας προς τον δυναμενον σωζειν αυτον εκ θανατου μετα κραυγης ισχυρας και δακρυων προσενεγκας και εισακουσθεις απο της ευλαβειας
- 8 Hoewel Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft, uit hetgeen Hij heeft geleden.
And though he was a Son, through the pain which he underwent, the knowledge came to him of what it was to be under God's orders;
καιπερ ων υιος εμαθεν αφ ων επαθεν την υπακοην
- 9 En geheiligd zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden;
And when he had been made complete, he became the giver of eternal salvation to all those who are under his orders;
και τελειωθεις εγενετο τοις υπακουουσιν αυτω πασιν αιτιος σωτηριας αιωνιου

- 10 En is van God genaamd een Hogepriester, naar de ordening van Melchizedek.
Being named by God a high priest of the order of Melchizedek.
 προσαγορευθεις υπο του θεου αρχιερευς κατα την ταξιν μελχισεδεκ
- 11 Van Denwelken wij hebben vele dingen, en zwaar om te verklaren, te zeggen, dewijl gij traag om te horen geworden zijt.
Of whom we have much to say which it is hard to make clear, because you are slow of hearing.
 περι ου πολυς ημιν ο λογος και δυσερμηνευτος λεγειν επει νωθροι γεγονατε ταις ακοαις
- 12 Want gij, daar gij leraars behoortet te zijn vanwege den tijd, hebt wederom van node, dat men u lere, welke de eerste beginselen zijn der woorden Gods; en gij zijtgeworden, als die melk van node hebben, en niet vaste spijsje.
And though by this time it would be right for you to be teachers, you still have need of someone to give you teaching about the first simple rules of God's revelation; you have become like babies who have need of milk, and not of solid food.
 και γαρ οφειλοντες ειναι διδασκαλοι δια τον χρονον παλιν χρειαν εχετε του διδασκειν υμας τινα τα στοιχεια της αρχης των λογιων του θεου και γεγονατε χρειαν εχοντες γαλακτος και ου στερεας τροφης
- 13 Want een iegelijk, die der melk deelachtig is, die is onervaren in het woord der gerechtigheid; want hij is een kind.
For everyone who takes milk is without experience of the word of righteousness: he is a child.
 πας γαρ ο μετεχων γαλακτος απειρος λογου δικαιοσυνης νηπιος γαρ εστιν
- 14 Maar der volmaakten is de vaste spijsje, die door de gewooneheid de zinnen geoefend hebben, tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads.
But solid food is for men of full growth, even for those whose senses are trained by use to see what is good and what is evil.
 τελειων δε εστιν η στερεα τροφη των δια την εξιν τα αισθητηρια γεγυμνασμενα εχοντων προς διακρισιν καλου τε και κακου
- 1 Daarom, nalatende het beginsel der leer van Christus, laat ons tot de volmaaktheid voortvaren; niet wederom leggende het fundament van de bekering van dodewerken, en van het geloof in God,
For this reason let us go on from the first things about Christ to full growth; not building again that on which it is based, that is, the turning of the heart from dead works, and faith in God,
 διο αφεντες τον της αρχης του χριστου λογον επι την τελειοτητα φερομεθα μη παλιν θεμελιον καταβαλλομενοι μετανοιας απο νεκρων εργων και πιστεως επι θεον
- 2 Van de leer der dopen, en van de oplegging der handen, en van de opstanding der doden, en van het eeuwig oordeel.
The teaching of baptisms, and of the putting on of hands, and of the future life of the dead, and of the judging on the last day.
 βαπτισμων διδαχης επιθεσεως τε χειρων αναστασεως τε νεκρων και κριματος αιωνιου
- 3 En dit zullen wij ook doen, indien het God toelaat.
Now we will do this, if God lets us.
 και τουτο ποιησομεν εανπερ επιτρεπη ο θεος
- 4 Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gave gesmaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn,
As for those who at one time saw the light, tasting the good things from heaven, and having their part in the Holy Spirit,
 αδυνατον γαρ τους απαξ φωτισθεντας γευσαμενους τε της δωρεας της επουρανιου και μετοχους γενηθεντας πνευματος αγιου
- 5 En gesmaakt hebben het goede woord Gods, en de krachten der toekomstige eeuw,
With knowledge of the good word of God, and of the powers of the coming time,
 και καλον γευσαμενους θεου ρημα δυναμεις τε μελλοντος αιωνος
- 6 En afvallig worden, die, zeg ik, wederom te vernieuwen tot bekering, als welke zichzelf den Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken.
And then let themselves be turned away, it is not possible for their hearts to be made new a second time; because they themselves put the Son of God on the cross again, openly shaming him.
 και παραπεσοντας παλιν ανακαινιζειν εις μετανοιαν ανασταυρουντας εαυτοις τον υιον του θεου και παραδειγματιζοντας
- 7 Want de aarde, die den regen, menigmaal op haar komende, indrinkt, en bekwaam kruid voortbrengt voor degenen, door welke zij ook gebouwd wordt, die ontvangt zegen van God;
For a land, drinking in the frequent rain and producing good plants for those for whom it is worked, has a blessing from God:
 γη γαρ η πiousa τον επ αυτης πολλακις ερχομενον νετον και τικουσα βοτανην ευθετον εκεινους δι ους και γεωργεται μεταλαμβανει ευλογιας απο του θεου
- 8 Maar die doornen en distelen draagt, die is verwerpelijk, en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding.
But if it sends up thorns and evil plants, it is of no use and is ready to be cursed; its only end is to be burned.
 εκφερουσα δε ακανθας και τριβολους αδοκιμος και καταρας εγγυς ης το τελος εις καυσιν

- 9 Maar, geliefden! wij verzekeren ons van u betere dingen, en met de zaligheid gevoegd, hoewel wij also spreken.
But, my loved ones, though we say this, we are certain that you have better things in you, things which go with salvation;
πεπεισμεθα δε περι υμων αγαπητοι τα κρειττονα και εχομενα σωτηριας ει και ουτως λαλουμεν
- 10 Want God is niet onrechtvaardig dat Hij uw werk zou vergeten, en den arbeid der liefde, die gij aan Zijn Naam bewezen hebt, als die de heiligen gediend hebt ennog dient.
For God is true, and will not put away from him the memory of your work and of your love for his name, in the help which you gave and still give to the saints.
ου γαρ αδικος ο θεος επιλαθεσθαι του εργου υμων και του κοπου της αγαπης ης ενεδειξασθε εις το ονομα αυτου διακονησαντες τοις αγιοις και διακονουντες
- 11 Maar wij begeren, dat een iegelijk van u dezelfde naarstigheid bewijze, tot de volle verzekerdheid der hoop, tot het einde toe;
And it is our desire that you may all keep the same high purpose in certain hope to the end:
επιθυμουμεν δε εκαστον υμων την αυτην ενδεικνυσθαι σπουδην προς την πληροφοριαν της ελπιδος αχρι τελους
- 12 Opdat gij niet traag wordt, maar navolgers zijt dergenen, die door geloof en lankmoedigheid de beloftenissen beerven.
So that you may not be slow in heart, but may take as your example those to whom God has given their heritage, because of their faith and their long waiting.
ινα μη νοθροι γενησθε μιμηται δε των δια πιστεως και μακροθυμιας κληρονομουτων τας επαγγελιας
- 13 Want als God aan Abraham de belofte deed, dewijl Hij bij niemand, die meerder was, had te zweren, zo zwoer Hij bij Zichzelven,
For when God made his oath to Abraham, because there was no greater oath, he made it by himself,
τω γαρ αβρααμ επαγγειλαμενος ο θεος επει κατ ουδενος ειχεν μειζονος ομοσαι ωμοσεν καθ αυτου
- 14 Zeggende: Waarlijk, zegenende zal Ik u zegenen, en vermenigvuldigende zal Ik u vermenigvuldigen.
Saying, Be certain that I will give you my blessing, and make your numbers very great.
λεγων η μην ευλογων ευλογησω σε και πληθυνων πληθυνω σε
- 15 En also, lankmoediglijk verwacht hebbende, heeft hij de belofte verkregen.
And so, when he had been waiting calmly for a long time, God's word to him was put into effect.
και ουτως μακροθυμιας επετυχεν της επαγγελιας
- 16 Want de mensen zweren wel bij den meerdere dan zij zijn, en de eed tot bevestiging is denzelven een einde van alle tegenspreken;
For men at all times make their oaths by what is greater; and any argument is ended by the decision of the oath.
ανθρωποι μεν γαρ κατα του μειζονος ομνουσιν και πασης αυτοις αντιλογιας περας εις βεβαιωσιν ο ορκος
- 17 Waarin God, willende den erfgenamen der beloftenissen overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, met een eed daartussen is gekomen;
So that when it was God's desire to make it specially clear to those who by his word were to have the heritage, that his purpose was fixed, he made it more certain with an oath;
εν ω περισσοτερον βουλομενος ο θεος επιδειξει τοις κληρονομοις της επαγγελιας το αμεταθετον της βουλης αυτου εμεσιτευσεν ορκω
- 18 Opdat wij, door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de toevluchtgenomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden;
So that we, who have gone in flight from danger to the hope which has been put before us, may have a strong comfort in two unchanging things, in which it is not possible for God to be false;
ινα δια δυο πραγματων αμεταθετων εν οις αδυνατον ψευσασθαι θεον ισχυραν παρακλησιν εχωμεν οι καταφυγοντες κρατησαι της προκειμενης ελπιδος
- 19 Welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste van het voorhangsel;
And this hope is like a strong band for our souls, fixed and certain, and going in to that which is inside the veil;
ην ως ακυραν εχομεν της ψυχης ασφαλη τε και βεβαιαν και εισερχομενην εις το εσωτερον του καταπετασματος
- 20 Daar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizedek, een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.
Where Jesus has gone before us, as a high priest for ever after the order of Melchizedek.
οπου προδρομος υπερ ημων εισηλθεν ιησους κατα την ταξιν μελχισεδεκ αρχιερευς γενομενος εις τον αιωνα
- 1 Want deze Melchizedek was koning van Salem, een priester des Allerhoogsten Gods, die Abraham tegemoet ging, als hij wederkeerde van het slaan der koningen, en hem zegende;
For this Melchizedek, the king of Salem, a priest of the Most High God, who gave Abraham his blessing, meeting him when he came back after putting the kings to death,
οτος γαρ ο μελχισεδεκ βασιλευς σαλημ ιερευς του θεου του υψιστου ο συναντησας αβρααμ υποστρεφοντι απο της κοπης των βασιλειων και ευλογησας αυτον

- 2 Aan welken ook Abraham van alles de tienden deelde; die vooreerst overgezet wordt, koning der gerechtigheid, en daarna ook was een koning van Salem, hetwelk is een koning des vredes; **And to whom Abraham gave a tenth part of everything which he had, being first named King of righteousness, and then in addition, King of Salem, that is to say, King of peace;**
 ω και δεκατην απο παντων εμερισεν αβρααμ πρωτον μεν ερμηνευομενος βασιλευς δικαιοσυνης επειτα δε και βασιλευς σαλημ ο εστιν βασιλευς ειρηνης
- 3 Zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsrekening, noch beginsel der dagen, noch einde des levens hebbende; maar den Zoon van God gelijk geworden zijnde, blijft hij een priester in eeuwigheid.
Being without father or mother, or family, having no birth or end to his life, being made like the Son of God, is a priest for ever.
 απατωρ αμητωρ αγενεαλογητος μητε αρχην ημερων μητε ζωης τελος εχων αφομοιωμενος δε τω υιο του θεου μενει ιερευς εις το διηνεκες
- 4 Aanmerkt nu, hoe groot deze geweest zij, aan denwelken ook Abraham, de patriarch, tienden gegeven heeft uit den buit.
Now see how great this man was, to whom our father Abraham gave a tenth part of what he had got in the fight.
 θεωρειτε δε πληκιος ουτος ω και δεκατην αβρααμ εδωκεν εκ των ακροθινιων ο πατριαρχεις
- 5 En die uit de kinderen van Levi het priesterschap ontvangen, hebben wel bevel om tienden te nemen van het volk, naar de wet, dat is, van hun broederen, hoewel die uit de lenden van Abraham voortgekomen zijn.
And it is true that by the law, those of the sons of Levi who have the position of priests may take a tenth part of the people's goods; that is to say, they take it from their brothers though these are the sons of Abraham.
 και οι μεν εκ των υιων λευι την ιερατειαν λαμβανοντες εντολην εχουσιν αποδεκατουν τον λαον κατα τον νομον τουτεστιν τους αδελφους αυτων καιπερ εξεληλυθοτας εκ της οσφου αβρααμ
- 6 Maar hij, die zijn geslachtsrekening uit hen niet heeft, die heeft van Abraham tienden genomen, en hem, die de beloftenissen had, heeft hij gezegend.
But this man, who was not of their family, took the tenth from Abraham, and gave a blessing to him to whom God had given his undertaking.
 ο δε μη γενεαλογουμενος εξ αυτων δεδεκατωκεν τον αβρααμ και τον εχοντα τας επαγγελιας ευλογηκεν
- 7 Nu, zonder enig tegenspreken, hetgeen minder is, wordt gezegend van hetgeen meerder is.
But there is no doubt that the less gets his blessing from the greater.
 χωρις δε πασης αντιλογιας το ελαττον υπο του κρειττονος ευλογειται
- 8 En hier nemen wel tienden de mensen, die sterven, maar aldaar neemt ze die, van welken getuigd wordt, dat hij leeft.
Now at the present time, men over whom death has power take the tenth; but then it was taken by one of whom it is witnessed that he is living.
 και ουδε μεν δεκατας αποθνησκοντες ανθρωποι λαμβανουσιν εκει δε μαρτυρουμενος οτι ζη
- 9 En, om zo te spreken, ook Levi, die tienden neemt, heeft door Abraham tienden gegeven;
And we may say that in Abraham, even Levi, who has a right to take the tenth part, gave it;
 και ως επος ειπεν δια αβρααμ και λευι ο δεκατας λαμβανων δεδεκατωται
- 10 Want hij was nog in de lenden des vaders, als hem Melchizedek tegemoet ging.
Because he was still in his father's body when Melchizedek came to him.
 ετι γαρ εν τη οσφου του πατρος ην οτε συνηνητησεν αυτω ο μελχισεδεκ
- 11 Indien dan nu de volkomenheid door het Levietische priesterschap ware (want onder hetzelfde heeft het volk de wet ontvangen), wat nood was het nog, dat eenander priester naar de ordening van Melchizedek zou opstaan, en die niet zou gezegd worden te zijn naar de ordening van Aaron?
Now if it was possible for things to be made complete through the priests of the house of Levi (for the law was given to the people in connection with them), what need was there for another priest who was of the order of Melchizedek and not of the order of Aaron?
 ει μεν ουν τελειωσις δια της λευιτικης ιερωσυνης ην ο λαος γαρ επ αυτη νενομοθετητο τις ετι χρεια κατα την ταξιν μελχισεδεκ ετερον ανιστασθαι ιερεα και ου κατα την ταξιν ααρων λεγεσθαι
- 12 Want het priesterschap veranderd zijnde, zo geschiedt er ook noodzakelijk verandering der wet.
Because if the priests are changed, it is necessary to make a change in the law.
 μετατιθεμενης γαρ της ιερωσυνης εξ αναγκης και νομου μετασεις γινεται
- 13 Want Hij, op Wien deze dingen gezegd worden, behoort tot een anderen stam, van welken niemand zich tot het altaar begeben heeft.
For he of whom these things are said comes of another tribe, of which no man has ever made offerings at the altar.
 εφ ον γαρ λεγεται ταυτα φυλης ετερας μετεσχηκεν αφ ης ουδεις προσεσχηκεν τω θυσιαστηριω

- 14 Want het is openbaar, dat onze Heere uit Juda gesproken is; op welken stam Mozes niets gesproken heeft van het priesterschap.
Because it is clear that our Lord comes out of Judah, and Moses said nothing about priests from that tribe.
προδηλον γαρ οτι εξ ιουδα ανατεταλκεν ο κυριος ημων εις ην φυλην ουδεν περι ιερωσυνης μωσης ελαλησεν
- 15 En dit is nog veel meer openbaar, zo er naar de gelijkenis van Melchizedek een ander priester opstaat:
And this is even more clear if a second priest has come up who is like Melchizedek,
και περισσοτερον επι καταδηλον εστιν ει κατα την ομοιοτητα μελχισεδεκ ανισταται ιερεις ετερος
- 16 Die dit niet naar de wet des vleeslijken gebods is geworden, maar naar de kracht des onvergankelijken levens.
That is to say, not made by a law based on the flesh, but by the power of a life without end:
ος ου κατα νομον εντολης σαρκικης γεγονεν αλλα κατα δυναμιν ζωης ακαταλυτου
- 17 Want Hij getuigt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek.
For it has been witnessed of him, You are a priest for ever after the order of Melchizedek.
μαρτυρει γαρ οτι συ ιερεις εις τον αιωνα κατα την ταξιν μελχισεδεκ
- 18 Want de vernietiging van het voorgaande gebod geschiedt om deszelfs zwakheids en onprofijtelijsheids wil;
So the law which went before is put on one side, because it was feeble and without profit.
αθετησις μεν γαρ γινεται προαγουσης εντολης δια το αυτης ασθενες και ανωφελεις
- 19 Want de wet heeft geen ding volmaakt, maar de aanleiding van een betere hoop, door welke wij tot God genaken.
(Because the law made nothing complete), and in its place there is a better hope, through which we come near to God.
ουδεν γαρ ετελειωσεν ο νομος επεισαγωγη δε κρειττονος ελπιδος δι ης εγγιζομεν τω θεω
- 20 En voor zoveel het niet zonder eedzwering is geschied, (want genen zijn wel zonder eedzwering priesters geworden);
And as this is not without the taking of an oath
και καθ οσον ου χωρις ορκωμοσιας οι μεν γαρ χωρις ορκωμοσιας εισιν ιερεις γεγονοτες
- 21 Maar Deze met eedzwering, door Dien, Die tot Hem gezegd heeft: De Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheidnaar de ordening van Melchizedek).
(For those were made priests without an oath, but this one was made a priest with an oath by him who says of him, The Lord gave his oath, which he will not take back, that you are a priest for ever);
ο δε μετα ορκωμοσιας δια του λεγοντος προς αυτον ωμοσεν κυριος και ου μεταμεληθησεται συ ιερεις εις τον αιωνα κατα την ταξιν μελχισεδεκ
- 22 Van een zoveel beter verbond is Jezus Borg geworden.
By so much is it a better agreement which we have through Jesus.
κατα τοσουτον κρειττονος διαθηκης γεγονεν εγγυος ιησους
- 23 En genen zijn wel vele priesters geworden, omdat zij door den dood verhinderd werden altijd te blijven;
And it is true that there have been a great number of those priests, because death does not let them go on for ever;
και οι μεν πλειονες εισιν γεγονοτες ιερεις δια το θανατω κωλυεσθαι παραμενειν
- 24 Maar Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk Priesterschap.
But this priest, because his life goes on for ever, is unchanging.
ο δε δια το μενειν αυτον εις τον αιωνα απαραβατον εχει την ιερωσυνην
- 25 Waarom Hij ook volkomenlijk kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden.
So that he is fully able to be the saviour of all who come to God through him, because he is ever living to make prayer to God for them.
οθεν και σωζειν εις το παντελες δυναται τους προσερχομενους δι αυτου τω θεω παντοτε ζων εις το εντυγχανειν υπερ αυτων
- 26 Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden;
It was right for us to have such a high priest, one who is holy and without evil, doing no wrong, having no part with sinners, and made higher than the heavens:
τοιουτος γαρ ημιν επρεπεν αρχιερευς οσιος ακακος αμιαντος κεχωρισμενος απο των αμαρτωλων και υψηλοτερος των ουρανων γενομενος

- 27 Dien het niet allen dag nodig was, gelijk den hogepriesters, eerst voor zijn eigen zonden slachtofferen op te offeren, daarna, voor de zonden des volks; want dat heeft Hij eenmaal gedaan, als Hij Zichzelven opgeofferd heeft.
Who has no need to make offerings for sins every day, like those high priests, first for himself, and then for the people; because he did this once and for ever when he made an offering of himself.
ος ουκ εχει καθ ημεραν αναγκην ωσπερ οι αρχιερεις προτερον υπερ των ιδιων αμαρτιων θυσιας αναφερειν επειτα των του λαου τουτου γαρ εποιησεν εφρααξ εαυτον ανενεγκας
- 28 Want de wet stelt tot hogepriesters mensen, die zwakheid hebben; maar het woord der eedzwering, die na de wet is gevolgd, stelt den Zoon, Die in der eeuwigheid geheiligd is.
The law makes high priests of men who are feeble; but the word of the oath, which was made after the law, gives that position to a Son, in whom all good is for ever complete.
ο νομος γαρ ανθρωπους καθιστησιν αρχιερεις εχοντας ασθενειαν ο λογος δε της ορκωμοσιας της μετα τον νομον υιον εις τον αιωνα τετελειωμενον
- 1 De hoofdsom nu der dingen, waarvan wij spreken, is, dat wij hebben zodanigen Hogepriester, Die gezeten is aan de rechter hand van den troon der Majesteit in de hemelen:
Now of the things we are saying this is the chief point: We have such a high priest, who has taken his place at the right hand of God's high seat of glory in heaven,
κεφαλαιον δε επι τοις λεγομενοις τουτουτον εχομεν αρχιερα ος εκαθισεν εν δεξια του θρονου της μεγαλωσυνης εν τοις ουρανοις
- 2 Een Bedienaar des heiligdoms, en des waren tabernakels, welken de Heere heeft opgericht, en geen mens.
As a servant of the holy things and of the true Tent, which was put up by God, not by man.
των αγιων λειτουργος και της σκηνης της αληθινης ην επηξεν ο κυριος και ουκ ανθρωπος
- 3 Want een iegelijk hogepriester wordt gesteld, om gaven en slachtofferen te offeren; waarom het noodzakelijk was, dat ook Deze wat had, dat Hij zou offeren.
Now every high priest is given authority to take to God the things which are given and to make offerings; so that it is necessary for this man, like them, to have something for an offering.
πας γαρ αρχιερευς εις το προσφερειν δωρα τε και θυσιας καθισταται οθεν αναγκαιον εχειν τι και τουτον ο προσενεγκη
- 4 Want indien Hij op aarde ware, zo zou Hij zelfs geen Priester zijn, dewijl er priesters zijn, die naar de wet gaven offeren;
If he had been on earth he would not have been a priest at all, because there are other priests who make the offerings ordered by the law;
ει μεν γαρ ην επι γης ουδ αν ην ιερευς οντων των ιερεων των προσφεροντων κατα τον νομον τα δωρα
- 5 Welke het voorbeeld en de schaduw der hemelse dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij den tabernakel volmaken zou: Want zie, zegt Hij, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op den berg getoond is.
Being servants of that which is a copy and an image of the things in heaven, as Moses, when he was about to make the Tent, had special orders from God: for, See, he said, that you make everything like the design which you saw in the mountain.
οιτινες υποδειγματι και σκια λατρευουσιν των επουρανιων καθως κεχηρηματισται μοσης μελλον επιτελειν την σκηνην ορα γαρ φησιν ποιησης παντα κατα τον τυπον τον δειχθεντα σοι εν τω ορει
- 6 En nu heeft Hij zoveel uitnemender bediening gekregen, als Hij ook eens beteren verbonds Middelaar is, hetwelk in betere beloftenissen bevestigd is.
But now his position as priest is higher. because through him God has made a better agreement with man, based on the giving of better things.
νυνι δε διαφοροτερας τετευχεν λειτουργιας οσω και κρειττονος εστιν διαθηκης μεσιτης ητις επι κρειττοσιν επαγγελιας νενομοθετηται
- 7 Want indien dat eerste verbond onberispelijk geweest ware, zo zou voor het tweede geen plaats gezocht zijn geweest.
For if that first agreement had been as good as possible, there would have been no place for a second.
ει γαρ η πρωτη εκεινη ην αμεμπτος ουκ αν δευτερας εξητειτο τοπος
- 8 Want hen berispende, zegt Hij tot hen: Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, en Ik zal over het huis Israels, en over het huis van Juda een nieuw verbond oprichten;
For, protesting against them, he says, See, the days are coming when I will make a new agreement with the house of Israel, and with the house of Judah;
μεμφομενος γαρ αυτοις λεγει ιδου ημεραι ερχονται λεγει κυριος και συντελεσω επι τον οικον ισραηλ και επι τον οικον ιουδα διαθηκην καινην
- 9 Niet naar het verbond, dat Ik met hun vaderen gemaakt heb, ten dage, als Ik hen bij de hand nam, om hen uit Egypteland te leiden; want zij zijn in dit Mijn verbond niet gebleven, en Ik heb op hen niet geacht, zegt de Heere.
Not like the agreement which I made with their fathers when I took them by the hand, to be their guide out of the land of Egypt; for they did not keep the agreement with me, and I gave them up, says the Lord.
ου κατα την διαθηκην ην εποιησα τοις πατρασιν αυτων εν ημερα επιλαβομενου μου της χειροσ αυτων εξαγαγειν αυτους εκ γης αιγυπτου οτι αυτοι ουκ ενεμειναν εν τη διαθηκη μου καγω ημελησα αυτων λεγει κυριος

- 10 Want dit is het verbond, dat Ik met het huis Israels maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik dieinschrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.
For this is the agreement which I will make with the people of Israel after those days: I will put my laws into their minds, writing them in their hearts: and I will be their God, and they will be my people:
οτι αυτη η διαθηκη ην διαθησομαι τω οικω ισραηλ μετα τας ημερας εκεινας λεγει κυριος διδους νομους μου εις την διανοιαν αυτων και επι καρδιας αυτων επιγραφω αυτους και εσομαι αυτοις εις θεον και αυτοι εσονται μοι εις λαον
- 11 En zij zullen niet leren, een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder, zeggende: Ken de Heere; want zij zullen Mij allen kennen van den kleine onder hen tot den grote onder hen.
And there will be no need for every man to be teaching his brother, saying, This is the knowledge of the Lord: for they will all have knowledge of me, great and small.
και ου μη διδαξωσιν εκαστος τον πλησιον αυτου και εκαστος τον αδελφον αυτου λεγων γνωθι τον κυριον οτι παντες ειδησουσιν με απο μικρου αυτων εως μεγαλου αυτων
- 12 Want Ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken.
And I will have mercy on their evil-doing, and I will not keep their sins in mind.
οτι υλεως εσομαι ταις αδικιας αυτων και των αμαρτιων αυτων και των ανομιων αυτων ου μη μνησθω ετι
- 13 Als Hij zegt: Een nieuw verbond, zo heeft Hij het eerste oud gemaakt; dat nu oud gemaakt is en verouderd, is nabij de verdwijning.
When he says, A new agreement, he has made the first agreement old. But anything which is getting old and past use will not be seen much longer.
εν τω λεγειν καινην πεπαλαιωκεν την πρωτην το δε παλαιουμενον και γηρασκον εγγυς αφανισμου
- 1 Zo had dan wel ook het eerste verbond rechten van de gods dienst, en het wereldlijk heiligdom.
Now the first agreement had its rules of worship, and a holy order.
ειχεν μεν ουν και η πρωτη σκηνη δικαιωματα λατρειας το τε αγιον κοσμικον
- 2 Want de tabernakel was toebereid, namelijk de eerste, in welken was de kandelaar, en de tafel, en de toonbroden, welke genaamd wordt het heilige;
For the first Tent was made ready, having in it the vessels for the lights and the table and the ordering of the bread; and this is named the holy place.
σκηνη γαρ κατασκευασθη η πρωτη εν η η τε λυχνια και η τραπεζα και η προθεσις των αρτων ητις λεγεται αγια
- 3 Maar achter het tweede voorhangsel was de tabernakel, genaamd het heilige der heiligen;
And inside the second veil was the place which is named the Holy of holies;
μετα δε το δευτερον καταπετασμα σκηνη η λεγομενη αγια αγιων
- 4 Hebbende een gouden wierookvat, en de ark des verbonds, alom met goud overdekt, in welke was de gouden kruik, daar het Manna in was, en de staf van Aaron, die gebloeid had, en de tafelen des verbonds.
Having a vessel of gold in it for burning perfumes, and the ark of the agreement, which was covered with gold and which had in it a pot made of gold for the manna, and Aaron's rod which put out buds, and the stones with the writing of the agreement;
χρυσουν εχουσα θυμιατηριον και την κιβωτον της διαθηκης περικεκαλυμμενη παντοθεν χρυσω εν η σταμνος χρυση εχουσα το μαννα και η ραβδος ααρων η βλαστησασα και αι πλακες της διαθηκης
- 5 En boven over deze ark waren de cherubijnen der heerlijkheid, die het verzoendeksel beschaduwden; van welke dingen wij nu van stuk tot stuk niet zullen zeggen.
And over it were the winged ones of glory with their wings covering the mercy-seat; about which it is not possible now to say anything in detail.
υπερανω δε αυτης χερουβιμ δοξης κατασκιαζοντα το ιλαστηριον περι ων ουκ εστιν νυν λεγειν κατα μερος
- 6 Deze dingen nu, aldus toebereid zijnde, zo gingen wel de priesters in den eersten tabernakel, te allen tijde, om de gods diensten te volbrengen;
Now while these things were in existence, the priests went into the first Tent at all times, for prayer and the making of offerings.
τουτων δε ουτως κατασκευασμενων εις μεν την πρωτην σκηνην διαπαντος εισασιν οι ιερεις τας λατρειας επιτελουντες
- 7 Maar in den tweeden tabernakel ging alleen de hogepriester, eenmaal des jaars, niet zonder bloed, hetwelk hij offerde voor zichzelf en voor des volks misdaden.
But only the high priest went into the second, once a year, not without making an offering of blood for himself and for the errors of the people:
εις δε την δευτεραν απαξ του ενιαυτου μονος ο αρχιερευς ου χωρις αιματος ο προσφερει υπερ εαυτου και των του λαου αγνοηματων
- 8 Waarmede de Heilige Geest dit beduidde, dat de weg des heilighdoms nog niet openbaar gemaakt was, zolang de eerste tabernakel nog stand had;
The Holy Spirit witnessing by this that the way into the holy place had not at that time been made open, while the first Tent was still in being;
τουτο δηλοντος του πνευματος του αγιου μηπω πεφανερωσθαι την των αγιων οδον ετι της πρωτης σκηνης εχουσης στασιν

- 9 Welke was een afbeelding voor dien tegenwoordigen tijd, in welken gaven en slachtofferen geofferd werden, die dengene, die de dienst pleegde, niet konden heiligen naar het geweten;
 And this is an image of the present time; when the offerings which are given are not able to make the heart of the worshipper completely clean,
 ητις παραβολη εις τον καιρον τον ενεστηκοτα καθ ον δωρα τε και θυσιαι προσφερονται μη δυναμεναι κατα συνειδησιν τελειωσαι τον λατρευοντα
- 10 Bestaande alleen in spijzen, en dranken, en verscheidene wassingen en rechtvaardigmakingen des vleses, tot op den tijd der verbetering opgelegd.
 Because they are only rules of the flesh, of meats and drinks and washings, which have their place till the time comes when things will be put right.
 μονον επι βρωμασιν και πομασιν και διαφοροις βαπτισμοις και δικαιωμασιν σαρκος μεχρι καιρου διορθωσεως επικειμενα
- 11 Maar Christus, de Hogepriester der toekomstige goederen, gekomen zijnde, is door den meerderen en volmaakten tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, nietvan dit maaksel,
 But now Christ has come as the high priest of the good things of the future, through this greater and better Tent, not made with hands, that is to say, not of this world,
 χριστος δε παραγενομενος αρχιερευς των μελλοντων αγαθων δια της μειζονος και τελειοτερας σκηνης ου χειροποιητου τουτεστιν ου ταυτης της κτισεως
- 12 Noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende.
 And has gone once and for ever into the holy place, having got eternal salvation, not through the blood of goats and young oxen, but through his blood.
 ουδε δι αιματος τραγων και μοσχων δια δε του ιδιου αιματος εισηλθεν εφραπαξ εις τα αγια αιωνιων λυτρωσιν ευραμενος
- 13 Want indien het bloed der stieren en bokken, en de as der jonge koe, besprengende de onreinen, hen heiligt tot de reinigheid des vleses;
 For if the blood of goats and oxen, and the dust from the burning of a young cow, being put on the unclean, make the flesh clean:
 ει γαρ το αιμα ταυρων και τραγων και σποδος δαμαλεως ραντιζουσα τους κεκοινωμενους αγιαζει προς την της σαρκος καθαροτητα
- 14 Hoeveel te meer zal het bloed van Christus, Die door den eeuwigen Geest Zichzelve Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van dode werken, om den levende God te dienen?
 How much more will the blood of Christ, who, being without sin, made an offering of himself to God through the Holy Spirit, make your hearts clean from dead works to be servants of the living God?
 ποσω μαλλον το αιμα του χριστου ος δια πνευματος αιωνιου εαυτον προσηνεγκεν αμωμον τω θεω καθαριει την συνειδησιν υμων απο νεκρων εργαων εις το λατρευειν θεω ζωντι
- 15 En daarom is Hij de Middelaar des nieuwen testaments, opdat, de dood daartussen gekomen zijnde, tot verzoening der overtredingen, die onder het eerstetestament waren, degenen, die geroepen zijn, de beloftenis der eeuwige erve ontvangen zouden.
 And for this cause it is through him that a new agreement has come into being, so that after the errors under the first agreement had been taken away by his death, the word of God might have effect for those who were marked out for an eternal heritage.
 και δια τουτου διαθηκης καινης μεσιτης εστιν οπως θανατου γενομενου εις απολυτρωσιν των επι τη πρωτη διαθηκη παραβασεων την επαγγελιαν λαβωσιν οι κεκλημενοι της αιωνιου κληρονομιας
- 16 Want waar een testament is, daar is het noodzaak, dat de dood des testamentmakers tussen kome;
 Because where there is a testament, there has to be the death of the man who made it.
 οπου γαρ διαθηκη θανατον αναγκη φερεσθαι του διαθεμενου
- 17 Want een testament is vast in de doden, dewijl het nog geen kracht heeft, wanneer de testamentmaker leeft.
 For a testament has effect after death; for what power has it while the man who made it is living?
 διαθηκη γαρ επι νεκροις βεβαια επει μηποτε ισχυει οτε ζη ο διαθεμενος
- 18 Waarom ook het eerste niet zonder bloed is ingewijd.
 So that even the first agreement was not made without blood.
 οθεν ουδ η πρωτη χωρις αιματος εγκεκαινισται
- 19 Want als al de geboden, naar de wet van Mozes, tot al het volk uitgesproken waren, nam hij het bloed der kalveren en bokken, met water, en purperen wol, en hyssop, besprengde beide het boek zelf, en al het volk,
 For when Moses had given all the rules of the law to the people, he took the blood of goats and young oxen, with water and red wool and hyssop, and put it on the book itself and on all the people,
 λαληθεισης γαρ πασης εντολης κατα νομον υπο μουσεως παντι τω λαω λαβων το αιμα των μοσχων και τραγων μετα υδατος και εριου κοκκινου και υσσωπου αυτο τε το βιβλιον και παντα τον λαον ε ρραντισεν
- 20 Zeggende: Dit is het bloed des testaments, hetwelk God aan ulieden heeft geboden.
 Saying, This blood is the sign of the agreement which God has made with you.
 λεγων τουτο το αιμα της διαθηκης ης ενετειλατο προς υμας ο θεος

- 21 En hij besprengde desgelijks ook den tabernakel, en al de vaten van den dienst met het bloed.
And the blood was put on the Tent and all the holy vessels in the same way.
 και την σκηνην δε και παντα τα σκευη της λειτουργιας τω αιματι ομοιως ερραντισεν
- 22 En alle dingen worden bijna door bloed gereinigd naar de wet, en zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving.
And by the law almost all things are made clean with blood, and without blood there is no forgiveness.
 και σχεδον εν αιματι παντα καθαριζεται κατα τον νομον και χωρις αιματεκχυσιας ου γινεται αφεσις
- 23 Zo was het dan noodzaak, dat wel de voorbeeldingen der dingen, die in de hemelen zijn, door deze dingen gereinigd werden, maar de hemelse dingen zelve doorbetere offeranden dan deze.
For this cause it was necessary to make the copies of the things in heaven clean with these offerings; but the things themselves are made clean with better offerings than these.
 αναγκη ουν τα μεν υποδειγματα των εν τοις ουρανοις τουτοις καθαριζεσθαι αυτα δε τα επουρανια κρειττοσιν θυσιας παρα ταυτας
- 24 Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelve, om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons;
For Christ did not go into a holy place which had been made by men's hands as the copy of the true one; but he went into heaven itself, and now takes his place before the face of God for us.
 ου γαρ εις χειροποιητα αγια εισηλθεν ο χριστος αντιτυπα των αληθινων αλλ εις αυτον τον ουρανον νυν εμφανισθηναι τω προσωπω του θεου υπερ ημων
- 25 Noch ook, opdat Hij Zichzelf dikwijls zou opofferen, gelijk de hogepriester alle jaar in het heiligdom ingaat met vreemd bloed;
And he did not have to make an offering of himself again and again, as the high priest goes into the holy place every year with blood which is not his;
 ουδ ινα πολλακις προσφερη εαυτον ωσπερ ο αρχιερευς εισερχεται εις τα αγια κατ ενιαυτον εν αιματι αλλοτριω
- 26 (Anders had Hij dikwijls moeten lijden van de grondlegging der wereld af) maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde te niet te doen, door Zijnzelf offerande.
For then he would have undergone a number of deaths from the time of the making of the world: but now he has come to us at the end of the old order, to put away sin by the offering of himself.
 επει εδει αυτον πολλακις παθειν απο καταβολης κοσμου νυν δε απαξ επι συντελεια των αιωνων εις αθετησιν αμαρτιας δια της θυσιας αυτου πεφανερωται
- 27 En gelijk het den mensen gezet is, eenmaal te sterven, en daarna het oordeel;
And because by God's law death comes to men once, and after that they are judged;
 και καθ οσον αποκειται τοις ανθρωποις απαξ αποθαινει μετα δε τουτο κρισις
- 28 Alzo ook Christus, eenmaal geofferd zijnde, om veler zonden weg te nemen, zal ten anderen male zonder zonde gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid. Hebr¨en 10
So Christ, having at his first coming taken on himself the sins of men, will be seen a second time, without sin, by those who are waiting for him, for their salvation.
 ουτως ο χριστος απαξ προσενεχθει εις το πολλων ανενεγκειν αμαρτιας εκ δευτερου χωρις αμαρτιας οφθησεται τοις αυτον απεκδεχομενοις εις σωτηριαν
- 1 Want de wet, hebbende een schaduw der toekomstige goederen, niet het beeld zelf der zaken, kan met dezelfde offeranden, die zij alle jaren geduriglijk opofferen, nimmermeer heiligen degenen, die daar toegaan.
For the law, being only a poor copy of the future good things, and not the true image of those things, is never able to make the people who come to the altar every year with the same offerings completely clean.
 σκιαν γαρ εχον ο νομος των μελλοντων αγαθων ουκ αυτην την εικονα των πραγματων κατ ενιαυτον ταις αυταις θυσιας ας προσφερουσιν εις το διηνεκες ουδεποτε δυναται τους προσερχομενους τελειωσαι
- 2 Anderszins zouden zij opgehouden hebben, geofferd te worden, omdat degenen, die den dienst pleegden, geen geweten meer zouden hebben der zonden, eenmaal gereinigd geweest zijnde;
For if this had been possible, would there not have been an end of those offerings, because the worshippers would have been made completely clean and would have been no longer conscious of sins?
 επει ουκ αν επαυσαντο προσφερομεναι δια το μηδεμιαν εχειν επι συνειδησιν αμαρτιων τους λατρευοντας απαξ κεκαθαρμενους
- 3 Maar nu geschiedt in dezelve alle jaren weder gedachtenis der zonden.
But year by year there is a memory of sins in those offerings.
 αλλ εν αυταις αναμνησις αμαρτιων κατ ενιαυτον
- 4 Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme.
Because it is not possible for the blood of oxen and goats to take away sins.
 αδυνατον γαρ αιμα ταυρων και τραγων αφαιρειν αμαρτιας
- 5 Daarom, komende in de wereld, zegt Hij: Slachtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt Mij het lichaam toebereid;
So that when he comes into the world, he says, You had no desire for offerings, but you made a body ready for me;
 διο εισερχομενος εις τον κοσμον λεγει θυσιαν και προσφοραν ουκ ηθελησας σωμα δε κατηρτισω μοι

- 6 Brandofferen en offer voor de zonde hebben U niet behaagd.
 You had no joy in burned offerings or in offerings for sin.
 ολοκαυτωματα και περι αμαρτιας ουκ ευδοκησας
- 7 Toen sprak Ik: Zie, Ik kom (in het begin des boeks is van Mij geschreven), om Uw wil te doen, o God!
 Then I said, See, I have come to do your pleasure, O God (as it is said of me in the roll of the book).
 τοτε ειπον ιδου ηκω εν κεφαλιδι βιβλιου γεγραπται περι εμου του ποιησαι ο θεος το θελημα σου
- 8 Als Hij te voren gezegd had: Slachtoffer, en offerande, en brandoffers, en offer voor de zonde hebt Gij niet gewild, noch hebben U behaagd (dewelke naar de wetgeofferd worden);
 After saying, You had no desire for offerings, for burned offerings or offerings for sin (which are made by the law) and you had no pleasure in them,
 ανωτερον λεγων οτι θυσιαν και προσφοραν και ολοκαυτωματα και περι αμαρτιας ουκ ηθελησας ουδε ευδοκησας αιτινες κατα τον νομον προσφερονται
- 9 Toen sprak Hij: Zie, Ik kom, om Uw wil te doen, o God! Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen.
 Then he said, See, I have come to do your pleasure. He took away the old order, so that he might put the new order in its place.
 τοτε ειρηκεν ιδου ηκω του ποιησαι ο θεος το θελημα σου αναιρει το πρωτον ινα το δευτερον στηση
- 10 In welken wil wij geheiligd zijn, door de offerande des lichaams van Jezus Christus, eenmaal geschied.
 By that pleasure we have been made holy, by the offering of the body of Jesus Christ once and for ever.
 εν ω θεληματι ηγιασμενοι εσμεν οι δια της προσφορας του σωματος του ιησου χριστου εφραξ
- 11 En een iegelijk priester stond wel alle dagen dienende, en dezelfde slachtofferen dikmaals offerende, die de zonden nimmermeer kunnen wegnemen;
 And every priest takes his place at the altar day by day, doing what is necessary, and making again and again the same offerings which are never able to take away sins.
 και πας μεν ιερευς εστηκεν καθ ημεραν λειτουργων και τας αυτας πολλακις προσφερων θυσιαι αιτινες ουδεποτε δυνανται περιελειν αμαρτιας
- 12 Maar Deze, een slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechter hand Gods;
 But when Jesus had made one offering for sins for ever, he took his place at the right hand of God;
 αυτος δε μιαν υπερ αμαρτιων προσενεγκας θυσιαν εις το διηνεκες εκαθισεν εν δεξια του θεου
- 13 Voorts verwachtende, totdat Zijn vijanden gesteld worden tot een voetbank Zijner voeten.
 And has been waiting there from that time, till all who are against him are made a foot-rest for his feet.
 το λοιπον εκδεχομενος εως τεθωσιν οι εχθροι αυτου υποποδιον των ποδων αυτου
- 14 Want met een offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden.
 Because by one offering he has made complete for ever those who are made holy.
 μια γαρ προσφορα τετελειωκεν εις το διηνεκες τους αγιαζομενους
- 15 En de Heilige Geest getuigt het ons ook;
 And the Holy Spirit is a witness for us: for after he had said,
 μαρτυρει δε ημιν και το πνευμα το αγιον μετα γαρ το προειρηκεναι
- 16 Want nadat Hij te voren gezegd had: Dit is het verbond, dat Ik met hen maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal Mijn wetten geven in hun harten, en Ik zal dieinschrijven in hun verstanden;
 This is the agreement which I will make with them after those days, says the Lord; I will put my laws in their hearts, writing them in their minds; he said,
 αυτη η διαθηκη ην διαθησομαι προς αυτους μετα τας ημερας εκεινας λεγει κυριος διδους νομους μου επι καρδιας αυτων και επι των διανοιων αυτων επιγραφω αυτους
- 17 En hun zonden en hun ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken.
 And I will keep no more memory of their sins and of their evil-doings.
 και των αμαρτιων αυτων και των ανομιων αυτων ου μη μνησθω επι
- 18 Waar nu vergeving derzelve is, daar is geen offerande meer voor de zonde.
 Now where there is forgiveness of these, there is no more offering for sin.
 οπου δε αφεις τουτων ουκετι προσφορα περι αμαρτιας
- 19 Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus,
 So then, my brothers, being able to go into the holy place without fear, because of the blood of Jesus,
 εχοντες ουν αδελφοι παρρησιαν εις την εισοδον των αγιων εν τω αιματι ιησου

- 20 Op een versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door Zijn vlees;
By the new and living way which he made open for us through the veil, that is to say, his flesh;
ην ενεκαινισεν ημιν οδον προσφατον και ζωσαν δια του καταπετασματος τουτεστιν της σαρκος αυτου
- 21 En dewijl wij hebben een groten Priester over het huis Gods;
And having a great priest over the house of God,
και ιερα μεγαν επι τον οικον του θεου
- 22 Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, en het lichaam gewassenzijnde met rein water.
Let us go in with true hearts, in certain faith, having our hearts made free from the sense of sin and our bodies washed with clean water:
προσερχομεθα μετα αληθινης καρδιας εν πληροφορια πιστεως ερραντισμενοι τας καρδιας απο συνειδησεως πονηρας και λελουμενοι το σωμα υδατι καθαρο
- 23 Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vast houden; (want Die het beloofd heeft, is getrouw);
Let us keep the witness of our hope strong and unshaking, for he is true who has given his word:
κατεχωμεν την ομολογίαν της ελπίδος ακλινη πιστος γαρ ο επαγγειλαμενος
- 24 En laat ons op elkander acht nemen, tot opscherping der liefde en der goede werken;
And let us be moving one another at all times to love and good works;
και κατανοωμεν αλληλους εις παροξυσμον αγαπης και καλων εργαων
- 25 En laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkander vermanen; en dat zoveel te meer, als gij ziet, dat de dagnadert.
Not giving up our meetings, as is the way of some, but keeping one another strong in faith; and all the more because you see the day coming near.
μη εγκαταλειποντες την επισυναγωγην εαυτων καθως εθος τισιν αλλα παρακαλουντες και τοσουτω μαλλον οσο βλεπετε εγγιζουσιν την ημεραν
- 26 Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden;
For if we do evil on purpose after we have had the knowledge of what is true, there is no more offering for sins,
εκουσιως γαρ αμαρτανοντων ημων μετα το λαβειν την επιγνωσιν της αληθειας ουκετι περι αμαρτιων απολειπεται θυσια
- 27 Maar een schrikkelijke verwachting des oordeels, en hitte des vuurs, dat de tegenstanders zal verslinden.
But only a great fear of being judged, and of the fire of wrath which will be the destruction of the haters of God.
φοβερα δε τις εκδοχη κρισεως και πυρος ζηλος εσθιειν μελλοντος τους υπεναντιους
- 28 Als iemand de wet van Mozes heeft te niet gedaan, die sterft zonder barmhartigheid, onder twee of drie getuigen;
A man who has gone against the law of Moses is put to death without pity on the word of two or three witnesses:
αθετησας τις νομον μουσεως χωρις οικτιρμων επι δυσιν η τρισιν μαρτυσιν αποθνησκει
- 29 Hoeveel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die den Zoon van God vertreden heeft, en het bloed des testaments onrein geacht heeft, waardoor hij geheiligd was, en den Geest der genade smaadheid heeft aangedaan?
But will not the man by whom the Son of God has been crushed under foot, and the blood of the agreement with which he was washed clean has been taken as an unholy thing, and who has had no respect for the Spirit of grace, be judged bad enough for a very much worse punishment?
ποσω δοκειτε χειρονος αξιωθησεται τιμωριας ο τον υιον του θεου καταπατησας και το αιμα της διαθηκης κοινον ηησαμενος εν ω ηγιασθη και το πνευμα της χαριτος ευβρισας
- 30 Want wij kennen Hem, Die gezegd heeft: Mijn is de wraak, Ik zal het vergelden, spreekt de Heere. En wederom: De Heere zal Zijn volk oordelen.
For we have had experience of him who says, Punishment is mine, I will give reward. And again, The Lord will be judge of his people.
οιδαμεν γαρ τον ειποντα εμοι εκδικησις εγω ανταποδοσω λεγει κυριος και παλιν κυριος κρινει τον λαον αυτου
- 31 Vreselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods.
We may well go in fear of falling into the hands of the living God.
φοβερον το εμπεσειν εις χειρας θεου ζωντος
- 32 Doch gedenkt de vorige dagen, in dewelke, nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt verdragen.
But give thought to the days after you had seen the light, when you went through a great war of troubles;
αναμνησκεσθε δε τας προτερον ημερας εν αις φωτισθεντες πολλην αθλησιν υπεμεινατε παθηματων

- 33 Ten dele, als gij door smaadheden en verdrukkingen een schouwspel geworden zijt; en ten dele, als gij gemeenschap gehad hebt met degenen, die alzo behandeld werden.
In part, in being attacked by angry words and cruel acts, before the eyes of everyone, and in part, in being united with those who were attacked in this way.
 τουτο μεν ονειδισμοις τε και θλιψεσιν θεατριζομενοι τουτο δε κοινονοι των ουτως αναστρεφομενων γενηθεντες
- 34 Want gij hebt ook over mijn banden medelijden gehad, en de roving uwer goederen met blijdschap aangenomen, wetende, dat gij hebt in uzelf een beter en blijvend goed in de hemelen.
For you had pity on those who were in prison, and had joy in the loss of your property, in the knowledge that you still had a better property and one which you would keep for ever.
 και γαρ τοις δεσμοις μου συνεπαθησατε και την αρπαγην των υπαρχοντων υμων μετα χαρας προσεδεξασθε γινωσκοντες εχειν εν εαυτοις κρειττονα υπαρξιν εν ουρανοις και μενουσαν
- 35 Werpt dan uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft.
So do not give up your hope which will be greatly rewarded.
 μη αποβαλητε ουν την παρρησιαν υμων ητις εχει μισθαποδοσιαν μεγαλην
- 36 Want gij hebt lijdzaamheid van node, opdat gij, den wil van God gedaan hebbende, de belofenis moogt wegdragen;
For, having done what was right in God's eyes, you have need of waiting before his word has effect for you.
 υπομονης γαρ εχετε χρεια να το θελημα του θεου ποιησαντες κοιμισθητε την επαγγελιαν
- 37 Want: Nog een zeer weinig tijds en Hij, Die te komen staat, zal komen, en niet vertoeven.
In a very little time he who is coming will come; he will not be slow.
 ετι γαρ μικρον οσον οσον ο ερχομενος ηξει και ου χρονιαι
- 38 Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven; en zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen.
But the upright man will be living by his faith; and if he goes back, my soul will have no pleasure in him.
 ο δε δικαιος εκ πιστεως ζησεται και εαν υποστειληται ουκ ευδοκει η ψυχη μου εν αυτω
- 39 Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die geloven tot behouding der ziel.
But we are not of those who go back to destruction; but of those who have faith even to the salvation of the soul.
 ημεις δε ουκ εσμεν υποστολης εις απωλειαν αλλα πιστεως εις περιποιησιν ψυχης
- 1 Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet.
Now faith is the substance of things hoped for, and the sign that the things not seen are true.
 εστιν δε πιστις ελπιζομενων υποστασις πραγματων ελεγχος ου βλεπομενων
- 2 Want door hetzelfde hebben de ouden getuigenis bekomen.
For by it our fathers had God's approval.
 εν ταυτη γαρ εμαρτυρηθησαν οι πρεσβυτεροι
- 3 Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het woord Gods is toebereid, alzo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden.
By faith it is clear to us that the order of events was fixed by the word of God, so that what is seen has not been made from things which only seem to be.
 πιστει νοουμεν κατηρτισθαι τους αιωνας ρηματι θεου εις το μη εκ φαινομενων τα βλεπομενα γεγονεναι
- 4 Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kain, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, alzo God over zijngave getuigenis gaf; en door hetzelfde geloof spreekt hij nog, nadat hij gestorven is.
By faith Abel made a better offering to God than Cain, and he had witness through it of his righteousness, God giving his approval of his offering: and his voice still comes to us through it though he is dead.
 πιστει πλειονα θυσιαν αβελ παρα καιν προσηνεγκεν τω θεω δι ης εμαρτυρηθη ειναι δικαιος μαρτυροντος επι τοις δωροις αυτου του θεου και δι αυτης αποθανων ετι λαλειται
- 5 Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had; want voor zijnwegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde.
By faith Enoch was taken up to heaven so that he did not see death; he was seen no longer, for God took him away: for before he was taken, witness had been given that he was well-pleasing to God:
 πιστει ενωχ μετετεθη του μη ιδειν θανατον και ουχ ευρισκετο διοτι μετεθηκεν αυτον ο θεος προ γαρ της μεταθεσεως αυτου μεμαρτυρηται ευηρεστηκεναι τω θεω
- 6 Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken.
And without faith it is not possible to be well-pleasing to him, for it is necessary for anyone who comes to God to have the belief that God is, and that he is a rewarder of all those who make a serious search for him.
 χωρις δε πιστεως αδυνατον ευαρεστησαι πιστευσαι γαρ δει τον προσερχομενον τω θεω οτι εστιν και τοις εκζητουσιν αυτον μισθαποδοτης γινεται

- 7 Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke ark hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is.
By faith Noah, being moved by the fear of God, made ready an ark for the salvation of his family, because God had given him news of things which were not seen at the time; and through it the world was judged by him, and he got for his heritage the righteousness which is by faith.
πιστει χρηματισθεις νωε περι των μηδεπω βλεπομενων ευλαβηθεις κατεσκευασεν κιβωτον εις σωτηριαν του οικου αυτου δι ης κατεκρινεν τον κοσμον και της κατα πιστιν δικαιοσυνης εγενετο κληρονομος
- 8 Door het geloof is Abraham, geroepen zijnde, gehoorzaam geweest, om uit te gaan naar de plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen zou; en hij is uitgegaan, nietwetende, waar hij komen zou.
By faith Abraham did as God said when he was ordered to go out into a place which was to be given to him as a heritage, and went out without knowledge of where he was going.
πιστει καλουμενος αβρααμ υπηκουσεν εξελθειν εις τον τοπον ον ημελλεν λαμβανειν εις κληρονομιαν και εξηλθεν μη επισταμενος που ερχεται
- 9 Door het geloof is hij een inwoner geweest in het land der belofte, als in een vreemd land, en heeft in tabernakelen gewoond met Izak en Jakob, diemedeerfgenamen waren derzelfde belofte.
By faith he was a wanderer in the land of the agreement, as in a strange land, living in tents with Isaac and Jacob, who had a part with him in the same heritage:
πιστει παρωκησεν εις την γην της επαγγελιας ως αλλοτριαν εν σκηναις κατοικησας μετα ισαακ και ιακωβ των συγκληρονομων της επαγγελιας της αυτης
- 10 Want hij verwachtte de stad, die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is.
For he was looking for the strong town, whose builder and maker is God.
εξεδεχετο γαρ την τους θεμελιους εχουσαν πολιν ης τεχνιτης και δημιουργος ο θεος
- 11 Door het geloof heeft ook Sara zelve kracht ontvangen, om zaad te geven, en boven den tijd haars ouderdoms heeft zij gebaar; overmits zij Hem getrouw heeftgeacht, Die het beloofd had.
And by faith Sarah herself had power to give birth, when she was very old, because she had faith in him who gave his word;
πιστει και αυτη σαρρα δυναμιν εις καταβολην σπερματος ελαβεν και παρα καιρον ηλικιας ετεκεν επει πιστον ηγησατο τον επαγγελαμενον
- 12 Daarom zijn ook van een, en dat een verstorvene, zovelen in menigte geboren, als de sterren des hemels, en als het zand, dat aan den oever der zee is, hetwelk tallijk is.
So that from one man, who was near to death, came children in number as the stars in heaven, or as the sand by the seaside, which may not be numbered.
διο και αφ ενος εγεννηθησαν και ταυτα νεκρωμενου καθως τα αστρα του ουρανου τω πληθει και ωσει αμμος η παρα το χειλος της θαλασσης η αναριθμητος
- 13 Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien, en geloofd, en omhelsd, en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren.
All these came to their end in faith, not having had the heritage; but having seen it with delight far away, they gave witness that they were wanderers and not of the earth.
κατα πιστιν απεθανον ουτοι παντες μη λαβοντες τας επαγγελιας αλλα πορρωθεν αυτας ιδοντες και πεισθεντες και ασπασαμενοι και ομολογησαντες οτι ξενοι και παρεπιδημοι εισιν επι της γης
- 14 Want die zulke dingen zeggen, betonen klaarlijk, dat zij een vaderland zoeken.
For those who say such things make it clear that they are searching for a country for themselves.
οι γαρ τοιαυτα λεγοντες εμφανιζουσιν οτι πατριδα επιζητουςιν
- 15 En indien zij aan dat vaderland gedacht hadden, van hetwelk zij uitgegaan waren, zij zouden tijd gehad hebben, om weder te keren;
And truly if they had kept in mind the country from which they went out, they would have had chances of turning back.
και ει μεν εκεινης εμνημονευον αφ ης εξηλθον ειχον αν καιρον ανακαμψαι
- 16 Maar nu zijn zij begerig naar een beter, dat is, naar het hemelse. Daarom schaamt Zich God hunner niet, om hun God genaamd te worden; want Hij had hun eenstad bereid.
But now their desire is for a better country, that is to say, for one in heaven; and so it is no shame to God to be named their God; for he has made ready a town for them.
νυνι δε κρειττονος ορεγονται τουτεστιν επουρανιου διο ουκ επαισχυνεται αυτους ο θεος θεος επικαλεισθαι αυτων ητοιμασεν γαρ αυτοις πολιν
- 17 Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak geofferd, en hij, die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborene geofferd,
By faith Abraham made an offering of Isaac, when he was tested: and he with whom the agreement had been made gave up as an offering the only son of his body,
πιστει προσενηνοχεν αβρααμ τον ισαακ πειραζομενος και τον μονογενη προσεφερεν ο τας επαγγελιας αναδεξαμενος
- 18 (Tot denwelke gezegd was: In Izak zal u het zaad genoemd worden) overleggende, dat God machtig was, hem ook uit de doden te verwekken;
Of whom it had been said, From Isaac will your seed take their name:
προς ον ελαληθη οτι εν ισαακ κληθησεται σοι σπερμα
- 19 Waaruit hij hem ook bij gelijkenis wedergekregen heeft.
Judging that God was able to give life even to the dead; and because of this he did get him back as if from death.
λογισαμενος οτι και εκ νεκρων εγειρειν δυνατος ο θεος οθεν αυτον και εν παραβολη εκομισατο

- 20 Door het geloof heeft Izak zijn zonen Jakob en Ezau gezegend aangaande toekomstige dingen.
By faith Isaac, blessing Jacob and Esau, gave news of things to come.
πιστει περι μελλοντων ευλογησεν ισαακ τον ιακωβ και τον ησαυ
- 21 Door het geloof heeft Jakob, stervende, een iegelijk der zonen van Jozef gezegend, en heeft aangebeden, leunende op het opperste van zijn staf.
By faith Jacob gave a blessing to the two sons of Joseph, when he was near to death; and gave God worship, supported by his stick.
πιστει ιακωβ αποθνησκων εκαστον των υιων ιωσηφ ευλογησεν και προσεκυνησεν επι το ακρον της ραβδου αυτου
- 22 Door het geloof heeft Jozef, stervende, gemeld van den uitgang der kinderen Israels, en heeft bevel gegeven van zijn gebeente.
By faith Joseph, when his end was near, said that the children of Israel would go out of Egypt; and gave orders about his bones.
πιστει ιωσηφ τελευτων περι της εξοδου των υιων ισραηλ εμνημονευσεν και περι των οστων αυτου ενετειλατο
- 23 Door het geloof werd Mozes, toen hij geboren was, drie maanden lang van zijn ouders verborgen, overmits zij zagen, dat het kindeken schoon was; en zij vreesdenhet gebod des konings niet.
By faith Moses was kept secretly by his father and mother for three months after his birth, because they saw that he was a fair child; and they had no fear of the king's orders.
πιστει μοωσης γεννηθεις εκρυβη τριμηνον υπο των πατερων αυτου διοτι ειδον ασειον το παιδιον και ουκ εφοβηθησαν το διαταγμα του βασιλεως
- 24 Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde, geweigerd een zoon van Farao's dochter genoemd te worden;
By faith Moses, when he became a man, had no desire to be named the son of Pharaoh's daughter;
πιστει μοωσης μεγας γενομενος ηρησατο λεγεσθαι υιος θυγατρος φαραω
- 25 Verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben;
Feeling that it was better to undergo pain with the people of God, than for a short time to have a taste of the pleasures of sin;
μαλλον ελομενος συγκακουχεσθαι τω λαω του θεου η προσκαιρον εχειν αμαρτιας απολαυσιν
- 26 Achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte; want hij zag op de vergelding des loons.
Judging a part in the shame of Christ to be better than all the wealth of Egypt; for he was looking forward to his reward.
μειζονα πλουτον ηγησαμενος των εν αιγυπτω θησαυρων τον ονειδισμον του χριστου απεβλεπεν γαρ εις την μισθαποδοσιαν
- 27 Door het geloof heeft hij Egypte verlaten, niet vrezende den toorn des konings; want hij hield zich vast, als ziende den Onzienlijke.
By faith he went out of Egypt, not being turned from his purpose by fear of the wrath of the king; for he kept on his way, as seeing him who is unseen.
πιστει κατελιπεν αιγυπτον μη φοβηθεις τον θυμον του βασιλεως τον γαρ αορατον ως ορων εκαρτερησεν
- 28 Door het geloof heeft hij het pascha uitgericht, en de besprenging des bloeds, opdat de verderver der eerstgeborenen hen niet raken zou.
By faith he kept the Passover, and put the sign of the blood on the houses, so that the angel of destruction might not put their oldest sons to death.
πιστει πεποιηκεν το πασχα και την προσχυσιν του αιματος ινα μη ο ολοθρευων τα πρωτοτοκα θυγη αυτων
- 29 Door het geloof zijn zij de Rode zee doorgestaan, als door het droge; hetwelk de Egyptenaars, ook verzoekende, zijn verdronken.
By faith they went through the Red Sea as if it had been dry land, though the Egyptians were overcome by the water when they made an attempt to do the same.
πιστει διεβησαν την ερυθραν θαλασσαν ως δια ξηρας ης πειραν λαβοντες οι αιγυπτιοι κατεποθησαν
- 30 Door het geloof zijn de muren van Jericho gevallen, als zij tot zeven dagen toe omringd waren geweest.
By faith the walls of Jericho came down, after they had been circled for seven days.
πιστει τα τειχη ιεριχω επεσεν κυκλωθεντα επι επτα ημερας
- 31 Door het geloof is Rachab, de hoer, niet omgekomen met de ongehoorzamen, als zij de verspieders met vrede had ontvangen.
By faith Rahab, the loose woman, was not put to death with those who had gone against God's orders, because she had taken into her house in peace those sent to see the land.
πιστει ρααβ η πορνη ου συναπολετο τοις απειθησασιν δεξαμενη τους κατασκοπους μετ ειρηνης
- 32 En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken, zou ik verhalen van Gideon, en Barak, en Samson, en Jephthah, en David, en Samuel, en de profeten;
What more am I to say? For there would not be time to give the stories of Gideon, Barak, Samson, and Jephthah, of David and Samuel and the prophets:
και τι επι λεγω επιλειπει γαρ με διηγουμενον ο χρονος περι γεδεων βαρακ τε και σαμψων και ιεφθαε δαβιδ τε και σαμουηλ και των προφητων
- 33 Welken door het geloof koninkrijken hebben overwonnen, gerechtigheid geoefend, de beloftenissen verkregen, de muilen der leeuwen toegestopt;
Who through faith overcame kingdoms, did righteousness, got their reward, kept the mouths of lions shut,
οι δια πιστεωσ καταγωνισαντο βασιλειασ ειργασαντο δικαιοσυνην επετυχον επαγγελιων εφραξαν στοματα λεοντων

- 34 De kracht des vuurs hebben uitgeblust, de scherpte des zwaards zijn ontvloden, uit zwakheid krachten hebben gekregen, in den krijg sterk geworden zijn, heirlegersder vreemden op de vlucht hebben gebracht;
Put out the power of fire, got safely away from the edge of the sword, were made strong when they had been feeble, became full of power in war, and put to flight the armies of the nations.
εσβεσαν δυναμιν πυρος εφυγον στοματα μαχαιρας ενεδυναμωθησαν απο ασθενειας εγενηθησαν ισχυροι εν πολεμω παρεμβολας εκλιναν αλλοτριων
- 35 De vrouwen hebben hare doden uit de opstanding weder gekregen; en anderen zijn uitgerekt geworden, de aangeboden verlossing niet aannemende, opdat zij eenbetere opstanding verkrijgen zouden.
Women had their dead given back to them living; others let themselves be cruelly attacked, having no desire to go free, so that they might have a better life to come;
ελαβον γυναικες εξ αναστασεως τους νεκρους αυτων αλλοι δε ετυμpanισθησαν ου προσδεξαμενοι την απολυτρωσιν ινα κρειττονος αναστασεως τυχωσιν
- 36 En anderen hebben bespottingen en geselen geproefd, en ook banden en gevangenis;
And others were tested by being laughed at or by blows, and even with chains and prisons:
ετεροι δε εμπαιγων και μαστιγων πειραν ελαβον ετι δε δεσμων και φυλακης
- 37 Zijn gestenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht; hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk gehandeld zijnde;
They were stoned, they were cut up with knives, they were tested, they were put to death with the sword, they went about in sheepskins and in goatskins; being poor and in pain and cruelly attacked,
ελιθασθησαν επρισθησαν επειρασθησαν εν φονω μαχαιρας απεθανον περιηλθον εν μηλωταις εν αιγειοις δερμασιν υστερουμενοι θλιβομενοι κακουχουμενοι
- 38 (Welker de wereld niet waardig was) hebben in woestijnen gedood, en op bergen, en in spelonken, en in holen der aarde.
Wandering in waste places and in mountains and in holes in the rocks; for whom the world was not good enough.
ων ουκ ην αξιος ο κοσμος εν ερημιαις πλανωμενοι και ορεσιν και σπηλαιοις και ταις οπαις της γης
- 39 En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen;
And not one of these got the good things of the agreement, though they all had a good record through faith,
και ουτοι παντες μαρτυρηθεντες δια της πιστεως ουκ εκομισαντο την επαγγελιαν
- 40 Alzo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden.
Because God had kept some better thing for us, so that it was not possible for them to become complete without us.
του θεου περι ημων κρειττον τι προβλεψαμενου ινα μη χωρις ημων τελειωθωσιν
- 1 Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last, en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en laat onsmet lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is;
For this reason, as we are circled by so great a cloud of witnesses, putting off every weight, and the sin into which we come so readily, let us keep on running in the way which is marked out for us,
τοιγαρουν και ημεις τοσουτον εχοντες περικειμενον ημιν νεφος μαρτυρων ογκον αποθεμενοι παντα και την ευπεριστατον αμαρτιαν δι υπομονης τρεχωμεν τον προκειμενον ημιν αγωνα
- 2 Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke, voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schandeveracht, en is gezeten aan de rechter hand des troons van God.
Having our eyes fixed on Jesus, the guide and end of our faith, who went through the pains of the cross, not caring for the shame, because of the joy which was before him, and who has now taken his place at the right hand of God's seat of power.
αφορωντες εις τον της πιστεως αρχηγον και τελειωτην ιησουν ος αντι της προκειμενης αυτω χαρας υπεμεινεν σταυρον αισχνης καταφρονησας εν δεξια τε του θρονου του θεου εκαθισεν
- 3 Want aanmerkt Dezen, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen.
Give thought to him who has undergone so much of the hate of sinners against himself, so that you may not be tired and feeble of purpose.
αναλογισασθε γαρ τον τοιαυτην υπομεμενηκοτα υπο των αμαρτωλων εις αυτον αντιλογιαν ινα μη καμητε ταις ψυχαις υμων εκλυομενοι
- 4 Gij hebt nog tot den bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde;
Till now you have not given your blood in your fight against sin:
οσπω μεχρις αιματος αντικατεστητε προς την αμαρτιαν ανταγωνιζομενοι
- 5 En gij hebt vergeten de vermaning, die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijkt niet, als gij van Hem bestraftwordt;
And you have not kept in mind the word which says to you as to sons, My son, do not make little of the Lord's punishment, and do not give up hope when you are judged by him;
και εκλελησθε της παρακλησεως ητις υμιν ως υιοις διαλεγειται υιε μου μη ολιγωρει παιδειας κυριου μηδε εκλου υπ αυτου ελεγχομενος

- 6 Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon, die Hij aanneemt.
For the Lord sends punishment on his loved ones; everyone whom he takes as his son has experience of his rod.
ον γαρ αγαπα κυριος παιδευει μαστιγοι δε παντα υιον ον παραδεχεται
- 7 Indien gij de kastijding verdraagt, zo gedraagt Zich God jegens u als zonen; (want wat zoon is er, dien de vader niet kastijdt?)
It is for your training that you undergo these things; God is acting to you as a father does to his sons; for what son does not have punishment from his father?
ει παιδειαν υπομενετε ως υιοις υμιν προσφερεται ο θεος τις γαρ εστιν υιος ον ου παιδευει πατηρ
- 8 Maar indien gij zonder kastijding zijt, welke allen deelachtig zijn geworden, zo zijt gij dan bastaarden, en niet zonen.
But if you have not that punishment of which we all have our part, then you are not true sons, but children of shame.
ει δε χωρις εστε παιδειας ης μετοχοι γεγονασιν παντες αρα νοθοι εστε και ουχ υιοι
- 9 Voorts, wij hebben de vaders onzes vleses wel tot kastijders gehad, en wij ontzagen hen; zullen wij dan niet veel meer den Vader der geesten onderworpen zijn, enleven?
And again, if the fathers of our flesh gave us punishment and had our respect, how much more will we be under the authority of the Father of spirits, and have life?
ειτα τους μεν της σαρκος ημων πατερας ειχομεν παιδευτας και ενετρεπομεθα ου πολλω μαλλον υποταγησομεθα τω πατρι των πνευματων και ζησομεν
- 10 Want genen hebben ons wel voor een korten tijd, naar dat het hun goed dacht, gekastijdt; maar Deze kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zoudendeelachtig worden.
For they truly gave us punishment for a short time, as it seemed good to them; but he does it for our profit, so that we may become holy as he is.
οι μεν γαρ προς ολιγας ημερας κατα το δοκουν αυτοις επαιδευον ο δε επι το συμφερον εις το μεταλαβειν της αγιοτητος αυτου
- 11 En alle kastijding als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht dergerechtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn.
At the time all punishment seems to be pain and not joy: but after, those who have been trained by it get from it the peace-giving fruit of righteousness.
πασα δε παιδεια προς μεν το παρον ου δοκει χαρας ειναι αλλα λυπης υστερον δε καρπον ειρηνηκον τοις δι αυτης γεγυμνασμενοις αποδιδωσιν δικαιοσυνης
- 12 Daarom richt weder op de trage handen, en de slappe knieën;
For this cause let the hands which are hanging down be lifted up, and let the feeble knees be made strong,
διο τας παρειμενας χειρας και τα παραλελυμενα γονατα ανορθωσατε
- 13 En maakt rechte paden voor uw voeten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde, maar dat het veelmeer genezen worde.
And make straight roads for your feet, so that the feeble may not be turned out of the way, but may be made strong.
και τροχιας ορθας ποιησατε τοις ποσιν υμων ινα μη το χωλον εκτραπη ιαθη δε μαλλον
- 14 Jaagt den vrede na met allen, en de heiligmaking, zonder welke niemand den Heere zien zal;
Let your desire be for peace with all men, and to be made holy, without which no man may see the Lord;
ειρηνην διωκετε μετα παντων και τον αγιασμον ου χωρις ουδεις οφεται τον κυριον
- 15 Toeziende, dat niet iemand verachtete van de genade Gods; dat niet enige wortel der bitterheid, opwaarts spuitende, beroerte make en door dezelve velenontreinigd worden.
Looking with care to see that no man among you in his behaviour comes short of the grace of God; for fear that some bitter root may come up to be a trouble to you, and that some of you may be made unclean by it;
επισκοπουντες μη τις υστερων απο της χαριτος του θεου μη τις ριζα πικριας ανο φυουσα ενοχλη και δια ταυτης μιανθωσιν πολλοι
- 16 Dat niet iemand zij een hoereerder, of een onheilige, gelijk Ezau, die om een spijsze het recht van zijn eerstgeboorte wegaf.
And that there may not be any evil liver, or any man without respect for God, like Esau, who let his birthright go for a plate of food.
μη τις πορνος η βεβηλος ως ησαν ος αντι βρωσεως μιας απεδото τα πρωτοτοκια αυτου
- 17 Want gij weet, dat hij ook daarna, de zegening willende beerven, verworpen werd; want hij vond geen plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht.
For you have knowledge that even long after, when he was desiring the blessing for his heritage, he was turned away, though he made his request frequently and with weeping; because the past might not be changed.
ιστε γαρ οτι και μετεπειτα θελων κληρονομησαι την ευλογιαν απεδοκιμασθη μετανοιας γαρ τοπον ουχ ευρεν καιτερ μετα δακρυων εκζητησας αυτην
- 18 Want gij zijt niet gekomen tot den tastelijken berg, en het brandende vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder,
You have not come to a mountain which may be touched, and is burning with fire, and to a black cloud, and a dark smoke, and a violent wind,
ου γαρ προσεληλυθατε ψηλαφωμενω ορει και κεκαυμενω πυρι και γνοφω και σκοτω και θυελλη

- 19 En tot het geklank der bazuin, en de stem der woorden; welke die ze hoorden, baden, dat het woord tot hen niet meer zou gedaan worden.
 And to the sound of a horn, and the voice of words, the hearers of which made request that not a word more might be said to them:
 και σαλπιγγος ηχω και φωνη ρηματων ης οι ακουσαντες παρητησαντο μη προστεθηναι αυτοις λογον
- 20 (Want zij konden niet dragen, hetgeen er geboden werd: Indien ook een gedierte den berg aanraakt, het zal gestenigd of met een pijl doorschoten worden.
 For the order which said, If the mountain is touched even by a beast, the beast is to be stoned, seemed hard to them;
 ουκ εφερον γαρ το διαστελλομενον καν θηριον θιγη του ορους λιθοβοληθησεται η βολιδι κατατοξευθησεται
- 21 En Mozes, zo vreselijk was het gezicht, zeide: Ik ben gans bevreesd en bevende).
 And the vision was so overpowering that even Moses said, I am shaking and full of fear.
 και ουτως φοβερων ην το φανταζομενον μωσης ειπεν εκφοβος ειμι και εντρομος
- 22 Maar gij zijt gekomen tot den berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen;
 But you have come to the mountain of Zion, to the place of the living God, to the Jerusalem which is in heaven, and to an army of angels which may not be numbered,
 αλλα προσεληλυθατε σιων ορει και πολει θεου ζωντος ιερουσαλημ επουρανιω και μυριασιν αγγελων
- 23 Tot de algemene vergadering en de Gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, den Rechter over allen, en de geesten dervolmaakte rechtvaardigen;
 To the great meeting and church of the first of those who are named in heaven, and to God the judge of all, and to the spirits of good men made complete,
 πανηγυρει και εκκλησια πρωτοτοκων εν ουρανοις απογεγραμμενων και κριτη θεω παντων και πνευμασιν δικαιων τετελειωμενων
- 24 En tot den Middelaar des nieuwen testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel.
 And to Jesus by whom the new agreement has been made between God and man, and to the sign of the blood which says better things than Abel's blood.
 και διαθηκης νεας μεσιτη ιησου και αιματι ραντισμου κρειττονα λαλουντι παρα τον αβελ
- 25 Ziet toe, dat gij Dien, Die spreekt, niet verwerpt; want indien dezen niet zijn ontvloden, die dengene verwierpen, welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veelmeer zullen wij niet ontvloden, zo wij ons van Dien afkeren, Die van de hemelen is;
 See that you give ear to his voice which comes to you. For if those whose ears were shut to the voice which came to them on earth did not go free from punishment, what chance have we of going free if we give no attention to him whose voice comes from heaven?
 βλεπετε μη παραιτησηθε τον λαλουντα ει γαρ εκεινοι ουκ εφυγον τον επι της γης παραιτησαμενοι χρηματιζοντα πολλω μαλλον ημεις οι τον απ ουρανων αποστρεφομενοι
- 26 Wiens stem toen de aarde bewoog; maar nu heeft Hij verkondigd, zeggende: Nog eenmaal zal Ik bewegen niet alleen de aarde, maar ook den hemel.
 Whose voice was the cause of the shaking of the earth; but now he has made an oath, saying, There will be still one more shaking, not only of the earth, but of heaven.
 ου η φωνη την γην εσαλευσεν τοτε νυν δε επηγγελται λεγων επι απαξ εγω σειω ου μονον την γην αλλα και τον ουρανον
- 27 En dit woord: Nog eenmaal, wijst aan de verandering der bewegelijke dingen, als welke gemaakt waren, opdat blijven zouden de dingen, die niet bewegelijk zijn.
 And the words, Still one more, make it clear that there will be a taking away of those things which are shaking, as of things which are made, so that there may be only those things of which no shaking is possible.
 το δε επι απαξ δηλοι των σαλευομενων την μεταθεσιν ως πεποιημενων ινα μεινη τα μη σαλευομενα
- 28 Daarom, alzo wij een onbewegelijk Koninkrijk ontvangen, laat ons de genade vast houden, door dewelke wij welbehagelijk Gode mogen dienen, met eerbied engodvruchtigheid.
 If then, we have a kingdom which will never be moved, let us have grace, so that we may give God such worship as is pleasing to him with fear and respect:
 διο βασιλειαν ασαλευτον παραλαμβανοντες εχομεν χαριν δι ης λατρευομεν ευαρεστος τω θεω μετα αιδους και ευλαβειας
- 29 Want onze God is een verterend vuur. Hebrën 13
 For our God is an all-burning fire.
 και γαρ ο θεος ημων πυρ καταναλισκων
- 1 Dat de broederlijke liefde blijve.
 Go on loving your brothers in the faith.
 η φιλαδελφια μενετω
- 2 Vergeet de herbergzaamheid niet; want hierdoor hebben sommigen onwetend engelen geherbergd.
 Take care to keep open house: because in this way some have had angels as their guests, without being conscious of it.
 της φιλοξενιας μη επιλανθανεσθε δια ταυτης γαρ ελαθον τινες ξενισαντες αγγελους

- 3 Gedenkt der gevangenen, alsof gij mede gevangen waart; en dergenen, die kwalijk gehandeld worden, alsof gij ook zelven in het lichaam kwalijk gehandeld waart.
Keep in mind those who are in chains, as if you were chained with them, and those who are in trouble, as being yourselves in the body.
 μιμησκεσθε των δεσμιων ως συνδεδεμενοι των κακουχουμενων ως και αυτοι οντες εν σωματι
- 4 Het huwelijk is eerlijk onder allen, en het bed onbevlekt; maar hoereerders en overspelers zal God oordelen.
Let married life be honoured among all of you and not made unclean; for men untrue in married life will be judged by God.
 τιμιος ο γαμος εν πασιν και η κοιτη αμιαντος πορνους δε και μοιχους κρινει ο θεος
- 5 Uw wandel zij zonder geldgierigheid; en zijt vergenoegd met het tegenwoordige; want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten.
Be free from the love of money and pleased with the things which you have; for he himself has said, I will be with you at all times.
 αφιλαργυρος ο τροπος αρκουμενοι τοις παρουσιαν αυτος γαρ ειρηκεν ου μη σε ανω ουδ ου μη σε εγκαταλιπω
- 6 Zodat wij vrijmoediglijk durven zeggen: De Heere is mij een Helper, en ik zal niet vrezen, wat mij een mens zal doen.
So that we say with a good heart, The Lord is my helper; I will have no fear: what is man able to do to me?
 ωστε θαρρουντας ημας λεγειν κυριος εμοι βοηθος και ου φοβηθησομαι τι ποιησει μοι ανθρωπος
- 7 Gedenkt uwer voorgangeren, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling.
Keep in mind those who were over you, and who gave you the word of God; seeing the outcome of their way of life, let your faith be like theirs.
 μνημονευετε των ηγουμενων υμων οιτινες ελαλησαν υμιν τον λογον του θεου ων αναθεωρουντες την εκβασιν της αναστροφης μιμεισθε την πιστιν
- 8 Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid.
Jesus Christ is the same yesterday and today and for ever.
 ιησους χριστος χθες και σημερον ο αυτος και εις τους αιωνας
- 9 Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leringen; want het is goed, dat het hart gesterkt wordt door genade, niet door spijzen, door welke geen nuttigheid bekomen hebben, die daarin gewandeld hebben.
Do not be turned away by different strange teachings, because it is good for your hearts to be made strong by grace, and not by meats, which were of no profit to those who took so much trouble over them.
 διδαχαις ποικιλαις και ξεναις μη περιφερεσθε καλον γαρ χαριτι βεβαιουσθαι την καρδιαν ου βρωμασιν εν οις ουκ ωφεληθησαν οι περιπατησαντες
- 10 Wij hebben een altaar, van hetwelk geen macht hebben te eten, die den tabernakel dienen.
We have an altar from which those priests who are servants in the Tent may not take food.
 εχομεν θυσιαστηριον εξ ου φαγειν ουκ εχουσιν εξουσιαν οι τη σκηνη λατρευοντες
- 11 Want welker dieren bloed voor de zonde gedragen werd in het heiligdom door den hogepriester, derzelve lichamen werden verbrand buiten de legerplaats.
For the bodies of the beasts whose blood is taken into the holy place by the high priest as an offering for sin are burned outside the circle of the tents.
 ων γαρ εισφερεται ζωον το αιμα περι αμαρτιας εις τα αγια δια του αρχιερεως τουτων τα σωματα κατακαιεται εξω της παρεμβολης
- 12 Daarom heeft ook Jezus, opdat Hij door Zijn eigen bloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden.
For this reason Jesus was put to death outside the walls, so that he might make the people holy by his blood.
 διο και ιησους ινα αγιαση δια του ιδιου αιματος τον λαον εξω της πυλης επαθεν
- 13 Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende.
Let us then go out to him outside the circle of the tents, taking his shame on ourselves.
 τοιουν εξερχωμεθα προς αυτον εξω της παρεμβολης τον ονειδισμον αυτου φεροντες
- 14 Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstende.
For here we have no fixed resting-place, but our search is for the one which is to come.
 ου γαρ εχομεν ωδε μενουσαν πολιν αλλα την μελλουσαν επιζητουμεν
- 15 Laat ons dan door Hem altijd Gode opofferen een offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen, die Zijn Naam belijden.
Let us then make offerings of praise to God at all times through him, that is to say, the fruit of lips giving witness to his name.
 δι αυτου ουν αναφερωμεν θυσιαν ανεσεως διαπαντος τω θεω τουτεστιν καρπον χειλεων ομολογουτων τω ονοματι αυτου

- 16 En vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet; want aan zodanige offeranden heeft God een welbehagen.
 But go on doing good and giving to others, because God is well-pleased with such offerings.
 της δε ευποιας και κοινωνιας μη επιλανθανεσθε τοιαυταις γαρ θυσιας ευαρεσταιται ο θεος
- 17 Zijt uw voorgangeren gehoorzaam, en zijt hun onderdanig; want zij waken voor uw zielen, als die rekenschap geven zullen; opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende; want dat is u niet nuttig.
 Give ear to those who are rulers over you, and do as they say: for they keep watch over your souls, ready to give an account of them; let them be able to do this with joy and not with grief, because that would be of no profit to you.
 πειθεσθε τοις ηγουμενοις υμων και υπεικετε αυτοι γαρ αγρυπνουσιν υπερ των ψυχων υμων ως λογον αποδωσοντες ινα μετα χαρας τουτο ποιωσιν και μη στεναζοντες αλυσιτελες γαρ υμιν τουτο
- 18 Bidt voor ons; want wij vertrouwen, dat wij een goed geweten hebben, als die in alles willen eerlijk wandelen.
 Make prayers for us, for we are certain that our hearts are free from the sense of sin, desiring the right way of life in all things.
 προσευχεσθε περι ημων πεποιθαμεν γαρ οτι καλην συνειδησιν εχομεν εν πασιν καλωσ θελοντες αναστρεφεσθαι
- 19 En ik bid u te meer, dat gij dit doet, opdat ik te eerder ulieden moge wedergegeven worden.
 I make this request more strongly, in the hope of coming back to you more quickly.
 περισσοτερωσ δε παρακαλω τουτο ποιησαι ινα ταχιον αποκατασταθω υμιν
- 20 De God nu des vredes, Die den grote Herder der schapen, door het bloed des eeuwigen testaments, uit de doden heeft wedergebracht, namelijk onze Heere Jezus Christus,
 Now may the God of peace, who made that great keeper of his flock, even our Lord Jesus, come back from the dead through the blood of the eternal agreement,
 ο δε θεος της ειρηνης ο αναγαγων εκ νεκρων τον ποιμενα των προβατων τον μεγαν εν αιματι διαθηκης αιωνιου τον κυριον ημων ιησουν
- 21 Die volmake u in alle goed werk, opdat gij Zijn wil moogt doen; werkende in u, hetgeen voor Hem welbehagelijk is, door Jezus Christus; Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.
 Make you full of every good work and ready to do all his desires, working in us whatever is pleasing in his eyes through Jesus Christ; and may the glory be given to him for ever and ever. So be it.
 καταρτισαι υμασ εν παντι εργω αγαθω εις το ποιησαι το θελημα αυτου ποιων εν υμιν το ευαρεστον ενωπιον αυτου δια ιησου χριστου ω η δοξα εις τουσ αιωνασ των αιωνων αμην
- 22 Doch ik bid u, broeders, verdraagt het woord dezer vermaning; want ik heb u in het kort geschreven.
 But, brothers, take kindly the words which I have said for your profit; for I have not sent you a long letter.
 παρακαλω δε υμασ αδελφοι ανεχεσθε του λογου της παρακλησεωσ και γαρ δια βραχεων επεστειλα υμιν
- 23 Weet, dat de broeder Timotheus losgelaten is, met welken (zo hij haast komt) ik u zal zien.
 Our brother Timothy has been let out of prison; and if he comes here in a short time, he and I will come to you together.
 γνωσκετε τον αδελφον τιμοθεον αποελυμενον μεθ ου εαν ταχιον ερχηται οψομαι υμασ
- 24 Groet al uw voorgangeren, en al de heiligen. U groeten die van Italie zijn.
 Give words of love from me to those who are rulers over you, and to all the saints. Those who are in Italy send you their love.
 ασπασασθε παντασ τουσ ηγουμενουσ υμων και παντασ τουσ αγιουσ ασπαζονται υμασ οι απο της ιταλιασ
- 1 Jakobus, een dienstknecht van God en van den Heere Jezus Christus; aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn; zaligheid.
 James, a servant of God and of the Lord Jesus Christ, sends words of love to the twelve tribes of the Jews living in all parts of the earth.
 ιακωβωσ θεου και κυριου ιησου χριστου δουλωσ ταισ δωδεκα φυλαισ ταισ εν τη διασπορα χαιρειν
- 2 Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoekingen valt;
 Let it be all joy to you, my brothers, when you undergo tests of every sort;
 πασαν χαραν ηγησασθε αδελφοι μου οταν πειρασμοισ περιπεσητε ποικιλοισ
- 3 Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.
 Because you have the knowledge that the testing of your faith gives you the power of going on in hope;
 γνωσκοντεσ οτι το δοκιμιον υμων της πιστεωσ κατεργαζεται υπομονην
- 4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk.
 But let this power have its full effect, so that you may be made complete, needing nothing.
 η δε υπομονη εργων τελειον εχετω ινα ητε τελειοι και ολοκληροι εν μηδενι λειπομενοι

- 5 En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden.
But if any man among you is without wisdom, let him make his request to God, who gives freely to all without an unkind word, and it will be given to him.
ει δε τις υμων λειπεται σοφιας αιτειτω παρα του διδοντος θεου πασιν απλως και μη ονειδιζοντος και δοθησεται αυτω
- 6 Maar dat hij ze begere in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is een baar der zee gelijk, die van den wind gedreven en op en nedergeworpen wordt.
Let him make his request in faith, doubting nothing; for he who has doubt in his heart is like the waves of the sea, which are troubled by the driving of the wind.
αιτειτω δε εν πιστει μηδεν διακρινομενος ο γαρ διακρινομενος εοικεν κλυδωνι θαλασσης ανεμιζομενω και ριπιζομενω
- 7 Want die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heere.
Let it not seem to such a man that he will get anything from the Lord;
μη γαρ οισεσθω ο ανθρωπος εκεινος οτι ληφεται τι παρα του κυριου
- 8 Een dubbelhartig man is ongestadig in al zijn wegen.
For there is a division in his mind, and he is uncertain in all his ways.
ανηρ διψυχος ακαταστατος εν πασαις ταις οδοις αυτου
- 9 Maar de broeder, die nederig is, roeme in zijn hoogheid.
But let the brother of low position be glad that he is lifted up;
καυχασθω δε ο αδελφος ο ταπεινος εν τω υψει αυτου
- 10 En de rijke in zijn vernedering; want hij zal als een bloem van het gras voorbijgaan.
But the man of wealth, that he is made low; because like the flower of the grass he will come to his end.
ο δε πλουσιος εν τη ταπεινωσει αυτου οτι ως ανθος χορτου παρελευσεται
- 11 Want de zon is opgegaan met de hitte, en heeft het gras dor gemaakt, en zijn bloem is afgevallen, en de schone gedaante haars aanschijns is vergaan; also zal ookde rijke in zijn wegen verwelken.
For when the sun comes up with its burning heat, the grass gets dry and the grace of its form is gone with the falling flower; so the man of wealth comes to nothing in his ways.
αντειλεν γαρ ο ηλιος συν τω καυσωνι και εξηρανεν τον χορτον και το ανθος αυτου εξεπεσεν και η ευημερεια του προσωπου αυτου απωλετο ουτως και ο πλουσιος εν ταις πορειαις αυτου μαρανθησεται
- 12 Zalig is de man, die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen, die Hem liefhebben.
There is a blessing on the man who undergoes testing; because, if he has God's approval, he will be given the crown of life, which the Lord has said he will give to those who have love for him.
μακαριος ανηρ ος υπομενει πειρασμον οτι δοκιμος γενομενος ληφεται τον στεφανον της ζωης ον επιγγειλατο ο κυριος τοις αγαπωσιν αυτον
- 13 Niemand, als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht; want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij Zelf verzoekt niemand.
Let no man say when he is tested, I am tested by God; for it is not possible for God to be tested by evil, and he himself puts no man to such a test:
μηδεις πειραζομενος λεγετω οτι απο του θεου πειραζομαι ο γαρ θεος απειραστος εστιν κακων πειραζει δε αυτος ουδενα
- 14 Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlost wordt.
But every man is tested when he is turned out of the right way by the attraction of his desire.
εκαστος δε πειραζεται υπο της ιδιας επιθυμιας εξελκομενος και δελεαζομενος
- 15 Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende baart zonde; en de zonde voleindigd zijnde baart den dood.
Then when its time comes, desire gives birth to sin; and sin, when it is of full growth, gives birth to death.
ειτα η επιθυμια συλλαβουσα τικτει αμαρτιαν η δε αμαρτια αποτελεσθεισα αποκτει θανατον
- 16 Dwaalt niet, mijn geliefde broeders!
Do not be turned from the right way, dear brothers.
μη πλανασθε αδελφοι μου αγαπητοι
- 17 Alle goede gave, en alle volmaakte gifte is van boven, van den Vader der lichten afkomende, bij Welken geen verandering is, of schaduw van omkering.
Every good and true thing is given to us from heaven, coming from the Father of lights, with whom there is no change or any shade made by turning.
πασα δοσις αγαθη και παν δωρημα τελειον ανωθεν εστιν καταβαινον απο του πατρος των φωτων παρ ω ουκ ενι παραλλαγη η τροπησ αποσκιασμα

- 18 Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn als eerstelingen Zijner schepselen.
Of his purpose he gave us being, by his true word, so that we might be, in a sense, the first-fruits of all the things which he had made.
βουληθεις απεκυησεν ημας λογω αληθειας εις το ειναι ημας απαρχην τινα των αυτου κτισματων
- 19 Zo dan, mijn geliefde broeders, een iegelijk mens zij ras om te horen, traag om te spreken, traag tot toorn;
You have knowledge of this, dear brothers. But let every man be quick in hearing, slow in words, slow to get angry;
ωστε αδελφοι μου αγαπητοι εστω πας ανθρωπος ταχυς εις το ακουσαι βραδυς εις το λαλησαι βραδυς εις οργην
- 20 Want de toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet.
For the righteousness of God does not come about by the wrath of man.
οργη γαρ ανδρος δικαιοσυνην θεου ου κατεργαζεται
- 21 Daarom, afgelegd hebbende alle vuiligheid en overvloed van boosheid, ontvangt met zachtmoedigheid het Woord, dat in u geplant wordt, hetwelk uw zielen kanzaligmaken.
For this reason, putting away all dirty behaviour and the overweight of evil, take into your souls without pride the word which, being planted there, is able to give you salvation.
διο αποθεμενοι πασαν ρυπαριαν και περισσειαν κακιας εν πραυτητι δεξασθε τον εμφυτον λογον τον δυναμενον σωσαι τας ψυχας υμων
- 22 En zijt daders des Woords, en niet alleen hoorders, uzelfen met valse overlegging bedriegende.
But be doers of the word, and not only hearers of it, blinding yourselves with false ideas.
γινεσθε δε ποιηται λογου και μη μονον ακροαται παραλογιζομενοι εαυτους
- 23 Want zo iemand een hoorder is des Woords, en niet een dader, die is een man gelijk, welke zijn aangeboren aangezicht bemerkt in een spiegel;
Because if any man is a hearer of the word and not a doer, he is like a man looking at his natural face in a glass;
οτι ει τις ακροατης λογου εστιν και ου ποιητης ουτος εοικεν ανδρι κατανοουντι το προσωπον της γενεσεως αυτου εν εσοπτρω
- 24 Want hij heeft zichzelf bemerkt, en is weggegaan, en heeft terstond vergeten, hoedanig hij was.
For after looking at himself he goes away, and in a short time he has no memory of what he was like.
κατενοησεν γαρ εαυτον και απεληλυθεν και ευθεως επελαθετο οποιος ην
- 25 Maar die inziet in de volmaakte wet, die der vrijheid is, en daarbij blijft, deze, geen vergetelijk hoorder geworden zijnde, maar een dader des werks, deze, zeg ik, zalgelukzalig zijn in dit zijn doen.
But he who goes on looking into the true law which makes him free, being not a hearer without memory but a doer putting it into effect, this man will have a blessing on his acts.
ο δε παρακυψας εις νομον τελειον τον της ελευθεριας και παραμεινας ουτος ουκ ακροατης επιλησμονης γενομενος αλλα ποιητης εργου ουτος μακαριος εν τη ποιησει αυτου εσται
- 26 Indien iemand onder u dunkt, dat hij godsdienstig is, en hij zijn tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, dezès godsdienst is ijdel.
If a man seems to have religion and has no control over his tongue but lets himself be tricked by what is false, this man's religion is of no value.
ει τις δοκει θρησκος ειναι εν υμιν μη χαλιναγωγων γλωσσαν αυτου αλλ απατων καρδιαν αυτου τουτου ματαιος η θρησκεια
- 1 Mijn broeders, hebt niet het geloof van onzen Heere Jezus Christus, den Heere der heerlijkheid, met aanneming des persoons.
My brothers, if you have the faith of our Lord Jesus Christ of glory, do not take a man's position into account.
αδελφοι μου μη εν προσωποληψιας εχετε την πιστιν του κυριου ημων ιησου χριστου της δοξης
- 2 Want zo in uw vergadering kwam een man met een gouden ring aan den vinger, in een sierlijke kleding, en er kwam ook een arm man in met een slechte kleding;
For if a man comes into your Synagogue in fair clothing and with a gold ring, and a poor man comes in with dirty clothing,
εαν γαρ εισελθη εις την συναγωγην υμων ανηρ χρυσοδακτυλιος εν εσθητι λαμπρα εισελθη δε και πτωχος εν ρυπαρα εσθητι
- 3 En gij zoudt aanzien dengene, die de sierlijke kleding draagt, en tot hem zeggen: Zit gij hier op een eerlijke plaats; en zoudt zeggen tot den arme: Sta gij daar; of: Zithier onder mijn voetbank;
And you do honour to the man in fair clothing and say, Come here and take this good place; and you say to the poor man, Take up your position there, or be seated at my feet;
και επιβλεψητε επι τον φορουντα την εσθητα την λαμπραν και ειπητε αυτω συ καθου ωδε καλωσ και τω πτωχω ειπητε συ στηθι εκει η καθου ωδε υπο το υποποδιον μου
- 4 Hebt gij dan niet in uzelfen een onderscheid gemaakt, en zijt rechters geworden van kwade overleggingen?
Is there not a division in your minds? have you not become judges with evil thoughts?
και ου διεκριθητε εν εαυτοις και εγενεσθε κριται διαλογισμων πονηρων

- 5 Hoort, mijn geliefde broeders, heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld, om rijk te zijn in het geloof, en erfgenamen des Koninkrijks, hetwelk Hij belooft dengenen, die Hem liefhebben?
Give ear, my dear brothers; are not those who are poor in the things of this world marked out by God to have faith as their wealth, and for their heritage the kingdom which he has said he will give to those who have love for him?
ακουσατε αδελφοι μου αγαπητοι ουχ ο θεος εξελεξατο τους πτωχους του κοσμου τουτου πλουσιους εν πιστει και κληρονομους της βασιλειας ης επιγγειλατο τοις αγαπωσιν αυτον
- 6 Maar gij hebt den armen oneer aangedaan. Overweldigen u niet de rijken, en trekken zij u niet tot de rechterstoelen?
But you have put the poor man to shame. Are not the men of wealth rulers over you? do they not take you by force before their judges?
υμεις δε ητιμασατε τον πτωχον ουχ οι πλουσιοι καταδυναστευουσιν υμων και αυτοι ελκουσιν υμας εις κριτηρια
- 7 Lasteren zij niet den goeden naam, die over u aangeroepen is?
Do they not say evil of the holy name which was given to you?
ουκ αυτοι βλασφημουσιν το καλον ονομα το επικληθεν εφ υμας
- 8 Indien gij dan de koninklijke wet volbrengt, naar de Schrift: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf, zo doet gij wel;
But if you keep the greatest law of all, as it is given in the holy Writings, Have love for your neighbour as for yourself, you do well:
ει μεντοι νομον τελειτε βασιλικον κατα την γραφην αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον καλωσ ποιειτε
- 9 Maar indien gij den persoon aanneemt, zo doet gij zonde, en wordt van de wet bestraft als overtreders.
But if you take a man's position into account, you do evil, and are judged as evil-doers by the law.
ει δε προσωποληπτειτε αμαρτιαν εργαζεσθε ελεγχομενοι υπο του νομου ως παραβαται
- 10 Want wie de gehele wet zal houden, en in een zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle.
For anyone who keeps all the law, but makes a slip in one point, is judged to have gone against it all.
οστις γαρ ολον τον νομον τηρησει πταισει δε εν ενι γεγονεν παντων ενοχος
- 11 Want Die gezegd heeft: Gij zult geen overspel doen, Die heeft ook gezegd: Gij zult niet doden. Indien gij nu geen overspel zult doen, maar zult doden, zo zijt gij eenovertreder der wet geworden.
For he who said, Do not be untrue in married life, is the same who said, Put no man to death. Now if you are not untrue in married life, but you put a man to death, the law is broken.
ο γαρ ειπον μη μοιχευσης ειπεν και μη φονευσης ει δε ου μοιχευσεις φονευσεις δε γεγονας παραβατης νομου
- 12 Spreekt alzo, en doet alzo, als die door de wet der vrijheid zult geoordeeld worden.
Let your words and your acts be those of men who are to be judged by the law which makes free.
ουτως λαλειτε και ουτως ποιειτε ως δια νομου ελευθεριας μελλοντες κρινεσθαι
- 13 Want een onbarmhartig oordeel zal gaan over dengene, die geen barmhartigheid gedaan heeft; en de barmhartigheid roemt tegen het oordeel.
For the man who has had no mercy will be judged without mercy, but mercy takes pride in overcoming judging.
η γαρ κρισις ανιλεως τω μη ποιησαντι ελεος και κατακαυχεται ελεος κρισεως
- 14 Wat nuttigheid is het, mijn broeders, indien iemand zegt, dat hij het geloof heeft, en hij heeft de werken niet? Kan dat geloof hem zaligmaken?
What use is it, my brothers, for a man to say that he has faith, if he does nothing? will such a faith give him salvation?
τι το οφελος αδελφοι μου εαν πιστιν λεγη τις εχειν εργα δε μη εχη μη δυναται η πιστις σωσαι αυτον
- 15 Indien er nu een broeder of zuster naakt zouden zijn, en gebrek zouden hebben aan dagelijks voedsel;
If a brother or a sister is without clothing and in need of the day's food,
εαν δε αδελφος η αδελφη γυμνοι υπαρχουσιν και λειπομενοι ωσιν της εφημερου τροφης
- 16 En iemand van u tot hen zou zeggen: Gaat henen in vrede, wordt warm, en wordt verzadigd; en gijlieden zoudt hun niet geven de nooddruftigheden des lichaams, wat nuttigheid is dat?
And one of you says to them, Go in peace, be warm and full of food; but you do not give them the things of which their bodies have need, what profit is there in this?
ειπη δε τις αυτοις εξ υμων υπαγετε εν ειρηνη θερμαινεσθε και χορταζεσθε μη δωτε δε αυτοις τα επιτηδεια του σωματος τι το οφελος
- 17 Alzo ook het geloof, indien het de werken niet heeft, is bij zichzelf dood.
Even so faith without works is dead.
ουτως και η πιστις εαν μη εργα εχη νεκρα εστιν καθ εαυτην

- 18 Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt het geloof, en ik heb de werken. Toon mij uw geloof uit uw werken, en ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen.
But a man may say, You have faith and I have works; let me see your faith without your works, and I will make my faith clear to you by my works.
αλλ ερει τις συ πιστιν εχεις καγω εργα εχω δειξον μοι την πιστιν σου εκ των εργαων σου καγω δειξω σοι εκ των εργαων μου την πιστιν μου
- 19 Gij gelooft, dat God een enig God is; gij doet wel; de duivelen geloven het ook, en zij sidderen.
You have the belief that God is one, and you do well: the evil spirits have the same belief, shaking with fear.
συ πιστευεις οτι ο θεος εις εστιν καλωσ ποιεις και τα δαιμονια πιστευουσιν και φρισσουσιν
- 20 Maar wilt gij weten, o ijdel mens, dat het geloof zonder de werken dood is?
Do you not see, O foolish man, that faith without works is of no use?
θελεις δε γνωαι ω ανθρωπε κενε οτι η πιστις χωρις των εργαων νεκρα εστιν
- 21 Abraham, onze vader, is hij niet uit de werken gerechtvaardigd, als hij Izak, zijn zoon, geofferd heeft op het altaar?
Was not the righteousness of Abraham our father judged by his works, when he made an offering of Isaac his son on the altar?
αβρααμ ο πατηρ ημων ουκ εξ εργαων εδικαιωθη ανευγκασ ισαακ τον υιον αυτου επι το θυσιαστηριον
- 22 Ziet gij wel, dat het geloof mede gewrocht heeft met zijn werken, en het geloof volmaakt is geweest uit de werken?
You see that his faith was helping his works and was made complete by them;
βλεπεις οτι η πιστις συνηργει τοις εργαοις αυτου και εκ των εργαων η πιστις ετελειωθη
- 23 En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt: En Abraham geloofde God, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend, en hij is een vriend van God genaamd geweest.
And the holy Writings were put into effect which said, And Abraham had faith in God and it was put to his account as righteousness; and he was named the friend of God.
και επληρωθη η γραφη η λεγουσα επιστευσεν δε αβρααμ τω θεω και ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην και φιλος θεου εκληθη
- 24 Ziet gij dan nu, dat een mens uit de werken gerechtvaardigd wordt, en niet alleenlijk uit het geloof?
You see that a man's righteousness is judged by his works and not by his faith only.
ορατε τοιουνν οτι εξ εργαων δικαιουται ανθρωπος και ουκ εκ πιστεωσ μονον
- 25 En desgelijks ook Rachab, de hoer, is zij niet uit de werken gerechtvaardigd geweest, als zij de gezondenen heeft ontvangen, en door een anderen weg uitgelaten?
And in the same way, was not the righteousness of Rahab, the loose woman, judged by her works, when she took into her house those who were sent and let them go out by another way?
ομοιωσ δε και ρααβ η πορνη ουκ εξ εργαων εδικαιωθη υποδεξαμενη τουσ αγγελουσ και ετερα οδω εκβαλουσα
- 26 Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, alzo is ook het geloof zonder de werken dood.
For as the body without the spirit is dead even so faith without works is dead.
ωσπερ γαρ το σωμα χωρις πνευματοσ νεκρον εστιν ουτωσ και η πιστις χωρις των εργαων νεκρα εστιν
- 1 Zijt niet vele meesters, mijn broeders, wetende, dat wij te meerder oordeel zullen ontvangen.
Do not all be teachers, my brothers, because we teachers will be judged more hardly than others.
μη πολλοι διδασκαλοι γινεσθε αδελφοι μου ειδοτεσ οτι μειζον κριμα ληψομεθα
- 2 Want wij struikelen allen in vele. Indien iemand in woorden niet struikelt, die is een volmaakt man, machtig om ook het gehele lichaam in den toom te houden.
For we all go wrong in a number of things. If a man never makes a slip in his talk, then he is a complete man and able to keep all his body in control.
πολλα γαρ πταιομεν απαντεσ ει τισ εν λογω ου πταιει ουτοσ τελειωσ ανηρ δυνατοσ χαλιναγωγησαι και ολον το σωμα
- 3 Ziet, wij leggen den paarden tomen in de monden, opdat zij ons zouden gehoorzamen, en wij leiden daarmede hun gehele lichaam om;
Now if we put bits of iron into horses' mouths so that they may be guided by us, we have complete control of their bodies.
ιδου των ιπων τουσ χαλινουσ εις τα στοματα βαλλομεν προς το πειθεσθαι αυτουσ ημιν και ολον το σωμα αυτων μεταγομεν
- 4 Ziet ook de schepen, hoewel zij zo groot zijn, en van harde winden gedreven, zij worden omgewend van een zeer klein roer, waarhenen ook de begeerte desstuurders wil.
And again ships, though they are so great and are moved by violent winds, are turned by a very small guiding-blade, at the impulse of the man who is using it.
ιδου και τα πλοια τηλικαντα οντα και υπο σκληρων ανεμων ελαννομενα μεταγεται υπο ελαχιστου πηδαλιου οπου αν η ορμη του ευθυνοντοσ βουληται
- 5 Alzo is ook de tong een klein lid, en roemt nochtans grote dingen. Ziet, een klein vuur, hoe groten hoop houts het aansteekt.
Even so the tongue is a small part of the body, but it takes credit for great things. How much wood may be lighted by a very little fire!
ουτωσ και η γλωσσα μικρον μελοσ εστιν και μεγαλανχει ιδου ολιγον πυρ ηλικην υλην αναπτει

- 6 De tong is ook een vuur, een wereld der ongerechtigheid; alzo is de tong onder onze leden gesteld, welke het gehele lichaam besmet, en ontsteekt het rad onzergeboorte, en wordt ontstoken van de hel.
And the tongue is a fire; it is the power of evil placed in our bodies, making all the body unclean, putting the wheel of life on fire, and getting its fire from hell.
και η γλωσσα πυρ ο κοσμος της αδικιας ουτως η γλωσσα καθισταται εν τοις μελεσιν ημων η σπιλουσα ολον το σωμα και φλογιζουσα τον τροχον της γενεσεως και φλογιζομενη υπο της γεεννης
- 7 Want alle natuur, beide der wilde dieren en der vogelen, beide der kruipende en der zeedieren, wordt getemd en is getemd geweest van de menselijke natuur.
For every sort of beast and bird and every living thing on earth and in the sea has been controlled by man and is under his authority;
πασα γαρ φυσικη θηριων τε και πετεινων ερπετων τε και εναλιων δαμαζεται και δεδαμασται τη φυσει τη ανθρωπινη
- 8 Maar de tong kan geen mens temmen; zij is een onbedwingelijk kwaad, vol van dodelijk venijn.
But the tongue may not be controlled by man; it is an unresting evil, it is full of the poison of death.
την δε γλωσσαν ουδεις δυναται ανθρωπων δαμασαι ακατασχετον κακον μεστη ιου θανατηφορου
- 9 Door haar loven wij God en den Vader, en door haar vervloeken wij de mensen, die naar de gelijkenis van God gemaakt zijn.
With it we give praise to our Lord and Father; and with it we put a curse on men who are made in God's image.
εν αυτη ευλογουμεν τον θεον και πατερα και εν αυτη καταρωμεθα τους ανθρωπους τους καθ ομοιωσιν θεου γεγονοτας
- 10 Uit denzelfden mond komt voort zegening en vervloeking. Dit moet, mijn broeders, alzo niet geschieden.
Out of the same mouth comes blessing and cursing. My brothers, it is not right for these things to be so.
εκ του αυτου στοματος εξερχεται ευλογια και καταρα ου χρη αδελφοι μου ταυτα ουτως γινεσθαι
- 11 Welt ook een fontein uit een zelfde ader het zoet en het bitter?
Does the fountain send from the same outlet sweet and bitter water?
μητι η πηγη εκ της αυτης οπης βρχει το γλυκυ και το πικρον
- 12 Kan ook, mijn broeders, een vijgeboom olijven voortbrengen, of een wijnstok vijgen? Alzo kan geen fontein zout en zoet water voortbrengen.
Is a fig-tree able to give us olives, my brothers, or do we get figs from a vine, or sweet water from the salt sea?
μη δυναται αδελφοι μου συκη ελαιας ποιησαι η αμπελος συκα ουτως ουδεμια πηγη αλυκον και γλυκυ ποιησαι υδωρ
- 13 Wie is wijs en verstandig onder u? die bewijze uit zijn goeden wandel zijn werken in zachtmoedige wijsheid.
Who has wisdom and good sense among you? let him make his works clear by a life of gentle wisdom.
τις σοφος και επιστημων εν υμιν δειξατω εκ της καλης αναστροφης τα εργα αυτου εν πραυτητι σοφιας
- 14 Maar indien gij bitteren nijd en twistgierigheid hebt in uw hart, zo roemt en liegt niet tegen de waarheid.
But if you have bitter envy in your heart and the desire to get the better of others, have no pride in this, talking falsely against what is true.
ει δε ζηλον πικρον εχετε και εριθειαν εν τη καρδια υμων μη κατακαυρασθε και ψευδεσθε κατα της αληθειας
- 15 Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aards, natuurlijk, duivels.
This wisdom is not from heaven, but is of the earth and the flesh and the Evil One.
ουκ εστιν αυτη η σοφια ανωθεν κατερχομενη αλλ. επιγειος ψυχικη δαιμονιωδης
- 16 Want waar nijd en twistgierigheid is, aldaar is verwarring en alle boze handel.
For where envy is, and the desire to get the better of others, there is no order, but every sort of evil-doing.
οπου γαρ ζηλος και εριθεια εκει ακαταστασια και παν φαυλον πραγμα
- 17 Maar de wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk, vol van barmhartigheid en van goede vruchten, niet partijdigoordelende, en ongeveinsd.
But the wisdom which is from heaven is first holy, then gentle, readily giving way in argument, full of peace and mercy and good works, not doubting, not seeming other than it is.
η δε ανωθεν σοφια πρωτον μεν αγνη εστιν επειτα ειρηνικη επιεικης ευπειθης μεστη ελεους και καρπων αγαθων αδιακριτος και ανυποκριτος
- 18 En de vrucht der rechtvaardigheid wordt in vrede gezaaid voor degenen, die vrede maken.
And the fruit of righteousness is planted in peace for those who make peace.
καρπος δε της δικαιοσυνης εν ειρηνη σπειρεται τοις ποιουσιν ειρηνην
- 1 Van waar komen krijgen en vechterijen onder u? Komen zij niet hiervan, namelijk uit uw wellusten, die in uw leden strijd voeren?
What is the cause of wars and fighting among you? is it not in your desires which are at war in your bodies?
ποθεν πολεμοι και μαχαι εν υμιν ουκ εντευθεν εκ των ηδονων υμων των στρατευομενων εν τοις μελεσιν υμων

- 2 Gij begeert, en hebt niet; gij benijdt en ijvert naar dingen, en kunt ze niet verkrijgen; gij vecht en voert krijg, doch gij hebt niet, omdat gij niet bidt.
You are burning with desire, and have not your desire, so you put men to death; you are full of envy, and you are not able to get your desire, so you are fighting and making war; you have not your desire, because you do not make request for it.
επιθυμείτε και ουκ εχετε φονευετε και ζηλουτε και ου δυνασθε επιτυχειν μαχεσθε και πολεμειτε ουκ εχετε δε δια το μη αιτεισθαι υμας
- 3 Gij bidt, en gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt, opdat gij het in uw wellusten doorbrengen zoudt.
You make your request but you do not get it, because your request has been wrongly made, desiring the thing only so that you may make use of it for your pleasure.
αιτειτε και ου λαμβανετε διοτι κακως αιτεισθε ινα εν ταις ηδοναις υμων δαπανησητε
- 4 Overspelers en overspeleressen, weet gij niet, dat de vriendschap der wereld een vijandschap Gods is? Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt eenvijand van God gesteld.
O you who are false to God, do you not see that the friends of this world are not God's friends? Every man desiring to be a friend of this world makes himself a hater of God.
μοιχοι και μοιχαλιδες ουκ οιδατε οτι η φιλια του κοσμου εχθρα του θεου εστιν ος αν ουν βουληθη φιλος ειναι του κοσμου εχθρος του θεου καθισταται
- 5 Of meent gij, dat de Schrift tevergeefs zegt: De Geest, Die in ons woont, heeft Die lust tot nijdigheid?
Or does it seem to you that it is for nothing that the holy Writings say, The spirit which God put into our hearts has a strong desire for us?
η δοκειτε οτι κενως η γραφη λεγει προς φθονον επιποθει το πνευμα ο καταωκησεν εν ημιν
- 6 Ja, Hij geeft meerdere genade. Daarom zegt de Schrift: God wederstaat de hovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade.
But he gives more grace. So that the Writings say, God is against the men of pride, but he gives grace to those who make themselves low before him.
μειζονα δε διδωσιν χαριν διο λεγει ο θεος υπερηφανοις αντιτασσεται ταπεινοις δε διδωσιν χαριν
- 7 Zo onderwerpt u dan Gode; wederstaat den duivel, en hij zal van u vlieden.
For this cause be ruled by God; but make war on the Evil One and he will be put to flight before you.
υποταγητε ουν τω θεω αντιστητε τω διαβολω και φευζεται αφ υμων
- 8 Naakt tot God, en Hij zal tot u naken. Reinigt de handen, gij zondaars, en zuivert de harten, gij dubbelhartigen!
Come near to God and he will come near to you. Make your hands clean, you evil-doers; put away deceit from your hearts, you false in mind.
εγγισατε τω θεω και εγγιει υμιν καθαρισατε χειρας αμαρτωλοι και αγνισατε καρδιας διψυχοι
- 9 Gedraagt u als ellendigen, en treurt en weent; uw lachen worde veranderd in treuren, en uw blijdschap in bedroefdheid.
Be troubled, with sorrow and weeping; let your laughing be turned to sorrow and your joy to grief.
ταλαιπωρησατε και πενθησατε και κλαυσατε ο γελως υμων εις πενθος μεταστραφητω και η χαρα εις κατηφειαν
- 10 Vernedert u voor den Heere, en Hij zal u verhogen.
Make yourselves low in the eyes of the Lord and you will be lifted up by him.
ταπεινωθητε ενωπιον του κυριου και υψωσει υμας
- 11 Broeders, spreekt niet kwalijk van elkander. Die van zijn broeder kwalijk spreekt en zijn broeder oordeelt, die spreekt kwalijk van de wet, en oordeelt de wet. Indiengij nu de wet oordeelt, zo zijt gij geen dader der wet, maar een rechter.
Do not say evil against one another, my brothers. He who says evil against his brother or makes himself his brother's judge, says evil against the law and is judging the law: and in judging the law you become, not a doer of the law but a judge.
μη καταλαλειτε αλληλων αδελφοι ο καταλων αδελφου και κρινων τον αδελφον αυτου καταλαλει νομου και κρινει νομον ει δε νομον κρινεις ουκ ει ποιητης νομου αλλα κριτης
- 12 Er is een enig Wetgever, Die behouden kan en verderven. Doch wie zijt gij, die een anderen oordeelt?
There is only one judge and law-giver, even he who has the power of salvation and of destruction; but who are you to be your neighbour's judge?
εις εστιν ο νομοθετης ο δυναμενος σωσαι και απολεσαι συ τις ει ος κρινεις τον ετερον
- 13 Welaan nu gij, die daar zegt: Wij zullen heden of morgen naar zulk een stad brengen, en aldaar een jaar doorbrengen, en koopmanschap drijven, en winst doen.
How foolish it is to say, Today or tomorrow we will go into this town, and be there for a year and do business there and get wealth:
αγε νυν οι λεγοντες σημερον και αυριον πορευομεθα εις τηνδε την πολιν και ποιησωμεν εκει ενιαυτον ενα και εμπορευομεθα και κερδησωμεν
- 14 Gij, die niet weet, wat morgen geschieden zal, want hoedanig is uw leven? Want het is een damp, die voor een weinig tijds gezien wordt, en daarna verdwijnt.
When you are not certain what will take place tomorrow. What is your life? It is a mist, which is seen for a little time and then is gone.
οτινες ουκ επιστασθε το της αυριον ποια γαρ η ζωη υμων ατιμς γαρ εστιν η προς ολιγον φαινομενη επειτα δε αφανιζομενη

- 15 In plaats dat gij zoudt zeggen: Indien de Heere wil, en wij leven zullen, zo zullen wij dit of dat doen.
But the right thing to say would be, If it is the Lord's pleasure and if we are still living, we will do this and that.
αντι του λεγειν υμας εαν ο κυριος θεληση και ζησωμεν και ποιησωμεν τουτο η εκεινο
- 16 Maar nu roemt gij in uw hoogmoed; alle zodanige roem is boos.
But now you go on glorying in your pride: and all such glorying is evil.
νυν δε καυχασθε εν ταις αλαζονειαις υμων πασα καυχησις τοιαυτη πονηρα εστιν
- 17 Wie dan weet goed te doen, en niet doet, dien is het zonde.
The man who has knowledge of how to do good and does not do it, to him it is sin.
ειδοτι ουν καλον ποιειν και μη ποιουντι αμαρτια αυτω εστιν
- 1 Welaan nu, gij rijken, weent en huilt over uw ellendigheden, die over u komen.
Come now, you men of wealth, give yourselves to weeping and crying because of the bitter troubles which are coming to you.
αγε νυν οι πλουσιοι κλαυσατε ολολυζοντες επι ταις ταλαιπωριαις υμων ταις επερχομεναις
- 2 Uw rijkdom is verrot, en uw klederen zijn van de motten gegeten geworden;
Your wealth is unclean and insects have made holes in your clothing.
ο πλουτος υμων σεσηπεν και τα ιματια υμων σητοβρωτα γεγονεν
- 3 Uw goud en zilver is verroest; en hun roest zal u zijn tot een getuigenis, en zal uw vlees als een vuur verteren; gij hebt schatten vergaderd in de laatste dagen.
Your gold and your silver are wasted and their waste will be a witness against you, burning into your flesh. You have put by your store in the last days.
ο χρυσος υμων και ο αργυρος κατιωται και ο ιος αυτων εις μαρτυριον υμιν εσται και φαγεται τας σαρκας υμων ως πυρ εθησαυρισατε εν εσχαις ημεραις
- 4 Ziet, het loon der werklieden, die uw landen gemaaid hebben, welke van u verkort is, roept; en het geschrei dergenen, die geoogst hebben, is gekomen tot in de oren van den Heere Sebaoth.
See, the money which you falsely kept back from the workers cutting the grass in your field, is crying out against you; and the cries of those who took in your grain have come to the ears of the Lord of armies.
ιδου ο μισθος των εργατων των αμησαντων τας χωρας υμων ο απεστερημενος αφ υμων κραζει και αι βοαι των θερισαντων εις τα οτα κυριου σαβαωθ εισεληλυθασιν
- 5 Gij hebt lekkerlijk geleefd op de aarde, en wellusten gevolgd; gij hebt uw harten gevoed als in een dag der slachting.
You have been living delicately on earth and have taken your pleasure; you have made your hearts fat for a day of destruction.
ετρυφησατε επι της γης και εσπαταλησατε εθρεψατε τας καρδιας υμων ως εν ημερα σφαγης
- 6 Gij hebt veroordeeld, gij hebt gedood den rechtvaardige; en hij wederstaat u niet.
You have given your decision against the upright man and have put him to death. He puts up no fight against you.
κατεδικασατε εφονευσατε τον δικαιον ουκ αντιτασεται υμιν
- 7 Zo zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren. Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat hetden vroege en spaden regen zal hebben ontvangen.
Go on waiting calmly, my brothers, till the coming of the Lord, like the farmer waiting for the good fruit of the earth till the early and late rains have come.
μακροθυμησατε ουν αδελφοι εως της παρουσιας του κυριου ιδου ο γεωργος εκδεχεται τον τιμιον καρπον της γης μακροθυμων επ αυτω εως αν λαβη υετον πρωιμον και οψιμον
- 8 Weest gij ook lankmoedig, versterkt uw harten; want de toekomst des Heeren genaakt.
Be as calm in your waiting; let your hearts be strong: because the coming of the Lord is near.
μακροθυμησατε και υμεις στηριξατε τας καρδιας υμων οτι η παρουσία του κυριου ηγγικεν
- 9 Zucht niet tegen elkander, broeders, opdat gij niet veroordeeld wordt; ziet, de Rechter staat voor de deur.
Say no hard things against one another, brothers, so that you will not be judged; see, the judge is waiting at the doors.
μη στεναζετε κατ αλληλων αδελφοι ινα μη κατακριθητε ιδου κριτης προ των θυρων εστηκεν
- 10 Mijn broeders, neemt tot een voorbeeld des lijdens, en der lankmoedigheid de profeten, die in den Naam des Heeren gesproken hebben.
Take as an example of pain nobly undergone and of strength in trouble, the prophets who gave to men the words of the Lord.
υποδειγμα λαβετε της κακοπαθειας αδελφοι μου και της μακροθυμιας τους προφητας οι ελαλησαν τω ονοματι κυριου

- 11 Ziet, wij houden hen gelukkig, die verdragen; gij hebt de verdraagzaamheid van Job gehoord, en gij hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeerbarmhartig is en een Ontfermer.
We say that those men who have gone through pain are happy: you have the story of Job and the troubles through which he went and have seen that the Lord was full of pity and mercy in the end.
ιδου μακαριζομεν τους υπομενοντας την υπομονην ιωβ ηκουσατε και το τελος κυριου ειδατε οτι πολυσπλαγγχος εστιν ο κυριος και οικτιρμων
- 12 Doch voor alle dingen, mijn broeders, zweert niet, noch bij den hemel, noch bij de aarde, noch enigen anderen eed; maar uw ja, zij ja, en het neen, neen; opdat gij ingeen oordeel valt.
But most of all, my brothers, do not take oaths, not by the heaven, or by the earth, or by any other thing: but let your Yes be Yes, and your No be No: so that you may not be judged.
προ παντων δε αδελφοι μου μη ομνυετε μητε τον ουρανον μητε την γην μητε αλλον τινα ορκον ητω δε υμων το ναι ναι και το ου ου ινα μη εις υποκρισιν πεσητε
- 13 Is iemand onder u in lijden? Dat hij bidde. Is iemand goedsmoeds? Dat hij psalmzinge.
Is anyone among you in trouble? let him say prayers. Is anyone glad? let him make a song of praise.
κακοπαθει τις εν υμιν προσευχεσθω ευθυμει τις ψαλλετω
- 14 Is iemand krank onder u? Dat hij tot zich roepe de ouderlingen der Gemeente, en dat zij over hem bidden, hem zalvende met olie in den Naam des Heeren.
Is anyone among you ill? let him send for the rulers of the church; and let them say prayers over him, putting oil on him in the name of the Lord.
ασθενει τις εν υμιν προσκαλεσασθω τους πρεσβυτερους της εκκλησιας και προσευξασθωσαν επ αυτον αλειψαντες αυτον ελαιω εν τω ονοματι του κυριου
- 15 En het gebed des geloofs zal den zieke behouden, en de Heere zal hem oprichten, en zo hij zonden gedaan zal hebben, het zal hem vergeven worden.
And by the prayer of faith the man who is ill will be made well, and he will be lifted up by the Lord, and for any sin which he has done he will have forgiveness.
και η ευχη της πιστεως σωσει τον καμνοντα και εγερει αυτον ο κυριος καν αμαρτιας η πεποιηκως αφεθησεται αυτω
- 16 Belijdt elkander de misdaden, en bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt; een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel.
So then, make a statement of your sins to one another, and say prayers for one another so that you may be made well. The prayer of a good man is full of power in its working.
εξομολογησθε αλληλοις τα παραπτωματα και ευχεσθε υπερ αλληλων οπως ιαθητε πολυ ισχυει δεησις δικαιου ενεργουμενη
- 17 Elias was een mens van gelijke bewegingen als wij; en hij bad een gebed, dat het niet zou regenen; en het regende niet op de aarde in drie jaren en zes maanden.
Elijah was a man of flesh and blood as we are, and he made a strong prayer that there might be no rain; and there was no rain on the earth for three years and six months.
ηλιας ανθρωπος ην ομοιοπαθης ημιν και προσευχη προσηξατο του μη βρεξει και ουκ εβρεξεν επι της γης ενιαυτους τρεις και μηνας εξ
- 18 En hij bad wederom, en de hemel gaf regen, en de aarde bracht haar vrucht voort.
And he made another prayer, and the heaven sent down rain and the earth gave her fruit.
και παλιν προσηξατο και ο ουρανος υετον εδωκεν και η γη εβλαστησεν τον καρπον αυτης
- 19 Broeders, indien iemand onder u van de waarheid is afgedwaald, en hem iemand bekeert,
My brothers, if one of you has gone out of the way of the true faith and another has made him see his error,
αδελφοι εαν τις εν υμιν πλανηθη απο της αληθειας και επιστρεψη τις αυτον
- 1 Petrus, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen, verstrooid in Pontus, Galatie, Kappadocie, Azie en Bithynie,
Peter, an Apostle of Jesus Christ, to the saints who are living in Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, and Bithynia,
πετρος αποστολος ιησου χριστου εκλεκτοις παρεπιδημοις διασπορας ποντου γαλατιας καπαδοκιας ασιας και βιθυνιας
- 2 Den uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus; genade en vrede zij u vermenigvuldigd.
Who, through the purpose of God, have been made holy by the Spirit, disciples of Jesus, made clean by his blood: May you have grace and peace in full measure.
κατα προγνωσιν θεου πατρος εν αγιασμο πνευματος εις υπακοην και ραντισμον αιματος ιησου χριστου χαρις υμιν και ειρηνη πληθυνθειη
- 3 Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden.
Praise be to the God and Father of our Lord Jesus Christ, who through his great mercy has given us a new birth and a living hope by the coming again of Jesus Christ from the dead,
ευλογητος ο θεος και πατηρ του κυριου ημων ιησου χριστου ο κατα το πολυ αυτου ελεος αναγεννησας ημας εις ελπιδα ζωσαν δι αναστασεως ιησου χριστου εκ νεκρων
- 4 Tot een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u,
And a heritage fair, holy and for ever new, waiting in heaven for you,
εις κληρονομιαν αφαρτον και αμιαντον και αμαραντον τετηρημενην εν ουρανοις εις ημας
- 5 Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.
Who, by the power of God are kept, through faith, for that salvation, which will be seen at the last day.
τους εν δυναμει θεου φρουρουμενους δια πιστεως εις σωτηριαν ετοιμην αποκαλυφθηναι εν καιρω εσχατω

- 6 In welke gij u verheugt, nu een weinig tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken;
You have cause for great joy in this, though it may have been necessary for you to be troubled for a little time, being tested in all sorts of ways,
εν ω αγαλλιασθε ολιγον αρτι ει δεον εστιν λυπηθεντες εν ποικιλοις πειρασμοις
- 7 Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus;
So that the true metal of your faith, being of much greater value than gold (which, though it comes to an end, is tested by fire), may come to light in praise and glory and honour, at the revelation of Jesus Christ:
ινα το δοκιμιον υμων της πιστεως πολυ τιμιωτερον χρυσιου του απολλυμενου δια πυρος δε δοκιμαζομενου ευρεθη εις επαινον και τιμην και δοξαν εν αποκαλυψει ιησου χριστου
- 8 Denwelken gij niet gezien hebt, en nochtans liefhebt, in Denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde;
To whom your love is given, though you have not seen him; and the faith which you have in him, though you do not see him now, gives you joy greater than words and full of glory:
ον ουκ ειδοτες αγαπατε εις ον αρτι μη ορωντες πιστευοντες δε αγαλλιασθε χαρα ανεκλαλητω και δεδοξαμενη
- 9 Verkrijgende het einde uws geloofs, namelijk de zaligheid der zielen.
For so you have the true end of your faith, even the salvation of your souls.
κομιζομενοι το τελος της πιστεως υμων σωτηριαν ψυχων
- 10 Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten, die geprofeteerd hebben van de genade, aan u geschied;
For the prophets who gave the news of the grace which would come to you, made search with all care for knowledge of this salvation;
περι ης σωτηριας εξεζητησαν και εξηρευνησαν προφηται οι περι της εις υμας χαριτος προφητευσαντες
- 11 Onderzoekende, op welke of hoedanigen tijd de Geest van Christus, Die in hen was, beduidde en te voren getuigde, het lijden, dat op Christus komen zou, en de heerlijkheid daarna volgende.
Attempting to see what sort of time the Spirit of Christ which was in them was pointing to, when it gave witness to the pains which Christ would undergo and the glories which would come after them.
ερευνοντες εις τινα η ποιον καιρον εδηλου το εν αυτοις πνευμα χριστου προμαρτυρομενον τα εις χριστον παθηματα και τας μετα ταυτα δοξας
- 12 Denwelken geopenbaard is, dat zij niet zichzelf, maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn bij degenen, die u het Evangelie verkondigd hebbendoor den Heilige Geest, Die van den hemel gezonden is; in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien.
And it was made clear to those prophets that they were God's servants not for themselves but for you, to give you word of the things which have now come to your ears from the preachers of the good news through the Holy Spirit sent down from heaven; things which even angels have a desire to see.
οις απεκαλυφθη οτι ουχ εαυτοις ημιν δε διηκουνουν αυτα α νυν ανηγγελη υμιν δια των ευαγγελισαμενων υμας εν πνευματι αγιω αποσταλεντι απ ουρανου εις α επιθυμουσιν αγγελιοι παρακυψαι
- 13 Daarom opschortende de lenden uws verstands, en nuchteren zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus.
So make your minds ready, and keep on the watch, hoping with all your power for the grace which is to come to you at the revelation of Jesus Christ;
διο αναζωσαμενοι τας οσφυαs της διανοιαs υμων νηφοντες τελειωs ελπισατε επι την φερομενην υμιν χαριν εν αποκαλυψει ιησου χριστου
- 14 Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die te voren in uw onwetendheid waren;
Like children ruled by God, do not go back to the old desires of the time when you were without knowledge:
ωs τεκνα υπακοης μη συσχηματιζομενοι ταιs προτερων εν τη αγνοια υμων επιθυμιαs
- 15 Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelf heilig in al uw wandel;
But be holy in every detail of your lives, as he, whose servants you are, is holy;
αλλα κατα τον καλεσαντα υμαs αγιον και αυτοι αγιοι εν παση αναστροφη γενηθητε
- 16 Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.
Because it has been said in the Writings, You are to be holy, for I am holy.
διοτι γεγραπται αγιοι γενεσθε οτι εγω αγιος εμι
- 17 En indien gij tot een Vader aanroept Dengene, Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zo wandelt in vreze den tijd uwer inwoning;
And if you give the name of Father to him who, judging every man by his acts, has no respect for a man's position, then go in fear while you are on this earth:
και ει πατερα επικαλεισθε τον απροσωποληπτωs κρινοντα κατα το εκαστου εργων εν φοβω τον της παροικιαs υμων χρονον αναστραφητε

- 18 Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is;
Being conscious that you have been made free from that foolish way of life which was your heritage from your fathers, not through a payment of things like silver or gold which come to destruction,
 ειδότες οτι ου φθαρτοις αργυριω η χρυσιω ελυτρωθητε εκ της ματαιας υμων αναστροφης πατροπαραδοτου
- 19 Maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam;
But through holy blood, like that of a clean and unmarked lamb, even the blood of Christ:
 αλλα τιμω αιματι ως αμνου αμωμου και ασπιλου χριστου
- 20 Dewelke wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil,
Who was marked out by God before the making of the world, but was caused to be seen in these last times for you,
 προεγνωσμενου μεν προ καταβολης κοσμου φανερωθεντος δε επ εσχατων των χρονων δι υμας
- 21 Die door Hem gelooft in God, Welke Hem opgewekt heeft uit de doden, en Hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zou.
Who through him have faith in God who took him up again from the dead into glory; so that your faith and hope might be in God.
 τους δι αυτου πιστευοντας εις θεον τον εγειραντα αυτον εκ νεκρων και δοξα αυτω δοντα ωστε την πιστιν υμων και ελπιδα εινα εις θεον
- 22 Hebbende dan uw zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde, zo hebt elkander vuriglijk lief uit een reinhart;
And as you have made your souls clean, being ruled by what is true, and loving one another without deceit, see that your love is warm and from the heart:
 τας ψυχας υμων ηγνικότες εν τη υπακοη της αληθειας δια πνευματος εις φιλαδελφιαν ανποκριτον εκ καθαρης καρδιας αλληλους αγαπησατε εκτεως
- 23 Gij, die wedergeboren zijt, niet uit vergankelijk, maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende Woord van God.
Because you have had a new birth, not from the seed of man, but from eternal seed, through the word of a living and unchanging God.
 αναγεννημενοι ουκ εκ σπορας φθαρτης αλλα αφαρτου δια λογου ζωντος θεου και μενοντος εις τον αιωνα
- 24 Want alle vlees is als gras, en alle heerlijkheid des mensen is als een bloem van het gras. Het gras is verdord, en zijn bloem is afgevallen;
For it is said, All flesh is like grass, and all its glory like the flower of the grass. The grass becomes dry and the flower dead:
 διοτι πασα σαρξ ως χορτος και πασα δοξα ανθρωπου ως ανθος χορτου εξηρανθη ο χορτος και το ανθος αυτου εξεπεσεν
- 1 Zo legt dan af alle kwaadheid, en alle bedrog, en geveinsdheid, en nijdigheid, en alle achterklappingen;
So putting away all wrongdoing, and all tricks and deceits and envies and evil talk,
 αποθεμενοι ουν πασαν κακιαν και παντα δολον και υποκρισεις και φθονους και πασας καταλαλιας
- 2 En, als nieuwgeborene kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen;
Be full of desire for the true milk of the word, as babies at their mothers' breasts, so that you may go on to salvation;
 ως αρτιγεννητα βρεφη το λογικον αδολον γαλα επιποθησατε ινα εν αυτω αυξηθητε
- 3 Indien gij anders gesmaakt hebt, dat de Heere goedertieren is.
If you have had a taste of the grace of the Lord:
 ειπερ εγευσασθε οτι χριστος ο κυριος
- 4 Tot Welken komende, als tot een levenden Steen, van de mensen wel verworpen, maar bij God uitverkoren en dierbaar;
To whom you come, as to a living stone, not honoured by men, but of great and special value to God;
 προς ον προσερχομενοι λιθον ζωντα υπο ανθρωπων μεν αποδεδοκιμασμενον παρα δε θεω εκλεκτον εντιμον
- 5 Zo wordt gij ook zelve, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterdom, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus.
You, as living stones, are being made into a house of the spirit, a holy order of priests, making those offerings of the spirit which are pleasing to God through Jesus Christ.
 και αυτοι ως λιθοι ζωντες οικοδομεισθε οικος πνευματικος ιερατευμα αγιον ανενεγκαι πνευματικας θυσιας ευπροσδεκτους τω θεω δια ιησου χριστου
- 6 Daarom is ook vervat in de Schrift: Ziet, Ik leg in Sion een uitersten Hoeksteen, Die uitverkoren en dierbaar is; en: Die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.
Because it is said in the Writings, See, I am placing a keystone in Zion, of great and special value; and the man who has faith in him will not be put to shame.
 διο και περιεχει εν τη γραφη ιδου τιθημι εν σιων λιθον ακρογωνιαιον εκλεκτον εντιμον και ο πιστευων επ αυτω ου μη καταισχυνη

- 7 U dan, die gelooft, is Hij dierbaar; maar den ongehoorzamen wordt gezegd: De Steen, Dien de bouwlieden verworpen hebben, Deze is geworden tot een hoofd deshoeks, en een steen des aanstoots, en een rots der ergernis;
 And the value is for you who have faith; but it is said for those without faith, The very stone which the builders put on one side, was made the chief stone of the building;
 υμιν ουν η τιμη τοις πιστευουσιν απειθουσιν δε λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας
- 8 Dengenen namelijk, die zich aan het Woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.
 And, A stone of falling, a rock of trouble; the word is the cause of their fall, because they go against it, and this was the purpose of God.
 και λιθος προσκομματος και πετρα σκανδαλου οι προσκοπτουσιν τω λογω απειθουντες εις ο και ετεθησαν
- 9 Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit deduisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht;
 But you are a special people, a holy nation, priests and kings, a people given up completely to God, so that you may make clear the virtues of him who took you out of the dark into the light of heaven.
 υμεις δε γενοσ εκλεκτον βασιλειον ιερατευμα εθνος αγιον λαος εις περιποιησιν οπως τας αρετας εξαγγελιητε του εκ σκοτους υμας καλεσαντος εις το θαυμαστον αυτου φωσ
- 10 Gij, die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die eertijds niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden.
 In the past you were not a people, but now you are the people of God; then there was no mercy for you, but now mercy has been given to you.
 οι ποτε ου λαος νυν δε λαος θεου οι ουκ ηλεημενοι νυν δε ελεηθεντες
- 11 Geliefden, ik vermaan u als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel;
 My loved ones, I make this request with all my heart, that, as those for whom this world is a strange country, you will keep yourselves from the desires of the flesh which make war against the soul;
 αγαπητοι παρακαλω ωσ παροιικους και παρεπιδημους απεχεσθαι των σαρκικων επιθυμιων αιτινες στρατευονται κατα της ψυχης
- 12 En houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in u zien, Godverheerlijken mogen in den dag der bezoeking.
 Being of good behaviour among the Gentiles; so that though they say now that you are evil-doers, they may see your good works and give glory to God when he comes to be their judge.
 την αναστροφην υμων εν τοις εθνεσιν εχοντες καλην ινα εν ω καταλαουσιν υμων ωσ κακοποιων εκ των καλων εργων εποπτευσαντες δοξασωσιν τον θεον εν ημερα επισκοπης
- 13 Zijt dan alle menselijke ordening onderdanig, om des Heeren wil; hetzij den koning, als de opperste macht hebbende;
 Keep all the laws of men because of the Lord; those of the king, who is over all,
 υποταγητε ουν παση ανθρωπινη κτισει δια τον κυριον ειτε βασιλει ωσ υπερεχοντι
- 14 Hetzij den stadhouderen, als die van hem gezonden worden, tot straf wel der kwaaddoeners, maar tot prijs dergenen, die goed doen.
 And those of the rulers who are sent by him for the punishment of evil-doers and for the praise of those who do well.
 ειτε ηγεμοσιων ωσ δι αυτου πεμπομενοι εις εκδικησιν μεν κακοποιων επαινον δε αγαθοποιων
- 15 Want alzo is het de wil van God, dat gij, weldoende, den mond stopt aan de onwetendheid der dwaze mensen;
 Because it is God's pleasure that foolish and narrow-minded men may be put to shame by your good behaviour:
 οτι ουτως εστιν το θελημα του θεου αγαθοποιουντας φιμουσ την τον αφρωνων ανθρωπων αγνοσιαν
- 16 Als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten van God.
 As those who are free, not using your free position as a cover for wrongdoing, but living as the servants of God;
 ωσ ελευθεροι και μη ωσ επικαλυμμα εχοντες της κακιας την ελευθεριαν αλλ ωσ δουλοι θεου
- 17 Eert een iegelijk; hebt de broederschap lief; vreest God; eert den koning.
 Have respect for all, loving the brothers, fearing God, honouring the king.
 παντας τιμησατε την αδελφοτητα αγαπατε τον θεον φοβεισθε τον βασιλεα τιματε
- 18 Gij huisknechten, zijt met alle vreeze onderdanig den heren, niet alleen den goeden en bescheidenen, maar ook den harden.
 Servants, take orders from your masters with all respect; not only if they are good and gentle, but even if they are bad-humoured.
 οι οικεται υποτασσομενοι εν παντι φοβω τοις δεσποταισ ου μονον τοις αγαθοισ και επιεικεσιν αλλα και τοις σκολιοισ
- 19 Want dat is genade, indien iemand om het geweten voor God zwaarigheid verdraagt, lijdende ten onrechte.
 For it is a sign of grace if a man, desiring to do right in the eyes of God, undergoes pain as punishment for something which he has not done.
 τουτο γαρ χαρισ ει δια συνειδησιν θεου υποφερει τις λυπασ πασχων αδικωσ

- 20 Want wat lof is het, indien gij verdraagt, als gij zondigt, en daarover geslagen wordt? Maar indien gij verdraagt, als gij weldoet, en daarover lijdt, dat is genade bij God.
What credit is it if, when you have done evil, you take your punishment quietly? but if you are given punishment for doing right, and take it quietly, this is pleasing to God.
 ποιων γαρ κλεος ει αμαρτανοντες και κολαφιζομενοι υπομενειτε αλλ ει αγαθοποιουντες και πασχοντες υπομενειτε τουτο χαρις παρα θεω
- 21 Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen;
This is God's purpose for you: because Jesus himself underwent punishment for you, giving you an example, so that you might go in his footsteps:
 εις τουτο γαρ εκληθητε οτι και χριστος επαθεν υπερ ημων ημιν υπολιμπανων υπογραμμων ινα επακολουθησητε τοις ιχνεσιν αυτου
- 22 Die geen zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in Zijn mond gevonden;
Who did no evil, and there was no deceit in his mouth:
 ος αμαρτιαν ουκ εποιησεν ουδε ευρεθη δολος εν τω στοματι αυτου
- 23 Die, als Hij gescholden werd, niet wederschold, en als Hij leed, niet dreigde; maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardiglijk oordeelt;
To sharp words he gave no sharp answer; when he was undergoing pain, no angry word came from his lips; but he put himself into the hands of the judge of righteousness:
 ος λοιδορουμενος ουκ αντελοιδορει πασχων ουκ ηπειλει παρεδιδου δε τω κρινοντι δικαιως
- 24 Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout; opdat wij, der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden; door Wiens striemen gijgenezen zijt.
He took our sins on himself, giving his body to be nailed on the tree, so that we, being dead to sin, might have a new life in righteousness, and by his wounds we have been made well.
 ος τας αμαρτιας ημων αυτος ανηγκεν εν τω σωματι αυτου επι το ξυλον ινα ταις αμαρτιας απογενομενοι τη δικαιοσυνη ζησωμεν ου τω μωλωπι αυτου ιαθητε
- 25 Want gij waart als dwalende schapen; maar gij zijt nu bekeerd tot den Herder en Opziener uwer zielen.
Because, like sheep, you had gone out of the way; but now you have come back to him who keeps watch over your souls.
 ητε γαρ ως προβατα πλανωμενα αλλ επεστραφητε νυν επι τον ποιμενα και επισκοπον των ψυχων υμων
- 1 Desgelijks gij vrouwen, zijt uw eigenen mannen onderdanig; opdat ook, zo enigen den Woorde ongehoorzaam zijn, zij door den wandel der vrouwen zonder Woordmogen gewonnen worden;
Wives, be ruled by your husbands; so that even if some of them give no attention to the word, their hearts may be changed by the behaviour of their wives,
 ομοιως αι γυναικες υποτασσομεναι τοις ιδιοις ανδρασιν ινα και ει τινες απειθουσιν τω λογω δια της των γυναικων αναστροφης ανευ λογου κερδηθησονται
- 2 Als zij zullen ingezien hebben uw kuisen wandel in vreze.
When they see your holy behaviour in the fear of God.
 εποπτευσαντες την εν φοβω αγην αναστροφην υμων
- 3 Welker versiersel zij, niet hetgeen uiterlijk is, bestaande in het vlechten des haars, en omhangen van goud, of van klederen aan te trekken;
Do not let your ornaments be those of the body such as dressing of the hair, or putting on of jewels of gold or fair clothing;
 ων εστω ουχ ο εξωθεν εμπλοκης τριχων και περιθεσεως χρυσιων η ενδυσεως ιματιων κοσμος
- 4 Maar de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk versiersel van een zachtmoedigen en stillen geest, die kostelijk is voor God.
But let them be those of the unseen man of the heart, the ever-shining ornament of a gentle and quiet spirit, which is of great price in the eyes of God.
 αλλ ο κρυπτος της καρδιας ανθρωπος εν τω αφθαρτω του πραεος και ησυχιου πνευματος ο εστιν ενωπιον του θεου πολυτελες
- 5 Want alzo versierden zichzelf eertijds ook de heilige vrouwen, die op God hoopten, en waren haar eigen mannen onderdanig;
And these were the ornaments of the holy women of the past, whose hope was in God, being ruled by their husbands:
 ουτως γαρ ποτε και αι αγiai γυναικες αι ελπιζουσαι επι τον θεον εκοσμουν εαυτας υποτασσομεναι τοις ιδιοις ανδρασιν
- 6 Gelijk Sara aan Abraham gehoorzaam is geweest, hem noemende heer, welker dochters gij geworden zijt, als gij weldoet, en niet vreest voor enige verschrikking.
As Sarah was ruled by Abraham, naming him lord; whose children you are if you do well, and are not put in fear by any danger.
 ως σαρρα υπηκουσεν τω αβρααμ κυριον αυτον καλουσα ης εγενηθητε τεκνα αγαθοποιουσαι και μη φοβουμεναι μηδεμιαν πτοησιν
- 7 Gij mannen, insgelijks, woont bij haar met verstand, aan het vrouwelijke vat, als het zwakste, eer gevende, als die ook medeerfgenamen der genade des levens methaar zijt; opdat uw gebeden niet verhinderd worden.
And you husbands, give thought to your way of life with your wives, giving honour to the woman who is the feebler vessel, but who has an equal part in the heritage of the grace of life; so that you may not be kept from prayer.
 οι ανδρες ομοιως συνοικουντες κατα γνωσιν ως ασθενεστερω σκευει τω γυναικειω απονεμοντες τιμην ως και συγκληρονομοι χαριτος ζωης εις το μη εκκοπτεσθαι τας προσευχας υμων

- 8 En eindelijk, zijt allen eensgezind, medelijdend, de broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen, vriendelijk;
Last of all, see that you are all in agreement; feeling for one another, loving one another like brothers, full of pity, without pride:
το δε τελος παντες ομοφρονες συμπαθεις φιλαδελφοι ευσπλαγχνοι φιλοφρονες
- 9 Vergeldt niet kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegent daarentegen; wetende, dat gij daartoe geroepen zijt, opdat gij zegening zoudt beerven.
Not giving back evil for evil, or curse for curse, but in place of cursing, blessing; because this is the purpose of God for you that you may have a heritage of blessing.
μη αποδιδοντες κακον αντι κακου η λοιδοριαν αντι λοιδοριας τουναντιον δε ευλογουντες ειδοτες οτι εις τουτο εκληθητε ινα ευλογιαν κληρονομησητε
- 10 Want wie het leven wil liefhebben, en goede dagen zien, die stille zijn tong van het kwaad, en zijn lippen, dat zij geen bedrog spreken;
For it is said, Let the man who has a love of life, desiring to see good days, keep his tongue from evil and his lips from words of deceit:
ο γαρ θελων ζωην αγαπαν και ιδειν ημερας αγαθας παυσατω την γλωσσαν αυτου απο κακου και χειλη αυτου του μη λαλησαι δολον
- 11 Die wijke af van het kwade, en doe het goede; die zoeke vrede en jage denzelven na.
And let him be turned from evil and do good; searching for peace and going after it with all his heart.
εκκλινατω απο κακου και ποιησατω αγαθον ζητησατω ειρηνην και διωξατω αυτην
- 12 Want de ogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen, en Zijn oren tot hun gebed; maar het aangezicht des Heeren is tegen degenen, die kwaad doen.
For the eyes of the Lord are on the upright, and his ears are open to their prayers: but the face of the Lord is against those who do evil.
οτι οι οφθαλμοι κυριου επι δικαιους και οτα αυτου εις δεησιν αυτων προσωπον δε κυριου επι ποιουντας κακα
- 13 En wie is het, die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede?
Who will do you any damage if you keep your minds fixed on what is good?
και τις ο κακωσων υμας εαν του αγαθου μιμηται γενησθε
- 14 Maar indien gij ook lijdt om der gerechtigheid wil, zo zijt gij zalig; en vreest niet uit vreze van hen, en wordt niet ontroerd;
But you are happy if you undergo pain because of righteousness; have no part in their fear and do not be troubled;
αλλ ει και πασχοιτε δια δικαιοσυνην μακαριοι τον δε φοβον αυτων μη φοβηθητε μηδε ταραχθητε
- 15 Maar heiligt God, den Heere, in uw harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk, die u rekenschap afeist van de hoop, die in u is, metzachtmoedigheid en vreze.
But give honour to Christ in your hearts as your Lord; and be ready at any time when you are questioned about the hope which is in you, to give an answer in the fear of the Lord and without pride;
κυριον δε τον θεον αγιασατε εν ταις καρδιαις υμων ετοιμοι δε αι προς απολογιαν παντι τω αιτουντι υμας λογον περι της εν υμιν ελπιδος μετα πραυτητος και φοβου
- 16 En hebt een goed geweten, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden, die uw goeden wandel in Christuslasteren.
Being conscious that you have done no wrong; so that those who say evil things about your good way of life as Christians may be put to shame.
συνειδησιν εχοντες αγαθην ινα εν ω καταλαωσιν υμων ως κακοποιων καταισχυνοσιν οι επηρεαζοντες υμων την αγαθην εν χριστω αναστροφην
- 17 Want het is beter, dat gij, weldoende, (indien het de wil van God wil) lijdt, dan kwaad doende.
Because if it is God's purpose for you to undergo pain, it is better to do so for well-doing than for evil-doing.
κρειττον γαρ αγαθοποιουντας ει θελει το θελημα του θεου πασχειν η κακοποιουντας
- 18 Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen; Die wel is gedood in hetvlees, maar levend gemaakt door den Geest;
Because Christ once went through pain for sins, the upright one taking the place of sinners, so that through him we might come back to God; being put to death in the flesh, but given life in the Spirit;
οτι και χριστος απαξ περι αμαρτιων επαθεν δικαιος υπερ αδικων ινα ημας προσαγαγη τω θεω θανατωθεις μεν σαρκι ζωοποιηθεις δε τω πνευματι
- 19 In Denwelken Hij ook, henengegaan zijnde, den geesten, die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft,
By whom he went to the spirits in prison, preaching to those
εν ω και τοις εν φυλακη πνευμασιν πορευθεις εκηρυξεν
- 20 Die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd; waarin weinige (dat isacht) zielen behouden werden door het water.
Who, in the days of Noah, went against God's orders; but God in his mercy kept back the punishment, while Noah got ready the ark, in which a small number, that is to say eight persons, got salvation through water:
απειθησασιν ποτε οτε απαξ εξεδεχετο η του θεου μακροθυμια εν ημεραις νοε κατασκευαζομενης κιβωτου εις ην ολιγα τουτεστιν οκτω ψυχα διεσωθησαν δι υδατος

- 21 Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt, niet die een aflegging is der vuiligheid des lichaams, maar die een vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus;
 And baptism, of which this is an image, now gives you salvation, not by washing clean the flesh, but by making you free from the sense of sin before God, through the coming again of Jesus Christ from the dead;
 ο και ημας αντιτυπον νυν σωζει βαπτισμα ου σαρκος αποθεσις ρυπου αλλα συνειδησεως αγαθης επερωτημα εις θεον δι αναστασεως ιησου χριστου
- 22 Welke is aan de rechter hand Gods, opgevaren ten hemel, de engelen, en machten, en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde. 1 Petrus 4
 Who has gone into heaven, and is at the right hand of God, angels and authorities and powers having been put under his rule.
 ος εστιν εν δεξια του θεου πορευθεις εις ουρανον υποταγεντων αυτω αγγελων και εξουσιων και δυναμεων
- 1 Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelfde gedachte, namelijk dat wie in het vlees geleden heeft, die heeftopgehouden van de zonde;
 So that as Jesus was put to death in the flesh, do you yourselves be of the same mind; for the death of the flesh puts an end to sin;
 χριστου ουν παθοντος υπερ ημων σαρκι και υμεις την αυτην εννοιαν οπλισασθε οτι ο παθων εν σαρκι πεπανται αμαρτιας
- 2 Om nu niet meer naar de begeerlijkheden der mensen, maar naar den wil van God, den tijd, die overig is in het vlees, te leven.
 So that you may give the rest of your lives in the flesh, not to the desires of men, but to the purpose of God.
 εις το μηκει ανθρωπων επιθυμιας αλλα θεληματι θεου τον επιλοιπον εν σαρκι βιωσαι χρονον
- 3 Want het is ons genoeg, dat wij den voorgaande tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen;
 Because for long enough, in times past, we have been living after the way of the Gentiles, given up to the desires of the flesh, to drinking and feasting and loose behaviour and unclean worship of images;
 αρκετος γαρ ημιν ο παρεληλυθως χρονος του βιου το θελημα των εθνων κατεργασασθαι πεπορευμενους εν ασελγεια επιθυμιας οινοφλυγιας κωμοις ποτοις και αθεμιτοις ειδωλολατρειας
- 4 Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloop tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en u lasteren;
 And they are wondering that you no longer go with them in this violent wasting of life, and are saying evil things of you:
 εν ω ξενιζονται μη συντρεχοντων υμων εις την αυτην της ασωτιας αναχυσιν βλασφημουνας
- 5 Dewelke zullen rekenschap geven Dengene, Die bereid staat om te oordelen de levenden en de doden.
 But they will have to give an account of themselves to him who is ready to be the judge of the living and the dead.
 οι αποδωσουσιν λογον τω ετοιμως εχοντι κριναι ζωντας και νεκρους
- 6 Want daartoe is ook den doden het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mens in het vlees, maar leven zouden naar God in den geest.
 For this was the reason why the good news of Jesus was given even to the dead, so that they might be judged as men in the flesh, but might be living before God in the spirit.
 εις τουτο γαρ και νεκροις ευηγγελισθη ινα κριθωσιν μεν κατα ανθρωπους σαρκι ζωσιν δε κατα θεον πνευματι
- 7 En het einde aller dingen is nabij; zijt dan nuchteren, en waakt in de gebeden.
 But the end of all things is near: so be serious in your behaviour and keep on the watch with prayer;
 παντων δε το τελος ηγγικεν σωφρονησατε ουν και νηψατε εις τας προσευχας
- 8 Maar vooral hebt vurige liefde tot elkander; want de liefde zal menigte van zonden bedekken.
 And most of all be warm in your love for one another; because in love there is forgiveness for sins without number:
 προ παντων δε την εις εαυτους αγαπην εκτενη εχοντες οτι αγαπη καλυπει πληθος αμαρτιων
- 9 Zijt herbergzaam jegens elkander, zonder murmureren.
 Keep open house for all with a glad heart;
 φιλοξενοι εις αλληλους ανευ γογγυσμων
- 10 Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdelers der menigerlei genade Gods.
 Making distribution among one another of whatever has been given to you, like true servants of the unmeasured grace of God;
 εκαστος καθως ελαβεν χαρισμα εις εαυτους αυτο διακονουντες ως καλοι οικονομοι ποικιλης χαριτος θεου

- 11 Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods; indien iemand dient, die diene als uit kracht, die God verleent; opdat God in allen geprezen worde door Jezus Christus, Welken toekomt de heerlijkheid en de kracht, in alle eeuwigheid. Amen.
If anyone has anything to say, let it be as the words of God; if anyone has the desire to be the servant of others, let him do it in the strength which is given by God; so that in all things God may have the glory through Jesus Christ, whose are the glory and the power for ever.
ει τις λαλει ως λογια θεου ει τις διακονει ως εξ ισχυος ης χορηγει ο θεος ινα εν πασιν δοξαζηται ο θεος δια ιησου χριστου ω εστιν η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων αμην
- 12 Geliefden, houdt u niet vreemd over de hitte der verdrukking onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u iets vreemds overkwame;
Dear brothers, do not be surprised, as if it was something strange, if your faith is tested as by fire:
αγαπητοι μη ξενιζεσθε τη εν υμιν πυρωσει προς πειρασμον υμιν γινομενη ως ξενου υμιν συμβαινοντος
- 13 Maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, alzo verblijdt u; opdat gij ook in de openbaring Zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.
But be glad that you are given a part in the pains of Christ; so that at the revelation of his glory you may have great joy.
αλλα καθο κοινωνειτε τοις του χριστου παθημασιν χαιρετε ινα και εν τη αποκαλυψει της δοξης αυτου χαρητε αγαλλιωμενοι
- 14 Indien gij gesmaad wordt om den Naam van Christus, zo zijt gij zalig; want de Geest der heerlijkheid, en de Geest van God rust op u. Wat hen aangaat, Hij wordtwel gelasterd, maar wat u aangaat, Hij wordt verheerlijkt.
If men say evil things of you because of the name of Christ, happy are you; for the Spirit of glory and of God is resting on you.
ει ονειδιζεσθε εν ονοματι χριστου μακαριοι οτι το της δοξης και το του θεου πνευμα εφ υμας αναπαυεται κατα μεν αυτους βλασφημιεται κατα δε υμας δοξάζεται
- 15 Doch dat niemand van u lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als een, die zich met eens anders doen bemoeit;
Let no one among you undergo punishment as a taker of life, or as a thief, or as an evil-doer, or as one who is over-interested in other men's business;
μη γαρ τις υμων πασχετω ως φονευς η κλεπτης η κακοποιος η ως αλλοτριεπισκοπος
- 16 Maar indien iemand lijdt als een Christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen dele.
But if he undergoes punishment as a Christian, that is no shame to him; let him give glory to God in this name.
ει δε ως χριστιανος μη αισχυνεσθω δοξάζεται δε τον θεον εν τω μερει τουτω
- 17 Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods; en indien het eerst van ons begint, welk zal het einde zijn dergenen, die het Evangelie van Godongehoorzaam zijn?
For the time has come for the judging, starting with the church of God; but if it makes a start with us, what will be the end of those who are not under the rule of God?
οτι ο καιρος του αρξασθαι το κριμα απο του οικου του θεου ει δε πρωτον αφ ημων τι το τελος των απειθουντων τω του θεου ευαγγελιω
- 18 En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen?
And if it is hard for even the good man to get salvation, what chance has the man without religion or the sinner?
και ει ο δικαιος μολις σωζεται ο ασεβης και αμαρτωλος που φανεται
- 19 Zo dan ook die lijden naar den wil van God, dat zij hun zielen Hem, als den getrouwen Schepper, bevelen met weldoen.
For this reason let those who by the purpose of God undergo punishment, keep on in well-doing and put their souls into the safe hands of their Maker.
ωστε και οι πασχοντες κατα το θελημα του θεου ως πιστω κτιστη παρατιθεσθωσαν τας ψυχας εαυτων εν αγαθοποιια
- 1 De ouderlingen, die onder u zijn, vermaan ik, die een medeouderling, en getuige des lijdens van Christus ben, en deelachtig der heerlijkheid, die geopenbaard zal worden:
I who am myself one of the rulers of the church, and a witness of the death of Christ, having my part in the coming glory, send this serious request to the chief men among you:
πρεσβυτερους τους εν υμιν παρακαλω ο συμπρεσβυτερος και μαρτυς των του χριστου παθηματων ο και της μελλουσης αποκαλυπτεσθαι δοξης κοινωνος
- 2 Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht daarover, niet uit bedwang, maar gewilliglijk; noch om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed;
Keep watch over the flock of God which is in your care, using your authority, not as forced to do so, but gladly; and not for unclean profit but with a ready mind;
ποιμανατε το εν υμιν ποιμνιον του θεου επισκοπουντες μη αναγκαστως αλλ εκουσιως μηδε αισχροκερδως αλλα προθυμως
- 3 Noch als heerschappij voerende over het erfdeel des Heeren maar als voorbeelden der kudde geworden zijnde.
Not as lords over God's heritage, but making yourselves examples to the flock.
μηδ ως κατακυριευοντες των κληρων αλλα τυποι γινομενοι του ποιμνιου
- 4 En als de overste Herder verschenen zal zijn, zo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen.
And at the coming of the chief Keeper of the sheep, you will be given the eternal crown of glory.
και φανερωθεντος του αρχιποιμενος κομεισθε τον αμαραντινον της δοξης στεφανον

- 5 Desgelijks gij jongen, zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de ootmoedigheid bekleed; want God wederstaat de hovaardigen, maar denederigen geeft Hij genade.
And in the same way, let the younger men be ruled by the older ones. Let all of you put away pride and make yourselves ready to be servants: for God is a hater of pride, but he gives grace to those who make themselves low.
ομοιως νεωτεροι υποταγητε πρεσβυτεροις παντες δε αλληλοις υποτασσομενοι την ταπεινοφροσυνην εγκομβωσασθε οτι ο θεος υπερηφανους αντιτασσειται ταπεινοις δε διδωσιν χαριν
- 6 Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd.
For this cause make yourselves low under the strong hand of God, so that when the time comes you may be lifted up;
ταπεινωθητε συν υπο την κραταιαν χειρα του θεου ινα υμας υψωση εν καιρω
- 7 Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u.
Putting all your troubles on him, for he takes care of you.
πασαν την μεριμναν υμων επιρριψαντες επ αυτον οτι αυτο μελει περι υμων
- 8 Zijt nuchteren, en waakt; want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende, wien hij zou mogen verslinden;
Be serious and keep watch; the Evil One, who is against you, goes about like a lion with open mouth in search of food;
νηψατε γρηγορησατε οτι ο αντιδικος υμων διαβολος ως λεων ωρνομενος περιπατει ζητων τινα καταπιη
- 9 Denwelken wederstaat, vast zijnde in het geloof, wetende, dat hetzelfde lijden aan uw broederschap, die in de wereld is, volbracht wordt.
Do not give way to him but be strong in your faith, in the knowledge that your brothers who are in the world undergo the same troubles.
ω αντιστητε στερευοι τη πιστει ειδοτες τα αυτα των παθηματων τη εν κοσμω υμων αδελφοτητι επιτελεισθαι
- 10 De God nu aller genade, Die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, nadat wij een weinig tijds zullen geleden hebben, Dezelve volmake, bevestig, versterk, en fonder de ulieden.
And after you have undergone pain for a little time, the God of all grace who has given you a part in his eternal glory through Christ Jesus, will himself give you strength and support, and make you complete in every good thing;
ο δε θεος πασης χαριτος ο καλεσας ημας εις την αιωνιον αυτου δοξαν εν χριστω ιησου ολιγον παθοντας αυτος καταρτισαι υμας στηριξαι σθενωσαι θεμελιωσαι
- 11 Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.
His is the power for ever. So be it.
αυτω η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων αμην
- 12 Door Silvanus, die u een getrouw broeder is, zo ik acht, heb ik met weinige woorden geschreven, vermanende en betuigende, dat deze is de waarachtige genade Gods, in welke gij staat.
I have sent you this short letter by Silvanus, a true brother, in my opinion; comforting you and witnessing that this is the true grace of God; keep to it.
δια σιλουανου υμιν του πιστου αδελφου ως λογιζομαι δι ολιγων εγραψα παρακαλων και επιμαρτυρων ταυτην ειναι αληθη χαριν του θεου εις ην εστηκατε
- 13 U groet de medeuitverkorene Gemeente, die in Babylon is, en Markus, mijn zoon.
She who is in Babylon, who has a part with you in the purpose of God, sends you her love; and so does my son Mark.
ασπαζεται υμας η εν βαβυλωνι συνεκλεκτη και μαρκος ο υιος μου
- 1 Simeon Petrus, een dienstknecht en apostel van Jezus Christus, aan degenen, die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben, door de rechtvaardigheid van onzen God en Zaligmaker, Jezus Christus;
Simon Peter, a servant and Apostle of Jesus Christ, to those who with us have a part in the same holy faith in the righteousness of our God and Saviour Jesus Christ:
συμεων πετρος δουλος και αποστολος ιησου χριστου τοις ισοτιμον ημιν λαχουσιν πιστιν εν δικαιοσυνη του θεου ημων και σωτηρος ιησου χριστου
- 2 Genade en vrede zij u vermenigvuldigd door de kennis van God, en van Jezus, onzen Heere;
May grace and peace ever be increasing in you, in the knowledge of God and of Jesus our Lord;
χαρις υμιν και ειρηνη πληθυνθειη εν επιγνωσει του θεου και ιησου του κυριου ημων
- 3 Gelijk ons Zijn Goddelijke kracht alles, wat tot het leven en de godzaligheid behoort, geschonken heeft, door de kennis Desgenen, Die ons geroepen heeft totheerlijkheid en deugd;
Because by his power he has given us everything necessary for life and righteousness, through the knowledge of him who has been our guide by his glory and virtue;
ως παντα ημιν της θειας δυναμεως αυτου τα προς ζωην και ευσεβειαν δεδωρημενης δια της επιγνωσεως του καλεσαντος ημας δια δοξης και αρετης

- 4 Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloeden zijt hetverderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid.
 And through this he has given us the hope of great rewards highly to be valued; so that by them we might have our part in God's being, and be made free from the destruction which is in the world through the desires of the flesh.
 δι' ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τιμὰ ἐπαγγέλματα δεδωρηται ἵνα διὰ τούτων γενησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως ἀποφυγοντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμία φθορᾶς
- 5 En gij, tot hetzelfde ook alle naarstigheid toebrenge, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis,
 So, for this very cause, take every care; joining virtue to faith, and knowledge to virtue,
 καὶ αὐτὸ τοῦτο δε σπουδῆν πᾶσαν παρεισενεγκαντες ἐπιχορηγησατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν ἐν δε τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν
- 6 En bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid,
 And self-control to knowledge, and a quiet mind to self-control, and fear of God to a quiet mind,
 ἐν δε τῇ γνῶσει τὴν ἐγκρατείαν ἐν δε τῇ ἐγκρατεία τὴν ὑπομονὴν ἐν δε τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσεβειαν
- 7 En bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen.
 And love of the brothers to fear of God, and to love of the brothers, love itself.
 ἐν δε τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν ἐν δε τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγαπῆν
- 8 Want zo deze dingen bij u zijn, en in u overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis van onzen Heere Jezus Christus.
 For if you have these things in good measure, they will make you fertile and full of fruit in the knowledge of our Lord Jesus Christ.
 ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπαρχοντα καὶ πλεοναζοντα οὐκ ἀργούς οὐδε ἀκαρπούς καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐπιγνώσιν
- 9 Want bij welken deze dingen niet zijn, die is blind, van verre niet ziende, hebbende vergeten de reiniging zijner vorige zonden.
 For the man who has not these things is blind, seeing only what is near, having no memory of how he was made clean from his old sins.
 ὧ γὰρ μὴ παρῆστιν ταῦτα τυφλὸς ἐστὶν μωπαζῶν ληθὴν λαβῶν τοῦ καθαρῖσμου τῶν παλαιοῦ ἀμαρτιῶν
- 10 Daarom, broeders, benaarstigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult gij nimmermeer struikelen.
 For this reason, my brothers, take all the more care to make your selection and approval certain; for if you do these things you will never have a fall:
 διὸ μᾶλλον ἀδελφοὶ σπουδασατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλήσιν καὶ ἐκλογὴν ποιῆσθαι ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητε ποτε
- 11 Want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig Koninkrijk van onzen Heere en Zaligmaker, Jezus Christus.
 For so the way will be open to you into the eternal kingdom of our Lord and Saviour Jesus Christ.
 οὕτως γὰρ πλουσιῶς ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἰσόδος εἰς τὴν αἰωνίων βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτήρος ἰησοῦ χριστοῦ
- 12 Daarom zal ik niet verzuimen u altijd daarvan te vermanen, hoewel gij het weet, en in de tegenwoordige waarheid versterkt zijt.
 For this reason I will be ready at all times to keep your memory of these things awake, though you have the knowledge of them now and are well based in your present faith.
 διὸ οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς αἰεὶ ὑπομνησκεῖν περὶ τούτων καιπερ εἰδοτας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀληθείᾳ
- 13 En ik acht het recht te zijn, zolang ik in deze tabernakel ben, dat ik u opwekke door vermaning;
 And it seems right to me, as long as I am in this tent of flesh, to keep your minds awake by working on your memory;
 δίκαιον δε ἡγούμαι ἐφ' ὅσον εἰμι ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει
- 14 Alzo ik weet, dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijkerwijs ook onze Heere Jezus Christus mij heeft geopenbaard.
 For I am conscious that in a short time I will have to put off this tent of flesh, as our Lord Jesus Christ has made clear to me.
 εἰδὼς ὅτι ταχὺ ἐστὶν ἡ ἀποθέσις τοῦ σκηνώματος μου καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς ἐδηλώσεν μοι
- 15 Doch ik zal ook naarstigheid doen bij alle gelegenheid, dat gij na mijn uitgang van deze dingen gedachtenis moogt hebben.
 And I will take every care so that you may have a clear memory of these things after my death.
 σπουδασῶ δε καὶ ἐκαστοτε εἶχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἐξόδον τὴν τούτων μνήμην ποιῆσθαι
- 16 Want wij zijn geen kunstelijk verdichte fabelen nagevolgd, als wij u bekend gemaakt hebben de kracht en toekomst van onze Heere Jezus Christus, maar wij zijnaanschouwers geweest van Zijn majesteit.
 For when we gave you news of the power and the coming of our Lord Jesus Christ, our teaching was not based on stories put together by art, but we were eye-witnesses of his glory.
 οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μυθοῖς ἐξακολουθησαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν ἀλλ' ἐποπταὶ γεννηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος

- 17 Want Hij heeft van God den Vader eer en heerlijkheid ontvangen, als zodanig een stem van de hoogwaardige heerlijkheid tot Hem gebracht werd: Deze is Mijngeliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb.
For God the Father gave him honour and glory, when such a voice came to him out of the great glory, saying, This is my dearly loved Son, with whom I am well pleased.
λαβον γαρ παρα θεου πατρος τιμην και δοξαν φωνης ενεχθεισης αυτω τοιασδε υπο της μεγαλοπρεπους δοξης ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος εις εν εγω ευδοκησα
- 18 En deze stem hebben wij gehoord, als zij van de hemel gebracht is geweest, toen wij met Hem op de heilige berg waren.
And this voice came from heaven even to our ears, when we were with him on the holy mountain.
και ταυτην την φωνην ημεις ηκουσαμεν εξ ουρανου ενεχθεισαν συν αυτω οντες εν τω ορει τω αγιω
- 19 En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dagaanlichte, en de morgenster opga in uw harten.
And so the words of the prophets are made more certain; and it is well for you to give attention to them as to a light shining in a dark place, till the dawn comes and the morning star is seen in your hearts;
και εχομεν βεβαιωτερον τον προφητικον λογον ω καλωσ ποιειτε προσεχοντες ως λυχνω φαινοντι εν αυχηρω τοπω εως ου ημερα διαυγαση και φωσφορος ανατειλη εν ταις καρδιαις υμων
- 20 Dit eerst wetende, dat geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging;
Being conscious in the first place that no man by himself may give a special sense to the words of the prophets.
τουτο πρωτον γνωσκοντες οτι πασα προφητεια γραφης ιδιας επιλυσεως ου γινεται
- 1 En er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, gelijk ook onder u valse leraars zijn zullen, die verderfelijke ketterijen bedektelijk invoeren zullen, ook denHeere, Die hen gekocht heeft, verloochenende, en een haastig verderf over zichzelf brennende;
But there were false prophets among the people, as there will be false teachers among you, who will secretly put forward wrong teachings for your destruction, even turning away from the Lord who gave himself for them; whose destruction will come quickly, and they themselves will be the cause of it.
εγενοντο δε και ψευδοπροφηται εν τω λαω ως και εν υμιν εσονται ψευδοδιδασκαλοι οιτινες παρεσαξουσιν αιρεσεις απωλειας και τον αγορασαντα αυτους δεσποτην αρνουμενοι επαγοντες εαυτοις ταχ ινην απωλειαν
- 2 En velen zullen hun verderfenissen navolgen, door welke de weg der waarheid zal gelasterd worden.
And a great number will go with them in their evil ways, through whom the true way will have a bad name.
και πολλοι εξακολουθησουσιν αυτων ταις απωλειαις δι ους η οδος της αληθειας βλασφημηθησεται
- 3 En zij zullen door gierigheid, met gemaakte woorden, van u een koopmanschap maken; over welke het oordeel van over lang niet ledig is, en hun verderf sluimert niet.
And in their desire for profit they will come to you with words of deceit, like traders doing business in souls: whose punishment has been ready for a long time and their destruction is watching for them.
και εν πλεονεξια πλαστοις λογοις υμας εμπορευσονται οις το κριμα εκπαλαι ουκ αρχει και η απωλεια αυτων ου νυσταζει
- 4 Want indien God de engelen, die gezondigd hebben, niet gespaard heeft, maar, die in de hel geworpen hebbende, overgegeven heeft aan de ketenen der duisternis, om tot het oordeel bewaard te worden;
For if God did not have pity for the angels who did evil, but sent them down into hell, to be kept in chains of eternal night till they were judged;
ει γαρ ο θεος αγγελων αμαρτησαντων ουκ εφεισατο αλλα σειραις ζοφου ταρταρωσας παρεδωκεν εις κρισιν τετηρημενους
- 5 En de oude wereld niet heeft gespaard, maar Noach, den prediker der gerechtigheid, zijn achttaal bewaard heeft, als Hij den zondvloed over de wereld dergoddelozen heeft gebracht;
And did not have mercy on the world which then was, but only kept safe Noah, a preacher of righteousness, with seven others, when he let loose the waters over the world of the evil-doers;
και αρχαιου κοσμου ουκ εφεισατο αλλ ογδοον νωε δικαιοσυνης κηρυκα εφυλαξεν κατακλυσμον κοσμω ασεβων επαξας
- 6 En de steden van Sodoma en Gomorra tot as verbrandende met omkering veroordeeld heeft, en tot een voorbeeld gezet dengenen, die goddelooslijk zouden leven;
And sent destruction on Sodom and Gomorrah, burning them up with fire as an example to those whose way of life might in the future be displeasing to him;
και πολεις σοδομων και γομορρας τεφρωσας καταστροφη κατεκρινεν υποδειγμα μελλοντων ασεβειν τεθεικωσ
- 7 En den rechtvaardigen Lot, die vermoeid was van den ontuchtigen wandel der gruwelijken mensen, daaruit verlost heeft;
And kept safe Lot, the upright man, who was deeply troubled by the unclean life of the evil-doers
και δικαιον λωτ καταπονουμενον υπο της των αθεσμων εν ασελγεια αναστροφης ερρυσατο
- 8 (Want deze rechtvaardige man, wonende onder hen, heeft dag op dag zijn rechtvaardige ziel gekweld, door het zien en horen van hun ongerechte werken);
(Because the soul of that upright man living among them was pained from day to day by seeing and hearing their crimes):
βλεμματι γαρ και ακοη ο δικαιος εγκατοικων εν αυτοις ημεραν εξ ημερας ψυχην δικαιαν ανομοις εργοις εβασανιζεν

- 9 Zo weet de Heere de godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onrechtvaardigen te bewaren tot den dag des oordeels, om gestraft te worden;
The Lord is able to keep the upright safe in the time of testing, and to keep evil-doers under punishment till the day of judging;
οιδεν κυριος ευσεβεις εκ πειρασμου ρυεσθαι αδικους δε εις ημεραν κρισεως κολαζομενους τηρειν
- 10 Maar allermeeft degenen, die naar het vlees in onreine begeerlijkheid wandelen, en de heerschappij verachten; die stout zijn, zichzelf behagen, en die deheerlijkheden niet schromen te lasteren;
But specially those who go after the unclean desires of the flesh, and make sport of authority. Ready to take chances, uncontrolled, they have no fear of saying evil of those in high places:
μαλιστα δε τους οπισω σαρκος εν επιθυμια μιασμου πορευομενους και κυριοτητος καταφρονουντας τολμηται αυθαδεις δοξας ου τρεμουσιν βλασφημουντας
- 11 Daar de engelen in sterkte en kracht meerder zijnde, geen lasterlijk oordeel tegen hen voor den Heere voortbrengen.
Though the angels, who are greater in strength and power, do not make use of violent language against them before the Lord.
οπου αγγελιοι ισχυι και δυναμει μειζονες οντες ου φερουσιν κατα αυτων παρα κυριω βλασφημον κρισιν
- 12 Maar dezen, als onredelijke dieren, die de natuur volgen, en voortgebracht zijn om gevangen en gedood te worden, dewijl zij lasteren, hetgeen zij niet verstaan, zullen in hun verdorvenheid verdorven worden;
But these men, like beasts without reason, whose natural use is to be taken and put to death, crying out against things of which they have no knowledge, will undergo that same destruction which they are designing for others;
ουτοι δε ως αλογα ζωα φυσικα γεγεννημενα εις αλωσιν και φθοραν εν οις αγνοουσιν βλασφημουντας εν τη φθορα αυτων καταφθαρησονται
- 13 En zullen verkrijgen het loon der ongerechtigheid, als die de dagelijkse weelde hun vermaak achten, zijnde vlekken en smetten, en zijn weelderig in hunbedriegerijen, als zij in de maaltijden met u zijn;
For the evil which overtakes them is the reward of their evil-doing: such men take their pleasure in the delights of the flesh even in the daytime; they are like the marks of a disease, like poisoned wounds among you, feasting together with you in joy;
κομιουμενοι μισθον αδικιας ηδονην ηγουμενοι την εν ημερα τρυφην σπιλοι και μωμοι εντρυφοντες εν ταις απαταις αυτων συνευωχουμενοι υμιν
- 14 Hebbende de ogen vol overspel, en die niet ophouden van zondigen; verlokken de onvaste zielen, hebbende het hart geoefend in gierigheid, kinderen dervervloeking;
Having eyes full of evil desire, never having enough of sin; turning feeble souls out of the true way; they are children of cursing, whose hearts are well used to bitter envy;
οφθαλμους εχοντες μεστους μοιχαλιδος και ακαταπαυστους αμαρτιας δελεαζοντας ψυχας ασθηρικτους καρδιαν γεγυμνασμενην πλεονεξιας εχοντας καταρας τεκνα
- 15 Die den rechten weg verlaten hebbende, zijn verdwaald, en volgen den weg van Balaam, den zoon van Bosor, die het loon der ongerechtigheid liefgehad heeft;
Turning out of the true way, they have gone wandering in error, after the way of Balaam, the son of Beor, who was pleased to take payment for wrongdoing;
καταλιποντας την ευθειαν οδον επλανηθησαν εξακολουθησαντας τη οδω του βαλααμ του βοσορ ος μισθον αδικιας ηγαπησεν
- 16 Maar hij heeft de bestraffing zijner ongerechtigheid gehad; want het jukdragende stomme dier, sprekende met mensenstem, heeft des profeten dwaasheidverhinderd.
But his wrongdoing was pointed out to him: an ass, talking with a man's voice, put a stop to the error of the prophet.
ελεγξιν δε εσχεν ιδιας παρανομιας υποζυγιον αφωνον εν ανθρωπου φωνη φθεγξαμενον εκωλυσεν την του προφητου παραφρονια
- 17 Dezen zijn waterloze fonteinen, wolken van een draaiwind gedreven, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt.
These are fountains without water, and mists before a driving storm; for whom the eternal night is kept in store.
ουτοι εισιν πηγαι ανυδροι νεφελαι υπο λαιλαπος ελανομεναι οις ο ζοφος του σκοτους εις αιωνα τετηρηται
- 18 Want zij, zeer opgeblazene ijdelheid sprekende, verlokken, door de begeerlijkheden des vleses en door ontuchtigheden, degenen, die waarlijk ontvloten waren vandegenen, die in dwaling wandelen;
For with high-sounding false words, making use of the attraction of unclean desires of the flesh, they get into their power those newly made free from those who are living in error;
υπερογκα γαρ ματαιοτητος φθεγγομενοι δελεαζουσιν εν επιθυμιας σαρκος ασελγειαις τους οντως αποφυγοντας τους εν πλανη αναστρεφομενους
- 19 Belovende hun vrijheid, daar zijzelf dienstknechten zijn der verdorvenheid; want van wien iemand overwonnen is, dien is hij ook tot een dienstknecht gemaakt.
Saying that they will be free, while they themselves are the servants of destruction; because whatever gets the better of a man makes a servant of him.
ελευθεριαν αυτοις επαγγελλομενοι αυτοι δουλοι υπαρχοντες της φθορας ω γαρ τις ηττηται τουτω και δεδουλωται
- 20 Want indien zij, nadat zij door de kennis van den Heere en Zaligmaker Jezus Christus, de besmettingen der wereld ontvloten zijn, en in dezelve wederomgewikkeld zijnde, van dezelve overwonnen worden, zo is hun het laatste erger geworden dan het eerste.
For if, after they have got free from the unclean things of the world through the knowledge of the Lord and Saviour Jesus Christ, they are again taken in the net and overcome, their last condition is worse than their first.
ει γαρ αποφυγοντας τα μiasματα του κοσμου εν επιγνωσει του κυριου και σωτηρος ησου χριστου τουτοις δε παλιν εμπλακεντες ηττωνται γεγονεν αυτοις τα εσχατα χειρονα των πρωτων

- 21 Want het ware hun beter, dat zij den weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij, dien gekend hebbende, weder afkeren van het heilige gebod, dat hunovergegeven was.
For it would have been better for them to have had no knowledge of the way of righteousness, than to go back again from the holy law which was given to them, after having knowledge of it.
κρειττον γαρ ην αυτοις μη επεγνωκεναι την οδον της δικαιοσυνης η επιγνουσιν επιστρεψαι εκ της παραδοθεισης αυτοις αγιας εντολης
- 22 Maar hun is overkomen, hetgeen met een waar spreekwoord gezegd wordt: De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel; en de gewassen zeug tot dewenteling in het slijk.
They are an example of that true saying, The dog has gone back to the food it had put out, and the pig which had been washed to its rolling in the dirty earth.
συμβεβηκεν δε αυτοις το της αληθους παροιμιας κυων επιστρεψας επι το ιδιον εξεραμα και υς λουσαμενη εις κυλισμα βορβορου
- 1 Dezen tweeden zendbrief, geliefden, schrijf ik nu aan u, in welke beide ik door vermaning uw oprecht gemoed opwekke;
My loved ones, this is now my second letter to you, and in this as in the first, I am attempting to keep your true minds awake;
ταυτην ηδη αγαπητοι δευτεραν υμιν γραφω επιστολην εν αις διεγειρω υμων εν υπομνησει την ειλικρινη διανοιαν
- 2 Opdat gij gedachtig zijt aan de woorden, die van de heilige profeten te voren gesproken zijn, en aan ons gebod, die des Heeren en Zaligmakers apostelen zijn;
So that you may keep in mind the words of the holy prophets in the past, and the law of the Lord and Saviour which was given to you by his Apostles.
μνησθηται των προειρημενων ρηματων υπο των αγιων προφητων και της των αποστολων ημων εντολης του κυριου και σωτηρος
- 3 Dit eerst wetende, dat in het laatste der dagen spotters komen zullen, die naar hun eigen begeerlijkheden zullen wandelen,
Having first of all the knowledge that in the last days there will be men who, ruled by their evil desires, will make sport of holy things,
τουτο πρωτον γνωσκοντες οτι ελευσονται επ εσχατου των ημερων εμπαικται κατα τας ιδιας αυτων επιθυμιας πορευομενοι
- 4 En zeggen: Waar is de belofte Zijner toekomst? Want van dien dag, dat de vaders ontslapen zijn, blijven alle dingen alzo gelijk van het begin der schepping.
Saying, Where is the hope of his coming? From the death of the fathers till now everything has gone on as it was from the making of the world.
και λεγοντες που εστιν η επαγγελια της παρουσιας αυτου αφ ης γαρ οι πατερες εκοιμηθησαν παντα ουτως διαμενει απ αρχης κτισεως
- 5 Want willens is dit hun onbekend, dat door het woord Gods de hemelen van over lang geweest zijn, en de aarde uit het water en in het water bestaande;
But in taking this view they put out of their minds the memory that in the old days there was a heaven, and an earth lifted out of the water and circled by water, by the word of God;
λανθανει γαρ αυτους τουτο θελοντας οτι ουρανοι ησαν εκπαλαι και γη εξ υδατος και δι υδατος συνεστωσα τω του θεου λογω
- 6 Door welke de wereld, die toen was, met het water van den zondvloed bedekt zijnde, vergaan is.
And that the world which then was came to an end through the overflowing of the waters.
δι ων ο τοτε κοσμος υδατι κατακλυσθεις απωλετο
- 7 Maar de hemelen, die nu zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde woord als een schat weggelegd, en worden ten vure bewaard tegen den dag des oordeels, en dervederving der goddeloze mensen.
But the present heaven and the present earth have been kept for destruction by fire, which is waiting for them on the day of the judging and destruction of evil men.
οι δε νυν ουρανοι και η γη αυτου λογω τεθησαυρισμενοι εισιν πυρι τηρουμενοι εις ημεραν κρισεως και απωλειας των ασεβων ανθρωπων
- 8 Doch deze ene zaak zij u niet onbekend, geliefden, dat een dag bij den Heere is als duizend jaren, en duizend jaren als een dag.
But, my loved ones, keep in mind this one thing, that with the Lord one day is the same as a thousand years, and a thousand years are no more than one day.
εν δε τουτο μη λανθανετω υμας αγαπητοι οτι μια ημερα παρα κυριω ως χιλια ετη και χιλια ετη ως ημερα μια
- 9 De Heere vertraagt de belofte niet (gelijk enigen dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen totbeking komen.
The Lord is not slow in keeping his word, as he seems to some, but he is waiting in mercy for you, not desiring the destruction of any, but that all may be turned from their evil ways.
ου βραδυνει ο κυριος της επαγγελιας ως τινες βραδυτητα ηγουνται αλλα μακροθυμει εις ημας μη βουλομενος τινας απολεσθαι αλλα παντας εις μετανοιαν χωρησαι
- 10 Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in den nacht, in welchen de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden.
But the day of the Lord will come like a thief; and in that day the heavens will be rolled up with a great noise, and the substance of the earth will be changed by violent heat, and the world and everything in it will be burned up.
ηξει δε η ημερα κυριου ως κλεπτης εν νυκτι εν η οι ουρανοι ροιζηδον παρελευσονται στοιχεια δε καυσουμενα λυθησονται και γη και τα εν αυτη εργα κατακαησεται
- 11 Dewijl dan deze dingen alle vergaan, hoedanigen behoort gij te zijn in heiligen wandel en godzaligheid!
Seeing then that all these things are coming to such an end, what sort of persons is it right for you to be, in all holy behaviour and righteousness,
τουτων ουν παντων λυομενων ποταπους δει υπαρχειν υμας εν αγιας αναστροφαις και ευσεβειαις

- 12 Verwachtende en haastende tot de toekomst van den dag Gods, in welken de hemelen, door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan, en de elementen brandende zullenver smelten.
Looking for and truly desiring the coming of the day of God, when the heavens will come to an end through fire, and the substance of the earth will be changed by the great heat?
προσδοκοντας και σπευδοντας την παρουσιαν της του θεου ημερας δι ην ουρανοι πυρουμενοι λθησονται και στοιχεια καυσουμενα τηκεται
- 13 Maar wij verwachten, naar Zijn belofte, nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, in dewelke gerechtigheid woont.
But having faith in his word, we are looking for a new heaven and a new earth, which will be the resting-place of righteousness.
καινους δε ουρανους και γην καινην κατα το επαγγελμα αυτου προσδοκωμεν εν οις δικαιοσυνη κατοικει
- 14 Daarom, geliefden, verwachtende deze dingen, benaarstigt u, dat gij onbevlekt en onbestraffelijk van Hem bevonden moogt worden in vrede;
For this reason, my loved ones, as you are looking for these things, take great care that when he comes you may be in peace before him, free from sin and every evil thing.
διο αγαπητοι ταυτα προσδοκωντες σπουδασατε ασπιλοι και αμωμητοι αυτω ευρεθηναι εν ειρηνη
- 15 En acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid; gelijkerwijs ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid, die hem gegeven is, ulieden geschreven heeft;
And be certain that the long waiting of the Lord is for salvation; even as our brother Paul has said in his letters to you, from the wisdom which was given to him;
και την του κυριου ημων μακροθυμιαν σωτηριαν ηγεισθε καθως και ο αγαπητος ημων αδελφος παυλος κατα την αυτω δοθεισαν σοφιαν εγραψεν υμιν
- 16 Gelijk ook in alle zendbrieven, daarin van deze dingen sprekende; in welke sommige dingen zwaar zijn om te verstaan, die de ongeleerde en onvaste mensenverdraaien, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf.
And as he said in all his letters, which had to do with these things; in which are some hard sayings, so that, like the rest of the holy Writings, they are twisted by those who are uncertain and without knowledge, to the destruction of their souls.
ως και εν πασαις ταις επιστολαις λαλων εν αυταις περι τουτων εν οις εστιν δυσνοητα τινα α οι αμαθεις και αστηρικτοι στρεβλουσιν ως και τας λοιπας γραφας προς την ιδιαν αυτων απωλειαν
- 17 Gij dan, geliefden, zulks te voren wetende, wacht u, dat gij niet door de verleiding der gruwelijke mensen mede afgerukt wordt, en uitvalt van uw vastigheid;
For this reason, my loved ones, having knowledge of these things before they take place, take care that you are not turned away by the error of the uncontrolled, so falling from your true faith.
υμεις ουν αγαπητοι προγινωσκοντες φυλασσεσθε ινα μη τη των αθεσμων πλανη συναπαχθεντες εκπεσητε του ιδιου στηριγμου
- 1 Hetgeen van den beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben, van het Woord des levens;
That which was from the first, which has come to our ears, and which we have seen with our eyes, looking on it and touching it with our hands, about the Word of life
ο ην απ αρχης ο ακηκοαμεν ο εωρακαμεν τοις οφθαλμοις ημων ο εθεασαμεθα και αι χειρες ημων εψηλαφησαν περι του λογου της ζωης
- 2 (Want het Leven is geopenbaard, en wij hebben het gezien, en wij getuigen, en verkondigen ulieden dat eeuwige Leven, Hetwelk bij den Vader was, en ons isgeopenbaard.)
(And the life was made clear to us, and we have seen it and are witnessing to it and giving you word of that eternal life which was with the Father and was seen by us);
και η ζωη εφανερωθη και εωρακαμεν και μαρτυρουμεν και απαγγελομεν υμιν την ζωνην την αιωνιον ητις ην προς τον πατερα και εφανερωθη ημιν
- 3 Hetgeen wij dan gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze onze gemeenschap ook zij met den Vader, en met Zijn Zoon Jezus Christus.
We give you word of all we have seen and everything which has come to our ears, so that you may be united with us; and we are united with the Father and with his Son Jesus Christ:
ο εωρακαμεν και ακηκοαμεν απαγγελομεν υμιν ινα και υμεις κοινωνιαν εχητε μεθ ημων και η κοινωνια δε η ημετερα μετα του πατρος και μετα του υιου αυτου ιησου χριστου
- 4 En deze dingen schrijven wij u, opdat uw blijdschap vervuld zij.
And we are writing these things to you so that our joy may be made complete.
και ταυτα γραφομεν υμιν ινα η χαρα ημων η πεπληρωμενη
- 5 En dit is de verkondiging, die wij van Hem gehoord hebben, en wij u verkondigen, dat God een Licht is, en gans geen duisternis in Hem is.
This is the word which came to us from him and which we give to you, that God is light and in him there is nothing dark.
και αυτη εστιν η επαγγελια ην ακηκοαμεν απ αυτου και αναγγελομεν υμιν οτι ο θεος φως εστιν και σκοτια εν αυτω ουκ εστιν ουδεμια
- 6 Indien wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zo liegen wij, en doen de waarheid niet.
If we say we are joined to him, and are walking still in the dark, our words are false and our acts are untrue:
εαν ειπωμεν οτι κοινωνιαν εχομεν μετ αυτου και εν τω σκοτει περιπατωμεν ψευδομεθα και ου ποιουμεν την αληθειαν
- 7 Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.
But if we are walking in the light, as he is in the light, we are all united with one another, and the blood of Jesus his Son makes us clean from all sin.
εαν δε εν τω φωτι περιπατωμεν ως αυτος εστιν εν τω φωτι κοινωνιαν εχομεν μετ αλληλων και το αιμα ιησου χριστου του υιου αυτου καθαριζει ημας απο πασης αμαρτιας

- 8 Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, zo verleiden wij ons zelven, en de waarheid is in ons niet.
If we say that we have no sin, we are false to ourselves and there is nothing true in us.
εαν ειπωμεν οτι αμαρτιαν ουκ εχομεν εαυτους πλανωμεν και η αληθεια ουκ εστιν εν ημιν
- 9 Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid.
If we say openly that we have done wrong, he is upright and true to his word, giving us forgiveness of sins and making us clean from all evil.
εαν ομολογωμεν τας αμαρτιας ημων πιστος εστιν και δικαιος ινα αφη ημιν τας αμαρτιας και καθαριση ημας απο πασης αδικιας
- 1 Mijn kinderkens, ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt. En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, den Rechtvaardige;
My little children, I am writing these things to you so that you may be without sin. And if any man is a sinner, we have a friend and helper with the Father, Jesus Christ, the upright one:
τεκνια μου ταυτα γραφω υμιν ινα μη αμαρτητε και εαν τις αμαρτη παρακλητον εχομεν προς τον πατερα ιησουν χριστον δικαιον
- 2 En Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden der gehele wereld.
He is the offering for our sins; and not for ours only, but for all the world.
και αυτος ιλασμος εστιν περι των αμαρτιων ημων ου περι των ημετερων δε μονον αλλα και περι ολου του κοσμου
- 3 En hieraan kennen wij, dat wij Hem gekend hebben, zo wij Zijn geboden bewaren.
And by this we may be certain that we have knowledge of him, if we keep his laws.
και εν τωτω γνωσκομεν οτι εγνωκαμεν αυτον εαν τας εντολας αυτου τηρωμεν
- 4 Die daar zegt: Ik ken Hem, en Zijn geboden niet bewaart, die is een leugenaar, en in dien is de waarheid niet;
The man who says, I have knowledge of him, and does not keep his laws, is false, and there is nothing true in him:
ο λεγων εγνωκα αυτον και τας εντολας αυτου μη τηρων ψευστης εστιν και εν τωτω η αληθεια ουκ εστιν
- 5 Maar zo wie Zijn Woord bewaart, in dien is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden; hieraan kennen wij, dat wij in Hem zijn.
But in every man who keeps his word, the love of God is made complete. By this we may be certain that we are in him:
ος δ αν τηρη αυτου τον λογον αληθως εν τωτω η αγαπη του θεου τετελειωται εν τωτω γνωσκομεν οτι εν αυτω εσμεν
- 6 Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf alzo wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft.
He who says that he is living in him, will do as he did.
ο λεγων εν αυτω μενειν οφειλει καθως εκεινος περιεπατησεν και αυτος ουτως περιπατειν
- 7 Broeders! Ik schrijf u geen nieuw gebod, maar een oud gebod, dat gij van den beginne gehad hebt; dit oud gebod is het woord, dat gij van den beginne gehoord hebt.
My loved ones, I do not give you a new law, but an old law which you had from the first; this old law is the word which came to your ears.
αδελφοι ουκ εντολην καινην γραφω υμιν αλλ εντολην παλαιαν ην ειχατε απ αρχης η εντολη η παλαια εστιν ο λογος ον ηκουσατε απ αρχης
- 8 Wederom schrijf ik u een nieuw gebod: hetgeen waarachtig is in Hem, zij ook in u waarachtig; want de duisternis gaat voorbij, en het waarachtige licht schijnt nu.
Again, I give you a new law, which is true in him and in you; for the night is near its end and the true light is even now shining out.
παλιν εντολην καινην γραφω υμιν ο εστιν αληθες εν αυτω και εν υμιν οτι η σκοτια παραγεται και το φως το αληθινον ηδη φαινει
- 9 Die zegt, dat hij in het licht is, en zijn broeder haat, die is in de duisternis tot nog toe.
He who says that he is in the light, and has hate in his heart for his brother, is still in the dark.
ο λεγων εν τω φωτι ειναι και τον αδελφον αυτου μισων εν τη σκοτια εστιν εως αρτι
- 10 Die zijn broeder liefheeft, blijft in het licht, en geen ergernis is in hem.
He who has love for his brother is in the light, and there is no cause of error in him.
ο αγαπων τον αδελφον αυτου εν τω φωτι μενει και σκανδαλον εν αυτω ουκ εστιν
- 11 Maar die zijn broeder haat, is in de duisternis, en wandelt in de duisternis, en weet niet, waar hij henengaat; want de duisternis heeft zijn ogen verblind.
But he who has hate for his brother is in the dark, walking in the dark with no knowledge of where he is going, unable to see because of the dark.
ο δε μισων τον αδελφον αυτου εν τη σκοτια εστιν και εν τη σκοτια περιπατει και ουκ οιδεν που υπαγει οτι η σκοτια ετυφλωσεν τους οφθαλμους αυτου
- 12 Ik schrijf u, kinderkens, want de zonden zijn u vergeven om Zijns Naams wil.
I am writing to you, my children, because you have forgiveness of sins through his name.
γραφω υμιν τεκνια οτι αφεωνται υμιν αι αμαρτια δια το ονομα αυτου

- 13 Ik schrijf u, vaders! want gij hebt Hem gekend, Die van den beginne is. Ik schrijf u, jongelingen, want gij hebt den boze overwonnen. Ik schrijf u, kinderen, want gij hebt den Vader gekend.
I am writing to you, fathers, because you have knowledge of him who was from the first. I am writing to you, young men, because you have overcome the Evil One. I have sent a letter to you, children, because you have knowledge of the Father.
γραφω υμιν πατερες οτι εγνωκατε τον απ αρχης γραφω υμιν νεανισκοι οτι νενικηκατε τον πονηρον γραφω υμιν παιδια οτι εγνωκατε τον πατερα
- 14 Ik heb u geschreven, vaders, want gij hebt Hem gekend, Die van den beginne is. Ik heb u geschreven, jongelingen, want gij zijt sterk, en het Woord Gods blijft in u, en gij hebt den boze overwonnen.
I have sent a letter to you, fathers, because you have knowledge of him who was from the first. I have sent a letter to you, young men, because you are strong, and the word of God is in you, and because you have overcome the Evil One.
εγραψα υμιν πατερες οτι εγνωκατε τον απ αρχης εγραψα υμιν νεανισκοι οτι ισχυροι εστε και ο λογος του θεου εν υμιν μενει και νενικηκατε τον πονηρον
- 15 Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem.
Have no love for the world or for the things which are in the world. If any man has love for the world, the love of the Father is not in him.
μη αγαπατε τον κοσμον μηδε τα εν τω κοσμω εαν τις αγαπα τον κοσμον ουκ εστιν η αγαπη του πατρος εν αυτω
- 16 Want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vlees, en de begeerlijkheid der ogen, en de grootsheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit dewereld.
Because everything in the world, the desire of the flesh, the desire of the eyes, and the pride of life, is not of the Father but of the world.
οτι παν το εν τω κοσμω η επιθυμια της σαρκος και η επιθυμια των οφθαλμων και η αλαζονεια του βιου ουκ εστιν εκ του πατρος αλλ εκ του κοσμου εστιν
- 17 En de wereld gaat voorbij, en haar begeerlijkheid; maar die den wil van God doet, blijft in der eeuwigheid.
And the world and its desires is coming to an end: but he who does God's pleasure is living for ever.
και ο κοσμος παραγεται και η επιθυμια αυτου ο δε ποιων το θελημα του θεου μενει εις τον αιωνα
- 18 Kinderkens, het is de laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt, dat de antichrist komt, zo zijn ook nu vele antichristen geworden; waaruit wij kennen, dat het de laatste ure is.
Little children, it is the last hour; and as you were given word that the Antichrist would come, so now a number of Antichrists have come to you; and by this we are certain that it is the last hour.
παιδια εσχατη ωρα εστιν και καθως ηκουσατε οτι ο αντιχριστος ερχεται και νυν αντιχριστοι πολλοι γεγονασιν οθεν γνωσκομεν οτι εσχατη ωρα εστιν
- 19 Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet; want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn; maar dit is geschied, opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn.
They went out from us but they were not of us; if they had been of us they would still be with us: but they went out from us so that it might be made clear that they were not of us.
εξ ημων εξηλθον αλλ ουκ ησαν εξ ημων ει γαρ ησαν εξ ημων μεμενηκεισαν αν μεθ ημων αλλ ινα φανερωθωσιν οτι ουκ εισιν παντες εξ ημων
- 20 Doch gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen.
And you have the Spirit from the Holy One and you all have knowledge.
και υμεις χρισμα εχετε απο του αγιου και οιδατε παντα
- 21 Ik heb u niet geschreven, omdat gij de waarheid niet weet, maar omdat gij die weet, en omdat geen leugen uit de waarheid is.
I have not sent you this letter because you have no knowledge of what is true, but because you have knowledge, and because that which is false has nothing in common with that which is true.
ουκ εγραψα υμιν οτι ουκ οιδατε την αληθειαν αλλ οτι οιδατε αυτην και οτι παν ψευδος εκ της αληθειας ουκ εστιν
- 22 Wie is de leugenaar, dan die loochent, dat Jezus is de Christus? Deze is de antichrist, die den Vader en den Zoon loochent.
Who is false but he who says that Jesus is not the Christ? He is the Antichrist who has no belief in the Father or the Son.
τις εστιν ο ψευστης ει μη ο αρνουμενος οτι ιησους ουκ εστιν ο χριστος ουτος εστιν ο αντιχριστος ο αρνουμενος τον πατερα και τον υιον
- 23 Een iegelijk, die den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet.
He who has no belief in the Son has not the Father: he who makes clear his belief in the Son has the Father.
πας ο αρνουμενος τον υιον ουδε τον πατερα εχει
- 24 Hetgeen gijlieden dan van den beginne gehoord hebt, dat blijve in u. Indien in u blijft, wat gij van den beginne gehoord hebt, zo zult gij ook in den Zoon en in den Vader blijven.
But as for you, keep in your hearts the things which were made clear to you from the first. If you keep these things in your hearts you will be kept in the Father and the Son.
υμεις ουν ο ηκουσατε απ αρχης εν υμιν μενετω εαν εν υμιν μεινη ο απ αρχης ηκουσατε και υμεις εν τω υιω και εν τω πατρι μενειτε
- 25 En dit is de belofte, die Hij ons beloofd heeft, namelijk het eeuwige leven.
And this is the hope which he gave you, even eternal life.
και αυτη εστιν η επαγγελια ην αυτος επαγγειλατο ημιν την ζωην την αιωνιον

- 26 Dit heb ik u geschreven van degenen, die u verleiden.
I am writing these things to you about those whose purpose is that you may be turned out of the true way.
ταυτα εγραψα υμιν περι των πλανωντων υμας
- 27 En de zalving, die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij hebt niet van node, dat iemand u lere; maar gelijk dezelfde zalving u leert van alle dingen, zo is zij ook waarachtig, en is geen leugen; en gelijk zij u geleerd heeft, zo zult gij in Hem blijven.
As for you, the Spirit which he gave you is still in you, and you have no need of any teacher; but as his Spirit gives you teaching about all things, and is true and not false, so keep your hearts in him, through the teaching which he has given you.
και υμεις το χρισμα ο ελαβετε απ αυτου εν υμιν μενει και ου χριαν εχετε ινα τις διδασκη υμας αλλ ως το αυτο χρισμα διδασκει υμας περι παντων και αληθες εστιν και ουκ εστιν ψευδος και καθως εδ ιδαξεν υμας μενειτε εν αυτω
- 28 En nu, kinderkens, blijft in Hem; opdat, wanneer Hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van Hem niet beschaamd gemaakt worden in Zijntoekomst.
And now, my children, keep your hearts in him; so that at his revelation, we may have no fear or shame before him at his coming.
και νυν τεκνια μενετε εν αυτω ινα οταν φανερωθη εχωμεν παρρησιαν και μη αισχυνθωμεν απ αυτου εν τη παρουσια αυτου
- 29 Indien gij weet, dat Hij rechtvaardig is, zo weet gij, dat een iegelijk, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is. 1 Johannes 3
If you have knowledge that he is upright, it is clear to you that everyone who does righteousness is his offspring.
εαν ειδητε οτι δικαιος εστιν γινωσκετε οτι πας ο ποιων την δικαιοσυνην εξ αυτου γεγεννηται
- 1 Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem nietkent.
See what great love the Father has given us in naming us the children of God; and such we are. For this reason the world does not see who we are, because it did not see who he was.
ιδετε ποταπη αγαπην δεδωκεν ημιν ο πατηρ ινα τεκνα θεου κληθωμεν δια τουτο ο κοσμος ου γινωσκει ημας οτι ουκ εγνω αυτον
- 2 Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijkwezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is.
My loved ones, now we are children of God, and at present it is not clear what we are to be. We are certain that at his revelation we will be like him; for we will see him as he is.
αγαπητοι νυν τεκνα θεου εσμεν και ουπω εφανερωθη τι εσομεθα οιδαμεν δε οτι εαν φανερωθη ομοιοι αυτω εσομεθα οτι ομοιοι αυτον καθως εστιν
- 3 En een iegelijk, die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf, gelijk Hij rein is.
And everyone who has this hope in him makes himself holy, even as he is holy.
και πας ο εχων την ελπιδα ταυτην επ αυτω αγνιζει εαυτον καθως εκεινος αγνος εστιν
- 4 Een iegelijk, die de zonde doet, die doet ook de ongerechtigheid; want de zonde is de ongerechtigheid.
Everyone who is a sinner goes against the law, for sin is going against the law.
πας ο ποιων την αμαρτιαν και την ανομιαν ποιει και η αμαρτια εστιν η ανομια
- 5 En gij weet, dat Hij geopenbaard is, opdat Hij onze zonden zou wegnemen; en geen zonde is in Hem.
And you have knowledge that he came to take away sin: and in him there is no sin.
και οιδατε οτι εκεινος εφανερωθη ινα τας αμαρτιας ημων αρη και αμαρτια εν αυτω ουκ εστιν
- 6 Een iegelijk, die in Hem blijft, die zondigt niet; een iegelijk, die zondigt, die heeft Hem niet gezien, en heeft Hem niet gekend.
Anyone who is in him does no sin; anyone who is a sinner has not seen him and has no knowledge of him.
πας ο εν αυτω μενων ουχ αμαρτανει πας ο αμαρτανων ουχ εωρακεν αυτον ουδε εγνωκεν αυτον
- 7 Kinderkens, dat u niemand verleide. Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk Hij rechtvaardig is.
My little children, let no man take you out of the true way: he who does righteousness is upright, even as he is upright;
τεκνια μηδεις πλανατω υμας ο ποιων την δικαιοσυνην δικαιος εστιν καθως εκεινος δικαιος εστιν
- 8 Die de zonde doet, is uit den duivel; want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbrekken zou.
The sinner is a child of the Evil One; for the Evil One has been a sinner from the first. And the Son of God was seen on earth so that he might put an end to the works of the Evil One.
ο ποιων την αμαρτιαν εκ του διαβολου εστιν οτι απ αρχης ο διαβολος αμαρτανει εις τουτο εφανερωθη ο υιος του θεου ινα λυση τα εργα του διαβολου
- 9 Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.
Anyone who is a child of God does no sin, because he still has God's seed in him; he is not able to be a sinner, because God is his Father.
πας ο γεγεννημενος εκ του θεου αμαρτιαν ου ποιει οτι σπερμα αυτου εν αυτω μενει και ου δυναται αμαρτανειν οτι εκ του θεου γεγεννηται

- 10 Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar. Een iegelijk, die de rechtvaardigheid niet doet, die is niet uit God, en die zijn broeder niet liefheeft, **In this way it is clear who are the children of God and who are the children of the Evil One; anyone who does not do righteousness or who has no love for his brother, is not a child of God.**
 εν τωτω φανερα εστιν τα τεκνα του θεου και τα τεκνα του διαβολου πας ο μη ποιων δικαιοσυνην ουκ εστιν εκ του θεου και ο μη αγαπων τον αδελφον αυτου
- 11 Want dit is de verkondiging, die gij van den beginne gehoord hebt, dat wij elkander zouden liefhebben. **Because this is the word which was given to you from the first, that we are to have love for one another;**
 οτι αυτη εστιν η αγγελια ην ηκουσατε απ αρχης ινα αγαπωμεν αλληλους
- 12 Niet gelijk Kain, die uit den boze was, en zijn broeder dood sloeg; en om wat oorzaak sloeg hij hem dood? Omdat zijn werken boos waren, en van zijn broederrechtvaardig. **Not being of the Evil One like Cain, who put his brother to death. And why did he put him to death? Because his works were evil and his brother's works were good.**
 ου καθως καιν εκ του πονηρου ην και εσφαξεν τον αδελφον αυτου και χαριν τινος εσφαξεν αυτον οτι τα εργα αυτου πονηρα ην τα δε του αδελφου αυτου δικαια
- 13 Verwondert u niet, mijn broeders, zo u de wereld haat. **Do not be surprised, my brothers, if the world has no love for you.**
 μη θαυμαζετε αδελφοι μου ει μισει υμας ο κοσμος
- 14 Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben; die zijn broeder niet liefheeft, blijft in den dood. **We are conscious that we have come out of death into life because of our love for the brothers. He who has no love is still in death.**
 ημεις οιδμεν οτι μεταβηκαμεν εκ του θανατου εις την ζωην οτι αγαπωμεν τους αδελφους ο μη αγαπων τον αδελφον μενει εν τω θανατω
- 15 Een iegelijk, die zijn broeder haat, is een doodslager; en gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende. **Anyone who has hate for his brother is a taker of life, and you may be certain that no taker of life has eternal life in him.**
 πας ο μισων τον αδελφον αυτου ανθρωποκτονος εστιν και οιδατε οτι πας ανθρωποκτονος ουκ εχει ζωην αιωνιον εν αυτω μενουσαν
- 16 Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Hij Zijn leven voor ons gesteld heeft; en wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen. **In this we see what love is, because he gave his life for us; and it is right for us to give our lives for the brothers.**
 εν τωτω εγνωκαμεν την αγαπην οτι εκεινος υπερ ημων την ψυχην αυτου εθηκεν και ημεις οφειλομεν υπερ των αδελφων τας ψυχας τιθεναι
- 17 Zo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijn broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem? **But if a man has this world's goods, and sees that his brother is in need, and keeps his heart shut against his brother, how is it possible for the love of God to be in him?**
 ος δ αν εχη τον βιον του κοσμου και θεωρη τον αδελφον αυτου χρειαν εχοντα και κλειση τα σπλαγχνα αυτου απ αυτου πως η αγαπη του θεου μενει εν αυτω
- 18 Mijn kinderkens, laat ons niet liefhebben met den woorde, noch met de tong, maar met de daad en waarheid. **My little children, do not let our love be in word and in tongue, but let it be in act and in good faith.**
 τεκνια μου μη αγαπωμεν λογω μηδε γλωσση αλλ εργω και αληθεια
- 19 En hieraan kennen wij, dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verzekeren voor Hem. **In this way we may be certain that we are true, and may give our heart comfort before him,**
 και εν τωτω γνωσκομεν οτι εκ της αληθειας εσμεν και εμπροσθεν αυτου πεισομεν τας καρδιας ημων
- 20 Want indien ons hart ons veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen. **When our heart says that we have done wrong; because God is greater than our heart, and has knowledge of all things.**
 οτι εαν καταγνωσκη ημω η καρδια οτι μειζων εστιν ο θεος της καρδιας ημων και γνωσκει παντα
- 21 Geliefden! Indien ons hart ons niet veroordeelt, zo hebben wij vrijmoedigheid tot God; **My loved ones, if our heart does not say that we have done wrong, we have no fear before him;**
 αγαπητοι εαν η καρδια ημων μη καταγνωσκη ημων παρρησιαν εχομεν προς τον θεον
- 22 En zo wat wij bidden, ontvangen wij van Hem, dewijl wij Zijn geboden bewaren, en doen, hetgeen behagelijk is voor Hem. **And he gives us all our requests, because we keep his laws and do the things which are pleasing in his eyes.**
 και ο εαν αιτωμεν λαμβανομεν παρ αυτου οτι τας εντολας αυτου τηρουμεν και τα αρεστα ενωπιον αυτου ποιουμεν
- 23 En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in den Naam van Zijn Zoon Jezus Christus, en elkander liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft. **And this is his law, that we have faith in the name of his Son Jesus Christ, and love for one another, even as he said to us.**
 και αυτη εστιν η εντολη αυτου ινα πιστευσωμεν τω ονοματι του υιου αυτου ιησου χριστου και αγαπωμεν αλληλους καθως εδωκεν εντολην ημιν

- 24 En die Zijn geboden bewaart, blijft in Hem, en Hij in denzelven. En hieraan kennen wij, dat Hij in ons blijft, namelijk uit den Geest, Dien Hij ons gegeven heeft. 1 Johannes 4
He who keeps his laws is in God and God is in him. And the Spirit which he gave us is our witness that he is in us.
 και ο τηρων τας εντολας αυτου εν αυτω μενει και αυτος εν αυτω και εν τωτω γνωσκομεν οτι μενει εν ημιν εκ του πνευματος ου ημιν εδωκεν
- 1 Geliefden, geloofd niet een iegelijken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld.
My loved ones, do not put your faith in every spirit, but put them to the test, to see if they are from God: because a great number of false prophets have gone out into the world.
 αγαπητοι μη παντι πνευματι πιστευετε αλλα δοκιμαζετε τα πνευματα ει εκ του θεου εστιν οτι πολλοι ψευδοπροφηται εξελλυθησιν εις τον κοσμον
- 2 Hieraan kent gij den Geest van God: alle geest, die belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God;
By this you may have knowledge of the Spirit of God: every spirit which says that Jesus Christ has come in the flesh is of God:
 εν τωτω γνωσσετε το πνευμα του θεου παν πνευμα ο ομολογει ιησουν χριστον εν σαρκι εληλυθота εκ του θεου εστιν
- 3 En alle geest, die niet belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God niet; maar dit is de geest van den antichrist, welken geest gij gehoord hebt, datkomen zal, en is nu alrede in de wereld.
And every spirit which does not say this is not from God: this is the spirit of Antichrist, of which you have had word; and it is in the world even now.
 και παν πνευμα ο μη ομολογει τον ιησουν χριστον εν σαρκι εληλυθота εκ του θεου ουκ εστιν και τωτο εστιν το του αντιχριστου ο ακηκοατε οτι ερχεται και νυν εν τω κοσμω εστιν ηδη
- 4 Kinderkens, gij zijt uit God, en hebt hen overwonnen; want Hij is meerder, Die in u is, dan die in de wereld is.
You are of God, my little children, and you have overcome them because he who is in you is greater than he who is in the world.
 υμεις εκ του θεου εστε τεκνια και νενικηκατε αυτους οτι μειζων εστιν ο εν υμιν η ο εν τω κοσμω
- 5 Zij zijn uit de wereld, daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen.
They are of the world, so their talk is the world's talk, and the world gives ear to them.
 αυτοι εκ του κοσμου εισιν δια τωτο εκ του κοσμου λαλουσιν και ο κοσμος αυτων ακουει
- 6 Wij zijn uit God. Die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den geest der waarheid, en den geest der dwaling.
We are of God: he who has the knowledge of God gives ear to us; he who is not of God does not give ear to us. By this we may see which is the true spirit, and which is the spirit of error.
 ημεις εκ του θεου εσμεν ο γνωσκων τον θεον ακουει ημων ος ουκ εστιν εκ του θεου ουκ ακουει ημων εκ τωτου γνωσκομεν το πνευμα της αληθειας και το πνευμα της πλανης
- 7 Geliefden! Laat ons elkander liefhebben, want de liefde is uit God; en een iegelijk, die liefheeft, is uit God geboren, en kent God;
My loved ones, let us have love for one another: because love is of God, and everyone who has love is a child of God and has knowledge of God.
 αγαπητοι αγαπωμεν αλληλους οτι η αγαπη εκ του θεου εστιν και πας ο αγαπων εκ του θεου γεγεννηται και γνωσκει τον θεον
- 8 Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend; want God is liefde.
He who has no love has no knowledge of God, because God is love.
 ο μη αγαπων ουκ εγνω τον θεον οτι ο θεος αγαπη εστιν
- 9 Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem.
And the love of God was made clear to us when he sent his only Son into the world so that we might have life through him.
 εν τωτω εφανερωθη η αγαπη του θεου εν ημιν οτι τον υιον αυτου τον μονογενη απεσταλκεν ο θεος εις τον κοσμον ινα ζησωμεν δι αυτου
- 10 Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening voor onze zonden.
And this is love, not that we had love for God, but that he had love for us, and sent his Son to be an offering for our sins.
 εν τωτω εστιν η αγαπη ουχ οτι ημεις ηγαπησαμεν τον θεον αλλ οτι αυτος ηγαπησεν ημας και απεστειλεν τον υιον αυτου ιλασμον περι των αμαρτιων ημων
- 11 Geliefden, indien God ons alzo lief heeft gehad, zo zijn ook wij schuldig elkander lief te hebben.
My loved ones, if God had such love for us, it is right for us to have love for one another.
 αγαπητοι ει ουτως ο θεος ηγαπησεν ημας και ημεις οφειλομεν αλληλους αγαπαν
- 12 Niemand heeft ooit God aanschouwd; indien wij elkander liefhebben, zo blijft God in ons, en Zijn liefde is in ons volmaakt.
No man has ever seen God: if we have love for one another, God is in us and his love is made complete in us:
 θεον ουδεις ποποτε τεθεαται εαν αγαπωμεν αλληλους ο θεος εν ημιν μενει και η αγαπη αυτου τετελειωμενη εστιν εν ημιν

- 13 Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft.
And his Spirit which he has given us is the witness that we are in him and he is in us.
 εν τωτω γινωσκομεν οτι εν αυτω μενομεν και αυτος εν ημιν οτι εκ του πνευματος αυτου δεδωκεν ημιν
- 14 En wij hebben het aanschouwd, en getuigen, dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft tot een Zaligmaker der wereld.
And we have seen and give witness that the Father sent the Son to be the Saviour of the world.
 και ημεις τεθεαμεθα και μαρτυρομεν οτι ο πατηρ απεσταλκεν τον υιον σωτηρα του κοσμου
- 15 Zo wie beleden zal hebben, dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem, en hij in God.
Everyone who says openly that Jesus is the Son of God, has God in him and is in God.
 ος αν ομολογηση οτι ιησους εστιν ο υιος του θεου ο θεος εν αυτω μενει και αυτος εν τω θεω
- 16 En wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft. God is liefde; en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in hem.
And we have seen and had faith in the love which God has for us. God is love, and everyone who has love is in God, and God is in him.
 και ημεις εγνωκαμεν και πεπιστευκαμεν την αγαπην ην εχει ο θεος εν ημιν ο θεος αγαπη εστιν και ο μενων εν τη αγαπη εν τω θεω μενει και ο θεος εν αυτω
- 17 Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels, namelijk dat gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld.
In this way love is made complete in us, so that we may be without fear on the day of judging, because as he is, so are we in this world.
 εν τωτω τετελειωται η αγαπη μεθ ημων ινα παρησιαν εχωμεν εν τη ημερα της κρισεως οτι καθως εκεινος εστιν και ημεις εσμεν εν τω κοσμο τωτω
- 18 Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten; want de vrees heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde.
There is no fear in love: true love has no room for fear, because where fear is, there is pain; and he who is not free from fear is not complete in love.
 φοβος ουκ εστιν εν τη αγαπη αλλ η τελεια αγαπη εξω βαλλει τον φοβον οτι ο φοβος κολασιν εχει ο δε φοβουμενος ου τετελειωται εν τη αγαπη
- 19 Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.
We have the power of loving, because he first had love for us.
 ημεις αγαπωμεν αυτον οτι αυτος πρωτος ηγαπησεν ημας
- 20 Indien iemand zegt: Ik heb God lief; en haat zijn broeder, die is een leugenaar; want die zijn broeder niet liefheeft, dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, Dien hij niet gezien heeft?
If a man says, I have love for God, and has hate for his brother, his words are false: for how is the man who has no love for his brother whom he has seen, able to have love for God whom he has not seen?
 εαν τις ειπη οτι αγαπω τον θεον και τον αδελφον αυτου μιση ψευστης εστιν ο γαρ μη αγαπων τον αδελφον αυτου ον εωρακεν τον θεον ον ουχ εωρακεν πως δυναται αγαπαν
- 21 En dit gebod hebben wij van Hem, namelijk dat die God liefheeft, ook zijn broeder liefhebbe. 1 Johannes 5
And this is the word which we have from him, that he who has love for God is to have the same love for his brother.
 και ταυτην την εντολην εχωμεν απ αυτου ινα ο αγαπων τον θεον αγαπα και τον αδελφον αυτου
- 1 Een iegelijk, die gelooft, dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren; en een iegelijk, die liefheeft Dengene, Die geboren heeft, die heeft ook lief dengene, die uit Hem geboren is.
Everyone who has faith that Jesus is the Christ is a child of God: and everyone who has love for the Father has love for his child.
 πας ο πιστευων οτι ιησους εστιν ο χριστος εκ του θεου γεγεννηται και πας ο αγαπων τον γεννησαντα αγαπα και τον γεγεννημενον εξ αυτου
- 2 Hieraan kennen wij, dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben, en Zijn geboden bewaren.
In this way, we are certain that we have love for the children of God, when we have love for God and keep his laws.
 εν τωτω γινωσκομεν οτι αγαπωμεν τα τεκνα του θεου οταν τον θεον αγαπωμεν και τας εντολας αυτου τηρωμεν
- 3 Want dit is de liefde Gods, dat wij Zijn geboden bewaren; en Zijn geboden zijn niet zwaar.
For loving God is keeping his laws: and his laws are not hard.
 αυτη γαρ εστιν η αγαπη του θεου ινα τας εντολας αυτου τηρωμεν και αι εντολαι αυτου βαρειαι ουκ εισιν
- 4 Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof.
Anything which comes from God is able to overcome the world: and the power by which we have overcome the world is our faith.
 οτι παν το γεγεννημενον εκ του θεου νικα τον κοσμον και αυτη εστιν η νικη η νικησασα τον κοσμον η πιστις ημων

- 5 Wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God?
 Who is able to overcome the world but the man who has faith that Jesus is the Son of God?
 τις εστιν ο νικων τον κοσμον ει μη ο πιστευων οτι ιησους εστιν ο υιος του θεου
- 6 Deze is het, Die gekomen is door water en bloed, namelijk Jezus, de Christus; niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het, Diegetuigt, dat de Geest de waarheid is.
 This is he who came by water and by blood, Jesus Christ; not by water only but by water and by blood.
 ουτος εστιν ο ελθων δι υδατος και αιματος ιησους ο χριστος ουκ εν τω υδατι μονον αλλ εν τω υδατι και τω αιματι και το πνευμα εστιν το μαρτυρουν οτι το πνευμα εστιν η αληθεια
- 7 Want Drie zijn er, Die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze Drie zijn Een.
 And the Spirit is the witness, because the Spirit is true.
 οτι τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τω ουρανω ο πατηρ ο λογος και το αγιον πνευμα και ουτοι οι τρεις εν εισιν
- 8 En drie zijn er, die getuigen op de aarde, de Geest, en het water, en het bloed; en die drie zijn tot een.
 There are three witnesses, the Spirit, the water, and the blood: and all three are in agreement.
 και τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τη γη το πνευμα και το υδωρ και το αιμα και οι τρεις εις το εν εισιν
- 9 Indien wij de getuigenis der mensen aannemen, de getuigenis van God is meerder; want dit is de getuigenis van God, welke Hij van Zijn Zoon getuigd heeft.
 If we take the witness of men to be true, the witness of God is greater: because this is the witness which God has given about his Son.
 ει την μαρτυριαν των ανθρωπων λαμβανομεν η μαρτυρια του θεου μειζων εστιν οτι αυτη εστιν η μαρτυρια του θεου ην μεμαρτυρηκεν περι του υιου αυτου
- 10 Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van Zijn Zoon.
 He who has faith in the Son of God has the witness in himself: he who has not faith in God makes him false, because he has not faith in the witness which God has given about his Son.
 ο πιστευων εις τον υιον του θεου εχει την μαρτυριαν εν εαυτω ο μη πιστευων τω θεω ψευστην πεποιηκεν αυτον οτι ου πεπιστευκεν εις την μαρτυριαν ην μεμαρτυρηκεν ο θεος περι του υιου αυτου
- 11 En dit is de getuigenis, namelijk dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in Zijn Zoon.
 And his witness is this, that God has given us eternal life, and this life is in his Son.
 και αυτη εστιν η μαρτυρια οτι ζωην αιωνιον εδωκεν ημιν ο θεος και αυτη η ζωη εν τω υιω αυτου εστιν
- 12 Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet.
 He who has the Son has the life; he who has not the Son of God has not the life.
 ο εχων τον υιον εχει την ζωην ο μη εχων τον υιον του θεου την ζωην ουκ εχει
- 13 Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in den Naam des Zoons van God; opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in den Naam des Zoons van God.
 I have put these things in writing for you who have faith in the name of the Son of God, so that you may be certain that you have eternal life.
 ταυτα εγραψα υμιν τοις πιστευουσιν εις το ονομα του υιου του θεου ινα ειδητε οτι ζωην εχετε αιωνιον και ινα πιστευητε εις το ονομα του υιου του θεου
- 14 En dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort.
 And we are certain that if we make any request to him which is right in his eyes, he will give ear to us:
 και αυτη εστιν η παρρησια ην εχομεν προς αυτον οτι εαν τι αιτωμεθα κατα το θελημα αυτου ακουει ημων
- 15 En indien wij weten, dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, zo weten wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben.
 And if we are certain that he gives ear to all our requests, we are equally certain that we will get our requests.
 και εαν οιδαμεν οτι ακουει ημων ο αν αιτωμεθα οιδαμεν οτι εχομεν τα αιτηματα α ητηκαμεν παρ αυτου
- 16 Indien iemand zijn broeder ziet zondigen een zonde niet tot den dood, die zal God bidden en Hij zal hem het leven geven, dengenen, zeg ik, die zondigen niet tot den dood. Er is een zonde tot den dood; voor dezelve zonde zeg ik niet, dat hij zal bidden.
 If a man sees his brother doing a sin which is not bad enough for death, let him make a prayer to God, and God will give life to him whose sin was not bad enough for death. There is a sin whose punishment is death: I do not say that he may make such a request then.
 εαν τις ιδη τον αδελφον αυτου αμαρτανοντα αμαρτιαν μη προς θανατον αιτησει και δωσει αυτω ζωην τοις αμαρτανουσιν μη προς θανατον εστιν αμαρτια προς θανατον ου περι εκεινης λεγω ινα ερωτ ηση
- 17 Alle ongerechtigheid is zonde; en er is zonde niet tot den dood.
 All evil-doing is sin: but death is not the punishment for every sort of sin.
 πασα αδικια αμαρτια εστιν και εστιν αμαρτια ου προς θανατον

- 18 Wij weten, dat een iegelijk, die uit God geboren is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zichzelf, en de boze vat hem niet.
We are certain that one who is a child of God will do no sin, but the Son of God keeps him so that he is not touched by the Evil One.
οιδαμεν οτι πας ο γεγεννημενος εκ του θεου ουχ αμαρτανει αλλ ο γεννηθεις εκ του θεου τηρει εαυτον και ο πονηρος ουχ απτεται αυτου
- 19 Wij weten, dat wij uit God zijn, en dat de gehele wereld ligt in het boze.
We are certain that we are of God, but all the world is in the power of the Evil One.
οιδαμεν οτι εκ του θεου εσμεν και ο κοσμος ολος εν τω πονηρω κειται
- 20 Doch wij weten, dat de Zoon van God gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij den Waarachtige kennen; en wij zijn in den Waarachtige, namelijk in Zijn Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God, en het eeuwige Leven.
And we are certain that the Son of God has come, and has given us a clear vision, so that we may see him who is true, and we are in him who is true, in his Son Jesus Christ. He is the true God and eternal life.
οιδαμεν δε οτι ο υιος του θεου ηκει και δεδωκεν ημιν διανοιαν ινα γινωσκωμεν τον αληθινον και εσμεν εν τω αληθινω εν τω υιω αυτου ιησου χριστω ουτος εστιν ο αληθινος θεος και η ζωη αιωνιος
- 1 De ouderling aan de uitverkoren vrouwe en aan haar kinderen, die ik in waarheid liefheb, en niet alleen ik, maar ook allen, die de waarheid gekend hebben;
I, a ruler in the church, send word to the noble sister who is of God's selection, and to her children, for whom I have true love; and not only I, but all who have knowledge of what is true;
ο πρεσβυτερος εκλεκτη κυρια και τοις τεκνοις αυτης ους εγω αγαπω εν αληθεια και ουκ εγω μονος αλλα και παντες οι εγνωκοτες την αληθειαν
- 2 Om der waarheid wil, die in ons blijft, en met ons zal zijn in der eeuwigheid:
Because of this true knowledge which is in us, and will be with us for ever:
δια την αληθειαν την μενουσαν εν ημιν και μεθ ημων εσται εις τον αιωνα
- 3 Genade, barmhartigheid, vrede zij met ulieden van God den Vader, en van den Heere Jezus Christus, den Zoon des Vaders, in waarheid en liefde.
May grace, mercy, and peace be with us from God the Father, and from Jesus Christ, the Son of the Father, in all true love.
εσται μεθ ημων χαρις ελεος ειρηνη παρα θεου πατρος και παρα κυριου ιησου χριστου του υιου του πατρος εν αληθεια και αγαπη
- 4 Ik ben zeer verblijd geweest, dat ik van uw kinderen gevonden heb, die in de waarheid wandelen, gelijk wij een gebod ontvangen hebben van den Vader.
It gave me great joy to see some of your children walking in the true way, even as we were ordered to do by the Father.
εχαρην λιαν οτι ευρηκα εκ των τεκνων σου περιπατουντας εν αληθεια καθως εντολην ελαβομεν παρα του πατρος
- 5 En nu bid ik u, uitverkoren vrouwe, niet als u schrijvende een nieuw gebod, maar hetgeen wij gehad hebben van den beginne, namelijk dat wij elkander liefhebben.
And now, my sister, I make a request to you, not sending you a new law, but the law which we had from the first, that we have love for one another.
και νυν ερωτω σε κυρια ουχ ως εντολην γραφω σοι καινην αλλα ην ειχομεν απ αρχης ινα αγαπωμεν αλληλους
- 6 En dit is de liefde, dat wij wandelen naar Zijn geboden. Dit is het gebod, gelijk gijlieden van den beginne gehoord hebt, dat gij in hetzelfde zoudt wandelen.
And love is the keeping of his laws. This is the law which was given to you from the first, so that you might keep it.
και αυτη εστιν η αγαπη ινα περιπατωμεν κατα τας εντολας αυτου αυτη εστιν η εντολη καθως ηκουσατε απ αρχης ινα εν αυτη περιπατητε
- 7 Want er zijn vele verleiders in de wereld gekomen, die niet belijden, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is. Deze is de verleider en de antichrist.
Because a number of false teachers have gone out into the world, who do not give witness that Jesus Christ came in the flesh. Such a one is a false teacher and Antichrist.
οτι πολλοι πλανοι εισηλθον εις τον κοσμον οι μη ομολογουντες ιησουν χριστον ερχομενον εν σαρκι ουτος εστιν ο πλανος και ο αντιχριστος
- 8 Ziet toe voor uzelf, dat wij niet verliezen, hetgeen wij gearbeid hebben, maar een vol loon mogen ontvangen.
Keep watch over yourselves, so that you do not make our work of no effect, but may get your full reward.
βλεπετε εαυτους ινα μη απολεσωμεν α ειργασαμεθα αλλα μισθον πληρη απολαβομεν
- 9 Een iegelijk, die overtreedt, en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet; die in de leer van Christus blijft, deze heeft beiden den Vader en den Zoon.
Anyone who goes on and does not keep to the teaching of Christ, has not God: he who keeps to the teaching has the Father and the Son.
πας ο παραβαινων και μη μενων εν τη διδαχη του χριστου θεον ουκ χει ο μενων εν τη διδαχη του χριστου ουτος και τον πατερα και τον υιον χει
- 10 Indien iemand tot ulieden komt, en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis, en zegt tot hem niet: Zijt gegroet.
If anyone comes to you not having this teaching, do not take him into your house or give him words of love:
ει τις ερχεται προς υμας και ταυτην την διδαχην ου φερει μη λαμβανετε αυτον εις οικιαν και χαιρειν αυτω μη λεγετε

- 11 Want die tot hem zegt: Zijt gegroet, die heeft gemeenschap aan zijn boze werken.
For he who gives him words of love has a part in his evil works.
ο γαρ λεγων αυτο χαιρειν κοινωνει τοις εργοις αυτου τοις πονηροις
- 12 Ik heb veel aan ulieden te schrijven, doch ik heb niet gewild door papier en inkt; maar ik hoop tot ulieden te komen, en mond tot mond met u te spreken, opdat onze blijdschap volkomen moge zijn.
Having much to say to you, it is not my purpose to put it all down with paper and ink; but I am hoping to come to you, and to have talk with you face to face, so that your joy may be full.
πολλα εχων υμιν γραφειν ουκ ηβουληθην δια χαρτου και μελανος αλλα ελπιζω ελθειν προς υμας και στομα προς στομα λαλησαι ινα η χαρα ημων η πεπληρωμενη
- 1 De ouderling aan den geliefden Gajus, welken ik in waarheid liefheb.
I, a ruler in the church, send word to the well loved Gaius, for whom I have true love.
ο πρεσβυτερος γαιω τω αγαπητω ον εγω αγαπω εν αληθεια
- 2 Geliefde, voor alle dingen wens ik, dat gij welvaart en gezond zijt, gelijk uw ziel welvaart.
My loved one, it is my prayer that you may do well in all things, and be healthy in body, even as your soul does well.
αγαπητε περι παντων ευχομαι σε ευοδοουσαι και υγλαινειν καθως ευοδοουται σου η ψυχη
- 3 Want ik ben zeer verblijd geweest, als de broeders kwamen, en getuigden van uw waarheid, gelijk gij in de waarheid wandelt.
For it gave me great joy when some of the brothers came and gave witness that you had the true faith and were walking in the true way.
εχαρην γαρ λιαν ερχομενων αδελφων και μαρτυρουντων σου τη αληθεια καθως συ εν αληθεια περιπαταις
- 4 Ik heb geen meerdere blijdschap dan hierin, dat ik hoor, dat mijn kinderen in de waarheid wandelen.
I have no greater joy than to have news that my children are walking in the true way.
μειζοτεραν τουτων ουκ εχω χαραν ινα ακουω τα εμα τεκνα εν αληθεια περιπατουντα
- 5 Geliefde, gij doet trouwelijk, in al hetgeen gij doet aan de broederen en aan de vreemdelingen,
My loved one, you are doing a good work in being kind to those brothers who come from other places;
αγαπητε πιστον ποιεις ο εαν εργαση εις τους αδελφους και εις τους ξενους
- 6 Die getuigd hebben van uw liefde, in de tegenwoordigheid der Gemeente; welken indien gij geleide doet, gelijk het Gode waardig is, zo zult gij weldoen.
Who have given witness to the church of your love for them: and you will do well to send them on their way well cared for, as is right for servants of God:
οι εμαρτυρησαν σου τη αγαπη ενωπιον εκκλησιας ους καλωσ ποιησεις προπεμψας αξιως του θεου
- 7 Want zij zijn voor Zijn Naam uitgegaan, niets nemende van de heidenen.
For they went out for love of the Name, taking nothing from the Gentiles.
υπερ γαρ του ονοματος εξηλθον μηδεν λαμβανοντες απο των εθνων
- 8 Wij dan zijn schuldig de zodanigen te ontvangen, opdat wij medearbeiders mogen worden der waarheid.
So it is right for us to take in such men as guests, so that we may take our part in the work of the true faith.
ημεις ουν οφειλομεν απολαμβανειν τους τουτουτους ινα συνεργοι γινωμεθα τη αληθεια
- 9 Ik heb aan de Gemeente geschreven; maar Diotrefes, die onder hen zoekt de eerste te zijn, neemt ons niet aan.
I sent a letter to the church, but Diotrephes, whose desire is ever to have the first place among them, will not have us there.
εγραψα τη εκκλησια αλλ ο φιλοπρωτευων αυτων διοτρεφης ουκ επιδεχεται ημας
- 10 Daarom, indien ik kom, zo zal ik in gedachtenis brengen zijn werken, die hij doet, met boze woorden snaterende tegen ons; en hiermede niet vergenoegd zijnde, zoontvangt hij zelf de broeders niet, en verhindert degenen, die het willen doen, en werpt ze uit de Gemeente.
So if I come, I will keep in mind the things he does, talking against us with evil words: and as if this was not enough, he does not take the brothers into his house, and those who are ready to take them in, he keeps from doing so, putting them out of the church if they do.
δια τουτο εαν ελθω υπομνησω αυτου τα εργα α ποιει λογοις πονηροις φλυαρων ημας και μη αρκουμενος επι τουτοις ουτε αυτος επιδεχεται τους αδελφους και τους βουλομενους κωλυει και εκ της εκκλησιας εκβαλλει
- 11 Geliefde, volgt het kwade niet na, maar het goede. Die goed doet, is uit God; maar die kwaad doet, heeft God niet gezien.
My loved one, do not be copying what is evil, but what is good. He who does good is of God: he who does evil has not seen God.
αγαπητε μη μιμου το κακον αλλα το αγαθον ο αγαθοποιων εκ του θεου εστιν ο δε κακοποιων ουχ εωρακεν τον θεον

- 12 Aan Demetrius wordt getuigenis gegeven van allen, en van de waarheid zelve; en wij getuigen ook, en gij weet, dat onze getuigenis waarachtig is.
Demetrius has the approval of all men and of what is true: and we give the same witness, and you are certain that our witness is true.
δημητριω μεμαρτυρηται υπο παντων και υψ αυτης της αληθειας και ημεις δε μαρτυρουμεν και οιδατε οτι η μαρτυρια ημων αληθης εστιν
- 13 Ik had veel te schrijven, maar ik wil u niet schrijven met inkt en pen;
I had much to say to you, but it is not my purpose to put it all down with ink and pen:
πολλα ειχον γραφειν αλλ ου θελω δια μελανος και καλαμου σοι γραψαι
- 14 Maar ik hoop u haast te zien, en wij zullen mond tot mond spreken.
But I am hoping to see you in a short time, and to have talk with you face to face.\
- 1 ελπίζω δε ευθεως ιδειν σε και στομα προς στομα λαλησομεν ειρηνη σοι ασπαζονται σε οι φιλοι ασπαζου τους φιλους κατ ονομα
- 1 Judas, een dienstknecht van Jezus Christus, en broeder van Jakobus, aan de geroepen, die door God den Vader geheiligd zijn, en door Jezus Christus bewaard:
Jude, a servant of Jesus Christ and the brother of James, to those of God's selection who have been made holy by God the Father and are kept safe for Jesus Christ:
ιουδας ιησου χριστου δουλος αδελφος δε ιακωβου τοις εν θεω πατρι ηγιασμενοις και ιησου χριστω τετηρημενοις κλητοις
- 2 Barmhartigheid, en vrede, en liefde zij u vermenigvuldigd.
May mercy and peace and love be increased in you.
ελεος υμιν και ειρηνη και αγαπη πληθυνθειη
- 3 Geliefden, alzo ik alle naarstigheid doe om u te schrijven van de gemene zaligheid, zo heb ik noodzaak gehad aan u te schrijven en u te vermanen, dat gij strijdt voorhet geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is.
My loved ones, while my thoughts were full of a letter which I was going to send you about our common salvation, it was necessary for me to send you one requesting you with all my heart to go on fighting strongly for the faith which has been given to the saints once and for ever.
αγαπητοι πασαν σπουδην ποιουμενος γραφειν υμιν περι της κοινης σωτηριας αναγκην εσχον γραψαι υμιν παρακαλων επαγωνιζεσθαι τη απαξ παραδοθειση τοις αγιοις πιστει
- 4 Want er zijn sommige mensen ingeslopen, die eertijds tot ditzelfde oordeel te voren opgeschreven zijn, goddelozen, die de genade onzes Gods veranderen inontuchtigheid, en de enigen Heerser, God, en onzen Heere Jezus Christus verloochenen.
For certain men have come among you secretly, marked out before in the holy Writings for this evil fate, men without the fear of God, turning his grace into an unclean thing, and false to our only Master and Lord, Jesus Christ.
παρεισεδυσαν γαρ τινες ανθρωποι οι παλαι προγεγραμμενοι εις τουτο το κριμα ασεβεις την του θεου ημων χαριν μετατιθεντες εις ασελγειαν και τον μονον δεσποτην θεον και κυριον ημων ιησουν χριστον αρνουμενοι
- 5 Maar ik wil u indachtig maken, als die dit eenmaal weet, dat de Heere, het volk uit Egypteland verlost hebbende, wederom degenen, die niet geloofden, verdorvenheeft.
Now it is my purpose to put you in mind, though you once had knowledge of all these things, of how the Lord, having taken a people safely out of Egypt, later sent destruction on those who had no faith;
υπομνησαι δε υμας βουλομαι ειδοτας υμας απαξ τουτο οτι ο κυριος λαον εκ γης αιγυπτου σωσας το δευτερον τους μη πιστευσαντας απολεσεν
- 6 En de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun eigen woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel des groten dags met eeuwige bandenonder de duisternis bewaard.
And the angels who did not keep to their kingdom but went out from the place which was theirs, he has put in eternal chains and in dark night till the great day of the judging.
αγγελους τε τους μη τηρησαντας την εαυτων αρχην αλλα απολιποντας το ιδιον οικητηριον εις κρισιν μεγαλης ημερας δεσμοις αιδιοις υπο ζοφον τετηρηκεν
- 7 Gelijk Sodoma en Gomorra, en de steden rondom dezelve, die op gelijke wijze als deze gehoereerd hebben, en ander vlees zijn nagegaan, tot een voorbeeldvoorgesteld zijn, dragende de straf des eeuwigen vuurs.
Even as Sodom and Gomorrah, and the towns near them, having like these, given themselves up to unclean desires and gone after strange flesh, have been made an example, undergoing the punishment of eternal fire.
ως σοδομα και γομορρα και αι περι αυτας πολεις τον ομοιον τουτοις τροπον εκπορνευσασαι και απελθουσαι οπισω σαρκος ετερας προκεινται δειγμα πυρος αιωνιου δικην υπεχουσαι
- 8 Desgelijks evenwel ook dezen, in slaap gebracht zijnde, verontreinigen het vlees, en verwerpen de heerschappij, en lasteren de heerlijkheden.
In the same way these dreamers make the flesh unclean, having no respect for authorities, and say evil of rulers.
ομοιως μεντοι και ουτοι ενυπνιαζομενοι σαρκα μεν μιαινουσιν κυριοτητα δε αθετουσιν δοξας δε βλασφημουσιν
- 9 Maar Michael, de archangel, toen hij met den duivel twistte, en handelde van het lichaam van Mozes, durfde geen oordeel van lastering tegen hem voortbrengen, maar zeide: De Heere bestraffe u!
Now when Michael, one of the chief angels, was fighting against the Evil One for the body of Moses, fearing to make use of violent words against him, he only said, May the Lord be your judge.
ο δε μιχαηλ ο αρχαγγελος οτε τω διαβολω διακρινομενος διελεγετο περι του μοσεως σωματος ουκ ετολμησεν κρισιν επενεγκειν βλασφημιας αλλ ειπεν επιτιμησαι σοι κυριος

- 10 Maar dezen, hetgeen zij niet weten, dat lasteren zij; en hetgeen zij natuurlijk, als de onredelijke dieren, weten, in hetzelfde verderven zij zich.
But these men say evil about such things as they have no knowledge of; and the things of which they have natural knowledge, like beasts without reason, are the cause of their destruction.
ουτοι δε οσα μεν ουκ οιδασιν βλασφημουσιν οσα δε φυσικως ως τα αλογα ζωα επιστανται εν τουτοις φθειρονται
- 11 Wee hun, want zij zijn de weg van Kain ingegaan, en door de verleiding van het loon van Balaam zijn zij henengestort, en zijn door de tegenspreking van Korachvergaan.
A curse on them! They have gone in the way of Cain, running uncontrolled into the error of Balaam for reward, and have come to destruction by saying evil against the Lord, like Korah.
ουαι αυτοις οτι τη οδω του καιν επορευθησαν και τη πλανη του βαλααμ μισθου εξεχυθησαν και τη αντιλογια του κορε απωλοντο
- 12 Dezen zijn vlekken in uw liefdemaaltijden, en als zij met u ter maaltijd zijn, weiden zij zichzelf zonder vreze; zij zijn waterloze wolken, die van de winden omgedreven worden; zij zijn als bomen in het afgaan van de herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven, en ontworteld;
These men are unseen rocks at your love-feasts, when they take part in them with you, keepers of sheep who without fear take the food of the sheep; clouds without water rushing before the wind, wasted trees without fruit, twice dead, pulled up by the roots,
ουτοι εισιν εν ταις αγαπαις υμων σπυλαδες συνευουχομενοι αφοβως εαυτους ποιμαινοντες νεφελαι ανδρoι υπο ανεμων περιφερομεναι δενδρα φθινοπωρινα ακαρπα δις αποθανοντα εκριζωθεντα
- 13 Wilde baren der zee, hun eigen schande opschuimende; dwalende sterren, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt.
Violent waves of the sea, streaming with their shame, wandering stars for whom the darkest night is kept in store for ever.
κυματα αγρια θαλασσης επαφριζοντα τας εαυτων αισχυνας αστερες πλανηται οις ο ζοφος του σκοτους εις τον αιωνα τετηρηται
- 14 En van dezen heeft ook Enoch, de zevende van Adam, geprofeteerd, zeggende: Ziet, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen;
The prophet Enoch, who was the seventh after Adam, said of these men, The Lord came with tens of thousands of his saints,
προεφητευσεν δε και τουτοις εβδομος απο αδαμ ενωχ λεγων ιδου ηλθεν κυριος εν μυριασιν αγιας αυτου
- 15 Om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddelooslijk gedaan hebben, en vanwege alde harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben.
To be the judge of all, and to give a decision against all those whose lives are displeasing to him, because of the evil acts which they have done, and because of all the hard things which sinners without fear of God have said against him.
ποιησαι κρισιν κατα παντων και εξελεγξαι παντας τους ασεβεις αυτων περι παντων των εργων ασεβειας αυτων ων ησεβησαν και περι παντων των σκληρων ων ελαλησαν κατα αυτου αμαρτωλοι ασεβεις
- 16 Dezen zijn murmureerders, klagers over hun staat, wandelende naar hun begeerlijkheden; en hun mond spreekt zeer opgeblazen dingen, verwonderende zich over depersonen om des voordeels wil.
These are the men who make trouble, ever desiring change, going after evil pleasures, using high-sounding words, respecting men's position in the hope of reward.
ουτοι εισιν γογγυσται μεμψιμοιροι κατα τας επιθυμιας αυτων πορευομενοι και το στομα αυτων λαλει υπερωγκα θαυμαζοντες προσωπα ωφελειας χαριν
- 17 Maar geliefden, gedenkt gij der woorden, die voorzegd zijn van de apostelen van onzen Heere Jezus Christus;
But you, my loved ones, keep in memory the words which were said before by the Apostles of our Lord Jesus Christ,
υμεις δε αγαπητοι μνησθητε των ρηματων των προειρημενων υπο των αποστολων του κυριου ημων ιησου χριστου
- 18 Dat zij u gezegd hebben, dat er in den laatsten tijd spotters zullen zijn, die naar hun goddeloze begeerlijkheden wandelen zullen.
How they said to you, In the last days there will be men who, guided by their evil desires, will make sport of holy things.
οτι ελεγον υμιν οτι εν εσχατω χρονω εσονται εμπαικται κατα τας εαυτων επιθυμιας πορευομενοι των ασεβειων
- 19 Dezen zijn het, die zichzelf afscheiden, natuurlijke mensen, den Geest niet hebbende.
These are the men who make divisions, natural men, not having the Spirit.
ουτοι εισιν οι αποδιοριζοντες ψυχικοι πνευμα μη εχοντες
- 20 Maar geliefden, bouwt gij uzelf op uw allerheiligst geloof, biddende in den Heiligen Geest;
But you, my loved ones, building yourselves up on your most holy faith, and making prayers in the Holy Spirit,
υμεις δε αγαπητοι τη αγιωτατη υμων πιστει εποικοδομουντες εαυτους εν πνευματι αγιω προσευχομενοι
- 21 Bewaart uzelf in de liefde Gods, verwachtende de barmhartigheid van onzen Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven.
Keep yourselves in the love of God, looking for life eternal through the mercy of our Lord Jesus Christ.
εαυτους εν αγαπη θεου τηρησατε προσδεχομενοι το ελεος του κυριου ημων ιησου χριστου εις ζωην αιωνιον

- 22 En ontfermt u wel eniger, onderscheid makende;
 And have pity on those who are in doubt;
 και ους μεν ελεειτε διακρινομενοι
- 23 Maar behoudt anderen door vreze, en grijpt ze uit het vuur; en haat ook den rok, die van het vlees bevekt is.
 And to some give salvation, pulling them out of the fire; and on some have mercy with fear, hating even the clothing which is made unclean by the flesh.
 ους δε εν φοβω σωζετε εκ του πυρος αρπαζοντες μισουντες και τον απο της σαρκος εσπιλωμενον χιτωνα
- 24 Hem nu, Die machtig is u van struikelen te bewaren, en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid, in vreugde,
 Now to him who is able to keep you from falling, and to give you a place in his glory, free from all evil, with great joy,
 τω δε δυναμενω φυλαξαι αυτους απταιστους και στησαι κατενωπιον της δοξης αυτου αμωμους εν αγαλλιασει
- 1 De openbaring van Jezus Christus, die God hem gegeven heeft, om Zijn dienstknechten te tonen de dingen, die haast geschieden moeten; en die Hij door Zijn engelgezonden, en Zijn dienstknecht Johannes te kennen gegeven heeft;
 The Revelation of Jesus Christ which God gave him so that his servants might have knowledge of the things which will quickly take place: and he sent and made it clear by his angel to his servant John;
 αποκαλυψις ιησου χριστου ην εδωκεν αυτω ο θεος δειξαι τοις δουλοις αυτου α δει γενεσθαι εν ταχει και εσημανεν αποστειλας δια του αγγελου αυτου τω δουλω αυτου ιωαννη
- 2 Dewelke het woord Gods betuigd heeft, en de getuigenis van Jezus Christus, en al wat hij gezien heeft.
 Who gave witness of the word of God, and of the witness of Jesus Christ, even of all the things which he saw.
 ος εμαρτυρησεν τον λογον του θεου και την μαρτυριαν ιησου χριστου οσα τε ειδεν
- 3 Zalig is hij, die leest, en zijn zij, die horen de woorden dezer profetie, en die bewaren, hetgeen in dezelve geschreven is; want de tijd is nabij.
 A blessing be on the reader, and on those who give ear to the prophet's words, and keep the things which he has put in the book: for the time is near.
 μακαριος ο αναγνωσκων και οι ακουοντες τους λογους της προφητειας και τηρουντες τα εν αυτη γεγραμμενα ο γαρ καιρος εγγυς
- 4 Johannes aan de zeven Gemeenten, die in Azie zijn: genade zij u en vrede van Hem, Die is, en Die was, en Die komen zal; en van de zeven geesten, die voor Zijntroon zijn;
 John to the seven churches which are in Asia: Grace to you and peace, from him who is and was and is to come; and from the seven Spirits which are before his high seat;
 ιωαννης ταις επτα εκκλησιαις ταις εν τη ασια χαρις υμιν και ειρηνη απο του ο ων και ο ην και ο ερχομενος και απο των επτα πνευματων α εστιν ενωπιον του θρονου αυτου
- 5 En van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden, en de Overste der koningen der aarde. Hem, Die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed.
 And from Jesus Christ, the true witness, the first to come back from the dead, and the ruler of the kings of the earth. To him who had love for us and has made us clean from our sins by his blood;
 και απο ιησου χριστου ο μαρτυς ο πιστος ο πρωτοτοκος εκ των νεκρων και ο αρχων των βασιλεων της γης τω αγαπησαντι ημας και λουσαντι ημας απο των αμαρτιων ημων εν τω αιματι αυτου
- 6 En Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader; Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.
 And has made us to be a kingdom and priests to his God and Father; to him let glory and power be given for ever and ever. So be it.
 και εποιησεν ημας βασιλεις και ιερεις τω θεω και πατρι αυτου αυτω η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων αμην
- 7 Ziet, Hij komt met de wolken en alle oog zal Hem zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben; en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven; ja, amen.
 See, he comes with the clouds, and every eye will see him, and those by whom he was wounded; and all the tribes of the earth will be sorrowing because of him. Yes, so be it.
 ιδου ερχεται μετα των νεφελων και οψεται αυτον πας οφθαλμος και οιτινες αυτον εξεκεκτησαν και κουφονται επ αυτον πασαι αι φυλαι της γης ναι αμην
- 8 Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, zegt de Heere, Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almachtige.
 I am the First and the Last, says the Lord God who is and was and is to come, the Ruler of all.
 εγω ειμι το α και το ω αρχη και τελος λεγει ο κυριος ο ων και ο ην και ο ερχομενος ο παντοκρατωρ
- 9 Ik, Johannes, die ook uw broeder ben, en medegenoot in de verdrukking, en in het Koninkrijk, en in de lijdzaamheid van Jezus Christus, was op het eiland, genaamd Patmos, om het Woord Gods, en om de getuigenis van Jezus Christus.
 I, John, your brother, who have a part with you in the trouble and the kingdom and the quiet strength of Jesus, was in the island which is named Patmos, for the word of God and the witness of Jesus.
 εγω ιωαννης ο και αδελφος υμων και συγκοινωνος εν τη θλιψει και εν τη βασιλεια και υπομονη ιησου χριστου εγενομην εν τη νησω τη καλουμενη πατμο δια τον λογον του θεου και δια την μαρτυρια ν ιησου χριστου

- 10 En ik was in den geest op den dag des Heeren; en ik hoorde achter mij een grote stem, als van een bazuin,
I was in the Spirit on the Lord's day, and a great voice at my back, as of a horn, came to my ears,
εγενομη εν πνευματι εν τη κυριακη ημερα και ηκουσα οπισω μου φωνην μεγαλην ως σαλπινγος
- 11 Zeggende: Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste; en hetgeen gij ziet, schrijf dat in een boek, en zend het aan de zeven Gemeenten, die in Azie zijn, namelijk naar Efeze, en naar Smyrna, en naar Pergamus, en naar Thyatire, en naar Sardis, en naar Filadelfia, en naar Laodicea.
Saying, What you see, put in a book, and send it to the seven churches; to Ephesus and to Smyrna and to Pergamos and to Thyatira and to Sardis and to Philadelphia and to Laodicea.
λεγουσης εγω ειμι το α και το ω ο πρωτος και ο εσχατος και ο βλεπεις γραφον εις βιβλιον και πεμψον ταις εκκλησιαις ταις εν ασια εις εφεσον και εις σμυρναν και εις περγαμον και εις θυατειρα και εις σαρδεις και εις φιλαδελφειαν και εις λαοδικειαν
- 12 En ik keerde mij om, om te zien de stem, die met mij gesproken had; en mij omgekeerd hebbende, zag ik zeven gouden kandelaren;
And turning to see the voice which said these words to me, I saw seven gold vessels with lights burning in them;
και επεστρεψα βλεπειν την φωνην ητις ελαλησεν μετ εμου και επιστρεψας ειδον επτα λυχνιας χρυσας
- 13 En in het midden van de zeven kandelaren Een, den Zoon des mensen gelijk zijnde, bekleed met een lang kleed tot de voeten, en omgord aan de borsten met eengouden gordel;
And in the middle of them one like a son of man, clothed with a robe down to his feet, and with a band of gold round his breasts.
και εν μεσω των επτα λυχνιων ομοιον υιο ανθρωπου ενδεδυμενον ποδηρη και περιεζωσμενον προς τοις μαστοις ζωνην χρυσην
- 14 En Zijn hoofd en haar was wit, gelijk als witte wol, gelijk sneeuw; en Zijn ogen gelijk een vlam vuurs;
And his head and his hair were white like wool, as white as snow; and his eyes were as a flame of fire;
η δε κεφαλη αυτου και αι τριχες λευκαι ωσει εριον λευκον ως χιον και οι οφθαλμοι αυτου ως φλοξ πυρος
- 15 En Zijn voeten waren blinkend koper gelijk, en gloeiden als in een oven; en Zijn stem als een stem van vele wateren.
And his feet like polished brass, as if it had been burned in a fire; and his voice was as the sound of great waters.
και οι ποδες αυτου ομοιοι χαλκολιβανω ως εν καμινω πεπυρωμενοι και η φωνη αυτου ως φωνη υδατων πολλων
- 16 En Hij had zeven sterren in Zijn rechterhand; en uit Zijn mond ging een tweesnijdend scherp zwaard; en Zijn aangezicht was, gelijk de zon schijnt in haar kracht.
And he had in his right hand seven stars: and out of his mouth came a sharp two-edged sword: and his face was like the sun shining in its strength.
και εχων εν τη δεξια αυτου χειρι αστερας επτα και εκ του στοματος αυτου ρομφαια διστομος οξεια εκπορευομενη και η οψις αυτου ως ο ηλιος φαινει εν τη δυναμει αυτου
- 17 En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten; en Hij legde Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste;
And when I saw him, I went down on my face at his feet as one dead. And he put his right hand on me, saying, Have no fear; I am the first and the last and the Living one;
και οτε ειδον αυτον επεσα προς τους ποδας αυτου ως νεκρος και επεθηκεν την δεξιαν αυτου χειρα επ εμε λεγων μοι μη φοβου εγω ειμι ο πρωτος και ο εσχατος
- 18 En Die leef, en Ik ben dood geweest; en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen. En Ik heb de sleutels der hel en des doods.
And I was dead, and see, I am living for ever, and I have the keys of death and of Hell.
και ο ζων και εγενομη νεκρος και ιδου ζων ειμι εις τους αιωνας των αιωνων αμην και εχω τας κλεις του αδου και του θανατου
- 19 Schrijf, hetgeen gij gezien hebt, en hetgeen is, en hetgeen geschieden zal na dezen:
Put in writing, then, the things which you have seen, and the things which are, and the things which will be after these;
γραφον α ειδες και α εισιν και α μελλει γινεσθαι μετα ταυτα
- 1 Schrijf aan den engel der Gemeente van Efeze: Dit zegt Hij, Die de zeven sterren in Zijn rechter hand houdt, Die in het midden der zeven gouden kandelaren wandelt:
To the angel of the church in Ephesus say: These things says he who has the seven stars in his right hand, who is walking in the middle of the seven gold lights:
τω αγγελω της εφεσινης εκκλησιας γραφον ταδε λεγει ο κρατων τους επτα αστερας εν τη δεξια αυτου ο περιπατων εν μεσω των επτα λυχνιων των χρυσων
- 2 Ik weet uw werken, en uw arbeid, en uw lijdzaamheid, en dat gij de kwaden niet kunt dragen; en dat gij beproefd hebt degenen, die uitgeven, dat zij apostelen zijn, en zij zijn het niet; en hebt ze leugenaars bevonden;
I have knowledge of your doings, and of your hard work and long waiting, and that you will not put up with evil men, and have put to the test those who say they are Apostles and are not, and have seen that they are false;
οιδα τα εργα σου και τον κοπον σου και την υπομονην σου και οτι ου δυνη βαστασαι κακους και πειρασω τους φασκοντας εινα αποστολους και ουκ εισιν και ευρες αυτους ψευδεις
- 3 En gij hebt verdragen, en hebt geduld; en gij hebt om Mijns Naams wil gearbeid, en zijt niet moede geworden.
And you have the power of waiting, and have undergone trouble because of my name, without weariness.
και εβαστασας και υπομονην εχεις και δια το ονομα μου κεκοπιακας και ου κεκημακας

- 4 Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde hebt verlaten.
But I have this against you, that you are turned away from your first love.
αλλ εχω κατα σου οτι την αγαπην σου την πρωτην αφηκας
- 5 Gedenk dan, waarvan gij uitgevallen zijt, en bekeer u, en doe de eerste werken; en zo niet, Ik zal u haastelijk bij komen, en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert.
So keep in mind where you were at first, and be changed in heart and do the first works; or I will come to you, and will take away your light from its place, if your hearts are not changed.
μνημονευε ουν ποθεν εκπετωκας και μετανοησον και τα πρωτα εργα ποιησον ει δε μη ερχομαι σοι ταχει και κινήσω την λυχνιαν σου εκ του τοπου αυτης εαν μη μετανοησης
- 6 Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaieten haat, welke Ik ook haat.
But at least you have the credit of hating the works of the Nicolaitans, as I do.
αλλα τουτο εχεις οτι μισεις τα εργα των νικολαιτων α καγω μισω
- 7 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van den boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches. To him who overcomes I will give of the fruit of the tree of life, which is in the Paradise of God.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις το νικωντι δωσω αυτω φαγειν εκ του ξυλου της ζωης ο εστιν εν μεσω του παραδεισου του θεου
- 8 En schrijf aan den engel der Gemeente van die van Smyrna: Dit zegt de Eerste en de Laatste, Die dood geweest is, en weder levend is geworden:
And to the angel of the church in Smyrna say: These things says the first and the last, who was dead and is living:
και το αγγελω της εκκλησιας σμυρναϊων γραφον ταδε λεγει ο πρωτος και ο εσχατος ος εγενετο νεκρος και εξησεν
- 9 Ik weet uw werken, en verdrukking, en armoede (doch gij zijt rijk), en de lastering dergenen, die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar zijn een synagogedes satans.
I have knowledge of your troubles and how poor you are (but you have true wealth), and the evil words of those who say they are Jews, and are not, but are a Synagogue of Satan.
οιδα σου τα εργα και την θλιψιν και την πτωχειαν πλουσιος δε ει και την βλασφημιαν των λεγοντων ιουδαιους ειναι εαυτους και ουκ εισιν αλλα συναγωγη του σατανα
- 10 Vrees geen der dingen, die gij lijden zult. Ziet, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt; en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen. Zijt getrouw tot den dood, en Ik zal u geven de kroon des levens.
Have no fear of the things which you will have to undergo: see, the Evil One will send some of you into prison, so that you may be put to the test; and you will have great trouble for ten days. Be true till death, and I will give you the crown of life.
μηδεν φοβου α μελλεις πασχειν ιδου μελλει βαλειν εξ υμων ο διαβολος εις φυλακην ινα πειρασθητε και εξετε θλιψιν ημερων δεκα γινου πιστος αχρι θανατου και δωσω σοι τον στεφανον της ζωης
- 11 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt. Die overwint, zal van den tweeden dood niet beschadigd worden.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches. He who overcomes will not come under the power of the second death.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις ο νικων ου μη αδικηθη εκ του θανατου του δευτερου
- 12 En schrijf aan den engel der Gemeente, die in Pergamos is: Dit zegt Hij, Die het tweesnijdend scherp zwaard heeft:
And to the angel of the church in Pergamos say: These things says he who has the sharp two-edged sword:
και το αγγελω της εν περγαμο εκκλησιας γραφον ταδε λεγει ο εχων την ρομφαιαν την διστομον την οξειαν
- 13 Ik weet uw werken, en waar gij woont; namelijk daar de troon des satans is, en gij houdt Mijn Naam, en hebt Mijn geloof niet verloochend, ook in die dagen, in welke Antipas, Mijn getrouwe getuige was, welke gedood is bij ulieden, daar de satan woont.
I have knowledge that your living-place is where Satan has his seat: and you are true to my name, and were not turned away from your faith in me, even in the days of Antipas, my true witness, who was put to death among you, where Satan has his place.
οιδα τα εργα σου και που κατοικεις οπου ο θρονος του σατανα και κρατεις το ονομα μου και ουκ ηρησω την πιστιν μου και εν ταις ημεραις εν αις αντιπας ο μαρτυς μου ο πιστος ος απεκτανθη παρ υμιν οπου κατοικει ο σατανας
- 14 Maar Ik heb enige weinige dingen tegen u, dat gij aldaar hebt, die de lering van Balaam houden, die Balak leerde den kinderen Israels een aanstoot voor te werpen, opdat zij zouden afgodenoffer eten en hoereren.
But I have some things against you, because you have with you those who keep the teaching of Balaam, by whose suggestion Balak made the children of Israel go out of the right way, taking food which was offered to false gods, and going after the desires of the flesh.
αλλ εχω κατα σου ολιγα οτι εχεις εκει κρατουντας την διδαχην βαλααμ ος ειδιδασκεν εν τω βαλακ βαλειν σκανδαλον ενωπιον των υιων ισραηλ φαγειν ειδωλοθυτα και πορνευσαι
- 15 Alzo hebt ook gij, die de lering der Nikolaieten houden; hetwelk Ik haat.
And you have those who keep the teaching of the Nicolaitans.
ουτως εχεις και συ κρατουντας την διδαχην των νικολαιτων ο μισω

- 16 Bekeer u; en zo niet, Ik zal u haastelijk bij komen, en zal tegen hen krijg voeren met het zwaard Mijns monds.
 See, then, that you have a change of heart; or I will come to you quickly, and will make war against them with the sword of my mouth.
 μετανοησον ει δε μη ερχομαι σοι ταχυ και πολεμησω μετ αυτων εν τη ρομφαια του στοματος μου
- 17 Die oren heeft, die hore, wat de Geest tot de Gemeenten zegt. Die overwint, Ik zal hem geven te eten van het manna, dat verborgen is, en Ik zal hem geven eenwitten keursteen, en op den keursteen een nieuwen naam geschreven, welken niemand kent, dan die hem ontvangt.
 He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches. To him who overcomes I will give of the secret manna, and I will give him a white stone, and on the stone a new name, of which no one has knowledge but he to whom it is given.
 ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις τω νικωντι δωσω αυτω φαγειν απο του μαννα του κεκρυμμενου και δωσω αυτω ψηφον λευκην και επι την ψηφον ονομα καινον γεγραμμενον ο ουδεις εγνω ει μη ο λαμβανων
- 18 En schrijf aan den engel der Gemeente te Thyatire: Dit zegt de Zoon van God, Die Zijn ogen heeft als een vlam vuurs, en Zijn voeten zijn blinkend koper gelijk:
 And to the angel of the church in Thyatira say: These things says the Son of God, whose eyes are like a flame of fire, and his feet like polished brass:
 και τω αγγελω της εν θυατειροις εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο υιος του θεου ο εχων τους οφθαλμους αυτου ως φλογα πυρος και οι ποδες αυτου ομοιοι χαλκολιβανω
- 19 Ik weet uw werken, en liefde, en dienst, en geloof, en uw lijdzaamheid, en uw werken, en dat de laatste meer zijn dan de eerste.
 I have knowledge of your works, and your love and faith and help and strength in trouble, and that your last works are more than the first.
 οδα σου τα εργα και την αγαπην και την διακονιαν και την πιστιν και την υπομονην σου και τα εργα σου και τα εσχατα πλειονα των πρωτων
- 20 Maar Ik heb enige weinige dingen tegen u, dat gij de vrouw Jezabel, die zichzelf zegt een profetes te zijn, laat leren, en Mijn dienstknechten verleiden, dat zijhoereren en afgodenoffer eten.
 But I have this against you, that you let the woman Jezebel say she is a prophet and give false teaching, making my servants go after the desires of the flesh and take food offered to false gods.
 αλλ εχω κατα σου ολιγα οτι εας την γυναικα ιεζαβηλ την λεγουσαν εαυτην προφητιν διδασκειν και πλανασθαι εμους δουλους πορνευσαι και ειδωλοθυτα φαγειν
- 21 En Ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich zou bekeren van haar hoererij, en zij heeft zich niet bekeerd.
 And I gave her time for a change of heart, but she has no mind to give up her unclean ways.
 και εδωκα αυτη χρονον ινα μετανοηση εκ της πορνειας αυτης και ου μετενοησεν
- 22 Zie, Ik werp haar te bed, en die met haar overspel bedrijven, in grote verdrukking, zo zij zich niet bekeren van hun werken.
 See, I will put her into a bed, and those who make themselves unclean with her, into great trouble, if they go on with her works.
 ιδου εγω βαλλω αυτην εις κλινην και τους μοιχευοντας μετ αυτης εις θλιβην μεγαλην εαν μη μετανοησωσιν εκ των εργαων αυτων
- 23 En haar kinderen zal Ik door den dood ombrengen; en al de Gemeenten zullen weten, dat Ik het ben, Die nieren en harten onderzoek. En Ik zal ulieden geven eeniegelijk naar uw werken.
 And I will put her children to death; and all the churches will see that I am he who makes search into the secret thoughts and hearts of men: and I will give to every one of you the reward of your works.
 και τα τεκνα αυτης αποκτενω εν θανατω και γνωσονται πασαι αι εκκλησιαι οτι εγω ειμι ο ερευνων νεφρους και καρδιας και δωσω υμιν εκαστω κατα τα εργα υμων
- 24 Doch Ik zeg ulieden, en tot de anderen, die te Thyatire zijn, zovelen, als er deze leer niet hebben, en die de diepten des satans niet gekend hebben, gelijk zij zeggen:Ik zal u geen anderen last opleggen;
 But to you I say, to the rest in Thyatira, even to those who have not this teaching, and have no knowledge of the secrets of Satan, as they say; I put on you no other weight.
 υμιν δε λεγω και λοιποις τοις εν θυατειροις οσοι ουκ εχουσιν την διδαχην ταυτην και ουτινες ουκ εγνωσαν τα βαθη του σατανα ως λεγουσιν ου βαλω εφ υμας αλλο βαρος
- 25 Maar hetgeen gij hebt, houdt dat, totdat Ik zal komen.
 But what you have, keep safe till I come.
 πλην ο εχετε κρατησατε αχρις ου αν ηζω
- 26 En die overwint, en die Mijn werken tot het einde toe bewaart, Ik zal hem macht geven over de heidenen;
 He who overcomes, and keeps my works to the end, to him I will give rule over the nations,
 και ο νικων και ο τηρων αχρι τελους τα εργα μου δωσω αυτω εξουσιαν επι των εθνων
- 27 En hij zal ze hoeden met een ijzeren staf; zij zullen als pottenbakkersvaten vermorzeld worden; gelijk ook Ik van Mijn Vader ontvangen heb.
 And he will be ruling them with a rod of iron; as the vessels of the potter they will be broken, even as I have power from my Father:
 και ποιμανει αυτους εν ραβδω σιδηρα ως τα σκευη τα κεραμικα συντριβεται ως καγω ειληφα παρα του πατρος μου

- 28 En Ik zal hem de morgenster geven.
And I will give him the morning star.
και δωσω αυτω τον αστερα τον πρωινον
- 29 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις
- 1 En schrijf aan den engel der Gemeente, die te Sardis is: Dit zegt, Die de zeven geesten Gods heeft, en de zeven sterren: Ik weet uw werken, dat gij den naam hebt, dat gij leeft, en gij zijt dood.
And to the angel of the church in Sardis say: These things says he who has the seven Spirits of God and the seven stars: I have knowledge of your works, that you seem to be living but are dead.
και τω αγγελω της εν σαρδεσιν εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο εχων τα πνευματα του θεου και τους επτα αστερας οίδα σου τα εργα οτι το ονομα εχεις οτι ζης και νεκρος ει
- 2 Zijt wakende, en versterk het overige, dat sterven zou; want Ik heb uw werken niet vol gevonden voor God.
Be on the watch, and make strong the rest of the things which are near to death; because as judged by me your works have not come up to God's measure.
γινου γρηγορων και στηριζον τα λοιπα α μελλει αποθαινει ου γαρ ευρηκα σου τα εργα πεληρωμενα ενωπιον του θεου
- 3 Gedenk dan, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het, en bekeer u. Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een dief, en gij zult niet weten, op wat ure Ik over u komen zal.
Keep in mind, then, the teaching which was given to you, and be ruled by it and have a change of heart. If then you do not keep watch, I will come like a thief, and you will have no knowledge of the hour when I will come on you.
μνημονευε συν πως ειληφας και ηκουσας και τηρει και μετανοησον εαν συν μη γρηγορησας ηξω επι σε ως κλεπτης και ου μη γνωσ ποιαν ωραν ηξω επι σε
- 4 Doch gij hebt enige weinige namen ook te Sardis, die hun klederen niet bevlekt hebben, en zij zullen met Mij wandelen in witte klederen, overmits zij het waardigzijn.
But you have some names in Sardis who have kept clean their robes; and as a reward they will go in white with me.
εχεις ολιγα ονοματα και εν σαρδεσιν α ουκ εμολυναν τα ιματια αυτων και περιπατησουσιν μετ εμου εν λευκοις οτι αξιοι εισιν
- 5 Die overwint, die zal bekleed worden met witte klederen; en Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het boek des levens, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vaderen voor Zijn engelen.
He who overcomes will be dressed in white, and I will not take his name from the book of life, and I will give witness to his name before my Father, and before his angels.
ο νικων ουτος περιβαλεται εν ιματιοις λευκοις και ου μη εξαλειψω το ονομα αυτου εκ της βιβλου της ζωης και εξομολογησομαι το ονομα αυτου ενωπιον του πατρος μου και ενωπιον των αγγελων αυτου
- 6 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις
- 7 En schrijf aan den engel der Gemeente, die in Filadelfia is: Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, Die den sleutel Davids heeft; Die opent, en niemand sluit, en Hij sluit, en niemand opent:
And to the angel of the church in Philadelphia say: These things says he who is holy, he who is true, he who has the key of David, opening the door so that it may be shut by no one, and shutting it so that it may be open to no one.
και τω αγγελω της εν φιλαδελφεια εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο αγιος ο αληθινος ο εχων την κλειδα του δαβιδ ο ανοιγων και ουδεις κλειει και κλειει και ουδεις ανοιγει
- 8 Ik weet uw werken; zie, Ik heb een geopende deur voor u gegeven, en niemand kan die sluiten; want gij hebt kleine kracht, en gij hebt Mijn woord bewaard, en hebt Mijn Naam niet verloochend.
I have knowledge of your works (see, I have put before you an open door which may be shut by no one), and that you have a little strength, and have kept my word, and have been true to my name.
οίδα σου τα εργα ιδου δεδωκα ενωπιον σου θυραν ανεωγμενην και ουδεις δυναται κλεισαι αυτην οτι μικραν εχεις δυναμιν και ετηρησας μου τον λογον και ουκ ηρησω το ονομα μου
- 9 Zie, Ik geef u enigen uit de synagoge des satans, dergenen, die zeggen, dat zij Joden zijn, en zijn het niet, maar liegen; zie, Ik zal maken, dat zij zullen komen, en aanbidden voor uw voeten, en bekennen, dat Ik u liefheb.
See, I will make those of the Synagogue of Satan who say they are Jews, and are not, but say what is false; I will make them come and give worship before your feet, and see my love for you.
ιδου διδωμι εκ της συναγωγης του σατανα των λεγοντων εαυτους ιουδαιους εισιν και ουκ εισιν αλλα ψευδονται ιδου ποιησω αυτους ινα ηξωσιν και προσκυνησωσιν ενωπιον των ποδων σου και γνωσιν οτι εγω ηγαπησα σε
- 10 Omdat gij het woord Mijner lijdzaamheid bewaard hebt, zo zal Ik ook u bewaren uit de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken, die op de aarde wonen.
Because you have kept my word in quiet strength, I will keep you from the hour of testing which is coming on all the world, to put to the test those who are on earth.
οτι ετηρησας τον λογον της υπομονης μου καγω σε τηρησω εκ της ωρας του πειρασμου της μελλουσης ερχεσθαι επι της οικουμενης ολης πειρασαι τους κατοικουντας επι της γης

- 11 Zie, Ik kom haastelijk; houd dat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme.
I come quickly: keep that which you have, so that no one may take your crown.
ιδου ερχομαι ταχυ κρατει ο εχεις ινα μηδεις λαβη τον στεφανον σου
- 12 Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel Mijns Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan; en Ik zal op hem schrijven den Naam Mijns Gods, en den naam der stad Mijns Gods, namelijk des nieuwen Jeruzalems, dat uit den hemel van Mijn God afdaald, en ook Mijn nieuwen Naam.
Him who overcomes I will make a pillar in the house of my God, and he will go out no more: and I will put on him the name of my God, and the name of the town of my God, the new Jerusalem, which comes down out of heaven from my God, and my new name.
ο νικων ποιησω αυτον στυλον εν τω ναω του θεου μου και εξω ου μη εξελθη επι και γραψω επ αυτον το ονομα του θεου μου και το ονομα της πολεως του θεου μου της καινης ιερουσαλημ η καταβαιν ουσα εκ του ουρανου απο του θεου μου και το ονομα μου το καινον
- 13 Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις
- 14 En schrijf aan den engel van de Gemeente der Laodiceensen: Dit zegt de Amen, de trouwe, en waarachtige Getuige, het Begin der schepping Gods:
And to the angel of the church in Laodicea say: These things says the true and certain witness, the head of God's new order:
και τω αγγελω της εκκλησιας λαοδικεων γραψον ταδε λεγει ο αμην ο μαρτυς ο πιστος και αληθινος η αρχη της κτισεως του θεου
- 15 Ik weet uw werken, dat gij noch koud zijt, noch heet; och, of gij koud waart, of heet!
I have knowledge of your works, that you are not cold or warm: it would be better if you were cold or warm.
οιδα σου τα εργα οτι ουτε ψυχρος ει ουτε ζεστος οφελον ψυχρος ειης η ζεστος
- 16 Zo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, Ik zal u uit Mijn mond spuwen.
So because you are not one thing or the other, I will have no more to do with you.
ουτως οτι χλιαρος ει και ουτε ψυχρος ουτε ζεστος μελλω σε εμεσαι εκ του στοματος μου
- 17 Want gij zegt: Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt.
For you say, I have wealth, and have got together goods and land, and have need of nothing; and you are not conscious of your sad and unhappy condition, that you are poor and blind and without clothing.
οτι λεγεις οτι πλουσιος ειμι και πεπλουτηκα και ουδενος χρεια εν εχω και ουκ οιδας οτι συ ει ο ταλαιπωρος και ελεεινος και πτωχος και τυφλος και γυμνος
- 18 Ik raad u dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schandewer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt.
If you are wise you will get from me gold tested by fire, so that you may have true wealth; and white robes to put on, so that your shame may not be seen; and oil for your eyes, so that you may see.
συμβουλευω σοι αγορασαι παρ εμου χρυσιον πεπυρωμενον εκ πυρος ινα πλουτησης και ιματια λευκα ινα περιβαλη και μη φανερωθη η αισχυνη της γυμνοτητος σου και κολλουριον εγχρισον τους οφθαλμους σου ινα βλεπης
- 19 Zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik; wees dan ijverig, en bekeer u.
To all those who are dear to me, I give sharp words and punishment: then with all your heart have sorrow for your evil ways.
εγω οσους εν φιλω ελεγχω και παιδεωω ζηλωσον ουν και μετανοησον
- 20 Zie, Ik sta aan de deur, en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij.
See, I am waiting at the door and giving the sign; if my voice comes to any man's ears and he makes the door open, I will come in to him, and will take food with him and he with me.
ιδου εστηκα επι την θυραν και κρουω εν τις ακουση της φωνης μου και ανοιξη την θυραν εισελουσομαι προς αυτον και δειψησω μετ αυτου και αυτος μετ εμου
- 21 Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb, en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn troon.
To him who overcomes I will give a place with me on my high seat, even as I overcame, and am seated with my Father on his high seat.
ο νικων δωσω αυτω καθισαι μετ εμου εν τω θρονω μου ως καγω ενικησα και εκαθισα μετα του πατρος μου εν τω θρονω αυτου
- 22 Die oren heeft, die hore, wat de Geest tot de Gemeenten zegt.
He who has ears, let him give ear to what the Spirit says to the churches.
ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις

- 1 Na dezen zag ik, en ziet, een deur was geopend in den hemel; en de eerste stem, die ik gehoord had, als van een bazuin, met mij sprekende, zeide: Kom hier op, en Ik zal u tonen, hetgeen na dezen geschieden moet.
After these things I saw a door open in heaven, and the first voice came to my ears, like the sound of a horn, saying, Come up here, and I will make clear to you the things which are to come.
μετα ταυτα ειδον και ιδου θυρα ηνεωγμενη εν τω ουρανω και η φωνη η πρωτη ην ηκουσα ως σαλπγγος λαλουσης μετ εμου λεγουσα αναβα ωδε και δειξω σοι α δει γενεσθαι μετα ταυτα
- 2 En terstond werd ik in den geest; en ziet, er was een troon gezet in den hemel, en er zat Een op den troon.
Straight away I was in the Spirit: and I saw a high seat in heaven, and one was seated on it;
και ευθεως εγενομην εν πνευματι και ιδου θρονος εκειτο εν τω ουρανω και επι του θρονου καθημενος
- 3 En Die daarop zat, was in het aanzien den steen Jaspis en Sardius gelijk; en een regenboog was rondom den troon, in het aanzien der steen Smaragd gelijk.
And to my eyes he was like a jasper and a sardius stone: and there was an arch of light round the high seat, like an emerald.
και ο καθημενος ην ομοιος ορασει λιθω ιασπιδι και σαρδινω και ιρις κυκλοθεν του θρονου ομοιος ορασει σμαραγδινω
- 4 En rondom den troon waren vier en twintig tronen; en op de tronen zag ik de vier en twintig ouderlingen zittende, bekleed met witte klederen, en zij hadden goudenkronen op hun hoofden.
And round about the high seat were four and twenty seats: and on them I saw four and twenty rulers seated, clothed in white robes; and on their heads crowns of gold.
και κυκλοθεν του θρονου θρονου εικοσι και τεσσαρες και επι τους θρονους ειδον τους εικοσι και τεσσαρας πρεσβυτερους καθημενους περιβεβλημενους εν ιματιοις λευκοις και εσχον επι τας κεφαλαις αυτων στεφανους χρυσης
- 5 En van den troon gingen uit bliksemen, en donderslagen, en stemmen; en zeven vurige lampen waren brandende voor den troon, welke zijn de zeven geesten Gods.
And out of the high seat came flames and voices and thunders. And seven lights of fire were burning before the high seat, which are the seven Spirits of God;
και εκ του θρονου εκπορευονται αστραπαι και βρονται και φωνα και επτα λαμπαδες πυρος καιομεναι ενωπιον του θρονου αι εισιν τα επτα πνευματα του θεου
- 6 En voor den troon was een glazen zee, kristal gelijk. En in het midden des troons, en rondom den troon, vier dieren, zijnde vol ogen van voren en van achteren.
And before the high seat there was, as it seemed, a clear sea of glass; and in the middle of the high seat, and round about it, four beasts full of eyes round about.
και ενωπιον του θρονου θαλασσα υαλινη ομοια κρυσταλλω και εν μεσω του θρονου και κυκλω του θρονου τεσσαρα ζωα γεμοντα οφθαλμων εμπροσθεν και οπισθεν
- 7 En het eerste dier was een leeuw gelijk, en het tweede dier een kalf gelijk, en het derde dier had het aangezicht als een mens, en het vierde dier was een vliegendearend gelijk.
And the first beast was like a lion, and the second like an ox, and the third had a face like a man, and the fourth was like an eagle in flight.
και το ζων το πρωτον ομοιον λεοντι και το δευτερον ζων ομοιον μοσχω και το τριτον ζων εχον το προσωπον ως ανθρωπος και το τεταρτον ζων ομοιον αετω πετωμενω
- 8 En de vier dieren hadden elkeen voor zichzelf zes vleugelen rondom, en waren van binnen vol ogen; en hebben geen rust dag en nacht, zeggende: Heilig, heilig, heilig is de Heere God, de Almachtige, Die was, en Die is, en Die komen zal.
And the four beasts, having every one of them six wings, are full of eyes round about and inside: and without resting day and night, they say, Holy, holy, holy, Lord God, Ruler of all, who was and is and is to come.
και τεσσαρα ζωα εν καθ εαυτο ειχον ανα πτερυγας εξ κυκλοθεν και εσωθεν γεμοντα οφθαλμων και αναπαυσιν ουκ εχουσιν ημερας και νυκτος λεγοντα αγιος αγιος αγιος κυριος ο θεος ο παντοκρατωρ ο ην και ο ων και ο ερχομενος
- 9 En wanneer de dieren heerlijkheid, en eer, en dankzegging gaven Hem, Die op den troon zat, Die in alle eeuwigheid leeft;
And when the beasts give glory and honour to him who is seated on the high seat, to him who is living for ever and ever,
και οταν δωσουσιν τα ζωα δοξαν και τιμην και ευχαριστιαν τω καθημενω επι του θρονου τω ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων
- 10 Zo vielen de vier en twintig ouderlingen voor Hem, Die op den troon zat, en aanbaden Hem, Die leeft in alle eeuwigheid, en wierpen hun kronen voor den troon, zeggende:
The four and twenty rulers go down on their faces before him who is seated on the high seat, and give worship to him who is living for ever and ever, and take off their crowns before the high seat, saying,
πεσονται οι εικοσι και τεσσαρες πρεσβυτεροι ενωπιον του καθημενου επι του θρονου και προσκυνουσιν τω ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων και βαλλουσιν τους στεφανους αυτων ενωπιον του θρονου λεγοντες
- 11 Gij Heere, zijt waardig te ontvangen de heerlijkheid, en de eer, en de kracht; want Gij hebt alle dingen geschapen, en door Uw wil zijn zij, en zijn zij geschapen.
It is right, our Lord and our God, for you to have glory and honour and power: because by you were all things made, and by your desire they came into being.
αξιος ει κυριε λαβειν την δοξαν και την τιμην και την δυναμιν οτι συ εκτισας τα παντα και δια το θελημα σου εισιν και εκτισθησαν
- 1 En ik zag in de rechter hand Desgenen, Die op den troon zat, een boek, geschreven van binnen en van buiten, verzegeld met zeven zegelen.
And I saw in the right hand of him who was seated on the high seat, a book with writing inside it and on the back, shut with seven stamps of wax.
και ειδον επι την δεξιαν του καθημενου επι του θρονου βιβλιον γεγραμμενον εσωθεν και οπισθεν κατεσφραγισμενον σφραγισιν επτα

- 2 En ik zag een sterken engel, uitroepende met een grote stem: Wie is waardig het boek te openen, en zijn zegelen open te breken?
And I saw a strong angel saying in a loud voice, Who is able to make the book open, and to undo its stamps?
και ειδον αγγελον ισχυρον κηρυσσοντα φωνη μεγαλη τις εστιν αξιος ανοιξει το βιβλιον και λυσαι τας σφραγιδας αυτου
- 3 En niemand in den hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde, kon het boek openen, noch hetzelve in zien.
And no one in heaven, or on the earth, or under the earth, was able to get the book open, or to see what was in it.
και ουδεις ηδυνατο εν τω ουρανω ουδε επι της γης ουδε υποκατω της γης ανοιξει το βιβλιον ουδε βλεπειν αυτο
- 4 En ik weende zeer, dat niemand waardig gevonden was, om dat boek te openen, en te lezen, noch hetzelve in te zien.
And I was very sad, because there was no one able to get the book open or to see what was in it.
και εγω εκλαιον πολλα οτι ουδεις αξιος ευρεθη ανοιξει και αναγνωσαι το βιβλιον ουτε βλεπειν αυτο
- 5 En een van de ouderlingen zeide tot mij: Ween niet; zie, de Leeuw, Die uit den stam van Juda is, de Wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen, en zijn zeven zegelen open te breken.
And one of the rulers said to me, Do not be sad: see, the Lion of the tribe of Judah, the Root of David, has overcome, and has power to undo the book and its seven stamps.
και εις εκ των πρεσβυτερων λεγει μοι μη κλαιε ιδου ενικησεν ο λεων ο ων εκ της φυλης ιουδα η ριζα δαβιδ ανοιξει το βιβλιον και λυσαι τας επτα σφραγιδας αυτου
- 6 En ik zag, en ziet, in het midden van den troon, en van de vier dieren, en in het midden van de ouderlingen, een Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen, en zeven ogen; dewelke zijn de zeven geesten Gods, die uitgezonden zijn in alle landen.
And I saw in the middle of the high seat and of the four beasts, and in the middle of the rulers, a Lamb in his place, which seemed as if it had been put to death, having seven horns and seven eyes, which are the seven Spirits of God, sent out into all the earth.
και ειδον και ιδου εν μεσω του θρονου και των τεσσαρων ζωων και εν μεσω των πρεσβυτερων αρνιον εστηκος ως εσφαγμενον εχον κερατα επτα και οφθαλμους επτα οι εισιν τα επτα του θεου πνευμα τα τα απεσταλμενα εις πασαν την γην
- 7 En Het kwam, en heeft het boek genomen uit de rechter hand Desgenen, Die op den troon zat.
And he came and took it out of the right hand of him who was seated on the high seat.
και ηλθεν και ειληφεν το βιβλιον εκ της δεξιης του καθημενου επι του θρονου
- 8 En als Het dat boek genomen had, vielen de vier dieren en de vier en twintig ouderlingen voor het Lam neder, hebbende elk citeren en gouden fiolen, zijnde volreukwerks, welke zijn de gebeden der heiligen.
And when he had taken the book, the four beasts and the four and twenty rulers went down on their faces before the Lamb, having every one an instrument of music, and gold vessels full of perfumes, which are the prayers of the saints.
και οτε ελαβεν το βιβλιον τα τεσσαρα ζωα και οι εικοσιτεσσαρες πρεσβυτεροι επεσον ενωπιον του αρνιου εχοντες εκαστος κιθαρας και φιαλας χρυσας γεμουσας θυμιαματων αι εισιν αι προσευχαι των αγιων
- 9 En zij zongen een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig dat boek te nemen, en zijn zegelen te openen; want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht, en taal, en volk, en natie;
And their voices are sounding in a new song, saying, It is right for you to take the book and to make it open: for you were put to death and have made an offering to God of your blood for men of every tribe, and language, and people, and nation,
και αδουσιν ωδην καινην λεγοντες αξιος ει λαβειν το βιβλιον και ανοιξει τας σφραγιδας αυτου οτι εσφαγης και ηγορασας τω θεω ημας εν τω αιματι σου εκ πασης φυλης και γλωσσης και λαου και εθνους
- 10 En Gij hebt ons onzen God gemaakt tot koningen en priesteren; en wij zullen als koningen heersen op de aarde.
And have made them a kingdom and priests to our God, and they are ruling on the earth.
και εποιησας ημας τω θεω ημων βασιλεις και ιερεις και βασιλευσομεν επι της γης
- 11 En ik zag, en ik hoorde een stem veler engelen rondom den troon, en de dieren, en de ouderlingen; en hun getal was tien duizendmaal tien duizenden, en duizendmaalduizenden;
And I saw, and there came to my ears the sound of a great number of angels round about the high seat and the beasts and the rulers; and the number of them was ten thousand times ten thousand, and thousands of thousands;
και ειδον και ηκουσα φωνην αγγελων πολλων κυκλοθεν του θρονου και των ζωων και των πρεσβυτερων και χιλιαδες χιλιαδων
- 12 Zeggende met een grote stem: Het Lam, Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, endankzegging.
Saying with a great voice, It is right to give to the Lamb who was put to death, power and wealth and wisdom and strength and honour and glory and blessing.
λεγοντες φωνη μεγαλη αξιον εστιν το αρνιον το εσφαγμενον λαβειν την δυναμιν και πλουτον και σοφιαν και ισχυν και τιμην και δοξαν και ευλογιαν

- 13 En alle schepsel, dat in den hemel is, en op de aarde, en onder de aarde, en die in de zee zijn, en alles, wat in dezelve is, hoorde ik zeggen: Hem, Die op den troon zit, en het Lam, zij de dankzegging, en de eer, en de heerlijkheid, en de kracht in alle eeuwigheid.
 And to my ears came the voice of everything in heaven and on earth and under the earth and in the sea, and of all things which are in them, saying, To him who is seated on the high seat, and to the Lamb, may blessing and honour and glory and power be given for ever and ever.
 και παν κτισμα ο εστιν εν τω ουρανω και εν τη γη και υποκατω της γης και επι της θαλασσης α εστιν και τα εν αυτοις παντα ηκουσα λεγοντας τω καθημενω επι του θρονου και τω αρνω η ευλογια και η τιμη και η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων
- 14 En de vier dieren zeiden: Amen. En de vier en twintig ouderlingen vielen neder, en aanbaden Dengene, Die leeft in alle eeuwigheid.
 And the four beasts said, So be it. And the rulers went down on their faces and gave worship.
 και τα τεσσαρα ζωα ελεγον αμην και οι εικοσιτεσσαρες πρεσβυτεροι επεσαν και προσεκυνησαν ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων
- 1 En ik zag, toen het Lam een van de zegelen geopend had, en ik hoorde een uit de vier dieren zeggen, als een stem van een donderslag: Kom en zie!
 And I saw when the Lamb undid one of the stamps, and the voice of one of the four beasts came to my ears, saying as with a voice of thunder, Come and see.
 και ειδον οτε ηνοιξεν το αρνιον μιαν εκ των σφραγιδων και ηκουσα ενος εκ των τεσσαρων ζωνων λεγοντος ως φωνης βροντης ερχου και βλεπε
- 2 En ik zag, en ziet, een wit paard, en Die daarop zat, had een boog; en Hem is een kroon gegeven, en Hij ging uit overwinnende, en opdat Hij overwonne!
 And I saw a white horse, and he who was seated on it had a bow; and there was given to him a crown: and he went out with power to overcome.
 και ειδον και ιδου ιππος λευκος και ο καθημενος επ αυτω εχων τοξον και εδοθη αυτω στεφανος και εξηλθεν νικων και ινα νικηση
- 3 En toen Het het tweede zegel geopend had, hoorde ik het tweede dier zeggen: Kom en zie!
 And when the second stamp was undone, the voice of the second beast came to my ears, saying, Come and see.
 και οτε ηνοιξεν την δευτεραν σφραγιδα ηκουσα του δευτερου ζωνου λεγοντος ερχου και βλεπε
- 4 En een ander paard ging uit, dat rood was; en dien, die daarop zat, werd macht gegeven den vrede te nemen van de aarde; en dat zij elkander zouden doden; enhem werd een groot zwaard gegeven.
 And another horse came out, a red horse; and it was given to him who was seated on it to take peace from the earth, so that people might put one another to death: and there was given to him a great sword.
 και εξηλθεν αλλος ιππος πυρρος και τω καθημενω επ αυτω εδοθη αυτω λαβειν την ειρηνην απο της γης και ινα αλληλους σφαξωσιν και εδοθη αυτω μαχαира μεγαλη
- 5 En toen Het het derde zegel geopend had, hoorde ik het derde dier zeggen: Kom en zie! En ik zag, en ziet, een zwart paard, en die daarop zat, had een weegschaal in zijn hand.
 And when the third stamp was undone, the voice of the third beast came to my ears, saying, Come and see. And I saw a black horse; and he who was seated on it had scales in his hand.
 και οτε ηνοιξεν την τριτην σφραγιδα ηκουσα του τριτου ζωνου λεγοντος ερχου και βλεπε και ειδον και ιδου ιππος μελας και ο καθημενος επ αυτω εχων ζυγον εν τη χειρι αυτου
- 6 En ik hoorde een stem in het midden van de vier dieren, die zeide: Een maatje tarwe voor een penning, en drie maatjes gerst voor een penning; en beschadig de olie en den wijn niet.
 And a voice came to my ears, from the middle of the four beasts, saying, A measure of grain for a penny, and three measures of barley for a penny: and see that you do no damage to the oil and the wine.
 και ηκουσα φωνην εν μεσω των τεσσαρων ζωνων λεγουσαν χοινηξ σιτου δηναριου και τρεις χοιδικες κριθης δηναριου και το ελαιον και τον οινον μη αδικησης
- 7 En toen Het het vierde zegel geopend had, hoorde ik een stem van het vierde dier, die zeide: Kom en zie!
 And when the fourth stamp was undone, the voice of the fourth beast came to my ears, saying, Come and see.
 και οτε ηνοιξεν την σφραγιδα την τεταρτην ηκουσα φωνην του τεταρτου ζωνου λεγουσαν ερχου και βλεπε
- 8 En ik zag, en ziet, een vaal paard, en die daarop zat, zijn naam was de dood; en de hel volgde hem na. En hun werd macht gegeven om te doden tot het vierde deelder aarde, met zwaard, en met honger, en met den dood, en door de wilde beesten der aarde.
 And I saw a grey horse, and the name of him who was seated on it was Death; and Hell came after him. And there was given to them authority over the fourth part of the earth, to put to destruction by the sword, and by taking away their food, and by death, and by the beasts of the earth.
 και ειδον και ιδου ιππος χλωρος και ο καθημενος επ αυτου ονομα αυτω ο θανατος και ο αδης ακολουθει μετ αυτου και εδοθη αυτοις εξουσια αποκτειναι επι το τεταρτον της γης εν ρομφαια και εν λιμω και εν θανατω και υπο των θηριων της γης
- 9 En toen Het het vijfde zegel geopend had, zag ik onder het altaar de zielen dergenen, die gedood waren om het Woord Gods, en om de getuigenis, die zij hadden.
 And when the fifth stamp was undone, I saw under the altar the souls of those who had been put to death for the word of God, and for the witness which they kept.
 και οτε ηνοιξεν την πεμπτην σφραγιδα ειδον υποκατω του θυσιαστηριου τας ψυχας των εσφαγμενων δια τον λογον του θεου και δια την μαρτυριαν ην ειχον
- 10 En zij riepen met grote stem, zeggende: Hoelang, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen?
 And they gave a great cry, saying, How long will it be, O Ruler, holy and true, before you take your place as judge and give punishment for our blood to those on the earth?
 και εκραζον φωνη μεγαλη λεγοντες εως ποτε ο δεσποτης ο αγιος και ο αληθινος ου κρινεις και εκδικεις το αιμα ημων απο των κατοικουντων επι της γης

- 11 En aan een iegelijk werden lange witte klederen gegeven, en hun werd gezegd, dat zij nog een kleinen tijd rusten zouden, totdat ook hun mededienstknechten en hunbroeders zouden vervuld zijn, die gedood zouden worden, gelijk als zij.
And there was given to every one a white robe, and they were ordered to take their rest for a little time, till the number was complete of the other servants, their brothers, who would be put to death, even as they had been.
και εδοθησαν εκαστοις στολαι λευκαι και ερρεθη αυτοις ινα αναπαυσωνται ετι χρονον μικρον εως ου πληρωσονται και οι συνδουλοι αυτων και οι αδελφοι αυτων οι μελλοντες αποκτεινεσθαι ως και α υτοι
- 12 En ik zag, toen Het het zesde zegel geopend had, en ziet, er werd een grote aardbeving; en de zon werd zwart als een haren zak, en de maan werd als bloed.
And I saw when the sixth stamp was undone, and there was a great earth-shock; and the sun became black as haircloth, and all the moon became as blood;
και ειδον οτε ηνοιξεν την σφραγιδα την εκτην και ιδου σεισμος μεγας εγενετο και ο ηλιος εγενετο μελας ως σακκος τριχινος και η σεληνη εγενετο ως αιμα
- 13 En de sterren des hemels vielen op de aarde, gelijk een vijgeboom zijn onrijpe vijgen afwerpt, als hij van een groten wind geschud wordt.
And the stars of heaven were falling to the earth, like green fruit from a tree before the force of a great wind.
και οι αστερες του ουρανου επεσαν εις την γην ως συκη βαλλει τους ολυνθους αυτης υπο μεγαλου ανεμου σειομενη
- 14 En de hemel is weggeveken, als een boek, dat toegerold wordt; en alle bergen en eilanden zijn bewogen uit hun plaatsen.
And the heaven was taken away like the roll of a book when it is rolled up; and all the mountains and islands were moved out of their places.
και ουρανος απεχωρισθη ως βιβλιον ειλισσομενον και παν ορος και νησος εκ των τοπων αυτων εκινηθησαν
- 15 En de koningen der aarde, en de groten, en de rijken, en de oversten over duizend, en de machtigen, en alle dienstknechten, en alle vrijen, verborgen zichzelve in despelonken, en in de steenrotsen der bergen;
And the kings of the earth, and the rulers, and the chief captains, and the men of wealth, and the strong, and every servant and free man, took cover in the holes and the rocks of the mountains;
και οι βασιλεις της γης και οι μεγαστανες και οι πλουσιοι και οι χιλιαρχοι και οι δυνατοι και πας δουλος και πας ελευθερος εκρυψαν εαυτους εις τα σπηλαια και εις τας πετρας των ορειων
- 16 En zeiden tot de bergen en tot de steenrotsen: Valt op ons, en verbergt ons van het aangezicht Desgenen, Die op den troon zit, en van den toorn des Lams.
And they say to the mountains and to the rocks, Come down on us, covering us from the face of him who is seated on the high seat, and from the wrath of the Lamb:
και λεγουσιν τοις ορεισιν και ταις πετραις πεσετε εφ ημας και κρυψατε ημας απο προσωπου του καθημενου επι του θρονου και απο της οργης του αρνιου
- 17 Want de grote dag Zijns toorns is gekomen, en wie kan bestaan? Openbaring 7
For the great day of their wrath is come, and who may keep his place?
οτι ηλθεν η ημερα η μεγαλη της οργης αυτου και τις δυναται σταθηναι
- 1 En na dezen zag ik vier engelen staan op de vier hoeken der aarde, houdende de vier winden der aarde, opdat geen wind zou waaien op de aarde, noch op de zee, noch tegen enigen boom.
After this I saw four angels in their places at the four points of the earth, keeping back the four winds in their hands, so that there might be no moving of the wind on the earth, or on the sea, or on any tree.
και μετα ταυτα ειδον τεσσαρας αγγελους εστωτας επι τας τεσσαρας γωνιας της γης κρατουοντας τους τεσσαρας ανεμους της γης ινα μη πνεη ανεμος επι της γης μητε επι της θαλασσης μητε επι παν δεν δρον
- 2 En ik zag een anderen engel opkomen van den opgang der zon, hebbende het zegel des levenden Gods; en hij riep met een grote stem tot de vier engelen, welkewacht gegeven was de aarde en de zee te beschadigen,
And I saw another angel coming up from the east, having the mark of the living God: and he said with a great voice to the four angels, to whom it was given to do damage to the earth and the sea,
και ειδον αλλον αγγελον αναβαντα απο ανατολης ηλιου εχοντα σφραγιδα θεου ζωντος και εκραξεν φωνη μεγαλη τοις τεσσαρσιν αγγελοις οις εδοθη αυτοις αδικησαι την γην και την θαλασσαν
- 3 Zeggende: Beschadigt de aarde niet, noch de zee, noch de bomen, totdat wij de dienstknechten onzes Gods zullen verzegeld hebben aan hun voorhoofden.
Do no damage to the earth, or the sea, or the trees, till we have put a mark on the servants of our God.
λεγων μη αδικησητε την γην μητε την θαλασσαν μητε τα δενδρα αχρις ου σφραγιζωμεν τους δουλους του θεου ημων επι των μετωπων αυτων
- 4 En ik hoorde het getal dergenen, die verzegeld waren: honderd vier en veertig duizend waren verzegeld uit alle geslachten der kinderen Israels.
And there came to my ears the number of those who had the mark on their brows, a hundred and forty-four thousand, who were marked out of every tribe of the people of Israel.
και ηκουσα τον αριθμον των εσφραγισμενων ρηδ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ πασης φυλης υιων ισραηλ
- 5 Uit het geslacht van Juda waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Ruben waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Gad waren twaalfduizend verzegeld;
Of the tribe of Judah were marked twelve thousand: of the tribe of Reuben twelve thousand: of the tribe of Gad twelve thousand:
εκ φυλης ιουδα ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης ρουβην ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης γαδ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι

- 6 Uit het geslacht van Aser waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Nafthali waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Manasse waren twaalf duizend verzegeld;
Of the tribe of Asher twelve thousand: of the tribe of Naphtali twelve thousand: of the tribe of Manasseh twelve thousand:
 εκ φυλης ασηρ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης νεφθαλειμ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης μανασση ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
- 7 Uit het geslacht van Simeon waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Levi waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Issaschar waren twaalf duizend verzegeld;
Of the tribe of Simeon twelve thousand: of the tribe of Levi twelve thousand: of the tribe of Issachar twelve thousand:
 εκ φυλης συμεων ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης λευι ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης ισαχαρ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
- 8 Uit het geslacht van Zebulon waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Jozef waren twaalf duizend verzegeld; uit het geslacht van Benjamin waren twaalf duizend verzegeld.
Of the tribe of Zebulun twelve thousand: of the tribe of Joseph twelve thousand: of the tribe of Benjamin were marked twelve thousand.
 εκ φυλης ζαβουλων ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης ιωσηφ ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ φυλης βενιαμιν ιβ χιλιαδες εσφραγισμενοι
- 9 Na dezen zag ik, en ziet, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen, staande voor den troon, en voor het Lam, bekleedzjnde met lange witte klederen, en palm takken waren in hun handen.
After these things I saw a great army of people more than might be numbered, out of every nation and of all tribes and peoples and languages, taking their places before the high seat and before the Lamb, dressed in white robes, and with branches in their hands,
 μετα ταυτα ειδον και ιδου οχλος πολυς ον αριθμησαι αυτον ουδεις ηδυνατο εκ παντος εθνους και φυλων και λαων και γλωσσων εστωτες ενωπιον του θρονου και ενωπιον του αρνιου περιβεβλημενοι σ τολας λευκας και φοινικες εν ταις χερσιν αυτων
- 10 En zij riepen met grote stem, zeggende: De zaligheid zij onzen God, Die op den troon zit, en het Lam.
Saying with a loud voice, Salvation to our God who is seated on the high seat, and to the Lamb.
 και κραζοντες φωνη μεγαλη λεγοντες η σωτηρια τω καθημενω επι του θρονου του θεου ημων και τω αρνιω
- 11 En al de engelen stonden rondom den troon, en rondom de ouderlingen en de vier dieren; en vielen voor den troon neder op hun aangezicht, en aanbaden God,
And all the angels were round about the high seat, and about the rulers and the four beasts; and they went down on their faces before the high seat, and gave worship to God, saying,
 και παντες οι αγγελοι εστηκεσαν κυκλω του θρονου και των πρεσβυτερων και των τεσσαρων ζων και επεσον ενωπιον του θρονου επι προσωπον αυτων και προσεκυνησαν τω θεω
- 12 Zeggende: Amen. De lof, en de heerlijkheid, en de wijsheid, en de dankzegging, en de eer, en de kracht, en de sterkte zij onzen God in alle eeuwigheid. Amen.
So be it. Let blessing and glory and wisdom and praise and honour and power and strength be given to our God for ever and ever. So be it.
 λεγοντες αμην η ευλογια και η δοξα και η σοφια και η ευχαριστηα και η τιμη και η δυναμις και η ισχυς τω θεω ημων εις τους αιωνας των αιωνων αμην
- 13 En een uit de ouderlingen antwoordde, zeggende tot mij: Dezen, die bekleed zijn met de lange witte klederen, wie zijn zij, en van waar zijn zij gekomen?
And one of the rulers made answer, saying to me, These who have on white robes, who are they, and where did they come from?
 και απεκριθη εις εκ των πρεσβυτερων λεγων μοι ουτοι οι περιβεβλημενοι τας στολας τας λευκας τινες εισιν και ποθεν ηλθον
- 14 En ik sprak tot hem: Heere, gij weet het. En hij zeide tot mij: Dezen zijn het, die uit de grote verdrukking komen; en zij hebben hun lange klederen gewassen, en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams.
And I said to him, My lord, you have knowledge. And he said to me, These are they who came through the great testing, and their robes have been washed and made white in the blood of the Lamb.
 και ειρηκα αυτω κυριε συ οιδας και ειπεν μοι ουτοι εισιν οι ερχομενοι εκ της θλιψεως της μεγαλης και επλυναν τας στολας αυτων και ελευκαναν στολας αυτων εν τω αιματι του αρνιου
- 15 Daarom zijn zij voor den troon van God, en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Die op den troon zit, zal hen overschaduwten.
This is why they are before the high seat of God; and they are his servants day and night in his house: and he who is seated on the high seat will be a tent over them.
 δια τουτου εισιν ενωπιον του θρονου του θεου και λατρευουσιν αυτω ημερας και νυκτος εν τω ναω αυτου και ο καθημενος επι του θρονου σκηνωσει επ αυτους
- 16 Zij zullen niet meer hongeren, en zullen niet meer dorsten, en de zon zal op hen niet vallen, noch enige hitte.
They will never be in need of food or drink: and they will never again be troubled by the burning heat of the sun:
 ου πεινασουσιν επι ουδε διψησουσιν επι ουδε μη πεση επ αυτους ο ηλιος ουδε παν καυμα
- 17 Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteinen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogenafwissen. Openbaring 8
For the Lamb who is on the high seat will be their keeper and their guide to fountains of living water: and God will make glad their eyes for ever.
 οτι το αρνιο το αναμεσον του θρονου ποιμανει αυτους και οδηγησει αυτους επι ζωσας πηγας υδατων και εξαλειψει ο θεος παν δακρυον απο των οφθαλμων αυτων
- 1 En toen Het het zevende zegel geopend had, werd er een stilzwijgen in den hemel, omtrent van een half uur.
And when the seventh stamp was undone there was quiet in heaven for about half an hour.
 και οτε ηνοιξεν την σφραγιδα την εβδομην εγενετο σιγη εν τω ουρανω ως ημιωριον

- 2 En ik zag de zeven engelen, die voor God stonden; en hun werden zeven bazuinen gegeven.
And I saw the seven angels who had their place before God; and seven horns were given to them.
και ειδον τους επτα αγγελους οι ενωπιον του θεου εστηκασιν και εδοθησαν αυτοις επτα σαλπιγγες
- 3 En er kwam een andere engel, en stond aan het altaar, hebbende een gouden wierookvat; en hem werd veel reukwerks gegeven, opdat hij het met de gebeden allerheiligen zou leggen op het gouden altaar, dat voor den troon is.
And another angel came and took his place at the altar, having a gold vessel for burning perfume; and there was given to him much perfume, so that he might put it with the prayers of all the saints on the gold altar which was before the high seat.
και αλλος αγγελος ηλθεν και εσταθη επι το θυσιαστηριον εχων λιβανωτον χρυσου και εδοθη αυτω θυμιαματα πολλα ινα δωση ταις προσευχαις των αγιων παντων επι το θυσιαστηριον το χρυσου το ενωπιον του θρονου
- 4 En de rook des reukwerks, met de gebeden der heiligen, ging op van de hand des engels voor God.
And the smoke of the perfume, with the prayers of the saints, went up before God out of the angel's hand.
και ανεβη ο καπνος των θυμιαματων ταις προσευχαις των αγιων εκ χειρος του αγγελου ενωπιον του θεου
- 5 En de engel nam het wierookvat, en vulde dat met het vuur des altaars, en wierp het op de aarde; en er geschieden stemmen, en donderslagen, en bliksemen, enaardbeving.
And the angel took the vessel; and he made it full of the fire of the altar, and sent it down on the earth: and there came thunders and voices and flames and a shaking of the earth.
και ειληφεν ο αγγελος το λιβανωτον και εγεμισεν αυτο εκ του πυρος του θυσιαστηριου και εβαλεν εις την γην και εγενοντο φωνα και βρονται και αστραπαι και σεισμος
- 6 En de zeven engelen, die de zeven bazuinen hadden, bereidden zich om te bazuinen.
And the seven angels who had the seven horns made ready for sounding them.
και οι επτα αγγελοι εχοντες τας επτα σαλπιγγας ητοιμασαν εαυτους ινα σαλπισωσιν
- 7 En de eerste engel heeft gebazuind, en er is geworden hagel en vuur, gemengd met bloed, en zij zijn op de aarde geworpen; en het derde deel der bomen is verbrand, en al het groene gras is verbrand.
And at the sounding of the first, a rain of ice and fire, mixed with blood, was sent on the earth: and a third part of the earth, and of the trees, and all green grass was burned up.
και ο πρωτος αγγελος εσαλπισεν και εγενετο χαλαζα και πυρ μεμιγμενα αιματι και εβληθη εις την γην και το τριτον των δενδρων κατεκαη και πας χορτος χλωρος κατεκαη
- 8 En de tweede engel heeft gebazuind, en er werd iets als een grote berg, van vuur brandende, in de zee geworpen; en het derde deel der zee is bloed geworden.
And at the sounding of the second angel, it was as if a great mountain burning with fire was sent into the sea: and a third part of the sea became blood,
και ο δευτερος αγγελος εσαλπισεν και ως ορος μεγα πυρι καιομενον εβληθη εις την θαλασσαν και εγενετο το τριτον της θαλασσης αιμα
- 9 En het derde deel der schepselen in de zee, die leven hadden, is gestorven; en het derde deel der schepen is vergaan.
And destruction came on a third part of the living things which were in the sea, and on a third part of the ships.
και απεθανεν το τριτον των κτισματων των εν τη θαλασση τα εχοντα ψυχας και το τριτον των πλοιων διεφθαρη
- 10 En de derde engel heeft gebazuind, en er is een grote ster, brandende als een fakkel, gevallen uit den hemel, en is gevallen op het derde deel der rivieren, en op defonteinen der wateren.
And at the sounding of the third angel, there went down from heaven a great star, burning like a flame, and it came on a third part of the rivers, and on the fountains of water.
και ο τριτος αγγελος εσαλπισεν και επεσεν εκ του ουρανου αστηρ μεγας καιομενος ως λαμπας και επεσεν επι το τριτον των ποταμων και επι τας πηγας υδατων
- 11 En de naam der ster wordt genoemd Alsem; en het derde deel der wateren werd tot alsem; en vele mensen zijn gestorven van de wateren, want zij waren bittergeworden.
And the name of the star is Wormwood: and a third part of the waters became bitter; and a number of men came to their end because of the waters, for they were made bitter.
και το ονομα του αστερος λεγεται αμινθος και γινεται το τριτον εις αμινθον και πολλοι ανθρωπων απεθανον εκ των υδατων οτι επικρανθησαν
- 12 En de vierde engel heeft gebazuind, en het derde deel der zon werd geslagen, en het derde deel der maan, en het derde deel der sterren; opdat het derde deelderzelve zou verduisterd worden, en dat het derde deel van den dag niet zou lichten; en van den nacht desgelijks.
And at the sounding of the fourth angel, a third part of the sun, and of the moon, and of the stars was made dark, so that there was no light for a third part of the day and of the night.
και ο τεταρτος αγγελος εσαλπισεν και επληγη το τριτον του ηλιου και το τριτον της σεληνης και το τριτον των αστερων ινα σκοτισθη το τριτον αυτων και η ημερα μη φαινη το τριτον αυτης και η νυξ ομοιως
- 13 En ik zag, en ik hoorde een engel vliegen in het midden des hemels, zeggende met grote stem: Wee, wee, wee, dengenen, die op de aarde wonen, van de overigestemmen der bazuin der drie engelen, die nog bazuinen zullen.
And there came to my ears the cry of an eagle in flight in the middle of heaven, saying with a great voice, Trouble, trouble, trouble, to all on the earth, because of the other voices of the horns of the three angels, whose sounding is still to come.
και ειδον και ηκουσα ενος αγγελου πετωμενου εν μεσουρανηματι λεγοντος φωνη μεγαλη ουαι ουαι ουαι τοις κατοικοουσιν επι της γης εκ των λοιπων φωνων της σαλπιγγος των τριων αγγελων των μελλοντων σαλπίζειν

- 1 En de vijfde engel heeft gebazuind, en ik zag een ster, gevallen uit den hemel op de aarde, en haar werd gegeven de sleutel van den put des afgronds.
 And at the sounding of the fifth angel I saw a star falling from heaven to the earth: and there was given to him the key of the great deep.
 και ο πέμπτος αγγελος εσαλπισεν και ειδον αστερα εκ του ουρανου πεπτωκοτα εις την γην και εδοθη αυτω η κλεις του φρεατος της αβυσσου
- 2 En zij heeft den put des afgronds geopend; en er is rook opgegaan uit den put, als rook eens groten ovens; en de zon en de lucht is verduisterd geworden van den rook des puts.
 And he made the great deep open and a smoke went up from it, like the smoke of a great oven; and the sun and the air were made dark because of the smoke.
 και ηνοιξεν το φρεαρ της αβυσσου και ανεβη καπνος εκ του φρεατος ως καπνος καμινου μεγαλης και εσκοτισθη ο ηλιος και ο αηρ εκ του καπνου του φρεατος
- 3 En uit den rook kwamen sprinkhanen op de aarde, en hun werd macht gegeven, gelijk de schorpioenen der aarde macht hebben.
 And from the smoke locusts came out on the earth; and power was given them, like the power of scorpions.
 και εκ του καπνου εξηλθον ακριδες εις την γην και εδοθη αυταις εξουσια ως εχουσιν εξουσιαν οι σκορπιοι της γης
- 4 En hun werd gezegd, dat zij het gras der aarde niet zouden beschadigen, noch enige groente, noch enigen boom, dan de mensen alleen, die het zegel Gods aan hunvoorhoofden niet hebben.
 And they were ordered to do no damage to the grass of the earth, or any green thing, or any tree, but only to such men as have not the mark of God on their brows.
 και ερρεθη αυταις ινα μη αδικησωσιν τον χορτον της γης ουδε παν χλωρον ουδε παν δενδρον ει μη τους ανθρωπους μονους οιτινες ουκ εχουσιν την σφραγιδα του θεου επι των μετωπων αυτων
- 5 En hun werd macht gegeven, niet dat zij hen zouden doden, maar dat zij zouden van hen gepijnigd worden vijf maanden; en hun pijniging was als de pijniging vaneen schorpioen, wanneer hij een mens gestoken heeft.
 And orders were given them not to put them to death, but to give them great pain for five months: and their pain was as the pain from the wound of a scorpion.
 και εδοθη αυταις ινα μη αποκτεινωσιν αυτους αλλ ινα βασανισθωσιν μηνας πεντε και ο βασανισμος αυτων ως βασανισμος σκορπιου οταν παιση ανθρωπον
- 6 En in die dagen zullen de mensen den dood zoeken, en zullen dien niet vinden; en zij zullen begeren te sterven, en de dood zal van hen vlieden.
 And in those days men will be hoping for death, and it will not come to them; and they will have a great desire for death, and death will go in flight from them.
 και εν ταις ημεραις εκειναις ζητησουσιν οι ανθρωποι τον θανατον και ουχ ευρησουσιν αυτον και επιθυμησουσιν αποθαινειν και φευζεται ο θανατος απ αυτων
- 7 En de gedaanten der sprinkhanen waren den paarden gelijk, die tot den oorlog bereid zijn; en op hun hoofden waren als kronen, het goud gelijk, en hun aangezichten als aangezichten van mensen.
 And the forms of the locusts were like horses made ready for war; and on their heads they had crowns like gold, and their faces were as the faces of men.
 και τα ομοιωματα των ακριδων ομοια ιπποις ητοιμασμενοις εις πολειμον και επι τας κεφαλαις αυτων ως στεφανοι ομοιοι χρυσω και τα προσωπα αυτων ως προσωπα ανθρωπων
- 8 En zij hadden haar als haar der vrouwen, en hun tanden waren als tanden van leeuwen.
 And they had hair like the hair of women, and their teeth were as the teeth of lions.
 και ειχον τριχας ως τριχας γυναικων και οι οδοντες αυτων ως λεοντων ησαν
- 9 En zij hadden borstwapenen als ijzeren borstwapenen; en het gedruis hunner vleugelen was als een gedruis der wagens, wanneer vele paarden naar den strijd lopen.
 And they had breastplates like iron, and the sound of their wings was as the sound of carriages, like an army of horses rushing to the fight.
 και ειχον θωρακας ως θωρακας σιδηρους και η φωνη των πτερυγων αυτων ως φωνη αρματων ιπων πολλων τρεχοντων εις πολειμον
- 10 En zij hadden staarten den schorpioenen gelijk, en er waren engels in hun staarten; en hun macht was de mensen te beschadigen vijf maanden.
 And they have pointed tails like scorpions; and in their tails is their power to give men wounds for five months.
 και εχουσιν ουρας ομοιας σκορπιου και κεντρα ην εν ταις ουραις αυτων και η εξουσια αυτων αδικησαι τους ανθρωπους μηνας πεντε
- 11 En zij hadden over zich tot een koning den engel des afgronds; zijn naam was in het Hebreuws Abaddon, en in de Griekse taal had hij den naam Apollyon.
 They have over them as king the angel of the great deep: his name in Hebrew is Abaddon, and in the Greek language Apollyon.
 και εχουσιν εφ αυτων βασιλευ τον αγγελον της αβυσσου ονομα αυτω εβραιστι αβαδδων και εν τη ελληνικη ονομα εχει απολλυων
- 12 Het ene wee is weggegaan, ziet, er komen nog twee ween na dezen.
 The first Trouble is past: see, there are still two Troubles to come.
 η ουαι η μια απηλθεν ιδου ερχονται επι δυο ουαι μετα ταυτα
- 13 En de zesde engel heeft gebazuind, en ik hoorde een stem uit de vier hoornen des gouden altaars, dat voor God was,
 And at the sounding of the sixth angel a voice came to my ears from the horns of the gold altar which is before God,
 και ο εκτος αγγελος εσαλπισεν και ηκουσα φωνην μιαν εκ των τεσσαρων κρατων του θυσιαστηριου του χρυσου του ενωπιου του θεου

- 14 Zeggende tot den zesden engel, die de bazuin had: Ontbind de vier engelen, die gebonden zijn bij de grote rivier, den Eufraat.
Saying to the sixth angel who had the horn, Make free the four angels who are chained at the great river Euphrates.
λεγουσαν τω εκτω αγγελω ος ειχε την σαλπινγα λυσον τους τεσσαρας αγγελους τους δεδεμενους επι τω ποταμω τω μεγαλω ευφρατη
- 15 En de vier engelen zijn onthonden geworden, welke bereid waren tegen de ure, en dag, en maand, en jaar, opdat zij het derde deel der mensen zouden doden.
And the four angels were made free, who were ready for the hour and day and month and year, that they might put to death a third part of men.
και ελυθησαν οι τεσσαρες αγγελοι οι ητοιμασμενοι εις την ωραν και ημεραν και μηνα και ενιαυτον ινα αποκτεινωσιν το τριτον των ανθρωπων
- 16 En het getal van de heirlegers der ruitery was tweemaal tien duizenden der tien duizenden; en ik hoorde hun getal.
And the number of the armies of the horsemen was twice ten thousand times ten thousand: the number of them came to my ears.
και ο αριθμος στρατευματων του ιππικου δυο μυριαδες μυριαδων και ηκουσα τον αριθμον αυτων
- 17 En ik zag also de paarden in dit gezicht, en die daarop zaten, hebbende vurige, en hemelsblauwe, en sulfervervige borstwapenen; en de hoofden der paarden warenals hoofden van leeuwen, en uit hun monden ging vuur, en rook, en sulfur.
And so I saw the horses in the vision, and those who were seated on them, having breastplates of fire and glass and of burning stone: and the heads of the horses were as the heads of lions; and out of their mouths came fire and smoke and a smell of burning.
και ουτως ειδον τους ιππους εν τη ορασει και τους καθημενους επ αυτων εχοντας θωρακας πυρινους και υακινθινους και θειωδεις και αι κεφαλαι των ιπων ως κεφαλαι λεοντων και εκ των στοματων αυτων εκπορευεται πυρ και καπνος και θειον
- 18 Door deze drie werd het derde deel der mensen gedood, namelijk door het vuur, en door den rook, en door het sulfur, dat uit hun monden uitging.
By these evils a third part of men was put to death, by the fire, and the smoke, and the burning smell which came out of their mouths.
υπο των τριων τουτων απεκτανθησαν το τριτον των ανθρωπων εκ του πυρος και εκ του καπνου και εκ του θειου του εκπορευομενου εκ των στοματων αυτων
- 19 Want hun macht is in hun mond, en in hun staarten; want hun staarten zijn aan de slangen gelijk, en hebben hoofden, en beschadigen met dezelve.
For the power of the horses is in their mouths and in their tails: because their tails are like snakes, and have heads, and with them they give wounds.
αι γαρ εξουσια αυτων εν τω στοματι αυτων εισι αι γαρ ουραι αυτων ομοιαι οφεισιν εχουσαι κεφαλαι και εν αυταις αδικουσιν
- 20 En de overige mensen, die niet gedood zijn door deze plagen, hebben zich niet bekeerd van de werken hunner handen, dat zij niet zouden aanbidden de duivelen; ende gouden, en zilveren, en koperen, en stenen, en houten afgoden, die noch zien kunnen, noch horen, noch wandelen;
And the rest of the people, who were not put to death by these evils, were not turned from the works of their hands, but went on giving worship to evil spirits, and images of gold and silver and brass and stone and wood which have no power of seeing or hearing or walking:
και οι λοιποι των ανθρωπων οι ουκ απεκτανθησαν εν ταις πληγαις ταυταις ουτε μετενοιησαν εκ των εργαων των χειρων αυτων ινα μη προσκυνησωσιν τα δαιμονια και ειδωλα τα χρυσα και τα αργυρα και αι τα χαλκα και τα λιθινα και τα ξυλινα α ουτε βλεπειν δυναται ουτε ακουειν ουτε περιπατειν
- 21 En hebben zich ook niet bekeerd van hun doodslagen, noch van hun venijngevingen, noch van hun hoererij, noch van hun dieverijen.
And they had no regret for putting men to death, or for their use of secret arts, or for the evil desires of the flesh, or for taking the property of others.
και ου μετενοιησαν εκ των φονων αυτων ουτε εκ των φαρμακειων αυτων ουτε εκ της πορνειας αυτων ουτε εκ των κλεμματος αυτων
- 1 En ik zag een anderen sterken engel, afkomende van den hemel, die bekleed was met een wolk; en een regenboog was boven zijn hoofd; en zijn aangezicht was alsde zon, en zijn voeten waren als pilaren van vuur.
And I saw another strong angel coming down out of heaven, clothed with a cloud; and an arch of coloured light was round his head, and his face was like the sun, and his feet like pillars of fire;
και ειδον αλλον αγγελον ισχυρον καταβαινοντα εκ του ουρανου περιβεβλημενον νεφελην και ιρις επι της κεφαλαις και το προσωπον αυτου ως ο ηλιος και οι ποδες αυτου ως στυλοι πυρος
- 2 En hij had in zijn hand een boekken, dat geopend was; en hij zette zijn rechervoet op de zee, en den linker op de aarde.
And he had in his hand a little open book: and he put his right foot on the sea, and his left on the earth;
και ειχε εν τη χειρι αυτου βιβλαριδιον ανεωγμενον και εθηκεν τον ποδα αυτου τον δεξιον επι την θαλασσαν τον δε ευωνυμον επι την γην
- 3 En hij riep met een grote stem, gelijkewijs een leeuw brult; en als hij geroepen had, spraken de zeven donderslagen hun stemmen.
And he gave a loud cry, like the angry voice of a lion: and at his cry the voices of the seven thunders were sounding.
και εκραξεν φωνη μεγαλη ωσπερ λεων μυκαται και οτε εκραξεν ελαλησαν αι επτα βρονται τας εαυτων φωνας

- 4 En toen de zeven donderslagen hun stemmen gesproken hadden, zo zou ik ze geschreven hebben; en ik hoorde een stem uit den hemel, die tot mij zeide: Verzegel, hetgeen de zeven donderslagen gesproken hebben, en schrijf dat niet.
And when the seven thunders had given out their voices, I was about to put their words down: and a voice from heaven came to my ears, saying, Keep secret the things which the seven thunders said, and do not put them in writing.
και οτε ελαλησαν αι επτα βρονται τας φωνας εαυτων εμελλον γραφειν και ηκουσα φωνην εκ του ουρανου λεγουσαν μοι σφραγισον α ελαλησαν αι επτα βρονται και μη ταυτα γραψης
- 5 En de engel, dien ik zag staan op de zee, en op de aarde, hief zijn hand op naar den hemel;
And the angel which I saw taking his position on the sea and on the earth, put up his right hand to heaven,
και ο αγγελος ον ειδον εστωτα επι της θαλασσης και επι της γης ηρεν την χειρα αυτου εις τον ουρανον
- 6 En hij zwoer bij Dien, Die leeft in alle eeuwigheid, Die den hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is, en de aarde en hetgeen daarin is, en de zee en hetgeendaarin is, dat er geen tijd meer zal zijn;
And took his oath by him who is living for ever and ever, who made the heaven and the things in it, and the earth and the things in it, and the sea and the things in it, that there would be no more waiting:
και ωμοσεν εν τω ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων ος εκτισεν τον ουρανον και τα εν αυτω και την γην και τα εν αυτη και την θαλασσαν και τα εν αυτη οτι χρονος ουκ εσται επι
- 7 Maar in de dagen der stem des zevenden engels, wanneer hij bazuinen zal, zo zal de verborgenheid Gods vervuld worden, gelijk Hij Zijn dienstknechten, den profeten, verkondigd heeft.
But in the days of the voice of the seventh angel, when the sound of his horn is about to come, then will the secret of God be complete, of which he gave the good news to his servants the prophets.
αλλα εν ταις ημεραις της φωνης του εβδομου αγγελου οταν μελλη σαλπιζειν και τελεσθη το μυστηριον του θεου ως ευηγγελισεν τοις εαυτου δουλοις τοις προφηταις
- 8 En de stem, die ik gehoord had uit den hemel, sprak wederom met mij, en zeide: Ga henen, neem het boekken, dat geopend en in de hand des engels is, die op dezee en op de aarde staat.
And the voice came to me again from heaven, saying, Go, take the book which is open in the hand of the angel who has his place on the sea and on the earth.
και η φωνη ην ηκουσα εκ του ουρανου παλιν λαλουσα μετ εμου και λεγουσα υπαγε λαβε το βιβλαριδιον το ηνεωγμενον εν τη χειρι αγγελου του εστωτος επι της θαλασσης και επι της γης
- 9 En ik ging henen tot den engel, zeggende tot hem: Geef mij dat boekken. En hij zeide tot mij: Neem dat en eet het op; en het zal uw buik bitter maken, maar in uwmond zal het zoet zijn als honig.
And I went to the angel, and said to him, Give me the little book. And he said to me: Put it in your mouth; and it will make your stomach bitter, but in your mouth it will be sweet as honey.
και απηλθον προς τον αγγελον λεγων αυτω δος μοι το βιβλαριδιον και λεγει μοι λαβε και καταφαγε αυτο και πικρανει σου την κοιλιαν αλλ εν τω στοματι σου εσται γλυκυ ως μελι
- 10 En ik nam dat boekken uit de hand des engels, en ik at dat op; en het was in mijn mond zoet als honig, en als ik het gegeten had, werd mijn buik bitter.
And I took the little book out of the angel's hand and did as he said; and it was sweet as honey in my mouth: and when I had taken it, my stomach was made bitter.
και ελαβον το βιβλαριδιον εκ της χειρος του αγγελου και κατεφαγον αυτο και ην εν τω στοματι μου ως μελι γλυκυ και οτε εφαγον αυτο επικρανθη η κοιλια μου
- 11 En hij zeide tot mij: Gij moet wederom profeteren voor vele volken, en natien, en talen, en koningen. Openbaring 11
And they said to me, You are to give word again of what is coming in the future to the peoples and nations and languages and kings.
και λεγει μοι δει σε παλιν προφητευσαι επι λαοις και εθνεσιν και γλωσσαις και βασιλευσιν πολλοις
- 1 En mij werd een rietstok gegeven, een meetroede gelijk; en de engel stond en zeide: Sta op, en meet den tempel Gods en het altaar, en degenen, die daaraanbidden.
And there was given to me a measuring rod: and one said, Go up and take the measure of the house of God, and the altar, and the worshippers in it.
και εδοθη μοι καλαμος ομοιος ραβδω λεγων εχειραι και μετρησον τον ναον του θεου και το θυσιαστηριον και τους προσκυνουντας εν αυτω
- 2 En laat het voorhof uit, dat van buiten den tempel is, en meet dat niet, want het is den heidenen gegeven; en zij zullen de heilige stad vertreden twee en veertig maanden.
But do not take the measure of the space outside the house; because it has been given to the nations: and the holy town will be under their feet for forty-two months.
και την αυλην την εσωθεν του ναου εκβαλε εξω και μη αυτην μετρησης οτι εδοθη τοις εθνεσιν και την πολιν την αγιαν πατησουσιν μηνας τεσσαρακοντα δυο
- 3 En Ik zal Mijn twee getuigen macht geven, en zij zullen profeteren duizend tweehonderd zestig dagen, met zakken bekleed.
And I will give orders to my two witnesses, and they will be prophets for a thousand, two hundred and sixty days, clothed with haircloth.
και δωσω τοις δυσιν μαρτυσιν μου και προφητευσουσιν ημερας χιλιας διακοσιας εξηκοντα περιβεβλημενοι σακκους
- 4 Dezen zijn de twee olijfbomen, en de twee kandelaars, die voor den God der aarde staan.
These are the two olive-trees and the two lights, which are before the Lord of the earth.
ουτοι εισιν αι δυο ελαιαι και δυο λυχνιαι αι ενοπιον του θεου της γης εστωσαι
- 5 En zo iemand die wil beschadigen, een vuur zal uit hun mond uitgaan, en zal hun vijanden verslinden; en zo iemand hen wil beschadigen, die moet also gedood worden.
And if any man would do them damage, fire comes out of their mouth and puts an end to those who are working against them: and if any man has a desire to do them damage, in this way will he be put to death.
και ει τις αυτους θελη αδικησαι πυρ εκπορευεται εκ του στοματος αυτων και κατεσθιει τους εχθρους αυτων και ει τις αυτους θελη αδικησαι ουτως δει αυτον αποκτανθηναι

- 6 Dezen hebben macht den hemel te sluiten, opdat geen regen regene in de dagen hunner profetering; en zij hebben macht over de wateren, om die in bloed te verkeren, en de aarde te slaan met allerlei plage, zo menigmaal als zij zullen willen;
 These have the power to keep the heaven shut, so that there may be no rain in the days when they are prophets: and they have power over the waters to make them into blood, and to send every sort of disease on the earth as their pleasure is.
 ουτοι εχουσιαν εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον ινα μη βρεχη υετος εν ημεραις αυτων της προφητειας και εξουσιαν εχουσιν επι των υδατων στρεφειν αυτα εις αιμα και παταξει την γην παση πληγη οσακις εαν θελησωσιν
- 7 En als zij hun getuigenis zullen geeindigd hebben, zal het beest, dat uit den afgrond opkomt, hun krijg aandoen, en het zal hen overwinnen, en zal hen doden.
 And when they have come to the end of their witness, the beast which comes up out of the great deep will make war on them and overcome them and put them to death.
 και οταν τελεσωσιν την μαρτυριαν αυτων το θηριον το αναβαινον εκ της αβυσσου ποιησει πολειμον μετ αυτων και νικησει αυτους και αποκτενει αυτους
- 8 En hun dode lichamen zullen liggen op de straat der grote stad, die geestelijk genoemd wordt Sodoma en Egypte, alwaar ook onze Heere gekruist is.
 And their dead bodies will be in the open street of the great town, which in the spirit is named Sodom and Egypt, where their Lord was put to death on the cross.
 και τα πτωματα αυτων επι της πλατειας πολεως της μεγαλης ητις καλειται πνευματικως σοδομα και αιγυπτος οπου και ο κυριος ημων εσταυρωθη
- 9 En de mensen uit de volken, en geslachten, en talen, en natien, zullen hun dode lichamen zien drie dagen en een halven, en zullen niet toelaten, dat hun dodelichamen in graven gelegd worden.
 And the peoples and tribes and languages and nations will be looking on their dead bodies three days and a half, and will not let their dead bodies be put in the earth.
 και βλεψουσιν εκ των λαων και φυλων και γλωσσων και εθνων τα πτωματα αυτων ημερας τρεις και ημισυ και τα πτωματα αυτων ουκ αφησουσιν τεθνηαι εις μνηματα
- 10 En die op de aarde wonen, die zullen verblijd zijn over hen, en zullen vreugde bedrijven, en zullen elkander geschenken zenden; omdat deze twee profeten degenen, die op de aarde wonen, gepijnigd hadden.
 And those who are on the earth will have pleasure and delight over them; and they will send offerings one to another because these two prophets gave great trouble to all on the earth.
 και οι κατοικουντες επι της γης χαρουσιν επ αυτοις και ευφρανθησονται και δωρα πειμψουσιν αλληλοις οτι ουτοι οι δυο προφηται εβασανισαν τους κατοικουντας επι της γης
- 11 En na die drie dagen en een halven, is een geest des levens uit God in hen gegaan; en zij stonden op hun voeten; en er is grote vrees gevallen op degenen, die henaanschouwd en.
 And after three days and a half the breath of life from God went into them, and they got up on their feet; and great fear came on those who saw them.
 και μετα τας τρεις ημερας και ημισυ πνευμα ζωης εκ του θεου εισηλθεν επ αυτους και εστησαν επι τους ποδας αυτων και φοβος μεγας επεσεν επι τους θεωρουντας αυτους
- 12 En zij hoorden een grote stem uit den hemel, die tot hen zeide: Komt herwaarts op. En zij voeren op naar den hemel in de wolk; en hun vijanden aanschouwd en hen.
 And a great voice from heaven came to their ears, saying to them, Come up here. And they went up into heaven in the cloud, and were seen by those desiring their death.
 και ηκουσαν φωνην μεγαλην εκ του ουρανου λεγουσαν αυτοις αναβητε ωδε και ανεβησαν εις τον ουρανον εν τη νεφελη και εθεωρησαν αυτους οι εχθροι αυτων
- 13 En in diezelfde ure geschiedde een grote aardbeving, en het tiende deel der stad is gevallen, en er zijn in de aardbeving gedood zeven duizend namen van mensen, en de overigen zijn zeer bevreesd geworden, en hebben den God des hemels heerlijkheid gegeven.
 And in that hour there was a great earth-shock and a tenth part of the town came to destruction; and in the earth-shock seven thousand persons came to their end: and the rest were in fear, and gave glory to the God of heaven.
 και εν εκεινη τη ωρα εγενετο σεισμος μεγας και το δεκατον της πολεως επεσεν και απεκτανθησαν εν τω σεισμο ωνοματα ανθρωπων χιλιαδες επτα και οι λοιποι εμφοβοι εγενοντο και εδωκαν δοξαν τω θεω του ουρανου
- 14 Het tweede wee is weggegaan; ziet, het derde wee komt haast.
 The second Trouble is past: see, the third Trouble comes quickly.
 η ουαι η δευτερα απηλθεν ιδου η ουαι η τριτη ερχεται ταχυ
- 15 En de zevende engel heeft gebazuind, en er geschiedden grote stemmen in den hemel, zeggende: De koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heeren en van Zijn Christus, en Hij zal als Koning heersen in alle eeuwigheid.
 And at the sounding of the seventh angel there were great voices in heaven, saying, The kingdom of the world has become the kingdom of our Lord, and of his Christ, and he will have rule for ever and ever.
 και ο εβδομος αγγελος εσαλπισεν και εγενοντο φωναι μεγαλαι εν τω ουρανω λεγουσαι εγενοντο αι βασιλειαι του κοσμου του κυριου ημων και του χριστου αυτου και βασιλευσει εις τους αιωνας των αιωνων
- 16 En de vier en twintig ouderlingen, die voor God zitten op hun tronon, vielen neder op hun aangezichten, en aanbaden God,
 And the four and twenty rulers, who are seated before God on their high seats, went down on their faces and gave worship to God, saying,
 και οι εικοσι και τεσσαρες πρεσβυτεροι οι ενωπιον του θεου καθημενοι επι τους θρονους αυτων επεσαν επι τα προσωπα αυτων και προσεκυνησαν τω θεω

- 17 Zeggende: Wij danken U, Heere God almachtig, Die is, en Die was, en Die komen zal, dat Gij Uw grote kracht hebt aangenomen, en als Koning hebt geheerst;
We give you praise, O Lord God, Ruler of all, who is and who was; because you have taken up your great power and are ruling your kingdom.
λεγοντες ευχαριστουμεν σοι κυριε ο θεος ο παντοκρατωρ ο ων και ο ην και ο ερχομενος οτι ειληφας την δυναμιν σου την μεγαλην και εβασιλευσας
- 18 En de volken waren toornig geworden, en Uw toorn is gekomen, en de tijd der doden, om geoordeeld te worden, en om het loon te geven Uw dienstknechten, den profeten, en den heiligen, en den genen, die Uw Naam vrezen, den kleinen en den groten; en om te verderven degenen, die de aarde verdierven.
And the nations were angry, and your wrath has come, and the time for the dead to be judged, and the time of reward for your servants, the prophets, and for the saints, and for those in whom is the fear of your name, small and great, and the time of destruction for those who made the earth unclean.
και τα εθνη ωργισθησαν και ηλθεν η οργη σου και ο καιρος των νεκρων κριθηναι και δουναι τον μισθον τοις δουλοις σου τοις προφηταις και τοις αγιοις και τοις φοβουμενοις το ονομα σου τοις μικροις και τοις μεγαλοις και διαφθειραι τους διαφθειροντας την γην
- 19 En de tempel Gods in de hemel is geopend geworden, en de ark Zijns verbonds is gezien in Zijn tempel; en er werden bliksemen, en stemmen, en donderslagen, enaardbeving, en grote hagel.
Openbaring 12
And the house of God which is in heaven was open; and the ark of his agreement was seen in his house, and there were flames and voices and thunders and an earth-shock and a rain of ice.
και ηνοιγη ο ναος του θεου εν τω ουρανω και ωφθη η κιβωτος της διαθηκης αυτου εν τω ναω αυτου και εγενοντο αστραπαι και φωναι και βρονται και σεισμος και χαλαζα μεγαλη
- 1 En er werd een groot teken gezien in den hemel; namelijk een vrouw, bekleed met de zon; en de maan was onder haar voeten, en op haar hoofd een kroon vantwaalf sterren;
And a great sign was seen in heaven: a woman clothed with the sun, and with the moon under her feet, and on her head a crown of twelve stars.
και σημειον μεγα ωφθη εν τω ουρανω γυνη περιβεβλημενη τον ηλιον και η σεληνη υποκατω των ποδων αυτης και επι της κεφαλης αυτης στεφανος αστερων δωδεκα
- 2 En zij was zwanger, en riep, barensnood hebbende, en zijnde in pijn om te baren.
And she was with child; and she gave a cry, in the pains of childbirth.
και εν γαστρι εχουσα κραζει ωδινουσα και βασανιζομενη τεκειν
- 3 En er werd een ander teken gezien in den hemel; en ziet, er was een grote rode draak, hebbende zeven hoofden, en tien hoornen, en op zijn hoofden zevenkoninklijke hoeden.
And there was seen another sign in heaven; a great red dragon, having seven heads and ten horns, and on his heads seven crowns.
και ωφθη αλλο σημειον εν τω ουρανω και ιδου δρακων μεγας πυρρος εχων κεφαλαις επτα και κερата δεκα και επι τας κεφαλαις αυτου διαδηματα επτα
- 4 En zijn staart trok het derde deel der sterren des hemels, en wierp die op de aarde. En de draak stond voor de vrouw, die baren zou, opdat hij haar kind zouverslinden, wanneer zij het zou gebaard hebben.
And his tail was pulling a third part of the stars of heaven down to the earth, and the dragon took his place before the woman who was about to give birth, so that when the birth had taken place he might put an end to her child.
και η ουρα αυτου συρει το τριτον των αστερων του ουρανου και εβαλεν αυτους εις την γην και ο δρακων εστηκεν ενωπιον της γυναικος της μελλουσης τεκειν ινα οταν τεκη το τεκνον αυτης καταφαγη
- 5 En zij baarde een mannelijken zoon, die al de heidenen zou hoeden met een ijzeren roede; en haar kind werd weggerukt tot God en Zijn troon.
And she gave birth to a son, a male child, who was to have rule over all the nations with a rod of iron: and her child was taken up to God and to his high seat.
και ετεκεν υιον αρρενα ος μελλει ποιμαινειν παντα τα εθνη εν ραβδω σιδηρα και ηρπασθη το τεκνον αυτης προς τον θεον και τον θρονον αυτου
- 6 En de vrouw vluchtte in de woestijn, alwaar zij een plaats had, haar van God bereid, opdat zij haar aldaar zouden voeden duizend tweehonderd zestig dagen.
And the woman went in flight to the waste land, where she has a place made ready by God, so that there they may give her food a thousand, two hundred and sixty days.
και η γυνη εφυγεν εις την ερημον οπου εχει τοπον ητοιμασμενον απο του θεου ινα εκει τρεφωσιν αυτην ημερας χιλιας διακοσιας εξηκοντα
- 7 En er werd krijg in den hemel; Michael en zijn engelen krijgden tegen den draak, en de draak krijgde ook en zijn engelen.
And there was war in heaven: Michael and his angels going out to the fight with the dragon; and the dragon and his angels made war,
και εγενετο πολεμος εν τω ουρανω ο μιχαηλ και οι αγγελιοι αυτου επολεμησαν κατα του δρακοντος και ο δρακων επολεμησεν και οι αγγελιοι αυτου
- 8 En zij hebben niet vermocht, en hun plaats is niet meer gevonden in den hemel.
And they were overcome, and there was no more place for them in heaven.
και ουκ ισχυσαν ουτε τοπος ευρεθη αυτων επι εν τω ουρανω

- 9 En de grote draak is geworpen, namelijk de oude slang, welke genaamd wordt duivel en satanas, die de gehele wereld verleidt, hij is, zeg ik, geworpen op de aarde; en zijn engelen zijn met hem geworpen.
And the great dragon was forced down, the old snake, who is named the Evil One and Satan, by whom all the earth is turned from the right way; he was forced down to the earth, and his angels were forced down with him.
και εβληθη ο δρακων ο μεγας ο οφεις ο αρχαιος ο καλουμενος διαβολος και ο σατανας ο πλανων την οικουμενην ολην εβληθη εις την γην και οι αγγελοι αυτου μετ αυτου εβληθησαν
- 10 En ik hoorde een grote stem, zeggende in den hemel: Nu is de zaligheid, en de kracht, en het koninkrijk geworden onzes Gods; en de macht van Zijn Christus; want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onzen God dag en nacht is nedergeworpen.
And a great voice in heaven came to my ears, saying, Now is come the salvation, and the power, and the kingdom of our God, and the authority of his Christ: because he who says evil against our brothers before our God day and night is forced down.
και ηκουσα φωνην μεγαλην λεγουσαν εν τω ουρανω αρτι εγενετο η σωτηρια και η δυναμις και η βασιλεια του θεου ημων και η εξουσια του χριστου αυτου οτι κατεβληθη ο κατηγορος των αδελφων ημων ο κατηγορων αυτων ενωπιον του θεου ημων ημερας και νυκτος
- 11 En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams, en door het woord hunner getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot den dood toe.
And they overcame him through the blood of the Lamb and the word of their witness; and loving not their lives they freely gave themselves up to death.
και αυτοι ενικησαν αυτον δια το αιμα του αρνιου και δια τον λογον της μαρτυριας αυτων και ουκ ηγαπησαν την ψυχη αυτων αχρι θανατου
- 12 Hierom bedrijft vreugde, gij hemelen, en gij, die daarin woont! Wee dengenen, die de aarde en de zee bewonen, want de duivel is tot u afgekomen, en heeft grotentoon, wetende, dat hij een kleinen tijd heeft.
Be glad then, O heavens, and you who are in them. But there is trouble for the earth and the sea: because the Evil One has come down to you, being very angry, having the knowledge that he has but a short time.
δια τουτο ευφραινεσθε οι ουρανοι και οι εν αυτοις σκηνουντες ουαι τοις κατοικουσιν την γην και την θαλασσαν οτι κατεβη ο διαβολος προς υμας εχων θυμον μεγαν ειδως οτι ολιγον καιρον εχει
- 13 En toen de draak zag, dat hij op de aarde geworpen was, zo heeft hij de vrouw vervolgd, die het manneken geboort had.
And when the dragon saw that he was forced down to the earth, he made cruel attacks on the woman who gave birth to the male child.
και οτε ειδεν ο δρακων οτι εβληθη εις την γην εδιωξεν την γυναικα ητις ετεκεν τον αρρενα
- 14 En der vrouwe zijn gegeven twee vleugelen eens groten arends, opdat zij zou vliegen in de woestijn, in haar plaats, alwaar zij gevoed wordt een tijd, en tijden, en eenhalven tijd, buiten het gezicht der slang.
And there were given to the woman two wings of a great eagle, so that she might go in flight into the waste land, to her place, where she is given food for a time, and times, and half a time, from the face of the snake.
και εδοθησαν τη γυναικι δυο πτερυγες του αετου του μεγαλου ινα πετηται εις την ερημον εις τον τοπον αυτης οπου τρεφεται εκει καιρον και καιρους και ημισυ καιρου απο προσωπου του οφεως
- 15 En de slang wierp uit haar mond achter de vrouw water als een rivier, opdat hij haar door de rivier zou doen wegvoeren.
And the snake sent out of his mouth after the woman a river of water, so that she might be taken away by the stream.
και εβαλεν ο οφεις οπισω της γυναικος εκ του στοματος αυτου υδωρ ως ποταμον ινα ταυτην ποταμοφορητον ποιηση
- 16 En de aarde kwam de vrouw te hulp, en de aarde opende haar mond, en verzwoeg de rivier, welke de draak uit zijn mond had geworpen.
And the earth gave help to the woman, and with open mouth took up the river which the dragon sent out of his mouth.
και εβοηθησεν η γη τη γυναικι και ηνοιξεν η γη το στομα αυτης και κατεπιεν τον ποταμον ον εβαλεν ο δρακων εκ του στοματος αυτου
- 17 En de draak vergrimde op de vrouw, en ging heen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben.
And the dragon was angry with the woman and went away to make war on the rest of her seed, who keep the orders of God, and the witness of Jesus:
και ωργισθη ο δρακων επι τη γυναικι και απηλθεν ποιησαι πολεμον μετα των λοιπων του σπερματος αυτης των τηρουντων τας εντολας του θεου και εχοντων την μαρτυριαν του ιησου χριστου
- 1 En ik zag uit de zee een beest opkomen, hebbende zeven hoofden en tien hoornen; en op zijn hoornen waren tien koninklijke hoeden, en op zijn hoofden was een naam van gods lastering.
\13:1\And I saw a beast coming up out of the sea, having ten horns and seven heads, and on his horns ten crowns, and on his heads unholy names.
και εσταθην επι την αμμον της θαλασσης και ειδον εκ της θαλασσης θηριον αναβαινον εχον κεφαλαις επτα και κερατα δεκα και επι των κερατων αυτου δεκα διαδηματα και επι τας κεφαλαις αυτου ονομα βλασφημιας
- 2 En het beest dat ik zag, was een pardel gelijk, en zijn voeten als eens beers voeten, en zijn mond als de mond eens leeuws; en de draak gaf hem zijn kracht, en zijn troon, en grote macht.
And the beast which I saw was like a leopard, and his feet were as the feet of a bear, and his mouth as the mouth of a lion: and the dragon gave him his power and his seat and great authority.
και το θηριον ο ειδον ην ομοιον παρδαλει και οι ποδες αυτου ως αρκτου και το στομα αυτου ως στομα λεοντος και εδωκεν αυτω ο δρακων την δυναμιν αυτου και τον θρονον αυτου και εξουσιαν μεγαλην

- 3 En ik zag een van zijn hoofden als tot den dood gewond, en zijn dodelijke wonde werd genezen; en de gehele aarde verwonderde zich achter het beest.
And I saw one of his heads as if it had been given a death-wound; and his death-wound was made well: and all the earth was wondering at the beast.
και ειδον μιαν των κεφαλων αυτου ως εσφαγμενην εις θανατον και η πληγη του θανατου αυτου εθεραπευθη και εθαυμασθη εν ολη τη γη οπισω του θηριου
- 4 En zij aanbaden den draak, die het beest macht gegeven had; en zij aanbaden het beest, zeggende: Wie is dit beest gelijk? wie kan krijg voeren tegen hetzelfde?
And they gave worship to the dragon, because he gave authority to the beast; and worshipping the beast, they said, Who is like the beast? and who is able to go to war with him?
και προσεκυνησαν τον δρακοντα ος εδωκεν εξουσιαν τω θηριω και προσεκυνησαν το θηριον λεγοντες τις ομοιος τω θηριω τις δυναται πολεμησαι μετ αυτου
- 5 En hetzelfde werd een mond gegeven, om grote dingen en gods lasteringen te spreken; en hetzelfde werd macht gegeven, om zulks te doen, twee en veertigmaanden.
And there was given to him a mouth to say words of pride against God; and there was given to him authority to go on for forty-two months.
και εδοθη αυτω στομα λαλουν μεγαλα και βλασφημιας και εδοθη αυτω εξουσια ποιησαι μηνας τεσσαρακοντα δυο
- 6 En het opende zijn mond tot lastering tegen God, om Zijn Naam te lasteren, en Zijn tabernakel, en die in den hemel wonen.
And his mouth was open to say evil against God, and against his name and his Tent, even against those who are in heaven.
και ηνοιξεν το στομα αυτου εις βλασφημιαν προς τον θεον βλασφημησαι το ονομα αυτου και την σκηνην αυτου και τους εν τω ουρανω σκηνουντας
- 7 En hetzelfde werd macht gegeven, om den heiligen krijg aan te doen, en om die te overwinnen; en hetzelfde werd macht gegeven over alle geslacht, en taal, en volk.
And it was given to him to make war on the saints and to overcome them: and there was given to him authority over every tribe and people and language and nation.
και εδοθη αυτω πολεμον ποιησαι μετα των αγιων και νικησαι αυτους και εδοθη αυτω εξουσια επι πασαν φυλην και γλωσσαν και εθνος
- 8 En allen, die op de aarde wonen, zullen hetzelfde aanbidden, welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens, des Lams, Dat geslacht is, van de grondlegging der wereld.
And all who are on the earth will give him worship, everyone whose name has not been from the first in the book of life of the Lamb who was put to death.
και προσκυνησουσιν αυτω παντες οι κατοικουντες επι της γης ων ου γεγραπται τα ονοματα εν τη βιβλω της ζωης του αρνιου εσφαγμενου απο καταβολης κοσμου
- 9 Indien iemand oren heeft, die hore.
If any man has ears, let him give ear.
ει τις εχει ους ακουσατω
- 10 Indien iemand in de gevangenis leidt, die gaat zelf in de gevangenis; indien iemand met het zwaard zal doden, die moet zelf met het zwaard gedood worden. Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen.
If any man sends others into prison, into prison he will go: if any man puts to death with the sword, with the sword will he be put to death. Here is the quiet strength and the faith of the saints.
ει τις αιχμαλωσιαν συναγει εις αιχμαλωσιαν υπαγει ει τις εν μαχαιρα αποκτενει δει αυτον εν μαχαιρα αποκτανθηναι ωδε εστιν η υπομονη και η πιστις των αγιων
- 11 En ik zag een ander beest uit de aarde opkomen, en het had twee hoornen, des Lams hoornen gelijk, en het sprak als de draak.
And I saw another beast coming up out of the earth; and he had two horns like a lamb, and his voice was like that of a dragon.
και ειδον αλλο θηριον αναβαινον εκ της γης και ειχεν κερατα δυο ομοια αρνιω και ελαλει ως δρακων
- 12 En het oefent al de macht van het eerste beest, in tegenwoordigheid van hetzelfde, en het maakt, dat de aarde, en die daarin wonen het eerste beest aanbidden, wiens dodelijke wonde genezen was.
And he makes use of all the authority of the first beast before his eyes. And he makes the earth and those who are in it give worship to the first beast, whose death-wound was made well.
και την εξουσιαν του πρωτου θηριου πασαν ποιει ενωπιον αυτου και ποιει την γην και τους κατοικουντας εν αυτη ινα προσκυνησωσιν το θηριον το πρωτον ου εθεραπευθη η πληγη του θανατου αυτο υ
- 13 En het doet grote tekenen, zodat het ook vuur uit den hemel doet afkomen op de aarde, voor de mensen.
And he does great signs, even making fire come down from heaven on the earth before the eyes of men.
και ποιει σημεια μεγαλα ινα και πυρ ποιη καταβαινειν εκ του ουρανου εις την γην ενωπιον των ανθρωπων
- 14 En verleidt degenen, die op de aarde wonen, door de tekenen, die aan hetzelfde toe doen gegeven zijn in de tegenwoordigheid van het beest; zeggende tot degenen, die op de aarde wonen, dat zij het beest, dat de wond des zwaards had, en weder leefde, een beeld zouden maken.
And those who are on the earth are turned from the true way by him through the signs which he was given power to do before the beast; giving orders to those who are on the earth to make an image to the beast, who was wounded by the sword, and came to life.
και πλανα τους κατοικουντας επι της γης δια τα σημεια α εδοθη αυτω ποιησαι ενωπιον του θηριου λεγων τοις κατοικουσιν επι της γης ποιησαι εικονα τω θηριω ο εχει την πληγην της μαχαιρας και εξ ησεν

- 15 En hetzelfde werd macht gegeven om het beeld van het beest een geest te geven, opdat het beeld van het beest ook zou spreken, en maken, dat allen, die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden.
 And he had power to give breath to the image of the beast, so that words might come from the image of the beast, and that he might have all those who did not give worship to the image of the beast put to death.
 και εδοθη αυτω δουναι πνευμα τη εικονι του θηριου ινα και λαληση η εικων του θηριου και ποιηση οσοι αν μη προσκνησωσιν την εικονα του θηριου ινα αποκτανθωσιν
- 16 En het maakt, dat het aan allen, kleinen en groten, en rijken en armen, en vrijen en dienstknechten, een merkteken geve aan hun rechterhand of aan hunvoorhoofden;
 And he gives to all, small and great, the poor and those who have wealth, the free and those who are not free, a mark on their right hand or on their brows;
 και ποιει παντας τους μικρους και τους μεγαλους και τους πλουσιους και τους πτωχους και τους ελευθερους και τους δουλους ινα δωση αυτοις χαραγμα επι της χειρος αυτων της δεξιας η επι των μετ ωπων αυτων
- 17 En dat niemand mag kopen of verkopen, dan die dat merkteken heeft, of den naam van het beest, of het getal zijns naams.
 So that no man might be able to do trade but he who has the mark, even the name of the beast or the number of his name.
 και ινα μη τις δυναται αγορασαι η πωλησαι ει μη ο εχων το χαραγμα η το ονομα του θηριου η τον αριθμον του ονοματος αυτου
- 18 Hier is de wijsheid: die het verstand heeft, rekene het getal van het beest; want het is een getal eens mensen, en zijn getal is zeshonderd zes en zestig. Openbaring 14
 Here is wisdom. He who has knowledge let him get the number of the beast; because it is the number of a man: and his number is Six hundred and sixty-six.
 ωδε η σοφια εστιν ο εχων τον νουν ψηφισατω τον αριθμον του θηριου αριθμος γαρ ανθρωπου εστιν και ο αριθμος αυτου χξς
- 1 En ik zag, en ziet, het Lam stond op den berg Sion, en met Hem honderd vier en veertig duizend, hebbende den Naam Zijns Vaders geschreven aan hunvoorhoofden.
 And I saw the Lamb on the mountain of Zion, and with him a hundred and forty-four thousand, marked on their brows with his name and the name of his Father.
 και ειδον και ιδου αρνιον εστηκος επι το ορος σιων και μετ αυτου εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες χιλιαδες εχουσαι το ονομα του πατρος αυτου γεγραμμενον επι των μετωπων αυτων
- 2 En ik hoorde een stem uit den hemel, als een stem veler wateren, en als een stem van een groten donderslag. En ik hoorde een stem van citerspelers, spelende ophun citers;
 And a voice from heaven came to my ears, like the sound of great waters, and the sound of loud thunder: and the voice which came to me was like the sound of players, playing on instruments of music.
 και ηκουσα φωνην εκ του ουρανου ως φωνην υδατων πολλων και ως φωνην βροντης μεγαλης και φωνην ηκουσα κιθαρωδων κιθαριζοντων εν ταις κιθαραις αυτων
- 3 En zij zongen als een nieuw gezang voor den troon, en voor de vier dieren, en de ouderlingen; en niemand kon dat gezang leren, dan de honderd vier en veertigduizend, die van de aarde gekocht waren.
 And they made as it seemed a new song before the high seat, and before the four beasts and the rulers: and no man might have knowledge of the song but the hundred and forty-four thousand, even those from the earth whom God has made his for a price.
 και αδουσιν ως ωδην καινην ενωπιον του θρονου και ενωπιον των τεσσαρων ζωων και των πρεσβυτερων και ουδεις ηδυνατο μαθειν την ωδην ει μη αι εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρες χιλιαδες οι ηγο ρασμενοι απο της γης
- 4 Dezen zijn het, die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden; dezen zijn het, die het Lam volgen, waar Het ook heengaat; dezen zijn gekocht uit demensen, tot eerstelingen Gode en het Lam.
 These are they who have not made themselves unclean with women; for they are virgins. These are they who go after the Lamb wherever he goes. These were taken from among men to be the first fruits to God and to the Lamb.
 ουτοι εισιν οι μετα γυναικων ουκ εμολυνθησαν παρθενοι γαρ εισιν ουτοι εισιν οι ακολουθουντες τω αρνω οπου αν υπαγη ουτοι ηγορασθησαν απο των ανθρωπων απαρχη τω θεω και τω αρνω
- 5 En in hun mond is geen bedrog gevonden; want zij zijn onberispelijk voor den troon van God.
 And in their mouth there was no false word, for they are untouched by evil.
 και εν τω στοματι αυτων ουχ ευρεθη δολος αμωμοι γαρ εισιν ενωπιον του θρονου του θεου
- 6 En ik zag een anderen engel, vliegende in het midden des hemels, en hij had het eeuwige Evangelie, om te verkondigen dengenene, die op de aarde wonen, en aan alle natie, en geslacht, en taal, en volk;
 And I saw another angel in flight between heaven and earth, having eternal good news to give to those who are on the earth, and to every nation and tribe and language and people,
 και ειδον αλλον αγγελον πετωμενον εν μεσουρανηματι εχοντα ευαγγελιον αιωνιον ευαγγελισαι τους κατοικουντας επι της γης και παν εθνος και φυλην και γλωσσαν και λαον
- 7 Zeggende met een grote stem: Vreest God, en geeft Hem heerlijkheid, want de ure Zijns oordeels is gekomen; en aanbidt Hem, Die den hemel, en de aarde, en dezee, en de fonteinen der wateren gemaakt heeft.
 Saying with a loud voice, Have fear of God and give him glory; because the hour of his judging is come; and give worship to him who made heaven and earth and the sea and the fountains of water.
 λεγοντα εν φωνη μεγαλη φοβηθητε τον θεον και δοτε αυτω δοξαν οτι ηλθεν η ωρα της κρισεως αυτου και προσκνησατε τω ποιησαντι τον ουρανον και την γην και θαλασσαν και πηγας υδατων

- 8 En er is een andere engel gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die grote stad, omdat zij uit den wijn des toorns harer hoererij alle volken heeftgedrenkt.
And a second angel came after, saying, Destruction has come to Babylon the great, which gave to all the nations the wine of the wrath of her evil ways.
 και αλλος αγγελος ηκολουθησεν λεγων επεσεν επεσεν βαβυλων η πολις η μεγαλη οτι εκ του οινου του θυμου της πορνειας αυτης πεποτικεν παντα εθνη
- 9 En een derde engel is hen gevolgd, zeggende met een grote stem: Indien iemand het beest aanbidt en zijn beeld, en ontvangt het merkteken aan zijn voorhoofd, ofaan zijn hand,
And a third angel came after them, saying with a loud voice, If any man gives worship to the beast and his image, and has his mark on his brow or on his hand,
 και τριτος αγγελος ηκολουθησεν αυτοις λεγων εν φωνη μεγαλη ει τις το θηριον προσκυνει και την εικονα αυτου και λαμβανει χαραγμα επι του μετωπου αυτου η επι την χειρα αυτου
- 10 Die zal ook drinken uit den wijn des toorn Gods, die ongemengd ingeschonken is, in den drinkbeker Zijns toorns; en hij zal gepijnigd worden met vuur en sulfer voorde heilige engelen en voor het Lam.
To him will be given of the wine of God's wrath which is ready unmixed in the cup of his wrath and he will have cruel pain, burning with fire before the holy angels and before the Lamb:
 και αυτος πιεται εκ του οινου του θυμου του θεου του κεκερασμενου ακρατου εν τω ποτηριω της οργης αυτου και βασανισθησεται εν πυρι και θειω ενωπιον των αγιων αγγελων και ενωπιον του αρνι ου
- 11 En de rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid, en zij hebben geen rust dag en nacht, die het beest aanbidden en zijn beeld, en zo iemand het merkteken zijnsnaams ontvangt.
And the smoke of their pain goes up for ever and ever; and they have no rest day and night, who give worship to the beast and his image, and have on them the mark of his name.
 και ο καπνος του βασανισμού αυτων αναβαινει εις αιωνας αιωνων και ουκ εχουσιν αναπαυσις ημερας και νυκτος οι προσκυνουντες το θηριον και την εικονα αυτου και ει τις λαμβανει το χαραγμα του ονοματος αυτου
- 12 Hier is de lijdzaamheid der heiligen; hier zijn zij, die de geboden Gods bewaren en het geloof van Jezus.
Here is the quiet strength of the saints, who keep the orders of God, and the faith of Jesus.
 ωδε υπομονη των αγιων εστιν ωδε οι τηρουντες τας εντολας του θεου και την πιστιν ιησου
- 13 En ik hoorde een stem uit den hemel, die tot mij zeide: Schrijf, zalig zijn de doden, die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogenvan hun arbeid; en hun werken volgen met hen.
And a voice from heaven came to my ears, saying, Put in writing, There is a blessing on the dead who from now on come to their end in the Lord: yes, says the Spirit, that they may have rest from their troubles; for their works go with them.
 και ηκουσα φωνης εκ του ουρανου λεγουσης μοι γραψον μακαριοι οι νεκροι οι εν κυριω αποθησκοντες απαρτι ναι λεγει το πνευμα ινα αναπαυσονται εκ των κοπων αυτων τα δε εργα αυτων ακολουθει μετ αυτων
- 14 En ik zag, en ziet, een witte wolk, en op de wolk was Een gezeten, des mensen Zoon gelijk, hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon; en in Zijn hand een scherpesikkel.
And I saw a white cloud, and on the cloud I saw one seated, like a son of man, having on his head a crown of gold, and in his hand a sharp curved blade.
 και ειδον και ιδου νεφελη λευκη και επι την νεφελην καθημενος ομοιος υιο ανθρωπου εχων επι της κεφαλης αυτου στεφανον χρυσου και εν τη χειρι αυτου δρεπανον οξυ
- 15 En een andere engel kwam uit den tempel, roepende met een grote stem tot Dengene, Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel en maai; want de ure om te maaien is nugekomen, dewijl de oogst der aarde rijp is geworden.
And another angel came out from the house of God, crying with a loud voice to him who was seated on the cloud, Put in your blade, and let the grain be cut: because the hour for cutting it is come; for the grain of the earth is over-ready.
 και αλλος αγγελος εξηλθεν εκ του ναου κραζων εν μεγαλη φωνη τω καθημενω επι της νεφελης πεμψον το δρεπανον σου και θερισον οτι ηλθεν σοι η ωρα του θερισαι οτι εξηρανθη ο θερισμος της γης
- 16 En Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel op de aarde, en de aarde werd gemaaid.
And he who was seated on the cloud sent in his blade on the earth; and the grain of the earth was cut.
 και εβαλεν ο καθημενος επι την νεφελην το δρεπανον αυτου επι την γην και εθερισθη η γη
- 17 En een andere engel kwam uit den tempel, die in den hemel is, hebbende ook zelf een scherpe sikkel.
And another angel came out from the house of God which is in heaven, having a sharp curved blade.
 και αλλος αγγελος εξηλθεν εκ του ναου του εν τω ουρανω εχων και αυτος δρεπανον οξυ
- 18 En een andere engel kwam uit van het altaar, die macht had over het vuur; en hij riep met een groot geroep, tot dengene, die de scherpe sikkel had, zeggende: Zenuw scherpe sikkel, en snijd af de druiftakken van den wijngaard der aarde, want zijn druiven zijn rijp.
And another angel came out from the altar, who has power over fire; and he gave a loud cry to him who had the sharp curved blade, saying, Put in your sharp blade, and let the grapes of the vine of the earth be cut; for her grapes are fully ready.
 και αλλος αγγελος εξηλθεν εκ του θυσιαστηριου εχων εξουσιαν επι του πυρος και εφωνησεν κραυγη μεγαλη τω εχοντι το δρεπανον το οξυ λεγων πεμψον σου το δρεπανον το οξυ και τρυγησον τους βουτρους της γης οτι ηκμασαν αι σταφυλαι αυτης

- 19 En de engel zond zijn sikkel op de aarde en sneed de druiven af van den wijngaard der aarde, en wierp ze in den groten wijnpersbak des toorns Gods.
And the angel sent his blade into the earth, and the vine of the earth was cut, and he put it into the great wine-crusher of the wrath of God.
 και εβαλεν ο αγγελος το δρεπανον αυτου εις την γην και ετρυγησεν την αμπελον της γης και εβαλεν εις την ληνον του θυμου του θεου την μεγαλην
- 20 En de wijnpersbak werd buiten de stad getreden, en er is bloed uit den wijnpersbak gekomen, tot aan de tomen der paarden, duizend zeshonderd stadien ver.
And the grapes were crushed under foot outside the town, and blood came out from them, even to the head-bands of the horses, two hundred miles.
 και επατηθη η ληνος εξω της πολεως και εξηλθεν αιμα εκ της ληνου αχρι των χαλινων των ιππων απο σταδιων χιλιων εξακοσιων
- 1 En ik zag een ander groot en wonderlijk teken in den hemel; namelijk zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen; want in deze is de toorn Gods geeindigd.
And I saw another sign in heaven, great and strange; seven angels having the seven last punishments, for in them the wrath of God is complete.
 και ειδον αλλο σημειον εν τω ουρανω μεγα και θαυμαστον αγγελους επτα εχοντας πληγας επτα τας εσχατας οτι εν αυταις ετελεσθη ο θυμος του θεου
- 2 En ik zag als een glazen zee, met vuur gemengd; en die de overwinning hadden van het beest, en van zijn beeld, en van zijn merkteken, en van het getal zijns naams, welke stonden aan de glazen zee, hebbende de citers Gods;
And I saw a sea which seemed like glass mixed with fire; and those who had overcome the beast and his image and the number of his name, were in their places by the sea of glass, with God's instruments of music in their hands.
 και ειδον ως θαλασσαν υαλινην μειγμενην πυρι και τους νικωντας εκ του θηριου και εκ της εικονος αυτου και εκ του χαραγματος αυτου εκ του αριθμου του ονοματος αυτου εστωτας επι την θαλασσαν την υαλινην εχοντας κιθαρας του θεου
- 3 En zij zongen het gezang van Mozes, den dienstknecht Gods, en het gezang des Lams, zeggende: Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heere, Gij almachtige God, rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Gij Koning der heiligen!
And they give the song of Moses, the servant of God, and the song of the Lamb, saying, Great and full of wonder are your works, O Lord God, Ruler of all; true and full of righteousness are your ways, eternal King.
 και αδουσιν την ωδην μωσεως δουλου του θεου και την ωδην του αρνιου λεγοντες μεγαλα και θαυμαστα τα εργα σου κυριε ο θεος ο παντοκρατωρ δικαιοι και αληθινοι αι οδοι σου ο βασιλευς των αγιων
- 4 Wie zou U niet vrezen, Heere, en Uw Naam niet verheerlijken? Want Gij zijt alleen heilig; want alle volken zullen komen, en voor U aanbidden; want Uw oordelen zijn openbaar geworden.
What man is there who will not have fear before you, O Lord, and give glory to your name? because you only are holy; for all the nations will come and give worship before you; for your righteousness has been made clear.
 τις ου μη φοβηθη σε κυριε και δοξαση το ονομα σου οτι μονος οσιος οτι παντα τα εθνη ηξουσιν και προσκυνησουσιν ενωπιον σου οτι τα δικαιωματα σου εφανερωθησαν
- 5 En na dezen zag ik, en ziet, de tempel des tabernakels der getuigenis in den hemel werd geopend.
And after these things I saw, and the house of the Tent of witness in heaven was open:
 και μετα ταυτα ειδον και ιδου ηνοιγη ο ναος της σκηνης του μαρτυριου εν τω ουρανω
- 6 En de zeven engelen, die de zeven plagen hadden, kwamen uit den tempel, bekleed met rein en blinkend lijnwaad, en omgord om de borst met gouden gordels.
And the seven angels who had the seven punishments came out from the house of God, clothed with linen, clean and bright and with bands of gold about their breasts.
 και εξηλθον οι επτα αγγελοι εχοντες τας επτα πληγας εκ του ναου ενδεδυμενοι λινον καθαρον και λαμπρον και περιεζωσμενοι περι τα στήθη ζωνας χρυσας
- 7 En een van de vier dieren gaf den zeven engelen zeven gouden fiolen, vol van den toorn Gods, Die in alle eeuwigheid leeft.
And one of the four beasts gave to the seven angels seven gold vessels full of the wrath of God, who is living for ever and ever.
 και εν εκ των τεσσαρων ζωνων εδωκεν τοις επτα αγγελοις επτα φιαλας χρυσας γεμουσας του θυμου του θεου του ζωντος εις τους αιωνας των αιωνων
- 8 En de tempel werd vervuld met rook uit de heerlijkheid Gods, en uit Zijn kracht; en niemand kon in den tempel ingaan, totdat de zeven plagen der zeven engelengeeindigd waren.
And the house of God was full of smoke from the glory of God, and from his power, and no one was able to go into the house of God, till the seven punishments of the seven angels were ended.
 και εγεμισθη ο ναος καπνου εκ της δοξης του θεου και εκ της δυναμεως αυτου και ουδεις ηδυνάτο εισελθειν εις τον ναον αχρι τελεσθωσιν αι επτα πληγαι των επτα αγγελων
- 1 En ik hoorde een grote stem uit den tempel, zeggende tot de zeven engelen: Gaat henen, en giet de zeven fiolen van den toorn Gods uit op de aarde.
And a great voice out of the house of God came to my ears, saying to the seven angels, Go, and let that which is in the seven vessels of the wrath of God come down on the earth.
 και ηκουσα φωνης μεγαλης εκ του ναου λεγουσης τοις επτα αγγελοις υπαγετε και εκχεατε τας φιαλας του θυμου του θεου εις την γην
- 2 En de eerste ging henen, en goot zijn fiool uit op de aarde; en er werd een kwaad en boos gezweer aan de mensen, die het merkteken van het beest hadden, en die zijn beeld aanbaden.
And the first went, and let what was in his vessel come down on the earth; and it became an evil poisoning wound on the men who had the mark of the beast, and who gave worship to his image.
 και απηλθεν ο πρωτος και εξεχεεν την φιαλην αυτου επι την γην και εγενετο ελκος κακον και πονηρον εις τους ανθρωπους τους εχοντας το χαραγμα του θηριου και τους τη εικονι αυτου προσκυνουντας

- 3 En de tweede engel goot zijn fiool uit in de zee, en zij werd bloed als van een dode; en alle levende ziel is gestorven in de zee.
And the second let what was in his vessel come out into the sea; and it became blood as of a dead man; and every living thing in the sea came to an end.
 και ο δευτερος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου εις την θαλασσαν και εγενετο αιμα ως νεκρου και πασα ψυχη ζωσα απεθανεν εν τη θαλασση
- 4 En de derde engel goot zijn fiool uit in de rivieren en in de fonteinen der wateren; en de wateren werden bloed.
And the third let what was in his vessel come out into the rivers and the fountains of water; and they became blood.
 και ο τριτος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου εις τους ποταμους και εις τας πηγας των υδατων και εγενετο αιμα
- 5 En ik hoorde den engel der wateren zeggen: Gij zijt rechtvaardig, Heere! Die is, en Die was, en Die zijn zal, dat Gij dit geoordeeld hebt;
And the voice of the angel of the waters came to my ears, saying, True and upright is your judging, O Holy One, who is and was from all time:
 και ηκουσα του αγγελου των υδατων λεγοντος δικαιος κυριε ει ο ων και ο ην και ο οσιος οτι ταυτα εκρινας
- 6 Dewijl zij het bloed der heiligen, en der profeten vergoten hebben, zo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven; want zij zijn het waardig.
For they made the blood of saints and prophets come out like a stream, and blood have you given them for drink; which is their right reward.
 οτι αιμα αγιων και προφητων εξεχεαν και αιμα αυτοις εδοκας πειν αξιοι γαρ εισιν
- 7 En ik hoorde een anderen van het altaar zeggen: Ja, Heere, Gij almachtige God! Uwe oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig.
And a voice came from the altar, saying, Even so, O Lord God, Ruler of all, true and full of righteousness is your judging.
 και ηκουσα αλλου εκ του θυσιαστηριου λεγοντος ναι κυριε ο θεος ο παντοκρατωρ αληθινη και δικαιαι αι κρισεις σου
- 8 En de vierde engel goot zijn fiool uit op de zon; en haar is macht gegeven de mensen te verhitten door vuur.
And the fourth let what was in his vessel come out on the sun; and power was given to it that men might be burned with fire.
 και ο τεταρτος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου επι τον ηλιον και εδοθη αυτω καυματισαι τους ανθρωπους εν πυρι
- 9 En de mensen werden verhit met grote hitte, en lasterden den Naam Gods, Die macht heeft over deze plagen; en zij bekeerden zich niet, om Hem heerlijkheid te geven.
And men were burned with great heat: and they said evil things against the name of the God who has authority over these punishments; and they were not turned from their evil ways to give him glory.
 και εκαυματισθησαν οι ανθρωποι καυμα μεγα και εβλασφημησαν το ονομα του θεου του εχοντος εξουσιαν επι τας πληγας ταυτας και ου μετενοησαν δουναι αυτω δοξαν
- 10 En de vijfde engel goot zijn fiool uit op den troon van het beest; en zijn rijk is verduisterd geworden; en zij kauwden hun tongen van pijn;
And the fifth let what was in his vessel come out on the high seat of the beast; and his kingdom was made dark; and they were biting their tongues for pain.
 και ο πεμπτος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου επι τον θρονον του θηριου και εγενετο η βασιλεια αυτου εσκοτωμενη και εμασσωντο τας γλωσσας αυτων εκ του πονου
- 11 En zij lasterden den God des hemels vanwege hun pijnen, en vanwege hun gezweren; en zij bekeerden zich niet van hun werken.
And they said evil things against the God of heaven because of their pain and their wounds; and they were not turned from their evil works.
 και εβλασφημησαν τον θεον του ουρανου εκ των πονων αυτων και εκ των ελκων αυτων και ου μετενοησαν εκ των εργαων αυτων
- 12 En de zesde engel goot zijn fiool uit op de grote rivier, den Eufraat; en zijn water is uitgedroogd, opdat bereid zou worden de weg der koningen, die van den opgangder zon komen zullen.
And the sixth let what was in his vessel come out on the great river Euphrates; and it became dry, so that the way might be made ready for the kings from the east.
 και ο εκτος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου επι τον ποταμον τον μεγα τον ευφρατην και εξηρανθη το υδωρ αυτου ινα ετοιμασθη η οδος των βασιλεων των απο ανατολων ηλιου
- 13 En ik zag uit den mond des draaks, en uit den mond van het beest, en uit den mond des valsen profeets, drie onreine geesten gaan, den vorsen gelijk;
And I saw coming out of the mouth of the dragon, and out of the mouth of the beast, and out of the mouth of the false prophet, three unclean spirits, like frogs.
 και ειδον εκ του στοματος του δρακοντος και εκ του στοματος του θηριου και εκ του στοματος του ψευδοπροφητου πνευματα τρια ακαθαρτα ομοια βατραχιοις
- 14 Want het zijn geesten der duivelen, en zij doen tekenen, welke uitgaan tot de koningen der aarde en der gehele wereld, om die te vergaderen tot den krijg van diengroten dag des almachtigen Gods.
For they are evil spirits, working signs; who go out even to the kings of all the earth, to get them together to the war of the great day of God, the Ruler of all.
 εισιν γαρ πνευματα δαιμονων ποιουντα σημεια εκπορευεσθαι επι τους βασιλεις της γης και της οικουμενης ολης συναγαγειν αυτους εις πολεμον της ημερας εκεινης της μεγαλης του θεου του παντοκρ
 ατορος
- 15 Zie, Ik kom als een dief. Zalig is hij, die waakt en zijn klederen bewaart, opdat hij niet naakt wandele, en men zijn schaamte niet zie.
(See, I come as a thief. Happy is he who is watching and keeps his robes, so that he may not go unclothed, and his shame be seen.)
 ιδου ερχομαι ως κλεπτης μακαριος ο γρηγορων και τηρων τα ιματια αυτου ινα μη γυμνος περιπατη και βλεπωσιν την ασχημοσυνην αυτου

- 16 En zij hebben hen vergaderd in de plaats, welke in het Hebreeuws genaamd wordt Armageddon.
 And they got them together into the place which is named in Hebrew Armageddon.
 και συνηγαγεν αυτους εις τον τοπον τον καλουμενον εβραιστι αρμαγεδδων
- 17 En de zevende engel goot zijn fiool uit in de lucht; en er kwam een grote stem uit den tempel des hemels, van den troon, zeggende: Het is geschied!
 And the seventh let what was in his vessel come out on the air; and there came out a great voice from the house of God, from the high seat, saying, It is done.
 και ο εβδομος αγγελος εξεχεεν την φιαλην αυτου εις τον αερα και εξηλθεν φωνη μεγαλη απο του ναου του ουρανου απο του θρονου λεγουσα γεγονεν
- 18 En er geschieden stemmen, en donderslagen, en bliksemen; en er geschiedde een grote aardbeving, hoedanige niet is geschied van dat de mensen op de aarde geweest zijn, namelijk een zodanige aardbeving en zo groot.
 And there were flames and voices and thunders; and there was a great earth-shock so that never, from the time when men were on the earth, had there been so great an earth-shock, so full of power.
 και εγενοντο φωνα και βρονται και αστραπαι και σεισμος εγενετο μεγας οιος ουκ εγενετο αφ ου οι ανθρωποι εγενοντο επι της γης τηλικουτος σεισμος ουτως μεγας
- 19 En de grote stad is in drie delen gescheurd, en de steden der heidenen zijn gevallen; en het grote Babylon is gedacht geworden voor God, om haar te geven dendrinkbeker van den wijn des toorns Zijner gramschap.
 And the great town was cut into three parts, and the towns of the nations came to destruction: and Babylon the great came into mind before God, to be given the cup of the wine of his wrath.
 και εγενετο η πολις η μεγαλη εις τρια μερη και αι πολεις των εθνων επεσον και βαβυλων η μεγαλη εμνηστη ενωπιον του θεου δουναι αυτη το ποτηριον του οινου του θυμου της οργης αυτου
- 20 En alle eiland is gevloeden, en de bergen zijn niet gevonden.
 And every island went in flight, and the mountains were seen no longer.
 και πασα νησος εφυγεν και ορη ουχ ευρεθησαν
- 21 En een grote hagel, elk als een talent pond zwaar, viel neder uit den hemel op de mensen; en de mensen lasterden God vanwege de plage des hagels; want deszelfs plage was zeer groot.
 And great drops of ice, every one about the weight of a talent, came down out of heaven on men: and men said evil things against God because of the punishment of the ice-drops; for it is very great.
 και χαλαζα μεγαλη ως ταλαντιαια καταβαινει εκ του ουρανου επι τους ανθρωπους και εβλασφημησαν οι ανθρωποι τον θεον εκ της πληγης της χαλαζης οτι μεγαλη εστιν η πληγη αυτης σφοδρα
- 1 En een uit de zeven engelen, die de zeven fiolen hadden, kwam en sprak met mij, en zeide tot mij: Kom herwaarts, ik zal u tonen het oordeel der grote hoer, die daarzit op vele wateren;
 And one of the seven angels who had the seven vessels came and said to me, Come here, so that you may see the judging of the evil woman who is seated on the great waters;
 και ηλθεν εις εκ των επτα αγγελων των εχοντων τας επτα φιαλας και ελαλησεν μετ εμου λεγων μοι δευρο δειξω σοι το κριμα της πορνης της μεγαλης της καθημενης επι των υδατων των πολλων
- 2 Met welke de koningen der aarde gehoereerd hebben, en die de aarde bewonen zijn dronken geworden van den wijn harer hoererij.
 With whom the kings of the earth made themselves unclean, and those who are on the earth were full of the wine of her evil desires.
 μεθ ης επορνευσαν οι βασιλεις της γης και εμεθυσθησαν εκ του οινου της πορνειας αυτης οι κατοικουντες την γην
- 3 En hij bracht mij weg in een woestijn, in den geest, en ik zag een vrouw, zittende op een scharlaken rood beest, dat vol was van namen der gods lastering, en had zeven hoofden en tien hoornen.
 And he took me away in the Spirit into a waste land: and I saw a woman seated on a bright red beast, full of evil names, having seven heads and ten horns,
 και απηνεγκεν με εις ερημον εν πνευματι και ειδον γυναικα καθημενην επι θηριον κοκκινον γεμον ονοματων βλασφημιας εχον κεφαλας επτα και κερατα δεκα
- 4 En de vrouw was bekleed met purper en scharlaken, en versierd met goud, en kostelijk gesteente, en paarlen, en had in hare hand een gouden drinkbeker, vol vangruwelen, en van onreinigheid harer hoererij.
 And the woman was clothed in purple and bright red, with ornaments of gold and stones of great price and jewels; and in her hand was a gold cup full of evil things and her unclean desires;
 και η γυνη η περιβεβλημενη πορφυρα και κοκκινω και κεχρυσωμενη χρυσω και λιθω τιμω και μαργαριταις εχουσα χρυσου ποτηριον εν τη χειρι αυτης γεμον βδελυγματων και ακαθαρτητος πορνειας αυτης
- 5 En op haar voorhoofd was een naam geschreven, namelijk Verborgeneid; het grote Babylon, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde.
 And on her brow was a name, SECRET, BABYLON THE GREAT, THE MOTHER OF THE EVIL WOMEN AND OF THE UNCLEAN THINGS OF THE EARTH.
 και επι το μετωπον αυτης ονομα γεγραμμενον μυστηριον βαβυλων η μεγαλη η μητηρ των πορνων και των βδελυγματων της γης
- 6 En ik zag, dat de vrouw dronken was van het bloed der heiligen, en van het bloed der getuigen van Jezus. En ik verwonderde mij, als ik haar zag, met grote verwondering.
 And I saw the woman overcome as with the wine of the blood of the saints, and the blood of those put to death because of Jesus. And when I saw her, I was overcome with a great wonder.
 και ειδον την γυναικα μεθουσαν εκ του αιματος των αγιων και εκ του αιματος των μαρτυρων ιησου και εθαυμασα ιδων αυτην θαυμα μεγα
- 7 En de engel zeide tot mij: Waarom verwondert gij u? Ik zal u zeggen de verborgenheid der vrouw en van het beest, dat haar draagt, hetwelk de zeven hoofden heefften de tien hoornen.
 And the angel said to me, Why were you surprised? I will make clear to you the secret of the woman, and of the beast on which she is seated, which has the seven heads and the ten horns.
 και ειπεν μοι ο αγγελος διατι εθαυμασας εγω σοι ερω το μυστηριον της γυναικος και του θηριου του βασταζοντος αυτην του εχοντος τας επτα κεφαλας και τα δεκα κερατα

- 8 Het beest, dat gij gezien hebt, was en is niet; en het zal opkomen uit den afgrond, en ten verderve gaan; en die op de aarde wonen, zullen verwonderd zijn (welkernamen niet zijn geschreven in het boek des levens van de grondlegging der wereld), ziende het beest, dat was en niet is, hoewel het is.
The beast which you saw was, and is not; and is about to come up out of the great deep, and to go into destruction. And those who are on the earth, whose names have not been put in the book of life from the first, will be full of wonder when they see the beast, that he was, and is not, and still will be.
θηριον ο ειδες ην και ουκ εστιν και μελλει αναβαινειν εκ της αβυσσου και εις απωλειαν υπαγειν και θαυμασονται οι κατοικουντες επι της γης ον ου γεγραπται τα ονοματα επι το βιβλιον της ζωης απο καταβολης κοσμου βλεποντες το θηριον ο τι ην και ουκ εστιν καιτερ εστιν
- 9 Hier is het verstand, dat wijsheid heeft. De zeven hoofden zijn zeven bergen, op welke de vrouw zit.
Here is the mind which has wisdom. The seven heads are seven mountains, on which the woman is seated:
ωδε ο νους ο εχων σοφιαν αι επτα κεφαλαι ορη εισιν επτα οπου η γυνη καθηται επ αυτων
- 10 En het zijn ook zeven koningen; de vijf zijn gevallen, en de een is, en de ander is nog niet gekomen, en wanneer hij zal gekomen zijn, moet hij een weinig tijdsblijven.
And they are seven kings; the five have come to an end, the one is, the other has not come; and when he comes, he will have to go on for a little time.
και βασιλεις επτα εισιν οι πεντε επεσαν και ο εις εστιν ο αλλος ουπω ηλθεν και οταν ελθη ολιγον αυτον δει μειναι
- 11 En het beest, dat was en niet is, die is ook de achtste koning, en is uit de zeven en gaat ten verderve.
And the beast which was, and is not, is himself the eighth, and is of the seven; and he goes into destruction.
και το θηριον ο ην και ουκ εστιν και αυτος ογδοος εστιν και εκ των επτα εστιν και εις απωλειαν υπαγει
- 12 En de tien hoornen, die gij gezien hebt, zijn tien koningen, die het koninkrijk nog niet hebben ontvangen, maar als koningen macht ontvangen op een ure met hetbeest.
And the ten horns which you saw are ten kings, which still have been given no kingdom; but they are given authority as kings, with the beast, for one hour.
και τα δεκα κερατα α ειδες δεκα βασιλεις εισιν οιτινες βασιλειαν ουπω ελαβον αλλ εξουσιαν ως βασιλεις μιαν ωραν λαμβανουσιν μετα του θηριου
- 13 Dezen hebben enerlei mening, en zullen hun kracht en macht het beest overgeven.
These have one mind, and they give their power and authority to the beast.
ουτοι μιαν γνωμην εχουσιν και την δυναμιν και την εξουσιαν αυτων το θηριω διαδιδωσουσιν
- 14 Dezen zullen tegen het Lam krijgen, en het Lam zal hen overwinnen (want Het is een Heere der heren, en een Koning der koningen), en die met Hem zijn, degeroepen, en uitverkoren en gelovigen.
These will make war against the Lamb, and the Lamb will overcome them, because he is the Lord of lords and King of kings; and those who are with him are named, marked out, and true.
ουτοι μετα του αρνιου πολεμησουσιν και το αρνιον νικησει αυτους οτι κυριος κυριων εστιν και βασιλευς βασιλεων και οι μετ αυτου κλητοι και εκλεκτοι και πιστοι
- 15 En hij zeide tot mij: De wateren, die gij gezien hebt, waar de hoer zit, zijn volken, en scharen, en natien, en tongen.
And he said to me, The waters which you saw, where the evil woman is seated, are peoples, and armies, and nations and languages.
και λεγει μοι τα υδατα α ειδες ου η πορνη καθηται λαοι και οχλοι εισιν και εθνη και γλωσσαι
- 16 En de tien hoornen, die gij gezien hebt op het beest, die zullen de hoer haten, en zullen haar woest maken, en naakt; en zij zullen haar vlees eten, en zullen haar metvuur verbranden.
And the ten horns which you saw, and the beast, these will be turned against the evil woman, and will make her waste and uncovered, and will take her flesh for food, and will have her burned with fire.
και τα δεκα κερατα α ειδες επι το θηριον ουτοι μισησουσιν την πορνην και ηρημωμενην ποιησουσιν αυτην και γυμνην και τας σαρκας αυτης φαγονται και αυτην κατακαυσουσιν εν πυρι
- 17 Want God heeft hun in hun harten gegeven, dat zij Zijn mening doen, en dat zij enerlei mening doen, en dat zij hun koninkrijk het beest geven, totdat de woorden Gods voleindigd zullen zijn.
Because God has put it in their hearts to do his purpose, and to be of one mind, giving their kingdom to the beast, till the words of God have effect and are complete.
ο γαρ θεος εδωκεν εις τας καρδιας αυτων ποιησαι την γνωμην αυτου και ποιησαι μιαν γνωμην και δουναι την βασιλειαν αυτων το θηριω αχρι τελεσθη τα ρηματα του θεου
- 18 En de vrouw, die gij gezien hebt, is de grote stad, die het koninkrijk heeft over de koningen der aarde.
And the woman whom you saw is the great town, which is ruling over the kings of the earth.
και η γυνη ην ειδες εστιν η πολις η μεγαλη η εχουσα βασιλειαν επι των βασιλεων της γης
- 1 En na dezen zag ik een anderen engel afkomen uit den hemel, hebbende grote macht, en de aarde is verlicht geworden van zijn heerlijkheid.
After these things I saw another angel coming down out of heaven, having great authority; and the earth was bright with his glory.
και μετα ταυτα ειδον αγγελον καταβαινοντα εκ του ουρανου εχοντα εξουσιαν μεγαλην και η γη εφωτισθη εκ της δοξης αυτου

- 2 En hij riep krachtelijk met een grote stem, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, het grote Babylon, en is geworden een woonstede der duivelen, en eenbewaarplaats van alle onreine geesten, en een bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte;
 And he gave a loud cry, saying, Babylon the great has come down from her high place, she has come to destruction and has become a place of evil spirits, and of every unclean spirit, and a hole for every unclean and hated bird.
 και εκραξεν εν ισχυι φωνη μεγαλη λεγων επεσεν επεσεν βαβυλων η μεγαλη και εγενετο κατοικητηριον δαιμονων και φυλακη παντος πνευματος ακαθαρτου και φυλακη παντος ορνεου ακαθαρτου και μεισημενου
- 3 Dewijl uit den wijn des toorns harer hoererij alle volken gedronken hebben, en de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben, en de kooplieden der aarde rijkzijn geworden uit de kracht harer weelde.
 For through the wine of the wrath of her evil desires all the nations have come to destruction; and the kings of the earth made themselves unclean with her, and the traders of the earth had their wealth increased by the power of her evil ways.
 οτι εκ του οινου του θυμου της πορνειας αυτης πεπωκεν παντα τα εθνη και οι βασιλεις της γης μετ αυτης επορνευσαν και οι εμποροι της γης εκ της δυναμεως του στρηνουσ αυτης επλουτησαν
- 4 En ik hoorde een andere stem uit den hemel, zeggende: Gaat uit van haar, Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van haar plagen niet ontvangt.
 And another voice from heaven came to my ears, saying, Come out of her, my people, so that you may have no part in her sins and in her punishments.
 και ηκουσα αλλην φωνη εκ του ουρανου λεγουσαν εξελθετε εξ αυτης ο λαος μου ινα μη συγκοινωνησητε ταις αμαρτιας αυτης και ινα μη λαβητε εκ των πληγων αυτης
- 5 Want haar zonden zijn de ene op de andere gevolgd tot den hemel toe, en God is harer ongerechtigheden gedachtig geworden.
 For her sins have gone up even to heaven, and God has taken note of her evil-doing.
 οτι ηκολουθησαν αυτης αι αμαρτιαι αχρι του ουρανου και εμνημονευσεν ο θεος τα αδικηματα αυτης
- 6 Vergeldt haar, gelijk als zij ulieden vergolden heeft, en verdubbelt haar dubbel, naar haar werken; in den drinkbeker, waarin zij geschonken heeft, schenkt haardubbel.
 Give to her as she gave, even an increased reward for her works; in the cup which was mixed by her, let there be mixed as much again for herself.
 αποδοτε αυτη ως και αυτη απεδωκεν υμιν και διπλωσατε αυτη διπλα κατα τα εργα αυτης εν τω ποτηριω ω εκερασεν κερασατε αυτη διπλουν
- 7 Zoveel als zij zichzelf verheerlijkt heeft, en weelde gehad heeft, zo grote pijniging en rouw doet haar aan; want zij zegt in haar hart: Ik zit als een koningin, en ben geen weduwe, en zal geen rouw zien.
 As she gave glory to herself, and became more evil in her ways, in the same measure give her pain and weeping: for she says in her heart, I am seated here a queen, and am no widow, and will in no way see sorrow.
 οσα εδοξασεν εαυτην και εστηνιασεν τοσουτον δοτε αυτη βασανισμον και πενθος οτι εν τη καρδια αυτης λεγει καθημα βασιλισσα και χηρα ουκ εμι και πενθος ου μη ιδω
- 8 Daarom zullen haar plagen op een dag komen, namelijk dood, en rouw, en honger, en zij zal met vuur verbrand worden; want sterk is de Heere God, Die haar oordeelt.
 For this reason in one day will her troubles come, death and sorrow and need of food; and she will be completely burned with fire; for strong is the Lord God who is her judge.
 δια τουτου εν μια ημερα ηξουσιν αι πληgai αυτης θανατος και πενθος και λιμος και εν πυρι κατακαυθησεται οτι ισχυρος κυριος ο θεος ο κρινων αυτην
- 9 En de koningen der aarde, die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, zullen haar bewenen, en rouw over haar bedrijven, wanneer zij den rook haar brandszullen zien;
 And the kings of the earth, who made themselves unclean with her, and in her company gave themselves up to evil, will be weeping and crying over her, when they see the smoke of her burning,
 και κλαυσονται αυτην και κοψονται επ αυτη οι βασιλεις της γης οι μετ αυτης πορνευσαντες και στηνιασαντες οταν βλεπωσιν τον καπνον της πυρωσεως αυτης
- 10 Van verre staande uit vreeze van haar pijniging, zeggende: Wee, wee, de grote stad Babylon, de sterke stad, want uw oordeel is in een ure gekomen.
 Watching from far away, for fear of her punishment, saying, Sorrow, sorrow for Babylon, the great town, the strong town! for in one hour you have been judged.
 απο μακροθεν εστηκοτες δια τον φοβον του βασανισμου αυτης λεγοντες ουαι ουαι η πολις η μεγαλη βαβυλων η πολις η ισχυρα οτι εν μια ωρα ηλθεν η κρισις σου
- 11 En de kooplieden der aarde zullen wenen en rouw maken over haar, omdat niemand hun waren meer koopt;
 And the traders of the earth are weeping and crying over her, because no man has any more desire for their goods,
 και οι εμποροι της γης κλαιουσιν και πενθουσιν επ αυτη οτι τον γομον αυτων ουδεις αγοραζει ουκετι
- 12 Waren van goud, en van zilver, en van kostelijk gesteente, en van paarden, en van fijn lijnwaad, en van purper, en van zijde, en van scharlaken; en allerlei welriekendhout, en allerlei ivoren vaten, en allerlei vaten van het kostelijkste hout, en van koper, en van ijzer, en van marmarsteen;
 Gold, and silver, and stones of great price, and jewels, and delicate linen, and robes of purple and silk and red; and perfumed wood, and every vessel of ivory, and every vessel made of fair wood, and of brass, and iron, and stone;
 γομον χρυσου και αργυρου και λιθου τιμιου και μαργαριτου και βυσσου και πορφυρας και σηρικου και κοκκινου και παν ξυλον θυινον και παν σκευος ελεφαντινον και παν σκευος εκ ξυλου τιμιωτατου και χαλκου και σιδηρου και μαρμαρου

- 13 En kaneel, en reukwerk, en welriekende zalf, en wierook, en wijn, en olie, en meelbloem, en tarwe, en lastbeesten, en schapen; en van paarden, en vankoetswagens, en van lichamen, en de zielen der mensen.
And sweet-smelling plants, and perfumes, and wine, and oil, and well crushed grain, and cattle and sheep; and horses and carriages and servants; and souls of men.
και κινναμωμον και θυμιαματα και μυρον και λιβανον και οινον και ελαιον και σεμιδαλιν και σιτον και κτηνη και προβατα και ιππων και ρεδων και σωματων και ψυχας ανθρωπων
- 14 En de vrucht der begeerlijkheid uwer ziel is van u weggegaan; en al wat lekker en wat heerlijk was, is van u weggegaan; en gij zult hetzelfde niet meer vinden.
And the fruit of your soul's desire has gone from you, and all things delicate and shining have come to an end and will never again be seen.
και η οσφρα της επιθυμιας της ψυχης σου απηλθεν απο σου και παντα τα λιπαρα και τα λαμπρα απηλθεν απο σου και ουκετι ου μη ευρησις αυτα
- 15 De kooplieden dezer dingen, die rijk geworden waren van haar, zullen van verre staan uit vreeze van haar pijniging, wenende en rouw makende;
The traders in these things, by which their wealth was increased, will be watching far off for fear of her punishment, weeping and crying;
οι εμποροι τουτων οι πλουτησαντες απ αυτης απο μακροθεν στησονται δια τον φοβον του βασανισμού αυτης κλαιοντες και πενθουντες
- 16 En zeggende: Wee, wee, de grote stad, die bekleed was met fijn lijnwaad, en purper, en scharlaken, en versierd met goud, en met kostelijk gesteente, en met paarlen; want in een ure is zo grote rijkdom verwoest.
Saying, Sorrow, sorrow for the great town, she who was clothed in delicate linen, and purple, and red; with ornaments of gold and stones of great price and jewels!
και λεγοντες ουαι ουαι η πολις η μεγαλη η περιβεβλημενη βυσσινον και πορφυρουν και κοκκινον και κεχρυσωμενη εν χρυσω και λιθω τιμω και μαργαριταις
- 17 En alle stuurlieden, en al het volk op de schepen, en bootsgezellen, en allen, die ter zee handelen, stonden van verre;
For in one hour such great wealth has come to nothing. And every shipmaster, and all who are sailing on the sea, and sailors and all who get their living by the sea, were watching from far away,
οτι μια ωρα ηρημωθη ο τοσοτος πλουτος και πας κυβερνητης και πας επι των πλοιων ο ομιλος και ναυται και οσοι την θαλασσαν εργαζονται απο μακροθεν εστησαν
- 18 En riepen, ziende den rook van haar brand, en zeggende: Wat stad was deze grote stad gelijk?
And crying out when they saw the smoke of her burning, saying, What town is like the great town?
και εκραζον ορωντες τον καπνον της πυρωσεως αυτης λεγοντες τις ομοια τη πολει τη μεγαλη
- 19 En zij wierpen stof op hun hoofden, en riepen, wenende en rouw bedrijvende, zeggende: Wee, wee, de grote stad, in dewelke allen, die schepen in de zee hadden, van haar kostelijkheid rijk geworden zijn; want zij is in een ure verwoest geworden.
And they put dust on their heads, and were sad, weeping and crying, and saying, Sorrow, sorrow for the great town, in which was increased the wealth of all who had their ships on the sea because of her great stores! for in one hour she is made waste.
και εβαλον χουν επι τας κεφαλας αυτων και εκραζον κλαιοντες και πενθουντες λεγοντες ουαι ουαι η πολις η μεγαλη εν η επλουτησαν παντες οι εχοντες πλοια εν τη θαλασση εκ της τιμιωτητος αυτης ο τι μια ωρα ηρημωθη
- 20 Bedrijft vreugde over haar, gij hemel, en gij heilige apostelen, en gij profeten, want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld.
Be glad over her, heaven, and you saints, and Apostles, and prophets; because she has been judged by God on your account.
ευφρανου επ αυτην ουρανε και οι αγιοι αποστολοι και οι προφηται οτι εκρινεν ο θεος το κριμα υμων εξ αυτης
- 21 En een sterke engel hief een steen op als een groten molensteen, en wierp dien in de zee, zeggende: Aldus zal de grote stad Babylon met geweld geworpen worden, en zal niet meer gevonden worden.
And a strong angel took up a stone like the great stone with which grain is crushed, and sent it into the sea, saying, So, with a great fall, will Babylon, the great town, come to destruction, and will not be seen any more at all.
και ηρεν εις αγγελος ισχυρος λιθον ως μυλον μεγαν και εβαλεν εις την θαλασσαν λεγων ουτως ορμηματι βληθησεται βαβυλων η μεγαλη πολις και ου μη ευρεθη ετι
- 22 En de stem der citerspelers, en der zangers, en der fluiters, en der bazuiners, zal niet meer in u gehoord worden; en geen kunstenaar van enige kunst zal meer in u gevonden worden; en geen geluid des molens zal in u meer gehoord worden.
And the voice of players and makers of music will never again be sounding in you: and no worker, expert in art, will ever again be living in you; and there will be no sound of the crushing of grain any more at all in you;
και φωνη κιθαρωδων και μουσικων και αυλητων και σαλπιστων ου μη ακουσθη εν σοι ετι και πας τεχνητης πασης τεχνης ου μη ευρεθη εν σοι ετι και φωνη μυλου ου μη ακουσθη εν σοι ετι
- 23 En het licht der kaars zal in u niet meer schijnen; en de stem eens bruidegoms en ener bruid zal in u niet meer gehoord worden; want uw kooplieden waren degroten der aarde, want door uw toverij zijn alle volken verleid geweest.
And never again will the shining of lights be seen in you; and the voice of the newly-married man and the bride will never again be sounding in you: for your traders were the lords of the earth, and by your evil powers were all the nations turned out of the right way.
και φως λυχνου ου μη φανη εν σοι ετι και φωνη νυμφιου και νυμφης ου μη ακουσθη εν σοι ετι οτι οι εμποροι σου ησαν οι μεγαιστανες της γης οτι εν τη φαρμακεια σου επλανηθησαν παντα τα εθνη

- 24 En in dezelve is gevonden het bloed der profeten en der heiligen, en al dergenen, die gedood zijn op de aarde.
And in her was seen the blood of prophets and of saints, and of all who have been put to death on the earth.
και εν αυτη αιμα προφητων και αγιων ευρεθη και παντων των εσφαγμενων επι της γης
- 1 En na dezen hoorde ik als een grote stem ener grote schare in den hemel, zeggende: Halleluja, de zaligheid, en de heerlijkheid, en de eer, en de kracht zij den Heere, onzen God.
After these things there came to my ears a sound like the voice of a great band of people in heaven, saying, Praise to the Lord; salvation and glory and power be to our God:
και μετα ταυτα ηκουσα φωνην οχλου πολλου μεγαλην εν τω ουρανω λεγοντος αλληλουια η σωτηρια και η δοξα και η τιμη και η δυναμις κυριω τω θεω ημων
- 2 Want Zijn oordelen zijn waarachtig en rechtvaardig; dewijl Hij de grote hoer geoordeeld heeft, die de aarde verdorven heeft met haar hoererij, en Hij het bloed Zijner dienaren van haar hand gewroken heeft.
For true and upright are his decisions; for by him has the evil woman been judged, who made the earth unclean with the sins of her body; and he has given her punishment for the blood of his servants.
οτι αληθινα και δικαια αι κρισεις αυτου οτι εκρινεν την πορνην την μεγαλην ητις εφθειρεν την γην εν τη πορνεια αυτης και εξεδικησεν το αιμα των δουλων αυτου εκ της χειρος αυτης
- 3 En zij zeiden ten tweeden maal: Halleluja! En haar rook gaat op in alle eeuwigheid.
And again they said, Praise to the Lord. And her smoke went up for ever and ever.
και δευτερον ειρηκαν αλληλουια και ο καπνος αυτης αναβαινει εις τους αιωνας των αιωνων
- 4 En de vier en twintig ouderlingen, en de vier dieren vielen neder, en aanbaden God, Die op den troon zat, zeggende: Amen, Halleluja!
And the four and twenty rulers and the four beasts went down on their faces and gave worship to God who was seated on the high seat, saying, Even so, praise to the Lord.
και επεσαν οι πρεσβυτεροι οι εικοσι και τεσσαρες και τα τεσσαρα ζωα και προσεκυνησαν τω θεω τω καθημενω επι του θρονου λεγοντες αμην αλληλουια
- 5 En een stem kwam uit den troon, zeggende: Looft onzen God, gij al Zijn dienstknechten, en gij, die Hem vreest, beiden klein en groot!
And a voice came from the high seat, saying, Give praise to our God, all you his servants, small and great, in whom is the fear of him.
και φωνη εκ του θρονου εξηλθεν λεγουσα αινειτε τον θεον ημων παντες οι δουλοι αυτου και οι φοβουμενοι αυτον και οι μικροι και οι μεγαλοι
- 6 En ik hoorde als een stem ener grote schare, en als een stem veler wateren, en als een stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja, want de Heere, dealmachtige God, heeft als Koning geheerst.
And there came to my ears the voice of a great army, like the sound of waters, and the sound of loud thunders, saying, Praise to the Lord: for the Lord our God, Ruler of all, is King.
και ηκουσα ως φωνην οχλου πολλου και ως φωνην υδατων πολλων και ως φωνην βροντων ισχυρων λεγοντας αλληλουια οτι εβασιλευσεν κυριος ο θεος ο παντοκρατωρ
- 7 Laat ons blijde zijn, en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid.
Let us be glad with delight, and let us give glory to him: because the time is come for the Lamb to be married, and his wife has made herself ready.
χαιρωμεν και αγαλλιωμεθα και δωμεν την δοξαν αυτω οτι ηλθεν ο γαμος του αρνιου και η γυνη αυτου ητοιμασεν εαυτην
- 8 En haar is gegeven, dat zij bekleed worde met rein en blinkend fijn lijnwaad; want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen.
And to her it was given to be clothed in delicate linen, clean and shining: for the clean linen is the righteousness of the saints.
και εδοθη αυτη ινα περιβαληται βυσσινον καθαρον και λαμπρον το γαρ βυσσινον τα δικαιωματα εστιν των αγιων
- 9 En hij zeide tot mij: Schrijf, zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft des Lams. En hij zeide tot mij: Deze zijn de waarachtige woorden Gods.
And he said to me, Put in the book, Happy are the guests at the bride-feast of the Lamb. And he said to me, These are the true words of God.
και λεγει μοι γραψον μακαριοι οι εις το δειπνον του γαμου του αρνιου κεκλημενοι και λεγει μοι ουτοι οι λογοι αληθινοι εισιν του θεου
- 10 En ik viel neder voor zijn voeten, om hem te aanbidden, en hij zeide tot mij: Zie, dat gij dat niet doet; ik ben uw mededienstknecht, en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben; aanbid God. Want de getuigenis van Jezus is de geest der profetie.
And I went on my face before his feet to give him worship. And he said to me, See you do it not: I am a brother-servant with you and with your brothers who keep the witness of Jesus: give worship to God: for the witness of Jesus is the spirit of the prophet's word.
και επεσον εμπροσθεν των ποδων αυτου προσκυνησαι αυτω και λεγει μοι ορα μη συνδουλος σου ειμι και των αδελφων σου των εχοντων την μαρτυριαν του ιησου τω θεω προσκυνησον η γαρ μαρτυρι α του ιησου εστιν το πνευμα της προφητειας
- 11 En ik zag den hemel geopend; en ziet, een wit paard, en Die op hetzelfde zat, was genaamd Getrouw en Waarachtig, en Hij oordeelt en voert krijg in gerechtigheid.
And the heaven was open; and I saw a white horse, and he who was seated on it was named Certain and True; and he is judging and making war in righteousness.
και ειδον τον ουρανον ανεωγμενον και ιδου ιππος λευκος και ο καθημενος επ αυτον καλουμενος πιστος και αληθινος και εν δικαιοσυνη κρινει και πολεμει

- 12 En Zijn ogen waren als een vlam vuurs, en op Zijn hoofd waren vele koninklijke hoeden; en Hij had een naam geschreven, die niemand wist, dan Hijzelf.
And his eyes are a flame of fire, and crowns are on his head; and he has a name in writing, of which no man has knowledge but himself.
 οι δε οφθαλμοι αυτου ως φλοξ πυρος και επι την κεφαλην αυτου διαδηματα πολλα εχων ονομα γεγραμμενον ο ουδεις οιδεν ει μη αυτος
- 13 En Hij was bekleed met een kleet, dat met bloed geverfd was; en Zijn naam wordt genoemd het Woord Gods.
And he is clothed in a robe washed with blood: and his name is The Word of God.
 και περιβεβλημενος ιματιον βεβαμμενον αιματι και καλειται το ονομα αυτου ο λογος του θεου
- 14 En de heirlegers in den hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed met wit en rein fijn lijnwaad.
And the armies which are in heaven went after him on white horses, clothed in delicate linen, white and clean.
 και τα στρατευματα εν τω ουρανω ηκολουθει αυτω εφ ιπποις λευκοις ενδεδυμενοι βυσσινον λευκον και καθαρον
- 15 En uit Zijn mond ging een scherp zwaard, opdat Hij daarmede de heidenen slaan zou. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren roede; en Hij treedt den wijnpersbak van den wijn des toorns en der gramschap des almachtigen Gods.
And out of his mouth comes a sharp sword, with which he overcomes the nations: and he has rule over them with a rod of iron: and he is crushing with his feet the grapes of the strong wrath of God the Ruler of all.
 και εκ του στοματος αυτου εκπορευεται ρομφαια οξεια ινα εν αυτη πατασση τα εθνη και αυτος ποιμανει αυτους εν ραβδω σιδηρα και αυτος πατει την ληνον του οινου του θυμου και της οργης του θεου του παντοκρατορος
- 16 En Hij heeft op Zijn kleet en op Zijn dij dezen Naam geschreven: Koning der koningen, en Heere der heren.
And on his robe and on his leg is a name, KING OF KINGS, AND LORD OF LORDS.
 και εχει επι το ιματιον και επι τον μηρον αυτου το ονομα γεγραμμενον βασιλευς βασιλεων και κυριος κυριων
- 17 En ik zag een engel, staande in de zon; en hij riep met een grote stem, zeggende tot al de vogelen, die in het midden des hemels vlogen: Komt herwaarts, envergadert u tot het avondmaal des groten Gods;
And I saw an angel taking his place in the sun; and he was crying with a loud voice, saying to all the birds in flight in the heavens, Come together to the great feast of God;
 και ειδον ενα αγγελον εστωτα εν τω ηλιω και εκραξεν φωνη μεγαλη λεγων πασιν τοις ορνειοις τοις πετωμενοις εν μεσουρανηματι δευτε και συναγεσθε εις το δειπνον του μεγαλου θεου
- 18 Opdat gij eet het vlees der koningen, en het vlees der oversten over duizend, en het vlees der sterken, en het vlees der paarden en dergenen, die daarop zitten; en het vlees van alle vrijen en dienstknechten, en kleinen en groten.
So that you may take for your food the flesh of kings, and of captains, and of strong men, and of horses and of those who are seated on them, and the flesh of all men, free and unfree, small and great.
 ινα φαγητε σαρκας βασιλεων και σαρκας χλιαρχων και σαρκας ισχυρων και σαρκας ιππων και των καθημενων επ αυτων και σαρκας παντων ελευθερων και δουλων και μικρων και μεγαλων
- 19 En ik zag het beest, en de koningen der aarde, en hun heirlegers vergaderd, om krijg te voeren tegen Hem, Die op het paard zat, en tegen Zijn heirlegers.
And I saw the beast, and the kings of the earth, and their armies, come together to make war against him who was seated on the horse and against his army.
 και ειδον το θηριον και τους βασιλεις της γης και τα στρατευματα αυτων συνηγημενα ποιησαι πολεμον μετα του καθημενου επι του ιππου και μετα του στρατευματος αυτου
- 20 En het beest werd gegrepen, en met hetzelfde de valse profeet, die de tekenen in de tegenwoordigheid van hetzelfde gedaan had, door welke hij verleid had, die hetmerkteken van het beest ontvangen hadden, en die deszelfs beeld aanbaden. Deze twee zijn levend geworpen in den poel des vuurs, die met sulfer brandt.
And the beast was taken, and with him the false prophet who did the signs before him, by which they were turned from the true way who had the mark of the beast, and who gave worship to his image: these two were put living into the sea of ever-burning fire.
 και επιασθη το θηριον και μετα τουτου ο ψευδοπροφητης ο ποιησας τα σημεια ενωπιον αυτου εν οις επλανησεν τους λαβοντας το χαραγμα του θηριου και τους προσκυνουντας τη εικονι αυτου ζωντες εβληθησαν οι δυο εις την λιμνην του πυρος την καιομενην εν τω θειω
- 21 En de overigen werden gedood met het zwaard Desgenen, Die op het paard zat, hetwelk uit Zijn mond ging; en al de vogelen werden verzadigd van hun vlees.
And the rest were put to death with the sword of him who was on the horse, even the sword which came out of his mouth: and all the birds were made full with their flesh.
 και οι λοιποι απεκτανθησαν εν τη ρομφαια του καθημενου επι του ιππου τη εκπορευομενη εκ του στοματος αυτου και παντα τα ορνεα εχορτασθησαν εκ των σαρκων αυτων
- 1 En ik zag een engel afkomen uit den hemel, hebbende den sleutel des afgronds, en een grote keten in zijn hand;
And I saw an angel coming down out of heaven, having the key of the great deep and a great chain in his hand.
 και ειδον αγγελον καταβαινοντα εκ του ουρανου εχοντα την κλειδα της αβυσσου και αλυσιν μεγαλην επι την χειρα αυτου

- 2 En hij greep den draak, den oude slang, welke is de duivel en satanas, en bond hem duizend jaren;
 And he took the dragon, the old snake, which is the Evil One and Satan, and put chains on him for a thousand years,
 και εκρατησεν τον δρακοντα τον οφιν τον αρχαιον ος εστιν διαβολος και σατανας και εδησεν αυτον χιλια ετη
- 3 En wierp hem in den afgrond, en sloot hem daarin, en verzegelde dien boven hem, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, totdat de duizend jaren zoudengeeindigd zijn. En daarna moet hij een kleinen tijd ontbonden worden.
 And put him into the great deep, and it was shut and locked over him, so that he might put the nations in error no longer, till the thousand years were ended: after this he will be let loose for a little time.
 και εβαλεν αυτον εις την αβυσσον και εκλεισεν αυτον και εσφραγισεν επανω αυτου ινα μη πλανηση τα εθνη ετι αχρι τελεσθη τα χιλια ετη και μετα ταυτα δει αυτον λυθηναι μικρον χρονον
- 4 En ik zag tronen, en zij zaten op dezelve; en het oordeel werd hun gegeven; en ik zag de zielen dergenen, die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus, en om het Woord Gods, en die het beest, en deszelfs beeld niet aangebeden hadden, en die het merkteken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hun hand; en zij leefden en heersten als koningen met Christus, de duizend jaren.
 And I saw high seats, and they were seated on them, and the right of judging was given to them: and I saw the souls of those who were put to death for the witness of Jesus, and for the word of God, and those who did not give worship to the beast, or to his image, and had not his mark on their brows or on their hands; and they were living and ruling with Christ a thousand years.
 και ειδον θρονους και εκαθισαν επ αυτους και κριμα εδοθη αυτοις και τας ψυχας των πεπελεκισμενων δια την μαρτυριαν ιησου και δια τον λογον του θεου και οιτινες ου προσεκυνησαν τω θηριω ουτ ε την εικονα αυτου και ουκ ελαβον το χαραγμα επι το μετωπον αυτων και επι την χειρα αυτων και εζησαν και εβασιλευσαν μετα χριστου τα χιλια ετη
- 5 Maar de overigen der doden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geeindigd waren. Deze is de eerste opstanding.
 The rest of the dead did not come to life again till the thousand years were ended. This is the first coming back from the dead.
 οι δε λοιποι των νεκρων ουκ ανεζησαν εως τελεσθη τα χιλια ετη αυτη η αναστασις η πρωτη
- 6 Zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding; over deze heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen heersen duizend jaren.
 Happy and holy is he who has a part in this first coming: over these the second death has no authority, but they will be priests of God and of Christ, and will be ruling with him a thousand years.
 μακαριος και αγιος ο εχων μερος εν τη αναστασει η πρωτη επι τωτων ο θανατος ο δευτερος ουκ εχει εξουσιαν αλλ εσονται ιερεις του θεου και του χριστου και βασιλευσουσιν μετ αυτου χιλια ετη
- 7 En wanneer de duizend jaren zullen geeindigd zijn, zal de satanas uit zijn gevangenis ontbonden worden.
 And when the thousand years are ended, Satan will be let loose out of his prison,
 και οταν τελεσθη τα χιλια ετη λυθησεται ο σατανας εκ της φυλακης αυτου
- 8 En hij zal uitgaan om de volken te verleiden, die in de vier hoeken der aarde zijn, den Gog en den Magog, om hen te vergaderen tot den krijg; welker getal is als het zand aan de zee.
 And will go out to put in error the nations which are in the four quarters of the earth, Gog and Magog, to get them together to the war, the number of whom is like the sands of the sea.
 και εξελευσεται πλανησαι τα εθνη τα εν ταις τεσσαρσιν γωνιαις της γης τον γωγ και τον μαγωγ συναγαγειν αυτους εις πολεμον ων ο αριθμος ως η αμμος της θαλασσης
- 9 En zij zijn opgekomen op de breedte der aarde, en omringden de legerplaats der heiligen, en de geliefde stad; en er kwam vuur neder van God uit den hemel, en heeft hen verslonden.
 And they went up over the face of the earth, and made a circle about the tents of the saints, and the well loved town: and fire came down out of heaven for their destruction.
 και ανεβησαν επι το πλατος της γης και εκυκλωσαν την παρεμβολην των αγιων και την πολιν την ηγαπημενην και κατεβη πυρ απο του θεου εκ του ουρανου και κατεφαγεν αυτους
- 10 En de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in den poel des vuurs en sulfers, alwaar het beest en de valse profeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid.
 And the Evil One who put them in error was sent down into the sea of ever-burning fire, where the beast and the false prophet are, and their punishment will go on day and night for ever and ever.
 και ο διαβολος ο πλανων αυτους εβληθη εις την λιμνην του πυρος και θειου οπου το θηριον και ο ψευδοπροφητης και βασανισθησονται ημερας και νυκτος εις τους αιωνας των αιωνων
- 11 En ik zag een groten witten troon, en Dengene, Die daarop zat, van Wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloeden, en geen plaats is voor die gevonden.
 And I saw a great white seat, and him who was seated on it, before whose face the earth and the heaven went in flight; and there was no place for them.
 και ειδον θρονον λευκον μεγαν και τον καθημενον επ αυτου ου απο προσωπου εφυγεν η γη και ο ουρανος και τοπος ουχ ευρεθη αυτοις
- 12 En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend; en een ander boek werd geopend, dat des levens is; en de doden werdengoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken.
 And I saw the dead, great and small, taking their places before the high seat; and the books were open, and another book was open, which is the book of life; and the dead were judged by the things which were in the books, even by their works.
 και ειδον τους νεκρους μικρους και μεγαλους εστωτας ενωπιον του θεου και βιβλια ηνεωθησαν και βιβλιον αλλο ηνεωχθη ο εστιν της ζωης και εκριθησαν οι νεκροι εκ των γεγραμμενων εν τοις βιβλιοις κατα τα εργα αυτων

- 13 En de zee gaf de doden, die in haar waren; en de dood en de hel gaven de doden, die in hen waren; en zij werden geoordeeld, een iegelijk naar hun werken.
 And the sea gave up the dead which were in it; and death and Hell gave up the dead which were in them; and they were judged every man by his works.
 και εδωκεν η θαλασσα τους εν αυτη νεκρους και ο θανατος και ο αδης εδωκαν τους εν αυτοις νεκρους και εκριθησαν εκαστος κατα τα εργα αυτων
- 14 En de dood en de hel werden geworpen in den poel des vuurs; dit is de tweede dood.
 And death and Hell were put into the sea of fire. This is the second death, even the sea of fire.
 και ο θανατος και ο αδης εβληθησαν εις την λιμνην του πυρος ουτος εστιν ο δευτερος θανατος
- 15 En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs. Openbaring 21
 And if anyone's name was not in the book of life, he went down into the sea of fire.
 και ει τις ουχ ευρεθη εν τη βιβλω της ζωης γεγραμμενος εβληθη εις την λιμνην του πυρος
- 1 En ik zag een nieuwen hemel en een nieuwe aarde; want de eerste hemel, en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee was niet meer.
 And I saw a new heaven and a new earth: for the first heaven and the first earth were gone; and there was no more sea.
 και ειδον ουρανον καινον και γην καινην ο γαρ πρωτος ουρανος και η πρωτη γη παρηλθεν και η θαλασσα ουκ εστιν ετι
- 2 En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit den hemel, toebereid als een bruid, die voor haar man versierd is.
 And I saw the holy town, new Jerusalem, coming down out of heaven from God, like a bride made beautiful for her husband.
 και εγω ιωαννης ειδον την πολιν την αγιαν ιερουσαλημ καινην καταβαινουσαν απο του θεου εκ του ουρανου ητοιμασμενην ως νυμφην κεκοσμημενην τω ανδρι αυτης
- 3 En ik hoorde een grote stem uit den hemel, zeggende: Ziet, de tabernakel Gods is bij de mensen, en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen en hun God zijn.
 And there came to my ears a great voice out of the high seat, saying, See, the Tent of God is with men, and he will make his living-place with them, and they will be his people, and God himself will be with them, and be their God.
 και ηκουσα φωνης μεγαλης εκ του ουρανου λεγουσης ιδου η σκηνη του θεου μετα των ανθρωπων και σκηνοσει μετ αυτων και αυτοι λαοι αυτου εσονται και αυτος ο θεος εσται μετ αυτων θεος αυτων
- 4 En God zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn; noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan.
 And he will put an end to all their weeping; and there will be no more death, or sorrow, or crying, or pain; for the first things have come to an end.
 και εξαλειψει ο θεος παν δακρυον απο των οφθαλμων αυτων και ο θανατος ουκ εσται ετι ουτε πενθος ουτε κρναυγη ουτε πονος ουκ εσται ετι οτι τα πρωτα απηλθον
- 5 En Die op den troon zat, zeide: Ziet, Ik maak alle dingen nieuw. En Hij zeide tot mij: Schrijf, want deze woorden zijn waarachtig en getrouw.
 And he who is seated on the high seat said, See, I make all things new. And he said, Put it in the book; for these words are certain and true.
 και ειπεν ο καθημενος επι του θρονου ιδου καινα παντα ποιω και λεγει μοι γραψον οτι ουτοι οι λογοι αληθινοι και πιστοι εισιν
- 6 En Hij sprak tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Ik zal den dorstige geven uit de fontein van het water des levens voorniet.
 And he said to me, It is done. I am the First and the Last, the start and the end. I will freely give of the fountain of the water of life to him who is in need.
 και ειπεν μοι γεγονεν εγω ειμι το α και το ω η αρχη και το τελος εγω τω διψωντι δωσω εκ της πηγης του υδατος της ζωης δωρεαν
- 7 Die overwint, zal alles beerven; en Ik zal hem een God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn.
 He who overcomes will have these things for his heritage; and I will be his God, and he will be my son.
 ο νικων κληρονομησει παντα και εσομαι αυτω θεος και αυτος εσται μοι ο υιος
- 8 Maar den vreesachtigen, en ongelovigen, en gruwelijken, en doodslagers, en hoereerders, en tovenaars, en afgodendienaars, en al den leugenaars, is hun deel in den poel, die daar brandt van vuur en sulfer; hetwelk is de tweede dood.
 But those who are full of fear and without faith, the unclean and takers of life, those who do the sins of the flesh, and those who make use of evil powers or who give worship to images, and all those who are false, will have their part in the sea of ever-burning fire which is the second death.
 δειλοις δε και απιστοις και εβδελυγμενοις και φονευσιν και πορνοις και φαρμακευσιν και ειδωλολατραις και πασιν τοις ψευδεσιν το μερος αυτων εν τη λιμνη τη καιομενη πυρι και θειω ο εστιν δευτερος θανατος
- 9 En tot mij kwam een van de zeven engelen, die de zeven fiolen hadden, welke vol geweest waren van de zeven laatste plagen, en sprak met mij, zeggende: Komherwaarts, ik zal u tonen de Bruid, de Vrouw des Lams.
 And one of the seven angels who had the seven vessels in which were the seven last punishments, came and said to me, Come here, and see the bride, the Lamb's wife.
 και ηλθεν προς με εις των επτα αγγελων των εχοντων τας επτα φιαλας τας γεμουσας των επτα πληγων των εσχατων και ελαλησεν μετ εμου λεγων δευρο δειξω σοι την νυμφην του αρνιου την γουναικα

- 10 En hij voerde mij weg in den geest op een groten en hogen berg, en hij toonde mij de grote stad, het heilige Jeruzalem, nederdalende uit den hemel van God.
And he took me away in the Spirit to a great and high mountain, and let me see the holy town Jerusalem, coming down out of heaven from God,
και απηνεγκεν με εν πνευματι επ ορος μεγα και υψηλον και εδειξεν μοι την πολιν την μεγαλην την αγιαν ιερουσαλημ καταβαινουσαν εκ του ουρανου απο του θεου
- 11 En zij had de heerlijkheid Gods, en haar licht was den allerkostelijksten steen gelijk, namelijk als den steen Jaspis, blinkende gelijk kristal.
Having the glory of God: and her light was like a stone of great price, a jasper stone, clear as glass:
εχουσαν την δοξαν του θεου και ο φωστηρ αυτης ομοιος λιθω τιμιωτατω ως λιθω ιασπιδι κρυσταλλιζοντι
- 12 En zij had een groten en hogen muur, en had twaalf poorten, en in de poorten twaalf engelen, en namen daarop geschreven, welken zijn de namen der twaalfgeslachten der kinderen Israels.
She had a wall great and high, with twelve doors, and at the doors twelve angels; and names on them, which are the names of the twelve tribes of the children of Israel.
εχουσαν τε τειχος μεγα και υψηλον εχουσαν πυλωνας δωδεκα και επι τοις πυλωσιν αγγελους δωδεκα και ονοματα επιγεγραμμενα α εστιν των δωδεκα φυλων των υιων ισραηλ
- 13 Van het oosten waren drie poorten, van het noorden drie poorten, van het zuiden drie poorten, van het westen drie poorten.
And on the east were three doors; and on the north three doors; and on the south three doors; and on the west three doors.
απ ανατολης πυλωνες τρεις απο βορρα πυλωνες τρεις απο νοτου πυλωνες τρεις απο δυσμων πυλωνες τρεις
- 14 En de muur der stad had twaalf fondamenten, en in dezelve de namen der twaalf apostelen des Lams.
And the wall of the town had twelve bases, and on them the twelve names of the twelve Apostles of the Lamb.
και το τειχος της πολεως εχον θεμελιους δωδεκα και εν αυτοις ονοματα των δωδεκα αποστολων του αρνιου
- 15 En hij die met mij sprak, had een gouden rietstok, opdat hij de stad zou meten, en haar poorten, en haar muur.
And he who was talking with me had a gold measuring-rod to take the measure of the town, and of its doors, and its wall.
και ο λαλων μετ εμου ειχεν καλαμον χρυσουν ινα μετρηση την πολιν και τους πυλωνας αυτης και το τειχος αυτης
- 16 En de stad lag vierkant, en haar lengte was zo groot als haar breedte. En hij mat de stad met den rietstok op twaalf duizend stadien; de lengte, en de breedte, en de hoogte derzelve waren even gelijk.
And the town is square, as wide as it is long; and he took the measure of the town with the rod, one thousand and five hundred miles: it is equally long and wide and high.
και η πολις τετραγωνος κειται και το μηκος αυτης τοσουτον εστιν οσον και το πλατος και εμετρησεν την πολιν τω καλαμω επι σταδιων δωδεκα χιλιαδων το μηκος και το πλατος και το υψος αυτης ισα εστιν
- 17 En hij mat haar muur op honderd vier en veertig ellen, naar de maat eens mensen, welke des engels was.
And he took the measure of its wall, one hundred and forty-four cubits, after the measure of a man, that is, of an angel.
και εμετρησεν το τειχος αυτης εκατον τεσσαρακοντα τεσσαρων πηχων μετρον ανθρωπου ο εστιν αγγελου
- 18 En het gebouw van haar muur Jaspis; en de stad was zuiver goud, zijnde zuiver glas gelijk.
And the building of its wall was of jasper, and the town was clear gold, clear as glass.
και ην η ενδομησις του τειχους αυτης ιασπις και η πολις χρυσιον καθαρον ομοια υαλω καθαρω
- 19 En de fundamenten van den muur der stad waren met allerlei kostelijk gesteente versierd. Het eerste fundament was Jaspis, het tweede Saffier, het derde Chalcedon, het vierde Smaragd.
The bases of the wall of the town had ornaments of all sorts of beautiful stones. The first base was jasper; the second, sapphire; the third, chalcedony; the fourth, emerald;
και οι θεμελιοι του τειχους της πολεως παντι λιθω τιμω κεκοσμημενοι ο θεμελιος ο πρωτος ιασπις ο δευτερος σαφειρος ο τριτος χαλκηδων ο τεταρτος σμαραγδος
- 20 Het vijfde Sardonix, het zesde Sardius, het zevende Chrysoliet, het achtste Beryl, het negende Topaas, het tiende Chrysopraas, het elfde Hyacinth, het twaalfde Amethyst.
The fifth, sardonyx; the sixth, sardius; the seventh, chrysolite; the eighth, beryl; the ninth, topaz; the tenth, chrysoprase; the eleventh, jacinth; the twelfth, amethyst.
ο πεμπτος σαρδονυξ ο εκτος σαρδιος ο εβδομος χρυσολιθος ο ογδοος βηρυλλος ο ενατος τοπαξιον ο δεκατος χρυσοπρασος ο ενδεκατος υακινθος ο δωδεκατος αμεθυστος
- 21 En de twaalf poorten waren twaalf paarlen, een iedere poort was elk uit een paarl; en de straat der stad was zuiver goud; gelijk doorluchtig glas.
And the twelve doors were twelve pearls; every door was made of one pearl; and the street of the town was clear gold, as clear as glass.
και οι δωδεκα πυλωνες δωδεκα μαργαριται ανα εις εκαστος των πυλωνων ην εξ ενος μαργαριτου και η πλατεια της πολεως χρυσιον καθαρον ως υαλος διαφανης
- 22 En ik zag geen tempel in dezelve; want de Heere, de almachtige God, is haar Tempel, en het Lam.
And I saw no Temple there; because the Lord God, the Ruler of all, and the Lamb are its Temple.
και ναον ουκ ειδον εν αυτη ο γαρ κυριος ο θεος ο παντοκρατωρ ναος αυτης εστιν και το αρνιον

- 23 En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars.
And the town has no need of the sun, or of the moon, to give it light: for the glory of God did make it light, and the light of it is the Lamb.
 και η πολις ου χρειαν εχει του ηλιου ουδε της σεληνης ινα φαινωσιν εν αυτη η γαρ δοξα του θεου εφωτισεν αυτην και ο λυχνος αυτης το αρνιον
- 24 En de volken, die zalig worden, zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hun heerlijkheid en eer in dezelve.
And the nations will go in its light: and the kings of the earth will take their glory into it.
 και τα εθνη των σωζομενων εν τω φωτι αυτης περιπατησουσιν και οι βασιλεις της γης φερουσιν την δοξαν και την τιμην αυτων εις αυτην
- 25 En haar poorten zullen niet gesloten worden des daags; want aldaar zal geen nacht zijn.
And the doors of it will never be shut by day (for there is no night there):
 και οι πυλωνες αυτης ου μη κλεισθωσιν ημερας νυξ γαρ ουκ εσται εκει
- 26 En zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen.
And the glory and honour of the nations will come into it:
 και οισουσιν την δοξαν και την τιμην των εθνων εις αυτην
- 27 En in haar zal niet inkomen iets, dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt; maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams.
And nothing unclean may come into it, or anyone whose works are cursed or false; but only those whose names are in the Lamb's book of life.
 και ου μη εισελθη εις αυτην παν κοινον και ποιουν βδελυγμα και ψευδος ει μη οι γεγραμμενοι εν τω βιβλιω της ζωης του αρνιου
- 1 En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods, en des Lams.
And I saw a river of water of life, clear as glass, coming out of the high seat of God and of the Lamb,
 και εδειξεν μοι καθαρον ποταμον υδατος ζωης λαμπρον ως κρυσταλλον εκπορευομενον εκ του θρονου του θεου και του αρνιου
- 2 In het midden van haar straat en op de ene en de andere zijde der rivier was de boom des levens, voortbrengende twaalf vruchten, van maand tot maand gevendezijne vrucht; en de bladeren des booms waren tot genezing der heidenen.
In the middle of its street. And on this side of the river and on that was the tree of life, having twelve sorts of fruits, giving its fruit every month; and the leaves of the tree give life to the nations.
 εν μεσω της πλατειας αυτης και του ποταμου εντευθεν και εντευθεν ξυλον ζωης ποιουν καρπους δωδεκα κατα μηνα ενα εκαστον αποδιδουν τον καρπον αυτου και τα φυλλα του ξυλου εις θεραπειαν των εθνων
- 3 En geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn; en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem dienen;
And there will be no more curse: and the high seat of God and of the Lamb will be there; and his servants will be worshipping him;
 και παν καταναθεμα ουκ εσται ετι και ο θρονος του θεου και του αρνιου εν αυτη εσται και οι δουλοι αυτου λατρευουσιν αυτω
- 4 En zullen Zijn aangezicht zien, en Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn.
And they will see his face; and his name will be on their brows.
 και οψονται το προσωπον αυτου και το ονομα αυτου επι των μετωπων αυτων
- 5 En aldaar zal geen nacht zijn, en zij zullen geen kaars noch licht der zon van node hebben; want de Heere God verlicht hen; en zij zullen als koningen heersen in alleeeuwigheid.
And there will be no more night; and they have no need of a light or of the shining of the sun; for the Lord God will give them light: and they will be ruling for ever and ever.
 και νυξ ουκ εσται εκει και χρειαν ουκ εχουσιν λυχνου και φωτος ηλιου οτι κυριος ο θεος φωτιζει αυτους και βασιλευσουσιν εις τους αιωνας των αιωνων
- 6 En hij zeide tot mij: Deze woorden zijn getrouw en waarachtig; en de Heere, de God der heilige profeten, heeft Zijn engel gezonden, om Zijn dienstknechten tetonen, hetgeen haast moet geschieden.
And he said to me, These words are certain and true: and the Lord, the God of the spirits of the prophets, sent his angel to make clear to his servants the things which are now to come about.
 και ειπεν μοι ουτοι οι λογοι πιστοι και αληθινοι και κυριος ο θεος των αγιων προφητων απεστειλεν τον αγγελον αυτου δειξει τοις δουλοις αυτου α δει γενεσθαι εν ταχει
- 7 Zie, Ik kom haastiglijk zalig is hij, die de woorden der profetie dezes boeks bewaart.
See, I come quickly. A blessing on him who keeps the words of this book of the prophet.
 ιδου ερχομαι ταχυ μακαριος ο τηρων τους λογους της προφητειας του βιβλιου τουτου
- 8 En ik, Johannes, ben degene, die deze dingen gezien en gehoord heb. En toen ik ze gehoord en gezien had, viel ik neder om aan te bidden voor de voeten des engels, die mij deze dingen toonde.
And I, John, am he who saw these things and to whose ears they came. And when I had seen and given ear, I went down on my face to give worship at the feet of the angel who made these things clear to me.
 και εγω ιωαννης ο βλεπων ταυτα και ακουων και οτε ηκουσα και εβλεψα επεσα προσκνησαι εμπροσθεν των ποδων του αγγελου του δεικνυοντος μοι ταυτα

- 9 En hij zeide tot mij: Zie, dat gij het niet doet; want ik ben uw mededienstknecht, en uwer broederen, der profeten, en dergenen, die de woorden dezes boeks bewaren; aanbid God.
 And he said to me, See you do it not; I am a brother-servant with you and with your brothers the prophets, and with those who keep the words of this book: give worship to God.
 και λεγει μοι ορα μη συνδουλος σου γαρ ειμι και των αδελφων σου των προφητων και των τηρουντων τους λογους του βιβλιου τουτου τω θεω προσκυνησον
- 10 En hij zeide tot mij: Verzegel de woorden der profetie dezes boeks niet; want de tijd is nabij.
 And he said to me, Let not the words of this prophet's book be kept secret, because the time is near.
 και λεγει μοι μη σφραγισης τους λογους της προφητειας του βιβλιου τουτου οτι ο καιρος εγγυς εστιν
- 11 Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe; en die vuil is, dat hij nog vuil worde; en die rechtvaardig is, dat hij nog gerechtvaardigd worde; en die heilig is, dat hij noggeheiligd worde.
 Let the evil man go on in his evil: and let the unclean be still unclean: and let the upright go on in his righteousness: and let the holy be holy still.
 ο αδικων αδικησατω ετι και ο ρυπων ρυπωσατω ετι και ο δικαιος δικαιοθητω ετι και ο αγιος αγιασθητω ετι
- 12 En zie, Ik kom haastiglijk en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zal zijn.
 See, I come quickly; and my reward is with me, to give to every man the outcome of his works.
 και ιδου ερχομαι ταχυ και ο μισθος μου μετ εμου αποδουναι εκαστω ως το εργον αυτου εσται
- 13 Ik ben de Alfa, en de Omega, het Begin en het Einde; de Eerste en de Laatste.
 I am the First and the Last, the start and the end.
 εγω ειμι το α και το ω αρχη και τελος ο πρωτος και ο εσχατος
- 14 Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan den boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad.
 A blessing on those whose robes are washed, so that they may have a right to the tree of life, and may go in by the doors into the town.
 μακαριοι οι ποιουντες τας εντολας αυτου ινα εσται η εξουσια αυτων επι το ξυλον της ζωης και τοις πυλωσιν εισελθωσιν εις την πολιν
- 15 Maar buiten zullen zijn de honden, en de tovenaars, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaars, en een iegelijk, die de leugen liefheeft, en doet.
 Outside are the dogs, and those who make use of evil powers, those who make themselves unclean, and the takers of life, and those who give worship to images, and everyone whose delight is in what is false.
 εξω δε οι κυνες και οι φαρμακοι και οι πορνοι και οι φονεις και οι ειδωλολατραι και πας ο φιλων και ποιων ψευδος
- 16 Ik, Jezus, heb Mijn engel gezonden om ulieden deze dingen te getuigen in de Gemeenten. Ik ben de Wortel en het geslacht Davids, de blinkende Morgenster.
 I, Jesus, have sent my angel to give witness to you of these things in the churches. I am the root and the offspring of David, the bright and morning star.
 εγω ιησους επεμψα τον αγγελον μου μαρτυρησαι υμιν ταυτα επι ταις εκκλησιαις εγω ειμι η ριζα και το γενος του δαβιδ ο αστηρ ο λαμπρος και ορθρινος
- 17 En de Geest en de Bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet.
 And the Spirit and the bride say, Come. And let him who gives ear, say, Come. And let him who is in need come; and let everyone desiring it take of the water of life freely.
 και το πνευμα και η νυμφη λεγουσιν ελθε και ο ακουων ειπατω ελθε και ο διψων ελθετω και ο θελων λαμβανετω το υδωρ ζωης δωρεαν
- 18 Want ik betuig aan een iegelijk, die de woorden der profetie dezes boeks hoort: Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal hem toedoen de plagen, die in ditboek geschreven zijn.
 For I say to every man to whose ears have come the words of this prophet's book, If any man makes an addition to them, God will put on him the punishments which are in this book:
 συμμαρτυρομαι γαρ παντι ακουοντι τους λογους της προφητειας του βιβλιου τουτου εαν τις επιτιθη προς ταυτα επιθησει ο θεος επ αυτον τας πληγας τας γεγραμμενας εν βιβλιω τουτω
- 19 En indien iemand afdoet van de woorden des boeks dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens, en uit de heilige stad, en uit hetgeen in dit boek geschreven is.
 And if any man takes away from the words of this book, God will take away from him his part in the tree of life and the holy town, even the things which are in this book.
 και εαν τις αφαιρη απο των λογων βιβλου της προφητειας ταυτης αφαιρησει ο θεος το μερος αυτου απο βιβλου της ζωης και εκ της πολεως της αγιας και των γεγραμμενων εν βιβλιω τουτου
- 20 Die deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom haastiglijk. Amen. Ja, kom, Heere Jezus!
 He who gives witness to these things says, Truly, I come quickly. Even so come, Lord Jesus.
 λεγει ο μαρτυρων ταυτα ναι ερχομαι ταχυ αμην ναι ερχου κυριε ιησου